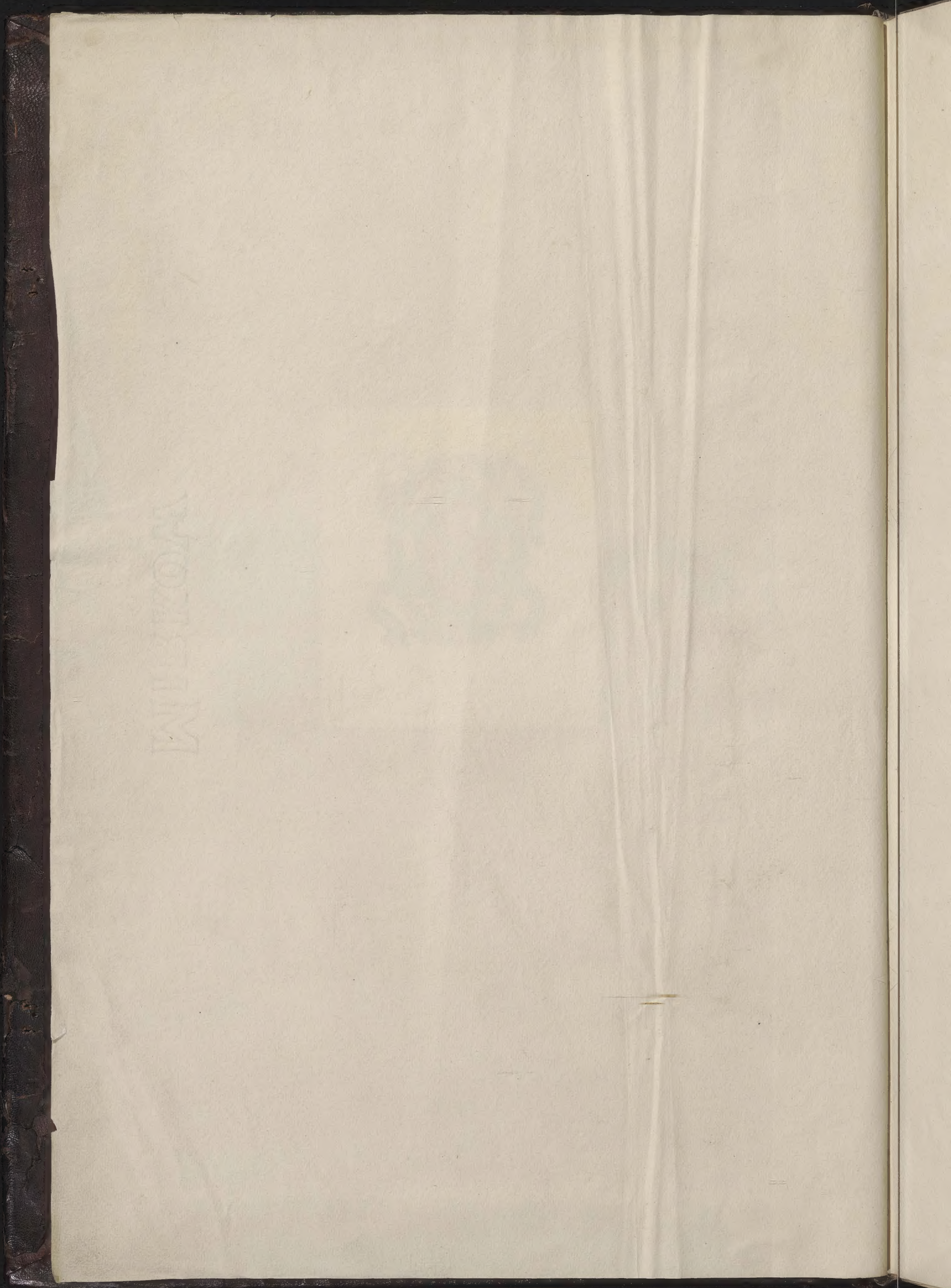
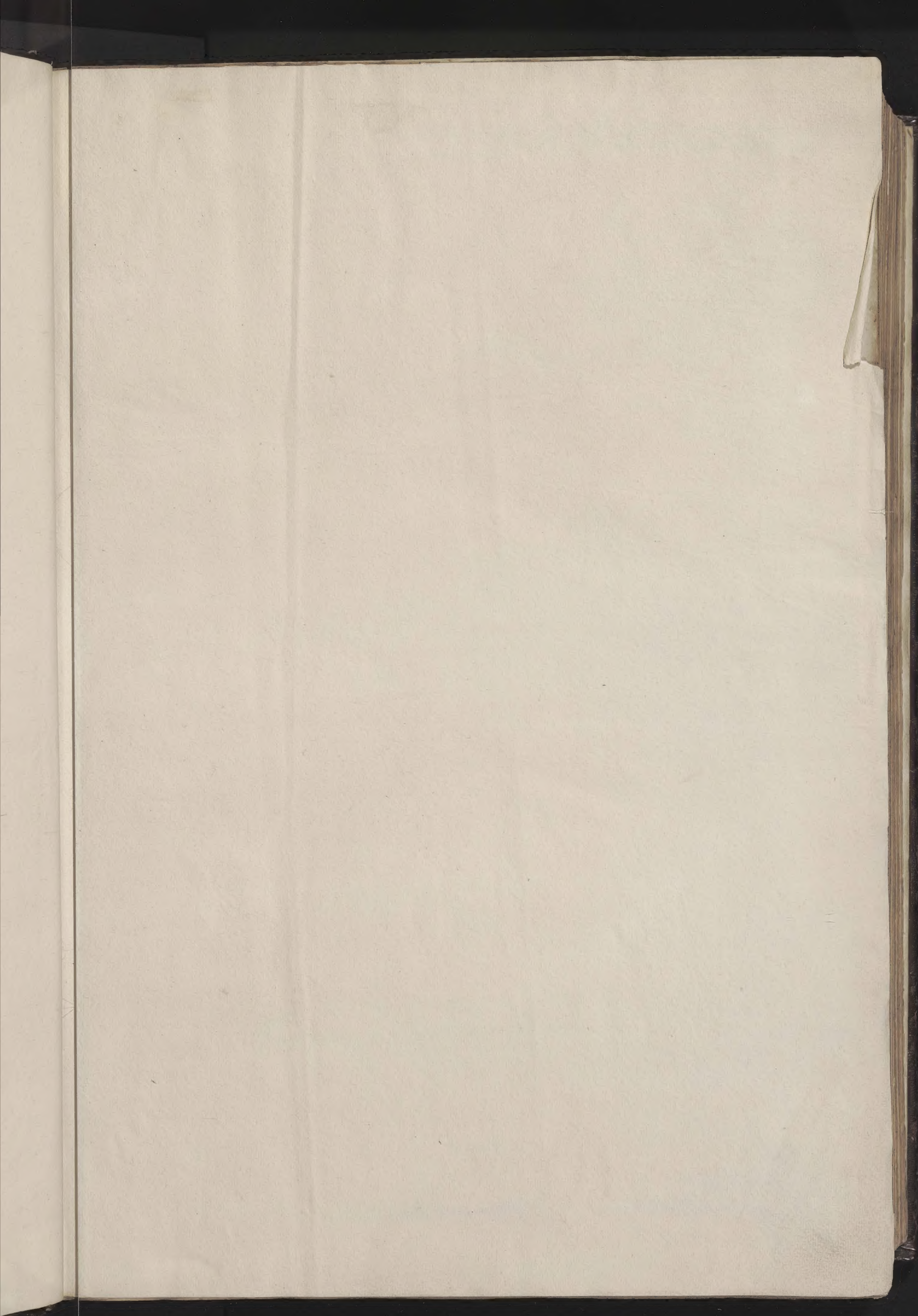

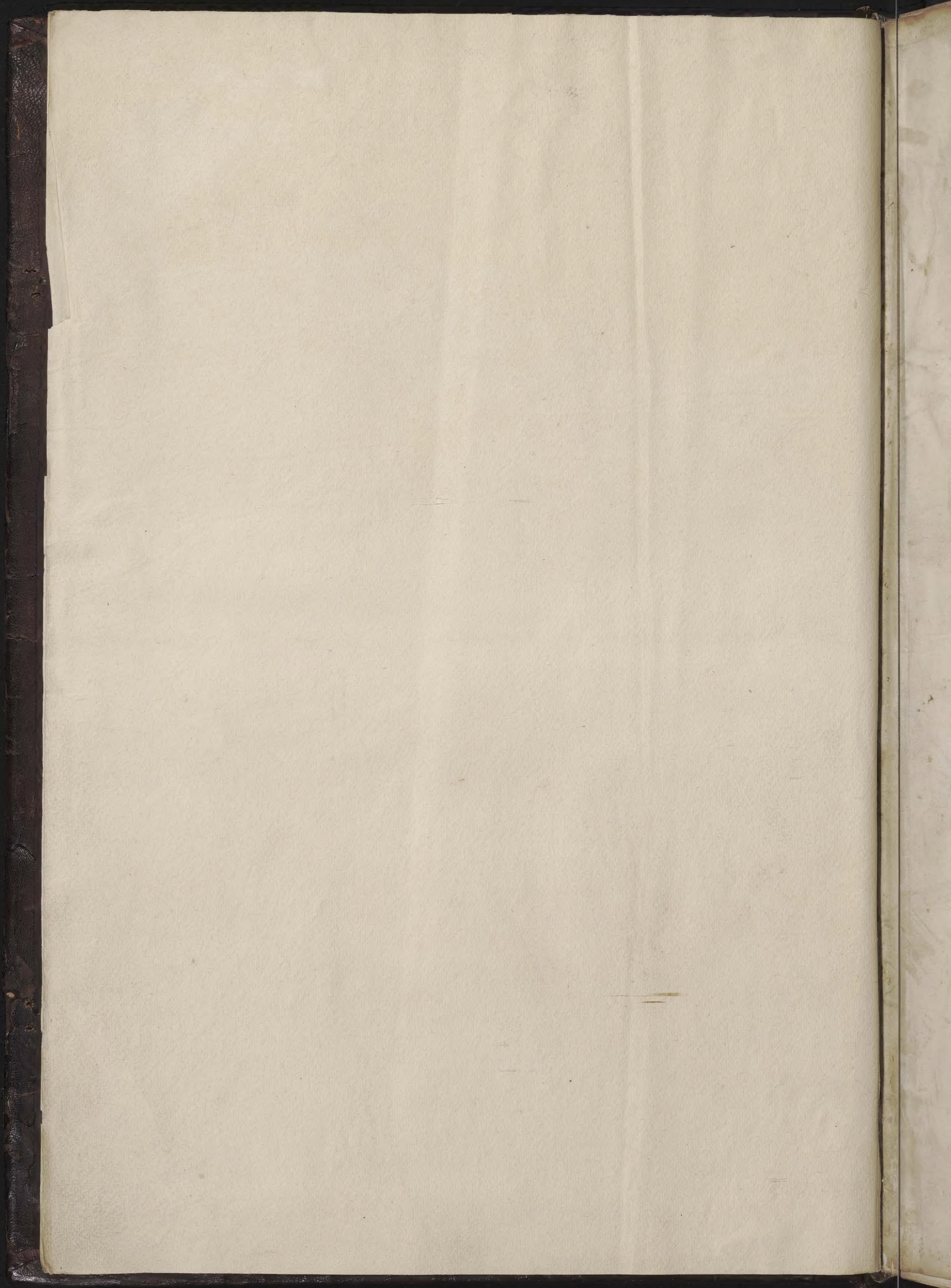

Inc 670

Inc. 670.

Canonis Auctore

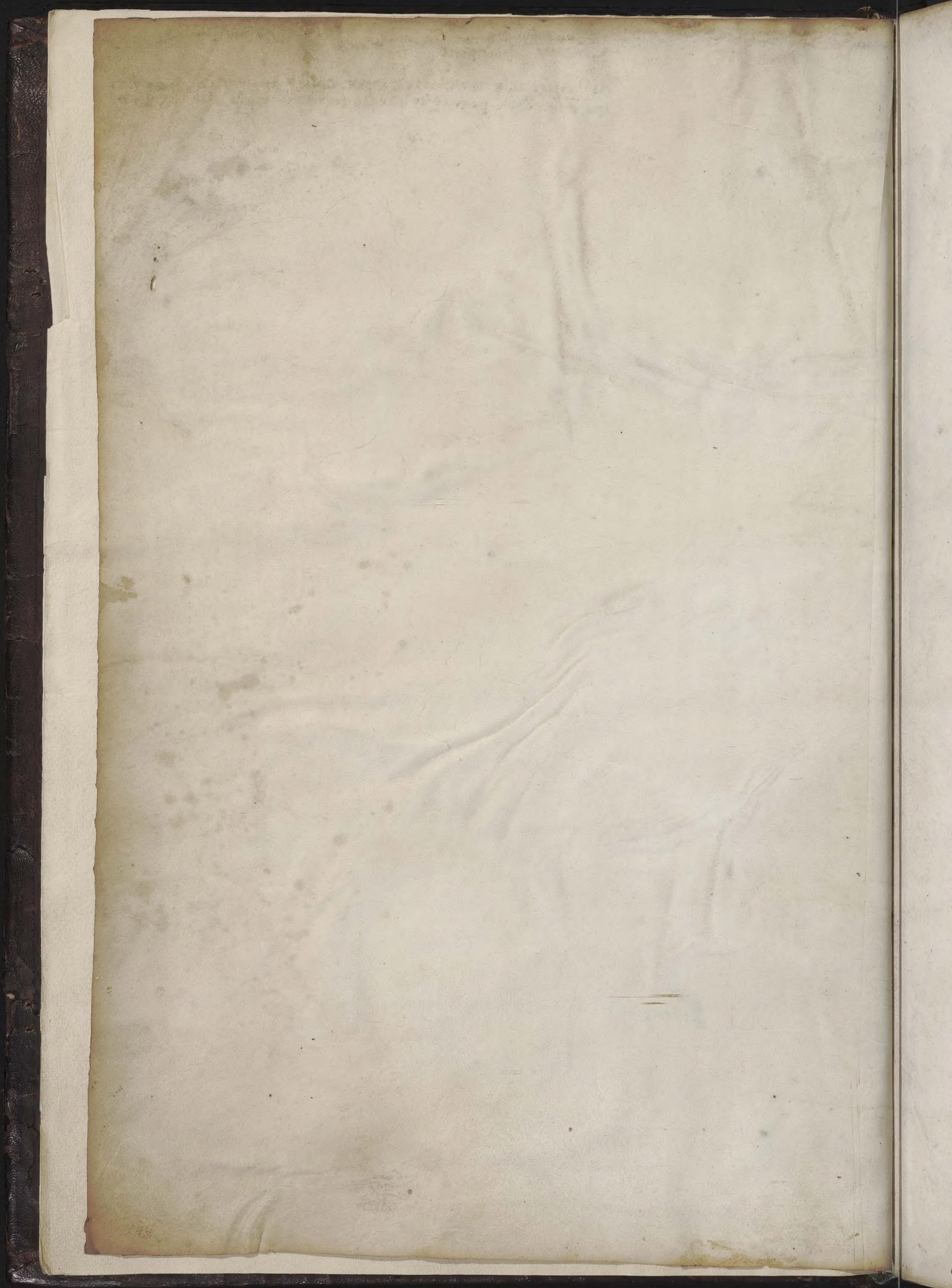
ay. archiepiscopus nigelus de opol collecti maioris Collegij artium
qui & in reditu pignorum sue de terra sita rhodol obijt 1880

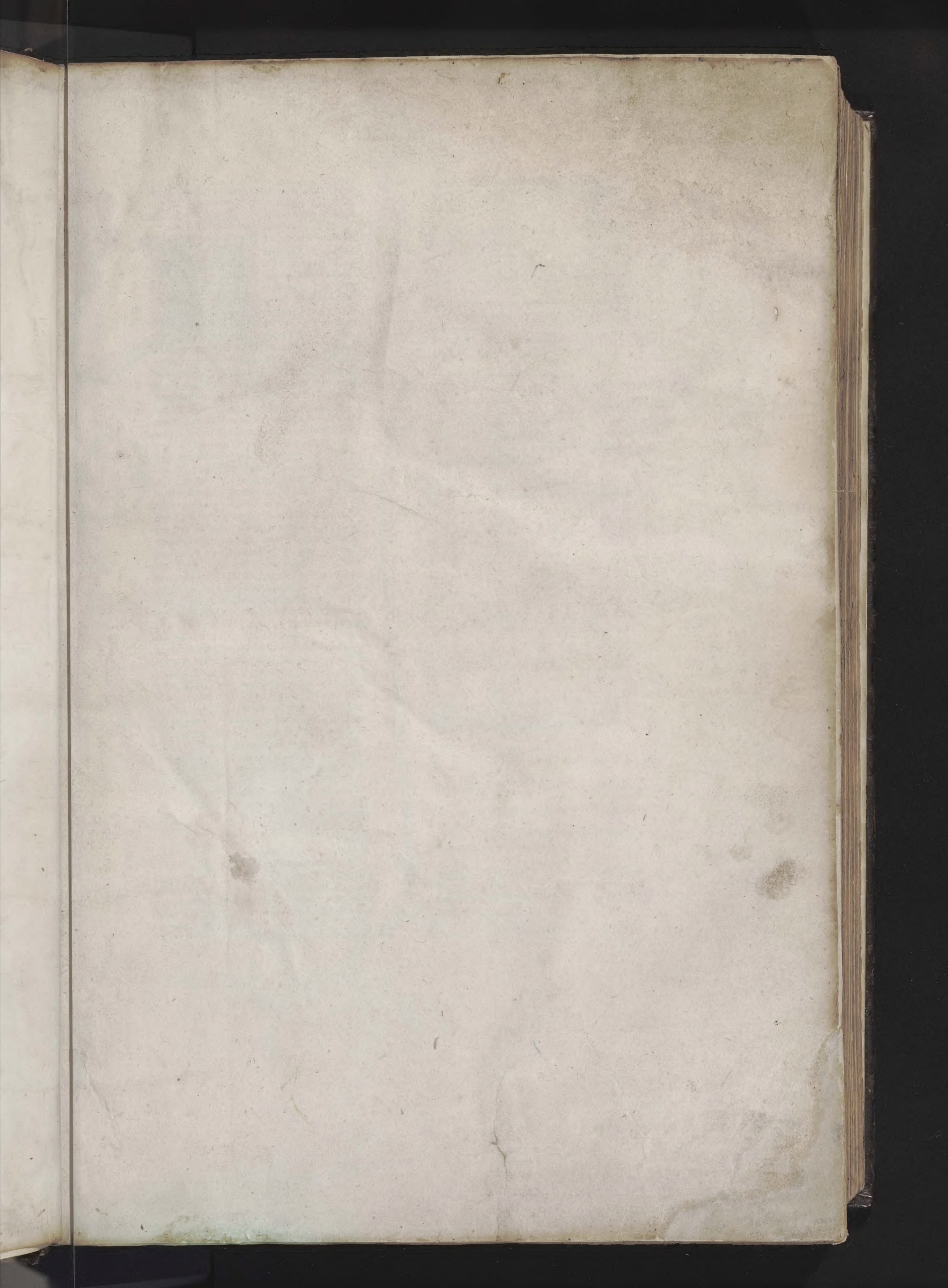
686/6

A. Glem, 2201

Inum 670

Liber Canonis
Interprete Gerardo Remore

Liber canonis primus quem princeps aboali abin
sceni de medicina edidit. translatus a magistro
Berardo cremonensi in toleto ab arabico in la
tinum. Verba aboali abinseceni.

In primis deo gratias
agamus sicut sui ordi
celitudo et beneficij ip
sius multitudo meret:
cuius misericordie sup
omnes pphetas existit
At post vica q daz
de melioribus amicis
quos hie uideor: cui i
cunibus p quibus me deprecatus fuerit satisfacere
debeo: de re qua possum: me rogauit ut ei librum
de medicina faciam: eius regulas uniuersales et p
ticulares saliter comprehendere: ut explanatio cum
breuitate in eo coniungatur: et fm plurimu assera q
tum est asserendum de declaratoe in verbis pau
cis. Quod equidem coeessi. **A**t mihi placuit ut
in pris loqrer de rebus coibus et uilibus utriusq
ptis medicie theoricis et practice. Postea uero
loquar de uilibus iudicioru uirtutum medicinaru
simpliciu. et post hec de pticularibus eoru. de in
de loquar de egritudinibus que in unoquoq con
tingut membro. Prius tame incipia ab anatomia
illius membri et eius iuuameto. De anatomia em
simpliciu membrorum: et similiter iuuameti i li
bro prio uniuersali iam tuc locutus ero. Dum aut
membri anatomia cosumauero in qpluribus lo
cis demonstrare incipiam quo eius coseruetur sani
tas. Deinde fmone absoluto ondam eius egritu
dines uniuersales et cas et semitas cognoscendi eas:
et uias eas medicandi in fmone etiam uli. Postq
aut has res ules expleuero ad egritudines redibo
pticulares: et in qpluribus earu etia demonstrabo
in primis iudiciu uniuersale in eius diffinitoe et ipi
us causis et significatibus. Deinde ad iudicia re
uertar pticularia. Post ondam regula uniuersalem
in medicando. Deinde descendam ad medicadu
pticulariter cu unaquaq medicina simplici: aut co
posita. **A**d illud aut qd prius dicam de iuuamen
tis medicinaru simpliciu in egritudinibus in libro
medicinaru simpliciu in tabulis pictis quas bonum
est fieri sicut in discipline modo aspiciet quum ad ip
sum puenies non reuertar ad dicendu nisi modicaz
rem. **D**e medicinaru quoq copositaru que mi
hi uidebuntur in antidotario melius ponende iuu
mentis et quo misceantur usqz ibi loqui dimittam.
Placet aut mihi ut postq hunc libru cosumaue
ro: aliu libru coponam de rebus pticularibus i quo
sit pprietas nominandi egritudines: que quum acci
dunt non sunt uni eidem membro pprie: in quo etia
de pulchritudine loquemur: et ut in hoc libro eo cal
le pcedam quo in libro pticulari qui est ante ipsum
pcessi. **Q**d si mihi deus auxiliatus fuerit et huc
cosumauero libru addam postea in uno libro anti
dotariu. **N**on est aut bonu ut huius libri pluri
mu non sit apud unuquemq et in eius memoria q hu
ius doctrine nomine uocari et p eam lucrari deside
rat: minus namq quod medico necessariu est compre
hendit. Quod uero sup ipsum additu est incopen
sabile est. **Q**uod si deus meum plongauerit ter

minu: et secunda successerit fortuna: me ad alia p
parabo. Nunc aut huc coponam librum que in
quicq sic diuidam libros.

Liber primus est de rebus uniuersalibus sci
entie medicine.
Liber secundus est de medicinis simplicibus.
Liber tertius est de egritudinibus pticularibus que
sunt in membris hominis a capite usqz ad pedes
manifestis et occultis.
Liber quartus est de egritudinibus particularibus
que quz accidunt non sunt uni membro pprie et
decoratoe.
Liber quintus est de coponendis medicinis et ipe est
antidotarium.

Libri primi sunt quatuor sen.
Sen prima est de diffinitoe medicine et sub
iectis eius et rebus naturalibus.
Sen secunda est de diuisione egritudinu et causarum
et accidentiu uniuersalium.
Sen tertia est de coseruatoe sanitatis.
Sen quarta est de diuisione moru medicatōnu fm
egritudines uniuersales.

En prime sunt sex doctrine.
Doctrina prima est de subiectis medicine
et eius diffinitoe.
Doctrina secunda est de elementis.
Doctrina tertia est de coplexionibus.
Doctrina quarta est de humoribus.
Doctrina quinta est de membris.
Doctrina sexta est de operatōibus et spiritibus et
uitibus.

Doctrine prime sunt duo capitula.
Capitulu primu est de diffinitoe medicie
Capitulu secundu est de subiectis medicine.

Doctrine secunde est unu capitulu.
Capitulum de elementis.

Doctrine tercie sunt tria capitula.
Capitulu primu est ad ondendu quid sit coplexio.
Capitulu secundu est de coplexione membroru.
Capitulu tertiu est de coplexionibus etatuz.

Doctrine quarte sunt duo capitula.
Capitulu primu est ad inquirendu quid sit
humor et quot sunt eius ptes.
Capitulum secundu est de generatoe humoruz.

Doctrine quite est unu capitulu et quicq sum
me.
Capitulu est ad inquirendum quid sit membrum et
sue ptes.

Suma prima est de ossibus cuius sunt .xxx.
capitula.
Capitulu primu est locutio uniuersalis de ossibus et
iuncturis.
Capitulu secundu est de anatomia cranci.
Capitulum tertiu est de anatomia eius qd d capite

est sub craneo.
 Capitulum quartū est de anatomia ossium mandibularū et narium.
 Capitulum quintū est de anatomia dentium.
 Capitulum sextū est de iuuamēto dorsi.
 Capitulum septimū de anatomia spondilium.
 Capitulum octauū est de iuuamento colli et anatomia ossium ipsius.
 Capitulum nonū de anatomia spondilium pectoris et earum iuuamētis.
 Capitulum decimū est de anatomia spondilium renum.
 Capitulum xi. est de anatomia albaonisi ul aloiuz.
 Capitulum xii. est de anatomia albosos.
 Capitulum xiii. est fmo sicut sigillatio de iuuamento dorsi.
 Capitulum xiiii. est de anatomia costarū.
 Capitulum xv. est de anatomia cassi uel toracis.
 Capitulum xvi. est de anatomia fureule.
 Capitulum xvii. est de anatomia spatule.
 Capitulum xviii. est de anatomia adiutorij.
 Capitulum xix. est de anatomia aschit.
 Capitulum xx. est de anatomia cubiti.
 Capitulum xxi. est de anatomia rascete.
 Capitulum xxii. est de anatomia pectinis manus.
 Capitulum xxiii. est de anatomia digitorum.
 Capitulum xxiiii. est de iuuamento unguis.
 Capitulum xxv. est de anatomia ossiū femoris.
 Capitulum xxvi. est de locutōe aggregata de iuuamēto pedis.
 Capitulum xxvii. est de anatomia ossiū coxe.
 Capitulum xxviii. est de anatomia ossiū cruris.
 Capitulum xxix. est de anatomia ossiū genu.
 Capitulum xxx. est de anatomia pedis.

Sūma secūda ē de musculis cuius sūt. xxx. capitula.
 Capitulum primū est fmo uniuersalis de musculis et cordis et ligamētis.
 Capitulum ii. est de anatomia musculorū faciei.
 Capitulum iii. est de anatomia musculorum frontis.
 Capitulum iiii. est de anatomia musculorū alimuda.
 Capitulum quintū est de anatomia musculorū palpebre.
 Capitulum vi. est de anatomia musculorū maxille.
 Capitulum vii. est de anatomia musculorum labij.
 Capitulum viii. est de anatomia musculorū naris.
 Capitulum iiii. est de anatomia musculorū mandibule superioris et inferioris.
 Capitulum x. est de anatomia musculorum capitis.
 Capitulum xi. est de anatomia musculorum epiglotti.
 Capitulum xii. est de anatomia musculorum trachee arterie.
 Capitulum xiii. est de anatomia musculorū ossis laude.
 Capitulum xiiii. est de anatomia musculorū lingue.
 Capitulum xv. est de anatomia musculorū colli.
 Capitulum xvi. est de anatomia musculorū pectoris.
 Capitulum xvii. est de anatomia musculorū motus adiutorij.
 Capitulum xviii. est de anatomia musculorū motus aschit.
 Capitulum xix. est de anatomia musculorum motus rascete.
 Capitulum xx. est de anatomia musculorum motu digitorū

Capitulum xxi. est de anatomia musculorū motus dorsi.
 Capitulum xxii. est de anatomia musculorū uētris.
 Capitulum xxiii. est de anatomia musculorū testiculorū.
 Capitulum xxiiii. est de anatomia musculorū uesice.
 Capitulum xxv. est de anatomia musculorū uirge.
 Capitulum xxvi. est de anatomia musculorum ani.
 Capitulum xxvii. est de anatomia musculorū motus coxe.
 Capitulum xxviii. est de anatomia musculorū motus cruris.
 Capitulum xxix. est de anatomia musculorū iuncture pedis.
 Capitulum xxx. est de anatomia musculorū digitorū pedis.

Sūma tertia est de nervis et ipsius sunt sex capitula.
 Capitulum primū ē fmo uniuersalis de nervis pprie.
 Capitulum secūdu est de anatomia nervorū cerebri et semitarū ipsorū.
 Capitulum tertiu est de anatomia nervorū nuche colli et eius semitarum.
 Capitulum quartū est de anatomia nervorum nuche spondilij q sunt in rectitudine pectoris.
 Capitulum quintū est de anatomia nervorū alchatin.
 Capitulum sextū est de anatomia nervorum iuncture albaonisi et albosos uel aloiuz.

Sūma quarta est de arteriis cuius sūt quicq capitula.
 Capitulum primū est de qualitate arterie.
 Capitulum secūdu est de anatomia arterie alquēdi. i. uenalis.
 Capitulum tertiu ē de anatomia arterie ascendētis.
 Capitulum quartū est de anatomia diuarū arteriarū subetēni.
 Capitulum quintū ē de anatomia arterie descendētis.

Sūma quinta est de uenis cuius sunt quinq capitula.
 Capitulum primū est de qualitate uenarum.
 Capitulum secūdu est de anatomia uene que uocatur porta.
 Capitulum tertiu est de anatomia uene cōcaue et eius quod de ea ascendit.
 Capitulum quartū est de anatomia uenarū que sunt i manibus.
 Capitulum quintū est de anatomia uene cōcaue descendētis.

Octrine septe est una sūma. sūma ē de vti tibus cuius sex sunt capitula.
 Capitulum primū est de genere uirtutū fnone uli.
 Capitulum secūdu est de uirtutibus naturalibus quibus ministratur.
 Capitulum tertiu ē de vti tibus nālibus mīstrātibus.
 Capitulum quartū est de vti tibus aīalibus.
 Capitulum quintū est de uirtutibus aīalibus cōprehēdentibus.
 Capitulum sextū ē de vti tibus aīalibus motiuis.
 Capitulum postremū est de operatōibus.
 Capitula ergo sen prie sunt nonaginta duo.

En uero secūde sunt tres doctrine.
Doctrina prima est de egritudinibus.
Doctrina secunda est de causis.
Doctrina tertia est de significationibus.

Doctrine uero prime sunt octo capitula.
Capitulum primum est de demonstratōe cause et egritudinis et accidentis.
Capitulum secundum est de diuisionibus dispoñū corporis et generibus egritudinis.
Capitulum tertium est de egritudinibus cōpōnis.
Capitulum quartum est de egritudinibus solutōnis cōtinuitatis.
Capitulum quintum est de egritudinibus cōpōitis.
Capitulum sextum est de rebus que cum egritudinibus numerantur.
Capitulum septimum est de tēporibus uel horis egritudinum.
Capitulum octauum est de cōplendo sūmone in egritudinibus.

Doctrine secūde sunt due summe.
Summa prima est de rebus que accidunt ab aliqua causā cōiūm.
Summa secūda est de numeratōe uniuscuiusq; cause cuiusq; dispoñis corporalis.

Sūme autē prime sunt .xix. capitula.
Capitulum primum est sūmo uniuersalis de cāis.
Capitulum secundum est de aere corpora circūdante.
Capitulum tertium est de naturis tēporū.
Capitulum quartum est de iudiciis tēporū et ipsorum mutatiōnibus.
Capitulum quintum est de aere bono.
Capitulum sextum est de operatiōnibus qualitātū aeris et accidentiū ex tēporibus.
Capitulum septimum est de iudiciis cōpōis anni.
Capitulum octauum est de ipressione mutōnū aerearū accitālū q̄ nō sunt cōtrarie cursui naturali.
Capitulum nonum est de ipressiōnibus mutōnū aerearū malarū que sunt cōtra cursum naturalem.
Capitulum .x. est in sūmone de naturis uentorū.
Capitulum .xi. est de locatōe in eis que accidunt ex locis habitabilibus.
Capitulum .xij. est de eis que accidunt ex motu et q̄ete.
Capitulum .xij. est de eis que accidunt ex somno et uigiliis.
Capitulum .xiiij. est de eis que accidunt ex motibus animalibus.
Capitulum .xv. est de eis que accidunt ex eis que comeduntur et bibuntur.
Capitulum .xvi. est de dispoñibus aquarū.
Capitulum .xvij. est de eis que accidunt ex retentiōe et inanitiōe.
Capitulum .xviij. est sūmo de cāis que accidunt corpori et non sunt necessarie neq; nocue.
Capitulum .xix. est de eis que accidunt ex balneo et statione in sole.

Sūme secunde sunt .xxix. capitula.
Capitulum primum est de calefacientibus.
Capitulum secundum est de infrigidantibus.

Capitulum tertium est de humectantibus.
Capitulum quartum est de deficcantibus.
Capitulum quintum est de corruptentibus figuram.
Capitulum sextum est de cāis oppilatōis et stricture foraminum.
Capitulum .vij. est de cāis dilatatiōis foraminum.
Capitulum octauum est de cāis asperitatis.
Capitulum nonum est de cāis lenitatis.
Capitulum .x. est de causis dislocatiōis.
Capitulum .xi. est de causis malicie uicinitatis cū ppiquitate.
Capitulum .xij. est de causis malicie uicinitatis cum elongatiōe.
Capitulum .xij. est de cāis motuū non naturalium.
Capitulum .xiiij. est de cāis augmenti quantitatis et numeri.
Capitulum .xv. est de causis diminutiōis.
Capitulum .xvi. est de cāis solutiōis cōtinuitatis.
Capitulum .xvij. est de causis ulceris.
Capitulum .xviij. est de causis apostematū.
Capitulum .xix. est de causis doloris absolute.
Capitulum .xx. est de causis uniuscuiusq; dolorum.
Capitulum .xxi. est de causis sedandi dolorem.
Capitulum .xxij. est de eis que pueniunt ex dolore.
Capitulum .xxij. est de causis deliciarū.
Capitulum .xxij. est de causis quō ex motu puenit dolor.
Capitulum .xxv. est de causis quō puenit dolor ex humoribus malis.
Capitulum .xxvi. est de causis quō puenit dolor ex uentositate.
Capitulum .xxvij. est de causis retentiōis et inanitiōis.
Capitulum .xxvij. est de cāis fastidij et repletiōis.
Capitulum .xxix. est de cāis debilitatis membrorū.

Doctrine uero tertie: sen secūde: sūt .xi. capitula: et due summe.
Capitulum primum sūmo uniuersalis est de accidentibus et significationibus.
Capitulum secundum est de signis differentie inter egritudines pprias et que sunt i cōiūitate.
Capitulum tertium est de signis cōplexionum.
Capitulum quartum est de cōprehensiōe signorū equalis cōplexiōis.
Capitulum quintum est de signis eius qui egreditur ab equalitate supflue.
Capitulum .vi. est de signis significantibus replōne.
Capitulum septimum est de signis quibus significatur qñ quilibet humorū est superans.
Capitulum octauum est de signis significantibus oppilatōez.
Capitulum nonum est de signis significantibus uentositates.
Capitulum .x. est de signis significantibus apata.
Capitulum .xi. est de signis significantibus solutiōem cōtinuitatis.

Summa prima: doctrine tertie: sen secūde: est de pulsu cuius sunt .xix. capitula.
Capitulum primum est locutō uniuersalis de pulsu.
Capitulum .ij. est de pulsu equali et inequali.
Capitulum tertium est de spēbus compōiti pulsus.

Capitulum. iij. est q̄ ex sp̄ibus pulsus sit naturalis.
 Capitulum. v. est de causis sp̄um pulsus.
 Capitulum sextum est de eis que faciūt causas retenti-
 uas in suis diffinitōibus.
 Capitulum. vii. est q̄ pulsū etatū masculorū et seiaꝝ
 Capitulum octauum est de pulsū cōplexionum.
 Capitulum nonum est de pulsū temporū.
 Capitulum. x. est de pulsū regionū.
 Capitulum. xi. est quid operetur in pulsū quod co-
 meditur et bibitur.
 Capitulum. xij. qd̄ agat somnus et uigilia in pulsū.
 Capitulum. xij. est de iudiciis pulsus exercitiū.
 Capitulum. xij. est de iudiciis pulsus eorum q̄ bal-
 neati sunt.
 Capitulum. xv. est de pulsū qui est mulierū p̄pri-
 us et est pulsus pregnantium.
 Capitulum. xvi. est de pulsū dolorum.
 Capitulum. xvij. est de pulsū apostematū.
 Capitulum. xvij. ē de iudiciis pulsus accitiū aialūz
 Capitulum. xix. est de mutatiōibus rerum que sūt cō-
 tra naturam et forma pulsus cum f̄mone uniuersali

Sūma secūda est de urina et egestiōe: cuius sūt
 xij. capitula.
 Capitulum primum est f̄mo uniuersalis de urina.
 Capitulum secundū est de signis colorum urine.
 Capitulum tertium est de signis substantie urine et
 qualitate eius.
 Capitulum quartū est de signis odoris urine.
 Capitulum. v. est de significatiōibus que colligūtur
 ex spuma.
 Capitulum. vi. ē de significatiōibus sp̄ū hypostas.
 Capitulum. vii. est de significatiōibus multitudinis
 urine et ipsius paucitatis.
 Capitulum octauum est summa f̄monis de urina di-
 gesta sanatina.
 Capitulum nonum de urina etatū.
 Capitulum. x. de urina uirorū ac mulierū.
 Capitulum. xi. de rebus urine aialū et quomō est di-
 uersa ab urina homis quibus p̄bantur medici.
 Capitulum. xij. est de rebus liquidis q̄ urine similes
 existunt et differentia inter eas et inter urinam.
 Capitulum. xij. de significatiōibus egestionis.
 Capitula ergo sen secūde sunt nonaginta noue.

En autē tertie ē capitulū unū et doctrine quinq̄
 Capitulū singulare est de causis sanitatis et
 egritudinis et necessitate mortis.
 Doctrina prima est de nutritiōe.
 Doctrina secunda est de regimine cōi albaeghin.
 Doctrina tertia est de regimine senum.
 Doctrina quarta est de regimine cuiuslibet corpo-
 ris cuius cōplexio non est bona.
 Doctrina quinta est de mutatiōibus.

Doctrina prime que est de nutritiōe sunt qua-
 tuor capitula.
 Capitulum primum est de regimine infantis ex quo
 nascitur usq̄ quo incipit ambulare.
 Capitulum secundū ē de regimine ablatiōis maille et añ
 Capitulum tertium est de egritudinibus que accidiūt
 infantibus.
 Capitulum quartū est de regimine infantium quū

puenerint ad pueritiā.

Doctrina secūda est de regimine qd̄ est cōe al-
 baeghin cuius. xvij. sunt capitula.
 Capitulum primum est summa f̄monis de exercitio.
 Capitulum secundū est de sp̄ibus exercitiū.
 Capitulum tertium est de hora incipiendi exercitiū
 et mensurandi et ordinandi ipsum.
 Capitulum quartum est de fricatione.
 Capitulum. v. est de balneatione et nominatione
 balneorum.
 Capitulum. vi. est de ablutiōe cū aqua frigida.
 Capitulum septimum est de regimine comestioniis.
 Capitulum octauū est de regimine aque et vini.
 Capitulum nonum est de somno et uigilia.
 Capitulum decimum est de eo quod oportet ut po-
 stremetur ab hoc loco.
 Capitulum. xi. est de cōfortandiā mēbris debilibus
 Capitulum. xij. est de lassitudine que sequitur post
 exercitiū.
 Capitulum. xij. est de alicibus et oscitatiōibus.
 Capitulum. xij. est de medicatiōe lassitudinis exer-
 citialis.
 Capitulum. xv. est de aliis disponibilibus que exerci-
 tium sequuntur et aliis.
 Capitulum. xvi. est de medicatiōe lassitudinis q̄
 per se accidit.
 Capitulum. xvij. est q̄ regimine corporū quorum
 cōplexiones non sunt bone.

Doctrina tertia est de regimine senum cuius
 sunt sex capitula.
 Capitulum primum est f̄mo uniuersalis de regimine
 senum.
 Capitulum secundum est de comestione senum.
 Capitulum tertium est de potu senū.
 Capitulum quartū est de aptiōe oppilatiōis senum.
 Capitulum quintū est de fricatiōe senum.
 Capitulum sextum est de exercitatio senes.

Doctrina quarta est de regimine cuiuslibet cor-
 porum quorū cōplexio nō est bona: cuius
 sunt quinq̄ capitula.
 Capitulum primum est de rectificatiōe complexionis
 cuius caliditas est sup̄flua.
 Capitulum secundum est de rectificatiōe cōplexiōis
 cuius frigiditas est sup̄flua.
 Capitulum tertium est de regimine corporū que
 cito incurrūt egritudines.
 Capitulum quartum est de incrassatione macri.
 Capitulum quintum est de extenuatiōe crosli.

Doctrina quinta est de mutatiōibus cuius est
 unū capitulū et una summa.
 Capitulum est de regimine temporū cū rectifica-
 tiōe aeris.

Sūmma est de regimine iter agentium cuius
 sunt octo capitula.
 Capitulum primum est ad succurrendū ei quod p̄no-
 sticat egritudines.
 Capitulum secundū ē f̄mo ulis deregimie iter agētū
 Capitulum tertium est de cautella a calore et itineribus

et quo regendi sunt in hora caloris.
 Capitulum. iij. est de regimine eius qui iter agit in frigore.
 Capitulum quintum est de custodiendis extremitatibus a frigore.
 Capitulum sextum est de custodiendo calore in itinere.
 Capitulum septimum est de custodiendo iter agentem ab impedimento aquarum diuersarum.
 Capitulum. viij. est de regimine iter agentis in mari.
 Capitula ergo sen tertie sunt quadraginta duo.

En uero quarte sunt. xxi. capitula.
 Capitulum primum est finis uis in medicando.
 Capitulum secundum est ad medicandum egritudine male complexionis.
 Capitulum tertium est de ubi et quo et quando oportet ut fiat euacuatio.
 Capitulum quartum est de regulis cibibus uomitui et inanitioni et quomodo uomitus aut medicina solutiva attrahat superfluitatem.
 Capitulum. v. est de inanitione uentris et regulis eius.
 Capitulum sextum de medicina solutiva superfluitate et eius coactione.
 Capitulum septimum est ad succurrendum dispoitioni illius in quo uirtus superfluit catartici.
 Capitulum octauum de eo qui bibit catarticum et non mouetur ab eo.
 Capitulum nonum est de dispoitionibus medicinarum solutiuarum.
 Capitulum. x. est de eo quod est inquirendum alibi de hoc capitulo.
 Capitulum. xi. est de uomitu.
 Capitulum. xij. est de eo quod oportet facere cum uomit.
 Capitulum. xij. est de inuamentis uomitus.
 Capitulum. xij. est de impedimento superflui uomitus.
 Capitulum. xv. est ad succurrendum dispoitionibus que accidunt euomentis.
 Capitulum. xvi. est de eo in quo superfluit uomitus.
 Capitulum. xvij. est de distenti.
 Capitulum. xvij. est de epithimatis uel simpasimatis.
 Capitulum. xix. est de embrocis siue uotulet.
 Capitulum. xx. est de minutis.
 Capitulum. xxi. est de uentosis.
 Capitulum. xxij. est de sanguisugis.
 Capitulum. xxij. est de retentioe euonum.
 Capitulum. xxij. est de medicamentis oppilationum.
 Capitulum. xxv. est de medicamentis apatibus.
 Capitulum. xxvi. est ad aperiendum apostemata.
 Capitulum. xxvij. est ad medicandum putrefactiones membri.
 Capitulum. xxvij. est ad medicandum solutiones continuas.
 Capitulum. xxix. est ad cauterizandum.
 Capitulum. xxx. est ad sedandum dolores.
 Capitulum. xxxi. est a quibus medicamentis est nobis incipiendum.
 Omnia igitur capitula huius primi libri sunt ducentum sexaginta tria.

Capitulum primum sen prime doctrine prime libri primum de diffinitione medicine.

Quoque medicina est scientia qua humani corporis dispositio noscitur ex parte qua sanatur: uel ab ea remouetur ut habita sanitas conseruetur et amissa recuperetur. Potest autem aliquis dicere quod medicina diuiditur in theoreticam et practicam: sed tu totam ipsam posuisti theoreticam: quoniam dixisti quod est scientia. Nos autem respondebimus et dicemus quod artium quiddam est quod est theoretica et practica. et de philosophia quod est theoretica et practica: et de medicina dicitur quod est theoretica et practica. In unaquaque autem harum diuisionum aliquid uolumus dicere quoniam dicimus theoreticam: et aliud quod dicimus practicam: non tamen nobis necesse est declarare diuersitatem que inter eas existit nisi in medicina. Cum ergo de medicina dixerimus quod eius est theoretica et ex ea est practica. Non est existimandum quod uelimus dicere quod una diuisionis medicine est scientia: et altera operari quoniam admodum multi hunc locum perscrutantes existimant. Sed debes scire quod illud quod uolumus est aliud et quod nulla earum diuisionum medicine est nisi scientia: sed una earum est ad scienda principia: et altera ad sciendum operandi qualitatem. Post uero primam earum nomine scientie aut theoricę appropriauimus: et alteram appropriauimus nomine practice. Per theoreticam uero ipsam uolumus quod quando eam sciuerimus scientiam: tantum acquiramus: ita quod in declaratione qualitatis operationis nos non imitemur: sicut dicitur in medicina quod genera febrium sunt tria. et complexionis sunt nouem. Et per practicam ipsam uolumus non operationem in effectu: neque laborem motionum corporearum: sed diuisionem operationis medicine. que quoniam eam sciuerimus auxiliabitur nobis ad inquirendum scientiam uel sententiam: et ipsa scientia erit in qualitate operationis. Sicut dicitur in medicina quod apatibus calidis adhibenda sunt in principio que repellant et refrigident et inspissent: et postea repellentia cum resoluentibus temperabimus. Et post statum postea in declaratione sufficienter mollificantia resoluentia. Preter apatibus que sunt de materiis quas membra expellunt principalia. Hec igitur doctrina in sententia tibi auxiliatur. Et hec sententia est declaratio qualitatis operationis. Quoniam duarum diuisionum qualitatem sciueris iam scientiam scientiam. et scientiam operationis uiam adeptus eris et si nunquam operatus fueris. Neque etiam aliquis dicere potest quod dispositio corporis humani sunt tres egritudo sanitas et dispositio que non est sanitas neque egritudo: quod tibi due suffecerint. possibile namque est ut quoniam huiusmodi dictor bene considerauerit non inueniat unam earum rerum affirmatam hanc trinitatem neque negantem. Amplius si hec trinitas necessaria fuerit quod diximus tibi remoueri a sanitate colliget infirmitatem. et dispositionem tertiam. quam non habere sanitatis diffinitionem posuerunt: que est habitus aut dispositio ex qua operationes subiecti ipsius sane perueniunt. Neque huius diffinitionis oppositum nisi sanitatem diffinierint quoniam admodum desiderauerint et posuerint in ea conditionem qua non

operantia
practica

indiget. **P**reterea cum medicis in hoc nō litige-
mus. Neq; enim sum qui cū eis in huiusmōi dispu-
tare debeam. **N**eq; litigū hoc eis neq; illis qui
cōtra eos sunt in medicina auxiliabitur: huius enī
rei certitudo alterius doctrine principiis p̄tinet.

Capitulum secundum de subiectis medicine.

Noniam medicina corpus humanum ex pte
unde sanatur ⁊ a sanitate remouetur cōside-
rat. ⁊ cuiusq; rei scia non acquiritur neq; cōpletur
qum causas habuerit nisi p sui cās sciatur: ergo de
benius in medicina scire sanitatis ⁊ egritudinis cās

At qā sanitas ⁊ egritudo ⁊ earum cause plerūq;
sunt manifeste: plurūq; occulte. que non sensu neq;
nisi p significatōes accidentium cōprehendūt. De
benius etiam in medicina scire accidentia que in sa-
nitate accidunt ⁊ egritudine. **I**am autē declaratū
fuit in scientiis ueridicis q rei scia non acquiritur
nisi p sciam causarum ⁊ principiorū ipsius si causas
habuerit ⁊ principia aut non cōpletur nisi ex parte
sciendi eius accidentia ⁊ cōcomitantia essentialia.

Causarum uero quatuor sunt spēs: materiales
efficientes: formales: ⁊ finales. **C**ause uero ma-
teriales posite in quibus sanitas ⁊ egritudo mensu-
rantur: sunt: subiectum quidem p̄pinqū mēbrum
aut spiritus: ⁊ subiectū quidem longinquum humo-
res: ⁊ eis longiora sunt elementa. **A**t hec duo sunt
subiecta fm cōpōem: licet sint cum alteratōe. In
cuiusq; aut rei cōpōe ⁊ alteratōe que sic cōponitur
ad aliquam huiusmōi puenit unitatē. **A**t hec uni-
tas ad quam huiusmōi reuertitur multitudo ⁊ aut ē
cōplexio ⁊ aut forma. **C**ōplexio uero est fm alteratō-
nem. ⁊ forma fm cōpōem. **A**fficientes autē cause
sunt cause pmutantes ⁊ cōstantes humani corporis
dispōes: sicut sunt aeres ⁊ que eis cōtinuantur: ⁊ co-
mestiones: ⁊ aque ⁊ potus ⁊ que eis cōtinuantur: ⁊ co-
mestiones: ⁊ retentio: ⁊ regiones: ⁊ ciuitates: ⁊ loca ha-
bitabilia ⁊ que eis cōtinuantur: ⁊ motus ⁊ quietes
corporei ⁊ aiales: ⁊ ex eis sunt somnus ⁊ uigilie: ⁊
alteratio in etatibus: ⁊ diuersitas in eis: ⁊ in gene-
ribus: ⁊ in artibus: ⁊ in moribus: ⁊ in rebus que i
humano supueniunt corpore ipsū tangentibus.
siue sint contra naturam: siue non sint contra natu-
ram. **F**ormales uero cause sunt cōplexiones ⁊ v-
tutes que post eas eneniūt ⁊ cōpōes. **C**ause autē
finales sunt opatōes. **E**t in scia quidem opatōnum
est scia uirtutum: pculdubio. ⁊ scia spirituum qui
sunt uirtutum subiecta quenadmodū nos declara-
bimus. **H**ec ergo sunt subiecta doctrine medicina-
lis. **U**nde aliquis inquit de corpore humano quō
sanatur aut infirmatur. **H**uius autē inquisitionis
pfectōnem. s. ut sanitas cōfuetur ⁊ egritudo remo-
ueatur: ⁊ etiam habere ptes fm istarum duarum
dispōnum ⁊ suorū instrumētorum causas. **E**t hu-
iusmodi quidem causa est regimen cum comestioe
⁊ potu: ⁊ electio aeris: ⁊ mensura motus ⁊ quietis
⁊ medicatio cum medicina: ⁊ medicatio manualis.

Hoc autē totum apud medicos est fm tres spēs: sano-
rum: ⁊ egrorum: ⁊ mediorum quos modo nomi-
nabimus. ⁊ dicemus quō inter duas diuisiones in-
ter quas pculdubio non est medium media nocent

Et postq iam diuiserimus has demonstratōes

tunc iam collectum est nobis q medicina tractat
elementis: ⁊ cōplexionibus: ⁊ humoribus: ⁊ mem-
bris simplicibus ⁊ cōpōitis: ⁊ spiritibus: ⁊ uirtuti-
bus eorum naturalibus: ⁊ aialibus: ⁊ uitalibus: ⁊
opationibus: ⁊ dispōnibus corporis. s. sanitate: ⁊
egritudine: ⁊ medio: ⁊ causis earū. s. comestione
⁊ potu: ⁊ aeribus: ⁊ aquis: ⁊ regiōibus: ⁊ motibus
⁊ quietibus corporeis ⁊ aialibus: ⁊ etatibus: ⁊ ge-
neribus: ⁊ extrinsecus accitibus que corpori eue-
niūt ex rebus extraneis: ⁊ regimine cū comestioni-
bus ⁊ potibus: ⁊ medicinis: ⁊ manuum opatōibus
ad sanitatem cōsuandam: ⁊ unanq; egritudinem
medicandam. **H**arum uero rerum quedam sūt
de quibus medico nihil aliud est agendum nisi ut
quid sint tantū eentiali formatōe informet: ⁊ ut
sint vel nō sint doctori sapientie phisicalis credat

At earum sunt de quibus in sua arte rōcinari dē
Que ergo earum sunt sicut principia utruq; sint
vel non sint credere debet. **S**ciarum nanq; pti-
cularium principia credita recipiuntur. **E**t in aliis
scientiis que fm ordinem sunt ante eas rōcinant ⁊
ita fit donec sciarum oium principia ad philosophi-
am primam que metaphisica nuncupatur eleuent

Qumq; aliquis medicorū loqui inceperit ⁊ affir-
mare elementa ⁊ cōplexionem ⁊ que ista sequuntur
⁊ eis que scie naturalis subiecta existūt egressus fu-
erit errabit ideo q in sciam medicine mittit quod
eius nō est. **A**t errabit quia se aliquid dēlarasse exi-
stimabit qum nihil declarauerit. **C**ius uero de
quo medicus formare debet quid sit: ⁊ utrum sit
non sit cuius esse non est manifestum credere hec ē
summa. **E**lementa an sint: ⁊ quot sint: ⁊ quō sint
⁊ que sint. ⁊ cōplexiones: que sint: ⁊ quot sint:
At humores an sint: ⁊ quot sint: ⁊ quō sint. **E**t vtu-
tes utrum sint: ⁊ quot sint. ⁊ spūs utrū sint: ⁊ quot
sint: ⁊ ubi: ⁊ queq; mutato hz dispōem: ⁊ eius mo-
ra hz causam. ⁊ cause quot sint. membra autē ⁊ eoz
inuamenta sensu ⁊ anatomia discernere debet.

Aa autē de quibus formando rōcinari debet: sunt
egritudines: ⁊ earum cause p̄ticulares: ⁊ earū signa
⁊ qualiter egritudo remoueat: ⁊ sanitas cōfuet:
At cuiusq; earum esse occultum fuerit: ad illd dē-
clarandum demonstratōem afferre debet ipsum di-
uidendo: numerando: ⁊ complendo. **S**alientius
nanq; qum demonstratōem argumentōem sup
diuisionem primam facere aggressus est: non de-
bet aggredi inq̄tum est medicus: sed inq̄tum ē phi-
losophus. **I**n scia enim naturali debet loqui sicut
alphabi: qui qum affirmare aggressus fuerit quod
cōstatem sequi debent. non debet loqui de hoc in-
q̄tum est alphabi: sed inq̄tum ipse est inq̄tāclm
medicus enim inq̄tum est medicus: ⁊ alphabi in-
q̄tum est alphabi: non potest de hoc rōcinari. q
si non. pueniemus ad circuitōem.

Doctrina secūda est de elementis cuius est unū
capitulum.

Elementa sunt corpora ⁊ sunt ptes pri-
me corporis humani ⁊ aliorum que i
corpora diuersarū formarū diuidi
minime possunt ex quorum cōmixtio
ne spēs diuersē generatorū fiunt. **M**edicus autē

physico credet debet: qd sunt quatuor et non plura. quorum duo sunt leuia: et duo graua. leuia sunt igitur aer: graua terra et aqua. **T**erra est corpus simplex cuius locus naturalis in medio totius existit in quo naturaliter manet quiescens et ad ipsum quum ab eo separata fuerit naturaliter mouetur. At hec quidem eius naturalis grauitas existit. Cuius quidem natura frigida est et sicca. Ipsa enim talis existit qd si dimissa fuerit: neq; altera res extrinseca eam couerterit apparebit ex ea frigiditas sensibilis et siccitas. **A**ius uero est in generatis inuamentum prestat ad retentionem faciendam et fixationem: et ad conseruandas figuras et formas. **A**qua autem est corpus simplex cuius naturalis locus est: ut sit circumdans terram: et circumdata ab aere quz in suis sitibus naturalibus permanserit. At hec quidem est eius grauitas copatiua. Que frigida est et humida. s. eius natura tal existit: qd si dimissa fuerit sicut est: neq; ulla causa extrinseca ei contraria fuerit: apparebit ex ea frigiditas sensibilis: et dispositio que est humiditas. et ipsa quidem est eius generatio in creatioe sua que reddit eam aptam ad spargendum et extendendum p qualibet re quauis sit pauca. Et recipit omnem figuram que est: sed non retinet. Cuius est in generatis inuamentum prestat ad figurandas formas: quas in suis diuisionibus aliqui figurare uolunt: et ad figurandum: et ad lineandum et temperandum. Humidum enim licet cito formas figurales amittat cito tamen eas recipit: sicut siccum licet eas duriter suscipiat: duriter tamen retinet eas. **Q**uoniam humidum et siccum se ad inuicem temperauerunt adipiscitur siccum ab humido ut cito suscipiat tensionem: et facile figurari possit. et acquirat humidum a secco ut retineat firmiter quod in eo accidit ex rectificatione et equatione. Et propter humidum prohibetur siccum a sua separatione: et propter siccum prohibetur humidum a sua fluxibilitate. **A**er autem est corpus simplex cuius naturalis locus est ut sit super aquam et sub igne. hec enim est eius leuitas copatiua. Ipsius enim natura calida est et humida secundum regulam quam diximus. Cuius quidem est in generatis inuamentum ut rareficeretur: et alleuietur: et subtilientur: et ad superiora eleuentur. **I**gnis uero est corpus simplex cuius naturalis locus super omnes elementarias existit partes: qui est tota celi superficies. ipse namque ad celum peruenit. At hec quidem est eius leuitas absoluta. Cuius natura calida est et sicca. et eius esse in generatis prestat inuamentum ut maturet: et subtiliet: et permisceat: et ut eius penetratio currat per ea substantia aerea: et ut duorum elementorum grauium frigidorum puram frigiditatem frangat: et ut de elementaria proprietate ad complexionalitatem redeant. **D**uo autem graua plus inuuant ad membrorum generationem et eius quietem. Et duo leuia plus inuuant ad mouenda membra: licet motor non sit nisi anima. hec sunt elementa. **C**apitulum primum doctrine tertie de complexionibus

Complexio est qualitas que ex actione ad inuicem et passione contrariarum qualitatum in elementis inuenturum: quorum partes ad tantam puritatem redacte sunt: ut cuiusque earum plurimum contin-

gat plurimum alterius peruenit. **Q**uoniam enim ad inuicem agunt et patiuntur suis uirtutibus: accidit in earum summa qualitas in toto earum similis que est complexio. **E**t quoniam uirtutes prime que sunt in elementis predictis sunt quatuor: caliditas: frigiditas: humiditas: et siccitas: tunc manifestum est qd complexiones in corporibus generatis et corruptis sunt per eas. **E**t illud equidem est secundum qd oportet per diuisionem rationalem cum consideratione absoluta absque ulla comparatione ad rem aliquam. **E**t est duobus modis. Quorum unus est ut sit complexio equalis ita ut quantitates qualitatum contrariarum incomplexionato sint equales: non superantes: neq; superate: et sit complexio qualitas in medio earum uere. **A**lter uero modus est ut non sit complexio qualitatum contrariarum media absolute sed ad unam magis declinet extremitatem: aut in contrarietate que est inter caliditatem et frigiditatem: aut in contrarietate que est inter humiditatem et siccitatem: aut inter utrasque. **Q**uod autem in doctrina medicine consideratur equale aut extra equalitatem: non est hoc: neq; illud. sed medicus physico credere debet qd equales secundum hanc intentionem quam diximus impossibile est aliquo modo inueniri: quanto magis ut sit hominis complexio: aut membri humani. **D**ebes autem scire qd equale de quo medici in suis inquisitionibus tractant non est denominatum ab equalitate in qua equalitas cum pondere equaliter existit: sed denominatur a iusticia in diuisione. **E**t hoc est quod in complexionato in primis attenditur: siue sit corpus totum: siue sit membrum unum: ut sit in eo de elementis cum suis quantitatibus et qualitibus mensura quam humana natura habere debet secundum meliorem proportionem et diuisionem equitatem. **A**ccidit autem ut hec diuisio quum homo eam habuerit uere equalitati quam prima diximus ualde sit propinqua. **Q**uicquid uero equalitati que secundum humanam attenditur corpora et que est in copatione aliorum que hanc non habent equalitatem: neq; habet propinquitatem equalitatis quam prius nominauimus quam habet homo: octo considerationum accidunt modi. **A**ut enim erit secundum speciem copatam ei que ab ea diuersificatur et est alia ab ea. **A**ut secundum speciem uel aliter secundum unam manerem speciei copatam ei quod est diuersum ab ea ex eo quod est in ea. **A**ut erit secundum aliquam partem speciei copatam ei quod ab ea diuersum existit et est extra ipsam et in eius specie. **A**ut erit secundum partem speciei copatam ei quod diuersum est ab ea ex eo qd est in eius parte sue speciei. **A**ut erit secundum singulare copatum ei quod est diuersum ab eo et est ex ipso. **A**ut erit secundum singulare copatum suis dispositionibus que in ipso sunt. **A**ut erit secundum membrum copatum ei quod ab eo diuersum existit ex eo qd est extra ipsum in corpore suo. **A**ut erit secundum membrum copatum suis dispositionibus in se ipso. **P**rimus modus est equalitas que in homine attenditur copatione aliorum generatorum: et est res magnam habens latitudinem que diffinitione minime potest comprehendere: neq; etiam qualitercunque contingat existit: sed inter multitudinem et paucitatem duas obtinet extremitates: ab una quazum egressa fuerit non poterit esse humana complexio. **S**ecundus uero modus est medialis qui inter duas extremitates huius late complexionis existens

inuenitur in individuo quod est in ultimo equalita-
tis ex spē que est in fine equalitatis et in etate i qua
augmentū ad suū puenit finē. et hec qdē equalitas ē
h3 n sit equalitas certa qua i huius capituli picipio
nominauimus eo qd hanc inueniri nō ē possibile: ē
tamen ei ppinqua. Et hic etiam homo equalitati n
qualitercūq; uicinus existit: sed fm suorum mem-
brorum alteratōem vel alternatōem calidorum si-
cut cor et frigidorū sicut cerebrū: et hūidorū uelut
epar: et siccorum sicut ossa. ¶ Cum ergo pondera-
buntur et equabuntur erit uicinus equalitati certe.
In consideratōe uero cuiusq; membri non nisi uni-
us quod est cutis quenadmodum postea dicemus.
In cōpatōe aut spūm et membrorum principaliz
impossibile est ipsum hunc certe equalitati esse ppi-
um. sed egreditur ab ea tēdēs ad caliditātē et hūi-
ditatē. ¶ Uite etenim picipiū sunt cor et spūs q qd
ambo uehementer calida existunt ad supfluitatem
declinantia. et nita quidem existit per caliditatem.
Et augmentum per humiditatem. Et etiam calidi-
tas in humiditate existit et ab ea nutritur. ¶ *De*
bra uero principalia sunt tria sicut declarabimus et
ex eis quidem est unum frigidum quod est cerebrū
cuius frigiditas non puenit ad cordis caliditātē tē-
perandam et epatis caliditatem temperandam. ¶
At ex eis unum est siccum aut siccitati ppinquum: et
ipsum est cor. sed eius siccitas non puenit ad humi-
ditatem cerebrū et epatis temperandam. Neq; etiā
cerebrum tantum est frigidum: neq; cor tantum est
siccum. sed cor cōpatōe aliorum duorum est siccū
et cerebrū aliorum duorum cōpatōe est frigidum.
¶ Modi uero tertii latitudo angustior est latitu-
dine primi modi. i. equalitatis specialis: latitudiez
tamen h3 magnam et est cōplexio que alicui gentiz
cōgrua existit fm cōpatōem alicuius climatis et ali-
cuius aeris. Indi namq; complexionem hnt in simul
qua sani existunt. Et sciani aliam hnt cōplexionem
qua sani degunt. et unaqueq; earum p cōpatōez ad
suam spēm sue spēi cōpatōe est temperata: que cō-
patōe alterius non est contemperata. Corpus namq;
indi qum fm cōplexionem sciani quale fiet: aut in-
firmabitur: aut morietur. Et similiter qum sciani
cōplexione indi quale reddetur: erit corpus dispo-
contraria. ¶ Queq; igitur spēs in terra habitabili
cōmorantium habebit cōplexionem eis ppriā aeri
sui climatis cōuenientem: et habebit latitudinem.
Quis quidem latitudo duas habet extremitates:
multitudinis et paucitatis. ¶ Quartus aut modus
est mediuz quod est inter duas extremitates latitu-
dinis cōplexionis climatis: et ipsum est cōplexio cō-
plexionibus spēi tempator. ¶ Modus uero quin-
tus est angustior primo et tertio: et ē cōplexio quaz
debet habere indiuiduum designatum qua uiuum
et sanum reperitur. Que etiam latitudinem h3 ad
quam due terminantur multitudinis et paucitatis
extremitates. ¶ Debes autem scire qd omne indi-
uiduum debet habere cōplexionem sibi solūmodo
ppriam in qua alium ei associari est impossibile.
Sextus aut modus est medium quod est inter istos
duos terminos quod est cōplexio: quam qum ha-
buerit indiuiduū erit melioris complexionis cūis
ipsū ē oz. ¶ Modus aut septimus ē cōplexio qua
unaqueq; membrorum spēi habere debet in qua ali-

nd diuersificatur. Equalitas namq; ossis est ut siccitas
in eo plus abundet. et cerebri ut humiditas i eo
plurimū abundet. et cordis ut in eo sit plus calidita-
tis et neruorū ut in eis plurimū abundet frigiditas
¶ Modus aut octauus est cōplexio membri sin-
gularis quam qum habuerit erit melioris dispo-
sitionis quam habere potest. ¶ Cum aut spēi cōsideraue-
rimus inueniemus hominem certe equalitati ppin-
quorem. ¶ Quaz regiones attenderimus: certi-
ficatum nobis erit: qd si fuerit locus qui inhabitabi-
tur sub equatōe diei. Neq; aliqua de rebus terre
nis obuiando impedierit uidelz motus aut maria.
oportebit ibi habitantes equalitati certe ppinquo-
res existere qd alicuius regionum. ¶ Jam aut no-
bis affirmatum est qd opinio que accidit qd excessus
ab equalitate est causa ppinquitatis solis: est falsa
Rectitudo enim solis sup capita minus ibi malum
operatur: et minus mutat aerem qd rectitudinis p-
pinquitas apud nos: aut apud eos qui sunt in maio-
ri latitudine: qd nos: licet rectitudinem non habea-
mus. ¶ Amplius aut omnes dispo-
sitiones morantiū in
linea equinotiali sunt dispo-
sitiones nobiles similes. Ne-
q; aer ibi impeditur impedimento sensibili: sed eo-
rū cōplexionibus semper est similis: et ad hanc sen-
tentiam affirmandam: iam fecimus dictōem. ¶
Post istos aut qui in quarto morantur climate ma-
gis temperati existūt. Non enim aduruntur prop-
ter moram rectitudinis solis sup eorum capita n3
elongantur ab eis parum quenadmodum sit in clia-
te secūdo et tertio: neq; cōgelantur: sicut contingit
his qui in extremitate quinti climatis habitāt: et qd
fm latitudinem sūt remotiores: ppter ea qd sol ab
eorum capitibus est remotus. ¶ In membris ue-
ro iam manifestum sūt qd membra principalia nō
sunt equalitati certe multum ppinqua. imo oportet
ut scias qd caro est membrum illi equalitati magis
ppinquum qd cetera membra cutis tamen carne p-
pinquior est: quasi enim non patitur ab aqua equa-
liter temperata cuius medietas sit nix et altera me-
dieta sit aqua feruens. Et forsitan caliditas uenaz
et sanguinis: neruorum frigiditati in ea equatur.
Similiter quoq; non patitur a corpore quod bene
temperatum existit ex siccioribus corporibus et hu-
midioribus: qum in eis equalia fuerint. ¶ Et nos
quidem scimus qd non est causa quare nō patiatur
nisi quia non sentit illud: neq; est tale quale illud:
nisi quia ppter ipsum non patitur: nisi enī tale ē
quale illud ppter illud pateretur. Res enim que
unius sunt originis et in naturis opponūtur uic ab
aliis patiūtur sed ab eo quod ei in qualitate cōicat
res non patitur. ¶ Quod aut in cute magis existit
temperatum est cutis manus. Et quod in cute ma-
nus temperatius est: est cutis uole. et temperatius
eius est quod est sup digitos. Et temperatius eius
est quod est sup indicem. Et quod teperatius eius
ē quod est in pulpa extremitatis eius: et ppter illud
est melioris sensibilitatis. Et qd in cute uole ma-
gis existit temperatum est quod in digitorū extre-
mitatibus inuenitur: qua ppter extremitates digi-
torum aliorum quasi indices existūt qualitatum
tactualium. Deb3 enī declinatō iudicis equa-
lis existere ad unamq; extremitatū: id ut egressū
ab equalitate et a medietate picipiat. ¶ Debes aut

scire ultra hoc quod sciuit: quod quid dicimus de medicina quod est temperata: nolumus dicere quod sit temperata certe: quoniam illud est impossibile: neque uolumus dicere quod temperamento humano in sua complexione sit temperata: si enim ita esset: tunc esset ex ipsamet humana substantia. **C** Sed uolumus quod quoniam propter calorem naturalem qui in corpore existit humano patitur: qualitate afficitur que hominis qualitatem non supergreditur in aliqua duarum extremitatum equalitatem excedentem. non ergo in ipso operabitur effectum equalitatem excedentem. Considerat igitur sue operationis in corpore humano est equalis. **E**t similiter quod dicimus quod est calida aut frigida nolumus dicere quod in sui substantia sit in ultimo caliditatis aut frigiditatis: aut in sui substantia sit calidior corpore humano: aut frigidior: si enim ita foret cuius complexio esset sicut hominis complexio esset temperata. Sed uolumus dicere quod propter ipsam in corpore hominis puenit caliditas: aut frigiditas maior illa quam ex se habebat. **Q**uia propter una medicina plerumque est frigida humani corporis complexio: et complexio corporis scorpionis calida: et humani corporis complexio calida: et frigida corporis serpentis complexio. Immo quoniam etiam una medicina existit calida complexio corporis petri magis quam complexio corporis pauli. **I**deoque precipit eis qui medicantur ut quoniam complexionem mutare uoluerint et unam addiderint medicina que non contulerit ab ea discedant. **P**ostquam igitur de complexione temperata que dicenda erant compleximus: ad loquendum de complexionibus distemperatis redeamus. **D**icemus itaque quod complexionibus distemperatis equalis est siue complexio prebenderis secundum complexioem speciei aut partis: aut in diuidui: aut membri: que sunt octo et sunt omnes concordes in hoc quod complexionibus temperate sunt opposite. Et he octo pueniunt quoniam dicimus. Et est quod egreditur ab equalitate: aut est simplex: quoniam equalitatem non excessit nisi secundum unam contrarietatem aut est compositus qui equalitatem secundum duas contrarietates excessit. **E**t simplicis quidem qui secundum unam excessit contrarietatem: aut est excessus secundum contrarietatem agentem: quod est aliquo duorum morum quoniam aut est calidior quam debet sed nec est humidior nec siccior: aut frigidior quam debet sed nec est humidior nec siccior: aut secundum contrarietatem patientem. quod est uno duorum modorum. quoniam aut est siccior quam debet. sed non est calidior nec frigidior. aut humidior sed non est frigidior nec calidior. **I**ste tamen quattuor non diu permanent. Caliditas namque maior quam debet: reddit corpus siccior quam oportet. Et frigiditas maior quam debet facit corpus humidius quam oportet humiditate extranea. Et siccitas maior quam debet cito reddit ipsum frigidius quam oportet. Et humiditas maior quam debet si ualde fuerit superflua uelocius reducit ipsum ad frigiditatem quam siccitas maior. **Q**ue si plurima non fuerit consumabit ipsum prius tempore: ad ultimum uero reddit ipsum frigidius quam debet. Tu tamen ex hoc intellige quod equalitas et sanitas magis pertinet caliditati quam frigiditati. Et he quidem sunt simplices quattuor. **C**omposite autem sunt in quibus sit egressus ab equalitate secundum utramque contrarietatem: uelut si sit complexio calidior et humidior si

multum quam oportet: aut calidior et siccior simul quam oportet: aut frigidior et humidior simul quam oportet: aut frigidior et siccior simul quam oportet. **N**on enim potest esse frigidior et calidior simul: neque siccior et humidior simul. **U**naqueque autem harum octo complexio. Aut est sine materia. Quod quidem est quoniam complexio corpus qualitate solummodo afficit ita quod corpus hac qualitate non afficitur propter humorem in ipsum penetrantem qui hanc habeat qualitatem ad quam immutatur corpus. namque fiat nisi sicut cum caliditate eius qui calefit ad ignem: aut frigiditate eius qui ad niuem infrigidatur. **A**ut est cum materia. Quod quidem est quoniam corpus non afficitur qualitate humus complexionis nisi propter uicinitatem humoris in ipsum penetrantis in quo hec equalitas superabundans existit: quemadmodum corpus humanum causa uitrei phlegmatis infrigidatur: aut causa cholericis humoris praefini calefit. Tu autem in libro tertio et quarto cuiusque xvi. complexionum exemplum inuenies. **E**t est tibi sciendum quod complexio cum materia duobus modis est: membrum enim quoniamque exterius a materia manifestum est: et quoniamque materia penetrat et retinetur in foraminibus et uentriculis ipsius: Et est quoniam receptio et penetratio est apans: et est quoniam non. Hec est de complexione dictio. Medicus autem physico credere debet secundum semitam positam quod non est ei manifestum per se.

Capitulum secundum de complexionibus membrorum.

Dico quod deus cuiusque animali et cuiusque membro donauit ex complexione quod magis meretur: et quod eius actionibus et dispositionibus secundum possibilitatem melius existit: hoc autem certificare philosophi et non medici. **D**onauit autem homini complexionem temperatorem quam in hoc mundo esse est possibile cum suarum uirtutum convenientia quibus agit et patitur et unicuique membro donauit de complexione quod meretur. **P**osuit ergo quedam ex membris calidiora: et alia frigidiora: et alia sicciora: et alia humidiora. **Q**uod autem in corpore est calidius est spiritus et cor a quo procedit. Deinde sanguis licet in epate generetur. quia enim cum corde continuus existit ab eo plus acquirit caloris quam epas habeat. **P**ostea epas quia est sicut sanguis congelatus. **P**ostquam quod est caro que minoris est caloris quam epas propterea quod nervorum uilli in ea misti sunt qui sunt frigidi. Deinde sunt musculi qui minoris sunt caliditatis quam caro simplex: propter illud quod de nervis et ligamentis eis admiscetur. **P**ostea est splen propter illud quod est in eo de fece sanguinis. **P**ostea renes eo quod non multum in eis existit sanguis. Deinde arteriarum tunice non propter ipsarum nervosa corpora: sed propter illud quod recipiunt de calefactione sanguinis et spiritus qui sunt in eis. **P**ostea sunt uentrum uox pulsatili um tunice propter sanguinem solum. **P**ostea cutis uole temperate. **F**rigidius uero quod est in corpore est phlegma. **P**ostea pili. Deinde os. **P**ostea cartilago. **P**ost ligamentum. Deinde corda. **P**ost panniculus. Deinde nervus. **P**ost munda. **P**ost cerebrum Deinde adeps. **P**ostea pinguedo. **P**ostea cutis. **H**umidius uero quod est in corpore est phlegma. **P**ost sanguis. **P**ostea pinguedo. **P**ostea adeps.

Postea cerebrum. Postea nucha. Postea caro millarum et testicularum. Post pulmo. Postea ep. Deinde renes. Postea muscoli. Post cutis. Et hic quidem est ordo quo Galienus disponit ea. Scire tamē debes quod pulmo in sui substantia et natura. Non est humidus vehementi humiditate. Omnis enim complexio membri naturalis similis est ei quo nutritur: et secundum suam accidentalem complexionem similatur ei quod ab ipso supfluit. Pulmo autem nutritur calidissimo sanguine et multo admixto cholere: et hoc quidem ipsemet Galienus nos docet. In ipso vero multa humiditatis supfluius colligitur propter illud quod ad ipsum ascendit vapor corporis et propter illud quod ad ipsum descendit ex catarrhis. Postquam igitur sic est res: parum multo magis humidum est pulmone humiditate naturali. At pulmone magis est madefactus: licet humiditatis mora ipsi in sui etiam substantia molliore fecerit: et dispoēs phlegmatis et sanguinis ita intelligende sunt. Phlegmatis namque humectatio est secundum modum madefaciendi et sanguinis humectatio est secundum modum augmentum faciendi in substantia. Licet phlegma naturale aquosius plerumque sit maioris humiditatis quam sanguis. At sanguine enim quum quantum digerit debet digeritur: multum humiditatis ex eo resoluitur quod erat phlegmatis naturalis aque quod ad ipsum conuersum fuit. In sequentibus autem scies quod phlegma naturale est sanguis qui aliqua conuersus est conuersioe. Res autem siccior que est in corpore sunt pilis: sunt enim ex uapore fumoso qui eleuatur. Resolutum namque fuit quod in eo de uapore mistum erat et pura fumositas congelata. Postea est os: ipsum namque oibus membris durius existit: humidius tamē pilis est. Ossis namque generatio est ex sanguine: cuius locus est situs quod humores naturales exsiccat locatus in eis. Quia propter os multa nutrit animalia. Pili uero eorum nullum nutriunt: aut fortasse si nutriunt ex eis aliquid quod valde est rarum et extraneum: sicut existimat quidam quod vespiliones eos digerant. et eis delectentur. Nos autem quum duas quantitates ossis pilorum in pondere equali assumpserimus: et eas in cucurbita alembico supposito distillauerimus: egredietur ex osse plus aqua et plus olei: et remanebit minus fecis os ergo pilo humidius est. Post os autem in siccitate est cartilago. Postea ligamentum. Post corda. Post panniculus. Post arterie. Post uene. Post nerui motiui. Post cor. Post nerui sensus: motionis enim nerui frigidiores simul existunt temperato. Nerui autem sensus frigidiores quod seorsum non multum sunt temperato sicciores: et fortasse sunt ei propinquius: et neque etiam in frigiditate sunt ab eo ualde remoti. Postea est cutis.

Capitulum tertium de complexionibus etatū et generū

Etates omnes sunt quattuor. Etas adolendi que vocatur etas adolescentie et fere usque ad xxx. annos. Postea est etas consistendi quod uocatur etas pulchritudinis: et est fere usque ad xxxv. aut. xl. annos. Et etas minuendi quum virtus non amittitur. et hec est etas senectutis que fere est usque ad annos. lx. Et etas minuendi cum manifesta virtutis debilitate: et hec quidem est etas senium et finis vite. Adolescentie uero etas diuiditur in

etatem infantie. At hec quidem est quum membra pueri nondum ad motiones et ambulandum sunt apta. Et in etatem dentium plantatiuam quod est post ambulatōem et ante quod sit fortis. At illud est quum nondum gingivae sunt omnibus dentibus replete. Postea est etas concussionis quod quidem est post uehementiam et natiuitatem dentium et antequam polluantur. Deinde est etas alquelemati vel alqueledi et rehat. id est quum ab eo egreditur spuma quod est quousque brabescat. Postea est etas fortitudinis quod est donec desinat crescere. Infantium uero solus ab infantia usque ad iuuentutem complexio in calore fere temperato: et in humiditate fere supflua existit. Medici autem antiqui inter se disceptauerunt de duabus caliditatibus pueritiae et iuuentutis. Fuerunt enim eorum quidam qui dixerant quod caliditas pueri est maior: et propter illam plus crescit. Ideoque omnes eius operationes naturales desiderii et digestionis sunt maiores et diutius durantes quoniam calor innatus qui inest eis ex spmate magis est aggregatus: et est minoris temporis. Et ex eis fuerunt qui dixerunt quod calor innatus in iuuenibus est ualde fortior: quoniam eorum sanguis est maioris quantitatē et magis spissus. Ideoque accidit eis fluxus sanguinis ex naribus plus et fortius: et quod eorum complexio plus ad choleram declinat: et puerorum complexio plus declinat ad phlegma: et quod inuenes uehementiorum motionum existunt. motus uero non est nisi propter calorem. Et ipsi etiam uehementioris istibris existunt et sunt melioris digestionis. Et hoc ex calore. Desiderium namque non est ex calore sed ex frigidityte. Ideoque caninus appetitus ex frigidityte sepius contingit. Signum autem quod uehementioris istibris isti existant est: quod neque nauſea accidit eis neque uomitus: neque fastidium in quenadmodum contingit pueris propter digestionem eorum malitiam. Et signum quod eorum complexio magis cholericam pertinet est quod omnes eorum egritudines sunt calide: sicut febris tertiana: et eorum uomitus totus est cholericus. Egritudines autem plurimae que pueris eueniunt sunt frigide et humide: et eorum febres phlegmaticae: et plurimum quod uomunt est phlegma. Et augmentum quod est in pueris non est propter fortitudinem caliditatis eorum neque est nisi propter multam ipsorum humiditatem: maximum etiam eorum desiderium significat caloris eorum diminutionem. Hec quidem sunt duarum sectarum sententiae et ipsarum rationes. Galienus ambabus uero sectis contradicit. dicit enim quod eorum caliditates in radice sunt equales: sed puerorum caliditas est maioris quantitatē et minoris qualitatis. scilicet acuitatis: et iuuenum caliditas est minoris quantitatē et maioris qualitatis. scilicet acuitatis. At huius quidem declaratio sicut ipse dicit est ut opinemur unam solam caliditatem in mensura: aut corpus subtile calidum unum in quantitate et qualitate in substantiam humidam multa semel penetrasse: sicut aqua: et alia uice penetrasse in substantiam siccam et paucam: sicut lapis. et quum sic fuerit inueniemus caliditatem aqueam maioris quantitatē et mollioris qualitatis: et caliditatem lapideam minoris quantitatē et acutioris qualitatis: et ita debemus agnoscere caliditatem que est in pueris et inuenibus. Pueri enim non fuerunt generati nisi ex

spmate quod est multum calidum. et huic calori non
 duz accidit res que ipsum extinguat. puer namq; au
 geri non cessat: sed crescendo graditur: n3 adhuc ste
 tit nedum q; iam retrocedat. Iuuenibus uero ni
 hil accidit quod eorum calorem augmentet. innatu
 neq; etiam aliquid quod ipsum extinguat: s; ille calor
 in eis cōseruatur humiditate minoris quantitatis et
 qualitatis simul donec ad declinatōem pueniat. ne
 q; tamen huius humiditatis diminutio est adhuc di
 minutio que caliditatem retinere non possit: neq; ē
 nisi quia augmentum facere non ualet: quasi humi
 ditas tanta erat prius q; duas res facere poterat: cu
 stodire v3 calorem: et supesse etiam ad augmentū
 faciendum. ad ultimū uero ad hoc deueniet q; neu
 tram duarum rerum efficere ualet. oportet ergo
 ut in medio talis existat q; possit unam rem efficere
 et non alteram. falsum autē est ut dicamus ipam pos
 se augmentare et non posse retinere calorem inatuz
 Quō enim in re augmentum prestare potest quod
 radicem non ualet custodire. Restat ergo ut di
 camus q; calorem custodire potest et in corpore au
 gmentum prestare non potest. Et scitum est q; hec
 est etas iuuentutis. Quod autē dixit secūda
 q; augmentum qd est in pueris non est nisi prop
 ter humiditatem: et non ppter calorem: est dictio
 falsa. humiditas namq; augmenti est materia. Et
 materia non patitur p se: neq; p se creatur. Immo
 apud operatōem uirtutis in eam agentis. v3 autē
 hoc agens est aīa: aut natura pcepto dei. neq; agit
 nisi cum instrumento: et illd est calor innatus. Quod autē dixerunt etiam q; uelemens desiderū
 quod est in pueris non est nisi ppter frigiditatem
 cōplexionis eorum: est dictio falsa. ex malo namq;
 desiderio quod est ppter frigiditatem cōplexionis
 non puenit istūbre: neq; nutrimentū. puerorum
 enim istūbre melior est q; esse potest in pluribus
 horis: neq; in eorum corporibus nisi foret ppter
 hoc de pmutatōe eius quod comeditur plus pueit
 q; sit illud quod dissoluitur: ppter quod crescunt.
 Aliquando uero accidit eis malitia istūbre ppter
 eorum gulositatem: et quia eorum comestioes ma
 lis disponuntur ordinibus: et comedūt res malas et
 humidas: et multas: et desup malis mouentur mo
 tibus. Quas ppter de supfluitatibus plus i eis adu
 natur. unde purgatōe indigent et pēpue eorū pul
 mones. Ideoq; eorum anhelitus est spissior: et ue
 lotior: magnitudinem tamen non habet eo q; eorū
 uirtus nondum ad cōplementum puenit. Hec
 est dictio de cōplexione pueritē et iuuentutis que
 admodum Galienus declarauit: cuius nos sumus i
 terpretes. Preterea sciendū est q; caliditas post
 tempus cōsistendi minui incipit: ppter ea q; aer cir
 cundans materiam eius que est humiditas exicat.
 Calor quoq; innatus qui est intus ad hoc adiuuat:
 et labor pueniens ex motionibus corporeis et aīali
 bus que necessarie sunt in uita: et defectus naturi ad
 resistendum illi toti semp. Omnes enim uirtu
 tes corporee sunt finite. hoc autē iam rōcinatuz fuit
 in scia naturali. Eius ergo operatio non semp exi
 stit in materiis. Amplius si hec uirtus infinita
 foret et semp pmutatōem in corpore faceret: eius
 quod dissoluitur equaliter et uno modo: dissolu

tio tamen uno mō nō ē: imo semp quotidie au
 geretur: et corpus dissolutionem tollere nō possz
 et dissolutū humiditātū finiret: q̄to magis quz due
 res se iuuent ad minoratōem faciendam: et retroce
 dendum. Et postq; sic est oportet necessario ut ma
 teria destruat: et calor extingatur: et pēpue quz
 ad eius extinctōem adiuuetur pter vel ppter ma
 teriei defectum alia causa. Et illud est humor exne
 us qui accidit assidue ppter ea q; eibus priuatur di
 gestione: et adiuuat ad extinguendum ipm duobus
 modis. uno suffocando et tegēdo. Alio qualitati lob
 uiando. hic enim humor est pblegmaticus frigidus
 Et hec est mors naturalis cuiq; indiuiduo destina
 ta fm suam primam cōplexionem usq; ad terminū
 quem in sua potentia habet ad suam humiditatem
 cōsuandam. Vnūq; enim eorum terminum p
 fixum habet qui in indiuiduis diuersificatur ppter
 cōplexionum diuersitatem. Et hi quidem sunt ter
 mini naturales. Sunt uero et alii termini abbre
 uiati. totum tamen diuino puenit pcepto. Ad
 ergo ex hoc acquisiuimus est: q; puerorū et iuuenū
 corpora q̄tum ad equalitatem sunt calida. Et cor
 pora senum et decrepitorū sunt frigida. Sed pue
 rorum corpora equali sunt humidiora propter au
 gmentū: et hoc quidem nobis insinuat experimen
 tum quod de mollicie ossium est: et neruorum vel
 membrorum ipsorū cōsideratio: quoniam parum
 est ex quo fuerūt spma: et spūs uaporalis. Be
 nes autē et decrepiti ppter hoc q; sunt frigidio
 res: adhuc sunt sicciores. Et hoc quidem scitur ex
 pimento quod habetur de duritia ossium eorum:
 et asperitate cutis eorum et cōsideratōe. Et q; pli
 xum est tempus ex quo fuerunt spma: et sanguis: et
 spūs uaporalis: et in pueris quidem et iuuenibus est
 igneitas equalis. sed in pueris plus abundat aeritas
 et aqueitas. Et in senibus et decrepitis plus abundat
 terrestritas q; in illis duobus: et est in decrepitis
 plus. Iuuenus autē habet cōplexionē magis equalē
 cōplexione pueri. Cōparatōe tamen pueri eius
 cōplexio licca: et senis et decrepiti cōparatōe ē hu
 mida: decrepitis uero est siccior iuene et sene in
 membris simplicibus: et humidior utriq; humi
 ditate extranea madefaciente. Secūdu uero di
 uersitatem cōplexionū generum semine frigidioris
 existunt cōplexionis. Ideoq; sunt in creatura mino
 res masculis: et sunt humidiores. ergo ppter com
 plexionum earum frigiditatem multiplicantur earū
 supfluitates: et ppter paucum ipsarum exercitiū. et
 substantia carniū est rarior. I3 uiri caro ex pte cō
 plexionis eius quod ei admiscetur sit rarior. Sua
 namq; spissitudine plus phibetur in ipam penetrare
 quod a uenis et neruorum uillis ad eam pfluat. Qui
 uero terras inhabitant septentrionales humi
 diores sunt. et qui artes exercent aqueas humidio
 res existunt. Et qui ab istis diuersificantur diuersi
 existunt. Signa autē complexionum narrabimus
 ubi uniuersalia signa et pticularia referemus.

Doctrina quarta. primū capitulū doctrine quarte
 ad sciendū quid sit humor et eius diuisiones.

Humor est corpus humidum liquidum in quod in primis nutriendum conuertitur. Huius uero est humor bonus: et illud de cuius proprietate est ut fiat pars substantie nutriti solus: uel cum alio: et assimilari ei solus: uel cum alio. et in summa materia restauratio nis eius quod ex ea dissoluitur: et eius supfluitas est humor malus. At est quod istud agere non conuenit aut raro in bonum conuertitur humor. Unde ante a corpore expelli et pisci debet. **D**icemus ergo quod humiditatum corporis: quedam sunt prime quedam secunde. Prime sunt quattuor humores: quos paulo post nominabimus. **S**ecundarum uero due sunt diuisiones. aut enim sunt supfluitates: aut non supfluitates. Supfluitates uero in sequentibus nominabimus. At que sunt non supfluitates sunt humores qui a principali dispoſitione conuerſi membris delegati fuerunt: sed nondum alicuius membrorum simplicium opatione perfecta pars effecti sunt. quorum sunt quattuor species. **U**na est humor in foraminibus extremitatum paruum uenarum contentus membris simplicibus propinquarum imbibentibus ea uel eam. **A**lia est humor per omnia simplicia transiens membra: sicut ros qui in nutrimentum conuertitur aptus: quoniam corpus nutrimento caret: et ut membra humectet: quoniam aliqua causa fortis motus aut alia ea exsiccauerit. **T**ertia est humor qui parum ante congelatus fuit. At est nutrimentum quod in substantiarum membrorum ex parte complexionis conuersum est. **Q**uarta ex parte eentie complete et similitudinis nondum conuersum fuit. **Q**uarta est humor qui est intus in membris simplicibus a principio natiuitatis: per quem partem eorum continuas existit: cuius principium est ex spermate. **S**permatis uero principium est ex humoribus. **E**t dicemus etiam quod humores humores boni et supflui uel non supflui quattuor continentur generibus. genere sanguinis qui omnibus illis melior existit et genere phlegmatis. et genere cholere rubee. et genere cholere nigre. **S**anguis uero natura calidus existit et humidus. **Q**uius sunt due species naturalis et non naturalis. **N**aturalis autem est cuius color est rubens malo caret odore et est ualde dulcis. **N**on naturalis uero sunt due diuisiones. **A**lius enim est qui a complexionis bona fuit mutatus: non propterea quod aliquid ei admissum fuerit. sed quia eius complexionis in se uitiata fuit. uerbi gratia. quia aut fuit in frigidatus: aut calfactus. **A**t est alius qui non fuit mutatus nisi propter humorem malum qui ei admissus fuit. **Q**uod est secundum duas diuisiones. aut enim ad eum humor deforis uenit et penetravit in ipsum et corruptit. aut in ipsum fuit generatus humor. ubi gratia. aliqua eius pars putruit: et eius subtile in choleram rubeam: et spissum in choleram nigram conuersum est. At remanserunt ambe: aut una earum in eo. **E**t huius quidem diuisionis partes sunt illud quod ei admiscetur et ipsius species sunt species phlegmatis: et species cholere nigre: et species cholere rubee diuersificantur. et aquositate eius. plerumque ergo fit turbidus: et aliqui fit subtilis: et aliqui niger multa infectus nigredine: et quicquid albus. Similiter quoque in odore sui: et sapore mutat: fit namque amarus aut salinus: aut acetosus. **P**hlegmatis autem aliud est natu-

rale: et aliud non naturale. **N**aturale est quod est aptum ut in aliquo tempore fiat sanguis: quoniam est sanguis non plene coctus. **E**t est quidam modus dulcis phlegmatis quod non ualde existit frigidum: immo corporis complexionis est frigiditatis pauca sanguinis uero complexionis et cholere rubee est frigidum. **E**t est etiam phlegma dulce quod non est naturale quod est phlegma saporem non habens: quod nominabimus: quod fit quum accidit ut cum eo sanguis miscetur naturalis: et quod multoties in rheumatismis: et in salina sentitur. **D**ulcis uero naturalis receptaculum. **D**ixit Galenus naturam non fecisse membrum proprium quemadmodum duabus fecit choleris. hoc namque phlegma sanguini propinquum habet similitudinem: et egent eo membra omnia: ideoque fecit natura ut cum sanguine uadat. **D**icimus autem quod hec indigentia est propter duas res. **U**na est necessaria. **E**t altera inuatiua. **N**ecessaria uero est propter duas res. **U**na est ut sit iuxta membra ad hoc ut quum membra nutrimentum quod ad ipsa conuenit uel re amiserit quod est sanguis bonus propter retentionem materiei eius que a stomacho fit et esse propter aliquas causas que acciderunt: operentur in eo uirtutes naturales eorum et coquant: et digerant: et nutrantur ex eo. **E**t sicut calor inatus digerit ipsum et reificando facit ipsum sanguinem. similiter calor extraneus ipsum plerumque putrefacit et corrumpit. **H**ec uero necessitatis partem non habent due cholere. **D**ue namque cholere phlegmati in hoc non conueniunt quod calor naturalis ipsum reificat: et facit ex eo sanguinem: sed in hoc conueniunt ei quod calor accitatus ipsum mutat: et facit ex eo rem putridam: et corruptam. **A**ltera est ut sanguini admisceatur ut ipsum aptum reddat ad membra phlegmaticarum complexionum nutrimenta in sanguine quorum qui ea est nutriturus et phlegma actualiter esse secundum mensuram notam sicut est cerebrum. **E**t hoc quidem in duobus est repleti cholere. **I**nuatiua uero est ut humectet iuncturas et membra que multe existunt motionis: ne siccitas eis accidat propter calorem qui ex motu puenit et fricatione. **E**t hoc quidem est inuatiuum stans in terminis necessitatis. **N**on naturalis autem phlegmatis. **A**liud est supfluitas diuerſe eentie usque ad sensum: et istud est mucilaginosum. **E**t aliud est in substantia equale in sensu: et in ueritate diuersum: et est phlegma crudum. **A**liud est ualde subtile et ipsum est aquosum. **A**liud est ualde grossum album uisum: et est illud quod uocatur gipsum: et ipsum est cuius subtile fuit reuolutum ideo quod in foraminibus et iuncturis diu fuit retentum: quod omnibus existit grossius. **E**t ex phlegmate est quod dicitur quod est salum quod omnibus phlegmatis species acutius est et siccius et leuius. **O**mnis uero saluginis causa est: ut aquose humiditati pauci saporis: aut priuati eo: terre partes aduste complexionum siccitatum et saporis amari equali temperamento miscantur. **S**i enim multe fuerint amarus sapor puenit. **E**t ex hoc quidem similiter fiunt sales: et aqua salis. **E**t est etiam quum sal fit ex cinere alchali: et calce. et ex aliis quum in aqua coquantur: et colantur: et coquantur illa aqua donec in salem coaguletur: aut ita dimittitur donec per se coaguletur. **S**imiliter quoque phlegmati tenui quod saporem non habet: aut cuius

sapor adeo est pius q̄ nō superat qum cholera sic
ca natura se miscuerit adusta equalitatis admistiōe
ipsum faciet salsum: et calefaciet. hoc igitur phle-
gma est cholicum. **C**alicus uero dixit phle-
gma hoc salsum fieri ppter ipsius putredinem aut
aquositate que ei admista fuit. **E**t nos quidem di-
cimus putredinem ipm salsum efficere ideo q̄ i ip-
so adustione facit: et cineritatem: que cū eius hu-
miditate cōmiscetur. Sola aut aquositas quz ei ad-
miscetur salcedinem in ipso efficere non ualet: quz
ibi ulla alia non fuerit causa. **E**t mihi quidem uide-
tur q̄ illa aut non pmutatōis est: sed cōmunitatis.
tūc enim locutio cōpleta erit. **E**t ex phlegmate
est quod est acetosum. **E**t quenadmodū dulce ē bz
duos mōs dulce p suam eēntiam: et aliud ppter rē
extraneā q̄ ei admista fuit. Similiter acredo phle-
gmatis acetosi fm duos contingit modos. Uno iō
quia res extranea ei admista fuit que est cholera ni-
gra acris quam in subsequenti nominabimus. Al-
tero ppter causam que in ipsomet contigit: et illō
quidem est ut phlegmati dulci quod diximus ipso
dulci exite accidat: sicut accidit aliis succis dulcibus
qui prius bulliūt et postea acescunt. **E**t est aliud
ponticum cuius dispō est quenadmodū hec dispō:
fortasse enī erit eius ponticitas ppter ea q̄ cholera
nigra pontica ei admista fuit: et fortasse erit eius pō-
ticitas ppter causam qua in se uehementi in frigida
tōe in frigidatum est adeo q̄ eius sapor ad pontici-
tatem sit conuersus. iōq̄ eius aquositas cōgelata ē
et ad siccitatem parum et terrestritatem altera est.
Et neq̄ fuit calor debilis qui ipm bullire faceret et
cōuerteret in acredinem: neq̄ calor fortis qui ipz
coqueret. et est phlegmatis species uitrei spissi gros-
si uitro liquefacto similis in sui uiscositate et pon-
derositate. Quod plerunq̄ est acre: et plerunq̄
saporem nō habebit. **E**t uidetur q̄ illud ex eo qd
est grossum saporem non hīs sit crudum: aut con-
uertitur in crudum. **E**t hec quidē est illa phlegma-
tis spēs que in principio rei erat aquosa frigida: q̄
neq̄ putruit: neq̄ res alia ei admista fuit. sed sic p
mansit recondita donec fuit ingrossata: et frigiditas
fuit ei addita. **S**am igitur declaratiū est q̄ corru-
pti phlegmatis mōi ex pte saporū ipsius sunt quattu-
or: salsum: acre: ponticum: et insipiduz. **E**t ex pte
sue eēntie sunt quattuor: aquosum: uitreum: mu-
cillaginosum: et gipseum. crudū uero in collectōe
mucillaginosi cōtinetur. **C**holera aut rubea alia
est naturalis: alia est que est supfluitas nō naturalis.
Naturalis est spuma sanguinis cuius color ē ru-
beus clarus: et ē leuis acuta: et q̄to magis fuerit ca-
lida erit eius rubedo maior. **Q**ue cum in corpore
generatur: in duas diuiditur ptes. quarū una cum
sanguine uadit. et altera ad cistim transmittitur felli.
Illud uero quod de ea uadit cum sanguine cum eo
penetrat causa necessitatis et inuamēti. **N**ecessi-
tas uero est ut sanguini admisceatur ad nutrienda
membra: in quorū cōplexionibus magnam chole-
ræ ptem eē oportet fm modū quem meretur d
diuisione: sicut pulmo. **B**ed inuamentum est ut
sanguinem subtiliet et in itineribus ipm penetrare
faciat. **Q**uod uero de ea colatū ad cistim trans-
mittitur fellis causa necessitatis transmittitur et utili-
tatis. **N**ecessitas aut: aut est fm totum corpus

quod est ipm a supfluitate mūdare: aut fm unū ipi-
us membrū quod est fel nutrire. **U**tilitatis ue-
ro duo sunt inuamenta. vñū est intestina a sterco-
re et phlegmate uiscoso abluere. **E**t aliud intestina et
am musculos pūgere: ut quid sit ei necessariū sen-
tiat: et egestionem emittat. **I**deoz sepe accidit coli-
ca causa oppilatōis que fit in foramine quod a selle
descendit ad intestina. **N**on naturalis uero cho-
lera alia est que a natura egreditur ppter causā ex-
traneā que ei admiscetur. alia est que a natura e-
gressa est ppter causam in se: quia eius substantia ē
non naturalis. **P**artis prime est alia que est scita et
famola: et est illa cui extraneum illud quod est ad-
mistum est phlegma cuius generatō magis ē i epe.
Et alia ē que est minoris fame: et est illa cui extra-
neum quod est admistum est mlia. **N**ota aut et
famola aut est cholera citrina: aut est cholera uitel-
lina. phlegma nanq̄ cui admiscetur cholera: qñq̄
est tenue: et generatur inde prima. qñq̄ est grossū
et generatur inde secunda. s. cholera que ouorum
uitellis similis existit. **Q**ue aut minoris est fa-
me est illa que cholera uocatur adusta. que aliquo
duorum generatur modorū: vnus est ut cholera
in se aduratur: et accidat in ea cineritas. sed eius
subtile non sepetur ab ipsius cineritate. immo ci-
neritas in ea cōtineatur. **E**t hec quidem est peior
et alius est ut cholera nigra extrinsecus ad ea ueni-
at: et cum ea miscatur: et hec quidem est melior.
Duius aut spēs cholere color est rubeus: sed non ē
clarus: neq̄ floridus: immo est magis similis san-
guini: sed est tenuius et plerūq̄ a suo colore ppter
aliquas mutat cas. **Q**ue uero in sui substantia
extra naturam est. Alia est cuius generatō sepius ē
in epate. Alia est cuius generatō magis est in sto-
macho. **E**t illa quidez cuius generatō magis est ab
epate est una spēs. **Q**ue est cum qd in sanguine est
subtile aduritur: cuius spissitudo cholera est nigra
et que in stomacho magis generatur duas bz ptes
prassinam. s. et uiridem ut erugo eris. **E**t mihi
quidem uidetur q̄ prassina ex uitellina generatur
cum aduritur. **Q**uē enī aduritur adustio in ea effi-
cit nigredinem ex qua cum citrinitate mista gene-
ratur uiriditas. **S**inaria uero uidetur mihi q̄ ge-
neretur ex prassina qū tantum aduritur donec eius
humorositas siccatur et ad albedinem redire icipit
ppter sui siccitatem. **C**alor nanq̄ in humido corpo-
re in primis nigredinem efficit: deinde dūdat ipz
nigredine qñ eius omnino finit humiditatem. **E**t
qñ supfluit in eo ipm albificat: et hoc quidem in
lignis attende q̄ prius in carbonem vertitur: de-
inde in cinerem. **C**alor enim in humido efficit ni-
gredinem et in eius cōtrario albedinem: et frigidi-
tas in humido albedinem opatur: et nigredinem in
eius cōtrario: hec tamen duo iudicia que in prassi-
na et zinaria iudicari extimata sunt iudicia. hec aut
spēs que dicitur zinaria omnibus cholere rubee spēs
bus calidior existit: et peior et magis punitiosa. et dī
q̄ est de substantia uenenorum. **C**holere autēz
nigre: alia est naturalis: alia non naturalis supflui-
tas. **N**aturalis est boni sanguinis sex et turbulē-
tia et supfluitas in cōpatōe ad sanguinem: quia om-
nes hiores dicūt supfluitates ad i cpatōez sāguine.
cuius sapor inter dulcedinem et ponticitatē existit.

Que cum in epate generatur in duas separatur p-
tes. quarum una in sanguinem penetrat. et alia ad
splenem transmittitur. **P**ars autem que cum san-
guine penetrat vadit cum eo causa necessitatis et uti-
litatis. **N**ecessitas uero est ut sanguini admiscea-
tur eo modo quo debet in nutrimento cuiusque mem-
brorum in quorum complexionibus magnam melan-
cholie partem esse oportet: sicut sunt ossa. **U**tilitas uero
est ut sanguinem restringat et confortet et inspisset ip-
sum. **E**t pars eius que ad splenem transmittitur est
illud quo sanguis non indiget que ad ipsum vadit causa
necessitatis et utilitatis. **N**ecessitas uero autem est
corpus totum. scilicet ut a superfluitate mundetur: aut
unum membrum quod est ut splenem nutriat. **U**tilitas
uero id accidit quia in os stomachi quasi mulgendo
perfluit. **E**t hec quidem utilitas duobus est modis
uno quia os stomachi strigit et confortat et inspissat
Alio ut in ore stomachi commotio faciat propter acre-
dinem: et excitet ad famem: et faciat desiderium.
Debeas autem scire quod cholera rubra que ad cistim
transmittitur fellis est illud quo sanguis non indi-
get. et illud quod a felle egreditur est illud quo fel
non indiget. et similiter cholera nigra que ad sple-
nem transmittitur est illud quo sanguis non indiget.
Et illud quod a splene egreditur est illud quo non in-
diget splenem. **E**t quemadmodum illa cholera rubra po-
strema euigilat uirtutem expulsivam inferius. sic
cholera ista nigra postrema uirtutem appetitivam
euigilat superius. **U**nde sit deo omnibus meliori
factoribus laus. **M**elancholia uero non natura-
lis non est ad modum hypostasis et fecis: immo est ad
modum adustionis et cineritatis. **R**es namque hu-
mide cum rebus terrestribus admiscuntur. separantur
terrestres ab eis aliquo duorum modorum: aut ad
modum hypostasis: et tale quale illud de sanguine
est melancholia naturalis: et ad modum adustionis
quod est cum resoluitur subtile et spiritum remanet
et tale quale illud est de humoribus est melancholia
superflua. et ista quidem uocatur cholera nigra. **E**t
neque habuit hypostasis nisi sanguis. **E**x phleg-
mate enim propter sui viscositatem nihil descendit
sic ex oleo. **E**t ex cholera rubra propter sui subtilita-
tem et sue terrestritatis paucitatem et sui motus assi-
duitatem. **E**t propterea illud quod de ea a sanguine
separatur in corpore est parum non descendit res de qua
sit curandum. **N**ec cum separatur moratur nisi parum
sed putrescit: aut a corpore expellitur. **E**t cum pu-
trescit eius subtile resoluitur: et spiritum remanet et
fit cholera nigra adusta et non hypostasis. **M**elancholia
autem que est superflua. **A**lia est que est
cinis cholere: et quod de ea aduritur que est amara
inter quam tamen et cholera rubra quam adu-
stam uocamus existit differentia. quod illa est cholera
rubra cui cinis hic fuit admixtus. hec uero non est
nisi cinis per se cognitus cuius subtile fuit resolutum.
Alia est que est cinis phlegmatis et quod de eo
adustum fuit: et si phlegma ualde subtile et aquosum
fuerit eis cinis erit salis: et si non ibit ad acedinem aut
ponticitatem. **A**lia est que est cinis sanguinis et quod
de eo est adustum. **E**t hec quidem est salia ad pau-
cam trahens dulcedinem. **A**lia est que est cinis me-
lancholie naturalis. **Q**ue si subtilis fuerit erit eius

cinis et quod de ea adustum est ualde acre sicut ace-
tum quod cum super terre facie cadit ebullit: et eius
odor est acris a quo musce fugiunt et alia: et si grossa
fuerit minoris erit acedinis cuius ponticitate pauca.
Male igitur cholere nigre species sunt tres: cho-
lera rubra cum aduritur et eius subtile resoluitur
et due alie diuisiones quas post eam diximus. **M**elancholia
uero phlegmatica est tardioris ipe-
dimeti et malitie. **E**t melancholia cholericum est que
est fortioris malitie et uelocioris corruptio. **U**e-
rantamen est susceptibilior curationis quam ille.
De aliis uero duabus diuisionibus que magis acris
est deterior existit. **S**i tamen in eius principio au-
xilium presto fuerit citius medicamentum recipiet.
Tertia uero que minus super terram ebullit: et mi-
nus in membra penetrat: tardius punit: sed ad re-
soluendum: et ad maturandum: et medicamentum re-
cipiendum magis est effrenia. **D**e ergo sunt species
humorum non naturalium et superfluentium. **I**n-
quit. **S**. ille qui dixit quod humor naturalis solus est
sanguis: et alii humores sunt superfluitates quibus non
egeat non dixit uerum. **S**i enim solus sanguis esset hu-
mor qui membra nutrit omnia in suis complexionibus
et eentis similia forent: os autem carne durius non exi-
stet nisi quia sanguis cui substantia dura melancholica
fuit admixta ipsum nutriuit: neque cerebrum mollius est
carne nisi quia sanguini qui ipsum nutriuit substantia
molli phlegmatica fuit admixta. **I**psius quoque san-
guinem alius inuenimus admixtum humoribus qui
ab eo separantur. **Q**um enim extrahitur et ordina-
tum ponit alcatim uisu discernitur. quod separat in
partem que est sicut spuma: et est cholera rubra. et par-
tem que est sicut fex et res turbida et est melia: et par-
tem que est sicut albumen ouorum et est phlegma
et partem aquosam que est aquositas cuius superfluitas
in urina euacuatur. **A**quositas namque non est ex hu-
moribus secudis. neque est nisi ex eo quod bibitur. et
non nutrit: neque est necessaria nisi in nutrimenti
attenuatione et penetratione. humor namque est quod ex
eo quod bibitur et comeditur est nutriendum. **Q**uod
autem dico nutriendum uolo intelligi quod est in potentia si-
mile corpori. **Q**uod autem in potentia corporis. scilicet hu-
mani similitudinem habet. est corpus commixtum non
simplex. **E**t aqua quidem est simplex. **S**unt
autem quidam hominum qui opinantur corporis uir-
tutem sanguinis sequi multitudinem et ipsius debi-
litem sequi eius paucitatem. **B**ed non est ita.
Quod uero attenditur est dispositio eius quantitas que
de eo corpus ingreditur. **E**t sunt quidam qui opi-
nantur quod cum humores aucti fuerint: aut diminu-
ti. **P**ostquam corpora humana secundum compositionem fuerint qua
debent in quantitate unius ad alterum sanitas erit con-
uata. sed non est ita. humores namque preter istud
mensuram in quantitate conuatum habere debent non
in compositione alterius humoris immo in se cum custo-
dia mensurationis quam habent in compositione unius ad alte-
rum. **A**dhuc quidem remanserunt de rebus hu-
morum quoniam: quod non medicis sed tantum pertinent phi-
losophis. **I**deoque eas pretermisi.
Capitulum secundum de qualitate generationis hu-
morum.

In triens masticatōe aliq̄ h̄ digestionem. su-
p̄ficies enim oris sup̄ficies stomachi cōtigua
existit: immo est ac si una eēt sup̄ficies: ēq̄ in eo v̄-
tus digestiua ex ipso. Quq̄ masticatuz tetigerit ali-
qua ipm cōuersione pmutabit. Et in hoc quidē
auxiliatur salina acquisita p digestionem in qua ca-
dit calor inatus. Ideoq̄ triticum masticatum i ma-
turatōe furūculorū et exiturarum opatur quod nō
opatur triticum cum aqua tritum: neq̄ illud quod
cum aqua coquitur. Et dixerūt quidam q̄ signū
oridēs nobis q̄ masticatū iā parū incipit digeri ē q̄
neq̄ primus odor: neq̄ primus sapor in eo inueni-
tur. Deinde postq̄ stomachum ingreditur inte-
gra digeritur digestionē: non ppter stomachi calo-
rem tantum: sed ppter calorem membrorū q̄ ipm
circūdant et ad extra quidē epar: et a sinistra splē:
splen nanq̄ calefacit non ppter sui substantiam sed
ppter arterias et uenas multas que in eo sunt: et ab
anteriori quidem ē zirbum adipinū quod cito su-
scipit calorem causa adipis et ad stomachū reducit: et
superius quidē cor mediante diaphragmate ab eo
calefacto. Quq̄ nutriens in primis digeritur fit
sua eētia in multis aialium auxilio eius qd̄ ei ad-
miscetur de eo quod bibitur: plerūq̄ chilus: et est
substantia liquida ptisane in spissitudine similis: d̄
inde eius subtile a stomacho et intestinis attrahitur
et p uias uenarum que melaraice uocantur impelli-
tur que sunt uene subtile dure omnibus intestinis
cōtinne. Quq̄ p eas ipellitur ad uenam puenit epa-
tis que porta uocatur et penetrat in epar in diuisiōi-
bus et ramis porte intratibus et se minorantibus et
subtiliantibus ad modum capillorū occurrentibus
orificiis diuisionū radicum uene que a gibbo epa-
tis ascendit. Et non facit ipsam penetrare in illas
coangustatōes nisi melior cōmistiō aque bibite su-
pra id quod indiget corpus. Dum ergo in istarum
uenarum uillis diuiditur fit quasi epar totali tan-
gat huius chili totalitatem. et ppter illud tunc eius
opatio ē uehementior: et fortior: et uelotior: et tūc
coquitur. In omni autē decoctōe que est huius-
modi est res que est sicut spuma: et res que est si-
cut hypostasias: et res fortasse erit cum eis aut q̄ ad
adustionē ptinet: si decoctio sup̄flua fuerit: aut res
que non est bene cocta: si decoctio fuerit minor q̄
debet. Spuma autē est cholera rubea. et hypostasias
est mīlia que ambo sunt naturales. Adusti uero
subtile est mala cholera rubea: et eius spissum est
melancholia mala non naturalis: et quod non bene
coctum est pblegma est. Quod autē de hoc toto res
colata est que est bene cocta est sanguis. Qui tamē
q̄ diu est in epate subtilior existit q̄ debet ppter
aquosam sup̄fluitatem que ppter rem quam dixi-
mus est necessaria. Istud uero quod est sanguis
q̄ ab epate sepat̄ ab aquositate sup̄flua illico mū-
datur: que necessaria non est nisi ppter causam q̄
dam que iam sublata est. Extrahitur ergo aquo-
sitas a sanguine in uena que ad renes descendit: et
fert secum sanguinem qui ad renes nutriendos sua
q̄titate et qualitate bonus existit. Nutritq̄ renes
unctuositas huius aquositatis et sanguineitatis: de
inde aliud quod remanet ad uesciam tendit: et post
ad uirgam. Sanguis autē eētie bone p uenam

magnam ad gibbositatem epatis ascendente uenit
et tendit per uenas que ab ea ut rami sepat̄
deinde in gedeguil uenarum postea sedenechi ge-
deguil: post in suggestibus seguechi: deinde in ue-
nis q̄ sunt sicut uilli capillaribus similes: postea san-
guis ab earum orificiis resudando labitur in mem-
bra ex pte diuina. Sanguis ergo causa efficiens
calor est tempatus. Et causa materialis est qd̄ d̄
nutrientibus est tempatū et de potibus bonis. Et
et formalis causa ipius est decoctio bona. Et
eius causa finalis est ut nutriat corpus. Efficiens
uero cholere rubee causa est igneus calor sup̄flu-
us et pprie in epate. Et eius causa materialis est
quod de nutrientibus est subtile calidū dulce et un-
ctuosum et acutum. Et eius causa formalis est d̄
coctōem ad sup̄fluitatem pcedere. Et eius finalis
causa est necessitas et utilitas quas nominauimus.
Efficiens autē pblegmatis causa est caliditas atte-
nuata. Et eius materialis causa est quod de nu-
trientibus est grossum humidum uiscosum et frigi-
dum. Et eius causa formalis est decoctiois atte-
nuatio. Et eius finalis causa est necessitas eius.
Et utilitas ipsius quas nominauimus. Melancholie autē hypostasias quidem causa effi-
ciens est calor tempatus. Sed causa efficiens aduste
est caliditas que ab equalitate est egressa. Et
eius causa materialis est quod de nutrientibus est
uehementer grossum pauce humiditatis: et eorum
calidum est fortius illo. Et causa eius. for malis
est sex hypostasias fm vnum duorum mōrum: unū
neq̄ labitur neq̄ resoluitur. Et eius causa finalis
est necessitas eius et iuuamentum ipius quod nomi-
nauimus. Melancholia autē fit multa: aut prop-
ter caliditatem epatis: aut splenis debilitatem: aut
ppter frigoris uehementiam cōgelantis: aut prop-
ter cōstrictōis pseuerantiam: aut ppter egritudi-
nes que multe et plixie fuerūt. quare ppter illū hu-
mores facti sunt cineres. Quq̄ melancholia mlti-
plicatur et inter stomachum et epar stat: sanguinis
et bonorum humorum generatio cū ea minoratur:
ergo sanguis minuetur. Debes autē scire q̄ ge-
neratōis humorū cause caliditas et frigiditas cū aliis
existunt causis. Sed caliditas equalis sanguinez ge-
nerat. Et sup̄fluens cholera gignit rubeam. mlti-
tūq̄ sup̄flua melancholiam generat ppter sup̄flui-
tatem adustionis. Et frigiditas quidē pblegma ge-
nerat. Et multum sup̄flua generat melancholiam
ppter sup̄fluitatem cōgelatōis. Debes autem
attendere virtutes passiuas cum virtutū actiuarū
equidistantia. Neq̄ oz ut sit credulitas q̄ omis cō-
plexio sibi generat simile: et non sui cōtrariū p acci-
dens: licet non sit p eētiā. Cōplexioni enim
multotiens accidit ut cōtrariū generet: frigida nāq̄
cōplexio et sicca plerūq̄ generat humiditatem ex-
traneam: non ppter cōuenientiam: sed ppter di-
gestiue debilitatem. Et huiusmōdi quidem cōplexi-
onem hīs est homo macer: cuius iuncture sunt la-
xe: et est lenis: et ipse est timorosus: et frigidus ta-
ctu: et suauis. et uene anguste: et simulatur huic qd̄
generatur senium de pblegmate: licet certa semi cō-
plexio frigida sit et sicca. Debes autē scire q̄ sa-
guis et quod cum eo labitur tertiam habz in uenis

digestione: et quoniam per membra dividitur ut unusquisque
 suum recipiat nutrimentum hanc digestionem quar-
 tam. Supfluitas igitur digestionis prime que est in
 stomacho per intestinorum egreditur viam. et secunde
 digestionis que fit in epate supfluitas plurimum cum uri-
 na egreditur. Quod autem de ea remanet ad splenem
 et fel tendit. Quorum uero digestionum remanentium
 supfluitates per resolutionem que non sentitur: et per su-
 dorem: et per lorditiam extrinsecam egrediuntur. Cu-
 ius pars est quod per foramina egreditur sensibilia:
 sicut per nares: et instrumentum auditus. aut non sen-
 sibilia sicut per poros: aut extra naturam sicut per apa-
 ta cum aperitur: aut quod nascitur ex additis in
 corporibus: sicut pili et ungues. **Debes** autem scire
 quod si aliqui humores subtiles existunt: eorum eua-
 cuatio eum debilitat: cui multum nocet in sui forti-
 tudine: suorum pororum amplitudo propter quod re-
 solutionem sequitur debilitas. et quod humores subti-
 les ad euacuandum et resoluendum sunt faciles. **Quod**
 autem ad resoluendum et euacuandum est facile: spiri-
 tui facile associari potest in sua resolutione: cum eo igitur
 resoluitur. **Et debes** scire quod quoniam modum huius
 res isti in suis generatibus causas habent: sic et in suis
 motibus habent causas. **Motus** namque et res calide
 sanguinem mouent et choleram rubeam: et fortasse
 mouebunt melancholiam: et fortem facient eam.
Quies uero phlegma sorte reddit et aliquas me-
 lancholie species: et etiam ipsemet extimatones mouet
 humores. Verbi gratia. sanguinem enim mouet res
 intueri rubeas: quia propter phibemus illi ex cuius
 naribus sanguis fluit res splendorem habentes rubeum
 aspicere. Et hec quidem dicimus de humoribus et
 eorum generatibus. **Loqui** uero contra propter
 nos et deuantes debent sapientiarum opifices et non
 medici.

Capitulum primum doctrine quinte. ad sciendum
 quid sit membrum et sue partes.

Membra autem sunt corpora que ex prima
 humorum generantur compositione: quoniam
 admodum humores sunt corpora que
 ex prima ciborum generantur compositi-
 one sicut cibi sunt ex prima compositione generati ele-
 mentorum. **Membrorum** autem alia sunt que sunt
 simplicia: alia sunt que sunt composita. Et simplicia que
 dem sunt quorum quicunque sensibilem assumpseris per-
 tem in nomine et diffinitione erit toti concilians: sicut ca-
 ro in suis partibus: et os in suis partibus: et nervus in su-
 is partibus et his similia. Ideoque similia uocantur parti-
 um. **Composita** uero sunt illa quorum quicunque accepis-
 ptem in nomine et diffinitione toti concilians non erit li-
 cut manus et facies. Pars enim faciei non est facies
 neque pars manus est manus: et uocantur membra in-
 strumentalia: eo quod sunt aie instrumenta ad comple-
 dum motus et operationes. **Primum** membrorum simi-
 lium est os: quod durum est creatum: quoniam ipsum
 est corporis fundamentum et sustentaculum motu-
 um. **Post ipsum** uero est cartilago que osse existit
 mollior. Ideoque flecti potest: sed est omnibus aliis me-
 bris durior: cuius iuuamentum in creatore fuit ut esset
 cum corporibus mollioribus per ipsam melior fieret con-
 tinuatio: et ut durum cum molli non absque medio con-
 ponitur: retur: duro enim molle lederetur et precipue in

hora percussionis et contractionis si non esset compositio ordina-
 ta: sicut est in osse spatule et hipochondriorum: et in
 ossibus costarum: et sicut est epiglotalis cartilago:
 et illud quod est sub torace: et ut per ipsam etiam fo-
 ret melior iuncturarum se adinuicem fricantium ui-
 cinitas: ne sua duritie rupentur: et etiam ut quis ali-
 quis musculus se extendendo ad aliquod pueniret me-
 brorum in quos non existat: cui innitatur et a quo
 confortetur sicut palpebrarum musculi: ut sit ibi sus-
 tentaculum cordis eorum et defensio: et plerumque
 etiam in multis locis est necesse rem aliquam rei ali-
 cui inniti que non sit dura in ultimo sicut epiglotti.
Postea sunt nervi qui sunt corpora a cerebro orta
 aut a nucha: alba: ad flectendum mollia: et ad sepa-
 randum dura ad hoc creati ut per eos membra, sen-
 sum habeant et motum. **Post** nervos sunt corde
 que quidem sunt corpora que ab extremitatibus mu-
 sculorum oriuntur et nervis simulantur: et ad mem-
 bra tendentes mobilia plerumque sua retractione re-
 trahunt membra propter musculi contractionem et co-
 gregationem: et propter retrorsum reductionem: et quoniam
 relaxant laxamento sui propterea quod musculus dilata-
 tur quoniam ad suum redit situm: aut supra mensuram
 quam eius habet longitudo: et supra dispositionem quam habet
 quam in suo naturali existit situ addit: sicut in quibus-
 dam uidemus musculis: qui quidem sunt plurimum
 sunt compositi ex nervis qui ad musculum tendunt: et
 ab altera parte egrediuntur et ex corporibus de quibus
 post cordarum relationem tractabimus. Et hec quidem
 sunt que ligamenta uocantur: que etiam sunt uisum
 et tactum nervosa existunt et ab ossibus uenientia ad
 musculum uadunt et sunt fila ipsa et nervi in eo: quod
 ergo est super partes musculi uocatur caro: et quod ab eo
 sepatur et ad iuncturam uadit et membrum motum col-
 ligitur in seipso et permutatur: corda. **Post** eas autem
 sunt ligamenta que per diximus que etiam sunt corpora
 nervo similia quorum quedam sunt que absolute li-
 gamenta uocantur et quedam sunt que nomine alaba-
 cab vel alchaab appropriantur: illud uero quod ad
 musculum extenditur non uocatur nisi ligamentum
 Et illud quod ad musculum non extenditur: sed tantum
 quod est inter duo extrema ossium iuncture coniunctum
 aut inter alia membra. Et unam rem alii firmi-
 ter annectit propter quod ligamentum uocatur: et quoniam
 nomine alabacab vel alchaab appropriatur. ligame-
 torum uero nullum sensum habent ne propter motum mul-
 tum: et fricationem doleret. Iuuamentum autem ligame-
 ti ex eo quod premissum est perpenditur. **Et post**
 ligamenta sunt arterie: que sunt corpora que a corde
 nascuntur concava in longitudinem extensa nervosa
 et in sui substantia ligamentalia habita motiones di-
 latando se et restringendo que ex quicquibus dilacer-
 untur. Que quidem ad hoc fuerunt create ut cor enete-
 tur: et fumosus vapor ab eo expellatur: et spiritus me-
 bris corporis distribuatur. **Post** sunt uene que
 arteriis similes existunt: sed sunt ab epate. Et sunt
 quiete. Que quidem fuerunt create ad hoc ut sanguis
 membris que sunt in corpore peritatur. **Deinde**
 sunt panniculi qui sunt corpora de filis nervos non
 sensu perceptis texta: quorum ipsissima tenuis existit
 dilatata aliorum corporum superficies coopientia et con-
 tinentia ea propter iuuamenta. ex quibus est ut summa

eorum in sua figura et factura custodiat. Et ex eis est ut ea ad alios corporibus suspendant et eis annectant mediantibus nervo et ligamento: que fila facta fuerunt ex quibus texti fuerunt sicut renes dorso. Et ex eis est ut membra secundum sui substantiam sensum non habita per ipsos habeant superficiem sui essentia sentientem: que illud quod ei occurrit sentit: et accipit sentit quod in corpore accidit quod eis involutum est. Et hec quidem membra sunt sicut pulmo: epar: splen: et res hec enim sua substantia nullo modo sentiunt: sed neque sentit illud quod in eis percussionem facit nisi quod de panniculis super ea existit. Quia in eis accidit ventus aut aqua sentitur. Sed ventum sentit panniculus accidentaliter propter extensionem que contingit in ipso aqua vero sentit principium panniculi: et eius appensionem accidentaliter. Idcirco membrum aquatis granitate laxatur. Postea est caro que est locorum uacuorum impletio que in horum membrorum situ in corpore existunt et ipsorum fortitudo qua sustentatur. In uno quoque uero membro est uirtus naturalis que ei res nutritiui compleitur. Et hoc quidem est nutritum attrahere et retinere et assimilare et unire et supfluitatem expellere. Et post hec quidem membra diuersificantur. sunt enim eorum quedam que per hanc uirtutem insuper aliam uirtute habent que ab eis ad aliud preedit. et quedam sunt eorum que hoc non habent: et alii quedam eorum sunt que per hanc uirtute insuper uirtutem habent que eis ab alio insluit: et sunt eorum quedam que non. Quia ergo corpus fiet sequetur quod est membrum suscipiens et tribuens. et membrum tribuens et non suscipiens: et membrum suscipiens et non tribuens: et membrum neque tribuens neque suscipiens. De membri autem tribuentis et suscipientis inuentio non dubitamus. In cerebro namque et epe omnes conuenerunt medici quod unumquodque eorum uirtutem uite suscipit et calorem naturalem et spiritum a corde et unumquodque eorum principium habet uirtutis quam aliis tribuit. Sed cerebrum quidem prebet sensum secundum quosdam absolute: et secundum quosdam non absolute: et epar est principium nutritiui secundum quosdam absolute: et secundum quosdam non absolute. De membri autem suscipientis et non tribuentis inuentio non dubitamus sicut caro est que sentiendi uirtutem et uite suscipit: et non est alicuius uirtutis principium: quia alii nullo modo tribuat. De aliis uero duabus diuisionis partibus in una eorum medici a magno philosophorum diuersificati sunt. Philosophorum namque magnus dixit quod membrum tribuens et non recipiens est cor ipsum enim est omnium uirtutum prima radix et omnibus aliis membris suas tribuit uirtutes quibus nutriuntur et uiuunt et quibus comprehendunt et quibus mouent. De dicit autem et quidam primorum philosophorum has uirtutes in membris partiti sunt: et non dixerunt quod sit membrum tribuens et non suscipiens. Et philosophi quidem primo quod subtiliter certificatur est ueracior. Sed medicorum primo in primis quod attenditur est magis manifestus. Postea in alia diuisionis parte diuersificati sunt medici inter se et philosophi inter se una enim secta dixit: quod ossa et caro non sentientia et eorum similia non perdurat nisi per uirtutes proprias que sunt in eis que non ab aliis principiis eis influxerunt. Sed per illas uirtutes quum nutrimentum eis transmittit sibi sufficiunt: et neque ipsa alii rei uirtutem tribuunt

neque et aliud membrum eis aliam tribuit uirtute. Alia uero secta dixit quod uirtutes iste non sunt eis proprie: sed ab epe et corde in generatiois principio eis influxerunt: et in eis quiete permanserunt. Medico tamen non attinet ut in sequendo demonstratio preceat argumentatio. unde de his duabus diuersitatibus ad veritatem exitus perueniat: neque patet ei semita ad hoc inceptum est medicus. neque hoc ipsum in aliqua suarum perscrutationum et suarum actionum impedit. Debet autem scire et credere in diuersitate prima quod non est ei curandum: utrum cor sit principium sentiendi et motionis cerebro: et uirtutis nutritiui epati aut non sit. Cerebrum namque siue per se siue post cor habeat principium alium actionum existit cooperatio aliorum membrorum. Et epar similiter actionum naturalium nutritiui principium existit aliorum membrorum cooperatio. Et de alia quidem diuersitate debet scire et credere quod non est ei curandum utrum uirtus naturalis in tali quale est os in principio generationis ab epe uenerit: aut eam per suamet cooperatione meretur aut nihil sit eorum. Sed et credere quod hec uirtus ad ipsum non perficit nisi ab epe: nam si inter ea uia clauderetur et os nutrimentum aptum haberet eius actio destrueretur quenadmodum fit in sensu et motu: quum nervus qui peruenit a cerebro stringitur. uirtus uero illa ossi naturalis facta est dum eius permanserit cooperatio. Et tunc quidem expla nabitur ei diuisionis habitudo. et videbit membra principalia que sunt: et membra principalibus deficiunt: et membra non principalia absque fuitio. Membra uero principalia sunt membra que priorum uirtutum que in corpore existunt que ad hoc sunt necessarie ut singulare aut species perduret principia habent. Secundum uero singularis durabilitatem sunt tria principia. Cor quidem est principium uirtutis uite. et cerebrum quidem est principium uirtutis sentiendi et mouendi. et epar quidem est principium nutritiui. Sed secundum species durabilitatem sunt principalia hec tria: et etiam aliud quartum quod species existit proprium et sunt testiculi qui uni rei sunt necessarii: et ad rem aliam inuatiui. Necessitas uero est ad spem generandi quod genelogiam conservat. Iuuamentum uero est ad hoc ut complementum forme detur: et cooperatio masculina et feminina conservet: que species animalis accidentia sunt inseparabilia: et nec sunt ex rebus in animalitatis essentiam ingredientibus. Membrorum uero deficiunt alia sunt que fuitute deficiunt preparatoria alia que uiuunt fuitute latoria. Et preparatoria quidem fuitus uocatur utilitas. latoria uero seruitus absolute uocatur. Seruitus autem preparatoria est antequam principale operis. et latoria fuitus: postquam principale operis. Cordis uero fuitus preparator est sicut pulmo. et eius fuitus lator est sicut arterie. Cerebri uero fuitus preparator est sicut epar. et alia nutrimenti membra et custodie spiritus: et lator est sicut nervi. Epia uero preparator fuitus est sicut stomachus. et lator est sicut uene. Et testiculorum quidem fuitus preparator sunt sicut membra que antequam ipsi generant spem. Sed eorum fuitus lator est uirga in uiris: et uene que sunt inter eos et ipsam: et in mulieribus similiter sunt uene que spem ad locum conceptionis impellunt et mulieres insuper habent matricem per quam spematis complentur utilitas. Galenus autem dixit quod membrorum alia sunt que

opatoem tantum efficere hnt. alia que iuuamētum tantū. et alia sunt que opatoem et iuuamētū hnt. primum est sicut cor. secundū est sicut pulmo. tertium sicut epar. **Dico** autē qd opatoem oz intelligi illud quod cum re solūm opatoem in vita singularis ingredientū cōpletur: aut in spetie per manentia sicut cor in generatōe spūs. **At** p iuuamētum oz intelligi illud quod pparatur ad alterius membri opatoem suscipiendā: et tunc erit opo cōpleta ad dandam singulari vitam aut spēi pmanētiam: quoniam pulmo aerem pparat. Ipse uero epar fam suam pficit primo digestionē. et digestionē tertie et quarte apparatū pstat. ergo inq̄tū digestionem fam adeo pfectam efficit quoad sanguis ad ip̄met nutriendū sit bonus actionē opatus est. **At** inq̄tum opatoem efficit que in alia expectata opatōe auxiliatur iuuamētum efficit. **Et** etiam denuo dicemus qd membrorū alia sunt q̄ generantur ex spmate que sunt similium ptiuz mēbra pter carnem et adipem. et alia sunt que ex sanguine generantur sicut adeps et caro. quod enī est pter hec duo ex duobus generatur spmatibus masculorū spmate et spmate mulierū. **Bed** fm simonem eius qui de sapientibus uerificauit: de spmate masculi generatur sicut generatur caseus de coagulo: et de spmate mulieris generatur sicut caseus generatur de lacte. **At** sicut principū coagulatōis est in coagulo: ita principū coagulatōis forme ē in spmate viri. **At** sicut principū coagulatōis ē in lacte: ita principū coagulatōis forme. s. virtutis patientis est in spmate mulieris. **Et** quoniam modum unūq̄qz duorū coaguli v̄z et lactis est ps substantie casei qui sit ex eis: ita unūq̄qz duorum spmatū est ps substantie embrionis: hoc autē uerbū nō parum immo multū uerbis Gal. est cōtrariū. **Sibi** namqz uidetur qd cuiqz duorū spmatū inest virtus coagulatia et virtus coagulatōem suscipiens: et ppter hoc nō se phibet quin dicat qd virtus coagulatia in masculis est fortior et virtus coagulatōem suscipiens est fortior in semis. **Quali** autē simon in hoc certificetur inuenitur in nostris libris q̄ sunt de sapientia radicalibus. **Postea** uero sanguis qui in tempore mēstruorū a muliere sepabatur sit nutrimentum. **Bed** alia ps eius est que in similitudinem cōuertitur substantie spmatis et membrorum que ex eo generantur: et erit nutrimentuz augmētans ip̄m. **Alia** ps eius est que nō nutrimentuz sit adhuc sed est cōueniens ut coaguletur ad implenda loca membrorum primorum uacua et sit caro et adeps. **At** alia ps eius est supfluitas que nulli harum duarū rerum est bona et remanet vsqz ad horā ptus quā utpote nata supfluat expellit. **Quqz** in fons pturitur sanguis quem ip̄ius epar generat huius sanguinis vices supplz et generatur ex eo qd ab illo sanguine generabatur. **Et** caro quidē ex sanguine generatur spisso quem caliditas et siccitas coagulant. adeps uero ex eius aquositate et vinctuositate generatur quam fritas coagulat: ideoqz ip̄am caliditas resoluit. **Adembra** autē que ex spermate sunt creata cum solonem cōtinuitatis patiūtur certa cōtinuitate non restaurantur nisi pauca ex eis et i paucis hitudinibus et in etate pueritie: sicut ossa et

ram: uenarū parui: nō enim magni neqz arteriarū **Q**uoniam enim aliqua eorū pars sciungitur nihil loco eius nascitur. **At** hec quidem sunt sicut ossa et neri **Alia** uero que ex sanguine sunt creata renascunt post perditōem suam et cōtinuantur tali substantia qualis sunt ip̄a sicut caro. **At** illud quidem qd ē creatum ex sanguine in quo adhuc virtus existit spmatis dum nōdum inter ip̄m et sp̄ema tempus interceſſit nisi parui: illud membrum qd tollitur iteruz nasci pot sicut dentes in etate pueritie. **Quz** autē sanguis ad aliam cōuersus fuerit cōplexione nō iterum renascetur. **At** dicemus et qd membra sentientium mobilium plerūqz motus et sensus sit principium est unus neruus: et plerūqz separantur: et erit principium cuiusqz virtutis neruus. **At** et dicemus qd oium interiorum que panniculis sunt in uoluta: panniculus ex vno panniculorum pectus: aut uentrem cooperientium nascitur. **Bed** eorum que in pectore sunt panniculorum origo sicut diaphragmatis et uenarum et arteriarum et pulmonis est ex panniculo interiore qui costas tegit et membrorum quidem et uenarū que sunt in ventre panniculi oriuntur ex siphac qui interius ventris cooperit musculos. **Omnia** quoqz membra carnosa sunt aut vi ossa sicut caro que est in musculis: aut uilis carētia sicut epar. **At** nullus quidem motus sit nisi per villos. **Molūtarius** uero motus sit causa villos q̄ sunt in musculis. **At** nālis sicut motus matricis et uenarum. **At** cōpōitus sicut motus transglutidē sit villis p̄p̄is per formam ex sua longitudinis et latitudinis et transuersionis. **Attractioni** uero sunt villi qui in longitudinem p̄tendūt et expulsioni villi qui in latitudinem tendūt: cōstringētes et retentorū villi qui ex transuerso uadūt. **Adembra** autē que vnam hnt tunicam sicut uenarum et vesice tres villorū spēs ad inuicem sunt texte. **At** membrorū que sunt duas habentia tunicas villi q̄ in latitudinem tendūt semper in extrinseca existunt eorum tunica et alii duo in tunica eorū intrinseca. **Illi** tamen qui in longitudinem p̄tenduntur ad superficiem magis declinat extrinseca. **Qui** talr non creati fuerūt nisi ne attrahendi et expellendi villi si mul existant: immo melius est ut villi attrahendi et retinendi sunt simul nisi in iestinis nō enī multa indigent retentōe sed attractōe et expulsionē. **At** dicemus etiam qd membrorū neruolorū corpora a sui substantia aliena cōtinentium. alia sunt que una hnt tunicam et alia que duas. **Que** autē duabus cōfistunt tunicis nō talr creata fuerūt nisi ppter iuuamenta multa. **Quorum** unū est multa necessitas mltie custodie fortitudinis sue corporeitatis ne findantur causa fortitudinis motus eius quod cōtinet in eis sicut arterie. **Secūdum** est multa necessitas mltie custodie in re corporis quod in eis est reconditum ne resoluitur et egrediatur. **Resolutōis** uero timor puenit causa sue raritatis si vnam haberēt tunicam. **At** exitus timor ē ideo qd ppter hoc etiam ad sciendū eint apte et hoc quidē corpus qd in eis est reconditum est sicut spūs et sanguis qui in arteriis sunt reconditi in quorū custodia nalde est studenduz et de quibus timetur ne p nibi lo recedant. **Spūs** quidem ppter resolutōnem

et sanguis quidem propter fissuram. Ex hoc namque maximum timetur malum. Tertium est quoniam quum alicui membro fuerit necessarium ut sit ipius attractio et expulsio motu vehementi factum est unicuique earum singulariter instrumentum sine permissio-
ne et hoc est sicut stomachus et intestina. Quartum est quoniam quum voluntas fuerit ut unusquisque membri tunica operatio quae est ei propria sit parata et unusquisque duarum operationum acciderit propter complexionem ab alterius operationis complexionem diuersam fuit melius inter eas diuidere: sicut stomachus in quo fuit uoluntas sentiendi virtutem esse: quod quidem non fit nisi in membro nervoso et digerendi quod similiter non fit nisi per membrum carnosum. Unicusque igitur harum duarum rerum tunicam posuerunt per se tunicam nervosam virtuti sentiendi et tunicam carnosam digestionem. Et natura quidem intrinsecam tunicam fecit nervosam et extrinsecam carnosam. Potest namque digerentis opo ad id quod digestum est in potentia sine occursum peruenire. Veniens uero id quod sentitur non potest sentire nisi obuiando ei sensu versus tactus. Et dicemus etiam quod sunt quedam membra quorum complexio sanguinis est propinqua non: ergo indiget sanguine in eorum nutrimento multoties conuerti sicut carnis: quia propter in eam neque foramina facta fuerunt neque ventriculi in quibus aliquoties nutrimentum quod ei digeritur imeretur: et deinde caro ex eo nutriatur: immo illico quum ei nutrimentum occurrit in ipsam conuertitur. Et sunt ex membris quedam quorum complexio a sanguine complexione ualde est remota. Ideoque quum necesse fuerit sanguinem ea nutrire oportebit ut in similitudinem substantie eorum multis conuersionibus ordinatum conuertatur sicut os. Quia propter in creatore ante unum positum fuit foramen quod eorum nutrimento tanto contineat tunc quod illud in eius similitudinem conuertatur sicut in osse cruris et admodum aut foramina multa in ipsis diuisa sicut in osse mandibule inferioris. Et membris quidem que sic sunt necesse est ut nutrimento ampliori quam eis tunc sit necesse repleantur: ut paulatim et paulatim cedat illud in sui similitudinem conuertendo. Membra autem fortia superfluitates suas ad membra debilia sibi vicina expellunt sicut cor ad aescellas et cerebrum ad loca que sunt post auriculas et epa ad inguina.

Capitulum primum summe prime doctrine quinte et est summo uniuersalis de ossibus et iuncturis.

Oscemus quod ossium que sunt in corpore: alia sunt que sunt sicut fundamentum quoniam super ea est corpus fabricatum sicut spondiles dorso. Spondiles namque ille corporis sunt fundamentum super quas ipsum fabricatum est quoniam admodum nauis super lignum fabricatur quod in ea primum ponitur. Et alia sunt que sunt in corpore sicut clipeus ad tuendum sicut os cranei. Et alia sunt que sunt sicut arma quibus bellatores impediens repelluntur sicut ossa que uocantur sphenia et sunt ossa que sunt super spondiles dorso sicut spine. Et alia sunt quibus iuncturae uacuatae replentur sicut ossa sphenia que inter ossa digitorum existunt. Et sunt alia que sunt ad corpora suspendenda que suspensione indigent sicut os laude

assimilatum quod est musculi gutturis lingue et aliorum suspensorium. Omnia autem ossa corporis sustentaculum sunt et erectio. Et ossa quidem que ad sustentandum tantum sunt aut defendendum et ad membra mouenda necessaria non existunt solida facta fuerunt. Sed sunt in eis vacuitates et foramina pro et propter motum etiam necessaria fuerunt in quantitate coacuitatis augmentum factum fuit et ipsorum concauitas in medio eorum posita fuit et una: ne corpus eius receptaculis nutrimenti uis et sepius indigeret quoniam lapsum inde fieret immo durum factum est eius corpus et ipius nutrimentum quod est medulla in eius interiore est aggregatum: inuamentum igitur additis coacuitatis intrinsece est ut sit leue. Et inuamentum unitatis coacuitatis intrinsece est ut sit corpus ipsius durius. Et duritiei sui corporis inuamentum est ne in hora fortissimorum motuum ruptum. Et inuamentum medulle que est in eo est ut nutriat ipsum sicut ante declarauimus: et ut ipsum semper mollificet ne frangatur: ideo quod motus ipsum exicat et ut sit ventrem huius et forte et solidum. Coacuitas uero est minor quam similitudo magis est necessaria. Et est maior quam plus necessaria est leuitas. Ossis autem porosa facta fuerunt sicut nutrimenti quod nominauimus causa: et propter additionem necessitatis causa rei alicuius que necesse est ut in ea penetraret sicut odor qui cum aere attrahitur in osse collatorio simili: et cerebri superfluitates que per ipsum expelluntur. Omnia uero ossa uicina sunt et coacta neque inter aliquod os et os quod ipsum sequitur magnum existit spatium. Inter aliqua tamen eorum inueniuntur spatia paru quod cartilaginosa implent laqueabac aut cartilaginibus similia que propter inuamentum creata fuerunt propter quod et cartilaginea. Et ubi quidem de inuamento illo non est curandum iunctura inter ea sine laqueabacata facta fuit sicut in mandibula inferiori. Vicinitates uero que inter ossa existunt multis sunt modis. Sunt enim ossa quorum vicinitas est vicinitas iuncture laxae. Et sunt alia quorum vicinitas est vicinitas iuncture non laxae neque multum stricte: et sunt alia quorum vicinitas iuncture multum stricte est vicinitas fixe aut almodius: aut multilabac. Et iunctura quidem laxa est cuius unum ossium suorum suis motibus facile potest moueri ita quod os si moueatur sicut est iunctura rasete cum aleid. Et iunctura dura non ualde stricte est illa cuius unum ossium motus per se non est facilis neque est nisi quiddam modicum sicut iunctura que est inter rasetam et pectinem: aut iunctura que inter duo ossa pectinis. Iunctura uero ualde stricte est illa cuius nullum ossium ullo modo moueri potest sicut iunctura toracis. Et fixa quidem est cuius unum ossium habet additamentum et aliud habet foramen in quo figitur illud additamentum fixationem in qua non mouetur sicut dentes in suis gingiuis et almodius quidem est cuius unumquodque ossium habet vacuitates et dentes sicut serra: et dentes unius taliter sunt preparati quod alterius ossis vacuitates ingrediuntur quoniam admodum erant eris tabulas componunt: et hec quidem iunctura uocatur serena seu adorez: sicut sunt iuncture ossium cranei. Et multilabac quidem alia est que in longitudine est conexa sicut iunctura que est inter duo ossa aleid: alia est que i

latitudine cōtinuatur sicut iūcture spōdiliū inferiorū
ex spondilibus dorsi. Earum enim que supius sūt
iūcture nō valde sunt stricte.

Capitulum secundum de anatomia crani.

Omnium quidem ossium crani iuuamētū
est qd sunt ut: clipeus cerebri ipsum coo-
perientia et ab omnibus malis defendētia

Iuuamētū uero quod multa creata fuerūt: et nō
fuit unū tantū os in duas pōitur summas. quaz una
cōsideratur fm res que sunt in cōpatōe ipsius ossis
et alia cōsideratur in cōpatōe eius quod ipm os col-
ligit. **P**rima uero summa in duo diuiditur iuu-
amenta. vnum est qd si craneo impedimētū in vna
sui pte euenerit fracture aut putrefactōis nō erit
toti craneo cōis quenadmodū ēēt si unus foret os.
secūdū est ne in ptebus vnius ossis diuersitas in du-
ritie et mollitie et raritate et spissitudine et subtilita-
te et grossitie hēatur. **E**t hec quidem diuersitas
est necessaria ppter intentōem quam in primo di-
cturi sumus. **S**umme uero secūde iuuamēta sūt
que per adores cōplentur. **Q**uorū quedam sūt
q̄ sunt in cōpatōe ipsius cerebri: vapores enī grossi
qui ab eo resoluti egredi nō ualerēt si ēēt unū os:
egrediendi aut hnt uiam in adores que ab eo sepa-
rantur ut cerebrū ppter resolutōem mundificetur.
Et aliud est in cōpatōe eius quod de uillis nertioz
a cerebro egreditur qui p membra capitis uadunt
ut uiam habeant. **E**t sunt alia duo iuuamēta cō-
munia inter ossa et inter alias duas res: vnum est i
cōpatōe venarū et arteriarū q̄ interius ingreditur
in capite ut uiam hēant. Et aliud est in cōpatōe du-
re matris spisse et gravis ut aliq̄e eius ptes cū ado-
rez teneantur et a cerebro eleuetur ne ei grauiamen
inferant. **E**t huius quidez naturalis figura ossis
est ut sit rotūdum ppter duas res et duo iuuamēta
vnum est ppter cōpatōem ad interius: figura nāz
rotūda est maioris dimensionis ea quaz recte linee
cōphendūt figure: quoniam earū cōprehensiones equa-
les fuerūt: et aliud est in cōpatōe ad exterius: quo-
niam figura rotunda ppter ipulsiones non patitur
quenadmodū angulos hntes patiūtur. Et ipm qui-
dem hz sit rotūdum in longitudine tamen factum
est quoniam originēs neruorū a cerebro in longitu-
dinem sunt posite: et sic oz ut nō coangustetur. **E**t
duas hz eminentias ante et retro ut neruos defe-
dat qui descendūt ad frontem et ad nucliam. Et hec
quidem figura tres ueras hz adores et duas hz me-
dosas. Et in primis vna adores fronti est cōicans
arcualis hoc mō. **E**t uocatur coronalis. **E**t alia
adheret adores que directe transiens in longitudi-
nem diuidit caput in duo media et p se considerata
uocatur sagittalis et in q̄tum est cōtigua coronali:
uocatur nervalis. Et huiusmōi quidem figura ar-
cui similatur in cuius medio linea recta sicut ppen-
dicularis est erecta que est hoc mō. **E**t adores
tertia inter occiput et basim ipsius cōis existit cuius
puncto cū ipsa sit fm figuram anguli extremitas sa-
gittal' cōtinuatur et uocatur adores laude eo qd lau-
de littere grece similis existat que est ita. **Q**uāz
duabus adores quaz prius nominauimus cōiungit
sit figura talis. **D**ue uero adores mendose fm
capitis longitudinem sunt ptenle utriq̄ equidistan-

tes sagittali que p̄funditate integra in ossibus non
p̄fundantur. **E**t he due corticales uocantur.

Nō naturalis aut capitis figure sunt tres: una ē ut
anterior eminentia minuat: et p̄pterea de adores
amittatur adores coronalis. **E**t alia est ut poste-
rior minuat eminentia et ad hoc de adores p̄dat
adores laude. Et tertia est ut utreq̄ p̄dantur emi-
nentie et fiet caput ut spha longitudinem et latitudi-
nem hīs equales: de hac quidem figura summus
medicorum Hal. dixit qd p̄pterea qd dimensiones
in ea sunt equales oportuit fm equalitatez ut dime-
siones adores ēēt equales sed diuisiones adores i
primis erant tres in longitudine et due in latitudie
Erit itaq̄ in hac adores una in longitudine et similr
adores una in latitudine. **E**t erit adores q̄de lati-
tudinalis in medio latitudinis ab aure ad aure sicut
lōgitudinalis adores. in medio longitudinis: dixit
etiam summus medicorū Hal. impossibile est caput
aliam figuram quartam non naturalem habere. s.
ita ut sit longitudo minor latitudine: nisi de uenti i
culis cerebri aut de ipsius corpore aliquid minue-
retur: quod quidem uite ē cōtrarium et cōpōis p-
hibens bonitatem. **E**t hic quidem primū medi-
corū hip. dea cōcessit qui dixit capitis figuras quat-
tuor tantū existere.

Capitulū tertium de anatomia eius qd ē sub craneo.

Caput post hoc quicq̄ hz ossa. quoz quattu-
or sunt ut parietes. et unus est sicut bas.
hi aut parietes cum eo facti sunt duriores
eo qd casus et p̄cussiones ad eos fm plurimū tendūt
et quia necesse fuit ut craneum ēēt rarum factūz est
meditulum similr rarū ppter duas res: vna ē ut
vapores inde egrediantur qui resoluūtur. **E**t al-
tera ne grauiamen cerebro inferat. Et d̄ parietibus
quidem posterior durior factus est eo qd a sen-
sus custodia est remotus. **P**aries primus est os
frontis cuius superior terminus est adores coronal'
et inferior adores que ab vna extremitate coronal'
pueniens transit sup oculos apud supcilia et cōtinu-
atur eius finis alii extremitati coronalis. Alij uero
duo parietes qui a dextra sunt et a sinistra sunt ossa
in quibus sunt aures et uocantur petrosa ppter sui
duritiem. **Q**uorū vnūq̄q̄ terminatur supius
ad adores coronalis et inferius ad adores que pue-
nit a summate adores laude et p̄tenditur usq̄ ad co-
ronalem et ab interiori ps coronalis et posterius ps
adores laude. Quartum uero parietem terminat
superius adores laude et inferius adores que ē cōil-
iter caput et parillū et iungit iter duo extrēa laude.
Basis aut cerebri est os quod oia alia sustinet ossa
et uocatur basillare: quod quidem duz ppter duo
iuuamēta fuit creatū. vnum est qd durities ad por-
tandum iuuat. Et aliud qd durum minus susci-
pit putrefactōem supfluitatum: et hoc quide os sub
supfluitatibus que sup ipm semp descendūt positū
est: ideoq̄ fuit melius ipm ēē durum. **I**n vna
quāq̄ p̄pterea duorum temporum pte sunt duo ossa
dura que cooperiunt neruum qui transit in tempo-
re. Quorū situs est fm longitudinem t̄pis ex trans-
uerso et uocantur hec duo ossa paria.
Capitulum quartum de anatomia ossium mandibu-
larum et aurium.

Ossium quidē mandibule et ipis numerus declarabimus adores mandibule declarādo. Et dicemus quod superiorem mandibulam terminat superius adores cōis inter eam et frōtem transiens sub supciliis a tempore ad tempus. Et inferius terminant eam dentium origines. Et a duabus p̄tibz adores que a pte auris uenit cōmunis inter eam et os basillare quod est retro post dentes. Deinde alia extremitas que est eius finis v̄z quia eminendo ad domesticam parūp declinat. Et ē adores que diuidit inter hec et adores quā nominauimus que est illa que in longitudine super palatum secat. Isti quidem eius sunt termini. Adores uero terminos eius ingredientū quedam est que secat in longitudine quod in palato est sup̄mum: et alia adores est que incipit inter duo supcilia et uadit ad oppōitum que est inter duos dentes duales et descendendo declinat ab ea ad oppōnem que est inter quadruplū et caninum a dextra: et alia qualis illa a sinistra. Et ex his quidem tribus adores. scilicet media et duabus extremis et inter oppōnes originum dentū p̄dcorū sunt duo ossa triangula. Sed triangulorū bases nō sunt apud dentū originē sed aū hoc fit in medio adores secās circa basiz narium. tres enim adores hanc secantem in locis p̄dcis transeunt et sunt sub duobus triangulis duo ossa: quorū ambo horū triangulorū et origines dentium cōtinēt bases et duas ptes adores extremarū. Et unus os sepat ab alio illud quod de media adores descendit. In vnoqueq; ergo illorū duorū ossium sunt duo anguli recti apud hanc adores secantem et acutus eius apud duos caninos: et expansus eius apud nares. Et de adores mandibule superioris est adores quedam que descendit ab adores cōmuni superiori et ad p̄tem dirigitur oculi: et quā uenit ad orbitam in tres sepatur ramos: quorum vnus p̄greditur sub adores que cum fronte est cōmunis et sup oculi orbitāz donec supcilio cōtinuet. Et alia adores est sub ea et similiter continuatur p̄ter op̄ orbitam nō igreditur. Et alia adores tertia similiter cōtinuatur post op̄ orbitāz ingreditur. Et quicquid de illis inferius existit in cōpatione adores que ē sub supciliis longius ē loco quod illud quod superius tangit: os uero quod adores prima triūm sepat est maius. Et post illud quod sepat et secūda. Nali aut iuuamēta manifesta sunt quod sunt tria. vnum est quoniam cum foraminē quod est in eo in odoratōe iuuat donec plus aeris in eo cōtineatur: et etiam tēpetur prius quod in cerebrū penetret. l̄z enim plurimū aeris qui attrahitur ad pulmonem uadat: magna tamen eius p̄s ad cerebrum etiam tendit. Et cum aeris etiam attractōe quā quis odorare uult multus in uno loco aer corāz instrumento odoratus adiungitur: ut sit apprehensior plus et copiosior. In vno igit iuuamēto sunt hec tria iuuamēta. Secūdu aut est quod ad litteras iuuat distinguendas: et ut earū exitus sit facilis in incisione: et ne totus aer apud locum cui litterarum accidit incisio cōprimatur sed fm mensurā. Et hec duo iuuamēta in vno cōsistūt iuuamēto. Et tantum est quod facit nasus in mensuratōe aeris harum litterarum optum illud quod facit foramen pforatum

absolue post fistulam quod nihil obturat. Tertiū uero est ut superfluitates a cerebro egredientes tēgentur et defensionem a uisibz habeant et etiam est instrumentum iuuatum ad ipas excutiendas cū exullatōe. Et ossium quidem nali cōpō ex duobus est ossibus ad modum duorū triangulorū: quorū duo anguli superius cōcurrūt et bases apud vnū angulum se cōtingunt et in duos sepatur angulos. Et vnūq; duorum ossium vnūq; duarū adores supponitur extremarū quas nominauimus. Et super duas eorū inferiores extremitates sunt due cartilagine molles. Et inter eas fm longitudinem adores medialis est cartilago cuius superior p̄s inferiore est durior que tota aliis duabus cartilagibus durior existit. huius uero medie cartilaginis iuuamentū est ut nasus in duas partiatur nares. ideo ut quā a cerebro superfluitas descendit fm plurimū ad vnam earum declinet et non totam attrahenda aerem vnam obturet: que a cerebro aerem defert qui quod ibi de spū existit euentat. Duarū uero cartilagīnū extremarū iuuamentū tres res existūt vna est iuuamētum omnibus cartilaginibus que super omnes ossium existunt extremitates cōe: quod iam executi sumus. Et secūda est ut expandantur et dilatentur si necesse fuerit aerem supflue attrahere aut expellere. Et tertia est ut ad uaporem excutient dum cum suo motu et quatione et tremore iuuat quā exullauerit. Et duo quidem nariū ossa facta fuerūt minuta et leuia: quoniam lenitas magis ē hic necessaria quā firmitudo et p̄cipue quia a membrorū cōtinitate sunt sepatā que nocumenta sunt recipienti a et sunt posita cum custodia sensus. Ossium uero mandibule inferioris forma et iuuamētū scita sunt. Ex duobus nāq; cōsistit ossibus que stricta sub mēto cōnectit iunctura. Et in sumitate cuiusq; duorū aliorum extremorū eorum secando facta est serratura curua: quā cū additamento ei ingeniose p̄pato cōponitur: quod ex osse nascitur quod ad eam puenit quarū vnaqueq; ligamētis fuit ligata. Capitulum quintum de anatomia dentium.

Antes quidem sunt. xxxij. est tamen quā cōtingit quosdam homines nō habere nequegidū qui sunt quattuor extremi: et tūc nō erūt nisi. xxvij. Forū uero duo sunt duales: et duo quadrupli superius: et totidem inferius ad incidendum: et duo canini superius et duo inferius ad frangendum: et molares ad molēdū ab utraque superiōres et inferiores quattuor aut quinq;. Et huius totius sūma est aut. xxxij. aut. xxvij. quattuor duales. et quattuor quadrupli. et quattuor canini. et octo molares. et quattuor nequegid. Et nequegid quidem secūdam plurimū nascuntur in medio temporis augmenti. Et hoc quidē est post spermatemissionem et ante cōsistentiam: quoniam cōsistentia est circa. xxx. annos. Ideoq; p̄tes isti sensus uocantur. Et dentes etiam habent radices et capita acuta que in foraminibus figuntur ossium duarum mandibularum in quibus cōsistunt. Et super marginem cuiusq; foraminis additamentū magnū rotundum oritur quod dentem circūdat et stringit ut eius fortiora sint ligamēta. Unusquisq; uero dentium p̄ter molares vnū h̄z caput. 85 molarū

in inferiori mandibula fixorū quisq; ad minus duo habet capita: et est etiam quā hz plura et p̄cipue nequegidij qui quattuor hnt capita. Sed fixorū i mandibula superiori quisq; ad minus tria hnt capita et fortasse plura et p̄prie nequegidij qui plura hnt capita. Capita uero molarū mltā facta sūt quoniam sunt magni: et quoniam eorum opatō est maior. Et superioribus quidem additamenta sunt eo qd sūt suspensa: et qd grauitas facit eos ad oppōnem partis suorum capitum declinare. Inferiorū uero ponderositas infixioni eorū nō existit cōtraria. Nullū p̄terea ossium ullo mō sentit preter dentes. Bal. enim dixit qd experimentum nobis demonstrauit eos sensum habere de quo natura sollicita fuit et fecit ipm cum virtute que a cerebro prouenit. Idcirco ut ipi etiam inter calidum et frigidum discernant.

Capitulum sextum de iuuamento dorsi.

Dorsum ppter quattuor iuuamēta fuit creatum. Unum est ut sit nucha senita q̄ in pmanētia aialis est necessaria ppter illud quod in suo loco de nucha iuuamēto clare narrabimus. Nunc aut summam aggregatā de eo referēus. Et hoc est qd si nerui omnes a cerebro nascerentur eēt necessariū caput multo maius eē qd sit et sic grauaret supra totum corpus. Neruo quoq; eēt necessarium grande ptransire spatium et longum donec ad extremorū finem pueniret: et eēt nocumētis expōitum et ad incidendum. et eius quidez longitudo ipius debilitaret fortitudinem: ad attrahendum membra grauiā ad iporū principia. Ideoq; deus cuius nomen sit benedictus misericorditer egit faciens ptem cerebri que est nucha ad inferiora corporis icedere: sicut canales a fonte quatenus ex ea neruorū diuisiones a duobus suis lateribus et eius extremo fm eius oppōem et uicinītatē cum membris egrediantur. postea factum est dorsū semita eius et custodia. Et secundū quidē ē quoniam dorsum est custodia et clipeus membrorū nobilium que sunt pōita coram ipso. Ideoq; in creatione facte fuerūt ei spine et simenia. Et tertia causa qd dorsum creatum fuit ut sit aliorū ossium principium: sicut lignū quod in exordio nauis primo ponitur cui alia ligna infiguntur secūdo: et annectuntur. Ideoq; dorsum durum creatum fuit. Et quartum est ut possit homo stare: et ad multas se mouere ptes. Ideoq; dorsum d spondilibus ordinatis factum est non de osse vno neq; de ossibus magnis. Iuncture quoq; inter spondiles facte sunt non laxę: quoniam standi potentiam debilitarent: neq; valde stricte: quoniam phiberent inclinare.

Capitulum septimum de anatomia spondilium.

Spondilis est os in cuius medio est foramen per quod nucha transit. Et est quā spondilis quattuor hz additamenta a dextra et a sinistra et a duobus lateribus foraminis. Et ea quidem que sursum tendunt sursum aspicientia dicunt. Et que sunt inferius tendentia inferius aspicientia et inuersa. Et est etia quā additamenta sunt sex quattuor ab una pte et duo ab alia. Et est quz sunt octo.

In his uero additamentis existit iuuamētum ut p ea cōtinuitas que est inter spondiles cōtinuitate iūcturali ordinetur cum cōcavitatibus in quibusdam earum et capitibus bucellis similibus in quibusdam. Sunt p̄terea ex spondilibus que alia hnt additamenta non ppter hoc iuuamentum sed ppter defensionem et clipeum et repulsionem eius quod pcutit et sup ea texuntur horū additamentorū ligamēta. Et sunt ossa ampla et dura fm spondilium longitudinem posita. Que aut ex eis retro posita fuerunt spine uocantur et simenia. Et que ex eis a dextris et a sinistris sunt pōita uocant ale. Ipsa uero sunt ad defendendum illud quod in longitudine corporis ex neruis et uenis et musculis p̄fundius qd ipa ingreditur. Et quedam ex alis que ad ptez costarum tendūt: aliud p̄prium hnt iuuamentum. Quod quidem est ut in eis creentur uacuitates quibus capita costarum gibbosa mirabiliter ligentur. In ynaquaq; enim ala ex eis sunt due uacuitates: et in ynaquaq; costa sūt duo additamenta gibbosa. Sunt p̄terea ex alis que duo hnt capita: et ale duplici simulantur. Et hoc quidem in spondilibus existit colli cuius iuuamētū nūc nominabimus. Spondiles quoq; ppter foramen medium alia habent foramina: ppter illud quod ab eis egreditur de neruis et quod in eis ingreditur de uenis. Quedam aut illorum foraminū sunt que cōplētur in yna ynius spondilis eminentia: et sunt quedam eorū que cōplentur inter duas spondiles cōiter. Et locus earū est cōis terminus qui inter eas existit. Et plerūq; ē qū istd a duobus p̄tib. s. superius et inferius existit. Et plerūq; est in yna pte. Et est etiam quā in ynaquaq; spondili est semicirculus. Et est quā in yna earum est maior et in altera minor. Et hec quidem foramina a duobus lateribus spondilis pōita fuerūt et nō retro ppter defensionis defectum illic eius quod egreditur et qd ingreditur et quia p cussionibus eēt expōitum. Neq; fuerūt pōita anterioris: quia in locis essent ad que corpus sua naturali ponderositate et iuis etiam uoluntariis motibus declinat. idq; motus debilitarentur. Et non fuit possibile ut eēt stricti ligamenti: ut antierius egredierentur et postea retro rediret fuit impossibile: quoniam declinatio etiam eēt sup neruorū egressiones que eis faceret coangustatōem et nocumentum. Vis aut additamentis que p defensione existūt sup pōita fuerūt ligamenta et nerui: et leuia facta fuerūt et lubrica ne tactu carni inferant nocumentū. Ad ditamentorū quoq; cōiuncturaliū de natura ē hec. Sunt enī ad inuicem fortiter ligata ligamento uehementi undiq; uerū tamen ligatura anterior est plus stricta et posterius plus laxa. quoniam anterior curuari et cōflecti est magis necessarium qd posterius flecti et curuari. Et p̄terea qd ligamenta q sunt posterius facta fuerunt laxa impleta fuerūt spatia que ibi pculdubio sunt humoribus uiscosis. Spondilium aut dorsū quedam sunt q valde bene ligantur cum athachib ac si eēt unus os creatus ad fixationem et quietem: et quedam sunt que sunt laxa ac si eēt ossa mltā creata ppter motū. Capitulum octauum de iuuamento colli et anatomia ossium eius.

Quod fuit creatum propter tracheam arteriam. Et trachea quidem arteria fuit creata propter illud quod narrabimus de creatiois eius iuuamentis in suo loco. Et propterea quod spondiles colli ad summam superiores sunt delate super eas que cum sint dorsum et sunt sub eis oportuit ut fuissent minores. Quod enim deferitur deferente leuina esse oportet cum placuerit ut motus quidem sint secundum sapientie ordinem. Et quoniam necesse fuit initium nuche grossius esse et maius. sicut concauitatum principium eo quod illud quod ex diuisione nervorum supreme parti est proprium est plus eo quod est proprium ei quod est inferius oportuit in spondilibus colli foramina magna ampliore. Et quia paruitas et foraminis amplitudo eorum attenuauerunt corpora oportuit firmitudinis intentione ibi affuisse qua illud quod due res quas narrabimus debilitauerunt emendaretur. oportuit igitur eas omnibus alijs spondilibus duriores creari. Et quia cuiusque spondilis earum corpus fuit subtile creata fuerunt eorum simenia parua. Magna enim si creata forent spondiles essent exposte rupture et nocuentis eo quod earum simenia fuerunt parua facile fuerunt ale earum magne duo duplicia habere capita. et quoniam motus magis fuit necessarius quam fixio eo quod ipse non multa fuerunt ossa quammodum ille que sunt inferius: late facile fuerunt spondilium earum iuncture comparatione iuncturarum earum que sunt inferius. Et quoniam quantum defuit eis ex firmitudine propter laxitatem. tantumdem recuperatur aut plus eo ex parte eius quod eas circumdat et super eas gradit de nervis et musculis et venis. ideo non fuit necessaria multa firmitudo in iuncturis. Et quia non fuit necessarium multum firmare iuncturas et sufficit eis mensura que et ea attributa eis fuit. ideo earum additamenta coniunctionalia sursum aspicientia et insula in summa non fuerunt creata magna et multe latitudinis. queadmodum illa que sunt sub collo. Veruntamen earum bases posite sunt longiores et earum ligamenta laxiora. Et nervorum egressiones in eis posite fuerunt communes sicut diximus: quoniam non fuit possibile ut in una quaque illarum spondilium eo quod sit subtilis et parua et foramen per quod transit nucha amplum esset proprie nisi in illis quas declarabimus. et quarum demonstrabimus dispoēs. Nunc autem dicemus quod spondiles colli septem sunt numero: Dec namque mensura in longitudine et numero fuit equalis. et queque earum omnia. xi. predicta habent additamenta per primam. s. simenia et duas alas et quattuor additamenta coniunctionalia sursum aspicientia. et quattuor inferius aspicientia. Et ynaqueque ala duos habet ramos. Et circulus egressionis nervi inter omnes duas spondiles diuiditur in duo media. Prima autem spondilia et secunda quasdam habent proprietates quas non habent alie. In primis vero est tibi sciendum quod motus capitis a dextris et a sinistris sit iunctura que est inter caput et spondilem primam. Et ipsius motus anterior et posterior sit iunctura que est inter illam et spondilem secundam. Est igitur nobis de iunctura primi

in primis loquendum. Dicemus igitur quod super laboriosam partem spondilis prime a duabus partibus que sunt superius create fuerunt due vacuitates in quas duo ossa capitis additamenta ingrediuntur. Et cum unum eorum eleuatur et alterum deprimitur declinat caput ad depressum. Et quod in hac spondili alia sit iunctura impossibile fuit. Tbi igitur alia facta fuit spondilis per se que est secunda ex qua creator a parte eius anteriore que est ad interiora additamentum longum durum oriri fecit quod pertransit et in greditur foramen proprie coram nucha foramine inter eas comuni. s. foramine quod a posterioribus ad anteriora est longius quam a dextra et sinistra: quoniam inter posterius et anteriorum sunt duo ingredientia que maiorem occupant locum quam unum ex ingredientibus occuparet. Latitudo autem mensuratur secundum unum ingredientem quod est maius. Et hoc quidem additamentum vocatur dens a quo quidem occupata fuit nucha ligamentis fortibus quatenus densis extremitas a nuche extremitate separet. ne dens suo motu nucham pcutiat et ei coangustationem faciat. Deinde additamentum hoc a spondili prima eleuatur et vacuitatem que est in capitis osse ingreditur quod vacuitas que in osse existit capitis anterioris et posterioris circumdat. Et hic quidem dens non ad interiorum fuit factus nisi propter duo iuuamenta. quorum unum est ut sit amplius custoditum. et alterum ut latius spondilis quod est magis subtile sit interioris et non exterioris. Et prime quidem spondilis proprietates et ne simenia habeat id ne ei inferat grauen. et ne propter ipsam nocuentis sit exposta. Additamentum namque quod repellit in quantum est fortius ipsummet fracturam et nocuentum afferet ei quod est debilius et etiam ne musculosa et nervos multos qui in eius circuitu sunt positi ledat: Et quia etiam parum indigemus hic spinis custodiendis. Dec enim spondilis est quasi submersa et sepulta custodita secunde que ipsam a nocuentis custodiunt. et propter has quidem intentiones non proprie ei facile fuerunt ale. Nervorum enim et mulculorum plures in duobus eius lateribus positione ipsa positi sunt propterea quod principio sunt propinqua. Ideoque ale locum non habuerunt ibi. Amplius ex proprietatibus huius existit spondilis quod nervi ab ea non per duo eius egrediuntur latera. sed per duo foramina que in ea posterius ad partem tendunt superiorem. Si enim eius nervorum egressiones esset ubi duo capitis additamenta orificia iunguntur suis: et ubi motus eorum sunt vehementes vehementi impedimento caput impediretur. Similiter quoque si essent ubi secunda deglutit ad deglutionem secundum sua additamenta que ingrediuntur in ipsa ex suis duobus additamentis que super eam incedunt: et ubi inter eam et inter secundam iunctura sit laxa que acrius mouet et posterius. neque fuit conueniens ut anterioris et posterioris egrederetur propter causas quas in declaratione cause aliarum spondilium demonstrauimus: neque a duobus lateribus propter ossa ibi existens subtilitatem causa dentis. quapropter fuit necesse ut parum sub iunctura capitis esset posterius a duabus partibus. s. in medio eius quod est inter id quod est posterius et latus. Oportuit igitur ut duo foramina

essent parua. quapropter necesse fuit nervos fuisse paruos. quia vero in spondili secunda impossibile fuit nervoz egressiones superius fuisse. sicut fuit i possibile in hac. eo qd si in ea essent nervoz suoz egressiones sicut in prima: timeretur ne conquassarentur et rumparentur motu prime spondilis super eam cum caput anterius aut posterius mouetur. Nec etiam fuit possibile vt anterius egrederentur et posterius propter illud quod diximus. Nec fuit possibile vt a duobus egrederetur lateribus quoniam si esset ita esset cum prima comunis: sed quod inter eas oriretur esset valde subtile: neq; primoz corrigerent paruitatem: et quod comprehenderetur essent paria debilia simul iuncta: et si cum prima esset comunis: iam enim cognouimus causam prime et que esset corruptio si eam a duobus perforarent lateribus. Argo oportuit foramina in secunda esse ante duo latera: simej et duobus prime opposita lateribus. quoniam corpus prime cum eis associabitur non ledet eos. Et vena quidem qui ex secunda oritur bene prime est annexus ligamento forti. Et iunctura capitis cum prima ambe cum secunda sunt laxiores qd earum spondilium iuncture. ideo qd motus qui per eas sunt valde sunt necessarii et iunctura vt eent firme et manifeste. et quia caput mouet vnius spondilis: alia manet inseparabilis in alia sua iunctura. sicut opposite facie ad faciem. Et cum caput anterius mouetur et posterius stat cum prima spondili ac si ambo essent vnum os. Et cum ad duo latera sine transuersione mouet fit spondilis prima cum secunda sicut vnum os. Hoc est quod de spondilibus colli et earum proprietatibus narrare volumus.

Capitulum nonum de anatomia spondilium pectoris et eoz iuuamentis.

Spondiles pectoris ille sunt cum quibus iunguntur costae et attractiois aeris membra comprehendunt. et sunt spondiles. xi. simenia habentes et alas. et vna que alas non habet. Sunt igitur. xii. spondiles. Earum vero simenia non sunt equalia. Que enim ex eis sunt coram membris que sunt nobiliora maiora sunt et fortiora. Et spondili quidem pectoris alii alios duriores existunt propter res quod cum eis costae iungunt. Septem autem supermarum spondilium simenia sunt magna. Et ipsarum ale grosse vt cor fortissime tueatur. Et ideo quia earum corporeitas in hoc fuit diminuta. facta sunt ipsarum additamenta conunctionalia curta et lata. et illarum quidem supra decima additamenta conunctionalia que sursum tendunt sunt illa in quibus est uacuitas buccelle. Et illa que inferius tendunt sunt illa quibus egrediuntur gibbositates que uacuitates egrediuntur quarum simenia ad inferiora curuantur. Decime autem simenium est rectum et non curuum. et eius additamenta conunctionalia vtrinque habent uacuitates que coram bucellis existunt: cum superius et inferius simul bucellarum sit receptio. postea vero illarum que sub decima existunt buccelle sunt ad superiora et eoz uacuitates ad inferiora et ipsarum simenia ad superiora curuantur. Et nunc huius totius iuuamentum nominabimus post.

Quodecima vero spondilis alas non habet. quoniam necessi-

tas multa que costarum causa inerat iam est diminuta: sed firmitudo alio modo est ingeniata in quo firmi uolo cum alio iungitur iuuamento. Et huius quidem existit declaratio quod spondiles alchatiz nimia indiguerunt magnitudine et iuncturarum multa firmitudine. quia seruit toti quod est supra ipsas. Ideoque necesse fuit vt in iuncturis uacuitates et buccelle plures numero fierent. quarum iuncturarum earum additamenta duplicata fuerunt. Et fuit necesse vt pars duodecime que est verius partem illarum similis illis fieret: quapropter eius additamenta conunctionalia duplicata fuerunt. In his igitur additamentis destructa fuit res ex qua dignum erat vt ale fierent. post hoc amplissime fuit dilatata et quod ex ea ampliatus fuit fere ale simile existit. Duo igitur iuuamenta simul in hac creatura coniuncta fuerunt. Et hec quidem duodecima est illa cum qua diaphragmatis iungitur extremitas. Ille autem que supra hanc existunt spondilem non hac indiguerunt firmitudine in multiplicatione additamentorum conunctionalium: imo quod eis oritur simenium et alii magnificati sunt. quare earum corpus ad hoc occupatum fuit. Et propterea quod pectoris spondiles maiores existunt spondilibus colli non fuerunt posita foramina inter duas spondiles communia equaliter diuisa. sed paulatim fuerunt ordinata: quoniam in illis que sunt superius fuit factus augmentum. et in eis que sunt inferius fuit facta diminutio donec totum foramen in vna remaneret. Et huius quidem finis in decima existit spondili. Earum vero que ex spondilibus pectoris remanent: et spondilium alchatim corpora tollere potuerunt a dextris et a sinistris vt in eis fiat foramen completum. fuit ergo in spondilibus alchatiz foramen a dextris et foramen a sinistris propterea vt nervus egrederetur.

Capitulum decimum de anatomia spondilium alchatim.

Super alchatim vero spondiles sunt simenia et ale late. Et ipsorum quidem additamenta conunctionalia inferiora dilatant et assimilantur aliis descendentibus. Et spondiles iste sunt quinque alchatim vero cum: albatum est si cut basis totius dorsi. et ipse quidem sustinet et deferunt os femoris et sunt a quibus nervi pedis oriuntur.

Capitulum undecimum de anatomia albatum.

Ossa albatum sunt tria que magis ingeniose sunt coniuncta quam omnes spondiles. Et earum iuncture sunt firmiores. Et ipsarum ale sunt magis ample. Et nervus quidem qui deforamine in eis existente egreditur non exit a certitudine duorum laterum ne anche iunctura ipsum comprimat: sed est magis remotus et multo plus spissus ad anteriora et posteriora. Et ossa quidem albatum similia ossibus existunt alchatim.

Capitulum duodecimum de anatomia albosos.

Albosos est compositus ex tribus spondilibus cartilaginosis que non habent additamenta. Et nervus quidem a foraminibus illarum communibus oritur sicut est in collo propterea quod sunt parue sed a foramine tertii nervus egreditur ipar

Capitulum decimumtertium in quo est sermo qui est sicut finis de iuuamento dorsi

Iam locuti sumus de ossibus dorsi verba moderata. Nunc autem de toto dorso verba loquamur continentia summa. Dicens igitur quod totum dorsum est sicut res una propriam habens figuram alia figuris meliorem que est circularis. Hec namque figura remotior est a reptione nocumentorum ex percussione vel impulsionem euenientium quam omnes alie figure. et per hoc capita eorum que superius ad inferiora fuerunt curuata: et eorum que sunt inferius ad superiora et coniuncti se apud mediam que est decima. Hec vero ad nulla curuata sunt partem: ideo ut super eam due simul conueniant curuitates. Et decima quidem inter simeniam non secundum numerum sed longitudinem media existit. Et quia quandoque est necesse dorsum ad aliquod duorum curuari laterum: et istud non fit nisi ut declinet medium ad contrarium: et declinet illud quod est supra ipsum: et sub ipso ad illam partem ac si duo extrema dorsi ad sibi obuiandum declinaret: propterea in medio non facie fuerunt bucelle sed vacuitates tantum et facie fuerunt bucelle superiores et inferiores ad ipsum declinantes: sed superiores descendentes et inferiores ascendentes. Ideo ut earum ablatio ad contrarium partis declinationis facilis sit et ut superiores curuet ad inferiora: et inferiores ad superiora.

Capitulum decimumquartum de anatomia costarum.

Coste sunt tutamentum eius quod ex instrumentis attractionis aeris et ex superioribus instrumentorum nutrimenti circumsunt. Et ipse quidem non facie fuerunt unum os ne grauerent: et ne si aliquod accideret nocumentum foret commune: et ut facile esset dilatari quum necessitas addit secundum illud quod est in natura et impletur interiora nutrimento et inflato: et indigeret loco magis amplo: et per aerem qui attrahitur: et ut inter eas musculi pectoris qui in operationibus attrahendi aerem iuuant et eius quod continuatur cum ipso inciderent. Et propterea quod pectus circumsunt pulmonem et cor et quod est cum eis: necessaria sunt cautella uehementissima in eorum defensionem: quoniam nocumentorum impressiones que eis accidunt sunt maiores et cum hoc eorum initio vndique non ea angustat neque eis nocet. Et ideo septem coste superiores create fuerunt continentes illud quod est in eis sibi apud cassum obuiantes et membrum circumdantes principale ab omnibus partibus. Ille vero que existunt in parte instrumentorum nutrimenti create fuerunt sicut posterius minute ubi sensus non puenit visum sed antea non fuerunt continue imo paulatim ordiate fuerunt cum sectione fuerunt quod superiores propinquius habentes spatium inter duo extrema egredientia: et inferiores longinquius. Et istud omnino fuit ut cum cautella membrorum nutrimenti scilicet patris et splenis et aliorum amplitudo loco stomachi iungeretur ne cum impleteretur nutrientibus et in flonibus comprimeretur. Septem vero coste superiores pectoris coste vocantur que ab unaqua que parte sunt septem: sed due que sunt in medio sunt maiores et longiores: et ille que sunt in

extremitatibus sunt breuiores. hec enim figura ut comprehensum vndique comprehendatur melior existit. Et coste quidem iste in primis supra sui gibbositatem ad inferiora inclinantur: deinde redeundo ad superiora incedunt et continuantur cum torace sicut nominabimus postea. Ideo ut sit carum comprehensio in locis amplioribus: duo pterea cuiusque earum additamenta duas profundas ingrediuntur vacuitates que sunt in una quaque ala que est supra spodiolum et puenit iunctura dupla. Et similiter existit ale septem cum ossibus toracis. Quinque autem curuatae que remanserunt sunt ossa posteriora et coste falsae: quarum capita creata fuerunt cum cartilaginibus continuata ut sint secure a fractura quum percussiones affuerunt et ne occurrant membris libris et diaphragmati cum sua duritie: sed occurrat ei in corpore quod inter eas et membra lenia existit medium: et inter duriem et lenitatem mediocritatem habeat.

Capitulum decimumquintum de anatomia toracis.

Torax ex septem ossibus est compositus et uno autem osse non fuit creatus propter iuuamentum quod in alijs locis sciunt: et propterea ut sit latus ut conueniens sit ei quod colligit ex membris attrahendi aerem in dilatatione. Ideoque creata fuerunt non solida cum cartilaginibus continua ut in ipsorum interiori motu ad iuuent: licet sint iuncture eorum firme. Que etiam septem creata fuerunt secundum numerum costarum que cum eis iunguntur. Cum inferiori pterea pte toracis os cartilagosum latum continuatur cuius inferior extremitas rotunditati attinens vocatur epiglotalis eo quod epiglotti sit similis. Et ipsum quidem est tutamentum oris stomachi et medium inter toracem et membra lenia ideo ut continuas duri cum leni sit melior quammodum multotiens diximus.

Capitulum decimumsextum de anatomia furcule.

Furcula est os positum super vtranque partem eius quod in torace est supremum curuatum coram anhar idest loco qui est in inferiori parte gule. et per sui concantatem accidit foramen in quo penetrat vena ad cerebri subiens: et nervi ab eo descendentes: et declinat ad partem siluestrem et continuatur cum capite spatule: et cum ipso spatula ligatur et cum eis ambobus adiutorium.

Capitulum decimumseptimum de anatomia spatule.

Spatula fuit creata per duo iuuamenta. Unum est ut adiutorium et manus ab ea suspendantur ne adiutorium cum pectore sit continuus: quoniam facilis motus vniuersusque duarum manuum ad alteram destrueretur et conangustatio fieret. Ipsa vero creata fuit a costis se parata et partes motuum ad illa fuerunt ampliate. Et alterum est ut sit defensio firma membrorum que intra pectus existunt: et ut eleuetur in locis spongiarum et alarum ipsarum ubi non sunt spondiles que percussiones repellant neque sensus que eas percipiant. Spatula vero a parte siluestri subtiliatur et a parte domestica ingrossatur: et super extremitatem ipsius siluestrem sit vacuitas profunda

quam rotunda adiutorij ingreditur extremitas. Et ipsa quidem duo huius additamenta. unum est ad superiora et posterius et vocatur destructum et rostrum eorum: et per ipsum ligatur spatula cum furcula et ipsum est quod prohibet ne adiutorium ad superiora de suo moveatur loco: et aliud est interius ad inferiora quod etiam prohibet ne caput adiutorij dislocetur. Postea sine intermissione dilatatur quantum plus ad partem incedit domesticam: ideo ut sit eius comprehensio plus defendens. Et ipsa quidem supra sui dorsum additamentum habet sicut triangulum cuius basis est ad partem siluestrem et ipsius angulus ad partem domesticam ne dorsum superficies fricatur: si enim foret basis ad partem domesticam eleuaret cutem et cum percussiones adessent efficerent dolorem. Et hoc quidem additamentum est ei sicut sineria spondilibus creatum ad defendendum et vocatur oculus spatule. Alia vero spatule dilatio est ubi est cartilago cum qua continuatur cuius extremitas est rotunda que cum ea continuatur per caulam quas in alijs diximus cartilaginibus.

Capitulum decimumoctauum de anatomia adiutorij.

Adiutorij os rotundum fuit creatum ut a nocumentorum receptione magis foret firmum. Cuius quidem superior extremitas est gibbosa ut spatule vacuitatem ingrediatur cum iunctura laxa non valde firma et laxitatis causa iuncture huius accidit ei frequenter dislocatio. Inuamentum vero quod in hac existit laxitate sunt due res: necessitas et securitas. Sed necessitas est facilitas motuorum ad omnes partes. Et securitas est quod licet adiutorio sit necessarium ut diuersis motionibus ad partes possit moueri diuersas: motiones tamen iste neque sunt multe neque perdurant usquequo timeatur ne eius rumpatur ligamenta et dislocentur: imo adiutorium in pluribus disponibus est quietum: et aliud quod est ex manu est mobile: per hoc alie iuncture firmiores facte sunt quam adiutorij. Adiutorij vero iunctura quattuor amplectuntur ligamenta. Unum eorum est dilatatum periculare iuncturam circundans: sicut omnes alie circundantur iuncture. Et duo alia ligamenta que a rostro corui descendunt. quorum unum est huius extremitatem dilatam et circundat adiutorij extremum: et alterum est maius et durius descendens cum quarto quod etiam descendit ab additamento rostrali in tenuitatem eis preparamam quorum figura ad latitudinem trahit et proprie cum adiutorium tangunt. Et ipsa quidem solent occultari sub adiutorio et continuari musculis qui in eius interiore extensi sunt sequentes adiutorium. Adiutorium preterea a parte domestica est concavum: et a parte siluestri gibbosum: ut per hoc quod super ipsum ex musculis et venis et nervis disponitur affirmetur: et ut homo bene amplectatur quod vult amplecti et quod una manus ad alteram pueniat. Super inferiorem autem adiutorij extremitatem duo additamenta continuata composita fuerunt ex quibus illud quod est ad interiora est longius et subtilius cum nulla re huius iuncturam: quoniam non est nisi nervorum

et venarum desensio. Sed cum eo quod est ad exteriora completur iunctura cubiti per bucellam que in ipso existit secundum modum quem nominabimus et inter ea perculdubio subtilitas existit. Et in duabus quidem huius subtilitatis extremitatibus due sunt vacuitates superius ad anteriora et inferius ad posteriora. Et earum superior domestica concavitas est lenificata et non existit super eam separatam sed siluestris concavitas est maior eis: et quod ad finem siluestris concavitatis tendit non est lenificatum: neque est ipsius perforatio rotunda: sed est sicut paries rectus ita ut cum additamento a se in ipsa ad partem mouetur siluestrem et quod ad ea puenit stet. Et nos quidem declaratione necessitatis earum cito asseremus. Has vero concavitates duas vocat Hippo. duo limites.

Capitulum decimumnonum de anatomia a seid.

A seid ex duobus ossibus in longitudine coniunctis est compositus et vocatur focilia. Superius vero ex eis quod ad pollicem tendit est subtilius et vocatur focile superius. Et inferius ex eis quod vadit ad auricularem est grossius quoniam est deferens et vocatur focile inferius. Superioris vero focilis inuamentum est quod ipsum est motus a seid ad se torquendum et suppinandum. Et inferius focilis inuamentum est ut per ipsum sit motus a seid ad constringendum et dilatandum. Cuiusque vero ipsorum medium attenuatum fuit: quoniam grossitudine non indigent per illud quod ex musculis grossius super ipsa iacet et ipsorum duo extrema ingrossata fuerunt propterea quod super ipsa multa ligamentorum origo est eis necessaria quia frequenter accidunt verbera et percussiones fortes cum motus est iuncturarum: et propterea quod carne denudantur et musculis. Superius vero focile est tortius quasi veniat a parte domestica: et paululuz tortuosius ad partem siluestrem gibbosum fiat. Et inuamentum in hoc existit preparamenti bonitas ad motum torquendum: sed inferius est focile rectum quoniam hoc ad constringendum et dilatandum melius existit.

Capitulum vigesimum de anatomia iuncturæ cubiti

Cubiti vero iunctura ex iunctura focilis superioris et inferioris focilis iunctura cum adiutorio componitur. Superius quidem focile in sui extremitate vacuitate ingeniose facta habet in quam bucella siluestris extremitatis adiutorij ingreditur et ligatur cum ea: et ex ipsius circuitu in vacuitate illa puenit motus relapsus et torcionis. Inferius autem focile duo huius additamenta inter que existit tenuitas que sime grece littere similatur et est ita. Et huius quidem tenuitatis contorquetur superficies illa que est in ipsius concavitate ut bene sit factus eius introitus in concavitate que est in extremo adiutorij quod concavum existit: sed sue concavitatis figura gibbositati circuitu similatur. Et bona igitur ingressione subtilitatis que inter duo focilis inferioris additamenta existit in illam inferiorem tenuitatem iunctura componitur cubiti. Cumque tenuitas vel pars super tenuitatem vel partem ad posteriora mouetur et

inferius extenditur manus et quoniam parietalis tenuitas eam refrenat a vacuitate bucellam tenente tenet eam et prohibet a dilatatione superflua. Stant igitur adiutorium et a seculo secundum rectitudinem. Quum vero una duarum tenuitatum super aliam ad anteriora et superius mouetur constringitur manus donec a seculo tangat adiutorium ad partem domesticam et ab anterioribus. Et duo quidem focilia superius simul iunguntur sicut res una et accidit in eis vacuitas ampla communis cuius plurimum in focili existit inferiori. Quod autem super fuit ab hac vacuitate remanet gibbosum lenificatum ut sit longinquum a nocuementorum receptione. Et posteriorum quidem ex vacuitate focilia inferioris oritur additamentum quod ad longitudinem quandam trahit. Et de huius totius iuuamento loquimur si deus voluerit.

Capitulum vigesimum primum de anatomia rasete.

Rasete ex multis est composita ossibus ne nocuementum si accideret comune fiat: et ut per ipsam plantam concuari possit: quoniam corpora rotunda continendi voluntas affuerit et quoniam liquida currentia retinere voluerimus. Et hec quidem ossa iuncture sue firmiter et bene ad inuicem sunt ligata ne separentur et planta debilitate illud teneat quod colligit et quod tenet: ita ut si cutis plate excoriaretur inuenirentur hec omnia ossa continua quorum separatio a sensu sit longinqua. Et quoniam hoc ligamentum firmiter stringit unum cum uno. sed in eis existit obedientia ad paruum constrictionem ex qua puenit ut interius plate concuet. Rasete vero ossa sunt septem et unum additum. sed septem radicalia in duabus consistunt aciebus: una acies est ad partem a seculo cuius ossa sunt tria quoniam ppea quod est ad partem a seculo oportuit ut eis plus subtilis. Et alterius aciei ossa sunt quattuor que sunt ad partem pectinis et digitorum: unde propter hoc oportuit ut essent magis ampla. Et tria quidem ossa ordinata fuerunt. Horum enim capita que sunt ad partem a seculo subtiliora sunt et melius ad inuicem collecta et plus continuata. et earum quidem capita que sunt ad partem aciei alterius sunt latiora et minus bene collecta et continuata. Octauum vero os non consistit in duabus rasete aciebus: sed fuit creatum ad defendendum neruum qui est in planta. Et aciei secunde sit extremitas ex coniunctione capitum ossium eius et ingreditur vacuitatem quoniam nominauimus que est in extremitate duorum secilium. sit ergo iunctura dilatationis et constrictionis. Additamentum vero predictum quod est in focili inferiori vacuitatem ossium rasete ingreditur et sit inde tortionis et resupinationis iunctura.

Capitulum vigesimum secundum de anatomia pectinis manus.

Ossa pectinis plantae sunt quattuor ppea cum quattuor continentur digitis et sunt coniuncta a parte que est ad rasetam: ideo ut cum ossibus que sunt sicut connexa et coniuncta bene continentur que in parte digitorum parum dilatantur: ut cum ossibus que sunt distincta et separata bene continentur: et fuerunt ad inferiora curuata propter illud quod iam sciuiti. Rasete

vero iunctura cum pectine componitur per concavitates que in extremitatibus ossium rasete consistunt: in quas bucelle ossium pectinis que iam cartilaginibus inuestite fuerunt ingrediuntur.

Capitulum vigesimum tertium de anatomia digitorum.

Igitur sunt instrumenta que ad colligendum res iuuant. Et ipsi quidem non fuerunt creati carnei ab ossibus vacui: et si tamen hec diuersis motibus possint moueri quemadmodum multi vermium et piscium potentia debili moueretur: et hoc ideo ne eorum operationes forent debiles et etiam debiliores quam vermis: neque etiam in uno creati fuerunt osse ne eorum operationes forent difficiles quemadmodum accidit patientibus eule et ipsis quod tria suffecerunt ossa. quoniam si eorum numero adderetur in augmento numeri motuum ipsorum iuuaret: sed debilitas proculdubio intendendo illud quod ipsos in superflua firmitudine oportet tenere pueniret. quod si ex paucioribus quam tribus creati fuissent quemadmodum si creati fuissent ex duobus ossibus: esset firmitudo maior sed motus minueretur ab eo quod sufficit: et nos quidem plus indigemus motibus diuersis quam augmento firmitudinis terminum transseuntis. Ipsi vero creati fuerunt ex ossibus quorum bases sunt latiores et ipsorum capita sunt magis tenuia. Et que eis sunt inferiora sunt maiora secundum ordinem ita ut que in eis sunt subtiliora sint extremitates anemul: et hoc quidem est propter decoratorem comparationis que inter portante existit et portauit. Ipsorum autem ossa creata fuerunt rotunda timore nocuementorum. Et facia fuerunt dura non habentia concavitate neque medullam ut essent fortiora et ad constrigendum et ad ligandum in motibus et attrahendum. Et fuerunt creata interu curua: et exterius gibbosa ppea ut illud quod tenent melius retineant et melius fricant et melius premant illud quod fricant et premunt. Et inter unumquodque et aliud non fuit in medio concavitas neque gibbositas ut bene tanquam res una continentur quoniam necessitas fuerit ut ex eis iuuamentum quasi unius ossis habeatur. Et ruz vero extremitas sicut pollex et auricularis gibbositatem ad partem in qua non est digitus habent: ut sit eorum summa quoniam applicant sit figure rotunde que a nocuementis tueri. Et intrinseca eorum pars fuit carnosa ut sustentet eos et ut cedant sibi obuiantibus quoniam ea strixerit. A foris vero non taliter facti fuerunt ne grauentur et ut pugni esset arma dolore faciens. Teruntamen in anemul plus carnis positum fuit ut bene a puro concursu quasi coniuncta applicentur. Et medius quidem ex longioribus factus fuit iuncturis. Et postea aularis. Deinde index. Et postea auricularis. Ideo ut eorum extremitates apud comprehensionem equeantur: et non remaneat apertio: et cum hoc ut digiti et planta super rotundum concuetur quoniam colligitur. Pollex vero omnium quattuor digitorum iustitia existit qui si non in suo poneretur loco eius iuuamentum destrueret. Si enim intus in planta poneretur plurimum operationum quoniam per plantam habemus destrueretur nobis. Et si ad partem poneret auricularis: una manus ad aliam ad tenendum

illud in quo iunguntur non perueniret. Et hoc quidem remotius existit: quoniam si retro poneretur et pectini pollex non alligaretur: longitudo inter ipsum et alios digitos non coangustaretur. Cum ergo alij quattuor digiti rem aliquam ab una parte comprehenderent et pollex ab alia parte adiungeret: possibile esset ut planta rem magnam comprehenderet: et pollex ab alia parte esset: sicut applicans illud quod planta costringit et tenet: et auricularis et annularis: sicut cooptorii posterius. Omnia autem digitorum ossa continuata fuerunt cum tenuitatibus et concavitatibus intrantibus iter quas humor existit viscosus quorum iuncturas ligamenta comprehendunt fortia que sibi obuiant cum panniculis cartilaginosis. Et vacuitates quidem implent que in iuncturis existunt pro augmentum firmitudinis ossa minuta que filamia vocantur.

Capitulum vigesimumquartum de iuuamento vnguis.

Unguis propter quattuor fuit iuuamenta creatus. Unum est ut carnis extremitas digitorum podium existat ne quis super aliquam presserit rem debilitetur. Et aliud ut digitus per eam res minutas possit capere. Et tertium ut per eas valeat scalpere et mundare. Et quartum ut quandoque sit arma. Trium vero prima speciei humane dignius conveniunt. Et quartum ceteris animalibus. Et vnguis quidem extremitas rotunda creata fuit propter illud quod scis. Et ipsa ex ossibus creata fuit lenibus ut sub eis flecteretur que ipsum percutiunt ne scinderetur. Et vngues quidem create sunt semper crescentes: propea quod sunt apte ut fricentur et radantur.

Capitulum vigesimumquintum de anatomia ossium femoris.

Ossa alba sunt duo ossa a dextris et a sinistris que in medio firma continuatur iunctura: et ipsa quidem sunt sicut omnium superiorum ossium fundamentum et portantia et mutantia localiter inferiora. Vnquodque autem ipsorum in quattuor dividit partes illud quod est ad partem siluestrem vocatur albarasa et os ilij: et illud quod est ad anteriora os vocatur femoris: et illud quod est ad posteriora vocatur os anche: et domesticum quod est ad superiora vocatur piscis coxe: quia in ipso est concavitas quam caput coxe gibbosum ingreditur: et super hoc os membra posita sunt nobiliora sicut vesica: et matrix: et spermatis receptacula in viris: et fisteris et intestinum rectum.

Capitulum vigesimumsextum est sermo aggregatus de iuuamento rigil.

Horum iuuamenta in duabus consistunt rebus. Una est figere et stare et hoc est per pedem: et altera mutatio equalis: aut ascendens aut descendens: et hoc fit per coxam et per crus. Quoniam pedi nocumentum acciderit stare et si figere: difficile erit: sed mutari non: nisi tantum quantum necessaria fuerit mutatio multe fixationis que est ad unum pedem: quoniam autem musculis coxe aut cruris nocumentum acciderit figere erit facile: sed moveri difficile.

Capitulum vigesimumseptimum de anatomia ossium coxe.

Rimum ex ossibus rigil est coxa. Et ipsum quidem est os maius quod in corpore existit quia ipsius est deferens illud quod est supra ipsum et mutans illud quod est sub ipso. Quis superior extremitas fuit facta rotunda ut in paxidem anche bene ingrederetur. Et ipsius quod est gibbosum ad partem siluestrem: et curvatum ad partem domesticam: et ad posteriora. Si enim ipsum foret positum secundum rectitudinem et paxidis equidistantiam accideret inde aliquis claudicationis motus: quodmodum accidit ei cuius talis est creatio: neque bene defederet musculos magnos et nervos et venas: neque ex hoc toto recta res generaretur neque sedendi forma esset bona. Amplius si curvum ad partem domesticam non fuisset reductum pueriret idem alterius modi claudicatio neque statio illi media foret: et fieret ei communis declinatio neque esset equalis. Et in ipsius extremitate inferiori sunt additamenta duo propter poplitis iuncturam. Nos tamen prius de crure et postea de iunctura loquimur.

Capitulum vigesimumoctavum de anatomia ossium cruris.

Crus est quodmodum a seculo ex duobus ossibus compositum. Unum est maius et longius et ipsum est domesticum et vocatur canna magna. Et aliud est minus et brevius: non enim peruenit usque ad coxam imo ab ea breuiatur: inferius tamen peruenit ad locum ad quem protendit maius et vocatur canna minor. Crus etiam habet gibbositatem ad partem siluestrem. postea apud extremitatem inferiorem habet gibbositatem aliam ad partem domesticam propea ut per eas melior sit statio: et canna quidem maior equatur que pro certo est crus: et minor creata fuit quod coxa: et illud est propea quod adiuncte fuerunt res propea quas ei in magnitudine fuit addendum. et hoc est figere et deferre quod est supra ipsum. Et res propea quas fuit addendum ei in paruitate est facilitas ad motum. Et res secunda magis conveniens fuit intentioni pro qua fuit factum crus minus: et res prima intentioni pro qua fuit facta coxa maior. Duo autem cruris ossa sunt quatuor temperata adeo quod si unum os adderetur accideret de debilitate et duritie motus illud quod accidit habenti elephantiam et varices. Et si unum minueretur accideret de debilitate et duritie motus et de in potentia deferendi illud quod est supra ipsum illud quod accidit crura habentibus de natura subtilia. et propea hoc totum sustentatum fuit et fortius factum est cum canna minore. In canna propterea minore alia existunt iuuamenta sicut nervos et venas et que sunt inter eas cooperire: et communitas canne minoris in iunctura pedis: ut velox et fortis fiat iunctura dilatationis et tortionis.

Capitulum vigesimumnonum de anatomia poplitis

Iunctura poplitis puenit propter ingressum duorum additamentorum que sunt super extremitate coxe in duas vacuitates que sunt in capite ossis cruris: que firmata sunt ligamento cingente et alio ligamento in profundum tendente.

et duobus ligamentis fortibus a duabus partibus
cuius quidem pars anterior bene facta fuit cum rasga
i. patella hoc est oculo poplitis et os ad rotunditate
trahens. Cuius iuuamentum est refrenare illud
quod timetur quoniam est necesse super digitos pedis
curuatum stare et suspensum sedere ex ruptura et
dislocatione. Et iunctura quidem laboriosa susten-
tata fuit ppea quod suo motu defert corpus et positus
fuit locus eius ad anteriora quoniam plurimum quod
ei accidit de labore inclinationis est ad anteriora. non
enim habet ad posteriora inclinationem laboriosam
ad duas tamen partes rem modicam declinationis
habet. Tota vero eius declinatio est ad anteriora
et accidit ei ibi labor in hora incedendi et standi super
digitos pedis quoniam aliquis quasi suspensus curuus
stat et horum similitum.

Capitulum trigessimum de anatomia pedis.

Pes creatus fuit ut sit instrumentum fige-
di et facta fuit figura eius ad anteriora
ut figura longa ut in stando et in appodi-
ando super ipsum auxilium prebeat cui in parte do-
mestica tenuitas creata fuit ut sit pedis declinatio in
hora standi et proprie vacillanti ad partem contrariam
parti pedis eleuati quatenus refrenet illud quod
oportet cingere ex nixu super partem bene ele-
uandi pedem eleuatum et ut statio sit temperata
et etiam ut sit facile calcare super res exites et ab-
esse magno dolore et ut pes bene circumdet illud quod
gradibus et extremitatibus eorum per que sit alce-
sio similatur. Et pes quidem ex multis ossibus
creatus fuit propter iuuamenta ex quibus est ut bene re-
tineat et circumdet illud super quod incedit ex terra
quoniam necesse fuerit. Pes namque plerumque tenet illud
super quod incedit quodmodum manus retinet illud
quod recipit et quoniam tenens preparatur ut moueat
suis partibus ad aliquam formam ut per eum retentio
fiat melior erit melius quam ut totum sit unum fru-
stum: ne figura post figuram figuretur. Et ex
eis est iuuamentum toti commune cuius ossa sunt mul-
ta. Pedis vero ossa sunt vigintisex. Alcabab per
quod iunctura pedis cum crure completur. Et calcaneus
quod est sustentamentum fixationis. Et naviculare per
quod est tenuitas. Et quattuor ossa rasete cum quibus
pecten continuatur. quorum unum est os grandi-
nosum exagono simile positum ad partem siluestrem
propter quod pars illa super terram bene figit. Et quin-
que pectinis ossa: Alcabab vero humanus magis sub-
tiliatum est ad exteriora et magis ingrossatum ad in-
teriora quam alcabab omnium aliorum animalium: et ipsum
est quasi nobilissimus ossibus pedis in motu iuuantibus
sicut calcaneus est nobilissimus ossibus pedis in figendo
adiuuantibus. Et alcabab quidem inter duo ex-
trema positum est a duabus carnibus egredientibus
a suis partibus circumdantibus. scilicet a supremo ipsius et
a suo loco et a duabus suis partibus siluestri et do-
mestica: et eius duo extrema in duas vacuitates que
sunt in carnibus fixe ingrediuntur. Alcabab preterea in-
ter crus et calcaneum medium existit: per ipsum enim
melius continuatur et iunctura inter ea firmatur
et secuta sit a dislocatione: et ipsum quidem pecto-
in medio est positum: licet existiment quidam quod ad
domesticam sit declinatio propter concavitatis tenuitatem.

Ad alcabab vero os naviculare ab anterioribus com-
unctionaliter ligatur. Et hoc quidem naviculare
cum calcaneo posteriorius continuatur: et anteriorius cum
tribus ossibus rasete a parte siluestri. Quod vero
grandinosum est illud quod Samaius vocat os so-
litarium: et si volueris pones quartum ossium rase-
te. Calcaneus autem sub alcabab positus est du-
rus rotundus ad posteriora ut percussione et no-
cumentis resistere valeat et inferius lenificatus ut
melius calcet et pes melius cooperiat illud super quod
quiescit quoniam stat: cuius quantitas magna facta fu-
it ut corpus portare queat: et fuit factus triangulatus
ad longitudinem: et subtiliando paulatim preterit
donec finiatur et annihiletur coram tenuitate ad par-
tem siluestrem: ideo ut subtilitatis concavitas sit
ordinata superius ad suum medium. Raseta ve-
ro a palme raseta est diuersa quoniam hec est una a-
cies et illa due acies: et quia eius ossa sunt numeri
multum minoris: et in hoc quidem iuuamentum exi-
stet: quoniam in palma motus sit plus necessarius et
comprehensio quam in pede: et maius iuuamentum quod
in pede consistit est figere. Multiplicare autem
diuisiones et iuncturas in retinendo nocet et in coo-
periendo illud super quod stat: ppea quod puenit in
de laxitas et aptio multa quoniam si nulla fo-
ret ibi laxitas noceret: ppea quod dilatatio equalis que
est conueniens deesset. Jam enim scitum fuit quod
circundare et retinere cum eo quod est numeri mai-
oris est melius et bene stare et bene posse deferre
cum eo quod est numeri minoris et maioris quan-
tita est melius. Pedis vero pecten de quin-
que ossibus fuit creatum ut cum uno quoque ipsorum
quique digitorum qui sunt quinque constituti in una
acie continuetur: quoniam in eis fuit plus firmitu-
do necessaria quam comprehensio et circundatio quod
in ossibus manus fuit necessarium. Quisque autem
digitus preter pollicem ex tribus consistit ossibus.
Jam de ossibus locuti fuimus quibus sufficit. Et hec
quidem ossa quoniam computata fuerint erunt ducenta
et quadraginta octo: preter sesamina et preter os quod
laude littere grece similatur.

Capitulum primum summe secunde doctrine quin-
te: et est verbum vniuersale de nervis musculis
cordis et ligamentis.

Quoniam motus voluntarius membrorum non
completur nisi virtute a cerebro eis me-
diatis nervis adueniente: et neque erat
conueniens ut nervi ossibus continuarentur que ppter
to sunt membrorum nobilium radices in motu propter
intentionem primam. quia ossa sunt dura et nervi
sunt subtiles ppea misericorditer egit deus et ex os-
sibus rem nervo similem extraxit que connexio et li-
gamentum vocatur: et ipsa nervo adiunxit et ex eis
rete faciendo quasi rem unam efficit. Et ppea
quod corpus quod ex nervo et ligamento componitur
prorsus fuit subtile: quoniam corporis nervi aug-
mentum quoniam ad membrum puenit non est tantum
quod ab ipsius corpore et grossitie quoniam est in sui ortu
remoueatur tanta longinquitate de qua sit curandum
quoniam nervus non consequatur augmentum faciem
a seipso corpus eius pueniens ad membra consecu-
tionem longinquam super corpus suum in ortu suo
et sua grossitie consecutionem de qua sit curandum

Et eius corpus quoniam est eius ortus est tantum quantum ipsum cerebri corpus et nucha et capitis cetera uitas: et nervorum egressiones tollerare possunt. tunc enim si nervus membrorum motus assumaretur ipsis in sua corporeitate possibili existentibus. et proprie quoniam dividuntur: et partiuntur et ramificantur in membris. et sit illud quod ex eis vni accidit membro multo subtilius quam radix. et quoniam a suo principio et ortu elongatur: esset in hoc corruptio manifestata. Huius igitur sapientia deus ipsius gubernavit. grossitatem ei attribuendo: que provenit propter corpus ex eis et ligamento compositi villorum confusione. quorum vacuitates carne implevit: et hoc ipsius puniculo textit: et in ipsius medio perpendicularem sicut megar de substantia nervi posuit. Et huius summa facta est membrum ex nervo et ligamento et eorum villis et carne implete: et puniculo cooperiente compositum. et hoc quidem membrum est musculus: et ipsum est qui colligit trahit cordam que ex ligamento et nervo componitur illa. scilicet que ab eis ad membri partem transit et colligitur ad membrum attrahendum et quoniam dilatatur laxatur corda et elongatur membrum.

Capitulum secundum de anatomia musculorum moventium qui sunt in facie.

Ex quo scitur est quod musculi faciei sunt sex numeroz membrorum mobilium que sunt in facie. membra autem mobilia que sunt in facie sunt frons: et oculi: et palpebre superiores: et maxilla in communitate cum labijs et labia sola: et due aurium extremitates et mandibula inferior.

Capitulum tertium de anatomia musculorum frontis.

Rons autem per musculum tenuem dilatatur punicularem movetur qui sub cute frontis dilatatur. et cum ipsa adeo miscetur donec sit quasi essetie cutis pars et fiat impossibile ipsum ab ea excoriari: et membro quidem quod per ipsum movetur absque corda obuiat: quoniam illud quod per ipsum movetur est cutis dilatata lenis et mouere tale quale ipsum est per cordam non est bonum. Et huius quidem musculi motu eleuatur supercilia. Et est etiam quoniam ad claudendum oculum iuuat propter suarum virtutum dimissionem et sui laxitatem.

Capitulum quartum de anatomia musculorum oculi.

Musculi vero oculum mouentes sunt sex quorum quattuor in quattuor eius lateribus consistunt. sursum et deorsum et duo almecheni unusquisque enim ipsorum ad suam partem movetur. et sunt duo musculi ex transuerso incedentes quod sunt rotunditatem mouent. Ab oculo vero posterius est musculus. qui nervum concauum quem post nominamus sustentat propea quod cum eo miscetur et continuatur et eleuat ipsum et prohibet ipsum a laxitate ex qua prouehit alio propea quod retinet ipsum quoniam itente inuenit. Et huius quidem musculi panniculis ligamentalibus accidit ex diuisione unde in eis esse ad dubietatem peruenitur. Sunt namque ex anatomicis qui tenent quod est vnus musculus: et sunt ex eis qui duo: et sunt ex eis qui tres: quocumque tamen modo sit eius caput vnus existit.

Capitulum quintum de anatomia musculorum palpebre.

Earum vero inferior motu non indiget. tertio namque peruenit et completur motu superioris solus: et eo completur oculi clausura et aspectus qui sit intente. Voluntas enim dei fuit ut instrumenta quod ideo plus possibile fuerit sint pauciora quam non perueniret impedimentum: quoniam in multiplicatione eorum peruenit ex nocumetis illud quod est scitum. Et possibile quidem erat ut palpebra superior quiesceret et inferior esset mobilis. Sed factoris voluntas est ut operationes suas approximent principijs et causas ad suos fines: eleuet temperationi via et rectori semita. Superior autem palpebra nervorum originum propinquior existit: unde nervi quoniam ad ipsam tendunt reflexione et reuolutione non indigent: et quia palpebra superior duobus indiget motibus eleuationis quoniam aperitur oculus: et depressionis quoniam clauditur: et clausura indiget musculo trahente ad inferiora: propter quod fuit necessarium ut musculis ei adueniret ad inferiora declinans et impellens. Et si vnus fuisset: tunc impossibile foret ut continuaretur nisi aut cum extremitate palpebre: aut cum ipsius medio: Et si cum palpebre medio continuaretur cooperiret pupillam quoniam ad ipsam eleuaretur. At si cum extremitate palpebre continuaretur non continuaretur nisi cum extremitate vna: et non perueniret palpebre cooperitura equaliter sed transuerfaretur: quia clausura in parte vbi esset corda comstringeretur prius: et ab alia debilitaretur parte: et cooperitura non esset equalis sed similis esset cooperiture palpebre hominis torturam patientis: propter hoc ei non vnus creatus fuit musculus sed duo qui aptibus duorum almecheni nascentes palpebram ad inferiora simili deponunt attractione. In apertione autem palpebre vnus sufficiebat musculus qui ad medium perueniret palpebre et eius corde extremitas super palpebre dilataretur extremitatem et quoniam haberet aperturam: et propea ad hoc vnus creatus fuit qui secundum rectitudinem inter duos descendit panniculos et dilatatur et continuatur cum corpore cartilaginis simili: et expanditur sub pillorum palpebre origine.

Capitulum sextum de anatomia musculorum maxille.

Maxilla duos habet motus. vnus est sequens motum mandibule inferioris. et alter est ei cum labio communis. Motus autem causa quem habet motum alterius membri sequentem sunt musculi illius membri. Et motus quem cum alio membro habet communem causa est musculus qui est ipsius et illius alterius communiter. Et iste quidem musculus in vnaquaque maxillarum genera vnus existit latus qui et hoc nomine scitur. Unusquisque autem eorum ex quattuor compositus est partibus: quoniam villus a quattuor ei aduenit locis. Vnius origo est ex furcula cuius fines cum extremitate labiorum ad inferiora continuantur et trahunt os inferius ex transuerso. Et secundum origo existit inter thoracez et furculam a duabus partibus et ipsorum villi transuersi prehenduntur: et ille qui a dextris oritur cum eo quod a sinistris nascitur transuersando iungitur et penetrat. Et continuatur ille qui nascitur a dextris cum inferiori parte extremitatis

sinistre labij et ille qui a sinistris nascitur cœtra. **Q**um villus iste colligitur angustat os et ipsum ad anteriora ptrahit sicut in bursa efficit corrigia que bursum claudit. **E**t tertius oritur ab osse quod rostro corni in spatula simulatur et continuatur inferius continuitate illius musculi et trahit labium in duas partes attractione simili. **E**t quartus oritur a sinenſis colli et transit circa terminos aurium et continuatur euz sine maxille et mouet maxillas motu manifesto quem sequitur labium et fortasse valdè approximatur loco ubi est auris ingressus in plerisq; hominibus et continuatur cum ea et mouet aures.

Capitulum septimum de anatomia muscutorum labiorum.

Et musculus vero labij sunt illi quos diximus ei et maxille cœs esse. **E**t ex musculis eius sunt qui sunt ipsius proprii et sunt musculi quattuor. par vnum aduenit ei a superiori in rectitudine duarum genarum maxillarum et continuatur ppe ipsius extremitatem: et duo ab inferiori. Et hi quidem quattuor ad hoc vt soluz labium moueatur sufficiunt: vnaqueq; enim pars eorum quum mouetur ad partem illam mouet. **Q**uinq; duo ad duas mouetur partes ad duas dilatatur partes. **A**diant igitur ei secunduz complementum motus ad quattuor partes neq; vllum hz motum nisi istos. **I**n his igitur quattuor adest ei sufficiencia. Et isti quidem quattuor musculi et summa muscutorum comunium cum corpore labij miscentur taliter qd sensus a substantia labij prima ipsos discernere nō valet ppea qd labium est membrum molle carneum os non habens.

Capitulum octauum de anatomia musculoꝝ nasi.

Cum extremitate vero leporis duo parui continuantur musculi fortes. paruitas autem existit ne super alios musculos plus necessarios coangustatio fiat: quoniam membroru maxille et labij motiones plures sunt numero: et frequentius sunt: et perseverant plus: et plus sunt ne cessarie qd motus extremitatis leporis. **F**ortes autem creati fuerunt vt eorum fortitudine illud quod ei desuit pp ossis defectum emendetur: quorum aduenitus est a parte gene maxille: et miscetur prius cum villis pmi maxille. non autem a parte gene maxille adducte fuerunt nisi vt ipsam ad euz moueant.

Capitulum nonum de anatomia muscutorum mandibularum superioris et inferioris.

Mandibule inferiori absq; mandibula superiori motus pprie attributus fuit pp inuamenta ex quibus est quod leuioris motus est melior. **E**t ex eis est qd dimittere ad mouendum superiorem membra nobilia comprehendentem: ideo qd motus in ipsis nocumentum efficit est dignius et salubrius. **E**t ex eis etiam est qd si superior mandibula tali mō esset vt ipsius motus facilis foret non fieret iunctura que est inter ipsam et caput firma: preterea in mandibula inferiori motus plures qd tres non fuere necessarii. **M**otus aperiendos. s. et claudendi ipsum et motus mastica di et molendi. **A**periens autem mandibulam ad

inferiora descendere facit. **E**t claudens ipsam eleuat. **E**t molens ipsam circuire facit et ad duas partes declinare. **M**anifestus est igitur qd oportet vt motus claudendi sit per musculos qui a superioribus descendunt et ad superiora retrahunt et aperiendi econtrario: et molendi cum transuersione. **Q**ua pp ad claudendum duo creati fuerunt musculi qui duo temporis musculi vocantur. **I**psorum vero quantitates in homine parue facie fuerunt: quoniam membrum quod per eos mouetur in homine parue existit q̄tatis in medio vacuitates habens: et est in pondere leue. **N**anq; motus qui huic accidit membro per hos duos venientes musculos magis sunt leues: in ceteris autem animalibus inferior mandibula ē maior et grauior q̄sit in homine. **U**nde per eos moueri in motu mordendi: et res comedendi duras et incidendi et eradicandi est difficilius. **E**t hi quidem musculi duo sunt molles ppea qd iuxta principium existunt quod est cerebrum quod est corpus in vltio molle et neq; est inter ipsos et cerebrum nisi vnum os. **U**nde tum pp hoc: tum pp illud quod timeatur ex societate cerebri cum eis in nocumentis si accideret et in doloribus si eneniret: adeo qd ille cui accidissent inde ad phrenesim pueniret. et ad eas q̄ sunt similes eis ex egritudinibus sepeleuit eos creator ap̄ ipsorum originem et egressionem a cerebro in osse parietis: et ipsos penetrare fecit in coopertura q̄si nullis est canali: et est composita ex duobus ossibus parietis: et tortuositas foraminum p que transit que cum eis vadunt eorum vestientes extrema magno spatio donec par pertranseant: vt eorum substantia paulatim induretur et a loco ubi orti fuerunt paulatim elongentur. **U**niciq; autem duorum horum muscutorum magna generantur corda que super mandibule inferioris incedit extremitatem et ipsam quum contrahitur eleuat. **E**t hi quidem duo musculi ab alijs duobus adiuti fuerunt musculis qui in inferioribus bucce incedentes ad mandibulam descendunt inferiore in fornice: quoniam in eleuando graue est necessarium ipsum ingenio se regere et sollicitari p ipso qualiter plus habeant fortitudinis. **E**t corda etiam que ex istis duobus nascitur musculis ex ipsorum oritur medietate et non ex eorum extremitatibus: pp firmitudinem. **E**t corde due nascentes ex istis duobus musculis pcedunt ex medio eorum: et non ex eorum extremitatibus pp firmitudinem. **M**uscutorum vero aperiendi et mandibulam descendere facientiu villi ex additamentis nascuntur adhucrici que retro post aures creata fuerunt et descendunt et vniuntur et sunt vnus musculus: post sepantur et fiunt corda vt firmitudinem augeant: deinde iterum rarificantur et carne repletur et fit musculus ne pp sui tensio nem ad nocumenta recipienda sit pparata: deinde mandibule reflexio mento obuiat: et quum contrahitur trahit mandibulam retro et descendit pculdu ibo: et ppea qd naturalis grauitas in descendendo adiuvat duo suffecerunt et neque adiutorio eguerunt. **M**asticandi vero musculi sunt duo ab vnaqueq; enim parte vni musculo triangulato quum eius caput positum fuerit triangulus quilex suis angulis in facie cōsistit duo p̄cedūt latera: vnu ad mandibulam

descendit inferiorem: et alterum ad partem paria ascendit: et inter ea basis continuatur recta et misceatur quilibet angulus ei quod ante ipsum existit: propter ea ut musculus iste diversas in contrahendo habeat partes: et non sit ei motus equaliter: sed diversis possit inclinari inclinationibus: ideo ut per eas motio et masticatio compleatur.

Capitulum decimum de anatomia musculorum capitis.

Caput motus habet proprios: et motus cuius quique colli spondilibus conuenit: per quos est motus compositus ex declinatione capitis et declinatione colli simul. Unusquisque vero duorum motuum. scilicet proprius et communis aut erit curuus anterior: aut curuus posterior: aut inclinans ad dextram: aut sinistram. Et inter ipsos quidem secundum circundandi formam motus generatur conuersionis. Musculi autem qui caput ad inferiora proprie curuant sunt duo musculi qui a duabus descendunt partibus qui cum villis suis miscetur retro post aures a superioribus et ab osse thoracis ab inferioribus et eleuantur sicut continui. Est etiam quoniam quidam existimant quod sit tres musculi duo namque unus eorum extrema ramificantur et duo capita fiunt eis. Quoque unus eorum mouet caput ad inferiora curuatur: et quoniam ambo mouent caput ad anteriora temperate curuatur. Musculi vero qui caput et collum simul acrius curuant sunt par sub meri positum quod ad partem spondil prime et secunde vadit: et cum eis miscetur. Quoque pars ipsius que est ad partem meri contrahit curuatur caput solum: et si pars cum duabus spondilibus continuata operatur curuat ad anteriora etiam collum. Sed musculi qui solum caput ad posteriora curuant quattuor sunt paria sub paribus que nominauimus posita. Et horum quidem parium origo supra iunctura existit: et ex eis etiam sunt que ad simenta perueniunt: et ipsorum origo est longinquior medietate que est posterior: et sunt ex eis qui ad alas perueniunt quorum origo est a medio. Et istis sunt par quod ad duas prime spondilis alas peruenit super par quod ad secundum puenit simentum: par cuius villus ex ala prime oritur et vadit ad simentum secundum. Et eius quidem proprietates est ut capitis declinationem quoniam ipsum curuat ad naturalem eleuet dispositionem sui transuersione. Et ex eis est per quartum quod a superioribus incipiens penetrat sub tertio cum transuersione ad partem siluestrem et comitatur prime spondilis alaz. Duo prima paria caput posterior sine declinatione aut cum declinatione valde parua curuant. Et tertium declinationis rectificat tortura. Et quartum transuersione manifesta ad posteriora curuat et quicunque tertium et quartum solus declinauerit inclinabit caput ad suam partem. Et quoniam ambo retrahentur mouebitur caput ad posteriora conuersum absque declinatione. Musculi vero qui caput cum collo curuant sunt paria tria profunda et par unum cooperiens unumquodque impar eorum est triangulus cuius basis est posterior os cerebri: et quod ex ea remanet ad collum descendit: sed trium parium sub eo expansorum. Unum super duo latera spondilium descendit. Et aliud multum declinat ad alias.

Et aliud per medium transit inter duo spondilium latera: et duo extrema alaz. Musculi autem qui caput ad duo inclinant latera sunt duo paria capitis iunctura comitamenta. Unius paria eorum locus est anterior et ipsum est quod inter caput et spondilem continuatur secundum cuius unum impar est ad dextram et alterum ad sinistram. Et par secundum eorum est cuius locus est posterior et coniungit inter spondilem primam: et caput cuius unum impar incedit a dextra: et alterum a sinistra: et quodcumque unum ex istis contrahetur caput declinabit ad partem ipsius cum transuersione. Et quicunque duo ab una parte contrahentur declinabit ad eos caput absque transuersione: quod si anteriores mouebuntur iuuabunt in curando caput ad inferiora. et si posteriores mouebuntur reducent caput ad posteriora. Et si omnes ut quattuor simul mouebuntur stabit caput recte. Et hi quidem quattuor musculi alijs musculis sunt minores. Veruntamen eis locorum ipsorum bonitate: et quia sub alijs descendunt musculis restauratum fuit quantum alijs per magnitudinem habent. Iuncture prece capitis due res necessarie sunt quibus due intentiones contrarie erant opportune. Una est firmitudo et hec quidem pendet ex affirmanda iunctura: et ut parum motibus obediat. Et altera est multitudo numeri motuum: et hec pendet ex facilitate iuncturarum et laxatione earum. Factum est igitur ut iuncturarum laxitas pertransiret complementum firmitudinis que per musculos multos qui sunt cingentes eas et circumdantes acquiritur. Due igitur intentiones ei acquisite fuerunt. unde deus omnibus factoribus melior sit benedictus.

Capitulum undecimum de anatomia musculorum epiglottis.

Epiglottis est membrum cartilaginosis creatum ut vocis sit instrumentum: quod quidem ex tribus compositum est cartilagini bus. Una est cartilago quam sensus comprehendit coram gula: et submento que vocatur peltalis et clipealis: quoniam eius venter est concavus et dorsum gibbosum pelle similis et clipeo parum eius. Et secunda est cartilago post illa posita ad partem colli cum ea ligata et vocatur que nomen non habet. Et tertia est super illas cooperiens que cum ea quoniam nomen non habet continuatur et obuiat peltali absque continuitate et inter ipsam et illam que nomen non habet est iunctura dupla per duas vacuitates que sunt in ipsa in quas duo additamenta non habentia nomen decet ingrediuntur cum eis ligamenti connexa et vocantur coopertoria et cymbalaria. Et prece quod peltalis quandoque adiungitur non habenti nomen: et quandoque elongatur ab ea est epiglottis amplitudo et eius coangustatio. Et prece quod cymbalaria cooperit clipealem: et ipsam committatur et prece quod ab ea separatur est epiglottis aptio et clausio ipsius. Ubi autem est epiglottis et coram ipsa est os triangulatum laudat vocatum: quod lauda greca littera signat: et est ita. In creando vero os huius existit inuamentum ut sit origo et principium ex quo villi musculorum epiglottis oriuntur. Epiglotti prece musculi fuerunt necessarii qui clipeale nomen non habenti applicent et musculi qui cymbalarem applicent ipsis et eas cum

ea cooperiant: et musculi qui cymbalarem ab alga duabus elongent. ut epiglotis aperiantur. **E**x musculis vero epiglotim aperientibus est par quod ab osse laude nascitur et vadit ad anteriora peltalis et continuatur et expanditur super ipsam et cum contrahitur trahit cymbalarem ad anteriora et ad inferiora et dilatatur epiglotis et par quod numeratur inter musculos gule ad inferiora trahentes: et nobis quidem videtur ut ipsum numeret inter eos qui inter eas sunt communes: cuius origo est interius in thorace et vadit ad peltalem. **E**t vero et multorum animalium motu aliud associatur par: et duo paria quorum unum ad cymbalarem puenit posterius et continuatur cum ea. **Q**uoniam contrahuntur ad cymbalarem eleuant et eaz ad posteriora trahunt et sepatur ab applicatiōe sui cum peltali et dilatatur epiglotis. **E**t alterius paria musculi ad duos cymbalaris margines veniunt qui cum contrahuntur ipsam a peltali separant et in latitudinem extendunt et in dilatando epiglotis adiuvant. **E**t musculis autem qui epiglotim coangustant est par quod a parte laude venit et continuatur cum peltali postea dilatatur et cingitur super illam que non habet nomen: donec duo extrema duorum imparium ipsius post illam que nomen non habet uniantur et cum contrahitur coangustant. **E**t ex eis sunt quatuor musculi et fortasse existimat quod sint duo musculi dupli continuantes peltalis extremitates cum extremitatibus eius que nomen non habet qui cum contrahuntur inferiora epiglotis coangustant. **E**t sunt qui existimat quod unum par ipsorum sit occultum et alterum manifestum. **E**t scitis vero musculorum qui claudunt melior fuit ut in inferioribus epiglotis creati fuissent ita ut qui contrahuntur cymbalarem ad inferiora traherent et eam claudendo cooperire facerent: et pro hoc par creati fuerunt quod de radice peltalis nascitur et eleuatur interius ad duo cymbalaris extrema et ad radicem eius que nomen non habet a dextra et a sinistra et qui contrahuntur iuncturam stringunt et epiglotim tali clausura claudunt quod musculos pectoris et diaphragmatis infrenare valeat in prohibendo aeris attractionem. **Q**ui quidem parui creati fuerunt ne in interioribus epiglotis coangustationem facerent: et fortes fuerunt creati ut eorum fortitudine quod impediti fuerint in claudendo epiglotim et prohibendo aeris attractionem defectus nullus corrigatur qui eis ex paruitate aduenit et ipsorum via est secundum rectitudinem ascendentiū cum declinatione parua propter quam sit continuatio conueniens inter peltalem et non habentem nomen. **E**t est etiam qui duo inveniunt musculi sub cymbalari positi qui hoc predictum par inuati. **C**apitulum duodecimum de anatomia musculorum gutturis.

Est in summa duo habet paria que ipsam ad inferiora trahunt: unum eorum est par quod iam in capitulo epiglotis nominauimus: et alterum est par etiam ex thorace nascens quod eleuatur et cum lauda continuatur pro postea cum gutture: et trahit ipsum ad inferiora: gutturis vero musculi sunt duo musculi gutturosi qui sunt duo musculi apud gulam positi in trans-

glutendo adiuvantes.

Capitulum decimumtertium de anatomia musculorum laude.

Lauda vero musculos habet qui sibi sunt proprii et musculos in quibus aliud membrum cum ipso comunicat. **S**ed quod laude sunt proprii tria sunt paria: unum par venit a duobus mandibule marginibus et cum linea recta que super os existit continuatur: et ipsum est quod ipsum ad mandibulam trahit: et par quod oritur sub mento et incedit inferius sub lingua ad linguam et ad extremitatem superiorem huius ossis et istud etiam trahit hoc os ad partem mandibule. **E**t aliud par oritur ex additamentis sisaminis que sunt apud aures et continuatur cum extremitate inferiore lineae recte super hoc os. **I**lli vero quos huiusmodi alia communes iam nominati sunt et nominabuntur.

Capitulum decimumquartum de anatomia musculorum lingue.

Musculi vero linguam mouentes sunt non ueni duo sunt longitudinales ab additamentis sisaminis venientes et cum duobus ipsius lateribus continuantur. **E**t duo longitudinales a suppreo ossis laude nascentes: qui cum medio lingue continuantur. **E**t duo qui ea in transuerso mouent: et nascuntur a latere quod est inferius ex duobus ossis laude lateribus: et penetrant in linguam inter longitudinales et laterales. **E**t duo musculi linguam resupinantes et conuertentes eam quorum loca sub istorum locis quos nominabimus existunt: et ipsorum villi iam expansi fuerunt sub eis in latitudine et cum toto osse mandibule continuati fuerunt. **I**n summa preterea musculorum lingue nominauerunt quidam musculum solitariū qui inter linguam et os laude continuat et unum ad aliud trahit et nec est longe quin musculus qui linguam ad exteriora in longitudinem mouet moueat eam sic. **I**nter enim ei ut in extensione in se ipsa moueatur quoniam modum mest ei ut incurratione in se ipsa moueatur.

Capitulum decimumquintum de anatomia musculorum colli.

Musculi qui collum mouent sunt duo paria: unum par a dextra et alterum a sinistra: sed quicunque eorum solus contrahitur collum ad suam partem transuerso trahitur: et quicunque duorum eorum qui sunt ab una parte simul contrahuntur: inclinabitur collum rectum in parte illa non cum transuersione: imo cum rectitudine. **E**t cum omnium quatuor simul erit operatio stabit collum absque declinatione aliqua.

Capitulum decimumsextum de anatomia musculorum pectoris.

Musculorum qui pectus mouent quidam sunt qui tantum dilatant ipsum et non contrahunt: ex quibus sunt musculi diaphragmatis inter membra aerem attrahendi et membra nutrimenti distinguendis quod postea nominabimus. **E**t par sub furcula positum a parte nascitur que ad caput pertenditur: spatule quod postea nominabimus et est continuum cum costa prima a dextra et sinistra et cum ipso unitur par unum cuius u

in quodq; impar ē duplans ipsum ⁊ faciēns ipsum
 duas ptes quaz supior cū collo cōtinuat: ⁊ ipsum
 mouet: ⁊ inferior earum mouet pectus ⁊ miscet
 cum musculo eius quē nunc nominabimus: ⁊ ipse
 est ille qui est continuus cūz costa quinta et sexta.
 Et par quod est in loco spatule concauo infusum
 ⁊ cum quo par continuat quod a spondilibus ad
 spatulam descendit ⁊ sunt sicut musculus vnus:
 ⁊ cū costis continuantur posterioribus. ¶ Et par
 tertium quod nascitur a sexta spondilium colli ⁊ a
 prima ⁊ secunda spondilium pectoris ⁊ continua-
 tur cum costis thoracis: isti sunt musculi dilatan-
 tes. ¶ Musculorum vero pectus constringentiū
 alij sunt qui pectus in latitudine constringunt et est
 diaphragma quū quiescit. ¶ Alij sunt qui secun-
 dum essentiam. Et ex istis est par quod sub radia-
 bus costarum superiorum est extensum cuius ope-
 ratio est stringere et aggregare. Et ex eis est par a
 pud extremitates istius cum thorace vel adherēs
 thoraci inter epiglottale ⁊ furculam continuatum ⁊
 continuatur cum musculis ventris qui sunt recti.
 Et alia duo paria que ipsuz cooperiunt. ¶ Mus-
 culi vero qui simul constringunt ⁊ dilatant sunt
 musculi qui sunt inter costas: verumtamen pteru-
 tatione in considerando cognoscitur qd constringen-
 tes alij sunt a dilatantibus. ¶ Inter omnes enim
 duas costas sunt ex eis quattuor pecto musculi:
 licet quidam existiment qd sit vnus musculus. Et
 hic quidem qui vnum existimant musculus ex uil-
 lis contextus est transuersus: quorum quidam sunt
 intrinseci: quidam qui cooperiunt. ¶ Horum q
 cooperiūt quidā sūt qui sunt ad partem extrema-
 tis cartilagineose costae: ⁊ quidā sūt qui sunt ad par-
 tem alterius extremitatis que est fortis. Quod ue-
 ro interius existit totum in situ cooperiente est di-
 uersum. Et illud quod est i extremitate costae car-
 tilagineose diuersum est in situ ab eo quod est sup
 aliam extremitatem. ¶ Et qñ quidem hic quat-
 tuor habentur villi numero oportet vt musculi
 sint numero quattuor. Et qui ex eis sunt superius
 positi sunt dilatantes. Et qui ex eis sunt in ferius
 positi sunt constringentes. Per hoc itaq; sit omniū
 musculorum pectoris numerus .88. musculi. ¶
 Et est etiam quz musculos pectoris duo alij inuuant
 musculi qui a furcula ad spatule caput venientes
 ad primum eius continuantur latus et ipsum sursum
 eleuant ⁊ in dilatando pectus adiuuant.

Ca. xvii. de anatomia musculorū motū adiutorij.

Et musculi motus adiutorij sunt illi qui
 mouēt spatule iuncturā: ⁊ sunt tres mus-
 culi qui ei a pectore adueniunt ⁊ ipm mo-
 uent ad inferiora. Et musculus qui inferis sub ma-
 milla oritur: ⁊ cum parte adiutorij antecedente cō-
 tinuatur apud antecedentem partem marginis: car-
 tilaginis concauitatis: ⁊ ipse est qui adiutorium ad
 pectus applicat cum cōmunitate qua spatula ipsum
 sequitur. ¶ Et musculus qui a suppreo thoracis
 nascitur ⁊ efficit vt domesticum capitis adiutorij
 cooperiat ⁊ est applicans ipsum ad pectus cum im-
 pulsione pauca. ¶ Et musculus duplus magnus
 qui a toto oritur thorace continuatus cum infimo
 antecessoris adiutorij qui cum operatur cum uil-

lo qui in superioris partis eius est adiutorium ad
 pectus ducit ipsum eleuando ⁊ cum alia parte du-
 cit illud ad ipsum faciēns ipsum. ad inferiora de-
 scendere: ⁊ cum eis ambobus ducit ipsum ad pectus
 secundum rectitudinem. Et alij duo musculi qui a
 parte nascuntur ilij magis interius conuati qd sit
 continuas magni musculi qui a thorace ascendit.
 Vnus eorum est magnus veniens a loco qui est a
 pud ilium ⁊ a costis posterioribus ⁊ trahit adiuto-
 rium ad costas posteriores directe ⁊ alter est sub-
 tilis qui nascitur a cute ilij ⁊ nō ab eius osse ⁊ decli-
 nat magis ad medietatem qd ille ⁊ continuatur cū
 corda illius qui a parte mamille ascendit ⁊ psum-
 datur. ¶ Et hū quidem operationum primorum
 efficiunt secundum modum adiutorij: sed tamē ad
 posteriora parumper declinant. ¶ Et quinq; mus-
 culi qui ab osse spatule nascuntur vnus musculi e-
 orum ortus est ab osse spatule quū implet illd qd
 est inter sepans ⁊ costam superiorem villis ⁊ pene-
 trat ad partem superiorē capitis adiutorij siluestre
 declinans parumper ad domesticam. ⁊ ipse etiam
 cum declinatione penetrat ad domesticā. Et duo-
 rum musculorū ex istis quinq; origo est a latere su-
 periore spatule quorum vnus est maior: ⁊ villi i
 plius radunt ad inferiora partes separans
 Et implent illud quod est inter sepans et la-
 tus inferius: ⁊ continuantur valde cum capite ad-
 iutorij a parte siluestri et penetrant cum declinati-
 one ad siluestrem. ¶ Et alter est cum hoc primo
 continuus adeo qd ē quasi eius pars: ⁊ penetrat cū
 eo ⁊ ipsius operationem efficit. ¶ Hic vero non
 multum pendet a summo spatule et eius continui-
 tas est secundum transuersionem in manifesto ad
 iutorij ⁊ declinat ad siluestrem. ¶ Et quartus est
 musculus qui locum concauum ossis spatule implet
 cuius corda cum partibus interioribus lateris do-
 mestici capitis adiutorij cōtinuatur: ⁊ eius opera-
 tio est efficere vt adiutorij posterior circueat.
 Et alter musculus est qui ab inferiori extremitate
 lateris spatule inferioris nascitur: cuius corda supe-
 rius continuatur secundum cōtinitatem magni
 ab illo ascenditis: ⁊ eius operatio ē trahere sup
 premum capitis adiutorij ad superiora. ¶ Adiu-
 torium pterea alium hz musculum duo habentes
 capita qui duas efficit opationes: ⁊ operationem
 cōmunem. ¶ Et ipse quidem sub furcula venit ⁊
 a collo deglutiens capitis adiutorij bucellam ⁊ per-
 uenit vsq; iuxta locum cōtinitatis corde muscu-
 li magni a pectore ascenditis. ¶ Quidam autem
 dixerunt qd vnum capitū ipsius interius est sup
 manifestum spatule apud eius infimum ⁊ declinat
 ad exteriora cum transuersione pauca: ⁊ quū opa-
 tur cum duabus partibus eleuatur secundum recti-
 tudinem. ¶ Sunt pterea hominum quidam qui
 duos addiderunt musculos: musculum paruum q
 ad mamillam venit: ⁊ alium qui in spatule iun-
 tura est sepulus: ⁊ totasse ponunt cubiti musculos
 cum eis habere cōmunitatem.

Ca. decimioctauū d anatōia musculorū brachij.

Musculorum brachium mouentiū alij sunt
 qui ipsum contrahunt: alij sunt qui ipsuz
 dilatant: ⁊ isti positi sunt super adiutoriū

alij sunt qui ipsū gyra: alij sūt qui ipsū resupinant
 ⁊ non existant super adiutorium. ¶ Dilatantes
 vero sunt par vnum cuius vnum ex suis impari-
 bus cum declinatione ad interiora expanditur: q̃a
 eius ortus est superius ab antecessione adiutorij ⁊
 a latere spatule inferiore ⁊ continuatur cum cubi-
 to illic vbi sunt partes eius interiores: ⁊ impar se-
 cundum expanditur ad interiora cum declinatione
 adiutorij quoniam ab adiutorij collo puenit: ⁊ cū
 extrinsecis cubiti partibus continuatur. ¶ Quinqz
 ambo opantur pculdubio secundum rectitudinem
 extendunt. ¶ Constringentes vero sunt par alijs
 cuius vnum impar quod est maius trahit ad interi-
 ora cum declinatione: quoniam eius origo est a mar-
 gine cartilaginis patule inferiore ⁊ a rostro. vni-
 cuiqz quorum proprie inest caput ⁊ continuatur
 corda ipsius qua est nervosa cum parte facili supi-
 oris interiora antecedente. ¶ At secundum impar
 trahit cū declinatōe ad exteriora: quia eius ortus
 est a manifesto adiutorij posterius: ⁊ est musculus
 duo carnosus hñs capita: quorum vnum est in po-
 sterioribus adiutorij: ⁊ alterum in anterioribus
 ⁊ occultantur hi duo in suo incessu parumper do-
 nec ad antecedentem partem facili inferioris va-
 dant. ¶ At cum eo quidem iam continuatum fuit
 q̃ ipsū inclinat trahens inferius ad exteriora ⁊ cū
 eo quod inclinat trahens superius ad interiora
 vt sit tractio melior. ¶ Et quia isti duo musculi
 in suis coniunguntur operationibus secundum re-
 ctitudinem stant pculdubio. ¶ At duos quidem
 musculos dilatantes vestit musculus qui os adiu-
 torij circūdat. ¶ At similis est vt sit pars alte-
 rius musculi constringentis. facientes vero bra-
 chium iacere supinum sunt par cuius vnum ex im-
 paribus est positum in exterioribus duorū faciliū
 ⁊ obuiat facili superiori absqz corda. ⁊ alterū sub-
 tile plongatum nascitur a superiori parte adiu-
 torij ab eo quod eius manifestum sequitur: ⁊ maior
 pars eius vadit in aseo ⁊ penetrat donec p̃p̃in-
 quz fiat iunctura rasete ⁊ venit ad partem occultā
 facili superioris: ⁊ continuatur cum eo corda pan-
 nularis. ¶ Hyantes autem sunt par positum ex-
 terius: cuius vnum ex duobus imparibus a sup-
 mo domestico capitis adiutorij incipit ⁊ continua-
 tur cum superiori facili sub iunctura rasete: ⁊ al-
 terum est magis curtum ip̃o et eius villus ad la-
 titudinem est decliuus: sed eius extremitas est pla-
 nervosa ⁊ incipit ab ipsomet superiori facili ⁊ con-
 tinuat cū eius extremitate superiori apud rasete
 iuncturam.

Capitulum decimumnonum de anatomia muscu-
 loz motus rasete.

Musculoz vero iuncturarum rasete mo-
 uentium: quidam sunt constringentes:
 ⁊ quidam dilatantes: ⁊ quidam gyantes
 ⁊ quidam resupinantes sup collum. ¶ Ex dilatan-
 tibus vero est vnus musculus cum alio continuus
 ac si ambo vnus essent musculus. At istius quidez
 origo est a medio facili inferioris cuius corda cū
 pollice continuatur per quem pollex ab indice elō-
 gatur. ¶ At alterius origo est a facili superiori
 cuius corda cum primo ossium rasete continuat.
 s. posito coram pollice. ¶ Quinqz isti duo simul

mouētur dilatant rasetam cum gyratione pauca.
 Et quia secundus solus mouetur facit ipsam iacere
 resupinam. Et quia primus mouetur solus plon-
 gat inter pollicem ⁊ indicem. ¶ Et musculus qui
 iacitur sup facile supius a pte siluestri cuius ortus
 est ab inferiori parte capitis adiutorij a quo p̃cedit
 corda: duo hñs capita: quorum vnum cum medio
 pectinis coram indice ⁊ medio continuatur: ⁊ alte-
 rius capitis corda est caput inferius super facile su-
 perius apud rasetam ⁊ dilatat rasetam expanden-
 do cum gyratione. ¶ Constringentes autem mus-
 culi sunt par super latus brachij siluestre: quorum
 inferior incipit ab interiore duorum capium adiu-
 torij et peruenit ad pectinem coraz auriculari. ¶
 Et superior vtrorūqz incipit alius q̃ ille ⁊ per-
 uenit ibi. Et est cum eis musculus qui incipit ab i-
 ferioribus adiutorij partibus loca p̃dictorum me-
 dianz quod duo hz extrema que ad modum cru-
 cis transuerlant: ⁊ postea cū loco qui est inter polli-
 cem ⁊ medium continuantur: cūqz ambo mouen-
 tur constringunt. ¶ Et isti quidem constringen-
 tes ⁊ ip̃met dilatantes gyrationem efficiunt et re-
 supinationem quia duo oppositi ex eis secundum
 transuersionem mouentur. Sed musculus cū pe-
 ctine continuus coram auriculari quem solus moue-
 tur gyrat plantam: ⁊ quia musculus pollicis quem
 nominauimus ip̃m adiuvat plenarie plantam resu-
 pinam iacere facit: ⁊ quia ille qui est cum rasetā cō-
 unuus coram pollice solus mouetur gyrat ipsā pa-
 rum: ⁊ cum auriculari quem nominabimus effi-
 cit gyrationem cōpletaz.

La. xx. de anatomia musculoz motu digitoz.

Musculorum vero digitos mouentium q̃
 dam sunt qui sunt in planta: quidam sūt
 qui sunt in brachio: quia si omnes in pla-
 ta coniungerētur pp carnem multam grauarent:
 ⁊ p̃p̃ea q̃ illi q̃ sūt ex eis in rasetā a digitis clonga-
 ti fuerunt: corde ip̃soz necessario fuerunt longe.
 Mūte ergo fuerunt panniculis qui eis ab omni-
 bus adueniunt partibus: ⁊ ipsorum quidem corde
 rotunde ⁊ fortes create fuerunt et nō dilatant nisi
 quia ad membrum pueniunt. ¶ Ibi igitur dilata-
 tur vt membrum motum bene comprehendant.
 Omnes autem musculi digitos dilatantes sup bra-
 chium sunt positi ⁊ silr ipsos ad inferiora mouētes
 At ex dilatantibus quidem est musculus qui in me-
 dio manifesto brachij posuit nascitur a parte sup-
 prema capitis adiutorij inferioris: ⁊ quatuor di-
 gitis cordas que ipsos dilatant mittit. ¶ At eis ue-
 ro qui eos ad inferiora inclinant tres ad inuicem i
 parte istius sunt continui. ¶ Quorum vnus a par-
 te media capitis adiutorij siluestris inter duo ip̃i-
 us additamenta oritur ⁊ duas cordas auriculari ⁊
 annulari transmittit. ¶ Et vnus a summa duorū
 musculorum duplorum qui sunt duo ex his tribz
 oritur sub duobus additamentis adiutorij interi-
 us: ⁊ a margine facili inferioris ⁊ duas transmittit
 cordas medio et indici. ¶ Et tertius eorum ⁊ est
 ille qui remansu oritur a supremo facili superi-
 oris et corda pollici mandat: ⁊ apud hanc iunctu-
 ram ē musculus qui est vnus duorum musculoz
 inter musculos motus rasete nominatorum ⁊ nasci-
 tur a loco medio facili inferioris cuius corda pollice

ab indice plongat. **C**onstringentium autem qui
dam sunt qui super brachium existunt: et quidam
qui super volam plante. **E**t illi quidem qui sunt
super brachium sunt tres musculi quorum unus
secundum aciem in medio super alium est positus.
Ex quibus nobilior est inferior qui inferius est se
pultus et cum osse facili inferioris continuus quo
niam eius operatio existit nobilior. Quam oportet
ut eius locus magis esset custoditus. **Q**uius
principium est a medio capitis adiutorij siluestris ad
interiora: deinde penetrat et dilatatur eius corda
et in quinque partitur cordas quarum quae ad inte
riora digiti pervenit. **I**llarum vero quae ad quat
tuor perveniunt quae iuncturam primam ipsius
constringit et tertiam. **P**rimam vero propterea
quod est ibi annexa ligamento quod super eam est ci
cum: et tertiam propterea quod eius caput pervenit ad eam
et continuatur cum ea: quae autem ad pollicem va
dit eius secundam et tertiam constringit iuncturas
quia non continuatur nisi cum eis. **E**t secundus
quidem musculus qui est supra istum est minor ip
so et incipit a capite ingrediente quod est unus ex
capitibus adiutorij et cum facili inferiore parump
continuatur et transit per terminum communem qui est
inter latus siluestrem et domesticum: et est superi
or superficies facili superioris: et cum ad partem
pervenit pollicis declinat parump ad interiora et
cum iunctura media quattuor digitorum cordas
mandat ut eos constringant. **A**d pollicem ve
ro non pervenit nisi ramus parvus qui non est ex cor
da eius: imo ab alio loco. **E**t primi quidem o
rigo est post principium nominatum quod est a ca
pite facili superioris et inferioris. **E**t secundi
origo est a capite facili inferioris. **F**actum est
autem quod pollex uno musculo in sui constrictione
sit contentus sed quattuor duobus constringuntur
musculis quoniam nobilior ex operationibus quat
tuor est constrictio et ex operationibus pollicis no
bilior est ut dilatetur et ab indice elongetur. **T**ertius
autem musculus non est ad constringen
dum sed eius corda interiora in planta penetrat et
dilatatur desuper ad hoc ut in eam adipisci faciat
sensum et in sentiendo iuvamentum prebeat: et pilos
in ea nasci prohibeat. et ad sustentandum illud quod est
in interioribus plante et ut fortis fiat ad suas acti
ones peragendas. hi quidem sunt illi qui super ra
setam existunt. **M**usculi vero qui sunt in pla
ta sunt. is. in duabus aciebus ordinati ad invicem
sibi superpositi. Una acies est ad inferiora et interi
us. Et altera acies est super cutem exteriorem. Qui
autem in acie existunt inferiore numero sunt septem
quorum quinque digitos ad superiora inclinant: et qui
ex eis delegatus est pollicis a principio ossis rasete
nascitur. **E**t sextus est curvus et latus cuius
villus est transversus et ipsius caput pendet a pe
ctine manus donec perveniat in rectitudine medij cu
ius corda cum pollice continuatur: et ipsum ad inferi
ora inclinat. **E**t septimus est apud auricularem
incipiens ab osse pectinis quod in eius rectitudine exi
stit et ipsum ad inferiora inclinat. **N**ullus vero
horum septem est ad constringendum. sed quinque sunt
ad elevandum et duo ad flectendum inferius. **I**lli
vero qui sunt in acie superiore sub musculo

super plantam expanso qui quidem est musculus
quem solus cognovit. **B**al. sunt musculi undecim
ex quibus sunt octo: quorum duo cum prima iun
cturarum quattuor digitorum continuantur. s. v
nus super alium ut hac constringant iuncturam: s.
qui ex eis est inferior constringit cum dispositione
et reflexione: et eius qui est ex eis superior est strictura
cum modico elevationis et ad superiora ascensio
nis. **Q**uoniam coniuncti fuerint directe: et eorum
tres pollicis sunt propter quod quorum unus primam co
stringit iuncturam: et duo secundam sicut sciisti.
Dilatantes ergo quinque sunt. **E**t de reflectenti
bus exceptis pollice et auriculari unicuique igitur unus
pollicis vero et auriculari unicuique assunt duo.
Et de constringentibus unicuique digito assunt quat
tuor. **E**t de his qui ad superiora inclinare faci
unt: unicuique digito adest unus.
Capitulum vigesimum primum de anatomia mus
culorum motus dorli.

Musculorum dorli alij sunt qui ipsum ad
posteriora flectunt: alij qui curvant ad a
nteriora. **E**t istis enim omnes alij oriun
tur motus. **A**d posteriora vero flectentes sunt
illi qui proprie dorli vocantur musculi. **E**t sunt mus
culi duo de quibus existimatur quod unicuique eor
um ex. xxx. compositus existat musculis: quoniam
unicuique ipsorum ab una quaque spondili advenit
musculus: ab unaquaque namque spondili advenit
ei villus transversus nisi a prima. **E**t i
sti quidem musculi cum equaliter tenduntur stat
im: et cum superflue tenduntur declinant ad
posteriora. **E**t cum illi qui in uno existunt la
tere moventur dorsum ad illud inclinatur. **M**usculi
vero curvantes sunt pariter desuper positi
qui sunt ex musculis caput et collum moventibus:
qui a duobus meris veniunt lateribus: quorum
inferiores extremitates cum quinque spondilibus pe
ctoris superioribus continuantur: et aliquibus homi
nibus: et in pluribus hominibus cum quattuor. **E**t
eorum superiores extremitates ad caput per
veniunt et collum. **E**t pariter quidem sub isto est
positum et vocatur renale: quae ambo a decima et
undecima pectoris incipiunt: et ad inferiora descen
dunt: et plurimum curvant flectentes. **E**t medio
quidem in suis motibus horum musculorum suffi
cit inventio: quoniam in curvatione et inclinatione
a dextra et a sinistra duarum extremitatum sequi
tur motus.

Capitulum vigesimum secundum de anatomia mus
culorum ventris.

Musculorum autem ventris sunt octo qui
in iuvamentis communicant: ex quibus est
iuvamentum prebere in exprimendo illud
quod ex stercore et urina in inferioribus continetur
et quae in matricibus nata existunt. **E**t ex eis est
quod diaphragma sustinent et ipsum quod adest exusta
tio quae est in constrictione adiuvant. **E**t ex eis est
quod intestina calefaciunt et stomachum propterea quod ea coo
periunt. **E**x his autem octo est unum par rectum
quod secundum rectitudinem ab epiglotali descen
dit cartilagine: cuius villus in longitudine usque ad
femur extenditur: et eius extrema in eis quae sunt
coram ipsis expanduntur. **H**uius vero pariter suba

a sui principio vsque ad ipsius finem carnosae exten-
sit. Et duo musculi qui cum istis in latitudi-
ne secantur. quorum locus est sub panniculo qui su-
per totum extensus est ventrem: et sub duobus
longitudinalibus. **B**ectio autem que inter isto-
rum duorum: et duorum primorum villos accidit e-
secundum angulos rectos: et duo paria que p. tras-
uersum vadunt quorum vnunquodq. est in lateri
a dextra et a sinistra. **E**t vnunquodq. eorum
par ex duobus existit musculis se ad inuicem ad
modum crucis secantibus a cartilagine costarum n-
completarum extremitate vsq. ad femur: et ab i-
lio vsq. ad epiglottale. **E**t duorum parium ex-
tremitates sibi a dextra et a sinistra apud femur obui-
ant. Et aliorum duorum extremitates apud epi-
glottale que super carnosas partes ab vna quaq. p-
te duorum musculorum longitudinalium sunt posite
Et hec quidem duo paria semper carnosae. incedunt
donec rectos musculos cum cordis latitudinalibus
tangant que panniculis simulantur. **E**t hec etiam
duo paria sub duobus longitudinalibus sunt posi-
ta que sub duobus posita sunt latitudinalibus.
Capitulum vigesimumtertium de anatomia mu-
sculorum testiculorum.

Testiculorum autem virorum musculi sunt
quattuor ppea vt testiculos custodiant
et eos eleuent ne laxentur. **Q**uicq. te-
sticulus h3 par sibi pprum: **M**ulieribus ve-
ro vnum par sufficit. s. cuiq. testiculo impar ppea
q. earum testiculi no sunt i exterioribus: neq. sunt
suspensi quemadmodum viroz.
Capitulum vigesimumquartum de anatomia mu-
sculorum vesice.

Super os vesice vnus existit musculus q
ipsam circūdat: cuius villus super ipsi-
us os dilatatur. Et eius quidem iuuamē-
tum est vrina vsq. ad horam voluntatis retinere
Et cum voluntas expellendi affuerit eius laxabi-
tur constrictio et ventris musculi vesicam vrge-
bunt: et vrinam expulsam adiuuante expellent.

Capitulum vigesimumquintum de anatomia mu-
sculorum virge.

Musculi qui virgam mouent duo sunt pa-
ria duo vnus paris musculi in duobus
virge lateribus sunt extensi qui cum ten-
duntur foramen dilatant et ipsum amplificat et pe-
netratio rectificatur: et sperma in ipsa cum facilita-
te discurrit. **A**liud vero par quod a femoris os-
se orit et cū radice virge secundum transuersionem
continuat et cum rectificatur tenditur et instru-
mentum secundum rectitudinem eleuatur: et cum
constringitur reducit ipsuz ad posteriora. **N**ō
si vni eorum acciderit tensio ad ipsius partem de-
clinabit.

Capitulum vigesimumsextum de anatomia mu-
sculorum ficeris.

Icteris musculi sunt quattuor. **U**nus eo-
rum est musculus qui ipsius cōmittatur
os et cum eius carne vehementer misce-
que permissioni musculorum labiorum similitur
et ipse quidem cohercet et constringit anum et sua
expressione stercoreis reliquias que sunt in ipso ex-

cutit. Et musculus qui est positus magis interior
q. iste: cuius statio est secundum operationem ca-
pitis hominis et existimat q. sit hñs duo extrema
cuius extremum cum radice virge pecto continu-
atur: et par quod super hos omnes transuersus exi-
stet: cuius iuuamentum ē longaez sursum eleua-
re et neq. accidit longaez egredi nisi pp ipsius
laxitatem.

Capitulum vigesimumseptimū de anatomia mu-
sculorum coxe.

Musculus coxe maior est ille qui eā ex-
tendit: deinde ille qui eam contrahit:
Ex suis namq. operationibus nobiliores
sunt isti duo intus. **V**eruntamen extensio contra-
ctione nobilior existit quoniam statio non conue-
nit nisi cum extensione. **P**ostea sunt musculi q
elongant: deinde illi qui appiquare: post illi qui
circuire faciunt. **E**x musculis autē coxe iunctu-
ram extendentibus est vnus qui est omnibus cor-
poris musculis maior: et ipse est musculus qui os
femoris et ancham cooperit et sup totam coxaz vol-
uitur ab interioribus et exterioribus et postero-
ribus donec ad pollices pueniat. cuius villi diuer-
sa habent principia. quapropter ipsius operationes
secundum diuersas specificantur spes. **E**x ipsi-
us namq. villis est qui ab infimo ossis femoris na-
scitur et declinando ad domesticum dilatatur. **E**t
est alius ex villis eius cuius ortus est parum al-
tior ortu istius qui coxam ad superiorem eleuat.
Et est aliud ex villis eius cuius ortus est valde
altior ortu istius qui coxā ad superiora ad dome-
sticum declinatē eleuat. **E**t est ex eis alius cuius
origo est ab osse anthe qui satis coxam secundum
rectitudinem dilatatur. **E**t est ex eis musculus qui to-
tam anche iuncturam posterius cooperit tria ha-
bens capita et extrema duo. **E**t hec qdem capi-
ta ab ilio et ancha et albosos nascuntur quorum duo
sunt carnosae et vnum panniculare. **D**uo vero ex-
trema cum posteriore capitis coxe parte continuat
et si cum vno traxerit extremo cum declinatione
ad ipsum dilatabit: et si cum duobus traxerit ex-
tremis secundum rectitudinem dilatabit. **E**t
ex eis est musculus qui ex tota ossis ilij superficie
oritur: et cum supremo maioris additamenti con-
tinuatur et vocatur carchametra maior: et parum
ad anteriora extenditur et cum declinatione ad do-
mesticum dilatatur. **E**t est alius talis qualis i-
ste qui in primis cum infimo additamenti minoris
continuat: deinde descendit et illius operatione
operatur. **V**eruntamen eius est parum dilla-
tationem et multam efficere declinationem. **Q**uius
origo est ab infimo superficiei ossis ilij. **E**t est
ex eis musculus q. ab infimo ossis anche oritur ad po-
steriora declinans et dilatatur ipsam et eam ad poste-
riora parumper declinare facit: et ad domesticum
sufficienter declinare facit. **E**x musculis uero coxe
iuncturam constringentibus est musculus vnus q
cum declinatione ad domesticum parua constrin-
git: et est musculus rectus qui a duabus descendit
originibus: quarum vna cum sine lomborum et
altera cum osse ilij continuatur. **E**t ipse quid
sunt que cum minore additamento domestico cō-
tinuantur: et musculus qui ab osse femoris nascitur

et cum infimo additamenti minoris continuatur. Et musculus ad duo latera ipsius transuerse exte-
sus qui est sicut par maioris. Et quartus qui a
re preparata stante post os illi oritur et ipse etiam
crus contrahit colligendo coram. Et musculus ue-
ro qui ad anteriora declinare faciunt iam quidem
nominati fuerunt ubi dilatationis et constrictionis
mentionem fecimus: et hec quidem mouendi spe-
ties habet musculus qui ab osse nascitur femoris
et adeo fit longus ut ad pollicem pueniat. De-
clinare uero ad exteriora facientes sunt duo muscu-
li: unus eorum ab osse uenit lato. Sed circuire facie-
tes sunt duo musculi quorum unus a siluri femoris
et alter ab ipsius oris domestico: et qui sibi ob-
uiant transuersantur et fiunt carnosus apud locum p-
fundum circa posteriora additamenti maioris.

Et quicunque eorum solus traxerit coram ad sui p-
t meum pauca dilatatione torquetur.

Capitulum uigesimumoctauum de anatomia mu-
sculorum mouentium iuncturam cruris et poplitis.

Et musculus autem iuncturam poplitis mo-
uentibus sunt tres in anterioribus coxe
positi qui musculis in ipsamet coxa posi-
tis sunt maiores. Et eorum operatio est dilatare. V-
nus autem horum trium est sicut duplex duo habens
capita: quorum unum ab additamento incipit maio-
re: et alter ab inferiore coxe et duo habent extri-
ma: quorum unum est carnosum et cum rasga atque
corda fiat continuatur et alter est panniculare cum
domestica duarum extremitatum coxe continuatur.
Aliorum uero duorum unus est ille qui inter coram
constringentes nominauimus. s. a separante quod
est in osse illi nascens: et alter ab additamento silue-
stri quod est in coxa oritur. Et isti quidem duo co-
tinuantur et ununtur et generatur ex eis corda u-
na que dilatatur et circumdat rasgam et ipsam cum
eo quod est sub ea conuenienter affirmat: deinde
cum capite cruris continuatur et popliteum dilatat
et crus extendit. Dilatio uero unum habet mu-
sculum qui ab obuiatione ossis femoris nascitur et
incedendo descendit in latus coxe domesticum s. z
transuersionem: deinde cum parte uenosa suppre-
me partis cruris continuatur et crus declinans ad
domesticum dilatat. Et musculus alium in qui-
busdam anatomie libris ei oppositum in parte sil-
uestri qui incipit ab osse anche et s. z transuersionem
in latus siluestre tendit donec ad locum peruenit
uenosum. Et neque est musculus maioris trans-
uersionis isto et cum declinatione ad siluestre dila-
tat: et qui ab eo dilatat est dilatio recta. Et eis
uero qui crus contrahunt est unus musculus angu-
stus et longus qui ab osse illi oritur et femoris cir-
ca originem dilatantis ingrediens a separante quod
est in medio illi: deinde s. z transuersionem pene-
trat ad interiora duarum extremitatum poplitis: po-
stea egreditur exterius et uadit ad eminentiam que
est in loco poplitis uenoso et cum ea unitur. Et
ipse quidem est quo crus ad inferiora trahitur de-
clinans cum pede ad partem inguinis. Et tres mu-
sculi: domesticus et siluestris et medius. Et
domesticus et medius cum declinatione ad siluestres
contrahunt. Et siluestris contrahit cum declinatio-
ne ad domesticum. Et domesticus quidem oritur

ab axe ossis anche deinde transuerse incedit per po-
steriora coxe donec peruenit ad locum cruris ue-
nosum in parte domestica et unitur cum eo cuius
color ad uiriditatem trahit. Et aliorum duorum etiam
origo est ab axe ossis anche sed declinant ut cum lo-
co uenoso lateris siluestris continentur. In iun-
ctura preterea poplitis est musculus sicut i flexu o-
sitate poplitis sepultus qui operatorem efficii qua-
lis huius medij existit operatio. Et quidam exi-
stimant quod pars eminens musculi dilatantis dupli a
separante est qui popliteum accidentaliter constrin-
git: et est qui ab eius origine egreditur corda que
anche paxidem tenet: et cum ea et cum ipso quod se-
quitur ipsam continuatur.

Capitulum uigesimumum de anatomia muscu-
lorum pedis iuncturaz mouentium.

Et musculus autem pedis iuncturaz moue-
ntibus sunt quidam qui ipsum ad superio-
ra eleuat: et quidam qui ipsum descendere
faciunt. Et eis autem qui ipsum eleuant est v-
nus musculus magnus qui est positus in parte ante-
cedente cane domesticæ cuius principium est pars
siluestris capitis canis domesticæ. Et ipse quid-
em ad exteriora egreditur inclinatur super crus
ad partem pollicis uadens et continuatur est eo quod
radici poplitis est propinquum: et pedem ad superio-
ra eleuat et alter oritur a capite siluestris ex quo
nascitur corda que cum eo quod est iuxta radicem
minimi continentur: et pedem ad superiora eleuat
et proprie quando cum eo conuenit primus musculus
et fuerit hoc s. z equalitatem et rectitudinem. Facie-
tium uero descendere est unum par cuius origo e-
st a capite coxe quod postea descendit et cruris uen-
trem carne replet ex quibus corda nascuntur que ex
maioribus existit cordis et ipsa quidem est corda
nerui qui cum osse alcabab continuatur et ipsum
ad posteriora transuerse ad siluestrem trahit: et e-
st hec causa fixitatis pedis super terram. Et ipsum
quidem adiuvat musculus qui a capite siluestris ori-
tur cuius color est melongianus et descendit donec
ipsemet abique corda quam mandat: sed carneus
remanens continuatur cum postrema alcabab pte
sub continuitate quam aie diximus. Quorum mu-
sculis istis aut ipsorum cordis nocumetum accidit pes
claudicat. Et musculus ex quo due nascuntur
corde quare una pedem constringit: et altera polli-
cem dilatat. Illud uero est quoniam iste musculus
a capite canis domesticæ oritur ubi ipsa siluestri ob-
uiat et descendit inter eas: et in duas diuiditur cor-
das quare una sub raseta in anteriori pollicis parte
continuatur cum qua etiam corda pedis existit hu-
militas. Et altera corda que ex parte istius ge-
nerata musculi prime corde pertransit originem
et primo pollicis ossi cordaz mandat: et ipsum cum
transuersione ad domesticum dilatat. Et iam et
iam a capite coxe siluestri oritur musculus et cum v-
no duorum musculorum achibulum continuatur: dei-
de ab eo separatur quare occultum cruris pertran-
sit: ex quo oritur corda que ad inferiora pedis p-
uenit et sub eo toto dilatatur: quemadmodum facit
musculus qui super plante occultum dilatatur pro-
prie iuamentum tale quale est eius.

Capitulum trigessimum de anatomia musculorum

digitoyz pedis.

Ex musculis uero pedis digitos mouentibus qui sunt constringentes musculi sunt multi ex quibus est musculus qui a acapite canne siluestris oritur et extensus super ipsam descendit et cordam unam transmittit que in duas diuiditur cordas que medium constringunt et medicum. Et alter istoyz minor cuius ortus est a postremo cruris: cuius corda cum ipsam transmittit in duas diuiditur cordas que indicem constringunt et minimuz. Et diuiditur ab unaquaqz duayz partium corda que cum eo quod ab alia diuiditur continuatur et sunt corda una que ad pollicem peruenit et ipsam cōstringit. Et tertia corda quaz iam notauimus a siluestri duayz extremitatibz q̄ i canna existunt domestica oritur: et inter duas descendit cannas et ex se partem transmittit ad pedez constringendum et partem ad primuz os pollicis. Et horz quidem musculorum digitos mouentium quos nominauimus situs est super crus et posterius. Illi uero quoyz situs est super plantam pedis. et sunt musculi: et i hoc quidem anatomici concepti fuerūt. Sed primus qui istud scinit fuit Galienus. Ipsi uero cum quinque continuantur digitis. s. cum uno quoyz duo lacerti a dextra et a sinistra et mouent ut constringant bz rectitudinem si simul mouerint et ut declinent si unus mouerit. Et ex eis quidem sunt quattuor super raseta: quoyz unus unicuiqz digito delegatus est: et duo q̄ pprie sunt ad constringendum pollicem et minimum. Et isti quidez musculi adeo sunt permixti ut quz uni eoyz accidit nocumētum puenit inde ut reliquoyz operatio debilitetur in eo quod eoyz ē pprium ut uicem istius aliquo modo gerant in eo quod huic est pprium: et hac de causa difficile est unum digitoz pedis pprie absqz alijs constringerē. Et ex musculis quidem pedis sunt quoyz supra pedem positi qui ad siluestrem declinare solent et quoyz sub eis positi quoyz unusquisqz digitum ad illud quod ipsum sequitur trahit a parte domestica et ipsum cum motu ad partem eleuat domestica. Et isti quoyz sunt cum duobus qui pollicis et minimo sunt proprij bz similitudinem septem q̄ sunt in planta pedis et similiter decem primi. Omnes igitur corporis musculi sunt quingenti et uiginti.

Capitulum primum sūme tertiē doctrine quinte. et ē sermo uniuersalis de neruis pprie.

Uuamentoyz neruoyz alia sunt que sunt bz essentiam: alia sunt que sunt per accidens. Quod uero bz essentiam est q̄ cerebrum eis mediantibus omnibus alijs mēbris in uamentum prestat dādo eis sensuz et motum. Sed quod est per accidens est ad hoc ut caro corroboretur et corpus fortius fiat. Et ex eis etiam est percipere id quod ex nocumētis membris accidit sensu carentibus sicut epar et splen et pulmo licet enīz membra ista sensum non habeant super ea tamen cinctorium positum est neruosum et panniculo tecta fuerunt neruoso que cum apostemata fuerunt aut uentositate tensa perueniet apostematosi grauedo aut uentositatis partitio ad cinctorium in ipsius radicem: et accidet ei ex grauedine attra-

ctio: et uentositate extensio et sentiet ipsa. Et neruoyz quidem principium secunduz modum scitum est cerebrum: et illud ad quod istoyz perueniunt extrema est superficies cutis. Cum cute enīz villi miscentur minuti et i ipsa nerui partiuntur q̄ ei a membris que ipsi uicinantur adueniunt. Et q̄ uero cerebrum neruoyz principium existit duobus est modis: quoniam quorūdaiz eoyz ē principium secundum sui essentiam: et alioz est principium mediante nucha que currit ex eo. Ex neruis quidem qui a cerebro egrediuntur non iuuantur mēbra in sentiēdo et mouēdo nisi capitis et faciei membra et uiscerz interioz. Aliquando uero mēbra hec iuuamenta non habent nisi a neruis nuche. Et Galienus quidem iā ostendit nobis sollicitudinem magnam que neruis a cerebro ad uiscera descendētibz est ppria. Creator enīz de eoyz munitione sollicitus aliter ipsos munuit q̄ alios neruos: et illud est quoniam pp̄terea q̄ a principio elongati fuerūt oportuit ut sustentarentur superflua affirmatione a musculis fortibus qui eos tegant ut panniculi et a corpore cuius essentia inter neruum et cartilaginem est media simili ei quod corpori nerui accidit cum torquetur. Et istud quidez est ex tribus locis quoyz unus est apud epiglotum. Et solum ad costaz radices ueniunt. Et tertius quz pectoris locum traieunt. factum est autem ut alij nerui a cerebro pgredientes in quibus existit utilitas in sentiēdo inuamentum prestare penetrarent a sui principio bz rectitudinem ad mēbruz ad quod diriguntur: quoniam rectitudo ad id ad qd diriguntur pp̄quiore deferetur uia: et illic ex hoc est impressio que manet ex principio fortior et pp̄terea q̄ in neruis sensibilibus non queritur de duritie que facit necessitatem elongandi a substantia cerebri cum circutione pp̄terea ut ad sui similitudinem in lenitate ordinatū elongetur quantum i membris queritur motus: imo quanto plus fuerunt leuiorez plus fuerunt uirtutem sentiēdi dātes. Sed factum est ut motui ad id ad quod diriguntur eant post circutiones in quibus ipsi incidunt: pp̄terea ut a principio elongentur et in duritie ordinentur. In unoquoqz etiaz duoyz modoyz ad id quod ex duritie et mollitie in ipso est necessarium ad inueniēdū ortum ipsoz substantie: plurimum nanqz eoyz qui sensum tribuunt ab antecessione oriuntur cerebri. Et partis quidem que est cerebri antecessio est essentia mollior: et pluri eoyz q̄ motum prebent a postremo oriuntur cerebri. Et partis que est cerebri postremum essentia ē magis spūsa.

Capitulum secundum de anatomia neruoyz egredientium a cerebro et eoyz uis.

Cerebro septem neruoyz paria oriuntur primi paria principium est ex fundo duoyz uentriculoyz cerebri antecessentium apud duoyz additamentoyz uicinitatem mamillaz extremitatibus similia quibus fit odoratus. Et ipsum quidem est paruum uentrem habens. Et ille qui a sinistra oritur dextratur et ille qui a dextra oritur sinistratur: deinde sibi super sectionem cruceam obuiant: postea ille qui a dextra oritur ad pupillam dextram penetrat: et qui nascit

a sinistra ad sinistra pupillā: quoz adeo dilatatur orificia donec humorē qui uocatur uitreus cōspendant. ¶ Quidam uero qui non est Galienus dixit qd ad sectionem cruccam sine reflexione penetrant: et dixerunt qd in hac sectione tria existunt iunamenta. ¶ Unum est ppter ea ne spiritus qui ad unam currit pupillam ad alteram ire phibeat quum acciderit nocumentum et ppter hoc unaqueqz duarū pupillarū quz alter clauditur oculus in uidendo sit fortior et clarior qd ipsamet esset si altera intuentē intueretur. Et ppter hoc foraminis uici dilatio augmētatur quum alter clauditur oculus et hoc quidem est ppter ea qd spiritus uehementer uadit ad ipsum. ¶ Secundum uero est ppter ea ut duo oculi unum habeant deferens quod uisui simulacrum eis afferat et ibi unatur et sit duobus uidere oculis unū uidere ppea qd simulacrum in termino unitur cōmuni. Ideoqz luscis accidit ut ex re una uideant duas: quz una pupilla superius eleuat aut inferius deprimitur et destruitur rectitudo penetrationis foraminis ad sectionē et aī cōmunē terminūz accidit terminus torture nerui. ¶ Et tertium est ut unusquisqz duoz neruoz ab alio sustentetur et illi innitatur et fiant ac si ad pupillaz ex ppinquo uenirent. ¶ Secundūz autem parūz neruoz a cerebro pcedentium nascitur post ortum primi paris et ab eo ad siluestrem declinat et a foramine quod est in orbita que totūz cōprehendit oculūz egreditur: et in musculis partitur oculi et hoc quidez par ualde est grossum. Ideo ut eius grossities tue parificetur mollitiei quam habere debuit ppter ea qd est circa principium: et confortetur in faciendo motūz: et precipue cum adiutore non habeat quum etūz par sit conuersum ad mouendum magnūz mēbrum quod est mandibula inferior quare ei non remanet superfluitas imo adiutore alio a se indiget sicut modo referemus. Tertii uero paris origo est a termino cōmuni inter antecessionem cerebri et ipsius postremūz silicet ab infimo basis cerebri quod primo cum quarto parī paulisper miscetur: deinde ab eo separatur et in quattuor ramis ramificatur. ¶ Unus ramus ab ingressu egreditur uene subetie quam postea nominabimus et descendendo super ceruicem uadit donec diaphragma pertranseat et in uisceribus que sunt sub diaphragmate partitur. ¶ Et se quidem partis egressio est a foramine quod in osse existit temporis quum egreditur cum neruo continuatur qui a quinto diuidit par: cuius modo nominabimus dispositionem. Et ramus tertius in foramine descendit a quo et egreditur par quoniam ipsius directio est ad membra in anterioribus faciei posita: Et neqz fuit conueniens ut in penetratione primi paris uentrem habentis penetraret quia nobiliori neruoz coangustationem faceret et ipsum cōprimeret qui a cooperiretur. ¶ Et hec quidem pars quz separatur in tres distribuitur sectiones. Quaz una ad partem lachrymalis declinat et uadit ad musculos tempoz et masticantium: et supercilij et frontis et palpebre. Et pars secunda per foramen uadit apud oculos creatum et inde ad nasi tendit interiorem superficiem et in tunica spargitur que in interioribus nasi est expansa. ¶ Pars quoque tertia est

pars non parua in concauitate descēdens barbachi qd in osse massille est facta et duobus ramificatur ramis. ¶ Unus uadit ad interiora concauitatis oris et in dentibus spargitur. sed illud quod inde pertinet dentibus est manifestum: quod uero inde aliis pertinet ē uisui sicut occultum et in gingiua etiam spargitur superiore. ¶ Alter autem ramus in mēbroz spargitur superficiebus que sunt ibi sicut cutis maxille et extremitatis nasi et labij superioris. hec quidem sunt sectiones partis tertię paris tertię. Quartus autem ramus tertię paris uadit penetrās a foramine suo quod in mandibula existit superior et uadit ad linguam et in eius manifesta diuiditur tunica et tribuit ei sensum pprum qui ē gustus et illud quod remanet in dentium retis inferiorū et in ipsoz gingiuis diuiditur: et in labio inferiori: sed pars que peruenit ad linguam subtilior est qd neruus oculi: quoniam istius duritiem et illius mollietiem temperant grossities illius et subtilitas istius. ¶ Quartus uero paris origo est post tertium. Et ad cerebri basim est magis declinans et cum tertio qd admodum diximus miscetur deinde ab eo separatur et ad palatum uadit et dat ei sensum quod qdeqz est parū sed ē plus durum qd tertium quia palatum et palati panniculus durior est lingue panniculo. Sed unūquodqz paris quūti impar cum duobus nascit medijs et dupli formam: imo multi illoz tenent qd unūquodqz ipsius impar est par cuius quidem origo a duobus est cerebri lateribus. ¶ Et pars quidem prima cuiusqz paris ipsius ad panniculum uadit qui in interioribus instrumenti auditus ē dilatatus et in eo diuiditur totus: Et huius quidem diuisionis origo proculdubio est a parte cerebri posteriore et per ipsam est audiendi sensus sed secūda diuio est maior prima. Ipsa namqz egreditur a foramine quod in osse perforatum est petroso. Et ipse quidem est qui uocatur monocularis et cecus ppea qd multum torquetur et eius uie in obliuationibus incedunt ideo qd uoluntas affuit prolongandi spatium ut eius finis a principio remoueretur. ppea ut neruus anteqz inde egrederet a principio esset longinquus ideo ut durities ei inde acquireretur. Quūqz egreditur cum neruis tertię paris miscetur quoz plurimi ad maxillam et ad palati uadunt musculum: et quod remanet ad musculos ptenditur tempoz. ¶ Gustus autē in quarto creatus fuit neruo. Et auditus in quinto: quoniam instrumento auditus fuit necessarium ut esset discooperitū ne aeris uia ad ipsū clausa foret: et instrumento gustus fuit necessarium ut esset minutum ppter ea oportuit ut nerui auditus essent duriores. Et ideo origo cerebri eoz postremo fuit ppinquior: et neqz oculis musculis unus sufficit neruus: et musculoz tempoz nerui multiplicati fuerunt nisi quia foramini oculi multa necessaria fuit amplitudo ppter ea qd neruus uirtutē afferens uisus multa inliguit grossitudine in deo quia ei necessarium fuit uentrem habere: non ergo os quod ad cōspicuum oculum est perforatum multa foramina tollere potuit. Temporis uero neruis multa fuit durities necessaria: et grossitudie mīa nō idiguer: imo grossitudo ēēt facies motus difficultatē et etiam egressio quam in osse duro petroso hadēt

potest foramina tollere multa. ¶ Par uero sextum a postremo oritur cerebri cum quinto continuum et cum eo panniculis et ligamentis ligatum ac si esset unus nervus: deinde separatur ab eo et egreditur a foramine quod est in extremitate adorem quod laude similatur. Et ipsum quidem ante quod egressum esset iam in tres diuisum fuit partes quod omnes simul ab hoc egrediuntur foramine. Una eorum ad gule musculos suos protenditur itinere et ad lingue radicem propterea ut par septimum in ipsorum adiuvet motu. Et pars secunda ad musculos descendit spatule et eius quod est circa eam: et ipsius plurimum in musculo spargitur lato qui est super spatulam: et hec quidem pars est magne quantitatis et suspensa penetrat donec perueniat ad quod dirigitur. Pars uero tertia que maior est ex tribus partibus ad uiscera descendit in ascensione uene subeti et est illi annexa et cum ea ligata ex qua cum rectitudine est epiglottis separantur rami qui ad musculos ueniunt epiglottales quorum capita sunt ad superiora qui epiglotti et ipsius eleuant cartilagineas. ¶ Quinque epiglottim pertranseunt ex eis ascendunt rami qui ad musculos uadunt capita ad inferiora habentes: et ipsi sunt qui ad cymbalarum claudendam sunt necessarij cum ad inferiora trahere necessarium est. et propter hoc uocantur nervi retro redeunt. ¶ Sic autem nervus retro rediens non egressus fuit a cerebro et non a nucha nisi propterea quod si a nucha ascenderent ab ipsorum principio subirent transuersi et non recti et ad inferiora attractio cum eis non proveniret sed actionem decentem. Et ipsi quidem non de sexto pari creati fuerunt nisi propterea quod illud quod ex nervis est molle aut molli uicinum. Et illud quod fuit ex eis antequam sextum iam in musculis faciei et capitis et in eo quod in eius fuit diuisum: et septimum etiam non sed rectitudinem descendere quod admodum sextum descendit imo procul dubio transueritas eos comitaretur: et propterea quod illud quod ascendit et redit quique indiget re firma cui innitatur ad similitudinem girgilli ut super ipsam reuoluatur ascendens: et ex ea adiuvetur ut sit fixus ipsius fixus et durus: et fortis: et levis. et iuxta positus non fuit ibi ad hoc idoneum sicut arteria maior. ¶ Et illud quod ex istis ramis a sinistra ascendit hanc inuenit arteriam ipsa recta et grossa ergo super eam reflectitur non multa indigena firmitudine. A dextra uero ascendenti: hec non uicinatur arteria ad modum primi: sed uicinatur ei postquam iam accidit ei puitas propter ramorum diuisionem qui iam ex eo egressi fuerunt cui etiam iam defuit rectitudo in situ quia transuersatus fuit ad ascendas declinando: fuit ergo necessarium ut ipsi re aliqua affirmarentur cui inniterentur cum ligamentis in quibus rami stringerentur: ideo ut per ipsos illud quod defuit ex rectitudine grossitie in situ corrigeretur. ¶ Et sapientia quidem in hos redeuntis ramos elongando est ut talis qualis est hec suspensio primi fiant et propter elongationem a principio fortitudinem habeant et duritiem: Ex nervis autem redeuntibus fortior est ille qui in duabus musculorum epiglottis spargitur tunicis cum alijs nervorum adiutium ramis postea illud quod ex hoc remanet nervo descendit a quo rami separantur qui in pan-

niculis sparguntur diaphragmatis et pectoris: et in musculis ipsius: et in corde: et in pulmone: et in uenis: et in arterijs que ibi sunt. ¶ Illud uero quod remanet penetrat in diaphragma: et associatur ei quod ex parte tertia descendit et in panniculis panniculus spargitur uiscerum et peruenit ad os latum. Septimi autem paris origo est termino comuni quod est inter cerebrum et nucham cuius plurimum incedit se in musculis spargendo linguam mouentibus et in musculis inter peltalem et os laude communibus et est cum ipsius residuum in alijs spargitur musculis qui huic musculo sunt uicini: non tamen semper est istud et propterea quod alij nervi ad alias reducti fuerunt necessitates: et neque fuit bonum ut foramina in anterioribus neque in inferioribus multiplicaretur: fuit melius ut ad lingue motum nervus ab hoc loco ueniret: quia ipsius sensus iam ei ab alio uenit loco.

Capitulum tertium de anatomia nervorum nuche et colli et uis eorum.

Nervi ex nucha nascentes qui per colli uadunt spondiles octo sunt paris. ¶ Unius paris egressio a duobus est spondilis prime foraminibus quod in capitis musculis solum spargitur: et est paruum minutum: quoniam melius fuit ut locus a quo egreditur sit angustus que admodum in capitulo de ossibus diximus. Et si quidem paris egressio est inter spondilem primam et secundam. scilicet foramen in loco uel capitulo de ossibus nominatum cuius plurimum capiti tangendi sensum defert. transuerse enim ad id quod in spondilibus est supremum ascendit et ad anteriora reflectitur: et super tunicam extrinsecam aurium spargitur. Et quod par primum minus facit propter suam paruitatem et abbreviationem ob quam expandi expedite non poterat et dilatari in locis qui sequuntur ipsum complete emendat. ¶ Quod autem ex hoc remanet pari ad musculos qui sunt in pesterioribus colli et ad musculum latum uenit et eis dat motum. Et paris tertij origo et ipsius egressio est a foramine quod est inter secundam et tertiam. ¶ Et unusquisque eorum in duos partitur ramos: Ab uno ramo sparguntur rami in profundo musculorum qui sunt ibi et proprie caput cum collo mouentibus: deinde ad spondilium ascendunt spinas et cum in eorum rectitudine ueniunt ad radices tenentur eorum: et post ad ipsas eleuantur capita et cum ligamentis miscentur pannicularibus que ab illis nascuntur simenij postea ad partem aurium reflectendo penetrant et in non si hominibus ad aures perueniunt et aurium musculos mouent. ¶ Et ramus secundus ad anteriora uadit donec ad musculum peruenit latum: Et cum hoc quidem primum cum nascitur miscetur uene et musculi qui ipsum cooperiunt propterea ut in seipso sit fortior: Et est etiam quando cum musculis miscetur temporum et cum musculis aurium in bestiis. ¶ Plurimum tamen sparsionis ipsius non est nisi in musculis maxillarum. Quarti uero paris egressio est a foramine quod inter tertiam existit et quartam et partitur sicut ille qui est ante ipsum parte antecedente et parte posterius consequente: sed pars eius que antecedit est parua et ideo cum quinto miscetur. ¶ Et quidam iam dixerunt

q̄ ab ea penetrant rami sicut aranee tela exten-
si super uenam subeti donec ad diaphragma p-
ueniunt separans super duo latera diaphragma-
tis pectus in duo media partientis incedentes .
Sed eius pars maior ad posteriora reflectitur : ⁊
i fundo musculorū pfūdatur donec ad sinensis ua-
dit ⁊ musculis mādatur ramos qui inter caput ⁊ col-
lum sunt cōmunes : ⁊ deinde itinere suo ad anteri-
ora reflectendo uadit : ⁊ cum musculis maxille et
aurium in animalibus continuatur . Et dixerunt q̄
ab eo ad dorsum descendit ramus . ¶ Quinti autē
paris egressio est a foramine quod est inter quar-
tam ⁊ quintam quod etiā i duos partitur ramos
⁊ unus ramus . s. iste qui est antecedens ⁊ ipse mi-
nor ad musculos peruenit maxillaz : ⁊ ad muscu-
los qui caput anterius curuāt ⁊ ad alios musculos
qui capiti ⁊ collo sunt cōmunes . At ramus secun-
dus in duos diuiditur ramos . Unus ramus inter
primum ⁊ inter ramum secundum est medius ⁊ p-
uenit ad spatule suppremoz ⁊ miscetur cum eo q̄-
dam sexti ⁊ septimi . ¶ At ramus secundus cum ra-
mis quinti ⁊ sexti ⁊ septimi miscetur ⁊ ad medius
penetrat diaphragmatis . Par uero sextum ⁊ sep-
timum ⁊ octauum ab alijs fz ordinem egrediunt
foraminibus : sed octauū egressio est a foramine cō-
muni inter finem spondilium colli ⁊ inter primaz
spondilium dorſi : ⁊ eoz rami uehementi cōmiscē-
tur mistura . Sed plurimum sexti ad spatule per-
uenit superficiem ⁊ pars eius maior parte que est
ex quarto ⁊ minor parte que est ex quinto perue-
nit ad diaphragma . At plurimum septimum per-
uenit ad adiutorium licet sint quidam ex ipsius ra-
mis qui ad musculos capitiz ad colli ⁊ ad dorſi
cum ramis quinti associati uadunt ⁊ ad diaphra-
gma perueniūt . ¶ Sed octauū post cōmitionem
⁊ societatem omnes ad brachium ⁊ aſeid perue-
niunt ⁊ neq̄ est aliquis eoz qui ad diaphragma p-
ueniat sed tamen ille qui ex quinto ad partem ma-
nus tendit non transit spatulam ⁊ ex septimo non
transit adiutorium : sed ille qui ad spatulam perue-
nit ad brachium est ex octauo nullo cum primo ra-
mo qui nascitur ex spondilibus ⁊ ad dorsum ua-
dit . Nervi autem isti in diaphragmate partiti non
fuerunt nisi nervi nuche : p̄pea ut ad ipsum uenies
ab alto foret descendens loco : ideo ut eius parti-
tio in ipso esset melior : ⁊ p̄cipue q̄a prima eoz di-
rectio fuit principium panniculi pectus per mediū
partientis . ¶ Et impossibile quidem erat ut ner-
ui ad ipsū a nucha discrete ueniret absq̄ fractura cū a-
gulo . At si omnes nervi qui ad diaphragma de-
scendunt a cerebro ptenderentur ipsoz plōngare
tur incessus : ⁊ neq̄ eoz nervoz continuas cum
medio diaphragmatis posita fuit nisi p̄pterea q̄ n̄
fuit conueniens ut i ipso fz iustitiam ⁊ equalitatez
spargerentur si cum extremitate ⁊ non cuz medio
continuarentur : aut si cum tota continuarentur
circūitione : ⁊ esset hoc contrarium uie que est ne-
cessaria : quoniam muscoli non faciunt aliquid mo-
ueri nisi extremitatibus suis : p̄pterea illud quod
ex diaphragmate mouetur est illud quod est circu-
ens . oportuit ergo ut in ipso finirentur nervi ⁊ nō
ut in ipso inciperent . At quoniam necessarium fu-
it eos ad medium uenire oportuit necessario ut p̄-

derent . oportuit ergo ut ipsi defenderentur ⁊
panniculis cum munitione tegerentur . tecti ergo
panniculis fuerunt cum munitione defendente in
qua eis associatur panniculus qui pectus per medi-
um partitur super quem misti p̄erexerunt ⁊ quia
huius membri operatio fuit nobilis facta fuerunt
nervis eius principia multa ne eius operatio p̄pter
aliquod destrueretur nocumentum quod uni acci-
deret principio .

Capitulum quartum de anatomia nervoz nuche
spondilium que sunt in rectitudine pectoris .

Primi ex paribus ipsoz egressio est inter
primaz spondilium ⁊ secundā pectoris q̄d
in duas diuiditur partes que maior in oī
bus musculis spargitur costaz ⁊ musculis dorſi
At quod remanet super primas costas extensum
procedit : ⁊ octauo nervoz colli obuiat ⁊ simul ad
manus ptenduntur donec ad adiutorium ⁊ spatu-
lam perueniant . ¶ Par uero secundum a forami-
ne egreditur quod predictum sequitur foramen :
cuius pars ad adiutorij tēdit superficiem dans ei se-
sum : ⁊ ipsius residuus cum alijs partibus que re-
manerunt agregantur ⁊ ad musculos spatule qui
super eam sunt positi descendunt ipsius mouentes
iunguram ⁊ ad musculos perueniunt dorſi . ¶

¶ Qui igitur ex nervis istis spondilium pectoris
oriuntur ⁊ ramis qui ad spatulam non ptendunt
ad musculos dorſi uadunt ⁊ ad musculos qui sunt
inter costas puras i posterioribus pectoris positas .

¶ Qui uero ex spondilibus falsaz nascuntur costa-
rum ad musculos ueniunt qui sunt inter costas ⁊
ad musculos uentris . Cum istoz nervoz p̄tere
a ramis arterie ⁊ uene quiete currunt ⁊ nucham i-
grediuntur per loca inferiora unde ipsi egrediūt .

Capitulum quintum de anatomia nervoz nuche
alchatin .

Nervi alchatin in hoc cōmunicant q̄ pars
eoz ad dorſi musculos peruenit : ⁊ pars
ad musculos uentris : ⁊ ad musculos qui
sunt in dorſo expansi . Tria autem superiora cum
nervis miscuntur qui a cerebro sunt descendēs
⁊ non alia . ¶ Et duo paria inferiora ad partem
crurium multos transmittunt ramos cum quibus
rami tertii paris ⁊ ramus nervi primi ex alchatinz
miscetur : sed isti duo rami anche non transeunt iū-
cturam : sed in ipsius sparguntur musculis : ⁊ illi
eos pertranseunt incedendo ad crura . ¶ Nervoz
autem crurium ⁊ pedū forma a nervis manuum
separatur i hoc q̄ non omnes coniunguntur ⁊ de-
clinant submersi incedendo ad oculum : nō emz
est forma continuitatis adiutorij cum spatula sicut
forma continuitatis core cum ancha : neq̄ eius cō-
tinuitas cum origine suoz nervoz sicut continui-
tas ipsius cum suoz nervoz origine . Et isti quide
nervi ad partem cruris diuersis tendūt itineribus
¶ Sunt enim ex eis qui occultantur ⁊ sunt ex eis
qui manifestantur ⁊ sunt ex eis qui submerguntur
sub musculis cooperti . Et quia muscoli qui a pte
ossis femoris oriuntur uias ad utroq̄q̄ pedes non
habuerunt a posterioribus corporis neq̄ ab occul-
to coraz p̄pterea q̄ sūt ibi muscoli multi ⁊ uene
factū fuit ut pars nervoz qui sūt p̄prij musculoz

qui sunt in pedibus curreret et penetraret in foramen
quod ad testiculos descendit donec ad musculos uen-
dat femoris et descendat ad musculos popliteos.

Capitulum sextum de anatomia nervorum nuche al-
bium et albos.

Primum par ex albium miscetur cum ner-
vis albatum sicut diximus. Alia uero
paria et impar quod ab extremo oritur al-
bos in musculos sparguntur sicut et ipsius uir-
ge: et in musculo uelice et matricis: et in panniculis
uentris: et in partibus domesticis interioribus of-
fis femoris: et in musculis qui nascuntur ab osse al-
bium.

Capitulum primum sume quarte doctrine quinte:
Et est sermo de forma arteriarum.

Hinc pulsantes sunt arterie que create su-
erunt preter unam earum duas habentes tuni-
cas quare durior est occulta: quoniam ip-
sa est illa que pulsati obuiat: et forti motui substan-
tie spiritus que celari uoluit: et ipsius receptaculum
custodiendum et corroborandum fuit. Arteria
etiam origo est a sinistro uentriculo duorum uentriculorum
cordis: quoniam dexter eorum epati est propin-
quior: quare propter oportuit ut ipse poneretur occupa-
tus in attrahendo nutrimentum exercendo ipsum.

Capitulum secundum de anatomia arterie uenalis.

Quod in primis a sinistro oritur uentri-
culo due sunt arterie una ad pulmonem
uadit et in ipso partitur: propterea ut aer
attrahatur et sanguis qui pulmonem nutrit a cor-
de deferatur: a corde quia transitus nutrimenti
pulmonis est ad cor et a corde uadit ad pulmonem.
Et huius quidem partis origo est ex partium cor-
dis subtiliore et ubi uene ad ipsum penetrant que est
unam habens tunicam ab omnibus alijs arterijs di-
uersa et propter hoc uocant ipsam arteriam uenalem.
Ex una autem creatur fuit tunica ut sit mollior et
lenior et ad dilatandum et ad restringendum ma-
gis obediens: et ad resudationem eius faciendam
quod ab ea ad pulmonem resudat ex sanguine subtili
uaporoso qui substantie pulmonis magis est conue-
niens sit apta. s. qui complemento digestionis in
corde iam propinquus fuit. Et neque est ei necessaria
superfluitas digestionis sicut ea indiget sanguis qui
in uena currit uentrem habente quare modo nomi-
nabimus et propterea quoniam eius locus est iuxta cor
et uadit ad ipsum eius uirtus calida facile digerens
et etiam quia membrum in quo pulsatur est rax et non
timetur quare pulsauerit in illo raro et percusserit quod
ipsius durities ei noceat et propter hoc in corpore ip-
sius non tantum durities fuit necessarium quanto ali-
e indiguerunt arterie que sunt membris duris uici-
ne. Uena autem arterialis quam dicam licet
pulmoni sit uicina non tamen ei uicinatur nisi ipsius
postremum a parte dorsi: et hec arteria uenalis in
antecedente pulmonis parte spargitur: et in ipso
submergitur que iam quidem in partes et ramos
diuisa est. Sed quare inter duas huius arterie
necessitates comparatur fuerit que attenduntur f3
firmitudinem et lenitatem que facit ei dilatationem

facilem et constrictionem: et resudationem eius quod
ab ea resudat inuenietur quod lenitas magis est ei ne-
cessaria quam spissitudo et firmitudo. Aliam autem
arteriam que est maior quare Aristoteles uocat ori-
thi in primis quod ex corde oritur duos transmittit
ramos ex quibus maior in circuitu cordis reuolui-
tur et in suis conuertitur partibus: et minor reuol-
uitur et in uentriculo spargitur dextro. Quod
autem post duos remanet ramos quoniam separatur in
duas diuiditur partes una pars est maior et ad de-
scendendum apta et altera est minor et est apta ad a-
scendendum. Et que est apta ad descendendum crea-
ta fuit in quantitate sui super aliam addita. quoniam ad
membra tendit que numero sunt plura et in quanti-
tate maiora et hec quidem sunt membra que sub corde
sunt posita. Super orithi autem essentia uel e-
gressionem tres duri consistunt panniculi ab anteri-
oribus ad posteriores: si enim unus aut duo fuissent
non preberent inuamentum quod in eis queritur
neque ipsius quantitates: aut ipsorum quantitates magnifican-
do et fieret motus propter ipsos difficilis. Quod si etiam quantu-
or fierent ualde parui et destrueretur inuamentum
eorum et si in suis quantitatibus magni fierent uia coan-
gustarent. Uenalis arteria duos habet pannicu-
los ad interiora declinantes et duo quidem susce-
runt quia non est ibi tantum necessitatis beneficien-
di formam quantum est hic: in subtiliando uero est ibi
plus necessitatis ideo ut fumosum uaporem expel-
lere sit facile: et sanguinem ad pulmonem cunctum in
parte orithi que ex duabus partibus est ascendens.

Capitulum tertium de anatomia arterie orithi ascen-
dentis.

Pars autem que a duabus orithi est ascen-
dens in duas diuiditur partes quare ma-
ior ad partem lebrati ascendendo ten-
dit deinde ad partem transversatur dextram do-
nec ad carnem laxam moro similem peruenit que
est ibi. Et in tres diuiditur partes quare due
sunt due arterie que subeteni uocantur et ad dex-
tram et ad sinistram cum duabus ascendit quidem
gis profundis quas postea nominabimus et in diui-
dendo cum eis associantur sicut post referemus.
Pars autem tertia in thorace spargitur et costis pri-
mis et in sex spondilibus colli superioribus et in p-
tibus fureule donec ad caput peruenit spatule: po-
stea ex inde ad manus pertransit membra: pars ue-
ro minor ex partibus orithi ascendens ad partem
ascelle uadit et diuiditur sicut pars tertia maioris
partis.
Capitulum quartum de anatomia duarum arteriarum que su-
beteni uocantur.

Unaqueque duarum arteriarum que subeteni uo-
cantur quoniam ad collum perueniunt in duas
separantur partes: partem anteriorem et
posteriorem: Anterior uero pars in duas sequestra-
tur partes: occultam que ad linguam tendit et ad
musculos occultos: qui sunt muscoli mandibule
inferioris et ad partem que manifestatur et ascendit
ad illud quod est coram duabus auribus et ad muscu-
los temporum et pertransit eos postquam in eis reliquit
ramos multos: et ad capitis cacumen tendit: et ob-
uiant sibi dextre earum existentes cum extremitatibus

sinistre. ¶ Pars autē secunda in duas diuidit par-
tes posterior quaz minor plus ad posteriora ele-
uat et in musculis q̄ capitis sunt continentes iūctu-
ra spargit. Ex qua etiā ē q̄ ad basim postremi cer-
bri tendit in forame ingreditur magnū qd̄ est apud
dorez laudā. ¶ Maior autē corā foramine i fo-
ramine petroso ad rethe ingreditur imo ithe ex ea
textit. s. ex uenis in uenis et tunicis sup tunicas et
rugis sup rugas: ita ut nemo ex eis vnā solā app-
hendere possit: nisi cū alia cōtinuā et cū ea ligatam
sicut rethe et spargit ad anteriora et posteriora ad
dexterā et sinistra et uadit per totū rethe deide ag-
gregat ex ea pte sicut erat añ et format ei pannicu-
lus et ascendit ad cerebrū et spargit in ipso pannicu-
lo subtili postea interius in cerebro in suis ventri-
culis et siphac uenariculoz ipsius et ramoz suoz
orificia sibi obuiant q̄ ibi ascenderūt quēadmoduz
ramoz uenaz orificia n̄ pullatiliū q̄ discenderūt.
¶ Nō autē scā fuerūt ista ascendētia et illa descē-
dentia nisi ppter ea q̄ illa sunt rigantia et fundētia
sanguinē quoniam melior ex suis suis uoz ualoz ri-
gantū ē ut eoz extrēitates sunt capita ad inferiora
hñtes: sed ista iuuamentū pstat in dando spūz.
Et spūs qd̄ ē subtilis ad supiora mobilis. Et neq̄
est necesse suoz ualoz capita ad inferiora reduce-
re donec fundant in eo si hoc fieret: multa inde p-
ueniret effusio sanguis q̄ ei associat et difficilis mo-
tus spūs in eis quoniam ipsius motus ad supiora ē fa-
cilior et ppter illud qd̄ in spū existit ex motu et sub-
tilitate sufficit in eo q̄ ex ipso ad cerebrū uadit il-
lud qd̄ est necesse ut calefaciat ipz. ¶ Et sub cere-
bro qd̄ nō fuit expansum rethe nisi ut redeundo
incedat sanguis q̄ est in arteria. et spūs q̄ in ea exi-
stit cōplexioni cerebri post digōez silet. et deinde
secundū ordinē ad cerebrū uadat. Et rethe qd̄ in
ter os et panniculum duz est posituz.
Capitulū q̄ntū de anatomia p̄is orithi descēdētis.

Pars autē orithi descendens primū ēz recti-
tudine incedit donec sup q̄nta mittit spō-
dile cuius situs capitis cordis sui ē op-
positus et ibi qd̄ ē pulmo sicut accubatio et sustē-
tamentum ipsi ad hoc ut inter ipsum et ossa dorsi
separationē faciat. ¶ Meri quoq̄ qū ad hunc pue-
nit locū ab eo ad dextra declinat et n̄ fm rectitudi-
nē transit deū cū pāniculū appēlus incedit qū ad di-
aphragma puenit ne ipz coagulet. ¶ Et hec qd̄
arteria descendens qū ad spondilē. s. puenit ad in-
feriora trahit extēdēdo se supra dorsiū dōec ad
os puenit qd̄ est ex albaniz. Et qū ē in pectoris re-
ctitudine transit in et dimittit ibi ramū subtile puū
et dispgit in receptaculo vase pulmoni s qd̄ est ex
pectore et pueniunt extrēa ipsius ad cānā pulmōis
et ipsa qd̄ n̄ cessat dimittendo in oibus spondilibz
p quas uadit ramū q̄ inter costas et nucha incedit.
¶ Quq̄ ptransit pectus ex ea due diuiditur arte-
rie q̄ ad diaphragma pueniūt et in ipso a dextra sp-
gunt et a sinistra. Deinde dimittit arteria cuius ra-
mi in stō et epate et splene spgunt et ipsius rami ab
epate egrediunt et ad uesica uadūt. ¶ Et postea
orit arteria q̄ ad gedeguil q̄ sunt in circuitu minu-
toz intestinoz et colon uadit. Deide post hos trā
ab ea sepani rami quoz mior rei sinistro propius

est et in ipsius spgit fascijs et i corporibus q̄ ipz cū-
cundant et eis iuuamentū p̄bet dando eis uia.
Alj autē duo ad duos uadunt renes ideo ut cū eis
ren sanguis aquositate trahit quoniam multotiens a
stō et intestis sanguinē trahit n̄ puz. Postea uero
due sepani arterie q̄ ad testiculos uadūt s̄ q̄ ex e-
is ad testiculū puenit sinistrū ei sēp associat q̄ ad re-
nē puenit sinistrū. ¶ Immo forsitan ē qū n̄ ē illd̄
qd̄ ad sinistrū puenit testiculū nisi tantū ex rene sini-
stro. Et eius q̄ ad dextrū puenit testiculū origo sēp
ex maiore arteria et raro coniungit ut cū aliquo e-
ius q̄ ad dextrū puenit sēp associat. Postea ab hac
arteria maiore due sepani arterie q̄ in vjs vearū
spargunt q̄ in circuitu recti sunt intestini et rami q̄
in nucha spgunt in forame spondiliū egrediuntur
et uene q̄ ad duo uadunt illa et alie q̄ ad testiculos
uadūt. Ex istius autē sūma par egredit parū qd̄
ad uulua uadit pter illud qd̄ noiabimus postea.
Et istud ē in uiris ac mulieribus et miscent eoz eis
uene non p̄fatiles. Postea hec maior arteria quz
ad finē puenit spondiliū diuidit cū uena nō pullatili
q̄ sibi associat sicut dicēus in duas partes secunduz
sistūdinē laude in scriptura greca hoc modo. ¶
¶ Una pars eaz dextra et altera sinistra quaz una
q̄q̄ sup os albanū eq̄tat uadens ad coxas. Uerū
tū añq̄ ad coxas perueniat vnaq̄q̄ ipsaz uena di-
mittit q̄ ad uesica tendit et ad lumen et sibi apd su-
mē obuiant et in nō natis manifeste apparent s̄ in
cōpletis eaz extrēa iā siccata fuerūt et radices r̄ma-
sere eaz. ¶ Et ab ipsis qd̄ diuidunt rami q̄ i mu-
sculis spargūt q̄ super os albanū sunt positi. Et il-
lud qd̄ ad uesica peruenit ex eis in ea p̄tū cuius ex-
trēa pueniunt ad uirgā et ipsius residuū in mulie-
ribus uadit ad mīcē et ē par parū. ¶ Due uero
ad pedes descendentes in coris in duos diuidūt ra-
mos magnos. s. siluēz et domesticū et in siluestri
etiā ē declinatio ad dōestici et ramos in musculū q̄
sunt ibi positi dimittit: postea descēdit et declinat
ex eo ad anteriora ramus magnus inter pollicē et i
dicē et qd̄ remansit occultatur. Et ipse quidem in
plurimo partiū ipedis penetrat tenle sub ramis ue-
naz n̄ pullatiliū quas postea noiabimus. ¶ Ex his
autē pullatilibus sunt q̄ n̄ pullatilibus n̄ associat si-
cut due q̄ ab epate ad sumē in corporibus n̄ nato-
rū perueniunt et ramus pullatili n̄ pullatilis. et p̄sa-
tilia q̄ ad spondilē penetrat q̄nta et ascendēs ad la-
leblā et declinans ad ascella et due subteni q̄ spar-
gunt in reti et in secundina et illa q̄ penetrat uel q̄
peruenit ad diaphragma et illa q̄ ad epar cū suis pe-
netrat ramis. et illa q̄ ad stōz et epar et ad splenez
et intestina uenit et ille q̄ de mirach uentris descē-
dūt et uene q̄ sunt in osse albanū solūmō. Quz ar-
teria uene associat n̄ pullatili super dorsiū eq̄tat
arteria super uenā n̄ pullatili ppter ea ut ignobi-
lius amboz sit deferens nobilius. ¶ In mēbris
autē manifestis arteria sub uenā nō pullatili sub-
mergit ideo ut sit magis cooperta et magis tecta et
sit uenā n̄ pullatilis sicut clipeus ei. Arterie autēz
n̄ fuerūt uenis associate nisi ppter duas res. vna ē
ut uene panniculis ligent q̄ sunt cooperētes arte-
rias et q̄scant uene in villis mēbroz int q̄ uadūt.
¶ Et altera ē ut vnaq̄q̄ illarū alterā imbibat.
¶ Sūma q̄nta de uenis q̄ q̄q̄ continet capitula.

Capitulum primum summe quate quod est de modo vena
rum non pulsantium.

Omnium autem venarum quatuor origo est ab e-
pate. Et quod in primis ab epate oritur
due vene una a parte ipsius cœca oritur
cuius maius est iuuamentum i attrahendo ad epar nu-
trimentum et vocatur porta. Et altera oritur a parte e-
ius gibbosa cuius est iuuamentum nutrimentum ab e-
pate membrum deferre et vocatur ventris hnis.

Capitulum secundum de anatomia vene que vocatur porta.

Incipiens vene que porta vocatur anatomia.
Et dicitur quod porte extrinsecas que in epate sub
mergitur ventriculi in primis in quatuor diui-
ditur partes et ramos a se emittit dōec ad gibbosas e-
patis puenit extrinsecas ex quibus una vena ad fel te-
dit. Et isti quatuor rami sunt sicut arboris radices que
ad fundum originis ipsarum vadunt. Extrinsecas vero
que eius cœcitate sequitur quā ab epate egreditur in vi-
duidit partes quatuor due sunt pue et sex sunt maiores.
Et una quod ex duobus minoribus cum parte intestini
cōtinuat quod duodenū vocatur ad hoc ut ab eo nutri-
mentum attrahat et ab eo etiam iam diuisi fuerunt rami
que separati fuerunt in corpore quod vocatur encharas.
Et pars secunda in inferioribus diuiditur stōi apud por-
tanariū quod est os stōi inferius ideo ut nutrimentum
trahat. Una autem sex remanentium ad partem stōi la-
ta tendit ad ipsius superficie manifestam nutrimentum.
Occultum namque stōi primum nutrimentum quod est in ipso
tangit et ex eo parte nutriri. Et pars secunda ad partem
puent splenis ad splenē nutriri a qua antequam ad sple-
nē nutrimentum perueniat separantur rami que corpus quod en-
charas vocatur ex clarioris eius parte quod in ipso pene-
trat ad splenē nutriri deinde puenit ad splenē et ex i-
psa cum eo cōtinua reuertitur ramus magnus que iatus
stōi sinistru ad ipsius nutrimentum puenit. Et quatuor illud quod
ex ipsa penetrat in splenē in medio ponit ascendit ex
ea pars et descendit ex ea pars. Et ex ascendente quod se-
git ramus i medietate stōi superiore ad nutrimentum
ipsam et altera pars in splene ad ipsius nutrimentum. Et
pars altera egreditur dōec ad stōi puenit gibbositate: d-
inde in duas partes puenit. Una pars in manifesto sinistri
stōi spargitur et altera ad os stōi submergitur ad sup-
fluitate pontica acetosam cholere nigre ibi puenien-
da que cum superfluitatibus egreditur et os stōi titillicat
titillicat dōe desiderium excitante et iam ipsam antequam noia-
uimus. Pars vero ex ea descendens in duas etiam
diuiditur partes vnius quatuor rami in inferiore sple-
nis medietate diuiduntur ad ipsius nutrimentum. Et alte-
ra ad reticulū vadit et in ipso ad ipsius nutrimentum.
Et pars tertia ex sex primis ad latus vadit sinistru
et in oibus vijs venarum que in circuitu rei cōsistunt i
testini spargit ad sugen illud quod ex reliquis nutri-
menti est in sterco. Et pars quarta ex sex ad mo-
dum capillorum separat ex quibus sunt que in manifesto dex-
tri gibbositate stōi oppositi parte que in sinistro ad par-
tem splenis ad eū venit spargunt et ex eis sunt que a
dextra reticuli parte vadunt et in ipso spargunt op-
positi parti que ad ipsam parte sinistra venit ex ramis
vene spleneticæ. Quinta vero ex sex in geder-
guil spargit que sunt in circuitu intestini colō ad nu-
trimentum ex eo sumendum. Et sexta est sicut hec et i-
psius plurimum in circuitu ieiuni spargit et quod remanet
in circuitu tunicarum minutarum et cum monoculo cōtinu-
atur et trahit nutrimentum.

Capitulum tertium de anatomia vene hnis ventrem et
eius que ex ea ascendit.

Sed ventres hnis radix in primis in ipso
met epate spargit in partes que sunt sicut ca-
pilli ad attrahendum nutrimentum a partibus
porte que etiam sicut capilli partiuunt. Partes vero ne-
trem hnis a gibbositate epatis ad ipsius ventrem se
venientes. Et rami quod porte sunt venientes
a cœcitate epatis ad cuius ventrem postea eius sti-
pes apud epatis eleuat gibbositate et in duas diui-
dit partes: una ascendente et altera descendente.
Sed ascendens ex ea rūpit diaphragma et penetrat
in ipsius et duas in diaphragmate dimittit vnas que i i-
pso spargunt et dant ei nutrimentum: deinde cassule cor-
dis opponit cui multos transmittit ramos que ad mo-
dum capillorum diuidunt et ea nutriri. Et postea i
duas diuidit partes quatuor una que est magna peruenit
ad cor: et in ipsa penetrat apud dextra cordis aure
Et hec quod vena venis cordis maior existit et non ē
hec vena alia venis maior nisi propterea quod alie ve-
ne sunt ad aerē attrahendū: et hoc est ad nutrimentum:
sed nutrimentum grossius est aere: oportuit ergo ut
eius penetratio eēt amplior: et illud in quo stat eēt
maius. Et huic quod cor ingreditur tres creant
panniculi quatuor fissure sunt ab exterioribus ad inte-
riora propterea ut cor attrahat quā trahit ab eis nu-
trimentum et postea non reuertat quā dilatabit. Et hi
quod panniculi oibus alijs panniculis duriores sunt.
Hec autem vena in opposito cordis apud extensio-
eius tres dimittit venas: quatuor una ab ea ad pul-
monē vadit apud arteriarum originē naicens iuxta si-
nistram et in ventriculo dextro ad pulmonē reflecti-
tur. Et ipsa quod iam creata fuit duas sicut arteria
hnis tunicas: et ideo ea arteriale vocatur vena. Pri-
mū autem iuuamentum in hoc existit ut sit illud quod
ab ea refundat sanguis in vltio subtilis pulmois sub
stantie filis partem quoniam pars est ex quo sanguis hic
a corde exiit in eo talis existit digestio qualis
est eius que ad arteriam effunditur venale. Et pars exi-
sit iuuamentum ut in ea sanguis multum digeratur.
Secunda vero ex his tribus partibus in circuitu
cordis reuoluit postea in interioribus ipsius ingre-
ditur ad ipsius nutrimentum. Et hoc quod est quā fere ue-
na ventris hnis venit ut submergat apud aurem dex-
tra intrans ad cor. sed pars tertia in oibus pro-
parte declinat sinistra. Deinde vadit ad quā spōdili-
um pectoris et super ea accubitat et in octo costis in-
ferioribus spargit et in eo quod ipsas sequitur ex mu-
sculis et alijs corporibus. Ex ea vero que ex haben-
te ventris post tres penetrat partes quā parte pertransit
cordis ascendendo spargunt in supræo panniculi
pectus per mediu partientis et in supræo cassule et in
carne nexa que morū vocatur partes capillares. postea
apud furculæ propinquatē duo ab ea separantur rami quo-
rum ab eo ad parte furculæ transuersi incedunt. et qua-
tūcūq; plus vadunt ad inuicē elongant et fit vnus
quodque ramus ex eis duo rami. s. vnus in vnoquoque
latere descendens super extremitatē thoracis a dextra
et sinistra dōec ad epiglotti perueniunt et in suis iui-
nejs ramos dimittunt qui in musculis spargunt
que inter costas existunt quorum orificia venarum obui-
ant orificijs que in ipsis penetrant et egreditur inde col-
lectio ad musculū pectoris extrinsecū. Quod ad e-
piglotale perueniunt egreditur ab eis exteriorius collo-

ad musculos cōcūcātos spatulā mouētes et spargit in eis et alia collectio sub musculis rectis descendit ex qua in eis spargunt partes quaz extrēitates euz partibus ascendētibz cōtinuant vne albanizalis quā mō notābimus. ¶ Secūdi autē vniūscu- iusqz eoz et est par vniūqzqz duoz ipariū qnqz di- mittit ramos vnus ex eis in pectore spargit et qe- tuor superiores nutrit costas. Et alter rāus ad mu- sculos submersos vadit qui sunt in collo ad nutriti- dū eos. ¶ Et alter ramus penetrat in forāmbz sex spōdiliū superiorū q sunt in collo. et inde ad ca- put transit. Et alter ramus magnus q illis existit omnibus maior ad ascellam ab vno quoqz vadit latere et in quattuor diuidit ramos prius in mu- sculis q sup thoracē spargit et ipsi qdē sunt ex illis q spatulā iuncture mouent. ¶ Et secūndus in car- ne laxa et in panniculis q sunt in ascella. Et tertius eoz descendit incedens in suppreo pectoris ad mi- rach. ¶ Et quartus oibus illis est maior et in tres diuidit ptes: vna pars spargit in musculo q i cōca- uitate existit spatule. Et altera pars in musculo ma- gno q est in ascella. ¶ Et tertia est maior ipsis oi- bus sup adiutorii tendēs ad manū et ipsa ē q ascel- lata vocat. Et illud qd ex ramis remanet primis quoz vni ex ipariibus in multas partitū fuerat p- tes ad partē colli ascendit et anq multū ascendat in duas diuidit ptes: vna ē guidez manifesta et alia est guidez submersa. ¶ Et guidez qdē manifesta illico qū a furcula ascendit in duas diuidit ptes qz vna illico qū sepat ad anriora tendit et ad latus et altera vadit prio ad anriora et descendit et postea a- scendit et reuoluit sup furculā deīn eleuat et mani- festa ascendit sup collū dōc ad primā pte puenit et miscet cū ea et fit ex eis guidez manifesta q est sci- ta. Verūm anq cū ea miscet sepat ab ea due p- tes quaz vna ad latitudinē tendit. deīn sibi apud furculā duaz obuiationū obuiant in loco pfūdo. Et secūda in collo manifesta transuersat et duo e- ius imparia nō post hoc sibi obuiāt. ¶ Et ex istis qdē duobus imparibus rami sepat araneales qui sensui nō lubiacent. Ex summa autē ramoz istius si paris pprie tres vne iā separe fuerunt sensu p- cepte qputatē hntes sed alie sunt nō pcepte sensu. vna vero hāz venaz sup spatulā extendit et ipsa ē q vocatur spatularis ex qua est cephalica. ¶ Et due ad duo litiū spatularis latera ipsaz vlsq ad ca- put spatule sit cōmittantes vna vero eaz ibi torq- tur vt serpens et nō ptransit ea imo ibi spargit. sz fa anterior eaz ea ptransit ad caput adiutorij et ibi spargitur. spatularis quoqz eas abas ptransit ad vltimū qd est in manu et hec est. Guidez autē māi- festa postq eius duo iparia miscēt in duas diuidi- tur ptes quaz vna occultat et sepat ex ea rami p- ui et in mandibula spargunt supiore. ¶ Et alij rāi multū maiores istis in mandibula inferiore spar- gunt. Ramoz autē duoz mōz ptes in circuitu lin- gue spargunt et in manifesto partū musculoz q st ibi positi. et ps altera manifestat in locis q sequitur caput et aures spargit. ¶ Guidez vero submersa cōtat meri et ascendit cū eo directe et in suo iūne- dimittit ramos q miscēt cū ramis q a guidez māi- festa veniunt et oēs in meri et in epiglotti et in oibz pibus musculoz pfūdoz spargunt et penetrat ex

tremū eius ad finē dorez laude et spargunt illic rāi a dextra q in mebris spargunt q sunt inter spōdile primā et fam et inde vadit vena capillaris ap iun- cturā q ē inter caput et collū a qua rami sepatant q ad panniculū veniunt q ē cooperiens craneū et vti- unt ad locū ubi duo emigranea sibi obuiant et sub- mergunt ibi in craneo. Qd autē post hāz venaz transiūsiōne remanet ad cranei ventrē penetrat i fine dorez laude et inde spargit ramus in duobz ce- rebri panniculis ad nutriendū eos et ad ligandū pā- niculū duz cū eo qd est in ipsius circuitu et supra i- plūm postea egreditur ad exteriora et panniculū q cooperit craneū nutrit deinde a pāniculo subtili ad cerebrū descendit et i ipso disspargit sicut arterie di- spargunt quas oēs panniculi grossi replicatio strin- git et eas ad locū amplū q platea vocat dōfert i qm- languis fundit et cōgregat deinde ab eo sepat iter duas rplacatōes et vocat torcular. Istis quoqz rāis qū ventriculo medio ppinq sunt ē necesse vt ma- gne fiant vne et ex torculari fugant et ex suis vi- tis q ab eo sepat deīn a ventriculo medio ad du- os anriores ventriculos tendunt et arterijs ad lo- cū illū ascendētibz obuiant et textū panniculus q recte vocat secundinum.

Lapiulū quartū de anatōia venaz manū.

Primū autē qd ex spatulari diuidit uena q ē cephalica qū in rectitudinē sistit adiu- torij et in cutē et partes musculoz spargit manifestas postea iuxta cubiti iūcturā in tres diui- dit partes quaz vna ē brachij sua q sup manife- stū supioris focilis extendit deīn ad siluestre incli- nat et ad focil inferioris gibbositatē declinat et eo qd in inferioribus partibus rasete filnibus est sp- git. ¶ Secūda autē ad cubiti flexionē tēdit i māi- festo ascid et ramo ascellaris cōmiscet et fit ide uēa nigra. ¶ Tertia autē submergit et in pfundū etiā cū ramo etiā ascellaris miscet. Ex ascellari uero in primis qū orit pcedunt rami q in adiutorio sub- mergunt et in multū q sunt ibi sparguntur et ibi fi- niuntur excepto vno eoz q peruenit ad ascid. ¶ Quz ascellaris circa cubiti peruenit iūcturaz in duas diuiditur partes quaz vna submergitur et rāo ce- phalice cōtinuatur q pfundatur cū quo parūp ince- dit sed postea ab eo sepatur et decliat vna earū ad opmelticū donec ad articulare et amulare peruenit et ad mediū medij et pars eleuat et in partibus māus extrinsecis q tangunt os diuiditur. Secūda autē partū ascellaris apud ascid in quattuor ptitur ra- mos quoz vnus in inferioribus ascid diuidit et ad raseta tēdit. ¶ Et secūndus diuidit supra diuisio- nes primi cuius diuisiōnes sunt sicut illius diuisio- nes. Et tertius sūtr diuidit i medio ascid. ¶ Quar- tus vero est maior eoz et ipse est ille q manifestat et eleuat a quo pcedit ramus q ad vniū cephalice p- uenit ramū et siue ex eis vena nūg cuius reliquū ē ba- silica q etiā occultat et submergit alia vice. ¶ Ue- na autē nūg a dōestico incipit et supra supius focile eleuat deīn ad siluestre puenit et i duas ad laude gr- ce filiūdinē diuidit ptes quaz supior ad extremū supioris focilis tēdit et vadit ad raseta et in pollicis dorso spargit et inter ipz et indicē. pars autē eius i- ferior ad extremū focil inferioris vadit et i tres diuidit ramos quoz vnus ramus ad locū tendit q

est inter mediu[m] et indice[m] et ramo q[uod] ad indice[m] a supio
re p[er]ficiat p[ar]te co[n]tinuat et sit inde vena vna. Ra
mus vo ipsius secundus et ipse est scilicet p[re]dit et i
ter mediu[m] et anulari diuidit. Et p[re]tenditur ter
tius ad anulari et minimu[m]. Et isti postea co[n]iungun
tur et in digitis sparguntur.
Capitulu[m] q[ui]ntu[m] de anat[omi]a vene ventris h[uius] desc[en]de[n]s

Tam q[uod]de co[n]pleuimus simon[em] de parte ve
tre h[uius] ascende[n]te q[uod] est duar[um] partiu[m] ipi
us minor. A parte vero descende[n]te pri
mu[m] q[uod] diuiditur illico q[uod] oritur ab epate an[te]q[uam] su
pra dorsu[m] appodietur et rai capillares q[uod] ad fascias
dextri renis vadunt et sparguntur in eis et eo q[uod]
circa eas existit de interioribus ad nutriendu[m] ea.
Postea p[re]cedunt ab ea due magne vene q[uod] emul
gentes vocatur et ad renes vadunt ad sanguinis a
quositate colanda. Ren enim no[n] trahit nisi nutrim[en]t
u[m] sui q[uod] est sanguis aquositas. A sinistra aut[em] ne
naz emulgentiu[m] due p[re]cedit vene q[uod] ad sinist[er]a ma
sculoz et feiaz testicul[u]m vadunt h[uius] modu[m] que in ar
terijs diximus no[n] eni alterat i[n] hoc n[on] in hoc q[uod] post
diuiduntur due vene que ad duos incedunt testi
culos. Et illa q[uod] ad sinist[er]u[m] tendit sep[ar]a a sinist[er]a h[uius]
duar[um] accipit ramu[m] et fortasse in aliq[ui]bus tota eius o
rigo erit inde. Illa vero q[uod] ad dextru[m] tendit ra
ro a dextra istaz duar[um] emulgentiu[m] accipit ramum
imo sepe no[n] ei co[n]misset neq[ue] in eo aliterat q[uod] a reni
puenit ad testiculos et in foramine in quo s[er]ma di
gerit et albificat q[uod] prius eet rubeu[m] p[ro]p[ter] multitudi
ne tortuositate suaz venaz et reuolutionu[m] suaz et
q[uod] ad eas etia[m] puenit a corde. Et huiusmodi q[uod]de ue
ne plinu[m] in virga et in collo m[er]itis finit que admo
du[m] in arterijs declarauimus. Postq[uam] vero due e
mulgentes et eaz rai nascunt ventri h[uius] euicio su
pra dorsu[m] appodiat et descendere incipit a qua co
ra o[mn]i sp[er]dili sep[ar]at ramus et in ea egredit et spargit
tur et in musculis q[uod] apud eas sunt positi et vene se
panit q[uod] ad duo tendunt ilia et ad ventris musculos
vadunt. Postea vene q[uod] p[er] foramina sp[er]dili ingre
diunt ad nucha q[uod] q[uod]ad extremu[m] peruenit sp[er]diliu[m]
in duas diuidunt partes quaz vna ad dextra et al
tera tendit ad sinist[er]a et vnaq[ue]q[ue] ipsaz ad vna tendit
coxa. Ab vnaq[ue]q[ue] in eaz anteq[uam] ad coxa pueniat
decem separant tunice quaz vna ad duos tendit re
nes. Secunde vero eaz p[ar]tes subtiles sunt et capil
lares q[uod] ad inferiora p[ar]tiu[m] siq[ui]bac tendit. Tertia
aut[em] in musculis spargit q[uod] sup[er] coxe os existunt.
Quarta spargit in musculis q[uod] sunt in ano et i[n] m[er]se
sto ex albanis. Quinta vero ad collu[m] m[er]itis mu
liez vadit et in ipso spargit et in eo q[uod] ei co[n]tinuat
et ad vesica tendit. Sed illa q[uod] ad vesica vadit i[n] du
as diuidit p[ar]tes quaz vna in vesica spargit et alia
ad ipsius tendit collu[m]. Et hec q[uod]de ps in viris e
valde magna p[ro]p[ter] virga sed in mulieribus est p
ua. Sexta vero ad musculos s[er] os femoris po
sitos vadit. Et septia ad musculos tendit q[uod] in rei
tudine corporis sup[er] ventrem sunt positi. Et he
q[uod]de vene cu[m] extremitatibus venaz co[n]iungunt quas
in pectore diximus ad mirach ventris descendere.
Et ex h[uius] q[uod]de venaz radice egrediunt in mulieri
bus vene q[uod] ad matricem tendunt. Et a duob[us] q[uod]
de lateribus venaz q[uod] ad m[er]icem tendit diuiduntur

vene q[uod] ad mamillas ascendit p[er] quas mamille m[er]i
ti associant. Octaua vero ad viroz et feiaz rece
ptaculu[m] vadit. Et nona q[uod]de puenit ad musculos
eius q[uod] in coxa est oculu[m] et spargit in eis. Decia
vo a parte emulgentis manifesta veniens ad duo te
dit ilia et cu[m] extremitatibus venaz descendit co[n]i
nuat et p[re]cipue eis q[uod] a p[ar]te mamillaz descendit et sit
ex eis pars magna q[uod] ad nariu[m] musculos vadit.
Q[uod] vo ex istis rema[n]et ad coxa tendit vbi puenit
rai quoz vna in musculis diuidit q[uod] supra ancedit
te coxe p[ar]te co[n]sistunt et alius in musculis eius q[uod] in
coxa inferius e[st] et i[n] ipsius o[mn]estico p[re]fide et aliq[ui] m[er]
ti rai in coxe p[ro]fundo spargunt. Q[uod] aut[em] post hoc
totuz remanet postq[uam] poplitis iunctura p[ar]z coopit i[n]
tres diuidit p[ar]tes quaz silu[er]is sup[er] cana extenditur
minore v[er]o ad calcanei iunctura. Et ipsaz medi
a in flexione poplitis extenditur descendit et i[n] lacer
tis occulti cruris facit descendere ramos et i[n] duas
diuidit p[ar]tes quaz vna occultat in eo q[uod] in interio
re cruris p[ar]te existit. Altera vadit inter duas ca
nas extensas ad an[te]rior[em] pedis et ramo silu[er]i m[er]iscet
que no[n]auimus. Tertia vero et ipsa e[st] o[mn]estica ad lo
cu[m] cruris venosum declinat et extendit et ad chaab
ad extremitate cane maioris gibbosaz et ad pedis do
mestici descendit et ipsa q[uod]de e[st] saphena. Iste vo
tres se fuerunt quattuor quaz due silu[er]es ad pe
de veniunt a p[ar]te cane minoris. Et duaz o[mn]estica
ru[m] vna supra pede incedit et in sup[er]io[re] eius a p[ar]
te minimi spargit. Secunda vo e[st] illa q[uod] cu[m] o[mn]
estico ramo silu[er]is m[er]iscet p[ar]tes quaz no[n]auimus. Et
spargunt abo in partibus inferioribus. Mi qui
de sunt venaz nueri. Et ia q[uod]de mebroz co[n]similiu[m]
h[uius] p[ar]tes anat[omi]a co[n]pleuimus. Copositaru[m]
vo istal[iu] cuiusq[ue] anat[omi]a no[n]auimus in decem que
eoz disp[er]sio[n]es et medicamenta co[n]prehendit. Nunc
de virtutibus loq[ui] incipiamus.

Doctrina sexta cuius e[st] summa vna et vnu capitulu[m].
Summa est de virtutibus cuius sex s[un]t capitula.
Cap[itu]l[us] prius summe q[uod] e[st] doctrine sexte q[uod] e[st] de deis pri
me q[uod] est de generibus virtut[um] h[uius] smonez vniuer
sale.

Virtutu[m] et opationu[m] ad inuice[m]. alie ex alijs
cognoscunt. Q[ui]a eni virtus opatois ex
istit inuicem aliqua opatio puenit nisi ex v
tute. Ideoq[ue] v[er]it[as]q[ue] in vno possumus capitulo.
Virtutu[m] aut[em] genera et opationu[m] ex eis puenientiu[m]
apud medicos sunt tria. Que sunt genus virtutu[m]
vitaliu[m] et genus virtutu[m] naturaliu[m] et genus virtut[um]
aialiu[m]. Et multis q[uod]de philosophoz et medicis omi
bus et p[re]cipue Gal. videt q[uod] vnaq[ue]q[ue] virtutu[m] mebroz
principale habet q[uod] eius existit minera et a quo e
ius p[re]cedit opatois. Et uidet eis q[uod] virtutis aia
lis sedes sit cerebrum et ipsius ab eo pueniat opatio
tois. Et q[uod] virtus naturalis duas h[uius] sp[ec]ies et sp[ec]ies
e[st] cuius finis e[st] custodire indiuidu[m] et co[n]seruare ip[su]m et
q[uod] m[er]strat in re nutrimenti quousq[ue] ad finem crescen
tie eius nutriat corpus. Et huius q[uod]de sp[ec]iei sedes
et opationu[m] ipsius p[re]cessus e[st] epar. Altera vero spe
ties e[st] cuius finis e[st] sp[ec]iez co[n]seruare q[uod] e[st] m[er]strans in re
generatois et sepat ex humoribus corporis sp[er]ma
tis subaz de in ip[su] informat sui creatoris p[re]cepto.
Et huius q[uod]de sp[ec]iei habitatio et opationu[m] ipsius pue
tus s[un]t testiculi. Q[ui]tal vo virtus e[st] illa q[uod] ipsa e[st] co[n]seruat

quod sensus et motus vehiculum existit et ipsum reddit aptum ad eorum impressiones recipiendas quod ad cerebrum pertinet et facit ipsum potentem dandi vitam ubique expanditur. Et huius quod virtutis sedes et operatio ipsius processus est cor. Quibus autem philosophis maior, id est Aristoteli videtur quod omnium istarum operationum principium existit cor: sed primarum operationum earum manifestatio in his partibus existit principibus quoniam admodum apud medicos cerebrum est sentiendi principium et post hoc quod sensus habet membrum in quo eius appetit operatio. Preterea qui considerant sicut debet et certificari inveniunt re sicut videtur Aristoteli: et non quoadmodum ipsis videtur et inveniunt tractatus suos tractatos ex oppositis sufficientibus et non necessariis in quibus non assequuntur nisi quod ex rebus appetit. De dico autem in quantum medicus non attendit ut consideret quod sit huius duarum sententiarum veritas: sed illud considerare philosophus aut philosophus videtur. Medicus autem qui concedit ei membra hec prenoia istarum virtutum principia existere non curat in eo quod de eis medicatio considerat an ex alijs habeant principibus quod sunt ipsis priora: non neque illud ex eis existit quod philosophus non ei lenia facit.

Capitulum secundum de virtutibus naturalibus quibus ministrat.

Virtutem vero naturalem alie sunt que sunt ministrantes alie sunt que ministrant. Et ministrant quod duo sunt genera. unum genus ministrat in re nutriens ad hoc ut individuum remaneat quod in duas partes spiritus nutritivum et crescitivum. Et alterum genus ministrat in nutriente ad hoc ut remaneat species quod etiam in duas dividit spiritus in generativam et formativam. Virtus vero nutritiva est illa que nutrit in nutrimento convertit similitudinem id est ut per ipsum restauratorem eius recuperet quod dissolutum fuit. Virtus autem crescitiva est illa que in totius corporis diametris addit secundum proportionalitatem naturalem quatenus ipsum ad finem augmenti producat per illud quod ipsum ex nutriente ingreditur. Nutritiva vero virtus crescitie fuit eo quod nutritiva quoniam affert nutriendi quod dissolvit equale quoniam minus quoniam plus. Sed crescitiva non erit nisi quod quod ingreditur plus fuerit eo quod dissolvit. Non in totum quod taliter existit et crescitia. Impinguari enim post macredinem in etate consistentie est huius secte non tamen et crescitia. Non est enim augmentum nisi illud quod in naturale proportionalitatem in oibus existit diametris quatenus ipsum ad crescentie producit complementum. Deinceps vero post hoc nullo modo est ibi crescitia et si sit ibi impinguatio quoadmodum an consistentia non existit etiam ariditas et si sit ibi macredo hoc illud longius existat et a necessario exiens magis. Et nutritiva quod operatio tribus particularibus complectitur operatibus una est permutatio sub comprehensio que est sanguis aut humor quod in potentia propinqua in effectu similis membrum. Quod quoniam fallit quoadmodum in egritudine contigit quod atrophie vocatur que est nutrimenti defectus. Et alia est adherentia que est ut hoc receptum nutrimentum completo effectu efficiat. scilicet ut membri pars fiat quod plerumque fallit quoadmodum in hydropisi contigit carnositas. Et tertia est similitudo que est ut hoc receptum quod iam factum est pars membri ponat ei ab oibus partibus similem in eentia et colore. Quod quoniam fallit quoadmodum contigit in baras et morpheas. Ambum enim et adherentia iam

ibi sunt repta sed similitudo non ibi invenitur. Et hac quod operatio efficit virtus immutativa que est una de virtutibus nutritive et in homine una in genere et principio primo sed in membris similitudinem partium diversificat. In unoquoque enim membro existit virtus secundum eius complexionem que nutrimentum in eius convertit similitudinem diversa a virtute que nutrimentum in similitudinem alterius permutat. Immutativa vero que est in epate operatio non efficit toti corpori coeque. Generativa vero virtutis due sunt species una est que in masculis et sevis sperma generat. Altera est que dividit virtutes que sunt in spermate et permiscet eas temperando secundum quod unicuique convenit membro dans nervo complexionem propriam et ossi complexionem propriam: hoc tamen totum patet de spermate similitudinem partium et similitudinem similitudinis. Et hanc quod virtutem vocant medici virtutem immutativam primam. Virtus vero informativa imprimens est illa ex qua precepto sui creatoris preedit membrorum lineatio et ipsorum figuratio et concavitas et foramina et lenitas et asperitas et eorum situs et ipsorum continuitas et ad ultimum optoeque que ex finibus dimensionum eorum pendent. Et huius quod virtutis ministrantes sunt que re nutrimenti ministrant ad speciem custodiendam et sunt virtus nutritiva et crescitiva.

Capitulum tertium de virtutibus naturalibus ministrantibus

Virtutes vero naturales que ministrant tantum virtuti nutritive sunt ministrantes que sunt quatuor virtutes: attractiva: retentiva: digestiva: et expulsiva. Attractiva vero fuit creata ad attrahendum nutrimentum quod quod operatio hoc villi membri in quo est secundum longitudinem protensa. Et retentiva fuit creata ut inveniatur retineat dum virtutes in ipsum imutantes in eo operantur quod ab ipso alimentum suscipiunt quod quod efficit villis que ex transverso protendantur. Et etiam quoniam villi que secundum latitudinem incedunt auxilium prebent. Digestiva vero est illa que quod attractiva attrahit et retinuit retentiva in eentia convertit apta virtutem in ea permutatorem facientem operationem: et complexionem que convertendi nutrimenti in effectu est competentis. Hec est enim eius operatio in inveniatur quod vocatur digeo. Alius vero operatio est in superfluitatibus ut si possibile fuerit eas tamen hanc mutet dispoet quod etiam vocatur digeo. Aut ut eaz egressionem a membro in quo sunt retentive facile efficiat cum expulsiore eaz attenuando eentiam si quod prohibet fuerit grossities aut ingrossando si quod vetat fuerit tenuitas aut incidendo si quod prohibet fuerit viscositas. Et hec quod operatio vocatur maturatio. Est tamen quod digeo et maturatio synonyma dicuntur. Expulsiva autem est illa que superfluitate expellit ex nutrimento residua que ad nutriendum non est conveniens aut que excedit mensuram que sufficit ad nutriendum et que non est necessaria aut etiam in receptaculo sibi apto sicut urina in vesica. Et hec quod virtus has expellit superfluitates aut per partes et foramina que sunt eis preparta vel si non fuerint ibi foramina preparta a nobili expellit ad ignobile et a duro ad laxum. Quoniam in parte expulsiore fuerit declinatio materie superfluitatis non convertit ea virtus expulsiiva ab illa semita in quam pole fuerit. His autem quatuor virtutibus naturalibus quatuor priores sunt qualitates. scilicet calitas frigiditas siccitas et humiditas. Sed calitatis finitum oibus quatuor per certo est

esse. **¶** Fritas uero quod alicui eorum fuit accidentaliter
et non essentialiter. **¶** Quod enim fritati inest essentialiter
est ut oibus uirtutibus sit contraria quoniam oibus uir-
tutibus operatio per motum existunt et hoc quod in attracti-
one et expulsiue manifestum existit: scilicet in digeste etiam
am quoniam digestio completur per partes eius quod fuit igros-
satum et inspissatum partiendo et adiungendo ei quod at-
tenuatum fuit et subtiliatum. Et hec quod motus sunt se-
pantes et temperantes. **¶** Retentiu uero operatio uillos
mouendo transuersos secundum figuram comprehensiois be-
ne facta. Et fritas quod est palyticus faciens et mor-
tificans et ab oibus prohibens operationibus. **¶** Ad re-
tentionem tamen faciendam accendit confort quoniam uillos scilicet bo-
ne comprehensiois figuram tenet. Non ergo in operatio-
nibus uirtutibus essentialiter ingrediuntur scilicet tali operatio instrum-
entum quod ipse sua custodit operationes. **¶** Et expulsi-
ua quod a fritate inuenit propterea quod uentositatis phi-
bet fieri dissolutio quod ad expellendum inuenit et quod in e-
ius auxiliat grossitie et propterea quod uillu quod scilicet latitu-
dine pretendit exprimitur contrahit et inspissat ipse. Et
hoc est etiam instrumentum parare et non est in ipsamet operatio-
ne auxiliu ferre. **¶** Et frigus non intrat in fructu barum
uirtutum nisi per accensum. Si enim in ipsamet ingrederetur
operationibus noceret et motus debilitaret. **¶** Dicitur
tas uero in triu uirtutum operationibus necessaria ex eo quod si
due mutatio localis et frictio. Duabus uero locali-
mutatis quod sunt attractiu et expulsiua prebet siccitas
auxiliu eo quod multa eis efficit sustentatione que in
motu est necessaria motu uero spiritus quod has uirtutes ad su-
as defert operationes impulsio uehementi quod talem
qualitatem ipsa humoralis prohibet fluxus quod in suba fuerit
spiritus aut instrumetum scilicet retentiu propter constrictionem. **¶** Di-
gestiu autem plus indiget humiditate. Post hec autem quod
inter qualitates actiuas et passiuas comparaueris in qua-
tunc iste uirtutes eis indigent replet uirtute retentiu
plus in digere siccitate quam caliditate eo quod tempus in
quo desicere uillus retentiu maius est tempore in
quo moueri uillus quod secundum amplitudinem tendit ad
constringendum. **¶** Nam tempus quod est ad mouendum est
illud quod caliditate indiget et est breue et totum reliquum
tempus eius operationis est ad tenendum et ad desicendum. Et
quod puerorum complexio plus declinat ad humiditatem id uir-
tus hec in eis plus est debilis. **¶** Attractiu uero
plus indiget caliditate quam siccitate quoniam caliditas ad
inuenit in attractioe id eo quod maior pars sue operationis est
mouere et plus necesse est ei mouere partes spiritus instrum-
et quod detas facere et cum siccitate stringere. Hec enim uir-
tus non tantum indiget multo motu sed plerumque etiam
motu indiget uehementi. Et attractio quod fit aut uir-
tute attractiua quoniam modum magnes attrahit fer-
rum. aut impledo uacuu sicut aqua trahit in azara-
cha. aut calore sicut in lapide attrahit oleum scilicet hec
pars tertia reducat necessario ad impledu uacuu apud
certificantes imo est ipsamet. **¶** Quod ergo uirtus attra-
ctiu caliditatis habuerit auxiliu fortior erit attra-
ctio. Expulsiua uero minus indiget siccitate quam attra-
ctiu et retentiu: non enim indiget constrictione retentiu
neque in separabilitate attractiu et constrictione eius et cir-
cudatone attractiu tenendo partes instrumetum donec ad illas
alterius partis attractio perueniat. **¶** Et ad ultimum nul-
lo modo indiget expulsiua dete scilicet motu et inspissatio-
ne pauca quod ad exprimendum et ad expellendum illi ad-
iunget mensa quatenus per ipsam remaneat instrumetum

figura expressionis et constrictionis conuans quod admo-
dum in retentiu tempus longum et in attractiu tempus bre-
ue est necessarium donec partiu attractio uirtus applicet a-
liis idque siccitate partiu indiget. **¶** Que autem plus eis
oibus indiget caliditate est digestiu quod siccitate non i-
diget scilicet humiditate ut nutritia efficiat et ad penetrandum
in foramina et ad figuras recipiendas aptu reddat.
Neque potest aliis dicere quod si humiditas in digerendo ei-
set inuatiua pueri possent res duras digerere. Non
enim pueri pueris non posse istud et iunibus posse pro-
pter hoc scilicet propter homogeneam et homogeneam elongatio-
nem. **¶** Quod enim ex rebus duris exit complexio puerorum
non est homogenea. **¶** Virtutes igitur digestiue co-
ra eo non operantur nisi ipse recipiunt retentiu scilicet cito i-
psam expellunt expulsiue. Iunem uero complexio-
nibus est id conueniens et ad eas nutritios conueniens.
Et ex hoc quod collectu est quod retentiu indiget constric-
tione et figuram constrictionis fixatione longo tempore et pau-
co motu adiutorio. **¶** Et attractiu constrictione
indiget et fixatione et constrictionis tempore breuissimo et i-
mo multo indiget auxilio. Et expulsiue est necessa-
rium iungere tantum sine fixatione de qua non est curandum.
¶ Et indiget adiutorio ad motu faciendum. Et di-
gestiue est necessarium eliquare et temperare idque uirtutes istae
qualitates illas quattuor in equali operari faciunt et
eis in equaliter indigent.

Capitulu quartu de uirtutibus animalibus.

¶ Virtutes autem animales intelligi uolunt per il-
las uirtutes illas quod quod in membris recepta fue-
rit prebabit ad recipiendum uirtute scilicet et mo-
tus et operationis uirtute quibus etiam admiscetur uirtutis et i-
motus propterea quod in eis repit dilatare et con-
strictione quod accitipit quod huic copatus est uirtuti.
Nos autem explanabimus summa hac et dicemus quod
quod admodum ex humorum spissitudine secundum aliquam complexio-
nem suba generat spissa quod est membrum aut pars membri. Ita
ex humorum vaporibus et eorum subtilitate secundum aliquam com-
plexione suba generat subtilis quod est spiritus. **¶** Et sicut a
pud medicos epar prius generatio est principium ita
eorum generatio se principiu existit. Et hic spiritus quod
secundum complexione peruenit quod hunc ad hanc uirtute re-
cipienda prebabit deinde oia illa prebabit membra ad recipi-
endum oia alias uirtutes animales et etiam reliquas. **¶** Vir-
tutes etiam animales in spiritu quod et in membris non perueniunt
nisi postquam hec uirtutis peruenit uirtutis. Idque scilicet uirtu-
tes animales alicuius membri destruant uirtutem in membris
adhuc existit nisi hec uirtutis in eo fuerit destructa.
Nunc uides quod membrum stupidu aut palyticu uirtutem
quodque secundum humiditatem est non habens sensum neque motu: aut
propter complexione quod prohibet ipse eos recipere aut propter
oppilationem quod accit inter cerebri et ipse in nervis qui
ad ipse perueniunt et tunc ipse est uirtutis. Et membrum cui ac-
cidit est non habens sensum neque motu et accit ei ut puti-
fiat et corrumpat. **¶** In membro ergo palytico est uir-
tus quod eius custodit uirtute donec quod remotu fuerit quod
prohibet peruenit ad ipse uirtutis sensus et motus. Ipse
namque prebatur erat ad suscipiendum ea propter uirtutis ui-
talis sanitatem in eo. **¶** Prohibens. n. non prohibu-
it nisi ut non ea in effectu reciperet scilicet membrum non sic
est mortuu. **¶** Et preparans non est uirtutis nutriendi
tantu ita ut dicamus quod quod in uirtutis nutriendi affue-
rit uirtutis erit et quod destructu erit mortuu quod hoc
ipse uirtutis uirtutis afferens nutritiue. fortasse enim

plerūq; in aliquo eius operatio destrueret et mēbz
vīuū remāebit et fortasse plerūq; remāebit eius o-
peratio et mēbz tendit ad mortē. ¶ Et si vīus nu-
tritius in q̄tuz est nutritius eēt ipsa vīus q̄ pparat
ad sentiendū et mouendū uegetabilia preparata fo-
rent ad sensuz et motū recipiē. Restat ergo ut sit
pparans alia res q̄ propria sequat cōplexionē q̄ uo-
cat vīus vitalis. ¶ Et ipsa qdē est priā vīus que ī
spū provenit qū sps ex subtilitate hūoz procedit.
Dein sps fm philosophū Aristotelez per ea reci-
pit principū primū et aīaz primā ex qua alie pro-
fluunt vīutes. Hāz vō vīutū operatōes ab hoc p-
ueniunt spū in principio rei sicut etiā sensus apud
medicos nō pūit p spz aīalē q̄ ē in cerebro nisi ad
crystalloide penetrat aut ad lingūā aut ad aliā. ¶
Quā ergo ps sps in ventriculū puenerit cerebri cō-
plexionē recipiet et erit cōueniens vt ex eo pueni-
ant vīutū opatōes q̄ in eo prio repte sunt et sīr i e-
pate et sīr i testicul. Et ap̄ medicos qdē nī postq̄
spūs in cerebro ad aliā cōuertit cōplexionē nō ppa-
tur ad recipiendū aīaz q̄ ē principū motus et sēsus
et sīr in epate lz priā cōplexio iāz inuerit ad reci-
piendū vīutē primā vitalē. ¶ Et sīr in vnoquoq;
mēbro: ap̄ eos enī vīutū opationū genus aīaz
bz aīaz. Et nō ē aīa vna ex qua vīutes ille pfluūt
quonā huius summe aggregatio ē aīa. ¶ Et si q̄
dē priā cōplexio iā adiunxit ad vīutē primā recipiē-
dā: tunc iā dedit vitalē vbi pūit sps et vīus q̄ sūt
eius pfectio. Hec autē vīus ap̄ eos nō sola sufficit
vt sps p ipsam oēs alias suscipiat vīutes nisi p̄pri-
a puenerit cōplexio. ¶ Preterea dixit q̄ vīus
hec p̄ter hoc q̄ ipsa ē pparans vīutē est etiā motus
subē spūalis subtilis principū ad mēbra et principi-
um cōstrictōis et dilatōis aeris attracti et pulsus.
¶ Affert enī adiutoriū i cōpatōe vīte qdē est passi-
o et in cōpatōe opationū aīe et pulsus p̄bet auxiliū
qdē est actio. Et hec qdē vīus vīutibus naturalibus
similatur ideo q̄ non voluntate proueniunt vnde
pfluunt. ¶ Et sīlāt vīutibus aīalibus p̄p̄t opā-
tionū eaz diuersitatē: ipsa enī dilatat et cōstringit sū-
mouet ergo duobus modis cōtrariis. Philoso-
phi autē qū aīaz dicunt aīaz terrenā dicere volunt
pfectionē corporis natālis īstīalis. ¶ Et volunt
dicere principū oīs vīutis ex qua metipsi mo-
tus proueniunt et opatōes diuersē. Erit igit̄ hec vī-
tus fm philosophoz sītiāz vīus aīalis sicut vīutes
naturales quas notauimus ap̄ eos vīutes vocatur
aīales. ¶ Quō si voluerint dicere aīaz fm hanc in-
tentionē lz volunt dicere vīutē q̄ est principū cō-
phēdēdi et mouendi qdē ex aliqua pūit cōphēdē-
tione voluntarie. Et natālē volunt dicere p oī vīu-
te ex qua opatio pūit ī suo corpore fm huius for-
me diuersitatē nō erit vīus aīalis lz erit naturalis et
altioris ordīs q̄ sit vīus quā medicī uocant natura-
lē. ¶ Et si naturalē vocauerint illa q̄ rē nutriti-
tī mīstrat et cōuertit siue ad hoc vt remāeat indi-
uiduū siue vt remaneat spēs nō erit hec naturalis lz
erit tertū gēus. Et q̄r ita tior et filia eoz huius vī-
utis sunt passionē: tunc lz eoz principia sunt sen-
sus et existitatio et vīutes apphēdētes: hūic tamē
cōpate sunt vīutū. ¶ Huius autē vīutis declara-
tione certificare et an sit vna an plēs q̄ vna in sa-
pientia cōtinet naturalē q̄ philosophie ps exit.

Capitulū q̄ntū de vīutibus aīalibus cōphēdētibz.

In virtute autē aīali due copulant vīutu-
tes quāz ipsa est sicut genus una ē sicut vī-
tus cōprehensīua et altera vīutus motia.
Et cōprehensīua qdē ē sicut duāz vīutū gēus.
Vna vīutus cōprehensīua ē manifeste et altera vī-
tus cōprehensīua occulte. Et vīutus qdē manife-
ste cōprehensīua ē sensibilis q̄ ē genus fm quosdā
q̄nq; vīutū et octo fm alios. ¶ Quō si dixerimus
q̄ sūtiq̄nq; erunt vīutus videndi et vīutus audien-
di et vīutus gustandi et vīutus tangendi et vīutus o-
doradi. Et si dixerimus q̄ sūt octo erit huius cā q̄
plēbus certificatoz videt q̄ tactus sit plēs vīutu-
tes. s. quattuor et ponunt p̄prie vīutū q̄ quattu-
or gēnez tactus vīutē p se lz in mēbro sensibili
sunt cōia sicut gustus et tactus in lingūā et vīus et ta-
ctus in oculo. hoc autē certificare ē philosophi. ¶
Et vīutus qdē cōprehensīua occulte et nō sentiē-
s ē sicut gēus q̄nq; vīutū vna ē vīutus q̄ vocatur
sensus cōis et phantasia et apud medicos qdē sūt vna
vīus lz apud certificātes q̄ sūt ex philosophis du-
e sunt vīutes. Sensus enī cōis ē illa q̄ oīa sensu
pcepta recipit et p̄p̄t eoz formas pati q̄ in ipsa co-
pulant. ¶ Phantasia vō ē illa q̄ eas custodit post-
q̄ cōiungunt et retinet eas post sensus absentia. Et
q̄ hāz duāz ē recipiens alia ē a custodiēte. Hoc
autē certificare ē philosophi. ¶ Sz quātrūz fue-
rit eius sedes et opatōis eius principū ē anterior cer-
bri ventriculus. Et secunda qdē ē vīus quā medi-
ci vocant cogitatiua. ¶ Sz certificatores vocant
q̄nq; imaginatiua q̄nq; cogitatiua. Si enī ipauerit ei
vīus existitatio aīalis quāz postea notabimus et i-
psamet ad suā pūit opationē vocat eā imaginati-
ua. ¶ Et si vīus rōnalis ei ipauerit et reduxerit e-
am ad illud qdē ei p̄dest vocat vīus cogitatiua. ¶
Quocūq; tñ mō fuerit inter hanc vīutē et primāz
existit dīa q̄ priā ē recipiens et custodiēs id qdē ad
ea puenit de formis sensu pceptis: et ista ē illa q̄ se
exercet in eis q̄ in imaginatōe recondita sunt exer-
citio cōponendi et diuidendi et singulas efficit formas
quēadmōz ad eaz proueniunt a sensu et alias formas
ab eis diuersas sicut hoīez q̄ in monte volat lina-
ragdino. ¶ Sz phantasia nō pōit corā te nisi qū
recipit a sensu. Et huius qdē vīutis sedes ē vētri-
culus cerebri medius. ¶ Et hec qdē vīutus ē in-
stīum vīutis q̄ pculdubio in aīali ē occulta cōp-
hēsiua et existitatiua. et ipsa qdē ē vīutus quā aīal
iudicat q̄ lupus ē inimicus et filius est dilectus et q̄
anona p̄bere cōsuevit est amicus a quo nō ē fugiē-
dū. ¶ Et hoc iudiciū fm mōz erit nō rōnale. Ami-
citia enī et inimicitia nō sensu sunt pcepte neq; sensus
eas cōprehendit neq; de eis iudicat nisi vīutus alia.
et licet nō sit cōprehensio rōnalis ē tñ pculdubio ali-
qua apprehensio nō rōnalis. Hō etiā plerūq; vīutē hac
vīute in multis suoz iudicioz et pcedit in hoc quē
admōz aīal nō rōnale. ¶ Et hec qdē vīutus diuidi-
tur a phantastica quonā phantastica sensu pcepta r-
tinet et hec in pceptis sensu intentōes discernit non
sensu pceptas et sepat ab ea quā imaginatiua voca-
mus et cogitatiua quonā illius opatōes nullū sedē
iudiciū lz istius opatōes nō solū iudiciū lz etiā iudi-
cia sequit. et illius opatōes sunt in sensu pceptis.

cōposuiones facere et istius opatio in sensu pceptis iudicare intentōes extra sensum. Et quēadmodū in aiali sensus est iudicans de formis sensu pceptis sicut existitatus est iudicans de intentōibus illarū formarū q̄ ad existitiōē perueniunt et n̄ ad sensus. Quidā autē hominū sunt q̄ psumunt et hanc virtutē imaginatiua vocant s̄ n̄ in curāis q̄ de noibus n̄ disputāis s̄ intentōes et dīas intelligere debēus. Et medico qdē n̄ ē curandū vt hāc virtutē sciat. Im pedimenta nāq̄ opationū eius ipedimenta opatio nū aliaz virtutū q̄ s̄t aīq̄ ipsa sequētia sunt sicut phātasia et imaginatiua et memorialis quas postea noia bius. Et medicus qdē n̄ curat nisi d̄ virtutibus ex q̄bus qū in suis ipedimentis accit lesio pūit egri tudo. Qd si lesio accit operatōi alicuius virtu tis causa ipedimentū qd accit prius operatōi alteri us virtutis quas ei. fueritq̄ ipedimentū illud secu tū malitiā cōplexiōis alicuius mēbri aut corruptio nē cōpositōis: sufficit medico vt sciat ipedimētū il lud p̄t malitiā cōplexiōis mēbri aut sine cōposi tōis corruptionē accidisse ad hoc vt qū medicina ei subueiat aut ip̄s ab eo custodiat. et n̄ curat scire di spōez virtutis cui qd accidit nō accit nisi alio me diame postq̄ sciuerit dispōez eius cui accit illd qd accit sine medio. Tertia uero illarū quas noiant medici ē q̄nta aut quarta qū certificauerimus q̄ est virtus cōstitutia et memorial et est thesaurus eius qd pūit ad existitiua de intentōibus in pceptis sensu extra formas eoz sensu perceptas sicut phā tasica est thesaurus eius qd peruenit ad sensum ex formis sensu pceptis. et eius qdē locus est posteri or cerebri ventriculus. Hic uero ē locus cōsi deratōis philosophice vt virtus cōstitutia et me morialis et uirtus que reducit illud qd ē absens ad mēoriā ex eis q̄ ab existitiua sunt reposita s̄t vir tutes vna aut virtutes due. Medico tñ nō est inde curāi quoniam nocumenta q̄ eis qualitercūq̄ sunt acci dum sunt hōgenea: sunt enī nocumenta q̄ in vētri culo cerebri posteriori accit vel de genere cōple xiōis vel de genere cōpositōis. Virtus uero cōp hensiua q̄ ē vna de virtutibus aīe cōprehensiua ē hūana rōnalis. Et q̄r medici virtutē existitiuā nō cōsiderauerūt p̄t cāz quā dīxius iō hāc virtu tē nō cōsiderauerūt. Nō enī fuit eoz cōsideratio nisi in opatōibus triū virtutū tantū et n̄ in alijs.

Capitulum vi. de virtutibus aialibus motis.

Motus uero virtus est illa q̄ cordas con trahit et laxat p̄t qd mouent mēbra et iū ctur dilatatiōe sua et flexione. Et eius qdē penetratiō ē i nervis q̄ sunt cū lacertis cōtini. Et ē genus qd fm specificationē principij motuum specificat. In vnoquoq̄ igit mēsculo ē alia natu ra q̄ ē sequens iudiciū existitiue a qua prouēit cō munis consensus.

Capitulum postreū huius doctrine de opatōibus.

Itemus q̄ operationū singulariū alie sūt q̄ ab vna cōplēt virtute vbiq̄a digō. Alie q̄ a duabus cōplēt virtutibus sicut cibi desiderij qd cōplēt a virtute naturali attracti ua et a virtute sensibili q̄ ē in ore stōi. Attractia uero opat ex hoc q̄ mouet villū q̄ fm longitudi nē ptendit retinendo illud qd attrahit et suggēdo

ex hūioribus qd ē sibi p̄priū. Sensibilis autē opat in hoc qd hanc sentit passiōē et q̄r sentit mordica tiōē chole nigre q̄ ē excitans desiderij cuius ē nō minuius. Et hanc qdē operationē n̄ dicēs du abus cōpleri virtutibus nisi iō q̄ qū sensibili acci derit nocumentū destruet intentio q̄ vocat fames et desiderij n̄ desiderabit cibis s̄ eo corpus indi geat Et sicut transglutiendi opatio duabus cōplēt v tibus vna ē attractiua naturalis et altera ē attra ctiva voluntarie. et pria qdē sua cōplet opatiōē p villū q̄ fm longitudinē ptendit q̄ ē in ore stōi et i sophago. Et se cōplet opatio per villū lacer ti transglutiendi. Quāq̄ vna duarū virtutū destru et transglutiendi opatio duriter pūit: s̄ qū nō fuerit destruet. Sed qū illa nō opata fuerit erit transglutiendi opatio difficilis. Nōne vides q̄ qū desiderij nō rē pcedit duriter pūit opatio transglutiendi illud qd nō dīderat imo qū abhor reus aliq̄ rē et ea postea transglutire volueris et tertia fuerit ab ea virtus n̄a attractiua desidera tiua dura erit opatio voluntarie transglutiendi. Transitus quoq̄ nutrimenti pficit uirtute mē bri ipellētis a quo pcedit et attractiua mēbri ad qd accedit. Et sicut supfluitatū egissio q̄ fit per du as vias. Et forsitan plūz exnt operatōis princi piū due virtutes. s. aialis et naturalis. Et fortasse plerūq̄ exnt eius cā virtus et qualitas sicut infrigi datio q̄ phibet materias et iunat expulsiua in pari litate supfluitatū q̄ descendunt a mēbro et vetat et i facie reuerberat. Et s̄ritatis qdē ē qlitas q̄ p pt duas phibet res. s. cū cēntia subāz eius qd esū diū ingrossando et coangustando poros. Et rea ter tia q̄ ē p accis q̄ ē qua caliditas extinguit attractia. Et qualitas calitatis attrahit p illud qd istis oppoi tur mōis quos p̄dixius. Et calitatis qdē quali tas et necessitas vacui nō attrahit in primis nisi il lud qd ē subtile et postea qd ē spissum. Virtus ve ro attractiua naturalis nō attrahit nisi qd ē ei ma gis cōueniens et qd nature eius ē p̄priū attrahere et plerūq̄ qd ē magis spissū ē magis p̄priū et magis cōueniens.

Sen secunda libri primi canonis incipit: cuius sunt doctrine tres

Doctrina prima est de egritudinibus.

Doctrina secunda est de causis.

Doctrina tertia est de accidentibus.

Doctrine prime sunt octo capitula.

Capitulum prius d̄ doctrina cāe et egritudinis et accētis.

Itemus q̄ cā in libris medicorū est id qd primo est et ex quo prouenit inuentio alicuius dispōis in corpō hūano aut eius s̄xiōis. Et egritu do ē dispō nō naturalis in corpore hūano ex qua in operatōe cēntialiter puenit nocu mentū puentu prio et est aut cōplexio nō natural: aut cōpositio n̄ naturalis. Et accidens ē res q̄ hāc seqtur dispōez q̄ ē n̄ naturalis siue sit naturali con traria sicut dolor in colica siue n̄ sit contraria sicut rubedo multa maxille in pipneumōia. Lac exem plū est putredo. Egritudo exēplū est febris. Et Exemplū accidentis est titio et dolor capitis. Lac

quoque exemplū ē repleto in receptaculis q̄ ad oculos descendunt. **E**xemplū egritudinis oppilatio in vena q̄ ē egritudo instālis vel cōpositional. Exemplū accidentis ē destructio vīsus. **E**xemplū cuius cā ē rheumatismus acutus. Exemplū egritudinis ē apā in pulmone. Exemplū accitis ē rubedo a bax̄ maxillaz̄ et gibbositās vnguīū. **A**ccidens autē vocat̄ accidens respectu sue cēntie aut cōpatōe eius cui accit̄ et vocat̄ s̄ḡtio respectu cōsideratōis medici ad ip̄s et p̄cessiōis eius ab eo ad sciendū egritudinis cēntiā. **E**t ē qū egritudo sit aliterius egritudinis cā sicut colica sincopis aut palyis aut epilepsie. **A**ccidens quoque plimū ē cā egritudinis sicut in colica dolor fortis q̄ sit cā vt accidat sincopis. **E**t sicut dolor vehemens q̄ sit cā apatis p̄ptera q̄ materie ad locū descendunt doloris. **E**t plerūq̄ etiā ip̄s accidens sit egritudo quēadmodū dolor capitis q̄ ex febre accidit qū q̄z figit̄ et tā diu sit malū donec sit egritudo. **E**t est etiā qū una res cōpatōe sui et rei q̄ est an̄ ipsaz̄ et rei q̄ ē post ipsaz̄ est egritudo et accidens et cā quēadmodū v̄bigra febris eibica q̄ ē accidens apatis pulmōis et ē egritudo p̄z se et cā debilitatis stōi et sicut dolor capitis q̄ accit̄ ex febre qū dolor ille figit̄ q̄ ē accidens febris et egritudo in se et plerūq̄ puenit ex eo febris et sit ip̄i nō causa.

Capitū p̄z de diuisionibus dispōum corporis hūani et de generibus egritudinū.

Corporis hūani dispōes fm̄. **S**unt tres sanitas q̄ ē dispō p̄ quā corpus hoīs i sui cōplōe et cōpōe tale exit vt ex eo opatio nes eius oēs pueniant in columes. **E**t egritudo q̄ ē dispō in corpore hoīs huic cōtraria. **E**t dispō q̄ est apud eū n̄z sanitas neq̄ egritudo aut id q̄ nō ē sanitas in vltio aut egritudo in vltio quēadmodū corpora senū et cōnalescentiū et puerorū aut id q̄ a be res in vno tpe in duobus sunt copulate mēbris aut in vno mēbro s̄z in duobus generibus remotis sicut q̄ ē in cōplōne sanus et in cōplōne eger exēpli cā aut in vno mēbro duorū genēz p̄p̄nquorū sicut q̄ ē sanus in figura et nō sanus in q̄titate et situ aut q̄ ē sanus in duabus qualitatibus passivis et nō sanus in duabus qualitatibus actiis aut vicissitudine duarū rez in duobus tēporibus sicut q̄ sanat in hyeme et infirmat in vere. **E**gritudinū vō alie sunt q̄ sunt simplices: alie sunt q̄ sunt cōpōite. **S**implices autē sunt q̄ sunt vna ex sp̄ibus egritudinis cōplōnis aut vna ex sp̄ibz egritudinis cōplōis quā postea noia būs. **C**ōpōite vō sunt i q̄bus due sp̄es aut plures cōiungunt̄ ex q̄bus vna cōponit̄ egritudo. **I**ncipiēus igit̄ prius loq̄ de egritudinibz simplicibus. **E**t dicēus q̄ egritudinū simplicū genera sūt tria. **P**rimū est genus egritudinū q̄ mēbris cōpant̄ quoque ptes sunt siles et sunt male cōplōnis sp̄es. **E**t ip̄e qdē n̄ sunt cōpate mēbris quoque ptes sunt siles nisi id q̄ in primis et cēntialr pibus accit̄ silibz et p̄ eas mēbris accidūt cōpositis ita vt polē sit imaginari eas cōprehensas et reptas ēē in quocūq̄ mēbrorū volueris quoque ptes sunt siles et nō in cōpositis. **E**t fm̄ genus est egritudinis mēbroz officialiū q̄ sūt egritudines cōplōis q̄ mēbris cōpōitis accidūt q̄ ex mēbris cōponunt̄ quoque ptes siliant̄. **M**embra autēz officialia sunt opatioz instāra. **E**t tertiū ē genua

egritudinū cōiuz q̄ mēbris accidunt quoque ptes simulant̄ et accit̄ instālibz inq̄tū sunt instālia ita q̄ nō sequat̄ eas instālibz accidere p̄pterea q̄ simplicibus acciderunt. **E**t he qdē sunt q̄ cōtinuitatis solutio vocant̄ et iparis dissolutio. **S**olutio enī cōtinuitatis plerūq̄ accit̄ iunctura ita q̄ simplicibus mēbris ex q̄bus iunctura fuit cōposita nullo modo accit̄. **E**t plerūq̄ accit̄ nervo aut ossi aut vena solū mō. **E**t ad vltimū qdē egritudinū tria sūt genera. **E**gritudines q̄ cōplōnis sequūt maliaz̄. **E**t egritudines q̄ sequūt malitiā cōplōnis. **E**t egritudines q̄ cōtinuitatis solutionez sequūt. **E**t oīs egritudo q̄ vna hāz sequit̄ et p̄ ea existit ei cōpat̄. **E**gritudines autē cōplōnū scite q̄ sunt sexdeciz quas noia uimus.

Capitū tertiū de egritudinibus cōpositis.

Cōmpōnis egritudines quatuor cōprehendunt generibus. **E**gritudines creaturū. **E**gritudines q̄ritatis. **E**gritudines numeri. **E**t egritudines situs. **E**t creature qdē egritudines quatuor cōprehendunt generibus. **E**gritudines figure et vt figura a suo cursu naturali mutet̄ et ex eius motu pueniat in opatōe nocumētū sicut ē tortura rei et rēitudo torti quadrata rotundi et rotunditas quadrati. **C**uiusmōi ē capitis rotunditas cū latitudine qū puenit in impediētū et multa stōi rotunditas et vt in cristalloiō n̄ sit parua latitudo. **E**t fm̄ ē egritudines viarū q̄z sunt tres sp̄es q̄ aut dilatant̄ sicut dilatāt oculus et sicut sebel et varices. aut constringunt̄ sicut cōstringit̄ oculus et penetratio attrahendi aerē et meri. **A**ut claudunt̄ sicut oppilatio foramis vnee et vna rui epatis et aliorū. **E**t tertiū ē egritudines receptaculoz et ventriculoz quaz̄ sunt quatuor sp̄es q̄ aut sunt maiora et dilatant̄ sicut testiculoz dilatāt solliculus aut miorant̄ et cōstringunt̄ sicut mioratio et constrictio stōi et constrictio ventriculorū cerebrī qū ē epilepsia. **A**ut oppilant̄ et plent̄ sicut oppilant̄ ventriculi cerebrī qū est apoplexia. **A**ut eūant̄ et deserunt̄ sicut eūant̄ ventriculi cordis sanguine qū multū gaudiū p̄nitiosum adest aut multus tior p̄nitiosus. **E**t quartū ē egritudines superficiez mēbroz. **E**t sunt q̄ aut sit lene qdē d̄z ē a spū sicut os stōi et intestina qū leniunt̄ aut exaspāt̄ qdē d̄z ē lene sicut trachea arteria qū exaspāt̄. **E**gritudinū autē q̄ritatis due sunt sp̄es q̄ aut sunt ex genere augmenti sicut ē elephantia et magnitudo v̄ge et ē egritudo q̄ vocat̄ iberimus aut sicut accidit cūda hoī q̄ uocabat̄ Nicomachus cuius oia mēbra adeo creuerūt q̄ se mouere nō potuit. **A**ut s̄ ex genere diminutōis sicut siccitas lingue et pupille: aut ut p̄t̄sis. **N**ūeri quoque egritudines aut sunt ex genere augmenti. **E**t hoc qdē augmētū aut ē naturale sicut dens additus aut digitus additus. aut est n̄ naturale sicut glandula aut lapis. **A**ut ex genere diminutōis. **E**t diminutio hec aut ē naturalis sicut qū alicui nō creat̄ digitus: aut n̄ naturalis sicut qū alicui abscondit̄ digitus. **E**gritudines vero situs et situs qdē fm̄. **S**. d̄r p̄ loco et d̄r p̄ societate sūt quatuor. **E**xitus mēbris a iunctura sua aut vt a suo moueat̄ sicut ita q̄ n̄ egrit̄at̄ sicut sūstura q̄ cōpat̄ intestis. **A**ut vt moueat̄ subito motu in eo non fm̄ cursum naturālē n̄z voluntariū sicut trēor aut

in suo figat loco et non moueat ab ipso quoadmodum accit ei qui iuncture in egritudine podagre indurantur. Egritudines vero societatis omnem colligunt di spores quas habet membrum copatione sua ad aliud quod sibi uicini exiit siue ei appropinquet siue ab eo elonget non secundum cursum naturalem. Et sunt duarum species una est ut accidat ei prohibito motus sui ad ipsum aut ut duxer sit postquam posset erit sicut digitus qui sibi vicini tan gere phibet aut qui accit ei ut ab eo moueri phibeat aut ut sepe ab eo postquam erat posset aut sit difficile sicut palpebre laxatio et iuncturarum laxatio in palsy et durities apicendi manus et apicendi oculum.

Capitulum quartum de egritudinibus solonis continuitatis.

Solutioes vero continuitatis egritudo plerumque accit cuti et vocat excoeratio aut scarificatio. Et plerumque accit carni que est ei propinqua in qua nondum scilicet est pus et vocat plaga. Sed qui pus sit ibi vocat vlcus. fit autem pus in ea propterea quod supfluitates in ea eunt eo quod est debilis et propterea quod sui nutrimentum digerere non valet et supfluitas etiam in ipsum conuertitur: plerumque tamen de plaga et vlcus solo continuitatis que accit cuti et non carni. Quia et accit ossi quod ipsum in duas fragit partes aut in partes magnas aut puas aut est cadens secundum longitudinem scindens ipsum aut contingit ut cadat in cartilaginibus sive tres dimensiones aut ut accidat nervis. Sed si latitudini acciderit vocat incisio. Et si acciderit secundum longitudinem et eius numerus non fuerit multus vocat fissura. Et si eius numerus fuerit multus vocat cotusio. Plerumque etiam fit in partibus musculi que si in extremitate ceciderit musculi vocat attritio siue cadat in nervo siue in corda. Et si secundum latitudinem musculi puerat vocat sepatio. Et si acciderit secundum longitudinem et fuerit eius numerus puus et fuerit eius concavitas magna vocat amplificatio. Et si fuerint partes eius multe et dilatae et coeue vocat attritio et dissolutio. Est etiam qui de dissolutio et attritio liquifacio donec quod etiam medio musculi accit quocumque contingat. Quod si in arterijs aut in vasis acciderit vocat apertio et si contingat sive eius latitudinem vocat incisio et sepatio et si pesserit secundum eius longitudinem vocatur fissura et est etiam qui hoc contingit secundum motum operis orificio eorum et vocat perforatio. Quod si arterijs acciderit et non clausa fuerit et ex ea sanguis ad receptaculum quod ipsam circūdat exierit donec receptaculum illud impleat et qui puerit ad arteriam reuertat vocabitur mucus sanguis: alij tamen homines omnem sanguinis egressionem ab arterijs mucus sanguis vocant. Debes autem scire quod non omne membrum in partes dissolutionem tollerat. Cor enim non tollerat quod prius accit mors. Quod si in panniculis cadit et in diaphragmatibus vocat ruptura. Et si inter duas partes membri copati cadat et vna ab alia sepat ita ut membro simplici non accidat nocumentum eius sepatio continuitatis vocat sepatio et dislocatio. Et si acciderit nervo que se de vno loco remouit vocat ruptura. Et quicquid etiam sit in foraminibus continuitatis solo et dilatant. Et plerumque sit in locis ubi non sunt foramina et facit ibi foramina que non fuerunt. Et solutio quod de continuitatis et vlcera et o et his similia que in membro fuerint bone copationis cito sanant. Et qui fuerint in membro male copati

longo resistunt tempore. Quanto plus qui in corporibus coniungunt eorum que patiuntur hydropisum aut costricti onis malitia et lepra. Et des scire quod qui vulnere ista sunt stricia puerit ex eis herpes estionemus. Et tu inuenies in libris particularibus perorationes rei resolutionis continuitatis: dimittas ergo usque ibi. Capitulum quintum de egritudinibus coposis.

In egritudinibus autem coposis deorsum preferens vltimus. Dico ergo quod qui egritudines dicuntur copositas non qualibet egritudines coniunctas intelligi volumus sed egritudines ex quibus oibus qui coniungunt puerit ex eis res que est una egritudo et hec quod est sicut apata. Et eminentia in cute est ex genere apatis. Eminentia enim sunt apata tua sicut apata sunt eminentia magna. Et in apate quod oia egritudinum genera repiunt. In eo namque repit egritudo malitie copionis. Nullum namque accit apata nisi ex copionis malitia cum materia. Et in ipso etiam inueniuntur forme et copositis malitia. Nullum enim sit apata quod cum eo pueriat lesio in figura et in dimensione. Et plerumque etiam adest cum eo egritudo sit tus. Et inuenit in ipso egritudo cois que est continuitatis solutio. Nullum enim accit apata nisi pculdubio continuitas soluat qui in membro apato materie etiam tur supfluentes et inter partes penetrant ipsius et se patione inter vnas faciunt et alias et sibi loca capiunt. Apata propterea membrum accit mollibus. Et est etiam qui ossibus accit res que apati sicut p qua eius ingrossat coeuitas et eius augmentat huius. Neque enim ut sit illud quod nutrimenti recipit augmentum superfluitatem recipiens quum in ipso penetraverit aut in ipso acciderit. Et omne quidem apata quod eorum non habet manifesta et eius ea corporalis monstrat materia de vno membro ad aliud quod est sub eo fuisse mutata vocat catarrus. Et est qui ea materialis ex qua apata et eminentie generantur et in alijs submersa humoribus non sive suas impedimentibus qualitates. Quia huiusmodi illi boni aliquo euatois modo postea se euauerunt aut naturali sicut mulieribus accit qui paruerunt aut non naturali sicut eis accit qui vulnerant quia egreditur sanguis bonus et remanet huiusmodi illi mali puri singulares et impedit per eos natura et expellit eos. Et est qui expulsiouis modus est ad cutem et facit apata aut botbor. Apata vero diuersis diste et distere ijs sed que magis sunt considerande sunt diste que propter eorum existunt eas que quod sunt materie ex quibus generantur apata. Materie vero vna sunt apata sunt sex huiusmodi quattuor et aquositas et ventus. Et apata quod de aut erit calidum aut non calidum. Neque existiman dum est quod apata calidum sit illud quod ex cholera aut sanguine generat tantum sed ex quacumque materia siue sit calida propter suam eentiam siue accidat ei calitas propter putrefactionem sed etiam hec genera secundum speciem diuisione cuiusque materie diuidant. Dignius tamen est in apatibus ut in eis spalis pferat deo. Et sanguineum quod de purum phlegmone appellare consueuerunt. Et quod ex cholera rubea et pura herisipila. Et ex eis est copositi uoie coposito supantis pponendo nomen: quicquid enim phlegmone herisipilade dicunt et quicquid herisipila phlegmone. Et qui congregat vocat exitura. Quia exitura in carnibus sit laxa et sub ascella et post auriculas et in igitibus et est ex genere corrupto quod in suo particulari loco nominabimus vocatur taum.

Et apata qde calida hnt principiu in quo humor ad exteriora egreditur et apparet qd coctio auget. **¶** Deinde capacitas cu eo auget et distendit. Postea stat qu egritudo ad maiore peruenit statu in quo ee debet. **¶** Post incipit minui et maturatur pus et declinat eius ee aut ad resoluone aut ad puris collectio ne aut ad couerteri in duritie. No cala vo apata se aut de materia melica aut phlegmatica aut aquosa aut ventosa. **¶** At illoz qde q ex materia se melica tria sunt genera duricies et cancer quoz plima si acuta et glandularu genus ex qbus sunt scrofule et nodi. **¶** Inter gemma vo glandulaz et inter alia duo genera est dra eo q genera glandulaz sunt sepa ta ab eo in quo stant sicut glandule pure aut supfi ciei eius sunt retente tantu sicut scrofule: sed illa a lia sunt mista et infusa in suba mebro in quo stant. **¶** At inter canceru etia et duritie e dra quonia durities est apa qetu sedatu destrues sensum et pmanens in mebro in eode statu cu quo n e dolor et cancer e mo bilis addes ledens et hz radices inmezas mebro. **¶** Neq oz vt p ipz destruat sensus nisi elongatu fue rit eius tepus et mortificet eius mebz et destruat e ius sensus. Neq multu distat qn dra inter canceru et duritie existat p accidentia inseparabilia et n ppter dras subales. Apata vero dura melica pleruz a pri cipio sue generatois incipiunt cu duritie et pleruz in duritie mutant et pprie sanguinea. Et e quz hoc qnz contingit in phlaticis. Phlaticoz vero apatu genus in duas diuidit spes apa laxu et glandule mol les. At he qde drnt quonia glandule sunt sepa te et inuolute in cooptorio et apa laxu est mistu et sepa tu. **¶** Apata pteca hycmis pleruz sunt phlatica ita vt illoz q sunt cala sunt coloris albi. Et glandule qdez et his filia et a nodoz differut nodositate eo q nodositas magis sit in suo loco mansua et eius ta ctus sentitur nodosus: et qu figendo tangit spgitur et idit ad locu suu et qu forti medicamine spgit abs qz coprehensioe no redit. **¶** Et plimu eius accit p pt labore et destruit ppter poderosa sicut plubu et e ius filia. At tibi qde sciendu e q apata phlatica di uersificant fm diuersitate grossitie phlais et mol litie ipsius et eius subtilitate et laxitate ipsius et du ritie ita vt qnz melicis sunt filia et qnz videant ve tosa. **¶** Phla pteca subtile multotiens descendit in rheumatismis i vacuitate q e in villis nervoz ita vt puiat ad musculos q sub epigloto et ad ea q sunt sub istis. Aquosa aute apata sunt sicut hydro pisis et hernia aquosa et sicut apa qd accit in crane o de aquositate et hoz filia. **¶** At ventosa qde apa ta fm duas diuersificant spes vna e cacesia et altera e inflatio. Inter cacesia vero et inflatione e dra du obus mois vnus e eentia et altera e comistura. **¶** Et declaratio istius e q ventus huiusmodi in cace sia in mebro suba e admistus sz in inflatoe e aggre gatus et sepatus et n admistus mebro. At cacesia q de inuenit sensus molle sz inflatio sensui resistit re sistentia multa aut pauca. **¶** Amplius bothor sunt fm nuez apatu. Atz eni alie sunt sanguinee sicut variole alie sunt ex cholera rubea pura sicut essei cholerice et desudatoes. **¶** At alie sunt ex eis mi ste sicut morbillus et formica et clau et scabies et ue ruce et hoz filia. At pleruz sunt aquose sicut apul le et qnz ventose sicut inflature. **¶** Tu aute in li

bro quarto inuenies distinctione q tibi in dispoibus sufficiet apatu et bothor de qua coueniens e vt in ipso sit si deus voluerit.

¶ Apz sextu de rebuz q cu egritudibus nuerantur et no existunt egritudines.

¶ Queda res se q extra egritudines existunt et cu eis ti nuerant. At res qdez iste sunt q in decoratoe ingrediunt. **¶** Quorum alie consistunt in pilis alie in colore alie in odore alie in figura post colorem. **¶** At egritudinum quidem pilorum genus consistit in alopiia et detractione et paucitate et vt sint curti et vt scindantur et sint subiles et grossi et multa crispitudine et multa lenitate et canitie et coloris alteratio quocunqz mo fu erit. **¶** Et nocumentu coloris quattuor cotinetur generibus vnu e genus mutatois eius ppter maliaz coplexiois cu ma sicut icteritia aut sine materia si cui gypseitas q sit in colore ppter coplexione valde fraz et citrinitas q accit ppter coplexione valde calida. Et genus mutatois eius ppter cas manifestas qm admoz sol et frigus et ventus mutant colore. **¶** At genus expansiois corpoz colores hntu extrae os sup cute q colore desert sicut morphea nig: aut q ibi nascunt sicut letigines et macule. Et genus ne stigioz q pueiunt ex consolidatoe solonis cotinui tatis q accit sicut variolaz vestigia et vlcex foramina. **¶** Et nocumenta figure post colore sunt aut maties supflua aut grassities supflua.

¶ Capitulu septimu de horis egritudinu. **¶** Lire des q egritudinu plime qttuor hnt horas hora principij et hora augmenti et hora stans et hora declinatois. **¶** Que vo extra istas sunt de horis sunt sanitiatis. **¶** Quz di cumus hora principij et hora augmenti no volumus intelligi duo extrae in qbus egritudis n manifestetur dispo sz q vnusqz eoz hz tepus pceptu sen su qd ppriu hz iudiciu. **¶** At hora qde principij e tepus in quo egritudo appet et eius filant dispo nes et n3 apparet in ea augmentu ei. **¶** At hora augmenti e tepus in quo egritudis manifestat costrictio omi hora post hora. **¶** At hora stans e hora in qua egritudo in oibus suis ptibus fm vna manet dispo ne. **¶** At hora declinatois e tepus i quo eius apparz diminutio et qtu plus pcedit eius minoratio e ma gis manifesta. **¶** At he qde hore qnz attendunt sz egritudinē a principio eius vsq ad fine eius in suis porisimis et vocant hore vles. Quz considerantur fm vnusqzqz porisimu et vocant hore pticulares.

¶ Capitulu octauu ad coplendu fmonē de dispositoi bus egritudinum.

¶ Egritudines multis mois sortiunt nomia aut a mebris in qbus sunt sicut illa q e la teris et illa q e pulmois aut a suis acciden tibus sicut epilepsia aut a suis cas sicut dicius egrit udine melica aut a sui similitudine sicut dicius egrit udine leonina et egritudinē elephantica aut copate ei cui prio accidisse dicunt sicut dicius vlcera bal chie aut copate ei cuius fama fuit q medicado eas curabat sicut dicius vlcera charoie aut a sui substa tia et eentia sicut dicius febris et apa. **¶** Inqt. **¶** Egrit udines aut sunt manifeste q sensu cognoscunt aut sunt occulte quas facile e cognoscere sicut dolores

stōi et pulmōis aut quas difficile ē cognoscere sicut
egritudines epatis et canaliū pulmōis aut nō cōpre-
hense nisi cū existatōe sicut egritudines q̄ v̄s acci-
dūt vrine. Egritudines quoz ē qū sunt pprie et est
qū sunt fm societate. Et mēbz qdē alq̄ mēbro i
egritudine sua associat aut q̄ nata sunt cōtinua in-
ter q̄ aliqua cōtinuant infra sicut cerebrū et stōus
pp̄ cōtinuitatē neruoz inter ea aut m̄fix et m̄il-
le pp̄ cōtinuitatē venaz inter illa aut q̄ vnū est
via alterius sicut inguina apatis et uris. Aut q̄ sē
uicina sicut pulmo et cerebrū. De enī mēbrū qdē
alteri associat et pprie qū vnū eoz alteri vicinū d̄
bile fuerit socj sui recipit supfluitates sicut ascelle
cordis aut q̄ vnū ē principiū et radix opatōis alie
rūs sicut diaphragma pulmōis in attrahendo aerē
aut q̄ vnū fuit alteri sicut nerui cerebro aut q̄ a
lq̄ tertio mēbro associant sicut cerebrū associat remi-
pp̄terea q̄ vnūq̄q̄ eoz associat epati. Et est quz
societas pūit ad casū quēadmōz cēbz qū egrotat
et associat ei stōus debilitat. n. tunc eius digō et mā-
dat ipsi stōus vapores malos et nutrimentū nō di-
gestū et auget ipsius cerebri egritudinē et sic ex hac
egritudine pūiunt patientes ad durabilitatē et cir-
cuitiōnē. Corpōz vero ordines inter sanitates
et egritudinē sunt sex corpus qdē ē in vltio sanita-
tis. Et corpus qdē ē sanū nō in vltio. Et corpus
qdē est nec sanū nec egrū quēadmōz dicunt. Et cor-
pus egrotatiū qdē egritudinē cito recipit. Et cor-
pus egri q̄ pūa bz egritudinē. Et corpus egri q̄ bz
egritudinē in vltio. De v̄o egritudines aut sūt
sanative aut nō sanative. Et sanatiua qdē egritudo
ē q̄ nō bz qdē phibeat qm̄ medicet vt d̄z nō sanatiua
v̄o ē cū qua ē aliq̄ phibēs et nō cōcedit medico vt
medicet sicut d̄z sicut dolor capitis si fuerit euz eo
rheumatismus. Et ē tibi sciē q̄ egritudo pro-
portōal cōploni etati et tēpori ē m̄ioris tioris ea q̄
eis nō p̄portionant: nō enī accit hec nisi pp̄t cāe e-
ius magnitudinē. Debes autē scire q̄ qdā egritu-
dinū sūt q̄ ad alias mutant egritudines et destrunt
ipse et in hoc cōsistit bonitas et ē vna egritudo alte-
rius egritudinis medicamentū sicut quartana ex qua
multotiens sanat epilepsia et podag et varices et ar-
ticuloz dolores. Et qdā etiā sanant a spasmo p̄
p̄t scabiē pruritū et bothor et venter quoz sūt sanat
pp̄t oculoz egritudinē. Et lyenteria sanat apā late-
ris. Et sūt anī uenaz aptio oibus cōfert meli-
cis egritudinibus et doloribus scie et doloribus inū
et m̄icis. Et ē qū egritudines in alias mutant egrit-
tudines et pp̄t hoc sūt dispō maioris maliue sicut qū
mutat apā lateris in apā pulmōis et sicut qū mutat
ph̄nēsis in lethargiā. Et ē p̄terea ex egritudibz
qdā q̄ de vno ad aliū transit sicut lepra et scabies et
variola et febris pestilential et apata putrida et p̄ci-
pue qū domus stricte fuerint et sūt qū uicinus fue-
rit sub v̄cio et sicut opthalmia et p̄cipue ei q̄ oclis
eū intuet et sicut cōgelatio qū imaginat aliq̄ q̄ ace-
tosuz illud opet et sicut p̄thilis et albaras. Et sūt
egritudinū qdā q̄ in seīne hereditant sicut albaras
alba et tinea naturalis et podag et p̄thilis et lepra.
Et sūt egritudinū qdā q̄ sūt ḡnales q̄ sūt alicui genti
pprie aut i aliq̄ r̄giōe moratibus aut in eis multiū
abundant. Debes p̄terea scire q̄ mēbroz de-
bilitas cōplonis seq̄t malitiā et solonē fabricatōis.

Doctrina secunda seu secunde. Quis sunt due
summe.

Sūma priā ē de ībus q̄ accit ab unaq̄q̄ eaz cōiū.

Quis sunt. xix capitula.

Capitulū primū ē v̄bi v̄le de cāis.

Cause dispōnū corporis quaz iā pre-
misimus variationē. s. sanitatis et
egritudis et dispōis q̄ inter eas me-
dia exit sunt tres antecedentes et pri-
mitiue et cōiuncte. Antecedentes
v̄o et cōiuncte cōicant in hoc q̄ ambe sunt res cor-
poree. s. hūorales aut cōploales aut cōpositōales.
primitiue v̄o sunt q̄ extra corporis exūt subāz aut
ex pte corpōz extrinsecōz sicut qdē ex v̄beratione
accit et ex calitate aeris et ex cibo calō et s̄io q̄ cor-
pori adueniūt aut ex pte aie: aia enī aliud est a cor-
pore sicut qdē accit pp̄t ira et timor et silia. Et cāe q̄
dē antecedentes et primitiue cōicant in hoc q̄ inter e-
as et dispōes quas notauimus aliq̄d exit mediū. Et
cāe primitiue et cōiuncte q̄z cōicant in hoc q̄ in-
ter ipsas et inter p̄dcas dispōes nō internēt medi-
um. Antecedentes v̄o cāe a cōiunctis differūt eo q̄ cū
cāis antecedentibus nō aduenit dispō s̄z inter eas alie
existunt cāe q̄ sunt dispōi p̄p̄iores antecedētibz.
Et cāe antecedentes differunt a primitiis in hoc q̄ i-
pse sunt corporales et etiā inter antecedentes et inter
dispōes p̄culdubio internēt mediū: s̄z in cāis pri-
mitiis nō ē hoc necessariū. Cāe quoz cōiuncte a
primitiis differūt in hoc q̄ sunt corporales et etiā q̄
inter cāis cōiunctas et inter dispōes nō ē mediū. In
cāis v̄o primitiis nō ē hoc necessariū: imo due res in
eis sunt p̄les. Cāe ergo antecedentes sunt cāe cor-
porales. s. hūorales aut cōploales aut cōpōales.
Et ipse qdē sunt ex q̄bus aduenit dispō nō p̄rio adue-
ni sed aduenit ex eis aliquo mediante. Et cāe cō-
iuncte sunt cāe corporales ex q̄bus dispōes p̄p̄iē
sunt aduentu p̄rio. s. absq̄ medio. Et cāe primitiue
sunt cāe nō corporales ex q̄bus pūiūt dispōes ad-
uentu p̄rio aut nō p̄rio. Exemplū eaz anteceden-
tiū ē rep̄to febris et rep̄to receptaculoz oculi vt a
qua in ip̄z descendat. Exemplū eaz cōiunctariū
ē putredo febris et hūor q̄ ad foramen descendit op-
pilatōi et oppilatio cecitati. Exemplū eaz primi-
tiuarū ē calitas solis aut fortitudo motus aut tristi-
tia aut vigilia aut cōedere rē calefaciētē sicut allea
et hoc tantū febris aut p̄culio dilatatōi et desensui a
que ad oculū. Omnes autē cāe aut sunt cāe fm eēn-
tiā sicut piper qū calefacit et opii qū infrat aut sunt
cāe fm accidens sicut aqua s̄ia qū calefacit pp̄terea
q̄ inspissat cuti et tenet caliditatē et aqua cala infrat
pp̄terea q̄ resoluit et sicut scamōea qū infrigidat i
deo q̄ hūorē expellit calefaciētē. Non oīs v̄o
cāis q̄ corpori aduenit in ip̄m opat: imo p̄ter hoc tria
sunt necessaria fortitudo. s. sue virtutis agentis et
fortitudo virtutis corporis p̄p̄atiue et politas p̄mit-
tendi vnū tangere aliud tanto tēpore vt in tali q̄-
le illud possit ex vno puenire opatio in aliud.
Est autē qū eaz dispōes diuersificant in eo qdē pro-
uenit ex eis. Est enī qū ex cā vna in corporibz
diuersis diuerse pueniunt egritudines. et ē quz e-
ius opatio diuersificat in debili et forti et fortis sen-
sus et debilis sensus. Cāz p̄terea alie sunt q̄ sūt
vicarie. alie q̄ nō. Et vicarie qdē sunt quaruz quā-

separant remanet affectio. No vicarie vo sunt ex q
 22 sepat de puenit sanitas. ¶ Dicens etia q cae q
 mutant dispoes corporis 7 ille q conseruant aut st
 necessarie a qbus ipole e hoiez egredi in toto tepo
 re sue vite aut n necessarie. Et necessaria qde sex
 sunt genera. Genus aeris circudatus: Et genus ei
 qd coedit 7 bibit Et genus motus 7 qetis corpore
 Et genus motui aialiu. Et genus sonni 7 vigilie
 Et genus euatōis 7 retentōis. De genere ergo ae
 ris e nobis prius loqundum.
 Capl3 fm e de affectoe aeris q circudat corpora.

Aer est elementu nro corpore 7 spūz et
 pter hoc q e elementu nro corpore et
 spūz e etia emanatio nris aduenas spi
 ritibus 7 e ca melioratōis eoz n tantu sicut elemē
 tu sz etia sicut faciens. s. tepans. ¶ Ia autē declara
 uis in his q pcesserūt qd velius intelligi qū spūz
 dicitur: nō. n. dicere volumus illud qd phi aiam
 vocant. ¶ Et hoc qd tepamentu qd ex aere nris
 aduenit spiritibus ex duabus pendet opatōibus que
 sunt mundificatio 7 euentatio. Euentatio vo e te
 pamentu cōplōis sps calidi qū supfluit ppt cōstri
 ctōez sz plimū 7 ppt aliud. s. tepamēu qd sit tepa
 mentu relatiuū qd sciūsti. ¶ Et hoc qd tepamē
 tu attribuit nobis aeris attractio a pulmōe 7 a po
 ris euentatione pulsus q sunt cū arterijs cōtinui.
 Aer autē q nos circūdat valde e frigidus in cōple
 xioe cōpatōe sps innati qto plus cōplōis q accidit
 ppt cōstrictōez. Quz aer ad ipz pueit ipellit ipz et
 miscei cū eo 7 phibet ipz ne ad igneitate cōrtat cō
 strictiua ex qua ipse ad malitia pueit cōplōis per
 qua remouet a ppatōe ad effectōes recipiē aiales
 in se q e ca vite 7 ad resōlōne suemet subē vapore
 lis huide. ¶ Mundificatio vo e ppt societa. e ipi
 us qū reuerit facit anbelius illud qd ei attribuit
 virtus sepatiua ex vapore fumoso cuius cōpatio
 ad spūm e cōpatio hūoris supflui ad corpus qū aer
 expellit. Tepamentu ergo eius e ppterea q spū
 tui aduenit aer qū attrahit 7 mundificatio e ppt ei
 exitu qū expellit. ¶ Aer eniz q attrahit in prima
 qū ingredit ad tepandū necesse e vt sit i effectū fri
 gidus: sz postq cōuertit ad qualitā sps ppt calo
 re longitudine more destruit eius iuuamentu 7 nō
 indiget eo 7 aer nouus necessarius q ingreditur
 vt illius alterius supleat vices. Oportet igit ne
 cessario vt egrediat ad hoc vt suo vicario locuz
 euet 7 vt fumose supfluitates subē sps cū eo expel
 lant. ¶ Et aer qd dū e tepatus 7 clarus n3 substā
 tia extranea cōplōni sps cōtraria ei admiscei e ia
 nitatē efficiens 7 ipsaz cōfluans. Et qū mutat lue o
 patōis cōtrariū opat. ¶ Aer pterea accidunt mu
 tatōes naturales 7 mutatōes n naturales 7 mutati
 ones cursum egredientes naturalē ei cōtrarie. Na
 turales vo mutatōes sunt mutatōes tepales quoni
 am in vnoquoq tepe ad alia cōuertit cōplexionē.

Capitulū tertiu de naturis tepoz.

Debes autē scire q tepora ista sz medicos
 alia sunt ab eis q sunt fm astronomicos. ¶ Quattuor naqz tepora fm astronomicos st
 mutatōes solis in unaquaqz quadra circuli signorū
 a puncto incipietes vnalī. ¶ Secūdu medicos uero

ver in terris teporatis e tepus in quo n tantu sunt
 necessarie res calefacientes ppt frigus vt in sit mī
 tu curā n3 euentatio ppt calorē. Et in ipso quidē
 est principiū frōdendi arbores. ¶ Et eius tepus e
 tepus exis inter equalitatē yernalē aut an ipsa pa
 22 donec sol sit in medio tauri. Et autūnus est hu
 ic oppositus in talibus quales sunt nostre terre.
 In alqs vo terris e pole vt pcedat ver 7 tardetur
 autūnus. Et estas qd e totū tepus calidū. ¶ Et hy
 ems totū tepus frigidū. Unūqzqz igit duoz tepo
 rū veris 7 autūni e magis breue fm medicos q v
 nūqzqz duorum temporū estatis 7 hyemis. ¶ Et
 hyems qd e tepus estati oppositū aut mius eo aut
 maius eo fm terras. Et vt q ver sit tepus florum
 7 inuū pomoz. Et autūnus tepus mutatōis colo
 ris folioz 7 principiū casus eoz. Et qd e pter istū
 e hyems 7 estas. ¶ Et dicēs q veris cōplō e tpa
 ta n3 e sicut qdā existiam cala 7 humida: certifica
 vo istud multa inuestigatōe est in pte natural phi
 losophie: credere autē debēs q ver e tepatū.
 Et estas e cala lpppterea q sol oppōni capiti e ppt
 quz 7 fortitudo exit radij q ab eo pfluit q imagia
 tur cōuertit retro in estate aut sup angulos valde
 acutos aut sup se ipz in lineis in qbus penetravit 7
 ppterea inspissat radia. huius vo ca p certo exit e
 o q casus radij solis alius e q e sicut casus axis ce
 lūne 7 pyramidis sicut si a centro corporis solis pe
 netret ad illud qd e ei oppositū. ¶ Alius e q e sicut
 supficie 7 circūferentia aut q e ppinquz circūferē
 tie: 7 eius qdē vus exit in axe eo q ipressio adue
 nit ei ab oibus extrēis: ille vo q e in pte extrēoruz
 est magis debilis. Nos autē in estate sumus cadē
 tes in axe aut circa ipsuz 7 pdurat hoc tepus super
 nos q in istis morāur latitudibus. Et in hyeme su
 mus circa circūferentia. ¶ Iōq in estate lumē e
 xistit magis splendidū sz spatiū qd e a nro loco ad
 locū solis sit longius qū sol circa sua exit augē.
 Istius vo longinqtatis 7 ppinqtatis cōpatio in pte
 astronōica pti disciplinalis phie declarat 7 certifi
 catio fortitudis caloris 7 fortitudis luminis mōstra
 tur in pte naturalis phie. ¶ Et estas pter hoc q e
 cala e etia sicca ppt resōlōne hūoz q sit in ea a mī
 ta calitate 7 ppt resōlōne subē aeris 7 ipsius siluū
 dinē cū natura ignea 7 ppt paucitatez eius qd ca
 dit in ea de rore 7 pluuia: 7 hyems qdē ffa e 7 hu
 mida ppt hāz cāz cōtraria. In autūno vo ia calor
 diminutus fuit 7 ffitas nondū pueit ad cōplemen
 tū. ¶ Et sile exit q ia in medio staus longinudis q
 e inter axes quā noiāuiz 7 inter circūferentia pro
 pinquz igit exit tpamento qd inter calitatē exit et
 ffitatē. Inter hūitatē autē 7 siccitatē nō exit tepa
 tus. ¶ Quō enī hoc eēt qū sol ia siccauerit aerē et
 nondū acciderit ex cāis hūectantibus qd sit exicca
 tōi cae exiccantis oppositū. Dispo quoz q e ad in
 frigidandū n e quēadmōz ca q e ad hūectā quoni
 am cōuersio q e ad iffrā e leuis sz cōuersio q e ad
 hūectā n e tā facilis nez etiā cōuersio q sit ad hūi
 tatē ppt frigus sicut cōuersio q sit ad siccitatē pro
 pt calorē. ¶ Cōuersio naqz q sit ad siccitatē prop
 calitatē e facilis quoniā qlibet calitas exiccat sz nō q
 libet ffitas hūectat imo plerūqz qlibet calitas forti
 or exit in hūectando qū materia inuenit q sit qlibz
 ffitas in codē: qlibet enī calitas euaporationē facit

et non resoluit sed quilibet frigus non inspissat et costringit
et adiuvat. Idcirco non est dispositio quod faciat remanere ver in
humiditate hyemis sicut est dispositio quod faciat remanere
autumnus in siccitate estatis. Veris enim huius tempera-
tur in tanto tempore propter caliditatem quanto non temperat siccitas
autumni propter frigiditatem: et ut quod humectatio ista et exic-
catio siles sint operatioibus habitus et privatioibus et non
duorum contrarioz operatioibus. Exiccatio namque in hoc
loco non est nisi sube humide destructio: et humectatio
non est sicce sube destructio sed sube humide acquisitio: quoniam
enim in hoc loco dicitur aer humidus et aer siccus non in
teligimus eius formam neque eius qualitatem naturalem
neque de hoc in hoc loco cogitamus aut multum sollicita-
mur. Et quoniam aer dicitur humidus non volumus intel-
ligere nisi aerem cuius amisti fuerit vapores multi
aquaosi aut aerem cuius spissitudo coarsa fuit a sili-
tudine vaporis aquosi: et aerem dicimus siccum aerem
ex quo resolutum fuit quod de vaporibus aquosis ei
erat amistum quoniam se convertit ad similitudinem substantie
ignis propter resolutionem et cum quo amisti fuerunt
terrestres fumi qui terre in sua siccitate siliant. Su-
perfluitas igitur humiditatis hyemalis minuitur ex vere pro-
pter quilibet caliditatem quod in ipso accit propter quod sol opposi-
tioni capituli propinquus erit. Autumnus vero suba non propter
quolibet frigiditatem quod in ipso accidit humectat et quoniam hoc
cognoscere voles considerabis an res sicce in aere
frio tam cito humectentur quanto cito res humide in aere calido ex-
iccantur postquam ponas firmam in frigiditate sua sicut calz in ca-
litate sua fere. **¶** Cum hoc enim consideraveris inveni-
es rem inter ea diversam: sed hic exat res alia maior ista.
et est quod humiditas in aere calido et frigido sili non per-
manent nisi propter emanatiois permanentiam ad eas ve-
nientis sed siccitas indiget nulla emanatioe. Hoc autem
quod humiditas non permanet in corporibus aeri discoper-
tis: et in ipso aere nisi propter emanationem non est nisi
propterea quod aer non dicitur esse fortis frigiditas nisi per co-
pationem nostrorum corporum: neque eius frigiditas puenit apud
nos in terris habitatis tanta quoniam aliquo modo resoluatur.
Immo in omnibus resolutis dispositioibus propter illud quod
in eo exit de virtute solis et stellaz. Quoniam ergo ab-
scindit emanatio et perdurat resolutio cito aduenit sic-
citas. In vere autem illud quod resolutum est plus eo quod e-
uaporat. Et huius quod est eo quod euaporatione due-
res efficiuntur una est calitas subtilis pauca in eo quod ex
spatio manifestum exit: et caliditas fortis inter ea ab-
scandita ex qua ad terre supposita res puenit subtili.
¶ Quod enim de terra occultum est in hyeme vehementi
calore calidum exit quemadmodum in sapientia naturali-
bus principalibus declaratum fuit: et est calitas aeris
pauca. **¶** Due igitur res ad humectandum coniunguntur
quod sunt sublimatio et inspissatio et quoniam magis quod etiam
frigus in suba ipsius aeris operatur spissitudinem et co-
sitionem ad vaporationem. In vere autem resolutio actus
est magis fortis quod eius euaporatio et calor abicon-
ditus occultus valde minuitur et appet ex eo quod sup-
ficiet terre aduenit subito res quod est fortior quod vapo-
rans aut res quod subtilis exit euaporatiois propterea quod
multum supat materia et subleuat et inuenit eius pau-
ca euaporatio calore multum in aere et co-plecti resolu-
tio propter hoc: hoc est firmum pluvium et sic eorum calz singu-
laritate ab alijs calis ex quibus he alie pronemunt
causam propter eas quas notauimus. Amplius autem non est
ibi materia multa quod illud quod fuit subleuatum et subtilia

tum restaret: Et propterea oportet ut non veris trahat
ad equalitatem inter humiditatem et siccitatem sicut est tem-
peratum inter calitatem et frigiditatem sed non prohibeamus qui
principium veris trahat ad humiditatem quandam et ta-
men non est longinquum ab equalitate sicut est siccitas au-
tumni ab equalitate. Preterea si non iudicauerimus quod
in autumno sit fortis equalitas inter caliditatem et fri-
giditatem non erit ab equalitate longinquus: eius enim
pices diei quod sunt ante meridiem et post sunt estive. Aer
namque autumnalis est fortis siccitatis et valde aptus ad
recipiendum caliditatem et converti ad similitudinem igne-
itatis propterea quod estas ipsi ad hoc propaui et eius noctes
et eius matutina sunt frigida propter solis longitudi-
nem in autumno ab opposito capituli et propterea quod subti-
le resolutum fortiter recipit operationem eius quod infri-
gidat. **¶** Verum autem magis est circa equalitatem in dua-
bus qualitatibus id quod aer ipsius nil recipit ex ea quod
causam quod est in autumno siles exit. scilicet illud quod recipit au-
tumnus ex caliditate et frigiditate. Eius igitur nox non mul-
tum longe est a die sui ipsius. **¶** Quod si aliquis dixerit
quoniam ratio nox autumnus est frigidior nocte veris quoniam
oportet ut eis aer esset calior eo quod sit magis subti-
lis. Respondens et dicens quod aer quod est fortis raritatis ci-
tius recipit caliditatem et frigiditatem et sili aqua fortis
raritatis idcirco quod tu calefeceris aqua et volueris ipsam
coagulare citius coagulabitur quam si propterea quod frigus
in ipsam penetrat propter eius raritatem. **¶** Corpo-
ra autem non tantum sentiunt ex frigiditate veris quantum sen-
tiunt ex frigiditate autumnus eo quod corpora in vere sunt
excutiata a frigiditate ad caliditatem consueta in frigidi-
tate et in autumno sunt ad hoc contraria sed autumnus
ad hyemem tendat et ver ab eo recedat. Et est tibi sci-
endum quod tempore diversitas facit commoveri in vnoquoque
climate aliquem egritudinem nostram. **¶** Et medicus qui
de hoc in vnoquoque climate cognoscere ad hoc
ut in ipso sint constructe custodia et regis promissio.
Est etiam quoniam vna dies alicui tempore similis exit et non
alij. **¶** Est namque ex diebus quod est vernalis et est ex e-
is quod est estivalis et est ex eis quod est autumnalis quod in die
vna calefacit et infrigidat.
Capitulum quartum de iudicijs temporum et eorum mu-
tationibus.

¶ Dne tempus quod co-plexione habet sana propor-
tionale est ei conueniens sed quod malitia co-ple-
xionis habet proportionale diuersificat ab eo
sed quoniam malitia ab equalitate egressio acciderit proportionale
et non proportionale ab eo diuersificabitur id quod vnde debilita-
bit. **¶** Vnusquequeque etiam tempus co-plexioni egrote conueni-
ens ipsius contrarium est. **¶** Quoniam duo tempora a sua
egressa fuerint natura et fuerint eorum exitus contrarii
neque fuerint ibi supposita longa quemadmodum si fuerint
hyems meridiana et superuenerit ei ver septentriona-
le erit aduentus secundum super primum coferens corpo-
ribus et ipsa tepans eo quod septentrionalitas veris est
opposita meridionalitati hyemis et sili si hyes val-
de sicca fuerit et ver fuerit valde humidus: tunc ver
hyemis siccitatem tepabit: et si humiditas non fuerit mul-
ta neque prolongabit tempore multo non mutabit illud
eius tepamentum in humectationem impediente. **¶** Mu-
tatio propterea temporis in vno tempore est minus affe-
rens mortalitatem quod eius mutatio in multis tempori-
bus. scilicet mutatio adducens mortalitatem et non est muta-
tio emendans illud quod prima attulit mutatio sicut
d. 2.

ditius. At ex cōpōnibus aeris dignior ut cōuer-
tat ad putrefactionē ē calidi et hūidi aeris cōpō.
plimū vero qđ accidunt aeris mutatiōes ē in locis
diuersorū situū et in pfunditatibus vallū īz in col-
libus et in aliis paucē pprie exiūt et est cōueniens ut
tēpora sicut debent pueniant ut sit estas cala et hy-
ems fra et sūtr vñqđqz tēpus. Qđ si plerūz n̄ ita
fuejē ērt cāe malaz egritudinū. Annus ptea i quo
oia eius tēpora fm vna eueniūt qualitātē annus est
malus: quēadmōz si totus annus fuerit humidus
aut siccus aut calidus aut frigidus. Annus enī qđ est
sic ē multaz egritudinū sue qualitati pportiona-
liū quaz tēpora postea erunt plia. vñ nāqz tē-
pus multū cōmouet egritudinē sibi pportionalem
q̄tomagis totus annus. Tēpus. n. fruz qđ cor-
pus inuenit pblaticū cōmouet epilepsia et palyum
et apoplexia et torturā et spasmū et silia. At tēpus ca-
liduz qum inuenit corpus cholicum cōmouet
maia et febres acutas et apata acuta q̄tomagis sūto-
tus annus fm vñius tēporis naturā incedit. Am-
plius qđ cito puenit hyems cito hyemales adueni-
unt egritudines. At qđ cito puenit estas cito estie
adueniunt egritudines et mutant egritudines qđ e-
rant an fm iudiciū tēporis. Qūz aliqđ plongat
tēpus multe eius sunt egritudines et pprie estas et
autūnus. Debes autē scire qđ effectus mutationū tē-
porū n̄ sunt pp̄t cām tēporis vñ est tēpus sed pp̄te-
rea qđ iū eo mutata qualitas magna efficit opatiōez
in mutatiōibus dispōnū: sūtr quocqz si aer i vna die
mutat de caliditate in frigiditātē mutabunt fm eas cor-
pora. At in tēporibus qđe sanius exit ut sit au-
tūnus pluuiosus et hyems tēpata: neqz sit n̄ frigiditā-
tē hīs nō tñ sit plima in cōpatōe regionis. Et si
ver pluuiosum fuerit et estas n̄ absqz pluuiā fuerit
erit istud qđ sanius esse potest.

Capitulū q̄ntū de aere bono.

R Ar bone subē ē aer cui n̄ admiscet ex va-
poribus neqz ex fumis res extranea et qđ
est discooptus celo neqz est inter pictes et
tectā cōstrictus. Qū vō in aere acciderit pure-
factio cōis discooptus tunc erit ipsam magis reci-
piens qđ cōstrictus et occultatus. Aliter autē discoo-
ptus melior erit. At hic qđe bonus aer pmanet
clarus nisi cū eo vapores misceant lacū et stagna
et pfunditatū aq̄ cōtinentiū et terraz qđ sunt laxē
et locoꝝ vbi nascunt olera et p̄cipue vbi talia qua-
les sunt caules et eruca oriunt et arborea vilcole et
arborea malaz cōpōnū sicut sobat et nuces et ficus
et odores putridi: et pp̄t hoc n̄ imoueant ab eo uē-
ti boni qđ suffiant ex terra alta aut equali. At aer
hic nō est retentus in terra pfūda qđ cito calefit qđ
sol orit et cito infiat qđ occidit n̄ est strictus inter
parietes qđ paz est ex quo fuerūt cōstructi cū seher-
gi et boꝝ silia et nōdū integre adficcitatē pfectā per-
ueniunt n̄z obsistit attractiō aeris sicut qđ guttē strin-
git. At tu qđe iā sciuisi qđ mutationū aeris alie
sunt natales alie sunt nature cōtrarie alie sunt qđ n̄
sunt naturales n̄z extra natu rā. Debes autē sci-
re qđ mutatiōes aeris qđ nō sunt fm naturā siue sunt
ei cōtrarie siue nō cōtrarie quoniā eueniūt fm cir-
cuitū et quoniā n̄ fuant circuitū. Et ex dispōibz qđ
de tēpoꝝ sanior est ut existant tēpora fm suā natu-
rā quoniā eoꝝ mutatiōes afferūt egritudines.

Capitulū sextū de mutatiōe qualitātū aeris et eis que
ex temporibus proueniunt.

A Er calidus dissoluit et laxat. Et si eius ca-
liditas pauca fuerit tēpata tñ rubificabit
colorē eo qđ sanguinē ad exteriora trahit
qđ si multa fuerit colorē efficit citrinū ppterea qđ
resoluit illud qđ attraxit. Ipse quoqz multū efficit
sudorē et minuit yrina et digōez debilitat et sui fa-
cit. Frigidus vero aer cōstringit et digōē fortiorē
reddit et yrina efficit multa id qđ hūiores cōstringit
et ppterea qđ in sudorē paz resoluit et his silia et
minuit egōez pptēa qđ musculi ani se exprimunt
et id qđ rectū intestinū paz obedit: vñ pp̄t destru-
ctionē obediētie vñ sterens non descendit qđ pp̄t
multū morat et eius aquositas in yrina resoluit.

Aer vō hūidus cutē lenit et corpus hūectat. Et
siccus exiccat cutē et denigrat corpus. At aer tur-
batus tristificat aiaz et cōmiscet hūiores. Aer vero
turbatus alius est ab aere grosso. Aer enī gros-
sus est ille qđ in turbatiōe subē sui silat. Sed turba-
tus est ille qđ cū p̄tibz misceat grossis. Quaz vō
reꝝ significatio est qđ stelle minute paz apparent
et qđ splendor eius qđ ex stellis fixis sicut eius qđ
scintillat paz resp̄det. At eius qđe cā exiūt vapo-
res multi et fumi multi et venti bōi pauci. Nūc
autē illū fmonez ad hanc reducens intentionē et cō-
plebimus ipz qđ demutatiōibus aeris qđ est pter na-
turā tractabimus. At oē qđe tēpus qđ puenit secū-
dū qđ debet iudicia h̄z pp̄ria. At finis qđem cu-
iusqz tēporis principio tēporis qđ est post ipz i iu-
dicis duoz tēpoꝝ cōicant et in egritudinibus iporū.
Aer autē qđ est fm suā cōplexione est melius tem-
pus et est pportionale cōpōni sps et sanguis et licet
cū sua existat equalitate qua noiamus ad calidita-
tē tñ subtilē declinat parū sopita et ad humiditātē
naturale et rubificat colorē eo qđ sanguinē attrahit
tēpate et n̄ puenit ad resoluē quēadmōz estas per-
uenit estualis. In vere quoz qđ mouent egrit-
tudes chrōice: facit enī hūiores qđ sunt q̄ti curre-
re et eliquat eos. Joqz melia p̄uientū melia cō-
mouet. Et ille in quo multitudo exuberat hūoꝝ i
hyeme prop̄t eius gulositatē et exercitiū eius puita-
tē sit in vere egritudinibus ap̄us qđ ex illis cōmoue-
tur materijs p̄pterea qđ ver eas resoluit. Qū
qđ ver prolongat et tēpat est iue egritudines pauce
sunt. Meris autē egritudines sunt sanguis egestio
et fluxus sanguis ex naribus et melie ebullitio que
de natura exit chole et apata et carbunculi et sinaces
et sunt plerūz p̄nitiose et alie exiture. Et in ipso
multū cōtingunt venaz scissure et sputū sanguino-
lentū et tussis et proprie in eo qđ ex ipso est hyema-
le et hyemi silat sunt eoꝝ dispōes male qđ has hnt e-
gritudines et pp̄te p̄tibz. Et p̄pterea qđ ipz in
pblaticis materia pblatis mouet accū in eo apople-
xia et palyia et iuncturaz dolores. Ex eis vero
qđ ducunt ad hoc est aliqđ fortis motus ex motibus
corporeis et aialibus et comestio etiā i eꝝ calefacien-
tiū eo qđ aeris adiunant natura. Nulla autē res est
qđ ita tucat ab egritudinibus veris quēadmōz pble-
botomia et inanitio et diminutio comedendi et au-
gmentū bibendi et debilitatio potus inebriantis et
ipsius diminutio et tēpamētū. Aer p̄pterea pue-
ris est conueniens et eis qđ sunt circa ipsos. Hyema

vero ad digerē est melior propterea q̄ frigus ca-
loris innati subāz cōprehēdit: vñ fortior efficitur
et n̄ dissoluit et iō q̄ fructus sunt pauci et gens non
cōcedit nisi leuia nutriendia et q̄ hominum motus post
replonē est paucior: et q̄ ad loca ingrediunt calefaci-
entia. Ipsa quoq̄ cholera plus debilitat q̄ oīa tem-
pora sua s̄ritate et sui diei breuitate et sue noctis p-
lixitate. Et ipsa est magis constringens materi-
as. Et ipsa est plus necessariū assumere ea q̄ ici-
dunt et subtiliant. Egritudinū vero hyemaliūz
plūme sunt phlatice et in ipsa phla sit multū et pluri-
mū q̄d est in eo q̄d vomitu expellit et phla. Colo-
res quoq̄ apatum in ea fin plm ad albedinē trahūt
et in ipsa abundat catarrus et incipit catarrus q̄ aer
autūnalis mutat quē postea secum apata lateris et
apā pulmōis et rauceo et dolor gutturis dein acci-
dūt dolor lateris ipsius et dorsi et neruoz nocumēta
et capis dolor chroicus imo apoplexia et epilepsia.
Et hoc totū propterea q̄ materie cōstringuntur
phlatice et q̄ multiplicānt. Bēbus vero nocet hy-
ems et eis s̄rit q̄ eis siles exiit s̄z medīs iuuamentū
pstat. In hyeme p̄terea hypostasis in yrina multi-
tudo exiit cōpatōe estatis et eius etiā q̄ritas ē ma-
ior et minuit in ea sanguis et auget phla. In estate
vero auget cholera rubea s̄z postea i eius sine cho-
lera n̄z auget propterea q̄ subtile resoluit et gros-
sum retinet et cōstringit. Et inuenies senes et q̄
eis s̄lant in estate fortiores. Et estas q̄d hūores i-
soluit et virtutes debilitat et opatōnes naturales cā-
multe resolōnis et citrinat colorē propterea q̄ resol-
uit illud q̄d ex sanguine attrahit. Egritudinūz
quoz tēpora i ea abbreviant: si eiz virtus fortis fu-
erit aerē inuenit ad r̄soluē adiuuante et ad egritu-
dis materiā maturā et expellet ea extra. Quod si d-
bilis fuerit calor aeris et addet debilitatē propterea
q̄ laxat et destruet et moriet eger. Amplius e-
stas cala et succa cito incidit egritudines: hūida ve-
ro est masticans vñ suaz egritudinū tēpora plon-
gant: iōq̄ plm ulceat ad herpetē estiomēnū pueit.
Et accit in ea hydropsis et lyenteria et lenit na-
tura et ad hoc totū adiuuant hūores multi q̄ a supi-
oribus ad inferiora descendūt et pprie a capite.
Estine vero egritudines sunt sicut febres tertianę
et sinochus et caisson et corpora extenuatio. Et ex
doloribus dolores auris et ophthalmia et in ea mlti-
plicānt pprie q̄ n̄ fuerit ventosa herisipila et bo-
thor q̄ sunt eius nature cuius ē ipsa. Quā vō estas
fuerit vernalis erunt febres bone dispois n̄ hūtes
aspitāt et acuitatē succa et multiplicabit in ea sudor
et expectabit in crisibus propterea q̄ caliditas et hūi-
ditas huic pportionant quoniam caliditas resoluit et
hūiditas laxat et poros dilatat. Quā estas fuerit
meridionalis multiplicabunt in ea mortalitates et
egritudines variolę et morbilli. Septentrionalis vō
estas est sana iōq̄ exprimendi egritudines i ea mlti-
plicānt. Egritudines autē iste exprimendi sūt
egritudines q̄ pueniunt ex cursu materiei pp̄ ca-
lorē occultū aut manifestū q̄ pcutit eū s̄ritas mai-
festa et pmit. Et he q̄d egritudines s̄ sicut rheu-
matismi et q̄ ipsos sequunt. Quā estas fuerit septē-
trionalis sicca phlatia cōfert et mulieribus et cho-
lera hūitibus rubear accidet ophthalmia sicca et fe-
bres acute longi tēporis et puenient ex adustione

cholere constrictio et cholere nigre exuberatio.
Autūnus vō multaz exiit egritudinū eo q̄ in ipso
hō sub sole calo multū incedit deinde in nocte pue-
nit ad frigus et propterea q̄ fructuū est multitudo q̄
hūores sunt mali et ppter dissolutionē virtutis in
estate: hūores p̄terea sunt in autūno mali pp̄ ma-
la cibaria et ppter subtilis resolōnē et q̄ remanet sp̄s
suz et propt̄ eius adustionē. Quā aliq̄ hūor ebulli-
erit propterea q̄ natura ip̄s vult expellere et resol-
uit reducit ip̄s frigus ad stringē. Sanguis quo-
q̄ in autūno multū minuit imo sanguis in sua cōplō-
ne cōtrarius exiit. Nō ergo ad ip̄s generā inuat.
Et etiā resolo iā p̄cessit qua estas sanguinē r̄sol-
uit et ex ipso minuit. In ipso autē acescunt ex hūo-
ribus cholera rubea residua ab estate et n̄z propt̄
q̄ hūores in estate sunt cinis et iō in ipso cholera mlti-
plicat n̄z quoniam estas adurit hūores et autūnus
facit ex eis cinerē et principū q̄d autūni senibus a
liquo mō conueniens exiit et eius finis eos impedit
maxio impedimento. Autūni autē egritudines s̄
scabies q̄ exoriat et ipetigines et cancri et iucturaz
dolores et febres cōmiste et febres quartę propter
cholere nigre multitudinē et pp̄ illud q̄d de eis o-
patōe declarauimus iōq̄ ingrossat splen in eo et accit
in ipso vt yrina guttati emittat pp̄ illud q̄d ve-
lice accit ex diuersitate cōplōnis inter caliditatē et
s̄ritatē. Difficultas quoz accit yrine q̄d plus ac-
cidit q̄ q̄ yrina guttati emittat. Et accit in eo lyē-
teria. At hoc q̄d est propterea q̄ frigiditas expellit
illud q̄d ex hūoribus ad interiora corporis est sub-
tile et sit in eo scia et accit in eo sinantia acuta chole-
rica et in vere phlatia quoniam principū cuiuscūq̄
hūoris eaz est ex hūore quē efficit tēpus q̄d ante i
psū fuit et in ipso etiā multiplicat illa sicca. Et
est q̄ in eo accit apoplexia et egritudines pulmōis
et dolores dorsi et coxaz pp̄ motū sup̄lūitatū in e-
state primū et postea cito cōstrictionē. Et multi-
plicānt in ipso vermes in ventre pp̄ debilitatē v-
tutis in digerendo et expellendo. In ipso etiā et p-
prie in sicco multiplicānt variolę et p̄cipue q̄ ante
ip̄s fuerit estas calida. Et in ipso etiā multiplicatur
mania pp̄ hūoz cholericoz malitiā et q̄ cholera n̄z
eis cōmisset. Autūnus p̄terea est tēpus q̄d in pl-
mone hūitibus apā est deterius q̄ sunt hūtes p̄bi-
siz et ipse detegit oculū in sua dispoē q̄ n̄ ip̄s ini-
tiū habuerit et n̄ hū manifestabat. Athica quoz hūi-
tibus singularē est ipse deterius tēpus cā sue exicca-
tōis. Amplius autūnus est sicut nutritor reliq̄z
egritudinū estatis. Et autūnus q̄ melior exiit est q̄
est magis hūidus et pluuiosus. Et deterior ē il-
le qui est siccus.

Capitulum septimū de iudicijs dispoñū anni.

¶ In hyemi meridionali ver supuenerit
septentrionale q̄d postea estas seq̄ valde
vaporosa et multiplicata fuerint aq̄ et uer
cōsuauerit materias vsq̄ ad estatē multiplicabit in
autūno mortalitas in pueris et mltiplicabunt dysē-
teria et intestinoz vlcera et tertiana nota plixa.
Quā hyems multaz fuerit aquarū abortient ille q̄
se in vere parituras spabant absq̄ cā. Quod si pepe-
rit erit q̄d parient debile aut mortuū aut grādez
hūis malitiā. Et in hoibus multiplicabunt oph-
thalmie et sanguis ego. Et catarrhi tūc mltiplicabūt

et proprie in senibus et descendunt in membra eorum occultata et quicquid morte morientur subita id quod uice spiritus subito ex multitudine oppilant. **¶** Et qui uer plurimum et meridionale fuerit ipseque hyemi supuenit septentrionali multiplicabunt in estate febres acute et ophthalmia et nate solo et sanguis eorum et plin horum omnium continget propter rheumatismos et propterea quod phlogos in hyeme adunatus fuit ad foramina descendet occulta eo quod ipse mouebit calor et proprie in humiditas huiusmodi complexiones sicut mulieribus et multiplicabunt putrefactio et ipsius febres. **¶** Quod si in aliquorum estate euenerit pluuia tempore quo canis eleuat et postea uenerit uentus septentrionalis boni fidentia habebit et resoluunt egritudines. **¶** Quibus autem plus nocet hoc tempus sunt mulieres et pueri. Et de eis euaserit ad quartanas deneniet propter huiusmodi adustione et quod sunt cinis et post quartanas pueniet ad hydropsim et ad dolores splenis et ad epatis debilitate propter hoc. **¶** In senibus autem et in corpore in quo est tior frigoris est eius nocumtū puu. **¶** Quod uero estati succē septentrionali supuenit autūnus pluuiosus meridionalis spabuntur corpora ad hoc ut ueniant in hyeme dolor capitis et tussis et rauescent eorum guttura et fluent quoniam coriza multum accidet eis. Et si quod estati succē meridionali supuenit autūnus pluuiosus septentrionalis multiplicabit etiam in hyeme dolor capitis et post rheumatismos et tinnitus et raucedo. **¶** Et qui estati meridionali autūnus supuenit septentrionalis multiplicabunt in eo egritudines exprimendi et cōstrin gendi et iam sciuit hoc. Et qui autūnus et estas in hoc cōueniunt ut sint ambo meridionales hūidi multiplicabunt hūiores et qui uenerit hyems uenient egritudines exprimendi quas noiauius nō est longe quā ad cōstrictionē et materie conculationē pueni at eo quod sunt multe et quod vapores nō hūit vñ egredi ant ut ad putridas perducant egritudines neque fallat qui hyema sit infirma propterea quod inueniet malas materias constrictas et multas. **¶** Quod uero ambo fuerint sicci septentrionales inuabunt eum cui nocet hūiditas et mulieribus et qui est talis quales ipse sunt accident ophthalmia sicca et catarrus logi temporis et febres acute et melia. Hyems autem qui est frigida et plu uiosa ardore efficit urine. Et qui estatus calitas fortis fuerit et eius siccitas puenient sinantie pntiose aut nō pntiose et qui aperient aut qui nō apient et ille qui apient aut erunt interius aut exterius et variola et mingendi difficultas et morbillus et ambo erūt salui et ophthalmia et sanguis corruptio et tristitia et menstruo et imputi retentio et qui post hyemē sicca fuerit uer eius sicca erit malū. Amplius mortalitas corrūpit arborea et vegetabilia idque corrūpunt ex aialibus quod ea cōcedūt et id hōies quod eis uesti tur corrumpuntur.

Capitulum octauum de accidentibus aeris ipressiōibz quod nō ualde cursui nature cōtrarie erūt.

¶ Hinc autem deōz cōplere debemus de alijs mutatiōibus aeris nō naturalibus neque cōtrarijs nature quod sū res celestes et res terrestres eueniunt. Et iam quodde multas eaz inuimus in narratiōe tēporis. **¶** Ille uero qui res sequuntur celestes sicut ea quod stellaz cā accūt. Est enim qui multe ex stellis in uno cōiungunt loco et cōiungunt soli et puenit

ex hoc calefactio multa eis quorum capita sunt ipsis opposita aut locis qui sunt circa eas. Et est qui ab oppositiōe capiti multa remouent longitudine et minuitur calefactio. **¶** Imprimis hōi rectitudinis capitis in calefaciendo nō est sicut ipressio durabilitatis rectitudinis et ppietatis. **¶** Rex autem terrestriū alie sunt qui sūt ppiet cas latitudinū terraz alie sūt qui sūt ppiet altitudinē ciuitatū et ppiet eaz p funditate et alie sunt qui sunt ppiet cas montiū et alie sunt qui sunt ppiet mariū cām et alie sunt qui ventoz cā erūt et alie sunt que sunt ppiet cām terre. **¶** Ille autem qui sunt ppiet cas latitudinū sunt qui si terra fuerit qui sit circa reuolutio nē capitis cancri in septētrione aut reuolutōez capis capricorni in meridie erit magis cala qui illa qui elongabit ab ea ad pte linee equatorialis aut ad septētrionē. Credere uero debent ex eo fmonē quod uidetur quod terra qui est sub circulo equatōis dici est circa equitatem quoniam cā celestis calefaciens ibi est cā una qui est solis oppositi capiti et hec quodde oppositi soli nō magna efficit ipressiōne. **¶** Quod autem magna efficit ipressiōne est durabilitas oppositi. **¶** Quod calor immediatē hore octane est maior calor qui in medio dici et propterea qui sol est in postico cancri et in principio leonis est maior qui est qui est in fine sue declinatōis. **¶** Et id quod sol a capite cancri pcedit ad illud quodde minoris declinatōis qui ipse est eius calor maior qui sit qui est in tanta declinatōe et nondū puenit ad caput cancri. In terra uero ubi est linea equatorialis nō opponit sol capiti nisi paucis diebus sū postea cito elongat. **¶** Augmentū namque ptiū declinatōis apud duos mōs multū erit maius qui augmentū quodde erit apud tropicos imo fortasse apud duos tropicos nō opabunt motus triū diez aut quattuor aut plim ipressiōne sensu pcepta deī sol morat ibi latitudine una aut circa longo tpe et incessanter calefacit quā ppiet p finia tenet est quod terre quarū latitudines sunt ppiet declinatōi toti oibus terris sūt calidiores et post ipsas ille qui ab ea in duobus elongatur lateribus ad ptes duoz poloz cōtitate quādeciz gduū. **¶** In linea uero equatoriali nō est calor illud supfluitatis quā facit oppositi circa reuolutiōe capitis cancri in locis habitatis. Frigiditas autem in terris qui ad septētrionē longe sunt ab ista reuolutōe ē maior. **¶** Et hoc quodde est illud quodde cōsideratū fm latitudines terraz ita tñ ut in oibus alijs dispositiōibus siles existant. Illud uero quodde est fm terre lūz est quod quā in alto cōsistit loco quā in pundo. **¶** Et locus quodde p fundus est calidior. Et locus altus semper frigidior. **¶** Illud uero quodde est circa terraz in hoc spatio i quo sumus est calidius propterea quod solis radius circa terrā sit fortior et quod ab eo ad terrā altā elongat est magis fm. Et eius quodde cā in pte naturalis phie cōtinet. **¶** Quāz p fundū pter hoc fuerit inum plus comprehendit radiū et ē magis calidū. Illud uero quodde cā montium erit si est illud in quo mons erit fm intentionē habitatiōis est ingrediens in diuisionē quā noiauius. **¶** Et si est illud quodde est fm intentionē uicinitatis est id de quo loquuntur nunc uolumus. Dicens ergo quod mons in spatio duobus opat mōis et unus est ex pte vñ sup ciuitatē solis radios reducit aut ipsos ab ea tetigit. **¶** Et alter est ex pte vñ ventū prohibet et eius exuberatiōe refrenat. Primus autem est sicut si a pte septētrionis

alicuius regionū q̄ sunt septentrionales fuerint mon-
tes ⁊ eleuet sup ea sol in sua reuolutōe reflectetur
ipsius calefactio ad regionē ⁊ calefaciet ea l̄ regio
sit septentrionalis ⁊ silr qm̄ mons est a pte occidentis
⁊ discoopit ab oriente. ¶ Et qm̄ mons exiit a par-
te orientis minus est q̄ istud in hac intentōe. Sol
nanq; qm̄ mouet ⁊ sup montē illū eleuat in oī ho-
ra ab eo elongat ⁊ radj qualitatis se minorando p-
cedit q̄ ab ipso sole ad illā tendit. Qū vero mōs ē
ab occidente nō est sic: sol enī quaq; hora ei appro-
pinq̄ incedit. ¶ Modus autē ventū phibedi est
q̄ mons aut claudit a ciuitate statū venti septērio-
nalis infrantis aut multiplicat statū meridionalis
calefacientis aut est ciuitas inter duo cacumina mō-
tiū sita detecta obuiatōi alicuius venti cuius exul-
satio ibi fortior erit q̄ sit in terra plana: solet enī
aer qm̄ p viā incedit angustā tractū pcedere ⁊ non
cessare ⁊ silr aqua ⁊ alia. Et huius qdē cā in natura
libus est scita. ¶ Ciuitates vero magis tēpate ex
pte montū siue sint coopte siue discoopte sunt que
ab oriente discoopte sunt ⁊ a septētrione ⁊ coopte
ab occidente ⁊ meridie. Ex maribus vero puenit
assidue ciuitatibus q̄ sunt eis vicine hūiditatis au-
gmentū. ¶ Quod si maria fuerint a pte septētrionis
erit hoc adiutans ad infra eas p̄t r̄uolutōe uē-
ti septētrionalis q̄ in natura sui frigidus exiit s̄ aq̄
faciē. Et si a pte fuerit meridiei pueniet ex eis gros-
sities meridionalis augmentū ⁊ p̄prie si penetran-
di locū nō inuenerit p̄pterea q̄ mons sibi in facie
resistit: ⁊ qm̄ a parte fuerit orientis erit hūectatio a-
eris ab eis maior q̄ si in parte fuerit occidentis.
¶ Sol enī siue cessatōe r̄solōne augebit q̄to plus
appropinquauerit: l̄ in occidentalibus nō sic effici-
et. ¶ Ad summū vō ex maris vicinitate puenit in
aere hūitas postea si fuerint venti multi sibi succe-
dentes quos nō refrenauerint montes erit aer ma-
gis a putrefactōe saluus. ¶ Quod si venti exulsa-
uerint erunt putrefactōi p̄pate ⁊ vt hūiores pu-
trescant. In hac autē intentōe venti q̄ sunt melio-
res sunt septētrionales post orientales post quos s̄
occidentales. Et deteriores sunt meridionales. ¶
Verbo vero de eo qd̄ ventoz cā generat duobz
mōis erit: s̄mo vō v̄lis absolutus ⁊ s̄mo s̄m illud
qd̄ v̄m̄ciq; ciuitati p̄p̄riū erit. v̄lis uero s̄mo est
q̄ meridionalis s̄m plimas ciuitatū calis est ⁊ hūi-
dus. Sed calidus p̄pterea q̄ a pte solis vicinitate
calefecit venit ⁊ hūidus p̄pterea q̄ plm̄ mariū a no-
bis ē meridionale ⁊ p̄ter hec q̄ sunt meridionalia o-
pat in eis sol fortiter ⁊ euaporant ex eis vapores
q̄ ventis cōm̄iscēt: ⁊ iō meridionales venti exiit
laxantes. ¶ Septētrionales vero sunt s̄m eo q̄ su-
p montes transeunt ⁊ sup terras s̄ras multaz niui-
um ⁊ sunt sicci p̄pterea q̄ eis nō multi associantur
vapores quoniam resolo a pte septētrionis sit minus
neq; transeūt sup aquas marinas l̄ transeūt s̄m pli-
mū sup aquas cōgelatas aut sup defta. Et oriēta-
les qdē inter calitātē ⁊ s̄ritatē sunt tēpati l̄ s̄m oc-
cidentalibus sicciore. ¶ Septētrionales naq; ori-
entis minus hnt maria q̄ septētrionales occiden-
tis. At nos p̄caldubio septētrionales sumus. ¶
Occidentales vero p̄p̄ plus sunt hūidi quoniam su-
per maria transeunt ⁊ quia sol eos suo diuersificat
motu: v̄m̄q; qd̄q; enī hoz duoz s̄. solis ⁊ ipsoz al-

teri suo motu quasi contrarius exiit. Iōq; nō tātur
resoluit eos sol qm̄ orientales resoluit ventos et
p̄prie q̄ maior orientaliū exulatio est in principi-
o dici ⁊ maior occidentaliū exulatio est in fine di-
ei. ¶ Et iō occidentales minoris exiit calitatis q̄ o-
rientales ⁊ magis ad s̄ritatē declinantes. Et orien-
tales maiora calitatis l̄ ambo cōpatōe ventoz
meridionalū ⁊ septētrionalū sunt tēpati. Qūz ue-
ro in ciuitatibus ventoz iudicia s̄m alias res mutā-
tur. Est enī qm̄ in q̄busdā ciuitatibus cōueniēs vt
venti meridionales frigidiores sunt qm̄ circa eas mō-
tes fuerint niuosi meridionales ⁊ qm̄ uerterit se uē-
ti meridionales ad frigiditātē iō q̄ sup ipsos tran-
seunt. ¶ Et est qm̄ septētrionales meridionalibus
calidiores exiit qm̄ circa eos defta fuerint adusta. ¶
S̄z allaniaym aut sunt venti q̄ p defta transeūt ual-
de cala aut sunt venti de genere s̄m̄oz q̄ in spatio si-
gna efficiunt torrefaciētia s̄m̄ igni: quoniam quz s̄
grauēs ibi accit eis sicut ancessio ⁊ cōbustio ⁊ sub-
tile sepat ⁊ qd̄ gūe est descendit in quo exiit adu-
stionis ⁊ igneitatū reliq̄e q̄ oēs venti fortes sicut
v̄i sapientibus phōz nō incipiunt nisi a supiori l̄
materiez eoz principiū sit ab inferiori: principiū
vō motū ⁊ exulatio nū ⁊ turbis eoz est a supio-
ri. Et hoc aut est iudiciū cōe aut s̄m plm̄. ¶ Et
hec certificatio in parte naturalis phie cōtinet. Et
nos qdē nunc noiabimus capitulū istius mōi in loca
habitatis. Ciuitatū vero diuersitates sunt s̄z terra
quoniam eaz alie sunt lutose alie sunt q̄ sunt petro-
se alie sunt q̄ sunt arenose alie sunt q̄ sunt liose se-
tentes aut cenose alie sunt sup quaz terra est v̄ius
metalina supas: ⁊ hoc totū in eius aere ⁊ aqua opa-
tur. ¶ Ap̄z nonū de imp̄siōibus aereaz mutationū ma-
laz cursui naturali contrariarum.

Mutatioes vero naturā egredientes sunt ⁊
aut p̄p̄ cōuersionez in subā aeris factam
aut p̄p̄ cōuersionē in qualitātibus ipsi-
us. ¶ Quod vero in eius exiit subā est vt eius sub-
stantia ad malitiaz cōuertat nō iō q̄ aliqua suarum
qualitātū valde fortior scā fuerit s̄m augmentū ul
diminutionē ⁊ hec est pestilentia. Et est putrefaci-
o q̄ accit aeri silis putrefactōi aq̄ remollientis feti-
de. ¶ Nos nanq; qm̄ aerez dicimus nolumus dicere
aerē simplicē nudū quoniam ipse n̄ est aer q̄ nos cir-
cundat ⁊ si inuentus fuerit purus fortale erit ali-
us. Ipse enī et v̄m̄q; qd̄q; simplicū mudoz n̄ putre-
scunt l̄ aut in sui qualitate aut in sui subā in aliud
cōuertit simplex sicut aqua cōuertit in aerē. Quā
autē aerē dicimus nolumus dicere nisi corpus in sub-
stantia sua cōm̄istū. Et est corpus cōm̄istū ex aere
certificato ⁊ ptibus aq̄is vaporosis ⁊ partibus ter-
reis in fumo ⁊ nubibus surgentibus ⁊ partibus i-
gneis. ¶ Et nos neq; dicimus illū aerē nisi quomo-
do dicimus aq̄ maris aut lacū aquā l̄ nō sit aq̄ pu-
ra simplex sed mista ex aere ⁊ terra ⁊ igne: l̄ supe-
rans in ea est aqua: hic ergo aer putrescit qm̄ ⁊ cō-
uertit eius subā ad malitiaz sicut aqua lacunaz pu-
trescit et conuertit eius subā ad eaz. ¶ Pestilentia
autē ⁊ aeris putrefactio s̄m plm̄ euenit i postremo
estatio ⁊ in autūno. Et nos qdē noiabimus acciden-
tia q̄ ex pestilentia in alijs locis pueniunt. ¶ Quod
vō in ipsius exiit qualitātibus est vt s̄m calitatem
d 4

aut firmitate ad qualitate perveniat intollerabile in ta-
tu ut per ipsos meles generatio corrumpant. Et hec
quod est aut conversio homogenea sicut rabiositas esta-
tis quod fortior sit aut conversio contraria sicut frigo-
ris malitia in estate quod propter aliquod evenit accensio. Ex
aere vero quod mutat perveniunt in corporibus accen-
tia. Quod cum putrescit putrefacit humores et incipit hu-
more putrefacere quod a corde circumdatus est quoniam
ad ipsos propinquas accedit quod ad alium. Et si fortiter ca-
lescit iuncturas laxat et humores resoluit: ergo in sui
augmentum prestat et resoluit spiritus et deficit virtutes et
prohibet digestionem propterea quod calorem innatum occultum re-
soluit quod est infirmum nature et colorem efficit citrinum pro-
pterea quod humores resoluit sanguineos colorem rubi-
ficantes et quod cholera alios facit supere humores et
cor calefacit calore non innato et facit humores fluere et
ipsos putrefacit et desert eos ad concantates et me-
bra debilia et corporibus sanis non est bonus. Est
tamen quod hydropicis confert et paralyticis et alucis frigi-
do et spasmo humido et torture humide. Aer vero frigi-
dus calorem innatum ad interiora redire facit ubi ta-
le adeptus fuerit fortitudine per quam ad interiora
ingrediat: hic namque est mortificans. Aer preterea
frigidus non multum prohibet materiem fluxum et coctet
eas sed facit catarrum et debilitat nervos et trachea ar-
teria magno ledit impedimento. Et quod non fuerit for-
tis digestionem efficit fortior: et omnes occultas operationes
efficit fortiores et excitabit appetitum. Ad ventum
vero est magis sanis convenientis quod aer multe calidita-
tis. Sed eius quod documenta sunt ex parte operatio-
nis quod ex nervis pendent et id quod claudit poros et quod
permittit illud quod intus exit in osibus. Aer vero humi-
dus plibus complexionum est bonus et colorem efficit bonum
et cutem et reddit eam mollem et poros dimittit apertos
sed ad putrefactionem preparat. Et siccus quod de huius exit
contrarius.

Capitulum decimum de naturis ventorum.

Am ventorum dispositionem narravi in capitulo
mutationum aeris notante aliqua. Nunc
vero in eis finem volumus proferre aggre-
gatum secundum alium ordinem et incipiens a septentrionali.

De vento septentrionali.

Septentrionalis corroborat et indurat et quod
manifeste fluit prohibet et dividit poros
et digestionem forte efficit costringit ventres
et indurat et provocat urinam et aerem putridum pestilen-
tiale sanat. Quod vero meridionalis septentrionalis
precedit et sequitur eum septentrionalis accedit a meridionali
fluxus et a septentrionali expressio interius et quoniam pro-
venit in fissura ad exteriora. Quod multiplicat tunc
fluxus materiem capitis et pectoris egritudines. Et
egritudines quod septentrionales sunt dolores nervo-
rum de quibus sunt vesica et mictus et difficultas mingen-
di et tussis et costarum dolores et lateris et pectoris et
horripilationes.

De vento meridionali.

Meridionalis laxat fortitudinem et aperit po-
ros et turbat humores et movet eos ad ex-
teriora ab interioribus et in sensibus effi-
cit quietatem. Et ipse est ex eis qui exituras corrumpit:
et egritudinem efficit recidivacionem et debilitat et sup-
exituras et podagra efficit prurium et commovet epile-

psia et affert somnum et facit febres putridas sed non
exasperat guttur.

De orientalibus ventis.

Antiqui si in postremo noctis et principio di-
ei flauerint venient ab aere qui tunc tepatus est
propter solem et subtiliatus et eius humiditas
fuit immutata: idcirco sunt sicciores et subtiliores quod si
in fine diei et principio noctis flauerint erit res con-
traria. Orientales tamen versus occidentales semper
existunt meliores.

De occidentalibus ventis.

Antiqui si flauerint in fine noctis et prin-
cipio diei venient ab aere in quo sol opa-
tus non fuit. Sicciores igitur et grossio-
res erunt quod si in fine diei et noctis principio flave-
rint erit res contraria.

Capitulum xi. de his que pertinent ex habitationum
locis.

In capitulo mutationum aeris iam notavi
dispositiones quasdam locorum habitabilium. Nunc
vero etiam in eis finem volumus proferre co-
pendiosum secundum alium ordinem non est nobis curam si a-
liquod ex his quod diximus reiteremus.

Locorum habitabilium indicia.

Am scivisti quod locorum habitabilium dispositio
in corporibus diversificat et altitudinum
et profunditatum in ipsis et ea dispositio eorum
quod eis vicinant cum hoc ex montibus et dispositio terre
ipsius si sit lufosa aut humida aut cenosa aut si est in
ea virtus minere et dispositio multitudinis aquarum aut
paucitatis earum et dispositio eorum quod eis vicinant sicut ar-
borum et minerarum aut fouearum aut cadaue-
rum aut horum silium. Et scivisti quoniam aerem complexionem ex latitudi-
bus civitatum cognoscunt et ex terra ipsarum et ex mon-
tium et marium vicinitate quam habent cum eis et ex ventis
earum. Et nunc quod dicens summam quod omnis aer qui
cito infurat quod sol occidit: et cito calescit quod ipse ori-
tur est subtilis. Qui vero huic est contrarius est eco-
trario deinde omnibus aeribus deterior est ille qui cor co-
stringit et aeris attractionem angustat: post hoc di-
cens nunc cuiuslibet loci habitabilis dispositio.

De locis habitabilibus calidis.

Oca habitabilia calida nigrescunt capillos
infantum et crispant quod eos qui colligunt pi-
peri siles efficiunt digestionem debilitantes
et qui in eis maxima fuerit resolutio et minuet humiditas
cito adveniet senium sicut in terra nigro-
rum. Illis namque quod ibi morantur advenit senium in annis triginta et eo-
rum corda sunt timida propterea quod spiritus multum resolu-
tur. Corpora preterea in locis habitabilibus ca-
lidis morantium sunt magis lenia.

De locis habitabilibus frigidis.

In locis habitabilibus frigus morantes sunt
fortiores et audacie maioris et melius di-
gerentes sicut scivisti. Que si fuerint
humida erunt ibi morantes crassi et carnosii et multa
bundantes adipe quorum vene erunt profundae et iuncturæ
occulte et ipsi erunt teneri et albi.

De locis habitabilibus humidis.

In locis habitabilibus morantes humidis pl-
chraz sunt facies. Quorum cutes sunt lenes
et qui exercitant cito advenit eis laxitas.
Et eorum estas non multum calescit non hyem valde infurat.

Et eis adueniant febres multe mori et venter et la-
guis multus exitus ex mēstruis et hemorrhoidibz.
Et multiplicat in eis hemorrhoides. Et vlcera putri-
da et putrefactio et multiplicat in eis epilepsia.

De locis habitabilibus siccis.

In locis habitabilibus siccis morantur exie-
cant cōplones. Et ipsorum offuscant cutes et
exiccant. Et eorum cerebris cito aduenit
siccitas. Et eorum estas est valde cala. Et hyems qui-
dem multum frigida.

De locis habitabilibus altis.

In locis habitabilibus altis morantes sunt sa-
ni et fortes labores multum patientes et uiuunt
diu.

De locis habitabilibus profundis.

In locis habitabilibus profundis morantes
in vaporositate exiunt multa et epatis obli-
tate et aqua abundant non frigidis et proprie
si fuerint stantes aut aqua lacuum aut stagnorum et quoad
modum sciunt eorum aeres sunt mali.

De locis habitabilibus petrosis et discooptis.

Horum aeres in estate sunt valde calidi et in
hyeme multum frigidi. Et eorum corpora
sunt dura et solida et multorum capillorum for-
tia et iuncture manifeste et vincit in eis siccitas et sunt
multum vigilantes et sunt malorum morum inobedientes
et est in eis bellox fortitudo et solertia in artibus et
acuitas.

De locis habitabilibus montuosis et niuosis.

In locis montuosis niuosis morantur iudi-
cium est sicut aliarum terrarum si aequum. Et eorum
terre sunt ventose. Et dum nix morat ge-
nerant in eis boni venti: sed quos resoluunt si mones
hinc et ventos phibeant sunt vaporosa.

De locis habitabilibus marinis.

Horum tepant calitas et frigus propter sue humi-
ditatis ad passionem inobedientiam et ad recipi-
endum illud quod in ipsa penetrat. Et in humi-
te vero et siccitate periculum ad humilitatem declinat.
Et si septentrionalia fuerint erit maris vicinitas et ha-
bitatio omnis profunditas magis tepante in eis. Et si me-
ridionalia fuerint cala erit e contrario.

De locis habitabilibus septentrionalibus.

In habitabilibus locorum hominum iudicium est sicut
iudicium ciuitatum et temporum frigus in quibus mul-
tiplicantur exprimentur et costringuntur egri-
tudines et multiplicat in eis humores in occulto cor-
poris congregati. Et solet in eis esse digestio bonitas
et vite longitudo et multiplicat in eis exitus sangui-
nis ex naribus propter multa repletionem et resolutionem pau-
citatem: vnde ergo alii sciunt. Epilepsia vero non eis
accidit propterea quod sunt interius sani et quod calor eorum in
natus est multus et si acciderit erit fortis quoniam non
eueniet nisi propter sortem eam. In corporibus pie-
rea eorum cito vlcera sanant propter eorum fortitudinem et
sanguis eorum bonitatem et propterea quod exterius non est
et ea laet aut ea detegat. Sed propter multum cali-
tatem cordium eorum sunt in eis mores lupini. Mulie-
ribus propterea eorum accidit ne a mēstruis perfecte mun-
dentur quoniam eorum mēstrua non sufficienti sunt cur-
su propter viarum costringentem quod non est ibi quod ipsa faci-
at currere et laxet. Et propter hoc dixerunt quidam quod sunt
steriles quod eorum mēfices non sunt munde: hoc tamen diuer-

sus est ab eo quod in petrosis terris videtur. Ego autem
dico quod calor inani eorum fortitudo parificat ei qui
minuit ex calis quod fuerit faciunt et laxat exterioribus.

Et dixerunt quod raro accidit eis ut abortum patian-
tur. Et hoc quod demit quod vires morantur in istis
habitabilibus locis sunt fortes. Et pueri adueniunt
eis durus quoniam membra eorum pendi sunt stricta et
solida. Quod vero abortiunt finem pluri sunt propter frigus.
Sed quorum lac paucum est et grossum propter frigus non
permittens penetrare et currere. Est etiam quod in hac
terra accidit et propter debiles humores vires ut mulie-
ribus cures et phibis et eis proprie quod pueri accidunt eis
phibis et cures frequenter propterea quod vehementer
se exprimentur ex duritie pueri. Vnde ergo quod sunt
in parte pectoris sciuntur et partes aliquot ex nervis et
villis. Et propter igitur accidit phibis et ex hoc cures.
Mirach quorum ventris proptus est ad sciendum apud
vehementem expressionem. Et pueris accidit rane et
aquosa quod ab eis remouet quod crescunt et puellis acci-
dit aqua ventrius et mēfices quod quod crescunt recedit.
Ophthalmia vero raro accidit eis: sed quod accidit est fortis.

De locis habitabilibus meridionalibus.

Eorum iudicia sunt iudicia terrarum et temporum
calidiorum: pluri autem aquarum quod sunt in eis est
salus et sulfureum. Et capita morantur
in illis sunt plena humidis materis quoniam meridies
hoc operatur. Et eorum ventres sunt soluti propter illud quod
ex eorum capitibus ad stomachos descendit. Vnde
bra quorum eorum sunt laxa et debilia, et sensus ipsorum
guis. Et desideria comedendi et bibendi debilia
et quolibet vino guani propter quod eorum capita et stoma-
chi quia exiunt: vlcera quorum eorum duriter sanantur
et mollescent. Mulieribus vero accidit multum san-
guis mēstrui exitus non costringit nisi cum difficulta-
te. Et frequenter abortiunt propter multitudinem
egritudinum eorum et non ab alia causa. Viris quorum acci-
dit a ueteri sanguis exitus et hemorrhoides et ophthal-
mia humida quod cito sanant. Venibus vero quod transe-
unt quinquaginta annos accidit palsyis propter eorum carar-
ros. Et accidit oibus eis propterea quod sunt eorum capita
plena anima et tensura et epilepsia. Et accidunt eis
febres in quibus calitas et frigus coniungunt et fe-
bres longe hyemales et nocturne. Acute vero febres
pari accidunt eis propterea quod eorum ventres multum resol-
uunt dissoluit lubile quod est in eorum humoribus.

De locis habitabilibus orientalibus.

Ciuitas quod ab oriente est apta ei in oppone
posita est sana et boni aeris. Sol enim in
principio diei super eam eleuat et acre eius cla-
rificat. Postea recedit ab ea acre iam clarificato et
exufflant super ipsam venti subiles quos permittit ei
sol. Vnde ipsemet eos sequitur et conueniunt ipsorum mo-
tus.

De locis habitabilibus occidentalibus.

In ciuitate quod ab occidente est discoopta et
ab oriente coopta non venit ad eam sol nisi
tarde. Et illico quod venit ad ipsam incipit e-
longari ab ea quod non ei appropinquat incedit. Non
ergo eius subtiliat aerem non exicat sed dimittit ipsius
humidum grossum: et si ventos ei mittit mittit eos ab
occidente et in nocte. Iudicia ergo temporum sunt iudicia
ciuitatum humidarum et cōplonū calitatem humiū teperatam
d s

grossa. Et nisi eēt ppter illud qd ex spissitu dine pro
uenit aeris eoz natura veris nature filis existeret
Sanitas vō in eis minus exit q̄ in terris orientali
bus cū diminutōe multa. Necq̄ audienda sūt vba
eius q̄ dicit absolute q̄ virtus huius terre est vir
tus veris cōpatōe aliaz terraz valde bōaz. Qd
vō in ea vehementer exit maluz est q̄ sol nō adue
nit ei nisi postq̄ iā inualuerit ad calefaciē clima.
Iō q̄r ē altus sup eaz igit post frigus noctis ab hoc
subito eleuat. Sed ppter hūiditatē cōplōnis aeris e
ius sunt voces hoīum rauce et p̄prie in autūno p
pter rheumatismos ipsorum.
De eligendis locis habitabilibus et eis p̄pandis.

Qui loca eligit habitabilia cognoscere v̄z
terra ciuitatis et quō exit eius dispō s̄z al
titudine et p̄funditate et discoopturaz aut
choopturā. Et eius aq̄ et subaz aq̄ ipsius et quō exi
sit fm̄ eius p̄pationē et eius discoopturā aut fm̄
sui occultationē et ipsius p̄funditatē. Et si sui v̄
tis exposita aut in terra p̄funda. Et v̄z cognoscere
ventos ibi flantes si sunt sani s̄z. Et qd ei sit vi
ciniū ex maribus et pelagis et montibus et mineris.
Et v̄z scire qualis sit terra fm̄ sanitate et egritudi
nes et q̄ egritudines illic cōmorantibus euenire so
leant. Et v̄z cognoscere illic cōmorantiū forti
tudines et eoz desideria et digestiua et nutrimento
et eoz bonitatē. Et quō existat eius structura et si
sit ampla spatiola aut sint eius introitus angusti et
locus v̄n vapor egreditur sit constrictus. Post
hoc v̄z ut fenestre et porte sint orientales et septen
trionales. Sicut illud v̄n magis sollicitari deo v̄t
venti orientales stricuras ingredi valeant et v̄t
sol ad v̄nūquēq̄ locū intrare qat q̄ ibi exit quoniā
ipse est q̄ aerē reficit. Vicinitas quoq̄ aquarū
dulciū mobiliū currentiū multaz et mundaz et que
hyeme infiant et estate calefiant et diuerse ab eis q̄
occultant est res conueniens et adiutoriū p̄bens.
Et iā qdē locū fumus de are et locis habitabilibz
verbis expositiōis. Nunc autē loq̄ debēus de cau
sis q̄ ista secuntur q̄ cū eis numerate sunt.
Lap̄z. xij. de eis q̄ pueniūt ex motu et q̄ete.

Motus opatio in corpore hūano diuersifi
cat iō q̄ est fortis aut debilis aut paucus
aut multus. Et ppter illud qd ei ex q̄ete admi
scet. Et istud qdē apud sapientes est diuisio per
se. Et ppter illud qd in in ipso exercet hoies ex ma
terijs. Et motus qdē fortis et multus et paucus
et cū q̄ete multus oēs cōcant in hoc v̄t calorē effici
ant fortiorē s̄z fortis nō multus differt a multo nō
forti et a multo q̄eti admisto quoniā ipse uehemen
ter calefacit corpus et si resoluit p̄az resoluit. Mō
tus vō paulatī resoluit plusq̄ calefaciat. Et quz
q̄iq̄ eoz multus exit infiat p̄pterea q̄ uehemen
ter calorē resoluit naturalē et etiā exicat. S̄z quū
ipse in aliqua exerceb̄ materia plerūq̄ materia il
la efficit qd eius adiuuabit opationē et plerūq̄ fa
cit qd iplaz diminiuit v̄bigra si motus fuerit mo
tus artis iulonus pueniet ex ea in s̄tate et hūitate
augmentū. Et si motus fuerit motus artis fer
rarioz accit ex ea in calitate et siccitate augmentū.
Quies vō semp est infrigidans ppter priuationē vi
uificationis caloris et ppter cōstrictionē q̄ est suffocans

et hūectans ppter defectū resolutōis supfluitatū.
Lap̄z. xij. de his q̄ pueniūt ex sōno et vigilijs.

Somnus q̄eti uehementer filis exit. Et
vigilie valde sunt motui filis. Ambobz
in eoz post hoc sunt p̄prietates q̄ sunt cō
siderande. Dicitur ergo q̄ somnus oēs opatio
nes naturales fortes efficit p̄pterea q̄ calorē conti
net inatū et virtutē laxat aialē iō q̄ cordis vias hu
mectat et eas laxat et q̄r sp̄s subaz turbidā efficit et
phibet illud qd resoluit. Latitudinis vō mōs o
nes remouet et fortes retinet cūatōes. Motus
nāq̄ oī qd ad curren ap̄tū est currendi adaugēt v̄
tutē nisi sint materie q̄ ad p̄tē cutis existant. Som
nus enī q̄z ad expellen eas iuuat p̄pterea q̄ calorē
iūis cōtinet et nutrimentū in corpe p̄tū et expellit il
lud qd ē inx cutē p̄pterea q̄ illico qd ē lōge s̄strigit.
Vigilie vō hoc plus efficiūt s̄z sōno plus efficiat su
dorē q̄ vigilie. Sudor nāq̄ quē efficit somnus
est fm̄ mōz exuberandi materia et nō fm̄ mōz re
solutōis subtilis cōtinui. Qui autē in somno multū
sudat nulla h̄ns cām nutrimento plenus exit quod
tollerare neq̄t. Quōq̄ somnus materia inuenit a
p̄tā ad digeren et maturari ad sanguis naturā ea cō
uertit et calefacit ipsam et transit calor p̄ corpus et
calefacit corpus calore naturali. Qd si hūiores iue
nit calos cholericos et p̄durauerit eius tēpus calefa
cit eos vel corpus calore extraneo. Et si inue
nerit vacuitatē infiat ppter hoc q̄ resoluit aut hu
morē q̄ v̄tuti digestiue sit inobediens infiat ppter
illud qd expandit de eo. Vigilie vō huius totius
cōtrariū efficiūt. Quā autē sunt multe cōplexio
nē corrumpunt cerebri aliquo siccitatis mō et debili
tant ip̄s et cōmiserunt rōnē et adurunt hūiores et egrit
tudines faciunt acutas. Bonus autē multus huius
efficit cōtrariū. Op̄at enī v̄tutū aialū obtusio
nē et capitis q̄uedinē et egritudines s̄ras et illud ē p
pter illud qd ipse in resolute phibet. Vigilie vō de
sideriū augent et fame efficiunt ppter illud qd de ma
teria resoluit et de digestiua minuiūt ppter illud qd
de v̄tute resoluit. Et insomnietas qdē inter ui
giliā et somnū in oibus dispōibus est mala. Quod
autē ex dispōe somni est supans et qd in ipso calor
occultat et s̄ritas manifestat et ppter hoc oibus mem
bris tanta necessaria sunt opimenta q̄ta in vigilijs
nō sunt necessaria. De iudicijs vō somni et de e
o qd de ipso cōsiderat et de ipsius dispōibus ver
ba multa inuenies in libris q̄ sequunt si deus volue
rit.

Lap̄z. xij. de his q̄ pueniūt ex motu et q̄ete.

Omnia aīe accidentia sequunt aut eis associ
ant motōes sp̄us interius aut exterius.
Et istud aut erit subito aut paulatim. Et
eius motiōne ad exteriora sequitur frigiditas eius
qd interius exit. Et fortasse supfluit illud qd i sol
uit. Subito ergo infiat exterius et interius et
seq̄t ea s̄ncopis aut mors. Et motū qdē eius ad in
teriora seq̄t s̄ritas eius qd est exterius et caliditas
interior. Et est q̄ multa coangustatōe cōstrin
git et infiat iterius et exterius et s̄ncopis magna aut
mors sequit ip̄m. Et motus qdē ad extiora aut sit
subito sicut sit q̄ est ira aut sit leuiter et paulatiz si
cut contingunt q̄ adsum delitē et gaudiū tēpatū.
Motus vō ad interiora aut est subito sicut quz

timor adest aut est leuiter et paulatim sicut quod adest tristitia. Et suffocatio quod et resolo pde nunc sequitur nisi illud quod subito euenit. **Diminutio** vero et pibilis nature nunc sequitur nisi quod leuiter et paulatim uenit. Quod diminutione dico intelligo suffocatione quod ordinati et paulatim accit et non subito. **Et** quod dico pibilis nase itelligo resoluone quod sit leuiter et paulatim et non subito: et est quod accit ut in hora una ad duas moueat ptes quod accidens duo cocomitant accidentia sicut elen. **Est** eni quod accit cu ea ira et tristitia et diuersificant duo motus et sicut verecundia quod sit prius costrictio ad interiora deinde redit ro et costrictio et dilatat illud quod est costrictio et egreditur exterius et rubificat color. **Et** est etia quod corpus patit ppter affectos aiales alias ab istis quas noiabius sicut sunt imaginatōes aiales: plim enim imprimunt res naturales queadmodum accit ut puer ei silet cuius forma imaginata fuit quod fuit couentio et ut sit eius color ppinus colori eius que uiderunt quod sit caus. Et iste qde sunt res quas hoies crederi abhorret quod difficilis dispositio non nouerunt hitudies Illi vero quod sapientia diligunt non negant eas queadmodum negant res que non pnt. **Et** huius qde generis e motus sanguis et secutio eius quod ppat ad eu quod multum intentus fuerit ad considerari res rubecas. Et istius capituli est cogelatio dentium ppterea quod alius a credine coedit. **Et** inuenire dolores membri propterea quod tale quale illud dolent alij quod de eo cogitauerit. Et istius capituli est mutatio coplonis propterea quod imaginat de re qua timet ne eadat in ca.

Capitulu. xv. de his que pueniunt ex his que comeduntur et bibuntur.

Quod coedit et bibit in corpore humano tribus opat modis. Aut eni in ipso sola sui qualitate operatione efficit. aut sui ma. aut opatione facit tota sui suba. **Et** fortasse res que ex his tribus intelligunt vbiis ppinus erunt in lingue consideratione. **Sed** quod de his loquimur intentōes exprimere volumus quas mo noiabius. **Sui** vero qualitate agens est illud quod calefieri solet quod est in corpore hois aut infirari et calefacit calitate sua aut frigefacit sui frigate ita quod non ei assilat. **Et** sui qdem opans materia est illud quod a sui coeuerit natura et recipit forma alicuius diuisionis membrorum humanorum sed eius materia l3 forma illa recipiat: est tñ quod accit ut aliqua suaz qualitatū quas habebat quod suo modo fortior erit quod humani corporis qualitas in ipsa remanere ea faciat a principio rei donec copleat coagulatio et assilatio sicut sanguis quod generat ex lactu: quonia in ipso e plus frutatis quod sit in coploe hois l3 sit factus sanguis et sit bonus ad hoc ut membris hois ps fiat et sanguis quod ex alijs generat huc ex istis contrarius. **Sui** vero suba opans est forma sui specifica agens et est illa qua ipz est id quod e et non qualitate sui pter quod corpori sile fiat aut fiat sile ei corpus. Quod dico qualitate vna quattuor qualitatū intelligo. **Qualitate** igitur sua opantis materia i ope ingressus non habet. **Quia** igit opas ma est illud cuius materia quod de suba qua habebat altera altera tde qua in ea fecit virtus quod est in corpore i staurat illud quod ex eo fuit dissolutum prio et accendit calorez innatu ppterea quod in sanguine facit augmentu fo.

Et est etia quod opat suis qualitatibus que remanserunt in ipso tertio. **Et** sua qdaz opans suba est illud quod forma sue spei opat qua acquirit post coplonez quod quod eius simplicia se comiscuerit et ex eis generata sunt res vna ppaunt se ad recipiendū spem et forma addita si illud quod hnt simplicia: hec ergo fora non e qlita tes prie quas h3 materia neq est coplo quod generatur ex eis l3 est pfectio qua acquirit materia fm apitu dine quod fuit ei acquita ex coplone sicut in magnete virtus attractiua et sicut natura cuiusque spei vegetabilium et animalium. s. illa qua hnt post coplexione ppter coplexionis pparatione et neq est de simplicibus coplexionibus neq ipsamet coplo quod non est caliditas neq frigiditas neq siccitas neq humiditas neq simplices neq comiste: l3 est vbigra color aut odor aut aia aut alia forma de non pceptis sensu. **Et** istius forme que generat ex materia quod est pfectio passio alicuius quod hec forma est virtus passiva et quod est eaz perfectio facere et non aliud: et est quod hec forma est uirtus agendi et non aliud l3 quod est agens et non aliud quod est eius actio in corpore hois et quod non. **Et** eius quidez forme quod post coplexione puenit alij accit ut sit pfectio passio ab alio quod fuerit hec forma uirtus passiva. **Et** quod accit ut sit perfectio eius in aliud actio. **Et** quod accit ut sit hec forma uirtus super operatione in aliud. **Et** quod euenit ut sit hec forma adiuuans super operatione in aliud. **Sed** quod fuerit operatrix in alio alij euenit ut sit eius operatio in corpore hois alij non. **Et** si est uirtus in corpore hois agens alij efficit operatione conuenientem corpori quod operatione non conuenientem. **Tota** aut opatio hec non puenit ex eius coplone: imo ex eius forma specifica adueniente post coplone. **Quod** ppter hoc vocatus huiusmodi operatione a tota suba. s. forma specifica et non qualitate. s. non aliqua quattuor qualitatū neq eo quod est eaz comistio. **Conueniens** vero est sicut peonie opatio quod destruit epilepsia. **Non** conueniens autem sicut uirtus napelli quod hois corrumpit subaz. **Rediens** ergo nunc et dicemus quod quod dicimus quod res que coedit aut qua sit inuincio est cala aut fra volumus dicere quod est sic in potentia et non in effectus: et volumus dicere quod est in potentia plus calida quod corpora nostra aut plus fra quod corpora nostra. **Et** quod hanc potentia dicimus volumus dicere virtutez considerata p opatione caloris quaz nostra corpora i ea efficiunt quonia quod eius portator a calore innato quod e in nobis patiet accidet in ea tunc illud in effectu. **Est** etia quod hanc potentia dicimus et volumus re aliam dicere. **Et** est ut sit potentia cui intentōe bonitatis aptitudinis sicut quod dicimus quod sulfur est calidum in potentia. **Et** est quod dicimus quod res cala aut fra et attendimus illud quod in eius coplone ex quattuor pris elementis est magis supans et non consideramus operatione qua in nris efficit corporibus. **Est** etia quod de medicina dicimus quod est in potentia sic quod fuerit eius potentia in intentōe habitus sicut. potentia scribere quod iam dimisit scribendi operatione et in h3 in scribendo potentia queadmodum dicimus quod napellus in potentia est corruptens. **Inter** hoc vero et primaz exit dñs quod pria nisi post corpus coeuerit manifeste ea couerterit non exiit ad effectum. **Istud** autem aut opatur ipsamet obuiatione sicut uenenu vipaz aut p qua libet coeuerione in sui qualitate sicut napellus.

Et inter potentias qđe prius elia inter potentia qua
notamus est aliqua potentia media qđ est sicut pote
tia medicinaz uenenosaz. **P**reterea dicemus qđ
medicinaz gđus ia quattuor positi sunt. **E**t gđus
qđe prius est illud qđ quz cōcedit et bibit et quo fit
inunctio efficit in corpore sua qualitate opatione n
pcepta sicut qđ calefacit aut infiat et nō pcpit nō se
titur calor aut frigus nisi postqđ reitratū fuerit et
multū factū fuerit. **E**t gđus secundus est ut sit
opatio fortior ista sz tñ nō peruenit ad ipedienduz
opatōes manifeste neqz cursum eaz naturalē mutat
nisi per accidens aut qum multotiens aduenit et est
multum. **E**t tertius quidem gradus est ut ex
operatione eius essentialiter proueniat impedimē
tum manifestū sed nōdū tñ peruenit ad mortifican
et corrūpē. **E**t quartus est gđus ut illd ad mor
tifican perueniat et corrūpē. **A**t hec qđe est pprie
tas medicinaz uenenosaz: hoc est illud qđ exiit per
qualitatē. **E**t tota vō sui suba mortificans ē ve
nenū. **D**icēus autē denuo qđ totū illd qđ corpori
aduēit qđ est ex eis inter qđ currit agere et pati. **E**
Aut mutat a corpore et nō mutat ipz aut mutatur a
corpore et mutat ipz aut nō mutat a corpore et mu
tat ipz. **Q**uō vō mutat a corpore et nō mutat corpus
mutatōe de qua fit curan aut cōuertit in similitudinē
corporis aut nō cōuertit. **I**llud autē qđ in eius
cōuertit similitudinē nutrimentū est absolute. **E**t
illud qđ nō in eius cōuertit similitudinē ē medicina
tēpata. **Q**uō vō a corpore mutat et ipz mutat nō
est pole qđ aut si qđ mutat a corpore mutat corpus
et post corpus mutet ipz ad vltimū et destruat eius
mutatio. **A**ut non fit ita sz ipz mutet corpus ad ul
timū et destruat ipz. **A**t prius qđe diuisio aut cōuer
tet in similitudinē corporis aut nō cōuertit in similitudi
nē corporis. **S**i in corporis cōuertit similitudinē
erit medicinale nutrimentū et si in corporis nō cōuer
tet similitudinē erit medicina absolute. **S**ecūda autē
diuisio erit medicina ycnēosa. **I**llud vō qđ a cor
pore nullo mō mutat et ipz mutat est ycnēū abso
lute. **Q**uō autē nos dicimus qđ a corpore nō nō mu
tat nolumus dicere qđ nō calefacit in corpore per o
perationē innatī caloris in ipso: imo sz ycnēoz
nō operat in corpore nisi calefacit per operationem
caloris innatī qđ est in ipso. **S**z volumus dicere qđ
nō mutat in sui forma naturali: imo nec cessat ab o
peratōe eius vīute et forma manentibus donec cor
pus corrūpat. **E**t est qđe qđ eius natura est calida et
adiuuat tunc suaz pprietatē natura eius ad resolue
dū spūz sicut ycnēū uiperarū et napelli. **A**t est
qđ natura eius est ffa et adiuuat suā pprietatē natu
ra eius ad cōgelan spūz et debilitan sicut ycnēum
scorpionis et hyusqami. **T**otū vō illud qđ nutrit in
sine rei naturali mutatōe corpus mutat. **E**t ē ca
lesfacere quoniam qđ in sanguine cōuertit pculdubio
in calefaciendo augmentū pbet ita ut lactuce et cu
curbite talr calefaciant qualr istud calefacere exiit.
Quō vō calefacit dicitur nolumus calefacit istud sz il
lud qđ ex qualitate rei puenit eius remanente spē.
At medicina qđe nutrit a corpore per sui mutat
subaz. **E**t mutat ab ipso per sui qualitatē sz prima
mutat in sui qualitate: et alia qđe mutat prio in ca
litate et calefacit sicut allea. **E**t est alia qđ mu
tat prio in ffratē et infiat sicut lactuca. **Q**uqz eius

cōuersio in sanguinē cōplet plm operatōis eius est
calescere ppterea qđ in sanguine augmentū efficit.
Quō emi nō calefacit qđ ia fca sit cala et sua ffratē
te se expolauerit. **S**z vnicuiqz eaz etiā aliqd ina
te qualitatis associat post cōuersionē in suba quoni
am in sanguine qui generat ex lactucis aliqua rea
net infratio et in sanguine qui generat ex alleis aliq
calesfactio sz est hoc vsqz ad tēpus. **M**edicinarū
pterea nutrimentū alia est qđ medicatōi magis exiit
ppinqua. **A**lia est qđ nutrimento est vicinior. **Q**uēadmōz
ipsoz nutrimentū alia sunt quoz natu
ra vicinior est sube sanguis sicut vinū et ouoz vi
telli et aqua carnis: alia sunt qđ papp sunt lōgindo
ra sicut panis et caro. **E**t alia sunt qđ sunt valde lon
ginqua sicut nutrimenta medicinalia. **C**amplius di
cēus qđ nutritiens mutat corporis dispōez qualitate
sui et qđitate. **Q**ualr vō qualitate sui mutet ia sci
uisti. **Q**uantitate autē quomā aut augmentabit
et perueniet ex eo ad fastidiū et oppilatōes et postea
ad putrefactionez aut minuet et perueniet ex eo ad
ptibisim. **S**z augmentū in qđitate ex nutrimente
semp est infans nisi pueniat ex eo putredo et cale
factio qđ calefacit: sicut enī putredo nō accit nisi p
pter calorē extraneū ita ppt ipfam etiā calor accit
extraneus. **D**icēus etiā qđ nutritiens aliud est subti
le aliud est spissum aliud est tēpatuz. **E**t subtile
qđe est illud ex quo sanguis generat subtilis et spif
sum ex quo sanguis generat grossus: vniuscuiqz
autē hāz diuisionū aut est eius nutrimentū multuz
aut est paucū. **E**xemplū subtilis et multi nutrimen
ti est aqua carnis et vinū et oua sorbilia calefca aut
tremētia. **I**sta enī multi exiit nutrimenti quoniaz
plm sube ipsoz in nutrimentū cōuertit. **E**xem
plū spissi et pauci nutrimenti est caseus et caro salita
et melōgia et his filia. **R**es enī qđ ex eis in sanguinē
cōuertit est pauca. **E**xemplū subtilis et pauci nu
trimenti est iuleb et olera qđ in suba sui tēperata exi
stant et in sui qualitate. **A**t ex fructibus matiana et
mala gnata et qđ eis filant. **E**t exemplū spissi ml
ti nutrimenti est oua lixa et caro vaccina. **L**uiuscū
qđ etiā hāz dēomūz alie sunt qđ sunt boni chimi alie
sunt qđ sunt mali chimi. **E**xemplū subtilis mul
ti nutrimenti boni chimi ouoz vitelli et vinū et aq
carnis. **E**xemplū subtilis pauci nutrimenti bōi
chimi lactuce matiana et mala gnata. **E**xemplūz
subtilis pauci nutrimenti et mali chimi plimo et ca
ro anaguaid. **E**xemplū spissi multi nutrimentū bo
ni chimi oua lixa et caro ānualis agni. **E**xemplūz
spissi multi nutrimenti mali chimi caro vaccina et
caro anatis et caro equa. **E**xemplū spissi pauci nu
trimenti mali chimi caro salita. **I**n hac autē sum
ma inuenies tēperamētum.

Caplz. xvi. de dispositionibus aquaz.

Qua vni exiit elementoz qđ sola inter oia
elementa hz ppriuz ut in eo qđ cōcedit et
bibit ingrediat nō id vī nutrit sz qđ nu
trimentū penetrare facit et eius reificat subam. **N**on
autē dicimus qđ aqua nō nutrit nisi qđ nutritiens
in potentia est sanguis: et in alia potentia longiore
ista est pa mēbri hois. **C**orpus vō simplex nō con
uertit ad formā sanguineā recipiendā neqz formā
mēbri hūani nisi cōponat. **S**z aqua est suba que
adiuuat ad liqfaciē nutritiens et subilianduz et vī

cito currat et penetret in venas et in foramina neque
esse potest absque hoc auxilio eius complementum rei nutri
menti. **A**mplius aqua diversificatur non solum in sub
stantia aquitatis: vix etiam secundum illud quod eis admisce
tur et secundum qualitatem quam eis est supans. **A**qua vero que
sunt alijs meliores sunt aqua fontium. Neque tamen omnes sunt
tamen nisi fontium terre libere in cuius territorium nul
la disponit qualitatibus extraneis superat aut aqua que sunt
petrose quod sunt digniores ne terrestris putrefactione
putrescant. **I**lla tamen que est terre libere melior est
petrosa nam ex omni fonte terre libere ista tantum que
propter hoc est currens. Neque omnis currens nisi currens
que est soli et ventis discooperitur: hoc namque est ex eo quod
currens nobilitate acquirit. Non currens vero est cui ac
quiritur propter discooperitur malitia talis qualis non acquiritur
propter profunditatem et coopturam. **N**amque omnis currens dis
cooperitur nisi illa que super latus incedit. **E**t deus scire quod
super latus vadit melior est ea que super petras fluit: lu
tus enim mundat aquam et auferit ab ea res extraneas si
bi admixtas que sunt in ea et colat ipsam istis lapides non
faciunt illud. **Q**uod autem vero latus per quod transit sit li
berum et non sit latus fetidum nam lacunosum nam aliud. **Q**uod
si hec aqua fuerit multa et forti cucurrerit cursu que
propter sui multitudinem illud quod ei admisceatur in sua co
uertat naturam et que suo cursu ad solem tendat. **S**ed o
rientem et propter ad eius estium erit melior aqua et
etiam magis quam multum a suo elongabitur principio. **E**t
et post hac que ad septentrionalem vadit. **I**lla namque que
ad occidentem tendit et meridie est mala et propter quam
meridionales exfluxerunt venti. **E**t illa que de
que a locis descendit altis cum alijs bonitatibus est me
lior. **E**t illa que est sic est quasi dulcis que dulcis est ima
ginat namque vinum tollat et ex ea sibi admisceat ni
si parum et est in pondere levis et cito infuset et cito ca
lescit propterea quod est resoluta sita in hyeme et cala in
estate in qua nullo modo sapor superat alijs namque alijs o
dor et cito descendit ab hypochondrijs et quod in ea co
quitur cito coquitur et cito dissolvitur. **D**ebeas autem scire
quod pondus ex experimentis est adiuvantibus ad cogno
scendum aqua disponeat. **A**qua namque que est lenior in plu
rimis disponit est melior. **E**st autem qui cognoscit
pondus per mensuram. **E**t qui cognoscit si in duabus a
qua diuersis duo panni aut duo cotta viniis poderis
madescent et postea vehementer exsiccent deinde po
derentur or ad cuius cottum fuerit lenius erit melior.
Sublatio propterea et distillatio aquas reficit ma
las. **E**t si istud non fuerit decoctio reficit. **A**qua e
nim cocta sicut testificati fuerunt sapientes minoris est
inflatio et velocioris descensionis. **E**t torpidi que
de medicorum existimat quod aqua cocte subtile resoluat
et ipsius remaneat spissum namque in coquendo ipsam non
erit inuamentum quoniam spissitudine in aqua augmen
tat. **S**cire autem deus quod aqua in sue aqueitatis diffini
tione erit ex partibus in subtilitate et spissitudine sibi
que est simplex ista non inspissat nisi propterea quod frigo
ris qualitas super ea prevaluit aut propter forte terrestris
partium commistione que ob hoc quod sunt puris me ab ea ne
queunt separari neque descendere in ea quod non sunt tante
quantitatis ut continuitate aque scindere valeant et in
ea descendere ob multa puritatem. **Q**uod ergo ut eis
accidat commistio cum suba aqua. **P**ost hoc decoctio
spissitudinem remouet que propter frigus accit prior de
de partes aque vehementer rarificat donec fiat sub

tilioris sube ut possint ab ea separari partes granes
terrestres in eius spissitudine retente et costringant
ea descendentes et propter descensum ab ea separantur
et remaneat aqua pure et simplici propinqua et erit il
lud quod propter calefactionem fuit separatum heterogeneum ei
quod remansit et non longinquum ab eo quod quia aqua a commi
sto separat eius partes in subtilitate sistant namque multum
interest inter illud quod subit et inter illud quod rema
net: decoctio ergo non subtiliat aquam nisi propterea quod
auferit spissitudinem frigoris et quod facit quod ei commistum
est descendere. **E**t huius quod significatio erit quoniam
quia aque grosse dimittunt longum tempore non descen
dit ex eis res de qua sit curam: sed quam coquant illico
descendit ex eis res multa et fit aqua que remanet
in pondere levis et clara. **E**t descensionis quod ea est
subtilitas que ex decoctione acquiritur nonne vides quod
aqua magnorum fluminum sicut flumina gion et precipue
ille que in postremo eis sumunt illico quam sumunt vehemen
ter sit turbide et postea in breui tempore in vna refectione
subito ita clarificant quod si alia vice residere facerent
non descenderet in eis res de qua est curam. **S**unt
autem que aquarum nili maxima laude extollunt et eius boni
tates in quattuor comprehendunt. **I**n longitudine ma
natibus eius et bonitate locorum per que vadit. **E**t quod
in cursu suo a meridie tendit ad septentrionem subti
lians illud quod in ipso currit ex aqua. **I**n multitu
dine vero sui alie coquant ei. **I**n aqua autem alijs si quoti
die eas de vno vase in aliud mutares quotidie mai
festa videres descensionem sicut in primis. **E**t pro
ter hoc non descendit ex eis quod descendere consue
nit nisi paulatim et non cito et cum hoc non profectum clarifi
cant. **E**t huius quod ea est quod commistiones terrestres
leniter a suba subtili descendunt in qua non est grossi
tudo neque viscositas namque vinctuositas ista a spisso non ita
facile descendit. **A**mplius decoctio sube acquirit
subtilitatem et post decoctionem coactum. **E**x aqua quo
que laudabilibus sunt aqua pluuie et precipue ille que in ca
state eueniunt et ex nubibus cum quibus accit tonitruum.
Turbidatio autem vaporis vni generant ueti ma
ximi cum nubibus venientes turbidant nubes ex quibus
bus venit pluuia idcirco eius suba est falsa et non pu
ra. **S**ed tamen aqua pluuiali cito aduenit puritudo ista sit aqua
melior propterea quod est valde subtilis et quod in ipsa cor
rumpens terreus et aeris cito operatur et fit eius pure
do ea cooptrescendi humores et impedit pectus et uocem.
Quidam autem dixerunt huius causam esse quod aqua pluuie
generantur ex vapore que fuit ex humitatibus diuersis
subtilitatis. **S**ed si hoc esset ea aqua pluuie vitupabilis
esset et non laudabilis ista non est ita imo propter multas sue
sube subtilitatem quoniam omnis subtilis suba plus re
cipit passionem quam si aqua pluuie ebullierit eius rece
pitio putrefactionis minuet. **A**cetosa quoque quam coe
dunt tunc quam necesse fuerit uti pluuiali aqua oppo
nunt putrefactioni et ab impedimento eius securitatem
faciunt. **P**uteorum vero aqua et aqua ductum sunt male co
patere aquarum fontium: sunt enim aqua costricta terrestre
itates longo recipientes tempore idcirco esse non potest quoniam in eis
aliqua sit putrefactio quoniam extracte fuerunt et com
mote virtute cogente et non virtute que sit in eis declinan
te ad hoc ut manifestent et expellant nisi ingenio et
arte quod via propinqua eis fuit adhibita per quam incesse
runt. **E**t ex eis tamen ille sunt deteriores quibus ex
pluio vix facit fuerunt quoniam ex eius virtute aliqd

assumunt vñ frequenter ad dysenteria ducunt. Aqua autē plaudis deterior aqua putei exit qñ manatio aq̄ putei acuit pñt illud qđ de ipsa extrahit vñ pdurat eius motus et n̄ multū morat in cōstrictiōe n̄ manet in locis vñ manat longo tēpe. Aqua vñ plaudis pñtea qñ logo tēpe moratur in foraminibus terre putrefacientis et eius motus in manado et ingrediendo est motus tardus qñ non prouenit ex fortitudine sue cōpulsionis propter largitatem materie ipsius: neq̄ est nisi in terra corrupta et putrida. **N**iuose vñ aq̄ et glaciales sunt grosse. Et aq̄ stantes lacunales pñpue discopite male sunt et graues qñ in hyeme nō infiant nisi pñt nives iōz generat phla et calefiunt in estate pñt solē et pñt putrefactionē vñ generant cholera. Et pñt spissitudines qđe ipsaz et cōmitionē terrestriū cū eis et pñt resolutionē subtilis eaz generant in eis q̄ eas bibunt splēs et eoz mirac subtiliat et interiora ipsoz ingrossantur et eoz extrēa macrescunt et hūeri et colla: et cōcedendi desiderii supat in eis et sitis et constringuntur eoz ventres et difficile vōere pñt. Et est etiā qñ pueniūt ad hydropisum pñteia qñ aquositas in eis tinet. Et est qñ pueniunt ad apā pulmōis et splenis et ad dysenteria et siccant eoz pedes et manus et ipsoz epata obilitant et nutrimentū eoz minuitur pñt splenē et generant in eis mania et hemorroides et varices et apata laxa et pñprie in hycme et mulieres duriter ipregnant et cū difficultate pñt et pñt pueros apōsos et frequenter fit in eis mola et impgnatio mēdosa et eoz pñeri sepe patiunt ramicē et magni varices et crurii vlcera n̄ eoz plage sanantur et acrescit eoz desiderii et solunt duriter. Et est cū nocumento et apatibus i mēstis et quartanis abundant et in senibus febrea sunt adurentes pñt siccitate naturaz ipsoz et ventriū. Aqua vñ n̄ currentes quocūq̄ mō fuerint stō nō cōferūt. Et iudiciū qđe eius qñ ex canalibus haurit est iudiciū aq̄ nō currentis. Et tñ melior aqua nō currente propterea qñ n̄ longo tpe in vno morat loco et qñ non currit pculdubio aliqua in ea exit quias. Et fortasse in multis eaz exit stipticitas et cōuertunt cito ad calefaciē iōz n̄ st̄ utiles feb̄is hñtibus et illis i q̄ bus chola supat. In egritudibus vñ in q̄bus retentio et maturatio sunt necessarie sunt meliores. Aqua pñtea q̄bus suba ad miscet metallina aut eius simile et aq̄ sanguisugales oēs male sunt. In q̄busdā tñ eaz exit nutrimentū. Illa enī in qua vñtus ferri supat nutrimentū pñt ad hoc vt interioribz fortitudo tribuat et vt dereb phibeat et vt vñtes de fideratiue oēs pñdant. Et nos qđe eius dispōnem notabimus et eius qñ est qualis ipsa post. **N**ix vero et aqua glacialis qñ munda fuerit et non cōmista alq̄ rei vñtute hñti mala siue soluat si fiat ex ea aqua siue qñ ea de foris infret aqua siue ipsa mutet in aqua erit bona. Et suaz qđe diuisionū dispōes non diuersificant diuersitate multū extranea s̄ est spissior qñ oēs aq̄ et nocet debilitatē hñtibus neruorū s̄ quz coquit ad bonitatē redit. **Q**uod si aqua glacialis ex aq̄s malis fuerit aut fuerit nix vñtute cōtrabens malā et extranea a locis i q̄bus cecidit erit melius ut cū ea infret aqua qñ ab istius cōmitione sit oculta. Aqua pñteia tēpate s̄a sanis melior ē aq̄s oibus s̄z neruos ipediat et apā in interioribus hñtes le-

dat. Ipsa. n. appetitū excitat et stōz fortē efficit. Aqua vñ cala digōne corrūpit et facit natare cibum neq̄ illico extinguit sūti et est qñ ad hydropisum adducit et ethica et cōsumit corpus. Aqua autē calesta qñ fuerit tepida facit nausea et qñ fuerit calidior qñ hec et in ieiuno bibita fuerit multoties stōz lauabit et ventrē soluet et tñ frequēter bibere est malū qñ stōi debilitat vñtute. Illa vñ qñ multū ē cala est qñ colica resoluit et splenis ventositates fragit. **E**t illi qđe q̄bus aqua cala arte inuamentū prestat sunt epilepsia hñtes et mēl a et capitis dolorem firm et alina et ophthalmia et botbor in gutture et siccitate et apā post aures hñtes et rheumatismos et vlcera in diaphragmate et iparis solonē in pte pectoris. **M**eltrua pñteia puocat et yrina et dolosa sedat. Aqua vñ salia macrescere facit et exicat et prio facit ventrē pñt vñz radendi qñ in ea exit. Postea restringit ventrē in fine pñt siccitate qñ est in eius natura et corrūpit sanguinē ergo pruritū generat et scabiē. Aqua vñ turbida lapidē generat et oppilatōes. Iōz post ipsaz res cōcedenda est puocatua s̄z vñre hñti plenitūq̄ cōferat ipsa et oēs reliq̄ aq̄ grosse et gues pñteia qñ in eius ventrē tenent n̄ cito descendit. Ex cuius qđe tyriacis exñt res vñtuoze et dulces. Aqua autē salis amoniaci ventrē resoluit si in ea sederint aut ex ea biberint aut ex ea scūz fuerit distere. Aq̄ pñteia aliuose mēstruoz suphuitatē currere nō pñmittunt neq̄ spūere sanguinē et phibent illud qđ de hemorroidibus egredit s̄z corpora qñ febris sunt apta fortiter ad eas pducit. Et ferree qđe splenē resoluit et non coire valentes adiunant. **A**ree vñ corrūptōi cōpionis vñtute exñt. **Q**uaz aq̄ diuerse et bone et male cōmicebunt fortior supabit. Et nos qđe declarabim regimē aquaz corruptiaz in capitulo de regimine iter agentium. Et qđ de iudiciis aq̄ et suis pñtatiibus et mōis suaz pñtatiū remanet i capitulo aque quod est in medicis simplicibus nominabimus si dens voluerit. **L**aplz. xvij. de eis qñ pñtūt ex retēde et cūatōe.

Retentio eius qđ naturalr eiari oñ aut est ex debilitate vñtutis expulsiuaz aut ex fortitudine vñtutis retentive et retinet ab ea aut pñt debilitatē vñtutis digestiuaz vñ elōgat mora rei in receptaculo iō qñ reuincit ea ibi vñtes naturales donec digō cōpleat aut pñt vñaz coangulationē aut pñt oppilatōes qñ sunt i eis aut pñt grossitudinē materiei aut pñt ipsius viscositate aut pñt eius multitudinē qua expulsiua neq̄ supare aut pñt defectum sentiendi illud qđ necesse est expelli quēadmodū accit in colica ictericia quoniam est qñ vñtus volumaria adiunat in expellendo aut qñ vñtutes naturales ad aliā pte tendunt sicut in crisi bus accit retentio yrine aut stercoris pñteia qñ cūatio cretica est in pte altera. **Q**uaz retentio eius qđ eiari oñ acciderit puenient egritudines. **Q**ue autē sunt ex egritudibus cōpositis sunt oppilatio et laxitas et spasmus hñdus et que eis s̄a exñt. **E**x mo egritudinū cōpionis sunt putredo et caloris innati cōstrictio et ipsius in igneitate cōuersio et caloris innati extictio ex pñtate cōstrictiōis et eius fortitudie qñ pñt ea frigus sequit ex supāna

etiam huiusmodi sup corpus. Ideo vo egritudines sunt receptaculoz fultura et eoz disruptio. Fasti diu quoqz est vna ex causis deterioribus hanc egritudinem et pprie qui euenerit postqz consuevit eueni va cuitas sicut accit in multa saturitate in annis fertili tatis post supflua fame et in annis sterilitatis. Ex e gritudibus vo copositis sunt apata et bothor. Euiatio autē eius qd oz retineri est aut ppter fortitudinē vntis expulsiue aut ppter debilitatē retētie aut ppter q materia nocet guttate ppter sui multitudine aut descensionē ppter ventositates aut ppter mordicationē sui acrimonia et acuitate aut ppter materiei subtilitatē q fiet sicut qd eliquat p se vñ ad expellēdū fiet facilius. Est etiā qd ipsam viā inuat amplitudo quēadmōz accit in eliqz spma aut p pterea q in longitudine scindit aut incidunt aut in latitudine aut qz eaz aperiant orificia sicut accit in exitu sanguis ex naribus. Et est qd accit hec lar guas ppter eaz q exterius accit aut iterius. Quz euiatio eius qd retineri oz acciderit pueniet ppter ipaz coplois fritas ppter euiatōez materiei q erat apta ad accendēdū ex qua calor nutrit innatus. Et fortasse pueniet in calor coplonis qd illud qd euiatō coplonis fuerit sicut pbla aut fuerit circa equalitatem coplonis sicut sanguis qz calz calore supabit supfluo sicut cholā et calefaciet. Et ex ipsa qdē semper accidit succitas eēntialr. Et est qd ex ipsa puenit humilitas fm cōsiderationē quā noianius in acciden talitate calitatis. Et est qd hūior succans euiatur nō supflue et ppter caloris innati defectū qd nutritas ppter digerere nō valet vñ pbla acrescit: hec tamē hūitas coplonis nō cōfert innatē nez est innata sicut calor ille nō est innatus. Qd si supflue euiat sequit ipsam fritas et succitas in subā mēbroz et in eoz natura lz alicui ipsoz calor accidat extraneus et hūi tas nō bona. Egritudines qdē infrales q euiatio nē sequit supflua sunt oppilatio ppter supflua eui am nēnaz succitatē et ppter eaz coarctationē. Et seqt ea spasmus et cūgez. Retentio vo et euiatio q sūt euales. s. ille q in hora puenit qua est necesse cō ferentes sunt et vitā cōseruantes sana. Et iā qdem locuti fuimus de rebus q sua generalitate sunt ne cessarie lz sūt qd psm suaz spēz nō est necessariū. Nunc ergo ad alias eas procedamus. Capitulu. xviij. est fmo vltis de causis q casualiter corpori accit et nō sūt necessarie nē impedietes.

IQuamur nunc de causis nō necessariis et nō impedientibus. Et sunt q sua generalitate nō sunt naturales nē nature cōtrarie. Et iste qdē sunt cāe corpori obuiantes pter aerē q est necessarius: sicut balneatio fricandi spēs et alie. In cipiēns autē et dicēns q cāe q in corpore hoīs sunt agentes exterius ppter obuiationē duobus operant mōis. Opant enī in ipso aut penetratōe illis qd ex eis subtiliat in poros per vntū penetratū q est in ipsis. Aut qz mēbra sibi attrahūt eas per poros suos. Aut iō q vñ istoz ab alio inuat. Alter vo modus est ut nulla operent cōmistiōe lz qua litate pura cōuertente corpus. Et istud quidē est aut iō qz hec qualitas aut est in effectu sicut epithi ma infratū in effectu qd infrat: aut emplz calefcūz in effectu qd calefacit: aut est ppter qz qualitas hec est in potentia lz calor innatus qui est in nobis

et dmonet vntū agentē in ea et adducit ipsam ad ef fectū aut ppter pprietatē. Sūt autē ex rebus que obuiando mutant et qū ingrediunt corpus nō mutant sicut cepe qū exterius ad mōz emplī corpori super ponuntur vulnerant lz interius recepte nō vulne rant. Et sunt ex rebus alie q ad hoc contrarie hūie exnt sicut cerusa q qū bibi vebemēter mutat lz qū ex ea sit epithima nihil ex hoc operat. Et si ex eis q nullo boz duoz mōz operant. Et huius qui dē cā in diōe pria sex rezz ex it vna est q qū tale a liqd quale cepe ingredit corpus vntus digestiua in cipit cōstringere ipsū et cito mutat eius cōplonez et debilitat ea et nō dimittit ea in columnē tanto tem pore vt in tali quale illud possit efficere suā opera tionē et interius vulnerare. Et alia est q fm pli mū cōcedit multa cū re alia. Et tertia est q cōmīce tur in receptaculis nutritiis alqs hūitatis q ipaz submergunt et eius frangū fortitudinē. Et quar ta est q qū est exterius in vno ponit suū lz interi us nō quiescit se mouendo. Et qūta est qz exte rius multū stricte tenet lz interius tangit nō adhe rendo. Et lexta est quoniam qū est interius ppa rationē eius ipsa virtus naturalis regit et cito eius expellit superfluitatē et bonū in sanguinē cōuertit. Eius vo qd ex ceruse dispōe diuersificat ea est qz cerusa est grosse nature et grossaz partiū quap ppter qū est de foris nō penetrat in poros et si penetrat nō puenit ad poros spā nē ad mēbra principalia: lz qū cōcedit est res hūie cōtraria. Et etiā nata ve nerosa q est in ea nō efficit ipressiōe nisi ipressiōe superflua a calore innato q est in nobis in ea: et hoc qdē nō acqrit ipsa obuiatōe extriseca. Et nos for tasse reuerabius tibi in libro de simplicibus medi cis verba mōi istius. Capitulu. xix. de eis q pueniunt ex balneatōe et fricatione ad solem.

Quidā ornatē loqntiū dixit. Ex balne is melius est cuius fabrica est aūqua et aer ampliat et cuius aqua est dulcis. Et a li addidit ut balneator ignē suū mēsuret lz coplo nē eius q ipz vult ingredi. Debes autē scire q operatio naturalis balnei est calefacere suo aere et hūectare sui aqua. Et pria cā est infrans et hūme ctas. Et secūda calefaciens et hūectans. Et tertia calefaciens et desiccans. Et nē attendenda sūt v ba illius q dicit q aqua nō hūectat mēbra interio ra qū bibi aut qū cū obuiat. Bz pierūz ex balne o post illud qd noianius de suis ipressiōibus et mu tatōibus alie accit mutatōes. Quaz qdā sunt per accidens et qdā sunt per eēntiā. Est nanqz qū ac cidit balneo vt suo infrat aere ppter qz multuz caloris resoluit innatū et vt mēbroz etiā subas exic cet ppter qz vebemēter hūiores resoluit natu rales lz extraneos augeat hūiores. Quz eius aqua multe est calitatis cutis ex ea horripilat et inspissan tur eius pori. Quare eius hūitate nil vadit ad corpus nē bñ resoluit. Est tñ qū eius aqua calefacit et est qū infrat. Bz eius qdē calefacere est iō qz multū est calā et qū ipsius calor pūus ē minor qz te pide infrat et hūectat et ppter cōstrictionē quz fuerit fra qz calore cōstringit q ex eius aere est habitus et cōiungit ipz vīceribus qū obuiauerit corpori ipsa exntē fra. Eius vo infrare erit qū i ea aliq se mltū

gratia hūie
pūus calis

gratidum
pūus calis

balneauerint: duobus namq; inſtrat mōis ymus eſt
quonia aque natura in vltio rei ſſa exiit lz calore
accidentali caleſciat q n pmanet ſz tollit r imanet
opatio naturalis ppt illud qd ex aqua penetrant
in corpus r eſt inſratio r etiā q aqua ſue ſit calida
ſue ſſa eſt hūida. Jo qū multū hūectauerit calorē
cōſtringit innatū ppt multā ſui hūitatē r extinguet
ipz r inſrabit. ¶ Eſt etiā qū balneū reſolone cale
facit qū inuenit nutrimentū qd nō ſuit digeſtū aut
inuenit hūorē ſſuz q nō ſuit maturatus. Illud eniz
digerit r hunc maturat. ¶ Eſt pterea qū ingreditū
tur balneū ipſo ſicco r exſcat r cōfert hydropiſim
hūitibus r laxitatē. Et eſt qū ingreditū ipz eo hūi
do r hūectat. ¶ Eſt etiā qū i ipſo diu morant r ex
iccat ppt reſolone r ſudorē. Et eſt qū in ipſo pax
morant r hūectat qū corpus ab eo exiccat anq; eg
diat ſudor. ¶ Eſt qū balneū ingreditū ieiuni et
vacui r vehementer exiccat r macreſcit facit r de
bilitat. Et eſt qū ipz ingreditū illico poſt ſaturia
tē r impingat pterea q materia ad exteriora tra
hit corporis. Verūn oppilatōes efficit ppt quod
ſui cā a ſtō r ab epate nutrimentū ad mēbra trahit
nō coctū. Et eſt qū in fine prie digōis r anq; adſit
vacuitas ingreditū r cōfert r impingat medio
criter. ¶ Qui autē balneū ingreditū pterea vt
hūectent ſicut ethica patientes faciunt debent in aq
mergi niſi debilitent r poſtea ex oleo inungi iō ut
in hūectatōe fiat augmentū r vt teneat aqitas que
in poris penetratū r cōſtringat inter cutē r nō lōga
ibi moret mora r locū eligant tēpatū r i balnei ter
ra multa pſciant aqua iō vt vapor elargei et aer
hūectet. Et a balneo deferant ſine ſollicitudine et
labore q eis accidat ſup lectū r inungant vel odo
rent illico qū egrediunt ex bñ redolentibus frigi
dis r dimittant in domo in qua hoies denudantur
hora vna donec eis attractio aeris tēpata ad eos r
deat r ad potan tribuat eis pax ex hūectantibus ſi
cut aqua ordeī r lac aſine. ¶ Qd ſi qd cox multaz
in balneo facit morā tēet ne ſupueniat ei ſincopis p
pterea q caleſcit cor r cōmouet ſincopis. In balne
o pterea cū multis eius inuamentis adſunt nocum
ta. facit eni ſupfluitates ad mēbra in qbus eſt de
bilitas leuiter descendere r laxat corpus et ipedit
nervos r reſoluit calorē innatū r cōcedendi delide
riū deſcit r coctū debilitat vtutē. ¶ Balneū quo
q dīas bz a pte aquaz q in ipſo fluūt. Si eni ſue
rint nitroſe aut marie aut ſulfuree aut cicericie aut
ſalſe nata aut ingenio. ſ. q in eis aliqd hoz appōa
tur aut i eis coquat ſicut ſtaphiſagria aut ſicut bac
ce lauri aut ſicut ſulfur aut his ſilia reſoluet r ſub
tiliabunt r auferent laxitatē r phibebunt hūorū
deſcenſionē ad apata r vena hūitibus cūilē confe
rent. ¶ Tree vō aq r ferree r ſalſe etiā iuuant in
egritudibus q ſunt ex ſtūte r hūiditate r in dolo
ribus articuloz r podagre. Et cōferunt laxitatē et
aſmatē r egritudibus renū r fracture reſtauratio
nē fortē efficiunt r cōferunt carbunculis r vlceri
bus. ¶ Et enee qdē ori cōferūt r vule r oclō la
xo r hūitibus auris. ferree vō ſtōm iuuant et
ſplenē. ¶ At nitroſe qdē r ſalſe capitibus r pecto
ri auxiliū pbent q materias recipe ſolent r cōferūt
ſtō hūido r hūitibus hydropiſim r inſlationē. Adq
aluioſis r atrimentalibus balneari cōfert ſpūto ſan

guineo r egreſſioni ſanguis ab ano r menſtruis et
nauſce r vōitui ſine cā r caeſie r multo ſudori.

¶ Sulfuree vō aq nervos mundificant r dolores
diſtenſionis r ſpaſmi ſedant r corporis ſupficiēz a
bothor r vlceribus malis antiq; r ſignis violaceis
mundificant r a panno r morphea r albaras r re
ſoluit ſupfluitates ad iuncturas r ſplenē r epar de
ſcendentes r vulue duricie cōferūt ſz ſtōz laxat
et deſideriū deſciūt. Marine autē aq caput eius q
in eis balneat replet. Joq; q in eis balneat caput
in ipſis ponere nō vō et in eis tpe poſt tēpus eoz ca
leſiūt cōplexiōes et pprie mīx et vefica et colō.
Et iō oēs ſunt male et gues. ¶ Qui autē i thermia
voluerit balneari oportebit vt balneet in eis qete
et ſuauiter et ordinatē et nō ſubito. Et nos fortas
ſe reiterabim in capitulo de cōſuatōe ſanitatē ſer
monē de eē balnei et cōtinuā erit qd ibi dicēns ei
qd hic an diximus. Et ſiſt loqimur qū de potu aq
frigide tractabimus.

Capl; .xx. de his q pueniunt ex vſu ſolis.

¶ Arena ſepiliri et voluptari i ipſa et in
oculo balneari et ſup faciē aq rorari et i
ſole calido fricari et pſcipue ſe mouendo
et qto plus mouendo ſe motu ſorti ſicut cito eun
do et ſaliendo eſt ex eo q ſupfluitates vehementer
reſoluit et diminuit et ſudorē efficit et inſlationem
egredi facit et ſoluit apata laxa et hydropiſiz et cō
fert in aſmate et in aeris attractiōe i qua eſt neceſ
ſe alas tendere et reſoluit dolorē antiq; ſim capi
tis et cerebz cuius eſt cōplexio ſſa fortius efficit.
Quā autē qd eſt ſub eo nō fiet lentū ſz remanebit e
ius locus ſiccus cōfert doloribus ſcie r renū r do
loribus lepre r ſuffocatiōibus mīcis r mundificat
mīcē. Qd ſi aliq; in ſole ſteterit inſpūſabit cor
pus r indurabit r exicabit ipz quēadmōz canteriū
ſupra poroz oriſicia r phibebit reſolone. In ſole
autē in vno loco morari eſt deterius in adurendo
cutē q in ipſo ambulare r eſt plus phibens reſo
lōnē. ¶ At arene qdē q in deſiccando hūores ſūt for
tiores in pte cutis ſunt arene marine. Et eſt qū ſu
p eas calas exiēs ſedent r eſt qū in eis ſepeliuntur.
Et eſt qū ſup corpus paulatī aſpungunt r reſoluit do
lores r egritudines pdcas in capitulo de ſole. Ad
vltimū vō vehementer exicant corpus. ¶ Semi
cupiū vō ingredi plenū ex tali quale eſt oleū eſt qū
cōfert laxitudinē hūitibus r febres patientibus lon
gas ſſas r eis q cū febribus dolores hnt neruoz r
articuloz r hūitibus ſpaſmū r cūgez r vrine reten
tionē. Et oz vt oleū extra balneū ſit calefactū. ¶
Qd ſi in ipſo vulpes cocta fuerit aut dalion r ſcūz
fuerit quēadmōz noiauius erit medicamen melius
qd eſſe poterit dolorē hūitibus iuncturaz r poda
gra. faciē vō madefacere r ſup ipſaz aqua rorari v
tutē vniſicat q eſt laxata a nocumento r inſlama
tōe febriū r qū adeſt ſincopis. Et pprie ex aq ro
ſacea r aceto. Et eſt etiā qū deſiderio medicat r ſpūz
erigit r obeſt rheumatismos patientibus r dolorē
ſim capitis hūitibus.

Summa ſa ad nuerā vnaq; qz cūiſz accitiū cor
poraliū que. r xix. continet capitula.

Capl; primū eſt de cāis calefacientibus.

¶ Calefacientiū multe ſunt cāe ex qbus ſunt
nutrimentū in qūitate tēperatūz r motus

tēpati in qbus ingrediunt exercitia tēpata et tēpata
fricatio et tēpata cōpō et ventosaz absq scarifica-
tōe positio. ¶ Que eni cū scarificatōe est infrigi-
dat ppē eūationē. ¶ Mor etia q parūp ptiēt fortitu-
di et mltitudi et nō ē supflus et nutritiū calz et me-
dicia cala et balneū tēpatū sicut sciūsti qd suo aerē
et aqua calefacit et artificii calefaciens et nō supflue
calefacientiū obuiatio sicut aer et emplōz et vigi-
lie equales et somnus tēpatū fm cōditiōe pdeaz.
Et ira fm oēm dispōez et tristitia qū nō tanta fue-
rit vt infret et gaudiū tēpatū. ¶ Et ē etia putredo
cuius pprietatis est vt calitatē extranea euenire fa-
ciat et nō amplius et eius qdē opatio est aliud a cale-
factōe absoluta et ab adustione. Calefacere naz mi-
nus est pculdubio q adurere: multotiens eni accit
et nō efficit putrefactiōe. Et est qū an putrefactiōe
accit. ¶ Putrefactio eni sepe accit qū in corpore re-
manet postq ab ea cā extranea calefaciēs sepat et ca-
litas extranea in mā hūida accendit et eius hūitatē
mutat ab eo qd cōplexioni subē in qua est erat con-
ueniens ita q ea ad alia cōplexionū spaliū naturali-
um nō conuertit. ¶ Est namq qū caliditas et hūi-
ditas mutant ab hoc qd vni cōplexioni cōueniunt
et sunt alij cōplexionū naturalū cōgrue qd qdē nō
est putrefacere s; digerere. Adurere vō ē ut substa-
tia hūida a sicca sepe suba ita q illa subliet et ista
descendat. ¶ Calefacere autē simpliciter ē vt oēs
hūiores fm suas spiales remanent naturas sed plus
fiant calidi. ¶ Et de calefacientibus qdē est spissi-
tudo supficiē corporis: calefacit eni ppter ea q ua-
porē retinet et raritas intus in corpore qd calefacit
ppter ea q vaporē dilatat. ¶ Bal. autē has oēs cās
in dñqz generibus cōprehendere cōsuevit. s. mo-
tu nō supfluo et obuiatōe eius qd nō supflue calefa-
cit et mā cala q corpori aduēit et spissitudine et put-
refactiōe.

Capitulum secundum de infrigidantibus.

Infrigidantiū etiā multe sunt spēs. s. mo-
tus supflus q calorē innatū supflue fiol-
uit. Et qes supflua quoniā coadiuat et clau-
dit calorē et nutritiū multū et supflū cōestū aut
ebibitū. Et eius supflua paucitas et nutritiū fri-
gidū et medicina ffr. ¶ Et obuiare ei qd supflue ca-
lescit ex aeribus et emplis et aqz theriaz: hec eiz
laxat corpus et resoluit ab eo calor innatus. Et ob-
uiare ei qd tēpate calefacit lōgo tpe sicut multa in
balneo mora quoniā calorē suffocat innatū. Et ob-
uiare ei qd fm potentia infrigidat et in pñenti hora
calz existat. Et retentiōis supfluitas quoniā calorem
suffocat innatū. ¶ Et in eūatōe supfluitas quoniā
innati caloris materia destruit ppter ea q spēs eam
et oppilatōes q sunt ex supfluitatibus sequunt. Et d-
illis est vehementer stringerē mēbra et vt stricta p-
maneant quoniā infrigidat et ppter ea q calorē ui-
am claudit. ¶ Et tristitia supflua et tior nimius et
gaudiū nimium et delitie supflue. Et artificii infri-
gidans et cruditas q putrefactiōi est opposita. ¶ Ba-
lienus vō medicorū princeps eas i sex solz cōprehē-
dere cās. s. motu supfluo et qere sifflua et obuiatōe
eius qd infrigidat aut qd vehementer calefacit do-
nec resoluat et materia infrigidās et vehemētia spif-
fitudinis et nimia nutritiū paucitas.

Capitulum tertium de humectantibus.

Humectantiū multe sunt cās. Et eis nanq
est sicut qes et somnus et illud etiā retine-
re qd eūari solebat et hūorē siccantē eūa-
re et nutritiū multū et hūectans nutritiū et
medicina hūectans et hūectatibus obuiare et pcpue
balneo et post cōmestione pprie. Et obuiare ei qd
infrigidat qm hūorē retinet. Et obuiare ei qd cale-
factiōe tenui calefacit quoniā hūorē currere facit et
gaudiū temperatum.

Capitulum quartum de desiccantibus.

Desiccantiā quoq sunt multa uelut motus
et viglie et vehementer eūare. Et ex eis
est coitus. Et nutritiū paucitas et vt sint
sicca. Et medicine desiccantes et motū aialū fre-
quentia et desiccantibus obuiare. Et ex illis est i a
qd balneari stipticis. Et ex eis est frigus qd cōge-
lat quoniā phibet mēbz sibi nutritiū attraherē
et ppter ea q ipz cōstringit qd oppilatōes in eo ac-
cidunt q nutritiū penetra re nō permittit et ex
eis est obuiare ei qd est calorē vehemens q sup-
flue resoluit donec ex eis est mltū balneari.

Capitulum quintum de cās figura corrūpentibus.

Et cās figura corrūpentibus sunt cās q in
pncipio creature acciderūt ppē quas vir-
tuti informatiue aut digestiue q sunt i ip-
mate sue operatōis cōplementū defecit. Et ex eis
sunt cās q accidunt qū a mīce sepat. Et ex eis sūt
cās q accit qū infans ligat et qū tenet. Et alie cause
pmutiue q extrinsecus adueniunt sicut casus aut p-
cussio. Et ex eis sunt cās q accit ppter ea q se uult
mouere anq mēbra durecant et anq ambulaī pos-
sit. ¶ Et ex eis sunt cās egritudinales sicut lepra et
ptibis et spasmus et extensio et palsyis. Et est quā-
puenit ppē pinguedinē nimia. Et ē qū accit ppē su-
pflua matie et est qū ppē apata et est qū ppē infir-
mitates situs et est qū accit ppē consolidatōis vlcē-
rum malitiam.

Capitulum sextum de cās oppilatōis et coāgustationis canalium.

Oppilatio accit aut ppē cāz extranea q in cā-
nali cadit et hoc aut erit extraneus in suo
genere sicut lapis aut extraneū in qritate
sui sicut fex multa aut extraneū in sua qualitate et
hoc erit aut ppē sua grossitūe aut qd est cōgelatū si-
cut sanguisuga illa q cōgelata est: he qdēz iunt par-
tes eius qd oppilat ppter ea q in canali cadit ex q
b sunt q i suo loco in canali fixa manent et ē ex eis
qd i suo loco est mobile. Et ē qū accit oppilatio p-
pter ea q clausum fuit foramen ppē vlcis conio-
lidationē qd in ipso scūz fuit aut ppē nalcenia ad-
diue rei sicut carnis verrucose claudentiis. Aut qd
canalis ppē apatis cōprimentiis yicinitatē cooperi-
tur: aut ppē constrictionē q sit ppē forte frigus.
aut ppē vehemētiē siccitatē q ppē stipticantiā acci-
dit: aut ppē vltutis retentue fortitudinē aut ppter
forte ligaturā. In hyeme quoq multe sunt oppi-
latōes ppter ea q supfluitates multū retinent et p-
pter ea q frigus stringit.

Capitulum septimū de cās amplitudinis canalium.

Annalis apliat aut ppē retentue debilita-
te aut ppē forte expliue motū. Et ex hō
qdē mō est anhelitū retinere aut ppē me-
dicinas appetientes aut ppē medicinas laxicas calas

et hūidas. Et canales qđe ex contrarijs hāz cāz coā
gustant et ppter oppilatōes.

Capitulum octauum de causis asperitatis.

Asperitas accit aut ppter cāz medicine q̄ ue
bementer abstergit sua incisione sicut a
cetū et acetose supfluitates aut sua resoleo
sicut spuma maris et supfluitates acute aut ppter cāz
stipica q̄ exasperat ppter suā siccitatē sicut res pontice
aut fre q̄ exasperant ppter ea qđ cōstringūt aut ppter
res terrestres q̄ super mēbz iacent sicut puluis.

Capitulum nonū de causis lenitatis.

Lenitatis cā aut est glutinans ppter sui vi
scositatē aut subtilr resoluens q̄ materiaz
subuliat et ipsam currere facit et spissitu
dinē a mēbz superficie remouet.

Capitulum decimū de causis dislocatōis et separationis
a situ.

Ambri remotio est aut ppter cām extendē
tē sicut qū aliquot trahit mēbz et extendi
tur dōcē di locat aut ex motu forti si ini
tione q̄ mēbz a loco suo remouet sicut quz alicu
pes flectit aut cā laxans et hūctans quēadmōz accit
in ramice aut ppter cām ligamenti subāz corrupēte
ipz corrodingo aut putrefaciendo aut laxuz reddē
do quēadmōz in lepra accit et sciatica.

Capitulum xi. de causis malitie vicinitatis q̄ separatō
nem prohibet.

Causa eius est aut grossities aut viscositas
aut spasmus aut laxitas aut hūoris siccitas
i iunctura qđ ibi sit lapis aut cū qua natus
fuit.

Capitulum xij. de causis malitie vicinitatis que dilatatōez
prohibet.

Pius cā est aut grossities aut vestigiuz in
carnationis ulceris aut spasmus aut cum
qua nascitur.

Capitulum xij. de causis motuū nātalū.

Ez cā est aut siccitas debilitans sicut tre
mor siccus aut siccitas spasmificans sicut
cā singultus siccus et cā spasmus siccus aut sup
ficies calefacientes aut supficies infantes aut cāe v
tutis via claudentes mēbro sua phibētes penetra
tione cū oppilatōe aut supfluitates q̄ nocent aut p
pter suā siccitatē sicut rigor aut ppter pūctionē sicut hor
ripilatio aut ppter caloris immai submersione aut p
pter suā paucitatē et ppter illā accit in musculoz sup
ficiebus fritas et puenit ventositas q̄ vult resolu
i exire sicut saltus. Et nūc qđe dīcēs qđ bec no
cumentalis materia aut erit vaporalis pauca et acci
dent ppter cā alices aut erit plus ea et cōnget ppter
ipsam laxitudo penalis si fuerit q̄eta aut puenient a
lie laxitudis spēs quas noiabins si fuerit mobil.

Qđ si fortior fuerit accidet in horripilatio. Et
si fuerit magis fortis pueniet in trēor. Et ma
teria qđe ventosa qū in musculo tenet puenit ppter
ipsam pulsatio.

Capitulum xiiij. de causis augmenti et magnitudinis
et numeri.

Hz cāe sunt materie multitudine et vītutū
attractiuaz i se ipsis fortitudo aut vītutuz
attractiuaz fortitudo ppter fricatōis adin
torū et calefactōis cū emplis sicut cū emplō de pice
et qđ ei assilat. Et hoc qđe est magnitudini ppruz

et non numero.

Capitulum xv. de causis diminutionis.

Hz qđe sunt q̄ aut in pncipio pueniūt cre
ature sicut materie diminutio aut vītutis
lactricis error aut eius obilitas aut nocu
menta q̄ qūz extrinsecus adueniunt sicut incisio aut
pulsio aut corruptio quā fecit frigus et qūz intrin
secus sicut herpes estionenus aut putrefactio.

Capitulum xvi. de causis solonis cōtinuitatis.

Sic qđe sunt aut intrinsecus aut extrinse
cus. Que vō sunt intrinsecus sunt humor
cōdens et cōburens aut hūctans et laxas
aut siccans et findens aut sicut replo ventosa pun
gens aut hūor extendens ppter ea qđ cōstringen
do mouet aut pētrādo in corpore ppter ea qđ for
tis motus ipz sepat aut hūor pungens. Et he qđem
omēs aut sunt ppter motus fortitudinē aut ppter ma
terie multitudine aut sicut fortitudo motus expul
sive si fm naturāle cursū et sicut motus sup reple
tione. Et d̄ his q̄ eis simulant est vox fortis et saltus
et sicut apatū aptio. Cāe autē que extrinsecus sunt
sūt sicut corpus extendens vt funis et pondera aut
qđ incidit vt enlis aut quod adurit sicut ignis aut
quod contundit sicut lapis: quoniam h̄mōi si va
cū inuenerit cōtundet aut si impletū receptacla fin
dens aut sicut corpus qđ pforat vt sagitta aut qđ
pungit aut mordet sicut canis rabiosus aut vipera
aut homo.

Capitulum xvij. de causis vlcērum.

Cause vlcēz sunt apā qđ apit aut plaga q̄
facit pus aut bothor qui se comedunt.

Capitulum xvij. de causis apostematū.

Hz cāz qđa sunt q̄ sunt ex materia et qđa
sunt ex dispoē mēbz. Que vō sunt ex pte
materie sunt reploes ex sex rebus pnoia
tis. Et q̄ ex pte dispoē mēbroz sunt sicut virtus
mēbz expellentis et debilitas mēbz recipientis et
qđ est ppatū ad supfluitates recipiendas aut ppter
sue subē naturā quoniam ipz sic eratū sicut cutis aut
pp sui laxitatē sicut caro laxa q̄ ē i tribz reflexioni
bus. I. post anrē in collo et in ascella et i inguie aut
ppter viāz q̄ ad ipz pueniūt dilatationē et eaz q̄ ab
iplo vadūt coangustationē aut ppter ea qđ inferi
us positū est aut ppter sui puitatē quoniam illud qđ ex
cibo ad ipz venit colligere n̄ valet aut ppter debili
tatē sui quoniam illud qđ ad ipz venit ex cibo dige
rere n̄ pōt ppter nocumentuz qđ est in ipso aut ppter
pulsione q̄ materiaz in iplo retinet aut ppter ea qđ
resolo eius deficit ei qđ ab eo resoluī solebat ppter
exercitiū aut ppter calore supflūū q̄ est in iplo vnde
cōtrahit. Et ille qđe calor aut est naturalis sicut
carnis aut n̄ naturalis que dolor euenire facit: aut
motus valde supflūus aut aliud ex calefacientibz.
Ex fractura quoqz puenit apā ppter vna ex istis re
bz quas p̄dixius sicut cōcussio et mēbz cōpressio et
extensio qū ipz oā restaurat. In dente quoqz plz sit
apā quoniam nutrimenti recipit augmentū et iulioez
et putrefactionē ergo recipit apostema.

Capitulum xix. de causis doloris absolute.

Et quoniam dolor est vna ex dispoibus nō
naturalibus q̄ corpori aialis accit. In cau
sa ei si mōne faciēs vlez. Dicēs igr qđ
dolor est sensibilitas rei cōtrarie. Qēs vō doloris

cāe in duobus cōprehendunt generibus. s. genere
mutatōis cōplexiōis cito scē et est malitia cōplexo
nis diuerse et genere solonis cōtinuitatis. Per mali
tia cōplexiōis diuerse intelligitū vt mēbra sui subā
cōplexiōe hēat mansua deīn adueniat eis cōplexiō ex
nea hūc cōtraria ita vt sit plus cala aut plus fra q̄
erat. Et vt? sibilis rei aduentū sentiat cōtrarie et
fiet dolor quoniā dolere n̄ est nisi cōtrarie rei con
trarietate sentire. Malitia autē cōplexiōis mansue
nullo mō efficit dolorē n̄ sentit veluti si cōplexiō ma
la q̄ ia est in mēbroz subā mansua corrūpit cōple
xiōne principalē et scē est ac si ipsa eēt principalis.
Ista enī dolorē n̄ efficit quoniā ipsa nō sentit. Opz
enī q̄ sentientes ab illo qd̄ sentit patiant. Res naz
n̄ patit p̄tē dispōne mansua q̄ ipaz n̄ mutat imo n̄
patit nisi p̄tē cōtrariū adueniens qd̄ ea mutat ad il
lud qd̄ n̄ erat. Iōq̄ ethica hīs nō tm̄ sentit istā ma
tōis q̄tm̄ hīs ephimerā aut tertianā lz ethice calor
calore tertiane sit maior. Et calor enī ethice ē mā
sius et in subā mēbroz p̄ncipaliū infir. Et tertia
ne calor ē vehemens a vicinitate ueniēs calidi hūo
ris ad mēbra in q̄bus adhuc naturalis ipsoz cōple
xiō ita cōsuata est. Et si hūor recesserit mēbrū
in sua remanebit cōplexiōe n̄ calor ille i eo figet ni
si egritudo in ethica mutata fuerit. Et cōplexiō q̄dez
mala n̄ diuersa n̄ sit mansua in mēbro nisi ordina
ti. Et est etiā qm̄ in dispōe sanitatis inuenit hoc in
tellectui p̄mū et hoc est qm̄ ei qui se i hyeme bal
neat si se cū aq̄ cala imo tepida lauat accit ei ex ipsa
horripilatio quoniā corporis eius qualitas ab eo ē
longinq̄ et ei cōtraria: postea vō viit ea et delectat
ex ea et ita ordinatur ad resolōne frigoris qd̄ in i
pso erat agens. Deīn autē qm̄ aliq̄ hora in cala bal
nei interior foderit fiet corpus eius aq̄ illa calidi.
Et qm̄ illa eadē aq̄ p̄ma repente eo inficio sup̄ cū p̄
ciēt horripilationē ab eo patiet et sentiet ex ea fri
tate. Quā igit hoc sciisti dicēs q̄ lz vni ex gene
ribus cāz doloris sit malitia cōplexiōis diuerse: nō
tm̄ ois malitia cōplexiōis diuerse: imo calz cōtrariū et
firm cōtrariū: et sic accitātr: et hūidū nullo mō do
lorē faciunt. Calor enī et frigus sunt due q̄litates a
gentes et siccitas et hūitas sunt due q̄litates patietes
q̄z vtutes n̄ sunt vt p̄ eas corp̄ impmat in corpul
lz vt p̄ eas corp̄ a corpore impmat. Siccitas vō
p̄ accis facit dolorē quoniā alteri? generis ea seq̄t
cā q̄ ē cōtinuitatis solo. Est enī qm̄ siccitas p̄tē sue
cōstrictōis fortitudinē sit cā solonis cōtinuitatis.
Galien? vō qm̄ vificat intentio ad hoc cā rduet vt
cōtrariū cā doloris n̄ sit nisi solutio cōtinuitatis et
nō ampli? et q̄ calidū dolorē nō facit nisi p̄pterea
q̄ cōtinuitatē soluit et n̄ etiā firm dolorē efficit nisi
p̄pterea q̄ cōtinuitatis solutio ipz cōmittat p̄pterea
multa nancq̄ spissitudine et coadunationē ipm̄ pcul
dubio sequit vt p̄tes ad locū trabant vbi spissatur
et vt a loco sepeit a quo trabunt. Et in quodā suo
z libroz lz hanc sūaz in tantū p̄cessit donec opina
ri fecit q̄ oia sensibilia nocumentū faciūt p̄tē hui?
vz faciūt nocumentū p̄tē eius sepationē aut p̄pterea
uisibilibus dolorē efficit p̄tē sue coadunatōis forti
tudine et albū p̄tē sue digressionis vehemētia et
amaz et salsum et acetosum in gustatis dolorē effici
ūt p̄pterea q̄ fortiter disp̄gūt et p̄tē iō q̄r v̄ebe

inter coadūat qd̄ p̄cū dubio sp̄sio seq̄t et i odoratis
sitr. Et p̄p h̄ i fortib? sōis sit dolor iō q̄ disp̄gūt
p̄tē motus acris fortitudinē qm̄ sibi obuiat. Et cer
ta autē dico in hoc mō ē ut cōplexiōis mutatio p̄o
tur gen? ex quo dolor cōtrariū p̄uenit lz cū eo con
tinuitatis sepatio cōtingat: h̄ tm̄ dclatio vificata
in medicina nō continet lz in pte sapientie natural i
iōq̄ ad ipsius summa parūp inueniunt. Dicem? igit
tur q̄ qm̄ dolor est sibi p̄tē in mēbro dolente et cō
tinuitatis solutio nullo. sibi erit p̄tē lz dolorē in
disp̄sibus in q̄b? cōtinuitatis n̄ exit sepatio nō con
tingit inueniri p̄tē cōtinuitatis solutionē imo p̄tē
cōplexiōis malitia. Et etiā frig? facit dolores
vbi cōstringit et coadunat et oio ibi infir. Et solu
tio qd̄ cōtinuitatis nō est vbi infir imo in extre
mitatibus locoz infiratoz. Ampli? dolor p̄cul
dubio est cōtrariū subito imp̄sore sentire v̄n ipse
est cōtrariū et dolere faciens. Nonne vides q̄ si
q̄s frig? cōplexiōe corrūpens senserit v̄n cōplexiō
ne corrūpit et fuerit sicut n̄ accidens p̄tē ipz cōtinu
itatis sepatio istud sentire an erit cōtrariū et an do
lorē faciens. Et hoc itaq̄ scies q̄ mutatio com
plexiōis subito cā exit doloris quēadmōz solutio
cōtinuitatis. Et dolor qd̄ caliditate turbidat et sit
fortior dolor. Et est etiā qm̄ post dolorē remanet
res q̄ sensum doloris h̄z nec tm̄ est dolor cert? lz ē
ex summa rez q̄ p se resoluit. Et torpid? qd̄ em
in medican? laborat et nocet ei.

La^m. xx^m. de causis cuiuslibet doloris.

Dolor genera q̄ noia hnt hec sunt pruriti
uus aspatius pungitius cōpressiuis ex
tensius cōculsiuis frangitiuis laxatiuis
pforatiuis acualis stupefactiuis pullariuis quati
uus faugatiuis mordicatiuis. Ista qd̄ sunt q̄nde
ci genera. Ca autem pruritiui doloris est hūor a
cris acutus aut salus. Et doloris aspatii cā est hu
mor asp. Et cā doloris pungitiui est hūor q̄ pā
niculū extendit in latitudine sicut eius sepans cōtinu
itātē. Et est qm̄ in sensu nō est eq̄lis aut p̄pterea q̄
illius super quod extenditur paniculus aut illius
ex eo quod inuestitum est p̄tes in duritie et lenita
te n̄ sunt siles sicut furcula et panniculo q̄ sup̄ costas
est inuestit? quz apa in p̄lesi ad sup̄iorē eius trahit
p̄tē aut n̄ sunt ipsius p̄tes in suo motu siles sicut di
aphragma illi panniculo aut p̄pterea q̄ p̄tes corpo
ris mēbri n̄ silant aut p̄tē natura aut p̄tē nocumētū
qd̄ alicui accit suaz p̄tē et n̄ alijs. Extensiuī do
loris cā est ventositas aut hūor q̄ neruuz aut mu
sculū extendit ac si ipz ad suas trahat extremitates.
Et doloris qd̄ cōpressiui cā est materia q̄ mēb? su
um coangustat locū aut ventositas q̄ ipz coangustat
et sit q̄ delup cōprieret et contunderet. Bz cā cor
rosiuī doloris est materia q̄ inter suū musculum et
suū panniculū resoluit et panniculū extendit et con
tinuitatē soluit q̄ inter panniculū exit et mēbz.
Et cā doloris frangitiui est materia aut ventosi
tas q̄ interponit media inter os et panniculū q̄ tegit
ipz aut frigus qd̄ illū panniculū fortiter stringit.
Ca vō doloris laxatiui est materia q̄ carnē muscu
li extendit et nō ipsius corda. Et hic qd̄em neq̄
vocatū est laxatiuis nisi propterea q̄ musculus
neruo laxior existit et panniculo. Et perfora
tiui doloris causa est materia grossa aut ventositas

que retinetur inter tunicas membri duri let grossi
sicut intestini colon q̄ incessanter ip̄z rūpit ⁊ in ip̄z
penetrat stimulan^o ac si terebello p̄foraret. **C**u-
cualis autē doloris cā est ipsa eadē materia in hui⁹
mōi mēb^o s̄z est retenta in hora q̄ rūpit. **E**t stu-
pefactiui doloris cā est aut fortis frigoris cōplexio
aut poroz penetratōis ip̄a s̄ibilis q̄ ad mēbz v̄it
clausura cū ligatura aut receptaculoz repletio. **C**
La^m. v^o. doloris pulsatiui est ap̄a calz ⁊ n̄ s̄im. s̄im
ei quocūq̄ mō fuerit siue sit dux siue sit molle dolo-
rē n̄ efficit nisi in calz cōuertat. **N**ecq̄ etiā dolor
pulsatiuus ex ap̄ate calō accit nisi hoc mō. s̄. qū a-
postēa cōtigerit ⁊ mēb^m q̄ est ei vicinū fuerit sen-
tiens circa q̄d exiit arterie q̄ sēp pulsan^t. Quī enim
mēbz sanū fuerit arterie motus nō sentiet p̄t ip̄i
us p̄funditatē: s̄z qū ifurmat ⁊ ap̄at ei⁹ pulsatio do-
lorē efficit. **E**t doloris q̄dē gūatini cā est ap̄a in
mēb^o nō s̄ibilis sicut pulmone rene ⁊ splene. Ill^o
enī ap̄a sua gūitate trahit inferi⁹ ⁊ mēbz inferius
trahit p̄ s̄ibilē fascia ip̄z circūdan^{tē} ⁊ suspensoriūz
a quo ori^t fascia: ⁊ fascia q̄dē ⁊ suspensoriū sentit
qū inferi⁹ trahit. Aut ap̄a in mēbro s̄ibilis cō sen-
sū ipsa egritudo iā destruxit sicut cancer in ore stōi
cō ponderositas sentit nec tñ dolorē efficit p̄pterea
q̄d ip̄e sensum destruxit. **F**atigatiui autē dolo-
ris cā est aut labor ⁊ vocat labor iste fatigatio la-
boriosa aut hūor extendens ⁊ vocat q̄ accit ex eo
fatigatio extensiuā aut ventositas ⁊ vocat ill^o q̄d
accit ex ea fatigatio inflatiua aut hūor mordicās et
vocat ill^o q̄d accit ex eo fatigatio ylcerosa. Et ex
eis q̄dē pueniunt cōpōnes quēadmodū eas in locis su-
is declabim⁹ q̄ sunt eis p̄prij. **E**t ex summa cō-
pōnū est fricatio q̄ ap̄osa vocat q̄ est cōposita ex ex-
tensiuā ⁊ ylcerosa. **E**t mordicatiuus dolor est
ex hūore q̄ q̄litate habet acutam.

La^m. xx^m. de causis sedandi dolorem.

Causa q̄tis doloris est aut q̄d cāe ex q̄ p-
uenit exit cōtrariū ⁊ ipsam eūat sicut ane-
tū ⁊ lūm semen qū sup locū volentē ex eis
fit emplz aut cū quo mollificat ⁊ sit somn⁹ ⁊ s̄ibilis
v̄t ad sua redit opationē sicut iebriantia aut cū q̄
infrat ⁊ stupidū efficit sicut oia narcotica. Sedans
tñ certum ē primum.

Capitulum. xxij^m. de eo q̄ puenit ex colore.

Dolor v̄tutē dissoluit ⁊ mēbra a suis p̄pri-
is opatōib⁹ phibet adeo vt mēbra ip̄ia
lia ab aeris phibeat attractōe aut ei⁹ de-
struat opationē ⁊ facit eū intersectū aut frequentez
⁊ oio n̄ s̄im naturalē cursum. Et est qū in p̄mis ca-
lescit mēbra postea infrat p̄t illud q̄d resoluit ⁊
vincit de spiritu ⁊ v̄ita.

Capitulum. xxij^m. de causis delictiarum.

Delictiaz quoz cāe in duob⁹ sunt cōprehen-
se generib⁹ vñū ip̄oz est gen⁹ q̄d cōple-
xionē naturalē subito reducit ad hoc vt
ipsa sentiat. **E**t altez est illud q̄d naturalē cōtinnū-
tatē subito reducit. **N**ulla ei res q̄ n̄ subito ve-
nit sentit n̄z deliue ex ea h̄ntur. Est nanq̄ delictia sē-
t ire cōueniens. **E**t oē q̄dē sentire p̄ v̄tutē est s̄ibi-
bilē ⁊ sentire est p̄t passionē sui. Quz sentire fue-
rit cū cōueniente aut n̄ cōueniente erunt d̄litie aut
dolor s̄im illud q̄d imp̄mit. **E**t p̄pterea q̄ tact⁹
oibus s̄ibus est ip̄sior ⁊ magis retinens illud q̄d

recipit ex imp̄sione cōueniente aut n̄ cōueniente iō
ei⁹ sentire illud q̄d est cōueniens quz nata ei obuiat
est maior delictiaz ⁊ sentire q̄d est incōueniens est
deterioris doloris q̄ illud q̄d alijs v̄tutibus exi-
stū propriū.

La^m. 24^m. ad sciē qūo motus dolorē efficit.

Motus dolorē efficit p̄t illud q̄d cū eo ac-
cidit ex extensioe aut concussione aut ru-
ptura.

La^m. xxv^m. ad sciē qūo mali humores dolores
efficiunt.

Immores mali dolorē efficiunt aut p̄pter
ip̄oz calitatē sicut qū mordicationē faci-
unt aut sua multitudine sicut qū extendū
tur aut p̄pterea q̄ v̄tracq̄ coniunguntur.

Capitulum. xxvi. ad sciendum quomodo vento-
sitates dolorem efficiunt.

Ventositas dolorē efficit p̄t extensionē.
Et ventositas q̄dē extendens aut erit in
mēbroz cōcavitatibus et ip̄oz ventricu-
lis sicut inflatio in stō aut in tunicis mēbroz ⁊ eoz
villis sicut in colica ventosa aut in tunicis muscu-
loz ⁊ sub panniculis ⁊ sup ossa aut in circuitu mu-
sculoz inter ip̄os ⁊ carne laxā ⁊ cutē aut occitata i
mēb^o sicut muscoli pectoris sunt occultati. Et ip̄i
us q̄dē resolo siue subita sit siue multo moretē tēpe
s̄im multitudine sue materie ⁊ ipsius paucitatē exit
aut grossitiē sue materie ⁊ subtilitatē ip̄i⁹ aut ip̄is
situndinem aut ipsius raritatem.

La^m. xxvij. de cāis ei⁹ q̄d frict⁹ aut eūat.

Retentiois ⁊ eūatiois cās scire erit ei facile
q̄ ea cōtrariauerit q̄ de retentōe diximus
⁊ eūatōe. Illud igr ibi legat.

La^m. xxvij. de causis fastidij ⁊ repletionis.

Item q̄d aut sunt extrinsece ⁊ sunt p̄mitiue
sicut qū alijs regimine v̄tū vñ multa p-
uenit hūectatio ⁊ corp⁹ nō indiget hūecta-
tōe cibi ⁊ pot⁹. Et iō qū hec duo cōiuncta fuerit si-
mul multiplicab^t in corpore materia ⁊ corruppe-
tur opatio nature in ipsa sicut multotiens ingredi
balneū ⁊ p̄cipue post cōmestione. Et resoloē p̄bi-
bentia sicut q̄es ⁊ dimittere exercitiū ⁊ eūationē.
Et in cōceden⁹ ⁊ biben⁹ ip̄ortunitas ⁊ igimis mali-
tia. Aut intrinsece ⁊ sunt sicut v̄tutis digiue debili-
tas q̄ n̄ digerit aut debilitas v̄tutis expulsiue aut i-
tentine v̄tutis fortitudo q̄pp remanebunt hūiores
et exterius non exhibunt aut canaliū coangustatio.

La^m. xxix. de causis debilitatis mēbroz.

Causa debilitatis aut erit v̄ciens sup cor⁹
mēbri aut sup ip̄z q̄ erit v̄tutis lator q̄ in
mēbro mīstrat aut sup ipsam v̄tutē. **E**t
la v̄o c⁹ cā in mēbro p̄pria exit est aut malitia com-
plexiois mansiua ⁊ p̄prie est f̄ra l̄z etiā sit qū calor
illud efficit iō q̄ ei⁹ opatio s̄ritatis opatōi in stupo-
re s̄ilis exit p̄pterea q̄ corrupti cōplonē ip̄a quen-
admōz accit ei q̄ multa i balneo morā facit imo ei
cui aduenit luncopis ⁊ siccitas p̄pterea q̄ v̄tutes pe-
netrare phibet iō q̄ insp̄sat. Et hūitas p̄pterea q̄
laxat ⁊ oppilat aut aliq̄ ex egritudib⁹ cōpositōis.
Et q̄ ex illis maiore p̄prietatē h̄z ne in hoīe ap-
pareat n̄z nocumētū n̄z egritudo n̄z dolor est ra-
ritas texture illi⁹ mēbri in suis neruis. Om̄s n̄z
opatōes naturales ⁊ voluntarie p̄ villos ⁊ ip̄soriū

cōplexione cōplent. **D**igoni quoz bona et neces-
saria est retentio fm cōgruā dispōne. Et hec qdē p
villos exit. **I**llud vō in quo est cā spūi ppria ē
aut ppt oppilatōis malitiā aut ppt resolutionē eūa
tōe scā q est ei ppria aut fz mōz sequēdi cūationes
alteri. Et illud qd est vtiū ppriū est opationum
multitudo et ipsaz reiteratio qm vtiū debilitat lz
fz resolutionē cū eo associet quēadmōz associat cum
vnaquaqz cā. **Q**uāz cās fm aliū cōnueruimus
mōz et remotas cās cū eis miscuerim q cōiunctaz
cāz etnū cāe inueniēus ex eis cās ex malitiā cōple-
xionis et cās ex corruptōe aeris et aq et cōestōis. Et
ex eis sunt q spūz eūant quāz nulla fetori est silis
et pēpue fetori aq et venenosaz vtiū et expansio in
aere aut in corpore. **E**x summa cāz pterea de-
bilitatis sunt q ex eūatōe pendent sicut sanguis exi-
t et vter et ppe i subtilibz hūoribz et aq hydro-
picoz icisidē pactēlis extracta quz ei qntitas mltia
subito extrahit et pforatio magni apatis quz ab eo
mltiū pus subito exierit siue ipz p se apiat et sudor
multus et exercitiū plm. Dolores etiā spūz resol-
uunt lz etiā cōplexione pmutet. **E**t ex summa isto-
rū qdē doloz sunt q maioris extit iprellōis et sicut
dolor oris stōi siue sit extensiuus siue mordicati-
uus. Et ois dolor q est cū ppinqtate pti cordis. **F**ebres
quoz sunt ex eis q debilitatē faciunt ppt
resolutionē et eūationē sanguis et sps et cōplexionis
mutationē. Amplitudo quoz poroz ē ex eo qd ad
hoc adiuuat vt debilitas resoluens accidat. **E**t
multa fames h et rit mōi. **E**t etiā qū totū corpo-
ris debilitas vni mēbri aut pti mēbri sequit de-
bilitatē quēadmōz corporis debilitas ppt malitiāz
q ori stōi accid q tanta est vt ei vtiū resoluat et qū
alicor et cerebz a quolibet nocumētaliū vbe-
menter patit erit hō hic velocis extuatiōis et q ex
pauca resoluit cā. **E**t est qū cā debilitatis existit
multitudo tollerantie egritudinū. **E**t est qū aliq d
mēbz in creatōe est debili quoda aut alia debili
exit sicut pulmo et cerebz idēz erit recipiens quod
forti natura a seipso expellit: loc enī cerebri p-
prii si alt n eēt ex tali mō res pueniret quā tolle-
rare n posset nq ei vtiū cū ipso remaneret.
Doctrina 3^a fen 3^a c^o sunt. xi. cā et due summe.
Capitulum primū de accidentibz et signatōibz.

Accidentia et signationes fm vnaquāz
trū pdeaz dispōnū vna trū decla-
rant signatōnū: aut rem pntē de qua
dicit Gal. q soli cōfert infirmo in
eo qd facit: vtiū: aut rē pterita de q
dixit Gal. q soli pdest medico qm declarat ipsuz
in sua arte excellētē et ei cōsilio magis credūt: aut
rē futura de q dixit Gal. q vtrūqz cōfert: medi-
co vō q demit ipz in sua scia excellētē et infirmo
qr demit qtr ipse sit regend. **S**ignatōnū sana-
rū qdaz sunt q cōplonis signat cōlitate quas i suo lo-
co noiabius. **E**t qdā sunt q signat cōeqlitatē cō-
pōnis ex qb sunt subales q vbigia sē vt sicut for-
ma et sit et qntitas et muer et p^m q opz. **E**t he qdem
dispōes diuise fuerunt. **E**t ex eis sunt accitales
sicut decoratio et plebriūdo. **E**t ex eis sunt finales
et ipse sunt q sūt ex cōplemento opationū et q ince-
dendo fz pfectionē pueniūt. **D**ūc enī mēbz
opatio cōplet est sanū: mōd autē ex opatōibz co-

gnosendi est fm mēbroz principalū dispōes: fm
cerebz qd est p dispōes opationū voluntariarū et
p dispōes sensus et p opatōes existiatōis. **E**t fm
cor qdē est p pulsum et p anhelitū. **E**t fm epar qdē
est p egōnē et vrinā: ipsius nanq debilitatē ego et
vrina loture recentis carnis siles sequūt. **A**ccitū
tū autē q egritudines signat qdā sunt q ipsaz demō-
strant egritudinē sicut diuersitas pulsus in festina-
tōe sui in febre: ipse nanq ipaz signat febrē. **E**t qdā
sunt q egritudis signat locū sicut pulsus serinus cui
in parte pectoris fuerit dolor qm signat q apā est in
panniculo et in diaphragmate et sicut pulsus vndo-
sus qm signat q apā est in corpore pulmōis et qdā si-
gnificant egritudinē cāz sicut signatōes repletiōis p di-
uersitate suaz dispōnū qz qdā mōd aliqū repleti-
ōis mōz signat. **A**mpli accitū qdā sunt pdeun-
tia q cū egritudine incipiūt et finiūt sicut febris a-
cuta et dolor pūginuus et coangustatio anhelitus et
tussis et plūs serinū cū apate lateja. **E**t qdā sē q no-
taz hora n hnt et egritudinē qnz sequūt qnz n licet
dolor capitis cū febre. **E**t sē qdā q i fine rei eueiūt
de qb sē signatōes crisis et matūatis signatōes et signi-
tōes phibitōis matūatis et signatōis mortis: hāz autē plū-
me sē i egritudibz acutis. **S**ignatōnū pterea alie sūt
q in eo qd de mēbris apparz signat q sunt ex eis lū-
pte q pprie sentiunt sicut doloz dispōes et dispōes
tacti in duritie et molitie et in caliditate et frigiditate et in
reliqz aut ex his q cōiter sentiunt et sunt ea q sē lū-
pta ex forma mēbroz et ipsaz sitibz et motibz et q
etibz. **E**t fortasse illa signatōes ipsaz dispōes oc-
cultas sicut labij sale vōiū. **I**psaz pterea qntita-
tes augmentate si fuerint aut diminute et eoz nūe-
ri fortasse occultoz dispōes signat mēbroz quen-
admōz curtitas digitoz q epatis pūatē signat et cō-
trario. **E**t cognitōes qdē dispōes eoz p egōnē
si est mō aut citrina et sup qd signat sunt res vili-
les. **E**t ex rugitu sup inflationē et malitiā digerendi
est audibile huiusmōi quoz sunt cognitōes p odo-
res et sapores oris et reliqua. **E**t cognitōes pbi-
sis et ethice p vnguiū gibbositate sunt visibiles lz
sunt de cā eoz q sentiunt cōiter. **E**t autē quz qd
manifeste sentiūt rē signat occultā quenadmōz rubor
pomi maxille plmōis portēdit apā et gibbositas un-
guis vlc pulmōis. **E**t cognitōibz vō q hntur
ex motibz et qetibz trahit res quā mō narrabiz.
Signatōes vō q sumunt ex mō qetis sunt sicut apo-
plexia et epilepsia et sincopis et palyis. **E**t q ex
motu sumunt sicut horripilatio et trēor et sin-
gult et stermutatio et oscitatio et alices et tussis et sal-
tus et spasmus qū incipit spalmari. **E**t eaz sunt que-
dā q pueniūt ex opatōe nature principalr sicut sin-
gultus et qdā q pueniūt ex opatōe nature acciden-
talr sicut spasmus et trēor. **E**t eaz qdā sunt vo-
luntarie pure sicut extuatio et reuolutio de latere
ad latus: et qdā sunt cōposite ex naturali et volūta-
ria sicut tussis et mictus et ego. **E**t istaz qdē qdā sē
in qbus natura supat voluntatē sicut tussis: et qdāz
in qbus voluntas supat naturā sicut mictus et ego
qū voluntaria n cito vult efficere. **A**ccitū autē
a natura sine voluntate pueniētiū qdā sunt q de-
mōstrant sensus sicut horripilatio et qdāz q sensus
nō demōstrant qm n sentiunt sicut saltus. **D**i autem
mor diuersificat aut pp diuersitatē suaz cēntiaz

quoniam tussis in se ipsa fortior erit quam saltus aut per
diversitatem nervorum motorum quam sternutatio nervi
motorum plures sunt quam motorum tussis. Tussis enim complet
motum membrorum pectoris sive sternutatio complet con
iunctionem motuum membrorum pectoris et capitis sive. Sed
quantitas tioris in eis est quam motus singulus sicut ma
ioris est tioris quam motus tussis sive tussis fortior per
quod autem natura iuuat est quam quod adiuvat per instigat ef
fentiale et principale sicut quam iuuatur in expellendo
stercus a musculis ventris. Et est quam per instigat iu
uat extraneum sicut iuuatur in iussiendo ab aere.
Principiorum vero eorum diversitates aut sunt ex membris
sicut tussis et nausea: aut ex diversitate virtutum agen
tium quam saltus principium est naturale tussis principium
est aiale. **S**ed per materiam diversitatem quam tussis est
ab excreta et saltus a ventositate. He ergo signi
ficationes signant in eo quod de membris apparet. **E**t prima
eorum demeratio est prima dispositiones manifestas. **E**t tunc
quam occultas demerit dispositiones sicut rubedo per ma
xille quam pulmonis apud declarat. Et de signis etiam sunt
quam egritudines demerant occultas. **Q**uoniam igitur illi
quam egritudines vult cognoscere occultas ut anatome
notitia adeptus sit ad hoc ut per ea scia sub eum cumque
membris accipiat si est carnosum aut non carnosum et cetera
modi est ei forma id est ut sciat. Verbigia si apud hoc
quod hanc figuram est in eo aut non ex parte virtutis sue si
gure est copiam aut non et sciat si est pole quam in ipso a
liquod retineat vel non sive id labere facit quod recipit si
cut ieiunium et si est pole quam in ipso aliquod retineat aut
quam aliquod ab eo labat quam res sit quam in ipso retineri sit
pole aut ab eo labi donec ei locum sciat quatenus per
ipsam iudicat de eo quod in ipso sentit de dolore aut a
postestate si est in ipso aut ab eo longinquum. **E**t sciat
ei societatem ita ut iudicat si hanc dolorem per se aut propter
societatem: et si materia ab ipsomet pesserit aut a su
o socio sibi influxit. **E**t si superfluum quod ex eo sepat
est de suba ipsi an ipse est via per quam materia in i
plum penetrat quod ab alio sepat donec sciat illud quod
comprehendit ut noscat si est pole illud quod eiat ab i
plo eiatum fuisse. Et ut membris operatione sciat donec
ipsi cognoscat egritudinem ex documento quod in ei
constitit operatio. Totum vero hoc per anatome scire potes.
Scias preterea quam medico quam vult egritudines re
gere quam in membris erant occultis necessaria est anatome
a. Quia anatomie scia ei acquisita fuerit oportebit per
hoc totum ipsum studere in cogitatione egritudinum occul
tarum per sex regulas. Quia prima est de documento
operationum et tunc quod operationes cum suis qualitatibus et quanti
tatibus iam scimus quod signum est per et perdurans. **S**ecunda
cuncta vero est de eo quod eiat cum signum perdurans quod
est sive non est per. **E**t perdurans quod est propterea quam i
pse sepe confidit. **E**t per quod non est id est quam signum matu
ratione aut maturatio prohibito mediate. 3^a autem
est dolor et 4^a est de apate et quinta est de situ et
sexta est de accitibus manifestis et copatis. **E**t eo
rum signum non est per et perdurans et in vnaque eorum ser
monem diuisim facia. **E**x operationibus vero signum habet
quam quam operatio non est prima naturale pesserit cursum que ei
signum quam virtuti accit documentum et virtutis documen
tum egritudinem sequit quam est in membro in quo est et.
Operationum vero documenta sunt per tres modos. Operati
ones enim aut minuunt sicut oculi minuit visio et re
videt minores et a propiore spatio. Et sicut stoch

quam duri digerit et tardi et minore quantitate. Aut inu
tant sicut quam oculus videt illud quod non est aut videt
re non sicut est et sicut stoch quam cibum dissipat et ipsum
male digerit. Aut destruunt sicut oculus quam non vi
det et stoch quam nullo digerit. **E**t autem quod eia
tur et quod retinet significationes multis sunt modis: aut enim
signum ex parte retentis non naturalis sicut quam retietur
res quam solebat curari quoniam accit illi cetera vrina re
tinet aut ego aut signum ex parte eiatis non naturalis.
Et hoc quod aut erit de suba membrorum aut non erit ita.
Sed quod est de suba membrorum tribus signum modis aut
enim per sui ipsi suba signum sicut amili quam expulitur
herpete estiomem in canali pulmonis signum aut signum
bit per quantitate sui sicut cortices quam in dysenteria e
grediunt nam si fuerit grossus signum quam vlcus in gros
sis exit intestis aut signum per colore suum quoniam
dus hypostasis petaloides quam si fuerit rubea signum quam
est in membris carnosus sicut renibus. Et si alba signum
quam est in membris nervosis sicut in vesica. **U**ero vero
signum illud quod non est de suba membrorum signum aut quam ipsi
us egressio non est naturalis sicut humores sani et san
guis quam exierit aut quam est non naturale in quantitate sui
sicut sanguis corruptus siue consueverit exire siue
non aut quam est non naturale in suba absolute sicut la
pis aut quam est non naturale quantitate sui sive naturalis sit
eius exitus. Et istud est aut propterea quam auget aut pro
pterea quam minuit sicut stercus et vrina quam pauca fue
rit aut multa aut ut sit non naturale in qualitate sui
sive exire soleat sicut stercus et vrina quam sunt nigra aut
si egrediat a parte non naturali sive exire consueverit si
cut stercus et vrina cum egritudine illi per superiora
egrediunt. **D**oloris autem significationes in duobus
comprehenduntur generibus. **E**t illud est quam dolor
aut significat per suum locum verbigia quam si fuerit in de
extra erit in epate et si in sinistra in splene. Et est quam
per suam speciem significat quam sit ipsius causa quoniam di
ximus in doctrina eorum verbigia quam si fuerit grauati
uus significabit apud quod est in membro non sentiente
aut cetera ipse destructus est. Et extensius multa si
gnificabit matiam. Et mordicatio materia signi
ficabit acuta. **A**patis autem significationes tribus exi
stunt modis: aut enim sunt ex suba sui sicut herisipi
la quam cholaz significat rubea aut scilicet osis quam cholaz
mura nigra aut ex loco sui sicut quam fuerit in de extra
signum verbigia quam est apud epar aut in sinistra significat
quam est ex parte splenis aut per figuram sui quam quam a
puer de extra fuerit et fuerit lunare significat quam est
in ipso epate et si longum fuerit significat quam est in mu
sculo quam est super ipsum. **S**itus vero significationes aut
sunt ex locis aut ex constitutibus. Et ex locis quod ap
parentes sunt. Et ex constitutibus quod sunt sicut per no
cumentum quod est in digito ex causa antecedente cognosci
tur quam est propter documentum quod sexto ex paribus ner
uorum accidit.
Quoniam igitur de signis distinguendis inter egritudi
nes proprias et associatas eis.

Et quoniam est quam egritudines in principio
accit in membro et est quam accit propter associa
tione quoniam caput stoch in suis associat
egritudibus tunc igitur ut ordinemus diuiaz inter has
duas res per signum distinguemus. **D**icemus igitur quod igitur
nos considerare quam plus accit et autumabius quam ipsa est
principalis et altera est ei associata. Est tunc quam ex ho

puer error et hoc est quoniam fortasse egritudo principalis non erit percepta sensu neque dolorosa in principio sui sed postea sentiens ipsius impedimentum postquam associata egritudo apparuerit quod per certo est illa que post ipsam accit et est ea sequens. **E**xistat ergo quod associata et accidentalis sit illa que est principalis egritudo. Et est quod non percipitur nisi accitatis tantum et principalis vel origo obliuioni traditur. **B**emita vero obfundi se ab hoc errore est ut medicus membrorum noscat cōitatem quod quid erit ex sua scia in anatomiā. **E**t nocumenta sciat quod unicuique accit membrorum quod sunt ipsa precepta quod non precepta et moritur in egritudine et ne iudicet de ea quod sit principalis nisi postquam cōsiderauerit quod sit pole quod accit ipsam sequens. **E**rgo ergo interroget de signis egritudinis quas membrum egro membrum associatus pole est accidere quod non prius erant ipsa precepta neque dolorosa ita ut appareant prius neque comouentes accitatis que sunt eis pingui sed nec etiam eas sequuntur res que nisi ab eis sunt longinquas non ipsa precepta. **E**ger quod ignorat quod sunt accitatis illi longinquas radicis. **I**stius in non dignoscitur nisi sapia medici. **P**lurimum vero quod ex eo ad memoriam re ducit est quod operationum impedimentum cōsiderat. **Q**uod quod operationum impedimentum inuenerit animus iudicabit quod egritudo illa est associata sed quod membrorum sunt illa quod plurimum disponunt ipsorum est ut sunt eorum egritudines aliorum membrorum egritudines sequentes. **L**apitis. n. sed plurimum suarum disponunt sunt egritudines per societatem sunt. **E**t illud cōuertere est perperam. **E**t nos quod coram tuis manibus ponemus signa cōplonum principalium et accitatum sed quod morum cōeque. **Q**ue vero unicuique membrum sunt proprie in suo dicet causa. **Q**uecūque autem ex signis egritudinis cōplonis manifeste fuerint istius dignoscitur. **S**ed quod occulte fuerint exceptis replone et opplatōe et apatibus et solone cōmunitatis in dictōe vel cōprehensōe re est difficile. **E**t si illud quod ex replonibus et apatibus et solone cōmunitatis unicuique membrum propriū erit. **M**eli⁹ igitur est ut hoc totū dictionibus reuertetur particularibus.

Capitulum tertium de signis cōplexionum.

Signorum genera quod cōplonum dignoscuntur dispoēs sunt decem vni eorum est tactus. **E**t morum quod cognoscitur est ut cōsideret an tactus sit cōlis in terris tepatis et aere tepato: nam si cōlis fuerit signabit cōlitate. **Q**uod si patiat ab eo tactor cōplexionez huius sana et infret aut calefiat aut ipsa sentiat materia molliore aut duriore aut a spiore quod naturalis neque fuerit ibi causa ex acre aut balneatōe cuius aqua sit aut alia re quod mollietate addat aut aspitatē est tunc ex cōplone non tepata. **E**t ex dispoēs quod vnguium in mollietate et siccitate ipsarum pole est cognoscere cōplonis corporis dispoēs licet mollietate et duricie iudiciū non sit stabile nisi prius cōlitate iter calitate et siccitate signatōes pcesserint nam si non ita fuerit pole erit ut calitas duarum tactū et aspuz mollietate ne dū illū quod est tepat⁹ ppter resoluōem ipsi⁹ et facit existia ri quod sit mollis et hūidus natura et ut siccitas mollez tactū induret ne dū illū quod est tepatus ppterea quod multū cōgelat et inspissat et opiat⁹ quod sit siccus sicut nix et sol. **E**t nix quidē ppterea quod coagulat et cōgelat. **E**t sol quodē ppterea quod ingrossat. **E**orum autē plimi quod siccitas sunt cōplexionis corpora mollia sed sunt marea quod cruditas multa cōsistit in eis. **S**ed vero est

gen⁹ signorum ex carne et adipe assumptorum quod caro rubea quod multa fuerit hūitate significabit et caliditate et erit ibi soliditas. **E**t si pauca fuerit et adeps multus non ibi affuerit signabit siccitate. **P**iguedo autem et adeps semper siccitate signat et est cum eis laxitas. **E**t si cum hoc fuerit venarum angustatio et sanguis paucitas et hoc huius aduenerit debilitas ex fame ppter minorationem sanguinis naturalis quod est pparatus ad illud quo membra ex nutrimento indigent signabit quod cōplō huius infirmus est natura. **E**t si hec alia signa non affuerint signabit quod est cōplexio acq̄sita. **P**inguedis autem et adipis diminutio semper caliditate signat quod pinguedinis et adipis materia sanguis est vinctuositas et eaz⁹ factor est siccitas et ppter hoc in epate minoran et sunt in intestis mulie. **E**t neque sunt super cor multe plusque super epar nisi ppter materia: non enim ppter cōplexione et forma et ppter cura nature pendente a materia illi sili. **P**inguedis autem et adipis cōgelatio super cor⁹ minuitur et auget siccitatem minoratione caloris et ipsi⁹ augmētū. **E**t cor⁹ quod carne sum abscis multa adipe et pinguedine est cor⁹ calidū et hūidū. **Q**uod si fuerit caro rubea multa cum pinguedine et adipe pauca signabit hūitate siccitas et si siccitas fuerit hūitatis et siccitatis signabunt supfluitate et quod cor⁹ firm⁹ siccus est et hūmidū. **E**t ex corporibus quod quod magis est macrum est firm⁹ et siccū et postea calidū et siccū deinde siccū quod i caliditate et siccitate tepatū ex it postea calidū quod est in hūitate et siccitate tepatū. **T**ertium vero gen⁹ est signorum sumptorum ex capillis. **E**t ipsa sunt quod sumenda sunt ex parte horum morum quod sunt velocitas origis et ipsi⁹ tarditas et multitudo eorum et paucitas ipsorum subtilitas et grossitudo eorum planities et crispitudo. **E**t eorum color est vna ex radicibus in hoc. **S**igna vero ex velocitate natiuitatis eorum aut tarditate aut perhibetōe origis ipsorum sumpta sunt quod illi quod tarde nascuntur aut non nascuntur quod non affuerint signatōes quod cor⁹ penit⁹ sanguine non habere demissent signat quod cōplō vehementer est hūida. **Q**uod si festinauerint non erit cor⁹ illi⁹ hūitatis imo ad siccitate declinabit. **I**psi⁹ vero caliditas et siccitas ex alijs signis quod iam diximus cognoscunt. **Q**uod autem caliditas et siccitas cōiunguntur capilli multo citius nascuntur et erunt multi et grossi quod multitudo caliditate signat et grossities multa sumolitate ioc⁹ in inueniendis est amplius quod in pueris quod puerorum materie vaporose sunt et non fumose. **E**t horum cōtraria ipsorum sequuntur cōtraria. **S**ignatio autem ex parte figure est quod crispitudo signat caliditate et siccitate. **E**t tunc quod foraminū et pororum inuit tortuositatez sed istud non resoluūt quod alterat cōplexio. **D**ue vero res mutant et planities huius signat cōtrariū. **E**x parte autem coloris nigredo signat caliditate et subalbedo signat siccitate et citritas et rubedo cōlitate signat et albedo signat aut siccitate aut hūitate vehementer sicut canities aut forte siccitatez sicut accit⁹ vegetabilibus quod siccant⁹ quod ex sua nigredine aut viriditate transeunt ad albedine et hoc quod non accit⁹ huius nisi in fine egritudinis siccantiū. **E**t canities quod ea apud Aristotelem est cōuersio ad colorem phlatia et apud Galienū est atacharugi quod nutrimentū cōmittat quod ad capillos venit quod firm⁹ fuerit et fuerit tepus mor⁹ et ipsius penetratio in poris tardata. **Q**uod duas dictōes cōsideraueris inuenies eas per certo ppinquas quod in albedie coloris phlegmatis et in albedie

atacharugi ē vna. Et de hocq̄dē phisicus tractare
oz. Post hoc aeres et regiones in re piloz opatio-
ne hūi q̄ est obseruanda: nō enīz timet q̄ in nigro
sicut capillus flauus q̄ eq̄litate cōplexionis ipsius si-
gnificet qū eā habuerit neq̄ in capillis sclauū nigro
q̄ cōplexionis eius significet caliditatem qū ipoz ge-
nus eā habuerit. **A**tates etiā in re capilloz opat̄
qm̄ iuuenes sunt sicut meridiāles et pueri sicut se-
ptentrionales et senectū est sicut medij. Pili pierca
in puero multi signū q̄ ipsi cōplo qū crescit ad mē-
lācholīā cōuertēt et in sene signū q̄ in pnti est melan-
cholicū. **Q**uartū vō genus est signoz sumptum
ex colore corporis. Albedo enī signū est priuatiōis
sanguis aut paucitatis ipsi cū frigate qm̄ si cū calita-
te eēt et hūore cholerico eēt citrinitas. Et rubeū q̄
dē signū multū sanguis. Et rufus et subrufus signū
calitatis. **S**z subrufus plus signū cholaz rubea et ruf-
sus signū sanguine cholerici. Et tñ qū subrufus sa-
guis signū puatiōis lz nō sit sibi cholera rubea quē
admōz accit in cōnalefcentibz. **F**uscus autē ve-
hementē signū frigate ob quā minuit sanguis et con-
gelat ille paucū et ad nigredinē cōuertit et cutis mu-
tat colorē. Et brunus signū calitatis. Et melogianus
frigate signū et siccitate qm̄ calor est q̄ purā cholera
nigra sequit̄. Sed gypseū frigate signū et re phlatica
Et flameū frigate et hūitatis signū cū pauca re melan-
cholica qm̄ est albedo cū pauco viriditatis: erit er-
go albedo sequens colorē phlaticū et cōplione hūitatis
et viriditas sequens sanguine cōgelatū q̄ trahit ad nig-
dinē q̄ cōistū phlaticū sūit viridis: et eburneū frigate
signū phlaticū cū pauca cholera rubea. Et scdm̄
plm̄ qdē mutat color p̄t epar ad subruffedinē et al-
bedinē et p̄t splenē ad subruffedinē et nigredinē.
Et in egritudibz hemorroidaz ad subruffedinem
et viriditatis hoc tñ nō ē semp̄ imo est qū mutat. **C**
Lognoscere vō ex colore lingue cōplexionē sūi et
intestioz est difficile. Et fortasse est qū in una egrit-
tudine duoz coloz diuersas in duobus contingit
mēbris sicut qū albesat lingua et nigrescit facies in
vna egritudine quē admōz ictēritia q̄ p̄t vebeme-
tia acuitatis cholere rubea accit. **Q**uinū vō est
genus signoz ex forma mēbroz assumptoz quoni-
am cōplexionē calidā sequit̄ pectoris amplitudo et
extremitatū magnitudo et ipsaz cōplementū in q̄ti-
tate eoz absq̄ cōangustatōe et sine curuitate et p̄ci-
pue manū et pedū et venaz amplitudo et eaz appi-
tio et pulsus magnitudo et fortitudo ipsius et n̄ agni-
tudo musculoz et p̄pinq̄tas eoz ex iuncturis qm̄ o-
patōes augmentatiue et cōpositiue forme caliditate
cōplent. Et frigate sequit̄ oīz hoz cōtraria qm̄ p̄-
p̄t eā minorant vtutes naturales et nō cōplent opa-
tōes natias et creationē. **E**t cōplexionē sicca se-
quunt alpitās et curuitas et iuncturaz manifestatio et
appitio cartilaginu in epiglōti et naso et est nasus eq̄-
lis. **S**extū vō est genus signoz sup̄toz ex velo-
citate passionis mēbroz. **D**eb̄m̄ enī qū cito calescit
absq̄ difficultate est calide cōplexiōis qm̄ cōuersio
in genere p̄portionali est faciliōr cōuersiōe ad con-
trariū et si cito infiat res erit cōtrario. **Q**d si ali-
q̄s dixerit q̄ oz vt res sit huic cōtraria. Nos naq̄
p̄certo scimus q̄ res nō patit nisi a suo cōtrario et
nō a suo sili lz ex hoc v̄bo qd tu p̄misisti puenit ut
passio a sili sit dignior. **R**atio erit q̄ sile a quo non

patit res est illud cū q̄litas et q̄ntitas illi qd ei sumi-
le exit est vna sp̄e et natura. **Q**d autē calidius ē
alio nō est sile ei qd est minus calidū: imo duo cali-
da quoz vñ est calidius diuersificant et illud qdēz
qd est minus calidū cōpatōe eius qd ē calidius est
fr̄z. **P**atit ḡ ex h̄o vñ est fr̄m cōpatōe illius et nō
calidū. **P**atiet etiā ab eo qd est ipso fr̄ius et a fr̄o
vñ tñ eoz ipsius q̄litate auget et p̄bet ei augmentū
qd est in ipso fortius et altez q̄litate. **I**psius ergo
alteratio ad id qd in sui qualitate p̄stat augmentū
et mutat illud qd in ipso est fortius erit faciliōr licz
sit hic alia cā q̄ alicui eoz q̄ in qualitate cōcant ē p̄-
pa et cōtradicūt sicut illud qd i sui natura calidū exit
cōplexionis nō cito recipit in se calidi opationē nisi
p̄pterea q̄ caliditas destruit opationē cōtrariū qd
est fr̄m eo q̄ refrenat illud qd cōplexio calida vult
efficere de augmento in calefactōe. **M**ū ergo si
bi occurrūt et phibens destruit iuuant se ambo i ca-
lesciē et eoz adiutoriū sequit̄ duaz qualitātū for-
tundo cōpleta. **M**ū vō extrinseca caliditas equalita-
te destruere voluerit calor innatus q̄ est intus erit
res fortior in resisten̄ adeo vt venena calida nō
refrenet n̄z expellat n̄z ipsoz corrūpat subz nisi ca-
lor innatus. **C**alor naq̄ innatus nature est ist̄z
qd calor is euientis expellit nocuentū p̄pterea
q̄ ip̄z mouet ad ip̄z expellen̄ et ad eius vaporē re-
mouē et ad ip̄z reueluendū et ipsius materiā adu-
rendū. Et fr̄i etiā aduenientis nocuentū p̄ cōtra-
riū expellit. **H**anc vero p̄prietatē nō h̄z fr̄itas: n̄
enī ipugnat n̄z refrenat nisi aduenientē caliditatem
p̄ cōtrariū tñ q̄ nō ipugnat aduenientē frigate. **E**t
calor qdē inatus est ille q̄ hūores naturales tuc-
ne eis caliditates extraneas dominent. **C**alor na-
q̄ innatus qū est fortis pōt natura ipso mediante i
hūoribz mīstrare fr̄m mōz maturandi et digerendi
et custodiē eos fr̄m sanitate et mouēt hūores secun-
dū mōz mīstratōis ipsius et phibent moueri h̄z mo-
dū mīstratōis calor is extranei q̄ nō putrefiūt. **S**z
qū calor iste est debilis fatigat natura et a regie hu-
moz abstinet p̄t instri debilitatē qd inter ipsaz et
hūores est mediū et stat et calor extraneū mouit hu-
mores nō ipeditos ab administratōe. **C**ōprehē-
dunt ergo ab eo et faci eos obediētes et motu ex-
traneo ipsos mouet et accit putrefactio. **C**alor igit̄
innatus vtutū oīum est instri lz fr̄itas est ei inco-
ueniens et n̄z p̄dest nisi accit. **C**ōq̄s d̄r calor i-
natus et n̄ d̄r fr̄itas innata n̄z opat̄ fr̄itati ex collo-
dea corporis illud qd opat̄ caliditatis. **S**ep̄tū
autē ge^o signoz est qd sumit ex cogitatōibz et a re-
b^o multū desideratis a natura hoīs quas plm̄ app̄-
hendit vtus et opat̄ similitudinē q̄litatū sicut dicemus
in somn̄is iō q̄ cor est instri aie. **S** autē ge-
nus est qd sumit a signis opationū. **M**ū enī opera-
tōes fr̄m naturāle cursum p̄cedunt plene et p̄fecte si-
gnificant cōplexionis equalitatem. **Q**d si a parte sua
ad motus mutent sup̄fluos signū cōplexiōis calidi-
tatis. Et sili si p̄perauerint quoniā caliditatis signū
sicut augmenti velocitatis natūitatis capilloz et nati-
uitatis dentiū. **Q**d si debilitent et ociose fiant et tar-
dent signū cōplexionis frigate. Et tñ qū eoz debi-
litas et ociositas et tarditas sunt cadentes p̄t cōple-
xionē calidā lz illud eē nō possit absq̄ mutatōe a cur-
su naturali cū v̄bilitate. Et ē etiā qū p̄fēs naturalū

operationum deficiunt propter caliditatem et minuantur sicut
 somnus quoniam fortasse est qui destruit propter calorem
 complexionis calide aut minuit. Et sicut est qui augen-
 tur aliquid disponitur naturaliter propter frigiditatem sicut somnus
 sed tamen non erunt ex summa compositione non naturaliter
 absolute imo conditionali et per causas. Boni namque
 necessitas in vita et sanitate non est necessitas absolu-
 ta imo propterea ut scilicet ab impedimentis sepe propter il-
 lud quod ei accit ex lassitudine aut propterea quod ei ne-
 cessarium incubere propter digestionem cibi et propterea quod non
 potest duas res. Boni igitur necessitas non est nisi ex pre-
 alioque potentie et est ex utroque a necessitate naturali licet
 sit exitus ille naturalis ab eo ubi non est necessarius na-
 turalis enim dicitur de necessario comitate nois. Firmi
 or vero signum quod habet uenem habet non est nisi ut dicatur
 ex complexionis equali et illud est ut operatio equeat et
 compleantur. Et vero signum super caliditatem et frigidita-
 tem et siccitatem et humiditatem est signum probabilis. Ex ge-
 nere autem operationum fortium quod calorem signum est acuitas
 vocis et ei grossitudo et loquendi velocitas et ipsius
 comitatus et ira et festinatio motionum et palpebrarum
 citatio sed sit qui ista adueniunt non propter causas comites in o-
 peratione propter causas motus operationis propria. Et vero genus est ex
 pulsio superfluitatum a corpore et qualitates eorum quod ex-
 pelluntur. Expulsio enim qui non auferit et illud quod ex-
 sterco et urina egrediuntur et sudor et alia sunt acuta habent o-
 dor fortiter et tictura ex eis quod tictura habere consue-
 uerunt et adustione et decoctione ex illis quod assationem
 et decoctionem solent habere est caliditas. Quod vero diuer-
 sum est ab hoc est firmum. Et genus quod decimum
 est sumptum ex dispositionibus virtutum aie in suis operationibus
 et passionibus sicut ira fortis et estuatio et preceptio et
 intellectus et audacia et verecundia et suspitio bona
 et bona spes et pietas et ipigritia et mox virilitas et
 pauca ociositas et parum pati ab vnaqueque re signum cali-
 tatis. Eorum autem contraria frigiditas et pleuerantia fer-
 uoris et mansuetudo et imaginari et rememorari et
 reliquorum signum siccitatis. A passionibus vero cito re-
 moueri signum humiditatis. Ex hac quod secta est isomme-
 tas et somnium quoniam ille in eo complexionem est dominum ca-
 liditatis videt se qui ad ignem calefieri aut sicut ille qui
 sedet ad solem. Et ille in eo complexionem est frigiditas do-
 minans videt se sicuti est in nive aut qui in aqua mit-
 tere frigus. Amplius vniuersum quod habet huiusmodi dicitur
 videt illud quod suo pertinet humori quemadmodum dicitur.
 Hoc autem totum quod notauimus aut plura ei est de mo-
 do significationum complexionum principalium quod sunt ab initio cre-
 ature. Complexionum vero extranearum accitatum quod est a-
 cuta signum inflammationem in corpore nocibilem febres pro-
 cedentes et fortitudinis obstructionem apud motum et belli-
 onem calitatis et siti superflua et adustione in ore sicut et
 amaritudinem in ore et pulsum quod laxitudinem attinet et ue-
 locitatem vehementem et frequentiam et cui omnia calefacien-
 tia in regie adhibita nocent et qui infirmitas curant
 et eo dispositionem in estate mala exit. Complexionem autem
 frigoris non naturalis signum sunt pauci digerere et siti pau-
 ca et iucturaz laxitas et ex plethore febres multas et cui
 rheumati simi non nocent et infirmitas in regie adhibi-
 ta et ut per calefacientia curet et ut in hyeme malam
 habeat dispositionem. Signum vero humiditatis non naturalis sunt
 pertinentia signis frigiditatis et est cum eis laxitas et sali-
 ne fluxus et mucilago et venter solus et digerendi ma-
 litia et impedimentum quod est a regie quod est humidum et mi-

tus somnus et inflatio palpebrarum. Sed signum succita-
 tis non naturalis sunt aspitas et vigilie et maties acci-
 dentalia et lesio a regie in quo est siccitas et malitia
 dispositio in autumno et curari per id quod humiditatem efficit et
 curatio prius per aqua calida et oleum subtile et fortis re-
 ceptio eorum.

Capitulum quartum de comprehensione signorum. com-
 plexionem habentis equalem.

Signa eius aggregata accepta de alijs quod di-
 ximus sunt equalitas tactus in calitate et frigi-
 ditate et siccitate et humiditate et mollitie et duri-
 tie et equalitas coloris in albedine et rubedine et li-
 gnicat mediocritas inter grassitie et matie quod tamē
 magis declinet ad grassitie. Et ipsius vena sunt in
 submersas et super carne preedentes quod sunt sepe et e-
 gredientes et capilli inier pilositate et leuitate et cri-
 spitudine et planitie et in tpe pueritie trahant aliqua
 tulū ad rubedine et in tpe iuuentutis ad nigredine
 aliquid. Et equalitas dispositio somni et vigiliaz et
 membrorum in suis motibus comitatus et sanitas et for-
 titudo in imaginatōe et intellectu et memoria et in mo-
 tibus mediocritas inter superfluitatem et diminutionem in
 deliciis inter multa audacia et tiorē et inier ira et pa-
 tientia et pietate et misericordia et inter stabilitatem
 et pleuerantia et in operationibus omnibus complementum et
 sanitas et bonitas augmenti et velocitas in ipso et p-
 cerus stat. Et erunt ipsius somnia delectatia et spes
 bona facientia ex odoribus bonis et somnia delectan-
 tibus et palatium nouis. Et hanc quod habet complexionem fa-
 cie bilarem amabilem et iocunda habet. Et erit tepat
 in desiderio comedendi et bibendi et erit bone itum-
 bre in stō et epate et vena et assilatio in toto corpo-
 re. Et tepatus in expellendo superfluitates a se ex ca-
 nalibus quod illud efficere consueuerunt.

Lam ym de signis ei quod egreditur ab equalitate si siue.
 Ste est eo complexionem membrorum non siliant in
 mo fortasse membra ipsius principalia et exi-
 tu ab equalitate sibi contraria exiit et vni eorum ad y-
 na egreditur complexionem et aliud ad eius contraria. Quod
 quod ei compositio dissilis fuerit erit malus et ingenio
 sui et intellectu sicut ille qui magnū habet ventrem et digi-
 tos curtos et facie et caput rotunda et statura magna
 aut ille qui habet paruum caput et in facie et fronte carnis mol-
 titudine et etia in collo et pedibus et est ei facies me-
 die spere silis. Et si ipsius mandibule magne fue-
 rint erit valde diuersus et sicut si caput et frons rotun-
 da fuerint sed facies valde rotunda et collū vebemē-
 ter grossum et in oculis motus habuerit tarditatez
 erit hominibus omnibus a bonitate remotior.

Capitulum sextum de signis repletionis signibus.
Replo f^m duos exit mos. Est enim repletio
 f^m foramina et est repletio f^m virtutis. Re-
 pleio vero f^m foramina est ut sint humores
 et sps et in suis qualitatibus boni existant in optima-
 te sui superflui adeo quod foramina impleuerint et exten-
 derint hoc autem habet in tiorē motus exit. Est namque
 quod repletio venas scindit et ad suffocantia sui fluxus
 et accit suffocatio aut epilepsia aut poplexia. Qui
 quod sanatio est ut cito cum minime succurrat. Sed
 quod propter malitiam qualitatis humorum contingit ipsos nocu-
 mentum facere tantum et non quietate id vincit virtutem.
 Sed virtutem vero repletio est ut humores quietate sui
 nocumentum non faciant sed malitia qualitatis ipsorum

tantū q̄prop̄t v̄tutē malitiā sue qualitatis vincūt et
sunt inobedientes ad digerē et maturā. Et hoc
qdē hīs ex egritudib⁹ timet putrefactōis. ¶ Re
pletōis vero s̄ḡtūuer salit sunt m̄broz ḡuitas et i
motib⁹ pigr̄itia faciei rubedo et venaz in flatio et
cutis extensio et plenitudo in pulsu et tinctura in v
rina et spissitudo et paucitas desiderij et vilius debi
litas et somnia q̄ ḡuitatē portendunt sicut ei⁹ q̄ vi
det se q̄i mouere nō posse aut onus ḡue d̄feri aut
loq̄ nō posse sicut videre se volare et motuū velo
citas hūores s̄ḡtū subtiles et in q̄ritate tēpata. Et i
pletionis qdē fm v̄tutē s̄ḡtū sunt qdē ḡuitas et pigr̄i
tia et desiderij paucitas q̄ ei et p̄prie repletioni sunt
cōia. S̄z qū repletio fm v̄tutē est simplex nō sunt
vene adeo inflatē n̄z cutis vehemens extensio
n̄z pulsus adeo plenus et magnus n̄z v̄rina multuz
grossa n̄z color valde rube⁹: cōcussio quoz et laxi
tudo nō pueniunt in eo nisi post motū et incelluz.
Et videt in somnis p̄ritū et mordicationē et incē
sionē et odores fetidos. Humor etiā d̄nans cogno
scit p̄ s̄ḡtōes ipsius quas notabius. ¶ Et fm plm
repletio fm v̄tutē generat egritudinē anq̄ eius cō
pleantur significationes.

Ca^m. qmū de signis domini cuiuslibet hūoz.

Sanguis s̄ḡtiones qū d̄nāt s̄ḡtōib⁹ re
pletōis fm forania vicine exiūt et p̄t h̄
accit ex dominio eius ḡuitas in origine o
culoz p̄prie et in capite et temporib⁹ et alice et ois
tates et nausea et dormitio multa et in senibus p
turbatio et in intellectu tarditas et laxitudo absq̄ p
cedente labore et dulcedo in ore p̄pter solitū et rube
do in lingua et fortasse in corpore appebunt ademe
mul et in ore bothor et sanguis fluxus accit a locis q̄
facile scindunt sicut naribus ano et gingiuis. Et est
etiā qū illud dem̄ant cōplo et regimē p̄teritū et re
gio et etas et t̄pus et cōsuetudo et tēp⁹ lōgū a m̄ntu
one. ¶ Et somnia q̄ illud s̄ḡnt sicut qū hō in sōn̄s
res videt rubeas aut sanguinē multū ex suo corpo
re exire aut se in sanguine natāre aut his s̄ilia. ¶
D̄n̄z v̄o p̄blatis s̄ḡtōes sunt albedo in colore su
p̄flus et laxitas et mollietates et s̄ritas et saluē multu
do q̄ sit viscosa et suis paucitas nisi saluē fuerit et
p̄cipue in senectute et digerendi debilitas et oxyre
mia et v̄rine albedo et somn⁹ multus et ociositas et
m̄broz laxitas et pigr̄itia et pulsus lenitas q̄ tardē
tati et raritati atinet. Ampli⁹ etas et cōsuetudo et r
gimen p̄teritū et aer et regio. ¶ Et somnia in q̄bus
vident aq̄ et flumina et nives et pluuiē et frig⁹ demō
strant illud. ¶ S̄ḡtōes autē d̄n̄z cholef rubeē s̄
coloris et oculoz citritas et oris amaritudo et ling⁹
aspitas et ipsius siccitas et nariū ariditas et v̄tio f̄ro
delectari et suis multa. ¶ Et pulsus festinatio et d̄
siderij cōcedendi debilitas et nausea et v̄dit⁹ cholēri
cus et v̄ridis et venter mordicatius et horripila
tio ad mōz puncture acū. ¶ Ampli⁹ p̄cedēa regi
men et etas et cōplexio et cōsuetudo et regio et hora
et tēpus et ars. Et somnia in q̄bus vident ignes et ue
xilla citrina et videre res q̄ non sunt citrine citri
nas et videre incensionē aut calorem balnei aut solis
aut his s̄ilia s̄ḡnt illud. D̄n̄z v̄o cholere nigre si
gnificationes sunt corporis maties et vt sit fuscus et
sanguis nigredo et eius grossities et vigilie multe
et multa sollicitudo et ardor oris s̄tōi et desiderij

mendosuz et v̄rina fusca aut nig et grossa et vt cor
pus sit nigr et pilosum qm cholera nig raro gene
rat in corporib⁹ albis et lenibus et vt frequenter
accidant morphea nig et vlcera mala et egritudi
nes in splene. ¶ Et p̄ter hoc etas et cōplo et cōsue
tudo et regio et ars et hora et tēpus et regimen p̄
teritū. Et somnia terrorē facientia ex tenebris et
cruciati et rebus nigris et terroribus.

Ca^m. viij. de signis q̄ oppilationē dem̄ant.

Qum materie coniungunt et s̄ḡtōes eas d̄
mōstrant et sentit extensio et nō sentiunt
s̄ḡtōes repletōis in toto corpore: oppila
tōes p̄culdubio ibi adesse intelligunt. Verūm ḡui
tas in oppilatōibus sentit qū oppilatōes in canalib⁹
exiūt p̄ quas multas currere materias est necesse si
cut in oppilatōibus q̄ in epate sunt qm qū illd qd
ex cibo ad epar puenit oppilatōes penetrare p̄bi
buerunt colliget ex ea res multa et retinebit et ḡ
uabit vehemens q̄ ap̄a et discernetur ab ap̄ate
p̄ multa ḡuitatē et febris priuationē. ¶ Qu autē
oppilatōes in alijs fuerint canalibus nō sentiēt gra
uitas s̄z sentiēt retentio penetratōis sanguis et ex
tensio. ¶ Amplius plm oppilatōes in v̄enis h̄i
uū colorē h̄nt citrinū qm sanguis p̄ forania sua ad
cutis superficiem non accedit.

Ca^m. ix. de signis q̄ v̄tositates s̄ḡnt.

Ventositates cognoscunt p̄ id qd ex volo
ribus accit m̄bris s̄sibilibus. Et hoc qui
dē sequit illud qd ipse ex solone cōtinui
tatis efficiunt. Et cognoscunt p̄ motus q̄ eis accidit
m̄bris. Et cognoscunt etiā p̄ sonos. Et cognoscun
tur p̄ tactū. ¶ Dolores autē extendentes v̄ntosi
tates s̄ḡnt et p̄cipue si vehemens fuerint. Qd si
illic p̄mutatio ex dolore fuerit iā s̄ḡtio cōpleta e
rit. Et hoc qdē nō erit nisi qū cōtinuitatis solo i m̄
bris fuerit s̄sibilib⁹. In eis autē q̄ s̄nt sicut ossa aut
sicut caro glandoia nō apparet hoc p̄ dolore. Et
tū qū in ossibus sunt v̄ntositates q̄ ossa rūpendo
frangunt v̄bi nō est dolor nisi sequēs puncturaz q̄
os fractū illud qd est corā ipso frangit. ¶ Cogniti
ones autē v̄ntositatū ex motibus m̄broz sunt si
cut cognitiones ex saltu accidente ex v̄ntositatib⁹
q̄ generat et mouent ad h̄ ut exeat et resoluat.
Ex sonis autē cognoscunt qm soni aut erunt in ip̄is
eisdē sicut ventus rugit et eis s̄ilia: et sicut soni⁹
in splene qū eius dolor ex v̄ntositatē fuerit aut so
nus in eis fiat p̄ p̄ssionez quenadmod⁹ dignoscitur
hydropilis inter asclitē et tympanitē p̄ p̄ssionē.
Eaz autē cognitōes ex p̄te tactus sunt v̄bigra quia
tactus discernit inter inflationē et tumore cū hūori
bus p̄pterea q̄ inflatio est ibi cū extensio et cedit
p̄ssioni et n̄ in materia fluida et liq̄da aut hūore vi
scoso: sensus enī tactus inter ista discernit. ¶ Et
d̄ria qdē inter inflationē et v̄ntositatē n̄ est in sub
stantia imo in forma motus statōis et cōp̄sionis.

Ca^m. x. de signis ap̄ata declarantibus.

Sparentia ap̄ata qdē declarant s̄fus et p̄
sentia. Oculoz v̄o calida dem̄ant febris
cōitans ea et ḡuitas cū dolore pungitiuo
si m̄bz ap̄atū s̄fus habuerit. Et ex eis etiā q̄ ipsa
declarant aut declarando innant est nocuentū i o
patōibus illi⁹ m̄bri ingrediens. Et ex illis que
ipsa vehementer s̄ḡnt est sentire inflationē in p̄te

illius membri si sensus ad ipsam semitam habuerit. Si autem
 te dolor pculdubio non coitatur. Quia vltima signa
 monstrare est difficile. Que si facilia facta fuerint ne-
 cessario erunt tediosa. Melius ergo est ut sermo
 de eis posterius ad dictos cuiusque membri particularis
 referat. Quod autem hic dicitur est quod quia semper
 et non dolor et fuerint cum eo signa dñi phlatis ex
 istima est quod sit phlaticum. Et si cum eo fuerit signu
 minus melius erit melius et proprie quia tanget et fuerit
 dñi. Durities namque est de convenientioribus signis
 nibus ad ipsam declarandam. Quia autem apata calida in ner-
 uis fuerint erit dolor vehementer et febres fortes
 quod cito ad extensionem et turbationem intellectus pdu-
 cet et in motibus dilatationis et contractionis faciet nocu-
 mentum. Amplius oia interiorum apata in miracu-
 litate et macredine efficiunt. Quia collectione faciet
 apata in visceribus et per exitum semitam percellerint i-
 festabit dolor vehementer et febris et exaspabit li-
 gua valde et vigilie fortes sicut et accitua augmen-
 tabunt et accitua febris et fortasse faciet febris et i-
 fixio. Est etiam quod in corpore subita appareat matia
 et in oculis repentina coactio. Quia illud quod col-
 lectum est fit matia febris fortitudo et doloris et pl-
 sus sedat et loco doloris res aduenit quod est sicut pru-
 ritus et si rubedo et durities ibi affuerint minorabi-
 tur rubedo et mollificabitur durities ut coactioni ce-
 dat et sedabunt accitua oia dolore facientia et gūi-
 tas ad sui finem pueniet. Quia aperietur accidet prius
 treor mordicatione faciet sequens deinde appebit febris
 propter exitum materiei et erit pulsus vacuitatis et diuer-
 sitati aptus et incedet finem via debilitatis et raritatis
 et puritatis et tarditatis et in desiderio appebit calus
 et sepe calefunt per ipsam extrinsecam. Materia autem expel-
 lit per casus sue partis aut in itinere spuerit aut mingen-
 di aut egrediendi. Et signum quod bona post apti-
 one est ut febris ex toto descat et anhelus fiat facilis
 et ut mundificet et magis cito in parte sua egrediat. Est
 autem quod in occultis apatibus materia de membro ad mem-
 brum mutat. Et est quod hec quod mutatio est bona et est
 quod est mala. Bona autem est quod de membro nobili ad
 ignobile mutat membrum sicut quod de apatibus cerebri
 mutat ad id quod est post aurea et de apatibus epatis
 ad inguina. Et mala est quod de membro ignobili ad mem-
 brum nobilius mutat aut quod minus possit tollera-
 illud quod ei accit sicut quod apata lateris ad partes cordis
 aut pulmonis mutat. Mutatio preterea occultorum a
 postremitate et inclinat deos magnorum apatum ad superiora aut
 inferiora signatione habet. Nam si in motibus ipsorum ad i-
 feriora declinauerint in hypochondriis appebunt ex-
 tensio et gūitas. Et si in motibus sui ad superiora decli-
 nauerint demonstrabit illud nobis dispositio anhelus
 malitia et eius coangustatio et ipsius difficultas et pe-
 ctoris contractio et ardor ab inferioribus incipiens et
 ad superiora tendens et gūitas in parte furcule et capis
 dolor. Est etiam quod signum appetit in adiutorio et afe-
 id. Et illud quod quod ad superiora declinat si cerebrum fu-
 erit infixum erit malum et terrefaciens. Verum si ad
 carnem laxa quod est post aurea declinauerit euasio si
 ducia in ipso erit. Fluxus preterea sanguis ex nari-
 bus in talibus apatibus est signum bonum et in oculis et
 am interiorum apatibus. Tu autem ad hoc inquire expe-
 cta in eo quod postea dicturi sumus ubi finem de a
 postremitatibus inuestigabimus et disponent cuiusque oculi

torum membrorum nominabimus.

La^m. xi. de signis solutionis continuitatis.

Solone continuitatis si in membris acciderit
 appentibus sensus declarabit. Quod si me-
 bris acciderit occultis dolor ea demerabit
 pforatus aut punitus aut corrosus et precipue
 si cum eo affuerit febris. Et ipsam quod multotiens
 coitatur humoris spissi cum sanguine exit ad amplitudi-
 nem descendens et purulente materie egressio si per
 signationem apatum fuerit et eorum maturatione. Que autem
 est post apata est quod signu apatis aptione cum matura-
 tione et est quod non. Si vero cum maturatione fuerit febris
 cum aptione descat et euasit pus et descat gūitas et alle-
 uiabit. Quod si non ita fuerit dolor fiet maior et au-
 gmentabit. Est etiam quod continuitatis solus ex membris dis-
 locatione a suis locis et recessione membri a suo loco
 et si non dislocet sicut ruptura dignoscitur. Et quod
 ipa cognoscit retentio ei quod euasit coeueuerat ex
 canalibus quoniam fortasse ad canales aut amplitudines
 qua continuitatis solus facit descendit et non finem natu-
 rale separat via queadmodum illi contingit cui istia rui-
 punt quod ego foras exire illi phibet. Et est quod con-
 tinuitatis solus non apparet per signa cognoscit vltima quod
 notata sunt et vltima in eius declaratione diuisiones particu-
 lares sunt necessarie quod sunt finem vltima quod membris et
 hoc quod erit ut membris sensum non habet et comprehen-
 dit huius et currit quod est in ipso pculdubio et sepa-
 tur a loco suo et non sustentat super membris et sepetur
 per dislocationem eius qua habuerit neque huius suscep-
 rit quod ab eo effluat neque a suo loco moueri poterit et a
 huius membro non adhaerit et dislocatione moueat.
 Et tu quod scire des quod apata et continuitatis solus quod
 teriora habet accitua sunt quod in membris erit nervosis
 quod sunt fortis sensus quoniam est quod sunt punita et sin-
 copis et spasmus ea semper coitantur: sincopis quod propter
 doloris fortitudinem et spasmus propter membris nervosi-
 tatem deinde illa quod sunt super iuncturas quoniam tarde melio-
 ratione recipiunt propter vehementem iuncture motum
 et propterea quod amplitudo quod est apud iunctura est a-
 pia ut materia ad ipsam descendat. Et quoniam pulsus
 et vltima erit ex signationibus disponit vltima: de eis
 igitur loquemur.

Summa per dictos per de plsu sunt. xix. ca.

Capitulum primum de pulsu et est finis vltima.

Pulsus est motus receptaculorum ipsa ex dia-
 stole et systole compositus ad regem ipsam per aerem at-
 tractum. Consideratio autem quod attendit in plsu
 aut est vltima aut particularis finem vltima quod egritudine.
 Et nos quod hic de vltima regulis scire pulsus loque-
 mur: et particularis ad loquendum de egritudinibus particu-
 laribus in posterioribus referabimus. Dicemus ergo quod
 quod pulsus est compositus ex duobus motibus et dua-
 bus partibus. Vltima namque pulsus ex dia stole et systo-
 le est compositus. Post hoc uero necesse est ut inter
 oia duos contrarios motus des interueniat. Impos-
 sibile est namque motus vltima alij motui continetur per
 quod spatio eorum applicat terminus et extremitas in ef-
 fectu hoc in in scia naturali declabit. Postquam igitur
 hoc ita est ipse est quoniam in vltima quod pulsus autem alij co-
 sequat quattuor interueniant partes. scilicet motus duo et
 partes due. scilicet motus eleuationis et partes inter ipsam et
 depressionem et motus depressionis et partes inter ipsam et e-
 leuationem. Depressionis vero motus apud plimos

Septemio

tpe cōplet. Et tardus ei cōtrarius ⁊ eqlis inter e-
 os exis. ¶ Generis vō qđ ex eētia istū sumitur
 tres sunt spēs. Mollis qđ est recipiens reditū ad in-
 teriora ⁊ cōpressionē facile. Et durus qđ est ei cō-
 trarius ⁊ inter eos mediocris. ¶ Generis autē qđ
 est sumptū ex eo qđ cōtinet tres sunt spēs. Plen⁹
 ⁊ ipse est qđ sentit sicut si in eius foramine eēt hūor
 ipiens de quo sollicitat⁹ est vt pure eūct. Et vacu-
 us est ei cōtrarius. Et inter eos mediocris. ¶ At
 generis qđe qđ ex suo tactu sumptū est tres si spēs
 calūs ⁊ frigus ⁊ tēpatus. ¶ Generis vō qđ est sum-
 ptū ex tpe qđis spēs sunt tres. frēqns ⁊ ipse est in
 quo tpsus lenstatū qđ erit inter duas pcssiones iest
 breue qđ etiā vocat cōsequēs ⁊ spissus. Et ei cōtrari-
 us rarus qđ etiā dī laxus ⁊ resolutus ⁊ inter eos m-
 diocris. Et hoc qđe tēpus est fm qđ ex systole co-
 gnoscit⁹. Si vō systole nullo modo cognita fuerit
 erit tēpus qđ inter oēs duas diaholes cōtinuat⁹. ¶
 At si ipa cogita fuerit erit hz duo tpa duoz extrēo-
 rū. ¶ Genus vō qđ est sumptū ex eqlitate ⁊ diu-
 sitate est aut egle aut diuersum. s. in egle. Et h⁹ qđ
 de est p cōparationē silitudinis aut dissilitudinis pulsū.
 aut ptiū vnus pulsus aut vnus ptis pulsus in qui
 qđ rebus magnitudine ⁊ puitate aut fortitudine aut
 debilitate ⁊ velocitate ⁊ tarditate spissitudine aut
 raritate duritie ⁊ mollitie donec cōtingit qđ vnus
 pulsus est postremus sue diaholes citi⁹ ppt vehe-
 mentē calore aut debili⁹ ppt debilitatē. Quod
 si volueris dilatabis frōne ⁊ cōsiderabis in equa-
 litate ⁊ diuersitate in tribus generibus pdcis alias
 ptes sed pldirationū fortitudo ad istas reducta ē.
 Pulsus vō eqlis absolute est ille qđ in his oibus est
 eqlis qđ si in aliquo eoz solo fuerit eqlis in eo solo
 dicet eqlis sicut si diceremus equalē in pte aut e-
 qlem in velocitate. Et si diuersus est ille qđ non
 est equalis aut absolute aut in aliqua re. ¶ Genus
 antez quod ex ordinatōe ⁊ inordinatōe sumptū ē
 duas hz spēs diuerse ordinatus ⁊ diuerse inordina-
 tus. Ordinatus autē est ille c⁹ diuersitas hz ordi-
 nē cōsuatū sup quē trāsīt ⁊ est hz duos mōs aut or-
 dinatus absolute ⁊ est qđ totū illud qđ ex eo pue-
 nit n̄ hz nisi tm diuersitatē vna. aut ordinatus qui
 est pprie ⁊ ipse est qđ hz duas diuersitates aut ptes
 sicut si ibi eēt circulus ⁊ alius circulus ab eo diuer-
 sus sed ambo ad suū redirent ordinē sicut si eēt v-
 nus circulus. Et inordinatus est qđ est ei cōtrari⁹. ¶
 Quqz certificaueris inuenies qđ hoc decimū genus
 ē sicut eēt noni generis spēs trans sup ineqli. De-
 bes autē scire qđ in pulsu repit n̄ mulice qm quē-
 admōz ars mulice cōplet p adiunctionē sonoz fm
 pportione cōitantes eos inter acuitatē ⁊ gūitatē per
 circulos casū ⁊ tēpoz qđ sunt inter eoz pcssiones
 sic est dispō pulsus qđ pportio suoz tēpoz in ve-
 locitate ⁊ spissitudine ⁊ debilitate ⁊ in qūitate ē si-
 cut pportio adiunctois eius. Et quēadmōz tēp⁹ se-
 riendi ⁊ qūitas sonoz est qđ sunt cōuenientia ⁊ est
 qđ n̄ sunt cōuenientia silt ē qđ ibi dūbilitates sunt or-
 dinatē ⁊ est qđ sunt inordinate. Et pportio etiam
 dispōnū pulsus in fortitudine ⁊ debilitate ⁊ in quā-
 titate est qđ est cōueniens ⁊ est qđ nō imo diuersa
 est. ¶ Et hic qđe est egrediens a genere cōsideran-
 di ordinē. Bal. autē vī qđ id qđ potest sentiri ex
 pportionalitatib⁹ pōderis est fm vna pportione

musicarum notatarum aut non nominatarum. Nomina
tarum vero aut secundum proportionem totius et quoniam et
est proportio tripli quam est proportio dupli adiuncta cum
proportione ad dentis medietatem et ipsa est quod dicitur propor
tio per quoniam. Et secundum proportionem quod est potius et est du
pla et secundum proportionem quod est per quoniam et est addens me
dietatem secundum proportionem quod est per quatuor et est addens
tertia et secundum proportionem addente quarta postea non sen
tit. Et ego quidem miror quoniam proportionem istam per tactum
discerni possit: dico tamen quod ei est facile quod in gradu tangen
di consuevit et proportionat sonos per arte postquam erit ei
potentia cognoscendi musicam acquisita et copabit secundum
per notum: hoc etiam ista quoniam sua intentione ad pulsum re
ducentur huiusmodi poterit discernere proportionem per
sensum. **C**onueniens vero quod ex pondere est sumptum
est per compositionem proportionis quantitatum proportionum quatuor
temporum quod sunt duobus motibus et duabus quatuor
bus. Et si sensus totum hoc discernere non potest tamen est per
compositionem proportionis quantitatum proportionum temporum di
astoles ad tempus quod est inter duas diastoles et ad ul
timum temporis in quo est motus ad tempus in quo est quod
est. **Q**ui autem ponit in hoc capitulo compositionem
temporis motus ad tempus et temporis quatuor ad te
pus quatuor mittunt capitulum in capitulo huiusmodi missi
o sit tollerabilis et non sit inconueniens sed tamen non est bo
na. Et pondus quidem est illud in quo proportionem mu
sice cadunt. Et dicimus quod pulsus aut est boni pon
deris aut mali ponderis. Et illi quod quod est mali po
deris sunt tres species una est illius quod pondus est mu
tatum et est iuxta pondus et iste est quod pondus est pondus
etatis quod est iuxta etatem illius quod est pulsus sicut quoniam
inuenies habet pondus pulsum puerorum. Et altera est se
parati ponderis sicut quoniam pueri habent pondus pulsum si
cut senum. Et tertia est egrediens a pondere et est ille
quod ponderi pulsum bonis non sinit. Et multa egressio
pulsum a pondere magna in dispoibus liget mutatio
nem.

Ca. ij. de pulsu equali et diuerso.

Item quod diuersi pulsum diuersitas aut est
in multis percussionebus aut in uno pulsum.
Sed quod in uno pulsum diuersificat aut in mul
tis diuersificat partibus. scilicet in locis separatis in qui
bus cadunt digiti aut in una parte. scilicet in loco uno
digiti. Et illius quod quod in multis diuersus erit pulsum
bus est diuersus gradus equaliter currens. Et ipse quod
quod est qui ab uno incipit pulsum et permutat ad ma
iorem eo aut ad minorem et preedit sic secundum hanc regula
donec peruenit ad finem in diminutione aut in augmen
to per similem ordinem deinde intersecat et ad prima ma
gnitudine redit aut rediens ex paruitate sua simili
li redit in ambabus dispoibus ad prima regulam aut
diuersificans postquam venerit a principio quod est hoc
modi ad finem quod est huiusmodi. Et est quod ad finem peruenit
et est quod intersecat ante ipsum et est quod addit supra ipsum donec
intersecat quoniam intersecat fortasse intersecat in medio cessan
do et est quod agit ab hoc diuersum et illud est ut in
medio sui interueniat motus. **E**t pulsum quod
cessatione huius est diuersus in quo expectat motus et ve
nit quod. Et ille quod in sui medio huius motus est diuersus
in quo expectat quod et venit motus. **D**iuersitas
vero pulsum in multis partibus unius pulsum aut
est in situ suorum partium aut in motu suorum partium sed
diuersitas quod est in situ suorum partium est diuersitas per

portionis partium uene ad partes. Et quoniam partes sunt
sexta erit illud quod in eis cadit ex diuersitate sinit.

Diuersitas autem quod est in motu aut est in velocitate
et tarditate aut in consecutione et preuentione. scilicet ut moue
at pars eius ante horam sui motus aut post horam aut in
fortitudine et debilitate aut in magnitudine et par
uitate. Et hoc totum aut curet secundum ordinem equaliter aut
diuerso in augmento et diminutione et illud quod aut e
rit in duabus partibus aut in tribus aut in quattuor
or. scilicet in casu digitorum. Et tu quod componere poteris
et ordinare. **E**t ex diuersitate vero pulsum in una p
te est ille quod est intersectus et reditius et cotinuis.
Intersectus autem est ille quod in parte una cum puo mo
tu sepat et partis unius quod ex eo intersecat cum quod e
quod duo extrinseca diuersificant in velocitate et tardita
te et in similitudine. **R**editius vero est ut pulsum ma
gnus redeundo fiat paruum in una parte deinde in re
ditu subtili redit. Et hoc quod modi est ille quod quod spe
ties in alias ingrediunt et hoc est ut sit unius pul
sum sicut duo per diuersitatem aut duo sicut unius p
pterea quod alie in alias ingrediunt. Et istud quod est
similitudo eorum quod in hoc non conueniunt. **C**otinuis autem e
ille quod diuersitas est ordinata in cotinuitate non sinit
pcepta separatim in eo ad quod ipsa mutat ex veloci
tate ad tarditatem aut e contra aut ad equalitatem aut in
equalitatem in eis aut ex magnitudine aut paruitate
aut equalitatem in eis ad aliquid eorum ad quod mutat.
Et hoc quod est quoniam similitudine sui preedit. Et est quod
accit ut cum cotinuitate sua sit in aliquibus suorum partium
plus diuersitatis et in aliquibus minus.

**Capitulum. iij. de speciebus pulsum diuersi quod nota habent
propria.**

Eis est gazellans quod est diuersus in una
parte quoniam fuerit tardatus et deinde intersecat et
sit velox. **E**t ex eis est yndosus: quod ipse
quod est quod est diuersus in magnitudine partium uene et
eaz paruitate et eleuatione ipsarum ad superiora et in latitu
dine et in consecutione et preclusionem in principio motus pul
sum cum mollitie quod est in ipsa: et ipse quod non est valde
puus et huius latitudine quando et assilant yndis quarum
alie alias sequunt secundum reitundinem cum diuersitate quod
est inter eas in eleuatione eaz ad superiora et descen
sione ad inferiora et velocitate et tarditate. **E**t ex
eis est ymiculosus quod est illius similis sed est puus multe
spissitudinis et spissitudo existat velocitas sed non est.
Et formicans quod est valde minor et vehementioris
spissitudinis. Et ymiculosi quod est et formicantis diuersi
tas in eleuatione ad superiora et preclusionem et consecutionem i
ssu est manifestior ipsorum diuersitate in latitudine i
mo quasi non apparet id. **E**t est ex eis ferrinus quod
yndoio in partium diuersitate sinit et in eleuatione ad su
periora et latitudine et preclusionem et consecutionem sed est du
rior et cum duritie ipsi partes i duritie diuersie exi
stunt. **E**t ferrinus quod est plus uelox spissus et du
rus et partes in magnitudine diastoles diuersie exi
stunt i duritie et mollitie. **E**t ex eis est cauda fori
cina et est ille quod ordinat in diuersitate suorum partium
ex diminutione ad augmentum aut ex augmento ad di
minutionem: et cauda quod foricina est quod est in pulsum
bus multis et est quod est in uno pulsum in partibus mul
tis aut in parte una. Et eius diuersitas propria est il
la quod ex magnitudine pendet. Et est quod est in compo
sitione velocitatis ad tarditatem aut fortitudinis ad debi

litate. Et ex eis est melius et ipse est ex diminutione
precedit ad aliquem terminum in augmento postea re-
nat inferius ad suum ordinem donec ad primum termi-
num diminutionis perveniat. Est ergo sicut due caude
foricine que continentur apud maiores et extremitates
et ex eis est bisplasia: et in ipso quod discordati sunt medici
Sunt enim quidam qui ipsi unum pulsum ponunt diversum in
prehensione et consecutione. Et sunt alii qui ponunt ipsi duos
pulsus quorum unum alteri consequitur et ad ultimum iter
eos non exit tempus quod dilate ad colligendum systole de-
de diastole: non enim oportet ex quo consequuntur due percussio-
nes oportet sint duo pulsus. Alioquin ille qui intersecat
diastoles et deinde redit est duo pulsus in eis etiam oportet
sint duo pulsus nisi qui incipit et fit diastole et postea
redit ad fundum faciendo systole deinde redit iterum et
diastole facit. Ex eis sunt quete hinc et cadens in me-
dio quos praediximus. Sed dicitur inter cadentem in me-
dio et gazellantem est quod gazellantis forma ante venit quod co-
pleat prius in cadente in medio est pulsus qui venit
in tempore quietis qui complet percussio per. Et ex istis quod
capitulis sunt pulsus spasmodicus et tremulus et ritor-
tus qui filo quod torquetur assilatur et est ex capitulo diver-
sitatis in precessione et consecutione et in situ et in latitudi-
ne: et cordosus quod est ex summa retorti et silatur tre-
mulo sed tamen in tremulo diastoles est magis occulta:
et silatur exitus ab equalitate situs in elevatione ad superi-
ora est in retorto occultior sed tensio in cordoso est
manifesta et est cum eius torsione ad unam partem tamen.
Primum vero tales accidunt quales isti. scilicet cordosus et ritor-
tus ad unum latus declinans in egritudine sicis.
Pulsus vero compositus species quasi infinite sunt et neque
habentes nomina.

La^m. iij. de i^o quod ex speciebus pulsus est naturalis.

Quiaque generum praenotatorum in quo est super-
fluitas augmenti vel diminutionis naturalis
est equalis nisi fortis quodam naturalis in eo
est augmentatus. Et si aliquod aliorum generum non augmen-
tum praebuerit nisi fortitudinis augmentum sequens et factus
fuerit maius: ubi contra ipse erit naturalis propter fortitudo.
Aliorum vero generum quod non augmentum non diminutionem tol-
lerant naturalis est mediocritas et ordinatus et quod est bo-
ni ponderis.

La^m. v. de causis speciebus pulsus praenotatorum.

Causae pulsus quodam sunt coeae necessarie es-
senciales in constitutione pulsus ingredien-
tes et vocantur coeae et quodam sunt in co-
stitutione pulsus non ingredientes. Et haec quodam ali-
e sunt inseparabiles quodam praemutatione praemutat iudicium
pulsus et vocantur coeae inseparabiles: et alie sunt separabi-
les quodam vocantur mutantes absolute. Coeae vero
causae sunt tres una vitalis quod est in corde movens per
suum et tu quodam idem scilicet ea in causa de virtutibus. Et
secunda est instans et est vene praesens quas idem scilicet quod
numerauimus membra. Et tertia est necessitas extin-
guendi et est adveniens per quantitatem notam extinctionis
quod renouat in termino caloris opposita in suo incen-
dio aut extinctione aut equalitate sua et haec quodam causae
coeternae operantes mutantur secundum id quod adiungit e-
is ex causis inseparabilibus et mutantibus absolute.

La. vi. de his quod praenotantur ex causis praetentis solummodo.

Quia instans fuerit obediens sui lenitate et
virtus fortis et necessitas ad extinguendum ve-
hemens erit pulsus magnus. Uterum ne-

cessitas inuantiore his tribus est ad hoc. Quod si vir-
tus fuerit debilis pulsus puitas ea proculdubio se-
quitur. Et si cum hoc instans fuerit durus et necessitas pau-
ca erit minor. Est etiam quod durities efficit puitatem
sed tamen puitas est causa est durities separata a puitate causa est
debilitas per hoc quod est durus et non debilis et breuitas
eius et profunditas non est multa sicut est quod est virtus
debilis. Pauca quoque necessitas puitatem efficit sed de-
bilitas ibi non erit. Et non est aliqua haec trium quod plus
efficiat puitatem quam debilitas. Et puitas quodam duritiei
cum virtute plus est quam puitas praetensionis necessitatis cum
virtute. Virtus namque cum praetensionis necessitatis non mi-
nuit multum ex equali quam a diastole prohibent non haec.

Et non declinat ad hoc ut non multum super tempamentum
addat nisi id quod non multa haec necessitate. Si vero ne-
cessitas multa fuerit et virtus fortis et instans inobe-
diens propter suam duritiam magnitudini non poterit esse quod
fiat velox et velocitati restituet id quod deest ex ma-
gnitudine quod si virtus fuerit debilis et pulsus non po-
terit magnificari et velocitas in eo non operata fuerit
non poterit esse quod fiat ipsius quae ipsitudine restituet
ret illud quod ei defuerit ex magnitudine et veloci-
tate et multe vices tenebunt locum unum virtus suffici-
entis et magne aut duarum velocium. Et hoc quodam est
sicut quod homini necesse est rem ferre ponderosam quas si
poterit una vice tota ferret: si vero non diuidet ea in
duas partes et festinabit et si non in multas partes ipsas di-
stribuet et ferret quodam parte quocumque modo poterit cum spa-
tiositate aut velocitate deinde non cessabit inter quas
libet duas oneraturas eius sed sit in eis tardatus quod
si multe fuerit debilitatis stabit tunc et ferret ea te-
stine et redibit cum tarditate. Si autem virtus fuerit
fortis et instans obediens sed necessitas erit maior for-
titudine temperata virtus augmentabit velocitatem cum ma-
gnitudine. Et si necessitas fuerit fortior erit cum ma-
gnitudine et velocitate ipsitudine. Longitudine quod
quod magnitudinis causae praetensionis quodam aliquod prohibet
amplitudinem praebuerit et elevationem ad superiora non
permiserit fieri sicut durities instans ubi contra quodam ampli-
tudinem prohibet et depraetent carnis et cutis quod sursum e-
leuari non permittunt. Sed est etiam quod in amplitudine ad-
dit materiam. Et amplitudinem quodam efficit aut vicia
vacuitas ut per ipsam tunica superior super interiorem
declinet et dilate aut multa instans lenitas. Ipsitudi-
nis autem causa est debilitas aut multa necessitas aut ca-
lidas. Et raritatis quodam causa est virtus quodam necessitate
in magnitudine superat aut fitas multa diminuta a
necessitate aut nimia intensio virtutis et aduentus praedi-
tioni proximus. Cae vero debilitatis pulsus ex mu-
tationibus quodam sunt tedium et vigilie et euatio et mati-
es et humor nocivus et exercitium superfluum et humor mo-
tus et ipsorum obuiatio membrorum fortis spiritus aut cordi
vicinis et totum illud quod vehementer resoluit.
Et duritiei pulsus causae sunt siccitas corporis vene
aut ei fortis extensio aut vehemens frigus coe-
lans. Et etiam est quum pulsus in crisiibus durefcit ex
fortitudine pugne propterea quod membra per ipsam exte-
dunt ad partem ipsius nature. Lenitatis vero causae
sunt causae naturales mollificantes sicut nutriendus et e-
gritudinales mollificantes sicut hydropisus et lethar-
gia aut ea quod non sunt naturalia non egritudinalia sicut
balneatio. Et diuersitatis quodam causa est cum praesentia
virtutis est guttas materiei cibi aut humoris. Et cum

debilitate virtutis est pugna cæ et egritudo. Ex cæis quoz diuersitatis est repletio venarum ex sanguine sz qd hinc est file remouet minutio. Et plm qdez fit diuersitas qu sanguis est viscosus suffocans spuz q mouet in arterijs et pprie qu deplas fuerit circa cor. Et cæis pterea ipsius q ea in breui efficiunt tpe sunt stodi repletio et tristitia et cogitatio in aliq. Sed qu in stodi malus fuerit hior no cessabit diuersitas et forsitan ex eo pueniet treor cordis et fiet plius tremulus. Et ferrini qde pulsus ca est diuersitas eius qd in corpore vene est fufum in putrefactoe sui aut ipsius cruditate aut sui maturatione aut diuersitas disponi venarum in duritie sua et molitie aut apa in mebris nervosis. Bispluatis vo ea est virtutis fortitudo et plima necessitas et durities instri qre n obedir ei q vtutes ipsi picipiunt de dia stole in vna vice sicut qu qa vult vna pcusione a liqd incidere et no obedir ei adinuat ab a et pcpue qu necessitas subito augmentat. Soricini vo pul sus ca quz est virtus debilis q de labore ad qete or dinate pcedit et de qete ad labore sed ille q in una pmanet dispo plus est virtutis debilitate signs. Et cauda qde foricina et q eis filis exit est plus si gnificans fortitudinem aliq et q debilitas no est i fi ne sz eis deterior est cauda finitua deim mansua: postea cauda reducta. Tadicis aut in medio ca e virtutis lassitudo et eius defectus aut accidens subi to veniens ad qd aia et natura subito redeunt. Et spalmosi qde pulsus ca sunt motus no naturales in virtute aut malitia in eentis instri. Pulsus aut tremulus pcedit ex fortitudine et instro duro et ne cessitate forti. Sine istis eni no puenit tremor. Undosi aut est qu eius ca exit virtutis debilitas fm plm et no pot fieri diastole nisi paulatiz et paulati. Et est etia qu instri lenitas eius ca exit sz virtus n fit valde debilis. Instm naqz molle et huidum cõcussione et motu no recipit q in vnaqz penetrat pte queadmõz sicut qd est duz recipit qm succitas cõcussioni est apta et treori. Et duri qde succi finis sui picipi motu mouet: moll vero huidi pte pole est moueri et alia pte motu ipsius non pati pterea q cito recipit sepiatione et flexione et diuersitate i fi gura. Et vmiculosi qde pulsus et formicatis ca est fortis debilitas ita vt tarditas et spissitudo et di uersitas in ptiõ pulsus cõiungant qm virtus istiz in vna hora dilatare n valet sz paulati et paulati. La aut pulsus mali ponderis si pulsus qde fuerit in dispoibus teporis qetis est augmentu necessita tis. Et si in dispoib tps motus fuerit e augme tu debilitatis aut necessitatis priuatio sz pulsus te poris motus ppi velocitate diastoles ali e ab ho. Et cæe qde pleni et vacui et calidi et fri eleuati surti et submersi inferius manifeste sunt.

La^m. vij. de plib etatũ et masculoz et seiaz.

Masculoz pulsus maiores sunt et fortiores valde ppi vehementia virtutis eoz et ne cessitatis ipsoz et pterea q eoz necessi tas magnitudine cõplet et est eoz pulsus tardior pl su muliez et rarior fm plm. Et ois qde pulsus in quo pseuerat virtus et est spissus: oz pculdubio q sit velox: est eni qu an est velocitas q spissu ppi hoc igr sicut pulsus masculoz est tardior ita e rarior. Pueroz vo pulsus lenior ppi huiatez

et est debiliõ et spissior qm calor est fortis sz uirtus no est fortis eo q nodũ sunt cõpleti. Pueroruz vo pulsus ppatoe qritatis corporis eoz est magn qm eoz instm est valde molle et ipsoz necessitas est valde fortis et eoz virtus cõpatoe puitatis cor poris ipsoz no est pue qritatis. Verũtũ eoz pul sus cõpatoe pulsus cõpletoz est no magnus sz e ne locior et spissior ppi necessitate. In pueris naqz multiplicat vaporis fumosi collectio ppi multam digone eoz et frequẽtia eius in eis. Et ppi hoc val de est necesse ipz extrahere et calore ipioz innatus euentare. Iuuenũ vero pulsus est multe magi tudis et no est multe velocitatis imo in ipsa est ual de diminutus et in spissitudine et ad raritate tẽdes. Et illoz qde pulsus q in principio iuuentutis exnt est maior. Et eoz qui sunt in medio iuuentutis est fortior. Et nos qde ia declaramus q calor i pu eris et iuuenibus fere est filis: ergo necessitas in eis erit ppinq sz vt in iuuenibus est augmentata: ha bebr g ex magnitudine q in ipsis restaurat qd o fuerit ex velocitate et spissitudine. Et principũ qde rei n puenit magnitudo est virtus sz necessi tas est appetes et instm qde est adinuans. Be aut pulsus est minor ppi debilitate et minoris ve locitatis ppi hoc etia et ppi diminutione necessita tis et ppi hoc est rarior. Et pulsus qde senũ qui ia pcellerunt in annos est puus et rarus et taro et e qu est mollis ppi hiores extraneos et n ppi nales.

La^m. vij. de pulsũ cõplexionum.

Pulsus cale cõplonis vehementis est ne cessitatis. Qd si vtus cõuenerit et instm erit pulsus magnus. Si g vni eoz diuersificabit erit queadmõz dcm est in pcedenti bus. Et si calitas qde no male fuerit cõplonis imo naturalis erit cõplo fortis et sana et virtus multuz fortis. Et neq existimes q calor imatus si fuerit fortis qritatiz sit minuat ex vtute imo ex eo pue nit in suba sps fortitudo et in aia audacia. Calor vero cõplonis malitia seqns qto plus augmena tus fuerit tanto in virtute plus debilitate augmen tabit. Cõplo vero fra declinat pulsus ad ptem diminutõis sicut pprie est puitas et pprie tarditas et raritas. Quq instm fuerit molle lassitudo eius augmentata erit et eius filr tarditas et raritas. Qd si duz fuerit erit minus hoc. Et debilitas qde qua mala cõplo fra hereditat facit maior est ea q mala cõplo cala facit hereditare qm calitas. f. calo ri innato magis est cõueniens. Cõplone vo hui da sequit inundatio et dilatatio. Et sicca qde sequi tur coangustatio et durities. Ampli si vtus fue rit fortis et necessitas multa accidet bispluatis et spaf mosus et treulus. Tu vo deinceps cõpone cõfnado principia. Est pterea qu vni boi accit vt duoz latez ipsius diuersificet cõplo. Erir ergo vni ipio rũ fm et altez calz et accidet vt diuersitate q pue nit ex calitate et sritate boz duoz latez pulsus di uersi fiant. Erirq pulsus calidi lateris pulsus cali de cõplonis et lateris fri pulsus cõplonis fre. Et ex hoc qde scit q pulsus in diastole sua et systole n est fm mõz accessionis et recessionis cordis. Immo fm mõz diastoles et systoles ipsius corporis arterie.

La^m. ix. de pulsũ temporum.

In vere qđe est qđ pulsus est puus nō tñ
in oī re ⁊ est in fortitudine augmētatur.
In estate vero est velox ⁊ ip̄sius ppter
necessitatē ⁊ puus ⁊ debilis ppter virtutis resoluōē
qđ est ppter re solōē sp̄s qđ sit ppter calorē exteriorez
dominantē sup̄flūū. Et in hyeme est maioris rari-
tatis ⁊ tardioris debilitatis ⁊ cū hoc est puus quōi
am virtus debilitat ⁊ in qbusdā corporib⁹ accidit
vt calor in pfundo teneat ⁊ aduēt ⁊ virtus forti-
or fiat ⁊ hoc qđ cōplo cala est dñans ⁊ refrenās frī-
g⁹ ⁊ n̄ p ip̄s patiens n̄ frigiditas ad fundū vadit.
In autūno autē est pulsus diuersus ⁊ trahit ad
debilitatē quāda s̄ ip̄sius diuersitas est ppter mul-
titudine cōuersōis cōplonis accitatis in autūno nūc
ad calorē nūc ad frītatē. Et ip̄sius qđe debilitas ē
ēi ppter hoc: cōplo em diuersa sēp dētē? efficit no-
cumentū qđ s̄tis ⁊ eq̄lis l̄ sit mala. Et qđ autū-
nus est tēp⁹ nature vite cōtrariū qm calor in eodē
debilitat ⁊ siccitas sit fortior. Tēp⁹ vero pul-
sus qđ sunt inter tēpora tēporibus proportionatur
que sunt circa ipsa.

Ca^m. x. de pulsu regionum.

Regionū qđa sunt tpate vnales ⁊ qđa sunt
cale estine ⁊ qđa sunt frī hyemales ⁊ que
da sicce autūnales. Iudicia igr̄ pulsuū
erunt in eis fm mōz que sciūstī de pulsu tēp⁹.

Ca^m. xi. de pulsu qđ pūcit ex cibo ⁊ potu.

Exerit⁹ corpori aduenientia ⁊ ip̄s ingredi-
entia pulsu dispōez mutant q̄litate s̄tis ⁊
q̄titate. Et q̄litate qm si ad calefaciē
dū declinauerint aut ad infra mutabunt ip̄s fm il-
lud. Et q̄titate qđe qm si eq̄lis fuerint fiet pul-
sus in magnitudine augmentatus ⁊ velocitatis ma-
ioris ⁊ ip̄situdinis ppter augmentū virtutis ⁊ calorif
⁊ pmanebit hec mutatio aliqđiu. Et si plime ma-
gnitudis valde fuerit erit pulsus diuersus absq; or-
dine ppter q̄titate nutrientis supra virtutē quoniam
ex oī q̄titate puenit in pulsu diuersitas. Et qđe exi-
stimauit archigenes qđ eius velocitas est tunc mul-
to maior qđ ip̄silitudo. Et hec mutatio est pfe-
nerans qm ca pfeuerantie l̄ sit multitudinis minoris
hac tñ est diuersitas ordinata. Qđ si pauce fuerit
q̄tittatis erit pulsus minoris diuersitatis ⁊ magni-
tudinis ⁊ velocitatis n̄ eius mutatio diu pdurabit
qm materia pauca cito digerit. Ampli⁹ si virt⁹
deficiat ⁊ debilitet ex multitudine aut paucitate qđ
cūq; fuerit siles erunt pulsus in puitate ⁊ tarditate
⁊ s̄ in fine rei. Qđ si natura fortis fuerit in dige-
rendo ⁊ cōuertendo fiet pulsus tēpatus. Et vīnuz
etiā pprietatē h̄z ⁊ est qm ex multitudine ip̄s⁹ li-
cet sit subtile puenit diuersitas. Ex ip̄so tñ nō p-
uenit qđ sit tantū q̄tū illud qđ puenit ex nutrienti-
bus qđ sibi s̄lant ⁊ hoc qđe est ppter raritatē subē ip̄i-
us ⁊ subtilitatē eius ⁊ leuitatē. Qū autē vīnū in a-
ctu est fm puenit ex eo qđ puenit ex alijs frīs in
minoran⁹ ⁊ rarificando ⁊ tardando velocitate sue
penetratōis. Deīn qū in corpore calefit r̄monetur
velociter qđ ex eo puenit. Unū p̄terea qū in
corp⁹ penetrauerit ⁊ fuerit calz n̄ elongabit multū
a natura ⁊ accidet velox resolo. Qđ si qū est fm
penetrauerit fiet ex nocumēto qđ n̄ sit ex alijs frīs
rebus qm ille tardant donec calefiant n̄ eaz pene-
tratio est ita velox vt istius. Istud enī veloci⁹ pe-

netrat qđ cōpleat calefactio ⁊ eius qđe impedimentū
est magnū ⁊ p̄cipue in corporibus qđ horripilationi
sunt apta. Et n̄ est sicut impedimentū calefactōis
ipsius qū ip̄s calz penetrat qm eius calefactio in p̄n-
cipio obuiatōis nō puenit ad hoc vt magnuz faciat
impedimentū imo natura ei obuiat cū p̄tītōe ⁊ distri-
butōe ⁊ resoluōe. fm vero est qū natura defice-
facit ⁊ eius virtutē extinguit anq̄ ad p̄tītōē ⁊ di-
stributionē ⁊ resoluōē pueniat. Et hoc qđe puenit
ex vīno multitudine sue q̄tittatis ⁊ calefactōe ip̄s-
us ⁊ frītatē. Qū autē ip̄s p̄sideratū fuerit unū for-
titudine efficit alia habebit iudicia quoniam ip̄m sua
cēntia fortes efficit sanos p̄pterea qđ velociter pre-
bet augmentū in suba sp̄s. Et l̄ calefactio ⁊ infri-
gidatio qđ ex eo fuerit plima corp⁹z ipedian t: est
tñ qū vnaq; eaz cū aliq̄ cōuenit cōplexione ⁊ est
qū n̄ cōuenit. Est naq; qū res frī eos fortes reddūt
qđ cōplexione calida mala h̄nt sicut dixit Galienus
qđ succus gñati calefactos sēp fortes efficit ⁊ hydro-
mel infrigidatos sēp reddit vigorosos. Unū
p̄terea vñ est calidū natura aut fm natura est quz
quoida fortes facit ⁊ quoida debilitat. Nō tñ ser-
mo n̄ est nūc de hoc imo in virtute eius qđ velo-
cior ad sp̄s cōuertit quoniam hoc sēp h̄z p̄ sui ef-
ficientia. Qđ si vñ h̄z duoz ip̄s in aliquo corpore
iuuerit augmentab̄ in faciendo fortitudine ⁊ si ei
cōtrariū extiterit minus fortitudine faciet. Scdm
hoc igr̄ ip̄s pulsum cōuertet fm hoc quoniam si for-
titudine faciet in pulsu augmentabit fortitudinem
⁊ si calefaciet in necessitate efficit augmentū ⁊ si in-
frigidabit minorabit necessitatē. Et fm plurimū in
fortitudine faciet augmentū. Nūq; autē in neces-
sitate efficit augmentū qm in velocitate addat. Aq̄
vero p̄pterea qđ nutrimentū penetrare facit vigo-
rat ⁊ similitudinē opatōis vīni opat. Et quoniam n̄
calefacit imo infrat nō tantū auget in necessitate qđ
tum vīnum.

Ca^m. xij. de eis qđ somn⁹ ⁊ vigiliē in pulsu opant.

Pulsus qđe iudicia in sōno diuersificantur
fm hora somni ⁊ fm dispōnē digōnis.
Pulsus igr̄ in principio somni est puus et
debil⁹ quoniam motus caloris naturalis tunc est ad cō-
stringēdū ⁊ submergēdū ⁊ nō ad dilatañ ⁊ manife-
standū quoniam ip̄s in hora illa totus tendit ad occul-
tū p̄pterea qđ ip̄s aia mouet ad nutriens digerēdū
⁊ maturā sup̄fluitates ⁊ est sicut supatus ⁊ obsef-
sus pculdubio. Et pulsus etiā est maioris tardi-
tatis ⁊ raritatis quoniam l̄ in calore accidet augmen-
tū fm cōstrictionē ⁊ coadunationē tñ priuatus ē au-
gmento qđ h̄z in hora vigiliāz ppter motū calefaci-
entē. Et motus qđe plus est ad inflamañ ⁊ inclinañ
ad p̄e malitiei cōplonis. Et cōstrictio ⁊ eoz coa-
dunatio tēpate minoris sunt inflamatōis ⁊ min⁹ ex-
trahunt calorē ad extuatiōē. At tu qđe hoc scies
ex hoc qđ anhelitus laxi ⁊ ip̄sius extuatio m̄lio ma-
iores sunt anhelitu ⁊ extuatiōe eius ⁊ calor est cō-
strictus ppter calz qđ s̄tis est somno v̄bigra submerli
in aq̄ tēpate frigiditatis qđ sit exsp̄gefactus l̄ calor
cōstringat ⁊ fugiat ex hoc nō tñ augmentū anhelit-
us eius puenit ad id ad qđ pueniet labor ⁊ exer-
citiū qđ sunt ei p̄pinq. Qūz bñ cōsideraueris nō
inuenies aliud qđ calorē vehementius incendat qđ
labor ⁊ motus. At vigiliē qđe calorē nō efficit

motu corporis ita vt quod corpus quod fuerit non sit ipse
necessarius imo faciunt calore propterea quod spiritus ad
exteriora mouet et motus eius ad ea est finis continui
tate quod ista est eius generatio. **¶** Quod autem cibus di-
gestus est in somno redit pulsus et fit fortior pro-
pterea quod virtus augmentum recipit a nutriende et re-
dit illud quod ad profundum descenderat ad regendum
nutriendum ad exteriora et ad suum principium. Et propter
hoc etiam magnificat tunc pulsus multum et propterea quod
copiosis caliditas propter nutriendum auget quemadmodum
diximus et insit etiam auget lenitas per id quod ad ipsum
ex nutrimento penetrat. Verumtamen sua magnitudine
non auget velocitatem neque spissitudinem quoniam hoc non est il-
lud quod in necessitate prebet augmentum et hoc etiam non
est prohibens restaurari ex eo quod necessarium est ma-
gnitudine sola. Deinde quoniam cum dormiente somno ple-
uerit fiet pulsus debilis propter caloris innati con-
strictionem et virtutis compressionem sub supfluitatibus quod
etiande erat finis eiusdem motus qui sunt in vigiliis et qui
b) est exercitum et eiusdem quod non sentiunt. **¶** Quod au-
tem somnus in principio eiusdem inuenit et nec iue-
nit aliquid ad quod digerere tendat declinabit copiosius
ad partem infirmitatis: pleuerunt ergo puitas et tardi-
tas et raritas in pulsu et incessanter augmentabuntur.
¶ Vigilie etiam diuersa habent iudicia: quoniam enim dormi-
ens euigilabit natura sui declinabit pulsus ad ma-
gnitudinem et velocitatem ordinate deinde ad sua natura
le redibit dissonant. Sed subita causa euigilato accitit vt
pulsus eius illico qui a sono remouet. Quod accitit vt
coram eo quod subito euenit victa est. Et deinde post hoc
redibit ad eum pulsus magnus velox spissus et diuer-
sus ad tremorem. At quoniam motus iste est silis vio-
lento id non inflammat etiam ipsi. **¶** Et quoniam virtus subito
mouet ad repellendum naturam illud quod accitit: ergo mo-
tus accitit diuersi et tremunt pulsus sed tamen finis hoc non lon-
go pleuerat tempore imo ad equitatem cito redit quoniam li-
cet eius causa sit qui fortis est tamen durabilitas est pauca et
cognitio destructionis ipsius est velox.

Ca. xiiij. de iudiciis pulsus exercitij.

In principio quod exercitij et dum est tempus
pulsus fit magnus et fortis et hoc quod propter
augmentum caloris innati et fortitudinem ipsi-
us et fit etiam velox et spissus valde propter supfluitatem ne-
cessitatem quam facit motus. **¶** Quod si pleuerit et
fuerit plurius aut longius fuerit breue erit tamen fortissimus
et destruet quod ex fortitudine puenit et debilitabit
pulsus et fiet puitas propter resolutionem caloris innati: sed
ipse fiet velox et spissus propter duas res quarum vna est au-
gmentum fortitudinis et necessitatis et alia est quoniam virtus re-
trahit ne magnitudini sufficiat postea velocitas in-
cessanter minuit et spissitudo augmentat finem quietate
eius quod ex virtute debilitat. Deinde ad ultimum si exer-
citium perdurauerit et debilitauerit fiet pulsus formi-
cans propter debilitatem et spissitudinem forte. **¶** Postea
si magis supfluit fuerit et ex ipso qui ad mortem pueni-
atur efficiet quod omnia faciunt resolutionem et reducet pul-
sum ad hoc vt sit vniculofus deinde faciet ipsi decli-
nare ad raritatem et tarditatem cum debilitate et puitate.

Ca. xiiij. de iudiciis pulsus balneatorum.

Balneatio autem erit cum aqua calida aut cum frigida.
Si autem fuerit cum aqua calida in principio pue-
nient ex ea fortitudinis et necessitatis iudi-

cia. Quod multum resoluere debilitabit pulsus. Ba-
lien) quod dixit erit tunc puitas tardus et rarus. **¶**
Dicendum ergo quod debilitas quod et puitas pulsus pui-
dubio erit: sed aqua calida qui interioribus corporis ca-
lesfactione efficiet calore accitit fortasse non durabit
sed ad sui naturam quod est infirmitatis redibit et fortasse du-
rabit et permanebit. Quod si accitit qualitas iudici-
um supauerit fiet pulsus velox et spissus. At si su-
pauerit quod ex natura sui puenit fiet tardus et rarus.
At si eius calefactio accitit ad tantam virtutis resolutionem p-
uenit vt sincopi sit propter quod fiet etiam pulsus tardus
et rarus. **¶** Sed balneatio cum aqua frigida fecit frigus si pe-
netrauerit debilitabit pulsus et faciet puitam et effici-
et raritatem et tarditatem. At si non penetrauerit imo ca-
lore coadunauerit augmentabit fortitudinem et crescet
pax et minuet velocitatem et spissitudinem. **¶** Ex aqua vero
in thermis erit quod sunt exiccantes duricie in pul-
su augmentant et ex eius magnitudine minuit. Sed
calescentes velocitatem in pulsu augmentant. Si
autem virtute resoluere erit quod iam diximus.

**Ca. xv. de pulsu qui mulieribus est proprius et est
pulsus pregnantium.**

In necessitate quod in eis est multa propter coitatez
fili in attractioe aeris. Ipse. n. quasi dua-
bus attrahunt necessitatibus et duabus ae-
ris attractioibus. Sed virtus proculdubio non augmenta-
tur neque etiam minuit nisi quoniam propter lassitudinem pauca
quod puenit ex potestate pignatilis: propter hoc igitur iudicium
virtutis medie et necessitatis fortis vincit et augmen-
tat pulsus et fit velox et spissus.

Ca. xvi. de pulsu dolorum.

Dolor mutat pulsus aut propter fortitudinem
sui: aut quod est in membro principali: aut p-
ropter longam moram sui. **¶** Et dolor quod quoniam
sui principio fuerit faciet virtute ebullire et mouebit
ipsam ad resistendum et refrenandum et inflammat calidi-
tatem. Fiet ergo pulsus magnus et velox et maioris
spissitudinis quoniam fixio magnitudinis faciet et velocita-
tem. **¶** Quod dolor ad finem sue fortitudinis puenit p-
ropter illud quod dicitur de moris pcedet minorantem et re-
dibit ad inferiora donec magnitudinem pcedet et velo-
citate et vice eaz supplebit spissitudo fortis et pui-
tas et formiculatio et vmiculatio. At si augmentatus
fuerit adducet ad raritatem et pditionem.

Ca. xvij. de pulsu apostematum.

Postea quod alia sunt quod febres efficiunt.
Et hoc autem propter eorum magnitudinem aut propter
nobilitatem membri in quo sunt. Et pullum
in toto corpore mutant finem mutationem febris prop-
riam et nos ipsam dicemus in loco suo. **¶** At alia sunt
quod febre non faciunt et mutant pulsus membri in quo
sunt proprium per eentiam. At est etiam quod reliquum corporis per
sum mutant per accitit. sed non propter hoc quod est aqua sed
propter hoc quod dolore efficit. **¶** Aqua autem quod pulsus mu-
tat aut ipsi mutat per spiritum sui aut per sui tempus aut per
quantitatem suam aut per membra in quo est aut per accitit quod
sequit ipsi et committat. Quod vero per sui spiritum mutat est
sicut aqua calidum ex quo per sui spiritum puenit vt mute-
tur pulsus ad ferrinum et ad treorem et horripilationem
et velocitatem et spissitudinem nisi ei contraria sit causa hu-
mectans quod proprietate ferrini destruat et vice ipsius
vndositate supplere faciat. **¶** Verumtamen treor et ve-
locitas et horripilatio et spissitudo ipsi sepe committat

La^m. xviij. de iudicijs pulsus accentiū aie .

L. xix. O sū^a mutatois īz ptrajazz nē eēntie plī⁹.

Sūma f^a doctrine tertie sen f^c de yrina ⁊ egestiōe
⁊ est cōtinens. xiiij. ca^a.

Sam p^m est sermo v^lis de v^rina.

Neqꝫ sit q̄ exteriora sui re tingente infecerit sicut

quā ipsa multis permanserit bonis. **¶** Quapp dixerit post

us fuerit vrina nili prius fuerit ablutū. **C**ompli
us vrine pueron siatio est nua & rēpne infonius

ea tibi approximas tanto spissitudo augmentat et

bus q̄ in ipsa apparent. ¶ Scito etiā q̄ priā siſtō

Abel et levia alij terrestres que culum

media aliquot m. fte inferior

but requires generally more than one

the 14th of August 1881 at 10th St. N. 1881

[illegible]

inf
ptē
sub
pos
q in
por
lud
aut
dici
tem
lem
tilis
exit
bun
leu
turb
bul
nec
te f
pci
tia
ibā
sub
Ca'

E
us o
tū
qda
pos
tun
q
p
cur
ue
oī
dī
tū
ma
ler
eg
zal
lic
ap
ao
q
ta
ci
g
m
flu
lo
fo
ti
m
m
in
tu
cr
tr
t
t

Ca^m. ij. de sigtioribus coloris vrine. ^{et catarrhis}
 Ex colorib⁹ vrine sunt g²dua citrinitas scilicet
 aut palearis. Dein citrin⁹ post flauus dei
 de rufus postea citraquularis postea igne
 us q² tincture croci affilat^r et ipse q²de est vehemens
 citrinus postea croceus q² subit capill⁹ zabafarani⁹ et ille
 q²de est que² vocant rubei claz⁹. **C** Oes aut⁹ q² sunt
 post citrinu⁹ calitate⁹ signt⁹ sz tn fm suos diuersifican
 tur g²duis. Et est q²de qu² accit⁹ pp⁹ vehemetia⁹ mor⁹
 et pp⁹ dolores et pp⁹ fame et pp⁹ aq² abstinencia⁹.
 Post istos vo⁹ g²duis p²dictos erit g²duis rubedinis si
 cut rubeus role⁹ et rube⁹ obcurus et rubeus pul
 uerulentus. Et oes q²de sanguis dñij signt⁹. **E**t in
 oib⁹ et qb⁹ est color zabafarani⁹ atinens est sigtio
 dñij cholere rubece. Et in oibus q² puluerulento at
 tinent est sigtio dñij sanguis. **E**t igneus quidez
 magis signt⁹ calore⁹ q² rubeus et p²uenerit⁹ sicut cho
 lera in se calior est q² sanguis et color q²de vrine in
 egritudibus acutis incenditibus trahit ad colore⁹
 zabafarani et igneitate. **Q**u² si ibi fuerit tenuitas a
 liq² maturat⁹ ois sigt⁹ dispoez et q² ia incept⁹ et si non
 appareat in suba. **S**i aut⁹ citritas fortior fiat et vsq²
 ad igneitate⁹ pueniat terminu⁹ et ad sinem in ea sigt⁹
 q² calor incessanter pcessit et ille q²de est finis citri
 tatis. **Q**u² si in ipso claritas augmentet⁹ calor ia se
 cundu⁹ diminutione⁹ incedit. **E**t est piera⁹ qu² i e
 gritudibus acutis sanguineis vria sicut ipse sanguis
 mingit aptoe vene ibi exite et sigt⁹ repletione⁹ sup
 flua q² si paulatim mingit⁹ emittit et est cu⁹ odor ma
 lo et sigtio tioris et tict⁹ ex ea ne sanguis ad loca sub
 focantia fusus deriuet⁹. **E**t peior q²de ea et qu² i sub
 tilis in colore sui et dispoe. **Q**ui aut⁹ ex ea multum
 mingit est qu² est sigtio bona in febrib⁹ acutis et co
 mmissis quonia⁹ est qu² est sigtio crisis et sanitate⁹ nisi
 in principio subito attenuet⁹ anq² sit hora crisis qu²
 tunc erit reciditatio⁹ sigtio. **E**t silr si tenuitas p²
 crisim ordinata no⁹ fuerit. In icteritia vo⁹ qu² vria
 adeo fuerit maioris rubedis donec ad nigredinem
 trahat et pannu⁹ ille tingat ne remoueri possit. Et q²

quod in ipso
vultu q. v. m. m.
z. m. m. et m. l. p. m.
c. m. m. a. m. m. d. m.
et a. p. m. d. m. p.

[Faint handwritten notes at the bottom of the page, likely bleed-through from the reverse side.]

De Ispasari uirile
et de qua uirile
dispositus per p. g. g.
c. g. g. g. g.

...the ...

1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 26

2 cups of milk
1 cup of sugar
1 cup of oil

ALL INFORMATION CONTAINED
HEREIN IS UNCLASSIFIED

7. *Vidua ruficeps*
8. *Zonotrichia leucophrys*

3

qđ hz colorē qñ nullo natura aliqd in eo op-
ta fuerit et exierit fm sua dispōne s; in hoc nō ē ti-
mor. Et ē qñ bone crisis signū exit et i acutis e-
gritudib; sicut si eger ea tenuē minxerit et fuerit i
ea suspensio in pñib; diuersis: multotiens enī sūt
sonitū capitis et vigilias et surditatē et desipientiam
et pñpue si paulatim ea minxerit et in lōgo tpe fuerit
suspensa et fuerit ei odor acutus et fuerit cū febrī-
bus qñ tunc vehemētē sūt capitis sonitū et de-
spicientia s; qñ affuerit ibi insomnietas et surditas
et desipientia et sonitus capitis sūt sanguis fluxus
ex narib;. Et est etiā qñ exit calidus in rene.
Rufus inq̃t yrina nīz bona est in egritudibus re-
nū et egritudibus lapidis qñ ex hūorib; pñitū gros-
sis et est signū mortalis in egritudibus acutis et di-
xit etiā qñ yrina nigra est mala in egritudibus re-
nū et vesice qñ vehemētis ardor ibi adest: conside-
ra ergo alia signa. Urina nigra in senibus non ē
bona pñt illud qđ scis nīz nēit eis nisi ex corrupti-
one mala. Et sūt in mulieribus yrina nigra pñt la-
borē sūt spasmū. Ad summū vō yrina nigra in
principio febrīū est pñtiosa et sūt in eaz fine qñ nō
cū ea fuerit aluentio neq; si fuerit crisis. Urina
autē alba fm duas intentōes est scienda: yna ea
qñ est qñ ipsa est tenuis translucens qñ vulgus qđ
translucens est albū vocat sicut est vitz qđ ē claz
et crystallū clara vocat alba. Et aliera est qñ pñerto
est alba et color est disgregatiū vīsus sicut lac et
pgamēnum: et ista qđ ē nō translucet vt vīsus in ipa
penetret translucētia enī pñerto nō est nisi oīum
colorū priuatio. Albū igit fm intentionē translucen-
tis sūt sūt oīo et est auferens digōnis fidutiā et
si cū grossitudine fuerit sūt pñla. S; alba pñer-
to nō erit nisi cū grossitudine. Et eius qđ ē alia ē cū
albedo est mycelagimosa et sūt multitudinē pñlatia
et hūoris crudi. Et alia est cū albedo est vinctuosa
et sūt adipis liq̃factionē. Et alia est cū albedo est si-
milis albule et sūt pñlatia liq̃factionē qñ accit aut ac-
idet. Et alia est cū albedo est filis albedini qñ est in
fungo cū tenuitate et sane et sūt exituras ulcerōsas
in instis yrine et si absq; sanie fuerit erit pñt su-
pationē materie multe crude nō mature. Et est qñ
est cū lapide vesice. Et est alia qñ spmā filat qñ
pñlatia apatū adest crisis et laxitas interior et e-
gritudinū qñ ex pñlate accit vitreo. Qu vō yri-
na spmā filis erit et nō est fm mōz crisis est pñt
spata pñlatia. Immo qñ in primis pñnerit et nō
sticabit apoplexia aut palsyim. Et qñ in oīb; ho-
ris febris alba supuenerit yrina cito in gītana con-
ueriet. Et plūbina qđ ē sine hy pñlatia est valde ma-
la. Et lactea etiā in acutis egritudibus est pñtiosa.
Albedo pñtea yrine i febris acutis quocūq; mō
fuerit post tincturā qñ pñcessit sūt qñ cholera rubea
ad aliqd mēbz declinauit qđ apat aut ad fluxū ven-
tris et qñ magis sūt qñ declinauit ad caput. Et sūt
qñ yrina rubea est in febris deī subito fit alba
sūt desipientia. Et qñ yrina in sanitate pñneraue-
rit in colore albo sūt priuationē digōnis. Et albu-
le filis qñ lacti filat acetoso in febris acutis mor-
tē sūt aut pñlatia. Scīd autē qñ pole est vt yri-
na sit alba et cōpso calida et cholērica aut yrina ru-
bea et cōplexio sūt pñlatia. Cholera enī rubea
qñ declinat a via yrine et nō admisceat yrine imo

net yrina alba. Des ergo yrina alba considerare
qñ si fuerit eius hūor multus et lūosus et ipi se-
dimē multū et grossum et eius suba cū hoc trahit ad
grossitudinē dēs scire qñ albedo est ex fīritate pñla-
tis. S; qñ yrina nō fuerit lūosa clara nīz eius sedi-
men multū nīz putia et albedo ad fūscitatem traxerit
scire dēs qñ cholera rubea est occultata et si in egrī-
tudine acuta fuerit alba et fuerit in ea sūt dēs salu-
tus ex qđ nō tūmet phrenesis et qñ sunt sicut ipz dēs
scire qñ cholera rubea declinauit ad aliū canale et ad
intestina et accidit ei cōstictio. Ea vō ob quā yria
exit rubea in egritudibus fīris est una hāz rex aut
fortitudo doloris qñ cholera rubea resoluūt sicut in
colica accit sūt opulatio qñ sūt sūt et supationē
phlegmatis in canali qñ est inter fel et intestina qua
pñt fel ad intestina naturaliter nō descendit sicut so-
lebat imo yrine societas est ei necessaria cū qua e-
grediat quēadmodū accit in colica sūt aut pñt debi-
litate epatis et sūt vītus defectū qñ inter aquosita-
tē et sanguine sepationē facere nō valet sicut accit i
hydropisi sūt et in egritudibus debilitatis epatis s; z
plurimū qñ pñt ea yrina est similis lotur carnis
recentis aut pñt cōstictio quā opulatio fecerit
et mutat color phlegmatis in venis pñt aliq; puti-
factionē qñ ei accit: et eius qđ ē signū est aquositas y-
rine et eius sedimen fm mōz quē diximus et eius ti-
ctura est tinctura debilis nō lūosa. Cholere enī
rubee tinctura est lūosa. Urina quoz multoties
ens in principio egritudinū erit alba sed postea fiet
nigra et sepebit sicut accit in icteritia. Ampli vō
yrina post comestione albedit nīz sic cessat donec di-
gestio hēri incipiat: tunc enī incipit yrina tingi.
Et pñt hoc yrine vigilatū sunt albe et adiunat ad
hoc calorū innati sūt solutio s; nō lūose imo attinet
fūscitatem pñt priuationē digōnis. Tinctura rubea
in egritudibus acutis melior est qñ aquosa alba et e-
ius etiā suba melior est qñ aquosa. S; rubea qñ est
sanguinea maioris est securitatis qñ rubea cholē-
rica. Rubea quoz cholērica nō tantū est timoris quoz
cholera qeta manet. S; si extat mobilis magni est
timoris. Amplius yrina rubea in egritudibus re-
nū est mala qñ fm plurimū calidū sūt apa. Et in
doloribus capitis desipientia portendit. Quz yria
in egritudibus acutis rubere cepit et sic pñmanerit
et nō inferius descendit fecerit pñtōis egrī tūbre
affert et renū apa sūt. Qu si cū rubedine fuerit
turbida et taliter pñmanerit apa in epate et calorū i
nati sūt debilitatē. Amplius color yrine sūt
qđ cōpositū ex qbus est color qñ carnis recentis lo-
ture assimilāt qñ etiā sanguini in aq̃ dissoluto similis
erit et est ex debilitate epatis. Et quoniam etiā ē ex
multitudine sanguis. Verūtn sepūs exit ex debi-
litate epatis et qñq; cōplexio de supuenerit maliti-
a vincente quā digerendi debilitas demābit et vī-
tutis dissolutio. Qu si vīus fortis fuerit tunc non
erit nisi ex sanguis multitudine et eius augmento
vītra mensurā quā vīus disgregatia penitus sepa-
re nō sufficit. Qu ex eis est etiā color pleagimū
et est citrinitas cui admista est sūclinitas et colorū o-
lei similat pñt viscositate qñ est in ipso et transluce-
tia cū nitore adipino et cū splendore sube ad quādā
spissitudinē trahit. Et in pluribus dispōibus signi-
ficat malū aut nō significat bonū nīz maturacionem

de yrina
alba

Translucens
et crystallū clara
vocat alba.

albedo
muralis

lactea
pñtiosa

plūbina yrina pñtiosa
est valde mala
Et lactea etiā in acutis egritudibus est pñtiosa.

Albedo pñtea yrine
i febris acutis quocūq;
mō fuerit post tincturā qñ pñcessit sūt qñ cholera rubea

cholera enī rubea
qñ declinat a via yrine
et nō admisceat yrine imo

in melioratione s3 fortasse raro materiam uictuosa
rui curatione fm mōz crissis significat 7 hoc qdē non
est nisi qū post ipaz aduenit reqes. Que vō ex ea ē
pnitiosa est illa cō vinctuositas aut fetida 7 pprie il
la ex q̄ pua mingit q̄ntitas. Qu vō ei aliqd miscet
qd est simile loture carnis recentis est deterior. **A**
Et hoc qdē plus cōtingit in hydropisi 7 pibisi 7 co
lica mala. Et est qū oleagina post nigra sequit vri
na q̄ p̄celit. Et tunc qdē est signū bona. **M**ai
autem quod vrina significat oleagina est q̄ in die
arta indicat egrz in die septima morituz in egritu
dibus v3 acutis. **A**d summū vō oleagine vrie
tres sunt spēs. Alia enī ex ea est q̄ tota est adeps. 7
alia est cō inferius est tantū adeps. 7 alia est cō su
perius est adeps. Et ea etiā est q̄ in suo colore tan
tū est oleagina sicut est in pibisi 7 pprie in sui p̄ci
pio aut in sui suba t̄m aut in eis vtriusq̄ q̄nadmōz
est in egritudinibus renū 7 in p̄fectōe pibisi 7 ei fi
ne. **E**t ex eis est etiā carminis q̄ malus est 7 p
nitiosus qū vtriusq̄ cholere signū adiunctionez. Et
qūz est color rubeus in quo currit nigredo 7 signū
ficat febres cōpositas 7 febres q̄ ex grossis sumi su
p̄luitatibus. Qui si clarior fuerit 7 nigredo ad ipi
us summitatē declinauerit ap̄a signū lateris.
Et t̄m tertii de signōibus subē vrine in q̄ntitate ipi
us 7 in claritate sui aut turbulentia.

Rubstantia vrine aut est tenuis aut grossa
aut mediocris. Valde vō tenuis in oibus
disposibus maturatōis significat puatōez
aut in venis oppilatōez aut epatis debilitatē 7 can
naliū vrine q̄ nō attrahit nisi qd tenue ē aut attra
hant s3 extra n̄ cūcūt nisi qd natura subtilē existit
aut multū aq̄ potationē aut uehementia s̄tutatis cō
plone cū siccitate. **E**t in acutis qdē egritudib3 si
gnificat vtutis digestiue debilitatē 7 maturatōis p
uationē. Et est etiā qū reliq̄z vtutū tāia signū debi
litatē vt nullo in aq̄ opent imo quēadmōz ingre
dit ita labor. **E**t vrina qdē tenuis valde fm hūc
modū deterior est in pueris q̄ in iunenibus quoni
a naturalis puerorū vrina spissior est vrina iune
nū is q̄ sunt humidiorez 7 q̄ eoz cor3 plus attra
hant hūitates p̄pterea q̄ materia sup̄fluens est eis
necessaria cā augmenti. Si ergo eoz vrine in febr
bus acutis multū sunt tenues iā valde elōgati est
a sua naturali dispōe. **E**t si hec in eis p̄p̄uerat
rit nō signū nisi p̄dione qm qū p̄durat signū p̄dō
nē nisi bona sint adiuncta signa 7 vtutis stabilitas
tunc. n. exitura signū q̄ accit 7 pprie inferius sub p
te epatis. Et sili si hec in sanis p̄manerit 7 se n̄ cō
uerterit ab eis signū ap̄a qd accidet illic vbi dolo
rē sentiūt. Et fm p̄z accidet eis vt cū hoc in alcha
tin 7 in renibus dolorē sentiāt. Et signū aptitudi
nē ad ap̄a. Qd si dolor 7 gūitas vni mēbro pprio
nō fuerint imo sunt cōes signū bohor 7 variolas
7 ap̄ata q̄ corpori erūt cōia. **E**t temitas quoz vri
ne in crisi sine ordine reciduationē p̄noscit. **A**
Urina autē multū spissa fm plm signū maturatōis p
uatōez 7 fm minus hūoz grosse subē maturatōis.
Erit ergo in statu hūozozaz febrili 7 in ap̄tōe ap̄a
tū. Et plm qdē qd in acutis signū egritudinibus ē ma
lū. Merūm tenuitatis durabilitas plus signū malū.
Spissitudo nāq̄ q̄ndā signū digōez q̄ qdē subē con
fert in eo q̄ digōem signū 7 q̄ vrus expellēdi h3 po

tentia est id in quo fiducia habet. Et in q̄tū mate
rie signū corruptionē 7 eius multitudinē 7 matura
tōis phibitionē sepantis ad fundū descendētis si
gnificat malū. Quid autē sit illud qd inter duas fa
supantius est cognoscit ex eo qd post ea aduenit ex
rege aut succedit ex debilitatis augmento. **E**t v
rinaz qdē spissaz in febribus sanior exi illa d̄ qua
multū subito euat. Illa vero q̄ paplati euat multo
rū hūoz est signū 7 debilitatis vtutis 7 post illam
qdē q̄ vtutitē affert sequit mediocritas vria sili cūz
rege. **Q**ui autē tenuis vrina in acutis egritudi
bus ad spissitudinē cōuertit postq̄ nō aduenit req̄
ea signū liq̄factionē. Quz in sano vrina p̄seuerat
rit spissa 7 in pte capitis dolorē senserit 7 cōq̄satio
nē iudicabit ei febrē. **E**t in qū hoc est ex sup̄flua
expulsionē aut aptōe aut vlcerebus in p̄tibus vīa
rū vrine. Mō autem subtilitas 7 spissitudo vtrez
maturatōis signū priuationē nisi q̄ maturatōis m
subē cōitatur mediocritas. Spisse ergo maturatio
est vt digerendo ad tenuitatē mutet. Et tenuis ma
turatio est vt coq̄ndo mutet ad spissitudinē. **A**m
plius vrina spissa quēadmōz prius diximus qūz ē cla
ra translucens qūz est turbida: veym inter spissaz
translucētē 7 tenuē exit d̄ria qm spissa traslucens
cū motu inundat nō sunt ptes ipsius inundate mul
tū pue imo magne in ea accit vñ 7 eius motus sūt
tardi 7 cū spuma hūalaz ampullaz 7 ipsius ampul
le nō cito rūpūt. Et q̄ qdē hūmōi exit ex p̄bla
te generat bñ digō aut cholera vitellina si est in ca
tinctura ad citritatē trahens. Et si tinctura nō est i
ea signū p̄blatis vitrei resolōnē: 7 hoc qdē in epilep
ticorū vrinis multū exit. In tenui autē in q̄ multa
exit tinctura sicut tinctura n̄ ē p̄p̄ digōnē. Alioq̄n
digō in primis nō magis opat lubāz q̄ coloris p̄mi
stionēz ppria nāq̄ digōis opatio est lubāz effigere
dein ipsaz tingere. Et digō qdē in suba melior est
q̄ in colore. Et p̄p̄ hoc qū vrina tenuis in acuta e
gritudine p̄seuerat signū malū 7 q̄ vrus digestina ē
sopita. **Q**ui autē urinā videris tenuē in cō p̄tib3
rubedia 7 citritatis fuerit diuersitas laborē cognō
scēs inflamantē. Et si tenuis fuerit fuerintq̄ in ea
res q̄ sunt sicut fursures egritudine in vesica n̄ exi
stente signū erit hoc cē p̄p̄ p̄blatis adiunctionē. **A**
Spissa autē vrina in febribus acutis ad summū m
tos signū hūozes 7 fortasse signū liq̄factionē. Et ipsa
qdē est q̄ cū vna p̄manet hora cōgelat 7 inspissat.
Ad vltimū vō turbulentia vrine est p̄p̄ terreta
tē cū ventositatē q̄ aquositatē admiscet: ex istis nā
q̄ qū admiscēt puenit turbulentia 7 ex ipsoz ab
inuitē sepatōe puenit claritas. **A**mplius tres de
bes attendere dispōnes. Est nāq̄ qū tenuis mingi
tur 7 dein inspissat q̄ signū q̄ natura laborat in ma
turando s3 nōdū mā ei vndiq̄ obediuit 7 est pari
ens: 7 fortasse est qū mēbroz signū liq̄factionē. Aut
mingit spissa 7 postea clarificat 7 sepat ab ea gros
saz subtilis stans 7 signū q̄ natura iā sup̄auit materia
7 ipsam maturauit. Et q̄to maior fuerit claritas 7
maior descensus inferius 7 citius magis signū ma
turationē. Aut est dispō media iter primā 7 alterā
ex q̄ qū p̄durauerit 7 natura fuerit fortis 7 vtus fi
ra sciet q̄ nō ad maturatōis pueniet integrā. Si
vō vtus fixa nō fuerit t̄mēn ne p̄ditio pueniat ma
turationē. **Q**ui autē p̄durauerit et tiorosa signū

[illegible]

La^m. iij. de signatibus odoris urine .

La^m. v. de sig^{to}ib⁹ vrine ex sp^ua assumptis.

28^m. vi. de significationibus spirituum hypostasibus.

Goldberg verna gys end pær 4te dnu pær

1. *Quia pinguet et aqua* 2. *Quia pinguet et aqua* 3. *Quia pinguet et aqua* 4. *Quia pinguet et aqua* 5. *Quia pinguet et aqua* 6. *Quia pinguet et aqua* 7. *Quia pinguet et aqua* 8. *Quia pinguet et aqua* 9. *Quia pinguet et aqua* 10. *Quia pinguet et aqua* 11. *Quia pinguet et aqua* 12. *Quia pinguet et aqua* 13. *Quia pinguet et aqua* 14. *Quia pinguet et aqua* 15. *Quia pinguet et aqua* 16. *Quia pinguet et aqua* 17. *Quia pinguet et aqua* 18. *Quia pinguet et aqua* 19. *Quia pinguet et aqua* 20. *Quia pinguet et aqua* 21. *Quia pinguet et aqua* 22. *Quia pinguet et aqua* 23. *Quia pinguet et aqua* 24. *Quia pinguet et aqua* 25. *Quia pinguet et aqua* 26. *Quia pinguet et aqua* 27. *Quia pinguet et aqua* 28. *Quia pinguet et aqua* 29. *Quia pinguet et aqua* 30. *Quia pinguet et aqua* 31. *Quia pinguet et aqua* 32. *Quia pinguet et aqua* 33. *Quia pinguet et aqua* 34. *Quia pinguet et aqua* 35. *Quia pinguet et aqua* 36. *Quia pinguet et aqua* 37. *Quia pinguet et aqua* 38. *Quia pinguet et aqua* 39. *Quia pinguet et aqua* 40. *Quia pinguet et aqua* 41. *Quia pinguet et aqua* 42. *Quia pinguet et aqua* 43. *Quia pinguet et aqua* 44. *Quia pinguet et aqua* 45. *Quia pinguet et aqua* 46. *Quia pinguet et aqua* 47. *Quia pinguet et aqua* 48. *Quia pinguet et aqua* 49. *Quia pinguet et aqua* 50. *Quia pinguet et aqua* 51. *Quia pinguet et aqua* 52. *Quia pinguet et aqua* 53. *Quia pinguet et aqua* 54. *Quia pinguet et aqua* 55. *Quia pinguet et aqua* 56. *Quia pinguet et aqua* 57. *Quia pinguet et aqua* 58. *Quia pinguet et aqua* 59. *Quia pinguet et aqua* 60. *Quia pinguet et aqua* 61. *Quia pinguet et aqua* 62. *Quia pinguet et aqua* 63. *Quia pinguet et aqua* 64. *Quia pinguet et aqua* 65. *Quia pinguet et aqua* 66. *Quia pinguet et aqua* 67. *Quia pinguet et aqua* 68. *Quia pinguet et aqua* 69. *Quia pinguet et aqua* 70. *Quia pinguet et aqua* 71. *Quia pinguet et aqua* 72. *Quia pinguet et aqua* 73. *Quia pinguet et aqua* 74. *Quia pinguet et aqua* 75. *Quia pinguet et aqua* 76. *Quia pinguet et aqua* 77. *Quia pinguet et aqua* 78. *Quia pinguet et aqua* 79. *Quia pinguet et aqua* 80. *Quia pinguet et aqua* 81. *Quia pinguet et aqua* 82. *Quia pinguet et aqua* 83. *Quia pinguet et aqua* 84. *Quia pinguet et aqua* 85. *Quia pinguet et aqua* 86. *Quia pinguet et aqua* 87. *Quia pinguet et aqua* 88. *Quia pinguet et aqua* 89. *Quia pinguet et aqua* 90. *Quia pinguet et aqua* 91. *Quia pinguet et aqua* 92. *Quia pinguet et aqua* 93. *Quia pinguet et aqua* 94. *Quia pinguet et aqua* 95. *Quia pinguet et aqua* 96. *Quia pinguet et aqua* 97. *Quia pinguet et aqua* 98. *Quia pinguet et aqua* 99. *Quia pinguet et aqua* 100. *Quia pinguet et aqua*

In primis dicitur qd medicorum cōueniētia i
vltimois hypostasias r sedimēis iā recel-
lit a via cognita. Dicunt enī hypostasum
aut sedimen: nō illud tm qd iferi? descēdit s3 oēs
subaz que spissioris erit cētie qd aquositas r ē ab
ea diuisa siue sit suspēsa siue sit supra. **D**icēns
igr qd hypostasis multis cognoscit mōis. s. ex sub-
stantia sui r q̄titate r qualitate r situ suaz ptiuz r
loco sui r tēpore r qualitate sui pmiſtionis. **S**ig-
tio vō ei? ex suba sui est qm hypostasis aut erit na-
turalis laudabilis demāns digōez r maturatiōez
naturalē r hec erit alba r descendens inferius r e-
ius ptea p̄tine r siles r equales r oportebit vt sit
rōtūda hīs figuraz equalis subtilis siles hypostasi
aq̄ rosacee. **E**t pportio sue significatiōis sup ma-
turationē materie in toto corpore est sicut pportō
significatiōis materie puris albi leuis siles cētie su-
p maturationē apatis. **S**3 pus est spūsum r hoc est
subtile. **E**t hypostasis qdē r sedimēi signifi-
ones sunt bone s3 tūctur a deficiat r equalitas. **U**-
ez equalitas apud antiquos melior est tūctura.
Equalis nanqz q̄nō tm est alba s3 rubea est melior
alba q̄ est alba. **A**mplius plūne hypostasias s3 co-
lorē vrine erit s3 ex eis q̄ diuersificant alba ē me-
lior post illā rubea r post ipsaz citrina r post eaz il-
la q̄ est vt arsenicū: r mālita qdē a lentinola inci-
pit. Tu autē nō attendas illud qd aliq̄ dicunt nā al-
bedo erit q̄nō pp̄ maturationē r equalitas nō
est nisi pp̄ maturationē. **E**t de albedine est q̄ est p-
p̄ vehementē ventositatis cōmitionē. **M**ale aut
hypostasis incōmūtas melior est q̄ ipsius cōmūti-
tas. **E**t hypostasis qdē mala est quā euicino scies.
Bona autē hypostasis de qua loq̄mur puri assilat r
phlati crudo quā tenuis fuerit. **U**erūt pus ab ea
differt p fetore. **E**t phla crudū sepat ab ea cōtūla-
tōē suaz ptiū. **E**t ipsa ab vtriusq̄ differt subtilitate
r lenitate. **E**t hec qdē hypostasis nō q̄rit nisi in e-
gritudibus qm in sanitate nō req̄rit r illud est qm
nō dubitat qm in corpore egri male rēte sunt ma-
terie in venis ipsius q̄ nisi maturent portēdūt cor-
ruptionē. **I**n venis autē sani nō semp b3 ē hūo-
rē q̄ sit exētiendus sed si est meli? est qd hoc signi-
ficent ex eis supstūitates q̄ in eis supstūit ex cibo a
digōne puate deīn supstūit supstūitas q̄ in vria sit
hypostasis siue matura siue nō matura. **E**t in ma-
essentis qdē est sedimen paucū qd descendit fm sa-
nitatis dispōez r pp̄ie q̄ exercitio vtunt r artibus
se exercent laboriosis r nō multiplicat huiusmodi
hypostasias nisi in corporibus pinguiū ociose viue-
tiū. **E**t pp̄ hoc etiā in vrinis egroz macroz nō
est expectanda hypostasis tantū q̄tm in vrinis eg-
rū pinguiū qm eoz egritudo multotiens rēdit ita
q̄ nil descendit r multotiens hypostasis in eoz vri-
nis nō puenit ad hoc vt descendat s3 tm plerūqz est
modicū eius in eis natans aut pendens r in mltis q̄
dē vrinis hypostasis illico qm mingit descendit ni-
si in eis q̄ valde mature sunt imo in eis paz expe-
ctān est. **E**t plēs ex hypostasis colorib3 sunt s3 pl3
fm colorē vrine s3 melior ex eis q̄ diuersificantur
est alba post quā est rubea deīn citria. **N**ō nāl
vō hypostasis alia ē siles rasure intestinorū cortical
q̄ est fursurea aut herbina aut sumilaginea aut si-
milis arsenico rubeo aut ei qd est valde citrinuz:

alia est carnosā alia est adipina r alia est saniosa r a-
lia est mucilaginosā r alia est q̄ ē siles frustulis fer-
menti in aq̄ soluti r alia est sanguinea sanguifuga-
lis alia est capillaris r alia est arenalis q̄nosa r alia
est cinericia. **B**ilis vō rasure intestinorū cortical
alia est petaloides magnaz ptiū rubeaz aut albaz
q̄ ligi fm plm qd sepatē fuerit ex mēbris q̄ sunt p
pinq̄ mēbris a q̄bus diuidunt vrie: r albe ligi qd
sunt ex vesica pp̄ vlcera q̄ sunt in ea aut scabiem
aut corrosione. **R**ubee autē carnosae ligi qd sūt
ex rene. **E**t ex petaloidib3 qdē sunt q̄ sunt colo-
ris fusci r obscuri aut squamis pisciūz siles r hec ē
vehementer mala r oibus spēbus hypostasias qual
notāius deterior ligi petaloz mēbroz radicaliuz
rasurā: vey duo priā ipsius genera nullo? ipediūt
imo plerūqz vesica mundando sanant: r dixerūt qd
da cūda hōi se in potu tribuisse cantarides q̄ corti-
ces albos q̄i vtiōs minxit q̄m in aquolitate fri-
cabant resolubant r tingeant tinctura rubea qui
factus est sanus r vixit. **E**t ex ea qdē q̄ est sicut
rasura intestinorū est qdā q̄ est minoril latitudis qd
due pdeē r spissioris subē q̄ si rubea fuerit vocat
herbina r si rubea nō fuerit vocat fursurea. **E**t
herbine qdē si fuerint rubee ptes plerūz sunt ptes
epatis aduste r plerūqz est sanguis in eo adustus ei
plerūqz est etiā ex rene. **S**3 q̄ est ex rene est maio-
ris cōtinuitatis carnosā alie vō due plus silant ei q̄
nō est carnosā r fracturas est magis recipiens. **E**t
q̄ vehementer trahit ad citrinitatē est ex rene p
culdubio qm illa q̄ est ex epate ad rubedine trahit
fusca r q̄n3 associat ei in hoc illa q̄ est ex rene. **F**-
ursurea vō hypostasis q̄n3 est ex scabie vesice et
q̄n3 est ex liq̄factōe mēbroz. **E**t dīra inter eas est
q̄ qm illic in radice mēbri fuerit prurius r setor c-
rit ex vesica r pp̄ie q̄ pus prius mictū fuerit r p-
cipue q̄ alie ligiōes vrine demāuerit maturatio-
nē r fuerint vene supiores sane cōplonis r nō fue-
rit in eis macula imo in vesica. **S**3 si cū inflamatio-
ne fuerit r vntis debilitate r mēbroz mingendi
columitate r color fuscitati attinuerit erit tūc ex li-
q̄factōe hūoris. **E**t crinoides vō plm est ex adu-
stione sanguis q̄ ad rubedine trahit. **E**t multotiēn-
est ex liq̄factōe mēbroz r eoz rasura si albedini at-
tinet. **E**t q̄n3 etiā est ex vesica scabiola s3 minus.
Et tibi qdē pole est vt mōz differentie inter eas in-
telligas p illud qd iā sciisti. **S**i autē nigredini at-
tinet est ex sanguis adustione r pp̄ie in splene.
Omīs pteea petaloides hypostasias q̄ nō sunt ex ea
q̄ sit in vesica r rene r canalibus vrine in egritu-
dinibus acutis malū portendunt pmiolūm. **E**t in
qdē iā sciisti ex hac summa carnosae dispōez r qd
pl3 eius est ex rene r q̄n3 ipsa nō est ex rene. **N**az
ex rene nō est nisi q̄ caro ē sane carnositatis r nō est
in corpore liq̄factio. **E**t vrina qdē matura venaz
ligi sanitate quoniā renū egritudines maturationē
nō phibent vrie qd ipsa supra ipsos exi. **H**ypo-
stasis vō adipina adipis r pinguedis r etiā carnis si-
gnificat liq̄factionē r eaz peior est q̄ aurū aq̄ silat.
Duo autē ipsius principia cognoscunt ex paucitate
r multitudine r cōmitione r sepatōe qm q̄ est mi-
ta r sepatā existiat qd sit ex pte renis r pp̄ liq̄fa-
ctionē sue adipis r si est minus r maioris cōmitionē
est ex loco magis remoto. **E**t ē qm in vrina frustū

Handwritten marginal notes in the left margin, including the phrase "De fursurea" and other medical observations.

Handwritten marginal notes in the right margin, including the phrase "De fursurea" and other medical observations.

albū gnatū gno sile vifum fuerit et erit ex adipe r
nis. **C** Saniosa vō ulcra fignē qd aptū fuit et pprie
in mēbro mingedi et pēpue si ibi fuerit fedime lau
datū ad fundū descendens. **E**t mucilaginoſa qd
fignē hūorē ſpiffum crudū aut qd eſt in corpore mul
tus aut ex inſtitia vrinę egrediens aut criſum apuo
nis vrinę ſciatice aut doloris funeturaz. Et hoc qd
de cognofcit ex alleviatōe qd poſt ipſaz ſequit. Ple
rūqz enī ſubtiliat et attenuat et putat hypotaſis lau
dabilis. Quapp in acutis egritudibz nō eſt cōfide
dū in eo qd appz bz ſiludine laudabilis hypotaſis
qu nōdū fuerit maturatōis hora nec pites fuerint
eius ſigtoes. Et etiā eſt qui vehementer cōplonia
nis ſititē ſignt. **I**nter ſanioſaz vō et cruda exi
dria qm ſanioſa exit cū febre et pcedunt ipſaz ſig
toes apatis et eius ptes faciles ſunt ad cōiungendū
et ſepat et qd ex ea eſt qd cū aquoſitate vehemēter
miſcet et qd ex ea qd ſepat ſz cruda eſt et turbida et
ſpilla et nō facile cōiungit nec facile ſepat. **E**t v
rina qd in qua plima mucilaginoſa hypotaſis ap
paret qm eſt exuberans qm i ſine podagre appz et do
lorē artēricoz ſignt bonū. **C**apillaris autē eſt p
pterea qd hūor occultus cōſolidat ex calore in ipſaz
agente qd qnz eſt alba qnz eſt rubea et eius cōſolida
tio eſt in rene. Et ſerunt qd qd in eius longiudie
plerūqz palpi menſura inuenit. **Q**ue autē ſerū
ti inſuſt fructulis ſilis exi debilitatē ſignt ſtōi et i
ſinoz et digerendi malitia in ipſis et eſt plerūqz ca
eius cōedere lac et caleū. **A**renola vō temp ſignt
lapide qd cōſolidat aut cōſolidando pcedit aut qd re
ſoluit. Et qd eſt ex eis rubea eſt ex rene. Et qm
nō eſt rubea eſt ex vefica. **P**lz autē qd cierita eſt phla
ſignt aut pus cui ppter lōgā morā accit calorū mu
tatio et ſectio ptiū et eſt qnz pti aduſione qd ei acci
dit. **S**anguificalis vō hypotaſis ſi vehemēter
eſt miſta epatis debilitatē ſignt et ſi minus hac ſignū
ſicat vilius in canalibus vrinę et cōiunctus ſolo
nē in ipſis. Et ſi fuerit ſepata plm eius erit in vefi
ca et in vga. Et nos qd pſcrutabimur hoc in ptiula
ribus egritudibus in capitulo de mictu ſanguis.
Et ſi in vrina fuerint ſicut ſanguificalis rubee inſir
mo ſplenē hūte reſoluet ſplen ipſius. **S**cuto autē qd
in egritudibus vefice non multus egredit ſanguis
qm eius vrinę miſte ſunt in ipſius corpore calcate
et anguſte et pauce. **H**ypotaſis vero ſigntio ex q
titate ipſi ſumpta multitudine qd ſui et paucitate d
clarat cāe ipſaz efficiētis multitudine aut eius pau
citate et ex qtitate qd ſui in magnitudine aut pui
tate ſui eſt quēadmōz di xius in hypotaſi mucila
ginoſa. **E**t ſi autē ſigntio ex qtitate ſui eſt ex co
lore qd eſt ipſius qm qd ex ea nig eſt ſignt malū fm di
niſtoes quas noianiz. **Q**ue tñ ex ea ſamor eſt il
la et hypotaſis eſt nig et aquoſitas nō eſt nigra.
Et rubea qd eſt ſanguis ſignt pprietatē et ſaltidiū. **E**t
citrina qd eſt ſignt calore fortē et egritudinē inſidio
ſaz. **E**t ex ea qd eſt alba eſt qd eſt bona ſicut di
rimus et qd eſt mala ſicut mucilaginoſa aut ſanio
ſa aut ſpōſa maturatōi cōtraria. **U**iridis quoz
ſemita eſt ad nigra. Et odore vō eius eſt quēad
modū di xius in his qd pmiſſa ſunt. Et ipſius vō ſi
tu et ex lenitate qd ſui et diuulſione qm lenitas et e
qlitas in hypotaſi laudata eſt melior et in nō lau
data eſt deterior. **S**z diuulſio ſignt vemoſitates

et digerendi debilitatē. **E**t ſi autē ſigntio ex loco
ſui eſt qm aut eſt natas et vocat nubes aut pēdēs.
Et hoc qd eſt in medio ſtans qd eſt maioris matu
ratōis qd p. Et ex pendente illa eſt melior et ru
ge et ſimbrie ad inferiora declinant aut ad fundū
descendens que eſt melioris maturatōis: hoc qd
eſt de hypotaſi laudata. **N**ō laudata vō qd lenior
eſt melior exit ſicut nigra et hoc in febribus acutis
Et ſi ſi hūor eſt phlaticus aut melacholicus qm ea
q eſt vti nubes melior eſt ea qd inferius descendit et
ſignt ei ei? ſubtilitatē niſi cū ea natatōis fuerit mltā
ventofitas et ſi nō fuerit ita natas eſt melior qd pē
dens et inferius descendens eſt deterior. **E**t cau
ſa qd natandi ſupius eſt calitas cū qd eſt acutitas et vē
toſitas. **H**ypotaſis autē diuulſa in groſſa ſupius
natat et pprie qd ſit lenis et in tenui descendit infe
rius et pprie qd ſit grauis. **Q**ūz in principio egritu
dis appz pendens et natans poſtea pſeuerat ſignt qd
criſis cū exitura veniet. **D**acilentoz vō egritu
tudo plerūqz remouet ſedimine bono natante aut
pendente quēadmōz di ximus in pcedētibz. Et qm
inter nephilim et enorima et hypotaſim fuerit ali
qd ſile tele arāee aut dempſitas erit ſignū malū. **E**t
multotiens qd natans ſedimen nō bonū apparz
ex quo puenit terror. **S**z iſtud erit pncipiū matu
ratōis et pmutatio ad bonitatē poſtea pendebit dei
de descendet et erit ſignū nō malū. **Q**d ſi poſt ipm
male puenierint hypotaſes tior quēz in primis ha
beamus fiet neceſſarius. **S**igntio vō hypotaſis
ex ſuo tpe eſt qm ſi velociter poſtq mingit deſcē
dit eſt ſigntio bona fm maturitatē. Et qm tarde de
ſcendit eſt ſigntio pnatōis maturatōis fm qtitatē
ſue diſpōis. **S**igntio autē forme cōmiſſionis i
pſius eſt ſicut di xius qd de mictu ſanguis et adipis
mentionem fecimus.

Ca^m. viij. de ſigntioibus multitudinis urine et pau
citate ipſius.

Urina qd pauce exit qtitatis vntis ſignt de
bilitatē. Et illa qd eſt minus eo qd bibi re
ſolone ſignt multa et vntē habere et apti
tudine ad hēdroplim. **I**lla vō qd eſt multe qti
tatis qnz ſignt liqſactionē et ſupſilitatē liqſcēz i cor
pore in vrina eūone. Et nos qd dñaz inter eas co
gnofcere poſſumus fm vntis diſpōez. **U**rina ma
li coloris malū ſignū qto plima fuerit tāto erit ma
gis ſalutis nuntia. Et qm interſecta fuerit plus ma
litia ſignt ſicut nigra et groſſa. **U**rina diuerſa
rū diſpōnū qd qnz mingit multa qnz pauca et qnz re
tinet eſt ſigntio pugne et laboris nature et eſt ſigntio
mala. **U**rine multitudo in acutis egritudibz qm
nō poſt ipſaz aduenit regeſt eſt ſigntio ethice et ſpas
mi ex inſlāmātōe et ſi ſudor. **U**rina qd in acutis
egritudibus guttatiz inuoluntarie mingit ſignt in ce
rebro nocumētū qd neruus accit et muſculis. **E**t
ſi febris qeta fuerit et ſigna aſſuerint ſalutis pnoſti
cat ſanguis exiit ex naribus. **S**z prima deſipientia
pnoſtica et corruptionē. **Q**ū aut ſani vrina minū
itur et attenuat et pſeuerat hoc totū et ſentit qtitatē
et dolorē in rembz ſignt duz aſa in partibus reīs.
Et qm in egritudine cholica multiplicat plerūqz por
tendit pſpezz enentū et pprie qd eſt alba et ad egre
diendum facilis.

Ca^m. viij. et ſimo de vrina ſana optima.

Hec est mediocritas sube et subtilis tincture ad citrinu trahentis et hypostasis si ibi fuerit bona ex albedine et lenitate equalitate et figure rotunde et odoris tepati nō fetida nō eximcta. Quidā autē dixerunt qd qū huiusmodi yrina subito in egritudine q̄ est in vltio acuitatis vīsa fuerit sanitas die sequenti aderit.

La^m. ix. de yrinis etatum.

Infantiū yrine ad lactis pprietate trahūt ex pte nutrimenti eoz et ppter hūitātē cōplexionis ipsoz et tunc declinat magis ad albedinē. Puerorū autē yrine sunt spissiores et grossiores yrinis iuuenū et turbidiores. Et nos iā notauimus hoc añ. Iuuenū vō yrine ad ignis formā trahunt et ad subē mediocritatē. Et yrine senū ad albedinē et subtilitatē. Est tñ quz sunt grosse fm supfluitates in eis exites qz eūatio multiplicat decrepitorū vō yrine maioris sunt albedis et tenuitatis. Est tñ qū pda grossities eis accit sed raro et qū yrina vehementer fuerit grossa apti erūt ut la pis eis accidat.

La^m. x. de yrinis viroz et mulierum

Muliez yrine semp sunt maioris grossiū ei et albedinis et minoris pulchritudinis q̄ viroz yrine. Et hō qdē ē ppter debilitatē digestiue eaz et ppter supfluitatē ipsaz multitudinē et ppter amplitudinē canaliū vñ egrediunt ea q̄ ab eis exeunt et ppter illud qd ex eaz resoluit mīribus et ad yrine infra tendit. Masculorū vō urinas qū moues turbant et declinat eaz turbatio ad supiora et est q̄ fm plm turbidit. Sz muliez yrine sepe nō turbidant ex motiōe ppter paucā sepiationē sui et hñt sz plm supra sumitatē suā spumā rotunda et si turbide fuerint eaz turbidatio pauca erit. In uirinis viroz illico qū mulieribus cōmīscēt sunt si la ad inuicē tertia. Urine pgnatiū sunt clare et supra eaz supfluitatē est nebula et qñz trahunt ad colorem aq̄ citreū aut aq̄ pedū citrinū et in ipso est irinus et supra sumitatē eaz est nebula sz quociqz mō fuerit in medio videbī sicut cotū carminatū. Et ē qū in eis sunt velut grana q̄ ascendūt et descendūt. Quz irinū manifestior fuerit erit ipregnatio prinicipiū et qū loco ipsius fuerit rubedo erit in fine imipregnatio et ppter si turbant qū mouent. Partitū yrina fm plm est nigra et in ipsa est velut arimētum et sicut sordities.

La^m. xi. de rebus yrinarum animalium et diuersitate ipsarum ab yrinis hominum.

Perūqz cōfert medico qū aialū yrinas cognoscit ppter ea qd qū ipse eis expit certitudinē facit et hoc qdē difficile est. Quidā autē dixerunt qd yrina alim est sicut butyrum liqduz cū turbiditate et grossitie exteriore. Et subiuga liū yrine ei silant sz sunt citrine et videbī qd supior medietas yrinalis sit clara et inferior medietas sit turbida. Quidū vō yrine sunt albe ad citrinum tatem trahentes ppter qd yrinis hominū sz subāz nō hñt et eaz sedimen est sicut oleum aut sicut amurca. Et cuiuscūqz nutrimentum fuerit melius erit yrina clarior. Urina vō caprioli vris hominū et ouiu silat sz nō subāz sz nō sedimen et ē clarior yrinis ouium.

La^m. xij. de rebus alijs que yrinis simulantur et dif

ferentia inter eas et yrinam.

Srupū acetosum et oēs liquores q̄ sūt ex aq̄ et melle et aq̄ et ficibus et reliquos qui sūt ex croco et eis silibus q̄toplū tibi appropinquas erūt in claritate magis augmentati et q̄toplus elōgaueris ea cōsidera an oz vt augmentet grossitudo. Urina vō ab hoc est diuersa: hydro mellis pterea spūa est citrina et aq̄ ficuū sedimen a latere descendit et nō i medio nō ordinate nō habet motū. Sit ergo sufficiens in noiando dispōs yrinarū. In libris vō pticularibus puenient ad te diuisiones dispositionum yrine.

La^m. xij. de significationibus egōnis.

Egestio plerūqz declarat ex sui q̄titate qd est ut cōsideret si est minor eo qd eōdē aut maior aut equalis. Et notū qdē est qd ipsius augmentū est ppter hūoz multitudinē et paucitas ppter ipsoz paucitatē aut qd ex ipsa i intestio mōnoculo et in colon et in falcis multū sūt retentū qd est signū colicā pcedens aut ppter expulsiue debilitatē. Et cognoscit etia ex cētia sui qm qd ex ea hñt dū est aut sūt oppilationes aut digestiue malitiam et plerūqz sūt mēsarace obilitatē q̄ hūoz nō fugit. Et qñz est ppter capitis rheumatismū aut ppter cōstōnē rei q̄ egōnē hñctauit. Qd autē in hūdo viscosum est plerūqz sūt liqfactionē et hoc est cū fetor et plerūqz sūt maloz hūoz et viscosoz multitudinē et hoc nō cū multa exit lenitate. Et plerūqz sūt nutritiua viscosa q̄ cōcta fuerunt et nō pauca cū calore forti in cōplone et nō sūt inter ea digō bona.

Sz qd ex ea est spumolus fortitudinis caloris sūt ebullitionē aut multaz venositatū pmissionē.

Qd autē ex egōe est succū aut labore sūt et resoluē aut multā yrine puocationē aut ignei calorem aut nutritiū siccitatē aut multa mōra in intestinis sicut in suo dicēns capitulo. Quz hūitas sicca qd ē dū admiscet sūt qd eius siccitas est ppter ea qd mltū sūt retenta in hūitatibus ipsaz exire phibentibus et ppter priuationē fellis pungentis et festinantis sz qū nō est longa retentio nō hūitatis in intestis adiunt sūgiones cā in ipsa est supfluitatis famose et pungentis effusio que ab epate fluxit in eo qd est corā ipso et sua euatōe nō deuit donec cōmīscetur. Et est etia qū colore sui dignoscit egō. Et ne ro color naturalis igneus est leuiss et nō igneatis q̄ si augmentat fellis sūt multitudinē et si minuitur sūt cruditatē et maturatiōis priuationē. Et si albus fiat qñz est eius albedo ppter oppilationē in canali bus fellis et hoc sūt icteritia. Et si cū albedine est yrina sanici hñs odore magni apatis sūt aptione. Sanus quoqz qd nō exeretat multotiens egerit vñ et sanie q̄ est ei purgatio et euatio laudabilis qm pp hoc rōmouet ab eo laxitas q̄ ei ppter priuationē exercitiū acciderat quēadmodū diximus in yrina. Preterea scito qd ego colore ignei vehementer supflū hñs multotiens in hora sūmū egritudinū sūt maturatiōe et multotiens sūt dispōis malitia. Et nigra qdē sūt taliter qualiter sunt yrine nigre sūgiones.

Signt. n. aut adustione forte aut egritudia melancholic maturatiōe aut nutritiū sūgiones aut portione rei q̄ melia euat sz pria est mala. Et illa qdē ē ppter purā melia nō sufficienter cognoscit ex colore sui imo cognoscenda est ex acredie sui et pōticitate

1800
 1801
 1802
 1803
 1804
 1805
 1806
 1807
 1808
 1809
 1810
 1811
 1812
 1813
 1814
 1815
 1816
 1817
 1818
 1819
 1820
 1821
 1822
 1823
 1824
 1825
 1826
 1827
 1828
 1829
 1830
 1831
 1832
 1833
 1834
 1835
 1836
 1837
 1838
 1839
 1840
 1841
 1842
 1843
 1844
 1845
 1846
 1847
 1848
 1849
 1850
 1851
 1852
 1853
 1854
 1855
 1856
 1857
 1858
 1859
 1860
 1861
 1862
 1863
 1864
 1865
 1866
 1867
 1868
 1869
 1870
 1871
 1872
 1873
 1874
 1875
 1876
 1877
 1878
 1879
 1880
 1881
 1882
 1883
 1884
 1885
 1886
 1887
 1888
 1889
 1890
 1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900

fen 3ª cuius est ca^m vñi ⁊ doctrine quinqz.
Ca^m singulare dcōis tertie de caīs sanitatis ⁊ egri-
tudinis ⁊ necessitatis mortis.

*Amicus
modicus*

da in his q̄ sunt ptia medicine q̄ est theoria v̄lis: ergo n̄m studiū nunc reducamus in duabus q̄ remanserunt ad ptē ipsius practica fm modū v̄lem. Pars autē ipsius practica in duas distribuit ptes q̄ rū una est scia regendi corpora sana qualiter in sui remanente sanitate ⁊ hec q̄dē custodiendi sanitates scia vocat. Et p̄ eius secunda est scia regendi corpus egz qualiter ad sanitatis redeat dispōnē ⁊ vocat scia medicandi. Et nos q̄dē incipīus ⁊ scribēus in hac dōse f̄monē cōpendiosum de custodienda sanitate. Et dicēus q̄ p̄pterea q̄ generatōis n̄forū corpoz principiū res due fuerunt quarū vna est sp̄ma iuri cuius essentie certius est q̄ locum tenet factoris ⁊ altera est sp̄ma mulieris ⁊ sanguis mēstruus c̄ rei certius est q̄ locū tenet materici ⁊ he due subē in hoc cōicant q̄ vnaq̄q̄ eaz est fluida et hūida lz post diuersificēt ⁊ aq̄itas ⁊ terreitas in sāguine ⁊ sp̄mate muliebri plus abundant ⁊ aereitas ⁊ igneas ⁊ sp̄mate v̄li supat: oportuit aut v̄t coagulatōis hoz duoz principiū esset coagulatio hūida lz terreitas ⁊ igneitas sint iuncte in eo q̄d ex eis fluit ⁊ terreitas cū eo q̄d in ea exit ex duritie ⁊ igneas cū eo q̄d est in ea ex v̄tute maturandi iuuerint se ⁊ coagulati duz fecerint ⁊ coagulationē q̄dā cū attribuerint q̄ duritie: verūtū hoc ad terminū coagulatōis duoz corpoz nō p̄cūt sicut lapides ⁊ v̄trū ita q̄ ex eis nihil resoluat aut resoluat q̄d non sensu p̄cipit tunc naq̄ secura eēt a nocuentis q̄ p̄t assidua accēt resolōnē ⁊ lōgissimā sz res non est ita. Quapp corpora n̄ra duabus nocuentioz sp̄ibus sunt exposita quaz vnaq̄q̄ cām hz intrinsecas ⁊ cām extrinsecas. Et vna q̄dē nocuenti sp̄s ē hūmiditatis resolō ex qua creati fuimus ⁊ hec q̄dē ordinate veniet. Et s̄ est hūioris putrefactio ⁊ eius corruptio ⁊ ipsius alteratio v̄n fomento vite conueniens nō est. Et hic q̄dē a p̄o mō est aliis licz sua ipsius malitia ad siccitatē adducat p̄pterea q̄ corporis hūiditatē prius exiccari facit ⁊ ex eo q̄d n̄ris cōueniens est corporibus corrūpit deīn ad v̄ltimū a putrefactōe resoluūt qm̄ putrefactio in p̄mis corrūpit hūitatē postea ipsam resoluūt ⁊ rē siccā dimittit cineritā. Hec igr̄ duo nocuenta ab alijs nocuentis sunt aliena q̄ pp̄t alias accēt casū sicut f̄fitas cōgelatiua ⁊ venena ⁊ sp̄s solōnis cōtinuitatis p̄nitosa ⁊ reliq̄ egritudine. Sz due p̄dēt sp̄s hūic n̄re inuestigatōi sunt p̄p̄iores ⁊ digniores qa eaz mutatio est in dispōe sanitatis. Et vnaq̄q̄ ipa ⁊ aduenit ex casū intrinsecā ⁊ casū intrinsecis: ⁊ extrinsecē q̄dē casū sunt sicut aer dissoluens ⁊ putrefaciens: ⁊ intrinsecē q̄dē casū sunt sicut calor innatus q̄ in nobis exit n̄ras resoluens hūitates ⁊ calores extranei in nobis a n̄ris nutritiis generati ⁊ reliqua nostras putrefacientia hūitates. Om̄s v̄o casū iste se ad inuicē iūant in exciccando nos. Verūtū p̄fectio ⁊ uegritas n̄ra ⁊ poa p̄ficiēdi opationē si ē n̄ si pp̄t multa siccitatē q̄ nobis accit deīn siccitas incessanter p̄cedit donec nos pimat: hec igr̄ siccitas q̄ nobis accit res est nobis necessaria. Nos si q̄dem a principio rei in v̄ltia cōsistimus hūitate v̄n p̄cul dubio oz v̄t calor ea supet qm̄ si nō in ipsa suffocaret p̄cedit igr̄ p̄culdubio in ipsaz assidue agendo ⁊ ipsaz semp̄ exciccando incedit. Qd̄ tñ ex eius excicatōe apparet in principio equalitāt attiet deīn qm̄

Mulachach
Salabangae
Luchangia

cp hui
midite
leu fla
qua r
calor
to ext
rendi
cöplem
subseq
pdura
lutoi r
ris i na
ta loga
liores
illud
nos i
ad te
ars q
fecis
tima
sz de
penit
solua

in corpora ad tēpate siccitatis pueniunt terminuz
calore exite vt erat nō est siccitas fm sue siccitatis
prime q̄tate imo fortior qm materia est minor
et p̄t hoc est magis recipiens. Inde p̄culdubio se
q̄tur vt siccitas supra siccitatē tēpate augmentetur
et nō cessabit p̄culdubio qm assidue augmētū sumat
donec hūitates cōsumat. Calor igit̄ innatus est cau
sa exstinguēdi se ip̄z accētrā p̄pterea q̄ sit cā sui i
p̄sua materia cōsumendi sicut lapidis flāma q̄ ex
stinguit̄ p̄pterea q̄ sua p̄sumit materia. Et q̄topl⁹
siccitas fm augmētū p̄cedit calor innatus fm di
minutionē incedit ergo accit defectus nūq̄ cessans
vsq̄ ad vltimū q̄ est defectus restaurandi hūitates
loco eius qd̄ resolutū fuit: defectus igit̄ semp̄ auge
tur. Siccitas ergo duobus augmentat̄ mōis. Un⁹
eorū est p̄t diminutionē potentie recipiendi mate
ris. Et alter minoratio hūitatis in se p̄t calitatis
resolōne. Augmentat̄ igit̄ calor debilitas p̄pterea
q̄ siccitas in mēbroz subā dñat et p̄t natural hu
miditatis diminutionē q̄ est sicut materia et sicut o
leū flāme lampadis. Flāma nāq̄ duas hz hūitates a
quā et oleū vna q̄z cōsistit et altera exstinguit̄. Sicut
calor innatus hūitate cōsistit naturali et ab augmen
to extranee exstinguit̄ q̄ puenit ex debilitate dige
rendi et est sicut aqua hūitas flāme. Et qm siccitas ad
cōplementū accedit calor innatus exstinguit̄ et mors
subseq̄tur nālīs. Corpus autē nō pmanet tpe quo
p̄durat nisi p̄pterea q̄ ip̄sua innata hūitas p^a et cō
lutoi resistit calor mundani et calor sui corpo
ris i natura sui et eius qd̄ ex motib⁹ accit suis hac
tā lōga resistitōe qm ip̄sē sunt ea in eētia sua debi
liores imo ip̄z stare nō faciūt nisi illud qd̄ restaurat
illud qd̄ ex ea resoluūt et est nutrien. **A**mplius
nos iā declarauimus q̄ v̄tus nō opat̄ et v̄t eo nisi vsq̄
ad terminū. Et arō qd̄ sanitatē custodiendi nō est
ars q̄ a morte securos nos faciat n̄z corpus ab extri
secis nocuentis munit n̄z v̄m̄q̄q̄ corpus ad ul
tima v̄tē lōgitudine pducit q̄ ē fm hōiez absolute
sz de duabus rebus securitatē p̄bet: putrefactionis
penitus phibitōe et defensione hūitatis ne cito re
soluat̄ et in ip̄sua qd̄ fortitudine cōsistit vt ip̄sum
vsq̄ ad debitiū tēpus fm sua prima cōplōne p̄māe
re faciat. Et hoc qd̄ erit p̄t regimen rectū istau
ratōis q̄ sit in corpore loco eius qd̄ resoluūt fm q̄
titatē possibīle et p̄t regimen phibens dñū carum
siccitatē accelerare facientū exceptis cāis q̄ faciūt sic
citātē debere eē et p̄ regimen custodiens a generati
one putrefactōis p̄t tutelā corporis et custodiaz a
potestate calor extranei extrinseci aut intrinseci
qm oia corpora nō sunt eq̄lia in fortitudine hūidi
tatis radicalis et calor innati imo corpora in his e
xistunt diuersa. Uniq̄q̄q̄ p̄pterea corpus terminuz
hz in quo resistat siccitati necessarie cōplōe sua et ca
lore suo innato et q̄tate sue innate hūitatis a quo
nō remouet̄ est tñ qm aī adueniūt cāe in siccitatem
adiuantes aut alio mō p̄necantes. Et multi qd̄ez
hōinū dicunt q̄ isti sunt termini naturales et termi
accitales sunt alij. Et q̄i custodiendi sanitatē ars e
xistit illa in q̄ corpus hūanū ad naturālē pducit ter
minū si cōuenientia cōsuat. **A**utē custodie ad
mistratōi due attribute sunt vtutes q̄bus deseruit
medicus vna eaz est naturalis et vocat̄ nutritiua q̄
restaurat illud qd̄ ex corpore resoluūt et subā ter

reitati et aq̄itati attinet. Et altera est aialis et ip̄a est
v̄tus pulsatiua q̄ restaurat qd̄ ex corpore resoluūt
et subā est aerea et ignea et p̄pterea q̄ nutrien nō
fuit sile nutritio nisi in potentia id̄ creata fuit vt⁹ i
mutatiua q̄tenus nutrienā mutet in similitudinē nu
tritōz in effectu et vt p̄certo sit nutrien i effectu.
Et ad h^o c̄rata fuerit ista et canales q̄ sūt ad attrahē
dū et expellē et retinendū et digerendū. **D**icēus
g^o q̄ habene rei in arte custodiēdi sanitatē cōsistit
i eq̄litate eaz p̄deaz cōitātū. Ille tñ in q̄z eq̄litate
maior necessaria ē sollicitu⁹ sunt septē res. Eq̄litas
cōplōis et electio eoz q̄ cōcedunt et bibunt et pur
gatio supfluitatū et custodia cōplōis et rectificatio e
ius qd̄ p̄ nare attrahit et custodia tangentis et mo
deramē motionū corporeaz et aialitū iter q̄ etiā sō
nus et vigilie quodā mōnuerant. Et tu qd̄ is sciri
sti in his q̄ sunt p̄missa q̄ n̄z eq̄litas v̄nū hz termi
nū n̄z sanitas in aliq̄ ex cōplōibus in hoc ingredīt
q̄ sit aliq̄ sanitas aut aliq̄ eq̄litas in aliquo tpe sz ē
id̄ qd̄ inter duas res existit.

Incipiemus igit̄ in primis declarare regimē infātis q̄
in vltima cōplōis equalitate consistit.

Doctrina p^a deois sz q̄ ē de nutritiōe. iij. p̄ncipa
capitula.

Le^m p^m de regimine infantis ex quo nascitur vsq̄
quo incedat.

Regnantū autē regimen et muliez
q̄ p̄m sunt vicine in dēombus scri
bemus p̄ticularibus. **I**nfantis vō
tēpate cōplōis qm nascit̄ pleriq̄ sa
pientū dixerunt vmbilicū in p̄mis
debere icidi sup̄ q̄tuor digitos et cū lana ligari mū
da q̄ bñ et subtiliter sit retorta talr ne doleat et olū
cū panno sup̄ ip̄z ponē et p̄t vmbilici incisionem
p̄ceperūt vt venaz citrinaz et sanguis dragonis et
sarcocolle et cymini et v̄line et myrrhe p̄tes suman
tur eq̄les et trite vmbilico supponantur. Et festina
dū est ad corpus ip̄sua salien cū salmora tenuis sal
q̄tenus vmbilicus eius indurecat et ip̄s⁹ cutis du
ra fiat. **E**x salibus vō ille melior erit cui admista
sunt sedenegi et costus et sumac et senugrecū et ori
ganū. Et ip̄sua qd̄ nascit̄ nō saliat n̄z os. **L**e^o vō q̄
nobis necessariū est cor⁹ eius dūz facere est qm il
lico qm nascit̄ oia q̄ ip̄z tangūt ei nocua sunt siue ca
lida siue f̄ra siue alpa sentiat ea et hoc qd̄ est p̄pter
cutis eius subtilitatē et p̄t calorē ei⁹ qm oē qd̄ ip̄z
tangūt sentit dūz et f̄m et aspū. Et si nobis necessa
riū fuerit itez salire faciemus: et hoc qd̄ augemus
qm multe fuerit sorditiei et multaz hūitātū. Deū
aq̄ tepida ip̄z lauabimus et eius nares assidue pur
gabimus digitis quoz v̄ngues iunt incisi et in ei⁹ o
culos p̄az olei p̄iciemus. **A**nī p̄pterea orificiū mi
nuto digito n̄ circuitu eius est mouē vt apiatur et
obfuañ est ne ip̄z frigus tangat. **Q**uq̄ eius cecide
rit vmbilicus qd̄ est post tres aut q̄tuor dies erit
meli⁹ ut sup̄ ip̄z p̄oat cinis cochlearū aut cinis calca
nei vitulini aut plūbi adusti et triti cuiuscūq̄ fuerit
cū vino. **Q**uq̄ volumus vt faciet̄ nutrit ei⁹ mē
bra suauiter tangere sz et qd̄ dilatañ fuerit dilatañ
et qd̄ subtiliañ subtiliare et oē mēb^m f̄m cōuenienti
orē figura figurare et hoc totū subtili cōpressiōe cū
extrētatibus digitoz qd̄ qd̄ multis facien erit vi
cibus. Et oculi assidue erūt tergedi cū re q̄ sit sicut.

feta. Uelica quoz eius p̄mere puenit ut urie exit⁹
facilis fiat dein manus eius extendant^r ipsius bra-
chia ad gēua ducant^r. Et ipsius caput inflata liget^r
et pilens ei iponat q̄ sup ipsius caput cōstringat^r. In
domo p̄terea tēpati aeris q̄ nō sit s̄ra ad dormiēdū
ponat^r. Qz autē vt domus ymbre attineat et tene-
brofitati aliquid q̄ a supante radio nō illuminet^r.
Quoz dormierit oportebit vt caput eius toto reli-
quo corpore sit altius. Et obfuan^r erit ne qū dor-
mierit aliqd colli ipsius aut extrēoz eius aut dor-
torq̄at. Ipse quoz in estate aq̄ suauē eq̄li balnea-
tus est. In hyeme vō aq̄ eius ad calitatē trahat nō
pungentē: hora vō ad ipz lauā melior est post ei⁹
lōgū somnū. Et plerūqz qdē est cōueniens vt ipse
bis in die lauet aut ter et ordinate ad id qd sit ma-
gis tepidū mutet si tēpus fuerit estiuū. In hyeme
autē nō sit s̄rior aq̄ q̄ in calitate tēpata exit: ipse q^o
qz nō lauet nisi vsqz quo eius corpus calefiat et ru-
ber incipiat postea extrahat et eius aures custodiā-
tur ne aq̄ in eis ingrediat^r. Et oz qdē vt qū in hora
ablutōis accipit sit fm hunc mōz accipiat māu dex-
tra et sup brachiū sinistz sup pectus suūz appodiet^r
et nō sup ventrē. Ampli⁹ in hora ablutōis ipi⁹
studen^r erit vt ipsius plante ad dorsum eius eleuē-
tur et eius pedes ad caput eius subleuē^r et suauiter p-
ducant dein mollibus pannis ericeet et suauiter ex-
tergat^r. Dein fiat vt in primis super ventrē sui la-
ceat postea supra dorsum et p̄ter hoc totū incessan-
ter fricet et p̄mat et figuret dein ad ipz cū panno fa-
scian^r est redeundū postea in ipsius nares oleū dul-
ce p̄ciat qm̄ eius oculos lauat et iploz tuicas.

Ca^m. ij. de regie lactatōis et reotōis a lacte.

Qualitas vō lactatōis ei⁹ et ipsi⁹ cibationis
hoc mō obfuant^r. Omnib⁹ mōis qd⁹ est
posse lac m̄ris infanti ad sugē dādū ē: ipz
enī est nutrien^r qd⁹ magis sile exit subē nutrienū
p̄teritoz qd⁹ alebat dū in ventre erat. s. menstru-
oruz m̄ris qm̄ ipsa sunt q̄ conuertunt^r et sunt lac et
ipse magis est recipiens hoc et magis est ei cōueni-
ens ita vt is experimento certificātū sit qd extrēuz
mamille m̄ris in os infantis ponet^r valde cōfert ad
remouē qd ei nocet. His autē aut ter in die su-
gere mamillas oz ei sufficere et in primis nō est m̄-
tū lactandus. Opz autē ne sit eius m̄r q̄ ipz pri⁹ la-
ctat donec m̄ris cōplo tēperet^r. Et meli⁹ qdē est vt
paz mellis eidē tribuat dein lactet^r. Ex lacte quoz
qd puer fugit in mane bis aut ter emulgen^r est dei
de mamilla ei tribuenda et p̄cipue qū in lacte fuerit
macula. Lac autē malū. s. acutū a nutrice infanti nō
est dandū dū est reuma. Et p̄ter hoc etia⁹ due res s̄t
faciende inuamen ei p̄ferentes ad hoc vt ei⁹ cōplo
fortis fiat: quaz vna est lētus mot⁹: et altera est p-
sonantia musice et vox catilene quenadmodū mcs ē
dū infantes in locis ponunt in qd⁹ dormire debet.
Ex q̄titate ei recipiendi hec duo sciēt q̄tū sit apt⁹
exercitio et musice quoruz vñū est corporis alterū
aie. Qd si aliq̄ res phibitoria m̄ris lac dari nō per-
miserit siue ea debilitatis ipsius siue corruptōis la-
ctis eius siue qd ē delitiosa eligenda erit nutrit^r s̄z
cōditōes q̄s dicēus. Quaz qda attendunt^r i etate ei-
us et qda in ipsi⁹ figura et alie in eius morib⁹ et a-
lie in formis suaz mamillaz et qda in q̄titate lactis

ipsius et alie in q̄titate tēporis qd est inter ea ei p-
tū ipsius et alie q̄ sunt ex genere infantis ei⁹. Quz
fm has p̄ditōes repta fuerit oportebit vt eius nu-
trientia renouando sint bona ex tritico et spelta et
carne agnoz et hedoz et piscinz quoz caro n̄ putre-
fit nec est dura. Lactuce quoz sunt nutrien^r qd lau-
dat et amigdale et auellane. Ex olerib⁹ vō deterius
est eruca et sinapis et betadorez qm̄ sāguine corruz
pūt. Et in mēta est eius v̄tus. Nunc autē dicem⁹
nutricis cōditōes et a cōditōe etatis ipsius icipiēus.
Dicemus itaqz qd melius est ut sit etatis q̄ est inter
25^m. et 35^m. ānos qm̄ hec etas est iuuentutis et sā-
tatis et p̄plem̄ti. Qditōes vō figur^r ipsi⁹ q̄ attēdūt^r
i p̄pōe ei⁹ s̄t qz oz ipaz boni coloris eē et collū hēre
forte et pectus hēre forte et ampluz et musculoz et
dura habere carnē inter pinguedinē et matiē tēpata
et carnosaz nō adipe abundantē. Sed mōres ue-
ro suos cōsiderat qm̄ ipsaz oz bonoz mox et lauda-
bilū eē q̄ tarde a malis aie passionibus patiat^r sicut
ira tristitia et timor et reliq̄ ab istis. Om̄s enim iste
corrūpūt cōplonē et fortasse a lactatōe abstinebit et
p̄p hoc phibuerunt qda ne solida lactet. Et p̄ter
hoc totū malitia mox ipsius ea pducet ad hoc vt i
fantis pua hēat sollicitudinē et ei paz blandia^r.
Qditōes vō q̄ in forma mamillaz ipsius attendū-
tur sunt qm̄ oz ipsas eē solidas et magnas et sui ma-
gnitudine nō sint laxę n̄z debent eē extensę magni-
tudis: et oz etia⁹ vt inter duritiē et molitiē sint me-
diocres. Sed q̄titate vō lactis ipsius cōsiderat^r
qz oz vt ipsius suba et q̄litas sint tēpate et ei⁹ color
attineat albedini q̄ n̄z sit fuscus n̄z viridis n̄z citri⁹
n̄z rubeus. Quoz odor sit bonus in quo nō sit ac-
do n̄z p̄ticitas et ipsius sapor dulcedini attineat in
quo nō sit amaritudo n̄z salitudo n̄z acredo et oz vt
trahat ad multitudinem et ut eius partes sint simi-
les et vt non sit subtile fluidū nec multū grossūz ca-
teatū n̄z diuerlaz p̄tū n̄z multe spume. Et ei⁹ qdē
suba q̄z expit qd est vt de ipso sup ynguez mul-
gendo distillet qd si fluat est subtile. Et si ynguis
inclinet et nō currat est sp̄ssum. Ipz etia⁹ expit qd i
ampulla ponit et paz myrrhe sup ipz p̄ciat et digi-
to miscet: p̄p hoc enī scit aquositas ipsius et case-
itatis ipsius q̄titas. Lac enī laudabile et tēpatū est
in quo aquositas et caseitas sunt equales. Quo d
si aliq̄ nobis necessitas fuerit lac tale h̄ris ipz p̄pabi-
mus ex pte lactatōis et pte nutricis. Ex pte qdē la-
ctatōis qm̄ lac qd grossūz fuerit et mali odoris me-
lius est vt nō det nisi postq̄ m̄lctū fuerit et in acre
morā fecerit et qd vehementis fuerit caloris cōue-
niens erit vt nullo ieiuno det. Et nutricis qdē
regimen est qd si eius lac grossum fuerit dabit ei o-
xymel dispumatū qd cū subtiliatuoz apoziamate
sumat sicut mentastz et isopū et balce et origanum
mōtanū et tribuet ei ad cōcedē atharet et q̄ eis silā-
tur. In cibo quoz ipsius iponat paz croci et p̄cipia-
tur ei vt cū oxymelle calido euomat et tēpato vta-
tur exercitio. Et si ei⁹ cōplo fuerit cala dabit ei in
potu oxymel cū vino subtili sil sue sepatū. Qd si
eius lac subtile fuerit p̄cipiet vt q̄lcat et ab exer-
citio remoueat et cibis nutriet q̄ sanguinem faciunt
grossum. Et fortasse dabit ei ad potā si nō fuerit
ibi qd phibeat vinū dulce aut mustū coctū et p̄cipi-
atur ei vt diu dormiat. Si vō ei⁹ lac paucū fuerit

considerabitur q̄ sit ea in hoc vtrū sit malitia cōplonis
in toto corpore aut in māmillis ipsius et hoc q̄dem
cognoscat p̄ signōes p̄dicas in capitulis q̄ sunt p̄mis-
sa. Et post tangem⁹ māmillas et si signum fuerit q̄
sit in ea calor nutriēt tali q̄lis est aq̄ ordeī et spina-
chia et q̄ eis siliant. Et si signū fuerit q̄ sit i ea fri-
tas cōplonis et oppilatōis aut debilitas v̄tutis attra-
tiue augmentab⁹ eius nutriens subtile ad calitatez
declinans et ventose sub māmillis ponent absq̄ mī-
ta p̄ssione. Ad hoc quoz cōfert semen bauciaruz et
ipsemet etiā baucie ad hoc multū p̄sunt. Qd si ea
ei⁹ fuerit nutriētis paucitas nutriēt iur scō ex or-
deo et fursure et legumibus. In iurib⁹ quoz ipsius
et in cibis ponende sunt radices feniculi et semē ei⁹
et anetū et nigella. **¶** Quidā autē dixerūt q̄ cōde-
re ybera p̄prie ouū et capraz cū lacte qd in eis cō-
tinet valde est vtile ad hoc p̄t illud qd in eis exi-
sit ex similitudine aut p̄t p̄prietatē q̄ est in eis. **¶**
Quidā etiā expti fuerūt vt. 3. i. carici aut v̄mūm
terrenoꝝ siccoꝝ in aq̄ ordeī multis dieb⁹ sumatur
et repierūt optimū. Et sili elixatura capitū salōrū
piscū in aq̄ aneti. Et eis quoz q̄ lac multiplicat
est vt butyri vaccini. 7. i. sumat et in vas i q̄ pu-
rū exit vinū mittat et bibat. Aut siliamū i mola tri-
tū accipiat et cū mīo misceat et colatū ad bibēdū det.
Ampli⁹ māmille ex stercore turdoꝝ cū lacte. aline
et oleo more emplī liniant aut ex eo qd est in inte-
riore pte melōgie elixate. 7. i. sumat et cū digitis
in vino dissoluat et ad potā det. **¶** Medicamen-
validū. 2. seīs aneti. 7. iij. seīs adagoge seīs por-
ri ana. 7. i. seīs sille seīs femugreci ana. 7. ij. totū
cū succo feniculi et melle et butyro misceat et in po-
tu sumat. Et qū lac nocumentū fecerit sin multū
dine p̄pterea q̄ p̄stictōe retinet et p̄t sua sp̄silitū
dine minuat p̄ id qd pauci exiit nutrimentū et cōstet
one eius qd p̄t nutrit et emplo pectori et māmill
supposito ex cymino et aceto aut luto absoluto et a-
teto aut lentibus coctis in aceto et post ip̄z potu rei
falsē v̄tat et sili cōstetōe mente. Et māmillis q̄dez
blandis manibus multū fricare lactis efficit multi-
tudinē. Lac v̄o malū hīs odorē medicā est dan⁹ i
potu vinū boni odoris et ad cōcedē dādo cibū bo-
ni odoris. **¶** Regimē autē qd est tractū ex tpe p-
tus nutriētis est qm̄ oz vt p̄tus sit p̄pinus nō tamē
valde imo sit a tpe quo pepit mensis unus et dimi-
dius ad minus aut mensis duo: sitq̄ ille q̄ pepit
māculus et sit p̄tus eius fin tēpus nāle et nō sit ipsa
q̄ abortum fecit n̄z abortum facere cōsueuerit. **¶**
Nutrici p̄pterea est p̄cipiē vt tēpato v̄tat ex exerciti-
o et vt nutriētibus boni chimi alāt et ne v̄llo ali-
q̄s cū ea coeat: hoc enī sanguinē p̄misceat mēstruū
et lactis odorē corrūpit et ipsius minuit op̄tate im-
mo fortasse ip̄regnat in quo nocumentū duob⁹ at-
tinet filijs exit. Et nutrici qdē p̄pterea q̄ illd qd in
sanguine ē subtile ad embryōis nutrimentū redit et
embryoni qdē p̄pterea q̄ id qd ad ip̄z uenit ex nu-
trimento est p̄t ideo q̄ aliū lacte indiget. In to-
ta p̄pterea ipsius lactatōe oz et p̄prie in eius lactatōe
p̄t vt aliqd lactis mulgeat et vt fluat et vt ip̄z p̄ssio
ne suet ne cōtingat vt ex multa succōe gule ledan-
tur infra et meri et faciant ip̄z debilitari. Et si añ
lactationē q̄qz vice mellis ad labē det iuuamen e-
rit et si cū paucio vino fuerit erit bonū. Neqz mul-

tū lac ad sugē v̄nā vice dān est imo melius est ut
p̄t ei det ad sugē et sepe puis iterpositis spatij.
Quz enī qū ad sugē ei dat vice v̄na t̄m vt satiet
cōtingit extensio et inflatio et ventositatū multitu-
do et albedo vrine. Si ergo hoc accit oz ne lactet et
vt famelicus lōgo tpe teneat et vt studium ip̄dat
ad hoc donec istud digerat. Et fin p̄lm in p̄mis di-
eb⁹ qū lactandus est est vt in p̄ die ter lactet et si
q̄ in p̄ die ip̄z lactauerit alia fuerit q̄ mī ipsi⁹ erit
meli⁹. Sili si nutrici mala acciderit cōplō aut egri-
tudo dolorosa meli⁹ erit vt alia ip̄z lactet dōec sa-
net. Et sili si necesse fuerit dare ei medicā q̄ v̄tu-
tē et q̄litatē hēat dñantē. Quz post lactationē dor-
miturus est eius cūa vehemēti motu nō est mo-
uenda qm̄ lac in ipsius stō cōcutit imo suauiter mo-
uenda est. fletus quoz p̄tus añ lactatōez ei p̄fert.
Naturale autē tēpus lactandi est tēpus duoz a-
nōrū. Qd si infans aliud a lacte desiderauerit ordina-
te nō est ei tribuēdū: nō t̄m est ei violenter p̄hiben-
dū. Postq̄ v̄o duales appere ceperit dentes ip̄e ad
nutriens mouendus erit ordinate qd sit fortū.
Rea t̄m dura ad masticā nō est ei danda imo prio-
det ei panis q̄ ei masticant nutrit deī panis cuz
aq̄ mellis aut cū vino aq̄to aut cū lacte. Et tunc q̄-
dē p̄t aq̄ ei tribuat et in aliqb⁹ vicibus q̄ cū pau-
co vino sit mista nec p̄mittat ad replōnē puenire.
Qd si v̄ditus sp̄tē supuenerit ei et v̄entris inflati-
o et albedo vrine ab oī re abstinē cū et meli⁹ est ut
ipsius nutriens ei t̄rdeat donec inungat in balneo.
Deī qū a lacte amouendus erit ad id qd ē ex ge-
nere sorbendi et carniū leuiū mutandus erit. Et oz
etiā vt a lacte ordinate amoueāt et non subito et vt
fiant ei glandes ex pane et zuccaro. Qd si p̄side mā-
millas q̄sierit et eas semp lugeat voluerit et fenerit
sumende sunt myrrbe et mentastri ana. 3. iij. et te-
rende et ex eis more emplī māmille epithimade.
Ad summū autē dicēus q̄ infantia regimē est hūe-
ctatio p̄pterea q̄ eius cōplō ad hoc est pueniens et
q̄ ea in sui indiget nutrimento et augmento et exer-
citiū tēpatū et nō multū: et hoc qd est eis sicut natu-
rale qm̄ natura q̄ accipiendo cū augmentat. Quā-
tū autē ambulare inceperit et moueri duris motib⁹ n̄
erit p̄mittendus nec ad ambulā et sedē est ponē-
dus anq̄ fm̄ nāz ei desiderū fiat ne cruribus ipsi⁹
et dorso nocumentū accidat. Et melius qdē est vt i
p̄mis qū sedet aut sup terrā ambulet p̄nat in cori-
o leni ad sedē ne terre asp̄tas scalpat ip̄z et fustes
aut cultelli et his filia ex eis q̄ p̄gūt aut incidūt reo-
neant ne sint corā eo et custodiē ne ab alto labatur
loco. Quz caninus appuerit ab oī re q̄ ad masticā-
dū est dura abstinendus erit ne mā v̄n camini crea-
tur resoluat p̄t masticationē quā desiderat: et tūc
qdē ipsius gingiue ex cerebro leporis et adipe galli
naceo fricari debet: ob hoc enī origo sit facilis.
Quz gingiue scindunt caput et collū ex oleo ablu-
to cū aq̄ calā p̄q̄lato fricanda sunt et ex oleo in au-
res ipsius p̄t guttatim infundat. Quā autē iā pole-
fuerit vt cū eis mordeat tunc suū masticare deside-
rat digitū: q̄p̄ tunc ei dān erit frustū radicis ireos
q̄ nōdū valde siccata fuerit: hoc nāqz in tpe isto ei
p̄fert et v̄lcera in gingiuis et dolore p̄hibet. Et si
militar os eius fricari oz ex sale et melle ne doloris
isti accidant: postea iā qū bñ nati fuerint aliqd erit
f3

dañ ex succo liqritie aut radice ipsius q̄ nodū ve-
hementer exiccata est vt in ore teneat: ⁊ p̄terea cō-
fert collū ipsius fricari q̄ canin. nascunt ex olo ⁊
ei aut alio dulci oleo: deñ post hoc q̄ loq̄ cepit de-
tes erunt fricandi ⁊ p̄cipue eoz radices.

Ca^m. iij. de egritudibus q̄ infantibus accit.

Item io p̄missa de medicandis infantibus
est nutrice regere. Et si affuerit suspitio
q̄ in ipsa sit sanguis rep̄lo minuenda erit
aut ventosanda. Et si rep̄lo ex hūore fuerit ip̄e e-
rit euandus. Qd̄ si necesse fuerit naturaz constrin-
gere aut soluere aut vapores a capite phibere aut
membra anhelitus r̄ficare aut cōp̄dis malitia p̄mu-
tare medicari erit p̄ ea q̄ cōducunt ⁊ bibunt q̄ ad h̄o-
sunt p̄uenientia. Qūq; medicabi v̄entris soloe aut
v̄enter ei de nā euenerit ⁊ fuerit multus aut me-
dicabi v̄ditu aut v̄enerit ei nāliter aduentu forti-
meli⁹ erit vt ip̄z ea die alia lactet. **C**hoiem⁹ g^o
pticulares egritudines q̄ infantib⁹ accit. Et ex eis
qd̄ sunt ap̄ata q̄ eis sunt in gingiuis q̄ dentes na-
scunt ⁊ ap̄ata q̄ eis accit in cordis q̄ sunt in p̄ibus
mandibulaz ⁊ sp̄asmus q̄ sit in eis. Qūq; hoc acci-
derit ip̄e digito suauiter p̄mendus erit ⁊ ex oleis
in ca^o origis dentiū noiatis fricandus est ⁊ ex mel-
le cū oleo camemillino cōquassato aut melle cū te-
rebinthina ⁊ sup̄ caput aq̄ cala ab alto p̄iciat ⁊ q̄ co-
cta camemilla ⁊ aneti fuerint. Et ex eis autē q̄ infā-
tibus accit est v̄entris solo ⁊ p̄prie q̄ dentes na-
scunt de q̄ qd̄a sunt q̄ dicunt q̄ tu p̄p̄erea q̄ sup̄flu-
itate salua saniosam sue gingiue cū lacte fugit: pole-
tū est ne sit ita. Immo p̄p̄erea q̄ nā ip̄edita n̄ bñ
digerit ⁊ tō q̄ dolor accit: ⁊ ip̄e qd̄ est q̄ digōne
phibet in debilibus corporibus. Et si hoc paucum
fuerit nō de eo tibi curari erit. Qd̄ si timor affue-
rit q̄ ex eo adueciat sup̄fluitas succurreñ erit ei em-
brocando v̄entrē ei⁹ ex antera aut cymino aut ani-
so aut seie ap̄i aut v̄entri ip̄i⁹ emplz supponendo
ex cymino ⁊ rosas in aceto infusus aut sp̄elta in ace-
to cocta. Et si n̄ inuerit hoc bēdi coaguli sexta p̄.
3. i⁹. ⁊ qd̄ est supra cū aq̄ f̄ra danda erit ⁊ tunc q^o
q̄ cauēñ erit ne in ipsius s̄tō lac casens fiat dādo ea
die aliqd̄ qd̄ v̄icē lactis obtineat sicut qui v̄itelluz
mollē aut micās panis in aq̄ coctas aut triticū fra-
ctū in aq̄ coctū. Et est etiā q̄ eis accit v̄entris con-
strictio q̄b⁹ in potu tribuēñ ē s̄tere⁹ muris aut sup̄-
positoriū ex solo melle vehementer coctū factū
aut cū metastro aut cū radicib⁹ i reos sicut sum aut
ēdubstis aut ad cōdeñ deñ eis p̄az mellis aut tere-
binthine fm̄ q̄ritatē v̄ni⁹ ciceris ⁊ v̄enter ei⁹ fri-
candus subtilr̄ est cum oleo aut super ipsius femur
vacciniū sel poneñ ⁊ bucor marie. Et q̄ñz etiā i ip̄i-
us gingiuis sit acuitas q̄ sunt ep̄ithimade ex oleo ⁊
cera. Laro quoq; putrida q̄ est salita eis p̄fert. Et
est etiā q̄ eis accit ⁊ p̄prie q̄ est origo dentiū sp̄as-
mus q̄ p̄lm accit ei p̄p̄ digestiue corruptionē ⁊ ex
multa neruoz debilitate ⁊ ei p̄prie q̄ corpus habz
grossum ⁊ hūidū: est ergo medicandus ex oleo iri-
no aut oleo lilaceo aut oleo alkane aut oleo keiri-
no. Et est etiā q̄ eis accit alcuzez q̄ tunc medicā⁹
est cū aq̄ i q̄ coquat s̄cidis aut ex oleo violaceo mi-
sto cū oleo sicionio. Et si existiet q̄ sp̄asmus q̄ accit
sit ex siccitate p̄p̄erea q̄ post febres accit aut post
febrē vehementē ⁊ q̄ paulatī aduenit inungēde s̄i

inuncture ex oleo violaceo solū aut cū panto cēf al-
be cōquassato ⁊ sup̄ ipsius cerebz p̄ficiēñ est oleū
violaceū ⁊ reliq̄ ab istis vehementer ⁊ s̄lt facitū
est si cūgez siccū eis accidat. Est etiā q̄ ei accit tuf-
sis ⁊ rheumatismus. Et in his qd̄e tā p̄ceperūt qd̄a
v̄t multa aq̄ cala sup̄ ipsi⁹ caput p̄iciat cui hoc acci-
dit ⁊ vt ipsius lingua ex melle multū lūiat deñ li-
gue radix p̄mat vt multuz p̄blatis enomat ⁊ sanet
aut gūmi arabici ⁊ dragaganti ⁊ seia cydonioz et
succus liqritie ⁊ penūbi sumat ⁊ q̄q; die p̄az ex eis
cū lacte illico multo deñ: ⁊ est q̄ infanti anhelitus
malitia accit. Qp̄z ergo vt radices auriū ei⁹ ⁊ ra-
dix lingue ex oleo inungant ⁊ fiat vt ip̄e euomat
s̄lt eius lingua dilateñ q̄ñ vehementer p̄fert ⁊ aq̄
cala guttati in os eius distilci ⁊ p̄az seia lini cū mil-
le ad labēñ tribuat. Et est q̄ accit alcula multū q^o
ma panniculi lingue ipsius ⁊ oris vehementer s̄nt
molles vt nō patiat ipsa tangi ex nimia ip̄soz mol-
litie q̄toplus r̄asura aquositate lacū q̄ñ hoc ē qd̄
multū ei nocet ⁊ dicit ip̄z ad cola. Et deterior qd̄e
alcola est q̄ nō est maura ⁊ n̄q; ⁊ est mortalis ⁊ q̄
sanior est est alba aut citrina. Et q̄ ea patiē medica-
dus est ex aliquo leui medicamine alcula noiatorū
in libris pticularibus. Et est q̄ viole trite sole eis
sufficiūt aut cū rosas ⁊ xilocaratis misce. Et est q̄
succus lactuce ⁊ solatri ⁊ portulace ei sufficit. Et si
fortior ista fuerit radix liqritie trite ⁊ est q̄ in bo-
thor hūidis ⁊ cola p̄ierū myrrha ⁊ galle ⁊ corticef
turis vehementer trite ⁊ cū melle misce et ē etiā q̄
eis sufficit rob de moris s̄^o accetoluz ⁊ rob de suc-
co v̄ue acerbe ⁊ est q̄ p̄ert ei abluere eas cū vi-
no aut cū aq̄ mellis postea p̄sc̄nter adhibere eis a
liq̄ eoz q̄ diximus ex delicatis. q̄ si medicamē
forti⁹ hoc necessariū fuerit venaz meimera ⁊ cor-
ticū ḡnate balaustraz ⁊ sumac ana. 3. vi. sumatur
⁊ gallaz. 3. iij. alius iamē. 3. ij. ⁊ terant ⁊ cribel-
lent ⁊ pulueri⁹ ent delup. Et est etiā q̄ anrib⁹ ip̄i-
us flux⁹ accit hūoz q̄ñ ipsius corpus ⁊ p̄cipue cēf
bz vehementer est hūidū. Lana igr̄ in melle ⁊ vi-
no ponico misce cū pauco aluis aut croci aut pau-
co nūri inungenda est ⁊ auribus inuēnda. Et est
q̄ sufficit vt lana in vino ponico aut in quo parū
croci sit misce inuēgat ⁊ in aurib⁹ mittat. Et ple-
rūq; etiā accit ei dolor auris ex ventositate ⁊ hūi-
tate q̄ medicandus est ex litio et origāo ⁊ sale ⁊ zuc-
caro tabarzet ⁊ leuib⁹ ⁊ myrrha ⁊ seib⁹ colloq̄nti-
de ⁊ cedri. Qd̄cūq; eoz fuerit coq̄tur in oleo ⁊ in
iplas guttati p̄iciat. Et est q̄ñz in cerebro infantis
sit apa calz ⁊ vocat sitibundū. Et est q̄ multoties
eius dolor ad oculū puenit ⁊ guttur ⁊ sit mde faci-
es citrina. Cerebz igr̄ eius est infāñ ⁊ hūectāñ ex
corticib⁹ cucurbitē ⁊ citruli ⁊ succo solatri ⁊ succo
portulace p̄prie cū oleo rosaceo: qd̄cūq; tñ fuerit
allidue mutet. Et est q̄ñz in cerebro infāñ accit aq̄
e⁹ curā tā noiāuimus in cura capitis ⁊ est q̄ñz oculi e-
ius inflant. Sup̄ ipsos igr̄ lutū cū lacte est ep̄ithima-
dū deñ in aq̄ cū q̄ cocta fuerint camemilla ⁊ albe-
darūgi abluant. Et est q̄ñz ei accit ex multo fletu al-
bedo in suis pupillis q̄ medicandus est cū succo so-
latrī. Et q̄ñz accit coopture oculi infantis sulacū ex
fletu. Et cura ei⁹ est etiā succus solatri. Et accit ei
febres ⁊ tunc melius est vt murix regat ⁊ ei etiāz
deñ aliqd̄ sicut succus ḡnate cū oxymelle ⁊ melle et

succus citroli cū pauco cāsoꝝ ꝛ zuccaro deīn fiat ꝛ
sudet qđ sit qđ cāne recentea pūmūt ꝛ earū succus
sup vīcē ꝛ sup pedes ponit ꝛ ipse coopit qm cum
hoc sudat. Et est qđ accit ei dolor ventris ꝛ torq̃t
ꝛ flet: ventri ergo supponenda sunt aq̃ cala ꝛ oleū
multū calz ꝛ pax cere. Et est qđ ei accit sternutati
ones frēq̃ntes: ꝛ est qđ hoc ptingit pꝛt apā in pti-
bus cerebri. Et si ita fuerit medicā erit apā infri-
gidando ꝛ epistimando ꝛ yngendo ex infiantibus
succis ꝛ oleis. Qđ si nō fuerit ex apate qđ ei accit
bedarūgī tritū naribus eius erit iussuā. Et ē qđ in
corpore accit ei boihor sz qđ ex eis vlcerosus est
ꝛ nigrū ē mortale: ꝛ etiā si nō fuerit nisi alcola tan-
tū erit mortale q̃tomagis qđ expādet. Qđ aut est
albū est sanius ꝛ sifr rubeū. Et est qđ in eius egres-
sione multa sequit vtilitas. Et ipse qđ medicande
sunt ex subtilibus delicatis in aq̃ solutis ex qđ ipse
laueꝛ ꝛ in ea coctis sicut rosa ꝛ myrtus ꝛ folia arbo-
ris masticeis ꝛ tamarisci ꝛ olea etiā istaz repz. Do-
thor vō si sane sint dimittende sunt donec maturē
tur deīn curent. Et si vlcerate fuerint fiat eis yn-
guentū ex cerusa: ꝛ est etiā qđ necesse est lauare e-
as cū aq̃ mellis ꝛ pauco nitro ꝛ sifr alcola. Qm autē
spisse fuerint indigebunt eo qđ sit fortius. Laua-
bunt ergo tunc ex aq̃ baurac cū lacte mista ideo ut
tollerari possit. Qđ si fiat eaz caro vesice vapora-
bit ꝛ infundet ex aq̃ in qđ cocte fuerint myrtus ꝛ ro-
se sgnantū ꝛ folia arboris masticeis. Sz anq̃ hō to-
tū fiat nutritis nutritis meliorare puenit. Et ē qđ
pꝛt multū fletū sit in inguine tumor aut accidet ali-
qđ ex cāis fissure. In quo qđ ē pꝛceptū est ꝛt ame-
os terat ꝛ euz albumine oui cōspgat ꝛ desup ponat
ꝛ cū panno subtili lineo sup ipz stricture fūat la-
pini amari adusti infundant in vino ꝛ myrtū ꝛ co-
cta desup ponant. His autē fortiora sunt cala sti-
ptica sicut myrtū ꝛ cortices cupissi ꝛ eius mices et
aloes ꝛ acatia ꝛ illud qđ in ca° de fissura dicimꝫ.
Et est etiā qđ infanti accit ꝛ pꝛt qđ vmbilicus in-
cidit apā. Et tunc qđ accipienda sunt assakel qđ ē al-
nians ꝛ terebintina in oleo sisamino sunt soluen-
de ꝛ infanti adhibende ꝛ ex eis sup vmbilicū epi-
thima facien. Et est etiā qđ infanti accidet ne dor-
miat ꝛ incessanter ploret ꝛ vt os assidue vagiendo
moueāt. Et tunc qđez necesse est vt si pole est fiat
q̃tēnus dormiat cū corticibus papaueris ꝛ ipz se-
mine ꝛ oleo ꝛ lactucia ꝛ oleo de papauere supponē
doꝛ etiā tēporibus ꝛ vertici ꝛ erit pueniens. Qđ
si necessariū fuerit aliud istis fortius fiat hoc medi-
camen. Semē sule nux hendē papaner albū semen
lini gna chausin portulace semen plantagis semen
lactucay ꝛ semen feniculi ꝛ anisum ꝛ cyminiū sumā-
tur ꝛ ex vnoquoꝝ istoz aliqd paulatī terat: deīn
oia terant ꝛ cū eis pa vna psilg tosti ꝛ nō pulueri-
zati ponat ꝛ oia hec cū tanto zuccaro q̃tū ipsa sunt
misceant ꝛ ex eis infanti q̃titas duaz. 3. i potu tri-
buat. Si autē voluntas fuerit vt hoc sit fortius cū
eo tñ opz ponat q̃tū est tertia hꝫ ptis aut minus.
Et est etiā qđ infanti accit singultus cui tunc danda
est nux indica cū zuccaro. Et est qđ infanti accit vo-
mitus fortis: cui forsan dabz medietas daniꝫ vniꝫ
gariosil. Verūm qñz ei pferit stō supponere emplz
ex aliquo pstringentiū vōitū debiliū. Et est qđ in-
fanti accit stōi debilitas. Qđ qđ stōus tunc ex mu-

cho cū aq̃ ros est liniendus aut cū aq̃ myrti et ei in
potu succus cydonioꝝ tribuat cū pua gariosiloz q̃
titate ꝛ zuccaro aut. iij. octane. 7. iꝫ. galie muscha-
te cū pauca q̃titate mine. Et est qđ infanti accidit
somnia terrefactia in somno qđ pfm eueniūt pꝛt
repletionē ipsius scāz ex multa gulolitate. Qm g°
cibus corrupet ꝛ stōus hoc senfit pcedet nocumen-
tū a vīte sibi ad vīte formatiua ꝛ imaginariā
ꝛ appebunt ei somnia terrefactia. Qpꝫ igit ne
stō ipsius valde plēo cogat dormire ꝛ ut ex melle
ei ad labē dei qđ digerit id qđ est in stō isto ꝛ de-
ponat. Et est qđ infanti accit apā gule inter os ꝛ ni-
ri qđ qñz extendit vīz ad musculos ꝛ spōdiles col-
li. ꝛ tunc qđ ipsius venter suppositorio soluēdus
ē deīn ipse ē medicandus cū aliq° qđ sit sicut rob de
moris ꝛ eis sibi similibus. Et est etiā qđ infanti dū
dormit vehementer accit oregon cui semen lini
tritū cū melle ad labē est tribuen aut cymini tri-
tū melle pspsum. Et est qđ infanti accit ventris i-
flatio cꝫ medicationē iā noiāuimus in ca° de egritu-
dibus capitis. Verūm hic referemus re ei vehe-
menter cōferentē. Et est ut origani ꝛ castorei ꝛ cy-
mini ptes sumant eq̃les ꝛ trite cōmisceant et ei in
potu tribuant quoz sit pōdus triū gnoz ordeī. Et
est qđ infanti accit ꝛt eius intestinū egrediat. Et
tūc qđ corticiū gnatī ꝛ myrti recentis ꝛ cupularū
glandiū ꝛ i of succaz ꝛ cornu cōbulsi ꝛ aluis iame-
ni ꝛ yngulay caprinay ꝛ halautiaz ꝛ gallay ptes
sumende sunt eq̃les ꝛ in aq̃ adeo fortiter coquēde
donec eoz vīus egrediat deīn in eoz apozimate se-
dere cogat ipso tepido. Et est qđ infanti accit tenaf-
mon pꝛt frigus qđ ei supuenit cui confert ꝛt na-
sturū et cymī ana. 3. iij. sumat et trita cribellatur
et butyro veteri ꝛ vaccino pspsa ad bibeñ cū aq̃ fra-
dent. Est pteia qđ in ventre infantis vīnea minu-
ti pteant ei nimis nociui ꝛ pfm circa anū in quo e-
tia lōgi generant sz lati raro pteant i ipso. Lōgi
autē medicant ex aq̃ asceth de qđ modici in lacte in
potu est tribuen fm ei fortitudine. Et fortasse ne-
cessariū erit ventri ipsius emplz supponere ex bo-
rou ꝛ cacule ꝛ vaccino felle ꝛ colloq̃ntidaz pspsa.
Sz ad puos curandos qđ sunt in ano eīen ꝛ venarū
rubeay ana ps una sumda ꝛ ꝛ zucari sz sui magni-
tudine ꝛ deīn cū aq̃ ad bibeñ dei. Et est qđ infanti
in coꝛa accit excoꝛatio: ꝛ tunc qđ de myrtꝫ trita ps
uerizanda est desup aut radix ireos puluerizata aut
rose trite aut cipeꝫ aut ordeī farina aut lentii.
Capitulum quarum de regimine infantiū qđ mu-
tantur ad etatem pueritie.

Oportet vt tota inuencio sit in meliorado
mores pueri ꝛ moderado ipsos: ꝛ hoc qđ
de est vt obfuei ne fortis ira neqꝫ timor
vehemens ei accidat nꝫ tristitia nꝫ vigilie: ꝛ istud
sit pñderando sempꝫ ei adhibeat qđ desiderat ꝛ
appetit ꝛ nꝫ pmitat eē corā eo aliqd qđ ipse abhor-
reat: ꝛ in hoc due psistūt vtilitates vna in ipz ai-
ma vt crescat ipso a pueritia sua exñte bonoz mo-
ꝫ ꝛ fiet ei hitus fixꝫ: ꝛ altera est in corpore ipsius
qm sicut mali hūores malitie cōplonis spēz sunt se-
q̃ntes ita qđ ex cōsuetudine acciderint seq̃tur eos ꝫ
plonis malitia. Vna naqꝫ vehementer calefacit et
tristitia multū exiccat ꝛ pigritia vītes laxat aiales
ꝛ pponē ad pñatis pꝛprietatē inclināt. In tꝫmto
f 4

ergo mox custodia sanitatis aie et corporis sit cōsi-
 stit. Mū autē puer a somno excitat balneandus ē d
 in dimittendus est ludere hora vna postea aliquid
 ad cōcedē ei dān deū dimittendus est ludere pli-
 rius postea balneandus deū cibād? et q̄topl? pos-
 sibile est aq̄ sup cibū bibere nō est p̄mittendus ne
 cib? crudus penetret aq̄q̄ digerāt. Mū autē sex ba-
 buerit ānos m̄ḡro tradendus erit q̄ eū doceat i q̄
 etiā ḡdati est ordinandus et nō est cogendus assidue
 in scholis morari. Mūq̄ ad hāc puenit etate mīd
 erit balneandus et ei? labor aī cōestionez erit an-
 gmentandus nō vinū erit ei dān et p̄prie qū aliquis
 cale p̄p̄onis fuerit et hūide qm̄ nocumentuz qd̄ ex
 vino timei et ip̄z est cholere rubee in potatoribus
 generatio ei cito adueniet et vilitas q̄ ex vini po-
 tatōe generat est vrine puocatio et hūectatio iuctu-
 raz quoz nō indiget ipse. Nō enī ei? chola rubee
 est multa q̄ in vrina sit puocanda nō ei? iuncture
 hūectatōe indigent s̄z p̄mittendus est aq̄ dulce lim-
 pida fm̄ desiderii in potu sumere. Et hic qd̄ erit
 cur sus regendi eos donec ad .xiiij. pueniant annos
 cū sollicitudine illi? quotidiana qd̄ in eis est ex mi-
 noratōe hūitātū ip̄soz ex p̄cessiōe exiccatis et idu-
 ratōis. Ordinandi ergo sunt minorando exercitiū
 et sepando ab eo qd̄ eos laborare facit inter pueriū
 et adoleſcentiā et tēpatū cōmittet exercitiū. Post
 hanc vō etate sit eoz regimen regimē sanoz et con-
 suano sanitatis. Nos igr̄ ad ipsaz mūctus et sm̄oēz
 de rebus p̄mittatis in quo p̄tinent rei habene in re-
 gie adoleſcentiū necessarie et ab exercitiū incipiāt.

Doctrina f^a deōis 3^e de regie qd̄ ē cōe albaeghin
 et sunt .xviij. ca^a.

La^m p^m de regie adoleſcentiū cōmuni et sermonis
 summa de exercitiū.

Propterea qd̄ p̄lm regis p̄suatōis sa-
 nitatis est vt nos exercitū postea
 cōestio deū dormiendi regimē id
 fmonē ab exercitiū incipe debet?
 Dicemus itaq̄ qd̄ exercitiū est mo-
 tus voluntarius p̄p̄t quē anhelitus magnus et fre-
 q̄ns est necessarius. At ad ip̄z qd̄ pagen conuersus
 fm̄ mōz sue cōlūtatē et in hora sua nullo indiget e-
 ozz medicamentoz q̄ materialib? necessaria sunt e-
 gritudibus et egritudibus q̄ ea sequunt et ex eis acci-
 dunt et hoc qd̄ est qū reliq̄ eius regimen pueniēt
 est et rectū et h? qd̄ declaratio est qm̄ quenadmoz
 scis nutrimento indigentes sumus et n̄re p̄suatio sa-
 nitatis est ex nutrimento nobis cōueniente qd̄ cō-
 le exit in q̄titate sui et q̄litate. Nullū autē ex nutri-
 entibus q̄ sunt in potentia cū oī totalitate sui ad nu-
 trimentū mutat in effectū: imo in vnaq̄q̄ digōe a-
 liq̄ ex eo sup̄e su p̄suatōis ad quā eūandā studet nā.
 Meritū nature cūatio solūmō nō est cūatio cōple-
 ta imo p̄culdubio ex sup̄fluitate cuiusq̄ digestiōis
 remanet absterſio et ip̄ressio. Mūq̄ hoc freq̄nter fi-
 et et uerabī et aggregabī ex eo aliq̄d mensura h̄ns
 puenient ex eius aggregatōe sup̄fluitates male cor-
 pus a multis ledentes pubus. Mū enī putrefient e-
 gritudines generabunt putridas. Et si ipsaz q̄litas
 fortis fiat malitiā generabunt p̄p̄onis et si eaz quā-
 titates multiplicent puenient in accūtia repletōis d̄
 dca. Et si ad aliq̄d mēbz fluxerit apata generabūt

et ipsaz sumi subē spūs cōplōne corrūpent. Nobis
 ergo necesse est eas p̄culdubio eūare. Hāz autē e-
 uacuatio fm̄ p̄lm nō cōplet nō est cōueniens nisi cū
 medicis fiat yencnosus q̄ p̄culdubio nāz frangunt
 q̄ etiā si yencnoso nō eēt nō posset eē qn̄ eas bibe-
 re nature laboriosum eēt: q̄nadmoz dicit Hip. qd̄
 medicina purgat et inueterat. Et p̄ter hoc totū eūz
 hūore sup̄fluo eūant ex hūitātibus nāibus et spū q̄
 est vite subā p̄te magnā: et hoc qd̄ totū est ex eo
 qd̄ vtutē mēbroz principalū et eis fuientū debili-
 tat: hec ergo et alia sunt ipedimenta repletōis qū in
 sui dispōe dimissa fuerit aut qū eūabī. Amplius
 exercitiū est res q̄ magis p̄hibet ne repletōis mare-
 ria cōgreget qū alia regia cōuenerint ei et id qd̄
 calor imatus renouat et corpori leuitatis p̄fert v-
 sum. Ipsum nāq̄ subtilē amplificari facit calores et
 qd̄ ex sup̄fluitatibus congregat q̄q̄ die dissoluit et
 motus eas in labendo inuat et ad loca vñ egredi so-
 lent pducet. Omnibus ergo diebus nō cōgregat
 sup̄fluitas de q̄ sit curā et p̄ter hoc est sicut dixi?
 qd̄ calorē imatū accrescere facit et iūcturas et cordas
 duras efficit. Quāobrez opōca efficere p̄nt et a p̄ssu-
 onibus secure sunt et mēbra apta redit ad nutrimē-
 tū recipiē p̄p̄t illud qd̄ ab ip̄lis ex sup̄fluitatibus
 expellit: virtus igr̄ attractiua mouet et mēbroz
 duritiē resoluit et mēbra facit lema et hūitates sub-
 tiliat et poros dilatat. Exercitiū autē relinquent
 in ethica freq̄nter incurrit qm̄ mēbroz debilitant
 vtutes p̄pterea qd̄ motū dimittūt q̄ innatuz eis de-
 fert spūs q̄ vite cuiusq̄ mēbrū inlitz exit.

La^m. ij. de spēbus exercitiū.

Exercitiū aliud est ad qd̄ puenit ex occupa-
 tōe alicuius hūanaz opōnū aliud est exer-
 citiū puz qd̄ est illud qd̄ intendr. s. qd̄ ē
 exercitiū tm̄ ex quo exercitiū q̄runt iunamenta qd̄
 hz dīas. Nā exercitiū aliud est multū aliud ē pau-
 cū aliud est forte et vehemens aliud est debile et le-
 ue et aliud est velox et aliud est tardū et aliud est a-
 thicū. s. p̄positū ex fortitudine et velocitate et aliū
 est laxū et inter oīa duo extrēa repit egle. Exer-
 citiū vō spēs sunt luctari et manus manibus p̄torq̄re
 et pcutere in mandibulis et currere et incededi ve-
 locitas et iacere cū arcu et salire sursum ad rē aq̄ fi-
 at suspensio et sup̄ pedē vñ. At cū enī aut cū lan-
 cea scrimire et equare equos et calchu manibus qd̄ ē
 vt hō sup̄ pedū extrēatē stet et manus suas ante et
 retro veloci extendat motū. At he qd̄ sunt exer-
 citiū spēs notabilis. Ex subtiliū vō exercitiūz
 spēbus est exercitiū qd̄ fit in undatōibus et in cuius
 stando aut sedendo aut iacendo aut pua nāiculam
 intrando aut nāicula p̄scatoz. Istis autē fortius
 est uerari in equis et camelis et lecticiis et in plau-
 stris vehi. Et ex fortioribus qd̄ exercitiūz sūt
 ea q̄ sunt capestribus armis et est vt hō curiū stri-
 gat suū in loco capestris ludi vsq̄ ad finē deū re-
 tro redeat et incessanter spatiū q̄q̄ reuerſiōe mi-
 at donec in medio stet capite reuerſo. Et ex eis est
 loca costaz q̄ sunt sub ascellis manibus ad antero-
 ra porrectis brachijs vberare et māus ad inuicem
 pcuttere et in plano salire et in alto et ludere cū v-
 gis alcheiseran retortis. At cū pila magna et pua et
 ludere cū reuolutōe v̄gaz. Et in adiutorij musculi
 se ad inuicē capiēdo et eleuare lapidē et equos currei

et ipsos in circuitu retroduces. Et mutata se quos multas habet species. Et quod est ut quisque luctantium in medio sui partis manus suas teneat et ipsi cōstringat et quisque ipsorum laboret ut a suo socio soluat altero ipsi teneat. Et est etiam ut manus suas supra suum pariter porrigat et dextra sua ad sui cōparis dextram porrigat et sinistra ad sinistram et facie ipsius ad illius faciem conuersa et ipse eleuet eum ad supiora deum reuoluat eum et quisque incuruet et quisque erigat. Et ex eis est impulsio quod duobus sit pectoribus. Et ex eis est ut quisque eorum sui pariter collum teneat et ipsi ad terram trahat. Et ex eis est pedes torquere et ipsos premere et calcaneos sui cōparis suis calcaneis apire et quod huiusmodi existunt ex multis quos luctatores faciunt. Et ex exercitiis vero velocibus est ut quisque duorum cōparium locum cum suo cōpare velociter perueniat et saliendo ad posteriora retrorsum tendat et altera ad anteriora secundum ordinem aut absque ordine. Et ex eis est exercitium quod sit duobus acubus subsellioz et frequenter ad posteriora saliendo et est ut homo stet in aliquo loco deum a duobus suis lateribus duas subsellioz acus in terra figat inter quas sit unus passus postea incedat mutando quod a dextra est ad sinistram et que a sinistra ad dextram et sit hoc quod velocius possit fieri. Et exercitia quod de fortia et velocia sunt quibus admittit aut exercitiis suis. Amplius exercitia fieri debent secundum diuersos modos et non secundum unum est status. Unumquodque preterea membrum exercitium habet sibi proprium. Et manus quod et pedum exercitium non est res occulta. Dectus vero et membra anhelitus quibus exercitant uoce gemit et magna et quibus acuta et inter eas misera. Et hoc etiam exercitium est ori et uulue et lingue et collo et decorat colore et mundat pectus et ipsi exercitium cum exsufflatione et retentioe anhelitus et hoc erit totum corpori aliquod exercitium et ipsius dilatat canales uerumtamen magna longo tempore efficere uoce est tiorosum et si quod fortis est paret necessaria sit multa aeris attractio in quod est tior. Et si sit longa erit necesse multum expellere aerem in quo magnus exit tior. Ad legem preterea suauiter est incipien deum uox ordinate est exaltanda postea quod uox fortior facta fuerit et cessat et longa fuerit tempus ipsi ponere erit tepatum quomodo tunc magni affert inuamentum. Quod si eius tempus plagarum erit in ipso tior tepatis et sanis. Unumquodque preterea homo secundum se habet exercitium. Et exercitium vero quod est debile sicut reuolutio in cuna illis est conueniens quos febres debilitauerunt et conualescentibus quod se mouere non possunt in sede et quos bellebore potio debilitauit et quod sicut ipsi sunt et egritudine in diaphragmate huiusmodi. Quibus suauiter fiet dormire faciet uento suates dissoluet et confortat reliquis egritudinibus. capitis sicut stupori et obliuioni et commouebit desideria et naturam excitabit. Quod autem super lectum fiet motus erit conueniens ei quod habet sicut hemitritum et febres cōpositas et phlegmaticas et huiusmodi hydropisum et dolores podagricum et egritudines renum quoniam hec inundatio materia efficit apta emulsioni. Et debile quod est ei quod est debilius et forte ei quod est fortior. In plaustris autem ubi has efficit opores sibi huiusmodi magis quam huiusmodi e bullire facit. Et est etiam quod quidam plaustris uehementius facit retrouersa quod uisus debilitati et eius obfuscationi magni confortat inuamentum. In puis vero nauibus et magnis ferri confortat lepre et hydropisum et apoplexie et fructu stōi et eius inflatio quoniam quibus coram litoribus

maris fuerit commouebit ei uolitus et deum descet et perfert stōi sibi nauibus ferri in mare altum est fortius et re mouendo egritudines quas nouimus propterea quod se cundum aiaz lentia et tristitia diuersificant et secundum membra nutriendi eorum ergo exercitium corporis exercitium est sequens. **U**isus preterea exercitat res inspiciendo minutas et quibus ordinando ipsi ut res luidas leuiter intueat. **A**uditus etiam exercitat sonos ascultando oculos et quibus ascultando magnos. Unumquodque etiam membrum exercitium habet sibi proprium et hoc quod est in cōsuatōe sanitatis cuiusque membri referens quod librum disponens particularē. **E**xercitio preterea utens sibi cauere debet ne exercitium calefactio ad id quod ex membris suis est debile perueniat nisi secundum modum sequendi ubi bigra ois ut tui varices accipi pedes in exercitio quod uult non multum moueat sibi ipsi diminuat et suum perficiat exercitium cum eis quod sunt corporis supiora sicut uolulo et capite et manibus. **I**tem ut exercitium opo ad ipsi pedes a supioribus perueniat. **C**orporis preterea debilis exercitium ois ut sit debile et fortis ut sit forte Et est tibi scien quod unumquodque membrum per se beat exercitium quod est sibi proprium ut quoniam oculo est proprium intueri quod est subtile et gutturis uoce ingrossare uel augmentare postquam hoc ordinate sit et similis dens et auris. Et eodem modo ois in suo capitulo. **L**am. iij. de hora incipiendi exercitium et mensurandi et ordinandi ipsum.

Hora quod incipio exercitium proprium ois ut cor sit mundum et ne in partibus intraneacum et uenaz chimi silures et mali existat quos exercitium in corpore diffundat et ut cibum externum iaz sit digestus in stōi et epate et uenis et ut alteri cibi hora iam aduenerit. Et hoc quod declarat urine secundum subas et colore maturatio et erit hec prima hora digestionis. Quod enim iam longe fuerit et na aliquo tempore in nutrimento misurare delierit et igneitas in urina accessa fuerit et citritatis nāl terminus transierit exercitium ipediens erit quoniam uirtute deget. Et propter hoc dixerunt quodam quod quod forte exercitium necessarium est bonum est ne sit stōis uehementer inanitus imo sit in eo pauca nutrienda et in hyeme quod sit grossum et in estate subtile. **A**mplius quod exercitium si est plenus melius est quod si exercitet quod est uacuum. Et melius est ut exercitet quod est calidus et humidus quam ut exercitet dum est frigus et siccus. Et ex horis quod est ipsi melior est cōlitas. Est autem quod exercitium huiusmodi cale et sicce cōplonis ad egritudines pducit : quod igitur discesserit ab eo sanabit. Quod preterea ut quod exercitium incipiat et supfluitates ab interioribus expellat. s. in meltis et uelica : deum exercitet uerumtamen proprias fricatione prius utat quod nāz uiuificet et poros dilatat : et ois ut fricatio cum re aspera fiat deum oleo inungat dulci postea secundum ordinem inungat donec membrum perficiat non uehementis penetratiois propriat et sit hoc manibus multis et diuersis obuiantibus sitibus id ut hoc ad ois musculorum perueniat partes deum dimittat fricat et exercitari incipiat. In tempore autem ueris horarum ipsius melior est quod est iuxta meridiem in domo temperata et in estate ois ipsi pcedere. In hyeme uero romi conueniens erat ut fere usque ad noctem tardaret sibi alia prohibentia hoc uetant. In hyeme igitur locus tepelieri ois et temperate calefieri deum exercitium uten i hora quod melior exit secundum illud quod diximus ex digone nutriendis

et expulsioe superfluitatū. In q̄titate autē exercitiū
tres res sunt cōsiderande: vna eaz est calor quōi
az dū in ipso bonitas auget adhuc est hora. Et secū
da motus quoniam dū leues perseverant adhuc ē ho
ra. Et tertia mēbroz dispo sū ipsoz inflammationē
qm̄ dū ipsoz auget inflammatio adhuc ē hora. Quz
autē dispoēs iste mīnū ceperint et sudor uaporalis
et resudatio liq̄da scā fuerit dūten erit. Quā at vi
missum fuerit redeundū ē ad oleū qd̄ sudare facit
p̄cipue si anhelitū sui exercitiū tēuerit. Quz die
p̄ terminū exercitiū ipsius cognoueris et ipsuz nu
triuēris et nutriendis q̄titate quā tollerare valz co
gnoueris nil in 1^a die mutes sz nutriens ip̄s et e
xercitiū in die 1° mēsurā sz ei⁹ terminū i die p^a.

Capitulum q̄rtum de fricatione.

Fricatio alia est dura q̄ extendit vel ispi
sat alia est mollis q̄ laxat et alia est mīta
q̄ macrescere facit et alia est tēpata q̄ in
grossat. Quz hec p̄ponent puenient paria nouē.
Et est etiā fricatio q̄ est aspa. s. cū pannis aspi que
sanguine ad exteriora velociter trahit et alia est le
uis cū palma aut cū panis lemb⁹ q̄ sanguine p̄m
git et ip̄s in mēbro cōtinet. Quz autē ex fricatioe q̄
rit est corpoz raroz inspissatio et molliū induratio
et spissoz rarificatio et duroz mollificatio. Est p̄te
rea p̄patois fricatio q̄ est anq̄ exercitiū et incipit fi
eri suauiter q̄ quā voluntas p̄gendi adest stringit et
indurat. Et est fricatio reductiois q̄ est post ex
citiū et vocat etiā fricatio q̄scere faciens et qd̄ i da
intendit est supfluitatū in musculis retentaz reso
lutio ex eo qd̄ p̄ exercitiū nō cūat vt vaporet et nō
accidat fatigatio. Et oz qd̄ vt hec fatigatio molli
ter et suauiter fiat. Sz q̄ ex ea melior est est 1^a q̄ ē
cū oleo q̄ cū duritie et grossitie et aspitate facienda
nō est qm̄ mēbra in exaspant et pueri ab augmen
to phibent sz in adolescentib⁹ est ei⁹ ipedimentuz
minus. Quz si in fricatioe cōtingat error qd̄ ad p̄tem
duritie declinet est sanior errore qd̄ ad mollietē p̄
tē declinat qm̄ forte resoluōne facilius est corrigere
q̄ molli fricatioe ad recipiē corruptionē p̄pare sz
fricatio dura et aspa qm̄ supflua fuerit in corpoz pu
eroz ipsos crescere phibeat. Et tu qd̄ munc inuēi
es post ap̄ remeōrationē hore fricatiois et p̄ditionū
ipsius: verūtū in hac hora reductioi dēlatōez adde
mus. Dicemus itaqz qd̄ ipsa p̄certo est ac si ēet al
tera ps exercitiū in q̄ cū oleo incipien est et fortu
dine deū cū ea ad mediocritatē est declinā n̄z duz
in sua exit fortitudie est dūttenda. Et meli⁹ qd̄ez
ē vt dū sit multie sup ea cōiungant manus. Frica
tus p̄terea mēbra sua fricata post fricationē exten
dere oz vt ab eis supfluitates expellant et fasciam
sumat qd̄ ad p̄tē mēbroz oīnz ip̄s extensis p̄cedat
et q̄toplus poterit suū cōtineat abeliū et p̄cipue qm̄
musculi ventris lassi sient et pectoris musculi si fa
cile fuerit extendent postea etiā musculi ventris i
fine rei paz extendant vt intestina in aliq̄ hēant i
ductionē et inter hoc et hoc eat et se supinū p̄ciat et
suos pedes pedibus sui p̄paris cōmisceat. **E**xer
citiū vō excellentes aerē inter sua p̄tinent exercitiū
sz in reductio qm̄ i medio it̄ponit exercitiū. I
plum nāqz dūttit et deū ad ip̄s redit si plangandi
exercitiū voluntas affuerit. Nō autē multa indigz
fricatioe cū oleo qd̄ vult reductionē nisi in ipso di

ip̄o fuerit q̄ sibi nō placet et nisi nō reductioe q̄rat
qd̄ si fatigatioe sensu oleo inungat sicut notabimus
Et siccitate si sensu fricatio augmentada erit vōec
ad eq̄litate pueniat. **F**ricatio p̄terea qm̄z inuat et
fortis p̄ssio qm̄ tēpus est dormiendi qm̄ corp⁹ al
leuiat et hūitales ad iuncturas phibet fluere.

Ca^m. v. de balneo et noīandis balneis.

Hic autē hōmī i c⁹ regie n̄r p̄stitt sermo
balneatio resoluōne iaciens nō est necessa
ria qm̄ corpus ipsius est mundū et neqz q̄
balneo indiget eget ipso nisi vt ab ip̄o habeat ca
lore subtilē et hūitātē tēpata. Quapp̄ isti in ip̄o n̄
mīta dēt facere morā. Quz si in fontē descende
rint in ip̄s ingrediant quonqz ip̄saz rubet et inflat
supficies et in p̄cipio resoluōis ab eo remouean
tur. Et aer in circuitu eoz aq̄ dulcē fundendo hu
mectet deū velociter lauent et egrediant. **E**z
p̄terea ne exercitatus ad balneū velociter p̄gat do
nec p̄fecte q̄scit. **B**alneaz vō dispoēs et eaz cō
ditōes iā dectant et in alio loco retuli. Verūtū qd̄
hic dicere debēus est qd̄ oīa balneandi fm̄ ordinem
balnei casas igredi dnt et n̄z in domo cala mouetur
nisi fm̄ q̄titate q̄ eis nocumentū nō inferat et rege
scere faciat p̄t supfluitatū resoluōne et corporis ad
nutriens p̄pationē a debilitate ip̄s custodiēdo et ab
aliq̄ forti eaz febriū putridaz. **Q**ui vō ipingua
ri desiderat balneū post cōtitionē ingrediat si secu
rus fuerit ne oppilatōes accidant. Et q̄ bñ se custo
dire voluerit si cale tuerit p̄p̄onis oxymel bibat
p̄t oppilatōis phibitōez et si fte fuerit cōp̄lois
diamentalz sumat et diatriopipereō. **Q**ui au
tē vult resoluōne et macrescere balneandus est dū ē
famelicus et ibi multū moret. **E**z q̄ sanitate vlt
p̄suare balneū ingredi oz post q̄ digestū est qd̄ est
in stō et in epate et si tūer vt cholā ebulliat rubea
si hoc fecerit et se ieiunus balneauerit an balneatō
nē re sumere oz subile quā cōcedat. Et q̄ vō calid⁹
exit cōp̄lonis cholā abundans rubea hoc est ei ne
cessariū et h⁹ ab ingi esu domus balnei calitate p̄
hibendus est. **E**x eis autē q̄bus isti cibant meli⁹
est panis in succo fructū ifusus aut i aq̄ ros. Et se
custodire dēt ne re f̄raz actu bibat i egressioe bal
nei aut in balneo qm̄ pori sunt aperti q̄re f̄ritas n̄
tardat qm̄ ad mēbroz p̄cipaliū corpora p̄cedat et
ip̄soz corripat vtutes: ab oī quoqz re vehemētis
caluatis se custodire dēt et p̄cipue ab aq̄ qm̄ si eaz
sumpserit timen erit ne cito ad mēbra penetret p̄n
cipalia et accidat p̄thilis et ethica. **P**reterea sibi ca
ueant ne cito balneū egrediant et caput post ip̄s dū
coopiant et cor⁹ ad recipiēda f̄ritatē exponat. **E**
A balneo vō egredi dēt si tēp⁹ fuerit hyemis suis
bñ cooperitū panis. **E**z q̄ febrē h̄z a balneo se custo
diri oz in hora febriis et q̄ solone h̄z cōiūitatis aut
apa. Et tu qd̄ iā sciūsti ex eo qd̄ p̄cessit qd̄ balne
um est calefaciens et infians et hūectas et desiccās et
inuans et ipediens. **E**t eius qd̄ inuamenta sunt
somnia facere et aperire et abradere et resoluere et
digerere et nutrimentū ad cutis supficiē attrahere
et ipsius inuamentū nō est nisi in resoluōne eius qd̄
resolui volunt et in expulsioe eius qd̄ volunt ex
pelli in parte nālī et in retentōe ventris et remotō
ne fatigatiois. **E**tius autē ipedimenta sunt debili
tare cor si multū morati fuerint et facere succopi et

nauseas et hiores q̄tos mouere et eos ad putrefa-
ctionē p̄pare et cū eis ad mēbroz debiliū fceptacu-
la declinare: ergo ab eis accit apata in occulto mē-
broz et in eoz superficie.

Ca^m. vi. de ablutōe q̄ sit cū aq̄ f̄ra.

Hoc q̄dē p̄ueniens n̄ est nisi cū regimē vñ
diq̄ p̄uat et cū etas et v̄tus et figura et tē-
pus sunt cōuenientia et n̄ fastidiū n̄ vōi-
tū n̄ v̄ntre n̄ vigilias n̄ rheumatismos h̄z neq̄
est puer n̄ senex et in hora in q̄ ipsius corpus ē le-
ue et motus cōuenientes. Et est q̄ hoc sit post ab-
lutōne aq̄ cala f̄az ad hoc vt exteriora fiant for-
tiora et vt calor retineat n̄alis. Qd si volūtas af-
fuerit vt istud sit ōz ne aq̄ multū sit f̄ra imo sit tē-
para et ē q̄ hoc sit post exercitiū: et tunc q̄dē ōz vt
fricatio an̄ ipsam fiat fortior q̄ solebat s̄z inunctio
sit ex oleo q̄nadmodū solebat et sit exercitiū p̄ fric-
ationē et inunctionē tēpara aut sit p̄az velocius q̄
solebat. Deīn post exercitiū in aq̄ f̄ra subito naet
vt ipsius mēbra sil dura fiant postea p̄seueret in
ea fm mēfaz sue leuitatis et optū tollerare valet an-
teq̄ sup̄ueniat horripilatio deīn q̄ egressus fuerit
fricet sicut noiabimus et ei⁹ cib⁹ augmentū suscipi
at et potus diminutionē. Et p̄sideret tēpus reuer-
sionis sui coloris ad ip̄z et calorē eius ex quo si ue-
loz fuerit sciet q̄ ei⁹ mora fuit moderata et si tar-
da fuerit sciet q̄ mora p̄lixior fuit q̄ debuit. Ipe
iḡr alio die mēfet fm q̄ ex hoc scitū fuerit. Et est
q̄ post fricationē et coloris et calorē reuersionem
iterz aq̄ ingredi s̄z q̄ hoc agere voluerit ḡdatz in
ip̄so p̄cedat et calore die q̄ est in estate hora seruo-
ris v̄ri⁹ incipiat et sibi caueat ne ventus sit ibi et ne
illū post coitū pagat n̄ post cibū q̄ nō sit digestus
n̄z faciat hoc post vōitū n̄z cūationē neq̄ post coli-
rica passionē n̄z vigilias n̄z corporis debilitatē neq̄
stōi n̄z p̄ exercitiū nisi q̄ illud agit valde su fortis
fm mōz quē diximus. Qū aq̄ autē f̄ra lauari s̄z
mōs quos diximus calorē n̄alē subito ad interiora
pellit. Postea cōfortat ip̄z vt fortior fiat et egredi
at extra multum.

Ca^m. vii. de regie eius q̄d cōed̄ et bibi.

Oportet vt sanitatis p̄uator studeat ne ci-
bi ipsius suba sit aliq̄d nutrientiū medici-
naliū sicut olera et fructus et reliq̄ ab ip̄is
qm̄ subtiliantia sanguine sunt adurentia et grossa s̄z
ip̄z p̄blaticū facientia et corpus ḡuantia. Op̄z autē
vt cibū sit talis q̄les sunt carnes et p̄pe carnes be-
doz et vituloz lactentiū puoz et agnoz animalū.
Et triticū ab extraneis rebus purgatū q̄d ex messe
sana fuerit collectū cui nullū accit nocumentū et r̄a
dulcis cōuenientis cōplonis et vinū bonū odorem
bonū h̄ns. Alia autē ab istis nō respiciat nisi s̄z mo-
dū fuerint medicatōis aut fm p̄uationē. Fruct⁹
tū nutrienti magis silēs sunt ficus et uue ualde ma-
ture et dactili et regidib⁹ et ciuitatibus i q̄bus eē cō-
sueuerūt. Verūn q̄ aliq̄s hec cōcederit si sup-
fluitas in̄ p̄uenit ad ipsam festiet cūanda. Qd
p̄terea ne aliq̄s cōcedat nisi post desiderū n̄z in hoc
tarde q̄ desiderū ebullierit nisi fuerit mendosū
vt ebrioz desiderū et b̄itiū fastidiū qm̄ tollerare
famē stōm putridis replet h̄ioribus. In hye-
me p̄terea nutiens actu calz cōcedat et i estate fm̄
aut q̄d p̄ue sit calitatis. et n̄ calitas n̄z f̄ritas ad rē

p̄ueniat quā sustinere nō possit. Scias autē q̄ ni-
hil est deterius saturitate i tpe fertilitatis quā f̄aes
seqtur i tpe sterilitatis et ecōuerso s̄z in cōuersio ē
deterior. Uidius ei multos q̄bus i tpe sterilitatis
cib⁹ defecit: postea q̄ i tpe fertilitatis abundauit
repletos fuisse et mortuos s̄z vehemens replo i q̄li
bet dispōe sit p̄necabil⁹ siue ex comestōe siue ex
potu. Quot n̄z hoies sup̄flue se repleuerunt et
suffocati iterierūt. Qū autē error ceciderit i co-
meden⁹ aut biben⁹ aliq̄d medicinaliū nutrientiū re-
gen erit q̄no digerāt et maturescat et ip̄se custodiē
dus a malitia cōplonis q̄ ex eo t̄et accipien⁹ p̄ ip̄z
q̄d sit ei p̄trariū donec digerāt. Qd ergo f̄ruz
fuerit sicut cucumer et cucurbita tēperet cū eo q̄d
ei erit cōtrariū sicut allea et porri. Et si fuerit calz
tēperet cū eo etiā q̄d ei fuerit p̄trariū sicut cucueres
et portulaca. Et si oppilatū fuerit sumat q̄d api-
at et cūet deīn famē diu tolleret. Et n̄z ip̄se n̄z oīa
q̄ sanitatē custodire volunt aliq̄d cōcedant nisi desi-
deriū fuerit certū et stōus et sup̄iora intestina a p̄o
nutriente eūata fuerint. Qd enī in corpore est de-
terius est nutiens sup̄ nutiens q̄d nō est digestum
mittere. Et p̄terea nihil est deterius q̄ fastidiū
et p̄pe q̄ fuerit fastidiū ex malis nutrientibus quo-
mā q̄ fastidiū p̄uenit ex grossis nutrientib⁹ be-
reditare faciet iūcturaz dolores et renū et diūia et
podagra et splēis et epatis grossitie et p̄blaticas egri-
tudines et melicas s̄z q̄ ex subtilibus acciderit nu-
trientibus p̄uenit ex ip̄o sebrez acute et erratice
et maligne et apata mala acuta. Verūn q̄z neces-
se est aliq̄d cibū aut rē cibo t̄lez mutere sup̄ aliūz
cibū q̄ sit ei sicut medicina v̄big. sicut illi q̄ nutrie-
tia cōcedū acuta aut falsa deīn post tēpus in quo nō
dū p̄pleta fuit digō p̄seq̄nter eis adiungunt res hu-
meccantes ex nutrientibus sapore n̄ h̄nibus. Et
istis q̄dē hoc sufficit regimē et exercitiū non est eis
necessariū. Et hoz cōtraria dispōi est diipō eoz q̄
grossis cibarijs post aliq̄d tēpus p̄seq̄nter admittet
q̄d uelocit⁹ digerit et acutū. Ampli⁹ p̄ mot⁹ p̄
stione ipsam in stō q̄scere facit et p̄prie q̄ dormi-
cōcedendi p̄ ip̄az volūtas affuerit. Accētia p̄terea
aie horribilia et motus corporei sortes digonē fie-
ri p̄hibent. Et in hyeme q̄d cibi pauca nutrim̄
ti n̄ sunt edendi sicut olera: s̄z nutiens magis ē e-
den q̄d ē ex ḡnis et fortis et soliditatis et i estate
h̄z p̄trariū. Ex cibo etiā nullus ita ē replendus
vt nō sit ibi locus sup̄flus s̄z ab eo est remouēd⁹
reliq̄s desiderij adhuc i aia remanētibus: he ei fa-
mus reliq̄e post hora v̄na destruant. Et i hoc v-
sus ē p̄uandus qm̄ deterius cōestio ē q̄ stōi facit ḡ-
uitatē et deterius potus ē q̄ tēpamentū egred̄ et in
stō natat: et si aliquo die sup̄fluerit seq̄nti die fam-
lic⁹ maneat et somno v̄tat p̄lixiore i loco tēpato i
quo n̄z sit calor n̄z f̄ritas. Qd si somn⁹ ei n̄ adue-
nerit multo v̄tat incessu suauiter et p̄tinuo i quo n̄
sit q̄es n̄z req̄es et p̄az puri vini bibat. Rustus iqt
Incessus hic mihi placet et p̄prie p̄ pradiū qm̄ bo-
nitatē op̄ois cene p̄pat. Op̄z p̄terea vt p̄ cōe-
stione p̄ sup̄ de xtrū latus dormiat pauco tpe dei-
de sup̄ sinistz reuoluat postea reuoluat se sup̄ de x-
trū. Et deo sc̄is q̄ mltis cooperiri panis et ceruical
eleuare ex illis ex̄nt q̄ i digerēdo iuuat. Et ad vl-
timū q̄dē ut m̄broz sit ad inferiora sunt declinaies

et non ad inferiora. **E**t cibi quidem mēfatio exi-
stet fm̄ vsum et v̄tutē et v̄t mēfā ei⁹ i eo q̄ sane est
v̄tutis sit talis qū ip̄s recipit q̄ ei gūamē nō afferat
et hypocōdria nō tēdant n̄z islet et rugitū nō faciat
n̄z natet. Et nō accidat ex eo nausea n̄z caninū desti-
deriū n̄z casus n̄z igenij pigritia n̄z isomnietas neq̄
ip̄ius sapor i ructib⁹ p⁹ tēpus reperiat qm̄ qū p⁹
lōgū tēpus sapor i ore reperitus fuerit erit deterio-
us. **D**ecidat autē q̄ cib⁹ sit tēperat⁹ qū ex ipso nō
puenit magnitudo i pulsu et in anhelitu paruitas:
hoc nāq̄ nō accit nisi p̄pterea q̄ stōus p̄mit dia-
phragma et p̄pt̄ hoc sit anhelitus paruus et inspissa-
tur et cordis necessitas e⁹ p̄bz augmentū. **M**agnifi-
cat ergo pulsus qm̄ i v̄tute nō exiit debilitas. **I**l-
le p̄pterea cui post cōestione accit calitas et calefacti-
o nō vna totū cōedat hora s̄z paulatim p̄terualla p̄-
pterea ne ei ex replone dispō accidat q̄ sit sicut tre-
mor quē postea seq̄tur calor sicut fortis febris qū
calefit cibus. **A**mpli⁹ q̄ q̄ntū ei sufficit digerere nō
pōt cōedendi nūez multiplicet et q̄ntitatē minuat.
Melicius p̄pterea nutriēte idiget vehementer hūe-
tante et p̄az calefaciēte. **C**holeric⁹ v̄o eo quod
hūectat et infrat: et ille qdē in quo sanguis calidus
generat et bonus nutriētib⁹ idiget fr̄is et pauci nu-
triētū et i⁹ i q̄o s̄anguis generat phlatic⁹ nutriētib⁹
pauci nutriētū idiget i q̄b⁹ calitas sit et subtilitas.
Nutrientia p̄pterea ordinē i sui receptōe hnt i quo
sanitatis p̄uator sollicit⁹ eē v̄z ne illud qdē subti-
le est et cito digerāt p⁹ forte nutriēns qdē sit eo du-
ri⁹ i cibo sumat q̄ pri⁹ digerit q̄ ip̄s et sup̄ illud
nabit nō hnt viā q̄ penetrat: putrefiat g⁹ et cor-
rūpet et corrūpet illud qdē ei admisceb̄. **I**ste et
nō p⁹ cōedere v̄z cibū labile ita v̄t p⁹ ip̄s cibū for-
tē et dux i cibo sumat qm̄ cū ipso labet qū ad inte-
stina penetrabit eo nōdū tā itegre digesto q̄ntū de-
bebat. **P**isces quoz et q̄ eis silant p⁹ laboriosuz
exercitiū cōedendi nō sunt: corrūpent. n. et corrū-
pent hūores. **H**oiuz p̄pterea sunt qdā qdē p̄ce-
dit cōedere illud i quo v̄t exiit stiptica anq̄ sumi
cōedant cibū. Et isti qdē sunt stōi laxitatem hntes
ex quoz stōis cibi descensus sit velociter et nō i eis
morat̄ donec digerāt. **Q**uapp̄ stōi dispō et eius cō-
p̄lo sp̄ e⁹ cōsiderada. **E**t est etiā aliq̄s hoiuz i c⁹
stōi cib⁹ corrūpit subtilis q̄ cito digerit solet et for-
tis q̄ tarde solet digerit i ipso digerit. Et hic qdē e⁹
c⁹ stōi e⁹ igne⁹. Et ex eis e⁹ q̄ hūic exiit cōtrari⁹ q⁹
et q̄sq̄ fm̄ suū vsum e⁹ regēdus. **R**egiones quo-
q̄ nās hnt p̄pas et v̄sus sunt res extra rōnē et h⁹
qdē obfuandū e⁹ et v̄t expimentū i hoc rōnē v̄in-
cat. Et nāq̄ cib⁹ q̄ solet cōedi in quo aliq̄d existit
nocumentū et e⁹ cōuenientior bono nō v̄sato. **U**-
naq̄q̄ p̄pterea figura et p̄p̄lo hoiis cibū h̄z cōueniē-
tē et p̄silez ad quē mutan̄ sit voluntas ei assuerit no-
cumentū ei faciet et ipedimentū. **A**x hoi⁹ quo-
q̄ e⁹ cui aliq̄d nutriētū bonoz et laudabiliū nocet
ip̄s ergo relinq̄re est ei pueniēs. **I**lle v̄o in quo
mala digerunt nutrientia ob hoc nō decipiat quōi-
az p⁹ dies in ipso mali generabunt hūores egritu-
dines facientes et p̄necates. Et sepe etiā cōcedit ei i
c⁹ corpore mali hnt hūores v̄t re bona largiter p̄-
medat et p̄prie qū nō patit̄ ventrē sibi solui p̄pte-
rea q̄ est debilis. **Q**ū v̄o alic⁹ corpus r̄az fue-
rit et ad resolucē facile nutriendus erit ex nutrien-

te hūido qdē cito digerāt s̄z rara corpora magis tol-
lerare possunt nutrientia grossa et diuersa et sunt lon-
ginq̄ora ab hoc v̄t cāe intrinsece ea ledant et magis
apta recipe extrinsecay cāz ipedimēta. **A**mpli⁹
q̄ multa p̄suevit cōedere carnē si ociosus fuerit fr̄-
q̄mer sibi minuire v̄z. **E**t ille c⁹ cōp̄lo ad fr̄ita-
tē declinat langueris bibere v̄z et triseras et ex eis
q̄ stōum et intestina et venas q̄ sunt iuxta ea mun-
dificare p̄sueuerūt. **E**t nihil qdē deterit⁹ e⁹ q̄ di-
uersa nutrientia sit adiungere et p⁹ i cōeden⁹ tēpus
plōgare. **Q**ū eni postremū nutriēns aduēit p̄m̄ iaz
icepit digerit: nutriētis ergo p̄tes in digerēdo nō si-
milant. **D**z p̄pterea te scit q̄ nutriēs meli⁹ e⁹ qdē m̄-
lius sapit p̄pterea q̄ stōus et v̄tus retētina v̄ebe-
menter ipsi applicant qū bone fuerit subē et fuerit
oia principalia mēbra fm̄ opone sibi ad inuicē cōue-
nientia et sana: et ista qdēz est conditio q̄ si comp̄lo
nes sane nō fuerint et mēbra in suis p̄p̄onibus di-
uersificent: fueritq̄ epar a stō diuersum fm̄ diuer-
sitate q̄ sit supra nālē nō erit istud p̄sideran̄. **E**x
ipeditiōis v̄o nutriēns bñ saporosi uehementer
grossi est q̄ pole e⁹ v̄t hō ex eo multū cōedat. **E**x
vicibus p̄pterea satiantis cōestione meli⁹ est ut hō
vna die semel et altera bis mane et v̄espe cōedat:
verūm in hoc v̄lus uehementer e⁹ p̄uandus qm̄
si ille q̄ bis in die cōedere cōsuevit semel cōedit v̄-
bilitatē et laxatē ei⁹ v̄t. **D**z q̄ digerendi debilita-
tē h̄z bis cōeder⁹ v̄z et raro cōedat semel i die. Et q̄
semel in die comedere cōsuevit si ad bis comedē-
dūz redibit accidit ei debilitas et pigritia et laxitas
et si sine cōestione p̄manerit nocte illa debilitatē et
si cenauerit nō digerit et accidit ei ructus accidi et
malitia aie et nausea et oris amaritudo et lemitas v̄e-
tris p̄pterea q̄ stōi imisi re quā nō cōsuevit et acci-
det ei aliq̄d accitū q̄ accit⁹ ei c⁹ nutriēns nō bñ. **S**i
it digestum q̄ nunc scies. Et ex eis qdē q̄ accit⁹ ei sit
dolor oris stōi et mordicatio et videb̄ sibi q̄ oia
eius interiora et intestina sunt suspēla p̄p̄t vacuita-
tē stōi et p̄pterea q̄ i se ipso colligit et p̄trabit et m̄-
get v̄rina ardentē et egeret re ardentē. Et est etiā
qū i extrēmitatibus accit frigus p̄pterea q̄ cholā ru-
bea stōum inflāmauit. Et hoc qdē e⁹ magis i chole-
ricas hntibus cōp̄lones et s̄ist i eis q̄ hnt i stō chole-
rā rubea et nō i toto corpore et corrūpet somnus et
de latere i latus reuoluet. **C**orpora p̄pterea hnt
tibus i q̄bus cholera rubea magis adunat est neces-
se seipati cōedere et v̄t tā velociter sit q̄tenus sit an-
q̄ balneetur: alia v̄o ab eis exercitari debet et etiā
balneari deit̄ cibari s̄z cōestio balneationē nō p̄ce-
dat q̄ si alicū necessariū fuerit cōedere an̄ exerci-
tiū solū panē tali sumere v̄z mēsurā v̄t digerit pos-
sit anq̄ suū icipiat motū. Et q̄nadmōz v̄z motū q̄
est an̄ cōestione debile nō eē: ita necesse e⁹ ei ne mo-
tus q̄ e⁹ post ip̄az sit nisi molliter et suauiter. **C**or-
rupto p̄pterea desiderio qdē ad res decliat acutias et
n̄z d̄sces diligit n̄z ūctuosas nil e⁹ meli⁹ q̄ v̄oitū cū
tali q̄le e⁹ oxymel cū rhaphano p⁹ pisces puocare.
Qui autē ex hoibus piguis exiit v̄z ne illico qū egr̄
d̄it balneū cōedat s̄z expectet ei puū dormiat som-
nū: et hūic qdē semel cōedere i die e⁹ cōueniēs. **A**-
mplius nō illico post cōestione e⁹ dormiēn̄ cibo na-
tante et a forti motu q̄ntū plus pole est abstineē ne
cibus anq̄ digerāt penetrat aut sine digōe labatur

aut pp inundationē corrūpat. n. p. ipz mla biben^a
ē aq q it ipz et cor⁹ stōi sepatōez faciat et ipz faciat
natate. Sed expectan⁹ ē et nō ē biben⁹ donec de stō
descendat. Et hoc qdē declarat supioris ventris le
uitas q si sitis ei necessitatē fecerit modicū aq frigi
de sugendo sumat et qtoplus fuerit sra tāto min⁹
ex ea sufficiet. Et hec qdē qntitas stōum alleviat et
colligit. Ad summū vō oz vt post cōestione bi
bat qd et nō i hora cōcedendi qntitatē aliq q cibo p
ferat. **¶** Siti autē tollerare et cū ea dormire ilri
gidatis et hūctatis pferet et febra ex cholera ru
bea hūctibus nocet et sili tollerare sanē. **¶** Chole
ra pteera rubea abundantibus ex tollerātia famia
accit vt cholā rubea ad ipsoz descendat stōs. Quz
aliqd cōcederint ipsoz corrūpent cibi et i somno et i
vigiliis accidit eis illud qd noiaumus ex eis q ei
accit c⁹ corrūpit cibū. Eis quoz accidit vt cōcedē
di voluntatē amittant. Quib⁹ tunc dan⁹ est aliquid
qd hoc deponat et eoz resoluat nāz cū eo qd est le
ne et nō fastidiens sicut prūa et pax xiracet. **¶** Qu
q desiderū reuersum fuerit cōcedat lz corpora hu
mida cū hūctate nāli hūctes veloci resoloni sunt a
pti nāz tm famis tollerēt qntū cor^a sicca paucē hū
ctatis hūctes nisi hūctatibus plena fuerit aliq ab eis
q sunt i suba mēbroz eoz qū bone fuerint et cōue
niētes et recipientes vt nā eas in nutrimentū i esse
ctu ppletū puerat. **¶** Vinū quoz p⁹ cibū ē ex re
bus magis ipedientib⁹ qm digerit velociter et pe
netrat et facit penetrare cibū qū nodū sit digest⁹ et
facit hereditare oppilatōes et putrefactionē. Res
pterea dulces ad faciendas oppilatōes sunt velo
ces qm nā eas trahit ānq digerant. Et oppilatōes
qdē ad multas pducūt egritudines talco qlis ē hy
dropilis. **¶** Prostities pteera aeris et aq et q maxi
me ē i estate ē ex eis q cibū corrūpit. Idq nō est
malū vt sup ipz vinū tepatū bibant aut aq calidaz
i q cocta fuerint xiloloea et mastix. **¶** Si prete
rea c⁹ intestina cala fuerint et fortia qū grossum co
mederint cibū frequēter accidit vt ipi⁹ nutries uē
tositates efficiet et stōum et ptes eius tēdentes et e
gritudo mirachia in etiā pcedit. **¶** Qui autēz sto
machū lz vacuū qū rē cōcedit subilē stōus p⁹ ipz
stringit et si postea rē cōcedere noluerit grossaz re
fugiet ab ea stōus nāz cū digeret qre corrūpit nūi i
ter ea tepus positū fuerit. **¶** Et in hūctatib⁹ qdēz
dispsōe melius est vt grossus cibū paulatī pmittat
qm stōus tunc a subtili nō tereb⁹. **¶** Qu autē in a
liquo cōcedente repletio supfluerit aut q in ei⁹ sto
macho aliq inundauerit motus aut aliq admisce
bit potus ad uomen et it pperan⁹. **¶** Qd si hoc ei de
fecerit aut vōere non potuerit aq calida paulatim
bibat qm repletionē deponet et somnū asseret. Ad
dormiēn ergo se pternat et qntū voluerit dormi
at. **¶** Qd si hoc nō suffecerit aut ei nō aduenerit cō
sidera si te nā excusabit expulsioe bonū erit et si nō
fina ipz cū eo qd ventrē suauiter soluit. Et calefa
ctū qdē cū tali qlis est trisera et zucarū ros egōnez
faciens aut mistū cū origano murabato et infratum
cū tali qlis est cymū murabatu et seriez et tabri.
Et potū qdē ipleri melius est q ipleri cibo. **¶** Et
ex eo qd est cōueniens sumere est aloes post tale
qlis ē cib⁹ hic ad magnitudinē triū cicez aut medi
az. aloes et media. 3. mastici et sexta. 3. baurac.

Et ex eo qd ē leue ē sumer⁹ ex terebithina lz qntita
te duoz cicez aut triuz. Et est qm ei admiscetur
qntū ipsa ē aut minus ex baurac. Et ex eo qd cō
ueniens et uehementer laudatū ē pax epithymi cū ui
no. **¶** Qd si nihil hoz suffecerit dormiat somnū lon
gū et die vna a cōestioe abstineat. Et si alleviat
fuerit balneet se et pām calz ventri supponat et nu
triens subtiliet. Et si cū hoc to⁹ nō digestus fuerit
et qntitatē et tēsiōē et pigritia fecerit scias q iā ve
ne replete sunt ex suis supfluitatibus qm nutrien
ti multo et supfluo lz accidat vt in stō digerāt: ra
ro tū digerit in venis imo in ipsis remanet crudū
et extrēdit eas et qnz scindunt et generat pigritiaz et
laborē et alices et oscitationes. Ipe igit medicadus
est cū eo qd ex venis expellit. **¶** Qd si nāz hoc sēse
rit imo fatigationē tm aliquo tpe qescat: deū fau
gatōis spēm q accit medicet cū eo qd mō nomiabi
mus. **¶** Si vō aliq in annis multū pcesserit neq
ipsius corpus ex nutrimento tantū recepit qntū su
scipiebat dū cēt iuuēis et eius nutricia fiant super
fluitates nō tantū oz cōcedere qntū solebat imo mi
nus. Et qū ille q regimē ingrossare cōsueuerat re
gimē subtiliauerit et igit dicit ex aere in forania et
hoc ē qd regio grossuudo ipediebat lz iā nulla re
gis grossitudo ipedit ea. **¶** In subtiliante vō regie
qū ad ipz ingrossando redit accit oppilatōes. Et
caloz nutrientiū ipedimenta emendat cūz sirupo
acetoso et q maxie de seibus qm ipse ē magis in
uans q oēs spēs sirupi acetosi si fuerit de zuccaro.
S3 si fuerit de melle simplex sufficit. Et si qz que
ex eis sunt cū hydromelle et sirupo ipsius et diacy
mino. Et q ex eis sunt grossa cōplone hūct calaz cū
sirupo acetoso d fortibus seibus et pplone hūct fri
gida ea corrugat cū pauco diatrionpipeon aut dia
calamētū. Nutritia vō subtilia magis sē sātatio p
frustia et vūne m⁹ iuuat et fortitudinē et grossa sūt
istis pteera: ei igit q pfortatōe idiget nutritia for
tis chimi sē necessaria et uehementis sanis cōtrari
um. Uerūn ex eis nō multū cōcedant iō vt dige
rant. **¶** Exercitati pteera et multi laboris magis
sunt tollerantes nutritia grossa quos forsuā i di
gerendo iuuat fortis somnus et q in ipso sūt pū
di. S3 accit eis pteera q multū sudat et ex eoz
corporibus multa resoluūt qntitas q ipsoz epata
ex nutrie rapit illud qd nodū sūt digestū et pre
pat eos ad egritudines pnuosas i fine vite aut i e
ius principio et ppe qz sunt in sua cōfidentes dige
stina qd ex suis hnt dormitōe q dstruit qū eis fr
qner accit vigiliē ppe qū senescūt. **¶** Fructus p
teera recētes nō sunt boni nisi laboriosus exercita
tis cholā rubea abundantibus et i estate et eos an⁹ p
mestione cōcedant. Et ipsi qdē sunt sicut chrysomi
la et mora et melones et plica et pruna. **¶** Qd si aliq f
gant rebus et nō istis erit melius qm ois res q tan
guinē aquositate implet q in corporē ebullit sicut suc
cus fructuuz extra lz ea hora inuamentuz pset tm
ipz ad putrefactionē pat et sili illud qd sanguinem
hūore implet crudo lz qnz pferat sicut cucumeres et
alcheret. Et ppe hoc q his nutritibus multū viū
tur febribus sunt apti lz prius infrent. **¶** Et tu qdē
scire dēs q hūori aquoso plerūq accit vt fiat pus
et hoc erit qū nō resoluetur et in venis remanserit
et qū isti exercitiū vū ceperint anteq huiusmodi

aggregent aquositates et illico quod fructus cederent
etiam exercitent resoluunt aquositates istas et minue
tur impedimentum quod per eas habetur. Scire quod deus quod
quod in sanguine phlegma exit crudum aut aquositas phlegma
bet ne cibi nutrimentum corpori adhaereat. **O**portet
propterea ut quod fructus cederet per ipsos incedat deinde
per ipsos cederet aliquid ad hoc ut labantur. **N**utri
entia vero quod aquositate generant et humorem crudum et
cholam generant febres propterea quod ea quod ex ipsis sunt
aquosa faciunt sanguinem putrefieri et quod ex eis sunt vi
scosa et grossa propterea quod foramina claudunt et ex
eis cholica id quod cor calefaciunt et propter sanguinem acui
tatem quod per ea generant. **O**lera vero cholica quod mul
tum perferunt in hyeme quodammodo quod ex eis sunt insipi
da quod multum perferunt in estate. **Q**uod si alium neces
sarium fuerit nutrimenta cedere mala paucis vici
bus et non frequentibus eis utatur et cum eis misceatur quod
sit eis praeiudicium. **E**t cui quod res dulcis nocumetur
propter acetosam bibat sicut acetum et ignata et sirupum ace
tosum factum ex vino acris et cydonijs et his similia et vi
scum beat curandi. **E**t cui acetosum nocuerit per ipsam
mel sumat aut vinum antiquum et hoc quod faciat ante
maturationem et digestionem et sicut vinctuosi nutrimentum
postico emendat sicut sunt castaneae et gyna myrti et
siliquae de syrta et alnabat et zarrur et amaro sicut enu
la murgaba et salso et acuto sicut canguamee et alleis
et cepis et eodiverso. **Q**ui vero alio corpus malum fu
erit repletum humoribus cum subtilitate ipsius nutrimentum
laudabilibus copiose reficit. **E**t illi cui cor ad re
soluendum facile fuerit nutrimentum humido quod velociter dige
rat. **H**abent inquit humido nutrimentum quod ab omnibus quatuor
est separatum et est quod in spiritum quod non est dulce nec ace
tosum nec amarum nec acutum nec potum nec salum. **R**atio
propterea est magis tollerans nutrimentum grossum quod so
lidum. **N**utrimenta quoque sicca assidue cedere for
titudine cadere facit et colore corrumpit et nam siccatur.
Et ex vinctuoso fit ociositas et auferit desiderium.
Ex ffo fit ociositas et subtilitas et ex acetoso fit se
nium et sicut ex acuto ex salso fit siccum nutrimentum et sal
sum etiam impedit oculum. **A**mplius quod vinctuosius nu
trimentum et conueniens cederet per malum nutrimentum corru
pet ipsam. **N**utrimentum quoque viscosum est tardius ad
descendendum et sicut citroli cum suis corticibus velocius
descendunt quod ex corticibus. et sicut panis cum suo fur
fure velocius descendit quod cribellatus. **L**abori
osi propterea regimine quod subtiliat et per re cederet gros
sam sicut rizum cum lacte per famem acuit sanguinem et
fit ut ipse ebulliat vnde minutis puenit necessitas
habetur per ex quo fuit minutus et sicut ira habetur. **S**ci
re propterea deus quod dulce nutrimentum rapit nam antequam matu
rescat et digeratur et corrumpit sanguinem. **N**utrimentum
um quoque iudicia quod sunt ex parte compositionis ipsorum.
Experimentatores namque indi et alij id dixerunt quod lac cum
rebus acetosis edent non est nec pisces cum lacte quod inde
ad egritudines pueniunt permanetes sicut lepra nec coe
di de melle cum rhabbanis nec carnibus volatilibus nec sa
guis per rizum cum lacte nec in pulmento ponat oleum aut
res vinctuosae quod in eneo stetit vase nec cederet assatu
ra quod fuit assata super prunas retinuit. **L**ibaria quoque
diuersa a duabus impediunt partibus vna eorum per di
uersitatem eorum in digerendo et quod quod ex eis est di
gestum ei admiscetur quod non est digestum. **E**t si quod ali
quod plus potest cedere ex vno cibario. **I**n tempore quo

quod antiquo quod excitabant iam fugerunt ab hoc. **Q**uod
sciti enim erant solius carnis cessione in mare et soli
us panis in cens. **E**t in estate quod melior cedere
di hora exit quod est frior. **S**ane quoque tollerare stoma
chum quod malis replet humoribus. **A**mplius scire
deus quod alcubeb quod digerit multi exit nutrimentum sed
tarde descendit et in mouendo moram facit. et surabes
est nutrimentum bonum cumque in ipsa fuerit cepe ventosi
tates expellit et quod cepe non fuerit commouebit vento
sitates. **E**x humoribus propterea sunt quod putant vias per
capita assata viles et rixere sed non est quodammodo exi
stimant imo vehementer sunt male et sicut nabit.
Sed et cedere sunt talia quod sunt gyna mali granati
absque suis ossibus. **B**ere quoque deus quod tauis est sic
ca et ventrem stringens sed pullus est humido et ventrem
solues. **E**x gallis vero assatis melior est quod in ventre
bedi aut agni assat quod eius praeiudicium humido. **E**t
etiam scire deus quod ius pulli vehementer tepat humores
et plus quod ius gallinaz sed tamen ius gallinaz est magis
nutrimentum. **H**edus propterea quod fuerit frigidus erit
melior propterea quod eius descendit vapor. **E**t agnus quod
est calidus est melior propterea quod ipsius malus odor
resoluit. **S**ebra begi quoque quod calefactis dat non ideo
ut sit in eo crocus sed non calefactis in eo esse deus cro
cus. **A**llues quoque sed ex zuccaro fiat sicut phelu
des male tamen sunt propterea quod oppilatores faciunt et si
ti. **A**mplius scire deus quod impedimentum panis quod non
digerit est multum. **S**ed carnis nutrimentum quod non di
geritur est minus hoc.

Am. viij. de regie aque et vini.

Conplombus ipatis aqua puenientior est quod i
stus fortitudine tepata exit et infra
tio cum niue de foris sit precipue si nix mala
fuerit. **E**t in niue etiam mala humido exit disposi
tio quod quod ex ea resoluunt nervis et membris anhelu
tus nutrimentum facit et omnibus interioribus nec tollat
ea nisi vehementer sanguineus quod si non illico nocu
mentum alicui fecerit sed longitudine dieum faciet et quod
in annis pcessit. **E**mpicorum autem quod dixerunt quod in
ter aqua putei et fluuii non est facienda punctio nisi quod
vna eorum descendit. **E**t aqua quod electione iam de
mrauius et sicut emendatione eius quod ex ea mala est
sed tamen si aceto misceatur rectificatur. **S**cias autem quod bi
bere aqua quod alijs est ieiunium et post exercitium et bal
neationem et propter ventrem vacuo et sicut sui mendo
se nocturne obedire quodammodo crapulatis accit et e
brigs et quod non in digerendo studet facietate aqua iam
sufficienter praedete vehementer est impediens et si
multa quod fuerit necessitas ideo ut acris sicut tepetur
et collutode oris ex aqua frigida. **D**eum si hoc non suffecerit
cum vase bibat stricti orificij hanc quoque ebrio cose
rat et non impediat a potu aqua ieiunium. **Q**uod si quis ieiun
mus abstinere non poterit quod aqua bibat et propter per
exercitium bibat prius vinum aqua calida tepatum. **E**t si
ti quod mendosa impedit scire deus quod dormire et sitis
tollerare ipsam sedat. **N**atura enim tunc magis siti re
soluet et propter quod inter tolerantiam et somnum conium
tio fit. **Q**uod non digestiua extinguet propter potum et o
bedientiam eius redibit sitis mendosa propterea quod hu
mor siti faciens eleuat eam. **O**portet propterea ne sitim
hinc mendosam aqua in gurgitando sumat imo su
gendo. **M**ulta quoque aqua frigida bibere est malum.
Quod si vehementer necessarium fuerit sit per sufficientem

Sed

cōfectionē. **A**mplius aq tepida nausēā facit. Et q
magis calefacta est q ista qū frequenter bibi infirmat
stomū s; qū raro bibi stōmū lauat et ventrē resol
uit. **U**inū vō albu et subtile calefactis est melius
nō enī capitis efficit dōlorē s; fortasse hūctabit et
dōlorē capitis alleviabit q ex stōi ardore puenit.
Et loco qdē ipsius ponit illud qd tortellis aut pan
clarificat et pprie quz factū fuerit duabus horis an
q bibat. **U**inū vō grossum qd est dulce est meli
us illi q pinguis vult ee et fortis. Ab oppilatōibus
tū eius sibi caueat. **U**etus autē rubeū est meli⁹ op
pilationē hūti s; a phlatia. **E**t vinū qdē post
q dlibet oīum cibariōz bibere est malus qnadimōz
h⁹ cāz iā integre declauimus. **N**ō ergo bibat nisi
postq ipz fuerit digestū et descenderit. **S**up ci
bū vō mali chīmi bibere vinū dū cōdē aut an aut
postq digerit est malū qm facit malū chīmū i extē
ma corpōis penetrare et silr sup fructus et ppe m
lones. Et a pūis qdē icipe melius ē q a magnis. su
p cibū tū duas brīalas aut tres bibere non nocet ei
q puenit et silr sano post minutionē. **U**inū pte
rea cholā abundantib⁹ rubea pferit ppterē q cho
lera rubea vrinā puocando expellit. Et hūctis p
pterea q hūctates maturat. Et qtomagis eius o
dor fuerit bonus et ipz fuerit melius et saporis me
lioris et magis pferens. **U**inū quoz est cibo bo
nus penetrator in toto cor⁹ et incidit phlā et resol
uit ipz et cholā rubea in vrinā et alijs extrahit et
cholāz nigrā labere facit et facile exire et eius flectit
nocumentū ppter ariditātē et oēs resoluūt nodos si
ne multa calitate extranea. Et ipsius qdē spēs i suo
loco notābimus. **I**lle autē c⁹ cerebz fuerit for
te nō cito inebriab⁹ n; eius cerebz malos vapōrē
ascendentes suscipit n; ad ipz puenit ex uno nisi e
ius pueniēs calor et ipz tū clarificat ingeniū qm
an alijs vicibus nō clarificaret. Qui vō ab isto di
uersus fuerit erit ei diuersum. Et ille qdē q in pe
ctore debilitatē habuit qd ei⁹ anhelitus in hyeme
coangustat vinū multū bibere nō pōt. **A**mpli⁹
q multū vinū bibere voluerit cōfectionē nō repleat
et diuretica in suo epulo ponat. **Q**u si ex cibo aut
uino repletio acciderit ipsum euomat et hydromel
bibat et postea ipz etiā euomat deī os suū aceto et
melle abluit et facie aq s; a. **E**t cui qdē vinū no
cumentū fecerit p calefactionē in cor⁹ et ignitū fue
rit epar sit eius nutrienā vbiq. **I**llud qd sit cū suc
co vne acerbe et q eis silant et sint ea qbus p⁹ cōe
stione vti dū bibit talia qia sunt gnata et citri ace
tositas. **E**t ille quē ex pte sui capis ipedierit mi
nuat ex ipo et qd est tepatū et clarificatū bibat et ea
q d⁹ p⁹ cōfectionē vti dū bibit sint talia qia sūt cy
donia. **Q**u si in stō nocumentū fecerit et ipz calefe
cerit cōdat scia myrti torrefacti et pax ex troscil
de cāfora sugat et illud in quo est stipticitas et acre
do. **E**t ille qdē q in stō patiit dōlorē ex sritate u
tat p⁹ cōfectionē dū bibit cū pēro et garofilis et cor
ticibus citri. **E**t tu qdē scias q vinū vetus est
qī medicina et pauerit nutrimentū. **N**ouū vō vi
nū ipedit epar et ad epaticā pducit dysenteria ppter
inflammationē suā et ppterē q facit ventres. **E**t
scias et q ex vinis illud ē meli⁹ qd iter vetustatē
et nouitatē est egle et est claz qd ad rubedinem tra
hit bonū bñs odores et qlis saporis et qd n; est ac⁹

et dulce. **E**t bonū qdē vinū qd ablutū vocant
est qd ita sit. **A**rea multū sumant ptes et aq vna et
cōmisceant et coquntur quousqz qita pa minuat. **Q**u
si alicui ex vini potatōe mordicatio acciderit mala
gnata p⁹ ipz sugat et aqua s; a et sirupū apsinthinū
in mane. **E**t balneū ingreditur postq aliqd pax cōe
derit. **S**cias pterea q mistū veloci⁹ inebriat p
pterea q aqitas penetrat. **A**mplius sapiens sibi
phibere v; ne ieiunus vinū bibat aut anq mēbra
in hūctatis aq reficiant aut p⁹ motū fortē qm hec
duo magnū cerebro faciūt nocumētū et nervis et ad
spasmū pducunt et ad amētiā aut in egritudie aut
in tpe calo. **F**requē quoz ebrietas ē mala q epis
et cerebri pphonē corrūpit et nervos debilitat et ad
nervoz egritudinē pducit et apoplexiā et mortē su
bitaneā. **U**inū pterea multū in quorūda stōis i
mala cholāz rubea puerit et in alioz stōis in ace
tū puz et eoz amboz nocumētū ē magnū. **Q**ui
busda vō vīsum ē q semel in mense aut bis iebri
ari pferit ppterē q vīctes alleviat aīales et reqesce
facit et vrinā puocat et sudorē et supfluitatē resol
uit. **E**t scias q maius nocumētū vini nō ē nī
si in cerebro: ex ipso igr nemo debile cerebz hñs
bibat nisi pax et mistū. **E**t ei qdē q vīo ipletur
melius est vt ad vomendū festinet si facile fuerit
q si nō aqua sola multa sup ipsuz bibat aut cū mel
le. **E**t p⁹ vōitū in tina balneet deī ex oleo multū
inungat et dormiat. **E**t pueris qdē vinū ad bi
ben dare ē sicut ignē igni addere in lignis debilib⁹
qz senī qm tollerare pōt da et iuuenib⁹ da ipz tē
pate. **R**egio pterea s; a vinū tollerat s; cala mi
nuat. **Q**ui autē vīno repleti voluerit cibo non
repleat n; rē tunc dulce cōdat s; bibat raseā vī
ctuofaz et micaz vīctuofaz cōdat et carnē pingue
dine mista et inungat et nō labore: et post cibū quz
bibere voluerit vtatur amigdalīs et lentibus sali
tis et cauguamec de capparib⁹: et si cōderit caulea
coctos cū carne et oliuas de aq et eis silia pferit ei et
iuuabit in bibendo vinū. **E**t silr oē qd vaporem
alleviat sicut semen caulii de syria nabati et cymi
nū et ruta sicca et calamentū et sal napticus et ameos
Nutrientia pterea in qbus ē viscolitas et pglutina
tio vapore ingrossant. **E**t he qdē sunt uelut res un
ctuofe dulces viscole qm ebrietatē phibent s; nō
multū recipiant vinū ppterē q tarde penetrant.
Abrietatis aut velocitas ē aut ppter cerebri debilita
tē aut ppter multos hūores q sunt in eo aut ppter vi
ni fortitudinē aut ppter cibi paucitatē aut ppter regis
malitiā in ipso aut in eo qd cū ipso ptiuat. **E**t ei⁹
qdē q ppter cerebri debilitatē ē: medicatio ē rheuma
tismi atiq sedatio ex epithimib⁹ i c⁹ i⁹ noiatis et ne
ex eo bibat nisi paucū. **S**irupus q ebrietatē tar
dat succi alboz caulii pax vna et succi gnatoz acriū
pax vna et aceti pax media sumant et ferueant ebulli
tōib⁹ aliqb⁹ et sumat in anq vinū bibat. **3. i. Bu**
mant et gna salis et rute et cymi nigri et succent et co
medat in gni post gni. **B**umat et semen cauli
um de syria et cyminiū et amigdale amare ex cortica
te et ramnus et apsinthium et sal napticus et ameos
et ruta sicca et sumat in in potū q calitatis nocumen
tū nō timet duaz. **3. pōdus cū aq s; a ieiunus.**
Ax eis pterea q ebrī remouent ebrietatē est vt ci
ad biben deī aq et acetuz multis vicibus aut aqua

almasal aut raib acetosum et fiat ut ipse odoret ea
fora et sandali et sup ipsi et put ponant infantia et
pessima sicut oleum rosaceum cum aceto de vino. Ebr
ctatis vero sanatione in particularibus notabimus. Quod
si quis cito sine aliquo impedimento inebriari uoluerit
in suo vino infundat ysnce aut lignum aloes indum.
Et qui fortiter uult ebrietate incurrere id ut mebz
medicatode dolore faciente sanet in suo vino aqua
solis ponat aut sumat sumi terre et opij et hyusqami
an. 3. 5. et nucis muschate et galie muschate et ligni
aloes crudi ana. 3. id. se xta et in ad bibendi de in ni
no qtu et ei nece sariu aut hyusqami nigz cu corti
cib madragore in aq coqtur donec rubea fiat et e
az vino admisceat.

La^m. ix. de somno et vigilijs.

Somnietas et somni nalis et subet et contra
riorum ipsorum et vigiliay et insomniatatis et
qd facien sit in medicando ynuq dqs eoz
et in remouendo ipz qui fuerit ipediens et qd ynuq d
qs eoz significet et reliq ab eis ia in suo loco parup
pmisimus et in medicatode pticulari adhuc dicemus.
Sed qd in hoc loco dicemus est qd somnus tepatus v
tute nale potentie efficit pficiendi suas opdes et e aia
le vtute qdeser facies et i ei suba augmtu pbes ita
vt fortasse redeat ppter ea qd laxat ad phibendam
spus qliscunq fuerit resolonie et ppter hoc digerit ci
bu fm digoes notatas et succurrit cu eo debilitati
q accit ex spib resolonis q est ex fatigatode aut co
itu aut ira aut reliqs ab istis. Bonus pterea te
patus qui huius inuenit eqtitate in qtitate et qlitate
est hiectans et calefaciens et est res magis pficiens se
nib qui in eis huiatate pfuat et ipsaz eis reduct et
ppter hoc dixit Hal. Quedo qd nocte olera ex la
ctucis sca cu ardatib. Ex lactucis qdes ppter ea qd
dormire faciunt. Et cu ardatib ad emendandam
eoz frutate. Et dixit qd ego sum nuc diligens som
nu na ego sum nuc senex et pferit mihi huius quas
somm mihi facit. Et hoc qd est regimine pueniens
ei cui rebellat somn. Et si pmittat ut ipse balnee
tur postq cibi que sumpserit pplebit digo et super
ipsum caput multa aq cala pficiat erit huius pueniens ad
intoriu. Regime vero hoc fortit i medicatodibus
notabimus: sani ergo de re somni cogitare dent ut
ipsi tepate exhibeat et i sua hora et si supflue et ab
ipedito sibi caueant qd cerebris ipsorum et oibus
suis vtutibus afferut vigilie. Sed pterea mul
totiens vigilare cogit et somnu a se repellere tior
sincopis et calus vtutis: melior quoz somn e ille q
e pfundus. Et melior silr somn e ille q puenit p
q cib a supiori uentre descendit et p qd et ei qd
fortitan seqtur ipz ex inflatodib et rugitib quonia
dormire sup hoc multis ipedit motis imo no sapit
n3 ptiuat ab instabilitate et reuolutode de latere in
latus et est ipediens et cu suo i edimento nocet dor
mienti. Quapp si descensus tardauerit parup ince
dere qd postea dormiat. Amplius sup vacuita
te dormire est malu et vtute deiciens et sup reple
tione anq a supiori uentre fiat descensio est malu
qm no erit pfundus imo erit cu reuolutode de late
re in latus. Qu ei na in ipso sollicitat cu co qd sol
licitari solet in hora somni ex digode deterrens ex
pgefactio et disturbans ea retroducit et fit na stu
pida et corrupti digo. In die quoz dormire est

et de re qd dormit

malu: generat enim egritudines hiectantes et rheu
matismos et corrupti coloris et generat splene et la
tat nervos et efficit pigritia et debilitat desiderium
et generat apata et febres frequenter. Et ex causis
suoz nocumetoz est ut cito interrumpat et naz ab eo
in quo erat stupidaz reddat. Ex somni aut no
cturni bonitatibus est qd est ptiuus et pfundus lz
q in die dormire pfueuit ipz subito interrumpit no
q absq ordine. Sed qd ex figuris somni est me
lior e ut sup de rix incipiat latus et deiu ad sinistz
reuoluat. Sed si ei inceptio sup uentre fiat auxi
liu fert satis magnu in digerendo ppter ea qd calo
re retinet nale et ipz pphendit qd auget. Refu
pine aut dormire est malu et ad malas ppans egi
tudines sicut apoplexia et phrenesim et incubu quo
nia supfluitates ad posteriora declinare facit et re
tinent et p suos no incedut cannales nales q sunt ab
anterioribus sicut narea et palatiz. Et somni qd resu
pine sui solent incurrere infirmi debiles ppter illud
qd musculis eoz accit ex debilitate et eoz mebris
ei qd ynu latus aliud ferre no pot imo cito resu
pinu uolunt qm dorsum laere fortit exit. Et p
pter hoc apto ore dormiunt ppter debilitate musculoz
qbus mandibule stringunt. Et hoc qd in libris p
ticularibus ca^m habet integrum.

La^m. x. de eo qd ab hoc loco ad posteriora refer
uandum est.

Quod ab hoc loco ad posteriora referuare
debemus ex eo qd hic dici solet est coitus et
ipius tepamentu et emendatio ipedimen
ti eius. Et nos qd ad posteriora referuamus loq de
eo in libris pticularibus. Et ex eo qd hic etia dici
tur est res medicinarum yentre soluentiu et ablatiois
ipeditenti eaz et nos qd in qbusda eoz referuabi
mus fmoez ad nfas dces de medicatodibus et in q
busda eoz ad fmoez nros de medicis yentre sol
uentib. Verutu dicemus qd sanitatis pfuator uti
qz etia qd sit cu solutis et diurectis et sudore p
uocantib et spu pducenib. Et mulieres qd
de cu mstrua puocantib ex eo qd mo declabius
et te scire faciemus.

La^m. xi. de pfortatode mebroz et corporoz debiliz
et ipiguatode et magnificatode corporis vel carniuz
ipsorum.

Ambra debilia et parua pfortant et augm
tant in eo qd adhuc in tpe exiit augm
ti et in tpe vltio augmenti fricatode repa
ta et exercitio assiduo qd sit eis ppru deiu empla
ex pice. Reuenio quoz anhelitus in huc ingre
dit moz et ppru qm mebz pectori et pulmoi fuest
vicinu vbig. papiens illu paz pcurrere qd crura h3
gailia postea tepata ei adhibebius fricatione: deiu
ex pice empl3 apponens: postea f^a die fricationem
custodiens sicut erat et 3^a ltr et augmetabius exer
cituu nisi amplitudis yenay appuerit sigtio et de
scensionis materiez qm tior tunc erit in ynoquoz
mebro ne apa accidat et nocumetuu ex repletode ue
niens qd est ipsi ppru quadamoz timent hic vari
ces et elephanta. Qu ergo aliqd h3 generis ap
puerit minuemus ex exercitio qd prius inuuntuz
fuit et ex fricatode deiu facieu s ipz qdesere et resu
pinu iacere et eleuabimus me bz illud vbig. ut i i
q h3 crus succu p pede suu et fricatione facieu ppe

perferat. s. pectus ad radicē. Qd si volueris h^o
efficere in membro qd sit iuxta membra anhelitus sit
qz vbiqz pectus ligabitur qd est sub eo ligatura q
in stringendo sit media et in latitudine eq̄lis postea
p̄cipiens ei vt vta^r exercitio manū et fortis anhe
litus emittendo voces et clamorē magnū et fricatō
ne leui. In libro p̄terea p̄ticularibus perueni
et ad te q̄lier hec summa exq̄site diuidat. Illud
iḡr i libro decoratōis p̄siderabis si de^o voluerit.
La^m. xij. de lassitudine q̄ sequit̄ exercitia.

Lassitudis spēs sunt tres q̄b⁹ addit̄ q^o. Et
mōi q̄b⁹ accit̄ sunt duo. Eius vō spēs sūt
tres vlcerosā extensiuā et apōsa. Et i^a q̄
de q̄ hic addit̄ est lassitudo q̄ vocat̄ delicatū et a
refactiua. Vlcerosā iḡr est lassitudo ex q̄ ea in
citrūt in superficie corporis tactus vlcēz silitudine se
tiūt et in cutis p̄funditate et orificiis p̄funditatis i
p̄tius et est qū hoc sentit qū ipse tangit et est qū hīs
ea sentit illud in suo motu. Et est qū sentit qū pun
ctura spinaz et abhorret motus ita vt extensiones
alaz etia^m extendant cū debilitate. Qūz fortior sit
accit̄ ei horripilatio. Et qū augmentat accit̄ ei tre
mor et febris. Et ip̄ius qdē ea est multitudo su
p̄fluitatū subtiliū et acutaz et liq̄factio carnis et adi
pis p̄t motus fortitudinē. Et ad vltimū hūo
res mali q̄ si p̄ venas discurrerēt bonus sanguis q̄
est in venis corrūpet. Et p̄pterea qz ad p̄t cutis
declinauerūt minūtū sunt nocumētū. Minus nāz
malū qdē eff̄ cere p̄t est vt hoc lassitudis ge⁹ acci
dat et si parū moti fuerint accidet horripilatio. et
si plus moti fuerint accidet trēor. Et est etia^m qū hu
mores acuti ab istis sepan^t et crudi remanent i ve
nis. Et est etia^m qū crudi in carne exit. Et extensi
ua vō hīs sentit suū cor⁹ qū fractū et sentit calorem
et extensionē et abhorret motū vlcēquo abhorreat
resupinando ad posteriora flecti et p̄prie si ex labo
re fuerit. Et ipsa qdē est ex sup̄fluitatib⁹ reten
tis in musculis q̄ tū bone exūt subē et nō est in eis
mordicatio aut ex ventositate. Inter eas vō exit
sepatio cū dispōe lenitatis et q̄uitatis. Et ipsa etia^m
multotiens accit̄ ex somno nō p̄pleto. Qū enim
p⁹ somnū accit̄ p̄pleū alia est ibi dīneritas q̄ spēz
peior est. Et q̄ ex ea peior est quz musculoz villi
fm̄ reitūdinē tendunt. Apōsa autēz lassitudo est
vt corpus sit solitū calidius et sit inflato sile in ma
gnitudine sui et colore et accit̄ ei nocumētū ūq̄ tan
git et mouet et sentit eius extensionē. Lassitudo
autē dīccatū et arefactiua est dispō p̄ quā seuit hō
in suo cor⁹ ac si fricaret ariditate sup̄flua. Et ipsa
qdē accit̄ aut ex multo exercitio cuz bono chio aut
ex reditōe aspa. Et qūz etia^m accit̄ ex succitate aeris
et ex diminutōe nutrimenti et ex multo ieiunio.
Modi autē ob⁹ accit̄ lassitudo sunt duo. Et ip̄i q̄
de sunt qz lassitudo aut accit̄ p̄t exercitiū et hec ē
magis secura et sanatiois via mōz hz q̄ ei est p̄p⁹.
Aut accit̄ ex se et hec qdē egritudis est ancessio cui⁹
sanatiois via p̄p̄riū hz mōz q̄ sibi p̄p̄rius est. Et ē
etia^m qū vna alij p̄iungit fm̄ suaz materie p̄p̄onez
aut p̄ se ipsas aut p̄ exercitiū. Qūz simpliciū noue
ris regimē illud mouebis fm̄ regulā quā tibi dicā
Et hoc est qz in p̄mis oz te maiore hēre sollicitudi
nē de re q̄ maiore incurrit terrorē regendo illud e
tia^m qdē est sub ea. Et fortasse qdē magis terrefaci

magis est terrefaciens p̄t tres res aut p̄t forti
tudine aut p̄t nobilitate aut p̄t subaz. Qūz in
eo qdē oz ex istis cōditōib⁹ due aut tres p̄iungent
erit hoc magis terrefaciens nisi vna q̄ remasit du
abus fortior fuerit adeo vt ip̄is resisat vbiqz. las
situdō nāz apōsa fortior est et nobilior vlcerosā:
sz si vlcerosā subā a tēpamēto et cursu nālī valde
fuerit remota duob⁹ apōse mōis p̄t nobilitate et
fortitudinē resisset et p̄mitteret sup̄ ipsaz. Si vō non
valde remota fuerit apōsa sup̄ ipsaz p̄mitteret.
La^m. xij. de alicibus et oscitationibus.

Lices sunt p̄t sup̄fluitates q̄ in musculis
p̄gregant. Et p̄t hoc multū accit̄ p⁹ som
nū. Qūz hūiores illi plus abundauerūt si
et horripilatio et trēor: et qū plus exercuerint faci
ent febre. Oscitatio vō mō est alij cū q̄ accit̄ in
mandibulaz musculis et thoracis. Qūz sanis in
pris absqz ea acciderit et nō in hora qū multa fuerit
erit malū. Et q̄ qdēz ē ex ea melior ē i^a q̄ ē p⁹ sine
digōma qm̄ ē p̄t sup̄fluitatū expulsionē. Et est e
tia^m qū alicis et oscitatioes efficiūt frigus et cutis spissi
tudo et paucā resolo et exp̄gectio a somno anquā
p̄pleat et expulsio p̄p̄mēs. Vniū vō ad mediū tēpa
tū alicib⁹ et oscitatioib⁹ ē p̄ueniens qū nō est ibi a
lia prohibens causa.

La^m. xij. de medican^o lassitudinē ex exercitio pro
uenientem.

Dicū qz studiū ipendere i medicando las
situdinē est a multis secyrari egritudib⁹
ex q̄b⁹ sunt febres. Qz autē ut qū las
situdō vlcerosā appuerit ex exercitio minuat si i
psūm fuerit ea et si cū ea multitudo fuerit hūoz ex
pellant. Qd si breuis t̄pis fastidia affuerint ip̄ioz
nocumēto succurren erit cū fac et cūstōe et reitōe
eius qdē puenit ad p̄t cutis cū fricatōe multa et le
m cū oleo in quo nō sit pōticitas. Et in die tertio
reditōis fiat exercitiū. Et nutriat ip̄e in die p⁹ ex
eo qdē cōsueuerat in q̄litate sz ex q̄litate minuatur
Et in die tertio hūecantib⁹ nutriat et si vene fue
rint mūde et p̄hla crudi in adipe fuerit intestinorū
fricatio ip̄z qūz maturat et p̄p̄rie qū calefacientium
medicinaz ad ip̄z penetraverit v̄tus. Oleū p̄e
rea de salicib⁹ in hoc multū p̄fert et oleū de aneto
et camemilla et his silibus et apozima radicū sicle et
ei⁹ oleū in inf̄to duplici et vnguentū ex radicibus
malue et oleū de radicib⁹ cucūeris asinini et brisōe
et oleū de v̄snee et oē oleū i q^o v̄snee recipit. In
lassitudis autē extēsiue medicatōe intentio est lassa
re illud qdē induruit fricatōe leui calefaciēte in io
le et aq̄ tepida balneari et in ipsa lōgo morari t̄pe.
Et si in solū alia uice aut duabus descendit i die
erit p̄ueniēs et p⁹ vnaqzqz inungant balneationē.
Qd si necesse fuerit p̄t venaz absterfione et pro
pterea qz oleū in eis succat ad inungendū oleo redi
re fiat et nutriente hūido nutriat etia^m paucē q̄lita
tis qm̄ plus indiget nutrimentū paucitate qz vlcero
sa. Et hanc qdē lassitudinē resoluit exercitiū et mū
dificat. Qd si p̄ se acciderit p̄t grossas sup̄fluita
tes necesse erit eas cūare. Et si fuerit p̄t cām
ventositatis extendentis resoluet ea tale q̄le est cy
minū et carui et anilum. Inieciūno autē in apōfaz
lassitudinē regendo ē tres res lassare qdē extensum
fuit et qdē calefactū inf̄are et sup̄fluitatē cūare. Et

hoc quidez pplet oleo multo tepido et fricatōe ve-
hemēter leni et p̄lta mora in aq̄ q̄ parūp ad calita-
tē declinat et dētē. ¶ In arefactiva vō nil de regie
sanorū mutet nisi q̄ oz v̄t aq̄ in q̄ balneat sit maio-
ris cal̄tatis qm̄ in aq̄ v̄hemēter cala est qd̄ insp̄s-
sat cutē et nō est eius ipedimentū sicut ipedimētū a
q̄z fr̄az qm̄ cū eo qd̄ insp̄sat est in eis ambiguitas
mala et fr̄atis ipsoz penetratio in corpore qd̄ ita sic
carum fuit et est qū sue materiei cā est cutis ipsius
raritas imo hoc est fm̄ plm̄. ¶ In die autē 2° re-
ductōis exercitio leniter et subtili v̄tat et balneo
fm̄ dispōnē diei p^o deīn p̄cipiat ei v̄t aq̄ fr̄az sub-
ito ingrediat q̄temus cutis eius insp̄sset et sit eius re-
solutio pauca: et cūz hoc p̄fuerit ipsius hūitas. ¶ Ob-
niabit naq̄z aq̄ corpori in quo est tm̄ calitatis q̄ re-
sistat ipso ita insp̄sato. ¶ Et iste qd̄ due cāe ad in-
nicē se inuuant in remouendo nocumentūz fr̄goris
ipsius et p̄prie qū submergit subito et egredit et nō
moraē qm̄ cū mora nulla est securitas. Ipse p̄tere
a nutriet m̄ae in fine p^o hore cibo hūectante pauco
id̄ v̄t ipse alia vice iuxta noctē fr̄icari possit et tunc
cenā tardet. Studiū quoz adhibeat in expellendo
sup̄fluitates ab eo fr̄icatōe olei de salicib⁹ cū q^o uē-
trē suū nō tangat nisi lassitudine in musculis sui v̄-
tris sensit qm̄ tunc illos leuiter v̄ngere puenit.
Et ei⁹ nutrien sit largius et in eo p̄cedat cauendo
ne eius nutrimentū sit multe calitatis. ¶ Amplius
oēz lassitudine c^o cā est motus dimittere qū eius si-
gnū incepit phibet ne accidat: postea reuersiōis e-
xercitio v̄tat v̄t motus tēpat⁹ ad cutē m̄as expel-
lat et eas fr̄icatio resoluat q̄ sit inter illos motus in
ipsoz p̄sistentia. ¶ Dispo p̄terea ipsius balneatō
nē expiat nā si ex balneo accidat ei t̄eor tūc res ter-
minū p̄transiuit q̄tomagis si febrē generauerit q^o
niā tūc nō ē balneandus imo eūandus et ei⁹ p̄plo f̄-
ctificanda. ¶ Qd̄ si nihil eoz ex balneo accit erit con-
ferens qū ei⁹ aq̄ fuerit tēpata. Qū autē in ei⁹ uēis
crudi fuerint hūores in p̄mis lassitudo erit regēda
cū eo qd̄ oz postea studē erit in eo qd̄ crudos ma-
turat et subtiliat et expellit hūores. Et si multi fue-
rint tūc q̄es erit inuīgenda et exercitiū dimitte dū
qm̄ q̄ea est magis digerēs et minutionē relinq̄t qm̄
fm̄ plm̄ mundū expellit et crudū dimittit. ¶ Uen-
ter quoz ei⁹ aū maturationē nō est soluēdus quōi
az hoc nō p̄fert imo damnuū infert. v̄ria vō puoca-
re nō nocet ei. Sz res multū calefaciēs nō ē ei dan-
da qm̄ crudū hūorē in cor^o diffundi faciet. Sitq̄
ei⁹ opō leuiter et cū q̄titate egli. ¶ In eius p̄terea
nutrientib⁹ ponēda sunt pip et cappis et zinziber et
acetū de capparib⁹ et acetū de allis et acetū d̄ alstra
guat et cor^o etiā ipsoz et iagueris scita fm̄ mēsurā.
Post maturationē autē et apparitionē hypostasis in
vrina et maturationē pl̄z da ei vinū v̄t maturatio
p̄pleat et fiat vrine puocatio. ¶ Sitq̄ ei⁹ vinū qd̄
subtile est et claz et v̄ditū nō faciat.
Ca^m. xv. de alijs dispoib⁹ q̄ sequitur exercitium
et reliqua ab eo.

Prius loq̄mur de istis dispoib⁹. Postea
mutabim̄ nos ad regē lassitudinē q̄ v̄it
p se. Et ex istis qd̄ est raritas q̄ corpori
accit. Et accit multotiens ex fr̄icatōe pauca et bal-
neo. Ipsa vō est medicanda fr̄icatōe sicca ad duri-
tiē paz declinante et cū oleo siptico. ¶ Et ex eis ē

spissitudo q̄ ex fr̄itate accit aut ex re siptica aut ex
multitudine sup̄fluitatū aut ex eaz grossitie aut ea
z viscositate v̄n puenit v̄t in poris cutis retinea-
tur. Aut erit spissitudo cā exercitiū qd̄ ipsos ex pro-
fundo extraxit nō ex̄itib⁹ ibi cāis aūcedētib⁹ aut
erit eius cā locus puluerulentus aut fr̄icatio fortis
et dura. ¶ Illi⁹ autē q̄ est ex fr̄itate et sipticitate si-
gnū est coloris albedo et calefactōis tarditas et su-
dor et corporis reuersio ad rubedinē quz adest e-
xercitiū. Et hi qd̄ in balneis calis sunt balneandi i
qb⁹ de latere in latus et sup̄ ventrē et sup̄ini reuol-
uant sup̄ pavimētū egli calitatis donec sudent et i-
ungant oleis subtilib⁹ calis et resoluētib⁹. ¶ Illoz
autē q̄ ad hoc deueniūt ex exercitio signū ē q̄ non
hnt hoc signū et resudat cutis et ipsi qd̄ medicadi
sunt expulsiōe si ibi fuerit sup̄fluitas: postea regi-
mē adhibeat qd̄ resoluat ex balneo et inunctōe. ¶
Qui vō in hoc incidūt ex puluere aut ex forti fr̄ica-
tōe magis est eis balneū necessariū q̄ inunctio ex o-
leis. Et ipsi qd̄ fr̄icatōe molli v̄t dēt an balneū
et p^o ipz. ¶ Et quoz qū accit eis p^o sup̄flūū exer-
citiū cū pauca fr̄icatōe debilitas cū raritate. et ē qū
accit etiā ex sup̄fluo coitu et ex balneo frequēter.
Ipsi igit medicandi sunt cū exercitio reuersiōis et
fr̄icatōe sicca q̄ ad duritiē trahit cū oleo siptico.
Et nutriētia cōcedant hūectantia pauca q̄tatis i ca-
litate et fr̄itate tēpata aut q̄ parūp ad calitatē tra-
bant. Et silr fiet si debilitas accidit aut vigilie aut
tristitia aut accit siccitas in neruis. ¶ Qd̄ si istis acci-
derit malitia digerendi cibū nō p̄fert eis reuersiōis
exercitiū n̄z aliqd̄ exercitiūz v̄llo^o. ¶ Et p̄terea
qū accit ex sup̄fluitate balneandi et multitudine co-
medendi et bibendi et ociandi v̄t hō in suis mēbris
hūitatis sentiat sup̄fluitatē et p̄prie in lingua ita v̄t
opatoēs m̄broz ledat. ¶ Qd̄ si hoc ex ea fuerit aūce-
dēte in p̄ticulari medicatōe cōtineb̄. Et si ex ali-
quo eoz fuerit q̄ nūc ex p̄ximo nōiauius sicut v̄io
aut multa ociositate aut m̄ta balnei hūitate erit ei
inuīgēti v̄t forti v̄tat exercitio et fr̄icatōe aspa et
sicca sine oleo aut fr̄icatōe cū pauco oleo calefacien-
te. Sup̄flua autē siccitas quā q̄ h̄z sentit sua manu
est ex genere lassitudinis arefactiue. Et ipsi⁹ sanato
est eius medicatio.

Ca^m. xvi. de medicatōe lassitudinis p se v̄ietia.
Vlceroſe qd̄ dispo cognoscenda est si hu-
mor ea efficiens sit intus in uēis aut extra
venas. Qd̄ autē sit in venis ex fetore d̄
clat vrine et ex dispoib⁹ nutrientiū p̄teritoz et ex
hoc q̄ sup̄fluitatū multitudo in venis generari so-
lebat aut eaz paucitas etiā velocitas expellēdi eas
a se aut cui necessitate medicadi eas faciebat. Et ex
dispoib⁹ vini eius si erat claz aut turbidū. ¶ Et si
he quidez h̄gtēces appuerit dedab̄ q̄ in uenis exi-
stunt et si nō sunt extra. ¶ Qd̄ si lassitudo ex sup̄flui-
tatibus est extrinsecas et sunt vene interius munde
sufficit ei exercitiū reuersiōis et augmentū regim̄is
qd̄ in ca^o vlceroſe dixius q̄ accit p̄p̄ exercitiū. ¶
Sz si alia diuīſio fuerit nō cogites exercitare eū i-
mo fac eū ociari et dormire et ē famelicū et inunge
ipsum sp̄ circa ventrē ex oleo et balneet cū aq̄ tēpa-
ta si balneū tollerare potuerit fm̄ cōditionē quam
diximus. Et nutriet ex eo qd̄ dixius c^o tū chimus
sit bonus qd̄ sit ex genere eoz q̄ sorbenē et sit illd̄

in quo nō est viscositas nō multū nutritiū. Et hoc qdē ē sicut ordeū et spelta et ex carne volatiliū et de sirupis sit sirupus acetosus cū melle et hydro mel et vinū albū et subtile et huiusmodi vinū ei non phibeas qm̄ ē maturans et puocans: verū ipsi in p̄mis dare dēs illud in quo sit pax acetositatis. Po stea ex eo mutes ad albū et subtile. Qd si hoc regi mē ei nō p̄fuerit hūor ibi adest: supatē ergo eū. Et si supas fuerit sanguis aut cū eo fuerit sanguis minues eū et si nō ventrē solues: aut facies hoc et hoc fm̄ q̄ tibi videb̄ de sanguine. **T**ibi tñ caue ne aliqd̄ horū facias si cognoueris q̄ v̄tus sit debilis. **V**enus autē hūoris cognosces p̄ yrinā et sudorē et dispōnē somni et vigiliā. Qūz somn⁹ se i mouerit te regēte eū cū regie bono erit signū mala. **Q**d si cognoueris q̄ bonus sanguis in corpe sit paucus et q̄ hūores crudi sunt supantes fac eum q̄lescere et da ei ad cōcedē et bibē rē q̄ subtiliet et nō des ei ad bibē rē q̄ multa hēat calitatē s̄ da ei ad bibē aliqd̄ in quo sit incisio sicut sirupus acetosus de melle. **Q**d si tibi necesse fuerit in v̄tute subtilianū augmentū p̄bere pōe in illud qd cōcedit et in aq̄ ordeī quā bibi pax pipis. Et si necessaria fuerint diacyminiū diatrion⁹ pipeon⁹ p̄pi hūorūz cruditatē da ei sicut tibi videb̄ an cōctionem aut post ipsas aut in tpe dormitiōis: et si ei mēsa cochlariū pui et diacalametū qdē nō ē bonū qm̄ pirā sit terminū in calefaciendo. Si autē p̄certo sciueris hūores crudos in venis non ē s̄ in radicalib⁹ p̄tineri mēbris fricationē adhibe et p̄prie in matutinis cū oleis laxatib⁹. Et da ei ad bibē ex calefacientibus vt ipsoz calefactio ad cutē p̄ueiat et inuēge ei qdē lōga: postea fac eū aq̄ tepate cala balneari et da ei ex diacalametō abiq̄ tiore s̄ tñ oz vt sit anq̄ cōdat et exercitet. **Q**d si p̄ cōfectionē necessariū fuerit ei qd stōm̄ inuet nō des ei qd sit vebementer penetratiū sicut diacalametū s̄ sicut diacyminiū et diatrion⁹ pipeon⁹: sitq̄ qd ex quolibet eo 2 dabis res modica aut diacydoniten. Et post qdē est vt qd ex diacydonitē dabis sit plus eo qd dabis ex illis postq̄ p̄sideraueris ne cor⁹ sit vebementis calor accētalitē te dante ista. **I**stis p̄iera confortat oleo inungi camemillino et anetino et amarati no et reliq̄ ab istis. Aut p̄fortet eū resina aut cū resina et duodecuplo ipsi olei. Qū autē sciueris humores in venis et foras sūt ē esto de maiori sollicitus et tñ minus nō dimittas. **Q**d si hec duo eq̄lia fuerint pus intende ad digōnē cū diatrion⁹ pipeon⁹ i quo si nolueris adiūge petroselinū cū folijs aīsi ad hoc vt sit magis diureticū. Et si volueris admisce ei pax diacalametū postq̄ mueris ex eo quod accepit de diacymino et diatrion⁹ pipeon⁹ et p̄cesseris in hoc fm̄ ordinē donec ad vltimū mutes postremū ei cū diacalametō et reaneat istud donec ad vltimū p̄p̄ reaneat diacalametū. Qū autē illud qd est in venis digere et egrediet reanebit sollicitus ei qd est extra venas diacalametū q̄nadmoz scis erit ad hoc p̄ferēs et ipediens p̄m. **I**stos vō in q̄ b⁹ res duc p̄iungunt ab oi re vebementer trahente ad exteriora aut interiora custodire dēs. Quap̄p̄ nō cito vōitū eis dare dēs nō qd ventrē inferius deponat nisi an p̄miseris q̄ subtiliant et incidat et maturēt nō etiā exercites eos. Qūz lassitudo q̄ne

rit et color meliorabit et yrina maturabit fricabis eos multū et pauco exercitabis exercitio et p̄siderabis si aliqd̄ egritudinis reuersum fuerit qm̄ tunc dimittes et si nil reuersum fuerit duces eos ad suos usus ordinate donec puenias ad illud qd solebat uti ex balneatōe et iunctōe et fricatōe et exercitio et ad vltimū tandē ynguentoz qd vtunt v̄tute p̄fortata. **Q**d si alicui istoz lassitudo reuersa fuerit cū sē su ylcerofo redi ad tuū regimē et si absq̄ ylcerofo sensu reuertit ip̄z cū reuersiōe rege. Et si misse tibi aduenerint siḡtōes et fortis lassitudo sensu p̄cepta nō appuerit p̄mitte eū q̄lescere. **L**assitudinis autē extensio cā hec est repletio sine hūoris malitia. Et ei qdē medicatio in corporib⁹ male p̄p̄onis est minutio et regis subtilitatio. In corpore vō de quo loq̄mur est subtilitatio et incisio tñ: postea adiuet cū qd oz. **A**postē autē medicatio est succurrere cū minutōe ex vena q̄ p̄tinet mēbro i quo est plimū lassitudo et in quo lassitudo appuerit p̄ncipiū et ex m̄rice si nō inier mēbra fuerit ieq̄litas. Et fortasse necesse erit ip̄z f⁹ die minuire imo adhuc etiā in tertio. Ergo ip̄m in p⁹ die minuire illico qū app̄ et nō tardes illud ne in ipso infundant. Et in f⁹ die et 3⁹ minuire eū in solis occasu. **O**p̄ p̄te rea vt sit ei⁹ nutriendi die p⁹ aq̄ ordeī aut succus spelte simplex nisi acciderit febris. **S**i febris si pueniet aq̄ ordeī sola. Et die 2⁹ sit istud cū oleo i fronte aut tepato sicut oleo amigdalino. Et in die 3⁹ sit sicut caro cū lactucia aut cucurbitis aut maluis hortulanis aut acetula et ex p̄scib⁹ petrolis i tasea et in hac die q̄tū pole fuerit a potu aq̄ phibeat. Qū aut in die tertio tā nō poterit tollerare nō poterit cibū bñ appetere et digerere dabit ei hydromel aut vinū albū subtile aut tepatū. Et caue ne p⁹ haf cūatōes ei tribuas q̄tū est necessariū ex cibo subito qm̄ cib⁹ indigest⁹ ad venas trahet trib⁹ mōis: v̄nus eoz erit qū cib⁹ fuerit pauc⁹ stōm⁹ erit anar⁹ et cōtraria erit ei⁹ v̄tus retentua v̄tuti epatis attractiue s̄ qū mltus fuerit nō erit ex eo stōm⁹ anar⁹ imo fortasse attractiua epatis inuabit sua v̄tute ex pullua et s̄lt oē receptaculū qd est ibi p̄cedens cōpatōe ei⁹ qd est p⁹ ip̄z. Et sc̄dō est qm̄ mult⁹ nō bñ digerit in stō. **E**t terti⁹ qm̄ multus multuz venis transmittit nutritiū qd v̄ne eūa digere re non valent.

La^m. xvij. d̄ r̄gie corpoz quoz p̄p̄loes n̄ sūt bōe.

Orp̄ora ista aut sunt qd lupuenit error aut i creatōe male fuerit ipedita. Et illa qdē qd lupuenit error sunt quoz p̄p̄loes nales sunt puenientes s̄ acq̄luerūt p̄p̄loes malas i hora p̄p̄ lōgū errorē i regie docet in eis q̄uerit. Male vō ipedita sunt quoz p̄p̄loes a radice sunt puenientes. **E**oz autē qd lupuenit error erroris p̄ in q̄p̄itate et q̄litate scienda est et cū cōtrario medicanda et hoc fortasse cognosce ex dispōe figure corpis. **I**mpedita vō male sunt dispōib⁹ quoz accit corruptio ex p̄plone eoz p̄p̄a aut ex eoruz p̄p̄oe. **A**b eis igitur incipimus noian⁹ senes. **L**a^m p^m doctrie 3⁹ d̄cōis 3⁹ et est fimo v̄niuersalis in regendo senes.

Semma regia eoz est opari qd calefaciat et hūectet sicut ex nutritibus et balneis et potib⁹ et sōno p̄lixo et mora multa i lecto

et maiore q̄ inueni et ex assidua vrine eoz puo-
catōe et expulsiōe phlatis ex eoz stōis p̄ via itesti-
noz et vesice et vt nature lenitas eis daret. Et
pterea multū p̄fert fricatio tēpata in q̄titate et qua-
litate cū oleo deīn eq̄tatio aut incesio si debiles fu-
erint ab eq̄tatiōe. Ad illū autē q̄ ex eis debil̄ fue-
rit fricāi semel aut bis redeundū erit. Ex arōa
tibus p̄teia aliqd̄ bñ redolēs odorare dēt et p̄pe
q̄d calz tēpate erit. Et oz vt p̄ dormitiōne cū
oleo inungant qm̄ hoc vtutē excitat aiale deīn eq̄-
tent aut incedant.

La^m. ij. de nutriendis senibus.

Nutrientia senū paulatī est partien et paula-
ti bis aut ter nutriendi sunt s̄z digōne eoz
et fortitudine et debilitatē. Et cōcedant in
hora p̄ panē bñ faciū cū melle et in hora septia p̄
balneationē q̄d ventrē leniat ex eis q̄ p̄ illud nōi-
nabius. Et iuxta noctē cibū laudabilis nutrimēti et
Et si fuerint fortes in cena sua augmētū puū faciāt
et ab oī nutriende sibi caueant ex quo mīa generat
aut phla. Et ab oī calō et acuto et defecatiōe sicut
canguamich et taguebil nisi fm̄ mōz medicatiōis ad-
hibeat. Qd̄ si ex hoc aliqd̄ fecerint q̄d nō debe-
bant et ex his q̄ sunt p̄ sp̄ei cōcederint sicut q̄d salū
tū est et melōgias et carne sicca salita et siluū aialū
et p̄feca dure carnis tunc vtant melonibz et arecha-
is et cucūeribz. Et si s̄z cōmiserint errorē et cōcederit
canguamich et sebene et būca medicent ex p̄tragō
s̄z tū eis nō sunt danda nisi subtiliatina qm̄ tū sue-
rit q̄ in eis sunt supfluitates. Qm̄ autē mūdau su-
erint nutriendi ex hūectantibz deīn paucis ex subti-
liatis cū cibo vtant sicut in ipso dicēus. Mac vō e-
is q̄ ex ipis bñ appetit et digerit p̄fert et p̄ ipz exte-
sione in pte epatis et ventris nō sentit n̄z pruritum
n̄z dolorē qm̄ lac nutrit et hūectat: vextū q̄d ex e-
o melius est est lac caprimū et asininū. Et ex pprie-
tatibz q̄d lactis asininū est q̄ nō sit casē et descen-
dit cito et p̄cipue si fuerit cū eo sal et mel. Qz tū vt
locus in quo pascunt obfuet ne herbe q̄ ibi nascun-
tur sint pōtice n̄z acute n̄z acetose n̄z multū salte.
Olera autē et fructus q̄d senes vclit dēt sunt si-
cut sicla et apū et pax porroz q̄ cōcedere dēt p̄di-
ta cū almuri et oleo et pprie in principio cōestioni-
ipsoz id vt in eoz n̄z mollificando inuēt. Et
quoz p̄fert si in horis q̄d p̄fuerūt dormi et dor-
miant. S̄z iuber p̄teia muraba et ex medicis q̄
eis p̄ferūt. Et silr plima eoz q̄ sunt ex muraba ca-
lidis: simqz cū q̄titate q̄ tū calefaciant et digerant
et nō q̄ corz siccant qm̄ oz vt eoz nutrientia corpa
sunt hūectantia q̄ non patiant ab istis nisi fm̄ via ca-
lesciendi et digerendi et nō fm̄ via siccandi. Ex
eis vō q̄d vclunt ad suas leniē n̄as et pueniunt
corporibz eoz et volubilis cocta cū aq̄ et sale ut bo-
ni sit saporis cū almuri et oleo p̄dita et radicis poly-
podū qm̄ in iure galline posita fuerit aut in iure si-
cle aut in iure caulū. Et ex eis q̄d q̄d in cibo
vtunt ad suas mollificadas n̄as et ipsoz corporibz
p̄ferūt sunt ex fructibz sic et p̄rūa in estate et sic
sice cocte in aq̄ et melle si tēpus fuerit hyemis: ne-
rūn oz vt hoc totū sit an cōestione p̄teia vt eo-
rū leniat vtres. Qd̄ si eoz natur̄ illr se habuerit
vt vna die leniant alia n̄ excusat solutiū et lubri-
catio terriana. Qd̄ si fuerint nature eoz lenite die

vno et p̄strigant duobz diebz sufficiet ei aliqd̄ tale
sicut volubilis et aq̄ caulū et illud q̄d est itra semē
cartami cū hist ordeī et terebinthina ad magnitudi-
nē vni auellane aut duay et vt mltū trū qm̄ ipso
z n̄z sua mollificat p̄pate et abstergit interiora
sine lesiōe. Medicina quoz p̄posita ex medul-
la cartami et decuplo ip̄i sicū succaz p̄fert eis.

Sitqz illud q̄d ex ea in potu sumit vt magnitudo
nucis. Enēa quoz cū oleo eis p̄fert qm̄ i ipso cū
eūatōe est vtus mollificandi intestina et p̄pe q̄d ex
oleo dulci fuerit. Ab acuto autē clisteri sibi caueat
qm̄ ipsoz succabit intestina. Quidū vō clistere et
vinctuosum est ex rebz magis eis p̄ferēs qm̄ ipsoz
ventres aliquot diebz p̄stricti fuerint. S̄z p̄te-
rea alie medicine ventrē soluētēs q̄s in antidotari-
o noiabius. Qz et vt in senibz et decrepitis fiat
eūatōe absqz minūtōe q̄to p̄d pole fuerit quōdā
ipsoz ventrē tēpate soluere est eis manus prestās
inuamentum.

La^m. iij. de vino senum.

Vinū eis meli⁹ ē vetus rubeū vt vrinā p̄-
uocet et calefaciat sil. A nouo autē et albo
uio sibi caueat nisi se p̄ cōestione balnea-
uerit et sui habuerint. Tunc eis dabit eis vinū al-
bū et subtile pauci nutriendi id vt sit loco aque.
Ab i⁹ vō q̄d ex eis ē dīce et oppilatiū sibi caueat.
La^m. iij. de apiedis senū oppilatiōibus.

Sis acciderint oppilatiōes q̄z facili⁹ ē
ea q̄ ex vini puenit potatōe erūt apiede
cū diacalamēto et diatriopipeon et pulue-
rizatōe pipis sup vinū. Et si allea et cepas cōe-
dere p̄fuerint cōcedant. Tyriaca quoz eis multuz
p̄fert et p̄pe q̄d oppilatiōes acciderint et silr aīhāstia
et homorūstia. Ip̄i vō p̄ eas mollificandi sunt cūz
balneo et oleo et nutriendibz sicut aq̄ carnis in spleta
et ordeo et si biberit hydromel p̄fert eis et securōf
eos faciet ne eis accidant oppilatiōes et dolores un-
cturaz postq̄ in ipso additū fuerit si oppilatiōe in
aliquo sensint m̄bro aut p̄pationē ad ip̄as illd̄ q̄d
sit ei ppriū sicut semen ap̄i et ei⁹ radix mēbris uri-
ne. Qd̄ si oppilatio petrosa fuerit apiat ex eo q̄d ē
forti⁹ sicut petroselinū. Et si oppilatio fuerit i p̄f-
mōe apiat cū aliquo q̄d sit sicut isopus et capill⁹ ue-
neris et calia lignea et his silia.

La^m. v. de fricatione senum.

Portet vt in q̄litate et q̄titate sit tēpata.
Et ne vllō mēbra debilia cū ea tangerit
n̄z dolentia. Et si fricatio vices huerit i
terpōitas in vicibz pannis grossis aut mābz asp̄ia
fricent: hoc naqz eis p̄fert et interpolatiōes egritu-
dinū mēbrorum eoz prohibet.

La^m. vi. de exercitio senum.

Exercitiū senū diuersificat fm̄ dispōnz cor-
poz eoz diuersitatē et s̄z illud q̄d eis ex e-
gritudibz accidere solet et s̄z vsus ipsoz
in exercitio. Nā si eoz cor⁹ in vltia fuerint eq̄lita-
te posita puenientia eis erūt exercitia tēpata. Et si
fuerit in eis mēbz q̄d nō in sua melior⁹ exit dispō-
ne sit ei⁹ exercitiū alia seq̄ns exercitia vbiqz. alicui
incepit in capite accideri v̄tigo aut apoplexia et ma-
terie ad collū descenderint et frēq̄nter p̄fuerunt
ascendere vapores ad caput et cerebz non p̄fert ei
exercitiū in q̄ caput curuat aut decliat s̄z exercitio

ut debet quod sit in iocundo et curriendo et cunctando et
omni exercitio quod sit ad subtilian⁹ iteriora. Et si e-
gritudo in partibus pedum fuerit exercitio⁹ uterque qui si-
unt ex superioribus sicut manus manibus pertrahere
et percurrere lapides et eleuare. Et si egritudo fue-
rit in medio sicut splene et epate et stomacho et intestinis e-
rit ei utilia exercitia duarum extremitatum nisi sit aliquid
quod prohibeat. **¶** Quod si egritudo in parte pectoris fu-
erit exercitium inferiorum erit ei necessarium. Et si in re-
ne aut vesica fuerit non confert ei nisi superiorum exerci-
tium. Et hec membra in exercitio penitus non ordinantur
ad hoc ut ex eo fortiora fiant. Et hoc quod in seni-
bus diuersum est ab eo quod est in alijs etatibus et in p-
mis senibus quibus profert plurimum eius quod profert senibus.
Isti namque membra debilia fortiora facere debent ordina-
te secundum modum exercitij quod est eis quiescentium et in quo sunt.
Membra vero infirma quando exercitantur et est quan-
do hoc non conceditur. scilicet. cum fuerint calida aut
sicca aut fuerint in eis materia quod ad putrefactionem decli-
nauerit et non fuerint in eis maturatio.

Doctrina 4^a de regie corporis c^o p^olo et pueniens.
Et sunt quinque capitula.

La^m p^m doctrine quarte dictionis tertie de recti-
ficatione p^olonis supflue calitatis.

Omnis qui malitia cop^olonis cale aut
est cum equalitate ambax passiuarum aut
cum victoria siccitatis aut huiusmodi.
Cum autem ambe passiuue fuerint equali-
tes sciens quod caliditas augmentum erit
finit terminum et non erit supfluum quoniam si non liceret.
Cum autem caliditas erit cum siccitate potest esse ut p^olo ista in
sua dispo^one longo remaneat tpe. **¶** La^m vero cum huius-
modi societas non durat quoniam huiusmodi quoniam supat caliditate et
extinguit ipsam. Et quoniam caliditas supat huiusmodi et licet
cat ea. **¶** Dispo^o igitur huiusmodi p^olonem in qua huiusmodi su-
pat meliorabit in cop^olemeto inueniuntur et fiet equalis
in eis. Cum autem descenderit huiusmodi exiranca augmen-
tari incipiet et caliditas minui. Ergo dicemus quod sum-
ma regendi p^olonem huiusmodi caliditas in duabus est collecta
intentio^obus vna quoniam est scilicet quod est voluntas reducere e-
os ad equalitatem et altera est secundum quam est voluntas p^o-
uandi sanitatem sicut est. **¶** Prima vero habere non potest
sunt ociosi quod suas domuerunt aias secundum plurimam tolle-
rantiam in tpe quo ordinate ad equalitatem redeant: ipsos
namque absque ordine regere producit eorum cor^o ad egri-
tudinem: scilicet et facit potest esse si sit eorum regimine ex nutrie-
tibus quod ipsorum sunt puenientia p^oloibus ita ut p^onet sa-
nitas quod est in eis repta. **¶** Quicunque autem p^olonem
huiusmodi caliditas in duabus passiuis tepati fuerint: sanitati
in principio rei ipsorum p^opiniores erunt et faciet illo-
rum p^olo dentes et pillos ueloci^o nasci et erunt facundi
et clari in visib^o et veloces in incessu. **¶** Cum autem in
annis p^ocesserint vincet in eis caliditas et augmentabit
siccitas et accidet eis p^olo mordicatus: et in multis
quod eorum multa cholera rubea generat. **¶** Ipsorum vero
regimine in p^o etate d^oz e^o sicut tepatorum regimine. Et
qui mutabunt suum mutabunt regimine ad illi^o regimine
in quo elaborabat ut ipsi^o puocet^o vrina et chole-
ra eue^o rubea secundum vnam duarum partium ad quam declinant
supfluitates. scilicet. partem fluxus ventris aut partem uisus.
Quod si sola namque ad deponendum huiusmodi et euandum non fuisse
cerit: in visum quod adiuuet ex reb^o lenib^o sicut po-
tu multe aqua cale soli^o aut cum nabit. Et in solone quod

de ventris sit cum aliquo quod sit sicut violaceum mu-
raba et tamarindi huiusmodi et tereniabin et xirasset: ipo-
rum p^oterea exercitium erit allenian^o. Et oportebit ut ci-
bus det eis quod sit boni chimi. Et fortasse necesse erit
ut balneatione in die sequantur: et oportebit etiam ut ab
omni re calefaciente prohibeantur quod si ex balneatione post
coestione non sentierint tensionem et g^ouitatem in parte epa-
tis et ventris secure ea utantur: et si aliquid horum acci-
dit apitina eis dent sicut apozima ap^ostimb^o et medi-
cia ex alo^o et aniso et amigdalio amarif cum oxymelle
et balneatione p^o coestione dimittant. Hec autem a-
pitina eis danda sunt postquam primus cib^o digestus
fuerit et antequam sumat. In hora in inter quam et co-
mestione secundi spatium interueniat t^opis: et hoc quod
est inter exercitiationem matutinali et hora in qua bal-
neant. **¶** Ipsi p^oterea sunt oleis sup inungendi et vi-
num eis albu^o et subtile in potu tribuendi est et obilitat
eos aqua fra. **¶** Et illi quod d^o a principio rei p^olonem
habet caliditas et siccitas hoc toto sunt digniores. **¶** Qui
vero p^olonem habet caliditas et huiusmodi et putrefactio sunt apti
et ut materie ad membra descendat exercitio uti d^o
bent quod multe sit resolu^onis et leui ne calefaciat ca-
uendo a motu quod in huiusmodi ebullitione appere faci-
at. **¶** Qui vero plurimum ab exercitio sibi cauere d^oz e^o ille quod
non p^oueuit. Et meli^o quod d^o est ut exerceant p^o eu-
tione et ut balneent antequam coedant et ut studeant in
expellendo supfluitates o^os. **¶** Quoniam in vere inter-
uenerint tepate se p^oueit minutum et euatorem.

La^m ij. de rectificatione p^olonis in qua est frigiditas
cum augmento.

Huiusmodi quoniam sp^os tres sunt. In illa ergo quod
ex eis in duabus passiuis equalis fuerit elar-
borati erit ut eius imatus calor secundum au-
gmentum pcedat cum nutrientibus calis inter huiusmodi
et siccitate tepatis et ynguētis celis et electuaris ma-
gnis et euatorem huiusmodi p^opis et balneationibus sudo-
re facientibus et exercitijs iuuantibus eos: scilicet emi ali-
quo tpe in huiusmodi sunt tepati: accidet in eis ut hui-
tates in ipsis p^opi frigate generent. **¶** Illorum autem in
quibus quod hoc est siccitas regimine d^oz ut sit ip^omet re-
gimen lenum.

La^m ij. de regie corporis quod velociter egritudines
incurrunt.

Sui autem ad hoc sunt pati p^opi resolu^onem
sui. Et tunc quod d^o in ipsis repanda est huiusmodi
q^oritas aut p^opi huiusmodi crudos quod in eis e-
xistunt: et tunc quod repanda est ipsorum huiusmodi q^olitas et e-
ligen^o est eis ex nutrientibus illud quod nutrimentum pre-
bet mediu^o inter multum et paucum. Et huiusmodi q^oritas e-
cum equalitate q^oritatis nutrimenti et augmento exercitij
et fricationis antequam balneent si exercitij et fricationis u-
sum huerint aut cum leuiore eorum si non p^oueuerunt et
ut eis cib^o det ptia^o et non vna vice sua p^opleat sa-
tietatem quod si in ipsorum corporibus sudor fuerit facil^o
et cosueuerint fiat ut isti aliquibus sudent vicibus.
Et si tarditas coestio^ois ipsorum non fecerit ut cholera
rubea in eorum fundat stois retardet ipsa nisi p^o bal-
neum quod si fecerit p^omittat antequam balneent. Et hora quod
de tepata si phibitor ibi non asuerit est p^o q^oritas ho-
raz diei equalit^oz. Si autem p^oterea quod cholera rubea in
ipsorum funditur stois cib^o fuerit lumen dus prius
antequam balneent et oppilationum in epate sigtodes senfe-
rit cum apitinis p^onotatis suis puenientibus p^olonibus

medicent. Et si cū hoc in capite nocuentū senfe-
rint cū ambulatōe succurrat. **E**t si eius cibus in
stō corruptus fuerit et postea descenderit p se crit
hoc lucz q si nō: deponat cū diacymino aut sicub³
cū seie cartami pspis. **E**t pfectio ē noīata.

Ca^m. iij. de ipinguando macrū.

Causaz matiei fortior sicut dixiū ē siccitas
pplexiōis et mēsaice et siccitas aeris.
Mēsaice ei qū siccant nutrimentū nō reci-
piūt et augmentat siccitas et maties. **F**ricatio igr
ipsi adhibēda ē anq balneet q sit media inter aspe-
ra et lenē donec rubeat cutis deīn fricatio fortior
fiat: postea ep̄lz ex pice supponat deīn tpeate exer-
cite postea ablz tarditate balneet deīn siccis mādi
lib³ exicet postea pauco iungat olo dīn cibū sūat
sibi cōuenientē. Et si ipsius etas et tēpus et cōsuetu-
do aq tollerauerint si az ex ea sup se fundat. **S**i
nis autē fricatōis q an pice emplz pmittit ē vt in-
flatio nō incipiat psumi. Et h^o qdē ē ppingū ei qd
in augmentando mēbz puū dixiū. **C**ōplemētū
vō locutōis de hoc inueniet in libro de pulchritu-
dine quarti libri.

Ca^m. v. de mēsaiciendo pingue.

Pius regimē est vt descensus cibi a stō
eius et intestinis sit velox ne cōpleat me-
saraicaz suctio in ipso et vt cibū sumat q
sit multe qritatis et pauci nutrimentū. Et frequēter
balneet anq cōdat et exercitiū festinet et olea sol-
uentia. **E**t de electuarijs trisera minor et electu-
ariū de lacca et tyriaca et vt ieiunus bibat acetuz et
almuri. **E**t nos qdē noīabius hoc in dōe deco-
rationis.

Doctrina qnta de mutatiōib³ et est ca^m. i. et sū^a. i.
Ca^m doctrine qnta dōis tertie de regimine tēpo-
rū cū rectificatione aeris.

Inueris qdē pncipio succurrū ē ad
minuē et ad bibē cathartica fz q
necesse est et fz puetudine. In ipso
quoz ppe vōiū puocandus est.
Et ois res multū calefaciēs et hūe-
ctans est dītenda ex carnibus et potibus et nutria
subulian. Et exercitiū vīen est tēpate qd sit mai³
exercitiū estatis. Libo quoz nō repleat qd imo ipz
ptiat et in potu sumat sirupos et rob extingūes et
et a rebus abstineat calis et ab oib³ amaris aut sal-
sis aut acutis. In estate vō minuā ex cibis et potib³
et exercitiū et māeat qet et extingūetia bibat. Et
si potuerit vōat et sp in ymbra moret et in loco co-
opto. **I**n autūno aut et ppe in eo q ē diuersi ae-
ris pūatio faciēda est regie meliore et oia siccātia
sunt dītēda. Et cauē ē a coitu et a potu multe aq
fīe et ipsi³ fustōe sup caput. Neq in loco fīo dor-
mīat in quo ei³ cutis borripilez nō replet dormi-
at. Et caueat sibi a calore estiuo et frītate matutino
z: et suū custodiat caput ne frītati obuiet. **C**a fru-
ctib³ quoz q sunt in tpe i^o sibi caueat nō ex ill³ ml³
tū cōdat nō balneet nisi cū tepida. **Q**uiz dies cū
nocte fuerit eq̄lis eūet ne supfluitates in hyeme cō-
stringant lz in multis corpib³ sit meli³ ne in autū-
no aliqd faciant vñ hūorea ferueat et moueant im-
mo meli³ ē eis vt ipsi qeti pmaneāt. Quidā ē iaz
vetuerūt ne vōit in autūno fiat qm ad febrē p-
ducit. **C**ū pterea vehemēter vōz ēē aqū et nō

sit supflue. **B**ias quoz q in multis pluuijs i ipso
psistit securatio ab ipsius malitia. **I**n hyeme vō
multū laborare dēt et copiosius cōedere nisi fue-
rit meridional qm si sic fuerit exercitiū erit augmē-
tādū et cib³ minuēdus. **Q**uiz pterea vt triticiū pa-
nis hyemis sit forti³ et fortioris soliditatis q pais
estatis. Et sifr ē illud qd est in carnib³ et eis q sunt
sicut ipe. Et vt sunt olia qd vescūt sicut caules et
sicla et apiū et nō atriplices nō blitis nō portulaca nō
scariola. **C**mpli³ corpib³ sanis raro accit egri-
tudies i hyeme: qd si acciderit medica³ succren ē
et eūando si oportuerit. **I**mpole ei ē vt ipsa acci-
dat egritudo nisi ppe magna cas et ppe si cala fue-
rit. **C**alor ei inatus q ē regitūus in hyeme ue-
hemēter sit fortis pterea q a resolone saluat et
pstrictōe pūngit. **M**ēsa pterea nāles vtutes su-
as meli³ pficiūt opdes. **H**ip. quoz vīsum ē q me-
lius ē in ipso ventrē soluere q minutionē facere.
Et abhorret vōitū in ipso et vī ei q i estate sit bo-
n³ qm hūores in estate sunt natates et in hyeme ad
subsidendū declinatēs ipz g³ imitēt. **A**er vō qū
corrūpit aut sit pestilētiā obuiā ē exicēdo corp³
et repado domū cū reb³ q suis vtutib³ infiant et
hūectant. Et hoc qdē ē qd magis ē facien in pestilē-
tia. Aut calefaciat et faciat q sit pīrariū ei qd ex a-
eris corruptōe pūet. **M**oore pterea boni sunt
res in hoc magis pferētes et ppe quz putauerint q
sunt pponi aeris pīrariū. **I**n pestilētia quoz ne-
cessitas multū aerē attrahēdi ē min³: et h^o qdē sit
cū ocio et euētōe. **T**erra pterea multoties e-
leuat aeris corruptio et tūc qdē pūet in lectis seder
et hospitā qreere vehemēter alia q a vētis rūpun-
tur. **M**ultoties quoz est pncipiū corruptōis ae-
ris ab ipso aere ppe illud qd ei aduenit ex corru-
ptōe vicinātiū aeris. Aut ppe rē celestē cū q̄ltas nō
est hoib³ cognita. **I**n hūmismōi ergo ad domos
subterraneas ē fugiē aut ad domos q pietib³ vñ
diq sunt circūdate et ad cauernas. **B**ussumigatō
nes autē q aerū putrefaciēs sunt rectificātes sunt
sicut cipi et turis et myrti et rose et sandali. **C**aceto
pterea in cibo et potu vti in pestilētia ē nocuenti
ipsi³ securatio. Et nos qdē in libris pīcularib³ nō
miābius pplemētū eius qd ē diceñ de hoc.
Sūma doctrie qnta fen 3^e et sunt. viij. capitula.
Ca^m p^m summe doctrie qnta fen 3^e ē ad succurre
dū accitib³ q pnoticant egritudines.

De tremore
et cordis

Ille cui trēor cordis assidue accide-
rit de se ipso sit sollicitus ne subita
intercipiat morte. Ille cui frequē-
ter acciderit icubus et scotōia de se
ipso sollicitus existat et hūore eūet
grossum ne ad epilepsiā pūet et apoplexiā. **M**ū
multus in toto cor³ fuerit salus regat pblatis eūa-
tōe iō ne hoc hūis spasmū icidat et apoplexiā. Et si
mlr qū pdarauerit vt sensus sint turbidi et motō-
nū adsit debilitas cū replone. **C**ū mēbris mul-
toties acciderit vt sfuz amittat regat cui hoc accit
cū eūatōe pblatis ne ad palyim pueniat. **C**ū faci-
es mltū salierit cui h^o acciderit regat purgatōe cer-
bri anq ad torturā deueniat. **C**ū facies vehe-
mēter rubuerit et ocul³ et lachrym sinxerit et lumē
effugerit et capitis dolorē hūerit minūtōe regēdus
erit et solone uētris et his silib³ ne icidat i pbrēfz.

¶ Quinq; multa absz causa fuerit tristitia ⁊ timor
regendus erit aduusi humoris euatione ne ad melā
cholia deueniat. facies quoq; qū rubet ⁊ tūet ⁊ su-
scitati attinet ⁊ sit hoc p̄duras portēdit leprā. Quī
cor⁹ fuerit gūe ⁊ lassū sit ⁊ uene appuerint minu-
edū erit añq; uenī scissura accidat aut apoplexia aut
mors subitanea. ¶ Quī in facie pax iūioris appue-
rit ⁊ in palpebris ⁊ in extrēitatib⁹ dispōis epatis est
succurrenē ne incidat in hydropisim. ¶ Quī stercō
ria fetor mult⁹ fuerit regie vten erit reoue⁹ a ue-
nis putrefactionē añq; ad febres pueiat vrine tamē
sigtio ē in hoc deterior. ¶ Quī lassitudinē ⁊ fra-
cturā videris tie q; febris accidat. ¶ Quī comedē
di appetitus cadit aut augmētāt sigt egritudinē.
Et ad summū oja res q; de suo mutat vsu. s. desi-
deriū aut ego aut vrina aut coeūdi volūtas aut sō-
nus aut sudor aut corpis pruritus aut ingenij sub-
tilitas aut sapor gustus aut somioꝝ usus qū augmē-
tant aut diminuūt aut sua mutant q̄licatē p̄noscit
egritudinē. Et silr vsus nō nāles sicut hemorroī-
daz s̄guis flux⁹ aut mēstruoz aut vōitus aut ex-
naribus sanguis fluxus aut p̄uctudo desiderandi
rē aliq; siue mala sit tūe nō sit mala qm vsus ē si-
cut nā. Et pp̄ hoc nō o; abstinere q̄a nisi a multū
malis q; tñ ex eis dimittere oꝝ ordinate dītat.
Et p̄tera q; res p̄ticulares particulariū rez sunt
demstratiue: perseverantia nāq; doloris capitis ⁊ e-
mīgnei dilatationē p̄noscit papille ⁊ descensuz a
q; in oculū. ¶ Imaginari corā facie sicut cimices aut
reliq; qū mānuū sit ⁊ stabile ⁊ vsus cū hoc assidue
debilitat portēdit descensum aq; in oculū. ¶ Quī g-
uitas ⁊ pūctura in parte dextra p̄leueruerit epā-
tis sigbit egritudinē. ¶ Granitas ⁊ tēso in inferio-
ribus dorsi ⁊ ilio cū mutatōe dispōis vrie ab usu
nocumentū in renibus p̄noscit. ¶ Stere⁹ n̄ hīs
tincturā sicut solebat sigt ictericia. ¶ Quī ardoꝝ u-
rine p̄leuerit vlcera sigt q; in vesica accit ⁊ vga.
Ego in ano adustionē faciēs p̄noscit dysenteria.
Desiderij casus cū vōitu ⁊ inflatōe ⁊ extrēitatum
dolor portēdit colica. ¶ Pruritus in ano qū pui-
vmes ibi nō affuerint p̄noscit hemorroidas. ¶
Multoꝝ carbūculoꝝ natiuitas ⁊ nodoꝝ magnū
sigt apa. ¶ Serpigo albaras p̄noscit nigra. Et
morphea alba p̄noscit albaras alba.
La^m. g. Et ē dco vls de regie iter ageniū.

dein incedat ⁊ si fastidit fuerit faciat fiat ⁊ por
mias ⁊ fastidii resoluat postea in via pgar. ¶ Oꝝ
pterea ut qui iter aggredi vtat ordine ⁊ pazꝝ plus
 solito exercitet. ¶ Et si in suo itinē necessariū fue
 rit vigilare assueat vigilare pazꝝ ⁊ sili si tict ne
 fames ei accidat aut sitis aut aliud ab istis oꝝ ea al
 suescere ⁊ oꝝ vti cibo quo in itinere vult nutrir
 ⁊ oꝝ pstituerē vt ei⁹ cib⁹ sit in cōtitate pauc⁹ ⁊ mlt
 ti nutrimēti. ¶ Olera pteora dūtat ⁊ fructus ⁊ qꝛ
 qd hūior generat crudū nisi fuerit ppē necessitates
 vt ex eo medicet. ¶ Et fortasse iter agēti necessi
 tas supietit tolleradi famē dōec cōsiderū ei miua
 tur. ¶ Ex eis autē q̄ ipm inuat in hoc sunt cibi ssi
 ex cpatis⁹ assatis ⁊ his silitib⁹ ⁊ Et ē qū ei fuit pilule
 cū vifcofitatib⁹ ⁊ adipib⁹ liqfcis fortib⁹ ⁊ sigdat
 ⁊ oleo amigdalino ⁊ sintqꝝ adipes sicut adeps vacci
 n⁹ qꝛ vna qū cōcederit famē lōgo tpe tollerabit.
 Quidā quoz retulerit qꝛ vnus hō lb. i. olei viola
 cei in quo adeps resolutus fuit dōec in emplī siliu
 dinē puerfa fuerit decē dieb⁹ postea cōedere nō d
 siderauit. Et sili cōtingit qū necesse ē ei tollerari si
 ti. ¶ Secū qꝛ deferre oꝝ ex media siti extingue
 tibus q̄s in libro 3º in caº de siti dixius ⁊ pprie ex
 semine portulacē. iij. 3. cū aceto bibat. ¶ Et dū
 tat nutritiā siti faciētia sicut pisces ⁊ cappes ⁊ sal
 sa ⁊ dulcia et minat loqlā ⁊ molliūter incedat. Qūz
 aqꝛ cū aceto biberit pazꝝ ex ea ei sufficiet in sedāº
 siti vbi nō multa inuenitur aqua.
 2a^m. iij. de regie canēdi a calitate ⁊ pprie in itine
 re ⁊ regimine iuer agētiū in ipsa.

h3: vniū quoz tepatū ei pferit: lac pterea ē melior
cibus si febrē nō hūerit. At si hūerit febrē q nō fu
erit ex febribus putridis. imo ex diuturnis bibat
doch acetosum. i. lac absz butyro. Quz si hūerit
post venēa succurrat ex collutōe oris cū aq sz non
bibat ex ea donec satiet qz tūc subito moriet sz tē
pan ex collutōe oris cū aq. Qd si multa ei necessi
tas bibēdi ingruerit semel ex ea glutat pax in 2°
et tertio et deinceps. Quz qenerit illud qd ex siti
ei admistū fuerit bibat. Et si aq bibat incept bi
bere oleū rosaceū et aq mistū et postea bibat aq est
melius. Et ad summū ille quē calor ipedit i lo
co oz māere ffo et pedes abluerē ex aq fira. At si
fuerit sūtes aq fraz paulatī bibat. At ex cibo q ci
to digerit nutriatur.

Ca^m. iij. de regēdo it agētē i frigori et pgelatoz.

Oico q iter agere in forti frigori ē res ma
gni tioris sz multū custodiat se et munit
oibus q sunt necessaria et qtomagis qū n
totū qd necessariū ē pauerit. Quā ples naq iter
agētes oibus q necessaria erat se reterunt et postea
frigore mortui sunt quos frigus interfecit et prua
spasmo aut alcuzez aut pgelatōe aut apoplexia. et
moriunt qdē morte eoz q opū biberint aut man
dragorā. Qd si eoz dispo ad mortē n puerit m
toties in famē incidet q vocat bolitinus in q qd sit
faciē et in alijs egritudinibus ia in suo loco dixit.
Et is qdē eis melior ē vt poros claudat et nates et
os custodiat ne in eo aer frigidus subito ingredit
et vt extrēa custodiat cū eo qd noiauius. Quz
iter agēs in frigore hospitāt nō illico se calefacere
oz imo in hoc paulatim ordinet in calore pno et ad
fortē calorē nō cito accedat imo si ad ipz nō accessē
rit erit melius. Qd si vehemētē ei fuerit necessa
riū fm ordinē ad ipz accedat. Et ille qdē cū pueni
entius ab eo separi ē q cito vult ire et ad frigē egē
dit hoc ē qū frigus nō ad hoc puenit vt iter agē
tē debilitet et ei deiciat fortitudinē. Sz si pge
latio in ipso opet necesse ē vt festinet ad se calefaciē
dū et leniendū ex oleis calefaciētibz et ppe illis in q
b^o tyriace ppetas exit sicut oleū de lilio. Quz
iter agēs in frigore hospitatus fuerit et fuerit fam
licus et rē cōderit calāz accidit ei calor sicut ex se
bre mirabil. Iter agētes pterea nutriētia hnt q
rē facile frigoris eis faciūt. At hec qdē sunt nutriē
tia in qb^o multū ponunt allea et nates et sinapi et al
sa. At qū in eis mittunt cepe vt bōi sit saporis p
dite cū alleis et nucibz. Butyzz quoz ē eis bonū
et ppe qū p ipz forte hauserit vinū. Qz pterea
vt iter agēs in frigore nō ambulet dū ē vacuū im
mo ipleat nutrimento. Et vinū loco aq bibat et mo
ret dōec istud in suo ventre qescat et calefiat et po
stea eqtet. Alia quoz ē ex eis q in frigore pge
latū calefiūt et ppe qū ipsa in vino ei ad potā dāt
c^o integra dōc ē. 3. i. alle et vini lb. i. Amplius
iter agētes in frigore hnt vñ fiat epithia qd eozū
munit cor ne a frigore patiant ex qb^o ē piz et ali
a ab ea. Allea quoz sunt ex rebz ei vtilibus q ab
aere venerunt frigido.

Ca^m. v. de custodiēdis extrēitatibz a nocumento
frigoris.

Eter agēs extrēa in pms fricare oz dōec
calefiat deū ex oleo calo ea liniat qd sit

ex oleis bñ redolētibz sicut oleū de lilio et oleū de
ben: misceos quoz ē epithia eis pueniēs et si ipz n
hūerit oleū et ppe qū in ipso posuerit pip aut pire
tz aut enforbiū aut allaz fetida aut castoreū. Ex
epithiatibz pterea extrēitate custodiētibz ē vt su
pponat eis galbanū et allea qz ē securatio aut sicut
alkitran. Et nō oz vt sotular aut calciamtū q^o pes
tegit sit strictus ita vt pes in eo cōmoveri nō pos
sit qm motus mēbri ē vna ex rebz pbiētibz ab e
o frig^o mēbz quoz suffocatū duriter iuēt frigus.
At qū ipz qdē pgamēo coopit et aliqd ei suppoit et
nihil supponit ē magis ipz custodiēs. Qu autē ma
nus aut pes frigus nō sentit et ex frigore nihil di
minutū fuerit nec sollicitudo i^o fuerit custodiendi
ipz regie pueniēti scias qz sūas ia ē in itinē destrū
ctōis et qz frig^o ia effecit in ipso opone sua. Nūc
igī excogitare dēmus qd in ipso sit faciē q si fri
gus in mēbro opabz et inatū q in ipso erat extinxe
rit calorē et pstrinxerit illud qd resoluebat ex eo i
ei suba et ipz putrefactōi aptū effecerit erit qūz ne
cessariū facere totū qd in ca^o de vlcētibz ē dictum
et ppe de herpetibz estiomēis malis. Sz qū frig^o
ipz ipedierit et nōdū cōpūuerit sz in illo pstitit p
cessu meli^o erit vt extrēitates ponant in aq vapo
zz ppe aut in aq in q sic^o coctē fuerint et in aq cau
liū et in aq myrti et in aq aneti et in aq camemille to
tū hoc ad supponēdū ē eis pueniēs et aq seche et aq
namen. Ex naps quoz emplz apponere ē medi
camē eis pueniēs: ab igne pterea sibi cauere oz ne
ad ipz accedat. Et oz qdē vt velociet incedat
et pedē moueat aut extrēa aut exercitet ipz et fricet
postea inungat et sup ipz aq calāz ab alto fūdat cūz
eo qd diximus. Et scito qz dittere extrēitates su
spelas et qetas in frigore ne moueat et vt nō exer
citet ē ex maioribz cāis q faciūt extrēis vt ea su
pet frig^o. Sūt pterea hōiūz qdā q ponūt in aqua
fira et faciūt vtilitatē ac si nocumētū ab eis reouere
tur qnadmōz fructibus accit congelatis. Qum
ei in aq pūciunt fraz: sūt qnadmōz si ab eis extra
heret pgelatō et ab eis labz et liniunt et eqnt et si ea
igni applicant corripent. Sz quō sit istud nō ē me
dico necessariū. Qu autē vna extrēitas obfuscar
cepit: scalpellada et erit et languis ab ea extrahēd^o
mēbro in aq calā posito ppterea ne aliqd sanguinis
in orificijs plagaz pgelet et nō egrediat sed egredi
dittat dōec p se restringat postea ipsa epibiet ex
boloarmēo et aceto tepatis qm hoc ei^o reonet lesi
onē. Alkitran quoz in principio et fine inuamētū p
bet. Quz res ad nigredinē trāsierit aut viriditatē
et pseqt ipsaz ipsa sz putrefaciōne pcedite nō labo
ret nisi vt auferat illud qd pputruit ne etiā sanuz
qd in ei^o pstitit viciuitate putrefiat et putrefactio
paulatī ad interiora pcedat sz faciat illud qd i sup
diximus capitulo.

Ca^m. vi. de pñan^o colorē faciē in itinere.

Acies ē epithianda ex rebz viscosis in q
b^o exū pglutinatō sicut mucilagine psilij
et mucilagine portulace et sicut dragagato
in aq resoluta et gūmi arabico in aq resoluta et si
cut albuie oui et sicut tortellis de simila in aq reso
lutis et trociscis quos chentā noiauit. qū aut vctus
ea scinderit aut frigus aut sol regimē ei^o qres i f
mone de decoratione.

La^m. viij. de p^ruado iter agēte a nocuentis aq^zz diuersarum.

Quaz iter agēte ad egritudines magis p^rducit q^u nutritiū diuersitas. Ex hoc sollicitudo ē hūda et res aq^z corrigēda. De eius autē emēdatōe ē vt vehemēter colet et fiat ut a resudate cor^r multū p^resudationē egrediat: ipā quoz coq^re q^uadmodū tā in hoc demāuius cāz eaz qūz colat: et inter pure aq^z subaz et id q^u ei admiscet separtione facit. Et mai^r hoc toto est ipsaz subliman^r distillat. Est et qū ex lana storta sit lychniū c^r vna extrēitas in vas plenū pōit altera in uas vacuū et guttati aq^z ad vacuū dilab^r et clarificadi mō idoneus et p^rpe qū multoties factū fuerit: silr quoz qū aq^z amara et mala coq^r et p^riciet in ea dum ipsa bullit luti libez et guttati distillab^r cū lana ad mōz p^rme. Et silr etia qū aq^z pure admisceb^r luti libez i quo nō erit mala q^uitas et p^rpe q^u i sole fu it adustū et postea colab^r erit ex eo q^u eius phibz malitia. **A**d q^u quoz cū vino bibere ē ex eo q^u ei^r reouet malitia qū ipsi^r malitia fuerit ex gener pau ce penetratōis. **A**d etia qū pauca fuerit et nō iuei et tepata cū aceto erit bibēda et p^rpe in estate quōi az hoc a multo excusat potu. **A**d p^rerea salsa cū aceto ē bibēda et sirupo acetoso in qua siliq^z et myr^r ti gna sunt p^riciēda et sorbe. **E**t p^r aluiolaz q^ude aq^z et p^rotica bibē ē tō^m illud q^u nāz soluit. **U**i nū quoz ē ex eo q^u p^r ipsaz potatū p^rsert. **S**up amara quoz aq^z exhibēda sunt dulcia et unctuola et et ipsa cū iuleb ē miscēda et an ipsaz aq^z cicez ē bibē da et anq^z volūtas adit reouebr^r eius ipedimētiū. Et silr cōedere cicera. **A**n vō aq^z stantē et palud stre in q^u ex it putrefactio nō sunt gustada nutrien tia cala supra qua stiptica sunt exhibēda ex fructi bus frīs et mica sicut cydonia et matiana et acetula. **S**up aq^z quoz grossas et turbidas vici ē alleis. **E**t ex eo etia q^u eas clarificat ē alumē iamēni. **E**x eis quoz q^u diuersaz aq^zz reouet malitia sunt cepe q^u sunt vt tyriaca b^r et p^rpe cepe cūz aceto et allea etia. **E**t ex rebus frīs sunt lactuce. **A**mplius ex regie viatorz pueniēte in diuersitate aq^zz ē vt ex a q^u sue terre ferat et cū aq^z misceat terre in q^u pus bo spitab^r et ferat ex aq^z cuiusq^z hospitij ad hospitium q^u ē p^r ipz et admisceat ea cū sua aq^z et ita faciat do nec pueniat vbi vult et silr si ex luto sue teri sump serit et cū oī aq^z ad quas puenit admiscuerit et ipz in ea p^rq^ulanerit et ea distit quouiz clarificet. **A**d p^rerea pāno interposito bibēda ē ne sanguisuga cū errore egrediat et ne quod ex mal^r p^rmisitōib^r ve hemēter ē minutū trasglutiat. **E**t ex rob quoz ace tof secū deferre vt ea cū vnaq^z diuersaz aq^zrum misceat est regimen conueniens.

La^m. viij. de regie viatoris in mari.

Viatori in mari plerūq^z accit v^rtigo et ruol uū cū ea et cōmouet in ea nausea et vōi tus et hoc q^ude in p^rmis dieb^r s^r postea re fidet et q^uesat. **E**t o^r ne fortiter retineat nausea et vōitus s^r ditta^r o^rdet p^r ipz mūdet: q^u si sup^rflus fuerit retinebr^r tūc: p^rpatio tū ne vōit^r accidat non ē mala. **E**t hoc ē vt ex fructib^r cōedat sicut cydo nia et matiana et g^rnata. **S**emē quoz ap^r qū bibitus fuerit phibet nausea ne cōmoueat et sedabit ea qū cōmoueb^r et ap^rsinthiū silr. **E**t ex eis etia q^u id pro

hibent ē vt acetosia os stōi p^rfortatib^r et vapores ne ad caput ascēdat phibētib^r nutriet. **E**t hec q^ude sunt sicut lētes in aceto et succo vne acerbe et parū calamēti et asceb et panis fractus in vino b^ru revolē te aut in aq^z frā. **E**t ē qū in ea ponit asceb. **N**ares quoz ei^r interius cū cernsa sunt epithiande. **E**xPLICIT fen tertia b^r p^rmi canōis. **E**t icipit q^rta

fen q^rta de diuisione mōz medicationū fm egritu dines vniuersales. Incipit.

La^m p^rm^r deōis q^u ē locutō v^rlia de medicatōe.

Ictus q^u res medicatōis ex vna tri um rez p^rplet: vna eaz ē regimen et nutritia: et alia mediciaz ē exhi bitio: et tertia ē opo manual. **P**er

regimē aut intelligiū administratio

nē q^u sit in causis necessariis nueratis q^u p^r v^rliū s^r

currētes ex q^u ē nutritia. **E**t iudicia q^ude regis

ex p^rte q^ulitatū eaz sunt p^rportionalia iudiciis medi

ciāz. **N**utritia vō ex eis oib^r iudicia h^rz q^u sūt ei

p^rpa ex mō q^utitatis. **N**utritia ei q^uz phibet q^uz

minuit q^uz eq^z q^uz angēt. **S**z nō phibet nisi qum

medic^r vult vt nā occupet in maturatōe hūoz.

Et nō minuit nisi qū vult v^rutē cū hoc custodi^r g^r

in q^uitū nutrit custodit p^rte v^rutis et in quatū minuit

custodit p^rte materiei ne nā tūc occupet in digere

multū cibū. **I**pse quoz ip^r sit sollicit^r de eo q^u ma

gis suspectū ē: et ē v^rutis si fuerit valde debil^r aut e

gritudo si fuerit multū fortis. **N**utritia quoz ex

duabus minuit p^rib^r: vna eaz ē ex p^rte q^utitatis: et

altera ē ex p^rte q^ulitatis: et tibi q^ude posse ē ponere cō

iunctione duaz p^rtiū diuisione tertia. **M**ria autē

inter duas dōes q^utitatis et q^ulitatis ē qū nutritia

q^uz ē multe q^utitatis et pauci nutritiū sicut olera et

fruct^r qū q^u ex eis multū cōedit ex q^utitate nutriti

is multū recipit absq^z ei^r q^ulitate. **E**t q^uz ē nutritia

pauce q^utitatis et multi nutritiū sicut oua et galloz

testiculi. **N**obis quoz q^uz ē necessariū q^ulitatē mi

nuere et in q^utitate augmētū facere: et hoc q^ude ē qū

desideriū fuerit supas et in venis crudi fuerint hu

mores et volueris desideriū sopire p^r stōi repleti

onē et a venis multa phibere māz id vt p^r matur

tur illud q^ude ē i nēis aut p^rpt itēdēs alias ab istis.

Et q^uz necessariū ē nobis in q^ulitate augmētū facer

et minuire q^utitatē: et hoc q^ude ē qū volueris v^ru

tē p^rfortare et stōi nā rē multa digerere nō valet.

Ip^rm autē q^ude nos laborans in minuēdo cibū aut p

hibēdo ē qū egritudines medicaur acutas. In egrit

tudibus quoz chroicis minuius s^r min^r q^u in acu

tis. **I**n egritudib^r nāz chroicis plus de v^rliū sol

liciti sumus q^r scūs q^u eaz crisis ē lōginq^z et ipsaz

status ē v^rot^r. **Q**uapp mīl v^rot^r custodiat v^rsz ad ho

rā crisis stare nō poterit n^rz illud q^ude in lōgo digeri

tur tpe digerere valebit. **I**n acutis vō egritudib^r

crisis ē p^rpinq^z et p^ridius q^u v^rot^r an statū nō resolue

tur: q^u si hoc timueris nutritia nō plime mūcūl.

Et q^uto egritudo plus p^rncipio p^rpinq^z fuerit et acci

dētia magis q^uta nutritiū v^rutē p^rfortales. **E**t q^uni

egritudo fm augmētū p^rcellerit et accitū ibi etiam

augmētata fuerit minuius dieta p^rpt fiduciaz eius

q^ude iā dedius et p^rpterea vt v^rot^r alleuici in hora lu

ctaminis. **I**n tpe quoz status regimē vehemēter

subtilia. Et q̄to magis egritudo fuerit acuta et
crisis p̄pinq̄or erit n̄ra regis subtilitatio maior ni
si cāc acciderint q̄ nos ab eo p̄hibeat q̄nadmoꝝ i li
bris notābius p̄bicularib⁹. **N**utrients periereā h̄z
hoc q̄dē ex eo q̄d fit nutrimentū duas alias h̄z opa
tōes q̄ sunt velocitas penetratōis sicut dispō v̄ni
tarditas penetratōis sicut assatoꝝ dispō t̄ fr̄toꝝ
et etiā spissitudo subē ei⁹ q̄d ex ipso generat in sa
guine. et ei⁹ retētio sicut est dispō nutrimentū carnis
porcine et vituline aut ipsi⁹ subtilitas et resolutio
ei⁹ necessitas sicut ē dispō nutrimentū q̄d fit ex v̄io
et ex ficub⁹. **E**t nobis q̄dē ē necessariū nutrients
q̄d cito p̄ntret q̄ casui v̄tutis aialis succurret uo
lūmus et eius resolutio et nō p̄t stōus et v̄tus tolle
rare v̄t nutrients digerāt q̄d tarde digerit. Et nos
q̄dē a nutritēte terreur q̄d cito digerit quz accit v̄t
nutrients p̄cedat q̄d tarde digerit et timēns ne cū eo
misceat et fiat fm̄ mōz quē iā declarauis. **E**t terre
mur etiā a nutrimento grosso q̄ p̄ certo sciū q̄ ac
cidit oppilatōem. **S**z eligius cibū fortis nutrimen
ti et tarde digōis p̄t eū quē p̄fortare volum⁹ et e
xercitijs fortib⁹ p̄pare. **R**ari⁹ quoz nutrients eligi
mus p̄t illū cui velociter accit poroz spissitudo.
Medicatio autē q̄ fit cū medicis tres h̄z regulas:
iā eaz ē regula eligendi ei⁹ q̄litate. s. eligendi ip̄a
calaz aut fr̄az aut hūida aut sicca. **E**t s̄ est reglā
ip̄ius eligendi q̄litate: et hec q̄dē regula diuiditur
in regula mēfadi pōdus ei⁹ et i regula mēfadi i
p̄fius q̄litate. s. siue calitatis q̄dū aut fr̄itatis aut re
liq̄z ab istis. **E**t tertia est regula ordinadi suaz
hora. **I**n electōe autē q̄litate medicine absolu
te nō habet cognitio nisi p̄ cognitionē s̄pei egritu
dis qm̄ qū egritudis q̄litas scita fuerit erit medici
na eligenda q̄ ei in sua q̄litate sit p̄traria: qm̄ egrit
tudo suo medicat p̄trario et p̄fuit sanitas suo fili.
Quātitate autē ip̄i⁹ mēfā ex duab⁹ cognoscit p̄ti
b⁹ fm̄ mōz mēfā artificiali ex nā mēbri et ex q̄ti
tate egritudis ex reb⁹ q̄ sup̄ illud sua signē pueni
tia et aptitudine ip̄saz q̄ sunt gen⁹ et etas et p̄fueru
do et tēpus et regio et ars et v̄tus et forma. **N**atur
vō mēbri cognitio q̄tūor rex p̄tiet cognitionē. s.
p̄fionis mēbri: et creatōis ei⁹: et eius situs: et ip̄ius
v̄tutis. **E**t p̄fionis q̄dē mēbri qm̄ qū eius nālis
p̄plo scita fuerit et ip̄ius p̄plo in egritū sciet p̄ mēsu
ra et r̄stiatia q̄tū ei⁹ p̄plo nāl elōgata fūit: sciet
gō mēfā q̄tūatit q̄ ip̄ia reduci possit ad tēpiē v̄biq̄
tia qm̄ si sanatiua p̄plo fuerit fr̄a et egritudinal ca
lida tūc iā multa elōgatio erit a p̄plione sui: et tūc
multa indigebit infratōe: q̄ si ambe fuerint calide
sufficiet ei p̄na infratio. **E**t creatōis q̄dē mēbri iā
dirigis q̄ crata m̄bri i. iūq̄. diuidi mōs et tu q̄dē ea
ibi p̄siderare dēs p̄p̄ h̄z scit dēs q̄ m̄broz q̄dā sūt
q̄ i forātib⁹ suis s̄t facilia et s̄t i eis interi⁹ aut ex
terius loca vacua p̄ q̄ expellit sup̄fluitas medicina
subtili et tēpatal. **E**t eoz sunt alia q̄ nō sunt ita sed
medicina indiget fortiore et silr eoz ē q̄d ē raz et
eoz ē q̄d est spissum. **E**t raro q̄dē medicina sufficit
subtilis: et spisso ē mē fortis necessaria q̄d aut for
ti medicina magis indiget et illud q̄d in nulla duarū
ptiū ventriculū h̄z h̄z receptaculū. **E**t p̄ ip̄z ē illd
q̄d h̄z in v̄na p̄te et post ip̄z ē illud q̄d a duab⁹ p̄ti
b⁹ h̄z receptaculū iā ē solidū et spissum sicut rigno
postea ē illud q̄d ea h̄z a duab⁹ p̄tib⁹ et ē raz sicut

pulmo. **E**t sit⁹ q̄dē mēbri qm̄ p̄ situs cognoscit
q̄nadmoꝝ tu scis aut loc⁹ aut societas. **U**tilitas
vō q̄ ex societatis puenit cognitōe ē magis p̄p̄a pro
pterea q̄ p̄te magis eligis ad quā medicina trahit
et ad quā ea declinare facis: v̄biq̄. qm̄ fuerit m̄a in
gibbo epatis cūabis ea p̄ v̄rina et si in epatis p̄caui
tate fuerit cūabis ea p̄ ventrē qm̄ epatis gibbosi
tas mēbris v̄rine ē associata et ei⁹ p̄cauitas ē associa
ta intestis. **S**z ei⁹ v̄tilitas q̄ ex p̄te sciedi locū pue
nit ē triū mōz: v̄n⁹ eoz est ei⁹ lōgitudo et ip̄ius
p̄pinq̄tas qm̄ si fuerit p̄pinq̄ sicut stōus puenient
ad ip̄z medicine tēpate et opabunt in ip̄o et si lōgi
qū fuerit sicut pulmo mediciaz tēpataz v̄tutē cor
r̄spēt anq̄ ad ip̄us pueniat. Quapp̄ erit necessa
riū v̄t in eaz v̄tutib⁹ augmentuz fiat. **E**t itaq̄
v̄t qū mēbz ē p̄pinq̄ cui obuiat medicina sit v̄tus
ip̄i⁹ medicine fm̄ mēfura q̄ egritudi sit opposita et
si inter ea fuerit lōgitudo et spatii et ē egritudo cui
ē medicina necessaria quā v̄tus p̄fundas penetrare
faciat tūc necessariū ē in v̄tute medicine plus addere
q̄ p̄ erat ei⁹ necessariū sicut acetū in emp̄lo sciaticae
et reliq̄s. **E**t sc̄s mōz ē v̄t sciat q̄d medicis sit
admiscent v̄t p̄ illud velociter ad mēbz pueniat qm̄
admoꝝ medicis mēbroz v̄rine admiscēt diureti
ca et medicis cordis croc⁹. **E**t terti⁹ q̄dē mōz
ē v̄t scias q̄ p̄te medicina ad ip̄z transire facias:
v̄biq̄. si sciueris q̄ v̄lcera in inferiorib⁹ erūt ite
stis p̄ clisteria initiēs et si sciueris q̄ sunt in sup̄i
orib⁹ p̄ illud q̄d bibūt afferēs. **Q**uāz etiā con
fert loci et societatis silr sollicitudinē habere: et hoc
q̄dē ē in eo q̄d facere dēmus qū fuerit m̄a tota iāz
in mēbro cūata et in eo q̄d facere dēmus quz mate
ria adhuc cūat: qm̄ qū sciuerimus q̄ m̄a fuerit ad
huc i descēsu a suo loco m̄az extrahēs postq̄ q̄t
tuor p̄ditionū cura hūerius: v̄na ē p̄tis diuersas
q̄nadmoꝝ a dextra ad sinistra trahimus et a sup̄io
rib⁹ ad inferiora. **E**t s̄a ē v̄t societatis cura h̄a
mus sicut mēstrua ventolis retinēs q̄s m̄amillis
supponius socio attrahēs. **E**t tertia r̄ctitudinū
cura h̄ere q̄nadmoꝝ in egritudib⁹ epatis in dextra
minutionē facis basilica et in egritudib⁹ splenis in
basilica sinistra. **E**t q̄ta q̄dē est cū sollicitudine
elōgatois ne q̄d extrahit ualde sit p̄pinq̄ ei a quo
extrahit. **E**t q̄ accit v̄t tota m̄a iā sit cūata v̄
trēq̄ res et p̄fuerit ex p̄te: qm̄ si volueris accipie
mus ea ex ip̄o mēbro: et si volueris trahēs ip̄a
ad mēbz p̄pinq̄ q̄d associatū ē et ea ab eo extrahē
mus q̄nadmoduz duas minūm saphenas in m̄fi
cū egritudib⁹ et v̄na q̄ ē sub lingua quz medicari
volum⁹ ap̄a duaz amigdalaz. **Q**uāz ad diuersuz
trahere volueris mēbri a quo p̄trahis dolorē p̄
seda. Et caue tibi ne trāsitus sup̄ principale fiat.
Et v̄tilitas q̄dē q̄ seq̄t ex p̄te v̄tutis mēbri ē triūm
semīta: v̄na ē dignitatis et principatus cura habet
qm̄ sup̄ mēbra principalia nō faciēs aliqd cū forti
b⁹ medicis in quo sit ambigē q̄tomagis potueri
mus ne nocumētū toti corpi cōe facias. Quapp̄
ex cerebro et epate nō cūabis illud q̄d ab eis cūa
re debēs in v̄na hora n̄z v̄llo v̄chemētī infrabi
mus infratōe: et qū epati empl̄z supponēs ex me
dicis resoluētib⁹ nō relinq̄mus qm̄ in eo res reten
tūas et boni odoris ponās p̄t v̄tute custodiēda.
Et silr in eis q̄ p̄t ea ad bibēd damus. **Q**uāz aut

inter oia mēbra hac tota custodia dignus exit est
cor et postea cerebri et p^o ip^o epar. **¶** Et fa qdē se
mita ē curaz hēre opōnis mēbro associate lz non sit
principale sicut stōus et pulmo. **¶** Quaprop^o in fe
bribus cū stōi debilitate aq^o frāz in potu q^o sit uebe
mētis frītatis nō damus. **¶** Et scias q^o dare ea pu
ra q^o laxa faciūt principalib^o mēbris et eis q^o sunt co
ra ip^osis ē valde rōrosū in re vite. **¶** Et semita
tertia ē habere sollicitudinē acuitatis sūs et eius c
betudis. q^o nāq^o sibi cauere ne mēbris acuti sēsus
neruosis dei medicinas malaz q^olitatū et mordicati
uas et nocutias sicut sunt titimali et reliq^o ab eis. **¶**
¶ Medicinaz vō a q^o datōe nobis cauēus spēs sunt
tres resoluētēs: et vehemētē i^ofrantea: et p^otrarias
hūtes q^olitates sicut flos ejs et cerusa et calcuceaum
nō et eius silia: hoc qdē ē electionē medicie diuide
re sū mēbri nāz. **¶** Sed vō egritudis q^ontatē q^o
tū illi vbiq^o. c^o corporis calitas egrotatūa ē fortis
et necessariū ē ipaz extinguere cū medicina q^o sit i in
frando fortissima: et illi cuius accūtalis frītās ē for
tis ē necessariū ea calefacere cū medicina fortis ca
lefactōis: si vō nō fuerint fortes medicie debilio
ris q^olitatis nobis sufficient. **¶** Et tpe autē egritu
dis ē vt scias in quo sup^oz tēpōz sit egritudo vbi
grā qū apā in principio fuerit sup^oz ip^oz ponēus q^o
solū reputat. et quū in statu fuerit ponēus illud
q^o solūmō resoluat: in me^o autē miscebius utraq^o
et si egritudo fuerit acuta ipā in principio exite^o tē
perate regimē subtiliabiū. Et si in statu fuerit in
subtiliādo studebius. et si fuerit p^olixā nō tū in pri
cipio subtiliabiū lz in statu tēpata v^oteur subtilia
tōe lz mltas p^olixaz egritudinū p^oter febres subti
liatū resoluat regimē. **¶** Egritudo quoz si mul
te ebullētis materie fuerit in principio ea cūabiū
nō expectates maturacionez: et si mediocris fuerit
maturabiū ea et postea cūabiū. **¶** Cognitio autē
re^o q^o sua sūgn^o pueniētia ē ad sciē^o tibi facilis et a
er qdē q^o ex eaz exit summa ē dignior cuius rē cu
stodiri o^o et an sit medicie inuamētū p^ostans an e
gritudi. **¶** Et dicēus q^o in egritudibus in qbus est
tior et nō sumus securi ex defectu v^otutis si qd^o fa
cet debēus tardaueriū aut ex eo aliqd^o alleuiāueri
mus a forti medicamine p^o incipe debēus. **¶** Ille
vō in qb^o nō exit tior sū ordinē ad fortiorē pce
det si nō suffecerit eis debil. **¶** Preter hoc quoz
tibi caue ne a rēitudine recedas lz videris q^o ipsa
z tardet inuamētū n^oz in errore moreris. **¶** Si vide
ris q^o ei^o nō appeat impedimentū. **¶** Et cū hoc non
sū vna medicatōez cū vna tibi stā ē medicina i
mo in vna medicatōe medicias pmuta. qm^o ab ipō
qd^o p^olietū ē si sit passio: et vnicuiq^o qdēz corpi imo
oī mēbro imo vni corpori et vni mēbro i vna ho
ra et nō in altera inest ppetas ab vna me^o pati et si
ab altera. Quā autē ignoras q^o sit egritudo sūm^o ca
nature et nō ppetas: qm^o aut nā supabit egritudinez
aut ipsaz manifestabit. **¶** Quā egritudo dolori cō
iūcta fuerit aut cāe doloris aut a quo pūit^o dolor
sicut ē p^ossio aut casus incipies sedare dolorē. Et
si tibi necesse fuerit stuporē inducere nō transcendas
tale q^ole ē papauer al^o: qm^o cū suo stupōr ē et dōesti
cū. **¶** Quā vehemētia caloris mēbri tibi nocumē
tū fecerit nutri ex eo qd^o sāguinē vehemētē igros
sat sicut frumētū coctū. Et si ex hoc qdē regie non

alleuiab^o nutri cū infrantib^o sicut lactucis et eis si
milib^o. **¶** Scias p^oterea q^o ex p^ogruis medicatōib^o
q^o p^oferūt ē inuamētū qd^o sit ex eo qd^o v^ontes p^ofor
tat aiales et vitales sicut letitia et obuiare ei qd^o si
bi placet et assidue sedere cū eo cū quo g^oulat: qm^o
etiā p^ofert sedere cū eo a quo v^ocutat et quē erube
scit: qm^o e^oz phibet a reb^o q^o ei nocēt. **¶** Et eis p^o
terea q^o hūc mō medicatōis sunt p^opinq^o ē mutatio
de terra ad terrā et de aere ad aerē et de formis ad
formas et p^ocipe cū formas eflicere et mot^o q^o mem
bz dirigat aut p^oplōne mutent q^onamōz puero lu
sco p^ocipit vt scitillas intueat aut rē q^o ei appet: aut
sicut p^ocipit torturā patiēti et vt speculū intueat cali
bis qm^o hoc p^oducit eū ad hoc vt laboret in rēifican
do faciē suā et frōtē et oculū et fortasse inuit^o redibit
ad hoc vt meliorei. **¶** Et regulia p^oterea q^o ob
uare debes ē fortes dittere medicatōes in tēpibus
fortib^o q^oto plus poteris sicut ventrē vehemētē
soluere aut puocare vōitū aut apire et adurere in
estate et hyeme. **¶** Et reb^o quoz in q^oz medicatōe
subtile ē adhiberi studiū ē qū in vna p^ougunt egrit
tudinē duo q^o fieri dēnt p^otraria q^o vbiq^o. ut egrit
tū infrēt et ei^o cā calefiat: aut ecōuerso: q^o oz ut
egritudo calefiat et ei^o cā infrēt sicut mā colice idi
get calefactōe et inciliōe et subtiliādo: et oz v^ofor
tudo doloris ei^o infrēt et stupefiat et ecōuerso.
Ampli^o scire dēs q^o nō oīs repletio n^oz oīs p^oplōnis
malitia suo medicat cōtrario ex cūatōe et oppōne
imo multoties sufficit multa regis bonitas in reple
tōe et malitia complexionis.
¶ Et de medicatōib^o egritudinū malie p^oplōis.
De ex eis qdē sine mā exit p^oplō tū p^omu
tat: lz si cū mā fuerit ipsa cūabi^o: et plerū
q^o qdē ei sola sufficit cūatio si p^oplōis in
fule q^o p^oterita ē malitia nō ibi reliq^orit: et qm^o non
sufficit nobis istud si p^oplōis dimisit malitia imo
erit nobis necesse p^oplōne pmutare qū in eūan^o finē
feceris. **¶** Dicēus g^o q^o malitie p^oplōis medica
tio multis fit mōis. **¶** Complexionis nāq^o malitia
aut erit infusa: et erit ipsius medicatio ex contra
rio absolute: et hec ē medicatio absolute: aut erit i
termiō ut ipsa generet: et erit ei^o sanatio sanatio q^o
sit cū p^omulitōe fuatōis q^onamōz putrefactionē q^o ē
cū febre q^ortana rēdicatū cū tyriaca et aq^o frāz i ter
tiana damus vt extinguat. Et exēplū p^omulitōis fu
uatōis ē cūatio in q^ortana q^o sit cū helleboro: et i ter
tiana cū scamōea qū principū interpolatōis q^o accit
phibere volumus. **¶** Et exēplū p^omulitōis fuatio
nis solūmō ē cūatio q^ortane apte p^opt melie supatō
nē cū helleboro et febri tertiane p^opt cholere domi
niū cū scamōea. **¶** Quā autē in aliq^o egritudine du
bitaueris an sit ei^o cā calitas an frītās et expiri vō
lueris nō expiāris cū sup^oplūo: et caue tibi ne decipi
ar te ipressio q^o erit accūtalis. **¶** Et dēs scire q^o ifra
tōis et calefactōis tēpus ē vni lz i ifrando ē plus ti
moris qm^o calitas ē amica nature: et in hūectando q^o
dē et exiccado ē tior eq^olis lz hūectandi tēpus ē lōgi
us. **¶** Unaq^oq^o p^oterea hūitas et siccitas p^ofuat p^opter
suaz cāz p^oforationē et pmutat p^opt cāz p^otrarij ipi
us fortitudia augmētū. **¶** Et calitas qdē sit fortior
cāis q^oz iā expleuius fmonē: deū p^o mūdificatā et ē
sup^ofluitates expellere et repletionē et oppilationem
apire deū ex eo qd^o ipsaz p^ofuat et hec ē humiditas

fructus

caliditas

tepatas: fructus vo fortior ex eo qd ipsi pfortat cas
7 qd calitate suffocat 7 ex eo qd ipsaz supflue ffoluit
7 e siccitas fm eentia 7 calitas fm accns. Qui at
calitatis supfluitate cu oppilatibz medicat sibi ca
uere dz ab infratode supflua ne in conuertedo opila
tione in lapide augmetu faciat 7 ne cale pplonis ma
litiu augmetet imo paulati po medicari dz cum eo
qd abstergit 7 si qd infrat ei suffecerit sicut aq or
dei 7 succus scariole erit conueniens 7 si no suffecerit
istud tunc cu illo qd tepatu exit qd si hoc no suffece
rit tunc cu eo in quo subtilis exit calor: n3 ex hoc
fis sollicitus qm inuametu ei? diaphorisis i ifran
plus cofert qd sit nocumetu qd facit ei calor qd ad ex
tinguen e facili p aptione. Et e et qu acutoruz
huoz digo extinguedi supfluitate phibet: lz qdaz
hoiuz sunt q pteruiant ad hac destruenda sententia
7 ignorent qd fortis extictio deicit vute 7 qd toma
gis in corporibus q ab egritudine debilitata fuerit
lz aliquo directois mo maz reficet qd e qu p ipa
alie pueniut egritudines aut ex malitia pplois sim
plicis aut ex materis frs pploni corarays qua rei
ficauit. Qdplone vo fraz calefacere qd difficile e
qu ia e infusa 7 multu facile in principio 7 ad vlti
mu calefacere fm in principio rei e facili? qd calin
in principio infrare: lz calin in fine infrare licz sit
difficile e tn facilius qd fm in fine calefacere: qm
supflua fritas est ipsa mors inati caloris aut ei p
pinq. Et des scire q infratio qnz siccitati pui
git 7 qnz huiat 7 qnz ab vtrifqz tepat: vcrutari
siccitas magis sit masua cu fritate q senuit 7 hui
tas e magis adduces fritate q accit. Et ia qde oes
caloris cae qu superfluit in exicado inuat: 7 qnz
etia oes fritatis cae qu superflue fuerint in hiectan
do inuat. Et nulla qde res ad hoc tm peruenit qtu
ociositas 7 assidua balneatio q e facili in tina. Et
nos qde te fecimus scire hoc in eo qd e pmissum.
Qm pterea teperate bibitu i hiectado e forte. Ampli
scire des qd qd senex ifratode idiget 7 hie
ctatode no sufficit ad hoc illud qd ipz ad eqilitate re
ducit imo qd ipz tralire facit ad pplone fraz 7 hui
da qd ei debet: qm ipsa lz sit accntalis e tn ei qd n3
Scire quoz des qd sepe e nobis necessariu in permu
tado pplone dare illud qd huiusmoi pfortat plo
ne qnadmoz e nobis necessariu dare acetu cu medi
cis calis alicui mebro io vt ipsaz penetrent vutes
7 sicut e nobis necessariu dare crocu cu medicis in
frantibz cor ppterea vt eas ad ipz ferat. Et m
fortis qde e medicina uehemetioris operatois in p
mutando pplone lz ppi tui subilitate no permanz
donec sua perficiat opone. Est ergo nobis necessa
riu ei aliqd admiscere qd ipsaz inspisset 7 retineat
lz ex ea sine operatois pueniat corariu sicut balla
mo admiscens cera et reliq ad hoc vt ipz tato tpe
retineat in quo sua pficiat opatione.
La. iij. ad scien qliter 7 qn oz euari.

R

Es q demrat reitidine iudicij in eum se
decet replo 7 vt 7 pplo 7 accntia puenie
tia sicut si ptingeret qd n3 soluer uellens
dein accideret vetris solo: qm ventre soluere su
p ventris solone e tiorosum 7 figura 7 etas 7 tep
7 aeris 7 regiois dispo 7 pfuetudo euandi 7 ars e
uacuadi: hec naqz qu fuerint ptraria sigtoi pp qua
eio facien erit phibebut euone. Macuitas itaqz

7. Sando

Vanitas

sine dubio euone fieri phibet. Edilr qd debilitas
cuiuscuzqz triu vtutu fuerit: verutu qnz plus eligi
m? alie vtutis debilitate qd ipedimetur relinqndi
euone: 7 hoc qde e i vtutibz sibilibz 7 motis quz
fiducia huerius succurre di rei tiorose si acciderit
7 silr in oibz vtutibz. Qdplone quoz cala 7 sicca ad
hoc phibet 7 fra 7 huida calitate no hns aut debi
le hns ab ea etia phibet: in cala aut 7 huida facile
faciens illud 7 fortiter. Figura aut. f. supflui
tas matiei aut raritas ab ea phibet ppi timore ne
spas resoluat: 7 silr oz in regedo debile 7 macruz
multa cholaz rubea in sanguine hnt vt ei bladia
ris 7 no ipz eues 7 vt eu nutrias ex eo qd bonum
generat sanguine ad fritate 7 huiat declinatet qm
ex hoc sui huoris pplo reficabit: aut fortasse ipsuz
forte efficies 7 euones tollerabit. 7 silr oz ne illuz
euare sis ausus qd ex pfuetudine paru coedit qd du
ab eius euone abstinerere poteris. Supflua quoz
pinguedo ab eo phibet ppi tior ne fritas dnetur
7 ne caro venas pmat 7 eas extinguat qu uacuas
inuenerit 7 calore suffocet inatu aut supfluitate ex
pmedo ad interiora expellat. Accntia quoz mala
sicut aptitu colice passio 7 spasmo ab ea phibet.
Etas pterea et que nodum ad angmeti pplemtum
puet aut ad cosumptois terminu e transiens ab ea
phibet. Hora quoz multu cala aut multu fra ab
ea phibet. Et regio qde meridional vebemen
ter cala ab ea phibet qm plima eoz q ventre sol
uut sunt cala: 7 duaz acuitatu pinctio tollerari no
pot qm vtutes in eis debiles erut 7 dissolute: 7 qd
exterior calor maz ad exteriora trahit: 7 medicina
ipsaz trahit ad interiora: qd in puenit in diuersas
ptes ptractio 7 ad resistentia pducit. Et septetrio
nalis multu fra ab ea phibet. Parua quoz euandi
pfuetudo ab ea phibet. Ars et q multa sit euati
o sicut fuen di in balneo: 7 onera dorso deferen
tiu ab ea phibet: 7 ad vltimu oia ars laboriosa.
Scias pterea qd intetio in oi euatode e vna qnz re
ru. Aut euo illi qd e euati 7 sequit ipz pculdubio
tranqllitas nisi qd receptaculoz lassitudo ipz sequat
aut calitatis ebullitio aut febris ephimera aut alie
egritudines qd comitant sicut excoiatio qua ven
tris solutio in intestis facit: aut vlcera que vrine
prouocatio i vesica facit: 7 hoc qde lz inuamentu p
ferat: ei? tn vtilitas no sentit imo qnz pntialr
dolet donec accns reoue. Et fa e plderato p
tis sue declinatois sicut nausea q voitu mudat: 7
mordicatio in vetre q ventris solone reouet.
Et 3a e mebz egressiois ei? a pte declinatois ei? si
cut basilica de xtra in egritudine epatis 7 no cepha
lica de xtra qm si error puenit in tali qle e illud
qnz seqt in tior. Et oz qde vt sit mebz egressiois
ignobili? illo a quo sit euo ne ma ad illud declinz
qd e nobili? Qd pterea vt sit ei? exit? nal si
cut mebra vrine gibbositati epatis 7 intestina pca
uitati ipsi? Est tn qu mebz a quo expellit e ipm
mebz p qd euo facieda e lz e in ipso egritudo ve
t? aut recel pp qua e timen de cursu huoz sup ipz.
Ipsi ergo ad aliud qd sit meli? transponedi sunt:
7 e etia qu ex supatode huoz tict sup ipz egritu? si
cut qu tract? sit ab oculo ad gula: qm tunc ne illi
qnz supueniat suffocatio io qle e huiusmoi suau
ter 7 molliter fieri dz. Ma quoz pleruz taliter

Effusio

Qua

opai et eiat n p pte q p fuenit id ut mbyz custodiat
qu debile fuerit: et plerūqz et e vt sit illud qd na-
tura eiat pta lōginq et opposite et reaneat cuz ipso
ambiguitas sicut qū a capite ad anū aut crus aut pe-
de eiat: nō ei pcerto scit si ex toto sit cerebro aut
ex vno ventriculo. Et qūa qdē e hora eūonia
ipsi: nā dicit Gal. penit q in chronicā egritudi-
b maturatio tm et nihil plus expectada ē. Et tu q
de ia sciūsti qd sit maturatio et anq eūes p matu-
rationē ex subtiliatē in potu tribuer dēa sicut aq
isopi et balce et seuz. Et q in acutis etiā egritu-
dib maturatiōe expectare meli ē et pēpue quz
qete fuerint. Qd si mobiles fuerint tūc ad eūandū
māz festinare erit meli qm ipedimētū motus ei
ē maius q sue eūatiōis anq ipa sit matura et pprie
qu hūores fuerint subtiles: et pēpue qū in pēuata
tib venaz fuerint et nō in mēbris igredieres. Et
Qu autē hūor in vno fuerit mēbro pphensū nul-
lo mō moueat donec maturet et eūtia beat tēpata
quā tu sciūsti in suo loco. Et sū qū nō fuerit
securi q vt yz ad maturatiōis hora p daret eūa-
bius ea postq nobis caueris vt eius subtiliatē et
grossitiem sciās: qm si spissa fuerit et grossa ipsaz
mouere nō debēs nisi p subtiliationē. Et vō
grossitiē cognoscēs ppter ea q fastidiū pteritiū iaz
pessit aut sub hypochondriā dolor extensū aut ad
nētus apatis in interiorib. Qd autē magis cu-
stodire debēs in huiusmōi dispōe ē bitudo canali-
um ne ipsi sint clausi: et p hoc qdē totū pole tibi e-
rit vt an maturatiōe ventrē soluas. Et scias q
materiei eūo et ipsi de suo loco eradicatiō ē fm v-
nū duoz mōz: vnū eoz ē pp arctatiōe q fit ad lō-
ginqū diuersitatē: et alter pp ea q ad ppinqū.
Et suaz qdē horaz dignior ē qū i corpe nullo est
alic materiei replo. Pōnā itaqz q ab ore ui-
ri supi multus fluat sanguis et ab hemorrhoidib
mulieris supflue fluat sanguis. Cū itaqz duoz fa-
ciūs aut trabēs p declinatiōe q fit ad ppinqū di-
uersitatē: et oportebit tūc vt māz ad nares decli-
mus faciēdo sanguinē ex narib fluere: et in altero
ad mīcē puocādo mēstrua: aut si uoluerimus ad
lōginqū diuersitatē attrahere eūabius in p sangui-
nē a venis et locis q sunt in inferiore pie corpis et i
fo a venis et locis q sunt i supma pie corpis. Et
nō o3 qdē vt in duas diametros plōgatiōe facias
sz in una tm q sit diameter magis lōginq: nā si mā
fuerit i supmo dextre pīs nō erit trabēda ad i
mū sinistre imo ad infimū ipsi dextre. Et hoc qd
est illud qd ē magis necessariū aut ad sinistra a sup-
pmo si fuerit tantū lōginq qm ē ab hūero ad hūe-
p et nō fuerit dispō ei: sicut dispō duoz latez capi-
tis. Mā naq si in dextra capitis fuerit ea ad infe-
riora et nō ad sinistra trabēs capitis. Qūz māz
ad lōginqū trahere volueris loci dolorē p sedā-
bis vt ipsi minuat ppsio pattractionē qm dolor
est trabēs. Qūz ad locū nō obedit ad quē ipsam
trabis nō violēter agas: qm qūz violētia illa ipaz
mouebit et subtiliabit et nō trahet et fiet velocius
declinās ad volentē locū. Et forsitan tibi sufficiet
vt trahas lz nō eūes qm ipsa attractiō eius iter ad
mēbz phibet lz nō extrahat: p ipsaz ergo attracti-
ōnē ad intentionē pueniēs: lz cū ipsa nō eūanēris
sz declinatōe ptem? fueris q sit ligādo mēbra op-

posita aut ventosis et medicis rubificatib. Et ad
summa cū oī qd dolorē efficit. Ex materis au-
tē q ad eūā sunt faciliores sunt ille q sunt in vīs
dein ille q in mēbris et iuncturis quonā qūz ē diffi-
cile eas extrahere et eūare: idqz necesse ē vt qu eūa-
bunt alie cū eis egrediant. Eūato pterea ē neces-
sariū ne ppet cōedere nutritia multa et mala q nā
indigesta trahat. Qd si aliqd ex hoc fieri necesse fu-
erit oportebit vt paulatī et suauiter fiat donec sit
sz ordinē: et vt sit qd cor? igredit digestū et pūci-
ens. Minutio quoz ē eūo hūorib? eqliter au-
gmētatis ppa. Eūo vō hūori q i qritate solum
augmētāt aut corrūpit ppa ē alia a minūtōe. Dis-
pterea eūo q est supflua fm plm febreā generat.
Qūz ventris pstrictiō q fluere solebat aliqz egritu-
dinē possidere fecerit illi? eūonia reuersio fm plz
ipz medicabi sicut ab eo quē pstrictiō saniei aurii
aut mucorū nariū vtiginē possidere fecit ei? reuer-
sio ipsaz reuebit. Et scito q residuū materiei
dittere qd necesse erat eūare mī? nocumētū est q
exqūlūme eūare et puenire in ipsa ad hoc vt vt
terreat quonā multotiens nā hoc resoluit residu-
um. Qūz hūor illius fuerit generis c? eē opz et
eger tollerare pōt nō terreat dēs ex supfluitate: qūz
etiā cōingit qū te eūare o3 yz ad lipotōia. Qū
qz alic? vīus fortis fuerit et ipsoz hūoz mā multa
et mala ipsaz paulatī eūa. Et sū qū mā vehemen-
ter fuerit penetratiua aut cū sanguine multū mista
n poteris ipā vna vice eūar sicut ē in sciatica et ar-
tetica lōgi ipia et cācro et scabie antiq et carbunculi
veteribus. Et dēs scire q ventris solo a supe-
rioribus trahit et ab inferioribus eradicat. Dna
bus ergo attractiōibus est apta puenienti et diuerse
q etiā post materiez qdē est pueniens. Qū g
materie fuerint a superioribus ad diuersum trahz
cas: et ipsas etiā eradicabit a locis vbi sunt: vōitu
vō sit attractiō et eradicatiō ecōuerso. Minutio
nis pterea dispō diuersificat fm loca a qbus san-
guis accipit sicut sciūsti: minus itaqz cūctis hoib?
eūone dignus est ille? cūbus bonus fuerit et digō
bona. In regionibus quoz calidis morātes eūa-
tione parum indigent.
Am. iij. de regulis cōibus vōitū et solutiō ven-
tris et qualiter trahat id qd ventrē soluit et vo-
mere facit.

Portet vt illius cibus cuius soluendus ē
venter aut vōitus puocandus partiatur
vt qd ei in vna die sufficiebat multis co-
medat vicibus: et vt sunt cibi diuersi et potus etiaz
diuersi. Ex hac naq dispōe accit stō vt expel-
lere desideret qd est in eo superius aut inferius.
Ex cibo autē nō diuerso n3 super aliū cibū igredie-
te stōus est auarus et ipsuz forti cōtinet retentione
et ppe si fuerit eius qritas parua. Mollē uero
hūs ventrē nihil ex hoc facere o3. Et scias q uo-
mitus et ventris solutiō et q eis assimilant nō atti-
nent ei q bono vti regie: qm ille q bñ regit nō i-
diget nisi eo qd sit istis leui? et fortasse excusabit
ea exercitiū et fricatio et balneū. Ampli? si eius
cor? repletū fuerit plm tal? repletōis qlis est ipsi?
erit ex eo q hūoz melior ē. s. ex sanguine. Mi-
nutio igr ē illud qd ad ipz mundificā erit necessa-
riū et nō ventris solo. Qū at minutio necessaria

humano venter

humano venter

humano venter

humano venter

humano venter

in unguentis...
p...
p...

Si aliquid...
V...

Ad...
h...

De...
V...

Regula...
V...

Ad...
p...

fuerit et ventris solo ex aliquo qd sit vt hellebo-
rus et violente medicine a mutuo icipe dco: qm h
e ex pceptis Hip. in libro epidimiaz: et hec e veri-
tas. Et filr si huores fuerint phlati cu sanguie mi-
sti: q si viscosi et fri fuerint fortasse minutio gros-
situdine et viscositate eis augmetabit. Incipien g
erit a solone ventris: et ad summū si huores fue-
rint eqles pmitte minutione: et si postea supabūda
uerint eua: q si eqles nō fuerint in pms supabun-
dantē eua huore donec eqt postea minue: et ei qui
an minutione pmitat medicina qm minutione pmit-
tere debebat pponat minutione diebus paucis et
cui pui intercessit spatū ex quo minutus fuit et e-
uacuatōe indiget medicina sumere e ei pueniēti.
Multoties pterea ex haustu medicine ille q minui
debebat puenit ad febre et ad estuatione. Et si ex e
is q qescere faciūt nō qeuerit scias q minutione p-
mittere debebat. **N**ō oēs pterea eūones sunt ne-
cessarie ppe supfluitate repleonis imo qnz sunt ne-
cessarie ppe egritudinis magnitudine et ppe repleōe
fm qilitate et nō fm qpitatē. **E**t multoties qdē e
eūo necessaria sz supuēit aliqd qd phibet et non est
ibi ingeniū nisi i ieiunio et dormiedo et in emēda-
pplonis malitia q ex repletōe puenit. **A**mpli e
uacuatōis qdā e q est fm mōz ppuatōis sicut indi-
get ille cui podag euēre solet et epilepsia et aliqua
ab his in hora cognita et ppe in vere. **E**t g ne-
cessariū e vt ppuatōe vtat an suā horā et eūet ea q
ppe in ipsius egritudine sunt euanda siue sit min-
tio siue ventris solo: et fortasse desiccata exterius
appondere et medicinas abstergetes e eua qnadmo
dū hydropisum patietes faciūt. **Q**uāz ē necesse e te
dare medicina q sit ex genere euandi huoris in qli-
tate sicut qm scamonea e tibi necessaria ad euāi cho-
lera rubea: ei ergo admisceri est illud qd ipsaz i q
litate diuersificet et in ventrē soluēdo cū ea pueniat
et ipsaz ab euatōe n phibeat sicut myrebat. Et em
det coplonis malitia si p acciderit. **I**ntū quo
qz in iterioribz apa ventrē soluere e difficile et fa-
cere vt vomat. **N**ō si tibi necessariū fuerit da eis
qd sit sicut uolubilis et semen croci hortēsis et apo-
zima polypodij et casta fistula et his filia. **H**ip. quo
qz inq q fuerit macer et fuerit nature cui vōer sit
facile melius erit in mūdā ipz vt ad vōitū addu-
cat et vt sit hoc in estate aut vere aut autūno et nō
in hyeme. **E**t vō q mediocris fuerit figure pueniē-
tior e vōitū solutio: q si sibi eūo q sit vōitū ne-
cessaria fuerit vōz ad estate expectet ab ipso tū sibi
caucat qm co nō indiget: verūm anq ventris fiat
solutio aut vōitū pmittēda e huoris subtiliatio q
est euandus et amplificatio canaliū et ipsoz aptio:
qm hoc est ex eo qd cor a pena secuz reddit. Et
scito q facere nature pfuctudinē lenitatis et obediē-
tie ei qd vis ex solutōe vōitū et vōitū facili anq
medicia det: aut vōitū e ex regimibz apietibus.
Amplius ventris solutio et vōitū cū macredie vō-
tris e difficilis et laboriosus et tiorosus. **M**edi-
cina quoz vōitū faciens qnz sit vōitū solutio quz
stōus fuerit fortis aut bibita fuerit sup forte fame
aut q ea bibit huērit passionē colica et nature lenita-
te: aut si vōere nō psuenerit: aut si medicina i sua
subā gūis fuerit et velocio desiccāōis. **E**t vōitū
solutūa facit vōitū ppe debilitatē stōi: aut ppter

multa fecis siccitate: aut ppter a q medicina abbor-
ret: aut ppter ea q bibitor fastidiū habere solet.
Ois pterea medicina q vōitū e solutūa qm nō ipz
soluit: aut soluit sz nō id qd e matuz mouet huō-
re quē o solueret et dilatat ipz i corpe: supat ergo
cor et puerit ad ipm huores alij q huor iste in
corpe multiplicat. **E**x huoribus quoz e q e ve-
locioris obediētie vōitū fm plm sicut cholera: et
ex eis e q vōitū rebellis exi sicut melia: et ex eis
e q inter hoc et hoc e medius sicut phla. **E**t febre
qdē habētis ventres soluere melius e q facere vt
ipse vōat: et q huor descendēs fuerit sicut lyente-
ria hūis facere vt vōat e incōueniens. **M**edi-
cinaz pterea vōitū solone faciūtū deterior e que
ex medicis e pposita multe diuersitatis in tpe i q
soluēdas e venter qm ventris solo pturbat: et p
vōitū soluit anq fa: et qnz p ipsaz faz expellit.
Amplius q biberit aliqd vōitū solone aut vōitū
sibi faciēs corpe ipsius lipido necesse erit vt ei vōi-
go accadat aut mordicatio in vōitū et agustia et qd
ab eo expellet egrediet cū difficultate: et ad vōitū
qdē dū medicina supfluitates euat nō erit in ea estu-
atio: quqz q medicina biberit estuationē hēre cepit
ia euat qd supfluit nō e. **P**uor pterea q vōitū
aut vōitū solone euat qm ad aliū mutabū huorem
figbit q ia cor et mūdificatū a supfluo huore que
euare volumus. **N**ō si mūdificatio vōz ad intesti-
noz rasura puenit et ad re nigrā setidū hūtez o-
dorē erit malū. **B**onus quoz qm p vōitū solo-
nē aut vōitū fuerit multus demstabit q eūo ia p-
fecte mūdauit corpus et ptulit. **E**t scias qm si
tis post vōitū solone aut vōitū fuerit fortis maxi-
ma et vōitū purgatōis bonitate figbit. **S**ento-
ctia q medicina ventris solutūa expellit illud qd e
uacuat cū vōitū attractia q relinqt subtile qnad-
mōz facit illa q melancholia expellit. **I**llius p-
terea vōitū q dicit q ipsa generat illud qd attrahit.
aut q in pms attrahit id qd e subtile nō e aliqd.
Et Hal. qdē sz hoc sentiat: penitē tū dicit q medi-
cina vōitū solutūa in q nō e venenolitas qm ven-
trē nō soluerit et digerēt generabit huores que at-
trahere solebat: sz hūis mōi dea nō sum pueniētia.
Et vō qdē q Hal. ex hoc qd certificat sentiat q i-
ter attrahentē medicina et huore attractū sit pueni-
entia in subā. **E**t ppe hoc attrahit ipz sz hoc nō est
vōz: qm si attractio fieret cū pueniētia ferz attra-
heret ferrū qm ipz superarz et auz attraheret auz
qm ipz suparet qpitatē sua: hoc tū certificare non e
medici. **E**t dēs scire q huor attractio q sit po-
tu mediciaz soluētiū ventrē aut vōitū facientūz
nō e nisi in venis in qd venerūt donec ad intesti-
na pueniant et stōum. et hic nā mouet ad hoc vt col-
expellat extra. Et raro qdē accit vt qm ventris so-
lutūū bibi ad stōum ascendat: et si ascēderint ad
vōitū declinabūt. **N**ō aut ad stōum ascēdere non
dimittit nō e nisi ppe duas cas: vna qz e qm me-
dicia vōitū solutūa velociter penetrat ad intesti-
na. Et altera e qm qm medicina ventris solutūa bi-
bi nā ppat ad hoc vt ex venis mēfais ad inferio-
ra expellat et nō ad supiora qm hoc ppinq e et fa-
cili: et q illud qd e p eas nō etia ipsas pmit. Et
hoc qdē e ex eo qd nāz mouet vt ex ppinqoribus

expellat vñs. Qd si medicina vtute haberet attra-
ctiua qd hñore comitaret eēt nā vtutis expline ma-
gis digna vt in sano 7 forti suparet lz medicina nō
attrahat nisi ad via signata. **M**edicine vñ vñi
tū faciētis dispō ē diuerſa ab hoc qm qū in ſtō fue-
rit in eo morabz 7 hñore ab intestis ad ſe ipſaz at-
trahet 7 ſua vtute ſupat ad reſiſtēti vtuti nali. Et
ſcias qd plm attractōis hñoz quos medicine atra-
hūt nō ē niſi ex venis 7 ex eo qd ē multe ppingia
tis qm attractio ſit in venis 7 in eis qd nō ſunt ve-
ne ſicut hñores qd ſunt in pulmōe qd ppter vicinitatez
ad ſtōm 7 inteſtina trahunt lz in venis nō vadāt.
Et dēs ſcire qd attractio qd ſit p nares ex medicis ſic
eis ē cā eūandi hñores a corpe ſicut in hydropſi.
Ca^m. v. i. fmōe purgatiōis vtutis 7 ſigul eius.

Iam in pcedēti i fmōe oñdius qñ ſit cor-
p^o p^o adū ad recipiēti id qd vtēre ſoluit
anq purget cū amplificatiōe poroz 7 lei-
ficatiōe nature 7 ppe in egritudibz frīs 7 ad ſum-
mū nāz mollificare anq vtēre ſoluat ē ppetēs re-
gula in q exiſt ſecuritas niſi i eo qd colice paſſiōi nal
de ē apt^o 7 ex hoc nāqz niſi iſti ē faciēti qm eēt cau-
ſa ſupſtitutis qd ei accidet. **S**olutio nāz vtutis
alic^o tal^o qd iſte reſ admittēda ē in q ſit vt^o vtūtia
ne ppet deſcedere ſtō anq ſua pficiat opone: i
mo eqñt in ipo duaz mediciaz vtutes 7 pficiat vtē-
tris ſolutia opone ſua 7 vtūtia ſua ecōſo illi^o.
Trauli quoz ſunt ex eis qd colice paſſiō ſunt appa-
ti: forte igr nō tollerāt mediciaz: ipſoz tñ plmi
colica icurrūt paſſiōe ex rheumatifm ſuoz capi-
tū. **E**x cā pterea tioroſa ē vt medicina vtutis ſo-
lutia ſumat fece in inteſtis exiſte ſicca imo expellē-
da ē ſaltē cū diſteri aut iure mollificatio. **M**alncū
quoz ingredi anq vtutis ſolo ſiat aliqñtis dieb^o ē
ex eis qd hñ ppat niſi aliqd phibuerit: 7 oz qdē vt
iter balneū 7 hauſtū mēdicie pñi ierueiat tēp^o: p^o
medicina quoz nō ingrediāt qd balneū qm trahit ma-
teria ad exteriora 7 nō ē bonū niſi ad vtēre pſtrin-
gēti pter i hyeme qñ nō ē tūmēti pma balnei caliaz in-
gredi tali mō ne calor ſit vñlo^o ipediēs ad attrahē-
dū lz ſit ad mollificā. **E**t ad vltimū oz vt aer
illi^o qd pharmacia bibit ſit calitatis pauce ne ſudore
faciat nō turbationē qm h^o ē ex pparatiōis. **F**ri-
catio quoz 7 ex oleis iungi ē ſiſr ex pparatiōis. **Q**uā-
tū autē aliqd medicine aſſuet^o nō ē nō ea bibit melius ē
medico vt ſibi caueat ne vtutis ſolutia violetas vt
tutes hñtia ei tribuat. **A**ſtidiū vñ hñtib^o 7 hño-
res viſcoſos 7 i hypocōdris tēſione aut qd i ſuis in-
teriorib^o lz iſtāmationē aut oppilatiōē nō ē dān a
liqd dōcc iſta reſiſtēti nutritiōib^o mollificantibus 7
balneo 7 rege 7 dimiſſiōe ei^o qd mouet 7 eius qd
iſtāmāt. **I**ll vñ qd ſtates bibūt aqz 7 hñtib^o ſple-
nes fortes medicine ſunt neceſſarie. **Q**uāz aliqd mē-
dicina vtutis ſolutia biberit meli^o erit ei ſi medi-
cia fuerit fortis vt ſup ea dormiat anq opet qm
opab^o meli^o: 7 ſi debil fuerit meli^o erit ei ne ſup
eam dormiat qm natura digerēt medicinam. **Q**um
autem medicina operari ceperit melius erit
ei ne ſup eam dormiat quocunqz modo fuerit.
Amplius qum aliquis medicina bibit nō illico ſu-
p ea ſe mouere vñ ſz oz ſup ea deſcere vt ipſaz nā
circūdet 7 in ea opet qm niſi nā in ipſa opata fue-
rit nō opab^o ipſa in nāz. **O**dores quoz nauſeaz

phibētes olfacere vñ ſicut ē odor mēte 7 rute 7 a-
pū 7 cydonioz 7 boli coraſceni aq roſacee 7 pauco
aceto aſpli^o 7 ſi ex odore medicine qd exterrit quz
medicina bibit nares pſtingat: 7 qd medicinaz ab-
horret oz maſticare pax ex tarchon iō vt ſui oris
vel odoris vt^o ſtupida ſiat: qd ſi vñere tūerit ex
treitates pſtingat: 7 qd ipſaz biberit deſup re ſti-
ptica bibat. **M**edici pterea pillas qd ei daturi
ſunt qñz in melle volūt 7 qñz ſup eas pñciunt
mel coctū aut zuccaz coctū dōcc eis in ſaciūt tūni-
ca. **E**x eo quoz qd ē ingeniū vñle ē vt ſup eas
ponat cera cū pauco olo mollificata: 7 ex eo qd eſt
magis pueniēs ingeniū ē ut os aq aut alia re iplcat:
dein pilule ſicut ſunt bibant ſup ipſaz: aut qd ali-
quo hñz igenioz aptate fuerint: tranſglutient ita
qd oēs ita qd medicine operatio nō cognosceat. **E**t oz
vt apoſia tepidū bibat 7 pillē cū aq tepida ſuman-
tur. **F**ri pterea ſtōus 7 pedes calefaciēdi ſunt. **Q**uāz
ipſius aia ſedata fuerit ambulet 7 moueat paulatī
qm motus hic ē iuuatiuus. **E**t interpolatiōe hora-
ruz ex aq cala tñ bibat qd medicina nō liqfaciat et
expellat ipſaz 7 eius debilitet vtutez niſi fuerit in
hora qñ neceſſe ē vt vtutis ſtringat ſolo. **I**n potu
quoz aq cale malitie medicine exiſt debilitatio. **Q**ui
at medicina bibere voluerit cale exiſt pſlōia
7 debil pſpōia 7 debil ſtōi erit ei melius vt ea bi-
bat poſtqz pus biberit aliquid qd ſit ſicut aq orde-
i aut ſuce^o gñati: aut ut ulr dica qñ ſtō^o recepit nu-
tritis ſubtile 7 leue: ſz qd nō ita fuerit erit ei melius
vt ea ieiunus bibat. **P**lmi pterea qd dāt me-
dicina vtutis ſolutia i eſtate ex ea pueniūt ad febrē.
Opz ergo ne medicine potator cōcedat vel bibat do-
nec medicina ſua pſecerit opone^o nō etia qd diu me-
dicina operat dormiat niſi volūtas aſſuerit vt re-
ſtringat. **Q**d ſi ipſius ſtōus nō tollerauerit ne cōe-
dat pterea qd ſtōus eius ē cholicus 7 cito deſcen-
dit ad ipz cholā: aut pterea qd a cōeſtiōe vebemē-
ter abſtinuit 7 ſamē tollerauerit deſ ei pax panis i
fuſi pauco vñno ſup medicina anq vtēre ſoluat
qm hoc ē ex eo qd medicina fortalte adiuuat. **O**pz
pterea ne anus aq ſra lauet ſz cū cala. **Q**uida ē
dixerūt qd pillē qd ſunt cū apoſiati bus dāde ſunt dā-
de cū apoſiati bus qd ſunt cū eis hōgenea. **P**ilule
nāqz qd cholaz expellūt rubea cū apoſiate dāde ſunt
alic^o qd ſit vñbz. ſicut ſumus terre 7 qd melia eūat
cū apoſiate alicuius qd ſit ſicut epithymū aut poly-
podū aut his ſile: 7 qd phla expellūt cū apoſiate a
licuius qd ſit ſicut cētaurea. **Q**uā autē eūare vo-
lueris corpus ſiccū carnē hñs dura medicina forti ſi-
cut helleboro 7 his ſilibus vebemēter ſtude i hu-
mectādo ipz nutritiōibus vñctuoſis: 7 ad vltimū
quā fortes medicine multi ſunt tioris tales vñ qñs
ē helleborus qm in cor^o mūdo efficit ſpalmū 7 re-
pleti corporis cōmouet hñtate motu turbido 7 ad
inteſtina trahit ill^o qd ei difficile ē expellere 7 titia
li uenēoſi ſicut mezerion 7 ſcebran 7 caz ipedimē-
tū qd ſuperat reouet raib^o. **A**mplius medicina mē-
toties ſui odore in ſtō dicit: ē g^o ſicut ſi medicina
ibi reānet: e^o medicamē ē aq orde- i qd ipm lauat: qd
qdē melior exi^o eoz qd in potu ſumunt. **Q**uāz tē-
pus prolōgabitur 7 medicina operari nō ceperit ſi
alleuiatio fieri poterit vt niſi moueat ſiat: qd ſi
qd aſſuerit tioris meli^o erit vt hydropmel traiciat

de abſtinentia

de pſtſumēti

de abſtinentia

de abſtinentia

de abſtinentia

de abſtinentia

de abſtinentia

de abſtinentia

de abſtinentia

aut eius sirupum aut aqua i qua nitrum resolutum
fuerit aut subiciat ei collyrium aut fiat ei clistere.
Ex caus vo ppt qd medicina no opat e canalium coan
gustatio de na aut ppt pphore aut ppt egritudine
vicitate. i hntibus ei paralytici aut apoplexia me
diciay vie ad suas mas coagulant. Accit qd ut dif
ficile sit facere qteus veter eis currat. **¶** Quas p
terea medicinas vetre soluete i vna die piugere e
tiorosum r e extra rcitudine. Dis quoz medicina
q alicui hiori e ppa qu ipz no inuit pibat r vetre
cuz distictate facit: r silr si ipz i suo ppario ifusu
iuenerit. **¶** Dis pterea medicina hiori e ppris ex
bit qd ei pp deit illi qd e p ipz i mltitudine r sub
tilitate r reliquos fm huc ordine pter sanguine qd
ma na vs ad postremu eu retinet r recedit: hio
re vo ex logiquo attrahere e difficile. Ampli qu
timor affuerit ne naules aut sincopis alicui accidat
postq medicina biberit oportebit fieri vt anq
medicina bibat trib dieb aut duob cu aq rha
pha vdat r vt rapham coedat. **¶** Qd pterea ne
multu salis sit in cibis ei q medicina vult biber.
Multoties quoz ex haustu medicine pueit ad nau
sea r angustia r sincopi r treore cordis r ventris
mordicatione r ppe qu no solone fecerit aut sudo
re: multoties pterea e nobis necessariu vt eu facia
mus vore: r multoties excusat nos ab hoc dare
ei retetia r facere vt aq ordei bibat qtenus ven
ter soluat r medicie malitia reueat r qd i uestis
iteu fuit lauei. Ille vo qd ppo fuerit fra r sup a
lios hiores fuerit ppha supabundis oz sumere p
medicina r ipz opatione nasturtiu aq cala abluu
cu oleo. **¶** Et qd cale fuerit pphonia philiu bibat cu
aq fra r olo uiolaceo r zaccay tabarzet aut inleu.
Et ille qd q tepate e pphonia semel lmi. Et aut q
excoriatione tuerit itestinoz bolu armenu cu sic
co gnati det. Sumere etia oz qd d diximus p flu
xii vtris r si no ipz retinebit. **¶** Di pterea phar
macia bibeti cui postea adueit febris melior est aq
ordei. **¶** Sirup vo acetosus e excoriatiuus et io
tardat e usq ad duos dies aut tres ddec in itestis
vt suideat. Ille quoz q medicina bibit p die e
balneu intraturus. Et si ex hiorib ipz aliqd fue
rit relictu balneu ipz mudare poterit. Na si vide
ris q balneu sit ei lapidu r in ipso delectet erit h
signu q balneu ipz ab eo qd relictu e mudificat.
Ipz quoz in eo dicit: q si inueneris q i ipso no d
lectet imo i eo extuatione patiat expelle cu. **¶** Scias
pterea qd ei q itestinoz patit debilitate pleriq ex
medicis vetre soluentib adueit vtris solo for
tis r plogabr ei res r multis indigebit medicis do
net retineat: in senib etia silr tict ex ventris solo
ne ipsius nocumetu. **¶** Et scito qd ex potu nabit post
medicinas ventris solutias ad febres puenit r ad
extuatione. **¶** P solone quoz vtris r minutio
ne multoties i epate adueit dolor que aq calide po
tus reouet. **¶** Et scito qd tep quo maior canis ascen
dit r frigoris fortis no e tepus sumedi medicina.
Medicia ei i vere aut autuno e bibeda. Et ver qd
de e qu nives de motib cadit. Et p ver qd ueit
estas i q no e sumeda nisi res subtilis. Autun vo e
vi ppari. **¶** Ampli nature no e facieda puetudo
bibedi medicina cu q necesse sit mollificare vtrez
qr fiet puetudinaria r hoc hns ad ipedimetu ma
gna res affuerit a m m opatu m.

le finis pueniet. **¶** Unuqneq etia q fuerit sicce pple
xidis degeit fortis medicina. **¶** Qd pterea vt sup
debile medicina ex motu minuat ne ei vt resol
uat. **¶** Ex medicis quoz debilib bndcis sunt vi
ole cu zuccaro. **¶** Et iste cui i hyeme necessariu fu
erit medicina bibere vetu obfuet meridionalem.
Et in estate dixerit qd eoz ecouerso: r hoc qd e
diuisione bz. **¶** Eger qu debili idiguerit solone et
no opabr no magis moueat sz ditta. **¶** Egritudo
quoz multoties ebullire facit ventris solone r ac
cidit febris r est qu minutio sufficit.

¶ Qm vi. de supfluitate medicine ventre soluete
r de hora pstringedi ea.

¶ E si qd b qd cogoscit hora q e cathar
ticu pstringen e lysis. **¶** Qd ergo vtris
solutio puerauerit r suis non acciderit
no erit timent q supfluitas puerit. **¶** Uerutu si
tis qnz accit r no ppt multitudine solutis vtris
nz ppt ei supfluitate imo ppt caz dispois stoi qm
si fuerit calidus aut succus aut vtruz faciet cito si
ti: aut ppt caz dispois medicie qu fuerit calida pu
gitina: aut ppt caz materie in se ipsa: qm qu fue
rit calida sicut cholera: aut in talibus qles sunt cae
huiusmodi no erit loge qn festina veniat sitis: r si
cu hoc hazz rez accit ppariu no erit loge qn pui
sitis cu tarditate veniat. **¶** Qd ergo videris q si
tis ia supfluit r q ventris solutio no sit pauca co
stringe r pcpue qu cae festinatosis sitis r velocita
tis ipz no fuerit in ventre: qm in huiusmodi no
des tardare pstrictione qu sitis appuerit. **¶** Qnz et
exitus ei qd egredit e demiatu: hore pstringen
di. **¶** Qui ei cholera expellit rubea qu viderit q
ia puenit ad phla sciat q ia medicina supflue opat
r qto magis si ad cholera puenit nigra. **¶** Saguis
vo maioris e tioris r deterioris piculi: r si cui pp
medicina mordicatio suppuenerit cosideran erit il
lud qd in ca de mordicatione diximus.
¶ Qm vii. de mo succurre di dispois ei in quo su
perfluit ventris purgatio.

¶ Namitio supfluit: aut ppt venaz debili
tate: aut ppt orificioz ipsaz amplitudi
ne: aut ppea qd pharmacia eaz pugit ori
ficia: aut pterea qd ex ea pphonia malitia corpori
acqfita fuerit: aut ex ea qd e sicut ipsa. **¶** Qd ergo
ventris purgatio supfluit liga extra sup: r infe
ri: incipies ab ascellis r inguib descendem ab eis
r in potu paz tyriace aut filoni tribue r si poteris
fac ipz sudare in balneo aut vapore aq calide sub
pania suis capite exteri tracto. **¶** Qnz mltu sudare
rit pstrictia ad potan da ei r fricet. Et fiat ei epi
thiata ex rb bñ redoletib ex aq myrtoz r sadal
r cafora r succo fructuu. **¶** Debra pterea ipz ex
trinseca fricare des r calefacere ventosis cuz igne
sub hypocodris pus positis r inter spatulas ipst
us. **¶** Qd si tibi necesse fuerit sto ipsius r intesti
nis suppdere empla ex ordeo fracto r aq stipticis
fac silr ex oleis oleo de cydonis et oleo de mastice
Ipse pterea ab aere sro e sepados qm pmit eum r
ipius resoluit ventre r ab aere calido: qm ipsius
laxat vtute. **¶** Cosortari quoz oz ex rebus bñ re
dolentibus r ex stipticis ad trajecien ei dandū r ex
tortellis in vino suauiter redolente. **¶** Qz tñ vt sint
cale r vt pais cu succo gnati ia pcesserit r similiter

pus (a) (a) (a)

pus (a) (a) (a)

pus (a) (a) (a)

pus (a) (a) (a)

pus (a) (a) (a)

pus (a) (a) (a)

pus (a) (a) (a)

pus (a) (a) (a)

pus (a) (a) (a)

pus (a) (a) (a)

asanguicha et cortices papaveris albi triti. Ex eo
quoz expertus est ut gna nasturtij podere triu. 3.
sumatur et torrefiant deum in adoch coqnt ddec co
agulent et ad bibem tribuat: est naqz vltimu in bo
nitate: oz pterea vt ei? nutrien sit stipticu infratuz
cu niue qle est qd sit ex succo vne acerbe et sibi si
milib? ex eo etia qd in retinendo solone iuuat et ut
vdtus puocet cu aq cala et ei? et extra in ea mit
tant et no infres ea. **¶** Qui autem alicui eoz sincopis
supuenerit da ei vinu ad potan. Et si hoc totu non
cōstulerit tribue ei in fine rei narcotica et medicam
ta fortia nota q sunt in ca de phibitoe fluxus ven
tris. **¶** Medico vo e vtili? vt pulfor existat i p
pando trociscos et pulueres poticos anq? sit hora et
vt etia sit pulfor et in enematis? et ipsoz infris.
¶ La^m. viij. de eo q bibit medicina et n solut? fuejt

¶ Um pharmacia solone no fecerit et secejt
mordicatione ventris et angustia in ipso
et q sumptu ipaz extuauerit et scotomabi
tur et dolebit caput et patiet alices et oscitatoes suc
currere des cu enemate et collyrijs sicis. Et ipe q
de bibat masticia 3. iij. in aq tepida. **¶** Medicia
quoz qnz opat ppi stipticoz bibitione et coestione
taliu qlia sunt cydonia et matiana ppterea q os sto
machi ppmut et qd sub eo exit et ppi qd nauseam
sedat et medicina a suo motu qe ad supiora violē
ter ad pte mouet inferiore et ppterea q nature ui
inferit. **¶** Qd si enema no iuuert et mala supuerint
accntia et rictiois corpis et oculi exierit extra et fue
rit motus ad supiora necessaria erit minutio. **¶** Et
qu medicina uere no soluerit et mala ea no secuta
fuerint accntia: melius etia erit vt ipaz cosequat
minutio salte post duos dies aut tres: naz nisi hoc
fcm fuerit timent et i ipso ne huores ad vnu princi
palu mebroz moueantur.

¶ La^m. ix. de dispoib? mediciaz vtre soluentiu.

¶ Ediciaz vtre soluentiu qda sunt qruz
malignitas magna est sicut bellebor? ni
ger et turbit qu no fuerit bonu imo fue
rit ex genere ipsius qd est gtrinu et agaricu qu no
fuerit albu et purum imo nigredi attinuerit et sicut
laureola. Et quia res iste male sunt tunc si bibite
fuerint et mala in accidentia puenerint melius erit
vt medicina a corpore expellat qto plus pole fue
rit vomitu aut purgatoe et mediet cu tyriaca.
¶ Multaz preterea eaz remouet malicia et pturba
tio qua faciunt aie dando in potu aqua vehemen
ter ffray et sedendo i ipsa sicut turbit citri putridi.
¶ Dis quoz res q acuitate fragit glutiatoe et lenifica
toe et vinctuositate i q sit dulcedo ad hoc confert.
¶ Queda etia mediciaz qnz aliquibus pportionales
exnt pponibus et alijs no conueniunt. **¶** Scamonea
naqz et eos q i ffris morant regionibus no operatur
nisi debiliter nisi magna ide detur qntitas sicut est
mos eius i terra turchoz: et qnz est necessarius q
busda corporibus i aliqbus regionibus ne medici
naz corpora dentur sed virtutes eaz tm. **¶** Et e ne
cesse etia vt medicis soluentibus vtre bene re
dolentes medicie misceantur ppterea vt mebro
ru vtutes eis conseruent. **¶** Medicie quoz cordis
ad hoc inuamentu conferunt ppterea q spuz aiale
i vno quoz mebro confortant et plime quoz caru
subilitate sua et facilitate iuuant. **¶** Due preterea

medicie qnz coniungunt: quaz vna suu humore
cito expellit et altera tarde: vna ergo sua operato
ne efficit postq ipsa iam altera i suo etia humore
psit et operabr i ipsaz et eius debilitabit vtute.
¶ Quaz secunda post operari ceperit erit debil vtu
tis moues et no pficiens quare erit aliqd ei admi
scendu qd ipsaz facile reddat et festiare faciat sicut
zingiber turbit qm ipsuz stupefieri no pmittit et si
militer fiet si eas bene sciueris pmiscere. **¶** Ampli
us considerare debes principia q i vtutibus medi
ciaz ventris solutiaz declarauimus qu locuti fui
mus de principijs vltibus mediciaz simpliciu. **¶** Me
dicia preterea solutione faciens plm operabr illd
soluendo ppritate sui sicut turbit: et plerqz est
cit illud exprimendo sui ppritate sicut myrabol.
et qnz opat illud lenificando ppritate sui sicut si
racost: et qnz opat id la bificado sicut mucilago psi
la et pruna. **¶** In plibus quoz violentaz medici
naz exit aliq venositas et solone ventris efficiunt
fm modu quo nature violentia iserunt. Ipse igitur
sunt aptande medicis i qbus existunt bezariati.
¶ Plerqz etia adiuuant amaritudo et acuitas et poti
citas et stipticitas et acetositas in operationibus me
dicie qu eius ppritas ei pns affuerit et amaritu na
q et acuitas i resoluendo iuuant et ponticitas et sti
pticitas i premendo: et acetositas i icisione facieda
q ad lambendu ppat. **¶** Amplius qd laber facit n
est coniungendu ei qd in pmendo iuuat taliter vt
sint eoz egles vtutes: imo melius est in huiusmodi
vt vnu post aliud tardetur vt sit vbiq. una duaz
mediciaz q lenificat prius suaz perficies operatio
ne q ea que premit deum adueniat expressua et ex
pellat qd lenificatu fuit et in reliquis secundu hanc
considerationem.

¶ La^m. x. de eo quod ex hoc capitulo in alijs locis in
quirendum est.

¶ Edicine ventris solutiu et lenificantes q
bibunt et epithimatur et reliqua ab eis in
nostro antidotario sunt relinquede et se
cundu etates vniuersiuqz etia mediciaz simplici
um melioratio et qualiter sit ei succurrendu et quo
sit ei in potu tribuenda in medicina reqratur sumpli
cibus. **¶** Pilule preterea ad bibendu dan? no sunt
postq desiccate sunt et facte fuerint vt lapides: nq
etia qu sunt molles ne penetrent et retineantur sed
sunt sicut qu succari cepit et a digitis cedat si ppmat
¶ La^m. xi. de vomitu.

¶ Omnes qui sunt reotiores ab hoc vt me
dicia eos vomere faciat leuiter: aut ppi
naturā sunt hoies qui pectus habent stri
ctū et qui male anhelant et qui ad sanguine spuēdu
sunt apti et hoies colla habentes gilia et apatib? q
in ipsoz nascuntur gulis apti et stochos hntes de
biles et multu pingues qm istis couenientius est ut
vter soluat. Et macris melior est vdtus cholere
ipsoz aptus. Aut ppter vsum hoies qbus diffici
le est vomere nq vomendi hnt consuetudine quoi
am si istis vdtus puocatus fuerit fortibus vom
itibus no remanebit qm ipsoz vene in mebris ahe
lius scindantur et perueniant ad pthist. **¶** Qui aut
alic? res qualis sit ignorabr vomitibus leuibus p
us erit expiedus qui si ei fuerint faciles erimus ei
fortes aui dare sicut illu q sit ex belleboro et sibi

liles: et si non oportuerit ut fiat quatenus vident aut fuerit unus cui necessarium erit dare vomitum parare ipsi ante et fac ei consuetudinem et mollifica ipsius nutriendum et fac ea vinctuosa et soluta et fac eum desiccare ab exercitijs et postea da ipsi ei et da in potu vinctuosa et olera cum vino et ad coedendum ei antequam videretur nutriendum bona et proprie si vomitus fuerit difficilis: quoniam fortasse non vomet ipsi imo natura ipsi retinebit et melius est ut bonum retineat quam malum. Quod post cibum quem comedit cum vomendi vomuerit tardus coestione donec fames sit fortis et sedata sit eius cur aliquo quod sit sicut sirupus matianorum sine aqua non cum inlebe neque sirupo acetoso quoniam vomere faciunt. Libus autem quod est ei utilis est pullus i carbez et i phiale vini post ipsi. Et ille quod est acetosum vomuerit et non desuerit et ipsi aliquod signum febris habuerit coestione ipsi ad medium die tardet et ante ipsi aqua calida rosacea bibat. Qui autem acciderit ut cholera vomat nigra ipsius stomacho spogia aceto calido in fusa supponat: et melius quod est ut sit cibum quod ad vomitum sumit diversus quoniam quod est unus quoniam ipsi amplexit stomachum et in dimittendo ipsi sit avarus. Post vomitum autem ipsius supfluum conferunt aures pueri et pulli qui ambulare incipiunt: ossa tamen suarum extremitatum non coedat quoniam sunt grava et in stomacho tardant et fac eum ingredi balneum. In hora autem vomendi curat et exercit et fiat ut labore post vomat: sitque hoc in media die. In hora preterea vomendi ovis ut oculi ligentur suppositis pilis duabus deinde venter leui fasciat et tepate fasciet. Res quoniam vomitus sunt paratorie sunt eruca et rhabbanus et carica et calamitus motanum et recens et cepe et porri et aqua ordeii cum felle sua et melle et pulvis fabarum cum dulcedine et vinum dulce et nucis cum melle et que sunt eis filia et miscela quod facta est ex pane azymo et oleo et melones et cucumeres et eaz scia aut aliquod ex eorum radicibus tritis et in aqua infusis cum dulcedine et hermodactili et rhabbanus. Qui autem vinum biberit inebrians ad hoc ut euomat non incipiat vomere donec adhuc parum bibat sed bibat multum. Buchaba quoniam quod bibita fuerit cum melle post balneum faciet vomere et soluet ventrem. Amplius quod vomere voluerit non fortiter masticare debet propter ipsi. Qui autem aliquis fortiter vult vomitum sumere sicut quod sit ex belleboro ipsi bibere debet nisi fuerit quod phibeat et post duas horas diei et postquam stercus ab intestinis exierit. Et si cum pena vomuerit bene erit et si non moueatur parum: et si non in balneum mittat. Pena quoniam quod sit vomitus iungenda est ex aliquo quod sit sicut oleum salsaminum quod si icilio acciderit et angustia stomachi deinde in potu aqua calida ei aut oleum quoniam aut vomitum faciet aut ventrem soluet. Ex eo preterea quod ad hoc iuuat est stomachi et extremorum calefactio quoniam hoc nausea facit. Quod medicinas vomere faciens parauerit et sua incipit operatorem vomitor desiccare debet et odores bonos olfacere et eius extrema propinquo sunt fricanda et paracetoli est ei in potu tribuendum et coedat matiana et cydonia cum pauco masticis. Et scito quod motus facit magis vomere et des minus. Et estas est tempus in quo magis est dignus ut in ipso fiat vomitus: quod si alicui necessarius fuerit et non fuerit figure ipsius conueniens: estas erit dignior hora ut in ea coedat. Et finis vomitus longior secundum modum purga-

tois pme est stomachi solius et non intestinoz et ad modum quod purgatois se capis et totius corporis. Ipsi vero attractio et eradicatio est ab inferioribus. Et tu quod cognosces vomitum conferentem ab eo quod non fecit inuamem: ex eo quod ipsi sequitur alientatōis et desiderij boni et anhelitus et pulsus bonitas et similis ex di spōibus aliaz virtutū. Eius autem incipitio est nausea. Et deterius quod malum quod efficit est mordicatio fortis in stomacho et adustio si medicina fuerit fortis sicut bel leborus et quod ex eo fit quoniam incipit a salua quod fluit: deinde sequitur ipsas vomitus multi phlatis multotiens post quem sequitur vomitus rei liquide tenacis. Mordicatio quoniam et dolor erit manifestus ita quod alia accitua non mutent nisi i nausea et angustia. Et quoniam soluit etiam venter postea i hora et incipit desceret ad regem declinat. Malum autem est ut vomitus non pueniat et magnificet angustia et accidat testio et egressio oculoz ad exteriora et fortis rubedo i eis viris et sudor multus et intersectio vocis. Si ergo alicui acciderit nisi ei subueniat pueniet ad mortem in. Illud autem quo ei succurrit est enema et dosus mellis cum aqua calida et in potu ei dare olea in quibus tyriace vitus exit sicut oleum de lilio. Et labora donec vomat quoniam si vomuerit non suffocabit et adhibe etiam enema quod sit apud te paratum. Et egritudine quod sunt digniores eo ut i eis fiat vomitus sunt choreice sicut hydropisis et epilepsia et melia et lepra et podag et sciatica. Vomitus preterea cum suis inuamentis plerumque asfert egritudines sicut quoniam generant surditatem. Amplius minutio non est cum eo continuanda sed tardanda tribus diebus et precipue si i ore stomachi fuerit humor. Vomitus quoniam multoties fit difficilis propter humoris subtilitatem. Ipse igitur est igrosandus potu sauii et granis granati. Et scito quod exitus male rei per inferiora per vomitum est signum quod illud quod faciebat fastidium descendit inferius. Et vomitus post ascillationem est signum quod est ex accitibus ascellandi. Hora preterea vomendi in estate melior causa doloris in meridie est. Et vomitus corpori coferit sed visui nocumentum facit. Amplius faciendum non est ut pugnans videretur quoniam supfluitates corporis ipsius in ea non egredient. Et vomitus et labor ea ad estuatores perducunt: facien est igitur ut quod escat. Alij vero quod accit vomit sunt inuadi.

Am ille quod vomuerit a suo vomitu euasit et es suum facit post vomitum abluere debet ex aceto aqua tepato ut granitas que quoniam capiti accit remoueatur et parum masticis cum aqua matianorum bibat et caueat sibi a comestione et potu aque et diu descat et ipsius inungant hypochondria et ingrediatur balneum et abluat se velociter et egrediatur. Et si necessarius ei fuerit dare ad coedendum sui si boni saporis et bone sube et velocis digois.

Ipocrates precepit vomitum fieri in vno quoniam mense duobus diebus continuis ut in fo emendet id quod in primo die fuit difficile et ut expellat id quod aduenit stomacho. Ipsi namque securitate facit quod cum eo conseruatur sanitas et hoc autem plus est malum. Et vomitus quod est humilimodi euat phla et cholera ei mundificat stomachum. Ipse namque non habet quod ipsum mundet sicut intestina

habent cholaz rubea que ad ea descendit et mudat
ea et remouet grauitate que accit capiti et clafficat
vifum et aufert fastidium: et confert ei ad e^o ftou^z b
ftendit chola q^u ipsius corrupti cibū qm qū preceffe
rit vōitus eius cibū fep mundus veniet et remo-
uet abhominatiōe q^u fit ppter vinctuofitate et caluz
deliderij ipsius meri et qd facit deliderare acutum
et acetofum et ponticu et confert laffitati corporis et
vleribus q^u sunt in renibus et velica et est lep for
te medicamentū et malitie coloris et epilepfie ftōa
tice et ictericie et afmati et tremori et paralyfi: et est
ex curatōibus que conferunt habētibus vlcera ni
gra magna. Ipse quoz fieri debet in mense fe-
mel aut bis post repletionē ita q^u nō obferuet re-
uolutio fcita neq^u numerus diez notus. Et ille qd
cui maius iuuamentū affert vomitus est e^o cōple-
tio prima est cholericā et est macer.

La^m. xiiij. de malitijs q^u pueniūt ex fupfluo vōitu.

Superfluo vōitus ftomacho nocet et ipz
debilitat et refoluit ipz et facit eū aptū ita
vt materie ad eū perueniant et obeft po-
etori et vifui et dentibus et antiq^u capitis dolorib^z
nifi eis q^u sunt prop^z focietate ftomachi et facit nocu-
mentū epilepfie capitis que non est caufa inferiorū
mēbroz. Cūpfluitas quoz q^u est in ipfo nocet e
pati et pulmōni et oculo et aliqua venaz qnz fcidit.
Ex hominibus pretereā est q^u vult cito ipleri deū
nō tollerat imo ppat ad vomē. Et actio h^o ex e
is est q^u perducunt eū ad malas egritudines manfi-
uas. Ipse ergo a repletionē prohibendus est: et tu
ipfius cibum et potum mēfura.

La^m. xv. vt fuccurrat difpōib^z q^u accit vomēti.

De prohibitionē autē vomēdi dixim^z iā
qd oportebat. Reliōi vō et dolori q^u sub
hypocōdris funt conferūt pāni aqua ca-
lida infufi et fuppositi et oleis lenificantiū et ven-
tofe cū igne. Morte autē mordicationē in ftō rea-
nentē remouet bibere iura vinctuofa q^u cito digerā-
tur et inungere locū ex aliquo qd fit ficut oleū vō
laccū miftū cū oleo keiri et pauca cera. Singultū
vero fi cū eo acciderit et permanferit retiebit ster-
mutatio et dare ei ex aq^u calida ad trāficiē paulatū.
Et de fanguine qdē iā diximus in capitulo de ipe-
dimentis vomitus. Aluzez vero et egritudib^z
ftris et interfectōi vocis q^u accit post ipz confert li-
gare extrema et stringere ea et fupponere ftō pan-
nuz infufum oleo in quo cocta fuerit ruta et ficidia
et dare ei ad bibendū mel cū aqua cala. Et hūti
qdē affubet fiat h^o et i aurē eius mittatur.

La^m. xvi. de eo in quo fupfluit vomitus.

Iat vt ipse dormiat et ingeniet qto plus
pofte fuerit quō dormiat et ligent eius ex
trema taliter qualiter ligantur qū fluxus
ventris retinere uolumus. Et ipfius medicet ftō
cū emplis ponticis fortitudine facientib^z. Qd fi
vomitus fupfluerit et incefanter egrediantur hūo
res donec fanguis exeat da ei ad bibē lactis in vi
no mifti qtuor cotilas: qm medicine nōitue mali-
tia reprimit et fanguine phibet et natura lenit. Qd
fi partē pectoris et ftōi a fanguine cū hoc mundifi-
care volueris ne ex eo aliqd coagulet da ei ad bi-
bendū fupū acetofuz fine fit ex melle fine ex zuc-
caro cū niue infufū paulatū: cū hoc quoz qnz con-

fert bibere fuccū portulace cū bolo armeno. Qū
ergo terrefactus fueris p aliquo in q^o fupfluit m
dicina fac ipz vomere. Et oz qdē te querere medi-
cinaz vomitus fecunduz fuos gradus: et quō qnz
eaz ad bibendū funt dāde et precipue belleboruz in
antidotario et medicis fimplicibus.

Capitulum. xvij. de enemate.

Enema est medicamen nobile in expellē-
do fupfluitates q^u sunt in iteftis et in fedan-
do dolores renū et vesice et apata ipforū
et egritudines colice et in attrahendo fupfluitates a
mēbris principalibus et fupioribus. Que vero ex
eis funt acuta debilitant epar et pducūt ad febrez.
Ex enematis pretereā fit iuuamen in expellēdo
reliq^uas quas inanientia relinquit. Forma vō cli-
steris et quō clisterizetur iaz retulimus in capitulo d
colica. Quidetur quoz q^u clisterizati fitus meli-
or fit vt fupinus iaceat deinde reuoluat fe ad latuf
dolens. Et clisterizandi hora melior est qū est
aeris fritis qm fequitur inde ne augmenetur graui-
tas et dolor et extuatio et naufea. Balneū pterea
folet facere vt ebulliant humores et fpargantur.

Clisteris quoz conditio est vt aerē et humores re-
tentos attrahat. Et ppter hoc fecundū plurimū n
est bonū vt balneū enemati pmittas: q^u fi q^u in ite-
ftis pufulas habēs ipfo indiguerit caufa febris aut
alic^u egritudis et timuerit ne enema retineat fup-
ponere debet ano fuo et femori et locis que funt in
circūto fpelta calefactam cū panno.

La^m. xvij. de epithimatis.

Epithimata funt ex medicis bonis q^u ad i-
pfas pueniūt egritudinē. Et medicia for-
tasse duas habet vtutes: vna subtilitatis
et altera ingroffatiū: et erit maior neceffitas subti-
litate q^u ingroffatiue. Qūq^u eius ingroffatio fue-
rit tepersans subtilitatiōe qū ex ea fiet emplm pe-
netrabit subtilitas et remanebit fpiffitudo: et illa q^u
de q^u penetrat confert ficut facit coriandrū cū ordeo
fracto qū ex eis fit emplm fup ferosulas. Em-
pla pterea funt talia qualia epithimata: fed empla
funt dura et epithimata currentia. Et quoz qū
epithimata funt cū pannis: quoz mēbris principalibus
fupponuntur ficut epari et cordi et nō fuejt ibi
qd prohibeat conferunt panni fuffumigati ex xilo
aloe crudo et vtutibus epithimati bonū tribuunt o-
dorem quem principalia diligunt.

Capitulum. xix. de embrocia.

Embroce funt medicamenta pgrua ei qd
ex capite et alijs mēbris opz refolui et illi
cui cōplexione neceffariū est pmutare. In
mēbris autē q^u embrocat^z oz ex calido et ffo fi nō in
eis fuerint fupfluitates q^u deicendunt fiat pri^o em-
broca ex calefacto deū fiat ex aq^u ffa vt conftigā-
tur: q^u fi res diuerfa fuerit a ffa incipiat.

Capitulum. xx. de phlomia.

Phlomia est euacuatio ulis q^u multitudinē
euacuat. Multitudo autē est augmentuz
humoz fup equalitate ipfoz in venis.
Et nemo qdē est phlomas nifi vnus duoz: vn^o
eoz est egritudibus ppatuz q^u ipfius fanguis mlti-
tiplicatus fuerit cadet in eas. Et alter est cadens in
eas. Qnufq^u autē eoz aut phlomat ppter fan-
guis multitudinē: aut ppter ipfius malitia: aut ppter
h 2

utrumque. Et his quod egritudibus proprius est si-
cut quod est expositus sciaticae et podagrie fortibus et ar-
tetice sanguineis: aut ille cui accit sputum sanguineum
ex fixura vene quod in pulmone eius exit tenuiter pso-
lidata: quoniam quod ipsius multiplicabitur sanguis inde
tur: et apti epilepsie et apoplexie et melancholie cum sa-
guis multitudine et squantie et apostematibus inte-
riorum et ophthalmie casle et ex eis quibus hemorro-
idum sanguis qui fluere solebat est retentus et mul-
eribus quibus menstruus sanguis est restrictus: bo-
rum tamen colores non demonstrant quod phlogomari de-
beant propter ipsorum obscuritatem aut albedinem aut vi-
riditatem. Et illi qui in interioribus membris cum comple-
xione calida debilitate patiuntur. Nam istis melius
est ut in vere minuatur licet in has nodum accide-
rint egritudines. Et illis quibus percussio accidit
aut casus quoniam quicquid minuitur timendo ne eis accidat
apostema: et quod habet apostema minuendus est quoniam time-
re apostema antequam maturet licet non indigerit et non
fuerit ibi multitudo. Et debes scire quod dum iste e-
gritudines timent et nodum in eas ceciderint plene se-
cure eis conceditur minutio: et quod in eis ceciderint
in eorum principio penitus phlogomia dimittat quia hu-
mores subtiliat et eos per corpus fluere facit et eos sa-
no sanguini admiscet. Et est etiam quod nihil euacuatur
ex eo quod oportet et facit quod necessaria sint medicamenta al-
leniantia. Quicquid maturatio apparuerit et egritu-
do principium aut statum perierit: tunc si oportuerit
ut minutio fiat si non fuerit quod prohibeat fiat phlo-
mia. Phlogomia quorum neque enim ventris est facie-
da in die motus egritudinis quia est dies requiescen-
di et inprendi somnum et dies ebullitionis egritudinis.
Et quod egritudo est habens crissim in corpore est logi-
tudo nullo sanguis multus est minuendus: sed si
possibile fuerit quod est facienda: quod si non fuerit pos-
sibile ut quod fiat ex eo parum minuat: et in corpe
sanguis thesaurus recondatur ad phlogomiam facien-
da si apparuerit et vitus conseruet ad resistendum in
crisibus. Quod si multum perierit temporis ex quo quis
minutus fuerit et in hyeme fuerit coquestur quod se qui
fractum sentiat minuat et sanguis per thesauro re-
condatur. Amplius quod phlogomia propterea quod ad
diferentem trahit naturam secundum plurimum retinet.
Quicquid ex multa minutione debilitabitur virtus multi
generabuntur humores. Sincopis preterea accit et per
ma minutione quod subito euenerit ei quod non consuevit
sed vomitum premittit ex eo quod ea prohibet et
sine vomere hora quod accit. Et des scire quod minu-
tio est perturbans donec descat. Phlogomia quorum et
colica raro simul eueniunt. Pregnas preterea et me-
struata non minuant nisi propter magnam necessitatem sicut est
necessitas retinendi forte sanguis sputum quod vitus fu-
erit conueniens. Et des scire quod non quoties nota
ta signa repletionis apparuerint oportet ut minuas: id
quoniam est repletio ex humoribus crudis: et est tunc phlo-
mia multum impediens quoniam si minueris non matura-
bis eos et timebitur ne eger perdat. Non autem
est inconueniens ut ille in quo melius superabundat mi-
nuatur postea medicina solutiva euect. Sed sollicitus
est des ex dispendio coloris et additione quam nunc dicemus
et considerare tensionem quoniam propter tensionem per totum cor-
pus incedentem magis eris confidens quod phlogomiam des-
bas. Quod vitus sanguis alius fuerit bonus paucus et

fuerint in ipsius corpore multi mali humores phlo-
mia bonum rapit et malum relinquit. Et quod alius ma-
lus sanguis fuerit paucus et declinauerit ad membrum
aliquod quod eius declinatio vehementer impedit et fue-
rit necessarium ut ipse minuat ex eius sanguine parum
erit assumendum et cibo bono erit alendus deinde erit
minuendus item post dies propterea ut malus san-
guis ab eo extrahatur et bonus restauretur. Quod
si mali humores cholericus in eo fuerint ingenietur
quatenus subtili pharmacia euectur aut vomitu:
aut ut sedentur et stude in hoc ut eger descat et di-
geratur et ociet. Et si grossi fuerint antiqui prece-
runt ut balneetur et in suis ministerijs moueatur.
Et dabant ei ad bibendum ante phlogomiam et post ipsam aut
quod alia fuerit minutio sirupum acetosum subtiliatum
coctum cum isopo et hase. Quod autem phlogomia necessa-
ria fuerit cum debilitate vitutis cum febris aut aliorum
humorum preterea phlogomia sicut diximus. Amplius phlo-
mia stricta magis est conseruatiua vitutis sed tamen
subtilis et claz interdum sanguinem fluere facit et spissum
et turbidum tenet. Amplius vero velocius est ad sin-
copem et magis operatiua in mundificando et tardi-
or ad consolidandum: sed tamen est dignior ei quod secundum
preservationem phlogomiam et in grossis. Et amplius quod em-
ficere in hyeme est dignius ne coqueletur sanguis
et angusta efficere in estate est dignius si necessarium
fuerit. Phlogomandus preterea lupinus faciat quod
do phlogomiam: quoniam hoc est conuenientius ad hoc ut
ipsius conseruet vitus: et ne ei supueniat sincopis.
In febribus autem minutione cauendum est. In his quod
vehementis sunt calefactionis et inflammationis et in omni-
bus non acutis febribus in sui principio in die pio-
dica. In febribus preterea cum quibus aduenit spas-
mus est a minutione cauendum licet fuerit necessaria: quod
quia quod spasmus accit vigilare facit et sudare multum
et deiecit vitute quod apparet sanguis thesaurus est dimi-
tendus. Et sine oportet ex minutione febricitantis cum
febris non est ex putrefactione minoratio fiat propterea
ut ad resoluendum febre thesaurus relinquatur. Et si
fortis inflammationis non fuerit et fuerit febris putri-
da attende decem regulas et postea intue in yrina
li: et si yrina fuerit grossa et rubedini attinens: et
pulsus etiam fuerit magnus et facies tumida et febris
in suo motu non propter phlogomiam in hora qua stoch-
a cibo est vacuus. Et si yrina fuerit subtilis aut
ignea aut facies a principio egritudinis fuerit torna-
tilis caue tibi a phlogomia. Quod si interpolatio in ea
fuerit et quod febris in ipsa fiat minutio. Dispo-
ne quorum tremoris considera quoniam quod treor fuerit for-
tis a minutione tibi cauendum erit. Amplius sanguis
quod egreditur colore attende et si fuerit subtilis albe-
dim attinges ipsum illico retine. Et sumope tibi caue-
ne eger ad vnam duarum perducas reze. s. humorum chole-
ricorum ebullitionem et froy cruditate. Quicquid in se-
bre te oportebit phlogomare non attendas quod quid di-
cunt. s. quod non est bonum ut post quartum diem fiat quoniam
bonum est ut fiat etiam si sit post quadraginta dies. hoc
secundum sententiam Gal. s. pmittere et propare sit me-
lius quam signationes certe fuerint. Quod si in hoc erra-
tum fuerit quicquid hora inueneris egrum et oportuerit
phlogomiam ipsum post decem reze sollicitudinem hueris.
Multoties preterea phlogomia in febribus s. necessa-
ria non sit efficit ut natura fortis fiat super materia

propterea quod ea efficit pauca: et hoc quod quod fuerit si-
gura et etas et ritus et reliqua talia ut pmittant.
In febre autem sanguinea necesse est ut cito fiat mi-
nutio non supflua in principio et supflua quod affuerit
maturatio febris quod multoties remouetur in hora
phlomie. **T**ibi quoque caueas de a minutio in p-
plexione uehemetis frutatis et in regionibus fortis
frutatis et in hora fortis doloris et post balneum reso-
lutum et post coitum et in etate quod est minor. xiiij. an-
nis quod plus poteris et in etate senum quod magis po-
teris nisi in figura phlomis fueris et in soliditate mu-
sculoz et venarum amplitudine et eaz repletio et co-
loz rubedine: hos naqz ex adolescentibus et seni-
bus phlomie audebis. Adolescentes tamen secun-
du ordinem ad phlomia paulatim puebere debes cum
panca minutio. **I**n corporibus quoque fortis
maici et fortis grossitie et raris et albis et lassis et ci-
trinis sanguine non hntibus a minutio tibi quod tum-
plus poteris cauere debes. **A**mplius in corpori-
bus que phlomas ppea sunt egritudines caue tibi a
phlomia nisi sanguis affuerit corruptio quod te ad ho-
perducatur quod tunc phlomis ea. Et considera san-
guine et si ipsuz videris nigz et spissum extrahere eu
et si ipm videris albu et subtile eu illico constringe
quod in ipso existit uehemens timor. **A** minu-
tione preterea tibi cauere debes sup cibi repletio-
ne ne materia non matura ad venas trabas loco ei?
quod ab eis euasit. **E**t os etia ut tibi caueas ab ea
in repletionem stomachi et intestinoz facta ex fece ia
consecuta et pping: imo in ea euando stude. Et il-
lud quod quod est in stomacho aut cora eo vomitu.
Et quod in intestis inferioribus quo poteris et si non
alio saltu elisteri. **C**auere preterea tibi ne fastidituz
phlomes sed plonga ipsum ab hoc ut eis fastidituz
digerat. **E**t tibi etia caue ne subtilitate istius oris
stomachi habente aut ipsius debilitate phlomie et
infelice ex generatione cholere rubee in ipso: huius-
modi naqz tibi cauere debet: a nimia quoque audacia
in minuendo tibi cauere debet et ppe quod est icu-
mus. **B**elus vo subtilitate oris stomachi habent
te dignosces propterea quod mordicativa traicet ei no-
cet. **E**t hnt oris stomachi debilitate cognosces
ex desiderio ipsius debilitate et doloribus oris stoi-
et habente os stomachi aptu receptioni cholere ru-
bee in quo ipsa multu generat dignosces ex pieue-
rantia nausce ipsius et propterea quod cholera quaz bo-
ra vomit et ex oris ipsius amaritudine. **I**stis na-
qz qui phlomatui fuerint oris stomachi conseruatoe
non premissa accidet inde timor magnus et quaz mo-
riunt inde. **S**ubtilitate vo sensus habenti et de-
bilitate bucelle mudi panis in rob acetoso bonu ha-
bente odore infuse sunt dande. **E**t si fuerit debi-
litas coplexionis ffe sint intincte in aliquo quod sit si-
cut aqua cum zuccaro cum alefeniati aut in sirupo me-
te muschato aut in miua muschata postea minuat.
Aptitudine vero generationis cholere hnt est mun-
dandus dando in potu ei multitudinem aqua cale cum si-
rupu acetoso postea dantur ei bucelle paas ad man-
ducand deum fiat ut parup descat postea minuat.
Preparatio preterea est ut quod ex bono sanguine resolu-
tu fuerit restauret si fuerit fortis cum assatura car-
nis quod sit sup prunas: quod si digere nutrit multuz et
bene: verum oportet ut sit pauca quod stoi propter

phlomia est debilis. **A**mplius vne quaz phlo-
matur propterea ut fluxus sanguis ex naribz et ma-
trice et ano et pectore phibeat aut ex alijs exituris
id ut sanguis ad id quod a pte illa est dinersum pro-
trahatur: et hoc quod medicamen est forte in iuuau-
do. **O**p3 vero ut phlom? sit uehementer stri-
ctus et sunt vices multe quod sunt in vna die nisi ma-
gne necessitatis ea fuerit: sed in die post die et qua-
cuz vice minoratio fiat quod possibile fuerit et ad
summum melius est ut phlomie vices sint multe quod
ut ipsius quoditas sit multa. **E**t phlomia quod euz
non est necessaria cholaz rubee ebullit facit et poste-
a aduenit lingue siccitas et que sibi sunt similia.
Est igitur ei succurren cum aqua orde et zuccaro.
Qui autem secundare voluerit et non acciderit ex p-
minutio malitia paralysis aut quod sit sibi sile vna
manus in logitudine phlomie debes propterea ut
iuncture motio ipsius prohibeat solidatione et ut
amplificetur. **Q**uod si cum hoc timor affuerit quod cito co-
solidetur supponatur ipsi panus oleo cum pauco sale
infusus et desup ligetur. **E**t si phlom? etia oleo in-
unctus fuerit quod sicut phlomia phibeat solidatio-
nis velocitate et minuetur dolor. **E**t hoc quod e ut
sup ipsuz oleu aut sibi simile leuiter iungatur aut
ipse i oleo mistatur postea cum pauco exicetur. **I**n-
ter phlomia quoque et solidatione dormire phloe
solidatione festinare facit. **R**ecordare preterea
eius quod diximus de euone i hyeme euz medicia quod
dies est eligenda austria quod similiter i phlomia.
Et scire debes quod qui minuantur melici et epileptici
et illi quos minuire oz in nocte i hora dormiendi
oz ut sit angustus. **S** phlomis ideo ne sanguis ex-
ritus accidet. **E**t sicut i oibus qui secundatione non
indigent. **C**auere quoque debes quod secundatio sm
debilitatis mensura e tardada. **E**t si debilitas quod n
affuerit sit ultia ei tardatio vna hora. **Q**ui volu-
erit eaz facere ut sanguis ipsi? trahatur sit dies un?
Amplius phlomia transuersa melior est ei qui se-
cundatione vult in eade. **E**t illa que est secundu la-
titudine ei qui vult secundatione in eade hora. **E**t
illa quod est secundu logitudine ei qui vult non vna es-
se contentus secundatione: imo in corde tenet quod ea
per multos faciet dies quaz die. **Q**uaz phlomie
dolor maior fuerit tanto erit eius solidatio tar-
dior. **M**ultis preterea i fatoe euo sincopi affert
nisi fuerit postea a laure aqua sumplerit. **I**nter
phlomia quoz et ratione dormire prohibet ne sup
fluitates que extrahunt cum sanguine incedant ppe-
rea quod supfluitates in somno ad corporis profundu
trahunt. **E**t ex iuuametu vero fatois est quod phlo-
mati virtute cum perfectoe sue euonis que est neces-
saria conseruat. **E**t melior quod secundatio ter-
minus est ut duobus aut tribus tardetur diebus.
Et dormitoe vero phlomie pping pleruz accit i
mebris cofraccio. **B**alneatio quoque anq minu-
tio fiat pleruz agrauat minutio propterea quod cuti
ingrossat et ea lenificat et ad lamben apta efficit nisi
phlomadus multa sanguis habuerit grossitie. **E**t
oportet ne phlomatui in se replendo sit audax sed
secundum ordinem nutriatur et cibum primitus subnu-
et. **E**t sicut oz ne post ipsaz exercietur sed declinet
ad hoc ut supinus iaceat neqz post ea balneo vtaf
resolutione faciente. **Q**ui autem aliqd phlomatui

Angustia
phlomiset quod de
nauis et
paga

Si abluant
et unguent
vulnus

ex parte alij
fuerit minus
et phlogia
natura
et phlogia

De vena
natura

et postea ipsius brachij aposteat ex altero brachi
o minuatur secundum quod tollerauerit et super ipsum
emplum de cerusa ponatur et ex fortiter infrantibus
in circuitu eius fiat cataplasma. **¶** Quia aliqui eorum
phlogiatur in quorum corporibus supabundantes exi
stunt humores phlogia fit causa ebullitionis illorum
humorum et eorum cursus et ipsorum permissionis: fit ergo
frequens phlogia eis necessaria. **¶** Sanguis quo
que melancholicus facit ut frequens mutatio sit neces
saria que in presenti quidem alienat sed in senio p
uenitur inde ad malas egritudines ex quibus est a
poplexia. **¶** Amplius phlogia multotiens commo
uet febres et multotiens resoluit putrefactionem.
¶ Omnis quoque sanus qui phlogiatur illud quod in ca
de potu diximus accipere debet. **¶** Et debes scire
quod venarum quod phlogiantur alie sunt que sunt tantum vene
et alie sunt que sunt tantum arterie. Arterie vero minus
phlogiatur propter terrorem eius quod in eis exit de ti
more cursus sanguinis. **¶** Et suarum quod disponunt mi
nor est quod ex ea puenit apoplexia. Et hoc quod est
quod fixura fuerit vehementer angusta. **¶** Quia autem
fuerit securitas quod ex ea sanguis non fluat maxime e
iunatua in egritudinibus propter quas phlogia
tur. **¶** Maius tamen iunamentum quod ex minutioe ar
terie puenit non est nisi quod in membro sibi vicino ma
le sunt egritudines quia ea est sanguis subtilis et cali
dus. **¶** Quiaque arteria phlogiatur quod est ei vicina in qua
non erit timor maximum affert iunamentum. **¶** Vene
pierea manus quod phlogiatur non pulsatiles quide
sunt sex cephalica nigra et basilica et funis brachij et
scellez et illa que propter noie ascellaris vocatur: et ipsa
quod est ramus basilice: eis vero sanior omnibus e
cephalica. **¶** Quiaque autem ut omnes tres supra iunctu
ra apiantur et non sub ea neque in ea id ut egrediatur
sanguis bene taliter ut saliat et ut sit securitas a no
cumentis nervorum et arteriarum et sicut cephalica. **¶** Quiaque
vero phlogia que sit secundum longitudinem ad conso
lidandum est tardior quam ipse sunt coniunctionales: in
non coniunctionalibus vero res est ad hoc diuersa et
in sciatica quod et scellez et in alia venis melius e
ut secundum longitudinem phlogiatur. Et cum hoc in ce
phalica ut a capite musculi moueatur ad locum lenem
et dilatetur phlogia: et phlogia phlogia non conse
quat quam faciet apia. **¶** Quiaque autem erroris qui enit
in minuendo cephalica non puenit ex percussioe v
na sed sit magna imo non accidit nocumentum nisi pro
pter iterationem percussiois. Et quod ex ipsius phlogia
plus tardatur est illa que sit in longitudine: quod quod phlo
mi dilatandi sunt si voluntas affuerit ut fatio fiat.
¶ Quiaque autem ea non inueneris quere aliquem rationem eius quod
sunt in siluestri asceidit et in vena quod nigra est tior
propter nervum qui est sub ea: et quiaque etiam est iter du
os nervos: tibi igitur cauere debes ut ipsarum in lo
gitudine phlogiatur et ad inferiora. Et fortasse sup
ea erit nervus subtilis tensus sicut corda. Et tunc
quod oportebit ut hoc cognoscatur: et caueat ne p
cussio in eo cadat et prouocet inde stupor pseueras.
In eo autem quod nervi sunt grossiores ramus iste e
gis manifestus. **¶** Et error quidem in ipso est dete
rioris nocumeti quare quod error accidit et nervus ille
percussus fuerit non consolidetur phlogia: imo super eam
pone quod ipsius prohibeat consolidationem. Et eius
quod medicamentum est sicut medicamentum vulneris

nervorum. Et nos iam locuti sumus de ipso in libro qu
to. **¶** Caue tibi preterea ne res infrans ad ipsam pueni
at quod sit vbiq. sicut solatru et sandalu: sed ipsa et to
tu corpus oleo calefacto frica. **¶** Funis autem brachij
melius est ut transuerse minuatur nisi utrinque su
erit flexuosa: quam tunc in longitudine phlogiatur.
¶ Basilica quoque magni est timoris propter ea quod arte
ria cadit sub ea et quod nervi et musculi etiam sub ea ca
dunt. **¶** In ipsarum ergo phlogiatio tibi caue: quam si
percussio fuerit in arteria sanguis non refrigeretur aut
refringetur difficulter. **¶** Dominum quoque sunt quod
da quorum basilice due associantur arterie quarum vna
quod signata fuerit existat quod iam sit securitas et for
tasse percussio altera: hoc enim scire deus. **¶** Quiaque liga
ueris secundum partem rei accidit ibi inflatio quia ex ar
teria quia ex basilica: sed quiaque fuerit ligatu
ra soluere debes et inflationem mollior inungere de
inde ad ligandum redi et si inflatio reuerfa fuerit rei
tera: quod si non inuerit quod erit in hoc si basilica dimi
seris et ad ramum quod ascellaris vocatur redibis quod quod
est quod super domesticum asceidit existit ad inferiora: infla
tio namque erroris multotiens efficit et ligatura sepe ar
terie pulsum desicere facit et ipsarum eleuat et potius ipsa
suppremit et existimatur quod sit vena et phlogiatur.
¶ Quiaque qualibet ligaueris venam et ex ligatura super
ea puenit quod sit file lenti aut ciceri facit et ipsa quod
in basilica diximus. **¶** In basilica quoque phlogiata
cytoplus ad brachium descendit erit sanius. **¶** Phlo
gia preterea in vena procedere debet ad diuersa
te partis arterie. **¶** In basilica quoque non solum corin
git error ex parte arterie sed etiam musculus sub ea
est et nervus propter quos etiam puenit error: hoc quod
iam tibi diximus. **¶** Signum vero erroris in basilica et quod
arteria iam sit percussa est quod sanguis egreditur sub
tilis rufus qui saliendo manat et leuicatur cum eo ta
citus et ipsa sit inferior: tunc ergo succurre ei et in
vulneris orificio pax de pilis leporis pone cum pau
co pueris turis et sanguinis dracois et aloes et myr
rhe et pauco alcolcotar et alzege et super ipsarum et aqua
frigida quam poteris rora et super locum ipsarum phlogiam
ligatura appone tenace. **¶** Quod si se tenuerit vix ad
tres dies non soluas et post etiam tres dies quod po
teris tibi cauere debes et loco emplaz ex stipticis su
ppone. **¶** Multi preterea hominum arteria illa in
cidunt penitus ut ipsa contrahatur et caro desuper eam
coopertat et teneat. **¶** Amplius plerique hominum p
pter sanguinis exitum moriuntur. Et quidam eorum sunt quod
moriuntur propter fortitudinem doloris ligature quam
voluerunt propter fortitudinem prohibitionis fluxus sa
guinis arterie donec membrum factum est secundum viam
mortis. Et scias quod cursus sanguis quiaque puenit etiam
ex venis. **¶** Preterea scire debes quod sanguis quod pli
mius cephalica euatur est qui ex collo et eo quod est
pax supra ipsum et pax sub ipso egreditur et termi
ni partis epatis non pertransit et hypochondriorum et infe
riora non taliter mundificat ut inde sit cura. **¶** Ni
gre vero iudicium inter cephalica et basilica est me
diu. Et basilica quidem euatur quod est a parte sumis et
ventris inferioris. **¶** Funis vero brachij filis e cepha
lice. **¶** De scellez vero dicunt quod quod dextra est do
loribus epatis confert et quod sinistra doloribus sple
nis et quod sanguis fluere dimittat donec per se strigat.
¶ Manus quoque illius qui phlogiatur in calida aqua est

De arte
vul

Quod minus
est vena

ponenda ne sanguis cito restringat et ut facile egre-
diatur si eius egressio debilis fuerit sicut est in plu-
ribus eorum qui ex sceleribus minuiunt. Et sceleribus qui
de phlogia melior est ea que sit in longitudine. Ar-
terialis autem iudicium est sicut iudicium basilice. Ar-
teria vero manus que phlogiatur est arteria que in-
ter pollicem existit et indicem et eius quidem iuuamen-
tum in antiquis doloribus epatis et diaphragmatis est
mirabile. Et Galienus quidem id vidit hoc in somnis
precipiebat enim homini hanc facere phlogiam ea do-
loris quem in epate habebat qui ea fecit et sanus esse
eius est. Plerumque etiam phlogiatur alia arteria que ad
interiorem partem palme declinior hac existit et iuuamen-
tum est propter iuuamentum istius. Qui autem ve-
na manus phlebotomare uoluerit et non potuerit si er-
rit in ligamento ea fortiter cum inuolutioe iteratim facit
do sed vna die aut duobus dimittat. Verum si per-
cussione iterare necessarium fuerit a prima percussioe
se remoueat et non ab ea descendat. Ligatura ve-
ro propterea fortis esse affert et infractio panis et ipsi hu-
mectatio ex aqua rose aut aqua infracta est bona et conue-
niens. Quod etiam ne ligatura ante de suo loco ante
phlogiam aut post ea remoueat. Et corporibus
quod macris ligature fortitudo est ea euadendi venas
et retinendi sanguinem ex eis. In crassis autem cor-
poribus propter laxitudinem vene non apparent nisi per-
stringant. Minutoz propterea sunt quod qui inge-
antur qualiter dolor regatur stupefaciendo manu
constrictione brachii et dimissione hore vni. Et
sunt quod qui phlebotomii oleo inungunt sed hoc totum si
cutis id diuinus dolore lenit et consolidatione retar-
dat. Et si vene quod quas in manu noisum non
apparuerint sed apparuerint ipsarum rami prima ma-
nus digito pertrahendo inferius. Et si sanguis cito
ad se ipsum reuersus fuerit qui digitus remouetur
et intumuerit phlebotomet et si non in minuat. Qui
que lauandi affuerit voluntas cutis trahatur: ideo
ut percussio cooperiat et fiat ablutio deinde ipsa ad su-
um situm reducat. Panus quoque eminentia habens
rectilicet qui est melior quam pilula huius desuper liget.
Qui autem in orificio percussione adeps egreditur molli-
ter interius reducenda erit et non erit incidenda.
Et in horum quod ratione non est fiducia habenda sine
percussione et hoc quod in fine capituli vehementer per-
scrutabimur: nam sermo iste accidentaliter hic igrel-
sus est. Amplius scire debes quod sanguis retentio
et percussione ligatio terminata habent horum sed sit di-
uersa nam quidam sunt qui tollere possunt et si febris
citantes essent ut quod aut sex sanguis libere aufe-
ratur. Sunt et alii qui non possunt tollere ipsis et
sanis ut vna sanguis libra auferat: Verum tres in
hoc considerande sunt dispoes quare vna est leuitas
corporis et ipsius laxitas: et alia est color sanguinis
nam in hoc etiam multotiens accidit error quoniam in prin-
cipio sui egreditur subtilis et albus: quare qui repleti-
onem ibi affuerit signum et oportuerit te phlogiam facere
non decipiaris propter hoc: nam color sanguis in eis qui
repleti-
onis signa habent permiscetur quibus sed tamen in
de non est curandus. In eis quoque qui apata habent
color sanguinis error facit: quoniam apostema sangui-
ne ad se ipsum trahit. Et tertia est pulsus a quo re-
cedere non debes. Qui ergo pertransierit pulchri-
tudo coloris aut mutabitur color sanguinis aut mu-

tabitur pulsus et proprie ad debilitatem retine. Et si
militer si aduenerit oscitationis accidens aut alicui
aut singule aut nausae aut si cito mutabitur color
aut pulchritudo innitere pullui. Qui vero ma-
gis parati sunt ad hoc ut syncopis eis velociter ac-
cidat sunt illi qui calidam existunt complexionem ma-
cri laxa habentes corpora et qui sunt parati ad hoc
ut istud eis eueniat tarde sunt corpora habentes te-
perata et carnes duras. Quod propterea ut minor
phlogios habeat multos quod qui da sunt piluli ha-
bentes et quidam piluli carentes. Et piluli quidem ha-
bentes sunt conuenientiores venis labentibus sicut
guidez. Et ut habeat glomorem ex cuculo aut seri-
co. Est instrumentum vomituum ex ligno aut penna
et ut secum teneat pilos leporis et medicamentum ex a-
loe et ture et folliculum muschi et diamusheatum et troci-
scos de muscho. Ideo ut si syncopis acciderit qui est
vna ex rebus que ex minutione timetur et fortas-
se habens hoc non vomuerit succurrat et glomorem
in os eius mittat et ipsum cum instrumento vomere
faciat et folliculum ei ad olfaciendum tribuat et faciat in-
ipsum trahere aliquid ex electuario diamusheato et
ex trociscis eius propterea ut eius virtus viuifice-
tur. Et si acciderit ut ex arteria sanguis egrediatur
succurrat et repleat vulnus pilis leporis et cum medi-
camine ex alooe ipsos retineat. Syncopis vero ra-
ro accidit sanguine egrediente imo secundum pluri-
mum non accidit nisi post retentionem nisi superfluum fu-
erit sanguinis exitus licet in febribus sinochis non
curemus si vltimo ad syncopiam perueniat et in prin-
cipio apoplexie et in sinapibus et in magnis apostematibus
perniciosus et fortibus doloribus: hoc tamen fa-
cere non debemus nisi quoniam virtus fuerit fortis. Et
iam quidem accidit nobis ut in venis manus sermo-
nem amplificemus secundum aliorum sententias et obli-
uiscemur venis pedis et alijs venis: nos ergo in eis
sermone nostrum continuare oportet. Dicemus
ergo quod ex venis pedis est sciatica que phlogiatur
a parte siluestri alcabi aut sub eo aut supra ipsum.
Et ligatur illud quod est supra ipsum a summitate co-
re usque ad cabi et inuoluitur fascia fortiter aut in-
stita. Et melius quod est ut an balneetur in aqua cali-
da et ut ipsa in longitudine phlogiatur. Quod si ipsa
fuerit occulta aliquis suorum ramos phlogiatur qui
iter minimi et secundum digitum ab eo existit. Et
iuuamentum quidem in phlogia sciaticae est magni in
dolore scie et similiter in podagra et in varice et in
elephantia sed sciaticae secundatio est difficilis. Et
ex eis est saphena que est super partem domesticam
alcabi et est manifestior sciatica: et ipsa quidem phlo-
giatur propterea ut enacuetur sanguis ex membris qui
sunt sub epate et ut sanguis a partibus superioribus
ad inferiores declinetur quare menstrua veheme-
ter prouocat et hemorrhoidarum orificia aperit. Et ra-
tio quidem facit oportere ut sciatica et saphena simi-
lis existant iuuamenti sed experimentum facit ut ope-
ratio sciaticae plurimum conueniat dolori scie sicut si
hoc esset debilius. Et saphene quidem phlogia me-
lior est que sit transuerse latitudini attinens. Et
ex eis est vena curuature que phlogiatur sub ge-
nu poplitae que tantum efficit quoniam et saphena sed e-
fortior saphena in prouocatione menstruarum et in do-
loribus ani et hemorrhoidibus. Et ex eis est vena
h 4

quibus am
des pmo

de mima
luc

qui acci
pmo

de mima
pmo

Omnia

Gag. 12

publ. ad

que est post alarchoh que est quasi ramus saphene
ne et operatur quum ipsa. **¶** Et ad summum quidem
venarum pedis phlogia confert egritudinibus que fi-
unt ex materijs ad caput declinatibus et egritudi-
bus melancholie. **¶** Si ipsa quidem magis debilitat
tute que phlogia venarum manus. **¶** In venis autem que
phlogantur et sunt in parte capitis excepta guidez
melius est ut transuerse phlogentur: et eaz qdez
qda sunt sunt vene: et quedam que sunt arterie.
¶ Vene ergo sunt sicut vena frontis que inter duo exi-
sti supercilia. Et ipsius quidem phlogia confert
uitati capitis et proprie illi que est in posteriore
te capitis et gravitati oculorum et stupori et dolori ca-
pitis perseveranti antiquo. **¶** Et vena que super ca-
put phlogatur propter emigraneam et ulcera capitis.
¶ Et due vene temporum que flexuose incedunt: et due
vene que sunt in angulis oculorum lachrymalibus: et
secundum plurimum non apparent nisi per constricti-
one suffocante. Et in ipsis quidem phlogus non est
fundandus quia fortasse fient fistule ex percussione
ossis et ex eis non egreditur sanguis nisi paucus.
¶ Inuamentum vero phlogie ipsarum duarum existit in
dolore capitis et in dolore emigraneo et ophthal-
mia antiqua et lachrymis et panno et scabiei palpebrarum
et eaz bothor et nictilopis. **¶** Et tres vene que
rum locus est post illum ubi extremitas auris tan-
git qui peruenit ad capillos. Et una quidem harum tri-
um est magis manifesta que phlogatur in principi-
o aque et qui caput stomachi recipit sumum. Et propter
hoc confert ulceribus aurium et colli et posteriori ca-
pitis. Et Gal. quidem negat quod quidam dicunt quod due
vene que sunt post aures phlogantur ut qui filios
gignunt ipsos non gignat. Et ex venis istis sunt gui-
dez que sunt due et minuantur in principio lepre et
fortis squinatie et coangustatione anhelitus et asma-
te acuto et rauedine vocis. Et in habente apostema
in pulmone et disania que est ex multo sanguine ca-
lido et egritudinibus splenis et latez. Et ois ut di-
ximus ante ut phlogio pilu habente minuiatur.
¶ Modus vero ligandi eas est quod oportet trahere ca-
put ad contrarium partis phlogie ut vena extendere
do fiat sicut corda: et consideretur que pars sit ma-
gis declinans et fiat phlogia ex contrario partis il-
lius. **¶** Oportet pretereque ut eius phlogia fiat in la-
titudine et non in longitudine et sicut sit in saphena et
sciatica. Et cum hoc toto oportet ut ipsius phlogia
cadat in longitudine. **¶** Et ex eis est vena que est
in lepore cuius phlogie locus est ipsius extremi-
tas que digito pressa in duo partitur: ubi quidem
sit phlogia sed sanguis qui inde egreditur est pau-
cus. Et ipsius quidem phlogia confert calipa et tur-
bationi oculorum et hemorrhoidibus et bothor que in
naribus nascuntur et pruritui qui sit in eis: verum
tamen plerumque accidit ex eo coloris rubedo perse-
uerans que simulatur sabas et corrumpit faciem et est
ipsius impedimentum maius suo inuamento. Et ve-
ne quidem que sunt sub aase a parte noci quaz phlo-
gia confert egritudini oculorum antiquae que est ex
sanguine subtili et antiquis capitis doloribus. Et
ex eis sunt vene que sunt in labijs et sunt quattuor
et super. Vnuquodque eorum existit par que conferunt
ceribus oris et alcola et doloribus gingivarum et eaz
apostematibus et ipsarum laxitati et ulceribus et sistu

lia et fixuris que sunt in eis. **¶** Et ex eis est vena que
est sub lingua super occultum mentis que minuitur in
financia et apostematibus duarum amigdalorum. **¶**
Et ex eis sunt vene que sunt sub lingua et existen-
tes super ipsam linguam et minuantur propter lique-
grauitatem que est ex sanguine que quidem in longi-
tudine sunt minuende quia sanguine constringere
qui fluit ex phlogia in latitudine facta est difficile.
¶ Et ex eis est vena alafuta que inter mentis et labium
est inferius que phlogatur propter oris fetorem.
¶ Et ex eis est vena furcule que phlogatur in me-
dicationibus oris stomachi. **¶** Et arterijs vero que
sunt in capite est arteria temporis que quadoque phlo-
matur et quique inciditur et quique extrahitur et quique a-
durit. Et hoc fit propterea ut acuti rheumatismi
et subtiles constringantur qui ad oculos descendunt
et propter amplificationis principium. **¶** Et due arte-
rie que sunt post aures que phlogantur propter spe-
ties ophthalmie et principium aque et pannu et nicti-
lupas et antiquum dolorem capitis. In eaz tamen phlo-
mia semper existit timor et cum hoc tardatur conso-
lidatio. Galienus quoque dixit quod cuiusdam in gula ul-
nerati arteriam percussio parumper tegit ex qua ma-
gna sanguinis pars manauit sed Galienus ei subue-
nit cum medicamento turis et aloes et sanguinis dra-
conis et myrrhe et restrictus fuit sanguis et dolor a-
tius que in exteriori parte corpe posterioris consue-
nerat habere recessit. **¶** Et ex venis que in corporis
phlogantur sunt due vene super ventrem quarum
una super epar consistit et altera super splenem est po-
sita. Et phlogatur dextra in hydropisi et sinistra in
egritudinibus splenis. **¶** Scito pretereque quod phlo-
mia duas habet horas horam electam et horam necessa-
riam: hora vero electa est eius que est in lumine di-
ei et post digestionis complementum et superfuitatum
expulsionem: et hora necessaria est hora que fieri ois
et que tardari non potest et in qua res prohibitoria
non attenditur. **¶** Scias etiam quod phlogus obtusus est
magno impedimento quonia errat et non consequi-
tur. s. quod debet et apostemare facit et dolere. **¶**
Cum ergo phlogio operabis non manu premendo i-
pellas sed suauiter blandiendo et etiam furtim agas
ut phlogio extremitas ad interiora vene perueni-
at quonia si illud duriter feceris sepe caput phlo-
mi infus in vena occulta rumpetur fractura et fa-
cit ut vena refugiat et non vulnerabit venam. Et si
perfidiose insititeris ut cum eo phlogus augmenta-
bis malitia quapropter experiri debes qualiter phlo-
mus ingreditur cutem antequam eum eo phleboto-
mea et qui percussione secundare volueris si tibi
necessarium fuerit. Tibi pretereque cauere debes ne
venam impleas et sanguine infles quonia tunc lapsus
et remotio minus erunt. Quique vena tibi rebella-
uerit vel occultauerit et ipsius repletio sub ligatu-
ra non apparuerit solue ipsam et multotiens liga et
inunge eam et comprimendo descende et ascende do-
nec eam manifestare et apparere facias. Et hoc quod
dez experieris cum duobus digitis vnuquodque locorum
tangens in quibus scis venam extendi. Et quique ta-
gens vtriusque et quique vno ipsorum et cum altero facies
sanguine incedere donec altero cadente ipsius sen-
tias sanguinis accessionem quaz ad ipsam perducitur
sanguis et eius recessionem quum dimittitur. **¶** Et

mpur

de vena
p. 24

de vna
p. 24

vene
figura

de vena
p. 24

scito quod
quod tamen
penetret
beo quod
phlogia
tatur ind
prehensu
quonia na
que vena
pones et
linea qu
tabitur n
Et scito
duo quita
tie et in
tet ut et
ra vena
tibi ne
facies et
vene de
terint fu
maria
res ligat
venarum
to tuo te
raminis
tia habet
deat. Et
ma est p
bren et
mia esse
turalite
Lapiru

mentum
grossum
illis non
oportet
cu diffi
ciunt. Et
cupio m
duo ama
fia quon
mentis
to lum
et augm
bus ac
vero
oportet
at post
ipse se
postea
nu abh
ponen
diri. Et
gre v
tati
ru et
silice
super
ferur

scito qd caput phlomi habet spatium in quo penetrat
qd tamen non est longum ne ad arteria aut nervum
penetret. Et ipsum quidem plurimum impellere de-
bes qm vena fuerit magis subtilis. **¶** Qd autez ut
phlomi apprehensio fiat pollice et ipudico et dit-
tatur index ad palpandum et vt i medio ferri fiat ap-
prehensio pollice et non apprehendatur superius
quia non bene tenebitur imo erit vacillans. Qu-
qz vena remouendo se ad partem vnam mutabit op-
pones ei ligatura et stricturem e contrario partis il-
lius et qm remouendo se ad duas partes eqliter mu-
tabitur non debebis eaz in longitudine phloma-
re. Et scito qd oportet vt strictio et compressio sint secu-
da qritate dispositionis cutis in duritie sui et grossi-
tie et in multitudine carnis et abundantia. Et opor-
tet vt etia ligatura sit propinqua. **¶** Quqz ligatu-
ra venam occultauerit fac signum super eam et caue
tibi ne a signi rectitudine remoueat qm ligatura
facies et eaz hoc toto impelle phlomi. **¶** Qd autez
vene declinatio et ipsius eleuatio tibi rebelles exti-
terint sinde locum qui est super eam in corporibz
macris proprie et cu vicino operare. Alius prete-
rea ligationis et constrictionis in iunctura prohibet
uenaz impletionem. Quqz volueris lauare digi-
to tuo tende cutem vt a rectitudine remoueat so-
raminis deinde laua et exicca et pone pannu eminen-
tia habentem et dimitte cutem vt ad locum suum re-
deat. **¶** Et scito qd qui multu sudat causa repletio-
nis est phlomia indiges. Et multoties et habeti se-
brem et habenti dolores capitis qui ex phlomia phlo-
mia esset medicandus superuenit fluxus vetricis na-
turaliter qui phlomia exultat.

Capitulum .xii. de ventosis.

Ventose cutis partes magis mundificat qm
phlomia et plus extrahunt sanguine subti-
lem qm grossum. **¶** Et ipsaz quidem iuu-
mentum in corporibus compositis grossis et crassis
grossum habetibus sanguine est paru: quonia ex
istis non extrahunt sanguine neqz extrahunt sicut
oportet: imo qui ex eo uehementer est subtilis et
cu difficultate et in mebro ventosato debilitate est
ciunt. **¶** Quidam autem precipiunt vt ventose i pn-
cipio mensis non apponantur quonia humores no-
du amoti fuerunt neqz ebullierunt neqz in fine me-
sis quonia humores tunc sunt minuti sed in medio
mensis quia humores sunt ebullientes et in sui augm-
to luminis in corpore lunc augmentum sequentes
et augmentatur cerebrum in craneis et aqua in flumi-
bus accessione et recessione habentibus. **¶** Ex suis
vero horis in die melior est hora secunda et tertia
et oportet quidem vt a ventosis sibi quilibet caue-
at post balneu nisi cuius sanguis fuerit grossus qm
ipse se prius balneari debet et vna hora morari et
postea ventosas apponere. **¶** Plurimi aute homi-
nu abhorrent ventosas in anterioribus capitis ap-
ponere et reperiunt in hoc sensus et intellectus ipe-
diri. **¶** Et ventose qde sup nocra qe i collo posite ni-
gre vicarie existunt et conferunt supercilioz grani-
tati et allenuat palpebras et conferunt scabiei oculo-
ru et feteri oris. Et super alcheel vicem tenent ba-
silice et conferunt doloribus humeroz et gule. Et
super alchada posterius sunt vicarie cephalice et co-
ferunt tremori capitis et mebris que sunt in capite

sicut facies et dentes et mole et aures et oculi et gula
et nasus. **¶** Ventose aute que nocte superponuntur
obliuionem hereditare faciunt veraciter sicut qui-
dam dixerunt quonia posterior pars capitis est lo-
cus conseruationis que ventose debilitant. **¶** Al-
cheelie vero debilitant os stomachi. Et propter al-
chadaz quidem quqz accidit capitis tremor parip ita
qm mutemus nos a nocra et ab alcheel parip ascenda-
mus nisi quia fuerint necessarie propter fluxus san-
guinis ex tussi quonia tunc cu eis est descendendum
et non ascendendum. **¶** Et he quidem ventose que
alcheel superponuntur et iter duas spatulas conferunt
egritudinibus sanguineis et spasma sanguineo et al-
mati sanguineo sed stomachu debilitat et cordis tre-
more generant. **¶** Et ventose quidem que cruribz
superponuntur sunt minutioni propinque et mun-
dificant sanguine et prouocant menstrua. Et ei qui
dem que ex mulieribus alba existit et laxa sangui-
nem habens subtilem ventose in cruribus posite
sunt meliores qm phlomia que sit in saphena. Qui-
dam pretere dixerunt qd ventose super occiput po-
site et summitatem capitis conferunt amem et scoto-
mie et tardant canos quemadmodum dixerunt. **¶** In
hoc consideratio est habenda nam istud in his ope-
rant corporibus et si in alijs quonia plurimis cor-
poribz festinare faciunt canos et impediunt intellectu
et conferunt egritudinibus oculi: et hec quidem est
maior eaz utilitas quonia conferunt eoru scabiei
et bohor et almusceragi et egressioni yuce sed intel-
lectum impediunt et faciunt hereditare stupiditate
et obliuionem et malitiam cogitationu et egriudies
permanentes et nocent aqua in oculo habentibus sz
fortasse si hora se presentauerit qua illud fieri de-
bet non impediunt. **¶** Ventose aute sub mento po-
site profunt dentibus repletis et faciei et gutturi et
mundant caput et mandibulas. **¶** Et ventose re-
nibus superposite conferunt apostematibus coxa-
rum et eaz scabiei et bohor et podagre et hemorro-
idibus et elephantie et ventositatibus vesice et ma-
triciis et pruritu dorfi. Quqz ventose iste fuerint
cu igne sine sunt cu scalpatione sine absq ea iuu-
bunt etiam in hoc: sed ille quidem que sunt cu scal-
patione sunt fortiores preterq in ventositate. **¶**
Nam que sine scalpatione sunt in remouendo ne-
tositates frigidas et vt radicitus euellantur hic et
biq sunt fortiores. **¶** Ventose pretere in anteri-
ori parte coxaz testiculorum apostematibus con-
ferunt et vulneribus coxarum et crurium. **¶** Et ve-
tose posteriori parte coxaz superposite profunt a
postematibus ei exiuris que in natibus sunt. **¶**
Et ventose posite sub poplite conferunt pulsationi
poplitis q ex calidis generatur humoribus et exiur-
ris malis et vlcibus putridis in crure et pede. **¶**
Et ventose super duas alcabi conferunt prohibi-
tioni menstruoaz et sciaticae et podagre. **¶** Ventose
aute sine scarificatione quqz ponuntur ppter ea vt
materia a parte sui motus trahatur sicut qm mam-
illis superponantur ideo vt cursus sanguinis men-
strui retineatur. Et quqz queruntur vt apostema
profundum ad exteriora trahat ideo vt medicamen-
tu ad ipsam perueniat. Et quqz requiruntur pro-
pterea vt apostema ad aliud mactur mebrum qd
ignobilius in vicinitate existit. Et quqz requiruntur

ut supra de
obliuione
moris

spasmus

etiam

sub mento

de ventosis
in cruribus

propterea vt mēbrū calefiat et sanguis ad ip̄z tra-
batur et ipsius resoluantur ventositates. Et q̄nq̄
requiruntur p̄pterea ut mēbrū ad suū naturalē locū
reducatur a quo remotum fuit sicut fit in ruptura
inguinis. Et q̄nq̄ requiruntur ideo vt dolor se-
detur sicut q̄ superponuntur ymbilico in dolorē
colice vehementer cogente et in ventositatibus uē-
tris et in doloribus matricis qui accidunt apud mo-
tum menstruoz et proprie in adolescentibus. Et
super laxitatem partis exterioris coxe sicut fit i sci-
atica: et q̄ timetur ossis exitus a iūctura. et int̄ du-
as anchas profunt duabus anchis et duabus parti-
bus interioribus coxaz et hemorrhoidibus et haben-
ti rupturam inguinis et podagricis. **V**entose q̄
q̄ super nates posite a toto corpore trahūt vt a ca-
pite et conferunt intestinis et mēstruorū sanant cor-
ruptionē et alieniatur per eas corpus. **E**t dice-
mus quidē q̄ in ventosis cū scarificatione tria exi-
stunt inuamenta. Primū eoz est euacuationis ex
ip̄o mēbro: et secundū est repositionis substantie
spiritus ne euacuationē humoris qui educitur se-
quendo euacuetur: et tertū est quomā non curatur
vt ex principalibus mēbris fiat euacuatio. **S**ca-
rificatio vero est profunda vt ex profundo traha-
tur. **L**ocus preterea vbi ventosa adheret q̄nq̄
apostemat: et fit difficile ad ipsam remouendā.
Pannus ergo aut spongia in aqua tepida iſusa q̄ ca-
liditati attineat sumatur et cū ea in circuitu fiat em-
broca. Et hoc quidē frequēter contingit q̄ super
māmillaz partes ventosas ponim⁹ ut sanguis mē-
struoz fluxus et ex naribus arceatur: q̄ obrem si
per ipsas māmillas eas ponere non debemus. Qū
q̄ locus ventose inungetur prope ipsam suspende-
re non tardes sed ad scarificandū festina. Sitq̄ pri-
ma positiō leuis et cito remoueat ipsa deinde se-
cundū ordinem tardetur ipsius remotio et tollera-
tia. **E**t oportet quidē vt ventosatus post vna
horam cibetur. **I**nfans preterea in tertio anno
ventosetur et post transactis duobus annis quoniam
prius non debet ventosari q̄ est vnius anni. In
ventosis quoq̄ fit securitas ne materie ad inferiora
descendant. **E**t cholericus quidē ventosatus p̄
v̄tosas comedere debet grana mali granati et ip̄o
rū succū et succum scariolarum cum zuccaro aut la-
ctucas cum acceto.

Lapitulum. xxiij. de sanguisugis.

Indi dixerunt q̄ in quarundam sanguisugis
garū natura existit ventositas: ab eis igitur
cauendū est que sunt ex genere ma-
gna habentium capita et quaz colores sunt antimo-
niales et nigre: aut quaz color est viridis: aut que
sunt lanuginē habentes et similes mezameiz: et su-
per quas existunt fila coloris azuli: et quaz color si-
milatur madion. **I**n omnibus enim istis existit
ventositas et proueniunt ex eis apostemata et sin-
copis et sanguinis fluxus et febris et laxitas et vlcē-
ra mala. **E**as quoq̄ nō accipias ex aquis malis in q̄
bus limus alui est niger et cenosus et motus statiz
turbat aquam et fetet: sed illas elige que in aquis
colliguntur cochalib⁹ tolupiatu et in quibus mora-
tur rane. Neq̄ attendas illud q̄ quidam dicūt q̄
si sint in aquis vbi morantur rane sunt male. Sit
q̄ earum color similis rei super quā existit viridi-

tas et tendantur super eas fila duo colorem arseni-
ci habentia. Et ruse rotunde que sunt coloris epa-
tis. Et ille que simulantur parue locuste et que cau-
de muris similes existunt et minute parua habētes
capita omnes iste eligende sunt. Et nullas magis e-
ligas q̄ habentes ventres rubeos et dorsum viri-
de et precipue si ex aquis fuerint currentibus. **E**x-
tractio preterea sanguinis a sanguisugis facta p̄-
fundior est extractione que fit cum ventosis. Et
ipse quidem anteq̄ ponantur quasi per vnam diez
colligende sunt. Et constrictione faciendum est vt
euomant donec q̄ in eorum existit ventribus e-
grediatur si hoc fieri poterit. Et ipsis parum san-
guinis agni aut alterius rei proiciatur vt inde nu-
triantur anteq̄ ponantur deinde sumantur et earuz
viscositas et sordities cū aliq̄ q̄ sit ut spōgia mū-
dentur. **L**ocus preterea vbi sunt apponende cū
baurac lauetur et fricatione rubificetur postea quā
voluntas apponendi sanguisugas affuerit in aquaz
proiciantur dulcem et emundentur deinde apponan-
tur. **E**t eo autē quod eas efficit voluntarias ad
se suspendendū est vt locus luto liniatur aut sāgui-
ne. **Q**uq̄ be fuerint plene et eas proicere volu-
eris pulveriza sup eas paz salis aut cineris aut bau-
rac aut sete cōbuste aut lini aut spōgie cōbuste et aut
lane cōbuste et cadent. Et meli⁹ q̄dē est vt postq̄ ca-
dūt loc⁹ v̄tosa sugat et ex sanguine loci parū ac-
cipiat vt morse ipsaz malitia reueat. **Q**uod si san-
guis nō p̄stringet galle p̄buste aut calx aut eis aut
regula cōbusta et subtili puluerizata sup̄dat aut r̄-
liq̄ ab istis ex eis q̄ sanguine cōstringūt. Et hec q̄dē
oz vt sint apud eū p̄pata q̄ sanguisugas appōit quz
ipse se suspendat. **A**ppositiō preterea sanguisugaz
cōfert egritudinē subcutaneis sicut tabas et alcua-
be et eis similia.

Lam. xxiij. de retentōe eoz q̄ effantur.

Et q̄ effantur retinent: aut p̄ptē materie in-
clinationē absq̄ alia eūone: aut p̄ptē ieliato-
nē cū alia eūone: aut p̄pterea q̄ ipsamet e-
uacuatione inuat: aut medicis iſtātib⁹: aut stipticis:
aut viscosis: aut adurentib⁹: aut stricturna. **E**t r̄-
tētiō q̄dē eūonis p̄ptē attractionē sine alia eūone ē
sicut appositiō v̄tosalz sup māmillas scā ad hoc ut
sanguis flux⁹ ex matrice phibeat. **S**z melior at-
tractiō ē cū q̄ exit sedatiō doloris illius a quo tra-
hit. **E**t ea q̄dē q̄ fit p̄ptē attractionē q̄ ē cū eūone
est sicut phlomia basilice scā p̄ptē hoc: aut retentio-
nē fluxui v̄tris: aut flux⁹ v̄tris v̄otui: aut
uirozq̄ retētiō puocatōe sudoris. **E**t eūonis q̄
de inuamētū ē sicut stōi et intestioz mūdificatiō ab
hūiorib⁹ viscosis malis labere faciētib⁹ cū picra et
sicut studiū q̄dē adhibet ad os stōi mūdificatiō v̄oi-
tu p̄ptē incisionē materie v̄oit māline. **E**t me-
dicine q̄dē infrantes liq̄de cōgelat et orificia cōstrin-
gūt et coangustāt. **E**t stiptice q̄dē medicine māz
coarctāt et canales cōstringūt. Et viscosē q̄dē medi-
cine oppilatōes in canaliū orificia efficiūt q̄ si fue-
rint acute exiccatione p̄ opabunt illud. Et adurē-
tes q̄dē cortices efficiūt vt sup canaliū orificiū mae-
ant et ip̄z claudat et p̄firmēt sz tñ eaz ipedimētū ti-
met. Et hoc ē qm pole ē vt cortex rūpat et eradi-
cet et amplificatiō foramis augmētet. **E**t ex adu-
rētib⁹ q̄dē sunt q̄da in quibus exit stipticitas sicut

atrimētū: et qđā in qđb nō sicut calx nō extincta.
Et adurētes qđē stiptice sunt necessarie vbi volū-
tas ē vt cortex sit fixus. Et alie sunt necessarie vbi
volūtas ē ut cortex cito cadat. Et ei qđē qđ sit stri-
ctura: alia ē cū clausa foramis et coarctatione ad hō
vt ipsi ptes in vnu cōducant sicut cōstringit illud
qđ ē supra cubitū qđ phlōmator in basilica errās p-
cutit arteria: et alia ē qđ sit oppilatōe orificij vulne-
ris et clausure vie eūati sicut pilos leporis in vul-
nus ponius. **¶** Dicēus ergo qđ si sanguis cursus ex
apertōe orificioz venaz fuerit stipticis medicabitur
vt orificia venaz cōstringant. Et si ex ruptura fu-
erit stipticis glutinosis sicut terra sigillata. Et si ex
corrosiōe fuerit eo qđ carne nasci facit cū eo quod
corroionem abstergit.

Ca^m. xxiij. de sanatoibus oppilationū.

Oppilatōes autē sunt ex hūioribus grossis
aut viscosis aut multis. **¶** Et multoz qđ
de hūioz qđ cū eis alia nō fuerit cā maliti-
a remouebit extractōe ipsoz phlōma aut ventris
fluxu scā. Et si grossi fuerint indigebūt eis qđ resolu-
uat. Et si fuerint viscosi et maxie si fuerint subti-
les erūt eis necessaria ea qđ incidat. Et tu qđē tā sci-
uisti dīaz inter grossos et viscosos et qđ ē sicut dīa
inter glutien liqūz et liūz: et grosso qđē resolutiū
ē necessariū iō vt ipz attenuet et ei expulsiō fiat fa-
cilis: et viscosi qđ inciliū ē necessariū iō vt inter ipz
et id cui adhebit penetret et inter ea sepationē faci-
at et vt ipz in pua secat frusta: qm viscosi oppi-
lat ppterea qđ adheret et ppt suaz ptiū ptiūatio-
nē. **¶** Qđ aut vt in resoluōe grossi a duabz pti-
rīs caueat rebz: qđ vna ē resoluō debilis qđ in rari-
tate materiei augmētū efficit et ipsi locū augmētāt
ita qđ ad resoluōē nō pūiet qđ oppilationē augmē-
tat. Et altera ē resoluō fortissima qđ ei subtile sit na-
por et spissum ipsi sit lapis. Qū ergo resoluō fortis
ē necessaria inuēt leuicate subtili cū mā in qđ non sit
grossiues s; sit in ea calor tepat qđ inuēt in resoluōe
do totū illud qđ ē oppilatū. **¶** Et ex oppilatōibz
qđē peiores sunt oppilatōes venaz et deteriores
eis sunt ille qđ sunt in arterijs: et adhuc peiores sunt
ille qđ in mēbris extūt pncipalibz: qđ in apitiuis
stipticitas et subtilitas pūgenē erit meli qđ stipti-
citas rēouebit a mēbro subtilitati gūamē.

Ca^m. xxv. de medicatōibz apostematū.

Postematū qđā sunt cala qđā sunt fra fluxa
et qđā sunt fra dura et ea tā diuina. **¶** Et pmtie
iploz qđē cāe aut sunt pmtie aut ancedē
tes. Et ancedētes qđē sunt sicut replo: et pmtie sūt
sicut casus aut pculsiō aut morsus. Quedā vō qđ sūt
ex cāis pmtie qnz cū corpis replone se repūant et
qnz euēniūt cū eqūitate hūioz. Et ea qđē qđ sunt p-
pt cās ancedētes aut pmtias cū replone corpis re-
pūata: aut sunt in mēbris qđ pncipalibz sunt vicia
sicut eūantia aut nō sunt: et si nō sunt nullo aliqd
ex resoluētibz ē eis applicā in pncipio imo mēbz
expelles ē meliorā si ibi fuerit mēbz expelles aut
totū cor meliorē si nō fuerit ibi mēbz singulare
qtenus ad ea pūiat qđē refrenat et ad diuersū tra-
bit et stipticū efficit. Et tū cū diuersitate illi mēbri
fuit attractio ad illud qđ in alio latere diuerso ē pōi-
tū ppt exercitiū ipsi aut ppt rē pōderosaz sup i-
psuz delatā: nā multoties a manu āpōsa trahit mā

qđ cū alia res deserit pōderosa et hora vna tenet.
Qđ aut vt stiptica pstrictia repulsiua sūt pplōnia
pure existat si āpata fuerint acuta. Qđ si āpata fue-
rint fra oz qđ alicui sunt admista in quo vtut sit cala
cū retēōe sicut sgnatū et blacte bizantie. **¶** Qū autē
māfare volueris minnes retētiū et admiscēbis ei
qđ sit resolutiū dōec ad statū pūiat: tūc ei ipa ad
miscēda erit eqfr. **¶** Qū autē declinatio fuerit nō
sit ibi nisi qđ resoluat et laxū efficiat. Et oz qđē vt
illud qđ fra fluxa resoluat sit absterges et exicans
et hoc qđē plm inuēt in calis. **¶** Ea autē qđ ppt cās
accēt pmtias vbi nō ē hūioz replo medicari dēt
i pncipio rei cū eis qđ fluxa faciāt et resoluāt: et si nō
cū eo qđ sit sicut illud quo pmt medicatū fuit. **¶** Si
vō mēbz āpōsuz mēbri pncipalis eūatorij fuerit
sicut loca glādosa in collo qđ sunt in circuitu aurium
cerebri: aut ascelle cordis: et ignia epatis: nullo e-
rit ei applicā aliqd qđ refrenet non iō qđ hoc non
sit medicamētū āpātū eoz qm hoc ē iploz medica-
mētū: s; qđ nolumus iploz medicari āpata immo
studij ad hoc ipendere vt ea augmētus et māz ad
ipsa trahāz et non curāz si malitia in mēbro au-
gmētata fuerit: nō eis curāz nisi de eo qđ mēbro
pncipali ē meli. Et tūc qđ si māz refrenaueri-
mus redibit ad mēbz pncipale et pūenēus in ad il-
lud qđ emendare nō poterimus. Quapp volumus
vt malitia in mēbz cadat ignobile cū pncipali pti-
lerit mēbro ita ut studiū ipēdas i attrahēdo māz
ad mēbz ignobile et facere vt ipz apēt. Et si non
cū alijs salte cū vctosis et empla attractia acutis.
Qūq; ad collectionē pūenerunt hūiūsi āpata aut
reliq ab eis qnz apient p se aut maturatōis adu-
rio. Et qnz indigent maturatōe et sectōe sūt. **¶** Ma-
turatio vō cōplet ex eo in quo cū calore erit oppi-
latio et glutinatio vt p ipm calor retineat. **¶** Qū
autē maturatiōne efficit cū aliquo qđ sit sicut hūi-
mōi maturatiū autēdere dēs vt si videris calorē
inartū debile et qđ mēbz tā declinet ad hoc vt corru-
pat remoueat ab eo glutinosa et oppilata et ponat
apitiua et scarificationē faciat pfunda: deū adhibe-
as medicas in qbus erit resoluō et delicatio sicut d-
eis inuestigabius in libris pncipalibz. **¶** Multo
tūc pteera erit āpā pfundū et erit nobis necessari-
um trahere ipz ad pte curis et si nō cū alio salte cūz
ventosis ignitis. **¶** In āpate autē duro qđ status
terminū pirāuit re in eo est vt mollificet qnz cū
eo in quo erit calitas et siccitas pua. Ideo ne qđ ex
eo spissū ē ppt multa resoluōe fiat lapis imo totū
ad resoluōē ppt: postea sup ipz resoluō fortior si-
at: deū si tūc ex resoluōe ei qđ resoluēt ne qđ i-
mansit lapis fiat: itez ad molliūcā ipm fō redeat
et incessanter fiat hoc donec totū finiat inter molli-
ficadi et resoluēdi vices alit vires. **¶** Inflata autē
āpata cūrent ex eo qđ calefacit subilitate sue subē
ppterea vt ventositates resoluat et poros ampli-
cet: nā tā in āpauibus inflatis est vctositatis grossi-
ties et poroz clausa. **¶** Studiū quoq; ē adhibē i
phibēdo māz ex qđ vctosus pūit vapor. **¶** Et āpā
tibus pteera sunt qđ sunt ulcerosa sicut formica qđ
sunt inifranda sicut phlegmon s; nō sunt molliūca-
da: et si ppterea qđ sunt āpata sunt molliūcā imo
sunt siccāda qm accēs hoc tā supant cāz: accēs eni
ē vlcerositas de qđ tūc qđ accidat aut qđ tā acciderit

mis cū percussione medicetur prius percussio me-
dicamentibus percussioni aptis donec sit possibile m-
dicari alfare. Et alfare quidē si magna fuerit medi-
cabitur cū siccantibus: et si fuerit parua vt punctu-
ra acus dimittatur esse eius ipsi nature si non fue-
rit venenosa pendēs aut fuerit fortis doloris: aut
si tetigerit neruū et timeatur inde apostematis ge-
neratio et pulsatio. ¶ In ptoriside autē sufficit moll-
ligatura non dolorosa et vt super ipsaz ponantur
medicamina contorsioni apta. ¶ In his autē q̄ sūt
sicut casus et percussio necessaria est phlomia ex p-
te diuersa et subtiliandū est nutrienda et dimittenda
est caro et que sunt sicut ipsa. Et regendus est ex a-
pozmatibus et potionibus scriptis ad hoc in libris
particularibus. ¶ Sermonē autem in solutionib⁹
continuitatis factis in neruis et ossibus reseruabimus
posterius ad libros particulares.

Capitulū. xxix. de canterizatione.

Canterioratio est medicamē valde vtile in-
uans ad prohibendū ne corruptio sparga-
tur et ad confortandū mēbrum cuius co-
plexione volumus rectificare et ad resoluenē mate-
rias corruptas in mēbro retentas et ad restringen-
dum sanguinis fluxum. ¶ Res vero qua canteri-
um sit melius est aurū: et locus quidē qui canteri-
zatur aut est manifestus et ponitur canterius super
ipsum sensibiliter: aut est pfundus interius in mē-
bro sicut in naso aut ore aut in ano. Et huiusmodi
quidē forma idiget super quā ponatur q̄ sit sicut
tale: aut magra et aceto ifusa: postea ponant super
ipsam panni aqua rosacea yehementer infrigidati
aut succis aliquibus et mittatur in canālē ita vt lo-
cus canterizandus eius bucella fiat deinde imitta-
tur canterium ppter ea vt ad locū perueniat et in cir-
cuitu nō impediat et pprie qū canterius subtili⁹ fu-
erit q̄ forme vacuitas ne lateribus forme obuiet.
Canterizator preterea sibi cauere debet ne fortitu-
do canterizationis ipsius ad neruos perueniat neqz
ad cordas neqz ad ligamenta: q̄ si ppter sanguinē
q̄ fluit canterizauerit oportebit vt canterizatio sit
fortis ideo vt crusta grossitie habeat et spissitudine
ne cito cadat qm̄ ex calu cruste canterizationis sa-
cte propterea vt carnē corruptā proicias et vt san-
guinis fluxus phibeatur perueniat ad malū dete-
rius eo qd̄ erat. ¶ Quis canterizaueris propterea
vt carnē corruptā proicias et terminū sanū scire vo-
lueris erit vbi dolet. Et fortasse necessariū erit ti-
bi cū carne canterizare os qd̄ est sub ea et supra i-
psū morari donec tota ipsius destruat corruptio.
¶ Quis ergo fuerit qd̄ sit sicut craneū subtili-
ter ipsam operare ita vt cerebz non ebulliat neqz
ipsius panniculi corrugentur et in alio osse ab ipso
non curas perquirere.

Capitulum. xxx. de sedatione doloris.

Iam sciisti doloris causas in duaz compri-
hendi diuisionibus. scilicet mutatione comple-
xionis subito et solutione continuitatis po-
stea sciisti q̄ postremū diuisionis eaz peruenit ad
malitia complexionis calide aut frigide aut humi-
de aut sicce absqz materia aut cū materia chimosa
aut ad ventositatē aut apostema: doloris ergo se-
datio ex contrarietate hāz causaz erit. Et ita sci-
sti qualiter vniuscuiusqz eaz contrariū sit. Et sci-

nisti quō malitia complexionis et apostema et ven-
tositas medicentur. ¶ Et omnis quidem dolor q̄
sit fortior interficit qm̄ ex eo in primis accidit fri-
giditas corporis et tremor postea sit pulsus paru⁹
deinde destruitur et postea moritur. At ad sum-
mū id q̄ dolores sedat est: aut id qd̄ cōplexionez
mutat: aut qd̄ isoluit materia: aut qd̄ stupefacit.
Et stupefaciens quidē remouet dolorē qm̄ destru-
it sensum mēbri. Eius vero sensum non aufert ni-
si prop̄ vna duaz causaz: aut prop̄ multa infri-
gidationē: aut propter multa uenositatē que est i
ipso contraria virtuti illius mēbri. ¶ Ea quoqz q̄
fluxa faciunt sunt ex summa eoz que molliter re-
solvunt qualia sunt anetū et semen lini et melilotuz
et camemilla et semina apij et amigdale amare et om-
nia res in primo gradu calida et proprie qm̄ fuerit
cum ea glutinandi potentia sicut gūmi prunorū et
amilum et cerusa et crocus et laudanum et altea et a-
momuz et caules et napi et apozima eorum et adipel
et ilopus ceratus et olera sicut dicemus in antidota-
rio et ventrem soluentia et euacuantia quocūqz mo-
do fuerint sunt istius modi. ¶ Et fluxa quidem fa-
cientia sunt danda post euacuantia si necessariū si-
erit euacuare donec materia restringas que ad mē-
brum descendit. Et etiam illud totum qd̄ aposte-
ma maturat aut qd̄ ea aperit. ¶ Omnibus autem
stupefacientibus fortius est opium. Et ex eis sunt
poma mandragore et eius semen et cortices radicia
ipsius et papauer et bengi et hyssiquiamū et solatru⁹
stupefaciens et semen lacunarum: et ex eis sunt m-x
et aqua frigida. ¶ In doloribus preterea multoti-
ens accidit error quoniam eorum cause erūt extri-
sece sicut calor: aut frigus: aut cernicalis eminē-
tia: aut loci corruptio: aut casus qui sit in ebrieta-
te: aut alia ab his: et queruntur eorum cause i cor-
et prouenit error: quapropter scis debes hoc et co-
gnosce si est ibi repletio aut non: et si sunt ibi cau-
se repletionis note quandoqz etiā causa aduenit ex
terius: deinde interius sit mansua sicut quū aliqz
bibit aquam frigidam et accidit ei fortis dolor in p-
te stomachi et epatis. Et multotiens quidem non ē
multum necessaria euacuatio et sibi similia quoniam
sepe sufficit sibi balneum et fortis somnus in eo. ¶
Et sicut qui comedit rem calidam et infert ei fortē
capitis dolorem et sufficit ei aquam infrigidatā bi-
bere. ¶ Et quandoqz est res in qua fiducia est q̄
dolor ea remoueatur aut tarde operans ita q̄ do-
lor ille vsqz ad horam illam tollerari nō potest: si
cut euacuatio materiei dolorem facientis colice re-
tente in villis intestinorum aut cito operans est sz
ex ea timetur finis uehementer malus: sicut stupe-
factio membri dolentis in colica cu⁹ medicinis que
hoc operari solent et sit medicus i hoc ambiguus.
Debet ergo bone mēsuratōis fortitudinem habe-
re vt sciat qd̄ duorum temporū sit longius aut tē-
pus fixationis virtutis aut tempus doloris. Et etiā
que duarum rerum sit ei deterior an dolor an ma-
lus finis qui ex stupidatione timetur vt eligat stu-
dium ei impendere qd̄ magis est impediens: for-
tasse enim si dolor remanserit fortitudie sui et ma-
gnitudine interficiet. Et stupidatio forsitan non in-
terficiet licet ex alia parte impediat cuius impedi-
mentū fortasse corrigere poteris et redibit forsitan

et tu redibis medicina conueniente. Et preter hoc totum stupefacientis complexionē considerare debet et ipsius qualitatem et ut quod ex eo est facilius donec: et ut tribuas id quod est cum suis tyriacis compositum nisi res fuerit maxima que forti indigeat stupefactione. Sunt preterea membra de quibus non curamus: et si eis superponas narcotica quoniam non inde ad uehementer malum finem perueniunt sicut dicitur quoniam ei apponit stupefactiuum. Et fortasse quidem bibere etiam erit melius in huiusmodi sicut bibere quod stupefaciat propter dolores oculi: quoniam ex hoc minor malitia prouenit oculo quam ut interius ponatur. Et fortasse facile erit corrigere malitiam que ex potu aliquis accidit membrum: in eo autem quod est sicut colica magnificatur malus finis quoniam materiam augmentat frigus et congelationem et clausuram. Complius stupefacientia plerumque sedant dolores propterea quod dormire faciunt: quoniam somnus est una ex causis ipsius sedationis doloris et proprie quando cum eo facta fuerit fames et in dolore materiali. Et stupefacientia quidem composita quorum fortitudines alie debilitantur medicine sicut tyriaca sunt magis lecura quenadmodum filonium et troscisci quibus non men ponitur ternarij: sed corus stupefactio est debilior: quod autem ex eis est recens maioris est stupefactionis. Et in antiquo fere nulla est stupefactio et quod est medium. Et ex doloribus quidem quod sunt multe fortitudinis et sunt ad medicandum faciles in quibusdam horis sicut dolores uentosi quoniam quandoque sedantur et sufficit ut super eos aqua calida euacuetur: ueruntamen in hoc timore existit unde ab eo tibi cauere debes: quoniam plerumque causa erit apostema et existimabitur quod sit uentositas. Et si fortasse factum fuerit ei embroca ex aqua calida et precipue in sui principio ei affert magnum malum. Et preter hoc quandoque impedimentum uentose efficit quoniam uentositatem resoluit non poterit et in quantitate ipsius spatij augmentum faciet. Et vaporaciones etiam sunt ex medicationibus uentositatum. Et ex eis quidem melior est cum qua est id quod exiccat sicut milium nisi in membro fuerit quod illud tollere non ualet sicut oculus. fiat ergo tunc vaporatio cum parinis. Et vaporaciones etiam sunt que cum oleo calefacto fiunt. Et ex vaporacionibus quidem fortibus est ut oroborum farina cum aceto coquatur et postea siccetur et fiat ex eo vaporatio. Et minor causa ea est ut furfur coquatur sicut hoc. Salis autem vapor est purgatiuus sed minus est melior et debilior. Et plerumque etiam fit vaporatio ex aqua in uase posita que est in columis et leuis sed operationem efficit quam nominauimus si illud non fuerit obseruatum. Uentose etiam cum igne sunt istius modi et sunt fortes in sedando dolorem uentosum et si eas iterum adhibueris dolor penitus destruitur. Ueruntamen plerumque ex eis accidit illud quod prouenit ex eo quod diximus. Et ex sedantibus preterea dolorem est molliter longo tempore incedere propter illud quod in ipso existit ex uirtute faciendi fluxa. Et similiter adipes subiles noti et olea que notauimus et dulcis castulea et ppe qui ex ea puocat sonum. Et occupari in eo quod gaudium efficit doloris uehementia sedat.

Ca. xxxi. i quo incipit a quibus curatio debet incipere.

Quia incipere debemus in qua una horarum trium proprietatum existit. Una earum est quod alia sanari non potest antequam ipsa sanetur sicut apostema et ylcus quoniam coniunguntur: medicatur enim apostema donec complexionis malitia que cum eo uenit remoueatur absque cuius sanatione ylcus sanari non potest: postea medicatur ylcus. Et secunda earum est quod una egritudo causa fuerit alterius sicut quoniam accidit oppilatio et febris: medicatur enim oppilationem prius deinde febrem. Et si nobis necessarium fuerit oppilationem aperire cum eo in quo aliqua existit caliditas non curabimus de febre: et medicatur quidem pulmonis apostema cum desiccatione et non curabimus de febre: quoniam possibile est ut febris remoueatur causa ipsius remanente. Et cause quidem eius sanatio est exiccatio que febri nocumentum facit. Tertia uero quoniam fuerit una earum ea de qua maior sollicitudo sit habenda sicut si coniungatur sinochas et paralytis: medicatur enim sinochas extinguendo et phlebotomando: et de paralyti non curabimus. Quoniam autem egritudo et accidens coniunguntur a sanatione egritudinis incipiemus. Et si accidens superauerit tunc accidentis curam habebimus et egritudinem non considerabimus sicut in colica damus stupefacientia propterea ut doloris fortitudo remoueatur licet ipsi colice impedimentum faciat. Et cum hoc quandoque tardius quod facere debebamus propter stomachi debilitatem: aut propter uentris fluxum qui precessit: aut propter presentem nauseam. Et quandoque non tardamus sed operamur et non totam remouemus causam sicut in egritudine spasmi: non enim totum expellimus humorem: immo ex eo aliquid dimittimus ut ipsum spasmosus remoueat motus ne humorem resoluat naturalem.

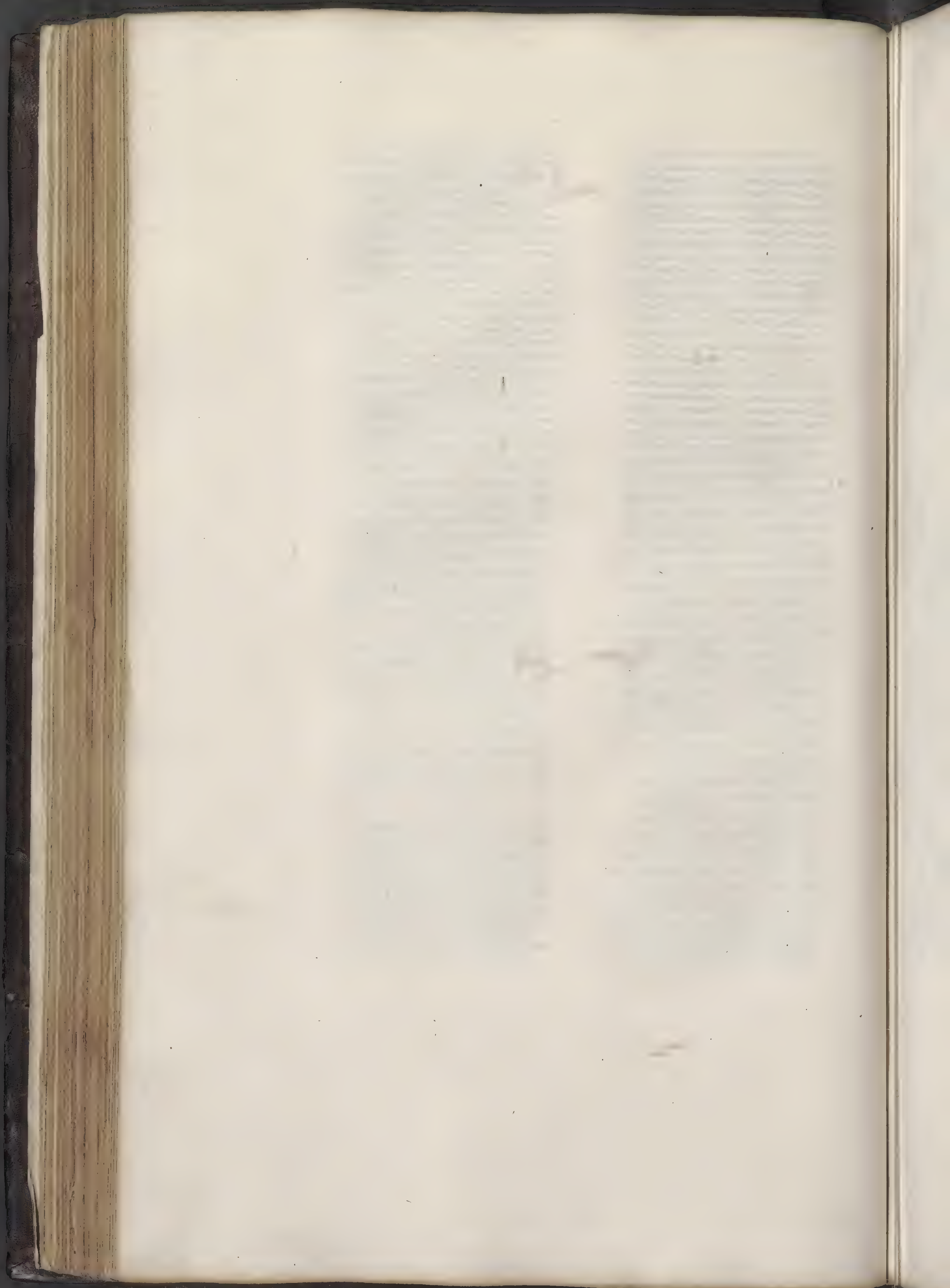
Operationis sigillatim et gratiarum actio.

Sit quantitas huius nostri sermonis compendiosa de principijs uniuersalibus doctrine medicinalis sufficiens. Deinceps autem laboremus ut de simplicibus medicinis librum componamus si deus uoluerit. Et ipse qui deus nos iuuabit: cui sunt grates secundum sui innumerabiles misericordias. A M. E. N.

Expletus est liber primus canonis que princeps aboali Abinseni de medicina edidit: ipse uero patauit. Anno christi opti. M. cccc. lxxvi. iij. kl. octo.

LJBER.

Nosse cupit quisque percat ne impesa laboris: Quis fuerit medicus: grammaticusque mihi. Ille prior patauit qui legit iura medentum: Qui petrus uenetius rochabonella fuit. Hic tamen adiunctus muti? Prosochym? alter: Lyncea qui tenuit lumina in hoc opere. Torticis ingluuiem rimatur: ut ille medullas: Ut bene digestum sum tibi lector opus. Meme igitur pressit solertis cura Joannis Verborum: impensis fecit et ingenio.

28

Nisum.	i.	Argentum.	lxxv.	Cinnamomū.	cxviii.	Linis.	cxli.
Apfimbū.	ii.	Aloe.	lxxvi.	Cerebrū.	xxix.	Lera.	cxlii.
Acacia.	iii.	Arundo.	lxxvii.	Crocus.	xxx.	Lapillus algal.	cxliii.
Assarum.	iiii.	Abrotanum.	lxxviii.	Colloquintida.	xxxi.	Lapillus.	cxliv.
Abbel.	v.	Arbor marie.	lxxix.	Licer.	xxxii.	Lafurudar.	cxlv.
Adumia.	vi.	Alumen.	lxxx.	Columbe.	xxxiii.	Lafia fistula.	cxlvi.
Antimonium.	vii.	Anetum.	lxxxi.	Lanfora.	xxxiiii.	Larnub.	cxlvii.
Ammoniacum.	viii.	Adeps.	lxxxii.	Lamepitheos.	xxxv.	Lubeze.	cxlviii.
Aniuden.	ix.	Arbor cimicum.	lxxxiii.	Lamedreos.	xxxvi.	Laucum.	cxlix.
Astirgar.	x.	Alleum.	lxxxiv.	Lundes.	xxxvii.	Landeros.	cl.
Amirberis.	xi.	Altea.	lxxxv.	Lubebe.	xxxviii.	Lameleon.	cli.
Alaunoch & alahabar.	xii.	Aphodilus.	lxxxvi.	Luscut.	xxxix.	Lharatin.	clii.
Ameli.	xiii.	Acetum.	lxxxvii.	Lymniū.	xl.	Lobzbague.	cliii.
Agalugin.	xiiii.	Aurum.	lxxxviii.	Lapparis.	xli.	Landa equi.	cliv.
Amgarium.	xv.	Aromaticum.	lxxxix.	Laulis.	xlii.	Lantaris.	clv.
Atbarachic.	xvi.	Agaricum.	lxxx.	Loriandri.	xliii.	Lola.	clvi.
Azedaraeth.	xvii.	Asparagus.	cl.	Lania.	xliiv.		
Auricula muris.	xviii.	Lacte bizantie.	clxi.	Laro.	xlii.	D igiti citrini.	clvii.
Abugilise.	xix.	Ben.	clxii.	Lbryfomila.	xlii.	Durungi.	clviii.
Almefu.	xx.	Bedeoard.	clxiii.	Lalx.	xlii.	Darfeiscaban.	clviii.
Armech.	xxi.	Balsamus.	clxiv.	Liperum.	xlii.	Deibin.	clviii.
Allabuchz.	xxii.	Been.	clxv.	Lupressus.	cl.	Dulb.	clviii.
Atbamaraet.	xxiii.	Herengelif.	clxvi.	Lancer flumialis.	cl.	Demest.	clviii.
Alblage.	xxiiii.	Banrach.	clxvii.	Lancer marinus.	cl.	Deuser.	clviii.
Alfeleni.	xxv.	Bulbus.	clxviii.	Lbryfolocana.	cl.	Dirdar.	clviii.
Alguasen.	xxvi.	Bugenis.	cl.	Loturnices.	cl.	Deindar.	clviii.
Atratifus.	xxvii.	Bulurum.	cl.	Lafia.	cl.	Daucus.	clviii.
Ardrifrigi.	xxviii.	Bunchum.	cl.	Lydoniū.	cl.	Dende.	clviii.
Abutilon.	xxix.	Batheca.	cl.	Locus hortulan.	cl.	Dinaraguadi.	clviii.
Alfo.	xxx.	Bule.	cl.	Lalamentū.	cl.	Duraz.	clviii.
Atuit.	xxxi.	Bellirici.	cl.	Lardamomum.	cl.	Dedikisa.	clviii.
Ablius.	xxxii.	Bederenzegum.	cl.	Lordumeni.	cl.	Durusataras.	clviii.
Anagalia.	xxxiii.	Baurach kebuli.	cl.	Lalam? aromatic?	cl.	Dragantum.	clviii.
Abrieh.	xxxiiii.	Deberenugi.	cl.	Lentaures.	cl.	Draco marin?	clviii.
Aufid.	xxxv.	Buzeidem.	cl.	Lartamus.	cl.	Dhab.	clviii.
Arduud.	xxxvi.	Bukida.	cl.	Lbitran.	cl.	Dhoboba.	clviii.
Aribut.	xxxvii.	Bibar.	cl.	Lofius.	cl.	A bblicus.	clviii.
Adrumilon.	xxxviii.	Bufiri.	cl.	Lrocoma.	cl.	E pithymū.	clviii.
Atinat.	xxxix.	Babeke.	cl.	Lambil.	cl.	Arca.	clviii.
Ala.	xl.	Befceguasfen.	cl.	Llimia auri.	cl.	Albuc.	clviii.
Anacardus.	xli.	Bedarugi.	cl.	Llimia argenti.	cl.	Andiua.	clviii.
Anaa.	xlii.	Bertaniki.	cl.	Lalcantū.	cl.	Epar.	clviii.
Auellana.	xliii.	Bilomon.	cl.	Lolcotar.	cl.	Lo.	clviii.
Agnus castus.	xliiii.	Bebilifi.	cl.	Lanebiri.	cl.	Anforbium.	clviii.
Alc.	xlv.	Benec guariden.	cl.	Lulus.	cl.	Equis.	clviii.
Acros.	xlvi.	Barafican.	cl.	Lanaba.	cl.	Lrugo ferri.	clviii.
Argentū vinū.	xlvii.	Bubar.	cl.	Lbimolea.	cl.	Lritius.	clviii.
Atrimentum.	xlviii.	Beufder bendū.	cl.	Lulcalia.	cl.	Amula.	clviii.
Arsenicum.	xlix.	Balaustia.	cl.	Lbarta.	cl.	Lupatorium.	clviii.
Aristologia.	l.	Butyrum.	cl.	Lataf.	cl.	A gara.	clviii.
Alcana.	li.	Barba bircina.	cl.	Lucurbita.	cl.	fabe.	clviii.
Amomuz.	lii.	Bdelhum.	cl.	Lucumer.	cl.	S ex.	clviii.
Alia.	liii.	Butyrum recēs.	cl.	Lucumer asinin?	cl.	sumus.	clviii.
Acetofa.	liiii.	Bitumen iudatū.	cl.	Lornu.	cl.	flos eris.	clviii.
Alinus.	lv.	M agulū.	cl.	Luracio.	cl.	fistula pastoris.	clviii.
Apium.	lvi.	A itū.	cl.	Latatu.	cl.	framentum.	cl.
Azul.	lvii.	Lerufa.	cl.	Lokium.	cl.	femugrecum.	cl.
Amigdale.	lviii.	Lamemilla.	cl.	Lubugi.	cl.	ferrum.	cl.
Aqua.	lix.	Lepe.	cl.	Lambura.	cl.	faleoli.	cl.
Amilum.	lx.	Lorallus.	cl.	Lachimunkureis.	cl.	fistula pastoris.	cl.
Ameos.	lxi.	Lepe azir.	cl.	Lalab.	cl.	fel.	cl.
Ambra.	lxii.	Laltoreū.	cl.	Lalfur.	cl.	Fuligo.	cl.
Aranca.	lxiii.	Lafens.	cl.	Lot.	cl.	fistula.	cl.

furfur.	celviij.	Galanga.	ccccxi.	Kekengi.	ccccxix.	Lucharidis.	ccccxli.
folium.	celix.	Gubera.	ccccxij.	Kenkezed.	ccccxx.	kuf.	ccccxlii.
salamamifid.	celx.	Gualmeton.	ccccxij.	Kustberkusti.	ccccxxi.	Liminium.	ccccxliii.
fu.	celxi.	Gagates.	ccccxij.	Kildaru.	ccccxxii.	Lac.	ccccxliv.
fufel.	celxij.	Gailim.	ccccxv.	Kemefir.	ccccxxiii.	Lapas alcutrab.	ccccxlv.
fangenkeft.	celxij.	Gulime.	ccccxvi.	Kormidenen.	ccccxxiiii.	Lilium.	ccccxlv.
fael.	celxij.	Harab.	ccccxv.	Kenzeuguen.	ccccxxv.	Liquiritia.	ccccxlv.
fal.	celxv.	Haha.	ccccxviii.	Karon.	ccccxxvi.	lena.	ccccxlix.
fagara.	celxvi.	H artanita.	lxi.	Keilin.	ccccxxvii.	Lana.	cccc.
fulfulminue.	celxviij.	Hebenus.	ccccxx.	Kuzhenden.	ccccxxviii.	Lupinus.	ccccli.
felurigu.	celxviij.	Hematites.	ccccxi.	Kebenzhesenz.	ccccxxix.	Lactuca.	cccclii.
felire.	celxix.	Helleborus.	ccccxii.	Kerfe aromaticu.	ccccx.	Lactuca afini.	ccccliii.
felirelin.	celxx.	Helleborus niger.	ccccxii.	Kerfe cinamomi.	ccccxi.	Lentiscus.	ccccliiii.
fagama.	celxxi.	Homo.	ccccxix.	Keiken.	ccccxii.	Laurus.	cccclv.
feluzcharagi.	celxxij.	Herba iudica.	ccccxxi.	Kottum.	ccccxiii.	M elilotum.	ccccxvi.
fath.	celxxij.	Hezeriafen.	ccccxxii.	Keied.	ccccxiii.	Myrrus.	ccccxvii.
farag.	celxxij.	Hareoniam.	ccccxxiii.	Kali.	ccccxv.	Delongena.	ccccxviii.
fungi.	celxxv.	Hensitides.	ccccxxiiii.	Kimolea.	ccccxvi.	Adacia.	cccclix.
fullicum.	celxxvi.	Hernue.	ccccxxv.	L epus fulvis.	ccccxvii.	Adafaba.	ccccx.
felchilus.	celxxvii.	Hearfelus.	ccccxxvi.	Locuste.	ccccxviii.	Myrrabolani.	ccccxi.
facilefus.	celxxviii.	Hefdeen.	ccccxxvii.	lepus marinus.	ccccxix.	Adschubz.	ccccxii.
fuca.	celxxix.	Hafce.	ccccxxviii.	longum piper.	cccc.	Andragora.	ccccxiii.
faturicon.	celxxx.	Halek.	ccccxxix.	licium.	cccci.	Adschubz.	ccccxiiii.
feniculum.	celxxxi.	Harmel.	cccc.	hacertus.	ccccii.	Adstix.	ccccxv.
funus terre.	celxxxij.	Haltit.	ccccli.	limacia.	cccciii.	Ad.	463.
ficus.	celxxxij.	Harlafum.	cccclii.	Lapis iudicus.	cccciiii.	Dezerion.	464.
fer.	celxxxij.	Handacocha.	ccccliii.	Lapis uelice.	ccccv.	Adari.	465.
fermentum.	celxxxv.	Hauz romanu.	ccccliiii.	Lapis spongie.	ccccvi.	Adarmacora.	ccccxvi.
G lans.	celxxxvi.	Halech.	ccccxv.	Lapis lacteus.	ccccvii.	Augath.	ccccxvii.
Belou.	celxxxv.	Herba uiri.	ccccxi.	Lapis molaris.	ccccviii.	Adersenz.	ccccxviii.
Gentiana.	celxxxv.	Hai bauim.	ccccxii.	Lapis i q° acui.	ccccix.	Adescatramefir.	468.
Dilbene.	celxxxix.	Halibum.	ccccxiii.	Lapis alagi.	ccccx.	Adum.	ccccxix.
Heferchend.	cccc.	Haze.	ccccxix.	Lapis alkali.	ccccxi.	Adagnes.	ccccxx.
Heplin.	cccci.	Hafafum.	cccc.	Lapis lune.	ccccxii.	Adarchalita.	ccccxxi.
Dypo.	ccccij.	Haurum.	cccc.	Lapis semeit.	ccccxiii.	Adagnesia.	ccccxxii.
Hemifefimf.	ccccij.	Harbe.	cccc.	Lapis nigroz.	ccccxiiii.	Adiorana.	ccccxxiii.
Hezar.	ccccij.	Herbum.	cccc.	Lapis atrogion.	ccccxv.	Adumia.	ccccxxiiii.
Heguera.	ccccv.	Hermocactilus.	cccc.	Lapis fpenis.	ccccxvi.	Adyrrba.	ccccxxv.
Halline ngallus.	ccccvi.	Heren.	cccc.	Lapis qui extinguitur in o.	ccccxvii.	Aduran.	ccccxxvi.
Haulmeim.	ccccv.	Hautlegi.	cccc.	leo.	ccccxviii.	Ademuthe.	ccccxxvii.
Huers.	ccccv.	Haulurum.	cccc.	Lapis aneleb.	ccccxviii.	Adahaleb.	ccccxxix.
Huarefen.	cccc.	Hirundum.	cccc.	Lapis alefchifa.	ccccxix.	Adagra.	ccccxx.
Huarin.	cccc.	Hytiquamum.	cccc.	Lapis armenus.	ccccxx.	Adhebethene.	ccccxxi.
Huadai.	cccc.	I leos.	cccc.	Lutu sigillatu.	ccccxxi.	Adaroth.	ccccxxii.
Hranum ben.	cccc.	Jumar.	cccc.	Lutu absolute.	ccccxxii.	Adelcim.	ccccxxiii.
Hranum lauri.	cccc.	Jumeiz.	cccc.	Lutu armenu.	ccccxxiii.	Adelguah.	ccccxxiiii.
Hranum azelem.	cccc.	Jar fluminis.	cccc.	Lutu famii.	ccccxxiiii.	Aduredafcon.	ccccxxv.
Hranum anefcen.	cccc.	Jelus.	cccc.	Lutu qd coedit.	ccccxxv.	Adelha.	ccccxxvi.
Hranum nil.	cccc.	Jpericon.	cccc.	Lutu moflicis.	ccccxxvi.	Ademirem.	ccccxxvii.
Hranum afumne.	cccc.	Jlopus humida.	cccc.	Lutu crencu.	ccccxxvii.	Adhezehegi.	ccccxxviii.
Hranum pini.	cccc.	Jlopus lica.	cccc.	Lutu chimolea.	ccccxxviii.	Adelice.	ccccxxix.
Hranum alkulkil.	cccc.	Jabrol.	cccc.	Lutu uitis.	ccccxxix.	Adanna.	ccccxx.
Hranum uride.	cccc.	Jd q° auz adberet.	cccc.	Lutu magra.	ccccxx.	Adulchia.	ccccxxi.
Hentum.	cccc.	Juniperus.	cccc.	Lactiniu.	ccccxxi.	Adufa.	ccccxxii.
Hembut.	cccc.	Junbe.	cccc.	audanum.	ccccxxii.	Adedulla.	ccccxxiii.
Hramen.	cccc.	Interfector adib.	cccc.	Lubue.	ccccxxiii.	Aduri.	ccccxxiiii.
Hluen.	cccc.	Interfector canis.	cccc.	Lacca.	ccccxxiiii.	Adafal.	ccccxxv.
Halle.	cccc.	K arui.	cccc.	Lehibach.	ccccxxv.	Adenta.	ccccxxvi.
Halia.	cccc.	Karabe.	cccc.	Luhabatbabaica.	ccccxxvi.	Adel.	ccccxxvii.
Hanmi.	cccc.	Karmezik.	cccc.	Lingua anis.	ccccxxvii.	Adus.	ccccxxviii.
Hariotilus.	cccc.	Kulele.	cccc.	Lingua bonis.	ccccxxviii.	Adorum.	ccccxxix.
Habanum.	cccc.	Kemelum.	cccc.	Ligua arietis.	ccccxxix.	N apellus.	cccc.
Hranatum.	cccc.	Kebikengi.	cccc.	lingua.	cccc.	Napellus moysi .di.	cccc.

Nux. dii.
Nux muscata. dii.
Nux benden. dii.
Nux cupressi. dy.
Nux indica. dyi.
Nux romana. dyi.
Nux tamarisci. dyi.
Nux metbel. dix.
Nasturtium. dx.
Narciscus. dix.
Nereiden. dix.
Nil. dix.
Nefrum. dix.
Nemen. dix.
Nenifar. sis.
Neremisch. dix.
Narikas. dix.
Nitrum. dix.
Nerseiendaru. dix.
Nabach. dix.
Nucleus. dix.
Naam. dix.
Nigella. dix.
Nix. dix.
O 19 iamēi. cccxx.
Opium. dix.
Ona. dix.
Oppoponacu. dix.
Oleander. dix.
Oleum. dix.
Olive. dix.
Olibanum. dix.
Origanum. dix.
Osa. dix.
Ostracum. dix.
Ordeum. dix.
Ohalmarum. dix.
P Runa. dix.
Psidium. dix.
Portulaca. dix.
Polypodium. dix.
Papyrus. dix.
Polium. dix.
Pelles. dix.
Pir. dix.
Porrum. dix.
Pira. dix.
Pecdes. dix.
Palma. dix.
Petroleum. dix.
Pentaphylon. dix.
Pitica. dix.
Piretrum. dix.
Penidij. dix.
Piper. dix.
Piper aque. dix.
Petroelinum. dix.
Prasium. dix.
Peonia. dix.
Pinus. dix.
Pupilla oculi. dix.
Paltus camclorum et colum
barum. dix.
Pes leuciste. dix.

Pes coruinus. dix.
Pulmo. dix.
Poma. dix.
Papaver. dix.
Persica. dix.
Panis. dix.
Quiqz folium. dix.
Izum. dix.
R Rosa. dix.
Renes. dix.
Rob. dix.
Ruta. dix.
Rubus. dix.
Rubea tinctoz. dix.
Rhaphanus. dix.
Reban. dix.
Reba salaonica. dix.
Roba. dix.
Reubarbarum. dix.
Ramech. dix.
Rauenigi. dix.
Ribes. dix.
Rachamat. dix.
Rakas. dix.
Rhahadat. dix.
Reieben. dix.
Rubien. dix.
Rebith. dix.
Ramba. dix.
Rana. dix.
S Quilla. dix.
Sqnati. dix.
Sarcocolla. dix.
Storax. dix.
Sticados. dix.
Spogia maris. dix.
Stincus. dix.
Spinachia. dix.
Scolopendria. dix.
Semen lini. dix.
Salina. dix.
Stercus aiali. dix.
Saguia dracois. dix.
Sanguis. dix.
Sordities. dix.
Spia maris. dix.
Stercus. dix.
Sempina. dix.
Serpens. dix.
Spodium. dix.
Splen. dix.
Sabucus. dix.
Sulfur. dix.
Salina. dix.
Staphisagria. dix.
Storax. dix.
Sal. dix.
Serratura. dix.
Sal amiacus. dix.
Sandaraca. dix.
Sarax. dix.
Sulen. dix.
Scorodon. dix.
Sadar. dix.

Spolium serpentis. dix.
Sedeguaran. dix.
Sileos. dix.
Sirengi. dix.
Scamonea. dix.
Serapini. dix.
Scolopendria. dix.
Suhai. dix.
Seisaron. dix.
Suumum. dix.
Suctum. dix.
Sumach. dix.
Sicla. dix.
Stincus. dix.
Seneften. dix.
Semabras. dix.
Spica. dix.
Saulch. dix.
Sisamū. dix.
Saciulion. dix.
Safid. dix.
Semurion. dix.
Squilla. dix.
Solatum. dix.
Scorpiones. dix.
Sador. dix.
Sandalus. dix.
Sapo. dix.
Sahane. dix.
Safarruhun. dix.
Salar. dix.
Safaf. dix.
Sakaik. dix.
Sechedenigi. dix.
Seitaragi. dix.
Seilem. dix.
Secha. dix.
Scinar. dix.
Scel. dix.
Sucaram. dix.
Secacul. dix.
Sechemenigi. dix.
Sachaba. dix.
Sechran. dix.
Selgem. dix.
Scherbin. dix.
Senechic. dix.
Succudus. dix.
Spina alba. dix.
Spina indica. dix.
Spia egyptia. dix.
Sinapis. dix.
Stragulator adib. dix.
Stragulator leopdi. dix.
Salix. dix.
Scharabus. dix.
Scoria. dix.
T Ri. dix.
Terebinthina. 684
Tarcon. dix.
Taraxacon. dix.
Tamariscus. dix.
Tarathit. dix.
Talk. dix.

Talisafar. dix.
Tarifilon. dix.
Tubera. dix.
Tinctura. dix.
Testudo. dix.
Tamarindi. dix.
Tuderi. dix.
Tenub. dix.
Terniabi. dix.
Tutia. dix.
Tincar. dix.
Talmarach. dix.
Tinsa. dix.
Tembul. dix.
Tessile. dix.
Turbit. dix.
Tursie. dix.
Tubel. dix.
Thymus. dix.
Teil. dix.
Thesilie. dix.
Testicul? vulpis. dix.
Testiculus canis. dix.
Testiculus. dix.
Teila. dix.
Thali. dix.
U Snee. dix.
Ucub. dix.
Uinen. dix.
Urtica. dix.
Uliola. dix.
Urina. dix.
Ulicus. dix.
Uermis. dix.
Uzifur. dix.
Uurum. dix.
Uua passa. dix.
Ulemer. dix.
Ulius. dix.
Uolubilis. dix.
Uirga pastoris. dix.
Una. dix.
Uene tinctorum. dix.
Uenires. dix.
Uulpes. dix.
Uleipulo. dix.
Uiber. dix.
Ulugula. dix.
Xiloloes. dix.
A Adoaria. dix.
Sinziber. dix.
Surrumbet. dix.
Sinziber canini. dix.
Sarnabumi. dix.
Siniar. dix.
Sufere. dix.
Sideraet. dix.
Sarur. dix.
Seduar. dix.
Saharar. dix.
Sinzania. dix.
Succarū. dix.
Succarum alhusar. dix.

Incipit liber canonis secundus Avicene verba
principis aboali.

Druz librorum quos de medicina
specificauimus. primus est de
iudicijs ylibus in medicina. et
secundus eorum est hic liber aggre-
gatus de medicis singularibus.
Et nos quidem hunc librum in duos
diuisimus tractatus. Quorum primus est de canonibus
ylibus quos te scire oportet in re medicinarum: et est scien-
tia virtutis medicinarum in medicina. Et secundus eorum est
de cognitione virtutis medicinarum particularium.

Primus vero tractatus in .vi. diuisus
est capitulis. Capitulum primum est de complexionibus me-
dicinarum singularium. Capitulum .ii. est de co-
gnitione complexionis medicinarum singularium per experimen-
tum. Capitulum .iii. est de cognitione complexionis medicinarum
singularium per rationem. Capitulum .iiii. est de cognitione
operationum virtutis medicinarum singularium. Capitulum .v.
est de iudicijs accituum medicinarum extrinsecus. Capitulum
.vi. de collectione medicinarum et conuersione ipsarum.

Et secundo aut tractatu posuimus medici-
nas singulares in areolis. In prima namque
areola posuimus nomina medicinarum singularium
et cognitionem essentie ipsarum. In .ii. areola electo-
nes bonitatis ipsarum. In .iii. areola rememorationem
qualitatum et naturarum ipsarum. In .iiii. areola proprietates
operationum earum et dispositiones ipsarum viles sicut resolu-
tio et digestio et coagulationis et stupescitio et que illis
sunt similia ex operationibus quas in tractatu primo dixi-
mus: et proprietates alias si insunt eis: et fecimus earum
descriptiorem cum colore ut sit facile ipsam collige-
re. In areola .v. operationes earum que pedet ex de-
coctione aut in cute sicut remotio lentiginum albas
et porro et verrucas: aut et capillis sicut peruenit
ipso et placentia et coloratio que et decoratio ingre-
diuntur: et signauimus id totum signis depictis ut per il-
lud facilius eius inquisitio fiat in tabulis donec colliga-
tur omnes medicinie singulares que in eis cadunt ve-
lociter. In areola .vi. operationes earum in apertibus
et bothor. i. in pueris eminentis que sunt sicut pustule
et terminauimus etiam omnes species decem in eis cum
colore proprio unicuique earum. In areola .vii. simi-
liter vlcera et vulnera et fracturas depictas colori-
bus suis. In areola .viii. egritudines iuncturarum
et nervorum depictas sicut. In areola .ix. egritu-
dines membrorum capitis omnes depictas suis coloribus.
In areola .x. egritudines membrorum oculi depictas
sicut. In areola .xi. egritudines membrorum ipsa depi-
ctas coloribus suis. In areola .xii. egritudines me-
brorum nutrimenti depictas suis coloribus. In areo-
la .xiii. egritudines membrorum expleiis depictas et.
In areola .xiv. febres et que eis conueniunt depictas
similiter. In areola .xv. proportionem medicina-
rum ad venena. In areola .xvi. permutationem earum
et quas coicant in medicina una omnes areole: et quas non
coicant: et forsitan non reperiunt quedam nisi in quibus-
dam areolis. Quare complendo ex tabulis recessero
et signis virtutis medicinarum particularium sigillabo
tractatum finem: et illic sigillabo hunc librum pcedendo ab
eo ad tertium librum.

Tractatus primus. Capitulum primum de complexionibus me-
dicinarum singularium.

Et declarauimus in libro primo intentionem
finis nostri. scilicet. hec medicina est calida et hec
medicina est frigida et hec medicina est humida
et hec medicina est sicca. Et ordinamus illic quod illud est
per compositionem ad corpora nostra: et permiximus quod omnes
compositiones mineralium et vegetabilium et viventium ele-
menta sunt materie. iiii. et quod ipse commiscet ad inui-
ces et agunt in se deinde consistant secundum equalitatem: aut
secundum dominium in eo quod est inter eas. Et quoniam consistunt
secundum illud est complexio vera: et quod complexio que est conten-
ta in compositione prepatat ipsam receptori virtutis qualitatibus
quarum proprietates est ut sunt in ipso. Et ordinamus vlti-
mum quot diuisiones est complexio: et quod querit per complexionem
equalem in hominibus: et quod per complexionem equalem in medi-
cis. Et ordinamus quod per hoc non intelligit nisi quod cor-
pus hominis quod obuiat ei et agit in ipsam calore inato non
pualet: ita ut in corpore hominis inprimat naturam
aut calefactionem: aut humectationem: aut desiccationem
ultra ea que est in homine. Nos tamen per illud non signi-
uimus quod complexio eius sit filia complexionis hominis. Com-
plexio namque hominis non est nisi in homine. Et scias quod per
complexio est secundum duos modos. scilicet. complexio prima et complexio se-
cunda. Complexio itaque prima est prima complexio pueniens
ab elementis. Et complexio secunda est complexio que puenit a re-
bus que in se ipsis habent complexionem sicut verbigia com-
plexio medicinarum compositionum ut complexio tyriacearum una
queque enim medicinarum singularium tyriace complexionem
habet sibi propriam: deinde commiscet et componit ita ut
vniantur et adueniat eis commistio et aduenit complexio se-
cunda. Et hec quidem complexio secunda non est ita quod non sit to-
ta nisi ab arte: imo est quoniam etiam a natura: lac enim com-
mistum in veritate est ex aqueitate et caliditate et bu-
tyrositate. Et vnicuique horum trium est non simplex in
natura: imo est commistum et habet complexionem sibi propriam.
Et hec quidem complexio secunda est ex operatione nature non ex
operatione artis. Complexio autem secunda est secundum duos mo-
dos: aut complexio fortis: aut complexio debilis. Complexio
vero fortis est verbigia. ut vnicuique simplicium
aliquid sit unitum tali unitio ut eius separat calor nostro in
nato non solum sit difficilis: imo sit aliquid cuius separat
calor ignis sit difficilis sicut corpus olei. Commistio
inter humiditatem et siccitatem ipsius ad hoc puenit ut
igneitas deficiat in separando iter eas: imo quoniam ignei-
tas aqueitatem soluit: ut ea subleuet tenent cum
omnibus partibus eius partes terre: quare non valet
efficere earum subleuationem ut terre subsistant: si-
cut potes illius simile videre in ligno: imo in plu-
bo et stanno. Quia ergo est complexio cuius firmitu-
do est hec firmitudo: tunc non est longe quando sit complexio
a separatione simplicium cuius calor innatus qui est in no-
bis deficit: et quicunque ita est: est complexio firma. Si
ergo fuerit equalis remanebit in corpore equalis ut
queque resoluatur eius forma et corrumpatur. Et si fue-
rit declinatus ad dominium remanebit in corpore secundum suum
dominium usque corrumpatur eius forma. Et vltimum quod
non puenit ab ea nisi operatio una. Quia autem complexio
non est firma: sed debilis facilis ad disgregationem
neque tunc potest est ut eius simplicia separentur quoniam nostre na-
ture operatio existit in ea et remoueat vnum ab alio et
sint diuersarum virtutum: et faciat vnum eorum operationem
vnam et aliud contrarium ipsius. Et quoniam medici dicunt
quod medicinie illius virtus est composita ex virtutibus
contrariis non oportet ut ipsi intelligant a se ipsis et

tu ab eis: qd sit pa vna serena frigate et calitatem si
mul opans vnaqueqz eaz singulariter sicut ille q
sunt diuise na illd no est possibile: sed sunt in duab
pibus eius diuersis ex quib ipa est coposita cum
sua singularitate. **E**t etia no oz vt existimes q
aliud genus medicinarz no sit copositu ex virtuti-
bus contrarijs: qm omnes medicie sunt coposite ex v-
tutibus contrarijs: imo oz vt intelligas ex hoc q ip
si signat p illd q est actu hns virtutes contrarias:
aut potentia ppinqua actui: qm in ipa sunt ptes di-
uerse quaz vna no efficit in alia actu integru facien-
tem totu similiu virtutu similitudine copleta: et no
adheret et vniu: ita vt qu eaz vna in pte mebris
tinet coseqt altera cu ea contineri: qm si ita fuerit si-
milis virtutis no diuersificabit eius opato in cor-
pore penitus. Et si est adherentiu ptiu et diuersaru
virtutu pole est etia vt non diuersificet eius impo-
sio in corpore: imo sit vt qu pars simplicis i mem-
bro continet conueniat ei qd ei adheret ex simplici
alio et pueniat ex eis opato et impressio qua ad ipz
ducit amboz opatoes in omnibus ptib illius me-
bri fm equalitatem qu sit cu vnaqueqz ptium eius
impedimentum a coplemento actonis eius fixum
in ea nisi sit pars mebris recipies ab vnoquoqz duo-
ru simplicium absq alio et natura vta vno eorum
et alteru veniat: et hoc quidem est multotiens: no-
ster tn fmo non est in hoc: imo est in specie que e
diuerse impoiois ppi rem in seipsa no ppi rem i
alia. Et illa qdem res est qm simplicium eius com-
misto est debilis recipies discretioem et simplicia
eius ipam comiscencia sunt debilia vbi recipiunt im-
psoem ab impsoe nostri caloris. **I**ste aut me-
dicie simplices quibus dicimus inesse virtutes co-
trarias sunt in quibus no est illa comisto vlis. De
eis ergo alie sunt que sunt fortioris comistois: et non
possut decocto et abluto facere sepatioem inter vir-
tutes eaz sicut camemilla in q est virtus resolutia
et virtus sriptica: et qu coquitur in emplis no sepan-
t ab ea vtrez virtutes: et alia sunt in quib decocto
separe pot inter eas sicut caules: substantia eniz ip-
soz comista est ex materia terrea sriptica et ex ma-
teria subtili absterfina nitrosa. Qu ergo coquitur
in aq resoluut substantia nitrosa absterfina ab ea in
aq: et substantia terrea sriptica fmaet et fit aq ei so-
luta et corp ei sripticu: et similiter lens et fruct
madragore et similiter alleu: in ipo naq est virt
absterfina et adustia et hnditas quibz decocto se-
pat iter eas: et sicut cepe et rhabban et iliq. **E**t ppi
hoc dicit q rhabbanus digerit et no digerit. Dige-
rit enim et no cu oib ptibus suis: sed cu substan-
tia subtili tn q est i ipo. Qu ergo resoluut ab eo i-
manet substantia spissa que est in ipo inobediens
virtuti digestiue viscosa: sed illa substantia no in-
cidit viscositatem. **E**t ex hoc caplo sunt alia iter
quoz simplicia abluto separe valet sicut endiuia et
plurima oleru: eius enim substantia est pposita ex
materia terrea frigida plurima et ex materia subti-
li pauca: quare fit ei in frigidato cu materia pma
et oppilatonum aperto ab ea et penetrato ipius plu-
rma cu materia altera: et plurimu huius materie
subtile est expansu super superficiem eius. Itaz eni
eleuata est ad eam et aspersa super ipaz. Qu ergo
abluit cu aqua resoluut et no remanet ex ea aliqd

vnde sit curasum: ergo ppi hanc cam pceperunt
ne abluit fm legez et medicina. Et hac decansa plu-
rime mediciaz qum homo sunt eas infiant vehe-
menter: et qu ex eis sit emplm resoluut verbig. si
cut coriandru: qu eniz sunt eius infiat fortior sit.
At qum ex eo sit emplm quz resoluut verbig. scro-
fulas et ppe permittu cu saucis: et illud ideo qm e
copositum ex substantia terrea aquosa multe infri-
gidatois et ex substantia subtili resolutiua. Qu ergo
sunt adueit calor innatus et resoluut ab eo substan-
tiam subtilem et no est plurime qtitas: ita vt in
coplone impsoem faciat: imo deficit et remanet
substantia eius singularis vltima in infiatoe. **E**t
Qu aut ex eo sit emplm videt q substantia terrea
no penetrat in poris neq efficit in eis impsoem
oio: sed substantia subtilis fa penetrat in eis et di-
gerit. Si ergo associatur aliquid ex substantia fra-
guat ad repellendu et vicit calorem inatum: et hoc
quidem ppinqu est ei qd ondimus in libro pmo
de adustioe cepe qu ex ea sit emplm et de eius in-
coluitate qu comedit. **E**t qum nos possuerim
ynam cam in ea ppinquam huic oportebit vt sit
hec intentio nota certe. **E**t ex medicis quidem
sunt in quibus videntur esse due substantie diuerse
fm naturam absq permisione oio. **E**t ex eis
itaque sunt que sunt sensui apparentes sicut par-
tes citri. Et ex eis sunt que sunt magis occulte: vide-
tur enim q cortex phlij et qd est si eius cortices
sunt fortis infiatiois et farina medulle que est in ipso
sit fortis calefactiois ita vt forsitan sit medicina ru-
bificans aut vlcera et cortex eius sit sicut velam
distinguens inter ea. Si ergo bibit no tritu no di-
mittit durities sue corticis vt penetrat virtus me-
dulle eius et qd est intra ipm ad suu exterius: imo
operat cu eo qd ex ipo apparet ex sua mucilage.
Quod si coerat forsitan illud qd dicit de ipo q
est venenu: est ppi apertioem medulle eius et sui i-
terioris. Et videt q illd qd ex eo est contrituz dis-
rupat exituras. Et illud qd est integru ex eo faciat
eas crudas et refrenet eas prop hac causam. Suf-
ficiat qtitas hec in dando hac radicem.
Lam secundu de cognitoie virtutum coplonum me-
dicinarz singulariu per experimetu.
Ediciar cognoscuntur virtutes ex duab
vys. vna eaz est semita experimeti. Et
altera est ratiocinatio semita. **N**os vo
i experimeto fmonez premitamus. **D**icimus
ergo q experimetu ad cognitoem virtutis me-
dicie cu fidutia no perducit nisi post obfuatoem p-
ditonum. Vna eaz est vt sit medicina vacua a qua-
litate acquisita ex caliditate accntali aut frigate acci-
dentali aut qlitate que accidat ei cum alteratone in
sua substantia aut vicinitate alterius. Aqua enim
quis fra sit natura tn qu calefit calefacit dum per-
manet calida. Et euforbiu quis sit natura calm tn
qum infatur infiat dum permaget frigidum. Et
amigdala quis sit eglis subtilis tn qum sit rancida
calefacit potentia. **E**t caro piscium quis sit fra-
tn qum salit calefacit potentia. **E**t fa est vt illd
in quo experit egritudinem habeat singularem: na
si egritudo est coposita et in ea sunt due res signtea
duas curatoes contrarias et experiat in ambabus
medicia et cui coserat nescimus causaz in illo vere

verbiq. qum homo habet febrem phlegmaticam
et dat ei in potu agaricus et remouet febris eius no
o3 vt iudicemus agaricum esse friz qm cofert egri
tudini calide que est febris: imo forsitan non con
fert nisi ppter ea qd resoluit materia phlegmatica
et euat eandem: et qum deficit materia remouetur
febris phlegmatica. Et hoc quide uere est iuuame
tum per se permittu iuuameto per accidens: per se
quidem cu coparatoe ad materia sed per accns cuz
copatoe ad febre. Et tertia est ut medicia sit ex
perta iam in duobus cotrarijs ita vt qum vtriq3
eoz simul coferat no iudicet qd sit cotraria coploi
alicuius eoz: et fortasse cofert vni eoz per se et al
teri per accns sicut scamonea si experiamur ipam
in egritudine frigida non est loquinqu qm coferat
et calefaciat. Et qum experimur ipam in egritudine
calida sicut est febris tertiana no elongat qd pferat
in euando choleram. Qu ergo ita sit non acquirit
nobis expimentum fidutiam calitatis aut frutatis:
nisi postq scimus qd vnam duaru rez efficit p se et
efficit alteram per accidens. Et quarta est vt sit
virtus que est in medicia opposita ei qd eqtur ei
de potentia egritudinis. **Sunt enim medicie qda**
quaz caliditas miorat a frutate egritudinis alicui.
Quare penitus in eam no agit. Et qnz qum admi
nistrat in infratoe aliqua leuiore illa facit calefactio
nem. Op3 ergo vt expiat pus in debiliore: et fm
gdus fiat pcessio paulatim donec sciatur virt me
dicie et no dubitet. Et quinta est vt obfuet tem
pus in quo apparet eius impressio et opato: nam si
in pms qum administrat apparet cofidere facit qd
efficit illud p se. Et si fuerit opato que in pms ap
paret ex ea cotraria ei que apparet i fine: aut i pn
cipio rei no apparet ex ea opato: deinde in fine ri
apparet ex ea opato: tuc erit loc? ambiguitatis et
dubietatis: forsitan enim efficit illd qd opat per
accns qm efficit in pms opatoem occultam quaz se
quit per accns hec operato alia apparens. Et hec q
dem dubietas est et ambiguitas et hesitatio in vir
tute medicie. **Existimo vero qd eius opato non**
fit nisi p accns qnz vigorat qum eius opato no ap
paret nisi post sepatoe obuiationis mebr: nam si
p se efficeret oparet dum obuiaret: ipossibile eniz
est vt deficiat dum obuiat et opet du non obuiat.
Et hoc quide est iudiciu plurimu sufficiens. **Qu**
q3 vero conueniens est vt in quibusda corporibus
efficiat suam opatoem que est p se post opatoem sua
q est p accns. Et illd e qu ia acqfuerit virtutem ex
traneam yincentem virtutem naturale sicut aq ca
lida: in pnti enim calefacit: in die vero fo aut i ho
ra in qua remouet ab ea eius impressio accntalis fa
cit puenire in corpore frigus pculdubio ppt cov
fidez ptu puiaz ad dispositoeem naturalem frigo
ris qd debet habere. Et sexta e vt obfuet pcel
sus opatois eius fm assiduatoez: aut fm plm: nam
si no fuerit ita tuc pcessio opatois ab ea est p accns
qm res nales pcedut a pncipjs suis aut semp aut
fm plurimu. Et septima quide est vt expimen
tu sit in corpe hois: na si expiat in corpore no ho
minis possibile est vt fallat duob? mois. vn? eoz
e qm pole e vt sit medicia copata ad corpus hois
calida et copata ad corpus leonis et equi fia quz hec
medicia est calidior hoie et frior equo vel leone.

et videt fm qd existimo qd sit reubarbaru fruz p
paratu ad equ et sit copatu ad hoie calm. Et secu
d? qm qnz copata ad vnu duoz corporu h3 ppe
tate q no h3 copata ad corpus h3 sicut napell? Lo
paratus enim ad corp? hois h3 ppetate y eneno
sa qua n h3 copat? ad corp? turdi. Isti ergo sut ca
nonas quos obfuare o3 in cognitoe virtutu medi
cinaz ex via expimenti.
La^m. ij. de cognitoe virtutuz medicinarum sin
gulariu per ratiocinatoeem.

Cognitoe aut virtutu medicinaru singu
lariu per ratiocinatoeem caones. Alij sumut ex
velocitate couersiois eaz ad ignem et ca
lesfactoez et ex tarditate couersiois ipaz. Et ex
velocitate cogelatoeis eaz et tarditate cogelatoeis
iplarum. Et alij sumuntur ex odorib? et ali
ex saporibus. Et qnz sumut ex colorib?: et qnz
sumut ex opatoib? et virtutibus notis ex quib? acq
runt sigoes sue manifeste si virtutes ignoratas.
Via aut pma est qm reru similitudo in constitutoe
essentie. s. in raritate et spissitudine qm recipit ca
lesfactoeem veloci? est calidior: et qm recipit infra
tionez velocius e frior. Et ex vna eaz i hoc e: qm
res qnz calefacit velocius alia agete existe vno:
qm i seipa e calidior altera et neq ifrat ipaz nisi fri
gus accns. Quq3 aduicet caliditas exterior et cofen
tit ipi virtus cala innata que e in ipa eqtur ali i ca
exteriore et supfluit illi in virtute q est in ipa et sit
calidior. Et h3 hoc cognosces dispoiez eius q infri
gidatur velocius. Et post illud in dada ca eius est
fmo plix? de quo itromittit se ille qui loquit i pn
cipjs naturalib? pter medicu. **Qu aut vna eaz**
est maioris raritatis: et altera maioris spissitudis:
tuc illa q est maioris raritatis quis sit similis ali i
frutate et caliditate ipius: tñ patit velocius ppter
debilitate sui corporis. **Res aut quaz ppetas**
est vt cogelent: et ille quaru ppetas est vt i phla
te igniant possibile est vt ad inuice copent: ergo q
cuq3 e velocioris cogelatoeis: et eius essentia est si
cut essentia alterius est frior et qcuq3 est velocioris
inflamatois: et eius essentia est sicut essentia alteri?
e calidior ppt illd qd diximus pus. **Nos. n. n di**
cimus qd res sit calidior et frigidior nisi cu copatoe
ad impssidem caliditatis innate in ipa que est in no
bis. Et qu ipa est longinquior a cogelatoe et velo
cior ad inflamatoez: tuc iudicamus qd ipa e in ipssi
one a caliditate nra innata illo mo. **Principia vo**
ista demostatoe onsa sut sicut o3 in scientia nali.
Qu aut due res diuersificant in raritate et spissi
tudie: deinde iuenit spissior ex eis inflamatois ve
hemetoris et tardioris cogelatoeis: tuc iudica pcul
dubio qd e calidioris substantie. Et sifr qu iuenis
rara tardioris inflamatois: tuc scias qd est fortoris
frigoris. **Si aut iuenis rara ex eis velocioris i**
flamatois no conuenit tibi vt iudicet des: et pōas ip
sa ppt hac cam fortoris calitatis. fortasse eni rari
tas e ca in velocitate inflamatois eius: sicut si tu i
uenis rara ex eis velocioris cogelatoeis no conuenit
tibi oio vt des iudiciu et pōas ea ppt hac eaz velo
cioris frigoris. forsitan eni raritas e ca in veloci
tate cogelatoeis eius ppt debilitate corporis ipius
et velocitate passibilitatis eius sicut yinum quis
eni ip3 sit calidioris coplonis q oleu de cucurbita

in velocius congelat. **¶** Illud oleum: imo illud oleum
densatur et non congelat sed vinum congelat. **¶** Re-
rum enim quedam sunt que congelantur absque conde-
satione. Et sunt quedam earum que condensantur absque conge-
latione: huius autem cognitio in scientia existit naturali.
¶ Res autem recipientium condensationem quam equant in con-
stitutione substantie que magis recipit condensationem
ex frigore est frigidior earum. Et plurime quidem res
non congelant nisi in calore. Et res quare proprium est in
calore congelari omnes resolvunt per frigus: sicut res que
congelant ex frigore omnes resolvunt calore. Calor
autem congelat siccitate et frigus congelat spissitudine
secundum sententiam Galieni. **¶** Verum senten-
tia philosophi primi diversa est ab ea in re modica:
sed illius perscrutatio in alia continetur scia. **¶** Et quoniam
sunt quedam medicinarum calidiores: sed sunt grossiores
possibile est ut ipse suscipiant congelationem sicut su-
scipiunt ille que sunt frigidiores eis propter grossitudinem
suam. Et quoniam sunt quedam frigidiores: sed sunt subtiliores
res possibile est ut suscipiant inflammationem: sicut re-
cipiunt ille que sunt calidiores eis propter subtilitatem suam.
¶ Condensatio autem et congelatio non signant augmentum in
calitate neque augmentum in frigiditate: plerumque enim conde-
nsatur terreitas que est in eis: et res propter multitudi-
nem aqueitatis et aeritatis rarificantur. Et multotiens
accidit aeritati ut infriat et convertatur in aqueitatem
et rarificet compositum et fiat spiritum. Et multotiens in
alio resolvunt aqueitas spiritus propter igneitate ferventem
in eis et convertit ea in aeritatem et condensat ipsam quodam
modum accidit spiritui ex condensatione. Quoniam ergo se-
parat ab eo calor igneus subtiliat et non phibet ter-
reitas quoniam sit cum ea igneitas superflua: quare possibile
est ut sit divisio prima vehementis caliditatis. Et
non phibet aqueitas quoniam ea ingrediatur aeritas non su-
peras virtutem eius et sit divisio secundae vehementis fri-
giditatis: aut igneitatis vincat et sit vehementis ca-
liditatis valde. **¶** Ex alijs autem canonibus necesse
est medicos rem vna scire: quoniam non est possibile ut sa-
pores dulcis et amarus et acutus sint nisi in substa-
ntia calida: neque potius stipticus et acetosus nisi in sub-
stantia frigida. **¶** Et sicut odores boni acuti non sunt nisi
in substantia calida et colores albi in corporibus con-
gelatis in quibus est humiditas non sunt nisi in substantia fri-
gida. et in corporibus in quibus est siccitas et pulveri-
tatis non sunt nisi in substantia calida: et nigri in vtriusque
rebus sunt contrario. Frigus enim albeficit humidam sub-
stantiam et denigrat siccam: et calor denigrat humidam et
albeficit siccam. Et hoc quidem verum est et necessarium.
Verum hic est causa alia propter quam signones iste quoniam di-
stificant et propter in dolore et colore et propter in colore
suo. Et illud est quod nos iam ostendimus quod corpora me-
dicinalia commiscantur ex elementis contrariis quoniam comi-
stione prima: et quoniam commistione non prima: imo magis di-
gna ut vocetur compositio secundae. possibile est ergo in hac
compositio secundae ut vni duorum elementorum iam advenierit
compositio quare mereatur color aut odorem: aut saporem
et advenierit ei illud quod iam meretur: et ut alij elemēto
iam advenierit compositio diversa illi compositio: et sit posse ut
in ea mereatur color contrarius illi color: aut odor
aut sapor contrarius primis. Et sit posse ut ea non me-
reatur contrarium primum. **¶** Quod si iam meretur color con-
trarius illi: deinde sint equalis quantitatis pervenit in com-
misto secundae color compositus ex duobus coloribus. Et

si sunt diversa continetur in se commisto color magis de-
clinis ad vnum duorum colorum. **¶** Si autem finem non mereatur
coloris omnino: et sicut odor aut sapor et sint equalia quod
in eis reperitur color est primus et odor est primus. Et si
sint iam fracta propter commistionem primum minutatur alijs con-
trariis et color secundae non sit impressio penitus: quoniam hoc est
fragitur fractio primum primum colorato: et quasi illud
corpus videtur verbi gratia. al. et est posse ut sit virtus
eius non virtus albi per hoc quod est albus: sed est ei virtus
alia opposita primae. **¶** Nam quoniam est corpus commiscet
duum primum colore ita ut sicut est equalis quantitatis sit e-
qualis in potentia est virtus comprehensa inter duas vir-
tutes equalis. **¶** Si autem est fortius plurimum colorato
est impressio virtuti contrarie virtuti corporis associa-
ti albedini: et est albedo verbigratia facies necessa-
rii ut sit spiritum et ipsum est calidum subito hoc est quoniam
est equalis quantitatis. Quoniam autem est verbi gratia. hoc quod non
habet color aut habet color contrarius pauca quantitatis cum
compositio ad illud plurius qualitatis et virtutis non im-
mit penitus impressio in colore illius alterius et
vincit illud virtute victoria vehementi ita ut sit
color eius quasi non habeat virtutem innatam omnino. **¶**
Considera ambas dispositiones in lacte. lactis cui si primi
sceas duos aureos euforbi ita commiscendo ut sint quasi
res una est primum ex eis calefacies in ultimo: et se-
sus non discernit euforbi ex eis vtriusque neque colo-
re eius neque primum ipsius a colore si est primum co-
lore: et neque videtur nisi albedinem puram: et nos qui
dem veraces erimus quod hec albedo est substantie
frige verbi gratia. si possuerimus quod lac est frigus et metiatur
si dixerimus quod hec substantia confusa est frigida. Et il-
lud ideo quoniam hec albedo non est color huius corpo-
ris confusi primum ex parte unde est confusi et primum:
sed est color vnius simplicis eius vincens quantitatem
victi humore que sensata est ex eo: et ita ostendit ut tu for-
mes dispositionem in albo natura que est commistio que est
in ultimo calitatis: et videtur quod sit spiritum sicut pip-
albi. Quodammodum enim hoc est primum arte: similiter
quoniam commiscet natura et est forma ex his hec forma.
¶ Hanc quidem qualitatem sensatam: quedam sunt dignio-
res ut efficiat in eas impressio manifesta illud quod
eis permiscet ex contrario: et dum perseverat qualitate
earum vere sensate et non sentiunt in eis contrarie earum
sunt vincens virtutem: et hoc quidem est in saporibus
non finem quod sit necessarium: sed finem quod est plurimum et
post sapores est in odoribus: et post vtriusque est in co-
loribus et in coloribus quidem est sicut sine fidutia cum
eo. **¶** Et ex causis quidem in quibus sapores vincunt
odores in hoc capitulo est adveniens eorum ad sensum cum
obuiatione. Sunt ergo digniores ut perducant ex omnibus
partibus medicie virtutem. sed odores et colores in
primum sine obuiatione suorum corporum: quare possibile
est ut perveniat ad sensum ex partibus humilibus odore va-
por ex subtili partium eius et inobediens fiat vapor
spissus partium eius et non vaporet et possibile est ut
perveniat ad ipsum color manifesti et est vincens sine
victo occulto. **¶** Et quoniam odores quoniam signant sapores
sicut odor dulcis et acetosi et acuti et amari tunc sunt
odores seque sapores. Sapores ergo in signone
sunt plus veri deinde odores post colores. **¶** Am-
plius si in saporibus non caderet et hec compositio pre-
dicta non esset optima in amaritudine sua cum frigiditate super-
flua. hic autem error qui accidit in saporibus cadit in par-

te frigoris plusq̃ in latere caloris. s. vt insit me-
dicie sapor signis caliditatem q̃ sit frigida hec eniz
plus est q̃ vt medicie insit sapor signis frig? q̃ sit
calida: qm calor in plurib? disponib? est fortioris in
spissatōis et manifestōis opatōis et magis pene-
trans. ¶ Si ergo frigidus sit pmissū in cōplone na-
turali calm sūma virtutis cuius sit sūma frangens
frigus quod ei opponitur est dignius ut appareat
ei sapor frangens saporē ipsius q̃ sit calm in oib?
disponib? magis penetrās et magis vincens et di-
gnius vt ferat saporē et odore. Et ppter hāc cām
nō inuenis acetosū: aut poticū in quo nō est pmi-
stō sensu q̃ sit calm fm plurimū sue cōplonis si-
cut inuenis amazz et mordicatiū frum fm plz sue
cōplonis et verūm hoc est plm et multo pluris plu-
rimitatē q̃ aliud: sed nō est necessariū. ¶ Et post
q̃ scis canonē istū opz nūc vt narrem? tibi illd qd
dicūt medici de saporibus et odoribus et colorib? .
Ipi eni pōunt saporē simplices nouē: et quīs sint
penitus octo saporē et vnus puatus saporē: et est
insipid? et almalch: vel ex q̃ cuius sapor peni?
nō cōphendit sicut aqua. Ipi eniz nōiant saporē oē
qd gustu iudicat tali iudicio qd est actu: aut iudi-
qd est potētia nō efficiēs oio et illd qd nō habet sa-
porē: et est fm duos modos. s. aut insipidū puatū
sapore secundū veritatem: aut insipidū puatū
eo apud sensū. ¶ Insipidū aut fm veritatē est cui
nō uest sapor fm veritatē. Et insipidū apd sensum
ē illud qd in seipo hz saporē. Verū ppter vebemē-
tiaz sue spissitudinis nō resoluit ex eo aliquid qd lin-
gue admisceat et cōprehendat ipm: deinde q̃ inge-
niat vt resoluatur ptes eius et vt subtilient sen-
tit saporē eius sicut ea adustū et ferrū. lingua eni
nō psequit ex eis saporē qm nō resoluit ex substan-
tia amboz aliquid pueniens ad hūditatē positam i
lingua que est media in sensu gustus. Et si ingeiet
vt in ptes minimas cōuertat apparebit eius sapor
fortis. ¶ Saporē aut sit octo quos ipi dicūt q̃ sit
vere saporē post insipidū. Et sit dulcedo amari-
tudo acuitas salredo acetositas poticitas stipticitas
et vinctuositas. Et dicūt q̃ substantia ferēs saporē:
aut est spissa terrea: aut est subtilis: aut media et
eius virtus est cala aut fira: aut eq̃lis. ¶ Spissa
igit terrea si est cala tūc est amara: et si est fira ē po-
tica: et si est eq̃lis: tūc est dulcis. Et subtilis si ē ca-
lida tūc est acuta: et si est fira tūc est acetosa: et si est
equalis tūc est vinctuosa. Et media i spissitudine et
subtilitate si est cala tūc est salia: si est fira tūc est
stiptica: et si est equalis tūc dicūt q̃ est insipida et in-
sipida sūt verba. ¶ Acutū aut ē calidū: deid ama-
rū: deide salū: qm acutū est fortius ad resoluēdū
et ad incidēdū et abstergendū q̃ amarū: deinde sal-
ū est sicut amarum cōtractum cū hūditate fira qd
figit illud qd diximus in modo generatōis eius: et
sitr q̃ salū calefit a sole aut igne: aut sepatōe aq̃i-
tatis fragentis virtutē caloris sit amarū et sitr bau-
rac et sal amazz calidū est sale qd cōcedit. ¶ Ponti-
cū vero est frigidus deinde stipticū postea acetosū:
et ppter hoc in oib? fructib? qui dulcescūt pua ē po-
ticitas vebemētis infratōis. Qu ergo currūt i eis
aqueitas et aeritas ita vt tempeit parūp cū aerita-
tate et calefactōe solia digestiua declinat ad acetosi-
tate sicut arectas: et inter illud trahit ad stipticitatē

parūp cū poticitate: deinde pmutat ad dulcedinez
q̃ agit in eis calas digestiua. Et q̃z pmutantur ex
poticitate ad dulcedinem abiqz acetositate sicut oli-
ue. acetosuz vero quīs sit minus firm q̃ stipticuz:
tū in plurib? est pluris infratōis eo ppter sui subtili-
tatē et penetratōem suā. poticū aut et stipticū sūt in
sapore ppinqua: sed stipticū nō cōtrahit nisi qd d
lingua manifestū est. poticū vero cōtrahit et exasp-
at qd manifestū est et occultū. ¶ Et ex eis quidem
que valēt ad exasperatōem eius est q̃ ipm non
dimidit ppter sui spissitudiez in ptes minimas veloci-
ter neqz cōtinuat ad inuicē velociter. Et ppter has
duas cas ipaz casus in lingua sepatur sensibiliter.
quare diuersificat ppter stipticitatē suā in ptib? ei?
et diuersificat situs eaz et exaspantur. Et ad illam
diuersitatē inuat diuersitas ptiū mēbro i poris suis
et suis cōtinuatōib?. ¶ Et poticū qdem est subti-
le et magis intrans. Acutū vero et amarū sūt ligūa
radentia rasiōe: sed amazz nō radit nisi qd de lin-
gua apparet. Acutū aut abrasio et eius sepatō est p
fūda qm est subtilis substantie pūdas: sed amazz ē
quīs substantie sicce. Et ppter illud ipius purū non
recipit putrefactōem ex qua aial generet neqz pu-
rū ipius nutrit animal et ppter siccitatē suā amazz qd
abradit: abradit cū exaspatōe aliq. ¶ Ex eis autē
que calitatem acuti amari calitatē fortiorē efficiūt
est ipius penetratō: quare vebemēter incidit et ue-
hemēter resoluūt ita vt corrodat et putrefaciat et p-
ueniat ad hoc vt interficiat. ¶ Dulce vero et vn-
ctuōsū ambo dilatant linguā et leniūt eam faciendo
curre illud qd frigus lesit et cōgelauit abiqz reso-
lutōe et remouent ipius aspūatē. verū vinctuosuz
facit illud absque calefactōe manifesta et dulce
facit illd cū calefactōe. Quappter digerit dulce pl?
dicūt medici. ¶ Dulce nō sem est suauē vel dele-
ctabile: nisi quia taliter abstergit grossitudinem q̃
ea aptat et lenit eam et currere facit ipam et remo-
uet impedimētū cōgelatōis eius absqz incisōe et se-
patōe cōtinuatia et obpātōe laboriosa et neqz ca-
lescit cū calefactōe notua: imo delectabili sicut ē
delectatō aque tempate calide q̃ effundit sup cor-
pus. ¶ Vermo vero differētie in hoc apud illum
est qui est altōris qd q̃ medici. Et nō oz quidem
vt sit illud qd est dulcius nutritibili? neqz illud qd
est suauis nutritibili?: quīs sit impossibile qm in oi
nutriēte apud medicos sit dulcedo aliq. verūtam
nutrimētū alijs indiget cōditōib? pter dulcedinez
hāc. ¶ Et vinctuosū cōpatū est dulci. Spissū ve-
ro qd ad vtrūqz eoz cōuertit cōpatōe calitatis p
protiōalis cōuertit ad dulcedinē q̃ est in initō sue
subtilitatis cū aqueitate et pauca aeritate et cōuertit
tur ad vinctuositatē q̃ est intentō sue subtilitatōis
cū aqueitate delectabili et pmisset ei aeritas pluris
cuius introitus ad aqueitatē sit vebemēs. ¶ Ama-
rū aut et salū linguā abradūt. verūtm salū abra-
dit leniter et lauat et nō exaspāt et nō inuat ipm ad
illud aduentus obuiatōis sue mēbro ad oēs ptes ei?
cū equalitate ppter sui subtilitatē: sed tū ipm ledit
os stōi. amazz vero abradit ita vt exaspēt et inuat
ipm ad illd diuersitas locoz suoz fm q̃ dixim? .
Acutū vero et acetosū mordicat linguā: sed acutuz
mordicat ea vebemēter cū calefactōe. Et aceto-
sum mordicat eam mediocriter absqz calefactōe

Et salum qdem puenit ex resoluzione amari i in
 sipido aquoso. qu ergo pzelatur sicut aqua cineris
 fit salu. Et acetosum puenit ex couersioe dulcedinis
 cu diminutione caliditatis: aut digestioe poticita-
 tis cu augmeto hūiditatis et caliditatis: et ei substantia
 fm summa rei ē substantia hūida. et sicut dulce. sub-
 stantia eni eius ad hūiditatem pūnet. sed substantia
 amari et pontici ad siccitatem. Operationes autē dulcis
 sunt digestio et lenificatio et multiplicatio nutrime-
 ti et nā diligit ipm et virtus attractiua attrahit ipz
 Et opatiōes amaritudinis sūt absterfina et exaspa-
 tiua. Et opatio poticitatis ē ptractio si ē debilis. et
 expulsiō si sit fortis. Et operationes stipticitatis sunt
 ptractio et inspissatio et iduratio et retentio. Et opa-
 tiones ynuositas sūt lenificatio et lubrificatio et
 coctio parua. Et opatiōes acuitatis sunt resolutio
 et incisio et putrefactio: Et operationes salsedinis sunt
 absterfio: ablutio: et exicatio: et prohibet putrefa-
 ctionē. Et opatiōes acetositatis sūt infrigidatio et
 incisio. Et qñq; agregant duo sapes i substantia
 vna sicut ē aggregatio amaritudinis et stipticita-
 tis i licio. et nominat horribilitas: et sicut aggregatio
 amaritudinis et salsedinis i lacubus: et nominat tur-
 pido. et sicut aggregatio acuitatis et dulcedinis in
 melle cocto: et sicut aggregatio amaritudinis et acui-
 tatis et stipticitatis i melōgena. et sicut aggregatio
 amaritudinis et acuitatis et ilipiditatis i endiuia. Et
 qñq; adiuuat se ea q pueniūt ex duobus saporibz
 ad pfortandū illud qd puenire debebat ex vno
 sapore. Acuitas eni et mordicatio remanētes i ace-
 to ex vno faciūt ipm vebementioris ifrigidatiōis
 qm acuitas et mordicatio apūit trāsitus: et adiuuat
 ad penetrandū et nō pueniūt i aceto ad hoc ut ipm
 calefaciat ita q inde sit curandū: ergo sit ifrigida-
 tio aceti magis pfundās. Et qñq; iuuat se ea q
 pueniūt ex duobz saporibus ad cōfrigendū illud
 quod puenit ex vno sapore sicut acetositas et poti-
 citas in acresta. ponticitas eni acreste phibet eius
 acetositatē ab ifrigidatiōe vltima. Et qñq; esse-
 tia iuuat qūtatē: et qñq; est cōtraria: iuuat qdem
 est sicut subtilitas q associat acetositati: et ponit in
 ifrigidatiōe eius magis pfundantē: ptraria vō est
 sicut spissitudo q associat lacti acetoso et ponit infri-
 gidatiōe eius breuiori spatio. Et qñq; accidit ut
 sint qdam sapes nō puri. et deinde purificent f3
 tēpus sicut aqua acreste: qm eni super ipam plon-
 gat tēpus purificat eius acetositas ppter multitu-
 dinē eius quod residet ex pontico et reliqz. Et
 qñq; accidit ut sint qdam sapes puri et pmiscet
 eos tēpus cu aliis sicut mel. tēpus eni ipsum
 amarū efficit et acuit augmetata acuitate et amari-
 tudine. et sicut vigorat amaritudo tēporis quā fa-
 cit tēp? et eius acuitas ex ppressionē vne. nā tēp?
 i pms dat amaritudinē pmixta terra. deinde icipit
 i ipa puritatē et clarificatiōz facere. Qu ergo pmi-
 scent ponticu et amarū fit absterfio cu stipticitate et
 est cōueniēs p solidatiōi exiturariū i qbus ē laxitas
 pauca: et cōuenit oi solutioni cui? ca est oppilatio.
 et cōfert spleni vebementē si amaritudo nō est i eo
 debilis. Et oia qdem que sunt hui?mōi pferūt sto-
 macho et epati. Amaz eni absolutū et acutū absolu-
 tū nocēt vsceribz. Et si associat eis stipticu pferūt
 nā ipa sua amaritudine radūt et quod ē eis de stip-

ticitate seruat virtutē vscerū. Et qñq; ē i stip-
 tico amaro imo i stiptico in quo nō apparet mlti-
 tudo amaritudinis virtus soluens cholera citrina et
 aquositate cu expulsiōe et nō ē i ipo virtus soluens
 phla viscosuz: et pprie si stipticitas ē fortior ama-
 ritudine et hoc ē sicut apsimbiū. omne autē dulce cu
 stipticitate vsceribz ē amicu qm est suauē et cōfor-
 tans etiā. Et phibet eraspationē meri qm est sile-
 tprato. Et omne exicatiū ppter ponticitatem
 suā: aut stipticitatē qm est i eo ynuositas: aut i si-
 piditas: aut dulcedo: et vlr qd phibet mordicati-
 onē ē gnatiū carnis. Si autē est stipticu cu acuitate
 et amaritudine et est cōpositū ex substantia ignea et
 terrea est cōueniēs vlceribus et exituris i qbus est
 hūiditas mala: et ē cōueniēs valde ad cōsolidandū
 Et qñq; sit cōpositū ex virtutibus istis fm cō-
 positionē mēz eaz: et sapes fm rōinationē quā
 cōditionauim? ante. Hec ergo sunt q diximus
 de saporibus et q sequunt fm ipaz pncipia. Ber-
 mo autē verificas i his rebus est sapienti nāli sed
 medico qūtas hec sufficit assumpta ex eis. Odo-
 res vō pueniūt a caliditate et pueniūt a frigiditate
 sed eoz olfactio et ipsoz sternutatio ē caliditas fm
 plimū: qm ca plima in ppinqitate odorū ad virtu-
 tē odorandi est substantia subtilis vaporosa. qūis
 sit iam cōcessus q sit fm semitam cōuerfiois aeris
 pter resoluōez aliorū rei ex habente odorē. vey
 tū est pmiū fm plimū. Omnes ergo odores ex
 qbus sentiū mordicatio: aut declinat ad lat? dulce
 dinis sūt calidi. et illi ex qbus sentiū acetositas et cha-
 ragiati roralis oēs sunt frigidi. Et bene redolētia
 fm plimū sunt calida nisi illa qbus associat roralis-
 tas: ut mulch? et sēda? spūs et anhelitus ut casora
 et nenufar. Corpora eni amboz nō cucuat ex sub-
 stantia ifrigiditate associata odori usq; ad cerebrū.
 Omne ergo bene redolēs ē calidū. et sicut omne ale-
 feniati qre ppter illud sunt faciētia dolorē capis.
 De coloribus iam locuti suim? et secūm? te sci-
 re q ipi diuersificant fm plimū. et non sunt sicut
 odores fm plimū: sed ipi demonstrant i intentione
 vna demonstratiōz plima. Et ē qdem qū spci vni?
 diuersificant modi. et qdam eoz sunt declinēs ad
 albedinē: et qdam eoz sunt declinēs ad tincturam
 rubēā aut nigrā. tunc ad albedinē declinātes si sūt
 in specie frigidi nā sunt frigidiores: et declinātes
 ad alia duo sūt min? fri. Et si nā trahit ad calidita-
 tē. tunc res est ecōuerso. Et hoc qdem qñq; diuer-
 sificat i rebus. verūtm illud quod ē fm plimū est
 quod dixi ante. Loquamur ergo nūc de opatiōibus
 medicinaz singularium.
 Laplim quartū opatiōibz medicinaz singulariū
 Jcemus q medicine simplices hnt opati-
 ones vles et opdes plicares: et opatiōes
 siles vlibus. Opatiōes itaq; vles sunt
 sicut calefactio et ifrigidatio et expulsiō et attractio
 et vlceratio et cōsolidatio. et q sunt siles illis. Et
 opatiōes plicares sunt sicut iuuamentū i can-
 cro et iuuamentū i hemorroidibz et iuuamentū in icte-
 ricia et silia his. Et opatiōes que sunt similes
 vlibus sunt sicut puocatio et solutio: et q sūt silia
 illis. he eni quāuis sunt plicares: quia sunt i mē-
 bris pprys et cū instrumentis pprys. tū sunt siles
 vlibz. qm sunt opatiōes rez quaz iuuamenta et

documenta sunt cōia cū hoc qd patit ab eis corp^o to-
tum nō p accidēs. Nos vō nō rememoramur
hic nisi opationū eaz vlium: et silium vlibus. **U**lium itaqz opationū alie sunt que sunt pme. Et
alie sunt q sunt secūde. Et pme qdem sunt opatio-
nes quatuor que sunt infrigidatō calefactio hūme-
ctatio et exiccatio. Secūday vō alie sunt q sunt iste
cedez opationes. sed sunt mēsurate: aut cōpate cū
termio additiōis: aut dīminutiōis sicut adustio et
putrefactio: et sicut cōgelatio. nam iste cedem sūt
calefaciētes et i frigidantes: sed sunt mēsurate et cō-
pate. **E**t alie sunt q sunt opationes alie: s3 sunt
pcedētes ab istis. sicut stupefactio et sigillatio et at-
tractio: et lubricatio: et apio: et cōglutinatio: et
que sunt filia illis. vlibus vō similes sūt sicut vē-
tris solō et puocatio et sudoris eductio. **E**t anie
qdem q loquamur de opatiōibus eaz loquamur
de pprietatib⁹ q in seipis hnt. **D**icimus ergo
qd pprietates quas medicine i seipis hnt. alie sunt
ipe qualitates qtuor note: et alie sunt odores et co-
lores: et alie sunt pprietates famose quaz sunt iste
subtilitas et spissitudo et puluerizadi pprietas et vi-
scositas: et cōgelatio et cur sus: et mucilaginositas: et
oleaginositas: et spongiositas: et leuitas: et grauitas.
Medicina aut subtilis ē cui⁹ pprietas est ut quā
a virtute patit nali q in nobis est. diuidat in cor-
porib⁹ nostris in ptes minimas sicut crocus et cin-
namomū. et hec quidem medicina magis cōfert in
omibus suis ipressiōibus q oēs medicine. ita ut h3
i eius desiccatione nō sit mordicatio. tñ cōseqt de-
siccationē rei fortis mordicatio. **E**t itelligo per
spissaz cui⁹ nō est istud de suis pprietatibus sicut
cucurbita et gypsius. **P**er viscosaz vero sūmus
omne medicina cui⁹ pprietas ē actu aut potentia q
est eius opatio qū caliditas inata in ea ipressionem
efficit ut recipiat extensōē suspēdēdo et nō abscin-
dat qū extēdit. Et est illa cui⁹ duab⁹ extremitatib⁹
bus qū duo adherēt corpora et mouēt ad elōgatio-
nez possibile est ut cū eis moueat pter illud quod ē
iter eas abscidat sicut mel. **E**t puluerizabilis q
dem est q in ptes diuidit pias ppter pssionē pūā
cū siccitate aut pgelatione sicut aloes bonū. **E**t
pzelatia ē illa cuius pprietas est ut pueniat talr q
mouent ptes eius ad dilatationē a quocūqz loco po-
nit. verūtū actu ē fixa s3 suā figurā et suū sūū ppi-
etam frigidā valde sicut cera. et vlr ē cui⁹ pprie-
tas est ut fluat nō tñ actu fluit. **E**t medicina qui
de decurrēs ē medicina q nō firmat fm suā figurā
et sūū sūū qū sūstiat sup corpus duz. sed mouent
ptes eius supiores ad inferiores in pibus ad quas
eaz pcell⁹ ē possibile sicut fluxibilia oia. **E**t me-
dicina mucilaginosā est illa cui⁹ pprietas ē ut qū in
infundit i aqua aut i corpore aquoso separent ex
ea ptes pmissē illi hūiditati et pueniat substantia ag-
gregata ex eis ad lubricitātē sicut psilium et altea:
et semina mucilaginosā soluit cū lubricitate nisi asse-
tur et fiat eoz mucilaginositas cōglutinosis et re-
tineat. **E**t oleagina est medicina i cui⁹ substantia
est aliquid vinctuositatis sicut grana. **E**t spōgi-
osa est medicina que ē sicca i actu terrea cui⁹ ppi-
etas est: ut qū obuiat ei aqua: aut hūiditas liqda p-
fundet aq i ipa. et penetret aq i meatib⁹ eius occul-
tis ita ut non videat sicut calx non extincta. **I**n

leui aut et grani res est manifesta. **M**edicinarū
autē opatiōes famosas o3 nos numerare fm cōdi-
tiones pdictas. deinde psequēter ponam⁹ descrip-
tiones et expōnes nomini eaz s3 ordinē vni. **D**i-
cit ergo medicina calefactiua subtiliatiua resolutiua
absteriua carniatiua vlr exiccatiua exaspata apitia
mollificatiua maturatiua digestiua icisiua fragitiua
necrositatis attractiua mordicatiua rubificatiua pruritū
faciēs: vlceratiua corrosiua adustiua: frangēs dis-
rūpens: putrefactiua canterizatiua exoriatiua. **I**ste
ergo sunt xlii⁹ opationes. **E**t est ordo alius. in
frigidatiua pfortatiua repculsiua igrossatiua. crudū
faciēs stupefactiua. Et iste sunt sex opationes. **E**t
ē ordo alius humectatiua inflatiua lauatiua sor-
didatiua lubricatiua planatiua. **I**ste itaqz sūt sex
opationes. **E**t ordo alius desiccatiua expressiua
cōtractiua oppilatiua glutinatiua polidatiua gene-
ratiua carnis sigillatiua. **I**ste ergo sunt octo opatio-
nes. **E**t est aliud gen⁹ pprietatū fm opationes
eaz. pncipiosa venenosa tyriaca bezabar. Et etiam
est solutiua puocatiua sudoris eductiua. **D**ēs
ergo iste sunt. xli. operationes quas eligimus de
summa opationū pportionatay vel pinentiay. et
nos qdez narrabim⁹ vnaquāqz hazz opationū sua
descriptiōe. **C**alefactiua est nota. **S**ubtiliatiua
ergo ē medicina cuius pprietas ē ut ponat essentia
humoris subtiliorē cū calitate temperata sicut isop⁹
et albaice et camemilla. **R**esolutiua vō est me-
dicina cui⁹ pprietas est ut sepet humore faciendo
ipm vaporem: et extrahēdo ipm a loco i quo fuit
detent⁹. s. parte post ptem donec assiduatōe illi⁹
opōnis sinat illud qd ex eo pmanet fortitudie sue
calitatis sicut castoreū. **E**t absteriua qdem est
medicina cui⁹ pprietas est ut moueat humiditates
viscolas et cōgelatas ab orificiis poroz in supficie
mēbri ita ut elonget eas a loco sicut aqua mellis.
Omnis aut medicina absteriua essentialr lenit
nam: licz i ea non sit virtus solutiua. **E**t omne
amaz ē absteriuiū. **E**xaspata vō ē medicina q
ponit supficiē mēbri diuersaz partū in latitudine
et pfūditate: aut ppter fortitudinē cōtractiōis sue
cū spissitudine substantie sue fm q pmissum ē: aut
ppter yehemētiā sue acuitatis cū subtiliatiōe sub-
statiē et lecat eam et destruit equalitaz: aut ppter
suā absteriōē a superficie aspa in pncipio vel in
radice plana p acciēs: qm qū abstergit a membro
grosse essentie cui⁹ supficiēs ē aspa: et ptiū sius di-
uersus hūiditātē viscosaz currentē sup ea et faciēte
puenire supficiē extraneā plana: egredit asperitas
plima et pcedit. Et hec medicina ē sicut corona re-
gia. **E**t magis manifesta opatio ipius i exiccado
nō ē nisi i oibus ossibus et cartilaginibus et minus
manifesta i cute. **A**periatiua aut ē medicina cui⁹
pprietas ē ut moueat maz extētem intra cōcauita-
tē meatuū ad exteriora ut remanere faciat pcanita-
tē meatuay aptay. et hec qdem ē fortior absteriua
sicut petroselinū. Et ipa qdem non efficit hoc nisi
quia est subtilis et resolutiua: aut quia ē subtilis et
icisiua: et tu scies itentionē incisiue iam: aut qd est
subtilis et lauatiua. et scies itentionē lauatiue post.
Omne aut acutiū ē apitiuiū. Et omne amaz sub-
tile ē apitiuiū. Et omne subtile liquidū ē apitiuiū qū
ad calitatē aut ad eqilitatē declinat: et omne subtile

acetosus est apertus. **Mollificativa** vero medicina
na est cuius proprietas est ut ponat essentia membrorum
humi ipsa poros leniore calitate et humiditate sua
et accidit ex hoc ut pori fiat latiores et expulsio super
fluitatū que in eis continetur facilius sicut emplastrum de
ancto et semine lini. **Naturativa** est medicina cuius
proprietates est ut acquirat humori digestionem: quoniam
calefacit cum equalitate et ipsa est virtus contractiva
retinet humorem usquequo digeratur et non resoluitur la
boriose: et sepe humidum ipsum ab eo sicco et adustio
quia facit adustio ut sepe. **Et digestiva** est cuius
proprietates est ut acquirat cibo digestionem: et tu iam sci
uisti illud in his que perierunt. **Frangens autem vento
sitates** est illa cuius proprietas est ut essentia efficiat ven
tositates subtiliter aerea proprietatem et desiccationem
sua: quare resoluitur et fugat ab eo in quo retenta erat
sicut semine rute. **Et incisiva** est medicina cuius
proprietates est ut penetret subtilitate sua in id quod
est iter duas superficies. scilicet humoris viscosi et superficie
in qua est iniscatus et remouet ipsum ab ea: et propter
hoc adueniunt partibus eius superficies diuerse operationis
propter quod ipsa separat eas que sunt facilius expulsio eorum a
loco in quo fixe erant sicut sinapis et oxymel. **Et
icisiva** quidem opposita est viscoso facit adherere:
sicut resolutiva est opposita ignosolative. et subtilitati
na opposita est inspissatiue. **Et numerat** vnaquaqueque
eorum et diffinitur ex ea que comparatur ei in memoratiōe
et non est quidem cōtinuitas icisive ut efficiat in essentia
humoris aliquid: sed in cōtinuitate eius et fortasse sepa
rat ipsum in partes: et vnaqueque ipsarum est per similitudinem
essentie prime. **Attractiva** vero est illa cuius proprie
tas est ut moueat humiditates ad locum cui obuiat. et
illud est propter subtilitatem sui et calitatem suam sicut ca
storeum. **Et medicina** vehementis attractiōis est
ea cuius proprietas est ut moueat humiditates et extra
hat eas ex profundo et perferat valde sciaticae partem
et doloribus iuncturarum profundarum emplastrum post pur
gationem et pream euellunt spine et sagitte ex locis in
quibus retinentur. **Mordicativa** vero medicina est in
qua est qualitas penetratiua valde subtilis faciens p
uenire in cōtinuitate separationem plurimi numeri
iordinati situs prout quatuordecim quare vnaqueque eorum
non sentit singulariter: sed sentit totum quasi dolor
vnius sicut emplastrum sinapis cum aceto et aceto ipsum.
Sed rubificativa est medicina cuius proprietas est ut
calefaciat membrum cui obuiat fortiter: ita ut ad ipsum
vehementi attractione sanguine attrahat puenientem
ad eius exteriora: et rubefaciat ipsum et hoc est sicut
sinapis et napellus et calamentum. **Et medicine** rubi
ficantes efficiunt operationem cauterizatiōis propinquam.
Pruritus autem faciens est medicina cuius proprietas est
propter acuitatem et calefactiōem sui ut attrahat ad poros
humorem mordicatiui pruritui facientem et non puenit
tem ad hoc ut exulceret. Et quicquid adiuuat ipsum spi
ne pillose duorum corporum non sentit sicut kebikēgi.
Et vlcera quidem medicina est cuius proprietas est
ut consumat et resoluat humiditates puenientes iter partes
cutis et attrahat materiam malam ad eam: ita ut pueniat
vltus sicut anacardus. **Sed adustiva** est medicina
cuius proprietas est ut resoluat subtile quod est in humoribus
et membris et faciat remanere cineritatem eorum sicut en
forbium. **Et corrosiva** est medicina cuius proprie
tas est ut resoluat et consequatur ex eius resolutione et ul

ceratione quatenus de substantia carnis minuat sicut
flos eris. **Rumpitiua** autem medicina est cuius proprie
tas est ut quod humor iuenit lapideum minoret partes eius
et coherat eas sicut saxifragia et sicut lapis iudaicus
et reliqua. **Putrefactiva** vero est illa cuius proprietas
est ut corrumpat complexionem spiritus peruenientis ad mem
brum et complexionem humiditatis membri eius cum resolutione
ita quod non est cōueniens ut sint pars illius membri et non
peruenit ad hoc ut adurat ipsum et corrodat: et resol
uat humiditatem eius. imo dimittit in ipso humiditatem cor
ruptam in qua agit nunc calor inatus et putrefit. **Et
huiusmodi quidem exemplum** est arsenicum et guma ruthe
agrestis. **Cauterizatiua** autem est medicina que carnem
corrodit et cutem adurit: ita quod idurat et exiccat eam
et ponit ipsam quasi adustam: et fit substantia illius cutis
obstaculum meatibus humoris currentis: aut electio in fa
cie ipsius et nominat escara et admittit in retentiōe
sanguinis ex arterijs capitis fluentis et his filibus: si
cut dragantū et colcotar. **Excoriatiua** autem est me
dicina cuius proprietas est propter nimietatem sue abster
sionis: ut abstergat partes cutis corruptas sicut co
stus et aristologia. et omne quod coheret morphece et
piano et filibus. **Infrigidatiua** vero nota est. **Et
cōfortatiua** est medicina cuius proprietas est ut temperet
essentiam membri et complexionem eius donec prohibeat acci
pere superfluitates ad ipsum effusas et impedimenta: aut
propter proprietatem que est in ea sicut terra sigillata et ty
riaca: aut propter equalitatem complexionis sue que refrigi
dat illud quod est calidius: et calefacit quod est frigi
dius sicut quod visus est gal. et oleo rosaceo. **Reper
cussiva** vero medicina est contraria attractiue. et est me
dicina cuius proprietas est propter frigiditatem suam ut in
membro faciat puenire frigus et inspisset ea et perstrin
gant porum ipsum: et frangat caliditas eius attractiua
et pgelet illud quod ad ipsum currit et inspisset ipsum et
prohibeat ipsum ne ad membrum currat: et prohibeat mem
brum a receptiōe ipsius sicut solatru in apertibus. **Et in
grossatiua** est contraria subtilitatiue: et est medicina cuius
proprietates est ut faciat essentiam humiditatis grossio
rem: aut congelando ipsum: aut inspissando: aut pmi
scendo. **Trudū** vero facies contraria est digestiue et
maturatiue: et est medicina cuius proprietas est ut sua
frigiditate destruat operationem caloris inati: et etiam
extranei in cibo et humores ita ut remaneat indigestus
et non coctus. **Et stupefactiva** est medicina frigi
da ex infrigidatiue cuius quia in membro facit puenit
ut ponat substantiam spiritus deferentis ad ipsum virtutes
motus et sensus frigidam in complexionem suam et grossam
in substantia sui: que non vult eo virtutes aiales: et
resoluit complexionem membri propter illud: et non recipit im
pressionem virtutis aialium sicut opium et hyuscamum et lactuca
et papauer nigrum et madragora et filia eis. **Hu
meccatiua** autem est nota. **Et inflatiua** est medicina in
cuius substantia est humiditas extranea grossa in qua quod
calor inatus operatur non velociter resoluit: sed cō
uertit in ventositatem sicut sunt faseoli. **Et oia in
quibus est inflatio** sunt facientia sordida nocetia oculis. **Et
ex medicinis** vero et cibis sunt quorum humiditas: prima
resoluit digestio ad ventositatem: quare fit inflatio
eorum in stomacho et resolutio inflatiōis eorum in ipso et
in intestinis. **Et ex eis** sunt quorum humiditas super
flua que est in eis. et est materia inflatiōis non patitur in stoma
cho aliquid donec ad venas vadat: aut non patitur in

stomacho totaliter: sed pars eorum: et remanet ex eis quod
 patitur in venis: et ex eis sunt quod patitur totaliter in stomacho
 et convertitur in ventositatem: sed non resoluitur sua
 ventositas in stomacho. imo penetrat ad venas: et
 ventositas eius remanet in ipso. Et ideo quidem cum
 omnia medicamina in qua est humiditas superflua extranea propter
 illud quod ei permiscetur est inflatio sicut zinziber et
 semine eruce. Et omnia medicamina cuius est inflatio neminem
 facere in venis est virilis membri inflatio. Lavatio
 vero est omnia medicamina cuius proprietas est ut abstergat
 non virtute agere in ipso: sed virtute patiente qua in
 uat motus. Et significo per virtute patiente hu-
 miditatem: et per motum significo cursum. currens enim
 subtile quod vadit super orificia venarum lenit humidi-
 tate sua superfluitates: et remouet eas suo cursu si-
 cut aqua ordei et aqua cucurbitae. Bordinas vero
 vlcera est medicamina humectatiua quod permiscet humidi-
 tatibus vlcera et facit eas plures: et prohibet desicca-
 tionem et consolidationem. Lubrificatiua autem est cuius
 proprietas est ut humectet superficiem corporis obui-
 tis meatibus et retenti in ipso: ita ut remoueat ipsum ab
 ea et faciat partes eius susceptibiles cursum propter
 lenitatem eorum acquiritam per admisionem eius. deinde
 moueat a loco suo virtute sua naturali et virtute ex-
 pulsiva sicut pruna in solone sua. Applanatiua vero
 est medicamina viscosa cuius proprietas est ut dilate-
 tur per superficiem membri asperi dilatatione plane super-
 ficiei et fiat manifestum illius corporis per eam planum
 recte asperitatis: aut currat ad ipsum humiditas dilata-
 ta hanc extensionem. Et desiccatiua quidem medicamina
 est quod consumit humiditates sua resolutione et subtilitacione
 Contractiua vero medicamina est quod facit euenire in me-
 bri partibus supfluum motum currentem ad aggregationem
 ut inspissent in suo situ: et oppilent meatus. Sed
 expressiua est medicamina ex qua puenit propterea quod contrahit
 et aggregat partes ad hoc ut necessario faciat puenire
 humitates subtile stantes in vacuitatibus eorum ad con-
 pressionem et separationem. Oppilatiua autem est medicamina
 sicca quod retinet propter sui spissitudinem et siccitatem: aut
 propter suam glutinationem et trasitum et facit euenire in ipso
 oppilationem. Conglutinatiua est medicamina sicca in qua
 est humiditas pauca viscosa quod adheret super orificia et
 oppilat ea et tenet manum currentem. Omne autem cur-
 res lubricum quod in ipso operatur ignis sit aglutinatum op-
 pilatum retentum. Consolidatiua est medicamina quod ex-
 xiccet et inspissat humiditatem stantem inter duas superficies
 vulneris propinquas: ita ut conuertantur ad aglutina-
 tionem et viscositatem et adhaereat una eorum alteri sicut
 sanguis draconis et aloes. Carnis vero glutatiua est
 medicamina cuius proprietas est ut pmutet sanguinem super
 uenientem vulnere in carne propterea quod equat pro-
 porem et coagulat ipsum cum exiccatione. Et sigillatiua
 est medicamina exiccatiua quod exiccet superficiem vulneris
 ita ut fiat cortex super ipsam custodiens ipsam ex nocu-
 metis visquequo generat cutis naturalis. Et est omnis
 medicamina equalis in duabus actibus exiccatis absque mor-
 dicatione. Medicina vero pniciosa est medicamina que
 conuertit compositionem ad corruptionem supflua sicut eu-
 forbiu et opiu. Et venenu est medicamina quod corrumpit
 compositionem non cum peraritate tamen: sed cum proprietate
 que est in ipso sicut napellus. Albezahar autem et ty-
 rica sunt omnia medicamina quorum proprietas est ut pseruet
 sanitatem et virtutem in spiritu: ut ex eis expellat nocumens

tum veneni a se. Et quasi nomen tyriace artificialibus
 dignum conuenit. et nomen albezahar singularibus ca-
 dentibus finem nam dignum. Et videtur quod vegeta-
 bilia et mineralia ex artificialibus dignius nomen ty-
 riace sumat: mineralia nomen albezahar. Et videtur
 etiam quod non sit inter ea magna discretio. Solutiua
 autem et puocatiua et sudoriseductiua sunt note. Omnis
 vero medicina in qua solo coniungit cum contractione
 sicut hermodactilus et pseret in doloribus iucturaz
 quoniam virtus solutiua incipit et attrahit mases. et vir-
 tus contractiua incipit et contrahit meatum meum. quare
 non reddit ad ipsum mase neque succedit et alia. Mis
 medicina resolutiua in qua est contractio est equalis et co-
 fert mollificationem iucturaz et spasmus eorum et apati-
 bus phlaticis. Et contractio et resolutio in unaquaque
 eorum confert in exiccatione. Cum ergo aggregant per-
 tractio et resolutio sit fortior siccitas. Medicine vero
 solutiue et puocatiue finem plimum sunt prohibentium
 operationum. nam puocatiue finem plimum exiccant fecem.
 Et medicine in quibus aggregant virtus calefacti-
 ua: et virtus infrigidatiua sunt inuatiue valde in
 apatibus calis quoniam ad statum suum pueniunt: quoniam ipse propter
 ea quod contrahit reputiunt: et propterea quod calefaciunt re-
 soluiunt. Et medicine in quibus aggregat virtus ty-
 riace cum frigiditate sunt inuatiue cibice vehementer
 Et ille in quibus aggregat virtus tyriace cum calidi-
 tate conferunt frigiditati cordis plusquam alie. Vir-
 tus autem quod diuidit et ponit unaquaque compositionem ad
 partem quam meretur ita ut non ponat virtutem resolutiuam
 in parte mea que effundit ad membrum neque infrigidatiua
 in latere meum effuse ab eo est nam docta obedire creato-
 ri sublimi et glorioso.
 Capitulum quintum de iudiciis quarundam medicinarum ex
 trinfecis.

Medicinis accidunt iudicia finem disponentes que
 eis eueniunt per arte. Et ille quidem sunt sicut
 decoctio et contritio et adustio cum igne et ab-
 lutio et congelatio in frigore. et positio in propinquitate
 aliarum medicinarum. Sunt enim medicine quarum iu-
 dicia alterant per illud quod eis accidunt ex istis dispo-
 sitionibus: et quoniam alterant eorum iudicia propterea quod aliis pro-
 miscent medicinis quauis de hoc loquor sit conueniens
 in compositione medicinarum. Dicimus ergo quod medi-
 cinarum sunt quedam spissa habentes corpora que suas vir-
 tutes in decoctione non amittunt: nisi nimium decoque-
 do eas laborent sicut radix capparis et Aristol. et ze-
 doaria: et que sunt illis filia. Et eorum sunt quedam
 medicine equalis quibus mediocris sufficit decoctio:
 et si in eis violenter laborent resoluunt eorum virtu-
 tes. et recedent sicut semina vrina puocatiua ut si-
 cados et sibi filia. Et ex eis sunt medicine in qua-
 rum decoctione non puenit ad decoctionem equalis. Imo
 modica eis sufficit decoctio: que si addat ultra fer-
 uorem plimum ebullitio una resoluunt eorum virtutes: et
 sepant cum decoctione et non remanet eis impressio si-
 cut epithymu. nam quoniam ei decoctio sit multa destrui-
 tur eius virtus omnis. Et ex medicinis sunt quedam
 quarum virtus propter pertritionem destruit sicut scamo-
 nea: quare oportet ut vltima facilitate coterant ne ex co-
 tritione calitas eam psequat corrumpens eius virtu-
 tem. Plime propterea gummarum sunt huiusmodi. Et ipsarum
 quidem resolutio in humiditate conuenientior est quam contritio
 Et omnium medicinarum in quibus contritione supflue

elaborat opatiōes destruitur. nō enī quotiēscūq;
minorat corpus virtutē suā sūm qualitātē suā: et hz
pporitiōē minoratiōis eius seruat. imo possibile
est ut diminiutio corporis pueniat vsq; ad termi-
nuz. ne post ipm corpus aliqd sue opationis q sibi
ppria ē agat: qm nō ē necessariū qm virtus alicui⁹
corporis facit motū aliqūē: ut medietas illius cor-
poris moueat illud quod ē motū ab eo oīno: sicut
decē boies mouēt onus aliqđ i die vno p miliare
vni. Non ergo ē necessariū ut qnq; moueat illud
aliquatūlū: nedū q ipm moueat p medietatē mili-
aris: neq; medietas illius oneris. ita iam sit singu-
laris ut qnq; singularē eaz assumat et ualeat ipi⁹ fa-
cere pmutatiōē. Immo possibile ē ut suscipiēs
pmutatiōē nō patiat a medietate virtutis penit⁹
qū ipm ē cū singularitate id quod ē cū totalitate. et
medietas eius nō est recipiēs a medietate illi⁹ qđ
recipit i singularitatis dispōne qm ē cōtinua cum
medietate altera nō pparata ad hoc ut moueat ab
ea singulariter. et ppter hoc nō quotiēscūq; mino-
ratur corpus me⁹: et minorat virtus iuenit patien-
tem i minore sibi sili: neq; etiā oz ut hoc cū quati-
tate pporitiōis sue minoratiōis efficiat i patiente a
toto oīo opatiōē licet qbusdā videat q ppter mi-
noratiōē nō destruat forma et virtus: sed coruz
et ba i cōpositis sunt viciniōra ad hoc ut eoz i cre-
dulitas vires nō sumat. Et medicine qdem qū
aliquā opatiōē hnt: si i eaz cōtritiōē supflue ela-
boret. possibile ē ut ad spēm alterā opatiōis pmutē.
nā vbi gta. si potētes sūt i euacuado humorē
aut fecem deficiūt ab hoc et sūt euacuātes aquosi-
tatē ppter casuz virtutis eaz: et qm ipe ppter pui-
tatē suā sūt magis penetrātes: quare velocius p-
ueniūt ad mēbz aliud a mēbro i quo stant qū sunt
magne et pcedit opatio ab eis. Et i ipo sicut narrat
gal. sibi accidisse. Inquit enī supflue cōtritiū cym-
nuz qre pmutatū est et factū ē vrine puocatiū qū
prius fuerit i nā sui solutiū nō. Oportz ergo ne
ad summū pueniat in cōterēdo medicinas subtilis
substantie: imo nō oz ut ad summū pueniat nisi in cō-
terēdo medicinas ipisse substantie. et pprie qū ē vo-
lūtas ut eaz penetratio pueniat ad finē elōgatiōis
et sunt ipisse difficil mot⁹ sicut medicine pulmonis
qū sunt facie ex corallo et margaritis et lapide sce-
denigis: et que illis sunt silia. Iudicia vō adusti-
onis sunt ista. nā ex medicinis sunt quedā que adu-
runt ut virtus eaz minoret. et quedā sunt que nō
adurunt ut virtus eaz augmētet. Et oēs qdem
medicine acute subtil substantie: aut equalis qū adu-
runt: minuit eaz caliditas et ipsaz acuitas: ppter
illud quod ex substantia ignea resoluit infixa in eis
sicut atrimenta et colcotar. Medicina vō quaz
substantia ē spissa et ipaz virtus est nō acuta neq; ca-
lida adustio acqrit virtutē calidam sicut calx. Ista
enī sunt lapis i quo nō fuit acuitas. Qu ergo adurit
cōuertit i acuitatē. Medicina vō ppter vnum
qnq; accidentiū adurit: aut ut frāgat et eius acui-
tate: aut ut acqrat acuitatē: aut subtiliet substantia
eius spissa: aut ut pparet ad cōterendū: aut ut de-
struat malicia q est i eius substantia. Exemplū pmi
est atrimentū et colcotar. Exemplū secūdi est calx.
Exemplū tertij ē cancer et cornu cerninū qđ adurit
Exemplū quartū est sericū. nam ipm admistrat in

ēōfortado cor: et si admistrat iciluz ē etiā cōueniē-
tius q si admistrat adustū. sed qm inciluz nō seqt
minoratiōē ptiū sufficientē nisi cū labore adurit.
Exemplū qnti est adustio scordiōis i intentione ad
mistratiōis eius ad lapidē. Ablutiōis aut iu-
dicia sunt qm remouet ab oī medicina illud quod
ē i pmiū est et substantia acuta subtili: et sedat illud
in ea et tempat ipaz. Et sunt ex eis qđ i frigidat
post calitatē supflua. Et ppter hoc ablutio ab oī
medicina terrea i mouet igneitatē quā ab adustioē
acqsiuit sicut calx abluta. remanet enī tempata: et
aufert eius ablutio. Et sunt ex eis i qbus nō est
itentiō eius i infrigidatiōē tm. imo itentiō eius ē
possibilitas minoradi ptes eaz: ita ut ad vltimū
finē pueniat sicut ablutio tūtie i aqua. Et ex eis
sunt q abluit ut remoueat ab eis virtus q nō pla-
cet sicut summū studiū i abluēdo lapidē armenū et
azuli: ita ut sepe ab eis virtus nascatur. Et
gelatiōis aut iudicia sunt qm in oī medicina cōge-
lata virtus subtilis destruit et addit frigus sicut est
frigide substantie. Vicinitatis vō iudicia sūt qm
medicine aliqñ acqrit p vicinitatē qualitates extra-
neas: ita ut resoluāt eaz opatiōes. Nam multe
medicinaz frigidaz sūt calide ipressiōis pptes q
acqrit ex vicinitate alle fetide et euforbij et casto-
rei et muschi eqūtatē calidā. Et plūme medicinarū
calidaz facte sunt frigide ipressiōis ppterea qđ a-
depte sunt ex vicinitate canfore et sandali qūlatez
frigida. oportz ergo ut scias hoc et esse medicinaz
et aliena gnā diuersa quarūdaz a vicinitate aliaz.
Iudicia vō pmiōis sunt qm medicinarū
opatiōes qnq; sūt fortes ppter pmiōis: et qnq;
destruit ipaz opatiōes ppter admisiōis: et qnq;
rectificant et remouet ipaz malitia. Exemplū pmi
est qm quedā medicine sunt i qbus ē virtus solu-
tiua: sed tñ indiget virtute adiutiua: qū in ipaz
nā nō sit adiutoriū forte. Qu ergo eis adiutoriū
allociat opant fortiter sicut turbit. inest enī virt⁹
solutiua: sed ipa ē debilis qre resoluerē nō potest
Euacuat ergo quod prius est ex subtili phate. Quz
ergo ei allociat zinziber soluit cū adiutoriū sue acu-
itatis humorē viscosū plurimū viresū: et sit velo-
cior eius solō. Et silr epithimū tarde solonis ē: qū
ergo allociat ei piper et medicine subiles soluit ue-
lociter: quoniam ipe adiuuat ipm i solutiōē. Et silr
i reubarbaro ē virtus ptractiōis fortis: sed tñ eaz
ē virtus apitiua minuēs eius opatiōē. Si ergo
pmisceat cū boloarmeno: aut cū acatia cōtrahit et
hemeter. Et qnq; pmiscet ut penetrare faciat et
repellant sicut crocus pmiscet cū roia et canfora et
corallo: ut faciat ea penetrare ad cor. Et qnq; p-
miscet eas ppter cōtrariū illius sicut senz raphani
pmiscet eaz subtiliatiuis et penetratiuis ut retineat
ea i epate tāto spatio quo cōpleatur i ipo opatio q
itenditur: qm ipe qū i epe subtilitate sua peneirat
ptraheūt velocius ante cōplemētū opatiōis: semē
ergo raphani cōuenit ad vomitū: quare figit ad
illud quod ad venas mouetur p cōtrariū. Ille
aut q destruitur ppter cōmisiōis sunt sicut si sunt
due medicine vna efficiētes opatiōē: sed duabus
potentijs ptrarijs: aut qsi cōtrarijs. tūc qnq; aggre-
gant si cōtingat q vna eaz ancedat ad opatiōem
sua efficiet opatiōē. Et si non ancedit vna earum

ad alia p-
eni solut
et ipillan
tides de
tecedū
opatio. A
nāt myro
Berig y
gami. Ale
coriat et ap
ei dragag
abratit alo
icolumē.
tia ad cog
tionem.
Capitulū
conferuat

M

ris qbus
mētū car
nea: imo
statis de
q sunt ei
sunt solia
flores: ali
est. Et
hre qūta
ipoz colo
sunt. Et
minis fig
tas. Et
pus est.
tegra an
colligēde
rit extem
colligēde
pparati ad
oz ut sum
minū suū
erint min
mia pignū
ponderosū
gnitudo c
dere ē v
colligunt
acris et v
quoz oē
titatis fin
fortiores
sa et subli
lectiōis q
bus desu
hz plimū.
tinctus et
fortiores
tūc post
rate q exc
longiori i
post cōgel
rigatiōi.
tres annos

ad alia phibet se sicut viola, et myrobalani. viola enim soluit leniendo et myrobalani soluit exprimendo et inspissando. Quia ergo supueniunt mēi amboz opationes destruitur et destruit se: si myrobalani antecedit: deinde supuenit viola non uest alicui ipsoz opatio. Et si antecedit viola et leniat: deinde supueniat myrobalani et exprimat erit opatio fortior. Acritj vero exemplū sunt aloes et bdellij et dragagantiū. Aloes enim soluit et mudat istestina: sed tñ ex coriat et aperit venaz orificia. Quia ergo associatur ei dragagantiū et bdellij: pglutinat dragagantiū qđ abrasit aloes: et cōfortat bdellij venaz orificia et icolumē. **N**ti vō sunt canones et exempla iuuatīa ad cognoscēdas nās medicinaz et eaz admiſtrationem.

Capitulū sextū de collectiōe medicinaz et ipſarum conſeruatiōe.

Medicinaz alie sūt de plantis: alie de mineris: alie de animalibz. **E**az vō q̄ sunt de mineris meliores sunt q̄ sunt de mineris qbus cognoscūtur sicut calcadīa cubruſi: et atrimētū carmenī. deinde sūt mūde a pmiſtiōe extra nea: imo sit illud quod collectū ē in ipa pura substantia de suo genere nō fractū i suo colore et gustu q̄ sunt ei pprie. **E**az vō q̄ sunt de plantis: alie sunt folia: alie semia: alie radices: alie virge: alie flores: alie fructus: alie gūme: alie tota plāta sicut est. **F**olia aut colligere o3 postq̄ itegre icipiūt hīe q̄titate quā debet et remanēt f3 formā anteq̄ ipoz color alteret et fragat: nedū q̄ cadat et attrita sint. **B**ed semia sunt colligēda postq̄ ipoz terminus figitur et exiccatur ab eis cruditas et aquositas. **E**t radices sumēde sunt qū casus folioz tepus est. **F**lores vō colligere o3 post apertione i tegra an extenuationē et casuz. **B**ed virge sūt colligēde qū iam ad itegritatē puenerit et nō iceperit extenuari et cōtrahi. **E**t fructus qdem sunt colligēdi postq̄ sunt cōplemētū eoz et anteq̄ sint pparati ad cadendū. **I**llud vō quod sumit totū o3 ut sumat fm vigore suū. et qū ipius semia terminū suū sunt cōsequia. **E**t quotiescūq̄ radices fuerint min⁹ cōtracte et virge min⁹ extenuate. et semia piguora et plus plena. et fructus solidiores et ponderosiores erūt meliores. **E**t nō excusat magnitudo cū extenuatiōe et arefactiōe: sed si ē cū pōdere ē valde melior. **I**lle pterea q̄ in claro aere colligunt sūt meliores collectis i dispōne hūitatis aeris et vicinitatis temporis pluuię. **S**iluestres quoq̄ oēs domesticis sūt fortiores et minoris quātitatis fm plimū. **E**t de siluestribz mōtane sunt fortiores. **E**t ille q̄z collectiōis loca sunt v̄tosa et sublimia sunt fortiores alijs. **E**t ille bore collectiōis q̄z pluuiā nō defuit sunt fortiores eis qui bus defuit pluuiā i tēpore quo debuit. **E**t totū hō f3 plimū. **E**t quotiescūq̄ fuerit eaz color magis tinctus et sapor magis apparēs et odor fortior erūt fortiores i genere suo. **A**mplius herbe debilitant post duos aut tres annos: nisi medicine numerate q̄ excipiunt sicut duo bellebori: ipi enī ambo longiori ipre pmanēt. **G**ūme vō colligēde sunt post cōgelationē et post exiccationē pparatā puluerizatiōi. **E**t virtus plimaz eaz non remanet post tres annos et pprie euforbij. verūtū fortiorū cū

iuscūq̄ ordinis spatij duratiōis plongat fm ipaz bonitatē. Quā autē recēs deficit fortis pculdubio stat duplū veteris debilis loco ei⁹ i oī re. **I**llas vō que sunt ex alibus assumere o3 ex alibus viuētibus tēpore veris. et eligant alia saniora corpora hūita et itegriora membra. **E**t o3 ut q̄quid de eis tollit tollat cū decollata sunt. et caueat ne illud qđ assumit sit ex animalibz mortuis ab egritudinibz eis accitibus. **I**sti ergo sunt canones v̄les quos ap̄ medicū pparatos esse oportz i esse medicinaz singulariū. **N**ūc vō in fo tractatu incipere volo. Loquamur ergo de naturis medicinarū singulariū a nobis cognitaz. et eaz quaz cognitio nobis possibilis erit psequimur eaz ipressiōes attendēdo signa i eis vera. **E**t dimittēdū narrare medicinas de qbus nihil nouim⁹ nisi nomia tātū. et ordinabimus areolas p̄dictas cū suis coloribz. **E**t significabim⁹ i p̄mis numerū egritudinū cuiusq̄ tabule et f3 tinctura cuiusq̄ egritudinis cū volūtate dei excelli et bonitate ipſius auxilij.

Tractatus secūd⁹ libri secūdi. v̄ba p̄ncipis aboali.

Iam significauim⁹ in tractatu p̄mo ordinē areolarū qđ ordinauim⁹. **E**t nos etiā volumus hic asserre illud qđ signat res cadentes i oī areola et tincturas q̄ sunt eis pprie. **A**reola rū aut triū p̄maz res apparetē sūt. In illis vero q̄ sunt post eas. i. q̄ idigēt distinctiōe caploz et tincturaz nō existimes nos voluisse studere in uestigatiōe numeri ei⁹ quod numerauim⁹. nos enī nō fecim⁹ illud: sed attulimus quod iuenim⁹ in caplis medicinaz singulariū qđ narrauim⁹. **O** iuuamētis et iudicijs sibi p̄p̄is. **E**t areola p̄ma hui⁹ sūme quā igrediūt tincture est areola opationū et pprietatū. **A**reola opationum et pprietatum.

Subtil spissa viscosa exiccata: subtiliata inspissata: iniscata: et resolutiua: absterſiua: pglutinatiua: exaspatiua: applanatiua: apitiua orificioz venaz: laxū faciēs: iciliua: disrūpens yentositates: attractiua: mordicatiua: re p̄culsiua: mūdificatiua: sedatiua doloꝝ et phibēa effusiōe mēz: rubificatiua pruritū faciēs: ylcera tiua: corrosiua: adustiua: rectificatiua putredinis: putrefactiua: cauterizatiua: roboratiua: digestiua crudū faciēs: stupefactiua: oppilatiua laxi et rari: inflatiua: lauatiua: lubrificatiua: exp̄lſiua: cōtractiua: extinctiua: clarificatiua sanguinis: sudoris puocatiua: retētiua sanguinis: retētiua sudoris: laudabil chimi: uituperabil chimi: expulsiua nocumētū cibi multi nutrimentū. pauci nutrimentū cōfortas mēbra. cōfortas viscera mali humoris cōuertit ad omnē humorē p̄fert egritudinibus melocholie gnāt melocholia gnāt cholaz: citrinā generat phla expellit nocumētū phlatia cōfert semibus opatiōes extra nee. opatio eius i aere facit penetrare solutiua. **A**reola decorationis.

Mundat: p̄turbat: remouet sabafat: p̄fert morphce et sordibus: et albaras: facit p̄uenire albaras: ipetigini: p̄ano: lētigini: bus. facit cuenire p̄anuz et lentigines: uestigijs ylcēz uestigijs variolaz: fissuris labij. fissuris faciei

et capilloz. rubificat colore. confortat fissuris pedum. Radicat barulos verucas. Odori ascellarum et corporis. lepre facit possidere lepra extrahit surculos et sagittas et spinas. abluunt dentes. eradicat dentes et odori narium. fetori oris. facit possidere fetore anhelitus. ipinguatua facit macrescere. pediculis facit pediculos. confortat panaritio. dentibus muris. vnguibz tortis. vnguibz corrosis punctis albis in eis custodit mamillas et testiculū. facit bonū colorē: anhelitū efficit bonū. denigrat capillos. dealbat capillos. plōgat magnificat rubificat confortat incrispat applanat findit phibet fissurā. tyrie. alopitie. prostratiōi. phibet caluitiū. facit cadere. facit caluitiū abradit facit nasci capillos.

Areola apostematum et bothor.

Postematibus calidis. apatibus frigidis apatibus intrinsecis. phlōni. apatibus fluxis. iflatiōi. cācro. apatibus duris. scroful. assubd. aldubellz iterioribz. herispile formice. effere. desudatōibz. uelcus. ignipifico. pestilētie ambulatiue. apatibus vlcerosis. alafaph. bothor. et lacteo. apatibus nervoz. apatibus lacertoꝝ apatibus q̄ sunt sub auribus. apatibus subascellis ramici aquose. ramici ex itestinis. ramici vctose. apatibus epatis. apatibus splenis. apatibus stomachi. apatibus veretri. apatibus matricis. apatibus vesice. apatibus mamillaz. apatibus testiculorū. apatibus fisteris. gnāt aposteata cala. gnāt aposte mata fluxa. gnāt apata dura. generat cancrum.

Areola vulnerum et vlcereum.

Vlceribus ambulatis. vlcerebus malignis vlcerebz vetustis. vlcerebus sordidis. sordidat vlcera. fistulis confortat colubrese solidat. gnāt carnē. destruit carnē augmētata. si gillat confortat scabiei et pruritui. scabiei vlceroze. scabiei melacholice. adustiōi ignis. estiomēo. vlcerebus lacteis. pustulis oris. putrefactiōi membrorū. ignipifico. ossibus. lenit escaras infixis in membris. Areola instrumentorum iūcturarum.

Dolori iūcturaz duricie lacertoꝝ alase. albeik. confortiōi. ptusiōi laxitati dolori nervoz duricie iūcturaz. Aggritudine iūcturaz frigide desiccant nervos: confortat nervos apati nervoz. vlcerebz nervoz: nocet nervis: doloribus dorfi: sciaticis: casui: pcussioni: spasmo: tetano: alcuze: paralyti: tremori: dislocatiōi: ramibus: rupturis: dolori dislocatiōis: dolori pedis podagre facit egredi cortices ossium.

Areola membrorum capitis.

Soda cale: soda fride: emigrance: galee nocet cerebro debili: facit soda: confortat cap augmentū facit i cerebro: purgat cerebrū: resoluit ventositates i cerebro: apit oppilationes cerebri torture applie: gnāt caput: facit subz facit somnū: facit scotomia: tardat ebrietatē: confortat vertigini et scotomie: confortat subz. confortat mlie et timori. confortat manie. confortat epilepsie mouet epilepsia timori puerorū i somno et alioꝝ. confortat tremori confortat phrenesi cale. subz asahari. congelatiōi confortat confortatiōez. facit possidere obliuionē. confortat ebrietati. phibet ebrietatem. confortat dolori auris. confortat sonitui et tinitui. confortat surditati forti et debili. confortat catarro et corripe. confortat fluxui sanguinis ex na-

ribus. facit fluere sanguinē ex naribz. facit sternutare. remouet sternutationē. confortat bothor oris et cula. confortat egritudinibus oris. confortat fluxui salive. confortat dentes. confortat dolori dentiū. facit efficit eradicationē dentiū. confortat natiuitati dentiū infantū facit cadere dentes. confortat stupori. confortat apatibus lingue. confortat ranule. confortat vlcerebz gingiuaz. confortat gingiuis sanguineis surfuribus.

Areola membrorum oculi.

Ophthalmia cala. ophthalmia vetusta. sebel vlcera lippitudini albe. alarfat. vestigia viridia. narietati. albugini. Exitu re grossiudi corneae lachrymis attrahit lachrymas confortat visus phibet catarrū. aptiōi. confortatiōi aque fistule. vngule. lippitudini. confortat sanitatem oculi. scabiei et pruritui. silac. pilis impedietibus. almusaraz vlcerebus oculi.

Areola membrorum pectoris et anhelitus.

Anforat mēbra anhelitū. nocet mēbris anhelitus. confortat apatibus vtrariū: amigdalaz et vunde. sinatie. et squatie. sanguisuge impedietis anhelitus. almatū dilatatiōi anhelitū. alperitati pectoris. destruxiōi vocis. clarificat vocē facit bonā vocē. tussice. tussi antiquae. pleuresi. pipneumoie. sanici. ethice. mudificat vlcera velamis. sputo sanguis. dolori lateris. sanguini congelato i plmone confortat cor rectificat intellectionē. malitie coplonis cordis cale. malitie pplonis cordis fride. sincopi. treori cordis frigido tremori cordis calido. apatibus mamille facit abundare lac

Areola membrorum nutrimenti.

Digerit mala efficit digestionez. destruit desiderū. confortat desiderium. desiderio corrupto mala stomacho confortat singulū. nausce facit nausce facit angustia. eructuatiōi facit eructuare. mollificat stomachū apit oppilationes epatis et stomachi pparat stomachū mordicat stomachū lubricitati stomachi cancro i stomacho facit sitim sedat sitim inflat stomachū. sedat inflationē stomachi confortat dolori stomachi apati stomachi confortat epar nocet epari dolori epatis oppiliōi epatis facit epar possidere oppilationē apati epatis calido apati epatis frigido. duricie epas idurat epar debilitat epas ictericie citrine ictericie nigre facit possidere ictericia hydroposi asclitii hydroposi hiposarce hydropi si tympaniti facit possidere hydroposi dolori splenis apati splenis inflationi splenis

Areola membrorum expulsionis

Soluit cholaz soluit hūiditate et humores grossos soluit mliaz soluit aquositate soluit vctositatē soluit sanguinē stringit confortat soloni fluxui sanguis cū egestiōe facit excoriationē colirice passioi facit possidere colicaz passioez lubricitati viscerū tardat i intestinis dysenterie et vlcerebz itestinoꝝ. pūgituuo dolori facit pūgituū dolorē tenasmon colice frigide colice calide colice vctose colice apose apati itestinoꝝ ileos vermibz doloribus viscerū fetori stercoris facit fetere sterce. puocat vrina. puocat mēstrua. puocat utrūqz retentiōi vrine ardori vrine. distillatiōi vrine. lenitati vrine. mictui sanguinis mictui puris. confortat renes. nocet renibz. diabeti. lapidi renū lapidi

vesice dolori renū vlcēib⁹ renū vlcēib⁹ vesi-
ce scabiei vesice et pruritui ei⁹ dolori vesice mol-
lificationi vesice cōfortat vesicā nocet vesice do-
lori matricis retinet fluxū matricis. mūdificat ma-
tricē. retinet mēstrua. pferat apatibus matricis. ou-
ritiei matricis. coarctatiōi oris matricis. pfocatiōi
orificij matricis calefacit matricē pstringit matri-
cē cōfert vctositatibus matricis. vlcēib⁹ matri-
cis eminetie matricis phibet ipgnationē. facit he-
reditare sterilitatē. pfortat ebryonez. educit fetū.
et deicit ipz. et iterficiū eū. inuat ad ipgnandū facit
egredi secundā. facit efficit ptū. mūdificat puriē-
tem. puocat mēstrua retinet mēstrua. icitat apeti-
tū coeūdi multiplicat spma minorat spma. minorat
polutionē. polutiōi plurime multiplicat polutionē
erigit cōfert satyriasi. apatibus veretri. egressioni
ani. pfortat anū. cōfert apatibus ani. vlcēib⁹ ani
ragadijs ani fluxui sanguis ani. mollificationi ani.
hemorrhoidibus ani

Areola februm

Ebribus calis. febrib⁹ antiq⁹ tpralibus
frigidis. febrib⁹ pmissis. tertiane causo-
nidi sinocho. qrtane. quotidiane. pestile-
ntiali. et hie. febribus ephemeris. febrī diei oppila-
tiue. febrī diei apose. febrī antiq⁹. medie tertiane
permiste. tremori. febrī sincopali.

Areola venenorum.

TPriaca bezabar iterficiū venenosa. ex-
pellit venenosa. venenū medicina pnti-
osa napello extremitati caude cernit. felli
impē hyndamo nigro. opio. beriz. lithargyrio fū-
gis. cantaridibus. stragulatori. leopardi. et ibib.
lepori marino iterficiū mures. morui serpentis.
vipē scorpionis. rutele. aranee altararati iterfecto-
ri vulturis. morui canis. morui bovis. cani rabio-
so. draconi marino. danule mugali. sagittis ve-
nificatis alheleil. sagitte armene. felli leopardi

De Aniso. l. i.

Anisus qd ē. Est sem feniculi romani. et ē
mioris acuitatis q nabathi. et i ipo ē dul-
cedo et ē acuti⁹ q nabathi. **ELETTIO**
Romanū ponderos⁹ ē. **NATURA** Inquit
Haliens⁹ ē calid⁹ i fo sicci i 3o. dixit Dia. ē vtrūq⁹
i tertio. **OPERATIONES ET PROPRI-
ETATES** Est apitū cū stipticitate pauca et ē se-
datiū doloꝝ et resolutiū vctositatū. et pprie si
aslet. et i ipo qdem ē acuitas q medicinis adurētib⁹
sit viciniū. **VULNERA ET VLERA**. **C**
cōfert iflationi faciei et apatibus extremitatū.
MEMBRA LAPIDIS. **C**Si ex eo fiat enapo-
ratio. et naribus vapor eius atrabat sedat soda et
vertiginē. et si terat et misceat cū olo ro. et distillet
i aure sanat quod accidit i interiori pte ei⁹. et soda
a cōpssione. aut pcussione. et dolores etiā eius.
ESRJUDINES OZULJ. **C**cōfert sebel
atiq⁹. **MEMBRA ANHELITUS ET PE-
LIDIS**. Prouocat lac. **MEMBRA NU-
TRIMENTI**. **C**abscedit sitim facta ex humi-
ditatib⁹ baurachis. et cōfert oppilatiōi epis et sple-
nis gnate ex hūiditatib⁹. **MEMBRA EX-
PULSIONIS**. **C**prouocat yrina et mēstrua.
et mūdāt matricē a fluxu hūiditātū albaz. Et ē mo-
tiuū coit⁹: et qnq⁹ pstringit vtrē. Et adiuvat ipm

ad illud eius puocat io. Et apit oppilatiōes renū et
vesice et matricis. **FEERES**. **C**cōfert antiq⁹
VENENA. **C**Expellit nocumētū venenoz et ve-
nenosoz. **PERMUTATIO**. loco ei⁹ car-
ni quātum est ipsum

De apsinthio. l. ij.

Apsinthiū qd ē. Est hēba filis solijs origa-
ni. Et in ipo est amaritudo et stipticitas et
acuitas. Inq⁹ hūmān. Apsinthiū est plu-
riū spēz. Et eo eni ē corascenū. Et ex eo ē oriētale
et allatū de mōte lukeni et susin et nabathi et tarsēse
Et dixerūt ali⁹ antiquoz spēs eius qnq⁹ sunt: tar-
sēse: et susin: et nabathi: et corascenū: et romanū. Et
i nabathi qdēz ē bonus odor. Et ad vltimū i ipo ē
substantia terrea qua cōrahē: et substantia subtil⁹ q
soluit et apit. Et est etiā ex spēbus sceba: et ppter
hoc vocauerūt ipm qdaz sapiētes sceba romanum
Et ei⁹ succus ē fortior solijs ipius: et ē ppatiōe luci
prallij. **ELETTIO** Quod ex eo ē melius est
susin: et tarsense: et ē mirabil⁹ coloris et odoris alo-
es qū cōterit. Et qd ex ipo ē recēs et siluestre. Re-
ctificatio potiōis sit cū corascenū. 3. ij. **NATURA**
RA Est calidū i pmo sicci in fo: et eius succ⁹ est
calidior. Et dicit qdam ē sicci i tertio et ē qsi ve-
rius. **OPERATIONES ET PROPRI-
ETATES**. **C**Est apitū et stipticū: et eius stiptici-
tas ē fortior ipi⁹ amaritudine: sed nabathiū ē forti-
oris stipticitatis et mioris calitatis: q ppter nō sol-
uit phla etiā ex stomacho neq⁹ p ipm sit inuamē-
tū i hoc: et eius opatio i phlate et mlia. Et i ipo ē
et resolutio. Et ex pprietatib⁹ eius est ut phibeat
pānos a tinea et corruptiōe uermiū: et phibet en-
canstrū ab alteratiōe et chartas a coroliōe. **DE-
CORATIONE** **C**facit bonū colore. Lōn-
fert tyrie et alopitie: et remouet vestigia sub ocu-
lo et i alijs locis. Et pferat grossitie palpebray. **VULNERA ET VLERA** **C**cōfert duritiā
intrinsecis i emplō positiū aut bibitiū. **ESRJUD-
INES MEMBRORUM LAPIDIS**.
Exicat caput: et ipius succ⁹ facit soda: et existimo
q illud ē pp⁹ suū nocumētū qd i stomacho facit.
Et vapor decoctiōis eius cōfert dolori auris. Et
qn bibit ante vinū cōfert ebrietati: et qn ex eo sit
emplm iteri⁹ i palato cōfert pfocatiōi intrinsece.
Et cōfert apatib⁹ q sunt post ambas aures: et con-
fert dolori auris et fluxui hūitātū: et pferat apople-
bibiū cū melle. **ESRJUDINES OZU-
LJ**. **C**cōfert ophthalmie antiq⁹ et ppe a nabathi cū
qū ex eo sit emplm sub oculo et pāno. Et si ex eo
fiat emplm cū careno sedat pulsationē oculi et apa-
ta eius. Et cōfert pcussioi i eo. **ESRJUDJ-
NES MEMBRORUM ANHELITUS**
Syrupus eius cōfert tetano q ē sub hypocōdris.
ESRJUDINES MEMBRORUM
NUTRIMENTI. **C**Reducit apitū: et ē me-
dicina mirabil⁹ ad illud qū bibiit decoctiōis ei⁹ aut
succū ipius decē diebus. s. quaq⁹ die tres anulafat
Et sirupus eius cōfortat stomachū: et efficit opati-
ones alias. Et cōfert ictericie et pprie si bibant suc-
ci eius decē diebus. s. quaq⁹ die tres. 3. et cōfert
hydropisi. Et līr emplm faciū ex eo cū ficub⁹ et
nitro et faria lolij: et ē emplm splenis etiā: et qnq⁹
sit emplm ambab⁹ ex eo cū ficubus et faria lolij: et

nitro: et iterficit vermes pprie qñ decoquit cum
lētibus aut rizi et comedit. **Buccus** eius ē malus
stomacho: et semia eius etiā nocumētum faciūt ori
stomachi pprie ppter ei⁹ salcedinē pter nabathi.
et qñ pmitet cū spica vtile ē dolori stomachi. Et
si emplm fiat ex eo epati et stomacho et illis pferit
doloribus eoz. Epati qdem et illis cū oleo de alca-
na facto cerato: et stomacho qdem cū oleo rosaceo
aut pmitum cū rosis: et confert duritijs ipoz.

ESR Iudines mēbroz expulsiōis. **Est** puoca
tiuū vrine et mēstruoz fortiter: etiā suppositū cū
hydromelle. et soluit cholera. et neq; p ipz sit inua
mētū i phlate: nec etiā i illo quod ē stans i intestis
Bit quoq; potō ei⁹ ifusi aut decocti a qñq; 3. usq;
ad septē. Et pulueris eius ab vna. 3. usq; ad. iij.
Et potus sirupi eius etiā pferit hemorrhoidib⁹ et ra
gadigis i ano: et qñ coquit solū aut cū rizi et bibit cū
melle iterficit vermes cū solone vētris leui. et sili
qñ coquit cū lentib⁹. Et eius qdem sirupus pferit
oib⁹ illis: et mūdificat venas ab hūore cholico: et
aquofo: et puocat ipm. **ESBres.** **ESB** confert an
tique et pprie eius succus sicut succus eupatorij.
UEnena. **ESB** confert morsui dracōis marini et scor
pionis et morsui mugali: et hysq; cum vino et
suffocatiōi fungoz: et pprie qñ bibit cū aceto et ei⁹
oleū pferit cimicib⁹. et qñ ifundit pprie i aqua en
caustri nō corrodit mures libz. **PERmutatio.** **Loco** eius ponit poliū: aut sccha armenū. Et in
pfortado stomachū ex assaro qñtū ipm ē cū medio
pondere myrobalanoz.

De Acatia. L. iij.

Acatia qd ē. Est succus alcharthi exiccatus
deinde i troscos mutatus. Et i ipa est
mordicatio q ablutioe remouet: qñ est
pposita ex substātia terrea stiptica: et ex substātia
subtili ex qñ est ei⁹ mordicatio q destruit ablutioe
et ppter suā acuitatē mordicat et ifrigidat. **ELE**
ctio. **Melior** ex ea ē q ē melioris odoris viri
dis declinās ad nigredinē ponderosior durior. **Natura.**
Que ex ea abluta ē: frigida est et de
siccata in fo: et nō abluta frigida ē i pmo: et ei⁹ sicc
tas ē in termino secūdi. **OP**eratiōes et pprieta
tes. **Est** stiptica phibēs cursuz sanguis. **IN**
decoratiōe. **Denigrat** capillos et colorez efficit
bonū: et cōfert fissuris accidentib⁹ ex frigore.
APostemata et bothor. **Confert** oibus que
dixim⁹ i myrto. Et pferit panaritio et cū albumine
oui pferit adustioi ignis et apatibus calis. **IN**
strumēta iūcturaz. **Prohibet** mollificationem
iūcturaz. **ESR** Iudines capitis. **Confert**
vicerib⁹ oris. **ESR** Iudines mēbroz oculi. **ESB**
Lofortat visuz et subtiliat ipm: et nō est cōueniēs
oculo ex ea nisi albassari: et sedat ophthalmia et ru
bedinē q accidit i eis. Et igredit i medicinis yn
gule. **ESR** Iudines mēbroz expulsiōis. **ESB**
Lofrigit nāz bibita et disterizata et p emplō posi
ta. Et pferit dysenterie et soloni sanguineez et ab
scindit fluxū matricis: et remouet eminentiā ani: et
eminētiā matricis: et pferit mollificatiōib⁹ amboz.

De Assaro. L. iij.

Assar qd est. Est herba hñs semia plima
radicū cui⁹ nodus ē tortus: et silant pipe
ri boni odoris mordicantis linguā: et hz

florē iter folia apud radicē sua cni⁹ color ē purpu
reus filis flori hysq; amī. et radix qdem ipius ē ma
gis inuas q aliqd quod sit in ipo et eius virtus est
virt⁹ acori aut est eo fortior. **ESL** Eno. **ES**
eo melius ē qd est fortioris odoris. **Natura.**
ESL m ē et siccū i 3°. et dicit q eius siccitas ē maior
ipius caliditate. **OP**eratiōes et pprietaes. **ESB**
Apit et sedat dolores intrinsecos oēs: et pprie eius
ifusio quā dicturi sumus i caplo hydropilis: et sub
tiliat et resoluit et calefacit mēbra frigida et abster
git. **IN**strumēta iūcturaz. **Confert** sciaticae
et dolori anchaz antiquo: et pprie eius ifusio pre
dicta i caplo hydropilis. **ESR** Iudines oculi.
ESB Lofert grossitudini corneae. **MEM**bra nu
trimēti. **ESB** Lofert oppilationi epīs et duritiē ipi⁹
et pferit ictericie et hydropili ifusiois eius tres au
rei i. xij. cotilis multi q post duos mēses colet: et
inuamētū in febrib⁹ ē mai⁹: et pferit duritiē sple
nis valde. **MEM**bra expulsiōis. **Prouo**
cat vtrūq; et pfortat vesicā et reneaz: et soluit si
cut bellebornus albus i purgatiōe vētris. Et eius q
dem potio sit septē aureoz cū aq mellis: et i spina
te augmētū efficit. **PER**mutatio. **Loco** ipi⁹
ponit pondus ipius et mediū acori: et septa pōde
ris eius amomi.

De Abbel. L. v.

Abel qd est. Est fructus iuniperi filia za
rur. sed tñ est vehemētius niger: et ē bo
ni odoris et acuti. Arboris vō eius due
sunt spēs. vna spēs cui⁹ folia sunt sicut folia cupissi
multas hñs spinas: q dilatat et nō elōgat. et alia ē
cui⁹ folia sunt sicut tamarisci: et sapor eius ē sicut
cupissi: sed ē siccior et minus calida. et qñ ea assu
nit duplū cinnamomi ponit loco eius. **Natura.**
Dixerūt qdam q est calidus et siccus i 3°. **OP**eratiōes et pprietaes. **Uehemētis** ē reso
lutiōis et iest ei⁹ desiccatio cū mordicatiōe. et i ipo
ē stipticitas leuis. et ponit i oleis calefactis: et i olis
aromaticis. Et plimū ponit i oleo qd sit expmen
do. **IN** vulnerib⁹ et vicerib⁹. **ESB** Lofert ei⁹
puluerizatio i herpete estiomēno et viceribus pu
eridis cū melle et phibet ambulationē ambulatiōe
et vlcera denigrata. et qñq; sit ex eo emplm quare
nō pfolidat ppter sui mordicationē: et ppter ve
hementiā calitatis et siccitatis sue: imo exiccat.
ESR Iudines mēbroz capitis. **Qñ** bullit nux
abbel i oleo sisamino i cochliari ferreo donec nux
nigra fiat et distillat i aurē pferit surditati valde.
MEMbra expulsiōis. **Prouocat** vrinā et
mēstrua: et eicit fetū: et educit sanguinē. **PER**
mutatio. **Loco** eius ponit casia lignea: et dicit
q pondus eius de nucē cupressi: et dicit q pondus
eius de solijs cupressi.

De Adrimia. L. vi.

Adrimia. **Natura.** **Est** calidū et sic
cū i 3°. **Decoratio.** **ESB** Lofert alopi
tie tritū cū aceto. **IN**strumēta iūctura
rū. **Linis** eius cū aceto sup positus pferit sciaticae
MEMbra expulsiōis. **Inq̃t** Dia. **Qñ** mulier
tagit mōstānū et sibi supponit illico facit abortum.
UEnena. **ESB** Lofert venenis omnibus et pprie
morsui.

De Antimonio. L. vij.

Huimoniū qd ē. Est substantia plūbi mor-
ni et eius virtus est silis virtutū plūbi
adusti. **E**lectio. Quod ex eo bonū
est: ē lammosus frustis cōfractis cui ē splendor et
cui nō admiscet aliqd extraneū: et neq; ē sordidus
et valde velociter fragit. **N**atura. Est frigi-
dū i pmo sicū in fo. et ē vehemētiōis desiccatio
nis q̄ atrimentū rubeū et ē syrū. **O**peratiōes
et pprietates. **C**ōstringit exiccat sine mordica-
tiōe et abscedit fluxū sanguis. **U**ulnera et vl-
cera. **C**ōfert vlcēribus et destruit carnes addi-
tas et p̄solidat. Et ponit cū adipe recēte sup adusti-
onē q̄re nō vlcērat: et si vlcērat p̄solidat ipam qū
pmiscet cū adipe et cerusa. **M**embra capitis
Prohibet fluxū sanguis ex narib; qd est ex vela-
mibus cerebri. **M**embra oculi. **C**ōseruat
sanitatē oculi et remouet sordes vlcēri suoz. **M**embra
ex pullionis. **Q**u supponitur p̄fert
fluxū sanguis matricis. **P**ermutatio. Loco
eius ponit stannum adustum.

De Ammoniac. c. viij.

Ammoniā qd ē. Est gūma atorthut: et
noiat qnq; id quo anz adheret: qm p̄ga-
mena et mēbrana et libri eo deauratur.
Natura. Est calidū i fine tertij: et sicum in
pmo. **O**peratiōes et pprietates. **E**iūs ī solo
et exiccatio ē fortis: et nō ē mordicatio eius fortis
Et ex ipius qdem aptione puenit ad hoc ut faciat
currere sanguinē ex orificijs venaz: et igredit in
rectificatiōe solutiōn; et i ipo ē lenificatio et at-
tractio. **A**pp̄liemata et bothor. **L**init et
fit ex eo emplm et p̄fert scrofulis: et duritiē et
ap̄atibus i p̄ncipio pnis: et postea magnis sine ca-
pite. **U**ulnera et vlcera. **C**ōfert vulneri-
bus malis et corrodit carnē malā: et facit nasci car-
nē bonā. **I**nstrumēta iūcturaz. **C**ōfert do-
lori sciaticē et ilioz: et iūcturaz bibitū cum melle
aut aqua ordeī. Et qū ex eo fit emplm cū melle et
oleo resoluit duritiē iūcturaz. Et qū pmiscet cū a-
ceto: et baurach: et rosas: et oleo de alcāna cōfert
lassitudini. **M**embra oculi. **L**enit aspita-
tē palpebray et scabiē et abstergit albuginē: et p̄fert
humiditatibus oculi. **M**embra anhelitus et
pectoris. **C**ōfert vīsiū et difficultati anhelitus:
et eius dilatatōi cū trasglutit qū melle aut aq̄ or-
dei: et mūdāt vlcera vlcem: et p̄fert p̄focatiōi
q̄ est ex p̄blate et cholera nigra. **M**embra nu-
trimēti. **Q**u bibit ex eo aureus cōfert duritiē
splenis: et duritiē ep̄is: et sifit qū linit cū aceto. et
cōfert hydropisī. **M**embra expulsiōis. **P**rouocat
vrinā ita ut sanguinē migere faciat: et i
terficiat ascarides et solone educit: et facit exire em-
bryonē siue ymū siue mortuū et puocat mēstrua.
Et linit sup duritiē testiculoz cū aceto et lenit eos
Permutatio. Loco eius ponit sorditias al-
uearū apum.

De Aniudem. l. ix.

Aniudem qd ē. Ex ea ē alba et nigra que
ē fortior. Et hec nigra nō igredit i cibis
Et ipius radix ē p̄pinq; saporī alastirgar
et ei; nā ē aerea. sed alastirgar ē tarde digestiōis
et nō est hoc i ordine eius quānia sit etiā digestiōis
valde tarde. Alse vō qd est eius gūma caplm singu-

lare facia aliud. Et meli; qdem ē ut admiscet ei;
decoctio: aut ipius acetū q̄ corpus eius. **N**a-
tura. **C**alida ē et sicca in 3°. **O**peratiōes et
ppietates. Est subtiliatia valde. Et radix ei; inflat
et qū corp; ex ea fricat et pprie cū lacte eiūs trahit
mas ad exteriora virtuosē. **D**ecoratio. **A**-
lterat v̄tositatē corporis. Et si ex ea fiat emplm
cū oleo sanat aggregatiōes sanguis sub oculo.
App̄liemata et bothor. **C**ōfert v̄bellei in
trinfecis. Et qū pmiscet ipa et radix cū emplis con-
fert scrofulis. **I**nstrumēta iūcturaz. **Q**u p
miscet cum oleo irino: aut oleo de alcāna confert
doloribus iūcturaz pprie. **M**embra nutrimēti
Radix eius facit eructuare et stringit ven-
trē: et ē tarde digestiōis: et digerit: et calefacit sto-
machū: et p̄fortat eū et dīrūpit ap̄etitū. **M**embra
expulsiōis. **Q**u decoctū cū corticib; grana-
toz i aceto sanat hemorroidas ani et puocat. Et fa-
cit fetē odore stercorā: et v̄tositatē exēitē p̄ anū
et est nociua vesice. **U**enena. Est bezabar
venenis.

De Alstirgar. l. x.

Alstirgar qd est. Rectius ē ut ei; acetum
admiscet. Et ē p̄pinq; aniudem in nā sua
sed ē calior ea. **N**atura. **C**alida ē
et sicca i fine tertij. **M**embra nutrimēti. **E**iūs
acetū est bonū stomacho: et purgat ipm et cō-
fortat eū: et dīrūpit ap̄etitū. Sed corpus ipius fa-
cit nausē mordicatiōe sua: et tardat mora ipius in
stomacho: et eius digestio in ipo. **F**ebres.
Proprietates ei; est inuamentū febris quartane.

De Amirberis. l. xi.

Amirberis qd est. Est azarāsch. Et ex eo
ē rotūdū rubeū capēstre: et nigrū longū
arenosū: aut mōtanum et est fortis. **N**a-
tura. **C**frigidū ē et sicca i fine tertij. **O**pe-
ratiōes et pprietates. Est yncēs chofaz valde
App̄liemata et bothor. **E**x pprietatib; ei;
ē suū inuamēti q̄ cōfert ap̄atib; calis sicut emplm
suppositū. **M**embra nutrimēti. **C**ōfortat
stomachū et epar et abscedit siti valde. **M**embra
expulsiōis. **C**ōstringit et p̄fert rasure etiam
fluxū sanguinis inferius.

De Alaunoch et Alahabar. l. xij.

Alaunoch et alahabar qd est. Utrūq; est
plūbū nigrū in quo est substantia aquosa
multa quā p̄gelauit frigus. Et i ipo sunt
aereitas et terreitas nō vehemētis mltitudinis. Si
gnū aut hūiditatis eius sicut existimat Hal. Est ue-
locitas liq̄factiōis eius et aereitatis ipius ē vehemē-
tia raritatis eius: et q̄ ipm crescit qū dimittit i hu-
morositate terre et inflat. et ē vehemēter īfrigidā
ap̄ata. **N**atura. Est frigidū et hūidū in fo.
App̄liemata et bothor. **S**iat ex eo p̄stillū et
tabula et fricat v̄nū eoz sup aliud cū aliq̄ ex oleis
et tūc illud quod ex ipo resoluit cōfert ap̄atib; ca-
lidis: et īfrigidat ea: et saniosa ex ipis ita q̄ curant:
et ligat ex eo lamia sup scrofulas: et glādulas: et vl-
cera iūcturaz: et ipaz glādulas et destruitur
Uulnera et vlcera. **I**pinasfricatio p̄dicta et ei;
adustū pprie ablutū cōfert vulnerib; malignis et
ulcerib; cācerosis et ulcerib; iūcturaz. **I**nstru-
mēta iūcturaz. **C**ōferūt ipius fricatō et adustio

pdicte vlcenibus iucturaz. Et si stricte liget super
tortione iucturaz et suas glandulas liqfacit eas.
MENbra oculi. Quod ex ipo adustū est: est
inuatiū i vlcenib? pprie qū abluūt: et silr opthal
mie sicce. **M**ENbra anhelitus et pectoris. **C**
Quod ex eo adustū ē: inuatiū ē vlcenib? mamille
et silr eius fricatio et adustio pdicte. **M**ENbra
expulsiōis. **C**ōfert hemorroidib?. Et ligat la
mis sup locū renū: et phibet pollutionē frequēte:
et sedat desiderii coitus. Et vtrūq? eoz pfert vl
ceribus veretris: et testiculoz: et apatibus ipoꝝ.

De Amumeli. L. xij.

Ammeli qd est. Est oleū dulce valde
spissum sicut mel: et spissius eo extrahit
ex crure arboris q est i terra murzie dul
cis: et sit ex eo oleū si cū eo admiscet etiaz oleū de
flore eius: et noiat amumel et oleū mell. **C**ELE
ctio. **C**Ex eo ē meli? qd ē magis claz: et spissius:
et antiqui. **N**atura. **C**alidū ē et hūidum et
ipius calitas plima ē hūiditas eius. **U**lnera
et vlcera. **C**ōfert vulnerib? vlcerosi illinitū
Instrumēta iucturaz. **C**ōfert dolorib? iū
cturaz. **M**ENbra capitis. **I**n ipo ē virt?
faciēdi subet: et facit pigritiā. **M**ENbra oca
li. **C**ōuenies ē tenebrositati oculoz qū ex eo fit
collyriū. **M**ENbra expulsiōis. **T**res. 3.
ipius cū. ix. 3. aque solone educūt cholera et hūo
res crudos: et faciūt pigritiā et mollificat. verūtn
nō est sollicitudo hūda: neq? timendū est ex eo qd
ipsum soluit: quoniam est inuatiū cū eo quod ex
ipo apparet icolumē: oꝝ tū ne sup ipz dormiat oio

De Agalugin. L. xij.

Agalugin qd est. Lignū indū aut ārabūz
boni odoris hūis cutē cooptā itran i nu
mero spēz q vendunt. Et i ipo ē stiptic
tas cū amaritudine pauca. **M**ENbra capitis.
Collutio oris facta ex ipius decoctiōe odorem
oris efficit bonū. **M**ENbra anhelit? et pecto
ris. **C**ōfert dolori lateris. **M**ENbra nu
trimēti. **C**ōfert dolori epatis. Et aureus vn?
ex eo pfert viscositati stomachi et debilitati ipius
MENbra expulsiōis. **C**ū bibit cum aqua
pfert vlcenib? itestinoꝝ et dolori pūgitino calo.

De Amgailen. L. xv.

Amgailen qd ē. Est arbor locoꝝ rustico
rū nota. **N**atura. **C**Est frigida et sic
ca. **O**peratiōes et pprietates. **C**Est
stiptica phibēs sanguinē et spēz flux?. **M**EN
bra anhelitus et pectoris. **C**Prohibet sputū san
guinis. **M**ENbra expulsiōis. **C**Prohibet
fluxum matricis.

De Atharachic. L. xvi.

Atharachic qd est. **H**ec ē medicīna acuta
q nō bibit ppria acuitatē: sed i epithia
tibus admistrat post fractionē sue acuita
tis. **N**atura. **C**Est calida et sicca valde. **O**pe
ratiōes et pprietates. **C**Permutat cōplonē malā
frigida ad pplonem malā calidā. Et neq? sit audax
aliga sup ipm nisi epithimado. **I**n decoratiōe
Cōnfert paio. **I**n apatibus et bothor.
Cōfert bothor lenibus. **I**n vulnerib? et vlc
eribus. **C**ōfert scabiei vlceroſe et ipetigini.
Instrumēta iucturaz. **C**Emplin factum ex ea

confert sciaticae.

De Azedaraeth. L. xvij.

Azedaraeth qd est. Arbor nota hūis fructū
silem nabach. Et noiant ea i rechi myro
balanū: et i tabraſten: et kien et thabich:
et ē arbor magna: et ē ex magnis arborib?. **N**a
tura. **C**Quod ē supra ipam ē calidū i pmo: sicū
i fine pmi. **O**peratiōes et pprietates. **C**Eius
focha apit oppilatiōes. **I**n decoratiōe. **A**q? so
lloꝝ eius iterficit pediculos et plongat capillos: et
pprie radices eius qū admistratur cum vino. **C**
MENbra capitis. **C**Eius flos apit oppilatiōes
cerebri. **M**ENbra anhelitus et pectoris.
Eius fructus nociuus ē pectori valde: et ē pntioſ?
MENbra nutrimēti. **C**Eius fructus ē mal?
stomacho cōturbas. **C**Febres. **C**Dicit q deco
ctio corticū eius cū fumoterre et myrobalanis dese
cata pfert febribus phlatiis. **C**Uenena. **C**Buc
cus extremitatū eius cū melle resitit uenenis oib?
Et eius fructus iterficit fortasse. **C**Permutatio
Loco eius i elogiatiōe capilloꝝ ponūt folia canabis.

De Auricula muris. L. xvij.

Auricula muris qd est. Est herba cui? vir
tus fm Halienū ē ppin? virtuti herbe q
vitrū abstergit. Et hoc nomē absolutū ē
dusbus herbis quaz vna ē quā nomiat Halien? et
odorat ex ea odor malus: et nō hz duritiē: et alte
ra quā nomianit Dia. et existimant q sit similis
volubi nisi qā minorahz folia ppata ad ipam: et ē
herba expala sup faciē terre puos hūis stiptica do
mestica bona sine odore: et nō hz saporē fortē azu
linos hūis flores cui? semē semē coriadi silat: et hi
rudines ex ipo comedūt: et ē cala et pprie cui? ori
go nō ē iuxta aqua. Inq? musaiabach inuamētū ei?
est inuamētū aplimib? et res q nō est iuenta i dua
bus platis simul. **N**atura. **C**Que ex eis nota
ē fm Halienū ē frigida et hūida in gradu pmo. Et
altera ē ex sūma medicīnaz calidaz. **O**perati
ones et pprietates. **C**In pma nō ē stipticitas. Et
altera ē desiccata rubificatiua. **U**lnera et ul
cera. **I**lla quā nomianit Dia. extrahit spinas et
sarculos: et facit adhēre plagas. **I**n **M**ENbra
capitis. **C**ōfert epilie bibita: et torture sternu
tatiōe facta ex ea uehemēter: et ei? sternutatio mū
dificat cerebrum.

De Abugilise. L. xix.

Abugilise qd est. Est lactuca asini et noiat
etia simarē et sincaren. Et ē pillosa ipino
lataspa: nigra: plima hūis folia sup radi
cem anexa ei. Et eius radix i grossitudine ē digiti
coloris rubei valde q tingit qū tangit i estate. Et
ex ea est spēz alia citrina folia hūis coloris rubei: et
eius spēz sunt quattuor. Abugilise: itilanius: ame
lenius: ansubefin. **C**ELectio. **C**Fortiores oib?
sunt due pme spēz. **N**atura. **C**Dixit Hal. q
ex abugilise est q est cala et sicca. **O**peratiōes
et pprietates. **C**Que ex ea noiat abugilise ē sub
tillatiua cū stipticitate: et pp hoc ē ponica amara:
sed pōticitas ē in reliq? magis apparens. Relique
vero due spēz sunt acutiores pmi: et fortioris ca
liditatis. Et radix eius fortioris ē calitatis q folia
In decoratiōe. **C**ū linū cum aceto confert
morphec. Et ipa excoriat cutim. Et eius folia sunt

debiliora radice eius. **I**n apatibus et bothor. **P**rohibet radix abugilise quod est ex eis cum farina ordeii fracti herisipila: et sicut radix ameleni: et ipsa resoluunt scrofulas quod supponit eis cum adipe. **I**n vulneribus et vlcerebus. **P**onit cum cera super vlcera omnia et adustione ignis proprie. **M**embra nutriti. **R**adix abugilise aptat stomachum. Et eius decoctio cum aqua alkaratin valet ictericie et dolori splenis. **M**embra expulsiōis. **D**ecoctio eius cum aqua alkaratin: aut aqua chartami confert dolori renū et lapidi in renibus. Quod mulier sibi supponit radicē eius ab ortu facit: et eius folia fuscula cum vino stringunt venter: sed abugilise resoluunt humores cholicos et radix huius citrina folia ex ea cum isopo et sinapi interficunt vermes et educunt eos. Et si milti alimaren absolute quod ex ea citrina est reliquum: sed citrina est fortior in hoc. **S**ebres. **D**ecoctio radicū abugilise cum aqua alkaratin profert febribus antiq̃a. **V**enena. **Q**uā masticat ex citrina hūte folia citrina rubei coloris et p̃cipit super venenosa interficunt ea. Et due alie sp̃es p̃ferunt morsure vipere bibite et linte et sputate.

De Almesu. L. xx.

Almesu quod est. Dicitur quod rectius esset ut de ea loqueremur in capitulo de min. verū nos attulim⁹ narrationē eius in hoc caplo: ut sit magis notat et magis famosa. **N**atura. **D**ixerunt quidam quod est frigida et sicca. Et dixerunt alij quod est calida et sicca cum virtute. **O**peratiōes et proprietates. **E**st vehemens abstergiōis. Et apud Dia. est adustius et putrefactius. **I**n decoratiōe. **A**bstergit dētes fricādo. **M**embra capitis. **D**ixerunt quidam quod quā tenet in ore frangit dētes. Et dixerunt aut proprietate sua: aut per venenū vipere quo multiplicat in locis in quibus ipsa est. Et hec quidem verba sunt eius quod multa fabulose narrat: et non cognoscunt de opatione veneni vipere quod quā positū est ad aliquod membrū non efficit hanc opationē: et proprie quā tempus supra ipsum plōgati fuerit. **M**embra expulsiōis. Dicitur quod quā ex ipsa adheret granū vni in extremitate siringe annexus glutini romano et itromittit in vesica fragit lapidez. Sed hoc est ex eis quod a me elongant. **V**enena. **E**st venenum mortale.

De Armech. L. xxi.

Armech quid est. Est herba sameni boni odoris filis cinnamomo grosso. **I**n decoratiōe. Efficit odore oris bonū. **A**pōstemat et bothor. **C**ōfert apatibus calidis proprie sicut emplū supposita. **I**n vulneribus et vlcerebus. **P**rohibet dilatationē vlcere: et solidat ea siccādo ppter desiccatiōis quod est in ea sine mordicatiōe et phibet putrefactionē mebroz. **M**embra capitis. **C**ōfortat cerebrū et stringit gingiuas et conuenit egritudinibus oris. **M**embra oculi. **E**x ea comestū profert ophthalmic. **M**embra anhelitus et pectoris. **C**ōfortat cor et omnia viscera. **M**embra expulsiōis. **S**tringit naturam.

De Allabuch. L. xxij.

Allabuch quod est. Dicitur quod est asadar. Dico autem quod siue non sit hoc allabuch aut sit veritate p̃tinet ei ut dicam⁹ in caplo de

lem. Et est ex magnis arboribus: et forsitan pmutat⁹ ad egyptū et alterat illic nā ei⁹. **O**peratiōes et proprietates. **C**ōfert fluxui sanguinis etiā si super membrum ponatur: et abscondit curium.

De Abamaract. L. xxij.

Aamaract quod est. Est medicina inda efficiens peonie opationē. **M**embra capitis. **E**x folijs eius fiat epibima illi ad cuius caput eleuat napor: et phibet epilīa.

De Alblage. L. xxij.

Ablage quod est. Est medicina marina filis alcor quod orit in vere: et est filis etiā andaco che plimos hūis stipites. Et eius semē est sicut semē baucie. **M**embra nutriti. **C**ōfert spleni valde. **M**embra expulsiōis. **P**rouocat urinam.

De Alsefeni. L. xxv.

Asefeni quod est. Existimo quod est pastura cameloz. **M**embra expulsiōis. **M**ūdifcat renes. **V**enena. **P**līmū profert iuuamētum morsure canis rabiosi.

De Alguasfen. L. xxvi.

Aguasfen quod est. Est herba filis lilio. Et notat per illud liliālis. **N**atura. **E**st cala et sicca in pmo. **O**peratiōes et proprietates. **D**esiccāt cū equalitate: et abstergit. **I**n decoratiōe. **C**ōfert panno et resoluunt totū illud cū equalitate. **V**enena. **G**al. dicit quod est iuuatiā proprie morsure canis rabiosi: et in sanati sunt muli: et ppter illud nominatur grece alguasfen.

De Atratisus. L. xxvij.

Atratisus quod est. Est medicina cognita cuz chali. **N**atura. **I**n ipsa est pax ifrigidatiōis et non est in ea stipicitas. **O**peratiōes et proprietates. **D**esiccāt cū equalitate et eius virtus est virtus resolutiua cū ifrigidatiōe. **A**pōstemat et bothor. **C**ōfert apatibus emūctorioz more emplī supposita et suspensa.

De Ardifrigi. L. xxvij.

Ardifrigi quod est. Est herba filis cappari acuti odoris valde et grauis hūis fructum inferius. **N**atura. **D**ixit alkanzi et arabib quod est fortior in natura sua quod solatru et alkekēgi. **A**pōstemat et bothor. **C**ōfert apatibus intrinsecis fm verba arabib. Et potio ipsius sit vsq; ad .ij. Et liniat super apata cala extrinseca et erit mirabilis valde vbiq; apposita. **V**enena. **Q**uā liniat super pūcturā vesp̃e sanat illico.

De Abutilon. L. xxix.

Autilon quod est. Est planta filis cucurbite. Et dixit alkazi quod hoc noie est nota. **V**ulnera et vlcera. Dicitur quod est res magis iuuatiua vulnerib⁹ recentib⁹ et cōglutinat et cōsolidat ea statim.

De Alio. L. xxx.

Alio quod est. Est lapis super quem nascit sal: cui⁹ flos nominat alius: et videt quod sit ei⁹ generatio ex rore maris et umbre et cadit super eū. **O**peratiōes et proprietates. **V**irtus eius et virtus floris eius est apitina: carnis generatiua: putrefactiua pax cū liqfactiōe carnis putrefacta absq; mordicatione. **A**pōstemat et bothor. **R**esoluit exituras more emplī supposita

cū terebīthina aut pice. **M** vulnerib⁹ ⁊ vlceri
bus. **V**aleat vulnerib⁹ difficilib⁹ ⁊ antiquis ⁊
magnis ⁊ pfūdis. **I**nstrumēta iūcturaz. **C**ū
farina ordeī supposita valz podagre. Et qñ ponit
extrema ipi⁹ i decoctiōe ei⁹ iuuant. **M**embra
anbelitus ⁊ pectoris. **S**i trāsglutiat cū melle cō
fert vlceribus pulmonis. **M**embra nutrimē
ti. **C**ū linū cū calce ⁊ aceto sup iplēne confert.

De Atuit. L. xxxi.

Auit. **N**atura. **C**alidū ē in fo būidū
in pmo. **O**peratiōes ⁊ pprietates. **I**nest ei
absterſio vltima. **I**n decora
tiōe. **A**bstergit morpheā fortiter.

De Absio. L. xxxij.

Absio qd est. **M**edicina karmeni ⁊ pfica
Natura. **C**alida subtilis.

De Anagale. L. xxxij.

Anagalis qd ē. **E**st duobus modis. vñ
eoz ē cū⁹ flos ē citrinus. Et alius cuius
flos est celestis. **M** vulneribus ⁊ vl
ceribus. **C**ōueniūt ambo vlneribus ⁊ phibet
ipoz aptiōne ⁊ extrahūt furculos ⁊ filia ⁊ phibēt
vlcerū ampliatiōez. **M**embra capitis. **S**i
ex aq̃a amboz fiat gargariſm⁹ ⁊ fiat caputpurgiū
cū eis puocat phla plimū a capite ⁊ sedant dolorē
mole q̃ est in pte illa. **M**embra expulsiōis.
Cū bibit cū vino pſert dolori renū. Et existima
uerūt qdam q̃ varia declinās ad colorē cineris re
ducit anū pminentē exterius ⁊ rubeū hñs florem
augmētāt ei eminentiā. **V**enena. **C**ū bibit
cum vino confert veneno vipere.

De Abrich. L. xxxij.

Abrich quid est. **E**st medicina persica.
Membra capitis. **E**st bona ſeruatiōi
⁊ rationi.

De Anfid. L. xxxv.

Anfid qd est. **E**st spēs nenufaris indi.
Natura. **D**ixit filius mēſiſiobe. **E**st
calida ⁊ ſicca.

De Ardiud. L. xxxvi.

Ardiud quid est. **E**st medicina ſicut ce
pe ſciſſam.

De Aribut. L. xxxvij.

Aribut qd est. **E**st medicina cabruſia que
aſſūpta est ex re q̃ aſſilāt oſtraco. **N**a
tura. **D**ixit Hal. **E**st frigidū i fo ſiccū
i pmo. Et eius fructus ē calid⁹ ⁊ ptractius i p
cipio pmi exiccatius in fo. **O**peratiōes ⁊ p
prietates. **C**ōſeruat ſemur pueroz ut nō oriāt
pilli i ipō ſpatio lōgo. **M**embra nutrimēti.
fructus eius confert ictericie.

De Adrumilon. L. xxxvij.

Adrumilon qd ē. **E**st medicina q̃ nomiāt
bipēnis. hz enī duas aties ſicut bipēnis.
Natura. **E**st calida. Et i ipa ſunt ama
ritudo ⁊ pōticitas. **O**peratiōes ⁊ pprietates.
Apit oppilatiōes viſcey. **I**nſtrumēta iūctu
raz. **C**onfert doloribus iūcturaz ⁊ talē.

De Atinat. L. xxxix.

Atinat qd est. **E**st medicina inda i virtu
te teſticuloz vulpis. Et oz ut pſideret
ita ut nō ſit atuit. **N**atura. **C**alida ē
⁊ būmida. **M**embra expulsiōis. **A**ugmen

tat coitum.

De Ata. L. xl.

Ata quid est. **E**st arbor algarab dicta in
capitulo de gain.

De Anacardo. L. xli.

Anacardus quid est. **E**st fructus ſilis oſſi
vacili. Et medulla eius est ſilis medulle
nucis dulcis i quo nō ē nocumētū. Et cor
tex ipius ē rarus fragibilis i cui⁹ raritate ē mel vi
ſcoſuz hñs odorē. Et ſunt hoies q̃ ipm maſticat ⁊
nō nocet eis ⁊ pprie cū nuce. **N**atura. **C**a
lidus ē ei ſiccus in q̃rto. **O**peratiōes ⁊ pprie
tates. **E**i⁹ mel ē vlceratiū apatuz ⁊ aduſtiū
ſanguis ⁊ būoz. **D**ecoratio. **E**radicat ve
rucas ⁊ aufert albas ⁊ eradicat barulos ⁊ ſanat
alopitiā phlatia. **A**POB. **E**mata ⁊ bothor.
Cōmouet calida apata i interiorib⁹. **I**nſtrumē
ta iūcturaz. **C**ōfert frigori neruoz ⁊ eoz mo
lificatiōi ⁊ palyſi ⁊ torture. **M**embra capitis.
Cōfert corruptiōi memorie qum eius pfectio nota
anacardinū ſumit. Sed tñ cōmouet alienatiōē ⁊
mīaz. **M**embra expulsiōis. **C**ūſumigāt
cū eo hemorroides ⁊ exiccant. **V**enena. **E**st
ex ſūma uenenoꝝ ⁊ aduſit būores ⁊ iterficiūt. Et
ei⁹ q̃dez tyriaca ē lac vaccinū butyro inde extracto
Et oleū nucis eius fragit virtutē. **P**ERmutatio
Loco eius ponit q̃muplū pōderis eius de bōda
cha ⁊ q̃ria pōderis ipius de oleo baſami ⁊ ter
tia ponderis ipius de napta alba.

De Anate. L. xli.

Ana. **N**atura. **C**alidior est oibus
aibus domeſticis. Et dicit qdam q̃ ipa
calefacit iſrigidatū ⁊ facit calefactū poſſi
dere febre. **O**peratiōes ⁊ pprietates. **E**i⁹
piguedo ē maxia i ſedando dolorē ⁊ ſedādo mor
dicationē i pſundo corporis ⁊ ē melior piguedini
bus auiū. Et eius caro v̄toſitate diſſoluit ipius
ſtomachi ⁊ ē plimū nutrimēti. **I**n decora
tiōe. **E**i⁹ piguedo clarificat colorē ⁊ caro ipius iūpin
guat. **M**embra anbelitus ⁊ pectoris. **C**a
rificat vocē. **M**embra nutrimēti. **E**i⁹ ca
ro tardat i ſtomacho ⁊ ē grauis ⁊ pprie caro anſe
ris. Sed leni⁹ qd ē in ipa ⁊ melius ſūt ale. **C**ū aut
digerit caro h̄az auiū ē nutritibilior omibus carni
bus auiū. **M**embra expulsiōis. **A**ugmentū
efficacit i coitu ⁊ multiplicat ſpma.

De Auellana. L. xliij.

Auellana qd est. **E**st nota. Et eius qdem
terreitas maior ē terreitate naci⁹ qñ est
magis ſolida ⁊ minus vinctuola ⁊ tardio
ris digeſtiōis. **N**atura. **D**ecius est ad ca
liditate quāda ⁊ ſiccitate puaz. **O**peratiōes et
pprietates. **G**enerat ex ea cholera. Et i ipa ē ſtipti
citas maior q̃ i nuce ⁊ i ipa ē iſlatio ⁊ gnāt v̄to
ſitates i v̄tre inferiori. **D**ecoratio. **Q**uod
ex ea aduſtū ē tūgit capillos. **M**embra capi
tis. **C**facit ſoda ⁊ aſſat ⁊ comedit cū pauco pipe
re ⁊ maturat coriſā. **H**ipo. inq̃t auellana i cere
bro facit augmentū. **M**embra oculi. **E**xisti
mauerūt qdam q̃ ipa linita ſup verticem pueroz
varios būtiū oculos delet varietatē. **M**embra
anbelitus ⁊ pectoris. **C**omedit cū aq̃ meli
⁊ confert tuſſi antique ⁊ adiuuat ad ſpēndum.

Membra nutrimenti. **E**st tarde digestio et ex-
citatio vomitus et est tardior digestio quam nux. **M**
Membra expulsiōis. **E**ius cortex est siccus et
strigit venter. **M**enena. **C**onfert venas et mor-
sibus et scipue cum sicubus et ruta et picture scorpionis

De agno casto. L. xliij.

Agnus castus quod est. **E**st planta et est fortasse
propter sui magnitudinem arbor et nascitur in
locis propinquis aquis et eius quodam rami sunt
duri et folia ipsius sunt sicut folia olive sed sunt le-
nora et eius lignum non ingreditur in medicinam sed flos
eius et folia et fructus. **E**t in fructu quodam eius et in re-
liquis quod ex eo admistratur est subtilitas et acuitas et po-
ticitas et est infra ruta sicca. **N**atura. **E**st
in primo siccus in fo. **M**peratiōes et proprietates.
Est resolutivus et subtilativus et dilgregativus
veterositati. **E**t in ipso est aptio cum siccitate. **D**e-
coratio. **E**st mundificativus coloris. **M**stru-
menta iuncturarum. **E**st ex eo emplum cum folijs suis
torso nervorum et remouet lassitudinem. **M**embra
capitis. **E**st siccum et subet bibere. **E**t quod fit
ex eo emplum perfert siccum. **E**t quod illud quod ex eo est
suscipit comedit minus efficit siccum. **M**embra an-
helitus et pectoris. **E**st ex eis quod multiplicat lac-
minorado spuma sitis eius potio. 3. ij. vsq. ad. 3.
i. **M**embra nutrimenti. **A**perit oppilationes
epulas et oppilationes splenis et valde inuat duri-
tiam. **E**t quod bibere ex eo cum oxymelle quantitas. 3. ij.
perfert hydropisim. **M**embra expulsiōis. **E**st
deus eius decoctio propter dorem matricis et apha-
eius et bibitus cum metastro et vaporatus desiccatur
spuma. **E**t quod aliquid ex stipitibus eius sternit sub dor-
so prohibet pollutionem et virge erectionem et suffumi-
gant mulieres quod vehemens desiderium adest. **E**t est
puocativus et perfert scipue semine eius siccis anis
et sit ex eo emplum cum butyro duritiei testiculi per-
pue cum seie eius. **M**enena. **E**st morsui ser-
pētis quod bibere ex eo. 3. i. et siccum morsui canis et lupi
supposito emplum et suffumigatio facta ex eo et eius
folia fugant venenosa.

De alis. L. xlv.

Ale. **E**st actio. **M**eliores eaz sunt
ale gallinarum et ale anserum sunt bone dige-
stiois et nutrimenti. **E**t non sunt leues nisi
per multitudinem motus et exercitij sui. **E**t eaz nu-
trimentum non multiplicat nisi per multitudinem carnis quod
est in eis. **A**pposita et boibor. **D**icitur quod
quod pene alaz alquarascen miscant cum equalitate sui
de hyusqamo et adurunt et terunt et ponunt in pane si-
cut sal resoluunt scrofulas in collo absque ferro. **E**t si
millit quod puluerizat sup pane et comedit. **M**em-
bra expulsiōis. **D**icitur quod panis factus cum eo quod
dictum est soluit valde.

De acoro. L. xlvj.

Acorus quod est. **E**st radix plate que est sicut
papyrus. **E**t oritur primū eius in locis aquo-
sis et in aquis. **E**t sup hac radice sunt nedi
ad albedinem declinantes in quod est odor horribilis et
pax boni odoris et est calidus acutus. **H**al. aut dicitur
quod non admistratur nisi radix eius. **E**t eius virtus est
propinqua virtuti aristologie et ireos. **E**st actio.
Melior ex eo est ille quod est spissior et magis soli-
dus et dulcior et melioris odoris. **N**atura.

Ealidus et siccus in principio si usque ad medium.

Mperatiōes et proprietates. **E**st resolutivus in
flatibus et veterositatum subtilativus abstergit sine
mordicatione apitium. **E**t apud Hal. eius odor non
est nisi bonus. **E**st fin quod nos sentimus non bonus.
Decoratio. **E**st clarificat colore et perfert morphe-
et albaras. **M**strumeta iuncturarum. **E**st
spalmo et contritiō lacertorum et decoctio eius etiam
embrocata et bibita. **M**embra capitis. **E**st
fert doli dēis valde et gūitati ligue. **M**em-
bra oculi. **A**ttenuat grossitudinem corneae et perfert
albugini et prope in vtriusque succus eius. **M**em-
bra anhelitus et pectoris. **E**ius decoctio est bona
doli lateris et pectoris. **M**embra nutrimenti
Est fert doli epis frigido et pfortat ipz et perfert
stomacho: perfert duritiei splenis imo extenuat sple-
nez multum et mundificat stomachum. **M**embra
expulsiōis. **E**st fert doli pūgūtiū ventris et
rupture. **E**t eius decoctio valet ad dorem matri-
cis et puocat vrina et mēstrua et perfert distillatiōi
vrine fin quod dixerit quodam. **E**t in coitu augmentum
efficit et excitat desiderium ipsius. **E**t confert doli
intestinoz et rasure eoz frigidis. **M**enena. **E**
Est fert picture vermium venenosorum. **P**ERmu-
tatio. **L**oco eius ponit in depelledis veterositatibus
et inuameto quod facit epati et spleni equale podus
de cymino cum 3o ponderis sui de aristologia.

De argento viuo. L. xlvij.

Argentū viuu quod est. **A**rgentū uiuū aliud
est purgatū ex minera sua et aliud extrahi-
tur ex lapidibus minere sue sicut cum igne
fit aurū et argentū. **L**apis vero minere ipsius quod est pu-
rus et non pmiscetur ei terra et lapides habent colorem
vzifur imo vzifur hz colorem eius et non psequit eū
Et Halien quodam et alij existimauerunt quod ipm sit ar-
te factū sicut lithargyrium quod est extractū cum igne
oz ergo ut auz sit arte factū sicut lithargyrium quod
est extractū cum igne et quod substantia eius est siccis substa-
tie vzifur. **E**xistimant itaq. quod ipm non sit nisi vzif-
fur in vase linito luto et accedit ignis sup ipm et su-
blimat. sed non est ita imo vzifur sit ex eo cum sulfure
deinde possibile est ut extrahatur ex eo sicut extrahit
ex vzifur minerali quod est de substantia argenti viui
Natura. **E**st frigidū et hūidū in fo. **M**per-
atiōes et proprietates. **S**ublimatū est siccū.
Decoratio. **Q**uod ex eo extinctū est est medica-
me pediculoz et ledimū cum oleo ro. **M**ulnera et
vlcera. **E**stinctū valet scabiei cum oleo rosaceo
aut cum medicinis scabiei et vlcerebus malis. **M**stru-
menta iuncturarum. **E**ius vapor facit accidere
palyfiz et tremore et rectat mēbra. **M**embra
capitis. **E**st fumus eius destruit audiū et fumus eius
facit accidere fetore oris quod trahit per ipz. **M**em-
bra oculi. **E**st fumus eius destruit visū. **M**em-
bra expulsiōis. **D**ixit Paulus. **E**x hoibus sue-
rūt quod biberūt extinctū in ileon. **M**enena. **C**ar-
gentū viuu sublimatū est iterficiēs per vehemētem
icisionē. **E**t eius cura fortis est bibere lac et vome-
re. **E**t Hal. quodam dicit quod non exptus est illud in ipso
Et dicit quodaz quod extinctū iterficiit gūitate sua. **I**p-
em corrodit quod sibi obuiat gūitate sua hoc aut
verbū non est pphensuz. **E**t ipm iterficiit mures. **E**t
ex fumo eius fugiūt vermes venenosi et serpētes.

De Alimento. L. xlvij.

Atrimentū qd est. Differētia iter atrimēta alba et rubea et citrina et uiridia et iter colcotar et calcadis et calcatur et allurie et qd atrimēta sunt substantie recipiētes solonē pmissa la pidibus nō suscipiētibz solonē: et iste sunt ipemet substantie recipiētes solonem q iam fuerūt liquide et cōgelauerūt se: alcolcotar vō ē citrinū: et alcolcadis ē albū: et alcolcantū ē viride: et allurie est rubeū. Et oia hēc soluūt i aq et decoctide pter allurie. ipm eni est vehemētis corporeitatis et cōgelatiōis. Et viride ē vehemētū cōgelatū q citrinū et vehemētiores hz tunicas. Et omne qdem atrimētū i nā est sile vni eoz colorū cui assilaf. Haliceni vō iā pmissuz ē ad itellectū qd atrimentū rubeū generat ex colcotar: et vidit sup colcotar vna vice cooptū atrimēto rubeo puluerizato: sed i hoc ē cōsideratio. **ELectio.** Viride egyptiū ē fortius qd alkabrufi: sed i egritudinibz oculi alkabrufi est fortius. At nō adustū ē fortius. At adustū ē subtilius: At subtiliora eis sunt alcolcadis et viride. Et eqlius eoz ē alcolcotar. At grossius eoz ē allurie et ppter hoc nō resoluūt in aq. At virtus qdem atrimēti i quo sunt splendores aurei ppinq est virtutū alcolcotar. Et meliū alcolcotar ē illud quod velociter fragit erēū mūdum nō antiquū. At atrimēto vō qd in encaustro ponit qd noiat sabira: meliū ē durū hūs qd aureū splendorē: et virtutū ē est sicut alcolcotar. At meliū allurie ē quod asferi de egypto: et fragit a nigredine: et ē hūs venas plimas radicid gustus stipticū: et sile eius odorat. **Natura.** Est calidū et siccū in 3°. **OPERationes et pprietates.** Dia sunt adurētia faciētia puenire crusta. stiptica. Atrimentū vō rubeū min⁹ ē mordicatuū qd alcolcotar: et atrimētū ad coria stipticū est omniū: et alcolcotar ē eqliū stipticitatis. **APPOSitiemata et bothor.** Alcolcotar phibet berisipila et apata ambulatia. **ULnera et vlcera.** Dia pferūt scabiei humide et sabafat. Et ex colcotar qdem ex alijs qnqz fuit licimia: et ponit in fistulis et extirpat vctositatē. **INstrumēta iucturaz.** Allurie clisterizat cū vino et pferit sciatice. **MEMbra capitū.** Sufflat i naribz ppter fluxuz sanguis nariū: pprie alcolcotar. Et pferūt oia herpeti estiomeno et apatibz malis i gingiuis. Et qn liciniū cū melle iuoluit ipo et ponit i aurem cōfert vlcerebz auris et saniei i ipaz et sile qn cū sufflato-rio i ea iussilaf et phibet corrosione dentū: rubeū vō cognitū allurie cōfirmat dentes et molares motos. At atrimētū adustū qn pūgit cū hermodactil: et ponit sub lingua pferit ranule. et ceratū faciū ex eo et pprie ex rubeo pferit herpeti estiomeno i ore et nare et vlcerebz eorū. **MEMbra oculi.** Alcolcotar pprie et reliq coiter pferūt duritie palpebray et aspitati eaz. **MEMbra anhelitus et pectoris.** Desiccāt pulmonē ita qd fortasse iterficiat. **VENena.** In ipo est virtus venenosa desiccans pulmonem.

De Arsenico. L. xlix.

Arsenicū qd est. Aliud ē albū: et aliud citrinū: et aliud est rubeū. **ELectio.** Melius ex rubeo ē rubeū imbibitū rubeidine hūs albaras quod ē aptū terri et suo odore

filat odori sulfuris. At meliū ex citrino ē qd ē puluerizabile armenū aureū lamiosuz subile qd ipm esset talk citrinū. **Calim ē in 3°. siccū in fo.** **OPERationes et pprietates.** Dia sunt putrefactia mordicativa. At qd ex eo rubeū est: meliū est qd alcolcadicon. **DECORATIO.** Abradit pilos: et ē gūma pini cōueniēs alopitie. **ULnera et vlcera.** Fit ex eo emplz cū adipe sup vulnere. **APPOSitiemata et bothor.** Cū adipe et olo pferit scabiei et saphati humide et putredini: et abstergit et adurit cutē: et pmisset cū myrrha ad pediculos et vestigia sanguis. Et cū pice vestigis vnguis. Et qnqz admistrat cū oleo ad pediculos. **MEMbra capitū.** Ceratū faciū ex eo pferit et pprie ex rubeo. herpeti estiomeno i ore et aure et vlcerebz eorū. **MEMbra anhelitus et pectoris.** Dat ad potatū iustis cū aumeli et hydromelle et assumit cū gūma pini ad tussim antiquā: et spūtū saniei et sanguis. Et qnqz ponit i pilis qd lūt ad asma. **MEMbra expulsiōis.** Cōmiscet cū oleo rosaceo ad bothor et hemorroidas i ano. **VENena.** Quod ex eo sublimatū est iterficiat: et albū ex eo iterficiat.

De Aristologia. L. l.

Aristologia qd est. Inqt Dia. Ex ea. que dam ē rotūda: et qdam lōga: et qdam ē similis palmiti vitis rotūda q dicit semia. Et etiā ex lōga et rotūda: et ē semia cui folia sūt filia folijs plate q dicit fusos q est maneries volubilis: et est boni odoris cū acuitate et ad rotūditatē declinā tenera: hūs ramos plimos ex vna radice lōgos. Et iter florē eius ē quiddaz rubeū fetidi odoris pileata hūs forma: longe vō et ē masculus folia sunt lōgiora: et vniūsqz thyrsus hz longitudinē vniū palmiti purpureū hūs florē fetidū super que apparet simile qddam flori porri: et radii ei i longitudine ē vniū palmiti et grossitudine digiti hūs: et ei q vitis palmiti silis ē lōge thyrsi sūt pui et folia sunt sicut folia sempuue: et eius flos ē sicut flos rute. At ipius radix est supflue longitudinis: grossuz hūs cortice quo veditores medicinaz vtiūt i creatioe oloz. **Natura.** Dns spēs ei sūt cale ad tertiu pueniētes sicce in fo. **OPERationes et pprietates.** Est absterfina: apitina: subtiliatina: attenuatina: attractina: extrahit spinas: et furculos. At lōga ē dignior: nascētijs et vlcerebz qm ē magia absterfina et calidior: sed i reliqs operationibz rotūda: qm est fortioris aptiōis et subtiliatiois: et virtus longe silis ē virtuti rotude in cale factioe: imo forsitan supfluit ei nisi i subtiliatione. Rotūda eni ē subtilior: et ppter hoc sedat dolores vctositatū forti. At tertia est debilior ex eis. **DECORATIO.** Cōfert morphez et corrodit dētes et cōfert sordibus eoz et pprie rotūda: et clarificat colorē. **ULnera et vlcera.** Est mūdificatiua vlcēz sordidoz et malignoz: et pferit excoriatiōis: et gnāt carnē et pprie lōga: et phibet fraudez vlcēz putrido: et pfundo: et qn ē cū ireos replet ea carne. **INstrumēta iucturaz.** Cōfert contritioni lacertoz et cōueniēs epithima sup poda graz et pprie rotūda. Et ipam qdem bibit hūs podagra et iuuat ab ea. **MEMbra capitū.** Cū dūficat sordes auris et cōfortat auditū qn ponit in ipa cum melle et phibet saniem si generat in ea.

Et qd adm
rebr: et ip
MEMbra
ti et pprie
et pferit
oibus illis
Bona ē sing
lūi sup sp
da i oibus
MEMbra
educit hūor
cho. et qn bi
re purgat su
mētrua et
rigori. C
et pprie lō
bunt. 3. g.
re vermū
tio. C
tertia pod
de colto.
bet et meo

Aristologia
stipticū
tius et carm
At eius ole
APPOSiti
apatibus ca
tibus iquin
coctio pfer
essit i vni
per fractu
iucturaz.
et ingredit
oleū resolu
fracture os
aceto supra
bus oris.
Cōueniēs
tie. C
loribus ma

Aristologia
folia vitis
gni ei? et si
viridia et
sicut odor
neqz lata: n
imo vneal
ELectio
nū amayz b
malū debil
trofia. et ill
nās ad albe
abiqz tortu
uerizabile
sūt ex radie
co meli? ē

Et qñ admistrat cū pipe mūdificat supfluitates ce-
rebrī: et ipā pferit epilīe et pstringit gingīuaz. **¶**
Membra anhelitus et pectoris. Est bona asma-
ti et pprie rotūda et mūdificat pectus et pulmonē
et pferit dolori lateris bibita cum aq̄ et rotūda in
oibus illis ē fortior. **¶** **M**embra nutrimēti. **¶**
Bona ē singultui: et sistr splenē cū oxymelle: et qñz
liniū sup splenē cū aceto et pferit etiā valde: et rotū-
da i oibus illis ē fortior. **¶** **M**embra expulsiōis
¶ Qñ sumit ex ea aur. et terit et bibitur solūdo
educit hūiores phlaticos et cholicos et pferit stoma-
cho. et qñ bibunt lōga et rotūda cū myrrha et pipe-
re purgat supfluitates matricis pueritū et puocat
mēstrua et extrahit fetū. **¶** **E**bres. **¶** Est bona
rigori. **¶** **U**enena. **¶** Cōfert pūcture scorpīōis
et pprie lōga. Quidā aut dixerūt q qñ ex lōga bi-
bunt. 3. ij. cū uino: aut emplz sit ex ea pferit pūctu-
re vermīū venenosoz et venenis. **¶** **P**ERmuta-
tio. **¶** Loco rotūde ponit pōdus eq̄le zurumbet et
tertia pōderis de macis et medietas sui ponderis
de costo. Et loco lōge ponit pondus equale zurū-
bet et medietas ponderis sui de pipere.

De alcāna. L. li.

Alcāna qd est. nota ē. **¶** **N**atura. **¶** Fri-
gida est i pmo sicca in fo. **¶** **O**PERatio-
nes et pprietates. **¶** In ipā est resolu-
tiua et carminatiua et apitiua orificioz venarū.
Et eius oleū hz virtutē calefactiua et lenitiua. **¶**
APOSTEmata et bothor. **¶** Eius decoctio pferit
apātibus calidis phlaticis pp suā exiccationē: et apā-
tibus igniū. **¶** **U**lcera et vlcera. **¶** Eius de-
coctio pferit adustioni ignis embrocata. et dicit q
efficit i vulneribz opationē sanguis draconis: et su-
per fracturā ossiū sola cū cerato. **¶** **I**nstrumenta
iūcturaz. **¶** Eius supmū pferit doloribz nervorū
et ingreditur in emplis paralytis et tetani: et ipius
oleū resoluūt lassitudinem et lenit nervos et confert
fracturā ossiū. **¶** **M**embra capitis. **¶** Liniū cum
aceto supra frontē ad sōda: et sistr etiā pferit vlceri-
bus oris. **¶** **M**embra anhelitus et pectoris. **¶**
Cōueniēs ē pleuresi et ingreditur in emplis scnan-
tie. **¶** **M**embra expulsiōis. **¶** Cōueniēs ē do-
loribus matricis.

De Amomo. L. li.

Amomū qd est. Est arbor siue botrus li-
gni sicut rete inoluti: et hz florem silēm
hematiti in colore: et eius folia sunt sicut
folia vitis albe quoz color ē sicut aurū: et color li-
gni ei? ē sicut hiacynthi boni odoris. Et ē eius spēs
viridis et grossa nascēs i locis hūidis: et eius odor ē
sicut odor rute. Et est spēs egyptiaca q nō ē longa
neqz lata: neqz debilis: neqz gravis ad frāgendūz:
imo vualis: et ei? odor exuberat sup trāsiū vne
¶ **E**LECTio. **¶** **M**eli? ē pmiū aureū recens: et me-
nū amay boni odoris: et fm qd hz viride lignū est
malū debilis coloris nascēs i locis humefactis et pe-
triosis. et illo meli? ē tertiiū illud qd ē recens decli-
nās ad albedinē et rubedinē: et spūs planū extēsū
absqz tortuositate solidū mordicatiū acutū. pul-
uerizabile ēo alienē et eligat illud cuius virgulta
sūt ex radice vna nec sit adulteratū. Inqt Dia. ex
eo meli? ē albū: aut ad rubedinē declinās pter d se

mie sicut botrus: quīs odoris absqz fetore vnius
coloris nō diuersuz mordicas lingua in quo nō est
cōtractio. **¶** **N**atura. **¶** Calm est et sicū in fo.
¶ **O**PERatiōes et pprietates. **¶** Subtiliat et matu-
rat et i ipo est stipticitas: et virtus q est sicut virt?
acori: imo ē vehemētiōis digestiōis et maturatio-
nis. sed acorus ē vehemēti? exiccatiū q ipm.
¶ **A**POSTEmata et bothor. **¶** **M**aturat apāta ca-
lida. **¶** **I**nstrumenta iūcturaz. **¶** Eius decoctio
bibit ad podagraz et sedet in ea etiā ad illud. **¶**
Membra capitis. **¶** Brauat caput et facit sōda et
facit somnū. Et qdaz dixerūt q qñ ex eo liniū frōs
remouet sōda: et ē ex iebriantibz dormire faciēti-
bus. **¶** **M**embra oculi. **¶** Fit hembroca ex de-
coctiōe eius ophthalmie cale. **¶** **M**embra anhe-
litus et pectoris. **¶** Cōfert pleurisi frigide.
¶ **M**embra nutrimēti. **¶** Aperit oppilatiōes epatis
et bibit eius decoctio ad egritudines epis et est plu-
rime digestiōis q acorus. **¶** **M**embra expulsiōis
facit eis puocationē: et cōfert doloribz matricis et
itrat i pessargis matricis: et sedetur i decoctiōe eius
ad dolorē renū et bibit ex eo ad dolores matricis
omīs. **¶** **U**enena. **¶** Amplm factū ex eo cū beda-
rongi valet pūcture scorpionis.

De Asa. L. li.

Asa qd est. Duaz est spēs: quaz vna ē
fetida: et alia ē odorifera: nō forē habēs
odorē: sed calidior ē fetida. et ē herba ue-
hemētia igneitatōis i se tota. Et pmiū qdem huius
spēs est carmēs: et ē gūma almaroth. **¶** **N**atura.
Est calida in pncipio qñ. s. in fo. **¶** **O**PERatiōes
et pprietates. **¶** Frāgit ventositates: et effugit eas
pp suā resolonē: et est cū hoc inflatiua. incidit et re-
soluit sanguinē cōgelatū i vētre. **¶** **D**ecoratio.
Cōfert alopitie illimita cū aceto et pipere. Et qñ ad-
mistrat i cibarijs facit bonū odorem: et abscedit ue-
rucas que sunt ut clauī. **¶** **A**POSTEmata et bo-
thor. **¶** Qñ incidunt recte apāta fraudulētia mor-
tificatiā mēbrū: et ponit asa sup ea pferit: et ē bona
i cura dubellet apparētū et occultaz. **¶** **U**lcera
et vlcera. **¶** Cōfert ipetigini. **¶** **I**nstrumenta iūctu-
raz. **¶** Qñ bibit cū aq granatoz pferit cōritiōi la-
certo et pferit doloribz nervoz sicut tetano et pa-
ralysi: si accipiat ex ea cumul? hz q dicit: et misceat
cū cera: et deglutiat: aut si bibat cū vīno et pipere
et ruta. **¶** **M**embra capitis. **¶** Implent ea mole-
mote: et pmiscēt cum ture et ponit sup dentē: et
efficit opationē pconie i epilīa. Et qñ ex ea sit gar-
garism? eradica sanguifuga gutturi annexam. **¶**
Membra oculi. **¶** Est bona initio aque alco-
fol facto ex ea cū melle. **¶** **M**embra anhelitus.
et pectoris. **¶** Qñ dissoluit i aqua et sit ex ea gar-
garism? et sorbet clarificat vocē statim. Et cōfert
aspitati gutturis antiq: et si sorbeat cū omīs cōfert
tussi antiq et pleuresi frigide: et efficit opationez
senugreci i apate vulue. **¶** **M**embra nutrimēti
¶ Si admistrat cum ficubz siccis pferit ictericie: et
ipā qdem ē ex eis que nocēt stomacho et epati. **¶**
Membra expulsiōis. **¶** Cōfert hemorrhoidibz
et i coitu sortitudinē pbet: et puocat mēstrua et vri-
nā: et pferit dolori vētris pūgiū et vlctibus in-
testinoz. Et Has. qdem exultimauit in ipā esse vir-
tutē solutiua parūp cū stipticitate sua: sed scitū est

apud oēs q̄ ip̄a p̄fert soloni antiq̄ frigide. **SE-**
bres. Est bona febr̄i q̄riane. **UEnena.**
Ponit sup̄ morsurā canis rabiosi ⁊ vermiū vene-
noloz ⁊ p̄prie scorp̄iois ⁊ rutele et cōfert oibus
illis bibita ⁊ limita cū oleo ⁊ expellit nocumētū sa-
gitte venenose. **PERmutatio.** Loco fetide
equale pōdus ip̄ius de odorifera ponitur ⁊ pōdus
semis de serapino ⁊ t̄ndem de maroth ⁊ medie-
tas ponderis eis de gūma rute.

De acetosa. L. liij.

Acetosa q̄d est. Alia ē domesticā ⁊ alia est
silvestris. Et silvestris q̄dem dicit sicla
silvestris: ⁊ nō est i silvestri etiā sicut di-
cūt acetositas: imo forsitan ē in quadā ex ea aceto-
sitas: ⁊ silvestris ē fortior in oī re. **Natura.**
frigida ē in p̄mo sicca in fo. Et eius semē frigidū
ē in p̄mo siccū in fo. **OPERatiōes et p̄prietates.**
In ip̄a est s̄ticitas: et i insipida ex ea ē re-
sola pua: et acetosū ē magis s̄ticitū: ⁊ illa que nō
ē vehemētis rubedinis plus nutrit: ⁊ hec q̄dem ē
s̄ilis endiuie ⁊ oīs sup̄at cholera: ⁊ eius hūor ē lau-
dabilis. **Decoratio.** Radix eius cū aceto cō-
fert scabiei vlceroſe ⁊ excoiationi vnguis. ⁊ q̄
coquit cū vino p̄fert emplm̄ eius albaras ⁊ ipeti-
gini. **ap̄ostemata ⁊ bothor.** Ex ea fit
emplm̄ scrofulis ita q̄ dicit q̄ si eius radix suspen-
dat i collo h̄itis scrofulas iuuat ea. **Uulnera**
et vlcera. Eius radix cū aceto p̄fert scabiei vl-
ceroſe ⁊ ipetigini. Et eius decoctio cū aqua calida
pruritui: ⁊ similr̄ ip̄amet i balneo est vltima. **Membra capitis.** Soluit eius substantia cū suc-
co eius ad dentē dolorosū. ⁊ s̄lir cū decoctioe ei⁹
i vino: ⁊ p̄fert ap̄atibus que sunt sub auribus. **Membra nutrimēti** p̄fert ictericie nigre cū vi-
no ⁊ sedat nauseam: ⁊ comedit p̄p̄ desiderū luti.
Membra expulsiōis. Ip̄a et semē eius strin-
gūt ⁊ p̄prie eius q̄ ex ea magna ē: ⁊ dicit q̄dem q̄
i eius solgē ē lenitas q̄dam: ⁊ i semie ip̄ius est cō-
strictio. Et dixerūt q̄daz q̄ i semie acetose n̄ fixo
est lubricitas ⁊ lenificatio. ⁊ radix eius tria cōfert
fluxui matricis. ⁊ frāgit lapidē i renibus q̄n bibiit
i vino. ⁊ viscositas q̄ est i ip̄a p̄fert rasure intesti-
noz q̄ accidit ex siccitate sup̄fluitatis. ip̄a enī cū iu-
uamēto quod p̄fert rasure lubricat. **UEnena**
Cōfert pūcture scorp̄iois ⁊ p̄prie silvestris: ⁊
si admistret semē eius ante pūcturā scorp̄iois non
nocebit eius punctura.

De Asino. L. ly.

Asinus. **Decoratio.** Linis carnis asini
⁊ epatis eius cum oleo valet suppositus
fixuris frigoris. **ap̄ostemata ⁊ bo-**
thor. Linis epatis asini cū oleo valet sup̄ scrofu-
las. **Uulnera ⁊ vlcera.** Banat lepram. **M-**
strumēta iūcturaz. Cōtracti ex siccitate se-
dent i iure carnis ⁊ fit iuuamētū: ⁊ etiā caro eius ē
iuuatiua. **Membra capitis.** Epar eius assa-
tū ⁊ a ieiuno comestū p̄fert epile. ⁊ s̄lir eius yn-
gula adusta: ⁊ sit eius potio oī die duo cochliaria.
Membra expulsiōis. Dicit q̄ eius yrina
p̄fert dolori renū: ⁊ yrina silvestris frāgit lapidē
i vesica fm̄ q̄ dicit Galenus.

De apio. L. lyi.

Apiū. Aliud ē mōtanū: ⁊ aliud silvestre
⁊ aliud domesticū: ⁊ aliud ē quod orit̄ i
aqua minus domestico: cui⁹ virtus ē si-
cut virtus domestici. Et eius spēs ē alia que noiat
sumurion min⁹ domestico h̄is cras cōcauū ad al-
bedinē declue: ⁊ diuersificat etiā i regiōib⁹. Et
enī aliud ē romanū: ⁊ aliud ē aliud. ⁊ neq̄ ē oīno
mōtanū petroselinū: imo est aliud petroselinū.
ELectio. Fortius est romanū mōtanū. **Na-**
tura. Est calm̄ i p̄mo ⁊ siccū in fo. **Russus** vo-
dixit q̄ domesticū ē humidū. Verūtū radix eius ē
sicca cū cōueniētia. **OPERatiōes ⁊ p̄prietates.**
Est resolutiū īstatiōis: ap̄itiū op̄illatiōis faci-
ens sudare sedatiū voloz: ⁊ silvestre ē ipediens
vlceratiū. ⁊ quod ex eo nutritū ē: est magis cōue-
niēs calefactis. **Decoratio.** Silvestre p̄fert
h̄iti alopitia ⁊ fissuris vnguis ⁊ verucis ⁊ fissuris
frigoris: ⁊ domesticū oris odorē efficit bonū val-
de. **ap̄ostemata ⁊ bothor.** Resoluit phla-
tica in p̄no ⁊ om̄a: ⁊ cala p̄prie quod noiat sumu-
rion. **Uulnera ⁊ vlcera.** Silvestre ulcerat
q̄n ex eo fit emplm̄: ⁊ s̄lir p̄fert scabiei et ipetigini
⁊ vlcenib⁹ vsq̄ ad sigillationē ⁊ p̄prie sumuri-
on. **Instrumenta iūcturaz.** Sumurion cōue-
niēs sūt oēs p̄tes eius sciance. **Membra capi-**
tis. Est malū epileie excitans epileia epilepticorū. Et
dicit q̄ si suspendit radix eius i collo p̄fert dolori
dentis. Verūtū frāgit ip̄m. **Membra oculi.**
apiū domesticū ingredit̄ in emplis voloz oculi.
Membra anhelitus ⁊ pectoris. Cōfert tussī ⁊
p̄prie sumurion ⁊ asinati ⁊ stricture anhelitus ⁊
difficultati eius. Et apiū q̄dem ē ex emplis ap̄atum
mānille calidoz. **Membra nutrimēti.** Cō-
fert epati ⁊ spleni mouet eructationē p̄p̄ resolo-
nem suā. ⁊ nō ē velocis digestiōis ⁊ delēsiōis: ⁊
in semie q̄dem ap̄i ē aliqd̄ quod facit nausē ⁊ vo-
mitū nisi affet. Quidā aut̄ dixerūt q̄ om̄s spēs ei⁹
p̄ferūt stomacho. Et russus dixit nō. imo q̄nq̄ tra-
hit ad ip̄m hūiditates malas acutas: ⁊ crudū de eo
i stomacho plōgat ⁊ facit nausē. Verūtū romanū
stomacho meli⁹ est. Et Gal. q̄dem dixit q̄ ip̄m ē
ex eis q̄ cōueniēs ē comedere cū lactuca. Ip̄m enī
tempat frigiditate lactuce. ⁊ cōueniēs ē ut eius ac-
ceptio sit post abū: ⁊ semē eius p̄fert hydropisi:
⁊ mūdifiat epar ⁊ calefacit ip̄m. **Membra ex-**
pulsiōis. Prouocat yrina ⁊ mēstrua: ⁊ ē malū
p̄gnantib⁹: ⁊ purgat renes: ⁊ vesica: ⁊ matricē: ⁊
om̄s spēs eius ⁊ p̄tes ip̄ius p̄ferūt. Et semē eius et
folia nō soluit: sed i radice eius ē solutio: ⁊ mōta-
nū frāgit lapidē ⁊ apiū q̄dem p̄fert difficultati yri-
ne. ⁊ extrahit secūdinam p̄prie sumurion ⁊ replei
hūiditate acri matricē q̄ comestio eius ē in pluetu-
dine. Quidā aut̄ dixerūt apū excitat coitū na vo-
nec dixerūt oz ut abactans phibeat ab acceptione
eius: ut nō corrūpat lac eius p̄pter excitationē de-
siderij coitus. Et romanū q̄dem ē bonū colon ⁊ ve-
sice ⁊ renib⁹. **UEnena.** Eius decoctioe cum
lentib⁹ sit vomitus post potū veneni: ⁊ sumuriō
est ex eis magis cōueniēs. Et q̄ scorp̄io pūgit co-
medentē ip̄m fortior sit res p̄pter id.

De azulo. L. lyij.

Azul q̄d est. Virtus eius ē sicut yri⁹ eius
quo adheret amrū. **Natura.** Est calm̄

in fo siccu in 3°. **OP**eratiōes et p̄prietates. **I**nest ei virtus eradicatiua putrefactiua et abster-
sio eius cū acuitate et stipticitate pauca: et in ip̄o est
adustio et vlceratio. **D**ecoratio. **D**egit ue-
rucas. **M**embra oculi. **B**onos efficit pilos
palpebrarū et plōgat eos: et ē vltimū sicut dicit in
illo pp̄ p̄prietatē que est in ip̄o. Et dicit p̄pterea
q̄ ip̄m euacuat humores malos phibētes oriri pi-
los bene. **M**embra anhelitus et pectoris. **C**ō-
fert asmatū. **M**embra expulsiōis. **P**ro-
uocat mēstrua sufficiēter bibitiū et i matrice suppo-
sitiū: et solone educit mliāz: et q̄quid sanguini ē cō-
mistiū i quo ē grossitudo: et cōfert dolori renū. et
eius portio ē vīqz ad. iij. **K**ermes: et ulqz ad. 3. ij
et mediam p̄mistiū medicinis.

De amigdalīs. L. i. vij.

Amgdale qd sunt. note sunt. eoz vinctu-
ositas minor ē vinctuositate nucis. qū tū
i eis sit vinctuositas plūma cui? cā ranci-
dant. **N**ux vō velocioris ē digestiōis q̄ ip̄e et ve-
locioris puerisiois ad cholera. et gūma qdem eius
q̄ dulcis ē sūm q̄ qdam existimat ē p̄xima disposi-
tiōibus gūmi arabici. **N**atura. **Q**ue dulcis
ē eq̄lis ē ad hūiditatē p̄p̄ declinat. Et amara ē sic
ca in fo. **OP**eratiōes et p̄prietates. **B**ūmi
amigdale amare cōstringit et calefacit: et in oibus
sp̄ibus amigdale est mundificatio et absterisio et
aptio: sed dulcis ē plūmū debiliōr q̄ amara in apti-
one sua: qm̄ ē subtiliatiua absterisua: et ē p̄ accis i
flatiua. et dicit q̄ i ip̄a oīo nō est stipticitas: et ei?
nutrimētū est p̄mū. sed p̄prietas amare ē q̄ ip̄a nō
stringit oīo: et q̄ ip̄a ierificat vūlpē. et amara est
medicina absqz nutrimento. Dulcis vō bonū p̄bet
nutrimētū: licz p̄mū. Et oleū qdem amigdalaz le-
uius ē corpore ip̄ius. **D**ecoratio. **A**marā cō-
fert posita sup̄ panū et lentigines et cicatrices: et per-
cussiones: et applanat p̄tractionē faciei. Et qū radi-
amare coquit et linit sup̄ pannū est medicina fortis
et comedere amigdalas dulces ipinguat. **A**PO-
stemata et bothor. **A**marā cū vino ē bona ad esse-
re. **U**lcera et vlcera. **L**iniunt cū melle sū
p̄r ambulatiua et formica: et cū aceto et vino sup̄
ipetiginē. Et amara ē magis vltima in oibus illis.
Membra capitis. **S**unt bone valde dolo-
ri auris et sonitui i ea: et p̄prie oleū amare et cōtri-
ta cū sua dispositiōe. et qū caput abluūt cū eis et cū
vino purgat hūiditatē et furtures: et faciūt somnū
Et quz amigdale amare bibunt ante vinū phibent
ebrietatem. et p̄prie. i. numero. Et arbor qdem
amigdal. amaraz qm̄ optie terit et p̄mistei cū aceto
et oleo ro. et sit inde emplm̄ fronti p̄fert sōda: et
sitr oleū amigdalaz amaraz p̄fert ei. **M**embra
oculi. **C**ōfortat vīsum. **M**embra anhelit?
et pectoris. **A**mgdale amare cum amilo tritici
sunt bone sputo sanguinis et p̄ferunt tussī antique
et asmatū et pleuresi: et p̄prie oleū amigdal. dulciū
Et sanich de amigdal p̄fert tussī et sputo sanguis.
Membra nutrimenti. **A**piūt oppilatiōes ep̄is
et splenis et p̄prie amare. **I**pe nāqz apiūt oppilatiōes
accidētes i extremitatibus venaz: et qū comedunt
recētes cū corticib? mūdificat humectatiōē stoma-
chi: et sunt difficil digestiōis et boni hūoris: et pau-
ci nutrimenti. Et qū comedunt cū zaccaro descen-

dūt velociter et eaz sanich ē p̄mouēs cholera sua
dulcedine. **M**embra expulsiōis. **Q**ue ama-
re sunt apiūt oppilatiōes renū et oleū amaraz mū-
dificat renes et vesicā. et fragit lapidē et p̄prie cū
ireos bibitiū. Et qūz p̄fert facto emplō cū eo et olo
rosaceo. Et p̄fert doloribus matricis et apatibus
eius calis et duritiēb? eius: et p̄focatiōi ip̄i? et diffi-
cultati vrine et dolori renū et supponit et puocat
mēstrua: et dulces p̄ferūt colice p̄pter sua absterfi-
onē et amare sunt magis iuuatine: et eaz oleū ē le-
uius corpore eaz. **A**lenena. **C**onferūt mor-
tui canis rabiosi.

De aqua. L. lix.

Aqua. **E**lectio. **A**quas bonas et lau-
dabiles iam dixi in p̄mo libro. Illic igit
sciant. **V**ale aut aque sunt stāteaz: et que
sunt i lacunis: et sup̄ q̄s domiat sapor extraneus: et
cōsturbate sp̄isse gūis pōderis: et q̄ cito i lapidē con-
uertunt: et sup̄ q̄s natat spuma alba mala: et in q̄z
sup̄p̄mo p̄gelat res extranea mala. Et scias q̄ nitro
sitatis nocumēto in aquis succurrit cū lacte et vino
grosso et amilo. et meli? ē cū vino subtili odorife-
ro et antiquo crudo. et cucumeribus imaturis et ole-
ribus solutius et cū puocatiuis. aquas vō grossas
p̄turbatas rectificat subtiliatiua sicut alleū cepe por-
ri et bibere vinū post eas remouet malitiā eaz et
p̄prie p̄mistiū eis. Et aq̄ qdem aspa non est nisi aut
grossa: aut acua absterisua: et dicit qūqz aq̄ aspera
illa q̄ vebemēter mūdificat illū q̄ ea abluūt. amara
aut rectificat dulcia: et aqua salaz rectificat xiloca-
racte syre et gnā myrti et poma q̄ dicit zaror et lu-
tū calm et sanich: et aq̄a malas vlr rectificat acetū.
Natura. **A**qua maris ē acris cala. aqua nitro-
sa ē calefactua exiccatiua. aqua enea et ferrea cōfe-
rūt vīscerib?. **OP**eratiōes et p̄prietates. **A**q̄
frigida nocet hūitibus oppilatiōes. veyz ip̄a cōfert
hūitibus raritatē et curluz qūqz enrus fuerit: et ex-
quociqz mēbro fuerit: et eis q̄ hūi egritudines ca-
eius: et p̄fortat oēs virtutes i opationibus suis qm̄
sunt cū eq̄litate. i. digestiua: attractiua: retentiua
et expulsiua. **D**ecoratio. **A**qua marina p̄fert
fistulis accūtib? ex frigore anteqz ulceret: et necat
pediculos et resoluīt sanguinē congelatū sub cute.
Et aque sulfuree sunt bone morphee et baras. **A**-
POSTEMATA et bothor. **A**que sulfuree p̄ferūt
apatibus iūcturaz et duritiē et verucis pendētib?
Ulcera et vlcera. **A**qua dulcis ad biben-
dū ē mala vlcētib? p̄pterea q̄ humectat et est di-
uersa ei quod puenit regimini vlcēz. Aque mari-
ne vīus p̄fert pruriti et scabiei et impetigini: et
aque sulfuree etiā sunt bone ipetigini et scabiei si
ex eis fiat balneatio: et sitr sahafati. **I**nstrumē-
ta iūcturaz. **A**qua marina et siles p̄ferūt egritu-
dinibus neruoz et p̄prie qm̄ balneatio sit cū eis si-
ent tremor et paralytia et stupor: et siles. et aq̄ sul-
furee etiā sitr et p̄ferūt oibus doloribus iūcturarū
et neruoz frigidis. **M**embra capitis. **E**pi-
leptici muat ab aqua tepida et ledunt ab aqua cala.
Vapor aut marine p̄fert epile. Et aqua acra cō-
fert ori et auri. **M**embra oculi. **A**qua aspal-
ti ē mala oculo. **M**embra anhelit? et pectoris
Aqua frigida valde ē mala pectori quāuis aqua
ē nociua cane pulmonis pp̄ hūectatiōē q̄ est i ip̄a:

quoniam ipsa indigeat exiccatione. Aqua tepida est bona apatibus gutturis et pectoris. Ex aqua marina fit embroca apatibus mamille. Aqua nitrosa quoniam co- fert pulmoni. Aqua aluminosa pferit sputo sanguis Aqua ferri cofert spleni et stomacho: et aqua aerea prima est illi. **De Ambra nutrimeti.** Aqua frigi- gida ualde pprie nocet hntibus oppilatiões. Aqua marina et siles male sunt stomacho. Vapor aq ma- rine pferit hydropisi. Aqua nitrosa quoniam pferit ppi nitrositate stomacho humido. Aqua aluminosa co- fert vomitui et phibet ipm et sistr aq thermaz stip- tice. Aque sulfuree pferunt apatibus splenis et dolo- ribus eius et sistr epatis. **De Ambra expulsiōis** Ex aq marina fit clistere ad dolorē pūgitium vétris. et quoniam bibit et soluit. deinde post ipaz bi- bit ius galline: et sedat mordicatione eius. aq alumi- nosa phibet abortu et fluxu sanguis mēstrui. aque sulfuree pferunt doloribus matricis. Aqua frigida valde mala est coitui et stringit ventrē et sedat mo- tu spmatis et eius cursu. Aqua salsa soluit. deinde stringit exiccatione sua. Et omnia aque minerales fa- ciunt vrine difficultatē et pturiēdi et mēstruoz et plimū eaz soluit et exicat. Et qdam eaz sicut alu- minosa stringit. Et quoniam faciūt euenire colica etia. Aque vo ferree et cree sunt bone renibus et colice. Et aque turbate faciūt euenire lapidē i renibus et vesica. Et aq qdem in q extinguit ferru pferit spu- to sanguis. **De Ebre.** Aque sulfuree et lutose et turbide: et fetide faciūt accidere febres. et gros- se faciūt euenire quartanas. **De Ene.** Ad mor- sum vipere sedet i aqua marina et iuuat ab eaz et sistr sit in reliquis vermibus pnciosis.

De Amilo. L. lx.

Amilū. **Natura.** Frigidū est et siccu i pmo. **Operatiōes et ppriates.** In ipo sunt mūdificatio et lenificatio. Et ex qdem ut vna ps amili coquat cū triplo sui et aq **Decoratio.** Cū croco suppositū paio delet ipm. **Ulnera et ylcera.** Cōsolidat ylcera et sanat ea. **De Ambra oculi.** Prohibet cursuz mēz ad oculū. **De Ambra anhelitus et pecto- ris.** Lenit pectus et sorbitiōe facta ex eo phibz fluxū a pectore. **De Ambra expulsiōis.** Amilū solū et cū lenibz stringit nāz et phibz fluxū cholere

De Ameos. L. lxi.

Ameos qd est. In ipo est amaritudo pauca et acuitas. **De Ectio.** Magis iuuati uū qd est i ipo est semē eius. **Natura.** Salin est et siccu in 3°. **Operatiōes et ppriates.** Caput oppilatiōes. Et in ipo est cū exiccatione lenificatio. **Decoratio.** Cuius potus et linimē tū cū eo factū cōuertit colorē ad citrinitatē et ponit i medicinis q sunt ad morphea et albaras: et cōficiūt cū melle: et ponit ex eo emplm sup occulationem sanguis ubi est. **De Ambra anhelitus et pectoris.** Cōfert saniei pectoris. **De Ambra nutrimeti.** Cōfert madesactioni stomachi et sedat nausē sto- machi et subuerfione aie. et est bonū epi et stomacho frigidis. **De Ambra expulsiōis.** Dat ad bi- bendū cū vino: et prouocat et comedit et remouet difficultatē vrine. et extrahit lapidē fractū. Et vlr mūdificat renes et vesica: et pferit vctositatibus et dolori vétris pūgitio: et suffumigat cū eo matricē

cū gūma pini et mūdificat eam. **De Ebre.** Cō- fert febribz antiqz. **De Ene.** Decoctio ame- os effundit sup mordicationē scorpions et sedat. Et bibit ad pūcturam vermium venenosoz.

De Hartanita. L. lxij.

Hartanita qd est. Illud quod de eo admi- nistrat est radix ei: et est buchormarien. Et nos qdez i ipo locuti fuim? sz vba Dia. q bz capita sicut capita ciceris: et folia eius sunt si- cut folia caulis: et eius radix est nigra filia radiei ra- pe. sed hec spēs nō est spēs q cognoscit in nro ipre. nam q nūc hartanita cognoscit est spie spisse breues q hnt radice q lana lauat. Et ppriates qz narra- uim? sunt iste. Et videt q sit error trallatoris. **Operatiōes et ppriates.** Est incisiuū resolu- tiuū. **Ulnera et ylcera.** Est bonū dolo- ribus iūcturaz et vtriusqz anhe. **De Ambra ca- pitis.** Facit sternutationē et vehemētē apit cō- strictionē nariū et oppilationē colatorij. **De Em- bra nutrimeti.** Cōfert singultui. **De Ambra expulsiōis.** Agit fetū. **De Ene.** Cuius de- coctio valet pūcturis venenosis: et sistr sirupus ei? **De Rmutatio.** Loco eius ponit i abortu et i iu- uamēto quod efficit i venenis pōdus eqle d aristo- logia longa et semine citri et mentastro.

De Ambra. L. lxij.

Ambra qd est. Ambra fm q existimo est manatio fontis i mari. Illud vo qd dicit q est de spuma maris aut stercore aialis maris lōginquū est. **De Ectio.** Melior est gris- sis fortis afelebeti. deinde varia post eā citrina et deterior est nigra mala mltoties assumit ex ventre piscis q eam comedit et morit. **Natura.** Est cala et sicca. Et videt q sit caliditas eius in fo: et siccitas ipius i pmo. **Operatiōes et ppriates.** Cōfert decrepitis subtilitate sue calefacti- onis. **Decoratio.** Dealmendi est spēs q litu- ris venigrat corpus: et cōuenit ad cōsequēdū p- delinitionis. **De Ambra capitis.** Cōfert ce- rebo et sensibus. **De Ambra anhelitus et pecto- ris.** Cōfert cordi.

De Aranea. L. lxij.

Aranea. **Caput et Ectio.** et bothor. Tela eius stringit fluxū sanguis qn ponit sup vulnera. **Ulnera et ylcera.** Qn ponit tela eius sup ylcera: phibet ea apari: et sup vulnera. **De Ebre.** Dixerūt qdam q te- la aranee qū miscet qbusdam emplis: et ponit sup frontē et tempora sanat febrē tertianā: et existima- uerūt qdam q tela spēi cui? tela est spissa alba qn stringit i cute eius et suspendit sup collū aut adiu- torium sanat febrē tertianā.

De Argento. L. lxx.

Argentū. **Natura.** Est ifrigidatiuū exiccatiuū. **Operatiōes et ppriates.** Scorina eius est stiptica valde: et i ipa est at- tractio et exiccatio. Et qn pmisceat pfricatio ei? me- dicinis alqz: pferit hūiditatibz viscolis. **Ulnera et ylcera.** Est bonū valde scabiei et pruri- tui. **De Ambra capitis.** Cōfricatio eius pferit fetori oris qū pmisceat pmistioibz alqz. **De Em- bra anhelitus et pectoris.** Cōfricatio eius cum cōmitionibus confert tremori cordis.

De sagara. L. lvi.

Sagara qd est. Granu sile ciceri hns gra-
nu sicut mahaleb: et i coacuitate eius est
granu nigz sicut ascedenegi semē canabis
et asportat de aschelati. **Natura.** Calm est
et siccu in 3°. **Operatiōes et pprietates.** In
eis ē solo et stipticitas. **Membra nutrimenti.**
Ponit i medicinis rectificatibus stomachū et epar
frigida et expellit malitia digestiōis frigidam. **Membra expulsiōis.** Consert soloni frigide:
et stringit ventrem.

De aloec. L. lxxvii.

Aloes qd est. Est succus cōgelatus iter ru-
bedinē et citrinitatē existēs. Et eius aliud
ē succutrinū: aliud arabicu: et aliud ē se-
megenū: et dixerūt qdam qd plāta ei? ē sicut plāta
enule: sed nō est ita. **Electio.** Illud qd me-
lius ē: est succutrinū. cui? aqua ē sicut aqua croci et
odor eius ē sicut odor myrrhe. Splēdidus fragibil
mūdus a gypso: et arabicu ē min? eo i citrinitate et
ponderositate et i splēdore. Et viscosus ei? ē illud
qd durefcit. Et alsemegenū ē fetidi odoris cooptū
pue citrinitatis cui nō inest splendor. Aliqz aloes
antiquat fit nigrior. **Natura.** Est calm usqz
ad 3^m siccu i ipo: et dicit qd ē calidū et siccu in 3°. I?
nō est ita. **Operatiōes et pprietates.** Aliqz
eius ē stiptica exiccata corporis. faciens somnū.
Et indus qdem plimi ē inuamētū. est enī exiccātū
sine mordicatiōe: et i ipo est stipticitas pua. Et de
paucitate mordicatiōis eius est qd ipe nō mordicat
vlcera mala. **Decoratio.** Cū melle sup ve-
stigia pculsiōis pferit et cōsolidat panariciū vlcera-
tū. Et qū i vino ponit sup capillos cadētes phibet
caluz eoꝝ. **Apoplemata et bothor.** Cō-
fert apatibus ani et testiculoz: et pprie apatibus la-
certoz qd sunt ab utroqz latere lingue qū ē cū melle
aut cū vino. **Ulnera et vlcera.** Et est cō-
ueniēs vlcerib? difficilis psolidationis: et pprie in
ano: et virga: et naso: et ore: et fistulis. **Instru-
mēta iūcturaz.** Cōfert dolorib? iūcturaz.
Membra capitis. Mūdicat supstitutes cho-
lericas qd sūt i capite. et qū limt sup frontē cū olo ro-
faceo pferit sōda et sanat ea: et pferit vlceribus nasi
et oris: et ex medicinis pferētib? cōfusiōi nasi et
auris: et apatibus lacertoz qd sunt i utroqz lacertoz
lingue limt? cū vino et melle. Et i medicina antiq
aloes solone educit cholera nigrā et pferit mlie. Et
aloes qdem pficus acuit rationē: et acuit os stoma-
chi. **Membra oculi.** Cōfert ulcerib? oculi
et apatibus eius: et dolorib? ipius: et cursu lachry-
malis anguli: et exicat hūiditatē eius. **Mem-
bra nutrimenti.** Mūdicat supstitutes cholicas
et phlaticas qd sunt i stomacho. Et qū bibunt ex eo
duo cochliaria cū aqua frigida aut tepida infringit
apetitū falsuz et corruptū. Et ē cōueniēs adustioi et
inflatiōi factis i yua ex caliditate cholere i stoma-
cho. et qū assumūt de eo i mane et sero pille pmittē
cū rectificatibus ipm soluit ventrē et nō corrūpūt
cibū. Et qūqz pferit dolorib? stomachi i die yua.
Et apit oppilationes epatis: sed ipe ledit epar. Et
aufert ictericia soluedo ipam. **Membra expul-
sionis.** Aure? et .s. de eo cū aqua cala soluit: et
tres aurei mūdicant pplete et tempale: duo aurei

cū aqua mellis educūt phla et cholaz solone. Et qū
ponit i medicinis solutiuis expellit nocumētū caz-
a stomacho. Et ipe ē cōuenienti? solutiuis alga sto-
macho. Et ille qd ē ablut? debilioris ē soloni: sed
ē magis cōferēs stomacho. Et pmistio ipius cū mel-
le minuit virtutē eius adeo ut forsitan nō soluat at-
trahēdo: sed extrahat quod ei obuiat. qū tū virt?
ei? quod puz ē nō penetret ad illa qd i corpore sūt
longinq: imo nō ptrafeat epar. Et qū arabicus in
potu sumit pturbat et facit dolorē vetris pūgitūū
et soluit et remanet virtus eius i tunicis stomachi i
die yno et duob? diebus. Dare aut aloem i potu
i diebus frigoris ē timorosuz. qūqz enī educit san-
guinē solutiōe qualicūqz sit aloes: et qūqz aloes.
Et qūqz ponit cū vino dulci sup hemorroidas emi-
nētes et fissuras i ano et abscedū sanguinē currentez
ex eis et sanat apata ani et virge limt? cū vino. **Mem-
bra expulsiōis.** Cū dat ad potanduz in
diebus frigoris timef qd faciat solone exire sangui-
nē. **Permutatio.** Loco eius ponit duplum
ipius de licio.

De arūdine. L. lxxviii.

Arūdo. **Natura.** Est vehemētis i
frigidationis et cinis eius est calidus. **Operatiōes et pprietates.** In radice
eius est absterlio pauca sine acuitate: et i folijs ipi?
etia. **Decoratio.** Cortices ipius et radix ei?
pferūt alopitie: et cortices ipius et radix abstergūt
sordes: et radix eius cū cepa siluestri extrahit carni-
fixa. **Apoplemata et bothor.** Ponit folia
ei? si herisipila et pferūt. **Instrumēta iūcturaz.**
Sedat torsionē neruoz. **Membra capitis.**
Lanugo que ē flos eius qd cadit i aurē facit euenire
surditatē: qm iuiscat et nō egredit. **Membra
expulsiōis.** Prouocat yrina et mēstrua. **Ue-
nena.** Consert mordicationi scorpionis.

De abrotano. L. lxxix.

Abrotanū. **Natura.** Est calm i pmo
siccu in fo. **Operatiōes et pprietates.**
Est subtile amax: et in ipo sunt terreitas
et subtiliatio. Inqt Hal. flos eius ē magis ad finem
deueniēs qd apsinthiū et i ipo ē aptio. **Decora-
tio.** Illud quod ē adustū pferit alopitie pprie: et
cū alkerua: aut olo de raphano. Et abrotanū qdez
pferit ad hoc ut nascat barba qd est tarde nativitatis
qū decoquit cū qbusdam oleis pp suā aptiōne et cō-
stringit sanguinē gingiue. **Apoplemata et bo-
thor.** Resoluit apata phlatica. Et qū decoquit
cū cydonijs cōfert apatibus difficilis resoloniā. **U-
lnera et vlcera.** Nō ē cōueniēs vlceribus
recētibus: imo mordicat ea. **Instrumēta iūctu-
raz.** Alius decoctio pferit cōfusiōi neruoz et sci-
atice antiq et difficili. **Membra capitis.** Cū
coquit cū oleo calefacit caput: et remouet frigidita-
tē eius. **Membra anhelū et pectoris.** Cū
decoctio pferit difficultati anhelitus dilatatiōis. Et
quod de eo meli? ē: est decoctio eius quod ē i ipo
supius. **Membra nutrimenti.** Cū decoquit
cū oleo calefacit stomachū et remouet frigiditatem
eius. **Membra expulsiōis.** Prouocat mē-
strua et extrahit scū: et fragit lapide vesice et renū
et oleū eius pferit coarctationi matricis et difficulta-
ti yrine. **Febres.** Cōfert rigori qū ppmēdo

ex eo cū oleo fit iunctio. **U**enena. **Q**uā bibi
cū vino cōfert venenis. Et qñ sternit iterficiet uer
mes venenosos: imo fugat eos.

De Arbore marie. **L. lxx.**

Rbor marie qd est. Est buchormarien: et
iam dictū est de ea: et est triū spēs. vna
spēs eius ē sine fructu: et due cū fructu.
Operatiōes et pprietates. **C**onfert corripere
frigide. **M**embra oculi. **C**ōfert descensui
aque in oculum.

De Alumine. **L. lxxi.**

Alumē qd est. Inqñ Dia. spēs aluminis sūt
plūme. sed ille q ex eis i cura medicine i
greditur sunt tres: scilicet: humidus: et
rotundus. Scissus vō ē aliamen: et ē albū ad citrinita
tē declinās. et stipticū i quo ē acetositas: et ē qñ sit
flos aluminis. Et iuenit spēs petrosa in q nō iuenit
stipticitas apud gustū. Et ipm qdem nō ē de gene
re aluminis. **N**atura. **E**st calidū et siccū ad 3^m.
Operatiōes et pprietates. **I**n ipso ē phibitio
et exiccatio: et phibet fluxū ois sanguinis. et phibet
cursum supfluitatū et effusione eaz et eius stipticitas
maior ē stipticitate bedeoard: et pprie corticis et ra
dicis eius: et sili est fortis ois re. **D**ecoratio. **C**
ū aqua iterficiet alcarad et pediculos et setorē oris
Uulnera et vlcera. **C**ū fece vini trādem
aluminis desiccāt vulnera difficilia et herpetē estio
menū: et cū sili pōdere sui de sal gēma corrosiuo:
et adustio ignis. **M**embra capitis. **E**id de
coctio pferit qñ ex eo colunt os dolori dentium.

De Aneto. **L. lxxij.**

Anetū. **N**atura. **E**iūs calefactio est
iter secundū et tertiu: et eius exiccatio int
pñm et secundū. et qñ adurit sit eius exicca
tio i secūdo. **O**peratiōes et pprietates. **E**st
maturatiū frigidorū humidorū: et sedatiū dolorū
et carminatiū vōsilitatū. et sili eius oleū et in ipso ē
lenificatio vltima: et eius ppo est ppinqua matu
ratiū apitino et quod siccū est vebemētis et resolu
tionis. **A**POSTEmata et bothor. **E**st matu
ratiū apatū. **U**ulnera et vlcera. **E**id cinis
pferit vlceribz tremul. **I**nstrumēta iūcturaz.
Oleū eius pferit doloribz neruorū et silium.
Membra capitis. **F**acit somnū pprie eius oleū
et eius succus pferit dolori auris mlico et exiccat hu
miditātē auris. **M**embra oculi. **A**ssiduatio
cōmesticiōis eius debilitat uisum. **M**embra an
helitis et pectoris. **A**netū et semē eius lac abun
dare facit: et pprie i sorbitiōibus lenibz: q multi
plicat lac. **M**embra nutrimenti. **C**onfert
singultui reponis facto ex natatiōe cibi in stoma
cho. Inqñ Sal. Et nocet stomacho: et i semie eius
ē vomitatio. **M**embra expulsiōis. **C**ōfert
dolori vētris pūgitino et itersecat spma qñ sit cli
stere ex eo: aut sedere i ipso: et eius semē abscedit
hemorroidas ortas. et eius cinis ē bonus ano et vir
ge: et testiculis.

De Adipe. **L. lxxij.**

Deps. **N**atura. **A**deps anatis est
calidior et siccior. deinde adeps castrati:
et adeps castrati decrepiti est lenior.
Operatiōes et pprietates. **A**deps anatis ē sub
tilis ualde: et est calidior adipe galline et adeps galli

et adeps cerui sunt vebemētis calefactiōis: et adeps
vacce ē media iter adipe leonina et capna. Et adeps
adib ē subtilis. Et adeps masculi i oibus eis ē for
tior. Et adeps decrepiti ē lenior: et adeps capna ē
magis stiptica oibus: et adeps hircina ē vebemē
tioris resolucionis. **D**ecoratio. **A**deps vrsi et
adeps anseris pferit alopitie: et adeps alini valet
ad vestigia cutis: et adeps anseris valz ad fissuras
faciei et labij. **A**POSTEmata et bothor. **A**deps
porci valet ad apata: et adeps leonis resoluēt duri
tes apatū. **U**ulnera et vlcera. **A**deps por
cina valet ad adustione ignis. **M**embra capi
tis. **A**deps anseris sedat dolorē auris: et similr
adeps vulpis. ipa enī est inuatiua ad illud valde.
Adeps galline pferit apati lingue. **M**embra
oculi. **A**deps piscis pferit aq oculi: et acuit visū
cū melle: et adeps vipe recēs pferit pāno et aq et ut
nō nascant pili euulsi ex palpebris. **I**nstrumēta
iūcturaz. **A**deps cerui pferit spasmo. **M**em
bra expulsiōis. **A**deps capna pferit mordicatiōi
itestinoz qñ admistrat et pferit vlceribus eoz. Et
adeps qdez capna fortior ē i cura vlcey itestinoz
q adeps porcina. Et illud ē ppē velocitatē pge
tiōis ei: sed adeps porcina vebemētis sedat mor
dicationē. **A**deps q est i gibbo cameli suffumigata
pferit hemorrhoidibz: et oīs adipēs leues sicut adi
pes galline et alioz pferit doloribz matricis: et an
tique sunt eis male: et sili adeps anseris pferit ma
trici. **U**enena. **A**deps porcina pferit pūcture
vermij venenosorū: et adeps elephantis et cerui qñ
sit ex eis linimentū fugat venenola: et adeps capri
na cōfert cataridibus.

De Arbore cimicū. **L. lxxij.**

Rbor cimicū. **N**atura. **E**st frigida
i pmo et sicca in ipso. **D**ecoratio.
Limē sup excoitationē cū aceto. **U**ul
nera et vlcera. **C**ōsolidat vulnera recēta: et li
mē sup excoitationē cū aceto et sanat eam et inuoluit
cortex eius sup vulnera et consolidat ea.

De Alleo. **L. lxxv.**

Alleū qd est. **A**lleū aliud ē domesticū et ē
notū: aliud est alleū porrinū: et aliud sil
uestre: et i siluestri qdem sunt amaritudo
et stipticitas: et ē illud quod noiāt alleū serpentis.
porrinū aut ē pposite virtutis ex alleo et porro.
Natura. **E**st calefactiū exiccatiū in 3° usq ad
4^m. et siluestre plus illo. **O**peratiōes et pprie
tates. **R**esoluit inflationē valde: et ē vlceratiū
adustiuū cutis et pferit ad mutationē aquaz. **D**e
coratio. **B**ibit decoctio mōtani et iterficiet lēdes
et pediculos et iūgū sup eos: et eius cinis qñ limē cū
melle sup morpheaz occultatiōz oculi pferit et pferit
alopitie ex materijs putridis. **A**POSTEmata
et bothor. **A**pit dubellet iurinecas et cinis ei ē
cōueniēs sup bothor. **U**ulnera et vlcera. **E**
xulcerat cutē et cinis eius cū melle sup ipetiginē:
et scabiē vlcerosam: et alleū qdem siluestre facit co
herere vulnera fraudulēta qñ ponit sup ipsa recēs
Instrumēta iūcturaz. **Q**uā ex eo fit clistere
pferit sciaticē qñ solone educit sanguinē et humore
cholericū. **M**embra capitis. **A**lleū facit so
da. et decoquit alleū et assat et sedat dolores dentium
et collutio oris ex decoctiōe eius cōfert etiā dolori

ventiū: et pprie qñ pñficeit ei olibanū. **M**embra oculi. **D**ebilitat vīfuz et attrahit bothor in oculū. **M**embra anhelit et pectoris. **C**larificat vocē et guttur decoctū et pñfert tūlli antique et dolorib⁹ pectoris ex frigore et extrahit sanguisū gas ex gutture. **M**embra nutrimēti. **C**onfert timori et pprie decoctio qñ christiani vītū qñ sit cū oliuis et nuce. **M**embra expulsiōis. **Q**ñ sedet i decoctioe folioz allei et crurū eius puocat yrina et mēstrua: et extrahit secūdinā: et silr qñ sup ponit et bibit: et silr cib⁹ christianoꝝ pñdictus fact⁹ ex eo pñfert valde. et qñ terit⁹ eo quatitas aurei cū aq mellis extrahit phla. et ipm extrahit vermes et in ipo ē solo nāe. Eius aut opatio i coitu ē: qñ ipz ppter vehemētiā sue exiccatiōis et resoluōis qñqz nocet. qñ si decoquat i aqua donec ei⁹ acuitas resoluat nō elongat qñ sit illud quod de eo remanet in elixatura eius pauce calitatis qñ nō exicat et generat ex eo mā spmatis: ita ut ponat māspñlaticas i cōplonib⁹ phlaticis cinerē et nō possit eas carniare. Et qñ i uenis cōuertit i vītositates nō elongat qñ adiunet ad desiderū coitus. **V**enena. **C**onfert pñcture vermiū venenosoz et morsui serpen tū qñ bibit cū vino. Et nos qñqz iam expū sumus illd. Et silr morsui canis rabiosi: et qñ sit emplz ex alleo et folijs ficus et cinio sup morsū mugali pñfert.

De altea. L. lxxvi.

Altea qñ est. Nōmē eius i greco deriuatū ē ex noie pluriū inuaniētoꝝ. **N**atura. **L**alm ē cū eq̄litate. **O**peratiōes et p prietates. **I**n ipa sunt lenificatio: et maturatio: et mollificatio: et resolo: et semē et radix ipsius sunt i virtute eius et fortiora plimū et exiccatus subti liatius. **D**ecoratio. **L**init sup morpheā cū ace to: et sedet i sole et semē eius est fortius i illo. **A**POBTEMATA et bothor. **M**ollificat apata et phibet ea et resoluūt sanguinea et maturat vulnera et pñfert apatibus istatis et scrofulis: et supponit cum gūma albotin ad dūritiē matricis. et ponit cū cauli bus sup scrofulas. **I**nstrumēta iūcturaz. **B**edat dolorē iūcturaz: et pprie cū adipe anseris: et cō fert sciaticē et tremori et attritiōi medij lacertoz: et extēsiōi nervoz. **M**embra capitis. **Q**ñ sit ex ea emplm pñfert apatib⁹ qñ sunt i glādibus anriū. **M**embra oculi. **R**esoluūt tumorē et īflatio nē qñ fūit i palpebris. **M**embra anhelit et pecto ris. **C**onfert semē eius tūlli cale et facile efficit spu tū: et phibet spūū sanguis cū virtute sue stiptici tatis qñ est i ipo et pñfert folia ei⁹ apatib⁹ mamille et ponit i emplis pleuresis et pipneūōie. **M**embra nutrimēti. **E**i⁹ gūma sedat sitim. **M**embra expulsiōis. **D**ecoctio radice eius pñfert qñ bibit ardori yrine: et ardori ītestinoꝝ: et etiā apa tibus ani: et silr folia ei⁹: et silr soloni male: et sup ponit semē eius cū gūma albotin ad dūritiē matri cis et coarctationē eius. Et silr decoctio eius solū mō: et mūdificat supfluitates setaz et decoctio ra dicis eius qñ dat i potu cum vino pñfert difficultati yrine et lapidi: et pprie semē eius et gūma eius re tinet ventrē. **V**enena. **Q**ñ linit cum aceto et oleo phibet nocumētū venenosoz vermiū: et cō fert decoctio eius cū aceto cōmista aut vino pñctu re apia: et illud sit liniendo sicut existimo.

De Aphodilo. L. lxxvij.

Aphodilus qñ est. folia ei⁹ sunt sicut por rū de sceni: et nō hz eius planū sup cuius caput ē flos et habet radices lōgas rotūdal sicut glans et ē acris. **N**atura. **E**st calidus et sicus. **Q**uidā vō dixerūt qñ ē frigid⁹ et humidus et elōgati sunt. **O**peratiōes et pprietates. **E**st absternius resolutiū: et pprie radix eius et qñ te riū sit calefactiū et exiccatiū. et plus eo radix ei⁹ et virtus eius ē sicut virtus dracontee crispe. **D**ecoratio. **C**onfert alopitie et serpigini et pñpe cinis radice ei⁹: et qñ linit ad augmentū morphee albe et sedet i sole pñfert. **A**POBTEMATA et bo thor. **R**adix eius cū fece vini ponit super apata glādulosa omnia: et sup carbūculos. Et qñ ex ea sit emplm cū farina ordeī pñfert i inceptiōe apatū cali doꝝ. **V**ulnera et vlcera. **Q**ñ ponit radix eius cū fece vini sup vlcera fraudulēta sordida cō fert eis. **I**nstrumēta iūcturaz. **C**onfert pñti di lacertoz et cōtorliōi. **M**embra capitis. **Q**ñ distillat succus ei⁹ solus: aut cū ture et melle et myrrha et vino pñfert saniei in aure. Et qñ distil lat i aurē diuersa dolori molaris pñfert dolori mo laris. **M**embra oculi. **I**n succo radice eius ē iūuatiū ad oculū. **M**embra anhelit et pecto ris. **Q**ñ sumit i potu de eo pond⁹ aur. cū vino pñfert dolori vītūliqz lateris et tūlli. Et eius radix cū fece vini ē bona apatibus mamille. **M**embra nutrimēti. **C**onfert ictericie. **M**embra expulsiōis. **P**rouocat yrina et mēstrua: et eius fructus et flos qñ in potu dant cū vino solūūt: et ex radice ei⁹ cū fece vini sit emplm apati testiculorū. **V**enena. **D**ant de eo tres aur. ad morsum vermiū venenosoz. Et qñ dant ad bibēdū fruct⁹ et flos ei⁹ i uino pñfert magnifice mordicatiōi scōrpi ois: et hñtis qñ dragintaquatuor pedes cū h⁹ qñ soluit.

De aceto. L. lxxvij.

Acetū. **N**atura. **E**st ppositū ex cali ditate et frigiditate: et ambe substantie sūt subtiles. et frigida qñdem ē magis domi nās: et illud i quo ē acido est calidius. Si vō nō ē ē frigidū et hūidū: et decoctio minuit de ei⁹ frigiditate aliqd. **O**peratiōes et pprietates. **E**st fortis exiccatiōis et phibet effusiōes mēz ad inte riora: et subtiliat et icidit. Et qñ bibit aut effūdū sup fluxū sanguis si ē exterius phibet ipm: et phi bet apā vbi ē pparatio ut accidat et adiunat ad di gestionē: et aduersat phlati: et ipm ē cōferēs cho lericis et nocēs mlicis. **D**ecoratio. **L**init cū melle sup veltigia sanguis et pñfert. vepz ipi⁹ mul titudo ciūrinat. **A**POBTEMATA et bothor. **P**rohibet aduentū apatū: et ambulatiōz cācrenaz et sanat herisipila cōmestū et bibitiū: et linitū: et p hibet ambulationē apatis ois. Et pñfert panaricio et formice et herisipile: qñ ex eo liniunt et phibz ut nō eueniat apā. **V**ulnera et vlcera. **Q**ñ po nit sup vulnera lana īfusa i aceto phibet ea apari et cōfert vlcēribus ambulatiūis: et scabiei et ipeti gini et pñfert adustiōi ignis veloci⁹ oī re. **I**n strumēta iūcturaz. **E**st nocinum neruis. Et qñ embrocat sup podagra cū sulfure pñfert. **M**embra capitis. **Q**ñ miscet cū vincto olei: aut oleo rosaceo: et cōquassat: et effundit i eo lana n abluta

et pnis: et pnis: et morphe: et vestigis vlcex: et
sist eius oleu. **APDSE** mata et boihor. **C**
Lofert apatib? duris oib? qui ponit i emplis et ue
rucis. **U**ulnera et vlcera. **C** Lofert cu aceto
vleratiōi et scabiei vlerate: et exoratiōi: et co
fert boihor lacteis et sabafati. **I**strumeta iu
aturaz. **C**alefacit nervos et lenificat spasmi: et du
ritie nervoz et pprie oleu eius. **M**embra ca
pitis. **A**bscidit fluxu sanguis stipticitate sua et co
uenit oleu ei? dolori auris et sonitui qui est i ipa
pprie cu adipe anatis. Et decoctio radicis eius co
fert dolori dentiū qui os ex ea colluit. **M**em
bra nutrimeti. **C** Lofert duritie epatis et splenis
qui bibit cu aceto mistu ex eo pondus duaz. **E**t
qui pūgiū cu frumeto aut farina lilij: et aq alkarati
aut farina herbi: aut lupini: et sit ex eo emplz sple
ni. Et ipm qdem e malū stomacho facies nausca: et
si bibit ex eo aure? i. cu melle facit vomere forti
ter: et soluēdo educit: et similr eius fructus.
Membra expulsiōis. **C** aureus. s. eius soluēdo
educit pbla crudū qui bibit cu melle: et sist ei? oim
et sist qui supponit liciniū ifusum i ipo. **P**ERmu
tatio. **L**oco eius ponit quatū ipm e de rubeaz: et
medietas sui de cortice casie lignee: et decima po
deris eius de mace.

De Bedeoard. L. lxxxiij.

Bedeoard qd est. Est spina alba: et e simil
albafeketi. verūti e vehemētius alba et
bz lōgioreas spinas: et siliant spine ei? fo
līs amoni. verūti sunt subtiliores et vehemētū
albe. Et eius qdez stipes qiqz puenit ad duos cubi
tos. Et eius flos e purpure? et semē ipius est sicut
semē cartami. verūti e vehemētioris rotunditatis.
Natura. **C** In radice ei? e ifrigidatio et exicca
tio cu resolone qdaz. Semē vo eius e calidū et sub
tile. Et dixerūt qdam q tota est calida valde. **O**
Peratiōes et pprietates. **C** In ipa e virtus re
solutina et apitina: et pprie i semē eius: et i ipa e
retētio fluxus sanguis: et eius retētio e equalis. **A**
POSE mata et boihor. **C** onfert apatibus
phlaticis ppter illud quod e in ipo de resolone et
cōtractiōe. qre fiat ex ea emplm: et ex radice eius
pprie. **I**strumeta iucturaz. **C** Lofert spasmo
pp illud quod e de cōtractiōe equali cu resolone.
et semē eius pferit ifantib? qn bibūt ipm pp corru
ptionē i motibus lacertoz. **M**embra capitis.
Collutis oris facta ex succo eius sedat dolorē den
tiū. **M**embra pectoris. **C** Lofert sputo san
guis et pprie eius radix. **M**embra nutrimeti.
C Lofert debilitati stomachi et apit oppilatiōes.
Membra expulsiōis. **C** onfert soloni antiq: et
pripue stomatice: et pprie radix eius et est puoca
tiua. **F**ebres. **C** Ualet febribus phlaticis lon
gis: et cuius ca est debilitas stomachi et oibus febr
bus antiqz. **U**enena. **C** Lofert si mastice: et
postea supponat pūcture scorpionis. Attrahit enim
venenū: et si bibit semē eius pferit morsure vene
nosoz reptiliū. **P**ERmutatio. **L**oco eius in
febribus ponitur fumus terre.

De Balsamo. L. lxxv.

Balsamus qd est. Est arbor egypti nascens
i loco q dicitur oculis solis tū: cui? folia et
odor rute siliant: sed tū ipa declinat ad albedinē et

eius statura est statura arboris enifci: et eius qdez
oleu e melius semē ipius: et semē forti? ligno ipi?
i oibus mōis eius. Eius vo oleu sumit ita ut inci
dat cu ferro post ortū ascerabe: et aggregat qd de
eis resudat cu cotto: et neqz ptrafit i anno quod est
iter qinquaginta vsq ad sexaginta. **L** Ectio
C Expientiā olei ipius e cōgelatio lactis statim qui
sup ipm distillat: et pmistio eius cu aq: et ispiatio
ipius et pseruatio sue soliditatis i aqua: et ablutio
ipm a cotto et subtilitas odoris eius. Adulterat aut
cu oleo de pino: et oleo de mastice: et cera dissolu
tis i oleo de alcāna. Et quod ex eo meli? e: e recēs
grossuz aut et vetus nō bz virtute. **N**atura.
Eius lignū e calm et sicū in fo. et ipius semē est ca
lidius eo pazz: et oleu ei? e calidius ytritqz: et est in
pn? tertij calm: et nō est i ipo de calefactiōe quod
existimat. **O**peratiōes et pprietates. **A**pit
oppilatiōes et pferit viscerib? grossis. **U**ulne
ra et vlcera. **M**udificat vlcera pprie cu ireos:
et extrahit fracturas ossium. **I**strumeta iuctu
raz. **C** Lofert sciaticē bibitiū et pp ipamū bibiti ei?
decoctio. **M**embra capitis. **C** Lofert vlceri
bus capitis et mudificat caput ipm: et pferit epilie et
vertigini. **M**embra oculi. **A**bstergit painū
eius ipm et eius oleu. **M**embra anhelit? et pe
ctoris. **L**ignum eius et ipius semē pferit dolori
ytrorūqz latez: et cōfert asmāti grossi. et stricture
anhelitus et dolori pulmonis. et pferit semē eius pi
pneumonie frigide: et tuss: et sist ipius oleuz: et ad
summū e inuatiū vlcera q sunt sup myrach. **M**
Membra nutrimeti. **C** Lofert debilitati digesti
onis et ipius decoctio dissoluit malitiā digestiōis:
et mudificat stomachū et pfortat epar. **M**em
bra expulsiōis. **P**rouocat vrina et pferit dolori
pūgiūno: et pferit dolorib? matricis. et exicat hu
miditates eius vaporatū et bibitiū et pferit ipi? fri
gori: et extrahit embryonē et secūdinā et pferit quū
ex eo fit sustinūgatio oibus dolorib? matricis: et
ipius decoctio apit os matricis. et ceratū ex ipo euz
oleo rolaceo et cera pferit frigori matricis: et e inua
tiūz difficultati vrine. **F**ebres. **E**ius oleu
aufert rigores. **U**enena. **C** Relistit venenis et
pferit morsure vipere: et ei? oleu pferit hyulqamo
qu bibit cu lacte et venenosus et pprie scorpionib?.

De Beem. L. lxxvi.

Been qd e. frusta aspa q sūt radices ex sicc
tate cōtracte carnosae et sūt duaz spēs qz
vna e alba: et altera e rubea. **N**atura
Calm e et sicū in fo. **D**ecoratio. **E**st in
pinguatiniū. **M**embra anhelit? et pectoris.
C Lofortat cor valde et confert tremori cordis. **M**
Membra expulsiōis. **M**anifeste augmentat
spma. **P**ERmutatio. **L**oco eius ponit qtu
e ipm tuder: et medietas pōderis eius lingue auis

De Berengelif. L. lxxvij.

Berengelif est abrotanū: et e plāta silis ap
sintbio cui iest huius viscosa: et eius qui
dez e vna spēs: thyrlos hūo breuiiores: et
minora folia etiā sunt ei folia minuta pua subtilia
alba et citrina et apparet i estate. Inqt Hal. sūt due
herbe vicini saporis noiate hoc noie. **N**atura
Calm et hūida e in pmo. **O**peratiōes et pprie
tates. **E**st subulatiua apitua valde cui? emplz

phibet attrationē mēz ad mēbra. **M**embra capitis. **L**ofert soda frigide loco emplī supposita et embrocata: et in aq̄ cocta sit magis secunda et cōfert oppilatiōi nariū et corrige. **M**embra expulsiōis. **F**ragit lapidē i renib⁹: et puocat mēstrua sedēdo i eius decoctiōe: et p̄fert vlcērib⁹ ei⁹ et egiit secūdinā et fetū: et cōfert coadunatiōi oris matricis: et apit ipm et duritiē eius bibita: et more emplī supposita et potat ex ea vsq̄ ad .3. v.

De Baurach. l. lxxviii.

Baurach qd est. Est fortis sale: et ex genere virtutis eius: sed stipticitas nō inest ei: et qñq̄ adurit i ostraco sup carbonē i flammatoz donec asset. **E**lectio. **E**x eo meli⁹ est armenū: leue lamiosuz frāgibile spōgiosuz albi: aut purpureū: aut roseū mordicatiū. et cōparatio q̄dez aphricani ad reliqua baurach ē p̄patio baurach ad salē: s; baurach nō comedit nisi pp magnā sāmā et spuma baurach ē subtilior q̄ baurach: et in eius uirtute: et ex ea melior ē spuma marmorea facile frāgibilis. **N**atura. **C**alim et sicū i fine secūdi: et eius siccitas fortasse declinat ad 3^m. **O**peratiōes et p̄prietates. **A**bslergit fortiter lauat et p̄prie aphricanū: et mūdificat et exoriat: et icidit hūores grossos. et i baurach qdē ē stipticitas pauca cū abstersione bona pp sui salsedine: nisi i aphricano. In eo enī nō est stipticitas: sed abstersio pura multa. Et i sale ē stipticitas: et nō ē in ipso nisi resolutio pura. **D**ecoratio. **A**ttenuat ea pillos puluerizat sup eos. et qñ ex eo fit emplm attrahit sanguinē ad illud quod appet de corpore et facit ut color sit bonus et p̄fert. sed fortasse de nigrat eius plima comestio colorē. **U**lcera et vlcera. **L**ofert pruritui p̄pterea q̄ resoluti vi rus et p̄prie aphricanū cū aceto et p̄fert etiā scabiei. **I**nstrumēta iūcuraz. **S**it ex eo ceratū palyfi p̄prie postreme: et p̄cipue qū iam declinat et p̄fert corrosiōi neruoz. **M**embra capitis. **L**ofert fufurib⁹ et qū spuma eius cū melle distillat i aurē mūdificat et apit et p̄fert surditati. et cū vino aut cū sirupo cū isopo p̄fert sonitui. **M**embra nutrimentū. **E**st malū stomacho corrupens ipm. et aphricanū cōmouet uomitū: et si nō faceret vomere esset plus icisiū humoz stomachi q̄ reliq̄ baurach. Et ex eo qdē cū sicubus sit emplm hydropisi et extenuat ea. **M**embra expulsiōis. Soluit qū supponit. Et qñ comedit cū ruta et cymino: aut decoctiōe rute et aneti sedat dolorē vētris pūgitiū. et cū hoc et silib⁹ vicit salē: et bibitiū cum qbusda medicinis itersiciētibus vermes educit eos et silr qū linit ex eo vēter et lumē: et sedet q linit ē iuxta ignē itersiciēt eos. et p̄hec et silia distinguit iter ipm et salē. **U**lcera. **L**ofert omē baurach et p̄cipue aphricanū p̄p̄catiōi fūgoz ualē: siue sit adustū: aut nō adustū. et silr eius spuma et pot cū adipe asini: aut suis sup morsū canis: et bibitiū aq̄ frigida pp potū cataridaz. et quod ex eo notat baurachiū nitrū bibiti cū aniden p̄pter nocumētū sanguinis tauri.

De Bulbo. l. lxxix.

Bulbus qd est. Est cepe qd comedit pūz sile cepe narciset: et eius folia sunt filia folijs porri: et ipsius rosa ē filia viole: et est

qdam eius spēs q̄ cōmouet vomitū. Quidā vero dixerūt q̄ ipē ē cepe azir: et dixerūt qdam aliq̄ nō: sed ē de genere porri: et videt q̄ sit anagallis. per mutem⁹ g^o intētiōes nostras ab hoc. **N**atura. Propinqu⁹ ē nāe cepe: et fortasse ē siccus i pmo cū hūiditate supflua. **O**peratiōes et p̄prietates. **E**st iflatius et sudati⁹ et exasperat linguā. **D**ecoratio. **L**init sup pannū p̄prie i sole et p̄fert: et silr p̄fert vestigijs vlcērib⁹: et exasperat palatū et linguā: et linit cū vitello oui sup verucas et cū oxy melle sup vlcera leuia. **U**lcera et vlcera. Qñ assat cū capite piscis et aloē: et ponit sup vlcus mēti eradicat ipm. **I**nstrumēta iūcuraz. **Q**ñ ex eo fit emplm cū aceto ē cōueniēs attritioni medij lacertoz: et fit ex eo emplm podagre et doloribus iūcuraz: et fit ex ipo solo emplz torfiōi neruoz: et ē emplm vnguis et auris et silii: et fit ex eo emplm cū lauich. **M**embra capitis. **E**st medicamē fufurib⁹ et vlcērib⁹ capitis: et linit sup plagas capitis q̄ nō sunt fractio: et p̄miscet cū vitello oui et linit. **M**embra oculi. **S**olus admistret et cū vitello oui. et qū adūgit ei acetū ē medicamē bonū ad garab et apatib⁹ lachrymalū. **M**embra nutrimentū. **Q**ui ex eo ē dulcis et rubens est bonus stomacho: et fit ex eo emplm cū melle doloribus stomachi. et amarus ē melior et digerit cibū et multiplicat eius nutrimentū i ipo: licet nō sit nutritim enū suū laudabile: et p̄cipue ei⁹ qd est crudū et qñ nō digerit pūgit et inflat. **M**embra expulsiōis. **E**xcitat coitum.

De Eugenia. l. xc.

Bugenia qd est. Magis quod ex ea admistrat ē radix ei⁹. et ipsa qdē hz gūmaz et succū et ei⁹ gūma ē fortior succo ipsius et qñq̄ p̄miscet cū oleo et muri: et pauco vino: et p̄cutit donec grossus fiat. et fm quantitatē q̄litis quā hz i grossitie ē eius bonitas. **N**atura. **E**st calida in 3° siccā i ipo. **O**peratiōes et p̄prietates. **E**st resolutiua. **U**lcera et vlcera. **A**bradit ossa corrupta p̄pter vehemētiā desiccatiōis et mūdificat vlcera. **I**nstrumēta iūcuraz. **L**oueniēs ē neruis. **M**embra anhelit⁹ et pectoris. **L**ofert supfluitatib⁹ grossis i pectore: et cōuenit pulmōni et vlcērib⁹ eius bibita et suffumigata. **M**embra nutrimentū. **L**onfert duritiē i splenis.

De Busuro. l. xci.

Busurū et baluū qd sunt. Nota sūt **N**atura. **F**rigida sunt et siccā in fo. et albu surū magis ē stipticus q̄ cassab. **O**peratiōes et p̄prietates. **I**nflat et p̄prie qū post ipsa bibiti aq̄: et qū sunt dulcia faciūt euenire rugitiū plurimū: et faciūt euenire oppilatiōes i vlcērib⁹. Et decoctio albusuri sedat inflatiōē cū p̄seruatiōe caloris inati: et plimus vsus amboz gnāt in corpore humores grossos. **M**embra capitis. **A**lbusurū facit loda et inebriat plimū et ambo sunt bona carni q̄ est iter dentes et gingiuas. **M**embra anhelit⁹ et pectoris. **A**ambo sunt mala pectori et pulmōni. **M**embra nutrimentū. **P**repant stomachū et faciūt ptingere oppilatiōes epatis et ipoz digestio ē tarda: et frāgibile ē minoris digestiōis: et nutrimentū ipoz ē puū et algeflagueri ē minoris

tarditatis. **M**embra expulsiōis. Uniquodq;
eoz stringit ventrē pprie qū miscet cū vino pon-
tico: aut cum aceto ⁊ albala facit abundare lac: et
qū bibi cū aceto pōtico phibet fluxū matricis. et
phibet fluxū sanguis hemorrhoidaz. **E**mbres.
Usus eoz plimū facit cadere i tremorē ⁊ horri-
pilationem.

De Buncho. L. xxiij.

Buncha qd est. Est res delata de iamen.
Quida aut dixerūt qd ē ex radicib⁹ anigai
len quz mouet et cadit. **E**lectio. **C**
Meli⁹ ē citrinū ⁊ leue boni odoris. Albū vero et
grauē est malū. **N**atura. **E**st calū et siccū
in primo. secūdu quosdam est frigidū in primo.
Operaciones et proprietates. **C**onfortat
mēbra. **D**ecoratio. **M**ūdicat cutē ⁊ eric-
cat hūiditates q sunt sub ea: ⁊ facit odorē corporis
bonū: et abscondit odorē p̄silotri. **M**embra
nutrimēti. **E**st bonū stomacho.

De Batecha. L. xxiij.

Batecha qd est. notū est. **N**atura.
Frigida ē in p̄o secūdi: ⁊ hūida i fine ei⁹
Et qū eius semē desiccāt nō ē humectati-
uū. imo desiccāt i p̄mo: et eius radix ē desiccatiua
Operatiōes et proprietates. **Q**ue matura est
est subtilis et imatura ē spissa. Batecha p̄teia ci-
nericia matura i nā existit cucumeris: et in ip̄o est
aptio quocūq; mō sit. Melo aut melioris ē hūioris
q reliqua: et eius caro est digestina absterfina: et
pprie ei⁹ semē. matura vō ⁊ imatura ambe sūt ab-
sterfina: et semē eius ē fortioris absterfisiōis. Et ip̄a
qdem cōuertit ad quēcūq; humorē quē i stomacho
inuenit: et ē ad phla yehementius decliuis q sit ad
cholera: qualr g⁹ ad mliāz. melo vō non cōuertit
velociter. **D**ecoratio. **M**ūdicat cutē ⁊ p
prie semē eius: ⁊ illud quod ē in iteriori pte ip̄ius
etiā p̄fert pāno ⁊ morphee ⁊ surfuribus: ⁊ pprie
qū p̄fici qd ē eius iterius sicut ē cū oleo ⁊ frumē-
to ⁊ exicat i sole. **M**embra oculi. **F**iat ut cor-
tex ei⁹ frōti adhereat: ⁊ phibet fluxū ad oculū fie-
ri. **M**embra nutrimentū. **E**st vomitiū: ⁊ p
prie radix eius. Nam due. 3. eius cū vino mouet
vomitū sine labore qū bibi ex eis obolus. Quq;
batecha non digerit bene gnāt colirica passionem
melo aut ē tarde digestiōis nisi qū comedit eoz eo
qd ē interi⁹ eius. ⁊ ip̄ius qdez nutrimentū ē rectū
⁊ ei⁹ humor ē cōuenientior. **O**portz p̄teia ut cibū
sequat aliū. batecha enī si non sequit aliqd aliud fa-
cit nausē ⁊ vomitū. Post aut ip̄m calefact⁹ bibat
oxymel: ⁊ humectat⁹ olibanū aut zinziber nutritū
⁊ uinū. **M**embra expulsiōis. **P**ronocat yrina
quod ex eo maturū ē ⁊ crudū ip̄ius. ⁊ p̄fert lapidi i
renib⁹ ⁊ vesica qū ē pūus ⁊ p̄cipue lapidi renū. Et
melo qdem ē minoris penetratiōis: ⁊ ē magis ab-
sterfina ⁊ velocioris deseciōis p̄cipue q ē mollis.
Uenena. **Q**uiz corripit i stomacho cōuertit
ad nāz venenosam. **O**portz g⁹ ut qū grauat extra
batur velociter.

De Bule. L. xxiij.

Bule qd est. Dicit alkanzi qd est cucumer
indus. ⁊ ē silis cucumeri capparis. ⁊ silis
zinziberi. **N**atura. **E**st alidū ⁊ sic-
cū in fo. ⁊ apud quosda in 3⁹. **O**peratiōes et

pprietates. **E**st stiptic⁹ p̄fortas viscera. **I**n-
strumēta iūcturaz. **C**ōfert duritici neruorū et
hūitatu eoz et egritudinib⁹ ip̄orū frigidis sicut pa-
lysi et torture. **M**embra nutrimentū. **A**ccen-
dit ignē stomachi ⁊ p̄fert uomitū ⁊ intrat in alge-
guarlet. **M**embra expulsiōis. **C**ōstringit
ventrem ⁊ siccat ventositatem.

De Belliricia. L. xcy.

Bellirici qd sunt. Sūt ppinqui nāe embli
eoz: et eoz medulla est dulcis ppinqua
albundacha. **N**atura. **E**st frigidū iū-
i p̄mo siccū in fo. **O**peratiōes et proprietates. **I**n
ip̄is ē virt⁹ subtiliatiua: et virtus p̄tractiua.
Membra nutrimentū. **C**ōfortat stomachū cum
ap̄atiōe ⁊ aggregatiōe ⁊ phibet mollificationē ei⁹
et hūiditate ip̄ius: et nihil est q ita p̄paret stoma-
chū sicut ip̄i. **M**embra expulsiōis. **F**ortasse
stringūt ventrē: ⁊ apud quosda leniūt ventrē tū
⁊ ē manifestū. ⁊ ip̄i qdez p̄ferūt itestino recto ⁊ ano

De Bederezege. L. xcy.

Bederezege qd est. **N**atura. **E**st ca-
lida ⁊ sicca in fo. **O**peratiōes ⁊ p̄pe-
tates. **C**ōfert oibus egritudinib⁹ phla-
ticis ⁊ mlicis. **D**ecoratio. **E**st odorē oris
bonū. **U**lcera ⁊ ylcera. **C**ōfert scabiei
mlice. **M**embra capitis. **C**ōfert oppilatio-
nibus cerebri: ⁊ remouet fetorē oris. **M**em-
bra anhelius ⁊ pectoris. **C**lenificatiua ē et p̄for-
tatiua cordis: aufert tremorē cordis. **M**em-
bra nutrimentū. **I**nuat digestiōē ⁊ p̄fert singul-
tū. **P**ERmutatio. **L**oco ei⁹ ponit i lenifica-
do pondus ip̄i de seta ⁊ due tertie ponderis ip̄i
de cortice citri.

De Baurach kebuli. L. xcy.

Baurach kebuli qd est. Est semen sendiū:
aut indū: ⁊ hz duas spēs quaz vna ē pua
absq; rugis: ⁊ alia magna cū rugis: ⁊ eaz
melior ē pua. **I**nstrumēta iūcturaz. **E**radi-
cat phla ex iūcturis. **M**embra expulsiōis.
Soluit ex itestinis vermes ⁊ ascarides: ⁊ est i hoc
valde bona.

De Beheremigi. L. xcy.

Behereemigi qd est. Est ex aromaticis
Operatiōes ⁊ proprietates. **R**esoluit
iflacionē in oī loco eius embrocatio.
Membra capitis. **E**ius flos ē bon⁹ v̄tositatib⁹
grossis i capite: ⁊ qū eius folia odorant similitr.
Membra expulsiōis. **S**oluit ventrem.

De Buzeidem. L. xcy.

Buzeidem qd est. Est medicina lignea ida
in qua est virt⁹ similia virtuti b̄cen.
Electio. **I**lla q ex ea bona est: ē alba
grossa multaz lineaz aspa. lenis vō ⁊ tenuis lignis
⁊ pauce albedinis ē mala: ⁊ adulterant ea cū luaba
ti barbarica. **N**atura. **E**st alba est in fo sicca in
p̄mo. **O**peratiōes ⁊ proprietates. **E**st subti-
liatiua. **I**nstrumēta iūcturaz. **C**ōfert dolo-
ri iūcturaz ⁊ podagre. **M**embra expulsiōis.
Augmētat coitum. **U**enena. **C**ōfert venenis.

De Buckda. L. c.

Buckda qd est. **N**atura. **E**st frigida est.
Operatiōes ⁊ proprietates. **E**st abster-
fina ⁊ est in ip̄a stipticitas: ⁊ i tectis: ⁊ in

fructu ei est humiditas. **D**ecoratio. Absergit faciem. **U**ulnera et ylcera. Poni trita super ylcera et scabiem et glutinat plagas propter stipticitatem et absterfione sua. et proprie cortex arboris eius et aspergit cum aqua sua: et fit embroca cum decoctione radices eius et foliorum etiam ipsius super ossa fracta. **M**embra expulsiōis. **C**ortex eius grossus soluit phlegma quoniam bibit ex eo aut cum aqua frigida et vino.

De Hibar. L. ci.

Hibar quod est. Est illa que uocat hensem. s. oculus yace. rosa eius citrini coloris: rubra in medio: grossior rosa camemille. **N**atura. **C**ala est in se sicca in primo. **M**embra capitis. **E**i odor confert ventositatibus grossis in capite.

De Busiri. L. cii.

Busiri. **O**peratioes et proprietates. Resoluit proprie cuius flos est bene apparens et abstergit cum equalitate. **D**ecratio. Siluestris huius flore bene apparente rubificat capillos. **A**pposita mata et bothor. **D**ecoctio foliorum illius perfert apertibus. **U**ulnera et ylcera. **L**umelle more emplii ponit super vulnera et ylcera. **I**nstrumeta iunctura. **E**i decoctio perfert attriti omni lacertorum. **M**embra capitis. **L**olluit os cum decoctione eius propter dolorem dentium. **M**embra oculi. **E**i decoctio confert ophthalmie calide. **M**embra anhelit et pectoris. **D**ecoctio ipsius perfert tussi antiqua. **M**embra expulsiōis. **C**hina folia alba: et huius folia nigra perfert soloni uetulle.

De Babeke. L. ciiij.

Babeke quod est. Bilis est virtutis lentum et est difficilioris digestionis. **N**atura. Est equalis declinat ad siccitatem. **O**peratioes et proprietates. **E**st stiptica sicut lens: et generat miliam. **A**pposita mata et bothor. Est bona yrisque: et fit ex ea emplum hernie et rupturam infantium. **M**embra expulsiōis. **C**onstringit ventrem.

De Besegnasen. L. ciiij.

Besegnasen quod est. Est coriandrum putei et plice est besegnasen et syriace et capillus porcinus: et arabice et capillus algal. et est herba pua cuius ortus est in saltibus: et curubus aquarum et fluuium: et itus in puteis et est filis coriandro humido: et eius thyrus ad rubedinem et nigredinem declinant sine stiptice existens. **N**atura. **C**ala. est equalis. **E**go aut dico quod fortasse declinat ad caliditatem ualde parum et siccitatem. **O**peratioes et proprietates. **E**st resolutiuum subtiliatius apertius: et in ipso est stipticitas prohibens cursum. Et quoniam permiscet cibo gallo et coiturnicium facit eos fortes et ad dimicandum et ad iterficiendum. **D**ecoratio. **E**i cinis cum aceto et oleo perfert alopitie et yrie: et ipse cum oleo mirtino et uino plogat capillos: et prohibet eorum casum. **A**pposita mata et bothor. **C**onfert aldubellet et delect scrofulas. **U**ulnera et ylcera. **C**onfert fistulis et ylcerebus fraudulentis et humidis. **M**embra capitis. **E**i cinis perfert furfuribus. **M**embra oculi. **C**onfert algarab. **M**embra anhelit et pectoris. **C**onfert pulmone purgando ipsum ualde. **M**embra nutrimeti. **C**onfert cum uino fluxum supfluitatum ad ventrem et stomachum et

perfert dolori splenis et perfert ictericie. **M**embra expulsiōis. **P**rouocat yrinam: fragit lapides: puocat menstrua: et extrahit secundinam: et purgat mulierem fetam: et abscedit fluxum sanguinis: et apud plures stringit uentrem: et finit filium. **M**elanguie soluit. **U**lcera. **C**ipe cum uino perfert moribus serpentum et canis rabiosi et uenenosis alijs. **P**er Rmutatio. **L**oco eius in asmate ponit podus ipsius de flore uiole cum medietate ponderis ipsius de succo liquiritie.

De Bedarugi. L. cv.

Bedarugi quod est. Est ozimium fluuiiale et dicitur hoies quod quod est bedarambina: et est alchib et est notum. et oleum eius in primo est oleum alkeiri uerum est debilius eo: et in ipso quod sunt virtutes contrarie. **N**atura. **C**ala est in primo declinat ad finem siccum in primo. et in ipso est humiditas supflua cuius fortassis humiditatis summa ad finem declinat non in substantia. **O**peratioes et proprietates. **I**n ipso est stipticitas et solo. perhibet enim nisi inueniat supfluitatem preparatam. Si aut inuenit humorem soluit: et in ipso sunt resolo: et digestio: et inflatio: et uelocitas ad putrefactionem: et gnat humorem malum miscum: et eius semine confert ei in quo generat miliam. **A**pposita mata et bothor. **C**onfert quoniam cum aceto et oleo ro. linis super apata calida. **M**embra capitis. **E**i succus distillatus perfert fluxum sanguinis ex naribus: perque cum aceto uini et canfora: facto linis et intincto in ipso et remouet stuporem dentium. et ex eis quod sedant sterminationem in copione yna et mouet ea in copione alia. **M**embra oculi. **C**onfert pulsati oculi more emplii suppositum: et facit puenire tenebrositatem yris suis comellus: propterea quod comouet humiditatem eius et coiturbat ea: et eius succus confortat visum facto collyrio ex ea. **M**embra anhelit et pectoris. **C**onfortat cor ualde: et defecit pulmone et pectus: et sacraiat ex aqua eius confert stricture anhelitus: et eius aqua est bona sputo sanguinis: et facit abundare lac. **M**embra nutrimeti. **D**ifficilis est digestio nis et putrefactiois uelocis: et est malum stomacho proprie folia eius. **M**embra expulsiōis. **C**onstringit quod si inuenit humorem preparatum soluit et prouocat et nocet ano: et eius semine perfert difficultati yrine. **U**lcera. **P**onit super puctura vespe et scorpiōem et draconis marini.

De Bertaniki. L. cvi.

Bertaniki quod est. Dicitur quod est acroris et dicitur quod est folium quod assilat folijs acetose siluestris. uerum est uicinior nigredini et est grossior. **O**peratioes et proprietates. **E**i folia sunt stiptica. **U**ulnera et ylcera. **C**onfortat vulnera et ylcera. **M**embra capitis. **E**i succus est melior res ylcerebus antiquis quod sunt in ore et alcola. Et igitur ut fiat ex eo robur et confert alcola.

De Bilomon. L. cvij.

Bilomon quod est. Est alfarfac siluestris: et est ex titimalis: et eius semine est igneus sicut sunt titimala. **M**embra expulsiōis. **C**onfortat.

De Bebilisi. L. cvij.

Bebilisi quod est. Est illud quod dicitur papa ner cordosum et spumosum: et ipsum efficit operationem titimali in solutione sua. **N**atura. **C**ala in multum. **M**embra expulsiōis.

Soluit sicut titimali.

De Venet guariden. L. cix.

Bene guariden. **M**embra expulsi-
onis. **C**onfert dolorib' matricum et
renu postq' eius fragit' resolo cu oleo: et
cera et nitello oui q' no indurat et puocat yrima et
mestrua: et facit abortu: et cu cordumeni valet he-
morroidib'. **C** fEbres. **C** osert rigori. **C** u-
nena. **C** osert venenis q' sunt ex venenosis mio-
ribus. **P** E Rmutatio. **L**oco ei' ponit chossore

De Barafican. L. cx.

Barafica qd e. Est bedelkes ex cui' semie
nigri armillas faciunt et e herba. **B**al. cala
in principio pmi: sicca in secundo.

De Sibar. L. cxi.

Bibar qd est. Est virga pastoris: et nos q'
dem narrabim' ppriates virge pasto-
ris in capitulo de bain.

De Benserbendio. L. cxii.

Benserbendiu qd est. **A**po collyrii albug
allatu de armenia. **A**po d' Emata et
bothor. Admitrat i apatibus calis et bo-
thor calis. **C** nstrumeta iucturaz. **C** sit emplz
ex eo super podagram calidam.

De Balanfia. L. cxiii.

Balanfia qd est. Est flos gnati siluestris p-
fici: aut egypti: et ipa qdem qnq: e rubea
et qnq: e alba: et qnq: rosea. Et succi eius
na est sicut succi barbe hyrci. Inqt paulus. Virtus
ei' est sicut virtus pulpe granati. **N**atura. **C**-
frigida e in fine pmi. **C** in fo. **C** p'ratides et p-
priates. **C** Bluminata est et retinet fluxu et gnat
mliam. **C** Decoratio. **C** Dona e gingiue sangui-
nee. **C** Ulnera et ylcera. **C** osolidat plagas et
ylcera antiq' et albor et p'cussione pulverizata. **C**-
Apo d' Emata et bothor. **C** sit ex ea emplm qd
adheret rapture. **C** Membra capitis. **C** Fortes
efficit dentes motos. **C** Membra anhelu et pe-
ctoris. **C** Prohibet fluxu sanguis. **C** Membra
expulsiōis. **C** Stringit et fert ylcereb' itestinoz
et fluxui matricis: et fluxui sanguis. **C** P E Rmuta-
tio. **L**oco ei' ponit cortex glandis et caput gnati.

De Butyro. L. cxiiii.

Butyru. **N**atura. **C** alim et hūidū i
pmo: et eius g'us i hūiditate e altior. **C**-
p'ratides et ppriates. **C** Est matu-
ratiū resolutiū mollificatiū: et eius resolutio e
i corporib' mediis no duris: et i corporib' tene-
ris e cu facilitate: et eius fumus exiccatus e: et est
sedatiū doloꝝ iterioꝝ: et mē p' effusaz ad mebra
C Decoratio. **C** Linu ex eo corp' et veter et nutrit
et ipinguat. **C** Ulnera et ylcera. **C** osert y-
lcerebus nervoꝝ et implet ylcera et purgat ea. **C**-
Membra capitis. **C** Dibunt cu eo medicine que
sunt ad exituras velaminu cerebri: et ad apata ra-
dicu anriu et nariu et oris: et ad apata gingiue et ad
cola: et linu ex eo caro gingiue infantu: et sit faci-
lis ortus dentiū. **C** Membra anhelu et pec. **C** os-
fert tussi sicce et frigide et pprie cum amigdalib' et
zuccaro: et silr in pleurisi et pipneumonia et spui fa-
cit facile et maturat: et silr cu oleo amigdalino e ei'
maturatio plima. Solu aut qū e eius mūdificatio e

minor maturatiōe eius et cu zuccaro e ecouerso: et
phibet sputu sanguis: et pfert vomitu sanguis: et
saniei qū ex eo lambit quātitas. **J**. i. s. cu melle.
Membra expulsiōis. **C** Lenificatiū e et plim'
ysus eius soluit: et sit ex eo clistere ad apata cala:
et dura i itestinis: et matrice et testiculis: et ponit in
medicinis vulneꝝ orificu vesice. **C** Ulnena. **C**-
Resistit venenis p'cipue qū ex eo linu morsus vipe

De Barba hircina. L. cxv.

Barba hircina qd e. In ipa e paz calitatis
et frigiditatis: ita q' tepescit calitate eius
et qū no sit vehemētis frigiditatis. imo
frigiditas ei' e in fine pmi: et siccitas eius e vehe-
mēs puenēs ad 3^m. **C** p'ratides et ppriates
Est stiptica usq' ad terminu: et radix ei' e fortioris
stipticitatis: et ponit i tyriaca ad pstringeda mebra
et succus ei' e in stipticitate semis rosaz. **C** Uln-
nera et ylcera. **C** folia ei' qū exiccant p'solidant et
cōserūt ylcerebus antiq's: et ei' flos in oibus illis e
fortior. **C** Membra capitis. **C** Radix ei' e ex
medicinis abstergetibus sorditiē auris et exiccātib'
ylcera eius et p'serentib' odorati. **C** Membra
anhelu et pectoris. **C** flos et folia et radix ei' qd
cūq' fuerit qū bibit cu aqua ordeī ylcereb' pulmo-
nis pfert et succ' eius sputo sanguis. **C** Membra
nutrimēti. **C** osfortat stomachu et phibet estusi-
ones mē p' ad ipm: et pprie succus eius. **M**em-
bra expulsiōis. Est fortior medicina ad ylcera in
testinoꝝ qū bibit: aut flos ei' pprie: aut succ' ei'
cu vino ad fluxu sanguis ex mati ice i modū emplī
suppositus: aut bibitus.

De Bdellio. L. cxvi.

Bdellu iudaicu et bdellu mechiu qd est.
Bdellu iudaicu: aliud est siculu: et aliud
arabicu quod e aliud a bdellio palmaz sil-
uestriu et ambo sūt ex palmis siluestrib'. **M**echiu
aut e ex fructu arboris palmaz siluestriu. **C** LE-
ctio. **C** Melior duaz gumaz e illa q' est uaria cla-
ra: et amari saporis: et e mūda a lignis: et est facilis
resolomis boni odoris: cui' fumus hz odorez picis
et qū antiquat bdellu iudaicu egredit a lenificatiōe
ad exiccationē. **N**atura. **C** Mechiu e frigidu
et siccu: et aliud e calm i fine pmi lenituu: et pprie
siculu: et arabicu exiccāt temp'. **C** p'ratides et
ppriates. **C** Resoluit ita q' sanguine cōgelatu:
et e lenificatiū maturatiū dīrūpit ventositates.
Et siculu e vehemētis lenificatiōis. et arabicu e sic-
cius eo nisi recēs. **A**po d' Emata et bothor.
Resoluit apata dura: et pprie dissolutu cu salina re-
iuni: et silr resolutu reliqua frigida. Et mechiu qd
no est ex fructu palmaz siluestriu: et e bdellu iu-
daicu aufert scrofulas: et bibit decoctu ad apata in-
trinseca et dura. **C** Ulnera et ylcera. **C** Linu cu
aceto sup sabafat. **C** nstrumeta iucturaz. **C**-
osert cōtusiōi lacertoꝝ: et spāsmo: et duritiei ner-
uoꝝ: et coagulatiōi ipoz. **C** Membra anhelitus
et pectoris. **C** osert dolorib' cane pulmonis: et
apatib' ei': et pfert tussi antiq: et dolorib' laieris
Et arabicu pfert apatibus epiglotis et gutturis. **C**-
Membra expulsiōis. **C** osert hemorroidibus
bibitu et suppositu et suffugatu: et retinet sanguine
eaz: et pfert lapidi renu. Et qū ponit i solutiū p
bibz abrasioꝝ itestinoꝝ: et puocat yrima et mestrua

Et si mecho etia existimat qd ipm puocet: sed no dubitat qn ipm stringat et fragat lapide. Adellum vo arabicu claz rubeu qn terit ex eo quantitas duo ru aur. et bibit cu aqua mellis minuit phla: et bdel lu ytrunqz resoluit ramice aq et apit os matricis clausuz et educit fetu: et mudificat matrice: et resol uit apata ani et testiculoz. **Ulena.** **Rosert** moribus venenosorum.

De Butyro. L. cxvii.

Butyru reces quid est. Est facies opatiōea butyri crudi: et forti in maturatiōe et mol lificatiōe: et lenificatiōe: et calefactiōe. p mutem qd de ipo quod dictu ē in caplo d butyro crudo i littera ze: et adiugam ad hoc. **Natu ra.** **Calim** ē in pmo hūidū in ipo. **Operatio ones** et pprietates. **Est** maturatiūū resolutiūū: et ipm qdem nō opat nisi i corporibz teneris me dūa nō in duris. **Capostemata** et bothor. **Naturat** apata pprie illa q sunt i radice auris: et pprie ifantiū et muliez: et neqz pōt tale aliqd i cor poribz duris. **Membra capitis.** **Naturat** apostemata que sunt post aures in corporibus te neris. **Membra anhelitis** et pectoris. **Le nit** pectus et maturat supfluitates i ipo. pprie cum melle et zuccaro et amigdal amaris. **Membra expulsiōis.** **Ipm** cu amigdal qnqz stringit ven tre pp stipticitate q est i ipo: et qnqz soluit. **Ue nena.** **Est** tyriaca venenis in potu sumptis.

De Bitumine iudaico. L. cxviii.

Bitumen iudaicu qd est. Dixerūt qd bitu men aliud ē quod manat de qbusda mōti bus: et aliud ē quod natat i qbusda meatu bus aq. Et nigz qdem ē malū sile pici: et frustuz nigz leue ex qd qu masticat egredit sapor picis. Iq ipm ē fragibile. **Electio.** **Illud** qd melius est: ē purpureū claz cu splēdore forte pōderosuz. **Nigz** vo sordidū ē malū. **Natura.** **Calim** ē in 3o sicū ad ipm. **Operatiōes** et pprietates. **Uirtus** eius ē ppinq virtuti picis: et ipm confortat mēbra et liquefacit sanguine pgelatū i ytre qn bi bit. **Decoratio.** **Rosert** albedini ynguis li niū. **Capostemata** et bothor. **Rosert** scro fulis. **Uulnera** et vlcera. **Linū** sup ipetigi nē: et sup apatiōē vulnez et nō pmittit ea apari. **Instrumēta iūcturaz.** **Est** emplm podagre et bibit: et linū ad sciaticā. **Membra anhelit** et pectoris. **Rosert** tussi et vlceribz pulmonis et iuuat ad spuendū: et extrahit saniem ex pectore: et cōfert apatibus ambaz amigdalaz et squantie. **Membra expulsiōis.** **Rosert** duritie matricis et qn supponit fumus eius pferit exitū matricis et doloribus eius. et qn sit clistere ex eo cum aqua ordeī confert dysenterie.

Capitulum de littera. L.

De Coagulo. L. cxix.

Coagulu qd est. Coagula sunt plima. et nos dicturi sum? ynuqzqz coagulu i caplo rememoratōis aial cui est **Electio.** **Ex** eis meli ē in spē coa gulū leporis. **Natura.** **Dia** sunt cala et sicca ignea. **Operatiōes** et pprietates. **Resoluit** omne cōgelatū sanguis et lactis caleati: et humoris grossi: et coagulat omne liquidū: et omne ē incisūū:

et phibet omne fluxū sanguis: et cursum sanguinis muliez: et omne ē subtiliatūū: et non est dubiū qn cū hoc sit desiccatiūū. Inqt **Sal.** nō admistret qd ex coagulis acutū ē in loco ybi necia est cōstrictio. **Membra capitis.** **Rosert** oia qum bibunt epilepsie et pprie camelinū. **Membra anhelit** et pectoris. **Resoluit** sanguine cōgelatū i pulmo ne. **Membra nutrimēti.** **Resoluit** lac cale factū i stomacho qn bibit cū vino: et resoluit san guine cōgelatū i stomacho: et malū stomacho. **Membra expulsiōis.** **Qu** supponit post pur gatiōē mēstruoz iuuat ad ipregnandum: et si bibat post purgatiōē iuuat ad ipregnandum: et pferit p focatiōi matricis: et pprie coagelū camelinū: et cō fert vlceri iustinoz: et pprie coagelū pulli eqni. **Ulena.** **Dia** sunt bezabar: et pferit hyusqā mo nigro et magis iuuat ad ill d sunt coagula hedi et muli: et ceruoz: et vituli: et agni: et sanat a ve nemis: et morsibz abus tres annuloset. Sitqz potio ipo: et kirat cū linimento: et coagulū hedi est be zabar euforbij.

De Litro. L. cxx.

Litru qd est. est notū: et oleū ipi factū ex eo: et ex cortice eius ē forte: et factuz ex flore ipius ē debili in oi caplo. **Natura.** **Cortex** citri ē calidus i pmo sicus i fine secūdi. et eius caro ē calida i pmo: et humida i ipo. Quidā aut dixerūt qd ē frigida et hūida i pmo: et eius frigiditas magis ē. Et ipius acetositas frigida ē et sicca in 3o. Et eius semē est calidū i pmo: et sic cum in fo. **Operatiōes** et pprietates. **Laro** eius iust et folia ipius sedant inflatiōē: et eius flos est subtilior eis: et eius acetositas ē stiptica fragens cholera rubea. Et eius semē et cortex ipius sunt re solutiua. Et qn ponit eius cortex i panis phibz ti neas: et ei odor rectificat corruptōez aeris et pesti lentiā. **Decoratio.** **Eius** acetositas abstergit colorē et aufert pānū. Et qd ex cortice ei adustū ē bonū ē albaras linitū. Et decoctio eius bonū efficit odorē oris. Et ē ipinguatia corporis: et cortex ei retent odorē oris bonū efficit: et ei decoctio etiā silr qn tenet i ore. **Capostemata** et bothor. **Acetositas** eius valet ipetigini illinita. **Instru mēta iūcturaz.** **Eius** oleū valet mollificatiōi neruoz et nō fiat nisi ex cortice eius et pferit paly si et ipius acetositas ē mala neruis. **Membra ca pitis.** **Rosert** torture oris. **Membra oculi.** **Sit** collyriū cum acetositate ei: et remouet ictericia oculi. **Membra anhelit** et pectoris. **Eius** acetositas sedat tremorē cordis calm: et nutri tū est bonū gutturi et pulmonī: et eius acetositas ē mala pectori. Et medulla citri q coquit cū aceto et ponit ex ea medietas alsacraati iterficiat sanguisu gas trasglutitas et eas educit. **Membra nutri mēti.** **Laro** ipius ē mala stomacho inflatiua tar de digestiōis qua oz ut comedat cū alimū: et silr mista cū melle ē sanior: et magis recipies digesti onē nisi sit plima. Et eius qdem folia pfortat sto machū et vlceraz: et postea flos ipius et cortex ipi qn ponit i cibazs sicut semia q p cōdimēto ponit adiuuat digestiōē. Ipe tñ cortex non digerit ppt duritiē sui. Et ipi decoctio sedat vomitū. **Et** rob eius et ē rob acetositis pparat stomachū: et aqua

acetositas ei⁹ valz ictericie: et sedat nomitu cholⁱ
cum et facit appetitu. Et oz qdem ut citru comedat
singulare q non comiscat cibo ante se neq post
se. **M**embra expulsiois. Et caro facit utet⁹
se possidere colica: et ipius acetositas retinet vtre
et pferit soloni cholice: et eius semie pferit hemorro
dibus: et eius semie e virtus solutiva: et succ⁹ ace
tositatis eius sedat ifirmitate mulieris. **U**ene
na. **S**emis ei⁹ pondus. 3. h. cu vino et melle et
aqua cala illinitu resilit venenis oibus: et ppe ue
neno scorpiois bibitu aut linitu: et eius cortex e vi
cinus illi: et succus corticis pferit morsioi vipere bi
bit⁹: et cortex eius p empl⁹ supposit⁹ e uicin⁹ illi.

De Cerusa. L. cxxi.

Cerusa qd est. Est cinis plubi aut alanocho
et in ea q sit ex alanocho mltu elaborat
adur⁹edo. fit asreng. et acqrit supfluan
subtiliatione. Qnq vo sunt omis ceruse cu aceto: et
qnq cu salib⁹: et qnq sunt plibus moies fm q scit i
libris hui⁹ artis. **N**atura. **F**rigida et sicca e
in fo. **O**peratioes et pprietas. **Q**ue sit cu
aceto e vehemens subtiliatiois et magis pfundans
et alia no e vehemens subtiliatio et e glutinativa: et
pprie alafreng. **A**POST. Emata et bothor. **C**
lenificat apata dura et frigida. **U**ulnera et vl
cera. **P**onit i emplis et replet vlcera: et gnat in
eis carne et corrodit et pprie alafreng carne malaz:
et alafreng etia fortior e in generatione carnis.
Membra oculi. **R**osert bothor oculi. **M**em
bra expulsiois. **E**st ex medicinis q pferit fissu
ris ani. **U**enena. **E**st ex venenis: et exp⁹ re
memoratiois eius est in capitulo de venenis.

De Camemilla. L. cxxij.

Camemilla q est. Ex ea e alia cui⁹ flos est
citrin⁹: et alia cui⁹ flos e purpure⁹: et alia
cui⁹ flos e albus et nota e. Et folia qdem
ipius et flos reseruati si fiat ex eis trocisci. et ei⁹ ra
dix desiccat: et ipa qdem e fm Hal. ppinqua virtu
ti rose i subtiliatioe sua: sed e calida: et eius calidi
tas e sicut caliditas olei. **C**onemias. **N**atura.
Calda e et sic. in pmo. **O**peratioes et pprietas.
Est apitina subtiliatina spissitudinis mollificatina
resolutiva cu pauca attractioe: imo absq attractioe
et e hec eius pprietas inter medicinas. **A**POST.
mata et bothor. **S**edat apata cala mollificando
et resoluendo ipa lenificat dura q no sunt strica ual
de: et bibit pp apata vltre spissa. **I**nstrumeta
iucturaz. **M**ollificat tetanu et cofortat mebra
nervosa oia: et e ex medicinis plus pferitibus laxi
tudini q reliq: qm caliditas ei⁹ e siliis calitati aial
Membra capitis. **E**st pfortatia cerebri co
feres sota frigide et ad euacuandas mas capitis: qm
resoluit absq attractioe: et hec est eius pprietas: et
confert pustulis oris. **M**embra oculi. **S**a
nat algarab disruptum more empl⁹ supposita.
Membra anbelit⁹ et pectoris. **C**alleuat sputu.
Membra nutrimeti. **A**ufert ictericia. **M**em
bra expulsionis. **P**rouocat yrina et egredi facit
lapide et pprie q ex ea e purpurei floris: et cu came
milla qdem vaporat vesica pp dolores frigidos:
et puocat mestrna bibita et sedendo in aq ipius et
educit embryone et secundina. et pferit iliace. **F**e
bres. **F**it iunctio ex oleo eius i febris piodicis

et bibit pp febres antiqas i fine eaz. et pferit oi fe
bri absq forti acuitate qu apa calim no e i uiscerib⁹
exis i ea et qnq pferit apole qu no e calim. et e eius
maturatio etia qu ia firmata e digestio. **P**ER mu
tatio. **L**oco ipius ponit i pfortatioe cerebri et in
uameto qd pferit i sota beragesis et e abrotanu.

De cepe. L. cxxij.

Cepe qd est. Notu est: imo i ipo e acuitas
icilina amaritudo stipticitas. **C**onemtu vo
ex eo quod e logius e acuti⁹. Et rubeu e
acuti⁹ albo et siccu huido et crudu aslato. **N**atu
ra. **E**st calim i 3°. et e in ipo huiditas supflua.
Operatioes et pprietas. **E**st subtiliatina in
cilinu pprie qd comedit et i ipo cu stipticitate qua
bz e absterlio et apit forti⁹. et i ipo est itlatio et in
ipo e attractio sanguis ad exteriora: qre e rubifi
cantiu cutis: et in no cocto qdem no generat nutri
mentu de quo sit curanduz et ziribez cu cepe mi
nus e inflatiu eo qd e sine cepe. et nutrimeti eius
qd decoquit etia est humor grossus. **L**epe pteera
quod comedit pprie pferit nocumeto aqz. et ex eis
q delat serpigine est ipm qu pferit eius scopha. **D**
Ecoratio. **R**ubificat facie et semie eius delet
morphea et qu fricat ex eo in circuitu loci alopitie
pferit valde: et ipm cu melle eradicat verrucas.
Uulnera et vlcera. **A**qua ei⁹ valet vlceribus
sordidis: et pferit cu adipe galline excoctioi q sit
ex calciametis. **M**embra capitis. **Q**uq sit
capurgiu cu aqua ipi⁹ et confert capiti et mudificat
ipm. et distillat i aure pp guedine capitis et tinitum
et putredine i aurib⁹: et aqua. et e ex eis q facit fo
da. Et plim⁹ eius ylus facit subet. Et est ex eis q
nocet intellectui pteera q gnat humore malu: et
ipm multiplicat salina. **M**embra oculi. **S**ucc⁹
eius quod comedit pferit aq descedenti i oculu et ab
stergit yilus: et ex semie ei⁹ sit alcosol cu melle ad
albula oculi. **M**embra anbelit⁹ et pectoris.
Aqua cepe cu melle pferit pfocatioi. **M**embra
nutrimeti. **S**iluestre e difficil digestiois: et qda
spes ei⁹ mouet vomitu: et quod ex eo comedit pp
sua calitate pfortat stomachu debile et facit appeti
tu: et quod bis decoctu e: est mlti nutrimeti facies
sum: et pferit ictericie. **M**embra expulsiois. **A**
Apit orificia hemorrhoidaz et oia spes cepe excitat
coitu. Et aq qdem cepe coctu puocat mestrna et le
mit naz. **U**enena. **R**osert morsui canis rabio
si qu linit sup ipm aq eius: aut empl⁹ ex eo cu sale
et ruta: et cepe qd comedit expellit nocumetu ven
tositatis venenosoz: et dixerut q ipm gnat i sto
macho humore huidu plimu fragenie nocumentuz
venenosorum.

De Corallo. L. cxxij.

Corallus. **N**ascit i marib⁹ q sunt i aphri
ca: et dicit q si terat et ipleant eo cocani
lates dentiu ifirmoru eradicat eos: et co
fortat gingiuas: et e summ⁹ i pfortatioe gingiue.
Et Hal. qdem existimauit q qu ex corallo adusto
et abluto summit podus. 3. i. cu q terit podus da
ndi gumme arabice. et pficit cu albumie oui: et bibit
cu aq frigida pferit sputo sanguis et ei⁹ eleuatioi: et
suo fluxui bene et pprie corallus rubeus: et cofert
oibus egritudinibus stomachi: ita ut suspedit sup
ipz directe. Et dixit Hal. Ego exp⁹ suz et suspedi

i collo eius q̄ hēbat dolorē stomachi: ita ut esset co-
rall⁹ sup os stomachi ⁊ remor⁹ fuit dolor. Quā g⁹
accepi ipm redijt sicut expi⁹ sui lignū crucis i hūte
epilepsia. Et q̄ suspēderit i collo suo i dieb⁹ sanita-
tatis sue corallū rubeū secur⁹ erit a dolore stoma-
chi: ⁊ pp hoc appēdunt i collis puerorū. Quid est.
Notus est. At corallus q̄dem alius ē albus: alius
rubeus: ⁊ alius niger. **Natura.** Frigidū ē in
p̄mo siccū in fo. **Operatiōes ⁊ pprietates.** **S-**
tipticus ē ⁊ phibet fluxū sanguis: ⁊ eius exicca-
tio maior ē q̄ ipius cōtractio. nā eius exiccatio est
vehemens. **Uulnera ⁊ vlcera.** Abscidit car-
nē addita. **Membra oculi.** Tōfert oclm
abstergēdo ⁊ exiccādo hūitates isixas i eo: ⁊ pprie
quod ē adustū ex eo quod ē ablutū: ⁊ abstergit ue-
stigia ulceꝝ ⁊ cōueniēs lachrymis. **Membra**
anbelit⁹ ⁊ pectoris. Retinet fluxū sanguis ⁊ ad-
inuat ad expuēdū. ⁊ silt niger p̄cipue quod ex eo
adustū ē ⁊ ablutū: ⁊ ex medicinis p̄fortatibus cor-
⁊ p̄ferētibus tremori cordis. **Membra nutriti-**
ti. Bibit cū melle pp āpa splenis ⁊ inuatiū eius
Membra expulsiōis. Tōfert apatib⁹ itestinoꝝ

De Lepe azir. l. cxxv.

Epe azir qd est. Est filis cepe muris i vir-
tute ⁊ sapore suo: ⁊ admistrat loco eius
sz ē debilior eo. **Membra expulsiōis**
Tōfert dolores matricis frigidos. **Uulnera.**
Tōfert venenis ⁊ pūcture scorpionis ⁊ rutele bi-
bitū: ⁊ more emplī suppositū qū miscet cū ficubus
PERmutatio. Quatū ipm ē de zedoaria ⁊
due tertie ipsius de gariofilis.

De Castoreo. l. cxxvi.

Castoreū qd est. Est testiculus aialis mari-
ni quod submergit ⁊ inuenit par suspēsus
ex radice yna sicut uno fella vaccina e-
riccata ⁊ hz cortice subtilē q̄ quolibz tactu fragit.
Actio. Aleciū ex eo est q̄ duo testiculi sunt
fil adberētes pares. illud emi nō adulteratū ē: ⁊ ei⁹
q̄dem adulteratio fit ex oppoponaco ⁊ gūmi cōse-
ctis cū oleo ⁊ pauco castoreo: ⁊ desiccāt in yselica.
Qui aut laborat accipe hoc mēbrū aialis. oz ut qū
findit cutē q̄ ē supra ipm extrahat hūitatē cū eo qd
in ipo cōtinet: ⁊ ē hūiditas sicut mel: ⁊ exiccet eam
fil. **Natura.** Est subtili⁹ ⁊ forti⁹ oi quod ca-
lescit ⁊ exiccat. ⁊ oz ut sit calidum i sine terij usqz
ad quartū siccū in fo. **Operatiōes pprietates.**
Resoluit iflationē ⁊ qū ex eo illinīt calescit corp⁹
⁊ res gūmosa q̄ est i medio eius mordicatū ē ⁊ ve-
hemētis calesfactiōis. **APOSTEmata ⁊ bothor.**
Tōfert apatib⁹ calio. **Uulnera ⁊ vlcera.**
Tōfert vlcerib⁹ pnciosis. **Instrumenta iūctur-**
az. Tōfert nervis ⁊ calescit: ⁊ p̄fert tremori
⁊ spāmo hūido: ⁊ alugez hūido: ⁊ stupori ⁊ paly-
si. **Membra capitis.** Tōfert obliuioi ⁊ leibar-
gie cū aceto ⁊ oleo rosaceo ⁊ subet etiā. ⁊ si sit cuz
febre tūc si bibat cū melle ⁊ pipere p̄fert ⁊ nō no-
cet: ⁊ sit ei⁹ potio cochliariū ⁊ i soluit spēs fode fri-
gide ⁊ v̄tose more emplī suppositū: ⁊ p̄fert surdi-
tati frigide: ⁊ neqz ē aliqd magis inuatiū v̄tositā-
ti i aure q̄ ipm qū ex castoreo accipit quatū ē lens
yna: ⁊ dissoluit i oleo nardino ⁊ distillat in ea. **Membra**
anbelit⁹ ⁊ pectoris. **Attractio p̄na**
res ex suffumigatiōe ei⁹ p̄fert apatibus pulmonis

⁊ ifirmitatib⁹ eius. **Membra nutriti.**
Bibit cū aceto pp singulū ⁊ facit suum. **Membra**
expulsiōis. Delet dolorē v̄etris pūgitiū bi-
bitū cū aceto: ⁊ resoluit v̄etositatē: ⁊ puocat mē-
strua ⁊ extrahit secūdinā qū bibunt ex eo. 3. g. cū
mēastro ⁊ melle post phlebotomiaz saphene: qm
tūc puocat sine nocumēto: et extrahit fetū et remo-
uet frigus matricis et eius v̄etositatē: et frigus te-
sticuli. **Uulnera.** Tōfert morsui venenosoz
puoz: et ē tyriaca p̄focatiōi bellebori: et quod ex
eo ē variū declinās ad nigredinē ē venenū. Et qūz
iterficat i die yna: ⁊ cadit q̄ ab eo euadit i birlen.
Alius v̄o bezabar ē acetositas citri: et etiā acetū de
vino: et etiā lac asine. **PERmutatio.** **Ponit**
loco eius quatū ipm ē ⁊ sacoro: et quatū medietas
ipsius de pipere.

De caseo. l. cxxvij.

Caseus qd ē. Caseus qūqz sit ex lacte qūqz
ex sero: ⁊ ē ille q̄ noiat recocta. **Natura.**
Recēs ē frigidus ⁊ hūidus in 3⁹
⁊ salit⁹ antiqu⁹ ē calid⁹ ⁊ siccus i eo. in aq̄ v̄o calei
p̄pterea q̄ i ipa sunt nitrositas acq̄ita ex sanguine
p̄mū ⁊ p̄a cholica ē caliditas q̄dam. **ELectio.**
Melior ē q̄ medius ē iter illū q̄ extendit: vt v̄itē
⁊ fragilē. ambo eni sunt mali ⁊ q̄ est puatus sa-
pore: ⁊ declinās ad dulcedinē: ⁊ suauitatē cōlis in
sale q̄ nō remanet i v̄iscerib⁹ p̄limū: ⁊ facit ex ace-
toso melior ē eis. Et subtiliania q̄dem augmētāt
malitiā eius: qm faciūt ipm penetrare ⁊ ipellūt eū
⁊ caseus capraz q̄ v̄elcunt subtilianis melior ē ca-
seo capraz q̄ v̄elcunt nil ⁊ robilgē. **Operatiō-**
nes ⁊ pprietates. In ipo ē absterfio: ⁊ recēs est
nutritiū ⁊ ipinguatiū: ⁊ comedit post ipz mel: ⁊
vetus ē calid⁹ absterfius mūdificatiū: ⁊ comest
efficit chlicū hūore: ⁊ salitus nō vetus ē iter utriqz
Aqua v̄o calei ipinguat canes ⁊ nutrit eos. Et in re-
cocta ex summa caseoz ē virtus resolutia. **De-**
coratio. Bibere aquā casei cū medicinis mūdifi-
catiū mlie p̄fert p̄ano: ⁊ recēs cocta cū tāto vino
q̄tū ipa ē in cortice granati donec p̄sumat phibet
ipalimū faciei. Et caseus q̄dem salitus vetus exte-
rmat. **APOSTEmata ⁊ bothor.** **Recēs** nō
salit⁹ phibet apari plagas. **Uulnera ⁊ vlcera.**
Vetus bon⁹ ē vlceribus malis ⁊ v̄ulnerib⁹: et
recēs v̄ulnerib⁹ lenibus recētib⁹. Recēs eni forti-
or est in hoc ⁊ phibet apationē eoz p̄cipue cū folgā
dūlb: ⁊ acetose siluestris. ⁊ bibit eius aq̄ pp scabiē
Instrumenta iūcturaz. **Tōfert** vetus cū oleo
aut cum aq̄ pedū porcoꝝ salitoꝝ ⁊ sit ex eo emplm
sup duritiē iūcturaz: ⁊ extrahit ab eis sicut gypsuz
sine ipedimēto: ⁊ est valde magni iunamēti. **Membra**
oculi. Ex nō salito ⁊ salito sit emplz
ophthalmie ⁊ extremitati palpebre p̄uisse. **Membra**
anbelit⁹ ⁊ pectoris. Qm coquit i aqua ⁊ dat
i potu ablactantib⁹ multiplicat lac eaz. **Membra**
nutriti. Salitus ē malus stomacho ⁊ silt
nō salit⁹. In salito v̄o ē aliq̄tula expulsiō. ⁊ Dia.
q̄dem dixit q̄ recēs ē bonus stomacho: ⁊ illud est
ex eis i q̄bus ē ambiguitas. Salitus aut nō vetus ē
itra eos: ⁊ ē velocior i digestiōe q̄ ille ⁊ velocius
descēdit. recocta v̄o est minus nocina stomacho q̄
caseus nouus. **Membra expulsiōis.** **Generat**
lapidē i renib⁹ ⁊ vesica ⁊ pprie hūidus: ⁊ pprie q̄

comedit cū semibus penetrare faciētibz. Nō salū
us vō lenit nāz: et aqua soluēdo educit cholam
et adiuuat ipam absterſio eius ppter nitroſitatē q̄ ē
i ipa: et miſcet cum melle et ſit magis iuuatiua. Et
medicina q̄dem q̄ ex eo admixtrat ſit ex illo q̄ ſit
ex lacte capraz et ouū. et caſeus q̄dem pſert vlceri
bus q̄ ſunt i inteſtinis et p̄prie aſſat et phibet ſolu
tione. Et q̄q̄q̄ terit ille q̄ ē aſſatus: et ſit ex eo cliſte
re cū oleo ro. et oleo: et pſert ſurgētū ad aſcellandū
cū ſanguine. **UEnena.** Dicit q̄ cū calamēto
mōtano epithimāt ſuper venena.

De Cinnamomo: L. cxxviii.

Cinnamomū qd̄ eſt. Notū ē: et ei⁹ q̄dem ē
vna ſpēs bona ad aliquatūla declinās ni
gredinē mōtana groſſa breuiſ: et ex eo ē
albū latū inflatū frangibile hīs radicē declinatā ad
molitū: et ſpēs nigra ē plana paz nodola. et ex eo
ſpēs odorē hīs ſicut caſia lignea ad viriditatē decli
nās cui⁹ cortex ē ſicut cortex ei⁹ rube⁹. Et ex eis
quoz virt⁹ lōgo durat ipre: et p̄prie ſi terat: et ſi
ant ex eo troiſci cū vino. Cinnamomi p̄terea eſt
ſpēs q̄ noīat cinnamomū medoſuz et hz odorē que
dam et ē aſpuz: et ipius virtus ē debilis et ſit ex eo
oleū. **ELectio.** Melius ē illud quod ē boni
odoris: et acutū hz ſaporē ſine mordicatōe: et co
lor ei⁹ ē purus nō cōmiſtus. Inq̄t Dīa. Meli⁹ ē
nigz ad igneitatē et rubedinē declinās planū ramos
hīs p̄p̄quos ſubtiles i quo ſunt dulcedo et ſalſe
do: et mordicatio pua: et nō eſt valde fragibile. Et
ex bonitate q̄dem ipius ē vt vineat omnē odorē p
ter ſuū: et nō ſentiat cū eo. Malū vō ē in q̄ odor
myrti: aut turis: aut ſalſedo: aut aliquatūluz mali
odoris et albū fragibile: et etiā p̄traciū et planū groſ
ſe radicis ē malū. Eius aut virt⁹ p̄ſeruat ſi ex ipo
fiat troiſci poſt cōſtitutionē: et ſi non debilitat poſt
ſpatiū. xv. annoz et iſra. Et oz ut ex illo aſſumat
qd̄ ſup vna exiſtit radicē: et fractū ei⁹ ē ſalſificari
aptū. **Natura.** Calm ē et ſiccū in 3°. **OPe**
ratiōes et p̄p̄riates. **U**ltimū eſt in ſubſtantiōe
attractiū apitū: rectificās putrefactionē et omnē
tutē corruptā et omnē ſanioſitatē hūorū corrup
toz. Oleū vō ei⁹ ē calm valde reſolutiū liq̄facti
ū. **Decoratio.** Ponit ſup pannū et maculas
lētiginolas et cū aceto eſt cōueniēs boihor leni. **U**
lnera et vlcera. **E**ſt cōueniēs ipetigini et ul
ceribus. **I**nſtrumēta iſcturaz. Oleū cinna
momi ē mirabile i tremore. **M**embra capitū
Cōfert corize et eius oleū grauāt caput: et ipm
mūdāt caput attrahēdo hūitates ex eo: et ex ſum
ma eoz q̄ ſedant dolorē auris et ponit i medicinis
eius. **M**embra oculi. Cōfert paño et tene
broſitati comēſtū et collyrio ex eo facto: et liq̄facit
hūitatē groſſaz oculi. **M**embra anhelit⁹ et pecto
ris. **E**ſt lenificatiū et pſert tuſſi et mūdificat qd̄
eſt i pectore. **M**embra nutrimētū. Capit op
pilatiōes ep̄is et cōfortat ipm: et pfortat ſtomachū
et deſiccāt hūitatē eius et pſert hydropiſi. Mem
bra expulſiōis. Cōfert dolorib⁹ matricū et re
nū: et apatibus eoz poſtq̄ fragit eius reſoſo cum
paucō oleo et cera et vitello oui ut nō ſupſuat et i
duret: et ipm puocat vrinaz et mēſtrua: et facit a
bortū et cū cordūeni pſert hemorrhoidib⁹. Et vō
oleū pſert dolorib⁹ matricis qū fragit cū olo et ce

ra: et ſi nō idurat vehementia ſue reſoloniſ vltra
hoc q̄ eo idiget. **F**ebres. Cōfert rigori p̄p̄e
ei⁹ oleū linitū. **U**Enena. Cōfert morſui ver
mū venenoſoz: et ſit ex eo emplm cū myrrha pū
ture ſcorpionis. **P**ERmutatio. Loco ei⁹ po
nit cortex caſie lignee ſtipticus: aut duplū ipius o
cubube: aut duplū eius ex heabel.

De Cerebro: L. cxxix.

Cerebrū. **ELectio.** Meliora eorū
ſūt cerebra volatiliū et p̄p̄ie mōtanoz
et ex cerebris q̄drupeduz cerebz arietia
deinde vituli. **Natura.** Frigidū et hūidū.
OPeratiōes et p̄p̄riates. **G**enerat phla et hūo
res groſſos. **M**embra capitū. Cerebz gal
linaz pſert fluxui ſanguis nariū ex velamine et ce
rebrū cameli qū exicat et bibi cū aceto vini pſert
epilē. **M**embra nutrimētū. Ip̄m facit nau
ſea apud digeſtionē ſuā: et delet appetitū. Et oz q̄
dem ut comedat cū ſemib⁹. q̄ aut poſt cibū vome
re vult ſumat ipm ſup cibū ſuū et ē tarde digeſti
onis inuolūtū faciēs ſtomachū. **M**embra expl.
Lenit ventrē et cerebrū anatis ē ex medicinis apa
tū ani. **U**Enena. Cerebella ſalubria ſunt in
haſtu venenoz et morſibus aialiū qū comedūt.

De Croco: L. cxxx.

Cocus. **ELectio.** Melior ē recēs
boni coloris ſubtil⁹ odoris ſup cui⁹ pilos
et paululū albedinis n̄ plimū: groſſus ſan⁹
nō velociter tingēs nō iuiſcās neq̄ fragit. **N**a
tura. Calidus ē in 4°. ſiccus i pmo. **OP**era
tiōes et p̄p̄riates. **E**ſt ſtipticus reſolutiū ma
turatiū et p̄ illud quod i eo ē de ſtipticitate ipi⁹
glutinatiū et eius calitas temperata ē apitū. **S**al.
vō dixit q̄ eius caliditas ē ſortior ſtipticitate ipi⁹
Et eius oleū ē calefactiū. Alkanzi inq̄t ip̄e nūqua
alterat humore. Immo p̄ſeruat eū ſm eq̄litate et
rectificat putrefactū et cōſeruat viſcera. **D**e
coratio. **P**otus ipius colorē efficit bonum. **A**
p̄oſt Emata et boihor. **R**eſoluit apata et li
nit ex eo heriſipila. **M**embra capitū. **F**acit
ſoda et ip̄e nocet capiti et bibi cū rob ad ebrietatē
et ē faciēs ſomnū et obtenebras ſenſus. Quē eni bi
bi in vino iebriat ita ut ad roona pducāt et cōfert
apatū calido in aure. **M**embra oculi. **A**b
ſtergit viſuz et phibet fluxū ad ipm: et valet ad pa
nū: et ſit ex eo alcoſol ad uarietate acq̄ſita i egritu
dinib⁹. **M**embra anhelit⁹ et pectoris. Cōfort
tat cor et lenificatiū: et odorat ipm hīs pleuriſiz
et patiens birſen ut dormiat: et p̄p̄ie ipius oleū: et
facit anhelitū facilē: et pfortat inſtra anhelitus. **M**
embra nutrimētū. Ip̄e facit nauſea et deſcit
appetitū: p̄pterea q̄ oppoſitus ē acetoliſitati q̄ eſt in
ſtomacho: ex q̄ ē appetit⁹. ſed ip̄e pfortat ſtoma
chū p̄ illud quod i ipo ē ex calitate et p̄paratiōe et
ſtipticitate: et dixerūt qd̄am q̄ crocus ē bon⁹ ſple
ni. **M**embra expulſiōis. **E**xcitat coitū et p
uocat vrinā et pſert duritiē matricis et ei⁹ p̄ſtrici
oni: et vlcerib⁹ fraudulētis i ipa qū admixtrat cum
ſauo: aut cū medulla cū duplo ipi⁹ o oleo. Quidā
aut dixerūt q̄ ipm i potu dederūt ad plū pū: et
factus ē p̄us ſtatim. **U**Enena. Dicit q̄ tres
aurei de ipo iſterficiūt lenificādo vel letificādo. **P**
ERmutatio. **B**iſe pōdus ipi⁹ o coſto: et q̄rta

De Colloqntida. L. cxxxi.

arabū dedit i potū quē scorpiōea in quattuor locis
pupugerat. 3. ex ea et sanatus ē statī. 7 si mulier cō
fert epithima factū ex ea. ¶ **PER**mutatio. ¶ Lo
co eius grana alherua. et dixerūt triplū eius de cu
cumere asinino. 7 dicat feniculū siccū in melle.

De Licere. L. cxxxiij.

Cicer qd ē. Aliud ē albū: aliq̃ rubet: aliud nigrū ut herbū. Et hāz spēz aliud est domesticū: aliud siluestre. Et siluestre q̃dez ē melius ⁊ digestibilius: ⁊ vehemētioris calefactiōis: ⁊ efficit opatiōē domesticū in po^a. **A**lez nutritiū dōsēti ē meli⁹ nutritiū siluestris. **N**atura. **A**lbū ē calū ⁊ siccū i pmo. ⁊ nigrū ē forti⁹. **A**ppēratōes ⁊ pprietates. **A**mbō sunt infatūa ⁊ lenitiua ⁊ i ipō ē icilio: ⁊ nutritiū quod p̃bet est forti⁹ nutritiō fabaz: ⁊ magis solidū. ⁊ neq; ē aliqd in suis figuris quod magis ipō nutriet pulmonē. ⁊ qd ex ipō ē humidū plus ē gnatiū su plūnitati q̃ qd ex eo siccū ē. **D**ecoratio. **A**bstergit lentiginēs ⁊ colorē efficit bonū linitū ⁊ comestū. **C**apōsilemata ⁊ bothor. **R**esert apatibus calidis ⁊ duris ⁊ reliqs apatib⁹ q̃ sunt ex eis i glādulis. **A**lūnera ⁊ vlcera. **E**iūs olei cōfert ipetigini: ⁊ ipius farina vlcērib⁹ fraudulētis ⁊ cancerosis ⁊ pruritū. **I**nstrumētā iūcturaz. **R**esert dolori dorsi. **A**nembra capitis. **R**esert bothor hūido i capite. ⁊ p̃fert eius infusio dolori molarū: ⁊ p̃fert apatib⁹ gingiui calidis ⁊ duris. ⁊ apatibus q̃ sunt sub auribus. **A**nembra anhelit⁹ ⁊ pectoris. **C**larificat vocē ⁊ nutrit pulmonē melius q̃ res aliqua. ⁊ pp hoc fiūt ex eo sorbitiōes. s. ex farina ciceris. **A**nembra nutritiū. **E**iūs decoctio vtilis ē hydropsi ⁊ icterice ⁊ apit ⁊ pprie quod ē ut herbū: ⁊ nigrū oppilatiōes epis ⁊ plenis. ⁊ oz ut cicer comedat neq; in p̃n^o cibī neq; i fine ipius imo i medio eius. **A**nembra expulsiōis. **D**ecoctio nigri fragit lapidē i vesica ⁊ renib⁹ cū oleo amigdalino ⁊ raphano ⁊ apio ⁊ totū quod ex ipō ē extrahit fetū: ⁊ ē malū vlcērib⁹ vesicē: ⁊ vehemētē addit in coitu. ⁊ pp hoc nutrit masculina aialia ⁊ camelos: ⁊ ei⁹ ifulio facit erigere mēbrū fortitē q̃n bibi⁹ cū vino. Et totū lenit nāz. ⁊ apit oppilatiōes renū ⁊ pprie nigrū ⁊ quod ē ut herbū. Et dixerūt qdam qd q̃n ifundit i aceto: ⁊ aliq; ex eo comedat ieiunus ⁊ morat sup ipm p̃ mediu die iterfici vermes. **H**ip. dixit qd i cicere sunt due substantie q̃ separāt cū decoctiōe q̃z vna ē salsa ⁊ lenit nām: ⁊ altera est dulcis ⁊ p̃uocat yrina. ⁊ dulcedo i ipō ē inflatiā ⁊ excitat coitū.

De Colūbis. L. cxxxiij.

Colūbe qđ sunt. In pullis qđ uolare nō pos
sunt ē calitas ⁊ hūiditas supflua. sed ille cō
uolat sunt leniores: ⁊ oua eaz sūt calida
valde. ¶ **M**peratōes ⁊ pprietates. ¶ In pullis
ē grossitudo pp hūiditatē supflua. ¶ **M**embra ca
pitis. ¶ **S**anguis colūbe absqđit fluxū sanguis na
riū qđ est ex velamie cerebri. ¶ **M**embra nutri
meti. ¶ **U**olatēs pulli lenioris digestōis ⁊ melio
ris hūoris qđ pulli ⁊ oz qđem ut calefacti comedat
eos cū acresta ⁊ coriandro ⁊ medulla citreoli ⁊ ⁊ eius
qua sunt mali saporis.

De Lanfora: L. cxxxiij.

Canfora qd est: Canfore spes sunt alkā-
funt ariagie deinde alexeid a aleceh: a
illa qd est pmissa ex ligno suo a ex eo qd
sublimatū ē ex ligno eius. Quidā aut dixerūt qd ē
arbor magna facies ymbra hoibus cui leopardi ad-
heret nō ergo puenit ad eā nisi i tpre noto anis: a ē
spōgiola marina: hoc ē fm qd existimauerunt qdam
Lignū vō eius iā multoties vidim⁹: a ē lignū albū
fragibile leue i cui⁹ ramis qnqz cōtinet aliquid de
velligōs canfore. **Natura.** Est frigida. a
siccā in 3°. **Decoratio.** Accelerare facit cani-
cie vīus ei⁹. **APDSEmata a bothor.** Pro-
hibet apata cala. **Membra capitis.** Prohibet
cū aceto fluxū sanguis ex narib⁹: aut cū exp̄sione
vactiloz immaturoz: aut cū aq myrti: aut aqua al-
bedarungi a cōfert soda cale. **FEores.** Facit
vigilias a pfortat sensus calefactoz: a pferit alcola
vehementer. **Membra oculi.** Cōfert i me-
dicinis opthalmie cale. **Membra expulsiōis.**
abscedit coitū a generat lapidē renū a vesice: a cō-
stringit fluxū vētris cholerici.

De Lamepitheos. L. cxxxv.

Camepitheos qd est. Stipites a flores ru-
bei declines ad nigredinē: a virides sub-
tiles: a ei⁹ flos ē amari saporis cū stiptici-
tate pauca. a eius acrimonia ē minor amaritudine
a ei⁹ folia sunt herba lia subtilia icedentia sup ter-
ra: a sunt filia folijs albebar. verūm sūt subtiliora
a molliora a maiorū floz qd ipa: a ei⁹ flores sūt ei-
rim. **Natura.** Calidus ē in 3o sic. in 3°. **O-**
PERatiōes a pprietates. Est apitū⁹ abster-
siuus: a eius absterisio i mēbris interioribus ē ma-
ior calefactione ipius a in ipso est virtus solutiua
APDSEmata a bothor. **Ponit sup durities et**
pprie duritiē māmillaz a phibet icēsiōe formice
ULnera a vlcera. Cōsolidat vūnera cūz
melle facto emplo ex eo a vlcera putrida. **IN-**
strumētis iūcturaz. Cōfert sciaticē a pprie qn
bibit cū aq mellis. Et dixerūt qdam qd qn bibit cū
hydromelle. xl. dieb⁹ sanat sciaticā a soluit duri-
tē podagre. **Membra nutrimēti.** Apit op-
pillatiōes epia a eius egriitudines a splenis a pferit
ictericie nigre qū bibit. vñ. diebus continuis. **M-**
Membra expulsiōis. Apit oppilatiōes matri-
cis a puocat vrina a mēstrua: a remouet difficul-
tatē eius a phibet dolores renū: a supponit cū mel-
le: a mūdificat matricē. a qn ex duob⁹ aut. de eo
cū ficibus aut melle sūt collyria deponit pbla suf-
ficiēter. **UEnena.** Cōfert nocumēto veneni
notati osiston. **PERmutatio.** Loco ei⁹ ponit
medietas pōderis de siselcos a qrtā pōderis ipius
de casia lignea.

De Lamedreos. L. cxxxvi.

Camedreos qd est: Stipites a folia frāgi-
bilia in grossitudine myrti a maiores ad
viriditātē declines. Et herba ei⁹ nomiat
apud grecos querc⁹ terre: qm hz folia pua filia so-
līs querc⁹ amara: a eius radix declinat ad purpu-
reitatē. **ELECTio.** Oportz ut colligat vñ hz
semē. **Natura.** Inqt Sal. ē calid⁹ a succ⁹ i 3o
eius tñ calefactio fortior est desiccatiōe ipius. **O-**
PERatiōes a pprietates. Est apitū⁹ iciliuus
subtiliatū⁹: a i ipo ē calefactio corpoz. **UL-**

nera a vlcera. Cōfert cū melle vlcereb⁹ antiq⁹
INstrumētis iūcturaz. Qn quod ex eo reces-
sē bibit: aut eius decoctio pferit cōtritiōi lacertorū
a ei⁹ sirup⁹ pferit spalino: a qto plus antiquat est
melior. **Membra oculi.** Fuit ex eo pille a
exiccant a admistrant i vlcerebus oculi: a sūt eius
decoctio i oleo: aut quod ex eo tritū ē pferit fistulis
lachrymalib⁹. **Membra anhelit⁹ a pectoris.**
Cōfert tussī antiq⁹. **Membra nutrimēti.** De-
tumescente facit grossiciē splenis: a pferit ictericie ni-
gre a hz sirupū qd pferit malitiē digestiōis valde: a
qto magis antiquat ē melior: a pferit pñ hydro-
pisia. **Membra expulsiōis.** Prouocat vrina
a mēstrua et extrahit scū. **UEnena.** Fū ex eo
emplm morib⁹ vermū venenosoz. **PER-**
mutatio. Loco eius ponunt folia eupatorij a sco-
lopendrie.

De Lundes. L. cxxxvij.

Cundes qd est. De hoc qdem plimū admi-
nistat radix a notū. **Natura.** Est ca-
lidū a siccū in 3o pueniens ad quartū.
OPEratiōes a pprietates. Est absterisii mū-
dificatiū vlceratiū acre mordicatiū excitās vo-
mitū icidit pbla a cholam nigra. **Decoratio.**
Abstergit albaras a morpheas a pprie nigram. **A-**
PDSEmata a bothor. Cōfert scabiei. **Mem-**
bra capitis. Facit sternutationē a ex sūma me-
dicinaz mūdificatiū aurē a abstergetiū sordes que
sunt i ea: a de pprietatib⁹ eius ē resolo vctofita-
tū ex narib⁹ a pferit alchalem apiendo oppilatiōes
colatorij fortiter. **Membra nutrimēti.** Facit
vomere fortiter a soluit duritiē splenis. **Mem-**
bra expulsiōis. Est solutiū puocatiū vrine:
a supponit a puocat mēstrua a extrahit scū: a fra-
git lapidē. **PERmutatio.** Loco ei⁹ i vomi-
tu ponit nux vomica eiusdē pōderis cum tertia sui
ponderis de pipere.

De Lubebis. L. cxxxvij.

Cubebe qd est. Eius virt⁹ ē filis rubee.
Verūm ē subtilior. **Natura.** Dixe-
rūt qdam i ipa ē cū calitate virt⁹ ifrigida
tina: a ē vere cala a sicca pueniens vsqz ad fm.
OPEratiōes a pprietates. Est apitina subtil⁹ ad
acuitatē declinis: a neqz puenit ad hoc ut loco cinna-
momi ponat. **ULnera a vlcera.** Est bona
vlcereb⁹ putridis i mēbris a gingiuis. **Membra**
capitis. Est bona alcola putridis in ore.
Membra anhelitus a pectoris. Qn tenet i ore
clarificat vocē. **Membra nutrimēti.** Est for-
tis i apiendo oppilatiōes in epe. **Membra ex-**
pulsiōis. Mūdificat vrine vias a puocat are-
nosaz: a extrahit lapidē renū a vesice: a spūū ma-
sticatis ea delectat eam qua vtitur.

De Lusca. L. cxxxix.

Clusca qd est. Res inoluta sup spinas: a
arborē filis villis mechys: a nō hz folia
sed hz florē pūū albū i quo sunt amaritu-
do a stipticitas. sed qd i ipo magis vicit est substa-
tia amara. **Natura.** Est calid⁹ parū in pñ
pmi siccū i fine secūdi. Quis ipm sit hñs virtutes
ptarias. **OPEratiōes a pprietates.** Est mū-
dificatiū a extrahit supfluitates subtiles ex venis
et gnat i stomacho pp sua stipticitatē: a mūdificat

venas. et extrahit supfluitates q̄ sunt i eis cū facili-
tate lubricas supfluitates subiles. **M**embra
nutrimēti. **C**onfortat stomachū ppe quod ex eo
frixū ē. q̄ qñ bibīt cū aceto sedat singultū et apit op-
pilatiōes ep̄is et stomachi et pfortat ea: et eius aq̄
ē mirabilis ad ictericiā: et succ⁹ eius quod de eo ē
siluestre qñ terit et p̄icit sup vinū fortē efficit sto-
machū debile. **M**embra expl. Et ipm qdem
mūdicat sordes vētris fetus ppterea qd mūdisi-
cat venas et puocat yrina et mēstrua: et p̄fert do-
lori pūgitūo vētris et supponit et retinet fluxum
sanguis: et quod ex eo frixū ē pstringit et mūdisi-
cat fluxū matricis. **F**ebres. **C**onfortat valde se-
bribus antiq̄s semē eius et aqua ipius.

De Tymino. L. cxl.

Tymini qd est. Eius aliud est karmenū:
et aliud p̄ficiū: et aliud emiū: et aliud na-
bathiū. karmenū vō ē nigri coloris: et p̄-
ficiū ē fortis emio. nabathiū vō ē illud qd inuenit in
alijs locis. Et ex oibus aliud ē siluestre: et aliud do-
mesticum. Siluestris itaq̄ acrimonia fortior est.
Et de siluestri qdem ē spēs quedā cui⁹ semē ē sile-
semini lilij. **A**l. Ectio. **K**armenū ē fortius q̄
p̄ficiū. et p̄ficiū fortis alijs. **N**atura. **E**st cali-
dū in 3° succū i fo. **O**peratiōes et p̄prietates.
Expellit v̄tositates et resoluit: et i ipso ē icisio et
exiccatio: et in ipso ē stipticitas. **D**ecoratio. **C**
ū lauat facies ex aq̄ ipius clarificat ea: et silr ei⁹
v̄sus et acceptio eius cū mēstrua. Eius nēq̄ nimis
v̄sus facie citrinat. **A**postemata et bothor. **A**
dmistrat cū cerato aut oleo et farina fabaz super
apata i testiculis: imo cū oleo aut oleo et melle.
Ulnera et ylcera. **C**onsolidat ylcera p̄prie
siluestre cui⁹ semē ē sile semini lilij qñ ex eo iplet
sup ylcera. **M**embra capitis. **C**ū terit cy-
minū cū aceto: et sit odoramētū ex eo abscedit fluxū
sanguis nariū. Et silr qñ ex eo iromittit liciniū in
nares. **M**embra oculi. **C**ūq̄ masticat et mi-
scet cū oleo: et distillat sup yngulā: et sup coagula-
tū sanguinē sub oculo et p̄fert. Et qñq̄ masticat cū
sale et distillat spūū supscabiē et sebel: et yngulaz
abscessum phibet adherentiā: et succus siluestris ab-
stergit v̄sum et attrahit lachrymas: et noiat grece
sumus: et ipm etiā ponit i canteris euulsiois piloz
i oculo et nō nascit. **M**embra anhelit⁹ et pecto-
ris. **C**ū bibīt cū aceto misto cū aq̄ p̄fert difficul-
tati anhelit⁹: ita dixit Bal. et anhelitū dilatatiōis:
et tremori cordis frigidus. **M**embra expl. **A**
dmistrat cū oleo sup apata testiculi: et qñq̄ admi-
nistrat cū cerato: et qñq̄ admistrat cū oleo et farina
fabaz et fr̄git lapidē: et p̄prie siluestre: et confert
distillatiōi yrine et mictui sanguis: et dolori pūgi-
tūo vētris et inflatiōi: et succus siluestris triti cū aq̄
mellis soluit vētrē. Inq̄t Rufius. Tyminiū naba-
thiū soluit ventrē. karmenū vō nō soluit imo stri-
git. Et herba siluestris puocat cholam i yrina.
Ulcera. **C**ū i potu cū vino ad morsus ver-
mū venenosoz: et p̄prie siluestre cui⁹ semē ē sile
semini lilij.

De Karui. L. cxli.

Karui qd est. Est p̄ximū dispoibus anisi:
Natura. **C**alid⁹ ē et sicū in fo. **O**peratiōes et p̄prietates. **E**xpellit v̄tosi-

tates et exiccatis: et nō ē in sublatiōe cymini. **M**embra
anhelit⁹ et pectoris. **C**onfortat tremori cordis.
Membra expulsiōis. **E**st bonū vermibus in-
terficiis enim eos.

De Lappare. L. cxlij.

Lapparis qd est. Est fructuā et h̄z radice: et
h̄z fructū aliū q̄ ē sicut cucumeris nō cap-
paris: et ē acris cala q̄ ponit i musto: et cō-
seruat ipm ab ebullitiōe sicut sinapis: et ei⁹ radix ē
amara acris. et qñq̄ spēs ei⁹ est culzumia facies in
ore bothor v̄sq̄ ad ierminū quo vesicet et apat gi-
giua. **A**l. Ectio. **I**uuanti⁹ quod in ipa ē sunt
cortices radices ei⁹. **N**atura. **C**onata i terra
calida ē calidior: et calor totius et ei⁹ siccitas ē in fo
Operatiōes et p̄prietates. **E**st resolutia et
apitina absterisua: et ipm radix ē icisua sublatina
mūdisificatiua apitina i cui⁹ cortice sunt amaritudo
et acrimonia et stipticitas et nutrimentū. fructus ei⁹ ē
pūū p̄cipue qñ salit et quod ex ea ē humidū ē magis
nutritiuū q̄ quod sicū ē. **A**postemata et bothor
Eius radix resoluit scrofulas et durities et admi-
scent ei quod fr̄git virtutē eius: et folia eius iam
expta sunt ad illud. **U**lnera et ylcera. **C**or-
tices radices eius ponit sup fraudulētā et fordidā.
Instrumēta iuncturaz. **C**ortices radices eius
p̄ferūt sciaticē et dolorib⁹ anche: et qñq̄ sit clistere
ex succo ei⁹ et p̄fert palyti et stupori: et stringit mē-
bra p̄prie stipticitatē q̄ est i ipa: et silr p̄fert attritioni
acciti i capitis lacertoz et i medio eoz. **M**em-
bra capitis. **C**ortices radices eius masticate ex-
trahūt hūiditātē a capite: et sedant dolorē frigidū i
eo: et ei⁹ succus distillat i aurē p̄prie vermes ipius.
Et qñq̄ stringit cortex radices ei⁹ cū dente solo et
p̄fert et p̄prie qñ ē hūida: aut folia ei⁹: et silr colu-
tio oris cū aceto i quo decoquit: aut vino: aut qñq̄
cū aceto: et qñq̄ cū vino. **M**embra anhelit⁹ et
pectoris. **C**onfortat qd ex eo salitū est patientibus
asma. **M**embra nutrimentū. **I**pa ē res magis
p̄ferēs spleni et duritiē ei⁹ bibita et more emplī su-
pposita cū farina ordeī et silib⁹: et p̄prie cortex ra-
dices ei⁹. Et mltiōis euacuat ex splene m̄z grossā
mlicaz et succedit ei sanitas. **M**embra expl. **C**
Bolone educit hūiorē crudū grossū et puocat mē-
strua: et iterficiis serpētes et vermes i intestinis. Et
p̄fert hemorrhoidib⁹. Et augmētat coitū. Et quod
ex ea salitū ē ante cibū sumptū soluit. **U**lcera.
Est tyriaca.

De Lale. L. cxlij.

Lalis. **N**atura. **C**orp⁹ hūidius est
folijs et siluestris calidior ē et siccior. et ipse
totus ē calid⁹ i p̄mo sicū i fo. Et caulis
qdem alijs ē domestic⁹: et alijs siluestris: et alijs
marin⁹: et alijs caul aq̄. Siluestris vō ē amarior et
acutior et remotior ab hoc ut sit cibus. Et decoctio
qdem radices caulis cū aq̄ granatoz ē bona. **L**ana-
bit p̄terea ē grossi nutrimentū igrossans sanguinē qñ
nō dissoluit: et iniat v̄sq̄ ad p̄tes furculē et lateris
et facit dolorosū corpus et nō ē mutabilis sicut v̄-
tolus. **O**peratiōes et p̄prietates. **E**st matu-
ratiū et lenificatiū desiccatiū p̄prie qñ decoquit
et effundit ab eo aq̄ p̄ma. Et cinis qdem stiptitū eius
ē fortis exiccatiōis: et h̄z p̄prietatē i sedatiōe dolo-
rū: et eius nutrimentū ē pūū et hūidius nutrimentū lē

tū et sanguis eius est malus. Quā ergo coquit cum carne pingui et gallinis sit bonū pax. **Apoc.** mata et bohor. **Siluestris** et marin⁹ et domesti-
cus maturat phlores et durities. **Uulnera** et vl-
cera. **Consolidat** et phibet ambulationē fraudu-
letis et ponit cū albumie oui sup aduisione. **M**
strumēta iūcturaz. **Consert** tremori et qñq; po-
nit cū semugreco sup podagra et embocat decoctio-
eius sup dolores iūcturaz. **Membr** capitis. **E**
ius decoctio et ipius semē detardat ebrietatē et
psert furfurib⁹ et qñ cū succo eius sit cappurguz
purgat caput et ex pprietatibus eius sit exicatio
lingue et facit somuz. **Membr** oculi. **Obte-**
nebrat viliū: cum hoc tñ q; ponit i aliofol.
Membr anhelit⁹ et pectoris. **Sit** gargarismus
cū succo ei⁹ aut decoctio ipius cū oleo sisamino. et
psert pfocatioi et comestio eius clarificat vocē. **Membr**
nutrimēti. **Est** mal⁹ stomacho et ei⁹
succus cū vino de passis cōfert spleni et ictericie et
ei⁹ cana et tarde digestiois. **Membr** expl. **P**
rouocat vrina et mēstrua et eius semē cū aq lupi
noy iterficit vermes et eius flos puocat mēstrua
etiā. Quā g⁹ supponit etiā ipse et succus ei⁹ cū farina
scilem iterficit fetū et qñ supponit eius semē p⁹
coitū corrūpit spmā et cinis radice eius fragit lapī
dē. Et caulis q; marin⁹ decliat ad falledine et ama-
ritudinē pp illud g⁹ lenit nāz et soluit pprie cū car-
ne pingui. et solia ei⁹ sunt sicut solia aristol qui ex
vna radice orit. **Uenena.** **Eius** succus cū vi-
no psert morsib⁹ et ē pferis morsui canis rabiosi.
De Lorianro. L. cxiij.

Oriandru qd est. Aliud ē hūiduz et aliud
siccū. Dixit Hal. q; virtus ei⁹ ē pposita
et qd i eo dñat ē terreitas qñq; et aqueitas
tepida et in ipso ē pōicetas pua a stipticitate. Apud
me vō aqueitas in ipso fria est nō tepida oio nisi sit
pp substantiā subtile calaz pmissa ei cui⁹ sepatio ab
eo sit velox. Et hūidū qdem dixit etiā q; Hal.
remouet frigus a coriandro ptradico Dia. Ego
autē dico q; testificati sunt iaz frigus ei⁹ Ruffus et
Archigenes et alij ab eis. **Natura.** **Frigidū** est
i fine pmi vlsq; ad fin siccū in fo. et apud filiū vi-
re gi in 3°. Apud me vō ē declinās ad calitātē puam.
Sed Hal. i toto facit declinationē ad calitatem et
forsitan illud ē pp substantiā i ipso subtile q; resol-
uit et nō remanet qñ bibit et si nō ppter qd oz ut
sit multitudo succi ei⁹ iterficies cū in frigidatōe.
Operatioes et pprietates. **In ipso** ē stipticitas
et stupor et succus ei⁹ cū lacte sedat omnē fortē pul-
sationē. **Apocemata** et bohor. **Consert** apa-
tibus calis cū aceto et cerusa et oleo ro. et cū melle et
oleo scere et vestigia ignis pfici. Et cū farina faba-
rū aut fauich aut farina cicoris scrofulis: qñ pmi-
scet cū eis succus ei⁹. Inqt Hal. qñ resoluat scrofu-
las: qñ g⁹ ē frigidū. Et possibile qdem ē ut dicat
ei pp ipius pprietatē et qñ i ipso ē substantiā subtili-
pfundas penetrās et pfundat et nō pfundat substa-
tia frigida. sed qñ bibit resoluū calidū velocius et
remanet agēs frigidū et dixit nō sanat ex herisipila
nisi quod ifrigidatū ē aut pmissū hūori mlico: aut
phlatico. **Membr** capitis. **Consert** vertigi-
ni facie a vapore cholico: aut phlatico et eplie scē
ex hoc. et eius pprietas ē phibere vapore a capite

et pp hoc ponit i cibo patietis epilaz ex vapore sto-
machi. et multitudo ei⁹ hūidū et eius sicci pmi-
scet sensuz. Et quod hūidū est facit somnū et phi-
bet fluxū sanguinis. Et puluerizatio sicci et collutō
oris ex succo hūidi psert cola. **Membr** oculi
Generat tenebrositatē visus et succus ei⁹ distil-
lat sedat pulsationē i oculo et pprie cū lacte muli-
eris et qñ ex solijs eius sit emplm phibet fluxum
mēz ad oculū. **Membr** anhelit⁹ et pectoris.
Consert tremori cordis calo et potant ex eo. 3. ij. cū
aq lingue arietis et retinet sputū sanguis. **Mem-**
bra nutrimēti. **Est** tarde digestiois et psertat sto-
machū calefactū et quod de eo torrefactū ē phibet
vomitu. Et dicit q; ipm sedat eructationē accida-
post cibū et si ita ē tunc facit illud ppter ea q; phi-
bet vapore et vomitu eius. **Membr** expl.
Consringit semē ei⁹ torrefactū et dicit q; semē ei⁹
cū rob solone educit serpētea. Et coriandru qdem
hūidū cū melle et oleo psert apatib⁹ calidis testi-
culoz. Et quod ex eo hūidū ē et quod siccū fran-
git virtutē coitus et erectionē virge desiccado sper-
ma. **Uenena.** **Quā** ex succo bibit circiter. 3.
iij. iterficit qñ facit boiem poss. dere trūtitia et sin-
copiz et nō oz vlr ut de eo multū sumat.
De Lane. L. cxlv.

Canis. **Decoratio.** **Urina** canis ad-
mistrat sup verrucas et quod dicit d lacte
eius q; ipm abradit pilos et phibet ortū
piloz euulsoz est vanū fm q; existimant Hal. in
locis plibus. et Hal. qdem scripsit canones i qbus
dixit q; sanguis canis phibet ortū piloz euulsoz.
Membr expl. **Inqt** Hal. Destructus est
sermo eius q; existimant q; sanguis canis extrahat
fetū. **Uenena.** **Sanguis** canis rabiosi cōuenit
morsui ipius et veneno sagitte armene.
De Larne. L. cxlvi.

Caro qd est. **Larnes** bone sunt caro ouina
q; cū calitate ē subtilis et iuuenū tauroz
et capraz et carnes illoz q; de eis sunt pui
sunt magis susceptibles digōnis et subtilioris nu-
trimēti. Et bedina qdez ē minoz supfluitatū q; ari-
etina. **Laro** autē lactentis a lacte laudabili ē bona. A
lacte vō nō laudabili ē mala. Et caro decrepiti qd
est ex ouibus ē mala et sifr caro extenuati. Et caro
nigri ē leuior et suauior et sifr caro masculi et ru-
bea diuisa ex aialib⁹ plime piguedinis et alba sūt
leuiores et varia ē minoris nutrimēti et natat i sto-
macho. **Electio.** **Melior** caro et digestibi-
lior ē illa q; ē circa os. Et dextra qdem leuior ē et
melior ē sinistra et q; ē in medio lacertoz mūdior
ē carne neruoz. **Laro** autē laxa sup quā nō ē neru⁹
fortasse ē suauis et pprie q; ē ppter generationē la-
ctis sicut caro māmille: aut pp gnatiōz saline sicut
caro radice lingue. Et eius qdem nutrimētū qñ di-
gerit ē bonū et i qbusda horis ē phlaticū. **Multitudo**
vō nutrimēti ei⁹ nō ē nisi multitudo nutrimē-
ti reliquaz carniū et caro lacertoz nisi caro māmil-
le et caro testiculoz galloz. min⁹ vō bona est que
creata ē ad hoc ut sit sustentaculū sicut q; textit inter
venas epis et reliq. Et caro cordis et radice eius si
milia moro. Et māmille qdem nutrimētū ē bonū.
Quod si i ea est lac ē grossum. Testiculoz vō caro
ē melior alijs. Et volucris vō caro melior est q;

alduragi et gallinaz et subtilior eaz: et non sunt cum in
trimento carniū alcubegi et atheiz et alderariz. Dis
pterea aial sicce pponis caro pui est melior sicut ca
ro hedi. Ipa enim est bona. Capna vero non est bona multū
et eius humor fortasse est malus valde. Hircina autē
caro est mala absolute. Et caro lupoz est mala. Et oēs
volucres magne aquatice et habentes colla longa: et
pauo et mulus: et palubus dure et alcata: et quorū
plurima genera est mīa: et quā eis sunt fila. et passarea
oēs male sunt. Ale vero auū grossaz magnaz exerci
tantū sunt boni chini. Caro autē siluestris melior
est carne gazel cū sua declinatōe ad mīaz. Christiani
vero dicūt et quod eos imitant quod melior caro siluestris est
caro porci siluestris. Nā cū hoc quod est leuior carnib⁹
domestici est fortis nutrimentū et plūmū et est velocis
digoniz: et est melior quod esse potest in hyeme. Oportet p
terea ut pscideret in disponib⁹ aialū etia in etate: et
in loco sui pastus: et sui exercitiū et reliquoz quod dea
sunt in lacte. **Natura.** Caro auis oīo siccior
est carne quod drupedis: et caro vaccina siccior est carne ca
prina. Caro autē capna est sicca et difficilioris digesti
onis carne ouina. Et caro vetep est grossi nutrimentū
et vehemētis calefactōis. Leporis vero caro est calida et
sicca. Carnes magnaz auū et anse et miluoz est
grossa. Anatis vero caro et aquaticaz est vehemētis hu
miditatis: et est ppinqua in hoc carni ouine. Et existi
mauerūt quidam quod caro ericij est humectata et caro
pinguis: et natū caro est calida et hūida. **Opera**
tiones et ppetates. Caro est cibus pfortas corpus
et est cibus magis ppinque cōuersiōis ad sanguinem
et nutrimentū quodam eius quod in patella cocta est: et ei⁹ quod
assata est sicci⁹: et nutrimentū eius quod elixata est est hu
midius. Et eius quodam quod cocta est cū semib⁹ et muri
et silibus virtus est virt⁹ seminū eius. Pinguedo
autē et adeps sunt mali nutrimentū et pauci et suble
uat cibū: et non est cōueniēcia ex eis nisi quāuitas pua
sunt mēsurā quod delectet. Salita vero caro quāuis in pno
fuerit hūida. tū facta est desiccata vehemētiore hūis
desiccatione quod oīs caro. Et eius nutrimentū est puū.
Et caro quodam pinguis lenit ventrē cū paucitate sui
nutrimentū et velocitate sue pueriōis ad fumosita
tem et cholam et digerit velociter. Et caro illoz
natū deterior est carne pingui. et est mala in digone
et nutrimento. et est calidior et grossior pinguedine.
Caro vaccina plūmū est nutrimentū grossa mīca gnans
egritudines mīcas: et quod melior est eius est caro vitu
loz. Carnē pterea vaccina dissoluūt cortices melo
nū. Et melior quodam hora in quā comedit est ver et p
cipia estatis. Christiani autē et quod eos imitant dicunt
quod non hūit cū grossitudine sua viscositate nutrimentū
porci: neque ei⁹ spissitudine. porcelloz autē caro pui
est nutrimentū pp fortitudine sue resolonis: et vehe
mentia sue hūiditatis. Et caro quodam anatis est plūmū
nutrimentū: non in existit in bonitate nutrimentū gallinaz
et silū. et vētres eaz sunt suaves: et epata eaz sunt
bona suauia in cibo: et boni hūoris. Caro ascecrach
est fragilitua vētositatū: et de carnib⁹ lōgiquior ab
hoc ut putrefiat: et quod pax est piguis est cui⁹ substantia
est siccior. **Decoratio.** Caro vaccina gnāt mor
pheā: adeps asini siluestris est bona pāno linitaz: et si
milr adeps anatis ipinguat: et illud quod est adustū
de carne arietū linitū sup morpheā est utile: et quod
adustū est de carne ranaz alopiie. **ApDstema**

ta et bothor. **Caro vaccina** gnāt cācrū: et silr car
nes grosse et resoluūt apata dura eis. **Uulnera**
et vlcera. Caro vaccina gnāt scabiē et ipetiginē
malas: et silr carnes grosse: et caro arietis adusta li
nit sup ipetiginē cōueniēter. **Instrumēta iuctu**
raz. Caro vaccina gnāt lepra et elephantia et ua
rices: et silr carnes grosse et pigues et alleliati more
empli supposita est bona neruis inflatis. in iure carnis
leporis sedet podagrici: et hūies dolores iucturaz
et eius opatio est pprima opatiōi iuris vulpis. Caro
dānule admistrat more emplī sup dolores iuctura
rū posita. Caro dorli asini siluestris cū oleo costio
emplat super dolores iucturaz. Adeps asini sil
uestris cū oleo costino mollificata more emplī po
nit sup dolores dorli et vētositatibus grossis. Et
caro vipere pferit lepre fm quod dictū est in caplo eius
Et caro ericij est bona lepre. **Membra capitis.**
Caro vaccina et reliq carnes grosse male faciūt eue
nire alienationē ppter exiccationē. Et caro dānule
miscet cū vino et bibit ppter soda. **Membra**
oculi. Linis carnis arietis pferit albugini oculi.
carnes lupoz et hūitū rostra et yngues pferūt oculo
et pfortant ipm. **Membra anhelis et pectoris.**
Lancer fluuialis pferit extenuatis valde: et carnes
pulloz excitat pfectionē nisi acetose. **Membra**
nutrimentū. Carnes grosse pducit igrossant sple
nē. verū acetosaz vaccinū cū coriandro sicco et cro
co phibet cursum mēz ad stomachū. et caro alcata
rememorat in summa eoz quod pferūt corruptiōi cō
plonis et hydropisi et oppilationi splenis et epis. et
meli⁹ est ut in hydropisi cōgelata summat ut non cō
moueat sūm. quidam autē boiū sunt quod laudat car
nes lupoz ad frigus stomachi: et hūiditate et debili
tate eius: et velocitas quodam digoniz: et deseciōis
et ambaz tarditas non sūt fm grossitudine cibi et sub
tilitate eius. Caro enim porci siluestris et domestici
fm quod dicūt est velocis digoniz et deseciōis: et est for
tis nutrimentū viscosi et grossi: et carnes ceruoz cūz
grossitudine sua sunt velocis descensiōis. et caro quod
dam ericij cū oxymelle pferit hydropisi: et caro al
cata cōfert oppilationi epis: et debilitati eius: et cor
ruptiōi pponis et hydropisi: et carnē lupoz et hūitū
rostra et yngues abhorret stomach⁹. **Membra**
expl. Carnes vaccine phibet attractionē chole
ad stomachū. Caro leporis assata est bona vlceribus
itestinoz. Caro ericij exiccata cū oxymelle est bona
dolori renū. ius galli decrepiti est bonū colice: et e
gritudinib⁹ mīcas: et adeps asini siluestris cūz oleo
costino est bona dolori renū et vētositatib⁹ grossis:
et caro lupoz et hūitū rostra et yngues est bona he
morroidib⁹. Ius carnis vaccine acetosaz est bonū
soloni cholericē. abscedit enim ipam et silr cōgelatio
carnis ei⁹ cū coriandro et aceto: et acetositatib⁹ ei si
milib⁹: et coriandro sicco et pauco croco: et silr car
nes auū assate. aut non assate pstringūt ventrē et p
prie alcubegi et ateagi: et eis fortior est alcata et al
chanebiri: et ppe quod elixat et auferit ab ea aq. caro
autē cameli puocat vrinā et carnes pingues vehe
ment⁹ leniūt nāz quod alie. **Febres.** Caro vac
cina et ceruoz et hircoz siluestriū et magnaz auū
facit euenire febres qrtanas. **Uencus.** Caro
dānule exiccata cū vino in potu accepta pferit vene
nis. Caro arietū adusta pferit morib⁹ serpentum

scorpionū et algerat: et cū vino canis rabiosi: et
caro rane pūcture vermiū venenosoz.

De Chrysomila. L. cxiij.

Chrysomila. **E**lectio. **M**eliora sūt
armenia. nō em cito aduenit eis corrup-
tio et acetositas. Et qū sumūt chrysomila
oz ut accipiat mastice et anisi egūter pondus. 3. i.
vsq; ad 3. g. i. vino puro: aut vino de passia: aut
paz mellis. **N**atura. **S**ūt fria et hūida i fo
et oleū nucleoz et calidū et sicū in fo. **O**perati-
ōes et ppetates. **E**oz humor et velocis putre-
factiois. **M**embra nutrimēti. **E**oz infusio
sedat sitim. Et chrysomila qdem cōueniētiōra sunt
stomacho q̄ plica. Et armenia nō corrūpunt i sto-
macho neq; acēscūt velociter. Ex eis vō q̄ eoz ex-
pellūt nocuētū ē ut post ea sumant anisū et mastice
i mina: aut vino de passia et ifrigidati cū melle pu-
ro. **M**embra expul. **O**leū nucleī ipoz cō-
fert hemorroidib; **E**fbres. **E**nant febres
pp velocitatē sue putrefactiois. **V**ez infusio siccoz
confert febris acutis.

De Lale. L. cxvij.

Alx qd est. Per calcē significam; cinerei-
tatē corpoz lapidosoz et ostracoz. **N**a-
tura. **I**lla qdez qua nō tetigit aq. et illa
qua aq tetigit qū remanet extincta duob; diebus
aut trib; tūc nō adurit. Immo calefacit tū: et ablu-
ta qdem ē sicca. **O**peratiōes et ppetates. **A**-
bscidit sanguis fluxū: et abluta est exiccatina sine
mordicatioe. et calx qdem qū bibūt cū oleis sit ma-
turatina. **U**lnera et vlceres. **C**orrodit car-
nē additam: et abluta consolidat et pferit adustioni
ignis valde.

De Liperio. L. cxli.

Iperū qd est. Est radix plate filis porro
et segeti etiā nisi qā ē subtilior et lōgiōr in
plūbus regionib;. **V**erūtū meli; ē alculi.
Et dicit q̄ cipez indū cum croco abradit pilos. **E**-
lectio. **M**eli; ē illud quod ē spissūz gūe viffi
eile ad frāgendū aromaticū: cui; herba ē breuior: et
cui; acedo ē vehemēs. **O**peratiōes et ppetates.
In ipō ē stipticitas pua et exiccat sine mor-
dicatioe: et apit orificia venaz: et extenuat vētosi-
tates: et adurit sanguinē et ponit i emplis. **D**eco-
ratio. **C**olorē efficit bonū: et facit bonū odorem
oris: et indū sicut dicit abradit pilos. **C**aposte-
mata et bothor. **C**onsolidat ea q̄ sunt difficil; pso-
lidatiōis: et fissa et putrida et corrola cū oleo d̄ gno
alchadra. **I**nstrumēta iūcturaz. **V**alēt ad do-
lorē i ilijis: et stringit dorsūz et neruos: et ipi; mul-
titudine acqrit lepra. **M**embra capitis. **C**ōfert
putredini nariū et oris: et alcolaz: et mollificatiōi gin-
giue: et augmētū efficit in seruatiōe. **M**embra
nutrimēti. **C**alefacit stomachū et epar. **M**em-
bra expul. **E**xtrahit lapidē et frāgit ipm: et cōfert
distillatiōi vrine: et debilitati vesice valde: et fri-
gori ei; vehemēter: et silr opat i renib;: et cōfert
frigori matricis valde: et pferit hemorroidib;. **E**-
fbres. **C**ōfert febris antiquis.

De Lupressio. L. cl.

Upressus qd est. Nonniā i syria arbor al-
herz et romane cupissus: et i sapore ei; sūt
acredo: et stipticitas pauca: et amaritudo

plima: et pōticitas ei; ē plus q̄ amaritudo: et calitas
ei; et acuitas ē fm quātitatē qua ei; virtus i men-
bris pūndat: et facit puenire stipticitatē sine mor-
dicatioe et diuersificat a reliq; calefactiuis qm non
attrahit. **N**atura. **C**ala ē in pmo sicca i fo.
qdam tū existimauerūt q̄ ē fria valde: et iudicaue-
rūt q̄ virtus ei; ē pposita: et calitas ei; ē fm quāti-
tatē q̄ facit penetrare stipticitatē: et q̄ stipticitas ei;
pūndat et puenit i mēbris. **O**peratiōes et ppe-
tates. **F**olia et nux ei; sunt stiptica: et i ipa ē re-
sola et resoluit hūitates. et nux qdem ei; fortior ē
oī re q̄ folia ipius: et i ipa ē vis faciēdi adherere et
abscidit sanguinē ita q̄ remouet putredinē. **D**e-
coratio. **C**ū decoquit cū aceto et lupinis: et linē
sup vngue remouet ei; vestigia: et ei; folia delēt
morphes. **U**lnera et vlceres. **F**olia ei; re-
cētia et nux eius pūndat vlnera q̄ sunt in mēbris
duria qū fuerit recēter collecta: et pferūt formice et
berisipile et pprie cū farina ordeī. **I**nstrumēta
iūcturaz. **N**ux et folia ipi; bona sunt collo qūz
ex eis sit ipi; emplm: et pferit cū farina ordeī suppo-
sita berisipile et silib;: et pfortat neruos et extenu-
ant ramice more emplī supposita: et roborat mol-
lificationē et stringūt ea. **M**embra capitis. **C**-
ū terit nux cupissū mliū cū sicubus et ponit liciniūz
de eis i narē sanat carnē addita: et decoctio eius cūz
aceto sedat dolorē dentiū. **M**embra anhelit;
et pectoris. **D**at ad bibendū cū vino nux eius
ad ipuū sanguis et ad difficultatē anhelit;. et anbe-
litū dilatiōis et ad tussim antiq;: et silr ei; deco-
ctio. **M**embra expul. **D**ibunt folia ei; cū vi-
no: et pferūt difficultati mingēdi et cursū supfluita-
tū ad vesicē: et pferūt etiā vlcerib; q̄ sunt i intesti-
nis. **P**ERmutatio. **L**oco ei; ponit medietas
pōderis ipius de cortice gnati: et pondus ipius de
sarcocolla rubea.

De Lanco. L. cli.

Cancer flumialis qd est. Notus ē. **O**pe-
ratiōes et ppetates. **E**st difficil; digesti-
ōis et plimi nutrimēti. et ipm qdem recti-
ficat decoctio cū mēz: et extrahit res acutas infixas
carni et spinas: sed marin; ē subtilior. **D**ecora-
tio. **L**inis eius ē bon; fixuris pedū ex frigore:
et quod de eo adustū ē ponit i medicamētis mor-
phee et pāni et pferit. **C**apostemata et bothor. **C**-
Lancer flumialis resoluit apā magnū qū ponit sup
ea. **M**embra anhelit; et pectoris. **C**aro ei;
pferit pthili: et pprie cū lacte asine et ius ipi; etiā.
Membra expul. **L**inis ei; ē bon; fixuris ani.
Ulnera. **C**ōfert morsui scorpionū et rutele mo-
re emplī supposit; aut comest;. et cinis ei; cū mel-
le pferit ad morsūz canis rabiosi bibitus. et qūz su-
mit ex eo cū frumēto ad morsūz canis rabiosi. et ē
notū. Et scies modū cure in caplo de venenis. Et
existimauerūt etiā q̄ qū cum bedarūgi approximāt
scorpionū moritur scorio.

De Lanco marino. L. clij.

Cancer marin; qd est. Mū dicit cancer ma-
rinus nolum; itelligere p hoc omnē can-
crū maris. Immo spēm cācri q̄ pprie bz
oīa mēbra dura ut lapis. **O**peratiōes et ppetates.
Quod de eo adustū ē subtili; ē reliq; adu-
stis. **D**ecoratio. **Q**uod de eo adustum est

abstergit dentes: et delet pannuz et lentigines.
Ulnera et ylcera. Quod de eo adustū ē de-
siccāt ylcera: et pferit scabiei. **M**embra oculi.
Prohibet lachrymas et resoluit cuz sale yngulā et
sit ex eo collyriū: et fricat cū eo scabies palpebray
Ebres. Prohibet quartanam.
De Chrysolocāna. L. cliij.

Chrysolocāna qd ē. Est attrplex q plimū
inuenit i scemi. **N**atura. Frigidus et
huidus ē i pmo: et apud quosdā tempat
De Coturnicib. L. cliij.

Coturnices quid sūt. Ex comestioe carnis
eayz timeēt tetanus et spasm. nō qā come-
dat helloboyz tm: imo qā i substantia eayz
est hec virtus: et existimo q nutrimentum eayz ab
helleboro ē ppter spissitudinē psonia.
De Casia. L. clv.

Casia qd est. Dicit q ē cortex radicis mo-
ri alsceni. Et ē spēz plinz: qz yna est ru-
bea boni saporis et odoris. Et altera spēs
eius ē cui? sapor ē sapor spice. Et est spēs nigra ad
purpureitātē declinās cui? odor ē silis sandalo. Et
ē spēs altera nigra horribilis odoris subtilis corti-
cis filia. Et ē altera spēs ad albedinē declinās por-
rini odoris. Et est spēs nigra subtilis cane cōcaua.
Et dixerūt qdam q inuenit silē casie quod cōuertit
ad cinnamomū. Et dixerūt aliq q inuenit sup arbo-
rē cinnamomi casia huiusmōi. Et qnq ē cōiuncta ipi
cinnamomo. et casia existit i virtute cinnamomi: sz
ē debilior. Et bona ē illa q psequit cinnamomū.
Electio. **M**elior ē illa q ē rubei coloris pura
plana: longi ligni: grosse cane: subtilis foramis: so-
lida grossa boni odoris q mordicat linguā et strin-
git ea. Nigra vō ē mala et quod de ea admistrat ē
cortex ipius. Et i ligno eius nō ē bonitas. **N**a-
tura. **C**asia ē et sica in fo. **O**peratiōes et p-
prietates. **E**st resolutiua yētositatū grossayz: et
i ipa qdem sunt stipticitas et resolo cū acedine pli-
ma: et subtilitatio multa: et icilio pp acedine que ē
in ipa et adiuuat stiptica. et sua resolutioe adiuuat so-
lutiuā: et ipa cū eo qd ē in ipa de resolone et stipti-
citate: et subtilitatioe pfortat mēbra. **A**pstema-
ta et bothor. **R**esoluit apata cala et fria i yisce-
ribus. **U**lnera et ylcera. **L**iniit cū melle sup
lacteā. **M**embra oculi. **P**onit i medicinis oculi
ppter illud quod i ea ē de stipticitate et resolone.
Membra anhelit? et pectoris. **L**ōfert pectori:
Membra nutrimēti. **S**irup? eius pferit epī: et
vinū in q? casia ifundit pferit stomacho. **M**em-
bra expulsiois. **P**rouocat ytraqz pprie i quo-
cūqz eoyz amboz fuerit tā hūoria grossi et pferit do-
lorib? renū et uescie: et qn fit encatisma i decoctioe
ei? valet dilatatioi matricis: et eius lubrificatioi.
et silr fumus ei? et sirupus ei?: et vinū i quo ipa in-
fundit ē bonū difficultati yrine. et existimauerūt q
dam q ipa facit abortū. **U**enena. **D**at i po-
tu ad venenum tyrie.

De Lydonio. L. clvi.
Pdoniū qd ē. Qn abluīt cinis ramoyz: et
folioy ei? ē sicut tutia: et folia ipi? rema-
nēt ppter puritatē stipticitatis ei?: et rob-
pomo? acēscit pp illud quod i ipo est de hūiditate
aquea fria. **E**lectio. **A**statū ē meli? et magis
pferēs. et eius qdem assatio fit qm cōcauat: et deſci-
unt grana eius: et ponit i ipo mel et liniit luto cor-
pus eius et ponit i cinere. **N**atura. **F**rigidū ē
i sine pmi: siccū i pmo secūdi. **O**peratiōes et p-
prietates. **E**st stipticiū pfortatiū fortiter et flo-
eius etiā stiptic? et silr oleū ei?. Et dulce ē min?
stipticiū: et semē ei? ē lenitiū sine stipticitate: et p-
hibet ipm caruz supfluitatū ad ylcera. **D**eco-
ratio. **R**etinet sudorē et pferit oleū ei? fixure fri-
goris. **A**pstematā et bothor. **L**ōfert oleū
eius formice. **U**lnera et ylcera. **O**leū eius
ē utile ylceribus scabiosis. **N**utrimēta iūctu-
raz. **M**ultitudo comestiois ei? gnāt dolorem
neruoyz. **M**embra oculi. **A**statū ponit sup apa-
ta oculi cala. **M**embra anhelit? et pectoris. **E**-
Eius succus pferit dilatatioi anhelit? et asmatis: et p-
hibet sputū sanguis: et semē ei? pferit aspitati gur-
turis: et lenit canaz pulmonia et mucilago eius etiā
humectat ipam canam. **M**embra nutrimēti.
Lōfert vomitū et ebrietati et sedat sitim: et pfor-
tat stomachū recipiēti supfluitates sirupus eius et
ipius ifusio: et quod de ipo elixatū ē: et ipo vtunt
in fa mēla sup vinū et phibet ebrietatē: et sit ex eo
sirupus pfortas appetitū deiectū valde et mortuū
et pfortat stomachū: et phibet vomitū phlaticū.
Membra expl. **A**lt puocatiū et ia dictū est q
illud ē p accūs psequēs pstrictionē eius: et illud qd
cū melle elixatū ē est vehemēt? puocatiū. verū
tū qnq soluit ventrē et nō pstringit et gnāt colicā et
dolore uētris pūgitinū: et pferit dysenterie et retinz
fluxū mēstruoyz: et pferit arsure yrine qn distillat
succus eius: aut oleū ipi? i yirgā: et pferit oleū ei?
renibus et vesice. et qn assumit p? cibū soluit adeo
q qn plimū ex eo sumit extrahit cibū an digōnez
et clisterizat decoctio ei? ad eminetiā ani et matricis
De Loco hortulano. L. clvij.

Rocus hortulan? **N**atura. **E**st ca-
lidus i pmo sic. in fo. **O**peratiōes et p-
prietates. **I**n ipo est stipticitas eqilis
cū maturatioe. **D**ecoratio. **M**ūdifacit pan-
nū et morpheā. **U**lnera et ylcera. **P**onit cū
aceto sup ipetiginē. **M**embra capitis. **E**x cro-
co hortulano siluestri qū sit liniitū cū melle pferit
cola pueroyz.

De Lamento. L. clvij.

Alamentū qd est. **E**ius aliud ē fluuiale: et
aliud mōtanū silē isopo i sapore: et silr fo-
lia ei? sunt ei silia. Et ē alia spēs ei? q no-
miat alhauium. Et ē qdaz spēs eius q uocat calamē-
tū hirci: et virtus ei? ē sicut virtus alioy acris: et
virt? sirupi ipius ē silia virtutū sirupi alhabafe. et
calamētū qdem ē substantie subtilis et mōtanū fortit?
ē fluuiali. **O**peratiōes et pproprietates. **S**ubbi-
liat fortiter sua acuitate et amaritudine sui et pprie
siluestre. et pp illud ē rubificatiū ylceratiū: et qū
bibit solū puocat sudorē: et calefacit vehemētē p-
id qd extrahit ex pfundo corporis: et icidit et exic-
cat: et calefacit valde. **D**ecoratio. **Q**n de-
coquit et pprie quod recēs ē cum vino: et fit ex eo
emplm remonet vestigia nigra a corpore: et ocul-
tationē q accidit sub oculo. **U**lnera et ylcera
Mōtanū pferit rasure itestinoz et rupturē: et sit
balneatio ex decoctioe mōtani ad pruriū et scabiē.

Mistrumeta iusturaz. **P**otus decoctiois ei? fert contractio lacertoz i carnib? et extremitatib? suis. At qñq; sit ex eo emplm ad sciaticā: et ad cutē et pmutat cōpionez: et extrahit ex pfundo: et qñ co medit et bibi post ipm aq casei dieb? pñujs cō fert elephantie et varicib?. At illud qd noiat fel al haniū. qñ bibi pfert spāmo et liniē ex eo podagra et pfert: et suffumigat cū eo: et pfert potus calamē: et lepre nō resofone sua tñi: sed sua iciliōe et subti liatione etiam. **M**embra capitis. **B**uccus ei? interficit vermes i aure. et i ipo ē virt? faciēdi soda. Et mōtanū qdem pfert vterib? oris: et ex trahit supfluitates ex utriq; narib?: et illud qd est aduū d alhauūz strigit gingiuas. **M**emb? an helit? et pectoris. **E**ius decoctio pfert dilatatiōi anhelit? et fortis i extratiōe humoz uisofoz ex pectore pprie qñ comedit cū ficub?: et pfert dolo ri latez. Et mōtanū qdem ē fortis illo: et alhauūz facit illud totū. sup alhauūz vō roat acetū et sumit acetū ex eo quod ē vicini tēporis cū acetositate: et odorat ipm sinopizāt et sanat: et calamētū hirci cō fert tremori cordis. **M**embra nutrimēti. **C**osert paucitati appetitus et debilitati stomachi: et pprie siluestre singultui: et pfert patētibus icteri cia cum absterfione et aptiōe sua et subtiliatiōe sua mlica et cholica: et silr decoctio ei?: et qñq; sit bal neatio ex decoctiōe mōtanū ad illud: et sepat icteri cia: pfert hydropisi qñ comedit cū ficub?: et in mō tano qdem ē virt? faciēdi appetitū cibi: et succ? ei? ē pferēs hydropisi ēt: et alhauūz sedat nausē: et fit ex eo emplm cū cerato sup splenē et extenuat eū: et silr calamētū hirci: et ē vehemēter pferēs tremori cordis stōt: et pñubatiōi et nausē. **M**embra ex pulsiōis. **E**ius decoctio puocat vrinā: et cōfert dolori pūgitino vētris et colice passioni: et qñ terit cū dispōne sua: aut decoquit: et bibi cū melle iter ficit fetū: et puocat mēstruas: et qñq; facit vomere pbla. et dixerūt qdaz mōtanū abscidit coitū et ppe siluestre: et pñibz pollutiōe. At siluestre qdēz sol uit vētrē sufficiēter et pfert matrici: et interficit ver mes pñpue siluestre. Et mōtanū solone educit cho lera nigrā: et fit quod d eo sumit i potu. xx. kirat cū iulebz: et illud qñq; opat spēs calamētū siluestre: oia illa pfortant qñ pñuicent cū aceto et rob pauco et recti? qdēz ē ut terat et spargat sup acetū cōmistiū cū aq et sale et bibat. et illud quod noiat alhauūz ex trahit supfluitates mlicas ex via vrine: et calamē uū siluestre qñq; opat oia illa. **E**sbres. **B**ibi decoctio eius et pfert rigori: et silr ignitio ex oleo i quo ipm ē decoctū. **E**lena. **Q**ñ bibi aut ex eo fit emplm pfert pñcture vermiū venenosoz et approximāt liniri ex eo in illo opi cauteriū. et qñ pñmittit et bibi cū vino expellit venena mortalia. Et suffumigatio ex folijs eius fugat vermes vene nosos. et qñ stermit etiā. Et siluestre ē bonū pñctu re scorpidois. Et mōtanū qñ bibi succus ei? cū de cocto pfert morui luponum.

De Cardamomo. L. clx.

Cardamomū qd est. Aliud ē magnū sicut ci cer nigrū. Quod qñ fragit iterius hz gra nū albi mordicas ligna sicut cubebe i q? ē aromaticitas: et aliud est pñū sicut lens aromaticū etiā. **N**atura. **C**alam ē et sicū in 3°. **O**pe

ratōes et pprietates. **I**n ipo cū calefactiōe ē stip ticitas et pprie i illo qd hz caput: et pprie in capite ipo. **M**embra nutrimēti. **C**osert vomitui et nausē cū aq masticia et vtriusq; granati.

De Cardumeni. L. clx.

Cardumeni. **N**atura. **C**alam ē et sic cū in 3°. **O**pe ratōes et pprietates. **A**st ex rubificatibz: et i ipo ē virtus liq factina: et pprietates ei? ē pfortare mēbra itrinseca. **M**embra et vlcera. **C**osert scabiei et ipeti gini linitū cū aceto. **M**istrumeta iustura. **C**osert egritudinibus neruoz et dolori anche ex pbla te: et pfert palyfi et cōtussioi lacertoz. **M**embra capitis. **C**osert epilie bibitiū i aq. **M**emb? anhelit? et pectoris. **C**ardumeni ē mūdificatiū pectoris sedatiū tussis. **M**embra expl. **C**osert dolori pūgitino vētris et vermib? et ascaridi bus: et cum vino dolori renū et difficultati vrine. Et dat i potu de eo drakimet vñū cū cortice radi cis lauri ad lapidē: et ei? fumus interficit fetū. **E**lena. **C**osert mordicatiōi scorpidois et reliqs pñcturis. **O**pe Rmutatio. **L**oco eius ponitur harmel et sñquantum.

De Calamo aromatico. L. clxi.

Calamus aromaticus. **A**lectio. **M**e lior ē ille qd ē iacynthini coloris pñquos hñs nodos: qd i plima fragit frusta: et cu ius cana ē plena re fili tele arane: et i admistratiōe ei? ē acuitas: et eius pñtū ē boni odoris: et ē decli nās ad citrinitate et albedinē. **N**atura. **C**alid? ē et sicus vñq; ad fin. **O**pe ratōes et pprietates **A**st subtiliatiū et i ipo ē stipiticitas pauca cū acre dine: et i substantia ei? sunt terreitas et acritas: et est bone cōmistiōis ad equalitē pñcā: sed eius exic catio ē maior. et i ipo ē substantia subtili sicut i reli qs spēbus q sunt ut pip et cinnamomū. **D**ecora tio. **C**osert occultatiōi sanguis mortui. **A**po stemata et boithor. **R**esoluit apata. **M**istrumeta iusturaz. **C**osert cōtritioni lacertoz. **M**embra oculi. **A**bstergit visuz. **M**emb? anhelit? et pectoris. **S**it cū eo euaporatio itraiecto rio i gutture: et pfert tussis solus: aut cū gūma albo iū. **M**embra nutrimēti. **C**osert apati epa tis et stomachi cū melle et semie apñ: et ē valens ad timorē. **M**embra expl. **P**rouocat ambo: et ipe cū semie apñ pfert renib?: et distillatiōi vrine et pfert ei? decoctio dolori matricis bibitiū et sedē i ea: et bibi cū melle et seie apñ ad apata matricis.

De Lentaurea. L. clxj.

Lentaurea qd est. Duaz ē spēs. s. maior et minor q nascit i sine veria et folia sunt sicut alethil: et grossa duas hz spēs alba et citrina i quoz capitib? ē viriditas: et plāta eius est magna sicut almekenesat: et ipius potio ad febricitates ē usq; ad. 3. h. herba vō ei? ē silis alhause gi mōtano et ē farecont: et eius folia sunt sicut folia rute: et assumit qñq; succus ex ea qd ē uiridias: et qñz ex ea qd ē sicca. decoquit eni in aq donec aqua eius virtutē assumat. deinde aq illa rectificat. **N**atura. **C**ala ē et sicca in 3°. **O**pe ratōes et pprietates. **I**n ipa sunt absterfio et stipiticitas et acredo: et pñz dulcedinis et exicatio: et ē sine mor dicatiōe: et dicit q si coquat cū carne icisa pñgit ea

Ulnera et vlcera. Que recē ē mūdificat vul-
nera et sigillat vlcera antiq̃: et q̃ sicca ē ponit i em-
plis et cōsolidat fistulas et vlcera pfunda: et vul-
nera mala: et qñ replent fistule de centaurea et li-
gat rectificat eaz dispō. **Instrumenta iūcturaz.**
Cōfert attritioni i lacertis et sani ei in eis. et minor
pprie. Et qñq̃ cōfert clistere factū ex ea sciatice et
dolorib⁹ nervoz et cōtusioni eoz. sed minor ē ma-
gis iuuetiva ad omia illa. Quā gō illa soluit solone
educit aliqd sanguis subito: et qñq̃ sit clistere ex ci-
nere eius cū aq̃ ad illud. **Membra anbelit⁹** et
pectoris. **Prohibet** sputū sanguis pp suā stipti-
citātē: et pferit q̃ grossa ē: et q̃ minuta difficultati an-
belit⁹. et dat i potū de ea pōd⁹. 3. ij. cū vino i pleu-
resi fria et sputo sanguis. **Membra nutrimētū.**
Cōfert oppilatiōi ep̃is et duritici splenis. **Mem-
bra expl.** **Prouocat** mēstrua et extrahit fetū et i-
terficat vermes et puocat yrina et dat i potū de ea
pond⁹. 3. ij. ad dolorē yr̃is pūgitiuū: et dolorez
matricis et pferit colice. Et minoris qdem reccitio
qñq̃ soluedo educit cū phlate et crudo hūore colam
Et potus duaz sp̃ez eius qñ supfluit educit sangui-
nem solone et pprie minoris.
De Lartamo. L. clxij.

Artam⁹ qd est. Alius ē domestic⁹: et ali⁹
siluestris. **Natura.** Qui siluestris
ē calidus ē in fo. sic⁹ in 3°. et not⁹ ē cali-
dus i pmo siccus in fo. **Operatiōes** et pprieta-
tes. **Oleū** ei⁹ ē ppinquū oleo yrtice. verūm ē
debili⁹: et ex eis q̃ caleat lac curres: et nutrimētū
eius ē mltē puitatis. **Membra anbelit⁹** et pe-
ctoris. **Mūdificat** pectus et clarificat vocē. **Mem-
bra nutrimētū.** Est malus stomacho et ipe
caleat lac in fo. **Membra expl.** Cōfert co-
lice et solone educit phla adustū qñ misceat cū ficu-
bus aut melle: et pferit coitui. Et oleū ei⁹ q̃ dome-
sticus ē soluit ventrē: et qñq̃ sit solo p ip̃s si ponat
medulla gnoy ei⁹ i iure: aut fiat ex eo et ex ami-
gdalis et melle pille: et sit quod de eis i potū fumit
pond⁹ aut. iij. et qñ sumit de medulla ei⁹ et costo
et amigdalis amaris tres anulufat: et anisi et nitri cu-
iusq̃ eoz aut. cū ficub⁹ siccis et melle et recipit de
eo nux: aut nuces due soluedo educit aquositate
et qñq̃ sit ex eo natif ad illud: et ei⁹ pfectio ē ut su-
mat et pmisceat cū amigdalis extortatis et aniso: et
melle decocto natifem: et sumat de eo spariz: et qñz
bibunt de medulla eius recēte. 3. xx. Infuse i. lb.
aque cū. 3. x. penidiay albay tritay et solone edu-
cit phla. **Ulnena.** Cōferūt folia siluestris:
aut fructus ei⁹: aut amboz cōmistio qñ i potū tri-
bunt cū vino ad pūcturā scorpis. Quidā aut ho-
mies dixerūt qd si morsus tenuerit i ore suo folia
siluestris: et fructus ei⁹ nō sentiet dolorē. et qñ ea
a se piecerit redibit dolor.
De Chitran. L. clxij.

Chitran qd ē. Est arbor q̃ noiat alscerbin
et virt⁹ fumi ei⁹ ē sicut virtus fumi picis
et sit ex eo oleū cui⁹ sepatio ē cū lana sicut
sepat ex pice. **Natura.** Est cala et sicca i q̃rto
Operatiōes et ppriates. **Cōseruat** corp⁹
mortuū et rubificat et canterizat. **Decoratio.**
Cōfert lendinib⁹ et pedicul⁹: et iterficat ytrūq̃ aco
q̃ etia i aialib⁹. **Ulnera et vlcera.** Fortez

efficit carnē laxaz: et pferit scabiei usq̃ ad scabiē aia-
liū: et pprie eius oleū hñtib⁹ quattuor: et canib⁹ et
camelis. **Instrumenta iūcturaz.** Cōfert p̃tussioi
lacertoz et aggregatiōi puris et sanguis i eis: et est
medicamē elephantie et varicib⁹ deglutitū et limitū
Membra capitis. Est res maxia i sedando
foda frigida limitū capiti. Et distillat i aurē et iter-
ficat vermes auris. Et distillat cū aq̃ isopi i eam ad
tinitū et sonitū: et distillat de ipo cū aq̃ isopi i dentē
dolorosus et sedat dolorē ei⁹: et pferit dentib⁹ cor-
rosis. **Membra oculi.** Acuit visus et abster-
git vestigia vlcis i oculo. **Membra anbelit⁹**
et pectoris. **Limit** sup guttur ad ambas amigda-
las et dolores eaz et pferit deglutire ex eo. 3. i. 5.
vlcibus pulmonis et sanat ea et pferit tussī antiq̃
Membra nutrimētū. **Fructus arboris** ei⁹ ē sto-
macho malus. **Membra expl.** **Interficat** ver-
mes i vlcib⁹: et pprie clisteri facto cū eo et iter-
ficat vermes oēs. et puocat mēstrua et iterficat fetū
et corrūpt sp̃ma. et qñ limit ex eo virga ante coitū
phibet ipregnationē. Et fructus eius q̃ noiat scer-
bin ē malus stomacho: et pferit distillatiōi yrine.
Ulnena. **Sit** ex eo emplim sup morsus serpētis
hñtis cornu: et dat cū vino ad potū leporis mari-
ni: et soluit i adipe cerui et limit ex eo mēbra et nō
approximat eis venenosi vermes.
De Losto. L. clxv.

Costus qd est. Alius sp̃s sūt tres: vna eaz
est arabic⁹: et albus lenis aromatic⁹. Et
fa ē indus q̃ ē magis lenis. Et iste amarus
est sp̃s gnis odoris q̃ noiat gariofilatus. Et istarū
sp̃ez minor ē illa cui⁹ odor ē odor pini: et ē ad ni-
gredinē tendēs. Et q̃ de istis sp̃ibus ē roman⁹ est
silis aseunir: et hz odorē latū. bon⁹ aut costus qñz
falsificat cū radicib⁹ enule duris: et pp illud nō mor-
dicat linguā neq̃ hz odorē fortē. **ELectio.**
Melior ē ille q̃ ē albus rectus plen⁹ nō corrosus:
neq̃ fetidi odoris mordicās et ligna ledens. deinde
indus niger lenis et niger asceunir: et melior ē ma-
rim⁹ subtilis hñs cortices. **Natura.** Est cali-
dus in 3° siccus i fo. **Operatiōes** et ppriates
In ipo ē q̃litas amara et acris valde: et calitas et
acredo adeo qd ipe vlcera et pferit oi mēbro qd in-
diget calefactiōe: et ut ex eo extrahat humor ex p-
fundo. **Decoratio.** Abstergit panū cutis lini-
tus cū aq̃ et melle. **Ulnera et vlcera.** **In ipo**
ē vlcera: et ille q̃ ē amar⁹ exicat vlcera hñda.
Instrumenta iūcturaz. Cōfert mollificatiōi
nervoz et p̃tussioi lacertoz: et ē bon⁹ sciatice suppo-
situs ut emplim. **Membra capitis.** Cōfert
lethargie. **Membra anbelit⁹** et pectoris. **Mem-
bra expl.** **Prouocat** mēstrua bibita et suffumigat i traiecto-
rio: et iterficat fetū: et puocat yrina: et extrahit asca-
rides: et vermes: et dat vires ad coitū: et ipe sup-
ponit ad dolores matricis et pferit dolori matricis
frio bibit⁹: et sededo i decoctiōe ei⁹: et mouet nāz
qñ bibit cū vino: et ipe nō dat yrca ad coitū nisi
pp̃ter hūiditatē supflus inflatus q̃ ē in ipo. **FE-
bres.** Cōfert rigori limitus cū oleo. **Ulnena**
Cōfert morsib⁹ oibus. f. morsui vipere et alga
qñ bibit cū vino: aut apsinthio. **PErmutatio.**
Loco eius ponit piretri medietas pōderis ipius.

De Crocoma. L. clxvi.

Crocama qd est. Dicit qd e sex olei s cro
co. **E**lectio. **M**elior crocoma est
illa q e boni odoris poderosa nigra i qua
no sunt ligna: q soluit tingit aqua colore croci:
q qn masticat tingit detes tictura vehemēti rema-
nēte. **O**peratiōes et pprietates. **E**st calefa-
ctina maturativa. **M**embra oculi. **V**irtus
ei e absterfina oculi: et oleū ei pferit tenebrositati
ei. **M**embra expl. **P**rouocat yrinam.

De Lambil. L. clxvij.

Cambil qd est. Semē e arenosuz quod co-
opit rubedo q e minor rubedine lapidis
i felle bovis reпти. **N**atura. **C**alim et
siccu est i 3°. **O**peratiōes et pprietates. **F**ili
Melanguē inqt i ipo est stipticitas vehemēs. **M**embra expl. **I**nterficat vermes et ascarides
et expellit eos.

De Limia auri. L. clxvij.

Climia auri. **E**lectio. **M**elior est
illa que aurea est ut cinctus glaciei cineri
q coloris rectes et laminoza grossior.
Natura. **E**st eqilis ad siccitatē declinās in 3°. **O**peratiōes et pprietates. **I**pa et quod ablutū
e de ea sunt subtiliora climia argēti: et i ipa sunt exie-
catio et absterfio. **U**ulnera et vlcera. **I**mpiet
vulnera et mūdificat sordicies eoz et corrōdit car-
nes eoz additas: et incarnat vulnera fraudulēta.
Membra oculi. **R**osert albugini oculi et initio
aque et pfortat oculum.

De Limia argēti. L. clxix.

Climia argēti qd est. Qnqz assumit climia
ex auro et argēto: et qnqz assumit ex ere et
ex marchasita: et e sex q eleuat sup locū i
q fundit aut fum: et illud qd submergit e leuio
fuz. **N**atura. **E**st pxima climie auri: sed est
frigor. **O**peratiōes et pprietates. **I**n ipa sunt
exiccatio et absterfio cū eqilitate absqz mordicatiōe
et pprie qd ablutū e de ea: et e puenitior i emplis
et ei exiccatio et absterfio i corporibz ipratis sunt
min: q i duras hūibz carnes. **U**ulnera et vl-
cera. **R**osert vlnētibz et vlnētibz difficilibus et
hūidibz pulverizata in emplis.

De Calcato. L. clxx.

Calcātū. **N**atura. **C**alim et siccu ad
qritū. **O**peratiōes et pprietates. **E**
est exicca^m iduratiū i spissati^m corporis
et i ipo sunt pstrictio et adustio. **U**ulnera et vl-
cera. **R**osert fistulis nasi. **M**embra capitis
Prohibet fluxū sanguis nariū: et qn de eo distil-
lat vna stilla dissoluta i aq i nares mūdificat caput
et radix ei e de sūma medicinarū mūdificatiūz aurē
pferēs opioribus ei frigidis et iterficat vermes.
Membra expl. **D**at i potu. 3. de eo cū melle
ad vermes et ascarides. **V**enena. **E**xpellit
nocumentum fungoz.

De Colcotar. L. clxxi.

Colcotar qd est. Inqt Bal. alcaleadiaz qnqz
cōuertit et sit colcotar. **N**atura. **E**st
calim et siccu i 3°. **O**peratiōes et ppri-
etates. **I**n ipo sunt adustio vehemēs et pstrictio
cursū sanguineoz et exiccatio: et adustū est plime
exiccatiōis et minoris mordicatiōis et i ipo e cū stip

ticitate plima calitas plima. **A**postematā et bo-
thor. **R**osert formice et herisipile qn linūt cū aq
coriadrī: et pulverizat sup fraudulētū et ambulati^m
et adurit carnē additam: et facit euenire escarā. **M**embra capitis. **R**osert fluxū sanguis nariū
et apatibz gingiue. **M**embra anbeliū et pecto-
ris. **R**osert apati gauoms. **M**embra oculi.
Ponit i alcosol ad abstergēdū et subiliandū grossi-
tudine palpebray. **M**embra expl. **P**rohibz
fluxum matricis.

De Lenebiri. L. clxxij.

Canebiri. **N**atura. **E**st calim i pmo
Operatiōes et pprietates. **E**st subtile
absterfivū iciliū. Inqt Paulus. generat
mliāz et pprie illud quod coquit cū sale. **D**eco-
ratio. **A**bstergit pām et morphēas: et fm verita-
tē e res magis iuuatua ad sordiciem. comestū eni et
suppositū ut emplm remouet ipm i diebz paucis et
b^o scūt arabes. **U**ulnera et vlcera. **Q**uē ex
folijs ei sit emplm cōfert vlnētibz fraudulētis in
mamilla. **M**embra capitis. **Q**uē ex ei radi-
ce sit cappurgiū pferit hūiditatibz grossis i cerebro
Membra anbeliū et pectoris. **A**pit oppilati-
ones pulmonis et mūdificat ipm. **M**embra nu-
trimēti. **A**pit oppilatiōes epis et splenis. **A**ne-
bra expl. **A**qua ei soluit ventrē: et e emplm ad
hemorrhoidas: et remouet dolorē vētris pūgiūuz
et soluit duritiē matricis: et extrahit chimos gros-
sos malos: et apit oppilatiōes epis et splenis. **V**ene-
nena. **A**lcanebiri e emplm cōueniēs vermibus
venenosis omnibus.

De Luso. L. clxxij.

Culus qd est. Ei spēs sunt tres: nigra: al-
ba: et rubea: et oēs sunt acres et stiptice: et
vna qdez spēs ei e qddam qd noiat lau-
danū. Et cūsus qdem i radice e laudanū: aut aliud
ambo eni sunt ppiquaz dispōnū. **N**atura.
Nā ei ad calitatē declinat: et fortasse i qbusda ge-
neribz ei e frigus. sed laudanū ipm e calim in fine
tertij. **O**peratiōes et pprietates. **E**st nocuū
nerviis: et i ipo e stipticitas: et pprie i folijs eius et
i floribus ipius est pstrictio. Ille vo q ex tota eius
sūma noiat laudanū e calefactū apitiū orificioz
venay et lenificatiū. **D**ecoratio. **L**abryma
eius e iterficies pediculoz absterfina. **L**audanū aut
cū vino et oxymelle abstergit uestigia ulcezz et aspi-
tatē eoz: et qn miscet cū vino et myrrha: et oleo de
myrto phibet casū capilloz. verūm nō puenit ad
hoc ut pferat eis q sunt sicut alopitia qn ei i solo
e pauca. **U**ulnera et vlcera. **D**ecocōtio eius
cū vino pferit plimū vlnētibz: et sit ex eo emplm et
pferit ambulatiōi fraudulenti: et sit ex eo ceratū ad
adustionē ignis. **I**nstrumēta iūcturay. **N**o-
cet nervis. **M**embra capitis. **Q**n admistrat
succus ei cū oleo irino et melle. et nitro solunt soda
antiqua. Et qn accipit succus ei q niger e et calefit
in cortice gnati et distillat i aurē diuersaz pti detis
dolorosi cōfert. Et cappurgiū factū ex aq eius est
bonū ad purgandū caput: et sanat cursuz antiquoz ad
aurē: et exiccāt vlcera ei. **M**embra nutritiū
Qn ex receti sit emplm spleni cum aceto pferit.
Membra expl. **Q**n bibunt tres annulat de flo-
re albi cū vino pferit dysenterie: et bibat i die bis

et qñ sit ex eo qd recēs ē emplm et ex capitib⁹ eius
puocat mēstrua. Et qñ sit ex eo suffumigatio post
purgationē mēstruoz phibet impgnationē. Et ille
q puus ē qñ supponit ex pte capitis eius puocat mē
strua et extrahit fetū. Et ex laudano qdem sit su-
ffumigatio ad secūdmā: et ut abortū faciat: et flos ei⁹
stringit nāz. **Uenena.** Cū bibit radix ei⁹ cū
aceto et vino pferit morsui rātele.
De Lanabe. L. clxxij.

Canabs. **MP**Eratiōes et pprietates. **C**
Semē eius fugat vētositates et exiccat. et
ē difficil digōnis: et mali humoris: et for-
tis calefactiois. et qd frizū ē est minoris nocumēti
sed sirupus acetosus de zuccaro expellit eius nocu-
mentū. **AP**stemata et boihor. **C**Ex decoctioe
radicis ei⁹ qd ē siluestris sit emplz apatib⁹ calis et he-
risipile. **ME**mb⁹ capitis. **C**osert succ⁹ ei⁹
et oleū ipius dolori auris. Et lauat cū succo solioz
eius cap. et pferit surfurib⁹. Et semē ei⁹ facit soda
pp vehemētia calefactiois et vaporatiōe ipius.
MEmbra nutrimēti. **C**Erana eius sunt difficil
digōnis et sunt mala stomacho. **ME**mb⁹ expl.
Et corticib⁹ ei⁹ qñ plmū sumit ipe uersecat sēma
De Thimolea. L. clxxv.

Chimolea qd ē. Est lamiosa sicut mai mor-
alba splēdida bona i sapore suo ē calforei-
tas. Et de ipa ē qdam q splēdore nō hēt.
ois velociter ē fragibilis. **U**lvera et ulcera.
Cosert adustioi ignis pprie cū aq et aceto: et quod
ē ex ea adustū et loū pferit ykerib⁹ difficilibus ad
incarnandum.
De Lucasia. L. clxxvi.

Cilcasia qd est. Est plāta i qd ē assilatio de
alufne. **N**atura. **C**asa ē et sicca i pmo
MPEratiōes et pprietates. **C**In ipa ē sal
sedo cū stipticitate: et ptes eius nō sunt siles et cūz
iflatioe pauca. **ME**mbra anhelit⁹ et pectoris.
sit ex ea gargarism⁹ cū lacte et sale ipi⁹: et i egypto
decoquit cū ea caro et frigit cū olo et ē cibis illic.
MEmbra nutrimēti. **C**Bolone educit aqua citri-
nā: et pprie semē ei⁹ et succ⁹ ipius et minorei ex ea
ut nō debilitet. **ME**mbra expl. **C**Prouocat
yrinā et gnāt spma et expellit cholam et aquositate
cum facilitate. et potus ipi⁹ sit ab vna tertia libre
vni⁹ vsq ad duas tertias libre.
De Tharta. L. clxxvij.

Chartas. **N**atura. **C**asa ē i pmo sic-
ca i fo. **MP**Eratiōes et pprietates. **C**
Prohibet qd adustū ē de ea fluxū sanguis
APstemata et boihor. **C**Quod de ea adustū
ē phibet sabafat. **ME**mbra capitis. **C**Quod
de ea adustū ē phibet fluxū sanguis nariū.
De Lataf. L. clxxvij.

Catas qd est. Est illud quod dicit chrysolo-
cāna. **N**atura. **C**Est cala ad fm hūi-
da i ipo. **MP**Eratiōes et pprietates.
In semē ei⁹ ē virtus lauatia hūtiū choleram.
De Lucurbita. L. clxxix.

Clucurbita. **N**atura. **C**Est fria et hūida
in fo. **MP**Eratiōes et pprietates. **C**
Illa que ē elixata nutrit aliquatūlū: et est
velocis descēsiōis si nō corrūpit ante digōnem pp
caz aliqua: et nō generat ex ea humor malus: aut si

corrūpit i stomacho: et miscei ei humor malus: est
tarde pstitue sicut reliq fructus. et humor q ex ea
generat ē ispidus nisi dñet ei aliqd quod sibi sit cō-
mistiū. nā si cū cydonijs pmiscei humor ei⁹ ē lauda-
bilis cholici. et silr si aq acreste et aque gnati. vey
nocumēti qd ipa asfert colon duplicat: et de ppe-
tate quidem eius est qd generat ex ea nutrimentuz
homogeneuz ei quod ei associatur. Nam si come-
dat cū sinapi generat ex ea humor malus acris: aut
cū sale generat ex ea hūior salis: aut cū stipticia ge-
nerat ex ea humor stipticus: et ē oio nocitiua qbus
dñat mlia et phla et bona cholici. et illa qdem q est
romana nō igredit i medicis neq aliqd iprimt in-
frigidatiōis: neq calefactiois: sed qñqz admistrat
pp delectationē. **ME**mbra capitis. **C**Buccus
ei⁹ sedat dolorē auris calin: et pprie cū oleo rosa-
ceo: et pferit apant⁹ cerebri et sirsens: et est pferēs
dolori gutturis. **ME**mbra anhelit⁹ et pectoris
CBauich cucurbite pferit tussī et dolori pectoris
factis ex calitate. **ME**mb⁹ nutrimēti. **C**Eius
decoctio pferit supfluitatib⁹ calidis i stomacho et re-
mouet eas: et similit vniū estusuz i vacuitate eius
deinde admistratū: et sit ex succo ei⁹ cāppurgū ad
dolorē dentiū valde: et abscidit sitim: et ex eis q
gnāt egritudine stōi valde ut ita stōachis pueroz
et adolescentiū: et nō ē medicamē nocumēti stōi nisi
vomitus: et nocumēti qd asfert colon maximū ē
MEmbra expul. **C**Qñ ei⁹ aqua coquit cū melle
et ponit i ipa nitrū lenit ventrē: et silr qñ sepelit in
prunis et decoquit sicut ē et bibit ei⁹ aq cū zuccaro
ipa vehemēter nocet intestinis et colō pprie. **C**Fe-
bres. **C**Cosert febrib⁹ cholici.
De Lucumere. L. clxxx.

Clucumer qd est. Semē ei⁹ ē meli⁹ semie
citroli: et ille q ē melior et subtilior ē ma-
turus. **N**atura. **C**Frigidus et hūidus
ad fm. **MP**Eratiōes et pprietates. **C**Sedat ca-
litate et cholera: sed ei⁹ chim⁹ et malus pparatus
ad putrefactionē: et excitās putrefactionē et febres
prauas. batheca vō ē velociora corruptiois q ipa.
et i eo qdez q matur⁹ ē: est absterlio et semē ei⁹ est
meli⁹ semie citroli. Citrol⁹ vō logioria ē digōnis
et discurrīt i venis crudus et generat febres chroni-
cas cui⁹ qdem nocumēti expellit amcos: et vehe-
mētia iflatiois stōi. **AP**stemata et boihor. **C**
Ponit folia ei⁹ cū melle sup scere phlatiū et pferit
ei. **ME**mbra capitis. **C**Qñ hntes sincopiz ca-
lida ipm odorāt reniuiscit. **ME**mb⁹ nutrimē-
ti. **C**Qñ admistrat sedat sitim et ē bon⁹ stomacho
verūti ipa raro digerit bene: et qñ bibunt de ra-
dice eius duo anulufat cū hydromelle facit vome-
rere humorē subtilē. **ME**mbra expul. **C**In
ipo sunt puocatio et lenificatio: et pferit dolorib⁹ te-
sticuloz et ē cōueniēs vesice: sed ē minor batheca i
puocatiōe. **U**enena. **C**Folia eius pferūt mor-
sui canis rabiosi.
De Lucumere alinino. L. clxxxi.

Clucumer alinino quid est. Est arbor cui⁹
colligitur succus hoc modo. Accipit eius
fructus i fine estatis postq ē citrin⁹ et su-
spendit in pāno ut curat eius aqua et collet et exiccat
in scutella sup cinerē: et ponit sup tabulā i ymbra
ELectio. **C**Bon⁹ ē ille q ē citrinus rectus sicut cu-
cumer vere amaritudinis. Et bon⁹ succus ē ille q

est albus plannus q̄ ē similis cepe: ⁊ sup̄ quē iam p̄te
r̄it annus. **Natura.** Est calidus ⁊ siccus in 3°
OPeratioes ⁊ pprietates. Est subtilis reso
lutiu⁹ ⁊ radix ⁊ folia ei⁹ ⁊ fructus ip̄ius abstergūt
⁊ resoluūt ⁊ exiccāt cortex eius magis: ⁊ virt⁹ suc
ci radicis ⁊ fructus ip̄ius ē vna. **Decoratio.**
Buccus eius aut succus radicis ⁊ folioꝝ ip̄ius p̄fert
ictericie. Et puluerizatio ei⁹ quod de ip̄o siccu⁹ est
delet vestigia in p̄solidatōibus nigra ⁊ mūdificat
sordiciē faciei. **AP**stemata ⁊ bothor. **Q**uī sit
ex radice ip̄ius emplm̄ cū farina ordeī resoluūt om̄e
ap̄a phlāicū antiquū: ⁊ ē disruptiū exituraz p̄pe
cū gūma alboni ⁊ pprie succus ei⁹. **Ulcera ⁊**
vlcera. Quando puluerizat quod de eo siccu⁹ est
sup̄ scabies ⁊ ipetiginem p̄fert eis. **I**nstrumēta
iūcturaz. **C**ōfert dorib⁹ iūcturaz. ⁊ eius deco
ctio clisterizata p̄fert sciaticē. ⁊ sit ex eo emplm̄ cū
aceto sup̄ podagra. **M**embra capitū. **S**uc
cus eius resoluūt emigraneā grossaz cap̄purgio scō
ex eo cū lacte. Et liniant cū eo nares cū lacte enacu
abit sup̄fluitates plīmas. Et p̄fert galeate passioni
⁊ sōda antiquē. Et succus q̄dem folioꝝ eius est de
bilior. **Q**uq̄ distillat succ⁹ i aure sedat ei⁹ dolorē
Membra anhelit⁹ ⁊ pectoris. **S**olo cū suc
co ei⁹ facta yehemētis est iuuamētī ei qui anhelit⁹
maltia habet. ⁊ linīt palatū ad p̄focationē phlāicā
ex succo eius cū melle ⁊ oleo. **M**embra nutri
menti. **C**ōfert hydropisū extrahendo aquositate
mirabilī sine nocumēto qm̄ i potu dat ⁊ radice ei⁹
annulat ymus ⁊ scem̄ia. Et qm̄ decoquit media lb̄.
eius cū duob⁹ hīst ymī: ⁊ dant in potu oī die tres
annulat ysq̄ ad. v. ⁊ qm̄ assumit de radice eius
annulat. i. s. aut ⁊ cortice eius q̄rta aēctune i die
facit vomere phlā ⁊ cholam rubeā. Et bibīt cū aq̄
mellis: ⁊ p̄fert yehemētē ⁊ manifestē: ⁊ puocat
ambo facile sine lesione: ⁊ nō est stomacho nociu⁹
Ex eis autē q̄ faciūt solutionē q̄ eo sit bona ē ⁊ sit suc
co ei⁹ duplū salis admisceat. deinde fiat inde pillē
sicut herbis ⁊ bibant cū aqua. in vomitu autē lumi
tur aliqd de eo dissolutū aqua: ⁊ linīt ex eo radix
lingue ⁊ quod sequit ip̄am. Et si vis ut velocius
fiat ⁊ fortius fiat illud ex eo cū oleo: ⁊ oleo de li
lio. Et si sup̄fluit deī i potu ei q̄ bibīt ymū cū oleo
qm̄ q̄scere facit statim. Si autē non cōfert deī sa
uich de ordeo cū aqua fria ⁊ aceto. **M**embra
expulsiōis. **S**olutōe educit phlā ⁊ sanguinē. Et
succus eius puocat yrinā ⁊ mēstrua ⁊ corrūpit se
tum suppositus.

De Lornu. clxxxij.

Lornu qd est. Lornu cerui ⁊ capre adustū
abstergit dentes fortiter ⁊ stringit gin
guā: ⁊ sedat dolorē gingiue inflatē: ⁊ oz
ut adurat donec albescat. **M**embra oculi.
Lornu cerui adustū albificatū sicut sal ablutū phi
bet mās ab oculo. **M**embra anhelitus ⁊ pecto
ris. Lornu cerui adustū ablutū i puto sanguinis
p̄fert. **M**embra nutrimentū. Detumescere fa
cit latus: ⁊ nō nocet stomacho ⁊ p̄fert ictericie. **M**
Membra expulsiōis. Lornu cerui adustū a
blutū p̄fert dysenterie.

De Lurace. L. clxxxij.

Uracis quid est. Est vrtica
De Latatu. L. clxxxij.

Latatu. **Natura.** Est debilis calita
tis ⁊ yehemētis siccitatis. **OP**eratioes
⁊ pprietates. **D**nat mliam. **M**em
bra nutrimentū. **C**ōfert hydropisū. **M**em
bra expulsiōis. **C**ōfert solutiōi ventris.
De Lokio. L. clxxxv.

Lokium qd est. Est aial marinū cui⁹ vir
tus ē p̄pinqua virtuti aialis castorei. **M**
Membra capitū. **L**aro eius confert
epilīe. **M**embra expl. **C**onfert p̄focationi
matricis.
De Lubugi. L. clxxxvi.

Lubugi qd est. Attuugi coicat ei i formis
suis. **Natura.** Laro eius ē de sub
tiliorib⁹ carnibus. **Decoratio.** **L**a
ro eius ipinguat. **M**embra anhelit⁹ ⁊ pectoris
Laro eius abstergit cor. **M**embra nutrime
ti. **C**ōfert caro alcubugi hydropisū ⁊ p̄fert sto
macho. **M**embra expl. Laro eius est leuis ⁊
stringit ⁊ augmētū facit in coitu.

De Lambura. L. clxxxvij.

Lambura. **M**embra nutrimentū. **Q**uī
digerit nutrit plimū: s; ē tarde digōnis.
De Rathimukureis. L. clxxxvij.

Rathimukureis. **D**ictū ē in caplo de mun.
Membra expulsiōis. **E**st bonū vlcē
ribus renū ⁊ vesice.

De Lalab. L. clxxxix.

Lalab qd est. Est almea indū: ⁊ ē sile semi
ni lini ⁊ mai⁹ aliquatū ad cineritatē de
clinas. **Natura.** Est frigidū in fo
būdū in p̄mo. **M**embra nutrimentū. **D**elet
singultū. **M**embra expulsiōis. **F**ragit lapi
dē renū ⁊ vesice: ⁊ ē bonū solutioni ventris.

De Laisur. L. cxc.

Laisur qd est. Est alased: ⁊ iam dictū est
de eo in caplo spumemaris.

De Lot. L. cxcj.

Lot qd ē. Est alitificat ⁊ noiat etia alafsa
sat. s. viridis: ⁊ ē cibus aialiū omniū.
Instrumēta iūcturaz. **D**eleū alcot est
res magis p̄fētēs tremori: ⁊ remouet eū fm om̄is
De Linere. L. cxcij.

Linere. **OP**eratioes et pprietates.
Mis est absterliu⁹ exiccatiū quīs viner
tificet: et ablutio minuit ei⁹ absterliōē:
⁊ acq̄rit ei glutinationē ⁊ exiccationē sine mordica
tione. Aqua vō cineris igredit in medicinis putre
faciētibus. Et fortior eaz ē cinis sici ⁊ lacticiū. Et
absterliō reliq̄z aquaz cineris ⁊ siccitas sunt mino
res q̄ istaz duaz. ⁊ cinis almezerion ē absterliū
⁊ putrefactiū: ⁊ cinis lignoz s̄ipticoz sicut quer
cus ⁊ reliq̄noz retinet senguine. **AP**stemata
⁊ bothor. **L**inis alalabagi sup̄ scabiē ⁊ ipetiginē
linīt ⁊ p̄fert. **M**embra oculi. **L**inis almeze
rion acuit visum. **M**embra anhelitus ⁊ pecto
ris. **L**inis almezerion p̄fert s̄quantie ⁊ pprie cū
diabirundinis.

De Lera. L. cxcij.

Lera qd est. Dicta est i caplo de mim.
Membra expulsiōis. **A**ddit in coitu
⁊ pronocat.

De Lapillo algul. L. cxcij.

Capillus albus qd est. Est plata q cum suis
eradicat venis et color ipsius est inter rube
dinē et nigredinē et uene eius et supma ei
sunt plana curuata. **Natura.** Est calidus et sic
cus. **Membra anhelitus et pectoris.** **Mu**
dificat pectus et pulmonem.

De capillis. L. cxcv.

Capilli. **Natura.** Capilli adusti sunt
calefactini et exiccatini fortiter. **Deco**
ratio. Adusti abstergunt dentes et aqua
eorum facit nasci capillos. **Uulnera et vlcera.**
Exiccat capilli adusti vlcera hūida et sordida et tre
mula fortiter. **Membra capitis.** Capilli adu
sti abstergunt dentes. **Uenena.** Capilli hōis cū
aceto in modū emplī ponūt sup mor sū canis rabiosi
De Asurudar. L. cxcvi.

CAsurudar qd est. Mesangue inq est ga
lange. **Natura.** Est calidus et siccus.

Operatiōes et proprietates. Est reso
lutiuū liquefactiuū. **Membra expulsiōis.**
Cōfert colice et dolori renū et augmētū efficit i coi
tu et plimū proprietatis ei et i dolore renū.

De Asia fistula. L. cxcvii.

CAsia fistula qd est. Alia ē kebulia: alia egyp
tia. **ELectio.** Melior ē illa que su
mit a cana et q est splēdidior et pinguior.
Et melior cana ipsius ē illa q splēdida ē et plana.
Natura. Est eq̄lis i caliditate et siccitate et ē hūi
da. **Operatiōes et proprietates.** Est resolutia
lenitiua. **Apodemata et bothor.** Cōfert apa
tab calis i vlcerib et p̄prie gutture q̄n ex ea sit
gargarismū cū aqua solatri et linīt sup apata du
rat et p̄fert eis. **Instrumēta iūcturaz.** Linīt
ex ea podagra et iūcture dolorose. **Membrā an**
helitus et pectoris. **Mū dissoluit** mambus in aq̄
coriandri hūidi cū spuma pilū et deinde sit ex ea
gargarismū p̄fert p̄focatiōi. **Membra nutri**
mētū. **Mūdifacit** epas et p̄fert ictericie et dolori
epatis. **Membra expulsiōis.** Est lenificatiua
ventris. Et educit cholam adusta et p̄bla et soluit
sine nocumēto et absq̄ mordicatiōe adeo q̄ ipa est
cōueniēs p̄gnantibus et soluit eas. **PE** Rmuta
tio. **Loco eius ponit** pondus. s. ipsius de terenia
bi et triplū pōderis ipsius de carne passe et octana
pōderis ipsius de turbit. Et q̄nq̄ ponit loco passe
liquiricia.

De Arnub. L. cxcviii.

CArnub. **ELectio.** Melior ē illa q̄
ē d̄ scemi alnabathia. **Natura.** **Naba**
thia ē vehemētioris siccitatis et frigidita
tis. **Operatiōes et proprietates.** Illa q̄ est de
scemi ē exiccatia s̄ptica et s̄lfr fructus eius. vey
tū i ipa est dulcedo et cū hoc stringit. Et nabathia q̄
dem ē vehemētioris siccitatis et exiccatiōis et non
mordicat. Et nabathia comedit hūida et hūor ei
ē grauis malus. **Decoratio.** Q̄n fricant ver
ruce cū carnub nabathia imatura vehemēt delect
eas oio. **Membra capitis.** **Lollutio ei** ex
decoctiōe eius ē bona dolori dentiū. **Membrā**
nutrimētū. Illa q̄ est de scemi hūida stomacho
mala ē et nō digerit et sicca est tardioris digōnis et
de scensiōis. Inq̄t Gal. medulla huius fructus non
deferit ad regionē aliā et aliembut ē bona ictericie

Membra expulsiōis. **Encatisma in decoctione**
eius factū p̄fortat anū et in ipa ē puocatio et p̄prie
q̄ nutrita est cū cōgelato vuez et illa d̄ scemi q̄ hu
mida ē soluit et sicca stringit et p̄fert solutiōi ven
tris. Et nabathia p̄fert fluxui mēstruoz supfluo co
mesta et supposita. Et aliembut ē bona dolori ven
tris pūgitino et solutiōi.

De Lubeze. L. cxcix.

Cubeze qd est. Est spēs maluz et dicit q̄
dam q̄ cubeze ē siluestris et muluchia est
domestica. Et cubeze qdem ē spēs qdam
que dicit muluchia arborea et ipa ē altea et ē olus
iudaicū et nō est longū qn sit spēs eius et ē melior
que sit i ipa. **ELectio.** Siluestris ē subtilior
et siccior et fortitudo aqueitatis domesticē mino
rat ex virtute eius. **Natura.** Est frigida et
hūida in pmo dicit q̄ domestica ē cala et sicca et h
q̄dez verbi dīctor fuit Paulus et videt q̄ fuit ei
intentio ad olus iudaicū qm ipm noiat almuluchia
Operatiōes et proprietates. In ipa ē lenifica
tio et ē subtilior q̄ atriplex et grossior sicla silue
stri et subtilior et siccior et dicit q̄ domestica cale
facit parūp et descendit velociter p̄pter hūiditatez
et viscositate suā et p̄prie cū almuri et oleo et ē eq̄
lis digestiōis et eius hūicetas fm q̄ dicit est gros
sior hūiditate lactuce. Inq̄t Paulus. et ipa p̄stringit
et carminat et resoluit sine mordicatiōe et videt q̄
ipe voluit p̄ illud olus iudaicum. **Apodemata**
et bothor. Ipa confert formice et herispile: fo
lia siluestris cum oliuis p̄ferūt adustiōi ignis et s̄lfr
eius decoctio embrocata et domestica qdem p̄fert
iceptioni apatis calidi et additioni eius. **Uulne**
ra et vlcera. Q̄n masticat cū sale cruda et ponit
sup fistulas p̄fert eis et p̄prie paruis et i oculo.
Membra capitis. Sit ex ea emplm vlcerib et ca
pius cū vrina et p̄fert eis valde et masticat ad cola
Membra oculi. Q̄n mastican folia eius et
admixtant ex eis cum pauco sale mūdifacit fistulas
oculi et facit nasci carnē. **Membra anhelitus et**
pectoris. **Folia et flos eius leniūt** pectus et faciūt
exuberare lac et sedant tussim enuenientē a caliditate
et siccitate et semē eius ē illud quod de ea ē melius
in remouēdo aspitatē pectoris. **Membra nu**
trimētū. **Domestica ē mala stomacho et in ipa ē**
ap̄tio epatis. **Membra expulsiōis.** **Flos ei**
p̄fert vlceribus renū et vesice bibitiū cū oleo et lini
tū. Et semē muluchie p̄fert rasure et vlcerib et testi
noy. Et rami alcubeze domesticē p̄ferūt itestinis et
vesice leniēdo nām et dolorib et eoz et illud q̄n bi
bit aqua eoz et sit ex ea sirupus. Et eius decoctio
cōfert duritiebus matricis sedendo i ea et faciēdo
cū ea enema. Et i ipa est virtus puocās vrinā. Et
de alcubeze qdem siluestri q̄ cū sole reuertit ē que
soluit humore crudū et cholera et q̄nq̄ supfluit et
solone educit sanguinē. **Uenena.** **Folia eius**
sedant pūctura vespe more emplī supposita et p̄
prie cū oleo et s̄lfr bibitiū semē eius et vomit semp
et confert moriui rutele.

De Laucho. L. cc.

Clauchū qd est. Dixerūt qdam q̄ ē vene.
Et ipa qdem dicit memiren. Et dixerunt
ali q̄ de ea ē pua est memiren et que ma
gna ē alguardaione. **Operatiōes et proprietates**

Est quoddam genus eius pui calidū vlcerauiū.
Appostemata et bothor. **P**onit cū vino sup
formicā et pferit. **U**lcera et vlcera. **Q**ue
pua est eradicat scabies. **M**embra capitis. **C**
Masticat eius radix et sedat dolorem dentis. **C**
Membra oculi. **Q**uā bibiit succus ei⁹ sup prunas
donec ad medietatē deueniat acuit visus. **E**t qñ ex
cerat pullus hirūdinis affert ei mater hanc plantaz
et reddit ad ipm visus: et addit visus eius: et ppi
hoc nomiat hirundinina.

De Landeros. **L. cci.**

Anderos qd est. **E**st triticū romanū.
Natura. **E**i⁹ nutrimentū ē frigidius
nutrimēto tritici: et minoris nutrimentū: et
ē cū hoc bone vigōinis plimi nutrimentū fortis grossi i

De Lameleon. **cap. m. cciij.**

Ameleon. **O**peratiōes et pprietates.
Non bibiit in aliquo: sed admistrat exte-
rius. **E**t ē in summa abstergentiū exteri⁹
et i emplis lenificatiū et resolutiū. **D**ecoratio.
Linī sup morpheā. **U**lcera et vlcera. **L**i
nī sup scabiē et ipetiginē: et fit ex eo emplm vlcē
ribus corrosiuū. **M**embra nutrimentū. **D**at
in potu de radicib⁹ albi et lutei in vino: et iunat
inde habens hydropisim. **M**embra expulsiōis
Radices albi interficiūt vermes. **A**enena.
Quod nigrum est interficit.

De Charatin. **L. cciij.**

Charatin. **N**atura. **O**portet fm q
existimo q sit calm. **U**lcera et vlcera.
Et ex eo quod cōritū ē fit emplm
vulnerib⁹ neruoz et nō dissoluit ab eis p tres dies
et ē inuatiū valde. **M**embra capitis. **E**i⁹
decoctio cū adipe anseris pferit dolori auris: et qñz
distillat cū oleo sup latus diuersum a dente dolo-
roso. **M**embra nutrimentū. **B**anat qñ bibiit
cū vino ab ictericia. **M**embra expulsiōis. **C**
Terit multū et dat ad bibendum cū vino et puocat
vrinā et pferit lapidi illud etiam.

De Lobzbague. **cap. m. cciij.**

Lobzbague qd est. **E**st granū pui simile
cardamomo qd affert de selanonia. **N**atura.
Est calidū et siccum i 3°. **O**peratiōes et pprietates.
Ei⁹ virtus ē vir-
tus gariolif: et abstergit et subtiliat: et est subtilius
cardamomo. **M**embra nutrimentū. **E**st bo-
nū stomacho et epi frigidis: et ē meli⁹ stomacho q
cardamomū et retinet vomitū.

De Landa equi. **cap. m. ccy.**

Landa equi qd est. **E**st planta nascē i locis
cōcanis: et i vallib⁹ hīs stipites cōcanos
ad rubedinē declinates aspos duos no-
dosa cū nodis intratibus: et apud nodos sunt sicut
folia sgnanti minuta spissa et adberet arborei cui a-
ppiquat: deinde generant ex ea extremitates ptea
sicut cauda equi et habet radicē durā. **N**atura
Est frigida i pmo sicca i fo. **O**peratiōes et
pprietates. **E**st stiptica et pprie succus eius: et ē
vehementis exiccatiōis sine mordicatiōe: et ē valde
inuatiua ad fluxū sanguis. **U**lcera et vlcera.
Solidat vlcera et vulnera mirabiliter: et si i eis
sunt nerui solidat etiā. **M**embra nutrimentū. **E**t
cōfert qñ linī: aut fit ex ea emplm attritiōi me-

di lacertoz et fit ex ea emplm itestinis. **M**em-
bra nutrimentū. **C**ōfert apatibus stomachi et epa-
tis et hydropisi.

De Lantaridib⁹. **cap. m. ccyi.**

Antaris. **N**atura. **D**ixerūt qdam
q ē supflue caliditatis: et dixerūt ali⁹ q ē
cala et sicca in 3°. sed pmi est veri⁹.

Operatiōes et pprietates. **E**st acris acuta pu-
trefactiua adustiuā. **D**ecoratio. **E**radicat ver-
ruas linita: et fit ex ea ceratū et linī ex eo albedo
vnguīs et pferit ei⁹ et eradicat vnguē mollificatā ue-
lociter qñ sit ex ea emplm: et remouet morpheā:
et albaras linita cū aceto: et qñ ex ea trita cū sinapi
fit linimentū facit nasci capillos: et sifit qñ coquit cū
oleo donec inspillet. **A**ppostemata et bothor.
Linī sup apata cancerosa et resoluūt ea. **U**lcera
et vlcera. **L**inī sup scabiē et ipetiginē.
Membra oculi. **I**ngit filius Meslangue. **I**pla
icidit vngulā valde. **M**embra nutrimentū. **P**ax
de ea puocat vrinā valde adeo q valz etiā
hydropisi. **M**embra expulsiōis. **P**ax de ea
puocat vrinā valde: et pax de ea etiā adiuuat me-
dicinas puocatiuas ad puocandū abiq⁹ nocumēto:
et puocat mēstrua et facit abortū. **D**ixerūt qdam
Datur i potu vna eaz ei⁹ q cōquerit d vesica sua
et non cōfert in ea cura et cōfert: et dant i potu tres
talanagi de ea et exulcerat vesicā. **I**ngit Dal. q ipa
exulcerat vesicā: ppter ea qd facit mās acutas de-
clinare ad eam a qbus corpus nō euacuat cū pprie
tate que est in ipa.

De Lola. **L. ccyij.**

Lola. **N**atura. **L**ola cutiū cala est et
sicca in pmo. et cola pisciū minoris ē cali-
ditatis vepz ē sicca. **O**peratiōes et pprietates.
Omnī cole iest virtus glutinativa exicca-
tiua. **D**ecoratio. **L**ola de piscibus ponit i sym-
plasmatis: et ponit i medicinis albaras: et qñ adu-
rit cola de corgā et cola corgā vaccini et lausi stat lo-
co tutie i curatiōe lendiniū. **A**ppostemata et bo-
thor. **L**ola de corgā linī sup sabafat: et cōfert
vesicis adustiois: et sifit cola de piscibus: et cola de
corgā vaccinis qñ linī cū aceto sup ipetiginē et sca-
biē et xcorabilem qñ nō est vehementis pfunditatis
pferit: et qñ linī cū melle et aceto sup vulnera pferit
eis et ponit cola de piscibus in emplis scabiei vlcē-
rose et cōfert. **M**embra capitis. **L**ola de
piscibus ponit in emplis vlcēz capitis et pferit. **M**
Membra anhelitus et pectoris. **L**ola de piscib⁹
dat in potu cū aceto ad sputū sanguis: et igredit in
torbitionibus que sūt ad sputū sanguinis.

Capitulū de litera. **D.**

De Digitis citrinis. **L. ccyij.**

Digit citrini qd est. **E**i⁹ figura ē sicut
vola man⁹ cōmissa ex citrinitate et al-
bedine: et est dura i qua est parū dul-
cedinis. et ex ea ē citrina cū pua altera-
tione absq⁹ albedine. **N**atura. **E**st calida et
sicca in fo fere. **O**peratiōes et pprietates. **R**
Resoluūt supfluitates grossas valde. **D**ecora-
tio. **I**nest pprietas mūdificandi cutē. **M**stru-
mēta iūcturaz. **C**ōfert mēbris neruosis i impedi-
mētis suis. **M**embra capitis. **C**ōfert mane
ppe. **P**ermutatio. **L**oco ei⁹ iuuamio manē

ponit quatuor ipsa et medietas eius ex hezeriascen
cum duabus tertijs ipsius de sod.

De Digitis hermetis. L. cxi.

Digitus hermetis quod est. Est flos hermodactili
cilii et eius virtus est virtus hermodactili
De durugi. L. cxi.

Durugi quod est. Verba lignea radicali cuius
quatuor est nodus pollicis usque ad extremum
unguis et minus: hinc quod est iterius al-
bi: et quod est exterius cinericiu declinat ad duri-
tie et granitate. **Natura.** Est cala et sicca in 3°
Operatioes et proprietates. Extenuat ventosi-
tates. **Membra anhelitus et pectoris.** Con-
fortat cor et perferit tremori eius valde. **Mem-
bra expulsiōis.** Dissolvit ventositates que sunt in
matrice. **Uenena.** Confortat venenis et punctu-
re vermium venenosorum et scorpionum: et rutele bibi-
ta: et emplastro facto ex ea cum sicibus. **Permutatio.**
Loco eius ponitur guriubet equale pondus: aut
one tertie ponderis ipsius de gariolis.
De Darsiscaban. L. cxi.

Darsiscaban quod est. Est arbor grossa hinc
spina grandem qua venditores medicina-
rum sua unguenta expiunt: et est posita ex
partibus dissimilibus. **Cortex** namque eius est acutus:
eius flos est calidus: et lignum eius est ponticum in quo
est frigiditas quidam. nam in ipso etiam est virtus com-
posita: et in ipso est acuitas et stipticitas. Acuitate ergo
sua calefacit et sua stipticitate refrigerat. Sunt autem
quidam qui dicunt quod ipsa est radix spice indice: sed non
affirmat. **Ectio.** Illa que est bona est quibus
super huius cortice egreditur rubecum ad purpureitatem
tendens boni odoris et saporis: sed alba puata odo-
re est mala. **Natura.** Calida est in primo sicca in
fine secundi usque ad tertium. et dicitur in primo sed ipsa est
fortioris siccitatis quam illud. quidam vero dicunt quod est fri-
gida. **Operatioes et proprietates.** In ipsa est
resolvo et stipticitas. resolvit enim ventositates et re-
tinet cursum et fluxum sanguinis et rectificat putrefacti-
onem. **Uulnera et vlcera.** Confortat vlceribus
ambulatoriis et putrefactis. **Instrumenta iuctura-
rum.** Confortat proprie mollificationi nervorum. **Mem-
bra capitis.** Aldarsiscaban est bona fetori-
narium et fit ex ea licinium. et ex decoctione eius colunt
os propter curam: et conservat dentes et confortat valde.
Membra anhelitus et pectoris. Aqua decocti-
onis eius prohibet sputum sanguinis ex pectore. **Mem-
bra nutrimeti.** Confortat inflonem stomachi
Membra expulsiōis. Eius decoctio restringit
ventrem et perferit inflonem et difficultati urine et suppo-
nit et extrahit fetum et pulverizat super vlcera caude et
testiculorum: et perferit duritiei ipsorum: et ambulatoriis eorum
Permutatio. Loco eius ponuntur fructus aliam-
but due tertie ponderis ipsius: et in iuvamento nervo-
rum pondus eius de assaro et medietas eius ponderis
de durugi.
De Detbiu. L. cxi.

Detbiu quod est. Est granum sile ordeo: et lon-
gius et strictius: et magis solidum amara.
Natura. Inquit filius Alesanguis quod est
frigidum: et sanius est quod ipsum declinet ad caliditatem
et est siccum in 3°. **Operatioes et proprietates.**
Et stipticum restringens ventrem: et cum eo quod est in

ipso ex stipticitate conservat vinum de vacillis ab ace-
tositate. **Apodemata et bothor.** In ipso est
lenificatio bona duriciebus. **Membra capitis.**
Est facies scotomia. **Membra expulsiōis.** Con-
stringit et valde perferit doloribus ant: et mollifi-
cationi eius sedendo in eius decoctione. Et quoniam ex
eo conficitur pondus. 3. ij. cum oleo et transglutit confortat
hemorrhoidibus. **Uenena.** Confortat venenis
Permutatio. Loco eius ponuntur in resolutione
duritie due tertie ponderis sui de kur et medietas
ponderis ipsius de abbel. Verumtamen in impregnatioe
non admiscetur abbel.
De Dulb. cap. m. cxiij.

Dulb. **Natura.** Cortex et nux eius
sunt vehementis siccitatis et est frigidus in
primo. **Operatioes et proprietates.** Cortex
et abrasio ipsius sunt vehementis absterfiois
et desiccationis: et sensibus est desiccatus: et scara-
bei moriuntur ex folijs eius et abrasione eius: et cor-
tex eius est vehementis exiccationis. Pulvis vero
foliorum eius est sensibus et reliquis desiccatus valde
et malus eis. **Decoratio.** In cortice est vir-
tus absterfiois et exiccationis et quoniam perferit albas.
Apodemata et bothor. Confortat folia eius apa-
tibus phlaticis: et apatibus iucturaz et genuum.
Uulnera et vlcera. Cinis ipsius ponitur super exco-
riationem et super vulnera putrida et sanant: et cortex
eius coctus cum aceto perferit adustioni ignis. **In-
strumenta iucturaz.** Eius folia doloribus iuctu-
rarum sunt utilia: et apatibus calidis in eis et proprie
geniculorum. **Membra capitis.** Eius cortex
decoctus cum aceto est bonus dolori dentium et pulvis
eius est malus auditui et auri. **Membra oculi.**
Pulvis foliorum eius nocet oculo. Verum ipsius folia
humida quoniam lavant et decoquuntur: et fit ex eis emplastrum
retinent fluxum ab oculo et perferit inflonem et ophthal-
mie. **Membra anhelitus et pectoris.** Pulvis
eius nocivus est pulmone et voci. **Uenena.** Fructus
eius recens cum vino perferit puncture vermium
venenosorum. Et ex nucis eius cum adipe fit emplastrum
puncture et morui. Et iam quidam dicunt quod ipse est
venenarius scarabeis: et scarabei moriuntur ex folijs eius
et ex corticibus eius.

De Demest. cap. m. cxiiij.

Demest quod est. Est arbor lauri et eius gra-
na administrant et folia: sed grana sunt me-
liora et fortiora eis que sunt in ipsa. De-
inde cortex radicis de cuius opibus aliquid dicimus
hic: sed complementum eorum erit in caplo de gain: ubi
loquimur de lauro. **Natura.** Est cala in 3°
sicca in 4°. **Instrumenta iucturaz.** Est bona
mollificationi nervorum et palsy et torture. **Mem-
bra capitis.** Quod ex ea tritum est bonum est ster-
nutatiōis. **Membra nutrimeti.** Confortat apa-
tibus epatis et splenis. **Membra expulsiōis.**
Confortat colice.

De Deuser. cap. m. cxv.

Deuser quod est. Est herba cuius folia sunt si-
milis folijs tritici: sed sunt leviora: et fru-
ctus eius habet velamia duo aut tria: et
super ipsa sunt quidam similia pilis: et sumit succus eius
et servat et est melior herba. **Natura.** Calida est
in primo sicca in 4°. **Operatioes et proprietates.**

In ea sunt exiccatio et resolo. **A**postematata et bo-
thor. **L**enis apata que idurari incipiunt et phibet
iporum duritiem. **D**ecoratio. **D**e proprietati-
bus eius est ut delectat alopitia. **M**embra oculi
Consert algarab.

De viridar. cap. m. ccxvi.

Irdar qd est. Est arbor cimiū ex q̄ egre-
diunt capita inflata sicut granata in q̄bus
est humiditas que sit cimices. Mū enī api-
unt egrediunt cimices: et eius folia comedunt vi-
ridia sicut olera. **O**peratiōes et proprietates. **I**n
ipā sunt stipticitas et absterio et cortex et stipti-
cus: et radix est ei p̄pina. **D**ecoratio. **I**n
miditas capitum eius abstergit facie: et cortex eius
cū aceto q̄ adhuc est humidū abstergit albaras. **U**-
Ulnera et ylcera. **I**nvoluit cortex eius sicut
ligamentū sup p̄ssiones et vulnera: et cōsolidat ea
et sili folia eius et cortex et flos ipius cōueniunt vul-
neribus: et sili illud quod cadit de cortice: et res q̄
ē ex ea cadit sicut farina et phibz ambulationē fran-
duentis: et p̄prie cū equali pondere sui de aniso cō-
secta cū decocto. **I**nstrumēta iūcturaz. **A**x
decoctioe radicia et folioz ipius embrocant ossa fra-
cta. **M**embra expulsiōis. **M**ū ex ei cortex
grosso bibi aureus cū decocto: aut aqua frigida ex-
pellit phla.

De deindar. cap. m. ccxvii.

Deindar quid est. Est ex genere abhel que
dicitur pinus inda. At eius lignū silatur li-
gno zurūbz. In quo ē acuitas pua et siru.
deindar est eius lac quod est calū acutum faciens
sitim. **N**atura. **E**iūs siccitas est in tercio ma-
ior calitate eius. **O**peratiōes et proprietates. **I**n
eius lacte est acuitas adherens et in substantia ei
est stipticitas. **I**nstrumēta iūcturaz. **B**ona
est mollificatiōi nervoz et paralyti et torture vlti-
me: et neq̄ est aliquid melius ea. **M**embra ca-
pitis. **C**onsert apatibus frigidis i cerebro et apo-
plie et epile. **M**embra nutrimēti. **L**ac eius
facit sitim. **M**embra expulsiōis. **F**rangit la-
pidem renū et vesice et retinet ventrē et remouet
mollificationē ani sedendo in eius decoctione.

De danco. cap. m. ccxviii.

Daucus qd est. Est semen bantie siluestris
distinctio vō esse eius dicit i caplo bantie
siluestris. **N**atura. **C**alidus in 3°. **S**iccus in p̄ncipio
ipius. **O**peratiōes et proprietates. **E**st apitius valde.
Membra expulsiōis. **P**rouocat yrinā et mēstrua.
De vende. **L**. ccxix.

Deinde qd est. Que est sceni ex ea ē sicut fi-
stici et alscetrie est silis alkerna rubeo ha-
bens p̄icta nigra et inda est minor alsceni
et maior alscetrie: et eius medulla est cineritia de-
clinans ad citrinitatē et de p̄prietate eius ē q̄ ipius
medulla minorat cū ipre donec cōsumat. In terra
vero magis remanet. **E**lectio. **A**lsceni me-
lior est et fortior inda et alscetrie ē mala tarda opa-
tionis facies turbationē et dolorem p̄ngitiū: et oz
ut excorticeet scenia cū ferro et non tangat labia qm̄
ipā delet eoz colorē et facit q̄si albaras: et q̄ excor-
ticat egredit ex cortice eius lingua pua p̄xima me-
dietati grani. oportz ergo ut relinquat illa lingua

et accipiat medulla. **N**atura. **E**st cala valde
Decoratio. **A**quacatio facta cū dende mista cū
eo quod ipi p̄tinet p̄seruat nigredinē capilloz. **M**embra
expulsiōis. **B**oluit cū supfluitate et
potio q̄dem eius est granū. i. s. et ipa solūdo non
educit nisi humiditates et mliam et phla que sunt in
iūcturis et neq̄ bibi sola. q̄nq̄ vero p̄sumit aliq̄a
dansa ad bibendū de ea que p̄parata ē dūos danich
sed ei qui ē fortis p̄p̄onis tollerās fluxū. **O**portet
ergo ut terat et p̄misceat cū scescenegi et aliquanto
croco. At si misceat cū medicinis solutius nō oz vt
cū eis misceat opū: neq̄ quelibz medicinas: imo oz
vt misceat cū tali qual est turbit et lac ficus et succo
ap̄sinthz et semen nil et heriken q̄ntis duabus.

De Dinaraguadi. **L**. ccxx.

Dinaraguadi qd ē. Est planta albasce et zu-
fere: et dicemus ipm̄ in caplo de ze.

De duraz. **L**. ccxxi.

Duraz qd est. Nota est. caro eius ē melior
carne pulloz et alsaguakū et magis tēpera-
ta et subtilior et siccior carne atadrogī et
minoris calitatis q̄ ipa. **M**embra capitis. **C**aro
alduraz in cerebro et intellectu augmentū effi-
cit. **M**embra expulsiōis. **C**aro alduraz auget
sperma et coitum.

De dedikisa. **L**. ccxxii.

Dedikisa quid est. Cortex indus stipticus
valde. **O**peratiōes et proprietates. **E**st
stipticus. **M**embra anhelitus et
pectoris. **B**onus est sp̄to sanguis ex pectore et
pleuresi et clarificat vocē. **M**embra expulsiōis
Consert ylcibus inestlinoz.

De durufataris. **L**. ccxxiii.

Durufataris qd est. Res que voluit super
arborē antiquā que fert glandes: et silis ē
asarach minor in ea et min⁹ frustulosa et
habet radicē intertā ut rete in qua ē dulcedo cum
acuitate et amaritudo et stipticitas cū virtute putre-
factiua. **N**atura. **E**st cala fortem hīs calidi-
tatē et siccitatem. **D**ecoratio. **S**ubtiliat ca-
pillos et abradit eos: et delet eos p̄pter suā putre-
factionē et acuitatem suā. **I**nstrumēta iūctura-
rū. **C**onsert paralyti et torture.

De draganto. **L**. ccxxiiii.

Dragantum quid est. Est gūma alcuted
Natura. **E**st frigidū ad siccitatē decli-
nans. **O**peratiōes et proprietates. **E**iūs
virt⁹ est sicut virtus gūmi: et in ipō est exic-
catio pauca q̄ est sicut illa que ē in gūmi. **M**embra
oculi. **P**onit in alcosol eo mō q̄ ponit gūmi
De dracone marino. **L**. ccxxv.

Dracone marinus. **O**peratiōes et p̄prie-
tates. **I**nq̄ Sal. scindit et ponit super
morsum suū et consert.

De dhab. **L**. ccxxvi.

Dhab qd est. Dhab aliud est a lacerto in-
ueto in regione nostra quāvis sit ei silis:
et habeat dispōnes et virtutes ei p̄ximas
et alddhab q̄dem raro est nisi i regionibus arabū.
Decoratio. **L**imit stercus eius sup pannū et len-
tignes et consert. **M**embra oculi. **B**iercus
eius p̄fert albugini oculi: et p̄fert descensionē aque
De oboboba. **L**. ccxxvii.

Doboha. Jam diximus in caplo de. k.
summa inuameti ipsius quod facit in po-
dagra et dolore iucturarum.

Capitulum de littera. E.

De Emblico. L. cxxviii.

Emblicus quod est. Est notus. et debi-
lior myrobal. nutritis. et in eorum semi-
ta. Quis in lacte infundit notat sitem-
blez. **Natura.** **A**pus iudeu est
calidus et apud plures alioz est frigidus in 3°. et apud
scirek indui in ipso est calefactio et forsitan veritas est
quod ipse siccus est par huius frigiditatis. **OPera-**
tiones et proprietates. **E**xtinguit caliditate sanguis
Decoratio. **F**ortes efficit radices capilloz et de-
nigrat capillos. **I**nstrumeta iucturarum. **C**on-
fert nervis valde. **Membra oculi.** **R**efor-
tat oculuz. **Membra anhelitus et pectoris.**
Refortat cor et subtiliat ipsum et intellectui prebet au-
gmentum. **Membra nutrimenti.** **R**efortat sto-
machum et prepat ipsum et sedat sitim et vomitum et fa-
cit appetitum cibi. **Membra expulsiōis.** **R**efor-
tat animum et excitat coitum et apud quosdam stringit
ventrem. Verum quod ex ipso nutritum est lenit ventrem
absque labore et prefert hemorrhoidibus et soluit phla-
gma.

De Epithymo. cap. cxxix.

Epithymum quod est. Est semine et flos et stipites
pui fracti et acuti calim pigitini sapo-
ris semina huius rubra cuius plate virtus est
sicut virtus albasce. verum albasce est debilius eo et
dicitur quod est de genere albasce. **E**lectio. **Q**uod
ex eo bonum est est cretense et hierosolymitanum et est
declive ad rubedinem. et quod est vehementius ruberum
et acutioris odoris melius. Et melius est illud quod
asert de insula crete. Et asert etiam ex oris domus
sanctae et ex alijs vicinis sibi sed rubedo est fortior
et filatur semini cuscute. **Natura.** Est calim et
siccum in 3°. fm. bal. Et dicitur humum quod est calim in
3° siccum in fine pmi. **OP**eratiōes et proprietates
Bedat inflationem et couenit consistensibus et
seminibus et remouet egritudines oppilationum et
Instrumeta iucturarum. **C**onfert spasmus.
Membra capitis. **R**efert mlie et epilepsie. **Membra**
nutrimenti. **C**ontrahit eos in quoz co-
pionibus cholera rubra vincit et facit eis nauseam
et est ex eis que sitire faciunt. **Membra expul-**
sionis. **P**otio epithymi sit. iij. aur. bibat cum
melle et sale et soluendo educit mliam fortiter et edu-
cit etiam phla. Quidam vero dixerunt quod ex eo bibat sit
vsq; ad. 3. ij. et decoctio sit vsq; ad. iij. aur. et oz
ut voluat quod ex eo bibat cum oleo amigdalino et non
oz ut in decoquendo ipsum multum elaboret.

De Hebeno. L. cxxx.

Ebenus quod est. Est nota. **E**lectio.

Hebena ex ea melior est: est nigra equalis i
qua non sunt linee et filatur in suo tactu cor-
nu tornatili et est valde compacta et solida in cuius sa-
pore est mordicatio. et qui ponit super carbonem odo-
rat ex eo odor bonus acutus. **Natura.** **L**u-
lida est et sicca in fo. Et existimant quidam quod ipsa cum
caliditate extinguit caliditatem sanguis. **OP**era-
tiones et proprietates. **F**ricat in aqua sicut plures
lapidum et est subtiliatina et abstergina. **Membra**

oculi. **A**bstergit pannum oculi et albuginem: et
ex ipsius fricatione fiunt collyria et fit ex ea alco sol
ad medicinas oculi propter vehementiam conuenientie
ei. et qui adurit ei serratura super sartagine. deinde
abluit prefert vlcibus antiquis et ophthalmie sicce
et scabiei oculi. **Membra expulsiōis.** **D**ixit
alcanti quod ipsa frangit lapidem in renibus et dicit quod
ipsa est resolo infsonis ventris.

De Eruca. L. cxxxi.

Eruca quod est. Ex ea alia est siluestris et alia
hortulana. Semen autem eruce est illud quod
in decoctione ponit loco sinapis. **Natu-**
ra. **V**alida est in fo sicca in pmo. et in humida qui-
dem est humiditas in pmo. **OP**eratiōes et proprie-
tates. **E**st apitina lenitina. **Decoratio.** **A**qua
eruce cum selle vaccino vestigia vlcis prefert
et semen eius aut aqua ipsius cum melle lentiginibus
Membra capitis. **F**acit soda et proprie si co-
medat sola. lactuca vero remouet nocuentum ab
eo et sili endivia et portulaca. **Membra anhe-**
litus et pectoris. **F**acit lac abundare. **Membra**
nutrimenti. **I**n ipsa est digo cibi. **Membra**
expulsiōis. **S**iluestris facit abundare uri-
na remouet coitum et facit ei erectionem et proprie
semen eius. **U**enena. **C**um comedit et bibit
post ea vinum odoriferum est tyriaca morsui mustele

De Elbue. L. cxxxij.

Elbus quod est. Est uigbue et est subtilior quod
kacula. **Natura.** **L**ata est in primo
sicca in fo. **OP**eratiōes et proprietates
Est subtilis. **Membra nutrimenti.** **C**on-
fortat epas et stomachum frigidum et digerit cibum.

De Endivia. L. cxxxij.

Endivia quid est. Alia est siluestris et alia
hortulana et est duas species. huius lata fo-
lia et huius stricta folia et ipsa predu cursum
lactuce. verum sicut dixerunt est minor ea in suis
opationibus. apud me vero ambe vincunt eam in
apiendo et in pstando inuamentum oppilatiōis epatis.
quauis minorent ab ea in extingendo et confortado.
Electio. **M**agis inuatiua ex eis epi est que
est magis amara. **Natura.** **E**ndivia frigida
est in pmo et siccitas sicce est in pmo et humiditas
humide est in fine pmi. et hortulana quidem est frigi-
dior et humidior et eius quidem amaritudo in estate fit
fortis et declinat ad puam caliditatem que non efficit
impulsionem. **S**iluestris vero est minoris humidi-
tatis et est tara raxon. **OP**eratiōes et proprietates
Aperit oppilatiōes vlcis et venarum et in ipsa quod
dem est stipticitas aliquatula sed non est vehemens
et eius aqua cum cerusa et aceto est mirabile epithima in
ifrigidando illud cuius ifrigidatio querit. **I**n-
strumeta iucturarum. **F**it ex ea emplum podagre.
Membra oculi. **R**efert ophthalmie calide et
lac quidem endiue siluestris abstergit albuginem ocu-
li. **Membra anhelitus et pectoris.** **F**it ex ea
cum farina ordeii emplum tremori cordis et confortat
cor et qui dissoluit caliam fistula in aqua eius et ex ea
fit gargarismus prefert apatibus gutturis. **Membra**
nutrimenti. **B**edat nausea et excitatiōem chole-
re et confortat stomachum et est de melioribus medicis sto-
machi cuius copio est calida. et siluestris quidem est me-
lior stomacho quam hortulana. et dicitur quod est conueniens

emplm oppilationi epatis quocūq; modo sit. Tale
qdem est vehemēter cōueniēs. nō est nocumētū
īpūs frigide nocumētū reliquaz spēz olerū frigi
doz. **M**embra expulsiōis. **Q**uā comedit cū
aceto stringit ventrē pprie siluestris. **F**ebres.
Confert quartane et febribus frigidis. **V**enena.
Qñ ponit emplm cū radice sua sup pūcturā scorpī
onis et vermīū puoz venenosoz et vespē et serpe
tis gualleuabras cōfert et sūit cum sauib.
De Epate. L. cccxxiiij.

Par. **O**peraciones et ppriates.
Humor generat ab epibus est grossius
Et sanius ex eis est epar anatis pinguis et
gallinaz pinguiū. **M**embra capitis. **E**par ca
praz et pprie hircorū deiegit esse epileptici. Et qñ
epilepticus ipm comedit incurrit epilepsia. **E**par ste
lionis sup molares corrosos positum sedat dolores
coz. **M**embra oculi. **A**qua epatis caprini
pfert pāno comesta et in alcosol posita et inclinatio
sup vaporē eius. **M**embra nutrimenti. **E**par
adib confert doloribus epatis omnibus. **I**ndi **H**al.
Ego qdem posui ipm in medicamēto eupatorij et
nō repij ipm augere iuuamentū vltra illud quod
ex eo solet puenire. Amplius epar est tardij icellus
in ventis nisi epar anatis pinguis. **V**enena. **E**
par canis rabiosi si det in morso ab ipo et cōfert
Et iam dictū est q ipm phibet metuz aque et iam
vixerūt p illud quidā coz et fuerūt curati etiā cu
rationibus alijs.

De Ere. L. cccxxv.

E qd est. Es aliud est rubeū ad cūritatē
declinās et est alchabrusi quod ē melius
et aliud est rubeū clarū et aliud rubeū ad
nigredinē declinās et est genus eris quod dicit ta
lacon. Et es qdes adustū est acie i quo etiā est stip
ticitas. Quq; abluū est medicamē bonū ad sigillan
dū in corporib⁹ lenibus et sine ablutioe est meli⁹
El. **E**ctio. **E** flos eris subtilius est ipo. **N**a
tura. **E** validus est et sicus in 3. **O**peraciones
et ppriates. **I**n ere adusto est stipticitas et acui
tas et cōsolidatio et ex eis que de ipo dicunt est q
si cū forpicibus de talacon fiat pilloz euulsiō phī
bet ortū coz. **D**ecoratio. **D**enigrat capil
los. **V**ulnera et vlcera. **I**pm cōsolidat vl
cera maligna ambulatiua et phibet ea ab ambula
tione et corrodit carnē augmentatā et ablutū cōso
lidat vulnera et dicit q si limi cū melle cōueniens
est vlceribus duris adustis in corporib⁹ duris.
Membra oculi. **A**cut vīsum et pfert duritiei
palpebray. **M**embra expulsiōis. **S**oluit
aqua citrinā qñ bibi cū melle et si ex eo liniatur
palatū excitat vomitū. et potio qdes ei⁹ sit anī. i. s
et extrahit aquositatē absq; nocumēto. **V**enena.
Oportz quidem ut caueat vīsus dimittendi
illud in quo est falsedo et amaritudo aut pinguedo
sicut sunt olera et carnes aut acetositas aut dulce
do in vasibus eris et bibendi ex eis. ipa emi trans
mittunt pculdubio ziniaria et ziniar est venenū.
De Euforbio. L. cccxxvi.

Euforbij qd est. Est gūmi calim cui⁹ vir
tus alterat post tres aut quattuor annos
et quod antiquat tendit ad palliditatē et ci
trinitatē et nō dissoluit in oleo nisi cū difficultate et

recēs est cōtrario illius. sed vixerūt qdam seruat
virtutē suā qñ ponit cū fabis excorticatis i vase.

El. **E**ctio. **Q**uod de eo bonū est recens est claz
citrinū ad pallorem declinās acuti odoris vehemē
tis acredinis. Aliud vero ab hoc est adulteratū cū
sarcocolla et gūmi. **O**peraciones et ppriates.
Est absterliuū et habet virtutēz subtilē adustiuam
absterliuā et quod est recens est vehemētoris ca
lesfactiōis qñ assa qñ tñ nō sit gūma sicut assa i cale
factiōe sua. **I**ntumenta iūcturay. **M**iscet
cū qbusdam potionibus facis cum spēbus que sunt
sicut piper et cinnamomū et silia et cōfert sciaticē et
egit cortices ossium in die vna. Verū oportz vt
minuat caro que est in circuitu ossiū cū cerato tepe
facto in vnguento et cōprimēdo iungit ex eo paraly
sis et stupor et pfert valde. **M**embra oculi.
Qñ ex eo sit collyriū est absterliuū sed pdurat ei⁹
mordicatio tota die et ppter hoc miscet cūz melle
et reliquis collyrijs. **M**embra nutrimenti. **C**
onfert aque citrine et frigori renū et cōfert hūti
bus colicam et potio de eo cū qbusdam semibus
boni odoris et aqua mellis triū anululat dicit al
canzi q coarctat oa matricis vehemēter adeo ut p
hibeat medicinas abortū facientes eggere fetū.
Membra expulsiōis. **S**oluedo educit phla vi
scolum retentū in vtrilq; anchis et dorso et itelli
nis fm q vixerūt. **V**enena. **D**ixerūt qdam
q si illius que aliquis vermīū venenosoz pupugit
cutis capitis scindat et quod eam sequit vlsq; quo
craneū appareat et ponat in ea hoc gūmi tritū et su
mat nō adueniet ei nocumētū illius et etiā inter si
ciūt tres. 3. eius in diebus tribus exulcerando sto
machum et intestina.

De Equo. L. cccxxvij.

Eus. **O**peraciones et ppriates. **F**
acit steruus eius opationem steruoris ali
ni. **A**postemata et bothor. **C**oriū
pulli si adurat et liniat ex eo cū aqua sup bothor in
frigidat eas. **M**embra capitis. **D**icit q ad
ditiones ille que sunt in genu equi qñ terunt et bi
bunt cum aceto sanant sōda. **M**embra expulsi
ōis. **L**oaguli equi pprie cōueniens est fluxui
antiquo et vlceribus vlcerū et fluxui.

De Erugine ferri. L. cccxxvij.

Erugine ferri. **O**peraciones et ppriates.
In ipa est ifrigidatio et stipticitas.
Membra expulsiōis. **C**onfert fluxui
parturiētum.

De Ericio. L. cccxxix.

Ericius qd est. Siluestris est not⁹ et mō
tanus est adulul hīs spinas sagittales p
pinqu⁹ nature siluestris vel terreni. Ille
vero qui est marinus est spēz habentū ostraca. **O**
peraciones et ppriates. **E**ius adeps phibet
effusiones mēz ad vlcera et similiter eius epar et
in cinere quidem terreni et marini. sunt absterlio et
resolutio et acuitas et exicatio. **D**ecoratio. **Q**
uod de ericio terreno salitū est pfert elephantie
Et caro eius qui terrenus est confert lepre et illud
ppter vehemētia resolutiōis et exicatiois et quod
adustū est de cute ericij cōfert alopitie mistū cū pi
ce. **A**postemata et bothor. **L**utis ericij mari
ni ponit in medicina scabiei et caro ei⁹ pfert nalde

scrofulis. **U**lnera et vlcera. Linis cutis ei
pferit vlcibus sordidis: et mūdificat carnē additā
et caro eius confert scrofulis valde et nodis prauis
duris. **I**nstrumēta iūcturaz. Caro terreni
salita cōfert paralyfi et spāsmo et egritudinib⁹ ner
uoz omib⁹ et elephantie. **M**embra anhelit⁹
et pectoris. Caro ericij terreni pferit extenuatiōi
Membra nutrimenti. **C**onfert malitie cō
plonis. et quod de eo salitū est cū oxymelle ē bonū
hydropis: et sili eius epar exiccātū in sole sup pan
nū. **M**embra expulsiōis. **E**ricius terrenus
est bonus stomacho et lenit ventrem et puocat. Et
caro ericij terreni salitū cū oxymelle cōfert dolori
renū. Et caro ericij terreni confert ei qui mingit in
lecto de pueris adeo qd assiduatio comestionis eius
fortasse faciet vt yrina cū difficultate egrediat.
Ebres. **C**ōfert caro eius qd terrenus est febrī
bus antiquis. **U**enena. **E**ricij caro confert
morsui vermium venenosoz.
De Enula. **L**. ccl.

Enula qd est. Eius qdem est hortulana: et
est quedam spēs eius cuius folia sunt ab
vno palmo vsq; ad cubitū vniū expansa
sup terrā sicut sisimber et folia lētia. Et quod i ipā
magis est iuuatiuū est radix eius. **E**lectio. **V**irtus
sirupi eius est fortis in opationibus suis. et
melior nutritura eis est cum aceto fracte calidita
tis. **N**atura. **E**st cala et sicca in fo. et in ipā ē
humiditas supflua. et ppter illud nō calefacit cor
pus statim qū ei occurrit. **O**peratiōes et pprie
tates. **C**ōfert omib⁹ lesionibus et doloribus
frigidis et cōmotionibus ventositatū et inflationis.
Et in ipā est virtus rubificatiua: et est in ea abster
sio vltima. **I**nstrumēta iūcturaz. **C**onfert
sciatice et dolori iūcturaz: et emplm factum ex radi
ce eius et ex folijs ipsius cōfert doloribus frigidis et
cōtusioni lacertoz. **M**embra capitis. **F**acit
soda. verūtū soluit emigraneā phlaica et ppe em
brocata. **M**embra anhelitus et pectoris. **A**d
aduuat ad expuendū deglutita cū melle. Et ē bo
ne opatiōis qū admiscet cū electuarijs mūdificanti
bus pectus. Et est ex eis que letificat et cōfortat cor
Et qnq; sit ex ea vinū hoc modo. Sumūtur de ea
anī. l. et ponunt in. vi. anulusat musti et bibit p
tres menses: et mūdificat pectus et pulmonem.
Membra expulsiōis. **D**ecoctio radicia eius
puocat vtrūq; et pprie sirupus ei⁹. Et qui assuete
ytit enula non indiget ut mingat omni hora.
Uenena. **C**onfert morsui venenosoz vermiū
et pprie egyptia.
De Hematite. **L**. ccl.

Hematite qd est. Qnq; iuenit in mineria
et qnq; subtiliant aliq in adurendo magne
tem: et quod puenit inde est hematites in
opationibus suis. **E**lectio. **M**elior alcede
nigi est ille qui ē velociter frangibilis equalis du
ritiei cui nō admiscet sordes et in quo sunt vene.
Natura. **N**on ablutus est calidus in pmo sic
cus in fo. et ablutus est frigidus ad fm ppter ablu
tionem siccus in 3°. **O**peratiōes et pprietates.
In ipō est stipticitas vehemens: et apparet qū fri
cat in aqua donec in ipā resoluat ei⁹ sordicies. Et
ei⁹ virtus est phibens. Et i ipō est calefactio que

dam et subtiliatio et exicatio vltima. Et dixerunt
qdā qd ipē est in virtute marchasite: sed ē siccior
et minoris caliditatis pter i subtiliatioē et absterfioē
Ulnera et vlcera. **A**dministrat sicut pulue
rizat sup carnē additam et extenuat eam. **M**em
bra oculi. **A**bstergit vlcera oculi et cōsolidat ea
qū administrat cū albugine oui. Et qnq; pferit solus
aspitati palpebray. Et si fuerit illic apā calidū ad
mistrēt pus cū aqua: deinde inspisset gradatim: aut
spargat sicut puluis sup carnē additā. Et qnq; cō
fert vlcibus oculi solus. **M**embra expulsi
onis. **D**atur in potu cū vino ad difficultatem
yrine et ad fluxū mēstruoz. Et in hematite est p
prietas rectificandi gonoream.
De Hellebore. **L**. cclij.

Helleborus qd est. Ille q niger est ē frusta
incisa: et eius acuitas est fortior acuitate
albi. Et illi qui ipm colligūt pseruant ab
eius nocimento comedendo allea et bibendo vinū
Et folia qdem plante eius sunt filia folijs aldulb:
sed sunt vehemētioris nigredinis q ipā: et hz crus
breue ad purpureitatem declinans: et eius figura est
sicut figura racemi: et in ipā est fructus et habz ve
nas subtiles nigras ex cui⁹ quaz radice sicut duo
capita cepaz egrediunt: et quod de ea administratur
sunt vene iste et orit in siccis. **E**lectio. **M**e
lior est ille qui est medius inter veterē et nouū: et
grossum et extenuatum hñs colorem cineritiū ve
lociter frangibilis nō ponderosus in cui⁹ vacuita
te est qdā simile tele arance saporem hñs acuitū
et mordicās linguā: et bonū quod de eo administrat
est ut assumat lignum puū quod est apud radicē ei⁹
et infundat pua aqua et exortice et assumant corti
ces illi et exiccent in ymbra et admiscerent triti et
cribellati: et potio eius sit tres kermes: et meli⁹ est
vt in potu det cū petroselinū et dauco: et qnq; dat
ex eo vsq; ad anī. g. **N**atura. **C**alidus ē et sic
cus vsq; ad fm. **O**peratiōes et pprietates. **E**
st resoluti⁹ subtiliati⁹ et est fortis absterfiois
adeo qd corrodit carnē mortuam: et qū nascit apud
radicem vitis sit virtus vini eius solutiua. Et de
pprietatibus qdem hellebore est qd ipē pmutat cor
pus a sua cōplone: et facit ipm cōplonem bonā iu
uenilem acq̄rere: et multi sunt qui helleboreū albu
sumūt ad vomendū et nō facit vomere et nō soluit
sed facit illud quod facit vomitus et solutio: et cō
uenientiā eius ad viros et viragines mulieres et for
tiores et adolescentes et eos qui hñt carnes teneras
in corpore et multitudinē sanguis est plimaz et nō ē
cōueniens castratis neq; mollibus. et ipē qdem est
cōueniens in martio. deinde i septembri. verūtū
oz ut ante ipm pcedant tres dies penitus in qbus
abstineat a comestione et potatiōe grossoz: et ut ad
mistrēt ea q gaudere faciat et delectari: et ut euo
mat: et ut egiat post cenā duabus vicibus aut tri
bus deinde assumat. **D**ecoratio. **L**imit sup
morpheam cū aceto: et sili loca in qbus sunt sordes
et sili sup alba morpheam: et eradicat verrucas: et
euacuatio que fit cū eo pferit albaras et sili albus.
Ulnera et vlcera. **L**imit niger et albus cū lacte
sup scabiē et ipetiginem cū aceto et ad exoriationez
limitus valet: et fit cū eo euacuatio et fiūt ex eo sicut
licinia et imittunt fistulas et dimittunt p diem: et qū

extrahunt ex eis eradicant corpora eaz. **M**istrum
menta iucuraz. **C**onfert paralyti et dolori iuciu
raru: et euacuatio facta p ipm est medicame eorum
omniu forte. **M**embra capitis. **Q**u decocti
cu aceto et distillat in aure sedat sonitu: et qn os col
luit ex illo aceto sedat dolore denti et qn distillat
decoctio eius in aure debilis auditus pfortat ipm
et pfort mlie qd e qn aliqd solus aliena loquit et emi
grance antiq et egritudinib capitis. s. epilepsie et
mlie. **M**emb oculi. **C**onfortat visu qn ponit i
alcol. **M**embra expul. **C**onfert mlie et dñio
eius et soluendo educit ex toto corpore absqz horri
bilitate et extrahit cholam etiam et phla: et extrahit
omne supfluitate mltis sanguini ita qd ab extrema
tibus corporis et a cute: et oz ut fiat yelocis solonia
cu scamonea et misceant ei petroselinu et daucus: et
qnqz dat i potu hoc mo: ifundit i oxymelle aut ui
no dulci: et dimittit in ipo aliq spatio: deinde co
quit yinu illud cu lentib: aut cu ordeo: aut galli
na: et ad sorbendu dat ius eius: et qnqz admiscetur
duob aureis de eo quantitas triu anululaz de sca
monea: et qnqz decoctur cu lentib. Et iam qdem
dictu e in tabulis pprietatu de regimie eius quod
oz fieri i hoc loco eia. Et ipe valde pfort apatib
in iustinis et yelocis: et puocat yrima et mstrua.
Permutatio. **L**oco nigri ponit mediu podus
ipius d mezerion et due 3^a poderis et d agarico.
filius aut Mesaugue dixit q loco ei ponit cōdea
De Helleboro albo. L. cxxliij.

Helleborus albus qd est. Cortex corticu ra
moz diuerse figure filio rei veteri albe i
q^o no e gūtas: et silat etia radicibz altee
cui⁹ amaritudo e yehemētor amaritudine nigri.
Et ei⁹ plaia e sicut arnoglossa: aut sicut ficla silue
stria. sed e breuior ea rubei coloris. Et longitudo
cruris ei⁹ est usqz ad. iij. digitos cōiictos i latitu
dine cōcaui. Et hz yenas plimas a radice yna pce
dentes sicut cepe: et nascit i locis motuosiss: et colli
git i tpre mellis et exicat. **E**lectio. **C**ille qui
est elect: est plana hñs supficie cu equalitate alb
yelocit frangibil plima hñs grana minuta no mor
dicas lingua statim yehemētor et attrahit saluam.
Qui aut yehemētor mordicat statim et pfocatiuus
sed opatiōes regiminu i ipo pdiere sunt in caplo p
prietatu. **N**atura. **C**alidus e et sic⁹ i medio
fi. **O**peratiōes et pprietates. **A**lbus e yeh
emētoris amaritudinis. Et niger e yehemētoris
caliditatis: et qn mus comedit ipm morit et ex indu
stria pbatur illud et comedit de ipo mus in sanich
et melle: et qn coquit cu carne: dissoluit eam et de
bilitat eam. de ipo vero iciso sumunt qnqz aut. et
ponunt i noue. 3^a aq pluuiat et dimittit i ea trib
dieb et colat et fit tepida et bibit et hic e ifusus. de
inde e ille qui est decoctus q hoc mo ppatur. libra
yna de eo iciso i duob kist aq pluuiat posita tri
bus dieb ifundat et decoquit donec ei⁹ 3^a po re
maneat. deinde extrahit ab ea hellebor et pñcit
sup aq mellis boni collati quantitas duaz. lb. et in
spissat et sumit ex eo cochliariu magnu sicut e: aut
cu aqua cala: et hoc e sanu et tutu. deinde e cortex i
cistis p⁹ pfract et eo posu: quod sit sicut aq orde
i nihil remaneat i gutture et stomacho. deinde est
ille qd e puluerizatus pparatus cu aq mellis: et iste e

ille qd plinu nocet pperes qd remanet i meatibus.
qre oz bibentē ipm pparare res qbus medicat ille
q forsitan icidit i spasmu sicut ius galline et sirupū
de isopo cu mentastro et ruta: et leies et oler a boni
odoris sicut factu e de ciperis et lilio et narcisco: et
ut sint apud eu acetu acuti odoris: et poma et cydo
nia et pania calidus et yinu odoriferu et medicame
sternutatoriū: et pena et cōdili et anetū: et lect⁹ stra
tus et yetoſe diuerſe: et qn ascclat cum facilitate
sorbeat aqua frigida et odoret odores bonos cibet
ex eis quoz chim⁹ bonus e. Et si ita accidit ei spaf
mus et debilitas tunc det ei pania fractus in yino
aut aq mellis. et qnqz oz ut reitere et cibet pane i
fuso in aq fria: et si accidat ei singult⁹ i medio opa
tiōis det ei aq mellis in q decoctus sit raphan: et
si medicina in ipo no mouet post aliquatulu spatiū
bibat aqua mell cu aq cala i q decocta sit ruta: aut
det ei i potu aqua et oleu et yomat cu pena itincta i
oleo de ciperis et de lilio et eleuet i suspensorio: q
si acciderit ei sicut pfocatio sumat i potu de decocti
one hellebori quantitate triu. 3^a illud eni adiuuat
medicina et remouet accides. Si vo no inuenit faci
at clistere acutu et i potu deni tres anululaz de eo:
n ut euomere faciat: s; ut expellat pfocatiōe et fiat
ut sternutet cu sternutatoriis q si singultus yomi
tu no remouet admistrem⁹ iuc yemolas sup spon
diles magnas q sunt iter spatulas et sup reliqs dor
si spondiles. Uetoſe eni equant ptorione accides
post singultu: et iunge mebra spasmata cu oleo ye
hemētis calefactionis et cu aqua balnei et tina: opat
eni i isto caplo opatiōne nigri. **M**embra capi
tis. **Q**u odorat ille qd puluerizatus e excitat ster
nutatiōe. **M**embra oculi. **A**cuit visu. et
Membra nutrimēti. **H**ellebor⁹ albus pfortat
fortiter: sed i ipo e timor qm pfocat qnqz vo ponit
i pane ut vomere faciat: et oz ut illi i quo timei p
focatio non in potu tribuat stomacho et iuc vacuo
huiusmōi eni debil e. **U**enena. **I**nterficat qd
de eo supflua e hoies: et e yenuu canib⁹ et porcis
et stercus bibentis ipm interficit gallinas.

De Eupatorio. L. cxxliij.

Eupatorium qd est. Est ex herbis aromati
cis: et habz folia sicut folia canabiz: et flos
eius sicut nenufar: et est illud quod ad
mistrat et succus eius. **N**atura. **E**st calm in
ipmo siccu in fo. **O**peratiōes et pprietates.
Est subtiliatuū icisiuū valde: et absteruū sine at
tractione: et sine calitate manifesta. Et i ipo e stipti
citas pauca et poticitas et amaritudo fortis sicut est
amaritudo aloes. **D**ecoratio. **E**st bonu mi
tio alopitie et tyrie. **U**ulnera et ylcera. **C**i
nit cu adipe veteri sup ylcera difficil p solidatiōis
et ei⁹ succus pfort scabiei et prurimi qn bibit cu aq
fumi terre et oxymelle: et silr flos eius et succ⁹ ipi⁹
e fortior. **M**emb⁹ nutrimēti. **C**onfert dolori
bus epis et oppilatiōib⁹ ei⁹: et pfortat ipm: et pfort
duriciē splenis et apatibus epis: et apatibus stoma
chi: et eius herba et succus pferūt malitiei forme: et
accidentib⁹ hydropis. **M**embra expulsiōis.
Dat i potu cu yino et pfort ylcereb⁹ iustinoz. **E**
fkbres. **C**onfert febrib⁹ chronicis et antiqs ppe
succus ei⁹: et ppe cu succo aplinth⁹. **P**ermuta
tio. **L**oco ei⁹ ponit pondus de assaro et medietas

ponderis ipsius de apsinthio.

Capitulum de littera. f.

De fabis. L. cxxlv.

Fabe qd sunt. Note sunt: et alie sunt egyptiace: et alie nabathie: et nabathie qdez sunt vehemens stipectice et egyptie sunt huiusmodi et minoris nutrimenti. Virides vero sunt plime supfluitatis: et si non esset tarditas sue digonis: et multitudo inflatio eaz non essent minores in nutrimento bene quod pulles ordeis: sed sanguis eaz est grossior et fortior. **ELectio.** Meliores ex eis sunt grosse albe que a gurgulioibus non perforant: et deteriores eaz sunt recetes. et eaz qdez rectificatio est plangatio infusio eaz et bonitas decoctio et comedere eas cum pipe sale et halse et origano et silibus cum oleis. **Natura.** Proxime sunt equalitati sed sunt declives ad frigiditatem et siccitatem plus et in ipsis est humiditas supflua et proprie in viridibus. De veritate vero viridum est ut indicent frigide et humide. Quidam autem quod ponunt frigiditatem fabaz in gdu fo. modum excedunt. **Operationes.** et proprietates. Abstergunt parum et inflat valde. et eaz decoctio bene fiat et liniant sicut pulles ordeis: tunc decoctio vehemens iterata cum aqua remouet eaz illone. Vex quod sibe excorticat et mollit et decoquit in vase sine motu minorat eaz inflatio: et que ex eis frixe sunt pauce sunt inflatio: sed sunt tardioris digestio: et cocte cum suis corticibus sunt plus inflatiue sed sunt tardioris digonis: et fortasse eaz farina est minoris inflatio: et eaz que sunt nabathie est uirtus stipectica: et eaz coriex est fortior stipecticitatis et non abstergit: et egyptiaca est stipectior oibus: et in ipsa est abstergio et generat ex ea caro mollis: et gnat humores grossos. Hip. quocumque testificat et bonitate nutrimenti eaz: et per uentionem sanitatis ab eis: et quod scindunt in duo media et ponunt super fluxum sanguinis icistiois valent. Et de proprietatibus quod eaz est quod abscondunt oua gallinarum quod nutriunt ex eis et quod faciunt videre somnia cum alienatione perturbata: et quod faciunt accideri pruritum proprie recetes. **Decoratio.** Quod ex corticibus eaz fit emplastrum capillis subtiliat eos: et quod fit ex eis emplastrum super femur infantis prohibet ortum pilorum: et si sit quod sepe iterat super locum rasum: et abstergit morpheam in facie precipue cum cortice et panu et lenigines et faciunt colore bonum. **Apata et bothor.** Fit ex eis emplastrum cum vino super apata testiculi. **Uulnera et vlcera.** Confortit vlceribus lacertorum. **Membra in iucturaz.** Confortit spasmus lacertorum et more emplastrum ponunt cum decoctione sua podagre cum adipe porci. **Membra capitis.** Faciunt soda et non cet oibus quibus accidit soda et res viridis que est in concavitate eaz que sunt egyptiace cuius sapor est amar quod teritur et miscetur cum oleo rosaceo et distillat in aure perferit dolori eius. **Membra oculi.** Ipe cum melle et fenugreco more emplastrum supposita faciunt obfuscationi oculi et palpitatio: et ex eis cum ture et rosia et albugine oui fit emplastrum exitui oculi proprie quod est pupille. **Membra anhelit et pectoris.** Bone sunt pectori et sputo sanguis perferunt etiam tussi: et si miscantur cum melle et farina fenugreci perferunt apatibus gutturis calis et duaz amigdalaz et eaz emplastrum est bonum apatibus mamille et caseitati lactis in ea. **Membra nutrimenti.** Sunt difficilis digonis: et non tarde descendunt

siolis et exitus: Et non sunt generatiue oppilationum. Et decocte cum corticibus suis in aceto prohibet vomitum. **Membra expl.** Que ex eis decocte sunt cum aceto et aqua perferunt soloni antiqui: et quod proprie fuerit cum corticibus suis: et perferunt dysenterie et proprie nabathie. Et eaz etiam sanich confortat ad illud sicut etiam eaz sorbitio. Et eaz sorbitio perferat apati testiculorum proprie decoctarum cum vino.

De fece. L. cxxlv.

Fex. **ELectio.** Melior sex et sanior est sex vini veteris. deinde que silis est ei. Et sex quoddem aceti est vehemens virtutis. Et quod ut adurat per ipsius exiccationem bene sicut adurit spummaris iuitreata linita ex luto aut olla. Et finis adustiois eius est ut albescat et pulverizetur. Et similiter ois sex. Et quod quod ut ois sex admistretur vultu est reces et fiat quod necessarium est de adustione eius et tunc admistretur: quod enim ex ea vetus est debilis uirtutis. Et quod quod ut coopiat in uase et non appareat aeri: et quod abluit sicut lanat tintia. **Operationes.** et proprietates. Sex aceti fortior est alga fecibus: et virtus abstergio eius est stipectica: et adusta est adustius et putrefactius virtute alia. **Decoratio.** Que adusta est admistretur in ungue albificato cum guma pini et rectificat ipsum. **Apata et bothor.** Sex non adusta est bona inflatio sola: et cum myrto etiam: et exiccatur bothor cum quod sunt vlcera. **Membra anhelit et pectoris.** Sex non adusta extinguit inflammationem capitis in quo restrictus est sanguis. **Membra nutrimenti.** Sex non adusta prohibet fluxum melle ad stomachum. **Membra expl.** Quod ex teri apponit matrici emplastrum ex fece non adusta perferit fluxum sanguinis melletrui.

De fumo. L. cxxlv.

Fumus quod est. Est terrenus subtilis: et diversificat eius substantia: et ois eius species sunt exiccates substantia sua terrea: et est in eis igneitas pura. **ELectio.** Fortior eorum est fumus alchitran. deinde fumus picis humide: deinde fumus storacis: postea myrrhe: deinde turis: postea terebinthine: et uidetur quod fumus napte sit fortior oibus. **Operationes.** et proprietates. Fumus est substantia terrea subtilis digestiue resolutiue. **Membra oculi.** Fumus turis et fumus terebinthine etiam ponunt in medicamentis vlcerum oculi: et prohibet ortum pilorum additoz et cursum et corrosionem et humiditates cum quibus non est ophthalmia et vlcera lachrymalium. **De flore eris. L. cxxlv.**

Flos eris. **Operationes.** et proprietates. Est stipecticus corrosiuus mordicatuus. **Uulnera et vlcera.** Corrodit carne addita. **Membra capitis.** Ponit in desiccationis vlcerum auris: et quod illud quod ex eo albu est teritur et sufflat in aure delectur darditatem antiquam: et ex eo tangit palatum cum melle per apata gule et vultus. **Membra expl.** Quattuor anululat eius soluit humorem grossum et soluit aqua citrina et ponit in exiccationis hemorrhoidaz et exituraz ani.

De fistula pastoris. L. cxxlv.

Fistula pastoris. **Natura.** Lasa et et sicca et forsitan in per se: et dicit quod resolutum augmentatione. **Membra expl.** Expius est Sal: quod succus eius frangit lapidem in remibus

et dixerunt quidam quod pferit viceribus itestinoz et p d
gitino dolori et infirmitatibz matricis et facit puoca
tione vtriusqz et pferit fixuris. **UEnena.** Et
aure? aut duo aurei i potu accepti pferunt ei q bibit
leporem marini et opiu et reliqua.
De frumento. L. ccl.

Rumētū. **ELectio.** Meli? e illud
quod e mediū iter duritie et raritate ma
gnū pingue recēs planū quod e iter rube
dinē et albedinē. frumētū vō nigz e mali nutriti
Natura. **Est** calū et tempatū i hūitate et siccitate
et ipius sauih declinat ad siccitatē. **OP**eratiōes
et pprietates. **Triticū** plime rubedinis plimi est
nutrimētū. Et frumētū elixatū e tarde digōnis illa
tiū. verū eijs nutritiētū qū digerit e plimū. Et
adarmacha qdem e ppxima amilo sed est calidior et
farina viscosa p naz e nō viscosa arte. Et neqz est
viscosuz nā sicut viscosuz arte. Sauih pterea tri
tici e tarde descensiois et plimū inflatiū idigēs dul
cedine facite ipz descēdere velociter et ablutōe cū
aq cala ita ut remoneat istatio ei? et humor sauih
est pūus. Amilū vō e frigidū et humidū viscosuz et
frumētū e magis nutritiū corporis oibus gravis
Decoratio. **Triticū** mūdificat facie et eijs sa
rina et amilū cū croco e medicamē pāni. **ME**mbra
nutrimētū. **Sauih** tritici et ordeī grauat.
MEmbra expl. **Triticū** crudū et etiā decoctum
elixatū nō mollitū. neqz fractū. neqz coctū ita ut sit
pale et fractū etiā sili qū comedit gnat vermes.
UEnena. **Triticū** tritū pulverizatū sup morsuz
canis rabiosi e iuuatiū.
De fenugreco. L. ccl.

Emgrecū qd est. Notū est. **Natura.**
Calū e in fine pmi siccū in pmo. Et non
euacuat ex hūitate extranea. **OP**ones
et pprietates. **Eius** virtus e digēstina lenitina.
Et illud pp illud quod in ipso aggregat s caliditate
cū viscositate. et ipius viscositas phibet dñuz no
cumētū caliditatis ei? et ei? caliditas opat cū facilita
te. et eius hūor e malus licet nō sit pauc. **DE**co
ratio. **Eius** oleū quod fit cū myrto pferit capillia
et vestigēs vicerū et pferit fissuris frigidis p mucila
ginositatē suā pprie cū oleo rosaceo. Et ingrediū in
medicinis pāni. et facit colorē bonū et alterat odorē
oris et facit fetere odorem corporis et sudoris.
Apata et bothor. Resoluit apata pblatica et dura et
eius farina ad apata cala appentia et occulta quz nō
sunt issāmata sed sunt declinatia ad duritiē quasda
et lent dubellet et maturat ea. **UL**nera et vl
cera. **U**olert cū olo ro. adustioi ignis. **ME**mb
bra capitis. **Mūdat** surfures ablutione capitis
facta ex eo facit soda capiti et pprie qū comedit cū
muri quauis sit cū almuri min? nocumētū stoma?
MEmbra oculi. **Deco**ctio fenugreci sanat ata
rafa. **ME**mbra anhelit? et pectoris. **Clarifi**
cat vocē et pulmōni tribuit aliqū nutritiētū et lenit
pectus et guttur et sedat tussim et dñia et ppe qū
coquit cū melle aut dactilis aut ficub? et meli? est
ut cōiūgat cū dactilis carnosia et sumat succus am
boz et misceat cū melle plurimo et sup prunas tē
perate calefiat et assumat ante cibū tpre longo. **ME**mbra
nutrimētū. **Qu** nitro emplm faciū ex
eo pferit spleni et eius decoctio cū aceto debilitati

stomachi. et pprie quod ex eo recēs e et ei? electu
ariū facit nausē. sed acetū et muri expellūt nocu
mentū comestiois ei? **ME**mbra expulsiōis. **Fit**
encatissima i decoctioe eius ad apa matricis et do
lorē eius et coarctationē ipius. Et eius decoctio cū
aceto cōuenit viceribus itestinoz. et similiter recēs
cū aceto qū comedit fractū. Et decoctio eius cū aq
cala e bona tenasmon et solutiōi. Et eius oleū e bo
nū apatibus ani et clisterizat etiā ad tenasmon et do
lorē vētris pūgitiū pprie cū almuri an cibū et nō
monet ad expellenda fecē nisi pp suā acrimoniā. et
pprie cū melle nō plurimū ut nō mordicet fortiter
et eius decoctio cū melle facit descendere hūitates
grossas ab itestinis. et puocat vrina et supponit
cum adipe anatis et pferit duritiē matricis et facit
gnationē matricis facit cū? gnatio e difficilis pp
desiccationē. et e bonū hūitibus hemorroidas. fa
cit sterus boni odoris et facit fetere vrina et su
dorem et nō e sicut lupini i difficultate sui exitus.
De ferro. L. cclij.

Errū qd est. Est tres spēs seneburucan et
Et hieremehē et suludeth. Seneburucā g?
est alfuledh nāle et alfuledh artificiale e
purū ex hieremehē et scoria cleneburucā ppinq
e scorie eris. Et ego qdem scorie singulare faciam
capitulū i caplo s cba. **OP**ones et pprietates. **Eius**
ziniar sūpticiū e corrosiū et scoria ipius e de
bilioz ziniar eius et ipa e fortioris exiccationis omni
scoria. **DE**coratio. **Erugo** ei? supposita pā
niculo cū vino e bona. **Apata** et bothor. **Er**
go ferri cū vino sup berispila et bothor vtilis est
Altra iūcuraz. **Erugo** ei? cū vino sup po
dagra pferit ei. **ME**mbra capitis. **Qū** teriē
cū aceto forti et coquit i ipa e illud acetū medicamē
saniei antiqz curreū ex aure. **ME**mbra oculi. **Est**
bona aspitati palpebrāz et yngule. **ME**mbra
nutrimētū. **Qū** et aq i qbus extinguit ferrū
pferit apati splenis et mollificatiōi stomachi et debi
litati eius. **ME**mbra expl. **In** ei? scoria est
viri? soluēs aliqua debilioz ea q e i scoria eris et
eius erugo e sūptica. qre supposita abscedit fluxum
sanguis ex matrice et ei? erugo sūptica exicat be
morroidas et vinū i quo extinguit ferrū retinet so
lonem antiquā et dysenteria et pferit mollificationi
ani et insensibilitati vrine et fluxui mēstruoz et con
fortat coitum.

De fseolis. L. cclij.

Aseoli. **Natura.** **Rubei** caliores sūt
eoz. **Fili?** **Desaugue** et Arsaia dixerūt
q sunt frigidi et sicc: et apud me substantia
eoz e sicc i qua est humiditas supflua et ipi ad cali
tatē declinat: sed rubei sunt calidiores. **OP**ones
et pprietates. **Sūt** velocioris digōnis et egressi
onis q mea: et nō sunt minus nutritiui eis. Et dixe
rūt q sunt minoris inflōnis: et e i eo plderatio: et
veri? e q ipi sunt magis inflatiui q e mea. vēz sa
be sunt magis inflatiue eis: et humor fseoloz e hu
midus pblaticus et faciūt videre somnia mala. **ME**mbra
anhelitus et pectoris. **Sūt** boni pe
tori et pulmōni. **ME**mbra nutritiū. **Bene**
rat humorē grossuz sed sinapis phibet nocumētuz
eoz: et sili acetū cū sale et pipere et origano et ut bi
bat sup eos vinū passū puz: et q cū aceto sūt nutritiui

pauce sunt huiusmodi. **M**embra expulsiōis. **P**rouocant mēstrua ppe rubei et ppe cū oleo de nereiden.

De fistula pastoris. **L. celiij.**

Istula pastoris. **O**peratiōes et ppetates. **V**irtus ei⁹ ē virtus absterfina. **A**pata et bothor. **R**esoluit apata fluxa et quia i viscerib⁹. **M**embra expl. **C**ōfert lapidi renū et frangit ipm. decoctio ei⁹ et radix ipi⁹ confert vlcērib⁹ intestinoz.

De felle. **L. celiij.**

El. **E**lectio. **F**ortiora fella qdrupedū sunt fel vaccinū. deinde fel adubus et vrsi. deinde capnū post ouinū. Et magis icolum feliū auinū ē fel galli et duragi et cubugi. Reliq̄ aut fella auinū sunt fortiora feliib⁹ qdrupedū qn cōpanē rapaces eaz cū pascentib⁹ et venātes cū feris siluestrib⁹ et fel qdem forte valde viscosus ē fel rapaciū et ppe magnoz et de eis electū ē illud cui⁹ color ē citrin⁹ nāliet. Illud vō quod ē ut ziniar et quod est ut azul sunt mala et sili qd ē pure rubet. **D**ebili⁹ aut feliū ē fel porcinū. et fel qdem asabut et ppeis qnoiat scorio et testudinis ē forti⁹ feliū qdrupedū. Inq̄t **D**ia. stringat extremitas feli et bulliat in aq̄ bz quātū ē qd hōres ei⁹ feruores pputet deinde extrahat et exiceet in ymbra in q nō sit ros et reseruet. **N**atura. **D**ia cala sunt et sicca i. iij. **O**peratiōes et ppetates. **F**el omē ē calm absterfina et diuersificat fm masculū et feminā et fm dispōnem sitis et famis et dispōnem saturitatis et dispōnem qetis et exercitiij.

Decoratio. **F**el asini siluestris eradicat mox et pferit linitū sup vestigia apatū et ponit in emplis herisipile et phibet ipam. **V**ulnera et vlcera. **M**ā fel miscet cū nitro et gūma pini et chimolea cōfert scabiei ulcerose et fel vaccinū ponit in emplis pferit vlcērib⁹ q sunt ab herisipila et doloribus vebemētib⁹ et fel hircinū eradicat carnē malā et necitas qdem vlcēz et eis adhibeat fel forte et debile diuersificat fm suas horas et fm mūdificationē et sordidationē eoz et fel qdem adib ē bonum vulneribus neruosis et i tempore frigoris phibet spasmū et alcuzez q timent i fili bus eoz. **M**embra iūcturaz. **F**el hircinū sup elephantia et varices confert et sili fel asini silustis ppe et fel adib phibet spasmū et alcuzez q sequitur vulnera neruorū ppe ex frigore. **M**embra capitis. **F**el hircinū et taurinū pferit vlcērib⁹ recentib⁹ i aure. fel arachā cū oleo distillat i aure graue et cū quā ē surditas et cū succo porri nabathi ad tinitū et ad grānitātē auditus. Et fel bouinū cū nitro et chimolea ad surfures valet qū lauat ipō caput. Et dictū est iam q qn fel adib lambedo sumit phibet epiliam.

Et fel testudinis pferit alcula fraudulento in oribus pueroz fm q dicit. Et pferit attractio odoris eius cū narib⁹ epileptico. Et omē qdem fel pferit strictu re nariū apiendo valde oppilatiōes q sunt i colatorio. **M**embra oculi. **O**mē fel pferit obscuritati visus. Et fel qdem rapaciū ppe sicū confert initio aq̄ et dilatatiōi pupille. Et neq̄ cōcedit ut admistret nūi post mūdificationē corporis et capitis. Et fel magis pferet oculo ex qdrupedibus qdem ē fel gazel. Et auinū qdem fel alcubugi. Et ex piscib⁹

fel asabut. Et fel caprimū pferit cecitati et ppe mōtani. **M**embra anhelit⁹ et pectoris. **E**x fel le bouis linit palatū cū melle ad pfoctiōez et sili ex felle testudinis. **M**embra expl. **F**el bouis apit orificia hemorroidaz. Et omē qdem fel ē solutiū ita etiā q fel porcinū et qn cū eo linit sumen et supponit et fel tauri cū melle linit ad vlcera q sunt i ano et fit ex eo linimentū ad dolorē matricis et testiculoz et ponit sup apata osei. **M**embra. **F**el hirci siluestris ē tyriaca morsib⁹ venenosa et similiter fel tauri.

De fuligine. **L. celiij.**

Ulgo. **A**lectio. **M**elior ē illa q ē leuioris pōderis et magis itense nigredinis. **N**ā. **D**is est cala exiccata nisi inda qm indi et Paulus numerat ea iter ifrigidantia. **O**peratiōes et ppetates. **D**is est exiccata. **A**pata et bothor. **E**xistimat qdam q inda ponit sup apata cala et pferit eis. **V**ulnera et vlcera. **I**lla q assumit ex fumo ligni pini cū gūma et bdellio ponit sup adustioz ignis et dimittit donec cadat. **D**e fistula. **L. celiij.**

Istula qd est. **S**tipites albi pilosi siles polio sed sunt plus pilosi imo sunt toti qsi pili et odor eius ē sicut odor myrrhe. **N**ā. **E**st cala declinās ad aliq̄ntū aromaticitatis. **D**e fursure. **L. celiij.**

Ursur. **N**ā. **C**alid⁹ ē et sic⁹ i pmo. **O**peratiōes et ppetates. **I**n ipō ē absterfio et lenificatio et mūdificatio plima et herbus qdem ipius sine nō psequit et resoluit vcto sitates et phla. **A**pata et bothor. **E**st bon⁹ cū aceto forti in initio apatis calū et madesit cū vino et sit ex eo emplm ad apā quod ē in māmilla calma et rarificat apata pblatis et vctositatis. **V**ulnera et vlcera. **C**ū aceto forti ponit sup vlcationez scabiei facto emplō ex eo calo. **M**embra anhelitus et pectoris. **L**enit pectus sua absterfione et ppe sorbitio aqueitatis ei⁹ cū zucaro et oleo amigdalino et ifundit cū vino et pferit apatis māmille. **M**embra expl. **M**ouet itestina ad expellendū quod i eis ē et ppe sorbitio qū sorbet lenit ventrē. **M**embra. **C**ōfert pūcture scorioia et serpentis more emplū suppositus. **D**e folio. **L. celiij.**

Oliū qd est. **E**st primū virtuti spice est tū leui⁹ et eius solia et rami sunt sicut sebesabram et bz flore frangibile quod nascit i terra indie et sunt ei aque ifuse i terris lacualib⁹ et erigit sup faciē aque sicut plāta que noiat lentacula aque absq̄ suspensioe radices et qnq̄ ligat in loco cū filo et exiccat et fortasse existimauerit qdam q ē solia nereiden inde ppter similitudinē quā cū ea bz i virtute sua. oleū vō ei⁹ virtutē bz olei alacuben et olei de croco sed ē forti⁹. **E**lectio. **M**elior ē recēs ad albedinē declinās quod nō frangit i minima et ē ei⁹ odor manifest⁹ ut nereiden odor et nō est limosus neq̄ salitū neq̄ mollificatum. **N**ā. **C**alid⁹ ē et sic⁹ in fo. **O**pōnes et ppetates. **Q**ū i panis spargit cōseruat eos a tincis. **D**ecoratio. **O**dorē oris efficit bonū retentum sub lingua. **A**pata et bothor. **D**ecoquit in aq̄ rosacea et sit ex eo emplū sup apā calm p pūctioz

est medicamen bonū apatibus oculi calidiſſis. **M**embra nutriti. Est magis pſerens ſtoma-
cho et epi q̄ nereiden. **M**embra expl. Ipſum
vehementi puocat yrins q̄ nereiden. **P**ER-
mutatio. Loco eius ponit pōdus ipſius de mace
aut etiam ſpica.

De ſalamamiſki. L. cclx.

Salamamiſki qd eſt. dicit q̄ ſalamamiſki
eſt ozimū garioſilatū. na ipſum e odoris ſi-
milis garioſilo et magis tempati q̄ ma-
iorana et ſiſimbrū et minus ſiccū. **M**embra capi-
tis. Apit oppilatōes accites i cerebro et ambab⁹
narib⁹ comellū et odoratū. **M**embra anhelitus
et pectoris. **C**ōfert tremori cordis acciti ex p̄la-
te et mīa i corde comellū. **M**embra erpl. **C**ōfert
bonū hemorrhoidibus.

De ſu. L. cclxi.

Su qd eſt. ſolia eius ſunt ſicut ſolia ap̄i
magna hūis ſolia et ſtipites et ei⁹ crus e
vni⁹ cubiti et plus planū tenez cuius ſu-
p̄mū e groſſius primū groſſitudinē digitū purpureū
hūis nodos et hz ſlorē ſicut narcīſcus aut maiorem
narcīſco. Et i albo ipſius e q̄ſi purpureū et inferius
i radice ſua emittit ramos. Et i radice ſua e aroma-
tica odor et viti⁹ ei⁹ eſt ſiliſ ſpice i reb⁹ plimis
Nā. **C**ōfert radice eius e aromatica et viti⁹
tus ei⁹ e ſiliſ ſpice calefaciēs. **M**embra anhelit⁹
et pectoris. **C**ōfert dolori lateris. **M**embra
erpl. **P**rouocat yrina ſi bibat ſicca. Et ei⁹ deco-
cio puocat mēſtrua. Et ei⁹ puocatio maior e puo-
caciōe ſpice inde et romane et e ſicut almetaliſina i i⁹
De ſuſel. L. cclxiij.

Suſel qd eſt. Viti⁹ ei⁹ e p̄pinq̄ virtuti
ſandali. **O**pōnes et p̄p̄tates. **C**ōfert iſri-
giditū cui⁹ virtute ſtipica. **C**āpata et
bothor. **C**ōfert bonū apatib⁹ calis groſſis. **M**em-
bra oculi. **C**ōfert cōueniēs ei⁹ hz iſlonz i oculo ſuo.
De ſangenkeſt. L. cclxiij.

Sangenkeſt qd eſt. Dicit eſt de eo in ca-
pitulo de be.

De ſael. L. cclxiij.

Sael qd eſt. **A**ſt fructus ſup quē eſt cortex
ſiliſ i colore corticib⁹ auellanaz. Et ſigu-
ra eius e ſicut ſiliſici. Et intra ipſum eſt gra-
nū pingue ſile grano pini quod noiāt granū regum
cui⁹ color e iter albi et nigrū et atrinū. Et eſt illud
quod admiſtrat et aſportat de terra indie. Et albel
et alſel om̄ia calī ſunt et p̄ſerūt mollificatiōi h̄eruoꝝ
et v̄etofitatib⁹ hemorrhoidaz et ſanat eas. Et e me-
dicina inda nota cui⁹ virtus e ſicut viti⁹ mādrago-
re et pomoz ei⁹. **M**embra capitis. **C**ōfert ſiat
emplm ex ea conſert ſoda.

De ſal. L. cclxv.

Sal. **N**ā. **C**ōfert i info. et ſiccus.

De ſagara. L. cclxv.

Sagara qd eſt. Granū ſile ciceri hūis granū
ſicut mahaleb et i cōcauitate eius e granū
nigrū ſicut ſchehedenigi et aſportat d aſſe-
kelati. **N**ā. **C**ōfert i info. et ſiccū in 3⁹. **O**pōnes et
p̄p̄tates. **C**ōfert i info. et ſiccū in 3⁹. **M**embra
nutriti. **P**onit i medicinis rectificatiōibus
ſtomachū et epar fria et expellit in eis malitiā vi-

geſtiſis frigida. **M**embra expl. **C**ōfert ſo-
luti⁹ frigide et conſtringit ventrem.

De ſulſulminue. L. cclxvj.

Sulſulminue qd eſt. **A**ſt radix pipis. **O**pa-
tiōes et p̄p̄tates. **D**icit q̄ p̄p̄tates
ei⁹ e p̄ſerre doloribus frigidis et ſp̄ſmo
valde. **M**embra iūcturaz. **C**ōfert podagre. **M**embra
erpl. **C**ōfert ei⁹ p̄p̄tates ut iunamen aſſe-
rat colice et ventofitatibus frigidis.

De ſefurigo. L. cclxvij.

Sefurigū. **O**patiōes et p̄p̄tates. **C**ōfert
vehementioris exccatiōis q̄ alcolotar et cū
hoc q̄ eſt mioris mordicatiōis et e ſubti-
li⁹. **C**ōfert vlcera et vlcera. **C**ōfert ſcabiem.

De ſefire. L. cclxix.

Sefire qd eſt. **A**ſt alhazarafen et e vitis al-
ba. **N**ā. **C**ōfert calida et ſicca in 3⁹. **O**patiōes
et p̄p̄tates. **C**ōfert acris mor-
dicatiō abſtergit et exccat et ſubtiliat et calefacit
tēperate. **C**ōfert coratū. **C**ōfert ei⁹ cū herbo et
ſenugreco abſtergit panū et v̄etiſtia nigra remanē-
tia poſt vlcera et ſilr q̄ coquit cū oleo donec viſ-
ſoluat et aſſerat occultationē ſanguis ab oculo. **C**ōfert
apata et bothor. **C**ōfert ei⁹ radi⁹ abſcidit verrucas
et bothor leuia et cū vino ſedat panariciū et reſol-
uit apata dura et diſſipit alidubellet et ſi una quaz
triginta diez bibant ex ea tres annuſat cū aceto re-
ſoluit apata ſplenis et emplm ſactū de ea cū ſicibus
etia eſt cōueniens ſpleni et ſedat panariciū q̄ ex eo
ſit emplm cū vino. **C**ōfert vlcera et vlcera. **C**ōfert
dice ei⁹ ſit emplm cū ſale ſup vlcera mala et ponit
i emplis corroſiōis carnis et ex fructu eius delimit
ſcabies vlceroſa et nō vlceroſa. **M**embra iūcturaz.
Cōfert emplm ſactū ex radice ei⁹ cū vino extra-
bit oſſa et bibit de ea quaz die aut. i. ad palyſim et
et ad attritionem lacertoꝝ valet limita et bibita. **M**embra
capitis. **C**ōfert de ea oi die aut. et cō-
fert epilic et vertigini et facit q̄nq̄ i ratiōe accide-
re p̄miſſione. **M**embra anhelit⁹ et pectoris.
Cōfert aſſumit de ea cū melle deglutiēda ad p̄ſoca-
tos et ad corruptionē anhelit⁹ et ad tuſſim et ad do-
lorē lateris. Et q̄ bibit ſuccus ei⁹ cū frumēto de-
cocto facit et ruberare lac. **M**embra nutriti.
Cōfert **S**al. comellio extremitatū ei⁹ i p̄mis q̄
elevant p̄ſeri ſtomacho cū ſua ſtipicitate et guſtus
eius e iter pauca amaritudinē et acridinē. **M**embra
erpl. **C**ōfert hui⁹ plante i p̄mis q̄ eleuat co-
medit et puocat yrina et ſoluit ventrē et de radice
eius aut. iterſicit ſetū. **C**ōfert g⁹ ſupponit extrahit fe-
tū et mūdificat matricē ſedendo in decoctiōe eius et
ſuccus eius ſolutiōe educit p̄la et ex medicinis
bonis ſpleni. **M**embra. **C**ōfert de radice ei⁹ aut. i. et
p̄ſert morſui vipe et ſimiliter p̄cture oium ver-
miū venenoloꝝ. **P**ERmutatio. **L**oco eius
ponit pōdus ipſius de dūrgi et due tertie pōderis
ipſius de macis.

De ſefirelin. L. cclxx.

Sefirelin qd eſt. **A**ſt de gñe alſefire hūis
ſolia ſicut volubilis maior. Et radi⁹ ei⁹
eſt nigra exteri⁹ et citrina interi⁹. **O**pa-
tiōes et p̄p̄tates. **C**ōfert ſimilis alſefire i opationi-
bus ſuis ſed e debilior parū. **M**embra iūcturaz
Cōfert palyſi etia. **M**embra capitis. **C**ōfert

De fagama. L. cclxxi.

De feluzeharagi. L. cclxxij.

De fath. L. cclxxiij.

De farfag. L. cclxxiii.

De fungis. L. cclxxv.

De fistico. L. cclxxvi

— 74 —

De fefefifis. L. cclxxvñ.

De facileso. L. cclxxviii.

Acaulesus qd est. Dicitur qd est spēs buchor
marien: et gen⁹ bartanite. ¶ Opationes
et proprietates. ¶ Urit⁹ ei⁹ ē mūdificatiua
cū absterfioe et icfioe: et ē calefactiuū resolutiuū: et
ē sudore facies ualde qñ bibi⁹ eius radix et uigorat
¶ Decorat. ¶ Si bibant de eo tres aut. nō p
trafeuntes illud cū uino aut mellitico pmisto a
sanat ictericiā. et oz tūc ut iaceat et coopiat pānis pli
bus ut fudet uehemēter et sit sudor coloris chole
et ei⁹ radix mūdificat cutē et delet pānū et pferit ei⁹
decocto scissure accēti ex frigore: et silr eius oleū
quod calefit i ei⁹ radice tepectū sup cinere calm.
Apata et bothor. ¶ Radix ei⁹ delet bothor et suc
cus ei⁹ resoluit durities et apata splenis: et scrofu
las et yulnera recēs: aut sicc⁹ et aufert sabafati etiā
¶ Uulnera et ylcera. ¶ Qñ pmiscei radix ei⁹ cū
aceto aut melle aut sola et admistrat sanat yulnera
anteq̃ autiquef. Et qñ effundit decocto ei⁹ sup ca
put ē cōueniēs ylceribus q̃ sunt i ipō. ¶ Mistrā
iūcturaz. ¶ Osfert torfioi neruoz et podagre: et
totū illud opat suppositū ut emplm. ¶ Mem
bra capitis. ¶ Qñ pmiscei cū uino iebriat magnifice.
Et qñq̃ sit ex aq̃ ei⁹ cappurgiū ad caput pfortadū
Et qñ effundit decocto ei⁹ sup caput ē cōueniēs ul
cerib⁹ q̃ sunt i ipō et sedat suda frigida. ¶ Mem
bra oculi. ¶ Aq̃ ei⁹ cū melle ē cōueniēs aque accēti
i oculo et debilitati uisus: et silr cappurgiū ex ea fa
ciū. ¶ Membra anbelit⁹ et pectoris. ¶ Sūt qda
hoiuz q̃ i potu dant radice ei⁹ patietibus asma.
Membra nutrimēti. ¶ Sit emplz ex eo spleni cū
aceto. ¶ Membra expl. ¶ Qñ bibi⁹ cū hydro
melle soluēdo educit plsa aquosuz: et puocat mē
strua bibitiū et suppositū. Et existimauerūt qdam
q̃ ambulatio p ipz facit abortū. Et qñ ligat i collo
aut i adiutorio phibet impgnationē. Et supponit
cū lana ut soluat ventrē. Et silr qñ liniūt ex eo lu
men q̃ mirach et illa lenit ventrē. Et eggit fetū: et
iterficiet fetū sortier. Et ei⁹ succus ē fortior i hoc.
Et si misceat ei⁹ aq̃ cū aceto et liniat sup anū extra
egredientē reducit ipm ad iteriora. Et succus eius

apit orificia venarū q̄ sunt i ipso ano. Et radix eius
puocat mēstrua bibita et supposita. Et si de radice
ei⁹ bibant. 3. v. cū melle soluit fortiter. Sitq; po
tio eius usq; ad. iij. aur. **U**enena. **B**ibit cū
vino ad medicina mortifera et venena ppe ad
lepus marinum.

De fuca. L. cclxxix.

Fuca. **A**l. **E**ctio. **C**onueniens ē illud
qđ sit d pane adarmachino et mēta et apio
nō enī ē sicut illud quod sit de pane cocto
et sicut illud quod sit d massa azyma. **O**pationes
et pprietates. **A**lfuca gnat humore malū et ē ma
li nutrimentū et nocuentū ei⁹ mēbris aialis et ita q̄
si i ipso ifundit os elephantis lenit ipm et fit artifice
ale opari i ipso. Et illud quod sit ex pane adarma
che et apio et mēta ē boni chimi et cōueniens calefa
ctis. **M**ītra iūcturaz. **N**ocet neruis valde.
Membra capitis. **N**ocet velami cerebri. **M**embra
nutrimentū. **I**llud qđ factū ē ex adar
macha ē bonū stomacho calō. **M**embra expl.
factū cū ordeo puocat urina et nocet renib⁹ et uelice
De faturicon. L. cclxxx.

Faturicon qđ est. Est medicamē ad scabiē
factū ex merdāfengi et duplo ipius de cal
cadis tritis cū aceto uehemēter forti. Et
ponit i vase nouo linito ex luto et sepelitur in fimo
xl. diebus in tempore estiuo.

De feniculo. L. cclxxi.

Feniculū et est plice baralme qđ est. Illius
virtus cui⁹ semē silat semini coriadi est
ppinq̄ vti siluestris sed ē debili⁹ vey
tū ē forti⁹ siluestri magno. **N**ā. **S**iluestre est
uehemēti⁹ calit⁹ et siccitat⁹ et ē digni⁹ tertio.
Hortulani aut calitas ē in fo. **O**pationes et ppri
etates. **C**apit oppilationes. **M**embra oculi. **C**acuit
vilus et pprie gūma ei⁹ et pferit initio aque et apud
ipius descensū. Et democrit⁹ qđem existimant q̄
venenosi vermes pascūt feniculi recētis semen vt
eoz vilus pfortet et vipe et serpētes fricat oculos
suos qū egrediunt de cauernis suis post hyemē sup
ipm vt illuminent ocli. **M**embra anhelit⁹ et pe
toris. **M**embra hūidū ē lac exuberare facit et pprie
hortulanū. **M**embra nutrimentū. **C**ū bibit
cū aq̄ fria pferit nauſee et infonit stōi et ei⁹ digō est
tarda et ei⁹ nutrimentū ē malū. **M**embra expl.
prouocat urina et mēstrua et silue ppprie frangit
lapidē. et i terreno qđem et fluuiali et iuuamentū ad
renea et vesicā et pferit ppe illud qđ ē silue distil
latiōi vrine et mūdificat setas et qū comedit ei⁹ ra
dix cū semie suo stringit. **S**ebres. **C**ōfert fe
bribus antiq̄ et dat i potu cū aqua fria et pferit nau
ſee i febrib⁹ et inflatiōi stōi ex eis. **U**enena. **C**ōfert
ei⁹ decoctio cū vino morsui vermiū vene
nosorum et cū aqua et terit eius radix et ponit super
morsum canis rabiosi et confert.

De fumo terre. L. cclxxxij.

Fumus terre. **A**l. **E**cho. **M**elior ē
ille qđ ē viridis recēs acut⁹ amar⁹. **N**ā
Dicit qđ ē frigid⁹ i pmo siccus in fo. **O**pationes
et pprietates. **P**urificat sanguinē et apit
et i ipso ē frigus pp illud quod i ipso ē d sapore stip
ticitatis et calor pp illud qđ i ipso ē de sapore ama
ritudinis sed qđ frigus ei⁹ ē forti⁹. **M**embra

et vlcera. **B**ibit ad pruritū et scabiē. **M**em
bra capitis. **S**tringit lingua. **M**embra nutri
mentū. **C**ōfortat stomachū et apit oppilationes epia
Membra expl. **L**enit nāz et puocat urina et
potio ei⁹ sit a pōdere. 3. x. usq; ad lb. 5. et usq; ad
duas tertias libre cū zucaro. Et de eo qđ siccus ē cū
medicinis i decoctioe usq; ad. 3. x. Et d trito sicut
ē a tribus usq; ad. vij. **P**ermutatio. **I**n sca
bie et febrib⁹ antiq̄ quātū ē mediū ponderis ipius
de sene de mecha.

De ficibus. L. cclxxxij.

Ficus qđ ē. Ficus i se ipa nāz hz. Et folia et
lacti eius iest virtus lacticing et qū nō re
pūnt folia eius rami ei⁹ q̄ siluestris ē de
coqūtur pfracti et cōtriti et assumit eoz aq̄ et d ea
accipit succus sicut accipit i reliq̄s herbis et gemie
qđem ficus melli siles existūt i opatiōibus suis. **A**l.
Ectio. **M**elior ē alba deinde rubea deinde
nigra. Et qū uehemēter matura ē ē melior et pxi
ma ad hoc ut nō noceat. Et sicca qđem i suis opatio
nibus ē laudabilis. verūtū sanguis ex ea generat⁹
nō est bon⁹ et pp hoc facit pediculos. vey si sit cū
nuce tūc ei⁹ chin⁹ sit bon⁹ et post nucē cū amigda
la et leuior oibus ē alba. **N**ā. **I**lla qđ ē hūida ē
cala parūp et qđ ē hūida ptime ē aqueitatis et pax ē
medicinalis. Que vō imatura est est absterſiua ad
frigiditatē aliquatula declinā nisi lac ei⁹ et qđ ē sic
ca est cala i pmo et i fine ipius et ē subtil. **O**p
ationes et pprietates. **Q**ue sicca ē et pprie acris
fortis ē absterſiōis maturatiua resolutiua et carno
sa ē ptime maturatiōis et i ipa sunt glutinatio et in
cisiō et subtilitatio et siluestris ē acutior et fortior in
hoc. et ficus qđem nutritibilis ē reliq̄s fructib⁹ et qđ
uehemētis ē maturatiōis ppinq̄ ē ad hoc vt nō no
ceat et i ipa ē inflatiō et qūq; egredit q̄ acris et sicca
de absterſiōe ad vlcerationē et adeo ut sicca et fo
lia ei⁹ qū decoqūtur cū radice almezerion nigri sit
cura scabiei aialiū et succus folioz eius uehemētis
ē calefactiōis et absterſiōis. Et in ipa qđem ē lenifi
catio vltima et expellit supfluitates ad cutē et facit
sudare et i eius acceptiōe ē sedatio caliditatis et silr
secūduz q̄ ego existimo sicca etiā expellit ad exte
riora et facit sudare. Et lac qđem ei⁹ coagulat liq̄
factionē sanguis et lactis et liq̄facit coagulatū. Et illa
qđem q̄ hūida ē velocis ē nutrimentū et penetratiōis
i stomacho et corpe. Nutrimentū vō ficus licet non
existat i robore nutrimentū carnis et gnoy. est tamē
uehemēti⁹ roboris q̄ nutrimentū oīuz fructū.
Et virt⁹ succus ramoꝝ eius anteq̄ frondeſcat p
pinqua ē virtuti lactis eius. Et aq̄ qđem cineris li
gni eius iterata i potu dat ad coagulationē lactis in
ventre. Et aq̄ cineris ligni quere⁹ ppinq̄ ē in iten
tione. Vinū vō ficus ē subtile mali hūoris et ramis
qđem sici iest tū subtilitatio q̄ qū caro coquit cū
eis dissoluit et i iumeiz qđem ē virt⁹ attractiua ex
psundo corporis et resoluēdi illud quod attractū ē.
Decoratio. **I**lla que ē imatura linit et sit ex ea
emplm sup baile et verrucas et spēs ipaz et mor
phea et silr folia eius. Et acceptio ei⁹ rectificat co
lorē corruptū causa egritudinū et apatū caloz mol
liū et maturat carbūculos et ppe cum ireos et nitro
aut calce. Et cū cortice gnat po nit sup panariciū.
Et lac qđez alimeiz pferit apaiib⁹ difficil⁹ i solonis

et scrofulis et lacertis: et sistr decoctio aliumeiz: et co-
fert moro et pprie aliumeiz. Et succus folioz eius
abscondit vestigia algalen et cum cerato ponit sup
fixura frigoris: et sistr lac ei: et oibus illis. Et e im-
pinguatus: ei: et in ipinguatō facile resoluūt. Et est
facies pediculos. et illud qdem ptingit ab ea pp cor-
ruptione hūoris ei: et dicit q ipa e velocis expul-
siois ad exteriora: et e cōuiniētis hūoris aialib.
Apata et boihor. Et sit ex ea emplm apatibus du-
ris et herispile decocta cū farina ordeī. Et q imatu-
ra e ponit sup morphēa. Et ipa maturat carbūcu-
los et facit accidere q hūda est albasaf qn admistrat
et pferit eius decoctio apatib gutturis et apatib ra-
dicū aurū gargarizata ad illud cū cortice gnati et pa-
naricio cū penitho. Et sicca qdez nocet apatib epīs
et splenis pp suā dulcedinē. Et qn apā e durū nō no-
cet neqz cōfert. verū si cōiūgat cū subtiliatūis et
resolūtiōis pferit valde. Et aliumeiz qdem vehe-
mētē i soluit apata difficilia. **Uulnera et ulcera.**
Succus folioz ei: et exulcerat et linīt decoctio ei: cū
spuma saponis sup scabiē. Et folia ei: ponūt sup
essere: et sup vlcera grossaz hūitātū. Et aq qdem i
q iterat cinis ligni ei: et corrosiua mūdificatiua vl-
cezz putridoꝝ antiquoꝝ. Et si admistrēt cū cortice
gnati sanat panariciū. Et cū calcanto valet ad vlce-
ra cruriū fraudulenta. Et lac aliumeiz facit adhere
vulnera. **Mistura iūcturaz.** Ponūt cū imatu-
ro ex eis et folijs folia papaueris: et ponūt sup cor-
tices ossiū. Et aqua cineris ligni ei: iterata effundit
super nervos dolorosos. Et qnqz dat d ea in potu
quātitas vni. **z. et s.** **Membr capitis.** Co-
fert q hūda e: et q sicca epilie: et distillat ei: deco-
ctio cū spuma sinapis i aure i qua e timitus. Et pfe-
rūt lac ei: et succus ramoz ipius ante q frōdescant
qū ponūt i dente corrosio. Et pferit ei: admistratō
sup apata q sunt sub aure qū sit ex ea emplm. et i^a
que e imatura sanat vlcera capitis pulverizata. **Membra oculi.** Lac ei: cū melle pferit pāno hūi-
do et iceptioi aq descēdit et grossitudinē palpebra-
rū et cū folijs ei: fricat aspitas palpebray et scabies
eaz. **Membr anhelit et pectoris.** Coferit q
hūda e et q sicca aspitati gutturis. Et e cōueniēs pe-
ctori et cāne pulmonis. Et vinū ficus puocat mē-
strua et yrina. Et sistr vinū ei: pferit tussī antique et
dolorib pectoris: et pferit apatib cāne pulmonis
Membra nutrimēti. **Apit oppilones epīs et sple-
nis.** Inqt Sal. Que hūda e mala e stō: et q sicca est
nō e mala. Et qn comedit cū alimuri mūdificat sup
fluitates stōi: et e ex eis q itersecat sūm q e ex phla-
te salso: et excitat siti q e ex hydropisi ppe cū apsin-
thio: et sistr bibē vinū ei: pferit stō et icidit appetitū
cibi. Et ficus qdez e velocis descēdit et velocis pe-
netratiōis pp suā absterfionē. Et sicca nocet epī et
spleni apatis pp suā dulcedinē: sed si apā e durū nō
nocet neqz iuuat. Et admistratio ipi: qū ieiunium
adest: e mirabilis iuuamēti i apiendo vias cibi et p-
prie cū nuce et amigdala qū in eius nutrimētū cū nuce
sit plusq cū amigdala. Si aut comedat cū ingrossa-
tiuis sit tūc nocumētū ei: maximū. Et aliumeiz e ma-
la stō pui nutrimēti: sed est pferēs duritiei i splene
scō emplo ex ea cum amoniaco. Et omīs qdem spēs
ficus sunt icōueniētes cursui matricū ad stmachū.
Membra expf. Coferit renib et vesice q hūi-

da e et q sicca. Et iuuat ad tollerādū retētiōē vrie
Et nō e cōueniēs cursui mēz ad iestina: et succo fo-
lioꝝ ei: apit orificia venaz ani. Et q hūda e lenit
et soluit parūp: et pprie qn assumit d ea cū amigda-
la cōtrita: et sistr duritiei matricis. et sistr si misceat
cū nitro et cartamo et assumat an cibū. Et supponit
lac ei: cū intello oui: et mūdificat matricē et puocat
mēstrua. Et sit ex ea emplm ad matricēs cū fenu-
greco: et i clisteri ad dolorē vētris pūgitūū ponit
cū ruta. Et ficus qdem et pprie lac ipius extrahit a
remb arenam qn admistrat: et qn assumit aq casei
cū lacte ei: distillata sup lac motū cū ramo ei: parū
perit fortior i solūdo vētre: et i mūdificādo re-
nes. Et dat i potu de aq cineris ligni ei: iterata ei
q bz solonem et dysenteria. **z. i. s.** et clisterizat ex
ea: et i vtrūqz dispōnibus misceat cū oleo: vinū aut
ficus puocat et lenit: et e pp suā absterfionē velocis
descēditōis ex vētre et velocis penetratiōis. **Ue-
nena.** Lac ei: pferit pūcture scorpionis iunctū: et
sistr rutele: et sistr ponit illa q e imatura aut folia re-
cētia sup morsū canis rabiosi et pferit: et sit ex ea em-
plm cū herbo sup morsū mustelle et pferit: et aq ci-
neris ei: iterata pferit morsū rutele i potu data et
scā iunctiōe ex ea et aliumeiz pferit pūcturis vene-
nosīs bibita et linita.
De fece. L. cclxxxiij.

Ex. Electio. Melior e sex olei de
croco gnis. **Nā.** Sex expfōis olei e i
pmo calitatis. **Opates et ppetates.**
Jā dixim q sex oli de croco tingit lingua et dētes
tafr q pdurat sic tinctura sex horis. **Uulnera et
vlcera.** Sex expfōis olei e ex p solidatiuis vlce-
rum accidentium in corporibus lictis.
De fermento. L. cclxxv.

Ermetū. Nā. In ipō e calitas. hūitās
vō ei: et siccitas sunt fm quātitate multitu-
dinis salsedinis et nitrositatis eoz. **Upa-
tiones et ppetates.** In ipō e virtus absterfina pp
sālē et nitrositātē et frumētātē: et in ipō e virtus in-
frigidatiua pp suā acetositātē attrahentē mas pfū-
das ad exteriora corporis et i soluit. **Mistura iū-
cturaz.** Sit ex ea emplz ad dolorē qest i inferi-
ore parte pedis.

Lapitulum de littera. B.

De Glāde. L. cclxxvi.
Lana qd e. nota e: et e stiptica: sz casta-
nea min⁹ ea e stiptica. Qd vō i glāde
vehemētius e stipticū e cortex eius q e
cortex ei: iterior. **Nā.** Glāns fria
e et sicca: et siccitas ipius e in fo. fricas vō in pmo.
In castanea aut e paz calitatis pp sui dulcedinē: et
folia qdem glādis sunt vehemētioris stipticitatis et
mioris exiccatiōis. **Oponea et ppetates.** In
castanea e absterfio et i eis oibus e inflatio i ventre
inferiore et stipticitas et phibet fluxū sanguis et p-
prie cortex ei: iterior et omīs pfortat mēbra. et ca-
stanea qdem e tarde digōnis: sed e boni nutrimēti
Si g° cū zucarō misceat eius nutrimētū sit bonū.
Sal. quoz dixit q e nutritibilior oibus gnis adeo
q e prima granis panis verūti castanea pp illud
quod in ipa e ex dulcedine nutritibilior e ea: qū tam
nutrimētū oinz sit hoibus illaudabile: sed fortasse
eaz nutrimētū porcis laudat. **Apata et boihor.**

Ipsa cum adipe hedi et porci salita confert duritiebus. et fructus quidem glandis perfert in primo spatibus calis. Uulnera et vlcera. Prohibet ambulatione alcula et vlcera ambulatua quoniam adurit et admistrat. folia pterea gladiis coherere faciunt plagas quoniam terunt et puluerizant desuper. Membrum capitis. Facit soda propterea quod coarctat vaporem stringendo nam. Membra anhelit et pectoris. Confert spuito sanguis Membra nutriti. Confert huiusmodi stodi Membra expl. Constringit et perfert dysenterie et vlceribus intestinoz et fluxui sanguis et multiplicat yrina. Uenena. Confert venenis venenoso rum. Et decoctio quidem corticis eius cum lacte vaccino perfert veneno sagittarum armeniarum et caro quidem castaneae est bona venenis.

De Helouz. L. cclxxvj.

GElouz quod est. Notum est et granum pini maioris. Et est melioris nutriti quoniam nux: 3. et tardioris digonis. Et est positum ex substatia aquea et terrea. Et acritas in ipso est pauca. Et os quidem ut pplementum fimonis in ipso requirit in caplo de pino. Nam. Est tempus in ipso tunc est calitas pua. Operaciones et proprietates. Nutritum pby forte non malum et rectificat huiusmodi corruptas in intestinis et tarde digonis. Eius vero digon rectificat in infrigidatis quod cum melle et calefactis cum tabaret ex zucaro: et propter hoc auget bonitas nutriti eius Eius vero quod aqua infusa est delecta acritas et acrimonia et mordicatio: et fit in ultima virtute nutriendi ita ut primum in quo non est nutrimentum pueniat ad nutrimentum a mediatione. hoc autem primum est granum pini pue repte in oi regione. Infra iucturam. Sanat dolores nervorum et dorsum et febriles et valet mollificatio Membra anhelit et pectoris Magna mudificat pulmonem valde et extrahit quod in ipso est de sanie et de humoribus grossis Membrum expl. Excitat coctum et propter quod ex eo nutritum est et perfert saniei et lapidi in vesica. Uenena. Lactis scilicet et dactylis confert pucture scorpionis.

De Bentiana. L. cclxxvij.

Bentiana quod est. Eius folia quae sunt iuxta radicem ipsius sunt filia folijs nucis: et folijs arnoglossae: et eius color est rubeus: et ipsi medius et extrema sunt ibibita. Et ei crassus est cocauum planum in grossitudine digiti et longitudine duorum cubito rum et ipsius folia adinnice sunt elongata: et fructus eius est in suis capitibus: et radix ipsius est longa filis radici aristol. quae oritur in montibus et in ymbra: et in locis humidis eorum: et videtur quod non noiat gentiana nisi quia prius quae agnouit fuit gentiana rex: et ipsa quidem crevit in montibus altis. Ex ea vero assumit succus: quoniam ipsa in fundit aqua usque ad quatuor dies: deinde coquit postea transmutado defecat: deinde cogetur postea inspissat sicut mel. Electio. Melior est romana: et ipsa est vehementius rubea et durior et lignum et vene sicut grossitudo digiti: et maior et minor: et eius color est citrinus declinans ad nigredinem: et quod ex ea fractum est: est vehementius citrinum propter quod reubarbaro. Nam. Valida est in 3o sicca in 4o. Operaciones et proprietates. Est apitua et ipsa est stupititas: et eius radix ultima est in apitoe et subtilitoe et absterfioe. Decoratio. Radix eius abstergit morpheam precipue succus eius predictus. Uulnera et vlcera. Sanat plagas

et vlcera corrosius et precipue succus eius predictus. Infra iucturam. Bibunt ex eo. 3. g. cum vino pro torsione nervorum et inuatiua ei quae cadit ex loco alto Membra oculi. Fit ex ea linimentum ophthalmie. Membra anhelit et pectoris. Due. 3. succi eius sunt bone plesi. Membra nutriti. Apitua est oppilonis epis et splenis et pondus. 3. g. ex ea cum vino valet dolori epis et splenis et fricati amboz et apitibus eorum et sirupus radicis eius conueniens est stomacho ifirmo ex frigore. Membra expl. Pronocat yrinam et mestrus et supponit radix eius sicut collyrium et extrahit fetum et facit ipsum abortiri. Uenena. Est ultima medicina pucture scorpionis. Et podus. 3. g. ex ea cum vino perfert pucture oculorum verum venenosorum: et morsum canis rabiosi: et morsum oculorum luporum. Permutatio. Quatuor ipsum est et medietas eius ex aslero: et quatuor medietas eius de radice capparis.

De Hilbenec. L. cclxxix.

Hilbenec quod est. Eius operatio est prima operatio hellebori. quodaz autem dixerunt est semen turbit nigri: et cortex radicis eius est turbit citrinum et oritur in said. verum quod ex eo bonum est: est induratum et est sile papyro. Infra iucturam. Quidam taz dederunt ex eo in potu palytico usque ad podus. 3. et vomuit et sanat. Membrum nutriti. Est vomitum et quoniam est mortificatiu propter fortitudinem vomit. Membra expl. Soluit et potio ex ipso est medietas. 3. sed. 3. est timorosa. Uenena. In ipso est virtus venenosa.

De Eserefrend. L. ccc.

Eserefrend quod est. Res pinealis figure in cuius capite sunt sicut due spine: et oritur etiam quod est filis amigdale: et quoniam sicut apit. Membra expl. Facit augmentum in coctu valde.

De Hepsin. L. cccxi.

Hepsin quod est. Est lapis gypsi lamiosus albus prout cuius subtilitas augmentat quoniam adurit. Nam. Frigidus est et siccus Operaciones et proprietates. Est glutinatus et ponit super partes fluxum sanguinis: et stringit semper quod in suo caplo: quoniam in ipso cum glutinatio est virtus facies adherere: et in ipso est stupititas cum viscositate: et quoniam adurit subtiliat et addit eius exccatio Membrum capitis. Limit ex eo frons: aut coopit ex eo caput cum pileo et retinet fluxum sanguinis ex naribus: et quod ex eo gypsatum est etiam precipue cum bolo armeno frizo et lentibus mistum: et ipsi distillat cum aqua myrti et pauco aceto. Membra oculi. Miscet cum albugine oui ut non fiat lapis: et ponit super ophthalmia sanguinea. Uenena. Est ex summa venenorum pfocantiu.

De Hypa. L. cccxij.

Hypa quod est. Est sicut gypsum.

De Hemisfimi. L. cccxij.

Hemisfimi quod est. Eius virtus est filis et tuti sceha cum vna lupina. Operaciones et proprietates. Est mudificatiu apitui sedatiu iflatiois et vetositatu propter Membra nutriti. Resoluit huiusmodi viscosas in stomacho et confert stomachis ifantiu. Membra expl. Confert yentositatibus matriciu.

De Hekar. L. cccxij.

Hekar quod est. nota est. Fortius semine eius est se-

semen siluestris. Inq̃t Dia. Est vna species eius cui⁹ folia sunt miōra folijs feniculi: ⁊ ē in eius for⁹ ⁊ eius crus puenit usq; ad quatitatē palmi. At qd ē supius eius ē cūrina: ⁊ hz sumitatē sicut coriandrū ⁊ anetū. At hz fructū acutū albū boni odoris ⁊ ma sticaciōis. Et nascit̃ i locis spatiosis solitarijs lapido sis. At q̃ ex ea ē hortulana silat apio romano acuta adustina boni odoris. Et 3^a folia sunt sicut folia co riandri cui⁹ supius ē albū: ⁊ anetales sunt sūtas et fructus ei⁹. At hz sicut capita nūcis plena semie qd ē sicut cymīnū i for⁹ ⁊ acuitate sua. **¶** Nā. Calā ē i sine fi hūida i po. **¶** Vulnera ⁊ vlcera. **¶** Bemē ⁊ folia ipius qū terūt ⁊ ponūt sup vlcera corrosiua pferūt eis. **¶** Mēmb^a anhelit⁹ ⁊ pectoris. **¶** Mē fert plesi ⁊ tussī antiq̃. **¶** Mēmb^a nutrimēti. **¶** Est difficilis digōnis ⁊ nutrita faciliōis ē digōnis ⁊ pferit hydropisī. **¶** Mēbra expl. **¶** Bedat dolo rē vētris pūgiūū ⁊ pprie dāucus. Et puocat ve hemēter ⁊ pprie siluestris ⁊ pprie semē eius: ⁊ silr ei⁹ folia. At excitat coitū ⁊ pprie semē domesticē. est enī vebemētis inflatiōis: ⁊ semē siluestris nō est illius opatiōis. Si aut̃ fescakul ⁊ baucia siluīis nu merēt i baucia: tūc ipa magis excitat coitū q̃ hortu lana: ⁊ puocat mēstrua ⁊ yrina ppe siluīis bibita ⁊ supposita: ⁊ pferūt semē eius ⁊ radix eius diffi cultati impgnationis.

De Huguera. L. cxcv.

¶ Egues qd est. Tres hz spēs ⁊ silat rizi i vīute sua. Merūtū rizi nutritibīl ē: ⁊ pa nicū meli⁹ ē i oibus dispōib⁹ suis q̃ mi liū: sed tū ē forti⁹ pstrictiū. **¶** Electio. **¶** Loquit̃ cum lacte aut aqua fursuris sile: ⁊ oleo amigdalino ⁊ pbet nutrimētū bonū. **¶** Nā. Frigidū ē ⁊ siccū i sine fi. qdam aut̃ dicit̃ ipm esse calidū in pmo. et pmiū sani ē. **¶** Opatiōes ⁊ ppetates. In ipō ē stipticitas ⁊ excitat sine mordicatiōe: ⁊ ei⁹ vapora tio ē sedās dolores. Quō nō regit gnāt sanguinē malū ⁊ nutrit min⁹ q̃ gna reliq̃ ex qbus sū panis. Et ei⁹ nutrimētū ē puū viscosus. Et i ipō ē subtili tas qdam sicut existimāt qdam. Merūtū qū coquit̃ cū lacte aut fursure sile sit ei⁹ nutrimētū bonū pci pue cū butyro: aut oleo amigdalino. **¶** Mēmbra nutrimēti. **¶** Est tarde digōnis i stomacho i sua sub statia ⁊ i suo pane. **¶** Mēmbra expl. **¶** Tū eo va porat dolor vētris pūgiūū ⁊ est puocatiūus.

De Gallinis ⁊ gallo. L. cxcvi.

¶ Alline ⁊ gallus qd ē. Jus galloz vetez p prietate hz quā dicem⁹. **¶** Modus vō quē Bal. narrauit i decoctiōe eoz ē ut deco lent postq̃ sūbant ⁊ nutriūt. fatigēt enī faciēdo eos currere ⁊ cadant ⁊ decollent: deinde extrahat qd i ventrib⁹ eoz ē: ⁊ ipleant vētres eoz sale ⁊ sumāt ⁊ coquant cū. xx. kist. aq̃ usq; quo pueniat ad tres cotilas: ⁊ bibat totū in loco vno: postea addat illi quod dicturi sum⁹ i oī loco. **¶** Electio. **¶** Ruffus galloz melior ē ille qui nō cantat adhuc: ⁊ gallinaz melior ē q̃ nodū parit oua antiq̃ vō sunt malī. **¶** Nā Adeps pulloz calior ē adipe gallinaz magnaz. **¶** Opatiōes ⁊ ppetates. **¶** Testiculi galloz laudabi les sunt velocis digōnis. **¶** Instra iūcturaz. Jus galloz pdictū cōuenit tremori ⁊ dolori iūcturaz: sed oz ut coquat cū polypodio ⁊ aneto ⁊ sale i. xx. cotil. donec remaneāt tres aut quattuor. **¶** Mēmb

bra capitis. **¶** Caro gallinaz q̃ sunt pulle in itel lectu augmētū efficit: cerebrū gallinaz pibz fluxū sanguis nariū accitē ex velamibus cerebri. **¶** Mēmbra anhelit⁹ ⁊ pectoris. **¶** Jus galloz pdi ctū pferit almati. **¶** Caro gallinaz clarificat vocē. ius galli vetustissimū cum aneto ⁊ cartamo pferit oibus illis ⁊ ifsidebegi pulloz sedat inflatiōē stōi. **¶** Mē bra nutrimēti. **¶** Jus galloz cōfert dolori stōi ex vētositate. **¶** Mēmbra expl. **¶** Jus galli vete ris cū polypodio ⁊ aneto pferit colice valde. **¶** Caro gallinaz q̃ pulle sūt augmētāt spma. Et ius pdictū cū polypodio soluit mīaz: ⁊ cū cartamo soluit pbla. **¶** Māq̃ vō decoquit̃ cū medicis stipticis ad dysente ria ⁊ cū lacte ad vlcera vesice. **¶** Mēmbra. **¶** Bal line scisse sup cor suū aut gall⁹ ponūt sup locū lesuz a vermib⁹ venenosis ⁊ pmutat quaq; hora ⁊ phi bet nocumētū venenoz: ⁊ i venenis bibitis etiam sorbet eoz decoctio cū aneto ⁊ sale ⁊ euomīt.

De Hualmeim. L. cxcvii.

¶ Hualmeim qd est. Est solū nil. **¶** Nā. **¶** Est i sine pmi calū ⁊ in fo sicū. **¶** Opatiōes ⁊ ppetates. In ipō sunt stipticitas ⁊ absterio. **¶** Decoratio. **¶** Tingt capillos.

De Huers. L. cxcviii.

¶ Hues qd est. Res rubea declinās ad palo rē silis tincture croci ⁊ asportat de iamē ⁊ dī q̃ abradit de arbore sua. **¶** Nā. Calā ē ⁊ sicca in fo. **¶** Opatiōes ⁊ ppetates. **¶** Est stiptica. **¶** Decoratio. **¶** Cōfert pāno ⁊ lēti ginibus. Quō g⁹ bibīt pferit sordiciē. **¶** Apata et bothor. **¶** Cōfert bothor. **¶** Vulnera ⁊ vlcera. **¶** Cōfert scabiei ⁊ pruriti ⁊ sabasati ⁊ ipetigini.

De Huarscen. L. cxcix.

¶ Huarscen. **¶** Mēmb^a oculi. **¶** Banguia alguarscen ē bon⁹ vlcerib⁹ oculi. **¶** Mē bra nutrimēti. **¶** Caro ei⁹ difficilis ē di gōnis. **¶** Mēbra expl. **¶** Caro ei⁹ pstringit vētrē

De Huaril. L. ccc.

¶ Haril qd est. Est maxima figuraz alguar gon ⁊ samabras longa hīs cauda: ⁊ puū caput ⁊ nō ē lacertus. lacertus enī nō est: aut caro ē nisi i rurib⁹: ⁊ caput ⁊ corp⁹ ipi diuer sa sunt alguaril: sed fortasse pxiūus ē ei i naturis suis. **¶** Nā. **¶** Caro ei⁹ calā ē mltū. **¶** Decoratio. **¶** Cōfert stercus ei⁹ pāno ⁊ lētinibus ⁊ in pinguat fortiter adeps ⁊ caro ei⁹ ⁊ pprie quasda mulieres. **¶** Opatiōes ppetates. In ipō ē uir tus extrahēs surculos ⁊ spinas. **¶** Apata ⁊ bothor Tritū stercus ei⁹ eradicat verrucas. **¶** Mēb^a oculi Stercus ei⁹ sile ē stercori lacerti. valet enī ad al buginē oculi.

De Huadai. L. ccci.

¶ Huadai qd ē. Est ostracū **¶** Opatiōes ⁊ p prietates. **¶** Extrahit surculos ⁊ spinas. **¶** Decoratio. **¶** Quod ex eo tritū ē absidit verru cas insusas ⁊ pendentes contritum.

De Brano ben. L. cccj.

¶ Rani ben. Jam dixim⁹ opatiōes eius in capitulo be. qū diximus ben.

De Brano lauri. L. cccij.

¶ Rani lauri. Ip̃m ē granū ademeft: ⁊ ē si cut anellana pua: ⁊ corte x ei⁹ ad nigredi nē tendit subtilis: quod qū pmit in duas

sepat ptes duras declives ad citrinitate in qbus e parū
boni odoris ⁊ nos dicem⁹ opatiōes ei⁹ i caplo d gain
De Brano azelem. cap^m. cccij.

G Ranū azelem qd est. Dicit piper nigrū: ⁊ est
granū boni odoris ⁊ saporis valde: ⁊ orit in
ptibus sceherazura. **Nā.** Est calm i po
humidū in pmo. **Decoratio.** Est ipinguatiū.
Membra expl. **Augmentat sperma.**
De Brano anescen. cap^m. cccv.

G Ranū anescen qd est. Est granū exis i qua
titate pipis ⁊ i colore ei⁹. verūm est facilius
fragibile: scidit a medulla vehemētis albe
dinis cui⁹ odor e bon⁹. **Nā.** Est calm ⁊ succū in
fo. **Membra nutrimenti.** Est bonū sō friu ualde
De Brano nil. cap^m. cccvi.

G Ranū nil qd est. Est cartamū indū. **Electō**
Meli⁹ e eius pōderosus planū recēs. **Nā**
Dixerūt qdam. Est calm ⁊ succū in pmo: et
verū e qd est calidū ⁊ succū puenies ad tertū. **De**
coratio. Est fort albaras ⁊ morphee albe. **Mem**
bra nutrimenti. Est cōturbatiū facies nauseam.
Membra expl. Solone educit hūiores grossos. s.
mliam ⁊ phla fortiter ⁊ vermes ⁊ ascarides. **PER**
mutatio. Loco eius i solone ⁊ iuuamēto i mliā po
nit medietas pōderis de pulpa colloquide cū lexia pō
deris sui de lapide armeno.

De Brano asumne. cap^m. cccvij.

G Ranū asumne qd est. Est arbor siluestris fm
quātitate brachij hīs alba folia nō in vehe
mētis albedinis cui⁹ fructus e sicut pip: vi
ctuosus lactens. ⁊ dixerūt qdam. Est semē iamenona
Nā. Est calm pax hīs hūitatis. **Decoratio.**
Est ipinguatiū. **Membra nutrimenti.** Tardat
eius digō i sō ⁊ qū digerit mltiplicat ei⁹ nutrimentū.
Membra expl. **Augmentat sperma ⁊ excitat coitū.**
De Brano pini. cap^m. cccvij.

G Ranū pini qd est. Brani pini e minus sistico
corticē hīs minutū fragibile rubeū findit a
medulla alba vinctuosa suavis: ⁊ hec sum ma
gna q sunt pini que noīat bislus. puū pō est granū tri
angulatū durioris corticis ⁊ acutioris medulle. ⁊ in
ipō e acrimonia ⁊ pōticitas ⁊ puū e meli⁹ ad medicina
q ad cibū. **Nā.** Magnū e sicut equale ad calita
te declinās ⁊ augmētat hūitas ipius. Et puū e calidū
⁊ humidū in 3°. **Opatiōes ⁊ ppriates.** In ipō
e maturatio ⁊ lenificatio ⁊ resolo ⁊ mordicatio: ⁊ ppe
i recēte: sed eius mordicatio delect si infundat i aqua
⁊ plenē tūc eius applanatio ⁊ glutinatio quāvis sunt an
illud ambo repta in ipō integre: ⁊ eius substantia e ter
rea aquea i qua e puū aeritatis. **Decoratio.** Est i
pinguatiū. **Instra iucturaz.** Brani pini magnū
pferit mollificatiōi ⁊ debilitati corpis comestū ⁊ exic
cat humiditate corrupta q est i eo. **Membra anhe**
lit⁹ ⁊ pectoris. Paruū ⁊ magnū pferit hūitatib⁹ pul
monis putrefactis: ⁊ puri sanguis fluxū ⁊ tussī: ⁊ p
prie cū rob recēte pp amaritudinē pauca q est in ipō.
Et qn coquit cū vino dulci e ad mūdandū pus pulmo
nis bonū valde. ⁊ sistr eius cortex ⁊ lignū qn ponunt i
electuarijs. **Membra nutrimenti.** Qn ex eo fit
emplm cū apsinthio sup stomachū pfortat ipm. Et est
difficilis digōnis linies cibū. Virtus ei⁹ mordicat sto
machū nisi infundat i aqua cala. Comedat ergo ipm ca
lesacti cū tabarzet ⁊ ifrigidati cū melle: ⁊ tūc digerit ⁊

fit bonū: ⁊ e bonū stomacho. Inq̄ Dia. Est malū sto
macho: sed videt q nō sit ita nisi qn adurit aut ranci
dat: ⁊ q sit infusus bonū qm rectificat ei⁹ corruptio:
⁊ frangit ei⁹ vctositas. Et qn bibit cū portulaca sedat
eius mordicatio oio: ita ut nō sit mordicās. **Mem**
bra expl. **Augmentū** facit i coitu plurimū qū come
dit cū sisamo ⁊ tabarzet: ⁊ melle: ⁊ penidjs: ⁊ saturati
ex eo: ⁊ puo faciūt dolorē vctris pūgitiū: sed eius ty
riaca e granū gnati amazz quod sugit post ipm. ⁊ ipm
vehemēter abstergit hūitates renū ⁊ vesice: ⁊ pfortat
eos ad retentionē vrine: ⁊ sanat distillationē ⁊ phibz
vlcera vesice ⁊ lapidē: ⁊ puocat ⁊ pferit ex eo cū apsin
thio facto emplastro.

De Brano alkilkil. cap^m. cccix.

G Ranū alkilkil qd est. Est sicut pip albū mai⁹
cartamo nō pure rotundū ⁊ fragit a medulla
vinctuosa boni saporis. Quidā aut dixerūt e
semē granati siluestris ⁊ dixerūt isti ei⁹ radix e almu
gat. **Instra iucturaz.** **Cōfortat corpora molliifi**
cata. **Opatiōes ⁊ ppriates.** Quod ex eo fruxum
est: e siccus. **Decoratio.** Est ipinguatiū. **Mem**
bra capitis. Facit soda: ⁊ pprie qn in fa mēla
comedit sup vinū. **Membra nutrimenti.** Plimus
vius ei⁹ facit fastidiū ⁊ colicam passionē: ⁊ qū come
dit cū tabarzet ⁊ zuccaro ⁊ melle digerit ⁊ quod ex eo
fruxū est: est meli⁹ ⁊ nō e ei⁹ humor malus ⁊ puū ve
hemēter mordicat stomachum.

De Brano viridi. cap^m. cccx.

G Ranū viride qd est. In fructu ei⁹ e stiptici
tas: ⁊ ipius iuuamētū sile e iuuamēto masti
cis: ⁊ eius gūma e melior gūmia p⁹ mastice:
⁊ q ex ea magna est dī atharo: ⁊ eius qdem arbor no
miat albotin. **Nā.** Dixerūt qdam q i eius oleo est
lenificatio ⁊ stipticitas sicut e in oleo rosaceo ⁊ ueritas
est. calefactio grani viridis e calefactio nō minor: eius
pō exicatio dū pseuerat hūida e pus: ⁊ qū exiccat e in
tertio: ⁊ eius gūma e cala i qua e siccitas pauca. **Op**
atiōes ⁊ ppriates. Est calefactium lenificatiū ⁊
mūdificatiū: ⁊ in ipō est stipticitas: ⁊ eius gūma est
plurime resolutionis q mastix: qm e amarior. ⁊ i ipa
sunt pax stipticitatis: ⁊ e fortis abstergitio: ⁊ in ipa est
aptio bona ⁊ maturatio ⁊ lenificatio: ⁊ extrahit ex pū
do: ⁊ in plibus horis ponit loco mastice ⁊ suffumiga
tio albotin elongat a motu sicut suffumigatio turis: et
eius oleū e ppositū ex virtutib⁹ tribus cū virtute cō
strictiua: ⁊ exstimaerūt qdem q i ei⁹ oleo e ifrigi
datio qdam. **Decoratio.** Abstergit panū ⁊ facie: ⁊
viscus albotim pferit scissuris faciei. **Apata ⁊ bothor**
zins gūma maturat exituras duras. **Uulnera ⁊ vl**
cera. Abstergit scabiē ⁊ ipetiginē: ⁊ igredit ei⁹ gū
ma i emplis ad purganda vlcera ⁊ exiccat sanie ⁊ sanat
ulcera manifesta: ⁊ pferit pruritui ulceꝝ ⁊ scabiei ulcero
se ⁊ scabiei phlatice ⁊ bothor phlatice. **Instra iuctura**
rū. Ponit ei⁹ oleū i oleis q sunt ad lassitudinē ⁊ em
plis ad paralytim ⁊ tortura. **Mem b⁹ capitis.** **Et**
gūma cū melle ⁊ oleo e bona hūitati auiis. **De**
bra oculi. Eius fumus igredit i alcosol oculi ⁊ cō
seruatiōe capilloꝝ ⁊ medicamto corrosiōis palpebray
Membra anhelit⁹ ⁊ pectoris. **Cōfert** doloribus
pectoris more emplī suppositū ⁊ iunctum: ⁊ ei⁹ gūma
e bona vlceribus pulmonis ⁊ tussī antiq̄ deglutita so
la aut cū dulcibus. **Membra nutrimenti.** **Iuua**
tus e splenis ⁊ pprie ex albotin: s; ipa delet appetitū

cibi: et similiter mundificat epas. **Membra expl.**
Prouocat et excitat coitum: et guma eius etiam puocat et le-
nit ventrem qui accipit ex ea auellana et nux in ieiunio
absque nocumeto: et mundificat viscera et abstergit renes
Uenena. **Bibit guma ei** et fructus eius cum vino ad
morsum rutele.

De Bento. cap. m. cccxi.
Entuz quod est. Est testis. s. guma rute motane
De Bembut. L. cccxij.

Embut quod est. Est rosa vince sicut quidam sa-
pientes dixerunt: et est alkarnub anabathii. et de
ipso quidem iam dictum est in caplo de cha. **Ma-**
ius frigus et calitas sunt pua: et est siccu in fo. **Opa-**
tiones et proprietates. Eius fructus vomitum facit sine mor-
dicatione. **Membra expl.** Prohibet fluxum ven-
tris. **Uenena.** Decoctio algebut interfacit pulices.
De Gramie. cap. m. cccxiij.

Rame. Vulnere et ylcera. Facit coherere
plagas sanguineas. **Membra expul.**
Eius decoctio extrahit lapidem. Et semen
ipsius puocat et constringit.
De Glutine. cap. m. cccxiij.

Luten quod est. Jam locuti fuimus de glutine ali-
bat et resina pini: et reliqua in suo loco. **Ma-**
glute alimbat est calidum: deinde gluten cupissi:
deinde est guma pini. **Opationes et proprietates.** Est
resolutiuum: sed guma pini et gluten cupissi non sunt ye-
metioris resolosiois quam gluten alimbat quous sint calidio-
ra eo.

De Hallis. cap. m. cccxv.

Alle. **ELectio.** Meliores sunt imature
et poderose dure. glauce vero molles sunt pue
virtutis: et adurunt super prunas. **Ma-**
frie in primo humide in fo. **Opationes et proprietates.**
Restrictio eorum est vehemens et phibet humiditates a cursu
et substantia eorum est fria terre. **Decoratio.** **Deni-**
grat aqua eorum capillos. **Vulnere et ylcera.** **Linunt** cum
aceto super ipetiginem et auferunt eam: et si puluis eorum ster-
nat super carnem addita remouet eam. **Membra capis.**
Prohibet cursu huiusmodi corruptarum ad linguam et gingi-
uas et perferunt cola: et proprie infantibus: et proprie cum aceto:
et perferunt quod ponunt in corrosione dentium. **Membra**
expl. Spargit puluis eorum super aquam et bibit ad vul-
nera intestinoz et ad fluxum antiquum: et si sit quod ponit in me-
dicinis conueniens est ad hanc operationem.

De Halis. cap. m. cccxvi.

Alia quid est. Halia va est linia facta ex embli-
cis. nunc autem quoniam illud est difficile sumit pondus
iporum gallie: et albella et sit fin quod sit alimek
Ma. Que pura est: est cala in primo sicca in fo. et aroma-
tica cala est in fo. **Opationes et proprietates.** Est stipti-
ca portana viscera: et in aromatizata sunt aptio et reso-
lutio. **Intra iucturaz.** Est bona dolori nervoz
Membra expl. Existimauerunt quidam quod galia
aromatica augmentum efficit in coitu et stringit ventrem
et confert fluxum.

De Gummi. cap. m. cccxvij.

Gummi. **ELectio.** Quod melius est: est ara-
bicu parum parum huius ligni. **Ma.** **Spetie**
gummi omnia cale sunt. **Opationes et proprietates.**
Est stipticu et glutinatu cum exiccatione et glutu-
natione. Et gummi quidem acacie est fortius valde. et ponit
propter hoc in medicinis tyriace. **Membra anbelitus** et

pectoris. **Lenit** tussim calida et expellit nocumetum
ylderuz pulmonis et clarificat vocem. **Membra**
nutrimenti. **Confortat** stomachum.

De Sariofilo. cap. m. cccxvij.

Sariofilus quod est. Est sicut sambucus: sed est ni-
grior: et quod masculus est sicut nucleus oliue
et longior et vehemens niger: et est fructus ar-
boris in insula indie: et gluten ipsius existit in virtute glu-
tinis albotin. **Electio.** Ille quod est melior est filia nu-
cleo sicco suavis odoris et acuti. **Ma.** **Calidus** est et
siccus in 3. **Decoratio.** Corporis odore bonum
efficit. **Membra oculi.** Abstergit visum et perferit
pano. **Membra nutrimenti.** Confortat stomachum
et epas et confert vomitum et nausee.

De Halbano. cap. m. cccxix.

Albanum quod est. Est duas species: una species eius
est quod est spumofus lenis poderis vehematio-
ris albedinis: et altera est ei quod est spissius et
grani. **Electio.** **Meli** amboz est illud quod est
spissius. **Ma.** Est calidum in fo. et exiccatum in 3. **Opa-**
tiones et proprietates. Virtus ei est lenitua reso-
lutua carminatua resolutatua: et ex eis quod corripuit car-
nem: et in ipso sunt calefactio et inflatio et attractio et resolo
Decoratio. **Radical** lentigines. **Apata** et bothor
resert apatibus scrofulis. **Vulnere et ylcera.**
Linunt super ylcera lenia cum aceto. **Intra iucturaz.**
Resert lassitudinem et alcuze et spalmo lacertoz. **Mem-**
bra capitis. Resert sode et epilepsie: et quoniam epilepsie ipsi
odorat reuiuiscit: et perferit scotomie et perferit dolori mo-
laris et denti corroso subito: et perferit doloribus fris in
aure et resolut apata ei: et dolores ipsius sine impedime-
to: et illud quod soluit in oleo de lilio et tepidum sit et distil-
lat in aure. **Membra anbelitus** pectoris. Resert
asma et tussim antiquam. **Membra expl.** Prouocat
mestrua fortiter et extrahit fetus: et facit eos abortiri
suppositum: et perferit pfocatioi matricis bibit cum vino:
et remouet difficultatem vrine. **Uenena.** Est tyri-
aca venenis quod ibibit sagittas quoniam bibit cum vino et vene-
nis serpentum et scorpionum: et sum ei fugat venenosos
vermes: et quoniam sit ex eo linimentum non appropinquat ei quod
linitus est: et quoniam ex eo sit linimentum cum sacudulion et oleo
interfacit ille quod vermis venenosus ei quod linitus est appin-
quat. Et ipsi quod de veneno fassit minis tunc quod sit resiste-
tia serapini. **Permutatio.** Loco ei serapinum ponit
De Granato. cap. m. cccxx.

Ranatu. **Ma.** Illud quod est dulce est fri-
gidum ad primum et humidum in ipso: et acetosum est
frigidum et siccu in fo. **Opationes et proprietates.**
Acetosum reprimit cholaz et phibet cursum supfluita-
tum ad viscera: et proprie vinum eius et in oibus speciebus ei
visque ad acetosum est absterlio cum stipticitate. **Apata** et
bothor. **Grana granati** cum melle linuntur ad panari-
tium. **Vulnere et ylcera.** **Grana granati** cum melle
linunt ad ylcera fraudulenta: et eius capita ad vulnere
et proprie adusta. et balauit quidem cum calitate sua facit
adherere vulnere. Et dulce quod de lenificat et totum ipsum
est pui nutritiuum et est bonum. **Muz** vero quoniam est magis iuu-
tiu stomacho quam poma et cydonia: 3 ei granum est malum
et quod de ptibus ei est magis stipticu sunt capita: et
grana eius stiptica sunt siue sint grana dulcia aut non
dulcia. **Membra capitis.** **Grana ignati** cum mel-
le perferunt dolori auris: et sunt linimentum interioris narium
et perferunt grana granati cum melle coctura et comista cola

finita. Et si gna dulcia decoquantur cum vino: deinde te-
rantur sicut sunt et fiat ex eis emplastrum auri: proferunt apertum ei
bene. Et vinum granati et rob eius proferunt ebrietati et
rob acetosi propter et proferunt cholera. **Membra oculi.**
Succus acetosi proferunt vngula. **Membra anhelit.** et
pectoris. **Acetosum** exasperat pectus et dulce lenit ipsum
et proferunt pectus: et qui dantur in potu grana granatorum in aqua
pluviali valent ad spumam sanguinis: et ipsum totum proferunt tre-
mori cordis et abstergit os stoma. **Membra nutri-**
menti. **Granatum** musum proferunt inflationi stom. Et dulce est
conueniens stomacho propter illud quod est in ipso de stipticitate
te subtili: et acetosum nocet stomacho: et cum hoc grana
granati sunt mala stoma. Et ei? sauium est conueniens deside-
rio pignanti et sili rob ei? propter acetosi. Et ut sugat
febris de ipso post cibum suum et prohibeat elevationem va-
porum et melius? quod ut punitur ipsum et subleuetur me ab inferi-
oribus. **Membra expl.** **Acetosum** est plime puo-
cas urinae quod dulce et ambo sunt puocatiua: et grana
gnati cum melle proferunt vlcera: ani. et quod acetosum
est nocet stoma et intestinis: et ei? sauium est confortat soloni chol-
era et proferunt stom: et cortex radicis gnati cum vino extra-
hit vermes et ascarides et assumit cum sua dispo-
ne aut sumit ei? decoctio. **Febres.** **Granatum** musum co-
fert febribus acutis et inflationi stomachi: sed dulce mul-
tatiens nocet acutis habitibus febres.

De Balanga. L. cccxxi.

Balanga quod est. frusta involuta rubra et nigra
meliriohe et est casurudaru ipsum. **Ma.** **Est**
calidum et siccum in fo. **Opationes** et pro-
prietates. **Est** subtile resolutionum ventositatum. **De-**
coratio. **Odore** oris efficit bonum. **Membra nutri-**
menti. **Est** bonum stoma et est digestiui cibi. **Membra**
expl. **Conferunt** colice et dolori reni et iuuat ad
coitum. Permutato. Loco ei? ponit herfat gariofilatum
De Subera. L. cccxxij.

Gibera. **Ma.** **Fria** est in primo sicca in fine
fi. **Opationes** et proprietates. **Retinet** omnem
fluxum et est minoris restrictionis et stipticitatis quod
zarur et repugnat chole effluere ad viscera. et qui ipsa ad-
mistrat in fa mela detardat ebrietatem. **Membra an-**
helit et pectoris. **Conferunt** tussicidie. **Membra**
nutrimeti. **Retinet** vomitum. **Membra expl.**
Conferunt rasure cholerice et retinet ventrem et vomitum et
similiter zarur et proferunt multitudini urine.

De Bualmeo. L. cccxxij.

Bualmeu quod est. Est folium nil. **Ma.** **Est**
calidum in fine primi siccum in fo. **Opationes**
et proprietates. **In ipso** sunt stipticitas et ab-
stergio. **Decoratio.** **Lingit** capillos.

De Hagate. L. cccxxij.

Gagates quid est. Lapis levis huius odoris asfalti
Intra iucturaz. **Conferunt** podagre. **Membra**
capitis. **Qui** iustumigat ex ipso epilepticus
proferunt ei. **Membra expl.** **Conferunt** profectioni matri-
cis. **Uenena.** **Effugit** fumum ei? vermes uenenosos.

De Bualim. L. cccxxv.

Bualim. **Decoratio.** **Est** boni odoris.
Opationes et proprietates. **Est** exiccatum co-
gelatum lactis et in ipso est par acuitatis et phibet
eruptionem sanguinis. **Vulnera** et vlcera. **Conferunt**
adustioni ignis.

De Bulume. L. cccxxvi.

Bulume quod est. Est quoddam genus tubez fugo

rum quod exiccat et coarctat sicut cartilago cuius figura est
sicut figura valis pui contracti quod panis lauantur: et igitur
dicitur in acetosis: et igitur ei suauitas sicut est suauitas cartila-
ginis et plus. **Ma.** **Non** existit in frigore reliquorum
tubez neque est mali humoris sicut tubera et existit in sa-
po re eius carnositas quedam et aquositas.

De Harab. L. cccxxvij.

Garab quod est. Admistrat cortex eius: et admi-
strat gumma eius et egreditur cum icitione et gene-
rat super ipsam borach bonum: et est de melioribus
specibus borach ad comedendum. **Opationes** et pro-
prietates. **Flos** eius et folia ipsius et ambo succi sunt ex-
exiccatum sine mordicatione: et in ipsa est stipticitas: et ei?
cortex est in virtute ei? sed est siccior. Et ex folijs quidem
eius sumit succum et exiccat sine mordicatione. **De-**
coratio. **Cinis** arboris eius cum aceto exiccat verru-
cas et icidit eas siue sunt iuerse siue non iuerse: et cortex
radicis ei? igitur ad linimentum capillorum. **Vulnera**
et vlcera. **Cortex** et folia ei? trita quoniam ponunt super inci-
sionem et vulnera recedunt confortant. **Intra iucturaz.**
Decoctio ei? est embroca bona podagre. **Membra**
capitis. **Qui** distillat succum foliorum eius cum oleo rosa-
ceo bullito in cortice gnati in aure proferunt dolori auris: et
sili cortex eius humidus quoniam fit ex eo illud: et eius deco-
ctio est ablutio furfurum. **Membra oculi.** **Abster-**
git gumma flos ei? obscuritatem visus. **Membra an-**
helit et pectoris. **Fructus** eius proferunt sputum sanguis:
et cortices eius etiam. **Membra nutrimeti.** **Succus**
eius extrahit sanguisugas.

De Balia. L. cccxxvij.

Balia. **Apata** et bothor. **Balia** lenit apata
dura. **Membra capitis.** **Distillat** in oleo
de ben aut heiri et distillat in aure dolorosam
et ei? odoramentum proferunt epileptico et appoplectico et vi-
uificat eos et sedat foda friam: et qui datur de ea in vino
iebrat. **Membra anhelit** et pectoris. **Odor** ga-
lie proferunt cor. **Membra expl.** **Algalia** proferunt do-
loribus matricis frigidis supposita et apertibus eius du-
ris et phlaticis et puocat menstrua et facit matricem descen-
dere profectionem et inclinam et mundificat ea: et prepat ipsam
ad impugnationem.

Capitulum de littera. h.

De Homine. L. cccxxix.

Homo. **Decoratio.** **Dicitur** quod spuma
hois abstergit morpheas: et sili sal yrmaz
infantium assumptum in ore abstergit panum: et
forsitan eius stercus proferunt sordiciei. **Apata**
et bothor. **Fer** urine hois sedat herisipila: sili quod
dicitur et sili ei? stercus calum et cinis capillorum ipsius sanat
bothor: et qui pmissum cum butyro phibet apata ambu-
latina. **Vulnera** et vlcera. **Est** yrina abstergit sca-
bie vlcerosam et pruritum et phibet serpiginem et pro-
prietates eius proferunt ipetigini. **Intra iucturaz.** **Dicitur**
quod sanguis mensruus sedat dolore podagre et sili spuma
hois: et lac eius cum opio et cum cera et oleo. **Membra**
capitis. **Adustio** capillorum ei? cum oleo rosaceo distilla-
tur in aure: et dens volens sedat sili quod dixerunt. Et sali-
ua ieiunij extrahit vermes ex aure: et os hois adustum
dat in potum epileptico: et sordiciei auris hois proferunt emi-
grancee. **Membra oculi.** **Urina** eius quoniam coquitur cum
melle in vase eneo abstergit albuginem oculi et proferunt pal-
pitationem: et adustio capillorum eius cum lithargyrio phibet
scabie et pruritum in oculo. **Membra anhelit** et pectoris.

Dicitur quod urina infantium qui bibunt perferunt difficultati anhelitus et distillationi eius et est curatio mala. Et lac mulieris perferunt valde in consumptione et est cura leporis marini. Membra nutrimenti. Dicunt quod lac mulieris sedat mordicationes stercoris et quod ascaraiati urine eius perferunt ictu ricie proprie cum aqua mellis et aqua ciceris et sicut stercore eius. Membra expl. Lac hominis provocat urina et dicitur si supponatur sanguis menstruus purus prohibet impregnationem. Lac mulieris perferunt ulceribus matricis et vulneribus eius embrocatur et suppositum. Et urina hominis dicitur abscondere solones et purgare matricem secundum quantitatem duarum tertiarum libere decocta cum porris. F. Ebra. Stercus siccat cum melle aut vino qui bibunt in febribus piodicia prohibet eam piodos. U. Enena. Lac mulieris est tyriaca leporis marini. Et dicitur hominis triti et pulverizati super morsuram vipere aut adusti et pulverizati. Et stercurus eius pulverizatus super morsuram hominis et eius spiritum dum est ieiunus interficit scorpiones et serpentes.

De Oiere aliameni. L. cccxxx.

Oliva aliameni quod est. Secum Dia. In ipso non est virtus medicine oio. Et est aquosus sicut aqua triplex quod sapore non habet et in hoc plus abundat oibus oleribus. Et est vehemensioris huiusmodi quam lactuca et cucurbita. Et eius nutrimentum est paucum. Et eius penetratio non est velocius propterea quod penitus nitrositate privatus est. Na. Inquit Hal. frigidum et humidum est in fo. Apata et bohor. Fit ex eo emplastrum apatibus calis. Uulnera et ylcera. Fit ex eo emplastrum ex radice eius mellino ylceri. Membrum capitis. Permiscet eius succus cum oleo rosaceo et perferunt soda accenti ex adustione solis. Membrum anhelitus et pectoris. Consert iussu et sedat eam et proprie decoctum cum oleo amigdalino et aqua granati dulcis et sicut sedat tussim calam.

De Herba iudaica. L. cccxxi.

Herba iudaica. Na. Calitas eius est supra equalitatem et est herbum. S. calidum in primo primo siccum in secundo.

De Hezeriascen. L. cccxxii.

Hezeriascen quod est. Fructus eius est siliis elbanakid et virtutibus ipso preparatores corioz et quoniam sunt apud eos quod faciunt sirupum ex ipso frusta grossa siliis frustis plici siccis. Et est in principio sue masticationis rancidus deinde apparet ei amaritudo et loquimur de eo exquissite in capitulo de sesire.

De Hareoman. L. cccxxiii.

Hareoman quod est. Est granum cuius virtus est sicut virtus ordeis imo ipse est medius iter triti et ordeis et ipsius sanich et pulvis eius magis sunt stipitice quam sanich ordeis et eius pulvis. Na. Est equale declinans ad huiusmodi. Opationes et proprietates. Exicat sine mordicatione et in ipso est resolo et stipiticitas sili.

De Henstides. L. cccxxiiii.

Henstides quod est. Succus plante quod est herba hircina. Et eius succus est frigidus et stipiticus. et dicitur in capitulo barbe hircine. Natura.

Declinat ad siccitatem.

De Hernue. L. cccxxv.

Hernue quod est. Est sile piperi nisi quod citrinitas si appropinquat boni odoris sile xilaloes quod fert de regione sclauoz. Na. Est equale Membra nutrimenti. Confortat stomum et digonem.

De Hearfelo. L. cccxxvi.

Hearfelo quod est. Est lacina asini que dicitur

capitulo de cha. Natura. Est frigida et humida et in ipsa est exicatio et calefactio parua. Opationes et proprietates. In ipsa est stipiticitas.

De Hestdeen. L. cccxxvii.

Hestdeen quod est. Lignum induratum. Natura. Est siccior calameto. Opationes et proprietates. Est resolutiva icisina ita ut etiam sanguinem coagulatum incidat et resoluat et est calefactiva ita ut eius sirupus prohibeat horripilationem hyemis. Decoratio. Relouit verrucas. Apata et bohor. Fit ex ea emplastrum cum aceto apatibus phlaticis recubus. Intra iuncturaz

De Halse. cap. cccxxviii.

Halse quod est. Est herba hirsuta flore albo declinante ad rubedinem et canas subtiles plimas si miles cane squanti aut calami aromatici. Et flos eius est flos rotundus. Et folia eius pua subtilia plima. Et super ipsius extremitatem sunt capita pua purpurea. Dia. dicitur est arbor cuius spine sunt pue in quaz circui tu sunt folia pua subtilia quod plimam nascit super lapides. Na. Calas et sicca puenico usque ad tertium. Rustius vo inquit. Est siccior calameto. Opationes et proprietates. Est resolutiva icisina ita ut etiam sanguinem coagulatum incidat et resoluat et est calefactiva ita ut eius sirupus prohibeat horripilationem hyemis. Decoratio. Relouit verrucas. Apata et bohor. Fit ex ea emplastrum cum aceto apatibus phlaticis recubus. Intra iuncturaz Bibit ad debilitatem nervorum. Et cum sanich et vino sit ex ea emplastrum super sciaticas et sirupus eius perferunt doloribus qui sunt sub hypochondriis. Membra oculi. Misceat cum cibis et seruat virtutem visus et remouet eius debilitatem. Membrum anhelitus et pectoris. Adificat pectus et pulmone et adiuuat ad spuendum et sedat dolores hypochondrioz et pulmonis cocta et deglutita cum melle. et propter sua exiccationem prohibet spiritum sanguinis. Membrum nutrimenti. Adiuuat digestionem et eius sirupus remouet malitiam digonis et paucitatem appetitus. Membrum expl. Promouat urinam et menstrua et solone educit vermes. Et qui bibit ex ea quod est inter. 3. h. usque ad iiii. soluendo educit phla absque impedimento sufficiter. Permutatio. Poni loco eius origanum motanum et dicitur epithymum et halse loco eius.

De Halse. cap. cccxxix.

Halse quod est. Qui siluestris est terreitatis est plime. Et domesticus est plime aqueitatis. Est ylr et subtilitate huiusmodi et eius frigus non est plima et substantie sicce cuius frigiditas non est pauca. Natura. Halse secundum Dia. duas habet species quod sunt frie et sicce. Alij autem dixerunt quod est calidus in primo primo siliis in primo. Et est magis sile halse nre terre. Opationes et proprietates. In ipso est phibitio estuliois mezz propter sua stipiticitatem et maturatio et lenificatio. Apata et bohor. Prohibet accidere apata cala et effusione materiez et est bonum apatibus gutturis. Uulnera et ylcera. Consert ylceribus antiquis et putridis in carne cum melle. Membrum capitis. Est bonum ylceribus gingiue putridis. Membra oculi. Intra succus eius in alcosol. Membrum anhelitus et pectoris. Consert apatibus circudantibus lacertos gutturis. Membrum expl. Augmentum efficit in coitu et frangit lapide renum et vesice et sicut eius succus et perferunt difficultati urine et colice. U. Enena. Due. 3. fructus siluestris morsui vipere et due. 3. eius cum vino venenis pniciosis cose ruit et ex decoctione eius aspgit locum et interficit pulices.

De Harmel. cap. cccxl.

Harmel quod est. Nota est Opationes et proprietates. Est icisina et subtiliativa. Intra iuncturaz

sciatice qñ desup linit. **Membra capitis.** In ipsa ē virtus facies ebrietatē q̄ ē sicut ebrietas vini vbigra. **Membra oculi.** Dia. dixit q̄ ipsa trita cū melle et vino et felle alcubugi et gallinaz et aqua feniculi ē cōueniēs debilitati visus. **Membra nutrimenti.** facit nausea fortiter. **Membra expul.** Prouocat yrina et mēstrua cū virtute bibita et linita et p̄fert etiā colice ventose bibita et linita.

De haitit. cap^m. cccxli.

Haitit qd est. Est medicina inda silis hermo-
dactilo albo. **Nā.** Laia ē et sicca in 3°.
Instita iūcturaz. **Potus eius** p̄fert podag-
gre et dolori iūcturaz. **Membra expl.** Solone
educit p̄bla et humore crudum et vermes et ascarides et
humores grossos.

De harsaso. cap^m. cccxliij.

Harsasum qd est. Est qdaz ex sp̄bus alcunkar
Nā. Est ip̄rata ad calitātē declinās humi-
da ad fm pueniēs. Alcanzi inq̄t. est fria et hu-
mida. inq̄t musata. Est sicut aspareg^o et opatiōib^o suis
cala et hūida in pmo. alij vō dixerūt q̄ ē calida i pmo
hūida in fo. et iam p̄rata fuit. **Hal.** q̄ ipsa ē apud eū ca-
lida in fo. apud me vō est q̄ eius gñā plurima sunt di-
uersaz nāz. **Opatioēs et ppriates.** Mūdifacat
pānū et exiccat et in ipsa ē subtilitas. alcanzi dixit q̄ ipsa
generat mliam et elongat^o ē. **Decoratio.** Lōfert
linita alopitie et aq̄ eius necat pediculos i capite ablu-
to ex ea et remouet fetore ascillaz et p̄ puocationē suā
yrina fetida et cū sua ppriate quā bz in se. **Apata**
et bothor. **Resoluit apata dura.** **Uulnera et vl-**
cera. Aqua eius p̄fert pruriui duro sicco. **Mē-**
bra capitis. Aqua ei^o delet furfures. **Membra**
nutrimenti. facit nausea et pprie montana et p̄cipue
radix eius et eius gūma est alcunkar et de ip̄o loquar
postea in ca^o de hef. **Membra expul.** Addit in
coitū et addit i puocationē yrine et extrahit yrina feti-
dam et lenit nāz et educit p̄bla et multoties p̄stringit vē-
trem qñ bibit cū vino.

De handacocha. cap^m. cccxliij.

Handacocha qd est. Ex ea alia ē siluēris et alia
ē domestica et alia est egyptiaca et sit ex eius
semie panis. **Nā.** Inq̄t fili^o Juragi. La-
lida ē et sicca i fine fi. Inq̄t fili^o Nefaugue calida est i
medio fi. Et videt q̄ domestice caliditas sit p̄pinqua
in fine pmi. **Opatioēs et ppriates.** Domestici-
ca ē egilia absterfioēs et exiccatioēs et i siluestri ē sipti-
citas cū calefactioēs et eius oleū valet ad ventositates
grossas. **Decoratio.** Siluestris p̄fert pāno et silr
domestica. **Uulnera et vlcera.** Succus domesti-
ce cū melle mūdifacat vlcera. **Instita iūcturaz.** Ei^o
oleū est bonū dolorib^o iūcturaz ex v̄etositatē et apud
timore cōtractioēs et iam sanati sūt eo qdam. **Mē-**
bra capitis. facit soda. Et qñ sit capurgū ex succo
eius p̄fert ei q̄ cadit ex epilia. **Membra oculi.**
Succus domestice p̄fert albugini oculi et pāno ip̄ius et
pprie cū melle. **Membra anbelie et pectoris.**
Lōfert dolori latez ex phlate et pprie siluēris et facit
accidere dolore gutturis ad p̄locatioēs sed nocumēto
eius succurit cū coriandro et lactuca et endiuia. **Mē-**
bra nutrimenti. Lōfert dolori stōi frigidi et v̄etosi-
tati et ei^o oleū p̄fert p̄n^o hydropis. **Membra expl.**
Prouocat yrina et mēstrua et siluestris cū vino et seie
moloche ē bona dolori vesice et eius oleū vtile ē do-

lori iestinoz et dolori matricū. et siluestris p̄fert colli-
ce passioni et p̄stringit ventrē et ipsa et semē eius excitat
coitū. **Ebreas.** Dicit ut hīs tertiana i potu su-
mat tria ex folijs eius aut tria ex granis ip̄ius et alte-
rabunt circuitus febris et quartane quattuor ex qbus
illoz duoz voluerit. **Uenena.** Qñ aspgit aq̄ eius
sup pūctura scorpionis sedat dolore statim et si aspgit
sup mēbrū sanū excitat mordicationē et dolore et eius
semen est forti^o in curatioē pūcture scorpionis.

De hauro romano. L. cccxliij.

Haur romanū qd ē. Nomiāt achiroia. **Nā**
Lalefacit vehemēter in 3° et exiccat i pmo.
et ei^o flos ē vehemētoris calefactioēs et ip̄i^o
gūma est vltima i calefactione. **Membra capitis.**
Eius fructus cū aceto confert epileie.

De hasech. L. cccxlv.

Hasech qd est. Dixerunt qdam q̄ ē balaustia
albanre. **Instita iūcturaz.** Nocet ner-
uis et facit euenire spalmū.

De herba vitri. L. cccxlv.

Herba vitri qd est. Hec ē herba q̄ vitruū abluē
Opatioēs et ppriates. In ipsa ē siptici-
tas cū hūitate et ē facies adherere lenificatiua
mūdificatiua. **Apata et bothor.** Sedatiua ē apa-
tū. Et dant in potu folia ei^o ad herisipila et adustione
ignis et p̄cipue apata p̄blatica et ei^o succus cū cerusa et
plūbo ponit sup herisipila et formica et sit ex ea garga-
rismus ad apata ambaz amigdalaz. **Instita iūctura**
rū. Cū cerato sup podagra ponit. **Membra ca-**
pitis. Eius succus cū oleo rosaceo p̄fert dolori auris
et ex succo ei^o cū pollice ponit i palato ad apata ambaz
amigdalaz. **Membra anbelius et pectoris.** Bor-
bet succus eius ad tussim antiquā. **Membra expl.**
Remouet hemorrhoidas.

De harbato. L. cccxlvij.

Harbati qd est. Et dicit angustus semē ei^o tri-
angulatiū ē sicut lancea et eius folia sunt tri-
angulata silia folijs scolopendrie. **Natura**
Domestice calitas ē pauca et siluestris calitas ē in fo.
Uulnera et vlcera. **Consolidat recens vulnera.**
Membra nutrimenti. Eius cortex cū aceto sup splenez
p̄fert et eius folia sicca qñ in potu sumūt sanāt splenē.
Membra expl. Prouocat pprie folia illius cui^o fo-
lia sunt silia folijs scolopendrie.

De halibio. L. cccxlvij.

Halibiū qd est. Planta q̄ noiat alibiens qñ ci-
liet pprietas sanandi apata emūctorij more
empli supposita et suspensa et ppter hoc no-
miāt alibiens. Et ē cōpositaz virtutū sicut rosa. **Nā**
In ipsa ē virtus ifrigidatiua cū acrimonia q̄ ē in ea. **O-**
patioēs et ppriates. Est resolutiua et i ipsa ē vir-
tus ifrigidatiua p̄paratiua. **Apata et bothor.** Sa-
nat apata accidentia i emūctorio qñ suspēdit sup ipsa ne
vū si more emplī supponatur.

De haze. cap^m. cccxlix.

Haze qd est. Est zufere et ē aldinarugina. Et
iam diximus de ipsa i his q̄ p̄terierūt.

De hasaso. cap^m. ccccl.

Hasasum qd est. Est medicina armena et dicit^o
etiā pfica et dixerūt alchuz q̄ ē fortior eu-
forbio et cū eius potio augmētā supra. 3. in
f. **Calida ē et sicca in iij^o.** **Opatioēs**
et ppriates. Est adustina saporis mali. **Membra**

nutrimēti. Est adurens stomachū et facies vomitū.
De hauro. cap^m. cclii.

Haurū qd est. Dicit qd gūma eius qd ex hac ar-
bore ē romana: ē karabe. Et nos qdem qd ha-
rabe singulare faciem⁹ caplm. **Nā** Est
eq̄lis ad siccitatē declinās paucā. Opatioēs et pprie-
tates. Est subtilis et eius semē subtilius ē: et nō est
vehemētis caliditatis. **In**strūa iūcturaz. **A**ut ex
fructu ip̄ius arboris confert sciaticē: et emplm factū ex
folijs romane cū aceto p̄fert dolori podagre. **M**em-
bra capitis. **T**epest succus folioz eius et distillat in
aurem: et sedat dolorem eius: et fructus eius confert
epile. **M**embra oculi. **E**x ei⁹ fructu cū melle fit
alcofol: et ē p̄fortatiū oculi. **M**embra expl.
Aut ex fructu ei⁹ p̄fert distillatiōi vrine: et aut ex fru-
ctu eius cū aceto post purgationē mēstruoz phibet im-
pregnationē: et similiter folia eius.

De harbe. cap^m. cclij.

Harbe qd est. Nota ē. **M**embra oculi.
Dicit qd ei⁹ sanguis phibet pilos oculi enul-
los oriri. **U**enena. Dicit qd ei⁹ ouū est
venenū p̄nciosū: et nos dicturi sum⁹ illud i lib. iij^o.
De herbo. cap^m. cclij.

Herbū qd est. Dixerūt qdam ē granū minus
q̄ almelic i magnitudine lentis nō cū p̄p̄sioe
rotundū sed lateratū. Et ei⁹ color ē iter cine-
riciū et citrinū: et ip̄ius sapor ē iter saporē almes et len-
tis quod comedūt boues et nutriūtur ip̄o. Alcanzi vō
existimauit qd ē granū sile gno cydonij. apud me vō est
almelic: et pprie illud quod ē silure. Ip̄m p̄terea qn̄z
ē albū declinē ad citrinū sicut dicit: et qn̄qz ē rubeum.
Inq̄t Dia. Herba ei⁹ ē p̄ua minuta h̄ns folia: et semē
ip̄ius ē nūciū. **Nā** Est calidū i p̄mo usqz ad fm
et sicū in 3°. **O**patioēs et pprietates. Est abster-
siuū apitiuū et iest ei humor malus: et ip̄ius rectificatō
ē sicut rectificatō lupinoz. qd aut v̄ ip̄o declinat ad al-
bedinē minus ē medicinale q̄ rubeū. Quē ergo decoq̄t
bis destrui⁹ eius absterfio et remanet terreitas ip̄ius
q̄re nutrimentū p̄bet sicū. **D**ecoratio. **L**inituz
sup morphea p̄nū et lentigines et cicatrices est bonum
et colorē efficit bonū: et fit ex eo sanich: et dat de eo ex-
tenuatis sicut nux: et remouet extenuatio: et eius de-
coctio ponit sup fixuras frigoris et pruritū ei⁹ accētes
manibus et p̄fert lactee. **A**pata et bothor. **L**enit
durities: et māmilla duritiē pprie. **U**ulnera et ul-
cera. **M**odificat vulnera cū melle. Et p̄fert sabasat
et lenit durities vlcē mortificantiū carnē et mēbrū: et
p̄fert igni p̄lico et mellino. **M**embra anhelitus et
pectoris. **C**ōfert duritiē māmilla: et facile efficit
spūū saniei grosse. **M**embra expl. **P**lim⁹ usus
ip̄ius facit migere sanguinē p̄p̄ fortitudine sue puoca-
tiōis et soluit nāz. Et qn̄ cū aceto miscet et bibit cōfert
difficiltati vrine: et sedat tenasmon: et dolorē pūgitiū
v̄tris. **U**enena. **F**it ex eo emplm cū vino sup
morsuz vipe: et morsuz canis rabiosi et hois ieiuni.
De hermodactilo. cap^m. cclij.

Hermodactil⁹ qd est. Est radix plate h̄tis ro-
sas albas et citrinas. Et ap̄t in p̄mis qū ap̄iūt
flores et existit i planicieb⁹ motū etiā in an-
gulis edz: et folia ei⁹ expansa sunt sup terrā. **E**lectō
Melior ē albus in itroitu: et iterius durus ad frāgen-
dū. Et niger et rube⁹ sunt mali ambo. **Nā** **C**ali-
dus ē et sicc⁹ pueniēs ad fm. Et i ip̄o ē hūitas supflua.

Et existimauerūt qdam qd i albo ē caliditas subtilis et i
aljs virtus fortis: et si nō nō solueret. Et existimane-
rūt alj qd si esset calidus mordicaret vlcera purus: sed
in ip̄o nō est mordicatio penitus. Et existimauerūt alj
qd ē calid⁹ valde. **O**patioēs et pprietates. **T**um
ip̄o ē virtus solutiua. Et si sit in ip̄o stipticitas. **U**ul-
nera et vlcera. **A**lbis ē bon⁹ vlcēb⁹ antiq̄s. **I**n-
strumēta iūcturaz. **C**ōfert podagre et sedat dolorē
statim more emplī suppositus. Et qū ex eo multoties
sit emplm idurat ap̄a et lapideā nāz cōuertit: et ē p̄se-
rē tyriaca oibus doloribus iūcturaz: et pprie i horis
fluxuū. **M**embra nutrimenti. **E**st mal⁹ stomacho
debilitas ei⁹: et rube⁹ et niger retinet medicinas soluti-
uas i stomacho: et attrahūt nocumētū maximū. **M**ē-
bra expl. **I**n ip̄o ē v̄ri⁹ solutiua et efficit augmētū
i coitu pprie cū zinzibere et mēastro et cymino. **U**e-
nena. **R**ube⁹ et niger sunt venenū. **P**ermutatio
Loco ei⁹ ponit i dolorib⁹ iūcturaz pōdus ei⁹ de folijs
alcane: et medietas ponderis ip̄ius de bdellio vario.
De heiren. cap^m. cclv.

Hiren. **O**patioēs et pprietates. **E**st re-
solutiū. **M**embra capitis. **C**ōfert egri-
tudinib⁹ frigidis i cerebro: et phibet corizā
frigiditatis. **M**embra oculi. **C**āq̄ eius acuit v̄sūm
De haufegi. cap^m. cclvi.

Haufegi qd est. Est rubus et i cōcantiatib⁹ fru-
ctus a qbus p̄cedit stipes quo tenet sūt folia
ap̄ata et bothor. **F**olia oium sp̄ez eius cō-
ferūt herispile supposita ut emplm.
De haufuro. cap^m. cclvij.

Haufurū qd est. Arbor arabica iamenaz et est
v̄nū de lacticinga. Et qdam dixerūt qd v̄esu-
rū ē qdam sp̄ea iterficiēs sedentē i ymbra. **Nā**.
Est cala et siccā ad 3^m. et siccitas ip̄ius ē in. iij^o.
Opatioēs et pprietates. **I**n ip̄a ē stipticitas ip̄rata:
ap̄ata et bothor. **C**ōfert sabasati linita et ipetigini.
Uulnera et vlcera. **L**init cū melle sup alcola in ore
infantiū et remouet. **M**embra expl. **S**oluit v̄e-
trē et debilitat viscera. **U**enena. **Q**ueda sp̄es ei⁹
est q̄ nocet sedenti i ymbra ei⁹ et qn̄qz iterficiet eū. **L**a-
ueat g^o ab eo et lactis ei⁹ trea. 3. iterficiūt in duobus
dieb⁹ frangendo epar et pulmonem.
De hirūdine. cap^m. cclvij.

Hirundo. **M**embra capitis. **D**ixit Dia.
q̄ qn̄ p̄mus v̄eter hirūdinis scidit inueniūt i
ip̄o duo lapides: quoz vnus hz v̄nū colorē
et alter hz colores plimos: q̄ qn̄ ponunt in pelle vituli
anq̄ ei accidat ut coire appetat ad coitū icite⁹: et ponit
sup adiutoriū epileptici: aut collū ei⁹ iunat inde. **In**q̄t
iam exptus illud fui: et sanas ē epilepticus. **M**em-
bra oculi. **C**omedere hirūdine acuit v̄sūz: et qn̄qz
exiccat et dat i potū de ea quaz die. Et est potio eius
aur. i. Et pprie adustū matris et filij i v̄tro qn̄ ex eo
fit alcofol cū melle p̄fert. Et dicit qd cerebrū eius cum
melle p̄fert p̄ncipio aque. Et silt cerebrū uestilionis
Membra anhelit⁹ et pectoris. **T**angit palatū ex cine-
re ei⁹ ad s̄q̄nantia et p̄fert: et silt qn̄ salit et exiccat et bi-
bitur de ea pondus aur. confert s̄q̄nancie.
Capitulum de littera. 3.

De treos. c. cclix.

Treos qd est. Est radix lilij celestis: et ē ex
herbis h̄tib⁹ stiptitē et sup ip̄m sūt flores
diuersi p̄positi ex albo et citrino et celesti:

et purpureos: et propter hoc nominantur ireos. s. arcus, cusa. Et
iste radices sunt nodose et folia ei sunt pua. Et quoniam ve
terascit a vermibus perforat. **AL. Etio.** Quod ex ea
bonum est: est durum spissum copacium: breue declinat ad ru
bedinem aliquantulum boni odoris: non odorat ex ea odor
limi. Et est mordicativa lingue: et monet sternutationem
cum fortitudine. **NA.** Est cala et sicca in fine tertii
Opationis et proprietates. Est digestiva apitina abster
sua mudificativa: et eius succus resoluunt cum aqua mell
et purgat phlegma grossum: et educit ipsum. Decoratio. **LU.**
equali quantitate bellebore purgat panem et lentiginem: et
efficit illud sola. **APATA** et bothor. Que ex ea elixa
ta est lenificat durities et apata grossa: et scrofulas: et bo
thor lenes. **ULNERA** et vlcera. **CONFERT** vlcere
sordidum: et facit carne nasci in fistulis etiam si pulverizet
et vellet os carne. **INFUSA** iuncturaz. **Eius oleum** re
soluit laxitudinem: et qui bibunt cum aceto aut vino perfert
spasmo et contritione lacertorum: et clisterizatio ei confert
sciaticis. **Membra capitis.** facit dormire et remo
uet sorda antiqua: et qui permiscet cum oleo rosaceo et aceto
vini phibet sorda sola: et facit sternutationem: et collutio
oris ex decoctione ipsius sedat dolorem dentium: et sedat
oleum ei cum aceto sonitum aurium: et phibet rheumatismos
antiquos: et aufert oleum ei fetorem narium: et ei decoctio
etiam perfert tremori. **Membra oculi.** Attrahit la
chrymas. **Membra anhelit** et pectoris. Sedat
dolorem lateris et pleuris: et perfert tussim et pcepue ab huius
te grossa et pipneumonie et difficultati anhelit et squa
tie. Et expellit supfluitates in pectore retentas quatuor
expulso et difficilis cum subtilitate sua vltima cum aptioe
et bibunt i egritudinibus pectoris rob. et collutio oris
ex eo facta nocet vultui. **Membra nutrimeti.** Sedat
dolorem epise et splenis frioz qui bibunt cum aceto et
proprie splenis et perfert hydropisim. **Membra expl.**
Apit orificia venarum hemorrhoidaz et remouet dolorem
pugitum et aufert gonoream et plima pollutionem: et pu
cat mestrus cum vino et sit encatisima et decoctio ei pro
duritie matricis. et dolores ei frigidos et administrato
suppositorij eius cum melle facit abortiri. et ei oleum in
uatiuum et matricis et soluendo educit aqua citrina et cho
lera et phlegma qui bibunt ex neteri eius pfracto. et ei quod
potio debet esse ab. 3. 5. vltz ad an. viij. **FLBRES**
Eius oleum remouet frigora et tremore. **VENENA.**
Qui bibunt cum aceto perfert venenis oibus.
De Dysdamo. L. cclx.

Hysdamum quod est. Ex eo veteri et fraudulen
tius est nigrum: deinde rubeum. sed album est magis
licolome: et est illud quod administrat. Et melius
est ut non admistret. Et flos quidem nigrus est armeni coloris
armeni. et flos rubeus est citrinus. et flos albus est albus et
declinat ad citrinitatem. In eo vero quo vultum est yunctuosa
humiditas. **AL. Etio.** Ex eo melius est album. Si ergo
non reperit admistret rubeum et alienet nigrum semper. verum
tamen succus thyrsoz ei quicquid administrat loco optimo. **NA.**
Nigrum frigidum est et siccum in fine tertij. et album in primo ipsius
Opationis et proprietates. Est stupefactiuum et abscondit
fluxum sanguinis. et sedat sua stupefactioe dolores pmissi
uos. **Decoratio** Ingreditur in ipinguado propterea
quod coagulat sanguinem et pgelat ipsum. **APATA** et bothor
Sedat dolores eorum et resoluunt durities testiculorum. et
perfert herisipile. **INFUSA** iuncturaz. Sedat dolorem
podagre epithimatum: et bibunt tres kiras ex eo cum hydro
melle ante: et si bibant ex folijs eius tria aut quattuor

cum vino sanat corrosione ossium. **Membra capitis.**
Succus cuiuslibet generis ipsius acceptus sedat dolorem
auris: et cum aceto et oleo rosaceo dolorem dentium. Et si
militer eius semine et radice ipsius decocta in aceto: et eius
oleum in oibus illis: et est facies subet et facit dormire. Et
si ex folijs ipsius comedat aliquod quantitate huius conturbat
rationem. At si si fiat clistere ex decoctione foliorum eius
et ex oleo ipsius et distillet in aure sedat dolorem eius. **Membra oculi.** Limit sup oculum semine ei aut succus
foliorum ipsius: et tunc sedabunt dolores oculi prauis: et ad
mistret rob ei aut succus foliorum ipsius: aut semine eius
limitum et phibet fluxus ad ipsum. **Membra anhelit**
et pectoris. Qui bibunt ex semine ei duo anulat co
serunt sputo sanguis supfluo: et sit ex folijs eius emplum
apitibus mamillis: et quicquid ponit in medicinis que sunt ad
sedanda tussim. Et limit sup apata mamillaz pro pagna
tione et phibet et delect ipsa. **Membra expl.** Eius
succus valet dolori matricis et abscondit fluxum sanguis
eius: et sit emplum cum folijs ipsius sup apata testiculi.
VENENA. Est venenum quod ratio permiscet: et destruit
memoria et facit puenire pfocationem et maniaz.
De Jumar. cap. cclxi.

Jumar quod est. Notum est. **NA.** Est frigidum
in fo siccum in primo. Opationes et proprietates.
Est stipticum. **Membra anhelit** et pectoris
CONFERT aspitationi gutturis. **Membra expl.** CONFERT
solones et fluxum sanguinis. **VENENA.** Est bonum pu
ture vespe mori emplum suppositum.
De Jumeiz. cap. cclxij.

Jumeiz quod est. Inuenit in egypto et syria simil
fici: et dicit de ipso in caplo de ficu.
De Jar flumia. cap. cclxij.

Jar flumia quod est. Est planta floris filis nem
fari et submeria in aqua ex qua pax apparet
et ipsa quidem est propinqua vturi albitat. **NA.**
Frigida est et stiptica. **ULNERA** et vlcera. **CONFERT** vlcere
est vlcere fraudulens et pruritui.
De iesu. cap. cclxij.

Iesus. Propetates. Est prima nate et vir
tuti gilbenech. Et eius quidem potio est pon
dus. 3. 5.
De Ipericon. L. cclxv.

Ipericon et nominat arabice alharib: et nominat sy
riace vna demonis quod est. Thyrli et flos pul
nerulentus: et eius gummi est citrinum ad rubedine
declinas: et est filis figure sumach. verum non est ei et ru
bedine. **AL. Etio.** Bal. dixit. De i potu ex semine
eius et non sit ptentus aliqis flore ei solo. **NA.** La
lidus est in fo. siccus in fine ei. Opationes et proprietates
Est subtiliatiuum apituum liqfactiuum resolutiuum. **APATA**
et bothor. CONFERT apitibus frigidis et duris magna
ulnura et vlcera. Emplum foliorum ei perfert adusli
oni ignis: et pfolidat plagas et vlcera mala: et qui terit
et pulverizat sup vlcera tremula et putrida confert. **INFUSA**
iuncturaz. CONFERT dolori anche et sciaticis de
coctum cum vino proprie qui bibunt. xl. diebus cotinuis. Ipse
enim sanat sciaticas. **Membra expl.** Pronocat vri
na et puocare mestrus est eius proprietates: et eius succus
soluendo educit cholaz. **Permutatio.** Loco eius
ponit pondus ipsius de squanto: et pondus ipsius de radi
ce capparis.

De Isopo humida. L. cclxvi.
Isopus humida quod est. Est sordicies aggrega
m n

ta super lanam ilioz ouiu in armenia et sternitur super
perbas titimaloz: et accipit vtutes et lac eaz et fortasse
e currez. ergo coquit et pparat ibi. **Nā.** **Lala** est
in 3° hūida i pmo. **Opatiōes** et ppetates. **Est** ma-
turatiua resolutiua. **Apata** et bothor. **Resoluit**
apata dura cū ex ea sit emplm. **Membra oculi.**
Resert apatibus oculi linita et bibita. **Membra nu-**
trimēti. **Confert** frigiditati epia linita et bibita. **Membra**
expl. **Resoluit** durities q sunt i ptibus
vesice et matricis: et pferit fritati eaz et fritati renū.
De Jlopo sicca. cap^m. cclxvij.

I Bopus sicca qd est. Alia ē mōtana: et alia est
hortiua. **Nā.** **Lala** ē et sicca in 3°. et ē subti-
lis sicut organū. **Decoratio.** **Et** po-
tus colorē efficit bonū: et ei⁹ gūmera abstergit vesti-
gia i facie. **Apata** et bothor. **Resoluit** apata dura
bibita cū vino. **Memb^a capitis.** **Eius** decoctio
cū aceto et oxymelle sedat dolorē dentis et vapor de-
coctiois eius cū ficub⁹ pferit sonitui i aure cū traiecto-
rio sumpt⁹. **Membra oculi.** **Loquit** deinde sit ex ea
empl⁹ tarsati et sanguini mortuo sub palpebra. **Mē-**
bra anbelit⁹ et pectoris. **Resert** pectori et pulmōni
patientib⁹ a dīfina et tussī antiq^a: et ei⁹ decoctō cū ficu-
bus et melle silr: et apatibus duris et anbelitui dilatati-
onis: et gargarism⁹ ex ea pferit etiā pfocatiōi iūrinsece
Membra nutrimēti. **Emplm** factū ex ea cū ficub⁹
et baurach pferit splenti: et infusio ei⁹ bibita et pferit hy-
dropisī. **Membra expl.** **Soluendo** educit phla et
ascarides et vermes: et qn miscet cū cordumēni et ireos
pfortat ei⁹ solo. **Permutatio.** **Loco** ei⁹ ponit san-
succū trīdem et medium.

De Jabrol. cap^m. cclxviij.

I Abrol qd est. Radix mādragore siluestris: et
ē radix ois mādragore magna silis forme bo-
mis. ppter hoc g^o noiat mādragora. **Mā-**
dragora enī ē nomē imaginis nālia. s. sicut plāta exiis
i forma bois. Equale enī ē siue sit itentio hui⁹ nois in
uēta: aut nō inuenta. multa naq⁹ noia significat fm iten-
tiōes nō inentas. forma aut mādragore inuenta ē lignū
cineritiū declinās ad ptritōnē magnā sicut costus ma-
gnus. **Nā.** **Est** fria in 3° sicca in ipo. Et i ipo ē ali-
quāulū calitatis fm q⁹ existimat qdam. Radix vō est
fortis desiccatiua et cortex radice ē debilis: folia autē
admiſtrant exiccata et hūida et pferūt: et in mādragora
ipā ē hūitas. **Opatiōes** et pprietates. **Est** narco-
tica et hz lachryma: et hz succū: sed ei⁹ succus ē fortior
lachryma ipi⁹. Qui aut vult ut aliq⁹ ex mēbris suis se-
cei bibat tres anulufat ex ea i vino et faciet subet: et dī
q⁹ qn cū radice eius coquit dens elephātia. vi. hōris
lenit ipm et fit facilis obediētia eius. **Decoratio.**
Fricat cū folijs eius albaras p ebdomadā et delet absq⁹
viceratiōe et pprie si inueniunt hūida et lenia: et lac mā-
dragore euellit lentigines et pānū sine mordicatiōe.
Apata et bothor. **Admiſtrat** sup apata et bothor du-
ra: et dubellet et scrofulas et confert. Et qn terit radix
eius multū: et ponit cū aceto sup herisipila sanat eam.
Inſtra iūcturaz. **Ex** radice ei⁹ cū sanich sit emplm
ad dolorē iūcturaz. **Membra capitis.** **Facit** su-
bet et facit somnū: et qn ponit i uino iebriat vebemē-
ter: et qnq⁹ supponit i ano et facit subet: et odoratio ei⁹
facit subet vebemēter: et hec ē hīs folia alba q crys nō
hz et dicit masculus: et qnq⁹ sit ex ea ad expellendas vi-
gilias: et ad attrahendū somnū sirupus et remouet vi-

gilias: et ut ponat ex corticib⁹ radicū ei⁹ tres emine i
metrolia vini dulc et bibūt ex eo tres anulufat. Et qnq⁹
decoquit cortices et i vīo donec assumat vinū fortitu-
dinē eius et admiſtrat ex eo ad hoc ut faciat subet plus
et ad hoc ut dormire faciat min⁹. Et qdam medicorū
faciūt vtentē eo sedere in aqua vebemēter fria donec
sanei. Et existimo q⁹ itentio i hoc ē aggregatio calitatis
Membra oculi. **Eius** lachryma i medicinis oculi se-
dat dolorē supflūū et fit ex folijs eius etiā emplm.
Membra nutrimēti. **Sumit** ex lachryma ei⁹. 7. i
cū mellicrato: et vomitu educit cholaz et phla sicut bel-
leborus. **Membra expl.** **Supponit** medietas
anulus ex lachryma eius et puocat et extrahit fetuz. Et
semē mādragore mūdificat matricē qn bibit: et si misce-
atur cū surfure quod ignis nō tetigit: et supponat ipm
mulier abscedet fluxū matricis. Lac mādragore soluē-
do educit phla et cholam. Qū enī puus puer mādrago-
ra errado assumit: accidit ei vomit⁹ et solo vētris: et
fortasse morit⁹. **Ulena.** **Cū** melle et oleo ponit
sup pūcturas. Et dixerūt q⁹ pprie spēs que videt ha-
bere folia alba. verūtū folia ei⁹ pua sūt bezabar vne
lupine pniciose et illā q⁹ ea pniciosa ē aſcedūt accētia
pfocatiōis matricis: et rubedo faciei: et exitus oculoz
et tumor faciei etiā ac si esset ebrius. Qui qdem cura
sunt butyrū et mel et vomitus.

De Ho quo aux adheret. cap^m. cclxix.

I D quo aurū adheret qd est. Hoc nomē cōue-
nit amoniaco de quo nos iam locuti fuimus.
Et qnq⁹ cōuenit cuidā rei q sit ex vrina itan-
tiū mota i mortario ereo cū aceto i sole donec coagule-
tur. Et qnq⁹ ē ex minera. generat enī i minera ex va-
pore et resoluit in aq cala: deinde coagulat. Et hoc est
illud de quo nūc loqmur. **Electio.** **Claz** mūdū
et pprie tertiū: et artificiale ē fortius et subtili⁹: deind
minerale aduſtū. **Nā.** **Validū** ē valde. **Opati-**
ones et pprietates. **Est** absterſiū pſtrictiū caleſa-
ctiū putrefactiū subtiliatiū mordicatiū paz resolu-
tiū cū fortitudine. Et eius resolo ē vebemētor mor-
dicatiōe ei⁹: et silr ei⁹ desiccatio. Et ipz dissoluit absq⁹
mordicatiōe plima: et quod de eo ē artificiale ē vbe-
mētis exiccatiōis: et mioris mordicatiōis ppter subtilita-
tē suā additā. Qūq⁹ minerale aduſtū augmētiat ei⁹ sub-
tilitas: et ē puenies ad summū i his capitulis. **Uul-**
nera et vlcera. **Eliaquat** carnē: et ē medicamē optimū
vlerib⁹ difficilis pſolidatiōis. **Membra nutrimēti**
Est desiccatiūm conſtrictiū.

De Junipero. cap^m. cclxx.

I Uniperus qd est. Est cupſus siluestris et ei⁹
qdem: alia ē pua: alia magna. Et arbor mul-
tiplicat i terris romanoz et i occidente: et assu-
munt ex ea ligna ad fabricas magnas. **Nā.** **Est** de-
clinās ad caliditātē et siccitātē: et semē eius ē calidū i po-
sicū in fo. **Opatiōes** et pprietates. **Est** caleſacti-
ua subtiliatiua carminatiua: et in fructu eius cum hoc
ē stipticitas et nō ē in ipā stipticitas i reliq⁹ ptibus ar-
boris ei⁹. **Inſtra iūcturaz.** **Est** bona attritiōi lacer-
toz. **Membra anib.** et pecto. **Est** bona dolorib⁹
pectoris et tussī. **Membra nutrimēti.** **Mūdifi-**
cat et apit oppilatiōes i eis. et est bona stomacho bibita
et ad inflationē in ipo. **Membra expl.** **Prouocat**
ambo et ē bona pfocatiōi matricis et dolorib⁹ eius. **U-**
Ulena. **Expellit** nocumētū pūcture vermū ve-
nenosoz. et suffumigatio ex qualibz eaz: et ex qualibz

pte arboris eius facta effugat vermes venenosos.
De Iuibis. L. cclxxi.

Iuibis. **EL**ectio. **M**eliores sunt ma-
iores eaz. **N**ā. **F**rigie sūt i pmo equles
i siccitate et hūitate: et sunt declinates paz ad
hūiditate. **O**pates et pprietates. **C**ōfert acui-
tati sanguis calis: et existimo qd illud ē ppter ea qd igros
sunt sanguine et viscosū faciūt ipz: et illoz existimato qd
putat qd ipse clarificet sanguinez et lauet eum. est existi-
matio corrupta ad quā ego nō declino: et nutritum
eaz et digestio sunt difficilia. et fmo qdem i eis bonus
ē ille que dixit Sal. Nō repi iuibas i pseruata sani-
tate et remouēda egritudine aliquid opantes: sed repi
eas difficilis digōnis et pauci nutriti. **M**embra
anhelit? pectoris. **C**ōfert pectori et pulmoni.
Membra nutriti. **S**ūt male stomacho: difficilis
digōnis. **M**embra expl. **E**xistimat qdam qd con-
ferūt dolori renū et vesice.

De Interfectore adib. cap. cclxxij.

Interfectore adib. **O**pates et pprietates
Virtus eius est virtus stragulatoris leopar-
dis: nisi qd eius pprietas est in adiben.

De Interfectore canis. L. cclxxij.

Interfectore canis. **M**embra capitis. facit
accidere fluxū sanguis nariū. **M**emb. an-
helit? pectoris. **C**ōfert accidere sputū san-
guis. **U**lenena. **I**nterfici canes velociter et facit
euenire in hoibus fluxū sanguis nariū et sputū sanguis.
Capitulum de littera. K.

De Karabe. L. cclxxij.

Karabe qd est. **G**ūma sicut sandaraca ten-
dens ad citrinatē et albedinē et puietatem
et qnqz declinat ad rubedinē qd attrahit pa-
leas et fracturas platay ad se: et ppter hoc
noiat karabe. s. rapies paleas plice. **E**x ipa qdem cō-
posita ē ex aqueitate tepida et terreatē iā subtiliata: et
ē gūma arboris qd dicit nux romana qd est composita ex
terreatē subtili et aqueitate sicca. **N**ā. **E**st cala pa-
rūp sicca in fo. **O**pates et pprietates. **E**st restri-
ctius et pprie sanguis cuiuscūqz loci fuerit: et ei? vire?
ē silis vnti floris sue arboris. s. floris nucis sed est eo
frigidior. **A**pata et bothor. **D**ixerūt qdam qd su-
spendit sup apata cala et pferit eis. **M**embra capitis.
Retinet fluxū sanguis nariū et descendens a capite ad
pulmonē. **M**embra anhelit? pectoris. **K**arabe
pferit tremori cordis qd bibit ex eo medietas aut. et qz
aq? fria et phibet sputū sanguis valde. **M**embra nu-
trimēti. **R**etinet vomitū et phibet mās malas a sto-
macho: et cū mastice pfortat stom. **M**embra expl.
Retinet fluxū sanguis ex matrice et ano et fluxū ven-
tris et confert tenasmoni.

De Karmezik. cap. cclxxv.

Karmezik qd est. **E**st fructus tamarisci de quo
iam loqui suim? in caplo de tamarisco.

Natura. **E**st frigidus i pmo sicc? in fo.

De Kusele. cap. cclxxvi.

Kusele qd est. **E**st lignū sicut rubes qd nigre
do coopit. **N**ā. **E**st calidū et hūidū i ter-
minis pmi. **O**pates et pprietates. **E**st
glutinatiū: et fragit virtutem medicinay acutay sicut
gūmi. **D**ecoratio. **E**st ipinguatiū.

De Kemelio. cap. cclxxvij.

Kemelium quid est. **E**st spēs mezerion nigra

mortifera: et ē etiā notū noie hameliū. **E**t nos qdem ia
diximus ipm in caplo de ha.

De Kebikengi. cap. cclxxvij.

Kebikengi qd est. **E**st spēs sūt quattuor dixit
Dia. vna spēs eius ē cui? folia sunt silia fo-
lis coriandri: sed sunt latiora folijs eius ad al-
bedinē declinatā et flos eius ē citrin? et qnqz ē purpu-
reus cui? longitudo puenit usqz ad duos cubitos: et ei?
radix ē nō grossa: et ipius radix ē alba et hz virgulta si-
milis virgultis bellebori: et orit? i ripis cursu aquay
et ē spēs eius alia forti? cineritia qd illa lōgiore hīs ra-
dicē folia hīs regulata qd noiat lupinus siluestris: et est
alia pua valde aurei coloris: et quarta ē silia tertie. **V**e-
rūtū flos ei? ē albus lacte. **N**ā. **E**st calida et sicca
in 3°. **O**pates et pprietates. **D**es sunt cale acu-
te ylceraue absterline excoctiue mordicatiue cutis
faciētis pruritū. **D**ecoratio. **F**olia et stipites ei?
anteqz delicescent eradicat albaras et albedinē ynguū.
Apata et bothor. **E**radicat scabiē et sanat verrucas et
q sunt ut clani et glandulas pēdentes qbus nocet frigus
Uulnera et ylcera. **D**ecoquit et embrocāt sanat cū aq?
eius tepida et pferit. **M**embra oculi. **E**ius radices
sunt exicantes sternutatiōibus fortibus: et quod ex eis
tritū est confert pussionibus dentū.

De Kekengi. cap. cclxxix.

Kekengi qd est. **V**irtus ei? est prima virtuti
yue lupine: et pprie vire? folioz ei? **N**ā.
Est fria et sicca ad fm pueniēs. **U**ulnera et
ylcera. **S**uo succo pseruat ylcera et delet durities
fistulay et ylcera auris antiq. **M**embra anhelit? et
pectoris. **C**ōfert asmati et inflatiōi et difficultati an-
helit? **M**embra nutriti. **C**ōfert ictericie.
Membra expl. **C**ōfert ylceribus viay yrine.

De Kenkezed. cap. cclxxx.

Kenkezed qd est. **E**st gūma alcoros. et iam
dictū est de eo qd est kurket. **N**ā. **E**st ca-
lidum et siccū in secundo.

De Kultberkusti. L. cclxxxi.

Kultberkusti qd est. **E**st silis folijs inolutis ad
iuicem quoy numerus fm plmū est. et in-
uolūtū sup radicē vna et eius color ad nigre-
dinē declinat et citrinatē: et nō hz plmū saporem. et
dixerūt qdam qd ē albarsekar. **A**lq? vō dixerūt qd vire?
eius ē sicut vire? albarsekar et hoc ē sani? **N**ā.
Est calidus et siccus in fo. **O**pates et pprietates.
Est subtilis.

De Kildaru. L. cclxxxij.

Kildaru qd est. **E**st asarax. et nos qdem loque-
mur de ipo in sequētib? i caplo de sin.

De Kemescir. L. cclxxxij.

Kemescir qd est. **E**st i dispōnib? alieusir: sed
ipm ē fortius plmū. **N**ā. **E**st calidū et
siccū in 3° virtuosē. **O**pates et pprietates.
Est liq? facinū resolutiū. **M**emb. expl. **C**ō-
prouocat yrinā et mēstrua: et egcit fetū viuole: et nū-
tus eius i hoc cōparē nō hz: et neqz hz cōparē soluendo
aquositate.

De Kormidenen. L. cclxxxij.

Kormidenen qd est. **E**st granū qd medici lau-
dant. **M**embra expl. **C**ōprouocat yrinā
et mēstrua: et calefacit yulua valde: et soluit
saniem et aquam.

De Keuzanguen. L. cclxxxv.

Kenzanguen qd est. Est nomē herbe: et existi-
mo qd kenzanguen est lingua bonis pſice. **C**
Membra anhelit? et pectoris. **P**ropetas
eius est letificare et tristitiam remouere.

De Karon. cap^m. cclxxvi.

Ras qd est. Est lignū indū cui? allatio ad terra
nostra multiplicat. nō ergo elogat qn sit almu
gat indū. **I**nſtra iūcturaz. **E**st magni iu
uamētū et negotio fracture et torſiois et dislocatiois.

De Keisin. cap^m. cclxxvij.

Rasin. **N**atura. **B**emē et radix ei? cale
factina sūt. Et semē ipſius ē calefactiuū et exic
catiuū in fo. **O**patioes et pprietates. **E**x
pellit vētositates et apit. **M**embra nutrimēti. **E**st
maturatiuū digestiuū resolutiū vētositatis scipue in
stō et pfortat ipm. **M**embra expl. **P**ondus. 3. i.
ex eo solone educit vermes et ascarides: et puocat mē
strua vīuole. s. semen eius. **U**enena. **C**onfert
puncture vermium venenosorum.

De Kuzkenden. cap^m. cclxxvij.

Ruzkenden qd est. Est res leuis sicut albusina
ti lutes: et i rakia noiāt stercus colūbazz: et in
baldach: et i egypto noiāt kenden. **E**lectio
que ex ea melior ē barbarica ē: sed rakia ē debilis. **N**ā.
Est cala et hūida i pmo. et oī qd iſrigidat parū
p: sed nō ē firmatū. **O**patioes et pprietates. **E**xic
tat et i ipa ē extinctio: et dixerūt qdam qd ipa icidit san
guinē et ex pprietatib? qdem ei? ē qd assumūt decē lb.
mellis: et. xx. lb. aque et kileie ex ea: et pcutiunt bene
et coopit os valis et fit vinū statim. **D**ecoratio. **C**
Impinguat. **M**embra expl. **A**ugmētū efficit i coitu.
De Kebenzkesenz. L. cclxxix.

Rabenzkesenz qd est. Quidā dō genere tubezz
solidū adunatū i magnitū testiculi. verūtū ē
verrucatū hīs verrucas pfundas qd nascit i
arena sicut nascunt tubera et fungi suauē valde quod i
nra terra multiplicat i locis qd sunt vltra flumiū: et i co
raſceni etiam: et nos quidem non audiuius ab aliquo
vīquā qd tantū inferat nocumentum quātum fungi
et tubera. Quāq? ipſorum sapor tuberum saporī ppatur
ē parūp declinas ad dulcedinē. **N**ā. **C**habet fri
giditatem maiore frigate reliquoz tubezz et fungoz: et
neq? est vacuū ab hūitate extranea cū siccitate substantie
Opatioes et pprietates. **E**st exinguēs grolum.

De Kerse aromaticū. L. cccx.

Rerfe aromaticū qd est. Est cortex grossus co
lorē hīs purpureū quod hz saporēz garioſili
absq? dulcedine cinnamomi qūis sit dulcius
q? garioſilus: et ē debilis i opatiōibus suis q? garioſil?

Nā. **E**st calidū et siccū in fo.

De Kerse cinnamomi. L. cccxi.

Rerfe cinnamomi qd est. dicit qd est de cinna
momo: et dicit qd ē alteri? generis. et ipm qd
dem ē durū sicut cinnamomū. de ipo tamē est
quoddā quod nō dureſcit: et de ipo ē quod ē lineatū. et
aliud ē albū frangibile velociter: et ipm qdez cinnamo
mū ē debilis: et dicitū est de ipo in caplo cinnamomi.

De Keiken. cap^m. cccxij.

Riken qd est. Est gūma horribilis saporis: et
asportat de regione occidentis. et existimaue
rūt qdaz qd ē sandarsca: sed nō ē firmū: et qnq?
qdem lūsumigat ex eo cū myrrha et sigia. **O**patioes
et pprietates. **I**n ipa ē nutrimētū puū. **D**ecora-

tio. **M**ūdicat vlcēū vestigia velociter: et in ipa
est extenuatiua vīt? qn quaq? die bibunt de ea tres
quarte. 3. i. cū oxymelle aut aqua. **M**embra capis.
Nihil equipat ei i remouēdo volorē dentiū et casum
gingiue. **M**embra oculi. **C**acuit vīsum. **M**embra
anhelit? et pectoris. **C**onfert almati cū melle et vītū
ea lactates. **M**embra nutrimēti. **C**ū de eo bibit
tribus dieb? cū oxymelle extenuat splenez valde. **M**
Membra expl. **P**ronocat mēstrua cū aqua mellia
De Kotto. cap^m. cccxij.

Rottū. **N**ā. **B**emē eius est calefactiuū le
nitiuū. **M**embra anhelit? et pectoris. **C**
Brana ei? sunt bona pectori et tūſi. **M**embra
expl. **B**emē ei? sunt lenitiua ventris: et succ?
folioz eius pſert soloni pueroz.

De Keted. cap^m. cccxij.

Rted qd est. De gūma ei? dicitū ē in caplo d
kef. cui? qdem gūma ē dragagantū. **N**ā.
Est frigidum et siccū.

De Kali. cap^m. cccxv.

Rali. **O**pa. pprie. **E**st calm aduſtiū abster
ſiūū corrosiuū fortius q? sal. **D**ecoratio.
Confert morpheē. **M**ulnera et vlcera.

Confert scabici et corrodit carnē additam.

De Kimolea. cap^m. cccxvi.

Rimolea qd est. Laminosa ē sicut marmor al
ba splendida bona. in sapore suo ē caſoreitas
et de ipa ē quedā q? splendorē nō hz. oīs ve
lociter est frāgibilis. **M**ulnera et vlcera. **C**onfert
aduſtiōi ignis pprie cū aqua et aceto. Et quod ex ea est
aduſtū et lauatum confert vlcēibus difficilibus ad in
carnandum.

Capitulum de littera. L.

De Lepore siluestri. L. cccxvij.

Lepus siluestris qd est. Loagulū hui? lepo
ris facit oīa qd dixim? i caplo de coagulis
subtili? et meli? et iest opatiōis aduſtiū.
Nā. **F**rigidus ē et siccus. rectificatio est
cū melle. **E**lectio **M** de eo qd in domib? nutrit. adu
ſto sumit i potu medietas. 3. **D**ecoratio. **E**ius san
guis mūdicat panū. Et cinis capitis eius etiā ē medica
mē bonū hūti alopiū: et pprie marini. Quāq? venter
leporis sumit sicut ē cū vīcerib? et frigendo sup ſarta
ginē adurit: est medicamē originis pilorū sup caput cū
cōterit et admīſtrat cū oleo roſaceo. **I**nſtra iūctura
rū. **E**ius cerebrū aſſatum pſert tremori accitū ex ſuc
ceſſione egritudinis. **M**embra capitis. **C**ū iūm
gunē gingiue iſantis ex cerebro ipſius pprietate que ē
in ipo velociter oriūt dentes: et facile exeūt ſine dolo
re: et ſilr qū ſoluūt cū butyro veteri aut recēti aut mel
le: et qū bibit ei? coagulum cum aceto pſert epilie. **M**
Membra nutrimēti. **M**ūdicat ſtōm. **M**embra
expl. **L**oagulū ei? qū bibit trib? dieb? cū aceto p
purgationē mēſtruoz pſebet ipgnationē: et mūdicat
hūitatē currentē ex mīrice. Et sanguis qdem leporis ſil
x? pſert dyſenterie et apati iſteſtinoz et soloni antiq. **A**
Uenena. **L**oagulū leporis cū aceto ē tyriaca et bezabar
uenenis. Et sanguis leporis ſilx? auferit venenū ſagitte
De Locustis. L. cccxvij.

Locuste. **A**lectō. **E**x eis ſūt meliores groſ
ſe q? alas nō habent. **D**ecoratio. **P**edes
eaz eradicaū verrucas ſim qd oī. **M**embra
nutrimēti. **S**umūt ex rotūdis cap. xj. grana:

et abiciunt capita et extremitates eorum et ponunt cum eis
pax myrti sicces et bibunt propter hydropisim sicut sunt.
Membra expl. Cōferunt guttationi urine et quā euz
eis sit suffumigatio pferunt difficultati eius et pēpue in
mulieribus et fit cū eis euaporatio hemorrhoidibus.
Uenena. Cōferunt q̄ alas non hnt assant et comedunt
propter pūctura scorpionis.

De Lepore marino. L. cccxi.

Lepus marinus qd est. Est aial ostracū lutosuz
declinās ad rubedinē aliquatūla: iter ptes cu
ius sunt qdam similia folijs alusnen. Cōde
coratio. Cū sanguis ē calidus mūdificās morphēa
et panū. Et ei caput adustū generat pilos i alopitia p
prie cū adipe vrsi et i tyria valde. Mū g° ex eo fit em
plm sicut ē abradit pilos. Cōdebra oculi. Cōstergit
visum more emplī suppositū: et sicut collyriū. Ue
nena. Numerat iter venenosas medicinas que inter
ficiunt cum vlcatione pulmonis.

De Longo pipere. L. cccc.

Longū piper qd est. Res pue sicut digitū i fi
gura floris salicis q̄ cecidit: sed ipm ē min⁹: et
ē durū solidū: et sapor ei⁹ et acuitate primus
ē sapor piperis et ē primus fructus piperis quā ppter ē hūi
dus et comedit et nō mordicat i pms gustū. Cōlectio
Bonū ē illud quod nō ē fractū et nō dissoluit in aq̄ tepi
da etia si i ipsa remaneat tota die: et ē sile piperi i sapo
re suo. Cōna. Cōlalm ē i 3° sicut in fo. Cōpationes
et ppriates. Cōst resolutiū et remouet egritudines
frigidās. Cōdebra oculi. Cōlū aqua epia caprini assa
ti pferit pāno oculi. Cōdebra nutrimēti. Cōdigerit
et facit appetitū et pfortat stōm. Cōdebra expl. et
In spmate facit augmētū et valet ut zinziber.

De Licio. L. cccci.

Licū qd est. Magis vinctus secundū existima
tionē ē quod indū ē: et ē succus alfeluzabaragi
et falsificat ita q̄ latet pboas medicos. et illud
fit cū succo azeres. coquit enī in aq̄ donec coagulet et
virt⁹ ei⁹ ē ppinqua substantie ignee subtili et terree fri
gide. Quod aut de mecha ē: est res artificialis. Cōle
cio. Cōlndū ē forti⁹ q̄ illud de mecha i re capilloz et
pfortatiōe eoz: et illud de mecha i apatibus ē fortius
Nā. Cōst tpratiū i calitate et friditate et siccū in fo. Cō
pationes et ppriates. Cōlndū ē resolo et stiptici
tas pua: et pferit oī fluxui sanguis: et ei⁹ resolo ē plima
stipticitate ipi⁹ et ē in fo in resolone: et est stipticias ei⁹
minor exiccatōe ipius: et i ipo ē virtus subtilis. Cōde
coratio. Cōlū bifidat capillos et pfortat os et pprie in
dū et sanat panū: et pferit omē licū pānaritio. Apata et
bothor. Cōfert apatibus fluxis et formice. Cōlūne
ra et ulce. Cōfert vtrūq̄ vlcere fraudulētis. Cōlū
stra iūcturaz. Cōlstringit hec mēbra. Cōdebra
capitis. Cōlndū pferit fluxui saniei ab aure et vlcere
ei⁹ et cū eo tangit palatū ppter alcola et sanat et vlcera gin
giuez et egritudines eius curat. Cōdebra oculi. et
Cōfert ophthalmie et abstergit cornē et remouet pan
nū ei⁹ et sanat scabiē oculi. Cōdebra anhelit⁹ et pecto
ris. Cōlndū i potu dat ad sputū sanguis et ad tussim.
Cōdebra nutrimēti. Cōlbiit indū et phibet ictericiā
nigrā et splenē et silt linitū. et ipius arbor opat illud: et
pferit fluxui stomaticeo. Cōdebra expl. Cōlōfert
fissure ani et bibit aut supponit soloni antiq̄: et ei⁹ est
ex debilitate stomachi et dysenterie: et puocat mēstrua
et eius fructus recēs soluēdo educit phla aquosuz et cō

fert vlcerebus ani et phibet sciaticam et confert he
morrhoidibus. Cōlūnena. Cōlū fructus confert p
niciolis: et indū dat in potu ad morsum canis rabio
si. Cōlpermutatio. Cōlōco ei⁹ ponit seluzabaragi eq̄
le pond⁹ et aggregatis faufel et sandalo eq̄le pōdus ipi⁹
De Lacerto. L. cccci.

Lacertus qd est. Est athab et eius nā vicina ē
nāe stellionis: sed ē meli⁹ stellione ppter illud
quo nutrit. Cōdebra oculi. Cōlū ster
cus albugini et pruritui pferit et acuit visum.
De Limacia. L. cccci.

Limacia qd est. Est ex sūma ostracoz. Cōpa
tiones et ppriates. Cōlūstingit sanguinē.
Membra oculi. Cōlūstere adustū pferit
vlcerebus oculi.

De lapide iudaico. L. cccci.

Lapis iudaicus qd ē. Est lapis sicut mpx pua ad
longitudinē paucam declinās primus figure
amigdale aut dactili quē secāt linee i suis ex
tremitatibus: et linee alie latitudinales ei eq̄distantes
q̄re se secāt et remanēt ex eis sicut squame pue lucide.
Membra nutrimēti. Cōdebilitat stōm et nō puenit ei
et deicit appetitū. Cōdebra expl. Cōlōfert lapi
di renū et extrahit ipm: et potio ei⁹ sit decē anulat cū
aq̄ cala: et dixerūt qdam q̄ ipse pferit lapidi vesice: sed
nō ē ita et ipse ē ex eis q̄ abscindūt sanguinē ani.

De Lapide vesice. L. cccc.

Lapis vesice. Cōdebra expl. Cōlū dicit q̄
ipse frangit lapidē renū et vesice. Sal. vero
dixit q̄ nihil hoz est.

De Lapide spongie. L. cccc.

Lapis spongie qd est. Est lapis iuentus i cor
pore spongie. Cōdebra expulsiōis. fra
git lapidē renū.

De Lapide lacteo. L. cccc.

Lapis lacteus qd est. Mū iste lapis fricat cū aq̄
egredit ex eo qdam quod ē sicut lac. et hic q̄
dem lapis ē cineris coloris dulcis saporis: et
terit cū aqua et seruat quod resoluūt ex eo i pyxide plu
bi. Cōna. Cōlūst temp⁹. Cōlū apata et bothor. Cōlō
fert initio apatū caloz. sed nō puenit ad hoc vt tale in
uamentū pferat apud statū ipoz quo psequat sanitas.
Membra oculi. Cōlū fricatio eius cū aq̄ sit alcolol:
et phibet cursuz supfluitatū ad oculū: et vlcera acciden
tia in ipso.

De Lapide molari. L. cccc.

Lapis molaris. Cōlū apata et bothor. Cōlū apor
aceti ab eo phibet fluxū sanguis et apata cala.

De Lapide in quo acuit. L. cccc.

Lapis i quo acuit. Cōlūdecoratio. Cōlū fricatio
eius sup māmilla et testiculū ponit ut nō ma
gnificent. Cōlū apata et bothor. Cōlū fricatio ei⁹
bona est apatibus māmille calidis.

De Lapide alagi. L. cccc.

Lapis alagi. Cōlūpationes et ppriates. Cōlū
cat et abstergit et retinet sanguinē. Cōlūulne
ra et vlcera. Cōlūphibet fluxū sanguinis ex
vulneribus et vlcerebus.

De Lapide alkali. L. cccc.

Lapis alkali qd est. Est lapis q̄ hz fricationem
supflue dulcedinis. verū ē sicut lapis lacteus
in oibus suis opationib⁹. Cōlūna. Cōlū ipo ē
caliditas qdam et hz virtutē alcedenēgi.

De Lapide lune. L. ccccxiij.

Lapis lune quid est. Ipe dicitur splendor lune
et inuenit apud augmentum lune: et inuenit in terra
arabum lenis. **O**ptiones et proprietates.
Suspendit finem quod dicitur super arborem et fructificat.
Membra capitis. **S**anat epilepsiam et suspendit super
epilepticum qui finem terminum assumit ab ea.
De Lapide semeito. cap. m. ccccxiij.

Lapis semeitus quod est. Iste lapis in opationibus
suis est sicut hematites: sed est minor.

De Lapide nigro. cap. m. ccccxiij.

Lapis nigro quod est. Lapis qui defertur ex nigris
declinas ad citrinitatem fricat et egreditur ex eo
fricatio mordicis lingua filis lacti. **M**embra
oculi. **M**undificat panem oculi qui non est cum apate et oph
thalmia: et perferit vestigia vlcera in eo: et eradicat rem
gulam lenem.

De Lapide afrogon. cap. m. ccccxiij.

Lapis afrogon. **O**ptiones et proprietates. **A**fric
cat cum stipticitate et mordicat et resoluone.

De Lapide serpentis. cap. m. ccccxiij.

Lapis serpentis. **M**embra expl. **D**icitur
quod ipse fragit lapidem in vesica: sed Sal. negat
illud. **U**enena. **D**icitur quod ipse perferit sua
suppone morsui serpentis. Inquit Sal. Retulit illud quod
dam homo verax.

De Lapide qui extinguitur in oleo. cap. m. ccccxiij.

Lapis qui extinguitur in oleo. **O**ptiones et propri
etates. Lapis iste extinguitur in oleo et inflat aqua
Uenena. **A**x lapide isto fugiunt vermes
venenosi.

De Lapide aneseb. cap. m. ccccxiij.

Lapis aneseb. **M**embra nutriti. **E**st
inuatiuus stoi valde. Et Sal. quidem dixit quod
qui sit ex eo suspensorium equidistant stomacho
et suspendit perferit merum et stomacho.

De Lapide alesekisa. cap. m. ccccxiij.

Lapis alesekisa. **M**embra pectoris. **C**on
fert apatibus et vlcibus qui sunt in vna valde

De Lapide armeno. cap. m. ccccxiij.

Lapis armenus quod est. In ipso est aliquantulum azu
li coloris. non tamen est in colore azuli: et non est in
eius soliditate: sed est in eo arenositas quidam.
et quicquid utuntur eo tinctores et pictores loco azuli et lenis
tactus. **M**embra nutriti. **E**st malus stomacho:
cho: et ille qui est ablutus non facit nauseam: et in disponibus
est malus stomacho. **M**embra expl. **S**oluedo
educit mliar fortius quam lapis azuli: et iam ptenit sunt eo
et dimittit belleboz nigrum propter illud quod inueniunt in
eo ad egritudines melancolicas.

De Luto sigillato. cap. m. ccccxiij.

Lutū sigillatū quod est. Hoc lutū affertur et termi
no rubeo qui notat lacuna: et non nominat lacuna
nisi quia ipsa est terra plana profunda in qua non est
herba oio neque lapis. Et iam retulit mihi quidam proprio
ore qui vidit eaz. hoc autem lutū dicitur lutū diuinū. Et illud
ideo: quoniam ipse qui ipse accepit fuit mliar diuina in diebus. s.
pteritis. et ipse quidem dicitur magra diuina: quoniam ipse ve
est magra quia diuina qui nominabat bartamise accipiebat et
ad ciuitatem deferrebat et ponebat in aqua et fiebat sicut puls
et dimittebat ipsam post motionem fortem descendere donec
residebat et effundebat ab ea illa aqua et accipiebat rem
grossam et precipiebat eam: et utebatur quod ex ea pingue

erat et viscosus: et faciebat ex eo lutū sicut cera. Apud
Dia. vo. Est lutū spelūce illius loci perfectū cum sanguine
hircorum. Et ipse quidem quicquid adulterat ita ut penitus non
cognoscat. **E**lectio. **M**eli? est illud quod non habet
odorem nisi odore aluminis et retinet sanguinem qui currit
ex ore: et anectit lingue: et pendet ex ea. **O**ptiones
et proprietates. **I**nquit Paulus. Non est medicina magis
abscondens sanguinem quam ipse: et est fortis quod lutū scemius
ita quod membra non tollerant fortitudinem eius qui hinc apā
calm proprie tenera: imo sentiunt ex eo aspitare quadam
et est in frigiditatem glutinosum. **A**pata et bothor. **C**
Lofert in primo apatū calidior. **U**ulnera et vlcera.
Lofolidat vulnera recetia et vlcera difficilia et phibet
vlcerationem adustionis et sanat vlcerationem eius. **I**n
strumeta iucturaz. **C**osernat membra apud casus et re
staurat et phibet effusione mēz ad manus et pedes et p
hibet corrosionem. **M**embra capitis. **P**rohibet ca
tarrū et phibet cursus oris et gingiue. **M**emb? anbe
litus et pectoris. **C**osernat viscera apud casus et co
fert extenuationem et et cū sputo sanguinis propterea quod exic
cat vlcus pulmonis. **M**embra expl. **C**osert ra
sure intestinoz maligne bibitu et clisterizatu et proprie p
clisterizationem cum hydromelle declini ad puritatem deinde
aq salia. **U**enena. **R**esistit venenis et morsibus
bibitu cum vino et linitu cum aceto. Et quod ex eo parū ē
quod bibi non cessat facere nauseam et facit venenū vomitū
exire: et proprie quā ante ipse bibi. Inquit Sal. medica
mē gargarismatis facti ex eo exptus sum in lepore mari
no et cantaridibus: et inueni ipse vomitu educere ea sta
tim. Et iam quidem exptus fui ipse in morsu canis rabio
si cum vino et linini ipse super morsum vipere cum aceto et
posui super ipse p linimentū folia scordeon aut cetaurea
De Luto absolute. cap. m. ccccxiij.

Lutū absolute. **N**ā. **L**utū omne in frigi
datiū est. **O**ptiones et proprietates. **E**st
desiccatiū absterfium et lutū quidem calidū ter
re solaris est desiccatiū corporum laxorum abscis mordicati
one propter suam glutinositatem: et quā ei non admiscet nisi
adustū quod est sicut testa et parietes adusti in sole tunc
in ipso est virtus resolutiua. quod si vice alia lauetur sit desic
catiū cum equalitate in calitate et frigiditate subtile.
Decoratio. **C**osstringit carnē laxā. **A**pata et bo
thor. **I**n cerato ponit super scrofulas et duricies.
Membra nutriti. **E**x luto terre solaris linunt hy
dropici et splenetici. et inuatur manifeste et sanat carnē
multotiens.

De Luto armeno. cap. m. ccccxiij.

Lutū armenū quod est. Est lutū rubeū declinans
ad cineritū notū et alemū et ei propinquū in opatōe
Nā. **C** frigidū est in primo sicū in fo. **O**pa
tiones et proprietates. **R**etinet sanguinem: quoniam eius exic
catio est in ultimo. **A**pata et bothor. **C**osert apa
tibus pestilentialibus bibitu et linitu: et phibet ambula
tionem putredinis membrorum. **U**ulnera et vlcera. **C**
Mirabile est in re vulnerū. **M**embra capitis. **P**
rohibet catarrū et perferit cola. **M**embra anhelitus et
pectoris. **E**st bonū sputo sanguinis et phibet pibisim
propterea quia exiccat vlcus pulmonis: et est cura stricture
anhelitus ex catarris. **M**embra expl. **E**st bonū
vlcibus intestinoz et soloni et fluxui sanguinis matricis
fEbres. **C**osert febribus ethicis et pestilentialibus
proprie et plures quidem iam sanati sunt ex pestilentia ma
gna propter consuetudinem bibendi ipse in vino subtile.

Et si bibi in febre pestilencie necessarium est ut vinu pducat ipm ad cor et misceat vinu illud cu aqua rosacea.
De Luto samio. cap^m. ccccxxiij.

Lutum samiu qd est. Inqt Sal. Nos vtimur eo ex hoc qd nominat stella samia. Ego autem dico qd hoibus videt qd illud sit talk. veru de talk iam dixerut veridici qd ipm inuenit i terra grecoz i insula cypri. **O**patioes et ppriates. **L**utum samiu. dicit Sal. esse sicut sigillatu i retentioe sanguis et rebus alioz et pluris aeritatis qd sigillatu. Quia ppri et leui⁹ imo et vehemens lenitatis et tenati⁹ et viscosus qd sigillatu sed sigillatu e forti⁹ co. **N**a. **H**oc e viscosum tenax glutinatu no idigens abluioe et in frigidatio e pua et sedatio plima. **A**pata et bothor. Prohibet apata cala i inceptioe et bothor vehemens qd reliqua luta et pfert apatibus maimillaz. Et si ifundat no semit i eo aspitae calefacies sicut semit ex sigillato. **U**ulnera et ylcera. Et ppter vehemencia sue tenacitatis no pfert ylcibus adustiois ignis sicut sigillatu. **I**ntra iucturaz. **C**osert in pncipio poda gre liniu. **A**demb⁹ capitis. **C**osert apatibus qd sunt post aurea. **M**embra expl. **C**osert erupti omi sanguis a matrice et egressum sanguis cu egressioe De Luto quod comedit. cap^m. ccccxxv.

Lutu quod comedit. **O**patioes et ppriates. **E**st oppilatu corruptiuu coplonis. veru ipm pfertat os stoi et deici elevatione ubi et cu hoc ego no diligo ut admistret. Et bz ppriate in phibendo vomitu. Quod aut in ipo dicit d bo nitate anbelius est fm ppatioe desiderantiu ipm et dilatantiu in ipo ppter illud quod accidit de gaudio p acqfitione eius quod desiderat.

De Luto terre masticis. cap^m. ccccxxvi.

Lutu terre masticis. **O**patioes et ppriates. **E**st absterfuu lauatuu gnamu carnis De Luto cretico. cap^m. ccccxxvij.

Lutu creticu. **O**patioes et ppriates. **E**st plime aeritatis et est sile reliqz luti pdictis. veru e vilius reliqz et abstergit absqz mordicatioe et debilitat sensus. **M**embra oculi. **C**osert ylcibus coz i infatione coz. **A**dembra expl. Alleniat pturitione fm qd dicit et pferuat pgnantes suspensum super eas.

De Luto kimolea. L. ccccxxvij.

Lutu kimolea. **O**patioes et ppriates. **Q**uod de eo puru e plimi existit inuameti et in ipo e in frigidatio et resolo sed qu lauatut destruit eius resolo. **A**pata et bothor. **C**u aceto ponit sup apata qd sub stomacho sunt. **U**ulnera et ylcera. **P**rohibet intuu adustiois ab ylcratione.

De Luto vitis. L. ccccxxix.

Lutu vitis. **O**patioes et ppriates. **E**xiccat no longe a mordicatioe et i ipo est aliquatulum resolutionis.

De Luto magra. L. ccccxxx.

Lutu magra. **E**lectio **M**eli⁹ e baldagdiu puru no pmistu brunu declinas ad rubedinez Et illud e quod dicit psice cullara. **O**patioes et ppriates. **E**xistimauit paulus qd ipm est i opatioibus sipticitatis et exiccatiois meli⁹ qd sigillatu. **U**ulnera et ylcera. **C**osolidat ylcera. **M**embra expl. **I**nterfici vermes et sorbet sup oua sorbilas et retinet naturam et pfert valde.

De Lacticio. L. ccccxxxi.

Lacticiu qd est. **E**st oia planta qd bz lac acutit solutiuu incisuu adustiuu. **E**x eo aut famosa sunt septē albae et alcebra et aleibe et harta nite et almemetibena et almezerio et pentaphili qd e hru folia qnqz oia vo sunt morifera. **P**lurima vo itentio in eis est i lacte ipoz et inueniunt qdem lacticioz spca qd sunt pter hec famosa sicut queda spca auricule muris et qdam spca volubilis et portulaca agrestis et reliqua. **L**ac aut lacticiu absolute e lac aleibe et videt qd sit illud quod noiat tyriaca alkarnez et albusengi. **E**t dixerunt etia qd lacticia sunt septē genera ad vltimu lacticiu quod dicit masculu et ei⁹ nome est karakilus et p⁹ ipz omia sunt femine et coz fortius e quod silat myrto et noiat burastius deinde e arboreu generatu iter lapides deinde illud quod assilat citrolo et noiat caurape scia. s. sciru deinde albus lithoreu quod noiat marinu qm nascit in ipo. **E**t dixerut vice alia lacticioz forti⁹ e masculus pdictus et radix eius longior cubito ad rubedine declinas plena lacte et ei⁹ rami sunt siles ramis oliue sed sunt longiores et strictiores. et radix motana et orit in aliis locis aspis motanis. **F**emine aut qd etia nominat nucalis. **P**lata eius e sicut planta herbe muris sed e maior et fortior et capita folioz sunt spinosa et egrediunt ex radice ei⁹ stipites longitudine palmi hntes et fructificat vno anno et non fructificat alio. et fructus iste mordicatus e lingue silis nudi et est inferius pmo i faciendo vomitu et origo e sicut origo masculi. **M**arinu aut quod dicit panariu bz stipites palmoz declinates ad rubedinem pparatos sup quos sunt qnqz aut sex folia subilia pua loga parip et ei⁹ fructus est sicut herbuz et sunt eius folia filia folijs lini et eius capita sunt dupla rotunda et flores ipsius albi. et dixerut hoc e lacticiu quod dicit almeleus quod e portulaca sed eius folia sunt plima sed sunt strictiora et vehemens rotunda ex cui⁹ radice egrediunt stipites rubei plenilacie quoz numer⁹ e. iij. aut. v. et ipsius stipites habent comas sicut anetu et i ipis est fructus eius et eius origo sunt domus deserte et circuitus ciuitatu fm plurimu. **S**cirus aut habet stipitem i mesura vni⁹ palmi et maior et sunt folia eius similia folijs cupssi et pini sed sunt subtiliora et huiudiora. **P**etroliuz aut quod nominat arboreu bz folia sicut folia myrti pua et sicut folia lacticiu masculi et ipm supma habet huida et plurimas bz comas. et hic e spca lacticiu alia silis citrolo et radix eius et folia ipsius soluunt omne aequitate. **E**lectio. **F**orti⁹ quod i lacticiu e est coz lac deinde semē postea radix deinde folia qu dicit lac lacticiu e lac aleibe. **N**a. **E**ius lac est calm et siccu in iij⁹. **R**eliqua vo ipsius sunt in fo vsqz ad 3^m. **O**patioes et ppriates. **E**st ylcrationu intersectiuu. **Q**uqz in lacunaz ponit pisces omis eleuatur sup aqua. **D**ecoratio. **E**t radicat mora et verrucas et alchanelum et carnea augmentatas i lateribus vnguis. **E**t ei⁹ lac abradit pilos qu linunt ex eo et ppte in sole. **E**t qui nascut post illud sut debiles et qui iterat no nascit oio et qnz pmisceet cu oleo ut fragatur ei⁹ malitia et admistret ad abradendu. **U**ulnera et ylcera. **E**t ei⁹ radice cu aceto liniu curities qd e in circuitu fistulaz et resoluie eam et eradica impetigine et est coueniens ylcibus putridis et corrosis qu ponit i cerato et scabiei mlice et ignipficio et herpeti est iomeno et cancrenia. **A**dembra capius. **E**t ei⁹ lac distillatu sup dentē corrosu fragit

ipm et deſcit ipſe: et qñqz ponit cū alkitrā ut ſit magis frangēs virtutē eius: ſed meli⁹ ē ut ſanūs locus munia tur cera: deinde diſtilletur in ipm poſt illud lac: et qñ eius radix in aceto decoquit: et ex eo os colluit ſedatur dolor dentium. **¶** Membra oculi. **¶** Lac eius eradicat yngulā. **¶** Membra expl. **¶** Eradicat hemorroidas et ſoluit pblā et aquoſitatē: et ſi diſtillat ex lacte ei⁹ due gutte aut tres ſuper ſicum: et deſiccat et aſſumat ſoluit ſufficiēter. Et ſi in ſauich et pane: et qñ bibit et ē purū tūc eſt melius ut aſſumat: i cerato aut in cera et ſauo ut nō ulceret os et guttur. qñqz aut aſſumit ſtipites lactici nū humidi: et torrefiūt ſup cōcham oſtraci paulatim et terunt et datur ex eis quātitas duoz kermēt cū ſauich et effundit deſup aqua et bibit. Eius namqz ſtipites ſicci debiles valde ſunt: et ſpēi qdem que noiat cārupcion ſtipites aſſumit et in ymbra ſiccant de quibus cortices aſſumit et accipiūtur ex eis nouē kermēt: et infundunt i vino veteri die et nocte: deinde colat et ſit tepidum. poſtea bibit et ſoluit abſqz impedimēto. **¶** Permutatio. **¶** Loco eius ponit in euacuando aquoſitatē et pblā triplū ponderis ei⁹ ſed iros et due tertie pōderis ſui. **De Laudano. L. ccccxxij.**

Laudanū qd eſt. Eſt hūiditas pendens in pilis capraz pascētū et barbis eaz cū pascūt plantā q noiat culus. Radit enī ſup ea res et aggregat in ea hūiditas et pmiſcet ille ros reſudatiōi folioz illi⁹ plante. Quē ergo inſiciūtur eo pili capraz et ſuſpēdiūt i eis aſſumit ab eis laudanū. et illud qdem quod purū ē eſt quod pendet i barbis eaz: in pilis eaz q a terra ele nati ſunt. Et malū erit quod pendet i pibus inferiori bus eaz: qm cōculcat ipm cū arena et terra. **¶** Electio Meli⁹ ē illud quod ē pingue pōderoſum et cabroſi bo ni odoris qd ad citrinitatē declinat. et i quo nō eſt are noſitas et reſoluit totū in oleo. et ex quo nō rmanet ſex Nigrū vō piceū eſt nō bonū. **¶** Nā. **¶** Eſt calidū i fine pmi ſiccū in fo. Et dixit alcanzi qd ē frigidū et ſtipiti⁹ ſed nō eſt ita: Quod aut ē i regionib⁹ meridionalibus ē calidius. **¶** Opatioes et pprietates. **¶** Eſt ſubtile val de et i ipſo pauca ſtipicitas: et ē maturatiū hūidita tū groſſaz viſcoſaz quas cū equalitate reſoluit in quo ē virtus attractiua. Et ē calefactiū apitūū oriſiciorū venaz et igredit in ſedatiōe doloꝝ. **¶** Decoratio. **¶** Facit naſci pilos et iſpillat eos et plonat eos: et pſeruat pprie cū oleo myrtino et cū vino et nō facit hoc niſi qm ipm ē ſubtile et pſundat. reſolutiū et mūdificat cor ruptionē corrodentē carnē et attractiū. attrahit enim māz bona ad pilōa. vepz ipm nō ualet pſerre caluiciei qū incipit et caſui piloꝝ qū apparet cutis et fluxui capillo rū et nō puenit ad hoc ut ſaluet alopitia: qm mā alopi tie nō reſoluit niſi virtute q ē ſupra virtutē reſolōnis eius et virtute ſubtiliore magis vacua ſtipicitate eius Uulnera et vlcera. **¶** In cathagenis laudanū cōſolidat vlcera dūre pſolidatiōis. **¶** Membra capitis. **¶** Diſtil lat cū oleo roſaceo i aurē doloroſam et igredit i medi cinis ſoda et pulſatiōis. **¶** Membra anhelit⁹ et pectoris Coſert tuſſi. **¶** Membra expl. **¶** Reſoluit apata ma tricis ſuppoſitū in peſſario. et extrahit fetū mortuū et ſe cūdinā ſuſſumigatiōe facta ex eo i traiectorio: et qñ bi bitur cū vino antiquo conſtringit ventrem et puocat yrinam. **De Lubue. cap. m. ccccxxij.**

Lubue quid eſt. Eſt arbor ſigie. Arbor lubue eſt magna cuius folia et lignū ſunt ſilia arbori

cydonioꝝ et habet fructū albū ſilem galle. Et i ipſo eſt granū pingue. Et illud quod ē in ipa ē meli⁹ ex quo ex pmit oleū: et cortex hui⁹ arboris eſt ſtorax ſicca: et ei⁹ aqua accipit qum incidit ita ut exeat et eſt mel lubue. Et illud quod egredit ex granis eius dicit ſciregi ſtora cis ſicca: et gūma hui⁹ ē ſtorax heremitaz: et eſt gūma alba. Quid ē lubue eſt ſtorax. Et dicit illa q liquida ē mel allubue ſtorax: et ē lachryma arboris que ē ſicut cydonioꝝ. Et nos qdem iam diximus i caplo ſtoracia illud quod dixim⁹. Et nos reiteram⁹ ſermone illū qm nis in eo ſit iteratio. Et iam dicit qd ē oleū arboris alte rius romane. **¶** Electio. **¶** Melior ſpēz ſtoracia eſt illa liquida p ſe ipſam mellina gūmoſa boni odoris pue niens ad citrinitatē et nō eſt nigra ſur ſurea. Et qñqz in uenit de ea liquida ſilia ſaniet: et qñqz adulterat cū oli uia et melle. pſciit enī in eis i ſole: deinde expmit. **¶** Nā. **¶** Lala eſt in pmo ſicca in fo. **¶** Opatioes et pprietates. **¶** Ineſt ei virtus maturatiua lenitiua valē calefactiua reſolutiua et ei⁹ fumus ē ſilis fumo olibani et i ipſo ē ſtupefactio nā. et eius oleū quod ex ea ſit ſceni lenificat fortiter: et eius fum⁹ eſt ſicut fumus olibani. **¶** Apata et bothor. **¶** Coſert duritiā i carne et linīt ſup bothor hūidū et ſiccū cū oleis. **¶** Uulnera et vlcera. **¶** Linīt ſup ſcabie ſicca et hūidā et eſt epithima bonū ſup eam. **¶** Inſtrumēta iucturaz. **¶** Coſortat mēbra et pphibet ſpalmū et cōtractionē iucturaz bibita et linita et ponit in oleis laxitudinis. **¶** Membra capitis. **¶** Re tinet quod ex ea hūidū ē et quod ex ea ſiccū ē catarrū ſuſſumigatū et ad corripaz et vltima: et i ipa ē virtus fa ciens ſubet et pſcipue i oleo eius. **¶** Membra anhelit⁹ tus et pectoris. **¶** Coſert tuſſi antiq et pblati et dolori gutturis et clarificat vocē arteriaci cū lenitate vehemē ti. **¶** Membra nutrimēti. **¶** Digerit. **¶** Membra expl. **¶** Lenit ſubtiliter et puocat yrinā et puocat mē ſtrua cōuenienter bibita et ſuppoſita et lenit duritiā ma tricis: et quod ex ea ſiccū ē ſtringit ventrē et cū ex ſto rate aut ex liquida bibit auſ. cū eqli pōdere de gūma amigdalaz ſoluit pblā viſcoſum abſqz impedimēto. **¶** Permutatio. **¶** Loco eius ponit equali pōdere caſto reū et duplum eius de oleo ſiſamino. **De Lacca. cap. m. ccccxxij.**

Lacca qd eſt. Dixerūt qdam de qbus ē Paul⁹ eſt hec gūma berbe ſilis myrrhe boni odoris et oz qdem ut admittret cū cautela. Alij uero errauerūt et dixerūt hoc ē karabe. Et dixerūt qdam qd hec ē lacca. verū lacca i pleriqz pprietatib⁹ ē in virtu te karabe. **¶** Decoratio. **¶** Eſt extenuatiua virtute vehemēti. **¶** Membra anhelit⁹ et pectoris. **¶** Coſert tremori cordis. **¶** Membra nutrimēti. **¶** Coſert epi et pſortat ſtomachū. et pſert ictericie et hydropiſi et do loribus e patis. **De Lebibach. cap. m. ccccxxvj.**

Lebibach qd eſt. Eſt arbor rara hñs roſas bo ni odoris paz quā apes paſcūt. et videt qd ſit arbor que noiat farara quīs illud non vere ſcio. Et ei⁹ qdem virtus ē pportionalis praſſio. verū tñ ē debili⁹ ipſo et lacticiū. **¶** Nā. **¶** Eſt cala et ſic ca in fo. Et dicit qd eſt cala et ſicca uſqz ad quartū. **¶** Opatioes et pprietates. **¶** Qu pſciit ex lacte eius i gnr gite piſciū aliqd ſup aqua eleuat eos. **¶** Membra nu trimēti. **¶** Facit virtuoſe vomere. **¶** Membra expl. **¶** Soluendo educit aquam. **De Lubabat barbarica. L. ccccxxvi.**

Lubabat barbarica. **¶** Eſt arbor rara hñs roſas boni odoris paz quā apes paſcūt. et videt qd ſit arbor que noiat farara quīs illud non vere ſcio. Et ei⁹ qdem virtus ē pportionalis praſſio. verū tñ ē debili⁹ ipſo et lacticiū. **¶** Nā. **¶** Eſt cala et ſicca in fo. Et dicit qd eſt cala et ſicca uſqz ad quartū. **¶** Opatioes et pprietates. **¶** Qu pſciit ex lacte eius i gnr gite piſciū aliqd ſup aqua eleuat eos. **¶** Membra nutrimēti. **¶** Facit virtuoſe vomere. **¶** Membra expl. **¶** Soluendo educit aquam. **De Lubabat barbarica. L. ccccxxvi.**

LUthabat barbarica qd est. Est qddam quod e
sicut hermodactili et affertur de partib⁹ aphri
ce et adulterantur cum eo hermodactili.

Natura. Calidum est et siccum in fo. **Membra**
expulsiōis. **Mouet** coitum.

De Lingua auis. cap^m. ccccxxvij.

Lingua auis. **Natura.** Est calida in 3°.
humida in pmo. **Opacōes** et p^prietates.

Est in folijs eius p^prietatē et mūdificatō et uis
cōsolidandi. **Uulnera** et **ulcera.** Folia eius cōso
lidant et **ulcera** humida carne replent. **Instrumenta**
iūcturā. **Cortices** eius cū aceto sup constrictione
lactatorū positi conferūt. **Membra** anhelitus et pe
toris. **Conferunt** tremori cordis. **Membra** expul
sionis. **Addit** in coitu. **Permutatio** **Loco** ei⁹
in mouendo coitū ponit equale pondus de nuce excor
ticata et pondus eius de tuderū rubeo.

De Lingua bonis. cap^m. ccccxxvij.

Lingua bonis qd est. Herba lata hñs folia si
cut almaru et cana eius est plana et rami cane
eius sunt sicut pedes locustarū et color eius est
ex viridi et citrino. **Electio.** Oportet ut admi
nistret illa que est corasceni grossa habens folia super
quorum faciem sunt puncta que sunt radices spinarum
et pilorum exeuntū ab ea. Que autem in hac terra re
perit et qua vntū medici plurimū eius est genus alma
ru et non est lingua bonis et neq³ conferunt ut iuuamen
tum illius est. **Natura.** Proxima est equalitati
in calore ad caliditatem enim declinat puam et est in
fine pmi in humiditate et que sicca est est minoris hu
miditatis. Et dixerūt aliqui qd est frigida et humida in
fine secūdi sed illud est longinquū. **Opacōes** et p^p
rietates. **Virtus** eius que aduūta est remouet alcu
la que sunt in infantibus et sedat inflationem oris et sili
ipmet sed ipa est debiliō. **Membra** anhelitus et
pectoris. **Est** lenitua cōfortatiua cordis bona mlie
ex sollicitudine et tremori cordis in vino et dispositio
nibus melancolicis et qdam in potu cam tribnūt ad tre
morem cordis calidum cum luti armeni pōdere. ij. 3.
et conferunt tussī et aspīati cane et p^prie quā coquit cum
hydromelle et succaro.

De Lingua arietis. cap^m. ccccxxix.

Lingua arietis qd est. Est duorū generum. fa
pua et magna. Inquit Dia. ipa noiat pluriū
costarū et habet. vij. costas. Et folia quidem
magne maiora sunt folijs parue et eius substantia est
composita ex aqueitate et terreatate et aqueitate qdam
infrigidat et terreatate constringit. **Electio.** **Eaz**
iuuatiua est maior et fructus qdam et radix sunt p^pinq
natura folijs. Verum sunt magis sicci et minus frigidi
Natura. Est radix eius sicciō et minus humida et
frigus eius est minus stupefactione ipius et siccitas ei⁹
est infra ipius mordicationem et p^pter illud est vlti
ma ad **ulcera** et est subtilis et p^prie quā siccit. Inqt
Dial. Est frigida et sicca in 3°. **Opacōes** et p^prieta
tes. **Folia** ipius sunt p^prietatē repulsiua cum aquei
tate frigida et p^pter illud sunt vincentia cursum san
guinis et siccitas eius nō est mordicatiua et p^pter illud
est iuuatiua ad p^polidanda **ulcera** antiqua et recentia et
neq³ est aliquid melius ea et in ea est aptio p^pter ab
sterfionem que est in ea. Sed et radix eius suspenditur
super collum habentis scrofulas. **Apestemata** et bo
thor. **Est** bona apatibus calidis et aduūtiōi ignis et

formice et scere et herisipile et apatibus radicū auris
et scrofulis. **Uulnera** et **ulcera.** Est bona **ulceri**
bus fraudulentis et ignipisco ambulatorio et **ulceribus**
antiquis et vulnerib⁹ p^pundis et est sublimis vniuer
saliter in his capitulis et confert cum himolea et ceruā
qū ponit super herisipilam. **Instrumenta** iūcturaz
sūt ex ea emplm ad elephantiam et phibet augmentū
eius et ipam detumescere facit. **Membra** capitis.
Conferunt dolori auris ex calitate. Et decoctio radicia
ore ea colluto p^pert dolori dentis et pulmentū lenitū
in quo ponit ipa loco sicle confert epiliē et qū distillat
succus folioz eius in aurem illius qui dolorem patitur
auris sedat dolorem. Et qū masticat radix ei⁹ aut col
luit os ex succo ipius sedat dolorē dentū et sili aqua
folioz eius sanat alcula. **Membra** oculi. **Conferunt**
ophthalmie et dissoluūt collyria ophthalmie cū suc
co eius et conferūt. **Membra** anhelitus et pectoris.
Semen eius p^pert sputo sanguineo et pulmentū lenitū
in quo ponit ipa loco sicle confert asmati. **Membra**
nutrimēti. **Radix** et semen et folia ipius sunt bona
in cura oppilationum epatis et renū et ex ea quidem
decoquit pulmentum lenitū et ponit ipa loco sicle et cō
fert hydropisī. **Membra** expulsionis. **Conferunt**
ulceribus intestinoz et solutioni aquose potus seminis
eius et clisterizatio cū succo ipius et fluxum sanguinis
hemorrhoidaz retinet et bibunt folia eius cū vino ad
dolorem vesice et renū. **Febres.** Dicit qd cō
fert febri triangule. s. tertiane et qd oportet ut ad ter
tiam bibant tres radices eius in. 3. iij. s. vini cō
misti et ad quartanam quatuor radices eius similiter.
Uenena. **Ponitur** cum sale super morsum canis ra
biosi.

De Lingua. cap^m. ccccxl.

Lingua qd est. Substantia composita ex carne
laxa in qua penetrant vene et nervi et lacertis
et humor eius est humidus.

De Lacharidis. cap^m. ccccxli.

Lacharidis quid est. Est lapis egyptius quo
fullones vnt in dealbatione pannoz lazus
qui in aqua velociter soluitur. **Opacōes**
et p^prietates. **Est** glutinatus et xiccatus absq³ mor
dicatione stipticus phibens fluxum materie ad men
brum. **Uulnera** et **ulcera.** **Est** iuuatiuum **ul**
nerum et **ulcerum** et p^prie in membris lenibus. **Membra** oculi. **Conferunt** fistulis et ingredit in me
dicinis **ulcerum** oculi. **Membra** anhelitus et pe
toris. **Est** bonus sputo sanguis. **Membra** expul
sionis. **Conferunt** solutioni antique et dolori vesice
et supponit ad abscondendum fluxum sanguinis.

De Luf. cap^m. ccccxlj.

Luf quid est. Alia est plana et alia est crispa.
sed crispa est calidior ea que dicitur luf ser
penis et plana. Et in plana quidem est terrei
tas plurima qua p^pter minorat eius absterfio ab ab
sterfione crispe et si ambe sunt abstergetes. Inqt Dia.
folia eius sunt similia folijs diacouti et minora p^pter
diuersitatem vestigiorum in eis. Et radix eius est vni⁹
palmi et eius radix est sicut radix medicine predicte
similis pistello mortarij et fructus eius est citrinus. Cris
pa autem est sicut oliua. **Natura.** **Plana** est ca
lida in fine pmi et sicca. et crispa in fine secūdi et in cale
factione et fortius qd est in ipa est semē eius et iuuati⁹
quod est in ipa et radix eius. **Opacōes** et p^prietates.

Est apitua oppilationum icilia humidorum grossorum viscosorum cum equalitate et in ipsa est absterlio. Et crispa quidem in omnibus istis est fortior quam alie et proprie plana terrea. **Decoratio.** Radix crispe abstergit pannum et morpheam et lentigines paruas et magnas et proprie cum melle et linitur cum uino super fissuras frigoris. **Apostemata et bothor.** Confert apostematibus indigentibus absterfione. **Vulnera et vlcera.** Dermiscetur radix eius et proprie radix crispe cum vite alba et ponitur in emplis fraudulentis. Et illa in qua est humiditas est conuenientior vulneribus quam sicca que est acutior quam illud quo indiget in vulneribus. Et quicquid contusa sumitur loco lincij emplastri ad omnia vlcera et fistulas et sunt ex radice eius glandes ad fistulas. Et folia eius sunt bona vulneribus malis. **Instrumenta iucturarum.** Radix allus cum stercore vaccino valet supra podagram et contusiones lacertorum. **Membra capitis.** Succus vite eius que est domestica confert dolori auris. Et quando ponitur in aures cum oleo rosaceo phibet corrosiones et cancrum factum in eis. Et quando accipit succus vite luf serpentis que est super eius extremitatem et quando miscetur succus eius cum oleo et distillat in aurem sedat dolorem. Et radix quidem eius est ex medicinis abstergentibus sordes eius exicantibus lucus eius conferentibus auditui. Et semen luf sanat hemorroidas que sunt in naribus: ita quod cancerositatem earum: imo cancrum ipsum et consilium est ut ponatur in naribus cum lana. **Membra oculi.** Confert radix eius vlceribus oculi. **Membra anhelitus et pectoris.** Facit spuerre et conuenit asmatis et dilatationi anhelitus et coquitur in aqua aliquotiens donec remoneat medicinalis via eius: deinde comeditur in dilatatione anhelitus et in asmate antiquo et radix eius facit illud: sed in crispa fortius. **Membra nutrimenti.** Ex eius comestione generat humor grossus. **Membra expulsionis.** Crispa mouet coctum in vino et mundificat renes et confert hemorroidibus: et dicitur quod cum ex fructu crispe sumuntur triginta numero cum aceto misti aut vino efficit setum. Et quicquid supponitur glans ex ea facta et facit abortum: et quicquid facit abortum odoramentum huius plante apud arefactiones floris eius: et quicquid puocat yrinam. **Uenena.** Quando fricatur radix eius super corpus non mordet ipsum vipera.

De Liminio. cap. m. cccc. liij.

Liminius quid est. Fructus eius est slipticus. **Membra expulsionis.** Confert solutioni ventris et sanguinis et datur ad hoc in vino: et similiter fluxui sanguinis: et potio eius est hecuneli.

De Lacte. cap. m. cccc. liij.

Lac quid est. Lac ex tribus compositum est substantijs aqueitate et caseitate et butyrositate: et in vaccino quidem multiplicatur butyrositas. Lac vero camelarum partui vicinarum minus habet butyrositatis et caseitatis: et est subtile valde. et lac asinarum etiam minus existens butyrosus est subtile. Caprarum vero lac est temperatum: et lac ouinum est grossum valde. Et lac vaccini est pinguius et grossius. Aquarum vero lac est sicut lac camelarum partui vicinarum subtile aquosum. **Electio.** Lac quod melius est omnibus est lac muliebre: et lac melius est quod ex ybere sugendo bibitur: aut sicut mulgetur

et melius ipsius est quod est vehementer albedinis equalis essentie quod super ynguem distillatus figuratur: et non currit: et est pastus animalis ipsius planta bona: et non est in ipso sapor extraneus declinans ad acetositatem: aut amaritudinem: aut acedine: aut odor extraneus horribilis. Et oportet ut administraretur statim ut mulgetur antequam couertatur. Et lac quidem omnia animalia cuius pregnatio est plixior pregnatione mulierum est malum quia propter proportionale est illud quod est primum sicut vaccinum. **Matura.** Aqueitas est calida et butyrositas ad equalitatem tendit: licet ad caliditatem declinet. Et lac acetosum est frigidum et siccum. **Operationes et proprietates.** Aqueitas eius est subtilissima lauiatua solutiva. Et in ipsa non est mordicatio. Et lac quidem est nutritium et equat chimos et confortat corpus et abluat. Et quando bibitur cum melle mundat vlcera interiora ab humoribus grossis et maturat ea et lauat: et est boni chimici: et facit exuberare sanguinem: augmentum faciens in cerebro: et proprie lac muliebre. et lac quidem est propinque digestionis et quomodo non cum sit generatum ex sanguine quod est in summo digestionis cui supuenit digestio quedam alia quauis sit ex membro quod ad frigus declinat. non enim nutrit ab eo donec fiat in dispositione cibi quod indiget dispositione plurima et clarificatione post clarificationem: imo quando dominat ei caliditas bona reducit ipsum ad naturam sanguinis equalis velociter. Quia bonum est quod Ruffus dixit de eo: et si non ei contradicatur: et propter declinationem suam ad frigus aliquid quod nocet phlaticis: quoniam caliditas eorum non conuertit ipsum ad sanguinem sicut oportet. Et corpus vitur ipso ante couersionem eius propterea quod est ei propinquum: et propter hoc confert habentibus coplonem calidam et siccam quum in ipso stomachis non est cholera. Amplius lac cum corporibus proportionalitatis huius quarum cause non comprehendunt. Illum autem qui bibit lac post ipsum quiescere oportet ut non corripatur et non acescat. Verum oportet ut non super ipsum dormiat: neque suscipiat super ipsum cibum alium donec descendat et est magis conueniens consistentibus quam adolescentibus calida huiusmodi coplonem. nam couertit in ipsis ad cholam: et propter senibus etiam propterea quod humectat et remouet pruritum quod eis est proprius: sed oportet ut inueniat ad ipsum digerendum cum melle. Et multotiens quidem incipit lac soluere et extrahere supfluitates que sunt in partibus istiusmodi: deinde incipit nutrire et expandit in corpore et retinet nam: et est inflatum quousque feruere incipiat. et est propositum ex soluente quod est et aquetas et pstringente quod est caseitas ipsius. Et colostrum est tarde digestionis et grossi humoris et tarde descensionis. Adel vero ipsam rectificat et acquirit ex ea corpus nutrimentum plurimum. et acetosi crudi humoris et quod decoctum est et proprie quod est grossius est magis constrictum. et omne quidem lac facit possidere oppilationes et proprie in epate nisi lac camelarum fetarum et similitum propter paucitatem caseitatis eius et absterfione aqueitatis ipsius: et propter materieb quod effundunt ad membra interiora et ledunt ea sua acuitate et mordicatione. debilitat enim eas quum lauat ipsas vltra abluione aque: propter absterfionem que est in aqueitate sua: et non est in aqua et equat equalitatem earum: ita ut couertant et fiant similes membris: deinde glutinat eas super ipsum. scilicet inter membrum et inter humorem malum: non ergo obuiat ei humor nudo. Et ipsum nocet huiusmodi fluxui sanguinis.

Lac pterea nō ē bonū viscerib⁹: ⁊ lac capraz ē mi-
nus nocēs viscerib⁹ q̄ aliud. Nāq; p̄m ei⁹ quo pa-
sciē ē p̄strictiū. Quinū vō lac acetosū ē ecōtrario:
⁊ nō ē landabile ⁊ i ipso ē inflatio. Et lac qdē in sua
suba ē velocis cōuersiōis ⁊ ppe ad calitatez ⁊ nō ē
aliqd nocibili⁹ corpori q̄ lac malū. Et lac qdē as-
naz ē aquosū. ⁊ lac scrofinū aquosū ē nō matur⁹. ⁊
lac v̄nale ē aquosū p̄patū ad estinū. ⁊ silr lac aial⁹ c⁹
past⁹ ē ripa aut terra linosa qm̄ plate vis sūt aquo-
se cōpate ad platas estatis. Et q̄io magis ingredit⁹
v̄l accedit estas ad autūm̄ tato sit magis grossū. et
qd meli⁹ ē ē illud qd ē in medio estatis: verūm̄ ti-
mei in ipso q̄ calor ip̄z cōuertat postq̄ potatū fue-
rit. Illud vō nō timei in v̄l Macinū pterea ē p̄li-
mi butyri. Et ouinū plime ē calcitatis ⁊ butyrosita-
tis s̄z calcitas in lacte camelino ē panca postea in la-
cte eq̄no deīn alimino ⁊ p̄p hoc raro caleat i s̄to et
superiorib⁹ v̄etris plusq̄ aliud. Et in lacte qdē cāeli
nō ē falsedo p̄pterea q̄ diligūt acetosū ⁊ hoc ē me-
li⁹ lac ⁊ cū hoc dī q̄ ē v̄ebemētis tarditatis in s̄to
⁊ superiorib⁹ v̄etris. Et scias q̄ lac diuersificat s̄dōz
spēs aialū ⁊ s̄z etatē si ē puū aut magnū aut medio-
cre ⁊ s̄z forma si ē leuis carnis aut dure pingue aut
extenuatū albū aut aliū h̄ns colorē. Et debili⁹ qdē
lac s̄z q̄ dī ē lac albi ⁊ ē velocioris descēsiōis. **Decoratio.** Plim⁹ usus lactis generat pediculos
s̄z q̄ qdā exiliatuerūt ⁊ nō elōgat⁹: v̄ez ip̄z abster-
git cicatrices fedas in cute linūm̄ colorē efficit. **Mal-**
de bonū bibitiū: v̄ez ip̄z facit m̄ltotiēs accidei⁹ tor-
des nisi lac camelaz recēter fetaz: ex ipso emi raro
timent sordities. Et qm̄ bibi cū zuccaro colorē effi-
cit valde bonū ⁊ ppe muliez ⁊ ip̄guat ita etiā q̄
aq̄ casei ip̄guat h̄ntes cōplones calas ⁊ succas quz
soluunt potu ei⁹ p̄p sua cāz ⁊ nō ip̄guat eos nisi
p̄pterea q̄ h̄iectat ⁊ extrahit h̄iorē malū q̄re re-
ctificat nutrimentū. Et lac qdē alraib cū scoria ip̄-
guat illos velociter. Aq̄ vō casei delet panū ⁊ cica-
trices linūm̄ ⁊ qm̄ cōfert eis bibitiū. **Apata ⁊ bo-**
thor. Multotiēs sanant illi qd accū apata ma-
la ⁊ carbūculi ⁊ almesere ⁊ scabies ⁊ pruritus bi-
bitōe lactis qm̄ in cōplonib⁹ eoꝝ nō fuit qd corru-
pat ip̄z ⁊ cōuertat ad cholaz. Et lac qdē nociū est
h̄ntib⁹ apata intrinseca. **Uulnera ⁊ vlcera.** **Lac**
rectificat vlcera intrinseca p hoc q̄ lauāt ⁊ q̄ glu-
tinat ⁊ q̄ m̄dificat ⁊ qm̄ nō ē in cōplone qd corruz
pat ip̄z ⁊ ad cholaz cōuertat h̄ntib⁹ vlcera. Et aq̄
qdē casei cū myrobal. scabiei ē cōueniēs. **Infir-**
mituraz. Lac malū ē nervis ⁊ h̄ntib⁹ egritudi-
nes nervoz ppe s̄ras ⁊ phlaticas. **Debra capi-**
tis. Lac capnū cōfert catarris ⁊ retinet eos ⁊ ip-
soꝝ acedine meliorat. Et cōfert vlcerib⁹ palati ⁊
lac ē cura obliuiois sicce ⁊ tristitie ⁊ alienatōis. Et
lac qdē nocet dētib⁹ et corrodit eos ⁊ cōcauat ⁊ cō-
sumit eos ⁊ ppe qm̄ dēa ē s̄re cōplonis et laxa effi-
cit gingiua imo oz vt p̄ ip̄z colluat os cū melle et
vino ⁊ oxymelle. Lac aliminū s̄z q̄ dī qm̄ colluit ex
eo os cōfirmat dētes ⁊ gingiua et nō ē cōueniēs h̄nti-
tib⁹ soda et v̄iginē et tinitū ⁊ ppe dormire super
ip̄z et v̄lr nocet debilia h̄ntia capita. **Debra o-**
culi. Lac facit euenire tenebrositatē visus ⁊ cali-
ginē: verūm̄ qm̄ mulget i oculo p̄fert ophthalmie
et nocumēto m̄c ⁊ calaz effusaz ad oculū ⁊ aspitati
Et silr qm̄ p̄miscet cū albuie oui et oleo rosaceo cru-
do et ponit sup oculū ⁊ cōfert emulsiō ei⁹ in ipso i

carfati. **Debra anhelit⁹ ⁊ pectoris.** Lac ali-
minū et capnū bōa sūt tussī et extenuatōi et sp̄to sa-
guis s̄z q̄ s̄igt loc⁹ ei⁹. Et lac ouinū iuuatū ē sp̄-
to sanguis. Et itez lac ē ex medicis vlceꝝ pulmo-
nis et extenuatōis et confert ore collutō ex ipso et
gargarizato p̄locatōi et s̄quātē et apatib⁹ v̄ue et a-
migdalaz: verūm̄ ē nocitiū h̄ntib⁹ trōre cordis
h̄ntū quociūz mō sit ex sanguie aut phlate. Et lac q̄
dē cāelaz nouiter fetaz cōfert almati et frequētie
sp̄s. Et lac ē cōueniēt⁹ pectori q̄ capiti et s̄to. **Debra nutrimentū.** Lac facit possidere oppilatō-
nes in mēsaicis et aq̄ casei cōfert ictericie. Et lac ca-
pnū et lac camelaz recēter fetaz ambulatiū. ⁊ lac
alimaz cōfert hydropisī. et cōfert oīa illa duritie
splēis. Lac camelaz nouiter fetaz cū oleo de alca-
na ē cōueniēs duritiēb⁹ intrinsecis et facit euenir in-
flationē in s̄to et dolorē et ppe colostrā et ambo ⁊
mouēt singultū et eructuationē fumosa et ppe lac
et nocet splenetico et epatico et indigētib⁹ regmie
subtilatio nisi lac camelaz fetaz ip̄z emi cōfert e-
gritudib⁹ plim̄is splēis et epatis et renouat epar.
Et lac qdē camelaz nouiter fetaz cōfert hydropisī
valde ⁊ ppe qm̄ bibi cū v̄ria camelaz nouiter fe-
taz arabicaz et excitat desiderū cibi et facit tussim
Et lac qdē acetosū ē tarde digōnis valde et ē crudi-
tioris: verū s̄tōns calus nāl̄r aut accitāl̄r digerit
ip̄z et iuuat cū ipso et nō eructuat s̄uofe p̄p ablu-
tionem butyri ab ipso. **Debra expl.** **Aq̄ ca-**
ser soluēdo educit cholaz adustā et cū epibymio sol-
uit meliaz adustā. Et lac facit euenire lapidē. ⁊ lac
qdē decoctū donec cōliat ei⁹ aq̄itas cōstringit ven-
trē et retinet fluxū sanguis p̄ inferiora. Et lac qdē
camelaz nouiter fetaz puocat mēstrua. Et illd de
quo extractū ē butyꝝ ē bonū solutiōi cholice. ⁊ sit
clistere ex lacte nouiter multo ad vlcera intestioꝝ
⁊ m̄ficis. Lac capnū valet vlcerib⁹ vesice ⁊ lac
succurrit nocumēto coitus et vigorē fert ad coituz
et facit puenire inflammationē in viscerib⁹. **De pte-**
rea lac grossū excitat cholera et generat lapidē ⁊ co-
lostra ppe: et lac qdē excitat coitū ita q̄ et lac ace-
tosū et melit in corporib⁹ calide cōplexiōis hoc fa-
cit p̄pterea q̄ h̄iectat et q̄ inflat et sepe lēit v̄etrē
et ppe lac eq̄m̄ camelinū et aliminū deīn lac vacci-
nū postea lac capnū et q̄to pl⁹ minū aq̄itas et qm̄
soluit v̄etrē m̄ltitū ipsi⁹ qm̄ nō digerit. Et sal qd
iuuat ad solonē ipsi⁹ ⁊ ad solutōē aq̄ lactis. **De-**
coctū vō et in quo exticti sūt carbones et calefactū
cū lapidib⁹ ignitis et lamis ferri p̄caldubio v̄etrez
cōstringit. Et lac qdē cōfert rasurē intestioꝝ. Et lac
acetosū cōstringit fluxū cholericū et sanguieū. et lac
qdē camelaz recēter fetaz cōfert hemorroidibus
et qm̄ lac ponit sup apata ani et vlcera eius et apa-
ta femoris et vlcera ipsius cōfert et sedat dolores
accitē in his mēbris. **Febres.** Lac capnū ⁊ lac
aliminū sūt bōa ethice s̄z q̄ determinat in loco suo.
Et lac acetosū multotiēs expellit febres ethicas qm̄
auferi eius butyꝝ et fuerit ita q̄ h̄n digerit. **Lac**
vō recēter multū grossū multotiēs facit incurrere
febres ⁊ nō oz appropiare ei patiētē febrē penitus
Uenena. Lac cōfert potui mediciaz mortaliuz
et ei q̄ sumpsit in potu leporē marinū et gūmā ru-
te agrestis et byusqamū et benz et ppe q̄ i potu sū-
psit catarides et leporē marinum et gūmam rute
agrestis ⁊ helleborū et stragulatorē adib⁹ ⁊ leopdi

et oēs medicinas putrefactinas et ē cura ei⁹ q̄i potu
sumpsit benz: reducit enī ip̄s ad rationē suā.
De lampade alcitrub capitulum .ccccxvi.

Lampas alcitrub qd ē. Est plāta p̄ria iso
po. Electio. **Q**uod de ea admistrat
ē semē ipsius. **N**ā. Est calida in p̄o
sicca i p̄o et ē in fine si. **O**patōes et p̄petates.
Est apitina et magis dñans in ea ē stipticitas et ab
scidit fluxū quocūqz mō sit. **U**ulnera et ylcera.
Cōsolidat. **D**ēbra capitis. **S**it ex ea emplm
et absidit fluxū sanguis ex narib⁹. **D**ēbra an
helitus et pec. **P**rohibet spūū sanguis. **D**ē
bra expl. **C**ōfert ylcereb⁹ intestioz clisteri fa
cio ex ea.

De lilio capitulum .ccccxvii.

Liliū qd ē. De ireos qdē is dixim⁹. Et in
illo qdē hortulāo ē terreatas subtilis acq
rēs amaritudinē et in ipso ē aq̄itas egl̄ cō
plonis. **N**ā. **C**albū hortulanū qd noiat liliūz
azetib⁹ calz et succū in fo: ireos vō siluris ē yebem
tioris exiccatōis. **O**patōes et p̄petates. **R**a
dix ei⁹ ē abster sua delicatā egl̄ et radix ei⁹ ē ma
gis abster sua. Et oleū ei⁹ ē yebemētoris resolo
nis et lemficatiois siue sit arōtizatū siue nō sit arō
tizatū: et ireos qdē in oib⁹ illis ē fortior. et ē stipti
cus cū hoc et in ipso ē v̄tus sanādi dolores et putre
factōes. **D**ecoratio. **C**ōfert p̄ano et lētigib⁹
et p̄pe radix eius et mūdāt faciē abluēdo et retinet
cōtractionē eius. **A**pata et bothor. **S**i terant
folia et seia multū et fiat ex eis emplz sup herisipi
la cū vino confert ei valde: et silr sup apata p̄lati
ca imata et scabiē ylcerosa et escaras et sabaf et p
pe qū p̄muscem⁹ ea alijs medicis. **U**ulnera et ul
cera. **R**adix eius cōfert adustōi aq̄ cale qm̄ e
xiccatia ē mollificatio abster sua cū egl̄itate et silr
folia eius decocta et cōsolidat. Et melius qdē ē vt
sit admistratio eius cū oleo ros. **S**uccus vō ireos et
reliquoz decoq̄t in aceto et melle et in vase ereo
et valet ad ylcera antiq̄ et vulnera. Et dōesticiū q
dē ē melius mediciaz q̄ sūt adustōi aq̄ calide. **I**n
stira iūcturaz. **E**st bonū icistōibus nervoz. **A**
Dēbra capitis. **E**x decoctōe radice eius fit o
ris collutio ad dolorē dētiū et p̄pe eius qd siluris ē
Et oleū qdē eius ē cōueniēs ylcerebus capitis et fur
furibus eius et qm̄ distillat in aurē sedat dolorē ei⁹
et sonitū. **D**ēbra anhelitus et pectoris. **C**ō
fert radix eius anhelitū dilatatōis et p̄pe ireos.
Dēbra nutrimēti. **C**ōfert iplēi et ē malū stō p
pe oleū eius. **D**ēbra expl. **O**leū eius est re
solutivū apitiniū lenitiū duritiē m̄ficiā et bibitiū et
iunctū. Et silr qm̄ decoq̄t radix ei⁹ cū oleo ros et nō
ē ei par i egritudibus m̄ficiā et silr oleū ireos et ex
trahit fetū et cōfert dolori vētris pūgitio. Et si de
coq̄t radix eius sola cū aceto aut cū seie hynsqami
et farina tritica sedat apata calida accētia testiculis
Et qm̄ bibi ex oleo eius. **S**. soluit et ē cōueniēs
hnti illeos cholericū. **O**leū vō urini apit orificia ue
naz hemorrhoidaz et silr radix liliū quocūqz mō sit
Uenena. **C**ōfert pūcture v̄mū venenosoz et p
pe scorpionis ip̄s et succus eius et sirupus et semē
ipsius bibita cōferūt oibus pūcturis et oleū eius ē
tyriaca coriādri et fūgoz.

De liquiritia capitulum .ccccxviii.

Liquiritia. **N**ā. **R**adix eius t̄pata ē et
si declinat ad aliqd declinat ad caliditātē et
huitatē. **A**pata et bothor. **B**uccus
eius cōfert sup panaritū et silr radix eius. **U**ul
nera et ylcera. **S**uccus valet ad vulnera.
Dēbra oculi. **R**adix eius cōfert yngule et suc
cus eius ē fortior. **D**ēbra anhelit⁹ et pectoris
Lēit canā pulmōis et mūdificat ea et cōfert pulmo
ni et gutturi et clarificat vocē. **D**ēbra nutrimē
ti. **S**edat siti p̄p̄ huitatē suā et silr cōfert iflati
oni stōi. **D**ēbra expulsiōis. **C**ōfert ardori
vrie et valz ad ylcera renū et vesice et scabiei ip
suis. **F**ebres. **C**ōfert febris antiquis.
De lente capitulum .ccccxix.

Lente qd ē. Lētis ē qdā gēus qd cōedf et
ē notū. Et ē aliud gēus siluris malū et est
lēis amara et manifeste caliditatis i q̄ ē sic
citas et paz stipticitatis et est fz qd dixit oia. herba
lōga plū stiptū subtiliū rāoz colorē hntiū cydonū
lōgioz et strictioz i qd ē alptas qdā et sūt declinēf
ad albedinē. **E**lectio. **M**elior ē illa q̄ ē velo
ci⁹ mātā et alba lata et qm̄ cadit i aq̄ nō denigt eaz
et oz vt bñ maturet i decoctōe. **N**ā. **B**al. ui
sū ē qd ipsa ē egl̄ia i calitate et siccitate aut ē declinēf
paz ad calitātē et p̄p̄ illud nō infiat ap̄ cōestionem
sui n̄ qū ē i stō n̄ descendēs. **O**patōes et p̄petates.
Est iflatia et cōposita ex v̄tine cōstrictina et
abster sua et facit videt sōnia mala et stipticitas cor
ticis eius ē plima et i ipsa tota ē iflatio plima et ip̄is
sat sanguinē et nō currit i venis et ipsa minorat v̄ri
nā et mēstrua p̄p̄ illud et generat ex ea hūor meli
cus et egritudines melice et fortasse kist ordeī et ei
trariū et qm̄ aggregat ex cōmistiōe eoz nutrimēti
valde bonū et fortasse erit ex sūma melioz nutrimē
toz: et oz qdē vt sit kist ordeī minus q̄titate lentis
et lētis et cū siela nutrimēti ē laudabile qm̄ sūt con
trariāz dispōnū q̄ ambe sūt t̄pate et ponunt in ipsa
ordeū et mētastz et deterius qd decoq̄t cū lēte nē
kellut. Et oz qdē vt p̄p̄iant sup v̄nā emina lentis
nouē emie aq̄ et decoq̄t valde. **A**pata et bothor
Qm̄ decoq̄t cū aceto et fit ex ea emplz resoluti scro
fulas et apata dura. Et i ipsa qdē cū repensōe ē ag
gregatio saniei et ipsius multitudo generat cācz et
apata dura q̄ noiant susidus. **U**ulnera et ulcera
Qm̄ coq̄t cū aceto replet ylcera p̄funda et eradicat
sordes ylcēz et minorat sordines eoz et si fuerit
magna tūc apponat cū eis q̄ sūt magis stiptica sicut
sūt cortices gnatoz et reliq̄. Et cū aq̄ maria ad her
petē estiomēni et formicā et susuras accētes ex fri
gore. **I**nstira iūcturaz. **E**st mala nervis sz si
ex ea cū sauch ponit emplz sup podagrā confert et
multitudo ei⁹ facit possidere leprā. **D**ēbra o
culi. **I**llius q̄ plimū eius cōestōe v̄tū v̄tū ob
tenebrat p̄p̄t yebemētiā exiccatōis ei⁹. Et qm̄ ex
ea fit emplastz cū corōa regia et cydōio et oleo ro
saceo sanat apata oculi calida. **D**ēbra anhelit⁹
et pectoris. **S**it ex ea emplastz decocta i aq̄ maris
sup apata māmille scā ex cōstrictōe sanguis et lactif
Dēbra nutrimēti. **E**st difficilis digōis mala stō
et generat iflationē et gnat. Et qm̄ exorticanē de
ea. xxx. gna et deglutini cōferūt fz qd oī molli
ficatōi stōi. Et nō oz qdē vt lēti admisceat dulcedo
Ipsa enī tūc faciet possidere oppilatōes plurimas i

epate. Et ex eis q̄ sunt necessaria in eē lentis ē q̄ ip
sa ē inuatis hydropis et vi p̄p̄ exiccationē ei⁹. **Medbra** expl. **Q**uā decoquit absz cortice suo strī
git ventrē aut cū cortice suo q̄ decoquit cū aqua et
expellit ab ea aq̄ p̄: illa neq̄ p̄ aq̄ soluit ventrē.
Et decocta q̄dē cū cortice p̄iecta aq̄ magis ē strīcti
na q̄ excorticata qm̄ in cortice ip̄s⁹ est v̄tus stiḡti
citatis valde vehemēs et fit fortior strīctura ei⁹ uē
tris qm̄ decoquit cū endiuia et ligua arietis et portu
laca et cū sicla q̄ noiat nīq̄ p̄p̄ vehemētia sue v̄tu
tis aut cū rosa aut cū aliquo stiḡticoz postq̄ bñ sit
elixata aū illud et sic nō mouebit ventrē. Et ex ea
fit empl̄z cū mellicrato et cydonio et oleo ros ad a
postēa ani. Et si fuerit maximū cū eo q̄d est magis
stiḡticū. Et lens q̄dē siluris et lens amara soluit
sanguinē. Et lens minorat yrina et mēstrua p̄pter
rea q̄ ipsa inspissat sanguinē et nō puocat penitus.
nō ergo appropinquet ei hñs lesione in yrina ex p̄
te distillatōis: s; amara facit ambo descendere et p
uocat yrinam.

De lana capitulum. ccccl.

Lana. **U**ulnera et ulcera. **A**dusta et
fert vlcibus et carni addite.

De lupino capitulum. ccccl.

Lupinus q̄d est. Est gñū cōp̄sē figure a
mari saporis p̄cussū in medio et est faba e
gyptiaca. **E**lectio. **S**iluris est forti
or in oib⁹ q̄ narrat de opib⁹ ei⁹ s; est minor. **N**ā.
Est calidus in p̄ sicc⁹ in fo. **O**patōes et p
prietates. **E**st stiḡtic⁹ cū v̄tute. Et lupinus i q̄
est amaritudo abstergit et resoluit sine mordicatio
ne de quo inq̄t Gal. Lupin⁹ a quo ablata ē amari
tudo ē grossus et nō est lōgū qm̄ sit glutinatus et n̄
remanet in eo abstergio ei⁹: et ex toto q̄dē ē malus
difficilis digōis generas hñorē crudū in v̄enis qm̄
nō digerūt ip̄z bñ. Ille v̄o q̄ cū bñs p̄ditus ē plimi
est nutrimentū. Et qm̄ ei⁹ decoctio sit bona et digeri
tur est nō mali hñoris et in ip̄so sūt siccitas et visco
sitas. Et ip̄s q̄dē infūdīt v̄t ei⁹ amaritudo remo
uet deīn decoquit et penitus ē medicīne p̄pinq̄or
q̄ cibo. **D**ecoratio. **S**ubtiliat capillos et ab
stergit pannū et morpheā et vestigia et occultatio
nē et bothor et abstergit faciē et p̄prie qm̄ decoqui
tur cū aq̄ pluviali donec dissoluat et cōfert admini
stratio libre de decoctōe ei⁹ ad albaras. **A**pata
et bothor. **C**ōfert bothor in faciē et vlcib⁹ et
ap̄atib⁹ calis et scrofulis et duritiēb⁹ aut cū aceto et
melle aut sicut oz in vnoquoq̄ corpe. Et ei⁹ deco
ctio qm̄ fūdīt sup cācrenas cōfert corruptōi eoz.
Uulnera et vlcera. **C**ōfert scabiei ita q̄ ip̄s euz
radice almezerion nigri remouet scabiē bestiaz et
cōfert herpeti estiomeno et albasaf et vlcib⁹ ma
lis et fraudulētis et sedat farina ei⁹ cū farina ordeī
dolorē vulnez et cōfert igni p̄lico. **I**nstrā iun
cturaz. **S**it ex eo empl̄z sup sciatica et cōfert.
Medbra capitū. **F**arina ei⁹ cōfert vlcib⁹ ca
pitū hñidia. **M**edbra nutrimentū. **A**p̄it oppila
tōes epatis et splenis et p̄p̄e qm̄ decoquit euz aceto
et melle et p̄prie cū melle et ruta et pipe. Et ille q̄ a
maritudine nō h̄z sedat nausē et dīrūpīt appetitū
s; ille ei⁹ amaritudo egrediē ē difficilis penetratōis
Medbra expl. **E**xtrahit v̄mes et ascarides deco
ctus et linit⁹ sup sumē et deglutit⁹ cū melle aut po

tatus cū aceto cōmisso. Et cōfert dolorib⁹ muliez
et puocat mēstrua et extrahit fetus cū ruta et pipe
suppositus et bibitus et qm̄z supponit cū ruta et mel
le ad illud et extrahit v̄mes bibitus cū melle et ace
to. Et silr puocat yrina et in ip̄so est cōstrictio uē
tris: vulcoratus v̄ro secundū q̄ quidā dicūt neq̄
soluit neq̄ stringit.

De lactuca capitulum. cccclij.

Lactuca q̄d est. Illa q̄ ē siluris in v̄tute exi
stī papaueris nigri. **N**ā. **B**al. nō
est in s̄tate ei⁹ q̄ hortulana est applicati
o ad v̄ltimū s; est sicut frīg⁹ aq̄ lacune. Et hñitas
ei⁹ est grossior hñitate sicla et atriplicis et subtilior
hñitate malue. Et v̄t q̄ ipsa est in hñectatōe et exic
catōe iter caules et atriplices et blites. **D**ico aut q̄
ille q̄ dixit q̄ est fr̄s in 3° iudicauit de ipsa q̄ ē ma
li nutrimentū et pauci et nō est ita et v̄t q̄ ipsa sit i fo
Opatōes et p̄prietates. **N**ō est in ipsa abstergiō
n̄z stiḡticitas n̄z solo p̄p̄t eūonē suā a salsedine et pō
ticitate et reliq̄s. **S**aguis v̄o ex ea generatus ē me
lior sanguie generato ex olerib⁹: et q̄ nutritibilior ē
ē illa q̄ est elixata et ipsa cōfert diuerlutati aq̄z et il
la q̄dē q̄ nō est abluta est melior. Ablutio ei addit
ei inflationē et silr oib⁹ olerib⁹ fr̄is et est uelocis di
gōis et qm̄ admistrat in medio v̄ini p̄hibet egri
tudines ebrietatis. Et illa q̄dē q̄ est siluris in v̄tute
exī papaueris nigri. **A**pata et bothor. **C**on
fert ap̄atib⁹ calis et herisipile linita qm̄ v̄traq̄ non
fuerint magna et vehemētia. **U**ulnera et vlcē
ra. **E**st empl̄z cōueniēs sup cōtortionē. **M**ē
bra capitis. **F**acit somnū et remouet v̄igilias eli
xata et cruda et cōfert alienatōi et adustōi solis i ca
pite et est medicantē oppilatōis in narib⁹ scē. **M**ē
bra oculi. **L**ac ei⁹ q̄ siluris est abstergit vlcera
corneae. Et lac dōestice p̄pinq̄ est ei et ex ea fit em
pl̄z ophthalmie cale. Et lac siluris cōfert fistulā
chrymalū et assiduatio cōestōis eius obtenebrat o
culū. **M**edbra anhelitus et pectoris. **A**ddit i
lacte. **M**edbra nutrimentū. **C**ōfert tussē et cali
tati stōi et inflatōi eius. Et hortulana q̄dē est bona
stō et est uelocis digōis et acceptio eius cū aceto fa
cit appetitū et cōfert eius cōestio ictericie. **M**ē
bra expl. **E**ius semē exiccāt sp̄ma et sedat desi
deriū coitus et cōfert multitudi pollutiōis et ol⁹ e
ius minus est in illo q̄ semē eius. Et de lacte q̄dez
lactuce qm̄ in potu dat medicinas. 3. euz aq̄ et melle
solone educit cibū aquosū. Et lac hortulane p̄
pinq̄ est lacti siluris. Ipsa v̄o lactuca nō strigit n̄z
soluit qm̄ nō est salsa n̄z absterfua s; est puocata
Et siluris q̄dē lac puocat mēstrua. **V**enena. **L**ac
siluris i potu dat mortui rutele et scorpiōis.
De lactuca asini capitulum. cccclij.

Lactuca asini q̄d est. Est sicut folia lactuce
subtilia plus mieri ad nigredinē declinans
plus pilosa et folia eius radici adherēt na
ta ab ea gñia et color radicis eius ad rubedinē ē de
clinis et tingit terrā et manū colore rubeo et orit i
terra bona et est ex suba aq̄a et terrea et est asiniar
et iā dcm̄ est de ea. **E**lectio. **L**itrina est forti
or et alba est aq̄a debilis. **N**ā. **L**asa est et sic
ca in principio fi. **O**patōes et p̄prietates. **E**st
absterfua ap̄itia et q̄d de flore ei⁹ ē siccū ē fortius
in illo. Et nā q̄dē radicis eius est p̄xia nature seīs

ei⁹ s³ radix est fortior et ppe succa. Inqt paulus et in ipsa est virtus attractiva ex pseudo adeo q^o extra hit surculos. **A**pata et bothor. **C**osert apatib⁹ duris ybicis sunt. **U**ulnera et vlcera. **C**on ex eo fit ceratu⁹ consolidat et silt aq⁹ ei⁹ in cerato. Instra iucturaz. **E**st notu⁹ empl⁹ sup podagraz et silt cu⁹ aceto sup sciatica. **M**ebra capitis. **S**ucc⁹ eius est mudificatiua capitis sed caput purgio ex eo et admistrat cu⁹ melle in cola et cosert lini tu. **M**ebra oculi. **C**on de ea siccu⁹ est mudificat vestigia remanentia in oculo et grositudine ex tremittatu palpebray. **M**ebra nutrimeti. **M**udificat epar et q^o cu⁹ aceto codita e⁹ valet ad sple ne coesta et vt empl⁹ supposita. **M**ebra ex pl. **P**rouocat mestrua fortiter et interficit embryones yuu et extrahit seu mortuu et cosert apatib⁹ duris in mife supposita et sededo in aq⁹ ei⁹ et est res magis puocaa mestrua et magis conuenies. Et qd d⁹ ea in yltio admistrat est ausus bibitus et suppositus. Et adistat cu⁹ cerato sup ragadias ani.

De lentisco capitulum. cccclij.

Lentiscus qd e⁹. Est nota. Et rob qd e⁹ lenti sci et est guma eius defert ad mecha et no mias hoc noie. **N**a. **L**asa est in 3° huida in p^o. **O**patoes et pprietates. **E**st absterfina resolutiva attractiva ex pseudo corpis. Et guma eius est guma in arbore alkenkez et est sicut laudans in poeitia est boni odoris et ingredit in odoramentis muliez in halep. **M**ebra capitis. **R**ob lentisci cosert valde fluori oris et vlcerib⁹ eius. **M**ebra ex pl. **I**n ipsa est virtus constrigendi ventrem.

De lauro capitulum. cccclvj.

Laureus qd est. **B**ranu⁹ eius est s³ figura a uellane pue sup qd s³ cortices nigri sub tilca qd ppside frangit in duas pres q^o s³ gni nigri ad citritate boni saporis et eius odor e⁹ re dolens et eius folia sunt sicut folia myrti preter q^o sunt maiora et ei⁹ fructus est rubens. Ipsa vo orit i locis motuosis et virtus eius est in folijs et fructu. **N**a. **B**rana ei⁹ sunt caliora et cortices ei⁹ s³ minoris calitatis et est oio cala et succa in fo. **O**patoes et pprietates. **I**n gnis ei⁹ est mollificatio et in ipsa tota est calefactio. Et gna eius s³ caliora folijs ipsius et calefactio ptu ipsius et exiccatio eaz est fortis s³ gna s³ ultia et cortex est debiliior et minoris calitatis et eius oleu⁹ est calius oleo nucis. **D**ecoratio. **L**ini⁹ sup morphea cu⁹ vino. **A**pata et bothor. **C**osert cu⁹ pane et sauch apatibus calis. **I**nstra iucturaz. **C**osert dolorib⁹ neruoz oib⁹ et eius oleu⁹ resoluit laxitudine. **M**ebra capitis. **R**esoluit soda et eius oleu⁹ etia et similitur ambo faciut ad dolores auris fros et elogatione audit⁹ et cosert tinnitui et catarro. **M**ebra anhelitus et pec. **C**osert stricture anhelit⁹ et difficultati dilatatois deglutita cu⁹ mille aut cu⁹ rob et silt cursui supfluitatu ad plmonem et silt ex ea loch cu⁹ melle ad vlcera pulmois et anhelitu dilatatois et ppe ex gnis eius. **M**ebra nuirimeti. **O**leu⁹ eius cosert dolori epatis qn bibi cu⁹ vino odorifero et silt cortex eius: vez ipsa et gna ei⁹ s³ molificati stouy et comouetia yditu. **M**ebra ex pl. **E**ius oleu⁹ facit nauses et facit yditu et in ipsa

est puocatio mestruoz et vrine: et decoctio folioz eius cosert egritudib⁹ velice et mris adeo q^o se dedo in ea et potio eius ad solone sit. 3. g. cu⁹ aqua mellis et oxymelle. Et qn de cortice eius bibi aut frangit lapide et interficit seu ppe sua amaritudi ne addita sup amaritudinem alioz et sit potio. ix. ke rates et gna eius fragu⁹ lapide etia. **C**e. **O**z e i⁹ pferit horripilatou iunctu. **C**uenia. **C**onfert mordicatois scorpiois cu⁹ vino et rob et est bda ve spe et api qm pugut et oio est tyriaca venenis bibitis oibus. **P**ermutatio. **L**oco eius ponuntur folia silimbrij.

Capitulum de littera. m.

De meliloto capitulum. cccclvi.

Melilotu⁹ qd est. flos plate coloris palee in quo est liaris figura cu⁹ raritate sua qda hna duritie. Et ex eo qd aliud est albu et aliud citrinu. **E**lectio. **E**x eo melius est qd e durius et c⁹ color declinat ad albedine parup et sa por ipsius amariior sentit et c⁹ odor est manifestor Inqt dia. **M**eliox ex eo est illud in quo est croce color et est acutioris odoris quis odor spei ipsius in principio sit pnis et debilis et sit in colore eius color fenugreci. **N**a. **E**st calz in p^o siccu i eo de. Et ad yltimu⁹ est ppositu et calitas ipsi e⁹ dnan tior sritate ipsius. Inqt dia. **E**st egle in sritate et caliditate. **O**patoes et pprietates. **I**n ipso e⁹ sti pucitas pauca cu⁹ resolone et ppe illud digerit. In qt dia. **E**st liqfactiuu supfluitatu. Et dixerut aliq eius succus cu⁹ careno sedat dolores et est resolutiuu subtiliatuu et confortatu mebroz. **A**pata et bothor. **C**osert apatibus calis et duris ppe cu⁹ car no et etia pinistru cu⁹ vitello oui et farina fenugreci et seie lini et papaueris s³ locu. **U**ulnera et vlcera. **C**osert vlceribus huidis et ppe mellino linitu cu⁹ aq⁹ et cu⁹ aliquo desiccatiuoz appposito cu⁹ eo qd sit sicut galle et luti lene et leies. **M**ebra capitis. **C**osert apatibus aurii et dolori ambaruz supposito empl⁹ ex eo cu⁹ careno et reliq q^o dea s³ et distillat de sca in eis ex succo eius et eius iuuametu in doloribus est velocius. **E**x ipso quoz silt em broce et sedat soda. **M**ebra oculi. **C**osert apatibus oculi sed empl⁹ ex eo cu⁹ careno et cu⁹ eis q di eta silt. **M**ebra ex pl. **C**osert apatibus ani et testiculoz sed empl⁹ ex eo cu⁹ careno et cum eis q dicta sunt decocto cum vino.

De myrto capitulum. cccclvij.

Myrus qd est. **N**ota est. Et i ipsa est amaritudo cu⁹ poticitate et dulcedine et sritate ppe poticitate sua et ipsius buch⁹ e⁹ fortius et silt ex eo troscici cu⁹ strupo stiptico. Et i ipsa qd e⁹ suba terrea et suba subtilis pauca: et ipsi q de buchuz e⁹ qdda sup ygultu eius in colore ygulti eius hns forma plate vel vole manus et figura eius. Et in oleo ipsius silt oia iuuameta q dicunt. **E**lectio. **F**ortior q ad nigredine declinat et ppe rotunda hns folia et pcpue motiana ex ea tota. Et flos eius melior est albus et succus fructus ei⁹ e⁹ melior: et eius qd succus q veterascit debilitat et sit cortex: loqz oz vt ex eo troscici fiat. **N**a. **I**n ipsa est calitas subtilis et magis diana i ipsa est sritas et eius qd stipticitas est maior sritate ei⁹ et vt q ei⁹ sritas sit i p^o et succitas ipsi i imio fi

Operationes et proprietates. Retinet solutionem et sudorem et omne fluxum sanguinis et omne cursum ad membra et quando cum eo sit frictio in balneo confortatur corpus et desiccantur humiditates que sunt sub cute et embrocet quidem decoctionis eius quam super ossa effunduntur velocius sit ipsorum restauratio et quod ex ea adustum est loco tutius ponitur ad hoc ut bonus fiat odor corporis et confert omni fluxui sanguinis linitum et loco emplastrum suppositum et bibulum et silex eius robur et robur fructus et eius contractio fortior est inflatione eius. Et ipsius quidem nutrimentum est parvum et in si rupis quidem non est qui costringat dolores pulmonis et tussis preter sirupum eius. Decoratio. Eius oleum et succus et decoctio ipsius confortat radices capillorum et prohibent casum et prolongant eos et denigrant et proprie ipsius semina. Et decoctio seius eius in butyro prohibet sudorem et rectificat rasuram venarum et folia eius sicca prohibent fetorem ascellarum et ipsius cinis loco tutius ponitur et confert panno apata et bothor. Sedat apata calida et herisipilaz et formica et bothor et vlcera et quod est super habas volas et adustione ignis cum oleo et vino ipsius commistione cum eis et silex eius oleum et vnguentum factum ex ipsius oleo et confert ipsius succus qui pinguitur super panariciu et silex ceratu ex eo. Et qui decoquitur etiam eius fructus cum vino et sit ex eo emplastrum sanat vlcera que sunt in ambabus volis manuum et in vtriusque pedibus et adustione ignis et prohibet eos a vesicatione et silex eius cinis cum cerato. Instructa iuncturaz. Emplastrum factum ex fructibus eius decoctis cum vino est conueniens mollificationi iuncturaz. Membra capitis. Retinet fluxum sanguinis ex naribus et abstergit furfures et exicat vlcera capitis et vlcera auris et ipsius pus qui ex ipsius aqua in ipsas distillat et confert ipsius sirupus mollificationi gingivae et eius folia quam in vino decoquantur et sit inde emplastrum sedant sorda vehementer. Membra oculi. Sedat ophthalmiam et exitum qui coquit cum ordeo sanat eorum apata et ipsius cinis ingredi in medicina vngule. Membra anbelitus et pectus. Confortat cor et auferit tremorem cordis et confert fructus ipsius tussis propter diuersionem suam et retinet ventrem utentis eo si est solutus sua stipticitate et pferit fructus ipsius sputo sanguinis et etiam ipsius robur silex. Membra nutrimenti. Confortat stomachum propter robur eius et semina prohibent cursum superfluitatuz ad stomachum. Membra expulsionis. Succus fructuum eius est prouocativus et ipsemet confert ardori urinae et vesicae et est bonus in prohibendo prouocationem menstruorum. Et eius aqua stringit naturam et retinet solutionem cholericae et melica linita. Et ipsa cum oleo silamino exprimit phlegma et cum solutione emittit ipsum. Et decoctio fructuum eius confert fluxui humiditatum mistic et confert emplastro inde facto hemorrhoidibus et confert apati testiculorum et eius decoctio confert exitui ani et mistic. Venae. Confert morbum rubele et similiter fructus eius qui potatur cum vino et similiter puncture scorpionis.

De melongena capitulum. cccclviii.

Melongena quid est. Nota est. Electio. Que ex ea est antiqua est mala. Et eius natura est sicut fructus eius: reces vero est sanior. Natura. Secundum filium melangue est fra-

verum verum est quod virtus in ipsa dominans est caliditas et siccitas in secundo propter amaritudinem et acuitatem ipsius. Operationes et proprietates. Generat melancholiam et generat oppilationes. Decoratio. Corrupt colorum et de nigrat superficiem corporis et citrinat colorum. et que ex melongenae sunt parue comedantur excoricate et ipse quidem facit possidere pannum. Apostemata et bothor. Generat cancrum et duritiem et lepram. Membra capitis. Generat sorda et oppilationes et facit multiplicare tristitiam in eis. Membra nutrimenti. Generat oppilationes epatis et splenis nisi illa que cocta est in aceto: ipsa et apit oppilationes epatis fortasse. Membra expulsiōis. Generat hemorrhoidas: verumtamen si ex capitibus eius in umbra sicca et contritis fiat epithima confert hemorrhoidibus. Et melongena quidem non habet proportionem ad stringendum aut soluendum: verumtamen cum coquitur in oleo soluit et in aceto stringit.

De mace capitulum. cccclix.

Mace quid est. Est similis folijs compositis venosis siccis declinans ad rubedinem et citrinitatem sicut cortex et ligna et folia mordicans linguam sicut cubebe. Filius melangue est cortex nucis muschate. De musaiaha capitulum. cccclx.

Musaiaha quid est. Est similis virtuti neremisk sed est subtilior eo. Natura. Inquit Paulus est equalis. Et dixerit aliquis est calida et sicca in secundo. Et non est dubitatio quod dem in caliditate et siccitate ipsius. Operationes et proprietates. Resoluit inflationem et in ipsa est stipticitas. Apostemata et bothor. Resoluit durities grossas cum ponuntur in cerato. Decoratio. Orit odorem bonum efficit. Membra capitis. Ex eo cum oleo violaceo sit caput purgum ad sorda frigidam ex ventositatibus grossis in capite et ad emigraneam. Membra nutrimenti. Confortat epatum et stomachum. Membra expulsionis. Constringit iliacam et confert dysenterie et est bona matrici.

De myrobalanis capitulum cccclxi.

Myrobalani quid est. Eorum aliqui sunt citrini immaturi et aliqui sunt nigri indurati sunt illi qui ultimi sunt in maturitate et sunt pinguiora et aliqui sunt kebuli qui sunt maiores ovis: et aliqui sunt singuli qui sunt minuti et leniores. Electio. Meliores sunt citri vehementis citrinitatis et declines ad viriditatem quae grossi duri: kebuli autem sunt meliores qui sunt grossiores et quiores et submergunt in aqua et sunt declines ad rubedinem. Et singuli meliores sunt illi qui rostrati sunt. Nota. Dicitur quod citri caliores sunt nigri: et dicitur quod idi sunt minoris frigiditatis quam kebuli. Et omnes quidem sunt frigidi in primo succi in secundo. Operationes et proprietates. Omnes extinguunt choleram et conferunt ei. Decoratio. Nigri clarificant colores. Apostemata et bothor. Myrobalani omnes conferunt lepre. Membra capitis. Kebuli conferunt sensibus et seruatiōi et rationi et conferunt etiam sorda. Membra oculi. Citrini valent oculo mollificato et pferunt materibus que currunt facio ex eis alcosol.

Membra anhelitus et pectoris. Conferunt fratri cordis et tristitie ex amore bibuli. **M**embra nutrimenti. Conferunt dolori splenis et conferunt nutrimenti infirmitatibus omnibus proprie ambo nigri. Ambo enim confortant stomachum et proprie nutriti et digerunt cibum et confortant stomachum tota liter preparando ipsum et nutriendo et exiccando. At citrini quidem optime preparant stomachum et similiter nigri. Et singuli sunt debiles in eo quod agunt et kebuli. At in kebulis quidem est vis faciendi nauseam et kebuli conferunt hydropis. **M**embra expulsiōis. **K**ebuli et indi fricti cum oleo stringunt et citrini solunt cholera et parum phlegmatis. At nigri solunt melancholiam et conferunt hemorrhoidibus et kebuli solunt melancholiam et phlegma. At dicitur quod kebuli conferunt colice: kebulorum autem potio ad solvendum infusorum sit a .v. .v. usque ad .z. .xi. et non infusorum usque ad .z. .g. et dico quod sit usque ad plus. De citrinis vero quibus sumitur in potu usque ad .x. et plus tritis et infusus in aqua. **F**ebres Conferunt kebuli febribus antiquis.

De muscho capitulum .cccclxij.

Muscum quid est. Fluuiale est aqueum terrenum et marinum est vehementioris stipticitatis sed muscum petrosum est furfur lapideum et nos iam diximus. **N**atura. **A**st frigidum Operationes et proprietates. **R**etinet sanguinem in omni loco linitum et marinum vehementius. **A**postematizans et bohor. **P**onitur super apata calida et herisipila et formicaz et sicut quod est ut lentes muscum cum saucibus. **I**nstrumenta iuncturaz. **S**uper podagra calida et dolores iuncturaz calidos valet et quando feruet in oleo antiquo lenit nervos. **M**embra expulsiōis. **S**it ex eo emplastrum ramici inter linorum et detumescere facit ea et glutinat.

De mandragora capitulum .cccclxij.

Mandragora quid est. Nota est et nostra per scrutati sumus eius narrationem in capitulo de iatro. **N**atura. **S**ecundum me est frigida usque ad tertium et humida.

De muscho capitulum .cccclxij.

Muscha quid est. Muscha est folliculus animalis sicut gazel ipse nisi quod habet duos dentes albos flexos ad interiora sicut duo cornua. **E**lectio. **M**elior est semina sua minera atheni et de imo ascitit: deinde iurgium: deinde indus marinus et ex parte pastus quod pascit virum quod been et spicam deinde almaru. At melior ex parte coloris et odoris est pomalis citrinus. **N**atura. **E**st calidus et siccus in secundo. et quod ex eo siccum est apud quosdam est maius. **O**perationes et proprietates. **E**st subtilis confortativa. **D**ecoratio. **V**aporat quando ponitur in cibo. **M**embra capitis. **Q**uod sit caput purgum ex muscho cum croco et pauca canfora confert sorda sive et solus etiam propter illud quod in ipso est de resolutione et virtute et ipse confortat cerebrum tepatum. **M**embra oculi. **C**onfortat oculum et exiccat humiditatem eius et abstergit albuginem subtilem. **M**embra anhelitus et pectoris. **C**onfortat cor et sanat tremorem cordis et melancholiam ex sollicitudine. **V**enena. **E**st tyriaca venenorum et proprie napelli.

De mastice capitulum .cccclxv.

Mastix quid est. Alius est romanus albus et alius est nabathi ad nigredinem declinans. **A**rbor quidem eius est composita ex aquetate pauca et terribitate plurima et est subtilior et magis iuuans quam olibanum. **E**lectio. **M**elior est ille qui est albus magnus mundus. At eius rectificatio est resolutio ipsius et dimissio in aceto per aliquot dies deinde exiccatur. **N**atura. **C**alidus est et siccus in secundo et est minoris calefactionis et exiccationis quam olibanum: et in arbore quidem eius non est infrigidatio et calefactio vehementer et in ipso est calefactio maior quam ea que est in arbore eius. **O**perationes et proprietates. **E**st stipticus resolutivus et omnes partes eius et arboris sue sunt stiptice. At eius quidem compositio est ex substantia aqua tepida et substantia terrea. At radices eius et cortices radicis eius ponunt loco acacie et henstides et loca eius et sicut succus foliorum eius. At ex fructu quod de eius sit oleum vehementis stipticitatis. **H**al. autem videtur videre in omnibus partibus eius cum stipticitate lenificationem et sicut sunt olera eius. **N**abathi vero qui trahit ad nigredinem stipticitas est minor et exiccatio est maior et est magis conueniens in eo quod necesse est resolui fortiter. At totum quod in ipso est de stipticitate et lenificatione et exiccatione est sine impedimento et est subtile valde et liquefacit propter suam subtilitatem et lenificationem et caliditatem suam subtile phla et est cum hoc minoris acuitatis et spissitudinis quam relique gumme. **D**ecoratio. **P**onitur in denti frictis et in gomaris et facit possidere pulchritudinem apata et bohor. **C**onfert propter illud quod in ipso est de stipticitate et lenificatione apostematibus visceribus. At nigrum nabathi est conuenientius duritibus intrinsecis et nigrum confert apostematibus formiculis. **V**ulnera et vlcera. **P**rohibet succum eius et decoctio foliorum ipsius ambulativa et oleum arboris huius confert scabiei ita quod scabiei pedum et canum. Et effunditur decoctio foliorum et succus super vlcera et generat carnem et similiter super ossa fracta et restaurat. **M**embra capitis. **M**astigatio ipsius extrahit phlegma ex capite et mundificat ipsum et similiter collutio oris ex eo facta perfumat gingivas. **M**embra oculi. **A**dherent eo pili inuersati. **M**embra anhelitus et pectoris. **C**onfert tussi et sputo sanguinis et proprie decoctio radicis eius et corticis eius. **M**embra nutrimenti. **C**onfortat stomachum et epas et aperit appetitum et stomachum efficit bonum et mouet eructationem et liquefacit phlegma eius et confert apostematibus stomachi et epatis statim. **M**embra expulsiōis. **C**onfortat epas et intestina et confert apostematibus eorum et decoctio radicis eius et corticis ipsius confert fluxui sanguinis per inferiora et dysenterie et rasura. At similiter ipsa solia fluxui sanguinis matricis et omnibus doloribus matricis et cursui humiditatis eorum malo et augmento matricis et ani et similiter oleum arboris eius et seminis eius prouocat menstrua.

De nu capitulum. cccc. lxiij.

M qd est. Est frusta diuerse figure in colore agarici et bz puluerē trahens ad stipticitatē et amaritudinē et est boni odoris pungēs lingua et est radix plante: nō enī admistrat de eo nisi radix ei et multiplicat in terra megdūa. **ELectio.** Meli⁹ est illud qd est albū magnū mundū. Et ipsius qdē rōficatio est resolo ipsi⁹ et dimissio eius in aceto p aliquot dies deī exiccatio ipsius. **Natura.** Est calz et siccu in tertio et i ipso est hūitas extranea nō matura inflatiua. **Opates** et pprietates. Est subtile abster siuū apitiuū sile spice in vntate: veyz ipz est fortioris calefactōis et slipticitatis. **Instrū iuncturaz.** Conserit bibitiū et limitū dolorib⁹ iuncturaz. **Adem bra capitis.** Facit soda plim⁹ vsus ei⁹ et illud p pē supfluitatē hūitatis ei⁹ cōgelat in ipso. **Adē bra expulsiōis.** Cōfert difficultati vrine bibitiū et more emplī suppositiū: et sili dolorib⁹ vesice et p stricti supfluitatū in ea et puocat mēstrua et cōfert dolorib⁹ mēstrū ita qd encatissima in aq ei⁹ et cōfert dolori pūgitio vētris et rugitui et inflationi.

De mezerion capitulum. cccc. lxiij.

M ezerion qd est. Est laticiniū magnū qd est duoz mōz: vñū eoz est magna hūs folia subtilia: et alteruz est pua hūs folia spissa et hoc est deter⁹ amboz. Et qd nigz est enitiois. **ELectio.** Melius mezeris est in quo sunt folia plima et silia solis oliue et subtiliora qd vñ folia pua bz qd sunt crispa est malū: fz qnqz malitia almezerion frangit cū resolone. **Natura.** Est calz et siccu in qrtio. **Opates** et pprietates. Est acutū mūdificatiū exoratiū et ei⁹ acrimonia est vehemēs. **Decoratio.** Omīs spēs admistrant ad morpheā et ad albaras et ad lenigines limite exteri⁹ et qnqz admiscet ei tūllur i ipso vūlnera et ylcera. **Mēs spēs ei⁹ admistrant** ad ipetigine et ylcera sordida cū melle et eradicat cor tices pē illud qd est in eis de suba resolutiua corrosiua et sili exiccāt scabiē. **Adē bra capitis.** Soluit os cū decoctōe ei⁹ et pprie decoctōe nigri et sedat dolor dētis. Et qnqz aliqd eis adheret cū pi pe et frusto sani sup dentecorrosiū pē dolore. **Adē bra nutrimēti.** Nocet epati valde. **Adē bra expul.** Soluēdo educit aq et pprie qd accipit hūidū hora sui floris. Et autē acuitas frangit si infundat in aceto deī exicet. Et ex eo qdē infuso in potu sumit sex aur. decocto i lb. et. s. aq do nec de ea imaneat medietas et qrtia et bibi et soloe educit lūbricos et ascarides et pprie acutū et i de coctōe calamēti mōtani. Et qnqz sumit. 3. xxiij. de eo et posite in duob⁹ vrceis vini dimittunt sic duob⁹ mēlib⁹ deī colant et p dimittunt duob⁹ mēlib⁹ deī dant in potu ad hydropisum et ad purgatiōē mulierū q peperūt et cōserūt. Et ei⁹ decoctio cōfert difficultati vrine vehemēti. Et dixerunt qd ipz etiā solone educit meliaz et hūiores phlaticos et pprie qn miscet cū duplo apsinthij qdū ipz est. Et qdā eoz sunt qd assumūt de eo aur. cū duplo ipsius de apsinthio cōfecto cū melle decocto et faciūt ex eo collyria. et oz qdē ut si sit ad soluē aq citrina ad misceant ei alia solutiā q ipsa soluūt. Et si qrit vt eo soluāt melia fiat ex eo sili et misceat ei qd sol-

uat meliaz. **Ulenena.** Mezeris bibi cū vīo ad morsum vñū venenosoz et est pprie nigz venenū mortifex. Et qn miscet cū saue et cōiungitur cū aq et oleo interficit mures et canes et porcos. Et qd de eo interficit hoies est pondus. 3. g. interficit enī cum turbatione et vōitu et solutione.

De maru capitulum. cccc. lxy.

M aru qd est. Dicitur indi qd est spēs ples. Est enī qdā spēs ei⁹ qd est boni odoris et e marmacor et est calior et succior. Et e species alia qd est minoris odoris et vñ fumuse et est calida et lenis. Et 3ª spēs noiat almaru albū qd est tpa et in ipsa est vñus lenificatiua. Et existio qd illa i qd est vñus lenificatiua est lingua bonis. Et est alia spēs qd noiat marume et est calida et sicca subtiliatiua. Et est spēs qd noiat mericebar et est sili fz qd dicit narrator ei⁹. **Natura.** Est calidū et siccu in fo deī diuersificat. **Opates** et pprietates. Omīs spēs sunt rarificatiue subtiles resolutiue inflationi et phlatis apitiue oppilationi vbi sunt. **Adē bra capitis.** Dissiliat cū aq lactis in aurem dolorosa. Et mericebar qdē pferit soda calide et reliq spēs almaru cōferūt soda sili: fz qd de eo odo risez est facit soda pprie qn odorat sup vñū. **Adē bra nutrimēti.** Resoluit phla ex stō et confortat dolori stōi et cōfortat ipz. **Adē bra expl.** Cōfortat intestina et semē ei⁹ qd frigit cōfert rasu re intestinoz et dysenterie et si non frigitur solutione educit phlegma.

De marmacora capitulum. cccc. lxy.

M armacora qd est. Nota est. Et flos qdē ei⁹ est cineris ad duritiē declinās et hoi odoris qd de eo ē arōatic⁹. **Nā.** Inqt Dia. Almarmacora est calidior maiorana et fortior et est calida in tertio sicca in fo. **Opates** et pprietates. Est subtile resolutiua sedatiua venositati apitiua oppilationi phlaticaz vbi sunt. **Adē bra capitis.** Inebriat velociter qd ponitur in vīo et facit soda odoratus ei⁹ vñū: veyz isoluit odoratus ei⁹ et multitudo ipsius et declatio su p embrocā ipsius oēs vapores et soda sili et sili sciba in i. **Adē bra nutrimēti.** Cōfortat stō machū et apit oppilatōes viscey et exiccat hūitatez stōi. **Adē bra expulsiōis.** Cōfortat intestina

De mugath capitulum. cccc. lxy.

M gath qd est. Dixerūt qdā qd est vñe gnati siluris fz nō est cōueniēs hoc qd dixerūt qm semē ei⁹ est cōueniēs contui et mouet ipz fortiter. **Natura.** Est calidū pūci ens ad tertū et hūidū in fo. **Opates** et pprietates. Est cōfortatiū mēbroz. **Decoratio.** Est ipinguatiū. **Instrū iuncturaz.** Cōfert qd ex eo sit emplz torsōi et fracture et attritiōi laceratoz et dislocatiōi et cōfert podagre et spalismo et hō nū telabuch et duritiē iūcturaz. **Adē bra anhe-** lie et pectoris. Lenificatiū est duritiēz q sunt in gutture et pulmōe. **Adē bra expul.** Cōuert coitū et proprie semen eius.

De merdesenz capitulum. cccc. lxy.

M erdesenz qd est. Merdesenz est plum- bū adustū et qnqz sit absq plūbo et pūetur ad summū rōficatiōis ipsius: aut qd decoquit in aceto: aut vīo puro deī adurit vice vna

aut duab⁹: aut adurit sup prias et auferit ab eo qd
sup ipz eleuat: aut decoquit cu aq et frumeto et cu
ordeo donec fundat et remouet ab eo frumentuz
et illa aq decoquit cu aq receti donec purificet dein
submergit ab illa aq. fit h^o de eo multoties dein
mundificat cu sale multoties sicut scis et qnz fit ali^o
Na. Inq^o Sal. Decline est ad exiccatione sz est
debilis calefactois et infratois. Apud alios vo e de
cline ad aliq^o frigidis. Et illud qd est ablutuz
est pculdubio firm. Opatoes et pprietates.
Est costrictiuu et exiccatiuu et abstergit parup cu sti
pticitate et glutinatoe et subtiliat grossuz et stiptici
tas et absterio ipsius sunt pue. Et ipz qd est ma
emploz. Aggregat eni medicinas et fragit supflui
tate resolois et corrosiois et stipticitatis etia. De
coratio. Efficat odore corporis bonu et ascellaz
et phibet rasura coraz et abstergit pannu et cica
trices nigras et sanguine mortuu et pprie illud qd
est ablutuz et delet vestigia variolaz et phibet su
dor. Uulnera et vlcera. Creat carne in vl
cerib⁹ p accis. Sed Sal. est ex eis q dicunt q ipsuz
no mudificat et no sordidat et no generat et no co
trahit sz est ma emploz et cofert rasure intestino
z et rasure almagabin et coraz. Debra oculi
Illud qd est albu ablutu ponit in alcol et abster
git oculu. Debra expulsois. Si bibat phi
bet yrina. Et multoties qd in regione nra dat ipz
in potu ppt fluxu vtris et vlcera intestinoz et qn
qz pccit ipz in vasis aq et minuit ei⁹ nocumetu
Uenena. Est pntiosum retines yrina et inflat
ventre et duo emictoria et costringit lingua et p
focat et stringit anbelitum.

De mescatramescir capitulu. cccclxviij.

M Escatramescir qd est. Stipites similes al
schebebra sicco ex quo no assumit i pn
cipio tibi sapor plim⁹ n3 odor dein succe
dit amaritu⁹ et acuitas. Et qn pascut ipz pecudes
facit emulgere sanguine et excusat a calameto imo
est eo forti⁹ plim⁹. Et est duaz spex qz una e me
scatramesar: vey et altera est medosul falsuz et est
ei file: vey bz dispoes debiliores dispoib⁹ illius.
Na. Est calidu et siccu ad tertium puenies.
Debra anbelitus et pectoris. Ipz extrahit hui
ditates viscosas ex pectore et pulmoe. Debra
nutrimeti. Sirup⁹ ei⁹ cofert coturbato et nau
see. Debra expulsois. Prouocat menstrua
fortiter et yrina ita q facit mingere sanguine et ex
trahit fetu bibitu et suffumigatu et suppositu et eius
sirupus puocat sanguine partus.

De mum capitulu. cccclxi.

M Um qd est. Mu puz est pletes domoru
apu in qb⁹ faciut oua et pullos et adueit in
eis mel. Et mu qd nigz est sordes fene
straz forinsecap. Na. Est eqle Opatoes
et pprietates. Est lenitiuu et replet vlcera for
diue et huetat p accis qm coglutiat et oppilat por
ros et est ma emploz infantiu et calefacientiu om
niu et no est dubitatio qm in eo fit maturatio pua
et aliq^o resolonis ex multitudie resolonis mel
lis. Et i mu qd nigro qd est sordes fenestraz fo
rinsec⁹ est attractio rebemēs ex pfundo. Atra
hit eni astellas q carni infixae sunt et spinas: et i ipso
sunt subtilitas et mudificatio pauca et lenitas ylia

Apta et bothor. Lenit duritie apatu. Uulne
ra et vlcera. Lenit escaras et implet vlcera sordi
tie et nigz extrahit surculos et spinas. Instra iu
cturaz. Lenit nervos. Debra capitis.
Mu nigz sui odoris fortitudine facit sternutatio
ne. Debra anbelitus et pectoris. Cofert a
spitati pectoris linitu et deglutitu pprie et qnz coe
tit cu oleo violaceo et phibet lac coagulari in ma
millis ablactantiu. Debra expulsois. Si
bunt de eo. x. rosetin in qbusda forbitois de mi
lio et rizi ad vlcera intestinoz. Uenena. Di
cit q ipz extrahit venena et ponit sup vulnera sa
gittaz venenosaz linita et non nocent.

De magnete capitulum. cccc. lxx.

M agnetes qd est. Est lapis q attrahit ferz
qu ergo adurit fit hemattus et v^o ei⁹ est
sicut vtus illi⁹. Electio. Melior e
niger bibitus rubedine purus i quo no est pmisto
Opatoes et pprietates. Est absterfius mudifi
catiuus. Debra expulsois. Dat in potu ad
bibitione limature ferri qu retinet i ventre scoria
ferri. Ipsa eni extrahit ipaz et associat ei apud exi
tu. Et v^o q qn in potu sumunt ex eo tres annulset
cu mellicrato educit solone huore grossu malu.
De marchasita capitulu. cccc. lxxi.

M Archasita qd est. Est pluz spex: alia eni
est aurea et alia argentea et alia herea et a
lia ferrea. Et oia spes silat sub cui copai
in colore suo. et pte qd noiant ea lapide adestenni
s. lapide lumis ppt inuametu qd visui affert.
Na. Lala est in fo sicca in⁹. Opatoes et p
prietates. In ipsa est costrictio et calefactio et
maturatio et resolo et absterio et est vtus ei⁹ for
tis. veyzn diu eius cotritio no bi fit no appz eius
inuametu. Decoratio. Cofert qn linit cu ace
to sup morphea et baras et leigines et resoluut hu
miditates coientas sub cute et subtiliat capillos et
crispat eos. Apta et bothor. Mu pmiscetur
euz guma pini confert apatu duris et resoluut ea
et ponit in emplis resolutis ppt illud qd in ipsa e
de resolone et maturatoe. Uulnera et vlcera.
Lu guma pini coolidat vlcera et eradicat carne au
gmata. Instra iucturaz. Resoluut qd ag
gregat in pib⁹ lacerti de ma silu saniei. Mem
bra capitis. D^o q si suspendat sup collu infatis
no timebit. Debra oculi. Abstergit oculuz
et cofortat ipz adusta et non adusta.

De magnesia capitulu. cccc. lxxij.

M agnesia qd est. Est in dispositionib⁹ mar
chasite et est melior ea.

De maiorana capitulu. cccc. lxxij.

M aiorana. Na. Est cala et sicca in terti
o. Opatoes et pprietates. Est sub
tilis resolutina apitua cu fortitudine et v
tus olei eius est calefactua subtiliatina acuta. De
coratio. Aq eius ponit in vctolis et ponit super
mebz p⁹ expleione ventosatois. phibet eni albe
dine q accit a carafatoib⁹ p⁹ vctosatione. Et quod
ex ea siccu est linit cu melle sup nigredinez sanguis
et viriditate eius et pprie sub oculo. Apta et
bothor. Est epibima sup apata phlatia. In
strumeta iucturaz. Ponit in ceratis et linit sup
torsoez neruoz et cofert dolori et i inguinuz et silr

cū melle ad laetitūdinē. Et oleū eius etiā est medi-
camē palyſia declinatū collū ad poſteriora et reliq̃
paralyſi. **M**embra capitis. **C**aperit oppilatiōes
cerebri et cōfert emigrane et ſoda et hūitati et ſo-
da melice et ventofitibus groſſis et dolori auris
embrocata et diſtillata et ponit in ipſa cottū infuſuz
in oleo maiorane et cōfert oppilatōi ei⁹. **M**em-
bra nutrimenti. **C**ōfert decoctio ei⁹ initio hydro-
piſis. **M**embra expulſiōis. **C**ōfert decoctio e-
ius difficultati vrine et dolori ventris pūgitiuo et
oleū eius calefacit et ſubtiliat et cōfert coarctationi
mīſicis deducti ad pſocationē ipſius. **V**enenena.
Et ea cū aceto ſit emplz ad puncturā ſcorpionis.
De mumia capitulū. cccclxxiij.

Munia qd est. Ipſa ē in vīte picla et aſpal-
ti cōmiſtoz et naturis vītorūq̃. Verūq̃
eſt vltima et amplū eſt ei⁹ iuuamētū. **C**
Nā eſt caſa in ſo. **O**peratiōes et p̄prietates. **E**ſt
ſubtilis et reſolutiua. **C**āpata et bothor. **C**ō-
fert apatib⁹ p̄ſtatiōis. **C**onſiſta iuncturaz. **E**ſt
bona dolorib⁹ deſiccatiōis et fracture et calus et p-
cuſiōis et paralyſi et torture bibita et cū cōpſiōe in-
uncta. **M**embra capitis. **C**ōfert emigree et ſo-
da ſſe et epilepſie et vīgi et ſit caputpurgii ex ea
ſm q̄titate vīni q̄tū cū aq̄ maiorane et in aurē po-
nit dolcroſaz vīni grānū cū ſambacino et ad fluxū
ſaniei ex aure pōit de ea q̄tū eſt vīni q̄tū ordeī cū
oleo roſaceo et aq̄ agreſſe cū licimio. et ad q̄titatez
lingue kirat vīni cū decoctōe origani perſici. et ad
galeata paſſionē et ad ſoda antiq̄ q̄tū vīni cūz q̄tū
vīno caſtorei cū oleo de ben ſcō caputpurgio. **C**
Membra anbelitus et pectoris. **C**Prohibet ſputū
ſanguis ex pulmōe. **S**itq̄ qd de eo in potu ſumit
q̄tū ſunt tria gna ordeī in vīno cōi. Et ſi qd ex-
ta eſt kirat ad pſocationē cū oxymelle. Et ad dolo-
rē gutturis kirat cū rob de moris aut de decoctōe
lenticule. Et ad tuſſim taſugi cū aq̄ ininbay et aqua
ordeī et ſebelſen trib⁹ dieb⁹ cōtinuis q̄tū eſt ieiū-
nus. Et ad tremorē cordis kirat cū aq̄ cymini et a-
meos et carui. **M**embra nutrimenti. **C**Et
ad debilitatem ſtomachi kerates cum aqua cymi et
ameos et carui. Et ſiſr ad nauſea p̄ſtatiōis et ad caſū
ſuper pectus et ſtōuz et epar kirat cū duob⁹ danich
de luto armeno et danic uno croci in aq̄ ſolari aut
caſie ſiſtule. Et ad ſingultū q̄tū vīni cū decoctione
ſeis apj. Et ad dolorē ſplenis kirat cū aq̄ zuccari.
Membra expulſiōis. **C**Et bona ad vlcera q̄ ſunt i
foraie vge et veſica et bibi de ea q̄titas kirat cūz
lacte et ſi aliqd de ea miſceat cū farina et ſupponit
cōfert paucitati tollerantie ad retentionē vrine.
Venenena. **C**Et ad venena duo gna cū decoctione
baſce et alaniuden. et ad ſcorpionē kirat cūz vīno
puro et ad puncturā ei⁹ kirat cū butyro vaccino.
De myrrha capitulū. cccclxxv.

Myrtha qd est. Eſt gūma currens ſuper ar-
borē in iameni q̄ dimittit donec congeleſt
dein colligit ſicut galbanū et oppoponacū
in terra nra. Et ei⁹ qd alia eſt pura et alia eſt ad-
ulterata. **E**lectio. **M**elior ē illa q̄ ad albedi-
nē declinat et rubedinē nō cōmiſta ligno et cui⁹ ar-
bor ē bōi odoris. **M**iz vō adulat cū quoda lactici-
nio p̄nitioſo et ſit ipa p̄nitioſa. Et h⁹ qd lactici-
nioſat alſerit⁹ et ē arbor p̄nitioſa. **N**ā. **E**t caſa

et ſicca in ſo. **O**peratiōes et p̄prietates. **E**ſt a-
peritiua reſolutiua ventofitū et in ipſa ſunt ſti-
pticitas et adherentiā et lenificatio et ei⁹ ſumus eſt
cōueniens ei cui ipſa cōuenit ſz eſt vehementioris
exiccatiōis et eſt ſubtilis abſq̃ mordicatōe et eſt in
homogeneſitate ſumi olivani et ponit in medicina
magnis p̄p̄ multitudinē ſui iuuamētū et p̄hibz pu-
treſactionē ita q̄ ipſa retinet mortuū et q̄nat ipm
ab alteratiōe et ſetor et extrahit ſupfluitates crudas
Illa vō q̄ aſportat de clita eſt vehementioris caleſa-
ctōis et maturatiōis et lenificatiōis. **D**ecoratio.
Miz miſcet cū oleo myrrino et laudano iuuat ad cō-
fortatiōem capillos et ad inſpiſſatiōem eos et abſtergit veſti-
gia vlcēz et oris odorē bonū eſſicit q̄tū in ipſo reti-
net et remouet ſetorē oris et illinit permīſta cū vī-
no et aluie ſuper aſcellas et remouet ſetorē eaz et
permīſta cū melle et caſia lig. illinit ſuper verucas.
Apata et bothor. **C**ōfert apatib⁹ p̄ſtatiōis. **C**
Vulnera et vlcera. **C**ōſolidat et cooperit oſſa nu-
da et admīſtrat cū aceto ſuper ipetiginē et ſanat vī-
nera putreſca. **M**embra iuncturaz. **C**Ipſa per-
miſta cū carne oſtracoz illinit ſuper cartilagineſ le-
ſas ſicut eſt auris et reliq̃. **M**embra capitis. **C**In-
q̄ Sal. odor myrrhe ſanis facit ſoda ne diū patien-
tib⁹ ſoda et ipſa eſt ex medicina p̄p̄ſa cū mēthe et
opio et caſtoreo q̄ cōferit cōtūſi auris et facit ſco-
tomia et ſomnuſ et coluit ex ea cū vīno et oleo
et cōſtrat dētes valde et cōfortat eos et p̄hibz cor-
roſionē eoz et cōſtringit eos et remouet hūitatez
eoz et ſpargit ſuper vlcera capitis et exiccāt ea et
admīſtrat cū caſtoreo et mēthe et opio ad vlcera
auris doloroſe et ad ſaniez. Et liniunt ex ea nareſ
ambe ad flux⁹ antiquos et cōſtringit eos. Et q̄nq̃
ſit caputpurgii cū pōdere danic de ea et mundifi-
cat cerebz. **M**embra oculi. **C**Abſtergit veſti-
gia vlcēz in oculo et implet vlcera eius et abſtergit
albuginē ipſius et cōfert aſperitati palpebray et re-
ſoluit ſanie in oculo abſq̃ mordicatōe. Et q̄nq̃ re-
ſoluit aq̄ in principio ſui deſcenſus q̄tū eſt ſubtilis
q̄tū fortior eſt in alcolol eſt illa que eſt adultera-
ta cū lacuſinio. **M**embra anbelitus et pectoris.
Eſt bona tuſſi antiq̄ hūide et aſmati et anbelitui di-
latatiōis et dolorib⁹ lateris et clarificat vocē et totū
illud p̄p̄ ſua abſterſione ſubtilē abſq̃ aſperitate et
ponit ſub lingua et tranſglutit aq̄ eius ad aſperita-
tē gutturis. **M**embra nutrimenti. **C**ōfert myr-
rha pura mollificatiōi ſtōi et aq̄ citrine et iſtatiōi in
ſtō. **M**embra expulſiōis. **C**Proouocat mēſtrua
et p̄p̄rie diſterizata cū aq̄ rute et aq̄ aplūmbj aut aq̄
lupioz et extrahit ſetū et vīmes et aſcarides p̄p̄ ſu-
az amariſſudinē et lenit coarctatiōē oris mīſicis et ſu-
mit in potu q̄titas ſabe de ea ad vlcera inteſtiorū
et raſura et ſolone. **F**ebres. **C**ſaba de ea acce-
pta cū pipe et aq̄ ad iūtiū rigoris p̄hibet ipz. **V**e-
nena. **C**Et ad bibē ad pūcturas ſcorpionū cūz
vīno. **P**ermutatio. **C**Loco eius ponit medie-
tas pōderis ſui de pipere nigro ſz q̄tū ſz nihil ē.
De muram capitulū. cccclxxvi.

Mura qd est. Eſt fructus arboris q̄ cōedit
q̄tū ſit vehemēs pōſicatas in ipio et ſu-
perſua. **O**peratiōes et p̄prietates. **C**
In ipſo eſt ſtipicitas et exiccatio. **V**ulnera et ul-
cera. **C**Et de coruice eius aduſtū ē cū aq̄ ſup lca

biē vlcerosaz ponit. Et ipsa penitus tanta stiptici-
tatis vehemētia cōsecuta ē q̄ fructus ei⁹ cōsolidat
vulnera grossa. **Uenēa.** **C** Si succus almuram
cū vino bibat aut ex eo fiat emplz confert morsui
vipec. Et dī q̄ fatura ligni ei⁹ interficit qñ bibi-
t. **De memithe capitulū. cccclxxviij.**

Amuthe qd est. Est sile glandib⁹ citri co-
loris ad nigredinē declinās facile frangi-
bile et in ipso est amaritudo et suba aquea
et terrea et sfitas aq̄a nō est vehemēs s̄ sicut lacūa
et eius principū est herba q̄ est in mēbige et i lit-
torib⁹ sceni et est manifesti odoris et amari sapo-
ris et crocei succi. **Nā.** **E**st s̄ra et sicca in prio
Opatōes et pprietates. **C** Stipticitatē h̄z multam
Apata et bothor. **C** Cōfert apatib⁹ calis grossis et
sanat herisipilā nō fortē magnā i corporib⁹ duris
nō pus in corporib⁹ teneris qm̄ in eis est supflue
et riccatis. **Mēbra oculi.** **C** Cōfert in medici-
nis ophibalmie in principio.

De mahaleb capitulū. cccclxxix.

Ahaleb. **E**lectio. **M**elior est qui
est albi coloris purus. **Nā.** **E**st ca-
lidus in prio et nō est vehemētis siccita-
tis. **O**patōes et pprietates. **E**st absterliu us
subtilis resolutiuus sedatiu⁹ doloꝝ. **I**nstrū-
turaz. **E**st bonus dolorib⁹ q̄ sunt i alijs et dor-
so. **Mēbra anbelit⁹ et pectoris.** **C** Cōfert sinco-
pi bibiti cū aq̄ mellis. **Mēbra expul.** **C** Con-
fert colice et lapidi in remb⁹ et vesica.

De magra capitulū. cccclxxx.

Agra. **E**lectio. **M**elior est munda
et q̄ crescit et augmētāt in aq̄. **Nā.**
Est s̄ra in p⁹ sicca in fo. **O**patōes et p-
prietates. **I**n ipsa est glutinatio et stipticitas.
Mēbra nutrimēti. **C** Cōfert dolorib⁹ epatis.
Mēbra expulōis. **E**st fortior in cōstricōe vē-
tris q̄ lutū sigillatū et interficit vermes.

De mehenbethe capitulū. cccclxxxi.

Ahebethene qd est. Est illud qd dī grā
nū regū et arbor eius noīat in terra n̄ra a
subet et folia ei⁹ sunt filia pisci in logitu-
dine vni⁹ digiti et fructus est s̄lis auellane maiori
et qñz est minor et h̄z in flore cuiusq̄ fructus tria ḡ-
na nig. **Nā.** **E**st cala et sicca in tertio. **I**n-
strumenta iuncturaz. **C** Sua solone cōfert dolori-
bus iuncturaz et podagre. **Mēbra nutrimēti.**
C Cōfert hydropili et facit vomere fortiter et n̄z cō-
uenit s̄d. **Mēbra expul.** **C** Soluit sicut lactici-
nis et decoquunt folia eius in iure galli decrepiti et p-
fert colice et puocat et qñ ex gnis eius sumunt. vñ
gna aut. vi. et sunt pille aut bibunt ita q̄ in n̄ frūt
pille deīn postea potat aq̄ s̄ra solone educit cholaz
et phla. Et sepe qdē sumunt in potu de eis. x. gna
ex suis gnis magnis et xx. grana ex suis granis p-
nis. Quq̄ voluntas adest vt sit ei⁹ solo magis ad
summū puenies sit bona ei⁹ masticatio. Et qñ est
voluntas vt sit eius solutio lenior deglutiat cum
sua dispositione.

De maroth capitulū. cccclxxxij.

Aroth qd est. Est radix aniuden et est mi-
nus alla in v̄tute et iuuamēto. Et iā qdē di-
cū est in ca⁹ aniudē illud qd oz pmutari
ad maroth. **O**patōes et pprietates. **E**st leni-

ficatiua maturatiua. **Mēbra nutrimēti.** **I**n
ipsa est difficultas digōis et nocet s̄d nisi sit s̄ra qm̄
tunc confortatur ipsa.

De mescim capitulū. cccclxxxij.

Aescim qd est. Est filia i oī re albotin tri-
angulate forme ad citritatē declinās bo-
ni odoris. Arboris eius alia est domesti-
ca tria h̄is folia et alia est siluris et egyptia et ex ea
fit panis et vñ q̄ sit ipsa alharba. **Nā.** **D**oe-
stica est tēpata et siluris est in fo in calitate et siccita-
te. **O**patōes et pprietates. **D**omestica q̄ h̄z
tria folia ē fortis exiccata parū et siluris ē fortior
De melguab capitulū. cccclxxxij.

Aelguab qd est. Est medicina de sceni co-
gnosci illic hoc noīe et est lignū sicut ino-
di punctati et est declinē ad nigredinē pa-
riū. **I**nstrūturaz. **A**ut. i. de eo cū melli-
crato accept⁹ cōfert attritiōi lacertorum.

De muredascon capitulū. cccclxxxv.

Auredascon qd est. Est flos et stipites sub-
tiles frangibiles ad cinereitātē et citritatē
declinās. Et eius v̄tus ē sicut bedecaro
apud quosdā. et est de eo qd est vehemētis decli-
nis ad albedinē. et est de eo qd magis est declinās ad
citritatē. **I**nq̄ filius melaugue est sicut bedecard
et dixit qd est myrtus siluris et dixerūt aliq̄ qd ē sp̄s
romana. Et dixit alcanzi est in v̄tute ap̄simb⁹ rōa-
ni et vehemētis stiptici. **Nā.** **E**st calidus et
siccus in fo. **Mēbra capitis.** **C** Cōfert ad soda
et hūitates in cerebro. **Mēbra nutrimēti.** **C** Cō-
fortat s̄dōz et epar et cōfert casui sup v̄slera.
Mēbra expulōis. **C** Suppōit ad v̄mes ani.
De melba capitulū. cccclxxxvi.

Aelba qd est. Est sicut rānus et folia ei⁹ s̄
sicut folia oliue et latiora et comedunt si-
cut olera. **O**patōes et pprietates.
In ipso sunt falsedo et stipticitas et hūitas cruda in-
flat. **Mēbra anbelit⁹ et pectoris.** **A**ut. euz
mellicrato exuberare facit lac. **Mēbra nutrimēti.**
Aut. cū melliō sedat dolorē v̄etris pūgim̄
De memire capitulū. cccclxxxvij.

Aemire qd est. Est lignū sicut nodi decli-
nās ad nigredinē in quo est reflexio pua
et est calius q̄ vene tinctoz. **Nā.** **E**st calz et succi in sine fi. **O**patōes et pprietates
Est absterliu mūdificatiuū. **D**ecoratio. **A**b-
stergit albedinē vnguū. **Mēbra capitis.** **E**st
eius succus extrahit hūitatē grossaz ex capite et mū-
dificat supfluitates cerebri et radix eius cōfert dolo-
ri dentiū. **Mēbra oculi.** **M**undificat albu-
ginē i oculo et acuit v̄isus qñ ex eo fit alcosol et ab-
stergit hūitatē grossaz et pprie succus eius. **Mē-
bra nutrimēti.** **R**adix eius cōfert ictericie.
Mēbra expulōis. **C** Cōfert dolori v̄etris pūgi-
tuo et in ipso est puocatio.

De mehezeberegi capitulū. cccclxxxvij.

Ahezeberegi qd est. Est arbor sicut ar-
bor scebra et verūū est lōgior in c⁹ color
est cinereitas ad citritatē declinās. Qui-
dā vō hoies nūerauerūt ipsaz inter lacticinia. **Nā.**
Est cala est in tertio sicca in eodē. **O**patio-
nes et pprietates. **C**ū de ea aliqd pūci i gurgi-
tē inebriat p̄sces et eleuat eos. **I**nstrūturaz

Exfert podagre et dolori scie et iacturaz et dorsi et
anche destruit ventositates qñ ponit in medicis
solutis. **Mēbra expulsiois.** **Solutio** edu
cit humores grossos et phlegma.

De melle capitulum. cccclxxix.

Melle qd est. Est primus sub fabaz. Et
melior horaz vñus ei est estas. **Nā**
Est tepatus i hūitate et siccitate: ille q est
excorticatus est tepatus et nō excorticat ad siccita
te declinat qñ in cortice eius est pōicitas. **Opā**
tōes et pprietates. **Nō** inest ei inflatio fabaz qñ
nis sit in ipso inflatio qdā imo est in ipso minor qñ
in eis et nō est absterio fabaz in ipso et nō est i ipso
frig? lēticule. Et qñ cū eo ponit paz cartami recti
ficat eo. **Inlra iuncturaz.** **Est** emplz iunati
uū ad dolorē mēbroz pprie cū vino vñe et vñe
cocto cū croco et sup cōsulōez et i trineca carnis ru
ptura. **Mēbra nutrimēti.** **Chin?** ei est lau
dabilis et pprie excorticati et nō est in ipso tarditas
desceōis fabaz. Et qñ decoquit cū oleo amigdalio
dulci est laudabilioris hūoris. **Mēbra expulsi**
onis. **Qñ** decoquit in aq p? aq in q decoct? est
expulz ab eo stringit nāz pprie qñ sit acetosa cuz
gnis gnati et sumach et in ipso est nocumēti cōi? se
cundū qñ dixerūt qdam.

De manna capitulum. cccclxx.

Manna qd est. Est ois ros cadēs sup lapidē
aut arborē et sit dñcis et coagulā sicut mīl
et exicat sicut gūma quēadmodū tereniabi
et asceberachost et mel asportatū de terra cūsura sil
vestri. Et nos qdē iā dñcis vñūq dñc in suo caplo
Et ipz assumit de nā ei? sup qd cadit vñtē et adū
git illa ad id qd exigit lenitas et dulcedo sui.

De mulchia capitulum. cccclxxi.

Mulchia qd est. Est malua et nos qdē per
serutabimur eius rememorationē in capitu
lis de k. **Nā.** **Fra** est in p? hūida in
fo. **Mēbra nutrimēti.** **Apit** oppilationē epis
De mulla capitulum. cccclxxij.

Mulla qd est nota est. **Opātōes** et pprie
tates. **Nutrit** velociter et est lenifica
tiua et multitudo ei? generat oppilationē
et addit in chola et phlate fm cōplonez. **Mēbra**
anbelitus et pectoris. **Exfert** adustioni gutturis
et pectoris. **Mēbra nutrimēti.** **Stō** cōueni
ens est et multitudo eius stō est gūis valde. Et oz
qdē vt sumat p? ipsaz calefactis oxymel cū seibus et
et infusus mel. **Mēbra expulsiois.** **Augmen**
tū efficit in spmate et cōuēt rēib? et puocat vrina.
De medulla capitulum. cccclxxij.

Medulla. **Electio.** **Cōuenientior** est
medulla vituloz et cervi deñ tauri et po
stea capraz deñ oniu. Et medulla qdam
hircorū cū testiculis et taurorū pprie nō castratorū
est magis succa. Et medulla extremitatū est magis
pinguis. **Opātōes** et pprietates. **Est** calefacti
ua lenitiua absteriua multi nutrimēti si digerāt.
Apata et bothor. **Est** bona duritie? et lapidosi
tati q est sicut medulla vituloz et cervi nō sicut me
dulla hircorū et siluū hircorū illoz enī succa est et
nō est bonū in ea. **Mēbra nutrimēti.** **Con**
turbat stōz et delet appetitū et oz vt cōcedat cū pi
perib? et seibus. **Mēbra expulsiois.** **Suppo**

nit ex medullis laudabilibus pessariū in mīce et
fert duritie ei? **Uenena.** **Di** q linimentū
ex ea et ppe ex medulla cervi fugat vñes vñosol
De muri capitulum. cccclxxij.

Muri. **Nā.** **Est** calz et sicū pueniens
ad tertū. Filius mesangue. Inqñ ex pisci
bus sem est mioris calitatis et siccitatis qñ
qd ex ordeo sz ego illud nō credo. **Opātōes** et
pprietates. **Abstergit** hūiores grossos et lenit et
exicat et in ipso est stipticitas et mūdificatio phlatif
Decoratio. **Ois** odorē bonum efficit. **Uul**
nera et ykera. **Est** bonū ylceribus putridis et
sem ex piscibus et carnibus salitis phibet ambula
tione fraudulētis. **Inlra iuncturaz.** **Exfert**
dolori anche et sciaticē. **Mēbra oculi.** **Fit** ex
eo alcosol in principio variolaz et phibet bothor
ab oculo. **Mēbra nutrimēti.** **Exfert** ad hu
miditātē stōi et abstergit hūitates a visceribus.
Mēbra expulsiois. **Ponitur** i enemate colice
et enemate mūdificatōis vñez abrasionis pprie
Uenena. **Exfert** morsui cania rabiosi.

De masal capitulum. cccclxxv.

Masal. **Opātōes** et pprietates. **Est**
malum habētibus mīstaz valde. Et qñ de
coquit cū carne pingui rēficat parūp. **Mēbra**
nutrimēti. **Est** nocitiuū stō. **Mem**
bra expulsiois. **Nocitiuū** est ano.
De menta capitulum. cccclxxvi.

Menta. **Nā.** **Est** cala et sicca in fo et i
ipsa est hūitas supflua. **Opātōes** et p
prietates. **In** ipsa est vñus calefactia sti
ptica phibēs et est subtilioris subē olez q comedūt
Quqz frustra ipsius in lacte dimittunt nō caleāt. Et
qñ bibi? ex ea eius succus cū aceto abscondit curuz
sanguis ab interioribus. **Apata** et bothor. **Fit**
ex ea cū sauch emplz ad dubellz. Et ipsa qdē nō est
siliis mentastro qñ in mentastro nō est pōicitas et
sunt in ipso resolutio et calefactio et exicatio sup
flua ipediēs. **Mēbra capitis.** **Ex** ea sit epz
fronti ad foda et pprie cuz sauch de ordeo et fricat
cū illo aspitaz lingue et remouet et sirup? eius mī
scet cū mellicrato et distillat in aurē dolorosaz.
Mēbra anbelitus et pectoris. **Prohibet** fluxuz
sanguis et spūtū eius et coagulationē lactis in mām
millis more emplz supposita et sedat eoz apata.
Mēbra nutrimēti. **Exfert** stōm et calefacit
ipz et sedat singultū et digerit et phibet vñitū phla
ticū et sanguineū et cōfert ictericie et pprie sirup? e
ius. **Mēbra expulsiois.** **Adiunat** ad coituz
ppē inflationē q est in ipsa et hūitate hortulana q nō
est in mēastro et oppilat vasa spmatis et interficit
vñes et qñ supponit an hora coitus phibet ipgna
tione. Et qñ bibunt de ea frustra cū gnis gnati se
dat colica passionē. **Uenena.** **Exfert** morsui
cania rabiosi et est ppria ad illud.
De melle capitulum. cccclxxvij.

Mel qd est. Mel est ros occultus cadēs su
p flores et sup riliq qd colligit apes et est
uapor q eleuat et cōuertit et maturat i ae
re et cōuertit et ingrossat in nocte et mel sem cadit
et qñz cadit mel sicut est circa caseran et diuersificat
aut fm ea sup q cadit q sunt arbor et lapis et mani
festū ipsius colligit boies. Qd vero occultum est

colligunt apes: et existio quod apum labor in ipso aliquo huius
impulsionem quod quidem ipsum non colligit nisi ut eo nutrant
et ipsum reponat. Et mellis est genus acre venenosum
Electio. Melius mel est illud quod est de dulce-
dia boni odoris declinat ad acredinem et ad rubedi-
nem et quod est ut palea in colore quod non est subtile et mi-
scosus quod non abscondit et melius est ynale deum est
uius hyemale autem est malum. **Mela.** Mel apum
est calidum et siccum in fo: mel tabarzet et de canis est cali-
dum in p^o s^o non est siccum et potest esse ut sit humidum in prio
Opatores et proprietates. Virtus eius est abster-
sua apitina orificioz venarum resolutiva huiusmodi et
expellit huiusmodi ex pseudo corpore et prohibet putre-
factionem et corruptionem carnis. **Decoratio.** Li-
nimetum semper ex eo prohibet pediculos et lendines et i-
terficiat ambos. Et cum costo est linimentum panno prop-
rie antiquum et mel cum sale est conueniens vestigiis pec-
sionis melogenis. **Vulnera et vlcera.** Mel
dificat vulnera sordida profunda et quod coctum est docec
ingrossat facit adherere vlcera recentia: et quod coctum
cum aceto sanat ipetiginem. **Membra capitis.** Ad
miscet ei sal gema et distillat tepidum in aure et mun-
dificat ea et exiccat ea et confortat auditum et olfactus
eius quod est acre et venenosus aufert rationem: quo er-
go eius comestio. **Membra oculi.** Mel abster-
git tenebrositatem visus. **Membra anhelitus
et pectoris.** Tangere cum ipso palatum et gargaris-
mum facere sanat phocationem et ambas amigdalas.
Membra nutrimeti. Calidum mellis confortat stomachum et
facit appetere cibum. **Membra expulsionis.** Mel
canaz lenit ventrem et mel tabarzet. Et mel cum
spuma non est eiectionis inflat et soluit ventrem et si aufe-
rat spuma ipsius minorat illud. Et decoctum non mouet
ventrem imo quod stringit phallicos et nutrit plimum
et decoctum cum aqua puocat vrinam plimum. Et dico quod
mel et eius aqua si inuenerint phationem cibi ut pene-
tret stringit et si viderint motum et paucitatem phati-
onis cibi ad penitram soluit. **Venenata.** Si bi-
bat mel calefactum cum oleo rosaceo confortat morsum vi-
mum venenosorum et ei quod bibit opium et deglutitio ipsius
est cura morsus canis rabiosi. Et radix fungi pne-
catis et illud quod est decoctum confortat venenis et quod p-
ipsum vomit sanat. Et mel acre cum odor facit suture et
ipsius comestio facit possidere ablationem rationis sub-
ito et sudore firmum. Et eius cura est comestio piscis
saliti et bibere aquam mellis et vomere cum eo.
De mus capitulum. ccccxiij.

M. **Decoratio.** Sanguis eius era-
dicat verrucas. Et stercus muris super alo-
pitia confortat et proprie linitum cum cepe et ppe
illud quod est adustum. **Membra capitis.** Quas-
sat et siccatur et dat ad comedendum infanti abscondit flu-
xum salinis ab ore eius. **Membra expulsionis.** Si
bibat stercus muris cum ture et aqua mellis frangit
lapidem. Et si supponat collyrium eius soluit ventres
pueri et quod decoquit cum aqua et sedet in ea qui diffici-
tate patitur vrine confortat ei. **Venenata.** Conue-
nit boies in hoc quod quod findit et ponit super puncturam
scorpionis sanat eam.
De moris capitulum. ccccxiij.

M. Quod quod est. Mori sunt due species: una ea
quod est alius sedum quod est dulce et currit sicut se-
mita ficus in maturatioe sicut est deterioris

nutrimenti et minoris et siccioris et magis destru-
ens sanguinem et deterius stomacho. Reliqua vero sic dispo-
sitiones huiusmodi sunt in inferius ea. Amara autem quod notatur
more de sceni sit nunc illud de quo plimum loquimur.
M. **Decoratio.** Melius est illud quod exiccat stat loco sumach.
M. **Dulce est calidum et humidum et acetosus alse-**
ni est ad frutatem et huiusmodi decline. **Opatores et
proprietates.** In ipso est stipticitas et infratio.
Et succus mori est stipticus et proprie quod decoquit in
vase ereo et prohibet fluxum materiez ad membra et
quod imatur est proprie: et imatur est sicut sumac.
Decoratio. Mel coquit folia ei et folia vitis et
folia ficus nigre cum aqua pluuie denigrant capillos.
Apata et bothor. **Acetosus retinet apam oris et gut-
turis et folia eius sunt vltima ad squantiam et phoca-
tionem.** **Vulnera et vlcera.** Mel acetosus est co-
fert vlceribus fraudulentis. s. siccum ipsius et succus
eius. **Membra capitis.** Rob eius acetosus est
conferens bothor oris. Et decoctio radice ei mol-
lificat denu. Et collutio oris ex succo folioz ace-
tosi. Et decoctio radice eius est bona denti dolo-
roso. **Membra nutrimeti.** Morum est malum
stomacho: corrumpit enim in eo proprie alius sedum. Et quod non
corrumpit in stomacho alius sedum velociter non nocet. Et quod
quod ut comedant omnia species eius an cibum et recipia-
tur in stomacho in quo non sit corruptio. Illud vero de sce-
ni non nocet stomacho cholericum et non est in ipso de mala
uenientia stomacho quod est in fructu quous sit in ipso ma-
litia et non est nausea in ipso et nutrimentum eius est p-
uui et facit appetitum cibi et facit ipsum lubricum et extra-
hit ipsum velociter et oio descensus eius a stomacho sit ve-
lociter sicut eius descensus ex intestinis est tardus. **Membra
expulsionis.** Morum quod salitum est et e-
xiccat retinet ventrem vehementer et confortat dysen-
terie. Et lachryma quod mori soluit et in cortice ei
si mundificat et solo et solo ei et plima. et i moro quod
de dulci est velocitas descensus aut proprie sua huius-
modi aut proprie acredinem ei admittit. Inquit Archigenes
est tarde egressionis et est puocatum. Aristoteli autem
acetosus esse et cum hoc quod est in ipso de natura solutiva:
prohibet quod solone antiquum et vlcera intestinoz et p-
proprie quod exiccatum est. Et in oib^{us} quod species mori est
puocatio vrine. Et more de sceni quous velociter
a stomacho egrediat: ipsum tamen est in intestinis tardum. **Vene-
nata.** Cortex arboris mori est tyriaca hyusqami.
Et quod bibi de succo folioz ei. 3. et 5. fert mor-
sui rutele et lenit nam lubricitate sua et inflationem.
Capitulum de littera. n.

De napello capitulum. d.

N. Apellus quod est. Venenatum putiosum
Natura. Est in summo calitatis et sic-
citatibus. **Decoratio.** Delet al-
baras linitum. et bibitum et quod ex eius
gegueriscet in potu sumit et sicut co-
fert lep. **Opatores et proprietates.** Est venenatum
destruens bibentem se: maior vero potio est medietas. 3.
i. et km me minus hoc interficit. Tyriaca vero eius est
mus napelli: et ipse quod est mus quod eo nutrit. Lo-
nices vero ex eo cibant et non moriunt. Et ex oib^{us} co-
fectis diamuschum ei resistit.
De napello moysi capitulum. d. i.

N. Apellus moysi quod est. Inquit Joannes. Est
herba nascens cum napello et quous ei appropinquat

no crescit arbor ei⁹ et est maior tyriaca napello. Et in ipso sunt oia inuameta q̄ sunt in napello et albaras et lepra. Napell⁹ vo moysi ē aial et silat illi qd morat in radice napelli sicut mus. **Decoratio.** **Confert albaras.** **Infra iuncturaz.** **Confert lepre.** **Uenena.** **Est tyriaca oī veneno et uipe De nuce capitulum. d. ij.**

Nux qd est nota ē. Et est cala et tyriaca ē qū dat calefactia oxymel et hūit⁹ debilez stōz mūri cū aceto. **Nā.** **Calā ē in 3º. sicca in principio fi.** Et ei⁹ siccitas est minor caliditate ipsius. Et in ipsa est hūitas grossa q̄ delect qū antiquat. **Opates et ppriates.** **Infra** est siccitas plima et folia et cortex ipsius oia sunt stringentia flux⁹ sanguis. Et cortex eius adustus est desiccatus sine mordicatōe: oleū vo vetuste est sicut oleū vetus et absterio antiq̄ est fortis. **Decoratio.** **At recentib⁹ sit empl⁹ sup vestigia punctionis.** **Apata et bothor.** **Masticata** medulla eius ponit sup apā melicū vlcerosus et confert. **Vulnera et vlcera.** **At gūma confert vlcereb⁹ calis ipsa sup ea in emplis.** **Infra iuncturaz.** **Cū melle et ruta confert torsioni neruoz.** **Debra capitis.** **Facit soda et distillat succ⁹ foliorū in aurē et confert sanie in aurē. dixit alcanzi q̄ ipsa gūatlingua et est faciens bothor in aurē.** **Debra oculi.** **Cū oleū confert herpetiētiomeno et herisipile et fistulis in pib⁹ oculi.** **Debra abelitus et pectoris.** **Buccus corticū ei⁹ et rob ipsius phibent pfocationē et nocent tussi.** **Et oleū antiq̄rū facit euenire dolorē gutturis: et ex oibus qdē spēb⁹ nucis dixit alcanzi fieri empl⁹ māmille apole et pprie ex regali magna.** **Debra nutrimēti.** **Est difficilis digōis et mala stōz nutrita et rēs est mīor stōz et minoris nocenti et illud qū frangitur a duobus corticibus suis. At nux qdē nutrita cum melle confert stōz frō. Dico autē q̄ nux nō est nō cōnemiens nisi stōz calo tm̄.** **Debra expulsiōis.** **facit bothor et sedat dolorez ventris pūgitiū et tinet pūpne frīra.** **Et ei⁹ cortex retinet fluxū sanguinis mēstrui. et q̄ nutrita est confert renib⁹ frīra valde. et cinis corticis ei⁹ phibet mēstrua cū vino et suppositus. At qū cōdit cū mūri soluti: mult⁹ vo vīsus eius educit vmes puos et ascarides. Et est ex eis q̄ cōferunt orbo.** **Uenena.** **Est cū ficub⁹ et ruta medicina oib⁹ venenis: et ex ea cū cepe et sale sit empl⁹ sup morsuz cāis rabiosi et reliquoz.** **De nuce muschata capitulum. d. iij.**

Nux muschata qd est. Est nux q̄titas galile facile frangibilis subtilis corticis bonū hūis odorē acutū. **Nā.** **Dixit musa.** **est calida et sicca in fine fi.** **Opates et ppriates.** **In ipsa est siccitas.** **Decoratio.** **Confert lentigib⁹ et odorē oris bonū efficit.** **Adem bra oculi.** **Confert alsebel et pfortat vīsus.** **Debra nutrimēti.** **Confortat epar et splenem et stōz et pprie os eius.** **Debra expulsiōis.** **Constringit et puocat et confert difficultati vīne. Et qū in oleis ponit confert dolorib⁹ et silr i pessarīs et phibet vōitū.** **Permutatio.** **Loco ei⁹ ponit spice egle pōdus.**

De nuce hendē capitulum. d. iij.

Nux hendē qd est. Est terra ḡnosa sicut ci

ter alba declinans ad citrinitatē et exportat de barcha et ex corasceni ex q̄ cū melle sit vīnū. **Nā.** **Inq̄t paulus bz vītutē infratūa extinctiua et rēcatiua parūp.** **Opates et ppriates.** **Abiscindit fluxū sanguis.** **Decoratio.** **Impinguat.** **Vulnera et vlcera.** **Sanat ipetigines.** **Debra expulsiōis.** **Excitat coitum.**

De nuce cupressi capitulum. d. v.

Nux cupressi. **Vulnera et vlcera.**

Est emplastrum rupture.

De nuce indica capitulum. d. vi.

Nux indica qd est. **Est neregil.** **Alectō** **Que ex ea bona est est rēca vebementis albedis et aq̄ q̄ est in ipsa est suavis: et qū in ipsa nō inuenit aq̄ ligtur q̄ est antiq̄: et oz qdēz vt ab eo tollat cortex medulle ei⁹.** **Nā.** **Calida est in principio fi sicca in pº: et in ipsa qdē ē hūmiditas supflua de q̄ curat imo q̄ ex ea viridis est est hūmida in pº.** **Opates et ppriates.** **Est generatiua nō mali nutrimēti.** **Infra iuncturaz.** **Oleū veteris neregil confert doloribus dorsi et geniculoz.** **Debra nutrimēti.** **Bravis est stōz q̄ pauco nocimēto suo est boni nutrimēti et cortex medulle eius nō digerit ergo aufert et oz vt pº ipz nō sumat cib⁹ nisi pº hora: ei⁹ aut oleū recens melioris chimi est q̄ buiyz: nō ei lubricat stōz n̄z mollificat ipz.** **Debra expulsiōis.** **Augmētat in coitu.** **Et eius oleū est bonū hemorroidib⁹ et pprie oleū antiq̄ pūpne cū oleo de chyromilis qū in potu sumit ex vnoquoq̄ eoz aūf.** **Et qū antiquat interficit ascarides et vermes et solone educit eos comesta.**

De nuce romana capitulum. d. viij.

Nux romana qd est notat acruser. **Nā** **Calefacit vebementer in 3º et desiccāt in pº.** **Et eius gūma est vīluma in calefaciēdo.** **Debra capitis.** **Eius fructus cū aceto p̄fert epilepsie.**

De nuce tamarisci capitulum. d. viij.

Nux tamarisci qd ē. **Est alkarmezith.** **Nā** **In calitate est q̄ eḡlis aut in principio. primi.** **Et eius exicatio est i sine primi aut vltra ipz.** **At apud quosda eoz est frīa in pº.** **Opates et ppriates.** **Est bona ad abiscindendū fluxū sanguis.** **Debra capitis.** **Colluit ex ea os cū aceto ad dolorē dentiū.** **Debra nutrimēti.** **Decoctio eius cū aq̄ et aceto valet duritiēi splenis.**

De nuce methel capitulum. d. ix.

Nux methel qd est. **Est venenū et est stupefactiua siliis nuci supflua sunt spie grosse breues et est siliis nuci vomice et ei⁹ semen est sile semi citri.** **Opates et ppriates.** **Est stupefactiua.** **Debra capitis.** **Facit subz et est mala cerebro. et pōdus danich. iº. ex ea inebriat.** **Uenena.** **Est inimica cordi.** **Et. 3. i.** **ex ea sumpta est venenū diei sue.**

De nasturtio capitulum. d. x.

Nasturtiū qd est notū est. **At viº ei⁹ siliis ē vītuti sinapis et seīs raphani cōiunctoz.** **Et dī q̄ sinapis et semē eruce cōiuncta et folia eius minorant in opatōib⁹ suis ab eo pp̄t sua hūitatē et quz desiccant sunt pp̄nq̄ silitudi eius et**

fortasse cōsequit ip̄s. **Nā.** **Calz** est et sicum
ad tertiū puenies. **Opatoēs** et **pprietates.**
Est resolutiū mairatiū cū lenitate et exicat pu-
tredinē vacuitatis ventris. **Decoratio.** **Re-**
tinet capillos cadētes bibitiū et linitū. **Apata** et **bo-**
thor. Est bonū apatib⁹ pblaticis et carbunculis
emplo scō ex eo cū aq̄ et sale. **Vulnera** et **vlcera**
Cōfert scabiei vlcerose et ipetigi et cū melle melli-
no et eradicat ignē pscū. **Instrā iuncturaz.** Cō-
fert sciaticē bibitiū et emplo scō ex eo cū aceto et sa-
uich de ordeo. Et qñz sit clistere ex eo sciaticē et cō-
fert pprie qñ solūdo educit aliqd cui admistus sit
sanguis et cōfert oī mollificatōi neruoz. **Alē-**
bra anhelitus et pectoris. **Mūdifcat** pulmonez
et cōfert asmati et ponit in medicis asmatis et in sor-
bitōib⁹ q̄ sunt asmati ppt illud qd est in ipso de i-
cissione et subtiliatōe. **Mēbra nutrimenti.** **Ca-**
lefacit stōuz et epar et cōfert grossitiei splenis et p-
prie qñ ex eo sit empl⁹ cū melle et est malū stō et ui-
dei q̄ sit ppt yehementiā mordicatōis sue et ipsū
facit cibi appetitū. Et qñ bibi ex eo hecunefi facit
vomere cholaz rubeā et educit ea solone et faciunt
illud tres q̄rte. 3. i. **Mēbra expl.** **Augmen-**
tū efficit in coitu et solūdo educit ymes et puocat
menstrua et eggit fetū et qd ex eo frixū est retinet et
pprie qñ nō terit: destruit emi eius viscositas con-
tritōe et cōfert colice. Et qñ bibunt ex eo trito. 3.
iij. vel. v. cū aq̄ cala solūit nāz et resoluūt yeto
sitates intestinoz. Et dicūt qdā q̄ babylonici quz
ex eo bibi hecunefi solūdo educit cholaz et facit
vomitu ea exire et facit illud vīq̄ ad tres q̄rtas. 3.
i. **Uenena.** Cōfert puncture yenenosoz ymū bi-
bitū et mor̄ emplī suppositū cū mille et qñ ex eo sus-
fumigat effugat eos.

De narcisco capitulum. d. xi.

Narciscus qd est. notus est. **Opatoēs** et
pprietates. Eius radix extrahit ex p-
fundo et abstergit et lauat et exicat et eius
oleū est in dispōib⁹ olei sambaci s̄ est debili⁹.
Decoratio. **Radix** ei⁹ extrahit spinas et stipi-
tes et pprie cū farina lolij et melle. Et narciscus qd
abstergit pannū et morpheā et pprie radix ei⁹ cum
aceto et cōfert radix ei⁹ alopitie. **Apata** et **bothor**
Radix eius cōficiat cū melle et herbo et rūpit aldu-
bellet difficilis maturatōis et ex radice ei⁹ sit eplm
apatibus neruoz. **Vulnera** et **vlcera.** **Desic-**
cat vulnera et facit ea coherere yehemiter ita q̄ se-
ctionē corde et trita cū melle cōfert adustioni ignis
et vulneribus neruoz et vlcerib⁹ pfundis et si mi-
scea cū herbo et melle mundificat sordes vlcezz.
Instrā iuncturaz. Cōfert oleū ei⁹ neruis et ex
radice ei⁹ sit empl⁹ apatib⁹ neruoz et duritiei siue
cōtractōi et nodatōi ipsoz et doloribus iuncturaz.
Mēbra capitis. **Capit** oppilationē cerebri et cōn-
fert soda humide et melice et silr ei⁹ oleū et ē ma-
gis cōueniens et facit soda capitib⁹ calidis. **Mē-**
bra anhelitus et pectoris. **Eius oleū** resoluūt a-
postemata dura et fra in velaie qñ pprimēdo iun-
git sup pectus. **Mēbra nutrimenti.** **Radix**
eius qñ cōediū sicut est excitat vomitū et silr succ⁹
eius. **Mēbra expulsionis.** Cōfert dolorib⁹
mīcis et vesice et qñ bibunt ex eo. iij. 3. cū aqua
mellis eggit fet⁹ yinos et mortuos et oleū ei⁹ apit

coarctationē oris mīcis et cōfert doloribus eius.
De nereiden capitulum. d. xij.

Nereiden. Dicitur in capitulo de spica et
ipsa est spica romana.
De nil capitulum. d. xij.

Nil qd est. Eius aliud est dōestici et aliud
silurē et opatio est opatio dōestici. **Nā**
Calz est in p° sicū in fo. **Opatoēs** et
pprietates. **Est** stipticū et phibet fluxū sangui-
nis et qd est dōestici exicat fortiter sine mordica-
tōe et in siluri est acuitas et est yehementioris exi-
catōis et extrahit māz ex pfundo. **Decoratio.**
Abstergit pannū et morpheā et cōfert alopitie.
Apata et **bothor.** **Nil** deumescere facit apa et p-
fert exituris malis in mēbris duris et vlr cōuenit
oi apati in principio et formice et herisipile et ad-
mistrat cū farina ordeī sup ea. **Vulnera** et **vlce-**
ra. Cōsolidat vulnera calida et corporib⁹ duris
ppt fortitudinē sue exicatōis. hoc qd fructus do-
mestici efficit. Et in siluri qd est acuitas et est bo-
nū vlcerib⁹ putridis et est mirabilis opatōis i eis
s̄ dōestici est melius in cura vlcezz ppt paucitatē
sue acuitatis et cōfert vlcerib⁹ putridis cū melle
tritū sup adustione ignis et vulnera neruoz et ex-
trahit spinas et furculos pprie cū farina lolij.
Mēbra abelit⁹ et pec. Cōfert tussī pueroz yehē-
menti q̄ facit eos vomere et succus ei⁹ etiā vlceri-
bus pulmōis et cōfert succus eius etiā pleureli me-
lancholice. **Mēbra nutrimenti.** Cōfert sple-
ni et pprie siluestre.

De nefrin capitulum. d. xij.

Nefrin qd est. Est sicut sambacus in v̄tute
s̄ est debili⁹ eo et sicut narciscus et oleū
eius est p̄ximū v̄tuti olei sambaci s̄ ē d-
bilis. **Nā.** **Calidus** est et succus in 3°. **O-**
patōēs et **pprietates.** **Dis** spēs eius est mundi-
ficatiua subtiliatua et sios eius est magis appropri-
atus in hoc. **Instrā iuncturaz.** Cōfert frigo-
ri neruoz. **Mēbra capitis.** **Interficiat** ymes
in aure et cōfert tinnitui et sonitui et cōfert dolori
dentitū. Et ex siluri qd est linit⁹ frōs et sedat soda. et
spēs ipsius apit oppilationē nariū. **Mēbra an-**
helitus et pectoris. Cōfert apatibus gutturis et
amigdalaz. **Mēbra nutrimenti.** Qñ de eo bi-
bunt. iij. aur. sedat vomitum et sedat singultum
et pprie siluestre.

De nemē capitulum. d. xv.

Nemē qd est. Est silumbriū. **Nā.** **Calidū**
est in fo sicū in p° resitēs putre-
factionib⁹. **Opatoēs** et **pprietates.**
Interficiat pediculos. **Apata** et **bothor.** Cō-
fert apatib⁹ fr̄is et phloni yehementis duritiei.
Mēbra capitis. **Decoquit** cū aceto et misceat cū
oleo ros. et confert obliuioni qñ linit⁹ ex eo caput
et silr cōmistōi s̄ et lethargie et karabito et decoq̄
tur cū aceto et ponit cū oleo rosaceo sup tpa et con-
fert. Et sit emplastrum ex folijs siluestris super ca-
put et frontem ad soda et confert. **Mēbra**
nutrimenti. **Confert** singultui qum ex eo bibi-
tur cum vino et semen eius est fortius et confert
apatibus epatis fr̄is. **Mēbra expulsionis.** Cō-
fert ymib⁹ et ascaridib⁹ et extrahit fetū mortuū et
puocat v̄trūq̄ et pprie petrosū et illud qd est sil

uestre qñ bibi cū vino phibet distillationē yrine
et extrahit lapidem et confert dolori ventris pun-
gitino cū vino etiā. **Ulenena.** Confert punctu-
ris et ex eo fit emplz puncture vespe et bibi ad pu-
cturā eius pondus. 3. ij. de eo cū oxymelle.
De nemusare capitulum. d. xv.

Nemusare qd est. Qñ vocauit ipz Sal. cau-
le aq et noiat qñ ei qñ sponi fm q dñ
sz in ipso est cōtrarietas. Et radix qdem
nemusaris indi exit in iudicio mādragore. **Ele-**
ctio. Forti est illud qd hz alba radice: est eniz
forti eo quod hz radice nigra et eius semē est for-
ti seie ipsius. **Nā.** Flos eius est sūs et hūi
dus in fo. et sirupus eius est vehemētis extinctōis
Et nā indi est nā mādragore. **Opates** et pprie-
tates. **Eius** sirupus est subtilitatis valde. **Decoratō.**
Radix ei supposita morphee cū aq
cōfert et pprie nigre. Et radix eius cū pice sup alo-
pitia vtilis est et pprie nigra radice ei. **Apata**
et bothor. **Radix** eius cōfert bothor et apatib
calis et apati splenis. **Uulnera** et ylcera. **Be-**
mē et radix ipsius cōfert ylcera. **Mēbra** ca-
pitis. **Facit** somnū et sedat sōda calaz cholica sz
in debilitat. **Mēbra** anhelitus et pectoris. **Sir-**
upus eius est bonus tūsi et plesi. **Mēbra**
nutrimēti. **Confert** radix eius apatib splenis bi-
bita et vt emplz supposita. **Mēbra** expul. **Min-**
uit pollutionē et frangit desiderū coitus quz
de eo bibi. 3. i. cū sirupo de papauere et congelat
spma cū pprietate q est in ipso et pprie radix eius
et cōfert radix eius soloni antiq et ylcera in intestio
et cōfert radix eius dolorib vesice in mōz epli
supposita. **Semē** vō eius est fortius in oi re ita q
phibet dolores vesice et fluxū menstruoz et radix
eius qd citrū est et semē eius qñ bibunt euz lacte
multotiens cōfert cursui hūitatis antiq ex mīre.
Et sirupus eius lenit ventrē. **Febres.** **Sir-**
pus eius confert febribus acutis et est vehemētis
extinctionis.

De neremiseh capitulum. d. xvi.

Neremiseh qd est. Est flos et cortex et ca-
pita silant macis sz est minus corte ad ci-
trinitatē declinās et est aromaticus et habz
paz potitatis et appropinqt nereidē in vīte. **Nā.**
Est calidus et succus in 3°. **Opates** et p-
prietates. **Est** subtilis resolutiuus. **Mēbra**
nutrimēti. **Est** bonus sōs et epati frīs et pferit
sicut est inuamentū spice. **Permutatio.** **Lo-**
co eius ponit qrtā pōderis ipsius de zinzibere et mī
dietas pōderis eius de fisticiis et sexta ponderis ipi-
us de spica.

De narikas capitulum. d. xvij.

Narikas qd est. Est medicīnā acuta et i vō
tre eius est pulpa viridis stiptica et cū olo
puocat sudorē. **Opates** et pprietates
Insufflat in nares et abscindit fluxū sanguis nariū.
Mēbra anhelitus et pectoris. **Medulla** eius f-
cens valet ad spuen qd aggregat in pectore de sa-
guie. **Mēbra** expul. **Medulla** eius phibz
fluxū antiqū. **Ulenena.** **Qñ** linitur cum uino
confert morsui vipere.

De nitro capitulum. d. xvij.

Nitro qd ē. Est baurach armenū et de ipso

quidem iam dictum est.

De nersecedaru capitulum. d. xix.

Nersecedaru qd est. Existio q in ipso ē
pmutatio in arabico et est bersecedaru p-
be nō per nū et est virga pastoris.

De yabach capitulum. d. xx.

Nyabach. **Nā.** In ea q est hūida et q
siccā exiccatio est et subtilitatio. Et illud ē
in oibus ptibus sue arboris. Et suffumi-
gatio qdē alladar e st uehemētis stipticitatis. **Op-**
ates et pprietates. **Est** stiptica et pprie ei sa-
nich. **Decoratio.** **Prohibet** casū capilloz et
plōgat eos et cōfortat et lenit ipsos. Et gūma qdē
sadar delet fures et supfluitates minutas q sūt
cū eis et bonificat capillos. **Apata** et bothor.
Folia alladar leniūt apā calz et resoluūt ipz. **Mē-**
bra capitis. **Hūma** alladar delz fures abluti-
one scā cū ea. **Mēbra** anhelitus et pectoris.
Folia eius cōfert asmat et egritudibus plmōis.
Mēbra nutrimentū. **Confert** sōdū. **Mēbra**
expulsōis. **Stringit** nāz et cōfert fluxū sangui-
nis et mīstrui et nō mēstrui et ylcera in intestinorū
et pprie eius sanich. Et cōfert solutiōi scē pp de-
bilitatē sōi et fit clistere ex decoctōe alladar et bi-
bit ad has egritudines et ad fluxū mīricis et iudiciū
eius q recens est est iudiciū eius qd est hōgeneum
cū ea de cydonis et zarur et pomis et piris: nā qd
de ea est cgle stringit. Et q nō est matura ppter ea
q nō digerit et expellit ea nā excitat colica passōe
De nucleis capitulum. d. xxi.

Nucleus. **Opates** et pprietates. In
ipso est stipticitas et glutinatio. **Uulne-**
ra et ylcera. **Qd** ex eo adustū est con-
fert ylcera fraudulētis. **Mēbra** oculi. **Adu-**
rit et extinguit et abluūt et stat in alcoso loco tutie
et retinet pilos palpebray et facit eos nasci cū nere-
iden et bonū ylcera oculi et ortui pilorum.

De nabam capitulum. d. xxij.

Nabam qd ē. Quidā medicorū magnifice lau-
dauerūt carnē eius. **Nā.** **Dixerūt**
qdā medicorū q caro ei est cala pinguis
facit deliderare cibū et cōfortat corp et est ei pūci-
ens qñ digerit: verū ipa est debil et vacua gros-
sa et nō digerit. **Mēbra** expl. **Augmentum**
efficit in coitu.

De nigella capitulum. d. xxij.

Nigella. **Nā.** **Calā** est et siccā in 3°. et
Opates et pprietates. **Est** acris inci-
sua phlatis absterfina et resoluūt vētosi-
tates et inflationē et eius mūdificatio est vltia. **Decor-**
atio. **Abscindit** vīucas inuertas et colorē
pallidū et morphea et baras pprie. **Apata** et bo-
thor. **Ponit** cū aceto sup bothor lenes et resol-
uit apata phlatica et dura. **Uulnera** et ylcera.
Ponit cū aceto sup ylcera phlatica et scabiē ylcera-
ta. **Mēbra** capitis. **Confert** corize ppe tor-
resca et posita in pāno lineo et ligata et linit sup fron-
tē illi q hz sōda ffaz. Et qñ insundit in aceto p no-
ctē dein terit in mane et sit ex ea caputpurgū et an-
infirmū adeo sit pxiā vt ipsaz narib attrahen o-
doret pferit dolorib antiqā i capite et torture et est
ex medicis apientib valde oppilationē q est in co-
litorio. Et decoctio eiū acum aceto confert dolori

dentium ore ex eo colluto et prope cum ligno pini.
Mebra oculi. **Q**uoniam ex ea trita sit caput purgatum cum
oleo irino prohibet initium aquae. **M**ebra anhelitus et
pectoris. **C**onfert etiam dilatationi anhelitus quoniam bi-
bit cum nitro. **M**ebra exple. **I**nterficit vermes et
ascarides etiam si latet super sumum et puocat menstrua.
Et quoniam administrat aliquot diebus et dat in potu cum mil-
le et aqua calida ad lapidem in vesica in renibus confert.
Febres. **R**esolvit febres phlogisticas et melicas pro-
prie et remouet eas. **V**enenas. **E**ius suffumi-
gatio fugat vermes venenosos. Et existimaverunt quidam
quod de ea multitudo interficitur et est ex eis quae conferunt
ad morsum rutele quoniam de ea bibunt aures.
De niue capitulum. d. xxviii.

Item. **O**patioes et proprietates. **A**st
mala senibus et eis in quibus generantur humores
fri. **M**ebra capitis. **A**quae niuis sedat
dolorem dentium calidum. **I**nstilla iuncturaz. **N**ix est
nociva nervis propterea quod coarctat vapores calidos
currentes in eis et retinet eos ne solvantur. **M**ebra
nutrimenti. **A**st nociva sunt propterea illi in quo
generantur humores fri. Et aqua niuis quoniam facit situm pro-
pterea quia coadunat caliditatem.
Capitulum de littera. o.

De opio capitulum. d. xxv.

Opiū quod est est succus papaveris ni-
gri: et egypti ipsi seminat. Et ei quod
de potio non addit supra duos daich
Quoniam vero sit opium etiam ex seie lactuce
agrestis et est stupefactum debile
subtile. **O**piū propterea assat super laminam ferream igni-
ta et sit rubeū. **E**lectio. **M**ebra ex eo electum est
est gummis acuti odoris frangibile et facile resolutum in
aqua et non congelatur in liquatione et resolutum in sole et non
extinguit candelam quoniam ex eo inflatur. **L**itrum autem tigea
aqua asperit debilis odoris clari coloris hoc tale est sal-
sificatum cum membranis et quoniam adulteratur cum lacte lactu-
ce siluris et est debilis odoris et adulteratur cum gummi
et est splendidum clare valde. **N**ota. **F**im est et
siccat in aqua. **O**patioes et proprietates. **A**st nar-
cotici sedant omnia doloris siue sit bibulum siue lini-
tum. **A**st potio ipsius sit gummis lenticule magne. **A**
posticata et bohor. **C**onfert apertis et propterea ca-
lidis. **V**ulnera et vlcera. **I**n ipso est exicca-
tio vlcerum. **I**nstilla iuncturaz. **P**ermisceatur cum
vitello oui assati et latet ex eo podag et tunc sedatur
dolor et propterea cum lacte. **M**ebra capitis. **F**a-
cit dormire etiam si supponatur cum licinio aut absque licin-
io. Et sedat etiam quoniam distillatur contritum in oleo rosaceo
in aure infirma cum myrrha et croco et sedat sorda
antiqua et sanat ex ea. Et ipsi ex eis quae destrunt intel-
lectum et frugem. **M**ebra oculi. **S**edat dolores oph-
thalmie et apata et cum lacte mulieris. **P**lesat aliquo-
rum fuerit quod non fuerit eo vbi in ophthalmia propter nocu-
mentum quod visui infert. **M**ebra anhelitus et pe-
ctoris. **S**edat tussis continuam et plim sedat eo illa
quae ex ea clamosa est. **M**ebra nutrimenti. **S**to-
machus quoniam iuuat eo et aggregat et illud quod est laxum
ex calore et humiditate. Et in plim disponitur quoniam bibunt
solus absque castoreo destrunt digones aut diminuit
ea valde. **M**ebra exple. **R**etinet solone et pro-
fert dysenterie et vlceribus intestinoz. **V**enenas
Interficit congelationem vitutes et extinguunt calorem in a-

tum: et eius quod est tyriaca est castoreum. **P**ermutatio
Loco ipsius ponit triplicem hyusdam et duplicem ei
de seie mandragore.

De ouis capitulum. d. xxvi.

Oua. **N**ota sunt. **E**lectio. **M**eliora
ex eis sunt oua galline recetia. Et melius
quod est in eis est vitellus. Et melius eorum
artificium est ut non cum alio congelentur. **P**ropter autem oua gal-
line sunt oua autum quae cursu eius procedunt sicut atederaz
et adoraz et alcubegi et atebengi. **D**ua vero anatis et
siluraz sunt mali humoris. **N**ota. **S**unt ad equalitatem
tenduntia sunt eorum albumen ad frigiditatem et vitellus ad ca-
liditatem et ambo sunt humida propterea albumen: et ex e-
is sicciore sunt oua anatis et strug. **O**patioes et pro-
prietates. **I**n ipsis est stipticitas et propterea in vi-
tello eorum assa. **A**quae autem albumen sedat dolores
mordicatos propter sui glutinationem et quoniam ipsi tenent
et remanet quoniam non remouetur velociter sicut lac: ma-
gis congelata vero sunt tardioris digestionis et plim nu-
trimenti: et meliora eorum sunt forbilia cocta in aqua et
sunt melioris penetrationis. **D**ecoratio. **F**iat
epithima ex albuie eorum et tunc prohibet corrupti-
onem coloris a sole et remouet eam et quoniam vitellus as-
sat et teritur est epithima utile panis et nigredi. **M**ebra
autem anis tarde sunt tinctura bona sunt quoniam dicitur et ex
perit hora quae preputa sunt ad illud cum filo lane pene-
trante in eis et dimittit donec consideret an nigrescat
et si non oua alodoe sunt quoniam dicitur. **A**parta et bohor
ponunt in emplis aparta et in clisteribus propter vlce-
ra et aparta et liniunt super herisipila cum oleo. **V**ul-
nera et vlcera. **C**onferunt exituris ani et peccinis
et adustis ignis vitere eis cum lana et conferunt ad vl-
cera et si in adustione aqua est. **I**nstilla iuncturaz.
Ambo leniunt nervos et conferunt omnibus doloribus iun-
cturaz. **M**ebra capitis. **P**onunt in medica-
mentis absconditis fluxum sanguinis panniculi cerebri
et conferunt corize. Et vitellus oui galline confert a-
postematibus calidis in aure. Et dicitur quod oua testudi-
nis siluris conferunt epilepsie. **M**ebra oculi. **I**-
psorum albumen sedat dolorem oculi et vitellus cum cro-
co et oleo rosaceo confert propter oculi valde. Et
quoniam ex eo sit emplum cum farina ordeis prohibet fluxum
ab oculo et si in ture super fronte propter fluxum
oculi. **M**ebra anhelitus et pectoris. **C**onfert
aspirati pectoris et gutturis forbilia ex eis et tussis et
plethi et ethice et raucedinis vocis ex caliditate et strictura
anhelitus et sputo sanguinis propterea quoniam sorbet vitellus
eorum tepidus. Et oua quod testudinis siluris expta sunt
tussis infantium. **M**ebra nutrimenti. **L**octa si-
cut sunt in aceto prohibet effusionem materiarum ad sto-
machum et intestina et prohibet aspiratam meri et scidi et
quae ex eis sunt assata permittant ad fumositatem. **M**ebra
expulsionis. **L**octa sicut sunt in aceto phi-
bet fluxum ventris et dysenteriam. Et ipsorum vitellus
confert vlceri renum et vesice propterea si sorbeat cru-
dus. Et quoniam ex eis sunt assata super cinere sine fumo pro-
ferunt soloni ventris et dysenterie quoniam coedunt cum
aliquibus stipticis et aqua acrete et conferunt aspirati in-
testinoz et vesice. Et ex albuie quod est ipsorum sit cli-
stere cum meliloto propter vlcera intestinoz et putrefa-
ctionem eorum et conferunt exituris ani et peccinis. Et super
ponit licinium infusum in eis et in oleo rosae propter aparta a-
ni et propter coedum eis. ex albuie propterea ouorum sit pessarium

cū oleo de alcāna et cōfert vlcērib⁹ mīricū et lenit mīricē et qñ sorbet sicut est crudū cōfert fluxui san-
guis et mīctui ei⁹. Ampli⁹ oia oua pēpue oua pas-
lez augmētū faciūt in coitu. Et vñ qñ oua anfrā
mīscētur cū oleo et distillant tepida in mīricē puo-
cant mēstrua post quattuor dies.

De oppoponaco capitulum. d. xxvij.

Oppoponacū qd est. Arbor est qñ eleuat a terra et simulantur ipsius folia folijs fi-
cū yehemētis viriditatis rubea incisat ha-
bētia ptes rotunda. Et eius crus est sicut cucūeris
sup qd sunt pili pluerulēti et ei⁹ folia sī pua valdē
sup ei⁹ extremitatē est corona filis corone aneti et
ei⁹ flos est citrin⁹ et folia floris sunt boni odoris et
vene ipsius sunt plime q ramificānt a radice vna
grossuz hñte corticē et in ei⁹ odore est gūitas: eius
sūt gūma extrahit cūz incisione sue radicia in pnia
qū crus appz et qñ fricat est eius incisio fm. colorē
croceū. Que antē huic spēi silat nūerat de spēb⁹ op-
poponaci. Bz crus est minus qd eleuat vno cubi-
to deī ramificat sicut folia feniculi s3 est debilius
et etiā mechais thuburr et folia sī sicut folia came-
mille albe et qd est supra ipz est aureū. Electio
qd in radice eius melius est illud qd est albus
mordicas lingua in quo nō est cōtractio boni odo-
ris. Et ex fructu eius melius est illud qd est super
crus et terminū mediū: et qd ex gūma eius est me-
lius est illud qd est valde amayz intrinsecus albus
et extrinsecus croceū frangibile qd dissoluit in aq
Nigz vñ lene est adulteratū cū amoniaco. Nā.
Calidū est et succū in 3°. Opatoēs et pprietates
Est resolutiūm ventositatum lenificatiūm ab-
stergiūm. Apotemata et bothor. Lenificat
durities et qd sup ipz lenificat valde bothor. Ul-
nēra et vlcera. Eius radix est ad medicadū
ossa nuda et cū melle est cōueniēs vlcērib⁹ antiqz
et igni plico et qd sup ipz est etiā vlcērib⁹ et bo-
thor. Et ad summū oīs ptes eius pferūt vlcērib⁹
fraudulētis. Infrā iūctaz. Bibi cū aq alkara-
ti et cū vno pp attritionē lacertoz ex pēssōe. Qui-
dā vñ dixerūt qd ē malū nervis et vñ qd sit malū ner-
uis sanis sine hūctatōe. Et ē pferēs sciaticē et bibi
ad ipz succus eius etiā et remouet lassitudinē et cō-
fert doloribus iūcturaz omīuz et podagre more
empli suppositū. Mēbra capitis. Cōfert cor-
rosioni dentiū qū eo iplēnt et sedat dolores eoz et
cōfert sōda et epilepsie et mīri infantīū. Mēbra
oculi. Acuit visuz qñ ex eo sit collyriū. Mē-
bra anhelūs et pectoris. Ex folijs eius fit em-
plz sup dolores lateris. Oppoponacū quoqz cōfert
dolori vtrorūqz latez et iussū qū sunt ffrī. Mē-
bra nutrimēti. Eius succus cōfert duritiē sple-
nis more emplī suppositus et bibi cū aceto: ponū-
tur enī ex eo. x. aur. in duobus vrcolis musti et
clarificat p⁹ duos mēses et cōfert spleni valde. Et
mustū hoc pferit hydropisī. Mēbra expulsiōis
Lenit duritiē mīricū et cōfert guttatōi vrine et a-
uellana vna ex eo bibi cū aq calida ad pūcatū uri-
nā et mēstrua et ad mīricē ffrāz et eius etiā fruct⁹ a-
bundare facit mēstrua et pprie cū apsinthio et iter-
ficit fetū et pprie radix eius. Ipsa nāqz abortuz fa-
cit supposita et bibita. Et cōfert pūcatōi mīricis et
extenuat ventositatē et duritiē eius. Et cōfert co-

lice et soluēdo educit hūorē crudū et cōfert pruri-
tū vlcē. Febres. Bibi cū aq karatiz ad ri-
gores et febres piodicas. Menēna. Ex eo cū
pice fit emplz et adheimētū bonū morsui cāis rabi-
oli et cū aristol. ad pūcturas bibitū est tyriaca et si-
militer eius succ⁹. Permutatio. Loco ei⁹ po-
nit ficus et existio q amoniacū est ei⁹ ppinquū.

De oleandro capitulum. d. xxvij.

Oleander qd est. Eius alia est siluris et a-
lia fluuialis. Siluris vñ folia sunt sicut fo-
lia portulacē s3 sunt strictiora et ei⁹ thyrsi
sunt lōgi expansi sup terrā et apud folia sunt spine
et nascit in domib⁹ defris. Fluualis autē orit in ri-
pis fluuioz et thyrsi a terra eleuat et spine ei⁹ sūt
occulte et ipsius folia sunt sicut folia salicis et folia
amigdalī lata et saporis valde amari et supiora cru-
ris eius sunt grossiora inferioribus ipsi⁹ et ei⁹ flos
est sicut rosa rubea bonus valde et sup ipz egredi-
qdā sile pilis et ei⁹ fructus est durus aptus plen-
re q est sicut lana. Nā. Calida est in 3° sicca
in fo. Opatoēs et pprietates. Est resolutiū
valde et ex eius decoctōe sternunt domus et inter-
ficit pulices et vmes terraeos. Apata et bothor.
Ponunt folia ei⁹ sup apata dura et sunt in eis iūua-
mētū valde magni. Ulnera et vlcera. Dōa
est pruritui et scabiei et exoriatōi et pprie succul
folioz eius. Infrā iūcturaz. Dolori dor-
si antiquo et geniculi valet more emplī supposita
Mēbra capitis. Flos eius facit sternutationē.
Venēa. Est venenū et qñz miscet cū vino et ruta
et potat et liberat a venenis vñmū venenosoz. A-
go tñ dico q est in hoc timorolū et ipsa et ei⁹ flos
sunt venenū hoib⁹ et bestijs et canib⁹: verūm con-
fert cū bibi qū vno decocta cū ruta s3 q dicitur.

De oleo capitulum. d. xxix.

Oleū. Oleū de balsamo iā dēn est. Oleū
vñ de kerna et oleū de rhabdā sunt silis
vntis. Sunt enī ambo resolutiua: s3 ipso
rū fortius est oleū de kerna et oleū de rhabdā ē
calidū et est sile oleo antiquo. Nā. Calidum
est et succū in 3°. Oleū de lilio et oleū sambacūm
calida sunt in 3°. Oleū de vrtica et oleū de cartāo
calida sunt in p⁹ hūida i fo. Oleū autē de narcisco
calidū in fo hūidū in p⁹. Oleū de keiri est calidū et
hūidū in fo: et silr oleū de ben: et silr oleū amigda-
linū amayz. Oleū de extremitatib⁹ vñmū et almahū
et mādāgoratū pima sunt in infratōe et stiptici-
tate et oleū de cydonijs etiā et oleū camemillinum
calidū est cū eq̄litate et oleū anetini sile est ei sed ē
eo calidius et oleū narciscinū pxiūm est in vntē et
operatōe oleo anetino s3 est acuti odoris et nō ē cō-
ueniens hoib⁹ eo mō quo oleū anetini. In olo vñ
violaceo nō est stipticitas s3 est in ipso infratio q-
dā. Oleū vñ rutacēū est resolutiū. Nos autē non
dicēs hic artificii oleoz imo dicēs ea in antido-
tario. Et nos etiā nō dicēs olea pposita ex medi-
cis plurib⁹ sicut oleū colini et oleū de darisāhā e-
oz cōpōnē et eoz iūuamēta nisi in antidotario. O-
peratoēs et pprietates. Mz amigdalini et ppe
amayz apitiū. Et in oleo de pomis et cydonijs pro-
prie est stipticitas et infratio. Oleū vñ camemilliū
sedatiū est doloꝝ ablatiū spissitudinū resolutiū
vapoꝝ. Et oleū de lilio est lenitiū pfortās mēbra

et confortat ea et infirat ea plusq̃ illud de cydonia et
prohibet mas aduenientes. Et oleu de ruta est reso-
lutiu inflatois valde et est sicut oleu laurinu sz est
calidius eo et ambo sunt sedatiua doloru antiquoru
et resolutiua ventositatu. Oleu de costo iuuat in di-
uersitatib⁹ dispositionu pestilentie et efficit dolore
vasis et aeris bonu. **Decoratio.** Oleu laurinu
alopitie est ytile. Oleu myrtinu cōstringit origiel
capilloz et cōfortat eos et denigrat. oleu costinu p
fuit iuuentutē i capillis. oleu aigdalinu cū melle p
prie amax et radix lilij et cera liq̃sa cōferūt aragda-
ni in facie et paio et vestigis et silibus et cōfert quā-
do limi cū decocto sup squamas et fursures. oleuz
de kerna est bonu lētigib⁹ et paio. Et oleu de fenu-
greco est bonu colori corruptio pprie in albis oculo-
loz. **Apata et bothor.** Oleu amigdalinu con-
fert apati mamille. oleu de lilio duritiē antiq̃ sol-
uit. **Uulnera et ylcera.** Oleum de kerna ya-
let bothor grosso et scabiei. Et de fenugreco saba-
fati. oleu myrtinu cōfert ylcerib⁹. oleu de costo i-
mouet scabiē et pruritū yelociter. **Infra iun-
cturaz.** Oleu amigdalinu cōfert lūgueti. oleuz
camemillinu cōfert laxitudi et oleu de lilio etiā. et
oleu de aneto et etiā ei quē frig⁹ lesit. **Mebra
capitis.** Oleu amigdalinu cōfert soda et pulsati-
oni auris et tinnitui et sibilatōi in aure. oleu ami-
gdalinu amax plimi est iuameti subtile et plimi in-
uameti ipsius est in aure et oppilatōib⁹ eius et tin-
nitui ipsius et ymibus factis in ea. et oleu rosaceum
est valde bonu inflamatois sctōi et principio appetitōis
apatū et angmētū efficit in yntutibus cerebri et in in-
tellectu et est decline ad eq̃litatē. Et pp̃ hoc dixit
Sal. q̃ ipz calefacit corpus yehemētis ffratis et i-
frat calz. Et magis ynces ex iudicio eius apud me
est q̃ corpora calida q̃ ipz tēpat sūt p̃la corporib⁹
frits q̃ ipz calefacit. oleu laurinu et oleu rutaceū sūt
bona doloribus capitis antiq̃ et oleu de fenugreco
cōfert fursuribus. oleu de kerna cōfert alopitie et
ylceribus in capite et apatibus factis in eo et dolori
auris. **Mebra nutrimēti.** Oleu amigdalinu
est bonu spleni sz quāt stōuz. **Mebra expulsi-
onis.** Oleu de urtica et oleu de seie croci hortēsis
soluūt ytrē. et oleu rosaceū q̃z soluūt. s. q̃ inue-
nit m̃az q̃ indiget lubrificatōe et q̃z retinet solōne
cholericā. oleu de kerna soluūt et educit ascarides
oleu amigdalinu est bonu doloribus renū et difficil-
tati yrine et lapidi et doloribus vesice et m̃icis et
p̃locatōi m̃icis. Et oleu de lilio p̃tū efficit facile et
sedat dolores m̃icis bibitum et pessariatū. Et in
oibus illis oleu de fenugreco innatiū est et etiam
duritiē m̃icis et dubellēt ei⁹ et difficultati ptus.
Oleu de kerna cōfert apatibus ani et pungitino do-
lori m̃icis et eius cōuersioni. **Febres.** Oleu
camemillinu in febribus plixis melius est oleo ro-
saceo. oleu anetinu bonu est rigori. **Permutatio**
Ponit loco olei de balsamo myrrha liq̃da aut eq̃le
pōdus olei adedh⁹ cū medio pondere sui de oleo
alneregil et q̃rta pōderia sui de oleo antiquo et p-
mutatio olei lauri est p̃x hūida et pmutatio olei d
yrtica est oleu de cartamo sz est debilius eo. et lo-
co olei de alcana ponit oleu sansucinu. et loco olei
rosacei oleu nenusarinu et oleu violaceū. et loco o-
lei de kerna oleu rhabbaninu et oleu lini preter con-

uersionē in oleo de lino.

De oliuis capitulum. d. xxi.

Oline qd est. Oleu qz exprimit ex oliuis
immaturis et quandoqz exprimitur ex o-
liuis yltime maturis. Et oleuz ompha-
cinu est illud qd explez est ex imaturis. Et qz ex-
primit ex oliuis rubeis medijs inter imaturas et ul-
time maturas c⁹ opo est inter illas duas res: oleuz
pterea qz sit ex oliuis dōesticis et qz sit ex oli-
uis silurib⁹. Oleu d⁹o vetus in emplis in yntute est
olei de kerna et olei de rhabbano et de lilio sz est ca-
lidius et est p̃pinqu opōni ipsoz. Quz aliqz vult
adurere ramos oliuaz et folia eaz oz y liniant cū
melle. **Electio.** Oleu sanis melius est ompha-
cinu et melior gūma ipsius est gūma siluris q̃ mior
dicat lingua: si eni nō mordicat lingua tūc nō est p-
ficiū in ipsa. **Nā.** Omphacinu sz est et succu
in p⁹. Ruffus vō in ipso dicit eē hūitate. Et olz de
oliuis yltie m̃atis ē calz p̃mefate et declinat ad hū-
miditatē. Qd si lauet est tēpatū in hūitate et succita-
te et minus caliduz. et yfr oliue mature sunt calide
et eaz oleu ad hūitatē declinat ipatū et imature sūt
f̃re et ligna et folia eaz sunt f̃ra. Qū autē antiq̃ olz
omphacinuz ualde fit in mā olei de oliuis dulcibus
Opatoēs et pprietes. Om̃is olei spēs corpora p
fortat motū alleuiant et sunt extinctiue. Et oleu q̃
de de oliuis silurib⁹ decoquit in vase ereo donec
coagulet et sit p̃ximū yntutis liq̃. Et aq̃ de oliuis sa-
litis fortior est aq̃ oliuaz in mūdificatōe. Et oleuz
qdē sanis meli⁹ ē olz omphacinū: olei vō antiq̃ acu-
itas nō cōsequit mordicationē. Et oliue qdē sūt ex
eis q̃ nutriunt parip. **Decoratio.** Folia oliua
z siluūz bōa sūt panaricis et phibēt sudorē iuncta
oleu de oliuis silurib⁹ est sicut oleu rosaceū in p̃li-
mis intentionibus et cōfuit capillos et phibet ye-
locitatē canicie qū admistrat oi die. Et folia qdem
oliue decoquūt in aq̃ acreste donec fiat sicut mel et
limi sup dēies corrosos et euellit eos. **Apostēata
et bothor.** Et silures berisipila et formica et scēz
et apata cala soluūt et hūitas currea a lignis eaz quz
inflamantur cōuenit scabiei et ipetigi. Et sex olei ē
medicamē apatū calidoz in glandulis et pprie cuz
folijs suis. **Uulnera et ylcera.** Oleu de oli-
uis silurib⁹ explez de imaturis cōfert ylceribus
hūidis et succis et scabiei. Et folia oliuaz siluūz ul-
ceribus ambulatis et fraudulentis et sordidis et for-
mice et scēz. et q̃ p̃miscei sex olei cū cameleūta sa-
nat scabiē ita q̃ etiā bestiaz scabiei cōueniat pprie
i infusione lupinoz. Qū ex oliuis de aq̃ cōditis cū
aq̃ et sale fit emplz ad adustione ignis nō vesicat et
purgat ylcera sordida. Et gūma oliuaz siluūz cō-
fert scabiei et ylcerib⁹ et ipetigi et ponit in empla-
stria vulnez. **Infra iuncturaz.** Aq̃ oliuaz
salitaz clisterizat ad succitatē. Et oleu ablutū est cō-
ueniens dolorib⁹ neruoz et sciaticis. et oleu vet⁹ cō-
fert podagricis qū liniunt ex eo. **Mebra capis**
Oleu oliuaz siluūz est sicut oleu rosaceū in iuua-
mēto suo soda. et assumit succus siluūz et exicat et
fiunt ex eo trocisci et resuāt ad curā fluxū auris
Et oleu de oliuis silurib⁹ cōfert gingiue sanguine
colluendo os ex eo et p̃firmat dētes motos. Et gū-
ma siluūz cōfert dolori dentiū corrosos qū iplen-
tur ea. Et oleu de scorpionib⁹ est ex sublimiorib⁹

medicis dolor
folia bona sunt
fit colligunt ex
ino ponit in m
tur loco tunc o
rio et albugi et
et succus oliuaz
come et fluxū
culo q̃ siluris.
sordes ylcēz et
Mebra ambeli
stare suo sunt e
gritandib⁹ pulu
olet yllis est i
ei dīspōe sua s
salte subleuan
funt hūore dīp
bonū est stō. et
tur cū muri an
q̃ calida aut ac
colore yentri
apole et fit ex
ponit succis ea
et fit ex eis em
liq̃. Et oleu v
ex eo fit dīstē
Et eaz gūma p
nena. et lū o
te neruoz. Si
medicinas mor
De olibano co

Oliba
alter
flām
tur et līr oē a
de q̃dā est q̃
dā est rotundū
se donec rotun-
rat sit rubeū
sūz. qz vō ex
et cortex et sum-
la. **Electio**
dū interi⁹ tena-
tices ei⁹ sunt e
bano. Et olibi
et cortex ei⁹
one et pprie
ystripticitas
fielt et in ipso
ce eius acutita
plim⁹ vō ystr
est yehemētē
m̃te dixerūt r
vius minuti et
ratio. **Pon**
et eius cortices
rū cū aceto et
dolore ex quo
da re q̃ est fiet
thor. **Luz**
apata calida in
upmib⁹ apata

medicis dolori aurium distillatur. **O**linum siluati uim
folia bona sunt cula masticata. **M**ebra oculi.
fit collyrium ex antiquo tenebrositate oculi. **S**ex e
ius ponit in medicis oculi et folia eaz adusta ponit
tur loco tutie oculo. Et guma eaz antiq. cosert pa
no et albugi et grossitudi ei et grossitudini cornee
et succus folioz eaz egressioni oculo et vlcere
cornee et fluxu. **S**z doctica sunt conuenientiora o
culo q. siluria. **E**t guma eaz etia abstergit oculuz et
sordes vlcere ei et abstergit aq. et albuginem.
Mebra anhelitus et pectoris. **O**line nigre cum
flore suo sunt ex summa vaporu q. sunt asmati et e
gritudib. pulmōis. **M**ebra nutrimeti. **S**ex
olet vtilis est sup. ventre hydropici. Et oleu q. de
cu dispo. sua sunt difficilis digōis. Et grosse earū
salite subleuant appetitū et confortat stōuz et gene
rant hūore stipticiū. Et acetose magis receptibiles
sunt digōis q. oleo et veloci et etia oleu omphacini
bonū est stō. **M**ebra expulsiōis. **C**omedū
tur cū muri an cibū et leniūt et assumunt. **S**z. ix. cum
aq. calida aut aq. ordeī et soluiūt et coquūt cū ruta ad
colorē ventris pungiūtiū et vmes et cosert colice
apose et fit ex eo clistere colice sate ex fece et sup.
ponit succus eaz fluxui mīcis et fluxui sanguis ei
et fit ex eis emplastr. cū farina ordeī ad cursuz an
tiq. Et oleū vetus ppati cū aq. acreste cosert quz
ex eo fit clister vlcere et ani itrimēis et silt mīcis
Et eaz guma puocat utriūq. et extrahit fetū. **U**e
nena. **E**t oleo et aq. cala fiat nausea et rīpit vīu
te neruoz. Guma olinaz siluriū numeratur inter
medicinas mortiferas.

De olibano capitulum. d. xxx.

Olibanū qd est. Notū est. Et ipsum q. de
alterat cū gūmi et gūma pini s. olibanū in
flamat. gūma vō pini sumat et n. inflama
tur et silt o. adulteratū nō inflamat. Et olibanū q.
de q. d. est q. d. est indū ad viriditate decline et q. d.
da est rotundū q. d. colligit q. d. ratū deū cōcūti i va
se donec rotundū fiat et volubile. et hoc q. inuete
rat fit rubeū et de eo est albi lene hūidū sicut ma
stix. q. s. vō ex olibano admistrant in anis minutū
et cortex et sumus et ptes arboris ei omis et ppe. fo
lia. **E**lectio. **M**elius est masculū albi rotun
dū interi. tenax et aureū q. frangit. **N**ā. **C**or
tices ei sunt exiccati in fo et sunt pax. friores oli
bano. Et olibanū calidū est in fo et exiccatiū in prio
et cortex ei exiccatiū est in termis si. **O**pati
ones et ppietates. **N**ō inest ei exiccatio fortis
n. stipticitas nisi debilis et exiccatio corticib. eius
inest. et in ipso q. d. est maturatio et nō est in corti
ce eius acuitas et n. corrodit carnē et retiet sāguine
plim. vō vsus eius adurit sanguine. Et sum. eius
est vehemētioris exiccatōis et stipticitatis. Quidā
autē dixerūt rubeū est magis absterfūnz albo. Et
vīus minutū est debilior vīute olibani. **D**eco
ratio. **P**onit cū melle sup. panaritiū et delet ipm
et eius cortices sunt boni vestigijs vlcere. Et cose
rūt cū aceto et oleo liniū dolori q. noiat pposit. et ē
dolor ex quo pueniūt in corpore sicut vīuce cū q.
da re q. est sicut ambulatio formice. **A**pata et bo
thor. **E**t uz chimolea et oleo rosaceo ponit super
apata calida in māmillis et ingredit in emplis reo
uētib. apata vīce. **U**ulnera et vlcera. **E**t cō

solidat valde et pprie vulnera recentia et phibet
fraudulētia dilatari. et sup. ipetiginē ponit cū adipe
anatis. et cū adipe porci sup. vūlnera ostracata. et su
p. fissuras frigoris et est conueniēs vlcere. **S**z ex
adustōe. **M**ebra capitis. **C**osert sensui et cō
fortat ipz. Et q. d. hominū sunt q. d. p. p. v. et ex in
fusione ei. ieiuni assuete in potu sumat s. ei. p. li
mus vsus facit soda et lauat ex eo caput et q. s. mi
scet cū nitro et mundificat surfures et exiccat vlc
ra ei et distillat in aurē dolorosaz cū vino. et q. p.
miscet cū oleo aut pice aut vino de vīis passis cō
fert cōtritōi circuitus auris. liniū et abscidit fluxū
sanguis nariū et cū q. est ex velaie et est ex medicis
cosertētib. cōtritōi auris. **M**ebra oculi. **E**t cō
solidat vlcera oculi et replet ea et maturat apa an
tiq. in eo et itez sum. ei. cosert apati calido et ab
scindit cursū hūitātū q. sunt in oculo et cōsolidat ul
cera mala et phibet cācz i oculo. **M**ebra anbeli
ti. et pec. **Q**uā p. miscet cū chimolea et oleo rosaceo
phibet apata calida q. accit in māmillis muliez et
ingredit in medicamētis cāne pulmōis. **M**ebra
nutrimeti. **R**etinet vōitū. Et cortices eius con
fortant stōuz et stringūt eū et est magis calefaciē
stōuz et in digōe magis iuyis et cortices magis col
ligūt stōuz mollificatū. **M**ebra expulsiōis.
Retinet fluxū ventris et fluxū ventris cū sanguine
et fluxū sanguis ex mīce et ano. Et cosert dysente
rie et phibet expansionē vlcere malignoz i ano qū
ex eo fit liciniū. **F**ebres. **C**onfert febribus
antlq. phisticis si ei. vsus cū vino plimus sit iter
ficet et similiter cum aceto.

De origano capitulum. d. xxxi.

Organū qd est. Est in potētia sicut hāce
et sirupus ei est sicut sirup. albasce. **E**
Electio. **Q**uā forti. exil silure est.
Nā. **E**t calidū et sicū in fo. **O**patōes et p.
etates. **E**t resolutiū carminatiū subtiliatūz
et est vehemētis absterfionis et in ipso est acuitas
et illud p. illud q. d. in ipso est de vīute adurēte.
Decoratio. **E**t bonū cōcūatōi dentiū. **I**n
strumenta iuncturaz. **C**osert dolorib. vīriū
q. anbe. **M**ebra capitis. **M**asticat et sedat
dolorē dentiū et sanat gingiua fluxū p. vīute suaz
adurēte. **M**ebra anhelitus et pectoris. **O**
leū eius cosert pectori et pulmōi. **M**ebra m.
trimeti. **C**osert epati et stō. **M**ebra expul
siōis. **P**rouocat vīriūq. et extrahit vermes et
ascarides.

De ossibus capitulum. d. xxxij.

Ossa. **O**patōes et ppietates. **O**ssa
adusta sunt exiccatina resolutina. **D**e
coratio. **D**i q. calcāe. porci q. ex eo
fit linimentū sup. albaras cosert. **I**nstrū iunctu
raz. **D**i q. ossa hois cosert in potu data dolo
ri iuncturaz. **M**ebra capitis. **D**i q. homi
ossa in potu dant ad epileptia. **I**ndt. **S**al. fuit hō q.
secrete dabat hoc in potu et auserebat eoz epilep
sia et est exstatio illius hois. **M**ebra nutrim
ti. **D**i q. calcāe. hirci cū o. ymelle aufert sple
nē. **M**ebra expulsiōis. **D**i q. calcane. hirci
cinus excitat coitū et crura vaccina adusta absce
dunt fluxū sanguis et solutionem ventris.
De ostraco capitulum. d. xxxij.

Ostraci. **O**patōes et pprietates. **C**aro ostraci siluris quā terit et linīt ex ea corpus deficiat fortiter et qd de ostraco purpureo adustū est vtutē bz carminatiua abster suam et vtus eius est vtus cadēs cito et in toto ipsius ē at fractio eoz qd carni infixa sunt et osliū qd admiſtra tur cū dispōe sua. **D**ecoratio. **C**ōmīs tunice ostraci et cortices ipsius quz adurunt abster gūt mor pbea et silr ostraci cū dispōe sua extrahit astellas magnas carni infixas. **A**t ostraci purpureū qd decoquit cū oleo et inungunt capilli ex eo retinet casus eoz. **A**pata et boibor. **V**iscositas limaci apz qd noiat virus eaz cū olibano et aloē et myrrha cōq̄ſata donec fiat in spissitudine mellis exiccat a postēata accitā in radice auris. **E**t si inuenit hūitā tē pfunda in ea extrahit eā et sanat ab eā. **V**ulnera et ylcera. **A**d ostraco purpureo adustū est abstergit ylcera et cōsolidat ea et mūdificat ea et qd de eo adustū est cū sale cōfert aduſtioni ignis puluerizatiū desup et dimissuz donec exicet et totū qd adustū est de ostraco cōfert scabiei. **A**t ostraci cū qdē cū carne sua cōfert vulneribus et pprie illis qd sunt sup nervos cōtritū cū ture et myrrha et pos ituz sup ea et silr cū puluere molendi. **E**t **B**al. qdē exptus est limatias sicut sunt. **I**nſtra iuncturarū Sedat dolorē podagre et apatū eius et fit emplastr ex eo sicut est sup oia apata iuncturaz. **M**embra capitis. **A**d adustū est de ostraco purpureo abstergit dentes et p̄cipue qd adurūt cū sale: qd si ostraci terat sicut est cū aceto abſcindit fluxū sanguinis nariū. **M**embra oculi. **Q**uā abluīt qd adu ſtū est de oi ostraco cū carne sua et ponit in alcolol delet groſſitudinē palpebray et albuginē i oculo et pānū et qd adurūt caro eius qd noiat latalis antiq̄z misceit cū alkitra et terit et distillat sup palpebray n̄ pmittit pilos nasci et viscositas qd est sup illū quod silure est facit coherere pilos pmutatos sup palpebras. **E**t viscositas limatiaz qd dēa est an qd ex ea linīt frōs p̄ibet mās ad oculū estulas et facit pilos etiā adherere sup palpebra. **M**embra nutri mēti. **C**aro ostraci qd noiat carufis est bōa stō et carnes ostracoz nō decocte aq̄ n̄z allate sedāt do lorē stōi. **O**straci purpureū qd bibi cū aceto exte nuat splenē. et qd fit emplz ad hydropisiz ex ostraco nō sepef donec minorei eā: et oz vt dimittat do nec cadat p se et ostraci silure est forti in illo ppē vebementia exiccatōis. **M**embra expulſionis. **C**aro purpurei nō lenit nāz et caro ostraci nomiati ſentalis qd est recēs lenit ventrē et pprie ius eius et silr ius puoz ostracoz et qd mīcis p̄focationē ha bētes ex ostraco suffumigat purpureo iuuant et bō suffumigatiū extrahit secundina. **A**t suffumigatio e ius qd est aromatici odoris et albelili et p̄fici qd ē sup littora etiā cōfert in p̄focatiōe mīcis et excitat epilepticos etiā et in ipso est castoreitas in odore et **A**t ostraci puocat mēſtrua suppositū. **I**ndēt et illud qd noiat caugile est absterſiuū qd adurūt sicut est et est p̄mīstū cū cinere gallaz viridiuz et pipe albo cōfert ylcereb̄ accitib̄ in intestis dū recētia īma nēt et nō putrefiūt magnifice. **E**t pōdus qdē cieri ostraci sit q̄ttuor ptes et gallaz due et pipis ps. i. et puluerizet sup cibū et in vino det ad potandū. **V**enenax. **C**ōfert caro ei morſui cāis rabioſi.

De ordeo capitulum. d. xxxiiij.

Ordē qd est. **E**t notū. **A**t siligo est spēs eius sine cortice. **E**t eius opo est p̄ping o patōi ipsius. **N**ā. **E**t silr et sicū i p̄. **O**ponez et pprietates. **I**n ipso est abster ſio et eius nutrimentū minus est nutrimento tritici. **A**t aq̄ ordeī est nutritibilior ſanich ipsius. **A**t ambo frangūt acuitatē hūoz. et aq̄ ordeī alſelech ē hūior **A**t ois aq̄ ordeī est inflatiua. **D**ecoratio. **B**u p pānū admiſtrat de eo epithima calidū. **A**pata et boibor. **E**t fit ex eo decocto cū aq̄ sicut sorbitio nes cū pice et colophōia emplz sup apata dura et ſo lo et cū fursure suo sup apata calida. **V**ulnera et ylcera. **Q**uā fit linimentū ex eo cū aceto forti et ponit more emplz sup scabiē ylcera et sanat eā. **I**nſtra iuncturaz. **E**t fit ex eo emplz cū cydonis et aceto sup podagre et p̄ibet fluxū hūitatu ad iun cturas. **M**embra anhelitus et pectoris. **C**āq̄ ei cōfert egritudinē pectoris. et qd bibi cū ſeie ſeni culi facit abundare lac et fit emplz ex farina eius et meliloto et cortice papaueris ad dolorē lateris et a qd eius est mala stō. **M**embra expulſionis. **E**t ius ſanich retinet ventrē et silr decocto ſanich ei et fursur ei puocat yrina et aq̄ fursuris tritici qd bibi est vebementioris puocatōis. **F**ebres. **A**q̄ eius est inflatiua hūectatiua febriū in calis qd pura et in frīs cū apio et feniculo. **A**t dat in potū et illud qd cōctū est cū ſicub̄ p̄mīstū cum mellicrato ad febres phlegmaticas.

De obalmaran capitulum. d. xxxv.

Oalmara qd est. **E**t ſceheſabra albumei mi. **N**ā. **I**ndēt filius meſaugue in ipso est caliditas et est sicū in ſo. **E**t p̄lea hūoz dicit qd est ſim qd ei caliditate calefactus ē. **L**edat ſz iudiciū frigoris ei est in p̄: ſz qd verius est est qd vtus ei est p̄ſoſita ex caliditate cū ſrita te et poſe est vt ſit ſritas in ipso vinctas. **O**patō nes et pprietates. **C**ōfert calefactis et pprie qd morat sup ipz aq̄ rof. **V**ulnera et ylcera. **E**t ex eo emplz aduſtōi. **M**embra capitis. **C**on fert valde ad cola albumeimi et apit oppilatōes ee rebri. **M**embra expulſionis. **A**lbumeimi da tur in potū ſemē frizū ad fluxū ventris antiq̄z cuz oleo roſaceo et aqua frigida.

Capitulum de littera. p.

De prunis capitulum. d. xxxvi.

Pruna qd sunt. **N**ota sunt. **E**le ctio. **I**lla qd hūit colorē palee ſūt fortiora nigris. **E**t citrina fortiora rubeis et alba ſunt magis gūia pue ſolonis. **E**t armena ſūt meliora oi b̄ et vebementius ſoluētia et meliora ſunt magna pinguis. **N**ā. **E**ſra ſunt in principio ſi hūida i ſine tertij. **O**ponez et pprietates. **E**iſ gum ma est ſubtiliatiua inciſiua et glutinatiua et in dama ſcenis est cōſtrictio et ſtipticitas apud dia. nō apud **B**al. **E**t in crudis qd nō ſunt matura est ſtipticitas et eoz nutrimentū est paucū. **C**omedant aut an cibū et bibat qd hūectatus est poſtea aq̄ mellis et vinū de paſſis. **V**ulnera et ylcera. **E**iſ gūma cōſoli dat ylcera et cū aceto abſcindit ipetiginē et pprie ſi fuerit cū ea mel aut zuccaz et p̄cipue in pueris. **M**embra capitis. **Q**uā ex ſolija prunoz colluit oia

phibet fluxū fieri ad vtrāq; amigdala ⁊ yua. **Mēbra oculi.** Eius gūma cōfortat visū qū sit ex ea collyriū. **Mēbra anhelitus et pectoris.** Mūza ex eis sedat inflammationē cordis. **Mēbra nutriti.** Que dulcia sunt ex eis mollificāt sto machū hūitate et infiant eū ⁊ penitus nō sunt ei uenientia: mūza vō ex eis forti⁹ resistūt cholē q̄ illa. **Mēbra expulsionis.** Que ex eis sūt ol cia vehemētī⁹ soluendo educūt cholera ⁊ hūda ⁊ sunt vehemētioris solutiōis q̄ sicca et eoz solutio sit p̄p̄ viscositate eoz. Damascena aut stringunt ventrē fm quosdā. Et in silurib⁹ qū nodū sunt de cocta valde est stipticitas ab oib⁹ cōcessa. Inquit Gal. Errauit Dia. in v̄bis suis qū dixit damascēa cōstringūt imo soluit ⁊ gūma eoz stringit lapidez velice ⁊ eoz aq̄ puocat mēstrua ⁊ q̄to plus sūt mī nora tanto plus est eoz solō minor.

De pilio capitulum. d. xxvij.
Piliū qd est. Est duoz colorū hyemale et estiuū ⁊ potio cuiuslibet illoz sit pondus. 3. ij. **Electio.** Meli⁹ est illud qd ē maius grossius qd submergit in aq̄. **Nā.** Est firm⁹ ⁊ hūidū in fo. **Opōnes ⁊ pprietates.** Qd ex eo frizū est imolutū in oleo rosaceo stipti cū est ⁊ sedat dolores more emplī suppositū cū ace to. **Apata ⁊ bothor.** Admitrat cōq̄latū cūz aceto sup apata calida ⁊ formica ⁊ herispila ⁊ pro prie q̄ sunt sub aure ⁊ sup phlatica. **Instra iun cturaz.** Sit ex eo emplaz⁹ torisōi neruoz ⁊ ip soz spasma ⁊ podagre et dolorib⁹ iuncturaz calia cū aceto ⁊ oleo ros. **Mēbra capitis.** Qui ex eo supponit suo capiti emplaz⁹ cōfert sōda ei⁹ ca lide. **Mēbra anhelitus ⁊ pectoris.** Lenit pe ctus. **Mēbra nutriti.** Eius mucilago cūz oleo rosaceo p̄fert siti vehemētī cholericē. **Mē bra expulsionis.** Eius qd frizū est pōdus. 3. ij. imolutū in oleo rosaceo stringit ⁊ cōfert dysente rie ⁊ pprie infantū ⁊ qd ex eo mucilaginosū est ⁊ ipsa mucilago ei⁹ cū oleo violaceo soluit. **Se bres.** Bibatur et tunc sedabit inflammationē fe brium acutarum.

De portulaca capitulum. d. xxviii.
Portulaca qd est. Nota est. **Electio.** Succus ei⁹ est illud qd in ea est magis ul time opōnis. **Nā.** Fia est in 3° hūi dū in fine si. **Opōnes ⁊ pprietates.** In ea est stipticitas ⁊ phibet fluxū sanguis ⁊ flux⁹ antiquos ⁊ ipsius nutrimentū est pūū illaudabile ⁊ est resi stena chole valde. **Decoratio.** Ex ea frican tur v̄nce ⁊ eradicat eas pprietate sua nō q̄litate. **Apata ⁊ bothor.** Sit ex ea empl⁹ apatib⁹ calidis in qd⁹ time⁹ putrefactio ⁊ herispila. **Mēbra capitis.** Cōfert bothor in capite abluto ex ea ca pite cōmista cū vino ⁊ delet stuporē dentū p̄pte rea q̄ lenit aspitatē ⁊ sedat sōda calidā pullatiua. **Mēbra oculi.** Cōfert ophthalmie ⁊ ingreditur in alcosol. ⁊ nimius vsus eius facit accidere pannū in oculo. **Mēbra anhelitus ⁊ pectoris.** Ei⁹ succ⁹ phibet fluxū sanguis p̄p̄ v̄tutē suā ponticaz. **Mēbra nutriti.** Cōfert inflamatiōi stōi bibi ta ⁊ more emplaz⁹ supposita ⁊ cōfert epati infla mato ⁊ phibet v̄ditū cholericū ⁊ debilitat appeti tū. **Mēbra expulsionis.** Sit ex ea clistere dy

fenterie intestinoz ⁊ solutiōi colirice ⁊ cōfert dolo ribus renū ⁊ velice ⁊ vlcereb⁹ eoz ⁊ abscondit fm plm desiderū coitus. Et existiauit fili⁹ melangue q̄ augmentū facit in coitu ⁊ v̄t q̄ sit illud in p̄lone calida et succa ⁊ ipsa retinet fluxū mēstruoz ⁊ con fert vlcereb⁹ m̄ricis ⁊ cōfert aq̄ ei⁹ hemorrhoidi b⁹ sanguineis ⁊ eius succus extrahit ascarides. Et si asset portulaca ⁊ comedat abscondit solutionē. febre. **Cōfert febris acuta.**

De polypodio capitulum. d. xxix.
Polypodiū qd est. Est lignū cineritū no doluz declinās ad rubedinē ⁊ nigredinez parūp minutos h̄ns ramos sicut v̄mis pli moz pedū. Et in sapore ipsius est dulcedo cū stipti citate. Dixerūt qdā q̄ nascit sup arbore i nemo re ⁊ dixerūt q̄ nascit sup lapidē. **Electio.** Me li⁹ ex eo est q̄ est fusticiū interius grossū sicut amula ria ⁊ declinās ad rubedinē ⁊ citritatē solidū recens in quo est amaritudo occulta ⁊ bon⁹ sapor cū pon ticitate ⁊ in ei⁹ sapore est sapor garofil. **Nā.** Validū est in fo succū in 3° v̄ltimū in exiccatoe. **Opatoēs ⁊ pprietates.** Est resolutiū ventosi tati ⁊ hūitati. **Instra iuncturaz.** Emplast⁹ factum ex eo cōfert torsioni neruoz. **Mē bra expulsionis.** Soluendo educit m̄ltaz sine pū etōe ⁊ soluit phlegma ⁊ chimū aquosū et decoquit in iure galloz ⁊ iure pisciū p̄p̄ colicā aut in iure o lez. Si ergo spgit radix ei⁹ sup aq̄ alkarati ⁊ bi bit soluit cholera et phlegma. Et potio qdē ei⁹ sit vi. kermet: kermet enī est. vi. kerateq̄ imo sit ul qd ad. ij. 3. Et oz v̄t bibat cū sirupo de melle mī sto cū aq̄ ⁊ an ipz aliqd de tarachis et in decocto sit vsq; ad. iij. **Permutatio.** Loco ei⁹ ponitur epithymū ⁊ mediū pōderis ipsius de sale indo.

De pappo capitulum. d. xl.
Papyrus qd est. Notus est. Et ex ipso qdē sunt charte: ⁊ ipse qdē i potētia est char ta. et qd ex eo aduultū est vehemētioris ē exiccatois. **Nā.** Est frus et succus. **Opati ones ⁊ pprietates.** Cōfert fluxū sanguis ⁊ pro hibet eū ipsius cinis. **Uulnera et vlcera.** Pl uerizat sup vlcera recentia ⁊ cōsolidat ea: qūz vō infundit in aceto ⁊ exiccet et intromittit fistulis et oib⁹ vlcereb⁹ ambulatiuis ⁊ vlcereb⁹. **Mē bra capitis.** Eius cinis cōfert corrolioni oris. **Mēbra anhelitus ⁊ pectoris.** Eius cinis retinet sputū sanguis. **Mēbra expulsionis.** Suma tur ⁊ inuoluat lino ⁊ dimittat donec exiccet deide ponat sup hemorrhoidas et cōfert eis.

De polio capitulum. d. xli.
Poliū qd est. Est spēs de sceha in q̄ est ca liditas ⁊ acuitas pauca. ⁊ qd ex eo min⁹ est est acutius ⁊ amari⁹ ⁊ sunt in eo thyr si ⁊ flores ⁊ ipz est piloluz albū declinē ad citritatē vsq; ad mēfaz palmi plenū seie ⁊ eius caput est si cut ipera in quo sunt sicut pili albi gūis odoris cūz qdā aromaticitate: mai⁹ at est debili⁹ qd etiā est a maz et in ipso est acuitas qdā ⁊ mōtanū est minus. **Nā.** Minus est calidū in 3° succū in fo ⁊ maius est calidū ⁊ succū in fo. **Operatoēs et pprietates.** Est aperitiū subulatiū ⁊ pprie minus est ad api endū oppilatōe intrinsecas. **Uulnera ⁊ vlcera.** Cōsolidat qd ex eo viride ē plagas recētes ⁊ ppe

maius et qd ex eo est succu vlcera fraudulenta pē-
pue minus succu. **Medbra capitū.** Facit soda
capitis. **Medbra nutrimenti.** Ipz cū aceto ē e-
pithima cōueniēs apatib⁹ splenis et duritie ipsi⁹ et
nocet stō et cōfert ictericie nigre et pprie decoctio
ei⁹ qd ex ipso maius est et cōfert hydropisi et uir-
malū stō. **Medbra expulsionis.** Prouocat y-
rina et mēstrua et soluit ventrē et cōfert ascaridib⁹
valde. **Febres.** Cōfert febrib⁹ antiquis.
Uenena. Cōfert pūcture scorpionis et decoctio
maioris morsui vmiū venenosoz oīuz et eo suffu-
migat et sternitur et fugat venenosa minora. **P-**
ermutatio. Loco ei⁹ ponunt in extractōe ver-
miū et puocatōe vrine et mēstruoz pōdus eqle d
lignis gnati viridib⁹ et tertie due pōderis ipsi⁹ d
corticibus lignorum casie lignee.

De pellibus capitulum. d. xliij.

Pelles lactentiū ppf hūitatē ipsoz. **Med-**
peratōes et pprietates. Nutrimētū
eaz est paruū viscosū et ppingū est in viscositate
et dispōib⁹ suis nutrimento pedū. et rafa qdē pellis
capne qū ponit super cursuz sanguis retinet eū. **D-**
Decoratio. Pellis vipere adusta et linita super
alopitiā cōfert. **Apata et bothor.** Dī qd pel-
lis eqq est in aq qū ponit super bothor infrat ipsū
Vulnera et vlcera. **Ponit cinis pellis mularuz**
et silū super adustōez ignis et vlcera calida qū nō
sunt cū apate et est medicamē excoctōi pedum ex
calciamēto et coraz et fistulis. et pellis recens ouis
super percussione ponit in hora et phibet nocumē-
tū ex ea et est cōueniens vlcereb⁹ fraudulētis et sca-
biei et pruritui. **Medbra nutrimenti.** Pellis i-
trinseca qd in stōachis auiū et i guttur eaz pēpue
galloz qū succat et terit et bibi cū vino cōfert do-
lori stōi. **Uenena.** Dī qd recēs pellis calida
cap qū ponit super morsū vipe attrahit venenū.
De pice capitulum. d. xliij.

Pice qd est. Est duaz spēs: vna est maria
nig liqda qd ponit in emplastris et est de
genere picis: et alia est mōtana siluris: et
siluris alia est liqda et est ex arbore aliēbut et mo-
dis alijs pini: in p⁹ vō est spēs ei⁹ hūida deīn de-
siccā cū decoctōe: et plm qdē ipsius est ex iembut
et est arbor cadim korasc. Oleū vō picis pxiū est
alchitra. Et ei⁹ oleū fit vt distillet ei⁹ hūidū vbi
decoquit vt desiccet aut suspendat supra ipz lana
et madefiat ex vapor eius et qū madefca fuerit ex-
priat in vase alio. Mū tñ sit possibile vt distillet i
cucurbita et alembico melius qd illo mō et magis f-
nat illud qd sublimat. **Opōnes et pprietates.**
Est maturatua hūoz grossoz absterfina calefactia
Et hūida est vehemētius maturatua et succa forti⁹
est desiccātua et ponit in emplastris. **D-**
Decoratio. Artirpat albedinē vnguis et attrahit sāgu-
nē ad mēbra et impinguat ea pprie quz iteratur e-
ius adherētia et euulsio subito cū uolētia et hñitur
sup si xuras pedū et reliquoz mēbroz vt sanat eal
Et emplastrz scm ex ea facit nasci pilos in alopitiā
Apata et bothor. **Lenit apata dura et pprie hū-**
da et admīstrat cū farina ordeī super scrofulas et
phibet qū pmisceat sulfuri aut cortici arboris aliē-
but ambulationē formice et phibet exituras glan-

dulaz oīuz. **Vulnera et vlcera.** Delet ipe-
tiginē et generat carnē in vulnerib⁹ pūdis ppe
cū puluer turis et cū melle et mūdificat vlcera cor-
ruptaz hūitatū et sicca in hoc et in vulnerib⁹ ē ve-
hemētiora exiccātōis. **Infra iuncturaz.** Cō-
fert apatib⁹ in lacertis. **Medbra capitū.** Sic-
ca et hūida bona est vlcere bua capitū. **Medbra**
oculi. Sum⁹ picis bonū efficit marginē oculi et
facit oriri pilos palpebray et phibet lachrymas e-
ius et implet vlcera in oculo et cōfortat visum. **Medbra**
anbelitus et pectoris. Cōfert tussī frigi-
de et sicce et pprie cū aigdalīs et zuccaro in plesi et pi-
pneumōia et facit sputū facile et matat et silr cū oleo
aigdalino ē eius maturatio plima. Sola vō qū est
tunc eius mūdificatio est minor maturatione ei⁹ et
cū zuccaro est ecōtra. Et phibet sputū sanguis et p-
hibet sputū saniei qū lambit ex ea qdē. **Medbra**
expulsionis. Lenificatio ē
et plimus vltis eius soluit et fit ex ea enema ad apa-
ta calida et dura in intestis et mīrice et testiculis. Et
ponit in medicis vulnez orifici⁹ vesice. Et qū lini-
tur pīx sup fixuras ani sanat eas. **Uenena.**
Resistit venenis et pferit qū liniit si morsū vipe.
De porro capitulum. d. xliij.

Porro qd est. Porri aliud est scemiū et ali-
ud ē nabathiū: et aliud est qd dī porruz
silurē. Et est illud qd est inter porz et al-
leū qd est meli⁹ i medicis qd i cibo sz nabathiū ma-
gis ingredit in curatōib⁹ qd scemiū. **Medbra**
capitū. Abscindit fluxū sanguis ex na-
rib⁹ et suffumigat ex seie ei⁹ cū alchitran dēs in qd
est vmis et interficit vme et ēgit illū i ipsius come-
stio facit soda et facit imaginari et videre somnia
mala et ipsius cinis cū oleo rosaceo et aceto vini est
cōueniens auri dolorose. Et est ex eis qd corrumpunt
gingina et dentes et fundit eos et pprie scemiū: **Medbra**
oculi. Nocet visui. **Medbra anbe-**
litus et pectoris. Cū aq ordeī cōfert asmati scō
ex mā grossa et ppe nabathiū et pprie cū melle et p-
fert ad apata pulmōis et maturat ea et danit ex seie
eius. **Medbra nutrimenti.** Est malū stō
et silurē est deteri⁹ dōestico qm est amarius et acu-
ti⁹ et magis mordicatinū ipso: et porz qdē totū est
inflatuū: oz ergo vt elixet in duab⁹ aqz qd alleui-
ant inflatio et nocumētū ipsi⁹. **Medbra**
expulsionis. Prouocat yri-
na et mēstrua pprie nabathiū et silurē et nocent am-
bo vesice et renibus vlceratis et cōfert hemorro-
dibus qd ex eo elixum est comestuz et moī empli-
suppositū et cōmouet coitū et silr ei⁹ semē torrefa-
ciū. Et semē qdē eius torrefit cū gnis myrti ad te-
nalimō et sanguinē ani et sedēlin decoctōe foliorum
eius cū aq et cōfert coartatōi mīricis et duritie qd est
i ipa et decoctio radicis ei⁹ cū issidebeget cū oleo d

cartamo aut oleo amigdalino aut sisamino confert
colice et eius succus siccus est ex summa eorum que soluit
sanguine. **Venenata.** Succus eius cum mellicrato
est conueniens moribus.

De piris capitulum. d. xlv.

Pira que sunt. In ipsis sunt terreitas et aque
itas et in nostra que terra est spes que de secula
brud et hanc magnam capacitatem et est uehementi
tis rotunditatis et subtilis corticis boni coloris qua
si puium et que ipsis sunt aque succari coagulata congelata
plumum sed non propter spissitudinem sub boni odoris val
de quod quod ab arbore sua cadit super terram destruit et
ista sunt in quibus non est nocumentum de speciebus pirorum
Nas. **Pira** que noian scemia sunt fra in pro sicca in
fo: scenabrud pro tepate huida. **Opatos** et pro
etates. **Omis** spes eius sunt stiptice intrantes in
emplis retentis materiis. Et quoniam abstergunt parum
pro eorum huius est plumum et laudabilior huius pomum
pro finem quod dixit rufus. **As** autem que dea sunt scenabrud in
terra corascenti abique alga sunt lenitiua nature et bo
ni chini valde. **Vulnera** et **ylcera**. **Sololi**
dant vulnera prope siluria exicata. **Medbra** nu
trimenti. **Sunt** propterea stoum et scemia prope co
fortat stoum et abscindunt tussis et sedat cholera. **Medbra**
expulsionis. **Costringunt** ventrem prope
que sunt exicata: et in piris que est propterea facendi
euenire colica que oritur ut bibat pro ipsa hydromel cum
speciebus que sunt ut pip et cinnamomum et his filia. et eo
rum rob coferit fluxui ventris cholerico. **Venenata**
Linis spei eorum uehementis stipticitatis et tarde ma
turatiois est cura fungorum mortificationum. Et quoniam coquuntur
turi isti fugi cum piris miorat nocumentum ipsorum.

De pedibus capitulum. d. xlv.

Pedes. **Opatos** et proptetates. **Be**
nerat huius viscosum non grossum sed ipse est
laudabilis et paucorum supfluitatum. **Medbra**
anhelitus et pectoris. **Coferit** tussi calide pro
prope cum pulvis ordeum. **Medbra** nutrimenti. **Boni**
sunt digoni boni chini viscosi non grossi. Et si
gnificatio bonitatis digonum eorum est velocitas infla
tiois ipsorum et dissolutiois in decoctioe: vix eorum nu
trimenti non est multum. **Medbra** expulsionis.
Soluit cum viscositate que est in eis.

De palma capitulum. d. xlvij.

Palma que est. Est arbor dactyloz nota et o
nes partes eius sunt stiptice et sermo dacti
lorum iam preterit.

De petroleo capitulum. d. xlvij.

Petroleum que est. Album note spei est et nigrum
est colamentum picis babylonice et reliquum
Nas. **Calidum** est et siccum viscosum ad quatuor.
Opatos et proptetates. **Est** subtile et prope album
resoluitum liquifacitum apertum oppilationum. **Intra**
iuncturaz. **Coferit** doloribus anchaz ambarum et
doloribus iuncturaz et prope album. **Medbra** capi
tis. **Petroleum** variis coferit doloribus auris frigidis.
Medbra oculi. **Coferit** albuginem oculi et aque descen
denti et nigrum ex eo etiam. **Medbra** anhelitus et pe
ctoris. **Coferit** almati et tussi antiqui: bibi enim pa
rum ex eo cum aqua calida. **Medbra** expulsionis. **Sedat**
dolor ventris pugitum et ventositates. Et
quoniam fit ex eo licium interficit ymes et prope nigrum et
coedere pedus. 3. i. de eo frangit ventositatem ve

lice et frigida mictis. **Venenata.** **Coferit** punctu
re epistimatum.

De pentapilone capitulum. d. xlvij.

Pentapilon que est. Est noianus quoniam folia
Opatos et proptetates. **Est** fortis et xig
catdis sine acuitate et adustioe et mordica
tione et fit ex eo emplastrum ad fluxum et sedat ipsum. **Aspa**
ta et boibor. **Fit** ex eo emplastrum ad dubellet et scrofu
las et durities phlaticas et panaritis. **Vulnera** et
ylcera. **Decoratio** radices eius valet ad ylce
ra ambulatua. et quod de eo decoctum est cum aceto ad
formicam et coferit in herisipila et panaritis et scabie.
Intra iuncturaz. **Coferit** doloribus iuncturaz
et sciaticis et coferit ramici bibitus et more emplastrum su
ppositum. **Medbra** capitis. **Decoctio** radi
cis eius valet ad linguam dolorosa quam ex ea fit em
plastrum ad colicam. Et folia eius cum vino ad epilepsiam
valet bibita. xxx. diebus. **Medbra** anhelitus et pe
ctoris. **Fit** gargarisma cum decoctioe eius ad aspi
tatem gutturis. et siccum radices eius ad dolorem pulmo
nis. **Medbra** nutrimenti. **Succum** radices eius ua
let ad dolorem epatis et ictericiam quam bibi per aliquot di
es cum sale et melle et potio eius fit tres annulatus. **Medbra**
expulsionis. **Coferit** radices eius solui et
ylceribus intestinoz et hemorrhoidibus et siccum decoctio
radices eius. febris. folia eius cum aurum aut cum vi
no coferit quoniam et quotidianis. **Venenata.** **Suc**
cus radices eius est medicina punitiosa.

De piscibus capitulum. d. l.

Pisces. **Electio.** **Meliores** pisces sunt
illi que non sunt magni valde neque hinc carnem
dura neque siccum et in quibus non est pinguedo ita
quod que frangat neque mucilago et in quibus non est malum sa
por vel odor et quorum sapor est suauis. **Suauis** e
ni saporis sunt conuenientes et que sunt pingues non sup
flus pinguedine hinc neque grossum neque ut sepius neque acrum
et illi quibus non cito aduenit fetor quam ab aqua separent. et
eliguntur que ex piscibus dura carne hinc illi que e mi
nor. Et ex hinc mollis carne ille que e maior ad ter
minum aliquem. Et ille que hinc dura carne salitus melior
est eo que est recens. In generibus autem alabot sunt me
liores deum alebani postea almerenuse et alceba me
rim non sunt mali sed molles et pingues ambo sunt gros
si: alchanahab autem almerenuse et alcurful sunt boni
valde. In locis autem in quibus morantur est electio quoniam
illi que morantur in locis petrosis sunt meliores deum i
arenosis et aqua dulcibus currentibus et quibus non sunt sor
des et non sunt limose neque lacunales neque capestres et non
sunt de lacunis quisque flumina non imbibunt et in qui
bus non sunt fontes: et pisces que de marini sunt lauda
biles subtile. Et melior spes eorum est illoz que non
sunt nisi in mari et pelagi et illi que morantur in aqua di
scopis flatui ventorum super se sunt meliores eis qui
sunt econtrario et illi que morantur in aqua multaz agita
tionum et vndaz sunt meliores et uehementiori indi
gent exercitio quam illi que habitant in aqua statibus. Et pi
sces que de marini sunt optimi subtilis carnis precipue
quam ipsorum habitatio est in littoribus petrosis aut areno
sis: et pelagi que de sunt de mari plimi sunt exercitij
Et illi que vadunt de mari ad flumina dulcia quorum cur
sui contraria exit aqua natura etiam sunt subtile et pli
mi exercitij. **Sed** cibantur illi que cibantur herbis bo
nis et radicibus platay sunt meliores his que coedunt

Pulmo. **Opates** et **pprietates**. **Et** nutrimentum est parvum declinans ad phlegmaticum et h^o est consideratio. **Ulnera** et **ulcera**. Pulmo arietis sanat excoiatione calcanei ex calcia meto quoniam super ipsam ponit calidus. **Medbra** nutrimenti. **Eius** digos est facilis. **Medbra** expulsio nis. **In** ipso est constrictio ventris.

De pomis capitulum. d. lxiij.

Poma. **Electio**. **Magis** tepata sunt albecimia et illa que sunt insipida sunt mala et pui iunameti et non agunt aliqd et sicut imatura. **Na**. Illa que sunt contracta sunt frigidiora et huiora propter illud quod est in eis de aquitate et potica et stiptica et acetosa sunt frigidiora et dulcia sunt aqua et sunt decliniora ad caliditatem quam alia quoniam magis dominans in eis sit frigiditas. Et sunt diuersa et sicut folia eorum et arbores sunt diuersa. Et oio illud quod in suba dominat est huiusmodi supflua frigiditas et fortasse illa que sunt vehementis dulcedis in caliditate tamen sunt tepata aut declinat ad ea. **Opates** et **pprietates**. **In** ipso est phibitio supfluitatum et proprie in folijs eorum et in pomis quod est inflatio et proprie in eis que non sunt dulcia et illa que sunt potica et stiptica sunt aqua terrea. Et dulcia sunt aqua et insipida sunt aqua valde ad potum huiusmodi supflue declinaria et propter hoc feruet eorum succus velociter et mel psumit succum eorum et generat quod ex potica et ex eis que sunt stiptica huiusmodi terrenus et acetosa et imatura generat phlegma et putredines et febres proprie sui huiusmodi et sue cruditis et quod recipiunt putrefactione: huiusmodi vero acetosorum est subtilior huiusmodi stipticorum et vinum quod est pomorum et reliquorum antiquum melius est quam recens propter resolutionem vaporum malorum ab eo. **Apata** et **bothor**. **Coferunt** folia eorum et succus eorum inceptio apatum calidorum. **Ulnera** et **ulcera**. **Folia** et **cortices** eorum consolidant et sicut succus eorum que sunt stiptica. **In** ista iuncturaz assiduatio coctionis pomorum facit euenire dolores nervorum et proprie finalia. **Medbra** anhelitus et pectoris. **Coferunt** cor proprie odorifera de scemi et odorifera dulcia et acetosa. Et si sit illic angustia ex caliditate sunt magni iunameti et eorum sauium etiam. **Medbra** nutrimenti. **Coferunt** debilitatem stodi et que stiptica sunt coferunt stodi si est cum caliditate aut huiusmodi et sicut potica et acetosa coferunt debilitati stodi si est in eo huiusmodi grossus sicut valde propter sua grossitudinem. Et assant quod in pasta et conferunt paucitati appetitus et sauium pomorum coferunt stodi et phibit vomitum. **Medbra** expulsionis. **Dulcia** et **acetosa** quoniam in stodi inueniunt huiusmodi grossum quoniam deponunt ipsum in egone et si est vacuus retinet. Et ea que in massa assata sunt coferunt ad ymes et dysenteria. Et que ex eis sunt conuenientiora dysenterie sunt potica et eorum sauium nisi conuertat ipsa lenitas zucari. **Febres**. **Quoniam** generant ab illis que sunt imatura febres plume proprie sui huiusmodi. **Uenenis**. **Coferunt** venenis et sicut succum et folia ipsorum. **De papauere** capitulum. d. lxy.

Papauer quod est. **Papaueris** sunt species: hortulana et capestris et sicut nigra et species cornuti quod est marini et fructus eius est curius et species spumosi heracleis. **Electio**. **Quod** melius et sanius est est albu. Et oio quod est et terant capita papaueris cuiusque species recetia et fiant ex eis troscisci

et resuenit et admistrent. **Na**. **Hortulani** est firmus et succus in fo et nigri in 3° et oio quod est ad quatuor. **Opates** et **pprietates**. **Species** papaueris sunt infratine et non est in ipso glutinatio de qua sit curandus. Et illud quod quod est nigra est ingrossatum exiccationum et papauer marini cornuti est fructus est curuatus sicut cornua tauri est absterfium incisum et est vehementis absterfionis. Et flos quod est capestris mundificat vestigia vlcum in oculis aialium. **Apata** et **bothor**. **Linunt** species eius propter marini super herispila. **Ulnera** et **ulcera**. **Folia** cornuti valent ad vlcera sordida et corrodit carne addita propter sua absterfionem et eradicat escaras et sicut flos eius et non est conueniens vlcibus manifestis propter suam pluitatem sue absterfionis. Et ex capestris quod est emplastum cum oleo super vlcera et eradicat ea. **In** ista iuncturaz. **Linunt** cum sale super podagra et coferunt et quoniam decoquitur radix papaueris capestris in aqua donec consumat medietas et dat in potum coferunt sciaticis. **Medbra** capitis. **Facit** somnum et proprie illud quod nigra est et est stupefactum et licet supponit et facit dormire et phibet catarrum et cum huiusmodi vigilias fronti ex eo emplastrum supponit iunat in. et sicut quoniam embrocatur decoctio eius et quoniam ex spumoso sit vomitus bibito sicut coctionem exiube in mellificato iunat in ipso epileptici. Et oleum eius cum oleo rosaceo est coctionem sicut quoniam ex eo inungit caput: quoniam tamen ab eo abstinent quoniam plus possibile est sit melius. Et quoniam distillat eius decoctio in aure fortis doloris et sedat dolorem eius. **Medbra** oculi. **Admistra** illud quod sicut est in doloribus oculi vehementibus apud necessitatem sicut in ipso est cantella obnata sicut diximus in opio. **Medbra** anhelitus et pectoris. **Coferunt** tussi calide et fluxibus ad pectus et sputo sanguinis. Et sumit ex eo loch coferunt tussi calide valde et proprie quoniam miscet cum acacia et succo barbe hircine. **Filius** vero mesangue inquit. **Semine** nigri mundificat pectus corticis aut manifestior disponit est quod adiuvat ad spumum et in toto seie est mundificatio. **Medbra** nutrimenti. **Coferunt** huiusmodi stodi. Et quoniam radix eius quod marinus est. s. cornuti decoquit in aqua donec in diebus aqua coferunt egritudinibus epatis et illi in ventre est huiusmodi grossus. Et semine spumosi facit vomere. Et oio simile est huiusmodi in capestris. **Medbra** expulsionis. **Albu** et nigra quoniam terunt multum et dant in potum cum vino nigro et potico secant fluxum ventris antiquum: et nam quod eius non est vacua a virtute solutia et cum hoc resolutius resoluunt in aqua et ex decoctione eius vehementi quoniam sit distere coferunt dysenterie et quoniam huiusmodi semine eius cum sirupo charati lenit ventrem et quoniam in potum dat de spumoso coctitas exiube vini in mellificato facit vomere et soluit semine spumosi phlegma et huiusmodi crudum et sicut semine species egypti dat ad bibendum in natif et tri et semine eius quod domesticum est cum melle augmentat sperma.

De persicis capitulum. d. lxyi.

Persica. **Na**. **But** frigiditas in fine si huiusmodi da in potum infra tamen fine eius. **Opates** et **pprietates**. **Que** sunt huiusmodi velocis sunt putrefactionis leuicatio et in ipsis est stipticitas aliquidula sicut eis stipticiora sunt ea que sunt incisa exiccata et in ipsis est phibitio cursus et imatura sunt stiptica etiam. **Decoratio**. **Abscindunt** folia eius

qu ex eis sit linimentū odorē piloltri. **M**ebra ca-
pituli. **D**istillat succus foliorū ei⁹ in aurē ⁊ iter
facit vīnea et cōfert oleū eorū emigree et dolorib⁹
auris calidis et frīs. **M**ebra nutrimenti. **C**u-
tura sunt bona sūd et in eis est vītus faciendi appeti-
tū cibi. Et oī qdē vīt nō comedant p⁹ aliū cibū qm̄
corrūpūt p⁹ eū ⁊ corrūpūt ip̄s s⁹ pcedant aī cibū
et ea q̄ sūca sunt sunt tarde digōis et nō sunt boni
nutrimenti qm̄ sunt plurimi nutrimenti. **M**ebra
expulsionis. **C**it ex eis et solis ip̄s emplastrū
sumini et interficit vīnea et sūcū si bibat suc-
cus eorū et q̄ sunt eorū supiora et foliorū ip̄s. Et
illa q̄ matura sunt leniūt ventrē et imatura strin-
gūt. Et dixerūt qdā q̄ ipsa addūt in coitū et vīt q̄
illud sit in corporib⁹ siccis et calidis.
De pane capitulum. d. lxxvj.

Panis qd est. **D**z vīt panis mūdus salis
massaz hīs cōfecta fermētatus coctus bñ
in sanor vītine vna nocte pmanens. Et
nō cōcedat calidus sicut est. **P**anis ei calidus nō est
apud nāz receptibilis ⁊ acceptio eius q̄ est de furno
⁊ reliquorū sibi sūcū est mala. et panis de simila est
melior eo q̄ est de farina ⁊ q̄to plus fuerit mūdus
or oī vīt fermentet ⁊ dimittat donec cōsequat p̄li-
mū: ⁊ panis qdē furni nō est sicut panis altanor si
suscipet decoctionē ab ytroq⁹ latere. Et panis de
patella est crudus interi⁹: ⁊ ablutus qdē est infrati-
nus ⁊ est pauci nutrimenti ⁊ nāt in sūd ⁊ est cōuei-
ens calefactis ⁊ nō generat oppilatōes ⁊ nō calefa-
cit. **M**ō vō ablutōis ei⁹ est vīt sūcū medulla p̄li
q̄ iacuit vna nocte ⁊ infundat in aq̄ calā deīn et hūn-
dat ab eo aq̄ q̄ sup ip̄s nāt ⁊ renouet sup ip̄s aqua
donec ab eo remoueat vītus fermētū ⁊ reliquorū et
cōsequat sūcū sue inflatōis. **E**lectio. **P**anis d
simila nutribilior est q̄ alius ⁊ eius nutrimentū ē m̄
lius s⁹ est tardior penetratōis ⁊ adarmacha sequi-
tur ip̄s in suis dispōib⁹. **O**pir⁹ vō q̄ est plimi sur-
suris velocis est penetratōis s⁹ est minoris nutri-
menti ⁊ deterioris. Et ille q̄ nō decoquit bñ est p̄li-
mi nutrimenti ⁊ sūcū p̄li hīs fermētū s⁹ ei⁹ nutrime-
tū oppilat nisi illos q̄ sunt plimi exercitiū ⁊ panis de
patella est b⁹ generis: ei⁹ nāq⁹ p̄ interior raro de-
coquit bñ. Et panis qdē ablutus pui est nutrimentū
elōgetus a similagineo leuis digōis ⁊ pōderis. Et
panis frumētū rari in iudicio exīt opiri. Et panis al-
cataif generat hūorē grossū ⁊ alfatū est inflatū ⁊ tar-
de digōis: ⁊ q̄ melior de eo est ille q̄ est mīstus
cū oleo amigdalino: ⁊ oī qdē vīt ei⁹ exiccatio sit in
ymbra. ⁊ panis factus in lacte plimi est nutrimenti
et tarde descensionis ⁊ est oppilatius. Et emplū
qdē scū ex pane calidi⁹ est emplō scō ex frumēto.
Decoratio. **P**anis q̄ est de frumēto nouo ipin-
guat velociter. **A**pata ⁊ bothor. **P**anis de
frumēto cū mellicrato ⁊ succis cōuenientib⁹ bon⁹ ē
ap̄atib⁹ calis: lenit ei ea ⁊ infrat. **V**ulnera ⁊ ul-
cera. **Q**u panis decoquit cū aq̄ ⁊ sale ⁊ infundit
ex eo ipetigo cōfert. **M**ebra nutrimenti. **P**a-
nis calidus facit sitiz sua caliditate ⁊ nāt p̄t sua
hūitatē ⁊ aporosis et faciat velociter p̄t illud ⁊ ca-
lidus qd ē est velocis digōis ⁊ tarde descensionis.
Mebra expulsionis. **P**anis opir⁹ est lenitius
nature ⁊ adarmacha stringit ⁊ fermētatus lenit ⁊ a
zymus stringit ventrē ⁊ ille q̄ est in patella coctus ē

ex eis q̄ stringūt ⁊ panis antiquus siccus stringit si nō
admisceat ei aliud ⁊ panis alcataif stringit ventrē et pa-
nis subtilis stringit ventrē plusq̄ ille q̄ est de simila.

Capitulum de littera. q.

De qnqz folio capitulum. d. lxxvij.

Qinqz folia qd est. **E**st pentaphilon ⁊ iaz
dictum est de ipso.

Capitulum de littera. r.

De rizo capitulum. d. lxxix.

Rizo qd est. **N**ā. **E**st calidū ⁊
siccū et siccitas ipsius est manifesti
or caliditate sua: verūtamē qdā
dicūt ē q̄ calidi⁹ frumētū. **O**pa-
tōes ⁊ p̄prietates. **N**utrimentū

p̄bet multū ad qndā siccitatē declinās. Et qū deco-
quit cū lacte ⁊ oleo amigdalino maius dat nutrime-
tū ⁊ melius ⁊ remouet ab eo exiccatio ⁊ cōstrictio
qua facit ⁊ p̄prie qū infundit nocte vna in aq̄ sur-
suris. Et ip̄s est ex eis q̄ tarde infrant et i ipso est
cōstrictio. **M**ebra expulsionis. **D**ecoctū cū
aq̄ stringit vsqz ad terminū ⁊ decoctū cū aq̄ in sper-
mate efficit augmentū ⁊ nō stringit nisi p̄p̄t fr̄xione
in cortice suo ⁊ studeat in destruēdo aquositatē ei⁹
⁊ p̄prie eius qd infusus est in aq̄ sur suris propter
quam destruitur eius siccitas.

De rosas capitulum. d. lxx.

Rosa qd est. **E**st vītutis cōposite ex suba
q̄a ⁊ terrea ⁊ in ipsa sunt acuitas ⁊ stiptici-
tas et amaritudo cum stipticitate et pauca
dulcedine et in aq̄itate paz caliditatis cā rei p̄pter
qua est dulcis et amara et in ipsa est subtilitas faci-
ens ipsius stipticitatez penetrare q̄re accidere facit
corizaz. Et vītus qdē amara in ipsa remanet dū est
recēs. qū aut siccit minorat eius amaritudo et p̄p̄t
hoc q̄ recēs est soluit qū pōdus. 3. x. ex ea in potu
sumit. **I**lla vō q̄ noiat rosa fetida est calida ⁊ est ra-
dix eius sicut p̄retz adustius. **N**ā. **D**ixit
Hal. q̄ rosa nō est vehemētis fr̄tatis p̄p̄tōe sui
fca ad nos ⁊ dixit oī vīt sit fca in p̄. **E**go aut dico
q̄ eius siccitas est in principio si precipue in delic-
cata. **O**patōes et p̄prietates. **E**ius exiccatio ē
fortior sua stipticitate qm̄ amaritudo eius est forti-
or stipticitate sui saporis et est apitina valde et se-
dat motū cholere et est semē eius forti⁹ stipticū qd
est in ipsa ⁊ sūcū p̄li q̄ sunt in medio ei⁹. ⁊ i toto ip-
sius est cōfortatio mēbroz interiorz et ei⁹ stiptici-
tas nō p̄transit cū resolutōe. Et sicca qdē est magis
stiptica ⁊ fr̄ior. Et iā dī q̄ in ea est vītus extrahens
surculos et spinas et reliq⁹ carni infra. Et eius suc-
cus bonus est exungalut. s. albi absclū yngubul
et exiccatur in ymbra. **D**ecoratio. **R**ecti-
ficat fetorē sudoris qm̄ in balneo admistrat. Et ea
quoqz sunt ablutōes fm̄ hūit mōz. Sumit rosa cui
ros nō aduenit ⁊ dimittit donec extenmet deīn su-
munt ex ea. xl. aur. ⁊ ex spica boni odoris. l. aur
⁊ ex myrrba. vi. aur. et sunt in trocisci pui: qnqz
vō addūt in eis costi et lilij amboz ana. 3. ij. et qnqz
ponūt eos mulieres in maniki et abluūt malū odo-
rē sudoris. **A**pata et bothor. **D**ixerūt qdāz
q̄ ipsa absclndit vītucas omēs quando admistrat tri-
ta et qū rosa coquit et terit et nō exprimit et sit ex
ea emplz ap̄atib⁹ calidis soluit ea. Et sūcū cōfert he-
risipile. **V**ulnera et ylcera. **C**ōfert ulcerib⁹

p̄cipue abrationib⁹ in cōris et in ancha et generat
 carne in pfundis. Et dixerūt qdā q̄ ipsa extrahit ea
 q̄ infixa sunt in carne et spinas trita. **Mēbra ca-**
pitis. **S**edat soda qd ex ea hūidū ē. Et decoctō
 aq̄ eius et oleū eius faciūt sternutatiōē qū odoran-
 tur. Et dixerūt qdā sternutatio ex ipsa fit p̄pterea
 q̄ retinet vaporē et fortasse illud etiā est p̄pt̄ vtu-
 tē suā absterfua et p̄ phibitiōē in cerebris hūi-
 b⁹ subtiles supfluitates. Et ipsamet facit sternutā-
 illū c⁹ cerebz est calidū et eius semē stringit gingi-
 uas et similiter succ⁹ ei⁹ cū decocto et cōfert etiā
 dolori aurī. **Mēbra oculi.** **S**edat dolorez
 in oculo ex caliditate et similiter decoctio ex sicca ē
 cōueniens grossitiei palpebray qū ex ea fit alcosol
 et similiter eius oleū et succus ipsius: et ipsa qdē n̄
 cōfert ophthalmie nisi qū ex ea abscondunt addita
 mēta ipsius alba. **Mēbra anhelitus et pectoris.**
 Quā aq̄ rosacea bib⁹ cōfert incopi: et ei⁹ succus sed
 eius v̄gulta est bona spūto sanguis et s̄līr capita ipi-
 us. **Mēbra nutrimēti.** **A**q̄ rosacea est bona
 epati et cōfortat q̄ ex ea nutrita est cū melle s̄dum
 et est geleniabin et innat ad digerē. Et rosa qdēz
 et eius succus cōfert hūorositati s̄dōi. Oleū v̄o ro-
 faceū extinguit inflatiōē s̄dōi. Et s̄līr epithima fa-
 ciū s̄dō ex rosa ipsa et eius sirup⁹ cōfert ei q̄ in s̄dō
 cho mollificatiōē h̄z. **Mēbra expulsiois.**
Sedat dolorē ani linita sup eū cū pēna et dolorē ma-
 trici ex caliditate et s̄līr decoctio q̄ sit ex sicca et p̄-
 fert doloribus recti intesti. Et sit clistere ex deco-
 ctōe eius v̄lcerib⁹ intestinoy: et s̄līr sirupus eius
 bib⁹ ad ill⁹ dormire v̄o sup locū ex ea stratiū ab-
 scindit desiderū. Et q̄ recēs est fortasse soluit si su-
 mat pōdus. 3. x. ex ea decies. Sicca v̄o nō soluit.
 Et oleū rosaceū soluit ventrem.

De renibus capitulum. d. lxxi.

Renes qd sunt. Noti sūt laudabiliores ex
 eis sūt reñs hedi lactetis. **Nā.** **S**ūt
 eq̄les ad siccitate declinatēs. **O**patōes
 et p̄prietates. **P**arui sunt nutrimēti et hūor eoy
 est malus et laudabiliores eoy sunt reñs hedi.
Mēbra nutrimēti. **S**ūt difficilis digestiōis et
 horridi saporis.

De rob capitulum. d. lxxij.

Rob. **Mēbra anhelitus et pectoris.**
 Innat ad spūē et ponit in sirupo de pa-
 pauere noto. **Mēbra expulsiois.**
 Confert dolori renū et vesice.

De ruta capitulum. d. lxxij.

Ruta qd est. Siluris vehemētiore est ni-
 gredis q̄ albarmel. **E**lectio. **C**on-
 uenietior ruta est dōestica q̄ nascit apud
 arbore fici. **Nā.** **C**hūida calida est et sicca i p̄o
 Et sicca est calida et sicca in 3⁹: sicca v̄o siluris ē ca-
 lida et sicca in q̄rto. **O**patōes et p̄prietates. **C**
 Est incisua resolutiua carminatiua valde mūdifi-
 catiua venay v̄lceratiua stiptica. **D**ecoratio.
 Cū nitro ponit sup morpheā alba et sup v̄rucas et
 moy: et smouet odorē alleoy et cepay: et p̄fert alo-
 pitie. **A**pata et bothor. **S**iluris qū tritur et fit
 ex ea empl⁹ mēbro sup qd est apā calidū cōfert. et
 qū ponit sup scrofulas gutturis et ascelle resoluūt e-
 as et gūma eius est fortior in oib⁹ illis. **U**ulne-
 ra et v̄lceras. **P**onit cū butyro et melle sup ipeti

ginē et cū aceto et cerusa sup formicā et herisipilam
 sanat antiq̄. **I**nstrā iuncturay. **C**ōfert paly-
 si et sciaticae et dolorib⁹ iuncturay bibita et mor em-
 platri supposita cū melle. **Mēbra capitis.**
 Aufert odorē alleoy et cepay et fit ex ea empl⁹ cuz
 sauch ad soda antiq̄. Et qūz sit ex ea empl⁹ cū ace-
 to in naso ad fluxū sanguis nariū et retinet ipz. Et
 succus eius calefactus in cortice gnati distillat in au-
 rē et mūdificat ea et sedat dolorē et tinnitū et sonitū
 et iterficiū v̄mes et linunt cū ea v̄lceras capitis. **C**
Mēbra oculi. **I**psa acuit visū et p̄prie succus
 eius cū succo femicali et melle collio scō ex ea aut p̄-
 mēta. Et qūz sit ex ea empl⁹ sup pulsatiōē oculi.
Mēbra anhelitus et pectoris. **D**ecoctio eius q̄
 hūida est cū aneto sicco cōfert dolori pectoris et dif-
 ficultati anhelitus fm testimoniū ruffi. **Mēbra**
nutrimēti. **S**it ex ea empl⁹ cū ficub⁹ ad hydro-
 piz hypofarchā et dat in potu v̄ini in quo decoq̄-
 tur ruta etiā. Et qū de seie ei⁹ bib⁹ ab v̄na. 3. ul-
 q̄ ad. 3. q̄. ad singultū p̄blegmaticū sedat ipz. Et
 ipsa qdē digerit et facit appetitū cibi et cōfortat s̄dō
 chū et cōfert spleni. **Mēbra expulsiois.** **E**ric-
 cat spma et abscondit ipz et desiccat desiderū coit⁹ et
 p̄cubit⁹ et v̄trac⁹ speties eius stringit et sedat dolo-
 rē pūgitiuū. Et sit ex ea clistere cū oleo ad dolorē
 colice et ponit cū melle sup v̄lceras ani et bib⁹ cū olo
 et bib⁹ p̄pt̄ v̄mes. et ambe spēs expellit supfluita-
 tes corporis cū puocatōe et similiter retinet egdēz
 Et sit ex ea empl⁹ cuz solys lauri sup testiculos
 ad apata ipsoy. **F**ebres. **E**t similiter confert
 rigori comestio ipsius et inunctio ex oleo eius.
Venena. **R**esistit venenis et bibat q̄ sibi t̄iet ne
 in potu sumat venenū et pūgi a venenosis de semi-
 ne eius pōdus. 3. i. cū solys suis cū v̄ino et p̄prie si
 bib⁹ cū nuce et bolo oib⁹ cōtritis et cōmistis: et plu-
 rimū ipsius sumere de siluri est p̄uotiosum.

De rubo capitulum. d. lxxij.

Rubo qd est. Dixerūt qdā q̄ est albausc
 gi et est qdā spēs eius q̄ noiat rubus canis
 et h̄z fructū q̄ est sicut oliua habentē inte-
 rius lana. **E**lectio. **S**ucc⁹ eius coagulat⁹ cū
 exiccatoe in sole forti. **Nā.** **E**st f̄ius et siccus
 et in fructu eius maturo est caliditas qdā. **O**pa-
 tōes et p̄prietates. **E**st stiptic⁹ desiccatus cū oi-
 b⁹ p̄ribus suis et folia eius sunt minora in hoc p̄pt̄
 sua aq̄itate. **D**ecoratio. **D**ecoctio stiptic⁹ et
 folioy eius tingit capillos. **A**pata et bothor. **C**
Prohibet ex folys ei⁹ empl⁹ ambulationē frau-
dulētis et formice et bonū s̄ herisipilā et ei⁹ hu-
mor est grossus. Illud enī qd de eo exiccātū ē s̄lī-
git manifeste et similiter flos eius. Et in radice qd
ruffi est subtilitas cū stipticitate et p̄pt̄ hoc frangit
lapidē. Uulnēra et v̄lceras. Cōfert v̄lcerib⁹
q̄ sunt sup caput et consolidat v̄lnera. Mē-
bra capitis. Qū masticant folia eius stringūt gi-
giuā et sanant alcola et similiter fructus eius matu-
rus et succus fructus eius et folioy ipsius sanat do-
lores gingiue et succus folioy eius sanat os caliduz
et folia eius sanāt v̄lceras capitis et multitudo fru-
ct⁹ albausēgi facit soda. Mēbra oculi. Cō-
fert exiture oculi. Mēbra anhelitus et pectoris
Cōfert p̄tea eius spūto sanguis. Mēbra nutri-
mēti. Ex solys eius sit empl⁹ s̄dōacho debili

recipiendi mas et confortat eum. **M**ebra expulsoia
stringit ventrem: et rubet quod canis qui accipit a fru-
ctu eius lana que est in eo et decoquit stringit eius de
coctio ventrem et abscondit cursu huiusmodi antique ex
mice et confortat hemorrhoidibus natis in ano ex quibus
currit sanguis sed ex eo emplastro. Et ipse et flos
eius confortat vlcera intestino et soluto et fran-
git lapide subtile in eis. **V**enena. Et est conueni-
ens morsui animalis quod noiat karites.
De rubra tinctio capitulo. d. lxxv.

Rubea tinctio quod est. Est potius saporis.
Opates et proprietates. Abstergit cum
equilite et ponit super ipetigine cum aceto et
sanat ea et mundificat cuti ab omni vestigio. **I**nstru-
iuncturaz. Dat in potu cum mellierato et confortat
sciatice et palsy que est cum nocumeto in vrisque late-
ribus et in visu et dat in potu de ea. 3. i. cum duabus. 3.
raued feci ad percussione et caluz cum vase uero terro d' uio
passaz. **M**ebra nutrimeti. Dat in potu fru-
ctus eius cum oxymelle ad apata splenis et mundificat
epar et splenem et apit oppilatoes eorum et est ei prop-
rietas in hoc. **M**ebra expulsoia. **P**ronocat
vina ad o uehementer quod quibus facit mingere sangui-
nem. Et oz vt ea bibat quod die balneet. Et qui sup-
ponit puocat menstrua et extrahit fetum. **V**enena
Bipites eius cum folijs suis confortat morsui veneno-
sorum vermium.

De raphano capitulo. d. lxxvi.

Raphanus quod est. Fortius quod est in ipso est
seme ipsius deum cortex eius postea folia
ipsius deum caro eius. Et oleum quod est ex
stir in vite olei de kernia nisi quod est uehemetioris
caliditatis ipso et silure in oibus narracionibus coicat
ei sicut fortius eo. **A**lectio. Fortius quod est in
ipso est seme eius. Et ille quod est magis tepatus est il-
le quod est elixatus. **N**a. Chignu eius est calidus
in potu et humidus et seme eius est calidus in 3o. **O**pates
ones et proprietates. **G**enerat venositates sicut
seme eius ipsas soluit et in ipso est subtilitatio fortis et
proprie in seie eius et quod est siluris est inflatus. Et il-
le quod est elixatus est nutritibilior propter sepatioes illius
ab eo quod est medicinale. Et nutritum quod est est
phlaticum et paucum cum hoc. Et in ipso est subs quod uelox
est ad putreficere et illud propter illud quod in ipso est de
nocumetia: folia autem vnaia quoniam elixant et coeduntur
cum oleo et alimuri nutriunt plusque radi. **D**eco-
ratio. Si misceat cum eo farina lolij facit nasci pi-
los in alopitia. Et qui fit ex eo emplaz cum melle era-
dicat vestigia accitua sub oculo quod sunt cum ocula-
tione et confortat seme eius letigibz factis in mebris et
reliqua coloribus extraneis et vestigijs et percussioni-
bus et pano et ipz cum codisi linitu remouet morpheaz
nigra proprie in balneo. Et ipse multiplicat pedicu-
los in corporibus. **A**pata et bothor. **C**u faria
lolij adhibitus bothor lenibz abstergit eas. **V**l-
nera et vlcera. **M**u ex eo fit emplaz cum melle
eradicat vlcera fraudulenta et vlcera lenia et semen
eius cum aceto eradicat vlcera cancrenaz integre et si
militer opat super ipetigine. **I**nstru iuncturaz. **S**eme
eius expellit pullatione que est in iuncturis et est
bonum dolori iuncturaz valde. **M**ebra capitis.
Noceat capiti et dentibus et palato et succus eius et os
ipsius confortat venositatibus in aure valde. **M**e-

bra oculi. **N**ocius est oculo: verum abstergit
ipz qui in eo distillat aqua eius et delet vestigia que sunt
in oculo sub lachrymalis. Inquit filius melangue folia
eius acuit visum. **M**ebra anhelitus et pectoris.
Qui est elixatus est conueniens tussi antiqua et etuste et
dio grosso generato in pectoris et ipse confortat plocatoni
accitui ex fungia mortiferia. Et si decoquit cum oxymil-
le deum fiat ex eo gargarismus confortat plocatoni. Et
in ipso cum hoc est nocumetu gutturis et est addens
in lacte. **M**ebra nutrimeti. **E**st malus sicut sa-
ciens eructuare. Et propter cibum lenit ventrem et facit ci-
bum penetrare et an cibum facit natate cibum et non desit
et propter hoc facit efficit vomitum et proprie cortex eius
cum oxymelle et conuenit lateri et spleni suppositus ut
emplaz. Et seme eius cum aceto facit nausea valde et
resoluit apata splenis. Filius vero melangue dixit. Si
coedat propter cibum digerit et proprie folia eius. Et aqua so-
lion eius apit oppilatoes epatis et remouet icterici
az. Et dixerunt quod folia eius digerunt et corpus eius
facit nausea et seme ipsius resoluit inflationem in ve-
tre et facit facile egressionem cibi et facit appetitum et au-
fert dolorem epatis et aqua eius est bona hydropisi.
Venena. **C**onfortat morsui vipe et cum vino mor-
sui cornute etia. Et seme eius confortat venenis et v-
mibus venenosis. Et si ponat frustum eius super scor-
pione morit et aqua eius expta est in hoc et est fortior
Et si momorderit aliquem scorpione quod habaphanum coe-
dit non nocebit ei.

De reban capitulo. d. lxxvij.

Reban. **M**ebra expulsoia. **C**on-
fert hemorrhoidibus.

De reban salamonica capitulo. d. lxxvij.

Reban salamonica quod est. Inuenit in mon-
tibus spahan et est silis aneto huido. Et v-
t quod folia eius sunt sicut malua et poma eius
sunt pua et inuoluit super arbore sicut volubilis. Et
v- quod sit in ipso diuersitas et v- quod fmo sua sit in-
nuens ad hoc quod ipsa est planta quod noiat balasez. **U**-
g- et existiat quod est rba salamonica. **O**pates et p-
prietates. **E**st subtilis exicativa resolutiva. **A**pata
et bothor. **C**onfortat posita cum aceto super he-
risipila et linit super apata phlatica. **V**ulnera et vl-
cera. **L**init cum aceto super vlcera ambalatiua. **I**nstru
iuncturaz. **L**init super podagra et confortat ei
et est eius proprietas. **M**ebra capitis. **C**onfortat
torture. **M**ebra expulsoia. **S**upponit cum o-
leo rosaceo ad dolorem mricis. **V**enena. **L**ini-
tur super mordicationem scorpionis.

De roba capitulo. d. lxxix.

Roba quod est. Est auellana indica et est fru-
ctus magnus in magnitudine auellane si-
milis papauero et sepat a grano sic neregil
na. **E**st calida et sicca. **A**pata et bothor. **E**st
epithima super scrofulas cum aceto conueniens. **V**-
ulnera et vlcera. **C**onfortat scabiei et pruritus.
Instru iuncturaz. **D**istrupit venositates ipedi-
entes in dorso. **M**ebra capitis. **E**st ex ea ca-
putpurgium ad tortura et plurimum confortat ei. et silr
confortat emigree et soda. Et est caputpurgium pferens
epilepsie et scotomie et manie et melacbolie. Et ia
quod exptu est caputpurgium eius in tortura tribus di-
ebus et fecit currere huiusmodi ex naribus et fecit flue-
re pblegma plurimum et remouit egritudine in tri-

b⁹ diebus. Et oz vt paties tortura morei i domo
tenebrosa: et cōfert ventositatib⁹ crudis. **De**
bra oculi. Cōfert aq in oculo alcolol facto ex ea
et pprie succus minoris eius et ventositati a sebel
et pano et caputpurgio scō ex ea cū aq amaraci et fit
ex ea alcolol cū antimonio tortos hñtib⁹ oculos **De**
bra anhelitus ei pectoris. Dat in potu de
radice eius pōdus. 3. ij. cū vino ad pleuresiz fiaz
et asma et tussiz antiq et sputū sanguis ex pectore
ppī illud qd in ipsa est de stipticitate. **Debra**
expulsionis. Cōfert colice passioni et dat de eo
in potu pōd⁹. 3. ij. ad anū et dolorē mīricis. At pes
sariū suppositū de eo qd ex ipsa fricatōe dissolutū
est puocat mēstrua et extrahit fetū et silr succ⁹ e
ius et solutōe educit cholera nīgra et phlegma et a
quositate etiā et cholera ex corpore toto absq dif
ficultate ita q sanat albaras et remouet ea et icteri
cia et pannū et silia et resoluit colica et eius potio ē
triū hermet et hermet est sex kerates. At bibr cūz
vino dulci aut oxymelle et dat cū petroselio et dau
co. Et scamonea mouet eius solutionē qñ ipsa ad
miscet et cōfortat ipsaz et qñitas eius est cū vnoq⁹
qz aut. ipsius ponant tres amulsat de scamonea et
qñz assumit de ea pōdus. 3. ij. et terit et ponit cūz
vino dulci aut in oxymelle et dimittit aliqto spati
o deīn coquit vinū illud cū lentib⁹ aut ordeo cum
carne galline et dat ad forben ius eius et miscet ei
de scamonea. **Febres.** Cōfert febrib⁹ qñta
nis. **Uenena.** Est tyriaca mor sui scorpionis
et rutele. At qda studet ad hoc vt sumant de corti
ce ei⁹ supiore sicut lens et proficiat i fissura pūctur
De reubarbaro capitulum. d. lxxx.

Rubarbarū. **Electio.** Qñz aduile
tera hoc mō. Decoquit et assumit eius a
quositas et deficat succus ei⁹ deīn exicat
suba eius p⁹ illud et vendit sicut est. Uex ipz est
tūc spissus et vehemētius stipticū et puz est vebe
mētius razz et minus stipticū et est croce tincture.
Opatoēs et pprietates. **Suba arboris ei⁹** est co
mista ex aqitate et aereitate et i ipo ē terreitas ama
ra ppē actionē igneitate in ipz et silr eius mollities
et stipticitas sunt ex terreitate eius et seqt ipz in sti
pticitate ei⁹ terreitas imo est inuamētū in ea et cō
plei eius opo cū qñitate sue terreitatis et qd de ipo
puz est est minus stipticū. **Decoratio.** Con
fert pano et vestigijs remanētib⁹ sup cutes qñ lini
tur cū aceto et cūatio cū eo. **Apata et bothor.**
Fit ex eo emplz cū qbusda hñitatib⁹ ad apata cali
da. **Vulnera et vlcera.** Cōfert ipetigini epi
thimatu cū aceto. **Instia iuncturaz.** Cōfert
valde casui et pcussōi. Et inqt alcanzi potio ei⁹ sit.
3. ij. in vino pmissio et cōtusiomb⁹ qñ dat in potu
cū vino odorifero et silr qñ inungit ex oleo ei⁹ ad
cōtusiōne lacertoꝝ et dolorē eoꝝ et extēsiōne et con
fert rapture. **Debra anhelitus et pectoris.**
Cōfert asmati et sputo sanguis. **Debra nutrimē**
ti. Est cōferēs epati et stō et debilitati amboruz
et dolorib⁹ eoꝝ et dolorib⁹ intrinsecis et singulū
et rapture et extenuat splenē. **Debra expulsio**
nis. Cōfert adereb et dolori pūgitino vētris et
dysenterie et dolori renū et vesice et dolorib⁹ mīri
cis et fluxui sanguis. **Febres.** Cōfert febrib⁹
atqz et hñtib⁹ piodos. **Uenena.** Cōfert mor

sui vmiū venenosoz et spētis et qñitas potus eius ē
sicut qñitas potus agarici.

De ramech capitulum. d. lxxxi.

Ramech. **Nā.** Est sīa et sīca et
patōēs et pprietates. Est stiptica exic
catina subtiliatina cōstrictina. phibēs ef
fusionses materieꝝ et sedat caliditatez. **Debra**
nutrimēti. Cōfortat stōz qñ in potu dat cū aq
myrti. **Debra expl.** Constringit ventrē.
De ratienigi capitulum. d. lxxxiij.

Ratienigi qd est. Noiat colofonia. et ē gū
ma pini et noiat arbor eius in scemi albe
rez. **Nā.** Est calida ad 3^m sīca i p^o
Opatoēs et pprietates. **Generat carnē corporū**
teneroz et cōmouet dolores in corporib⁹ teneris
et qñz sanant ea vlcera cū balauftis et vīs et silib⁹
De ribes capitulum. d. lxxxiij.

Ribes qd est. Inest ei vīus acetositas ci
tri et acreste. **Nā.** Est sīa et sīca i
3°. **Opatoēs et pprietates.** Est ex
tinctina et abscondit sanguine sedatina caliditatis et p
fert apatib⁹ pestilētie q subito interficiūt. **De**
bra oculi. **Acuit vīus qñ sit alcolol ex succo e**
ius. **Debra expulsiois.** Cōfert soloni cho
lerice. **Apata et bothor.** Consert variolis et
morbillo et apatib⁹ pestilētiālib⁹ et pestilētie.
De rachamat capitulum. d. lxxxiij.

Rachamat. **Debra capitis.** **Distil**
lat fel eius cū oleo violaceo in latere di
so ad emigrea et diuerso ad dolores au
ris. Et fit ex eo caputpurgū infantib⁹ aut distillat
in naribus ipoꝝ ppī illud qd in eis est de ventosi
tatibus pueroꝝ. **Debra oculi.** Fit alcolol ex
felle eius ad albedinē oculi cū aq sīa. **Debra ex**
pulsionis. **Dr q stercus eius egcit fetū vapo**
ratū. **Uenena.** Inqt filius alparich. Eius fel
exicat in vase vitri in ymbra et fit ex eo alcolol
in latere morfus vipe et nō credo illud. Et qda di
xerūt q exptū fuit ad venenū scorpionis et spētis et
vipe maioris et iuuat. Et ut mibi q linien^o se mē ē
De rasas capitulum. d. lxxxy.

Rasas qd est. Ja deīn est in ca^o de plūboz
et hoc est stammū: eius aut cerusa et spēs fa
ciēdi ea dīcūs in antidotario. **Electio**
Qd in eo subtile est est qd aduū est et cerusa et oz
vt timeat odor eius qñ adurit. **Nā.** Est sīz
et hñdū. **Opatoēs et pprietates.** In eo qd
est aduū est lenificatio et subtiliatio et resolutio et
intersectio sanguis. At eius cerusa est glutinatus
infratua cuius vīus est vīus tūtie aduste. Et sco
ria qdē rasas est in similitudine vītutis rasas adusti.
Apata et bothor. **Qñ fricat cū uino aut alio aut**
aliquo succoꝝ froy cōfert apatibus. **Vulnera et**
vlcera. Cōfert vlceribus fraudulētis et ambula
tiuis. At cerusa replet vlcera et glutinat ea. **Ue**
nena. **Qñ fricat eius cerusa sup pūctura scori**
onis marini et dracois marini cōfert. Et oz vt tie
at eius odor apud adustionem.
De rahadat capitulum. d. lxxxy.

Rahadat. **Debra capitis.** **Dr q ra**
hadat positus sup caput patiētis soda re
mouet soda. **Galienus vō inqt.** **Existio**
q ipsa facit illud dū est vīus: mortua em iā expt⁹

fui et nihil inueni.

De reieben capitulum. d. lxxvii.

Rieben qd est. Est lapis qd est sicut cancer
Nā. Est frigus et humidus in fo. Opa
tōes et pprietates. Excitat et abster
git et eius virtus est proxima virtuti cancri.
Membra oculi. Acuit visum.

De rubien capitulum. d. lxxviii.

Rubi. Opatōes et pprietates. Est pūciēs
cibus sz salitus antiquus generat meliam.
Membra expul. Augmētū efficit in coitu.
De rebibe capitulum. d. lxxix.

Rebibe. Nā. Filius mesangue inqt. Est ca
lidior qd rubien. Membra expulsionis. Excitat coitum.

De ratuba capitulum. d. xc.

Ratuba quid est. Est alcot. Et iam diximus
de ea.

De rania capitulum. d. xci.

Rania. Opatōes et pprietates. Linia rān
qñ ponit sup locū sanguis retinet eū. Deco
ratio. Et ipsa qñ decoquit cū sale et oleo ē
fm qd dī bezabar lep et venenosoz vniū comesta
Intra iuncturaz. Eius ius cōfert apatib corda
rū qñ sup ea effundit. Membra capitis. Dī qd ex
succo rane fluuiālis colluit os ad dolorē dentiū et se
dat si est in ea qd est in ea. Et cor rane et ppe pi
guedo eius est ex eis qd facit dentiū eradicationem
faciūt. Et existio qd est hoc ex petrosa n dōstifica
hec ei spēs ē ex eis qd testant medici et expimentato
res coitatis eggere dētes aialii qñ ipsaz sumūt in ci
bo et in pastu. Venena. Si qd cōdit sanguinē
eius aut cor ipsius apat cor eius et sit ipsius co
lor plūbens et expellit sperma donec morit. Et di
cit qd qñ coquit cū sale et oleo et comeditur est be
zahar lepre et vermibus venenosis.

Capitulum de littera. f.

De squilla capitulum. d. xcii.

Squilla qd est. Est cepe mitris qñ sic noiat p
pterea qd ipsa interficit murē. Et est pūgitia
acuta sz decoctio et assatio frangūt eius forti
tudine. Et forma ipsius qñ assata est est forma psi
ci delicati. Et color eius est citrinus declinās ad al
bedinē et ex ea est genus venenosū mortale. Et
existiauerūt qdā qd ipsa sit napeplus ppe qd daz
gnū qd in ea repit sz errauerūt. Electio. Que
ex ea bona est est fortis coloris splēdida in cō sapo
re est dulcedo cū acuitate et amaritudine. Nā.
Valida est in 3° sicca in termis fi. Opatōes et p
prietates. Est resolutiva attractiva sanguis ad
exteriora et supfluitatū adustina vlcera tina subti
liatua valde chimozz grossoz incisua cū vīute vl
tra vīute sue calefactōis. Et ipsius acetum cōfortat
corpus debile et acqrit ei sanitatē. Decoratio.
Eradicat vīucas illinita cū oleo et gūma pini. Et fa
cit pillos nasci i alopitia et tyria illinita et fricata et fi
zuris calcanei proprie. Et sirupus eius et ipsi ace
tū bonū efficit colorē. Vulnera et vlcera. De
licat vlcera exteriora et nocet vlcereb vīse
rū comesta et exulcerat fricata. Intra iunctura
rū. Nocet nervis sanis parūp cōferēdo dolori
bō nervoz et iuncturaz et palyti et sciaticae pprie et
sitr eius acetū et sirupus ipsi. Membra capitis.

Cōfert soda et melie et cōstringit ei acetū gingival
et cōfirmat dētes motos et cōfert setori oris.

Membra oculi. Eius cōestio acuit visū. Mem
bra anhelitus et pectoris. Cōfert asmati valde
et tussī antiq et aspitati vocis et potant ex ea tres au
lusat cū melle et cōfortat guttur ei acetū et cepe ip
sius. Membra nutrimēti. Cōfert duritiē sple
nis et cōfortat stōuz et digonē et cōfert subleuatiōi
cibi. Et sitr acetū eius et succus ipsius bibitiū ppter
splenē dieb. xl. Et dī qd si suspendat sup illū qd bz
splenē dieb. xli. liqfacit ipsius splenē et cōfert hy
dropisī et icteritiē. Membra expul. Prouocat
yrinā fortiter et sitr eius acetū et sirupus ipsius con
ferūt difficultati yrine et puocat mēstrua donec eti
az faciant abortū et sitr acetū et sirupus eius cōferunt
pfocati mīctis et soluit grossos hūores pēpue qd
ex ea assati est aggregata cū sexcuplo salis et ei po
tio sit duoz mubarabeni quz est ieiunus et sitr qd
ex ea est elixatū et eius semē bñ tritū et positiū in ua
se sicco et pmissū cū melle et comestū lenit nāz et cō
fert dolori ani et mīctis et stōi et cōfert dolori pūgi
tino. Febres. Acetū eius cōfert tremori anti
quo. Venena. Cū suspēdit ei totū sup por
tas fm qd dī phibet venenosa ab eis et est tyriaca
venenosis. Et interficit mures. Permutatio.
Tantū qñ ipsa est de cordumēti et tñ qñ ipsa est
et 3° ipsius acori et tertia ipsius amomi.

De squanto et flore eius capitulum. d. xciii.

Squanti et flos eius qd est. Ex eo aliud est
arabicū et boni odoris et aliud est qd est
minimū agrinū et est duri et est grossum
et est terreū et nō bz odorē. Inqt Dia. Squanti est
duaz spēs: vna eaz est qd nō bz fructū et altera qd
bz fructū nigz. Electio. Meli ex eo ē ara
bicū rubeū fortioris odoris sz illd qd est supra ip
suz ad aliqūlā declinat rubedinē et qñ funditur sit
purpureū mordicas lingua et adurēs ea sua acuita
te. Nā. In agrimo est vīus infratua. et apd
filiū uirezg. totū est frim et ei radix est vebemēti
oris stipticitatis et ei flos calefacit parūp et ei sti
pticitas est minor calefactōe ei et fortasse est ara
bicū sz in sua nā est calidū et succū in fo. Opatio
nes et pprietates. In ipso est stipticitas qpp cō
fert ei flos fluxui sanguis vndecūqz et in eius oleo
sunt resolutio et eius cōtrino sz ipsius radix et for
tior in hoc et cōstringit nāz et in ipso sunt digestio
et lenificatio. Et orisua venaz apit et sedat intri
secos dolores et pprie in mīctē et resoluit ventosi
tates. Vulnera et vlcera. Eius oleuz cōfert
pruritui ita vt illud etiā agat in aialibus. Apata
et bothor. Cōfert apatib calidis ei decoctio et
duritiēb i trifecia bibitiū et suppositū p emplo et
decoctū in apatib ffrīs in vīscerib. Intra iū
cturaz. Cōfert lacertis et spāmo qñ ex eo bibi
qñta aurei cū pipe. Et ipz remouet lassitudinē. Mem
bra capitis. Brauat caput pprie illd quod
ex eo est agrinū sz minutū ei facit soda et grossio
ris semē facit dormire et stupefacit et totū ipsi cō
fortat carnē rubeā qd est inter gigivas et desiccāt hu
miditatē eaz. Et ei flos purgat caput. Membra
anhelitus et pectoris. Cōfert dolori pulmōis et
ei flos cōfert spūto sanguis. Membra nutrimēti
Eius radix cōfortat stōuz et facit appetitū et sedat

nausea accepto aureo ex ea et pprie cu pondere sui
ex pipe et ipsius flos sedat dolore stoi et pfert apa
tib eius et apatib epatis. **Debra expulsiois.**
Lofert dolorib mris pprie et encatisma i deco
ctoe ei apatib mris calidis. Et silr qu distillat i
ea aut vaporatur aq ei et frangit lapide et strin
git naz pprie qd ex eo est agrinuu. Et abscondunt
fluxu sanguis mris et pprie eius flos. Et confert
dolori renu et fluxui sanguis ipsoz et qu bibi ex ra
dice ei aut cu pipe cofert hydropisi. et ipsius flos
cofert apatib ani. **Uenena.** Spes eius gros
sa qu ex folijs ei recetib q sut iuxta radicem sit em
plastz est inuatiua morsui venenosoz.

De sarcocolla capitulum. d. xciiij.

Sarcocolla qd est. Est guma arboris spino
se et in ipsa est amaritudo. **Electio.**
Que ex ea bona est est illa q ad citritatez
declinat et est silis olibano. **Na.** **Dicunt** qdaz
q est calida in fo sicca in p. Inq fili iuregi est ca
lida valde. **Opatoes et pprietates.** Est glu
tinatiua et ppt hoc cosolidat et creat carne et admi
nistat in emplastris. Et in ipsa qd est ei ad here
re facies oppilatiua et alia amara et ppt hoc in ipsa
est digo et resolutio. **Decoratio.** **Calnicuz**
facit potus eius frequa et pprie senib. **Apata**
et bothor. **Sedat** apata oia more emplu suppo
sita. **Uulnera et vlcera.** **Corrodii** carne mor
tua et cosolidat plagas recetes et restaurat cotorsi
one. Et admistrat resolutio ei et resolutio radicis
ei desiccata ad illud similiter. **Debra capitis**
Si licinuu sumat et melle illimitu voluat i sarcocol
la puluerizata et mittat in aure ex q egredit virus
sanat hoc fco p aliquot dies. **Debra oculi.**
Lofert ophthalmie et lippitudi pprie et fluxui ocu
li et pprie nutrita cu lacte asine et educit lippitudi
ne ex oculo. **Debra expl.** **Soluit** huorem
crudu et pbsa grossu et ppe ex ancha et iucturis
De storace capitulum. d. xcvi.

Storax qd est. Dixit dia. q ipsa est spes
storacia et apud quosda est guma oliue et
ipsius qd suffumigatio ponit loco suffui
gatois turis in oi re. **Electio.** **Melior** ex ea
est q est acutioris odoris. **Na.** **Est** calida in
3o sicca in p. **Opatoes et pprietates.** **Leni**
ficatiua est valde. **Infra iuncturaz.** **Permi**
sces cu medicis laxitudis. **Debra capitis.**
In ipsa est vtus facienti subet et gnat caput et facit
foda et confert corize et catarro. **Debra anhe**
litus et pectoris. **Lofert** tussi et rancedi uocis.
Debra expl. **Eius** oleu cofert duritie mris
et puocat mestrna et apit mris et qu transglutitur
cu aliqta terebinthina lenit naturam.

De sticados capitulum. d. xcvi.

Sticados qd est. Est plata hris spicam sicut
spica gni ordeis et eius folia sunt logiora
et in ipso sunt stipites cinerici sicut i epi
thymo et est sine seie acutus cu amaritudine pauca
copositus ex suba terrea fra et ignea subtili. **Na**
tura. **Est** calidus in p siccus in fo. **Opatoes**
et pprietates. **Resoluit** et subtiliat amaritudie
sua. Et similiter eius sirupus et apit oppilatiodes et
abstergit et in ipso qd est stipticitas pauca et pfor
tat cor et viscera et phibet putrefactione. **In**

strumeta iuncturaz. **Eius** decoctio sedat dolo
res nervoz et iuncturaz et latez. Et ipsius sirup
est res magis inuatiua egritudinu fraz in nervis q
re oz vt assidue vtat eo q debiles hz nervos et qui
ex frutate in ipsis patit. **Debra capitis.** **Lof**
fert melancholie et epilepsie. **Debra nutrimen**
ti. **Lofert** illu in coplexiode cholera dnat et
facit eu vomere et est ex eis q faciut liti. **De**
bra expulsionis. **Lofortat** infra vrine et sol
uendo educit phlegma et melacholia. **Hal.** vo si di
xit hoc ee ei et vltima qd potio ipsi est. xij. ke
lumen cu vino puro et oxymelle et moico sale.

De spongia maria capitulum. d. xcviij.

Spongia maria qd est. **Lor** marinu laxuz
raz sicut filiz. Et or q hz aial motu i eo
cui adheret et no sepat ab eo. **Electio**
Illa q est recens est fortior et vehementioris exic
catois ppt fortitudinē nature maris. **Na.**
Est calida in p sicca in fo et ipsius lapis est ei ppt
quis et minus calidus. **Opatoes et pprietates.**
fortis est exiccatois pprie qd ex ea est reces qua
do adurit cu oleo. Et silr ei cinis cofert disruptio
ni sanguis ppt incisione aut aptione. Inflamat eni
ex ea ignis sup locu et cauterizat cu h q ipsa est sub
stantia retines sanguine et etia suu ex ea licinia et in
orificijs venaz ponunt et retinet sanguine et fluxuz
sanguis et eius lapis subtili at absq calefactoe et
exicat et abstergit. **Apata et bothor.** **Exicat**
apata phlatia. **Uulnera et vlcera.** **Infundit**
in aceto et ponit sup plagas et cosolidat et decoquit
cu melle et cosolidat vlcera pfunda et silr ponit sic
ca sup ipsa aut infusa in aq aut in vino et exicat hu
mida antiq. **Debra anhelitus et pectoris.**
Qn spogia adurit cu oleo est coueniens curatoi spu
ti sanguis. **Debra expulsiois.** **Lapis** in ea in
uetus frangit lapide vesice apud alios a **Hal.** **Hal.**
eni ab hoc elogat vt vtus ei ad vesica penetret sz
ad lapidem renum.

De stinco capitulum. d. xcviij.

Stinco qd est. **Est** guaril aqtic q i ripis
nili egypti capit. Et or q est de na altin
sa. qm qu parit ex aq et creat extra et est
fm forma altinsa. **Electio.** **Qui** ex eo est m
lior est ille q in vere capr et in hora q feruet ad co
itu et q ex eo est maior est melior. Et magis pignil
est melior et ex mbris ei meli est sume. **In**
strumeta iuncturaz. **Lofert** egritudib ffrs in
nervis. **Debra expl.** **Eius** sal exicat coituz
qto plus caro eius et pprie caro sumis et q sequi
tur renes et proprie adeps eoz.

De spinachij capitulum. d. xcix.

Spinachia. **Na.** **Fra** sunt et huida in
sine primi. **Opatoes et pprietates.**
Sut lenificatiua et ipsius nutrimetu meli
us est nutrimeto chrysocolane et dico q in ipsis est
vtus absterfina lauatiua et vincit cholera. Et for
tasse refugit stous a iure eoz ergo auferant a iure
suo et comedant. **Debra anhelitus et pectoris.**
Lofert anhelitui et pectori et pulmoe calido. **In**
strumeta iuncturaz. **Lofert** dolorib dorli sa
guineis. **Debra expl.** **Leificatiua** si vttris.
De scolopendria capitulum. d. c.

Solopendria dicitur in capitulo de sin. si deus voluerit.

De semine lini capitulum. dcij.

Semine lini qd est. Virtus eius est pxiā v. tui fenugreci. **Nā.** **Calidū** est i p^o comēfatu in hūitate. **Et** dī q^o dē q^o decoctio lini est decoctio recētis ei⁹ in ipso e ni est hūitas supflua. **Opatoēs** **et** pprietates.

Est maturatiū **et** abstergit **et** inflat ppi hūitate sua supflua ita q^o illud qd ex eo frixiū est etiā hoc agit cū stipititate in frixo manifesta **et** comēfurata **et** in nō frixo manifesta pmiſta cū lenificatiōe. **Et** est se datiuū doloꝝ minus q^o camemilla. **Decoratio** Ex ipso fit empl⁹ cū nitro **et** bolo pāno **et** bothor le ni **et** cōfert cōtritōi ynguiū **et** fixuris **et** fracturis ea p qū pmiſcet cū eq^o h mēsa nāsturtū **et** cōficiū cū nil le. **Apata** **et** bothor. **Lenis** apata calida exte riora **et** interiora **et** apā qd est p^o aures cū aq^o cieris **et** apata dura. **Inſtra** iuncturariū. **Prohibet** spāsmū **et** pprie cōtractionē ynguiū qū pmiſcet cū sera **et** melle. **Medbra** capitis. **Eius** suffiani gatio cōfert corize **et** silr suffumigatio ipſius lini. **Medbra** anbelitus **et** pectoris. **Cōfert** tali phle gmatice **et** pprie qd ex eo affatū est. **Medbra** an trimēti. **Medbra** est nō **et** difficilis digōis **et** pau ci nutrimēti. **Medbra** expulſōis. **Qd** ex eo frixiū est cōstringit ventrē **et** nō frixiū est comēſu ratiū **et** ei⁹ puocatio ē debilis ſz pfortat cū affatōe. **Et** qū sumit cū melle **et** pipe mouet coitū. **Et** ex de coctōe ipſius fit peſſariū mīſci **et** ſedet i ea **et** iuuat ea a mordicatōe q^o est in ipſa **et** apatib⁹ **et** ſimiliter in inteſtis **et** ab ea fit iuuamētū ad vlcera **et** ſeſce **et** renū. **Et** ex decoctōe qdē ſeis lini ſit diſtere cū oſo roſ magnificat iuuamētū ei⁹ i ulcerib⁹ iteſtinorū. **De ſalina capitulum. dcij.**

Alina. **Electio.** **Sortis** opatois est il la q^o est famelici **et** ieiuni **et** pprie c^o p^olo est calida. **Decoratio.** **Ualet** ad im petiginē. **Medbra** oculi. **Cōfert** palpitatiōi palpebre **et** albugi. **Venenā.** **Interficiū** vene noſa oia **et** ſerpentem **et** ſcorpiones.

De ſtercore animalium capitulum. dcij.

Sterc^o animalū. **Decoratio.** **Sterc^o** adib⁹ cōfert lētigib⁹ magnis **et** pāno p pī ſua abſterſionē. **Et** ſterc^o cameli mun dīcat **et** deſtruit vīucas **et** q^o magne ſiūt. **Medbra** capitis. **Sterc^o** adib⁹ cōfert ſurfurib⁹ ppi ſuam abſterſionē **et** ſterc^o cameli abſcindit fluxū ſanguis ex naribus **et** qū hībī cū medicis epilepſie cōfert. **Medbra** oculi. **Sterc^o** adib⁹ abſtergit albuginez oculi. **Uulnera** **et** vlcera. **Sterc^o** cameli re ſoluit bothor **et** vlcera. **Et** ſilr ſterc^o pecudis ſup mellinū. **Apata** **et** bothor. **Sterc^o** capraz re ſoluit ſcrofulas ſortiter **et** ſimiliter ſterc^o cameli **et** ſtercus pecudis heriſpīle. **Inſtra** iuncturariū. **Sterc^o** cameli ſedat dolores iūcturaz **et** apata earū **Medbra** expulſōis. **Stercus** capraz ſiccū cū la na phibet fluxū mīſci. **Venenā.** **Rectificat** ſtercus capraz decoq^ondo. **7.** ex eo cū. **v.** alſacraia ti vīni nigri **et** recēs ex eo etiā **et** ſit ex eo emplāſtū morſui vīpe faciētis ſiti **et** ſtercus pecudis aduſtūz pēipue cōfectū cū aceto linū ſup morſū cāis rabioſi **De ſanguine draconis capitulum. dcij.**

Sanguis draconis **et** eſt ſcem qd eſt. **Et** ſue cus rubens notus. **Nā.** **Nō** eſt ei⁹ caliditas multa. **Et** dicit qdā q^o eſt ſinus eius vō ſiccitas eſt in ſo. **Opatoēs** **et** pprietates **Et** cōſtrictiūz **et** phibet fluxū ſanguis. **Uulne ra** **et** vlcera. **Glutinat** vlcera **et** plagas recētes. **Medbra** nutrimēti. **Cōfortat** ſtōuz. **Medbra** expulſionis. **Cōſtringit** **et** pſert dyſenterie **et** ſul furis ani. **Permutatio.** **Loco** eius ſz q^o exi ſtimat qdā ponit lactuca in oib⁹ opib⁹ eius. **De ſanguine capitulum. dcij.**

Sanguis qd eſt. **Sanguis** hois **et** ſanguis porci ſunt ſimiles in oī re. **Et** carnes ani boꝝ ſunt pxiē in oī re ita q^o qdā ſueſt q^o vēdebāt carnē hois ac ſi eēt caro porci **et** oſculatū ſuit illud vſq^o quo inuēti fuerūt digiti hois in ea **Et** dixerūt qdā q^o q^o expiri volūt aliqd in ſanguine hois expiat illud in ſanguine porci nā ſz ſit debilio riſ vīutis ſanguis hois tū eſt ei ſimilis. **Et** nos qd ia ſcribēus nūc q^o dea ſunt de ſanguie ſz plurima eo rū ſunt de qd^o nō curat **et** ſunt qdā de qbus curat **Electio.** **Qz** vī ſanguis q^o in medicis admiſtrat ſit aſumptus ex aialibus ſanis in c^o colore nō dīe tur hūor nō putredo. **Opatoēs** **et** pprietates **Sanguis** eq^o eſt aduſtiūz **et** putrefactiūz. **Et** tot⁹ eſt debilis digōis pēipue q^o groſſius eſt. **Decora tio.** **Sanguis** leporis calidus ſupponit morpheē **et** pāno **et** cōfert eis. **Sanguis** velpertiliōis ſm q^o dī phibet ortū piloz **et** nō eſt ei vītas. **Sanguis** vō ranaz vīridiū **et** ſanguis albelē eſt magis phibēs **Et** ſanguis velpertiliōis ſm q^o dī pſuat māmilla ſm diſpōnē ſua ſz nō vīſicat. **Apata** **et** bothor. **Sanguis** leporis matat apata calida cito. **Et** ſimili ter ſanguis birci admiſtrat p^o cōgelatiōē. **Et** ſan guis mēſtruis ſm q^o dī linū ſup heriſpīla. **Et** ſan guis tauri calidus ſup apata dura. **Et** ſanguis lepo riſ calidus ſup apata calida lenis. **Inſtra** iunctu raz. **Dī** q^o ſanguis mēſtruis diſtillat ſup poda grā calidus **et** cōfert ei. **Sanguis** colūbe **et** guarāſcē **et** turturū diſtillat calidus ſup excoſationē cōtrita **et** dolorāſaz **et** phibet generari apā qd puenit a ca ſu qū pmiſcet cū oleo roſ tepido. **Dixit** Hal. illud eſt ppi tepore q^o litatis ſue nō ppi re alia **et** ſi dītat **et** admiſtreſt loco ei⁹ oleū roſ efficit opatiōē ei⁹ **et** ſilr dī in ſanguine gallinaz. **Sanguis** vō aſini phibet fluxū ſanguis nariū ex velaie cerebri. **Et** ſan guis teſtudiſ ſiluriſ ſanat epilepſia cū vīno. **et** ſilr ſanguis agni. **Et** dī q^o ſanguis cameli cōfert epile pſie illud vō nō eſt vey. **Dixit** Hal. qm ipſe ſi eſt cū incūſōe ſortū. **Ego** autē dico ſortū ſi illud vīſicat cū expimēto nō cōpat ad vīutē apparētē imo ad p prietate q^o eſt in ipſo. **Medbra** oculi. **Sanguis** guaril **et** lacerti cōfortat vīſū: ſanguis albarbe phibet oriri pilos in palpebris. **Et** ſilr ſanguis ranaz vīridiū ſm q^o dī ſz expimētū nō vīſicauit illud. **Sanguis** colūbe **et** alguarāſcē **et** turturū **et** pprie ſan guis ranaz alle diſtillat ſup tarſati **et** ſilr ſanguis al ſabakit **et** ſilr ſi diſtillent radices pēnaz ſanguiee ha p autū ſup ea. **Et** dixit Hal. ſine illo eſt excuſatio. **Medbra** anbelitus **et** pectoris. **Sanguis** bubonis valde cōfert aſmati **et** ſilr ius ei⁹ **et** caro ipſi⁹. **Et** dixerūt qdā q^o ſanguis velpertiliōis pſuat māmillaz ita vī remaneat ſtas **et** nō eſt ei radix. **Ex** ſanguie

Alkanet
ruber
et
virens

aut hedi recete anq̄ cōgelet si accipiat. 7. 7. cōmi-
iceat cū aceto 7 bibat in tribus dieb; calefactū q̄
de testificati sunt q̄ cōfert ad hoc. **Nēbra ex-**
pulsiois. Sanguis mēstruus suppositus p̄hibet i
p̄gnationē fm q̄ dda existauerūt. Sanguis hirci et
cap̄ et cameli exiccatus 7 friz⁹ retinet fluxū. Et sa-
guis cap̄ q̄n bibi cū melle p̄fert dysenterie. Et san-
guis hirci exiccatus frangit lapidē renū. **Venea**
Sanguis hirci 7 cameli 7 leporis friz⁹ cōfert nocu-
mēto sagitte armene q̄n bibi cū uino 7 silt sanguis
canis 7 etiā sanguis rabiosi fm q̄ dī vulgariter cō-
fert morsui canis rabiosi 7 pprie diascorides.
De asparago capitulum. dc. vi.

Sparagus qd est. **Nā.** Cēlis est ap̄
bal. Dixit enī q̄ in ipso nō est calefacti-
o n̄ infratio appēs nisi in petroso. Ego
aut dico nō elogatur a caliditate 7 q̄to plus incipit
indurari roborat caliditas 7 appz sup ipz vestigiū
titimaloz mordicās valde. **Opates** 7 pprie-
tates. **Virtus** ei⁹ est absterfina apit oppilatōes
oīz viscerz pprie epatis 7 renū 7 in ipso est reso-
lutio pprie in petroso. **Instra iuncturaz.** **Di-**
bit eius decoctio p̄p̄ dolorē dorsi 7 sciaticē. **De-**
bra capitis. **Decoctio** ei⁹ 7 pprie radices e-
ius q̄n coquit cū aceto 7 silt ipsa radix 7 semē eius
bona sunt oīa dolori dētū. **Debra** nutrimēti
apit oppilatōes epatis 7 cōfert icteritie 7 i ipso est
vītus faciēdi nausēā. **Debra** expl. **Exstima-**
uit ruffus q̄ ipse stringit 7 forsitan illud est p̄pter
ei⁹ puocationē. Alij vō dixerūt q̄ elix⁹ lenit: p̄les
vō dixerūt q̄ ipse cōfert colice phlegmatice 7 vē-
tose 7 decoctio radices ei⁹ puocat yrina 7 confert
difficultati yrine 7 augmētat in spmate 7 coitu 7 p̄-
fert difficultati ip̄gnatōis 7 silt semē ei⁹ q̄n suppoit
puocat mēstrua 7 aperit oppilatōes splenis. **Ve-**
nena. **Qn** coquit cū vino p̄fert pūcture rutele.
Et ei⁹ decoctio fm q̄ dī interficit canes.

De sorditis capitulum. dc. viij.

Sordites. **Nā.** **Bordities** aluearia
calefactina est in fine si 7 melior ex ea est
viridis 7 sordites balnei q̄ est in pietib;
ei⁹ est calefactina cū eq̄litate 7 sordites luctantiuz
etiā p̄xis est sorditis balnei. Luctantiū vō sordi-
tes duas hz spēs: vna eaz est q̄ aggregat in corpo-
rib; eoz: q̄n enī inungunt oleo 7 pmiscet pulue-
ri. Et fa est illa q̄ p̄gregat sup parietes ex vaporib;
7 sudoribus eoz 7 q̄ cōgregat sup terrā ludi.
Opates 7 pprietates. **Ambe** sunt resolutiue
maturatiue cū eq̄litate. **Sordites** vō aluearis ab-
stergit cū eq̄litate 7 attrahit valde. Et oēs extra-
hūt surculos 7 spinas. **Decoratio.** **Borditi-**
es auris cōfert panaritio 7 liniū sup fluxū labij. **A-**
pata 7 bothor. **Resoluit** exstumas sorditis lu-
ctantiū est bona apatib; māmille 7 sorditis balni
vesticis. **Vulnera** 7 vlcera. **Bordities** parie-
tū luctantiū est utilis ulcerib; senū 7 rasiuria. **Sor-**
dities aluearis abstergit ipetiginē valde. **Instra**
iuncturaz. **Bordities** corpoz luctantiū utilis ē
sciaticē q̄n ponit super ea spissa sicut emplz 7 p̄fert
duritiebus matricis.

De spuma maris capitulum. dc. viij.

Spuma maris qd ē. Spēs ei⁹ sunt quinq;
Spongiosa in figura sua rancida in odore

suo siliis odori pisciū q̄n 7 est spissa littorosa maris
et spōgiola lēis longa lenis teololij odoria 7 rosea
7 purpurea siliis lane sordide lenis: 7 q̄nta hz for-
ma fungi exterius plana interius aspera q̄ nō habz
odorē. **Nā.** **Calida** est 7 sicca in 3°. **Op-**
ates 7 pprietates. **Mūdicatiua** est sordiciei
absterfina adustina 7 3^a est subtilior alijs. **De-**
coratio. **Adusta** 7 pprie 3^a facit alopitie. Et si-
galis admistrat in abrahone piloz 7 confert mor-
phee. Et due q̄dē spōgiolose ingrediunt in abluti-
b; 7 in medicis bothor lactei 7 pāni 7 vestigiū
in facie 7 reliq̄ in abrahone piloz. **Debra** ca-
pitis. **Et** plana est magis cōueniēs absterfioi dē-
tiū. 7 est vniuersaliter vehementia absterfiois dē-
tiū. **Apata** 7 bothor. **Plana** est cōueniēs apa-
tib; q̄ sunt vt clauī supposita 7 rosea scrofulis. **V-**
ulnera 7 vlcera. **Cōferūt** scabiei vlcerose et
ipetigi 7 pprie spōgiola. **Instra** iuncturaz. **R-**
osea valet podagre cuz cera 7 oleo rosaceo. **De-**
bra nutrimēti. **Rosea** confert spleni 7 hy-
dropisi. **Debra** expulsiōis. **Rosea** confert
difficultati yrine et ad purgā arena q̄ est in vesi-
ca 7 dolori renum.

De stercore capitulum. dc. x.

Stercus. **Stercora** diuersificant fm diuer-
sitates spēz aialij imo q̄nq; diuersificantur
fm diuersitatē indiuiduoz spēi vnius et
proprie hoiuz. **Stercus** anatis nō admistrat p̄pter
superfluitatē caliditatis sue. Et stercus accipitris et
cristatele 7 basich 7 reliquoz rapaciū raro admini-
strat q̄r supstus sunt valde. **Nā.** **Nulluz** ex
stercorib; est infratiū n̄ hūctatiū. Et sterc⁹ co-
lūbaz est calidissimū stercoz q̄ admistrant 7 eoruz
q̄ in domib; nutriunt minorat a stercore eaz q̄ pa-
scūt. **Opates** 7 pprietates. **Stere⁹** caprarū
7 pprie mōtanaz admistrat in cursu sanguis. **Ster-**
cus asini adustū 7 nō adustū in oī cursu sanguinis.
Stercus colūbaz est ex rubificantib; 7 cū fāria or-
dei est resolutiū. **Stercus** capraz adustū fit subtili-
us 7 nō calidius. **Decoratio.** **Stercus** ouinz
cū aceto est cōueniēs yrucis formicalib; 7 q̄ sūt vt
clauī 7 vt mora. Et sterc⁹ locustaz cōfert pāno et
morphee 7 silt sterc⁹ turdoz comedentiū rizi. et
silt sterc⁹ lacerti 7 stellionis 7 facit colorē bonuz.
Stere⁹ capraz 7 pprie mōtanaz adustū cōueniēs
est alopitie. 7 silt sterc⁹ talpe est magni inuamēti.
Stere⁹ colūbaz est ex medicinis bonū faciētib; co-
lorē. **Stere⁹** lacerti abstergit pānū 7 expitū est. **A-**
pata 7 bothor. **Stere⁹** vaccinū cū aceto super
exstumas calidas positiū sedat eas. **Stercus** capraz 7
stercus ouinū cū aceto sup adustione ignis cū cera et
oleo rosaceo cōueniēs est. **Stercus** colūbaz cū mel-
le 7 seie lini vtile ē escar ignis p̄fici 7 adustōi ignis
stercus capraz valet excoriatōi. **Stercus** colūbarū
7 stercus anis turde valet ipetigi 7 silt turdoz co-
medentiū rizi. **Vulnera** 7 vlcera. **Stere⁹** ca-
nis ab oslib; cū melle cōfert vlcerib; antiq̄s. **In-**
stra iuncturaz. **Et** stercore vaccaz fit ēplm
sup sciaticā. **Stercus** capraz pprie mōtanaz cū adi-
pe porci podagre suppositū cōueniēs est et sup scia-
ticā. **Stercus** porci sicci cū aceto bibi ad infirmita-
tē lacertoꝝ 7 cū cerato ponit sup torsione in neruis
7 sup durities omīs. **Stere⁹** colūbaz super dolores

isicurarum conueniens est. Stercus caprarum est ex eis que sunt ex pta duritiebus inuncturaz et apatibus eaz ppe cu aceto pmissu et est ex experimētis Bal. et siliu cu faris ordeis et est ei caro est durior et spissior magis conueniens. **Debra capitis.** Stercus asini odorat ad fluxu sanguinis nariu forte aut exprimitur huiusmodi in nare et retineat. et stercus colubiarum pferat sabafati. Inqt Bal. Quia admistrat stercus colubaz nutritaz in domo cu sese eruce in soda q no minat galea est utile. Stercus vaccinu apatibus q sunt p aures conuenit. **Debra oculi.** Stercus stellionis et lacerti et crocodilli ualet albugi oculi. Stercus hirudinum mirabile est in hoc ia exptu su ipz. **Debra anhelitus et pectoris.** Stercus porcinu cu aq et vino cofert sputo sanguis et dolor lateris. Stercus canu ossa coedentiu cu digito i palato ponit ad squatia et siliu Stercus infantiu ita vt quz excuset a phlebotomia sz oz vt infans cibet pane cu lupis vt minorei fetor. Stercus vaccinu et ex eis q dant pulmo in pthisi et siliu. **Debra nutrimenti.** Stercus caprarum et pprie montanaz ad ictericia bibi cu qbusda spibz q sunt vt pip et cyminu et siliu et est expertu et cofert hydropisi mori emplatri superpositu et bibitu sz emplastrum ex eo et puluina fiat in sole. **Debra expulsiois.** Ex stercore tauri fit suffumigatio eminetie mrisia stercus caprarum et pprie montanaz bibi cu aliqbz spibz q sunt vt piper et cinnamomu et puocat mestrus et facit abortu et resoluit duritie splenis et qd sicuz e terit et supponit fluxui sanguis ex mrisie pprie cure et est expertu. Stercus gallinaz ualet colice et stercus adib conuenit etia colice q no est ex apate bibitu in aq aut decoctio aut in decoctioe spibz q sunt vt piper et cinnamomu et reliq q assumentur ex spina aut ex plata eleuata a terra albu in quo sit ossa ita vt suspendat in pelle athib salita aut in licio de lana ouis euadentis athib aut cute cameli aut sicut fecit Salicenus qui posuit ipz in nase argeteo. Et oz qde vt apud illu suspendat et cofert colice et qu bibi et admistrat in ora qetis eius phibet ipsam fm q testificatus est Salicenus oio aut qdatim ordinat cu lenitate phibedo. Stercus arachamati facit abortu suffumigan. Stercus muris cu ture bibitu frangit lapide et supponit et soluit ventre infantiu. Et stercus colubaz cofert dolori colice qui admistrat in clisteri. Et stercus canis comedentis ossa cofert solutis et vlcibus intestinoz clisterizatu aut bibitu i lacte decocto cu ferro aut lapidibz suppositu. Stercus elephatis fm q dr phibet ipregnatione. **Venenas.** Stercus caprarum et pprie montanaz decoctu cu aceto et bibitu cofert pucture venenoso imo cofert teste Bal. morsui vipere. Et stercus asini pascetis siccu cu vino puctur scorpioidis est valde bonu. Stercus gallinaz tyriacoz ee fungis strangulatis expertu est et facit spuere huiore viscosu grossu. et in stercore capraru est vtus attractiuus: attrahit eni venenu vespe. Stercus tauri pprie effugat ymes venenosos et cimices qui cum eo fit suffumigatio.

De semperuina capitulum. de x.

Ampuina qd est. Est suchartum et dicitur in capitulo de fin.

De serpente capitulum. de. xi.

Serpens qd est. Mors ex serpente coctu est cu aq et sale et aneto admistrat. et addit ei quz oleu. Et admistrat eius sal q est in virtute carnis eius et admistrat cutis eius. Nos ypo serpenti spēs in libro qrito dicens. **Electio.** Eius caro melior est caro feie. Et melior cutis eius est cutis masculi. **Na.** Exiccatio in carne eius est fortis sz calefactio no est vehemens. Et ei cutis est vehemens exiccatois etia. **Opatoes et proprietates.** Proprietates carnis eius est q ipsa facit penetrare supfluitates ad cutem et pprie qu hō n est mudificatus: quida eni accit ex coctioe eius exiura in collo eius magna qua aperuit et exiuit caro eius tota couersa in pediculos: et caro qde ei qu in vsu bet plogat vita et cofortat virtute et cofuat sensus et iuuentaz. **Decoratio.** Coestio eius facit pediculos et corrumpit ppter ea q expellit supfluitates ad cutem et cofert lep magnifice et quz admistrat i alopitia magnu asert iuametu. **Apata et boihor.** Caro et ius eius p pictione extremitatu suaz phibent augmētatione serofulaz et siliu eius cutis. **Instia iuncturaz.** Eius ius postq ex capite et cauda ipsius ppe mēfaz qttuor digitoz abscisu fuerit et decoquit fm q dixim qu sorbet et siliu eius caro qui coedit cofert doloribz nervoz et siliu eius cutis. **Debra capitis.** Quia cutis eius coquit in vino et distillat in aure sedat dolore ei et collunt os ex aceto in quo cutis eius decoquit ad dolorem detis. Cutis aut eius melior est cutis masculi. Et Bal. qde existiauit qm accipiunt fila pluma et pprie tincta ex sanguine muricia et strangulat eis vipera et inuoluit ynu eoz in circuitu colli hūis apata vne et gutturis appz ex eo iuametu maximu et mirabile. **Debra oculi.** Ius splenis et caro eius pda cofortat visu. Et conuenit qda q adeps vipe phibet descensu aq in oculu sz hō no audet facere illud. **Vulnera et vlcera.** Sindit et ponitur sup mortuum vipere ipsius et sedat dolorez.

De spodio capitulum. de xij.

Spodiu qd est. Radices canaz aduste: dr emz q ipse adurunt ppr fricatione suaru extremitatu qu ventus eas pstat. **Na** fm est in fo et siccu in 3°. **Opatoes et proprietates.** In ipso est stipticitas et ppatio et paz resolutiois et eius infratio est plima et eius resolutio est ppi amaritudinē pauca in ipso. Et resolutioe igr ei et stipticitate fit exiccatio fortis et est copositaz virtutū sicut rosa. **Debra capitis.** Cofert alcola et melie pueniēti ex solitudine. **Debra oculi.** Spodiu cofert apatibus oculi calidia. **Debra anhelitus et pectoris.** Cofortat cor et cofert tremori eius calido et sincopi fce ex effusioe cholere ad stōz et bibitu et linitu et cofert melie ex sollicitudine et tumori de pteritis et terrori de futuris. **Debra nutrimenti.** Cofert tussi et inflamatois stōi et debilitati eius et phibet effusione cholere ad ipsum et cofert coturbatois. **Debra expulsiois.** Prohibet solutione cholericā. **Febrea.** Cofert febribus acutis.

De splene capitulum. de xij.

Splen. Electio. Melior splenū est splē porci cu hoc tū est mali chimi. **Opatoes et proprietates.** In ipso est stipticitas

q̄das ⁊ generat sanguinē melicū. **Medbra** nutri-
mēti. **Est** tarde digōis p̄t sua stipticitatē.
De sabuco capitulum. d. xiiij.

Sabucus. **Alba**. **Alba** est calidior et
trina ⁊ citrina purpurea ⁊ est ulr calida ⁊
siccā in 3°. **Opatōes** ⁊ pprietates. **Est**
subtilitatis hūitātū ⁊ cōfert semib⁹ eius oleū.
Decoratio. **Delet** pannū qd ex ea hūidū est et
qd siccū ⁊ facit possidere rubedinē multitudine odo-
ramētū eius. **Instrā** iuncturaz. **Eius** oleū cō-
fert egritudib⁹ fr̄is in nervis ⁊ semibus. **Mem-
bra** capitis. **Eius** odor facit soda: verū cū h⁹
resoluit soda facta a phlegmate qn odorat ⁊ puruz
oleū eius facit fluere sanguinē ex naribus calefactū
qum ipsū odorat.

De sulfure capitulum. d. xv.

Sulfur qd est. **Notū** est. **Na**. **Cali-
dū** est ⁊ siccū ad q̄tū pueniēs. **Opatio-
nes** ⁊ pprietates. **Est** subtilitatis at-
tractiū. **Decoratio**. **Est** ex medicis albaras
pprie dū nō tangit ip̄ ignis. Et qn miscet cū gum-
ma albotin eradicat vestigia q̄ sunt in vnguibus.
Et cū aceto ponit sup morpheā. **Apata** ⁊ bothor
ponit sup aduersionē ⁊ vlcationē ⁊ abstergit ipe-
tiginē ⁊ pprie cū visco alimbat ⁊ pprie etiā cū ace-
to ⁊ cū nitro p̄t pruritū lauat ex eo corpus. **In-
strumēta** iuncturaz. **Ip̄s** est cū nitro ⁊ aq̄ super
podagra linimētū cōueniēs. **Medbra** capitis. **Re-
stringit** corizā sūsumigatū ⁊ admistrat cū aceto
⁊ melle super contritionē auris.

De salina capitulum. d. xvi.

Salina qd est. **Diversificat** fin spēs et fin-
teplexiones singulariū. Et v̄tus eius oīo
est maturatiua resolutiua. **Decoratio**
abstergit pannū ⁊ lentigines ⁊ sanguinē mortuū.
Vulnera et vlcera. **Fr̄icat** ipetigo cū salina ho-
mis ieiuni ⁊ cafora. **Medbra** capitis. **Salina**
ieiuni qū distillat in aurē lelat a v̄mib⁹ interficit e-
os ⁊ educit eos statū. **Venenā**. **Salina** resistit
venenis. Et qū ieiunus expuit super scorpionem
multotiens moritur.

De staphisagria capitulum. d. xvij.

Staphisagria qd est. **Est** vna passa mōta-
na ⁊ est gnū capitis et in mōte libano in-
uenit de ea plurimū et est gnū nigz sicut
cicer nigrū. **Na**. **Est** calida et siccā in 3°. **O-
patōes** et pprietates. **Est** adustina corrosiua
acuta et acris. **Decoratio** interficit pediculos ⁊
pprie cū arsenico et cōfert alopitie antiq̄ linita. **V-
ulnera** et vlcera. **Staphisagria** cū arsenico aut
sola ponit sup scabiē et excoitationē. **Medbra** ca-
pitis. **Maſticat** ad extrahēū phlegma et hūita-
tē ex cerebro et coquit in aceto et colluit ex ea os
ad dolorē dentiū et hūitatē gingiue et sanat cū mel-
le alcula malū. **Medbra** nutrimēti. **Bibūtur**
de ea. xi. gna cū mellicrato et facit nomere chimū
viscosū. **Medbra** expulsōis. **In bibidōe** ipsi
us est timor: ipsa enī vlcera v̄fica s̄ qn fuerit cū
rectificatibus et cū q̄titate tpata mūdificat eam.

De storace capitulum. d. xvij.

Storax qd est. **Dixerūt** storax hūida alia
ē q̄ extrahit p se ipam gūma: et alia est q̄
extrahit cū decoctōe: p se aut extrahit est

citrina et qn amiq̄ declinat ad aureū colorē et est
abundans s̄ q̄ extrahit ex cortice est nigz: et illd iō
qm extrahit cū decoctōe corticis illius arboris et
qd extrahit est storax hūida et qd remact, sicut sex
et yinacia est sicca. **Opatōes** et pprietates. **Est**
Ja diximus de v̄tute hūide ⁊ sicce q̄ in eis est sti-
pticitas et exiccatio. Et dixerūt qdā q̄ est calida et
siccā et remouet hūitatē ex cēbro et mūdificat ip-
sū s̄ hoc est cōtrariū et qd credit in ipsa qm ipa fa-
cit soda. **Medbra** nutrimēti. **Sicca** cōfert hu-
morositatib⁹ s̄cōi. **Medbra** expulsōis. **Sto-
rax** sicca retinet ventrem.

De sale capitulum. d. xix.

Sal qd est. In sale sunt amaritudo ⁊ stipti-
citas. Et sal qd est primus baurach. Et
ali⁹ est rarus frangibilis: ⁊ alius est cau-
tus. Et alius est salgēma q̄ est sicut crystallus: ⁊ a-
lius est napticus niger c⁹ nigredo est ex pte napti-
citis q̄ in ipso q̄ qū tadū sūsumigat dōc ab eo
napticitas remoueat remanet sicut sal gēma: ⁊ ali⁹
est indus q̄ est niger nō nigredine napticitatis q̄ sit
in ipso s̄ p̄t subaz ipsius. Et marinus qdē qū aq̄
obuiat illico liq̄it ⁊ nō est ita terren⁹. **Na**. **Est**
calidus ⁊ siccus in 6°. Et q̄to plus est amarior
tanto plus est calidior. **Opatōes** ⁊ pprietates. **Est**
absterſiuus resolutiuus p̄strictiuus exiccatus
⁹ fortitudo opōm est p̄t resolutionē ⁊ stipticita-
tē suā ⁊ est disruptiuus ventositatū ⁊ ille q̄ est adu-
stus vehemēti⁹ est desiccatis ⁊ resolutōis ⁊ ip-
se cōfert putrefactōi ⁊ cōfert hūoz grossitiei: ipsi
us aut flos eo est subtilior tillo q̄ est adustus ⁊ pl-
uis eius est ipsi p̄pinus ⁊ ambo resoluunt plurē
sal ⁊ sūt cōstringētes minus ⁊ cauatus est minoris
resolutōis ⁊ minus subtilis nisi sit pauci saporis si-
cut aluiosus. Ipse enī est stipticus resolutiuus ⁊ ca-
uatus qū lauat multoties exicat sine mordicatōe:
⁊ frangibilis est magis absterſiuus ⁊ qn admiscet
cibis fr̄is dissoluit eos. **Salgēma** v̄o effugat vento-
sitates ⁊ niger est fortioris resolutōis. Et oēs isti
liq̄faciūt hūores cōgelatos ⁊ amarus est vehemen-
tioris resolutōis ⁊ calefactōis. **Decoratio**. **Est**
Sal adustus mūdificat dētes a lapidib⁹ ⁊ remouet
nigredinē sanguis v̄bicūq̄ est linitus ⁊ eius v̄s cū
melle bonū efficit colorē. **Apata** ⁊ bothor. **Est**
ex ipso cū melle ⁊ passis sit empl⁹ pueniēs carbūcul⁹
⁊ cū mēastro ⁊ melle apatib⁹ phlaticis et phibet
formicā ⁊ dilatatōe. **Vulnera** ⁊ vlcera. **Cor-**
rodit carnē additā ⁊ morsaz ⁊ cōfert scabiei vlc-
role ⁊ ipetigi ⁊ ex ipso cū aceto ⁊ oleo fit delimitō
iuxta ignē v̄t sudare faciat ⁊ sedat pruritū ⁊ pprie
phlaticū ⁊ cū oleo sup aduersionē ignis ⁊ phibet ve-
sicationē ⁊ pprie ille q̄ est baurach⁹ ⁊ aphrican⁹.
Baurach⁹ v̄o nō cōsequit aliqū salē in adunando
⁊ exiccando. Sal enī vehemēti⁹ resolut et exic-
cat illd qd est ex hūitate deīn forti⁹ adiuuat ⁊ for-
ti⁹ cōstringit illud qd remanet in p̄tib⁹ mēbri. **In-
strā** iuncturaz. **Cū** farina ⁊ melle ponit sup
torsione nervoz ⁊ fit empl⁹ ex eo podagre ⁊ mi-
scet cū oleo ⁊ sit ex ipso inunctio p̄primēdo ad laxi-
tudinē. **Medbra** capitis. **Linit** ex eo cū pulpa
colloq̄ntide bothor capitis. Et salgēma qdēz acuit
seniuz ⁊ sal cōstringit gingiua mollificat ⁊ pprie
sal gēma. Et cū aceto cōfert dolori auris mor⁹ ipsi

suppositus. **Mēbra oculi.** Corrodit carnes
addita in palpebris et ungula. Et flos ei⁹ pprie cō
fert pāno et albugi oculi. Et ex sale qdē cūz oleo et
melle fit empl⁹ sup oculū et resoluit offuscationem
sanguis cōgelatū in ipso. **Mēbra anhelit⁹** et pe
ctoris. Et eo qd est napti⁹ lini palatū cū melle
et aceto et cōfert sōnātie et apatib⁹ vne et gauoni. et
salgēma qdē et napticus et reliq⁹ spēs salis incidunt
phla vitreū et viscosū in pectore. **Mēbra nu
trimēti.** Sal inuat ad vomitū et pprie napticus
et salgēma eius pprie et cōfert dolorib⁹ stōi fīia.
Mēbra expulsiōis. Sal oīs facile efficit supstui
tatis egressionē et descensionē cibi. Et napticus ex
pellit phla putridū et aq⁹ et cholaz melia et ponit i
enematib⁹. Et niger qd est vebemētis nigredis qd nō
est pprie napticus solutōe educit phla et meliaz. et
sal amarus etiā solutōe educit meliaz fortiter. Et
salgēma educit phla crudū fortiter et soluit melia
Et sal qdē ipse vltimus est ad dysenteria et adiu
uat medicinas solutivas ad eradicā melia et huius
tea viscosas de pūib⁹ mēbri. Et cū mēastro mōta
no et butyro et fermēto cōfert apatib⁹ testiculoz
phlegmaticis. Et silr cū mēastro et melle et cōfert
vlerib⁹ vge. **Menena.** Fit ex eo emplastruz
cū seie lini ad pūctura scorpionū. Et cum mēastro
mōtano et ilopo et melle ad morsū cornute. Et cūz
aceto et melle ad morsū habentis. xliiij. et vespere
et cū oxymelle nocu mōto op⁹ et lūgoz mortiferoz
De serratura capitulum. dxx.

Serratura. **Nā.** Nā ei⁹ est sicut ar
boris ipsius. **Opates et pprietates.**
Serratura corrosione est mūdificatiua.
Et inest ei resolutio et exicatio si fuerit in arbore
ipsius. **Vulnera et vlcera.** Serrata ligni cor
rosi cōsolidat et pprie qd est accepta ex arboribus
stipitiis sicut qda genera spinarū et dein aggregat
cū tanto aniso qdū ipsa est cū vino et adurit dein te
rit. Nā qū spgit sup vlcera formicalia cōfert eis.
De sale simoniaco capitulum. dxxi.

Sale simoniaco. **Aleccio.** Ille est me
lior qd est vt borax clar⁹ crystallinus. **Nā.**
Calidus est et succus in fine tertij
Opates et pprietates. Est subtiliativus liqfa
ctivus. **Mēbra oculi.** Cōfert albugi oculi.
Mēbra capitis. Constringit vna que caluz pa
tur et confert squinantie.

De sandaraca capitulum. dxxij.
Sandaraca. **Nā.** Calida est et sicca i f^o
Opates et pprietates. In ipsa est sti
plicitas et pprietas retinēdi sanguine. Et
luctatores ipsa vtunt vt leues et fortes fiat et nō
incurrat difficultatē anhelitus. **Decoratio.** In
ipsa est vltus macredine facendi valde qū bibunt
de ea qd die tres qrtē. 3. i. in aq⁹ et oxymelle. **Vulnera et vlcera.**
Desiccat fistulas qū cū ea suf
fumigant. **Mēbra capitis.** Eius summo phibz
catarrhos et ipsius inuamētū in sedando dolorē den
tiū vebemēs est et magnū valde nō aliqd inuenitur
ppar ei in hoc et rectificat gingiua. **Mēbra anhe
litus et pectoris.** Prohibz tremorē cordis sicut
harabe et phibet fluxū sanguis et phibet asma hu
midū sua exiccatōe. Et silr vtunt ea luctatores ut
difficultatē anhelitus nō incurrat. **Mēbra nutri**

mēti. **Nā.** de ea in potu spleneticis et cōfert.
Mēbra expulsiōis. Est bona solutioni antiq⁹ et
summa eius confert hemorrhoidibus.
De sarace capitulum. dxxiij.

Sarax qd est. Est illud qd pscice noiat chil
daru et frusta radices eius sunt composita
ex pūib⁹ sup qā sunt cortices qd velociter
ab eis tollunt. Et ei⁹ qdē alius est masculus et ali⁹
seia s; masculus est fortior. **Nā.** Calidus est
et succus in fo. **Opates et pprietates.** Exic
cat sine mordicatōe et in ipso est amaritudo et sti
puitas. **Vulnera et vlcera.** Cōsolidat vulne
ra. **Mēbra expl.** Interficiit vmes et ascarides
et pprie cū sirupo mellis. Sitq⁹ potio ipsius pōd⁹
aut. iij. et pprie cū scamonea aut helleboro: et oz
qdē vt comedant an ipso potione allea et silr inter
ficiit fetum.

De fulen capitulum. dxxiiij.
Sullen qd est. Est medicina romana. **Nā**
Calida est et succa apud qrtū. **Opates**
et pprietates. Adurit cutē. **Mēbra**
capitis. Cōfert toriure qū fit caputpurgii ex v
no gno ipsius cū aq⁹ sicile. **Mēbra oculi.** Ra
rificat apata palpebray et inflat ea et apostemata ac
cidentia sub oculo.

De scordeo capitulum. dxxv.
Scordeon qd est. Est alleū agreste minus
plm qd hortulanū. Et bz folia et crus lon
gū et sup qd est flos albus et ipsius qdēz
rememoratio ia ancellit in ca^o num. **Nā.** Lax
est et succū ad qrtū puenies. **Opates et pprieta
tes.** Est subtile apitiū absterliuū. **Vulnera**
et vlcera. Cōsolidat vulnera magna et fraudu
leta. **Instrā iūctay.** Et bona attritōi neruoz.
De sadar capitulum. dxxvi.

Sadar qd est. Diximus dispositiones ei⁹
vbi diximus nabach.
De spolio serpentis capitulum. dxxvij.
Spolium serpentis. dictum est de eo in ca
pitulo de serpente.

De sedeguarum capitulum. dxxviii.
Sedeguarā. **Nā.** Firm est in fo succū
in 3°. **Opates et pprietates.** Re
tinet sanguine. **Decoratio.** Probi
bet casū capilloz. **Permutatio.** Loco ei⁹ pōi
tur pōdas ei⁹ de seluzabara et tertia ponderis ipsi
us de radice canne.

De siseleos capitulum. dxxix.
Siseleos qd est. Est alaniudē romanū et ē
sise alaniudē: verūm est lōgi⁹ eo parūp
et vebemēt⁹ albū. **Nā.** Calidus ē
et succū in fo. **Opates et pprietates.** Est sub
tiliativū resolutivū mūdificatiū carminatiū. Et
silr radix ei⁹ et semē ipsius sunt sedatiua doloꝝ in
terioꝝ et liqfacit phla cōgelatū. Et de ipso qdē dāt
in potu aialib⁹ et multiplicat ptus ipsoꝝ. et bibi in
vino et phibet frig⁹ et nocumētū ipsius in itinere:
et pprie cū pipe. **Instrā iūctay.** Cōfert do
loribus dorsi. **Mēbra capitis.** Cōfert val
de soda. **Mēbra anhelitus et pectoris.** Con
fert almati et difficultati anhelitus et anhelitui dila
tatiōis et tussī antiq⁹ pprie radix ipsius et semē eius
sil. Et qū cōficiit radix ei⁹ cum melle et deglutitur

mūdat pectus ab hūitatib⁹ viscosis. **¶** Membra
nutrimēti. **¶** Resoluit inflationē ⁊ sedat dolores
viscerū ⁊ digerit radix ei⁹ pprie cibū ⁊ est bonuz
sō. **¶** Mēbra expl. **¶** Resoluit dolorē pūgitiū
ventosū ⁊ facit efficit ptū in oib⁹ aialib⁹ ⁊ remo-
net difficultatē yrine ⁊ resoluit dolores mīscis et
p̄focationē ei⁹ ⁊ cōfert dolorib⁹ viscerū. ⁊ succus
cruris h⁹ plate ⁊ sem ipsius qū sunt recēta ⁊ bibū
tur ex eis tres anulusat cū arob. x. dieb⁹ sanāt do-
lorē renū ⁊ est iuuatiū penitus renū.
De sirengi capitulum. dcccxx.

¶ Irengi qd est. Est prim⁹ viuti asedinegi
imo est fortior. **¶** Nā. **¶** Frus est ⁊ sic-
cus. **¶** Opates ⁊ ppriates. **¶** Est si-
pticus ⁊ in ipso est ex cerusa frig⁹ ⁊ verū subtilior
plm exis phibet flux⁹. **¶** Vulnera ⁊ ylcera. **¶**
ponit in cerato sup adustione ignis. **¶** Mēbra ex
pulsionis. **¶** Prohibet fluxum sanguinis.
De scamonea capitulum. dcccxi.

¶ Scamonea qd est. Succus uolubilis cuius
das c⁹ vtus vsq; ad. xxx. pdurat annos.
¶ Electio. **¶** Melioris ppriates est illa
q̄ est varia ad albedinē declinat ⁊ est q̄ sit fragmē
tū ostraci ⁊ est puluerizabilis velociter solubil⁹ ua-
ria q̄ qū resoluit in aq̄ facit ipsaz sicut lac. At meli-
or qdē q̄ est yten est q̄ assat in pomō ⁊ cū q̄ admi-
sct aq̄ apj qm̄ imouet ei⁹ malitia ⁊ aliarmaka q̄
dē est mala. M̄z vō rectificat scamonea qū assat in
pomō ppato in massa ⁊ pmiscet cū anilo ⁊ dauco ⁊
soluit cū oleo amigdalino. **¶** Nā. **¶** Calida est ⁊
sicca in 3⁹ ⁊ ei⁹ caliditas maior est siccitate ipsius.
Opates ⁊ ppriates. **¶** In ipsa sunt absterho ⁊
resolutio ⁊ est inimica sō ⁊ cpati. **¶** Decoratio.
Mūdicat morpheā ⁊ albaras et pannū. **¶** Vul-
nera ⁊ ylcera. **¶** Qn̄ decoquit cū melle ⁊ passis ⁊
fir ex ea emplastr sup vulnera resoluit ea. **¶** Apta
ta et bothor. **¶** Ponit cū aceto sup scabiē ylcera
tā. **¶** Instra iuncturaz. **¶** Cū aceto et sauch pōi-
tur sup dolores iuncturaz et anche more empla-
stri. **¶** Mēbra capitis. **¶** Radix ei⁹ et succus ra-
dicis ipsius ponit sup sōda aiq; cū aceto et oleo ro-
saceo. At qn̄ ipsa scamonea admiscet eis ambob⁹ ⁊
ponit sup caput ei⁹ q̄ hz sōda antiq; sanat eū. **¶**
Mēbra anhelitus et pectoris. **¶** Est ex eis q̄ no-
cent cordi. **¶** Mēbra nutrimēti. **¶** Nocet sō et
epati valde sz ei⁹ malitia frangit cū assatōe et seie
apj. Et ipsa qdē est cōturbat⁹ et facit nausēaz et
destruit appetitū cibi et facit siti. **¶** Mēbra expl.
Solutōe educit cholera fortiter. Ipsa vō in regioi
b⁹ diuersificat adeo qd ego vidi in qbusdam libris
medicorū dosz ei⁹ plurimi pōderis. Et etiā ipsa no-
cet intestis et supponit ad abortū et qū ex radice ar-
boris eius bibi pōdus aurei soluit cholera citrina
et phlegma. Et dixerūt qdā qn̄ ex scamonea bibi
plurima q̄titas et supflua et est medietas. 3. retiet
primū deū cōturbat et facit nausēaz et puocat su-
dorē s̄m deū qn̄z aduenit eius solutio cū supflui-
tate et est interficiēs. Et dixerūt qdā qd qn̄ ex anti-
q̄ sumit q̄titas pua puocat et nō soluit et potus ip-
sius cū aloē est minor ad ista et s̄l ruz lupis salitia
et seibus redolētibus et qn̄ supponit in lana inter-
ficit fetū. et qū eius timem⁹ melacholia rectifica-
mus ea qm̄ cōficimus ipsaz cū aq̄ cydonioz aceto-

soz et pomoz aut aq̄ rosacea et qn̄z ponit in ipsa su-
mac fm̄ q̄titate q̄ possit cōfici et sunt inde troisci
subtiles et exiccant in ymbra et admistrant fm̄ q̄
titate necessaria. **¶** Venena. **¶** Consert puncture
scorpionum bibita et linita.

De serapino capitulum. dcccxiij.

¶ Serapinū qd est. Serapinū est gūma arbo-
ris in q̄ nō est iuuamētū sz in gūma eius
et v̄ q̄ est qdā spēs galbani q̄ resoluitur
⁊ sit sapinū. **¶** Electio. **¶** Melior duaz sp̄rum
eius est illa q̄ est sp̄sior ⁊ clara c⁹ ps iterior ad ru-
bedinē declinat ⁊ exterior ad albedinē et resoluit
velociter in aq̄ nō sicut adulteratū cū galbano q̄-
uis galbano albo sit sile et qd melius est de eo est
illud de sp̄asio. **¶** Nā. **¶** Calidū est in 3⁹ sicut
in fo. **¶** Opates ⁊ ppriates. **¶** Est resolutiuum
subtiliatū carminatiū calefactū absterfū. **¶**
Instra iūcturaz. **¶** Cōfert paralysī ⁊ ruptū lacer-
toz et cordaz eoz. **¶** Et soluit mās q̄ sunt in utriq;
anchis clisterizatū ⁊ bibitū et s̄l r dolorib⁹ iūctura-
ruz malis. **¶** Mēbra capitis. **¶** Resoluit sōda s̄az
⁊ ventolā ⁊ cōfert epilepsie. **¶** Mēbra oculi. **¶**
Cōfert obscuritati oculi in alcosol ⁊ grossūdi pal-
pebray ⁊ vestigā in oculo ⁊ est de meliorib⁹ me-
dicis q̄ sunt ad aq̄ descendētē in oculū ⁊ si terat
cū aceto ⁊ ponat sup or deolū delet ip̄s. **¶** Mēbra
anhelitus ⁊ pectoris. **¶** Cōfert dolori pectoris ⁊
lateris ⁊ tussī antiq; ⁊ bibunt cū aq̄ rute ex p̄se s̄ra
q̄rte. 3. ⁊ ad malitiā anhelitus ⁊ ip̄s mūdicat pe-
ctus fortiter ⁊ extrahit hūores crudos. **¶** Mēbra
nutrimēti. **¶** Cōfert hydropis ⁊ extrahit aq̄ ci-
trina. **¶** Mēbra expulsiōis. **¶** Cōfert colice bi-
bitū ⁊ clisterizatū ⁊ dolori ventris pūgitiū ⁊ ex-
trahit lapidē ex ambob⁹ et augmētū efficit in coitu
⁊ cōfert dolorib⁹ mīscū. At qn̄ bibi cū oxymelle
puocat mētrua ⁊ interficit fetū: ⁊ ip̄s qdē lentū nē-
trū cū facilitate ⁊ extrahit hūorē viscosū ⁊ aqua ci-
trina. **¶** Febres. **¶** Cōfert febrib⁹ piodicis.
¶ Venena. **¶** In vino dat ad bibē ad pūcturā v̄mi-
uz venenosoz ⁊ ad oia venena mortifera: ⁊ eius
opo est fortior opatōe galbani: ⁊ qn̄z cōfert delini-
tū in oib⁹ locis. **¶** Permutatio. **¶** Loco ei⁹ poni-
tur gūma cedri ⁊ dixerūt gūma pini masculi ⁊ dixe-
rūt pōdus ipsius ⁊ mediū s̄ opoponaco.

De scolopendria capitulum. dcccxiij.

¶ Scolopendria qd est. V̄ q̄ est planta pe-
trosa q̄ nascit in loco plimoz fontū: ⁊ di-
xerūt qdā qd est spēs siliq; ⁊ v̄ aliud. **¶**
Nā. **¶** Calida est in p⁹ sicca in fo. **¶** Opates et
ppriates. **¶** Est subtilis resolutiua ⁊ in ipsa non
est plim⁹ caliditas. **¶** Mēbra nutrimēti. **¶** Cō-
fert spleni magnifice: qn̄ enī sumit cū oxymelle fa-
cto ex aceto in quo decocta sunt folia ei⁹. xl. dieb⁹
delet splenē. Et cōfert singltui ⁊ ictericie. **¶** Mē-
bra expulsiōis. **¶** Frangit lapidē in renib⁹ ⁊ ve-
sica. Et v̄ q̄ suspēsa ad collū phibet ip̄gnationē.
De subal capitulum. dcccxiij.

¶ Subal qd est. Est ex subā calida acris.
Nā. **¶** Est calida ⁊ acris cū eq̄litate.
Apta ⁊ bothor. **¶** Folia ei⁹ rūpūt aldu-
bellet ⁊ resoluit ea in dispōne principij eoz. At q̄
recens est maturat āpta in obedientia maturatiōi
Vulnera ⁊ ylcera. **¶** Que recēs eradica scabiē

ulcerata. **M**ebra oculi. **P**onit in medicinis acutibz vituz. **M**ebra anhelitus et pectoris. **D**r q est optia medicia tussi et anhelitus dilatatōis adeo q ex ea fit suffumigatio et confert.

De seifarō capitulum. dxxxv.

Seifarō qd est. Est lignū nifus et in ipso amaritudo et stipticitas. **N**ā. **C**afz est et sicū in fo. **O**patōes et pprietates. In ipso est resolutio et stipticitas pauca. **M**ebra nutritiō. **D**ecocōio radicis ei confert dolori stōi. **M**ebra expl. **D**ecocōio radicis eius p uocat.

De sumio capitulum. dxxxvi.

Sumio qd est. Est curati alba et xns i aqz stantibz et in ipso est bon odor. et dicit in ca de caf. **M**ebra expl. **M**ebra nulla ei decocta et nō decocta confert lapidi et pro uocat et confert dysenterie.

De succo capitulum. dxxxvii.

Succo qd est. **D**r q est sempuina. Et dicit q est spēs seīs madragore et d alind et est duaz spēs: qz vna est petrosa et alia est nō petrosa. **N**ā. **D**r in ea magis dñia tur est frig et siccitas et in ipsa est huius calida tepata et subtilitas et inciso et viscositas et nō hz odore et hz dulcedine qda et aq ei attrahit sputū et ag gregan ptes carnis in yale facit eas re vna. **O**patōes et pprietates. **E**st eqlis et subtilis et incidit et viscositate cepali resoluat et aliqd est in ipso qd aggregat et cōstringit. **I**nstia iucturaru. **D**ecocōio ei confert attritōi nervoz et lacertoz in medio eoz in extremitatibz ipsoz et recēs cōsolidat. **M**ebra anhelitus et pectoris. **S**anat aspuitate gutturis et phibet sputū sanguis et in aq nilis mūdificat pulmonē. **M**ebra expulsiōis. **C**ōfert vlcēribz intestinoz et abrasioni et rupturē inguis aquose et doloribz renū et retinet fluxum sanguinis menstrui. **P**ermutatio. **L**oco ei pōit succo folioz lactuce aut aq solatri.

De sumach capitulum. dxxxviii.

Sumach qd est. Aliud est corasceni et aliud est scemi minus corasceno rubeū lētis sili tudine hñs et est cōueniens ei cui cōueniūt acatia et rosa. Et qn decoquit cū aq deil ei deco cōio inspissat sicut mel cōuenit ei cui cōuenit lutū. **N**ā. **E**st sīm in fo sicū in 3. **O**patōes et pprietates. **E**st stipticū cōfortatiū cōstrictiū et acetū est subtili et eo et phibet fluxū ita q qdaz dicit q appensū retinet illud et phibet attractionem cholere ad viscera. **D**ecoratio. **D**ecocōio sumach quo tictores utunt et corioz ppatores denigrat capillos. **A**pata et bothor. **S**it ex eo emplastr sup pūssione et phibet apata et viriditate et confert panaritio et phibet additionē apatū. **M**ebra et vlcera. **P**rohibet ambulationē fraudulētis. **I**nstia iucturaz. **A**mbrocat ex decoctōe ei torlio et nō apat. **M**ebra capitis. **P**rohibet sanie auris. Et gūma ei qn ponit in corroscoz dentū sedat dolorē eoz. **M**ebra nutritiō. **P**repat stōz cōfortas ipz et sedat siti et facit appetitū acetositatē suā et sedat nausēā cholica. **M**ebra expl. **C**ōstringit et retinet mēstrua et fluxuz et phibet rasurā clarificat ad dysenteriaz et cursum

matricis et hemorrhoidas.

De sicla capitulum. dxxxix.

Sicla qd est. Est duaz spēs: vna est nigra ppē vehemētia viriditatis et altera est illa q est nota. **N**ā. **C**apud quosdam est calida et sicca in p. Et sīm vitatē est cōpositaz v tutū. Et apud quosdā est fira et nō est dubiū qn in eius radice sit huius. **O**patōes et pprietates. **I**n sicla est vītus baurach subtilitatis. Et in ipsa est resolutio et apitio fortior resolutōe atriplicū et lenificatio et in ea q est nig est stipticitas et pprie cū lenitibz. Et bauracitas q est in ipsa est resolutiua et ter reitas est cōtractiua et totū elixatū est mali chimi et totū ei est pui nutritiō sicut reliq olera. **D**ecoratio. **P**rohibet succo ei et decoctio folioz ei fixuras frigoris et cōfert alopitie et cōfert pan no qū ex folijs ei admistrat emplz p abluionem loci cū nitro et qnz abscondit vruas succo ei et iter facit pediculos. **A**pata et bothor. **E**x ea elixata sit emplz apatibz et resoluat et maturat ea. **M**ulnera et vlcera. **F**olia ei bona sunt decocta adustōi ignis et cōferūt ipetigi linia cū melle. **M**ebra capitis. **E**x aq ei cū felle gruis sit ca puturgū et delet torturā et valet ad vlcera nariū. Et ei aq tepida distillat in aurē et sedat dolores et lauat caput cū aq ei et aufert furfures. **M**ebra nutritiō. **R**adix ei est mala stō facies nausēā. Et plinū illius est ppē bauracitatē ei mordicati uā et est mali chimi et lauat bauracitatē suā adeo vt mordicet stōz fortis sūs et eius nutritiū est pauca et apitio eius est pua et ad oppilationes epatis fortior est apitio malue pprie cū sinapi et aceto. Et sily etia spleni et oz vt comedat cū muri et cū spēbz q sum ad cōdienda cibaria. **M**ebra expl. **D**r q illa q est nig stringit et pprie cū lenitibz qm alte ra lenit et pprie cū lenitibz s3 nō est dubiū qn elixata pecta ei aq cū patella in furno ponit cōstringat et sit cū ea clistere ad extrahē fecē et totū eius generat inflationē et rugiū et dolorē ventris pūgiti nū. Et ē bōa colice qū assuit cū spēbz cōdiētibz et muri.

De stinco capitulum. dcl.

Stinco qd est. Est guaril de nilo q capit i egypto. Et existiauerūt qdā q sit de pui crocodili in capos. **E**lectio. **M**eli us qd est in ipso est illud qd est in pte renū. **M**ebra expl. **M**āz auget coitū adeo vt nō sedet nisi sorbiōe iuria lactucarum et lentium.

De seuesten capitulum. dcli.

Seuesten et noiat mukeita. **N**ā. **S**ūt qī tpate. **O**patōes et pprietates. **S**ūt lenitiue. **M**ebra anhelitus et pectoris leniūt pectus et guttur. **M**ebra nutritiō. **S**edat siti et pprie semē eius cū sagzeneā. **M**ebra expulsiōis. **L**eniunt ventrem.

De semabras capitulum. dclij.

Semabras. **D**ecoratio. **S**it ex eo emplastr sup spinas et ea q carni sunt infixata et sup vruas cōtrito et extrahit eas et su p ea q sunt vt clau et euellit. Et dī q illud qd ē eo sicū ē qū cōmiscet cū oleo facit nasci capillos su p tineā. **M**ebra capitis. **D**r q epar ipsi se dat dolorē molaris dentis. **M**ebra expulsiōis.

Urina eius et sanguis ipsius mirabilis inuamēti sē
in ruptura infantū qū sedēt in decoctōe eius et qñz
ponitur ī vrina eius vt in sanguine ipsius aliqd de
muscho et ponit in vga infantis et sit vltimi iuuamē
ti in ruptura. **Uenena** fundit et ponit super pun
cturam scorpionis.

De spica capitulum. dclxiij.

Spica qd est. Spica est due spēs: qz una ē
spica aromatica et est spica aniu: et alte
ra est nereiden et est spica romana. Et a
lithitia debilior est inda et syra in oibz pprietatibz
suis nisi in puocatōe et alithitia est in vute prima
syre: et eius qdē arbor pua est et euellit cū luto suo
et egredit qñz adulterat cū plāta q est sibi silis.
Inter eas vō discernit qm plāta illa est horribilis
odoris: et nereiden pterea qdā est mōtana cō folia
sunt sicut folia croci hortulani. Et sūst stipites ei?
sz sūst citrini plani nō in modū retis inuoluti ples
h3 radices. s. duas aut ples et nō h3 crus n3 frustū
n3 florē. **Electio.** **Inq̄t oia.** melior est cō pili
sunt ples et declinat ad ruffedinē et est boni odoris
sicut cipi et pua spica mordicas lingua et hec est sy
ra. Inda vō est debilior et lōgior et plus oī spica in
uoluta horribilis odoris et rūpit velociter cū sū
ma suorum villoz et cadit ex ea puluis niger ma
gnus et adulterat qz decoq̄ p infusione cū aq̄ cala
dein sit gūis cū ationio postea vedit. Ip3 vō signē
ei? albedo et color ationij et vilitas vtutis ei? et v
blitas saporis ipsi? et odoris ei? nīg vō ida mlior
et rubea. Et nereide qdē melior est illa q est recent
boni odoris ples h3 radices grossa q nō frangit. Il
la vō q h3 crus declinat ad albedinē et pprie ī me
dio sui nō est aliqd pprie q est horribilis odoris.
Nā. **Calida** est in p° sicca in fo. **Opates** et
pprietates. **Est** apitua resolutiua. Et in inda q
dē est stipticitas plima et caliditas eius minor est sz
est leuis et in p̄mis qū gustat est rancida dein pce
dunt ex ea caliditas et acuitas et ex spica aromatica
fit puluis phibēs sudorē plimū: et lūtū qdē spice ē
abluēs corpus et est bonū ad bonū odorē facien.
Apata et bothor. **Resoluit** apata et bothor
Mēbra capitis. **Prohibet** rheumatismos et cō
fortat cerebz. **Mēbra** oculi. **Facit** nasci pi
los in palpebris qñ ponit in alcool et trahit radi
inuolutus in puluere sup palpebras et nereiden est
fortior in hoc fm qz existio. **Mēbra** anhelitus
et pectoris. **Resert** tota tremori cordis et mun
dificat pectus et pulmonē et phibet effusione mate
riez ad ea et fluxus. **Mēbra** nutrimēti. **Apit**
oppatōes epatis et stōi et cōfortat ea et cōferunt
oēs ictericie et phibent effusiones materiey ad sto
machū et sedant mordicationē eius et qñ bibi qñz
spēs ipsius fuerit cū vino cōfert splemi. **Mēbra**
expulsionis. **Om̄s** puocat et alithitia est fortior
qm est calidior et minoris stipticitatis et phibet apa
ta m̄icis oia sedendo in ea et cōfert doloribz renū
et phibet cursū materiey ad intestina et h3 pprieta
tē ī retinēdo fluxū supfluum a matrice.

De sanich capitulum. dclxiij.

Sanich qd est. Jā dcm est ī ca° tritici et or
dei. **Membra** anhelitus et pectoris.
Resert pectori et pulmōi.

De sisamo capitulum. dclxv.

Sisamū qd est. Est semē pluri vinctuofita
tis q reliq̄ seia. Et pp̄ hoc rancidū sit fa
cile: qdā aut dixerūt q ei? oleū nō pferi
nisi melicis vt eos ipinguet et hūectet. Et erimū
qdē est gen? qdā sisami abhoiabilis saporis.
Electio. **Corp** eius est fortior oleo ipsius.
Nā. **Calidū** est in medio primi hūidū in fine e
ius. **Opates** et pprietates. **Est** glutinatiū
lemificatiū eq̄lis calefactōis et sūst oleū ei? et deco
ctio ipsius. Et est mollificatiū et in oleo ei? ē gros
situdō et qd torrefactū est minoris est nouementi.
Decoratio. **Resoluit** viriditate penulionis et sa
guinē cōgelatū et cōferi sūsure et aspitati melicoruz
bibitū et linitū. Et est ipinguiatū et pprie excorti
catū et plōgat capillos et pprie succus arboris eius
et folioz ipsius et lenit eos et remouet furfures et o
leū eius in quo decoquit myrtus p̄uat capillos et
facit eos fortes et duos. **Apata** et bothor. **Resoluit** apata calida. **Uulnera** et vlcera. Po
nit sup adustōne ignis et oleū ei? bibitū aufert pru
ritū phlatiū et sanguineū pprie cū infusione aloes
et aq̄ vne palle. **Instrū** iūctaz. **Ex** eo fit em
plastz ad grossitudinē neruoz. **Mēbra** capitis
Resert oleū eius cū vute rose soda adustue et suc
cus arboris eius sanat furfures. **Mēbra** oculi.
Resert suppositū pullatōi oculi et apati ei? **Mē
bra** anhelitus et pectoris. **Est** bonū p̄strictōi an
helitus et alimati. **Mēbra** nutrimēti. **Est** ma
lū stō faciens nausea p̄sternēs desiderij satianeue
lociter sz qñ cōedit cū melle remouet eius malitia
et tardat eius digō et mollificat viscera. Et qd tor
refactū est est minoris nouemēti. Et eius nutrimē
tū est vinctuosū valde et in ipso est v̄tus facienti si
ti et sit velox eius descēso cū cortice suo: qñ antez
excorticat tardat ei? descēsus. **Mēbra** expl.
Resert intestino colō. Et infusio qdē sisami est ve
hemēs in puocatōe mēstruoz adeo q ipsa egiit se
tū et qñ frangit et cōedit cū seie papaueris et seie li
ni cū eq̄litate augmētat sp̄ma et coitū. **Uenena.**
Resert morsui canis rabiosi et spētis lenticularis.
De sacundulion capitulum. dclxvi.

Sacundulion. **Apata** et bothor. **Po
nit** cū ruta sup formicā et ad fistulas. **Mēbra** capitis. **Sustumigat** cuz eo pa
ties subet et cōprimēdo inungit ex ipso cuz acetosa
hūs karabitū et lethargiā et distillat succus hūidi in
aurē sanioz et cōfert valde soda. **Mēbra** an
helitus et pectoris. **Resert** difficultati anhelitus
et alimati. **Mēbra** nutrimēti. **Resert** radix e
ius doloribz epatis et cōfert ictericie. **Mēbra**
expl. **Soloe** educit phla et pferi p̄focati m̄icis
De safid capitulum. dclxvij.

Safid. **Nā.** **Calidū** est et sicū in 3°. **Opates** et pprietates. **Est** mordica
tiū acre. **Uenena.** **Resert** yene
nis omnibus.

De semurion capitulum. dclxvij.

Semurion quid est. Est apium siluestre et
iam dictum est de eo.

De iquilla capitulum. dclxix.

Squilla qd est. Est cepe muris et eius folia
sunt sicut folia lilij et h3 oleū ad nigredi
nē declinās. **Nā.** **Est** calidū et sicū

in fo. **Opatores** et proprietates. **Est** incisum et in ipso est viscosus adustus. **Decoratio**. **Ponit** coctum cum melle super alopitia et spigine. **Membra** anhelitus et pectoris. **Eius** acetum exspat guttur et indurat carnem ipsius et est bonum asina et et oregmoni et tussi antique.

De solatro capitulum. dcl.

Solat. Ele. **Delid** quod de ipso adstrat et hinc folia viridia et citrinum semet et est quod spem. **Ma**. **Si** m est in p^o succum in fo et stupefactum est firm et succum in 3°. **Opatores** et proprietates. **Hortulanum** est infratum costrictum et est quodda genus ipsius stupefactum facies somnū sile opio in proprietatibus suis nisi quod est debilius eo: et est quodda genus eius quod est mortale. **Apata** et bothor. **Est** emplaz bonum apatibus calidis oib^{us} intrinsecis et extrinsecis et bibi aq^{ue} eius ad apata calida intrinseca et ponit aq^{ue} eius cum cerusa et oleo rosae super herisipila et formica more emplaz et cortex radicis eius est vehemens exiccatis. **Membra** capitulis. **Si** bibat ex eo quod est stupefactum ultra. **Si** gna facit euenire mania et quod ex aq^{ue} eius sit gargarisma coferat apatibus lingue. Et si bibat ex cortice radicis podus aurei cum uino attrahit somnū et quod salatz optime terit et sit ex eo emplaz capiti sanat sordida et resoluit apata radicis auris et apata yelais ce rebri et coferat distillatum dolori auris. **Membra** oculi. **Sanat** fistulas oculi lachrymalis fructus et succus spem eius usque ad illa quod facit sonum qui sit ex ea alcosol confortat visum. **Membra** exple. **Semē** stupefactum est puocatum yrine mūdificatum renū et vesice et oēs spēs qui supponunt absconditum finem mēstruoz et est ex eis qui infant et phibet pollutione et est spēs solatri pter alchekengi et pter hortulanū et pter stupefactum ptem qui coedunt ex eo iug. aut. interficiunt et aq^{ue} folioz eius facit possidere mania et non est in eo iuuamētū solatri nisi ad emplastrum faciendum.

De scorpionibus capitulum. dcl.

Scorpiones. **Membra** capitulis. **Oleū** scorpionū coferat doloribus auris valde.

De sudore capitulum. dclij.

Sudor quod est. **Est** aquas sanguis cui pus cholericus est admistū et o^{mn} ut admistur dum nodū est exiccatus: imo dum i eo est humiditas: et ipse quod magis est digestus quam yrima: et eni supfluitas ynuosuitatis et hūitatis p^{er} digonem yltima et est yrima se digois supfluitas. **Opatores** et proprietates. **Est** magis digestus quam yrima et diuersificat finem aialia et in ipso est resolutio in pauca. **Apata** et bothor. **Sudor** athletaz coferat apatibus inguis imo resoluit ea. **Membra** anhelitus et pectoris. **Sudor** ficus luctantiū cum olo d^{icitur} alcana ponit super apata mamille et resoluit ea et cum oleo rosae ad congelationē lactis in mamilla: alteratio ymagis et alteratio pue sunt cum cetaurea maiore et minore.

De sandalo capitulum. dclij.

Sandalus. **Electio**. **Dixerūt** Sal. et fili^{us} mesaugue. **Rube** est fortior: et dixerūt alij albus est fortior. **Ma**. **Est** finis in fine si visque ad 3^m puenies succus in fo. **Opatores** et proprietates. **Prohibet** attractionē et

pprie rube. **Apata** et bothor. **Resoluit** apata acuta et pprie rube et linat ex eo herisipila. **Membra** capitulis. **Coferat** soda. **Membra** anhelitus et pectoris. **Coferat** tremori cordis accenti in febre linatus et bibitus. **Membra** nutrimēti. **Coferat** debilitati stōi calū bibi et lit. **Febres**. **Coferat** febris calidis et pprie albus.

De sapone capitulum. dclij.

Sapo. **Opatores** et proprietates. **Est** vlcerauius putrefactius. **Membra** expulsiōis. **Resoluit** colica et soluit hūorem crudum.

De sabane capitulum. dclv.

Sabane. **Opatores** et proprietates. **Est** absterius exiccatus mali hūoris. **Ulcera** et ylcera. **Facit** possidere scabies et prurium. **Instrat** iucturaz. **Coferat** dolori anche phlaico. **Membra** capitulis. **Remouet** fetore oris semet ex stōi et corruptione eius et abstergit humiditatem stōi et exicat eam.

De safurubun capitulum. dclvi.

Safurubun quid est. **Est** aqua cuius nomen est hoc nomen in francia.

De sarfar capitulum. dclvij.

Sarfar quod est. **Est** serz. **Membra** capitulis. **Quā** coquit cum oleo aut infundit in ipso de inde coquit et distillat in aure i mouet dolorē eius et pulsationem ipsius.

De sasaf capitulum. dclviij.

Sasaf quid est. **Est** salix.

De sakaih capitulum. dclix.

Sakaih quod est. **Noiat** sakaih anebamē et ē rosa rubra vehemēter. **Ma**. **Est** calida in fo hūida in ipso. **Opatores** et proprietates. **Est** absterius resolutius. **Inq^{uit}** Sal. **Est** absterius lauatiua attractiua apitiua resolutiua **Decoratio**. **Denig^{at}** capillos mista cum corticibus nucis et qui admistrant folia eius et stipites ipsius si cut sunt aut decocta cum sorbitōe ordeī et decoquuntur puocant lac. **Apata** et bothor. **Linat** ex decoctōe eius super apata quod non sunt dura et sit eūo p^{er} eam super carbunculos et bothor calidas. **Ulcera** et ylcera. **Illud** quod de eo siccat est coferat ulceribus sordidis et incarnat ea ex excoctōe et ipsa mūdificat ylcera coferēs excoctōib^{us} et scabiei ylceroſe **Membra** capitulis. **De** eius succo sit caputpurgū ad prugan^{do} caput et cerebz. Et eius radix masticat ad extrahendas hūitates a capite. **Membra** oculi. **Bucca** eius coferat tenebrositati oculi et visus et albugi eius et vestigijs ylcēz. Et qui decoq^{uit} cum ymo et sit inde emplaz sanat apata dura in ptib^{us} oculi. **Membra** anhelitus et pectoris. **Si** coq^{uit} tur folia eius cum suis stipitibus et cum succis ordeī sorbilibus et coedat facit abundare lac. **Membra** expulsiōis. **Prouocat** menstrua.

De sebedenigi capitulum. dclx.

Sebedenigi quod est. **Est** semē arboris canabio et nos ita locuti fuim^{us} de canabe: opz ergo vi coniungam^{us} inter cōsiderationez quod est in ytrifq^{ue} capitulis sil. Et de sebedenigi quod aliud est hortulanū notū: et aliud est capestre: hūa iz vō dixi quod arbor capestris egreditur deſtis finem optitātē cubiti et sup folia eius dnat albedo. Et eius

fructus est sicut pip et silat ei⁹ gnu gno assunati qd⁹ est gnu de quo exprimit olz. Et nos ia locuti fuimus de gno assunati. **Nā.** **Est** calidū et sicuz in 3°. **Opates** et ppriates. **Canabis** capestris resoluit ventositates et exicat fortiter et humor eius est paucus malus. **Apata** et bothor. **Canabis** capestris qm eius radix decoquit et fit ex ea emplz apatib⁹ calidis in locis duris in qd⁹ sunt chumi viscosi sedat caliditate et resoluit duritiē. **Mēbra capitis.** **Facit** soda sua caliditate et eius succus distillat ad dolore auris oppilatiū et ad huiusmodi auris et silr oleū eius et folia eius eradicat fures in capite. **Mēbra oculi.** **Obtenebrat** visū. **Mēbra nutrimēti.** **Proet** sō. **Mēbra expulsiōis.** **Exicat** spina. Et lac qdē alsehe denigi capestris soluit cū facilitate et medietas lib⁹ de succo eius resoluit cōstrictionē et solutiōe educit phla et cholera et pcedit fm semita seia croci horutiani in constrictione.

De seitaragi capitulum. del xi.

Sitaragi qd est. Ille q est indus est frusta ligni pua subtilia et cortices sicut gariofli. Et ille q est fructus declinat ad rubedinē et nigredinē. Et a seitaragi qdē orit in pietib⁹ antiq⁹ et vbi nō nungit et bz folia sicut sunt folia nasturtij. Et in estate sunt folia plima et minorant et augmētā minoratio adeo vt forsitan nō appeat et nō sit in eo odor et est sicut nasturtij et sapor et odor silant cordumē et folia ei⁹ sunt ipsi silia. **Nā.** **Est** calidus et succus in fine si. **Opates** et ppriates. **Est** acutus apitiū. Silat eni sapor et odor cordumē et silr vītus ei⁹. **Decoratio.** **Consert** limtus cū aceto sup morpheā alba et albaras. **Vulnera** et vlcera. **Linū** sup excoiationē et scabiē cū aceto et eradicat ea. **In** strumēta iūcturaz. **Bib⁹** ad dolore iūcturaz et cōfert. **Mēbra nutrimēti.** **Linū** sup splenē et extenuat ipz. **Mēbra expl.** **Suspēdit** eius radix sup aurē eius q bz dolore vesice et sedat ipm fm q dr. **Permutatio.** **Loco** ei⁹ pōit rubea.

De sceilem capitulum. del xj.

Sceile. **Nā.** **Est** Bal. ponit q est in p^o calefactois. **Opates** et ppriates. **Est** subtile absteriuū et solutiū. **Decoratio.** **Linū** sup morpheā cū sulfure et cōfert. **Apata** et bothor. **Resoluit** apata et scrofulas cū seie lini et distrūpit ea cū stercore colubino et semie lini. **Vulnera** et vlcera. **Linū** illud qd oritur cū tritico sup vlcera et puluerizat sup ea et cōfert et linū sup ipetiginē et qnz ponit sup vlcera cū cortici b⁹ raphani vt emplz et confert. **In** fra iūcturaz. **Decoquit** cū mellierato et fit inde emplm sciaticae. **Mēbra capitis.** **Sedat** scotomia. **Mēbra expl.** **Qm** fit ex eo evaporatio adiūuat ad impingandū et pprie cū ordeo.

De sceba capitulum. del xij.

Sceba qd est. Sceba sunt due spēs: vna eaz est spinosa hūs folia sedreia cōcanū li gnu et nō admistrat nisi in suffumigatiōe. Et alia bz folia ut tamariscus. Et repit ei spēs 3^a q noiat serbun armena citrina et noiat apsinthiū maritū. **Electio.** **Melior** est armena. **Nā.** **Est** cala in fo succa in 3°. **Opates** et ppriates

Om̃s spēs ei⁹ sunt incisiue resolutiue yentositatuz. Et in ipsa est stipticitas minor stipticitate apsinthij et ei⁹ calefactio maior est calitate ipsius et amaritudo est maior. Et in ipsa est salsedo. **Decoratio** eius cinis cū oleo aut oleo amigdalino linitus confert alopitie. Et ei⁹ oleū facit nasci barbā q tardat apata et bothor. **Sedat** apata et carbunculos. **Vulnera** et vlcera. **Prohibet** herpetē estione. **Mēbra capitis.** **Facit** soda. **Mēbra oculi.** **Fit** vaporatio ex aq ei⁹ iclinan^o caput ad ophthalmia et resoluit ea. **Mēbra anhelitus** et pectoris. **Consert** difficultati anhelitus. **Mēbra nutrimēti.** **Noet** sō et pprie 3^a. **Mēbra expl.** **Extrahit** vmes et ascarides et interficit eos et puocat mēstrua et vrina et est fortior apsinthio i^o. **Febres.** **Fit** oleū pferit frigori rigoris. **Menena.** **Consert** puncture scorpionum et rutele et yenenis.

De semiar capitulum. del xij.

Semiar qd est. Est lactuca asini hūs folia q sunt sicut folia lactuce acuta. Et est spino sa ad nigredinē declinās et in estate rubeat eius lignū sicut sanguis ita q tingit manus. **Electio.** **Folia** ei⁹ sunt debiliora q sunt in ipsa. **Nā.** **Fra** est et sicca in p^o vsq ad fm. **Opates** et ppriates. **Illa** q noiat apsinthiū est stiptica et in ipsa est amaritudo et illa q noiat fuluria e vehemētiore stipticitatis. Et illa q noiat anul⁹ ue hemētiore est q abe et est acrior et illa q nomē nō bz ppin⁹ est ei et in oib⁹ eis est stipticitas et exicatio et qn miscet cū oleo et fit inunctio ex ipsa cōprimēdo facit iudare. **Decoratio.** **Linū** pferit morpheā et ictericie. **Capata** et bothor. **Fit** ex ea emplz scrofulis cū adipe et linū sup excoiationē et cū farina ordeī sup heri silia et pprie spēs q nominat anul⁹. **Vulnera** et vlcera. **In** carnat vlcera qn in cerato admistrat. **Mēbra capitis.** **Est** res q magis pferit dolori auris. **Mēbra nutrimēti.** **Consert** ictericie bibita pprie acuthia et pprie dolorib⁹ splenis et cortices ei⁹ ppat sōuz. **Mēbra expl.** **Qm** in potu dat de ea q nomē nō bz aut. i. s. cū cordumē aut isopo et nasturtio extrahit vmes et ascarides et illa q noiat acuthia confert dolori renū. **Menena.** **Illa** q noiat anul⁹ confert morui nipe valde qn admistrat vt emplz et bibita et i^o q nomē nō bz ē illi ppinqua.

De scel capitulum. del xv.

Scel qd est. Est medicina inda silis zinziberi. **Nā.** **Calā** est et sicca in 3°. **Opates** et ppriates. **Est** amara stiptica acuta distrūpit ventositates et est in vītute mellis et etiā est resolo mirabilis et subtilitatio. **In** fra iūcturaz. **Consert** yenenis et cōtriciōibus.

De sucaram capitulum. del xvi.

Sucara qd est. Inq⁹ dia. **Trus** h⁹ plate est sicut crus ferule et folia ei⁹ sunt sicut folia cucueris et bz florē albū et semē sicut a nifū. **Rufus** vō dixit folia ei⁹ sunt sicut folia man dragore et minorā et vehemētiore citritatis et radix eius est minata fructū nō hūs. Et semē ei⁹ exi sit in colore ameos s⁹ est mains eo sine sapore et sine odor et bz mucilaginé. Inq⁹ melaia. **Est** qda spētis alba et nō beñ dixit. Ego aut dico q in libris

inuentum fuit qd est euforbium in greco et transla-
tū fuit fucara et ia translātū fuit albes: qñz eni pro
portionatur ad euforbiū accētia albes et hoies diu
sificant in eis. **Nā.** **C**fm est et sicū in 3° vsq
ad qrtū. **O**patōes et pprietates. **P**rohibet
fluxū et cōgelat sanguinē et stupefacit. **D**ecora-
tio. **Q**n limū ex eo super locum euulsionis pilo-
rū phibet fritate sua nasci pilos fo et fit ex eo em-
plz māmille et nō magnificat. **A**pata et bothor.
Succus ei⁹ sedat herisipila et formicaz. **I**nstra
iuncturaz. **L**iniū sup podagra calaz. **M**ēbra
oculi. **S**ucc⁹ ei⁹ admistrat in dolorib⁹ oculi.
Mēbra capitis. **S**ucc⁹ eius est bonus hūitati-
b⁹ q accit in aure. **M**ēbra anhelitus et pecto-
ris. **F**it ex eo emplz māmille et nō magnificat et
phibet exuberatiōe lactis. **M**ēbra expul.
Retinet mēstrua et cōfert dolori mēstru. **E**t fit ex
eo emplz testiculo et nō magnificat. **E**t iungunt ex
eo mēbra spmatis et phibet pollutiōe. **U**enēa
Est venenū mortale. **E**t eius cura est vinū puz.
De secacul capitulum. dclxviij.

Secacul. **Nā.** **E**st calidū in fo ad hu-
miditātē qdā tendēs. **O**patōes et pp-
etates. **I**n ipso est lenitas et stus eius
qd nutritū est est sicut vñs bācie. **M**ēbra ex
pulsionis. **E**xcitāt appetitū coitus. **P**ermu-
tatio. **L**oco eius ponitur buzeiden.
De sehemengi capitulum. dclxviij.

Sehemengi qd est. **E**st iurasabra cape-
stre. **Nā.** **E**st calidū et sicū in 3°.
Opatōes et pprietates. **E**st resolutiū
et subtiliatiū valde. **E**t qñ ponit sub cervicali in-
fantū cōfert fluori oris eoz. **I**nstra iuncturaz.
Pfert paly si linitū et caputpurgio ex eo fco cū vño
Mēbra capitis. **Q**n fit caputpurgio ex aq eius
mūdificat cerebz et cōfert etiā torture et epilepsie
bibitū cū vino. **M**ēbra nutriti. **C**ōfert
hūitatib⁹ stōi et fluori oris infantū qñ ponit sup ca-
pita eoz fm qd exstiauerūt qdā. **M**ēbra expl.
Confert ventositatibus matricum.
De suchaba capitulum. dclxix.

Suchaba. **M**ēbra capitis. **C**ōfert
ipsa et radix ei⁹ et fructus ipsius dolori u-
ne. **M**ēbra nutriti. **C**ōfert stōi
et epati. **M**ēbra expl. **D**ecoctio radicis eius
phibet fluxū muliez et ipsa supposita et encatisma-
te fco in eo cōfert apatib⁹ ani. **F**ebres. **C**on-
fert febrib⁹ antiqz et pprie infantium.
De sebram capitulum. dclxx.

Sebra qd est. **O**rit in hortis hñs canam
subtilē eqle et bz pilos et folia ff sicut tar-
cō fm qd existimo et bz lac. **E**lectio.
Illud qd meli⁹ est est leue ad rubedinē declinās si
cut cutis inuoluta subtilē hñs corticē et illud qd est
cū duab⁹ canis et est lenis carnis et grossū pue rube-
dia et duz: et qd est vt filiū est malū et plicū ē ma-
lū et nō oz vt aliqd de eo admistrēt. **Nā.** **I**n
qñ hñaz. **E**st calz in principio si sicū in fine tertij.
Lac vo ei⁹ est vltimū in ambob⁹ sil imo in qrtō g
duz. **O**patōes et pprietates. **I**n ipso sunt sti-
plicitas et acuitas et disruptio orificioz uenaz et illū
est vñū ppi qd repellit et qñ rectificat nō est inua-
metū in eo in suo loco ppi illud qd dixim⁹ et ē ex

toto nociū et pprie pponib⁹ calidis. **M**ēbra
capitis. **L**ac eius adiuuat in eradicādo dētes. **M**ēbra
nutrimenti. **N**ocet stōi et epati et dat ad
biben in curatōe hydropitis. **E**t oz qdē vt prius i
fundat in succo endinie et feniculi et solatri trib⁹ di-
eb⁹ deñ exicet et fiat in troisci cū modico salis in
di et turbit et myrobal. aut aloel et est fortis iunari
ti. **M**ēbra expl. **S**oloe educit mliaz et phla
et aq. **E**t antiqz qdē fuit ei⁹ admistratio pñeta
in solutis deñ fuit dimissū pñetea qñ nocet coitui
et spmati et qñ disruptit venas ani et qñ rectificat nō
est inuamētū in ipso et illud id qñ eius rectificatio
fit hoc mō. **I**nfundit nō cōtritū in lacte receter ml-
cio die et nocte et renouat illud multoties et illū est
ex eis q debilitant ipz et destruit opatiōe ei⁹ i hu-
morib⁹ malis. **Q**ui vo excusatiōe nō inuenit qui
ipso vñat pñiscat ipsi anisū et feniculū et cymimū.
Et qd de eo in potu sumit sit ab vño danich vsq
ad qtuor. **E**t bec qdē de herba ei⁹. **I**n lacte vo ipi
na nō est bonitas et nō vñmibi qñ sit in potu dādū
et qñ ei⁹ solo supfluit ex eis q ipsa abscondit est se-
dere in aq fñs et qñ in potu dat colice bibi cū amo-
niaco et bdellio et sapino et modico stercoris adib
narrato in ca^o colice. **F**ebres. **R**epellit pñte
rea qñ generat febres. **U**enena. **P**ondus. 3
ij. de ea interficit.
De selgem capitulum. dclxxi.

Selge qd est. **E**st napus qui iam dictus est
ame in capitulo de lem.
De serbin capitulum. dclxxij.

Serbin qd est. **E**st arbor alkitran. et nos
qdē ia locuti fuimus de alkitran. **T**unc
vo narrem⁹ opatōes q sunt pprie arbo-
ri ipsius. **E**t bec qdē arbor est de gener arboris pi-
ni et bz fructū silez fructui cupsi sz est minor eo et
bz ipinas et est duaz spz: qñ vna est lōga et alte-
ra curta. **O**patōes et pprietates. **I**n cortice
h⁹ arboris est stipticitas. **M**ēbra capitis. **S**i
qñ de fructu h⁹ arboris plimū assūmit facit soda p
pt calcfactionē et pñetea qñ coicat stō in mordica-
tōe quā ei facit. et qñ colluit os ex aceto in quo de
coqunt folia ei⁹ sedat dolorē dēniū. **M**ēbra an-
helitus et pectoris. **F**ructus ei⁹ cōfert tussī. **M**ēbra
nutrimenti. **F**ructus ei⁹ est malus stōa
cho mordicas ipz sz ipse cōfert epati. **M**ēbra
expl. **E**ius fructus cōfert distillatōi vñne. **E**t
si bibat cū pipe puocat vñnā. **E**t qñ ex cortice ei⁹
fit iussumigatio extrahit scitū et secundinā et qñ bi-
bit stringit ventrē et qñ stringit vñnā. **U**enēa
Dat in potu fructus ei⁹ cū vino ad potum leporis
marini. **E**t siliuiscat cū adipe cervi et iungat ex eo
corpus nō appropinquat ei vñes venenosi.
De seneschic capitulum. dclxxij.

Seneschic qd est. **E**st silis abrotano in v-
tute. **Nā.** **E**st calidū et sicū in 3°.
Mēbra capitis. **C**ōfert epilepsie et ab-
scindit fluorē saline currētis et pprie ex orib⁹ pne-
roz. **P**ermutatio. **L**oco ei⁹ in inuamēto sit
epilepsie et alga ponitur saniscus.
De succudus capitulum. dclxxij.

Succudus. **Nā.** **U**irtus ei⁹ est cala.
Opatōes et pprietates. **B**ibitur eius
succ⁹ ad dolores. **D**ecoratio. **R**ecēa

cū vino linit sup morpheā. **U**ulnera et vlcera. **F**acit coherere vlcera antiq et pulverizatur sup carne addita. **I**nstita iucturaz. **L**init euz aceto sup podagra et fit ex eo ceratū ad dolorē dor si. **M**ēbra anhelitus et pectoris. **F**it ex eo cū dulcib⁹ buccelle ad tussiz. **M**ēbra nutrimentū. **B**ibunt ex eo. 3. h. cū hydromelle ad mordi cationē stōi. **M**ēbra expt. **D**ue. 3. cū hyo melle valent ad dysenteria et difficultati yrie. Et qñ mulier subicit sibi ipz puocat mēstrua.

De spina alba capitulum. dclxxv.

Spina alba qd ē. ē bedeoard. **N**ā. **F**ra ē et sicca in p^o. **I**nstita iucturaz. **C**hi⁹ de coctio pferit inlitis iuncturaz et podagre. **M**ēbra nutrimentū. **C**ōfert mollificatōi stōi.

De spina indica capitulum. dclxxvi.

Spina indica. **N**ā. **E**st cala. **O**patōes et pprietates. **E**st subtiliatia resolutia. **I**nstita iucturaz. **C**ōfert alcu zez. **M**ēbra capitis. **C**olluit os ex decoctōe ei⁹ ad dolorē molariū. **M**ēbra anhelitus et pectoris. **C**ōfert sputo sanguinis.

De spina egyptia capitulum. dclxxvij.

Spina egyptia. **N**ā. **E**st fra in p^o sic ca in fo. **O**patōes et pprietates. **E**st absterfina abscondēs catarrhos. **U**ulnera et vlcera. **R**adix ei⁹ et ppe semē yehemē tis sūt cōsolidatōis. **M**ēbra anhelit⁹ et pecto⁹ p^o l^o fert apati gutturis. **M**ēbra nutrimentū. **C**ōfert apostematū stomachi.

De sinapi capitulum. dclxxvij.

Sinapis. **N**ā. **E**st cala et sicca vsq ad 4^m. **O**patōes et pprietates. **I**ncidit phla et oleū ei⁹ ē cal⁹ oleo raphani. Et fugiūt ex fumo ei⁹ ymes yenenosi: et illa q est sū uis generat hūorē malū et in ipsa sūt absterfio et r solo: et hoies qdē cōdūt folia ei⁹ et radice ipsi⁹ eli xata. **D**ecoratio. **M**undificat facie et aufert occultationē et vestigia sanguis mortui: et siluris ē emplz bonū sorditiei et exccat lūguā et pferit alo pitie. **A**pata et bothor. **R**esoluit apata cala et oē apā antiq et ponit cū caulib⁹ sup scrofulas.

Uulnera et vlcera. **C**ōfert scabiei et ipetigini. **I**nstita iucturaz. **C**ōfert dolori iucturaz et scia tice. **M**ēbra capitis. **M**undificat hūitates q sūt in capite et fit ex ea emplz capiti ei⁹ q patit le thargia. Et aq ei⁹ distillat ad oēz dolorē auris et molaris et silr ei⁹ oleū et ppe qñ decoquit in ea al sa et de medicis apietib⁹ colatorij oppilationē. Et dixerunt quidā q si bibatur a ieiuno intellectus ef ficat bonuz. **M**ēbra oculi. **A**dministratur in alcosol oculi ad pānu et aspitatē. **M**ēbra anhe litus et pectoris. **S**i terat et bibatur cū aqua mel lis aufert asperitatē atiquā in cāna pulmonis.

Mēbra nutrimentū. **E**xtenuat splenē et facit sitiz. **M**ēbra expt. **C**ōfert prefocationi matricis et facit desiderū coit⁹. **F**ebres. **C**ō fert febribus periodicis et antiquis.

De Strangulatore adib. Lap^m. dclxxix.

Strangulator adib quid est. Prefocat a dib et porcos et canes et est prefocatiuus et nō admistratur iterius neqz exterius.

De Strangulatore leopardi. Lap^m dclxxx.

Strangulator leopardi quid est. Suffocat leopardos et lynces et reliqua. Et nō admistrat in t⁹ neqz extra. Et dicit qñ qñ apropinquat scorpioni congelat euz. **U**enena. **I**psē interficit adib. et iam dictum est de eo.

De Salice Lap^m. dclxxxi.

Salix quid ē. Quadoqz egredit⁹ ex foliis eius qñz findit gūma fortis. **O**patōes et pprietates. **F**ruct⁹ et folia ei⁹ sūt sūptica sine mordicatōe. et inest eis exccatio suffi cīs. **E**t cinis eius ē uehemētis exccatōis. et qñ ex ea fit eplz retinet fluxuz sāguinis. et qñz findit folia eius et egredit⁹ gūma ab ea uehemētis abster sionis subtiliatia. **D**ecoratio. **E**tus. cinis e radicat uerucas linitus cū aceto. **U**ulnera et ulce ra. **F**it ex eo eplz ad vlcera magna et pprie ex fructu eius et foliis ei⁹ et cinis eius remouet formi caz qñ linit cū ea cū aceto. **M**ēbra capis.

Quod est ei⁹ superius et aqua eius sunt sedan tia soda. et nō est aliqd magis ultimū q succus foli orz eius in cura saniei que currit ex aure. **M**ēbra oculi. **P**onūtur fructus et aqua eius sup p cussionē pupille. et eius gūma cōfert ualde uisui de bili. **M**ēbra nutrimentū. **A**qua eius cōfert oppilationi epis et ictericie. **M**ēbra expulsiōis. **F**ructus eius cōfert habetib⁹ fluxū sāguinis.

De Scarabeo. L. dclxxxii.

Scarabeus. **M**ēbra capis. **O**leum in quo frigit ualet ad dolorē auris qñ in ea effundit⁹ sū corpus eius quod optie p^oritū ē.

De. Scoria. L. dclxxxiii.

Scoria. **E**lectio. **S**coria fortioris ex xicationis ē scoria ferri. **N**atura.

Scoria ferri ē sicca in 3°. et scoria cris est ei⁹ ppingua. relique uero scorie sūt minus calide. **O**patōes et pprietates. **O**mnēs sūt exicca tiue. et que fortioris est exccationis eis oibus est scoria ferri. et omnes exccat hūmiditates. **A**pata et bothor. **S**coria ferri resolut apata cala.

Uulnera et vlcera. **S**coria argenti cōfert sca bie et sabafat et cōsolidat vlcera et phibet fluxū he morroidaz et fistulaz. **M**ēbra oculi. **S**cori a ferri cōfert asperitati palpebray. et scoria stanni cōfert ulceribus oculi et in hoc loco merdasegni.

Mēbra nutrimentū. **S**coria ferri confortat stomachū et exccat supfluitates ei⁹ et remouet mol lificationē eius qñ i potu datur in uino atiquo aut bibit cū uino. **M**ēbra expulsiōis. **S**coria ferri phibz fluxū hemorroidaz et ppe qñ sedet i uino atiquo et admisto et phibet impgnationem et abscedit fluxū sāguinis mēstrui et est in eo ultima et similis i urina. et coarctat anū linita. **U**enena. **S**coria ferri cū oxymelle cōfert nocumēto me dicine que nominatur conitum.

Lapitulum de lūtera. L.

De Tri. L. dclxxxiiii.

Tri quid est. **E**st sicut corrigie fac tuz ex azymo quod coquit in aqua cū carne et sine carne et nominat in terra nostra rusne. **N**atura. **E**st cali dum. Et hūmiditas eius est supflua. **O**patōes et pprietates. **N**on est dubiū quin sit iarde di gestionis et descensionis a stomacho qñ ē azymū nō

fermetatū. At coctū sine carne ē lenius apd quosdā
sed fortasse is nō est fz qd dnt. r qn cū eo pmisce
piperis paz r oleū amigdaliniū rectificatur eius di
spostio paz. r qū digerit multiplicat ei? nutrime
tū valde. **Debra anhelitus r pectoris.** **Lo**
fert pulmoni remouēdo tussiz r sputū sanguinis et
pprie qū dequoquit cū portulaca. **Debra ex-**
pulsionis. **Est lenificatiū ventris.**
De Testibina. L. delxxviii.

Arbithina. Dicitur in caplo de grano
uiridi.

De Tarcon. L. delxxv.

Arcon quid est. **Est notū.** **At dixe-**
rūt qd ptretrū est radix altarcon montani
Nā. **Manifestū ē** qd est calm r siccuz
in scdo qūis sit in ipso uirt? stupefactiua. Quidaz
uero dixerūt de quib? nō est curadū qd ipsū ē firm
r siccuz. **Opationes r pprietates.** **Est desic-**
catiū hūiditātū r exccatiū eaz. r in ipso ē ifri
gidatio queda. **Debra capitis.** **Confert co-**
la qū masticat r tenetur i ore. **Debra anhelit?**
pectoris. **Facit accidere dolōrē gutturis.** **Est**
Debra nutrimenti. **Est difficil digestiōis.**
Debra expul. **Abscidit desiderii coeūdi.**
De Taraxacon. L. delxxvi.

Taraxacon quid est. **Notū ē:** ē spēs en
diuie. **Nā.** **Frigus eius ē plus hūi-**
ditate ipsius cū hoc qd in ipsa est hūiditas
Opationes r pprietates. **Est infidatiua a-**
pitia. **Debra oculi.** **Qua lac abstergit al-**
buginē. **Debra nutrimenti.** **Quis succus cō-**
fert hydropisū valde r aperit oppilationes epatis.
Uenena. **Resistit uenenis.** r ex ea sit emplz
ad pūcturas r pprie ad pūcturā scorpionis.

De Amarisco. L. delxxvii.

Amariscus. **Opationes r pprietates.**
In ipsa ē stipticitas r absterisio r mūdif-
catio absqz exccatiōe uehemēti. r eius a
qua ē absterisina delicatissima cuius absterisio est plus
exccatione eius. **At ipsius exccatio est cū stiptici-**
tatesz ē fruct? ei? uehemētioris stipticitatis r in ta-
marisco qd ē subtilitas pauca r in reliquis reb?
aliis administratur loco galie uiridis. **Decora-**
tio. **Quis decoctio administratur in embroca ad**
pediculos r interficiat eos. **Apata r boibor.**
Ex eius solis sit emplm super apata fluxa.
Uulnera r ulcera. **Quis fumus exccat ulce-**
ra humida r uariolas r spargit quod ex ea tritū ē
r cinis eius super adustione ignis r ulcera humi-
da r fructus eius r cinis ipsius exccat ulcera dif-
ficilia r corrodūt carnem additaz. **Debra ca-**
pitis. **Decoctio folioz eius cū uino cōfert do-**
lori dentiū zcolluto ore ex ea r phibet corrosiōez
coz pprie fructus eius. **Debra oculi.** **Est**
fructus stat loco lici r galle in egritudinibus oculi.
Debra anhelitus r pectoris. **Confert spu-**
to antiquo r pprie fructus eius. **Debra nutri-**
menti. **Quis rami dissoluti in aceto cōferū sple-**
ni empla ex eis facto. r ad splenē bibit unū i quo
decocta sunt folia eius r ipsius uirgulta. r faciunt
splenetici ex ligno eius trasa. **Debra expul.**
Confert solutioni antique r sedēt in decoctiōe
eius ad cursum matricis r supponit granū ei? ei?

bibitur fructus eius etiā. **Uenena.** **Confert**
fructus eius morsui uipere.

De tarabit. L. delxxviii.

Tarabit quid ē. **Crusta ligni nodoli gros-**
situdinē digiti hūis r ei? lōgitudō ē mi-
nor. **At plurimuz eius est stiptici saporis**
r est cineritū coloris. **Et uirtus eius est sicut uirt?**
balanstie. r dicitur qd ipse asfertur ex ruribus.
Opationes r pprietates. **Est stipticus r p-**
hibens motum sanguinis i mēbris omnibus. **In**
strumēta iūcturaz. **Confortat iūcturas molli-**
ficatas. **Debra nutrimenti.** **Confert molli-**
ficatōi stomachi r epatis. **Debra expulsionis**
Stringit r retinet fluxū sanguinis r descēsiōe sā-
guinis in egōne r dysenterie bibitiū i lacte capraz
decocto. **Permutatio.** **Medietas ponderis**
eius de cortice oui adusto abluto r sexta pōderis
eius de gall r decima pōderis de gūmi arabico.

De Talk. L. delxxix.

Talk quid est. **Dixerūt quidā qd i bi-**
bitione eius est timor pp illud qd i ipso
est ex retēione sui cū pibus stomachi r
uillositate eius r cū gutture r meri. **At qn necessa-**
riū ē ut soluat soluat i pāno i quo ponat frusta gla-
tici aut lapides r percutiat donec resoluantur r si
fuert lapides necessariū est ut submergantur in
aqua. r si uoluerit homo dimittat ipsuz i pāno de
ind excciat ipsū i uale r accipiat quod exccū ē
r utat eo cum aqua gūme r erit bonū sue intentio-
ni. **Electio.** **Quod ex eo calcinatū est ē for-**
tius r subtilius. **Nā.** **Frum est i primo.** sic
cū in scdo. **Opationes r pprietates.** **Stipti**
cū est r retinēs sanguinē. r admistratur in psiloto
sicut existiauit Paulus r ali. ut sit eius desiccatio
maior. **Ipsū enī nī adurit ignis nisi ēz arte.** **A**
possemata r boibor. **Prohibet apata mamilla-**
rū r testiculoz r que post aures sunt r reliquaruz
carniuz laxaz i principio. **Debra anhelitus r**
pectoris. **Retinet sputū sanguinis cū aqua plāta**
gins. **Debra expul.** **Retinet sanguinē ma-**
trici r ani bibitiū. r quod ex eo ablatū est r linitū
confert dysenterie.

De Talisafar. L. dccc.

Talisafar quid est. **Est cortices indi i qui-**
bus ē stipticitas r acuitas r odoris boni
paz r i ipsi ē substantia terrea plurima r
subtilitas pauca. **Nā.** **Capud Bal.** non est o-
stēsū ipsos habere calitatē neqz fritatē de qua sit cu-
radū. **Quidaz autē dixerūt qd sūt calidi r siccī in**
scdo. **Opationes r pprietates.** **In ipsis sūt**
stipticitas r exccatio fortes r resolutio. r sūt com-
positi ex substantiis plibus r terreis i eis ē plus
Debra expul. **Cōferūt dysenterie r ulcere-**
bus iestinoz r fluxui sanguinis matricis r ani. r
cōferunt hemorrhoidibus.

De Tarifilon. L. dccc.

Tarifilon quid est. **Planta nascens i uere**
r flos eius est similis croco hortulano. **Uenena.**
Decoctio eius qū effundit
super morsū uipere sedat dolōrē eius. **Et si effu-**
ditur sup mēbz sanū facit i ipso cōigere simile il-
li quod cōstigit ex morsu nipe de dolōrē.
De tuberibus. L. dccc.

TUbera qd sunt. **C**unt ex substantia terra plus et aqua minus. Et in ipsis est aereitas et subtilitas pauca. et sunt priuata sapore. **E**lectio. **M**eliora eorum arenosa alba in quibus non est odor malus et ex eis sunt sicca deteriora sunt humidis et illa quae que elixantur post excoriationem et scissionem cum cultello cum aqua et sale deinde coquitur cum oleo et alimuri et speciebus condimentibus aut aliis sunt meliora. Et deteriora eorum genera sunt fugi et proprii et qui nascuntur sub arboribus et in terra mala. **O**perationes et proprietates. **C**unt grossa valde et pbeant nutrimentum grossum mlicuz et non appropinquat eis in hoc aliqd. Et eorum quidem tyriaca sunt unum puz et condimentes spes. Et si elixantur deinde coquantur cum eis generatur nutrimentum grossum non malum. neque tamen sapor non habet. **I**nstrumenta iucturaz. **T**imetur ex eis palyis. **M**embra capitis. **T**imetur ex eis aplesia. **M**embra oculi. **E**orum aqua sicut est abstergit oculum. et hoc quidam laudauerunt et coeclit illud muscia medicus et alii. **M**embra nutrimenti. **C**unt tarde digestionis impedientia grauatia stomachum grossi chimi. **S**al. uero in quodam loco aut non sunt mali chimi. **M**embra expul. **F**aciunt currere colicam et difficultatem urine.

De Iunctura. **L. dextvii.**

In iunctura quid est. **E**lectio. **M**elior est illa quae est leuioris poderis et magis in se nigredis. **N**am. **O**mnis est cala et xiccatina nisi ideo quoniam indi et paulus numerat ea inter iffrantia. **O**patodes et proprietates. **O**mnis est exiccatina. **A**pata et bothor. **E**xistimant quidam quod in da ponit super apata cala et coferunt eis. **V**ulnera et ulcera. **I**lla quae assumit ex summo ligni pini cum guma et bdellio ponitur super adustione ignis deinde cadat.

De testudine. **L. dextviii.**

Testudo quid est. **E**lectio. **M**embra capitis. **S**anguis eius quod siluestris est is dicitur est quod coferunt epilie adberens. Et fel testudinis ualz ad colicam et distillat in nares epilepticorum. **M**embra anhelitus et pectoris. **O**uus eius ualet ad tussis infantium et fel ipsius illinit ad scrofulas. **V**enena. **I**lla quae est marina cum coagulo est bona morsui uermium uenenosorum et ei qui bibit lacticiuim.

De Tamarindis. **L. dextv.**

Tamarindi. **E**lectio meliores sunt teneri recentes quod nondum senescunt et non exicantur et quorum acetositas est uera. **N**am. **C**unt frigidi sunt et siccus in se. **O**patodes et proprietates. **C**unt solutiu et sunt meliores prunis. et minoris humiditatis. **M**embra nutrimenti. **C**onferunt multitudinem uoitus et siti et febris et stringunt stomachum molliuati ex multitudine uomitus. **M**embra expul. **S**olone educit cholaz. Et potio ex decoctione eorum sit propinqua medie libere. **F**ebres. **C**onferunt febris hntuz sincopim et conturbationem et proprii quod necesse est naturam linre.

De Iuderi. **L. dextvi.**

Iuderi quid est. **I**ndt. **D**i. **E**st herba hnta solia similia foliis prassij et radice quadrata et ei radix mcluraz habet medij cubiti. et hnta capita in quibus sunt seia longa nigra et hec usitata iuderi. **S**iluestris uero semine est rotundum.

Nam. **C**alida est in se. humida in primo. **C**onferunt patodes et proprietates. **C**onferunt ei acedo nasturtij. Et in ipsis est ulceratio. **A**pata et bothor. **L**o fert cactis quod non sunt ulcerati limita cum aqua mell. Et coferunt oibus apatibus duris et sit ex ea emplaz super tumorem. **I**nstrumenta iucturaz. **S**it ex ea emplaz super duritiam podagre. **M**embra capitis. **C**onferunt apatibus radicem aurii. **M**embra oculi. **Q**ui ex ea sit collyrium cum mell mudificat ulcera oculi. **M**embra anhelitus et pectoris. **A**diuuat quod ponit in electuargis et expuedo humores postquam infundit et bullitur in aqua deinde ponit in uase et assat. **M**embra expul. **A**diuuat in coitu et proprii in cocto quod est ex uino.

De Tenu. **L. dextvii.**

Tenu quid est. **A**rbor nota et causi est spes eius et casmecoras est semen arboris eius et piz siluestris ex ea assumit. **O**perationes et proprietates. **S**emen autem eius casmecoras et uirtus ipsius est stupida et est subtilis calefactionis. **A**pata et bothor. **E**x foliis huius arboris sit emplaz apatibus calis. **V**ulnera et ulcera. **F**olia et semine eius quoniam miscet cum adipe anseris et merdasengi et cum farina turis coferunt ulceribus manifestis. et qui pmiscet cum cera et oleo myrtino fert ulceribus tenerorum corporum et oibus ulceribus recitibus calis. et cortex eius est conueniens ulceribus puluerizatus. et qui admistratur folia eius super ulcerem recitiam phibet corruptionem eorum. **M**embra capitis. **C**olluit os ex ea et decoctione eius et proprii et cum aceto ad dolorem dentium et quoniam fundit lignum eius et coquit in aceto ad illud. **M**embra oculi. **F**umus eius in alcolol coferunt oculo. **M**embra anhelitus et pectoris. **S**emine eius quod est casmecoras adiuuat ad spuedum ex pectore. et guma quidem tenuis maximi est inuameti ad tussis antiqua ualde. et est spes pias. **M**embra nutri. **C**onferunt ad ea podum aut cum aqua mellis ad epas lesu. **M**embra expul. **S**i bibatur strigit et retinet uetrem.

De Terebint. **L. dextviii.**

Terebint quid est. **H**ic est ros quod plz cadit in corascent et in locis qui sunt ultra flumini et plurimum casus eius in regione nostra est super lapides. **E**lectio. **M**elior est resca albi. **N**am. **E**st equale ad calitatem pueniens. **O**perationes et proprietates. **E**st lenitium conueniens ad absterge. **M**embra anhelitus et pectoris. **C**onferunt tussis et lenit pecus. **M**embra nutrimenti. **S**edat sitim. **M**embra expul. **S**olone educit cholera facile. et ei solutio est cum proprietate que est in ipso et eius quidem potio est a. x. aut usque ad. xx. aut.

De Tutia. **L. dextviii.**

Tutia quid est. **O**drigo tutie est fumus qui eleuat ubi purificatus est a lapidibus qui ei admiscet et a stanno quod ei admiscetur. et quoniam sublimatur climia et illud quod sublimatur est tutia bona et quod residet inferius est climia que nominat succudus. tutia uero alia est alba et alia est citrina et alia ad rubedinem declinans. et in da quidem est illud quod in ablutione tutie aggregatur sicut fex sub aqua qua ipsa abluuntur et illud est succudus differetia uero inter succudum et tutiam est quod tutia

sublimat et illud non sublimatur sed remanet ihering
in canalibus per quod currit et hoc est sicut clunia e-
ris et quoniam hoc sublimat sublimat ex eo tutia. **E**-
lectio. **M**elior est alba volatilis. deinde citrina
deinde que habet colore fisticorum alcarum. et illa que
est minus vetusta omnibus est melior. **N**ā. **F**ria est
in primo sicca et siccior. **O**patōes et proprietates. **E**-
st desiccata sine mordicatione. et illa que est ablu-
ta est melior desiccata. **D**ecoratio. **R**osert
lacidibus. **U**ulnera et ulcera. **I**lla que est ablu-
ta cōfert ulceribus itaque ulceribus cacerosis. **M**ē-
bra oculi. **R**osert dolori oculi et phibet super-
fluitates frandulētas coactatas et nemis oculi pene-
trare in tunicas proprie illa que est abluta. **M**ēbra
expulsionis. **R**osert ulceribus ani et testiculorum
et apostematibus eorum.

De Tincar. L. dcc.

Tincar. quid est. **A**liud est minerale.
et aliud est artificiale et dicitur capistrum auri
Mēbra capitis. **C**onfert dolori mo-
lari et corrosioni dentium sua proprietate.

De Asmarach. L. dcc.

Asmarach. **N**ā. **L**alidū est et siccū
Opatōes et proprietates. **E**st stipticum
fortiter.

De Ansa. L. dccii.

Ansa. **M**ēbra oculi. **B**tercus ei
cōfert albugini oculi. **V**enena. **S**it
emplas ex adipe eius super morbum ipsius et se-
datur dolor eius statim.

De Embul. L. dccii.

Embul. **N**ā. **F**ridum est in primo sic-
cum et siccū. **O**patōes et proprietates.
Est stipticum exiccatum. **M**ē-
bra capitis. **R**osertat carnē que est in dentes et ma-
sticat ipsū induratum ad illud sepe. **M**ēbra nutri-
menti. **R**osertat stoma. et per illud masticat sepe idi
De Testis. L. dccii.

Testis quid est. **E**st gūma rube agrestis
et in dictū fuit in the. **E**lectio. **N**on
cōfert nisi que est recēs. et quoniam super ipsa praestitit animus
debilitat. Et non est in ipsa inuamētū per resolutionē
humiditatis que fuit in ipsa supflua. **N**ā. **E**st
cetera ualde adustina fortis calefactio et exiccatio.
Et in ipsa est humiditas supflua extranea cuius non
mordicat statim. **O**patōes et proprietates. **E**st
mūdicatio solutiva maturativa disruptiva et per
humiditatem suā supflua non adurit nisi post horam
et ex eis que attrahunt uehemēter et uolēt ex plun-
do corporis. sed post spatium per humiditatem suā supflu-
ā. et non est ei par in alterando copione ad calitatem.

Decoratio. **F**acit nasci pilos et cōfert alopi-
tie ualde et raro inuenit par ei in illo. et in diximus
admiratōes ei in caplo ipsius. et cōfert occulta-
tioni sanguinis. sed non dimittit super ipsam preter ho-
rā. Et sicut cōfert uestigiis et panno et albaras. **I**-
nstrumēta iūcturaz. **I**ūcturaz cū cōpōe sup
mollificatōes neruoz et sup podagra et sup iūcti-
ras frigidas et clisterizat cū ea ad arteticas. **M**ē-
bra anhelitus et pectoris. **R**osert sputo famei et
difficultati anhelitus. et cōfert dolori aboz latez
et proprie dolori ipoz antiquo linita et ut emplaz spon-
ta et cū ea enacuado et adiunat ad expūdas si finita

tes linita et subtilitate repta in admistrado est et elec-
tuarius. **M**ēbra expul. **I**n radice ei et cor-
ticibus ipsius et lachryma ei est solutio. **F**ebres.
Sumit de corticibus ei tres auf. et de succis tres
anuliat et de lachryma ei auf. g. et quoniam multiplica-
tū est ei nocet. **P**ermutatio. **L**oco eius po-
nūt due tercie poderis ei de dragato et tertia eius
de euforbio.

De Turbit. L. dcc.

Turbit. **E**lectio. **M**elius est albus
uisibiliter et cōritū hūa forania que sūt
sicut cāne subtilis forania et planū ueloci-
ter fragibile et non est grossū et ipsū corrodit et debi-
litat. et leue ualde et pforatū est debile et ei recti-
ficatio est ut fricat cortex ei cineribus donec rema-
neat albus et cōiūgat quod de eo cōritū est cū oleo
amigdalino. **O**patōes et proprietates. **A**cq-
rit ulus eius siccitatem et exiccatoez in corpori quoniam ex-
trahit hūitates subtiles et per hoc admistrat cū oleo
amigdalino. **I**nstrumēta iūcturaz. **R**osert
egrandinibz neruoz. **M**ēbra expul. **S**olu-
tione educit phla plimū. et soluit aliquid ex humori-
bus adustis papp. et hoc quoniam assumit tritū decoctū
in cōtrario. **I**nquit. **M**ēsaugue. solene educit
humores uiscosos grossos. Et dixerūt qda solene
educit humore crūdū ex anchia. Et quod uerū est.
et quod solene educit phla subtile et si cōfriet cū zizi-
ber et eo quod habet acuatē virtutis educit grossū et cru-
dū humore. **S**olū in non soluit grossū nisi inueniat
in stomacho fixū et in uestis. **S**ūqz potio ei usqz ad
3. g. et in decoctionibz usqz ad unū.

De Turbie. L. dccvi.

Turbie quid est. **E**st amoiacū et iam dic-
tū est de eo in caplo alio.

De Tubel. L. dccvii.

Tubel quid est. **F**ortius tubel est tubel
ferri. deinde eris et est illud quod cadit ex p-
cullione super ea. Et de quide est exiccatum
Et in quide dicitur de eo.

De Thymo. L. dccviii.

Thymū. **N**ā. **B**emē ei est fortis
caliditatis. **M**ēbra expul. **P**rouo-
cat et extrahit ebryonē mortuū et solone
educit sanguinē et humore colicū. Et pono eius sit
medietas. 3. et extrahit uermes.

De Theil. L. dccix.

Theil quid est. **D**icitur quod est teideken.
Nā. **F**rigida est et sicca in primo. et p-
prie radix ei recēs. **O**patōes et p-
prietates. **U**irius eius est stiptica. Et in ipsa est
mordicatio et phibz ei. succus attractionem ma-
teriez ad uiscera. **U**ulnera et ulcera. **R**osert
uulneribus recētibz quoniam ponit super ea et proprie radix
eius et in ipsa est cōsolidano. **M**ēbra capitis. **P**-
prohibz catarrhos oēs. **M**ēbra oculi. **D**e su-
co ei et ipsa decocta in uino et melle in podere equa-
li supitū ponit in medicamie quod ad oculū est bonū
Et illud quide medicamie cōpositio est bec. **S**u-
mit succina et optū est medicas eius de myrta et ter-
tia eius de pipere et tertia ipsius de olibano et pmi-
scet et est medicamie bonū. et oportet quide in re-
ponat in uase ereo. **M**ēbra nutri. **A**bscindit
semen et radix ei uomitū. Et phibet attractionē

fieri ad stomachū et semē ei⁹ oīo est cōueniēs sto-
macho. **Debra** expulsiois. **Gen** ei⁹ de-
glutitū ē puocati⁹ et disrupti⁹ lapidis pp illd qd
i ipo ē de siccitate aut amaritudine. Et sifr radix ei⁹
et decoctio ei⁹ pfert ulcerib⁹ uesice.

De thesile. L. dccx.

Thesile qd ē. **Tha** dūz ē i the. Et iā dixi-
mus eam.

De testiculo uulpis. L. dccxi.

Testiculus uulpis qd ē. **Est** qdda bonuz
dulce. **Tha** calis i p⁹ hūid⁹ i ipo et i
ipo ē hūiditas supflua. **Instrita** iuctura
p. **Cōfert** spasmus et tetano q sūt i posteriori rib⁹
et palyli. **Debra** expl. **Facit** appetitū coit⁹ et
adiuuat ad ipz et pprie cū uino. et stat loco stinci.

De testiculo canis. L. dccxii.

Testiculus canis qd ē. **Est** sicut testiculus
ulpis et duaz spēz. Una eaz ē minor et ē
hūs mollitiē et ē duoz parū quoz unū pā
ē iseri⁹ et ali⁹ par ē surū et unū eoz ē molle et alte-
r ē plenū. et ē spēs maior. et i spēs maior ē hūiditas
supflua. **Apata** et bothor. **Resoluit** apata phla-
tica. **Uulnera** et ulcera. **Mūdicat** ulcera et
phibz formica dilatare. et aperit fistulas et icarnat
ulcera fraudulēta corrosiua. **Debra** capitis. **Cōfert**
alcola. **Debra** expl. **Qn** uir maio-
rē a boz sūt fit mascul⁹ fortior. Et si mulier sūt
debiliore sūt magis feia. et dī q ille q ē hūid⁹ facit
augmētū i coitu et sicc⁹ abscedit ipz. et un⁹ qsqz a bo-
rū destruit alteri⁹ opatoz et iā dictū ē totū illd in
maiore et minore.

De testiculo. L. dccxiii.

Testiculus qd ē. **Est** de gñe carnis moll⁹
Electio. **Melior** testicul⁹ ē ill⁹ cu
i⁹ bonus ē testicul⁹. et q ē adolefcētū. Et
testiculus q ē magnoz hircoz et q eis silāt de ari-
etib⁹ et tauris nō digerit. et nō ē sicut testicul⁹ gallo-
z pcpue ipiguatoz. nā ipē ē bon⁹ ualde. **Opa-
tiones** et pprietates. **Nō** hz bonitatē nutritiū
mānullaz nisi testicul⁹ galloz ipiguatoz. Ipē nā-
qz ē boni nutritiū pliz. et oēs spēs testiculi qn di-
gerūt ppe q sūt difficil digestiois pliz. **Debra**
nutritiū. **Pli** ipoz sūt difficil digōis pli nutri-
tiū et pprie q sūt de aialib⁹ magnis grosse carnis.

De testa. L. dccxiiii.

Testa. **Opatioes** et pprietates. **Est**
exiccata absterfua et pprie testa oli-
bai. et subtilior qdē testa ē testa cācri ma-
rini. et tegla qdē ē i uirtute folii. **Decoratio.**
Testa cācri marini ē exiccata et abstergit pānū et lē-
tigies. **Apata** et bothor. **Fit** ex testa ceratū
sup scrofulas. **Uulnera** et ulcera. **Emplz** fac-
tū ex testa ē fortis cōsolidatiōis. et cōfert ulcerib⁹
et ipa abstergit scabiē et pprie testa cācri marini.
Instrumēta iucturaz. **Testa** olibani. **Tin-**
git sup podagra. **Debra** oculi. **Cōfert** cū sa-
le metallino ūgle.

De thalio. L. dccxv.

Thalium quid ē. dictū ē de eo i caplo de
structiōe.

De littera. U.

De usnee. L. dccxvi.

Usnee. qd ē. **Uorticea** tenuis subtilis
circūuoluti sup arborē ferētē glades et pi-
nū et nucē. et hz odore bonū. **Electio** q
ex ea bona ē alba. et nigra mala ē. **Tha.** **In**
ipa ē frigiditas pauca et ad debilitatem declinans et
stipticitas equal. et existimauerūt qdā q ē calida i
primo et sicca i p⁹. Inq̄t Alcazi. **Est** sīra uehemētis
siccitatis. **Opa.** et pp. **Instr** ei uirt⁹ stipti-
ca et resolo siml. et lēficatio. et pcpue q ē de pino
et ei⁹ stipticitas ē equal. et aromaticū ei⁹ apit oppi-
latōes et strigit cānes mollificatas. **Apata** et bothor
Linī sī apata calia et sedat ea et resoluit duriti-
es et sedat apata cānosa fluxa. **Instrita** iucturaz.
Cadit i iuctiomb⁹ laxitudis et i soluit duritiēz
iucturaz. et sifr ei⁹ decoctio. **Deb.** capi. **Qn**
isidit i uino facit dormire potatē ipz. **De**
bra oculi. **Abstergit** uisū. **Deb.** anbe. et pcc.
Cōfert tremori cordis. **Deb.** nutri. **Reti-**
net uoitiū et cōfortat stomachū et remouet iflatōez
ei⁹ pcpue ei⁹ ifusio i uio stiptico. et cōfert dolori
epans debil. **Deb.** expul. **Apit** oppilatiōez
matricis. Et qn sedet i aq ei⁹ cōfert dolori matri-
cis et puocat mēstrua. **Permutatio.** **Podus**
ipius de cordumēti.

De Uchuen. L. dccxvii.

Uchen qd ē. **Ar** ea alia ē alba et alia ē
citrina. **Iz** alba ē fortior. Et ē uirge mi-
te sup quas sūt flores alba hūtes folia si-
miles florib⁹ maro acuti odoris et saporis. **Tha**
Est calia i 3⁹ et sicca i p⁹. **Opa.** et pp. **Est** di-
gestia et apitua oppilatiōez. et i ea q ē rubra ē stip-
ticitas et phibitio spēz solutionis cū eo qd i ipa ē
de resolutiōe **Iz** ei⁹ stipticitas ē pp ipi⁹ exiccatoez
et ē puocata sudoris. et sifr ei⁹ oleū iuctū et apit o-
rificia nenaz resolutiū subtiliatū. **Electio.**
Recēs uiridis. **Apata** et bothor. **Resolit** a-
pata calia i sto et sūguinē cōgelatū i ipo et cōfert a-
pant⁹ ffrs. **Uulnera** et ulcera. **Cōfert** fistu-
lis et excoriat cortices et ulcera et cōfert uulneribus
neruoz. **Instrita** iucturaz. **Cōfert** torsioni
neruoz qū i decoctiōe ipi⁹ isidit spōgia et pōit sup
eos. **Deb.** capi. **Facit** subet et qn odoratur
hūidū ei⁹ facit dormiū et ei⁹ olz cōfert doloribus
auris. **Deb.** anbe. et pectoris. **Cōfert** asma-
ti qū bibit sicca sicut bibit ephymū. **Deb.** nu-
trala ē ori⁹ stomachi ueztū i soluit et exiccāt qd ad
ipz attrahit. et resolut sūguinē cōgelatū i eo. **Deb.**
expl. **Puocat** fortit et resolut sūguinē p
gelatū i uesica cū aq mell et frāgit lapidē. et qn bi-
bit cū flore suo et cū eo qd ē sup ipz i uino puocat
mēstrua. et sifr suppositoriū oli ei⁹. ipz. n. fortit
puocat et suppositoriū oli ei⁹ et resolit duritiē ma-
triciis et apit oppilatiōez matricis. et ipa qdē bibitur
sicca i oxymelle sicut ephymū et soluit meliam
et phla et cōfert apatib⁹ ani calidis. et apit hemor-
roidas ipa et ei⁹ oleū. et cōfert ramici ex aq postq
scidit. et cōfert colice et doli uesice et duritiē spleis
De Usnee. L. dccxviii.

Usnee qd ē. **Est** pluriū spēz subtilior eaz
ē alba et noiatur stercus passēz et calidior
eaz ē uiridis. **Opa** et pp. **Est** abster-
fua mūdicatā apitia. **Deb.** expul. **Po-**
duz. 3. 5. ipi⁹ resolut difficultatē urie. Et pondus

3. v. de gēt pū uīuū a mortuū 7. 5. p. pice usq
ad. 3. a. puocat mēstrua. 7. pōd. 3. iiii. soluedo e
ducit equolitate hydropis. Venena. Pōd.
3. x. ei⁹ ē ueneni piciolū 7. ex fustingitōe ei⁹ q
ex ipa ē uiridis esugit uenena pua.
De Urtica. L. dcccix.

Urtica qd ē. A. Rolor semis ei⁹ ē silia co
lori porri s; tñ ē min⁹ 7. subtili⁹ 7. nō ē in
ei⁹ lōgitudine 7. mordicat qd ei obuiat i
ta qd ē iustia. Nā Urtica 7. sem ei⁹ s; calia ipn
cipio itū. 7. sicca i pō. s; sem ē mioris siccitatis q
ipa. A. Ppa. 7. pp. A. Est attractia ulceratia reso
lutia 7. i vīute adustia. 7. sūt qdā qd dicit calefactio
ne ei⁹ nō ē forte. s; i ipa qd ē vīus apitia. 7. i ipa
ē absterio fortis. 7. i ipa nō ē mordicatio ulce. 7.
qn cū carne coq̄ caro soluit it urtica 7. opatōez ei⁹
A. pata 7. hothor. A. Emplz ei⁹ cū raphano dis
rūpit dubellet 7. cōfert eis 7. cōfert duritieb⁹ 7. cō
fert semē ei⁹ cācro i eplo. 7. silr ei⁹ cinis. A. Uul
nera 7. ulcera. A. Ei⁹ cinis cū sale cōfert ulcēib⁹
q accit a morsura canū 7. ulcēib⁹ malignis 7. cāc⁹
A. Inlra iūcturaz. A. Emplz ex ea cū sale cōfert
torsioni nervoz. A. Mēb. capi. A. Ei⁹ folia cō
trita abscedūt fluxū sāguis ex narib⁹ 7. semē ei⁹ cō
fert stricū nariū 7. apit oppilatōes colatorū forti
ter 7. ex semē ei⁹ cūz epiz facit eradicatorz detū
facile. 7. epiz ex ea cōfert apatib⁹ q sūt post aurē
7. absteriū. A. Mēbra anhe. 7. pec. A. Qn bibi
t cū aq̄ ordeī mūdificat pect⁹ 7. cū decoquūt folia e
ius i aq̄ ordeī educit hūores grossos q sūt i pectori
s; ei⁹ semē ē forti⁹. 7. ipz remouet asma 7. ipz di
latatōez 7. frida plesiz. A. Mēb. expl. A. Excitat
conū pprie semē ei⁹ cū uino 7. apit orificiū matri
cis q r matiz recipit spma. Et silr si comedat cū ce
pis 7. ouis 7. qn suppoit cū myrrha puocat mēstrua
7. aperit mīcē 7. silr si bibat ei⁹ decoctio cū myr
rha 7. folia ei⁹ recētia reducit matricē exēit lo
co epili posita 7. soluedo educit pbla 7. hūore crudū
sua absteriōe nō cū vīute solutia q sit i ipa 7. oleū
ei⁹ plus soluit pbla q oleū cartami 7. decoctio foli
oz cū ostracis lenit uētrē 7. si uis ut ipa facili⁹ sol
uat accipe medulla seīs ei⁹ 7. cōter ipaz cū sauih
7. pice ea i uino 7. bibe ea 7. oportet ut post eius
ausum bibatur aliquid de oleo rosaceo ne a
durat guttur bibētis. Et qnz fūit ex ipa collyria cū
melle 7. supponuntur 7. soluit.
De Uiola. L. dcccix.

Uiola qd ē. A. Nota ē ei⁹ cēntia. 7. opatio
radicis ei⁹ ē uicia opatōi ipi⁹. A. Nā.
fria ē 7. hūida i p⁹ 7. dūt qdā qd ē cala i
primo. s; i fūitate folioz ei⁹ nō ē dubitatio. A. O
patōes 7. pp. A. Dicit qd ipa generat sāguinē eq
lē. A. A. pata 7. bothor. A. Sedat apata cala mori ē
plāstri supposita cū sauih 7. ordeo 7. silr ei⁹ folia.
A. Uulnera 7. ulcera. A. Viola epithimata bona ē
scabiei. A. Mēb. capi. A. Sedat soda sāguinea o
dorata 7. illita. A. Mēb. cenli. A. Cōfert ophthal
mie cale. A. Mēb. anhe. 7. pec. A. Cōfert tussī
cale 7. leit pect⁹ 7. ppe q ex ea cōtrita ē cū zuccaro
7. ipi⁹ sirup⁹ cōfert plesi 7. plmōi 7. ē melior q in
leb i hoc. A. Mēb. nu. A. Ualet istatōi stoma
chi. A. Mēb. expl. A. Sirupus ei⁹ cōfert dolo
ri renū 7. puocat urina. Et q ex ea sicca ē soluedo

educit cholaz. Et ipi⁹ ē sirup⁹ lenit nāz cū facilita
te 7. confert eminentie ani.

De Urina. L. dcccxi.

Urina qd ē. A. Nota ē. A. Electio.
Ex uris inuatis magis ē urina cameli a
rabici q ē anegib. Et urina hoīs ē debili
or urinis tñ ea sūt debiliores urine porcoz dome
sticorū castratoz 7. eis fortiores sūt atiq 7. uria qd
castrati oīs gnīs ē debili⁹ 7. ex uris magis abster
sia ē uria hoīs. A. Nā ē calida 7. sicca. A. Opati.
7. ppe. A. Dēs abstergūt 7. uria qdē hoīs puit cūz
einer uitis sup locū fluxus sāguis 7. sūtit. Urina vō
cameli cōfert furfurib⁹ abluōe scā ex ea. 7. silr
uria tauri. A. Decoratio. A. Abstergit morpheā
A. Uulnera 7. ul. A. Urina asini cōfert ulcēib⁹ a
bulatis 7. hūidis. 7. uria hoīs ē pprie atiqua 7. cō
fert excoctio 7. pruritui 7. albaras 7. pcpue cū ni
tro 7. aq̄ acetose. 7. sex urie poit sup herisipila et p
fert 7. cōfert lita scabiei 7. sabasath 7. ulcēib⁹ vīof
7. ulcēib⁹ ped q migi⁹ 7. dūit dōec sanē. A. Inlra
ta iūcturaz. A. Cōfert dolorib⁹ nervosis 7. pcpue
e uria capraz domesticaz 7. mōtanaz 7. pprie spaf
mo 7. extēsiōi 7. silr sit caputpurgū extēsiōi.

A. Mēb. capi. A. In uria tauri qd dissoluit myr
rha 7. distillat i aurē subulit sedat dolorē ei⁹. Et
silr urina capraz sola 7. cū myrrha. Et uria hoīs a
tiq phibet fluxū putredis ab aure. Et urina came
li cōfert fetori nariū 7. aperit oppilationes colatori
i cū nehemēti uirtute. A. Mēb. oculi. A. Loagu
let in uale ereo 7. cōfert albugini 7. scabiei 7. ppe
urina puerorū 7. silr cocta cū porris. A. Mēbra
anbeli⁹ 7. pectoris. A. Urina istatū lactentiū con
fert dilatōi abeli⁹. A. Mēb. nu. A. Quidā hō
spleneticus sōnauit q pcpiebat ei in sōno ut uri
na sua biberet omni die ter 7. sanaret. q expius ē
illud 7. inenit mirabile. Et urina qdē hoīs 7. urina
cameli cōferūt hydropis 7. ea linīt sple pcpue cūz
lacte cameli. et uria capraz ualz byposarthe eaz p
cipue q sūt mōiane 7. pcpue cū spica boni odoris 7.
silr urina atiqua porcoz i hūiusmodi ē bona cū ui
no forti. A. Mēb. expul. A. Urina porci fragit
lapidē i renib⁹ 7. uelica 7. puocato educit ex abo
bus. 7. urina asini cōfert dolori renum. Et urina
hoīs decocta cū porris cōfert dolorib⁹ matricū qn
sedet in ea mulieres unaqz qnz diez semel.

A. Venena. A. Urina hoīs cōfert morsui uipere
bibita 7. effūdatur sup eū 7. pprie uipere petrose 7.
cū nitro sup morsū cāis rabiosi 7. i oi morsui 7. pū
ciure ualet. Et q ex ea antiqua ē cōfert uenenis oi
bus 7. lepori marino.

De Uilco. L. dcccxi.

Uilco qd est. A. Est notus. 7. ei⁹ qdem
fruct⁹ est silis ciceri nigro nō sicere rotū
ditatis uirgulatus fragibil⁹ ex quo man⁹
iūiscantur. eius aut minera ē arbor ferēs glādes 7.
mal⁹ 7. parus i quo sūt uirtus aerea 7. aquea mul
tiplicate ualde. A. Electio q ex eo bonus ē est re
cens planus coloris puri iterius uiridis 7. xteri⁹ te
rit 7. lauat deide coq̄tur. A. Nā. A. Nō calefacit
nisi post morā lōgaz sicut gūma ruthe agrestis 7. ē
debili⁹ ea in hoc 7. in ipso qdē est humiditas sup
fluens nō digesta et est calidus et siccus in 3⁹. A.
Opationes ei pp. A. Est resolutiuus. resolut ei⁹

humiditates grossas ex pseudo pret fortitudine v-
tutis attrahit et lenit et dixerunt quida, no inest
ei opo in humiditatibus tenuib. **Decoratio.**

Eradicat ungues malos qu sup eos ponit cu ar
senico. **Apata** et bothor. **Resoluit** aposte-
mata fira et pprie confortatus cu calce et cosert sy
rie et filiabus noctis. **Uulnera** et ulcera. **Le**
nit ulcera antiqua et ulcera mala. **Instra** iuctu
raz. **Lenit** iucturas cu tanta cera qtu ipse est
et suo equali podere de resina pini. **Med. ca.**
Cosert apostematib fira post aures mistus cu
guma pini et cera. **Med. nu.** **Extenuat** sple
ne qu ponit sup ipsu cu aliquibus rebis ipsu cofor
tantibus sicut est calx.

De Uerme. L. decxxiii.

Uermis quid est. **Est** uermis grane et
e uermis tictoz cui? uirtus est sicut vtus
ceruse. ueztu e subtilior et magis uades i
psundu. quida ante dixerut q colligitur hic uer
miculus ex rebis plibus. ita q colligitur ex arbo
ribus glades feretibus. **Na.** **Uermiculus** g
ne reces ifrigidatus est. et i ipo est siccitas qtu
te hns. **Opa.** et ppe. **Uermiculus** grane q
est uermis tictoz e purpureus et exicat sine mor
dicatde. Et Hal. quide dicit q i ipso e stipticitas
tepata. **Uulnera** et ulcera. **Uermiculus** grae
cosert uulneribus neruoz tritus cu uino aut aceto
cu melle. dicit aut q uermis pluriu pedu qui mo
rat sub lagenis fz q dicit qu bibitur ex eo aut re
mouet spasmu et alcuget nocetes. **Med. capitis**
Uermis pluriu pedu qui est sub aphoris qu te
rit cu cortice granati et cu oleo. ro. et distillat i au
re sedat dolore. **Med. anhe.** et pe. **Uermis**
rubens qui est sub urceis aq q habet pedes pluri
mos et qu tagitur rotundatur qu cu eo tagitur pa
latum cu melle ualet pfocatoibus. et filr qu come
ditur cosert almati et dilatationi anhelitus fz q
dicit. **Med. nu.** **Predict** habes plures pe
des cosert ictericie bibitus cu uino. **Medbra**
expl. **Uermis** pluriu pedu q est sub cisternis et
urceis bibitus cu uino e bonus difficultati urine.
Uenena. **Uermis** olez cotritus lmit sup pu
ctura uermiu uenenosoz et confert ei.

De Uisur. L. decxxiiij.

Uisur quid est. **Dixerut** quida q eius v
tus est uirtus ceruse. et dixerut alii uirtu
eius est uirtus alcedenegi. **Na.** **Ue**
ritus est ut sit calz et siccus et ut quasi sint abo i sie fi
qd aut dicit pret h e dicitu p ignoratiaz. **Opa.**
et pp. **Apud** quosda eius stipticitas est fortior
q ipsius acuitas et apud alios ei? acuitas est fortior
stipticitate ipsius. **Uulnera** et ulcera. **Cosfo**
lidat uulnera et generat carne i ulceribus et phibet
adustione ignis et ostracositate. **Med. cap.**
Prohibet corrosione dentiu.

De Uitro. L. decxxv.

Uitru quid e. **Uitru** inter lapides est
sicut stultus inter hoies declinat eniz ad
omne tinctura et ungitur ea et fraguut et
absceditur cu eo. **Na.** **Calz** e i pmo siccus in
fo. **Decoratio** abstergit dentes et facit oriri pi
los qu cu oleo sabiano iungitur. **Opa.** et pp.
In ipso est stipticitas et subtilitas. **Medbra.**

capitis. **Uadat** fursures qu cu eo sit ablutio et
abstergit dentes. **Med. oculi.** **Abstergit** o
culuz et delet eius albugine et adustiu est fortius.

Med. expl. **Quod** ex eo tritu est et adustiu
cosert ualde lapidi uelice et renu qu bibit cu uio.

De Una passa. L. decxxvi.

Ua passa dicitur in caplo de una.

De Uentre. L. decxxvij.

Uentre. **Opa.** et pp. **Parui** est nu
trimeti mali chimi et siliter quod silatur
ei ex uisceribus quis eius bona fiat di
gestio. ueztu pluriu est nutrimenti q pulmo. **Uen**
tres aut auu qu digeruntur sut melioris nutrime
ti et plurimi et precipue gallinaz et anseaz. **Med**
bra nutrimenti. **Est** tarde digestionis.

De Uite. L. decxxvij.

Uitis quid est. **Inquit** Dioscorides. ui
tis siluestris et montana hz ramos logos
similes illis quos facit uitis. Et eaz folia
sut sicut folia uue lupine domestice fz sunt latiora
Et flos eius pilosus est. et fructus eius est sicut u
ua qui sit rubens apud maturatione et granum ei
est rotundum et comeduntur folia ei? statim qu na
scutur. **Opa.** et pp. **Uinis** ramo? eius po
nitur i medicinis cauterizantib et oleum uitis est
sicut oleu rosaceu. ueztu no est in eo illius subuli
tas. et oleum qdem multu est sedatiu et calefactu
et flos siluestris est uehementis stipticitatis.

Decoratio. **Lachryma** eius ualet super ueru
cas formicales. et uitis qde siluestris abstergit pan
num et lentigines fz domestica e debilis. et lachry
ma siluestris forsam eradicat pilos cu oleo et prop
e que assumitur ex ramis eius recentibus qu infla
matur et oleum eius est forti? oibus oleis. **Uul**
nera et ulcera. **Lachryma** uitis e bona scabiei et
impetigini. et fructus uitis siluestris phibet apari
uulnera. **Instrumenta** iucturaz. **Uinis** uina
tie ei? qd remset cu aceto cosert torlloi neruoz. et
cimis ramo? eius cum oleo ponit super cotusione
lacerto? et mollificatione iucturaz. et qnz bibitur
cinis eius pp casum et oleum multu e bonuz dolo
ribus lacerto? et neruoz et laxitudini. **Med.**
capitis. **Folia** eius ponuntur in eplastro ad soda
calidaz. et radix uitis nigre et albe et siluestris est
ex suma medicinar abstergentium sordes auris et
est ex medicina coserentibus surditati. et cortex
eius que siluestris est cu melle sanat giginam san
guineam. **Med. oculi.** **Folia** uitis cu sauch
ordei more eplatri supposita oculo phibent flu
xus ad ipz. **Med. anhe.** et pec. **Buccus** foli
oz domestice cosert sputo saguinis. et simili fr
ctus siluestris bibitus. **Med. nu.** **Emplz** fa
ctu ex foliis et filis eius cu sauch ordei ualet super
apata stomachi et inflationem eius et succus folioz
eius cosert dolori stomachi ex caliditate et qu bibi
tur radix eius cu aqua siluestris aut uino cosert hy
dropisi. et solone educta aqua et fructus uitis silue
stris est bonus stomacho et nausce et coturbationi
et acetositati cibi. **Med. expl.** **Buccus** folio
rum eius est couenies dysenterie et dolori ani ex ca
liditate et eius lachryma q est sicut guma bibitur
cu uino et frangit lapidez et cinis eius quod rema
net post expsione cu aceto ponit si hemorrhoidas

De Volubili. L. dcccxxix.

De Virga pastoris. L. dccxxx.

Ula. Electio. Calba laudabilior est
q̄ nigra q̄ equantur in reliquis p̄pria
tibus spissitudinis ⁊ subtilitatis ⁊ dulcedi
nis ⁊ reliquoz ⁊ dimissa post collectionez duobus
diebus aut tribus melior ē collecta in eadem hora
Na. Cortex uue frigidus ē ⁊ siccus. **Op**
ati. p̄pria. **C**ollecta in eadē hora est infatuata
⁊ suspensa donec detumescat cortex est boni nu
trimenti ⁊ est confortans corpus. ⁊ eius nutrimen
tus est simile nutrimento sicuz in paucitate malitie
⁊ est plurimi nutrimenti q̄uis sit min⁹ nutrimento
ficiu. Et matura minoris est necumeti q̄ nō ma
tura. ⁊ q̄n non digerit uua eius nutrimentū ē cru
duz ⁊ nutrimentū quide uue cū sua dispositiōe pl⁹
est nutrimento succi eius. sed succus eius est uelo
cioris penetrationis ⁊ descensionis. ⁊ uua stipticaz

De Menis tinctorum. L. dccxxij.

De Ventribus. L. dcccxxiij.

De Vulpibus. L. dcccxxiiij.

Aspertilio quid est. C

De Ubeſ. L. dcccxxvi.

De Ungula. L. dcccxxvñ.

Ungula qd est. Qu ex cinere ungule ca
pne cu aceto liniū alopitia cōfert ualde

De littera. X.

De Xilaloe. L. dcccxxviii.

Xilaloes. **E**lectio. **M**elior spe-
ties xilaloes e almodiliu. et asporta-
tur de medio regionis idie fz quosdam
deide est illd qd dicit idu et est mo-
tanu et supfluit sup almodiliu qm no generat pedi-
culos et est magis das odoré panis. Quidam tn ho-
mies fut q no discerut it mudiliu et idu bonu. et d
meliori xilaloe est alsemiduri qd e de absterfio
ne idi. dein alcumari qd e de absterfioe idi poste
a alscatiu. et e spes terfi et post illd e atheriliu. alse-
briu et alkadiu et alliniu et nomiat alcastru et e bo-
nu dulce. et iferius illo e algelu et almetali et alqua
fi et alrantac fz almodiliu totu e bonu. dein meli
de alsemiduri e uariu poderosu et duz plime aq
grossu i quo no e albedo et remanes sup igne. Qui
da vo extollit ngru sup uariu. et meli alcumari
e ngru mudu ab albo poderosu remanes sup igne
grossu plime aq. et uniuersali meli xilaloes est
illd qd magis submergit i aq. Natas vo e priua-
tu uita et spu et malu. et xilaloes qd e uene abo-
ris q eradica et sepeliut i terra donec eaz lignu et
correx putrefiat et remanet xilaloes pur. **N**a
Lalz e et siccu i fo. sicut existimo. **O**pa. et pp.
Est subtile apitui oppilonu fragitui uetofita
tu remoues supfluitates huiditatu. et confortat uisce-
ra et phibz ira. **D**ecoratio. **M**asticatio ei
facit oris odoré bonu. **I**nstra iuc. **E** confortat
nervos et acqrit eis uetofitate et uiscositatē subtile
Meb. cap. **X**ilaloes confort cerebro ualde
et confortat selus. **M**eb. anbe. et pect. **L**o-
fortat cor et letificat ipz. **M**eb. nu. **S**i bi-
bat de xilaloe pod. 3. i. 5. remouet huiditatez
putrefcaz stochi et confortat ipz et epar. **M**eb.
expul. **I**n ipo e vtus costringes naz et confort dy-
senterie melacholice.

De littera. 3.

De Zedoaria. L. dcccxxix.

Zedoaria qd e. **P**ortioes siles ari-
stologie. minores tn ea et i sua ytu-
te. Et melior qd e illa q cu napello
creuit. et ei uicinas debiliat plata na-
pelli. fili? mesaugue dixit q ipa i opoe sua e si-
cut durugi. Uezun e debilior ea. Dico at q si ipe
uoluit p hoc q zedoaria e debilior ea tuc ia erra-
nit fz q existimauit. Et si uoluit p hoc q durugi
e durior. nuc no elogat illd. Apud me vo no co-
stat q fili? mesaugue qu hui? discretionē expius
e hui i hac consideratōe electioez pūnetem pectori
firmo pp hmonē eius. Et ia sciuerut q zedoaria re-
sistit napello. quo g e debilior durungi. **V**ene-
na. **E**st tyriaca uenenosoz oinz uipe et napelli et
alioz. **P**ermutatio. **T**riplu poderis zurubz
p uno tariace.

De Zinzibere. L. dcccxl.

Zinziber qd e. **N**otū e. Et e sile piperi i
nais suis. fz no uest ei ipi? subtilitas. et
accit ei ut corrodāt pp huiditate sua sup-
flua. et pp illd calefactioei durabilior est calefac-
tione pipis et illd e pp spissitudine sua et sicut i na-
sturtio et sinapiz gūma rute agrestis. **N**a.
Lalz e i sic terig siccu i fo et ipo e huiditas su-

plua et nutritu calz e et siccu et si e i ipo mltitudo hu-
miditatis supflue. **O**pat. et pp. **E**i? calitas e
fortis fz no calefacit nisi post ipa pp illd qd i ipo
e de huiditate siflua fz ei? calefactio e fortis. **E**st
leituu resolutuu istatiois qu g? nutrit mel accipit
qda huiditatis ei? supflue et exicat plz ei?.

Meb. capi. **A**ugmtu efficit i suatōe. et ab-
stergit huiditate a pib? capis et gutturis. **M**e-
bra oculi. **A**bstergit tenebrositate oculi pp hui-
tate sua sed ex eo alcolol et bibitu. **M**eb. nu.
Digerit et conent fritati epais et stomachi et exic-
cat hūorofitate stochi. et qd accidit i eo ex hui-
tatib? et coestōe fructuu. **M**eb. expl. **E**x-
citāt coitu nutritu et no nutritu et lenit uetere leniter
Dixit alcazi imo retiet. **E**go at dico qu fut a mali-
tia digonis et lubricitate hūoris uiscosi. **V**ene-
na. **L**ofert uenenia vniu uenenosoz.

De Zurubet. L. dcccxi.

Zurubet qd e. **E**st herba siles cipo sed
e maior et mun? odorifera. **N**a. **L**a-
la e et sicca i 3. **O**pa. et pp. **R**e-
soluit uetofitates. **D**ecoratio. **E**st ipiguan-
ua et abscidit odoré uini et alleoz et cepaz. **M**e-
bra anbe. et pec. **L**emificatia e cordis. **M**e-
nu. **R**etiet uouu. **M**eb. expl. **S**trigit
naz et confort uetofitatib? mricu. **V**enena. **L**o-
fert mordicatōi uenenosoz vniu ualde ita ut
ppiqua sit zedoarie. **P**ermutatio. **P**onitur
loco ei? i uetof qtu ipa et medietas ei? de durugi
et due itie poderis ei? et taraxaco siluri et medie-
tas poderis ei? de granis citri.

De Zinzibere canino. L. dcccxi.

Zinziber caninu qd e. **E**st ol? notū et
sicut pip aq. et ei? folia fut sicut folia sali-
cis nisi qa fut magis citrina et ei? vgluta
fut rubea hūua sapore ziziberis. et ipz itficat caes.
Na. **L**alz e i fo siccu i p. **D**ecoratio.
Recēs coluit apata dura qn terit et sem ei? qu sit
ex eo eplz similiter.

De Zarnabo. L. dcccxi.

Zarnabu qd e. **A**rbor magna et no fru-
ctificas existēs i mote libao d scemi cui?
folia ad mistrat. et ei? vgluta fut vgluta p-
ua rotunde figure it grossitie magne ac? q subellia
sumut et grossitie calai cu q? scribi nig ad citritate
delinatia q no hz mltu sapore n3 odorē. et paz o-
doris que hnt e bonu et e odor cutri et vt ei? e vt
mucifmus. fz e subtilior ea papp. et qnz stat loco cia-
momi. **N**a. **L**ala e et sicca i fo. **O**pa. et
pp. **I**n ipa e stipticitas et solo uetofitatu.
Meb. ca. **S**it ex ea caputpurgiu cu aq et olo-
ro. ad soda sriaz. **M**eb. nu. **L**ofert epi et
sto? ifriatis. **M**eb. expl. **S**trigit uetere.
De Ziniar. L. dcccxi.

Ziniar qd e. **S**pes faciēdi ziniar fut cu ex-
asperatōe eris i fece acetu rroratōe li-
matu ei? cu acetu et sepultura ipi? i lo-
co hūoroso. Et icliat uasereu si uas i quo e acetu
et dttat quousqz ipo fiat ziniar dein fricat ziniar
ex eo et pmisceat cu sale amoniaco. et sepultura e
i? i loco humoroso est nota. et fit ex ziniar species

subtilis ualde. Assumitur eni acetū sublimatū et ponit i mortario ereo cū pistello ex ere et sine intermissione terit i sole calido estiuo donec exasperet. dein ponit i ipso alumen et sal cū mensura et sine intermissione teritur. Quis conficitur illud quod teritur et exiccat aspergit super ipsas acetū et urina infantum et terit et dimittitur i loco humoroso. deinde aggrigatur et exiccat et qñz inuenitur ziniar quod generatur super lapidem in mineris eris et quandoq inuenitur aliquid ex eo in mineris. **Electio.** Illud quod est melius est minerale et fortius quod est assuptus ex coriis et ere adusto et acetosū est lenius eo quod factus est cū sale amoniaco. **Nā.** **Calidū** est et sicū ad quantum peruenit. **Opa.** et pp. **Est** absterfium corrosiuū carnis dure et lenis simul acutū. sed ceratū teperat ipsū et facit ipsū desiccatiū sine mordicatione. **Uulnera** et ulcera. **Prohibet** ulcera abulatiua et consolidat cū cerato. et mundat ulcera fordida. et ipsū cū aelch alibati et aceto et medicamen scabiei ulcerose et albaras et morphee. **Mede** bra cap. **Alziniar** assuptū cū sale amoniaco et alumie et aceto qñ terit et sufflatur i narib et implet os aq ut nō pueniat ad guttur phibet fetore nariū et ulcera mala in ipis. et ziniar feritū cū aceto strigit giginas et fit ex ipo ceratū ad apata giginaz. et sifz ziniar ereū. **Mede** ocu. **Prohibet** grossitudinē palpebrar et eaz inflatio nē et abstergit oclz. et poit i medicis ulcezz oclū et puocat lachrymas ualde. Quis ziniar admistrat i alcolol. re cti et ut oclz naporet spōgia infusa i aq cala. **Mede** expul. **Poit** i medicis hemorroidaz et fit ex ipo et amoniaco liciniū et adiplēt eo hemorroides.

De Zufere. L. dcccly.

Ufere qd ē. **Arbor** cui gnū sile ē alaminde q dicit alhaze et ē silis rute et dr dinarugina. **Nā** **Calā** ē et sicca. **Opa.** et pp. **Re** soluit inflatoz. **Mede** expul. **Radix** ei et se m i exiccatōe spmatis sūt silis virtus cū ruta. **Uene** na. **Exfert** pūctur scorpiois bibita et linia.

De Serideraet. L. dccclyvi.

Erideraet. **Instra** iuc. **Exfert** sciaticē. **Mede** expul. **Aq** folioz ei cū rob cōfert difficultati urie et mēstruo et extrahit sagui nē cōgelatū i uelica. **Uenena.** **Exfert** morsui uenenofoz uermium.

De Zarur. L. dccclyvij.

Arur qd ē. **Alzarur** alia ē nota et noiat triam gul latioz. et ex zarur ē spēs qua noiant gre ci teselimō et setabinū et qñz noiant eā malū sil nēz. **Arbor** ei et silis ē arbori maloz ita qd ē i folijs suis nisi qd mior et ē saporis pōtici. **Opat.** et ppe. **Est** stiptica q ē magis stiptica q aliobera uicēs cho laz et trict curi pl oi fructu. **Mede** ca. **Teseli** mō ē facies soda. **Mede** nu. **Teselimō** ē mala sto macho. **Mede** expul. **Strignit** et trict uriaz.

De Zeduar. L. dccclyvij.

Eduar qd ē. **Inq** Di. **Est** algeduarfz qd exultimo.

De Zaharat. L. dccclyxix.

Zaharat qd ē. **Est** plāta cui una spēs folia bz ut lēticla et thyrsof ectos et leuia folia puas radices. et nascit i tra salita expoita soli et i ipi na sapor ē salsedo et alia ē silis camepitheos et melio ris coloris et purpureitatis. **Uulnera** et ulcera. **Est** cōsolidatiua eoz. **Mede** ca. **Subtiliat** siffluitate

ita qd fa cōfert epilie bibita cū oxymelle.

De Zinzania. L. dccc.

Zinzania qd est. **Dico** qd zinzania ab omnibus dicit fz duas res. una eaz est granū sile frumēto ex quo homies faciūt panē et dicit qd zinzania est plima. Et quidā alij nominat rē quādam inebri atem malā q in granis puenit. sed loqui de hoc est pre ter illud in quo sumus. **Electio.** **Melior** est illa que est lenis pōderis nō uetus neqz frangibilis sed est uiscosa qū masticatur declinās ad rubediez et in ipsa ē ponticitas parua.

De Succaro. L. dccc.

Succar quid est. **Arundo** succari in natura succari existit et est uehementioris exiccatōis q ipsū. **Nā.** **Frigidius** est tabarzed et ē subtilius. Et uniuersaliter est calidū in fine primi. Et atiqū declinat ad siccitatē i primo et est hūidū in ipso. et quanto magis atiquat tāto plus exiccat. **Opa.** et pp. **Est** lenificatiū absterfium lauatiū. Et subli menū est magis lenitiū et pprie allenid imo mel arū dinis et succaz nō sūt inferiora melle in abstergendo et mundificando. et quanto plus antiquatur succaz tanto fit subtilius. **Mede**bra oculi. **Assumptū** sicut gū ma ab arundine abstegit oculum. **Mede**bra anhe. et pec. **Lenit** pectus et remouet ipsius asperitatem.

Mede nu. **Est** bonum stomacho in quo non ge neratur cholera. Ipsum ei ledit ppea qd ad cholera mōueritur et est aperiuiū oppilationum. et in ipso est uirtus faciens situm minore in siti quaz facit mel pprie antiquum et etiam antiquz generat sanguinez feculentuz et abstergit phla stomachi. Et in arundine quidē succari est unanamentum ad uomitū. **Mede** expul. **Bol** uir et pprie illud qd sup arundinē inuenitur sicut sal et fulimenū quidē et rubēū uehementioris sunt lenificati onis et qñz inflat et qñz sedat inflatiōē et ipz quidē cū oleo amigdalio cōfert colice.

De Succaro albusar. L. dccc.

Succar albusar qd ē. **Māna** cadēs sup albusar et ē sicut frusta sal. et i ipo qd ē cū absterfioe et i solōe pōticitas et amaritudo et i ipo aliō est iamēnū albū et aliō ē agizū ad nigridiez declinās.

Opa. et pp. **Est** absterfium cū pōticitate i ipo. **Mede** ocu. **Succaz** albusar acuit uisū. **Mede** anhelius et pec. **Exfert** pulmonē. **Mede** nu.

Exfert hydropisū cū lacte camele nouiter fete. et nō facit situm sicut relique speties succari qm eius dulcedo est parua et est bonum stomacho et epati. **Mede** ex pullionis. **Exfert** remibus et uelice.

Expletus est liber secundus canonicus que princeps Aui cenna de medicinis simplicibus edidit. Impressus pata uij anno christi optimi. M. cccc. lxxvi. pridie idus decembris.

Simplicium liber hic dictus de more secundus:

Est hispalensis principis aboli.

Rocha animat: lineat Moutus: plasmatqz Joannes.

Hic opere: hic oculis: ille sed ingenio.

DEO. GRATIAS.

Incipit liber canonis tertius de egritudinibus particularibus que sunt appropinquate membris hominis oculis et manifestis a capite usque ad pedes continens. xxii. sen que cōplectuntur. lii. tractat⁹.

sen prima est de vniuersis egritudinibus capitis.

sen secunda est de egritudinibus nervorum.

sen tertia est de omnibus dispositionibus oculorum.

sen quarta est de dispositionibus aurium.

sen quinta est de dispositionibus nasi.

sen sexta est de dispositionibus oris et lingue.

sen septima de dispositionibus dentium.

sen octava est de dispositionibus gingivarum.

sen nona ē de dispositionibus guttis.

sen. x. de dispositionibus pulmonis et pectoris.

sen vndecima de dispositionibus cordis.

sen duodecima de mamillis et earum dispositionibus.

sen tertiadecima de meri et stomacho et dispositionibus eorum.

sen decimaquarta de epate et dispositionibus eius.

sen decimaquinta de anatomia felle et splenis et ictericia.

sen decimasexta de dispositionibus uteris et intestinorum.

sen decimasextima de egritudinibus ani.

sen decimaoctava de dispositionibus renum.

sen decimanona de dispositionibus uellicae et virge.

sen vigesima de dispositionibus membrorum generationis i viris.

sen vigesimaprima de membrorum generationis in mulieribus.

sen vigesimasecunda de egritudinibus apparentibus in extremitatibus membrorum.

En prime sunt quinque tractatus.

Tractatus prim⁹ de anatomia et dispositionibus cerebri.

Secundus tractatus est de doloribus capitis qui sunt species sode.

Tertius tractatus de apatibus capitis et solone cōtinuitatis.

Quartus tractatus de egritudinibus capitis et ipsius nocumento in opationibus sensus et motus.

Quintus tractatus de egritudinibus cerebri in opationibus motus.

Primi tractatus sunt. ca. xxix.

De utilitate capitis et partibus eius. Capitu. i.

De anatomia cerebri. c. ii.

Sermo vniuersalis de egritudinibus capitis et facientibus egritudines in ipso. c. iii.

De significationibus vniuersalibus ex quibus cognoscere dispositio nes cerebri. c. iii.

De significationibus vniuersalibus opationū cerebri. c. v.

De significationibus sumptis ex opationibus animalibus et moralibus et motuis. c. vi.

De significatione opationū motuarū ad quod eis similatur ex somno et vigilia. c. vii.

De significationibus ex diminutione opationū naturalium in expulsionibus et apatibus et vlcibus et ex capillis. c. viii.

De significationibus sumptis ex conuenientia et diuersificatione et velocitate passionum et tarditate. ca. nonum.

De significationibus sumptis ex pte mensure capitis. c. x.

De figura capitis. c. xi.

De significationibus sumptis a granitate et leuitate capitis caliditatis et frigiditatis et ex doloribus. capi. xii.

De significationibus membrorum quod sunt in cerebro sicut ppagines ut oculus et lingua vna collū et nervi. capitulū. xiii.

De significatione cōmuni membrorum quibus cōmunicat cerebrum. ca. xiiii.

De significatione membri et punitate cerebri patitur. c. xv.

De signis cerebri in sua cōplone equili. La^m. xvi.

De signis cōplonū malarum euenientium ex conceptione. c. xvii.

De signis cuiuscūque egritudinis capitis. c. xviii.

De signis male cōplonis calide sine materia. La^m. xix.

De signis male cōplonis frigide sine materia. c. xx.

De signis male cōplonis sicce sine materia. c. xxi.

De signis male cōplonis humide sine materia. c. xxii.

De signis cōplonū cōpositarum absque materia. c. xxiii.

De signis domini materierū calidarum. c. xxiiii.

De signis domini materierum frigidarum. c. xxv.

De signis apatū calidorum. capitu. xxvi.

De signis apatū phlegmaticorum. La^m. xxvii.

De signis apatū melancholicorum. La^m. xxviii.

De canonibus vniuersalibus curatio nis. c. xxix.

Tractatus secund⁹ de doloribus capitis qui sunt species sode et cōtinet. c. xxxviii.

Sermo vniuersalis de sode. capitu. p^m.

De sode facta ex malitia complexionis. La^m. ii.

De speciebus sode facte pp solone cōtinuitatis. c. iii.

Distinctio specierum sode facte ab apostemate. c. iii.

De qualitate accidente sode ex materia. c. v.

De speciebus sode facte p cōmunitatem. c. vi.

Sermo vniuersalis de signis ostenditibus species sode. c. vii.

De signis nuntiatiuis sode in egritudinibus. c. viii.

Regimen vniuersale in sode. capitu. nonum.

De sode temporali. c. x.

De cura sode calide absque materia aut adustione solis et reliquis ex materia calida aut sanguinea. Capitu. xi.

De cura sode frigide absque materia aut cū materia phlegmatica aut melancholica. c. xii.

De modis epithimati cōferentiū sode frigide. c. xiii.

De modis caput purgiorum inuentionum sode frige. c. xiiii.

De modis oleorum quibus inungitur caput eius. c. xv.

De cura sode sicce sine materia. ca. xvi.

De cura sode ab apate. c. xvii.

De cura sode oppilationis. c. xviii.

De cura sode ex venenis et vaporibus. c. xix.

De cura sode ex vento. c. xx.

De cura sode ex vaporibus malis. capitu. xxi.

De cure sode ex odoribus bonis. c. vigesimasecundū.

De cura sode ex odoribus fetidis. La^m. xxiii.

De cura sode ex ebrietate. Capitu. xxiiii.

De cura sode ex coitu. c. xxv.

De cura sode ex percussione et casu. c. vigesimūsextiū.

De cura sode a debilitate capitis. ca.

vigesimiseptimū.
De cura sōda facie a fortitudine sen-
sus cerebri. c. xxviii.
De cura sōda accidentis in febribus.
La^m. xxix.
De cura sōda cretice. c. xxx.
De cura sōda ex vermib⁹. c. xxxi.
De cura sōda succedentis sōno. ca.
xxii.
Regimen spetierum sōda facie p com-
munitatē. c. xxxiii.
De cura grauitatis capitis. Capitū.
xxxiii.
De sōda que nominatur ouuz et cau-
thati. c. xxxv.
De cura. c. xxxvi.
De emigranea. c. xxxvii.
De cura. c. xxxviii.
Tactatus tertius de apatibus
capitis et solūōne continui-
tis eius continens. c. xliii.
Sermo vniuersalis d karabito. c. i.
De signis eius cōibus. c. ii.
De cura spetiez eius. c. iii.
De phlegmōe a cōmunitate ipi⁹ sub-
stantie cerebri. c. iiiii.
De herisipila et impetigine in cere-
bro. c. v.
De libare. c. vi.
De leibargia. c. vii.
De signis eius. c. viii.
De cura. c. ix.
De aq intra craneū. c. x.
De apatibus que sunt extra craneū.
Capitū. xi.
De libet a sabari. c. xii.
De cura. c. xiii.
De plaga et incisione cutis capitis et
cura. c. xiiii.
Tactatus quartus de egritudi-
nibus capitis et plurimo noci-
mento ipius in opatōnibus sen-
sibus cōtinens. c. xxv.
De subet et somno. c. i.
De signis spetiez subet. c. ii.
De cura subet. c. iii.
De vigilis et sabara. c. iiiii.
De signis. c. v.
De cura. vi.
De lesione sensus. c. vii.
De pmissōne sensus et alienatōne.
capitulum. viii.
De sigei. La^m. ix.
De cura. c. x.
De stoliditate et amētia. c. xi.
De corruptōne memorie. c. xii.
De signis. ca. xiii.
De cura. c. xiiii.
De corruptōe iaginatis. c. xv.
De mania canina. c. xvi.
De signis manie ylibus. c. xvii.

De cura. c. xviii.
De melancholia. c. xix.
De signis spetierū melacholic. c. xx.
De cura. c. xxi.
De cutubut. c. xxii.
De cura. c. xxiii.
De ilisci. c. xxiiii.
De cura. c. xxv.

Tactatus quintus de egritudi-
nibus cerebri in opatōnibus
motus continens. xliii. c.
De vertigine. c. i.
De signis. c. ii.
De cura. c. iii.
De alue et ē palpitatio. c. iiiii.
De incubo. c. v.
De signis. c. vi.
De cura. c. vii.
De epilepsia. c. viii.
De signis spetierum eius. Capitū.
nonum.
De causis mouentibus epilepsiam.
Lapi. x.
De cura. c. xi.
De apoplexia. c. xii.
De signis. c. xiii.
De cura. c. xiiii.

Icto secūda de egritudinib⁹
neruorum que est tractatus y-
nus continens. c. xix.
Egritudines neruorū. c. i.
De palyti et mollificatōne. c. ii.
De signis. c. iii.
De cura. c. iiiii.
De spasma. c. v.
De signis. c. vi.
De cura. c. vii.
De tetano. c. viii.
De signis. c. ix.
De cura. c. x.
De tremore et signis spetieruz ei⁹.
capitū. xi.
De cura. c. xii.
De stupore. c. xiii.
De signis et cura. c. xiiii.
De tortura faciei. c. xv.
De signis. c. xvi.
De cura. c. xvii.
De saltu et signis eius. c. xviii.
De cura. c. xix.

An tercia de dispositōnibus o-
culor et ē tractatus quatuor.

Tactatus primus de dispositō-
nibus oculi c⁹ sūt. c. xii.
De anatomia oculi. c. i.
De cognitōne dispositōnū oculi. ca.
secūdū.
De signis. c. iii.
De cura. c. iiiii.
De rememoratōne cōseruatōnis ocu-
li. Capitulum. v.
De ophthalmia et conturbatōne. c.

sextum.
Signa. c. vii.
Cura cōturbatōnis. c. viii.
De cura cōmuni spetierum ophthal-
mie et effusione fluxuū ad oculū.
capitū. ix.
De cura ophthalmie calide. La^m.
decimū.
De cura ophthalmie frigide. capi.
vndecimū.
De cura alguardenigi. c. xii.
De cura ophthalmie ventose. La.
xiii.
Sermo vniuersalis de medicis oph-
thalmie. c. xiiii.
Tactatus secundus de residuis
egritudinibus eius. quod de o-
culo apparet et plurimū eius est d
egritudinibus cōpositōnis conti-
nens. xxxv. c.
De vesicis. c. i.
De cura. c. ii.
De exituris oculi et corneae. Capitū.
terium.
De signis. c. iiiii.
De cura ylcis. c. v.
De rupturis corneae. c. vi.
De cura. c. vii.
De boithor in oculo. c. viii.
De cura. c. ix.
De sanie in siphac. x.
De cura. c. xi.
De moro in oculo. c. xii.
De cura. c. xiii.
De garab et apatibus lachrymaliz.
La^m. xiiii.
De cura. c. xv.
De lachrymatione carnis in lachrymalibus
et diminutōne eius. Capitulum.
xvi.
De albugine oculi. c. xvii.
De cura. c. xviii.
De scabel. c. xix.
De signis. c. xx.
De cura. c. xxi.
De yngula. c. xxii.
De cura. c. xxiii.
De alcarfati. c. xxiiii.
De cura. c. xxv.
De lachrymis. c. xxvi.
De cura. c. xxvii.
De strabositate. c. xxviii.
De cura. c. xxix.
De exitu oculi. c. xxx.
De signis. c. xxxi.
De cura. c. xxxii.
De pfunditate oculi et puitate. La.
xxxiii.
De varietate oculi. c. xxxiiii.
De cura. c. xxxv.
Tactatus tertius de dispositō-
nibus palpebrarum continens

xxiii. c.
 De pediculis in palpebris. ca. i.
 De cura. c. ii.
 De silac. c. iii.
 De cura. c. iii.
 De gelle. c. v.
 De cura. c. vi.
 De grossitudine. c. vii.
 De inflatone. c. viii.
 De gravitate. c. ix.
 De inuiscatone. c. x.
 De moro. c. xi.
 De inuiscatone palpebre. c. xii.
 De grandine. c. xiii.
 De cura. ca. xiii.
 De ordeolo. c. xv.
 De cura. c. xvi.
 De asarnac. c. xvii.
 De signis. c. xviii.
 De cura. c. xix.
 De susati. c. xx.
 De lapidositate. c. xxi.
 De ylceribus palpebrarum. c. xxii.
 De scabie et pruritu. c. xxiii.
 De cura. c. xxiii.
 De tremore. c. xxv.
 De signis. c. xxvi.
 De cura. c. xxvii.
 De multitudine palpitatiois. c. xxviii.
 De casu pilorum. c. xxix.
 De cura. c. xxx.
 De pilis inuersis. c. xxxi.
 De pilis aduictis. c. xxxii.
 De cura. c. xxxiii.
 De inuiscatone palpebrarum. capi.
 xxiiii.

T Ractatus quartus de dispositio-
 nibus virtutis visibilis et opa-
 tionibus eius continens. c. xxv.
 De debilitate visus et nocumento.
 La^m. i.
 De signis. c. ii.
 De cura. c. iii.
 Rememoratio rerum visui nocen-
 tium. c. iiii.
 De nictilopa. c. v.
 De cura. c. vi.
 De alibar. c. vii.
 De cura. c. viii.
 De imaginatioib⁹. c. ix.
 De signis. c. x.
 De cura imaginatioib⁹. c. xi.
 De alintifar. c. xii.
 De signis. c. xiii.
 De cura. c. xiiii.
 De constrictone pupille. c. xv.
 De signis. c. xvi.
 De cura. c. xvii.
 De aq. c. xviii.
 De signis. c. xix.
 De cura. c. xx.

De destructione visus. c. xxi.
 De signis. c. xxii.
 De diminutione radij. c. xxiii.
 De alutmai et albedine ynciente. c.
 xxiiii.
 De cura. c. xxv.

En quarta de dispositioib⁹ au-
 ris et est tractatus vnus conti-
 nens. c. xxvi.
 De anatomia auris. c. i.
 De cōseruatione salutis auris. La^m.
 secundū.
 De nocumentis auditus. c. iiii.
 De signis eoz. c. iiii.
 De cura. c. v.
 De dolore auris. c. vi.
 De signis. c. vii.
 De cura. c. viii.
 De sonitu et timitu et sibilo. La^m.
 nonum.
 De signis. c. x.
 De cura. c. xi.
 De cura sanici et pus. c. xii.
 De eruptione san. c. xiii.
 De cura. c. xiiii.
 De cura sordis. c. xv.
 De oppilatione in aure. c. xvi.
 De cura. c. xvii.
 De attritione et percussione. capitulū.
 xviii.
 De pruritu. c. xix.
 De introitu aque in aure. c. xx.
 De cura. c. xxi.
 De introitu animalū in aurem et ge-
 neratione vermis. e. xxii.
 De cura. c. xxiii.
 De apatibus in radice auris. capitū.
 xxiiii.
 De cura. c. xxv.
 De tremore auris. c. xxvi.
En quinta de dispositioib⁹ na-
 si continens tractatus duos.
T Ractatus prim⁹ de olfatu et
 nocumentis ipsius occurrenti-
 bus sicut fluxus continens. capitū
 la. xiii.
 De anatomia nasi. c. i.
 De naso. c. ii.
 De qualitate viarū administratiois
 medicinarū nasi. c. iiii.
 De nocumento odoratus. c. iiii.
 De sigis. c. v.
 De cura. c. vi.
 De fluxu san. c. vii.
 De curatōib⁹. c. viii.
 De cura leuis fluxus. c. ix.
 De regimine eorum que faciunt flu-
 xū san. nariū. c. x.
 De coriza et catarro. c. xi.
 De signis. c. xii.
 De cura. c. xiii.

T Ractatus secundus de reliquis
 dispositioib⁹ nasi continens.
 ca. xviii.
 De fetore nasi. c. i.
 De cura. c. ii.
 De ylceribus in naso. c. iii.
 De cura. c. iiii.
 De cura ylcerum q̄ dulcia nominan-
 tur. c. v.
 De oppilatione chaiaim. c. vi.
 De signis. c. vii.
 De cura. c. viii.
 De cura morbi qui est sicut in equis.
 c. ix.
 De constrictone nasi. c. x.
 De hemorroisidibus. c. xi.
 De cura. c. xii.
 De sternutatione. c. xiii.
 De medicinis prohibentibus eam.
 La^m. xiiii.
 De facientibus sternutationes. capi.
 xv.
 Res que cadunt in naso. c. xvi.
 De delicatone nasi. c. xvii.
 De pruritu in naso et cura. c. xviii.
En sexta de dispositioib⁹ lin-
 gue et oris et est tractatus v-
 nus continens. c. xxi.
 De anatomia oris et lingue. c. i.
 De egritudinibus lingue. c. ii.
 De curatōib⁹ lingue. c. iii.
 De corruptione gustus. c. iiii.
 De cura. ca. v.
 De mollificatione et gravitate lingue.
 La^m. vi.
 De cura. c. vii.
 De spasmo lingue. c. viii.
 De cura. c. ix.
 De magnitudine lingue. c. x.
 De cura. c. xi.
 De abbreviatione lingue. c. xii.
 De cura. c. xiii.
 De apatibus lingue. c. xiiii.
 De cura. c. xv.
 De alchalel in locutione. c. xvi.
 De ranula. c. xvii.
 De cura. c. xviii.
 De asustione lingue. c. xix.
 De cura fissurarum. c. xx.
 De deiectione lingue. c. xxi.
 De boihor in ore. c. xxii.
 De alcola et ylceribus malignis. ca.
 xxiii.
 De cura. c. xxiiii.
 De multitudine sputi in somno. ca.
 xxv.
 De cura. c. xxvi.
 De abscissione odoruz. c. xxvii.
 De sputo san. c. xxviii.
 De fetore oris. c. xxix.
 De cura. c. xxx.

Quando os remanet apu. c. xxi.

En septima de dispositiōibus dentium et est vnus tractatus et continet. c. xxi.

De dentibus sermo vniuersalis. c. p^m.

De cōseruatōe dentium. c. ii.

De cura vniuersali dentium. Lapi. tertium.

De dolore dentium. c. iiii.

De signis. c. v.

De cura. c. vi.

De medicinis resolutiuis. Lapi. septimū.

De medicinis stupefactiuis. Lapi. viii.

De dente cōmoto. c. ix.

De cura. c. x.

De pforatōe dentium. c. xi.

De ruptura dentium. c. xii.

De cura. c. xiii.

De alteratōe coloris dentium. L. xiiii.

De cura. c. xv.

De facilitando originem dentium. La^m. xvi.

De regimine eradicatōis. c. xvii.

De fricatōe dentis cenosi. capitulū. xviii.

De vermibus dentium. c. xix.

De causa stridoris dentium. capitulū. vigesimū.

De cura. c. xxi.

De dente elongato. c. xxii.

De congelatōe dentium. c. xxiii.

De cura. c. xxiiii.

De edet dentium et cura. c. xxv.

De cura debilitatis dentium. La^m. xxvi.

En octaua de dispositiōib⁹ gi-
ngivarum et est tractatus vnus
et continet. c. xvi.

De egritudinibus gingivarū. c. i.

De cura. c. ii.

De gingiua sanguinea et eius cura. c. tertium.

De fissuris gingivarum. c. iiii.

De vlceribus gingiue et corrosione
eius. c. v.

De cura. c. vi.

De augmento gingiue et cura eius.
capitulum. vii.

De diminutōe carnis gingiue et cu-
ra. c. viii.

De cura mollificatōis gingiue. La-
nonum.

De cura carnis aduete gingiue. c. x.

De labijs et egritudinibus eorum.
Capitulum. xi.

De fissuris labiorum. c. xii.

De cura. c. xiii.

De apate labiorū et cura. c. xiiii.

De hemorroisib⁹ labioz. c. xv.

De tremore labioz. c. xvi.

En nona de dispositiōibus gut-
turis et est tractatus vnus con-
tines. c. xvi.

De anatomia gutturis. c. i.

De egritudinibus membrorum gut-
turis. c. ii.

De cibo quo fit strangulatō et que
currūt cursu eius. ca. iiii.

De spinis et que cursu earū pcedūt.
c. iiii.

De saguifugis. c. v.

De signis. c. vi.

De cura. c. vii.

De suffocatōibus albaba. c. viii.

De signis. c. ix.

Sermo vniuersalis apatur. accidētū
in ptibus gutturis et epiglotti et
glandulis circūstantibus ea et yue
et gallsaati et duarii amigdalaz.

Capitulum. x.

De cura decollatōnū et pfocatonum
ex omni causa. c. xi.

De yua et ambab⁹ amigdalaz. capi-
tulum. xii.

De casu yue. c. xiii.

De cura. c. xiiii.

Sermo vniuersalis d' incisione yue et
ytriusq⁹ amigdale. c. xv.

De rememoratōe nocumentorum
incisionis. c. xvi.

De cura spui san. ex incisione yue
et ytriusq⁹ amigdale. c. xvii.

En decima de dispositiōibus
pulmonis et pectoris et ē tra-
ctatus. v.

Tractatus primus de principijs
anbelit⁹ continens. xlii. c.

De anatomia epiglottis et canē pul-
monis. c. i.

De pplexiombus pulmonis et signis
dispositiōnū eius. c. ii.

De apaubus accidenibus pulmoni.
Capitulum iiii.

De cura. c. iiii.

De materijs siccis in pulmone et in-
dicijs earū. c. v.

De medicinis pectoris singularibus
et compositis et de forma admi-
stratōis earum. c. vi.

Sermo vniuersalis de anbelitu. La-
vii.

De anbelitu magno et paruo et casu
et significatōib⁹ eius. c. viii.

De signis anbelitus. c. ix.

De anbelitu vehemēti. c. x.

De anbelitu alto et subtili. c. xi.

De anbelitu paruo. c. xii.

De anbelitu longo. c. xiii.

De anbelitu breui. c. xiiii.

De anbelitu veloci. c. xv.

De anbelitu tarso. c. xvi.

De anbelitu frequentī. c. xvii.

De anbelitu frigido. c. xviii.

De anbelitu feudo. c. xix.

De pmutatōibus que currunt inter
anbelitū magnum et velocem et
frequentem et cōtrarios eorum.

Capitulum. xx.

De anbelitu mouente pulmonem. c.
xxi.

Sermo vniuersalis de malitia anbe-
litus. c. xxii.

De constrictōe anbelitus. c. xxiii.

De signis. c. xxiiii.

De diuersitate anbelitus. c. xxv.

De anbelitu duplo. c. xxvi.

De anbelitu pauco. c. xxvii.

De anbelitu difficili. c. xxviii.

De ppatōe anbelitus. c. xxix.

Sermo vniuersalis de anbelitu nari-
um et dispositiōnū

De anbelitu etati. c. xxx.

De anbelitu repleti ex cibis aut ex p-
gnatōe aut hydropisi et similib⁹.

capitulum. xxxi.

De anbelitu balnei. c. xxxii.

De anbelitu dormientis. c. xxxiii.

De anbelitu dolentis in membris pe-
ctoris. c. xxxiiii.

De anbelitu eius cuius anbelitus con-
stringitur ppter quācūq⁹ causam
et de anbelitu hebenie asma. La-
xxxv.

De anbelitu habentium famem. ca.
xxxvi.

De anbelitu habentium decollatōnē
et suffocatōnem. c. xxxvii.

De asma. c. xxxviii.

De signis. c. xxxix.

De cura asmatas et constrictōis anbe-
litus et ppatōe eius. c. xl.

De cura aliquarum specierum anbe-
litus. xli.

De cura difficultatis anbelit⁹ ex hac sū-
ma. La. xlii.

Tractatus secundus continens.
Lapi. x.

De voce et nocumentis eius. c. i.

De cura. c. ii.

De cura raucedis vocis et aspitatis
eius. c. iii.

De medicinis conseruantibus senita-
tem pectoris et que bona sunt ei.

Capitulum. iiii.

De voce aspa et eius cura. Lapi. v.
quintum.

De voce breui et eius cura. vi.

De voce grossa et eius cura. c. vii.

De voce subtili et eius cura. capitulum.
viii.

De voce tenebrosa et ei cura. c. ix.
De voce tréula et ei cura. c. x.

Tractatus tertius continens. c. ca.
pitula. vi.

De tussi et sputo san. c. i.

De signis. c. ii.

De cura. ca. iii.

De sputo san. c. iii.

De signis. c. v.

De cura. c. vi.

Tractatus quartus de principijs
speculatiuis scientie apatum in
brorum ptium pectoris et exitu
rarum eorum ptiq cordis conti
nens. c. xii.

Sermo vniuersalis de doloribus pe
ctoris et lateris.

De pleuresi. c. i.

De signis pleuresis. c. ii.

De signis eius que est pura et nō pu
ra. c. iii.

De signis malis et signis saluis. ca.
quartum.

De signis horarum eius. c. v.

De signis spetierum eius fm causas
ipius. c. vi.

De signis permutatōis ipius. capi
tulū. vii.

Sermo aggrigatus ex sputo. c. viii.

De crisiibus pleuresis. c. ix.

De pipneumonia. c. x.

De signis eius. c. xi.

De apatib? duris in pulmone. c. xii.

De apate molli in pulmone. capitū.
xiii.

De bothor in pulmone. c. xiiii.

De aggrigatōe aque in pulmone. c.
xv.

De apatib? aut vulnerib? accidetib?
canne pulmonis. c. xvi.

De pure et sanie que est empima. c.
xvii.

De vlceribus pectoris et pulmonis
et ex eis est pthipsis. c. xviii.

De causis vlceruz pulmonis. c. xix.

De ppatis ad pthipsis in figura et for
ma et etate et regione et p?one. capi
tulū. xx.

De rebus a quibus oz vt isti custo
diantur. c. xxi.

De signis pthipsis. c. xxii.

Tractatus quintus de principijs
opatiuis continens. c. vi.

De cura communi apatum partium
pectoris et pulmonis. c. i.

De cura pleuresis. c. ii.

Sermo continuus de cura doloris pe
ctoris. c. iii.

De cura peripneumonie. c. iiii.

De empimate. c. v.

De cura vlceru pectoris et cura pthi

sis. c. vi.

En vndecima de dispositōi
bus cordis et est tractat? duo
continens. c. vii.

De anatomia cordis. c. i.

De egritudinibus cordis. c. ii.

De signis complexionum cordis natu
ralium. c. iii.

De signis egritudinū cordis. capitū.
quartum.

De causis ipmentibus in corde. ca.
quintum.

De canombus vniuersalibus in cu
ratōe cordis. c. vi.

De medicinis cordialibus. c. vii.

Tractatus secundus de ptibus
distinctis continens. c. xi.

De tremore cordis. c. i.

De signis. c. ii.

De curatōibus vniuersalibus tre
moris cordis. c. iii.

De cura tremoris calidi. c. iiii.

De cura tremoris frigidi. c. v.

De spetiebus sincopis et causis ipius
et causa mortis subite. c. vi.

De signis. c. vii.

De cura. c. viii.

De casu virtutis subito. c. ix.

De cura. c. x.

De regimine eius in quo apparent si
gna aduent? apatis calidi in cord.
ca. xi.

En duodecima de mammilla
et dispositōibus eius et est
tractatus vnus continens. c. x.

De anatomia māmille. c. i.

De exuberatōe lactis. c. ii.

De minoratōe lactis et phibitōe
exuberatōis supflue. c. iii.

De caseatōe lactis in māmilla. capi
quartum.

De putrefactōe lactis in māmilla et
congelatōe et extensioe eius q
accidit ei ex egritudine. c. v.

De apatibus calidis māmille et volo
ribus eius. vi.

De apatibus frigidis phlegmaticis
māmille. c. vii.

De duritie māmille et nodis et glan
dulis et qd accidit ei ex circuitōe pa
pille maxime apud pubertatem.
ca. viii.

De dubellati in māmilla. c. ix.

De vlceribus et corrosiōibus i mā
milla. c. x.

En tertiadecima de meri et
stō et dispositōibus ambobz
continens tractatus quinqz.

Tractatus primus de dispositō
nibus meri et stōi continens.
xxxvi. c.

De anatomia meri et stōi. c. i.

De egritudinibus meri. c. ii.

De qualitate deglutitōis. c. iii.

De constrictiōe deglutitorij et disti
cultate deglutitōis. c. iiii.

De signis. c. v.

De cura. c. vi.

De apatibus meri. c. vii.

De signis apatū meri. c. viii.

De cura. c. ix.

De cura apatū frigidorū. c. x.

De eruptiōe san. ex meri. c. xi.

De vlceribus meri. c. xii.

De signis iporum. c. xiii.

De cura. c. xiiii.

De signis cōplonū naturalium stoma
chi. c. xv.

De egritudinibus stōi. c. xvi.

De modis significatōnū dispositōnū
stōi. c. xvii.

De signis male cōplonis calide sto
machi. c. xviii.

De signis male cōplonis frigide sto
machi. c. xix.

De signis cōplonis sicce stomachi.
ca. xx.

De signis male cōplonis humide. c.
xxi.

De signis cōplexionū stōi que sunt cū
materia. c. xxii.

De significatōnibus nocumentorum
stōi nō psonalium. c. xxiii.

De modis vniuersalibus curatōnū.
ca. xxiiii.

De cura male cōplonis frigide et
humide in stō. c. xxv.

De cura male complexionis calide.
ca. xxvi.

De cura male complexionis frigide.
ca. xxvii.

De cura male cōplexionis humide.
ca. xxviii.

De cura male complexionis sicce. c.
xxix.

De cura sicce et sicce complexionis. c.
xxx.

De cura cōplexionis sicce cū calidita
te. c. xxxi.

De cura cōplexionis calide et humi
de. c. xxxii.

De cura male cōplexionis stōi cum
materia et causa oppilatōis. ca.
xxxiii.

De cura eius qui leoditur a fortiudi
ne sensus sui stōi. c. xxxiiii.

De rgie ei? stōi? pu? c. xxxv.

De rebus quarum vsu nocetur sto
machus et intestina. ca. xxxvi.

Tractatus secundus huius sen s
regimine doloris stōi et debi
litate et dispositōe appetitus eius
continens. c. xxxiii.

De regimine doloris stōi et debilitate
et dispositione appetitus eius. c. i.

De signis. c. ii.

De cura. c. iii.

De debilitate stōi. c. iii.

De signis nauseate satietatis et de
structione digestive. c. v.

De cura. c. vi.

De destructione appetitus et debilita
te eius. c. vii.

De signis. c. viii.

De cura. c. ix.

De corruptione appetitus. c. x.

De cura corruptionis appetitus. La.
vndecim.

De fame et vehementia eius et ex
pulsionem appetitus canini. c. xii.

De signis. c. xiii.

De cura. c. xiiii.

De fame q̄ vocatur bolismus. ca. m.
xv.

De signis. c. xvi.

De cura. c. xvii.

De fame sincopali. c. xviii.

De cura. c. xix.

De siti. c. xx.

De signis. c. xxi.

De cura. c. xxii.

De cura p̄ulsionis et obuiationis et
calu sup stōi. c. xxiii.

Tractatus tertius de nocumen
to digōnis continens. c. xv.

De nocumento digōnis. c. i.

De corruptione digōnis. c. ii.

De debilitate digōnis. c. iii.

De signis debilitatis digōnis. Lapi.
quartum.

De cura. c. v.

De signis corruptionis digōnis. La.
sexim.

De cura eius. c. vii.

De tarditate descensus cibi ex stō
et velocitate descensionis eius. c.
octauum.

De cura eius a cō stō tardatur desce
sus cibi aut in cui stō natus cibis.
Capitulum. ix.

De cura eius a cuius stō festinat des
census cibi. c. x.

De eruptione stōi et duritie eius. c.
vndecim.

De signis. c. xii.

De cura. c. xiii.

De eis que cōmouent eructationez.
capitulum. xiiii.

De cura eructationis supflue. c. xv.

Tractatus quartus de egritudine
nibus instrumentalibus et cōi
bus accidentibus stō continens.
ca. xvi.

De apostematib⁹ calidis stomachi.
Capitulum. i.

De signis. c. ii.

De cura. c. iii.

De apatibus frigidis phlegmaticis.
La. m. iiii.

De signis. c. v.

De cura. c. vi.

De apatibus duris et grossis. c. vii.

De cura. c. viii.

De aloubellati in stō. c. ix.

De signis. c. x.

De cura. c. xi.

De vulneribus in stō. c. xii.

De signis conuenientie et dissertie.
La. m. xiii.

De cura vlcernum stōi. c. xiiii.

De bothor in stō. c. xv.

De ruptura stōi. c. xvi.

Tractatus quintus de dispositō
nibus stōi ex pie eius qd̄ ip̄e p̄
phendit et egreditur ab eo et aliq̄
bus dispositōnibus mirach et que
sequuntur ip̄s continens. c. xxi. c.

De inflatione stōi. c. i.

De signis. c. ii.

De cura. c. iii.

De rugitu. c. iiii.

De lenitate et lubricitate stōi. c. v.

De signis. c. vi.

De cura. c. vii.

De vomitu et subuersione et nausea
et extuatione stōi. c. viii.

De signis portendentibus vomitū.
Capitulum. ix.

De vomitu san. c. x.

De signis. c. xi.

De cura vomitus absolute. c. xii.

De vomitu facto p̄t caliditatem. c.
xiii.

De cura vomitus san. c. xiiii.

De conturbatione et anxietate stoma
chi. c. xv.

De cura. c. xvi.

De san. retento in stō et in intesti
nis. ca. xvii.

De congelatione san. in stō. c. xviii.

De singultu. c. xix.

De signis. c. xx.

De cura. c. xxi.

De dispositōnibus accidentibus mi
rac et hypocōdrijs. c. xxii.

En. xiiii. de epate et disposi
tōnibus eius continens tracta
tus. iiii.

Tractatus primus de vniuersali
bus dispositōnib⁹ epis conti
nens. c. xxi.

De anatomia epis. c. i.

De modis ex quibus significantur di
sp̄siones epis. c. ii.

De distinctione modorū harū signifi
catōnum. c. iii.

De contrap̄sionis cordis ad ep̄a in q̄
litatibus. c. iiii.

De signis cōplonū ep̄atis naturaliz

et p̄ calide. c. v.

De signis cōplonis ffe nāl. c. vi.

De signis cōplōis sicce nāl. c. vii.

De signis cōplonis humide natura
lis. La. m. viii.

De signis cōplonis calide et sicce
naturalis. c. ix.

De signis cōplonis calide et humi
de naturalis. c. x.

De signis cōplonis frigide et humi
de naturalis. c. xi.

De signis cōplonis ffe et sicce natura
lis. c. xii.

De egritudinibus accidentibus ep̄i.
La. m. xiii.

De signis male cōplonis cale. c. xiiii.

De signis male cōplonis ffe. c. xv.

De signis male cōplōis sicce. c. xvi.

De signis male cōplonis hūide. La.
xvii.

Sermo vniuersalis de curis egritu
dinum ep̄atis. ca. xviii.

De causis nociuis ep̄i. c. xix.

De rebus conuenientibus ep̄i. capi
vigesimū.

De cura male cōplonis calide in e
pate. c. xxi.

De regimine male cōplonis frigi
d La. m. xxii.

De regimine male cōplonis sicce. c.
vigesimūtertium.

De regimine male cōplonis hūide.
capitulum. xxiiii.

De regimine male cōplonis calide et
sicce. c. xxv.

De regimine male cōplexionis calid
et hūide. c. xxvi.

De regimine male cōplexionis frigi
d et sicce. c. xxvii.

De regimine male cōplexionis frigi
de et hūide. c. xxviii.

De puitate ep̄atis. c. xxi.

De signis. c. xx.

De regimine ip̄oz. c. xxi.

Tractatus secund⁹ de debilita
te epis et oppilatione eius ex
doloribus et inflammatione continens
ca. xi.

De debilitate ep̄atis. c. i.

De signis. c. ii.

De cura debilitatis ep̄atis. c. iii.

De oppilationibus ep̄atis. c. iiii.

De signis. c. v.

De cura oppilationū ep̄atis. c. vi.

De inflatione et ventositate in epate.
capitulum vii.

De cura ventositatis et inflammationis
ep̄atis. c. viii.

De dolore ep̄atis. c. ix.

De signis. c. x.

De cura. c. xi.

Tractatus tertius de apatib⁹ e
patil et solutione eius continens

ca. xxi.
 Sermo vniuersalis de apatibus epatis et que sequuntur. c. i.
 De signis vniuersalibus apatū epatis. c. ii.
 Differentia inter apata epatis et apata lacertorum positorum sup ipm mirac. c. iii.
 De apate calido. c. iii.
 De almesire in epe. c. v.
 De phlegmone in epe. c. vi.
 De apatibus frigidis in epe. c. vii.
 De apatibus phlegmaticis. c. viii.
 De apate duro et cancro. c. ix.
 De dubellati. c. x.
 De apate mesaraice. c. xi.
 De cura apostematis calidi et sanguinei. xii.
 De cura herispile. c. xiii.
 De cura dubellati. c. xiiii.
 De cura apostematū frigidorum. c. xv.
 De cura apostematū durorum. capi. xvi.
 De cura apostematū almirac lacerati. c. xvii.
 De cura apostematū mesaraice. c. xviii.
 De percussione et obuiatione et casu su pepar. c. xix.
 De scissura et incisione in epate. ca. vigesimū.
 De cura. c. xxi.
Tractatus quartus de humiditatibus quibus acciōi causa epia vt expellantur egrediendo et coarcentur occultando continens. capi. xvi.
 De spetiebus expulsiōi rerum in epate. c. i.
 De signis. c. ii.
 De cacesia. c. iii.
 De hydropis. c. iiii.
 De causis ppiis asclitis. c. v.
 De causis ppiis hypofarche. Capitulum. sextū.
 De causis tympanitis. c. vii.
 De signis comunibus. c. viii.
 De signis asclitis. c. ix.
 De signis hypofarche. c. x.
 De signis tympanitis. c. xi.
 De cura cacesie. c. xii.
 De cura asclitis. c. xiii.
 De cura hydropis hypofarche. ca. xiiii.
 De cura hydropis tympanitis. ca. quinquiesimū.
 De doloribus hypocōdriis. c. xvi.
En. xv. de felle et splene et dispositionibus eorum continens tractatus. ii.

Tractatus primus de anatomia fellis et splenis et ictericia continens. c. vii.
 De anatomia fellis. c. i.
 De anatomia splenis. c. ii.
 De ictericia citrina et nigra. c. iii.
 De signis ictericie citrine. c. iiii.
 De signis ictericie nigre. c. v.
 De cura ictericie citrine. c. vi.
 De cura ictericie nigre aggregate vitō splenis. La^m. vii.
Tractatus secundus de reliquis dispositionibus splenis continens. xiii. c.
 Sermo vniuersalis de egritudinibus splenis. c. i.
 De signis cōplexionū splenis. Capitulum. secundū.
 De cura. c. iii.
 De apatibus splenis calidis et frigidis et duris et quorum durities ē fieri apostēa. c. iiii.
 De signis. c. v.
 De curatiōe apatum splenis calidiorū valde. c. vi.
 De curatiōibus splenis. c. vii.
 De cura apatum phlegmaticorū splenis. c. viii.
 De oppilatiōe splenis. c. ix.
 De curatiōibus. c. x.
 De ventositatē et inflatiōe i splene. La^m. xi.
 De cura. c. xii.
 De dolore splenis. c. xiii.
En. xvi. de dispositionibus fieri et intestinorum et ē. v. tractatus.
Tractatus. i. de anatomia eorum et solutiōe ventris continens. c. iiii.
 De anatomia intestinorū. c. i.
 De solutiōe ventris omnium mōz et causis vsq ad lubricitatem omnium intestinorum et colirica passionē et sanguinolentā egōne et fluxu sū. et ventre et expulsiōibus rerum ex epe et splene et cerebro et ex corpe et tenasione. c. ii.
 De signis. c. iii.
 De cura fluxus ventris absolute. c. quartum.
Tractatus secundus de curatiōibus sp. tierum solutiōis vētris diuersarū pōictarū post celsatiōē a cura vniuersali continens. ca. xvii.
 De cura fluxus epici. c. i.
 De cura fluxus stōi ei et intestinali absq exoratiōe et primo de lubricitatiōe. c. ii.
 De cura vlcerosi. c. iii.
 De cura fluxus cholerci. c. iiii.

De cura fluxus melancholici et ē spleneticus fluxus in quo non est exoratiō. c. v.
 De cura fluxus san. absq exoratiōne. Capitulum. vi.
 De cura exoratiōis intestinorum et vlcerū. c. vii.
 De cura fluxus ventris facti ppi cibos. c. viii.
 De cura fluxus cerebri. c. ix.
 De cura fluxus oppiliti. c. x.
 De cura fluxus liquefacti. c. xi.
 De cura fluxus facti a spissitudine cutis. c. xii.
 De cura colirice passionis. c. xiii.
 De cura fluxus medicinalis. c. xiiii.
 De cura fluxus ceticici. c. xv.
 De tenasione. c. xvi.
 De collyrio que supponuntur ad tēalmonē. c. xvii.
Tractatus tertius de inceptiōe tēmonis de doloribus intestinorū continens. c. xvi.
 De punctiōe. c. i.
 De signis. c. ii.
 De cura. c. iii.
 De rugitu et egressione ventositatis absq voluntate. c. iiii.
 De cura. c. v.
 De colica ex retentiōe fecis. c. vi.
 De signis colice absolute. c. vii.
 De signis colice saluis. c. viii.
 De signis malis in colica. c. ix.
 De differentia que est inter colicam et lapidē renū. c. x.
 De signis distinctiōis colice et priore signis phlegmatice. c. xi.
 De signis colice ventose. c. xii.
 De signis eius que sit ex fece. Capitulum. xiii.
 De signis colice apose. c. xiiii.
 De signis facte ex torsione et rupturā. c. xv.
 De signis reliquarū spetierū colice leuis a frigore et calore aut de bilitate sensus aut vermicibus aut rupturā. c. xvi.
Tractatus quartus de cura colice et loquutiōe in ileos et rebp picularibus egritudinū intestinorum et dispositionū eorum continens. c. xxiii.
 De canonibus curatiōis colice. capi. primū.
 De cura colice sse. c. ii.
 De canonibus ppiis colice ventose q est ex eis que sūt inter colicam frigidam. c. iii.
 De cōpositiōe solutiōis eius q habet colicā ex ventositatē aut materia phlegmatica et d quibz sūt clisteria. c. iiii.
 De cōpositiōe medicinarū bibitarū

solventium phlegma et de pilulis
fortis iuuamenti. c. v.
De suppositorijs fortib⁹ educen-
tibus fecem plurimā cum phlegma
te viscoso. c. vi.
De compositione clisteriorū ad ven-
tositatem. c. vii.
De compositione suppositoriorū ad vē-
tosam. c. viii.
De clisterib⁹ et suppositorijs habēti-
um frigus intestinorū absq; mate-
ria. c. ix.
De tina et balneis et embrocis. c. x.
Sermo de qualitate clisteriorum et
instructorū. c. xi.
De cura facie ab apate sro. c. xii.
De regimine vandi in potu oleum de
kerus in curatōne colice sse eis qñ
consueverunt. c. xiii.
Modus medicinarum conferentium
habentibus colicam sram sra semi-
tam digōnis et maturatōnis et p-
petatis nō s; semita eūonis. capi-
decimūquartum.
De emplis colice sse. c. xv.
De vaporatōnibus colice frigide.
Lam. xvi.
De cura colice cholericæ. c. xvii.
De cura colice facie ex retentiōne cho-
lere. c. xviii.
De cura colice apose ralde et frigi-
de. c. xix.
De cura colice melancholicæ. c. xx.
De cura colice facie ex fece. c. xxi.
De cura colice sse facie ex debilitate
expulsiue. c. xxii.
De cura colice facie ex debilitate sen-
sus et eius ablatōne. c. xxiii.
De cura colice facie ex torsione. ca.
vigesimūquartū.
De cura colice facie a vermibus. ca.
xxv.
De cura colice facie ex ruptura p nar-
tica. c. xxvi.
De ablatōne colicorū. c. xxvii.
De his que nocent coliciis. c. xxviii.
De ileos et est similis colice qñ accit
gracilibus. c. xxix.
De signis. c. xxx.
De cura. c. xxxi.
De tarditate ascclatōnis et velocit-
te eius. c. xxxii.
De multitudine stercoris et paucita-
te eius. c. xxxiii.
Tractatus quintus de vermib⁹
continens. xi. c.
De vermibus. c. i.
De speciebus vermium que sunt. iii.
Capitu. ii.
De signis. c. iii.
De cura. c. iiii.
De medicinis calidis interficientib⁹
vermes et ppe longos. c. v.

De medicinis que magis ppe sunt
ascaridū. c. vi.
De regimine vermium puorū. ca.
septimum.
De clisteribus acutis interficientibus
vermes. c. viii.
De emplastris habentium vermes.
Lam. ix.
De cibatiōne eorum. c. x.
De cura casus et plectōnis sup ven-
trem. c. xi.
En. xvii. de egritudinibus a-
ni et est tractatus vnus conti-
nens. xxi. c.
Sermo vniuersalis de egritudinib⁹
ani. ca. i.
De hemorroidibus. c. ii.
De cura. c. iii.
De regimine incisionis hemorroida-
rū et adustōnis earū. c. iiii.
De regimine aptōnis hemorroidarū
surdarū. c. v.
Sermo de medicinis hēorroidalib⁹
suffumigatōnibus et puluerizatōni-
bus. c. vi.
De liquidis que ponuntur sup eas et
quibus embrocant. c. vii.
De seclantibus dolorem hemorro-
idarū. c. viii.
De restrictiuis cursu hemorroida-
rum. c. ix.
De cibatiōne habentium hemorro-
idas. c. x.
De apatibus calidis in ficteri et beri-
lipila. c. xi.
De ragadijs ani. c. xii.
De cura ragadiarum. c. xiii.
De cibatiōne habentium ragadias. c.
quartūdecimū.
De mollificatiōne ani. c. xv.
De cura. c. xvi.
De egissione ani. c. xvii.
De fistulis in ano. c. xviii.
De curatōne. c. xix.
De pruritu in ano. c. xx.
De cura. c. xxi.
De vlceribus ani. c. xxii.
En. xviii. de dispositiōnibus i-
num et est. ii. tractatus.
Tractatus primus de vniuersa-
libus iudiciorum renū et de la-
pidibus eorū continens. c. xvi.
De anatomia renū. c. i.
De egritudinibus renū. c. ii.
De signis quibus significantur dispo-
sitiōnes renū. c. iii.
De signis caliditatis renū. c. iiii.
De cura. c. v.
De signis frigiditatis renū. c. vi.
De cura. c. vii.
De extenuatiōne et vetustatiōne re-
num. c. viii.
De signis. c. ix.

De cura. c. x.
De debilitate renū. c. xi.
De signis. c. xii.
De cura. c. xiii.
De ventositatē renū. c. xiiii.
De cura. c. xv.
De dolore renū et cura. c. xvi.
Tractatus secundus de apatib⁹
renum et solutiōne continens
tis continens. c. xix.
De apatibus calidis in renibus et al-
dubellati. c. i.
De signis. c. ii.
De cura. c. iii.
De apate phlegmatico in rene. capi-
quartum.
De signis. c. v.
De cura. c. vi.
De apate duro in renibus. c. vii.
De signis. c. viii.
De cura. c. ix.
De vlceribus renū. c. x.
De signis. c. xi.
De cura. c. xii.
De scabie renū et meatuum. c. xiii.
De signis. c. xiiii.
De cura. c. xv.
De lapide renū. c. xvi.
De signis. c. xvii.
De cura. c. xviii.
De medicinis conuenientib⁹ lapidi.
Lam. xix.
En. xix. de dispositiōnibus ve-
sice et viarum yrine duos cō-
phendens tractatus.
Tractatus primus de dispositiō-
nibus vesice continens. capi-
tula. xxi. c.
De anatomia vesice. c. i.
De egritudinibus vesice et cura ea-
rum. c. ii.
De his que calefaciunt vesicam. ca.
tertium.
De his que infrigidant vesicam. ca.
quartum.
De lapide vesice et signis eius. c. v.
De curatōnib⁹ lapidis vesice. c. vi.
De regimine quod in ipso pcepitur.
Lam. vii.
De apatibus calidis in vesica et alou-
bellati in ea. c. viii.
De signis. c. ix.
De curatōnibus apatū vesice. c. x.
De vlceribus vesice. c. xi.
De signis. c. xii.
De cura. c. xiii.
De scabie vesice. c. xiiii.
De cura. c. xv.
De congelatiōne san. in vesica. capi-
xvi.
De cura. c. xvii.
De dissolutiōne vesice et mollificatiō-
ne eius. c. xviii.

De cura. c. xix.

De doloribus vesice. c. xx.

De debilitate vesice. c. xxi.

De ventositate in vesica. c. xxii.

De signis. c. xxiii.

De cura. c. xxiiii.

Tractatus secundus de nocumē-
tis que accidunt vrine conti-
nens. c. xii. c.

De qualitate exitus vrine naturalis.
Ca. i.

De nocumentis vrine. c. ii.

De ardore vrine. c. iii.

De curatōnibus. c. iii.

De paucitate vrine. c. v.

De difficultate vrine et eius retentiō-
ne. c. vi.

De signis. c. vii.

De cura nocumenti vrine. c. viii.

De rememoratōne rerum facientū
mingere cōferentium in pluribus
dispositiōnibus. c. ix.

De distillatōne vrine. c. x.

De signis. c. xi.

De curatōne. c. xii.

De involuntario exitu vrine. capitū-
lū. xiii.

De cura. c. xiiii.

De mictu in lecto. c. xv.

De cura. c. xvi.

De diabete. c. xvii.

De cura. c. xviii.

De multitudine vrine. c. xix.

De mictu san. et saniei et vrine simi-
litate carnis et capillorū et de v-
rinis extra neis q̄ sūt similes illis.
Ca. xx.

De signis. c. xxi.

De cura. c. xxii.

En. xx. de dispositiōnibus mē-
brorum generatōnis masculo-
rum que est. ii. tractatus.

Tractatus primus de vniuersa-
libus et appetitu coeundi con-
tinens. c. xlvi.

De anatomia testicularū et vasorum.
spermatis. c. i.

De causis erectiōnis. c. ii.

De causis spermatis. c. iii.

De signis complexionis calide membro-
rum spermatis. c. iii.

De signis complexionis calide et sicce
ca. v.

De signis complexionis calide et hu-
mide. c. vi.

De signis complexionis frigide et hu-
mide. c. vii.

De signis complexionis frigide et sic-
ce. c. viii.

De signis complexionū innaturaliū.
Capitū. ix.

De mensuris coitus. c. x.

De nocumento coitus et dispositiō-
nis eius et malitia figurarū. capi-
tulū. xi.

De horis coitus. c. xii.

De spermate generante et non gene-
rante. c. xiii.

De signis eius qui coituit. c. xiiii.

De diminutiōne coitus. c. xv.

De signis. c. xvi.

De curatōnibus. c. xvii.

De medicinis singularibus ad coitū.
Capitū. xviii.

De iniectionibus que abstergerendo fi-
unt et clisteribus ad anum et pecti-
nem et testiculos et virgam et ali-
gen et que sequuntur ea. capitulū.
xix.

De suppositoriis in ano. c. xx.

De cibis puris. c. xxi.

De cibis in quibus est similitudo car-
nis medicinis. c. xxii.

De potu dulci eoz. c. xxiii.

De potu alio nro. c. xxiiii.

De multitudine desiderij. c. xxv.

De signis. c. xxvi.

De curis. c. xxvii.

De exiccatis frigidis spermatis. ca.
xxviii.

De exiccatis calidis spermatis. capi-
tulū. xxix.

De multitudine exuberatiōnis sperma-
tis et humoris qui est ante vrinam
et qui egreditur post. c. xxx.

De signis. c. xxxi.

De cura. c. xxxii.

De multitudine pollutiōnis. capitū.
xxxiii.

De paucitate spermatis et exitu eius si-
loso. c. xxxiiii.

De regimine eius quem leuit coit?
Ca. xxxv.

De regimine eius qui plurimo vult
coitu et nocetur eo et debilitat
ipm aut leuitur visus et sensus e-
ius et caput et nervus et accidit ei
tremor. c. xxxvi.

De multitudine erectiōnis absq̄ desi-
derio et de priapismo. c. xxxvii.

De signis. c. xxxviii.

De cura. c. xxxix.

De allachuo. c. xl.

De regimine eius. c. xli.

De alubniati. c. xlii.

De hermaphrodito. c. xliii.

De excusatiōe medici in illis que do-
cet de delectatiōe et coangustatiōe
recepticis et calefactiōe eius. ca.
xliiii.

De delectando viros et mulieres. c.
xlv.

De magnificantibus virgā. c. xvi.

De constringentibus vuluam. capi-
tulū. xlvii.

De calefacientibus recepticem. ca.
xlviii.

Tractatus secundus de disposi-
tōnibus horum membrorum
scilz de illis que continentur cū coi-
tu continens. c. xxxi.

De apatibus testicularum calidis et
q̄ v̄ eis apprimantur ano. c. i.

De cura. c. ii.

De cura apatis frigidi in testiculis.
c. tertium.

De cura apatis duri in testiculis. c.
quartum.

De acrai et arsacon. c. v.

De cura. c. vi.

De doloribus testicularū et virge.
ca. vii.

De signis. c. viii.

De cura. c. ix.

De magnitudine testicularum. capi-
tulū. decimū.

De cura. c. xi.

De eleuatiōe testiculi ex pte eius. c.
xii.

De cura. c. xiii.

De varicibus osci et duritie eius. c.
xiiii.

De cura. c. xv.

De mollificatiōe osci. xvi.

De cura. c. xvii.

De ramice et ruptura. c. xviii.

De corrugatiōe testicularū. c. xix.

De vlcerebus testicularum et virge
in locis ani. c. xx.

De cura. c. xxi.

De vlcerebus interioribus virge. ca.
xxii.

De fricatiōe in virga. c. xxiii.

De cura. c. xxiiii.

De apatibus virge calidis. c. xxv.

De apatibus virge frigidis. capitū.
xxvi.

De cura ragadiarum vge. c. xxvii.

De dolore virge. c. xxviii.

De verrucis sup vgam. c. xxix.

De cura bothor et similitudinum et
carnis orde et addite sup istas ptes.
Ca. xxx.

De corrosione virge. c. xxxi.

En. xxi. de membris generatō-
nis in mulieribus. iiii. conti-
nens tractatus.

Tractatus primus de radicibus
et principijs et conceptiōe et p-
tu continens. c. xx.

De anatomia matricis. c. i.

De generatiōe embryonis. c. ii.

De egritudinibus matricis. c. iii.

De significatōib⁹ cōplonū ma-
trici⁹ et p° calide .c. iiii.
De significatōib⁹ frigida-
tis .c. v.
De signis humiditatis .La^m.
sexum.
De signis siccitatis .c. vii.
De sterilitate et difficultate.
impugnatiōis .c. viii.
De signis sterilitatis .c. ix.
De regimine et cura .c. x.
De signis impugnatiōis et in-
dicis eius .c. xi.
De causis masculinitatis .capi.
xii.
De signis masculinitatis et fe-
minitatis .ca. xiii.
De regimine masculinitatis .c.
xiiii.
De signis albanis facientia na-
sci masculos .c. xv.
De signis mulierum masculini-
zantium .c. xvi.
De causis geminorum et imp-
gnatiōis sup- ipregnatiōē.
La^m. xvii.
De signis appropinquatiōis par-
tus .c. xviii.
De signis debilitatis embryo-
nis .c. xix.
De signis debilitatis nat. ca.
xx.
Tractatus secundus de im-
pugnatiōe et partu conti-
nes .xxxix. c.
De impugnatiōe et partu .c.
p^m.
De regimine vniuersali pre-
gnantis .c. ii.
De regimine enixe .Capitu-
lum.
De appetitu pregnantis .La^m.
quartum.
De pulsu cordis pregnantis.
La^m. v.
De regimine cursus menstru-
rum pgnantis .c. vi.
De apatōe pedum pregnantis
et mollitie earum .capitu-
lum.
De abortu .c. viii.
De signis .c. ix.
De conseruatione embryonis
et cautella abortus .La^m.
decimum.
De regimine bono ad illud.
Lapi .xi.
De regimine abortus et extra-
ctione fetus mortui .Capitu-
lum.
De instrumento quo injecto fit
in matrice .c. xiii.

De regimine quorundam anti-
quorum in extrahendo fetū
mortuum .c. xiiii.
De regimine pgnantis post
abortum .c. xv.
De extractiōe secundoine .ca.
xvi.
De phibitiōe impugnatiōis.
La^m. xvii.
De mola .c. xviii.
De cura .c. xix.
De signis naturalibus et non
naturalibus partus .La^m.
xx.
De difficultate partus .capitu-
lum.
De signis .c. xxi.
De regimine eius quam ledūt
partus accidentia .Capitu-
lum.
De regimine eius i qua sit dif-
filiis partus abiqz scemita
medicinarum .Capitulum.
De regimine eius cuius gēmi-
ni pedes egrediuntur ante
caput .c. xxv.
De regimine eius cuius fetus e-
gre diuit super latus suum.
La^m. xxvi.
De regimine eius que parit a-
postemate in matrice eius
existente .Capitulum. vi-
gesimūseptimū.
De regimine eius cuius partus
fit difficilis causa magnitudi-
nis .ca. xxviii.
De regimine eius cuius partus
fit difficilis causa mortis fet⁹
aut malitia figure partus cū
qua non speratur vita .capi-
tulum .c. xxix.
De regimine nausae eius .ca.
xxx.
De medicinis faciem efficien-
tibus partum .Capitulum .
xxxi.
De regimine infantis qui na-
scitur .c. xxxii.
De suppositorijs enixarum.
La^m. xxxiii.
De regimine multitudinis san-
guinis eius .Capitulum. tri-
gesimūquartū.
De regimine paucitatis san-
guinis .c. xxxv.
De regimine febrium eius .c.
xxxvi.
De regimine inflatiōis ven-
tris eius .c. xxxvii.
De regimine doloris matricis.
La^m. xxxviii.

De regimine vlcere⁹ eius .c.
xxxix.
Tractatus tertius de re-
liquis egritudinibus ma-
trici⁹ exceptis apatibus et q
currunt cursu eorum conti-
nens .c. xxviii.
De iudicijs mēstruorum .ca.
p^m.
De superfluitate mēstruorū.
La^m. ii.
De signis .c. iii.
De cura fluxus .san. et in fine
eius cura patientis fluxus mē-
struorum .c. iiii.
De vlcerebus matricis et pu-
trefactione eius .capitulum.
v.
De signis vlcerebus matricis.
Lapi .vi.
De putrefactione matricis .ca.
vii.
De corrosione matricis .capi-
tulum.
De cura .c. ix.
De regimine de virginate.
La^m. x.
De cura .c. xi.
De ragoijs matricis .capitu-
lum.
De signis earū .c. xiii.
De cura .c. xiiii.
De pruritu matricis et priepi-
mo mlierū .c. xv.
De cura pruritus matricis .ca.
xvi.
De fistulis matricis .capitulum.
xvii.
De signis .c. xviii.
De cura .c. xix.
De debilitate matricis .capi-
tulum.
xx.
De cura .c. xxi.
De doloribus matricis .capi-
tulum.
De cursu matricis .capitulum.
xxiii.
De cura .c. xxiiii.
De retentione mēstruorum et
paucitate eorum .capitulum.
xxv.
De accidentibus illius et pre-
focatiōe matricis .capitulum.
xxvi.
De signis .c. xxvii.
De curatiōibus .c. xxviii.
Tractatus quartus conti-
nes .c. xxx.
De nocuentis situs matricis
et apatibus eius et que sunt
similia illis .c. i.
De cura clausure .c. ii.
De modo in administratiōe hac

scissionem. Capitulum. tertium.
 De suspensione matricis. capitulum.
 De augmento matricis et exitu eius et conuersione eius. La. v.
 De accubitu illi et signis. c. vi.
 De cura. c. vii.
 De declinatione matricis et separatione eius. Capitulum. viii.
 De cura. c. ix.
 De apate calido in matrice. c. x.
 De signis. c. xi.
 De cura apatum calidorum. La. xii.
 De apate pblegmatico in matrice. c. xiii.
 De apostemate duro. Capitulum. xiiii.
 De cura. c. xv.
 De prefocione matricis. ca. xvi.
 De signis. c. xvii.
 De cura. c. xviii.
 De regimine eius quomodo conuertitur. c. xix.
 De hemorrhoidibus et bothor et moro que apparent in ea et clauo. ca. xx.
 De curatione hemorrhoidarum. ca. xxi.
 De carne addita et longitudine albacic et apparitione sicut yga et rei nomiate sursum. c. xxii.
 De cura. c. xxiii.
 De aq. in matrice. La. xxiiii.
 De signis. c. xxv.
 De cura. c. xxvi.
 De inflatione in matrice et cognitione eius. c. xxvii.
 De cura. c. xxviii.
 De ventositatibus matricis non inflatis. c. xxix.
 De cura. c. xxx.
En. xxii. de egritudine b. in extremitate membro rum que e. ii. tractat.
Tractatus primus de eo quod accidit eis de nocumētis quantitatis et situs continens. c. xviii.
 De forma zirbi et duorum siphac. c. i.
 De ruptura et his que assimilantur ei. ca. ii.
 De signis. c. iii.

De cura. c. iiii.
 De curatione rupturarum interstini et zirbi. Capitulum. quintum.
 De ruptura aq. c. vi.
 De cura rupture ventositatis. La. vii.
 De cura ramis carnis et varicose. c. viii.
 De augmento umbilici. capitulum. ix.
 De signis. c. x.
 De cura. c. xi.
 De gibbositate et ventositatibus gibbositatis. Capitulum. duodocimum.
 De signis. c. xiii.
 De cura gibbositatis et ventositatis facietis uentositatem sit. ca. xiiii.
 De varicibus. c. xv.
 De elephantia. c. xvi.
 De signis. c. xvii.
 De cura varicum et elephantie. c. xviii.
Tractatus secundus de doloribus horum membrorum continens. c. xxi.
 De dolore dorsii. Capitulum. p.
 De signis. c. ii.
 De cura doloris dorsii. Capitulum. tertium.
 De dolore ilij. c. iiii.
 De doloribus iuncturarum et eis que comunicant podagre et sciaticae et alijs. capitulum. quintum.
 De signis. c. v.
 De cura dolorum iuncturarum podagre et sciaticae. Capitulum. vii.
 De solutione eorum. Capitulum. viii.
 De potonibus ad solutionem faciendam et de illis que conferunt eis. c. ix.
 De emplastris iuuatibus ad dolores iuncturarum grossi humoris et eorum que sunt in via ut conuertantur in lapideitatem. c. x.
 De vntionibus in huiusmodi intentione pfecta. capitulum. xi.
 De embrocis in illa intentione. capitulum. xii.
 De balneationibus ad huiusmodi. capitulum. xiii.
 De secatibus doloris calidis le

uibus. c. xiiii.
 De narcoticis secundum dolores. c. xv.
 De cura ventosi. Capitulum. xvi.
 De regimine cauterij ad eos. La. xvii.
 De cura calidi. c. xviii.
 De epithimatis. capitulum. xix.
 De solutionibus. c. xx.
 De cura iuncturarum exsiccatarum et conuersarum in lapideitatem. c. xxi.
 De cura contractionis azemena. c. xxii.
 De cautella ad dolores iuncturarum. c. xxiii.
 De cura. c. xxiiii.
 De embrocis et tinis. capitulum. xxv.
 De epithimatis et emplastro. La. xxvi.
 De bothor iuncturarum. capitulum. xxvii.
 De dolore calcanei. c. xxviii.
 De debilitate pedis. Capitulum. xxix.
 De bothor vnguis et attritione eorum. c. xxx.
 De inflatione vnguis et pruritum in eo. c. xxxi.

LAUS. DEO

Dictio prima de uniuersis egritudinibus capitis
tertij libri canonis in medicina. Tractatus pri-
mus de anatomia cerebri et dispositiōibus eius.

De utilitate capitis et partibus eius. L. I.

Nquit Galienus. In-
tentō in creando caput
non ē cerebz: neq; au-
ditus: neq; odoratus:
neq; gustus: neq; tactus.
Hec ei mēbra et uirtu-
tes in animalibus repe-
riunt capite carētibz.
Sed intēctio in ipso est
bonitas dispositiōis oculi i ipsius conuersione q̄ ei
creata est: ut oculus habeat eleuatiōem et subleua-
tiōem super omnia mēbra corporis i omnibus
partibus. **C**omparatio nāq; oculi ad corpus est
ppinqua comparatiōi speculatoris ad exercitiū.
Et loco quidez qui speculatoribus est melior et
cōuenientior locus est altus. Et itēz omni oculo
nō est necessariū creare caput absolute: sed anima
li lenem habenti oculū: cuius oculus indigz multa
cautella et loci affirmatiōe. Nā pluribus animali-
bus capitis priuatis duo sunt creata additamen-
ta a corpore sublimata: super que oculi eoz decē-
ter constituti sunt: ut ipsoz unusquisq; speculatō-
nē et sublimatiōnē suo habeat uisui. **A**mplius in
cōuersionibus oculi ipsoz non est caput creare ne-
cessariū ppter duritiem nuche ipsius. **E**t neq;
caput est necessariū creare nisi animalibus quoz
oculi capacitate indigent. Et quibus nervos adue-
nire necesse est: ppter diuersitatez motū nuche
et palpebray. nam huiusmodi nō est cōueniens mē-
brum unū elongatū gēile. et nos quidez perscruta-
biur illō i .c. de oculo. Partes uero capitis essen-
tiales et que eas sequuntur sunt capilli. deinde cutis:
postea caro: deinde pāniculus: postea craneū: dē-
inde pāniculus durus: postea pāniculus subtilis nomi-
natus secundina: deinde cerebz. **S**ubstantia eius
et ventres ipsius: et illud qd in eis existit: postea
duo pāniculi sub eo: deinde rete: postea os quod ē
cerebri basis.

De anatomia cerebri. L. II.

Cerebri autem hominis anatomia est
hec. Cerebz enim diuidit in substan-
tiam uelatiuā et substantiaz medulare
et ventres in ipso spiritu plenos. Ner-
ui uero sunt sicut uirgulae ab eo pdeuntia: nō ta-
men secundum q̄ sunt partes substantie ipsius p-
prie. **E**t totum quidem cerebz in sui longitudi-
ne mediatiōnez habz penetrantem in ipsius siphac
et medulaz eius et eius ventres: ppter illud quod
in parilitate de inuamento noto existit: et si sit pa-
rilitas in ventre anteriore solum sensui magis ap-
parens. **C**erebri uero substantia creata est fri-
gida et humida. frigida quidez ne ipsum inflamma-
ret multitudo q̄ ei aduenit ex fortitudinibus mo-
tū nervoz et passionibus sensui et motibus spiri-
tus in alteratiōibus imaginatiuis et cogitatiuis et
memorialibus: et ut eo temperet spiritus a corde

egrediens et ad ipsum penetrans in duabus ueniis
ascendentibus ab eo ad ipsum. Et humidum quidez
creatum est ut ipsum motus nō exiccent: et ut eius
figura sit bona. **E**t creatū est pingue et molle:
eius quidez pinguedo ē: ut sit qd ex nervis oritur
viscosus: et lenitatis quidez causam dicit. **S**ed in ip-
so existere ut eius figura bona fiat et ipsius altera-
tio cum imaginatiōibus: lene enīz alteratiōes fa-
cilis suscipit. hoc ergo est qd ipse dicit. Dico au-
tem creatū est lene ut sit pingue et ut nutritur
quod nervis gdatim tribuit duris sit bonus. ner-
ui etiaz ex cerebro nutriūt et nucha. Amplius sub-
stantia dura nō augmentat duriz quantum ipsum
augmentat lene. Et ut in eo qd ab ipso orit sit fle-
xibilitas q̄ quedam ab eo orientia indurari apud
suas extremitates sit necesse: ppter illud qd reme-
moraturi sumus de nervoz inuamentis: et ppter
ea q̄ istis nascentibus indurari necessarium est
secundū gduz: Et quia ipsoz durities est durities
flexuosa oportz ut substantia originis eius sit sub-
stantia flexuosa et pinguis. pique enim et viscosum
lene est pculdubio: et etiam ut spiritus qui ipsum
circūdat et qui motus uelocitate indiget sit humidi-
tate sustentatus: et rursū ut ipsius raritate alleni-
atur. quod enim in membris durū est grauius est
leni humido raro. **C**erūtāne cerebri substantia
etiam in lenitate et duritie inequalis existit. nāz po-
tius anterior est lenior: et ipsius pars posterior est
durior: et inter duas partes gduz uelaminis du-
ri cuius imemorabimur in ipso in sequētibz dis-
tinctum est. **A**nterior aut cerebz non est factus
lene: nisi quonīaz plurimū nervoz sensus et pprie
qui sunt uisus et auditus orit ex eo. **B**onius enī
speculator est. et speculatoris inclinatio ad partem
anteriorem est dignior. **E**t plurimum nervoz
motus orit ex postreō ipsius et ex ipso orit nucha
que est eius nutritio et uicarius in cursu dorsi et ubi
necessarium est ex ipsa oriri nervos fortes. Nervi
autem motus indigent duritie superflua qua nō in-
diget nervi sensus. **S**ed lenitas est eis cōuenientior
eius. i. nuche. Igit origo facta ē durior. **V**ela-
men autem in ipso. i. cerebro non gdatim existit:
nisi ut sit dūz et dicit ut sit lene sepatim a contactu
duri: et manifestum quidez est q̄ i ipso accidit mē-
tum. preter hanc uero reflexiōez sunt etiam inua-
menta alia. Nam uene ad cerebrū descendentes et
in ipso diuise aliquo egent cui initant: et eas fortes
faciat. Posita est ergo reflexio hec sustentacu-
lum earū. **E**t sub postremo quidez huius reflexiōis
et i posterioribus eius est torcular: quod est
sanguinis effusio in amplitudine quadaz q̄ est sicut
lacuna: et ex ipsa quidez in ea ramificant uene in qui-
bus sepatur sanguis et cerebri substantie assimilāt:
deinde uene suis orifiitiis suggendo eaz exicant: et
ad duas uenas ipsaz cōiungunt: sicut imemoraturi
sumus in illius anatomia. **E**t ex hac quidem reflexiōe
puenit inuamentū ad hoc ut ligamentoz ue-
laminis adherentis cerebro sit origo in equidista-
tia cōmissur cranei que est corā ipso. In anteriore
preterea cerebro oriunt duo additāmēta māmil-
laria quibus sit odoratus: que quidez a lenitate ce-
rebri pariter differūt: sed postea cōsequit ea ner-
uoz durities. Amplius totum cerebrum duobus

cooperit panniculis: quorum unus subtilis sequit ipsum et alter spissus sequitur os: qui quidem duo creati sunt: ut sint duo distinguenda inter cerebrum et os: et ut cerebrum substantiam ossis non contingat et ne ad ipsum ex osse nocumenta perveniat. hic autem tactus non accidit: nisi in dispositionibus additionis cerebri in substantia sua: aut in dilatatione que ei accidit successione constrictionis. Cerebrum preterea quidamque eleuatur ad cranium: quum quedam adsint dispositiones: sicut voces fortes. ergo propter huiusmodi inuamenta inter cerebrum et os cranei duo ponuntur distinguenda media inter ea in lenitate: et in duritie: et duo quidem ponuntur: ne sit illud cuius obuiatio ossi non est bona absque medio illud idem cuius obuiatio cerebro est bona absque medio. sed distinctum est inter ea. est ergo cerebro propinquius subtilis: et ossi propinquius est spissus: et cum hoc sit si cut tutamē unū. hic autem paniculus propter quod est cerebri tutamē est ligamentum uenarum que sunt in cerebro quietarum: et pulsatile. Et est sicut secundina seruans situm uenarum in ipso textu. Quia propter ingreditur etiam cerebri substantiam in locis multis commissuras eius: et tendit ad uentres ipsius: et peruenit apud postremum sectionem: propterea quod non eget eo propter sui. scilicet postremi duritiem: paniculus uero spissus cerebro non heret: neque subtili: ita ut in omni loco sit decenter situs super ipsum: sed est ab eo eleuatus: et inter ipsos quidem non continuant nisi uene penetrantes in spisso et peruenientes ad subtilem. Spissus autem uadit ad cranium cum ligamentis panicularibus ortis a spisso stringentibus ipsius ad commissuras ne super cerebrum uehementer grauet: et hec quidem ligamenta ex commissuris eleuatur usque ad exteriora cranei: et oriuntur illic: ita ut ex eis texatur panniculus craneum cooperiens: et per illud affirmatur ligamentum paniculi spissi etiam cum craneo. Cerebrum preterea in longitudine sua tres habet uentres. et sic unusquisque uenter in sui latitudine duas habet partes. Et anterior quidem pars sensibilis est separationis in duas partes dextram et sinistram. et hec pars inuadit ad odoratum et ad expulsiōem supfluitatū cum sterminatione: et ad partem duarum plurimum spiritus sensibilis: et ad operationes virtutum formatuarum que sunt de virtutibus apprehensionis iterioris. Uenter autem postremus est etiam magnus quoniam ipse implet magni membri vacuitatem: et quoniam est principium magne rei. scilicet nuche et ex eo partitur plurimum spiritus motiui. et illic quidem sunt virtutis seruatiue operationes: sed tamen est minor anterior: immo cuiusque duorum ventrum anterioris: et cum hoc minoratur gradatim usque ad nucham: et inspissatur usque ad duritiem. Medius autem uenter est sicut transitus a parte anteriore ad partem posteriorem et est sicut deilix situs inter eos: et ipse quidem propter illud magnificatur et elongatur: quoniam est reddens de magno ad magnum: et per ipsum continuatur spiritus anterior cum spiritu posteriore et peruenit ad amplitudinem curuitatum memorialium predictarum. et principium huius ventris primum coopitur: ita quod videtur illud quod est interius: sicut spericuz et per id quidem eleuatur: ut sit transitus: et cum hoc elongatur rotunditate sua: a nocumentis et fit fortis ad

tollerandum quod super eum sustentatur de uelamine quod est secundum gradus: et illic coniunguntur duo uentres cerebri anterioris: ita quod separatur a posteriore in hoc transitu. et ille quidem locus nominatur coniunctio duorum ventrum: et hic idem transitus est uenter. Et quoniam est transitus de res a formatione ad frustrationem est melior locus cogitationi et imaginationi secundum quod sciuit. Et autem uentres isti sint loca earum operationum: significatur ex nocumentis que accidunt eis: destruitur enim cum nocumento cuiusque partis eius operatio: aut ingreditur in ipsa lesio. Et paniculi subtilis pars cooperitur: et cooperit uentres cerebri usque ad cambaduti: vel occiput similiter quod est tunica. durities uero eius quod est post illud sufficit ipsi loco cooperire uelaminis. Commissura autem que consistit in uentribus cerebri est: ut spiritus animalis in substantia cerebri transitum habeat: sicut in uentres eius quum non omni hora sit uenter dilatatus et apertus et spiritus animalis sit paucus ubi uel inquantum uentres tantummodo apiuntur. Et etiam quia spiritus alteratio parum completur a complexione que est cordis usque ad complexiōem que est cerebri: nisi in ipso fiat eius decoctio assumpta ex eius complexione. et est quia in primis quum ad cerebrum peruenit uadit ad vacuitatem eius primam: ut in ipsa coquatur: deinde penetrat ad uentrem medium: et augmetatur in ipso decoctio: postea completur eius decoctio in uentre posteriore. Decoctio uero optima fieri non posset nisi per coniunctionem et commistionem et penetratiōem in partibus cocti: sicut est dispositio cibi in epate secundum quod narraturi sumus in his que expectamus. Commissura autem anterioris plura habet singularia quam commissura posterioris: quoniam proportio commissure ad commissuram est sicut proportio membri ad membrum fere. et causa quidem minoratiōis posterioris ab anteriore iuenitur in commissura. Et inter hunc uentrem et uentrem priorem sub eis est locus qui est pectus duarum uenarum magnarum ad cerebrum ascendentium: quarum rememoraturi sumus in ramis ipsarum ex quibus textitur secundina sub cerebro et illi quidem rami immixti sunt corpori de genere glandularum implenti quod est iter eos et sustinet eos. Sicut est dispositio in reliquis partibus uenosis. uacuatis enim que inter eas cadit eadem proprietas est ut etiam impleatur carne glandosa: et iste quidem glandule figure ramorum predictorum figurantur secundum formam pitionis narrate. Quodadmodum eius rami: aut pectus rememorata a stricte incipiunt: et in amplius finiuntur faciens dilatatiōem. Similiter caput huius glandule factum est pincalis forme cuius caput est sequens initium pitionis desuper: et incedit cum eo tendens versus finem eius usque ad complementum suspensiōis ramorum: et est illic contextum secundum similitudinem texture secundine: et requiescit in ipso et pars cerebri comprehendentis super hunc uentrem medium est coitas eius. Et ipsius partes que sunt desuper sunt vernicularis forme commissure ex commissuris positae in longitudine sui ligate ad inuicem: ut possit extendi et contrahi: sicut vernis reuolutus et superius eius interius cooperitum est paniculo: qui coopit cerebrum usque ad posteriorem: et est compositum eorum duobus additamentis

cerebri rotundis comprehensio longitudine : si
cut due coxe vicine ad contactum elongate ad se
parandum ligamentis : que nominantur corde : vt
ab eis non remoueantur : vt quum vermis extēdit
et eius latitudo constringitur comprimat hec duo
additamenta vsq; ad coniunctionem et oppileat mea
tus : et quz contrahitur ad exprimendū et augmē
tatur latitudo elongetur ad separandum : et aperia
tur meatus . Quod autem de eo sequitur posteri
us cerebrum ē minus : et puenit ad aliquantiam va
cuitatem vel concavitatem et sistitur in posteriore
cerebro : sicut ex eo intrans in introitu . et eius qui
dem antierius est latius ipsius posteriore secundū
formam quam cerebrum tollerat . duo vero pre
dicta additamenta nominantur yualia . et in ipsis q
dem nūq; cōmīssure fiunt sed sunt lenia . vt ipsoz
constrictio et cooperimentū sint fortiora : et vt ip
sorum obedientia ad motiōem ppter motum alte
rius rei sit magis similis obedientie rei ipsius uni
us . Expulsio preterea superfuitatū cerebri
duos habet meatus . quorū vnus est i ventre an
teriore et apud terminum communem qui est inter
ipsum et illum q est post eum . et alter est in vāre
medio . Posterior vero venter meatum singula
rem nō habet : et illud ē ideo quoniam i postremo
positus est : et etiam est paruus comparatione sui
ad anteriorem non tollerans foramina et inuēlati
onem . medius vero meatum habet communem in
ter ipsum et se et hoc ppter . **N**uche quoq; duo
facti sunt exitus per quos quedam eius superfuita
tates resolvuntur et expelluntur . et isti duo mea
tus quum incipiunt ex duobus ventribus et pene
trant et in ipsum cerebrum et transuersantur per
sua obuiationem apud transitum vnum pfundū
cuius principium est velamen subtile et eius po
streum est eius inferius : et est apud velamē du
rum et est strictum sicut caput rose . incipiens ab
amplo rotūdo vsq; ad spiritum proneniens : quia
propter nominatur caput rose : et nominatur eti
am infusorium . **Q**um ergo penetrat in panni
culum durum obuiat illic meatui in glandula qua
si spera compressa a duobus lateribus oppositis su
perius et inferius : et sunt inter paniculum durum
et meatum palati . deinde reperitur illic transitus
qui est in concavitatibus colatori in supremo pa
lati

Sermo vniuersalis de egritudinibus capitis et
facientibus egritudines i ipso . L. iii .

Oportet te scire q egritudines nume
rate omnes accidunt capiti . Verumta
men nostra intentio hic quum vicinus
caput est cerebrum et ipsius velamina : ad capillo
rum vero egritudines hic non declinamus in hac
hora . **D**icemus ergo q cerebro accidunt spes
malitie complexionis octo scilicet singulares et cō
posite facte cum materia : aut vaporosa : aut haben
ti substantiam : et multiplicantur in ipso egritudi
nes humiditatis . In omni enim cerebro in princi
pio creationis humiditates superflue existunt : aut
ex eo q acquisiuit a matrice : aut postea quas mū
dare necesse est . **N**az si purgate nō sunt magni
ficantur inde res et est tota aut in corpore cere

bri : aut in venis eius : aut in velaminibus ipsius .
Et accidunt ei egritudines cōposite : aut in quanti
tate : sicut si sit minus q oportet : aut in figura : si
cut si sit eius figura mutata a cursu naturali : et acci
dat inde lesio in opationibus suis : aut canales siue
meatus ipsius : et nasa sint oppilata : et oppilatio sit
aut in ventre anteriore : aut in ventre posteriore :
aut in vtrifq; ventribus simul diminuta : aut inte
gra : aut in uenis : aut in arterijs : aut in originibus
nervorum : aut dislocentur ligamenta velaminū
eius : aut cadat separatio inter uelamina ipsius . Et
accidunt egritudines ei cōnuitatis ppter resoluti
onem singularis in ipso : aut in arterijs : aut in ve
nis ipsius : aut in velaminibus eius : aut in craneo .
Et accidunt ei apostemata : aut in substantia ip
sius cerebri : aut in paniculo eius subtili et ipil
fo : aut in reti : aut in paniculo extrinseco : et totum
hoc a materia vnus humorū calidi : aut frigidi : et
ex frigidis quidem putrefactis cōsecutur aposte
mata calida et frigidi et quieti faciūt apostemata :
que nominari oportet frigida . Et tu quidem non
reperies aliquam egritudinem cerebri : nisi redeū
tem ad istas : aut cōtingentem ex istis . Egritudi
nes preterea cerebri alie sunt proprie ipsius : aut
fiunt ppter cōitatem : et quadoq; magnificatur res
in egritudinibus cōitatis in ipso : adeo vt fiat egi
tudines proprie pntiose : multotiens enim expel
luntur ad ipsum in egritudinibus pleuresis et sma
tie materie prefocantes et pernecantes : et sepe pue
nit ipsius ad apoplexia pernitiōsa ppter nocumētū
aliud in membro cōicante .

De significatiōibus ex quibus oportet cognosce
re dispositiōes cerebri . L. iij .

Pincipia ex quibus peruenis ad cognitō
nem dispositiōum cerebri sunt ex opatō
nibus sensibilibus et moralibus . s. memo
ria et cogitatio : et formatio et vīte metis et pscr
tatione : et opatiōibus mobilibus : et sūt opatiōes v
tutis mouētis mebra mediatis lacertis : et ex qua
litate supfluitatū euacuatarū ab eo in substantia sui
et colore et gustu . s. acuitate sua et salitudine et ama
ritudine et insipiditate : et ex quantitate ipsarum in
paruitate et multitudine et fluxibilitate sua et ex ip
sarum retentiōe omnino . Et ex hoc q aeres et ci
bi ei cōueniūt et diuersificantur ei et nocent ipsi . Et
ex magnitudine capitis : et ex paruitate eius et ex bo
nitate figure eius predictae in . c. de ossibus et mali
tia ipsius : et ex grauitate capitis et lenitate eius . Et
ex dispositiōe tactus capitis et ex dispositiōe colo
ris eius : et coloris venarū ipsius . Et ex vlceribus
et ex apostematibus que in cute eius accidunt . Et ex
dispositiōe coloris oculorum et venarū ipsorum
et sanitatis et egritudinis eorū et tactus ipsorum p
prie . Et ex dispositiōe somni et uigiliariū . Et ex dis
positiōe capillorū in quantitate sua . s. paucitate et
multitudine et crositie et subtilitate et qualitate sub
figura ipsorū in crispitudine et planitie et colore eorū
in nigredine et albedine et castaneitate et velocitate
susceptiōis caicie et tarditate et in perieuerantia se
cūdm dispositiōem sanitatis : aut remotiōe ab ea
cū scisiōe ipsorū : aut cū : aut depilatione et reliquis
dispositiōibus ipsorū . Et ex dispositiōe colli in
crositudine et subtilitate sua et sanitate ipsius et

multitudine casus apostematuz et scrofularū i ipso et paucitate ipsorū. Et similiter ex dispositōe vne et duarū amigdalariū et dentium. Et ex dispositōe virtutum et opationū in membris nervosis cōicai bus cerebro que sunt sicut matrx et stomachus et vesica. Significatō autē secūdm cōmunitatem est secūdm duos modos: vnus eorū est ex dispositōe membri cōicantis cerebro in eo qd accidit cerebro. et secūdm est ex dispositōe membri cuius cōmunicatione cerebrū ifirmatur et inquiritur qd mēbrum sit et quid sit in ipso et quomodo puenit ad cerebrū. Et ex istis quidem significationibus significatur dispositōes que sunt presentes et ille que sunt future et nōdū sūt presentes: sicut ex longitūdine tristitie et horribilitatis significatur mēlia et almutil et alcutub euēientes ex pmo: et ex ira que intentione non habet epilepsia: aut melancholia: aut maia: et ex risu absqz causa: cōgelatō aut amētia.

De significationibus vniuersalibus opationum cerebri. L. v.

Significatō quidē assumpta ex genere opationū quā sunt sane adiuvat ad significādum cerebri salutem. Et si sunt lese significant lesionē in ipso: lesiones autē opationū qdmodū exposuimus sunt tres q sunt debilitas: et mutatio: et pmutatō. deinde destructio. Et sermo quidem vniuersalis in significationibus opationum est q ipsarū diminutō et destructio fiunt ppter frigus et grossitiez spiritus ex humiditate et non fiunt ex caliditate nisi si magnificetur et pueniat ad hoc vt deiciat virtutem: permutatō autē et que motui cōpantur fiūt ex caliditate et fiunt ex siccitate.

De significationibus sumptis ex opationibus animalibus et moralibus et motiuis. L. vi.

Has opationes ingreditur lesio secūdm q cognoscitur destructio: aut debilitas: aut pmutatio. verbigratia in sensibus quidez et incipit a visu quoniam visum ingreditur lesio: aut ut destruat: aut debilitetur: aut vt in ipso pmutatō fiat et mutetur a cursu naturali et imagineatur qd non inuenitur exterius sicut phātasie et cimices et pili et fumus et reliqua. Ex his enīz nocuentis quā non sunt ppria oculo significatur lesio in cerebro et phātasie etiā quādoqz suo colore significat. q si aliquis dixerit quomodo phātasia alba significat phā dominari quod est frigidum quā uos cōpaueritis pmutatiōem ad calorem. dicemus q illud est ppter cōplexiōem non ppter accidētia materierū que accidat uel accidant virtuti sane integre cū caliditate innata. Et in auditu quidem sicut si debilitetur et non audiat nisi quod ppi quā est et forte: aut pmutetur et audiat qd non reperitur exterius sicut tonū similes pcussioi aque: aut percussioi maleorū: aut uoci tympanorū: aut sono foliorum arborum aut sufflationi ventorum aut reliquis: et significantur per illud: aut complexio sicca presens in parte medij cerebri: aut significantur p illud ventositates et vapores in ipso retenti: aut ad ipsum ascendentes et reliqua de quibus significatō habetur: aut destruat omnino. **D**ebilitas vero et destructio fiunt ppter multitudinem frigoris. et quod aliquis audiat quasi au-

diat ex longinquo sit ppter humiditatem. Quod autē sit in odoratu est quia priuatur: aut quia debilitatur: aut pmutatur et sentit odores qui non reperiuntur exterius fetidos: aut non fetidos et significat secundum plurimū humores retentum in cerebro facientem ipsos si nihil ppiū fuerit cū structura narium. Gustus autē et tactus hoc cursu pcedūt: nisi quia ipsorum mutatio a cursu naturali secūdm plurimū significat corruptiōem ppriam in instrumentis ipsorū ppinquis et secūdm nimiam cōiōnem cerebri: et pprie sicut quando est commune sicut stupor toti corpori. Et sensus quidem comunicant in spe debilitatis et fortitudinis significantes dispositiōem in cerebro pseuerantem que est pturbatō et claritas: non est enī omnis debilitas cū pturbatōne: quoniam quādoqz est debilitas cū claritate sicut homo si uideat aliquid ppinquū et parū radij bene et clare et uideat res paruas. deinde quā elongatur: aut multiplicatur ipsarū radij deficiat. neque pturbatō et claritas quādoqz sunt simul in debilitate: et claritas quādoqz est pcudubio cū virtute.

Uerū pturbatio semper significat materiam et claritas significat siccitatem: et hec quidem pturbatio fortasse subito figitur et est ex ea oppilatio et significat materiam vaporosam in venis cerebri et rete eius. Iudiciū autē de significationibus harum lesionum est: quoniam que procedit cursu permutationis secundum plurimū sequitur complexiōem calidam et siccam et que currit cursu diminutionis et debilitatis secūdm plurimū sequitur frigus: et debilitas et destructio sequitur frigus: nisi sunt cū vehementi appetiōe corruptiōis et casus uirtutis: tūc enim fortasse illud plurimū erit ex caliditate: verum caliditas cōueniens est virtutibus cōpata frigori dum nocuentum cōplexionibus ab ea non magnificatur: et eius corruptio virtutis diminutionem possidere facit. Oportet ergo vt non cōsidat tunc in istis significationibus imo caueas significatōnes alias predictas cuiusqz duarū significationū cōplexionum. Et destructio quidem quādoqz significat festinationem causarū diminutionis si fuerit ppter causam cerebri et non fuerit ppter nocuentum in instrumentis corruptionis et incisionis et oppilationis: et vniuersaliter remotiōis a bonitate sua ppter nocuentum: aut ppter causam in ipso membro sensibili. Et membris autē sensibilibus qd est valde cerebro ppinquū nocuentum ab ipso recipit: nisi nocuentum sit in ipso cōmune sicut auditus et odoratus: plurimi enim nocuenti ipsius qd purgatione et cōplexionis cū mensuratione non remouentur est ex cerebro: quā ppter reliqui sensus cū suis leduntur sensatis non significant nocuentum in ipsis caliditatis: aut siccitatis non puenientium ad hoc vt virtutem pseruant. Auditus autē et gustus secūdm plurimū significant qd illa complexio est in cerebro. De opationibus vero moralibus sciendum est quoniam fortitudo meditatio nis et pseruationis significat fortitudinem cerebri omnino et earum debilitas significat lesiōem fortitudinis in ipso. Quare oportet vt demonstretur q opationum sit lesa: ex ipsis enim est corruptiō uirtutis imaginationis et formatiōis et eius uel earum nocuentus. Hec namqz virtus qd est fortis iuuat

ad significandam anterioris cerebri sanitatem. hec autem virtus non est fortis nisi quum homo bene potest seruare formas sensorum vixote figurarum et sculpturarum et morum et gustuum et vocum et modulationum et reliquorum. est enim aliquis hominum cui inest virtus integra secundum hoc capitulum adeo ut qui ex geometris optimus est consideret simul figurarum lineas et signetur in ipsius anima simile illi et eius lre et narret questionem usque ad finem ipsius non indigens iterata consideratione i figura et similiter e dispositio quorundam secundum copationem ad modulationes et dispositio quorundam cu copatione ad gustus et reliquorum et ex hoc capitulo pendet bonitas cognitionis pulsus. ipsa enim indiget imaginatione forti figurata in anima ex tactis. Hinc autem virtuti quae accidit nocentur: aut destruitur opatio et non remanet in ipsa forma imaginationis sensate post remotionem eius a pportione que est inter ipsam et sensum quum eam sentit: aut debilitatur et minuitur: aut mutatur a cursu naturali: aut imaginetur quod non est significat eius debilitatem. Minus vero eius et destructio opationis ipsius secundum plurimum significant supfluitatem frigoris: aut siccitatis in anteriore cerebro: aut humiditatis. Sed frigus est causa essentialis et due relique sunt cause p accidens quoniam afferunt eam: et mutatio opationis eius et pmutatio ipsius significat supfluitatem caliditatis. Et hec quidem omnia sunt secundum plurimum rei et secundum quod dictum est in virtutibus sensibilibus. Et hec egritudo quandoque accidit sana intelligentia vel ratione: ita ut perfecte et complete cognoscat pulchrum et seculum: et sint eorum verba cu hominibus sana: sed imaginatur quosdam presentes qui exterius non reperiuntur et imaginantur voces tympanistarum et reliqua si cui narrat. S. accidisse abruicali medico. Et ex ipso est corruptio in virtute cogitationis et imaginationis. s. aut destructio: et nominatur hec delectio rationis: aut debilitas et nominatur amentia: et earum principium est frigus anterioris cerebri: aut siccitas: aut humiditas eius et illud plurimum secundum quod dictum est: aut est mutatio et pmutatio: ita ut sit in eius cognitione regimendum et rectum faciat: dicendo quod non est rectum: et nominatur commistio rois: et significat aut apostemata: aut materia cholericarum calidam et siccam: et est demonium lupinum: aut est p misto eius cu melancholia: aut materia melancholica et est melancholia: et est eius pmissio cu malitia extimationis et cum cogitatione absque comprehensione. Qui autem ex illis moribus ad timorem declinior est: magis significatur frigus: et ex eis declinior ad audaciam et iram est magis significatur calor: et secundum differentias que sunt inter eos et nos postea afferemus eas. Et forsitan erit illud ppter coicationem membri alterius: et illud quidem cognoscitur significationibus particularibus quas postea narrabimus. Et vniuersaliter quae cogitationes plurimum moventur motibus multis et pmutantur et variantur: tunc illis est caliditas. Et quandoque etiam accidit pmutatio cogitationis in egritudinibus frigide materie quum a caliditate non euacuantur sicut commisto rois in lethargia. Et ex ipsis est lesio in virtute memorie. s. aut ut debilitet: aut ut destruat

sicut narrat. S. quod pestilentia puenit in parte ethiopie que eis accidit propter cadauera multa relicta post forte prelium: et puenit pestilentia illa usque ad terram grecorum. accidit ergo eis ut causa illius tantum caderet obliuionis donec eis adueniret dispositio secundum quam homo nominis sui ipsius obliuisceretur et filij sui. Et plurimum quidem accidit debilitas in memoria ppter corruptionem in postremo cerebro ex frigiditate: aut humiditate: aut siccitate: aut ppter eum qui pmutatur: et accidit ei ut rememoretur eius quod nunquam ei adest: et significat coptionem calidam absque materia: aut cu materia: sed materia sicca ad illud est magis conueniens: et illud totum est quum copectio non superfluit et virtus non cadit. Dicamus autem nunc sermonem coicum quod destructio harum opationum quandoque fit ppter dominium frigoris: aut in corpore cerebri: et est ex eo quod domiatur super cerebrum: aut super ventres eius: et quandoque fit ppter frigus cu humiditate: et quandoque affert ipsam siccitas: et similiter earum debilitas. ipsarum autem mutatio fit propter apostemata: aut coptionem cholericam: aut melancholicam: aut corpus adures. Et significatio dispositionis somniorum est ex eo quod oportet adiungi hoc loco plurimum enim visionis rerum citrarum calidarum significant dominium cholere: et similiter plurimum visionis rerum cuius coptionem pportionaliter quas numerare non est necesse: et somnia quidem pmutata significant caliditatem et siccitatem. et similiter apparet in egritudinibus acutis cerebri. Et similiter sunt somnia terribilia. et illa quorum non recordatur significant frigiditatem et humiditatem secundum plurimum.

De significatione opationum motuarum et quod eis similatur ex somno et uigilia. L. vij.

Significationum autem assumptarum ex genere opationum motuarum destructio et debilitas significant humiditatem supfluentem in instrumentis ipsarum subtilem plurimum et significant in quocumque membro fuerit lesionem in cerebro. Verumtamen eis magis proprium est quod in toto corpore sicut sicut appia: aut in parte una sicut paralysio et tortura laxa: et quandoque conueniunt ambe ad significandum destructionem et debilitatem caliditatis cerebri: aut siccitatis in ipso: aut in aliquo membrorum longinquorum ab eo: verum illud erit post egritudines phas et paulatim paulatim secundum dies. quod autem in uno membro sit sicut mollities et similia eius: quandoque est ppter egritudines proprias illius membri: et quandoque est ab expulsiōe supfluitatis cerebri ad ipsum. Earum vero mutatio si est subito significat humiditatem: et si est paulatim significat siccitatem. s. in instrumentis. Que autem cerebro propria est sicut mutatio motuum epileptici quando adest epilepsia que est spasmus communis: et ipsa quidem non fit nisi ab humiditate: quoniam ipsa fit subito: aut coicatione membri alterius secundum quod declaratum est: et significat oppilationem non perfectam: sicut tremor capitis. omnia enim hec significant materiam grossam in illo latere cerebri: aut debilitatem: aut siccitatem si fuerit post egritudines antecedentes: et si fuerit eorum adueniens paulatim et paulatim. De eis autem qui sunt in membris a cerebro

longioribus sermo est illud quod diximus mul-
totiens. Et omnes isti motus egrediuntur a cursu
naturalis: et diximus etiam quod si homo impiger est
ad motus complexio cerebri eius in principio est ca-
lida et sicca: quod si est declinans pigrum et laxum: tunc
eius complexio est frigida et humida: et qui habet egri-
tudinem et motus ipsius pertinet est ad inquietudi-
nem: tunc est calidus: et si quieti attinent et virtus
non est vehementis calis: tunc declinat ad frigus.
Et ex eis que huic capso proportionatur est signifi-
catio dispositio somni et vigilarum. Scias ergo
quod somnus semper sequitur malitiam complexionis
humide laxae: aut frigide congelantis motum virtu-
tum sensibilibus: aut vehementem spiritus animalis
resolutionem propter superfluitatem motus: aut propter
impulsionem virtutum ad interiora ut materia di-
geratur et impellatur cum eis spiritus animalis pro-
pter consecutionem quodammodo fit post cibum. Som-
ni autem causa qui non secundum cursum naturalem pro-
cedit neque sequitur laborem et motum est humiditas
et congelatio quod si non cadunt cause congelationis
et significationes non significant superfluitatem frigo-
ris de quibus memorabimur: tunc causa eius est
humiditas. Amplius non omnis humiditas facit som-
num: Sennam enim cum humiditate complexionum
ipsorum plangantur vigilie. Et. S. quidem videtur
quod illud est ex qualitatibus humiditatum ipso-
rum nitrosarum. Ipse enim vigilat facit propter
nocumentum quod cerebro inferunt. Verumtamen
siccitas secundum omnem dispositionem vigilat pro
culdubio facit.

De significationibus sumptis ex diminutione opa-
tionum naturalium ex eo quod expellitur et ex apo-
stematibus et ulceribus et ex capillis. L. viij.

Significationes autem acceptae ex genere opa-
tionum naturalium apparent utpote ex su-
perfluitatibus per ipsarum diminutionem in quantita-
te et qualitate earum: et per ipsarum prohibitiones. Eaz
vero expulsio fit ex palato ex naso et aure: et ex eo
quod apparet super capite de ulceribus et bothor
et apostematibus: et ex eo quod oritur de capillis.
Capilli enim oriuntur ex superfluitatibus cerebri. Et
ex capillis quidem sumitur significatio ex velocita-
te ortus ipsorum: aut tarditate et reliquis dispositio-
nibus quas iam numeravimus. Remoremur
ergo vie significationum expulsiuum superfluitatibus
a semitis predictis. Iste quidem videtur superfluitates quoniam
multiplicantur significant materias predictas: et si
significant causam quare superfluitates in membro mul-
tiplicantur quodammodo sciunt et quod expulsiva non
est debilis. Dum autem prohibentur aut minorantur et
invenitur cum hoc aut gravitas: aut pectio: aut mor-
dicatio: aut extensio: aut pulsatio: aut revolutio et
tinnitus significat oppilationem et debilitatem vir-
tutis expulsiue et impletio. Huius vero eius, id est
superfluitatis significat quoniam mordicatio: aut
pungitio: aut adustio parve gravitatis citrinans co-
lorem faciei et oculi significat quod materia est choleri-
ca. Et pulsatio gravis rubificans colorem faciei et
oculi inflans uenas significat quod ipsa est sanguinea
et laxativa faciens pigrum cum qua mutatur color
ad plumbeitatem: et ducens ad somnum et dormi-

tationem significat quoniam ipsa est phlegmatica: quod si
color obscuratur in dispositione illa et corrumpitur
cognitio et caput est minoris granitatis: et somnus
cum hoc non est dominans: et non sunt reliqua signa
significat quod ipsa est melancholica: quod si aliquid ip-
sorum est cum timore et revolutione et permutatione
loci significat quod materia generat ventositatem et in-
flationem et vaporem: et quod habet caliditatem in ip-
sa agentem. quod si adest superfluitas retentio cum levi-
tate capitis significat siccitatem absolute: et hoc quod
dem capitulum quod attulimus est proprium quantita-
ti: vel qualitati expulsiui et prohibitiui. Qualitas
autem eius est sicut si tendit ad citrinitatem et subtilita-
tem et caliditatem et exuberantem venarum significat
quod ipsa est sanguinea. Et salia et dulcia cum privatione
reliquorum signorum: aut nitrosa frigidi tactus signi-
ficant phlegma in quod agit caliditas. Et insipida crossa
frigidi tactus significat quod est phlegma crudum: et iste
quidem sunt significationes qualitatis expulsiue in co-
lore suo et gustu et tactu et substantia. Odoris ve-
ro eius est quoniam putredo odoris et acuitas eius
significant caliditatem. Et privatio odoris fortasse
frigiditatem non tamen sicut prima significat calidi-
tatem. Que autem pendet ex eis que apparent in cute
capitis: et quod sequitur eam ex ulceribus et bothor
et apostematibus significant secundum plurimum ma-
terias que fuerunt et expelluntur: et non significant
dispositionem cerebri in illa hora manifeste nisi for-
sitam sunt in augmento. Tu autem sciunt causas apo-
stematum calidorum et frigidorum et durorum et ca-
cerosorum et ulcerum pambulantium et quietorum
et reliquorum ex his que dicta sunt: non sunt ergo ti-
bi difficiles cognitiones eorum secundum dispositio-
nes capitis etiam. Et iam etiam sciunt in libro pri-
mo causas eventus capillorum: et sciunt causam crisi-
pitudinis ipsorum et planitie et multitudinis et
velocitatis canitie et tarditatis eius. Et nos qui-
dem docebimus et causam scissionis ipsorum et
causas eorum in capitulis propriis. **C**ognosces ergo
ex eis qualitatem significationum capillorum: et nos
quidem desisteremus illud usque ad illum locum su-
gentes multiplicationem et elongationem.
De significationibus sumptis ex convenientia et di-
versificatione et velocitate passionum et tarditate
L. ix.

Signa autem assumpta ex genere convenientie
et diversificationis et velocitatis passionum
et tarditate eius sunt hec. Convenientia au-
tem et diversificatio impossibile est qui aut muten-
tur in dispositione in qua positus nihil de sani-
tate negat que ipsum tenet: aut in dispositione in
qua est eius exitus a sanitate et mutatur eius comple-
xio a natura. **C**onvenientia ergo eius in dispo-
sitione sanitatis que ipsum tenet est assimilatio comple-
xioni eius. complexio igitur ipsius cognoscitur
ex illo: quod aut diversificatur ab eo in dispositione il-
la est contrarium complexioni ipsius. In dispositione
autem in qua fit eius exitus a sanitate et mutatur eius
complexio ab ipso iudicium est contrarium. **N**os
quidem iam diximus in eo quod est preteritum et
dictis universaliibus quod sanitas in corporibus omnibus non
est secundum complexionem unam: et quod possibile est
ut sit sanitas corporis a complexione cuius similis

est ex eo quod affert egritudinem corpori alteri si haberet illam complexionem. **U**eruntamen oportet ut consideretur quod sit eius diversum in extremitate alia etiam sicut diversificatur ei hoc in hac extremitate: ita ut existimatione sciatur quantitas complexionis quam habet. due enim extremitates simul sunt diuersae impediens pculdubio: et non e conueniens sanitas aliqua extra equalitatez: nisi du no vehemeter supfluit. Et cerebrum qdeqz coeple xionis calide malitiam habet inuatur aere frigido et cibus et odoribus frigidis: siue sint boni sicut caso rati sandalini et nemusarini et eis similes: siue fetidi non boni: sicut limosi et alubriati: et inuatur tranqui tate et quiete. Et qd habet malitia complexionis frigi de inuatur eo quod est illis contrarium. Inuatur ergo aere calido et odoribus calidis et letificatibus et calefactibus et exertitijs et motibus. Et qd huius malitiam complexionis sicce leditur eo quod ex ipso euacuatur. Et qd habet malitiam complexionis humi de inuatur eo qd ex ipso euacuatur et minuitur ab eo. Significatiões vero velocitatis passionum eius sicut si velociter calefiat: aut velociter ifrigidetur sunt iste. Quod enim calefit velociter significat caliditatem complexionis secundum conditiones predi ctas in libro vniuersali. Et similiter qd velociter ifrigidatur. et similiter qd velociter ericatur. Illud enim quandoqz fit ppter puritatem humidita tis ipsius: et quandoqz fit ppter subtilitatem humidita tis ipsius: aut ppter caliditatem siue complexionis. **U**eruntamen differentia inter ea est: quoniam cum primo reperiuntur reliqua signa siccitatis cere bri sicut vigile et reliqua de quibus rememorabi mur in capitulo signorum complexionum cerebri: et hoc secundum est quoniam siccitas non accidit ei nisi in horis que sunt apud motum laboriosum: aut caliditatem fortez: aut qd pcedit cursu eius ex cau sis siccitatis predictis. **A**mplius si non affuerit ei in reliquis horis significatio siccitatis. Cum eo ve ro quod fit ppter caliditatem complexionis eius sunt reliqua signa caliditatis in complexione. Quod aut velociter humectatur quandoqz fit ppter caliditatem substantie eius: et quandoqz fit ppter frigus substantie ipsius: et quandoqz fit quoniam coeple xio substantie ipsius radicalis fuit humida: et qd doqz fit quoniam complexio substantie eius radica lis fuit sicca. Quod si fuerit ex caliditate erunt illic signa caliditatis. amplius erit illa humectatio non ex eo qd semp est: sed ipsa erit successiva caliditatis supflue cadentis in cerebro et attrahentis humidita tes ad ipsum que ipsum implebunt. deinde si rema serit complexio calida vincens succedet siccitas et cum diminutione: et si humiditates vicerint fiet cerebrum frigidum et humidum: et si equabuntur puenit secundum plurimum putredo et egritudines putride et apo stemata. quoniam hec humiditas non est inata. co uertitur ergo in ea caliditas inata. **U**eruntamen no conuertitur in ipsa nisi conuersioe extranea que est putredo: qd si fuerit ppter complexionis frigidita tem non erit euentus humiditatis subito: sed secun dum dies. deinde eneniet humectatio et fiet cum ve locitate et erunt signa frigiditatis cerebri reperta. Quod si illud fuerit ppter humiditatem cerebri ipsius erit velocitas in illo ppter unaz duarum re

rum: aut quia humiditas facit frigus et frigus cor rumpit virtutem digestivam mutantem illud qd puenit ad cerebrum de nutrimento et ppat humecta tio. **Q**um ergo puenit frigus illud subito huius ctatio post ipsum sequitur subito: et quando cum illo accidit oppilationes in meatibus accidunt ut supfluitates retineantur. deinde erit hoc semp et in separabile et non erit ex eis que sunt raro. Eius au tem quod fit ppter cerebri siccitatem causa est de siccatio adueniens subito cum siccitas accidit: vno momento et est cum signis siccitatis predictis. est si milis ei que puenit a caliditate nisi in eo i quo am bo diuersificantur ex signis caliditatis et ex signis siccitatis. Iste ergo sunt significatiões assumpie ex velocitate passionum: et non oportet ut velocitas passionum mutetur ppter debilitatem virtutis na turalium presipue in humectatione quando uel quo niam debilitas virtutum naturalium sequitur hanc unam causam. Omnia aut conuenientia et diuersifi cantia non sumuntur ex qualitatibus imo sumuntur ex formis et motibus quodmodum videmus haben tem egritudinem que nominatur ouum eligere re supinatione de reliquis sitibus dormitatiois sue.

De significationibus sumptis ex parte mensure ca pitis. **L. x.**

Cognitio vero facta secundum paruitatez capitis et magnitudinem eius est qd oportet te scire quoniam causa paruitatis capitis in creatura est paucitas materie: sicut causa magnitu dinis eius est materie multitudo. s. materie spma tis partite in particione que capiti est naturalis. **A**mplius si fuerit materie paucitas cum fortitudine virtutis formative prime erit bone forme: et erit minus malum eo qd paruitati capitis adiungit si gure malitiaz in creatura. **Q**uod significat debi litatem virtutis secundum qd ipsius non est expers malitie i forma cerebri et debilitate virtutis co stri ctioe meatus virtutis moralis et naturalis ut aialis. Qua ppter phisionomici dicunt qd hic homo est pfidus ti midus velocis ire hesitans in rebus. **A**t. **S.** q dem dicit qd caput pium omnino non vacat a si gnificatione malitie forme cerebri: et qd magnum caput non habet assiduam significatiōem bonitatis dispositionis cerebri dum non sunt ei compares bo nitas figure et grossitudo colli et amplitudo pecto ris. Ipse enim cosecūtur magnitudinem dorsi et co stari sequentium magnitudinem nuce et eius for titudinem que cosequuntur fortitudinem cerebri. **Q**um enim multitudini materie copar existit fortitudo virtutis formative caput est secundum hanc formam. **E**x eis aut que illud significant est ut illic sit pportionalitas reliquorum membroy: qd si cum eis copar fuerit ipsorum debilitas erit male figure debilis colli parui dorsi: aut erit lesa et que eo continentur et ab eo oriuntur secundum qd quandoqz accidit ex augmento capitis in magnitudine que no est secundum naturam pueris quibus accidit apertio capitis et magnitudo eius q non sunt in natura imo secundum semitam egritudinis: et causa in ipso est multitudo materie ascendens et similiter accidit adultis ex doloribus capitis prauis: et quandoqz ac cidit ut synciput minoretur et tempus planum fiat

quoniam eleuatur herispila super cerebrū. Jam ergo scis significatiōes paruitatis capitis et magnitudines eius. Et ex signis bonitatis quidem cerebri est ut non patiat̃ ex vaporibus vini et que cū eis nar- rabimus: et que patitur ex subtilitate et caliditate eius etiam ut addatur mens eius.

De figura capitis. L. xi.

Significatiōes vero figure eius sunt iste. Jam enim docui te in caplo ossis capitis q̃ sit naturalis figura capitis et que sit mala et q̃ figure malitia quoniam accidit alicui partium capitis leduntur proculdubio proprietates operatio num illius partis cerebri de qua dixit. S. q̃ almu- lasata et quadrata sunt vituperabiles semp̃: et emi- nentia extremitatum est vituperabilis: nisi causa sit in ipso fortitudo virtutis formatiue. s. si sit su- perabundans in opationibus suis: et significant etiā fortitudinem huius virtutis forma colli et ipsius quantitas et pectus.

De significationibus sumptis a grauitate et lenita- te capitis caliditate et frigiditate et ex doloribus L. xij.

Significationes aut̃ sumpte ex grauitate capitis et lenitate eius sunt quoniam gra- uitas capitis semper significat materiam in ipso: sed materia cholericā facit grauitatem mi- nores et adustionem uehementiorem: et melanco- lica facit grauitatem maiorem illa et siccitatem ma- gnā. Et sanguinea facit grauitatem fortiores q̃ ille: et pulsationem et dolorem in radicibus oculi p- per penetrationem chini talidi et rubedinem et in- flamationem in uenis uehementiorem: et phletica facit grauitatem maiorem q̃ omnes alie et dolores minores q̃ sanguis et cholericā et somnū maiorez q̃ melancholica et tarditatem ad cognitionem et pi- gritiam et paucitatem agilitatis. Significationes ue- ro assumpte ex caliditate et frigiditate. s. q̃ ex eis tangunt caput in se ipso: et q̃ tangit aliud exte- rius non occultantur tibi. calidum quidem signifi- cat caliditatem si pseuerauerit complexiōalem: et si accidit et nocet accidentalem: et similiter est iudiciū frigidū secundum eius cōsideratiōem. Et similiter ē iudiciū aridi et siccū secundum suā cōsiderationez si non uenerit exterius exaspans et arefaciens. Et similiter est humidum si non fuerit calor interius sepans. Et dolores quidē corrosiui qui imaginari faciunt in capite hominis incessus. s. alicuius rei cū corrosione et mordicatiōe significant materiam ca- lidam: et pulsatiui significant apostema calidum: et simili subitat significatio eorū cōcōitatiū febris. Et grauatiui et cōpissiui significant materiam frigi- dam: Et extensiui materiam ventosam et pmutatō subitat illud. Et dolor qui est sicut p̃cussio cū ma- leo significat sicut ouum et emigraneaz temporale.

Et dolores etiam significant parte sua: sicut do- lor qui est ppter cōitates stomachi sit secundū mo- dum: et qui est ppter cōitatem epatis secundū for- maz aliam q̃admodum narrabimus: et cū hoc qua- doq̃ significant secundum suā pseuerantiam. do- lor enim quoniam pseuerat in anteriore capitis parte et posteriore eius significat cū parte sua carabitum.

De significationibus membrorum que sunt in ce- rebro sicut ppagines ut oculus et lingua yua collū et nerui. L. xij.

Significatio aut̃ oculi qui est de suma il- lorum est ex dispositione venarū eius et ex dispositiōe grauitatis et lenitatis ipsius et ex dispositiōe coloris eius in citrinitate sua: aut i- offuscatione sua: aut plumbeitate: aut rubedine eius et dispositione tactus eius: et omnia illa valde vicina sunt in significatiōe eius q̃d est in ipso cere- bro. Et quandoq̃ significatur p̃ illud quod fuit ab eo de lachrimis et lippitudine: et quod accidit ip- si ex clausura et palpitatiōe: et ex dispositiōibus oculi que cōsiderantur secundum p̃funditatem et exitum eius ad exteriora: et magnitudinem et paruitatem et infirmitates et dolores. Nam si oculus siccatur significat siccitatem cerebri et fluxus lippitudinis et lachrimarū quoniam non sit ppter egritudinem in ip- so oculo significant humiditatem anterioris cere- bri. et magnitudo venarum oculi significat calefa- ctionem cerebri i substantia. et fluxus lachrimarū absq̃ causa manifesta significat in egritudinibus ca- lidis inflamationem cerebri et apostemata eius: et p- prie quoniam currūt ex vno oculorū: et quoniam lippitudo pupillam tegere incipit: sicut tela aranee: deinde adunatur tunc est morti p̃pinquus. Et oculus q̃ remanet apertus et non mouetur sicut fit in carabi- to et quandoq̃ in lethargia et q̃ clauditur: et fit eius apertō difficilis sicut fit secundum plurimas vices in lethargia: et fit etiā in carabito apud resolutiōez virtutis significat lesiōem magnā in cerebro: plurimum aut̃ mobilis significat inflamationem et ca- liditatem et demoniū: et adherens suo intuitu vni loco qui est alcubescematis et terrefactus alie- natiōem et melancholiam. Et quandoq̃ significatur ex motibus eius error cerebri ex crudelitibus ire et angustie et timoris et cōcupiscentie. Et ad exteriora exiens significat apostemata et repleti- nem vasorum cerebri. Et p̃fundus significat reso- lutionem plurimā substantie cerebri sicut accidit in vigiliis et alcubuit et cōcupiscentia quamuis boz forma diuersificetur in hoc q̃admodum distin- guemus in locis suis: et similiter quandoq̃ signifi- cat cōgelatiōem cerebri et eius mortem. Signi- ficatiōes aut̃ assumpte ex dispositiōibus lingue sūt sicut q̃ lingue multotiens color significat cerebri dispositiōem q̃admodū sua albedine significat le- thargia. Et citrinitate sua primo et nigredine sua secundo carabitum: et sicut signat dominio citrini- tatis super se: aut viriditate venarū que sunt sub ea caducatiōem pprie: et non est quidem signifi- catiō ex colore lingue sicut significatio ex colore oculi. Nam illud uehementiorem habet cū cerebro p- prietatem. colore aut̃ lingue quandoq̃ significatur stomachi dispositiōes. Meruntamez quoniam sciunt q̃ lesio est in cerebro non elongatur significatio ab eo. Assumptę aut̃ ex colore faciei sunt plures. Et tu quidem scis significationes colorū complexiōum. Et eius aut̃ pinguedine et matie sunt: quia eius pin- guedo significat dominium sanguinis et ipsius ma- ties cum citrinitate significat dōmū cholere: et eius maties cum tenebrositate significat dominium sic- citatis melancholie: et inflamatio modica significat

dominium aquositas in sanguine victo postquam non fuerint iste dispositiones domini principales: et postquam sciveris quod egritudo non est in corpore mutans formam nisi in latere cerebri. Assumptum vero ex dispositione colli sunt quoniam si est forte et grossum significat fortitudinem virtutis cerebri et eius abundantiam: et si est curtum et subtile e contra: et si est preparatum ad recipiendum serofulas et apostemata: tunc causa in hoc non est debilitas in ipso: et tunc etiam quando vacuum est ab illo non est causa in hoc fortitudo eius. Veritatem causa in hoc est debilitas virtutis digestivae que est in cerebro. propter aliquam speciem complexionis quas narrabimus et fortitudo virtutis expulsiue. partes enim colli recipiunt quod cerebrum expellit et carnes molles glandose que sunt in ipso. Et similiter est etiam dispositio significationum assumptarum a dispositione yue et duarum amigdalarum et etiam dentium. Assumptum vero ex dispositione membrorum nervosorum in trisecorum sunt ex semita iudiciorum coitatis. Nec cessarium enim est ut cerebro et nucbe coitent: sicut quum lesiones super ea preterant afferunt cerebro speciem egritudinis que est in eis. Et quadoque advenit eis illud ex cerebro. et nervi quidem quum fortes sunt et ingrossantur et yue ipsarum sunt fortes que eis create sunt principales significant fortitudinem et contrarium illius significat contrarium eius.

De significatione comuni membrorum quibus coitatur cerebrum. L. xiiij.

Cum membra cerebro coitantes fortia existunt: tunc cerebrum est forte. et si plurimas habet lesiones propter causas manifestas eis advenientes: tunc cerebrum debilitatur: aut leditur: et fortasse sunt operationes ille in membris alijs propter coitatem virtutum cerebri: sicut contingit ut non vadat eger ad urinam et egestionem indigens eis propter privationem sensus sicut accidit in lethargia et clausura oculorum vigilatius: aut propter gravitatem motus super ipsum: sicut in eis et in carabito: et sicut defectus transglutendi et sorbendi in serac. i. quod aqua ingreditur tracheam arteriam in istis egritudinibus: et sicut significationes anhelitus. Anhelitus enim quadoque absconditur et destruitur per causam lesionis que est in cerebro puenientis ad yelam et membra anhelitus: et eius multitudo et magnificencia sunt magis significantia sibiare et strictura et paruitas eius sunt magis significantia dormitionem vigilatiam et lethargiam.

De significatione membri cuius coitate cerebrum patitur. L. xv.

Quoniam stomachus est ex membris plurimum coitatioe sua ledentibus cerebrum: tunc oportet ut significetur illud ex dispositione desiderij et digestionis et cruciationis et rugitus et dispositione singultus et nausae et dispositione tremoris stomachalis. In qualitate vero horum secundum stomachum consideretur ubi loquemur de stomacho. Et significatur etiam ex dispositione vacuitatis et repletionis. Comunitas enim cerebri cum stomacho quum est repletus aut habet inflationem apparet in dispositione repletionis eius: et eius coitas cum ipso propter caliditatem et choleram

rubeam et dolores ipsorum qui sunt inde: et ex fortitudine caloris apparet in dispositione vacuitatis: et plerumque sit ex repletionis causa ad equandam complexionem et oppilandum inter vaporem calidum et cerebrum: et proprius significatur illud secundum locum doloris in principio sui et ipsius mansioe. Egritudines enim cerebri coitatioe stomachi factas iam significat dolor quum incipit a syncipite. deinde effunditur ad illud quod est inter ytrasque spatulas et sit fortior apud caput. Et quadoque egrotat caput in coitatioe epatis: et est tunc declinatio doloris ad extram sicut quum sit coitatioe splenis et declinatio doloris ad sinistram et quicquid multiplicatur coitatio cerebri cum mirac: et cum eo quod est coram serafis. est ergo dolor declinatus ad anteriora valde: et quadoque coitatur matrixi et sit cum egritudinibus matrixis et eius significationes dicte sunt in. c. ipsius: et sinitur dolor in vertice syncipitis. Plurime autem coitates cerebri cum membris eveniunt propter vapores ad ipsum ascendentes: et yia quidem ascensionis ipsorum: aut est illud quod est coram anteriore parte aserafis: et sentit in primis extensionem eius ad superiorem: et est extensio ut corda et pulsatio in venis iuxta ipsam: et sentit principium doloris anterioris: aut illud quod sequitur partem colli et sentit principium doloris posterioris: et tenduntur ut corda vene et arterie posite posterioris et sentit illic pulsationem.

Quandoque considerasti accidens membri coitantis oportet ne accidens sit accidens illi membro in seipso: sed propter coitatem suam quam habet cum cerebro et non propter coitatem cerebri cum ipso. Cum enim significetur ex nausea quod egritudo cerebri sit propter stomachi coitatem tunc non elongatur quin erretur et sit egritudo hec in cerebro prius: et sit occulta et neque apparet nausea in stomacho nisi propter coitatem suam cum cerebro in egritudine occulta cum qua est. Oportet ergo ut redeas ad principia que tibi dedi in libris primis quibus cognoscas egritudines principales ab egritudinibus communicationis.

De signis cerebri in sua complexione equali. L. xvi.

Cerebrum in sua complexione equali est id quod est forte in operationibus sensibilibus et moralibus et mobilibus et comensuratum in expulsioue eius quod ab eo expellitur et in ipsius retentione et forte ad resistendum accidentibus impedimentum afferentibus. Capillos habens in pueritia glaucos: et in adolescentia igneos et rubeos et ad nigredinem declinates: circa complementum creationis et augmenti medios inter crispitudines et planitatem: et ipsorum ortus: et tempus nascendi totum est in sua hora: et ipsorum canities non est festina neque tarda ab hora naturali: et caluitium non cito ei advenit.

De signis complexionum malarum euenientium ex coceptione. L. xvij.

Asum est. S. quod caliditas generat rationis pmissionem et alienationem. i. stoliditatem. Et nos istis adiungamus subitationem et velocitatem casus initionum et pmutationis voluntatum. Et quod frigiditas generat stoliditatem et quietem motus: et nos adiungamus istis tarditatem intellectus

De signis male complexionis humide sine materia. *L. xxij.*

P Ignitia et tepiditas cum prauitate grauedinis et paucitas fluxus eius quod effluit: aut ipsius equalitas et superfluitas obliuionis et dominium somni.

De signis complexionum compositarum absque materia. *L. xxij.*

Omissio signorum duarum complexionum. Et significatur quidem dominium caliditatis cum siccitate per vigilias et commotionem rationis. Et super dominium frigiditatis cum ea per dispositionem similem egritudine que nominatur congelatio et forsitan aduenit ei. Dominium quidem humiditatis cum caliditate significatur ex dominio sonni quod non est propter fortes subet. id est. fortes praedicti somni. Et dominium frigiditatis cum humiditate per somnum a subeti et adiunge ad illud quod attulimus de reliquis signis compositis ex significato nibus singularium.

De signis domini materierum calidarum. *L. xxij.*

Cholerice quidem grauitas non superflua et mordicatio et inflamatio et adustio vehemens et siccitas et strictura narium et suis et vigilie et citrinitas coloris faciei et oculi et rubedo coloris. In sanguinea quidem significat ipsum augmentum grauitatis: et forsitan associat ei pulsationem et est cum eo inflatio faciei et oculorum et exuberatio venarum et fortis somnus subet.

De signis domini materierum frigidarum. *L. xxv.*

Rigus sensatum et longitudo lesionis et eius assiduatio et paucitas rubedinis coloris et facies et oculi sunt cum pigritia et tepiditate et albedo coloris faciei et oculorum et paruitas citrinitatis eorum cum grauitate sensata. Verumtamen illa grauitas cum materia phletica est maior et cum pigritia et tarditate et nimietate subet somni et obliuione et plumbeitate coloris in facie et oculis. In melancholica uero est grauitas minor et sunt uigilie plures et alienatio et cogitatio corrupta et tenebrositas coloris faciei et oculorum.

De signis apostematum calidorum. *L. xxvi.*

Abris inseparabilis et grauitas et pulsatio et dolor pueniens ad radices oculorum et forsitan ad exteriora exiit cum eo oculi et promissio rationis et velocitas pulsus et caliditas. Quod si fuerit in ipso cerebro erit pulsus decliuus ad yndosum: et si fuerit in yelaminibus erit dolor fortior et pulsus erit decliuus ad serinum.

De signis apostematum phleticorum. *L. xxvij.*

Obluio et somnus nimis et multitudo gemitus et pulsus yndosus et laxus et excutatus.

De signis apostematum melancholicorum. *L. xxvij.*

Vigilie et alienatio et grauitas sensata et durities pulsus. Et nos quidem dimisimus illud cuius nos oportuit rememorari hic

de significatiōibus debilitatis cerebri et fortitudinis eius et signis humoris in ipso dominantis et significatiōibus egritudinum eius propriarum: et que sunt propter cōtatem cōfidentes in eo quod allaturi sumus de hoc in .c. sōda. Illic ergo requiratur. quoniam in loco illo asseritur et ex eo pmutemus nos ad reliqua capla.

De canonibus yniuersalibus curatiōis. *L. xxix.*

Quam materia curare uoluerimus: cōtemplamur tūc si significatio ostēdit sanguinem cum ipsa abundantem esse et in sanguine non est diminutio quicquid sit materia incipimus a phlebotomia cephalice et venarum capitis predictarum in ea. phlebotomie sicut venarum frontis et nasi et venarum partis auris: et oportet ut fiat earum phlebotomia in contraria parte doloris: quod si res est magna et sanguis dominatur minimus guidez et non declinamus nisi ad diminutionem: et si alii etiam dominantur humores tamen ab ea incipimus. quoniam phlebotomia est communis humorum euacuatio.

Quod si materia fuerit sanguis tantum sufficiet phlebotomia cōpleta. id est. sola. Et si fuerit humores alii cōsiderabimus tunc si est cum cōtate corporis totius euacuabimus corpus: totum: deinde intendemus ad caput solummodo. Et administrabimus euacuantia que sunt ei propria. ad hoc tamen non penitus erimus ausi nisi post corporis totius euacuationem: si fuerit in corpore humor et totum illud faciemus si sciuerimus materiam in ipso esse decoctam. Et illud quod cognoscit testimonio eius quod ex ipso educitur si non fuerit subtile valde aut valde grossum.

Et si egritudo iam puenit ad statum et nos iam processimus cum digestionem que fit in ynctionibus et embrocis et emplis digestiuis: euacuabimus ex capite proprie per gargarismum. si non timuerimus no cumentum in pulmone et fluxus euacuat per gargarismum non fuerint de genere humoris acuti et mordicatiui et homo non fuerit susceptibilis egritudinem pulmonis et fuerit ei potentia cauendi a fluxu rei male ad pulmonem: aut fuerit dispositio capitis vel maioris sollicitudinis ei de dispositione pulmonis. Et administrabimus etiam odori: fera apitua stermutationem facientia et caput purgata. id est. pulueres vel liquores qui per nares mittuntur et embrocas que materias de capite deponant. Et quandoque fient etiam empla capiti post abrasionem capitis ex medicinis soluentibus genus humoris qui est in ipso quum non timuerimus ex illis emplis corruptionem complexionis et cōfisi fuerimus quod materia effusa facilis fuerit ad euacuandum: et cum hoc caueamus ne euacuantia addentia ex ea soluat quod subtile est et retineatur grossum. Uia autem qua ad hanc intentionem pueniamus est ut euacuemus post lenificationem factam cum lenificantibus digestiuis. Quancūque ergo euacuationem administrauerimus ipsam sequi faciemus lenificatiōez. Et cauebimus in euacuationibus humorum acutorum in quibus proculdubio necessarie sunt medicine calide in quibusdam horis: sicut sunt hiere et scamo nea et turbit cum sticados ne post cōtingat malitia complexionis calide. Verum elaborabimus ad hoc ut non remaneat post eas illud: et illud est ut succurramus

soloni facit per eas et euacuationi peruenienti per
gargarismata et reliqua cum emplis in frigiditatis
et ut caueamus eorum administrationem nisi post si-
cutiam sumptam ex consuetudine egri quod illud quod
ipse bibit hoc soluit ipsum et euacuat ita ne sit potio
nostra ei causa ad perniciem: aut corruptionem quod si
humores fuerint non digesti digestimus prius utrasque
partes eorum sicut rememorabimur: et si humores
fuerint ascendentes a latere: aut corpore toto tra-
hemus ad contrarium sicut si fuerit ex inferioribus
corporis totius administrabimus clistere et suppo-
sitoria et ligabimus extrema et proprie pedes: uel em-
pla supponemus extremis et euacuabimus membra.
Utopia si fuerit stomachus cum hierapicra aut sple-
ni eo quod ei est proprium: et similiter unumquodque
membrum et regemus totum secundum regimen suum
quod est ei proprium. Isti ergo sunt canones uniuersales
de esse materierum. Et quicunque materia euacuata
sit: tunc si causa ipsius puenit malitia complexionis
medicabimur per contrarium. Ex eo autem in quo ma-
terie humorum diuerse que sunt in capite coquantur
secundum intentionem cauterizantium est ut fiat caute-
rium ubi pueniunt index et anularis mensurando ab
extremitate nasi: aut ubi puenit medietas sili: cuius
longitudo est ab aure ad aurem capite prius rasato.
Nunc autem ad distinguendum redeamus. Si san-
guis quidem in toto est corpore et in capite mate-
ria exuberans continetur phlebotometur cephalica.
Sed si nodum continetur: sed est in hoc ut contineatur
minuatur nigra. id est media que matrix dicitur: et si
timetur comprehensio antequam incipiat puenire ad hoc
ut contineatur sicut si contingat per causam attrahen-
tem humores in circuitu capitis ex caliditate ex-
trinseca: aut percussione: aut reliquis phlebotome-
tur basilica: et si vis ut extrahatur plus illo phle-
botoma saphenam. Et cruribus ventosas appone
supra calcaneum parum et phlebotoma venam pe-
dis. Et si fuerit propter coitatem membri phle-
botoma uenam utriusque communem. si vis euacuare ex
ambobus simul et materia est quiesca et si vis trabe-
re ad partem cum euacuatione membri coquantis phle-
botoma uenam coquantem membro accidenti cum egritu-
dine et cadat in contrario partis capitis. Amplius qui
puenit ad caput solum: aut sanguis a principio rei
solummodo est in ipso tunc quod fuerit cadens in uela
minibus extrinsecis cranei secundum quod rememora-
bimur in egritudinibus particularibus: aut egritu-
do sentitur propinqua commissuris et uis curam facile
appone ventosam nuche. quod si est profunda aut non se-
paratur eius attractio ad exteriora cranei phlebotoma
venam frontis proprie si dolor est posterius.
Et post acceptionem quidem sanguinis sumantur
euacuationes que sunt ex myrobala et succis fructuum:
et si remanet necessitas administratur clistere. Et si
egritudo fuerit praua sicut verbigratia apoplexia
sanguinea phlebotoma ex guidezi. id est uena que est
in uno latere colli. Digestiua uero si materia fue-
rit phlogistica: aut melancholica sunt matres medicina-
rum que in eius digestionem administrantur in qui-
bus est subtilitatio et incisio et resolutio utputa ama-
racum et folia lauri et scia id est sticados arabici
cum et abrotanum et squinantum et camemilla et me-
lilotum et anetum et polypodium et epithymum

que magis proprie melancholic et alacris et isopis et
saudenigi et ruta et alberengis et omne in quo est
virtus resoluendi. Et nos quidem iam scripsi-
mus ea in tabulis resolutionis et digestionis medi-
narum calidarum licet sit comprehensio regiminis in
phlogistica et melancholica diuersa propter illud quod dice-
mus: et oportet ut ad gradus harum medicinarum pue-
niatur per quantitatem materie. nam si fuerit multe
quantitatis et uehementis qualitatis ponemus me-
dicinas calidas fortes ita ut sint in quarto gradu si-
cut pistrum et euforbium et reliqua: nisi timeatur ebu-
lito materierum. et illud quidem est si fuerit multa val-
de et timeamus quod cum ipsa calefiet augmentabitur
eius totalitas et faciet extensionem dolorosam et apo-
stema. Illi enim oportet ut incipiamus et eua-
cuemus ex ea aliquid deinde residuum decoqui inci-
piat. Rectius autem quod est in digestionem humorum
manifeste cruditatis est ut sit cura ex emplastro de me-
dicinis equalis calefactionis. Et administra quie-
tem et ligatorem ut digeratur materia facile. Quod
si fuerit pauca quantitatis et fuerit debilis qualita-
tis contenti erimus eis in quibus non multa existat
calefactio secundum subtilitatem que sunt in gradu
primo et si fuerit media medietas. Quod si materie
melancholic fuerint non erimus contenti istis medi-
cinis ita ut in desiccatione addamus et precipue si
fuerit melancholica preter naturam imo si sit adu-
rsa. Sed indigebimus in maturatione materie mel-
ancholic lenificatione et humectatione perculdubio:
deinde succedamus cum maturatiuis resolutionis sub-
tilis resolutionis que sunt in gradu secundo et tertio.
Et melius est ut coniungas lenificantia et humec-
tantia cum calidis incisuius resoluentibus. Ma-
terie uero calide digestionem faciunt medicine cum
aggregatione sue substantie et apte cum hoc et inci-
sione. Et ista quidem sunt in frigiditatem et humecta-
tia in quibus est abstergio et ablutio sicut aqua ordis
et lac caprarum recenter multum. lac tamen uideat qui
virtutis debilitatem cum soda habuerit et digesti-
ua que sunt cum istis conditionibus. Et utatur
aquis in quibus decocta sunt folia salicum et uiole
et nenifar et uirga pastoris et herbe frigide omnes
descripte in tabulis suis que sunt medicinarum singula-
rium misce cum aliquanto aceti ut eas perfundet et uir-
tutes earum penetrare faciat. Quod si in eis fuerit
parum grossitie addantur camemilla et malua. Et
si tunc egro vigilie affuerint et uoluntas fuerit non
vigilet ponantur in eis cortices papaueris. Dico
autem quod acetum est commune omnibus materiis. Eius
enim in frigiditatem possibile est ut leui causa franga-
tur amplius remaneat profundatio eius cum medicinis
et ipsius incisio hoc quidem est cum administratur
in materiis frigidis. In maturatione autem medicinarum
calidarum non eligatur supra ipsum. Et olea calida
omnia dicta in antidotario que sunt ex oleis odo-
riferis et floribus et plantis ingrediuntur in digesti-
one frigidarum: quod si materia fuerit uehementis fri-
giditatis: aut multe quantitatis: aut difficilis reso-
lutionis tunc olea adhibenda sunt que sunt facta cum
gummis calidis et speciebus fortibus odoriferis et
oluem de behen et sambacum et de narciso et lilio
et zafarano et lauro et amaraco et de duabus speciebus:
aut oleum oliue in quo decocta sunt ruta humida: aut

calamentum: aut anetum humidum: aut camemil
la humida et his similia de quibus rememorabi-
mur in antidotario et illic collige illud. Oleum autem
balsami propter suam subtilitatem velociter resol-
uitur et non multum prebet inuamentum in epithi-
mando et in unguendo conueniens sue fortitudini. Et
nos quidem materiei opponimus euacuando et tra-
hendo secundum contrarium et faciendo utriusque si-
mul. Attractio vero ad contrarium est attractio que
fit ad manus et ad pedes et illud inuauat ipsorum fri-
catio cum sale et oleo violaceo: aut oleo camemilio
secundum complexionem ex eo quod in ipsa egritudine
administramus nos est exercitium in quo serua-
tur caput ita ut non moueatur cum corpore et non
mouentur nisi inferiora tantum et est exercitium in
quo homo suspenditur in fune: aut pedit ex parie-
te et retinentur superiora corporis eius et non cessat
mouendo pedes et sequitur ipsum et hoc post eua-
cuacionem. Fricatio vero extremitatum et earum con-
strictio a superioribus ad inferiora et huiusmodi et
proprie quod cibari debet. Et quandoque purgatur ca-
put solum leui exercitio sicut fricatio et comprehen-
sione donec ad peccinandum puenitur: et admini-
stratione odorum ex fetidis proprie sicut fit in fine le-
thargie. Res autem aggregans duo regimina simul
sunt distere et suppositoria et diuretica et sudores
puocantia secundum materiam et virtutes et omnia
que numerata sunt in antidotario. Solutiua autem
que euacuant caput cum conuulsione corporis sunt pilule
de hieris et pilule chochie et pilule de sticados: et iste
quidam conuenientiores sunt humoribus adustis in
quibus dominatur cholera et in quibus cum hoc est
grossities immo sunt et cui communicantes cholerici
et phletici. Et omnibus illis fortius est infusio
aloes que fit cum aqua endiuie. et proprie eius quod
est fortius ex eo: et est illa que scripta est in anti-
dotario: aut infusio hieris et hieris et uomitus ex oxymel-
le cum se. atriplicis. De decocto vero myrobalano-
rum et prunorum et sumiterre et sirupus de fructibus
et sirupus violaceus et decocto calie fistule: et que
sunt istis similia facta fortia cum scamonea et reli-
quis secundum dispositionem corporis: et vacuitate
ipsius a febre eius: aut essentiam eius in ea secun-
dum dispositionem etatis et virtutis et horum simi-
lium sunt conuenientia humoribus cholericis sub-
tilibus. Verum hiera archigenis: et hiera russi
et hiera logodion: et hiera Bal. et pilule facie cum
lapide lazuli: et helleboro secundum quod remem-
rabimur conueniunt humoribus crosis et melan-
cholicis. Et similiter omne in quo recipitur sti-
cados. Et utriusque etiam conueniens est yom-
itus factus ex potu oxymell et semine rhabarbari et
pulpa colloquintide cum reliquis medicinis mouen-
tibus humores viscosos ex eis quas terminauimus
et diximus et reliqua composita distincta in antidota-
rio secundum quod ipse ordines habent. Primus est
qui est cum hiera et turbit et epithimo et agarico et ca-
storco et que illis sunt similia et pilule magne. de in-
de hieris: deinde duo bellis niger melancholicis et al-
bus phleticis cum cautella et timore et lapis lazuli et
lapis armenus absque cautella et timore. Et oportet
ut incipiamus a debiliore et gradatim procedamus
donec sciamus ex dispositione egritudinis. quod ipsa

iam est abscessa. Solutiua vero facilia ad purgan-
dum caput sunt vel alabastrum ex quibus su-
mitur pilula magna ut paruum pondus operacionem
efficiat sufficientem cum mora et non noceat propter
paruitatem suam iterato et dormiatur super ipsam
ne destruant motus et vigilie eius operacionem. Et
canon quidem in eis est aloes et hiera deinde ca-
dit in eis mastix ad confortandum stomachum et re-
cipiuntur in eis myrobal. ut prohibeant vaporem
acutum calidum si in stomacho generatur a capite
quod si voluntas adest ut humores cholerici educa-
tur sit in eis inuamentum cum scamonea et similibus
ei. Et fortasse ylus scamonee cum aloetia admini-
stratis propter purgacionem ipsius cerebri: aut sto-
machi si egritudo cerebri est cum eius conuulsione. phibz
earum calefactionem superfluam propter superfluitates mor-
ipsum: et excitat eas abbreviatas a complemento
purgacionis eo quod inuauat ad purgandum. Quod
si voluntas adest ut inuamentum fiat in extractioe
humorum phleticorum inuauat cum pulpa collo-
quintide et cum. 33. et turbit et sticados. Et si adest
voluntas ut fiat hoc in humoribus melancholi-
cis inuenitur cum pauco helleboro et epithimo et po-
lypodio et eis similibus. Et sunt pilule magne di-
uersarum descriptionum quas reperies in antidota-
rio et scies ipsarum inuamentum et ipsarum electo-
nem inde. ex mundificationis aut que capiti sunt p-
pria sunt gargarismata in quibus omnibus almuri
sit administratum. Quod si humores fuerint chole-
rici puri non utaris in ipsorum mundatione gargaris-
mate timendo descensum ipsorum ad pectus quoniam
iam adepti sunt superfluam acuitatem ex medicinis
purgantibus acutis. Nam subtiliantia cholericos cum
facilitate et subtilitate et que sunt equalis comple-
xionis non multum agunt in gargarismate. Quod
si aliquid horum est inuans tunc oxymel de semi-
nibus cum endiuia solummodo. Et oxymel squilliticus et
oxymel recipiens scamoneam et aqua lupuli et aqua
prunorum et sirupus violaceus et tamaridi cum pau-
co scamonee: et que huius cursu procedunt.
Quod si humores cholerici fuerint cum grossitie-
tate gargarisma fiet cum almuri et aloes et hiera et oxy-
mel de se. et squillitico cum hiera: et ut confortetur il-
lud cum scamonea et pauco turbit: et supra illud mi-
hil addatur. Quod si humores fuerint grossi phletici
tunc addatur illud pulpa collo. 7. 33. et sticados et tur-
bit et hiera archigenis: et busudus et fortasse indi-
gebis ut cum eis administres sinapim et piretrum
et piper cum mastice: et vis propter illud fortitudinem
operationis medicine quam fuerint humores veheme-
tis fortitudinis: et similiter fortasse facis masticare
piretrum et piper et. 33. et acorū ita ut pueniatur
ad ultimum ad staphisagria: et que eis sunt similia.
Et istis quandoque admiscuntur subtiliantia sicut
isopus et cinamomus et calia lignea et origanum et
cortices radicum caparis mentastrum et que eorum
cursu procedunt. Sternutatoria autem que conue-
niunt humoribus cholericis sunt sicut vapor acciti
in quo parū castorei dissolutū est et odor focuigi
acuti acetosi. Et phleticis codisi et piper et cepe et al-
leum et sinapis et nasturtium et baurac et que cursu
eorum procedunt. Et istis medicinis quandoque
adsumimus empla et accipimus ex eis epithimata

sup tepora. **C**aputpurgiorū aut alia sūt ut p ea pueiat ifrigida: o hūctatō et alia vt ifolo et alia vt confortatō. Quq; caputpurgia admiſtras reſoluentia confortantia gradus in ipſorum admiſtratione obſerua: admiſtra itaq; ea prima vice cū oleo ro. et lacte et que tali curſu currunt et vice ſe cūda cum expreſſiōe ſicle et ſimilibus. et tertia etiā vice cum aqua amaraci et ſimilibus. Quod ſi principium materiei et vaporū non eſt niſi a ſtomacho attende ſubſtantiam humoris in ſtomacho cōprehendi quā cōprehendes p ea que ſcies in caplo egri tudinum ſtomachi et euacuationis eius. Cum autē materia deſcendens eſt vapores aut ventos tateſ retenti oportet vt eos reſoluas cum aqua in qua decocta ſunt ſceha et epithymū et albaſce et medicie predictę in capitulis ſuis: et diſtillatur etiam oleuz ſambacini et laurini et amaracini in aure.

Cum aut corpus cerebri vis cōfortare et phibere humores cholericos ne a ſtomacho ad ipſum aſcendant et ab eis que ſecūtur ipſum oportet vt ipſuz cibe fructibus acetofis et pprie granatis acetofis et pomis et piris et acroſta et pprie poſt cibū. Curatō aut tua i oppilatiōibus ſit cū embrocis apitiuis temp. Et oportet vt ſit effuſio omnis embroce admiſtrata in omni accidente a loco alto vt eius virtus plurimū pfundetur et caput prepetur vt cadat ſup ſynciput ſuper poſterioſem capitis partem et membra dura et ſint etiam maſticatio nes et pilule de ſeiar et olea ifoluentia. Et ſi egritudo fuerit ventofitas in ſtomacho purga deinde aſfer oleum ro. dulce cū aqua decoctiōis radicū et ſenugreci et cordiēni et his ſimilibus: aut aſſer olū cū infuſiōe aloes: aut cū cordumēni et his ſimilibus. Cum aut curas apoſtemata calida oportet ut in eis incipias prius cū eo quod expellit quod ſit ex ifrigidantibus predictis miſtum cum aceto et aqua ro. niſi illic fuerit dolor vehementer: tūc em aliena acetum: et cadat in eis admiſtrato olei ro. ifrigidati ſufficienter non tamen ſupflue cōquaſſati cum aceto multo: aut pauco in fronte et capite: et aqua uue lupine et ſauſel et croco et ſandalo et ſicſ memiſe et bolo armeno et lentibus excorticatis et ſimilibus: et aquas in quibus cocta ſunt ſtiptica ifrigida. et ex calidis ſtipticis cōfortatiuis in quibus etiā ſit cōpoſitō in cōmiſtiōe eorum frigoris ſicut alu thuli. Alienatō vero a medicinis vehementer ifrigidis factis ex eis que ſunt ſicut papauer et opium et reliqua eſt tibi neceſſaria niſi apud vehementer neceſſitatem et fortem dolorem. Et camemilla qui dem frangit aliquid ex acuitate narcoticorum in epithimatis. **C**lomitū vero eſt ex eis in quibus non ſit inuamentum in curis egri tudinū capi tis niſi ſit ppter cōitatem materiei in ſtomacho et melior morū expulſionis eius eſt vomitus.

Inquit. **H.** non eſt diſpoſitō ſoda in vehementi neceſſitate narcoticorū ſicut diſpoſitō colice. **R.**olice enim dolor quandoq; puenit ad hoc vt pimat. **S.**z ſoda non eſt ſic in vehementi neceſſitate narcoticorum ſecūdum plurimū. qd ſi materie non fuerint vehementis acuitatis admiſtrabis aquā fructū ſtipticorum predictorū. Deinde yteris maturati uis rememoratis in materia acutis. poſtea admiſtrabis in quo ſit parum reſolutiōis: ſicut aqua

in quibus decocta ſunt ordeum ſtracum et rad. cen myri. **E**t ex oleis oleum camemillinum recent ſolum: aut miſtum cū oleo ro. ſecūdum acuitatez egri tudinis et ſubſtantia materierum et ppinquitatem temporis ſtatis. Et poſt ipſum ex aquis in quibus cocta ſunt radices apy et feniculi et ſurfur cum ſeminibus ſuis et ſenugrecū et malua et corona ifgia et alacoē alba.

Et ex oleis oleum anetinum et ſi milia etiaſ dum pueniat ad ſtatu et reſoluatur tūc. Et etiam empla que ſunt ex iſtis. Euacuantia aut neceſſaria antecedant in eis ſecūdum materiam. Et admiſtratur in cibando habentes apoſtemata cholericā pprie medicie leues humide. In apoſtematibus vero ifrigidis incipiat primo ſicut in aliis cū euacuatōe et admiſtrems in eis illud in quo recipitur oleum de herua et oleum amigdalarum amararū et picra et alijs ſimilia: et reliquis poſitionibus notis cū aquis radicū.

Et conteti ſumus ex apocruſticis oleo ro. in principio rei et miſce cū eo ſubſtiantia ſicut albaſce et calamitum et caſtoreuz pprie: deinde admiſtra ſquillam pprie et acetum eius faciendo emplm aut gargarismum ſi fuerit illud poſſibile. Et fortaſſe ſument i potu caſtorei duas tetias aut. et pprie patientes le thargiam. deinde admiſtra maturantia in quibus ſit imollificatō et parū reſolutiōis: de quibus predictum eſt: deinde poſt illud et apud ſtatu admiſtra apud ytraſq; res ſimul. ſ. ifrigidas et calidas mollificantia. Et ſit admiſtrato ifrigidorū mollicantium integre et reſoluentium cōfortatiuorū ex emplis aquis et oleis.

Et ſcias qd omnis qui cōqueritur de egri tudie facta in capite nocetur a vino: et mora in balneo. Et omnis qui habet egri tudinem in yelaminibus cerebri leditur ab aqua ifrigida vehementer.

Curationes aut maliue complexiōis calide ſolum ſūt cū eo in quo eſt ifrigida: o ex herbis et oleis ifrigidis ifrigidatis: ſicut oleū roſaceū et nenufarinū et violaceum et elegantius illis eſt oleuz roſ. et oleum de ſe. cucurbitę et citroli et de ſe. lactuce et oleum de ſe. papaueris: et fortaſſe yntuntur oleo de ſemine hyſſiquai quū vehementer eſt dolor. Et melius ex iſtis oliis eſt cuius radix expreſſa eſt ex oliis que cruditati attinent non ſalitis: et folia eius in quo creata ſunt multiplicanur et eſt recena. herbas vero et qd herbarum curſu pcedunt noſti omnia. Et ipſe quideſ ſunt ſicut lactuca et portulaca et raſura cucurbitę et que ſunt illis ſimilia: et etiam folia nenufaris: et uirga poſtoris et ſempuina et aqua citroli et cucurbitę et ſauic ordeī cū aceto et aqua roſ. et canſora et ſandaloy et acatia et linimentum cū oleo roſ. et aceto.

Et non tranſeat illud yſq; ad ea in quibus eſt vis narcoticandi et congelandi ſpiritu niſi ppter vehementem neceſſitatez. Inquit: et non oportet quidē vt acetum ſit vehementis acuitatis et vino ſitatis: nam in ipſo exiſtit nocumentum. Et ex illis quidem ſunt mucilago pſili cū aceto et aqua coriandri et folia eius.

Et oportet vt aliena hec empla et epithimata a poſteriore cerebro qd eſt neruorum origo. hec enim non inuani cerebrum niſi ex via cōmiſſure que eſt in ſyncipite et cōmiſſure coronalis. Ex via aut poſterioris cauendū eſt ne perueniat ad ipſum cerebrum: et corrumpat ortuz

acutiorum
etiam odore
cum illis oleis
lenibus et
necesse est
ha sunt similia
manone eius
ra ifrigidant
sunt necesse
cuius est vt
et alperum
fructus ifrigidi
inueniens cū cal
dus materia
mibus cerebri
creum in quib
mte: et precipu
ram. Et oport
tur a motibus
pappile in suis
do coloris. ſ. di
endū regant
ifrigide admiſ
dūm calidis pi
ruacum calida
ipſo addatur co
Et ſimiliter ole
ſimilia. Et ſi cu
et phletica cal
ſi fuerit aduſa
et ſit contentis
lucio. et embro
ate eſt ſiccitas
nem et calfacti
dūm admiſtr
mo in quibus
quas tibi dixi
et qd liquida
do ſicut dixi
temiōe facta ex
ronatur. Et ſi
raz anteriore p
ne non oportet
mitatur ſed la
retentiōe coror
quoniam ipſuz
et vt admiſtr
omnia empla
egritudines cap

Inuatus secu
lano capitis: et
ſpecus iode.
Berno ymuer

tato aut comple
quis humida
ria mota ad sol
mutatis solutō

neruorum. **E**t eis aut quibus sit curatio est ut
olfaciant odores frigidos et fiat eis caput purgum
cum istis oleis et expressioibus. **E**t sint cibi ex
lentibus elixatis et ex faveolis et ordeo fracto et spi
nachis et chrisolocanna et ciccribus fractis et que il
lis sunt similia. Et sternantur iste herbe et folia in
mansione eius: ita ut sit in domo in qua strati sunt
ra et infrigidantes. Et quandoque precipitur ut ea
sint scecebray et folia alcane. Et existimo quod re
ctius est ut sit ppinum in eo ex scecebray quod
est aspersum aqua frigida. Et similiter inuant ee
fructus frigidi et glacies et aque copiose. quod si non
inuenieris cum caliditate siccitatem: sed humiditate
absque materia: et hoc valde parum est in egritudi
nibus cerebri: tunc facies epithimata ex aquis fru
ctuum in quibus est stipticitas: quodmodum diti
mus: et precipue in principio apostematum calido
rum. Et oportet quidem ut omnes isti prohibean
tur a motibus animalibus et intrinsecis et agitatione
pupille in suis aspectibus. et alienentur ab aspicien
do colores. scilicet diversos: et picturas: et similiter eorum
auditus regantur. quod si est malitia complexionis
frigide administra emplastrum et aquas simplices et me
dicinis calidis predictis: et olea predicta: proprie olus
rutaceum calefactum. et si necessarium fuerit ut in
ipso addatur confortatio admisceatur ei euforbiu.
Et similiter oleum laurinum et amaracinum et his
similia. Et si cum hoc est malitia: et malitia est naturalis.
aut phlogistica calefac ipsum cum humectatione: sed
si fuerit adusta aliena quod desiccet: aut calefacit
et sit contentus humectatio ex lactibus et oleo uio
laceo. et embrocis et emplastris et cibis. quod si cum frigidi
tate est siccitas aggrega etiam inter humectatio
nem et calefactionem. Et si cum frigidityte est humi
ditas administra euacuancia predicta et medici
nas in quibus est desiccatio cum caliditate de illis
quas tibi diximus in tabulis. Et oportet ut tu sci
as quod liquida administrantur super caput distilla
do sicut diximus: et administrantur retenta in re
tentione facta ex pasta aut lana infusa qua caput co
ronatur. Et sit ipsorum effusio ab eo quod est co
raz anteriore parte syncipitis. Et quod ex eis est le
ne non oportet ut linimentum eius super ipsius di
mittatur sed lauetur. et non dimittatur ipsum in
retentione coronali tempore multo: sed renouet
quoniam ipsius velociter putrescit. Et melius hoc
est ut administretur post abrasionem: et similiter
omnia emplastrum et unctiones. Quoniam cibis patientes
egritudines capitis materiales frica extrema et exicca

Tractatus secundus de doloribus capitis qui sunt
latus capitis et confortacum apocrusticis.
species sode.

Sermo vniuersalis de sode. L. i.

Soda est lesio in membris capitis.
omnis aut lesois causa est mutatio
complexionis: aut eius diuersitas:
aut est solutio continuitatis: aut ag
gregatio amborum simul. **E**t du
tatio aut complexionis est una de sexdecim notis
quibus humida non faciat dolorem nisi sit cum mate
ria mota ad solutionem continuitatis. **E**t conti
nuitatis solutio nota est: et eius spes secundum cau

sas ipsius sunt note. **E**t duarum vero causarum dolo
ris coniunctio simul est in apostematibus. Et apo
stematata sicut nostri numeratas habent species. **E**t
eorum species sunt quattuor: et omnia illa quan
doque sunt in substantia cerebri ipsius: et quandoque
sunt in velamine circundante ipsum: et quandoque
sunt in duobus velaminibus circundantibus ip
sum: et quandoque sunt in venis: et quandoque in pa
niculo extrinseco a craneo propter illud quod est in
ter ea de suspensorijs predictis in anatomia narra
ta. Et quandoque sit causa ledens quodcumque horum
membrorum fuerit causa malitia in membro ipso:
et quandoque sit propter coitatem non integram: aut
membri inter quod et membra capitis continuatur
mediatione: neruorum: sicut stomachi et matricis: et
velaminis: et aliorum membrorum si fuerit: aut
membri inter quod et cerebrum continuatur inuo
lutione venarum facta ex vasis et arterijs: sicut cor
dis et epatis: et splenis: aut membri vicinantis ei
alia vicinitate: sicut pulmo positus sub eo et addu
cit ei nocumentum: aut membri coicantis membro
vno modo et cerebro alio modo: sicut coitatis eius
cum renibus in doloribus ipsorum: aut propter coitatem
corporis sicut sit propter febres. Que autem est cum
coitate quandoque sit cum piodis et porisimis secun
dum piodos et porisimos cause que est in membro
coicante: sicut que sit propter coitatem stomachi:
cum est propter effusionem materierum cholericarum
et aliarum ad ipsum cum piodis sicut que sit cum piodis
augmenti specierum febrium. Et sodea quidem di
uiditur alio modo. Nam ex ipsa est cuius causa est
aliqua speciem primitiuarum: sicut sodea ebrietatis. na
dum perseverat sodea ebrietatis: et non sit fixa pro
pter fixationem cause augmentationis illa generatur
ex ea: et sicut sodea propter coitatem rei calide sicut
alleorum et reliquorum. **E**t ex ipsa est cuius causa est
antececedens iam collecta: et est mansua et manet ip
sa propter eam. Et quandoque est accidens: de in
de sit egritudo: et cum remanet egritudo post fe
bres acutas nuntiat egritudines cerebri: et significat
defectum nature ab expulsiōe materiei perfecta fluxu
sanguinis per nares et reliquis. **E**t egritudinibus
sunt quibus nuntiat suber: aut apoplexia: aut o
monium: aut mollities: aut surditas secundum sub
stantiam materiei et secundum motum eius. **E**t sodea
quoque diuiditur secundum loca sua. quandoque
enim est in vno laterum capitis: et quod ex ea est consuetudi
naria notat emignca: et quoniam est in anteriori capite:
et quoniam est in posteriori capite: et quoniam totum caput con
tinet. Et que ex ea est consuetudinaria inseparabil
nominatur ouum: et nux cuius assimilatio est ouo
armorum quod super totum caput comprehendit. **E**t
sodea etiam diuersificatur secundum fortitudinem
et medietatem et debilitatem. Sodea enim alia est
valde fortis ita ut cum obuiat syncipiti infantis
leia habentis ossa separat ipsum et frangit commissu
raz eius: et alia est que est debilis sicut plurimum sit
in lethargia. Et debilis quidem alia est que est in
separabilis: et alia est que est non inseparabilis. Et
quandoque sodea cuius causa est debilis accidit qui
busdam et non alijs: accidit ergo ei cuius cerebri
sensus est fortis: et non accidit ei cuius cerebri sen
sus est debilis. Et vniuersaliter quidem cuius

cerebri sensus est fortis ipse est aptus ut recipiat sordam ex omni causa facientem sordam et si debilitetur. Et omnino tunc cerebrum velociter recipit facientia sordam: aut propter debilitatem suam: et tu quidem iam sciisti in vniuersalibus quod debilitas sequitur malitiam complexionis: aut propter fortitudinem sui sensus: et leditur ab omni causa et si sit leuis: et iterum sorda alia est cui non sunt accidentia: et alia est que ad accidentia producit partibus capitis propria: sicut si pueniat ex fortitudine doloris apostema in partibus capitis. et alia que producit ad accidentia puenientia ad membra: sicut eius lesio et nocentium et apostematō eis pueniat ad radices nervorum et pueniat spasmus: aut pueniat inde aliquid ad stomachum: et contingat casus desiderij et singultus et nausea et debilitas digestiois et similia. Et scias quod sorda temporalis aut fit propter phlegma: aut propter melancolia: aut debilitatem capitis: aut ex apostemate incipiente indurari: aut iam indurato. et est illud quod plurimum est. Et sorda quidem et omnes egritudines diuersificantur: quandoque enim egritudo est salua: et salua quidem est in qua non phibetur de regimine eius quod ei sit necessarium in seipsa. et alia est que non est salua: immo est habens socium: et fortasse phibetur ex regimine suo necessario: sicut si sit sorda et rheumatismus tunc fit contrarius rheumatismus sorda in necessitate regiminis quam habet. Sorda quoque diuiditur quandoque secundum alias considerationes. Sorda enim alia est que accidit subito sano non habenti egritudinem. Et alia est que accidit habenti apostemata et labores. Et ex corporibus quidem sunt quedam que sunt preparata sode: ut sunt corpora que habent caput debile et membra digestiua debilia: quare in eis plurimum generatur vapor effundens ad stomachos eorum humores cholericos facientes sordam. Et iterum in receptis sunt quedam que faciunt sordam iam predicta in tabulis medicinarum singularium. Et omnia alia lesiati sunt facientia sordam: et proprie calia lignea: et costus et zafara et cinamomum et amomum. Et omnia aromata sunt facientia sordam: siue sint calida siue frigida. Verumtamen quoniam succedunt expellunt. scilicet quoniam precedit illud quod nocet cum caliditate vaporis sui. et succedit ei quod vaporem facit frigidum: aut e converso. Quoniam autem lesio sit non qualitate solum sed quantitate: tunc non confert ipsorum successio immo nocet. Et sorda frigida quandoque multiplicatur constricta in hyeme. Et quando estas fuerit septentrionalis parum pluuiosa. Et quando autumnus est meridionalis pluuiosus multiplicatur sorda in hyeme. Sorda vero plurimum fit propter creta quod arterie afferunt capiti vapores fraudulentos.

De sorda facta ex malitia complexionis. L. ij.

Afferamus itaque sermonem exponentem vnaqueque hanc suam: Et hec est distinctio prima. Dicamus ergo: complexional quidem summa est: quoniam a complexionē calida: et a complexionē frigida: et a complexionē sicca quandoque contingit dolor secundum quod sciisti in principijs vniuersalibus: quous sit dispositio in complexionē sicca secundum quod sciisti parum faciens dolorem. Et

complexio quidem humida secundum quod est complexio humida non efficit dolorem nisi illic sit materia humida faciens dolorem ex parte evaporationis: aut euentus ventositatis facientis solutiōem cōiuncta. Et calida quidem et sicca et frigida et sicca dolorem faciunt vtriusque qualitatibus: et faciunt etiam dolorem motu solvente cōiunctatē. Calida uero et humida: et frigida et humida non faciunt dolorem nisi vnde sunt calide et frigide: et non vnde sunt humide nisi secundum modum predictum. Et complexionis quidem calide causa: aut est materia calida sanguinea: aut est cholericā: aut est composita acuens inflammas faciens qualitate sua impressiōnem: aut est causa eius ventositas: aut vapor calidus: aut est causa eius motus calefaciens corpora: aut animalis secundum quod sciisti ex diuisione eius in rebus vniuersalibus: aut eius est causa sicut obuiatio ignis: aut adustio solis: aut acceptio cibi calefacientis: aut medicine calefacientis: aut vicinitas membrorum quorum cōiuncta iam calefactus est. Et cause quidem complexionis frigide facientes sordam sunt oppositae istis: quarum numerus est apud te. Et cause sicce: aut sunt exiccantia exterius resolutione et adustione sicut dies caniculares: et empla calida: aut rubedinem facientia naturaliter: aut accidentaliter subito et non subito phibentia cibum penetrare ad caput. et siccatur membra ipsius primo: aut propter abscisiōem potius et resolutionem humiditatis principalium: aut desiccantia interius resolutione: aut euacuatione eorum: aut quia eorum virtus est desiccantia: et quia nutrimentum ex eis factum est siccum: aut pauca humiditatis: aut vicinitas membrorum iam siccorum et ipsorum cōitas et motus animales et corporei supflui desiccantes: et per semitam euacuatiōis et resolutionis. Et similiter cōitus exuberans: et fluxus sanguinis et exercitiū forte. Et euacuatiō quidem alia sunt euacuatiō in membris que sunt alia a membris capitis quibus caput cōicat: sicut euacuatiō vniuersalia ex toto corpore: aut euacuatiō particularia euacuatiō ex vno membro: et alia sunt euacuatiō in membris capitis: sicut rheumatismus et catarrus et fluxus sanguinis ex naribus et species educiōis acquisite per caput purgatiō: et sternutatoriā: et gargarismata: et ex causis siccitatis est abscisiō materiā humiditatis quous non fiat euacuatiō: sicut ieiunium et dimissio cibi: aut eius priuatio.

De ipetiebus sode facte propter solutiōem cōiunctatē. L. iij.

Cōiunctatē solutiō quandoque accidit in velaminibus cerebri: quandoque accidit in substantia ipsius: et quandoque accidit in venis et sciuntur: et quandoque sit sicut scis ex motibus vaporum et ventositatum incipiendo: aut propter oppulatiōem: et quandoque sit propter humorem corrosiuum: et quandoque sit ex percussione: aut casu: aut interius incisiōe. Que autem sit interius fortasse non repletur carne: sed remanet vlcerosa ledens caput et puerat facies sordam. percussio autem et casus quandoque sunt leuis adiutorij et curantur: et quandoque pueniunt ad hoc ut cerebrum propter a pmutetur et pereat. Quidam vero medici id dixerunt: quod quandoque est causa in sorda vermes generati in partibus capitis motu suo ledentes. Et

quidam remouerunt hoc: sed non est necessarium
ut remoueat. Nam vermes multotiens nascū
tur in anteriore capite super locum qui est in stri
ctura narium: et possibile est ut nascantur apud ue
lamina et si raro cōtingat.

Distinctio specierum sode facte ab apostemate
L. iij.

Postema a quo pūit sode. quandoq; ē
in velaminibus cerebri: et quandoq; est
calidum: et vocatur sursen. et quandoq; ē
frigidum: et nominatur lethargia. s. obliuio. et q̄
doq; est compositum: et nominatur dispositio ha
bens dormitiōem vigilatiuam. Et quandoq; est
durum. Et quandoq; fit in ipso cerebro et substā
tia eius. Et ē aut calidū pblegmō: aut herisipila:
aut frigidum. Et huius distinctio est ex eis que ti
bi adueniunt vicinities. Et hoc multotiens resol
uitur si cōtingat ut egrediatur in aure et reliq̄
pus: aut sanies: aut materia aquosa.

De qualitate accidente sode ex materijs. L. v.

Oscimus q̄ materie sunt cause sode: aut p
se: aut p accidens. Que aut sūt per se
sunt quoniam mutatur cōplexio per se:
aut soluitur cōtinuitas p se. Complexio aut nō
mutatur p se: nisi secūdm duos modos: aut p vi
cinitatem: aut p pmutatiōem. Per vicinitatem q̄
dem: quoniam fit humor cōmixtus frigidus: aut
calidus. Et calefacit: aut infrigidat: et qum sepa
tur humor ab eo qd̄ ei cōmixtus est finitur et ena
nescit: et non facit moraz de qua curetur. Que aut
est per transitiōem fit quoniam humor iaz fixit im
pressiōem et affirmavit eam: et q̄is sepeitur eua
cuatione et resolutione tamē remanet qualitas fi
xa. Sed ipsarū essentia fit causa sode p se secūdm
semitam solutiōis cōtinuitatis: quoniam illud mo
uet eas et separat mordicatione et corrosiōe sua.
Et plurimū quidem fit sode p motionem si ven
tositates excitentur: et illud quidem plurimū fa
ciunt materie frigide quas percussit caliditas que
nouiter facte sunt calide: aut cibi permisti calidi
tati. Mordicatione aut et corrosiue sunt humores
calidi. Sode aut facta ab eis per accidens est qū
accidit oppilatō ppter apostema: aut non ppter
apostema. et oppilationem sequitur mutatiō com
plexiōis sicut sciuit: et ipsas sequitur solutiō cōti
nuitatis. Et illud ideo quoniam materie quas na
tura mouet in corpore: aut mouet sū semitā ex
pulsiois: aut secūdm semitam separatiōis et diui
siois nutrimenti. Et hoc quidem nō fit nisi extra
sitibus naturalibus: qui qum oppilantur phibēt.
et qū dilatantur resistunt. Et resistentia quidē fa
cit extensiōem. Extensio facit solutiōem conti
nuitatis. Et oppilatō quidem quandoq; accidit in
substantia cerebri. Et quandoq; cōtingit in vīs
que sunt in ipso: et quandoq; fit in arterijs eius: et
quandoq; cōtingit in vtriq; que sunt in velami
nibus ipsius. Et oppilatō quandoq; accidit ab hu
moribus: aut ppter ipsorū viscositatem: aut eoz
grossitudinem: aut ppter eorū multitudinem: uis
cositas vero non reperitur nisi in phlate: et gros
situdō etiam est in phlate et mlia. Et phla quidem
oppilat viscositate grossitie et multitudine: et mlia

oppilat grossitie et multitudine. Et cholera oppilat
multitudine et similiter sanguis. Sode quoq; cre
tica est de genere sode cuius causa est motus na
turalis secūdm semitam separatiōis. Et sode que
fit p successiōem digestiōis cibi est de genere sode
cuius causa est motus naturalis secūdm semitam
expulsiois. Comprēhensiōis aut materie impedi
entis in membro oportet nos rememorari in ca
pitulo principiorū vniuersaliū postq̄ sciuerim q̄
ipsa: aut est antique cōprehensiōis et retentionis:
aut est cibalis. s. generata in illa hora a cibo gene
ratio cibi mali in substantia sua et qualitate sua cū
corruptiōe in ipso cibo et ordine suo: aut quantita
te sua: aut digestiōe sua: aut reliquis modis. cor
ruptiōis sue predictis in caplo suo: et ex hoc gene
re est sode corruptiōis alleorū et cepe et sinapis: et
sode ebrietatis et sode ab acceptiōe frigidorum: et
oportet quidem ut rememoremur motū mate
rierū in membris ex principijs vniuersalibus.

Et ventositas quidem ex sūma est materierū
facientium sode: et facit sode extensiōem. Et il
lud est qum transitus naturalis ei cōstringitur cō
tus strictior q̄ oportet ei in hora sua: aut inqui
rit ut faciat puenire transitum non naturalez.

Et vapor etiaz ex tota illa sūma agit: aut qua
litate sua: aut cōprehensiōe humorū in locis suis:
et mouet eos. Et ventositates quidem et vapores
quandoq; generantur in corpore et i cerebro ipso:
et quandoq; odorando attrahuntur ab exteriori
bus: aut adueniūt ex partibus pororū: deinde re
tinentur in cerebro: et faciunt sode. et ex hoc ge
nere est sode fetoris: et sode boni odoris. Et
scias q̄ ventositates phlatice: et vapores phlatici
sūt quatuor et tardi motus retenti. Et mlii sunt fa
cientes tristitiam fixi minoris quantitatis et deteri
oris qualitatis. Acuti vero humores non excitant
ventositates sed vapores. Et vapores quidem
sanguinei sūt dulces minoris nocimenti sua quali
tate q̄ vapores alij. Sed sua quantitate magis no
cent: et cholerici sunt acuti inflammantes.

De speciebus sode facte per cōitatem. L. vi.

Sode facta per cōitatem: alia est que est
cū cōitate absoluta: et alia que est cū cōi
tate non absoluta. Cōitas vero abso
luta est ut ad partem cerebri ex membro cōican
te nihil pueniat corporeum penitus nisi ipm nocu
mentum. Et cōitas non absoluta est ut ad substan
tiam cerebri ex ipso membro pueniat materia hu
morosa aut vapor. Prime aut partis sunt species
sode facte in tetano: et spalismo: et extensiōe: et vē
tositatibus gibbosis: et doloribus iuncturarū: et si
cut que fit in podag: et sciatica fortibus. Et fortas
se aduenit ex qualitatibus cōibus qualitas simplex
que est ex qualitatibus naturalibus: aut qualitas
extranea non pportōata calo neq; frō. sicut qua
litates venenose: et fortasse in aliquibus membris
erit humor venenosus male substantie cuius qua
litas adueniat. Et fortasse ex materiabus adue
nient materie extranee in naturis suis. Et fortas
nocebunt fortitudine suarū qualitatum: aut au
gnēto suarū quantitātū. Et fortasse erit ipedies

materia extranea generata in quibusdam membris generatio extranea corrupta: sicut fit in prefocione matricis: aut fit ei cui tempus coitus elongatum est: aut evenit in mirac eius humor malus: aut in aliqua extremitatum suarum: et quandoque fit qualitas ipediens adueniens ad comprehendendum materiam ledentem etiam et illud est secundum duos modos: quorum unus est ut corrumpat illa qualitas quod inuenit in partibus cerebri de materiis bonis: aut quod ad illas puenit de cibo bono. Et secundus est ut ponat cerebrum receptibilem materie rum malam: et hec receptio est secundum duos modos. Unus eorum est receptio ab attractioe eius: sicut si calefiat cerebrum et attrahatur ei a quo cerebrum calefiat. Et secundus est receptio a debilitate resistentie: et iam sciisti in principis quod quum membrum debilitatur recipit quod ei aduenit ex materiis. Et coitas quidem que est cum toto corpore: aut est propter qualitatem expansam in toto corpore: aut propter materiam expansam in toto corpore sicut fit in febribus: et sorda cretica est propter illam.

Quum autem febribus acutis sorda fit fortior: eius fortitudo est signum malum imo periculosum: quia reliqua mala signa ei coparia sunt: quod si singularis si autem significat crismum venturam: et fluxus sanguinis ex naribus: et quandoque significat crismum ventum.

Membrorum autem coicantium primum et dignius eorum est stomachus: quandoque enim in stomacho superfluunt humores: aut generantur in ipso: aut ad ipsum effunduntur materie cholericę secundum quod dicitur: aut absque piocis: aut est creatio cholere: ita ut effundatur cholera ex vase suo spisso siue subtili ad stomachum secundum quod exposuimus in capitulo suo: aut retinentur in ipso ventositates: aut eleuantur ex ipso vapores: et fit sorda. Et ebrietas facit sordam cum euaporatioe: et velociter aduenit ei frigus propter resolutionem partium eius. Et matrix est ex eis quibus coicat cerebrum fortiter: et mirac etiam et epar: et splen: et velamen: et renes: et extremitates omnes: et partes dorsii. Primum ergo quod cerebro coicat est illud quod ipsum circuit de panniculo coopiente cranium. Et plurimum quidem fit sorda coitatis apud permutationem materie apostematiz membrorum interiorum coicantium quum mouentur ad superiora.

Sermo vniuersalis de signis ostendentibus speciem sode et modos eius. L. vij.

Soda quidem facta a causis extrinsecis factis: sicut percussio: aut casus: aut coitus reus calidus: aut frigidus: aut diebus canicularibus desiccantibus: aut ventis bene redolentibus: aut fetidis: aut retentioe ventorum in naribus et aure. significatur ex inuentioe eorum: quod si eorum obliuiscitur redeatur ad ipsorum vestigia: et elaboretur in earum significatioe: secundum quod nos iam declarauimus. Illa autem que fit a debilitate significatur eius excitatio cum propria vel qualibet causa: et cum permutatione sensuum: et inuentione impedimenti in operationibus cerebri. Et illa que fit a fortitudine sensus cerebri significatur velocitas patiendi etiam a parua causa in cerebro sensata. s. ex vocibus: et odoratibus et reliquis: sed sensus est bonus cerebri et meatus sunt mundi: et operationes cerebri sunt non lese.

Omnes autem que sunt a causis materialibus coicant in fece inuenta in humiditate naris. Et quum fuerit ex materia acuta et fuerit cum fece rubedo: et caliditas: et proprie in ea que est ex materiis grossioribus: fortasse associabitur ei pulsatio. Sed humiditas naris quandoque minoratur quum fuerint materie grosse. Et siccitas quidem stricture narium in huiusmodi sorda non significatur priuationem materię quum granitas ei associatur. Cholericę etiam proprie est cum mordicatioe: et adustioe vehementi et punctioe: et quandoque fit illud in ea fortius quam in alijs cum siccitate stricture narium et siti et vigilis et citrinitate coloris: et granitas in ea est minor. Frigiditas autem significant frigus et tempora et color. Et si illuc fuerit repletio a facietate nauseatina significatur eas destructio desiderij et pigritia. Et materias humiditas si frigide sint: aut calide significant subet. Phlatice autem et mlice non vehementer dolores faciunt. Et cum materiis quidem siccis minoratur granitas: et multiplicatur vigilie: frigide autem vacue sunt ab inflammatione: et multiplicatur cum eis cogitatio corrupta: et obtenebratur color. Aliquando vero significatur omnis humor per colorem faciei et oculorum: et fortasse fit diuersitas in paucitate. Lausa autem in hoc aut est expulsio humoris inflammati ad oculum: aut costrictio in ipso: aut attractio materie rum calidarum absque materiis dolorem facientibus frigidis usque ad partem oculorum et faciei propter dolorem. Nam quum dolor ingreditur membrum attrahit ad ipsum: et ad illud quod est ei vicinum. plurimum autem attrahitur ad membrum in hac dispositione illud quod est sanguis: et quandoque attrahitur aliud. Cum ea vero que facta est a ventositatibus minoratur granitas: et multiplicatur extensio. Et fortasse est cum punctioe: et fortasse cum corrosione. In ventosa quidem non est granitas. Ventosam autem vaporosam significatur quandoque sonitus et timitus: et fortasse exuberant cum ea quidem multum. Et quandoque multiplicatur cum ea permutatione. s. doloris de loco ad locum: et quum multiplicatur vapor fit pulsatio fortior capitis: et imaginatur imaginationes corruptas et associatur ei scotomia et vertigo. Bigna autem facte a complexionibus puris: sunt retentio illarum complexionum cum priuatione granitatis: et siccitas in stricture narium. siccitas enim stricture narium est significatio proportionalis isti. In calidis quidem sentit eger ipse et sentit tangens caput eius caliditatem et inflammationem: et est illic rubedo oculi: et innatur ab infrigidantibus et frigore. In frigidis vero est res econtrario: et non est in faciebus eorum extenuatio matiei neque rubedo coloris: et neque fit dolor supflus et si fit temporalis. Biccas vero significatur precessio euacuatio num: aut exercitiorum: aut vigiliarum plurimarum: aut coitus: aut angustia: et proprietas earum est ut augumentetur cum iteratioe alicuius horum. Facta autem propter coitatem contingit et destruitur: et fit fortis et debilitatur secundum quod accidit in membro coicant ex dolore: aut destructioe: aut fortitudine: aut debilitate: quod si non fuerit propter coitatem erit in reliquis operationibus cerebri nocuumenium: sicut tenebrositas in oculo et grauis somnus et grauitas per seueras cum bonitate dispositiois reliquorum membrorum.

Quod nocuentum est in ipsis velamentis cerebri:
et est forte significat illud aduentus doloris usque
ad radices oculorum. Et si nocuentum est in pa-
niculo extrinseco: aut in loco alio non puenit do-
lor ad oculos: sed cutis capitis tacta dolet. Factus
vero cum coitate stomachi significant inueto angu-
stie et nausea et paucitas desiderij: aut eius destru-
ctio: aut malitia digestionis: aut paucitas eius: aut
ipsius destructio post inuentionem significatiouum an-
tecedentium. Et quum est propter effusum mate-
rierum ad ipsum fit fortior quam vacuitas adest et sup-
somnia et saluam. Et fortasse soda fit propter
causam in cerebro: et facit in ore stomachi istas dis-
positiones: et impedimenta secundum semitam coita-
tis stomachi cum cerebro: non secundum semitam prin-
cipij ex stomacho et coitate cerebri. Oportet
ergo ut persequeres in cognitione huiusmodi: et co-
gnoscas dispositiones vniuersales duorum membro-
rum in seipso: et rocinando distinguas antecedens ab
eo quod est antecessum. Et eis vero que illud si-
gnificat de stomacho proprie sunt diuersitas dispo-
sitionis in digestionem et abque digestionem: et diuersitas dis-
positionis in vacuitate et repletionem. Nam dolor sto-
machi si est ex cholera excitatur quum est vacui-
tas: Et si est ex humore frigido est minor in va-
cuitate et sedat ipsum fames. Et quandoque fames ex-
citatur ex ipso vapore et impedit. Veritatem cum
hoc comestio non integre sedat ipsum multoties:
et fortasse sedat eum: sed raro. Inter inflammationes
vero et adustionem distinguit eructationem. Et tu qui
dem cognosces significatioues eructationis in suo
loco. et similiter distingunt inter eas reliqua si-
gna quorum rememorabimur in capitulo stomachi: et
quandoque significat illud quod uomitu expellitur
vel egreditur. Et significat illud diuersitas dispo-
sitionis in soda secundum diuersitatem dispositionis
reliquorum que stomacho suppeniunt. Et multi qui-
dem homines sunt ad quorum stomachos cholera
effunditur. Et quum soda excitatur et comeditur ali-
quid quiescit. Illud igitur est significatio quod ipsa est
propter coitatem stomachi: et propter hoc quiescit si
cholera euomitur: et significatioues significat illud:
sed et illud quandoque significatur ex parte doloris:
quod enim fit cum coitate stomachi plerumque incipit
in anteriori parte syncipitis: et fortasse declinat ad
medium syncipitis: deinde remouetur. Et illa
que fit ex epate declinat ad latus dextrum. Et que
fit ex iprene declinat ad latus sinistrum. Et que fit
causam declinat ad anteriora valde. Et que
fit causa matricis existit in margine syncipitis: et fit
plurimum eius post partum: aut abortum: aut men-
struorum retentionem: aut ipsorum paucitatem. Si-
gna autem que dicta sunt de soda a vermibus gene-
rata sunt ea que Indus dixit. Inquit enim signa so-
da facta ex vermibus sunt ut corrosi stodi fortis:
et fetor odoris: et fit soda fortior cum motu: et eius
sedatio est cum quiete: que autem fit ex renibus et me-
bris dorsum est declinans ad posteriora valde. que
autem est propter coitatem dolorum euenientium in
membris alijs fit cum excitatione eorum: et quum ipsi
sunt fortiores. Que vero est cum febris et cri-
sis fit cum eis: et quiescit cum eis: et debilitatur eorum
quiete et debilitate. Et quandoque etiam significat

ipsam albedo urine cum fortitudine febris propter
clinationem humorum cholericorum ad superiora. Et
multoties fiunt res subtiliantes causa soda: pro-
pterea quod aperiunt viam vaporum ad cerebrum:
et si sunt non calide sicut oxymel et similiter est dis-
positio emigrante. Et regimen quidem subtilia-
tiuum: nocituum est ei quod habet soda cum cibi grossi pro-
pterea. Et fortasse augmetatur soda in se ipsa
propter vehementiam doloris sui et attrahit vehe-
mentia doloris eius augmentum in ipso.
De signis nutritiuis sode et egritudinibus. L. viij.

Urina similis urinis aliorum significat quod
soda fuit: aut fit aut est existens: aut erit.
Et similiter albedo urine et subtilitas
eius in febribus et horis crisis significant permutati-
onem materierum ad caput: et illud quidem est ex
eis que perculdubio faciunt sodas.

Regime vniuersale i soda. L. ix.

Tu scis quod soda est exemplum reliquis egri-
tudinibus in necessitate abscissionis sue
cause et oppositione ei cum contrario. Et
post hoc scis quod ex istis in rememoratione soda in-
uantibus est paucitas comestionis et potus et proprie-
tati vini et multitudo somni. Veritatem nimia parui-
tas comestionis in soda calida nocuentum affert
augmentum in ipsa faciens.

De soda temporali. L. x.

Nihil est adeo conueniens soda temporali si-
cut tranquillitas: et dimissio totius quod
mouet: sicut coitus et cogitatio et reli-
quorum. Et oportet ut solliciter in curatione
cholericarum ex ea in attractione materierum ad infe-
riora saltem cum clisteribus calidis. Et oportet qui-
dem ut confortes donec sit possibile eas euacuare
a partibus epatis et stomachi. Ex rebus fortibus
vero in attractione materie soda ad inferiora in vi-
gilante ex soda est fricatio pedum. Multoties
enim dormit super ipsam patiens soda. Et quandoque
fit eius assiduatio in pedibus donec resoluitur so-
da. Si autem vis uti epistaxis et emplis et egri-
tudo est fortis temporalis calida siue frigida oportet
ut caput radatur. Illud enim est magis inuatiuum
ad hoc ut medicine virtus in ipso penetret. Et ex
eis que ad hoc inuuant est coronatio syncipitis: aut
cum mafa: aut cum lana ut res subtiles que super ipsum
effunduntur retineantur a cursu: et cerebrum earum
compleat exactionem et eorum virtutem non expo-
liet aer velociter. Hilagorus dixit quod phlebotomia
vene frontis: et ventosas apponere capiti et in
inferioribus extremitatibus et positio eorum in aqua
calida et decubulatio parua: et dimissio ciborum et
flatuorum et vaporosorum tarde digestionis inuuant val-
de ei qui vult ut eius soda recedat et non reuer-
tatur ad eum. Ego autem dico quod quandoque effun-
dimus aquam calidam super extremitates patientis
sodam et assiduamus illud: et sentit quod soda ex capi-
te ad eius extrema descendit cum qua descensione re-
soluitur. Et scias quod cibi acetosi non conueniunt pa-
tientibus sodam: nisi soda que est propter coitatem
stomachi: quia cibis ille est de genere eorum que
preparant os stomachi et confortant ipsum et prohibet
effusionem materierum ad ipsum. Quum autem soda

temporali associatur ex les de accidens impediens
declina in tuo regimine ad illud: quoniam fortas-
se erit illud accidens causa augmenti in ipo cui il-
lud accidens accidit sicut vigilie quum accidunt p-
pter sodam: deinde sunt fortes sunt ex causis au-
gmentandi sodam. oportet ergo vt ipm embro-
ces cu aliquibus que sunt sicut oleu de cucurbita et
oleum de salicibus et oleu nenufarinum et sicut lac
odorificatum cuz casora et reliquis. Et quandoq;
est tibi necessarium vt parup stupefacias et dormi-
re facias. In omni aut soda cui associatur rheuma-
tismus non declines ad infrigidandum caput et hu-
mectandum cu oleis et similibus. Sed fuge ad eua-
cuandum et stringendum extremitates et fricandum
eas et ponendu in aqua calida. Quum aut vis super
caput ponere aliquid cuius virtus penetret ad in-
teriora capitis non est tibi necessarium nisi anteris
cerebru sicut sciisti: et ubi est commissura coronalis
et apud synciput: apud vtrasq; eniz cofidis et pe-
netratioe eius quod penetrat. In posteriore ve-
ro cerebro quoniam os qd ipm continet est du-
rius illo non penetrat illud quod ad cerebru pene-
trare est necesse: q si in hoc elaboratur non pue-
niet inde inuamentum quod addat sup illud quo
inuamentuz fit. sis aut cotentus parte anteriore et
tonsiode syncipitis. Et cu hoc est quoniam si medi-
cina fuerit infrigidans affert principio nervoru et
origini nuche nocumentum quo non indigemus.

Soda aut pcussus apoplematibus calidis asso-
ciatur et frigidis et est quasi sicut pulsans q si cau-
sa est calida administra infrigidantia in quibus est
lenitas. Et vt ere etiam ventosis necre: et apposi-
tione sanguisugaru sup vtrucq; tempus: et ligatioe
extremitatum. Si aut frigida est declina ad illud
quod carminat et pmisce cu eo etiaz in quo sit vis
confortandi et frigus aliquod sicut si misceatur cu
oleo ros. ruta aut menta. Quum ergo huiusmodi so-
da adeo sit fortis. vt in pueris ad hoc deueniat q
iporu commissuras disrupat: laudantur in curis ipo-
ru: vene cotrite vehe menter et comisse cuz oleo
ros. et aceto lineite: postq administratur capitis ab-
luto cu aqua et sale. Quz aut vteris caputpurgia
resolutiuis confortatiuis gradatim vtaris eis: secu-
dum q dictum est in canone. **E**t tibi quidez co-
uenit ne declines ad narcotica quantum potes: Ve-
rutame nos iporu modos dicemus in caplo sedan-
tium soda cu stupefactioe. Et scias q vditus no e
de curis soda cu stupefactioe. Sz vehemeter noce-
res patienti eam nisi sit causa stomachi: et coitate
ipsius quoniam vomitu inuatur. Et soda quidem
que fit in posteriore capite si no fuerit febris cura
est euacuato cu decoctioibus prius secundu quan-
titatem virtutis deinde phlebotomia: qui aut in-
uenit sodam in capite suo pmutari quam frigus se-
dat forsitam phlebotomie et ventose sunt ei neces-
sarie vt doloris affiduato in capite supfluitates eue-
nire non faciat.

De cura sode calide absq; materia: aut adustione
solis et reliquis ex materia calida: aut sanguinea.

L. xi.

Intentio in curatioe huiusmodi sode est i
frigidato. Et in ea quidem que est inci-
piens nihil magis inuatiuum est q olens.

ros. purum infrigidatum sup caput effusum. Et
melius hoc est vt synciput circudetur pariete pre-
dicto et neq; opoeret sicut sciisti vt in posteriore
capite fatigeris. Quod si oleum ros. solum no co-
fert comisceantur ei expressioes herbaru et spetie
ru plantarum frigidaru. Et quandoq; forsiam nil
magis inuat ipam q facere egro caputpurgium cu
lacte: aut oleo ros. aut violaceo infrigidatis su-
per niuem: et conueniens est vt oleum ros. cu ace-
to misceatur: acetum enim inuat ad penetranduz
secudum coditioes predictas i canone. Et quando
q; inuat potato aceti cu multa aqua misti uehem-
ter. Eius aut que fit ab adustioe solis que est de
hac summa curato est hec etiam addita cautella in
comensatioe aeris et infrigidatioe ipsius: et reditioe
ad loca frigida: et administratioe emploru et em-
brocaru et vntioem ex oleis que omnia sunt fri-
gida natura: et infrigidata niue: et similiter attra-
ctionum p nares: et embrocay et odoramentoz: et
iam sciisti illud. **E**t tibi quidem necessarium est
vt in hoc et in alijs alienes totum quod mouet im-
petuose ex vocibus: et multitudine cogitatiois: et
coitus et famia. Et illa quidem que est ex adustioe
solis quum in sui principio consideratur facile muta-
tur. Qu aut negligitur et tardatur non est longuz
quin eius cura excusetur: aut difficilis fiat: aut ad-
ueniat ei supfluitas pprietas. Et multotiens qui-
dem accidit ex sole soda: non ex hoc quod calefa-
cit tantu: sed ex hoc quod eleuat vapores: et mo-
uet humores quietos. Quum huiusmodi itaq; non e
excusato ab euacuatioibus secudum modos predi-
ctos. **E**t quandoq; etiam in ea in qua vapores
non eleuantur neq; humores mouentur est neces-
sitas euacuatiois: et illud quidem quum sentitur re-
pletio: et timeur in ipa materie attractio ad locum
dolorosum secudu q sciisti ex principijs. Illic ei
si obliuio adsit euacuationis humoris dominantis
non erit securitas quin impedimenti sit agilitas.
Qu aut caput vehemeter inflammat i spebz soda cali-
de et calefit valde et transgreditur terminum: su-
matur sanc ordeo et psillu et misceatur cu aqua uir-
ge pastoris et infrigidentur et fiat ex eis capiti em-
plm. **I**n ea vero que facta est a materia calida
sanguinea oportet vt incipiatur a phlebotomia ue-
narum aleid: q si ei illa que vis non cosecutur et re-
manet imodus eius cu dispositioe sua et vene exu-
berant vniuersaliter et vides in capite et in facie et
oculis repletiem manifestam oportet vt phlebo-
tomentur vene quaru minutioe cerebru euacue-
tur sicut phlebotomia venarum que sunt in nare
cuiusq; lateris. Et minutio vene que fit i fronte:
ipa nanque est vena: cuius phlebotomia plu-
rimum egritudines capitis extirpat. Et oportet
quidem vt in hoc doloris pars attendatur. Nam
si fuerit lateris posterioris vena que est lateris an-
terioris minuet. Et si fuerit lateris anterioris uen-
a q pte eis oppoit minuet. Qu aut i pte opposita de-
sunt vene ventosas loco phlebotomie pone. Et
Artesagarus iam dixit q si illud non sufficit opor-
tet vt ventose sup alcheel ponant: et sanguis mul-
tus inde extrahatur: et locus ventosay sale trito
aspergatur: et loco lana supponatur infusa in oleo
et in mane supponatur ei medicame vulneratu u:

et illud quidem non est in hoc eodem modo in oibus
ipetibus sode temporalis ex materia fraudulenta
qualitercunque sit materia: et quandoque etiam cōfert
plurimū in hac ipetie sode et que hoc modo currit
phlebotomia saphene et crurium ventosatio. Et
hoc quidem est iporū regimē ex parte phleboto-
mie. Quāq; illic aliquid materiei cholerice sēti-
tur et non est malum ipas euacuare cū eo quod na-
turam leniat: lubricet materiam cū eo quod i ca-
pitulo sode cholerice dicemus. Et oportet vt le-
nificatio nature vniuersaliter pseruet sicut cum
iure alnelegueiati et de prunis et iure de lētibz et
almelca. s. almes absq; corpore iporū: et vt eger
nutriatur cibus infrigidatiuis generatiuis sanguis
frigidi trahentis ad siccitatem et grossitiem aliqua
tulum: et declinent ad sūpticitatem sicut que sunt
cū sumac et granatis et lentibus cū aceto et cicere fra-
cto nisi tēat siccitas nature. Et tu qdē ad curadas
capitis egritudines lenificatiōe multū nature indi-
ges sicut in hac dispositiōe. Superest ergo tibi vt
hec stipica temperes cū manna et siracost et omni-
bus que resoluūt cū lenitate. Et oportet vt cibi
isti sint boni chimi. Et tu minora et quantitate eo-
rum et non fiat ex ipsis repletō. Et quā admī-
nistras embrocas et vinctiōes administra ex eis cal-
in quibus sit infrigidatō et in quibus non sit hūme-
ctatō sortis: sed sit in eis repulsiō aliqua et sūpti-
citas aliqua sicut est aqua granatorum et expressio-
nes frigide stipice fructuum et foliorū et radicū
et mucilago psilij cū aceto et aqua virge postoris.
Cura autē facte ex materia cholerica est hec. Nā
si cum ea vides aliquantulum motum sanguinis
cura est vt sanguis parūp euacuatur: et si non inci-
piat ab euacuatiōe sicut cū myrobalanis si non fue-
rit febris et si non cum lubricitantiis: et cum eis
in quibus nō sit expulsiō et asperitas fortis sicut cū
siracost et sirupo de fructibus et aquis lupulī. Et
quandoque etiam euacuatur cū sumoterre et cliste-
ribz lenibus. Et si materie cholerice fuerit gros-
se et fuerint ibibite in tunica stomachi: ita ut neq;
uomitu expellantur neq; lubrici fiant solutiuis lu-
bricatiuis necessarium erit euacuare cū hierapiē.
cū scamonea et descriptiōes dictas: aut augmētare
eam et afferre eam super lubricantia: aut euacuare
et afferre eam cū decoctiōe myrobal. secundum qd
videbis in antidotario: deinde pmuta cōplexiōne
cū eo in quo sit infrigidatō et humectatō corporis
quidem cū cibus et sirupis vel potibus et capiti qd
dem si in ipo solum causa fuerit cū curis predictis
in canone et cū omni quo malitia cōplexiōis calide
et sicce curatur. Et secūdu causas cōes calido et cō-
munes succo. Et ex epithimatis quidem cōferē-
tibz sode sunt troc. de croco: et vigilijs etiā cōfe-
riū. Quorū descriptiō incipit. ꝑ. croci aur. vii. myr-
rhe aur. ii. expulsiōis acreste calcadis gūmi omniū
trium aur. i. et mediū aluminis iameni aur. viij.
colcotar aur. v. medicie iste bene puluerizate cū
vino pontico temperentur et ex eis troc. informē-
tur. Quāq; necessarij fuerint vnus eorū soluitur i
aceto misto cū aqua ros. et liniatur sup utrūq; tem-
pus. et sode quidem calidam in febris multū-
plicat et suo epithimatum vapores exte nō pmit-
tentium et sanat eam attractiō acetī et aqua ros. p.

nares.

De cura sode frigide absq; materia: aut cū mate-
ria phlatica: aut mlica. L. xij.

Confert illi vaporatō cū eo quod calefa-
cit actu ex panis calefactis et ex milijis ca-
lesactis et sale calefacto. Et milijz quī dē
est subtilius et magis equale: quandoque vero oēs
eos iuuat et pprie qui ex eis sunt congelati qū eoz
corpora sunt mūda: et non sentitur in aliquo corū
motus humorū si iporum capia in sole demiden-
tur positorū in oriente eius vsq; quo sanentur et
eorum sode resoluatur. Et cōgelato quidē ne-
cessarium est vt eius cibus minoretur et ipsius na-
tura soluiatur: et si non cū alio saltem cū clisteri: et
sepetur inter ipm et inter motus corporeos et ani-
males et cogitabiles et phibetur potus frigidus et
iterdicatur ei exire extra ppter frigus. Et omnes
quidem qui habent sode ex frigore post purga-
tionem si ea indigent iuuant unctiones et caputpur-
gia et succiōes naribus et odoramēta et embroce et
empla calefacientia rememorata. Et ex illis qui-
dem que eos iuuant est bibere vinum odoriferū
subtile forte cū seminibus. s. cū eis que sunt vt se-
mē apij et se. feniculi et se. baurie et anisum et cymi-
nam et daucum et petroselinum et que taliter cur-
runt. Nam hec nos securos faciunt humores i sto-
macho cōprehendi ad feruorem faciendum para-
tos. Et quā infirmus febrē non habet et timetur
vt fortis fiat. Et iuuant eos emplm de sinapi. Et
omnia empla rubificantia et pprie quando in eis
recipiūt sinapis et gūmi rute siluris et epithima
ex cinere et aceto iam expertum est. Et similiter
vene cū oleo amigdalino amaro inūcte et totum il-
lud sit post ablatiōem. Et comestio alleoz etiam
est ex eis que conferūt sode frigide. Curatō autē
sode frigide cū materia phlatica est vt euacuatur
corpus si humor in eo fuerit cōicans: deinde ad-
ministratur cibi minoratō et eius subtiliatō et ad-
ministrantur semina que non faciunt sode et ad-
ministrantur subtiliatia vel maturatiua et euaci-
tiua determinata incipiendo a mīmo: deinde fiant
cure alie narrate in canone et administrantur etiā
que eoz dolores sedēt. Et omnia quibus necessa-
rium est vt i cura frigide et humide. Et admī-
strentur tyriace cōfecte in septimana semel. In
cura autē sode frigide cū materia mlica oportet in
ea etiam fieri secūdu qd dictum est in canone de
phlebotomia si necessaria est ppter ea qd sanguis ē
vincens et corruptus. Et euacuatiua secūdu suos
gradus: post digestiua cōtinua: deinde pmuta cō-
plexiōem vīs predictis: et administra qd generet
sanguinem subtilem laudabilem humidū tenuē.
Et sermo quidem iam cōpletus est in ipo. Ex eis
autē que ipi multum cōferunt sunt grana gariofilo-
rum. Et nos rememoremur etiam hic qd dixit
Archigenes in caplo phlebotomic alchecli: et nos
iam attulimus illud.

De modis epithimatum conferentium sode frigi-
de. L. xij.

Incipiatur a ratiōe capitis prius: deinde
summatū aur. euforbij et aur. baurac et
aur. de se. armel. et duo aur siluris rute et duo
aur. sinapis et terantur et temperentur cum aqua

amaraci ⁊ liniat caput ex eis. **E**t ex bōis epibhi
matibz est hoc. 2. pipis aū. i. secis olei de croco
aū. ⁊ tertiam. euforbi recentis aū. i. stercoris
colibini aū. ij. cōiungantur omnia post cōtritio
nem cū aceto forti: deinde liniatur ex eo locus
rubificandus. **E**t iterū epibhima ex euforbio
⁊ sale ⁊ baurac: ⁊ ex euforbio ⁊ aloē ⁊ myrrha
⁊ gūmi arabico ⁊ castoreo ⁊ croco ⁊ aniso ⁊ sarco
colla ⁊ costo ⁊ ture ⁊ fiat ex eis epibhima cū aqua
rute. **E**x epibhimatibus bonis omni egritudine
nuche ⁊ emigrance frigide est vt liniatur locus cū
lapide egyptiaco quoniam est vehementis inua
menti. **E**t etiam pipis al. croci amborū. 3. ii.
euforbi. 3. i. stercoris colibini iuluestris pēdus.
3. 5. misceantur cū aceto ⁊ liniatur inde frons.
Et iterū aloes myrrha euforbiuz castoreū epi
bhimum costus pīretum pīper liniatur cū vino
antiquo. **E**t etiam medicamē aliud stercus colū
bazz. ⁊ est valde forte. **E**t iterum pipis cōmis
tōis croci. i. troc. de croco predicti. amboz aū.
ij. euforbi aū. 5. stercoris colibari aū. i. ⁊ 5.
prepetur cū aceto secundum quantitatem necessa
tis. **E**t iste quidem medicine quandeq; admini
strantur cōquassate cū sambaco: ⁊ cōmistiōe lactis
aut albedine oui quandeq; pure ⁊ gradus illorum
sunt diuersi.
De modis caputpurgiorum inuuantium sode frigi
de. **L. xiiij.**

Ex eis est caputpurgium de nigella predi
ctum in singularibus. **E**t ex eis ē qd
fit ex mīta cū castoreo ⁊ muscho. **E**t
existimauerunt quidam q; qum fit caputpurgium
ex septem folijs origani ⁊ septez grāis sinapis tri
tis cum oleo violaceo est iuuans. **E**x eis vero
que sūt experta est vt ex muscho ⁊ figia ⁊ ambra
cōmistiis quantitas lentis vnus sumatur exinde ca
putpurgium fiat in omni hora. **E**t ex eis qui
bus ad illud fit caputpurgium ⁊ calefaciunt ⁊ eu
ciant est oleuz de pulpa colloquintide: aut oleum
in quo soluta est expressio cucūeris asinini. **E**t
ex eis quidem que quidam existimant esse vehe
mentis iuuaminis ad illud est vt sumatur ex pre
ssio foliorū emulexpressoz sine aqua ⁊ fiat caput
purgium cū eo distillando in die tres guttas in na
rem qum est ieiunus. deinde post horam cōsequē
ter adhibeatur oleum violaceuz ⁊ sorbeat issedia
multe vinctuositas: **E**t ex eis quidem que cō
ueniunt huic modo est vt sumatur fellis tauri ci
trini pondus. 3. ij. ⁊ mumie pondus. 3. ij. ⁊ mus
chi. 3. i. ⁊ castorei medietatem. 3. ⁊ fiat caputpur
giū cū eo. **E**t iterū sumant gūmi rute acrostis
aū. i. radices lilij mell colati aū. aū. i. ⁊ 5. cōiū
gantur omnia cū expressiōe sicle: ⁊ distillantur in
nares. **E**t etiam caputpurgium iuuans buchor
mariē sicci aū. ij. baurac sumac āboz aū. iij.
terantur bene ⁊ in nares cū canna insutient ⁊ eger
caput suum eleuet ⁊ fortiter naribus attrahat. **E**t
iterū nigelle aū. iij. expressiōis cucūeris
asinini aū. ij. salis amoniaci aū. ij. misceatur cū
oleo de alcantha ⁊ oleo cucūeris asinini ⁊ liniatur
ex eis locus intus in naribus ⁊ eger naribus forti
ter sugendo anhelitum trahat. **Q**uq; post mo
ram ex capite res multa descenderit tunc lauetur

caput cū aqua calida.

De modis oleorū quibus inungitur caput eius q
patitur sodam frigidam. **L. xv.**

Enterūt ei omnia olea calida in quibus
cocta sunt ea que sunt sicut anetuz ⁊ cala
mentum ⁊ amaracū ⁊ sceba ⁊ 33. ⁊ ruta
⁊ folia lauri ⁊ ea que iam diximus in canone. **E**
Dispositio vero olei balsami est quam iam sci
uisti illic: ⁊ hoc etiam cōueniens est caputpurgia
⁊ distillatiōibus i aure. **I**nsufflatō cōferēs illi q
habet sodam temporales. 2. expressiōes cucūe
ris asinini buchormariē nitrū teratur ⁊ i nares in
sulentur: aut nigella ⁊ expressio cucūeris asinini:
aut nigella ⁊ parū gūmi rute acrostis.
De cura sode sicce sine materia. **L. xvi.**

In sicca quidem que fit cū materia chole
rica aut sanguinea sermo iam preterit ⁊
neq; restat sermo nisi in sode sicca sine
materia. **P**incipium ergo cure eius est regere
egrum cū cibis humectatiuis boni chimi ⁊ pprie
multi nutrimenti sicut vitellus oui ⁊ scut ius gal
loz vel pulloz pinguiuz ⁊ cubugi ⁊ tabeiz ⁊ lor
buiōes pingues cū oleis humidis: deinde declinet
a parte calidi ⁊ frigidi ad illud quod est cōuenien
tius. **E**x eis quidem que cōferunt est admini
stratō caputpurgiorū humidorū cū oleis laudatis
sicut oleum amigdalinum amarū ⁊ oleum de cu
cubita ⁊ reliqua. **E**t si ex hoc necessarium est
ad complexionem equandam cū infrigidatiōe ⁊ ca
lesfactiōe misceatur ex eis aliquid ex oleis equans
ipm. **E**t fortasse succitas facit euenire in substan
tiam cerebri diminutiōem manifestam ⁊ prepa
bit ipm doloribus. oportebit ergo illic ut admini
strentur caputpurgia ex medullis in potu datis q
sunt extracte ex cruribus ouium ⁊ vitulorū ⁊ pin
guedinibus ⁊ gallinariū tabeiz ⁊ cataraz ⁊ ex ster
core vaccarū ⁊ caprarum. **E**t ex eis que eos in
uant est capiti apponere emplm ex pheludez subti
li facto ex similia tritici ⁊ similia ordeī secundū ne
cessitatem ⁊ zuccaro albo ⁊ oleo amigdalino aut d
cucubita aut effusio subtilis ex eo sup sinciput.
Et quandeq; fit margo cū cordatiōe ex massa pro
pter id quod effunditur super caput.

De cura sode ab apostemate. **L. xvij.**

Consq; aut spēz sode facte ab apostemati
bus. **L**uraz in caplo singulari dicemus.

De cura sode oppilatiōis. **L. xvij.**

Ura sode oppilatiōis est cū maturatiōe
per ea que scis: deinde euacuatiōe postea
cum visu asabaiaret: deinde cū resolutiōe
p embrocis ⁊ empla ⁊ odoramenta ⁊ gargarisma
ta. **P**ostea cū maturatiōe: deinde fiat administra
tio: deinde resolutō donec smoueatur: ⁊ iam scit
qualitas illius in loco suo. **E**t si in capite est cō
plexio calida: aut ppter oppilatiōem grossam cu
ratō tibi fit difficilis. **O**portet vt administres
apertiōem facientia: deinde qū excitatur sode aut
nocumentum capitis ppter ea q; curatō fit cū cali
do succurre illi cū infrigidantibus cū quibus ē mol
lificatō in quibus non est stipicitas: postea qum q
elicit reitera: ⁊ non cesses faciendo donec oppila
tio aperiatur. **E**t hoc totum iam diximus.

De cura sode ex ventis et vaporibus detentis in capite per causam extrinsecam. L. xix.

Que autem facta est a ventis grossis medica da est cum hieris primum deinde cum aliena tione totius quod uaporat et inflat: sicut mixta et dactili et sinapis siue sit calidus siue frigidus: et administratur embroce et empla predicta et odoramenta et caputpurgia narrata in canone. et odor et castoreum et mulchum proprie. Et si quum est ie iunus ingrediatur balneum confort in huiusmodi capitulo. **Q**uod si iporum principium a stomacho fuerit: in iporum cura administrantur euacuancia predicta. Et proprie ea quorum descriptioes recipiunt olus de kerua: et eius loco recipiunt oleum antiquum et ystantur diacymino et que taliter currunt de quibus rememorabimur in cura egritudinum stomachi et confortetur caput post cura eius cum oleo myrtino et laudanino et oleo de lilio et expressioe cupi si et alchethet et ciperi. et i quo est calefacto et sti pti citas et adhibeatur etiam scarificatio in extremitatibus ut trahatur ad contrarium eius. **N**abentium vero eam que fit a vaporibus si fuerit eius generatio in ipso capite: et eger non inuenerit i stomacho suo inflatum et rugitum neque in hoc augmentatur et minuitur propter repletionem et euacuatiorem et propter cibos vaporosos et pauci vaporis. cura est embroce carminantes note et confortatio capitis cum emplis resolutiuis et in quibus sit sti pti citas pua et odoramenta subtiliatis et in eis est sciencia. **S**i autem fuerit in stomacho: tunc ex eis que ipsi conferunt est illud quod stomachum confortat: sicut mastix geleabini deinde diacymini et que sunt illis similia. Quibus cibis recipitur et incipit vaporare et facit sodam: recipiatur post ipsum mucilago piluli et coriandri siccum cum zucaro. **E**t si time tur frigus stomachi ex mucilagine piluli administratur mucilago seminis lini co coriandro sicco et confortat caput cum eo quod scis postquam ipsam curaueris et sedaueris cum eo quod oportet ut ipsa sedetur ex embrocis et odoramentis narratis et proprie cum amara raco: fortasse enim ipsum solus erit causa liberationis integre et ytere attractioe ad contrarium.

Qum ergo senseris quod in materia vaporosa sit caliditatis supfluitas per id quod inuenitur de signis caliditatis alienabilis subtiliantia multe calefactionis vehementer sicut euforbium et reliqua. Immo incipies prius attrahere ad contrarium et purgare cum gargarismis et administrabis embrocas temperatas in balneo.

De cura sode venientis ex vento qui penetrauit ad interiora capitis. L. xx.

Quod autem sode capitis sit ex ventositate intrante extrinsecus consideretur hoc an sit ventus calidus estualis: aut frigus hyemale: deinde consideretur locus introitus ipsius.

Nam si est calidus et eius introitus est auris: distilletur in ea oleum camemillinum tepidum: aut oleum alkeirini: aut oleum anetinum coquassatum cum pauco oleo rosae. **E**t similiter si fuerit eius introitus natus distilletur illud in nares. Et administras embrocas cum eis que facile solvuntur ex eis que diximus: quod si malitia complexionis ei succedit caliditatem cum eo quod facile est medicetur et incipiatur ab eo

quod est parum frigidum. Si autem non iuuat: augmente tur. quod si frigida fuerit ponas oleum ad quancumque harum duarum extremitatum necessarium fuerit ipsum administrare calidum: et in ipso sit castoreus et mulchus. Et minora et multiplica secundum quantitatem necessitatis: et administra embrocas et empla predicta secundum illud resolutiua calida: et aliena totum quod inflat et lenit naturam.

De cura sode contingentis ex vaporibus malis ad uenientibus capiti exterius. L. xxi.

Et similiter sunt cure vaporum malorum extrinsecus aduenientium: et quandoque sunt frigiditatis tamen: sicut vapores locorum almutakaregi limosorum: secundum plurimum vero sunt calidi: quos quidem resolue cum embrocis temperatis si ex eis plurimum retineat: et imagineur scotomiam et vertiginem: et naribus attrahantur odores temperati boni sicut rose et olei eius et nenufaris et viol. quod si vehementer sentitur caliditas calore et sandali et administratur ablutio capitis in balneo cum aqua calida et malua. **F**rigidis vero conferunt odores mulchi et castorei et illud sufficit. **S**i autem vapores sunt fumosi necessaria est humectio fortis cum oleis predictis cum infrigidantibus determinatis: et ingenietur ut narces abluantur cum huiusmodi oleis et naribus ex eis foriter sugatur trahendo ad superiora: et seruando illud in ipsis: deinde eluere dimittatur: postea renouetur opus illud assidue. Et similiter cum aqua rose et aqua de salicibus et aqua cucurbitae et super vapores harum aquarum plurima sit inclinatio: quod si ex eis impedimentum malitie complexionis generetur: sicut tunc ex fumo sulfuris et fumo arsenici et similitum administratur calora in oleo cucurbitae: ut hucet ynu iporum et infrigidet alterum. Et similiter administratur calora in oleo lactuce et oleo viol. Et sterne locum totum ex folijs salicis et odoriferis humectantibus.

De cura sode contingentis ex odoribus bonis. L. xxij.

Et quidem que fit ab odoribus bonis sicut calidi et nocent caliditate sua non siccitate tantum: curetur odoribus bonis frigidis: sicut si nocumentum consequens sit ex odoribus mulchi et croci curetur cum canfora et sandalo. Et consequens ex calora curetur cum muscho et croco et si fuerit etiam nocentes cum hoc cum desiccatione et siccitate tunc cura erit ut non sis contentus in cura nocimenti mulchi: verbigratia calora: sed si est possibile succurrere cum caputpurgio ex oleis humectantibus infrigidatis quoniam iam sufficit et si non saltem cum calora in eis dissoluta et similiter ecounterfo.

De cura sode contingentis ex doloribus fetidis. L. xxij.

Et actum vero ex odoribus fetidis cura est cum bonis oppositis eius in complexione: et si in illis odoribus fuerit desiccatio ingenietur ut sunt odores illis oppositi humectantes sicut odores nenufaris et viol. et salicis et ad hoc est oleum. scilicet oleum salicis bonum habens proprietatem supra omnes odores oppositos odoribus bonis et fetidis caliditate nocentibus temperandi et huiusmodi.

De cura sode ex ebrietate. L. xxiij.

En sode aut cōtingente ex ebrietate: in primis oportet vt administretur stoma-
chi purgatio: aut uōitu facto cū oxymelle
et se. rhabbat: aut oxymelle cū aqua tepida: aut cū
vomitus leuibus et medijs de illis quos in anti-
dotario faciemus: qd si vomitus non fuerit obedi-
ens et timetur eius administratio solues cū hiera cō-
fortata cū scamonea ne eius mora plongeatur: qd
si tibi fuerit aliqd phibēs ab administratiōe eius
quod est calidum ppter egritudinem calidam: sol-
ues cū decoctiōe myrebalanorū: aut sirupo de fru-
ctibz solutiuo. Et si anima aborruerit huiusmodi
suolitiua solues cū aqua ytrorūqz granatorū cū pul-
pa secūdum qd dicemus in antidotario yigorata cū
scamonea parūp: et non timeas ppter ipsius calidi-
tatem. Et si est aliquid qd superet ab euacuantijs
cuiuscūqz modi fuerit fac eos dormire quousqz di-
geratur quod in corū stōachis cōtinetur de vino.
Et istud quidem apparet ex colore yrine et eius
tinctura. Et frica pedes eorū cū sale et oleo yio-
laceo. Et sup ipsorū extremitates effundatur oleuz
camemillinum. Deinde fac eos ingredi balneuz:
et ut capita ipsorū inungantur oleo ros. infrigida-
to non tamē vehementer: et cibentur lentibus et
acresta et similibus. Et in caulibus quidem est p-
prietas qua vapores a capite phibentur. Et inqt
si cibus illos pullis columbarū non erras. Et videtur
qz causa sit subtilitas sanguinis ex eis generati
et fortitudo eius ad resoluendū vapores. Et oportet
vt eis tribuas fructus stipticos: et vt sit potus
aque: Et non aliud nisi stomachus fuerit debilis et
timetur ipsius laxitas: tunc enim phibe eos a mul-
titudine potus aque frigide: et pota eos aqua gra-
nati acetosi et ribes pprie et rob eius et acetoluate
citri pprie et rob ipsius et cydoniorū et malorum et
traniglutire coriandrū sicū cū zuccaro secūdū pon-
dus et pondus cōfert eis: deinde fac eos dormire
et quiescere quoniam est radix in cura ipsius: qd si
ppter hoc non quiescūt reitera illud eadez die et i-
mane. Et pone cibum ipsorū qui habent infrigida-
tiōez et humectatiōez et subtilitatiōem sicut est vi-
tellus out: et sup eos funde aquam calidam multe
resolutiōis. Et administra eis somnū inq̄tum po-
tes: deinde cum remouetur nausea si fuerit et re-
manet sode absconde oleum ros. ab eis: quoniam
nociuum est eis post illud cum prius fuerit ne-
cessarium ad cōfortandum caput et phibendū ua-
porem. Et quandoqz remouetur in instanti: et
oportet vt statim administres oleū camemillinū lo-
co eius fricando ad resoluendum: qd si ppter il-
lud non remouetur adhibeatur oleū de lilio quo-
niam ipm est yltimū et expertum. Amplius cum
ebrietas incipit allenari et descendere fac eos am-
bulare pulati et paulatim. Et ciba eos tunc carni-
bus piscium petrosoz et testiculis gallorū et pullis
cū herbis frigidis. Et oportet quidem ne sup
cibum ambulent: sed post tres horas. Et yniuer-
saliter melius est vt cōsideres digestiōem eoz cū
somno aut quiete longa donec stomachus parūp
alleuietur. Deinde administretur oxymel zucca-
rum si fuerint calefacti: aut mellinū si fuerit hu-
mecctati et infrigidati et redi sup fricatiōem peduz

suoz. deinde ambulent non laboriose: aut mouea-
tur alio motu nō laborioso: et fm qd oz a puro ace-
to et almuri fieri alienos: qd si abstinerere non potu-
erint ytantur eo quod non est acutum. Quqz parū
feceris eos ambulare admistra eis tina et balneū:
deinde ad yltimū oportet vt eos infundas cū em-
brocis equalis resolutiōis et cibes eos carnibus le-
uibus. Et medicamē optimū ebrietati. 2. semis
endiuiē seminis caulis berberis mūditi ex semie
suo et sumac et lentium exorticatorū rosarū spodij
oium equaliter cōmiscantur omnia: et bibatur ex
eis pondus trium. 3. cū tyriaca vel chirata cafore
et 3. aque granati: aut aque ribes: aut acetositas ci-
tri et rob eius.

De cura sode euientis ex coitu. L. xxv.

Ec sode accidit quidem ppter succitatem
qua ipse fecit ipm possidere. Et eius cu-
ra est quaz diximus in caplo curationis
sode sicte. Postqz declines cum humectantibus p-
pter repletiōem in corpore cui supuenit motus
coitus cōpositus ex corporeo et animali et eleuat
vapores fraudulentos. Oportet enim vt cui
illud accidit succitōe coitus: aut qui repletiōem
habet incipiat primū a minutiōe: aut cū solutione
si ynaqueqz fuerit necessaria: aut yna eaz: deind
cōfortet cerebrum cum oleis confortatiuis: sicut
oleo ros. aut oleo myrtino et nutriatur eis q sunt
uelocis digestiōis et boni chimi et remouēt coitū:
qd si non inuenit eius exculatiōem non coeat dum
est ieiunus.

De cura sode facie ex percussione: aut casu et regi-
mie eius cui accidit cōmōto cerebri et vulnus. L.
xxvi.

Oportet ut sit tua voluntas et finis rei tue
et tua intentio in eo qui habet sodaz eue-
nientem a casu aut percussione ad hoc vt do-
lorem sedes quantū potes et elonges materiam q̄
tum potes a loco leso: aut cū euacuatiōe: aut attra-
ctione ad cōtrariū vt non apostemetur. Et me-
dica plaga si acciderit vt carne repleatur. Sed nō
est possibile vt carne repleatur malitia complexio-
nis manente: quare oportet vt in ipsius incarna-
tiōe cōplexiōe partis eius temperes. Et scias
quā si in illo qui habet hoc impedimentum appet
febris et conturbatur intellectus: tunc iam incipit
apostemari. Primum ergo qd te oportet facer
in eius cura est phlebotomia cephalice: aut nigre:
vt aposteato phibeatur. Si autēz illic est repleto
oportet vt ytaris clisteribus acutis saltem cū pul-
pa colloquintide. Verūtamē si habuerit febrem:
tunc clisteria equabis: qd si clistere non conuenit
oportet vt euacuetur cū aliquo quod sit sicut pi-
lule chochie si febrem nō habuerit: qd si habuerit
calorem qui febre sit minor non pmitas ipoz po-
tionem: necessaria est enim euacuatio vt securetur
apostema. Deinde oportet vt cōsideres. Naz
si illic fuerit vulnus medicetur prius. Et necessa-
rium est temperare locum in cōplexiōe sua donec
recipiat curam: qd si non fuerit emplastretur locus
ex eo quod locum cōfortet: sicut sunt empla quo-
rum aque sunt sicut aqua myrti et salicis: et quoz
olea sunt oleum myrtinum et liliaceum et ros. Et
eorum permissiōes sunt in quibus est stipticitas

subtilitas et resolutio pauca: sicut rosa et melilo-
rum et calamus aromaticus et camemilla et bolum
armeni et alumē iameni cū uino odorifero. Et for-
tasse cōtentus eris oleis ex eis: et recte agit qui eis
utitur tepidis. ¶ Et fortasse dolor et timor apo-
stematis facit necessarium ut parūper infrigidetur:
et oportet ut caueantur balneum et uinum
et ira et cibi vaporosi et calefacientes. qd si locus in-
cipit apostemari tunc necesse est administrare stip-
tica fortis stipticitatis et infrigidatiōis sicut corti-
ces granati et balaustias et lentes et rosas embrocando
caput ex aquis eorū et faciendo emplm ex fece
iporū: deinde post illud fiat pmutatio ad illud in
quo cū hoc sit subtilitas: sicut cupissus et mīrica et
cydonia et olibanum. ¶ Et quū pmissio fuerit cō-
mouens caput oportet tunc ut incipias dare ad po-
tandum sticados cū aqua aut sirupo mellino. Ipsi
enim cū eo liberantur: et scias quoniam quū lesio p-
uenit ad velamē cerebri est in ipa timor. Et quū
ingreditur ppter pmissiōem sanguinis ex cerebro
oportet ut patientem potes cerebellis gallinarum
quantum possibile est. deinde potet sup illud aqua
granati acetosi: et quū soluitur apostema multipli-
ca potum cerebelloz vsq; ad tres dies et post phle-
botomiam.

De cura sode facte a debilitate capitis. L. xxvij.

Etus cura est pmutatio malitię cōplexiōis
quaz habet. et ipsius cōfortatio cum cibis
odoriferis cōfortantibus caput in quibus
est subtilitas et stipticitas cū aggregatiōe causarum
motuarū. ¶ Et multotiens quidem causa agens
cōpar cause passivę debili est aggregatiō humorū
malorū calidoz in stōacho. Oportet ergo ut eua-
cuetur p id quod est eis cōueniens: et ut afferatur
cibus adiungens ad terminū eius quod ab eo re-
soluit virtus resolutiva et suscipiens digestiōem.
Et si non reperiuntur viresq; pprietates post eme-
ligatur melior eaz. Et melior quidē hora in qua
cibandus est: est post introitum balnei. Et oportet
ut serues eorū cenas: et ut ipoz cibi sint sicut cap-
paris et oliue cū calco ut confortetur os stomachi
eorz. Hip. aut cōcessit eis in potu uinū absolute.
Et. B. elegit ut sit mistum: aut subtile: et ut ag-
gregentur vtraq; et sumatur cū pane.

De cura sode facte a fortitudine sensus cerebri
L. xxvij.

Etus cura est ut sēsus parūp fiat piger cū
cibis qui nutrimentū cerebri ingrossent:
sicut caput assumptū cū frumento et or-
deo et carnes bouine si digestio est fortis: aut cibis
sactis cuz lactuca et portulaca et caro pisciū: et quan-
doq; administras reliqua narcotica: sicut sirupū d
papauere et sicut semē lactuce: et quandoq; sit inde
epithima.

De cura sode que facta est accides ifebribz et egrit-
udinibus acutis. L. xxix.

Huius alia est que accidit cum fortitudine
egritudinis et eius poxismo deinde re-
mouetur. Et aliqua est que reāet post
remotiōem egritudinis: aut eradicationē eius po-
xismi: et illa quidem que ex ea accidit in febribus
quandoq; inquietat egrum adeo donec in causa ei-
que est febris augmentum faciat. Et ipam quan-

doq; significat albificatiō vrine subito: et eius alte-
ratiō in similitudinem vrine asinorū. Sed ass. mila-
tio vrine asinorū quandoq; significat essentia suaz
in d. spoliatiōe: et quandoq; significat resolutiōem:
oportet ergo ut redeatur ad reliquas significatio-
nes. ¶ Cura autē eius cōueniens est alrasum in oleo
omphacino cuius acceptio sit cū oleo ros. aut oleū
ros. usuale cōquassatum cū aceto et tepiduz in hye-
me et in lenitate febris infrigidatum in estate et in
fortitudine febris: et ad ipam iuuat embroca ex
decoctiōe ordeī et papaueris et rosaz et violarum
si vapores nocent sua acuitate: qd si sua nocēt mul-
titudine: tunc nihil horū facias immo euacua et ad-
ministra qd cū facilitate resoluat: sicut oleū i quo
cocte sunt balsaita et virga pastoris et maiorana cū
virga pastoris si via resoluere. Ita qd quibuldam
antiquorū visum est ut camemilla epithimetur.

¶ Quod si narcotica et sompnifera tibi necessaria
sunt propter doloris vehementiam vitare eis
cū cautella et timore. Et quandoq; phibetur eleua-
tio materiei in ipa cū sauc et pilulo in principio: et
datur in potu etiam: et quandoq; phibet corian-
drum et oleum ros. Et quandoq; ventosatur in
ipam. ¶ In ligatiōe autē extremitatum et iparum
fricatiōe et administratiōe regiminis ebrj ē recti-
tudo cōueniens valde. ¶ Quq; extremitatum li-
gatiōe vteris oportet ut cōprimas eas quz sit fri-
catiō in aqua calida. Et si nō sedatur ppter omnia
illa radatur caput et emplastretur cū camemilla et
malua et viola et alabacch pmissis: et illud quidē
post radiōem capitis: et quandoq; ind. genus ven-
tolis et sanguifucis. ¶ Et quandoq; remanet sic da-
post febrem et post egritudines acutas. Et ipsius q-
dem cura est infrigidatiō ciborū et eorum hume-
ctatiō et confortatiō capitis ex oleo ros. cū camemil-
lino: et ut effūdatur super vtraq; manus et viros
q; pedes aqua calida bis in die mane et sero et inun-
gatur cū oleo viol. deinde inueter cū extinguen-
tibus quando apparet declinatio manifesta.

De cura sode cretice. L. xxx.

N sode quidem cretica consideretur an
infirmus inueniat nauisam et subuersio-
nem anime et tremorem in labio et verti-
gines: Et vniuersaliter signa declinatiōis nature
cum materia ad superiora: et tunc inueter cum vo-
mitu facto ex oxymelle calefacto cū lenitiuis frigi-
dis: Et an inueniat rugitus et inflatiōem in vtrilq;
lateribus: et vniuersaliter signa declinatiōis natu-
re cū materia ad inferiora. Et tunc inueter solu-
tiōe et sup lenificatiōem nature cū lubrificatiuis le-
nibus. i. cū sirupo de prunis et prunis infusis in iu-
leb post incisiōem ut intumescat et bibat violas et
sirupum de tamarindis et xirasset non pōdus ma-
gnum: sed quantitas eius sit. 3. v. et que cursu il-
loz currūt: aut vtrum inueniat grauitatem in pti-
bus renuz et sub costis dorsi ad posteriora tendē-
tem. Et vniuersaliter signa declinatiōis materię
ad vias vrine: et medicetur cū diureticis: sicut cū
oxymelle cui supinitatur pondus duaz. 3. se. me-
lonis et citroli se. mediado: et cibetur cydōis quo-
niam phibent vapores et exuberatiōem faciunt.
¶ Aut vtrum inueniat radios et rubedinem in

oculis et imaginatiles citinas et clongetur hoc: et non fiat sanguis ex naribus tunc cum aceto fiat ster muta: et cum eius vapore: et in naribus infusetur et comoueat nasus eius cum aliquibus apicis: aut apponat oculos suos radio solis si possibile est sibi: et inuocatur ipse: deinde dimittit ipsum. Et si inuenerit pullum vrdolum et inuenerit lenitate in cute administrantur vncioses fricando et bibendo et super caput: et oportet ut sint temperate: quod si inuenerit similitudinem mordicationis et doloris lassitudinis sub aure sua: aut ascella sua: aut inguine suo fiant super ea empla calida attractiva sicut cui mēta et apium cum butyro antiquo. Et fortasse indiget ut ventose abloque iherificatice appendantur ut materia ex cerebro expellatur ad illud ad quod declinat et apostementur.

De cura sode que dicitur fieri causa vermiū. L. xxxi.

Oportet ut purgatio fiat cum purgatione corporis et cerebri et deinde fiat caput purgatum cum hierapici a pauca. Et fiat illud in ebdomada aliquotiens: et administrantur omnes medicine que dicuntur in caplo de fetore narium. Et omnia que vermes in ventre necant sicut expressio foliorum pluci et expressio radices mori et aloes et inuasi sternutatoris et caput purgatis purgantibus cerebrum.

De cura sode que excitatur successione somni et dormitionis. L. xxxij.

Oportet ut cum ea purgetur corpus et caput per ea que sciuntur: et adiunat ad ipsum ut temporibus et fronti fiat emplum ex cinere et aceto: et cum eo melior est cinis et lignis facti.

Regime speticz sode facie per coitatem. L. xxxij.

Oportet ut sollicitus in omnibus speticibus sode facie propter coitatem membrorum de illis membris: et ut ea euacuet cum eis que sunt eis propria: et ut ipso pmutet co plexionem: et cum hoc coitantes caput cum confortatiuis ut non recipiat si fuerit in principis cum frigidis sicut oleo rosae et aceto: post illud aut si materia fuerit calida et qualitas calida facias illud idem opus semper. Et si fuerit frigida permuta te ad oleum camellinum cum oleo myrtino: aut oleum in quo dissoluitur gummi cupressi: aut sit factum cum folijs cupressi et expressione eius et tamarici. Munc opus membri expleueris considera an accidens conuersione fiat egritudo ipsa. Et an fiat causa sode fixa in capite. Et tu quidem cognosces materiam et qualitatem ergo fac quod scis. Et si illa quidem que sit propter coitatem cruris et habens eam sentit quasi aliquid eleuetur ex crure suo: oportet ut si illic sit repletio manifesta plebotetur saphena: aut venosetur crura et purgetur eius corpus cum stomachico. Et si non fuerit ibi repletio manifesta stringantur duo crura usque ad inguina: et fiat fricatio in pedibus et cum sale et oleo de keiri. Et si scitur locus ex quo incipit canerizetur et administretur super ipsum medicamentum vlcerauium ut vlceret et aperiat. Cura vero spetici facie causa vaporum ascendentium ex membris corporis ad caput: si causa fuerint vapores ascendentes est ut iumentur ante primum fructum

crust: quod si non fuerint presentes aqua frigida quous sit ieiunus. Et de fructibus conuenientiora sunt cydonia. Et coriandru est ex eis que in ipsa inuasi. Et est ex eis que prohibent eleuationem vaporum. Et similiter est dispositio eius que sit propter coitatem epatis. Et inuasi ad illud propter coitatem exuberantia et emplastrato epatis ex emplis que materiam retinent. Cura autem spetici facie propter coitatem cuius causa est debilitas stomachi et proprie debilitas oris eius: ita ut suscipiat materiam et corrumpantur in ipso chimia. Et illud secundum plurimum non excitatur nisi secundum vacuitatem est ut deglutiat bucellas infusas in aqua acrisse et aqua viriulq granati et que illis sunt similia: aut in rob fructuum stipiticorum boni odoris. Et ut fortis beat forbitioes panis: aut farine tritici torrefacte cum aliquo quod sit sicut granum granati et similia. Dum enim hec multiplicatur confortatur os stomachi ad hoc ut faciat illud. Muncq nausea inuasi eger euomat choleram effusam et quiescet. Et si stomachus cum hoc fuerit frigidus administrantur hec seminata cum alefanitati boni odoris acut sicut ut fiat ei inleeb cum alefeniati et intingat bucellas in eo quod inde factum est epati. Et si acetositas et mordicatio non conueniunt ei et excitant ipsius nocumtum sit coitatus bucellis in inleeb aut puro: aut cum alefeniati secundum quod eius est necessitas et hic homo multum inuasiatur. Si autem sode incipiat et deglutiat bucellas: aut forbeat forbitioes et quoniam sentit descensionem sui cibi et digestionem eius suat aliquid de illis in quibus est stipiticus: sicut sunt bucelle panis in rob si actum: aut ipso fructus: aut panem cum capparibus: aut oliuis. In ea autem que sit causa humorum in ipso primo quod oportet est ut incipiat cum purgatione et post illud et cum ea ut nutriatur cibis subilibus facilis digestionis laudabilibus boni chimia: deinde declinet cum equalitate sua ad illud quod est necessarium et sunt cum hoc in eis resolutio et digestio et solutio: et si non inueniuntur laus et generatio sanguinis boni compes generi alteri eligat laudem et generationem boni sanguinis potius illis vel super eas. Et melius illo est ut sit post introitum balnei. Et istis quidem necessarium est ut delecentur eorum humidi ares et ipsorum vapores. Et si humores sunt cholericis. Cura cum eo quod te docui in canone cum curis confortatio cerebri cum oleo rosae aut cum oleo myrtino. Si autem humores sunt phlegmatici frigidi in quibus excitatur venositates fortes tunc administra venetus qui sunt tortiores et subtilissimas: et si non remouet hieras magnas cum decoctione epithymi. Et ad illud quidem inuasi incisio duarum artiarum temporis: aut duo canteria lenia super tempora: ita ut non aduratur caput et sit fricatio super duas artias. Et arterie quidem multoties extrahantur: aut inciduntur et canerizantur. Et conueniens canerizatio est ut arteria dilcooperiatur et canerizetur ipsa arteria ita ut vestigium eius non cada: super cutem. Et canteria quidem sunt sicut acus igni. Veritatem quantum possibile est ut vicietur et maxime in estate vicietur. Et oportet ut eius cibi sit forbitioes et non masticer aliquid usque ad decedies. Et si hora comestiois eius in estate frigida.

Et oportet etiam vt non multiplicet sermones. Et similiter vt stiptica sup arterias adherent cuz quibus misceatur sarcocolla et crecus. Et nos nar rabimus illud in antidotario. Et quandoq; po nitur super eas plumbum et stringitur cu vitta ut non pulsent et faciant dolorem et similiter lignuz.

Cauterizatio aut fortis que in istis dicta est: est vt tria ponatur super medium capitis et duo sup duo tempora et vnum super nucham apud poste riorem partem capitis. Et oportet vt alienetur vi num secundum omnem dispositiōem. Si autē causa est vapores ascendentes ex stomacho: tunc est cura secundum omnia que precepimus i cura so de facie ex vaporibus ascendentibus ad cerebruz ex membris alijs: et huius quidem generis est cu ra sode que excitatur potu aque. Hoc enim etiam fit ppter debilitatem stomachi. Et melior cura eius est vt habens eam potet paz vini odoriferi et cō misceat cu eo aquam suam quam bibit: et vt non impediatur os stomachi. In regimine vero eius q fit cōitate renum et mirac et matricis et reliquoruz sufficit que premissimus in principio vniuersaliuz et de sode febriū iam diximus.

De cura grauitatis capitis. L. xxiiiij.

Diplam inuuant euacuantia et vsus alice bari. Et si sanguinea fuerit eius cura erit cu phlebotomia: deinde minuatur yena frontis et ppter si fuerit grauitas posterius. Et et minuatur yene colli et due arterie que sunt post aures et ppter si fuerit grauitas in anterioribus.

De sode que nominatur ouuni et cauthati. L. xxxv.

Species sode nominatur ouuni et cautha ti ppter suam comprehendendam sup to tum caput est sode cōprehendens mansi ua fixa cronica. Quis paruitas excitatur omni ho ra etiam a parua causa motus et potatiōis vini et re ceptiōis vaporosi. Et excitat ipam vox fortis. Et quandoq; excitat ipam vox media ita vt eam ha bens odio habeat yocem et lumē et pmissiōem cu hominibus: et diligat solitudinem et tenebras et quietē et resupinatiōem. Et ipsi quidem diuersi ficiuntur in eo qd eos ledit ex causis pdictis. Qui dam enim eorū leduntur ab aliqua iparū. et quidaz ab alia re leduntur: et sentit omni hora quasi ca put eius malleo pcutiatur: aut attrahatur tractiōe aliqua: aut scindantur scissione aliqua: et peruenit dolor eius usq; ad radices oculorū. Et si. B. qui dem ponit allatorem huius egritudinis debilitatē cerebri: aut fortitudinem sensus eius. Et causa eis generatiua est humor malus aut apocisma caliduz aut frigidum secundum q plurimum sit ab apate melancholico aut duro. Et plurimuz quidem sit i medio yelaminis: aut extrinseci a craneo: aut in trinseci. Et tu iam sciisti q quando cause sunt apostema aut aliud et non est nisi in yelamine itri seco i craneo sentitur dolor extensus vsq; ad ocu lum. Et quoniam pāniculus ille cōprehendit su per neruum motuum cōcanum extenditur pars eius vsq; ad pupillam. Et cum est in yelamine ex trinseci sentit dolor tactu manus. Et patiens odit casum tactus laboriosi super eam. Et multotiens

contingit ab egritudinibus antecedentibus que d bilitauerunt substantiam cerebri et yelamina ipso intrinseci et extrinseci ita vt ledatur motibus par uis qui sunt ex motibus corporis cibalibus et va poralibus et motibus extrinsecis et recipiat supfluita tes ledentes. Medicorum vero quidam non obseruant in ouo has cōditiōes. Immo dicūt ouuz omnem dolorem comprehendentem super totū ca put extra craneum et intra. Et fit eius causa ex va poribus stomachi: aut vaporibus capitis: aut ma terie: aut phlegmō in ipo cerebro aut yelamini bus eius: et fit cu gnedie et pulsatiōe aut herisipila et fit cu inflammatiōe et mordicatiōe absq; multo g uedine: aut ab humoribus alijs si non fuerit heri sipila. Et sunt illic signa humorū frigidorū et medi cantur totum secundum modum suum. Verūtamē nomē oui in veritate cōsuetum apud prudentes medicos est secundum q est p conditiones predi ctas.

De cura. L. xxxvi.

Sciueris q illic est sanguis plurius. et q est causa prima: aut causa motiua eius est sanguis phlebotoma: q si signa exi stunt q humores sunt frigidi: tempus secundum egritudinem est elongatum. Et tu iaz administra sti in principio etiam quod repellit: tunc vief em brocis ex aquis i quibus resolutiua modice sunt ca lescentia cu repercussione modica et stipticitate: si cut flos squinanti et camemilla et menta et fliqua q sciisti in canone. Et gradatim pcede ad fortiora et euacua cu eis que cōueiunt et administratō pill. de aloē et masticis est de eis que multum cōserunt in ea: et fiat illud in omni tertia nocte vtatur cho chys in euacuatōibus suis si necessitas est vt deni eis fortiores. Et sumat ei in potu decoctiōez casie fistule cu quattuor aur. oli d kerna. Et scias q quum purgasti supest tibi vt cōsories cerebrum et yelamina eius cu aliquibus que ipsuz confortant ex eis que sciisti. Et ex ipsis quidem sunt odora menta muschi et ambre et canfore etiam illis cōmi ste. Et quandoq; pmissent cum eis aloē vt cōiun gant cuz cōfortatione resolutionem. Et adhibe ei empla calida et stuporē inferentia que sciisti. Quz ergo declinat administra balneum et empla cōfor tantia. Dum aut in principio pgenerat et scis q materia est calida tunc forsitam declaratur est tibi et sciisti illud in canone regiminis cerebri. Et fre quenter pota eum medulla casie fistule cum oleo amigdalino diebus frequentibus. Et quandoq; su uat eos caputpurgium cu mumia in oleo viol.

Et scias q ouum antiquum temporale non era dicat nisi qd est fortis resolutiōis et calefactionis. Et quandoq; inuat eos si fiat eis caputpurgium ex troc. stelle et scellie et diamuscho et que pcedunt cursu eorū dissoluto quodcuq; eorū fuerit in lacte lactantis puellam: et ppter quum dolor sit fortis et vincant vigilie. Phlebotomia vero et cauteri zatio arteriaz et earum incisio icautati sunt secun dum q fuerunt in sode antiqua. Tibus autē sit quod non vaporat de eis que sciisti ita vt puēia tur ad lentes cu oleo amigdalino dulci et similiter ius fabarum. Et non est malum vt cibentur qui ex eis sunt infrigidati cu huiusmodi ppter putatē

vaporis eorum. **E**pitimia aut oportet ut declinet
quandocumque ad illud quod parum stupefacit: sed sit
maior intentio resolutio. Et ex istis quidem epitimi-
matibus est opium et sanguis draconis et crocus et
terebinthina fiat ex eis epitima et liniatur ex eis tem-
pus usque ad tempus apud necessitatem indigentem
stupefactione. Et ex eis est crocus et galle et troc.
stelle. Nam cum ex illo liniatur tota frons erit iu-
uans. Et tu quidem redi ad antidotarium et ad ta-
bulas medicinarum singularium.

De emigranea. L. xxxvij.

Emigranea est dolor in una medietate ca-
pitis excitatus. Et. H. diffiniuit eam di-
cens quod ipsa est ambulator medius. Quis
quidem causa est intra cranium: et quandoque est in
paniculo cooperiente cranium. Et plurimum quide-
m sit in lacertis temporis quod autem est exterius quan-
doque puenit ad hoc ut non tolleretur tactum. Et ma-
terie sunt puenientes ad locum eius ex vasis: aut ar-
terijs extrinsecis: aut ex cerebro ipso et velaminibus
eius: et eleuatur plurimum illius ex via commissura-
rum. Et quandoque sit ex vaporibus expulsis a to-
to corpore: aut membro illius partis. Et emigra-
nea quidem secundum plurimum est habens piodo-
dos. Et ipsa quidem non sit nisi secundum domina-
tionem humorum. et non sit emigranea quantita-
tem habens ex malitia complexionis singularis. Et
illa quidem que sit ex humoribus sit quandoque ex
humoribus calidis et quandoque ex humoribus ma-
lis frigidis: et quandoque ex ventositatibus et quan-
doque ex vaporibus: et tu iam sciisti signa. **U**-
terumque inuenis cum frigida quietem cum calefactio-
ne et extensioe propinqua. Et cum calida calefactione
tactus et pulsationem in temporibus et quietem cum
frigiditatibus: et etiam quia cum frigida sentitur
frigus: et cum calida sentitur calor et illud apud ve-
hementiam doloris.

De cura. L. xxxvij.

Ius cura est phlebotomia secundum quod sci-
uisti in ouo et reliquis et proprie vene fro-
tis et temporis et solutio et clisteria et attra-
ctio et totum cum eo quod conuenit ipsi secundum quod
tibi preceptum est in canone. **E**t ex eis quidem
que conferunt calide est infusio aloes in aqua endi-
uic dicta in antidotario cuius potio sit inter. 3. i. et
vi. 3. **E**t in ipsa confert phlebotomia frontis et
vene nasi valde. **Q**um periodus adest oportet
ut purgetur corpus ante ipsum et pmutetur comple-
xio post purgationem: quod si materia fuerit calida
pones narcotica super tempora sicut opium et cor-
tices mandragore et anctum et hyusquamum et can-
foram et infrigidabis locum secundum quod sciisti de
quibus dictum est in canone. Et quandoque iuuantur
ex incaustro scriptorum linito super partem in
qua est emigranea. **E**x epitimatibus frontium ha-
bentium emigraneam est crocus. Et iuuantur ex
emplo facto ex ruta et menta cum vino et oleo rosae.
Et similiter epitimate ex troc. puali dictis in anti-
dotario. Et similiter administratione emplorum
de quibus est hoc baccharum lauri foliorum rute am-
borum partes equales: sinapis partem mediam co-
iungantur cum aqua et administrantur. Et quod magis
confert ei est ceratum factum ex cantaridibus et po-

situm et dimissum donec locum vesicat: aut ex gum-
mi rute acressis quoniam ipsum est ulceratum
et enutiat iuuamentum cauterizationis. **Q**uod si
materia frigida fuerit vehementis frigiditatis ni-
mis facies emplastrationem ex euforbio et sinapi
et piretro et similibus. **A**gritudo autem cuius tem-
pus plonatum est: est frigida secundum omnem dis-
positionem et indiget resolutione et quod calefaciat cum
fortitudine. **E**t epitimata quidem et embroce co-
munia et propria emigraneae dicta sunt in antidota-
rio illa ergo administrantur. **Q**uodque epitimatata
administras cum tu iam euacuaueris ex corpore
et purgaueris: tunc prede inungendo lacertos tem-
poris in parte doloris digitis tuis et cum mandili as-
pero apud horam piodi deinde lini. **E**t quod ne-
cessarium est stupefacere cum dolor pulsationis sit
fortior tunc confert linire super arterijs in tempore quod
est coram loco opium cum sarcocolla et stipticum et
stringatur plumbum: aut lignum super ipsum decem
positum et ut phibeat pulsationem fortem faciente
dolorem pulsationum quodmodum ostendimus in
his que precesserunt in canone de cauterizatione.

Quidam preterea medici narrauerunt medica-
me emigraneae temporalis exptum iuuatum ac-
ceptum a muliere. Et illud quidem est ut deco-
tur radices cucumeris asinini et apulthium in oleo
et aqua donec dissoluantur et embrocetur pars do-
lorosa ex aqua et oleo calidis: et fiat emplum ex fe-
ce. Et mulier quidem illa quotiens administrabat
hoc sanabat emigraneam: siue esset cum febre: siue
siue febre. Et ex emplis quidem non est sicut em-
plum sinapis. **Q**uodque egritudo plonata est fac em-
plum ex gummi rute acressis et corticibus rute ac-
ressis et corticibus radicis capparis et squilla et eufor-
bio tritis et commistis cum vino odorifero: est enim
medicamentum magnum conferens ei. **E**t ex eis qui-
bus iuuantur est ut incipiant et ingrediantur bal-
neum et multiplicent inclinationes super aquam cali-
dam: deinde fiat eis caput purgium ex oleo fistici
no. Illud enim sopit dolorem illico. **A**mplius
colligantur descriptiones scripte in antidotario et
singularia declarata in tabulis medicinarum singularium.

Tractatus tertius de apostematibus capitis et solu-
tione continuitatis eius.

Sermo vniuersalis de karabito qui est apostema
capitis sursus. L. i.

Item karabitus apostema calidum
in velamine cerebri subtili et cros-
so absque corpore quia corpori ip-
sius quandoque accidat apostema. **N**on
enim quodmodum quidam existi-
mant medicorum quod cerebrum ipsum non apostemat
verum hoc est quod dicitur. Nam quod est lene sicut ce-
rebrum et durum sicut ossa non extenditur et quod
non extenditur non apostemat. **H**ic autem ser-
mo est erroneus et illud ideo quoniam lene visco-
sum extenditur et ossa etiam apostemat. Et. H.
illud confessus est. Et nos monstrabimus finemque
eo in capitulo dentium. **I**mmo dicimus quod omne
quod nutritur extenditur et augmentatur cum
nutrimento. Et propter hoc concedendum est quod
extenditur et augmentatur cum superfluitate

et illud est apostema. Et illud est quoniam si cerebrum quandoque apostemat: tunc karabitus et sirse est nomen proprium apostematis velaminis cerebri quoniam est calidum licet in quibusdam locis quandoque concedatur etiam dici de apostemate substantie cerebri et est visus proprius huiusmodi. Verumtamen transumptum est ex nomine accidentis quod ipsum constitatur: et est alienatio et intellectus permixtio cum caliditate adurenti et nomen accidentale cadit super hoc accidens et artificiale super hoc apostema. Et a etio quidem hec similis est permutationi nominis accidentis quod est subiecto egritudine faciem ipsam et significantes ipsum que est sirse cerebri et est illud. Quidam autem homines sunt qui prenomina ignorantes existimant quod sirse sit nomen apostematis. Et quod sirse sit levis ipso: sed non est ita. Nam sirse est dictio plica birseni est pectus et sen est apostema. Et sirsen etiam est pscum. sir enim est caput et sen est apostema et egritudo. Et sirsen quidem factum in febribus: aut factum propter humores in ore stomachi adustus et est illud quod est propter apostemata in partibus capitis extrinsecis: aut in paniculo extrinseco. Et sirsen factum cum birsen et est illud quod sit propter coitatem velaminis. scilicet diaphragmatis et apostema eius et reliquorum lacertorum pectoris: et factum in apostemate vesice et matricis et stomachi et similitudinem cadentem in hoc nomine narrantium narrationes diversificantur sicut diversificantur narrationes narrantium lethargiaz que est sirsen frigidum quod nominatur obliuio. Birsen autem verum finem visum artificiale est aliud quod diximus et quandoque apostemat cum ipso substantia cerebri et communicatio et permutatione: et si ipse est vehementer malum pimes in quarto. et si ipse pertransit euadet. Et plurimi quidem qui moriuntur ex birsen moriuntur propter impedimentum in spiritu. Et apostema hoc habet loca diuersa secundum partes cerebri diuersas et quandoque coeant in ipso due partes et coeant loca omnia: et plurimum quoniam fit non stat eius aduentus nisi in eo quod sequitur vacuitatem anteriorem et in eo quod medietur. Et eius quidem principium est sanguis: aut citrina cholera pura: aut rubra pura: aut adusta trahens ad nigredinem et est vehementer malum: Et quasi non sit secundum plurimum nisi a sanguine cholero preter apostema phlegmaticum aut a citrino. Et quasi non finitur nisi sudore aut fluxu sanguinis ex naribus. Et multotiens apostemat velamen et vene que sunt exteriora capitis ita ut fortasse aperiantur commixture. Et illud quidem ex quo fit permixtio rois composita ex sletu et risu hora post aliam est malum: Et quoniam est permutatio ex peripneumonia quoniam nam significat fortem calorem humoris. Et similiter si permittetur ad non verum. Et quoniam accidit ut perseveret granitas in partibus capitis et pulmone deinde superuenit spasmus ut vomitus et erugo eris viridis moritur infirmus in hora sua. Et plixior mora eius est unus dies aut duos dies si virtus fuerit fortis. Ex speciebus vero karabitus in qua maior est fiducia est illa in qua eger recordatur eius cum quo alienauit post alleviationem sue febris. Et quando accidit ei res risus aroonati est egritudo in qua homo semper ridet est significatio laudabi-

lis. Quoniam ergo laborat habes sirsen et euomit choleram rubeam et est debilis moritur ea die aut fortis et plonatur duobus diebus. Et nullus quidem visus est habens apostema in partibus cerebri cuius yria fuerit aquosa qui euaserit. Et karabitus quidem multotiens resoluitur per horridas quoniam fluit. Et quandoque infrigidatur et mutatur in lethargiam: et quandoque liberatur ab eo et cadit in ebriam: aut sit demoniacus et multotiens permittitur non verum in verum. Et senes quidem raro euadunt ab egritudine karabitus. Quidam vero medicorum existant quod quandoque accidit egritudo similis karabiti absque febre significans vacuitatem apostematis: dicunt enim quoniam sit fortis inquietudo et oscitatio et habens eam non tollerat quietem et fortasse saliendo ascendit pietes et eius rixa sit fortis et strigat ipsius anhelitus et sitis eius. Et quoniam bibit aquam strangulatur ea et expellit ipsam. Et dicunt quod est pncans ea die secundum plurimum: et quandoque extenditur usque ad quatuor dies et ab ea nullus euadit post illud: sed accidit ut ipsorum facies nigrescant et lingue et sint ipsorum oculi congelati et dispositiones sunt sicut dispositiones timentium: deinde ipsorum leniuntur motus et cadunt eorum virtutes et pulsus et moriuntur et plures mortes ipsorum sunt cum strangulatione et vides eos curren- tes: deinde vides post illud eos statim cadere et mori. Et dico ego non est longe quin causa in hoc sit propter coitatem cerebri cum aliquo membro nobili sicut membro anhelitus quoniam accidit eis spas- mus magnus: aut corruptio alia sicut strangulatio et pueniat ad cerebrum et permittet et corrumpat ipsum et permisceat intellectum et faciat sitim propter succationem partium capitis et gutturis.

De signis eius communibus. L. ij.

Signa autem coia speciebus ipsius veris sunt ista. Alienatio supfluit quandoque et absconditur alia vice et abhominatio loquelle et pigritia ab ea et permixtio intellectus et plurimum horum circa quartam diem et inquisitio extremitatum et extremorum frigus et agitatio et spiritus agitatus non ordinatus: sed est magnus et extensio osium pectoris ad superiora multa. Et tremor membrorum cum ipso et ante ipsum nuntiat ipsum. Et quandoque eum eo somnus inquietus et excitatur ab ipso et clamat et quandoque dormiunt et quandoque vigilant: et est eorum somnus secundum plurimum agitatus commotus cum phantasias et sonus corruptis terribilibus et eius excitatio est permixta cum vocibus. Et sunt illic iue recidia et audacia et ira yltra consuetudinem et abhorrent radios et avertunt se ab ipsis. Et agitantur lingue eorum vehementer et stringunt eas et quandoque apostemat. Et multotiens absconditur eorum vox et desiderant aquam et bibunt ex ea parum non multiplicatur et neque ipsam etiam desiderant plurimum. Et plurimum infrigidantur eorum extremitates absque frigore extrinseco faciente hoc. Ipsorum autem yrine sunt declinantes ad tenuitatem et subtilitatem. Et ipsorum pulsus sunt duri propter essentiam apostematis in membro nervoso duro. Et propter duritiam vene et debilitatem virtutis ad comprimendam materiam sentis in pulsibus eorum virtutes aliquam usquequo appropinquant timori: quoniam

siccatas aggrgat et stringit et sunt partes costrictiores et dilatationis velociores et cum sua finitate non euacuatur ab yndositate quadam quoniam cerebrum est substantia humida. Et quandoque accidit pulsibus eorum ut dilatentur aliquotiens et magnificentur propter necessitatem et ut frequentes fiant et diversificentur in partibus loci et tremat et illud quidem est ex eis que nuntiant succopim nisi sit genus tremoris et diversitatem et tremorem faciant durities venarum et fortitudo virtutis quoniam tunc non nutiant illud et quandoque accidit pulsi iporum ut sit spasmus et nutiet spasmum. **¶** Quod vides signa egritudinum acutarum et febres pravas et stringitur natura tunc illud nutiat sursen. Et est quasi ex nutijs fortibus et pcedunt karabitus obliuio rei propeque et tristitia sine causa et somnia mala et sorda multa et grauitas et repletio et antecedunt ipsum plurimum citrinitas faciei et vigilie plix et somnus inquietus. **¶** Et accidentia hec sunt fortiora dum medicine pseuerat in itinere pueniendi ad caput et reuoluitur in venis suis et subtiliantur. Et cum appropinquant ei et biberit cerebrum materiam inueniunt principium doloris in posteriore parte capitis apud locum in quo est coniunctio colli et capitis et proprie in cholero. **¶** Et cum incidant in ipsum et apostematur cerebrum desiccantur primum oculi eorum vehementer et deinde accidunt lachryme et proprie ex uno oculorum. Et multotiens accidit ut uene ipsorum fortiafficiantur rubedine. Et quandoque succedunt eis distillationes sanguinis ex naribus. Et plerumque fricant oculos suos et declinant ad quietem et redeunt in maiori parte corporis nisi in manibus: quoniam cum eis fortasse inquirunt et colligunt uillos et fit illud plurimum cum clausione oculorum. Et quandoque fit cum pupillatone et querela. Et quandoque pigri sunt in loquendo manifeste non addentes super motum lingue. Et quandoque accidit eis distillatio vrine cum cognitione ipsorum aut absque cognitione et est febribus de significationibus fortibus quod sursen est presens. Et obliuiscantur doloris si est in membris ipsorum immo si aliquid de membris ipsorum dolorosis impetuose tangitur non percipiunt ipsum. Nos vero addimus et dicimus quod quando apostema sit in parte anteriore corrumpit imaginationem. Dum ergo est illud incipiunt colligere villos ex vestibus et palcas et que sunt similia illis ex parietibus et imaginant aliquas phantasias que non inueniuntur: quod si sit in medio corrumpit cogitationem et turbatur in eo quod agit et loquitur cum alienatione plurima et cum cadit in eo quod est coram posteriore obliuiscitur eius quod videt et agit in dispositione ita ut quandoque petat aliquid et presentetur ei et non recordetur se quesuisse illud et plurimum petat peluis ut mingat in ipsa et ponatur coram ipso et obliuiscatur eis. **¶** Si autem apostema comprehendat super partes omnes apparerit hec omnia signa. Et si cum eo apostemet cerebrum rubra sit ipsius facies et oculi et exeunt oculi exterius vehementer et sunt rubei si materia faciens apostema sit sanguis: aut citrini sunt si materia faciens apostema sit cholera pura. factum vero ex humoribus propter comunitatem significat euentus eius subito et consequentia malitie dispositionis membri alterius: et proximus qui est in exacerbatione fortitudo

disis eius et minuitur cum diminutione in dispositione alterius et augmentatur ipsius augmentatione. Et factum a sursen cerebri accidit paulatim paulatim et sequitur vel adheret. Et signa sursen veri in sepabilia antecedunt: deinde accidit egritudo. Non verum autem pcedunt egritudines aliorum membrorum deinde apparet signa eius. **¶** Factum autem ex partibus velaminis distinguendis et lacertorum pectoris antecedunt signa bursen et pleuresis que sunt dolor pungitius in latere apud anbelium et strictura anbelitus et pulsus serinus et tussis plurimum sicca deinde humectatur secundum plurimum et expuit et fit cum febre continua cuius plurimum caloris tendit ad partes pectoris. Et in vero ad partes capituli cum quo multiplicatur extensio ossium pectoris ad superiora. Et proprius sit eis sensus doloris super vertice non comprehendens. Et non sunt signa predicta eius in eo quod preterit fortis et multa et eius spiritus sit diuersus. debilitatur enim quandoque et fit frequens et magnificatur alia vice et fit ei similis et paruus et debilis plus. Et fit quandoque sicut intus. Sed in karabito vero fit spiritus maior uno sit magnus. Et duo quidem sursen coicant in fortitudine humorum. Verumtamen sursen sequens differt a sursen vero in hoc quod sequitur in fortitudine sua fortitudinem se et alienat cum alienatione se. **¶** Tu eo autem quod sit propter humorem in ore stomachi sentit mordicationem in ore stomachi et manifestam et sitim et amaritudinem oris. **¶** Et factus propter apostema membrorum et aliorum scitur propter illud quod apparet de dispositionibus eius. Quoniam dum non sunt apparentes et manifeste non ducit ad promissionem intellectus et sursen manifestum. **¶** Et nunc quidem rememoremur signorum spei veri sursen. Dicemus ergo quod primum signorum facti a sanguine est quod coicans accidentium eius predictorum coicum accidit cum risu et accidunt ei distillationes sanguinis ex naribus et magnificatur eius spiritus et distillant oculi eius et lippitudinem patiuntur et non sunt vigilie que accidunt ei cum hoc suppone. Et est asperitas lingue in ipso tendens ad rubedinem declinem ad nigredinem: deinde nigrescit et fit lingua in ipso grauis. **¶** Et quandoque pigrescit a locutione propter gnatatem lingue. Et sunt phantasie eius quas videt rubet et uene frons et oculorum eis sunt plene. Et accidunt eis frequentia sedendi et standi absque necessitate quam inde habet. Quod autem sit ex cholera rubra pura vigilias plurimum facit et alienantur eorum oculi valde et exaspatur lingua fortiter et citrinatur prius: deinde nigrescit et febris fit fortis. Et multiplicatur desiderium et amor tergendi oculos. Et imaginantur quedam tendentia ad citrinitatem et ingreditur in mores eorum rapacitas et melie proprietates et audacia in disceptando et est quasi in forma eius qui vult litigare et attenuantur nares eorum et proprie ipsarum extremitates. Et accidunt eis in fronsibus suis attractio fortis ad superiora. Eius autem quod sit ex cholera adusta et est illud quod promittit signa sunt quod coicans accidentium accidit cum demonio et rixa et spiritus magnificatur et magnificatur inquisitio. Et sunt oculi eorum conturbati et eis causa est libare et est quasi ipsa. Signa vero promutationis eius sunt ista. Nam si promutat in lethargia

et illud est quod in eis expectatur: Videl oculos
pulsari in clausione eorum lachrymis et salina currit et
pulsus tardatur et levis fit. Signa vero pmutatio
nis eius in sacculos est apostema cerebri sunt quod
apparent sacculos suos et occultatur nigredo oculo
rum et apparet albedo quandoque et non diligit dor
mire nisi resupinus et inflatur venter eius. Et ex
tenduntur ossa pectoris eius et multiplicantur tre
mor membrorum eius. Et si pmutatio eius est et
cam sunt profunditas oculorum et sedatio febris et
nigredo corporis et paruitas pulsus et durities eius.
Signa vero pmutatio eius in spalinum nos
afferimus in caplo ipalini.

De cura ipex eius. L. ij.

Communis quidem ipex eius verarum est
phlebotomia ex cephalica et egressio san
guinis aliquantula immo multa valde.
Et incipiat in hoc loco sicut incipiunt humores si
nihil forte fuerit quod phibeat. Et oportet ut si
at eius phlebotomia cum cautella in cognoscen
do dispositionem ipsius ex sincopi si cecidit in ipam
aut sit ei vicinus et retineatur languis quoniam sincopis
adeo pproximitas et ingeniatur in cognoscendo il
lius. Nam in eis non apparet dispositio icoluitatis
a dispositione lipotomie multum manifeste: sed
pulsus quandoque significat ipam. Nam quoniam tre
mit et descendit et diversificatur absque ordine ita
ut inuenias vnam magnam et aliam parvam signi
ficat pproximitatem sincopis. Et oportet ut sit
cautella in ligatione vite super ipam ita ut sit firma
ta qua motus ipsius et agitatio irrationabiles non
soluant. Quandoque enim soluit eam et egerit per se ip
sum propter imaginatiorem corruptam ducentem
eum ad illud. Deinde post hoc phlebotomia
venas frontis si virtus fuerit fortis et secerit oport
tere illud dispositio et fortitudo egritudinis: quod si
virtus et dispositio non consentiunt ut fiat phle
botomia eius vniuersalis et ex manibus eius aut
non est tibi possibile habere manus eius et quod addi
ei ex hoc ducit ipam ad inquietudinem et rixas for
tem: tunc phlebotomia eum in fronte. Et postea su
per caput eius in principio oleum rosae cum aceto in
frigidatur niue et reliqua que numerant tibi ex ex
pressionibus infrigidantibus. Et cholericus qui
dem inuatur si fiat capiti eius emplum ex folijs lenti
cis valde. Et fac eum quiescere in domo tem
perata in aere puro in quo non sunt picture neque for
me. Nam ipse diligit intueri imaginatiões earum et
illud est ex eis que ledunt cerebrum eius et vela
mina ipsius cerebri. Et oportet ut in domo eius
et iuxta ipam sit multitudo redolentium frigidorum
sicut nesciar viola et rosa et cinsora que nuerant
tibi in canoe. Et associa ei amicos suos pruden
tes sibi caros et misericordes eius: et ex quo vere
cūdetur et cesset propter ipam a sua pmissione et agita
tione que ei nocent. Et stude ut ipam facias dor
mire et ut fiat hoc aliquid opus duobus cornibus
frontis eius a pproxima et naso ipsius si virtus est for
tis et si non caue quoniam illud est pūnes: Immo
sine opio sis contentus. Sed administra quod sit sicut
sirupus de papauere. Et fac emplum capiti eius ex
laciua. Et potes eum semine papaueris et aqua or
dei. Verūtamē rectius est ut expellas per phlebo

tomiam si tollat eam hora et non fuerit in post
mo eius timor: fac illud in principio duobus die
bus aut tribus diebus. Amplius quoniam phlebotomia
tur si est possibile non pueniat: donec non rema
neat in corpore sanguis quo confortetur natura ad re
sistendum vaporibus et defectui nutrimenti si se
cerit hora illud oportere. Et postquam phlebotomia
ueris eum: tunc oportet ut ipam clisterizes clisteri
valde leni sicut oleum rosae cum aqua ordeii et aqua
et oleum: quod si eges hoc et quod sit fortius hoc post
quam sit in gradu lenitatis fac et trabe materiam ad infe
riora omnino fricatione pedum et reliquis. Et funde
super eos aqua calida: Immo ligando et strigendo
et pendo uetulas super eos et prope in dispositione
scensionis et grauitas fortitudinis febris si adest ei
illud quoniam facit oportet in principio egritudinis disposi
tionis ut ponantur venose in loco quod dicitur chee
len. Et primo incipe nutrire ipam subtili nutri
mento ita ut sis contentus oxymelle: deinde post
hoc die vno aut duobus pmuta ipam ad aquam or
dei subtilem cum oxymelle: deinde ad grossam et co
sidera in hoc virtutem et egritudinem: et quotiens
videris accidentia egritudinis fortiora incipe in
principio a subtiliatiōe cibi multa nisi virtutis casus
timeatur. Tunc enim nutrantur. Et aliena eos ab
aqua vehementis frigoris prope si fuerit in vela
mine distinguere apostema aut in visceribus. Et
sicut videbis egritudinem declinare gradatim in
nutrimento pcede aut ex ipso adde et pone ut ipam
sit ex cucurbita et herbis frigidis et almes et granis
frigidis: aut effiteati: aut acetosus cum fructibus fri
gidis: et in hac hora inuatur pane simile in fuso in
aqua frigida et iuleb infrigidato cum niue vehemen
ter. Et oportet quidem ut in principio admini
stres repulsiua pura nisi sit de genere magno ex
quo apostemantur vene que sunt extra caput eorum
comunitate velaminis. Illic enim oportet te inci
pere ab eo in quo sit parum mollificationis et seda
tione doloris deinde stiptica. Et sit tibi securitas
multa in clisteribus: deinde administra secundum
plurimum embrocās infrigidantes non cum stipticita
te. Et misce in eis parum papaueris ut dormire
facias et parum camemille etiam ut resistat papa
ueri et resoluat resolutione modica. Quoniam egritudo
fuerit finita his medicaminibus et remanserit alie
natio: tunc mulge super caput lac ex vbere et ma
milla. Si virtus quidem in ipso est fortis lac capra
rum. Et si debilis quidem fuerit lac mulierum et
omni multiori moranti super ipam vna hora fac suc
cedere ablutionem eorum embrocās equalibus in qui
bus ponantur viole et radices lilij et camemilla cum
reliquis infrigidatiuis sicut videbis in antidota
rio: quod si egritudo plongetur et non imouetur me
dicinalibus istis aut grauis est faciens subet et per
transierit terminum principij et quies in ea fuerit
maior motu tunc aliena ei ea que vehementer in
frigidant et prope papauer et adde ei in embrocis
tunc post septimam balsamitam et mentastrum et ru
tam et expressiōem mente et melilotum et postea super
caput mucilagines seminis lini cum oleo et aqua et un
ge corpus cum oleo calefacto assidue. Quoniam vide
ris quod virtus pseruatur post longitudinem egritu
dinis et postquam pertransierit septimanam et quod est

supra ipm tibi inest ut potes ipz parū vini pmisti.
Et multotiens accidit eis vomitus et inuuantur eo.
Et quandoq; potantur quidam iporū aqua pmista
cū oleo. Et sit ipoz vōitus facilis et hūectat eos.
Et quū non mingunt ppter defectum intellectus
et debilitatem sensus inūge eoz vesicas cū oleo te
pido. Et melius est oleum de oliuis; aut embro
ca ipos cū aqua calida et aqua in qua cocta sit came
milla: deinde super eas comprime donec vrina p
uocetur. Et sis sollicitus cū hoc ex eis omni hora
et comprime vesicas eorum in omni hora sperans
in ipō vrinam puocari. Si aut illud non respondz
administra embrocas secundum qd dictum est. Et
oportet vt stringas eos ligando si inueneris eos
multiplicare pmutatiōem et agitatiōem: et ledun
tur ab eis vehementer et pprie quū phlebotōas
eos et scissura nōdum est cōsolidata. Amplius quū
pcedunt in declinatione et exitu a fortitudine egri
tudinis plurimū reges eos regimine cōualecentiū
et adhibe eis restaurantia leuia. Et aliena ipos ab
scribis et ventis malis et calidis et canicularibz die
bus et sole vt non incurrant reciduiam. Quz vis
aut eos balneare balnea ipos in aquis sapidis bal
neatiōibus lenibus vt facias eos dormire: nam in
dormitiōe eoz cōsistit inuauementum plurimū. Et
ciba eos carnis lenibus. Et hic quidem est fmo
vniuersalis i cura ipoz. Eius vero quod diuersi
ficatur aliud est cholericū aliud sanguineū. Cho
lericum enim indiget in sui cura eductiōe cholere
cū solutiōe plurima et phlebotomia minore. Et sit
qd solutiō educit choleram ex eo potius ex lubri
cantibus subtilibus predictis ex purgantibus sar
guineis: et tibi uest vt ponas i eis fumū terre si scie
ris qd natura obediens sit secundum oēm dispositiō
nem. Et quandoq; ponunt in eis scamoneam quū
cōfidunt de obedientia nature secundum cōsuetudi
nem egri. Et cholericus quū phlebotomatur non
cōsequatur pproquitate lincopis. Sed phleboto
metur phlebotomia bona cū cantella inde habita:
deinde solutiōe euacuetur. Et etiam cōueniens est
vt ponas cibos eius frigidos et humidos. Tibi aut
sanguinei sunt frigidi. Et pertransit vt sunt stipti
ci quando facta est euacuatō ex solutiōe et clisteri
bus et cibi sint sicut qui sunt cū acresta et ribes et g
natis et cydonijs et pomis. Cholericus aut nō conue
niunt isti. Sed qui sunt sicut qui sunt ex cucurbi
ta et alcheketi. s. facto ex ordeo excoiato et qui si
unt ex spinabz et atriplicibus et almuati. Et est q
sit ex almes et similibz ill. Et eoz acetositas sit ex
aceto et zuccaro: aut ex prius et q sui illis simil. Et
scias qd cholericus indiget extinctiōe plus et sangui
neus resolutiōe plus. Et in cholericō non timetur
omnis cantella infrigidatiōis que timetur in san
guineo: et nō aliāt aqua frigida omnino. Et oport
tet vt plurimum sis sollicitus in somno iporū. Et
illud erit sicut embroce humectantes et cū admini
stratiōe oleoz sicut olei lactuce et cucur bite et que
ipsis simulantur faciendo caputpurgium. Et in
cholera que est adusta multiplicetur studium cum
humectantibus et cū administratiōe enematum in
frigidantium et humectantium in eis quantum pos
sibile est.

De phlegmone accidente ipsi substantie cerebri

L. iij

Purimū quidem accidit ex sanguine pu
trido apostemante cerebrū. Et quandoq;
sepat cōmissuras et rarificat: et forsitan ca
put cū ea dirūpitur et scinditur et dolor cum ipa sit
fortis et oculi sunt rubei exeuntes valde et maxyl
le valde rubescunt. Et quandoq; accidit cū ea spas
mus: et quandoq; accidunt vomitus et nausea p
pter cōitatem stomachi et declinatur ad resupinati
onem valde secundum cōtrarium cōsue te resupina
tiōis et secundum diuersitatez ordinis. Et est secun
dum plurimū pncans in tertio. Si aut ipm ptran
suerit fiducia habetur. Et scias qd egritudo non est
vehementer parua: alioquin membrum non tolle
rat ipam cū hac essentia et cū hac sublimitate. Et ip
sius qdē cura est cura sursen et fortior. Et cōfert ei
phlebotomia vene que est sub lingua vehemen
ter. Et illud post phlebotomiam vene cōis et ue
narum aliarū.

De herispila et impetigine accidetibus in cerebro
et ysaero. L. v.

Quandoq; et accidit in ipō cerebro heri
sipila et ysaero. Et sit dolor fortis et in
flammatiō vehemens. In facie vero quan
doq; accidit frigus ppter occultatiōem caliditatis
et citrinitas ppter illud et pprie in oculis: deinde ca
lescit subito et rubificatur. Crūtāmē secundum plu
rimū sit tendens ad citrinitatez et frigus et est sic
citas vehemens in ore. Et cū eis non est tantū ex
subet quantum accidit in phlegmōe. Verūtāmē ac
cidetiā in eis sunt terribiliora et febris est fortior et
earum cura est cura sibile. Et plurimū eis per
necat in tertio. Si aut non iterficat in tertio euadit.
Et pueris quidem quandoq; accidit herispila in ce
rebro et pfundatur cū ipa synciput et oculi et mino
ratur oculus et desiccatur totum corpus. Me
dicetur ergo ex vitello oui cū oleo ros. infrigida
to et pmutato omni hora et cū expressiōibus ther
bis humidis et frigidis super caput pprie cū cucur
bita et corticibus melonis et cucumeris.

De sibile. L. vi.

Item sibile demonium supfluum acci
dens cū sursen calido cholericō ita vt ho
mo cū hoc qd habet sursen alienet ppter
demonium agitatum. Et cū karabito quidem pu
ro sit alienatō et ratiōis pmutatio et non est cū ipō d
monium si aut est demonium est sibile: et est etiā
quasi mania cōposita cū karabito sicut karabitus ē
quasi mlia cōposita cū aposteate calido et febre.
Et multotiens quidem antecedit in ipa demoniū:
deinde succedit ei apostema et febris. Et non sit si
bare nisi quz karabitus est a cholera rubea pura et
adusta. Nam quū ipa ad cerebrum impellitur cū
principio sue applicatiōis facit puenire demoniū:
et cū ipō aut post ipm puenit apostema et est causa
sibile. In karabito aut est demonium accidens ab
apostemate et in sibile apostema et demonium p
ueniunt simul a materia neq; vnu eoz est causa al
terius ex quo aliud inueniatur: sed si quandoq;
fiat vnumquodq; iporum causa additionis alte
rius. Quz sibile incipit apparere vigilie sum
plix et somnus inquietus et timor est in somno et
oscitatio et spiritus magnus frequens et obliuio et

Supra ipm tibi inest ut potes ipz parū vini pmisti.
Et multotiens accidit eis vomitus et inuuantur eo.
Et quandoq; potantur quidam iporū aqua pmista
cū oleo. Et sit ipoz vōitus facilis et hūectat eos.
Et quū non mingunt ppter defectum intellectus
et debilitatem sensus inūge eoz vesicas cū oleo te
pido. Et melius est oleum de oliuis; aut embro
ca ipos cū aqua calida et aqua in qua cocta sit came
milla: deinde super eas comprime donec vrina p
uocetur. Et sis sollicitus cū hoc ex eis omni hora
et comprime vesicas eorum in omni hora sperans
in ipō vrinam puocari. Si aut illud non respondz
administra embrocas secundum qd dictum est. Et
oportet vt stringas eos ligando si inueneris eos
multiplicare pmutatiōem et agitatiōem: et ledun
tur ab eis vehementer et pprie quū phlebotōas
eos et scissura nōdum est cōsolidata. Amplius quū
pcedunt in declinatione et exitu a fortitudine egri
tudinis plurimū reges eos regimine cōualecentiū
et adhibe eis restaurantia leuia. Et aliena ipos ab
scribis et ventis malis et calidis et canicularibz die
bus et sole vt non incurrant reciduiam. Quz vis
aut eos balneare balnea ipos in aquis sapidis bal
neatiōibus lenibus vt facias eos dormire: nam in
dormitiōe eoz cōsistit inuauementum plurimū. Et
ciba eos carnis lenibus. Et hic quidem est fmo
vniuersalis i cura ipoz. Eius vero quod diuersi
ficatur aliud est cholericū aliud sanguineū. Cho
lericum enim indiget in sui cura eductiōe cholere
cū solutiōe plurima et phlebotomia minore. Et sit
qd solutiō educit choleram ex eo potius ex lubri
cantibus subtilibus predictis ex purgantibus sar
guineis: et tibi uest vt ponas i eis fumū terre si scie
ris qd natura obediens sit secundum oēm dispositiō
nem. Et quandoq; ponunt in eis scamoneam quū
cōfidunt de obedientia nature secundum cōsuetudi
nem egri. Et cholericus quū phlebotomatur non
cōsequatur pproquitate lincopis. Sed phleboto
metur phlebotomia bona cū cantella inde habita:
deinde solutiōe euacuetur. Et etiam cōueniens est
vt ponas cibos eius frigidos et humidos. Tibi aut
sanguinei sunt frigidi. Et pertransit vt sunt stipti
ci quando facta est euacuatō ex solutiōe et clisteri
bus et cibi sint sicut qui sunt cū acresta et ribes et g
natis et cydonijs et pomis. Cholericus aut nō conue
niunt isti. Sed qui sunt sicut qui sunt ex cucurbi
ta et alcheketi. s. facto ex ordeo excoiato et qui si
unt ex spinabz et atriplicibus et almuati. Et est q
sit ex almes et similibz ill. Et eoz acetositas sit ex
aceto et zuccaro: aut ex prius et q sui illis simil. Et
scias qd cholericus indiget extinctiōe plus et sangui
neus resolutiōe plus. Et in cholericō non timetur
omnis cantella infrigidatiōis que timetur in san
guineo: et nō aliāt aqua frigida omnino. Et oport
tet vt plurimum sis sollicitus in somno iporū. Et
illud erit sicut embroce humectantes et cū admini
stratiōe oleoz sicut olei lactuce et cucur bite et que
ipsis simulantur faciendo caputpurgium. Et in
cholera que est adusta multiplicetur studium cum
humectantibus et cū administratiōe enematum in
frigidantium et humectantium in eis quantum pos
sibile est.

responsio non similis interrogatiōi et oculi rube-
scunt et ipso agitatio adest et grauitas est in eis et sunt
quasi lapi. Et quandoque est in eis secundum quod dixi
mus citrinitas et sit illic sensibilitas extēsiōis apud
spondiles et dolor propter eleuationem vaporis et
sit etiam in eis cursus lachrymarum inuoluntarie ex
vno oculo. ¶ Deinde cum sistitur egritudo in-
duratur febris et exasperatur lingua et siccatur et
inde in postremo ipsius quiescunt motus palpebra-
rum propter debilitatem et grauitas motus puenit
usque ad motum palpebrarum et remanet ex demo-
nio alienato inter cetera cum defectu sermonis et pauci-
tate ipsius et secundum hoc puenit plurimum collige-
re villos et paleam. Et in pulsu sit augmentum de-
bilis et minoratiōis et durities propter siccitatem.
¶ Et quandoque sit fibare que non est simplex pu-
ra. Quare ipsorum dispositiones diuersificantur in
sermone et memoria et motibus: plerumque enim sunt
ordinati et plerumque inordinati. Et ipsius quidem cu-
ra est cura sicut cholerici cum additiōe in humecta-
do multa. At oportet ut extremorum ligatiō assu-
duetur.

De lethargia que est sicut frigidum cuius inter-
pretatio est obliuio. L. viij.

Lethargia dicitur apostēa phlegmatica fa-
ctum intra cranium et est sicut phlegmati-
cum et plurimum quidem eius sit in mea-
libus substantie cerebri absque velaminibus et ve-
triculis et substantia cerebri: quoniam phlegma ra-
ro congregatur et penetrat in panniculos cerebri pro-
pter ipsorum duritiem neque in substantiam cerebri pro-
pter ipsius viscositatem sicut etiam pleuresis secun-
dum plurimum est cholericā et raro sit phlegmatica
propter puritatem penetratiōis phlegmatis in substantias
fistulas. id est fistulas nervosam duram. Licet sit possi-
bile ut fiat illud in paucis amburum: possibile est
enim ut cadat hoc apostēa in substantia cerebri
et in eius velaminibus. ¶ Et hec quidem egritu-
do nominatur nomine sui accidentis. ¶ Verūtamē
lethargia vniuersaliter est obliuio. Et hanc
egritudinem comitatur obliuio et propter nomen eius
errant in ipsa plures medicorum ignorantes quod inte-
tio in ipsa est egritudo facta ex apostēmate frigidum
immo existimant quod hec egritudo in seipsa sit obli-
uio. At quod quidam medici sunt qui nominant lethar-
giam omne apostēma frigidum in cerebro siue sit
melancholicum siue phlegmaticum. Verūtamē plu-
res antiquorum phlegmaticum hoc nomine appropri-
uerunt et tuus est ut in ipso nomine videtur. Et hu-
iusmodi quidem egritudinis materia propinqua est
materie sicut: sed est vehementius confirmata.
¶ Et hec egritudo generatur ab omni quo gene-
ratur humor phlegmaticus et in quo sunt vapora-
tio et putrefactio. Quapropter plurimum genera-
tur a comestione ceparum. Et generatur ex repletio-
ne nimia stomachi et multitudine potus et multitu-
dine comestionis fructuum.

De signis eius. L. viij.

Sunt sorda leuis et febris leuiter necessaria ei
est febris in omni apostēate facta ab humorum
putrefactio. Et propter hoc separatur a
subet. Verūtamē ipsa est lenta quoniam materia est
phlegmatica. Et hec quidem febris quandoque non sen-

titur cum ea et sit cum ea subet grauis: Sicut enim ha-
bens eam aperit oculum sic claudit et sit cum ea obli-
uio et ipso est rarus et tardus ualde debilis. Et sit
quasi cum strictura spiritus pariter et cum spūto et multa
oscitatiōe et aptiōe oris et ipsius clausione et quan-
doque remanet eius os post oscitatiōem apertum pro-
pter obliuioem quod oportet enim ipsum claudere et
propter pigritiam ab ea et si velit ipsum claudere. Et
adest ei singultus propter communiatem stomachi.
Et albedo in lingua et pigritia in responsione et in
motu palpebrarum et comitatio intellectus. Et ege-
stio secundum plurimum est humida et si siccatur sic-
catur leuiter et temperate. Et vrina est sicut vrina
asinorum. Et quandoque accidit ei tremor et sudor
extremitatum. ¶ Et sunt cum diuersitate habentium
harabitus. Ipsi enim in lectis suis precipitati iacent:
harabitus vero habentes eleuantur. Et pulsus ip-
sorum sunt magni multum rari tardi tremuli vni-
doli similes pulsibus pipneonicorum. Verūtamē
sunt minoris latitudinis et longitudinis et tardiores
et fortius rari et minoris diuersitatis: quoniam no-
eumentum cordis ab ea factum est minus. Et ca-
dit in pulsu eius cadens in medio plus quoniam vir-
tus vitalis in ipsa est sanior et febris cum ea est minor
propter longitudinem ipsius a corde. Sed eius ob-
liuio est maior quoniam materia hec est in ipso ce-
rebro et in pipneonia eleuatur ex apostēmate pul-
monis: quod si melancholicum dicatur lethargia sunt
eius signa quod dolor sit fortior et sunt cum ea rixā
et alienatiō et oculi sunt aperti intuentes in vno lo-
co. ¶ Et cum lethargia est in substantia cerebri:
subet est fortior et difficultas motuum est maior.
et albedo lingue est in ipsa valde vehemens et ocu-
li ad exitum tendunt et difficultas motus et dolor
ad laxitatem tendunt. Si autem est in velaminibus
dolor est fortior et motus sunt leuiiores. Et acci-
dit in eis multotiens retentio vrine propter obliu-
onem et propter debilitatem lacerti vrinariis. ¶ Et
signis autem incessus hominis ad lethargiam est multi-
tudo tremoris capitis cum pigritia et grauitate. Mun-
quod fortiora sunt accidentia lethargie et multiplicat
sudor valde est tunc pimens propterea quod sudor de-
icit virtutem: At cum spiritus dilatatur et sit bonus
et declinant accidentia tunc tendit ad salutem et pro-
prie si apparent apostēmata post aures: plurimum
enim crisis eius sit per eam.

De cura. L. ix.

Si non fuerit quod phibeat phlebotome-
tur prius: deinde administra eis diste-
ria acuta et attrahatur materia ad inferi-
ora. Et fac eum vomere cum pena sinapi et melle il-
limita. ¶ Et fac eum quiescere in domo luminosa
et phibe ipsum ne in subet profundetur assidue excita-
do ipsum. ¶ Et in principio rei repelle materias cum
oleo rosae et aceto. Deinde post duos dies a principio
sui misceat eis castoreum et sit acetum squilliticum.
Et non potes aqua frigida ipsum nisi pariter et in pri-
ncipio proprie. Et apud statum eius et proprie in fine
sui et phibe illud: deinde in unge corpus eius oleo
et nitro et semine vrtice et laurole et pipere et pire-
tro et similibus. Et administra embrocas fortis re-
solutiōis et odoramenta et sternutamenta et garga-
rismata subtilissima in quibus sunt haece et isopus

et calamentum et origanum. Et gargarismata cum melle et squilla et reliquis que sciisti in caone. Et qui squillas super caput eius administras proprie humidam valde ea iuuatur. Et administra etiam reliqua rubificantia super caput et linimentum fac ex sinapi. Et frica extremitates eius et comprime eas donec rubescant et doleant quoniam est magni iuuamenti et fiat illud assidue. Cum autem in subbet profundi sunt extende capillos ipsorum et euelle quosdam eorum: et pone etiam apud nocram vento sas multas cum igne absque icilio. Et forte incisio tibi necessaria est quum est necessitas euacuatiōis sanguinis. Et quum nutris nutri eos cum aliquibus que sint sicut aqua lupinorum et aqua ciceris cum ordeo fracto. Quis eos cibaueris coprie extrema ipsorum aliquibus horis ut vapor ad superiora non trahatur. Et si tibi necessarium fuerit propter egritudinis longitudinem ut potes ipsum solutio et proprie quando cum ipso apparet tremor pota ipsum duabus teriis aut ex castoreo cum pauca scamonea que sit minus pondere vnius danie. Et si timetur supfluitas febris aliena scamoneam et sis cotenus castoreo et per mutatiōe complexionis absque euacuatiōe. Et melior euacuatiō illa est que sit cum disleri. Si autem alia fuerint tibi necessaria da ei ad potandum hircipre pondus. 3. vnius quartam. 3. vnius de pulpa colloquintide et tribus. 3. myrobalanorum et danie vno mastice: et si febris non est vehemens caloris et cōsidis quod soluat: quod si non cōsidis propter illud fac ei suppositoria aut collyria ut tunc caue ad illud faciendum se inuenit: deinde excita ipsum et percipe ei ut permutetur ad egerendum. Et quia ei accidit obliuio vrine et stercoreis embroca utraq; emūctoria et ventrem cum aquis in quibus cocta sint camemilla et melilorum et viola et radices lilij et cōprime vesicam ut vrinam emittat. Deinde qui finitur egritudo administra restauratiua et fac euz tollerare terminum exercitij parui et adhibe ei regimē cōualecentiu.

De aqua intra cranium. L. x.

Quoniam quandoque aggregantur humidiates aquose intra cranium et extra ipsum: tunc si fuerint extra cranium signat eas quod propinque dicemus. Et si sunt intra cranium et locus earum supra pāniculum duz sentit eger et uisum interius: et sit cum ea difficilis clausio oculi immo non est possibilis et humectantur oculi valde et lachrymantur assidue et stant aperti inuuentes in vnum locum. Cura. Et in huiusmodi non est ingenium.

De apostematibus que sunt extra craneum et aqua extra caput et atalym rofamuz. i. inflatiōibus. L. xi.

Quandoque accidunt in velaminibus que sunt extra caput apostemata calida et frigida. Et quandoque accidunt et proprie infantibus egritudo que est cōgregatiō aque in capite. Et quandoque etiam accidunt in maioribus. Et hec quidem egritudo est hūiditates retente inter craneum et cutem et inter duos panniculos extrinsecos: et accidunt istati in loco illo capitis et fetus et vigilie. Infantibus quidem accidunt illud secundum plurimum quia obstetrix errat et cōprimit caput et sepat

ipsum et aperiuntur orificia venarum. Et currit ad illud quod est sub cute sanguis aquosus. Et quandoque sunt humores alij ab hūiditatibus aquosis: quod si color cutis est cum dispositione sua et cutis est eleuata cōpressa expulsa tunc est aqua in capite. Et si color est mutatus et tactus diuersus et est ibi fortitudo et phibitō ad expellendum et sentitur mordicatio et dolor: tunc ibi est apostema extra craneum.

Infantibus autem et alijs quum est apostema in capitibus eorum et hoc plurimum non sit nisi infantibus: tunc oportet ut cognoscas an sit multa an sit expulsa ab exterioribus ad interiora violenter. Nam si taliter fuerit non medicatur. Si autem fuerit pauca et retenta inter cutem et craneum: tunc fac aut scissuram vnam in latitudine aut si fuerit multa tunc fac scissuras duas se se secantes: aut tres scissuras secantes se si fuerit plurima et cūctur quod est in ipso: deinde stringe et liga et suppone ei vinum et oleum visque ad tres dies: postea solue ligaturam et medica cum unguentis et lincio si eis indigeris et filo et puluerizatiōe si illud sufficit et non indiges unguentis.

Et si carnis generatiō tardetur precipitur ut o leuiter radatur ut caro nascatur. Si autem aqua fuerit valde pauca sufficit tibi ut resoluitur humor aquosus cum emplis. Que autem ex apostematibus extrinsecis sunt calida et que frigida cognoscet tactu et colore et cōuenientia eius quod ad ipsam puenit. Et in omnibus quidem sentit dolorem comprimentem craneum et quum tangis inuenis dolorem. Et cura ipsum medicamine leuiore ex cura firmiter: ita tamen quod tu scis securus in administratiōe fortioris in ipso. Et ventose quidem in ipso cōferunt plus minutiōe.

In atalym autem infantium oportet ut lactans accipiat potet ordeum aut aquam sanie eius si infans solutio nem habuerit: et infanti detur ad potandum tunc aliquantulum spodi torrefacti et se. portulace torrefacti. Solutio enim in hac egritudine est mala et lactanti interdicitur balneum et ponatur super synceput eius viola infrigidata.

De subbet alahari quaz quidam medicorum nominant suchos: sed non est ipsa immo suchos est specties cōgelatiōis. L. xij.

Hec egritudo est egritudo sursemiati composita ex surfen calido et frigido: quoniam apostema est factum ex duobus humoribus simul. scilicet phlegmate et cholera. Et eius quidem causa est impletio quaz gnat gulolita et multitudo cōestis et potus et ebrietas. Et utriusque quidem humoris quoniam eger et quandoque vnius ipsorum vincit et uincunt tunc eius signa. Si ergo phlegmaticus vincit nominatur subbet. Et si vincit cholericus nominatur sabara subbetia: et quandoque cōueniunt in egritudine vna cum numero ut vniuersusque eorum impugnet alterum et quandoque vincet phlegma et quandoque cholera. Et facit quidem phlegma in ipsa subbet quandoque et grauitatem et pigritiam et clausiōem oculorum. Et difficile sit eis respondere ad illud quod queritur ab eo. Et est ipsius responsio responsio tardatis et cogitantiis. Et cholera quidem in ipsa efficit inquietudinem et alienatiōem cōtinuam et palpitatiōem: et neque permittit ipsum pfundari in subbet. Immo eius subbet est subbet aque excitatur quum excitatur. Et quum phlegma vincit generat subbet

et clauditur palpebra cum aperitur. Et quando nō
est cholera excitatur et alienatur et puenit ad motū
et aperit oculum absq; palpitatiōe et non claudit.
Immo ipsius superior extremitas attrahitur sicut
accidit patienti sursen et desiderat resupinari et eius
resupinatio est non naturalis et inflamatur ipsius fa-
cies et declinat ad viriditatem et rubedinem secun-
dum q; in dominatiōe dispositiōum eius trahitur
palpebra eius ad superiora et clamat. Et cum apit
oculum suum est ipsius apto sicut apertō habentis
suchos et cōgelatiōem absq; palpitatiōe. Cum autē
loquitur eius sermo non est ordinatus et strangu-
latur ab aqua ita vt plurimum redeat aqua ex na-
ribus eius. Et similiter strangulatur a sorbitioni-
bus. Et hec quidem signa sunt mala et multotiens
accidit in ipsa retentiōe vrine et egestionis et paucitas
vtriusq; Et accidit eis stricture ipsius. Et quadoq;
similatur in pluribus dispositiōibus prefocatiōi
matricis. Verumamen facies in prefocatiōe
matricis est cum dispositiōe sua et adliant reliqua si-
gna prefocatiōis dicta in capitulo suo: hic autē pos-
sibile est vt in ea aliquid loquendo eger amittet
et si precipitur vt itelligat. In ea autē cuius matrix
prefocata est non est possibile illud dum in prefo-
catiōe pseuerat. Et hec quidem egritudo similis
est lethargie: sed tamē differt ab ea: quoniam faci-
es non est cū dispositiōe sua sicut est in patiente le-
thargiam. Et iterum eis adsunt vigilie et apto ocu-
lorum absq; palpitatiōe et febris est in ipsa fortior
et similatur karabito: sed tamē differt ab eo: quo-
niam subet in ipsa est maior et alienatō minor. Et
pulsus quidem eius est velox et frequens ppter
apostema et pmissionem cōgelatiuam quare diuer-
sificatur a pulsu lethargie. Et est latus et brevis p-
pter phlegma et apostema suum: quare diuersifica-
tur a karabito: et ipsius quidem breuitas est ppter
latitudinem sui. Amplius est fortior pulsu lethar-
gie et debilius pulsu karabiti. Et sit pulsus non ex-
tensus rarus valde spasmosus sicut fit in prefoca-
tiōe matricis. Sed virtus in ipsa non remanet ne-
q; egreditur ab ordine omni illo egressu sicut fit
in prefocatiōe matricis immo virtus cedit et pul-
sus fit frequens.

De cura. L. xij.

Cura autē cōis est phlebotomia sicut scis:
deinde clisteria in quorū attractiōe et leni-
tate addis secūdum quantitatem in qua i-
uenis materiam secūdum signa predicta ita vt co-
gnoscas an vincat cholera vel phlegma. Et
cibus etiam phibeatur secūdum q; sit in karabito
et proprie si eius causa fuerit multiundo cibi. Quia
ppter quā causa fuerit multitudo cibi facit egrū uo-
mere et purga stomachum ipsius. Si autē causa eius
fuerit ebrietas non curabitur omnino donec abici-
datur ebrietas: deinde sit contentus humectantibz
caput ipsius: deinde ad vltimū curetur eo quo cu-
ratur finis ebrietatis. Et ipsius quidem spes
cōicant in embrocis et emplis et scternutōis pre-
dictis et euacuatiōibus subtilibus cū eo quod bibi-
tur et clisterizatur sicut scis: et iste quidem medici-
ne in ipsa non sunt in termino frigiditatis que preci-
pitur in karabito neq; in termino calefactiōis qui pci-
pitur in lethargia: sed sunt composita ex eis et vin-

cat in eis illud quod oportet secūdum q; apparz q;
aliquis duoz humoz sit magis abundans. Et tibi
quidem iam premisum est in canone totum quod
oportet te facere i huiusmodi. Et oportet ut po-
nas in embrocis eius si fuerit cholera supabundās
folia salicis et violas et radices lilij et ordeum cū ca-
memilla et corona regia et aneto. Et quandoq; das
in potu sirupum de papauere si non tūmetur q; su-
perueniat ei dominium phlegmatis. Et intentō q;
dem quare ei in potu tribuitur est vt dormiat.
Quod si vtrez materie sint equales adde i is
haice et amaracum. Et si phlegma est supabun-
dans adde in eis folia lauri et rutam et mentastruz
et isopum et castoreum et origanum. Et similiter ē
dispositiō in emplis et enematiōibus secūdum hunc
canonem: et tibi quidem est possibile colligere ea
ex antidotario. In fine autē egritudinis et postq;
declinauerit infirmitas tunc aliena ab eo embrocās
frigidas et sis cōtēntus subtiliatiōis que scis: deinde
balnea ipm et rege cum regimine conualecentiū.

De plaga et incisōe cutis capitis et curatiōe. L. xij.

Scapitō eueniens in capite: aut est in cute
et carne: aut i osse: aut manifesta: aut i si-
maci: aut ita q; ossa inde extrahenda sūt
aut sinac: Et ex sinac est alfurati et est ut ex
uberet velamē ad exteriora et apostemetur et im-
pinguetur: et fiat sicut futurati. Et ex eis est q; sit i
matre et in suatua et in eis est timor et in vulneri-
bus quidem puenientibus ad panniculum cerebri
accidit laxitas in latere vulnerum et spasmus i op-
posito eius. Et cum incisio non puenit ad ventres
sed ad terminum velaminis subtilis est magis in
columnis. Quā vero puenit ad cerebrum apparet fe-
bris et vomitus cholere et non est ex eis que sana-
tur nisi raro. Et ppinq; ad incolūitatem quidem
incisio est que cadit ad futurati duoz ventriū ante-
riorum. Cum enim cito succurrit ei cōtinuatur.

Ille vero que in duobus ventribus postero-
ribus fuerit sunt prauiores. Et ea que fit in me-
dio prauior est ea que fit in posteriore et remotior
vt redeat ad dispositiōem naturalem nisi sit val-
de parua. Et principium quidem cōsistit in em-
plis et erit eius rectificatiō velociter. In cura vero
cōsistit principium ad phibendum apostema cum
eo quod tollat dispositiō. Distinctionem vero
medicaminis vulneris plagatiui quod est in cu-
te et carne dicemus vbi vlcus rememorebiur
in libro. iij. et dicemus curam fracture que est ex
eis in caplo fracture et restauratiōis. Et medici
in fractura cranei in qua extrahenda sunt ossa ha-
bent duas intentiōes. Intentō enim quorūdam est
vt declinent ad medicinas sedatiuas que dolores
vehementer quiescere faciunt. Et intentō ē alioz
quibus videtur q; administrande sunt medicie ue-
hementis delectatiōis et administrant post incisōez
fracti et eradicatiōez secti et extractiōez fractū eis
medicinas attractiuas in ynguentis et alijs supra
locum supra ipm exterius existente epithimate ex
aceto et melle. Et hoc modo p manus boz po-
sterioz puenit maior incolūitas q; p manus prio-
rum et illud quidem non est mirum. Bal. enī di-
xit q; complexio ossis et panniculi est sicca.

Tractatus quartus de egritudinibus capitis et plurimo nocumeto ipsius in operationibus sensus et moribus.

De subet et somno. L. i.

Subet somnus supfluus et gnis non tamen omnis supfluus et gnis: sed ille cuius gnis est in materia et qualitate simul: ita ut ipso spatio sit plixius et eius elevatio fortior et debilitetur excitatio ipsius ab eo. Si autem excitatur tunc somnus eius est naturalis in quantitate et qualitate sua. Et eius quidem alius est gravis alius est subet profundus. Somnus autem universaliter est reditus spiritus animalis ab instrumentis sensuum et motuum ad principium cum quo priuantur ipso instrumenta ab exitu operationis in ipsis nisi que necessaria sunt ad hoc ut vita permaneat et illa sunt sicut instrumenta spiritus. Et somnus quidem naturalis absolute est cuius reditus est cum profundatione spiritus vitalis ad interiora ut digeratur cibus quem in ipso sequitur spiritus animalis sicut fit in motibus corporum subtilium primis propter necessitatem vacuitatis: et quod est etiam propter defectum eius et ut spiritus adiungat sibi preter eius quo nutriatur et subsistet et augmentetur substantia illius et recipiat restaurationem eius quod ex ipso in vigiliis resolvitur. Et hunc quidem propinquus est qui accidit ei qui sanitati vicinus est ab egritudine sua. Accidit enim ei somnus profundus et significat sedationem egritudinis eius ipse tamen insanus non significat bonitatem. Et quandoque et accidit somnus huiusmodi generis ei qui euacuat est medicina plurimum et somnus ille confert ei reddens ipsum virtuti sue. Et plurimum accidit somnus non absolute naturalis et ille quidem est reditus qui fit ad principium propter superfluitatem resolutionis spiritus etiam non tollat eius substantia dilatationem propter defectum sui augmenti similiter illud quod sufficit applicationi causa resolutionis facte ex motu profundatur ergo sicut fit in dispositione laboris et exercitii fortis. Et illud fit propter euacuationem superfluum accidentem spiritui animali. Natura igitur fit propria ad recipientem quod est in substantia eius nisi consequatur ipsa ex nutrimento sustentaculum. Differentia vero inter ipsum et illum qui est ante ipsum est sicut differentia inter petitionem cibi a corpore sano ut sit loco resolutionis naturalis ex eo et petitionem cibi a corpore debilitato a solutione et fluxu sanguinis. Primus enim duorum somnorum petit restaurationem solutionum vigiliarum et est res naturalis. Et secundus petit restaurationem resolutionis laboris et non est naturalis. Et quandoque accidit somnus non naturalis absolute et est ut sit reditus spiritus animalis ab instrumentis propter causam infrigidantem substantie spiritus contrariam aut extrinsecus aut ex medicinis infrigidantibus et instrumenta adipiscuntur frigus inconueniens penetratio spiritus vitalis in eis secundum modum suum renouantem infusionem spiritus in eis addunati corruptionis complexionem qua recipit virtutem animalem. Spiritus a principio quare residuum redit ad profundum pectoris et sit piger ad dilatationem propter

frigus complexionis et hoc est stupor. Et quandoque etiam accidit propter causam humectantem instrumenta et perturbantem substantiam spiritus et oppilantem vias eius et laxantem substantiam nervorum et lacertorum et mollificatio quam sequitur oppilatio et cooperimentum que prohiberet spiritum penetrare quoniam spiritus ipsius substantia iam est in grossata et perturbata. Et quoniam instrumenta eius sunt corrupta propter humiditatem et laxitatem eorum simul. Et iste est somnus ebrietatis et accidit quod est huic accidenti proximum propter nimiam stomachi repletionem et prolixitatem more cibi in stomacho: huius autem subet remouetur vomitu. Et hee due cause quoniam firmantur sunt causa quoniam plurimum accidit subet. Quandoque etiam adunatur frigus et inuat ipsum humiditas simul in causis soni. Veritatem causa antecedit tunc est ex frigore et inuat ipsum humiditas. Sicut aggregatur in vigiliis caliditas et siccitas et est causa vera ipsa caliditas quoniam inuat siccitas. Subet perterea sunt cause alie ex quibus est vehementia proximorum febris et euentus nature cum essentia super suam egritudinem et ipsius compressio sub materia et sequitur ipsam spiritus animalis sicut dictum est et proprie si materia febris est frigida phlegmatica et ipsa quidem non calefacit nisi cum putredine. Et quandoque fit propter malitiam humorum et vaporum ascendentium ad antierius cerebrum a stomacho aut pulmone in egritudinibus suis et reliquis membris. Et quandoque fit ex multitudine nervorum et scaridum. Et quandoque fit ex coartatione cerebri ipsius sub osse cranei: aut laena eius: aut cortice ipsius quoniam cerebro aduenit percussio et vehementior ventrius ad faciendum subet apud incisionem est vehementior eorum ad faciendum subet apud compressionem. Et quandoque fit propter vehementem dolorem percussionis euenientis laceratis temporibus: aut secundu coitatem lesionis in ore stomachi aut in matrice quare contrahitur ex eo cerebrum et oppilat vias spiritus sensibilis taliter quoniam ea fit difficilis motus spiritus ad procedendum. Et quandoque fit propter vehementem debilitatem spiritus et resolutionem ipsius quare fit difficilis eius dilatatio. Et quoniam primi sensus qui priuantur in somno et subet sunt visus et auditus: oportet tunc ut sit impedimentum in subet in anteriore cerebro et propter coitatem corruptionis imaginationis. Nam si non esset communitas anterioris cerebri et non accideret nocuumtum nisi posteriori parti non oporteret ut visui et auditui proueniret priuatio neque esset somnus immo esset destructio motus et tactus solummodo et essent sensus reliqui cum dispositionibus suis sicut coitatem in egritudinibus congelationis et sochos et non est nocuumtum quod subet asfert sensui ultra nocuumtum quod infert motui. Nam ipse destruit sensum omnino et non penitus destruit motum remanet enim incolumis in anhelitu. Et oportet quidem ne oppilatio proueniens in subet sit completa neque cum multa spissitudine et si non fiet nocuumtum in anhelitu. Omnis autem subet ex complexionem pendens est propter frigus primo et propter humiditatem secundo. Amplius quandoque fit permutatio ad subet sicut ex peripneumonia et pleuresi et similibus. Et

quidam hominum sunt quorum humores dum sedent sunt fracti non nocentes quare cooperit eos dormitatio. Quia se prosternunt profundatur calor innatus et feruent et excitantur vapores cerebri quare somnus non ipsum cooperit et precipue in eo qui non est sicce complexionis. Cum ergo multiplicantur cooperture somni indicat egritudine: et sicut aqua granatorum tardante in stomacho que retinet vapores et liberat a vigiliis. Et nos quidem iam diximus qualiter oportet esse formam iacentium super cibum. Nunc autem dicemus quod versus resupinationis multoties ledit dorsum et laxat ipsum. Cuius quidem cura est versus surgendi plurimus. Ex somno preterea in sole timetur capiti et qui fit in luna facit possidere creatum sanguinis qui fit cum rascatione propterea quod luna monet humores et causa quidem sonitus gutturis est coopertura oris carne quare spiritus non egreditur nisi in voce humiditatis.

De signis spetie subet. L. ij.

Sicut subet fit ex frigore puro extrinsecus: eius signa sunt ut fiat per successiones frigoris vehementis adueniens capiti exterius aut propter frigus intra corpus et cerebrum: et non inuenitur in facie inflammatum neque in palpebris etiam est color viridis et pulsus est extensus tendens ad duritiem cum raritate vehementi. Et si subet fit ex frigore potius alicuius medicinarum narcoticarum que sunt opius et hyusquianus et radix mandragore et semine mandragore et nux metel et fucus et lac in stomacho acetosum et coriandrum humidum et semine psylli multum significatur signis que dicemus de vnaquaque eorum in capitulo de venis. Et ut subet fiat cum alijs accidentibus prefocationis et viriditatis extremitatum et frigiditate eorum et apostemate lingue et pmutatode odoris et fit pulsus cum casu formicans debilis non cum raritate immo frequens habens frequentiam ventriculosi formicantis: Et si fuerit rarus non erit ei odor neque fortitudo: Immo redit ex raritate ad spissitudinem et ex spissitudine ad raritatem. Scias ergo si aliquod horum in potu datum est: aut ipse per se bibit et medicetur totum illud cum eo quod dicemus in capitulo de venenis. Sunt autem quidam qui dicunt quod subet frigoris puri est leuior subet materiei humide. Sed sermo ille non est vehementer sanus: Immo quandoque est fortis valde. At omnes quidem subet facit ex frigore cerebri in substantia sua aut propter medicinam ebibitam sequitur corruptio in cogitatione et memoria. Quod si subet fit ex humiditate pura sunt eius signa ut non videatur signa sanguinis neque granitas phlegmatis. Si autem fiat ex phlegmate scitur illud ex precedenti repletione et nimia stomachi facietate et multitudine potus et lenitate pulsus et ipsius fluctuatione cum latitudine et scitur ex profundatione subet et gravitate ipsius et in statione in palpebris et frigiditate tactus et regimie precedente et etate et regione et reliquis. Ex sanguine vero factus scitur ex inflatione venarum que dicuntur guidez et rubedine oculorum et maxillarum et rubedine lingue et sensu calamitatis in capite et similibus illis que sciisti. Et si cum hoc sanguis et phlegma coniungant aggregatode apostematum

videbis signa karabiti et lethargie et subet aspharri. Quod si causa in ipso fuerint vapores pulli ex corpore in febribus et proprie apud dolore pulmonis et apostema in ipso nominatum peripneumonia aut vapores stomachi scies totum suis signis. Nam si est ex stomacho precedunt ipsum vertigo et schotomia et tinnitus et phantasia et est leuius apud famem et augmentatur apud repletionem. Si vero est ex parte pulmonis et pectoris precedunt ipsum dolor grauis et dolor in partibus pectoris et stricture spiritus et tussis et accedens pleuresis et pneumonia. Et similiter si fuerit ex epate precedunt ipsum significationes egritudinis in epate. Et si est ex matrice precedunt ipsum egritudines matricis et eius repletio. Qui autem sit ex percussione facta super balbema aut super tempus scitur suis significationibus. Et differentia quidem iter subet et apoplexia est quod habente subet possibile est intelligere et excitari et sumi motus eius leuius sensibus suis. Apoplecticus autem priuatur sensu et motu. Et omnino differentia inter habentem subet et illum in quo est malefactio propter debilitatem cordis est quod pulsus habentis subet est fortior et similior pulsibus sanorum. Et pulsus habentis sincopis est debilius et durior et sincopis prouenit paulatim cum mutatione coloris redentis ad citrinitatem et ad similitudinem coloris mortuorum et infrigidantur extrema. In subet autem non alteratur color faciei nisi ad illud quod est bonum et non excitatur frustum faciei et nasi neque mutatur a forma dormientium nisi paruo tumore et inflatione. Et differentia quidem inter habentem subet et illam cuius matrix est prefocata: est quod possibile est quod habens subet intelligat et loquatur si precipitur. Illa vero cuius matrix est prefocata intelligit cum difficultate et non loquitur penitus et est motus et proprie motus colli et capitis et pedum facilius in eo quod habet subet et sensus et aperio palpebrarum facilius in habentibus matricem prefocata: et est prefocatio matricis causa eueniens subito et indicat potestatem sui et finitur aut minoratur et subet extenditur et fit introitus in ipso in profundatode gradatim et incipit a somno graui nisi causa eius sit frigus subito eueniens aut medicina ebibita. Scias ergo illud.

De cura subet et soni grauis facti in febribus. L. ij.

Subet autem que accidit ab egritudine existente in aliquibus membris. Semita cura est punire ad membrum illud cum regimie uspurgetur et remoueatur quod in ipso est et confortatio cerebri ita ut materiam non recipiat. Et illud qui dem verbigratia sit cum oleo rosae et aceto plurio ne oleum dormire faciat et precipue quum ipsum est solum cum expressionibus fructuum confortantium et post illud adhibeantur embroce infrigidatiue. Deinde fiat permutatio ad resolutiuum si fuerit in cerebro retentum aliquid et tu quidem iam sciuisi omnia illa in canone. In eo autem qui fit in febribus et in principio piodorum oportet ut incipiatur a ligatione extremitatum et a motu sermutionum assidue et odoramento aceti et vaporis eius etunctione capitis cum oleo rosae et aceto plurimo aut aqua

acresce aut aqua granati et scripticorum. Ille autem qui sit propter potum narcoticorum curat finem illi narcoticorum et det egro ad potandum tyriaca ipso quod dictum sum in libro. **U**bi autem facti ex frigore extrinsecus adueniente cura est potus tyriace et mithridati et diamuschi et embrocetur caput cum aqua in quibus cocta sunt ruta et castoreum et piretrum et ungatur caput cum oleo de ben et oleo de duabus speciebus castoreo et squilla et oleo muscellino et oleo costi non cum castoreo. Et similiter adhibeantur emplastra facta ex castoreo et squilla et muscho et sint castorei partes. ij. et squille pars. i. et muschi quantitas parua et odoret muschi assidue et utatur eis que dicta sunt in calefactione complexionis cerebri. Sed est labor absque facilitate. In illo autem qui factus est propter dominium sanguinis oportet ut incipiatur a phlebotomia cephalice et ventosurium aut phlebotomia saphene et utatur clistere temperato et subtilatione cibi et utatur eo quod torrefactum est. Illi autem qui factus est propter dominium humiditatis pure que non est cum materia oportet ut cures cum emplastris factis ex castoreo et flore squinati et costo et nucis cupressi et sania et euforbio et piretro et desiccetur cibus et alienent olea et embroce nisi cum cautella: humectatio enim que est in oleis quandoque vincit virtutem medicinarum nisi sit valde fortis. Et oportet ut administratio fiat unctionis capitis et rubificationis eius et odor rationis muschi. Et si fuerit humiditas cum materia phlegmatica oportet ut euacuetur cum clistere forti prius et ingietur ut euadat: et plurius eis quod ex phlegmate est in stomacho ut euadat cum eo quod phlegma incidit ex eis que dicemus in loco suo et administratio embrocis digestis fortes et caput purgatio et sternutatoria et gargarismata et ea que sciunt in canone sicut tibi preterit. Et ex cura est ut eger audiat et videat res que constant ipsum: tristitia enim in huiusmodi egritudinibus in quibus debilitatur cogitatio et extinguitur est ex eis que commouent animam et reducant eam ad rectitudinem. Et ex medicinis quidem vigilare facientibus est epithima factum cum calcanto et abstersio faciei cum aceto et constrictio extremitatum inferiorum et administratio sternutatoriorum.

De vigilis et sabara. L. iij.

Vigilia quidem est dispositio animalis quae effunditur spiritus animalis ad instrumenta sensus et motus ut eis utatur. Sabara vero est superfluitas in vigilia et egressus a naturali. Et eius quidem causa complexionalis est caliditas et siccitas propter igneum spiritum et mouet semper ad exteriora et caliditas vehementius est faciens sabara et antierius faciens. Et sabara quidem quandoque fit ex nitrositate humiditatis occultata in cerebro: aut propter dolorem et cogitationes communes. Et est sabara cuius causa est lumen et loci illuminatio quum pervenit in huiusmodi aliis preparatis sabare. et est sabara que est propter malitiam digestionis et multitudinem repletionis. Et est sabara que fit causa eius quod ista et commouet humores et somnia et timore in somno sicut faba et similia. Et est sabara que fit in febribus propter elevationem vaporum siccorum mordicatorum ad cerebrum.

Et dolor quidem qui decrepitis accidit ex sabara est propter nitrositatem humorum eorum et falsedinem ipsorum et siccitatem substantie cerebri eorum: et est sabara que fit causa apostematis melancholicis aut cancerosis in partibus cerebri et dicitur quod ille in quo sabara fit fortis: deinde accidit ei tussis moritur. Et nos quidem iam diximus in capitulo somni quod oportuit nos dicere.

De signis. L. v.

Signa igitur eius que fit a siccitate pura sine materia et non socia caliditati sunt leuitas capitis et sensuum et siccitas oculorum et lingue et narium et quod non sentitur in capite calor neque frigus. Eius vero que fit ex caliditate et siccitate signa sunt inuentio signorum siccitatis cum inflammatione et aduisione. Et quandoque est cum siti et aduisione in origine oculorum. Et eius quidem que fit ex nitrositate humorum signa sunt humectationis inuentio in naribus et lippitudo oculorum et sensibilitas grauitatis parue et velocitas excitationis apud somnum cum saltu. Et illud quidem significatur ex regimine preterito et etate. Et eius quidem que fit ex illuminatione loci aut ex cibo. Signa etiam sunt cause eius. Eius vero que est ex apostemate melancholico signa sunt signa predicta multoties. Sed eius que est ex dolore aut cogitationibus communibus et febribus acutis signa sunt eius cause.

De cura. L. vi.

Oportet quidem ut habens illam cuius causa est siccitas utatur cibo humido et balneis temperatis proprie: quod si ipsum balneum non facit dormire tunc non est temperati corporis et non bone complexionis et neque est in paucitate siccitatis: aut potestate humorum malorum quos balneus eleuat et oportet ut deserat cogitationem et coitus et laborem et utatur quiete et tranquillitate et assidue inuictio capitis cum oleis humectantibus predictis et attractione in naribus oleorum et caput purgatio ipsorum et distillatione eorum in aure et proprie olei ne nufarini et precipue faciendo caput purgum et in fricatione inferiorum pedum. Eius vero que est ex caliditate quum hoc regimine est cum additione facta in regimine harum medicinarum et administratio verbigtia rasure cucurbitae et portulacae et mucilaginis plumbi et virge pastoris et sempivivae et similiarum. Et ex huiusmodi inuictio est somnus suavis subtilis cum quo non est hezeze et sit eius casus brevis: aut si sit cum hezeze sit equalis: et propter illud sonitus arborum et aque faciunt dormire. Eius vero que facta est ex dolore regimine est sedatio doloris. Et ipsius cura est cum eo quod proprium est vniuersi dolori in capitulo suo. Facta vero in febribus multoties habenti datur in potu adiciatur purum et facit dormire. Et oportet ut habens eam utatur ablutione faciei et embrocis et unctione temporis et frontis cum oleo de papauere et lactuca et ut ponatur in forbitonibus ipsius semine papaueris albi. Et quandoque stupefacit ex narcoticis quorum descriptiones sunt in antidotario et troc. Scitro predicti in. c. de soda calida quum dissolunt in expressione papaueris aut aqua rosae in qua coctum est papauer: aut aqua lactuce et limitur eo frons conferunt. Et ex eis quidem

Ad lesionē sensus. L. vij.

Species nocumenti sensus contingentis in operationibus cerebri sunt propter duas causas ⁊ cognoscuntur tribus modis.

¶ Cum enim sensus hominis est incolumis ⁊ imaginatio formaz reꝝ in somno ⁊ vigiliis est sana. Deinde sunt res ⁊ dispositiones quas videt in vigiliis suis ⁊ aut in somno suo ex eis de quibus possibile ē ipsuz proponere ⁊ remouentur ab eo ⁊ qū audit eas ⁊ testificatur non remenent apud eū: tūc lesio illa est in memoria ⁊ in posteriore cerebro. q̄ si in hoc non est impedimentuz sed loquatur ea que non sunt dicenda ⁊ timet ab eis a quibus time re non oportet ⁊ putat esse bonum qđ non debet putari bonum ⁊ sp̄at qđ non est sperandum ⁊ inquirīt qđ inquirendum non est ⁊ facit qđ facienduz non est ⁊ est potens seruare quoz vult recordari tunc lesio est in cogitatione ⁊ in parte media cerebri.

¶ Si vero ipsius memoria ⁊ ipsius loquella sunt sicut esse debent ⁊ non cōtingit in his que agit ⁊ loquitur aliquid cōtrarium rectitudini ⁊ imaginatur res sensibiles ⁊ colligit villos ⁊ videt singulāria mēdosa ⁊ ignes ⁊ aquas: aut reliqua mēdosa: aut debilitat imaginatur formas reꝝ in somno ⁊ vigiliis tunc lesio est in imaginatione ⁊ in ventre anteriore cerebri. Et si aggregantur duo ex illis aut tria tunc lesio est in duobus vꝑtribus aut

De permisione sensus ⁊ alienatione. .L. viij.
Ermisionis vero sensus ⁊ alienatiōis de
claratio est quoniam que fit propter cere
brum ipsum est aut ex cholera nigra: aut
ex sanguine calido infamato: aut ex cholera citria:
aut ex cholera rubea: aut ex calōi puro: aut ex na
pore calido. Et illa quidem sunt ex illis que defic
cant quare cerebrum materia spiritus inati priuat
per cuius simile possibile est rōi viam suam serua
re. **E**t facta propter membrum aliud: aut cor
pus est sicut que fit propter stomachū: aut os eius
aut mirac: aut propter matricem: aut propter to
tum corpus sicut in febris. Et totum illud est
propter qualitatem puram venientem ad ipsum
sicut eleuatur a digitis pedum ⁊ manuum quādo
apostemantur ⁊ a membris corrupte complexiōis
apostematis: aut propter vaporem calidum chole
re ⁊ phlegmatis iam putridi ⁊ acuti. Et permissio
rationis magis iolumis ē que est cū risu ⁊ que est
secundum quietē: ⁊ deterior que est cum agitō
ne ⁊ rixa ⁊ audacia.

Signis. L. ix.
 Quidam quod omnis dolor vehemens de quo
 patiens non conqueritur et in quo non se
 nit permittit et vix oleagina signi-
 ficat in febribus permittit rationis. ¶ Que ue-
 ro fit ex melancholia est cum tristitia et alienatio-
 mala: aut cum signis melancholie quorum in capitu-
 lo ipsius rememorabimur. Et si melancholia est
 cholericum est cum lupinositate et audacia. ¶ Et si
 est melancholia sanguinea est illuc letitia et risu cum
 exuberatione venarum. ¶ Facta autem a cholera citra
 est cum inflammatione et caliditate et rixa et malitia mo-
 rum et agitatione vehementi et imaginatione ignis
 et scintillarum et adustione angulorum oculorum interiorum
 et citrinitate coloris et inflammatione capitis et exten-
 sione cutis frontis et profundatione oculorum et saltu
 ad oppositum. Et in illa quidem que fit ex rubes-
 centia accidentia ista vehemētiora et magis pueris.
 ¶ Et huiusmodi quidem generis est perniciosis-
 sima in febribus et plurimum fit in pestilentialibus.
 ¶ Cum ea autem que facta est ex caliditate et siccitate
 puris non sunt guttas neque signa materiarum predictarum.

in canone et in capitulis precedentibus. **F**actam autem ex phlegmate iam putrefacto et acuto habentibus accidit ut eis assit cum permissione seueritas et ut eleuentur supcilia sua maibus suis omni hora et ut ipsorum capita grauentur et patiantur subet propter substatam iam frigoris sicut permiscetur eorum rationes propter accidentia caliditatis. Et isti quidem non sepantur ab eo quod tenet et plurimum quidem accidit eis ut existiment se ipsos bestias et aues. **E**t vniuersaliter quidem permissio rationis quoniam accidit a caliditate sicca tunc ipsam significant vigilie: aut a caliditate humida sanguis: aut a phlegmate putrefacto tunc sicut ipsam subet. Illa uero cum caliditas est vapor ascendens ex membro cognoscitur ex dispositione illius membri dolorosi si fuerit membrum: aut totius corporis si fuerit comprehendens sicut in febribus coicantibus et cognoscitur an est pura: aut est materia aut vapor. Et signa quidem omnium illorum predicta sunt in capitulo de foda.

De cura. l. x.

Gram autem que melancholie adhibetur dicemus in capitulo melancholie. **I**n cura autem permissionis facit ex sanguine oportet incipere a phlebotomia et ab omnibus que temperant sanguinem et ipsum infrigidant et eius essentiam rectificant. **E**ius uero que facta est ex citrina aut rubea cura est ut incipiatur et euacuetur et permutetur complexio aut corporis totius aut capituli proprie et administrantur infrigidationes et humectationes predictae in canone et administrantur emplastra post rationes capillorum: et si coarctatur et fortior fiat regatur alio regimine. **E**t ex eis quidem que conueniunt permissioni sensus cholere est ceratum infrigidatum ex oleo rosae et aceto syncipiti superpositum et oleum violae et lac si non fuerit febris aut oleum rosae et papauer cum cautella repressi onis vaporum. Quod vigilie assunt tunc omnia epithimata non sunt iuuantia et quandoque faciunt eum possidere costrictionem caliditatis quare non facias caputpurgium et facias augmentum in attractione immo consequenter adhibe clistere lenituum.

In ea autem que fit propter membri coitatem uere capituli confortatione et eius infrigidatione et attractione ad contrarium: hoc totum quod iam scitur ex canonicis preteritis vniuersalibus et particularibus. Quod cum caliditate et rationis permissione non sunt debilitas et signa apostematum oportet ut patiens alapis cedatur vehementer et quandoque necessaria est percussio ut ad ipsum ipsius redeat ratio et quandoque oportet ut caput eius secundum crucem cauterizetur si nihil aliud confert. **E**t ex rebus ipsi conferentibus est ut fundatur super capita ipsorum decoctio pedum et caput et multoties sanat eos assensur quod ex eo bibunt et coedunt ipsum diebus aliquibus si cut est aut in aliquo alio fructuum ex dulcibus inter ea que cooperiunt et faciunt non apparere.

De stoliditate et amentia. l. xi.

Differencia inter permissionem rationis et in ditionem stoliditatem et amentiam quoniam sunt duo impedimenta rationis et sit causa faciens contingere utraque simul cadens in ventre medio cerebri est quod permissio sensus est lesio in operatione

bus cogitationis secundum mutationem. Stoliditas uero et amentia sunt lesio secundum diminutionem: aut destructionem et dispositio similis fatuitati et phantasiae. **E**t tu quidem iam sciisti quod species operationum sunt tres. **H**uiusmodi autem egritudinis cause: aut sunt frigiditas pura aut cum siccitate complexione super ventrem medius cerebri in longitudine dicere et spatium aut frigiditas cum aliquo phlegmatico in vacuitatibus vaporum cerebri. **E**t causa hoc non est nocuumtum ex frigiditate et non ex caliditate nisi quoniam hoc nocuumtum est destructio et diminutio. Quoniam caliditas est faciens cogitationem que est unus ex motibus spiritus quo mouetur ab anteriore parte cerebri usque ad eius postremam et contrario. **E**t caliditatem quidem eleuat motus et iuuat ipsam. **E**t congelatio prohibet ipsam. Quapropter posita est complexio huiusmodi partia cerebri declinans ad caliditatem et posita est in medio ut sit ei reditus ab imaginatione ad memoriam. **E**t tu quidem iam sciisti imaginationem et memoriam in loco suo. **H**ec autem egritudo curatur calefactione cerebri et humectatione ipsius si fuerit cum siccitate aut resolutione eius quod est in ipso et euacuationibus cum medicinis magnis et vomitu facto cum oxymelle squillitico aut seime rhabarbari si fuerit a materia et oz ut ex illo perueniatur ad excitandum cor cum medicinis sibi propriis sicut diamusculum et mithridatum et elinufera et his similia. **E**t non oportet ut prolium genus sermonem in hoc capitulo. **I**tem enim sciisti modum similem huius regiminis in canonicis in eo quod preterit. **E**t oportet quidem ut hospitium eius domus luminosa sit: et vniuersaliter quidem vigilie et Sahara et subtilitatio cibi et paucitas ipsius et declinatio ad complexionem sicciorem et subtilitatio nem sanguinis ad temperandum ipsam et paucitas ipsius et calefactio eius. **I**ta quod non sit vehemens ebullitio et calefactio: immo sit caliditas subtilis non feruens. **H**ec enim ex eis est que rectificant sensum et mundant ipsum. **E**t nihil est magis inimicum se sui quam resperio ex cibis et humiditatibus et siccitas nocet sensui non unde est diminutio: sed unde est superfluitas in velocitate motus: aut unde est paucitas spiritus vehementer: aut eius resolutio cum aliquanto motu.

De corruptione memorie. l. xij.

Ista est corporis stoliditas nisi quia est in posteriori cerebro quoniam est diminutio in aliqua operatione posterioris cerebri aut destructio in omnibus. **E**t eius quidem causa prima apud. **H**oc est frigiditas aut pura aut cum siccitate et non imprimatur in illa simile aut cum humiditate et non feruat quod impressum est in ea. **B**ed si est cum siccitate significant ipsam vigilie et insomnietates. **N**am seruat res preteritas et non est potens seruare res momentaneas illius hore. **E**t si est cum humiditate significat eam subet et quod preterita penitus non seruat. **E**t forsitan seruatur ea que sunt illius hore et momentanea spatio maiore quam preterita. **E**t si fuerit illi frigiditas pura erit stupor et vertigo.

Et fortasse erit ex siccitate cum caliditate et erit cum eo permissio sensus. **E**t illud quidem est aut in illa parte cerebri ipsius: aut in ventre ipsius: aut in vase eius. **E**t quandoque fit propter humores et

malitiam complexionis ipsorum peruenientem ad ce-
rebra. Et quidam antiquorum iam dixerunt hoc et est
ex eis que testificata sunt et experta. Et obliuio q-
dem et corruptio memorie secundum plurimum non
accidunt nisi ex frigidi-^{te} et humiditate. Quandoque
tamen sit ab apostematibus cerebri et proprie frigi-
dis. Et scias quod obliuio quando accidit cum sanitate
nunciat egritudines cerebri propinquas sicut apople-
xiam epilepsiam et lethargiam.

De signis. L. xij.

Oportet ut cognoscas illud ex canonibus
predictis et non iterea eos in omni hora.

De cura. L. xij.

Illa autem que sepe est a caliditate et siccitate est facilius cure. Et huiusmodi quod-
dem cura est cum eo quod dictum est multotiens.
In ea vero que facta est a siccitate nuda oportet
et egrum nutrire ex cibis humentibus temperatis
et ut administraretur exercitium partium capituli cum fricatione
et compressione facta cum panis asperis et motionem
manuum et pedum et uniuersaliter exercitium quod non sit forte
sed sit secundum quantitatem qua fiat fames et pueniat
augmentum cibi et quiete et somnum et balneum et calefactionem
cum emplastris calefactis notis quorum rememorationem non iteramus
et cum ventosis super caput absque scarificatione et cum medicinis
rubificantibus et fortasse necesse erit ut plurimum sit posterius
ubi collum iungitur craneo et administrantur aque in quibus cocta
sunt caemilla et melilotum et pedes caprarum et ex oleis
oleum de lilio et narciso et heiri. Quod si fuerit a materia
habente frigiditatem et humiditatem et enacua ipsum post
digestiones cum eo quod scis. Et habitet in domo multi luminis.
Et incipiat primum ab euacuandis que sunt facilia sicut hiera et pul-
pa colloquintide et castoreum. Deinde gradatim pcedat
ad hieras magnas postea admiscet si confidit quod non est
malitia complexionis calide cofectionem anacardina quonia est
fortior in confortatione sensus sufficienter faciente acquirere
seruationem inuatiissima seruatiōis et administrantur reliqua
digestiua ex rubificantibus et gargarismis et odoramentis
etiam que scis et non festines in delicatōe eius sed gradatim
pcede. Et caue ne delicatō tua consequatur funem humiditatis
principalium et sequatur eam frigiditas complexionis. Illud enim est
ex eis que in obliuione augmentum prebent. Et oportet
ut alienent a se ebrietatem et sufflationem ventorum et repletiōem
et alienent ab ablutione cum aqua penitus calida quidem
propter illud quod est in ea de molli-^{ficatione} et a frigida quidem
propter ea quod stupescit et nos spiritui sensus quod si eis accidit
repletiō subtilient regimē post ipsam. Oportet ergo ut alienentur
a cibis retentiuis et quatiuis et uaporos. Repletiō vero ex vino
facta nocet valde sed parum dilatat animam et confortat spiritum et facit
iplius bonum et excusat a multiplicatione aque. Eius enim multiplicatō
est res magis nocens eis et dormitio multa in meridie. Et uniuersaliter
somnia multum et proprie super repletiōem plurimam. Superfluitas quoque
vigiliarum resoluit spiritum et debilitat eum. Et cum hoc replet cerebrum

vaporibus. Et ex eis quidem experta sunt acori nutritus et piper longum nutritum et inuenta sunt manifeste
addicta in seruatiōe. Et medicamen hoc expertum et eius quidem co-^{fectio}. et olibani ciperi pipis croci myrrhe partes
equales commiscant. Sumatur omni die pondus .3. unius et hoc etiam
iam expertum est piperis partes .ij. cymini tantum dem zuccari albi
partes .iij. et expertum etiam omni die in ieiuno potare in ipsa olibani .ij.
quartas aut et piperis quartam et iterum cymini partes .v. pipis .i.
acori .ij. ciperi .ij. myrobal .ii. mell anacardi .i. mellis duplum oium.
Et oportet ut redeas ad medicinas singulares scriptas in libro secundo
et eaz locus est in tabulis egritudinum capituli. Et oportet ut sit hospitium
huius domus in qua sit lumen plurimum. Facta vero ab apostematibus
cerebri curatur cum eo quod dictum est in habito et in lethargia et subet
asahari.

De corruptiōe imaginationis. L. xij.

Ipsa eadem cognoscitur i signis narratis et aliis capitis. Veritatem est in anteriore parte cerebri et eius corruptio aut est ut
imagine tur quod non est et videat res quibus non est inuentio et illud est
propter dominium cholere in anteriore parte cerebri aut propter dominium
malitie complexionis calide absque materia aut ut minuat imaginationem
et debilitet ab imaginando res imaginabiles et ne videt visiones et
sonia nisi parum et obliuiscat eorum et obliuiscat formam sensum
quasi sunt et ne imaginetur eas. Et eius quidem causa est eadem causa
que est diminutiōis memorie. Veritatem plurimum corruptiōis memorie
non sit nisi a frigidi-^{tate} et humiditate et paucitas ipsius sit a siccitate
et res hec est eoduer so. Veritatem hoc instrumentum lene creatur
est ut velociter fiat impressio eius quod imaginatur et illud dux
ut soluto ipsius difficilis fiat ab eo quod in ipso est impressum
propter res cadentes in ipso eoduer so. et corruptio quod memorie
cadit in duabus dictiōibus sensationum et in corruptione compositionis
eorum et corruptio imaginationis cadit sicut in sensatione et formis
ipsorum. Et hoc quidem scitur ex arte alia. Quod autem magis signum
est quod egritudo est ex humiditate aut siccitate est dispositio soni
et vigilanz et dispositio siccitatis oculorum et narium et humiditatis eorum.
Et dispositio coloris lingue et humiditatis eius aut siccitatis ipsius.
Et quando est egritudo corruptiōis imaginationis non ipsius diminutiō
tu es sufficiens ad cognoscendum eam etiam quod est a melancholia
aut cholera aut complexionis calida singulari propter illud quod dictum
est et scit. Cure autem illius sunt secundum curas que sunt in egritudinibus
preteritis. Veritatem oportet ut materia sit in partibus principiorum
sensuum et si necessaria est fricatio aut ventosarius appositio fiat
in anteriore parte cerebri.

De mania canina. L. xv.

Expositio manie est demonium lupinum. Canina vero est species
eius existens cum ira pmissa tripudio et inquietudine corrupta pmissa
petitiōi quodammodo est ex naturis canum. Et scias quod materia
faciens demonium lupinum est in substantia materie facientis
melancholiam quoniam utroque sunt melancholice. Veritatem causa faciens

demonium est melancholia adusta facta aut a cholera aut melancholia q̄ est deterior ⁊ faciens melancholism est melancholia naturalis multa aut adusta. Sed est facta a phlegmate aut sanguine dulci: tñ parum sit a sanguine adusto. Si aut fiat ab ipsa melancholia tñ plurimū q̄ sit melancholia nō est nisi mania cū sua applicatione in anteriore parte cerebri ⁊ substantia eius quoniam ipsius applicatio ad cerebrū est sicut applicatio materiei karabiti. Et melancholia quidē est cū malitia existimatio nis ⁊ cogitatio corrupta ⁊ timore ⁊ quiete ⁊ non est in ipsa agitato ⁊ vehemē. Mania vero tota est agitato ⁊ saltus ⁊ inquietudo ⁊ lupositas ⁊ aspectus cui non assimilatur aspectus hominis. Immo res cui magis similis est aspectus luporum. Et differt ab yna spe karabiti cui eam habens in deōnio asimilatur. Quoniam cū hac egritudine non est febris secundū plurimū. Sed karabitus nō euacuat ab ipsa. Canina autē est spes manic in qua est associatio vehemens ⁊ amicitia cū obedientia ⁊ cōuenientia simul. Et ipsa quidē nō est credulitas cōtentio nis que est in mania ⁊ est quasi ad sanguineā p̄p̄in quior. Hec autē egritudo plurimū accidit in autū no p̄pter malitiā hūorū: Et quandoq; multiplicatur in vere ⁊ in estate ⁊ est ei excitatio apud statuz septētrionis propter desiccationem septentrionis. Et hac quidē egritudine plurimū non resoluit nisi hēorroides ⁊ varices. Et q̄ accidit successioe eius hydropis soluit eaz cū hūiditate sua p̄p̄ie q̄ eius causa est caliditas epatis ⁊ ipsius succitas. Et multotiens accidit hec egritudo p̄pter cōitātē sto machi quā v̄ditus sanat.

De signis manic yniuersalibus ⁊ spetierum eius
L. xvi.

Signa itaq; yniuersalia eius sunt q̄ mutatio opationū moralium ⁊ mobilium ē mutatio p̄dicta. Signa vero indicantia ipsam sunt sicut incubus cū caliditate cerebri ⁊ sicut si repleantur pedes sanguine ⁊ fiat rubei aut coaguletur sanguis in mamilla mulieris ⁊ signū motus corruptiois sanguinis. Et primū q̄ signū q̄ facta est causa corruptiois sanguinis i mēbro in quo calor inatus non est fortis regens sanguine bñ. Immo corrūpitur in ipso sanguis aliqua corruptionis spe. Et qum accidit signū primū in fine manic forsitan signū ipsius resolutionem significatioe vari cū. Et multotiens accidit mania in egritudinibus acutis significas crism: ergo si reliqua signa eius inuētiōem attestentur signū q̄ crīf erit bōa. Et q̄q; est vehementia māie significas crism ipsius manic. Et signū quidē facit ex melancholia adusta a melancholia est q̄ eius deōnium ⁊ lupositas eius fuit cū cogitatioe ⁊ quiete spatio aliquo. Deinde qum mouet ⁊ loquitur incipit ratōiari cogitans. postea qum iterat sup eū nō est possibile euadere ex eo neq; facere scilicet ipm. Et est extenuatio corporis in ipso uehemētior ⁊ color ad nigredinem declinior ⁊ somnia deteriora: ⁊ q̄q; vomit aliquid acetosuz ex quo ebullit terra. In ea uero que ē ex melancholia cholericā fuit p̄mutationes ad cōtēptiōem ueloci ⁊ q̄a ab ea ueloci ⁊ nō recordat cōtēptiōis ⁊ odij sicut recordat eius primus aut minorat eius q̄a ⁊ multiplicat motus ipsius ⁊

rixa ⁊ agitatio eius.

De cura. L. xvij.

Srepletiōem vides hūorū phlebotoma. Et si vides dominū cholere in corpore p̄ vrina ⁊ reliqua signa enacua cur deoctioe epithymi: aut decoctioe myrobal. si est cholera melancholica. Et si est melancholia pura fortasse necesse erit tibi ut euacues cū epithymi puri pondere triū. ⁊ cū oxymelle ⁊ pilul de azulo. Deinde veni ad caput ⁊ euacua si est ibi repletiō sanguinea: aut melancholia sanguinea ex v̄eis que sunt sub lingua. Et assidua ipsius euacuatio nem cū his pillis. Quaz cōfectō. ⁊ hierēpicē epithymi sticados oīuz triū añ. parte. i. scamonee myrobal. amboz añ. ptem. 5. fiat ex ea pille magne. Et post yniuersalē euacuatiōem in noctibus sepatis sumatur ex eis quaz nocte pondus. 3. g. Et ex eis que cōferūt ad illud sunt pilule istiusmodi: epithymi polypodij a boz añ. 3. v. lapidis armeni myrobal. kebu. añ. 3. i. sticados. 3. x. salis idi pulpe colloquintide amboz añ. 3. iij. belliri. ebli. alce. belle. ni. oīum añ. 3. iij. turbit. 3. xx. cōficiantur cū oxymelle mellino ⁊ administrentur. Et fiat gargarismata cū oxymelle scamoneato ⁊ non sup̄ius vtaris de pillis de scibar. Sed utere eis tanto tempore quo assidue inuenitur in eis leuitas. Quā autē malitiaz cōplexiōis calide sentis absconde eas. Et post purgatiōem pueni ad infirigidatiōem ⁊ hūectatiōem cū embrocis ⁊ alijs. Et fortasse necessarium erit ut in die quiquies embrocetur ⁊ liniant capita ipoz ex decoctioe pedū ⁊ capitū ⁊ mulgeat sup ipsa lac ⁊ p̄dat sup ea butyrū crudū. Sitq; intentio tua in hūectando maior intentioe tua i infirigando. Verūtamē si non iuenis medicinas uehemētis hūectatiōis nisi frigiditas pone cū eis camemilla. Et fortasse necessarium erit tibi vt eos dormis facias. medicamē tribue eis in potu. Dabis ergo ei ad bibendū cū aqua gnatoy dulciū vt hūectet: aut cū sirupo de prunis vt liniat: aut cū aqua ordeī ⁊ ebroca eos cū aqua ordeī ⁊ cū aqua in qua coctū sit papauer vt dormiant. verum rectius est vt ponas in eo parum camemille ⁊ emulge sup caput lac ⁊ olea iuuantia ad illud sunt bona. Et qum admistraveris embrocas ⁊ caputpurgia ⁊ olea hūectantia. Ingēia ut dormiat postea fm dispositiōem qua sit somnus ex embrocis ⁊ oleis facientibus subet ⁊ p̄p̄ie olo ex lactucis. Et in potu tribue eis q̄ hūectat sicut aqua ordeī. Et non des eis ad potandū aliqd q̄ currat cursu oxymellis ⁊ in quo sit subtiliatio ⁊ de siccatio ⁊ incisio. Et quotiens videris naturam durā clisteriza infirmū ut non eleuent ad caput vapores impediētes ex fece. Et oportet vt in aquis ipoz des eis in potu radices feni. fluestris ⁊ semē eius ⁊ radice vitis albe ⁊ est alfelir quoniam sunt iuuantia. Sitq; ipoz ex eis potō quaz die aut. i. Si aut ea non biberint absconde illa in cibis eoz. Et corā infirmo sedcat de quo verēdēt ⁊ quez timeat ⁊ strigat coxe ⁊ crura eius semp ut assidue vapor ad inferiora trabatur. Quod si timet q̄ se ipos ledat ligeni fortiter ⁊ intrōmittant in cabijs et suspendatur in suspensorio ⁊ elevato quod est sicut argeatum. Et oportet vt sint cibi eorum

hūdi secundū omnes hūditatem. verūtamē oportet ne cū sua hūditate sint ex eis que oppilationes venire faciunt sicut amiluz et que similia sunt ei. Illud enim valde nocet eis et non detur ipsis quod plurimū puocat yrina. Illud enī in ipso nocet. Et relique cure ipsoz in quibus oportet vt sibi timeant et sibi caueant sunt cura melancholie et nos rememorabimur eius in suo capitulo. Quicquid declinat non est malū si ad potandū detur eis vinum plurimū cōmissū. Nā illud hūectat eos et dormiū facit.

De melancholia. L. xviij.

Aditur melancholia mutato existimationū et cogitationū a cursu naturali ad corruptionē et ad timorē et ad malitiā ppter cōplexiōem melancholicā faciētem siluestre ipm cerebri interius et faciētem ipsum timidū ppter tenebras ipsius sicut tenebre extrinsece sollicitat et time re faciūt fm qd cōplexio frigiditatis et siccitatis contraria est spui debilitas ipm sicut cōplexio caliditatis et hūiditatis vt cōplexio vini est cōueniens et confortans. Quicquid melancholia cōponitur cū rixā et saltu et scintillis pmutatur et nominatur māia. Et neqz dicitur melancholia nisi cuius euentus est a cholera nigra non adusta. Et melancholie quidem causa aut est in ipso cerebro: aut extra cerebrū. Et illa que est in ipso cerebro: aut est ex malitiā cōplexiōis frigide et sicce sine materia pmutate substantiā cerebri et cōplexiōem spiritus lumidū si ad tenebras: aut est cum materia. Et illa que est cū materia. Aut est cū materia que est in vīs veniens ad eas et ex loco alio et cōuertitur i eis ad cholera nī. ppter adustidē eius que in eis est et sit sex et hoc est plurimū: aut est materia ibibita i corpore cerebri et est ipediens cerebrū qualitate et substantia sua et effunditur in ventres. Et multoties fit pmutatiōe ex epilepsia. Illi vero cuius causa est extra cerebrum cōicat res aliqua ex qua ad cerebrū hūor eleuatur: aut vapor tenebrosus. Est ergo res illa: aut in toto corpore qū ei dñatur cōplexio melancholica. Aut ipse cū in ipso retinetur melancholia et non pōt ipam purgare: aut delectus et non pōt trahere nigra ex sanguine: aut qd i ipso pūit apā: aut nō pūit. Sed necumenū aliud. Aut propter uehemētiā caliditatis epatis: aut est res illa ipsum mirac qū i ipso adunatur supfluitates nutrimenti et vapores itestioz et aduritur hūores ipsius et cōuertitur in genus melancholie et facit euenire apostema: aut si nō facit euenire eleuatur ex eis vapor tenebrosus ad caput et nominatur hec inflato mirachia et melancholia mirachia. Et ipa quidē multoties eleuatur ab apostema teportenariōz epatis et aduritur sanguis mirac: et est illud qd. S. posuit cām in melancholia mirachia. Et Teofilo qdē videtur qd eius causa est uehementia caliditatis epatis et intestinoz. Et qdā alij ponūt causam in ea oppilationes que fiunt in mesaraicis. Et si non sit apostema. Digt ergo qd pōit cām in illo oppilationē in mesaraicis: et si nō sit apostema qd nutrimentum ipsoz non penetrat ad venas et accidit ei corruptō. Et siqz qui dicit illud esse ppter apostema lōgitudinē retētiōis cibi in eis crudi cū dispositiōe sua. Et hoc apostema se

cūdū plurimū nō sit calidum. Sed neqz est illie se. et sitis et vōitus cholericū. Et qūqz est causa generationis eius aer exterior. Et principiū quidē generationis est in cerebro qum in stomacho est apostema calidū et aduritur vapor eius in hūiditatibz cerebri. Aut est in matrice: aut in reliquis mēbris capiti cōicantibus. Alius vero que sit a frigiditate et siccitate sine materia: causa est malitia cōplexiōis melancholice in corde cū materia aut sine materia cui cōicat in ipa cerebrū: quoniam ipus animalis cōtinuus est spiritui vitali et ex substantia ipsius. Quare cōplexio eius corrupta melancholica corrūpit cōplexiōem cerebri et cōuertit ad melancholiam. Et qūqz sit ppter causas alias infrigidantes et exiccates non ex corde solū. Qū tñ non sit possibile ut fiat absqz cōitate cordis. Immo fortasse magnitudo cāe in ipso erit ex corde. Et ppter hoc necessariū est vt cōsequatur cura cordis cū cura cerebri in hac egritudine. Et scias qd sanguis cordis quādo est tersus subtilis clarius letificans relit corruptō cerebri et rectificat ipm. Immo non est mirū si sit fm plurimū principiū illius ex corde. Licet non cōfirmetur hec egritudo nisi in cerebro. nō enī est nouū et lōginqz mirū si cordis cōplexio plurimū corrūpat et sequatur ea cerebrū et corrūpat cerebrū cōplexio et sequatur eam cor et corrūpat cōplexio spiritus in corde et fiat siluestris et corrūpat qd ex eo penetrat ad cerebrū et innat cerebrū ad se corrūpendū. Et qūqz accidit in sine egritudinū materialū et pprie acutariū mlia et est signū mortis et tunc accidit homini illi vt recordetur mortis et mortuoꝝ plurimum. Et vniuersaliter quidez cholera nigra multiplicat et generatur qūqz cā mēbris opantis nutrimenti qd ē epar qum adurū sanguis aut dūbilitatur ab expulsiōe supfluitatis mīlce et est mīms. Et qūqz cā mēbris qd est euacuatiōis cholere nigre et est ipse qum debilitat in duabus rebus quāz vna est attractio fecis sanguinis et cineritatis eius ab epate. Et altera est expulsio supfluitatis que ex eo ad ipsū trahitur ad locū qui est pparatus. Et qūqz generat cholera nigra in mēbro alio: aut ppter uehementiā adustidē nutrimenti eius: aut cā defectū ipsius ab expulsione supfluitatis nutrimenti sui quare resoluit eius subtile et sit sex ipsū ipso melancholicum: aut ppter uehementiā infrigidatiōis et desiccatiōis eius qd ad ipm puenit. Et quandoqz etiā fuit causa in generatione eius cibi generatiui cholere nigre. Et quibusdā medicoꝝ vīsum ē qd melancholia cōtingat a demonio. Sed nos nō curamus qum phisica docemus. si illud contingat a demonio: aut non contingat postqz dicimus quōiā si cōtingat a demonio sufficit nobis vt conuertat cōplexiōem ad cholera nīgrā et sit ea eius ppinquā cholera nigra: deinde sit causa illius cholere nigre demoniū aut non demoniū. Et causā vero fortibus in generatione mlie est supfluitas tristitie et timoris. Et oportet vt scias qd cholera nigra faciens melancholia qūqz est cholera nigra naturalis: aut phlegma qum cōuertit in cholera nīgrā ppter spīritudinem: aut ppter aliquā adustidē quāis hoc sit parū et rarū: aut sanguis qū ppter dūctiōē cōuertit absqz adustidē uehementi.

Humor autem cholericus quoniam in ipso cadit adu-
stio vltima facit maniam et non est contentus sup-
er meliam. Et vna quocumque species cholere nigre quoniam
in cerebro est modo predicto facit meliam. Veritatem quod
dam eorum cum melia efficit maniam. Illa vero que est
magis in columis est illa que fit ex fece sanguinis
et cum qua fit gaudium. Et melia quidem plurimum re-
soluitur per hemorrhoidas et varices. Et quoniam minora-
tur generatio huius egritudinis in albis et pinguibz
et multiplicatur in brunis et pilos extenuatis et duraz
carne hincibus. Et multiplicatur generatio ipsius in
eo cuius cor est vehementer calidum et cerebrum ip-
sius est humidum. quare fit caliditas cordis eius gene-
rativa chol. ni. in ipso et humiditas cerebri ipsius su-
sceptiva impletiōis eius quod generatur in corde ip-
sius. Et eis vero qui ad ipsos sunt parati sunt tran-
sire et scyllaba multoties repetentes antequam dictionem
proferant linguas habentes lenes et oculos mobi-
les quorum facies sunt vehementis rubedis et brui
et pilosi et proprie in quorum pectoribus sunt pili ni-
gri et grossi quorum vena sunt ample et labia grossa.
Quonia quedam ipsorum sunt significatiōes caliditatis
cordis et quedam significatiōes humiditatis cerebri.
Et plurimum sunt hi qui appet phletici. Et hec quod egritudo
plus accidit in viris. Et in mulieribus est deteri-
or et multiplicatur in iuuenibus et senibus et minora-
tur in hyeme et multiplicatur in estate et autumno.
Et quandoque excitatur in vere plurimum quonia ver eleuat
humores et permiscet eos sanguini. Et quoniam est eis ex-
citatio cum piodis in quibus excitatur cholera nigra
et feruet etiam. Et ad illi etiam qui prepatius est me-
lancholie cito puenit ipsa quoniam afflunt ei timor et an-
gustia: aut insomnietas: aut retinet in ipso consuetu-
do cursus sanguinis: aut vomitus melancholicus
aut reliqua.

De signis speciei eius. L. xvij.

Signa principij melancholie sunt existima-
tio mala et timor sine causa et velocitas ire
et dilectio solitudinis et tremor et verti-
go et sonitus et tinitus et proprie in mirac. Quia autem co-
firmata est timor et malitia existimatiōis et angus-
tia et sollicitudo et alienatio sermōis et fastidium pro-
pter multitudinem vōsitatis et spes timoris ex
eis que non sunt aut sunt et plurimum timoris eius
est ex eis que non timetur secundum consuetudinem. Et
spes quidem iste sunt infinitae. Quidam enim eorum ti-
ment casum celi super se. Et quidam eorum timet quod ter-
ra absorbeat eos. Et quidam timet latrones. Et alij
timet ne lupus ad eos ingrediat. Et quoniam res pro-
pria habet in hoc impletiōem. Et cum hoc quoniam imagi-
nant res coram oculis suis que non sunt sane. Et quoniam
quod imaginant se ipsos factos reges: aut lupos: aut
demonas: aut aues: aut instructa artificialia.

Amplius quidam eorum sunt qui ridet et proprie quo-
rum melancholia est sanguinea quonia imaginat quod
placet et delectat eos. Et quidam sunt qui plorat
et proprie quorum melancholia est melancholia pura.
Et quidam eorum sunt qui diligunt mortem. Et quidam
qui ea abhorret. Signa vero eius que in cere-
bro est sunt proprie superfluitas cogitatiōis et assidua
tio sollicitudinis melancholice et assidua aspectus
ad rem vnam et ad terram et signum ipsam color capitis et
faciei et oculorum et nigredo pilorum et capitis et grossi

tudo eorum et antecessio insomnietatis et cogitatiōis et
mora in sole et quod similia sunt istis. Et egritudines ce-
rebrum antecedentes et vltimum signa que dicemus
membris cerebro concomitantibus puentia: et vltimum non ap-
pareat inuamētum quoniam membrum illud medicatur: sed
remaneat et vltimum sint accidentia valde magna. Eius
autem que facta est cōitate totius corporis est nigre-
do corporis et eius arefactio et retentio eius quod eua-
cuat ex splene et stomacho: et quod euacuat cum piodis
ex ano et mēstruis et multitudo pilorum corporis et
vehemens nigredo ipsorum et antecessio ciborum malo-
rum et melancholicorum et quos te docuimus in libro se-
cundo. Et egritudines quidem quibus succedit me-
lancholia sunt sicut febres temporales et pmissae. Ve-
rum signa eius que facta est ex splene sunt multitu-
do desiderij propter effusiōem cholere nigre ad sto-
machum et cum paucitate digestiōis propter frigiditatem
complexiōis et multitudo rugitus lateris sinistri et
flatūs splenis. Et illud quidem est quod non ab eis se-
paratur. s. repletio vehemens propter in flatuōem. Et
quoniam est cum ea febris quartana et natura est lenis
et quoniam mordicatio cholere nigre facit nisi sit melia.
Signa autem eius que est ex stomacho sunt inuen-
tio signorum apostematū stomachi rememoratōis in
caplo de egritudinibus stomachi taugmēto egritudi-
nis cum facietate nauseatiua et repletiōe et in hora di-
gestiōis. Et multoties excitantur cum ea apud co-
mesticiōem vsquo digerant dolores et deinde de-
scunt apud digestiōem. Si autem est calidum signum ipsum
inflammatiō in mirac et sitis. Et plurimum melia habet
est spleneticus. Signa vero mirachie sunt gra-
uitas in mirac et attractio ad supiora et nausea inse-
pabilis et malitia anime et corruptio digestiōis et
eructuatiō acetosa et sputum humidum et rugitus et exi-
tus ventositatis et inflammatiō: et vltimum inueniat dolores
in stomacho: aut dolore inter vtriusque spatulas et p-
prie post cibum vsquo digeratur pfecte. Et quoniam
enōit phlegma cholericum. Et quoniam enōit phlegma
acetosum coagelas dētes. Et accidit ei accidētia ex
acceptiōe cibi. Immo post ipsos per horas aliquas.
et erit egestio eis phlegmatica cholericā et alleuiat
propter digiōis boīatē et augmētāt vōmūtū ipsi
et pcedit plurimum ipsam apostēa in mirac: aut est cum
ea et inuenitur tremor plurimus in mirac et quibusda
horis. Hec autem egritudo augmētatur cum facietate
nauseatiua et velocitate digestiōis. Et dicimus
quod cholera nigra facies melancholia quoniam est cum sagui-
ne est cum gaudio et risu et non cōcomitat ipsam tri-
stitia vehemens. Si autem est cum phlegmate est cum
pigritia et paucitate caliditatis et quiete. Et si est cum
cholera est cum agitatiōe et lesiōe et demonio et est si
milia maiore. Et si fuerit cholera nigra pura tunc
cogitatio in ipsa erit plurima et audacia erit minus:
nisi moueat et rixet et habet odium cuius non obli-
uiscitur.

De cura. L. xix.

Oportet ut cura eius fieri incipiat antequam
confirmetur quonia facilis est in principio
et pura: praua et difficilis quoniam est confirmata: et ne-
cessarium quidem est ut secundum omnem dispositiōem ania
ipsius letificet et iocundet. Et sedeat in locis tem-
peratis et hūectetur aer hospitij eius et odorificet
sternendo odoriferā in ipso. Et vniuersaliter oportet

ut semper olfaciat odores bonos et flores boni odoris. Et sumat cibos laudabiles chimi hūctatē uos valde. Et fiat augmentum in hoc ut corpus eius teneat cū cibis cōuenientibus et balneo an cibū. Et effundat sup caput ipsius aqua tepida non uehementis caliditatis. Quicq ex balneo egreditur si parū sitis habet non est malū si parū aque potet et administret fricatō tenerū faciens p̄dicta i caplo de cōseruatiōe sanitatis. Sicut studiū tuū in hūctatē ipsius supra studiū tuū i eius calefactiōe q̄ tū possibile est: et alienet a se coitū et sudorē uehementē. Et alienet fabas et carnes salitas et lentes et caules et vinū grossū et nouū et omne sal et omne salū et acre et acutū et omne qd ē uehementis acetositas. Oportet aut ut sumat pigue et dulce. Et qū uolūtas adest ut dormiant non ebrient eoz capita nisi cū aqua papauē. et cāmille et albacōe. Somnus enī ē ex cōuētiōibus curis eoz. Uerū tamē succurrat cū eo qd tātū afferat eis salutis q̄ tū nocuentū papauer attribuit. Si aut mīlia fu erit ex malitia cōplexionis singularis sive aut sicce sufficiet ut administres calefactiōem cordis cū leuificamibus et medicis de mulcho et tyriaca et mirbricato et similibus. Et cura caput cū eis que dea sunt in caplo de stoliditate. Et que ex ea fortis est accidens succelliōe alterius egritudinis calid facili cure ē ita ut ebriatiōibus reueat. Si aut est ex materia mīcia cōfirmata in cerebro tūc thesaurus cure ipsius est tres res. Prima eaz est euacuatiōe materiē: et fortasse erit p̄differere et uolūti nī si in illo cuius stōachus est debilis. Illū enī nūq̄ i hac egritudine uocere facias neq̄ etiā in mirachia. Et fa ē ut admistres cū euacuatiōe hūctatiōez assidue cū ebriocis et oleis calidis. Et pōas in eis ex medicinis sicut cāmilla et anetū et melilotū et radi et lily ut nō ingresset hūor ppter resolutiōez purā in qua non est leuitas neq̄ grossitudo ut hūctat et nō sit in eis resolutō. Qd si cholera mī. est elongata a caliditate interest ut addas scabam et folia lauri et calamētū cū hūctatiōe et nō cures et administres cibos gūatiuos sanguis laudabil sicut pisces petrosos et carnes laudabiles p̄dictas. Et in q̄busda horis vinū albū p̄multū pter antiq̄ et forte. Et tertia est ut administres cōfortatiōem cordis si sentit cōplexiōem frigidā cū leuificamibus calidis. Et si sentit cōplexiōez declinatē ad caliditatem cū leuificamibus tepatis. Et si caliditas est valde fortis tūc administres leuificatiā frigidā multe frītatis. Et illud qd scias ex pulsu. Incipiamus aut di stingere regimīa ista. Et dicamus euacuatiō qd ita faciēda ē. Nā si uides uenas plenas qualicūq̄ sit tūc cholera nigra est sanguinea. Phlebotōia igit ex nigra. Immo oportet fm oēz dispositiōem ut a phlebotōia incipias: nisi timor uehementis debilitatis affuerit. Et scias q̄ si materic sunt pauce et sunt in cerebro tantū q̄ tūc siccitas dñat sup cōplexiōem. Amplius si phlebotōias et inuenia sanguinē subtilez nō retineas sanguinē ppter hoc quonia multoties in ipa p̄cedit subtilis. Et similis oz ut amplifices phlebotōia ut nō essuat qd subtile est et augeatur malitia et retineat grossum. Et cōsidera qd duoz laterū capitis sit gūius et phlebotōia cephalica que sequit ipm. Et qñq̄ necessa-

riū erit tibi ut phlebotōia basilica et an phlebotōia mia uenarū frōtis moue plus qū inuēis signa cōia. Deinde si inuēis hūorē mīciū et declinem ad frigū euacua cū pillis factis ex epithymo et aloē et helleboro nigro et incipe a digōe. Amplius euacua in principio rei cū medicis lenibus in q̄bus recipiuntur epithymū et pulpa colloquintide et scamone parū: deinde cū decoctiōe in qua sint epithymū et agaricū. Postea si nō cōserūt administra hieras magnas: deinde si post illd indiges euacuatiōe administra helleboz cū timore et cautella et lapidem lazuli et lapidē armenū et pillas factas ex eis sine timore et cautella. Et multoties qd iuuat eos administra hūctatē hūctatē hūctatē predictarū i aqua calci fm assiduatōem et minoratiōez phlegmatis ex medicina. Si ergo nō cōserūt reitera iterū et in omni ebriatiōe euacua vice una cū pillis subtilibus medīs. Et iter spatiū illud administra triserā epithymi. Expertū nāq̄ est potare eos triseram epithymi fm hūctatē modū. Sumatur triserā. 3. iij. epithymi. 3. i. hiere. 3. 5. et in omni mēse euacua cū aliqua forti ex hieris magnis et pillis magnis donec inuenias egritudinē iā remotam. Et ad ministra etiā uolūti p̄prie si uides in stomacho a liquid qd in egritudine faciat augmentū. Et si nō est egritudo uehementis debilitatis et oz ut fiat uolūti cū aqua i qua cocta sint calamētū et rhabbāi semē et recipiat expressiōem rhabbani in quo infusus est helleborus et dimissus aliquot dieb donec currat i ipso uirtus eius cū oxymelle et sumat hūctatē rhabbani infusus in oxymelle. Sicut q̄ritas oxymell trinz sextariū et q̄ritas expressiōis eius sextariū uini et augeat illd et minuat fm q̄ritatē uirtutis. Si aut uirtutis tics debilitatē alia helleborū. Quicq̄ purgaueris intēde ad cor cū eis que multoties diximus. Et hec quidē triserā epithymi expta est in hoc caplo. Quē ergo antiquatur egritudo administra uolūti cū helleboro et administra masticatiōes et gargarismata nota et administra odoramēta bōa et mulchuz et ābra et alseniati et xilaloen. Et si materia fuerit declinā ad cholera citrinā euacua cū decoctiōe epithymi et pilulis stomachicis tempatis: et ex eis quidez que euacuat cholera adusta sunt ea que dicunt in caplo suo. Et tu quidē adde in hūctando et minora ex calefactiōne q̄uis nō sit tibi excusatiō ex cāmilla et q̄ sunt in eius uirtute. Quicq̄ administres ebriocis nō est uia ad administrandū ifrigidatiā pura sup caput. Quidā aut antiquoz medicoz laudauerunt in huiusmodi loco ut sumat ex aloē omni die in icu no aliq̄rūlū: aut deglutiat in die aquā i qua cocta sunt apsinthij. 3. iij. et x. kerates expressiōis apsinthij dissoluti in aqua et laudarunt ut absorbeat omni nocte acetū forte et p̄cipue acetū squillitici. Nos aut timemus in eo malitiā squille et acetū in hac egritudine nisi assit fidutiā q̄ materia sit generata ex cholera adusta quonia ē calida. Nā tunc acetū est magis iuuatiuū ei alijs rbus et p̄cipue sēlilitici et oxymel factū cū oxymelle squillitico: et si militer acetū in quo ponitur poliū montanum aut aristol. Et qñq̄ etiā iuuat acetū qū egritudo sit cū cōitate splenis et materia est in ipso: et oportet ut fiat bonus odor eius cū cōpositis equalibus in

quibus recipiuntur calora et muschus et oleum violae
et sit multum vincens cum odore suo siccitate canfore
et muschi et odoramenta frigida reliqua bene redo-
tata huiusmodi et proprie nemus. **¶** Ad si ca i mela-
cholia fuerit apostea in stomacho et visceribus: aut
complexio calida in eis adusta succurres illi cum eis qui
infrigidant caput et huc et illuc ipsum et confortant ut
non recipiat quod puerit ad ipsum ab alijs. **¶** Et si fae-
rit ca in mirac et inueniunt vicositates et rugitus et
his similia. Quoniam illud est apostea in mirac cali-
dum cura ipsum et resoluere cum eis que sunt necessaria de
quibus dictum est in capitulo de apostematibus et con-
forta caput et inunge ipsum cum oleis confortatiuis et
huc et illuc et administra vicosas cum scarificatione
euacuando sanguinem et non calefacias in huiusmodi
dispositioe epar. **¶** Immo tibi attinet ut ipsum ifri-
gide quod inuenis ipsum calidum adurere sanguine sua ca-
litate et confortare plenarie. Et pone super mirac vico-
sas et medicamentum de sinapi et similia ut non mutet
splendorem ad cerebrum materia. **¶** Et si fuerit mirac fri-
gide complexio inflata ipsum et non fuerit ibi aposte-
ma neque inflammatio dabis ei ad potandum aquam de
coctiois absinti et succum eius semper quod dictum est. Et ebro-
ca stomachum ipsum cum ebrosis calidis potetis et fac ei
emplum cum illis emplis et administra in eis semper agni casti
et semper rute et radice lilij et etiam herbam marie. Et
retie emplum super ipsum tempore longo. Deinde quod ipsius
retinueris potas vicosas super locum et super eum sit cottus
infusum in aqua calida et olis: aut lana carmiata:
aut spogia et confortet versus emplum ex sinapi super ipsum: et
super illud quod est inter duas spatulas et epla dea
in antidotario. Et confortet ut potant super ipsum vico-
se absque scalpelatioe: nisi illud sit apostea: aut do-
lor phibens illud. Et multoties quod necessarium est
ut ad potandum dent in melle inflatum semper apij et cy-
mini et anisi et sirupi in quibus semina ista decoquuntur
et ruta et anetum. Immo quod necessarium tibi erit
ut admistres semper rute et agni casti. Et multoties
indiget mirachia antiqua vodu cum belleboro al.
Et oze plurimum in melle mirachia ut rectificet epar
ne ex eo generetur cholera nigra. Et multoties
inuat habentes melle mirachia et ut admistres in
frigidates: vnde sunt huc et illuc et opposite propter
cholera nigra. Et quia ipse sunt phibitioem facien-
tes in generatioe vicositatis et vaporis que vtra-
que impediunt sua eleuatioe ad caput. Si tamen est inua-
metum cum frigido non est inde inuametur verum absque
deus egritudine. **¶** Sed ex frigido quod est humidum
non generatur cholera nigra et absconditur materia
eius. **¶** Ne etiam vaporat materia comprehensa et fiducia
est quod natura diuabit ei et rectificabit eam. Et scias quod
regime grossius generatiuum phlatis fortasse resistit
cholere nigre. Et regime subtiliatiuum propter illud
quod efficit ex adustioe facile nocet et fortasse inuat
ipsum. Non ergo seducat te inuatiuum quorundam pro-
pter phla quod ipsi euacuant vidento aut egeredo.
Na illud non est propter euacuatioem phlatis inuan-
te ipso. Immo quod multitudine et comprehensio hu-
mor ad inuicem remouet ab eis. verum inuatiuum esse
tialiter est euacuato cholere nigre. Et cano quidem
curatiois melle est ut puerias versus ad vltimum in hu-
mectatioe: et cum hoc non minuas in euacuatioe cho-
lere nigre. Et quotiescunque corruptum cibus in ven-

tribus huiusmodi melle duc eos ad hoc ut ipsum euadant
et proprie quod sentium acetositatem in ore. Oportet
enim ut tunc perculdubio eos videri facias et phibe
eis ne coedat post cibum illum alium: et administra ele-
ctuarium confortantia os stomachi. Et caueatur ab in-
gressu balnei et ab intromissione cibi super cibum iam
corruptum. **¶** Et oze ut melle habentes aliquo sint
occupati quocumque modo sint: et ut eis sint pientes et
quibus verecundem et cum quibus giulentur et vinum
album equale permittunt parum. Et occupent etiam cum ca-
tilis et letificatiuis: nihil enim est eis nocibilis
quod timor et solitudo. Et multoties quod inuat eos
accitua euicetia ipsi ut timeat aliquid: et occupent
ea cogitatioe et facere ut ipsi a cogitatioe remittantur
est cura eius optima. **¶** Ad si ca fuerit puo-
catio retea mestrui: aut eius quod per anum egreditur:
aut reliqua puocabis illud. **¶** Si autem accidit casus
desiderij tunc egritudo est mala et siccitas est exten-
sa. Et quod accidit in corporibus eorum vlcera signum
quod mors est propinqua: et in cuiusque corpore fuerit
cholera nigra mobilis erit magis susceptibilis cure
quod ille cuius cholera nigrum non est mobilis: et eius cho-
lera nigrum appet in egestioe et vodu et vrina et in co-
lore cutis et letiginibus et panno et vlcerebus et sca-
bie et varitibus et elefantia et cursu eius quod ex ano per
fluit tunc illud signum quod ipsa recipit discretioem a sanguine.
Quod aliquid eorum in eis appet est signum boitatis.
¶ Et quod aliquibus ipsorum accidit spatium post so-
lutioem et euacuatioem: tunc ipsi sunt digniores illa
quod alij propter siccitatem ipsorum. Oportet ergo ut in
aqua tepida sedeant et cibent pane infuso in iuleb et
paucos vinos et de eis in potu aqua mista. Deinde
de dormiat et post ipsum balneetur: deinde cibent
quod egrediuntur.

De cutibus. L. xx.

Species est melle plurimum euicetia in februa-
rio que facit ut homo diligat fugere ab ho-
minibus vniu et cupiat appropinquare mor-
tuis et sepalcris cum malitia formatiois ipse ei eue-
niens. Et est pressio huiusmodi ea nocturna et ipsius oc-
cultatio et egressio diurna. Et totum illud facit dilige-
do solitudine et elongatioe ab hominibus: et cum hoc
non quiescit in loco vno plus vna hora. Immo non
cessat discurre et abulare incessioe diuersa igno-
ras quo vadat cauendo sibi ab hominibus. Immo
quod non cauet sibi ab eis negligens penitus illud et
parum discernens illud quod videt et ei sit pscens. Et cum
hoc ipse est in vltio quietis et solitudine et queri-
monie et cautelle. Et color est citrinus faciei lingua
sicca sitis et super crura ipsius sunt vlcera que non co-
solidantur. Et eius quod ca est corruptio materie me-
lancholice et multitudine motus pedum eius: quia ma-
terie ad ipsos descendunt: et precipue quia est omni ho-
ra offendens et occurrunt pedibus illis aliquid: aut ip-
sius mordet canis: et sit illud ca ut effundatur mul-
titudine materie ad crura eius: quare fiunt in eis
vlcera: et quoniam remanet semper dispositioe suae et
dispositioem causae suae non consolidant. Et sit sic
eius visus eius: nigrum lachrymarum oculi ipsius et eius
oculi sunt debiles et submersi: et totum illud est pro-
pter siccitatem oculorum complexiois ipsius. **¶** Et hoc
neque notatur cutubem nisi propterea quod ea habens
fugit absque ordine: et quoniam eius incessio est diuisa.

Ignorat ergo qua parte incedit: et est quasi fugiens ab inimico appetente ei. Ma ipse propter paucitatem sue suavitatis et defectum rectitudinis consilij sui incipit in parte sua moueri obuiam alij in diuiduo: quare iterum fugit ad partem aliam. Et contubunt quidem et bestiola existens in superficie aque que super ea mouetur diuersis motibus sine ordine. Et quacumque hora aliquid accidit ei fugit ex eo quod ipsi accidit deinde appetit.

Et dicit bestiola aliam non desecans: et dicitur esse masculus ex saal et dicitur esse vulpis habamacu. uerum magis similia nostro loco sunt duo prius dicta. Et ca quidem huius egritudinis est cholera adusta et melancholia.

De cura. L. xxi.

Cura huius egritudinis est cura ipsius melie quoniam est ex cholera aut melia adusta.

Et oportet ut in eius phlebotomia ad hoc perueniat ut sanguis plurimus ex eo egrediat et male factio propinquas fiat et regat cibis laudabilibus et balneis bonis. Et deest ei ad potandum aqua calida tribus diebus. Et post illud euacuet humor cum biera Arthigenis: deinde igere ut dormiat: deinde cor eius confortet post euacuationem cum tyriaca et cursum eius praecedat et cum hoc ualde humectet et ebriocet cum infractibus ut non aggregetur calefactio illarum medicinarum que necessarie sunt motibus exercitativis. ne rursus necesse est ut calefiat cor eius cum eo quod ipsum confortat et humectet corpus ipsius et fiat ut dormiat et tepere eius consilio. Complementum uero cure eius est dormitatio plurima et ut deest ei in potu epithymum quandoque ut quiescat eius natura et abscondatur eius cogitatio. Et quando in ipsa non consistit medicamentum et cura flagellet et fiat ut dolore sentiat et percipiat caput eius et facies ipsius et cauterizet eius synapsum quoniam sanatur quod si redeat redeat.

De illis. L. xxij.

Hec egritudo est sollicitudo melica similis melie in qua homo sibi iam induxit incitationem cogitationis sue super pulchritudine quarunda formarum et figurarum que insunt ei. Deinde adiuuat ipsum ad illud desiderium eius et non consequitur. Et signa quidem eius sunt profunditas oculorum et siccitas ipsorum et priuatio lachrymarum nisi quando fluctus adest et motus continuus palpebrarum risibilis quasi aspiciat aliquid pulchrum delectabile: aut audiat rumorem iocunditatem: aut letificet. Et est spiritus eius plurime intersectionis et reuersionis et fit multum elenationis et alteratur dispositio ipsius ad risum et letitiam et ad tristitiam et fletum quando amoris cantilenas audit: et percipit quando sit rememoratio repudij et elogationis. Et sunt omnia membra eius arescunt propter oculos: quoniam ipsi sunt cum sua profunditate humores magne palpebre sunt grosse propter vigilias ipsius: et ploratum eius qui fit cum singulum euaporat ex capite eius et eius figuris non est ordo. Et pulsus ipsius est pulsus diuersus absque ordine omnino: sicut est pulsus habentium tedium. Et eis quidem pulsus et dispositio ipsius alteratur quando sit rememoratio eius quod diligit propter et quando obuiat ei subito. Et possibile est ex hoc significare quia sit ille qui diligit quando non consistit ipsum. Cogitatio autem eius quod diligit est una uia cure ipsius: et igitur in hoc est ut notia plura notien

tur iterando multotiens et sit manus super pulsus ipsius. Quod propter illud diffinitur diuersitate magna et fit si melia intersectio: deinde iteratur et recipit illud multotiens sicut quod illud est nomen eius quod diligit: deinde similiter rememoratur figura et malio: et illud in quo ualet et artes et genus et regiones et conspectus ad nomen eius quod diligit unumquodque eorum et fuerit pulsus ita ut quando alteratur apud rememorationem unius rei multotiens aggregent inde proprietates eius quod diligit ex nomine: et ex eo in quo puelet et cognoscit illud. Nos enim iam expti fuimus illud et inuenimus inuenientem in faciendo moram in illo. Amplius quam non inuenit cura nisi regimine consuetudinis inter eos secundum modum permissionis fidei et legis fiat. Et nos quidem iam uidimus cui redita est salus et uirtus et redijt ad carnem suam quod iam puerisset ad afflictionem et perasisset ipsam. Et tolleret egritudines suas antiquas et se. longas propter debilitatem uirtutis factas propter nimietatem illi.

Na quando sentit applicationem eius quod diligebat euamuit quod habebat in breui tempore et existimauimus mirabile esse et significauimus obedientiam nature meditationibus.

De cura. L. xxij.

Considera autem eius dispositio puenit ad adustionem huius rei per signa que nosti et cura tua. Deinde adiuuat eam eis omnino et humectationem et nutrimentum ipsorum cum laudabilibus et facit ipsos balneari secundum conditionem humectationis notam. Et si casus eorum in disceptationibus ipsorum et occupationibus et controuersiis et uariis in rebus negotiorum. Illud ei facit eos fortasse obliuisci delectationis eorum aut igitur ut ipsi diligant illud ab eo quod diligit quod sit ex eis que lex permittit. Deinde cogitatio ipsorum a secundo abscondatur antequam confirmetur. Et postquam obliu fuerint primi. Si autem ille qui diligit fuerit ex rationabilibus tunc adortato et correcto et uirtu perato illius et coartato illius et transformato ad ipsum quod illud quod habet non est nisi sollicitudo ne melancholica et percussio demonis erit ex eis que multum inuadunt: uerba enim in hoc capitulo conserunt. Et est uentile ad eum incitent ut uiuant illud quod diligit ipsi et remeorent eius dispositiones et narrent ei res aliquas de ipso ex quibus error incurrat et narret ei de ipso uituperationes multas. Hec enim sunt ex eis que sedat plurimum quous sit ex eis que alios consolent. Et ex eis que ad illos inuadunt est ut narrent uetule iste formas eius quod diligit cum similitudinebus fetidis et assimilent membra faciei eius cum narrationibus horribilibus et assidue illud et perseuerent in ipso. Hec enim sunt ipsarum opera et sunt prudentiores in hoc uiribus nisi molibus. Ipsa namque mest ars non breuior arte uetularum: et propterea possibile est eis ut inueniant qualiter permittit amore diligetis ad illud quod non diligit gradatim. Deinde abscondat opus suum antequam confirmet amor secundus. Et ex occupationibus predictis est corruptio puellarum et plurimum concubitus ipsarum et renouatio ipsarum et delectatio cum ipsis. Et quidam homines sunt quos sanat letitia et auditus catulene. Et quidam sunt quos illud augmentat in illis. Et possibile est ut sit illud uenato: aut species ludij et dignitates assumpte ex regibus et similiter species tristitie magne omnia sunt sanantia. Et fortasse necessarium erit ut isti regant regimine huiusmodi

mlia et mania et alcutubuit: et ut euacuent hiores
eoz pdicti cu hieris magnis et hiecent cu eo qd
dictu est ex hiecentibus: et illd est qu pmutatur
cu moribus suis et sanitate corpoz suoz ac simili
tudine ipoz.

Tractatus quintus de egritudinibus cerebri in ope
tibus motus.

De vertigine. L. i.

Vertigo est ut habenti ipam imagi
netur q res sup ipm voluat et q
eius cerebri et corpus ipius reuol
uant quare no regit se ita ut fir
metur. Immo cadit et multotiens

quidem abhorret voces et accidit ei ex obuiati
one sui ipius sicut illd qd accidit ei q reuoluit sup
se ipm multoties cu velocitate. No eniz figit se
dens aut stans aut apit oculos. Et illd est ppterea
q accidit spui in ventribus cerebri eius et in veis
et arterijs eius ex obuiatiode sui ipius illd qd acci
dit ei qu reuoluit reuolutiode cotinua. Et disse
retia quide inter vertiginem et epilepsiam est q ver
tigo qnqz manet tempore aliquo. Epilepsia ve
ro fit repete et cadit ea habes silens et sanatur. Ver
tigo aut est ut qu homo stat vel surgit obtenebre
tur eis oculi et excitat ad hoc ut cadat. Et que ex
ea fortis est simil est epilepsie. verum no fit cu
spasmo sicut fit epilepsia. Et hec quide verti
go qnqz accidit homini ppterea q reuoluit se ipz
et reuoluitur vapores et spuis in se ipo sicut re
uoluitur vas cotines sup aqua tempore aliquo: et
quia reuoluit spuis imaginat homo q res vol
uant. Na equale est siue diuersificet pportio
ptui spuis ad ptes mudi cotinetis ipm ex parte spi
ritus: siue diuersificetur illd ex pte mudi qu fue
rit sensibilitas p eas: et sunt reuolutiodes que sunt
ppter oppositiodes. Na qu senties mouet pmutat
opposita sicut qu mouet sensatiu. Et hec quide
vertigo qnqz fit ppter consideratiodes etia ad res q
uoluit ita ut infigatur forma illa sensata in aia.
Et ppter hoc dicit q oes opatiodes sensibiles pe
det ex instruentis corporeis patiensibz. Quoz pri
mi et dignius est spuis sensibilis. Et remact in ip
so ab omni setato forma ipius post eius sepatiodes
qu sensatiu est forte. Omne eniz sensatiu no ef
ficat in instrumeto sensibili nisi forma que e sibi si
mil. Deinde firmatur forma illa et euanesct cum
quaitate receptiouis instruenti et fortitudine sensa
ti. Eius vero expositio in sciencia cotinet natural.
Et quatuorqz fuerit corpus debilius erit passi
ones iste fortiora sicut i egris. Egritudo eniz plu
rimu in hoc seqt elogatiodes ita ut appareat eis se
per q reuoluant cu puo motu ipoz. No eniz in
diget in motu ut inuigat eis quatens in motu ve
hemeter pscueret ppter debilitate ipoz. Na ipi
ritui eoz accidunt nocuenti et passio et comoto.
Et qnqz qde vertigo ex calis corporeis aut pre
sentibus in vacuitate cerebri cotetis in ipo ex va
poribus pucientibus in venis que sunt in ipo et in
nervis: aut ex hioribus cotentis in ipo ois gene
ris q euaporant cu paruo motu aut caliditate. Qu
ergo mouent vapores illi mouet motu suo spum
animalis q no digerit et reuificat nisi in yenis i. l.
Deinde redescit in substantia cerebri: postea dis

pargit in nervis ad corpus. Aut ppter multitudi
nem vaporu ia retetoz in ipo ascedenti ad ipm ex lo
cis alijs: deinde quiescentiu in ipo remanenti in ip
so ab egritudine et acuta ancedente: aut egritudine
fra. Et erit uetositates istatue quas mouebit ur
tus digestiua et resolutiua. Et qnqz fit non ppter
motu vaporu in cerebro: sed ppter malitia comple
xioidi diuerse in ipo ex qua cosequit excitato mo
tus agitabilis in ipo no cu motore corpeo pmisce
te ipm ex vapore: aut alio sicut accidit illd ex mo
tu diuerso puciente ex aqua et igne qu aggregatur.
Et qnqz fit ex motore spuis exterioris sicut percussioe
capitis et fractioidi cranei ita ut coprimat cerebraz
et spuz quietu et sequatur ipm motus diuersi circu
lares yndosi sicut accidit in aqua ex percussioe qui
sup ea: aut casu verberatioidi fortis sup dorsum
ipius. Reuoluitur eniz ynde eius et casus verbi
gratia i aere. Sed corpus aereu est dignius: sz in
no sentit. Et qnqz fit ex vaporibus ascedentibz
ad cerebraz in dispositioidi suaz ascesionu. Et si no
sint generati in substantia cerebri neqz reteti in ip
so antiquitus. Na qu ad ipm ascedit mouet ipm:
et qnqz fit ascesus eoz ad ipm: aut in tralitiobz ner
uoz et est ex stadocho et cisti fell: aut mediate ste
macho et vesica et matrice et velame qu eis adue
niunt egritudines: aut mouent hiores qui sunt in
eis. Illd eni plurimu fit ex stadocho et post ipsum
ex matrice recipiente supfluitates: et aut in veis et
arterijs: aut oculis: aut manifestis. Vaporis aut
materia qnqz est cholera et qnqz est ppla. Et ver
tigo quide pblatica simil est epilepsie. Et multo
tiens fit continuas scotomie et vertiginis non
ppter materia coprehensaz: immo ppter re incipi
ente cotinuari cu cerebro sua qualitate et facit pos
sidere scotomia et vertiginem sicut accidit qu e va
cuitas et fames gbulda hominibus et ppric eis q
fame no tolleret ppterea q os stadochi eoz ledit
cui cerebraz coicat. Et qnqz fit vertigo et scotomia
fm semita cris. Et vertigo quide frequens et p
prie in decrepitis nuntat apoplexiaz. Et simil ver
tigo eueniens luccellioe stuporis coicatis mebruz:
et quandoqz soluit vertiginem suda accidens.

De signis eius. L. ij.

Ecta aut ex reuolutioidi hominis sup se
ipuz: aut consideratioidi ipius ad res re
uolutas et lunoas qu no sedet nota est p
se ipm: et similr que fit a percussioe aut casu. In
ea aut que fit a retentioidi materie vaporosaruz
pcedetia in cerebro: aut generataz i ipo cerebro
est egritudo assidua et no sequens egritudinem in ali
quibus mebris et no est excitata cu repletiode et se
data cu vacuitate: et qnqz ancedunt ipam dolores
capitis et sonitus et tintus et guttas est in capite et i
uenit tenebrositate in visu suo fixa: et inuicit in se
sibus abbreviatioidem ita ut sit in gustu et odoratu
et sentit in arterijs anterioribus pulsatioidem vehe
mente et inuicit guttate in odoratu. Et si fuerit hu
mor qui est in cerebro: aut i alijs mebris hior ex
quo excitant vapores pblati: erit guttas et timor
vel tuor et multitudine somni et fig pblatis pdicta i
canoe. Et si fuerit cholera erit uigilie et inflamato
sine multitudine guttatis et imaginationes citrine

auree. **E**t si fuerit sanguis erit vena inflata et facies et caput et oculi rubei et calidi et erit guttas et somnus et lassitudo et pulsatio. Et si fuerit a melancholia erit guttas cum qualitate et erit vigilie et imagiatioes laminarum et capilli nigri et cogitatio corrupta et reliqua signa predicta. **Q**uod si eius causa fuerit a stomacho erit cum destructioe desiderij aut impedimenti in ipso: aut corruptioe in digione et treor cordis et lassitudine spiritus et erit pmutatio in stomacho et declinatio nocenti ad anteriorem partem cerebri et media ipsius et non elongat quin pueniat ad ipsius posteriorem: et diuersitas dispositionis situs: quoniam enim sedat et quoniam augmetat secundum repletionem et vacuitatem. Et sit successioe facietatis nauseatue a cibo preterite et inuenit et dolores in stomacho et inflammatio ne in quibusdam horis et sit in via coitatus nervorum et inuenit aut ipsam et apud eius reuersiorem in postremo ipsius dolore post syncope apud originem ipsius sexti in partibus colli. **E**t si est ex matrice procedit ipsa per focatio matricis et retento spiritus et menstruum et aposteata in ipsa. **E**t similiter si est ex vesica: et si est ex principio membrorum omnium: aut ex origine nutrienti quod est epas: aut ex origine spiritus qui est cor et eis transit aut in vasis et arterijs ortis ex eis: aut in illis que sunt post aurem: aut in illis que sunt in collo. Et illis quidem signum est ut sit cum pulsatione vehementi et tressio ne ut corde venarum que sunt in collo et ut non inueniat dolore de quo sit curadum in collo et membris eius neque in reliquis nervis. et qui uidet arterias extrinsecas extensas apud collum et alleniatur cum manu tua pulsui prohibes: aut ligamentis latioribus: aut plumbo aut linis super ipsas stiptica predicta tunc scias quod curis est in eo et si non tunc est in alijs. Et similiter exire in alijs: quod si non inuenis tunc est in vasis profundis. Illa vero que fit a malitia copiosis diuerse scit per lenitatem cerebri et priuationem caliditatis predictarum et calidus frigidus aut caloris repete exterius: aut ex receptis in frigidantibus et calefacientibus subito et sequat ea vertigo. Scotomia vero huius non tantum inuenitur a vino quantum a potu aque. Et scias quod scotomia et vertigo cum per longam tunc egritudo est fra. Et signa quidem cretice manifesta sunt.

De cura. l. iij.

Esta quidem a resolutione huius super se ipsum et consideratioe eius ad resolutiones aut consideratioes ex loco alto curatur cum quiete et tranquillitate et somno si non cito sedat. Et sumat stiptica acetosa et frangat bucellas in eis et sumat ipsas. **Q**ue vero facta est a sanguine aut humore contento in corpore curat phlebotomia ex cephalica. Deinde ex vasa quia que est post aurem. Et enim optima in curatioe omnium specierum vertigis materialium et quoniam cauterizatur et proprie in ea cuius causa est ascensio vaporum ex corpore in quacumque via eleuant. **Q**uoties quoque coferunt nocenti suppositae et et tiaz super caput. **S**i autem fuerit cum sanguine humores diuisi: aut causa eius fuerit humores per sanguinem: tunc incipiat ad euacuandum cum pillis de hiera aut infusione aloes. Si fuerint humores calidi aut decoctione myrobal. citrinorum aut decoctione epithymi et pilulis stomaticis si fuerit diuersi. Et post euacuatioes administretur clistere cum aqua centauree et colloquintide. Deinde resotet super nucha et caput post pueni

ad gargarismata et caputpurgia et attractioes odorum naribus in quibus sunt musculus et castoreus et nigella et amaracum. Quoniam porissimus excitat tunc ad iuna cum fricatione inferiorum extremorum. **E**t si fuerit causa in hoc ex stomacho et humoribus in ipso administra vortum cum aqua in qua sunt anetum et raphanus et ponant in ipsa mel et sal et reliqua vortua tepata. Deinde euacua cum cochys si virtus fuerit fortis aut cum pillis de pic. et infusione aloes si virtus fuerit minus fortis. Et scias si humores sunt cholera pura tunc enim cum decoctione myrobal. cum fumoteri. Et illud quidem scias per signationes predictas in hoc capitulo et in capitulo de stomacho. **E**t si causa fuerit in alijs membris curabis totum cum eo quod oportet et confortabis caput in principio sui cum oleo ros. cum aceto et oleo camemillino et post confirmatioem cum oleo camemillino singulari. **Q**uod ergo scit quod materia est in capite tantum ponatur vortio super caput et nocet. Et phlebotomet vena que est post aurem et administret aseibaret et gargarismata et ebore et attractioes odorum naribus et caputpurgia predicta et que similia sunt illis secundum materiam secundum quod sciueris in canone. Et si causa est malitia complexiois diuerse oportet ut scias causas eius et signa per ea que scias et cura per contrarium ut tepet copio natural. **E**t si causa est percussio aut casus curet prius cum eis que dicunt in capitulis suis. **S**i ergo sanat et remanet vertigo curet vertigo cum eis que sunt ostensa. Et oportet quidem ut huius vertigine alienet alse consideratioem ad omnem rem cito reuolubilem et alienetur ab aspectu profunditatum fouearum et verticuli motuum et collum et supficies suppremar. **S**cotomia vero et vertiginem factas propter vacuitatem stomachi sedat accepto bucellarum infusarum in rob fructuum stipticorum et aquis ipsorum et proprie acreste.

De alue et est palpitatio. l. iij.

Corpori quidem accidit ex parte multiplicatiois repletiouis et similitudinis in lacertis et ne in his dispositio que est sicut lassitudo propterquam extenduntur vena et multiplicatur oscitatio et allarum extensio propter multitudinem ventositatis et vaporis et cum ea rubificantur facies et oculi et puocat inuolutiorem et extensionem. Et quod illud in homine multiplicatur signum repletiouem. **O**portet ergo ut euacuet humor sanguineus et cholericus et administretur aqua frigida. **I**llud enim quandoque sedat eam in dispositione propterea quod temperat ebullitiouem. acori quoque inest proprie tas remouendi ipsam quam masticatur aut puluerizatus sumitur et bibitur. Et forsita cum eo quod resoluit ventositates dominantes. Et similiter zuccarum cum coriandro. Et balneatores sanant habentes eam constringendo manum super venas et super duas apoplecticas donec homini eueniat quasi sincopia et fortasse cum eo quod exprimitur de spiritu ascendente ad cerebrum omni moda fortitudine dominante materiebibus cum resolutione. Et cum ipso quidem cautella adhibenda. Et oportet ne manus super venas teneantur ea quantitate quam homo non tolerat ut in ipso eius spiritus retineatur. De incubo et nominatur stragulator arabice vero albodilem et alcharo. l. v.

In cubus autem est egritudo in qua homo sentit quod in somno ingreditur phantasma que super se cadens et comprimens ipsum et angustiat eius spiritum et itersecatur vox ipsius et motus eius et fortasse profocatur propter oppilationes pororum: et quod ab ipso separat excitat eum subito. Et est antecessor unius trium egritudinum aut apoplexie aut epilepsie aut manie: et illud quidem quod fuerit ex materiabus comprimendis et non fuerit ex causis alijs non materiatis. Cuius vero causa fit plurimum est vapor materie grossa sanguinea aut phlogistica aut melicax eleuatus a cerebro subito in dispositione quietis motus vigilie resolutionis vapores et cum resolutione omnis humoris contentis ipsum.

De signis. L. vi.

Signa autem omnis humoris manifesta sunt per canones antecessores. Et quicquid fit ex frigore vehementer inuenienti caput subito apud somnum quare comprimit ipsum et ingrossat et contrahit et efficit in ipso phantasias illas subito. Et illud quidem non fit nisi propter debilitatem cerebri sua caliditate: aut malitia complexionis quam habet.

De cura. L. vii.

Cura eius est phlebotomia et solutio ventris cum eo quod totum humor educit: et si humores sint multi et grossi confert hoc solutiuum. Cuius confectio est euforbi confectio. 3. i. cum tertia parte. 3. de scamonea et quarta. 3. de pulpa colloquintide et duobus daich anisi si virtus fuerit fortis: et si non cum pillis de azulo: aut pillis stomachicis et epistymo et hieris magnis. s. hiera cum cumeris asinini et hiera ruffi proprie. Deinde contraforta caput cum eo quod sciuitur ex canone. Et ex eis que inueniuntur ad hoc est ut contraforta in potu secundum contritum fumant. Si autem causa in ipso est frigus inueniuntur caput et facit in ipso hanc phantasia orz ut olea calida admixta res calefacientia stiptica et epila rubificata et reliqua. Et non orz ut phlogemus fmonem in ipso quoniam iam processit quod excusat.

De epilepsia. L. vii.

Epilepsia est egritudo phibens membra aita ab operationibus sensus et motus et erectionis non integre. Et illud est propter oppilationem contrahentem. Plurimum vero eius est spasmus uniuersalis accens ex nocuento adueniente ventriculo anteriori cerebri quare facit pruenire oppilationem non completam. Et phibet transitum virtutum sensus et motus in eo et in membris integre fieri absque interfectione uniuersaliter et phibet a possibilitate erigendi. Et neque possibile est homini ut cum eo remaneat erectio corporis. Et quoniam omnis spasmus quadammodo ostendi fit aut a repletionem aut a siccitate aut a contractionem propter causam impediendam tunc similis epilepsia.

Veritatem non fit a siccitate quoniam epilepsia fit subito: sed spasmus siccus non fit subito. Et quoniam cerebrum ex siccitate sua non consequitur ut spasmetur multum quin moriatur corpus prius. Tunc restat ut eius quidem causa sit aut contractio cerebri ad expellendam rem impediendam que est aut vapor aut qualitas mordicativa aut huiusmodi male substantie: aut humor facies euere oppilationem et spasmum non integrum in ventriculis cerebri et principijs originis ner-

uorum. Et quicquid fit illud ex humore propter motum undosum contingit in humore: aut propter ebullitionem caliditatis superflue in eo quod accidit ex oppilationem quare virtus sensus et motus non pertransit suo naturali transitu: et fortasse eius antecessio non completur aliquid cum quantitate aliqua quare non priuant membra sensu et virtute motus interge: aut propter ventum grossum retentum in transitibus spiritus secundum quod visum est phlogismo magno. Et vidit ipsam esse unam causam epilepsie. Et quod ibi fuerit humor oppilans tunc cerebrum cum hoc etiam contrahitur ut expellat illud quod impedit sicut accidit stercus ex singultu et nausea et sicut accidit ex tremore quod est contractio et compressio principium in expulsiōe membrorum eius quod ipsa expellunt. Et quod cerebrum contrahit motus eius diuersificatur et sequitur ipsam contractionem nervorum in facie et alijs et diuersificant motus ipsorum. Et sanitas quidem aut contingit propter expulsiōem humoris et propter resolutionem ventositatis: aut propter expulsiōem impediētis. Spasmi autem descendentes ad membra quibus associatur epilepsia causa est quoniam materia que pruenit ad cerebrum aut non cūctum quod ipsum committat committat nervos etiam quare est ipsorum dispositio dispositio eius. Et illud est propter tres causas. s. quia nervi sequuntur substantiam cerebri et leduntur ab eo quo ipsum ledit et eorum repletio ex humore expulso ad ipsos in principio ipsorum facit ut augmentetur eorum latitudo et abbrevietur eorum longitudo. Et epilepsia quod non procedit cursu spasmi nec cursu lassitatis et efficit contractionem cerebri et abbreviationem et non facit mollificationem et dilatationem nisi quia cerebrum administrat in hoc expulsiōem alius rei a se ipso: expulsiō vero non completur et perficitur nisi contractionem et expressiōem. Omni autem spasmo materiali confert febris. Sed epilepsia est spasmus materialis. Et aperta quod apparet in ipsa fortasse resoluit eam et minuit materiam eius. Et multoties quidem permutat materia ad epilepsiam. Et multoties quod de mutatur epilepsia ad meliorem. Quidam autem homines existimant quod quicquid est epilepsia que non est a materia. Si ergo signum hoc quod causa in eo est vapor aut qualitas nocens cerebro et facit in ipso contractionem predictam tunc finem ipsorum intentionem habet. Si autem signum quod causa illius est ipsa complexio pura quod est in cerebro et efficit epilepsiam tunc illud est quod modum non habet quoniam cum qualitate illa affectu fuerit cerebrum oportebit ut sit epilepsia inseparabilis ei. Et non sit ex eis que separantur in dispositionem. Verum causa epilepsie est ex eis que subito fiunt et separantur in dispositionem: aut vincit et iterfecit. Et similiter non est qualitas pura in ipso cerebro sine materia: aut qualitas adueniens ei et rescindit et fit illud ex membro alio proculdubio. Spiritus vero accens in epilepsia est propter agitatiōem motus spiritus propter profocatiōem eius. Et illa agitatiō est propter agitatiōem spasmi. Et in apoplexia quidem accidit profocatio propter violentiam anhelitum. Et epilepsia quod est quasi spasmus prius primus cerebro. Et spasmus epilepsia propria prius membro alicui. Et motus sternutatiōis est quasi motus epilepsie levis. Et epilepsia est quasi sternutatio multa et fortis. Verum plurimum expulsiōnis sternutatiōis est ad partem anteriorem propter fortitudinem virtutis et debilitatem materiei. Et expulsiō epilepsie ad quancumque partem fuerit est facilius et

possibilior. **¶** Et ex quidē vt cōphēdat qđ dictū est. Quoniam qm epilepsia est in ipso cerebro tūc cā in ipso est materia pculdubio faciens ventositatē retētā i meatibz sēlus et motus: aut implet vtrosqz vētriculos anteriores cerebri impletioē aliqua. **¶** Et hec quidē materia: aut est sanguis dñans et plurimus: aut phla aut mīa aut cholera et est pua valde et post ipam in paucitate est sanguis purus. Sanguis autē cuius cōpō ad cōplonē cholere nigr et phlatis inclinatur essentia multoties sit cā. uerū tñ cā plurima ē hūiditas denudata et declinata ad cholera nigrā. Et plurimū enī qm accidit epilepsia accidit a phlate. Et Hip. quidē dixit q plurie oues patiūt epilepsia qmz cēbris suis anatōizāt i uēt in eis hūiditas mala fetida. Et ois causa epilepsie cerebri cōpat ad debilitatē digōnis in ipso. Nō ergo euacuat quin aut sit i substantia cerebri et yelaminibus eius et est deterior: aut sit in pan niculis ipsius et est leuior. Et epilepsia mīca fortis est deterior. Quē ergo phla sit plus tūc mīa magis oppilat trāsitus spūs. **¶** Et illa que apđ quos dā pprio nōie dicit mī puerorū interficit multū et qm cōtinuat potissimū epilepsie interficit. **¶** Epilepsia autē cuius cā est i mēbro alio sit aut quia eleuatur ab ipso ad cerebrū vapores et ventositates le detes qritate sua ita vt ex eis aggregēt fm semitā alcesisōis aliqd. Deinde post illd insipiscēt et fiat materia hūs essentia facies essentia sua: aut eo qđ ex ipa generat d uctositatē. **¶** Aut qā ad ipm eleuat vapor: aut ventositas ipediens non qritate imo qualitate aut cōgelatiōe aut adustioē aut venositate aut malitia substatie: aut qā eleuat ad ipm qualitas pura tātū: aut quia eleuat ad ipsum qđ impedit duobz modis. **¶** Mēbrū autē ex quo eleuatur vapores ad cerebrū facietes epilepsiam multiplicari in ipso: aut est totū corpus aut ipm aut stōachus aut miras et cōtingit illd ē in reliqs mēbris. **¶** Illd aut qđ ipedit vapores male substatie et qualitatē est in toto corpore et ita vt sit i digitis pedis et manus. Et sit cā ilius retētō sanguinis aut hūoris in trāsitu cui tā accidit oppilatio et abscondit ab eo calor inatus et moratur in ipso et putrefit et cōuertit ad malā qualitatē. Et pcedit ex eo fm deglutitiōem i primis mīa vaporosa aut qualitas venenosa: aut sit calus sup ipm quorundā venenoz: et iprimis in neruis sicut iprimis pūctura scorpisōis sup neruos. Et expellit eius vene nū mediātibz neruis ad cerebrū et ledit ipm quā cōtrahit ex eo et spasmāt. Et agitant motus eius si cut accidit stō qm recipit qđ habet mordicatiōem vacuus fm qm tūcimus ipm in singultu. Et qum essentia oris stomachi est fortis sentus. Et singultus quidē est spēs spāsmi. Quē ergo accidit cēbro ab huiusmodi cā spāsmus et cōtractō et abbreviatio tūc ipm sequit cōtractō diuz neruoz et spāsmo ipoz. **¶** Et. B. quidē de se ipso narrauit q accidit ei singultus qm recipit diapipē et post ipm bibit vinū ppter ipedimētū oris stōachi cū acuitate et nos etiā testificamur in alio qđ illi est pximū. Et. B. et alij retulerūt et nos post ipm testificamur illd qđ multoties sentit epilepticus eleuari liqđ ex pollice pedis sui qđ est sicut uctositas fra: et tēdit versus cerebrū ipsius. Quē ergo pūit ad cor et

cerebrū ipsius incurrit epilepsia. Et. B. quidē dicit q qm ligatur crus eius ligatiōe forti an pōxifmā ipius phibet illd aut alleniat. Et nos testificamur nos uidisse res mirabiles huius capli. **¶** Et quidā eoz qmz cauterizat sup pollicē suū. Et quidā sup digitos pedis: et vapor illius ptis retētus est et sanati sunt. **¶** Et hoc aut caplo est epilepsia que accidit ppter vmes aut ascarides. **¶** Et qdaz modus epilepsie est cōpositus cū sincopi: quā for sita extrahūt mediā de caplo epilepsie. Verū i ipso est et est spēs eius. Et ipm nōinat pfocatōe matricis. Et est qm mulieri accidit vt eis mēstrua retineatur in nō sua hora: aut cōstringat qm retinetur ab ea ppter dimissiōem balnei cōuertit illd i matrice sua ad qritatē venenosā et adsunt ei motus et vapatiōes: aut cū piođ: aut sine piođ quā accidit vt eleuet vapor eius ad cor et ad cerebrū et incurrit epilepsia mulier. **¶** Et similr qmz conuenit hōini vt in vaf suis seinalibus aggregetur spma plurimū et corrūpat et infrigidet et cōuertat ad qualitatem venenosā et accidit ei simile ipso. **¶** Et similr aduenit mulieri pregnati epilepsia in i pgnatiōe. Quāqz depōit et euacuat materia illā mēstruale remouet illd. Et nobis quidē narrata sunt epilepsia incipiens a spōdilibz et epilepsia incipiens a spatula et reliquis. **¶** Illa aut que fit ex mirac et ex stō et ppter nausatiua facietatem facit possidere oppilatiōes in vīs quare ipse nutrimentū laudabile nō suscipiūt et corrūpit in eis hūor: aut reanet i ipis nutrimentū laudabile coarctatū ppter oppilatiōes quare corrūpit et multoties redit ad stōmachū corrūptū et corrūpit cibū bonū laudabilē. Et multoties accidit ppter reuersiōem illius corrūpti ad stōachū vditus cū indigesti. **¶** Verum fm qmzqz dispositiōem sit epilepsia cū cōitate aut absqz cōitate picipiū epilepsie ppinqu ex cēbro est. I. aut ex vētriculo eius anriore: aut ex vētriculis alijs cū eo quoniam primū nocientū quo impedit cōtingit in sensu vīs et auditus et in motibus lacertoz facie et palpebray quīs reliqui sensus et mēbra mobilia in nocuēto cōicāt. Nā si nō cōicārēt in nocuēto reliqui vētriculi nō destrueretur intellectus neqz ledere eleuatiōe anhelio. **¶** Epilepsia vero fm plurimū auēdit spāsmus. Deinde post ipm sit epilepsia. Et illd est quoniam si cōfirmat spāsmus est epilepsia. Et qm expellit cā impediēs: aut resoluūt vctositas redeūt opatiōes sensibiles et motiue. Et qmz qdē appet hūor expulsus visibiliter in vtrisqz naribus et in guttore. Et multoties sit epilepsia sine spāsmo sciato. Et illd ideo quoniam materia facies ipam est subtilis et opatur cū repletiōe nō cū malitia vehemēti. **¶** Epilepsia vero plurimū accidit infantibus ppter hūiditates ipoz et plerūqz appet i eis primū qm nascitur. Et qmz sit post pubertatē. Si ergo in regine ipoz sit rectitudo remouetur et si nō remanet. Et oportet quidē vt studiū impendat ad hoc vt illd remoueat ab eis an pubertatē. Pueri vero ab hoc sunt remotiores quibus in pibus capitis accidit ylcera et apostēata et adest fluxus nariū. Et equū quidē est vt ille in cuius cerebro est hūiditas in principio creatiōis purget: et plerūqz purgat in matrice: et qmz purgatur post natiuitatem. Si

eniz nō purgat nō erit excusato quin incurrat epilepsia. plurime aut epilepsie que pueris cōtingūt cura qñz alleviat et remouet cū pubertate qū ipā nō adiuuat malitia regimīs et dimissio cure. **Epilepsia** autē qñz accidit adoleſcētibus. Si ergo fuerit post .xxv. annos ppter egritudinem in cerebro et pprīe i substantia ipsius erit cōitas et nez sepabit et erit finis actiōis cure in eis allenatio a prauitate ipsius et tarditas potissimi eius. Et Hip. quidē dixit q epilepsia imāct cū eis vsqquo moriant. **Genibus** aut parū aduēit epilepsia oppilatiua. **Et** causas mouētes epilepsiam plerūqz adiuuat cāe extrinsece sicut imoderatiā cibi et potō et facietas nauſeatiua. Et sicut mora plurima in sole ppter illd qd capiti attrahit ex materijs. Et il lud quidē est ppterea qz phibet dilatarī materias in ptibus corporis quare mouet eas ad superiora. **Et** cōitus plrimus est ex cāis eius et ex causis ipsius sunt delirīe et quies et paucitas exercitiij. Et ex cāis eius ē exercitiū sup repletiōem ppterea qz hūores ppter ipm mouent qui resoluunt nō i tegri et implet vacuitates. Et cāis ipsius ē illd qd debilitat cor ex timore aut enētū tumultus et vocis subito. Et ex cāis eius sunt ieiuniū hntis stomachū debile. Et potatō vini puri ē ppterea qz impedit stomachū. Et cāe quidē iste romoie faciunt cās ppinquas. Nos vero pōemus his cāis capim singulār et dicit qz qū epilepticus iduit coriū capri nū sicut exortitū est recēter et dimittat in aqua incurrit epilepsia. Et similiter qū suffumigat cum cornu caprino et myrris et albaſce. Epilepsia autē multoties resoluūt ppter febres quas tollerat hntis ea et pprīe que sūt longe. Et quartana pprīe ppter vehemētiā longitūdis sue ppterea qz digerit materia melacholica dōec resoluat et timor fortis qui sit in febribus. Tremor eniz exutit vehementer qd in cerebro cōphensū est de supfluitatibz. Sudor aut iuuat tremorē sua expulsiōe. Et qdamodū appolexia cōuertit ad paralyzīz similr plurimū epilepsie cōuertit ad paralyzīz. **Quida** aut exi stimat qz phlatice associant tremor et agitātō quoniam phla nō cōsequit in spissitudine sua vt oppilet meatus integre. Melia vero itegre oppilat quare in ipa accidit pua agitātō. Et alij existimant qz eius cū qua multiplicatur agitātō forsitan cā ē humor parue qtitatis aut pauce penetratiōis in meatibz quas ponūt rē ecōuerso. Nullus vero vitro rūqz imo in eo est determinatus. **Inquit** Rufus qū appet albaras in partibus capitis epileptici sūt resolutiōem corruptiōis epilepsie et sanitatē. Et multoties quidē resoluūt epilepsia ad palyzīz et ad mliam. **Epilepsie** spatis accidit epilepsia pprīe hūiditatis ppter etates suas sicut infantibz et pueris et hūectatis ppter regimē suum: sicut qui nauſeatiua facietate cōſueſcūt et illis qui inhabitāt terrā venti meridionalis quoniam implet caput hūiditate. Epilepsia aut mulierū et infantū et oīuz quorū sanguis est paucus est parua ppter cōstrictionem venarū.

De signis spēz eius. L. ix.

Itemus qz ex signis cōibus pluribus spēz epilepticorū sunt citrinitas lingue ipsorū et viriditas vēaz que sunt sub ea: et

plurimū quidē aſcedit ea mutato corpis a cōphē sua et gūitas in capite et pprīe qū irasit: aut accidit inflato in vētre et aſcedit eam coarctato in motu lingue et sōnia eoz mala et obliuio aut panor et timor et formido et accidit ei vt loquat secū et cōstrictō pectoris et ira et acuitas. **Non** oīs vero eius spēs recipit curā et que ex ea magis est ledēs ē illa ex qua pueniūt vertigo et agitātō plurimum fortis. Deinde secūtur ea quies fortis addita vehemēti additiōe et nocumētū in ipu quas sūt multitudinē materiei et debilitatē virtutis. **Quā** autē volueris scire si egritudo est in cerebro aut in mēbris alijs intēde an semp inuēris gūitatem in capite et vertiginē et tenebrositatē in oculis et gūitatem in lingua et sensibus et agitātōem in motibz et citrinitatē in facie. Quāqz illd inuēris cū pmissiōe in intellectu et obliuioe assidua et amentia aut stoliditate et nō est gūitas et minuitur fm fluxum ventris cū eo qd cōtingit ex lenitate nature et euacuationibus tūe iudica qd illud est ex cerebro tātūmodo. **Amplius** si nō inuēris in mēbris neruorū et i splene et pte neqz in aliqua extremitatē et in iuncturis nocuum neqz eger sentit aliquid eleuari ad caput ex loco certificatur apud te qz impedimētū est ex cerebro. **Signa** aut epilepsie lenioris sunt vt sunt accidiētia magis sana et vt habemī ipam cito redeat rō et verecūdet quz sanā: et vt velociter adueniat ei incolūitas sua et pprīe cum sternutatorijs et attractiōibus odorū p narea et ex eis que mouēt vōitū et ex eis que igredunt i guttur aut que vōere faciūt. **Signa** vero eius qz prauior est sunt difficultas spiritus et plixitas agitātōis: deinde lōgītudo cōgelatiōis post ipaz et paucitas euasiōis post attractiōē odorū naribus et sternutatorijs. **Et** minor illaz est aut in qua elōgatur agitātō et non elōgat cōgelatō: aut in qua plōgat cōgelatō et minorat agitātō. **Et** signū eius cuius cā est ex vōitūte grossa in ipa generata est vt nō inuēiant cū ea neqz ppe ea gūitas. Immo i nēia sonitus et extēsiō neqz sit spasmus eius fortis. **Et** signa eius cuius cā est phla sūt vt sit salina eius calida spūosa grossa multa et sit in vrina eius aliquid simile vitro liqfacto. Et multiplicem i ipō panor et timor et pigrītia et gūitas et obliuio. **Et** qñz cognoscit ex re vōitus et colore spume et ex colore etiā sanguinis. Et qñz cognoscitur ex etate et regiōe et ex cāis pteritis de cibis et regimine. Et ex eis quidē que ea sūt sunt quies et tranquillitas et color faciei et oculorū et reliqua qz sciuisti i canōe: qz si phla cū hoc erit crudus firm erit obliuio et stoliditas et gūitas capitis et corporis et pſuditas somni plus et erit epilepsia magis laxans et debilitas et hec spēs est mala valde. **In** ea vero que lica est a phlate salso est somni pſundites minor et frigus cerebri lenius et motus saniores. **Signa** aut eius cuius cā est cholera nigra sunt quoniam est melacholia aut similis sanguini nigro: aut acuta aut adusta aut acetosa ex qua ebullit terra. **Et** sunt nature hntiū ea decliues ad pmissiōnē in suo sensu et ad dispositiōem que est sicut melacholia neqz intellectus eoz mūdatur qū sepsit et significat et melacholia ex colore faciei et oculorū et ex siccitate narū et lingue et regimie generatiuo

melancholie. Si ergo fuerit melia sex sanguis naturalis erit epilepsia cum laxitate et paucitate sermonis et cum fete et erit hinc ea hinc cogitationes de tas. Et si fuerit melia de genere cholere aduste et est acuta tunc eius promissio erit demorari et cum multitudine sermonum et vocum. Et eius epilepsia erit agitata bilis et leuis remotio. Et quoniam erit cum febre et precipue quoniam fuerit melia eius subtilis. Si autem fuerit ex melia sanguinea erit eius dispositio cum risu. Et tu quidem cognoscere potes substantiam melie ex vocatione. Nam si est similis feci sanguis tunc est melia naturalis. Et si est similis feci vini est melia adusta: aut si est aspa tunc est stiptica et significat finem frigiditatis et siccitatis eius: aut est acetosa subtilis cum spuma et tunc ebullit super terram: aut si non est acetosa est spissa non hinc spumam. Signa autem eius cuius causa est sanguis sunt ista. Nam dico quod si sanguis facit epilepsiam cum ebullitione et motu absque quiete non appetit ei magna operatio in colore et exuberantia alguidem neque est dispositio profocatio in horis in quibus est epilepsia neque appetit ex ea quies et stoliditas et laxitas et multitudo sputi et mucilaginis sicut appetit cum phlegmate et est cum caliditate et rubedine in oculis et vapore super caput sanguineo. Si vero cum quiete faciat cum signis sanguis est exuberantia in guidez et accedit dispositio que est sicut profocatio. Signa autem epilepsie que est propter materiam cholericam et illud quod est secundum minus sunt ut sunt nocumetum et tribulatio ab ipsa vehementiora et spasmus in ea fit minor et spatium eius breuius. Nomus vero sunt et ea fortioris agitatiōis et ipsam quidem signum motus vōitus et inflammatiō et vehemētia promissiois ratiōis et citrinitas coloris et oculo. Eius vero cuius causa est ex stō sig sunt tremor in ore stōi et precipue quoniam tardat cibum et cōculio et tremor et cōmotio quoniam est epilepsia et voces et rugitus et precipui principio euasiois. Et sunt cum ea solutio stercoris et exuberantia urie et spmatis quod est ut propter aplem mlieris et uiri sine coitu et spmatis cum coitu et treor cordis et sōda fortis et leuitas epilepsie aut ipsius reōio cum admistratiōe vōitus et dispositiois signis corruptiois stōi et augmētū epilepsie et sunt propter linimentū stōi et purgatiōem ipsius et quoniam interficit hec propter frequentia piodoz. Et ex eo itaq est ut hūor qui est in ea agat multitudie sua et multitudine vaporis sui. Et hic hūor est phlaticus fm plurimuz et quoniam admiscetur ei alius. Et signa quidem eius sunt ut accidat epilepsia i horis impletiois et facietatis nau seatiue et alleuietur quoniam vacuitas adest et quoniam vter soluit cibū et fit fm iteratiōem frequēte nauseatiue facietatis. Si ergo fuerit promissio cum illo materie cholericæ inuēiet sitz et inflammatiōes et mordi catiois et adustiōes. Et si fuerit cum illo melia multiplicabit eius desiderium in pluribus dispositioibz et sentiet gustū acetosuz et generat ab eo cogitatio et ut solus loquat secū quia fm quod significationes phlatice sunt dñantiores. Et ex eo est ut hūor qui ipa est agat malitia sui non multitudine sua. Et sig eius sunt ut epilepsia fiat in horis vacuitatis. Et quoniam materia inuēit os stōi vacuū et abscondat epilepsia cum cibo cōuēiente laudabili. Si vero hūor fuerit calidus de genere cholere cognosces ipm p significationes quas diximus. Quod si est ex mirac

eius signa sunt ructus acidus et inflatio et rugitus faciens dolorem tarde quietis et inflammatiō in mirac et quoniam excitat cum ea dolor inter vtrasque spatulas post assumptiois cibi pauci non quiesces nisi apud eum digestioem: deinde redit post assumptiois cibi pauci non quiesces nisi apud eum digonē. Quoniam vero accidit secundum vacuitatem non accidit nisi cum duritie nature et destruit lenitate nature. Et propter si tu inuenias extēsiōes in mirac ad supiora et tremores. Et istis quidem accidit vōitus cibi indigesti propter illud quod diximus de reuerfioe cibi ipsorum corrupti et opilatiōibus viar eius. Et illa itaq est quoniam est na por mirac facies epilepsiaz cholica et cognoscitur illud propter inflammatiōes cōtigētē ex corpore et per mistiois ratiōis declinat ad rixā et ad inqsiōes. Et ex illa est cuius vapor est melicus et perueniūt cum eo rami melie et timor et ut solus secuz loquat et ut pauor tenebrosus propter tēbrositatē materiei et accidit ex ea delectatio mortis et odiū ipsius et timor et reliqua que in melia oca sunt. Illa vero cuius causa et principium sunt ex epate aut ex toto corpore signum color et capilli et siccitas cutis et arefactio eius cum nigredie: aut ipsius laxitas et piguedo: aut eius maties et roris multitudo vaporis sanguis et signum ipsius pulsus et vria et dispositio ciborum pceditū et regumis pteriti et signum ipsam retentio eius quod euacuat ex stō et matrice vōis et reliquis. Si autem est sanguinea tendēs ad adustiōem vides rubedine coloris et inūdatiōem vne et risum apud casuz. Si autem fuerit cholericā aut phlatice aut melica cognosces p signa eius pcedā. Illa vero cuius causa est matrix pculdubio est cum retentioe mēstruoz aut spmatis aut hūiditatu effusaz ad matricē quam quidem pcedit dolor in pectine et in vtrisque inguibz et ptribz dorsū et quies in matrice. Illa vero cuius causa est sple cognoscit quoniam egritudo est melica et sentit dolor in latere splenis et est cum ea inflatio splenis et durities eius: aut cum rugitu in latere ipsius et cum cōitate corporis ad ipm fm plurimū. Eius autem que est ex materia venenosa eleuata ab aliquo mēbroz mediātibus neruis: principium autem est extrinsecū et signa illius sunt manifesta sicut pūctura scorpidois aut rutele aut vespe quoniam aliquis horum accidit neruis. Aut intrinsecū et sentit quod eleuatur vapor ex eo ad caput quo obienebratur vīs et cadit. Et mēbrū illud autem est pes aut manus aut dorsus aut pectē aut aliq ex visceribus sicut stō machi et matrix. Sig vero eius que fit ex uer mibus sunt cursus saluie et casus vermium et alcaridum.

De causis mouētibus epilepsia. L. x.

Permutato ad aerē est inuās ad epilepsia sicut quedā cāe remouētēs pmutatiōem ad aerē cōfert ei. Et ois calor supflus solaris aut igneus et omne frigus et coitus plurimus. Et epilepsia quidem cōmouet multitudine pluuiarū et vti septētrionales et meridiōales simul. Septētrionales quidem quia cōprimūt materias et prohibet eas resolui: et meridiōales quidem et regiōes meridiōales propterea quia mouēt hūiores et implet cerebrū et subtiliāt eos et elenat eos ad ipm et excitatur in hyeme multotiens. Sicut excitatur in septentrione et autumno propter corruptiones hūoz

et minatur in regionibus septentrionalibus: immo
parū sit quoniam nisi ea fuerit fortis non accidet.
Et odores hōi quāz mouēt ea aliquo motu et spe-
culatō motuū velociū et circulariū et speculatō ab
alto et lōgitudō more in balneo et balneū an dige-
stioez et effusio aq̄ calide sup caput. Et assumptio
eius qd̄ generat sanguinē vaporosum seculētum
aut tenebrosū sicut vinū seculētū et antiquū etiā
ppter nocumētū suū et nouū qd̄ nō est clarificatū
et nō est trāsmutatū et purū nocuētū faciēs in cere-
bro et apū ppr̄e sua ppr̄etate quā habet in ea et
lētes ppterea quia generat sanguinē melicūz nisi
cōmīscat ordeo cōfracto et fabe et allea q̄a implēt
caput vapore et cepe similiter quoniam eaz substan-
tia cōuertit ad hūiditātē malā et lac etiā et dulcia
et plurimūz piguedinis in cibo et omne grossū et
inflatiū et stipticū et firm et omne calūz et acutū et
nausea sunt ex eis que mouēt epilepsiam ppterea
quia elenāt hūiores et mouēt eos ad ipam et reple-
tio stōi a cibo et malitia digōnis. Et vigilie et pas-
siones animales fortes ex tristitia ira et timore et p-
mutatiōes sēbiles fortes ex auditu vocū magna-
rū sicut tonitruū et pcutiōis tympani et rugitus leo-
nis et vocū duraz sicut nocius nolaz et stridorūz et
sicut stridoris porte acute et similr ex visu splen-
dorū lūinosoz sicut fulguris rapientis visū et splē-
dorū oculi solis et ex tractu motuū vētoz fortū
sicut motuū ventoz turbū. Et quāz excitat epi-
lepsia exercitiō sup repletiōem siue fiat ad resolu-
tiōez faciēda siue nō et coitu et medicinis epilepsia
faciētibus. **¶** Medicinas aut epilepsia faciētes iaz
diximus et illas que detegūt epilepsia i tabul egrī-
tudinū capitis cū signis sicut suffumigatō cū galba-
no et myrrha et cornu caprino et cōestio ep̄is hirci
et olfactus odorū ipsius et similr quā ponit myrrha
in nare eius.
De cura. **¶** x.

¶ Portet quidē vt epilepsia que est in isan-
tibus curet ita vt nutrimentum lactentis
rectificetur et fiat cōueniēs ad caliditatez
subtilē cū bōitate chimī et lactās aliēz a se omne
qd̄ generat lac aquosūz aut corptū aut grossū et
phibeat sibi coitū et impgnatiōez. Et oz vt hic in
fans alienet ab omni re in qua est timoris subita-
tio et coarctatō sicut sunt voces magni sensus vt
vox tympani et tonitruū et fulguris et nolaz et vox
vociferatiū. **¶** Et vt alienet a vigilis isomnie-
tate et ira et timore et frigore vehemēti et calore
forti et malia digōnis. Et iniūgat ei exercitiū ante
cibū leue et interdicit ei motus post cibū. **¶** Et si
tollerauerit euacuatiōes que fiūt medicis euacua-
tibus phla subtile fiat illd̄. Et eos qd̄ez inuat vt
quāz euomat cū aqua mell et vt potent zucarum
rof. et mel rof. et olfaciat rutā et reliqua subtilian-
tia. Nā olfacere odoramēta que diximus fortasse
excusant laborē in eis. **¶** Amplius cōe est oibus
epilepticis vt ytātur cibis laudabilibus quibz in
est hūectatō laudabilis nō supflus et vt caueat sibi
a repletiōe et vt se custodiat a malia digōnis. Et
illd̄ est si sunt cōienti et nō secūtur cōplemētū re-
fectiōis. Et ille cuius cōsuetudo nō tollerat vt se
mel reficiat diuidat cibū suū qui est minor relecti-
one sua in tres partes et sumat duas tertias in prā-

dio et tertia eius in cena post exercitiū subtile. Et
neqz multū ytāt vīo quoniam ipm vehemēter re-
plet cerebrū. Deinde si excusari nō possunt quin
ipō ytāt vtant vīno pauco antiquo clarif cato et
clinātē ad pōticitatē. **¶** Et ex rebo qd̄ eis nocibi-
lioribus est potus successe balnei et frigus repen-
tinū. Immo oz vt caput muniat ab omni calorē su-
pfluo et aut a frigore supfluo et in balneo nō faciat
morā. Et epileptico quidē nociū est vt alienet a
se carnes grossas oēs et fortis nutrimenti et pīces
oēs. Immo carnes oīum quadrupedū magnoz et
sit cōtentus pullis et duragi et atabiz et puis anibus
dōctis et siluestribus et canabit et turturibus et
edīs et capreol et leporibus et iam dixi qd̄ caro por-
ci siluestris valde inuatiua ē ei et laudat carnes ca-
prine ppter illd̄ qd̄ in eis est de siccitate et pauci-
tate hūectatiōis sicut ytupatur eis dulcia et pin-
guia et similia. Et alienet a se oia olia usqz ad atri-
plices et bliēs nedū alia et ppr̄e apūz reniz est ei
pprietas cōmōedi epilepiā. **¶** Si aut excusari
nō pōt administretur ei fumus terre et endiua et
eis quidē cōcedit lactuca. Ego vero nō plurimūz
ea laudo et cōceditur eis coriandrū ppterea quia
phibet vapore a cerebro. Ego vero vtupero eis
ipm et eius multiplicatiōem nisi in sanguinea et cho-
lerica et aqua quidē sicile elixate in aqua cōdite cur-
olō et almurī et q̄ currūt cursu eis si eis acceptō an-
cedit cibū ppter lenificatiōez nature cōcedit et ru-
ta et ex sūma herbaz q̄ cōserūt suo odore olscā.
Et quā anetū et rnta i cibis ipoz pōnūt cōserunt.
¶ Et oz vt alienet a se fructū oēs hūidos et oēs fru-
ctus grossos nisi quosdā stipticos sup cibū q̄tate
alienatiōis pauce ut roborēt os stōi et deponat ci-
bū et leificet natura et phibeat vapore. **¶** Et oz
vt ytent oēs cibos graues qui sunt sicut napi et
rhapanus et caules et bantie. Et oportet vt alie-
net a se omne acre vaporosūz et sinapi quidē est
ex sūma eoz que ipediūt sua vaporatiōe et trā-
smisiōe supfluitatū ad ipm et eductiōe eaz verb
illd̄. Et quia pcutit cerebrū sua acuitate. Et alie-
net a se ebrietatē et exulatiōem ventoz et repleti-
onē. **¶** Et denitet ablutōem cū aqua pēitis et cū
calida quidē ppter illd̄ qd̄ in ea est de laxitate et
cū frigida ppterea qd̄ stupefacit et nocet ipm sensi-
bili et si epileptico acciderit repletiō cibī euomat
et subtiliet regimē post ipm. Et oz vt alienet a se
cibos delicatissimos quatuos stupefactiuos vapo-
ratiuos. Repletiō vero vīni valde nocet. **¶** Oz
parū ex ipō sumptū dilatat aiaz et cōfortat spūz et
acuit ipm et excusat a multitudie aque. Multipli-
catō eniz eius est nocibilior rea. Et multū dormi-
post meridiū nocet et vniter salr somnus multus
nocet et ppr̄e sup repletiōem multa. Et supflui-
tas etiā vigiliarū debilitat spūm et resoluūt ipm et
cū hoc implet cerebrū vapore. **¶** Primū autē
epilepsie regimē est alienatō cāz mouētū epilep-
sia quas diximus et quies et tranquillitas sumi ma-
gis eis cōuenientes: qd̄ si exercitiū necessariū fuerit
post euacuatiōem et mūdificatiōem corporis qua-
rū pcessit rememoratiō oportebit vt administret
sup repletiōem exercitiū nō cōsequēs laxitudiez
deinde quiescat post exercitiū et studeat vt caput
suum sit eleuatum et caueat ne ipm pēdere faciat

inquantum possibile est neque moueat ipsius pluri
mū quia multitudo materiez ad ipm trahat: et oz
vt moueat inferiora qū ipse mouet superiora.
Et eis vero que materia ad inferiora trahūt
est frictio corporis gdati scā a superioribz ad inferi
ora incipiendo a pectore et qd sequit ipm cū panis
aspis fricādo donec rubescat. Deinde gdatiz de
scēdat vsqz ad crura: sit qz ois secūda fortior pria
et sit caput in dispositiōibus eleuātū: et post illd in
iūgatur ei deabulatio. Sed oz vt cū quiescere fa
cias in loco exercitiū sui vt redeat ad ipz eius spūs
et quiescat eius agitatō. Et ipse quidē nō sepēt a lo
co suo nisi post illd. Quē ergo attracie sūt mate
rie oēs ad inferiora cōcedūtur tūc ei mūdificatō et
solutō vētris et vt fricat caput et vt pectinet ipm
qū calefiat cū ipō et pmutet eius cōpō. Et ex eis
quidē que ipm lūuat sunt ventose sup capite posi
te et canteriū sup ipm calefaciendo cerebrū. post
mūdificatiōem vero et solutiōem vētris et quietē
aliquibus diebus nō ē malū si ingrediatur balneū:
et si vētose ponatur sup illd qd est sub hypoco
ndriū et ossibus pectoris eius et calefiat caput eius
cū eo qd sciūisti. Et qnz pōit post pōximū pila ca
dens inter dentes eius: et pprie ex pilis vt rema
neat os eius aptū: et oz vt incipias euacuare secū
dū ea: deinde intēde in purgādo caput cū gargaris
mis attractiuis. Si aut illd accidit cū piodis et mul
tiplicat cū multitudine hūiorū euacuet cū apparēte
et educat hūior qz in ipō dñat fm qz dicturi sumus.
Et si nō fuerit qd phibeat ipz a mutatiōe phlebo
tomet. ipius enī phlebotōia in vere et pprie i pe
dibus est ex eis que ipi cōferūt si p ipam nō sequa
tur: infrigidatō cerebrī eius fm qz dicturi sumus.
Quāqz hora pōximū pīrāt et tu potes facere ut
ipse euomat pēna cū olo de lilio inūcta in ore ipsius
missa et pprie si stō fuerit in hoc introitus vt vo
mat hūiditatē inusbit eo tūc: licet multitudo vōi
tus noceat epilepsie cerebrī. Et ex gglutiētibus i
dispositiōe epilepsie et in alijs sunt assa et castoreū
in oxymelle de melle. Et in sufflatiōibus aut i epi
lepsia sunt pulpa colloquintide cucier asininus et
eius succus et sal amōiacus et nigella et similia: et
belleborus al. et cōditi et piper et zinziber et myr
rha et euforbiū et castoreū et sticados tepatiz et cō
iūctiz et assa fetida et piz sicca et alitra. Et vapo
ratius est pconia: et ex odoramētis est ruta i ho
ra epilepsie et in hora quietis. Et eis vero qz hu
naim eligit est gūi rute acresis pmissa cum faria
ordei et aceto de vino ex quo fiant forme maloz
et assiduet odore eaz. Et ex sirupis est oxymel
squilliticū pprie qd singul diebus in potu sumat:
et similiter sirupus de apsinthio et apozima i sopi
cū origano et oxymelle squillitico sumptū in potu
in hyme cū aqua calida et in estate cū aqua frigi
da. Et ex vinctiōibus que eis sunt bōe sunt cū eis
que dea sunt medulla cruriū camelli cū olo ros.
sup tēpora et cōmissuras et pectus. Būspēlidiōis
vero pēdie inuamētū iā expti sunt antiqui in epi
lepsia. Et videt qz illd sit magis ppriū illi que ē
de romanā hūide. Et ex medicinis quidē qual
semp in potu sumere oz sunt agaricus et liseleos
et radiz aristol. ro. Et ex pēdie omni hora i potu
tribuat cū aqua. et iā cōuerūt qz potare omni die.

bōdakatē mithridati duabus vicibus mane: et qū
vadit dormitū est quasi ex eis quibus iā plures
sanatur. Et quida volūt vt eis in potu tribuat ex
spuma maris omni die bis: et ex polio mōtano cū
pprietate sua i ea et albasce etiā: et ex eis que ip
sos inuat est medicamē de squilla huiusmodi sūt
squilla et pōat i vas vitreatū de terra i quo mel su
it et caput eius stringat ligamēto forti. deinde cū
corio grosso coopiat et dimittat. xl. diebus quoz
primus sit an ortū aschere. xx. diebus et pōatur
vas expositū meridiei et pmutetur omni hora p
pinque vt sit illud qd ex calore ptibus eius adue
nit equal applicatiōis. Deinde aspgat os vas et in
uenies squilla iā decocta et dissoluta. ipaz igit ex
prime et sume succū eius et pmisce ipm cū melle
et sumat i potu omni die quātitas coclearis unis.
Si aut hora festinat coquat squilla in aqua et ace
to et fiat inde oxymel mellinū. Et ex medicinis q
dem bōis est vt sumatur liseleos aut. ij. bacca
rū lauri tātūde aristol. ro. radiz. pēdie aborum
aut. ij. castorei trociscorū squilliticorū aboz aut.
i. misceat cum melle dispumato et administretur
omni die cū oxymelle. Et ex eis etiā que eos iu
uat est pmutatō in regiōibus: pmutatō enī in re
giōibus dōec aer inuēiat dūcēs deficiās subtiliās
est sicut pmutatō in etatibus ex infantia in adole
scentia in iuamētō epilepticorū. Quē ergo accidit
epilepticiis tortuositas mēbri aut spasmi eis equal
fricatiōe cū olo et aqua tepida et cōpōsiōe forti.
Et qū fuerit epilepsia cā cerebrī tūc melius est
vt euacuet cū belleboro et cū eis que sunt talia et
pulpa colloquintide et scamōea et hiera et decoctio
ne agarici faciendo solutionē post solutionē in an
no. Quāqz necessariū est vt phlebotōia ex quo
cūqz hūior sit oz vt nō solū fiat phlebotōia: immo
fiat ex duabus cephalicis simul et sequat phlebo
tōia vene que est sub lingua: et qnz vētosat sup
collū vt materia in ebdomada trahat a cerebro si il
lic nō fuerit ex cōplone cerebrī et debilitate ipius
qd ea phibeat. Et qnz sibi necjuz est vt phlebo
tōia multiplices. Quē ergo illd feceris oportē
bit vt quiescere facias p ebdomada. Deinde sol
ne cū potiōibus et clisteribus fortibus que sunt ex
cētaurea et pulpa colloquintide et kerna et reliqs.
Deide fac quiescere post pōe vētosas apd elkeel
et caput et nocraū collū et sup crus. Deide fac eū
quiescere postea solue et nō cesses pcedere fm qe
tez et iteratiōem vsqz quo purget. Et administret
tur post illd gargarismata et caput purgia et que
purgat caput solūmō cū eis que sciūisti: quāqz sit ei
caput purgiū cū liseleos: postea cū scebebie et cum
aqua amarasi est inuamētū. Et oz quidē vt occur
rat pōximus cū mūdificatione stōi: et si possibile
fuerit ei vt euōat an cibū et pprie ab eis que sunt
vt pisces saliti et alia erit inuatiū. Et post illud
totū pmuta pplonē cerebrī cū fortatiū calefaciē
tibus ex emplis ex sinapi et que taliter pcedūt ex
eis que docui te et nōiaui tibi et fac eū odorari ru
tā. Et oz ne labores in ipō cū calefaciētibus et per
mutatiōibus cōplonē subito immo gdati in hoc ice
de. Si aut inde nocuentū acciderit in opationibus
suis tūc qesce. Melius aut quo purgat illa cuius
ca est phla est hiera et pulpa colloquintide et hiera

hermetis etiam. Nam si vta hie hermetis oī die pōdere. s. 3. mane et pōdere. s. 3. in sero magnificat ea iuuamētū ipi: q si cū phlate est reple- tio vniuersal tūc phlebotōia fm q narrauimus ē ei iuuatiua et siml euacuato cū turbit et agarico et sticados et hiera ruffi pprie. **M**elia vero sol- uitur cū eis que sunt sicut decoctō epithymi et hel- leborus et lapis azuli et lapis armēus et sticados et polypodii et myrobal. Ex vnticiōibz medulla cru- ris camelli cū oī rof. sup collū et tēpora et pectus. **I**n epilepsia vero cholice oz vt sit sollicitudo cū ifrigidatiōe et hūctatiōe et pprie cū disteribz. Si aut est adusta tūc est in iudicio melie aut inter cholera et melia. Et ea que nōita est mī infantiuz forsitā est de genere cholice apd quosdā: et ppter il- lud pēpiūt in cura ipius vt admistrent tina et ca- putpurgia frigida et hūida et effusio lactis sup ca- put et vta hūctatiōe corporis. **E**t si ē ifans p- cipiūt vt det in potu lactanti ipm qd lac ipius in- frigidet et pēpiūt vt in domo ipa frigida subter- ranea inabitent: et videtur q sit hoc apud eos epilepsia siliaria aut mania: veritū huiusmodi no- minis vsus nō est famosus apd veridicos medi- cos. Et qū aliquibus mēbris epileptici accidit tor- tuositas aut spasmus iuuat ea frictō cum oleo et aqua tepida: et vt in eis tolleret cōpssio: qū vero est epilepsia ex stō tūc cōuēientiora quibus sit eua- cuato sunt pulpa colloquintide et sticados et fiat in- amo illd multoties. Et oz quidē post mūdificati- onē stōi: vt assidue vtant cōfortatiuis et nō tribu- ant eis nisi cibi velocis digōis bōi chimi et redu- catur fm q narrauimus in loco suo. Impedat er- go studiū in cōphēdēdo bonitatē digōis: et oz vt dimittat stōiū vacuū tēpore lōgo. **I**lli vero q ex ea excitat fm fame succurrat cū eo qd dictū est in caplo epileptie et reliquoz. **I**n hac vero que sit cū eluatiōe alicuius rei ex mēbro oz vt liget supra illd mēbrū qū pōximus adest: et fortasse p- hibeat pōximus: et euacuet hūor qui est i mēbro: aut p euacuatiā scita si is puenit ad ipz virtus eua- cuatiōis: aut cū vlceratiōe et eductiōe puris in ho- ra quietis cū medicinis que vlcera et pus faciūt currere et cū adustiōe materie sicut ē epibima de gūmi rute silue stris et enforbio et reliquis. **E**t has quidē medicinas cognouisti ex tabul libri secū di. **E**t forsitā oportebit vt in eis enēiat qdus ad- ministradi cantarides et alkekerez et stercus accipi- tris et anacardos et reliqua. **I**n illa aut que a to- to corpore eluat dicit quidā q si nō esset timor i phloisōia duaz arteriaz apoplexiaz nō in eo qd nō possibile sit retentō sanguinis: sed propter frigus qd accidit cerebro et absēsiōez spūs et sequitur ea apoplexia esset in ea sanitas integra illius qui patit epilepsia cū cōitate corporis. Et ppter illd qd ad cerebz asēdit ex eo. Et nos quidē dicimus si hoc nō est possibile in cuiusq arteriaz asēdentiū inci- siōe hic timor nō exisist nō est lōge quin magnifi- cet multitudo iuuamēti.

De apoplexia. L. xij.

Apoplexia est ociositas mēbroz a sensu et motu ppter oppilatiōem cōtingētez in vētricul cerebri et in cursibus spūs senti- bilis et motiui. Nam si euacuant ex eo instrumēta

motus et anhelitus et debilitent nō sit facilis anhe- litus. Immo illic est spūa et ē hīs vicilitudies si- cut stragulatō: aut sicut vox stragulat: hec ergo est praua significans defectū virtutis mouētis mē- bra anhelitus. Et ea quidē prauior est vt nō appa- reat anhelitus et spūa neq vox stragulat. **S**i aut nocuētū nō magnificat i anhelitu et pētrāsit in gutture ipius qd imittit neq egredit p nares tūc qūis ipa sit in qua maior fidutiā habet q alia tūc nō euacuat a timore magno. **E**t Hip. quidem dixit q qū apoplexia est fortis hīs ea nō sanat: et si est debilis eius sanatio nō est facilis. **H**ec ve- ro oppilatō sit aut ppter clausiōez aut ppter reple- tiōez: clausio aut est vt ad cerebrū motu pueniat qd ipm dolere faciat: aut impediat et moueat mo- tu cōtractiōis ab eō: aut sit qualitas puenies ad ip- suz stipectū faciēs ingrossatiua suis naturis sicut tri- gus forte. **R**epletō vero aut est repletio apo- stēans aut est non apans. **R**epletō vero apans est vt illic cōtineat materia et oppiletur ex pie ex- tēsiōis. Et est ex spēbus apoplexie puerle et equa- le est: siue sit materia calida: aut sit fra. **Q**ue vero est absq apate et est ea que est fm pluriuz aut est in ipo cerebro et cū ppinquitate sua in mea- tibus spūs ad cerebrū. **E**t illa que ē i meatibus spūs in cerebro aut est hūor sanguineus effusus ad vētriculos cerebri subito: aut est hūor phlaticus et est supabūdas et multus. **A**lla aut que ē i mea- tibus spūs ad cerebrū est qū oppilant arterie et ne- ne et vehemētia repletiōis et multitudine sanguis et spūs nō habet trāsitiū quare nō morat vsquo pfoct: et accidit ex illo ei qd accidit qū striguntur due vene apoplex ex casu sēsus et motus. **N**ā qū illi simile accidit ex ea primitiua efficit qd est simi- le illi actioni. **E**t ergo sunt spēs apoplexie et cāe ipius. Sed fortasse qūz dicunt apoplexia et si- gnificant p ea palytiz cōem abozz laterū et si sint mēbra corporis sana. Et qūz dnt mollificationem partis apoplexia illius ptis. Et illd quid ē fmomi bus Hip. is puenit. Aliqū aut accidit vt hō apo- plexia incurrat et nō sit dīa inter ipm et mortuū et nō appeat in ipo aliquid anhelitus: deinde reni- uiscit et sanat. Et nos plurimos eoz vidimus quo- rū dispositō hec erat et in istis quid anhelitus non appet. Sed ipoz pullus nō itegre cadit. **E**t vi- det q calor innatus in eis nō vehemēter indiget euacuatiōe et expulsiōe vaporis fumosi a se anhe- litu magno ppter illd qd accidit ei ex frigore: et ppter hoc volūt vt tardet sepultura ambigui ex mortuis docet ppedat eis dispositō. Et neq sit mi- nus septuagita duabus horis. **A**poplexia vero resoluū fm plurimū ad palytiz. Et illd is quōiā qū natura deficit ab expulsiōe materie ex utriqz lateribus simul expellit ea ad vnu duoz laterū qd magis est susceptibile egritudis et qd eoz ē de- bilius et facit ipam penetrare in vacuitatibus mea- tuū elōgādo ea a cerebro et vētriculis ipius ligi- vero q oppilatō in apoplexia cōphēdit sup ven- triculos quoniā si esset in vētriculo posteriore so- lūmō nō oporteret vt ociositas sensus esset in an- teriore parte capitis. **H**ip. vero inquit cui ac- cit dū est sanus dolor repente in capite suo: deinde incurrit apoplexiam tunc ipse moritur an septimū

diem nisi accidat ei febris et sit spes ut cum ea resol-
natur supfluitas. Et scias quod plurimum accidit apo-
plexia huiusmodi etates et corpora et regimina huius-
modi propter quod est ibi cum humiditate frigus. Si autem accidit
cum caliditate copulatio et siccitate ipsius tunc res est pra-
na. Egritudo enim contraria copulatio non accidit nisi
propter magnam causam. Et copulatio quidem ab hoc eloga-
ta est ut ea tolleretur. Apoplexia vero raro accidit
a caliditate. Quia autem dilatare materia palsy in vtrius-
que lateribus potest apoplexia sicut quod contrahit ma-
teriam apoplexie ad laus vnum accidit palsy plurimum ve-
ro causae apoplexie existit in a bobus ventriculis po-
sterioribus. Quia cum apoplexia fuerit febris tunc
illuc erit apoplexia finis plurimum. Illi vero qui plurimum
vultur phlebotomia propter melancholicum sanguinem
suum et multitudinem quidem phlebotomia inuatur sed i-
fine deficiunt quoniam incidunt in apoplexia et similia
ei. Preparatio vero apoplexie prodece cum accep-
tione medicinarum calidarum est festinatio facies huiusmodi
tardos velociter moueri: prodece autem apoplexie
iudicium iam diximus inde ergo legat.

De signis. L. xij.

Differetia inter apoplexia et subet est quod apo-
plecticus clamat et eius anhelitus nocu-
tum ingreditur sed subet patiens nocuentum
non est ita. Et huius subet gradus praedit de somno quod
ui ad subet: apoplectico vero accidit illud subito.
Apoplexia praetera antecedit tota et inflatio gaudet et
vertigo et scotia et tenebrositas visus et tremor
in toto corpore et stridor dentium in somno et guttas
et pigritia. Et multoties quidem est eius vria vapo-
rosa et nigra et in ipso est sedime sermum et fursureus.
Illa vero que est a qualibet percussione aut casu
aut contate membri cognoscitur ex principibus quod tibi ite-
rata sunt. Que autem est ex apoplexia non euacuat a se
praecedente signa que diximus in apoplexia. Et illa
quidem que est ex sanguine significat signa sanguinis
praedicta multis vicibus. Et est facies rubra et oculi
rubei valde et gaudet et vena cervicis sunt exte-
se et plene et spatium phlebotomie est elongatum et sunt
antecedes receptio eius quod generat sanguinem. Illa
vero que ex phlebotomia est significat color et forma
oculi et humorositas narium et reliqua que dicta sunt.
Quia ergo senis acciderit vertigo concitans itera-
ta: tunc illud nuntiat apoplexiam.

De cura. L. xij.

Cura quidem eius que facta est ex lesione ex-
trinfeca est regime illius causae primitiue.
Et illius que sit ex contate est regime me-
mori cui dicitur cum eo quod praeterit tibi in canone et praeter-
rit tibi in capite alio. Regime vero illius que
sit ex sanguine est phlebotomia in hora illa et emis-
sio multi sanguinis. Sanat enim in dispositione. Et
post phlebotomia tunc clisteriza cum eo quod sciisti de cliste-
ribus: ut deponatur materia a capite. Et subtilia
regime ipsius. Et sit contentus in ea inlebe et aqua or-
dei subtili et aqua casei et fac ipsius olfactu quod confortat
cerebrum et non calefacit cum eo quod docui te. Si
cum ea vero que facta est ex phlebotomia inueniuntur signa
sanguinis phlebotomiae etiam: deinde clisterizet cum
clisteribus fortibus et supponatur collyria fortia in
quibus ponuntur gume et fel bouinum: postea bibat quod
solutum si in ipso praestitum ex pilulis in quibus potu habet

cur fiducia sicut pilule de euforbio. Et fiat post
illud super caput ipsius et membra vaporatioes calefa-
cientes et eboree scilicet ex aquis in quibus cocte sunt her-
be calefacientes sicut aneu et scaba et amaracum et fo-
lia citri et calamentum et albasce et isopus et melilotum et
origanum et abrotanum. Et cum oleis in quibus sit vir-
tus calefaciens sicut est oleum de ruta et sit in dissolu-
tum in ipso piretrii et castorei et oppoponacum et galba-
num et inunge totum corpus ipsius ex oleo in quo sit sulfur.
Si autem vaporatioes fuerint ex gariofilis et albel et ma-
ce nuce muschata et acoro erit rectum. Et fricet pe-
des eius cum oleo calido calefacto et aqua calida et in-
ungant spondiles ex sigia et euforbio. Et postea super
principium nuche sinapi et lerapinum et castoreum et eu-
forbium. Et ex oleis quidem quod sunt eis bona sunt oleum
sucieris aluminis et oleum rute et oleum squilliticum scilicet ex
oleo antiquo: aut in quo sit insula propter huiusmodi
nem .xl. diebus: aut in quo sit cocta: Ita ut suant
olei kist. i. et squille. 3. ij. in quo coquat adeo ut
dissoluant. Et similes oleum de piretro et vitrosque mo-
dos praedictos. Et rectius quidem est ut quodcumque sit oleum
quod eis admistras inspisses cum cera doceat stet ut ad-
hereat: et quod quidem ut incipias a debiliore unctio-
nem si confert: et si non adde et pmuta te ad illud quod est
fortius. Et non est malum post euacuatioem ipsius cum
clisteribus et similibus ut narium ipsius aliquid appo-
ximet et propter codici et caput purgia fortia et olea
confortativa et ignitum ferrum et oppoe ipsum caput ipsius
et ut capiti ipsius epim apponatur ex eplis resolu-
tibus que sciisti. Et si est possibile fac eum videri
re cum pena inuisa gutturi ipsius illinita oleo de lithio
aut oleo simplici. Et propter quod exstimat quod in stoma-
cho aut in ore ipsius sit repletio et in praesentia eaz facietas
nauseatina a cibo: conferunt enim hec ei vehementer.
Et in vultu quidem alio existit inuamemum. Nam nau-
sea et volutas videri calefaciunt caput eius qui ha-
bet apoplexia frigidam et humidam. Et quod quidem ut ipsius
virescences resoluas cum eo quod eas educit: quoniam
cum hoc inuenit alienationem. Et quia incipit ad hoc
ut pila in ore eius ponatur cuius accessit rememo-
ratio ut non destruantur dentes ipsius ad inuicem.
Et quod ut quod paru euouunt in potu sumat olei de
kerna decocti cum ruta omni die .3. ij. cum aqua de ra-
dicibus et gradatim praedat doceat bibat quaque die .3.
v. Et si possibile est post euacuatioem sumat
quantitatem bondacate vnius ex tyriaca et mithridato
et ex scelite et alaurabele et sagzene et quod sunt similia
illud. Et de simplicibus castorei autem. i. cum aqua mel-
lis et oxymelle etiam mellino quod bibit bakila vna.
Potus autem eorum sunt aqua mellis pura aut cum ale-
seniati fin necessitate. Et quod videris alienatio-
nem fac gargarismata et sternutatioes et postea veto-
sas super collum et nucha cum iciside aut sine iciside fin
cas materiei et adhibe eis cas mualescitum iarmatu:
deinde fac eos balneari post tres ebdomadas et vnge
eos in die balnei cum oleis calefacientibus. Et ex gar-
garismatibus quidem eis conferentibus post purgatioem
vniuersale est decoctio isopi et albasce et calamenti
et origani et his similibus in aceto cui admiscetur mel
et etiam aqua in qua elixatur piretrii et staphisagria et
baurae et rose et sumac et terratur et comisceat et si
autem ex eis collyria: deinde administret masticatio-
nes ex eis: aut gargarismata in decoctione isopi cum

mestice. **E**t ex eis quide que illi iuuatius sunt quā fuit sicut illi sunt piper logū et piper nigrū et sinapis et calamētū. Et ex eis que masticant sūt calamētū et staphilagrīa et pip et amaracū et sinapis sigilatiz et cōiunctiz et pmiscet eis sicut rosa et sinmac si necessarii est. Et acorus est ex eis que inuant in hoc caplo et cōfortat eius impssio. Et confert eis inuictō cū olis calis cōfortantibus spūz qui est in neruis et substantia neruoz resoluentibus substantias in quibus nō est labor sicut est oleū de lilio et post ipz olū amaricinū et olū cāemillinū et actinū et olū de sōnato et pprie sup caput: ipz enī est in quo sicutia habēda est in re capitis et pprie postq̄ ia assumptū sit virtutē isopi et origani et calamētū et alhalce et similiū. **T**ibi aut hntium apoplexia sunt subtiliores cibis hntiū epilepsia: et rectius quide est vt sis cōiunctus in eis i matutinis pane solo. Et pās quide cū ficibus siccis est bōus eis. Et potus sup cibū est ex rebus magis nocitis eis. Quā aut vclūtas adest vt cenēt nō est malū si an ipam pmittas exercitiū lene et moueat mēbra laxata motu aliquo. Et quā aliquid sumūt non dormiat sup ipm velociter: sed expectent aliquotū lū dōet descendat et digere rā digōne aliqua nec et plurimū vigilēt. Illi enī in ual cerebrū et resoluit ex cibis vapore nō digestū phibēt digōnez. **Q**uidā vero dicūt eis esse bōz origanū cū lentibus et vne passe et amigdale et ficus sunt ex fructibus cōuenientibus eis. Vinū aut nouū nō est cōueniēs eis ppter illd qd in eo est de supfluitatibus. Et antiq̄ ppter illd qd in eo est de velocitate penetratiōis ad cerebrū et declinatiōis eius. Sed magis cōueniēs vinū est eis illd qd est inter vtrūq̄. Quā apoplecticus febricitat fac mora i re ipius dōet discoopiat: fortasse enī est cris. **S**it q̄ mora usq̄ ad septuaginta duas horas. Si aut ita nō est: sed febris est ppter apā et putredinē tunc est mortiferū. **E**t scias q̄ apoplexia et palytis cōstringūt meatus cibi quare nō sunt medicie facietes euacuatiōem euacuātes ex materia facietē ipas pprie.

Dictio secūda de egritudibz neruoz que ē tractatus .i.

Egritudies neruoz. L. i.

Neruoꝝ quide ipoz regimē et diuinitatem et figurā et quatiōē et naturā iā sciuit. **D**e egritudinibus vero ipoz scias q̄ sunt tres egritudinū spēs. scilicet. cōplonal' istru mētalīs et soluto singularitatis. Et appet quidem lesio in opatiōibus suis naturalibus et sensibilibus et motiuis. **N**ouus vero laboriosi i faciēdo egritudies neruoz introitū magnū hnt supra illd qd i alijs est. Ipsi naq̄ sunt instrūenta motus. laboriosi vero motus sunt sicut extensio cū fune et eleuatio rei gūis. Et omne in quo est extēsiō et expssio et contractō. **S**ignificatiōes aut in dispositiōibz coꝝ sūmes in opatiōibus sensus et motus et ex tactu et lenitate et duritie et ex cōitate cerebri et spōdiliū cū eis: et ex doloribus et materijs que sūt pprie neruis. Et plurima quide signa quibus pūit ad cognitiōem dispositiōis cerebri sunt ex nouemēto opatiōis et ex tactu. **Q**uā aut dubitat de

aliqua egritudinū neruoz an sit hūida an siccā con sideret qualr ipa accidit. **N**ā si subito accidit nō ē dubitatio qm ipa sit hūida. Et etiā ex hoc q̄ mēbrū ūctiōem desiccāt. **N**ā si ipa velociter exiccat nō est dubitatio quin ipa sit siccā qm mēbrū non sit calafactum calefactione extranea. **E**xercitiū vero post purgatiōem melius est illd qd pmutat cōplexiōem. Et vnicuiq̄ mēbro fm se ipm. Et oz quide vt a faciliore incipias et q̄datiz pūeas ad illud in quo sit virtus equal. **A**dous vero cure in purgatiōe neruoz et pmutatiōe cōplonis cōrū est quoniā plurimū eius qd est necessariū euacuare ab eis vniuersali ex materijs nō est nisi ex frīs. Et euacuatiō quide eos sunt medicie fortes sicut pulpa colloquitiōe et helleboris et pprie al. quā vōitus sit eo et euforbiū et allasaz et serapinū et iliq̄ gūme fortes: et bief magne et fortes et ex subtilibus que eos euacuāt sunt balneū siccū et exercitiū tēperatū. **I**pōz vero cōplonez pmutatiō sunt ea que dca sunt in caplo de cerebro et pprie ea in quibus est vinctuositas et est oleum vinctuosū et quā adipēs admistras sint adipēs luporū. **F**eces quoq̄ oleoz calidoz sicut fex olei oliuū et fex olei de lino sunt cōuenientes egritudinibus neruoz frīs et cōgruētēs duritie ipoz et oleū de costo et oleū de adacoca sunt vehemētis pprietas cū neruis: deide ebore et expssōes fm cōplexiones coꝝ. **M**eritū tēp oz vt ipa sint i rectificatiōe cōplonis neruoz fortiora valde et vt ad penetratiōē taliter pparent quatenus cōsequatur resolutiō nē corporis et poroz aptiōes fortiter. Et scias q̄ i tēto in curadiis pluribus neruoz egritudinibus ē intētō posterioris ptis capitis nisi que i facie sunt. **D**einde post illd ex tēdat neruus qui mouet illd mēbrū cuius infirmus est neruus. Et neruis q̄dez nocēt res quedā et inuātur a rebus quibūda quā rū multoties remōraturū sumus. **Q**uāz quedam sunt in tabul' mediciaz singularium. Et illd quod nō attēdit nisi in dispositiōibus et egritudibz suis que sunt eis magis pprie. **R**es itaq̄ neruol' cōfortātes ex eis que in potu sumūtur sunt acorū mtritus et castoreū et gna pini māga et cerebrū leporis allatū et sticados pprie. **Q**uius quide potō sit oī die po d. 3. i. in pillis redacti: aut cū sirupo mellino: et inuāt eos exercitiū tēpatū et olea calida. **R**es vero neruis nocētēs sunt coitus plurimus supfluitus et somnus sup repletiōem et potus aque frigide cōgelate et multa ebrietas et vinū plurimū ppter vehemētis mordicatiōis vini et resolutiōnez et accōsiōis infirigidatē cū hoc. Et ledit eos omne accōsiō et stupor et infirigidatiō in potētia. Et phlebotōia plurima eis nocet. **E**t nos q̄ dē in hoc tractatu remōrari volumus egritudies neruoz cōplōales et oppilatas. **I**pōz vero apata et vlcera tardabius vsq̄ ad librū q̄ sequit librum hūc. **E**t scias q̄ aqua ffa nocet neruis pprie q̄ facit eos deficere a digōne hūiditātū que sunt i eis quare in hūorē indigestum pmutāt. Et scias q̄ agaricus cōfortat neruos calefaciēdo et purgando.

De palyti et mollificatiōe. L. ij.

Palytis q̄z dicit fmone absoluto: et q̄z dicit fmōe pprio: dictō vero palytis fm

intentionem absolutam sicut illud quod sicut mollifica-
tio in quocumque membro fit. Paralyt vero propria est
illud quod de mollificatione est eodem in duabus partibus
corporis in longitudine. **A**lia enim est in parte inci-
piendo a ceruice. Et sunt facies et caput simul sana.
Alia est que in tota parte currit a pede lingua vero ara-
bica palsyis sicut hac intentione: palsy enim quoniam inu-
nit in lingua ipsorum ad partem et medietatem. **Q**uoniam paly-
sis accipit cum intentione mollificationis absolute tunc
cum ea est illud quod coeat utrisque lateribus simul ex-
ceptis membris capitis quibus si coecaret esset apo-
plexia sicut ex ea quod vni digito proprium est. **E**t sci-
tum est quod destructio sensus et motus sit quoniam spiritus
sensibilis aut motus: aut retinet a penetratione
ad membra: aut penetrat. Sed membra non inscipiunt
eius impossibiles propter copiosam corruptionem.
Compositio aut corrupta aut est calida aut est fri-
gida aut humida aut sicca. **E**t videtur quidam quod ca-
lidum non prohibet ipsam sensum in eis dum non coe-
dent sine quodammodo videtur in habentibus extenuationem et
ethicis. In ipsis enim cum caliditate eorum non destruitur
motus ipsorum: et siccum etiam propinquum est iudicio ipsius.
Compositio vero que prohibet a sensu et motu finem plu-
rimum est frigida et humida: et illud quidam non est longum.
Sic enim contrarium est spiritui et nocet ei et non est longum
quoniam humilitas faciat membrum paratum stupescere
ni. **E**t ex causis enim destructionis motus sunt frigi-
ditas et humilitas absque materia. Verum illud est ex
eis quibus succurrere est facile cum calefactione. **E**t
est sicut illud quod non coeat plurime parti corporis:
aut vni lateri ipsius absque latere alio. Immo si ne-
cessarium fuerit accidet vni membro ea illius finem propter
tunc ut sit palsy et mollificatio plurima que fit pro-
pter retentionem spiritus. **C**ausa vero retentionis est
oppilatio: aut separatio pororum et transitum perducit ad
membra cum sectione. Oppilatio autem aut est finem
ta rei aggregatis abas res et est apertum: et tunc est causa
mollificationis et palsy facies abscessum spiritus a me-
bris contractio pororum: aut repletio aut apertum: aut solu-
tio singularitatis. Pororum autem contractio quoniam accidet
propter ligaturam ligatis exterius que est ex eis que
possibile est remoueri: et est mollificatio illa et de-
structio sensus et motus res accidentalis que remoue-
tur quoniam resolutum ligatura. **E**t quoniam fit ex copiosione
vehementi sicut accidet apertum percussione aut casum.
Et sicut accidet quoniam declinat spinales et rumpit ad
vnum duorum laterum dextrum aut sinistrum et comprimunt
nervos exiitantes a se in parte illa: aut ad interiora: aut
ad posteriora. Sed ad anteriora et posteriora accidet
ex eis tunc non coarctatio: quoniam occursum spodi-
lium duobus lateribus ante et retro non sunt sup exitum
nervorum secundum quod sciunt non est nisi ex duabus par-
tibus anteriore et posteriore. **E**t quoniam contrahuntur
propter grossitudinem substantie membri. **R**e-
pletio vero oppilata est ex materia humida curre-
bus quibus membrum huc et illuc. Et currunt in vacuitate
aut ramis nervorum. **E**t quoniam fit in via spiritus curre-
tis ex eis. **A**postema vero quoniam accidet in origi-
nibus nervorum et ramis ipsorum et oppilat transitum. In
cilio autem que nervis accidet que in longitudine est non
nocet sensui et motui et que est in latitudine prohibet

sensui et motui a membris que in bibitur ex meatu
bus qui sunt continui inter ipsa et villum tunc incisum.
Et scias quod nucha similis est cerebro in dispositionibus
suis ad duas divisiones: licet sensus eas non discer-
nat. Quoniam enim non erit ita illud quoniam preceat etiam a dua-
bus divisionibus cerebri: non ergo elongat quin fuerit
naturam vnius duorum laterum purgando et expellat
materiam ad latum quod est debilius et quod est magis
susceptibile materiei primum et cui accidet percussio et
ictus et ad quod expellitur supfluitas lateris cerebri
quod ipsum sequitur. **E**t non est mirandum si egritudo
sit propria vni lateri absque alio latere. Natura enim
precepto sui creatoris iam discernit quod est subtile hic.
Et tu quidem recordare huius ex principijs que tibi
dedimus in libro primo. **E**t scias quod multoties
expellitur materia humida ad extremitates propter
dominium caliditatis in corpore: aut motu subito ex
timore: aut pauore: aut ira: aut delictis: aut angus-
tia. **E**t scias quod quoniam lesio et materia que faciunt
palsy sunt in vno latere ventriculorum cerebri coe-
cat lateri corporis totum et lateri faciei cum eo. **E**t si-
militer si sunt in meatibus lateris vnius quodammodo
si essent in duobus lateribus ventriculorum cerebri:
aut in meatibus esset apoplexia. **S**i autem sunt apud
origine nuche corpus totum esset palyticum propter mem-
bra faciei. **E**t quoniam accidet cum hoc stupor in tute capi-
tis si prohibet transitus sensus quoniam cuti capitis ad-
ueniunt nervi sensibiles ex ceruice quodammodo ostendi-
mus. **S**i autem sunt in latere origine nuche coeat late-
ri totum excepta facie: quod si sunt descendentes ab ori-
gine sumergendo: aut in latere vno mollificatur et
palyticum fit quod sequitur illud ex membris quorum nervi
sunt ex vno: quod si non fuerit ex nucha imo ex ner-
uis mollificatur quod est proprium illi nervo: siue sit in to-
to nervo: aut in medietate eius: aut in parte eius
mollificatur quod mouet illud quod sequitur ipsum propter il-
lud quod venit ad ipsum de illo lesio propter materiam
et resolutionem singularis: aut apertum. **P**aralyt ue-
ro quedam est que est crisi colice et multoties immans
cum ea sensus quoniam materia est cum ea in nervis mo-
tus et non sensus. Nam quidam antiquorum dixerunt quod
quoniam colica aliquibus annis coeat interficit pluri-
mos. **E**t qui euadit euadit cum palsy eneiect ei qua-
si enim natura expellit illam materiam que est adue-
niens nervis et reducit ea ad exteriora et esset maxi-
mum ut cum sudore denuntiaret. Retinetur ergo in
nervis et facit palsy. **E**t multoties quidem accidet
ut in hac sit affirmatio sensus cum dispositione sua. **E**t
est palsy que est crisi in egritudinibus acutis qua per-
mutat materia ad nervos. **E**t illud quidem est quoniam
natura non potest propter etatem aut debilitatem integre
euacuare: quare remanet residuum materiei in partibus
cerebri: et remanet post statum sorda et guttas capi-
tis. **D**einde expellit ipsam naturam expulsiue g-
uitatis non expulsiue euacuationis integre quare ac-
cidit palsy et similia. **E**t palsy quidem plurimum acci-
dit in fortitudine frigoris hyemis. **E**t quoniam accidet in
regionibus meridionalibus eis qui iam puerunt ad
annos. l. et ultra finem semita fluxum expulsiue ex
capitibus eorum propterea quod meridionalis ventus pluri-
mum replet caput. Paralytici autem pulsus est debilis
tardus et rarus. Nam quoniam egritudo fragit virtute
bilisat pulsus et fit frequens et eneiunt vicissitudines

sine ordine. **E**t vria secundum plurimum sit in eis alba. Et qñz sit in eis valde rubea ppter debilitatē renū in discernēdo sanguinē ab aquositate aut debilitatē venarū ab attractione sanguinis: aut ppter dolorē qui fortasse est cuz eis: aut ppter egritudinē eis aliā ppterquā. **E**t qñz accidit vt sit latus sanū palyf inflātū ac si esset in igne. Et alterū palyticū fīm ac si esset in niue. Et sunt pulsi duoqz laterū diuersi. Et enī pulsus lateris frigidi deiectus ad hoc qd iudicia eius fīa cogunt ipm: et qñz pūit ad hoc vt oculus minoretur. **E**t qd cūqz mēbroz mollificatoz et palyticoz fīm colorē reliqui corporis existēs nō miorat neqz extenuat ē d quo maior habeda ē fiducia qd illd qd est diu suz ab hoc. Ad palytū pīerea sit mutato ex epilepsia et apoplexia et colica. Et ex pfocatiōe matricis et febris teporalibus fīm semitā cris. Et palytis euēiens a remotione spōdiliū morūfera est fīm pluriuz. Et illa que est ab ictu nō contrahēte neruof vehemēter qñz sanat. Si aut supfluat nō est līea vt sanet. In illa autē in qua est spes oz incipere a phlebotomia. Et iā quidem diximus qualiter dilate materia paralytis ad apoplexia et ecounterfo.

De signis. L. iij.

Illā autē que est a tortuositate: aut casu: aut pcussioe: aut sectioe cā sīgt: qñz tū occultatur cā in sectioe qū neruus est pfundus. Ipaz vero sīgt quia subito accidit et nō cōfert ei regimē. Que aut curā recipit est ea que nō est a sectione: sed est cū apostemate et similibus. **E**t si est cū apate calido tūc extēsiō et dolor et febris sīgt eā. Et si est ab apate duro sīgt ipam tactus et cōsideratō sensibilis in neruis et dolor an cedēs. Nā fīm plurimū accidit p ipam tortuositas aut apā calidū. Si aut est ab apate fluxo tūc signifi catō est difficil. Verū fīm quādā dispōnes non euacuat a dolor pauco et caliditate et a febre leni et ab augmēto doloris et eius diminiōe fīm motus et cibos: et eius euētus nō sit subito imo fīm dies. Et ex oibus istis eger sentit apd volūtātē motus quasi sit aliquid pībēs in illo eodē loco. **E**t paralytū aut habēs scām ab hūiditate expāsa sentit cāz expāz in toto mēbro palytico. facta vero a grositudine neruoz sīgt difficultas reuerfiois mēbri a cōtractioe qū laborat in ipō eger sicut est ei possi bile: aut faciat illd aliud ad dilatatiōē et mollifica tiōem: et neqz sunt mēbra leuia sicut in palyti abio luta. Et si materia est cū sanguie significat eā gui dez et vne et oculus et repletō pulsus et significati ones pūcte multotiens. Si vero est ex hūiditate nuda sīgt eā albedo et mollities multa. **E**t si sit succēsiōe colice et febrū acutaz sīgt eā colica et febres acute. Et si ē eis cā malitia cōpōis singula ris frigide aut hūde nō accidit subito neqz sunt il lic sīgt alia et indicat de ipō p tactū et p res agentē in mēbrū. Et dicit qd qñ vria infāta est viridis nūtiat palytū aut spalmū.

De cura. L. iij.

Oportet vt sit intēto tua in egritudibus neruoz. v. s. stupore et spalmo et trēor et palyti et saltu itēto posterioris cerebri et nō pperes in vsu mediciaz fortū in principio

rei: imo tarda vsqz ad quartū et septimū: qd si egritudo fuerit fortis vsqz ad quartūdecimū. Et in hac quidē hora sis cōtentus rebus subtilibus ex his que leniūt et digerūt et soluūt et cū clisteribz nō est malū in hac hora. Deinde post illd euacua cum euacuatiōibus fortibus. **I**n regimie autē cibandi eos oz vt palytico in primis qū appet sis cōten tus aqua ordi et aqua mell duobus diebus aut tri bz si tollerauerit virtus vsqz ad quartūdecimū. Et si nō tollerauerit virtus ciba cū carnibus auuū leuibz. Et stude vt facias eū pati famē et ciba cū siccis cibis. Deinde fac eū lōgā tollerare sitim. In mēsis vero secūdis iuuat eū vt mēdulla nucleoz pini magne pprie. Et scias qd aqua melior est ei qd vinū. Vinū enī materias in neruis penetrat fa cit. Et plurimū quidē ipius qñz acelit in corpori bus eoz et sit acetū. **A**ccū vero est ex rebus q neruis sunt nocibiliores. Illa autē que est a tortuo sitate et coarctatiōe cursū cū eo qd determinauim in caplo tortuositate et cōpōis postea. Si aut est a pcussioe aut casu tūc eius cura est prana. Eius tū cura fīm oēm dispōnez est vt cōsideret an illa tor tuositas euēire faciat apā qū attrahat materiaz et curet totū cū eo qd cōuēt ei. Et oportet vt ponā tur medicīne in cura illius in quocūqz loco accide rit sup loca pcussiois et sup pīcipiū ex quo egre diūtū nerui mouētes mēbrū palyticū: potio aut medicinarum sup mēbrum paralyticū est ex eis q nō afferūt inuamētū de quo sit curādū. Et tibi qd inest cognoscere originē neruoz et equale est siue intēto in medicā sit phibitō apatis: aut sit intēto in ea mollificatiō: aut sit intēto in ipa calefactio et pmutatō cōpōis. Et fortasse necessariū erit po nere iuxta mēbrū pcussū et apostemotūz incipēs resoluī vīetofas extrahētes sanguinē ab eo ad pīez aut ad illd qd appet de corpe. Si aut fuerit egritudo ipa palyf occulta scā ppter mollificatiōem neruoz. Tūc illd qd est necessariū post regimē cō mune est cōitas materiei cū eo qd descriptūmus et diffiniūmus in euacuatiōe ipaz materiez subili um line additiōe et diminiōe. Et meliora quidē quibus euacuātū sunt pille de euforbio et pille albiuefere et pille de setaraz et pille fetide et hie ra hermetis et vōitus cū helleboro albo cū dispo sitiōe sua: aut cū expōsiōe rhabdani in quo sit vir tus eius. Et simli reliqui vōitus cōferūt eis. Et qñz sit supfluitas in hoc et in potu de tyriaca pon dus vniū danich. Deinde addat paulatī paulatim neqz augeat supra .3. i. et qñz admittret ei sīsa mū decortatū: qñz vero dant oxymel cū sua dī positiōe et opponacū cū sua dīpōe cū sirupo de melle. Et eius quidē potō sit qñtitas bakilleo et cō fert eis. Et oz quidē vt clisterizetur enematis fortibus et collyria fortia supponat et inclinentur eoz materie ad inferiora et ipoz spōdiles inūgant ex oleis fortibus. Et cōferūt eis vinctiōes calide ex oleis et ēpla rubificatiā quoz rememoratio est iterata multis vicibus et pprie qū destruitur sen sus. Et radii quidē lūg est ex medicis bōe rubi ficatiōis fricado cū ipa fīm medū inūgēdi. Eis pte rea cōfert positiō vīetofaz sup capita lacerto: ab q incisiōe. Sed post euacuatiōem ppter qd cale facit lacertos: et fortasse necessaria erit icisio aliq.

Et oportet ut vterose stricta habeat capita et suspē-
dant cū igne multo et suctione forti et laboriosa et
remoueat̃ velociter. Quē ergo vterose adhibent̃
oz ut sepatiz pōant sup loca plurima si mollifica-
tio est plurimū sepata: et si nō est plurima ponant̃
cōiunctiz et vtere sup ea post illd pice et gūma pi-
ni. Et administra sup ea empla calida rubificatia
sicut emplz de faria git et lilio cū melle. Emplm
quoq; de sinapi est ex eis que ipis cōferūt. Et tu q
dē pmuta omne qd est debile ad hoc ut rubifiet
et ut ueliet: et emplz de scēiaraz maxime cōfert
palyi iuuamē et est apud plurimos eoz excusās a
gūma rute agrestis et sinapi. Emplm quēq; de gū-
ma rute siluestris est iuuans et pprie cū nitro et sul-
fure et fricatō cum oleo et nitro et aqua sulfurea et
aqua marina et ebore subtiliatue cōferūt. Quēq;
sensus est debil fortasse emplz forte nocet et nō se-
tit illd et educit illd ad lesiōem et vlceraōez for-
tez. Oportet ergo ut omni custodia ab illo cauea-
tur et ut cōsideret dispositō impfiliōis emplī. Nā
si rubificat et inflat et cutē nō ptrahit et sepat cōppli-
one digitoz subtili et albificat locus eius tūc ipflio
nō ptrahit cutē. Et si rubificatō est magis fixa et
caliditas magis appens tūc remoue. Modus ve-
ro cognoscēdi hoc ē ut auferas emplz omni hora
et cōsideres dispositiōem. Si ergo necessaria est ab-
latō remoue. Et si necessaria est iteratō itera.

Et scias q insulatio ex cōditi in naribus eoz
valde cōfert. Et simlr que sunt ei similia quonā
purgat cerebrū et cōuertit materias facientes egri-
tudinē a pie egritudis. Et vinū antiquū pax ualde
cōfert egritudinibus nervoz oibus. Plurimū ve-
ro ex eo supitū est res nocibilior nervis. Et admi-
nistratō acori nutriti est ex eis que eos iuuant. Et
similiter gdatiz ordinet in potando hieras et sint p
miste cū aliquo qd sit sicut castoreū dōc pueniat
ad hoc ut ex ide i potu sumat pōdus. 3. vi. post.
3. i. Et similiter potus olei de kerna cū aqua de
radicibz iuuat valde. Quidā vero hōiū sunt qui
palyiz curat dādo in potu omni die aut. i. ex hie-
ra cū aut. i. piperis et sanatur. Et oz ut qū aliqd
istoz sumit i potu nō potent aqua ut plōget ei
mora in stō: et fortasse morat tota die: deide opa-
tur: qūq; vero sumit in potu piperis aut. i. cum
aut. i. castorei. Et illis quidē nō est aliqd ita cōfe-
res ut tyriaca et mithridatū et scelite et alimēthēz
assa quoq; fetida vehemētis iuuamēti est bibita ul-
linita et pprie qū bis in die sumit et etiā bōdaca in-
da. Quēq; mēbrū redit ad se oz ut ipm exerci-
tes post illd et cōstrigas et dilates ipm ut ad inte-
grā redeat sanitatē. Et ipi quidē quādoq; iuuantur
a se. et iuuantur vocibz et locutiōibz altis et post eua-
cuatiōes et iuuamēta ab eis quibus vtunt. Iuuant
balneo longo siccō aut balneis et in fine rei et post
euacuatiōes et vbi necessariū est soluere oz ut nō
sint resolutiā cū lenificatiōe pura: sed cū aliquan-
tula stipticitate. Quā ppter oz ut resoluti fiat cū
aliquibus que sint ut anisuz et ligia et castoreū et
squinatū et que sunt similia his ex causis stipticis.

Habētes vero illa que facta est post colicā iu-
uat medicamē factū ex nuce romana scriptū in an-
tidotario: et iuuant eos olea que nō sunt violente
virtutis et multe cōpositiōis: sed sit sicut oleū de

lilio et oleū de duabus spicis et oleum de narcisco
et oleum de oliuis et exptum est oleū de nuce in-
dica et oleū de narcisco et factū cū gūma albori ut
q; simul acceptū iuuatiū est sua proprietate.

Quādoq; vero iuuatur plures eoz cū eis que
infrigidant et cōfortant et phibēt materia. Et quz
medicatur calidis augmētat egritudo. Et illd iō
quonā materia subtilis dilatat p ea plurimū. Quē
vero mēbrū infrigidat cōfortat mēbrū a frigore
et minoratur q̃titas materiei et puenit ad hoc ut
euanescat et nō oz ut in eoz calefactiōe pueniat.
Sed est necessariū ut sint medicine cōfortate cū
aliquibus que sint sicut camemilla et melilotum et
amaracū et mēta et calamētuz et cōmifceant eis al-
lea et etiā illd qd aliqd infrigidatiōis habeat sicut
succus liquiritie et semē endiuie et reliqua. Nec
eniz qū administratur iuuat ualde. Que vero
a sectiōe facta est curā nō habet. Illa vero que
scā est a complexiōe frigida cum calefacientibz no-
tis curatur. Et illa cuius cā cōplexiōis est potius
aque mlie frigide vtatur balneo multo siccō. Et
scias q quādo aggregatur paly et febris i aliquo
tūc oxymel cū zuccaro ros est cōueniens medicamē
in illa hora.

De spasmo. C. v.

Spasmus est egritudo nervosa qua mo-
uetur lacerti ad principia sua et inobediē-
tes sunt in dilatiōe. Eoz itaq; aliq
remanēt fm suam dispositiōem et nō dilatant: et
aliq eoz facile redeūt ad dilatationem suam sicut
sit in oscitatiōe et singultu. Causa vero in ipo
aut est materia aut causa absq; materia sicut calidi-
tas et siccitas. Et materia quidē spasmī fm pluri-
mū est pblatica et qūq; est mēlica et qūq; sanguinea
et aliud est in apostematibus lacertoz quū resol-
uitur materia faciens apostema cum vlcere villi
nerui et augmētatur in latitudine sua et minoratur
a sua longitudie. Et materia quidē ois spasmī ma-
terial effectiua: aut est comprehendens sup lacertū
totum: et illud est quū spasmus est sine aposte-
mate: aut est cōprehensa in loco vno quē relique
partes sequitur sicut sit a spasmō facto ppter apo-
stema a materia effusa ppter pculsiōem aut absce-
siōem: aut ppter causam aliam ex causi apostema-
tis. Et nō ē qdē loqū qū sit spasmus eucies a vē-
tositate inflatiua ipsa. Ipe enim est ex eis que plu-
rimū accidunt et remouentur in hora. Spasmus
vero materialis multotiens accidit fm semitaz p
mutatiōis materiei sicut accidit in successiōe sinan-
cie et successiōe pleuref et successiōe sirsē. Ex
spasmo aut qui sit ppter priuatiōem materiei et
hūiditatis et dñū siccitatis accidit ut cōtrahantur
longitudo et latitudo equalr. Colligit ergo ad se
ipm: sicut est dispositō corū ppositi in ignē. Et tu
quidem scia dispositiōes cordaz esse q ipse elon-
gant in hyeme ppter hūectatiōez et abbreviant in
estate ppter desiccatiōem et simlr nerui. Et qūq;
sit spasmus qui ad materia nō pportioat euenies
cā rei impediētis a qua nerui lugiūt et cōgregāt
ad expellendū ipam et cā illa aut est dolor ex cā
dolorē faciente. Et multoties est ex hūore cali-
do mordicatio. Aut qualitate venenosa puenien-
te ad cerebrū et ad nervos sicut accidit ei quē pu-

pugit scorpio sup nervos. Aut ppter qualitē nō
venenosam sicut quū spasmus accidit ab infrigi-
datiōe vehemēti cōgregante nervū et lacertū et i
spūante ipm et cōtrahitur ad caput suū. **S**icut
eniz mollificatō qñz diversificatur in mēbris secū
dū picipia mēbroz et similr spasmus et ratō i am-
bobus est vna in eo qd sit supra cervicē et in ante-
riore parte et posteriore et in parte que est su pra
cervicē. **S**pasmi aut ex repletiōe hūidi cā essen-
tialis aut est frigiditas aut hūiditas. Et frītas ad-
inuat fm cōgelatiōem ipius et eius grossitiē quā
nō sit dilatatō aut siccitas et caliditas inuat supra
cōsecutiōem p resolutiōem hūiditatis. **M**ate-
ria vō faciens spasmū nō efficit spasmū et mollificat
nisi ppter suaz grossitudinē et quia nō est ingres-
sa substantiā villi paruo introitu quo iuvet. Sed
est coarctata in foraminibus et sic quidē spasmus est
epilepsia mēbri: sicut epilepsia est spasmus corpo-
ris totius. **D**ifferētia vero inter utrūqz est cōi-
tas et ppietas. Epilepsia eniz plurimū resolvit ne-
lociter et sit cū piodis. **R**eliquas aut dīas scies
ex spasmū hūido p illd qd accidit latentibus p-
pter vicinitatē mēlle et hūectatiōem lactositatis
in cordis et cōgelatiōem lactis in eis et qū ventres
ipoz cōstringunt et in vigiliis ipoz et multitudinē
fletus ipoz et spasmatur etiā in febribus suis qū
uis sint leues. Et vniuersalr infantibus facilis est
casus in spasmū ppter debilitatē virtutis cerebro-
ri eoz et mēbroz ipoz et lacertoz eoz et sit facil-
eoz exitus ab ipo ppter fortitudinē virtutis epa-
tū ipoz et cordū eoz. Et quoniam hūores eoz non
sunt inobedientes vehemētis grossitudinis. Et p-
pter hoc liberant a spasmū siccū velociter ppter
hūiditātē cōplonū suaz et hūiditātē cibi eoz. Im-
puberibus vero nō est facilis aliqua duarū rerū
qū tñ qñz accidit infantibus spasmus malus successi-
one febrū acutaz et cū eo sint signa que dicemus
ex quo raro euadūt. Ille vero qui septē trāsīt an-
nos nō spasmatur nisi ppter febrē valde prauam.
Et pterea spasmus qui accidit ppter timorem
et cas dilatatius sumerfas subito et faciunt sequi
lacertos motos ad picipia sua fm suas formas: et
est spasmus qui cōtingit ppter sustētatiōem factā
sup aliq d mēbroz qd ē cōtractū ad qd sit effusio
et retinet in ipo aliq tūlū et sup formā cōstrictiōis
sue. Et qñz est cū eo accidens faciēs illd: aut sit ut
ipm serai pōdus gūe: aut sit vt obdormiscat sup
lectū durū et hoc quidē est ex eis que p se remo-
uētur. Et qñz est hic stupor aduētes mēbro ppter
repletiōem ex materia effusa coarctatē spūz moti-
uū et phibēte penetratiōem eius: quare nō est pos-
sibile vt moueat ad dilatatōez faciēda: et qū re-
dit virtus et cōfortat materia sit dilatatō: et qñz
sit ex extēsiōe illius simile. Et hoc quidē plurimū
sit post somnū apud excitatiōez qū remanēt mēn-
bra cōtracta nec extendunt etiā quoniam spiritus in
somno sit gūior pigrior et nō sit assiduus in faciē-
do dilatatōez ppter declinatiōez suā ad interio-
rez piē. Spasmus aut siccus alius est qui sit succes-
siōe febrū aduētū et ppter in febribus sirsens et
successiōe motuū laboriosoz corporaliū et anima-
liū eius sicut sunt uigilie et angustia et timor: et ille
est ex eis quibus sit euasio. **E**t ē alius spasmus

qui accidit in febribus cū hoc et nō est vehemēter
malus: et est ille qui sit ppter qd ipse faciūt curre-
aliquā materias in nervis et lacertis: et ppter qū cor-
pus est plenū. Et qñz accidit illd in eis ppter cōi-
tatez oris stōi et remouet ipm vōitus. Et talis q-
lis est iste spasmus ex febribus nō est illius prauit-
tatis et malitie cuius est ille qui est in febribus tē-
poralibus in quibus desiccatur nervi et lacerti: im-
mo cerebrū et cōsumūt hūiditates innate et sit spās-
mus. Et plerūqz est ex hoc caplo qui sit et destruit
velociter. Et cā in ipo est siccitas cerebri ppter
debilitatē qua sequit lacertorum siccitas. Nam
qū mima cā desiccatiua cerebro aduenit reducit ad
se hūiditates a nervis. Deinde qū natura sollicita-
tur vt cerebro hūiditate acquirat sufficiētez rede-
unt mēbra et sūt obediētia dilatatōi cū pceptiōe.
Et qñz accidit ex vehemētia frigoris. Multoti-
ens eniz accidit spasmus ppter frigiditātē cerebri
et cōicat ei lacerti. Et spasmus quidē impediens ē
huiusmodi factus a siccitate. Et est spasmus cū sic-
citate factus qd est cū ipse cōgelatiōis hūitatis: et mi-
norat eius quatitas et inspūat vehemēter quare
membrum spasmatur sicut accidit ex vehemen-
tia frigoris: et sicut accidit ei qui bibit medicinas
narcoticas vt opūū. **S**pasmus vero scūs ppter
medicinas est sicut spasmato potus vini. Sit enim
spasmus post solutiōez ppter siccitatē. Et sit etiā
spasmus an ipam ppter cōtrarietātē et venenosita-
tez eius: quare nervi vehemētez incurrit lesiōez
cū qua cōtrahunt. **E**t hūid quidem generis sunt
spasmus eius qui euōit hūore qui est vt erugo e-
ris nocētez ori stōi. Et spasmus scūs ppter fortitudi-
nē sēs oris stōi qū ad ipz expellit cholā. Et spās-
mo scūs ppter egritudiez cerebri et mēris et egritudi-
nibz suis et vesice et tiliqoz. Et spasmus scūs a pū-
ctura scorpis et rutelle et serpētis sup nervū: aut
sectiōe euemiente nervus: aut corrosione. Et scūs
ab egritudine in ore stōi et matricibus et membris
nervos et vicinis istis est spasmus antecedens ppter
vermes. **P**reterea est spasmus qui est in labio
ppri et palpebra et lingua. Et scit qd eius cā est ex
ipo cerebro. Et qū corpus in spasmū declinat ad
anriora tūc spasmus est in lacertis anrioribus. Et
qū ad posteriora tūc spasmus est in lacertis poste-
rioribus. Et qū ad vtrāqz simul tūc egritudo est
in vtrisqz simul sicut in palyli. Qñz sit spasmus
adeo fortis vt ceruix torqueat et dētes strideant.
Mū aut aliquis morit ex spasmū corpore ipius
calido tūc illd est ex eis que pscēdo interficiunt
et neqz suffocādo interficit mli quia lacertus anhel-
tus spasmatur et destruitur motus eius. Et ois qui-
dez spasmus sequens vulnus est mortalis.

De signis. L. vi.

Pallus spasmatoz est extēsus et diuersus
in situ ascendēs et dimittens sicut sagitte
euadētes ex arcu sagittarij: et diuersificat
motus pculsiōz eius in velocitate et tarditate. Et
vena quidē est calida et magis calefacta reliqz mē-
bris: et est corpus vene collectū nō sicut est colle-
ctō venaz in rigore et neqz sicut illd qd coar-
ctatū est sicut sit apd duritiē vene ppter lōgitudi-
nez egritudinis: aut qd scūm est cū dolore vilce-
rū. Sed sicut est aggregatō pūū intellm exte-
li

ab extremitatibus suis. Et ego dica signa doloris
i spalmo parū post. **S**palmi vō facti a repletiōe
signa sunt q̄ puenit subito et non bibit velociter
q̄ sup ip̄s pōt ex olo nisi iā aduerit ei calitas p
p̄nqui temporis. **A** siccitate vero facti signa
sunt q̄ sit paulatiz paulatiz et successiōe egritudi-
nū euacuatū q̄dūq̄ gēus fuerit et euacuatōis me-
dicinaz: aut colirice passionis aut euacuationis p
se. **F**actū vero a nocūento cognosces p causas
extrinsecas: et ea que bibunt sicut euforbiū et hel-
leborus et reliqua et sicut q̄ nocūentū est ex stō et
cōicat ei cerebrū: deinde nervi sentit an illd solli-
tudine et angustia et obfidiōem stōi: et q̄z repe-
rit illd tēpore spalmi: et q̄z est ille spalmus luc-
cessiōe vōitus qui est sicut succus porri aut erugo
eris. **E**t similis ille qui sit ppter fortitudinem
oris stōi. Quotiens enī estundit ad ip̄m materia
spalmat hūc ip̄m. Uerū pcedit ip̄m nocūentū in
ore stōi et mordicatō: et q̄z accidit simile illi in
egritudibus matricis et velice et reliquoz q̄ for-
tes sūt. Et sit cū dolore vehementi et ppter nocū-
mentū manifestū in illo mēbro ancessio spalmi. In
reliquis vero spalmis aut sit dolor cū eo: aut sit
dolor cōtingens a spalmo nō spalmus cōtingēs a
dolore. factus aut ab epate cognosci p ea que di-
ximus. **E**t ex significatiōibus quidem significa-
tibus aduentum spalmi est paruitas pulsus et ip̄ius
raritas primū. Deinde eius pmutatō ad illd q̄d
dictum est. Et multotiens rubificat facies et appz
in oculis cōtortio et inclinatio et in erhelitu interfe-
ctō et dīnia: et q̄z accidit rīlus nō fm radicez. Et
cōstringitur natura et desiccatur et vria etiā mul-
totiens retinetur et multotiens nō reīnetur et eg-
ditur sicut aquositas sanguinis et hebz ampullas.
Et accidit ei singultus et vigilie et soda et tremor
et dolor sub iuncturis et precipue sub iunctu-
ra ceruicis et inter spatulas et apud iuncturam al-
thetū et albosos sub illa. **S**palmum vero
cōtingentē causa febris significat et nuntiant ip̄-
sum in febribus cōtortio in oculo et rubificatō in
extremitate oculi et in circuitu et stridor dentium et
nigredo lingue et cōstrictio cutis capitis. Et rube-
do vrine primū: deinde eius albedo ppter ele-
uatōem materie ad caput et pulsatō temporū et
venaz capitis. Et quādoq̄ desiccatur in eo ven-
ter aut spalmatur. **H**ip. quidem dixit q̄ si acci-
dat febris post spalmū melius est q̄ si accidat spaf-
mus post febrē. Quis intētiō est q̄ quz febris
supuenit spalmo humido soluit eū. Spalmus ve-
ro qui puenit ex febre est succus qui raro recipit
curā et accidit ei an ip̄m timor in somno et cōuer-
sio coloris ad rubedinē et viriditatē et plūbosia-
tez et cōstrictō nature. Et vrina quidē cruda in fe-
bre et rigor cū eis associatur sudor in capite et tene-
brositas in oculis sīgnt spalmū cuius cā est debella-
ti in visceribus. **S**i aut spalmus est cū febre et
nō est de fortitudine illius febris et longitudine tē-
poris ei ut adurat hūitates et finiat eas: tūc ille ē
de generē cū quo nō est illa siccitas tota. **E**x
signis vero malis in spalmo est vt multiplicetur
vōtositas in mēbris et p̄prie q̄ cū eo in fiat v̄ter
et p̄cipue q̄ est in principio sui. Et vrina acuta in
spalmo et tetano est mala significans q̄ cā est cali-

ditas pura. Et q̄ cū spalmo sunt pulsatō et saltus
iūc illud est lignū malū. Pulsatō naq̄ vna duarū
re: sīgnt aut apostema in visceribus magnificans
pulsatōem aut extenuatiōem in eis quare appet
pulsus magnus qui est ppter p̄cussioem magnaz.
Quā aut linatē materie declinat ad nervos vt
ad ip̄os pmutate faciant euenire spalmū sīgnt illd
apitō spalmi in pulsu. Et q̄ pleures declinat cum
materia sua ad illd sīgnt illd fortitudo cōstrictiōis
anhelitus et neq̄ febris est valde fortis. Et q̄ p-
mutat materia sursen ad illd incipit euz timore et
multitudine palpitatiōis et stridor dentium: deinde tor-
quet oculus: deinde appet spalmus.
De cura. **L. vij.**
Eteo quidē qui factus est ap̄cussioe oportet
vt administrētur embroce que laxat
scē ex ordeo fracto et camemilla et mal-
us et farina semugreci et que illis sunt similia. Et
nos quidē iam ordīmus in canōe locū administratio-
nis eaz. factus vero a nocūento si fuerit ppter
potū alicuius rei tūc curet cū eo q̄d cognoscetur in
caplo de venenis. Et si fuerit cū febre curetur cū
hūectatiōe vehementi cerebri et nervoz et lacerto-
rū cū mollificatiōibus vehementis hūectatiōis q̄ do-
cui te et habitet i domo sua. **E**t si fuerit ppter
dolore seda dolore postq̄ sciueris quis sit et absē-
de cām ip̄ius. Et si est propter p̄cussuram curet
q̄d ip̄az facit cū eo q̄d dicit in caplo d̄ puncturis.
Et si est ab apostemate curetur cū eo q̄d dicimus
in cura apostemati nervoz. **S**i aut est a siccitate
eius cura est praua. Uerū cōuenientior eius cura
est tina et inactō ex oleo humido post ip̄am et eius
iteratō post ip̄am multoties: et illd q̄ nō est cum
febre vbi nō intermittit oīo et assidue fac illud in
oibus iūcturis. Si aut possibile est vt tina fiat ex
lacte fiat. Et si nō ex aquis in quibus decocta sint
folia salicis et ordeū fractū et viola et nenusar et cu-
cubita et citruli: aut fiat tina tota ex succo cucur-
bitae: aut succo cucumeris: aut sit totū illd ex aq̄
ros. in qua decoctum est aliquo hoz: aut aqua
melōis indi: aut aqua salicis et que sunt similia il-
lis. **E**t q̄ feceris eis clisteria ex istis et xps̄iōibz
et oleis et aliquibus dissolutis hūectantibus impin-
guatibus erit vehementis iuuaminis. Et admistrē-
tur sup iūcturas et sup originē lacertoz olea facie-
do vinctiōez post vinctiōez cū studio cerebri valdē
et cōpositiōem quā te docuimus in hūectatiōe cer-
bri: et infirmo dēt in potu lac recter multum fm
mēsurā cōuenientem si nō fuerit febris et aqua or-
dei et aqua cucurbitae et aqua melōis indi et inlebz:
sine fuerit febris sine nō fuerit. Si ergo misceat
cū aliquo hoz parū vini albi vt penetrare faciat
erit cōueniens. Et similiter sint aque ip̄ius misce cū
aliqua pte vini. Et oz vt assidue fiat ei cura bec p-
ter q̄ moueat sicut exercitio adhercat. Et si ē pos-
sibile vt totū corpus eius submergat in oleo tēpi-
do fiat. Et fiat ei caput purgū cū hūectantibus que
sunt ex oleis et succis et hūectet caput eius cū eis q̄
scinisti. Et oz vt sit firma statō i pilulo et olo ros.
Et ex eis quidē que ip̄os iuuat est vt in potu su-
māt tereniabū et p̄prie infantes. Qd si nō fuerit
lactentes: et si habēs spalmū hūidū debilis fuerit v-
tutis nō abscidant ab eo carnes sicce sicut carnes
D +

minutaz animum et cubugi et herubiti et alteley. Et si non fuerit eius virtus debilis sint cibi eius p̄ais cū melle et aqua ciceris cū aneto et sinapis etiaz nutrita cū oleo et ponat in eo qd̄ ip̄e recipit piper. **¶** Libus aut̄ hñtū spasmū siccū sit totū qd̄ hñe-ctat et lenit et omnes sorbitiōes pigues lenes facit ex aqua ordeī et oleo amigdalino et zuccaro bono et aqua carnis assumpta ex carnibus agnoz et hedo-riū et qñz pōant ex oleribus hñectatiuis qd̄ fran-git nocūentū carnis si fuerit illic caliditas: qd̄ si cūz illo parū vini misceat vt ip̄m penetrare faciat nō erit lōginq̄ a rectitudine et pprie qū nō fuerit cali-ditas supflua: et similr si misceat vini cū aqua quā bibit. **¶** Cura vero fiat ita. Si enīz est humidus oz vt curet cū euacuatiuis et purgantibus fortibz p̄dictis qū diximus euacuatiōem hñoris grossi ex neruis cū solutiuis et clisteribus acutis. **¶** Et si tu videris signa s̄guis dñantia manifestia valde phlebotōa primo et pprie si cā eius est repletō et pota-tio vini plurimū. **¶** Et nō extrahas totū qd̄ ne-cessariū est ex sanguine cuius extractō est pp̄t sp̄as-mū aut egritudine alia significantem eius extracti-nez: imo retie ex eo aliqd̄ vt r̄sistat sp̄asmo et r̄sol-uat resolutiōe motuum sp̄asmi. **¶** Et ex eis cura sunt submersio in aq̄s thermaz et sessio in pellibz vulpiū et lupoz que dicent in caplo doloꝝ inunctu-raz quoniam inuat. Et similiter inunctō cū adipibus lupoz et oleo de lilio si nō fuerit febris: et si milr decoctō catuloꝝ canū et sessio in aquis in quibz de-cocte sunt medicine subiles sicut abrotanū et folia radicia iūci et calamus aromaticus et folia lauri et li-nimētū faciū ex radice spine iudaice et semie spine albe et semie sp̄ie egyptiace et succo cemaurec mi-noris sigillatim et coposite. Et scias qd̄ longitudo sp̄acj more in tina siue sit aqua siue aliqd̄ est ex eis que nocēt pp̄ter mollificatiōem virtutis. Tu aut̄ pone multitudiez nūeri loco lōgitudis sp̄acj et fac ip̄m sedere bis in die. **¶** Ex his aut̄ que inuat ha-bētez sp̄asmū cōmune qui nōiāt teteis et tetanū fa-ctos a mā est vt subito in aqua demergat s̄ra s̄m qd̄ dixit h̄ip. Nā corporis exteriora inspissant et inatus calor in interioribus claudat quare cōfortat et resoluūt materia. Nō est tamē omne corpus tol-lerans hoc a timore tuū. Sed corpus forte firmū carnosuz qd̄ vlcera nō habet et in estate. Plures enīz p̄ hoc iam euaserūt. Et ille quidem qui vt v̄tōf sup locū ad quē partes corde extendunt oz vt v̄tat sine scarificatiōe si res est leuis: et si non est ita oz vt fiat scarificatiō est enīz mortal̄ si nō sca-rificet tūc: et nocēt qñz attrahendo m̄az. V̄tōf laz aut̄ loca sunt in collo et sp̄odilibus dorsi ab v̄troz latere et p̄tes lacerti pectoris: añ velicaz vero su-p̄renes nō facimus illd̄ nisi qum tūnemus et mise-rendo volumus vt sanguis egrediat. Et oportet vt ventosas multotiens non admistres neq̄ sub-i-to simul: et loca ventosarum custodiant et cōser-uent ne corpus in frigidetur et ex curis eius est ut applanet qd̄ sp̄asmatū est leniter et ex cura eius cō-tingente s̄m naturā est enētus febris acute et pp̄te rea dixit h̄ip. vt si accidit se. post sp̄asmū melis est qd̄ vt accidat sp̄asmus post se. Quartana quoz cōfert ad illd̄ pp̄ter cōcussiōez tremoris eius et p̄pter multitudinē sudoris eius. Et cui accidit quar-

tana raro accidit ei sp̄asmus nā securus est ab eo. Et ex curis quidē mirabilibus exptia sp̄asmo est vt ponat supra membrū sp̄asmosum ren cōstri-tus cū pinguedine sua. Deinde dimittat sup ipsuz dōec siccet et mutetur cū alio. **¶** In sp̄asmo p̄te-rea toti corpori cōmuni cōfert etiā intētiō cerebri etiam cū purgatiōe facta sternutatorijs magnifice et in eis etiam expertū est vt ex lana plurimū mol-lificet eis suspensoria que a collo ad v̄trūq̄ bran-chiū p̄tendat sup q̄ oī hora oleū calidum at̄p̄gat. Balneū quoq̄ siccū magifice inuat eos: et ut iclien-tur sup lapides ignitos sup quos at̄p̄gat vinū et ut sudent cū eo coopimentis. Et ex emplis quidē bo-nis est emplm factū ex storace liquida et euforbio et castoreo et cera citrina et oleo de lilio et empla di-cta in antidotario et adipēs et reliqua et inunctio ex fecce olii sisamini et olei semis lini et spuma fenugre-ci: et ex vaporibz bonis et sal calefactus positus su-per exiū neruoz. **¶** Et ex eis quidē que in potu sumpta afferūt se. sūt castoreū et assa fetida p̄mista cū melle accepta s̄m quantitatē nucis: afferūt enīz febrem et resoluūt sp̄asmus illico. Et similiter oliū de kerua et aqua mell cū assa fetida et decoctō car-pobalsami. Ex eis que valde cōferūt ip̄is est i po-tu sumere tyriacā et cōfectiones magnas. Et qñq̄ cōfert sumere diuretica. Nec p̄teras medicina ex-perta est. In potu sumat ex radicibus corti. 3. x. decoctas in duabus lb̄ aque dōec tertia remaneat ex qua potēt fortiter. 3. iij. tepidas cū. 3. ij. olei amigdalini. Illd̄ enīz cōfert et pprie in sp̄asmo qd̄ est in posterioribus: et qñz decoquitur loco radicia corti carpobalsami. 3. x. et est eius potō. 3. ij. et similiter calamētum agreste. Et ex eis que vehe-mētis sunt inuamētū est sumere in potu castoreū et oppoponacū ex quibus qui fortis est bibat aur̄. i. et mediū. 3. i. et custodi tūc stomachū quoniam ip̄e p̄ illd̄ tūc debilitat vehementer. Et assa etiaz seuda supra s̄z q̄ritatē semis orobi et q̄ritatē. iij. 3. et medie mell et amoniaci: similiter bibat cotū et decoctō isopi et aniden et aqua castorei. Sūt eiz pl̄rimi inuamētū et mimi nocumētū. Sitq̄ potō ex eo quatitas dnoꝝ cocleariū vsq̄ ad tria det ad potandum pluribus vicibus. Et sit quantitas i eo quod bibitur quantitas p̄dicta. Et minus quidez nocūentū sit in ip̄o si sit post cibū quocūq̄ modo sit. Nō est enim in ip̄o timor: et ex cura quidem eius est vt inūgat ex oleis fortis resolutiōis p̄e-dictis sicut oleo cucumeris asinini et oleo d̄ kerua et oleo rutino et oleo de costo cū castoreo et p̄re-tro. Est enīz valde inuatiuum et ren dissolutus et oleū narcisi cū oleū qd̄ ē huiusmodi. 2. oli v̄tri usq̄ spice kist. i. cere. 3. ij. olei de berberis kist. i. polij amoi storacis masticis oīum añ. 3. i. gari-olil. euforbij amboꝝ añ. añ. iij. spice. 3. i. olei balsami. 3. i. cōmisceantur. Et ex illis que cōse-rūt eis est vt adistret empl̄ de euforbio et est in-uatiuum valde. **¶** In eo aut̄ quod lactantibus ex sp̄asmo accidit sint cōtente vt ip̄az incturis appo-natur empl̄ ex melle cū quo cōsecta sint crocus et radix lilij et anisum ita vt sit plurimū eoz radix li-lij post anisū et sit ex croco res parua. Et cōsuecat ponere mēbra sua in aquis in quibus decocta sint camemilla fenugrecum et melilotum: Et quādoq̄

cōfert oleū camemillinū solū. **U**inū aut paucū
cōfert hūitibus spasmū hūidū: resoluit enīz ipm si
cut febris. Plurimū vero est vna ex cāis eius. Et
oz vt eger ex veteri bibat et sup cibum parump.
Et scias qd qū spasmus est cōis corporei excep
tis mēbris faciei tūc medici itēdūt cū emplis et yn
ctiōibus spōdiliū colli. Et qū est in mēbris faciei
tūc medici itēdūt cerebro. **E**t cū hoc si spasmus
est ex cōitate stōi et vides signa p̄dicta tūc icipe et
fac hōinē illū v̄dere. fortasse enīz v̄det choleram
acutā aut humorem putridū et liberabit in hora.

De Tetano. L. viij.

Tetanus est egritudo official phibēs vir
tutem motiuam a cōtractiōe mēbrorū
de quoz aptitudine est vt cōtrahant p̄p̄
notamentū in lacertis et nervis. **D**ictiōe vero
alcuzez vtant in significatiōibus diuersi alii enim
dicūt cūgez et signū p̄ ipm illū qui incipit a lacertis
furrule et extendit eos ad anteriora et posteriora:
aut i intrasqz ptes simul. Et qūz dicūt cūgez oēs te
tanū. Et qūz dicūt cūgez spasmū oculi p̄p̄rie: et qū
qz signū p̄ ipm tetanū qui est duo spasmī aut duo
tetani posterius et aīrius. Et qūz a p̄p̄iat nōie al
cūgez illd qd est ex frigore p̄pter frigus cōgela
tiū. **T**etanus aut fm veritatem est cōtrarius
spasmo et ingredit in genus spasmi introitu cōtra
riorū in genere vno et eoz cōpatō ad cām vna est
eueniens casu cōtrarioz. Verūm spasmus sit ad
ptez vna. **Q**uā ergo duo spasmī in duabus pti
bus cōtrarij aggregant sit tetanus q̄admodū acci
dit ei qui habet spasmū aī et retro simul. Accidit
enīz ex duobz motibus cōtrarij in mēbris suis
vt extendant. **Q**uāz tetanus iste sit duo spā
mi dupli oz vt acutior sit spasmo simplici et erit
eius crisi velocior. Et hic quidē duplex nō est ex
duobus spasmis imo ex duobus tetanis et neqz
enactat spasmus i plurimo duarū rez a color v̄e
hemeti. **C**ause aut cūgez similes sunt cāis spā
mi fm modū vni et diuerse sunt ab eis fm modū
aliū. **E**az aut similitudo cū eis est quonā cūgez
qūz sit ex repletiōe et qūz sit ex siccitate: et qūqz
sit p̄pter nociemū cōsequēs mēbra nervola: et in
terdū sit ex apostema tibus. Diuerlitas vero eis
ab eo est quonā spasmus nisi raro nō sit a vento
sitate: alcuzez aut plurimū sit a ventositate exten
sua: imo alcuzez qui est cōpositus ex duobz spā
mis qūz sit plurimū ex ventositate qū dñat i cor
pore. Et ē hec egritudo p̄p̄sa. Quā aut spasmus sin
gularis accidit in mēbro vno ex ventositate non
est prauus: et illd ideo quonā istud sit p̄pter dōi
niū ventositatis in toto corpore. Et qū cū spā
mo singulari dñat v̄tositas est illic timor et signū
mortis. Qualiter ergo erit duplex et diuersifica
tur alio modo: et est quonā cā in spasmo materia
li est vt cadat in loco nervi fm forma phibitiōis
dilatatiōis quoniam extendit villū in latitudine:
aut cōstrigit eū ad radicē suam et spasmatur. Lau
sa vero in cūgez materiali est quonā casus eius ē
cōtrario: aut enīz hūiditas faciens cūgez curriū fz
lōgitudinē in ramis villi. Deinde cōgelatur et re
manet fm duritiē et sit difficilis eius reditus ad
cōtractiōem: aut cadit subito et implet villū p̄ter

q̄ diuersificet eius cā ex cā villi. Immo cadit fm
extensionem villi et dilatat p̄ter q̄ in lōgitudine
mīuat. Sed ipa fuit lōgitudinē implēs forania.
Materia aut faciens spasmū in nervis est diuersi
sitas in ramis nervoz non penetrans in eis pene
tratiōe simili neqz penetratiōe plurima: et videt
q̄ sit trāsitus materiei alcuzez qui est fm hūc mo
dū similis trāsitus materie mollificatiōis. Verūm
illa materia subtilis est laxū faciens. Et hec quidē
cōgelata est dura nō p̄mittēs mēbrū reflecti et con
trahi. Aut erit materia in cūgez. Deinde cadit in
medio lacerti et corde aut nervi. Verūm in p̄ci
pio sui trahit nervū aut cordā in lōgitudine et nō
pōt cōtrahi neqz penetratiōe plurimi: et videtur q̄
sit trāsitus materiei: aut erit illic apa: aut materia
cadit in ramis villi: ita q̄ qū mēbrū cōtrahet ne
cessariū erit vt p̄pter ipam cōtrahat villus et leda
tur dolore. **C**ausa aut dolore faciens ledens ē
materia aut nō materia cadens in p̄cipis lacerto
rū aut cordaz et fugiūt ab ea in lōgitudie sicut ac
cidit spēs cūgez succēsiōe v̄ditus laboriosi et eua
tuatiōis p̄pter lesiōem existentē in cordis et i ner
uis lesis a stō. **H**oc quidē si cā in cūgez sit siccī
tas sit quonā lacerti nō cōtrahūtur in latitudine
nisi p̄pter resolutiōem hūiditātū augmetantē lon
gitudinē et cōtrahūtur ex ea trāsitus in quibus pe
netrat virtus motiua et debilitatur a permutatiōe
mēbroz ad cōtractiōem et p̄p̄rie qū adiuuat duri
ties contingens a siccitate ad inobediendū. Spas
mo vero siccus similis illi qūz cōtrahit i lōgitudie et
latitudie simul fz seia eqlitatis. Quā p̄pter siccus
spasmo deterior ē alcuzez siccus et sicut mollificatio
accidit p̄pter sectiōez similiter tetanus. et qūz sit vt
qū plaga accidit elōget lacertus fm cōtractiōem.
Et ex alcuzez qūz accidit aliquid magnū forte p̄pter
causas forte et materia fortem plurimā. Et qūz cō
tingit fm modū euentus spasmi stupor repletius
oppilans vias spūs: et remanēt membra extensa
et nō dilatant ad hoc. Sicut remanēt mēbra cōtra
cta et nō extendūtur ad hoc vt inueniat spūs viāz
et trāsitū. Et hoc quidē plurimū sit post somnū:
quonā spūs in ipo intentus est ad interiora sicut
diximus in spasmis: et qūz accidit p̄pter formā nō
naturalēz incōueniētē cōtraria accidentem lacertis
et minoratur virtus eius et facit dolore nō tollera
tez vt remoueat: quare remanet fm illā figuraz
sicut qui a fune ledit: aut eleuat aliquid gūe: aut
a fletu sup dorsū suū pōdō gūe: aut dormit sup ter
rā et terra ledit lacertos eius et cōtrahit eos: aut ac
cidit ei casus: aut p̄cussio cōterēs lacertos: aut se
ctō: aut adustō ignis faciens eos dolere: quare
deficiūt a cōtractiōe. Et qūz est cū hoc materia ef
fusa ad eos: aut ventositas grossa generata i eis:
aut ascēdit ad eos extēdes ipos. Et q̄admodū spā
mus p̄p̄rius mēbris faciei est malus. Similr tetā
nus quando cōsequit palpebra aut ligua aut labiū
solūmodo. **E**t qūz cōtingit spēs alcuzez mali sic
ci quez p̄cedūt febres inlepariles cū inquietudie
et fletu et alienatiōe et color sit citrinus p̄pter eas
desiccāt os et labiū et denigrat lingua et cōstrigitur
natura et exaspāt cutis et extendit. **Q**uis autem
cūgez a p̄cussioe cui associant singultus et p̄ictō et
pmūtō et destructiō ratiōis est mortal: aducit enīz

lacertis delicatō et ebullitō hūiditatis eorū dōc
 extendit eos in lōgitudine. deinde seruat illō in
 eis cū delicatōe vltima seruate inflamatiōem.
 Alcuzez p̄terea multotiens accidit infanibus et sit
 facilis in eis q̄to plus sunt minores fm q̄ dicitū ē
 in sp̄simo. Et q̄nq̄ accedit alcuzez plurimus saltus
 corporis et gūitas ip̄ius et gūitas fmōis et durities
 in lacertis et in p̄tibus sp̄odiliū vsq̄ ad albosos et
 difficultas d̄glutiendi et pruritus et q̄ scalpitur nō
 delectat vel delicat inde. Quq̄. yria est sicut pu
 tredo et virus et est horripilatiō et tenebrositas in
 yris et sudor in capite et cervice s̄ḡt extensioem i
 yrisq̄ lateribus futura: quonia huiusmodi pu
 tredo multiplicat in eis nisi purget inferius inte
 gre: imo ascedat ex ea aliquid in eis et exinde ad
 cerebrū et ledat ip̄m et frangat corpus. Quq̄
 alcuzez cōis incipit claudit os et rubificatur facies
 et sit dolor fortior: et sit ne sit cōueniens q̄ ipe sor
 bet et multiplicatur palpitatiō et lachrymant oculi.
 Et oīa quidē inter tetanū et sp̄smū in p̄cipio sui
 est q̄ sp̄smus incipit in lacertis cū motu. Tetani
 vero p̄cipiū in lacertis est cū quiete. Et q̄nq̄ con
 tingit pmutatiōez fieri ad tetanū ex sinacia et pleu
 reli et s̄rscen fm q̄ sit in sp̄simo. Et q̄nq̄ multipli
 cat in regiōibus meridionalibus p̄pter repletiōem
 et motū hūorū et p̄prie in phlaciis. Et q̄nq̄ accidit
 in regiōibus septentrionalibus p̄pter repletiōem in
 p̄fuitati et p̄prie mulieribus quonia ipe sunt de
 bilū membroz.
 De signis. L. ix.

Signū quidē tetani absolute est vt nō sint
 lacerti i sp̄odetes ad cōtractiōez: alcuzez
 vero signū si est in anterioribus est quo
 nia homo est sicut p̄focatus suffocata h̄ns faciem et
 oculos. Et q̄nq̄ imaginat q̄ ipe rideat p̄pter exte
 siōem lacertoꝝ faciei eius: et est ap̄d eius tractū ad
 anteriora p̄cedēs cū extensiōe oculoꝝ quare aspi
 cere nō pot. Et q̄nq̄ nō pot migere p̄pter extensi
 onē lacertoꝝ ventris et debilitatē expulsiue: et q̄n
 q̄ migat absq̄ volūtate quoni a lacertus yelice
 eius est extēsus nō cōtractus. Et q̄nq̄ migat sangui
 nē p̄pter rupturā venaz p̄pter vehemetiā coar
 ctatiōis. Et q̄nq̄ accidit ei singultus. Et si alcu
 zez ad posteriora est trahit caput et spatulas et la
 certos tractuos ad posteriora. Et q̄nq̄ accidit illō
 ad posteriora p̄pter extensiōem lacertoꝝ ventris
 cū cōitate extensiōis lacertoꝝ sictis: et nō pot re
 tiere qd est i testio recto et neq̄ pot depōere qd
 est in intestinis gēilibus. Et ambo quidē cōicant i
 p̄focatiōe aut insomniatē et vigilis et dolore et
 aquositate yrie et multitudie inflamatiōis ycto
 sitatis in ea et casu a lectis. Signa aut hūidi et sic
 ci et apostēosi et facti a lesiōe sunt fm regulam que
 oca est in sp̄simo. Et multotiens quidē accidit eis
 colica propter frigus si egritudo fuerit frigida.

De cura. L. x.

Adē est cura que est sp̄smi. Verūn ven
 tolaꝝ vsus sup membra hic plus s̄iat q̄
 in sp̄simo. Et illō id vt reducat calor.
 Sitq̄ cū scarificatiōe p̄prie sup nervos colli et sp̄o
 diliū et sceratif. Ex eis vero que obfusad et sunt
 in patiente cuꝝ est vt q̄n eius corpus sudat p̄p̄

doloris vehementis: aut ex medicia nō dimittat
 vt infrigidat ei supueniat quonia ip̄m ledit. Sz
 oz vt desiccat cū lana infusa: et q̄nq̄ sit vt sedeat i
 olo calefacto quōia ē fortis resolutiōis. Ex oppo
 p̄oaco quoz i potu det usq̄ ad. 3. i. fm v̄ntez et ex
 asia fetida etia. Alcuzez p̄terea dignior ē vt in cu
 rado ip̄m incipiat q̄ sp̄smus: quonia alcuzez est
 ledens p̄focaf iterficiēs. Et eis vero que dicit
 tur valde esse innatiua in cura alcuzez et sp̄smi ē
 ydferucat succus aneti et mittat in ip̄o catulus ta
 boi: aut catulus cāis: aut catulus vulpis et cōquat
 dōc dissoluat. Deinde infundat in ip̄o eger bis.
 Et similr cōfert eis inuctō ex pinguedie asini sil
 uestris et adipe leōis et adipe yrfi et cervi et alchiti
 boā singulr aut cū medicis. Et cōfert eis enea
 ex oleo rutino cū castoreo et centaurea. Et similr
 suppositoria mordicativa calida in q̄bus sunt bau
 rac et pulpa colloquintide et q̄ sunt similia ill. Qd
 si nimietate sua adurūt fiat clistere postea cū lacte
 asine et ycto renū singl cū aliqua p̄dictaz pin
 guediniū. Et ex rebus magis cōferentibus tetano
 s̄ro hūido est castoreū: q̄re oz ut assidue. Quz
 h̄ntes cuꝝ cibāt nō oz vt traiglutiāt ex cibis nisi
 bucellā valde puā. Et vt sorbeat pulles subiles
 valde: quonia traiglutiare est eis puerlus et sit ide
 sp̄s in naribus eorū et cōmouent: quare illō au
 gmentat eorū egritudiez. Nos aut dicemus me
 dicas quas in potu sument et ex quibus eorū me
 bra abstergat et ip̄oz nares in antidotario. Et si
 militer ynciōes cōferentes eis sicut oleū de alca
 na et reliqua q̄ dicta sūt. Et similiter capuipurgia
 et sternutatoria. Et sternutatoriū eius melius ē flo
 rax almusceme cū quibusdā oleis. febris vero q̄
 naturalr accidit est melior cura ei qui ex eo est bu
 midus.

De tremore et signis sp̄ez eius. L. xi.

Tremor est morbus official eueniens p
 p̄ter defectū virtutis motiue a motu la
 certoꝝ fm cōtuitatez cōp gūtiati cōpa
 ri intromittenti sua motiōe motiōez volūtaria q̄
 cōmiserit motus volūtarij cū motibus nō volun
 tarijs: et est nocentiū in v̄tute motina sicut stupor
 est lesiō insensibili. Huius aut cā aut est in v̄tute:
 aut in instrūento: aut in yrisq̄ simul. In vir
 tute vero q̄ debilitat p̄terea q̄ accidit timor ul
 p̄pter applicatiōem rei abscile terribil sicut aspe
 ctus ex loco alto: aut abulatiō sup pietem: aut po
 ratio corā eo ex quo aliq̄s uerecūdat et qui timei:
 aut reliq̄ ex q̄bus cōtrahūt v̄tutes aiales: aut agu
 stia aut tribulatiō: aut gaudiū aut desiderium
 p̄p̄ ordines motuū virtutis accedit tremor i ner
 uis: et sit illō quoma facit cōtigeri diūsitatez in mo
 tu ip̄s. Et ex cāis quidez eius fm semita debili
 tatis virtutis est multitudo coitus post relectiōez
 et repletiōez. Qui aut facius est ab instrūento
 est q̄nq̄ vt mollificatiōez aliqua incurrat nervi p
 p̄ter quā nō nequeat palyf: quā nō retinent apud
 motiōez sicut est ap̄d potū multū et ebrietas et he
 quētez et multitudiez potus aq̄ s̄re: aut potu eius
 nō in sua hora: aut vt in membris cōtingat oppi
 latiō p̄pter repletiōem plurimā puenientes a cau
 sis notis sicut est facietas nauseatiua et dimissio e
 xerciū: quā p̄p̄ eas et tutes p̄fecte nō penetrat.

Et materia quidez fra: aut est patiens in meatu
bus in quibus ipa mouetur. Et qñz cū via pene-
tratiois. At qñz cū via phibitiois: aut nō est pati-
ens oio: et aliō quidez sit vt instrumētū ipz aliq̃ i
currat desiccationē et nō obediāt reflexiōi obedi-
entia facili. **C**ōmunitas vero est vt in instru-
mento accidat nocuentū pueniens ad hoc vt nece-
at virtuti q̃admodū aduenit ei frigus vehemēs
extrisecus: aut ex pūctura aial: aut ex hūore: aut
ex calore vehemēti sicut apd aduersionem et alia.
Et aduenit cū eis virtuti impedimentū: aut aque
nit virtuti fm suaz singularitatez impedimentū
suū qd est sibi pprū. **E**t membro fm suā sin-
gularitatez aduenit impedimentū sibi pprū et cōti-
nuatur duo nocuenta simul. **T**remor aut qñz
est in oibus membris: et qñz in corpore: et qñz est
in capite solū fm applicationē nocuenti ad lacertū
vni sine lacerto alio. **E**t qñz sit trēor in viris
qz māibus et nō i pedibus: aut quōiā cā nō est i ori-
gie nuche: sed in ramis penetratibus ad manus
neruoz: aut quoniam cā est in origine nuche: sz ex
pellit eam ad p̃p̃iniora loca et p̃p̃iniora latius:
et natura seruat nucham ne penetret cā illa in ipa et
cōsequat sinez suū: aut quoniam ipus motuus in in-
ferioribus corporis est fortior et magis vigenz sz
necessitatez illoz membroz quā hnt de suo simili
quare nō patiūtur vehemēter a caus que nō sunt
valde virtuose. qz si patiūt instrumētū cōfortat eis
supatō. **M**anus aut nō est ita: et cā quidez do-
minas in euentu tremoris fixi est frigus debilitas
neruoz et spūm simul: aut hūiditas ligda laxa mi-
nor etiam mollificatiōe hūiditatis facietis palyz.
Et Hip: quidem iā dixit. Qui accidit in fe. causo
nō tremor tūc sensus p̃m̃itō resoluit eam ab ip-
so. **H**. qd nō cōcedit hūc aphorismū. Verū nō ē
ex eis que modū nō hnt. **E**t scias qz tremor
magis puerilis est qui a sinistro icipit. Et tremor
quide in senibus medicamie nō remouet. Signa
vero sunt cause predictē et sunt etiam manifeste.

De cura. L. xij.

Et quod i alijs fecisti caplis ex aptiōe oppila-
tionū et d̃structionē mollificatiōis et tione
et cōfortatiōe neruoz et hūectatiōe si necessitas eis
est in tremore si est ppter debilitatem ab egritu-
dine et calefactiōe si est cū frigiditate rep̃entia aut
ibibita et cōp̃siōe et fricatiōe et expulsiōe si est ne-
cessaria et fm qz oñdimus in cāone. **E**t balneuz
in aquis maris et balnea sicut que sunt ex aqua ni-
tri et arsenici et aspalti et sulfuris et aqua maris sūt
inuatiua etiam. **E**t si est cā eius frigus vapo-
ratiōes ex nitro et sinapi et insuctō cū oleo costino.
Et si est cā eius potus multi vini euacua et admini-
stra oleū cucūeris asinini et que taliter pcedunt et
assidua insuctiōem cū oleo canabino. Quidē p̃terea d̃
andacoca p̃p̃rietatē habet in hoc mirabilem. Et si
militer si emplm fiat ex hūida solūmō. Si aut est
ex hūoribus ibibitis aut grossis aut cōfirmat egri-
tudo administret positō ṽntosaz sup spōdilem
primā et sedeat in tina olei calefacti et in iuribz aia-
liū p̃dictis in caplo de palyfi et spasmō et alcuzez: et
in fine rei detur in potu castoreū in sirupo melli-
no aut cū hieris magnis et dent in potu pille facie

ex ruta et scolopendria. Et iuuant quidem ex ce-
reb: o leporis valde quā ex ipō cōmedat aslato.
Et ex eis quidem que tremulo cōserunt est vt bi-
bant sirupū mellinū cū aqua in qua decocta sint he-
mis malue et folioz dunuchii. **J**. **S**. et similr su-
mat in potu succū eupatorij cum aqua et velociter
vtant cū ipa mollificatiuis. Et si tremor est i ca-
pite p̃p̃rie iā exptū ē eis stucados podus. **J**. **I**. aut
duaz solū: aut cū hiera picra. vel ex qua facie sūt
pille: aut in sirupo mellino. Et ex eis quidem iā
est exptū in potu sumere pillas cochi. **J**. **J**. **S**.
oibus. **x**. diebz semel. Et oz vt cibis sit velocis
digestiōis: et vinū quidem eis nocet et similr aqua
fra. Et que ex aquis est ei melior et minoris no-
cuenti est aqua pluuialis et similr omni egritudine
neruose et leduntur multitudine phlebotomie.

De stupore. L. xij.

Sus huius distinctionis stupor i libris ē
diuersus: plurimū eniz ponitur dictio
stuporis synonyma dictiōi palyf. **N**os
vero et plurimū boiuz vtunt ea fm hūc modū.
Et quide stupor est morbus official faciens eueni-
re in sensu tactuali nocuentū. s. aut destructiōem
aut diminiutiōem cū timore si est debilis: aut mol-
lificatiōem si est cōfirmatus quoniam virtus sensi-
bilis nō solū phibetur a penetratiōe: sed etia mo-
tiua phibetur sicut exposui multotiens quīs in q̃
bulda horis in veniatur stupor absqz difficultate
motus ppter diuersitatem neruoz motus et sen-
sus. **C**ausa eniz stuporis aut est ex pte virtutis
quoniam debilitat sicut in febris fortibus et acu-
tis d̃uētibz ad stuporē. Et sicut in illo qui passu-
rus est sinecopiz statiz et apd p̃p̃inuitatē mortis:
aut ex pte instrumētū quoniam corripit eius cōplo
ppter frigus vehemens ex potu medicine aut ex
pūctura aial sicut scorpiōis aquatici: aut tactu pil-
cis qui nominat berille et facit cōtingere illd̃ gros-
situdinem in ipū qui est instrumētum virtutis:
aut debilitatem: aut corripit eius cōplonem ppter
calorem vehemētem sicut quē momordit serpens:
aut remasit in balneo vehemētis caliditatis: aut i
febris incelsis: aut ppter grossitēz substantie
neruoz. quare ipus in ipa nō penetrant bene. Et
ppter hoc cōtingit in tactu pedis cū cōpatione ad
tactum manus sicut stupor: aut sit ppter oppilati-
onē ex hūoribus grossis. s. aut a sanguie aut phla-
te aut melia. Et qñz possibile ē vt sit ex cholera:
aut ppter oppilatiōem et ex coarctatiōe ap̃atis et
exiture: aut coarctatiōe vehemēti et ligata et coar-
ctatiōe sūt uolūte neruoz: aut p accis forte aut
pp̃ dolore cū quo effunditur ad mēbrum sanguis
aut hūor n̄ plurimū oppilas transitus: et huius plu-
rimū est a sanguine. **E**t ppter hoc quū permu-
tatur situs eius et imouet et r̃cedit ab eo qd ad ip-
sū est effusū redit sensus. **E**t quandoqz accidit
illud ex siccitate: et exiccatione ei oppilantur mea-
tus pp̃ collectionē villi et eius cooptura et hoc est
malū. **E**t qñz accidit oppilatio pp̃ mollificati-
ōē factam ab humiditate cōplexionali absqz mate-
ria et seq̃tur illā mollificationē clausio meatuum.
Causē vō stuporis quandoqz sunt in ipso cerebro
et tunc si est ṽlis cois corpi toti ē mortalis. **E**t

quandoque sunt in nucha: et quandoque est eius principium ex spondili et quandoque est in ramis nervorum. **Q**ui ergo pleuerat stupor et plongatur pedum ad mollificationem. **S**tupor preterea nuntiat apoplexiam et epilepsiam et spasmus aut aliquid aut palsy comune. Et omnis quidem stupor omni membri qui pleuerat et fit fortis nuntiat palsy aut spasmus adueniente ei. **E**t stupor faciei nuntiat torturam. Et primum quidem succedit pipneumonie et plethi et siren sro stupor. Et scias quod quod stupor pleuerat et non remouet ipsum euato deinde succedit vti go nuntiat apoplexiam. Et scias quod semel croci orten sis positum in enemate calefacit nervos.

De signis et cura. L. xliij.

Ipsa eadem sunt casus sicut dictum est in tremore. Signum ergo illud ex eis augmentum stuporis cum additio eorum et eius diminutio.

Et cura quidem est secundum quod dictum est in tremore eadem. Verum si fuerit a sanguine et extat significatio nes repletiois venarum et inflatio guidez et grauitas corporis et somnus et rubedo faciei et oculorum et reliqua tunc phlebotomando persequere. Nam multoties remouet stuporem sola et cum rectificatio regis et al leniatio cibi. Qui ergo apparet stupor in aliquo mem broz propter causam antecedentem aut primitiuam sicut fri gus: aut aliud cuius in principio nervorum oritur non sit coterius curatio loci: sed sit ois cura in princi pio vti ad ipsum. Et ex curis quidem coteriibus stu pori est exercitium illius membri et assiduatio motus eius.

De tortura faciei. L. xv.

Ipsa est morbus officialis in facie propter quam trahit pars faciei ad partes non naturales et alterat forma eius naturalis et remouet bonitas obuiatiois vtroruz labioz et abaz palpe bray ex parte. Et eius quidem casus est aut mollificatio aut spasmus lacertoz palpebray et faciei. **E**t aut iam sciisti eos et sciisti ipsorum originem. Ad mol lificationem vero facia est quomani quum declinat ad partem trahit cum ea pars secunda et mollificat eam et mutat eam a forma sua si fuerit fortis: et si debilis mollificat sola. Et apud quosdam si est in latere mol lificatio est attractio torti: sed non est concedendum. Et ex eis quidem est pulsus: hec autem facta a mollificatione est propter casus mollificationis nueratas. Facta autem a spasmus et ea quod contingit secundum plurimum est quodiam quod pars spasmae stupefit per se que sequitur ipsam. Et cau sa quidem in ipsa est casus qui est in spasmus. Quod autem dictum est in caplo spasmae sicut facti in febribus acutis et ena cuationibus et ex fluxu ventris et vomitu et ex fluxu sanguinis ex naribus et alijs est permissio sum. **Q**uidam vero dixerunt quod latus egrum est in tortura latus quod sanum uidetur quous casus sit in ip so et latus sanus ministrat attractioez ipsius et egi. **H**oc autem non est verum secundum philosophum. Anatolia enim quod sciisti et dispositioez lacertoz faciei facit te cogno scere corruptioez eius et casus huius cois: et quodiam sensus in ipsa eorum destruit a latere torture. Et plu ribus quidem hominum accidit apud in lacertis colli et est ex summa suffocatioez et aduenit eis inde tortura et aduenit eis palsy et ia extendens usque ad manus quo nia lacerti ex quo hauriunt lacerti colli virtutem moti ua origo etiam est ex spondilibus colli. Omnis

aut torture extense usque ad .vi. menses fortasse non spatificatio. **E**t scias quod tortura colli plurimum nuntiat palsy. Immo multoties portendit apoplexiam. Considera ergo an associetur ei accia epilepsie et apoplexie quare icipie ab euacuatioe forti. **Q**ui da autem existimauerunt quod in patientibus tortura ti met mora subitanea usque ad .iij. dies eorum. Si au tem pertrahit eos euadit: et videtur quod sit illud casus epi lepsie tortis qua tortura nuntiat.

De signis. L. xvi.

Sunt vti accidat inflamatio et sputi emissio ex latere et non retinet salua ptis: et mul totiens coequit cum ipsa loda et proprie ea que est spasmofa. **C**ognitio autem que duaz plu fit lesa est quod quod ipsa extenditur et rectificat manu reditus alterius secundum naturam ad figuram suam est faci lis. **S**igna autem in tortura mollificatio sunt quo nia motus est debilis et sensus sunt turbati et sen tit in cute lenitate et in lacertis neque sentit exten sioem et est palpebra inferior demersa et videtur medietas paniculi quod est super palatum quod est ex parte illius oculi mollificata et humida laxa et apparet quod medietas homo et aspiciat ad inferiora. Et casus in hoc etiam est coitas huius paniculi cum paniculo extrinseco vti lin gue secante palatum in longitudine et est coicansi et est cutis declinans a partibus colli et elongat in eis et difficilis sit reditus ipsius ad eas. **S**igna autem spasmofa sunt quonia sensus sunt turbati et plurimum et cutis extensioem habet cum qua destruitur ruge et lacerti faciei sunt duri et minorat salua et sputum secundum philosophum: et est declinatio cutis ad partes colli plus: et reditus eius ab eis sit difficilior. Signa autem eius quod est ex spasmae humido et sicco sunt ea que cognosci tur: et ex signis quidem euentus torture est quod homo inuenit dolorem in ossibus faciei sue et stuporem in cute sua et multitudinem saltus eius.

De cura. L. xvij.

Sollicitudo et itetio vti non moueat tortura usque ad .iij. et .v. et cibet etiam cum eo quod subtiliat sicut aqua ciceris cum oleo: et non desiccetur cum desiccatione mellis et pullis colubari. **Q**uod si natura fuerit sicca moueat in die fo cum clisteri vehemens lenitatis quonia est conueniens. **I**ntedere autem ad gargarismata in principio est no cens: et quod attrahit quod est propinquum non resoluit crudum et spasmus in primis fit fortis: et neque faci as euacuatioem cum debilibus non sufficienibus do nec digos aliqua vice fiat. festinatio autem ad medici nam acutam exccat materias et minorat eam et desic cat nervos et debilitat opatio medicine in ea: imo abstine. Et or quidem vti cures palsy aut spasmus sicut scis secundum philosophum pertinet. **C**asus autem expius est quod sit tor tus ois die pondus .3. ij. ex hiera hermetis bibat p mensem continuu forte efficiet impellioez. **Q**uod au tem expius est vti bibat ois die est vti ex .33. et acoro cofectis cum melle sumat mane et vespere optitate mu cis. Et or ne abscidat ab eo aqua mellis. **Q**uidam autem medici indi dixerunt quod ex pfectionibus quibus tortura meditat est vti appropiet membrum lesus et ca put cum carne siluestri elixaria. Et videtur quod melior siluestris ad hoc sit lupus et althiboa et vulpis et hirci siluestres et cerui et alini siluestres et qui sunt mi nores ataba abiqz gazellis et que sic procedunt et ex

his que carne sua non calefaciunt. Et oportet si sit egritudo hūda vt ligetur pars in qua est morbi principium fm forma naturalez. Si autē ē spasmus incipe primū ab eius lenificatiōe. Deind ab ipsius resolutiōe. qsi inuenis signa sanguinis pble botōa venā que est sub lingua et suppone vtiōtas spōdilibus primis absq scalpellatiōe. Et non est dubiū quī materia torturā faciens uēiat ex picipis neruoz et lacertoz faciei: et ppter hoc diligigitur vt medicie rubificantes supponatur spōdilibus ceruicis et sup mādibulā etiā qū plurimi villi sint vtiētes ex eis ad lacertos qui sunt in facie. La certi vō faciei nō sunt ex illa lūma. Et eoz īginē est purgatō anrioris ptis cerebri et similr vaporatio sica sup spōdiles et mādibulā inferiorē et fricatio capitis etiā pprie sup famē velenētes. Et ex eis etiā que unat tortū est assiduatiō ablutionis faciei cū aceto et deluere loca pōicta cū aceto: et pprie qū in ipso coqūtur subtiliatina: et si est acetiū in quo decocta est sinapis est mirabile et in inclinet sup decoctiōez sccha et abrotai et albarmel et laur et similia: et assumatur sub eo q sunt sicut tamari-cis et albetil. Quē ergo medicie nō cōferūt liat cauteriū sup uena que est post aurē eius. Et oz vt inūgat ei vti gargarismo plusq alīs et admistrētur masticabilia et pprie acorus et nux mūchata et pīetrū: et ex eis quibus in masticatiōe utitur sunt myrobalani nigri: et oz vt retineat masticabile in pie lesa et sit in demo tenebrosa. Et fiat ei caputurgū ex fellibus gruū: aut amoniaco: aut olo: aut cū zeboti: aut expsiōe canapis et amara et fide aut aqua oppoōacis cū olo de lilio aut eufor bio qritatis letis cū lacte mulieris. Et curet caput cū eis q ipm purgat de qbus diximus i canone egritudinū capitis cuiusq. Et ex caputurgū expis ei est anellana indica et pprie cortex eius superior et auricula muris et expsiō cucumeris asinini et ciclaminis: et qūz mīscetur illa cū eis q cū sternutatiōe calefaciūt sicut castoreū et nigella et reliqua. Dignius vero quo sit caputurgū est auricula muris: et qū caputurgū sit pondere. 3. 5. ex aqua eius cū danich oppoōacis. 3. 5. olei cōfert. Immo sanat in. v. diebus. Et qūz pīpiūt inueneri specula vt sit semp eoz inuētiō in re cūficiatiōe faciei. Et specula cōuenientiora eis q sūt ppria in v idenda facie et sunt illa que de calibe sūt facta. Infantibus aut qū aduēt tortura in fine veris det in potu triserā minorem aliquibus diebz vsq ad. viij. dies et cibis sit aqua ciceris. De saltu et signis eius. L. xviij.

Saltus est motus lacertosis: et qūz mouet cū eis cutis que eis adheret. et ipse qūz est ex vtiōtate grossa inflatiua. Significatiōes aut q ipse sit ex vtiōtate sunt velocitas resolutiōis: et q nō est nisi i corporibz ffris et causis ffris et potibus rez ffray et sedat cū calefacientia. Bz signiōes q ipse sit lacertoso carnosus neruosi sūt qdē: quoniam in parte q est lenis sicut cerebri non retinet vtiōtates. Et similiter in ea q est dura sicut os. Bz accidit fm plm ei qd ē mediū in duritie et lenitate. Et cāe qdē saltus ex accidenibus aialibus plm et pprie in gaudio: et multoties accidit ex tristitia et ira et reliquis: quoniam motus ipm qū

q resoluūt materias in vtiōtates. Et scias q sal tus qū cōis est corpori nūtiat apoplexiā et cūez. Et qū pseuerat in mirac nūtiat meliā et epilepsiā. Et qū pseuerat in facie nūtiat torturā. Et saltus q est sub sceralis qūz sūt āpa in velamibus quoniam est de cōmitatibus ipm.

De cura. L. xix.

Vaporei cū vaporatiōibus calefaciētibz. Illō enīz remouet ipm. Et si nō vte re oleis resolutiuis incipiendo a debilio ribus: et pūei ad illō qd ē fortius nam remouet. Et si nō solutiuis in potu da: et assidua post illud medicinas calefaciētes. Castoreo quoq cū sabaco inest pprietas in hoc caplo. Et neq dentur aqua cōgelata et vinū multū et qd inflatiōez habet et in frigidatiōez: et ipius qdē cura est ppinqua cure ip sius similiū. Compleamus ergo smonē de egritudinibus neruoz hic et simus cōiecti his que sunt se suales et motine et situales. De apatibus vero et solutiōibus cōiuitatis et reliquis tardabimus ser monē vsq ad quartum librum si deus voluerit.

Sen tertia de dispositiōibus oculoz.

De anatomia oculi. L. i.

Iritus visus et materia spiritus uisibilis pcedit et penetrat ad oculū p viā duoz neruoz cōcanorum quos nouisti p anatomia. Quē qz nerui et pāniculi qui eis associāt ad orbitā descendūt dilāt extremitas cuiusq eoz et replet et apliat ita q cōphēdit hūores qui sunt in pupilla quoz medius est glatiālis: et ipse qdē ē humor clarus sicut grādo. Glatiālis vō ē rotundus cuius minit rotunditate cōpsio ipius ab anriore pie eis: et ipse quidē cōprimūt vt in eo informatiō cōueni entioris sit qritatis et habeat pua que vident se ciōez magna i q formet. Et ppter hoc eis postmū parūp cōstrictū est vt ipius cooptura in corporibz fiat bona q ipm deglutit et sunt pūda et dilataa a cōstricto: vt et ipa bñ coopiant eū: et hic quidē humor positus est in medio: quoniam est dignior locis que sūt cū custodia. Bz et post ipz posuit hu mor alius adueniens ei ex cerebro vt nutriet ipz. Inter ipm enīz et in er sanguine pūū est gdatio. Hic aut hūor similis est viro liqfacto et color vi tri liqfacti est clarus et declinat ad pūā rubedine: clarus vero est quoniam nutrit clarū: pūe aut ē rubedis quoniam est ex substantia sanguis: et ipse nō cōuertit ad similitudinē eius qd nutrit integre: et hic quidē hūor nō puenit ab eo nisi quia mittit ei sanguiez a cerebro mediate reti: quare oz vt seq tur ptē eius: et hic hūor eleuat ad medietatē postie rioris ptis glatiālis vsq ad maiore circulū qui est i ea. In anteriori pie ē alius hūor similis albugini oui et nōiā albugiō et ē sicut supfluitas a substantia glatiāli pūeica. Sed supfluitas clari clara est: sed positus est antierius ppter cāz ancedentem: et ppter cām que est sicut cōpletina. Causa aut ancedēs est quoniam pars supfluitatis opposita est pti nutri menti. Et cā cōpletina est vt gdet delatō lumis sup glatiāle et sit ei sicut clipeus. Amplius ex tremiūas nerui cōphēdit vitreū et glatiāle vsq

ad terminum qui est inter glatiālem et albugineū
et terminus apud quem puenit vitreus est apud co-
ronā sicut rete cōphendit venatiōez: quā ppter no-
minat retina: et nascit ex ipsius extremitate tela ara-
nea ex qua generat tunica subtilis cū qua penetrat
future ptis secūdine quā nōiābimus. Et illa qui
dē tūica distiguit inter secūdiāz et inter albugineū
vt inter subtile et spissū sit separatoriū aliquod et
vt adueniat ei nutrimentū ab anriore pte ipsius pe-
netras ad ipm a retina: et secūdiā subtili nō fuit si-
cut tela aranee nisi quia si eēt spissa creta in facie
glatiālis nō elōgaret quin accideret ex ea ppter suā
spissitudinē vel alteratiōez eius qd velaret lu-
mē a glatiāli ex via albuginei. Extremitas autē pā-
niculi subtilis implet et te xit ex venis sicut secūdi-
na. Quoniam ipa facit penetrare nutrimentū fm ve-
ritatez. Verū nō est necessariū vt sint oēs ptes ei-
ppate ad inuamētū nutrimentū: sed ps postrea que
nōiāt secūdiā. Illū autē qd ptrahit illū terminum
ad anriora inspissat: et sit tunica vsq ad grossitu-
dinē aliq hīs colorē celestē inter albediez et nigr-
dinē vt cōgreget visum et vt equet lumē opatiōe
sua qua coopit visus apd latitudinē indigēte tene-
bris et cōpōsitione lūinis et tenebray: et vt disti-
guat inter hūiores et inter forte vehemētis duri-
tiet et sicut mediatrix insititia et nutriat corneā
cū eo qd aduenit ipi a secūdiā. Et ipsius quidem
cōphensio nō cōpletur ab anriore pte eius vt nō
phibeat aduentum formatū. Sed dimittit in an-
riori pte sui fenestra et forame. Sicut relinquit i-
vua qn remouet suspensoriū ipsius ab ea: et in illo
quidē forame cadūt aduentia. Quā ergo cō-
strigit phibetur visus et in anriore pte huius tu-
nice vualis est rugositas vbi obuiat glatiāli vt
sit magis similis raro leni: et vt minoret nocen-
tū tactus eius. Durior vero ptiū eius est anrior
ps eius vbi obuiat tunice corneae dure et vbi fini-
tur vt sit illd qd cōphēdit foramina durius. Et
forsitā qdē est plenū hūiditate ppter inuamētū p-
dictū et ipm qd sūt extenuatū q est corā foramine
apd ppinquitatē mortis. Secūdius vō pānicu-
lus est strictus valde vt sit bōa retētō eius et no-
minat postremū ipsius tūica dura: et eius anrior
ps cōphēdit totā pupillā et sit puia vt nō phibeat
visus. Et est ppter illd in colore cornu subti-
liati limatiōe et abras. de: et nōiāt ppter illd cor-
nea. Clarior autē ptiū eius est illa que est anrior
et est ppter virtutē sicut cōpōsita ex tūicis subtilibus qd
tuor que sunt sicut cortices suppositi vt si exor-
ticeit vnus eoz nō fiat cōe nocuentū: et de ea est
que opponit foramini quōiā ille locus est magis i-
digens fortitudine et tutela. Tertius vō cōphē-
dit lacertū motus pupille et implet totā carne alba
et pigui vt leiat oculū et palpebrā: et phibeat eos
exicari et vocat totū eius cōiunctina. Lacertum
autē mouētē oculū iaz diximus in anatōia. Pal-
pebre uero create fuerūt vt expellat qd ad oculū
volat et descendit ad ipm de capite: et vt equet lu-
mē sua nigredie: et cū eis qd pōit quēddam simi-
le pāniculo qui simulat cartilaginem et eoz statō sup
ipm sit bōa et nō cadat ppter debilitatem eius in
quo fixi sunt: et vt lacertus apēs oculū habeat su-
stentaculū sicut os vt bōa fiat eius morō. Par-

tes antez palpebre sunt cooptoriū. Deinde vna
duarū tunicarū pāniculi: deinde eius adeps: postea
lacertus eius: deinde tūica postrema et est hec supe-
rior. Inferiori vero ex ptiibus deest lacertus:
et locus quidē i cuius scisside ē tior ē ex eo qd seq-
tur anteriorem ptem eius apud initium lacerti.

De cognitiōe dispositiōez oculi et cōplexiōnū eius
asmone vniuersali de egritudinibus eius. L. ij.
Cognitiō illius est ex tactu eius et ex mo-
tu eius et ex visis eius et ex figura ipsius
et ex colorē eius et ex qritate ipsius: et ex opa-
tiōibus suis pprīs et ex dispositiōibus eius qd
currit ab eo et dispositiōibus passionum eius.

Cognitiō autē illius ex tactu eius est quōiā inue-
nit eū tactus calidū aut frigus aut durū aut sicū aut
lenē aut hūidū. Sed cognitiō illius ex motu eius ē
vt cōsideres an motus ipsius sit lenis et significa-
bit caliditatem aut siccitatem qd tactus discernet ip-
sius an sit gūis et significabit frigiditatem aut hūiditatem.

Alius vero cognitiō ex nervis eius est vt co-
gnoscas an sint grosse et ample et sūt illd hūiditatem
eius an sint subtiles et stricte et sūt siccitatem eius:
aut plene et significat multitudinē materie in ipso.

Cognitiō vero illius ex colore ipsius est quōiā
color sūt hūiores dōinātē pportionalē. s. rubens
et citrinus et plūbeus et fuscus. Sed cognitiō il-
lius ex figura ipsius est quōiā bōitas sue figure si-
gnificat fortitudinē eius in creatiōe et malitia sue
figure sūt cōtrariū illius. Dispositiō autē ma-
gnitudinis eius et puitatis ipsius est ppter dictū est i ca-
pūte. Alius vero cognitiō ex opatiōibus eius p-
prīs est quōiā si ipse videt oculū a lōge et ex p-
pinquo simul: et nō ledit ab eo qd ad ipm redit a
visibilibus fortibus est fortis cōplonis et equal.

Et si est debilis visus et fm cōtrariū illius tūc in
cōplone eius et in creatiōe est corruptō. Et si ipse
nō est impotens in cōphēdēdo ppinquū quā sit par-
uū: et est impotens in cōphēdēdo lōginquū tūc ipse
eius est clarus sanus puus. Et dnt medici quoniam
nō est sufficiens dilatiōi egredienti ppter subti-
litate sui. Et sūt p illd radiū quē credūt esse de
sūma spūs et qd egredit et obuiat visibili. Et si nō
est impotens in cōphēdēdo lōginquū: et si appiqt
ei illd qd est puū n videt ipm: et si recedit ab eo
fm qritate lōgitudinis videt ipm tūc ipse eius est
multus cōturbatus nō clarus neq subtil: imo hu-
midus et eius cōplo est humida. At dnt medici
quōiā nō subtiliat neq clarificat nisi motu longo.
Et qnz pcedit radiū in motu subtiliat et attenuat
et si debilitat in vtriusq dispositiōibus tūc eius spi-
ritus est puus et turbidus. Cognitiō autē illius
etiā ex dispositiōe eius qd ab eo currit est quōiā
si ipse est siccus et nō facit lippitudinē oio tūc ipse ē
siccus: et si facit lippitudinē supflue tūc ipse est hūi-
dus valde. Ex dispositiōe autē passionū eius quo-
niā si ipse ledit a calore et sanat a frigore: tūc ipse
habet malitia cōplexiōis calide. Et si ledit a con-
trario tūc ipse cōtrariū habet. Et scias qd medius i
oī dispositiōe hāz spēz est equalis nūi supfluus
in dispositiōe visus ipse. n. est equalis. Oculo
pterea accidūt oēs spēz egritudinū. s. materiales
et pure et cōpōsite et instrumētales et cōmunes. Et

culo quidem in
dum in forma
et colore et lachry-
malibus acutis: et
egritudines oculi
et ppinquus ve-
ni et velamina ex
malis. Et omni-
nem velaminum

De signis cōplō-
signa ge-
rate cer-
da signi-
de. Nā si media
debet lētiōez et o-
si fuerit materia
rū in naso. Et si
fraro quidē ei
significat. Et si
et ceteris eodem in-
et ppebit nocuen-
et si fuerit cū cō-
tū de cōitate ce-
tūe ca sūt mme-
cor i saturitate.
lis in qritū est in ip-
sūt gūitas et rubi-
berat vnamur
lōgipudo et calu-
ciantur signa san-
et sūt gūitas
phibitate quā
mor et paucitas
dura et inflama-
te que nō est sicc-
sanguinis acuti
tūc. Sed me-
et puitas cōgluti-
nas sūt pūatō
significatiōem qd
tūcūq aut egr-
remet caplm.
De curatiōibus
li. l. iij.

De ore
li. At
rtales
tio cōmunitatis
ingreditur in ip-
pōm: aut recti-
aut cōsolidatōe
quatur materie
conuersio aut e-
pleti. Deid ex
catinis cerebri.
et p venas ppin-
lachrymalū. Ex
cetes lachrymas
tur medicinis p-
ipso adiciens cur-
nem nō plurimū

oculo quidem in dispositionibus suis que ei acci-
dunt in forma palpitacionis et clausiois et apertiois
et colore et lachrymis adiunt indicia peditia ex egrit-
tudibus acutis: et ideo inquirat in eis. Amplius
egritudines oculi quoniam sunt proprie: quoniam sunt cum coita-
te: propinquius vero quod ei coicat est cerebrum et ca-
put et velamina exteriora et interiora: deinde sto-
machus. Et omnis egritudo oculi que fit per coita-
tatem velaminum exteriorum est magis salua.

De signis dispositionum oculi. L. iiij.

Signa generacionis egritudinis oculi cum coita-
te cerebri sunt ut sunt in cerebro que
da significaciones noventorum suorum predi-
ce. Nam si mediator fuerit velamina intrinseca vi-
debitur lesio et dolor incipere a profundo oculi. Et
si fuerit materia calida iucies sternutaciones et pru-
ritium in naso. Et si fuerit frigida senties cursum sim-
ile. Et raro quidem erit hec coitas cum malicia coplonis
singularis. **¶** Si fuerit coitas cum velaminibus
extrinsecis: et si fuerit materia eueniens ab eis senti-
et extensioem incipiente in fronte et venis extrinsecis
et appetit noventum et eo quod sequitur palpebra magna.
Et si fuerit cum coitate stori erunt signa predicta in capi-
tulo de coitate cerebri cum stori. Et si fuerit illic phre-
nitis ca stori minorabitur vacuitate et multiplicabitur
tur i saturitate. **¶** Signa vero egritudinis materia-
lis in quatuor sunt in ipso oculo sunt quatuor sanguineam
sunt guttas et rubedo et lachryma et inflatio et exu-
beratio venarum et pulsatio temporum et glutinatio et
lippitudo et caliditas tactus: et proprie quoniam cum eis asso-
ciantur signa sanguinea capitis. **¶** Phlegmatica ve-
ro signum guttas vehementes et rubedo occulta cum
placuitate quadam et coagulatio et lippitudo et tu-
mor et paucitas lachrymarum. Cholica autem signum pun-
ctura et inflamatio cum rubedine ad citrinitatem sedē
te que non est sicut rubedo sanguinea et subtilitas
sanguinis acuti et puitas coagulacionis et caliditas
tactus. Sed melius significat guttas et obscuratio
et puitas coagulacionis. **¶** Complices vero pu-
ras signum prius guttas cum exiccatione et inuentioe
significacionum quas predictimus i capitulo cognicionis.
Unicuique autem egritudinum instrumentaliu et coitu ad
veniet capitulum.

De curacionibus vniuersalibus egritudinum oculi.
L. iiij.

Oculi sunt opposite egritudinibus oculi.
Et quoniam egritudines sunt aut mate-
riales: aut pure: aut coposite: aut solu-
tio coitacionis. Tunc cura oculi aut est euacuatio et
ingreditur in ipsam regimen apertum aut regimen com-
plices: aut rectificatio forme sicut est i egressioe:
aut consolidatio et incarnatio. **¶** Ab oculo vero eu-
acuatur materie: aut secundum semita resolutionis ab eo.
Conuersio autem ex eo est prima ex corpore si est re-
pletum. Deinde ex cerebro cum eo quod sciuntur i mudifi-
cationis cerebri. Deinde pmutatio ab eo per viam nasi
et per venas propinquas oculo sicut sunt due vene
lachrymalium. Extractio autem ex eo fit pmedicinas edu-
centes lachrymas. **¶** Complices autem pmutatio iuu-
tur medicinis propriis etiam: sed solutio coitacionis i
ipso adueniens curatur pmedicinas que hnt exiccatione
nem non plurima. Et quoniam sunt cum elogatione a mor-

dicacione: et tu scias has medicinas ex finem nostro de
ophthalmia et reliquis egritudinibus materialibus i
oculo. **¶** Et ideo ut scias quoniam i egritudinibus materialibus i
oculo est necessarium ut administraret minorato nu-
trimenti et accepto eius quod generat humorem laudabilem
et alioquin ois vaporosi et ois cuius mala est digo.
Et quoniam materia pcedit ex membro intede in phlebo
tando illud membrum: et quoniam materia aduenit ex ve-
lamine extrinseco administrabis vicosas et admini-
strabis apocristica super fronte. Et quoniam summa est cor-
tex batheke ad calaz et calcadus ad frant. Vene au-
tem que phlebotoant per oculos sunt sicut cephalica.
Deinde vene que sunt in partibus capitis. Que
ergo in anterioribus sunt magis iuuatiue in pmuta-
tione facienda ex loco. Et que sunt posterius sunt
magis iuuatiue in attractione. Et scias quoniam illud quod
accidit in oculo ex materia et indiget pmutatione
eius ab eo ad membrum aliud: tunc illud ad quod rectius p-
mutat est naris. Et illud quod non fuerit in via effusi-
onis ad oculum. Et hec quid pmutatio non fit nisi per
caputpurgia et odoramenta predicta in locis alijs ubi
diximus doloris capitis regimen. **¶** Medicinaz autem
oculi alie sunt pmutantes coplones: et sunt aut in-
frigidantes sicut succi solatri et virge pastoris et
aqua endiuie et aqua lactuce et aqua rosae. et succus
etiam et mucilago pilule: et alie sunt calefacientes sicut
muscus et pip et acorus et memiren et similia. Et
alie sunt exiccantes sicut tutia et antimonium et cli-
mia. Et de summa eaz sunt costrictiue sicut sief me-
mithe et aloes et alfeluzaharagi et crocus et rosa. Et
alie sunt lenientes sicut lac et defricatio lazuli et al-
bugine oui et mucilago. Et alie sunt maturatiue si-
cut vene et aqua femugreci et croci et arob et proprie
illud in quo infundit panis. Et alie sunt resolutiue
sicut sarcocolla et aqua femi. Et alie sunt stupefacti-
ue sicut succus pomorum madragore et papaueris et
opium. Et scias quoniam quoniam cum egritudine oculi fuerit fo-
da tunc ideo ut incipias in cura sode et non cures an-
tequam remoueas. Et quoniam euacuatio et mudificatio et
regimen conueniens non iuuat scias quoniam tunc in oculo est
coplo mala: aut materia mala inuiscata in tunica
corripens nutrimentum penetras ad ipsum: aut illic est
debilitas in cerebro: aut loco in quo expelluntur su-
xus ad oculum.

De rememoracione coisuationis sanitatis oculi et
eoz que nocet ipsi. L. v.

Oportet in primis ut ille qui laborat i co-
isuatione sanitatem oculi tueat eum a pul-
uere et fumo et aeribus egredientibus ab
equalitate in caliditate et frigiditate et a vetis cru-
dis et a venenosis: et non assidue intueri rem vnam a qua
non auertat: et ex eis a quibus ideo ut vere custo-
dia multitudinem stemus. Et ideo ut minore aspectus
in litteris vel lineis subtilibus nisi interdum secundum se-
mita exercitum. Et non plonge somnus eius super col-
lum. Et scias quoniam multiplicatio coitus est nocibilior res
oculo. Et similiter multiplicatio ebrietatis et imple-
tionis cibi et etiam somnus super repletiorem. Et cetera
ibi et potu grossi: et oia vaporis emittentia ad caput.
Et de summa eoz est ideo quod habet acuitatem sicut por-
rum et andacoca. Et oia que exiccant superflue ideo quoniam
summa est sal multus. Et oia ex quibus generat
vapor multus sicut caulis et lens. Et oia que dixi

mus in arerolis medicinarum singularium que sunt
pportidata ad hoc sunt nocitua oculo. Et scias q
multitudo vnius cuiusq; duoz. s. semini et uigilia
rū est rehemēter nocitua oculo et magis cōueniē
ei est tēpamētū uniuscuiusq; eoz. Res aut quaru
vius cōfert oculo et cōferat virtutes eius sunt ea q
sunt ex antmōio et tūtia sicut spēs tūtie nutritie
cū aqua sanfuci et aqua feni. et facit collyriū oī ho
ra ex aqua feniculi est mirabile et magni iuuamen
ti. et in frigidatō gñari dulcis est mirabilis etiā. Et
pulis etiā scūs ex gñatis vtriusq; cū pulpis suis d
coctis interioribus cū melle. et sicut scies illd i loco
suo. Et ex eis aut que abstergūt oculū et acuit ipz
est submergi in aqua clara et apire oculuz in ipa.
Rerū aut vīsi nocibiliū alie sunt opatiōes et mo
tus. Et alie sunt cibi. Et alie sunt dispositiōes cō
uersiōis in cibis. **O**patiōes aut et motus sunt si
cut oīa que exiccant sicut coitus plurimus et longi
tudo aspectus ad lūinosa et leger subilia supflue.
Mediū enī in eo cōfert. et similr opatō puoiū.
Et somnus sup repletiōem et cenā. Immo oz illū
qui in vīu habet debilitatē expectare dōec digō
fiat: deinde dormire. et oīs iplētō nocet ei et emne
qd exiccat naturā nocet. et oē qd sāguinē turbidat
siue sit de rebus falsis siue acutis siue alijs nocet
ei. Et ebrietas nocet ei. et dōitus aut cōfert ei inq
tū mūdificat stōm: et nocet ei i inq tū mouet mate
rias cerebri et expellit eas ad ipm: et si nō fuerit
exculatō quin fiat: tūc oz vt fiat post cibū et cū sa
cilitate. Et balneatō nocet ei: et sōm si siue neqz ei
et sctus plrimo et multitudo phlōie et pprie cū uē
tof cōtinis nocet. **L**ibi vero falsi et acies et vapo
rosi qui ledūt os stōi sunt cepe et porri et allea et
bedarūgi cōesta et oliue mature et anetū et caulis
et lens. **L**ouerū aut in cibis est vt ita cōcedat ne
eoz digō corripat et multiplicet ipoz vaporatō
sm q in loco suo demonstrabit. Et ego iaz pueniaz
illic et tu scies illd i tractatibz huius tertij libri.

De ophthalmia et cōturbatiōe. L. vi.

Ophthalmia alia est vera: et alia est ei si
milis que nōiat cōturbatō et vacilatō et
ipa calefacit et hūctat qū accidit oculo ex
cāis extrilectis facientibus in ipō bothor et rubifi
cātibus eū sicut sol et soda adustina et cphumera
adusta et puluere et fumo et frigore in quibusdā
horis ppter cōstrictiōem ipius et pcussioem ppter
cōmonōem ab ipa et uento pcelloso ppter suā pra
uitatem. Illius vero totius impressio leuis est al
sociata cause que non ita remanet post ipsam vt
de ea sit curadiū: et si nō medicat remouet cū remo
tiōe cāe multoties: et nōiat grece tarachis: q si cau
sa corporea aut extrilecta inuerit materialem pri
ma pole erit tūc vt velociter pmutet in āpa ma
nifestū et uerū. Sicut mutatur febris ephimere i
alias febres. Qu aut pmutat et est in principio per
mutatiōis nōiat grece aphribe. Et de spēbus qui
dē ophthalmie est que sequit scabiē in oculo cuius
cā est scalpura oculi que in principio rei pcedit cur
su cōturbatiōis: et neqz aduēt eius cura nisi post
scabiei fricatiōez. Ophthalmia vero oīo est āpa i
cōiuncta: et alia quidē est que est āpa simplex non
pīrāsiens terminū. Et plerūqz est in eo venaz exu

beratō et cursus et dolor. Et alia est que ē magna
pīrāsiens ter minū in magnitudine in qua supabun
dat albugo sup pupillā et tegit ea et phibet clausio
nē et nōiat chimosia: et apd nos dīr alguardenī q
plurimū accidit infantibus ppter multitudinē ma
teriez eoz et debilitatē oculoz ipoz. Et ipa quidē
nō sit a mā cala tātū imo et a phlatica et a melica.
Et quōiā ophthalmia vera est āpa in pupilla se
quēs cōiunctiaz. Et omne apostema aut est a san
guine aut chola aut phlate aut melia aut ventosi
tate tūc similiter ophthalmie nō euacuat ea ab una
istaz cāz. Et qūz hūor āpans generat in ipō. Et
qūz est aduēt ei a cerebro f3 semina catai ri pūia
velaminis extrilecti coopientis caput: aut p viāz
velaminis intrilecti et oīo a cerebro et pūbz ipius.
Nā qū in cerebro aggregatur materie plurime et
repletō tūc vīr euadit oculuz quin ophthalmiam
incurrat nisi fortis fuerit valde: et qūz sunt arte
rie que effundunt ad ipm supfluitates suas: quū
sunt supfluitates in ipis multiplicat: siue arterie
sint intrilece: siue extrilece. Et qūz materia nō ē
enēiens ei a pte cerebri et capitis. Sed aduēt ei a
pte alioz mēbroz: et pprie qū oculū ia cōsecuta ē
malitia cōplonis etiā debilitauit eū et fecit ipm su
sceptibile nocētioz: et est ad quē effundunt sup
fluitates. Amplius de spēbus ophthalmie est q ha
bet piodū et pōtūmū sm piodū effusiōis materie et
piodū hore generatiōis eius. Et violentia quidē
doloris i ophthalmia aut est ppter hūorē mordi
cātū corrodētē tunicas: aut ppter hūorē plm extē
siuū: aut ppter vaporē grossū sm raritatē et in
de est raritas in dolore: et materie quidem illius
sicut sciuisti: aut sunt ex corpore: aut ex capite ip
so: aut ex vīs que oculo asserūt materia malā ca
lida aut frigida. Et qūz sūt in oculo ipō: et illd si
accidat tūcis oculi corruptō cōplonis ppter hūorem
retentū in eis: aut ophthalmia veniet sup eas et
cōuertat totū qd aduēt ei de nutrimento ad cor
ruptiōez. Et ille cuiuscūqz sunt oculi exteriora p
minētes ē susceptibilior magnitudinis ophthalmie
et fortioris eius ppter hūiditatē ipoz oculoz et apti
onē poroz ipoz. **E**t qūz quidē multiplicat la
chryme fre in spēbus ophthalmie ppter priuatiōez
digōnis: et multoties resoluūt ophthalmia cū solu
tiōe nature. Et scias q malitia ophthalmie est f3
qlitatē materie et magnitudo eius sm qūtatē
ipius. Et scias q in regiōibus meridiāis multipli
cat ophthalmia et remouet velociter. Sed aduen
tus eius in ipis plm est ppter cursuz materie corū
et multitudinē vaporz eaz. Sanitas vero eius in
ipis velox est ppter raritatē poroz mēbroz eoz et
solutiōez naturaz ipoz: q si subito supueniat eis
frigus sit difficilis ipoz ophthalmia et phibet hu
morē eius a cursu. In regiōibus aut frigidis et tē
poribus frigidis minorat ophthalmia: sed est pra
ua. Et prauitas qdē eius i eis est ppter quietē hūo
rū in ipis et cōgelatiōez eoz. Eius vero prauitas
est quōiā qū cōphendūtur in mēbro nō resoluunt
velociter ppter coarctatiōez meatuū: quare exten
dunt magnifice dōec accidat vt ex eis fundatur si
phac. **Q**uqz pcedit hyems septētrional et seq ip
iam ver meridionale pluuiosuz et estas pluuiosa
multiplicat ophthalmia. Et similiter qū hyems ē

calida meridiana replet corpus humiditatibus: et deinde sequitur ea ver septentrionale tunc constringit eos. Et estas quidem borealis multiplicat ophthalmiam et proprie post hyemem meridiana. Et quoniam multiplicatur etiam in estate cuius ver fuit meridianus: et sic caliditas et septentrionalis. Et tu quidem considera corpora dura sunt regiones septentrionales. Et corpora lenia et rara sunt meridionales regiones. Et sicut regiones calide faciunt ophthalmiam similiter balneum valde calidum quoniam homo ipsum ingreditur proculdubio facit ophthalmiam. Et scias quod quoniam adest ophthalmia et oculi dispositio mutat consequens cum cura facta et purgatione vltima: tunc ea eius est materia retenta in oculo corrupta nutrimentum. Et catarrhus ex cerebro et capite fit quod declaravi in illis que sunt premissa.

Signa. L. vij.

Scias quod dolor qui in oculo contingit alius sunt mordicantini et alius corrosivi et alius extensivi. Et mordicantini quidem signum corruptionis et alius extensivi signum multitudine eius: aut ventositatem. Et ophthalmia velocius status est in qua lachryme magis currunt et que acutorem habet mordicationem et tardioris est que est magis sicca. Et lippitudo quidem est significatio vera mutationis aut grossitiei materie. Lippitudo namque que est velox cum lenitate accidet nisi excepta guttate oculi est significatio grossitudinis materie. Et illa cui associatur maturatio: et cui qua est oculi exiccatio in initio parum et resolutio velociter est laudabilis. Et illa cuius granum est paucum raro est significatio oculi bonitatis. Parvas autem granum maturatio signum tarditatem. Quoniam palpebre coagulari incipiunt tunc iam maturatio adest propinquitas: sicut dum perseverat cursus aquosus est initium adhuc: post hoc autem dicamus quod conturbatio cognoscitur lenitate sui et ea sui et guttate apertis primitiis. Et ophthalmia quidem que est cum coitate capitis signum foda et guttate capitis. Nam si via fluxus a cerebro ad oculum non est nisi per velamen extrilecui cooperiens caput frons est extensa et vene exteriores sunt plene: et similiter inflata incipit venire ad palpebra et in fronte sunt rubedo et pulsatio. Et si est per velamen intrilecui non appetit illud et appetit sternutatio et pruritus in naso et palato. Et si est cum coitate stomachi associatur ei nausea et turbatio et signum illius est humor in stomacho. Sanguinea vero ophthalmiam signum color oculi et exuberatio venarum et pulsatio temporum et reliqua signa sanguinis in partibus cerebri: et quod non lachrymat plim. Sed lippitudine patitur et conglutinat apud somnum. Abolice autem signum pictura vehementer et rubedo pura et lachryme subtilis acutae: et quoniam exulcerat: et quoniam euacuat lachrymis sicut est euacuatio sanguinei et non coagulari apud somnum. Et huius quidem generis est quedam que est rubedo aduertiens oculo et est de summa copionum pessimam: et quoniam cauterizat oculum et exulcerat ipsum faciens exulcerationem motum et ambulatum. Ophthalmie preterea consimile est genus pruritus et exiccatum cum paruitate rubedis et puritate lippitudinis: et non appetit apertum ipsum guttate de qua sit curatio neque cursus et est ex materia pura acuta. Sed phlogistica significant guttate

tas vehementer et caliditas pura et rubedo debilis. Immo in ea vincens est albedo et sunt lippitudo et coagulari apud somnum et est cum inflatione et coicatur ei facies et color. Quod si eius principium est stomachus associatur ei nausea. Et phlogistica quidem quoniam consequitur hoc ut in ipsa excreseat coniunctiva super nigrum propter magnitudinem apertis. Verum non est manifeste rubedis neque vehementis: neque sunt cum ea lachryme sed lippitudo. Melica vero signum guttate cum offuscatio et exiccatio et perseverantia et puritas coagulari nis. cum ventosa autem est extensio tantum sine guttate: et neque est cursus: et quandoque rubedinem facit euenire extensio.

Cura conturbatiois. L. vij.

In cura conturbatiois et ophthalmie leuiter que cursu eius preedit quoniam causa sufficit ab assilio. Si fuerit causa inuoluta a repletione sanguinis aut alterius cum euacuatio. Et quoniam sufficit sedatio motus eius et distillatio lactis: aut albuginis oui: aut alterius rei in ipso. Et si conturbatio fuerit ex percussione distillet in oculum sanguis columbe calidus: aut alterius: aut ex sanguine sui ipsius. Et quoniam sufficit euaporare ipsum cum spongia aut lana infusa in oleo rosae. et decoctione lactis: aut decoctione lentis: aut distilletur in ipsum lac mulieris ex matula calida: quod si illud non coferat tunc decoctio fenugreci et lili albi. Illi vero que ex frigore accidunt coferat balneum si non fuerit factum aqua et non fuerit caput et corpus repleta et coferat ei vaporatio cum decoctione camemille: et vinum subtile post tres horas a cibo et somnus longus post vinum est ex curis inuolutis: siue sit ex sole aut frigore aut alijs. Et ophthalmia quidem cuius causa est scabies et est lenis fricetur scabies in primis. Deinde curet ophthalmia: et quoniam remouet post fricationem scabiei per se ipsam. Quod si magna fuerit non tollatur propinquitate preparationis fricationis administratur subtilitatem et lenificatio et mundificatio ita ut fiat ophthalmia obediens et tolleretur inter se viciniam et inter regimen mundificationis fricationis.

De cura comuni speciei ophthalmie et effusione fluxum ad oculum. L. ix.

Canon cois in regimine ophthalmie materia lis et reliqua egritudine oculi materia liu est minoratio cibi et ipsius exiccatio et electio eius quod generat humorem laudabilem et alienatio omnis euaporatio et alienatio omnis rei que est male digonis et alienatio coitus et motus: et applandatiois que est a vino et alienatio comestiois acetosi et salii et acuti et assiduatio lenitatis nature et phlebotomia ex cephalica est conueniens oibus speciebus eius. Et quoniam quidem ut visus patientis ophthalmia non cadat super albedinem et super radios imo sit quod subternit ei et quo ipse circundat nigrum et viride: et super faciem eius suspicatur pannus penitus niger apparens oculo eius. Et niger quidem sit in dispositione egritudinis: et celestis in dispositione sanitatis: et quoniam sit domus in qua habitat ad tenebrositatem declinat. Et quoniam ut ad ipsum attrahatur somnus: Est enim medicamentum bonum et expedit ne piluli permittantur plagarum quoniam valde sunt nocui ophthalmie nisi fuerit piluli in radice soluti. Illud enim confert inquantum exiccat humiditates attrahendo ad

nutrimentū eorum: et quā corpus est mūdū et hūior faci-
ens ophthalmia est effusio in venia. Et ex genere
sanguis grossi et pprie in fine ophthalmie: tūc bal-
neatiois impissio in subtiliando materia: et potius
vini puri ad repellendū ipas et euacuandū sunt iu-
uantes. Et balneū quidē post euacuatiōem est me-
lius medicamē ad ophthalmia: et pprie si fuerit
vaporatō sedas dolorē: et ex eis quibus oz regi-
men esse in ophthalmia et reliquis egritudinibus
oculi materialibus est eleuatō puluinaris et cautel-
la descēdēdis eius: et oz vt ex toto elonget oleum
a capite patētis ophthalmia quōiā ipm est magis
vehementis nocenti et distillatō olei et sit oleum
ros. in aurē est valdē magni nocenti. Et quāz ma-
gnificat ophthalmiam adeo vt strigat tunicas: qd
si fuerit materia pcedēs ex mēbro tūc oportebit
vt euacuet mēbrū illd et trahat ad cōtrariū pti-
cū qualibet re. s. p. clistere aut phlebotōia et alia.
Et fortasse nō sufficit phlebotōia ex cephalica: et
est necessaria phlebotōia arterie temporis et auris
ad abscindendū viā p quā adueit materia: et illd
quā materia adueit oculo per arterias extrilceas.
Quāqz volūtas adest incidēdi arteria capitis oz vt
radat caput et cōsideret que illaz puaz arteriarūz
sit magis pulsans et maior et calidior et incidat et p-
ueniat ad finē in eius attractiōe si est ex eis que i-
cidunt et sunt pte nō magne: et quā incidit illa q est
sup tempus oz vt liget in primis: deinde abscin-
dat postq eligat illud cuius pterit rememoratio.
s. vt sit post euacuatiōem et abscidat maior mino-
rū et calidior eaz: et oz an incidiōz vt strigat qd
est in ea inferius cū filo firmo in lōgitudine et di-
mittat ligatura in ipa. Deinde incidat qd ē post
ipaz. Et quā putrefit lz auferat stricatura: et ipa qui-
dē est necessaria in ea que est maxima. In pua ve-
ro sufficit vt pfūde scarificet quatenus currat qd
in eis est de sanguine. Illd enīz quāz pxiū est iu-
namēto vctofaz in nocra et politiōi sanguifugariū
si frōtē. Et quā nō sufficit illud qd sit fiat phlebo-
tōia ex lachrymali augulo et ex uēa frōtis quā tamē
vctofe nocre sunt vltimi iuuamēti. Quāqz plōgat
egritudo administrētur sicut in quibus pōntur ea
vstū et atramētū vstū: et quāz sufficit facer alcohol
ex aloē solo: et quā plōgat ophthalmia et nō iuuatur
ab aliquo: tūc scias qd i tūcis oculi est materia ma-
la corrumpens nutrimentū supueniens ei: quare re-
cedens confuge ad aliquid qd sit sicut abluta tutia
pmista lenitiuis sicut ceruisa et climia aurea abluta
et amilo et pauco gūmi. Et quāz cauteriū sup verti-
cē est necessariū vt retineat catarrus. Quāz enīz ei-
pseueratiā est ppter pseueratiā catarrī. Quā aut im-
itiū est ex velaminibus intrilceis tūc cura est vici-
lis nisi sit eius resolutio fm euacuatiā fortia cū ad-
ministratiōe emplōz cōfortantiū caput cogniterū
ad hāc rē. Sicut est emplm factū de spica et rosa et
acatia cū aqua coriādrī hūidi et ipō coriādro hūido
et sicco cū pauco croco dimissuz sup locū vna hora
aut duabus: deinde imoueat: et quāz administra-
tur in ea glutinativa et cōmēfatiua mez acutaz. Et
gūia lactis sunt ex sūma eoz et nō est cōueniens vt
dimittatur distillatō eius in oculo tempore lōgo.
Immo oz vt remoueat et renouet oī hora. Et de
eis est albugo oui: et nō est necessariū in ipa vt re-
moueat. Immo si dimittat hora aliquibus nō nō

est: et est laudabiliōr in hoc lacte et si sit lac magis
absterfuiū: et albumē quidez oui aggregat cū leni-
ficatiōe et applanatiōe sua si nō adheserit et nō stri-
xerit poros. Et decoctō semugreci aggregat cū le-
nificatiōe sua et maturatiōe sua vt faciat planū et
sedet dolorē et oleū ros. est huius generis: et peni-
tus oz vt nō sit in medicia administrata in oculo et
pprie in ophthalmia aspitās neqz qualitas saporis
acetosi aut acuti. Et oz quidē vt contrahat valde q
tenus ipius remoueat aspitas. Et quāto plus tibi
est possibīle vt sis cōtētus insipidis odore priua-
tis. Na illd est bonū. Interdū vero administrant
caputpurgia mūdificatiua et que eoz cursu pcedūt
existētia eis que p nāres materieī ptem extrahūt
et de quibz tūc nō timetur qd ad oculū alia trahāt
materiaz: gargarismata quoqz quāz administrātur
in ea. Et de medicamētis quidē iuuatiuis est uapo-
ratō ex aquis tepidis cū spōgia et lana. Et quāz
administratō semel facta aut bis satis sufficit. Et
quāz est necessariū vt plurimū iteretur fm fortitu-
dinē ophthalmie et eius debilitatem. quāz in aqua
qua sit vaporatō meliloti et fenugreci fuerit de-
coctō erit vltima in cōferēdo. Interdū pterea su-
p frōtez liniūtur apocrustica et pprie quā viā effusi-
onis materieī est yelamē extrilceū. Et hec qui-
dē apocrustica sunt sicut cortices batheke pprie
et sicut sief memithe et sicut feluzabaragi et aloes et
semē ros. et crocus et sarcocolla et que sunt sicut aq
solatri et aqua virge pastoris: et similitr ramis et sa-
uic ordi et solatz et cydōiū. Qd si supfluitas fuerit
vehementis caliditatis et tenuitatis administrētur
epithimata vehementis stipicitatis sicut de galis
et balauistis et tribul. Et emplm ex eis cursibz flu-
xū adhibitiū bz maxime efficaciac et hoc qdē quā ma-
teria fuerit calida. Qz si fuerit fra tūc fiat ex eis q
extricat et cōstringūt et cōfortant mēbrū cū calefactō-
ne sicut epithimata ex sambaco et sulsuere et bau-
rac. Et oz qdē vt oculi assidue mūdificet a lippi-
tudie ex lacte distillato i ipz et lana ipz albūen oui.
Qd si tactus fuerit necessarius oportebit vt sit cū
facilitate. Et oz si fuerit ophthalmia vehemē-
s vt fiat phlebotōia vsqz quo timeat lipotemia.
Sanguis nāz emissio plimi sanat in hora. Et
oz inqtiū pole est vt retardet in ophthalmia col-
lyrioz administratō vsqz ad tres dies et sufficiat
regimē pdictū ex euacuatiōibus et attractiōe mate-
riez ad extrēa et in hora quā diximus loqz et dis-
positiōz. Deinde si post illd administrēt col-
lyriū nō erit malū: pleriqz enīz sanat ab ophthal-
mia his rebz absqz cura alia. Nature vero le-
nitas est res que est ei necessaria. Immo et neces-
sariū vt solutiōe eduat hūior dominās sanguini
post phlebotōia. Et i vaporatiōe quidē nō existit
bōitas an mūdificatiōez neqz in balneo. Et quāz
sit illd cā attrahēdi maz plurimā coopietez tūcas
oculi. Et oz vt in principio nō administrēt inspis-
satina fortia et que sunt vehemēter stipitica: quo-
niā inspissant tūcas et phibēt resolutionem et ma-
gnificat dolorē: et pprie quā dolor fuerit fortis.
Et ea etiā que debili cōstringūt in principio non
sufficiūt ad phibendam materiam et nocent ppter
inspissatiōem tunicaz et cōstringunt materiam in
eis: qd si aliquid bōrum contingeret succurre cum
vaporatiōe ex aqua calida semp et solū collyrium

albu dissolutu in aqua meliloti est conueniens forti
na naq; illo cu repletioe capitis qnz est ei nociu.
Resolutina vo in principio ophthalmie veheme
ter deuota: et plimq; e necessaria post ista stiptica et
pprie qn cis narcotica sunt admista distillato aque
zuccari et aque mellis in oculo. Qd si puenit ex
istis comoto egritudis infrabis ea cu eo i quo no
sit inspissato ad succurredu ei. Et oz vt itendas an
hoc ad mudificatiom lippitudis cu facilitate et no
nocas oculo. In lippitudis naq; mudificatiom est
doloris alleviatio et absterio oculi et medicis adest
possibilitas opandi. Et qnz doloris vehemēia fa
cit necessaria stupeficientiu adhibitiōez sicut succi
pomoz madragore et lactuce et papaueris et aliq;
tule aque sumac. Expelle ergo illa qm potes: q
si aliquid eoz administras ppter necessitate admi
nistra ipm fm cautella. Et si possibile est tibi vt
sis cotentus cu albuie oui coquassati cu aqua i qua
papauer sit decoctum fac: et fortasse oportebit vt
pōas cu eo senugreco vt iunet ad sedandū dolorē
ex pte resolutionis et resoluat etia et remoueat no
cumentū stupefactiōis. Qd si mā est subtil et corro
siua nō est malū apd me vti opio et stupefactiuis.
Ip̄m naq; est sanas ea et non succedit dolor qm
oporteat credere q inq̄m vili nocet est malū.
verum opio in doloribus a mā corrosiua puenit
tibus nō est malū apd me vti. Ip̄m enī sanat cele
riter. ¶ Et cura quide mordicatiōis est ex coglu
tinatiua et infratiua et subtiliatiua: et cura extensi
onis est cu mollificatiōe oculi et resolutione p ea quo
rū vniq; qd; diuinus in loco suo et pmutatiōe ma
teriei. Qū aut egritudo sit chroica tūc est phlebo
tōia faciēda ex lachrymalibus et phlebotomāde sūt
ambe arterie que sunt post aures. Et oz vt patēs
ophthalmia et patietes rheumatis ad oculos de
uisent que admōm multotiens diximus mūctiōem
capitis et distillatiōez alicuius olei in aures. Et pe
nitus cura ophthalmie est sicut cura rliquoꝝ a pa
tū ex rpeussioe prio et resolutione fo. Merūm exigit
ppter mebrū ipm supflua facilitas et est ut illd qd
repellit et repcutit et subtiliat et qd resoluit et ab
stergit nō sit laboriosi tactus ledēs sensus faciens
enemire aspitatē. Et illud quide nō cōplet nisi sit
stipticitas eius qd resrenat tepata. Et mordicatio
eius qd resoluit leuis pua. Immo est melius vt
sit in illo exiccato sine mordicatiōe: et vt violen
tia laboris eius fragat p illd qd eis admiscei d eis
que sunt sicut albuie oui et lac mulieris multū it
cofricatiōem collyrij quo fit alcohol. Qū aut ma
teria iaz est euacuata et dolor nō est in sumo labo
ris administra collyriū noiatiū vnius dici cōmistū
cum eo qd sit sicut vitell ouis: et neq; est lōginq
quin sanetur infirmus in die suo et ingrediat bal
neū in sequenti. Sitq; illd qd sufficit ad resoluedū
residuū materiei sicut est collyriū de spica. At qnz
hora facit necessariū vt facias ipm odorare de col
lyrio alisiptatan in die primo rez modica: et ad
das in die fo de eo et erit cu eo salus. Qūq; mate
ria sit praua in ophthalmia ancedens ad dissoluen
dū tūc fortitan est aliquid qd sit simile succo cucu
meris asinini

De cura ophthalmie calide cholice sanguinee et
herisipile. L. x.

Regimē cōe ophthalmie cuius cā est mate
ria cholica aut sāguica est phlebotomia
et euacuatiō. Nā si cā fuerit sanguis cale
factus cholice: aut cholā sola cōfert cu phlebotia
euacuato ex decoctiōe myrobal. et qnz pōit in ipa
turbat. Qd si cū ea fuerit aliquatū grossitici et ici
ueris q materia sit ibibita in yelaminibus cēbri
cōfortabis ea cū hierapic. Et fortasse sufficit i hu
iusmodi ifusio aloes: et si illic fuerit caliditas erit
aqua in qua ipse infundet aq endiuie aut aq pluuiā
aut ille abe. Et oz qd vt i inito fiat i ipo emplm
oclo ex ifratiuis q sūt expsiōes sicut expsiō lin
gue arietis et expsiō folioꝝ salicis et mucilages et
distillatio eaz i ipo. Deinde albuie oui cu lacte asi
ne: aut solū. Deinde collyriū albu et reliq collyria
que rememorabimur in apocrusticis. Et neq; i eis
finē cōsequaris ppter quē tūce inspissantur et ma
terie cōstringant et dolor fortior fiat. Qūq; repul
leris materia p euacuatiōem et attractiōem et apo
crustica tūc qdāti tēdas ad maturatiua: et sint i pri
mis mista cu apocrusticis. Est ergo in primis con
ueniens eoz cōmistō cu aliquo qd sit sicut aq ros.
Et in gūibus quide lactis est virtus maturatiōis
et in mucilagine psilij est cū repulsiōe maturatio
quēda. Et mucilago semis qdōq; est vehemētio
ris maturatiōis q ipa. Et aqua senugreco bōa ma
turatiōi est sedatiua doloris: et est maturatiuorū
dignior vt ab ea incipiatur et non est in ipsa
attractio: et si est necessariū ingrossare aliquid ex il
lo fiat cu mucilagimibus: aut infiare fiat cu succis:
et iaz exptus est succus arboris que grece noiatur
achata et sirace alē in principio ophthalmie cali
de et inflammatiōis eius: et fuit conueniens cu pprieta
te forti. Et succi quide isti qnz coagulatur et reser
uatur. Postea trās ab huiusmodi ad decoctiōem
meliloti in qua sit dissoluta sarcocolla alba pprie
nutrita cu lacte mulieris et asine. Qūq; descendere
incipi et adde in administratiōe resoluentiū qd sit
fortius sicut sarcocolla et aqua senugreco et feniculi
et vaporato ex aqua in qua decocta sit croci et myr
rha: et administra balneum si sciueris q cerebrū
sit mūdū et da in potu post cibū p aliq; horas aliqd
vini atiqui puri i pua q̄titate. Nā balneū post ipz
in aqua calida et uaporato si fiat erit illd iuuame.
Et administrato etia collyrioꝝ narratoꝝ in anti
dotario ad descēsiōez ophthalmie et finē eius. Qd
si mā fuerit sanguinea adhibebis ventosas post
phlebotōiaz et assiduabis fricatiōez extremitatum
et cōstrictiōem eaz plus q in alijs: et administra
bis in principio rei succos predictos. Deinde admi
scebis ei medulla panis: postea infunde panē illū in
arob et pmiscebis in ipo: et fortasse oportebit vt
pmisceas cu illo parū opq si fortis fiat dolor. ¶
Qd si mā fuerit cholica euacuabis post phlebo
tōia cu eo qd educit cholera. Et administrabis bal
neū ex aqua dulci. Et qnz conueniens erit effunder
aqua frām ei sup caput et oculū. Et qnz lauat fa
cies ex aq fra cui admiscei parū aceti et cōfert. Et
oz ut in cholica sit maior audacia i administratiōe
stipticoꝝ i principio sine supfluitate et i administrati
one collyrioꝝ stipticoꝝ dissolutorum in succis. In

herisipila aut q̄ est ex summa illius oz vt admistrēt post euacuationem cū solutis et cliseri et empla facta ex corticibus gnatoz decoctis sup prunas et tritis cū arob aut melle et assidue fiat ei euaporatō cū spōgia calida. Et facere emplm ex farina orobi et frumēti decocta cū sirupo mell aut cum radice li lī irita cōfert ei. Et oz ut assidue abluat oculū et assidue infrigide et hūctet. Sed sufficientia in ifrigidatibus est ex eis que tardat et hebetant et quādo resoluitur egritudo et remanet caliditas fac emplm ex vitello oui assati et cōtricti cū croco et melle et reliquis que scripta sunt ad herisipila in antidotario.

De cura ophthalmie frigide. L. xi.

Ophthalmia s̄ra sc̄a a materis f̄ris oz vt euacuet hūor frigidus. Et q̄z est necessariū iterare siue sit potō siue iniectō siue gargarismatō. Et vt sit initū cure a repulsiōis que nō sunt instantia valde. Sed sint illa in q̄bus est subtiliatō sicut mīta et sarcocolla. Et si ad ministraueris collyriū de spica cū aquis cōmēfatis erit cōueniens. Et si in tūcīs pupille nō fuerit nō cūentum facies alcohol ex aqua i qua bullita sint crocus et calcadis et mel. Et oz vt liniat i principio frons ex calcadis et p̄prie cū via materis et p̄ velamē extrisecū. Et similiter nō est malū si abluat facie ex aqua in qua dissoluitur calcadis et p̄prie q̄n via materis est ex velamine extriseco. Et si liniatur palpebre in principio ex tyriaca et sulfure et arsenico est bonū et potō tyriace et s̄fert. Et iā quidē expta sūt i hoc solia alkēua tria et mīsta cū aceto et solia malue decocta i vīo. Nos vero dicemus in antidotario troc. cōuenientes ad liniendas palpebras et aqua quidē fenugreci et mucilago seminis lini est ex eis quoz distillatō in oculum patientis ophthalmia s̄ram cōfert. Et post illd collyriū lenitiū et collyriū ruberū maius et collyriū alraigene et sarcocolla dissoluta in succo folioz capparis. Et emplm ex folijs capparis solū. Et cōfert oibus istis regimē subtile. Et administratō balnei et vīni puri albi.

De cura alguardēgi. L. xij.

Ophthalmie vero que facta est guardene gi: cura est euacuatō p̄ phlebotomia et ventosas et iā est tibi necessariū iciderē arteria. Qd si fuerit ophthalmia cala et euacuaueris ex toto corpore et ex venis cepitis et ventosa ieris oportebit vt administres sicut collyriū albu de repulsiōis et sicut succus lēiti frigidū. Empla vero exteriora sunt sicut crocus et solia coriandri et melilotū cū vitello oui et pane infuso i rob vīe. Et q̄z est necessariū vt eis admisceat de narcoticis aliquid. Et linimēta etiā sint ex huiusmodi et ex memithe et lītō et alce. Et ex eis quidē q̄ expta sunt ad eaz est vitellus oui cū adipe vīsi de q̄bus fiat sicut emplm et supponat sup oculū et quz dolor sit fortis infundat in p̄pūg vīe. Deinde cōteratur cū vitello oui et supponat oculo. Quā aut dolor sit fortior infundat crocus cōtritus cum lacte et succo coriandri et distillet in oculū. Quidaz vero diligūt in guardenēgi vt admistrētur cure extriseco et sufficiat distillatō lactis tribus diebus in oculū si dispositō illd tollerauerit. Et illi quid

qui alcohol administrant is expti sunt inguardēgi ad dolorē ulceratū vt fiat alcohol ex sarcocolla et croco et sief memithe et opio. Qd si fuerit guardēgi post ophthalmia s̄raz grossā purgabis cū hieria necessario et administrais mucilagines lenificantes sc̄as ex succo caulis aut aqua decoctiōis eius. Et q̄z erit tibi necessariū pmiscere eas cū aqua solatri. Et q̄z erit tibi necessariū ut pmisceas eas cū myrrha et sarcocolla.

De cura ophthalmie ventose. L. xij.

Ophthalmia aut ventosa curatur cū ebrotis et vaporatōibus et balneis. Et vaporatō quidē ex mīlis est inuatiō vaporatōis que sūt ei. Quidā vō p̄sumptuosi q̄z audēt administrare narcotica apd doloris vehemētiam et iō vt sedet in hora. Sed ipe excitat post horam vehemētius q̄ prius fuit p̄pterea q̄ phibet resoluī ventositatem.

Sermo vniuersalis de medicinis ophthalmie v̄l tatis. L. xij.

Ollyriū quidē albu. Nā ipm est cōglutinatū i fratriū sedatiū doloris rectifi catiū hūoris mordicatiū. Q̄z admisce tur ei opū et sit vehemētius sedatiū doloris s̄z fortasse nocet vīsi et plōgat egritudinē p̄p̄ stupefactiōem et cruditatē quā facit. Et ex eis que p̄cedunt suo cursu. Et troc. ros. est maximi inuamētū in inflamatiōe et dolore et est maior et minor. Et tu quidē inuenies in antidotario trociscos et collyria huius generis. Et inuēies in tabulis oculi medicinaz singulariū repulsiua sicut merdācengi et dragagatū et lituz et rosa et antimonium lasani et acatia et memithe et sandalū et galle et lutū sigillatū et reliqui succi et gūmi et reliqua. Et de singularibus quidē que maturat materias grossas sunt sicut myrrha et crocus et olibanū et spica et castoreuz et parū eris rubei et aloes p̄prie et amomū et cornu cerui adustū. Mesurā aut hūore cū eo qd ē frigidū et cū eo qd ē calidū ē illd qd p̄inet ad idustriā artificialē i p̄cularibz. Reliq̄ vō p̄mista expta dicā in antidotario. Et ex repulsiōis expta ad uehemētia doloris. Et materia grossa et encastroz et alelebeseti cū melle puro et aqua fenugreci potatur in angulis lachrymalibus cū stillo. Sed de cōpositis sunt sicut collyriū istipica et ruberū lenitiū et collyriū de scedenigi maius et troc. de semini bus ex summa coz sunt boni vltime.

Tractatus secundus de residuis egritudinibus eius qd de oculo apparet et plurimū eius est de egritudinibz cōpositiōis et cōtūmētis.

De vesicis. L. i.

Ontingūt in oculo vesice aquolē in quibusdā corticibus corneę q̄ sunt quatuor tunice. Et hec quidē aquositas coarctat iter duos cortices hoz. iij. Et eius quidē locus p̄culdubio diuersificatur et qui est pfundior eoz est deterior et diuersificat s̄m augmētū et dimi nutiōem cū q̄titate et diuersificat p̄pter suū colorem et essentia suam. Et q̄z diuersificat p̄pter suauitatem suam et acuitatem suam et corrosiōem suam et quecunqz earum est ad corticem primum est mala

nigra: quoniam illa phibet visum a cōprehensione
yuee: et pfunda phibet a cōprehensione ipsius:
quonia radius est remotior ad hoc vt ipam faciat
pua quare videt alba. Et plurima aquositas acu
ta est mala: quōia ledit cū extensioe et corrosione
simul: et omnis quide q est copiosior est plus exte
sua et plus dilatans et corrodes. Que aut ex ea op
ponitur foramini nocet visui pprie quoniam est
corrosiua et vlcerauiua.

De cura. L. ij.

Utra ipsius dū est pua est cū medicis exie
catius: et cū eis que sunt sicut medica
mē de luto cōpati ad sanios: et est ut su
matur luti sanij torrefacti. 3. iij. et tutie. 3. i. et
climie lauate et antimōg abluti amboz an. 3. ij. et
scorie eris ablute. 3. iij. opij. 3. iij. gūmi. 3. iij.
teratur cū aqua pluuiali et fiat ex eis collyria et ad
ministrētur cū aqua fenugreci et qn multiplicauit
curet cū ferro.

De exituris oculi et cornee. L. iij.

Exiture oculi generatur fm plm ab hūo
ribus acutis adustis et sunt septem spes
quattuor a superficie cornee quas. 5. nōia
uit vlcera: et accidit ppter eas aspitas prima earū
est vlcus similis fumo existens sup nigrū oculi ex
pala occupans locū magnū et nōiat albasuē: et for
tasse nōiat chetēmē. Deinde est spes altera et est p
fundior et est ychemētius alba et minoris pfundi
tatis vlt q̄tatis et nōiat nubes: et fortasse nōiat
etiā chetēmē. Et deinde est spes tertia cornealis et
sup corona nigredinis que q̄qz occupat de albo
cōiunctie aliquid et videt q̄ est sup pupilla albu
et q̄ est sup cōiunctiuā rubeū. Et quarta nōiat
adustiuā et nōiat etiā lanosa et existit i eo q̄d appz
de pupilla ac si lana pauca esset super ipm. Et tres
sunt pfunde quaz vna nōiatur anulū fumeris ha
bens pfunditatē: et est vlcus striatū pfundū mun
dū. Et secūda nōiatur hlimie. f. yngula et est mio
ris pfunditatis et latioris occupatiōis. Et tertia ē
vlcus q̄d nōiat alficume. f. et adustiuū et est etiā
vlcus sordidū hns crustas in cnis mūdificatiōe est
timor: hūiditas enīz currit p corrosiōem pāniculo
rū et corrūpit cū ea oculus: vlcera vero in oculo
sunt aut successiōe ophthalmie: aut successiōe bo
thor propter pfusionem. Et multotiens quide est
picipiū vlcis interius et dirūpit ad exteriora et
eōuerso.

De lignis. L. iij.

Igna vlcis in eo q̄d de oculo appz sūt
q̄ est pūctū albu si est sup pupillā et ru
beū si est in cōiunctiuā et est cum eo dolor
vehemēs et pulsatiō: et q̄qz est sanies que imenit i
eo q̄d supponit alba figt dolorē debile et pulsatio
nez forte. Si vero fuerit citrina et fusca aut sub
erit in illo leuior: et si fuerit rubea tūc dolor erit
leuior valde.

De cura vlcis. L. v.

Quā fuerit vlcus in oculo dextro dormi
at sup sinistrū et q̄n fuerit i sinistro dor
miat sup dextrū. Et oz vt subtiliet regi
mē in primis. Quā ergo dirūpit vlcus declinet re
gimē ad extremitates et ad pullos et nō debilitet
et nō cōsolideit vlcus et multiplicent supfluitates

corporis eius: et oz vt nō repleat et nō clamet nec
sternutet q̄tū pole est neqz ingrediat balneuz nisi
post maturatiōem egritudinis. Si aut ingēdiatur
necessariū ē ei vt nō plōget mora et itendat immū
dificatiō caput et stōm cū euacuatiuis trabentibus
ad inferiora. Et similiter cōfert in eis yctosatiō fr
crus plm et phlebotomia saphene et assiduatiō solutiō
nis ventris oibus. iij. diebus cū eo q̄d educit su
pfluitatē acuta subtilez ex decoctiōibus et infusiōi
bus: et si fuerit hic ophthalmia curet prius cū eu
acuatiōe p̄dicta in caplo suo et cū medicis: et cōiun
gat inter sedatiōez doloris et cōsolidatiōe vlcēz
cū eis que sunt sicut collyriū anefestigi et aliscu et
cerusa et distillatiō lactis mulieris i oculo. Et si fu
erit hic cursus p̄misceat ei illd q̄d habet virtutez
phibitina: et ad sūmū canon electiōis medicinaz i
ipo est quonia oz vt eligatur oē q̄d exicat abiqz
mordicatione: et si calor fortis fiat tunc admistra
collyriū asedenigi lenitiū et collyriū olibaninum
est valde inuatiū. Et d collyriū quide iunatiū
est collyriū scitacū et conis et si fuerit cursus colly
riū dāmius et emellydion. Et si fuerit cursus cur
acuitate collyriū in quo ponit myrrha et lica celo
ca. Qd si in vlcibus fuerit sordē tūc cū siruppo
de melle: aut cū aqua fenugreci cum aliquorum
collyrioz p̄dictoz: aut cū mucilagine semis lini:
aut cū lacte mulieris. Et si fuerit corrosio vehe
mēs necessariū erit administrare darcametilon. Et
qn mūdificat vlcus tēde ad desiccatiōem abiqz mor
dicatiōe sicut collyrium de oliba et sicut olibanū
ipm nēfestigi et cerusa et plūbū adustū ablutū et col
lyriū albu et collyriū albebar pprie: et siluer cū f
ostraci ablutus cū albūie oui: aut cinis ostraci ma
gni ablutus cū equali mēsurā sui descendenigi. De
scriptis collyriū luberis et est forte. 2. climie. x. et
yij. aur. ceruse ablute. 3. i. amili et opij et draga
ganti oium an. aur. ij. terant et fricent cum aqua
pluuiali et cōficiantur cū albumine oui. Alio eius
dem nōis et est forte. 2. climie aduste et ceruse ab
lute. 3. yij. myrrhe aur. vi. plūbi adusti ablu
ti aur. i. amili aur. vi. plūbi adusti ablu
ti amboz an. 3. iij. dragagati. 3. yij. teratur cum
aqua et cōficiantur cū albumine oui.

De rupturis cornee. L. vi.

Quandoqz sit a ruptura p̄cedente: et q̄qz
sit a ca extrileca sicut p̄cisiōe aut casu dis
rūpente: et tūc apparet yuea: q̄ si illud
q̄d de ea apparet est res modica nōiat formical et
almusaragi et gnatil: et illd est fm magnitudinez et
puitatē. Si aut est augmētatiō illa ita vt appeat in
ea gnatū yue nōiat yuea: et que est maior nōiat ye
sicalia. Si aut egrediat yuea valde ita vt sepat in
ter palpebras et coopturā nōiatur clauāl: et q̄n al
bificat yuea nō est ei sanitas. Et scias q̄ q̄n cornea
rūpitur in lōgitudine nō videtur albedo. Sed vi
det scissura et est quasi speculator iā sic elōgato. Et
possibile q̄d est vt hoc declaretur mō manifestio
re: et dicat q̄ ruptura q̄qz sit in oibus ptibus cor
neē et cortic. eius: et est eminentia de substantia
yuee: et q̄qz sit in quibusdā ptibz corneē: et ē emi
nētia ex ea spissa: et est apd corrosiōem quorūda
corticis eius et assimilāt vesicis. Sed differt a vesi
cis mollibus et duris: quōia ppter vesicas molles

q duras sunt in albedie oculi rubedo et lachryme et pulsatio et fragit sub radio. Sed non est ita hic, eminens vero que fit propter fracturam corneae in oculis suis corticibus: aut est cum aptitudine totius yuce: aut cum quadam parte eius. Eius autem species sunt quattuor prae gnatae et formicales que quando minorat similes vesice molli et vesice dure et separatur ab ea: quoniam est secundum colorem yuce in nigredine et viriditate et colore medio inter eas. Quod si differat color eius a colore iuste yuce etiam vesica est: et quando viscat per considerationem in re eius. Si videtur circudans in radice eius res alba sicut limbus: et illud quidem non est nisi extremitas rupturæ corneae et albificatio secundum consolidationem. Et secunda est illa quam praediximus et nominamus yueam. Et tertia est maior illa et prohibet coapturam et dicitur vesicalis et clauialis. Et quarta est quasi ipsa sit ex genere vesicalis. Verum tamen est cronica coniuncta cum eo quod egreditur ex cornea praecedens ab ipso et dicitur orbicularis: et est similis armille fusi coniuncte cum fuso.

De cura. L. viij.

Qum plenerat in via generationis eius. Cura est cura yleru et bothor secundum quod diximus quod indiget modificatione corporis qualiscumque sit egrediendo euacuando per plebotomiam et solutionem: et post euacuationem administratur balneum ex aqua dulci: et proprie quando est in complone acuitas propter quod moret in aere balnei nisi parum. Et neque etiam multiplicet submersioem capitis sui in aqua fontis: siue sit calida: siue sit frigida et neque admittantur olea super caput. Quidam enim illorum mittunt materiam ad oculum propter resolutionem materiei inuente in cerebro et attrahunt quod non est in ipso: et ex primis ipsam propter inspissationem perorum resolutionis. Quia ergo non inuenit vacuum currit ad extremitates cerebri. Et ideo quidem ut cibi sunt boni chimi separati frigidi humidi et reliqui corpus similes: et dum plenerat in principio ideo et maturetur et curetur cura nunc certum. Quia autem yleratur tunc administrantur in primis super ipsam emplastrum siptica cum absterfunt sicut cydoia et lentes decocta cum melle et sicut aqua gnata et cliue vitellus oui et crocus et gnatum muzzi decoctum cum pauco aceto et aqua agreste et disiectum: deinde fiat emplastrum: aut si tolleratur distillet in oculum cum amilo et silibus. Quia autem si rupta curet cum cura rupturæ. Formicalis vero curet cum phibitionis sipticis et cum vaporantibus cum aceto et aqua et vino potico: aut cum aqua in qua bulliunt rosa et fiat alcohol. Et ex collyriis sipticis: et ex medicis quod inuatiunt in ipsa sunt succus foliorum oliue et succus virge pastoris. Et ex medicis singularibus sipticis sunt ipsi ca et rosa et plumbum adustum et chimolea et terra sigillata et cerusa et ex alcohol gallarum partes duae: deinde antimonij partes sex. Et ex collyriis collyrium hamir et hadimur et bediui de iseleis et collyrium arabicum. Et ex eis que sunt fortia est collyrium berdene trifeseles et quod ex eo distillat aliquid liget frons et dormiat resupinus. Collyrium forte ad illud cinis fuso rubeum in quo purgat es et crocus et amilum et dragagan tum coquantur cum albume oui gallie nati ea die: et quando ponit in ea lapis iamenti. Collyrium bonum et collyrium berdemem conferens speciebus bothor. R. antimonij adusti abluti. iij. anser. ceruse plumbi adusti ablu

te. vi. anser. licij idi. xvi. anser. spice. viij. anser. polij. g. anser. climie aduste ablute anser. viij. acatie citric. xx. anser. castorei anser. viij. tatub aloes gummi arabici. xx. anser. teratur cum aqua pluuiali et fiat collyrium. Et scias quod necessarium est tibi quando incipit ylerus in eminentia ut facias adherere oculo ligaturam quod sustentet et resupinatus illi vero que est clauialis non est cura. Et quod propter pulchritudinem oblinunt et abscondunt eminentiam ex yuea cum musaraget: sed rectius est ut non moueat: et fortasse ei effundetur materia et permutabitur ad oculum alterum.

De bothor in oculo. L. viij.

Qd est autem super cornea tendit ad albedinem. Et quod est super coniunctiuam est tendens ad rubedinem.

De cura. L. ix.

Plebotomia et distillatio sanguis in oculum secundum quod dicemus in capitulo altarfati: et uaporatio oculi cum lana infusa in albume oui coquassati cum aceto et oleo rosae. et distillatio lactis in quo ponit semine almarum et collyrium aluber et collyrium dinakon.

De sanie in siphac. L. x.

Et sanies continetur sub cornea: aut in pfundis: aut in propinquo et similes loci corneae vngule: et quando corrodit cum ea per noia tur calcataren.

De cura. L. xi.

Idem paulus curatur cum eis que sunt sicut sirupus de melle et succus senegetici et collyrium de olibao: aut apiat cum meliloto et mucilagine seicis lini et raphano humido decocto si non phibeat ophthalmia. Et modificet cum eis quod sunt sicut collyrium de myrrha et sumus terre. Et si non fuerit ylerus administra hoc collyrium calcadis crocatorum anser. 3. i. myrrhe. 3. i. 2. 5. et mell. lb. et etiam medicamentum magnetis factum ad vngulam: et etiam medicamentum de luto samio praedicto in capitulo de vesicis.

De castro in oculo. L. xij.

Purimum accidit in cornea dolor vehemens et extensio in venis oculi et punctura fortis qua ledit tempus et proprie quod mouet hunc ipsum et rubedo in tunica oculi et sorda et casus appetitus cibi et leditur ab eo in quo est caliditas et ex eis in quorum salute non est species quous sit species sedatio eius: et non facit dolorem ceteri aliquo membro rui qui sunt sicut dolor eius quod accidit in oculo. Et administratio quidem medicinarum calidarum est ex eis quod ledunt patientem ipsum et augent dolorem intollerabilem.

De cura. L. xij.

Si non fuerit excusatio cure eius: tunc sit in toto sedatio doloris et modificet corpus et pars capitis ab humore conturbato et nutria tur cibis boni chimi triticeis in quibus non est calefactio et potus lactis coferat ei. Et ideo quidem ut administraret in ipso albumen oui cum meliloto et aliquid de croco et collyrium album et oleum collyrium factum ex eis que sunt sicut amidum et cerusa et gummi et opium et vis in quibus ponuntur reliqua lenientia et stupefacientia et collyrium samurdum et collyrium meburium et cerotum semine ex yuello cui et oleo rosae.

De garab et apostatibus lachrymalibus. C. xliij.

Quandoq; egredit in lachrymalibus angulis oculi extitit: et quoniam est dura et tactu mouetur et non rumpitur et est de genere glandularum: et plurimum malitie eius est quod videtur eminentia in lachrymalibus et inuenitur cum exfusione et dolet eius exfusio et multiplicatur cum ea ophthalmia. Et quoniam est exitura bothoralis facies collectio: neque et disrumpit: et quoniam rumpit facit fistula secundum plurimum. Et ambe coquant in hoc quod vnaqueque eorum mouetur sub tactu et submergitur cum exfusione et augmetur quoniam dimittit: et quoniam ex substantia eius bothor est eius augmetum in profundo: quare eius eminentia exterius non appetit: verum ipsa significat pruritus: et quoniam manus inuenit ea apud compulsionem ultimam. Et garab quod est fistula adueniens in angulis oculi domesticis. Et plurimum quidem eius succedit exiture et bothor appenditibus in loco. Deinde rumpitur et fit fistula: et exitura illa antequam rumpat nominatur hakilus. Et quoniam illud membrum est subtilis substantie videtur ab interiori eius versus ad ipsum exterius sicut panus quem inuenis a lateribus oculi nasi et a latere eius quod appetit de oculo. Quoniam ergo rumpitur remanet saniosa difficilis coniunctionis quoniam membrum est humidum et cum humiditate sua mouetur semper et propter hoc fit fistula: et eius quidem ruptura quoniam est ad exteriora: et quoniam ad interiora: et quoniam est ruptura eius ad ambo latera simul: et multoties fit eius ruptura ad nasum et currit ad ipsum. Et quandoque consequitur malitia saniei eius ad os et corrumpit ipsum et denigrat et corrumpit cartilagineas palpebre et implet oculum sanie que egreditur ad compulsionem.

De cura. C. xlv.

Algarab est egritudo chronica et que est ex ea lenior est illa que est recens. Nam que recens est curat cum medicis facilibus quas dicemus. Chronice vero cura est in ea cantherium quod narrabimus: aut quod stat loco eius sicut diebardich. Incipiat ergo et fricetur fistula panis: deinde si aliquid licini cum diebardich et impleat. Quidam autem existimauerunt quod quoniam mundificatur ab ea caro mortua: deinde submergat cottum cum aqua siliquarum nabati et intromittat in ipsa coferat vehementer. Et si quis vult administrare medicinam absque cantherio: tunc melius est ut exprimat de oculo egredientem quod est in ipsa: deinde abluatur cum vino stipitico distillato in ipsa: et si fuerit parum et non egreditur dimittat versus ad duos dies aut tres ligata deinde aggreget aliquod quoniam tate habens: deinde exprimat post lauetur: deinde distillet in eam collyrium algarab quod Nabomet filius zacharie sibi copat et proprie quod ex eo distillatum est in aqua gallarum. Et melior quod distillatio est distillatio quod fit post distillationem interueniente hora inter oculos duas distillationes. Et de meliore quidem regimine eius est ut mensuretur eius profunditas contenta. Deinde immoluet radius cotto submerso in medicis et ponatur in ipsa: siue sit medicina currens: siue puluis. Et oportet quoniam administrat medicinam ut stringat cum panis et adhibeat quies. Et de collyriis quod de expertis est ut sumatur arsenici rubei et atrimenti et cataridaz et calcis et salis ammoniaci et aluminis partes equales aggregentur et terrantur cum urina pueri et

siccantur et administrantur sicca. Quoniam vero coferat in principio sui et ante eruptionem ut supponat ei atrimentum et posat super ipsam ammoniacum et merubegi et similiter nux raxida et de quod est fortis resolutio. Et quoniam teruntur folia rute deestice cum aqua cineris: et ponuntur super hakilus antequam consequatur os et post consecutionem eius consolidat ipsum et rectificat carnem. Sed mordicat in principio quoniam ponitur: deinde non mordicat. Et quoniam fit garab scias quod canon est in ipso ut mundificetur in primis: deinde curet. Et ex eis que mundificat ipsam est ut sumat lanugo arundinis inuenta in interiore parte eius: et proprie propinqua radicis eius que quidam habent grossitudinem et submergatur in melle et adhibeat algarab et mundificabit ipsum. Deinde lauet locus cum spogia infusa in aqua mellis: et quoniam sequitur illud sp. s. lanugo arundinis sic ea sola sine medicina alia exerceat et sufficit. Et ex expertis quidem est si est membrum et crocus cum aqua alaraxaco et sine cessante permutet. Et ex eis est ut teratur limacie cum ostracis suis et permisceantur eis myrrha et aloes et administrantur. Et est ex eis que coferunt in egritudine et est ad hoc pauca et non est aggregata: et quoniam coferat in ea quod est vlcus. Et ex eis est quidam aduultum et crocus et taraxacon siccum cum aqua sumac sola. Et ex mirabilibus in ipsa sunt folia rute cum aqua gnaton supposita ei. Et de proprie tate eius est quod prohibet remanere vestigium sedum. Et oportet ut non cures de mordicatione eius. Et ex eis quidem que rumpunt exituram est emplastrum ex pane cum semine maris et olivano cum lacte muliebri: aut crocus cum aqua eruce: aut myrrha cum tertia sui de gummi arabico coacta cum felle vaccie et anectatur super ipsam: et non moueat deinde sanet eam. Et ex medicis algarab est ut fiat licinium ex flore eris coagulato cum bdellio et ammoniaco. Et existimauerunt idem quod mes masticatum sanat eam. Et existimauerunt quidam eorum quod myrrha sola sanat eam quoniam super ipsam ponit. Et ex pluribus expertis in ipsa est ut sumat venarum psylla et amecol due tertie partis vnius et terant puluerizato et puluerizet in ipsa et est medicamentum compositum ex limatura eris et aluine et sale ammoniaco et coferat ei sanare. Et ex medicis ultimis est ut sumatur atrimentum et aloes et sarcocolle et corticis radice iuris contriti et membrum partes equales terantur et cribellentur et ponant in lachrymalibus: et aloes solummodo cum corticibus iuris etis: et considera reliquas medicinas dictas in antidotario et proprie medicamentum acutum viride: et considera medicinas tabularum medicinarum singularium. Quoniam autem consequitur os et non inuenit medicis: tunc necesse est ipsam scindere et detegere a suo interiore et assumere carnem mortuam si fuerit deinde perueniat ad os. Et eius quidem regimen post illud est secundum tres modos: si os est sanum fricat nigredo si appetit in ipsa: et soluat aliquid ex medicis consolidatiuis et supponatur et liget et dimittat diu. Et si res fuerit maior ista tunc necessarium est cantherium et quoniam necessarium est ut in os corrupto fiat foramen et intendat cum hoc ut si et cantherium quod profundius potest in infimo coecanitis non declinando ad nasum neque ad oculum et eleuet coniunctiuam ad latus nasi in profundo: ita ut quoniam perforat locum vno foramine aut foraminibus suis tribus et penetrat et currit sanguis ad partem oris et nasi fiat tunc cantherium ultimum cum fiducia: ut non perueniat ad partem

oculi. Immo oportet vt teneatur oculus ultime:
deide cauterizetur: et puluerizetur in ipso medicie
et ligetur cum pano: et quoniam excusat cauterium a fora-
mune et sit sufficientia in ipso quantum possibile est. Et
medicamentum quidem aliter est ex medicinis bonis in
illo caplo. Et ideo quoniam sit cauterium vt puluerizetur in ip-
so medicamentum. Et ponatur super ipsum oculum spongia
infusa aqua infusa: aut massa subtili infusa nitue:
et quotienscumque vult calefieri roretur ea.

De additioe carnis lachrymalium et diminutione
eius. L. xvi.

Quandoque magnificatur caro hec adeo vt
prohibeat visum. Et quoniam minuitur valde
et occidit adeo vt prohibeat lachrymas: et
plum eius contingit ab errore medici incidendo un-
gula. Adde vero curat medicinis incisiois et
non fiat radicitus et pueniant lachryme. Diminutio
aut pueniens ex incisioe cura non habet. Quod si fu-
erit ex parte alia quoniam posse erit vt curetur medici-
nis generatius carnis in quibus sunt stipicitas et
exiccato sicut medicie facte ex aloë et memithe
et croco cum vino et yselgi cum vino et aloës solū quoniam
puluerizatur super lachrymalia coferet et vinum ipsum
coferet: et proprie quoniam decoquit in ipso illud quod habet
virtutem costringentem.

De albugine oculi. L. xvij.

Scias quod albugo in oculo alia est subtilis
pueniens in superficie appente et nomena-
tur nebula et alia est grossa et nominatur albu-
go absolute.

De cura. L. xvij.

Eius quidem que subtilis est ex ea in corpori-
bus eneniens teneris ideo vt assidue va-
porato cum aquis calidis et balneis in aqua
calida. Deinde administratur fricatio semper. Et quoniam
quod coferet ei succus flos papaveris ruffi et succus ce-
tauree minoris. Et iterum venarum per yna et ameos
due tertie partis vinum fiat ex eis pulvis: et fortius
eo est vt sumat sarcocolla zuccarū tabarzet spūa
maris aristol. et baurac et fiat cum eis alcohol. Et ex
ex eis quod fuerit sit alcohol assuetū et alcohol aluber
forte et astaticū et targamaticū. In chroida vero gros-
sa et fissa in corporibus grossis ideo vt administrat le-
nificatio albuginis cum vaporatioibus et lenificatio-
nibus et balneatioibus predictis: et sunt collyria predicta
quod sit alcohol dissoluta in aqua acori: aut in aqua
salis gēme fricati et fiant cum eis alcohol in balneo:
et si non profecerint balnea administratur alcohol cum
alkitra cum ere ysto ex quibus fiat collyrium et etiam
collyrium de cornibus cerui et etiam alcohol ex ster-
core lacerti solo: aut cum masaciūa: aut ere adusto:
aut cum sale gēma torrefacto. Et fortis isto est sterco-
rum yridinū cum silamis de melle et stercus semebestraf
fiat alcohol ex eis mane et sero. Et ex eis quidem
que sunt tepata est scēba adustū cum cācro mario et
climia aut. et quod albugo est profunda administra me-
mithen et alsegi et myrrha et stercus lacerti cōlūter
et medicamentum magnetis dictū in caplo de yngula.
Et quoniam administratur tincture tingentea albugie
de quibus est vt sumat caducarum rose gnatum pro-
rum et acatie et calcadis et gummi oium añ. 3. i. antio-
nū gallaz amboz añ. 3. iij. dissoluatur cum aq: et si

non inuenit rosa gnatū sumatur cortex ei: aut ca-
put ei: aut paniculus subalbidus qui est inter g-
na eius: et iterum gallaz et acatie amboz. 3. ij. calca-
dis. 3. i. fiat ex eis tinctura et ex tincturis est alco-
hol huius plūbi adusti abluti croci gummi oium añ.
añ. ij. cineris furni fusiois eris abluti cum aq: plu-
uiali aut. ij. scorie eris ablute aut. 5. fiat ex eis al-
cohol. Aliud bonū in ultimo: colcotar gallaz yri-
diū amboz añ. añ. iij. resoluatur cum aqua et admi-
nistret multis vicibus. Aliud gallaz acatie amboz
añ. piem. i. calcati pte. 5. terantur cum aqua sacchai
canehemem.

De sebel. L. xix.

Sebel est paniculus accides oculo ex infla-
tioe venarum eius appentū in superficie co-
iunctive et corneae et tēxi quiddā in eo quod
est inter eas sicut fumus. Et eius quidem cāe re-
plet illaz venarū: aut a materijs currentib: ad eū
per viā paniculi exterioris: vel per viā paniculi itri-
feci ppter ipletioez capitis et obilitatē oculi: quoniam
accidunt ex sebel prurit et lachryme et paniculus et
nocumētū ex lūine solis et lumie cādele et obilitatē
visus ex ea: quoniam impedit et infert ei extuatiōem: et
nocet ei oē quod ei suppōit: plūm vero accidit oculo
patientī sebel vt fiat minor et minore corpus pu-
pile eius. Et sebel quidem est ex egritudinibus quod
hereditantur et permutantur de vno ad alium.

De signis. L. xx.

Signa sebel cuius principium est velamen ex-
terius sunt ea que multotiens diximus de
exuberatioe venarum exteriorum et rubedi-
ne faciei et pullatioe vehementi in temporibus et i-
venis corneae. Et signa alterius sunt que sunt con-
traria istis in eo quod declarabitur tibi in canone.

De cura. L. xxi.

Oportet vt abhorreat cum ea oia quod ab-
horret huius fluxū ad oculū que sunt ea quod
diximus in primis et non iterabim: ea nūc
Et vt vtat de euacuatiōis et mundificatiōis ea que
diximus: et vt vitet olea et empla super caput et ca-
pū purgatiōis eniz diximus in ea etiā. Abhorret eni
quidā ipa in ea etiā. Sed ego non video malū in
ysu eoz quod caput est mūdū. Et. 5. quidem con-
cessit ut i potu vinum daretur et fieret ut post ipm
dormiret quum esset mūdus: et non esset mā in cor-
pore et capite eius: et videt quod hoc sit cōueniēs i se-
bel leui. In ea vero que fortis est non est exceptio
a collectioe. Et melior quidem collectio est vt pene-
trent fila multa sub venis: et quod adunata sunt tra-
hant ad superiora vt eleuet sebel. Deinde colli-
gat cōmūchradhi acui capitis ad incidendū ne rea-
neat aliquid. Deinde administrat regimē phibēs
adherētia dcam in caplo de yngula. Et quoniam dolet
oculus ex ppatiōe collectiois non abscedat ab eo vi-
tellus oui. Illud eniz sanat ipm. Et post illud admi-
nistrent collyrium rubeū et yridū vt resoluatur re-
siduū sebel et mūdificet oculus. Et melior quidem
horaz ad collectioez eius sunt ver et autumnus.
Verum sit post mundificatiōem et euacuatiōem:
quoniam quod est añ euacuatiōem dolor declinare facit su-
pfluitates ad oculū. Medicie vero coferētes ad
sebel non coferūt nisi recētū sim plūm. Et ex eis ve-
ro que expta sunt est vt sumat cortex oui: recētis

sicut cadit a gallina et ferueat aceto. x. diebus. De
inde coletur et exicetur in ymbra et teratur et fiat
cū eo alcohol. Et ex eis quidez que sunt expta est
alcohol oculi cū cinerē cui adiuncta est marchasita. Et
ex eis que expta sunt est alcohol oculi cū uria in q̄
dimittit limatura cris cipri die vna. Et ex cōpo
sitis collyriū astaticū et rubeū lenitiuū et rubeū acu
tū et viridū et tarchimiticū et collyriū rufatigi et me
dicamē magnetis p̄dictū: oia illa sunt in antidota
rio: et collyriū de aluine et balauftijs. Et qñ cōp
est sebel scabies exptū est collyriū sumac solum: et
qñ pōit in ipso parū gūmi arabici et sarcocolle et sit
ex eo alcohol abscondit eniz sebel et imouet scabiē.

De yngula. L. xxiij.

Et additō cōiunctiue et velāinis cōtinentis
oculū icipiēs fz p̄lz a lachrymalī et currens
sp̄ s̄ iunctiua: et qñz tegit cornea et inedit
ea ita q̄ coopit foramē. Et ei⁹ qdē ē dā ē q̄ ē duri
or: et qdā ē q̄ est lenior. Et qñz ē citrini coloris: et
qñz est rubei coloris: et qñz est fuscī coloris. Et ē
yngula cuius ycinitas cū cōiunctiua est ycinitas
adherētie que velociter demudatur qualibet su
spēsiōe. Et est alia cuius ycinitas ē ycinitas yni
tiōis et indiget excoriatiōe.

De cura. L. xxij.

Menor cura eius est demudatō cuz ferro et
pprie eius que est lenis. Dure vero de
mudatō qñ nō est facilis pducit ad nocūen
tū. Et oz vt eleuet cū ycinis. Euspensio enī ei⁹ a
incisionem faciem efficit: q̄ si p̄hibeat excoriet
cū capillo: aut serico penetratē sub ea cū acu: aut
radice pene subtilis. Et illd quidem nō est necessa
riū nisi in vno loco aut duob⁹: qd si nō sufficit ne
cessaria est excoriatiō subtilis cū ferro non acuto.
Et oz vt eradice q̄tū possibile est p̄ter qd accidat
carni lachrymalī. Et accidat lachrymis curs⁹: et co
lor quidē distinguit inter ambas. Et qñ abscede
ris yngulam distillabis in oculū ciminiū masticatū
cū sale. Deinde subuenies mordicatiōi ei⁹ cū vi
tello oui et oleo ros. et viol. Et qñ nō admistras
distillatiōem cimini masticati cū sale adheret con
iunctiua palpebrī. Et p̄pter hoc oz vt moueat eger
oculū etiā oi hera. Deinde post tres dies admini
strat collyria acuta vt residuū extirpet. Admini
stratō vero medicinarū in ipa est res q̄ nō multuz
valet in yngula que ē grossa: et cū hec ipse nō eua
cuan a nocūento pupille acuitate sua. Necessariuz
eniz est vt ipse sit nelementis abstēsiōis cōmiste
cū putrefactiuis. Et ex collyrijs quidez exptis ē col
lyriū amuticū et coltatami et collyriū cesaris et basi
licū acutū et rufeminiū et diuaricū et oia ista scrip
ta sunt in antidotario. Et ad ea quidez exptū est ut
sumatur eris ysti et calcadis et fel hirci p̄tes cōles
et fiat ex eis collyriū. Et vt sumat calcadis et salis
gēme a boyz añ. ps. i. gūmi medietas ptis fiat col
lyriū cū nio: aut es nstū et calcadis cortices radicis
capparis et sal amoniacus et fel hirci: aut yacce cū
melle: aut mel solū cū felle caprino: aut magnetis
et floris eris et magre et amoniaci oiaz añ. ptes. ij.
et croci ps. i. et ynicuiqz. j. illius admisceat cotila
i. mell: et etiā ex calcato et sale amoniaco fiat alco
hol. Est eniz mirabile. Et ex eis que ad yngulaz

sunt expta: et est p̄pinquū imp̄siōi demudatiōis ē ut
sumatur testa catinorū et fricet ab ea linimētū et cō
terat multū: et post illud cōmisceatur cū oleo de
seminib⁹ cucurbite et cōteratur simul. Deid mīt
tatur radius in cute et accipiat cū eo medicamē et fri
cet cū ipso yngula assidue oi die multotiens subti
liat eniz ea et recedit cū ea. Et oz quidez vt inclinet
aū medicinarū administratiōem sup vapore aque
calide tādū dōcet calefiat ocul⁹ et rubificet facies:
aut ingrediat balneū. Qñz vero cōfert in yngu
la leni vt terat tus et ifundat in aqua calida tādū
dōcet sup ipm vna hora p̄raicat et colet et fiat cuz
ipso alcohol.

De altarfati. L. xxiiii.

Et p̄cutū sanguinis recētis rubei aut anti
qui mortui aut subrubei: aut nigri cur
retis a quibusdā venis ruptis in oculo p
pter p̄cussidē verbigia: aut ea alia p̄pter quam
rūpūnt vene ex repletiōe et apatib⁹: ita vt rūpāt
in ipa. Et ex sūma eaz sunt clamor et motus labo
riofus. Et qñz est ex feruore sanguis in venis: et
qñz puenit a casu p̄cussioe fractura subtilis in pu
pilla. Et ruptura que est in coniunctiua est salu
brior.

De cura. L. xxv.

Distillet sup ipm sanguis colūbe: aut tur
turis: aut azsagachit: aut alguarafen et
pprie de sub pena. Qd si fuerit in p̄nci
pio p̄miceat ei aliquid de rep̄cussis sicut est lutū
d. cū chimolea et lutū dēni armenū. In fine vō eis
cōmisceat cū resolutiuis ysqz ad arsenicū cū luto
sigillato. Et qñz curatur cū lacte muliebri cū iure
et aqua salis et pprie in qua dissoluta sūt sal gēma
et sal amoniac⁹: et pprie qñ pōit in ipa illud cū tur
et distillat ex eo in oculū: et collyriū diuaricū con
fert ei vald⁹: et medicamē suū ex lapid⁹ lazuli et pi
peris et sarcocolle p̄tib⁹ eq̄lib⁹ et artēici q̄tū oia:
et qñz admisceat ei sal gēma et sit ex eis collyriū.
Et qñz sit ei emplm de foris cū kali nsto cū vino:
aut cū aceto. Et similiter ex stercore colūbino cum
aceto aut vino: aut sit emplm ex passis enucleatis
solū cū aceto: et reliqua que dicta sunt adhibeant:
et pprie qñ fuerit ap̄a. Et similiter calens recens
et parū salinis et cortices r̄haphani et melilotū cuz
sanguie dracōis et radice lilij et croco et lenibus cū
olo ros. et vitello oui: et reclinatō fiat sup aquam
in qua decocta sunt tiopū et origanū et vaporei ex
ea sola: aut cū aceto in qd decoqūtur cinis aut mē
ta: aut infusiōe olibani cū aloē: aut cuz aqua croci
siluestris: aut infusiōe croci: aut decoctiōe came
mille et meliloti: aut succo eoz: aut decoctiōe fo
lioz caulis. Et fiat emplm ex solijs caulis decoctis
et cōtritis. forti vero et antiquo: aut fiat emplm
ex sinapi cōtrito cōmisso cū duplo sui de carne fi
cus: aut arsenico fricato cū lacte: aut fiat ei emplm
ex cinere decocto in vino aut ameos et isopo cū la
cte yaccino. Qd si cū tarsati acciderit ruptura
in coniunctiua masticet cyminiū et sal: et distillet sali
ua in ipso. Et solia salicis cōferūt ei vald⁹ qñ ex eis
sit emplm.

De lachrymis. L. xxvi.

Ec egritudo ē vt sint oculi sēp hūidi hūi
ditate aquosa. Et qñz currūt lachryme

Et earum quidem alie sunt nature: alie accidentales. Et de accidentalibus sunt que sunt inseparabiles a sanitate. Et sunt alie sequentes egritudine que reuertuntur si reuertatur egritudo sicut fit in febris. Et tunc aut in accidentalibus est debilitas retentive aut dige stive decoquentis: aut diminutio lachrymalis in natura: aut propter administrationem medicie acute: aut successione incisiois yngule. Et principium quidem illi humiditatis est cerebrum et cursus eius ad oculum in una duarum viarum predictarum multotiens. Que autem nature sunt aut propter eradicationem incisionis lachrymalis non sanatur. Et cursus quidem lachrymarum qui fit in febris et in egritudinibus acutis et est sine causa est propter nocumetum cerebri et apertum cerebri. Et quoniam accidunt in febris vigilantiis que sunt ex febris ephemeris: aut febris putridis sanguineis: et quando multiplicatur cursus lachrymarum in frigore. Et iste oculus que sunt degenerare earum que accidunt velociter remouentur sequentes egritudinem si remouentur remouentur cum ea.

De cura. L. xxvij.

Ad non in cura earum est administratio medicinarum quibus simpliciter. Et vero que facte sunt successione incisiois yngule aut corrosione eius per medicinam cura est pulvis citrinus et troc. de croco et collyrium de alce et collyrium de croco cum bengi: et ut fiat alcohol super lachrymale ipsum cum ture: aut fumo eius proprie et cum aloce et menthe et croco. Quod si las finit fuerit et ad finem peruenierit non nascetur vnguentum. Illa autem que facta est non ab incisione yngule cum tutia et cum alcohol de tutia. Et proprie sicut cum alcohol de tutia predicto in capitulo de albugine et oibus collyriis viscosis sicut et collyrium album de sarcocolla et collyrium de astatico et reliqua que dicta sunt in antidortario. Et ex eis que expta sunt in eis est medicamentum secundum ex aqua genaturu acetosorum cum medicis. Et illius quidem coactio est ut decoquat. Item. i. ex eo versus ad medietatem. Deinde ponant in ipso aloes scotresis et licij et feluzabaragi et croci et sief memithe oium an. an. ij. et muschi. ij. danich et maneat sub sole. xl. diebus in vase vitreo clauso. Et ex eis que expta sunt in ipsis est ingredi balneum in ieiunio et morari in ipso et distillare acetum et aquam in oculum multotiens. Ille vero que sunt nature recipiunt curam difficiliter.

De strabositate. L. xxvij.

Quandoque fit strabositas propter mollificationem quorundam lacertorum mouentium illud quod appet de oculo et declinat ab aspectu illius partis ad partem ei oppositam. Et quoniam fit a spasmus alicuius eorum et declinat oculus ad partem ei et quicquid sit: quoniam fit ab humiditate: et quicquid sit a siccitate sicut accidunt in febris acutis. Et illa quidem in quod spasmus lacerti est causa non sit nisi a spasmus lacerti motui. Spasmus enim eius est qui facit euenire in oculo strabositatem et nocuentum. Spasmus autem lacerti retinetis in radice non facit appere nocuentum. Immo confert valde. Et multotiens quidem accidunt strabositas post quasdam egritudines cerebri sicut epilepsiam et karabum et vertiginem et similes istis. Et accidunt post adustionem et siccitatem aut repletionem. Et scias quod remotio oculi ad superio-

ra: aut ad inferiora est illud quod facit videre rem vnam duas res: sed ad duo latera non infert visum nocuentum de quo sit curandum.

De cura. L. xxix.

Infans vero non sanat nisi in dispositioe istie valde humide: quoniam. n. sepat ut sanetur et proprie quoniam est recens. In hoc enim quod ut equet cuna et ponat cadela in parte opposita strabositate ut laboret semper aspectus ad eam. Et similiter quod ut liget filum rubeum cum re rubea oppositum parti strabositate: aut suspensat aliquid rubeum apud tempus oppositum: aut aure et totum illud fiat ita ut eius aspectus ipsum consequatur et videat illud cum puto labore. Quoniam enim confert ille labor in eundo oculum et emissio sanguinis est ex eis que faciunt aspectum rectum. Illi autem quibus accidunt illud postquam magni sunt et senes et est causa eius mollificatio: aut spasmus humidus quod ut videtur mundificatione cerebri cum euacuantiis que diximus cum hieris magnis et similibus et subulatioe regimis et administratione balnei et resolutione. Et de medicinis quidem inuatiuis in strabositate et ut fiat eis caputurgium cum succo foliorum oliue. Quod si fuerit eius euentus a spasmus ex siccitate tunc oportet uti embrocis humectantibus. Et quoniam non affuerit febris sumat in potu lac aluminum cum oleis valde humectantibus: et penitus quod ut humectet eorum regimine. Et quod ut distillet in oculum sanguis turturis et ut si at emplum ex albume oui et oleo ros. et pauco vino et liget. fiat illud diebus pluribus.

De exitu oculi. L. xxx.

Interdum accidunt egressio aut propter vehementiam inflationis oculi propter guttatem et repletionem suam: aut propter vehementiam coarctationis eius ad exteriora. Aut propter vehementem mollificationem suspensionis sue et lacertorum suorum suspensionem eius predicta. Et illa quidem que accidunt propter vehementiam inflationis oculi et repletio nem eius. Aut est a materia plurima in ipso oculo inflata aut humorosa humida: et quoniam est repletio propria in ipso. Et quoniam est cum coitate cerebri et corporis sicut quod accidunt apud retentionem menstruum. Et illa quidem que est propter vehementem coarctationem eius ad exteriora non est nisi apud pfocationem oculi: sicut fit quod soda et vehementer. Et sicut fit apud iditruum et clamorem et mulieribus post partum vehementer et tenasmon. Et quoniam est cum hoc ex materia declinate ad oculum etiam quoniam non est in modum optus. Et quoniam est ex corruptione comitiosis fetus aut morte eius: aut putrefactione eius. Facta autem propter mollificationem lacerti: quoniam lacertus continens nervum coactum qui mollificatur non substat oculum: sed declinat ad exteriora. Et egressio quoniam est ex mollificatione lacerti tamen et non destruitur vitulus: et quandoque est cum actione eius et destruitur vitulus. Et quoniam egrediuntur ambo oculi in eis que sunt sicut pfocationes et apata velaminum cerebri in pipneumonia et est causa in illo coarctatio. Et quoniam est causa in illo repletio etiam: et multotiens fit illud cum sanguinitate impediens et faciens aq. ostema in cornea.

De signis. L. xxxi.

Quoniam est ex materia plurima aggregata in pupilla: tunc illic est cum egressione magnitudo: et quoniam est ex coarctatione quoniam

est illic magnitudo si adiuvat eaz materia. Et qñz non est magnitudo. Et in ambabus dispositiōib⁹ sentitur extensio expulsa retro a posterioribus et cognoscit eiaz cā. Tū illa aut que est ppter molli-
ficatōez lacerti nō magnificat pupilla neqz sentit tē-
sio yehemens ab interioribus ⁊ est pupilla cum
hoc extuas.

De cura. L. xxij.

Egressiōi vero leui sufficit vitia repellēs
ad interiora ⁊ somnus fm resupinatio-
nez ⁊ exticare cibū ⁊ puitas motus ⁊ as-
siduatō clausiōis. Qd si medicinarū indigeat adiu-
torio adhibeat collyriū de sumac. Que vero for-
tis est ex ea tūc si illic ē materia indiget mēdifica-
tiōe eius a corpore ⁊ capite cum eo qd scis ex so-
lutius ⁊ phlebotōia ⁊ vērō sup ambo tēpora et
collyrijs acutis. Et penitus quidē soluiō vērō est
ex rebus magis inuātib⁹ spēs eius ⁊ sūp posi-
tio vērō sup collū. Et oz vt assidue vaporatō
in pncipio cū lana infusa in aceto ⁊ embrocetur
facies cū ffa aqua ⁊ pprē i qua decocta sunt stip-
tica sicut cortices gñatōz ⁊ sētica ⁊ sicut papauer
⁊ endinia ⁊ virga pastoris. Qd si nō fuerit a re-
pleticōe cōfert hoc regimē i oi hora. Et si fuerit il-
lic repletō oportebit vt resoluat in pncipio mate-
ria cū rebus cognitis. Et si fuerit a mollificatione
tunc oportebit vt administres hieras magnas et
gargarismata ⁊ odoremēta ⁊ suffumigatiōes cogni-
tas ⁊ post illa administra stiptica fortitudine facie-
tis. Illa vero que est apud ptiū si est a paucitate
cursus sanguinis parientiū aut corruptiōe seius p-
uoca mēstrua ⁊ extrabe fetū. Et si est a coarctatiōe
tātū tūc adhibe stiptica. Et ex medicinis quidē con-
ferētibus in egressiōe ⁊ eminetia est vt fiat emplz
ex farina fabaz cūz rosīs ⁊ ture ⁊ albūne oui ⁊ et
nuclei dactiloz adusticūm spica sunt bōi eminetie
⁊ egressiōi.

De profunditate oculi et eius paruitate. L. xxij.

Illud in febribus ⁊ pprē i vigilantijs ⁊
successiōe euacuatiōz ⁊ iōnietatis ⁊ an-
gustie ⁊ tristitie. Et in illa quidē que vi-
gilatiua est oculus somniferus qñs difficil motus
in palpebris ⁊ nō in pupilla. Et in angustia est qe-
ta pupilla. Quidā aut dixerūt qd accidit quibus-
dā hoibus diuersitas duoz laterū faciei in frigore
yehemēti ⁊ calore yehemēti. Accidit g° oculo qd
in pte ffa pfundatō ⁊ puitas.

De varietate oculi. L. xxij.

Viriditas aut accidit aut ppter cām que est i
tunicis aut ppter cām que est i hūiorib⁹.
Et cā quidē in hūiditatibus est qñ si su-
erit glatiā in ipō plurime quatitatis ⁊ albugineus
clarus ⁊ sitis eius ppinus ad exteriora ⁊ eq̄lis q̄-
titatis ⁊ paucus erit oculus varius viridis ⁊ pro-
prie si nō fuerit ex tunica phibitō. Et si in hūidi-
tatibus fuerit cōturbatō ⁊ glatiā fuerit pūus ⁊ al-
bugineus plurimus obtenebratō fiet sicut est ob-
tenebratō aque pfunde. Et si fuerit glatiā pfun-
dus erit oculus niger. Causa aut i tunicis ē yuea.
Nā si ipa yuea fuerit nigra erit oculus eius cā eis
niger. Et si fuerit viridis fiet oculus viridis. Et
yuea quidē fit viridis aut pūatiōe digestiōis si-
cut plāta. Nā in pncipio qñ nascitur non est appa-

rentis tincture. Immo declinat ad albedinē. Dēi
de ipa cū digestiōe fit viridis ⁊ ppter hanc cām sūt
oculi infatū virides ⁊ varij. Et huius qdē varie-
tas fit fm hūiditatē vltima aut ppter resolutiōem
hūiditatis quā seqtur tictura qū est digesta ualde
sicut plāta qū i soluit ei⁹ hūiditas icipit albificari.
Et hec qdē viriditas est a siccitate dñante. Et isir
moz quidē oculi ⁊ senū varij sūt ppter hanc causāz:
quonia i senibus multiplicat hūiditas extranea et
resoluit inata. Aut erit illic color eueniens i creatō-
ne nō ppterea qd ipse adueiat yue qū nō pus fue-
rit. Et fit qñz ppter claritatē hūiditatis ex qua cre-
ta est. Et qñz fit ppter ynu duoz qñ accidit in pnci-
pio creatur ⁊ scit illd bōitate visus ⁊ malitia ei⁹.

At viriditas qdē alia est natural ⁊ alia est acci-
dētā. Varietas aut puenit ex aggregatiōe causa-
rū nigredinis ⁊ cāz viriditatis ⁊ cōponitur ex eis
res inter nigredinē ⁊ viriditatem que est varie-
tas. Et si esset varietas pmitina fm qd existiauit
Empedocles esset oculus viridis lesus ppter suum
defectū ab aq̄itate que est instrumentū visus. Qui-
dā aut nigrū minoratur a viridib⁹ in visu qū viri-
ditas nō est ppter nocuentū in ipis. Et cā in hoc est:
quonia nigredo que est cā albuginei phibet pene-
tratiōem formaz colorū cū declaratiōe ppterā qd
cōtraria est pūicati. Et illud est sicut illd qd ē p-
pter cōturbatiōem hūiditatis ⁊ similiter si fuerit
cā ppter multitudinē hūiditatis. Nā si est multi-
tudo etiā nō respōdet motui palpitatiōis ⁊ egressi-
oni ad anriora ita qd inde sit curadū. Et si ocul⁹ fu-
erit viridis ppter pūitatē hūioris albuginei erit ma-
gis videns in nocte ⁊ in tenebris qd in die ppter il-
lud qd accidit de motu lūinis materie pue ⁊ im-
pedit a declaratiōe huius eniz motus deficit a d-
claratiōe rez sicut deficit in declaratiōe eius qd ē
in tenebris post lūmē. Niger vero cā hūiditatis
visus in nocte est minor ppterea qd illud indiget
palpitatione ⁊ motione materiei ad exteriora. Et
materia plurima est qñior qd pauca. Niger aut p-
pter tunicas aggregat visum yehementer.

De cura. L. xxij.

Eam expium est alcohol ex bengi siccu d
coquat in aqua dōet fiat sicut mel ⁊ fiat
inde alcohol. Aut sumat atimonij saphai
pōd. iij. ⁊ margaritaz muschi calore oīz an. pō-
dus danich sumi lapadis oli aut oliuaz croci aboz
an. 3. i. aggregēt oia terrēdo ⁊ admistret ⁊ crocus
ipe ⁊ oleū eius est ex eis que demigrant pupillam
similiter succ⁹ solatri aut sumat succi tribulorum
pōd. 3. ij. ⁊ gallaz adustaz pōd. 3. i. Olei de
nucleis oliuaz de nigrataz lup arborē ⁊ olei fisa-
mini nō extortati amboz an. pōd. 3. i. Deco-
quat in lento igne dōet migrescat ⁊ fiat inde alco-
hol. Et ex eis que sunt expta est vt adurat auella
na ⁊ pūilceatur cū oleo ⁊ yngat vertex infantis
viridis. Et etiā vt immitat radus in colloquin-
tida hūida ⁊ fiat inde alcohol: ita qd vī qd illud de
migrat pupilla catti. Et similiter cortices auellae cō-
triti aut sumat acatie ps. i. gallaz sexta pīs aggre-
getur illud cū aqua floz papaueris russi ⁊ succo ip-
sius ⁊ fiat ex eo distillatō. Et similiter succ⁹ ben-
bi ⁊ succus corticis gñatōz.

Tractatus tertius de dispositionibus palpebrarum et
que continent eas.

De pediculis in palpebris. L. i.

Ateria pediculorum est humiditas plu-
rima quam expulit natura ad piecu-
tis. Et virtus preparativa generatio-
nis eorum est caliditas non naturalis. Et
ille cui plurimum accidit illud est il-
le qui est plurime varietatis in cibis suis et qui ex-
ercitatur et imundus et neque videtur balneo.

De cura. L. ii.

Necesse a mundificatione corporis et capitis
et partem oculi cum eo quod sciunt: et proprie cum
gargarismate facto ex aceto et sinapi: et
administretur ablutio oculi et embrocato ipsius ex
aqua maris et aquis salinis et sulfureis et liniantur pili
palpebre ex medicamine facto ex aluine et medie-
tate ipsius de mebus regi. Et quoniam additur ei aloes et
baurac amboz an. ps. s. Et melius quidem est ut
sit illud quod conficitur acetum squilliticum. Sed almebu
regi cum baurac est medicamentum bonum.

De silac. L. iiij.

Silac quidem est grossities in palpebris pue-
niens a materia grossa male dispositionis
nitrosa propter quam rubee sunt palpebre. Et
cadunt pili et adducit ulcerationem partium in quibus fixi
sunt pili et sequitur ea corruptio oculi: et plurimum ac-
cidit successione ophthalmie. Et de ipsa quidem alia est
recepta et alia est antiqua mala.

De cura. L. iiij.

Necesse quidem confert facere emplastrum ex
lentibus decoctis cum aqua rosae. et facere
emplastrum de portulaca et endivia cum oleo
rosae. et albuine oui: et administretur totum illud nocte et
ingrediat balneum post ipsam aut sumatur lenies ex
coricate et sumac et pulpa granatorum et rose: et conficiat
tur illud totum cum alroba in nocte et balneum mane. Et
assiduato balnei est ex rebus magis conferentibus
ei. In antiquo vero et chronico oculo ut crura ven-
tosent et phlebotomentur vene frontis et administretur
assiduato balnei. Et ex medicamentis autem que poen-
da sunt in ea est ut sumatur eris vlti medietas. z.
i. draganti. z. iiij. pipis croci an. z. i. teratur cum vino
potico donec fiat sicut mel subtile et administretur
in exterioribus palpebre. In ea autem que fit successi-
one ophthalmie est exptum collyrium secundum hunc modum
draganti atrimenti et croci et spice oium an. ps. i.
Sumatur de sedenigi. x. partes fiat collyria et frice-
tur ex eis palpebre.

De gesse palpebrarum. L. v.

Et ut accidat palpebris difficultas motus
ad claudendum quam sunt apte et ad aperien-
dum quam sunt clausae cum dolore et rubedine
sine humiditate secundum plim et consequitur eas plurimum ut
non obediunt ad aperiendum cum exiccatione apud som-
num. Et plurimum quidem ipsius non est sine frustis lip-
pitudinis sepatis dure sicce: et neque est cum ea curfus
nisi per accidens: quoniam est ex siccitate aut humore visco-
so declinata ad siccitatem valde: sed quoniam est dolor
et rubedo. Illa vero que fit a fricatione sine mate-
ria fluente ad ipsam non dicitur siccitas oculi: et multo-
ties est illic copio calida et materia plurima grossa
indigena euacuatio.

De cura. L. vi.

Oportet ut assidue vaporacionem ocu-
li cum spogia infusa in aqua tepida et assidue
videtur balneo cum aqua dulci equali et potat
sup oculum apud somnum albumen oui coagulatum cum oleo
rosae. et assidue faciat sudare caput cum huectationis et
oleis et embrocis et caput purgans huectatibus cum oleo
violae. et nenusarino et reliquis: et si significauerint
dispositiones quod cum siccitate sit materia cholericum sol-
ues cum volubili: quoniam in ipsa est proprietas. Et si exi-
stunt quod illic sit materia grossa exiccata indigena
resolutio resoluatur cum mucilagine fenugreci et mu-
cilagine seminis lini acceptis cum lacte. Ille enim ambe-
quoniam ponunt sup oculum auferunt algescere et euacuam humo-
rem. Et ex eis que ad ea expta sunt sunt adeps gal-
line et mucilago seminis lini et cera et olium rosae. potat il-
lud de sup semper: et in palpebris administretur quod at-
trahit lachrymas sicut collyrium arsastratis. Plurimum
enim confert in materiali chonica administrato alco-
hol puocatum lachrymas. Ipaz enim resoluunt maz-
grossas et faciunt ea currere: et attrahunt ex humoribus
subtilibus illud quod lenit ea et resoluunt ipsam suam reso-
lutione.

De grossitudine palpebrarum. L. viij.

Bruendo est sequens scabiem: et quoniam faciunt
ipsam possidere linimenta supra oculum:
et cura est alcohol seminis ex lapide lazuli et
lapide armeno: et ex nucleis dactyloz adustus et spi-
cis duabus et administrato balnei assidue et aliena-
to vini: quoniam vero fricat plim cum radio et collyrio
rubeo lenit: sed fricatio cum zuccharo quoniam excitat et
attrahit.

De inflatone palpebre. L. viij.

Accidit propter materias subtiles et vapo-
res. Et propter debilitatem digestiois et ma-
litiis eius sicut fit in febribus vigilantiis
et in vigiliis. Et quoniam sit in principio hydropis et ca-
cexie: et propter apata humida sicut pipneumonia et le-
targia: et quoniam accidit conalescentibus indicat multoti-
ens conuerfionem. Et proprie quoniam in eis est reliquorum
membroz inflatiois putatio et remanet ipse exccitate et
inflate: et cura est abscissio cae et vaporatio.

De gunitate in palpebris. L. ix.

Quandoque sit propter inflatioes et causas eius:
et quoniam sit propter debilitatem virtutis et ca-
sus eius in cibis: et quoniam sit propter grossitu-
dinem et asarnac et similia. Et quoniam accidit granitas et
mollificatio in principio poxismoz febrilium.

De inuiscatione palpebrarum apud lachrymalem et
alib. L. x.

Quandoque accidit palpebre ut coaglutinetur
aut cum coacuitate aut cum coniunctura aut cum
cornea aut cum vitris: et quoniam sit in vno
duorum laterum lachrymalium: et quoniam sit pueniendo ad me-
diu: et quoniam sit cois. Et ea quidem in ea aut est vlcera
accidentia aut ruptura faciens alcohol quoniam colligit ex
oculo sebel et detegit vngula et fricat ex palpebra
scabiem. Deinde non cauterizat ipsam cum cymino et
sale et similibus vltime sicut diximus: et non coside-
rat omni hora illud quod oculo considerare in ipso donec
accidit ut coaglutinetur.

De moro. L. xi.

St caro pustulosa addita in oculo. Qd si fuerit apud lachrymalem tunc recte erit vt mada. Deinde cura algarab adhibeat: aut curet cum alcohol basilico et medicamine viol. et medicamentis yngule: et pperit cum collyrio de arsenico. Et si fuerit cum albedie et nigredine tunc cura eius erit cura yngule.

De inuersione palpebre et est aspera. L. xij.

Ius spes sunt tres: vna eaz est vt contra hat palpebra et non coopiat albu. Et illud aut est a creatore: aut est ppter incisionem euenientem palpebris et noniat oculi huius oculus leporinum. Et secunda spes est media et est vt non coopiat pte albi et noniat abbruuiat palpebre. Et ca ei est ca pma. uerum est minor illa. Et tertia est vt non coopiat palpebra superior inferior. Et illud fit aut ex gladiu la: aut ex nascencia carnis addite qd iaz est: aut incipit aut spalmo accideat palpebre ex vlcere cosolida to sup ipm non pmitteat vt palpebra superior coopiat inferior. Et qnz sit illud totu ex spalmo lacerto rii circudantiu palpebram.

De grandine. L. xij.

St humiditas ingrossata et in lapidem conuerfa in interiore pte palpebre. Et qnz sit in albedine simile gradini.

De cura. L. xij.

Administrat sup ea linimentu cum aceto et sordibus vlceroy et reliquoy. Et qnz additur eis oleu ros. et gummi alboti et sarcocolla: aut linu cum amoniaco coitro cum aceto et cinere et asia fetida et linimentu aureius decm in caplo ordeoli.

De ordeolo. L. xv.

Ordeoli est apa logu apparis sup extremitatem palpebre simile ordeo in figura sua: et eius ma fm plurimu est sanguis dominans.

De cura. L. xvi.

Aretur cum minutio et euacuatione ppter cras fmpsciuisti. Deinde sumat aliqd d oppopaco et resoluat in aqua et liniatur ex eo loc: qm est bonu valde. Et coferit ei euaporatioes ex adipe dissoluto: aut farina ordei cum galbano: aut sermendu: aut papis calefacti iterat si ipm et vaporatioes cum cauda muscaru hntiu capita abscisa: aut cum aqua in qua ordeu bulliuit: aut sanguis columbe: aut sanguis algaris: et turturis: aut sumat paru baurac et galbani multu et comisce ant ambo et ponatur sup ordeolum et epibima aureius. R. oliban myrthe amboz an. pte. i. laudani qrtaz pte cere aluminis baurac armei oioz an. medietate pte aggregetur cum fece olei de lilio et liniat sup ipm.

De asarnac. L. xvij.

Asarnac est addito materie pinguis cotin gens in palpebra superiore et quat palpebram ab aptioe et facit ipam quasi mollicata et est cotineta non mota sicut nod: et plm qdem accidit infantib et hucetatis i qd multiplicatur lachryme et ophthalmie.

De signis. L. xvij.

Ex signis eius est: qm qu tu tangis in stationem digitis duobus. Deinde sepa

eos eminetia in medio ei existit.

De cura. L. xix.

Vra manus est cura eius: et ipius modus est vt sedeat eger et teneatur caput eius tractu ad superiora: et tendatur in ipo cutis frontis ad oculu et eleuet palpebra et accipiat eaz medic inter duos indices et mediu suu et copmat paru et aggregabitur materia compssa ad illud qd est inter duos digitos: et ille q caput tenet trahat cutem ex medio supcilij. Quis apparuerit eminetia incidat cutem ab ea sufficienti secutio et subtili non profunda. Autella naq in hoc est necessaria et vt in cisionem faciat post incisionem tutius est q vt vna subito audedo faciat incisionem. Quis appet p icili onez pma bonu est: et si non in anatomia addito si at doceat appeat: tunc si inuenerit ea sepatam sup manuu sua inuoluat panu lineu et accipiat asarnac sepan do ipam a dextra et a sinistra. Et si remalerit residu non obediens ei puluerizet aliquid salis sup ipm vt corrodat ipm. Et si fuerit in tinea et vebemētis adberetie accipiat illud qd de ea sepatu est et dicit aliud et non inuadat ipm. Sed committat rem sua resolutioni salis qui puluerizat sup ipm. Deinde imponat sup ipm panu insusuz aceto. Quis mutatu affuerit secutio diei et securitas fuerit sanguinis curet ipm cum medicis coglutinatis et sint i eis litu et sief memithe et crocus. Quis aut inuadat pte eius que non sepat detegendo et excoriando cum incisione et penetrat cum hamis sup ipa: et mouet a dextra et a sinistra doceat sepat: aut facit illud cum infimo pene. Et oz ut cautella adhibeat ipforando ab eo na vt non tendat in pfundu: forame aut si tedit palpebra cum vebemētia vel sit pcessus in foramine tadu doceat incidat cutis paniculi qui est sub ea nocet: et incipit appere adeps loci incisi qm copm digitis qui ipam circudat i circuitu cutis extense: et puenit dolor vebemēs: aut apa calidu: et remanet reliquie dure pfunde que sunt deterioris q sar nac. Et fortasse incidat de lacerto retinete oculu aliquo conueniens et debiliatur palpebra ab aptio ne. Recetem vero que debilis est plmz sanat medicine resolutione obiq optioe manus.

De susati. L. xx.

St caro mollis eueniens in interiore pte palpebre a qua non cessat fluere sanguis rubeus et niger et viridis. Locus quidez cura est mudificatio cum exiccationis corrosinis et collyris acutis. Quis susati corrosina fuerit administrabis tuc pulueres et collyria que carnis sunt generatiua: sintq ex eis que in vlceribus palpebra rii dnt. Et ad vltimu cura prurit et scabei fortu curetur.

De lapidositate. L. xxi.

Lapidositat est apa puu sanguineu et vitu i lapidositat a quo qnz liberat ma opa to: deinde adhibeat medicie ulceru oculi.

De vlceribus palpebray et rupturis earum cura L. xxij.

Vra administrat sup ea emplm ex lentibus et fisticis et corticibus gnatoz decoctis cum aceto. Quis ceciderint cortices: et corrosio destructa fuerit administrabis sup ea vitellu oui cum croco: qm ipe cosolidat. Et si uolueris

administrabis desup collyriū de olibāo ⁊ collyriū
aluber cū collyrio astaticō ⁊ rubeo leni. Raptur
aut palpebre recipiūt cōsolidatiōem ⁊ curant cura
rupturaz cutiū dcta in caplo suo.

De scabie ⁊ pruritu. L. xxiij.

Eius cura est materia salsa nitrosa ex san-
guine calido aut hūido: aut humore alio
acuto faciens puenire pruritū pus: dein
de scabiem. Quis qdē plm succedit vlcēib⁹ ocu-
li ⁊ incipit egritudo pus cū pruritu puo. Deinde
fit alpitaz ⁊ rubificat palpebra: deinde fit vt gra-
nū fici ⁊ vlcēosa postea adueniūt gna dura qū ve-
hemētia scissiois adest in pruritu ⁊ apostematōe.

De cura eius. L. xxiij.

Qum scabiei associat ophthalmia cura pus
ophthalmia. Deinde pcede ad scabiem
postq̄ nō dimissis rē ophthalmie: ⁊ simi-
liter sūt dispositō ⁊ iudiciū si ē egritudo alia. Naz
oz vt tu uehemētiorē eaz diligenter attēdas. Qu
q̄ videris vlcēatiōem ⁊ apa cane ne administras
medicinas acutas ⁊ similia eis nisi post cōsecutiōez
cū facilitate ad possibilitatē. Nā tu trahes cū medi-
cims aquā uehemētē. In secūda vtro ⁊ tertia spe-
tiaz p̄dictaz necessaria est fricatō aut cū ferro: aut
cū medicims fiat fricatō ex eis que sunt sicut spūa
maris ⁊ pprie generis eius qd nōiat casuri: aut cū
folijs fici: aut fac fricatōem ex sedenigi ⁊ croco et
marchasina fiat ex eis collyriū ⁊ fricet cū eo. Illi⁹
aut que curā recipit cū medicis ⁊ est illa que nō cō-
sequitur ḡdum fm ⁊ tertium spez predictarum.
Initiū cure est assiduātō euacuatiōis ⁊ phlebotōie
⁊ si nō plus saltē bis in mense: ⁊ phlebotomia la-
chrymalū post phlebotōiā vniuersalē ⁊ assidua-
tō balnei ⁊ alienatō pulueris ⁊ sumi ⁊ v̄odiferatio-
nis ⁊ cantella uehemētie strictur collī ⁊ coarctatōis
capitis ⁊ furoris ⁊ ire ⁊ multitudinis loq̄lle ⁊ ap-
planatiōis puluaris ⁊ plonatiōis iacēdi sup fa-
ciem ⁊ oium q̄ alēdere faciūt materias ad supiora
⁊ trahūt eas ad faciez: ⁊ cōfert in p̄cipio sui quid
collyriū rubeū lene ⁊ post ipm collyriū viride le-
ne. Qd si fuerit fortior illa tūc acutius vnoquoq̄
eoz est etiā tarthamaticō ⁊ collyrium arslstratis ⁊
collyriū d croco. Et q̄z curat cū felle birci ⁊ felle
porci ⁊ cū sale amoniaco ⁊ tutia ⁊ ere adusto ⁊ cal-
cadis cōiunctim ⁊ sepatiz ⁊ basilicō ⁊ collyriū gna-
timū sūt bona ⁊ medicamē arslstratis est valde bo-
nū. Et ex medicims cōferentib⁹ est medicamē hu-
ius. R. karabe ptē. i. corticis ḡnatoz ptes. ij. cō-
ficiantur cū melle aut aloes ptē. i. sal amōiaci ptes
s. cōficiant cū melle ⁊ administrēt. Et iterū suan-
tur eris vsti. xvi. anr. piperis. vij. anr. climie
ij. anr. myrre croci amborum anr. ij. floris
eris. v. anr. gūmi. xx. anr. tcratur ⁊ misceant si
cut scis cū aqua pluuiali.

De tremore. L. xxv.

Litific est apa cū pruritu: ⁊ q̄z est illud
qd in ipō dñat v̄etositaz: ⁊ q̄z est sup-
fluitas subtilis phlatica: ⁊ q̄z est supflui-
tas aquosa: ⁊ q̄z est supfluitas melica.

De signis. L. xxvi.

Quod ventosus est q̄z accidit subito ⁊ d
clinat ad ptem lachrymalē ⁊ est sicut quē

pūgit musca in illo loco ⁊ accidit in estate ⁊ senib⁹
⁊ nō est ḡuitas: phlaicū enīz frigidius ⁊ ḡuitas et
fuit veltigū cōp̄lōis vna hora. Sz i aquoso nō
remanet veltigū imp̄lōis p hora neq̄ dolor est
cū eo. Et melicū fm plm cōicat palpebre ⁊ oculo
⁊ est cū duritie ⁊ extensioe cōsequētib⁹ supclia et
maxyllaz sūmitatē ⁊ nō est cū eo dolor de quo sit
curadū: ⁊ est color eius fuscus: ⁊ plm eius accidit
post ophthalmia ⁊ post variola.

De cura. L. xxvij.

Portet vt icipias p̄mū ⁊ euacues corpus
⁊ mūdifices caput: ⁊ enīz qd fuerit ad
phla declinē administrā emplz ex folijs
malue. Et fortiora ems sunt folia alherua cōtrita
⁊ p̄mista cū aceto ⁊ vaporatiōem ex spōgia infu-
sa aceto ⁊ aq̄ calā: ⁊ etiaz fiat limetū ex aloē ⁊ selu
zaharagi ⁊ hief memilbe ⁊ faufel ⁊ croco cū aqua
solatri.

De multitudine palpitatiōis. L. xxvij.

Multitudo palpitatiōis fit ex re cadente in
oculo leui: ⁊ q̄z sit ex siccitate. Et q̄z
multiplicat in hūitib⁹ ietanū ⁊ i p̄paratis
ad ipm ⁊ indicat in egritudinib⁹ acutis ietanum ⁊
spasmus.

De casu piloz. L. xxix.

Cadū pili oculi ex cā materiei: aut cā loci
⁊ cā qdem materiei: aut qm replent pe-
diculis sicut fit in sine egritudinū acutaz
pariaz: aut qm corrūpūnt p̄t illd qd admilcei
eis qū nascūt sicut accidit i alopitia: ⁊ est vt sit i in-
teriore pte palpebrū hūiditas acuta: aut materia ni-
trofa salsa nō apparēte in palpebra nōcumēio sen-
sibili: sed ipa nocet pilis. Qui aut ē cā loci ē qm il-
lic est nocūmentū manifestū. s. aut durities ⁊ gros-
situs: ⁊ nō inueniūt vapor a quo generat pil⁹ tra-
siti: aut apostema ⁊ corrosio ⁊ sicut ipam rubedo
⁊ mordicatō uehemēs ⁊ dolor.

De cura. L. xxx.

In illo qui est cā loci. Cura nocūmentū qd
ē in loco fm qd dī i cura cuiusq̄ capli eius
in loco suo. Et in illo cuius cā est puatio
materiei curet pus corpus p ea regimine largo et
cibatiōe: ⁊ administrā medicinas trahentes mate-
riam piloz ad palpebras p ea que dicturi sum⁹: ⁊
que sunt dē in antidotario: ⁊ in areolis medicinarū
singulariuz. Et in eo qui est cā materiei corrupte:
administrā purgatiōem capitis ⁊ mūdificationem
mebri. Deinde cura medicamēto piloz: alcohol
aut imatua ad illd sunt lapis armenus ⁊ azuli. Et
ex cōpositis alcohol de nucleis dactiloz ex lauda-
no dē in antidotario: aut sumat d dactil⁹ imaturis
adustis pōd⁹. ij. 3. ⁊ duaz spicaz. 5. ij. fiat ex eis
alcohol. Et ex eis q̄ expta sunt est vt terat spica
nigra ⁊ antionū ⁊ admilcei cū radio. Et et fiat al-
cohol ex hercor muris adusto ⁊ nō adusto cū mel-
le: ⁊ pprie asulalq̄: aut sumat terra in q̄ nascitur
vitis cū croco romano ⁊ est assaluli partes equa-
les ⁊ administrēt ex eis alcohol. Et ex eis que exp-
ta sunt ad illd ex eis cū quo sunt pruritus ⁊ rube-
do: ⁊ corrosio est vt decoquat ḡnatū cū sua totali-
tate ⁊ pib⁹ suis in aceto v̄sq̄ dissoluat ⁊ anecta-
tur sup locū. Et oia quidem v̄lcosa cōferunt. Et
aq̄ illd etiam climie coloter atrimenti ptes c̄q̄les

sumantur et terantur et administrantur.

De pilis inuerti et additis. L. xxxi.

Eis que expta sunt est ut sunt stercoris leporini adulti pōd. vij. 3. et stercoris hircini pōd. iij. 3. cōterant et admittant ex eis alcohol aut fiat alcohol ex mulsis hñtib⁹ ca pita absisa exiccatil: aut adurat anellā et terat et p ficiat cū adipe caprio: aut adipe vrsi et liniat ex ea loc⁹. Nasci enī facit pilos: et cū hoc demigrat eos et etiā sumat atimōi adusti ps. i. et pipis ps. i. et plūbi adusti abluti. iij. croci ptes. iij. et duap spi cap. iij. ptes et nucleoz daculoz adustoz ptes. ij. cōterant et fiat ex eis alcohol. Et ad vltimū cura hoz piloz est vnus modoz. v. adherētia et cau teriū et ordo cū acū et abbreviatō palpebre cū se etidē et euulsiō phibitiua. Inuiscatō aut ē vt ele uetur et equet cū mastice et gūma pini et gūmi et ti sco et amoniaco et glutino qd egredit de ventri bus ostracoꝝ et alce et sarcocolla et dragaganto et ture dissoluto cū albugie oui. Et ex inuiscatiōe bo nis est vt inuiscet cū oleo de scemi: et melior ea ē cū cola calci quā nos diximus in antidotario. Tu ra vero que sit acū est vt acū penetret ab interio re pte palpebre ad exteriorē vbi est pilus. Dein de pōat pilus in foramine eius et egrediāt ad lat⁹ aliud et stringat pilus: et si sit difficilis introitus pili in foramine ac⁹ ponatur i forāne acū extre mitas capilli mulieris et trahatur acū ex illo la tere. Deinde pōat capillus in forāne eius et egre diat ex alio latere. Et stringat capillus dōc rema neat similis anse a latere intrinseco: et ponat in ipa pil⁹ et extrahat. Et si necessaria fuerit iteratō acū qrat loc⁹ aliud. Secūdatō nōq pferatōis ac⁹ dila tat forāne et nō retinet pilū. Secūdo aut est vt ab scidatur origo eius ex palpebra. Quidā vero pū pūit vt scindat loc⁹ cognominatus egena et ē ap⁹ extremitatē oculi. Deinde cōsolidet et nascet sup ipm caro addita et equat pilū et nō pmittit ipm in neruari. Cauterū aut qd melius est est vt fiat cū acū hñte caput curuatū cuius caput igniat et ex tēdat palpebra et cauterizet cū eo loc⁹ pili et nō re dibit. Et qñz necessarie sunt iteratōes bis aut ter et nō redibit post illd penitus. Euulsiō aut phibi tiua est vt euellat. Deinde pōant sup locū medi cine phibitiue natiuitatis piloz et pprie sup pal pebra que sunt de eis que dē sunt in areol medici naz singulariū et dicemus eas in caplo pilorū ad dūorum.

De pilis additis. L. xxxij.

Ascuntur ex multitudie humiditatis pu tride aggregate i palpebris oculi.

De cura. L. xxxij.

Cura eius est mundificatō capitis et cor poris et oculi cū eis que scis: deinde ad ministra alcohol acuta mūdificatiua palpe bra sicut albisalicō et ruscenū et collyriū rubcū acu tū et viride acutū et collyriū de myrobal. et pprie si fuerint illic lachryme: aut aliqd accidētū hñoz acciderit: qd si non suffecerint cura adhibe euulsiō nis euellant et liniant sup originē eoz sanguis eri tū et fel damarū et arietū et fel vulturis et fel capri nū. Et qñz pmiscēt fella ista et sanguinea cū casto reo: et fiūt ex eis collyria sicut scāme pfcis et admi

nistratur qñ necessitas incūbit dissoluta salina hñi nis. Qui vero eo vtitur media hora expectet sup ipm. Et ex curis quidē hñis est ut sumatur fel eri tū et fel vulturis et castoreū fm eqlitatē aggregen tur cū sanguine colūbe et fiant ind troc. Et ex eis q narrat sui sanguis tictē et ppe sanguis tictē cāis et sanguis ranaz. Qlerūm expimētū nō vificauit illd. Et recti⁹ qdē fm qd existimat est vt misceat cū al kitan. Et ex eis etiā que narratur est vt admini stre fel vulturis cū cinere et sale amoniaco et suc co porri: et pprie qñ pōit in sartagine sup ignē do nec cōmifcantur et equent. Et si fuerit cūis oftra coꝝ erit melior. Et rubigo ferri eruginosi cum salina hñis est vltima qñis dolorē faciat. Et ex eis qdem que sunt expta est tinea cū sale amonia co: et pprie cū yngula asini adusta cū aceto forti: Et similiter spuma maris cū aqua pñlq. Qñ enim stupefit et ifrigidat loc⁹ eo nō nascuntur ibi pili.

De inuiscatiōe palpebray. L. xxxij.

It illd fm plm post ophthalmiā: oꝝ ergo vt administretur sarcocolle et zuccari ta barzet ptes eqles: spume maris qñta pñs terat et puluerizent sup locū. Tractat⁹ quartus de dispositiōib⁹ virtutis vifi bilis et opatiōib⁹ eius.

De debilitate vñus et nocūento eius. L. i.

Debilitatē vñus et eius nocūentum efficiū: aut cōplo cōis in corpore sic citatis dñantis hñorose: aut com plexiōalis line materia: aut uap or eleuatus ex corpore: aut stō pro prie: aut frigus hñis materia: aut nō hñis materia: aut ppē dñuz caliditatis materialis: aut nō mate rialis: aut est sequē cam in cerebro ipso egritudi nā cerebri notaz que est in substantia cerebri: aut in pte tota anteriore sicut cōpressio: aut pculsiō ac cidens ei: quare nō videt oculus: aut in pte anrio re eius. Et plm quidē eius est hñiditas dñans: aut siccitas accidens succidiōe egritudinū et motu sup fluoz corporeoz et aialū et euacuatiōum supfluaz ppē quas cadit virtus et resoluitur materia: aut ē ppē re appropriata ipi spui vñibili et mebris que ipm sequitur sicut neruo cōcauo et sicut hñoribus et tuniciis. Et spui qdēz vñibili qñz accidit vt mul tiplacet et accidit ei vt subtilietur. Et qñz accidit ei vt ingrosset. Et accidit ei vt minorei. Multi plicatō aut est melior res et magis iuuatiua. Et si b tilitas quidē plm accidit ex siccitate. Et qñz sit ex vehemētia sepatiōis accidētis qñ sol aspici et re splēdētis et similia. Et qñz pducit aggregatō val de supflua ad coarctatiōem resolutem: et inspilla tur ea primū. Deinde subtiliat valde secundo: et istud est sicut accidit apud lōgā morā i tenebris. Et grossitudo sit pppter hñiditatem: et sit pppter ag gregatiōem vehemētē nō ita vt pducit ad vñen dū complone subtiliatē. Et qñz est cā in eis cadēs i initō creatiōis. Et qñz est ppē vehemētia siccita tis et multitudinē euacuatiōum: aut debilitatē an rioris cerebri valida: aut prauitatē egritudinū et ppinquitatē mortis qñ reloluit ipus. Debilitas aut et nocūentū que sunt pppter tunicas. Et plm eoz est pppter tunicas extrinsecas sicut profundis:

aut sunt causa substantie tunice: aut sunt causa transi-
qui est in ea. Et que sunt ppter tunica ipam sunt p
ppter coplonem malam. Et plm eius est retento va
poris in ea: aut supfluitas humiditatis pmiste ei aut
exicatio et siccitas et mgnificatio et corrugatio accide
tes ei et ppter yuce et cornee: aut corruptio siccitiei
eius ppter impsidm vlcera apparatu aut occulto
ru: aut tolleratia ophthalmie plurie: aut ferens
puetate eius: aut color extraneus intrans ea sicut
accidit cornee in icteritia ex citrinitate: aut i tarfa
ti ex rubedine: aut denudatio coloris naturalis si
ent illd qd accidit cornee et addit puetate et firmi
tudine ad hoc vt lumie vineat ipm et sepet ipm vi
sibile. Et qnz accidit exicatio et calefactio ppter cohe
rentia firma acris et lumis cu huioribz: aut sepatio
eaz ppter corrosionez accidez: qre no gdatar luen
in penetrando in eis: imo subito penetrat in glati
ale integre: aut ppter ortu paniculu sup eas sicut
in vngula: aut inflatio et grossitie venaz eaz si
cut in sebel. Accidit aut foramini et transitui:
aut est quia strigitur supra naturale ppter cas qd
dicturi sumus in caplo suo: aut dilatat aut oppilat
integre aut no integre. Sicut qui est descet aque.
Et nos qde dicemus ista capla oia sigillatim. fca
aut ppter huiore est: qm glatialis qdez qui e vn
coz mutatur ab essentia sua equali et grossiat: aut
eius subtilitas est fortis et fit impeditus a delatio
ne lumis et coloris luminosi sup se. Et ex albugineo
quide qm multiplicat valde: aut ingrossat: et fit il
lud ca ad minorada puetatem sua aut propter hu
miditatem et vapores qui pmiscuntur ei: aut mu
tam alterantes eius puetate. Vapores eniz et sui
extraei extrinseci nocet ei qliter go intrinseci. Et oia
gna vaporosa inflata sunt gnatius vilus. Mocu
mentu eniz qd visui aduenit ex vitreo no est pri
mitu: imo no nocet visui nisi inqutu nocet glauia
li et couertit eius essentia ab equalitate ppter cibū
no equalem que ei defert. Nocentiu aut qd fit p
pter neruū et qm accidit ei oppilatio: aut accidit ei
apostema: aut ruptura.

De signis. L. ij.

In eo qdem qd est coitate corporis signū
est illd qd dedimus qd sigt coplone to
tus corporis. Et illd qd fit coitate cere
bri est qm illc est aliqd signoz significatiū nocu
metu i cerebro cu hoc vt sunt filij leni? lesi cu illo.
Illd eniz fidutia facit coitatis cerebri. Et qnz ap
priat visui plm pprietatu eius et cu odoratu sine
auditu. Sicut pcussio coarctatiua qn cadit i pte an
teriore cerebri. Et qnz est auditus cu sua dispositi
one et remanet oculus aptus et no pot claudi pal
pebra sup ipm. Veru no videt. Et signū qd ipsi
spui appriat est: qm si sp? est subtilis et est pauc?
videt re ex primo sine pscrutatioe et no vidz qd
elozatu est cum pscrutatioe. Veru eius subtili
tas quē est supflua no figit re luminosaz valde: im
mo fugat eaz lumie clarū et sepat eam. Et si est
grossus et plurimus no deficit ei pscrutatio intuen
do loquinū et no pscrutai visioez ppinquū. Et ea i
hoc apd loquētes de radio est qd vilus non fit nisi
egressioe radij et qu obuiat ei qd videt: et q mot?
vades ad locū longinquū subtiliat grossitie eius et
eqat essentia ipius qadmodū huius motus resol

uit spm subtilē: quare forsita no opat aliquid.
Et apd illos qui dicūt puū vehere formas vide
di et reliqua est qd glatialis motus fit fortis qu vi
det illd qd elozat. Et illd est ex eis que subtiliat
spm grossuz habitare in ipo: et resoluit spuz sub
tilez et pprie pauci. Verificatio aut certioris in his
duob? monib? ptinet ad sapientes non medicos.
Cognitio vero illius ex dispositioe tunicaz et
huior pundoz est ex eis que sunt praua qu no e
res alia nisi ipa. Qnz aut recurrit ad dispositionez
coloris tunicaz et huior pundoz: et ad dispositi
one inflatioe eaz et extensioe et corrugatioe et ex
tenuatioe ipaz et dispositioez puitatis oculi ppter
puitatem ipi et dispositioez eius qd spgit sup ipz
de humiditate. Et imaginat de similitudie iris: aut
videt in ipo de siccitate et coturbatioe que manife
sta est exterius. Et forsitan no appet cu eo homo
oculi et est forma aspicientis in ipm. Et qnz signifi
cat fm dispositioem cornee. Et qnz significat secū
dū dispositioem albuginei. Et ille cui? e vidz sep
inter oculos suos sicut nebulas. Si aut vides con
turbatioez corā foramine trū et no sunt reliq ptes
corne turbate sigt qd coturbato fit in albugineo
et q non est clar. Et si coturbato est cois ptibus
corne no est dubiu quin ipa sit in cornea. Sed re
manet dubitatio an ipa sit similiter in albugineo an
no. Et accidit qnz albugineo siccitas. Et accidit qn
q ex illa siccitate vt aggregent ea quedā ptes ei?
et no sunt pte quare videt corā eis fenestra aut fe
nestre. Et qnz est illd ppter vestigia vlcera exi
stentia in cornea occulta facientiu imaginari imagi
natioez qre errat in eis. Et existimat qd sint ima
ginatioez aque et no sunt. De costructione aut et di
latatioe et aqua et dispositioe nerui posterius loq
mur. Et scias qd ois corruptio existens a siccitate fit
fortis qu vacuitas adest apud exercitiū resolutū
et apud euacuatioes in hora meridiei et ex humidita
te cotrario.

De cura. L. iij.

Si fuerit causa debilitatis siccitas inuat hu
mectantibus et aqua casei et emulsioe la
ctis sup caput et potu eius: et poant olea
huectatiua sup caput: et pprie qui fuerit illd in con
ualescentib? et coferūt ei somnus et regea et caput
purgia huectantia et ppter oleū de nenufare: et eius
que in tinea existit cura est praua. Qd si fuerit ab
humiditate administrabis tūc illd qd resoluit post
euacuaciones. Omnis aut qui minus est ex
eis que coferūt et ppter senib?. Sed laboriosus no
cet valde: et gargarismata et sternutatioes et ster
nutamenta coferūt. Et ex euacuatioib? inuatiuis in
hoc est oleū de kerna cu infusioe aloes. Et admi
nistrato eius qd phibet vapore a capite sicut trife
re: et ppter apd somnū coferi etiam et inuat exerci
tius extremitatu et ppter extremitatu inferiorū. Et
similiter oz vt administret fricatio eaz. Si aut ca
fuerit in ea grossities eius curet cu medicinis ab
sterfins pdictis i areol oculi. Et oz qn admistras
medicinas acutas vt vitario cu eis medicinis supli
cis. Et ex reb? qdem inuatiuis in hoc est tintia
abluta nutritia cu aqua sanfuci: aut aqua feniculi:
aut aqua albedarugi et succo prassij et alliduato alco
hol cu lino coferit oculo valde et cofuat virtutem

elut vlt ad tempus lōgū: et facere alcohol ex fri
catōe myrobal. cū aqua ros. cōfert valde quādo
est hūiditas cū caliditate et pruritū: et ex alcohol
cōferētibus in huius caplo est ex fellib⁹ qū sunt sin
gularia sicut fel alcubigi et fel tauri saboth et auis
frāgētis os et tauri et vrsi et leporis et vultis et gru
is et hirūdis et passeris et vlpis et adib et catti et cāis
leporarū et arietis silestris. Et fellis auis tarō est
pprietas valde mirabilis. Et cōposita et ex oleis
quidēz inuatiuis sunt sicut oleū de kerua et oleū de
narcisco et de granis lauri et oleū rhabbaninū et olū
de fenugreco et oleū de lilio et oleū sanfucini et olū
camemillinū et oleū alacoen. et facere alcohol cum
aqua albedarūgi fert. Et ex medicamētis bōis mē
suratis est vt aduratur due nuce et xxx. ex nucle
is myrobalanoz citrinorū et teratur et piciatur su
p eos pipis adusti aut. i. et fiat ex eo collyriū. Et
ex medicinis inuatiuis est vt sumat succ⁹ granati
muri et decoq̃tur vsq ad medietatē et imoueat
ab igne et misceat cū eo medietas ipius et melle et
ponat sub sole et administret. Et similiter si sum
tur aq̃ duoz gnatōz et pōat sub sole duob⁹ mensi
bus in estate et collet et pōat in ea aloes et lōgi pipis
et salis amoniaci: et qūz fit sine sale amoniaco par
tes eq̃les terat dia valde et piciant sup lb. ci. 3.
iq̃. ex eis et refuet: et q̃toplus antiq̃tur tanto ē me
li⁹. Et ex inuatiuis cū hoc est chelidōia et acor⁹ cū
chelidōia qū terit sicut alcohol. Et facit alcohol
aqua cepe cū melle inuatiū est. Et collyriū quidēz
sellū est forte. Et fella quidē siluestria sunt sicut
fel accipitris et vulturis: aut sumat tabula et pisti
lū quoz abo sint ex ere rubeo et distillat sī ea stil
la aceti et stilla lactis et stilla mellis: dīd terat dōce
nigrescat illd et fiat ex eo alcohol. Et scias q̃ aliu
mere carnē assidue sine sit assa: sine elixa et ex eis
que cōferūt et cōfortant visum vald: itaqz remo
uet debilitatē ancedētes. Et si quis pōt sumet car
nē viperaz decoctā fm modū q̃ decoquit in tyria
ca: et fm modū q̃ distinguit in caplo de lepra cō
seruat sanitatē oculi vltimē. Et ex medicinis que
senib⁹ bōe sunt et ei cuius vis⁹ debilitat ex coitu
et alijs est tutie nō ablute. vi. ptes et vini q̃tū suf
ficiet et olei de balsamo plus tutie fm q̃titatez qua
cōuenit terat tutia et pōciat sup ipaz olū balsami:
deinde vinū et terat sicut oz et repōat medicamē et
quo dicit q̃ tanti existit inuamēis q̃ oleū tale effi
cit ne ei noceat in corpus solis aspicere. R. lapidis
senticiis et lapidis magnetis et lapidis batis et est alu
men bōuz et sedinebis et calamēti et succi et condissi
oium an. ptē. i. fellis vulturis et fellis vipe aboz
an. ptē. i. fiat ex eo alcohol. Et administratō pe
ctiatiōis sī caput inuatiua est: et ppe cōfert senib⁹
q̃re oz vt administret oī die multotiens: qm attra
hit vapores ad superiora et mouet eos a pte oclī.
Et ingredi aquā clarā viridē et submergi in ea
et apire abos oculos in ea fm q̃titate q̃ possibile ē
ex eis que fuat sanitatem oculi et cōfortat ipm: et
ppe in inuēture. Et oz ppe ei qui cōq̃rit de va
porib⁹ stōi et cui nocet hūiditas vt vfat an cibū et
coctiōe apsinthij et oxymelle squillitico et oī qd le
nit et incidit superfluitates que sunt in stomacho.

Rememoratio reze visui nocētium. L. iij.

Retū aut visui nocētū alie sunt opatiōes
et motus: et alie sunt cibi: et alie sūt dis
positiō cōueriōis in cibis. Opatiōes aut
et motus sunt oia que exicant sicut coitus multus
et plixitas aspiciendi enitentia et legere miuta sup
flue et mediū in eis est inuamē et similiter actiones
minute et somnus post repletiōem. Immo oz illū
qui suo i visu debilitatē hz expectare dōet dige
rat cib⁹ eius. Et ois repletiō nocet ei et oē qd exic
cat naturā: et oē qd turbat sanguinē ex reb⁹ salē et
acutis et alijs nocet ei et ebrietas nocet ei. Uomit⁹
vo cōfert ei inq̃tū purgat stōz: et nocet ei inq̃tū
mouet materias cerebri expellendo eas ad ipz. Et
si fuerit necessarius oz tūc vt fiat post cibū et cū sa
cilitate et balneū nocet et somnus supflū nocet: et
fletus vehemēs et multitudo phlebotōie: et ppe
cū ventos cōtinuis. Libi vero qui nocēt sunt salis
et acuti et vaporosi et ois qui nocet ori stōi. Et vi
nū grossius turbatū et porri et cepa et bedarūgi cōe
stuz et oliue mature et anetum et caules et lentes.

De nictilopa. L. v.

Et vt euanescat visus in nocte et vidat
in die et debilitet in fine eius. Et quidēz
ca ei⁹ ē hūores oculi et grossities coruz:
aut hūiditas spūs et grossities eius: et plm quidem
accidit hūit⁹ oculos nigros nō virides: et puitati
pupille et cui multiplicant colores et a fractuosa in
oculis suis. Hoc enīz ligē paucitatē spūs visibilis
in creatiōe sua. Et qūz hec est ca ppter egritudiez
in ipo oculo. Et qūz fit ppter cōitātē stōi et cerebri
et cognoscat illd p ligē q̃ sciuiti.

De cura. L. vi.

Si illic fuerit multitudo phlebotōia cepha
lica et angulos lachrymales et admistret
reliq̃ euacuatiua nota et iterent: et quan
doq̃ euacuat cū scamōes et castoreo et confet et in
potu dat an cibū vinū paucū vetus et dat in potu
post digestiōem integrā. Et ex medicis digestiuis
vel exptis est illd qd currit ex epate caprino di
uiso cū cultello etposito sup prunas. Naz qū cur
rit accipit de eo qd currit et puluerizat sup ipm
sal id⁹ et lōgū pip et fit ex eo alcohol. Et qūz pul
uerizatur sup ipm medicie qū supponit prunis: et
fit declinato sup vaporē eius et cōcedit d carne ei⁹
assata: et illd est inuatiū: et qūz incidit. faciendo
secūdem latitudinalē et pōit ex eo stratus vnus:
et ex pipe lōgo stratus vnus: et ponitur stratus i
ferior et frior ex epe et assat i taor et nō pūit ad
vltim⁹. Deinde sumit et colat ex eo aquositas et fit
cū ea alcohol. Et similiter epar leporis: et similiter
collyriū scm ex lōgo pipe: et illud qd est fm banc
descriptiōem longi piperis. 33. Ipice ptes eq̃les fi
at ex eis alcohol. Et fella etiā inuatiua sunt: et p
prie fella hircorū et arietū mōtanorū: et similiter
alcohol cū oleo balsami cōquassato cū pauco opio et
ex pipib⁹ trib⁹ cōmistis sicut puluis inuatiū est
valde. Et similiter alumi egyptiacū et alcohol cum
melle et aqua feniculi oleo submerso sup ipo spatō
longo est valde inuatiū. Et fortius eo est mel qū
in eo est virtus alumis et salis amoniaci et alcohol
scm ex sanguinib⁹ animalū calidaz complexionū
confert. Et confert alcohol ex succo cucumeris

De alihar ⁊ est vt nō videat i die. L. vñ.

De cura. L. viij.

De imaginatiōib⁹. l. ix.

cat in essentijs suis ⁊ sunt grosse ⁊ subtiles occu-
te: ⁊ qñz diuersificatur in sitib⁹ suis ⁊ sunt rare:
⁊ qñz spisse nebulose. ¶ Et qñz diuersificat i figu-
ris suis ⁊ sunt gñose ⁊ sunt cìmicales et sunt mu-
scose ⁊ sūt filose ⁊ capillares cū lōgitudine.

Sermo de cura imaginationum et initium aque.
L. xi.

lantui colere et
 suis. Et similitu
 positis languis
 Et quis colere a
 ium remouet a
 vltima. Deinde
 positas ex serap
 medicame qd re
 et bellebori alb
 Et ex eis que y
 ridinis adustu
 stitutum: et oia
 fms. Et fortius
 sinus et etia alco
 denario cui selle
 aqua feniculi: r
 rami: et oleu
 ceterum in ini
 fel sabot fani
 mittat ppe. r
 studio fumatur
 fudo situeftri
 i. permisceant
 ei eis alcohol:
 ole seide po. i
 est tres decime
 bol cui. Et ut
 i. comici. r
 thapbani et ad
 pices ingrossa
 eque etia et vi
 laz: imo post
 necessitatis co
 fit calid? plur
 De alimfari.
Altitudo
 est in
 s ppe
 Et quis fit ppe
 est in albugine
 huius et et mul
 ad dilatatioem
 dilatatioem
 tee ynce: et y
 extremitates:
 qui cecidit
 ramina illoz
 ditatibus. Et
 te substantia
 Et extendit
 collat. Et
 il? pueris u
 lis et necet y
 videatur. Et
 colequit ad h
 ena et dilatet
 etia et non rem
 dum. Et ala
 curem.
 De signis. L
 Et Am

sancti cōfert ei qui timet descensū aque in oculis suis. Et similiter olfacto oculi ipsius et dicit qd ap-
posito sanguisugaz sup tēpora cōfert in initō sui.
Et qñz cōfert alcohol cū semie alketeni: et dicit qd
ipm remouet aquā et resoluit aquā et qd ipm est
vltimū. Deinde pueniat qd datz ad medicinas cō-
positas ex serapino et similibz sibi. Et ex illis est
medicamē qd recepit serapini tres ptes asse fetide
et bellebri albi abozz añ. x. mell. viij. cotulas.
Et ex eis que valde expta sunt est vt ex capite hi-
rudinis adusto cuz melle fiat alcohol et collyrium
altitican: et oia fella pducta in caplo debilitatis vi-
sus. Et fortius illis est collyriū de sellibz almara-
stani et etiā alcohol amidi et alcohol dictū in anti-
dotario cū felle testudis et medicamē oribasz cuz
aqua feniculi: aut collyriū sancti et alser et alme-
rumi: et oleū balsami cōfert in eis. Et ex eis que
cōferunt in initō aque est vt sumat sel guarfen et
fel sabot sani corporis et pōant in vase ereo et vi-
mittat ppe. x. dies vsqz ad duas septimanas. De-
inde sumatur myrrhe et croci tritoz et sellis te-
studis siluestris et olei balsami oiaz añ. pōd. 3.
i. permisceant oia et aggregent oia vltime et fiat
cū eis alcohol: et etiā accipiat bellebri ps. i. et
asse fetide ps. i. et serapini quita et decima ptes et
est tres decime ptes fiat ex eis collyriū et fiat alco-
hol cū eo. Et iterū bellebri al. et pipis ps. i. et
simoniaci tertia ptes fiat ex eis collyriū cum succo
rhapbani et admittret: et oz vt viat cibos et
piscos ingrossantes et vaporatiuos et potū plurie
aque etiā et vini et frequētis phlebotomie et vicio-
saz: imo postpōat illd qñtū pole est: et nisi tactus
necessitatis cogat ad illd: et sit credulitas qd sanguis
sit calid plurimū.

De alintifar. L. xij.

Rintar est vt fiat foramē yuce latius qd
est in natura: et qñz sit illd successe so-
d ppi cas pmitius ex pmissioe aut casu.
Et qñz sit ppi cas existentes in ipsa pilla: et illd
est in albugineo: aut in yuca. albugineus neqz qñ
hūctat et multiplicat cōprimt yuca et mouet ea
ad dilatatiōem. albuginei vero siccites non facit
dilatatiōem p se: sz p accūs. s. inqñtū sed ea siccit-
tes yuce: et yuca ipsa si desiccāt: aut extendit ad
extremities suas sicut extenduntur coria pforata
qñ exiccatur: accidit ei vt dilaret sicut dilatant fo-
ramina illoz corioz: et ppe qñ cōpmitur ab hūi-
ditatibus. Et qñz accidit ei illd ex hūiditate inuā-
te substantia eius et addere in spissitudine ipsius.
Et extendere ea ad grossitiē: qñ accidit foramē vt
dilaret. Et qñz accidit illd ppi apostema exten-
si pūctis in ea. Et qñz est splitudo oculi natura-
lis et necet visui. Videt eniz res minores qd oz ut
videatur. Et qñz est accūtal: et qñz est ita: et qñz
cōsequit ad hoc vt nō videat aliqd. Multotiens
eniz dilatat oculus adeo vt dilatato cōsequat cor-
nea et nō remaneat visui aliquis de quo sit cura-
dum. Et illa que est ex pmissioe aut casu nō habz
curem.

De signis. L. xij.

Am diximz ea in caplo debilitatis oculi.

De cura. L. xij.

Illa q naturalis ē cura non habz: et illi q
est ex siccitate cōfert hūctatō oculi cum
hūctatiuis predictis: et illi que ē ex hūi-
ditate cōfert phlebotomia si in corpore est multi-
tudo et etiā phlebotomia lachrymalū venaz euacu-
at ex loco et cōfert ei. Et similr phlebotomia vena-
rū temporū et incisio eaz et euacuatiōes quas sci-
uisti et effusio aqz salte et salite sup caput ppe mi-
ste cū aceto. Et nō oz vt multiplicent euacuatiōes
cū solutiuis et debilitetur vrit et nō euacuet qd
qñtur. Immo qñz sufficit ei euacuatiō oibz. x. die-
bus cū. 3. r. 5. d. pillis cochys. Et cibz sit aqz cice-
ris cū oleo sisamino et fiat alcohol oculo alteri cuz
tutia: vt nō dilatetur sicut pmi: et oz vt admini-
stret alcohol pda in caplo imaginatiōum et aqz et
cōferat ei ventose sup collū ppter illd qd in eis
est de attractiōe ad posteriora. Illd aut quo vte-
dū est in cura eius que scā est successe pculionis
est vt fiat phlebotomia: deinde ventosetur caput
postea admittat infantia. Et fiat emplm ex saria
sabaz sine corticibz suis et farina ordeī cū aqz folio-
rū salicis: aut aqua endiuie: aut lana infusa i vitel-
lo oui cū oleo ros. aut pauco vino et distilletur in
oculū sanguis turturū et pulloz: et in die tertio di-
stillet in ipm lac et alcohol que sunt fortiora: et pe-
nitus plm cure eius ē ex genere cure apatū calido-
rū: et post admittret collyriū suū ex turis et cro-
ci et myrrhe oium añ. pte. i. et arsenici pte. 5.
Medicamē inuati omorōent et est dilatatiō sell-
bedi et sellis gruis abozz añ. añ. ij. croci. 3. i. pi-
peris cetū et leptugita gna succi liquitū. v. añ.
et tertia simoniaci duo añ. mell fm qñtatem ne-
cessitatis: et fiat ex eis alcohol et terat cū aqua leni-
culi et cōficiat cū melle: et ad illa que facta est ex p-
culsiōe medius añ. terat cū succo rhapbani vsqz
sicet et admittret cū eo sicco alcohol: et etiā sell hir-
ci añ. i. sterz lacerti et stelliois sicci añ. i. r. 5.
nutri. 5. añ. pipis sellis gruis amboz añ. añ. ij.
croci añ. i. amōiaci añ. 5. bellebri albi añ. i.
teratur etiā cū aqua feniculi et misceatur cū melle.

De cōstrictiōe pupille. L. xv.

Cōstrictiō est vt sit foramē strictius qd cō-
suetū fuit: et si est natural est laudabilis:
et si est accidētal est deterior qd dilatatiō:
et qñz pducit ad oppilatiōez. Et eius ca est: aut sic-
citas yuce corrugatiua aggregas ea et cōtrahitur
foramē et accidit cōstrictiō aut oppilatiō: aut hūidi-
tas extendēs yuca a latreibus ad mediū et cōstrin-
git foramē et accidit sicut illud qd accidit cribris
qñ madesiūt et mollicatur et extendūt in pres:
aut siccitas yebemēs albuginei: quare minorat et
sequitur ipm tunica ad detruēcēdū et aggregatiōez
diuersam dispositiōi exitus: et plm accidit hoc acci-
dens a siccitate.

De signis. L. xvi.

Am diximus ea in capitulo debilitatis oculi.

De cura. L. xvij.

Ius qdem que sicca est cura sunt hūctan-
tia que sunt ex distillatiōibz et caputpur-
gīs et embrocis factis ex succis humidis
et reliquis sicut scis: et cibi leues et pigues in horis

et non inuenis necessitatem vendi aliquo in quo sit
caliditas aliquid propter attractionem materiei huius
ad oculum. Et ideo ut admittitur frictio capitis et faciei
et oculi continua breui tempore et totum id ut attra-
hat. Nam administratio huiusmodi pure quibus nocet
etiam. At quoniam admittitur alcohol attritum iterum tunc
huiusmodi. Si vero que huida est conferunt alcohol
paula cognita in capso debilitatis visus et aqua et ima-
ginationum. Et ex eis est collyrium huiusmodi descriptio
nis floribus eris ammoniaci ab obo an. ps. i. croci ps et
tertia aloes. v. partes muschi medietas plus fiat ex
eis collyrium: et iterum ammoniaci aur. duo floribus eris
aur. iij. stercoris lacerti aur. iij. croci aur. ij. gu-
mi aur. i. conficiantur cum melle et admittantur: et etiam
pipis et ammoniaci ab obo an. partes. ij. olei balsami no-
na partes unius croci ps. i. resoluat ammoniacum in aqua
feniculi et perfricat super ipsum oleum balsami et conficiantur
cum melle: hoc namque est valde bonum.

De aqua. L. xvij.

Descendit aque est egritudo oppilativa et est
huiditas extranea stans in foramine yuce i-
ter humore albugineum et siphac et corneam:
quare prohibet penetrare formas ad visum. Et ipsa que
de quibus diuersificat in quantitate et diuersificat in quali-
tate. Eius autem diuersitas in quantitate est quoniam quibus est
plurima secundum compositionem ad foramen: quare oppilat
totum foramen et non videt oculus aliquid. Et quibus est pau-
ca secundum compositionem ad ipsum: quare oppilat partem eius et di-
mittit partem ipsius detecta. Illud ergo quod ex visibili-
bus coram parte oppilata existit non comprehendit visus:
sed comprehendit illud quod est coram parte discooperata. Et
quibus comprehendit visus? aliquid rei medietatem: aut
partem eius et non comprehendit reliquum nisi per mutationem
pupille: et fortasse comprehendit ipsam integre vice
vna et non comprehendit ipsam integre vice alia: et
illud propter situm eius. Nam quoniam puenit cum integritate
sua coram oppilato non comprehendit ex ea aliquid: et
quoniam puenit cum integritate sua coram discoopto comprehendit
ipsam tota. Et hec quidem oppilatio diminuta quibus ca-
dit ad lachrymale superius et ad lachrymale inferius:
et quibus conuenit ut sit aliquid in aulo medij foraminis
et quoniam ipsum circumsat discooptum. Et tunc quidem non videt
de oculo nisi latera et non videt medium eius: imo vi-
det in medio eius sicut fenestra aut aperturam. Et ite-
rum illud est quod non videt: sed imaginatur tenebras.

Diuersitas vero illius in qualitate quibus est in
essetia: quoniam alia est subtilis clara que non ictigit lu-
men et solis: et alia eius est grossa valde. Et quibus est
in colore: quoniam alia eius est aeris coloris: et alia eius
alba est gypsi coloris: et alia eius alba est marga-
ritalis: et alia eius alba declinat ad viriditatem et viri-
ditatem inter se et aureitatem: et quidam est citrinus: et
quidam est niger et quidam est cineritius. Et illa quidem
que est magis receptibilis cure ex parte coloris est
aerea et alba margaritalis que ad viriditatem decli-
nat parum et ad cineritatem viridem cum inter se. Denique
autem gypseus et viride et nigrum plumbum vehementis
nigredinis et citrinum non recipiunt curas que sit cum
acu. Et ex speciebus quidem eius que est grossa est que-
dam species que quibus sit dura valde ita ut egrediatur
ad hoc ut sit aqua et neque est ei cura. Et illa quidem
que magis susceptibilis est cure ex parte essentie est
subtilis que quoniam tu ea comperis et super ipsam digitis

tuis compressum feceris sepabitur velociter: deinde
redibit et aggregabitur huiusmodi namque ablato cum instru-
mento auferendi aqua separet. Meritum huius experien-
tie assiduatum est ex eis que conturbant aqua et facit
cura cum instrumento difficile. Et quibus expit illud alio-
modo: et est ut possit super oculum cottum et sufficit in ipsum
vehementer: deinde auferat et consideret velociter
an videat in aqua motus. Nam si videt tunc ita apta
est ut cum instrumento curetur: et similiter si clausio
oculi facit dilatationem vehementer alteri. Et illa
que post casum: aut egritudine cerebri accidit sit dif-
ficultis sanitas eius.

De signis. L. xix.

Signa portendentia aqua sunt imaginatio-
nes pauce que non sunt a causa alius. Et nos
quidem ita exposuimus esse earum in capso
imaginationum et quod accidit cum eis conturbatio sensibilis
et propter quoniam est in vno oculo: et quod imaginantur ei
res lunose sicut cadeles duplices. Inter aqua vero
et oppilationem intrinseca distat: quoniam quibus vnus duorum
oculorum compositur dilatatur alter in aqua. Sed non dila-
tatur alter in oppilatione. Et illud quoniam ea in illa dila-
tatione est expressio spiritus qui est in oculo composito ad alte-
rum cum fortitudine: sed quoniam inuenit oppilationem poste-
rius non penetrat: et hoc secundum plures res et in fine dila-
tatur in altero nisi aqua sit vehementis grossitudinis:
et si non fuerit oppilatio: sed in alimular non est aliquid
de hoc.

De cura eius. L. xx.

Hoc quidem ita vidi hominem de his qui ad
comprehensionem redeunt et intellegunt cui aqua ita
acciderat qui curauit seipsum cum euacuatione
bus et abstinentia cibi et minoratone cibi et allicatio-
ne iurii huiusmodi fuit contentus assatis et frictis
et administratione alcohol resoluendum subtilitatem: et re-
dixit ad ipsum visus eius bene et secundum veritatem quoniam suc-
currit aque in principio sui confert in ea regimen. Illi
autem que confirmata est non est conueniens nisi cura cum
instrumento. **O**portet ergo ut repellat huiusmodi eas
repletiōes et vinum et coitum et sit contentus coedere se
mel in meridiem et fugiat pisces et fructus et carnes
grossas prope. **O**mnium autem quibus confertur ex parte mu-
difcationis sicut in est nocituum in proprietate aqua. Et
nos quidem ita docuimus canones curatiōis eius cum
medicis in capso imaginationum. Et nunc dicamus
res exptas: et ex eis est ut sumatur gnomum lauri
excorticatoz. et partes et gummi ps. i. terantur cum
urina pueri non polluti ad aqua et ad debilitatem vi-
sus cum aqua pura et administrantur ad eum qui non videt.
Conficiat cum felle vipe et melle et fiat cum eo alcohol
est enim bonum valde. **D**ico autem quod expit sunt ho-
mines veraces fel vipe et non egit opatione veneni-
oio. Et hoc expimentum ex eis est a quibus cauendi miui-
tur necessitas. Aliud expimentum bonum succi gnat-
rum relatorum ab insula moadis et caedrei coralli oioz
an. aur. i. conficiantur cum melle feniculi. In regimine
autem cure que sit cum instrumento oioz ut an ipsam pre-
dat mudificationem corporis et capitis prope et fiat phle-
botomia si necessaria fuerit. Deinde obfueat ne illi
qui cum instrumento est curatus habeat in oculo rup-
tura: et timeat ut accidat in tuncis aqua: aut sit af-
fuetus pati tussim: aut sit vehementis rixae velocis
ire. Nam rixa et ira ois sunt ex eis que mouent ad

psundum vel redditum: et oportet ut fugiat ymū
et coitū. Et cū hoc nō oz ut administrēt cura cū i
strumēto nisi postq̄ aqua steterit et descēderit qd̄
descēdere vult ex ea et ingrossata fuerit essentia ei⁹
parūp: et hoc est illd̄ qd̄ vocat̄ cōplemētū. Et
cōp̄ssio q̄dem subito facta et phlebotōia nocet: et
cib⁹ eius sit aqua ciceris et cōstituat̄ loc⁹ ad quem
moneat curas cū istrumēto sub oculo: et similiter
multotiens iuenit ex p̄ncipio. Et qñ volūtas adest
ut fiat cura cū istrumēto p̄mittit̄ hñti aquam ut
nutriat̄ p̄sib⁹ recētib⁹ et cibis hūctatūis p̄mu-
tatis: et administrēt aliquo ex eis que resistūt nocu-
mēto aque. Deinde fiat cura cū istrumēto. Et ad
vltimū si aq̄ fuerit subtil⁹ valde: aut grossa val-
de nō obedit cure cū istrumēto. Et qñ volūtas
est faciendi p̄cipiat̄ infirmo aspicere ad lachryma-
le ocellū et ad nasū et cōfuet̄ fm̄ illa figuram: et
nō sit iuxta fenestrā neq; in loco vehementis lu-
minis valde. Deinde p̄cedat artifex et incipiat et
p̄foret cū mucadabati et vadat inter duas tūcas ut
q̄ sit corā foramiē et inuenit̄ illic sicut spatū et si-
militas. Amplius ex artificibus est qui extrahit
almadabati et intrōmittit̄ in eū caudam almuhē et
est aledidu vsq; ad t̄minū forami⁹ ut p̄pet exte-
mitatū acutē almuhē trāstū: et ut assuefaciat ege-
patētia: deinde intrōmittit̄ almuhē vsq; ad ier-
minū d̄stūitū et suspēdit̄ eū eo aqua et nō cessat de-
ponere eā dōcē clarificēt̄ oculus et oculū aqua
post corneā defubtus. Deinde dimittit̄ almuhē
in loco suo altq̄to tempore ut stet aq̄ i loco illo.
Deinde declinat ab eo almuhē et cōsiderat an re-
deat: tūc si redit iterat̄ regimē donec sit securus.
Et si aqua nō obedit ut curat ad p̄tem ad quā
fecit eā descēdere declia eā ad p̄tē alterā et expelle
eā ad p̄tē ad quā declinat et sepa ip̄as in ea. Qd̄
si videris eā redire in dieb⁹ i quib⁹ curas reduc
almuhē in illo eodē foramiē. Ipm̄ enī remanēt et
nō cōsolidat̄: et qñ ad foramiē currit sanguis oz ut
descendere faciat eā etiā et nō dimittat̄ remanere
illic et cōgelet̄ et nō sit ei cura. Quisq; cura cū instru-
mēto opatus fueris p̄de sup̄ oculū cui adhibita est
cura cū istrumēto vitellū ouis cōquassatū cum oleo
viol. et cū cotto. Et ex ut opp̄let̄ sanus enī ut
nō moueat et sequat̄ cū infirmus et fac eū dormire
sup̄ collū trib⁹ dieb⁹ in tenebris. Et qñz necessa-
rie sūt iteratiōes plurime huius emplationis et cō-
suatiōes huius p̄pamētū et resupinatiōes p̄ vnam
ebdomadā. Et illd̄ quidē qñ illic fuerit ap̄a aut so-
da: aut aliḡ. Verū ap̄a facit esse necessariū solutio-
nē ligatiōis fortis et mollificatiōem eius. Et peni-
tus melius est ut cōfuet̄ eger p̄patiōez sua vsq;
remoueat̄ dolor et non soluat̄ ligatura nisi i oib⁹
trib⁹ dieb⁹. Et oz q̄dem ut fiat vaporatō i tē-
pore solutiōis cū aq̄ ros. et aq̄ salicis: aut cū aqua
cucurbitē: aut aq̄ virgē pastoris et sibi similibus.
Et homines quidē hñt vias diuersas in exercē-
do cura aque q̄ sit cū istrumēto: ita ut quidā sint
qui d̄stūpūt inferiorē p̄tē corneę et extrahūt aquā
p̄ eā: et hoc est in q̄ est timor qñ cū aqua qñ est
grossa egredit̄ albuginēus.

De destructōe visus. L. xxi.

Destructō vis⁹ qñz accidit ex causā debili-
tatis visus qñ superfluit: quare conside-

retur illic. Nos vero iterū dicamus et dimittam⁹
qd̄ est cū cōtate cerebri et alioz: qñ illd̄ illic in-
tellectū ē. Destructō vis⁹: aut sit p̄tib⁹ oculi mai-
festis i suis substantiis icolūib⁹: aut sit illd̄ qñ iā ac-
ciderit eis nocuētū sēibile: aut n̄ sēibile et q̄ itier
eoz p̄cedūt. Noster vero fmo est de p̄mo. Nam
si pies oculi appentes fuerit incolumes in substanti-
is suis. Sed iam accidit eis nocuētū ex p̄te alia
nō manifesta hominib⁹ et vulgo: tūc aut erit fora-
mē fm̄ dispositiōem sanitatis sue: aut erit illic op-
pilatō aquosa: aut erit oppilatō nō illic: imo i ner-
uo cōcano: aut p̄p̄ rez cadentē in forāie eius: aut
p̄p̄t coopmētū accidens ex siccitate aut mollifi-
catiōe: aut ap̄atib⁹ in lacertis suis cōp̄ssis i seipis:
aut sequet̄ cōplonē accidētē aīriori cerebro fm̄ q̄
exposuimus in his que p̄terierūt: aut accidit ei at-
tritō: aut glaciali accidētē remotō ab oppositiōe fo-
raminis: aut erit corruptō cōplonē eius et nō erit
cōueniens ut sit istrumētū visus. Et p̄lm quidem
accidit p̄p̄t hūditatē dñantē sup̄ eā valde: aut p̄p̄
siccitatē vincētē sup̄ ip̄m: quare colligit̄ i seipz et
corrugat̄ et nōiat̄ hec egritudo glaucoma et nō est
ei medicam⁹ et sit oculus p̄p̄t eā varius multorū
generū: aut nō erit foramiē incolūe. Sed aut erit
iā cōsecuta ex eo dularatō in vltimo fine: aut erit
cōsecuta ip̄m cōstrictō coopture.

De signis. L. xxij.

Ignū aut aque et dilatiōis et cōstrictio-
nis et reliquoz est illd̄ qd̄ diximus in ca-
plo suo. Laus vero in ea que sit in ner-
uo cōcano est illd̄ cuius cōp̄ssio sit difficilis p̄ sig-
p̄dca in caplo aq̄. Sed distinctio rei in ip̄o est oculi
calis: et fortasse cōp̄hēdit̄ sapia. Et qñ illic fuerit
pullatō et rubedo tūc exstima q̄ sit in neruo apo-
stema calz. Qd̄ si asuerit̄ illic guttas et p̄ntas cali-
ditatis tūc exstima q̄ illic sit ap̄a frigidū. Et si fue-
rit guttas vehemēs et oculus hūid⁹ valde tūc mā-
erit hūda valde. Et si fuerit oculus siccus tūc ma-
teria erit melica. Et qñz accidit sup̄ caput p̄cussio
aut cū faciens exire oculū pus: deinde sequitur
illd̄ p̄fundatō eius et destructō vis⁹: tūc exstima
q̄ neruus oculi iam attritus est.

De diminutiōe radq̄. L. xxij.

Lid̄ est ex eis que ligat̄ calefactiōez sp̄a
et eius inflamatiōez et eius corrūptiōez
et indicat̄ p̄lm karabit⁹ nisi sit p̄p̄t scabie
palpebray et eius cura est qd̄ nosti.

De altumar et albedie vincete. L. xxij.

Quandocq; accidit ex lūne vincete aut albe-
dine qñ aspectus assiduāt in nīue ut non
videat nisi parū et videat illd̄ ex p̄ximo
et nō videat illd̄ ex lūginq; p̄p̄t debilitate sp̄us.
Quisq; aspiciat colores imaginatur q̄ sup̄ eos sit al-
bedo.

De cura. L. xxv.

Recipiat ut assidue inspiciat colores viri-
des et celestes et suspēdat colores nigros
corā visu: q̄ si iā aggregatū fuerit cū no-
tumēto vis⁹ p̄p̄t sua albedine nocuētū eius p̄p̄t
frigus ip̄ius: distillet in oculo aqua i qua decocta
est palea tritici tepida ut nō noceat: et qñz sit alco-
hol cū melle et succo allei: et etiā qñz ap̄it ocul⁹ i
vaporē vini distillatū sup̄ lapidem molarem: aut

vaporatur oculi cum vino duro: aut inclinatur super
vaporē aque in qua decocta sunt papauer et resol
uentia subtilia cognita sicut isopus et melilotū et ca
menilla et similia.

sen quarta de dispositionibus auris et est tractatus
vnius.

De anatomia auris. L. i.

Auris est membrum creatur auditui et
factū est ei ostracū a fractuōis ut
sentiat oēs voces et faciat tinnitum
eartū necessariū et foramē incipit
in gūse petroso inuolutū a fractuō
suz ut sit a fractuōis eius elōgans spatium aeris
ad interiora cū abbreviatiōe sub eo ad qd si factū
esset foramē penetrās directe abbreviarei spatium
ad ipm ut nō subito pueniat ad interiora eius ca
lor et frigus supflus: imo cūeniat sup ipm gdata
ad ipm. Et foramē quidē auris puenit ad cōcavi
tatē in qua est aer stans: et supficies eius dōestica ē
strata villi nervi auditus puenientis a pari quinto
qd est ex pib⁹ nervoz cerebri. Et supflus duri
tie scūs est dur⁹ ut nō sit debilis passibilis a pūsi
one aeris et q̄litate eius. Quē ergo puenit vnda vo
calis ad illud qd est illic cōphendit ea auditus. Et
hic quidē nerv⁹ in dispositiōib⁹ auditus est sicut
glatialis in dispositiōib⁹ visus et reliqua membra
auris sunt sicut reliq̄ que circūdat glatiā ex iūicif
et hūiorib⁹ que sunt create ppter glatiā ut ser
uiāt ei et custodiāt ipm et adiuvēt eū. Et allamā ē
sicut foramē yuce et creata est auris cartilaginō
sa: qm si foret creata cornea: aut pānicularis non
servaret figurā fornici et a fractuōis que est i
ea. Et si crearetur ossa lederet et lederet in oī ca
su. Sed creata est cartilaginosa hīs cū cōsuatione
figure lenitate et reflexiōem. Et create sunt
in laterib⁹: qm antierius fuit cōuenientius visui p
pter illd qd sciūsti i odo: g^o obfūatō habita fuit
et cūata ē sub tōsura capilloz i hōie ut nō sit sub te
gūto capilloz et tegūto iūteray et huic qd mebro
accidit spēs egritudinū: et qnz sunt doloza ei⁹ pū
ciosi: imitōies accidit ei spēs egritudinū.

De cōservatiōe sanitatis auris. L. ij.

Portet ut in aure intēdat et caueat ut nō
ledat eaz calor et frigus et res extrane
neqz eam ingrediat aliquid aquaz et aia
liū et ut mūdificet sordes ei⁹. Deinde oz ut assidue
tur distillatō olei de amigdalīs amarīs in ea omni
ebdomada semel: est enī mirabile. Et oz ut cu
stodiatur ne generetur in ea apata et boibor et vl
cera: qm sūt corruptentia aurē. Et si tūcet qd ei ac
cidat boibor administretur in ea distillatō hief me
mithe in aceto. Et in distillatiōe hief memi the i oī
ebdomada semel est securitas a fluxu qd descen
dit ad ipm. Et ex eis qdem que nocēt auri et reli
quis sensib⁹ sunt fastidiū et repletō: et ppe scmm⁹
sup repletiōem.

De nocūentis auditus. L. iij.

Nocūenta auditus sunt sicut reliquarum
opatiōuz: et illd est qm nō cūentū oīs op
atiōis est ut destrāt opatō et sit loco ei⁹
hec dīstruō audit⁹: aut miuat et sit nice ei⁹ hec ut

minuat auditus quare neqz subtiliter pseruet neqz
audiat nisi ex lōgiquo: aut alteret et sit vice eius
ut audiat qd nō audit: sicut est illd qd accidit in
aure ex sonitu et tinnitu et sibilo. Et scias qd nocū
mentū auditus aut est ab origine et est surditas aut
taraxen: aut guacré nativa: aut est accidentale. Et
intentō quidē surditatis est pter intentiōem tara
xen. Surditas naqz est ut pa intrileca lamac cū
ta sit surda in qua nō existit cōcavitās intrileca qua
pdirimus que est sicut yuca cōphendens aerē qd
tū qui audit voces sua vndolitate. Tarax vero
et guacre sunt ut nō ppe eas nocūentū cōsequatur
puatiōem sensus et nō elongat qn guacre sit sicut
destruō cōicans soliditati et nō sit illi cōcavitās:
sed nerv⁹ nō affert virtutem senti⁹: et tarax est si
cū diminutō absqz destruciōe: aut cōueniant fm
cōversioem in significatiōe. Et tarax quidē mul
toties accidit succellide vōitus et est facilis remoti
ōis. Et destruciō quidē auditus alia est nativa na
turalis et cui nō est curatō: et similiter reliq̄ spēs
alguacre et altax. Et alie sunt nativae naturales q
curatiōem nō hnt: et alia est accidentalis: sed eius
spatiū est elongatū et est chronica: et illa etiā est p
pinqua despātiōi et difficilis cure. Reces aut ppiq
temporis que est ex tarax est recipiens cura. Biez
cāe illius qnz sit cū cōitate mebro sicut que sunt ex
cōitate cerebri: aut quorūda mebroz ei vicinorū
sicut accidit qū pūm nascūt dentes: et sicut accidit
apd doloza dentiū. Et qnz sunt ppe nocūentū p
pū in auditu: aut in nervo: aut in forāine. Et no
cūenta quidē auditus: aut sunt cōpōnalia: aut in
strumēalia: aut resolutiva singularitatis. **N**o
cūentū vero in nervo auditus qnz accidit ppe oēs
cas egritudinū cōsiliū pūm in ipo et instrumēaliū
et iolatiōis cōmunitatis. Et egritudines qdem lūm
liū pūm in ipo sunt vnaqz spēs malitiae cōpōis sin
gularis et cōpōsite et plm eius est ex frigore: et qnz
sit vnaqz caz absqz mā. Et qnz sit cū materia me
lacholica: aut cholica: aut phleica ex phlate crudo
aut ventosa. Et multoties quidē retinet flux⁹ vē
tris cholicus et succedit ei sarditas et nō elongat qn
similiter in alijs causib⁹ cōiūgat fm naturā et reti
nent et phibēt nō in hora sua. Instrumētales vero
in nervo sunt sicut oppilatō qua fecit hūior: aut sa
nies: aut apa qd est dubellau: aut apa calz aut du
rū: aut coopimētū sorditiei: aut tremulū: aut ista
tio. Et dissolutō singularitatis in ipo qnz sit ex vl
cere: aut ex corrosiōe. Plm vero ei⁹ que sūt ppe
trāsitiū est ppe cām intrileca: aut ppe cām extrile
caz. Et intrileca qdem est sicut verruca: aut apo
stema: aut caro addita: aut vermis et plm ei⁹ est
sordes: aut hūior grossus viscos⁹: aut cōgelatō sa
niet ex apato rupto. Extrileca vero est sicut are
na: aut lapis: aut nucle⁹ ingredies ea: aut cōgela
tio sanguis cuius qda pa fluxit ab aure et pa ei⁹ re
malit. Et illd qd qnz accidit subito. et qnz accidit
paulatiz. Nocūentū pterea auditus qnz accidit fz
semita crisiū et fm seita pmutatiōis materie in sine
egritudinū acutaz: et qnz remanet post recessiōez
se. gūitas capitis: et qnz sit nocūentū qd ē hui⁹ ca
pli: aut fm seimā accūis sepabil sicut credit apd
motus crisi: aut fm seimā accūis fixi ut ipsū sit
ipamet expulsio crisi. s. ut crisi iā expulcrit māz

ad ptem auris: et si firmaverit eam in ipa nō ppter ea
in q̄ iuenerit ea fm̄ semita yltimitatis. Et multo
tens q̄dem portendit hoc accis uōitū aut flux um
sanguinis nariū: et multotiens destruit ipm fluxus
ventris.

De signis eoz. L. iij.

Ectū quidē cōitate cēbri significat dispo
sitō in reliquis existens sensib⁹ et cōitas
auditus cū eis in ea: et cōitas virtutis mo
tue etiā: et signor magis significatiuus eius ē cōi
tas lingue: et ppe qū est successiōe sirsē et successi
one cōmisiōis intellectus et post nocumētū cere
bri cōplone et reliq̄ eoz que dca sunt in caplo egri
tudinū cerebri et foramis et sanitas trāsitus auditi⁹
et tēpus p̄pinqū p̄seuerantie sanitatis auditis an.
Et si cā est dubellati: aut apā calim in ipō neruo si
gnificat ipam febres eoz quib⁹ sunt horripilati et
tremor et cōitatur ipm febres et pmissō intellect⁹
et alienatō et in ipō est timor nisi apiat: q̄ si nō fue
rit p̄t apā et ipō neruo nō oportebit vt sit febris
nisi sit fm̄ iudiciū febris diei et erit extēlio et do
lor et gūitas et pulsus. In dolore vero et gūitate
edicat oia q̄ sunt ex apate et materia vbiq̄q̄ sunt.
Quod si cā fuerit v̄etositatis significabūt ipam so
nitus et tinnitus et qd̄ erit nō cōpar gūitati. Et si ē
vle⁹ et bothor sign⁹ ipaz pruritus cū dolore. Oppi
latō vero multotiens fit sine gūitate: et qūz sit cū
gūitate. Et qū nō est gūitas et est nocuentū et nō ē
illuc malitia cōplonis v̄incētis tūc est ex oppilatiō
ne. Et si qm̄e auctōes qūz significat ipaz. Et si op
pilatiō est ex carbūculo et similib⁹ sign⁹ ipsam pulla
tō: et si est ex sanguine sign⁹ ea cursus sanguinis an
cedens. Et illa que est ex malitia cōplonis singu
laris sign⁹ dolor in p̄fundo sine gūitate et nō est ex
tensio. Et si est f̄ra ledit a f̄ris et sit fortior in f̄rio
rib⁹ p̄tib⁹ diei. Et si est calida est ecōtrario et sen
tit inflamatiōem et mordicatiōem. Et si illic ē ma
teria sentit cū hoc gūitas: et ppe qū p̄sternit i ora
tionez. Et eius quod est a siccitate signū est vt sit
post vigiliās et ieiuniū et cū det̄iectia faciei et ocu
li. Et illd̄ cuius cā est vermis sign⁹ assiduatiō cōmo
tisiōis cū exitu vermis in quibusdā horis.

De cura. L. v.

Dicamus p̄mū q̄ oz vt sint oia que. distil
lant in aurē tepida nō frigida neq̄ cala.
Et hoc dem̄ est vniuersale. Deinde di
stinguamus rem in ipō. In eo quidē qd̄ cholici ē
oz vt euacuet chola cū solutio ventris. Plurimū
eniz accidit in ipō solutiō nature et remouet cum ea
furditas sicut multotiens accidit flux⁹ cholici et re
tinet et accidit inde furditas. Qd̄ si illic est calidi
tas tūc cū infrigidatibus curet ex oleis et alijs:
aut cū succo ḡnati cuius succ⁹ reducat in cortice
suo cū aliq̄to aceto et ture et olo rof. et decoq̄t dōec
stet et distillet i ea et distillē i ipā aq̄ lactuce aut aq̄
solatri. Alii aut qd̄ f̄m̄ ē a frigore et materia f̄ra cō
ferūt oia olea calida in quib⁹ dissolutū est casto
reū: et ppe oleū balsami et costi et oleū amigdalaz
amaraz et succ⁹ apsinthij et oleum camemillinum
cum adipe vaccino et felle taurino: aut oleum
sisaminum in quo decocta sit pulpa colloquinti
de aut radices eius. Et qūz cōfert in ipō v̄ria tau
roz qū in ea dissoluit myrrha et ponit distillatō et

succ⁹ cucūeris asinini: et totū illd̄ fiat post euacua
tiōem materie s̄re si fuerint coarctata cū euacua
tis que sciūst cōib⁹ corpori: et p̄prie p̄tib⁹ capi
tis: et post administratiōem ebrocay quas sciūst ei
et ppe illa i qua pōnūt folia lauri et ḡna ei⁹. Et
exercitiū est v̄ebemētis iunamini in illo: et simili
ter vociferatō v̄ebemēs i aure et clangores bucci
naz et similia. Et qūz pōit in aure caput ebube vt
ad ipam puenire faciat vaporē decoctiōum resol
uentiū. Et cōfert oib⁹ illis succ⁹ rute cū melle et
castoreo et oleo anetio et v̄rina capna et felle ei⁹ et
ppe cū galbāo. Et ex eis que expta sunt in hoc ē
vt sumat castorei pōd⁹. 3. iij. et nitri pōd⁹. 3. i. et
s. fiat ex eis quasi troc. et administrent distilla
tō et in alia descriptiōe hellebori tres q̄rte. 3. i. et mi
tri. 3. iij. Et etiam sumat cōdili et croci et castorei
oium p̄tes equales baurac p̄tes. iij. Dissoluantur
cū vino et administrentur: aut aloes et castoreum et
pulpa colloquintide et euforbiū et fel vaccini. Et
is expta sunt olū rhabbāini et oleū de staphilagria
et fuerūt v̄ebemētis iunamini aut succ⁹ apsinthij aut
decoctō ipius: aut succ⁹ rhabbani cū sale et ppe qū
est infusio et oppilatō. Et ia exptū est in hoc vt si
at liciniū ex sinapi cōtrito cū sicub⁹: et qūz addit in
ipō nitriū. Et distillare aquā marinā in ea est iunua
ti⁹. Et hellebor⁹ niger et fella sunt iunatiua et p
pe fel capni cū oleo rof. Quidā aut exstimaue
rūt q̄ qū bulli iunipus in oleo sisaminio in cochlia
rio ferreo tādū dōec denigret iunipus est distilla
tō cōferēs furditati. Et ex eis quidē que ad illud
cōferūt est oleū anetini et laurini et de lilio et nar
ding cū castoreo aut ipā apsinthij aut succo rute.
Et facti cā siccitatis cura est adherere balneo et
cibo et vino hūectatiuo et effusio olei eq̄lis et aque
tepidē sup caput et caput purgiū cū eis que sunt si
cut oleū nufarinū et de salicib⁹ et de semine cucur
bite et alijs factū cā oppilatiōis curetur cū eis que
ocūtur in caplo de oppilatiōe et cōfert ei succ⁹ ḡ
noruz canabis et succ⁹ colloquintide hūid⁹ est iunua
tiū valde bōum. Et qū accidit tarax subito cō
fert in ipā aqua in qua decoquat apsinthiū aut suc
c⁹ apsinthij et misceat cū eo fel tauri: aut fel sabot
aut fel testudis aut fel tauri cū oleo rof. aut hel
lebor⁹ cū aceto: aut spoliū sp̄ntis. Et in facto suc
cessiōe soda cōferūt aqua rhabbāi et oleū rof. et ca
storeū cū ḡnis lauri cū oleo rof. Et in eo qd̄ faciū
est successiōe sirsē oz vt incipiat ab euacuatione
cū hierapiē: deinde distillet in aurē castoreū cum
oleo costino solo: aut rhabbāiniū: aut oleū amig
daliniū dulce et oleū rof. et lauriniū aut castoreū cū
oleo rof. Et ex pillis exptis ei qd̄ sit ex oppilatio
ne et hūore et v̄etositatē est vt sumatur turbit. 3.
xx. et colloquintide. 3. x. sarcocolle. 3. ij. et s. et
aloes. 3. vj. myrobalanoz. 3. x. fiant ex eis pille
et deglutiant. Būq̄ potō eaz pōd⁹. 3. i. Et dica
mus sicut a capite iterates v̄erbū. Qd̄ ex medicis
cōib⁹ oib⁹ illis que facta sunt ex gūitate auditi⁹ et
dolore eius et v̄etositatē ipi⁹ et sōitu et tinnitu ei⁹
cā materie s̄re et frigoris post purgatiōem capitis
sunt vt distillet in aurē baurac eoz aceto et melle et
fel ouii cū oleo de oliuis et vino: aut cū olo amig
dalino amaro et aqua porri aut aqua cepe cū melle
aut lac muliebre et medicine cōes dicte in capitulo

famis et illud est propter agilitatem eadem in hominibus
spis in corpore quiescentibus in ipso. Et quoniam non in-
venit natura cibum aliquem convertit ad eos et resol-
vit ipsos et movet eos. Et quoniam accidit sonitus post
medicinas quas propter eas est ut retineat humores et
ventositates in partibus cerebri. Et causa huius sonitus
quoniam est ex aere ipsa: et quoniam est cum coitate membrorum
aliorum mittentium has ventositates ad ipsam.

De signis. L. x.

In illo quidem qui est cotinuus et assiduus
est aliquid stas in ipso cerebro. Si autem
quiescit: deinde excitat post repletionem
aut vacuitatem aut motum: aut quoniam calor fit fortis aut
frigus tunc est per coitatem. Amplius forma vo-
cis signat ipsam: est enim quoniam quasi sit vox rei ascendē-
tis ad superiora. Et plura eius est cum coitate corporis
aut stas: aut quasi vox que resoluit super seipam: aut
sicut fragor arborum et signat illud absconditum ventosita-
tis. Et si illic est febris aut dolor producit ad timo-
rem tunc signat collectionem purulentam. Et quoniam eius con-
strictio est sicut semita generatio post generationem
occulta continua tunc est propter humorem viscosum. Illud
autem qui est propter acuitatem sensus signat descensum carum
ventositatum et repletionem et mundificationem audientis et
excitatio apud ieiunium et vacuitatem. Factus autem a sic-
citate est post evacuationes et febres. Et factus a de-
bilitate scies per supfluitates: et quoniam est cum copiose ca-
lida et sit subito et cum inflammatione et sita est econ-
trario.

De cura. L. xi.

Portet ut oculus sit vitent solem et bal-
neum laboriosum et visum et clamorem et re-
pletionem et ut leniat naturas suas. In eo
vero qui sit propter coitatem et ut sit intentio membri
facietis ipsum et propter stas: quare mundificet et inten-
dat cerebrum et auris quare confortet. cerebrum quidem
cum aliquo quod sit sicut oleum myrtinum et auris cum eo
quod sit ut oleum amigdalinum et similia. Et consideret
in hoc ad copiosum primam: et intendat illud quod adiu-
vat illud secundum canones cognitos et similiter secundum a re-
pletionem: et ut ut mundificet corpus et caput cum eo quod
scis et subtiliet regime. Tunc autem non oportet ut remo-
ueat: quoniam remouet cum intentione febris. In eo autem qui
factus est propter velocitatem sensus sunt quidam homines
qui precipiunt utendum esse stupefacientibus sicut oleo
ros. decocto cum aceto cuius esse potest est cum pauco
opio: aut misto cum oleo de bengi et hyssopum co-
trito cum castoreo. Et conveniens quod preperit est
ut sumatur gyna pini et castoreum cum oleo et colerant in
aceto et distillent. Factus autem a pure curet curatio
ne apatis et puris. Factus autem a coalescentibus quo-
rum copio est sicca si causa eius fuerit siccitas curet cum
nutricatione et humectatione cum oleis temperatis declina-
tibus ad frigus: aut calorem secundum necessitatem. Si autem
causa fuerit debilitas: tunc admistra illud quod temperet co-
plexionem accidentalem ex distillationibus predictis. In
eo vero qui factus est propter materiam expulsam
ad ipsam in dispositione sursen: aut humorem grossum vi-
scosum admistra omnia predicta in capso doloris et tarax.
Et ex eis que propria sunt illi qui succedit sursen et
febri propter est succus apsinthii cum oleo ros. aut cum
aceto et oleo de lilio: quoniam est medicamentum bonum. Et

aut qui sit ab humore viscoso sicut appropriat troscus
expius. Et est ut sumant bellebori albi partes. et
et croci. et ut nutri. et sicut troc. et admistrent. Et
ex medicis coib. aggregatis ad illud expius quod est a
debilitate: et ad illud qui est ab oppilatione aut humore
est ut sumatur gariofilorum et semis porri amborum
an. 3. s. muschi danic ynu et distillent cum aqua sa-
luci et rute: aut cum vino. Et similiter cum decocto
ne foliorum pini et decoctione foliorum alizar et decocti-
one foliorum lauri: et ut ut alienet in oib. eis causa.
Quidam autem antiquorum sapientium dixerunt non est ali-
quid magis conferens sibi quod medicamentum alaudem
gi deum ad memoriam. Nam ipsum est magis iuuatium
quod creavit deus ad illud: et confert ei distillationem scia
ex isopo cum folijs pini et gins lauri et attende quod
dictum est in capso tarax et doloris ex curis coib. et
propter frigidis.

De cura sanici et prurit. Vlcera in aure. L. xij.

Quod in primis oportet pmittere est sublatio
cibi et admistratio carni et olei ex quibus
generat humor bonus dulcis laudabilis et in-
clinatio regimine ad illud quod oportet ex temperata qualitate.
Quod si complo facit necessarium ut sumat aqua orde-
i sibi similia fiat et lenitas exercitij: et inclina magis
ad nasum et os cum sternutationibus et gargarismis.
Amplius non possunt esse vlcera quin sint appetitia
sensui: aut sint profunda ad quod non puenit sensui. Que
igitur ex eis manifesta sunt cum aceto abluunt et aqua
aut oxymelle et aqua aut vino: aut decoctione mel-
lis cum rof et myrto: et post illud suffiet in aures illud
quod exicat sicut dragatum adustum et similia. Et quoniam
quidem conferunt saniose et purulente oleum de semie ca-
nabis: et melius est ut non reputat neque prohibeat
dum non supfluit: imo oportet ut abluat et regat aliud quod
sit sicut aqua ros. et oleo ros. Et etiam ex succo so-
liorum oliuaz cum melle admistretur distillationes.
Profunda vero alia sunt propinqui temporis: et alia
sunt chronica. Sed ea que sunt propinqui temporis cu-
rent cum eis que sunt sicut sicut memitte cum aceto: aut
collyrii ros. et myrrha: et aloes in melle aut vino
ponatur in aure. Et quoniam confert distillato aque yue
acerbe in ipsa: et propter quoniam potest mel cum ea. Et similiter
succus foliorum salicis aut decocto eorum: aut aluminis
ianem adusti et myrrhe amboz. 3. i. teratur cum
melle et ponant in lana. aut sanguis draconis et spue
maris et saracolle et baurac armeni et myrrhe et tu-
ris et sicut memitte partes equales pulverizetur super
licium inuolutum super radii infusus melle et ponant in
aure. Quod si dolor habuerit curet cum scoria ferri
contita in ea multotiens et misceat cum eo quod exic-
cat et sedat dolor. Et illud est sicut admistrato oli-
amigdalini cum myrrha et aloes et croco. Et quoniam ne-
cessarium est ut pmissceat cum eo parum opij: et admini-
strato medicamentis capitalis est iuuatium etiam. Exp-
tium namque est cum eo quod in ipso est exiccatione cui associa-
tur virtus sedatiua doloris. Et conferunt etiam hoc
coposita que diximus in antidotario. Et conferunt
ei troc. andaro. Et confert ut sicut ex nucleis my-
robal. et gallis adustis coniunctis cum oleo alhera et
sece et conferunt ei eplz de cerusa et eplm basilico et co-
mista et distillata. Ea vero que chronica sunt profun-
da antiqua submersa sunt valde mala. Et quod do-
pducit ad detegendum os et signat ipsa distillatio

meatū et multitudo saniei seide: quare indigent
eis que sunt sicut alkitran pmissū cum melle et sicut
fel corui et testudis et eorum administratio cum lacte mu-
lieris: aut cordiēni et nitrū mista cum ficubus munda-
tis a gnis et fiat ex eis liciniū et admiscet post mun-
dificationem sordis et similiter in medicinis. Et ex
medicinis fortibus in hoc caplo est scoria eris cum
arsenico et melle et aceto: aut rubigo ferri aut sco-
ria ferri ipsi et fixa contrita sicut pluis post frequēte
frixiōem multoties facta cum aceto vini doce fiat si
cut mel et distillet in aurē. Et quā est necessarium
emplū de flore eris: et illud est quā antiquat et sor-
didat. Et ex eis que sunt media in hoc caplo est alu-
mē adustū cum equalitate sui de melle. Et quā addit i-
pso dactilus: et fortior illo est coposito huius flo-
ris eris corticū eris ab eo. 3. iij. succi porri. 3.
i. mellis puri. 3. i. admiscet. Quā aut multiplicat
pus ualde: tūc necessaria est administratio liciniū i fel-
le taurio submersi: aut distillationes ex yria infan-
tiū. Et fortius eo est scoria ferri abluta et fixa in
sartagie multoties quā decoquit in aceto et admini-
strat. Et quā cum pure antiquo fuerit dolor funde in
aurē vinū durū coquassatū cum oleo. ros. aut cum aqua
porri: aut cum aqua piscis saliti. Et quā dolor facit ne-
cessaria esse aloen et opium et crocū comiscetur cum
melle et ponant in ea. Et quā uideris humiditatem reti-
neri propter medicinas phibitivas exiccationes: tūc fun-
de in aurē oleū ros. ut cadat crusta: deinde pone
in ea quod generat carnē: et opus penitus ne virus re-
sineat: imo phibeat nativitas eius et exicet vlcus
ipsius. Et plēs quidē callidior medicorum implei an-
te purulētā pāno phibēdo cursū saniei ab ea. Et
phibent infirmū dormire in illo latere ut nō in-
ueniat sanies meatū: quare egredit ad hoc ut de-
clinet versū carnē mollē que est in radice auris: et
facit eū apā et pforat ipsum post maturatiōem et
curat ipsū et sanat cursū saniei ab aure.

De eruptiōe sanguinis in aurē. L. xij.

Quandocūque est spes eius aliqua que pcedit
cursū fluxū sanguinis nariū in hoc quod est
creticū. Et quā est a repletiōe pveniente
abscessiōem vena: aut abscessiōem eius aut apertōes
ipsius: et quā est a casu aut pūsiōe.

De cura. L. xij.

Reticū quidē nō est cōueniens ut restrin-
gat si nō pducatur ad debilitatē et sinecipiz.
Alius vero restringatur aut cum stipticis
aut cum canterizantibus: aut cum instantibus. Suppica
vero sunt sicut decoctio gallarū cum aqua aut aceto et
decoctio senticis. Et quā miscet cum ea ex vino anti-
quo aut aceto: et similiter sies memithe et liciniū
et decoctio foliorū arboris masticis aut gna decocta
cum aceto: et expressa infamia non sunt sicut succus
virge pastoris et arnoglossē cum vino: aut sies me-
mithe et opium. Canterizantia vero sunt sicut succus
albedarūgi: et ex eis que sunt mirabilia valde est
coagulū leporinū cum aceto: aut succus porri cum
to. Et ex eis que sunt expta ad illud est ut fumant
duo renes tauri et aliquo adipis saliti. Deinde assē-
tur media assatiōe et expmā aqua eorum in anrem.

De cura sordis et oppilationis facte in aurē. L.
xv.

Trā quidē eius est leuis ut distilletur i
ea oleū amigdalini de amaris mōtis p
pe in nocte: et patiens ingrediat balneū
et pōat aurē sup terrā calāz ut liqfiat sordes. Et
quā cōfert ei insufflatō atrimenti in ea: et etiā cor-
diēni aut. i. baurac armēi medicinas aut. i. ficū
albax quū sufficit ad cōficiendū ea: fiat ide liciniū
aut fundat in ea media. 3. fellis capni cum oleo et
prasiū cōtritu aut aqua prasiū: aut soluat baurac cum
aceto et dimittat doce qescat ebullitō ei et misceat
cum oleo ros. et distillet: aut misceat baurac cum fi-
cubus ex quibus eiecta sunt gna et fiant gna pua et po-
nant in aurē et in die tertio extrahant: associabitur
eniz ei sordes plurima et succedit ei leuitas man-
festa. Et quā pōant in ea cordumen et yrtica. Et
ex eis que sunt fortiora illis est succus foliorū col-
loquintide tritorū distillatino. Et fumantur baurac
et arsenicū equaliter et cōficiant cum melle et liqfiant
cum aceto et distillent in aurē et expectetur post vna
hora. Deinde abluat auris cum aqua mellis aut cum aqua cala
et liciniū quod fortibus nō utaris nisi post euacuatiōē.
Et ex eis est liciniū insusuz in pice et oleo came-
millino et oleo nardino. Quidā aut exstimauerūt
quod cāfora vehementer confert altax et videt quod sit
tarax cholice. Et ex eis quidē que expta sunt et olū
de scorpiōibus. Ipse eniz sanat surditatē. Et ex eis
que cōferūt ad oppilationē ventosaz sordis est li-
ciniū sem ex nasturtio et baurac et adhecat auri tri-
bus diebus. Deinde extrahat et egrediet sordes
plurimas: et similiter sunt licinia cum melle.

De oppilatiōe accedente in aurē. L. xvi.

Quandocūque sit hec oppilatiō sicut que est pp
paniculū creatū sup foramē. Et quā sit
pp sordē. Et quā sit pp carnē cōgela-
tā. Et quā sit pp carnē additā et verrucā. Et quā
sit pp lapidē aut nucleū cadētes in ea: aut aial in-
tras in ea et morit. Et quā est ex hūiore grosso vi-
scoso oppilate foramē: aut meatū nervi et sentit hō
ac si auris eius sit semp oppilata. Et quā accidit il-
lud post vetū vehementer.

De cura. L. xvij.

Ille quidē que est ex panniculo aut carne
oppilate meatū in initio creatiōis est diffi-
cilis cure quā est profunda: et manifesta est
facilis. Ad intrinsecā vero ingenū inuenitur cum in-
struento minuto secate ipsam: deinde phibeat con-
tinuitas fin quā in primo dicuri sumus. Et si est
manifesta opus ut scindat cum cultello spinoso quo iei-
dunt hemorrhoides nasi. Deinde tēpta ut bucella
pōat sup quā pulverizatū sit colcotar: aut que pce-
dūt cum fin eius que sunt ex eis que phibēt nativita-
tē carnis: quod si oppilatiō fuerit ex re fixa in ea opus ut
distillet in aurē quod sit sicut oleū ros. et d lilio aut
d alibahici. Et si quod fixū est: est sicut aial mortuū
in ea: tūc effundat in ea ex oleis aliquod quod ea api-
at. Deinde extrahat cum mūdatorio auris facile. In-
scā aut ab oppilatiōe pp carnē additā aut verrucā
et opus ut abluat cum aqua calida et nitro: et distillent i
ea es vstū et arsenicū rubeū trita cum aceto valdē ita
ut adurat carnē: deinde cura vlcus. Et ia dem ē quod
assiduatiō effusiōis fellis porci valdē cōfert ei. Et ad
illud quod quod imagiāt hō quod auris eius sit oppilata
cōfert distillatiō oli de lilio aut fellis tauri i succo

ficle et succo seminis canabis. Et succo colloquintide inest ppetas iunandi ad oppilationem auris. Si aut oppilatio est sordities curet cum eo quod diximus in caplo oppilationis ex sordine: et ex eis que cōferūt oppilationi ex sorditie. Quod medicina potest stare tribus diebus in aure et reliquis est tēta scā ex nasturtio et baurac que tribus diebus auri adhefat: deinde extrahat. Et ex eis que sunt fortiora illo et mūdificat neruū etiā sunt troc. de helleboro quo rū descriptō. R. hellebori albi aur. iij. nitri aur. xvi. croci aur. iij. cōfrigat et terant cum aceto et fiat ind tro. Deinde qñ ē necessariū soluat in aceto et distillet in aure: sūt. n. mirabiles ualē. In oppilationē vero que fit in creatura: et est ut creet auris non pforata: aut in creatiōe interius est oppilata iā ex pit opatiōe manus: ita ut puenat ad discoopieduz et pforadū v sēp ad samac iteriorē: et qñz cōferūt: et qñz nō cōferūt.

De attritiōe accite auri et pūsiōe. L. xviij.

Ippocrati quidē visus est ut nō curet cum aliq. Sed illi qui fuerūt post ipm visū est ut illō curet. Et ex eis quibus ipi curauerūt est ut sumatur acatia et myriha et tus et fiat ex eis linimētū cum aceto et albūine oui: aut mellis panis cum melle.

De pruritu auris. L. xix.

Sumat aqua apsinthij et fundatur in ea cum aliqub oleis: aut bulliat apsinthium cum oleo et distillet in eaz.

De introitu aq in aure. L. xx.

Tngredit aq in aure qñz qñ nō effundit ea ille qui balneat aut abluatur et ledit: et qñz apat radix aurii et yehementez incurrit dolorem.

De cura. L. xxi.

Ex eis que cōferūt ad illō est ut cum embu ba ita sugat et extrahat subito: deinde effundat in ea oleū amigdalinum dulce. Et qñz extrahit ea tussis et sternutatio: aut lignum de aneto: aut scissio papyri fm qñtitate palmi ynius. Includat itaq sup vna extremitatū eius qñtū ē ter tia sui de cotto et submergat in oleo: et ingēose ex tremitas altera in aure mittat cum eo cum qñ ingenia ta est in ea. Et iaceat ille cuius est auris: et altera extremitas in qua est cottum inflamet igne et di mittat inflamari v sēp pueniat caliditas ad interi ora auris: et tūc extrahat et egrediat subito: quare egrediet cum ea qñ i aure est ex aqua. Et ex eis que iuuant ad illō: et ppe in pncipio est ut sumat scilicet zatorii aliqd et impleat cum eo auris: deinde cōuertat sup ea ille cui ē: et sit saliens dōec egrediat totū: et qñz etiā extrahit cum scilicet zatorio. Inuromittit enī caput ei et extrahit ipius ppēdicularis: quare extrahit cum ea aqua. Et qñz excusat in ea qñ uaca est effusio oleoz et effusio lactū tepidoz cōtinue et ppe qñ rmanet dolor et remouet ea. Et si do lei illō yehemēter vaporet auris cum corticib pa paueris et meliloto et caccilla et viol. et malua et semine lini et farina ordei cum lacte mulieris.

De introitu aialii in aure et generatiōe yermiuz in ea. L. xxij.

Quandoq accidit ppe introitū pnozz aialii in aure yehemētia doloris cum anxietate et motus fm qñtatem aial: cum yerme vero sentit agitatō.

De cura. L. xxij.

Ex eis qñ oib illis cōicat ē distillatō al kitrā in aure. Ip̄m enīz statī sedat motuz aialis in ea et interficit ipm in p̄ximo: et ppe puz. Et similiter distillatō succi cucūeris asini solius aut cum scamōea: et similiter sulfur et aristol. longa et calcadis. Et ex bōis est ut distillet in ea qñ fuit a carne yaccia allata. Et qñz cōfert illi ut accipiat etiā oleū et sumat in aure et sedat in sole patiens. Et succoz melior et ppe ad yermē est succus radicis capparis et succus radicis alfarladab et succus folioz alcoh et succus radicis pūoz et succus p sici et succus apsinthij: aut cētaurēe aut pralli et succus folioz alboti viridiū et sinifar et folioz aloes et ppe qñ decoquit cum aceto et succus cucūeris asini et succus hellebori albi et decoctō ei et epithymi aut succus mēstetri cum scamonea: aut succus alseba: aut succus almarmacor: aut aqua mellis cum aliquo istoz. Et similiter succus rhabhani et succus cepe: et ppe alazir et semē eius aut semē cepe cum aq mellis: aut aliqd sellū: et ppe qñ calefit in cōcauitate g nati cum pulpa sua. Et similiter decoctō gnozz capparis recētū: aut succus eius et succus lupinoz: aut alo es cum aqua tepida: aut costū tritū multū: aut pīr trū. Et oia hec in yerme sūt magis iuuatiua et fortiora. Et ex eis que expta sunt ad yermēz est ut sumatur vini. 3. ij. et mell. 3. ij. et olei ros. 3. i. misceant cum albūine duoz ouoz et fiant tepida et ponatur in aure in lana infusa ex aqua impleat auris: et cubiet se sup ea querelos et nō dormiat: deinde subito rapiatur: quare yermis multotiens egredit subito. Et qñz cōfert nocēto yermis effusio succi oleandri aut rubi: aut apsinthij: aut decoctō eoz: aut tritura corticis radicis capparis aut almarmacor cum aqua sancti: aut yrina antiqua.

De apatib que accidunt in radice auris. L. xxij.

Hec apata sunt ex genere apatū accidentiū in carnib mollib: et ppe i carnib glā dulof et nōiat yeditus et nōiat nascentia auris. Et fortasse cōsequet qñz ex yehemētia doloris eius ut interficiat. Et huius quidē multotiens pcedit cōmūstō intellect et ipm apā scm in samac plus interficit: adolecentes qñ iuuenes: qñ est in semib leuius. Sed adolecentes sunt calidioris cōplonia: et materia apatū eoz dolorosoz est acutē qñtatis et yehemēti dolorosa et minus tollerā v sēp collectiōem faciat. Et apatū que sūt sub origine auris magis incolūe est illō quod est fm semitā crif bōe.

De cura. L. xxv.

Llō quidē qñ est a crifi cum qua nō est signū maturatiōis: aut pcedit hora crif est malū. Et hec apata oio qñz fuit a mē. sā guica: aut cholica. Et qñz fuit a melia: aut a phla te. Et signū illō qñ sanguineū est rubedo et guttas et expulsio eius ad cōp̄ficem et cōstictiō in meatibus. Et signū cholici: et scm a sanguine subtili dolor mordacitiuus fistulosus sine grauitate et non

constrigit meatus. Sed est cum inflammatione vehemē-
ti. Et phlegmaticū est cum tremulitate et lenitate et pauci-
tate rubedinis. Et melicū est cum duritie et paucita-
te doloris. Et est ex eis in quibus sunt plures vires ut in-
tendat in inflammatione et attractione eius non in repleto-
ne ipsius quā sit materia effusa ad ipsam supfluitas me-
bri principalis: et prope in crisi egritudinis ei? sicut
illud quod accidit crisi lethargie multotiens. At nos
quidem iam inuimus ad cognoscendum hoc in libro
vniuersaliū. **O**portet ergo ne intendas ad curā
eius inquit exigit curam apostemofam adhibendo
stiptica et apocrustica in principio. Deinde compositio-
nes regimio: deinde resolutionem purā. Immo igitur
ut incipias et prope quā accidit in febribus cum dolore
capitis: et adiuues ad extrahendū materia ad apertā
cū oī ingenio etiā cū videris si non fuerit velocis at-
tractionis. Et igitur vires minores materia cū minutione
si ipsa fuerit necessaria. Si autem vehemens fuerit
aduētus et attractionis dimitte es sicut materia suam
ut non faciat euenire dolorē vehemēte quo febris
duplicet. Immo igitur vires contentus si fuerit il-
lic dolor vehemens eo quod mollificat et sedat dolo-
rē quod sit ex eis que sunt calida et hūida. Et si fuerit
iniūm eius cum dolore vehemēti si contentus vapo-
ratione cū aqua frigida pura: et si fuerit leuis si conien-
tus vaporatione camemille: aut medicamine albacu-
en: aut diachilō et emplo memithe: et si non fuerit
vehemētis leuitatis et apparuerit ei caput tūc ad-
ministra illud quod est inter glutinatōem in et carminati-
onem et quod est magis cōferens et magis maturans.
Et huiusmodi est sicut farina tritici et lini cū siru-
po mellis: aut aqua fenugreci et malue et camemille:
et si existimat quod non resoluitur: imo suppuratōem
faciat: tūc necessariū est in ipso ut extrahat per aut
cū resolutione subtili si est possibile aut laboriosa:
et et cū incisione et succione. Et ex eis que extrahunt
penitus ab ipso post sectiōem aut apertōem est me-
dicamē. Et ex eis que sunt cōuenientia in hac egrit-
tudine cū sua attractione et resolutione sua et proprietate
sua est sterco caprini et adeps anseris et galline: et ex
eis est nora et kach et adeps vaccinus non salitus. In
egritudine autem antiqua necessaria sunt cinis ostracorum
et aliquid adhi cū melle et adipe antiquo aut sumat si
cuius et coquitur cū aqua marina: aut admiscet amo-
niacū solū: aut cū alio: et similiter pix liquida et bdel-
liū cū fordibus albescentibus et storax liquida et medul-
la cerui. Si autem fiat serofule et figant tūc accipe em-
plum cuius elementa sunt huiusmodi visco albolin
et pix et gna lauri et staphisagria et gummi et cyminum
et pip et radices spetarie et galbanū et coriandru et
cordiēni et cinis corticis radice caparis et piretri
et stercus ouium et sterco caprini et adeps et prope adips
porcinus et capraz et hircoz mōianoz et prope meli-
coz. Et similiter cerebella gallinaz et alcubugi et
vaccap cerebella: et prope siluestriū. Et olea ad il-
lud quidē quod est calidioris materie cū oleo rof. et
viol. Et ad illud quod est frigidioris materie cū oleo
lilio et anetino et camemillino et de kerna: et cōfert
his apertibus quādo difficilia sunt emplz de resina.

De tremore auris ex vocibus magnis. L. xvi.

Ausa in ipso existit debilitas virtutis aia-
lis que est in cerebro aut aduenientis ad

audium: quare est necessaria cura cerebri cum eo
quod confortat ipsum sicut quod sciuit.

sen quinta de dispositiōibus nasi.

Tractatus primus de olfactu et nocuentis ipsius et cur-
rentibus sicut fluxus.

De anatomia nasi. L. i.

Comprehendit anatomia ciliū eius
et cartilaginū eius et lacerti mouē-
tis extremitatē eius. Et illa sunt
ex eis a quibus iam expediti sumus.
Et eius quidē meatus ambo pene-
trant vsq; ad colatoriū positū sub duobus corpo-
ribus cerebri similibus duobus capitibus mamille et
velam cerebri illic perforatū est corā forame cola-
toriū ut in ipsius penetraret odor: et deinde est vna quā
penetrat ad guttur. **E**t anatomia instruenti quo
sit odoratus. Et illud quidē sunt duo additamenta
mamillaria que sunt in anteriore cerebro et extendū-
t a duobus ventribus anterioribus cerebri: et prope illud co-
latur supfluitates in illo forame: et ex duobus exten-
sionibus ei? recipiunt cerebri et duo additamenta nata
ex eo odore cū attractione aeris. Et cerebro quidem
ipso inest aeris attractō ut cōfuet aer calore inatū
in ipso sicut pullus. Quādoque vero augmentat apud
clamorem et apud pfoctationem aeris et eucnationem ad
superiora: et in duobus quidē extremitatibus nasi sunt
duo transitus ad duos lachrymales: et prope hoc gu-
stat sapor alcohol in lingua. Qualitas vero odo-
ratus iam dea est in caplo virtutū. Sed quod odora: ut
sit in aere cū passioe ipsius aut delatione ipsius: aut
prope vaporem qui resoluitur: illud est quod pinet phi-
losophis: et recipiet medicus quod odor ē in radice p-
conuersiōem aliquid in aere sicut via delationis. Deinde
adiuant ipsam acuitas vaporis ex eo quod habet
odorem.

De naso. L. ij.

Et diximus anatomia nasi et iuuamētum
ipsius et lacertū mouēte ambas naves ei?
in eis que perierunt. Et nūc quidē nobis
necessariū est ut dicamus egritudines eius et cau-
sas earum et signa curatiōes ipsarum.

De qualitate viarum administratiōis medicinarum
nasi. L. iij.

Scias quod curatiōes nasi alie sūt quibus non ē
proprium ut fiant per viā nasi sicut gargarisma-
ta et linimēta sup caput. Et alie sunt que
appropriant ei sicut sunt vapores et odoramenta et si-
cut caputpurgia et sunt corpora hūida que distillant
in nasum: et alia sunt succiōes naribus que attrahunt
ad nasum cū attractione aeris. Et alie sunt insufflati-
ones et sunt res sicce pulverizate subtilissime ut in
sufflet in nasum et igitur ut insufflent in embubaz. Et
ois cui aliquid caputpurgiū sit: rectius quidē est ut
os aquā impleat et precipiat ei ut resupinet et cōuertat
caput suū ad posteriora: deinde distillet in nasum
eius caputpurgiū. Et igitur ut naribus sugat oī quod
pōit in nasum ad superiora oī mō ita ut faciat opatio-
nē suā. Et multotiens quidē succedit medicis acu-
tis distillatis in naso et sufflatis in ipso mordicatō ue-
hemens in capite. Et quāquā sedat per se ipsam: et quāquā
indiget medicamine quo sedet. Et rectius est ut

sit sup caput qñ sit caputpurgii ex aliq acuta mor-
dicatina pñnis infusus in aqua calida. Et qñz frica-
tur añ ipm cū lacte multo sup ipm: aut oleo qñ sñ
ipm esuridit sicut oleo de gñis cucurbite ⁊ oleo
ros. ⁊ oleo de salicib⁹. Quq; caputpurgii suam
pfeceat opatiōem tūc cōsequet ipm distillando in
nasuz lac cū aliquo oleoz froyz.

De nociēto odoratus. L. iij.

Nociētiū ingredit̃ odoratū sicut ingredit̃
reliquas opatiōes: imple nāq; est quin
odoratus aut destruat aut debilitet: aut
mutet: aut corrupat. Et destructo quidē eius ⁊ ip-
sius debilitas sunt fm duos modos: aut eniz de-
struit ⁊ nō sentit odores: aut debilitat ⁊ sentit aro-
maticuz et fetidū sensu debili ⁊ corrupto ⁊ muta-
tō ei⁹ ē sūt fm duos modos: vn⁹ eoz est vt odo-
ret odorē fraudulentū ⁊ vt nō sit inuētus. Et secū-
dus est vt sentiat odores qui bōi non sunt bonos
sicut ille qui sentit odorē stercoris bōuz ⁊ abhor-
ret aromaticū. Et cā quidē hoz nociētoz aut est
malitia cōplonis singularis: aut est hūor mal⁹ exi-
stens in anriore pie capitis ⁊ in duob⁹ ventribus
qui sunt in ipa: aut in ipis duab⁹ rebus similibus
duob⁹ capitib⁹ mamille: aut oppilatō in osse pfo-
rato ab hūore: aut a ventositatē aut ab apate aut
a cācro: aut a natinitate carnis addite: aut oppila-
tō in velamine qñ est supra ipm. Et multotiens
quidē est fca ex malitia cōplonis singularis pue-
niens ex medicis administratis ⁊ distillatiōib⁹ di-
stillatis: quare calescit cōplo aut stupefit ⁊ ifratur:
aut faciūt accidere illd aeres supine qualitatē. Et
qñz sit ex pculsiōe aut casu faciente ingredi sup os
nociētum.

De signis. L. v.

Quando accidit hōi vt non comprehendat
odores: ⁊ accit illic cursus supfluitatum
fm cōsuetudinē tūc nō est oppilatō in co-
latorio. Si aut inuenit phibitō penetratiōis respi-
ratiōis in naso ⁊ nauitas in loquela tūc illic ē op-
pilatō in ipis alchaisiz: ⁊ qñ retinet cursus ⁊ non
sit pāt malitia cōplonis cerebri: aut paucitatez su-
pfluitatis eius: ⁊ est illd qñ est sup colatorio aptū
tūc illic ē oppilatō pfūda. Et si curf⁹ ē aduēiens fz
pse tudinē et nō ē oppilatō sub alchaisiz ⁊ eis q se-
cūt ea: tūc nociētiū ē i cerebro. Lognosce ergo cō-
plones eius ⁊ opatiōes ipius ⁊ dispositiōes eius p
ea que te docuimus. Et similiter si est debilitas in
odoratu ⁊ diminutō tūc si inuenit odor putridus
⁊ narib⁹ suqñ fetor: tūc cā in ipo est hūor hoz lo-
coz putrid⁹. Et si qñz cū sili ei⁹ qñ scinisti: ⁊ qñ
odorat infirmus in egritudib⁹ acutis odores nō
cōsuetos neq; ysitatos neq; ab aliquo hūte odorē
psentēz: ⁊ cū hoc sentit odores qui est sicut odor
piscū aut luti infusi aut butyri: aut alterius ⁊ sunt
illic signa mala: tūc mors puenit.

De cura. L. vi.

Si cā eius est malitia cōplōis tūc oz vt cu-
ret cū cōtrario ⁊ intendatur anrior ps ce-
bri cū ebrosis ⁊ odoramētis ⁊ suctiōi-
bus que sūt naribus ⁊ epithimatis ⁊ emplis p-
dictis in caplo curatiōuz capitis. Et plm quidē acci-
dit ex malitia cōplonis ⁊ est vt sit cōplo fca: aut ē
in abob⁹ vētrib⁹ anriorib⁹ totis: aut in ipis ma-

millarib⁹ additamentis. Et medicine magis iuuati-
ne ad illd sunt caputpurgia facta ex oleis calidis in
qb⁹ dissoluta sunt euforbii ⁊ castorei ⁊ musch⁹.
Si aut cā in ipo est hūor existens in ventrib⁹ cere-
bri significat illd p illd qñ dcm est i caplo egritu-
dinū cerebri ⁊ euacua corpus totū. Si est hūor do-
minas in toto corpore: aut cerebro cū eo qñ edu-
cit illū hūorē ab eo ex sibaret ⁊ gargarisimis ⁊ ca-
putpurgis ⁊ suctiōib⁹ que sūt narib⁹ ⁊ odoramē-
tis subtilitatis ⁊ similib⁹ ill q ia scinisti: ⁊ si phle-
botomia necessaria est fiat ⁊ redi in oib⁹ illis ad pn-
cipia data in cura cerebri. Et si cā est oppilatō i
osse pforato qñ nōiat colatorio administrā ebri-
cas apitinas pñcas in caplo curatiōum capitis. em-
brocet ergo ex eis ⁊ inclinet sup vaporem eaz et
narib⁹ sugat ex eis in quib⁹ dissoluta sunt condisi
⁊ pip ⁊ oppoponacū. Et oz vt ventose capiti ad-
hibeant post illd ⁊ fiat gargarisima ex reb⁹ apitis
calidis. Et ex eis quidē que expta sunt est nigella
infusa in aceto aliquib⁹ dieb⁹: deinde cōierat cuz
eo bene ⁊ misceat cū oleo. Deinde distillet in na-
suz ⁊ narib⁹ sugat qño pl⁹ pole ē ad superiora et
qñz tertē sicut puluis: deinde terit cū oleo antiq⁹
post terē vice alia dōet fiat puluis subtilissim⁹.
Et ex eis que expta sunt est vt sumat arsenicū ⁊ n-
beū ⁊ metastrū ⁊ terat simul ⁊ alde ⁊ submergant
in yrina cameli arabici ⁊ in sole poat totū illud ⁊
resoluetur oi die bis. Quq; medicamē exicca-
uerit yriaz iteret sup ipam yria noua: deinde ua-
post nat⁹ cū poder. 3. 1. exeo: deide fricet ex olo-
ros. Et qñz laudatur ad oppilatiōem ytosaz ca-
putpurgii ex oleo amigdalino amaro mōiāo: aut
suffiet albarml. ⁊ pip albū misit in ipo. Quidam
aut dixerūt q cortē ⁊ pulmōis qñ exicat ⁊ teritur
⁊ insufflat puluis eius in nasum est ignatiuus. Si
aut cā in ipo est hemorroidea curet cura hemorro-
idaz. Ille aut qui sentit odoriferā ⁊ nō sentit feti-
da nō cesset sibi facere caputpurgii cum castoreo
multotiens vsq;quo rectifietur eius dispositio.

De fluxu sanguinis ex narib⁹. L. vij.

Elux⁹ sanguis ex narib⁹ qñz sit distillan-
do. Et qñz sit fluendo cū velocitate ve-
hementi. Aut cā dñy sanguis feruētis cuz
virtute. Et qñz sit ppi erupitiōem rethbis venarū
cerebri ⁊ arteriaz eius ⁊ est fm plm nō recipiens
curā. Et plm ipius sit succesiōe euentus sōda
⁊ inflamatiōis ⁊ egritudis acute: aut succesiōe cas⁹
aut pculsiōe. Et secūt ipz accitua corruptiōis opa-
tiōuz cerebri pculdubio. Et qñz ē pp vapors calos
elevator. Et ille quidē qui sit ex arterijs discernit
ab eo qui sit a yēis subtilitate sua ⁊ rubedie ⁊ ca-
liditate sua. Et qñz sit rediens cū piodo. Et qñ
qñ sit cadens subito. Et curf⁹ qdem sangis ex
narib⁹ est ex dispositiōib⁹ que cōferūt ⁊ nocent.
Nā q inuenit succesiōe eius leuitatē capitis post
repletiōem ⁊ eq̃litate coloris post rubedinē vehe-
mentē ⁊ eq̃litate forme post inflatiōem iuuat eo
p̃cipue in egritudib⁹ acutis ⁊ in apatib⁹ mrisecis
⁊ ppe sanguinis ⁊ cholici in cerebro: deinde in
epate: postea in velamine: postea in pulmōe. Iu-
uamētū eniz flux⁹ sangis ex narib⁹ in pleureth pl⁹
est qñ sit in peripneumōia. Et flux⁹ quidē sangis

narium crisi magna e in egritudib? acutis mltoties
ppe in eis que sunt sicut variole et morbillus.
Cum aut multus sit succedit citrinitas no consueta
aut plubositas aut obfuscatio ex citrinitate et nigre
dine et exrenuato ptrafies terminu. Et infiant ex
irema quia firm retineat: ei? in finis est nocu?
Et in illo cuius color couertit in citrinitate dñatur
chola citrina et ledit cu extractioe sanguis minus.
Et in illo cuius color couertit ad plubositate dñat
ia phla. Et in illo cuius color couertit ad obfusca
tione dñat ia chola nigra. Et isti duo vehement
leduntur p io qd minuit ex sanguine. Et vniuer
saliter quidem ille in quo superflui flux? sanguis
ex narib? est fin timore debilitatis epatis et hydro
pis et reliquoz. Et corpora vehementius parata fin
xui sanguis nariu sunt cholica et citrina sanguinis
subtilis et iuuat ex eo qui tepatus est. Et flux? san
guis nariu sigtores habet sicut splendor apparet i
vtrifq oculis et linee albe et rubedo et citrinitas et
ppe post soda et reliq que distinximus vbi locuti
fuimus de egritudib? acutis et crisib? eaz. Et qñ
qñ signu flux? sanguinis nariu et dispositiones eius
fm dispositiones egritudinu acutaz et eaz crises.
Et ia diximus illd in loco ppo sibi.

De curatiob? .L. viij.

CRetici quide et similis ei qui accidit ex se
ipo via est vt no curet doec strigat: aut
sentiat casus virtutis. Et qñz colesquunt
liq. lb. ex eo et oz vt no retineat doec vehemen
ter supfluat. Reliqui vero curet cu medicis reti
nentib? fluxu sanguis nariu. In eo qui factus est pp
sparationem corporis et caliditate eius oz vt ali
duet enacuato chole ex eo et comensurato sanguis
eius cu cibis et potib?. Et phlebotomia quidem est
melior res qua retinet fluxus sanguis nariu qñ sit
phlebotomia subtilius ex latere equiditate coi: et p
pe qñ couingit sineopia. **M**edicie vero cõstri
gentes fluxu sanguis narium: aut sunt vehemētis
stipticitatis: aut sunt vehemētis infriatiōis: aut sunt
vehemētis glutinationis et igrossatiōis et coagu
latiōis: aut sunt acute cauterizatiue: aut sunt me
dicie hñtes ppetatez eius: aut sunt medicie aggre
gantes duas intentiōes aut tres. **M**edicie ve
ro stiptice sunt sicut succ? barbe hirci et sicut aca
tia et sicut balaustie et lentes et galle et sicut succ? fo
lioz senticis et folioz piroz et folioz cydonioru et
virge pastoris. Infriantes vero sunt sicut opuz et
cafora et semē hyusqai albi et semē lactuce et succ?
lactuce et salicis et aqua floz palme et alkakile et ar
noglosse: oia no decocta. Glutinatue vero sũt si
cut puluis molēdini et farina turis. Cauterizantes
aut sunt sicut atrimentu et colcotar: et qñ iste cauteri
zatiue administratur oz vt admistrent cu cantella.
Ipe naz qñz faciut cuetir crusta qñ cadit attrahit
dierius qñ pus. Ille aut qñ inest ppetas sunt si
cut ster? alini et aqua albedarugi et aqua mente.

De cura leuis flux? sanguis. L. ix.

Caputpurgia quide sic fiant sumat aq flo
ru palme et acatie amboz añ. ʒ. s. cafor
i. et incessanter distillentur in nasu. Et
ex eis etia est aqua floz palme cu barba hirci et ca
fora. Et etia aqua floz cu succo porri. Et etia aq

salicis amari distillet in nasu et aqua coriandri. Et
etia succ? camemille cu sua dispositioe no decocte
et etia aqua cucueris et cafore. Et etia succus albe
darugi cu cafora et succus arnoglosse cu terra sigil
lata et cafora: aut succus virge pastoris cu eis. Et
ex eis que sunt vltima in hoc caplo est succus ster
coris alini recetis. Si aut sanguis multitudine sen
seris tuc flos eris in aceto infusus distillet paulatiz
et etia admistra caputpurgiu ex trisera balaustie co
trite optime cu aqua plantaginis et etia aqua i qua
dissolutu est opiu. Et no oportet vt sit supfluius
in effundēdo aqua vehemētis infriatiōis: fortasse
eniz coagulabit sanguine et cogelabit ipm in pani
culis cerebri. Et hec sunt caputpurgia scripta i an
tidotario iuuatiua valde. Tente aut ita sunt fiat te
ta et submergat in encaustro et puluerizetur i ipz
dragatu doec oia comisceant: deinde mitat i na
sum: et etia sumat succus folioz yrtice et colcotar
et pili leporis et ster? asini siccu aut hūidū et suc
cus porri et olibanu et fac ex eis tentaz. Et ex eis q
sunt expta est teta sca ex litō indo adusto et aqua
bedarugi. Et etia tenta ex puluere molēdini et fa
rina turis et aloē cu aceto et albūne oui. Et etia te
ta sca ex dragato et carta cobusta et cortice turis cu
aqua albedarugi et etia tenta i fusa aqua ros. et sub
mersa in colcotar et aloē: aut tenta i fusa aqua por
ri sup qua est puluerizata meta cõtrita: aut teta ex
spōgia et pice liquata i submersa in aceto et fac teta
ex candela alcotrob: aut tela aranee cu colcotar et
dragato et flore eris: aut sit tenta sca ex pilis lepo
ris carminatus submersis in iure et aloē coactis cu
albūne oui. Et etia tenta ex draganto adusto dua
bus ptibus opij pte. i. aggregent oia et terant cu
aceto. Et tenta ex corticib? oui adustis qui miscea
tur cu encaustro et gallis. Ex insufflatiōibus vero
est liciniū indū adustu. Et etia rane aduste insuffla
in nasu. Et etia puluis molēdini: aut terra seite
albe: aut nora: et etia cortices turis et carte et dra
gatu ptes equales sufflent in nasu. Et etia corti
ces fruct? aldulb exiccati et conriti oz vt accipiat
illd cu submersiōibus sup lana. Et accipiat laugo
ipius et pōat in yrtice nouis cu terra sua. Et si est
cuz eis terra siguli est melius et stringat caput eius
doec siccet in ymbra et terat qum necessitas fuerit
sicut atomi qui appent in radio solis et suffiet i na
su et cõstirget sanguis statuz: aut cortices oui con
triti et etiam calami aromatici et semis lūij et semis
rose et gariosil omnium añ. ʒ. s. myrrhe et galla
rum amborum ana. ʒ. s. parum mulchi et cafore
et suffietur in nasu diebus cõtinuis: et qñ insufflat
insufflat in ipm tuc cõstringat nasu vna hora et
expuat illd qd dēcedit ad os. Et oz vt sit insuf
flato in embuba vt phibeat exuberatiōem fluxus
sanguis nariu. Ex linimētis vero et estuliōib? est
linimētū sup frōtem huius. qz. succi folioz salicis
et folioz vitis et folioz myrru et aque ros. infrent
oia et apponatur frōti cu panu lini. Et similiter fi
unt ex oibus medicis fris stipticis et stupefactiuis
notis dissolutis cu succis infriatis stipticis sicut est
succ? extremitatū salicis et senticis et ramorum vi
tis et soliorum piri et cydonij et virge pastoris li
nimenta et empla. Odoraenta vero sunt sicut ster
cus asini recens. Seco impletiones ita sunt. Imple

tur enim euz capite cane: aut cū capitibus palmarū
siluestrium ⁊ distillatur cum cotto papyri: aut cū
cotto reliquorū que egrediuntur ex plantis. **I**n
eo autē qui prauior est illo ⁊ scūs ppter feruorē ⁊ ca
lidity vebemētē: aut eruptiōez arteriarū ne
cessaria est phlebotōia cephalice que sequit illā na
rē minima valde. Et necessarie sunt vētose super
posteriorē ptem capitis cū scarificatiōe leui ⁊ sup
mamillā que sequit ea fiat suspensio eius sine sca
rificatiōe. Et qñz oz vt extrahat sanguis p phle
botōia vsq; ad syncopiz ex cephalica ⁊ ex vena spa
tule que est posterior: qñ est magis vltima: qre
phibet sanguinē eleuari ad caput. Ipa nāq; qñ ad
syncopim pducit sedat statiz ⁊ illd in fluxu sanguis
nariū vebemētis velocitatis. Immo oz vt succur
rat in hora qñ sentit vebemētia flux⁹ sanguis na
riū ⁊ velocitas eius anq; cadat virtus. Sed si nō
fuerit velox vebemēter: sed fuerit guttatiz ⁊ fu
erit cū potissimo oportebit tūc vt fiat phlebotōia
paulatiz vicib⁹ cōtinuis. Et qñ phlebotōia puenit
ad finē sufficientē oz vt fiat pmutatō ad inspissadū
sanguinē cū eo qd infrat ipm ⁊ cū eo qd ipm facit
turbidū qñ nō infret cū eo qd sit sicut iunbe.

Uentosa vero sanguini dñanti resistere nō va
let. Immo oz in pñis vt phlebotōia p extractio
nez paulatiz minuat. Deinde pōat vētosa ⁊ pōsi
tō vētosaz sup epar si flux⁹ sanguinis nariū est a
dextra ⁊ si solenē si ē a sinistra sup ambo simul si
est ab abob⁹ laterib⁹ ē ex nobiliorib⁹ curatiōib⁹
⁊ etiā oz vt strigant extrema ita vt etiā testiculi
viroz ⁊ mamille muliez. Et cōstrictō ambarum
auriū est valde vltima. Et oz vt admistret ebri
ca multū cū aqua ffa. Et qñz necessariū est vt sede
at hō in aqua ffa infrata cū niue dōcc niriā fiant
eius mēbra. Et qñz necessariū est vt caput eis gyp
set cū gypso infuso aqua: aut gypso infuso in aceto
⁊ vt effundant sup caput ipius aq; infate euz niue
dōcc stupefiat. Et qñz nō inuēit in ipo excusatō a
tentis fortib⁹ factis ex flore cris ⁊ ab aqua albeda
rūgi cū cafora: ⁊ a mūia pura ex q; pōdere danich
vnius fiat caputpurgii: ⁊ ad minus cōuēit vt te
neat aqua ffa ⁊ cōgelata in ore suo. Et scias q; qñz
vniū homo in fluxu sanguis nariū vsq; egredia
tur ex eo vltra. xx. lb. vsq; ad. xxv. lb. deide
morit. Et qñz syncopis ex qua cadit est cā ad scm
dedum ipm. Tibi vero sint illi qui sūt ex lenib⁹
cū sumac aut aceto: aut acresta: aut similib⁹ illis.
Et caseus recēs hūid⁹ est ex cibis cōuenientib⁹ pa
tiētib⁹ fluxū sanguis nariū. Et similiter lac dōccū
dōcc ingrosset ⁊ oua elixata ei qui ppat ad fluxū
sanguis nariū ppter cholaz sanguinis sui qñ tñ aceto
sa qñz nocēt patientib⁹ fluxū sanguinis nariū ppter
incisiōem ⁊ subtiliatiōez que est in eis. Et cōgre
gatō quidē expiētū existimat q; cerebella gallina
rū sunt ex meliorib⁹ cibis imo ex meliorib⁹ me
dicis ei qui habet fluxū sanguis nariū ex casu aut
pculsiōe. Uerū oz vt ex eis plm sumat: aut fiat ei
cib⁹ cōtinuis. Vinū aut cōfert inqñtū confortat et
nocet inqñtū ericcat sanguinē. Mū ergo indiges ipo
inqñtū cōfortat cōmiste ipm parūp. Et qñ nō ē ne
cessariū neq; flux⁹ sanguis nariū facit casum vir
tutis pñmū: tūc nō des ipm in potu. Et oz vt ob
seruet ne dimittat aliquid eius descendere ad vē

trem ⁊ inflet stōm ⁊ debilitet pulsū ⁊ excitet sin
copiz. Et si aliquid descendit oz vt dū in stō pma
net euomatur ⁊ ppiat illd qñ sentit eius descen
sus ad stōm. Nā si ipm pirasierit oportebit vt si
at clistere vt velociter egrediat ⁊ nō remaneat i
stomacho.

De regimie coz que faciūt fluxū sanguis nariū.
L. x.

Necessitas qñz facit esse rectū vt fiat flux⁹
sanguis nariū: ⁊ ppe in egritudib⁹ cere
bri. Et ppter hoc antiqui fecerūt instruen
tū faciēs fluxū sanguis nariū pcutiendo nasum ⁊
curauerūt plimas egritudines indigentes in sui sa
natiōe sanguis nariū cursu. Et ex regimie quide⁹
in faciēdo fluxū sanguis nariū est cōmotō sca euz
extremitatibus plate leuis tactus: ⁊ ppe eius que
nascit sup lignū squinati sicut flos ⁊ est sicut ara
nee tela: ⁊ collyrio facto ex eo qd est in supma pie
squinati ⁊ mēastro campestri: ⁊ facto ex medicis
acutis sicut cōdifi ⁊ staphisagria ⁊ euforbio con
fectis cū felle vaccino.

De coriza ⁊ catarro. L. xi.

Hue egritudines cōcantes sunt i hoc q
vnaq; eaz est cursus materiei ex cere
bro. Uerū qdaz hōiū sunt qui appropat
nōie catarrī illd qd descendit ad guttur ⁊ nōie cori
ze qd descendit ex via nasi. Et quidaz hōies sunt q
nōiant totū illd catarrū. Et nōiat coriza qd descē
dit ex via nasi subtile ⁊ acutū frequēs ⁊ phibens
odoramētū effusū ad oculū ⁊ cutē faciei ⁊ pemit
ad anriora mēbra faciei. Et catarr⁹ spgit ad pala
tū ⁊ ad pulmonē ⁊ ad meri ⁊ ad stōm ⁊ qñz vlc
rat ea: ⁊ multotiens cōmouet eo appetitus cani
nus. Et qñz descendit in nervis vsq; ad lōginquo
ra mēbra. Et qñz generatur ex eo sināces ⁊ peri
pneumonia ⁊ pleures ⁊ extenuatō ppe: ⁊ pēpue
qñ catarr⁹ est acutus ⁊ calid⁹ ⁊ dolores stōi ⁊ flu
xus ventris. Et rasiara intestinorū qñ est lall⁹ aut
acetosus ⁊ generat ex eo etiā colica ⁊ ppe muco
sa que truda est. Et cā oīum illoz: aut est calidi
tas cōplōnalis ppe: aut extriseca ex sole: aut ve
nenis: aut olfatu medicinarū calefacientū sicut mu
schi ⁊ croci ⁊ cepe: aut fritas cōplōnalis ppe:
aut eueniens extriseca ex aere ffo: aut septēmiōe
⁊ ppe qñ discopit caput ad vtroq; pēpue ho
ra qua rarificat cerebrū ex balneo aut exercitō aut
ira aut cogitatiōe aut aliq. Et qñz accidit ex phle
botōia rarificatō que pparat corpus ad recipiēdū
calorez aut frigus: quare accidit catarr⁹ ⁊ pēpue
post phlebotōia plurimā. Et similiter ex malitia
cōplōnalis calide que accidit alicui corpori. Et qum
fritas cōplōnalis fit fortis ⁊ figit in ea sicut fit i se
nib⁹ dicit q; ipse nō digerit nisi ipi pueniat ad vlti
mū finē in sanitate cōplōnalis ⁊ caliditatis eius. Et
q; cerebro ffo qñ aduēit nutrimentū debilitat in se
nib⁹ ⁊ in hñtib⁹ debile cerebrū: quare nō digerit
in ipo qd ad ipm penetrat ppter debilitatē suaz ⁊
supfluit quare descendit. Et factus quidē a frigore
plurimū est q; factus a calore. Et hñtes cōplōnez
calida vebemētius sunt pparati ad recipiēdū cas
extrisecas facientes corizā q; hñtes cōplōnes ffas
⁊ hūidas. Et hñtes cōplōnes calidas in seipsis plus
sunt securi ne accidat eis ex caus corporis q; hñtes

cōplones fias. Cerebrū enī frum nō digerit illd
qd puenit ad ipm ex nutrimento ⁊ nō resoluit qd
ad ipm ascēdit ex vaporib⁹. Cōuertunt ergo sup
fluitates nutrimenti ⁊ cōponūt vapores sicut cōuer
tit in alēbico illd qd ascendit ad ipz ex cucurbitaz
quare assidui sunt in ipso flux⁹. Et catarr⁹ qdē qnz
est grossus ⁊ qnz ē subtilis aquos⁹ ⁊ qnz ē calid⁹
acutus ⁊ sal⁹ ⁊ aut mali saporis ⁊ qnz calid⁹ mor
dicatius ⁊ qnz est frus. Et catarr⁹ quidē fr⁹ ma
turat febre. Calid⁹ vero nō inuat febre. Et catar
ri quidē ⁊ egritudines catarrī multiplicānt quz stat
vetus septētrialis ⁊ ppe post austrinū. Et mul
tiplicānt etiā in hyeme ⁊ ppe qū fuerit estas post
ipam septētrialis pauce pluue ⁊ autūnus austrī
nus pluuios⁹ ⁊ qnz multiplicānt catarrī in hyeme
⁊ ppe etiā in regiōib⁹ meridionalib⁹ ppe repleto
nez capitū. Inquit Hip. plurib⁹ eoz quib⁹ accidit
catarrī nō accidit splē. Inquit. S. qm plm q egrī
tudine hēt in membro vno: tūc alia mēbra hēt inco
lūia. Dico aut fortasse qm pparatus catarris tub
tiliores hēt hūiores. Et ille cuius hūiores ingrossan
tur non pparat catarris multū. Et qn soda est con
ueniens catarro addit in eo cū attractiōe.

De signis. L. xij.

Signū catarrī acuti calidi si est corizal est
rubedo faciei ⁊ oculoꝝ ⁊ mordicat⁹ ei⁹
qd currit ⁊ subtilitas eius ⁊ caliditas ta
tus eius. Et qnz accidit cū eo febris ⁊ nō inuat
ea. Et si est in gutture accutitas eius qd descendit ad
guttur ⁊ vehementia adustiois eius ⁊ attract⁹ ipi⁹
⁊ subtilitas eius cū inflamatōe sentit qn ipm rascatur
⁊ sūgt ipm sputū ad citrinitatē declinat ⁊ rube
dinez. Et est hic etiā oppilat⁹ qnz ⁊ nauēitas ⁊ cō
mot⁹ acuta. Si aut catarrī signū est frig⁹ ei⁹ qd
currit si est in naso ⁊ cōmot⁹ i naso cū tētiōe frontis
⁊ vehementia oppilatōis ⁊ nauēitas. Et qnz sūgt
ipm grossitudo materiei ⁊ si est ad guttur frigus
eius qd rascatur ⁊ albedo ipius ⁊ inuamentū a se
bre si accidat.

De cura. L. xij.

Cura catarrī est cōprehēsa in accētibus di
minutiōis materiei ⁊ oppōe cāe facietis
⁊ sectiōe curi⁹ ⁊ aut cōmēluratione eius
aut motus ipius ad pte alia ⁊ anēssiōe phibitiōis
eius ex quo forsitaz generat sicut chasiz in naso et
vlcera sup narē: aut sicut alptas gutturis ⁊ tussis
⁊ vlcera pulmonis ⁊ que secūt ea ⁊ apa. Et ea oia
indigēt repulsiōe fastioꝝ ⁊ dimissiōe repletiōis et
cibo ⁊ vino. Et sternutatio est nociua in pncipio
aduetus catarrī ⁊ corize phibēs maturatiōem hu
moz cōiectoz in cerebro qui nō maturant nisi cū
quiete ⁊ cū hoc ipa trahit ad ipm supfluitates alias
⁊ est post maturatiōez vltimi inuamenti valde pp
illd qd euacuat de supfluitatib⁹ maturis. Et oz q
dem ne patiens catarrū ⁊ corizā repleat vētrē ci
bis: quare repleat caput eius: ⁊ vt assiduet calefa
ctiōem capitis ⁊ elōgatiōem eius a frigore ⁊ minu
at ipm a septētride ⁊ ppe post austrū. Auiter enī
replet ⁊ rarificat ⁊ septētrio cōstringit ⁊ expmit.
Et minore potū aque cōgelate neq dormiat i die
⁊ sitiat ⁊ famē patiat ⁊ vigilet qtu pōt: qm sūt ini
tū cure. Et incipiat a fluxu vētris ⁊ extractiōe san
guis. Deinde a fluxu vētris post ipam. Bonum

enim est si necessitas indiget ambo simul. Et rā
ro qdem admistret phlebotōia ⁊ ppe in pncipio
nisi si nō tolleret illd ppe multitudinē ⁊ meli⁹ ē
dimittere ipam ⁊ nō phlebotōare dum nō accidit a
tussi. Si aut tussis est pui sputi necessaria est parua
phlebotōia leuīs renouās numerū: ppterea forsi
ta qd facit necessitas esse iteratiōes. Et admistret
sirup⁹ de papanere si assunt vigilie ⁊ zucarum si
nō sunt vigilie. Et distere attrahit supfluitates et
tu leni vis cū eo qd sit sicut aqua ordeī vt faciat
penetrare eas. Et qū inuēit cū catarro pōtiō i mā
mill sūgt qd materia declinat ad latus. fiat ergo in
cept⁹ cū phlebotōia ⁊ suffumigatiōib⁹. Et qnz ac
cidit febris. Et pille quidē ad tussim conuenientes
sūt ad aspītatē pectoris nō ad materias capitis. Et
oz etiā vt tolleret sitim ⁊ frangat ea cū pmissiōe
sirup⁹ de papauere ⁊ aq. Et si v oluerim⁹ cōforta
re pectus tūc aq ordeī ⁊ saue. Et qn cū catarro fu
erit tussis nō balneet. Et illi in quo pseuerat ca
tarrī estate ⁊ hyeme pille cochie sunt ex curis ma
gis inuatiuis ⁊ motus mēbroꝝ inferiorū est vald
inuatiuis ad catarrōs ppe attractiōez materieruz
ad inferiora. Deinde admistra qd narrat ex va
poratiōib⁹ ⁊ suffumigatiōib⁹ cū obfuitiōe ne ad
mistret sup repletiōem. Et ille qui consuetus ē pa
ti catarrū qnz phibet aduetum catarrī suo subito
introitu ad sudandū in balneo an aduetū catarrī.
Et oz fm dispositiōem vt regat cū eleuatiōe capi
tis ⁊ eleuet puluinar ⁊ non reuiginato fiat i sōno.
Materiei aut diminut⁹ est cū admistratiōe mūdi
ficatiōis capitis. In calida quideꝝ cū phlebotomia
⁊ solutiōe vētris educente hūiores calidos et cli
sterib⁹ trahentib⁹ materia ad inferiora. Et in frīa
quidem cum medicis solutiōib⁹ phia ex capite que
sunt ex eis que bibuntur ⁊ quib⁹ sūt clisteria. Et
ad sūmū oz vt minorei comestiōem ⁊ potū aque ⁊
spellat eoz oīo die ⁊ nocte ⁊ remouebit. **Op**
posit⁹ aut cāe efficiētis calide quidē est vt sit soli
citus in infrando caput cū eo qd est infrans frum
potētia sicut introitus balnei dulcis oi mane quū
est ieiunus ⁊ effusio aque sup extremitates ⁊ inu
ctiō capitis ⁊ extremitatū ⁊ fumis ⁊ anī ⁊ testiculo
rū ⁊ que sunt in circuitu eoz cū oleo viol. Et em
broce admistrat⁹ facit ex ordeo ⁊ papauere ⁊ vi
ol ⁊ camemille: ⁊ effusio foruiter in tantum acta
sup caput ⁊ declinat⁹ cū cibis ad illd qd alleviat ⁊
infrat ⁊ humectat ⁊ admistrat⁹ mell ros. oi die.
Be v ffe est sollicitudo qū incipit cōmot⁹ ⁊ ster
nutat⁹ in calefaciendo caput ⁊ vaporando ipsum
cū pāno calefacto vīq⁹ sicut calorē iam puenisse
ad cerebrū ⁊ cōsuado caput fm illā sūmā. Et qnz
necessariū est vt fiat vaporat⁹ cū sale ⁊ mulis. Et
qnz sit vaporat⁹ cū aqua calidis in fine quo pōte
est eas tollere. Et admistrent in ea ebrole matu
ratiue resolutiue ⁊ inict⁹ extremitatū cū oleis cali
dis sicut est oleū anctinū ⁊ oleū cāmēlillum ⁊ salu
cinū. Et fortius illis est oleū rutacū ⁊ oleū de bē
⁊ oleū de lilio ⁊ oleū laurinū. Inugant eis testicu
li ⁊ que secūt eoz ⁊ anus ⁊ sūm ⁊ extremitates ⁊
lauet caput cū sapone cōstātinopol. Oleū uero iq
tum potes fac ne tēgat caput nisi si non inueneris
exculatiōem ita vt indigeas infratiōe fixa: aut ca
lesfactiōe ⁊ sit post euacuationem ⁊ vt admistret

sup caput et frōtem linimenta ex sinapi et costo et
similibus et abluere ipsū cū aqua saponis et similibus:
et ut declinet cū cibis ad illud quod alleviat et subtili
at et calefacit et exiccat cū hoc ut ex eo liniat pectus.
Et quāz necessaria est administratio medicinarū rubifi
cantiū ita ut in eis recipiant sterco colubinum cū si
napi et sic et metastax et gūma rute agrestis: immo
administratio cauterij et ad ultimum calefactio capitis
et ipsi exiccatō cōferūt et expellūt illud quod accidit.
Et oīz in hoc catarro ut nō ingrediat balneus ante
maturatiōem. Immo admittent vaporatiōes sic
ce. Et ex eis que cōferūt in eo est odoramentū mu
schi: et similiter ipleto auri ex lana infusa in oleo
calido calefacto vsq; ad terminū. ¶ Abscessio autē
curs? sit cū gargarismis laudabilibus frīs cōgela
tis sicut gargarismate ex aqua frīa et aq; ros. et aq;
lentis et aqua coriandri et aqua in qua decocti sunt
cortices papaveris et aqua gnatoy etiam. ¶ Frigi
da quidē ad calidū et calida ad frim. Et sicut linimē
tū gutturis cū vino in quo est cōtrita myrrha: et
ppe in frō. Et similiter retētō auellanay in ore fa
ciat ex opio et storace et ture et croco preterq; de
glutiat aequitate eay: et sint sirupi qui habēt ppe
tate in hoc sicut sirupus de papauere purus ad ca
lidū et sirupus de papauere factus cū decoctiōe in
qua posita sūt sicut myrrha et croc. Et alia ex eis
que dicturi sumus in antidotario ad frim. Et oīz ut
in potu det sirupus de papauere nisi in principio ut
phibeat a pectore. Quāz retinet et necessariū ē spu
tū nō est cōueniens iste sirupus: et sicut vaporis reti
nētes administrati ita q; intrēt in chaisim retinen
tes vaporē. ¶ Et isti quidem vapores sunt sicut
vernix ad calidum et frim simul: et sicut nigella ad
frim vaporata aut odorata. Et costus etiā et nigel
la frīa quā odoratur ligata in pēno lino sūt iuna
tina vald. Et similiter suffumigatiō oris nōiata co
chia. Et similiter vaporatiō vini aut mellis super
lapidē molarē ignitū. Et ex eis que iunāt ad illud
est suffumigatiō cum ture et xiloloe crudo et ver
nice et costo et storace. ¶ Tamarisc? aut et rosa ad
calidū: et similiter tabarzet et fabe et ordeū ifusum
in lacte acetoso vaccino de quo butyrū est extra
ctū ppe et zucarū et calora et fursur ifusū in aceto
eis fiat suffumigatiō ad calim. Et similiter vapora
tō aceti a lapide molarī ignito abluto mūdificato.
Equatō autē essentia est sicut administratiō electuari
oy et receptō dragagati: aut gnoy cydōij in ore ut
pmisceat grossitudo eoy subtili quod descendit et in
grosset ea et descendat et nō inuiscet ad pfundū et si
at cū ea facile sputū et administratiō eius quod subtili
at illud ita ut nō noceat sua grossitudine et viscosita
te sua. ¶ Et quā catarr? est frim nō est cōueniens
introit? balnei an maturatiōem. ¶ Et si est calis
ppe illud nō erit multū malū: imo iuuabit eo. At
tractō vero eius ad ptē alia est sicut illud quod uti
tur quā timet q; catarr? descendat ad guttur: quā
extrahit ad nāz cū sternutatiōib? et oib? q; mor
dicat nares. Et sicut illud quo facis oēm catarrū cur
rere ad inferiora ex administratiōe ventose sup nu
chā: et similiter inclinatiōes sup ebocas factas ex odo
riferis attrahētib? materia ad ptē nāz. Antecessio
autē est sicut q; custodiūt guttur et pulmo a nocu
mēto suo: et plim eius est cū cibis. In calido quidēz

est cū inuictiōe pectoris ex oleo viol. Et acceptio
aque ordeī cū aqua viol. nutrita et aqua gnatoy
dulciū. Et administratiō sorbitiōis facta ex amilo et
farina ordeī et fabay et cū lacte multo si nō est fe
bris. Nocet enī lac si adest febris et administratio
electuarioy leniū frōy et sirupoy et isopo frōy.
In frō vero sicut inuictō pectoris cū oleo viol. et
de ben et administratiō sorbitiōy frāy lenientiū si
cut triticū cūz melle et sicut fursur triticū cum oleo
amigdalino et melle et sicut panis cū rob. Et admi
nistratiō electuarioy lenientiū caloy et sirupoy et p
pe qui facit sunt ex isopo caloy: et etiā isopi ipsius
cū storace et potius aque calide est iuuatiū in ca
tarris maturas eos et expellit ab eo quod sequit ipos
ex mēbris anhelitus maturado illud quod descendit et
leniēdo. ¶ Et vini quidē nō est cōueniens eis. Et
quāz cōuenit ut cōferat eis hoc in principio: post ma
turiatiōez aut illud quod cōmēsuratū est est cōueniens.
Et oīz ut sit in illa dispositiōe etiā ad calidū cholī
cū pnuistū. Et pinguis quidē mali odoris phibent
maturatiōem in subtili principio.

Tractatus secundus de reliquis dispositionibus
nāz.

De fetore nāz. L. i.

Causa fetoris in naso: aut sunt va
pores puridi ascendentes ad ipm
ex ptib? pectoris et pulmōis et sto
machī: aut hūor putrefactus in cir
cuitu ossiū alchaisiz qui si cēt acu
tus faceret euenire vlcera: sed ipse est putrid? se
ctidi odoris. Et quāz puenit odor eius ad supiora et
sentit odoramentū sui: aut hūores putrefacti in vē
tre: aut in cerebro toto: aut in anriore pte eius:
aut in ea pte sui quā sequit nāz: aut putrefacti et
corrupti accites illis ossib? oib? quāz curatiō est
difficilis: aut ppter hemorrhoidas in naso putre
factas.

De cura. L. ij.

Oportet ut pcedat mūdificatio eius quod ē
aggregatus ab humore malo si est in alio
loco q; in chaisiz et pfundo eius: imo est
in stō et cerebro. Deinde admittent medicie nar
rate que sūt ex tentis et caputpurgis et insufflatiō
nibus et reliqs et tente expte in hoc. Et reatus qui
dē est ut abluatur nāz an eas cum vino. Deide
ex illis tentis admittret tenta ex myrrha et amo
mo et acatia sca cūz melle: aut myrrha et amomo:
aut myrrha cū oleo de neviden: et tente pprime di
uersitatis scē ex istis medicis frim diuer sitatē pon
deris: et sunt ciperi et spica et rosa et anestrin et cala
mus aromatic? et amomū et gariofil. et myrtus et
aloes et rosa et aliquid ex sale cōiūcte: aut septe.
Et tenta infusa in triplicato subtili sup quā pulue
rizet subtil puluis scūs ex gariofil et cipi et ramic et
laudai ptibus eqilibus: et etiā myrtu calai aromati
ci nistri ros. gar. dūz. an. 3. i. myrrbe gallay am
boy an. 3. 5. muschi calor aboy an. 3. iij. climie
et sal gēme amborum an. kirat. iij. admittret ex
eis tenta: et ex caputpurgis caputpurgium cū suc
co metastri. Et meliora caputpurgia et magis iu
uatiua ex eis sunt yrine asinorū. Ille enim nunq;
fallunt. Et ex expimentis bonis est ut resoluant

troc. andaraco recepti in tytiaca i vino ⁊ distillat
in nasuz qm sanat ⁊ decoctio aldarisaban cu vino
odorifero est bda valde. Admistrer ergo aliqui-
bus dieb⁹ ⁊ narib⁹ attrahatur. Et ex linimētis est
vt liniat illd qd est interius eius cu colcotar ⁊ etia
folia sanfuci terat cu aqua ⁊ liniat ex eis nasus. Et
hoc medicam karitiz ⁊ ē myrrhe. iij. 3. ⁊ due ter-
tie casie lignee. 3. i. ⁊. vi. ⁊ amomi tantūde cōficiā-
tur cu melle. Et ex insufflatiōib⁹ est vt insufflet i
eo mēastrū ipm aut bellebor⁹ alb⁹ ⁊ ostracū adu-
stū. Et ex medicamine p̄dicto in fine tentaz est vt
sufflet xilobalsamus in naso. Et ex attractionib⁹
cu naribus ex eis que sunt expte est decoctio aldar-
isaban cu aqua: aut vino ⁊ admistrer dieb⁹ aliq-
bus. Et ex eis que expta sunt in cura eius: ⁊ ppe
qū est in cerebro: aut anriore pte eius putredo sūt
duo cauteria a dextra pte calue ⁊ sinistra eius corā
aurib⁹ que sequitur ad ambo tēpora: aut cauteriuz
ynū sup medium capitis.

De vlcereb⁹ in naso. L. iij.

Quandoq; generant in naso vlcera aut ex
vaporib⁹ acutis aut malis: aut ex catar-
ris acutis: ⁊ sunt aut fetidi putridi: aut
cruste: aut vlcera ex beithor: aut vlcera pura: et
sunt aut apparētia aut iurifeca.

De cura. L. iij.

Mas est mebrū hūidi⁹ aut ⁊ sicc⁹ celo.
Quare oz vt sit cura vlcere eius p̄xia
cure vlcere auri ⁊ oculi. Oportet ergo
vt sint medicie exiccates vlcera nasi mioris exic-
catiōis q̄ medicie exiccates vlcera auri ⁊ vehe-
mentioris exiccatiōis q̄ medicie exiccates vlcera
oculi. Vlcera enim nasi indigent re que sit in initō
euenus exiccatiōis. Amplius si cā fuerit materie
currentes aut vapores ascendētes tūc cura cū euacu-
atiōe eoz ⁊ attractiōe ipoz ad p̄te alia fm q̄ scia:
Et ad sumū necessariū est vt exiccet caput ⁊ cōfor-
tet cū eo qd sciuit: deinde intēde in nares. Et sci-
as q̄ oēs medicie inuantes in hemorrhoidib⁹ ⁊ alar-
nabet ex eis quas dūri sumus sum inuatiue etia:
in vlcereb⁹ qū sunt fortia ⁊ qū feruet cū mucilagi-
nib⁹: ⁊ ex eis que simlatur illis dōec leniūt cōue-
niūt oib⁹ vlcereb⁹ lenib⁹ etiam. Sicca vō vlcera
current cū inuatiōe scā ex cera cui admistū est q̄tuz
ē medictas ei⁹ de medulla cruris uacci dissoluta cū
aliq⁹ qd sit sicut oleū nēufarinū ⁊ siricinū: Et p̄ue-
nitiū apd me est olm rof. ⁊ ppe scm ex olo om-
phacino ⁊ etia curet cū vinctiōe scā ex oleo viol.
cū dragaganto: aut pauca spūa psilū ⁊ malue: ⁊ ē
cū tenta infusa in isopo. Et qūz cōfert phlebotōia
vene in extremitate nasi post cep̄ halicā ⁊ vctosa
nocrati ⁊ soluto vctris. Vlcere aut ad q̄ currit ma-
teria acuta: aut mala fetida cura sit difficil ⁊ neces-
saria est euacuatiō. Et qūz indiget solōe vctris ex
hieris q̄ sunt magne. Et oz ut assidue ablutō eoz
cū nitro ⁊ sapone ⁊ ppe q̄ cōpat⁹ ē asclidi ⁊ sapo-
ne cōpato ad cōstatiū. Deinde admistrent medi-
cie vehemētis exiccatiōis ex q̄b⁹ est hoc. R. corti-
cis eris ⁊ calcadis ⁊ arseici rubei ⁊ citrini oīuz añ.
ptē. i. i. cōterant ⁊ infundant in selle tauri aliquib⁹
dieb⁹ dōec rubescant in eo ⁊ admistrent. Et qūq;
addeet in eis amomū ⁊ myrrha ⁊ mēastrū ⁊ prassū
⁊ croc⁹ ⁊ alumē oīuz ps. i. ⁊. Et medicamen. Russi

exptū ⁊ est vt sumant cipū ⁊ alumē ⁊ galle ⁊ myr-
rha ⁊ croc⁹ ⁊ arsenicū ⁊ admistrent. Vlcera autē
vehemētis doloris curant cū plūbo vsto abluto ⁊
cerusa ⁊ merdasengi fiat ex eis ēplm cū olo rof.
⁊ cera. Vlcere aut bothorosoz cura sit cum olo
rof. ⁊ cū oleo myrtino ⁊ merdasengi ⁊ aq̄ rof. et
pauco aceto ēplo scō ex eis. Vlcera vero manife-
sta cū hoc ēplo cura ceruse. lb. i. merdasengi sco-
rie plūbi vsti aboz añ. 3. iij. misceantur cū vino
⁊ oleo myrtino. Et ex medicis q̄dem cōib⁹ est vt
sumat gnatū acetosū ⁊ decoq̄ in vase ereo dōec
puciat ad medietatē ⁊ liniat ex eo tenta: deid ad-
mistrer. Et ex eis q̄b⁹ curatur sunt troc. andaron
qūz infusi in vino ⁊ qūz infusi in aceto ⁊ aqua fm
q̄ videret. Et ex ēplis q̄dem bōia est vt sumat sco-
ria plūbi ⁊ vinū vetus ⁊ oleū myrtinū ⁊ aggregēt
oia terendo sup ignē leuiter accensuz ⁊ moueant
dōec ingrossent ⁊ seruent in vase ereo. Et plūbū
vstū est in iudicio scorie plūbi. Et oz vt admistre-
tur succ⁹ sicile solus: aut cū medicis qm est valde
inuatiuus.

De cura vlcere que nōiant vlcera dulcia. L. v.

In pncipio q̄dem sufficit oleū rof. soluz:
aut cera ⁊ adeps gallinace⁹. Et forti⁹ il-
lo est ēplm de cerusa ⁊ p̄cipue ēplm mi-
stū cū mucilage gnoz cydōij. Et si exiccatiōis ad-
ditō q̄rit pōat in ipo scoris argenti: ⁊ qūz cōfert
sola cū oleo lentiscino. Quā aut egritudo parū sit
fortior admistra hoc ēplm. R. ceruse. lb. i. mer-
dasengi. 3. iij. plūbi adusti abluti cōtriti cū vino
3. iij. fiat ex eis vngtū cū oleo myrtino ⁊ aceto.
Quā aut egritudo sit chroica ⁊ fortis vald⁹ fiat vn-
gtū huiusmodi. R. merdasengi. 3. iij. rute hūide
3. iij. alumis. 3. ij. fiat ex eis vngtū cuz olo len-
tiscio ⁊ aceto. Et fortius eo est istud. R. draganti
⁊ calcāi ⁊ myrrhe oīum añ. ptes. vj. calcadis.
vi. ptes alūmif iamenī gallaz scorie eris oīuz añ.
ptes. iij. turis ptē. i. ⁊. 5. acet. lb. i. ⁊. viij. 3.
coq̄tur in vase ereo dōec fiant in substantia mell
⁊ fiat inde linimētum.

De oppilatiōe in chaiafz. L. vi.

Oppilatō in chaiafz est res retenta i anrio
re pte eius ita vt phibeat trāsitiū ex gut-
ture ad nasuz: ⁊ ex naso ad guttur: ⁊ qūz
est hūor viscos⁹ ⁊ tenax: ⁊ qūz est caro nata: ⁊ qū
q̄ est crusta.

De signis. L. vij.

Hec oppilatō facit nauitatz ita q̄ phibz
supstutāte effusionis ad hoc vt ibibat in
chaiafz: quare facit timium scm ex ea.

De cura. L. vij.

Sumant lentis amare. 3. i. castorei. 3. 5.
opij croci amboz añ. kirat. i. myrrhe
3. 5. fiant ex ciapille ⁊ fiat ex eis ca-
putpurgium cum aqua sanfuci hūidi. Et
multoties quidē indiget dispositō opatiōe manus
⁊ rasiōe nasi cū radio p̄po nasi quo possibilis ē ra-
sio. Rasio igit nō cesset dōec mūdificetur: ⁊ qūq;
egrediet cū rasiōe res plurima de cui⁹ sūma mira-
bit hō. fortasse emz cōfēq̄tur medietatē libre. Si
aut nō adiuuat illd fiat qd dicemus in capitulo he-
morroidaz.

De cura morbi qui est sicut in equis. L. ix.

Ex curis eius est ut fiat caputpurgium et gargarismus cum medicamine huiusmodi decoquant galle coctite cum aqua gnati dulcis submersi donec bibant ipsum: deinde excutitur et cum eo misceatur. Item. S. turis aut sarcocolle et coctat vice alia cum aqua gnati in qua coctae sunt galle et admistret faciendo caputpurgium et gargarismum diebus aliquibus. Et ex eis quibus curat est ut ponat in naso tincar cum cera et oleo et fiat hoc sine intermissione donec sanetur.

De costrictione nasi. L. x.

Melius et laudabilius est ut impleatur interior: deinde coctus exterior et extrahatur ex eo quo plenus est paulatim donec coctus. Linimenta vero inuatiua in hoc quoque ponere super fracturas sunt parui aloes et croci et mellis et myrrhe et ramercha et gallia muscata et luti armenii et luti romani et malua et laudanum et liniant cum aqua alatel et aqua tamarisci. Verum nos fortasse reiterabimus relationem huius capiti in libro fracture et restorationis.

De hemorroïdibus et alarnabet in naso. L. xi.

Hemorroïdes quidem sunt carnes addite nascentes: et quibus sunt carnes molles al. et non est in eis dolor et iste sunt facili cure. Et quibus sunt rubee aut fusce vehementis doloris: et ille sunt difficilis cure precipue quibus ex eis currit sanies fetida. Et quibus est ex eis illud quod est cancer corruptens figuram nasi et dolore faciens cum extensione sua vehementi. Et ille est qui est fusci coloris male generati oris valde in profunditate plurima cuius vis est blanda dimittit sine incisione et ratiōe. Verum inter ceterum et hemorroïdes malas distat: quoniam caro nata si est post egritudines in capite et catarrhos est hemorroïdes. Et si non est secundum illud: imo accidit post claritatem nasi et puritatem cursum est cancer: et prope si fuerint ante aduentum eius in cerebro egritudines melle et fuerit principium eius sicut cicer: aut auellana et inceperit augmentari et accidet in palato durities. Et cancer qui dicitur ut in pluribus est non habet sanem et cursum ad palatum: imo est siccus durus. Et hemorroïdes quibus elongantur et sunt hemorroïdes pedetes. Et quibus elongantur adeo quod ex naso egrediuntur et palato. Et omnes medicie que coferunt alarnabet proferunt hemorroïdibus: et quibus necessarium est ut fragant eorum virtus.

De cura. L. xij.

Quicquid illarum sunt ex divisione prima inciduntur cum cuthello puo: deinde radunt cum rasorio multum. Et que sunt ex divisione secunda melius est ut coquantur aut cum medicis quibus duri sumus aut cum igne: aut cum cauterio puo subtili et inciduntur cum rasorio extrahendo quod in naso est ex additionibus et supfluitatibus. Et melius quidem rasorium est illud quod est ut ebuba: deinde effundant in nares post illud acetum et aqua. Quod si meliores post ipsum abelitus et remoneat oppilatus bonus est: et si non tunc iaz remanet ex eis in profundo reliquit: tunc ergo necessarium est ut admittatur serra filosa. Et eius etiam modus est ut sumantur fila ex capillis: aut seta et ligentur ita ut ligatura illa fiat sicut serra huius dentes et imittat in aciem de plumbo incuruata introuitendo

per nasum donec egrediat ad palatum. Deinde ferretur cum ea residuum carnis extrahendo ea ex duobus lateribus sicut fit cum serra. Deinde accipe embubaz ex plumbo aut ex penna et volue super ea panem et plueriza super eum medicinas hemorroïdaz: sicut medicamen d'ebartis et medicamen andarō et reliqua que dicemus post et introuitimus ipsam in nasum ut remaneat locus anhelitus aptus: et quibus fit rasorium sicut luna: sed est ut ebuba posse est ut coquantur eo volutas ex mundificatione. Et quibus admittantur in hemorroïdibus instrumentum incisiois et abrasiois et medicie corrosive ut sternutet post illud donec destruat omnis putredo et serratura. Medicine vero quibus curatur ille que ex eis leues sunt: sunt sicut tenta serra ex cortice gnati perito cum aqua donec perficiat et admistret illud sine cessatione. Est enim expertus: sed tardius inueniunt aut tenta ex vino viridi pura: aut ex pulpa colloquintide: aut ex nucis cupissi cum aliis quibus ficum admistret aliquibus diebus: aut tenta submersa in succo ozimi solui: aut submersa in aqua eius: deinde puluerizet super ipsam siccum: aut in vino et puluerizet super ea tritum ozimi: aut ex coagulato aqua vitrioli gnato cum coctis cortice et pulpa: aut tenta cum melle et oleo ros. iterata in die aliquibus vicibus: aut insufflato ex arsenico et calcato coctis cum aceto et excatis. Medicine vero quibus ille curantur qui chronice sunt, sunt tere et pulueres et yngta serra ex eis quibus sunt cut aliena et myrrha et es vstu et cortices eris et radix hili albi et calcantur et colcotar et atrimentum et nitrum fiat ex eis cum vino: aut aqua ozimi: aut aqua aboz gnatoz cum pulpis et coricibus tere: aut insusflato: nes admittentur. Si autem non coferunt fiat tenta ex huius aqua super qua puluerizet res plurima ex calceis et colcotar et alcali et flore eris et atrimento et alumie secundum egritudinem. Et rectius quidem est ut admistret post incisionem. Si vero illud non adiuvat tunc admittentur alchalidicon. Et ista dicitur est quod semel sperarie sanat hemorroïdas nasi: et si fuerit cancerose tunc exprimat vna que est si extremitate luf spenis. et ibi bat inde lana et introuit in ambas nares destruet carnem additam et cancerum. Alarnabet vero est rectius ut curet cura manus. Et illud quod post divisionem repletiois a corpore et capite. Si autem fuerit leuis admittat ex medicis vlcera medicas fortes sicut insufflationem scam ex aluminis et myrrhe aboz an pte. i. colcotar gallaz amborum an. pte. s. sufflet in ipso aut fiat ex eis tenta. Et medicamen quod. H. eligit est ut sumat aqua duorum gnatorum expulsoz cum corticibus et pulpis suis et decoctorum decoctione pauca. Deinde ponant in vase plumbi: deinde sumant scope et terant tadium donec fiat sicut masala et ibi bat ex tanta quantitate succi aboz gnatoz quantum fiat lenes. Deinde fiat ex eis collyria longa et intro mittatur in nasum infirmum et dimittant in ipso post quiescat in quibusdam horis et extrahantur a naso et liniant nasum tunc et palatum cum succo amborum et pleueret secundum hoc regimen. Est enim inuatiua vlcera et hemorroïdaz: et ex eis quidem inuatiua est quod ipsum non efficit dolore de quo sit curadum: et quibus aggregat illud ex tribus gnatis potico et acetoso et dulci. Si ergo hemorroïdis fuerit fortis dura addat ex acetoso. Et si fuerit plurime humiditatis addat ex potico. Quicquid vero eorum qui post. H. fuerint addiderunt quibus

in ipso parū colcotār et salis amōiaci et floris eris.
Et ex eis que cōserūt eis est medicamē citrinū et
medicē acutē corrosiue ipsoz sufflate in ipso: et qñ
apat dimittat dōec dēscat. Postea admittēt. cera
et oleū et mel: deinde remouēt iussuflato post rēo:
uetur dimissio sine cessatiōe fiat illd dōec cadat et
xilocarate et nabatie hūide iā expte sūt. Nā qñ ipse
implent lana et intromittūt in nasūz corrodiunt al:
arnabet sicut corrodiunt verrucas et mix cupli est
inuatiua etiā. Et ex eis que expti sumus est vt te:
rat atrimētū viride sicut alcohol et sufflet in naso
mane et sero sanat enim: et qñ abscedit alarnabet
tūc ex medicis retinētibz sanguinē eius est lutū isu:
suz cū aq sca etiā ita vt fiat lutū grossus et infietur
valde et liniat eo nasus.

De sternutatiōe. L. xij.

Sternutatio est motus pphus cerebri ad ex:
pellēdū hūorē aut materiā aliā cum auxi:
lio aeris naribz attracti subito p viā na:
li et oris. Et sternutatio quidē cerebro est sicut tuf:
sis pulmōi et eis que secūt ipm. Quidā aut exi:
stimauerūt qz cerebrū nō redit ad sternutationem
nisi qñ cōuertit hūor nocius in aerem et extrahit
eū cū aere naribz attracto et illd nō est necessariū:
imo nō indiget aere in hoc nisi vt sit corpū pleni:
aere cuius attractō ad pte hūoris sit cōtinua. Quz
ergo cōpmit aer totus motu lacertoz pectoris et
velamis laborioso et expellit ab interioribus ad
exteriora cogit cū festinatiōe ptes suas logiois ex:
pectore ad extū et est aditua ad expulsiōem et ad
victoriā: qñ ipm committat cōmotō aeris qui seqt
ipm et adiuuat virtutē expulsiuā ad incidēdā mate:
riā et expellēdū eā. Et sternutatio qdē est nociua
vald in pncipio catarrī et corize ppter necessitatē qe
tis quā hēt hūor in quo querit maturatō. Et qñqz
multiplicat in febribz et eis similibz tñ qz dēgēt v:
tutē et replet caput supfluitatibz. Et qñqz excitat in
febribz schotomiaz: quare oz vt sit festinatio i re:
tētiōe eius vt nō attrahat singulū nocētēz cōmo:
tiōe sua. Et sternutatio quidē est que accidit in pnci:
pio potissimoz febriū. Cūdi vero existimauē:
rūt et nō exccesserūt veritatē qz cōuenientior situum
capitis sternutantis in ea est vt sit an ipm. nō intū:
ens oppositiōem forme neqz sit cōuersum. Non
ergo cōsequet cū malitia. Et sternutatio quidē est
ex rebz magis inuatiuis ad exiccādū caput qñ ma:
teria aut est pauca que expelli potest quā non sit
matura: aut est ventosa quāuis sit plurima: aut
est vaporosa: nam sternutatio est ex rebz magis ua:
lētibz ad repletiōem vaporosam in capite: aut est
grossa que nō est digesta. Si aut est plus hoc tunc
significat fortitudinē cerebri. Et ppter hoc ille cui
mors est prima nō pōt sternutare: et ille cui ex
eis adhibent ea que sternutare faciūt et nō sternu:
tat nō spāt vt sanet unqz. Et ipa est ex eis que ad
inuāt ad expellēdas supfluitates retentas et faciunt
ptū facile et egressiōem secūdie et sedant gūitatem
capitis. Qñ ipa nocet ei in cuius capite est mate:
ria que indiget qete ad hoc vt maturet et vt non
calefiat illd qd seqtur eā et vt nō moueat timēdo
qz attrahat ad ipam aliud ab ipa: et ipa est nociua
etiā ei in cuius pectore est materia plurima aut
cruda.

De medicinis phibentibz sternutatiōez. L. xij.

Eis que phibēt sternutatiōem sunt olū
ros. et oleū de salicibz que vehementer
sedat ea. Et qñqz phibet si sorbitō calida
sorbeat aut balneet caput aq et effundat olū calum
in ambabz auribz et resupinatō sup puluinar cali:
dū positiū sub collo et odoramētū pomoz et nēsi et
similiter odoramētū spōgie marine est ex eis que
abscedūt eā et cogitatio et sollicitudo eoz p que re:
motō sit ab ea et p que ipa abscedit. Infantea ve:
ro inuatur eo qd fluit ex remibz sanis positis sup
ignē et aslat et sūant anqz coqz. et accipiat illd qd
currit ex eis et naribz sugat aut sit ex eo caput pua:
gū. Et ex eis que ipam phibēt est vehemētia tol:
leratiō in ipa et vt retineat et est medicamē suffici:
ens ei que est debilis. Et ex eis que phibent ipaz
est fricatio oculi et auris et extremitatum et palati et
fortitudo oculi et vehemētia eius et eructatio et
palpitatio aspectus ad supiora et inuolutio et pmuta:
tio et inictio lacertoz cū oleis hūectantibz: et ppe la:
certoz mādibubaz et pēpue pfundatō somni. Et
timor excitatiōis pcedētis et cautella a puluere et
somno.

De faciētibz sternutatiōem. L. xv.

Sunt bellebor et alb et castoreū et cōdifi et
pip et sinapis aggrega ea: aut singulari:
ter accipe et cū pena appoe ea in naso: aut
accipiant pīretū et gallia cōrita et ruta siluestria et
aloes et ex eis fiat linimentū. Leuia vero sternu:
tatiōem faciēna sunt opū qñ odorat et stipites al:
bedarūgi et aristol. et rosa cū suis pilis. Et ipa est
ex eis que faciūt sternutare calefactos et linimentuz
interioris ptis nasi ex medicamē sternutatiōis pro:
uocatō rectius est qz insufflatō eius in ipsū.

Res que cadūt in naso. L. xvi.

Sternutet hīs id cū aliqbz medicis et in:
tromittatur in os eius et narē sana. quāqz
sternutauerit egredietur ex ea res: et illa
sunt quasi ex eis quāz relatō pterit.

De desiccatiōe nasi. L. xvij.

Uandoqz sit ppter caliditatē. At qñqz sit pp:
siccitatē nehemētē. Et qñqz sit ppter hūorē
viscosuz quo exiccat et curatō vniūscū:
iusqz eoz est manifesta. At res magis inuatiue i ipa
sunt ola et succi fři et hūidi et extractō hūoris si sue:
rit post lenificatiōem eius cū aliquo oleo aut suc:
co ita vt nō egrediat illd cuius nō qrit egressio.

De pruritu nasi. L. xvij.

Uandoqz sit ppter vapores calin: aut ppter
catarrum calidum si est: aut propter ca:
tarrum fortis cursi quā sit frys. Et qñ
qz sit ppter bothor. Et qñqz sit ppter motuz
fluxus sanguinis narium et est ex signis crisi et ex si:
gnis variolaz et morbilli fm qz scies in loco suo.
Et cura vniūscūiusqz eoz est cū eo qd scit ex prin:
cipijs facile.

Sen sexta de dispositiōibz lingue et oris et est tra:
ctatus pimus.

De anatomia oris et lingue. L. i.

Oest membrum necessarium ad hoc
ut pueniat cib⁹ ad cōcūtatē in
feriorē ⁊ cōicat in hoc ut pueniat
aer ad cōcūtatē supiorē ⁊ cōfert
i expulsiōe supstūtatū aggregataz
in ore stōi qū elōgatur ⁊ fit difficil⁹ eaz expulsiō
ad inferiora. Et est vas yniuersale mēbroz locu
tiōis in hōie ⁊ vociferatiōis i reliquis aialib⁹ vo
ciferā ib⁹ ex sufflatiōe. Et lingua que est mēbruz
eius est ex instrumētis cōuersiōis cibi masticati et
incisio vocis ⁊ extractiō līarū ⁊ ad ipam pūinet di
scerēd⁹ gust⁹ ⁊ cutis sificiei ei⁹ inferioris est cōtina
cū cute meri ⁊ interiore pte stōi. Et cutis strata ē
diuisa in duo media corā cōmīfura nervali: ⁊ in
ter illa duo est cōitas in ligamētis ⁊ cōtinuatiōe.
Et tu iā sciuisti lacertos eius motū ⁊ sensibiles.
Et melior linguaz fm potentia bene loquendi est
illa que cōmīfurata est in lōgitudine ⁊ latitudine sua
que est subtilis ap⁹ extremitates suaz exteriorē.
Et qñ lingua est magna ⁊ lata valde: aut pua sicut
spasmata hīs ea non est potēs loqui. Et substa
tia quidem lingue est caro mollis alba quā coopue
rūt vene pue itraites sanguinee rubee ex calor ei⁹
quare alie sunt vene ⁊ alie sunt arterie. Et in ipa
sunt nervi plures pcedētes ex nervis. iij. venien
tib⁹ ad ipaz quos iā diximus in anatōia ne ruoz.
Et in ipa est ex nervis ⁊ venis yltraq⁹ credatur
esse in suo simili: ⁊ sub ea sunt duo orificia q̄ abo
ingredīt stillus ⁊ sunt fōes salive que ad carnē p
ueniūt glādosam que ē in radice eius ⁊ nōiā gene
ratine salive. Et isti duo fōtes nōiānt duo hauriō
ria salive cōseruantes rorē lingue. Et pāniculus q̄
dē qui ē in circuitu eius est cōiunctus cū pāniculo to
tius oris ⁊ vsq⁹ ad meri ⁊ stōm. Et sub lingua sūt
due vene magne virides ex quib⁹ pcedūt vene
plures ⁊ nōiānt due ranine.

De egritudinib⁹ lingue. L. ij.

Quandoq⁹ accidūt lingue egritudines faci
entes nocētū in motu eius: aut ita ut
destruat⁹ aut debilitet⁹ aut mutet⁹. Et qñz
accidūt ei accētia facientia nocētū ei in sensu ta
ctus ⁊ gustus: ita ut destruat⁹ aut debilitet⁹ aut mu
tet⁹: ⁊ qñz destruit⁹ vnus duoz sensū eius sū al
tero sicut gustus sine tactu ppter ea quia egritudo
potētis hēt euacuandi nocētū cū debiliore duaz
virtutū. Et egritudo quidē qñz est malitia cōple
xiōis: ⁊ qñz est officialis: aut ex magnitudine aut
puitate aut corruptiōe figure aut corruptiōe sit⁹
quare nō dilatat⁹ pus neq⁹ cōstringit⁹ aut ex resolu
tiōe singularis cōpositi. Et qñz est egritudo cōpo
sita sicut vñū apatū. Et qñz est nocētū in ipō ra
mo nervi qui ē ei ppus. Et qñz ledit⁹ etia cū cōita
te stōi: ⁊ qñz p cōitatē pulmōis ⁊ pectoris. Et lin
gue quidē cōplo qñz ligat⁹ ex pte saporis vincētis
in ea ex eo qd⁹ sentit simile acetositati aut dulcedi
ni: aut insipiditati: aut amaritudini: aut abbomi
natiōi generate a putredie: aut pōticitati: aut stip
ticitati. Quā sificiō fm ex eius colore ⁊ ex eo qd⁹ ine
nit in sapore qñz pīrat⁹ ipam vsq⁹ ad egritudines
plures alioz mēbroz. Rubedo naq⁹ eius ⁊ pprie
cū aspitate sificiō apata sanguinea in ptrib⁹ capitis et
stōi ⁊ epis: ⁊ albedo ipi⁹ qñz sificiō frig⁹ stōi ⁊ epis
⁊ oñiū pblatis in capite. Et qñz sificiō icteritia si co

lor corporis est diuersus. Et sapor eius sificiō hūo
rē dñante in corpore toto: aut stō ⁊ capite. Et qñz
sificiō eius habet ex pte hūiditatis ⁊ siccitatis sue.
Et siccitas quidē sentit fm duos modos: quorum
vnus est cū claritate supficiē lingue ⁊ hec est sici
tas leuis. Et fa est cū cursu hūoria pīfundi viscosi
qui est in ipa quā calor iā exicauit: ⁊ hoc nō sifici
siccitatis in substantia: imo hūiditatis viscosaz ag
gregata in ea: aut ex catarro: aut ex vaporibus
grossis spissis. Et hoc est ex eis que faciunt errare
medicos qui qū cognoscūt ex infirmo dispositio
nez exiccatiōis oris nō discernūt inter modū qui ē
an ipam ⁊ inter ea. Et aspitas qdē sequit⁹ siccita
tē ⁊ planities sequit⁹ hūiditātē. Et qñz sificiō lingue
dispositiō ex dispositiōe motus eius ap⁹ loquelaz
⁊ ex dispositiōe diminutiōis eius ⁊ lenitatis ipius
⁊ dispositiōe grossitiei ipius ita ut minuat⁹ oī ho
ra ⁊ gnet motus eius ⁊ sificiō repletiōem sanguinis
aut hūiditatis: ⁊ qñz sificiō eius dispositiō ex aposte
matib⁹ ⁊ boihor que accidūt in ea. Et tibi quidez
posse erit exponere modos sificiōis ex hac acceptio
ne postq⁹ cōphēderis pncipia yniuersalia iā pīri
ta ⁊ picularia que oñdi.

De curatiōib⁹ lingue. L. iij.

Quandoq⁹ est curatiō eius cū cōitate quaz
hēt cū capite aut stō p id qd⁹ rectificat⁹ an
bo: ⁊ est ex eis quoz vñūq⁹ d⁹ sificiō in
lūo caplo. Et qñz est curatiō ipius cura p pa cū po
tiōib⁹ euacuatiōis fluxū ventris que sunt magis
inuatiue q̄ illa que vōitū faciūt ⁊ pmutant cōple
xiōem: aut stipitatis aut resolutiōis incisuius subti
liatuis quaz qū bibūt virtutes ad ipaz pueniunt:
⁊ oportū qdē bibūt huiusmodi post cibum. Et
qñz curat collutiōib⁹ oris ⁊ fricatiōib⁹ ⁊ gargaris
mis ⁊ olis ⁊ pillis reētis i ore facis ex ipib⁹ q̄ ha
bent virtutes pdeas fm necessitatē. Et melius q̄
dē est ut sumatur cōpse: ⁊ oz ut caueat in admi
nistratiōe medicīnaz oris ⁊ lingue qū fuerit ex ge
nere eaz que nocēt gutturi ⁊ pulmōi ut nō attra
hat aliqd⁹ ex cursu eaz ad ipa.

De corruptiōe gustus. L. iij.

Nocētū ingredit⁹ in gustū ex trib⁹ mo
dis: ⁊ totū illd⁹ est qñz cū cōitate: ⁊ qñz
ppter egritudinē ppaz ex malitia cōplonif
aut egritudinē officiali: aut cōi ⁊ sificiō p illd⁹ quod
inuimus.

De cura. L. v.

Ora eius si ē cū cōitate ē ut cognoscas di
spositiōem cerebri ⁊ rectifices ea cū eis
que te docuimus in caplo egritudinū cer
bri: aut dispositiōe stōi: ⁊ tūc si ea fuerit repletiō
⁊ hūor malus oportebit ut euacuet⁹. Nā si fuerit
acutus euacuet⁹ cū eo qd⁹ sit ut hierapic⁹: aut pillis
cochys ⁊ pillis factis ex scamōea ⁊ pulpa colloquin
tide ⁊ sale napico. Et si fuerit grossus tūc oportet
bit ut euacuet⁹ cū hieris ⁊ admittrent gargarisma
ta dea in caplo mollificatiōis lingue ⁊ cibet paties
cibis acutis sicut cepis ⁊ alleis ⁊ linapi ⁊ aceto.

De mollificatiōe lingue ⁊ gūitate eiusdē ⁊ destru
ctiōe introitus in smōe. L. vi.

Ingue mollificat⁹ est ex sumā spetierum
nocumenoz lingue pdictoz in eis que

pterierunt. Et ea q̄dem nota q̄z est ex hūiditate sa-
guinea aut aquosa. Et q̄z est p̄t cam p̄ma in cer-
bro. Et q̄z est p̄t cam in lacerto mouente eaz:
aut ramo veniente ab ipso ad ea: et tu scies que fit
cū cōitate cerebri et que fit absq̄ cōitate ex eis in q̄
bus inuenit dispositō in reliquis mēbris acquirēti-
bus ex cerebro sensus et motū. Et q̄z signi q̄ ma-
teria sit sanguinea rubedo lingue et caliditas eius.
Et q̄z signi q̄ mā sit subtilis aquosa mltitudo cur-
sus saluie subtilis et paucitas inuamēti ex r̄solutis
et inuamēti ab eo in quo est stipticitas. Et q̄z p̄
uenit mollificatō lingue ad hoc ut puet loquelaz:
aut fiat difficilis vt alteret: et ex ea quidē est alfe-
se et alteiez. Et ex pueris sunt q̄da spatū defectū
quoz a locutiōe plōgant. Et ex eis quidē qui vtū
tur iara in locutiōe sua et est aliquis cui q̄ accidit
egritudo cala soluit lingua eius p̄t liq̄factionem
hūiditatis an̄te cū lingua retēte i radice nerni ei?
et p̄t hoc fit puer alibaga: et q̄ fit adolescēs et tē
p̄t hūiditas eius sit loquens expeditē.

De cura. L. viij.

Oportet vt mūdificet corpus cū hiera mi-
nore: deinde cū hieris maiorib: deinde
intēdat ps capitis cū medicis sibi p̄p̄is.
Et si existimat q̄ cum humiditate dñetur sanguis
phlebotomē vene lingue et ventosei mēti: deinde
de curet cū gargarismis et fricatiōe lingue et assidua
tiōe motus eius post euacuatiōes. Et tu quidē iaz
sciuisti duo p̄ma capla in regimie egritudinū capi-
tis. Medicie vero p̄pe loco que sunt fm p̄uiri-
mū esse sunt ille que sunt cū resolutiōis mētiū et
subilitatiū et gargarizatiō cum aqua eaz et empla-
facta cū eis et sunt sicut origanū et albalice et sinapis
et piretriū et cortices radicis capparis: imo sicut si-
napis et cōditi et totū illū cū eo q̄d sit sicut almarū
et acetū squilliticiū. Et q̄z inuat ex fricatiōe lingue
scā cū sale amoniaco et cum. 33. et cepe ita vt ex ea
currat salina plurima et oxymel squilliticiū q̄ ad-
misteat ad gargarizatiō: aut ad colluēdū os cōfert
vald et acor et bōus mollificatiōi lingue et guttari
eius. Et q̄z mollificatō sit vehemēs et phibet lo-
cutiōes tūc sumat aliq̄d euforbij et cōditi et assidue
tur fricatō lingue et radicis eius cū ipis. Et oz vt
pōant iste medicine et eaz similes sup collū eiam.
Et q̄z fūt ex istis medicis et similib: eis pilule cō-
fecte cū eis que phibeāt eas a velocitate resolutio-
nis sicut est laudanū et dragagatū et gūma pini et gū-
me viscosē. Descriptiō pillaz que tenentur in ore
sub lingua cōferētes mollificatiōi et casui eis glutina
alibat. 3. ij. et se fēde. 3. i. fiat ex eis pilule sicut ci-
cer et teneant sub lingua. Et ex eis que expta sūt i
hoc caplo est gargarismus ex sale amoniaco et pipei
et piretro et baurac et. 33. et staphisagria et origanū et
sanuco et sale naptico teratur et cribellēt et fiat cum
eis gargarismus in aqua cala dieb: cōtinuis. Et ex
electuarijs que indi dixerūt ad hanc rē vtilia ē ele-
ctuarium cui? Descriptiō est hec cymini nigri cymini
harmoni cinami grossi sal indi oīz añ. aur. medi?
pip. lōgi. 3. c. pipis. 3. cc. zuccari sextaria. viij. et
sextari? est. 3. vi. et. 5. sumat ex eo oī die. Et q̄
resolutiō nō valuerit et existimaueris q̄ hūiditas
sit subtilis et curref adiuua te cū resolutiōis stipti-
cis sicut aldarisabam p̄mittū euz rof et sicut est flos

sq̄inati cū spodio. Et multotiens quidē cōfert ei
fricatō lingue cū acetof stipticis. Ipe enīz vehemē-
ter faciūt cū resolutiōe saluie et cursu eius fm ace-
tositate sicut lac acetosus et sicut succ? fructuosus qui
nō sunt maturati. Et q̄z puer tardat ad loquēdū
oz vt assidue motus lingue eius et fricatō ipius et
currat salina ex ea. Et cōfert in hoc p̄pe q̄z admi-
nistrant in fricatiōe eius mel et sal gēma et oia que
deā sunt in caplo cure hūiditatis lingue. Et ex eis
que mouēt linguas eoz et soluit eas est violenter
facere eas loqui.

De spasmo lingue. L. viij.

Spasmus lingue q̄z fit ex hūiditate visco-
sa tendente lacertos eius in latitudine. Et
q̄z fit ex melia constringente: et q̄z in
egritudinib: acutis accidit spasmus in lacerto lingue
fm via exiccatiōis et siccitatis. Et spasmus eiam
q̄z facit apparere nocumentum in sermone.

De cura. L. ix.

Non elongat cura spasmi lingue in canone
a cura spasmi vniuersalis p̄dca in sen p̄-
ma huius libri. Sed fm via p̄p̄ cura
eius est fm q̄ accidit. Et summa illius sunt vapora-
tiōes radicis colli cū eis que sunt sicut camemilla et
corona regia et sarfala et sansuc? et anetū sigillatim
et cōiunctiz: et similiter gargarismi cū oleis eaz et
impleti oris ex aquis eaz et sint tepide. Deinde re-
tentō eaz in eo spato aliquo: et administratō lotiōis
oris scē ex oleis calidis et dulcib: resolutiōis et se-
minibus sicut semugrecū et que sunt eis similia. Et
q̄z fuerit in febrib: sint olea administrata sicut oliuz
viol. et oleū de cucurbita et alkerua et salicib: tepe-
dis. Et oz vt ebriocentur loca p̄dca cū aq̄ tepida et
succis hūidis tepidis.

De magnitudine lingue. L. x.

Quandoq̄ sit magnitudo lingue a sanguie
dñante. Et q̄z fit ab hūiditate plurima
phletica mollificatiua exiccatiua. Et q̄z
magnificat plm ita vt egrediat ex ore et nō capiat
ea os. Et huius quidē magnitudinis relat oēm lin-
gularē fecim? in caplo apatis p̄pter illū quod ei p̄-
puz est ex differētia.

De cura. L. xi.

Sanguinea quidē et scā ex materia calida
curat si assidue eius fricatō cum incisuiis
acetof et stipticis sicut ribes et acetositas ci-
tri et scā ex hūiditab: si assidue eius fricatō cum
sale amoniaco et sale cū cepis et aceto post euacuati-
ōes: aut accipiant. 33. et pip et lōgū pip et sal gēma
teratur bene et fricet cū eis lingua quare reuertēt
ad mensurā suam et ingrediet q̄d de ea exiuit. Et
mollificatō quidē lingue q̄ accidit pueris sufficit i
ea sollicitudo custodie et cibari ex passerib: et vo-
latilib: ambulatorijs. Quidā hō ia v̄tosatus fuit
et pcussus est cū scalpilio villus nerni in spōdilib: bus
paniculi p̄iūci cū lingua: quare mollificata est lin-
gua.

De abbreviatiōe lingue. L. xij.

Quandoq̄ accidit cōtinuatiōi ligamēti q̄d
est sub capue lingue et extremitati eius
abbreviatiō et nō p̄mittit linguā dilatarī:
et q̄z accidit fm semita spasmi.

De cura. L. xij.

Quidam quide que sca est causa spasmu ia di-
ctū est. Eius vero que sca est ca abbre-
uiatiois ligamētū. cura est in cūso illius
ligamētū ex latere extremitatis eius parūp et sic
currere loco cū draganto adusto vt abscondat san-
guinē et sūma que necessaria est ex incisōe eius i so-
lutiōe lingue est vt flectat ad supiora palati et vt
egrediat ex ore et si nō audet incidere ipm cū fer-
ro pauēdo et timēdo effusioem sanguinis plurimi
trāseat ad hoc ut intromittat sub ligamēto acū cūz
silo et disrūpat absqz incisōe et pōat sup membrū q
phiebant cōglutinatiōem. Et sunt medicie caute-
rizates attractiue et si subtiliat in incisōe eius cum
cautella venarū que sunt sub lingua ne adueniat
eis incisio et nō adueniat cursus sanguinis plurimi.

De apatibz lingue. L. xij.

Quandoqz accidit lingue apata calida et apa-
ta mollia phlatia et aposteata dura et can-
cer. Et signa oīum illoz manifesta erunt
qū redierint ad illū qd dcm est in signis apatum.
Et qū apat lingua pōt potū venenoz sicut fun-
goz et opū.

De cura. L. xv.

Postemata quide calida curatur in pms
cū phlebotōia et solutiōe ventris: et illū
melius est in apatibz lingue qz vōit. Et
qūz nō exculant a phlebotōia venaz qz sūt sub lin-
gua. Deinde teneat sub lingua sua qū est pncipiū
eoz succū endiuie et succū lactuce ppe et succū sola-
tri ppe et lac aceto sum et aqua ros. et aqua in q de-
tote sunt rose et succū virge pastoris et fricet cū p-
sicia hūdis: qm sunt vehemētis iuuamēti ad il-
lud. Si aut nō resoluatur et nō apiat ut indiget ad
vltimū maturatiuis resolutiuis quibz fiat garga-
rismus sicut cū melle et lacte et sicut decoctō radi-
cis lilij et sicut decoctō ficū et fenugreci et decoctō
passulaz et feniculi et potus hierēpic vt soluat mā
ab ore stōi et sint cibi ex genere eoz que maturat
et resoluūt sicut illi qui sūt ex caulibus et triplici-
bus cū oleo sīsamino et si apiant admittent stipti-
ca in ore sicut decoctō sumac et myrti et lentium et
folioz oliue et vinū pōitū. Et qūz valet ad illud
vngtū sem ex succo solatri et oleo ros et leūbz ex
corticatis et ros. Si aut apa est molle phlatiū tunc
cōfert ei vt apati calido in quo est vltimus statū
eius vt cōburat radix feniculi et anectat. Et qūz
in huiusmodi sūt caputpurgia in qbusda apatibus
calidis in quibz est grossi udo cū hoc medicamē.
R. croci et hierēpic amboz añ. ptē. i. canfore et
muschi a boz añ. tertis ptē. 3. venius succari ta-
barzet ptē vna et mediā resoluat ex eo toto pōdus
danic vnus in lacte puelle et fiat ex eo caputpur-
gū. Inquit. S. apata fuit lingua cuiusda hōis apa-
te magno qui erat sexagenarius et nō fuerat cōsue-
tus phlebotōari: quare nō phlebotōari eū: sed se-
ci eū potare pillas cochias: et vt lingua eius inuol-
neret emplis fritis volui. Sed ipse erat stultus ino-
bediens medico suo: vidit itaqz in visioe illa no-
cte vt teneret in ore suo succū lactuce qd et fecit et
sanatus est integz et sūt cōueniēs illū et mirabile.
Quod si apa fuerit durū tūc oportebit vt subtilie

sur regimē et cibz fiat bōis et euacuet hūor cū hie-
ris magnis pōictis in capitulis pōictis. Et admini-
strētur gargarismata subtiliatia et teneant in ore i-
fusio fenugreci et decoctō eius cū ficubz et gnoruz
lauri cū palis mūdificatis et teneat in ore lac mulie-
bre et asininū et capnū et etiā decoctō dactiloz et si
enū cū vino dulci et vino de vuis et cū melle casie
fistule et affludet lenificatiōem nature cū eis q sunt
vt hiere pue et casia fistule.

De alchalel in loquitiōe. L. xvi.

Am diximus quedā que oportuit dici q
ea in caplo mollificatiōis lingue. Nunc
aut dicamus qz caras et reliqz nocūta lo-
cutiōis qūz sūt ex nocūto in cerebro et in pibz
nerui venientis ad linguam et mouentis eam. Et
qūz sūt in ipso ramo: et qūz sūt in lacerto ipso. Et
illū ideo qm alchalel aut est spasmus: aut tetan-
aut durities: aut mollificatiō et abbreviatiō ligamē-
ti: aut nodatiō a plaga cōsolidata: aut apa durum.
Et qz sit illū sicut scis ex hūiditate fm plm. Et
qūz sit ex siccitate. Et qūz sit nocūtiū in locutiōe
ex pte apatū: aut apa vlcera accidētū in lingua et
pibz eius. Et qūz accidit post sirsē pōt expulsi-
ōne supfluitatis ex cerebro ad neruos: et in lebr-
bus acutis pōt exiccatiōem eaz. Et qūz est lingua
in hoc ut detūscā spasmata et est rarissimū. Et hoc
est ex nocūtiis accutibus ab origine. Et qūz sit
nocūtiū in siccitate pōt eas lacerto epiglottis qūz
sunt extensi et mollificati. Et hōi qui d qūz est diffi-
cilis vociferatiō in pncipio rei qm laborat in mo-
uēdo lacertos pectoris sui et epiglottis sue. Ita q nō
tollerat labore ipm illi lacertū: quare sūt inobedi-
entes: qū ergo respirat in mto dictiōis sue et fmo-
nis currit post illū. Et qz quid vt huiusmodi hō
pparet se ad loquēdū cū respiratiōe magna et mo-
tu pectoris magno: imo festinet in ipa velociter.
Nā qū ipse assuescit illū facilis sit ei locutiō et cōsue-
scit facilitatē in ipa. Reliquoz vero modoz cura-
tiōes iā dē sunt in caplis suis. Et facto quid post
sirsē cōfert qūz phlebotōia duaz venaz q sunt
sub lingua valde.

De ranula. L. xvij.

Et similis glādule dure existēs sub lin-
gua cuius color est similis colori cōposi-
to ex colore supficie lingue et venaz q
sunt in ea et est similis rane et cā eius est humiditas
viscosa.

De cura. L. xvij.

Espiant in ipa medicie corrosiue incisue
resolutive in quibz est supflua exiccatio
sicut sal amōiac et acetū et sal et fricatiō cū
flore eris et draganto. **Q**uod si nō cōferat admittre-
tur medicie acute sicut medicamē andarō et medi-
camē alcaris et medicamē oui hūidi dcm in anti-
tario et admittatō phlebotōie sub lingua et medi-
cine fortes alcola admittent. Si aut nō valuerit
nō erit excusatiō ab opatiōe manus. Et ex medici-
nis laudatis in ea est vt sumatur organū pscū et
cortices gnatoz et sal et fricet cū eis lingua infantis
patiens ranulā qm sanat eis. Et ex eis que expta
sunt in ea sunt dragantum adustū et hermodactili
commista cum albumine oui et posita sub lingua.

De adustione lingue. L. xix.

Quandoq; accidit illud caliditatis in ore
stomaci aut cerebro que non puenit ad hoc
ut sit febris: aut ea receptiois reprobata
rui: aut salaz: aut amaraz: aut dulciur: aut ppter
sitim uehemete. Et qñz sit ppter eas maiores illi
cut febris acutas et apata interiora. Et cura illi in
suma est qñ oz vt phibeat qui de hoc coquerit et
ppe qui est ex egris ne dormiat sup collu. Et vt
affidue utat ofcitatioe et cosuecat uti admistratioe
pillaz scāz ex semibus bateke et candi et citroli et
cucurbite et cucueris et tereniabi et similibz ill. Et
teneat in ore nucleos prioz et tamari di et zuccari
albaizez et mucilagines notas et succos infantis et
huetantes. Et conuenit vt sup ipam fiat absterio
si est illic hñor viscosus. Deinde inuagat colluat
os cu olis et mucilagibz et succis et adipe uolatilu.
Et quida hoies sut qui curat illud fricando cu meta.

De cura fissuraz i lingua. L. xx.

Agilago psili teneat in ore et trasglutiat
eam et sumat crura et pedes et oua mollia
cocta in aq. Et ex eis que expta sunt i eis
est butyru recos. Et ex eis est frustū cucueris et
seuesten.

De deiectione lingue. L. xxi.

Quandoq; fit ppter apata eius magna. Et
qñz sit a pfocatioibz. Desiccat enim natu
ra aut volutas lingua vt apiatur meatus
anbelitus.

De bothor in ore. L. xxij.

Purimū qñ patit os bothor ppter statio
nez caliditatis in pitibus stomaci et capitis et
vapoz. Et qñz sit in febriz: et ia omē ē
qñ apparet in febriz acutis bothor nigre in lin
gua morit infirmus in die so. Singularia vero in
uatiua in bothor in principio rei qñ est necessitas in
fratiois et exicatiois sunt sicut myrobl. et galle et
semina rose et amili et fructus tamari di et sief me
mithe et dragaganti et balaustie et duo sandali et
rose et spodiū et sumac et lentes et lutū armenū et ca
pita gnatoy et cortices gladiū et clunia et saufel. Et
succz ffr sicut succus lactuce et solatri et succz vir
ge pastoris et portulace et extremitates vitis. Et
plurimoz quide infantiū sanant bothor cu zuccaro
tabarzet et cafora. Valida vero que sunt necessa
ria i fine rei sunt sicut chelidoia et darisilaba ppe et
cortices nucis muschate et ciperū et croc et nux cu
psili et buglossa et piretrū et gariofil. et metastrum et
galia. Et ex medicis sordidis est stercus canis: et
qñz necessariū est i eis que sunt ylcerate arsenicu.
Et ad eas quide que sunt grosse ia expta sunt deco
ctiois darisilaban. 3. i. et v. 3. 5. chelidoie qñ
ta pa. 3. aloes pōd. 3. 5. croci. aut. i. Et simili
ter aq in qua decoquit gariofil. et nucis muschate
et darisilaban ptes eqles aut ppinque. Et si icipiūt
bothor suppurari tūc fortasse ē necessariū ut appi
quetur eis mucilagines scē ex eis que sunt sicut sem
lini cu sicubz et butyro et faria fruenti et sem maru
et fumus terre et semē malue: et ista semia cadez et
faria orde et lac asininū solū: aut cu aliquo istoz.
Et qñz indiget decoctioe semis lini cu sicubz et bu
tyro et farina fruenti et meta et senugreco. Qui

da vero sublimiū medicorū dixerūt nō est aliqd
magis vltimū qñ oleū de squinato in curado bo
thor oris tepidū in ore.

De alcola et ylcereb malignis. L. xxij.

Acola est ylcē existens in cute oris et lin
gue cu expatioe et dilatatioe. Et qñz acci
dit istatibz plm. Immo qñ plm accidit n
accit nisi eis ppter malitia lactis et malitia digōis et
i stomaco eoz. Et qñz accidit ex oi hñore et cognoscit
ex colore suo. Albū enim est phlaticū et generat ex
phlate salso in plibz. Et citrinū est cholici et ē ve
hemetioris inflamatiois qñ alia. Et nigrū est meli
ciū. Et rubeū clarū est sanguineum. Et malignius
oibz est meliciū et qñz sit cu apate et qñz sit singu
lare. Et oē ylcē eueniens insupficie oris est ve
lor ad dilatandū ppterea qñ nō deficit ei caliditas
insepabilis et cutis hñida lenis. Et de cosuetudine
quide. S. est vt noiet ea colahan dū insupficie p
seuerat. Quz putrefiūt et submergūt nō noiat ea
colahan: imo ylcera maligna et sunt illa que in
diget medicis cauterizatiuis. Et qñz multiplicatur
alcola qñ multiplicat plunie et multiplicat in fe
briz pestilentialibz.

De cura. L. xxij.

Oportet vt intendat pmo hñor dñans fa
ciens alcola et euacuet ex corpore toto si
est dñans: deinde ex vīs que sunt sub
meto: et ex eis que sunt in iabaric. Phlebotomia
naq; cosert oibz egritudibus oris calidis. Deinde
admistrent medicis bothorales pde ita vt curen
tur fortia et plurime hñiditatis et acuta et sanioia cu
fortibz et debilia cu debilibz. Et qñ ylcera pue
niūt vsq; ad os tūc necessaria sunt valde fortia si
cut alchadicon cu acatia plina. Et oz vt alienet oia
oia vsq; ad os de oliuis. Medicis vero colligat
ex medicis bothor frīs et calidis quas diximus i ca
plo p in quibz sunt stipucitas pauca et infirato: de
ide ille que resoluūt vsq; ad os tūc necessaria sūt.
Et in illis que declinat ad rubedinē et citrinitatem
oz vt addant in ifratioe medicie. Reliq; vero in
digent in pms eis que exiccat et abstergūt cu qñlia
te sua eqli in inito rei: deinde eis que exiccat et re
soluūt cu fortitudine et obfuet eas in oibz illis. In
pueris eniz oz vt sint medicie eoz debiliores et ut
lac eoz rectificet. In magnis vero oz vt sint me
dicie eoz fortiores. Et pueris qñz coserūt cibi so
lū. Si aut nō sunt cōdentes oz vt que eos lactat
cibent eis. Medicis vero cōuenientes alcola qñ sunt
acuta sunt sicut masticatioes foliorū rubi et sicut le
tes cu aceto et oēs medulle qñ pmiscēt cu cydōis
sunt iuuatiue et ppe medulla cerui et vituli et pōa
stiptica et zarr et cydōia et iube et extremitates ui
tis et citroli hortulāi siccati et faria lentū et faria ri
zi: et fortiora illis puluis scūs ex gallis et spodio et
ros et acatia et similibz illis. Et chelidoie cu stipu
cis inest virtus mirabil in cola. Et cafora est ve
hemetis iuuamēti in cola. In vtriq; vero frīs ad
iuua te cu absterfuiis exiccatiuis et ppe in phlaticis
et cu resolutiuis fortis resolutiois et exicatiois: et
ppe in melicis sicut est faria herbi et mel cu gallis
et rasura pgamenti est uehemetis iuuamēti in hoc
ppe in pueris qñ miscetur cum aceto et malignis
dragatū cu aceto. Et qñ sunt corrosiua mala tunc

necessaria est administratio floris eris cum collocat et gallis in rob: aut gallaz et alumis et balauistic ptea equales et administratio troscicorum busus: aut alcohol tarcamaticus cum succo stiptico sicut succus acre: sic. Et sicut medicie coes: aut ex alumie et galli co tritis aut puluerizato et puluis fricet cum eis os mul tu. Et galle quide coferunt oi cola maligno et ppe qn coquit cum aceto et sale. Et sit cum eis colluto oris i cola puerorum. Et cinis almezerion het ppetate mi rabilem i cola magno. Et est ex medicis coib? spe tieb? alcola. Et similiter alumie puluerizatu et aq erea et fex adusta. Alcola vero melico nigro con fert vt liniat cum melle cui admiste sunt passe enu cleate et anisaz. Si aut illic fuerit apa etia tuc admi nistret hoc yngtm aq albedarugi sacraiatu ynuz olei ros. sacraiat medietas lentiu sacraiat medie tas croci pod? duoz aureoz fiat ex eis yngtm.

De multitudine sputi et vsus eius in somno. L. xxv.

Altotiens accidit ex multitudine calitatis et humiditatis et ppe in sto. Et qnz sit pp victoria calitatis solius sicut accidit ieiuno aut ppe guitate cibi: aut corruptioem eius ex spu to assiduo vsq? coedat et qescat illd ab eo. Et qn qz accidit ex fritare et phlate.

De cura. L. xxvi.

Si fuerit ex calitate tuc oportebit vt phle botocet basilica pus et admistrent alro bub acetosa et stiptici fructus ex vio ve teri cum comistiode plurima: Et sit cibis ex piscibus et carnib? leuib? sicut carnib? hedi et volatiliuz. Et assiduet collutioem oris cum decoctioib? stipti cis factis ex lentib? et sumac et similibus. Et si fue rit ex frigore et phlate admistra yditu cum co qd sciuisti in oi ebdomada duab? vicib? aut tribus. Et det ei ad potandum in oi ebdomada semel hoc medicame. R. hierapii podus. 3. ij. salis indi po dus duoz danic anisi et amcos a boz an. i. danic d tur in potu cum sirupo acetoso de melle et de semini b? . Et admistrent post illd tyriaca et electuaria ca lida. Tibi aut eius sunt pulli colubaz cocti i cazola cum speb? que sunt vt piper et sinapis et allea et suat in cinis tortellas cum almuiri nabati: deinde trasglu tiat aqua calida et fricet ginginas sicut ondi. Et ex medicinis et curis coibus et bonis est vt sumat oi die pod? . 3. i. salis triti no subtiliter cum endiuia huida: deinde admistret trisera et assiduet admini stratioez fricatiois ginguaz: et ia exptus e musch? assatus et inuentu est inuametu ei? et ppe i pueris.

De abscessione odorū horribiliuz ex comestis. L. xxvij.

Sonfert ad illd masticato rute et masticato solioruz rubi et colluto oris post eas cum aceto squillitico et administrato ciperi et zedoarie in ore.

De sputo sanguis ex ore. L. xxvij.

Si exritus eius ex substantia oris et cute ipsius tuc cura ipm cum troscicis pdictis in caplo albothor et alio et in decoctioe rao ru vitis et pputioz eius est inuametu maximum. Si aut in alio fuerit locus nos ia ei singular fecim?

caplin: imo capla.

De fetore oris. L. xxix.

Et eius pncipiu est gingina ppe putredi ne que est in ea: aut ppe mollificatioem que accidit ei: aut putrefactioem in radi ce dentiu: aut in ipo dente: aut est pncipiu eius cu tis oris ppe coplone mala in ea que alterat huida te. Et plm huius coplonis est calim: aut sit vt sit ei? pncipiu stous ppe huorem putridu in ore stoi aut cholicu: aut phlaicu. Et qnz sit ex ptib? pul mois sicut accidit in hntib? phtisim.

De cura. L. xxx.

Nillo qui est ex gignia et carne que est i ter dentea rubea oz vt intendat in mun dificatione dentiu semp et ablutioe eoz cuz aceto et aq. Si ergo valuerit illd bene erit: si aut no valuerit imo fuerit illic supfluitas putrefactio nis tuc oportebit vt masticet post illd fructu ta marisci et piretru et ruta et foliu et xilaloes et ma stice et cortices curi et gariofilu et vt pdat sup gin gina alo et myrrba et amboz similia: et vt collu at os cum aceto squillitico et vt frice cum aniso et vi no et passio dulci: q si fuerit fortior illo admistre tur masticato staphilagrie et expulso saline. Si au te no coferat et appareat putrefactio manifesta suma tur dragati adusti pa. i. et radicia lilij et croci abo ru an. ps. s. coificiant cum melle et fiant troscici et ad mistrent et colluat os post ipos cum aceto puro et misto cum aq ros. Aut sumat medicame fortius isto et est pgamenti adusti. 3. ij. feniculi. 3. ij. et 5. gal lie sumac. 33. pipis adusti troscicorum calcadico oinz an. 3. ij. fiat ex eis fricatio et linimentu et pdat super ipz pan? line? et alcali solu qn possit fr putrefactioez eradicat ea et deget ipam et facit nasci carne boaz. Et ex eis que expta sunt ad istud e acatia arsenicu citrinu arsenicu rubeu calx alumie fiat ex eis troc. cum aceto: deinde teratur cum aq mellis: aut decoctio ne semis iunipi. Sed si fuerit putrefactio i ipo de te tuc medicame ipsius erit fricatio eius si fuerit in extremitate: aut limatura eius cum lima: aut eradi catio dentis si fuerit putrefactio sequens radice den tis. Si autem fuerit illic in gingina mollificatio et fuerit ca in euentu putrefactiois tuc cura ipm con strigendo ipam cum eis que sunt in caplo mollificatio nis gigue. Si aut e huor cholic? putrefactus i sto aut in toto ore tunc non est aliquis magis conse rens ei q chrysemila humida i ieiunio et similiter albateka aut citroli aut pfica. Si autem chrysemila pntia no fuerit et pfica huida admistret infusio eoz que ex ipis incisa sunt et exicata in ieiunio et pprie exicata chrysemila. Et ex eis que inuat ad illd e administrato sanic cum zuccare et aq niuis et adminstra to pillaz aloeticaz quas dicemus in antidotario et sit cib? eius oclauas infrans no conueneribile i cho lera. Si aut est huor phlaicu? admistrent hiet mu dificationes os stoi de in capitulo oris stoi. Et admi nistret trisera mior et 33. nutritiu et subal plus alo ca ppe et sit cib? eius patelle et minores poti aque et abhorat fructus et olera huida et assumat fricatio nes suas ex arborib? aaris sicut aleberic et olme. Et ex medicis que inuat eos est vt sumat oi mane ex folijs myrti cum equali melura sua de passis etiaz nucleatus ad magnitudinem nucis: aut simile ipsius

ex muce cupilli et iuipi cum passis. Et pferunt eis gna pi
ni et pille de garofil. et est descriptio earum. 82.
gar. galange aboruz an. 3. 5. muschi canfore am
borum an. danc. i. piretri. 3. 1. aloes. 3. ij. si
napis. 3. i. fiat pilule cum vino. Et medicie qui
dem simplices experie sunt sicut tus et xilaloes
indum et cinamum grossu et cortices citri et rosa et
canfora et sandal et gar. et cubebe et mastix et ma
eis et nux muschata et radix aladkir et alarmec et al
usinen et blacte bizanie et cardamomus et agnus castus
et folia citri et spica et alneremisch et. 35. et reliq q
inuenerunt in arol singulari. Et ea quibz medicie
coficiunt sunt muua et seru et succus citri.

Quando os remanet apertu caplm. xxxi.

O remanet apertu aut ppter uehemētē neces
sitate spūs maxime inflāmatiōis: aut pp
costrictiōem et pfocatiōem: aut ppter de
bilitatē lacertoz oris: quare nō efficiūt opationem
suaz in somno et illd est in egritudibz acutis ma
lū. Meliora aut loca ad distinguēdū coloris detiū
sunt loca alia: et qū dicētur egritudines acute.

fen septima de dispositiōibz detiū et est tractat
pmus.

sermo de detibz. l. i.

Am sciuisti q locuti fuimus de de
tibz et anatōia eoz et iunamēto ip
soz. Oz ergo ut in attēdas qd dī
illic et ut scias q dentes sūt ex sua
ossū quibus inest sensus ppter illud
qd vērē ad eos ex neruis a cerebro
procedentibus lenibus. Et qū dolent sentiūt illud
qd accidit in eis ex percussioe et saltu. Et qūz sentiūt
fricatiōez suā et cōmotiōez suā. Et qūz accidunt in
eis egritudines mollificatiōis et fissure et eradicatiō
nis et augmētū et alteratiō coloris i substantia sua et in
epithimatiō cōpositis sup eos. Et accidunt eis cor
rosio et putrefactio et fractura et accidunt ei doloris
uehemētes et fricatiōes. Et accidunt eis stupor et est
spēs doloris eius et accidunt eis defectus a masticatio
ne dulcis et acetosi et noceri a calore et frigore et pui
tas tolleratiō ad obuiandū vni aboz aut vtrūqz.
Et qūz accidunt ei spēs apertū: et illd qd nō ē mixt.
Omē enī qd recipit extēsiōez cū augmēto nutrien
ti nō elōgat qū recipiat extēsiōez cū supfluitate. Na
si nō recipiēt materias penetrātes i eis augmētā
tes eos nō fierēt virides et denigrarent. Illd enī
ē ppter penetratiōez supfluitatū in eis. Et dentes q
des creati sunt recipientes augmentum et ad ditiō
nes sēp ut sit eis illd loco eius qd conerit: ita q
des oppositus loco eius qui cecidit et eradicatus est
augmētā in lōgitudie qū sit additō cōueniens ei: et
nō oppōat ei cōtritiō. Et scias q detiū cōplōes qūz
signē ex gignua et color eius si est citria ē cholica et
alba ē phlatica: et rubea ē sanguinea: et si ē ad su
scitātē et nigrediez ē melica.

De cōsuatiōe detiū. l. ij.

Qui vult ut icolūes sint sui dentes oz ut
obfuet. viij. res. Ex qbz ē ut sibi caue
at a frequēti corruptiōe cibi et potus i stō
ppter tē in substantia cibi: et ut sit recipiēs corrup
tiōez velociter sicut lac et pisces saliti et pisces pui

aut ppter malitia regimis sue acceptiōis ex eis q iaz
scita sūt in locis suis. Et ex eis est ut non nitatur
multis vicibz vomere et ppter qū est illd qd euo
mit acetosus. Et ex eis ē ut vitet masticatiōez oīs
visci: et ppter qū ē dulce sicut cōfecto d melle et si
et viscole. Et ex eis ē duitatō fragēdi durū: et ex
eis ē duitatō pgelatiū. Et ex eis ē duitatō oīs rī q
ē uehemētis frigoris et ppter post calū et oīs uehe
mētis caloris et ppter post frigū. Et ex eis ē ut assi
duet mūdificatiōez ei qd igi dīt dētes absqz pteru
tatiōe multa et cōsuetudie vsqz ad hoc ut noceat
carni rubea et carni q ē iter dētes et moueat ea aut
moueat dētes. Et ex eis ē duitatō rez nocētiuz dē
tibz ppterate sui sicut porri. Ipi enī uehemēt no
cēt dētibz et gignue et filiqua q dca sūt in singula
ribz. fricatiōes aut eoz vtz ut admistrent cū egli
tate: et nō fiat in eis pscrutatiō tata ut dīstruat hu
miditas eoz et aquositas et pparat eos ad recipiēdū
fluxū et vapores ascēdētes a stō: et fiat ea ad timo
re: et qū admistrai fricatiō eoz equalitate abstergit
dētes et cōfortat eos et cōfortat carnē rubea et p
hibet lapides et facit bōuz oris odorē. Et melius
quidē lignū ad fricatiōez faciēdā ē illd in quo sunt
stipticitas et amaritudo. Et oz ut cōsuecat fricatiō
nē dētiuz qū vadit dormitū cū olo. Sūqz illd olo
aut sicut oleū ros. si ē necessaria infratiō: aut sicut
oleū de ben et neridē si necessaria ē calefactio: et qūz
necessaria ē cōpositiō. Et melius qd ē ut fricietur
pus cū melle si ē illic frigus: aut cūz zuccaro si est
decō ad frigus: aut parū caloris: vniqzqz autēz
aboz cōgīgat ppterates laudabiles abstersionis et
cibariōis et ipinguatiōis et mūdificatiōis: sed zucca
rū in hoc toto ē inferi melle: et si terat altabarzet
et cū melle misceat abstergit et mūdificat et stringit
gingiua: deinde oz ut sequat ipm oīm. Et ex eis
que cōsuant sanitatē detiū ē ut colluat os in men
bis cū vino in quo decocta ē radix titiali: et enī pue
mēs ad vltimū in faciendo bōuz odorē: et nō ad
uēt faciēti illd dolor detiū. Et similr caput lepo
ris adustū qū sit cū eo fricatiō. Et similr sal cōse
ctus cū melle qū adurit aut nō adurit: sed adustū
est melior: et oz ut ex eo fiat auellana et pōat i pa
no et fricietur cū ea dentes. Et similr fricatiō cū lu
pinis et similr alumē iamēi cū aliqūta myrrha: et
ppter alumē adustū cū aceto. Et qū iunantur dētes
istis medicis oz ut admistret post eas mel et frica
tiō cū eo fiat aut zuccarū: deinde admistret fricatio
cū olis fm q narrauimus. Et qū dēs pparatus
ē fluxibz oz ut teneat in ore decoctō rez stipticarū
diu. Et assidue medicamē de alūine et sale adustū
sup ipm.

sermo vniuersal de cura detiū. l. iij.

Ediciē detiū alie sunt cōsuatiue et alie sūt
curatiue. Et quia substantia detiū est sic
ca: tūc medicie cōuenientes q cōsuant sani
tatē et reducūt eos ad illd qd oz fm plm sūt medi
cie exiccatiue. Lalis aut et frīs idigēt quū accidunt
vna duaz qūtatū a naturali cōplōne iā plm recel
sisse. Ueheimētiōes igit mediciaz cōuenientiū ad
sanitatē detiū sūt exiccatiue cōmēsuratē in duabz
qualitatibz. Et oīs medicia dētū ē exiccatiua nisi
illa q nō ē dētū qm ē dēs. Immo ppter accidens qd
ei accidunt. Et ex exiccatiuis qdā sūt cale et quedam
h 2

sunt fr̃e. At medicinar̃ dentium melior est illa que
aggregat ad arefactiōem ⁊ exiccatiōem absterfio
nez ⁊ resolutiōez supfluitatis si ad dētez ē expulsa
cū cōlitate ⁊ phibitiōez materie que ad ipm attra
hiū cū exiccatiōis fr̃is. Et illa que ad aliqñlū fri
goris declinat que nō obstupefaci facit dētes sua
acetositate aut pōticitate sua: sicut est obstupefa
ctō acrisse ⁊ acetositas citri ⁊ sūt galia ⁊ cāfora ⁊ sa
dali ⁊ rosa ⁊ semē eius ⁊ balauſtie ⁊ sanguis dra
cōis ⁊ fructus tamarisci ⁊ galle ⁊ karabe ⁊ marga
rite ⁊ faufel ⁊ faria ordeī ⁊ cortex arboris mori ⁊
folia tamarisci ⁊ radix acetose. Et calē que sūt usq
ad terminū. Alie sūt quaz calor ē in substantia sua.
Et alie sūt quaz calor est acq̃sūt. Et ille que sunt
ad terminū in substantia sua sūt sicut sal adustus ⁊
scaba adustus ⁊ cinamōuz ⁊ isopus ⁊ flos squinati
⁊ fructus capparis ⁊ fortius eo ē cortex radices ei⁹
⁊ xilaloos ⁊ muschus ⁊ capill. Veneris crudus et
adustus ⁊ folia cupilli ⁊ iunipi ⁊ solii ⁊ cornua cer
ui adusta ⁊ nō adusta ⁊ mēastrū ⁊ cinis eius ⁊ ma
stix ⁊ dragagantiū adustū ⁊ cinis baurac ⁊ aristol.
ro. ⁊ cinis corticis uitis ⁊ cinis capitis leporis ⁊ da
ctili adusti. Et calē cū virtute acquisita sūt sicut ci
nis gallaz. Nā qū exinguit cū aceto est ad equa
litate ppius ⁊ cinis ramoz vitis et cinis cane et
q̃ sunt eis similia. Eqlēs vero sūt sicut cornua cer
ui adusta qum lanamur ⁊ sicut nux aldulb ⁊ sicut
cortices arboris pini. Et ex eis sūt medicie veniē
tes ex via cōpositiōis ⁊ sūt sicut faria ordeī qum
pmiscenī cū sale ⁊ sero: deinde adurūt ⁊ dactili cō
fecti cū alkitran ⁊ adurūt dōcē fiat carbōes ⁊ dei
d effundit sup eos serū. Et ex fricatiōib⁹ exptis ē
dētifriciū xptū qd recipit cornu cerui et folioruz
cupilli amboz añ. 3. x. nucia dulb cū dīpositiōne
sua. 3. v. radices pēaphilō. 3. x. capilli veneris
adusti. 3. v. rosaz mundataz a caputibus suis. 3.
viij. spice. 3. iij. cōteratur bñ et fiat ex eis dētfri
ciū. Dētfriciū bōuz. 3. cornu cerui adusti cōezi ci
pi rosaz spice aristol. oīuz añ. 3. i. salis gēme. 3.
q̃rtā pte fiat ex eis dētfriciū. Et dicem⁹ etiā den
tifricia in caplis que sequūt ⁊ dētfricia alia in anti
dotario. Incipiam⁹ itaqz et dicamus qd curatō cū
exiccatiōis est curatō sicut scis cōueniens: et cū ca
lesactis ⁊ infratiōis est curatō que ē necessaria quz
sit vehemēs recessio ab eq̃litate ppa. Et medicie
quidē dentalea alie sūt dētfricia ⁊ alie sūt mastica
tiones: ⁊ alie sūt linimēta: ⁊ alie sūt que vt pastilli
pōnūt sup dētes aut sup mādibulā. Et alie sunt suc
ci: ⁊ alie sūt fricatiōes: ⁊ alie sūt res impletēs: et
alie sūt vaporatiōes: ⁊ alie sunt cauterizantes: et
alie sūt eradicatiue: ⁊ alie sūt suffumigationes: et
alie sunt caputpurgia: ⁊ alie sūt distillatiōes in au
re: ⁊ alie sūt euacuantes materiā cū phlebotōia: aut
vetoſ ex ppingorib⁹ locis. Et ex medicis dētiū q
dā sūt que sūt resoluti⁹ ⁊ quedā que sūt infratiue
⁊ qdā que sūt narcotice. Et narcotice qdē quz ad
mistrant in dētib⁹ sūt res lōgiquiores a timore.
Vlez eaz multiplicatō qñz corrūpit sub stātiā den
tiū. Et siml̃r medicie vehemētis resolutiōis ⁊ ca
lesactiōis oz vt nō admistrētur nisi qū est necessa
riū ⁊ sūt sicut pulpa colloquintide ⁊ hellebor⁹ al.
⁊ cucūer asinus ⁊ reliq⁹ ⁊ oz vt caueat⁹ eventus
alicuius eaz ⁊ narcoticoz ad vētrē. Et siml̃r mul

totiens ē necessariū pforare dētez cum pforatorio
minuto ut p ipm exerceat materia nocitiua ⁊ vt in
ueiat medicie trāituz ad pfūdū eius. Et acetū qui
dē q̃uis sua essentia noceat dētib⁹ tñ qñz ponit in
medicis dētiū infrantib⁹ ⁊ calesactib⁹ simul. In
infrantib⁹ quidē qñ infrat sua substantia ⁊ nō pe
netrat. In calesactib⁹ vero qñ penetrat ⁊ qñ
adiuuat cū incisōe ad resoluendū. Eius vō nocu
mētū est tū fractū cū medicis dētiū que eis ad
mifcentur.

De dolore dētiū. L. iij.

Scias qd dētes qñz dolēt ppi cām doloro
saz existēt in substantia ipoz fm qd pro
posuimus in eis que pterierūt. Et qñz
est ppi cām dolorosaz existēt in nervo qui est i
radice eoz. Et qñz ē ppi cām dolorosaz existēt
in gignua ⁊ apa ⁊ additiōez carnis nate in ea recipi
entē materiā: aut ppi mollificatiōem eius ⁊ molli
tiē eius: quare recipit materias malas ⁊ putrefiūt
in ipa ⁊ nocēt dētib⁹ ⁊ etiā ponūt sup dētes cōmo
tos. Et qñz sit difficile plurib⁹ hōib⁹ cōsideranti
bus in dētib⁹ suis doloros⁹ discernere inter eos ⁊
spēs cure ipoz sūt diuerse. Dolor⁹ vero dētiū
cāc: aut sunt malitia cōplonis pure ex frigore: aut
calore ⁊ exiccato ppi pūatiōem nutritiēi sicut i
senib⁹ ⁊ ifra hūctatiōez fz qd scies i loco suo: aut
ē cū materia aut vntositas. Et materia quidē aut
facit dolorē cū multitudie aut grossitie: aut acuita
te. Et qñz ē materia apans dēte ipm: ⁊ qñz est cor
rodēs: ⁊ qñz facit nasci vermē. Et materiē pnci
piū aut est ex stō aut est ex capite: aut ex vtrilq
locis simul. Et si fuerit totū corpus plenū illa ma
teria tūc cur⁹ ex corpore ad dētes erit ex his dua
bus vjs. Et qñz dolēt dētes in febrib⁹ acutis fm
semitā cōitatis in malitia cōplonis. Et qñ accidit
sub aliquo dētiū corrosio dolor ⁊ pulsatio tūc i ra
dice eius est supfluitas nō matura: curet ergo apa
ta ⁊ dolor ⁊ eradicet.

De signis. L. v.

Portet vt attēdas ⁊ cōsideres an cū vo
loſ dētiū sit apa in gignua aut i pib⁹ ei⁹.
Si ergo inieas apa in gignua existimabis
⁊ indicabis qd fortasse cā nō erit in ipō dēte. Et
siml̃r si fuerit cōplio sup ipam gignua. Si aut nō
inueris apa in gignua tūc cā alia est in ipō dēte:
aut est in nervo qui est in radice eius. Nā si senſe
ris apa in dēte aut corrosiōem tūc cā erit in substā
tia eius. Et siml̃r qū senties lesiōem que extendit
fm lōgitudinē in dēte. Si aut nō sentis lesiōem ni
si in pfūdō tūc cā est in nervo qui est in radice ei⁹
⁊ ppe qū inuēt dolor expāsus in carnib⁹ rubeis:
aut in mādibula ⁊ sentis sicut stupefactiō in dēte.
Et tu quidē significabis cōplones calidas ⁊ fr̃as p
ea qd sciuiti: ⁊ siccitas p dētiū cōmō
tiōem eius. Et significabis vntositatē cū pmutatio
ne doloris extēsi ⁊ hūorē grossuz cū submersiōe
⁊ mora doloris absqz calitate ⁊ fr̃itate apparen
tib⁹ vald. Et hūorē acutū sanguineū: aut choliciū
cū velocitate nocentiū qd icurrerit ab eo qd facit
dolorē ⁊ pūatiōem existētē in dolore ⁊ alterati
ōe coloris ad similitudinē hūoris ⁊ calitatē acuta
qū tangit. Et scias qd initū hūoris est ex cerebro
aut stō ex repletiōe qua inuenies ex vno eoz aut

ambob? **Q**uā autē cā doloris est in gingiua non
sufficit eradicatio: et non est necessaria penitus. Et
si est in dēte remouet dolor cū eradicatioe: et qñ ē
in neruo qñz remouet cū eradicatioe: et qñz nō re
mouet. Et nō remouet quid nisi ppter ea q materia
quā natura et medicina resoluerē qñt inuēit lo
cū aplū in quo expellit qñ pus fuerit pfocata refē
ta cū dēte.

De cura. L. vi.

Si dolor quidē fuerit cōitate mēbri tūc i
pe a mūdificatioe mēbri cōicatus cū phle
botōia et vētris solutioe cū eo qd sit si
cut hiera et pulpa colloquintide: aut scamōea: aut
sicut infusioes aut cū gargarisimis mūdificantibus
caput: aut cā est in capite. **Q**uā autē illic fuerit
qñ sensibile in gingiua et carnib? rubeis: tūc opor
tebit vt incipias cū phlebotōia et scarificatioe fm
virtutē et cōditionē et vt teneat in ore in pncipio i
oib? cū infantia que sunt ex succis et decoctioibus
et similib? factis fortib? ex casora absqz supfluita
te in stipicitate. Et multoties quid sufficit vt sis
cōtentus ex oleo ros. et mastic et oleo omphacino
aut ex oleo qd sit sicut oleū myrtinū: et cōfert ad
illd vt sumant vinū passulārū vetus et oleū ros.
crudū decoctur cū vīo in quo sint passule decocte
decoctioe bōa et teneatur in ore. Deinde post illd
gdati ordinet ad resoluētia et maturantia et caueat
vt nō currat ex aliquo forti eoz aliquid ad ven
trē. Et ordinet etiā gdatis ad euacuatiōem ex ipō
mēbro ita vt mittant ad radices dētū sanguifuce:
aut phlebotōeē vena que est sub lingua: aut vēto
set sub mēto cū incisioe. **Q**d si dolor vehemēti
or fuerit tūc oz vt adherat sup radicē dētū pīretroz
cū casora et reitēretur abo quōtā resoluūt. Et si
addit vehemētia doloris necessariū est multoties
admirare opū cū oleo ros. Sed quotienscūqz
inuēit excusato ab illo dimittere ipm est melius.
Immo oz vt admistret maturatō. **Q**uā autē cā ē
in ipō dēte: aut in neruo et nō est materia. Immo
malitia cōplonis curet cū medicis dētū que ei op
ponitur notis. **S**i autē est cā in malitia cōplonis
ei? et dōilitatis eius cōplōis sup calm colluat os ex
oleo frē cōplonis tepido: deinde fiat fm actu. Et
si cā malitie cōplōis ei? ē cōplō sup fm admistret
loco illius ex oleis calis sicut est oleū de nereiden
et oleū de ben et cōpmat sup vitellū ouī assatū calz:
aut sup panē calm: et qñz cōferūt ambo regimīa i
vnaqz spēz malitie cōplonis pda. **S**i autē cā ē
pura siccitas tūc cōfert ei vt fricet cū eis que sunt
sicut butyrū et adeps anatis. **S**i vero est cū ma
teria quecūqz sit materia acuta aut grossa aut mul
ta oz vt euacuet fm ep in ipā ē: et oz vt pus inci
piat in pncipio cū eis que infant et repellūt i oib?
illis quīs sit illd in mā cala plus necessarium et in
grossa minus. Et ex reb? quidē fortib? ad repellē
dū et ppe in materijs frīs est alumē adustū et extin
ctū cū aceto cū eqli mēsurā sui salis que ambo sint
trita valde: deinde admistret: deinde colluat os
postea cū vīno. Et ex eis que cōuēiūt ad replēdū
sūt galle. **Q**d si materia fuerit cala curet cū succis
infrastratis et fiat pparatō in eqtiōe eius. Si autē illd
nō ualet pparatō sit aut in resoluētiōe eius: aut in
ipius stupefactioe. Et si materia fuerit grossa: aut

plurima pparatō sit post illd qd diximus ex cura
tiōe initij cū resoluētijs etiā: et meli? est vt sit col
luto oris cū aceto et oleo ros. Ipā enī qñz attrahit
hūiditates radicales post supfluitates. Et qñz ē ne
cessariū vt aggregent ad resolutivas medicie stip
tice qñ mēbrū est siccū. **Q**d si cā est vctolitas tūc
curatō fiat cū resoluētijs que dicemus: et ppe se
rapio et galbano et gnis alharmel.

De medicis resolutiuis. L. vii.

Medicis admistrate in dolorib? dētū idi
gētib? resolutioe. Alie sunt collutiones
oris in qib? oib? oz vt teneant in ore ipa
tō lōgo sicut acetū in quo coctū est spoliū pntis:
aut acetū i quo decocta ē colloquintida et fortis in
uamēti vald. Et qñ frīg? ē manifestū tūc sit cū vīo
aut aristol. aut pīetro aut assa fetida cū sinapi: aut
cortices capparis aut cortices pini aut mātastz: aut
folia dulb et poliū et cortices raphani cū aceto aut
aq. Et silr folia lauri et git: et silr fustes alci cum
piretro: aut acetū in quo pōit cōditi teneat in ore:
aut pīetru et fructus tamarisci in aceto. Et ad do
lorē sanfuc? sicc? aut radicē cucūeris alinini et eius
succ? in aceto: aut cū barmel que sint decoctie i ac
to aut ferapinum. Et ad dolorē pulliā^m decoctō
gallaz crudaz cū aceto et solatrū cū aceto et bengi
cū aceto et cornua cerui adusta decocta in aceto iql
litico trita et confecta in oxymelle. **E**t alie sunt
gargarismata cū similib? eoz que prediximus de
collutioib? oris. Et ex eis est vt decoctur passē
montane et aliea in aq et fiat ex eis gargarisma et
dimittat os aptū et currat salina plurima. Et alie
sūt masticatioes accepte ex medicis pdictis et simi
lib? eis. Et ill est vt sumat mēastrū mōtanum et
pīetru et piper al. et myrrha et conficiantur cum
carne passulaz et fiat ex eis auellane et masticet ex
eis oi die auellana vna. Et alie sūt linimēta et epi
thimata et roratiōes et empla sca ex medicis reso
lutiuis notis et pōunt in eo qd hēt essentia tenacē.
Et empla sca ex medicis resolutiuis notis sicut est
mel aut kitran: aut aliquid dissolutū in aqua qua
resoluūt: aut cōficiunt cū aqua sola: aut accipiat
sulfur recēs et linat: aut sumat pīetru sinapi tri
tū solū: aut cū assa fetida: aut accipiat sulfur recēs
et cū assa vel sagzenea et pōat sup radicē dētū. Et
ex eis que sūt expta est ut sumat medulla nucleoz
psici et qñtū est medietas eius de pipe et cōficiantur
cū kitran et fricet cū eis dēs aut nigella cōrrita et cō
fecta cū oleo applicet et linat cū ea. Et ex eis q sūt
expta est vt sumat pīpis et pīetru et staphisagrie et
33. oium añ. ps. i. baurac armeni ps. i. et. 5. tera
tur bene et fricetur cū eis dētes et gīgūa: qñ sunt
vehemētis inuamēti. Et qñz barbe sit ēplm cū cil
q sūt sicut malua et cāmilla et anetū et semē lini et
decoctō aneti et olū eius et admistrent. Et qd. S.
existimant q epar stelliōis qñ pōit sup dētē dolo
rosū corrosū sedat dolor eius. Et alie sūt vapora
tiōes exteri? adhibite: et oz vt admistrent aut añ
tibū duab? horis: aut post ipm. iij. horis: et hoz
ē necessitas pp vehemētia doloris sicut si fiat va
poratō cū sale et milio: aut cū oīo calefacto: aut cū
cera liquida. Et qñz vaporat barba faciendo va
peratiōez post vaporatiōez vt cū ipam trahatur
mā. Quā enī apat barba sedat dolor: et ppe quā

coquitur des tū olo seruete in illa hora. At alie sunt
cauterizantes. At regimē quidē cauterij est sicut vt
decoq̃t oleū cū aliqb̃ medicis resolutiuis p̃dictis
aut solū. Et qñ sumit acus et ignit et submergitur
in illo oleo et fit vt penetret in vacuitatē ebube in
geniose sup dētē dolorosū dōec pueniat ad dētē
et cauterizet ip̃s. Et qñz pōit in circuitu eius cera:
aut massa: aut aliqd aliud distinguēs inter dētē.
et inter dētē qui sūt in circuitu eius et carnes rube
as. Et iunamētū quidē huius ad illū in quo ma
teria est in ip̃o dētē est plm. Et qñz distillatur in
ebuba etiā olū seruēs post ingeniū p̃dem. Et oleū
q̃dem oliue est cōuenientius oleis reliq̃s. Et qñz
necessariū est in cauterizātib̃ vt pforet des p̃fora
torio minuto vt penetret in ip̃o virtus cauteriza
tiua. Et qñ nō valēt curatiōes cauterizēt dens cuz
acu ignita toties dōec pueniat ad vltimū in cauteri
zatiōe eius: et fortasse sedabit dolor et frageit des.
Et alie sūt fricatiōes accepte ex eis quoz p̃terit
narratō. Et. 33. q̃dē cū melle est fricatō iuuas et et
acetū et sal et etiā acetū et pulpa colloquintide et pi
retrū. Et alie sunt fumus et suffumigatiōes. Et in
eis melius est vt fiat inraictorio. Et qñz suffu
migat ex resolutiuis sicut ṽeis colloq̃ntid aut gnis
eius: aut gnis sinapis: aut vngula asini: aut semie
cepe: et p̃pe ad veremē: aut solis myrti cū polio:
aut solis rute: aut p̃stiro. Et alie sūt caputpur
gia resolutiua sicut aq̃ cucūeris asinini et succ⁹ radi
cis sicle et fassafa et aq̃ sanfuci. Et alie sūt distil
latiōes in aurē que sequit̃ dolore sicut si admistran
tur ista caputpurgia distillata in aurē: aut succus
capparis hūidi. Et alie sūt impletiōes corrosiōis
si fuerit cā doloris ex corrosiōe: et oz vt subtiliet
et nō impleat cū labore et vehemētia addēte in do
lore sicut galia cū cipis aut cū mastice: et fortior il
lo est assa fetida cū serapino: aut nigella trita cum
oleo aut pip: aut fcy adusta: aut euforbiū: aut pi
retrū: aut impleat ex medicāne medulle p̃ficorū
p̃dicto: imo impleat calis cū fr̃is et fr̃us cuz calis.

De medicis stupefactiuis. L. viij.

Quandoq̃ admistrant̃ fm modos p̃dictos
in resolutiōe. Vterū melius est ut sint de
linite: aut anere: aut impletes: qñ tñ qñz
admistrant̃ vt sint masticatiōes et suffumigatiōes.
Et eis itaq̃ est vt sūt semis hyusquāi albi et op̃ij
et storacis et galbani oium añ. pōdus. 3. ij. pipris
et asse fetide de sceni amboz. 3. i. fiat ex eis colly
riū cū coagulato ṽue et pōat s̃ dētē dolorosū: aut
siant op̃ij et castorei p̃tes eq̃les. Et distillet ex eis
g. i. aut. g. ij. in oleo ros. in aurē vbi est dolor:
aut sūt q̃d adhereat ex radice mādragore: qñz
eni sedat ip̃m: aut sūt fm q̃ oñsū est ex mō suffu
migatiōis cū semie hyusquāi albi: aut decoq̃t
radix mādragore solū: aut cū hyusquāi albo cū
vino et teneat in ore. Et qñz dant̃ in potu etiā nar
cotica sicut filonium: potat eni ip̃m qui de dente
suo cōq̃rit et accipit ex ip̃o in ore suo et dormit et
maturat̃ egritudo ei⁹ et q̃scit̃ dolor ei⁹. Et ex eo
rū sūa q̃ stupefactiū absq̃ nocūento ē aq̃ infrata cū
niue in vltimo et pōit in ore accepto post acceptio
nez dōec stupefiat des: quare quiescit̃ dolor oio:
quīs qñz sit addēs in p̃cipio.

De dētē cōmoto. L. ix.

Quandoq̃ cōmouet̃ des p̃t cām p̃mittit̃
ex casu aut p̃cussioe. Et qñz cōmouet̃ ex
hūiditate mollificat̃ neruū cōstrigentē.
Et qñz est des cū hoc p̃guis: deinde extenuat̃. Et
qñz cōmouet̃ p̃t corrosiōem accidētē origini den
tiū et amplificat̃ eā: aut subtiliat̃ dētē p̃ illd q̃d mi
nuet̃ ex eo et nō facit̃ dolere adores. Et qñz cōmo
uet̃ p̃t detūitiōem accidētēz dētib̃ p̃t siccitatez
dñatē: sicut accidit̃ dētib̃ cōnalescētuz et semū ei
eis qui famē tollerāt vehemētē cōtinue et abbre
uiat̃ ab eis nutrimentū. Et qñz cōmo uet̃ p̃t
abbreuiatiōem carnis albamur.

De cura. L. x.

Portet vt denūcet̃ masticatiōem cuz illo
dētē et minore locutiōez et nō tangat ip̃
sū manu neq̃ lingua et penitus dimittat̃
masticatiōem et intēdat ad forbitiōez q̃tum p̃t.
Et si cā fuerit corrosio curē corrosio et reliq̃.
Et si cā fuerit detūitiō succurrat̃ cū cibarijs: qñ in
hoc sit ex eis quoz obuiatiō est difficilis. Deinde
cū hūectatibus curē faciēdo vt adhereat et frican
do et distillādo in aurē sicut ē oleū ros. et de salici
bus et succ⁹ folioz solatri: imo cū stipticis. Na si
ē p̃t detūitiōem dētis nō valēt cibaria: qñ ipsa
forlūa nō impignat̃ ip̃m velociter. Immo oz vt
curē cū stipticis fr̃is: et similr si accidat a p̃cussioe.
Si aut̃ puenit ab hūiditate mollificante oz vt cu
ret̃ cū stipticis calefaciētib̃ et admistrēt̃ stiptica
oppilatiua ex medicis detūi colluēdo os et fricādo
calefactis: sicut collutō oris ex aq̃ in q̃ decocta sunt
afedar parū et folia cupīsi: aut pass⁹ in quo decoctū
ē alumē cū medietate sui de sale: aut cū aq̃ in qua
decoctū ē scrapiū. At ex adherētib̃ ē vt sūt alu
mis. 3. ij. sal. 3. i. anectāt s̃ radicē dētis: aut corti
ces eris cū oleo et radicis lilij et corticis cupīsi oium
añ. 3. iij. et alumis ps. i. et sūant cineris tamarisci
et sal eq̃l̃r: aut cornu cerui adusti et sal cōsetoz cū
melle adustoz et myrrbe aduste oīuz añ. 3. x. aut
myrrbe et croci et spice et mastice oīuz añ. p̃tes. ij.
rute sicce et sumac et balauistie oīuz p̃tes. iij. fiat ex
eis detifriciū et q̃d adhereat et etia stiptica p̃mista
cū aloē et colcotar et clinia. Dentifriciū cōueniēs
ad hoc caplin et ad alia cipi et rosaz et spice aroma
tice et sal gemme et carmezit et cornu ceruini adusti
p̃tes eq̃les. Et ad illd q̃d est cā diminutiōis car
nis gigitaz sūant alumē iamenū et xilaloēs adu
stū et cipi et sumac et balauistie.

De pforatiōe et corrosiōe detūi. L. xi.

Acidit̃ illd ex hūiditate putresca in eis.
Intēdō in cura corrosiōis ē phibere ad
ditiōez ei⁹ q̃d corrodit̃: et illd sit cū mun
dificatiōe substantie corrupte et resolutiōe ma
terias et cōuersiōe illaz materiey ab eo cū euacua
tib̃ si eis indigei. Et medicie phibitiue corrosio
nis sūt exiccatiue. Si aut̃ ē fortis indiget fortibus
vehemētis exiccatiōis et calefactiōis. Et si ē debil
sufficiūt in eo exiccato et stipticitas sicut litū et myr
tus et spica celtica: et ip̃az admistrato sit ex modis
quos p̃dicamus. Et empl̃z ei⁹ ex caplo imphonis.
Et illis eni ē vt impleat̃ cū galia et cipis: aut galia
sola: phibet eni corrosiōem et sedat dolores: aut

impleat mastice et cypis et myrrha: aut storace: aut galli viridib⁹ et litō: aut storace et opio: aut galbano: aut sulfure citrino et litō: aut visco alboim et pipe: aut cū galia: aut albotiz et metastro: aut cum nigella cōtrita et cōfecta cū aceto et melle: aut cum sulfure replēdo aut linēdo: aut cū .33. decocto cū melle: aut cū aceto: qm̄ ipm̄ ē vltimū ad hoc aut assa fetida: aut cū alkitran: aut cū assa fetida et amino niaco: aut assa fetida sola et bulliat cū cera vt nō resoluat. Est enī vehemens ad sedandū dolorē: aut cū ra sola: aut cū medicis aut cū litō et dragagato. Et iā expta ē casora i ipledō et iuuatiua in ipa vltie cū phibitiōe additiōis corrosiōis et sedat dolorē. Et oz vt adiuues te cū eis q̄ pterierūt i caplo doloris detiū. Et qnz admiſtra i hoc epithiata ex castori et piretri et opij et galbani partib⁹ equalibus et pipe et cardamomo cū melle: aut piretro et myrrha cū melle et gnis alcadra viridib⁹ cū melle: aut vinū bōnz cui supfundit acetū feruens: aut epe la certe: aut sulfure cū eq̄li mēſura lilij: aut pipe et lacte titimali: aut baurac et piretro: aut galbano et semie hyusqami albi: aut storace et opio. **Medicamē bōnz.** R. baurac et albēgi amboz añ. ptes. ij. piretri pipis amboz añ. pte. i. epithymi ptes. ij. pōant sup locū. Et iterū. R. capitū gnatoruz et pipis et semis iunipi oium añ. ptem. 5. Et qnz admiſtra i implēdo ex eo et epithimādo. Et qnz pōit sup locū calidicō forte: aut furſticō: aut calcis ptes. ij. et salis amōiaci et aluis et myrrhe et gal laz et acatie et ieros oium añ. pa. i. et ordeū aduſtū et spūa maris. Et qnz addit in eo galbanū. Et qnz iuat ex collutiōib⁹ oris retētis in ore magni si de coquat radix capparis cū aceto dōec cōsumat medicas aceti et teneat in ore. Et admiſtrēt distillati ones in ipa corrosiue sicut arsenicū distillatū i olo ferueat et distillet in corrosiuz. Et ex eis que iuuat est vt distillet in latere dentis corrosi oleum ros.

De ruptura detiū et eoz corrosiōe. L. xij.

Et cū in hoc fm̄ plm̄ est cōuersio cōplōia eius ad hūiditatē. Et qnz est cū in ipo vt ericet siccitate vehemēti. Sed oīa ē manifesta detiū et cōtrariū eius. Et si est illic sigtō alteratiōis coloris aut corrosiōis sigtō complonem hūida hntem materiam.

De cura caplm̄. xij.

Et curatō pma ē phibitiō materiei et mūdificatiō detis cū stipticis fortib⁹ pdictis. Et alimē quidē est fortis impſiōis i hoc et si sunt calefacientes cū hoc nō est eaz labor vana sicut est hellebor⁹ niger mistus cū melle. Si vō est a siccitate cura ei⁹ ē cura siccitatis.

De alteratiōe coloris dentiū caplm̄. xij.

Quandoqz fit illd ppter alteratiōem ei⁹ qd coopit eos ex linimēto et facit accidere pānū. Et qnz fit lapis in detiū radicib⁹ cui⁹ eradicatō ē difficilis. Et qnz fit ppter materiā malā penetratē in substatiā detis et alterat in ea et corrūpit colorē eius cōuertēdo ad colorē melōgie et similiū pter qd sit sup ipm̄ pānus.

De cura. L. xv.

Primo quidē curet cū eo qd abstergit et mūdificat sicut spūa maris et sal et nastur

cū tritū et cinis ostracorum et cinis radicia canne et aristol. ro. et ordeū aduſtū et sal gēma q̄ oīa sint fm̄ eq̄les ptes: et si vis adde in eo ostracū limatia rū aduſtū: aut suat abrotai aduſti et pipis amborū añ. pa. i. amoniaci ptes. ij. et folij. ij. et gypsi aduſti. x. ptes teratur et admistrent. Et si fuerit sup flua tūc flos eris cū mele. Et ex eis que albificant in dispositiōe est tritura catini de sceni: aut tritura nitri: aut masaliū et alſubedig et lapidis adamantis. **Secūdo** vero curet cum eo qd resoluūt materiā et extrahit eā aut abstergit eā sicut pip et metastrū et costus et aristol. ro. et assa fetida pmiſcet cū absterſiuis pdictis: et sicut ē dēſificium qd diximus añ: aut hoc dēſificiū bōum. R. radicia aristol. pte. i. cornu ceruini aduſti ptes. ij. mastici ptes. ij. olei ros. ptes. v. terant et admistrentur. Aliud. R. abrotai et sal torſfacti et lilij oium añ. ptes. ij. cipi ptes. v. spice pte. i. pipis ptes. vi. Aliud. R. salis qui tādū aduſtus fuerit dōec fuerit vt carbo ptes. ij. folij ptes. ij. et spice pte. i. Et iterū cineris ostracoz ptes. ij. rosaz siccarū ptes. v. cipi ptes. ij. floris hyusquiami ptem. i.

De facilitate origis detiū. L. xvi.

Quandoqz accidit infantib⁹ vt detiū eoz natiuitas sit difficilis. Et qnz cōicat ei solo vēris: quare necessariū ē vt cōmen turet cū epithimatis sup vētrē et succis pparatis et retētiōe eoz. Et est necessariū vt liniat cū colly rīs pdictis in libro vniuersali. Et ex eis quib⁹ ortus detiū fit facilis ē fricatō cū adipib⁹ et cerebellis et ppe cerebro leporis extracto ex capite ei⁹ post decoctiōez: aut cū alcāna et butyro et oleo de lilio. Et iā dem̄ est qd lac caninū cōfert in hoc vehemēter cū ppetate sua. Et si dolor vehemēti⁹ fiat liniat cū succo solatri cū oleo ros. calefacto. Et oz vt phibeat masticatō sup rē que hēt essentia tenacē. Immo oz vt nutrit inſtromittat digitū suū in ore eius: tūc qū incipit dolere ppter ortū detiū et fricet gignā eius vehemēter vt currat ab ea hūiditas ex via gignē: deid fricet cū medicis pdictis. **Quāqz** detes parūper apparēt oz vt fiat emplm̄ capiti et collo et mādibulis cū lana submersa i olo et distillet etiā in aure eius olo: et nos iā pmissim⁹ tale qd est caplm̄ in hoc libro pmo.

De regimie eradiciōis detiū. L. xvij.

Quonia qnz adueit ex dēte doloroso vt nō ſcipiat curā oio: et fit vt quotiēcūqz ſedatur nocētū quo ledi i prio ſdeat. Amplus sit vicinitas eius reliquis detib⁹ nocētum ppter illd qd ex ipo ptranſit ad eos et nō inuenit ad eius rectificatiōem ſemita tūc cura eius est eradicatō. **Et** ipe qui⁹ qnz eradicat cū tealijs post detectiōem ab eo qd tenet cū radice eius. Et opz vt attēdas añ eradiciōem et cōsidera añ egritudo sit in ipo dēte. Na si nō fuerit nō oportebit ut eradicet et nō eradicet qū cā fuerit in gingiua: aut fuerit in neruo qui est sub dēte. Illd enī quīs dōlorē parūp alleuiet nō tū ipm̄ destruit: imo redit. Et nō quidē alleuiat ipm̄ nisi ppter illd qd resoluūt ex materiā tūc et cū eo qd puenit ad ipz ex medicis. Et in eradiciōe illoz detiū qui nō cōmouentur est timor ex quibūdam nocētōz plurimoz:

qñz eni detegit a madibula et putrefit per substantie
eius et excitat dolore vehementer. Et qñz excitat
dolore oculi et febre. Quia ergo sciueris quod era-
dicatio est difficilis: aut non tollerat ea infirmus tunc
non erit rectum ut moueat cum vehementia. Illud namque
est ex eis que in dolore augmentum faciunt quod tunc conue-
niens est qñz si fuerit egritudo propter calorem in dente.
Nam si commoueat resoluunt materia sub ipso et sedat
dolor. Quia vero eradicat cum medicis: et rectius
quid est ut incidat in circuitu dentis cum phlegmo et
admixtione sup ipsum medicamentum. Et ex illis est ut si
manet cortices radicis mororum et pistetur et teratur in
sole cum aceto forti donec fiat totum sicut mel. Deinde
liniat cum eo radix dentis in die tribus vicibus: aut te-
ratur periretrum et in aceto sub sole dimittat. xl. die-
bus: deinde distillet sup illud quod incisum est et dimit-
tat hora vna: aut horis duabus. Et qñz inuestitur
sanus cera bene: deinde extrahit quare eradicatur:
aut possit loco periretri radix cucurberis asinini: aut lini-
tur cum arsenico nutrito cum aceto quoniam mollificat eam:
aut sument semina vrtice et galbani partes equales: aut ur-
tica et de ture duplici eius et possit sup radicem dentis
eius: et qñz feruet cum folijs fici: quoniam ipsum frangit eam
et eradicat ipsum cum facilitate: et sex acetum ipsum est mi-
rabilis. Et qñz sument cortices mori et cortices cap-
paris et arsenicum citrinum et periretrum et vene et radices
colloquintide et sisamum et cōficiant cum aqua aneti: aut cum
aceto forti et dimittat tribus diebus: deinde liniant
aut sumatur venarum citrinarum et corticis mori am-
borum an. ps. i. et arsenici citrini partes. ij. et cōficiat
tur cum melle et possit in circuitu dentis totius: quo-
nia eradicat eum: aut sument radicis abrotani et lactis ti-
muli partes. ij. cōficiant cum melle et possit sup ipsum:
et si dens est debilis liquat cera cum melle in sole et di-
stillet sup ipsam oleum et precipiat ut masticet eam.

De frictione dentis corrosi et est sicut eradicatio
sine dolore. l. xvij.

Conficiat farina cum lacte titimali et possit sup
ipsum aliquibus horis: quoniam frangit. Et ovis ut
possit in ipso folia volubilis maioris acule
et ad eam rane arboree est incisus fractus et est ra-
na viridis que hospitat in platibus et arboribus et ascen-
dit ex arbore ad arborem.

De vermibus dentium. l. xix.

Sument semina hyssopici albi semina
porri amborum an. partes. iij. semina cepe
partes. ij. et cōficiat cum adipe capris co-
trito et fiant inde pilule quoniam vnaquodque sit. z. i. Et fi-
at suffumigatio ex vna pillula cum coopura capitis
et cum trajectorio.

De castridore dentium. l. xx.

Stridor dentium in somno fit propter debilitatem
lacertorum madibularum: et ex eis sicut
spasmus et accidit infantibus multoties et
remouet quoniam sunt puberes. Et quoniam multiplicatur
stridor dentium et sonitus eorum in somno indicat epi-
lepsiā: aut apoplexiā aut spasmodum: aut signum vermes
in uentre. Et ille qui est ex vermibus est huius visus
situidies.

De cura. l. xxi.

Et ovis ut curet patiens illud cum masticato
ne capitis et iniectione colli ex oleis calidis

odoriferis in quibus est virtus stiptica.

De dente qui clongat. l. xxij.

Oportet ut sument digitis: aut instruento co-
strictino: deinde lineet cum lima. Postea
sument gna lauri et alumine et aristol. longa
et fricet cum eis.

De congelatione dentium. l. xxij.

Ongelatio est stupor quidam accides denti.
Et illud est propter calorem retentum et est aut stip-
tica aut potica. Et qñz est propter illud quod
occurrit denti adueniens extrinsecus aut stans. Et qñz
fit propter illud quod eleuat ad eos ex stode quod fuerit illic
humor acetosus. Et qñz sequitur imaginatio existimatio
quod pñs est ille qui masticat acetosum masticando cum
transmissione.

De cura. l. xxij.

Confert ei masticatio portulace valde aut
semis portulace contriti et infusi cum aqua aut
glutinis alibati: aut amigdalas: aut nucis
regalis et alneregil ppe: aut auellana et oleum opba-
cini fricatio: aut sex olei ingrossati in vase erco cum
melle in sole aut sup ignem: et collusio oris cum lacte
asinino et oleo tepido: aut cordueni cum vino et gna
lauri et aristol. longa: aut assa fetida: aut lac titima-
li et squilla et sal: propterea quia oppositus est aceto
sitati cōfert valde stupefactioni.

De ebet dentium et cura eius. l. xxv.

Et ut dens non tolleretur aliquo fimo neque cla-
uidum neque durum. Et plim est ex frigore et
est pcedens dolore dentium. Et quoniam ea in hoc
est frigida admixta gna lauri et alumine et aristol. lo-
ga et vaporatioes assidue cum vitello oui: quod si cum
illa non sedet fricet cum hierapite. Si autem non valz tunc
cum tyriaca. Et oleum sinapium est inuatum valde. Alki-
tra cōfectum calefactum cum eo multotiens inungit frica-
tio est inuatum valde. Si autem ea fuerit copio ca-
lida et raro significabit ipsam color gingiue et ta-
ctus est et tactus dentium: quare oportebit ut assidue
fricatio dentium cum oleo ros. tepesfacto in quo sint can-
fora et sandali et admixtione mucilago psilij et ma-
sticato portulace: aut semis eius ppe.

De cura debilitatis dentium. l. xxvi.

Conferunt ei stiptica pdeca et galle aduste
extincte in aceto et gna myrti albe et sal-
t orrefectum et extinctum in aceto et alramic et
vinum stipticum et detifricia stiptica. Dentifricium bo-
ni. q. cipi. z. ij. myrobalarum citrinorum enuclea-
torum. z. v. cinami grossi. z. xv. cinamomi. z. ij.
alumis. z. ij. periretri. z. v. salis ammoniaci pipis lo-
gi galie croci oium an. z. i. sal. z. v. sumac ppa-
ratorum corij. z. ij. fructus tamarisci. z. ij. carda-
mi. z. ij. aristol. z. xvi. balaustie. z. ij. terant
oia et aggregent. Dentifricium bonum. q. sandali ru-
bei cubube faufel oium an. z. xv. cinami grossi.
z. v. cinamomi. z. ij. bakiz. z. ij. cōficiat cum amilo
tritici. Dentifricium ad hanc rem bonum sument hinc or-
dei terat et inuoluat melle aut hitra paucis samio et
fiat troc. inde et submergat charta de pano et possit
sup lacertulum positum in radice furmi. Quia eius co-
lor denigrat extrahat et accipiat ex eo ps vna et ex
ruptura xilaloca et balaustie et cipis et corice g-
nati et sale ex oibz an. ps. i. terantur et fiat ex eis
detifricium. Et qñz sumuntur ordeis adusti narrati

ptes. xx. et tiperi et faufel et alkarmezit oium añ.
partes. iij. et. 33. pars. i. fiat ex eis dentifricum.

fen. viij. de dispositiōib⁹ giginaz et tractat⁹. i.
De egritudib⁹ ginguaz. L. i.

Gingine accidunt apatal' ea materiei
delectetis ad ipam fm plm ex capi
te. Et qñz est ppi cōitate stōi. Et
qñz accidit ei apata in inito hydro
pi et accidit malitie forme ppi
illd qd ad ea eleuat ex vaporib⁹ corruptis. Et
figtur genus materiei p colore et tactu. Et qñz sūt
ex eis manifesta recetia yelocia ad suscipiēda cura
et pfida ad suscipiēda cura tarda. Et qñz sūt cū se
De cura. L. ij.

Si materia est supfluitas cala tūc admistra
euacuatiōez et phlebotōia alieheric. Et
cura in pncipio cū collutiōib⁹ oris infran
tib⁹ et sit i eis stipticitas sicut ē aqua ros. et lac ace
tosū et aq myrti et aque folioz stipticoz froy et de
coctō balaustraz et aq arnoglosse et infusio gladiū
et succ⁹ portulace. Deinde post illd fiat oris collu
tō cūz oleo omphacino et oleo arboris masticis et
oleo myrtino in ynaqz yncia pōatur mastix: aut
oleo in quo bullierit mastix et sicce ros. aut oleuz
ros. in quo bullita sint spica et rose sicce et mastix.
Et oleū quide arboris masticis hēt virtutē yche
mētē in sedādo dolores ginguie et ppe recēs. Re
sistit eniz et nō exaspāt et magis ppi iuuamētū ei⁹
est in dispositiōe doloris. Deinde post illd ad
miltrent que sint sicut succus iros humide: facit
eniz currere sanguinē et facit quiescere: aut succus
folioz oliue: aut sex ymi: aut succ⁹ rute: aut olū
alabati alcadra bullitū cū aqua in qua sint folia ei⁹
aut decoctiōe aristol. Si aut apā est calm et pfidū
et nōiāt berules nō resoluit cū medicis: imo fit pu
rulentū. Et qñz indiget cura manus. Et qñz sub
stātia eius puenit ad creādū carnē nouā. Qu ergo
puruletū sit admistra sup ipm florē eris et gallaz
aut cortice eris cōstritū cū aceto dieb⁹ aliquibus et
surie adustū aut gallaz cū aceto. Qu aut gignia
nō cessat suppurari et apāt et nō sanat indiget caute
rio. Et melius est vt siat oleū seruens cū lana in
noluta sup extremitatē tente et totiens fiat conec
detumescat gignia et cōstrigat. Si aut apā fue
rit ex humiditate supflua oportebit in pncipio vt
colluat os cū oleis calidis et cū melle et olo et rebz
deinde administrentur resolutina sortia predicta
multotiens.

De gignia sanguinea et cura eius. L. iij.

Consert ei alumē extinctū cū aceto cū du
plo ipius ex sale et cū surie tanto qtu ipz
est et medietas eius spū sup eam: et etiaz
adurant taraca salita ysq⁹ fiat sicut carbo et sūant
ex cinere eoz ps. i. et ex ros siccis ptes. ij. et iteruz
sūant myrti et lentiū adustaz amboz añ. ps. i. sūac
et surie amboz añ. ptes. ij. floz squinati ptes. iij.
et cōmifecant et admiltrent.

De fissuris ginguaz. L. iij.

Curritur in cura eorum cursu fissurarum
labij.

De vlcib⁹ ginguie et corrosione eius et fistulis
eius. L. v.

Ulcera ginguie alia sunt pura et alia sunt i
cipientia putrefieri: et alia sunt incipien
tia corrodī.

De cura. L. vi.

Prox quide cura: cura est alcola. Ea vō
que putrefieri incipiūt oz vt curētur cū
eis que sunt sicut olea calida et seme iuni
pi et tribuli. Si ergo iuuat erit bōuz: et si nō sūat
gallaz ps. i. et myrrhe ps. 5. aggregent cum oleo
ros. et admiltrent. Et ex spēb⁹ quide collutiōum
oris iuuatiū est collutō oris cū aceto squillitico et
collutō oris cū lacte alimino et collutō oris cū deco
ctiōe folioz oliue et decoctiōe rosaz et lentiū et gal
laz et capiti rosaz et gnatoy. Corrosiua aut si
sūt pfida in ipa oz vt curent cū calcadico ppo eis
dicto in antidotario et similr fistule: deinde spgant
sup ea medicie stiptice. Et ex eis que sūt expta est
hoc. 12. tribuloy fructus tamarisci piretri oium
añ. 3. iij. chelidōie. 3. i. myrobal. citrinoy rosa
rii siccaz amboz añ. 3. ij. fabaz et salis amoniaci et
cubebe et spūe maris oium añ. 3. 5. balaustraz et
croci amboz añ. 3. quartam canfore. 3. iij. fiat
ex eis dentifricū: et etia dentifricia in quib⁹ recipiūt
aristol. et colcotar et scorie et arleica. In medys
aut sūant piretri et radice lilij amboz añ. ps. i. lu
mac et gallaz nō pforataz et balaustraz et aluminis
oium añ. 3. ij. terantur et fiat ex eis dentifricū et ad
miltret in medicis inter corrola et fistulas. Et
simlr ex balaustraz et sqma ferru puluerizet gignia
et retineatur in ea. Deinde colluat os cū aceto sqll
itico aut aceto in quo decocta sunt folia oliue et et
admiltret filoniū in loco corrolō: qm est bōum: et
aut diacalamētū et cōsecutiōez phibentes putrefacti
onē resoluētes illd qd puenit ex ea. Et ex eis est
cōfectō de armel. Si aut nō valent tūc necessariū
est alcadico. Et ex eis que apprimat ei etia est vt
sumant alumia et calcis et gallaz et duoy arlenico
rii ptes egles accipiet ex eo danic. i. post cōstritio
nez yehemētē et fiat cū eo fricatō fricando bene.
Deinde expectet sup eam yna hora. Postea col
luat os cū olo ros. qñz pōit in ipa acatia: et est cō
ueniēs vt siat ex eo trocisci et desiccet et refuet ad
necessitatē. Et qñz sufficiunt duo arlenica et calx et
acatia et sūit inde troc. Et qñz cōfert cauet ium
pīdēm. Et ex eis que deſciūt corrosiōez et faciūt
nasci carnē sana. Deinde administretur dentifricū
ex gallis cū tertia pte myrrhe. Et est eni carnem et
cōstringit gignia. Et phlebotōia alieheric cōfert
in eis.

De augmēto ginguie et cura eius. L. vij.

Cura eius predicta est in capitulo de feto
re oris

De diminutione carnis ginguie et cura. L. viij.

Sumant turis masculi et aristol. ro. et san
guis tracois et farine herbi et radice lilij
partes egles et cōficiat pest cōstritōez cū
melle et aceto squillitico et admiltrentur fricando
et farine herbi. 3. x. cōficiant cū melle et sūant ide
trocisci et pōant sup lacertulum: aut testā posuituz
in inferiori pte furni tēc pueniat ad hoc vt con
terant et forāta adurūt: et sup id qd adurūt et con
terant

terit pſciant ſanguis draconis. 3. iij. ⁊ turis ma-
ſculi qm̄ ipm̄ ⁊ ariſtol. 10. ⁊ ireos amboꝝ añ. 34
ij. ⁊ fiat fm̄ modū p̄dcm̄.

De cura mollificatiōis gingiue. L. ix.

Si quidē fuerit pua tūc ſufficiet in ea collu-
tiō oris cū aqua in qua decocta ſūt ſtipti-
ca cala vel fra fm̄ cōplonez. Et ex eis q̄
ſūt vehemētis inuamēti in hoc ē alūmē decoctum
cū accto. Si autē fuerit pluria tūc recti⁹ erit i ea
vt incidat ⁊ dimittat ſanguis currere ⁊ expmatur
qd̄ egredit ex eo. Deinde colluat os poſt ipm̄ cū
decoctiōe ſtipticoꝝ fm̄ modū p̄dcm̄ in eis que p̄e-
rita ſūt. Et ex eis que ſūt cōuenientia ad illd̄ ex d̄
coctiōibus eſt vt ſiānt fructus tamarici. 3. iij. et
folioꝝ alcañe. 3. ij. tepeſiat ⁊ admittrent: aut ſu-
matur balaustiay ⁊ corticis gnatoy añ. vi. ptes ⁊
tereniabin ⁊ alumis iamei añ. iij. ptes ⁊ roſaruz ⁊
ſiāc albgœdi añ. viij. ptes ⁊ ſpice arōatice ⁊ flo-
rū ſquinati añ. ptes. x. fiat ex eis linimētum ⁊ qd̄
adhereat ⁊ phlebotōia alieheric cōfert ei. Con-
fectō linimēti cōueniētis ad illd̄ qd̄ admittat poſt
collutiōe oris. R. roſay cū capitib⁹ ſuis pipis añ.
ptes. viij. cōticis gladiū balaustiay gnatoy myrti ui-
ridiū añ. iij. ptes ſiliq̄z nabati ſiāc mudati alraic
v. ptes: aut loco alraic myrti. viij. ptes. Et qnq̄
p̄fert t̄ager palatū cū hiera miōri ⁊ collueſ os ex
ea cū acetō ſq̄llico ⁊ admittatō alſuſu ſtortium.

De cura carnis addite gingiue caplm̄. x.

Qnat in ea calcantum ⁊ myrrha quoniaz
purgant eam.

De labijs ⁊ egritudib⁹ eoy caplm̄. xi.

Olabia creata ſunt ad coopendū os et
dētes ⁊ ad decorem ⁊ ad retinēdū in hōi-
bus ad loquendū. Et creata ſunt ex car-
ne ⁊ neruis q̄ ſunt partes lacertoy qui p̄tinet ea.

De ſiſturis labioꝝ caplm̄. xij.

Edicie quidē quib⁹ indiget in curatione
ſiſturay ſūt ille que ad exicatiōem ⁊ ſtip-
ticitate aggregat lenificatiōez.

De cura caplm̄. xij.

Edicie cōferētes ad illd̄ ⁊ ex illis eſt dra-
gagatū qn̄ tenet i ore ⁊ cōmouet lingua.
Et ex regimine inuante in ipa eſt inūctio
ſumis ⁊ ani: ⁊ vt liniat ſup eas butyrū recens. Et
ex eis eſt fructū cucūeris ſup aliud: aut liniat ſup
eas aqua ſeuſten: aut aq̄ ordeī: aut muc ilago pli-
lq̄. Et ex pinguedibus ſunt butyrum ⁊ medulla ⁊
adipes vituloꝝ ⁊ anſū cū melle aut olū alhabac al-
kadra: aut oleū roſ. ⁊ in quo ſūt albumē oui ⁊ fa-
rina ⁊ p̄pe farina herbi ⁊ ceraui: ⁊ qnq̄ poſt i ipo
merdalengi. Et ex medicis exptis eſt illd̄ qd̄. R.
gallas cōtritas cū ceruſa plūbi amilū ⁊ dragagan-
tū cū adipe galline. Et etiā galle cōtrite cū ſilamio
⁊ etiā maſti⁹ ⁊ eviscus albotiz ⁊ ilopus ⁊ mel fiat
ex eis yngtm̄. Et iterū merdalengi ⁊ ſedina ⁊ ue-
naz vitis oium po. 5. debenigi pars. 5. yngule
capne aduſte croci amboꝝ añ. partis. iij. cafore.
vi. ptes gūmi ptes. vi. cere. xvi. ptes olū roſ.
⁊ etiā ambra ſoluta cū oleo baſaniino: aut olei d̄
ben aut oli de citro. iij. ptes ſiāc ⁊ admittretur i
ipis ceratū et ſint cibi eius pedes ⁊ extrema et
oua ſorbilia.

De apate labioꝝ ⁊ cura caplm̄. xij.

Oportet vt incipiat in eis cū euacuatione
hūoris dñantis: deinde admittrent me-
dicie locales. Apata vero ſūt p̄ime po-
ſitiōis ex indicio apatū gingiue ⁊ cura fortior pa-
rūp eſt magis neceſſaria. 2. Medicine vero locales
ad vlcera aſſumūt ex ſtipticis ſicut myrobal. de li-
tō ⁊ ſemie roſe ⁊ nuce cupſſi ⁊ radici bus vitis. Et
qnq̄ poſunt i eis debenigi ⁊ yngule capne aduſte ⁊
capilli aduſti ⁊ ſumus aggregatus ⁊ vſnee. Olea
autē que admittant in eis ſunt ſicut oleū d̄ chryſo-
milis ⁊ oleū de nuce indica.

De hemorrhoidib⁹ labioꝝ. L. xv.

Si autē in eis ſunt hemorrhoides tunc ex eis
que cōferūt eis ſūt ſquamē ferri ⁊ mer-
dalengi ⁊ ceruſa ⁊ croc⁹ ⁊ alūmē fm̄ ptes
eq̄les ſumpta ex quib⁹ fiat yngtm̄ cūz cera ⁊ olo
nucis indice ⁊ oleo roſ.

De tremore labioꝝ caplm̄. xvi.

Purimū accidit cū cōitate oris ſtōi ⁊ p̄pe
qn̄ in ea eſt nauſea: aut mouet quali ad
expellēdū aliquid cū vomitu: ⁊ p̄pe in
egritudib⁹ acutis ⁊ horis criſ: ⁊ qnq̄ eſt cū cōitate
neruoy aduētiū ad ea a cerebro ⁊ nucha cū cōita-
te quā cerebrū habet cū eis.

fen. ix. de diſpoſitiōib⁹ gutturis ⁊ ē tractat⁹. i.

De anatomia gutturis caplm̄. i.

Ex guttur intelligimus ſpatium i qd̄
ſūt meatus anhelitus ⁊ cibi. Et de
eo ſūt additiō que ſūt yua ⁊ amig-
dale ⁊ galſamac. Et tu quidem
iā ſciuiſti anatōia meri ⁊ anatōiam

Epiglōtis. Uua vero ē ſubſtantia carnoſa pendens
ſup ſupmā pte epiglōtis ſicut velamē. Et eius qd̄
inuamētū eſt gdatō aeris vt nō pcutiat ſuo frigōr
plmonē ſubito ⁊ vt phibeat pluerē ⁊ ſumū: ⁊ vt
ſit pcutiens vocē qua cōſortet ⁊ magnificet quali
ipa ſit porta cōſtodiēs ſup exitū vocis q̄titate ſua
⁊ p̄p hoc nocet eius inciſio voci ⁊ p̄parat pulmo-
nē ad ſcipiēdū frig⁹ ⁊ nocuētū ei⁹ ⁊ tuſſiz ab eo.
Due vō amigdale ſūt due carnes nate i radice lin-
gue tēdētes ad ſtiora ac ſi ip̄e ſunt. ij. auricule pue-
⁊ ſūt carnoſe neruoſe ſic due glandule ut ſint forō-
res ⁊ ab̄e ſūt ex mō ſuo ſicut due radices duay au-
riū ⁊ ſicut iteris ad meri q̄z a baz inuamētū ē vt
adiuuet aerē apd̄ caput cāne ſic arca ⁊ vt n̄ expel-
lat aer p̄it⁹ qū ſit attractō cordis ⁊ deficiat aial.

Algalſamac vero ē caro paniculoſa ane xa pala-
to ſub yua pedēs coopiens caput cāne ⁊ ſupra gal-
ſamac eſt alſaic ⁊ eſt os hīs q̄tuor latera duo ſu-
pius ⁊ duo inferius. Lāne vero meri anatōiam
dicemus poſterioris.

De egritudinib⁹ mēbroꝝ gutturis. L. ij.

Quandoq̄ accidit in vnoquoq̄ iſtoꝝ egrī-
tudines complōnis ⁊ apata ⁊ reſolutio
ſingularis.

De cibo quo ſit ſtrāgulatō ⁊ ſimiliter que currūt
curſu eius caplm̄. iij.

Quando aliquid figitur magnitudine hīs
oz vi incipiat ⁊ p̄mittat collū ⁊ qd̄ eſt in
ter vtrāq̄ ſpatulas adhibēdo p̄cuſſione
poſt p̄cuſſiōez. Si autē nō ſufficiat adiuuet vōitu:

et quicquid est in hoc timor.

De spinis et que cursum eius praecedunt. L. iij.

In spinis quidam et frustis ligni et ossis et qui sunt illis similia oportet ut considerentur tunc si sen-
sus praehenderit ea aut pena aut curvitas cai-
zara: aut corda arcus duplicata tunc expellat cum ea aut ex-
trahat: et si est instrumentum comprehendens spinam re-
cipiens eam tunc rector est eius attractio secundum quod narra-
bo. Si autem sensus deficit tunc oportet ut post ipsam sor-
beant forbitioes viscose. Si autem non valent excite-
tur singultus et vomitus cum digitis et cum pena et medi-
camine. Et ex eis que expta sunt est ut bibat ovis die
3. i. nasciturque contritus cum aqua calida et euomat. Ipsum
enim expellit quod retinet. Et melius quidem est ut euomat
post cibum suum cum aqua: et quicquid ligat cum filo fortiter et
egreditur et deglutit: deinde extrahit et egreditur quod
retentum est. Et similiter sicce ligate cum filo quando
paulatim masticant et deinde deglutuntur. Et qui
sit gargarismus cum robore vine in quo decoctae sunt fi-
cus sicce: tunc quod infixum est mouetur a loco suo. Et
quicquid exterius appositum emplum gutturi in quo sunt ma-
turato et apto subtilis ut apertum locum et egrediatur
spina et que cursum eius praecedunt per se. Et simile huic
est emplum secundum ex farina ordei cum oleo et aqua tepida.

De sanguifugis in gutture. L. v.

Quandoque contingit ut sint quedam aquae hirtae
sanguifugas paruas occultas quae occul-
tato difficilis facit cauere ab eis quae de-
glutuntur. Et quicquid pendet in manifesto gutturi: et
quicquid suspensum in interiori parte meritis et quicquid puerit ad
stomachum et quicquid est pura et aspiciens non videt suspensioem
eius. Quia autem praesens sit illud hora de qua curat et su-
git ex sanguine quantitate magna crescit corpus eius
et apparet quantitas.

De signis caplim. vi.

Accidit ei in quo suspensum sanguifuga tri-
stitia et angustia et spiritus sanguinis. Cum
ergo vides sanum spiritum sanguine subtile:
aut spiritum ipsum quicquid tunc considera dissonem gutturis
eius: fortasse enim in ipso est sanguifuga.

De cura caplim. vij.

Quandoque curat illa que visum comprehendit
curatio de acceptiois et ablationis per quod nar-
rabimus. Et quicquid curat cum medicis garga-
rismatibus si fuerit prope guttur et vaporum. Et ex eis
sunt quedam cum caput purgum si fuerit declinatum ad na-
sum et cum eis que vomitu et venter solutione educunt
vermes et que eis sunt similia si fuerit stans in posu
uo et in stode. Et quicquid ingeniatur aliud ingeniatur ei. In
et ut submergat se homo in aqua calida: aut moret in bal-
neo calido et prope post allea que assumpsit. Deinde non
sit deses indelinetur aqua frigidam infusa in ore suo
assumere hora post horam donec descendat sanguifuga
que in ipso suspensa est fugiens a calore et declinat
ad partem frigoris. Si autem necessarium fuerit ut ipse ex-
pectet secundum illud calorem visum timeat sincopim expe-
ctet super illud: est enim regimine valde bonum in extrahendo
ipsum. Et multoties quidem confert in ea ut sit co-
tensus coestioe alioz et mora in sole tenendo os ap-
ertum coram aqua frigida infusa. Et quidam homines sunt qui in
potu tribunt hirti sanguifuga alsefesis et existerio quod
sunt spes cimicium rubeoze sanguineoz similitudine techis
debiles hirti cutes quos foris destruit tactus. Et

si fuerit facilis dent in potu cum aceto et vino: aut
suffumiget ex eis guttur cum trajectorio. Et fortas-
se ipsi sunt qui noian in terra nostra alchababil et acetum
solum quod sorbet quicquid extrahit ea ex gutture et proprie
cum sale. Ex gargarismis vero est gargarisma quod sit cum
aceto et gargarisma de sinapi cum duplo sui de bau-
rac: aut sinapi cum equalitate sui de nigella: aut cum ace-
to vini in quo decoctae sunt allea et scaba et lupini et
colloquida et siraces: aut aceto vini secundum quantitate
duarum. 3. in quo ponunt baurac. 3. iij. et salis amo-
niaci et alioz duo dentes: et gargarismati quidem
cum succo folioz salicis inest propterea in extrahendo
ipsum. Et similiter gargarismati ex aceto cum assa feti-
da aut kura et aqua. Quia autem iam puerit in stode oportet
bit ut in potu suat de hoc medicamine. R. scaba a-
brota aplinthi nigelle lupinoz costi nasciturque me-
talstri alkebuli siraces oium an. pondus. 3. iij. cum ace-
to comisto: et etiam cibet hirtis ea alleis et cepis et por-
ris et calameto fluuiali huiusmodi: aut sinapi codito et
ois calido acuto: deinde euomat postea si facilis fu-
erit ei vomitus. Si autem fuerit non facilis tunc res sali-
te acuta. Et quia eius suspensio fuerit in naso et dili-
git eius calus fiat caput purgum cum aceto et nigella et
succo cucumeris alimini et helleboro. Quicquid ac-
ciderit ut abscondatur: tunc sibi caueat ille in quo
fuit clamore et loquela. Si autem currat sanguis
aut euomat ipsum vel solutione educat eum curetur
totum cum eo quod scies in caplo suo. Et hermodactili quod
de hirtis propterea expellendi illud. Ad quod autem quo
accipit cum instructio chirurgico est ut sciet ille qui
deglutit sanguifuga in sole et apert os suum et pre-
mat lingua eius ad inferiora cum extremitate infra
mentum chirurgici quod est sicut cochliarium. Quicquid videt
sanguifuga posat instrumentum chirurgicum in radice
colli eius ut non incidat: et hoc quidem instrumentum
est instrumentum quo remouent hemorroides.

De suffocantibus alaba. L. viij.

Refocato et prohibito penetratiois anhe-
litus ad pulmonez et cor est res accens ex
causis plurimis sicut potu medicinarum pro-
focatiuarum et medicinarum venosarum et sicut congelatioe
sanguis in quibusdam visceribus. Illa autem de qua nunc
loquimur est illa quae est prope eam accensam in ipso instru-
mento anhelitus ex prope quo epiglotti et apert aut co-
optura: aut pigritia virtutis a motioe instrumenti
attractiois aeris. Et tu quidem scis quod aqua oppilat
meatum vicini sui. Et quod coarctatio membri vicini oppi-
lat meatum vicini sui. Et scis quod lacertus mouens
membra motu attrahendi aerem ad ea et est lacertus
epiglottis quodammodo dictum sumus in caplo anhel-
itus quod reficit a motioe sua et opatioe sua prope sicc-
tate congregata super hunc lacertum qui est in anteriore
parte epiglottis et que sequuntur ipsam: aut prope molli-
catioem: aut prope spasmodum aut prope nocentum aliud
non est pole aiali ut anhelet quous meatus non sit op-
pilatus. Cooptura autem prope coarctatioem vicini quoniam
accidit prope remotioem spodiolum que sunt in initio
colli ad interiora causa percussiois: aut calus et non habet
curatioem: aut prope aqua in lacerto spodiolum et ligam-
tis eaz: aut in lacto meri et ligamentis eius cum coita-
te: et prope aliquid eaz que trahit eas ad interiora: aut
prope spasmodum qui accidit in eis etiam trahendo eas: et
deterior eis est sicca: aut prope aliud nocumentum nec

uoz ppi qd sit : et illud quide pfm accidit infantib9
ppr lenitate ligamentoz eoz. Que aut est maioris
timoris est illa que est in spodili fa et q sunt supra
ipam : et que est sub illa est magis salua. Et fortior
ea est illa que est in spodili pma. Ipa eniz est forti
or et acutior eaz que sunt in caplo vicinitatis. Illaz
aut que sit ca vermiu dicemus in caplo difficulta
tis traiglutiedi. **D**iuisio aut apatis fz membra
apostemosa est qdripta. Aut eni erit apa in lacer
tis extrinsecis ab epiglotti declinib9 ad antriora et in
feriora : ita vt sit apa apparés et appeat eius rube
do i anteriore pte colli aut pectoris aut thoracis.
Aut erit in laceris extrinsecis ab ea. Sed in ill q
sunt ad posteriora et laceris meri ita vt sint apa
et rubedo eius et color ipius appentia intus i ore :
et qnz puenit ad spodiles et nuchaz cu coitate. Aut
erit in laceris intrinsecis meri et que secutur ipm et
strigit anbelitu ppi vicinitate et no appent sensui.
Aut erit in laceris intrinsecis in epiglotti et in pa
niculo vestiente ea : et est deterius quattuor et ipz
no appet sensui etia : et aliqn aggregat ex istis apa
tibus numerus duoz aut triu. Causa vero horuz
apatu qnz e ca alioz apatu. Et qnz est ppi quoldā
cibos qui sunt ppi in faciendo costringere ista apa
ta sicut est adacocha et dr q eius tyriaca est lactuca
et endiuia. Et qnz no est ca repletiois in toto cor
pore : imo est corpus mudu et neq supabudat sup
fluitas nisi in mebris vicinis mebris gutturis et fa
cit enenire apa. Et ia diuidit hoc apa et dr q aliq
est appens sensui exterius qu aspiciat interior pars
gutturis interius. Et aliud est qd non est appens
sensui : et aliud est in meri. Et aliud est intus i epi
glotti et no cospicit illd nisi cu calu lingue post apti
onem oris cu fortitudine cu copressioe lingue ad in
feriora. Et hec quide apata qnz accidunt ex sanguie.
Et qnz ex chola rubea. Et qnz accidunt ex phlate.
Et pfm pfocatiois eius est cu cooptura laceris gut
turis. Et ex pfocatioib9 qd phlica e magis iolui
et eius sanato est velocior et facilior. Et qnz plō
gat. xl. dieb9. Et phlatica quide alia est cuius ge
nerato est ex phlate uisoso grosso ffo. Et alia est
cuius generato e ex phlate subtili calo et cu huius
modi descēdit phla a capite : et ipm qd no descēdit
nisi ex capite fm pfm rei tūc possibile est vt descē
dat ad lacertos supioris pti epiglottis ppi guta
te sua : aut puitate penetratiois lue : et raro qdem
accidit ex melia. Et dicit qdā q no accidit oio qm
melie minorat effusio ab aliquo membro ad aliud
membro subito. Uerū non elogat cu raritate illi
us qn accidat subito aut paulatiz : deinde pfocet.
Et qnz pmutat ex apate calido et fm oēz disponez
et est mala. Et omne apa pfocati aut interficit aut
pmutat materia eius : aut collectioez facit et suppu
rat. Et qnz apantur interius cane : sed no puenit ad
hoc vt pfocet. Et pfocati malū faciens necessa
riū vt sit assiduato aptiois oris et piectiois lingue
noiat caninū : qnz eniz dr illd defecto in lacerto i
trifeco in epiglotti. Et qnz de eo qd accidit in dua
bus spcb9 lacerti simul. Et qnz de illo qd accidit
ex remotioe spodiliū. **E**t qnz pmutat sinantia
ad pipneumoiā qn expellit materia ad plmonē : et
qnz pmutat ad pte cordis et interficit. Et qnz ad
stom effundit. Et ois sinaticus qui morit spalmet

in pmiis. Et pfocato quide canina qnz interficit in
ter pmiū die et qrtū. **E**t qnz multiplicat sinan
ces et eaz similia in vere hyemali. Qu ergo pfoca
to fortior sit anbelitus poit attractiuus in quo sit
inuamēti motioe pulmois. Et sit necessariū mul
totiens mouere pectus cu pulmoē velociter et fre
quēter si adiuuerit virtus et no fuerit anbelit9 eo
rū inflato. Et qnz accidit pfocato in febrib9 acutis
et costrictis. Et qnz portedit in eis variolas. Et si
militer dolor gutturis in eis quus no sit pfocati.
Et accidetia pfocatiois in acutis febrib9 sunt mala
valde : qm in eis est necessitas anbelit9 vehemēs.
Et qn accidit in die cris e timorofum et pntiofuz.
Ita cris cu apatib9 pfocatis e pntiofa pculdubio.
De signis. l. ix.

Intento cois oib9 spcb9 pfocatioem est
costrictio anbelitus et q os remanet apū
et difficultas deglutiedi ita vt qnz puenit
paties ad hoc vt bibat aqua et egrediat ex narib9
eius et exitus amboz oculorū et egressio lingue in
ea que vehemēs est cu debilitate motus eius. Et
qnz puenit illd pfm ad hoc vt sit loqia eius spei q
dr q ille loquit cu narib9 et e vere ecotario ei9.
Ille vero qui ad hac copat incōsuetudinē hōinuz
no nā hns nares oppilatas. Ipe ergo vere no lo
quit ex narib9. Dolor aut no sit fortis in phlati
ca et dura et sit fortis in calida. Qu ergo vehemen
tior sit dolor : tūc qnz inflat collū totuz et facies et
pedit lingua. Et magis incolumis decollato est il
la cu qua anbelitus no sit difficilis. Et pul9 qdem
hntiū pfocatioez in pncipio sui e frequēs diuers9.
Deinde sit pms rarus et coicatioe apostemosi in
hoc qd semit aut cu visuant cu tactu. Ita vt sen
tiant mebra meri et epiglottis dura et extensua : et
sic hns ea qsi desiderat vōere. Et cu remotioe q
de est attractio colli ad interiora et abscissio ubi re
mouet spodiles et qn tangit dolet. Et si iacet sup
collū suū delectat aliquid qd ipe deglutiat oio.
Et oia qdez inter costrictioez anbelitus scām
ca decollatiois et scām ca pipneumonie est : quo
niam ille qui est in peripneumonia non pfocat
subito : sed hec subito qnz pfocat. **E**t oia iter
apa in epiglotti et apa meri est qm qd deglutire est
possibile et anbelitus est phibitus tūc apa est i epi
glotti : aut si e episo tūc apa e i meri. Et qnz ma
gnificat epiglottale adō docet phibeat deglutitioe.
Et qnz magnificat meriale adeo q phibeat abeli
tū et n pstrigit abeliū aliqd apatū meri nisi qd e i
suppmo eius qd vō est sub hoc no phibet abeliū
quus difficilis fiat et costringat : qm no puenit ad
hoc vt cōpmat canā et extremitate eius : et vt non
igrediat in ea aer oio. Quqz apa est in meri et i la
ceris intrinsecis no manifestat sensui quus lingua
palato adhereat vehemēter. Et oia inter apa ma
lū qd no sanat et apa qd no est cu illa malitia : im
mo e in postremo lacerti meri : est qm videt q n
cu eo costringat anbelitus nisi qd est deglutitio. Et
illud e malū qd e intus in epiglotti et no appet sen
sui exterius ex eo aliqd nisi iterius qu inspicit ei9
guttur : sed e pfudu : deinde illd qd no videt in
terius et videt exterius. Prefocato aut mala festi
nat ad phibendū anbelitū : et qn resupinat paties
ea phibet anbelitus oio. Et qn non resupinatur

anhelitus sit difficilis. Et ipse etiam assidue extendit
collum ingenitum ad anhelitum et reuoluitur cum icli
natioe et diligit expulsiorem et non potest iacere. Et
quoniam pueri costricti anhelitus et necessitas extrahen
di vaporem fumosum ad hoc ut educat virtus que effi
cit anhelitum humiditates ad exteriora in anhelitu et
appet spumam tunc non est spes in ipso et non oportet curari.
Quoniam tamen quoniam accidat ut pfoctatus spuerit aliquando
deinde sanetur. Et illud est quoniam illic fuerit fortitudo
et appetitus et nutrimentum. Quoniam autem facies eius sit
viridis et denigratur sinus oculorum ipsius tunc ipse
moritur. Et similiter quoniam minorat pulsus et infirmitas
extrema. Et grossitudo quidem lingue et ipsius de
nigratio sunt ex signis malis. Et quoniam est cum pfoctationibus
malis febris vehemens tunc mors festinat quoniam se. fa
cit egrum indigere anhelitu magno: et iam deum est in li
gnis mortis velocitas: quod si quis pfoctationem patitur
et alterat color postremi eius a rubedine sua pfoe
ta ad albedinem: aut ad viriditatem et sudat ascelle et
iguina eius sudore ffo: tunc ipse moritur in vno duo
rum diebus. Signa vero spei sunt si pmutat rube
do ad exteriora: multoties enim apertum tunc oculos
suos et sanatur. Et similiter quoniam alterant eorum anhelitus
et incipiunt anhelare anhelitu breui. Et illud ideo
quoniam ipsi in dispoene vehemencie incipiunt ad anhelitum
longum ut ipsum paulatim intrare faciant. Quoniam autem abbre
uiat tunc iam remouet ea pparans ad longitudinem et re
deunt membra ad dispoitionem naturalem. Et similiter
quoniam accidit apsa in latere opposito spatii cum eo resolu
to alio. Signa autem pmutatiois sinatie sunt ut vide
ant in apate detuitio et resolutio absque appetitoe ad
exteriora cum mollificatione sua. Deinde oportet ut
pviderit pulsus. nam si sit vndosus magnus et accidat
cum eo tussis tunc ipsa pmutat ad pipneumonia. Si vero
pulsus est spasmosus tunc ipsa pmutat ad spasmum:
et si debilitat pulsus valde et minorat et fit rarus et p
mouet tremorem cordis et resoluunt innatus calor et
accidit syncopia tunc materia est effusa ad partem cor
dis. Si autem accidit dolor in sterno et nausea: tunc iaz
effundit ad stoma. Collectiois autem signum est quoniam in
neit lenitas pauca cum ptrafitoe quoniam tri diei. Et quoniam
accidit sinatie que facit appere rubedine in collo et
parte pectoris ut generet herisipila. Et illud est fin
duos modos: aut ppter reditioem materie ad inte
riora copis. Aut ppter enacuatioem materiei. Si au
tem est ppter enacuatioem tunc est et quoniam est spes et alienia
tur cum ea anhelitus: et aliud est malum. Et signa
quidem eius que sanguis est sunt signa sanguis nota et
rubedo lingue et faciei et oculorum et inueto saporis
sanguinis. s. aut dulcedis: aut similis saporis vini et
dolor vehemens extensus et costrictio anhelitus
vehemens. Et signa cholice sunt inflamatio et caliditas
et tristitia vehemens et sitis vehemens et dolor ve
hemens mordicatus et amaritudo et siccitas et vi
gilie et non coesquit in costringendo anhelitum cose
cutioem enenientem ex sanguine. Et quoniam signum ipsaz
color lingue et adustio loci et acuitas ipsius et est quasi
sit in loco aliquid acutum mordicatum: et dolor choli
ce minor est dolore sanguineo. Et signa quidem phla
tice sunt falfedo aut sapor baurac cum caliditate et vi
scositate: quoniam hoc phla est corruptum et putrefactum. Et
quoniam signum ipsaz albedo coloris lingue et faciei et pau
citas sitis et inflammationis. Et quoniam pstermit lingua

cum mollificatione et raro accidit cum ea apsa in glandula.
Et quoniam est dolor cum ea pua: aut puatus et non sunt
cum ea febres et plogat spatium eius usque ad .xl. dies.
Et quoniam tunc hinc ea possibilis est ei deglutitio: quoniam pe
netrat deglutitum in mollitie. Et signa melice sunt du
rities et sapor acetositas et poticitatis et quoniam accidit
paulatim et quoniam est pmutata ex apate calido. Et si
gna ffo a siccitate mebroz spualium quicquid fuerit sunt
paucitas humiditatis in ore et inuari ex aqua calida sta
tiz cum eo quod huetat et mollificat. Et scias quod quoniam ac
cidit lingue dolor pfeuerans ano vno: aut duobus
in gutture eius et signum petrosam supfluitate in par
tibus gutturis.

Sermo vniuersalis de curis apatum accitum et ptribus
gutturis et epiglotis et glandulis circundantibus ea et
vne et galsamati et duaz amigdalaz. L. x.

Oportet ut euacuetur in principio vniuersum
illoz materia faciens illud cum phloia et so
lutione ventris et ut trabatur materia ad
partem vniuersam saltu cum ventosis positus sup loca lon
gius opposita ei et ligatioe extremitatum dolorosa.
Et ut incipiat in ea cum medicinis stipticis comistis
cum eis que hinc p absterisiois sicut mel: et melio
res eo sunt cortices nucis: deinde rob mori. Et sci
as quod incepto gargariandi cum aceto quoniam incipit passio
vne: aut sinatia est ex eis que repellunt et phibet at
tractioez humiditatis plurime et est cum eo phibito e
quod eueniet. Et de istis quidem medicinis sunt sicut
alumine et galle et balaustie et abo gngsta decocta usque
ad solutionem et fiat ex eis quod deglutiat. Et ex eis
que inuuant ad illud est ut radat sinciput et linat
cum succo acatie et hoc in principio. Deinde gdat si
at ad maturatiua: deinde fiat gdat ad apitua for
tia usque ad gdu tal amoniaci et piretri ad ea quod di
cturi sumus. Et ex eis que coferunt ad hoc est sternu
tare cum eis que sunt sicut coditi et costus et folia olea
dri et sanlic. Et ex reb expus que faciunt sua p
petate in apatibus pfoctationum et vne et abaz amig
dalaz et oio oium mebroz gutturis inuamemam
maximam est ut liant fila et ppe tincta cum marice
marmo et pfoctet eaz eis vipa: deinde circudet eis
collum eius qui hinc aliquid boz apatum. Illud enim co
fert ei inuamemum mirabile bonz ptrafiens qritate
eius quod tunc. Et lac quidem ex medicis est subli
mib in principio et statim ppetra quod repellit et lenit
et sedat dolore. Et oportet ut coespiciat in admistra
do ea que strigunt et resoluunt aut maturat et coside
ret ad dispoene corporis in lenitate et duritie sua et p
fortei illud quod est forte in duritie et leniat in lenita
te: et similiter obfuet etas et coplo et tepus et cosuetu
do. Et quoniam appropian apata vne et abaz amig
dalaz et mollificatio eaz cum incisione. Et ego quidem
ambab singulare facia caplim. Et ex modis cura
tiois est copfio sup locum. Et ei loca sunt tria. vno
eoz est quoniam remouet spodiles. Et secud est ex apa
tib vne et abaz amigdalaz indigenti subleuatoe
sua: aut casu abaz ad supiora. Et tertius est in apa
tib phlaticis quoniam costringunt ambo meatus et inuan
tur cum copfioe fm mudificationem iporum et subti
liationem ipoz.

De cura decollationum et pfoctationum et ois suffocati
onis ex oia ca. L. xi.

Et calida quidem oportet ut incipiat cum phloia

et non extrahat sanguis plurimus subito: et prope quod iam incepit virtus debilitari. Immo sunt in ois horis. et. x. usque ad die tertium cum sepiatibus prunis. Si aut debilitari non incipit tunc ois ut sine cessatio ne extrahat sanguis usque appeat sincopis in forti. Et ois ut declinet cum sepiatibus vel conuatiōez uirtutis et expulsiōem sincopis. Sincopis enim quod accidit cadit virtus eius: quare aggregant ei difficultas anhelitus et casus virtutis. Et prope indicit eis ut minorēt cibū necessario aut uoluntarie et precipue si fuerit febris. Et quoniam ois ut attendat in re phloie res aliqua que est magis integra: quoniam quoniam est causa dñi sanguis in pfocatiōe retenti et pape cōsue ti sicut sanguis mēstrui et sanguis hemorrhoidaz. Et in huiusmodi quidē ois ut sit phlebotomia in la tere trabente materia ad pte a qua cadit retentio si cui necessaria est hec phlebotomia saphene et vento se crurii. **¶** Quoniam enī egreditur sanguis plurimus tūc quoniam sedatur accitua statim: et quoniam necessaria est iteratio in mane. Et fm veritatem dispositio quod di spō tollerat expulsiōem phloie usque ad maturatiō nē tūc illud est melius ad hoc ut remaneat virtus i corpe et cadat euacuatiō ipsius materiei egritudis et sufficiat emissio frequē i diebus cum. x. pōderibz sā guis: aut. v. pōderibz et sit facilis abeli. Et si sit et gargarismata postpōant si ē illic tpleto et fuerint gargarismata dolorosa tūc dō attractiōem. Im mo admittēt gargarismata post mūdificatiōem. Et decollatiōis quidē est spēs qdā existens in sine algafamati. Quoniam ergo sit phlebotomia an declinatiō nez egritudis descendit ad locū pfocati. Et multo tiens quidē scit cū eo hora pfocatiōis ex pncipio et augmēto et statu et declinatiōe et dispoñe deglutiti onis et augmētā difficultas: aut casus eius et decli natiō ipsius et dū pferat in augmēto et non est ne cessariū ut fiat phloia vltima: imo sufficiat illud quod diximus. Et quoniam sinatia est non cū cōitate reple tiōis i corpe toto: imo est supfluitas i pte gutturis tñ et non sentit extensio pteralit ut non fiat phloia. Immo elōgatiō fiat ab additiōe caz resoluōis fa ciētū esse necessariā cābitiōem pñmā. Et phibeat tur nutrimentū ut sit corpus eius vtens sanguinis eius nutrimento et cōuertēs ipm a pte apais: q si fiat ei inobediēs sanguis: deinde vadat fm reso lutiōem et maturatiōem. Nā si phloia fiat tūc for tasse nō tollerabit illud et nō erit excludat cibatiōis et in cibatiōe est labor et prope quod nō deglutit. Et nō post pōat phloia vene que est sub lingua. Immo oportet ut incipiatur illud saltem in eadem die: immo saltem in dispositione separationis predcē et prope quod fuerit vene que sūt sub lingua extensie. Et quoniam necessaria est phloia aliquidgi: et quoniam neces saria est scalpellatiō lingue ipsius. Et necessarie sūt vētole cruris: quoniam sūt cōferentes valde. Et illuz quidē qui cōsuetus est incurere sinaces ois ut phle botōet anq accidat quoniam videt repletō et quoniam ē ver. Et ex eis qdez que sūt vehemētis inuamēti est in ceptō admiſtratiōis clisterioz fortū valde nisi fe bris phibeat: tūc enī ois ut sit cōtentus clisteribz lenibz. Clisteria nāq fortia et collyria sunt in hoc maximi inuamēti. Et ois ut ebrocēt extrema et circūdet collū lana et prope lana isopi que sit infusa siue in oleo oline: aut in oleo camemillino. **¶** Ipsa

enī est lenificatiua et sedatiua doloris: Deinde in postremo ipsius admisceant ei attractiua quoniam nō cō ferūt ista et sūt sicut baurac et sinapis et costus et ca storeū et sulfur et yngtū forte rubificas et et mel anacardi et ois quod vesicat. Et ois ut sint cōtenti i ci bis suis usque ad die tertium oxymelle: aut sirupo de mele: deinde gdatō fiat ad aqua ordeī cū quibus da medicis delectabilibz: deinde ad vitellum oui postea quoniam facili sit deglutitō admittent sorbitio nes ex candaros. Et in fine eius fiat sorbitiōes ex maturatiuis: deinde resolutiuis. **¶** Et quoniam deglu titō sit difficilis pōant vētole sup collū apud spō dile secūda cū luctiōe aut igne ut dilatetur meat paulatim et deglutiat illud quod sorbet ex cibis. Quoniam illud cōpleuerit remoueat vētole ignite: aut cadūt pleipās. Et nō est malū si scalpellet etiam et egrediat sanguis illinc et ex halacdam: deinde vē toseī vētole vna sup caput et pōant etiā sup men tū vētole sub gutture et illud fiat postq abscindit materia. **¶** Quia enī hec trahunt materia ad diuer sas pte et minorat ea et similr illud est melius. Si pōant sub mamillis et sup alcheel et nō est malū i tromittere aliquid quod mūdificet ex alkeizaran et eis similibz sup quod cottū sit inuolutū. **¶** Mūdifica tiō nāq dilatat. **¶** Et quoniam intromittit in gutture cānula fca de auro aut argēto: aut similibz ambo bus adiunādo ad inspirādū. Et similr quoniam fortior sit cōstrictō nō ē excusatiō qn vētole pōant super collū. Et quoniam cōfert in delatiōe deglutitiōis et anhelitus cōpilio spaulaz cū fortitudie. **¶** De dicie aut in pncipio sint stiptice et prope i sanguinea. Et meliora qdez stiptica sūt que hnt cū stipticitate sua substantia subtilē q submergūt. Et ex rebz q dē quas extrahit expimētū est q stiptica pñsta cō posita magis sūt inuatiua q singularia simplicia. Et quoniam dolor sit fortior in pncipio rei: quare ne cessariū est ut stipticia admisceat aliquid quod sedet dolore et leniat sicut est sirupus viol. et penidg et lac calidū et mucilago semis lini et alrob. Et qdōz multiplicat effusio: quare nō est excusatiō qn reso lutina eis admisceant. **¶** Et quoniam non est materia pluria i effusioe et apa nē forte. Incipiat g° et ad miltret galle et sal amōiac: quoniam phibēt cū fortitu die et resoluūt cā fortitudie. **¶** In cholica vō ois ut sit plurimū iētōis pñsū ad ifrandū cū eo qd facit stipticū. Et quoniam admistrant linimēta: et quoniam admi nistrant in ea et in ois calida gargarismata et insu flatur insufflatiōes cū sufflatorio et pñuerizatiōes. Et ex eis est gargarismus factus cū oxymelle et aq et aceto. Ipse enī ē maximi inuamēti i initō calide et fte et cū rob moroz prope siluestriū: deinde cum eo in quo nō est zuccarū vel mel. Et admittēt in pncipio purū et cōsortet cū stipticis que sūt de ge nere succi sumac et acreste sicaz et sicut sūt balau stie. Et in huiusmodi qdē nō pōit mel nisi ut mū dificet nō in cōsortet: et similr decoctō alkelbe cū melle: aut decoctō sumac cū coagulato vne. **¶** Et fortū illo ē succus nucis recētis: quoniam ipse ē ex melio ribz medicis hoz apatū et succus rose recētis et rob papaueris quoniam pñscet cū stipticis et vehemētis in uamēti in initō: et fortius illo est decoctō myrti et gladiū et aq coriadrī et sumac et aqua cortitū nucis et aqua myrti et aqua leniū decoctaz valde et cydo

nia valde stiptica et sorbe ppe et alumē iamēni hz
pprietatē in hoc. Et etiā insufflet in gutture insuf
flato ex semie rose et sumac et balaustris fm ptes
eqles et calore re modica. Et cholice adhibeat suc
cus olez froy pmissus cū eo qd habet stipticita
tē aliq sicut succ virge pastoris et succ solatri et
succ ramoꝝ vitis. Et ex coib inter eas in pnci
pio sunt semē rose et semē portulace et mucilago
psilg et amilū et spodiū et sumac et dragagantū et
caiora ex quib fiat pille cōpse et teneant sub lin
gua. Quā g° abscedit attractō oz ut misceant cū rob
moroꝝ myrrha et croc. Myrrha enī pfūdat cū
virtute sue stipticitatis et sue resolutionis et facit
croci puenire ad pfūdū et aggregant ad maturatō
nez faciēda. Si aut videris ipam declinare ad ou
ritiē pmissē cū moris aliquid ex baurac. Quā autē
appiquat status aut puenit in ipsa oz et admini
strent ea in quib est sedatō et lenificatō sicut lac
mulctū in quo dissoluit squame casie fistule et oleū
in rob moroꝝ aut decoctō ficū et fenugreci aut
rob myrti cū rob aut succ vitis cum melle aut
rob aut bdellū arabicū dissolutum aut rob yue
qm ē iuuat. Valde et aq radices in qua decocta sūt
passe et fenugrecū et dactili et ficus et myrrha et cro
cus et cinamomū gargarizata cū oxymelle aut aq
mellis. Et admistrent empla etiā ad maturadum
sicut eplm alseir et dissillatō olei ros. in aure ē iu
uatiua in hac hora. Et qm vides q non maturat et
virescit oz et admistrent in medicis ei cau
les. Quā aut maturatō iā adest tūc stude in aptō
ne apatis cū gargarismate qd coniungit inter aptō
nez et lenificatōem sicut qdā medicie acute in la
cte quib sit gargarismus et si est appens et elon
gat tempus et nō distrūpt nō est mala administratio
ferri. Et ex medicis tepatis cū inceptiōe ad distrūp
tiōez est decoctō ficū cū fenugreco et dactilis et d
coctō lentū cū ros et rob liquiritie et semie alina
ru et post illd fiat gdatō ad illd qd ē fortius qre
misceant cū rob moroꝝ baurac et myrrha et draga
gātū et etiā semē almarū dissolutū in lacte capno et
olea dissoluentia et ppe cū melle et galia et fiat ex
eis gargarismus et ex eis que sūt sicut aqua mell
in qua decocta sūt sic et calamitū et lantū et aluū
et mēta et silimbrū et radix lilg cōiunctis et sepatiz.
Et costo et ppe mario inest tunamētū maximū in
huiusmodi hora et in veritate statiz post absterfi
onē integrā et post maturatiōem cōpletā et aptiōez
cū eis que sūt sicut baurac et nitrum et assa fetida et
myrrha et pip et castoreū et sterc birūdini et ster
cus adib et fiat ex eis gargarismus cū rob moroꝝ
imo cū sale amoniaco et piretro et semie alhar mel
et sinapis aut semie rhaphani cū aqua et oxymel
le et admistrent ex istis insufflatiōes. Et insufflatō
salis amoniaci est faciēs quiescēt. Quā ergo decliat
egritudo admistrea vinū et balneū et embrocas.
Defectō pillaz iuuantiū in statu. R. radices li
lū. iij. ptes asse fetide medietatē ptis colligant cū
succo caulis aut coagulat o yue. Et curatione
vero phlatice est vt int in gutture intromittatur
virga mollificata torta sup qua inuolutus sit pan
nus quo liniat apa et quo mūdificet hūiditas. Et ei
qdē q ē antiq assa fetida et cinamomū et soluat veler
cū cochys et biera et similib. Et clisterizet cū chiste

rib valde fortib. In cura aut melie ex medicis
magis cōferētib ei est medicamē alharmel gar
garizatus et limitū exterius et interius. Et me
dicis vero que hnt ppetatē et cōuenientes sunt in
oi hora est sterc canis albū et adib albū et hoc mō
colligit. Custodiāt canis ne aliquid cōcedat nisi ossa
tātū dōec sterc egiat albū qd pui existat fetoris.
Et simlr sterc hōis et ppe infantis et oz vt solici
tudo sit ita vt illd quo cibāt sit cū q̄titate qua vi
gerat. Et qd ex eo melius est est panis lupinoꝝ hz
q̄titate puā et in potu tribuat post ipz vinū vcl
deinde sūant sterc eius et exicet est enī pauci fe
toris. Et si cū pane desiderat aliquid aliud tūc dē
tur ei cibi bōe digōis bōi chimi cale cōplonis cum
eq̄litate sicut carnes galline et pdicis et extremita
tes capraz. Hec enī cū bōitate digōis educit fecē
pui fetoris. Et ex medicis quidē sua ppetate faciē
tib sūt hirūdies aduste. Decollat enī pus et cur
rit sanguis sup alas ipaz deinde puluerizat super
eas sal et pōunt in yrceolo lutato et ligat caput ei
et pōunt in furno et vt pōant in vitreato vale li
nito luto sapientie est rectius apud me. Et simlr
sterc birūdini adustū cū fortitudine. Et qnqz linif
palatū ex selle taurino cū melle et selle testudis et
flos eris et capitib pisciculoz salitoꝝ et ppe yua
et linif etiā paulatī hntis sinacia sale cū melle et ace
to et oleo. Et simlr apa yue et simlter admistre
tur gargarismata cū oxymelle in quo decoctū ē se
mie rhaphani. Et colcotar quidē et calcadis abo sūt
bōa apati gauonis. Et ex cōpositis sūt medicamē
mori cū myrrha et croco. Et medicamē birūdini
et medicamē alharmel. Et medicamē corticis nu
cia recētis et troisci andarosiz et medicamē huius
modi. R. stercoris canis albi adusti in testa et pre
ter testa. 3. i. pipis. 3. ij. gallaz adustaz corticis
gnatoꝝ carnis simg et suis et adhoba oinz añ. 3. i.
myrrhe costi amboꝝ añ. 3. 5. insufflet aut liniat
cū melle. Et etiā in fine eius et in hora vehemētie
admistrent sterc pueri ex pane lupinoꝝ et sterc
canis et birūdini adustū et sal amoniacus iterū hoc
in die multotiens. Quāqz vero apat lingua pfoca
ti etiā et indiget fortasse curatiōe ipius. Sed nos
iā locuti sumus de apatib lingue et illd quidem
qd hnt loco ppū est necessariū ex eo redire ad
illd qd illic dcm est. s. vt ingeniet post phloiaz i
atrahendo materias ad inferiora. Et qnqz sit illd
in loco hoc cū hierapic. Habet enī ppetatem in
depōendo hūora qui sūt corā supmo oris stōi et
meri et gutturi. Deinde admistrent sup ipm in
ffantia et repulsina sicut succ lactuce et est medi
cia hns ppetatē quā siqz yisio iuuamēti eius dei
si necessaria est resolutō subilis fiat. Et cis
aut que cōferūt in regimie eius que ē ppe spōdilef
est vt ingeniet in cōpfiōe loci cū facilitate ad po
stertora fortasse enī reuertet spōdilis et illa qdē
compflio qnqz sit cum instrūento et cū digitis et iue
nit qnqz p illd reqdes. Instrūentū vero est res simi
lis freno qd in gutture intromittit et expellit qd ē
intus in gutture ad exteriora. Compflio aut vald
est nociua in apatib. Quāqz sinacca vehemētio
res sūt et nō valēt medicie et credit q pditō futu
ra sit illd p qd spat euasio ē scissio canis et illud ē
cū scissioe ligamētoꝝ que sunt inter duos annulos

cane pter q recipiat aliquid de cartilagine ita vt
pillus anhelet: deinde suat q̄ expletū fuerit re-
gimē apatis ⁊ medice ⁊ sanabit. **Et mod⁹** qd
curatiōis eius est vt tendat caput ad posteriora ⁊
teneat ⁊ suat cutis ⁊ abscindat. Et qd de ipo fcti⁹
est: est vt suat cutis cū vncino ⁊ elōgetur: deinde
discoopiāt a cana ⁊ findat qd est inter duos annu-
los cane corā fissura cutis: deinde suat ⁊ pōat sup
ipaz puluis citrinus. Et oz quidē vt duplicentur
duo labia fissure cutis soluz pter q cōtingant car-
tilago ⁊ paniculi in aliquo ⁊ hoc est iudiciū huius
fissure q̄uis nō cadat ad hāc intentiōez. Nā si exi-
stimat q in illis eisdē ligamētis sit apa ⁊ nocuentū
nō oz vt admistret scissio. **Qu** aut sincopis sup
uenerit egro ⁊ timeat q ppleat pfocatō icipiatur a
clisterib⁹ fortib⁹. Et phlebotōet vena que ē sub
lingua ⁊ phlebotōet vena frōtis ⁊ appendatur vē
tole sup collū ⁊ sub mēto cū incisiōe: aut abiq in-
cisiōe: ⁊ si fuerit cā pfocatiōis eius ⁊ sincopis eius
submerisio: tūc cōuertat vt currat aq. Deinde
suffumigent cū eo qd hēt fortitudinē ⁊ odorē bo-
nū dōec renouiscat. Oz aut ut ille qui euasit a suf-
focatiōe vhehementi phlebotōet ⁊ clisterizet ⁊ sor-
beat aliquib⁹ dieb⁹ sorbitiones ex farina ciceris ⁊
lac: aut aq carnis i q̄ dissoluti sūt panis ⁊ vitellus
oui. Et scias q ois qui habet dolorē gutturis me-
lius est fugere fmonē ex quocūq dolore.

De yua ⁊ ambab⁹ amigdalīs. L. xij.

Istis qnz accidit catarr⁹ apostemas eas:
ita vt phibeat anhelitū: ⁊ qnz mollifica-
tur yua pter apa ⁊ indiget eo qd cōstri-
git eam ⁊ ericet ex materia ipam: ⁊ qnz idiget in
cisiōe ⁊ appinuat curatiōi pfocatiōis. **Et cu**
ret in pncipio cū linimētis in quibus sit facilitatis
obseruatiō ⁊ admistrent cū pena: digiti naq in nō
sua hora qnz laborē afferūt. **Et in illa que mag**
est ⁊ pue inflāmatiōis admistrent pōtica. Inflāma-
te vero cōueniens est illud qd est vhehementis ifrati-
onis sicut aq solatri ⁊ sicut semē rose ⁊ folia ei⁹:
vtriqz eniz inest opatō fortis. Et ex eis que sunt
fortiora i hoc caplo sūt gūmi arabicū ⁊ dragaganū
⁊ sarcocolla ⁊ nefelessengi linita ⁊ etiā balauistiē par-
tes due alumis ps. i. cōterant ⁊ cribellent cū orali
⁊ admistrent cū spatula hūte caput incisū in latitu-
dine. Et qnz addunt in eis croc⁹ ⁊ cafora ⁊ admi-
nistrant liniendo: ⁊ etiā galle trite cū aceto ⁊ liniū-
tur cū pena. Et iterū aq gnatī acetosi cū stipticis ⁊
etiā lapis scedenigi: ⁊ etiā lapis corros⁹ adustus:
⁊ ille qui nōiat achates ⁊ lapis alafurugie ⁊ ipo-
diū ⁊ lunū sigillatū ⁊ armenū ⁊ rob acite ⁊ fruct⁹
ipine egyptiace ⁊ alumē iamēni ⁊ semē rose. Su-
mant ex eis sicut est illud. Et suffumigatō cū rais
aneti est ex eis que cōstrigūt yua valde: Et etiā
succ⁹ gnatī dulcis cōtriti cū cortice suo cū sexta sui
de melle factus viscos⁹ inspissatus est linimentuz
bōuz. Et oz vt qū gargarisma sit cum stipticis assi-
duet gargarisma cum aq calida. Illud eniz prepat
ipam vt in eo stiptica opent ⁊ lenit ipam et phibz
stiptica indurare ipsam. Qd si stiptica ea acq̄ere
faciat duritiē et coarctatiōem dolorosa admistra i
ea mucilagines ⁊ gūmi arabici et dragagantum et
amilū et sarcocollā et semē malue et aqua fursuril
et ordeī et fiat vt stet succ⁹ extremitatū ranni cum

qnta sui de melle et aqua mista: qm̄ est linimentuz
bōuz. Et oz vt qū gargarisma sit ex stipticis assi-
duet fiat an illud gargarisma cū aq calida: aut de-
coctiōe rosaz ⁊ sumac cui⁹ sexta ps sit mellis deco-
quat ⁊ inspillet ⁊ liniat exterius cū eo qd hēt exic-
catiōem ⁊ stipticitatē fortez sicut qd sit cū gallis et
alumie iamēni. Et sal quidē est illud qd ē p̄mit-
tendū an oia illa. **Medice** vero gallaz imaturaz
nucis atrinēti ru. sumac oīuz an. ptes. ij. ⁊ tertia
salis torrefacti. xx. ptes. iūant ⁊ admistret. **Me-**
dicamē bōuz in dispoib⁹ ⁊ horis. R. alumis iamē-
ni ptes. ij. ros. ptes. ij. costi pte. i. admistretur
emplm̄ cū pena vt pueniat ad yua. **Medicamen**
bōuz ad hora sua. R. succū gnatī cū cortice suo ⁊
inspillet cū qnta sui de melle ⁊ liniat cū eo ⁊ etiā
alumis pte. i. salis amoniaci pte. i. ⁊ s. gallaz im-
aturaz tertia pte draganti. ij. ptes. Et qn p-
uenit status aut appinqt admistra myrrhā ⁊ cro-
cū ⁊ cipū ⁊ que sūt eis similia ⁊ darisifaba ppe et
fiore īgnati ⁊ ramos ballami ⁊ aluscent admistret
liniedo ⁊ aq eoz gargarizetur ⁊ ppe qn admistra-
tur in eis gargarisma decoctiōis radice lilij ⁊ seia
ros. cū melle. Et distillet oleū amigdalīnū in au-
res in oi hora: qm̄ est inuati. **Si** aut collectio
fiat in vtriqz amigdalīs ⁊ in eis que sequit eas ad-
mistra decoctiōes p̄deas in ca⁹ sinacie. Qd si do-
lor p̄uenerat ⁊ nō sedat reuertendū est ad solutio-
nē v̄tris. Si vero p hoc nō cōpleet admistra ea q
sūt fortis resolutiōis sicut est succ⁹ cucumeris as-
mini ⁊ cetaurea ⁊ nitrū rubeū cū melle aut solum.
Et si indurescit apa ⁊ plōgat nō est aliqd ei ita
cōueniens sicut assa fetida. **Qu** ergo incipit sub-
tiliari i loco yno ⁊ grossat i loco alio tūc incedatur
⁊ q̄tū possibile est vt expellas illud ⁊ facias illi em-
plm̄ cū sale amoniaco ⁊ mittas ipm̄ ei cū cochliari
qd ē sicut frenū ⁊ est melius. Et nō oz vt incidat
nisi qū radici eius aduēt extenuatō: qm̄ in ea ē ti-
mor magnus. **Gargarisma** exiccas vlcera apatū
gaionū ⁊ purgans ea. R. lentū balauistiāz aborū
an. ptes. v. siel memūbe croci costi oīuz an. ptes.
yua coq̄tur in aq ⁊ suat ex decoctione eoz ps. i.
⁊ mīceat cū medietate sui de rob mori ⁊ q̄ta sui
de melle ⁊ fiat cū ea gargarisma.

De casu yue. L. xij.

Quandoq cadit yua in febre: ⁊ qnz cadit
sine fere ⁊ eius casus est vt tendat ad in-
feriora ita vt nō redeat ad locū suū: ⁊
qnz necessariū sit deglutienti cōpmere digitis suis
dōec trasglutiat.

De cura. L. xij.

Si sunt illic caliditas ⁊ rubedo phloma:
deinde admistra gargarismata p̄deā i ca-
plis p̄dictis sicut gargarismata cū aceto ⁊
aq ros. Deinde fricet cū ros ⁊ sandalis ⁊ balau-
stis ⁊ cafora ⁊ rob de moris ppe in instrumēto si-
mili freno. Et oz vt fiat cū facilitate q̄to magis ē
pote. Et si nō sūt caliditas illic ⁊ rubedo admistra
gargarisma cū oxymelle ⁊ sinapi ⁊ almuri anabati
⁊ fricet cū instrumēto p̄dicto. Et medicamen quo
fricat est illud qd sit ex gallis ⁊ moris contritis.

Et fortior curatō est vt subleuet cū instrumen-
to ad supiora extendēdo ad exteriora cū medicis
stipticis ⁊ p̄mixtis cū resolutiōis fm̄ q oz. Et qnz

premittit cū digitis limitis ex eis que sūt sicut rob
moroz et nuci et alleoz. Et ex medicis bōis ad ele
uandū sūt balauſtie et alumē et caſora. Et ex bōis i
elevatione vne est galia cum sale amonico et galle
cū sale amonico. Sed galia est subtilior postq̄ nō
fuerit illic nocuentū ex apate et repletioe. Quz
ergo stat fac gargarismū cū aqua salsa v̄tendo gar
garismate post gargarisma. Et ex eis que expta
sūt ad illd est vt sūt seīs rof. medietas libre sue
cū barbe hircine. iij. 3. decoq̄tur in melle aut v̄io
qm̄ est fortius. Et infantū quidē vnas qñz eleuat
galle aduste cū aceto et pprie qñ liniuntur ex eis
eoz syncipita.

Sermo v̄lis de icisioe vne et v̄triusq̄ amigdale.
L. xv.

Oportet vt in vna cōsideret eius subtilia
tō et detūto et ppe in inferiore pte eius et
si igrossat extrēitas eius et reludat ex ea
sicut pus tūc est melior hora et tūc incidat cū ferro
et cū medicinis canterizantib⁹ et fiat p̄uato cū solu
tioe v̄tris subtili p̄cedete ipam et excussione cor
poris a repletioe si fuerit i ipō ex sanguie aut alijs.
Incisio naq̄ cū repletioe est timorosa. Illi aut
incisio que subtilis est et lōga sicut cauda muris eq̄
tans sup linguā sine repletioe et aut rubedine et aut
nigredine est pui timoris. Et mod⁹ quidem i
cisisio eius est vt p̄ma lingua ad inferiora et sit
pote accipe vna cū instrūto et p̄ma ad inferiora
et nō radicatus incidat: imo dimittat ex ea aliqd.
Nā si tu abscideris ea ex palato sanguis forsitan
nō abscindet oio qū tñ nō oz vt incidat res pua et
sit nocuentū et remaneat cū dispoe sua: imo oz vt
incidat q̄ntitas quā addit sup naturā. Qu aut est
rubea spōstemosa tūc eius incisio est timorosa. Et
qñz manat sanguis et nō abscidit p̄t aliq̄ medici
naz. Et ex medicis aut incidentib⁹ ea sūt assa feti
da et alumē iamēni que sine intermissioe pōantur
sup radicē eius: qm̄ incidit ea et faciūt ipam cade
re. Et ex medicis facientib⁹ ipam cadere cū caute
rio est sal amonico cū assa fetida et atrimentis: et
oz vt medicie iste sup vna anere teneat cū instru
mēto narrato et teneat hora vna ita qd nō degluti
at dōec agant in eam: deinde iterant v̄sq̄ nigre
ſcat. Nā si demigraet cadet post tres dies fm̄ plm̄.
Et oz vt sit ille qui curat declinū ad inferiora hñs
os aptū ita vt currat salina eius et non retineat in
ore ipius. Due vero amigdale suspendantur cum
vincino et trahant ad exteriora q̄to plus possibile
est p̄ter qd cū eis attrahūt tunice et abscindant euz
rotunditate desup radicē apud q̄rtalōgitudinis cū in
strūto incisiois p̄ter qd p̄mutet instrūtiū et i
cidat vna post alterā post obſtationē cōditionū
p̄dcaz in colore et q̄ntitate eaz. Quz cecide
rit ex eis qd abscidit dimittat sanguis currere fm̄
q̄ntitatem mediocrē. Et sit patiens declinū sup fa
cie suā ne sanguis ingrediat guttur eius. Deinde
colluat os ex aceto et aq̄ iſtatis et euocat et tussiat vt
mūdificet interi⁹ eius: deinde pōat sup ea qd ab
scidit sanguine sicut colcotar et alumē et dragan
tū et gargarizet cū decoctioe senticis et folioz myr
ti et sit tepida.

De rememoratione nocuentorum incisionis.
L. xvi.

Ex eis est nocuentū vocis et ex illis est d
tectō pulmōis frigori et calori et facit ac
cidere tussis ab oī frigore et calore et nō
tollerat situm. Et ex illis est detegere stōm maliū
cōpſionis a cā p̄mūia ex v̄tositate et puluere et
eis similib⁹. Et plm̄ eoz iſtā aerē tēpatū et i pe
ctorib⁹ p̄rimorū eoz figit frig⁹ i pulmone iporū
dōec moriūt. Et qñz accidit ex ea sputū sanguinis
et nō retinetur.

De cura sputi sanguis ex incisione vne et v̄triusq̄
amigdale. L. xvij.

Oportet vt pōant ventose sup collum et
et mamillas et fiat phloia et vt fiat re
gimē cū phloia venaz inferiorz cōcatū
sicut ascellaz et eis similib⁹ inēdēdo ad attrahēdū.
Singularia aut sanguine retinētia et linimenta
administrata ad illud sūt sicut atrimētū quo fiat lini
mentum: aut puluerizetur atrimētū sup ipm̄ et i
ſtāntia actu sicut nix et succi ſſi ſtipici notū: sicut
succi acerte et papini vitis et ribes et solatru et
aq̄ cydoioz acetoz. Et ex reb⁹ exptis que hñt
p̄petatē in hoc ca⁹. Et oz vt admistret in dispoe
medicamē qd testatus est sapiens nōiatus Dioge
nes et est alcueyrie. Et etiā succ⁹ arnoglosse qū ad
mistrat ppe cū troc. d karabe et luto sigillato.
Et oz vt nō admistret ex eis calidū aliqd: immo
ſſm̄ actu. Calidū enī cum eo qd attrahit destruit
operatiōem medicinē.

Sen. x. de dispōnib⁹ pulmōis et pectoris et est tra
ctatus quinq̄.

Tractatus p̄mus de p̄ncipis et anhelitu.

De anatomia epiglōtis et canē pulmōis. L. i.

Omma qdē pulmōis est mēbrū cō
positū ex cartilaginib⁹ plurib⁹ q̄ sūt
circuli et ptes circuloz: quaz alie
alijs cōtinant. Que ergo ex eis ob
uiant meatui cibi qui est posterius
et est meri fē sūt diminute et p̄pinque semicircu
lo et posita ē abscissio eaz ad meri: et cōtingit me
ri de ea corpus p̄niculolū nō cartilaginolū. Im
mo substantia eius cartilaginosa ad anriora posita
est. Et cōpōni be cartilagine ex ligamētis que
p̄niculus tegit et cōphendit oia illa intrinsec⁹ pan
niculus lenis ad siccitatē et duritiē declinans aliq̄
tula: et siml̄ exterius etiā et caput eius supior qd
sequit os et epiglōtū. Et extremitas eius inferior
diuidit in duas sectioes. Deinde diuidit in sectio
nes curretes in pulmōe vicinates ramis venarū
pulsatiliū et quietaz et puenit eaz p̄tō ad orificia
valde strictiora q̄ orificia eoz que simulant eis et
currūt cū ipis. Eius igit creatō sca ex cartilagine
vt inueniat in ea aptō p̄dca et ne lenitas faceret ea
indigere cooptura et vt sit durities eius tutam̄ ipi
qū sit eius situs ad anriora: et vt sit durities eius
ca ad hoc vt pueniat v̄ox: aut adiunet ea. Et sca
est eius cōpositō ex cartilaginib⁹ plurib⁹ ligatis euz
p̄niculis vt sit ei possibilis extēſio et cōiunctō apd
attractiōem aeris et respiratiōem et nō doleat ex p
cussioib⁹ que accidunt ei desubus et supra. Et ex at
tractiōibus que accidunt ei ad extremitatē ei⁹ et vt
qū nocuentū accidit non dilate neq̄ coagulet. Et

fca est rotunda vt sit fecundior et magis incolumis et
 non minuit ab ea qd de ipso tangit meri nisi vt non
 compmat bucella trahente ipm. Immo ptraseat a
 facie ei qd extendit meri ad aplitudinē et sit cōca
 uitas eius tūc quasi adiuuas meri quā incipit meri
 extendi ad ipam et penetrat in ipm et ppe in de
 glutitiōe ne cōiungat anhelitui: qm deglutitō ne
 cessariū facit vt coopiat cāna pulmonis supi vt n
 ingrediat ea cib? trahens sup ea et sit coopertura
 eius cū suppositiōe cartilaginū stantiū sup meatū.
 Et simlr eius que nōiat nō hñs nomē: et qū sit de
 glutitō et vōit? ei? idigētes coopura iboc meatu
 nō ē possibile vt sint qū sit anhelitus. Et creata est
 ppter vociferatiōes res que nōiat lingua fistule con
 stricta apud extremitatē cāne: deinde dilatat apd
 epiglotū: quare incipit ex amplitudine pueniens ad
 cōstrictiōem. Deinde ad spatū amplū sicut est i fi
 stula: qm necessariū est voci cōstricti vt retineat
 et huiusmodi quidē corporis similis lingue fistule
 ppetas est vt cōiungat et dilate vt fiat p illud p
 cussio vocis. **C** Durities vero paniculi qui tegit
 ea interius fuit vt resistat solus catarris et sputis
 malis et vaporis fumoso redeūti ex corde: et vt nō
 mollificet pculsiōe vocis. Eius aut diuisio in pri
 mis in duas ptes fuit: qm pulmo hēt duas ptes:
 sed ei? rāficatō cū pēis deis fuit ut ex eis accipiat
 nutrimentū. Constrictiō aut orificiōz eoz fuit vt
 mēsurēt in eis respiratiō arteriaz venientū ad cor
 vt nō penetrēt in eis ad ipm. Nā si penetraret sa
 ceret puenire sputū sanguis: hec ē ergo forma can
 ne plmonis. **C** Epiglotis aut est instrumentū ad cō
 plectā vocē et vt teneat anhelitus. Et in interiore
 pte ipius est corpus simile lingue fistule: et iā dixi
 mus ipm et cū eo qd apponit ipi ex palato: et est si
 mile additiōi q claudit caput fistule cōplect vox.
 Et epiglotis quid est coarctata cū cāna cōstricta cū
 meri. Quē ergo meri appetit deglutire et declinat
 ad inferiora ppter attractionem bucelle coopitur
 epiglotis et eleuat surū et coarctat coopura qū
 dā suaz cartilaginū cū alijs: quare extendit pani
 culi et lacerti. Quēq; cibū ptrafit meatū meri sūt
 orificiū epiglotis et cāne adherētes palato supēri?
 quare nō ē pole vt ingrediat ipm ex eo qd comp
 hēsi ē apud meri aliquid: quare ptrafcūt ipm ci
 bus et potus: ita q nō cadit ad cāna aliquid nisi in
 quibusdā horis in quib? festinat deglutitō atq; p
 pleat motus iste: aut accidat cibo motus ppter meri
 cōturbatū: quare nō cessat nā laborare in expulsio
 ne eius cū tulli. Et nos quidē iā diximus anatōiaz
 cartilaginū epiglotis et lacertoz ei? in pmo libro.
C Pulmo aut est cōpositus ex ptrib? quaz vna ē
 cāna: et secūda est rami arterie venate: et tertia est
 rami pculdubio quos cōiūgit caro mollis rara ac
 rea creata ex tenuiore sanguine et subulioze: et il
 lud est etiā nutrimentū eius. Et est plm meatum
 mollis et rar? ad albedinē declinās ppe in pulmo
 nib? aialiū quoz integra est creatō et creatus ē ra
 rus vt in ipo accipiat aer et digerāt in eo et expel
 lat supfluitas eius ab eo sicut creatū est epar cū cō
 patiōe ad cibū. Et est hñs duas diuisiōes quaruz
 vna tendit ad dextrā: et altera ad sinistrā. Et se
 ctō quidē sinistra duos habet ramos: et sectō dex
 tra habet tres ramos. **C** Et inuamentum pulmōis

oio est attractō aeris: et inuamentū attractiōis aeris
 est pparatō aeris cordis plris q ipm quo indiget i
 pulsu vno. Et inuamentū huiusmodi pparatiōis ē
 vt sit aiali qū submergit in aq. Et qū emittit vo
 cē lōga cōtinuā impediētē ipm ab acceptiōe aeris
 aut qū abhorret ei? attractiōez ppter dispōes et cās
 oucētes ipm ad illud ex fetore: aut alio aer ppa
 ratus quē assumit cor. Et inuamentū huiusmodi ae
 ris pparati ē vt tēpet sua euentatione caliditatem
 cordis et vt restauret spūm cū substantia que est
 magis vinctis in cōplone eius pter q aer solus si
 cut existimant quidā cōuertat et fiat spūs sicut nō
 sola aq nutrit mēbrū. Verū vnuq; eoz aut est
 ps nutrimentū: aut est faciens penetrat lubricitate.
 Sed aq est ad nutrimentū corporis et aer est ad nu
 trimentū spūs: et vnuq; eoz duoz. s. nutrimentū cor
 poris et spūs est corpus cōpositū non simplex.
 Sed inuamentū extractiōis supfluitatis aduste spūs
 et est eius fumositās et pulmōis est ad introitū aeris
 ffr. Iste nāq; attract? iā pculdubio cōcurs? est ad
 calefactiōem: quare nō cōfert in tempando spūs.
C Ramificatō aut venaz et canne i pulmōe fuit:
 qm cāna et arteria venalis cōicat in nutriendo pul
 mōez ex sanguine digesto claro veniente ex cord.
 Larnis aut inuamentū est vt oppilet rimas et cōiū
 gat ramos. Sed eius raritas est vt rectificet attra
 ctiōem aeris. Nō enī est vt nō penetrēt aer nisi i
 cāna tñ: imo qūz euadit ad corpus pulmonis ex
 eo: et in hoc est appitō in multiplicatiōe et vt adiu
 uet etiā in cōstrictiōe ad expulsiōem. Est ergo p
 paratus duob? motib?: et ppter hoc apit pulmo cū
 fufflatiōe. Eius aut albedo est ppter vniū aeris sū
 illd quo nutrit et ppter plurimā ei? ffratē. Ei? vō
 ptiō in duas ptes est vt nō cesset anhelitus ppter
 nocuentū aduēiens vni duaz ptiū: et ois ram? ei?
 ramificat ppter illud in duos ramos. Quintus aut
 qui est in latere dextro est lectus substratus vene
 que nōiat cōcāna et nō est eius inuamentū in anhel
 tu plm. Et qm cor magis fuit declinē parūp ad si
 nistrā addit in pte sinistra q occupet ipatiū pecto
 ris. Et nō est bōuz vt pulmōi sit in latere dex
 tro addito existens venis substrata: qm iā cecidit
 necessitas eius. Et pulmōez quidē coopit panicul?
 nervosus vt sit fm q scindit len? aliquid aliquo
 mō: et si nō ē intrans tamē ē coopies qūis ipe pul
 mo sit substratus cordi leniens ipm et eius tutamē
 tū. **C** Pectus quoq; diuisus est in duas cōcānta
 tes inter quas distinguit paniculus ortus ex oppo
 sitiōe mediatiōis thoracis: et nō est trāit? ab vna
 duaz pcanitatū ad alterā. Et iste panicul? ē i veri
 tate duo paniculi et est cōiūctus in posteriore par
 te sui cū ipōdilib? et supius vt defcedat ambas fur
 culas. Et inuentō in creando eos fuit vt sit pectus
 hñs duos ventriculos qtemus si eueniat vni eorū
 nocuentū sufficiat alter ad faciendū anhelitū et ei?
 inietidē. Et ex inuamento eius est ligatō meri et
 pulmōis et mēbroz pectoris ad inuicē. **C** Uelāi
 nis aut iā diximus formā et inuamentū eius in ana
 tōia lacertoz. Ipū enī in veritate est vn? lacer
 toz. Et est ex trib? tunici quaz media est corda
 qua cōplect eius opatō. At tunica que ē supia est si
 cut fundamētū et basis paniculi pectoris que inte
 rius coopuunt ipm. Et tunica interior est sicut illa

siphac. Et i velamine quidem duo sunt foramina
quorum maius est transitus meri et arterie magne: et
minus est transitus vene que nominatur alhabari et est
vehementis suspensiois cum ea et incarnationis.

De coplone pulmonis et signis dispositionis eius
capitulum. ij.

Dicamus itaque quod coplone calida signum apli-
tudo pectoris et magnitudo anhelitus.
Et quod duplat exufflatio et vox et opatio
eius. Et quod parum nocet ab aere frigido: et quod plim a cali-
do. Et quod accidentia sitis sedat aer frigus absque potu
multoties. Et accidit ei plim inflammatio et tussis.
Fiam vero coplone signum puitas pectoris et puitas
anhelitus et vox et acuitas amboz. Et quod nocet ab
oi frigido. Et multoties quidem duplat eo anhelitus et aduenit
ei asma et tussis. Complone autem humidam signum
multitudo supfluitatu et raucedo vocis et sterilitas et
pope qui fuerit cum materia et fuerit declinatus ad superi-
ora et defectus ab eleuatione vocis non propter debilita-
te corporis. Sicca vero coplone signum paucitas
supfluitatu et aspitas vocis et similitudo eius cum
voce grui. Et quod est illic dismia propter vehemen-
tia spissitudinis. Quamquam autem hanc coplone quod est
pulmonis naturalis: et quod est ei accidentalis et coiccat i
aliquo et differunt in aliquo. Illa autem in quibus co-
icat sunt siquidem pdeca nisi illa que excipiemus post. Sed
ea in quibus differunt sunt duo: vnu eorum est quod quod
coplone est naturalis signum eius est stas fin nam: et si
est accidentalis et signum accidentale. Et ia aduenit ei nisi
sit signum d generis eorum que non accidit nisi natura ta-
tu: quoniam tunc signum est naturale cuius simile est ma-
gnitudo pectoris: aut puitas eius. Et scias quod ma-
gis propter significationes eius fin dispositiones pectoris et pul-
monis est anhelitus in ffritate sua et calitate sua et
magnitudine eius et puitate ipsius et facilitate ipsius
et eius difficultate et fetore et boiate odoris eius et
reliquis dispositionibus eius. Et similiter vox et etiam in
huiusmodi re sicut illud quod signum illa que stragulata
est quod nocuentum sit in lacertis dilatantibus et rauca
quod nocumentum sit in lacertis costrictis quod nocu-
mentum est in lacertis et similiter tussis et sputum et pul-
sus. Et ia declarata est tibi quantitas signonum anhelitus
et quantitas signonum vocis et quantitas signonum tussis et quan-
titas signonum sputi. Pulvis autem quod ipse signum fin
coplone et egritudines ia sciuit. Et pulmo quidem
vicinat cordi et signones dispositionis eius sunt super ipsum
fortiores. Et pulvis est magis significatiuus eius
quod sequitur ramos nervorum pulmonis. Et tussis est ma-
gis signum illius quod sequitur cana et carne pulmonis.
Et sensibilitas guttatis est signum propter quod magis est in pa-
miculis et lacertis: et quod non sputum nisi cum tussi leui tunc
magis est propter quod superno carne et ei quod sequitur ipsum.
Et si non sputum nisi cum tussi plurima tunc magis est et fun-
da et est longinquus. Et quod associant nocuentis mem-
broz pectoris signum mebroz longinquoz sicut verti-
go in apatibus velamine et sicut rubeo faciei i apa-
tibus pulmonis.

De apatibus accitibus pulmonis. l. iij.

Pulmonis quod accidit apata appata mem-
bris ptiis similibus et egritudines officiales
et propter oppilato in venis suis et ptiis can-
ne ipsius: et propter in venis grossioribus et in raritate

corporis eius. Et quod sunt propter cas oppilatiois in-
tra ipsum versus quod pueniat ad cooptura et egritudines
eas. Et quod multiplicat egritudines pulmonis
in hyeme et autumno propter multitudinem catarrhi et propter
in autumno pluuiofo post estate sicca septentrioale: et
aer frigus nocuus est pulmonis nisi sit a calore lei-
vehementi. Et multoties quidem pducit egritu-
dines pulmonis ad egritudines epas sicut perducit
vehementia frigiditatis eius et vehementia calidita-
tis eius ad hydropis et similiter velamine.

De cura pulmonis. l. iij.

Atende quod dicitur i caplo asmatitis et anbeli-
tus et pmutet ad illud ex eo quod coiccat ei in
cas egritudinis. Et quod excitat plimo cum eo quod est si-
cut eleuato vocis et sicut anhelitus exufflationis
et subtilient per illud superfluitates eius: et admi-
nistrandi quidem medicinas pectoris inest propter for-
ma. Quod enim ut admittrent facie pille et electura-
ria in pluribus retinendo ea in ore et deglutiendo quod
resoluit ex eis paulatim ut ploget spatium in ore ca-
rum inptatendo canas et reiterent et pueniat ad can-
na et pulmones: et propter qui dormit relapsus et huc
et lacertos oas qui sequitur pulmonem et cana eius.
Et propter quod modus declinationis supfluitatu pul-
monis est latus quod meri sequitur: quod propter iuuat voitu
plim quod non est ibi quod plibeat.

De materis siccis in pulmone et iudiciis eaz in cu-
ratore. l. v.

Aterie que continent in pulmone quod sunt
ex genere sanguis. Et quod sunt ex genere
humiditatis. Et quod sunt ex genere saniei et
sunt materie calide et subtiles. Et materias que sic-
cas in pulmone quod est difficile spuer: quare non ad-
beret ei ventositas expelles eas cum tussi. Immo ru-
pit humiditas super ventositate: quare aduenit ei vento-
sitas non eradicata. Sed ad vehementia multitudinis
eius quod sunt hiores pectoris grossi non pueniat ad vl-
timum in exicando. Immo sis occupatus cum lenifica-
tione et incisione cum resolutione materie. Et sit inciso
maior ditz rezz tibi incisio: aut sit studiū cum incisione
plus quod sit cum resolutione. Et admissa in oibus
illis medicis aqua mellis: est enim faciens eas pene-
trare et lenificat et abstergit.

De medicis pectoris singularibus et ppositis et de
forma administrationis eaz. l. vi.

Edicie pectoris sunt medicie que mudifi-
cat pectus et sunt fin ordines. Et Ordo p-
mus est sicut farina fabarum et aqua mell-
et semine lini alium et amigdale et vinum dulce. Nam
ipsum vehementer apit oppilatoez pulmonis: sicut
ipsum vehementer generat oppilationem epatis
queadmodum scies in capitulo epatis. Et ex frigi-
dis semine cucumeris et bateke et cucurbite. Duxtri
vero qui solū admistrat maturato est plus quod eius
mudificato. Si autem deglutiat cum melle et amigdalas
amaris est eius maturato minor et mudificato ei-
maior. Et fortius illo est glutinum albotiz et ami-
gdale amare et ozymel squillitum et semugrecum et
olibanum et datili beiro hnt fortitudine i hac intenti-
one. Et fortiora illis sunt cyminum et pip et herb-
et radix lilij et radix oppoposaci et castoreum cum melle
et squilla assata coirita et cofecta cum melle et cetantia
maior et aristol. ro. et nigella et vermis qui est sub

vrceis qñ desiccāt sup testa sup prius: aut i furno
dōec albescat et cōmisceat cū melle. Et similr enula
qñ pōitur in medicis et aqua eius est vehemens
inuamētū et alreumēd est ex sūma eoz que faciunt
facile sputū et siseleos est valde inuatiū et pprie
crudū. Et post ipm illd qd nō est elixatū nīst eli-
xatura vna. Et croc⁹ cōfortat instrūta anhelit⁹
et facile effit sputum valde. Et medicie quidē iste
sūt cōuenientes ebibite et sūt cōuenientes vt emplz
sposite. **E**t medicis aut ppositis sūt pille Pla-
tōis et sūt pille de storace et sirup⁹ de isopo cū de
scriptōib⁹ cūdi⁹ et medicam⁹ Androachi et medica-
mē Asclepiadis et medicam⁹. **E**t sirupi d⁹ papau-
re cū d⁹ scriptōib⁹ et medicam⁹ māni⁹ et medicamē
anacardi cū myrobal. **E**t ex eis q faciūt spūere
hūiores grossos et sanie est medicamē qd. **R**z. sera-
pini et myrrhe amboz añ. añ. i. cordūci añ. ij.
opij et castorei aboz añ. añ. i. cōficiant cū vino
dulci: cuius potō est medietas añ. **E**t ex eis q
expta sūt est medicamē qd. **R**z. olivani. iij. myr-
rhe. ij. cū trib⁹. **E**t rob coqitur cū melle et degluti-
ant: aut succ⁹ caulis cū eqli pōdere mellis: aut de
coctō eius decoqitur ambo dōec coagulentur et sit
ignis ignis carbōuz. Et ē myrrha et pip et sem⁹ vr-
tice et serapinū et sinapis sūant et fiat ex eis pille:
et detur in potu ex eis mane et vesp apd somnū:
et etiā sinapis. **E**t. i. baurac. ix. kirat succi cucūeris
asini kirat. i. et. s. et sūt potō vna educes supsui-
tates plurimas et mūdificat sine lesione. **E**t ex
medicis fortib⁹ est vt sūant nasturtiū et sinapis et
semē vrtice et succ⁹ cucūeris asini et anilū cōiun-
gat totū illud cū melle et cōficiat cū eo. **E**t ex q
mistis declināib⁹ ad caliditatē est vt sūant fenugr-
ci. **E**t. i. semis lini. **E**t. i. et. s. herbi. **E**t. i. eius qd
est inter gna cotti. **E**t. s. succi liquiritie. **E**t. ij. in-
uoluant oia oleo amigdalino et cōiungant cū mel-
le. Et iterū seuesten et sic⁹ albe et pisse enucleate et
radix lūq et capillus vene. decoqitur in aq vehe-
mēter et det ex ea ad potādū. Et si in hac aq decoq-
tur polypodū et turbit erit inuatiū valde. Et sci-
as q multotiens retinet aliqd in pectore et est reci-
piens vt expuat nisi virtus eius ab eo debilitet:
et tūc qdem oz vt adiuuet cū sternutatiōe.

Sermo vltis de anhelitu. **L**. vij.

Anhelitus cōplet duobus motibus inter
quos sunt due more fm q res se hēt in
pulsu: nisi quia motus anhelitus est vo-
luntarius qui pōt alterari cū volūtate a cursu natu-
rali et puls⁹ ē natural pur⁹. Et intētō quidē i anhe-
litu est vt impleat pulmonē aere ffo dōec pparetur
pparatō cordis et nō cesset cor sumere ex eo aerez
fm et reddat ipi vaporē fumosū ad hoc vt acci-
dat illi attractōi due res quaz una est puerfio ipi⁹
a ffritate cū calefactiōe eius qd ei vicinat et ei⁹ qd
ei cōmisceat. Et altera est cōuersio ipius a claritate
sua ppterea q admisceat ei vapor fumosus: tunc
eniz remonet ab eo intentō qua sit cōueniens ad
hoc vt extendat puls⁹ ab eo: quare necessaria sit
eius educiō et pmutatō ipius. **E**t inter duas res
sūt due more: et eius quidē introit⁹ et est attractio
aeris sit cū dilatatiōe puls⁹ pulmōis sequēs motū
corporū quib⁹ circūdat. Et anhelitus quidē apud
cōitatez est illd qd educit et apud medicos et in po-

sitiōe q ē iter eos qñz ē illd qd educit sicut ē apd
cōitate: et qñz est hoc totū sicut pulsus apud cōita-
tē est motus dilatatiū: et apud medicos in ipō ē
positō ppria fm spēz notā. **E**t motus anhelit⁹
eqlis naturalis vacui a nocumēto cōplet motu ve-
lamis. Si aut indiget additiōe fortitudis pp illd
qd nō igredit nisi cū labore: aut vt cōfortat anhe-
litus ad extrahendā insufflatiōem cōicat velamini
in hoc adiutoriū lacertoz pectoris oīz: ita q sup
pmoz ei⁹ aut saltē quorūda inferiorū ē tm. Si aut
est necessariū vt secet lras: aut generet ex eo locu-
tō nō ē excusatiō qn admistratō sit lacertoz ligue.
Et qñz ē necessariū i eis admistrare lacertos labio-
rū. Et quēadmodū in pulsu est magnus et puus et
lōgus et breuis et velox et tardus et calid⁹ et ffrus et
frequēs et rar⁹ et fortis et debilis et imercilis et cōti-
nuus et spasmos⁹ et tremulus et pue repletiōis ve-
naz et multe eaz et rez illaudabiliū: et oib⁹ ill sūt
cāe et oib⁹ illis sūt sigtōnes fm res suas. Et eis
diuersitas fm cōplones etates et genera et acciden-
tia corporea et aialia: Similr anhelitui sūt iste res
numerate et q sūt eis similia. Et vnaqz res eaz hz
cām: et oia res ex eis hz sigtōnez. **A**nhelit⁹ igitur
alius est magnus et ali⁹ ē puus et ali⁹ ē lō-
gus et ali⁹ ē breuis et ali⁹ est velox et ali⁹ est
tard⁹ et ali⁹ ē rar⁹ et ali⁹ ē frequēs et ali⁹ est
strictus et ali⁹ est latus et ali⁹ est facilis et ali⁹
est difficilis et ali⁹ est fortis et ali⁹ ē debilis et
ali⁹ ē calid⁹ et ali⁹ est ffrus et ali⁹ ē eqlis et ali⁹
est diuers⁹. Et ex spēb⁹ quidē anhelitus sunt que
hnt nōia ppa sicut anhelitus interci⁹ et ppat⁹ et
anhelitus duplus et anhelitus suffocatus et anhelit⁹
violentus et hns fetirat vel fetore sicut est in apo-
plexia et similib⁹. Et nocūenta que accidunt sūt in
mēbris anhelitus et in pncipis eoz et in eis que cōi-
cant eis cū vicinitate. **E**t mēbra quidē anhelit⁹
sūt epiglōtis et pulmo et cāna et vene nō pulsatiles
et arterie et uelamē et lacerti pectoris et pectus ipz.
Nā nocūentū qñz sit in ipō pectore qñ est debile et
puū et aduēt ei pp illd in anhelitu nocūentū.
Koz aut pncipia sūt cerebr⁹ ipm et nucha etiā: qñ
ipa ē origo velamis. Nascit eni plm eius ex pari
quarto neruoz nuche et continuant ei rami qnti et
sexti et nerui ad ipm venientes. **M**ēbra autēz
cōicatia cū vicinitate sūt sicut stōus et cpar et ma-
trix et intestina et reliqua viscera. Et illa nocūenta
aut sūt malitia cōplonis succedens calida aut ffrā:
aut hūida: aut sicca quecuqz eaz sit pura: aut cum
materia hūoris retenti vel effusi ad ipm plrimt:
aut viscosi: aut grossi et sanies et pus sūt ex sua ei⁹
aut ventositatē: aut vapore: aut egritudo official
ex paralyfi et spasmō: aut resolutō singularis ex
scissiōe: aut putrefactiōe: aut vlceratiōe: aut cor-
rosiōe: aut ex apate ffrō: aut calido: aut duro: aut
ex dolore. Et tu quidē sciūsti p illud qd narraui
tibi q anhelitus est fortis sigtio. Et currit cursu
pulsus postq tu obfues in eo cōsuetudinē. Sicut
necesse est tibi vt obfues re naturalē cōsuetam in
pulsu etiam.

De anhelitu magno et puo et caus et significatiōib⁹
eius. **L**. vij.

Anhelitus magnus est anhelit⁹ qui scipit
aerem valde plm supra equalez: et ē ille

cū quo dilatant mēbra anhelitus in p̄tib⁹ oib⁹ sup
abundant p̄p̄t magnitudinem eius qd̄ atrahit. Parū aut̄ r̄ stricti dispō est in hoc cōtrario p̄p̄t
puitatē eius qd̄ atrahit r̄ siml̄ i pte extractiōis. **C**ausē vero anhelitus magni sūt cāe pul⁹ ma-
gni. s. tres p̄dē. Et existimat a quib⁹dā qd̄ p̄us
est ille qui cōplet motū velamis t̄m. Et illd̄ non
est verū absolute. Na q̄uis q̄z sit ille qui cōplet
motū solius velamis p̄us: q̄z t̄m est ille eq̄lis.
Eq̄lis enī nō eget motū nisi velamis q̄ velamē
est fortis virtutis. **E**t q̄nq; est anhelitus p̄us
q̄uis mēbra pectoris oia moueant q̄ sūt oia debi-
lia. Nō enī sufficit velamē solū ad anhelitū qui ē
necessarius neq; si necessarius ē eq̄lis. Immo ē ne-
cessariū vt oia ei associēnt. **A**mpli⁹ nō est oib⁹
sufficiētia in attractiōe aeris r̄ eius eductiōe acci-
dens oib⁹ qd̄ sit simile ei qd̄ est a velamē solo
si est incolume r̄ sanū r̄ forte: qm̄ nō ē neq; vñ
ex illis mēbris sufficiēs ad dilatatiōē itēgra neq;
illi⁹ q̄tatis vt q̄n illi aggr̄ga t̄ aduitorū interius
pueniat ex oib⁹ dilatatiōē p̄mōis eq̄lis sufficiēs.
Et illud est p̄p̄t debilitatē virtutis: aut cōstrictiō-
nē meatū sicut accidit in pipneumōia. Verū op⁹
vt sit magnitudo anhelitus cōpata cū q̄tate eius
qd̄ de aere in ip̄o exercet recepto r̄ eo qui redit:
r̄ nō cōplet illd̄ nisi motū oium lacertoz pectoris
r̄ eoz que sequitur eos: deinde nō cōuertit donec
sit motus oium illoz que in ip̄o mouentur motus
oium lacertoz. Ip̄e enī est anhelitus magnus: im-
mo nō est nisi q̄n ad ip̄m mouē oēs motū qui ē vel-
timus in dilatatiōe r̄ cōstrictiōe operando in aere
plurimo. Et p̄us est fm̄ oppositiōem eius. Et
q̄z cōsequit ex vehemētia motus mēbroz anhel-
tus ad attrahēdū aerē vt fiat mot⁹ dilatando in an-
teriorib⁹ vsq; ad fardulas. Et posterius vsq; ad os
duaz spatulaz: r̄ in laterib⁹ vsq; ad maximā p̄e
carnis spatulē: r̄ q̄z iuuant narib⁹: imo iuuantur
eis vtrifq; in pluribus dispōnib⁹. Quandoq; ve-
ro diuersificat dispō in cōstrictiōe r̄ dilatatiōe ex
pte magnitudis r̄ puitatis: q̄z enī est dilatatiō
maior: r̄ q̄z cōstrictiō r̄ motus q̄z fm̄ quācūq; q̄-
litatē que maiore h̄z necessitatē equatiōis cū introi-
tu r̄ dilatatiōe est additus. Et qualitas que indigz
eq̄tiōe cū introitu r̄ dilatatiōe ex pte magnitudis
r̄ puitatis: r̄ fortasse est dilatatiō q̄cūq; eaz ē ma-
gis necessaria est mot⁹ qui tenet eā magis addit⁹.
Na si ē necessitas expulsiōis v̄aporis fumosi plu-
rima p̄p̄t multitudinē q̄tatis eius: aut acuitatem
q̄littatis ip̄ius est cōstrictiō exsufflatiua. Et si ē ne-
cessitas extinguedi ignē inflammatū est dilatatiō mag⁹.
Et q̄n cōtingit in hōie vt nō sit magne attractiōis
aeris: imo parue: deinde sit magne extractionis
sp̄us vel anhelitus est illd̄ sigtō qd̄ caliditas inata
est dimiuta: r̄ extranea it̄as est addita. **E**t cāe
in hoc qd̄ hec oia mēbra laborioso motū affligunt
sūt quattuor. Ip̄a enī aut sūt ita p̄p̄t cām magne
necessitatis que est p̄p̄t inflammatiōem caliditatis in
p̄tib⁹ cordis r̄ pulmonis. Aut p̄p̄t cām debilitatis
in ip̄is lacertis motiuis. Aut p̄p̄t cōitatē p̄ncipioz
sicut est in fine ethice r̄ p̄bilis r̄ in collectiōe mate-
riei: qm̄ ip̄a debilitat virtutē. **A**ut p̄p̄t egritu-
d nē instruenti ei p̄p̄a. Aut p̄p̄t cōitatē eius p̄dēz
in eo qd̄ p̄terit ex sp̄asmo accitē ei: aut malitia cō-

plōnia: aut ap̄ate: aut dolore: aut alia re: aut p̄p̄t
phibitionem in lacerto accidentem a dilatatiōe
sicut est repletō in stō a cibis: aut ventositas quz
p̄trāsīt r̄ er minū: qm̄ sepat inter velamē r̄ dilatati-
ōē: quare nō dilatat ip̄m solū: aut p̄p̄t cōstrictiō
nez meatū qui sūt epiglōtis r̄ rami canē r̄ arterie
r̄ qui cōtinuant eis ex meatib⁹ anhelitus sicut rari-
tas que est in pulmōe: qm̄ q̄ ip̄e implet hūorib⁹
aut multiplicat in ip̄o oppilationes: aut accidit in
ip̄o ap̄a. Et isti qd̄ sūt sicut patietes asma r̄ habē-
tes sātē r̄ pipneumōici: aut p̄p̄ negligētia cū necessi-
tate: aut paucitate necessitatis ita vt plōget sp̄atiū
iter duos abelit⁹ r̄ simecitat abelit⁹ magni istau-
ratis illd̄ qd̄ accit ex negligētia sicut ē pul⁹ h̄itis
p̄mistiōem rōnū q̄ nō h̄z vehemētē cordis fri-
giditatē: qm̄ impedit ab eo: deinde vltimat i ip̄o.
Et ex sūma huiusmodi necessitatis est magnitudo
anhelitus: qm̄ multiplicatur in ip̄o vapores fumo
si p̄culdubio r̄ negligit anhelitū a volūtate extra-
ctiōis anhelitus vsq; multiplicat cū ip̄o necessitas:
quare egredit p̄culdubio magnus. Et siml̄ ē pul-
sus cōpō cordis cuius nō est cū illo calore recipiē-
tis anhelitū: quare expellit ad hora necessitatis et
restaurat cū magnitudie qd̄ deficit cū expulsiōe.
De signis anhelitus. **L. ix.**

Signa quib⁹ discernit inter cās motus pe-
ctoris totius sūt: qm̄ si illd̄ fuerit cā ne-
cessitatis r̄ virt⁹ fuerit fortis erit abelit⁹
plurimus in introitu ip̄ius: r̄ ex insufflatiōe ei⁹ et
erit tactus anhelitus calid⁹ inflammat⁹ etiā magn⁹
signa caliditatē r̄ erit signa inflammatiōis repta in
pectore r̄ facie r̄ oculis r̄ lingua in color suo r̄ asp-
itate sua r̄ i siliquis. Si aut̄ nō fuerit ita r̄ virt⁹ fu-
erit nō deicta r̄ quasi nō fuerit possibilis ei dila-
tatiō itēgra tūc cā cōstrictiōis erit i re r̄ re eoz q̄
numerauimus. Si aut̄ mēbra oia laborauerit: aut
moneant postea nō fuerint mota motu de quo sit
curadū neq; extendūt dilatatiōē itēgra: sicut quz
conat aliquis illd̄ qd̄ nō est r̄ initit oī m̄tu sup am-
bas nases r̄ nō fuerit illic apud reditū exsufflatō:
tūc virtus motiua que est in lacertis erit lesa.
Et q̄z cōstrictiō est ex hūiditate in cana r̄ que sequi-
tur ip̄m est cū signis in anhelitu sonus eius q̄ s̄er-
tit r̄ est necessitas excreatiōis r̄ est additō signi sup
signū cōstrictiōis totale: qd̄ si illd̄ nō fuerit erit cā
magis iobediēs hac. Qū ergo aduēit p̄strictiō ster-
tilis subito: tūc iā currit ad pulmōez pus: deinde
ad canā fo sanies r̄ pus ex aliquo mēbroz subito.
De anhelitu vehemēti. **L. x.**

Et ille ex cuius magnitudine virtus la-
borat illic supflua coarctatiōe ad introitū
r̄ ad exsufflatiōē cū exiū: quā est cū ma-
gnitudine fortitudo.

De anhelitu alto r̄ subtili. **L. xi.**

Et spēs anhelitus magni in quo necessa-
rius est motus s̄roz lacertoz pectoris r̄
nō puenit necessitas in ip̄o ad mouendū
velamē r̄ inferiores lacertos pectoris. Et iste qd̄
anhelitus sepius accidit i febrib⁹ pestilentialibus.
De anhelitu puo. **L. xij.**

Ognitō cāz eius est p̄p̄t cognitiōem cau-
saz magni fm̄ semita oppositiōis: qm̄ se-
pat dolor inter mēbra anhelitus r̄ inter

motus eorum: et quoniam minoratur anhelitus causa doloris. Et quoniam minoratur anhelitus propter constrictionem. Et quoniam associatur ei raritas signum mortificationem nature. Et quoniam associatur ei frequentia signum doloris in membris anhelitus et que sequuntur ea ex se et ei similibus sicut ulcera eorum et apata ipsorum. **S**igna causa anhelitus propter oppositam causam anhelitus magni nota sunt secundum oppositum. **I**psa autem cuius pueritas est propter doloris non propter constrictionem signum inueteris doloris et quod huius doloris si tollerat doloris et expectat super ipsum posse est ei ut magnificet anhelitum suum: et cum hoc quoniam accidit inter separationes anhelitus eius anhelitus magnus ad quem necessitas adducit ad tollerandum doloris: aut adducit necessitas in ipso negligentia doloris. Et facit a constrictione et e contrario illius totius. **D**e anhelitu longo. **L. xij.**

Et ille in quo plorat spatium motus aeris in attractione ipsius et eius reditu ut possit virtus operari in aere plurimo. Et quoniam prohibet magnam et velocem dolor: aut strictionem et ponitur locus in complemento eius ut consequatur quod attrahit est secundum quantitatem magni et velocis.

De anhelitu breui. **L. xij.**

Anhelitus brevis diuersus est a longo et quoniam associatur ei frequentia est causa eius dolor in instrumento anhelitus et que sequuntur ipsa. et quoniam associatur ei raritas signum mortificationem inani.

De anhelitu veloci. **L. xv.**

Anhelitus velox est ille in quo est motus in spatio breui cum punctione necessitatis non sicut brevis et puerus. Et causa in ipso est vehementia necessitatis quam non consequitur in ipso sufficientia magnitudinis: aut quoniam necessitas est supra illud quod magnitudo ad ipsam comprehendit: aut quoniam magnitudo separat sicut deum est in pulsu in illa separatione: aut in instrumento: aut in virtute. Et quoniam est velocitas in uno duorum motuum plus quam in alio propter similitudinem cause punctionis in anhelitu magno.

De anhelitu tarso. **L. xvi.**

Et contrarius veloci et causa eius sunt contrarie causas ipsius. Et quoniam tardatur propter doloris quoniam necesse est ut membrum anhelitus moueat cum facilitate et spatiositate.

De anhelitu frequenti. **L. xvij.**

Et anhelitus inter quem et inter illum qui est ante ipsum abbreviatur tempus. Et ex causa eius est vehementia necessitatis quam non sufficit magnitudo et velocitas: quoniam ipsa est maior quam sit illud quod comprehendit est ad ipsam eius: quoniam minor ea est prohibito ex dolore: aut apate: aut constrictione propter materias plurimas: aut coarctationem: aut effusionem puris in spatio pectoris: aut aliquid causa constrictionis. Et tu quidem discernes inter illum qui accidit causa necessitatis et illum qui accidit causa doloris et aliorum ex eis quod preterita sunt tibi in causa magnitudinis. Et anhelitus frequens secundum quod testatur de eo Hippocrates. facit sequi nocentem propter exiccationem pulmonis et destructionem instrumenti et anhelitus in eis que ipsum sequuntur.

De anhelitu suo. **L. xvij.**

Significat mortificationem virtutis et extinctionem caliditatis inate et conuersiones completionis cordis ad frigiditatem. Et est deterius signum in egritudinibus acutis: et propter quod cum eo est raritas

in substantia. Nam tunc complet signum eius super resolutionem inani caloris.

De anhelitu fetido. **L. xix.**

Et intrans in fetore oris: sed separat a reliquis speciebus fetoris oris: quoniam in illis speciebus quoniam euentat fetor in dispositione que non est anhelitus et signum humores putrefactos in membris anhelitus. s. aut cana: aut pulmone quoniam in eis putrefit humor aut materia.

De punctionibus que currunt iter anhelitus magni et anhelitus velocis et anhelitus frequentis et pueris eorum. **L. xx.**

Am sciuit quod quoniam necessitas addit magnificat anhelitus. Sed si addit plus sit velocior: quod si addit plus sit frequens. Si autem redeat necessitas minuit plus frequentia: deinde velocitas: postea magnitudo et similiter quoniam minimum desiderium et prohibito et quoniam deficit fides in interioribus primis tribus inuenit raritas plus: deinde tarditas: postea magnitudo: quare est egritudo a naturali ad primum minus quam ad tardum et ad abo minus quam ad rapidum. Et si tu experieris ista in dilatatione et constrictione simul secundum diuersitatem duarum necessitatum predictarum declarabit tibi diuersitas in additione et diminutione. Quoniam enim causa est magis ducens in dilatatione ad additionem est tempus quod est ante dilatationem breuius. Et quoniam est similis illi causa in constrictione est tempus quietis que est ante constrictionem breuius et anhelitus frequens vel sequi apam calidam: aut constrictionem ab oppilatione.

De anhelitu mouente pulmonem. **L. xxi.**

Et anhelitus signum debilitatis virtutis: aut constrictionem vehementem provocat in de collatione: aut collectionem materiei: aut effusionem humoris.

Sermo vltimus de malitia anhelitus. **L. xxij.**

Malitia anhelitus coarctat dispositionibus egritudinis: a nam in anhelitu quoniam non consequitur accitiam: imo accitiam egra impedietur et illa sunt sicut difficultas anhelitus et constrictione anhelitus in platone anhelitus et interitio anhelitus et anhelitus paratus. Et quoniam accidit propter species malitie copiosis repletionibus: aut propter oppilationes et vicinitatem coarctationis apatum et dolores a motu prohibentes et propter ulcera in velamine et partibus pectoris: et propter calidum virtutis ex egritudinibus attritu facit et febribus acutis et pestilentialibus et venenis ebibitis. Et oia quidem malitia anhelitus: aut ipsius constrictione: aut difficultas eius propter materia addit apud respirationem et est media apud dormitionem super latum et al leniat quoniam super ventrem iacet aliquis: et in provocatio in trisco prohibet apud respirationem oio.

De constrictione anhelitus. **L. xxij.**

Constrictione anhelitus est ut non inueniat aer in quo exercitatus sit cum anhelitu meatu in parte sui motus nisi strictum in quo non penetret nisi paulatim. Et eius causa aut sunt apata in illis meatibus que sunt epiglottis et cana et rami ei et arterie in ipsa raritate pulmonis et corpore ipsius. Et de apatibus eius quod vehementius oppilat anhelitus est illud quod est durum. Et humores plurimi in ipso aut grossi: aut viscosi: aut aquosi aggregati in pulmone: aut coaptura accitiam ei ex coarctatione vicina ex apate in epite: aut stoma: aut splene. Aut humores

effusi in spato ppter hydropis: aut alia sicut fit ex
aptioib? apati in ventre inferiore no pmittenti-
bus fieri dilatatiōem. Aut spissitudo ex siccitate:
aut stipticitate: aut frigore adueniente pulmōi et
velamini: aut a siccitate i neruis et velamie et me-
li? vt noiet difficultas abelut? aut a vaporib? su-
mos cōstrigētib? itrisec? anbelutū in locis strictis.
Et qñz est ea eius cōstrictō pectoris: et vt no inue-
niant mēbra dilatantia anbelutū vbi expandent.
Et qñz fit ea cris? et signū eius qñ declinat medicie
vel materie ad supiora. Et qñz fit difficultas an-
belutū et cōstrictō ei? ppter cursū materie ab apa-
tib? intrinsecis pmutatis ad partes capitis et indicat
apata post aures si res fuerit magis icolumis: aut
in cerebro si fuerit prauior.
De signis. L. xxiij.

H Postematū pfocatiōem rememoratō iam
pterit tibi. Signū vero apatis qd fit in
pulmōe ipo est dolor gūis et in lacertis et
in velamib? pectoris est dolor pūgitius intrile-
cus et est fortior et vehementior et exterius est de-
bilitor et in cartilaginib? pulmōis est dolor in quo
est cōstrictō. Et qñz pducit ad tussiz: et si fuerit ca-
lida febris. Et signa pfocatiui nota sūt qd fit vehe-
mentius apud resupinatiōem. **S**igna aut hūorū
si sūt in cana sūt spūti et desiderū tussendi et iuu-
re ea cū natiōe rei cū aliqūta tussi et cū sternu-
tatiōe. Et si sūt in pulmōe est illa dispō siml: nisi
quia tussis incipit a loco magis pfundo et nō ē ster-
tito nisi fm qñtate ei? qd manet ex eo qd expuit
et si sūt in spato tūc iā pmutat ex latere ad latus cū
alteratiōe iacendi: deinde egrediūt cū spūto et non
est in ipo cum cōstrictiōe abelut? tussis de qua fit
curandum.

De diuersitate anbelutū. L. xxv.

H Anbelutū diuersus fit cū cāis que sunt si
cū cause diuersitatis pullus et est ei? diu-
sitas ordinata et inordinata.

De anbelutu duplo. L. xxvi.

Et ex spēb? diuersi: et est anbelutū i qo
cōplet dilatatiōem: aut cōstrictō duob? mo-
tib? inter quos ambōs est mora sicut est
anbelutū pueri qñ plorat. Nā fit in eo cōpssio qñ
dilatat et mutatiō qñ cōstrigit. Et eius cā aut est ca-
lidas multa qua nō iuuat eo qd attrahit. Immo
eius extēsiō facit necessitatē in aduertiōe: aut est de-
bilitas in instrumento anbelutū noto faciens ne-
cessitatem quietis in anbelutu: aut est malitia com-
plexionis deficiens virtutem: aut exiccans: aut
indurans instrumentum: et est plm: aut est do-
lor in ipo aut in vicinis ei? apa. **E**t vicini sunt
sicut velamē et epar et splē. Sed epar est vehemē-
tioris cōicatiōis qd splē: aut est egritudo officialia
ex eis que iā numerate sūt multis vicib?: aut est
multitudo spāsimi pteriti: aut futuri. Et iste anbe-
lutū est signū malū in egritudinib? acutis et febril-
bus. Quā aut accidit ex frigore tūc ipe est ex eis q
sanat febris.

De anbelutu paucio. L. xxvij.

Et vt sit nocuentū in medietate pulmōis
et sit medietas altera incolumis: quare ē
anbelutū medietas anbelutū incolumis.

De anbelutu difficili. L. xxvij.

Et vt sit exercitatiō in aere labor: siue
sit strictura: siue non sit strictura. Et
cā in ipo est nocuentū mēbroz anbelutū
fm qd dcm est in alijs. Et qñz est ppter inflamatiōez
ignea dñantē cordi et fit ppter frigus mortificans v-
tutē motiua: aut impediēs ea sicut accidit qñ ē fri-
gus velamē sicut frig? ex aere: aut frig? ex em-
plo posito sup ipm ppter cām in ipomet: aut ppter
cām in stō et epe et cadit ipm i vicinitate illius em-
pli et infrat: quare nō sit bōa eius dilatatiō. Et qñ
qd fit ppter oppilatiōem apud quā retinet pulmo at
trahēs aerē et idiget labore vdec infletur: et iste ē
diuersus ppter cōstrictiōez. Et qñz ē oppilatiō apa.
Et qñz fit ppter mediciaz solutiua mouēt et nō sol-
uēt: aut ppter clistere acutū nō soluens. Et siml
qñ phloia in pleureti nō cōsequit necessitatem. Et
oz quidē vt legat illd qd scripsimus in huc fmo
nis nri in cōstrictiōe anbelutū hic etiam.
De pparatiōe anbelutū. L. xxix.

P Repatiō anbelutū ē anbelutū qui nō ad-
uenit hūi ipm nisi ppter et eqtur et exten-
dat collū suū extēsiōe tendēte ad supio-
raz quare apit ppter illd meatus et nō pōt declinare
collū suū: qñ cōstringit sup ipm anbelutū sicut p-
strigit sup trahēt collū suū ad posteriora. Et silr
nō pōt declinare pectus et dorlū ad posteriora. Et
qñz remouet hec pparatiō: et ppe qñ resupinat acci-
dit ei vt coopiant ex ipa ptes pulmōis. s. quedaz
eaz cū quibūda: quare oppilant meatus: qñ ipe i
initō in huiusmodi est oppilatus in pluribus et in
ipo nō est apto nisi pua quā destruit declinatiō par-
tiū quarūda sup alias: quare oppilant meatus.
Et qñz fit illa oppilatiō accūs in febril? et similib?
ppter vapores declinantes et hūditates resolutas.
Et qñz fit in veritate ppter hūores impletes et oppi-
lates et apata: aut qñ lacerti sūt mollificati. Quā
ergo nō descēdūt ad pte pedū: imo descēdūt ad pte
dorsi et pectoris coarctant.
Sermo vltis de anbelutu narium et dispositionū.
De anbelutu etatiū. L. xxx.

P Ueri quidē indiget eductiōe supfluitatū
sumolaz necessitate vehemēti: qñ digō
in eis est plurima et magis assidua et nō est
vehemēs valde: qñ ipi nō sūt cōpleti in suis cor-
porib? et suis virtutib?: quare necessarium est vt
cadant i anbelutib? ipo: frequētia et velocitas ve-
hemēs cū magnitudie aliqua nō ente cū illa vehe-
mentia. **I**uuenum aut anbelutū sūt maiores: s3
minoris velocitatis et frequētie et necessitas cōscqñ
in eis cū magnitudie. **G**enū vero anbelutū sūt
minores i itētiōib? additiōis qd anbelutū iuuenū
et nō sūt in puitate anbelutū decrepitoz. **S**ed
decrepitoz anbelutū sūt miores et tardiores et ve-
hemētius rari ppter id qd tibi nō occultat.
De anbelutu repleti ex cibis: aut ex pgnatiōe: aut
hydropisi et similib? L. xxxi.

Et anbelutū declinat ad puitatem: qñ
velamē est coarctatū a motu dilatatiuo
et ppter ea qd minorat eoz anbelutū nō
est excusatiō a velocitate et frequētia si ē sufficiens
virtus: aut frequētia sola si ē virtus debilitata.
De anbelutu balnei. L. xxxij.

Anbelitus qđe balneati aq̄ calida magnifi-
cat p̄t necessitate ⁊ p̄t lenitate instru-
mēti ⁊ sit velox ⁊ frequēs p̄t necessita-
te. Balneati vero s̄ra res est cōuersio.

De anbelitu dormientis. L. xxiiij.

Quoniam virtus in ipso est fortis tūc eius an-
belitus magnificat ⁊ sit rarus p̄t causa
p̄dām in ca° pulsus ⁊ ⁊ ei⁹ p̄strictō ma-
ior ⁊ velocior q̄ ipsius dilatio: qm̄ digestio in
ipso est plurima.

De anbelitu dolētis i mēbris pectoris. L. xxiiij.

Et sicut sciūti in eis que p̄terierūt tibi
ex me: ipse enī dēliat ad puitatē ⁊ b̄uita-
tē ⁊ q̄z debilitat ⁊ q̄z est difficilis: ⁊
q̄z tardat qm̄ nō est inflamātō ⁊ sit frequēs sicut
sciūti ⁊ sūt puitas eius ⁊ breuitas ipsius pl⁹ q̄ ei⁹
tarditas: qm̄ dūcēs ipm̄ ad retentiōem ⁊ puitatem
dilatiōis est plus q̄ dūcēs ipm̄ ad facilitatē ⁊ ut
noceat cū magnitudie dilatiōis vehementius q̄
ut noceat cū velocitate. Nā inflamātō cordis ⁊ ca-
lesactō nō exulant ex velocitate quia ledat eis.

De anbelitu eius cuius anbelitus cōstringit p̄t
q̄cūq; causaz: ⁊ de anbelitu hūitis asma. L. xxv.

Portet ut succurrat ei qui sit cū p̄stricti-
one ex pte velocitatis ⁊ frequētie i plu-
rio rei: quare sit anbelitus eius paruus
strictus frequēs: ⁊ anbelit⁹ hūitis asma est ex eis
qui veloces sūt in ca° suo.

De anbelitu hūitiū samē. L. xxvi.

Quandoq; laborat i dilatiōe pectoris to-
tus cū caliditate ⁊ exsufflatiōe ⁊ nō est
illic caliditas neq; qđ adiūnet virtutez:
qm̄ hīs hāc egritudine iā debilitatus est in yltima
te. Sed virtus in hūitib⁹ peripneumonia ⁊ asma
est remanens.

De anbelitu hūitiū decollatiōem ⁊ suffocatiōem ⁊
que eis sūt similia. L. xxvij.

Et cū dilatiōe magna ⁊ cū velocitate ⁊
frequētia p̄t necessitate ⁊ submersiōem
materiei ⁊ nō ex eis exsufflatō alimatis.

De alimate. L. xxvij.

Alma est egritudo pulmōis cū qua paties
nō inuenit exsufflatiōem ab anbelitu fre-
quēti sicut est anbelitus quo laborat p̄fo-
catus ⁊ festinatus. Et hec egritudo qđ accidit de
crepitia nō forsitā sanat neq; maturat: qđo enī qđ
īpa in iuuenib⁹ etiā difficilis sit fm̄ plm̄ ⁊ augmen-
tat apud resupinatiōem. Et hec quidē egritudo ē
ex egritudib⁹ longis hīs cū hoc porisimos acutos
fm̄ similitudiez porisimoz epilepie ⁊ spasmi. Et
q̄z sit p̄t nocētū in ipso pulmōe ⁊ in eis qđ ipi
cōtinuant p̄t inuiscatiōem hūoz grossoz in arte-
rijs ⁊ ramis eaz breuib⁹ ⁊ suctorib⁹ eaz. Et q̄z
est in canna pulmonis: et quandoq; est in rarita-
te pulmonis ⁊ locis vacuis. Et iste humiditates
q̄z sunt ad ipm̄ effuse ex capite: ⁊ prope in regio-
nib⁹ meridiāis. Et q̄z sūt expulse ad ipm̄ ex alijs
locis. Et q̄z est cā generatiōis carum in ipso s̄ritas
eius ⁊ rorificat paulatiz paulatiz. Et q̄z sit p̄t
hūiorē nō existentem in pulmōe ⁊ arterijs ei⁹: im-
mo in s̄ō effusū ex capite: aut ex epe: aut genera-
tū in s̄ō. Et phibitō anbelitus adueniens qđ ascē-
sus sit est p̄pterea qđ s̄ōus cōpm̄it velamē ⁊ ye-

lamē cōpm̄it pulmōez: ⁊ epar qm̄ infiat aut igrof-
sat q̄z adiūnat ad faciendū asma. Et isti qđe hūo-
res q̄z nocēt sua q̄litate: ⁊ q̄z nocent sua q̄litate
⁊ multitudie. Et q̄z sit sed raro ex exiccatiōe
pulmōis ⁊ siccitate eius p̄t corrugatiōem aggre-
gatiōis eius ad seipm̄. Et q̄z sit ex s̄ritate eius: ⁊
q̄z sit p̄t nocētū puenies ad mēbra anbelitus
ex nervis ⁊ nucha ⁊ cerebro: aut catarro expulso
ad ipm̄ ex eis. Et q̄z sit p̄t cōitate mēbroz vi-
cinoz cōpm̄itū mēbra anbelitus: quare nō dilata-
tur: sed est s̄ōus plenus qm̄ cōpm̄it velamēz.

Et q̄z accidit p̄t multitudinem vaporis fumosi

qm̄ coarctat in pulmōe ⁊ puenit ad eum. Et q̄z sit

p̄t v̄tositatē coarctata in mēbris anbelitus cōp-

mētez anbelitū. Et q̄z sit p̄t puitatē pectoris: q̄

re nō sequit ipm̄ necessitas ex anbelitu. Et sit illd

nocētū naturale in anbelitu sicut accidit in cibo

ex puitate s̄ōi. Et q̄z asma sit vebemēs ⁊ sit an-

belitus pparatiōis. Et multotiens pmutat ad

peripneumonia.

De signis. L. xxix.

Suerint cā asmatas hūiores: aut hūidita-
tes in cana ipa erit illic cōstrictō in p̄ci-
pio anbelitus cū excreatiōe ⁊ oscitatione
⁊ retentiōe materiei stantis ⁊ q̄uitas cum sputo rei
ex loco propinquo. Et si fuerit hūior ex catar-
ro erit subito ⁊ si nō erit paulatiz. Et si fuerint in
neis duris p̄uerabit diuersitas puls⁹ tremulolā.
Et q̄z adducit ad tremorē cordis cōfirmatū ⁊ in-
terficiat: ⁊ plm̄ puls⁹ hūitiū asma est tremulosus.

Si aut fuerit extra spatiū quocūq; mō sit nō erit

tussis. Et si fuerit cū cōitate p̄ncipioz significabit

ipm̄ illd qđ p̄terit ⁊ si fuerit cū cōitate vicinoz

signat ipm̄ additō ipsius p̄t excreatiōez materie ip-

soz: aut repletiōem accidetē in eis. Et si fuerit a

catarro significabit ipm̄ dispō eius. Et si fuerit ab

eruptiōe saniei subito ad mēbra anbelitus signifi-

cabit ipm̄ illd qđ p̄cessit de apate ⁊ collectiōe: dei

de qđ puenit ex eruptiōe. Et si fuerit a siccita-

te significabit ipm̄ sitis ⁊ priuatiō sputi oio ⁊ qđ

sputū qđ recipit qđ hūectat ⁊ admistrat qđ hūe-

ctat. Et si fuerit p̄t v̄tositatē significabit ip-

sū leuitas p̄tiū pectoris cū cōstrictiōe que diuersifi-

cat h̄z acceptiōem eius qđ inflamāt⁹ est: ⁊ eius qđ

nō est inflamāt⁹. Et si fuerit p̄t frig⁹ cōplonia pul-

mōis ⁊ sicut sit indecrepitis: tūc ipm̄ paulatim inci-

piet ⁊ cōfirmabitur.

De cura asmatas ⁊ cōstrictiōis anbelit⁹ ⁊ pparatio-

ne eius. L. xl.

In facto quidē ab hūiditatib⁹ cura ⁊ eius

mod⁹ est ut pueniat ad finiendū hūidi-

tates que sūt in pulmōib⁹ eoz cū facili-

tate ⁊ eq̄litate. Et si sciueris qđ nocētū accēs

in eis est p̄t multitudinē tūc enacuabis corpus p

culdubio cū solutino. B̄ntq; medicie solutine

subtiliatine maturatiue abiq; calefactiōe vebemē

ti pducēs ad exiccatiōez materiei ⁊ subtiliatōez

eius. Et p̄t hoc antiqui nō apposuerūt in cōn-

fectiōib⁹ cure asmatas opū neq; h̄yulqamuz neq;

mādragora nisi intentō sit p illd phibitō catarrī

qm̄ multiplicat: imo neq; psilium nisi qđ Deus

vult glorios⁹ ⁊ excell⁹. Et p̄t hoc oz ut affidue

fiat humectatiō materiei ⁊ maturatiō eius quoniam est

grossa et viscosa. Et non sit contentus subtilitate
aut incisione pura. Et quod adducit labor eius et
inobedientia materiei ad vlcus in pulmone. Et si
quoniam oia que puocat nocet huic egritudine ipsi p
uocat. Propterea quod extrahit subtile ab humiditate
tunc quoniam sentia cum astate grossitie in epe oz vt pmi
sceas cum medicis pectoris medicinas ex genere eupha
torij et apsinthij. Et illud quod dicitur iter duas res
simul vehementer est sicut rubra tictio et aristol.
etiam. Et quoniam ille qui curat est puer oz vt pmi
atur tunc cum medicis lac matris eius. Et dent ei suf
ficientes medicie equales sicut feculu humidu cum lacte.
Et ex eis que inuant ad maturacionem est ius galli
decrepiti. Et ex regimine inuatio eis est vt ad
mistre fricatio pectoris et que sequuntur ipsi cum ma
nibus et madili aspo ppe si fuerit illic anhelitus p
paracionis: sitque fricatio equa sicca absque vnguento ni
si accidat lassitudo: tunc enim admistrat vnguentu. Et
oz vt tu admistres i quibusda horis abrotanu et ni
tru et fiat cum eis fricatio vehemens. Et si ma est
pluria tunc necessaria est purgatio eius cum solutio
facto ex eis que sunt sicut semine vrtice et polypodiu
et cucurbitulina et pulpa colloquintide. Et ex re
gimie i hoc post purgatione et vortu est admistra
tio vocis cum eleuatione gradatim ad fortitudinem et logi
tudinem. Et ex regimie i illa mudificatione est ad
mistratio vortus continui et ppe post admistracione
rhapthani aut post purgatione. iij. 3. baurac cum po
dere. v. 3. sirupi de melle. Et illud quod dicitur quoniam for
tis sit virtus et debilitant res. Et helleborus albus
valde inuatiuus est: et est i egritudine pectoris se
curus et absque tione. Et rectius quod dicitur est vt suantur
frusta hellebori et fiant i raphano et dimittantur
sic die et nocte: deinde extrahant ab ipso comedat
ille raphanus: et est suant sinapis et sal amboz an.
3. i. baurac armeni. 3. 5. nitri danic. i. et dent i po
tu i. v. sextarj aque et mell. Et quantitas mell i ipa
sit. 3. i. Et ex regimie bono i hoc est assiduatio
lenificacionis nature et adiuuat eos ad illud recepto
capparis saliti an cibum et onoz taracoz antiquoz et
iuris galli decrepiti cum medulla cariani et volubilis
et sic. Quod si p illa non sit lenificatio det i potu aqua
ordei i qua vehementer decoctum est paru euforbij.
Et epithymu quod dicitur est vehementis inuamie i hac
egritudine. Na si suat ex aqua i qua decoquat epithy
mu cum melle est vehemens inuamenti. Et similis si
suat ex eo aut. i. cum rob. Et similis decocto ficuum
et calameti et rute i aqua suant ex ea cum melle et etia
decocto fenugreci cum ficubus pignibz cum melle plu
rimo admistret an cibum tepor logo et reitere post
ipm. Et similis decocto passulaz et fenugreci cum aqua
plumiali. Et ex regimie i hoc est exercitiu i quo
gradatim fiat ex tarditate ad velocitate vt non faciat
accidere eis festinatio prefocacionez ppterea quod ipa
mouet man laboriose. In cibis vero eoz opz
vt sit gradatim similis ei qua pduximus i exercitio. Et
sit eoz panis panis coctus hns semina vt cymiu ani
su et similia ex massa fermentata et sint eorum nuclei
subtilitati i quibus ponunt semine arafede et isopuz et
origanu et calametu et piguedia et cibi eoz sint de
adipibz lepoz et cerui et gazel et ppe vulpis et pec
pue eoz pulmoe. Pulmo enim vulpis est medica
me huiusmodi egritudinis quoniam exsiccat et dat ex eo in

potu pod. ij. 3. Et similis pulmo eritij capestris.
Eoz vero carnes sunt sicut pisces petrosi fluuiales
non lacuales: et sicut pue aues et starne et plices. Et
ius galloz confert eis. Et quoniam possit ligus arietis i ci
bis hntu alina. Sed eoz via sunt odorifera an
tiq subtilia pue quantitas. Et quoniam volutas est vt mul
tiplicet maturato et inuantiu ad spuedu accipiat ex
eo subtile valde. Et sirup de melle confert eis et
et in vinis dulcibz adiutus cum aliquo subtilitatio ad
iucto eis et inuantiu ipis ppe illud quod in eis est ex ab
sterlido et lenificatio et calefactio equa. Et oz ut elo
getur cibum et potum et non satiet ex aqua subito imo pluri
bus uicibz. Ex fobz aut quoniam oz eos uita est balneu quoniam
cum possit et ppe post cibum. Et sonus plrimus: et ppe
sonus diei et sonus post cibum est res notibilior eis ni
si adueniat eis spatium vehemens et lassitudo et calidi
tas: tunc namq dormiat paru. Et oz vt vitet oem gnu
in quo est islatio: et vt vitent potare post cibum siue
sit aqua siue vinu. Medicie vero solutue fortes quoniam
eis conueniunt sunt sicut si i potu suant ex oppopodis
et pulpe colloquintide aboz an. 3. 5. cum aqua mell: aut
castoreu cum amoniaco et pillis de agarico necessariu
est vt in melle bis quoniam ea sit fortis. Quaz descrip
to. 4. agarici tres pres radices lilij prallij amboz
an. pte. i. turbit ptes. v. hierapii. iij. pulpe col
loquintide sarcocolle aboz an. 3. i. coficiant cum rob
et sit potio eaz. ij. 3. Et et pulpe colloquintide medie
tas aut. amili sex aurei coficiant cum aqua et fiant ex
eis pille et admistrent post admistracionez clisteris
puri an ipas p die. Et sit ex eis quoniam sunt sicut aqua sicile
et oleu silaminu et baurac et quoniam curru eoz pcedunt.
Et iteru pulpe colloquintide danic. ij. ienis v
tice. 3. i. epithymi. 3. 5. coficiant cum aqua mell et sunt
potio vna. Et expectet super ea tres hore: deinde po
tet. ij. 3. aut. iij. ex aqua mell. Aut etia pulpe collo
quintide et sicca equiter baurac medietas pte radi
cis lilij oppopodis aboz an. ps. i. fiat ex eis pille.
Sitque potio eaz ex. 3. i. 7. 5. vscp ad. ij. 3. et expe
ctet hora vna et det in potu post eas media cotula
aqua mellis. Et etia sinapis aut. i. sal cois qui in pa
ne possit. 5. an. succi cucurbitulina sinini. 5. an. fiant
ex eis. vij. trocisci et bibat trociscus vnus ex eis
vna die et die altera non et potio sit cum aqua mell. Ita
eniz leniunt nam et faciunt spere cum facilitate. In re
liquo vero medicis oz vt pmutato fiat et non cotine
tur cum vna medicia ex eis assidue et aplectat ea na
tura. Et iteru iter medicinas et corpora sunt pportioes
que non comprehendunt nisi cum expimento. Quod expi
eris coseqris quod magis sit inuantiu. Et opz vt
obfuet ps effuliois materie. Na si fuerit ex capi
te rege caput curatio catarrhi cum regimine mudifica
tiois huoris. Et quoniam ponunt in eo narcotica et lutuz
armenu est mirabile in phibendo catarru. Distin
cto vero mediciaz est licet medicame diascoridis et
sicut aristol. ro. suat inde in potu oia die. 5. 3. cum
aqu. Et sicut serapinu cum vino et semine iunipi et mux
cupilli et alfelir et et alfelireste. iij. daic. 7. 5. cum aqua
radicis: et etia aceti in quo itulu est de semine vrtice
multotiens pod. 3. ij. et semine nasturtij sup quod di
stillatu est oleu amigdalinu dulce et radix rubee me
dietas et qrtia. 3. vnus cum oxymelle squillitico.
Oxymel enim squillitici inuantiu est valde et
silla assata ipamet: et ppe cum melle et aristol. ro. et
13

eo qd dicit in ca^o suo. Et si fuerit ex frigore admi-
nistra ea que sunt sicut sagzene et homorussia et ali-
kirdeia. Et si fuerit ex siccitate admiestra que sunt
sicut penid. cu lacte mltico et q dicit in caplis alijs.
Et si fuerit ex ventositatib⁹ admiestra vapora-
tiones pdeas i alimate et empla et alia. Et scias q cro-
cus e ex sua mediciaz cōferētiū valde malitie abe-
litus et difficultati ipius: ppter ea quia cōfortat in-
strumētū anhelitus et facile ipm efficit.

De cura difficultatis abelit⁹ ex hac summa. L. xliij.

S est illud ex hūiditate. B. pcepti dari me-
dicamē cōfectū cū melle in oi mēse bis et
sit potō eius. xxvi. kirat. Et i die i q^o
eger ipm sūt nō loq^t nez moueat an illū diē duo-
bus dieb⁹. Et in hora septima recipiat panē cū vi-
no cōmisso. Et in sero vitellū oui cū medulla pa-
nis. Et in mane habeat pullū pū de quo sūt ins
et balneet in sero illius diei. Si aut cū hoc nō re-
mouet admiestre ablutō capitis cōfectō adscind et
medicamē andromachi ppe qñ plōgat egritudo.

Et si egritudo fuerit ex capite admiestre ablu-
tō capitis oi ebdomada bis cum sapōe et banrac et
vitat sternutatorij et gargarizet rob de moris cuz
aloe et myrrha. Et vitat exercitiō inuictiōis cū frica-
tiōe sup dorsū et vitat ligatiōe crurū incipiendo a
superiorib⁹ et pueniendo ad inferiora. Et admiestre
tur mūdificatiā pdeā et pille huiusmodi. Scelbara
moruz rute et herbe apsinthij sūant ptes eqles et
oi die forment ex eis due pille ad modū ciceris et
sūant et post eas oxymel et ppe sūllitici. Et iteruz
alie. R. castorei sceba amboz an. pte. i. apsinthij
amigdalaz amararū a boz an. pte. s. fiant pille si
cut cicer. Et electuariū de caulib⁹ e boz eis et et
calx sanguifugaz que sūt sub vrcis qū adurunt i
testa dōce fiat cinis et cōmisceant cum melle et ad-
mistre ex eis oi die cochliarium vñ. Et oēs isti
modi cōferūt qū cā e neruosa. Si vero e ex ca-
litate tūc troscisci sūat valde qñ. R. rosaz. 3.
vi. radiciū lilij. 3. xiiij. almirberis. 3. ij. lacce ari-
stol. masticiis succi eupatorij succi apsinthij spice
anisi semis feniculi oium an. 3. ij. croci. 3. s. se-
mis citrol. et cucieris et cucurbite et melōis oīuz
an. 3. i. gūmi dragagati succi liquiritie oium an.
3. i. Et oz vt admiestre euacuatiō cū eo qd educit
hūores calidos. Si aut fuerit ppter debilitatē ad-
uenientē neruis: aut nocuentū oportebit vt cure-
tur cū eo qd cōfortet spūz q est in neruis ex oleis
calidis odoriferis sicut e oleū narciscini et de lilio
et sambac. Et oleū sem cū spēb⁹ et pipe et cinamo-
mo et similibus et cerataria scā ex illis oleis et oleū
de croco et croc⁹ ipē e vltimus in inuamēto ipi⁹.
Et si fuerit cā pculsiō adueniens origini illoz ner-
voz curet cū eo qd oz ex locis apatis.

Tractatus secundus. De voce. L. i.

Vocis factor est lacert⁹ qui est ap⁹
epigloti cū mēsuratiōe aptiōis et
expulsiōe aeris egredientis et per-
cussioe eius et eius instrumētū e epi-
glotis et corpns simile lingue fistu-
le et e instrumētū pū in veritate et reliq⁹ instru-
mēta sūt inietētia et adiunatiā. Et emittentes mate-
riā eius e velamē et lacerti pectoris asferūt allatio-
uē aeris velamini qui inūdat apud epiglotiz.

Quqz ita sit tūc nocuentū accidit ei: aut ex caus effi-
cientib⁹ et aut ppter cām mittētē mām. Et eius qdez
nocuentū aut e destructō: aut diminitō: aut alte-
ratō ppter raucedinez: aut acuitatē: aut gūitatē: aut
aspitatē: aut tremorē: aut aliud. Et vñqz hazz
caz nō facit egritudinē nisi cū malitia cōplonis sin-
gularis: aut cū mā et ppe ex catarro et lesiōe acci-
dētē epigloti: aut ppter illū qd accidit ei ex solutiōe
singularis et incisiōe: aut apate: aut dolore: aut p-
cussioe aut casu. Et qñz e nocuentū in ipa eadē.
Et qñz e cū cōitate picipij pping neruis q dilatat
ad illos lacertos et pncipia eoz et longinq sicut est
cerebrū. Et qñz e cū cōitate mebrī vicini qd e ex
mebris nutrimenti: aut ex mebris anhelitus: aut p-
tinētis ambo que sūt ventris et pectoris: aut cōti-
nui cū ambobus qd e ex dispositiōib⁹ spine: imo
ex palato. Mā si alterat ad hūiditatez: aut ad sicc-
itatē et aspitatē tūc is alterat vox. Et ex hoc gener
est incisiō vne et duaz amigdalaz. Mā hīs ea quz
vocē emittit sentit qñ cōmotiōem fortē facientez
esse necessariā rascatiōem. Et qñz oppilant guttu-
ra eoz apud oēm vociferatiōem. Ex pte aut ledē-
tis sit qñ vox alterat ppter vehemētiā caliditatis
plmōis: aut frītatis ei⁹ aut humiditatis ipius pp
cursū saniei ad ipm ex apatibus: aut propter cur-
sum catarri ad ipm: aut facietatē ipius. Caliditas
aut magnificat vocē et fritas acuit eā et miorat eā.
Et siccitas exaspat eaz et facit eā similem vocibus
grūi. Et hūiditas facit eā rauca. Et planitudo eqt
eā et facit ipam planā. Et qñ replet pulmo hūidita-
te et cāna nō est mūda nō est pole hōi emittere vo-
cē alta neq clara: qñ illū est cū qñtate claritatis
pulmōis et epiglotis et cōtrario claritatis amboz.
Et qñz diversificat vox et gūitate et acuitate sua hz
dilatiōez cāne pulmōis et epiglotis et cōstrictiōez
eaz. Et qñ fortia sūt nocumēta pdeā in membris
mittentib⁹ et aduocētib⁹ destruit vox et nō oz vt
destruat locutō. Locutō nāqz qñz cōplei cū anbeli-
tu eqli sicut faciebat hō neruo reuersiuo cuius ac-
cidit frig⁹ qū esset necessariū ut discoopit cū ferro
qre destructa e vox ei⁹. Et fuit alius qd cū curaret
a scroful icifus est ei vnus duoz neruoz i⁹ sūuoz
quare abscesa est medietas vocis duoz lacertorū.

Et qñ nocuentum e in lacerto dilatio sit vox
rauca. Et qñ est in lacerto motio dilatiatio e vox
psocatiua: imo qñz accidit ex eo psocatiō. Et qñ e
in lacerto mouente cōstringente e vox sufflatiua.
Et qñ destruit eius opatiō destruit vox. Et qñ ac-
cidit in ipo mollificatiō nō integra et dispō ei⁹ est si
mā treori treit vox. Et qñ n pueit hūiditas ad hoc
vt mollificet raucēcit vox. Raucedo igit qū ac-
cidit ab hūiditate accit ab hūiditate pauca et qū mul-
tiplicat parūp treit et si multiplicat plm destruit.
Et qñz raucēcit vox ppter dilatiōem instrumēti
vociferatiōis: quare accidit ppter eā laxitudo: aut
aptō: aut tēlio: et deterior est ea que e post cibū.
Et qñz raucēcit pp frig⁹ difficile et calorē supflūū
cū eo qd extendit ex cōplone et simlir vigilie et ci-
bi aspi. Et raucēcit ppter multitudinē clamoris et at-
tractiōez hūorositatis cā eius ad tunicā coopietem
guttur et epiglotiz. Et raucedo que accidit de-
crepitis nō sanat. Et qñ fuerit estas septētrionalis
sicca et eius autumnus meridionalis plunialis tunc

raucedo multiplicabit in ipo. Et varices quæ appet
sunt plim capz cõnientiu voci. Et scias qd cõualefce
tes et debiles et religiosi et similes cū debilitate sua
eis ppi paucitate virtutū eoz sūt qsi deficientes ab
opatiōe in aere plurimo: quare angustat eoz epi
glotis ita vt acuat eoz vox. Et qñ nitiū debil vt
dilatet epiglotti sua et gnet vox ei? nō audir oio.
De cura. L. ij.

Cura abscisiōis vocis est vt si fuerit ppi
malitiā cõplonis in quibusdā lacertis aut
nocuentū curet cū eo qd oz in caplo suo
qd sit ex eis que sciūsti. Et ille qdē qui sentit
initiuū abscisiōis vocis oz vt incipiat ad curadū an
q fortis fiat. Accipiat ergo vitellū ovi elixati et si
sami exorticati et lactis bōi oiuū an. cochliariū. i.
Et sūt in potu cū aq oī die trib? dieb?. Et oz vt
sorbeat qd decoq̃tur in interiore pte gñati melilia
dulcis decocti sepulti i cinere calido et assupti ab eo
qu lenit et eradice qd in eo s̃tius est et radat qd in
ipo est cū spatula et effundat in ipm parū aq zucca
ri et bibat. Et si fuerit ex hūiditate in lacerto ppi
quo epiglotti: aut epiglotti pueniente ad finē i mol
lificatiōe: et nō sit illic dolor et sint illic cõurbatō
et gñitas oportebit tūc vt sūant sic? sicce et calame
tū et decoq̃tur. Deinde misceat cū gūmi arabico p
trito cū decoctiōe sua dōec fiat sicut mel et deglu
tiant: aut sūant myrrha et croc? cū coagulato yue
aut sūant croci. 3. ij. 5. myrrhe succi liquiritie tu
ris oiuū an. 3. i. aggregent cū rob yue et coagule
tur. Aut sūant croci. i. et asse fetid medietas et mel
lis. ij. decoquant dōec coagulent et sūant ex eis pi
lule et teneant sub lingua. Et electuariū de caulib?
cōfert eis etiā et masticatō ramoz caulū hūidorū
et sorbitō aque ei? paulatiz paulatiz est inuatiua.
Et qñ nō cōfert electuariū de caulib? pōat sup ipz
parū asse fetide et farina herbi et femugreci et porz
de sem? et anabati et cepe et succ? eius et allea et sisti
ci et yua dulcis hyemalis. Et etiā sūat. 33. cōdituz
cū lacte vltimū in nutritiōe et terat dōec fiat simi
le medulle et p̃ciat sup ipm medietas ipius d lo
go pipe cōtrito sicut alcohol et q̃rta eius de croco
siml et q̃tū est totū de amilo et cōterant cum ta
barzet reioluto et p̃parato: aut cū melle qd sit pu
rū valde. Et ex cibus illis qui cōfortant sensū sunt
sicut pedes et extrema et ppe pedes vaccay ex qui
b? comedat. Et oz in eo qd ē a siccitate nervo
rū trit: et ppe cū cōitate meri et eius signū ē vt nō
sit cū raucedie magna: imo pua et acuitate et clari
tate quadā que ē cū aspitare et dolore vt sūat i ho
ra dormiendi ex oleo viol. recenti dulci cochlia
riū ynu cū zuccaro tabarzet. Et cōfert ei mucila
go semis psilg cū aq zuccari plimi et cibi hūecta
tini et ius galline sem i issideget et ius olez notoz.
Et sic? sūt inuatiue ad abscisiōez vocis: siue sit ex
hūiditate: siue sit ex siccitate. Et medicamē ficuū
sem cū calamento confert debilitati vocis et rau
cedini eius.

Cura raucedis vocis et aspitatis ei?. L. ij.

Iam sciūsti cas raucedis. Et scias qd ille
cuius vox rauescit oz vt alienet a se oē
acetosū et salū aspū et calidū acutū nisi ue
lit p hoc curā et incisiōem: tūc enīz vtat eis pmi
stis cū medicis leificatis. Si aut raucedo accidat

ex multitudine vociferatiōis assumat ficuū et mēte
et aloes ptes eqles et cōficiat ea cū rob et sorbeat ex
medulla tritici et hist ordi et oleo amigdalino et cro
co et vtat cū vino yue et cōfert illud qd dicit in in
cisiōe vocis: et ppe medicamē de asse fetida cum
croco. Et si est illic caliditas tūc det ius de atriplici
bus et maluis et aq ordeī et gñna cucueris et amilū et
amigdale. Et si fuerit ea frig? inuanti etiā cum
medicis de asse fetida et croco p̃dictis. Et vt sūant
sinapis assati. 3. ij. piperia. 3. i. et myrrhe. 3. vi.
storac. etiā calamite et galbai amboz an. 3. iij. fi
ant ex eis pille et teneant sub lingua: aut sūant myr
rhe pōd. 3. ij. olibai. 3. x. cōiungan cū vino. Et
si fuerit ex vociferatiōe et laxitudine cōfert ei bal
neū sicut cōfert reliquis spēbus laxitudis et cōfe
rūt ei cibi mollificatiui et cōglutinatiui sicut lac et
vitelli ouoz sorbiliū sine sale et tri. et sorbitiōes
note et ius de atriplicibus et maluis et que sūt illi si
milis et pille scē ex amilo et dragagantō et succo liq
ritie et gūmi et pille leitine digestiue. Et aut fue
rit ex apate resoluat cū eo et siml gargarismata et
cōfectiōes molles que labi possūt lenificatiue q sūt
ex sua eoz qd? curat sinatia calida. Et siml sor
bitiōes que aggregat ad cōglutinatiōez et absterfi
onē absq mordicatiōe sicut scē ex farina fabay et
semie lini. Et fortius hoc est gūmi albotiz et cōne
niūt hūti hac raucedinē vt abhorreat vinū penū?
et ppe in pncipio. Et qñ fuerit ex apate calido bi
bat vinū dulce et raphanū decoctū et almuri con
fert eis. Et qñ est ex hūiditate tūc nō est exnatiō
qñ sint necessaria p̃dca in incisiōe vocis. Et omnia
medicū ille cōfert ei et sorbitiōes scē ex farina
fabay et ex eis est decoctō herbi que ē inuatiua in
hoc cas? et res que sūt i pmo q̃du absterfōis et silr
triz et lac deinde myrra et s̃qlla et q pcedūt cursu
eay. Et si fuerit hec raucedo hūda ex catarro dē
tur hūti ea papaner et rob eius. Et ex eis que clari
ficat vocē aspaz et turbidam est masticatō cubebe.
Et ex medicis remouētib? raucedinē est aq gñati
feruens in aq: postea distillet oleū viol. et p̃parat:
deide butyrū et congelatū yue et radix lilg et rob
ei?. Deinde fabe cū melle et decoctō ficuū.
De medicis cōnuantiū lenitātē pectoris et q bona
sūt ei. L. iij.

Sunt fabe gñna pini et passe et sic? et gūmi et
femugrecū et semen lini et dactili et radix
lilg et amigdale et ppe amare et cane zuc
cari et sebesten et sirupus de melle et rob p̃dictum
post. Et ex medicis calidis sūt myrrha et asse fe
tida et pip et galbanū et olibanū et glutē albotin et
calamētū et gūma pini et storac calamita et acetū s̃qll
liuū qñ nō est ex caliditate et siccitate et radices op
popoaciā. Et ex medicis frīs sūt semia cucur
bite cucueris et amilū et dragagantū et gūmi et muc
lago psilg et iuleb et succ? liquiritie et vitelli onorū
sūt ex cōuenientioribus medicis ad hoc vt cū eis
cōpōant reliq medicie: et silr lac nouiter m̃luz.
De voce alpa et eius cura. L. v.

Acidit aspitās uocis ex s̃titate et ex tēdē
lacerti pectoris et ex dispōne eius que est
sicut spasmus et ex coitu et ex vigilis.
Et cura eius ē abstinentia a reb? quas dixim? iā: et
dimissio sōni post cibum et dimissio cantilene cum

delectatōe et ut recipiat lenificatiā p̄dicta in caplo
raucedis et siccis hūdas et siccis et p̄se et p̄pe infu
se in oleo amigdalio sunt maximi iuuamēti. Et
illis q̄bus accit ex inciliōe v̄ue raucedo rectius est
ut decoq̄nt coagulati v̄ue cū eq̄li q̄titate mell̄ s̄z
q̄titate q̄ remoueri possit ex eo spumat deinde cō
mūceat cū aq̄ calida et fiat cū eo gargarisma et i po
tu paties ex eo sumat et antiquū eius est magis iuuā
tiū q̄ recens.

De voce breui et cura eius. L. vi.

Causa breuitatis vocis est breuitas anbeli
tus et oz ut gdet in plonatiōe anbelitus
ita ut p̄stetcat comprehensionē anbelit̄
et gdet in exercitiō et ascēsiōe et descēsiōe
in collib̄ et ḡdibus et cursu faciente necessitatē an
belitus ut gdet ad plonandū anbelitū et plonget
mora in balneo calō et in omi q̄d adducit anbelitū
et festinat ipm et cōtineat anbelitū suū et faciat illud
totū et exerceat et balneet. Et post exitū de balneo
oz ut bibat vinū nā vinū est magis nutritiū spūs
et s̄l̄r post cibū et s̄l̄r p̄m cū anbelitū vno et som
nus confert eis.

De voce grossa et eius cura. L. vii.

Quandoq̄ accit ex cāis nimie repleōis sto
machi facietis fastidiū mollificatiō et dila
tatiō meatus et accidit ex m̄litudie voci
feratiōis et eius cura est magis praua. Et q̄nq̄ acci
dit ei q̄ studet in exufflatōe p̄ma in fistul et i bue
cis p̄pe p̄t illud q̄d accidit ex iciliōe abelit̄ eoz
et retentōe ei in p̄mōe q̄re dilatat meat̄ abelit̄.

De voce subtili et eius cura. L. viii.

Hec est cōtraria cōturbate et cāe eius sunt
p̄trarie illis ex vigiliis et lassitudie et s̄o
no p̄pe post cibū et exercitiō laborioso et
euacuatiōibus. Et cura eius est ut dimittat vo
cē et adhereat exercitiō eq̄li faciete tenez et cibis tē
patis et itroitu balnei omi mane et fugiat stiptica et
ericeat et coitum.

De voce tenebrosa et cura eius. L. ix.

Et illa q̄ s̄l̄at voci plūbi q̄n fricat v̄mūz
cū alio et eius cā est hūitas grossa valde.
Et p̄ferit ei exercitiū et luctamē et p̄tiner
anbelitū et fricatō sicca cū p̄ano lineo et ingressio bal
nei et administratiō mediciaz subtiliatū et incidentiū
sicut pisces saliti et vinū antiquū.

De voce tremula et eius cura. L. x.

Recipiat patiet̄ ea ut non clamet n̄z ele
uet voce suā spātō mēlis et mioret locu
tōez q̄tū pōt et risuz suū et motū et saltū et
ascēsiōe et descēsiōe et ira et dimittat q̄tū pōt extē
siōne manū et faciat eas q̄scere deinde resupinet
et laborez ut loquat q̄n iā ḡauerit pectus suū cuz
eo q̄d sit sicut plūbū in frusto quodā sup pect̄ suū
fm q̄titate q̄ tolleret ipm et patiat. Et cibi melio
res ei sunt illi q̄ p̄fortat sensuz eius et sunt pedes et
extremities lacerit et ea in q̄bus sunt p̄glutinatio
et stipticitas.

Tractatus tertius de tussi et sputo sanguis. L. i.

Tussis est ex motibus q̄bus expellit
nā nocumētū a mēbro aliq̄ et hoc
mēbz i tussi est pulmo et mēbra q̄
ei p̄tinuāt et cōicāta. Et tussis q̄dē
pectoris ē sicut sternutatiō cerebro

et p̄plet cū dilatatione pectoris et p̄strictione eius
et motu velamis et est aut p̄t cāz p̄paz pulmoni
aut s̄z semitā p̄mūicationis. Et cā aduocēa tussim
aut ē p̄mittua: aut cōiuncta: aut est aña. Et cāe tuf
sis p̄mittue sunt ex causis prinitūis ponentibus
mēbra pectoris lesa in complone sua: aut formis
eoz sicut frigū adueniens pulmoni et lacerit q̄
sunt in pectore aut s̄liquis: q̄t mouet nā ad expel
lendū nocumētū: aut ex aliqua causaz p̄mittuaz
aduēientū et calefacientūz ea: aut aliqua ē exic
cante: aut ex aspante sicut est fum̄: aut puluis
aut sapor cibi acetosū: aut pontici: aut acuti: aut re
extranea cadēte in meatu qui non s̄cipit difficul
tatē anbelitus sicut accidit ex tussi p̄t casum alicu
ius rei ex cibo: aut potū in illo meatu p̄t negligē
tia et occupationē cū s̄mone. Cause aut tussis cō
iuncte sunt sicut ea que accidunt ex causis corpore
is calefacientib̄ cōplexiōe: aut īfrantib̄: aut hu
mectantib̄: aut exiccantib̄ absq̄ mā: aut cum mā
sanguinea: aut cholericā: aut phlogistica subtili: aut
grossa: aut melancholica et illud est raro. Si aut
mā fuerit effusa ex superiorib̄: tunc cū ipa pma
net discurrens sup cāna sicut discurret aliquis sup
parietem non exiccat p̄lm tussis. Quz aut vult
ut fundat in spatio cāne p̄mouet tussim. Et similis
quādo mordicat et s̄l̄r q̄n mansua sit in pulmōe
et vult nā expellet ipsam: aut expulsa ex stō: aut
epē: aut ex aliquibus membris pectoris que ipel
lunt eam: aut ex quib̄ generat. Et q̄nq̄ sit p̄pter
resolōne singularis et p̄t apata et oppilationes i
velamine: aut in pulmone: aut in gutture et omni
b̄ locis recipientibus has mās et nocūta ex pul
mone et velamine distinguente q̄d ē in cor et pul
monē. Cause aut antecedentes sūt iplo et ane
cessio cāz corporeaz ad causas cōiunctas p̄ictas.
Et tussis quid facta cū p̄munitate est sicut illa que
fit cū cōmunitate corpis totius in febribus et p̄pe
cū se. acutiua: aut febre v̄nius diei laboriosa: et
similibus: aut pestilentiali: aut p̄t p̄munitatem
corpis absq̄ se. Et tussis quidez alia ē sicca et alia ē
hūda. Sicca ē illa cū q̄ nō emittit sputū et fit: aut
p̄t malitiaz cōplōis cale: aut ffe: aut hūda aut
sicce singularit̄. Et q̄nq̄ sit in principio aduentus
apātū calidoz i partib̄ pectoris v̄lq̄ maturent.
Et q̄nq̄ sit cū apate duro tussis sicca valde: et fit
p̄t apata ep̄is et p̄tes suspensionis: et in quibul
dam horis sit p̄t apata splenis. et q̄nq̄ sit p̄t sa
niē replētē spātū pectoris que non expellit nisi cū
tussi. et scias q̄ q̄nq̄ eḡroū cū tussi res petrosa simi
lis ciceri: aut ḡndi et cā eius est hūor grossus que
in ipō caliditas in lapidē cōuertit. Et Alex. q̄d te
stificat hoc et testificat ip̄z Paulus et dixerant q̄
exiuit ex hac spetie in sputo. Et nos etiā testifica
mur illud. et tussis frequens plerūq̄ pducit ad
sputū sanguinis. Et q̄nq̄ multiplicat tussis in hyeme
et de hyemali: et q̄nq̄ multiplicat in vere equali.
et multiplicat q̄nq̄ stat septētrionalis ventus: et q̄nq̄ e
stas est septentrional p̄az pluuiosa et est autūnus
meridionalis pluuiosus multiplicatur tussis in
hyeme.

De signis L. ii.

Signa quide in tussi s̄ra sūt additiō eius ex
frigore et diminutiō ip̄is cū diminutiōe

frigoris et cum calore et plumbitas faciei et parit:
tas sitis. Et quoniam est cum frigore catarrhus et sentitur
quoddam descendere ad pectus et extensio eius in guttu
re et guttas cum attractioe materiei ad nasum et pignit
illud quod descendit ad nasum cum rascatioe. Et vident si
gna catarrhi in comotioe in vasis catarrhi et extensio i
eis que sequitur frons et oppilatioes in naribus et re
liquis et non expuit in principio rascatiois. Dein
de expuit quoddam phlegma: aut declinat ad citrinita
te: aut ad viriditate: et quoniam est cum hoc febris. Et
si quod calidum sit inflammatum et sitis et sedat ab aere frigi
do maior est quam sedatio eius ab aqua et rubedo faciei et
magnitudo pulsus. Et si quod humide sit humiditas sub
stantie pulmonis. et quod ipsa accidit decrepitis et huiusmodi
tis et multitudo steritiois et ppe in somno et post
cibum. Et si quod sicce sit augmentum eius cum motu et facie
lenitas ipsius quod sunt gela et repletio et apud balneum et
potum huiusmodi. Et si quod pure in oibus illis sunt et
non sit sputum oio. Et signum eius que est cum mate
ria est sputum. Et genus quidem materiei si quod genus
eius quod sputum. Et signum eius que sit ab apertibus
et similibus et inueto signorum pleures et pipneumonie
caliditas et frax et aliorum que dicemus in caplo suo.
Et si quod eius que sit ex inflamatioe sit si quod inflamatiois
que dicemus et dolor et siccitas et multotiens sit hu
mida. Et si quod eius que sit ex vlcere sit si quod
vident in caplo vlcere pulmonis ex sputo crustum aut
puris: aut frustorum corporis pulmonis: aut anuloz
cane et eius esse est post catarrhum mordicatum et post
sputum sanguis et apata. Et plim sicce sit quod est illic
materia ppe debilitate expulsiouis: aut ppe anbeli
tum sicut scies in caplo suo. Et signum eius que sit cum
coitate. et coitate quod scio est cum eo quod cognoscit de
significatioibus egritudinum scio et additioe tussis cum
additioe disponis facietis ea necessariu in scio siue
sit repletio siue sit vacuitas et fm cibos. Et plim e
excitat apud repletioem et apud digone. Et scia
cum coitate epia scit p si quod apatis epatis. Et quod apa e
calidum non est excusato ex febre: et si non est calidum non
est excusato a guttate. Deinde attende reliqua con
siderationes quas scinisti. Et scias quod res calide
subtiliant materiam et non expuit et res frige sicut
sirupus de papauere et pulvis aggregat manum ad ex
pellendum. Uterum quod ipse supfluit coelant. Et siru
pus isopi non est conueniens nisi quod quirit absterfio co
gregati grossi. Ipse namque est absterfor bonus. Cum
autem illic non fuerit sputum neque subtile neque grossum tunc
egritudo est alpitax pectoris. Et cura sunt electua
ria mollia que labunt. Et quoniam accidit febrienti
bus tussis et nisi sedet tussis reddibit febris ad ini
tiu. Et siptica valde costringunt meatum sputi. Ad
vero ordeus est bona ad aggregandum sputum. Quod er
go retinet sputum et febrilis huiusmodi tunc ia putrefit ma et
facit cadere in febre putrida aut etibica.
De cura. L. ij.

Cura quidem copiosis frige est quoniam si est leuis
punctio ad vltimu: et est ex causa frigida extri
seca rectificat ea copiosio anhelitus. Ipse
enim calefacit pulmonem cum facilitate in momento. Et
si est necessaria cura fortior ad hoc: aut ad illud co
plonis frige tunc ex cura eius est ut teneat sub lingua
auellana ex myrrha: aut storace sciam cum melle aut
suiat ex fece alutran cochliariu unu: aut ex glutino

albotis cum melle: aut bibat ex oleo balsami cum sera
pino et scis ad aurum. i. Et similiter sulfur cum ouis for
bibilibus et electuaria que labunt scia ex mucilagibus
calidis et herbis cum melle et cum aqua gnati dulcia p
parata super qua pignat mel aut pignit et admistret.
Et inuicidies super pectus sunt sicut olei de lilio et
oleum narciscinum cum cera rubea et dragaganto. Et co
fert mel ros. cum aqua ficum et passulaz et radices lilij et
capilli veneris et oleum amigdalium cum auro vno col
lyrij dissoluti in ipso. Et coferunt in ipso decocto isopi
et asari cum ficubus et alijs. Et cibi eius sunt sorbitioes
frumentales cum senugreco et butyro et ficus et dactili
et radix porri de sceni et olea sunt sicut oleum fistici
et gna pini et tri cum pignit coferunt eis. Carnes au
tem sint carnes plox et galloz et alefidabegi et caro
agnorum animalium. Et in his melle vtiat fistici et gna
pini et passis cum senugreco et canis zuccari et ficubus
et chrysomel et mulla et coestio ficum sicca cum ami
gdalis et nucibus abscondit illa que antiqua est et vinum
odoriferum subtile antiquum et aqua mellis. Cura autem
tussis calide est cum extinguetibus notis que sunt ex suc
cis et oleis et linimentis et vinctioibus. Et supposito
ria etiam coferunt eis et suere et potum aldicur mane et
sero fm descriptioem quam dicemus. Et similis ele
ctuarius de papauere. Descriptio electuarij de papa
uere bona. R. capita. xv. papaueris non valde re
ceta que insudant in hyst aqua fontium aut aqua pluvialis
quod est melius die et nocte. Deinde dissoluant cum de
cocto et colent et pignat super oes pte colatur me
dia ps mellis aut zuccari et ispisset coquedo ut ele
ctuarius. Et potus eius sit cochliariu vnu in mane et
cochliariu in sero. Et ex eis que coferunt istis est
ordeus cum seuesten et sirupus viol. et violatu muni
tu et decocto isopi fra et ppe quoniam maturat aut i sine
ei et aqua gnatoz ispisata fr qua pignat zuccaru ta
barzet et canis zuccari et. Et electuaria eoz quod labo
do sunt sint ex mucilagine psilij et gno: cydonio
ru et amilo et gummi arabico et gna et medulle que di
cemus in caplo pillaz tussis et quoniam ponunt in eis nar
cotica. Et cibi eoz sint ex oleribus frs et medul
lis sicut cucumeris et cucurbite et citrolis cum oleo
amigdalino et fabe cofracie dissolute in decoctione
cum oleo amigdalino et oleo cucurbitio et aqua ordeus et
sorbitioes scia. Et si non fuerit declinatus ad resolutio
nem tunc adhibeant sanie ordeus cum zuccaro et tri. et si
vehemens sit res tunc aqua ordeus cum castris ablatis ex
tremis et ablatis cum aqua cineris salsa. Descrip
tio medicamentis deiacur frs. Coferat semen papaueris
viridis cum cortice suo et dissoluat decoquendo in aqua
et collet et pignat fr ipaz zuccaru et decoct ispisado
ad ispisatioem iule: et si non fuerit humidum insudat
seme succi costriti in aqua die et nocte: deinde decoct i
aqu. Si autem necessarium fuerit quod est fortius tunc ag
greget cum eo cortex et ppe nigri. Et si res fortior
fiat potat cum eo modicu de semie hyusdami: aut dis
soluat in eo parui opij. Cura autem copiosis humi
de et humiditatis in ipso pulmoe cum exicatis exicant
tibus et amistis cum absterfuis ex quibus est copiosum
fm huiusmodi modum. R. boli armei dragagati gummi ara
bici oium an. pte. i. calameti isopi balce cinamomi
ireos capilli veneris oium an. pte. s. coferat et ad
mistret. Cura autem copiosis sicce hec est. Impos
sibile enim est quoniam aut sit febris: aut non sit febris. Si

aut nō fuerit febris tūc puenientior rex eis est lac
asiniū et capnū et aliorū cū reliquo regimie. Et
si fuerit febris admittent res hūectatie ebibite et
admittent cerataria infirmitas nota et admittentur
aq̄ ordeī et hūectatō pedū semp cū oleis et sorbeat
forbitōes amigdalinas hūectatiuas. Et si ē cō-
plexio cōposita tūc cōponat regimie. Et si est illic
materia subtilis matura ea cū deiacur et simplici-
bus electuariis de papanere et mucilagib⁹ de quibus
aliq̄ dicemus in antidotario. Si autem fuerit
grossa resolue ea et absterge ipam fm cōditiōes p-
deas in eis que pterierit ita ut nō calefacias nisi cū
eqlitate. Immo stude in hoc vt lenias et incidas et
lubricū facias et admistra mūdificatiua pōca. Et
ex eis que sūt magis ppa huic loca est glutinū ali-
bat cū melle: aut semē croci hortēsis cū melle: aut
cipi cū eqlī mēsurā sui de melle: aut succi liq̄ritie et
dragaganti. 3. i. et amigdal dulciū eqlr et aloea qm
q̄ tenet in ore cū melle et cōfert valde: aut sūant
tria oua integra et duplū eoz mellis et medietas ip-
soz de butyro. Et sūant pipis. xl. gna cōterant et
miscant oia illa et coagulent absq̄ decoctiōe et la-
bat ex eis mane et sero. Et etia sūant capita. viij.
porri de sceni et decoq̄tur in trib⁹ lb. aq̄ dōec re-
maneat tertia et colet et pmisceat cum residuo succi
corticis eius et melle et decoquat et etia sūant rose
hūide gna. viij. pini vniū gūmi albori vniū passu-
lax. iij. mellis q̄tū sufficit fiat ex eis electuariū.
Medicamē bonū. 12. calamēti stimal. 10. 3.
gnoz pini et semis vrtice oium aū. 3. i. semis lini
pipis oium aū. 3. iij. cōficiant cū melle et admini-
strent. Aut sūantur dactiloz carnosoz. 10. ptes ni-
gelle. viij. ptes croci et pipis amboz aū. ptes. ij.
herbi. 10. ptes cōficiant cū melle disipato: aut su-
mant croci spice arōatice a boz aū. ps. i. prassij et
ilopi a boz aū. ij. ptes myrrhe et lilij a boz aū. ij.
ptes pficiat cū melle colato. et ad atiq̄ det in potu
alkitran cū melle factū electuariū: aut costi indi cū
aqua aneti decocti q̄tū sacraati cum coebliario
olei sisamini et etia semē lini frizū cū melle solu-
at cū pipis mēsurā vna poib⁹. x. aut calamēti
et etia la bēdo sūant mel storacis calamēti cū melle
apū et oppopōcū etia et sinapiz et amigdalas ama-
ras et etia mibridatū. Et pueris quidē sufficiūt
sorbitōes decocte cū lacte nutritis dōec sint i esse-
tia mellis: aut cū aq̄ feniculi hūidi. Et si causa fue-
rit in ea catarrus curetur catarrus. Et si fuerit
necessaria in phibitiōe illius administratō emplī de
ficub⁹ admittret sup caput et teneat sub lingua oī
horas: et in nocte ppe gūm vniū amili. Et fiat gar-
garisma cū stipticis que nō hnt saporē acetosū neq̄
saporē poticū et cū deiacur simplici si fuerit calidi-
tas: aut cū myrrha et croco et alijs si fuerit frigus.
In cura aut scē ab apatib⁹ et vlcēib⁹ in pulmo-
ne et pectore fiat reuersio ad illd qd dicemus i ca-
plo pleures et pipneumōie et apatis epis et pthitis.
Et ad tussiz quidē sūt pille que tenent in ore.
Et ex eis nāq̄ sūt pille ad tussiz calida que i ore te-
nent de quib⁹ sūt pille bichichie note: et ex ill sūt
pille cōposite ex succo liq̄ritie et gūmi et draga-
gato et amilo et mucilage pfilij et gūnis cydōiorū et
medulla gnozz. s. gnozz cucūeris et cōde et cucurbi-
te et citroli et ex spodio et gūnis papaueris et silib⁹.

Et qm sūt fm hūc modū amilū et dragagantum et
succū liq̄ritie formant i pillas cū succo lactuce. Et
de illis sūt pille ad tussiz frām scē ex succo liq̄ritie
et tamarindis mūdatis et medulla tritici et croco et
dragagato et gūnis pini et gūnis cotti et gūnis myrti et
seie papaueris et cortice ipi et amilo et acto et myr-
rha et croco et penidja. Et de illis sūt pille qd
querit stupefactō et dormitō et est intentō in eis
narcotica et admiscetur eis medicie bezabar case.
Nā ex pillis exptis ad illud et sūt sedantes tussim
antiq̄ nociua et sūt pille de storace note. Et ite-
rū sūant storacis et castorei et assari et opij ptes equa-
les et sūant ex eis pille et teneant in ore. Et etia sūt
hyusquiami. vi. gnozz pini. ij. croci. i. cōficiant
cū rob et in formēt pille. Et etia storacis et myr-
rhe et opij oium aū. 3. s. olei de baliao croci oium
aū. darkimet. ij. fiat pille ad modū herbi. Et qm
q̄ admistrant in tussi antiq̄ hūida suffumigatiōes p-
deas in ea smatis. Et qm hūiditas est pueniens ad
q̄tū admistra suffumigatiōem ex arsenico ru.
et stercore leporis et farina ordeī et corticib⁹ sisti-
toz cōfectis cū vitellis ouoz et troc. formatis ex
eis quoz quisq̄ sit. 3. i. et exicent in sole et suffū-
gato fiat cū eo trib⁹ vicib⁹ et etia aristol. et stora-
cis et galbani eq̄les sūant ptes arsenici fm q̄tū tatez
oium cōficiant cū melle et butyro vaccio et fiat ide
similitudies auellane et fiat suffumigatō ex eis.
Sed tussis scē in febribus iā singulare ordianū
regimie apd febriū accētia.

De sputo sanguis. 12. iij.

Sanguis qm egredit spuenodo et ex pti-
bus oris. Et qm egredit rascado et ex
ptib⁹ gutturi. Et qm egredit cū vehe-
mentiore rascatiōe et est ex cana. Et qm egredit vo-
mendo et est ex meri et ex ore stōi et ex stōi et epe.
Et qm egredit tussiendo et est ex ptib⁹ pectoris et
pulmōis. Et in illo quidē qd est ex pectore nō
est tm timoris q̄tū est in eo qd est ex pulmōe. Il-
lud eniz qd est ex pectore sanat velocit: et si non
sanat nō hz malitia vlcēri pulmōis. Et multoties
sit vlcē fistulosū i diens oī hora cū sputo sanguis.
Et cāe ppinque oib⁹ illis sūt vultus ppt cām
pmittū ex pculsiōe aut casu sup pectus: aut super
epar et velamē: aut re incūinaz: aut tussiz frequen-
te: aut vociferatiōem: aut acuitatē vocis sine gda-
tiōe aut rixā: et ppt hoc multiplicat in demōiacis et
in illis qui rixant ab oī re: et qm pcedit ex vōitu
laborioso ppe in pparatis. Et qm pcedit ex assūp-
tiōe solutinoz acutoz: aut ciboz calidoz sicut al-
leoz et cepaz: aut timore et angustia acūete sangui-
nē: aut dormitiōe nō sup stratiū: aut sanguifuga ad
herēte gutturi et radici eius. Et illd aut est in ve-
nis: aut taljs. Et id qd est in venis aut est incisio:
aut pforatō: aut aptō dilatata ab acuitate: aut mol-
lificatio: aut corrosio ppt acuitatē hūoris: aut pp-
raritatē resudatiua. Et multoties dilatant meat⁹
qui sūt inter ptes cāne et arterias supra illā que est
in nā: quare resudat sanguis ad canā. Et illud
qd nō est in venis: aut est vult⁹: aut vlcē et vult-
nere: aut a corrosiōe aut putrefactiōe qm eradicat
ex mēbro aliq̄. Et qm est ab apate sanguineo in
pulmōe ex quo resudat sanguis. Et huiusmodi
quidē apā est in columē: qm est sanguineus et qm

refudat materia non phibita neq; ingrossata. Et qñz inueniunt oēs iste cās in pulmōe nisi sanguine. Et hāc cāz cōiunctaz sūt cās magis aīcedētes. Et sūt aut multitudo materiei aut multitudo ciborū et dimissio exercitiū: aut quia ipse sunt supfluitates a pparatione nature sicut accidit illi de quo locuti fuimus in libro vniuersaliū apud dimissidē exercitiū: aut retētiōe mēstruorū: aut sāguis hemorroidaz: aut abscessidē mēbri: aut ppter acuitatem suā: aut ppter vehemētiā motus sui: aut ppter ventositatē i vēis faciēt eas laboriosas: et ppter i alatis qm illd mltiplicat i eis. Preparatiōes aut pientes mām sūt ppter frigus cōstringens eā et faciens dilatiōem eius difficilē: quare nō obedit virtuti laborati in illo cū dilatiōe imo cū attractiōe: aut ppter caliditatē extrinsecā aut intrinsecā: aut siccitatē que iā pparat eā ad illud qd est cū inspissatiōe et exiccatiōe. s. ad scissidē a q̄libet cā: aut ppter hūilitatē mollificantē eā: quare dilatant porū ei: aut obuiatiōem calidi: aut corrosiui: aut incisui: aut putrefactiui. Qū ergo accidit repletō sanguinea i capite natura expellere mām ad q̄cūq; pte possibilē est ei qū sit vehemētius pparata: aut sit p̄pinq̄ior loco supfluitatis: quare expellit eā cum spūto: aut solutiōe ex hemorrhoidib: aut in mēstruis: aut in fluxu sanguinis nariū: q̄ si vene fuer i m̄ foras q̄ nō resoluit a sanguine accidit mors subito ppter effusiōem sanguis ad cōcauitatē venaz. Et ille cui accidit spūtu sanguis est pparatus vt adueniat ei vlt pulmōis. Nā spūtu sanguis fm plm sit a vulnere et vulnus declinat ad hoc vt vlt fiat. Et qñ succedit spūto sanguis retenti spūtu sanguis timet ei q̄ sit hoc fm accēs ab vlcere ad qd cōuersum est vulnus p̄mū. Et multotiens est sanguis qui expuitur ex narib: currēs ex capite ad pulmōes. Quq; spūtu sanguis est ex p̄tib: pulmōis cōmittant ipm duo timores. s. timor supfluitatis eius et timor vulneris ne fiat vlt. Et nō est omē spūtu sanguis timorōsū: imo illud qd nō retinet: aut qd est cum febre. Et multotiens quidē est spūtu sanguis causa sanitatis apatis in epe aut splene.

De signis. L. v.

Propter quod spūto est cū tussi pua: et lōgin quos est cū tussi plurima et q̄to plus lōgin quos ē expuit cū tussi vehemētiore. Et qñ dormit sup latus in quo est egriūdo addit ex creatō eius qd expuit. Et oz vt cōsideret in p̄mis ne sit illud qd expuit sanguis ex narib: Et cōditō illius ē cū cōsuetudie flux: sanguis nariū et ei: eue tu et cū alleviatiōe accideite capiti post gūitatē. Et signa flux: sanguis nariū sūt sicut rubedo faciei et oculi et splendor corā oculis: et vt nō sit spūa et sit subito. Siq; sanguis excreati ex substantia carnis pulmōis ex vulnere aut vlcere sūt vt sit spūmos: et sit abscessus cū quo nō sit dolor et est minoris q̄tatis q̄ venalis et maioris malitie et deterioris finis. Et qñz expellit spūosū pletici et pipneumōici qñ in pulmōib: eoz est caliditas ignea feruens. Et qñz est spūmos: ex cāna pulmōis. Sz est veniens cū rascatiōe et tussi pauca: et est illd qd egredit parū etiā. Et est ibi sensus quidā cū dolore. Et ille qui expuit ex venis eius nō est spūosus et est rarior et vehemētiōis spissitudis q̄ ille

qui est in pulmōe et similior sanguini quā nō sit i grossitudine eius qui est ex pectore. Et signa extra ti ex pectore sūt nigredo coloris eius et grossitudo ipsius et coagulatiō eius ppter lōgitudiez spaiū cū spūmositate quadā. Et spūa cū dolore in pectore signū te locū egriitudis et additiō eius in somno est certū signū eius. Et cā illius doloris est neruositās mēbroz pectoris: et est eius spūtum paulatiz non exuberans et est spūtum eius cum tussi vehemēti dōec expuat. Et signū facti ex incisidē venarū est exuberatiā sanguis. Et signum corrosiōis est aīcessio cāz corrosiōis ex acceptiōe rez acutaz et descēsu catarrhi acuti et vt sit febris et spūtu saniei aut corticis aut ptis pulmōis et est spūtu simile aq̄ carnis. Et incipit spūtu sanguis paulatiz. Deinde qñz sinit subito et expuit res mala et color eius est malus. Et signū eius qd est ex aptiōe orificiōz uenaz est ex repletiōe et nō sit oīo dolor et inuenit requies et suauitas. et egredit in p̄mis minus q̄ illud qd egredit ppter incisidē et scissidē in principio rei et est plus eo qd egredit a corrosiōe i plurib: horis. Et signa resudatiōis ab apate sunt puitas eius et ppe lig pipneumōie et reliquoz.

De cura. L. vi.

Texposito spūto sanguis oī hora oz vt attendat solō repletiōis ei. Et quoties cūq; sentit in eo repletō succurrat cū pblebotōia: et ppe quā pectus eius in creatiōe fuerit strictū et fuerit tussis in ipso frequēs. Et rectus est vt inclinet sanguis eoz ad pte inferiorē cū phloia saphene: et post ipam est cū phloia basilice et p p̄uocatiōem mēstruorū muliez in hora sua et sz q̄ sufficit remouet spūtu sanguinis eaz sicut accidit i eis repletiōe eoz. Et oz vt custodiāt ab oibus cāis mouentib: sanguine sicut sūt cibi calefacientes et sicut sūt salt: et clamor et rixa et coitus et anbelitus altus et locutiō plurima et intueri res rubeas et potus vini plurimi et multitudo balneationis. Et vitent apitima que sūt ex medicis sicut apū et aloca et sifamū et ruta et caseus antiquus: qm ē no ciuus eis. Recēs vero cōfert eis. Et cibi cōuenientes eis sūt omē glutinati et oppilati et etiam omē cōsolidati et oē infrati sanguis phibēs feruorē eius. Et ex eius est lac decoctū ppter illd qd i ipso est de glutinatiōe et lac vaccini de quo butyrū est extractū ppter illd qd in ipso est de stipticitate et butyrū et calens recēs pter salitū et fructus stiptici et quedā spes prioz puoz in quib: est stipticitas et oleū omphacinū recentis exp̄ssiōis. Et qñz cōfert in eo impinguatō ciboz eoz et aq̄ lūmole vehemēter cōferūt eis. In eo vō qd fēm est ab ipso corpore pulmōis oz vt patienti in poru deni medicie incarnatiue et sic sicut lutū et bematites eaz aq̄ arnoglossē et acetū misclū cū aq̄. Cura vero eius a regimie cibi eius ē vt succurrat ad pblebotomādū basilicā p̄tis in q̄ existimat esse solutō singularis subilem faciēdo phloiaz et accipiat sanguis in expulsiōib: inter quas sūt tres hore quasi ipse sit cū cōsuetiōe virtutis. Phloia emiz attrahit sanguine ad vacuū et phibet etiā aduentū apatis i vulnere. Et fricent eoz extremitates et ligent incipiendo a supiorib: ad inferiora et interdicanur eis res p̄dce et temperēt eoz aeres. Et sint eoz

somni sup latus et fin forma que est sicut pparato
ut si cadat aliq ptes pectoris sup alias. Et qnz est
eis pueniens ut in potu suant acetu mistu cum aq.
Ipm emi phibet sanguis cursu et mudificat ptes pe
toris et pulmois ex sanguie si rtinet in ipo: quat
no agelat. Et suant i potu medicias fras glutinati
uas. Na glutinatio hic e meli quo occupari oz. Et
qn repit cu glutinatioe mudificatioe et vltimu ei qd
qrit. Et piliu e iuuati cu infriatioe sua: et vbi est
litis e vehemens iuuameti. Et qnz e necessariu ut
cu eo misceant narcotica ppt duas res qz una e se
dato sanguis et et subtilitatio eius. Et fa est dormi
to et remotio motu. Et ego dica medicias coes spe
bus sputi sanguis in fine hui capli. **¶** Quz ergo
accidit sputu sanguis ex catarro et no est catarru acu
tus pugiuius vald cholice phlomei ho stat i et affi
duet ligato extremitatu eius descendeo a supiori
b ad inferiora et fricet cu oleo de oliuis calido: aut
cu yngueto calido sicut est oleu cucumeris asinini
et similia ei et no inugatur caput oio. **¶** Et sint cibi
eoz triticu cu aliquo poticoz fm seita forbitiois.
Bitqz potica ista ex fructibus et que eis simulantur
et apud debilitate cibent pane infuso in aceto mi
sto cu aq fra. Et admistret in eis clistere acutu ad
attrahendu man a pib capitis qu no fuerit phle
botomia ppt phibitioem. Et oz ut studiu impedit
in ifrando caput qtu pole e: et non ipendatur plu
rimu studiu in huctando ipm. **¶** Et ex eis que p
ferut ei e tribuere ipi i potu trociscos de karabe.
Quqz no valet ea que diximus no e excusato cur
catarru et retentionis ei cu eis q sunt sicut abrasio
capitis et admistrato epli facti ex stercore colubio
qd more epli suppoat et remoueat fm necessitate.
¶ Et. **¶** qd dixit q mulieri sputu sanguis adue
nit ex catarro qua clisterizant clisteri acuto: et p
pe qa no erat pole phlebotomare ea quia ia remane
rat. iij. dieb et fuerat obilitata et cibant ea pultu
b et fructib in qb etia erat stipticitas: qm spa
tiu ei cu cibo logiqu erat. Et curauit caput ei cu
medicaine colubim stercoris et pcepit ea igidi bal
neu ppt medicame et no inmixit caput eius ut si hu
mectaret et dedit ei in potu tyriacaz recete ut fac
ret ea dormire. Nam het tyriaca fortis opij e ut
dormire faciat et phibet comotioez tussis et sedat
cursu materiei cu ingrossatioe. In die vero fo hu
ius medicamis no puenit ad mouendu ea. Immo di
misit ea qeta traqlla qu tu necessaria foret ei mun
dificatio pulmois. Et plm quo ea rexit fuit q fri
cauit extremitates eius et dedit ei in potu qtitatez
sabe de tyriaca recete minus q herbi et fuit inteto
eius ut qdatz duceret ea ad mel ut mudificaret
cu eo pulmo: deide dimisit ea qeta: deide fricuit
extremitates eius et dedit ei post illd aqua ordeu cu
panco pane ut viuificaret vir et i die. iij. dedit
ei tyriaca atiq cu melle plurio ut mudificaret pul
monem ei vehemeter. Et cibauit ea in reliqs die
b fm q oportuit et rexit ea regimie conalescen
tiu: et cu hoc ia posuerat sup caput eius hora post
hora ex ceratario gume rute siluestris et inbibuit
ei balneu. Et hoc regime e bonu. **¶** Et opz ut sit
tyriaca inter duos menses vsq ad. iij. Ipa ne dor
mire facit et rtiet catarru et n apprimet caput isto
ru olea. Et necessaria est abrasio capitis ad aomi

nistradu ista rubificatia: et si no alqs salt mulieri
bus. Et necessaria e ventris solo cu eis q sunt sicut
pille cochie si est illic multitudo et post illd phle
botomia: deinde adhibeant medicie rubificates. Et
in eo qd est ex scissura vene: aut incisioe eius et e
ca eius repleto oz ut no cibet eger qtu pole est:
imo ieiunet trib diebus in quo sufficiat omi die
cib pauco ex aliquo viscoso. Et qn no appet ca
sus virtutis tuc expellat a cibatioe qtu plus pole
est vsq ad qrtu. Et si timeat cal virtutis timore
necessario cibet eo a quo generat hior eqlis: aut
declinans ad frig et in quo sit glutinatio aut inuiscatio
et tenacitas et stipticitas et ppe igrossato sanguis si
cut alketisati cu extremitatib et sicut capita et sicut
oua forbilia et sicut tri ppe qd decoquit cu lenti
b et sicut lentes et inube et qtu pole est ut no coe
dat illd qd forte faciat et sit contentus aq ordeu et p
pe decocta cu lentib aut inubis: aut cydosis et pa
ne infuso in aq fra cu aliquo acetolo siue sit sulci
tu siue no sit sulcitu et totu sit inifratu actu et lac uac
cinu de quo butyru est extractu qn plogat egritu
do e iuuati ppt stipticitate et fritate sua. Et lac p
suetu ppt glutinatiorem sua et sua inuiscatioez. Si
aut no sufficit et addit in sangie fiat phloia. **¶** Et
pisces aradrati sunt vehemens iuuameti eis. Et oz
ut sint cibi istoz et eoz qui pcesserut eos ffr actu.
Et cale reces no salius vald iuuat eos. **¶** Et qn
cibant isti et similes eis carne eligat ex carnib ille
que sunt pauci sanguis sicce leues sicut sunt carnes co
lubaz agrestiu et turturu et pdicu decocte in stipti
cia et poticia. Et ex reb exptis in abscededo itera
tioem sputi sanguis e masticato portulace et deglu
titio aq eius qnz eniz stati retinet. Et ex fructib
cydosis et poma q ambo sunt stiptica et inube buide
et gna myrti et rilocaracte de sceni et q hoc cursu p
cedut. Et qnz sit eis quo vtit in fa mela aliquid ex
luto sigillato armco cu gumi arabico et pauca calo
ra. Quqz retinet sanguis et puenit ad qrtu die oz ut
nutriat et confortet et incipiat ab eis que sunt sicut pa
nis infus in aq: deide alkeris et extremitates et
cerebella. **¶** Et si fuerit fissura et incisio ca acuita
tis sanguis fiat illd qd oz de declinatioe sanguis
ad inferiora et ad diuersitate ptes. Euacuet g cho
lera: deide fiat inifratu cu fortitudine et fiat hucta
to et admistrent stiptica etia et glutinatus et aq or
di et cacti et cucurbita et medicam Androsachi et me
dicame. **¶** In facto aut ex aptioe venaz meoi
cie qa oz admistrare sunt stiptice potice coglutinati
ue sicut sunt medicie q necessarie sunt in eis que pre
rierut et sunt glutinatie incarnatie cum stipticitate.
Et iste sunt sicut balastie et capita gnatoz et suac et
suce teratit et suce raoy vitis et glades et folia ru
bi et karabe et acatia et licu et suce virge pastoris
et suchaba et suce agiste et eifistides: et qnz conforta
tur ista et q ex eis sunt cu aliune et gallis et aloz et ap
sinthio. Et sunt ex eis medicie pposite et troc. ppa
ti ad hoc. ca. ia ppositi ex medicis pdicis. Et qnz
decoquit iste medicie i aqa puris: aut i qbusda suc
cis et bibit decocto eoz. Et qnz sunt ex eis epla: et
qnz admiscet eis et aggrgat medicie cordis pde et
medicie pectoris pde sit apiu et aeos et aliu et spica
et ramacha. Et qnz miscet cu eis narcotica q sunt sic
cortices radices madori et hyusqai et papaueris.

Et qñz pñiscēt eis glutinatus sicut gūmi et corti
ces turis et stella semi et spodiū et semē arnoglosse
et mucilago psilā et semē eius et succē portulace et mu
cilago gñoz cydōioz. **S**ed qum ē resudatō ex
apate tūc cura eius est phlōmia et eūatō: deinde ma
turatō et nō curet cū stipticis. Illō enīz attrahit nō
cūentū magnū. Immo oīz vt curet cura pipneumo
nie. **S**em autē ex corrosiōe ē prauē cure et viffici
lia et qñ sicut illō de quo despat. Nō enīz sanat:
aut nō cōsolidat nisi cū remotiōe malitiē cōplōnia
et istud nō fit nisi in spatō in cuius simili: aut indu
rat vlc: aut putrefit. **C**lerū qñz cōfert vt nō
pmitat corrosio cōfirmari expellendo hūorē acu
tū. Et qñz solutiōe educit cholā et grossū simul cū
eo qd est sicut pille de agarico. Et si indigneris i
tētiōe cōfortatiōis cōforta et ingenia ut sedes com
motiōez tussis cū medicamie de semib. Spat enī
ex eo qd aliquod cōferat inuamētū. Et ad sūmū cu
ra eoz ē mūdificatō et euacuatiō cū phlōia et alga et
cibi bōi chimi. **E**t ex eis quidē que sanat corro
siōem sūt tus et myrrha et sanguis dracōis et semē
portulace et radix malue et troc. stelle in qd addi
tur opij medietas ptis. Et medicie cōposite qd di
xit Paulus et nos dicemus in antidotario. Et eorū
medicie ad hoc inuatiue sūt ille in qd ponūt sced
nigi et sanguis dracōis et karabe et sandaraca et lutū
sigillatū et ad vltimū oē exiccātū mūdificatiuum
inuiscatū cōsolidatū. **F**actū autē a pectore cu
rat cū eplis et medicis in quibz ē substantia subtilis
que admiste sūt eis. Et sūt ille quas diximus vt p
ueniat ad pectus. Albedarūgi vero in seipo cōiun
git inter duas res qū existimat qd cā sputi sanguis
sit ruptura. Et medicie pñcē omēs sūt cōueniētes
ad hoc. Et qū existimat qd cā sit frigus faciens eue
nire sputū sanguis fm modū pñcē: tūc cura ei ē
sicut dixit. **S**. Illō enīz acedūt cūda adolefcenti
et curauit eū. Phlebotōmāit nāqz eū in die pmo et
secūdauit et fricuit extremitates eius et ligauit strigē
do eas fm qd oīz in oī retētiōe sputi sanguis et ciba
uit eū sorbitiōibz et posuit sup pectū suū ceratariū
de gūma rute et remouit ipm ab eo hora noctis vt
non adderet calefactiōez eius fm qñtātē qñtaz et
cibauit eū cū sorbitiōibz et dedit ei in potu medi
camē de semibz. Et postq dies tertia affuit usua
est sup pectū eius illo ceratario tribz horis. Dei
de remouit ipm et cibabit ipsum aq ordeī tasea
ta cū carne anatis. Postq igit tēpata ē cōplo pul
mōis eius et sublatū est timor aduētus apatis mū
dificauit pulmōez eius cū tyriaca antiq cōpleta. Et
gēdauit eū ad bibendū lac asininū et ad reliqū regi
mē sputi sanguis. Et dixit. **S**. q oīs que ex istis
cōsequit sputū sanguis i die pmo sanat: sed alioz
diuersificānt dispōnes. Et nos iā testificati sumus
de istis quem inuit hec via et similis ei. **E**t qñ
existimatur qd cā est hūiditas et mollificatō admi
stra illō in quo sūt exiccātō et calefactō et stipticital
sicut est radix sgnatī et mastix et cymīnū torrefcēt
et calamētū mōtanū et calcadis et castoreū et crocus
et albrenge. Et qñz admiscēt eis stiptica eqūlia si
cut castanee. Et qñz sūt ex istis cōposite que dicē
tur in antidotario. **E**t qñ existimat qd cā sit siccitas
et illud ē in pñcipio ad mīstra hūectantes notas
que sūt ex lactibz et oleis et succis post regimē. cōe

de declinatiōe materie ad cōstricteptē ptis. Verū
ea que pñent hūic loco ex phlōia et alga minora
sūt et debiliora eis que pñent alga. Et qñ est casus
sup epar tūc cura eius est cū isto suffus. **R**. reubar
bari. x. laccē. y. luti armen. y. siqz vof eius cō
trui. z. i. et s. **E**x medicis vero cōibz ille q sin
gulares sūt scripte sūt in libro sō in arol notis. Et
illa que ex eis pñet hūic loco ē hematites. Nā qñ
terit vebemēter sicut puluis et bibit ex eo aut.
i. in quibzda stipticis aut succis inuat nobili inua
mie. Et qñ masticat portulaca et deglutitur aq ei
tūc qñz retinet statiz et aq citroli et succē eius: et p
pe cū quibzda glutinatis stipticis vald qñ paula
tiz trahit. Et cornu cerui aduētū qñ pñicet me
dicis est plurimi inuamētū. Et silr aq mēte et etiaz
succē algarab pōdere. **h**. z. Et etiā illō qd ē sup
in coriandro cū aq sra pōdere. **h**. z. mane et sero.
Et etiā corallus qñ ē plurimi inuamētū et lutū se
miū. Et existimauerūt quidā q nōiat grece stel in
terre et nōiat nōibz pluribz et videt q sit nōm al
talk et etiā sūat sanguis hedi anq congelē et sūat
ex eo in potu medietas. **z**. tribz diebz et etiam de
gms myrti et semie arnoglosse pōd. **h**. z. in aqua
plātagis: aut succo rose qñ est vltimū et cydonia
etiā inuat et ppe aslata et etiā coagulū leporis cum
aq ros. Aut aliud ex coagulū cū decoctiōe pōtica.
Aut cū aq albedarūgi et ppe in eo qd est ex pecto
re et lutū sigillatū: et loco eius lutū semiū cū aliq
fo aceto et etiā succutū et ē sepiua. Et dixit vir i q
bulda que aggregauit qd ē spēs calamētū nascens i
ter lapides q terit et cōdēt cū sale et nōiat nimulū
albura siluestre et in hoc ē cōsideratō: et huiusmo
di medicia sūt in potu cum eqū mēsurā amili. Et
iterū ex illis que inuat ipm est vt deī in potu ex
alumie iameni et ppe in vitellia ouoz tēpactis
coagulati oio: et etiā glutē pisciū cōfert qñ bibit
ex eo. **E**t qñ prauior sit res tūc qñz dat in po
tu pōd qñte. **z**. i. de semie hyulqamī cū aq mel
lis. Et oīz vt dent in potu medicie cōstrigētes spu
tū sanguis cū vino pōico vt penetrent nisi sit fe.
Tūc enīz sūant i potu cū succo alio. Et ad antiq et
veterē semis porri nabatie et gñoz myrti ptes su
matū eqles et potet ex eis vsq ad. **h**. z. cū aqua
virge pastoris: aut sūat succi porri de sceni. **z**. i.
et aceti media. **z**. potet in mae. Et deī in potu adu
stū spōgie cū aliqto vini de passis. Et. **S**. qdē cu
rauit sputū sanguis cū tyriaca et mīlhydrato et medi
cinis bōi odoriz: qñ ipe cōfortant naturā ad hoc
vt sit auara sanguis et cōsolidat vulnera. Et silr
troc. stelle et medicamē andromachi. Et cētāia ag
gregat ad retētiōe sputi sanguis et mūdificatiōez:
qñ in potu sūant ex ea febricitantes cū aq et aliq cū
vino. Et sclarū qdē curat cū decoctiōe radices cētā
ree maioris. Et ex potibz est ille qui. **R**. succi ar
noglosse pōd. **z**. h. succi buglosse pōd. **z**. i. succi
portulace et succi ramoz recētis rose. **z**. i. terant
sine roratiōe aq sup eos et colēt et nō decoqntur: i
mo dissoluāt in eis aliq de luto armēo et potetur
aut sūat succē raōz rose et dissoluāt in eo succus
hypoquistidos et enduiā et cornu ceruinū aduētū et
potet. Et ex trociscis troc. huiusmodi. **R**. acacie
balaustie ros. rubeaz succi barbe hircine corticū
gladiū corticū turis ptes eqles: et iterū arsenicum

corticū radicis mādragore luti de albohera tus aca-
tia semē portulace semē albedarūgi balaustie cāfo
ra sūant et sūt ex eis troc. Et sit potō eorūz pōd?
5. h. cū media. 3. aq. aut vini pōuci: aut aq. albe-
darūgi et etiā semē papaueris luti sigillatū et cōfisti
des tus cāfora dēt in potu cum aq. albedarūgi. Et
iterū trocisc? quē dixit Eben serapion? et ille qui
factus ē cū gūma amigdali. Et ex oleis admistra-
tis sup pectus: in estate qdem ē oleū de cydōgia et
in hyeme ē oleū narvinū. Trocisc? bōus. R. luti
de albohera et coralli et stelle semi? rose sicce. oīuz
an. ptes. ij. karabe et gūmi et amili oīum an. pte.
i. terant et fiat inde troc. et potō eius sit. iij. aur.
febricitantib? in succo stiptico et nō febricitantib?
in vino et ppe stiptico. Et ex ēplis cōib? ē farina
ordi et saria herbi et acatia cū albumie oīi. Quz
sanguis retiet tūc pūei ad cōsolidādū vuln? et ad
phibedū apā et cōsolidatō vulneris ē cū eo qd sci
uisti ex glutinatis stipticis. Et phibitō apatis ē cū
phibitōe cibi et attractiōe materie ad extrēma et
infractiōe pectoris. Et oz vt torbeat acetū mistum
multotiens. Et oz vt se custodiat post reuētiōem
et pūtiōē etiā sup res pdcās. Aq. aut quā potat
oz vt sit aq. plunialis: aut aq. in qua ponūt luti ar-
menū et rose et aq. ferri et in q. extinguit ferri ē in-
uātua ppi suā stipticitatē. Et qn timei cōgela-
tō sanguis in pulmōe oz vt in potu dēt in pncipio
acetū mistū cū aq. nisi tussis allit: tūc enī oz vt ca-
ueat acetū. Et qnz sanat sanguinē cōgelatū medie-
tas. 3. i. diacurcū cū aliq. lō de aq. porri et cochlia-
rio oxymellis. Et ex cōpositis ad hoc ē illd qd. R.
senugreci. Ococi. 3. ij. aristol. 3. i. myrrhe. 3. iij.
olei de lilio. 3. i. pipis. 3. i. hyndami. 3. i. rosaz
3. ij. fiat ex eis troc. et ericent in ymbra et sūant i
potu cū aq. feniculi et apj et etiā coagulū leporis et
aq. cineris ligni fici cū balce: aut origanū cū melle:
aut soluat vter cū eo qd euacuat. Et medicinas q
dē singulares diximus in libro 8o et cōpositas dice-
mus in antidotario. Et tu lege fmonē nīm de re-
solone sanguis cōgelatū in libro 8to.
Aractatus qrtus de pncipijs speculatiuis scie apatū
mēbroz partū pectoris et exituraz eoz pierquā
cordis. Sermo vniuersal de dolorib? partū
pectoris et lateris.

De pleureti. L. i.

Quandoq. accidunt in velamibus et
tunicis et lacertis q sunt in pectore
et costis et pūib? eoz apata ledētia
uald dolorosa que nōiānt solati et
et birsten et pleures. Et qnz sūt etiā
dolores in istis mēbris nō ex apate: sed ex vento
sitate: quā errāt quidā et existimant q sit ex hac
egritudie. Verū nō ē pleures nisi apā calū in pū-
b? pectoris aut in lacertis intrisecis et i velamine
coopiente pectus: aut in velamine distinguente et
est illd qd ē purū: aut in lacerto appente extrinse-
co: aut uelamie extriseco cū cōitate cutis: aut abiz
cōitate: et maius istis et terribilius est illd qd est i
ipō uelamie distinguēte et est prauū eis. Et mā
qdē huius apatis fm plm est calida: aut sāguis cho-
leric? qm in mēbris tunicof nō penetrat nisi sub
tilis cholice? deide sanguis pur? Et ppi hoc sunt
porisui uehementie febrū ei? tertiat fm plm et

ppi hoc raro accidit ei q eructuat fm plm acetose
qm ē phlatice cōplonis. Et cū hoc qnz sit sepe ex
sanguie adusto. Et qnz sit ex phlate putrido. Et
qnz sit sed raro ex melia putrefcā inflammata. Et
nos iā oīdimus i libris vlib? et q si nō ē ex cōditi-
one apatis calidi vt nō sit ex phlate et ex melia: im-
mo qnz sit ex phlate et melia: fm modū tū vt non
sit acutū nisi qn ē ex cholā aut sanguie. Nā si ē ex
aljs ab his duob? ē chroicū: et hec est res quā plu-
res hōinū nō cōphenderūt. Et ppterea q oīe
apā: aut resoluit: aut indurat: aut collectiōem fa-
cit. Et tūc similr est dispo pleures. Verū indura-
tō in pleuresi ē ex eis q minorant. Ipse enī aut i
soluit: aut collectiōem facit in dñatiōe dispoīuz.
Et pleuresis qdēz qū resoluit recipit pulmo fm
plm illud qd resoluit ex ea et exccat ipm et extra
educit illd. Et qnz resoluit ad pte alterā. Et qn
coligit sāies indiget necessario maturatiōe ut rum-
pat. Et qnz recipit pulmo sanie. Et qnz recipit eaz
vena cōcaua et egredit ad yrinā. Et qnz effundit
ad meatū fecis et eūat cū solutiōe vētris: et multo-
tiens cadit ad loca vacua et carnes glādas. Et fa-
cit euenire apata in eis q sūt sicut duo inguina et al-
magabeni et post ambas aureas. Et mī toties ex-
pellit mā ad cerebrū et mēbra alia sicut dicem? et
accidit timor et interficit. Et qnz plocat materia
pulmonē multitudine sua in plocado meatū anbe-
litus. Et qnz eius multitudo nō ē hec multitudo et
nō ē mā ynde sanies siue sputum sit simile saniei.
Sed virtutes sūt pstrate: quare deficiūt a sputo:
et ppi hoc oz vt confortet virtus in hac hora: ita
vt sit fortis ad faciendā cōstrictiōem uehementem
ad tussiz sputi: hoc nāq. sputū ē opatō q complet
duab? virtutib? quaz vna ē naturalis maturatiā
et expulsua etiā: et altera ē volūtaria expulsua.
Et qn nō cōfortant ambe pole ē vt deficiāt a mun-
dificādo. Et scias q difficultas spuendi nō ē nisi ex
virtute qn ē debilis aut ex instrumento qn instru-
mētū ē lesū motu sui ipius: aut ex motu vicini
sui: aut ē ex mā quz ē subtil vald: aut vald gros-
sa: aut viscosa. Et in huiusmodi quidē dispoīb?
qnz accidit in pulmōe sicut ebullitō ppi cōmissio
nē aeris cū mā inobediēte effusa ad pulmōē et ad
cānaz. et qn nō mūdificat cū sputo in pleuresi vt
q. ad. xij. dies tūc iā facit collectiōē. Et qn non
mūdificat virus post. xl. dies tūc iam cadit i pi-
pneumōiaz et phibiz. Et qnz erupit virus i. vij.
Sed in plurib? est in. xx. et xl. et in. lx. Et qnz
accidit ruptura an maturatiōēz ppterea quia natu-
ra expellit mā nocētē ppi suā multitudinem aut
acuitatē suā: aut ppi caliditātē cōplonis etatis et tē-
poris et regiōis et receptiōem facientiū eruptiōem
ex ebibitis an hora ex pte erroris medici. Et ego
dica erupētia post: aut ex motu egri supfluo et ma-
ximo sicut calū aut tussis: aut vociferatiōē et illd ē
timorosū. Et qnz accidit vt pmutet pleures ad
pipneumōiaz ita vt recipiat pulmo mān apatis.
Deinde nō ē bōuz sputū eius et retinet in ipō qre
apat. Et qnz accidit vt pmutet pleures ad phibiz
qnz mediātē pipneumōia fm modū quē dicitur i
mus: et qnz abiz mediatiōē pipneumōie: imo vt
viceret mā aut sanies resoluta ab ea substantiam
pulmōis acuitatē et malitiā suā. Et qnz accidit

ut pmutet ad spasmū et aliter ita ut expellatur
mā ad nervos cōiunctos mēbro in quo ē āpa. Nā
mēbrū ē nervosū et hec pmutatō pntiosa ē: deide
nō seqūt cū ea reliq̄ siḡ bōa. Et qñz succedit pleu
res et pipneumōie qñ supor in postreo adiutorū
patientis et in dōestico brachij eius vsq̄ ad extrēa
digitorū. Et qñz ptrahit ad ptē cordis. Et accidit
tremor cordis quē seqūt sincopis et ad latus cere
bri etiā in dispōne resolutiōis an collectionē et in
dispōne collectiōis. Et qñz pmutat mā ad mēbra
appentia et sūt exiture. Et qñz sūt pmutatō eius
hec cū penetratiōe ipsius in substantias nervorū et
corday: imo ossiū. Et qñ declinat ad loca inferio
ra: deide apūnt et sūt fistule ē illd ex cās euasio
nis et nō sūt fistule maligne nocitiē. Et si declinat
ad iūcturas et sūt fistule euadit infirmus etiā. Sz
qñz antiq̄tur mēbrū et ppe qñ nō est illic euacua
tō alia cū stercore: aut yria grossa plurimi sedimi
nis: aut ppe sputū plurie maturitatis. Nā si fue
rit aliqd̄ horū erit salubrius. Illd enī siḡt paucita
tē materiei faciētis exituras: et possibilis ē rectifica
tō eius cū maturatiōe. Et exiture iste qñ occultat
et pfūdant siḡt nocuentū et multiplicant ppe qñ re
dit mā ad pulmōne. Et qñz accidit ex vehemētia
febris frequētia anhelitus. Et ex frequētia anhe
litū viscositas sputi. Sputū enī exiccat cū anbeli
frequētis. Et qñz accidit ex viscositate sputi vehe
mētia laboris et additō inflāmatiōis. Et ex additō
ne inflāmatiōis frequētia anhelitū: et ex frequētia an
helitū viscositas et nō cessant ambe iuuare se sup
malitia. Querit aut q̄ ipse pipneumōie et plurē
sint steriōis an illa q̄ ē i laterē sinistro yicia cordi
an illa q̄ ē i laterē dextro. Quidā enī pōunt hac eē
deteriorē. Et quidā pōunt illā deteriorē esse. Ue
rū veritas ē q̄ ppinq̄ pti sinistre ē deterior. Sed
ē cōuētiō ad hoc ut maturit et recipiat resolutiōē
si fuerit de ppetate ei? ut suscipiat illd. Et illa q̄
remotior ē a pte sinistra ē salubrior. Uerū ipa est
ex pte resolutiōis et maturitatis magis iobediēs.
Et qñz facit cadere in pleuresiz replo hūoz qñ ac
cidit in pte capitis aut pte pectoris: aut in qbusdā
venis cōiunctis pti pectoris. Et qñz facit ipam
possidere multitudo potus aq̄ sse pstrigentis ma
terias. Et frig? additū q̄admodū facit ipam ene
nirc caliditas vehemēs et potus ymi puri mouen
tis hūores quos ebullire facit. Et raro qdē pmutat
pipneumōia ad pleuresiz. Uerū res ē spirario
et cū hoc illd qñz est et alienat cū eo pstrictō abe
litus alienatiōe aliq̄. Et pleures qdē plm ac
cidit in autūno et hyeme et ppe post ver hyemale
et multiplicat in vere hyemali et exsufflatiōe septē
triōis ppe multitudine supfluitatū: aut ppe coar
ctatiōez supfluitatū et multiplicat cū eo dolores la
terū et costay et ppe successiōe meridiē et i estate.
Et qñ exsufflat meridiēs minorat vald. Uerū qñ
ē estas austrina pluuiosa: et sifr autūnus multiplicat
i fine autūni in hūitib? cholay pleures. Secūdu for
mam vero aliam ab hac pleures minoratur i acri
b? et regioib? et yētis meridiāis. Et minorat et i
mulierib? q̄ mēstruant: qñ cōplones eaz decli
nat ad hūiditātē absq̄ cholā. Et qñ accidit pgnati
bus ē pntiosū et minorat in decrepitā: nā si acci
dat interficit ppe debilitatē virtutū ipoz in spūe

do et mūdificādo. Et pleures quidē qñq̄ assimilāt
āpati epia. Nā suspēoria qñ extendūt ppter āpa
epia puenit illd ad velamē et pānculū et sentit i ip
so dolor et puenit ad cōstrictiōem anhelitus: quā
necessariū ē i dōi ut cognoscas dīaz iter ea ytraq̄.
Et qñz assimilāt sīrsez. Et pleures qñq̄ interficit
ppe magnitudinē accitū eius: et qñz interficit ppe
plocatiōez. Et qñz interficit cū pmutatiōe ad pi
pneumōia et pthiliz: aut sincopi: aut aliqd̄ ex eis q̄
deci sūt. Et scias q̄ pleures qñ associat ei sputū
sanguis ē similis hydropisi cui associat febris. In
diget g? pmutat et pleures cura stiptica sputū sa
guis ledēt fm pleuresim. Sicut fm indiget cura
calefaciente et exiccante: aut exiccante eq̄l fm hy
dropisiz et hūectatē infirmitatē ppe febrē. Et multo
tiens ē cū pleures et pipneumōie assūptō ciborum
grossi nutimēti ingrossatis nutrimētū sicut alcana
bit: q̄re expellit ad ptes māmille et lateris. Et cu
ra qdē materie subtilis ē cū balneo et exēti ex eo
det oxymel velociter et alienet inūctiōem que sit
fricando cū oleo: qñ est attracuina. Et qñz exu
sat p hoc a phlebotōia.

De signis pleuresis. L. ij.

Pleures pure siḡt sūt māifesta et sūt febris
insepabilis ppe vicinitatē cordis. Et
fm ē dolor pūgitivus sub costis: qñ mē
brū ē pānculosū et multoties nō appēs nisi apd an
helitū. Et qñz ē cū pūctura tēs o: et qñz ē plm. Et
tēsio qdē siḡt multitudine: et pūctura fortitudinem
in penetratiōe et mordicatiōe. Et tertius ē pūctiō
anhelitū ppe coarctatiōez scāz ab āpate et pūctas fre
q̄tia ei? Et q̄rtū ē puls? ferri? cui? qdē disti
tas augmētāt et egredit ab ordine apud statū ppe
debilitatē virtutis et multitudinē materiei. Et
q̄ntū est tussis: qñz enīz accidit i pncipio hui? egri
tudis tussis sicca: deide cū sputo: et quandoq̄ est
hec tussis in pncipio rei cui? sputo et laudabile val
de. Et tussis qdē nō accidit nisi ppterea q̄ pul
mo ledit ex vicinitate. Ampli? resudat ad ipm id
qd̄ resudat ex mā egritudis: quare indiget sputo
ei? q̄ si resoluat tota et resudet tūc iā mūdificat il
lud qd̄ collectū erat. Et cū ea qdē q̄ pura ē nō est
pulsatō: qñ mēbz ē pūctū multitudie arteriaz.
Ampli? qñ pleures ē sim lis āpati epia ppter
tussiz et febrē et cōstrictiōem anhelitus et ppe tē
sione suspēorior et expulsione doloris ad pāncu
lū coopietē oz ut distinguat iter ytraq̄. Et uerū
similat pipneumōie ppe illud et ppe sputū: qñ oz
ut distinguat iter ipam et illā. Et iterū dīa iter
āpa epia et plurē: qñ puls? i āpate epia ē iudol?
et dolor ē gūatiuus nō pūgitivus et facies ē puerla
ad citrinitatē malā: et tussis ē absq̄ sputo: imo tussis
ē sicca tarca. Et qñz denigrat lingua eius ppe
citrinitatē. Et yria ē grossa hydropica et egestio ē
epatica et sentit gūitas i latere dextro et nō cōphē
dit ipm tact? cū dolore. Et qñz ē in āpate epia so
lutō similis loture carnis recētis ppe debilitatē v
tutis. Et qñ āpa ē i gibbositate sentit in carne plz.
Et si ē cū cōitate detegit ab eo anbelit? inobediēs
qñ significet rē gūē suspēsa. Et cōstrictiō anbelit? i
āpate epia ē similis i horis non vehemēs valde.
Pleurectici vō tussis ē cū sputo et dolor ei? ē pūgi
tiu? et eius yria est bōe substantie et color eius est

optimus et costrictio anhelitus eius est vehemens
et est pueniens ad additionem plurimam. Et dicitur iter
ea ambo et inter pneumonia etiam est quoniam pulsus pi-
pneumonie est vnde dicitur et dolor eius est quatuor et stri-
ctura anhelitus eius est vehemens et anhelitus eius est
causatus et signum alia. Et quoniam cum pleuresi quoniam acci-
dit accitio sicut horrida sicut pmissio intellectus
et alienatio et frequentia anhelitus et tremor cordis et
sinopsis et quoniam sunt minora illis et prauitas angustie et
multitudo rixae et vehementia sicut et alteratio colo-
ris faciei ad colores diuersos et vehementia febris
et virtus chole. Et cum in istis accitibus est coitas pe-
toris cum principalibus membris et vicinitas eorum et
distinguat iter utraque res. s. sicut et sicut.
Et dicitur igitur est quoniam pmissio intellectus accitio in sicut
in pmissio. Deinde vehementia sicut in ipso reliquo acci-
dit et anhelitus in eo sanior et postpositus corruptio
anhelitus a pmissio et sicut cum eo accitio ipsius pro-
prie sicut est rubedo oculorum et attractio eorum ad supiora.
In his vero postpositus pmissio intellectus et quoniam non
est nisi iuxta mortem imo est ratio et icolus. Quoniam in
ipso pcedit alteratio anhelitus et eius malitia et est in p-
cipio testio in miraculo ad supiora ac si trahatur ad ap-
er et dolor pugnatus. Et ex dicitur in hoc est quoniam pulsus in
sicut est magnus declinatus ad raritatem. Et in pleure-
si puenit ad frequentiam ut succurrat puitati. Et pleuresi
quoniam sit vehemens et vehementia sicut accitio pcedit
cum ea et sicut lingua cum ea et exasperat. Quoniam ergo au-
gmentat accitio rubedo in facie et oculis et iniquitudo
vehemens et corruptio anhelitus et pmissio intellectus
et sudor interfectus et quoniam perducit ad fluxum
ventris malum.

De signis eius quod est pura et non pura. L. iij.

Quoniam non est pleuresi pura: imo est in pánico-
velante costas et lacerto extrinseco huius si-
gna et sunt dolor in ea et nocumētum ad ter-
minum. Illa namque quod sit in pánico extrinseco cōphē-
dit tactus. Et quoniam coicat ei cutis et appetit visui: et
quoniam rumpit exterius et non facit sputum. Et hec eruptio
quoniam sit natura et quoniam sit arte. Et cum illa quod sit in la-
certo extrinseco est pulsatio. Nam si sentitur cum at-
tractio aeris in lacerto dilatante: et si sentit in redi-
tu est in lacerto pstrigēte. Et ita ostendit quoniam
abo inueniunt in duabus tūcis simul. s. intrinseca et ex-
trinseca: et cōphētio etiam cōphēdit hūc modum plen-
tis quod non est pura. Et in hac quod non est pura non est ex do-
lore pugnatio et ex costrictio anhelitus et tussis et ex
duritie pulsus et serinitate eius et vehementia febris
et accitio eius quod est pura: et quoniam est pulsus lenis. Et
quoniam est se. propter apertam in alijs locis a pceditis: aut propter
causam aliam sicut sputum saniosum aut aliud et non est plenitudo
quoniam non sit illic dolor pugnatus et pulsus serinus et si
lig. Et in non vera existit sub pectine plate dolor.

Et si pura quod est in velamine distinguere et dolor de-
clinatus ad ossa pectoris et est pmissio rationis in ipsa et si
unt vehementia accitio et dolor et difficultas an-
helitus et non est vehementia febris et velocitas sicut
in alijs. Imo quoniam postpositus usque putrefiat supflui-
tas et sit fortis se. valde. Et si est in pánico tēgen-
te pectus dolor est usque ad furculas. Et diuersificat
dolor propter diuersitatem tactus pti pánico furcu-
lax: et propter diuersitatem pti in seculo et non est cum ea pulsa-
tio oio et dolor declinatus ad ptes thoracis et propter ap-
er

in velamine distinguente. Et quoniam est propter euentum ap-
eris in instrumentis membris carnosorum que sunt in costis
et non est in eo multus timor.

De signis malis et signis saluis. L. iij.

Significat salutem eius sputum facile velox
matum et est album planum equale et pullus qui non
est vehemens duritie et serinitatis et pau-
eritas doloris et reliqua accitio et icolitas sicut et abe-
litus et receptio cure et quoniam eger tollerat illud quod pati-
tur et equalitas calitatis in corpore cum equalitate et puitas si-
tis et tristitie. Et sicut sudor et urina et ego sicut di-
spone laudabile. Et digestio urie est signum bonum in
ipsa: sicut eius malitia est signum malum valde. Et ma-
litia egonis et feior eius et vehementia citrinitatis est
est signum malum. et apto fluxus sanguinis narium est ex signis
bonis vltimis in pleuresi. Et malum est vnde sunt accitio
eius et signationes ipsius vehementia et fortis et sputum
retentum aut tardum et non est digestum: aut rubeum pure:
aut plubeum: aut nigrum: aut addit viscositas eius et
difficultas et costrictio et est sicut contrarius reliquorum quod
numerauimus in bono. Et ex signis malis est vnde sit il-
lic vria seculata non equalis et sanguinea signa inflama-
tione commissuraz cerebri. Et ex signis malis est vnde
sit illic calas vehemens et propter quoniam est cum frigate et ex-
trinitatibus et dolor tendens ad posteriora et additio
doloris quoniam eger dormit super latus. Cum ergo ac-
cidit ei aut pleuretico diuersitas in fine eius signum quod
eparia debilitatum est et est malum valde et est in principio
sui signum bonum: imo est res inuasa. Diuersitas autem que
venit post illud et non remouet cum ea difficultas anhe-
litus et tristitia fortasse interficit in quoniam aut ante ipsum.
Et tunc quod est sub thorace in pleuresi multoties signum
commistione rationis cum coitate velamine. Et quando
quod sit iste motus ex materia velaminis: et motus eius
sicut plim in huiusmodi egritudine est motus ascēdes. Et
ex signis malis est vnde pudent eriture pcedentes a
pleuresi absque sedatione febris et non sit sputum bonum.
Nam illud signum mortis propter illud quod est in eo pculdubio
de reditioe materie ad pūdū. Signum vero bonis et
malis quod sit post suppurationem singulare faciemus
causam. Et scias quoniam pleuresi quoniam non est in ea sputum: tunc est
aut debilis valde: aut mala fraudulenta. Nam aut non
est cum ea multitudo materie de qua sit curadū: aut est io-
bedies ad sputum maligna. Inquit Hippocritus est
sputum bonum facile et sicut anhelitus et sunt illic alia signa
mala mortalia. s. spes in qua est dolor ad posteriora: et
est quoniam sit dorsum patiens ea dorsum verberati. Et est
vria eius sanguinea saniosa: et raro sit beatum: imo mo-
rit inter quatuor et vnde: et raro pceditur visus ad quatuor
decimū: et in pluribus quoniam ptransit. vnde. sanat. Et mul-
totiens appetit iter huiusmodi patiens ipsaz rubedo et ca-
lescit spatula eius et non potest desicere. Si autem calefiat
veter eius et egrediat ex eo ego citrina morit nisi
ptransit. vnde. Et quoniam ad ipsum festinat sputum plura
rum spes et diuersorum colorum: et deinde vehementia sit
dolor morit in tertio et si non sanat. Et spes alia est cum
quod sentit pulsatio extensa a furculis usque ad crura et est in
ipsa vria aquosa cum quod non est sedime et sputum et est mor-
talis propter declinationem materie ad caput. Si autem p-
transit. vnde. sanat.

De signis horarum eius. L. v.

Quoniam non est sputum: aut adest sputum subtile:
aut pui: aut illud quod noniat salua secundum

q̄ dicturi sumus est in p̄ncipio: et q̄ augmētatur accētia et augmētatur sputū et incipit remoueri a subti-
litate et addit in spissatiōe et in facilitate et incipit reo-
ueri a rubedine ad albedinē et si ē mā declinās ad ci-
trinitatē et est p̄portional rubedini ē i augmēto. **¶**
Ampli⁹ q̄ eger expuit sputū facile matur⁹ fm q̄
dixim⁹ de matitate et est plm et dolor ē leuis tunc
istud ē stat⁹ et hora euent⁹ maturitatis itegre. De
inde q̄ sputum incipit minui cum substantia illa:
aut illa facilitate et cū puatiōe doloris et dimiutiōe
accidentū tūc iā declinat. **¶** Quq̄ retinetur spu-
tū post remotiōem illoz accētium oīo tunc iam cō-
pletur declinatō.

De signis sp̄ez eius fm cās ip̄ius. L. vi.

¶ Res quib⁹ signatur cā efficiens pleuresis
sūt sputū et color eius q̄ est simplicis co-
loris aut pmixti coloris et ex loco dolo-
ris et ex febre et vehemētia eius et p̄ximio ip̄ius.
¶ Sputū nāq̄ q̄ est rubeū signatur sanguinē: et q̄ est
ad citrinitatē declinē signatur cholam: et flauum signatur
gregatiōem amboz. Et q̄ est ad albedinē declinē
et nō est matur⁹ signatur p̄bia. Et q̄ est tendens ad ni-
gredinē et plūbeitatez et nō est p̄p̄t tictura exteri⁹
ex fumo: aut similib⁹ illis signatur mesiam. **¶** Et tūc
rū dolor in p̄latica et mēl cā fm plm est descendens
ad lenitatem tendēs. Et in alijs duob⁹ est ascen-
sus inflammatus. Et rursus si fuerit febris fortis
vehemēs erit ex materijs calidijs: et si fuerit nō ve-
hemēs erit ex materijs declinib⁹ ad frigus q̄tū-
cūq̄ fuerit. **¶** Et q̄ signatur per p̄ximios signifi-
cationem bonam.

De signis p̄mutationis eius. L. vii.

¶ Quando nō expuit sputū laudabile velox
et nō mūdificat in. xij. dieb⁹ tūc iam p̄-
mutat ad collectiōem et signatur initū eius in
ascēsiōe vehemētia doloris pus et difficultas an-
helitus et cōstrictiō eius et duplicitas ip̄ius apud di-
latatiōem cū puitate et vehemētia febris et asp̄ita
te lingue p̄p̄e et siccitate tussis p̄pter viscositatem
materiei et spissitudinē velamēti et debilitatem vir-
tutis et casus appetit⁹ et p̄mixtiō ratiōis et vigilie et
grauitas que sentit in loco illo. **¶** Et q̄ collectiō-
nem facit et complet collectiō quiescit dolor et fe-
bris et augmētatur grauitas. Quq̄ rumpitur accidit
tremor diuersus et dilatat pulsus cum diuersitate
sini et cadit virtus et debilitatur anhelitus: et mul-
totiens accidit febris vehemēs p̄pterea quia mate-
ria mordicat membra et mordicat ap̄a. Quq̄ rum-
pitur deinde nō mūdificat a die rupture vsq̄ ad.
xl. dies p̄ducit ad p̄bissim. Et ruptura saniosi i die
viij. est ex eis q̄ nō iant i raro. Et plz ei⁹ post illd
vsq̄ ad. xx. et. xl. et. lx. Et q̄to plus sunt accētia
collectiōis vehemētiōis erit eruptiō velocior. Et
q̄to plus fuerit leuiora erit eruptiō tardior et p̄p̄e
febris existens de sūma accētium. Et q̄ appetit⁹ signatur
timorosa: et tu iam testificatus es signiōem lauda-
bilem in sputo et alijs tūc nō timeas: q̄m corum
euentus est cā collectiōis nō p̄pter cām aliam. **¶**
Et om̄is pleuresis cuius dolor nō quiescit p̄ sputū
neq̄ minutiōem neq̄ p̄ alia: tūc spera ex ea saniosi-
tatem aut mortē: aut ip̄az fm reliquas signiōes.
Et q̄ videris pulsus tensiōem vehemētem fieri
tūc illd indicabit mortem si virtus fuerit debil.

Et si virtus fuerit fortis tūc ip̄a p̄mutabit ad pi-
pneumoniam et empima et p̄bissim. Et ad sūmū q̄
illic est signatur virtutis et incolumitatis: deinde non
quiescit dolor cū sputo aut solutiōe ventris et p̄ble
botomia et vaporatiōe tūc ip̄a est magis declinās ad
empima. Sed si nō fuerit signatur incolumitatis si-
xiōis virtutis et fixiōis appetitus et alioz tūc illd
significabit q̄ est mortalis et indicabit sincopiz p̄
q̄uis appetitus cadat fm plm apud rupturam et ru-
bedo maxillarū ambaz est p̄pter illud q̄ ad eas
ascendit ex vapore et calefiunt digiti p̄pter illud
etiam. **¶** Et q̄ rumpitur ad amplitudinem pecto-
ris facit meditari alleuiatiōem aliquibus diebus.
deinde mollifica dispoem eius. Quē ergo rum-
pitur vides pulsum fm q̄ indicauimus iam debilita-
tum et tardatū et rarificatum p̄pter resolutionem
virtutis cū euacuatiōe et extinctiōe caliditatis ina-
te et accidit etia sicut diximus tremor quem sequi-
tur febris cā mordicatiōis hūoz. Si ergo fuerit
materia appetitiōis plurima et virt⁹ debilis p̄ducit
ad perniciem. Et scias q̄ q̄ virtus est debilis et
tensio et frequētia vehemētiōis sūt tūc istud si-
cut sciisti portendit sincopim. **¶** Et si est frequētia
minor illa et minor ea quam fecit ip̄a pleuresis tunc
q̄z indicat subet et spasmū: aut tarditatem matu-
ratiōis. Et subet quidem nō accidit nisi p̄pterea
q̄ cerebrū recipit vapores humidos qui sūt p̄cul-
dubio nō cū acuitate illa neq̄ frequētia pulsus in ea
est valde. Et cerebrū quidem recipit eos p̄pter
debilitatem suam ab expulsiōe eoz in nervis. Et
signatur tarditatem suppuratiōis p̄pter grossitudinē ma-
teriei. Et quando ip̄a nō p̄mutatur tūc cerebrū et
nervi fortes nō recipiunt ip̄am. **¶** Et quadoq̄ inui-
cat spasmū et illud q̄ cōstrictiō anhelitus vehe-
menter sit fortis et febris nō est fortis. Et q̄ vi-
des egritudinem iam sedatā parū et occultatā et
nō est illic sputū tūc fortasse minuitur materia cūz
yrina: aut cū egōne: aut appetiōe solutiōis ven-
tris cholice subtilis: aut appetiōe yrie grosse. **¶**
Si aut illud nō fuerit tūc appebit exitura. Nam si
videris tensiōem ad mirat et hypochondria et cutem
et gūitatem indicabit illud exitura apud inguina et
crura. Declinatō eius ad ambo crura est vehe-
mēs signatur ad incolumitatem. Et in huiusmodi q̄
p̄cepti hip. solutiōem vētris fieri cū helleboro.
¶ Quod si videris cū hoc difficultatē anhelitus et cō-
strictiōem pectoris et soda et grauitem in fureculis
et māmellis et brachio et caliditatem ad iupiora por-
tedet illud declinatōem materiei ad p̄tes aurū et
capitis. Et si fuerit dispo hec et nō appuerit ap̄a ne-
q̄ exitura in his p̄tib⁹ tūc mā declinabit ad cerebz
ip̄m et interficit plm in fo et tertio.

Sermo aggregatus ex sputo. L. viij.

¶ Audabimus sputum et quod est facilius
et velocius et plurimum et magis matu-
rū q̄ est album planum equale in quo nō
est viscositas: imo est equalis substantie. Aut q̄
est p̄pinquum huic maturatiōi et cum quo non est
p̄mixtiō intellectus et nō fuerint ante ip̄m vigilie:
aut accides aliud malū et sequitur sputū illud q̄ ē
declinē in p̄mis dieb⁹ ad rubedinem et declinē ad
citrinitatē et post illd ad spumosiū. Et spumosi-
tatis quidem causa est vt sit res parua humoris.

subtilis cui admiscetur aer plurimus et sit eius com-
misto vehemens valde quia spumofum non sit il-
lius bonitatis. Immo est decline ad malitiam.

Et deterius eo in principio est rubeum purum et
citrinum puz igneum. Et ex malis valde est album
viscosum rotundum. Et deterius omnium est ni-
grum et proprie illud quod est fetidum ex eo et citri-
num est melius nigro et grosso gradato vel rotun-
do et rotundum est melius non rotundo. **E**t si
fuerit malum tunc erit sigato grossitudinis materiei et
domini calitatis et signum cum longitudine egritudi-
nis quod convertitur ad pituitum. Et rubeum est melius
citrio: quoniam sanguis naturalis ipse et phlogisticae sunt
leuioris lateris quam cholera adustius corrosiva. Et ui-
ride signum congelationem et adustionem vehementem et
non remouet iudicium malitiae sputi in substantia
sua facilitas exitus eius: et fetidum quidem est malum.

Et expuere huiusmodi mala est propter multitu-
dinem non propter maturitatem. Et omne sputum cum
quo non desit nocuentum est non bonum. **E**t
ex consuetudine quidem eorum est ut nominet purum
cui nihil extraneum admiscetur maturum: aut ni-
hil sanguis: aut nihil cholera: aut melie saluaz et non
nominant ipsum sputum. Et huiusmodi quando p-
feuerat et non permisceat ei aliquid neque accidit ei dispo-
sitione que significet quod humor est huiusmodi maturatus: tunc signifi-
cat longitudinem egritudinis. Et quando est cum pua-
sione maturationis malum signum putrem. Et ad
ultimum sputum signum suo colore et significat sub-
stantia sua ex grossitudine et subtilitate sua et signi-
ficat sua figura in rotunditate sua et non rotun-
ditate sua et signum sua quantitate in multitudine et pauci-
tate sua. **E**t sputum quidem salum signum catarrus
corrosivum et sputum humoris grossi: imo puris
quandoque sit non propter causam ulcerum pulmo-
nis: imo propter causam humiditatum pectoralium et tunc
tunc in corporibus eorum qui pertransiunt. xxx. vsq
ad. xl. et dimittunt exercitum: quasi aggrauantur in
spatio pectoris et procedunt et accidunt eis hydropis in
spatio. xl. diebus vsq ad. lx. et non est in ea plurimum
mali.

De crisi pleure. l. ix.

Quando sputum in die primo aliquo subtile non
maturum tunc speratur ut maturetur in quarto
et descendat in. vii. Si autem non matura-
tur vsq ad quartum tunc initium sputi non est ex
die primo tunc crisi ei erit in. xi. aut. xiiij. Si autem non
expuit nisi post quartum: deinde expuit et in ipso est
maturitas aliqua tunc res est media. Et si non est in
ipso maturitas tunc egritudo prolongatur cum si-
gnis: et prope quoniam sunt illic signa bona virtutis
et appetitus et etatis. Et quando non sputum vsq
ad septimum aut expuit sputum mundum sine ma-
turatione penitus. Immo non est nisi humor pu-
rus: tunc si inuenis virtutem debilem scias quod non
maturabitur nisi post tempus: tunc si ipse deficit
ante illud egritudo non pertansibit. xiiij. ergo non
pertransibit. Et quandoque interficit ante ipsum: quoniam
crisis eorum que sunt huiusmodi est vsq ad. xl.
aut. lx. et nature debilis columitas non proterdi-
tur vsq ad illam horam. Quod si virtutem iuene-
ris fortem et videris duo desideria equalia lauda-
bilis et videris somnum et anhelitum secundum quod

oportet et videris urinam matram bonam sperabis quod
pertransit. xiiij. deinde moriatur secundum plu-
rimum post ipsum. Et totum hoc quoniam materia quod
egritudinem facit fuerit acuta: et prorsus longior
crisis eius que facilis est. xiiij. dies. Et quandoque ex-
tenditur vsq ad. xx. Et Galienus quidem dixit
quod quandoque mudificatur cum sputo vsq ad. xxx.
dies: aut inuenit cum eo crisin integram. Et nos iam
diximus quod sputum simplex quod est ut salina si-
gnificat longitudinem egritudinis. Et quandoque con-
tingit ut speretur crisis in hora et accidat signifi-
catio que ponat ipsam propinquior: aut signifi-
catio que ponat ipsam longinquior. Sicut quoniam
sputum et dispositiones significant quod crisis erit in.
xiiij. et apparet post. vii. sputum nigrum: et pro-
prie in die malo sicut octavo. Ipsum namque signifi-
cat quod crisis mala procedet: et si appareat loco eius si-
gnificatio bona significans maturationem laudabi-
lem significabit quod crisis mala postponet et bona p-
cedet.

De pipneumonia. l. x.

Peripneumonia est apostema calidum in
pulmone: et ipsa quandoque accidit incipi-
endo: et quandoque sequitur euentum ca-
tarrhi descenditis ad pulmonem: aut prefociones re-
solutas ad pulmonem: aut pleuresim conuersam
ad peripneumoniam et huiusmodi interficit vsq
ad. vii. **E**t si natura confortetur ad expuendam
materiam: tunc ipsa secundum plurimum facit ca-
dere in pituitum. **E**t peripneumonia quidem sit
ab omni humore. Verum plurimum eius sit a phlogis-
te: quoniam in membro raro raro continetur hu-
mor subtilis sicut plurimum pleuresis est chole-
ricum e contrario huiusmodi intentionis: quoniam
membrum est panniculosum spissum strictum in
quod raro penetrat nisi subtilis acutus: quoniam
quandoque fiat ex sanguine. Et quandoque sit ex ge-
nere cholere rubee et est interficiens secundum plu-
rimum sua acuitate: et quia vicia est cordi: et quia
parum inuabitur ab eo quod bibitur et quod loco
emplastri superponitur. Illud enim quod bibitur
non peruenit ad ipsam dum conseruat ex virtute
refrigidationis sine illud quod ei opponitur: et il-
lud quod loco emplastri superponitur non perdu-
cit ad ipsam refrigerationem equalentem ei. **E**t pi-
pneumonia quidem quandoque remouetur cum re-
solutione. Et quandoque conuertitur ad empimam: et
quandoque induratur: et quandoque permutatur ad
exituras: et quandoque permutatur ad karabitus et
est malum. Et quandoque permutatur ad pleure-
sim et est hoc parum et rari. Et quandoque facit suc-
cedere stuporem sicut predictum est in pleuresi et est
plurimum eorum que succedunt ei. Et fluxus san-
guinis narium non conseruat in peripneumonia sicut co-
fert in pleuresi propter diuersitatem duarum ma-
terierum. Et quoniam attractio pulmonis longi-
quior est quam sit velamen et panniculi pectoris et lacer-
torum eius.

De signis pipneumonie. l. xi.

Signa peripneumonie omnia sunt febris
acuta quoniam est apostema calidum in
visceribus et constricção anhelitus vehe-
mens sicut prefocatio accidens anhelanti propter

apostema et quod ipsum coarctat vias et caliditas in ipso vehementer et grauitas propter multitudinem materiei in membro non sensibilis substantie et sensibile propter panniculum in quo inuoluitur et extensio in pectore toto propter illud et dolor sensus ex dolore et ex profundo ad partes thoracis et dorsum. Et quandoque sentitur dolor iter ambas spatulas. Et quandoque sentitur pulsatio sub spatula et furcula et mammillis: aut continuus: aut apud tussim et non tollerat ut dormiat nisi super collum: sed super latus prefocatur. Et peripneumonici quidem lingua rubescit prius: deinde nigrescit et est lingua eius ita quod adheret ei manus quando tangit eam cum grossitudine. Et quandoque coicat ei in extensione et repletione faciei totius et apparent in vtriusque maxillis rubedo et inflatio propter illud quod ascendit ad eas ex vapore propter carnositatem earum et raritatem ipsarum et non sunt sicut frons in cute sua. Et quandoque vehementer sit rubedo a deo donec simuletur tincto. Et quandoque sentitur ascensio vaporis quasi ipse sit ignis subito suspensus. Et apparent inflatio vehementer et anhelitus altus velox propter febris magnitudinem et nocuumentum eius et inflatio oculorum et grauitas motus eorum et repletio venarum eorum et grauitas palpebrarum. Et causa in eo etiam est vapor et apparet in cornea similitudo apostematosis et in pupilla similitudo exitus cum impinguatione et vinctio sitate et ingrossatur collum. Et quandoque aduenit subet propter multitudinem vaporis humidi. Et quandoque est cum ea frigus extremitatum. Pulsus autem est yndosus lenis: quoniam apostema est in membro leni et materia est humida. Et yndosus quidem diuersus est proculdubio in dilatazione yna. Et quoniam illud est secundum dilataciones plurimas. Et quandoque accidit in dilatacionibus plurimis vicissitudo. Et quandoque accidit in eis cadens in medio: et eius pulsus secundum plurimum est magnus propter vehementiam necessitatis et lenitatem instrumenti nisi debilitetur virtus valde. frequentia vero vehementer sit et minoratur secundum febrem et necessitatem et secundum quod virtus sufficit illi magnitudini: aut deficit ab ea. Et Hippocrates quidem dixit quod quando eis accidunt exiture apud mammillas: aut ea que sequuntur eas et aperiantur fistule euadunt: et illud est note cause. Et similiter quando accidunt exiture in crure sunt signa laudabilia: et quando permutatur ad plenitudo raro alleviatur constrictio et anhelitus et aduenit punctio: et sputa eorum sunt etiam tunc secundum colores similes coloribus pleureis et plurimum eorum est phlegmaticum. Cum peripneumonia autem que est ex genere cholere rubee aut trahit ad choleram rubeam sunt constrictio anhelitus et grauitas sensibilis in pectore minus. Sed inflammatio est in ultimo vehementie. Et si signa permutacionis eius ad empima proxima sunt signis pleureis in huiusmodi: et sunt ut febris non minoretur neque dolor: et neque videatur diminutio de qua sit curandum in sputo: aut yrina grossa habente sedimen: aut egestionem. Si autem videaris egrum cum istis signis incolumem fore tunc ipsa conuertitur ad empima: aut ad exituram: aut

superius: aut inferius secundum signa predicta in pleureis. Et si illic non fuerit virtus et incolumitas tunc time mortem. Et quando sit saluosus dulce iam: tunc sit empima et si mundificatur in xl diebus est bonum. Et si non plongetur tempus et quando prolongatur tempus cum peripneumonia facit incurrere egrum inflationem pedum propter debilitatem nutritiue proprie in extremitatibus. Et quando declinat materia ad vesica facit sanitatem necessario.

De apate duro in pulmone. L. xij.

Quandoque accidit in pulmone apostema durum et significat ipsum constrictio anhelitus cum hoc quod ipsum augmentatur cum diebus et est cum grauitate et paucitate sputi et vehementi siccitate uisus et frequentia eius: et quandoque alleviatur in quibusdam horis cum paruitate caloris in pectore.

De apostemate molli in pulmone capitulum de cimiterium.

Quandoque accidit in pulmone apostema molle. Et significat ipsum constrictio anhelitus cum salua plurima et humiditate in pectore abique caliditate plurima et in facie non est rubedo: immo plumbeitas.

De bothor in pulmone. L. xij.

Quandoque accidit in pulmone bothor et signa earum sunt ut grauitas sentitur et constrictio anhelitus cum yelocitate et frequentia et caliditas in pectore et inflammatio abique febre communi.

De aggregatione aque in pulmone capitulum de cimiterium.

Quandoque aggregatur in pulmone aquositas et significant in ipsa commotio de latere ad latus et febris lenis et apostema extremitatum et malitia anhelitus et sputum subtile aquosum et dispositio que est sicut dispositio hydropis.

De apostematibus aut vulnere accidentibus cane pulmois La. xvi.

Signa illius sunt febris debilis et pulsatio in medio dorsi et dolor. Lanna enim non est sicut pulmo in hoc quod ipse non sentit. Utrum est dolor lenis et accidunt cum hac pruritus in corpore et rance do vocis: et si ulceratur erit oris eius odor fetidus et sputum paucum.

De pure et sanie que est empima capitulum de cimiterium.

Per duas intentiones medicorum venit super per duas intentiones quarum una est visitata in omni loco quod apostema colligit sanie et est collectio sanie apostematis. Et secunda est qua vtuntur proprie in egritudinibus pectoris et volunt per illud repletionem spatij quod est inter pectus et pulmonem ex pure erumpente ad ipsum: aut in ambobus lateribus simul: aut in latere yno. Et cause huiusmodi repletionis: aut sunt catarrus effundens materiam

subito: aut vlcera in pulmone ex quibus currit sanies et virus et sit empima post .xx. dies secundum plurimum: deinde expuitur: aut eruptio apostematis in partibus pectoris et est plurimum. Et est illud aut: sanies matura: aut res que est sicut fer. Et dispoñes illius sunt quattuor: aut enim p focat multitudine et interficit. et apparitio illius est ut incipiat anhelitus eius constringi et non expuat aut putrefit pulmo et facit cadere in pthipsis: aut mundificatur cum sputo succurrente facili: aut mundificatur cum expulsiōe ex via vene magne et arterie magne ad vesicam cum urina grossa. Et est curius ei prius ex vena ad epar: deinde ad renes: et quandoque ad intestina cum egestione et sunt ambe laudabiles et iam preterit a nobis in remotione saniei eruptionis et cognitio illius est secundum fortitudinem signorum et etatis et temporis et complexionis. Et decrepiti quidem moriuntur ex empimate plusquam iuvenes propter debilitatem partium cordium ipsorum. Et iuvenes moriuntur in doloribus plusquam decrepiti propter vehementiaz sensuum eorum. Et nos iam diximus signa empimatis in capitulo signorum permutacionum pleuresis et similiter signorum eruptionis. Signa autem repletionis spatij pectoris et puris sunt gravitas et tussis sicca cum privatione anhelitus et dolor. Et quandoque est in pluribus eorum tussis humida faciens imaginari lenitatem cum sputo et est eorum anhelitus consequens. Et propter hoc est sermo eorum velocis: et frequentes sunt nares ipsorum ad coarctandum apud anhelitum et committatur febris minuta ducens ad hydropisum. Si ergo autem loci in quo est sanies cognoscuntur ut dormiat eger quandoque super latus unum et quandoque super latus aliud: et tunc latus super quod pedet gravitas coarctans est latus oppositum loco saniei et commotio eius et sonitus eius qui in commotione auditur. Et hominum sunt quidam qui ponunt super pectus et latera eius filum lineum infusum in luto rubeo dissoluto in aqua et considerant locum qui prius exiccatur: quoniam ipse est locus puris. Signa autem eruptionis incolumis sunt ut succedant rupture sedato febris et augmentum appetitus et facilitas sputi et anhelitus: aut eueniant cum ea exiture in latere et partibus eius que sunt fistule: et similiter illa que est ex eis media. Nam egreditur ex eis sanies alba munda. Signa vero mala sunt ut appareant signa pfoctiois: aut sincopis: aut sputi mali: aut pthipsis. Et quicquid aut prefocatur egreditur sanies cenosa fetida. Signa autem differentie inter saniem et inter phlegma in sputo sunt descensus saniei sputi in aqua et fetor ipsius super ignem. Et phlegma natat in aqua non fetens super ignem quantum sanies quandoque expuat in egritudine que non est pthipsis secundum quod ostendimus in loco precedente. Et quandoque emittitur cum sputo pus plurimum valde. Et ego iam vidi qui expuit in hora una circiter duas eminas parvas: aut emina magna una: et plus medietate emine. Et Galienus testificatur quod quidam empicus expuebat omni die circiter .l. et sunt fere .ix. cotile. Et iam feci te scire differentiam inter saniem et inter humiditates. Nam

sanies discernitur fetore apud sputum. Et cum p hicitur super ignem et submergitur et non natat. Signa vero permutacionis empimatis ad pthipsis sunt plumbeitas coloris et tensio amborum laterum et colli et calefactio digitorum omnium tanta que non separatur etiam in illo cuius extrema infrigidari consueverunt in febribus. Et febris que additur in nocte propter cibum et curvitas vnguiz propter dissolutionem carniuz sub eis et impinguatō oculorum cum declinatione ad albedinem et citrinitatem et signa alia que dicta sunt in capitulo pthipsis.

De vlcere pectoris et pulmōis et ex eis est pthipsis caplm. xvij.

Hec vlcera aut sunt in pectore: aut in velamine: aut sunt in pulmone et est divisio postrema et est pthipsis: aut sunt in canna et iam diximus ea. Et magis sana horum vlcera sunt vlcera pectoris. Et illud ideo quoniam vene pectoris sunt minores et partes pectoris sunt duriores: quare non magnificatur in ipso malitia: et quoniam virtus non remanet in eis: immo currit ad spatium pectoris et non est ita dispositio pulmonis: et quoniam motus eius non est fortiter sensibilis sicut motus pulmonis: immo fortasse est quietus: et quoniam ipsum carnosum est: et carnosius est magis susceptibile consolidationis. Et multotiens accidit propter vlcera pectoris facta a vulneribus putrefactiis ut corrumpantur ossa ita ut indigeant sectione eius quod putrefactum est in eis ut saluetur illud quod vicinatur eis. Et quandoque pervenit putrefactio ad illud: quod sequitur ipsum in pinniculo. Illa autem vlcera velamini que penetrant non consolidantur. et non penetrantia: aut cadunt in partibus nervosis et non consolidantur: aut cadunt in partibus carnosis et consolidantur si succurratur eis in principio et non dimittantur apostemari. Nam cum apostemantur et chronica fiunt non sanantur. In vlcerebus autem pulmonis diversificati sunt medici in hoc quod ipsa sanantur. Dicunt enim quidam quod non sanatur omnino: quoniam consolidatio indiget quiete et illic non est quies. Sed Galienus diversificatur ab eis et existimavit quod solus motus non prohibet consolidationem nisi adiungatur sibi reliqua prohibentia. Et significatio illius est quod velamen etiam movetur: et quandoque sanantur vlcera eius. Sed Galienus ipsius sermo in vlcerebus pulmonis est quod si accidat a solutioe singularis non ab apostemate neque corrosione humoris corrosim: immo propter egritudinem aliam tunc dum permanent vlcera et non fiunt adhuc saniosa neque apostemantur recipiunt sanitatem. Et similiter illa que sunt ex vlcerebus in quibus aevenit sputum et non sunt saniosa. Sed que sunt ab apostemate aut corrosione non recipiunt sanitatem: quoniam vlcus saniosum tunc non est possibile ut sanetur nisi cum mundificatione saniei: et illud sit cum tussis et tussis augmentum efficit in dilatazione vlcis et disruptione eius: et commotio facta in ea addit in dolore et dolor addit in attractione materie ad partem. Et medicine exiccative sunt prohibentes sputum et mundificative sunt lenificative

vlcus. **E**t facta ab humore corrosiuo non sana-
 tur absq; rectificatione eius: et illud non peruenit
 nisi in spato in cuius simili oportet: aut vlcus vl-
 ceretur et fiat fistula que non consolidatur omnio:
 aut dilatetur adeo donec corrodat totum corpus
 pulmonis. Et in factis post apostema quandoq; ag-
 gregantur iste intentiones. Et ex adiuvantibus ad
 prauitatem consolidationis est motus et etiam essen-
 tia venarum que sunt in pulmone magnarum am-
 plarum durarum. Illud namq; est ex eis que diffi-
 cilem faciunt consolidationem rupturę. **E**t ite-
 rum longitudo spatij inter introitum medicine bi-
 bite et inter pulmonez: et necessitas debilitatis vir-
 tutis eius ad hoc ut perueniat iste medicine ad vl-
 cus sunt ex adiuvantibus ad hoc. Et medicine fri-
 gide sunt tarde non penetrantes. Et que sunt cali-
 de addunt in febre que comittatur vlcera pulmo-
 nis. Et exiccative sunt nociue ethice que comittan-
 tur ea. Et humectative prohibent consolidatio-
 nem vlcum. Nam cura vlcum omnium est exic-
 catio et proprie huiusmodi vlcum ad que vem-
 unt humiditates desuper et desubtus. **E**t hec q-
 dem infirmitas recipit omnem curam quam est in
 principio: et est super panniculum tegentem canna
 intrinsecus et in substantia pulmonis carnosa non
 est facile suscipiens: in cartilaginibus vero ipsis
 non recipit. Et homines magis susceptibiles cure
 pthibis sunt infantes. Et vlcera pulmonis magis
 salua sunt illa que sunt ex genere crasse quam non
 est illic causa in complexionem et ipso humore que
 faciat vlcus siccum impetiginosum. Et quandoq;
 accidit pthibico ut protendat cum eo pthibis pro-
 ducens eum spato temporis: et similiter extendi-
 tur a iuuentute vsq; ad senectutem. Et ego iam
 vidi mulierem vixisse in pthibi circiter. xxij.
 annos: aut plus parū. **E**t habentes vlcera pul-
 monis leduntur valde ab autumno. Et quando
 esse pthibis est occultum detegit ipsam in patiente
 eam introitus autumnus super ipsum. **E**t nomē
 quidez pthibis quandoq; conceditur alie egritudi-
 ni cum qua non est febris. Sed pulmo est suscipi-
 ens humores grossos viscosos ex catarro qui effu-
 duntur ad ipsum semper et confringit meatus eius:
 quare patientes cadunt in constrictionem anhelit-
 et tussim frequentem que perducit ad debilitatem
 virtutis eorum et corporū et sunt vere proceden-
 tes cursu almaticorum: tunc si fuerit motus par-
 uis oportebit ut admisceatur curis eoz aliquid
 cure almaticoz.

De causis vlcum pulmonis. L. xix.

Cause vlcum pulmonis sunt catarr-
 mordicatiui corrosiuus: aut putre-
 factiuus propter suam vicinitatem cū
 qua pulmo non sanatur vsq;quo ma-
 turetur: aut sanies huiusmodi generis currens ad
 pulmonem ex membro alio et antecessio peripneu-
 monie que iam computruit et itaq; vlcera est: aut
 saniositas pleuresis rupte: aut aliqua causarum
 spū sanguinis predictarum aperiens venam:
 aut incidens eam: aut scindens ipsam siue sit causa in-
 trinseca sicut ebullitio sanguinis: aut aliud de his
 que dicta sunt siue extrinseca sicut casus: aut per-
 cussio. Et quandoq; sunt ex causis eorum putrefa-

ctis et corrosio precedens in substantia ipsius pul-
 monis sicut accidit membris. **E**t quadoq; mul-
 tiplicatur pthibis quando estati boreali sicce suc-
 cedit autumnus pluuiosus.

De preparatis ad pthibiz in figura et forma et eta-
te et regione et complexione. L. xx.

Eti sunt alati habentes pectus strictū
 habentes spatulas nudas carne et pro-
 prie posterius habentes spatulas de-
 cliues ad anteriora incedendo et quasi
 vnicuiq; eorum sunt due ale et quasi spatule eius
 sunt absclit ab adiutorio et ante et retro et habentes
 colla longa et inclinantes ea ad antriora. Et quā-
 doq; precedunt guttura ipsorum et eminent. Et in
 pectoribus quidem istorum que secuntur ea mul-
 tiplicantur ventositates et inflatio est i eis propter
 debilitatem pectorum eorum. Si autem cum hoc
 est debilitas cerebrorum recipientium superfluita-
 tes: et cum hoc non digeruntur cibi: tunc iam com-
 plenur conditiones et proprie si fuerint humores
 eorum cholericis. **E**t forme quidem suscepti-
 biles pthibis velociter cum alatione predicta sunt
 lenes albe declinantes ad subalbedinem: et etiam
 corpora dura spissa propter illud quod accidit eis
 de eruptione venarum. **E**t complexio suscepti-
 bilis illius est ei? cuius pplexio est frigidior. Et e-
 tas in qua multiplicatur pthibis est illa que est in-
 ter octauum et decimum annum vsq; ad aduentuz
 xxx. annorum. **E**t ipsa in regione frigida est
 plus propter illud qd accidit in ea de ruptura ve-
 narum et spū sanguinis plurimo. **E**t tempus
 in quo multiplicatur illud est autumnus.

De rebus a quibus oportet ut isti custodiantur
L. m. xxi.

Oportet ut isti custodiantur ab omni-
 bus cibis et medicinis acutis mordi-
 catiuis et omnibus que extendunt me-
 bra pectoris ex clamor: aut rixa: aut
 saltu.

De signis pthibis. L. xxij.

Sunt ut consideretur sputus saniei cū
 signis saniei secundum qd expulsum
 in forma sua et colore et inspissatione
 et in alga. Et febris minuta inseparabi-
 lis propter vicinitatem cordis cum loco egritu-
 dinis que sit vehemens cum cibo in nocte secun-
 dum partem quam sit vehemens febris ethica p-
 pter humectationem corporis ex cibo secundum
 qd dicemus in loco suo quamuis quandoq; descen-
 dant cum ethica in ipso febres alie. s. tertiana et
 quartana et quintana: et deterior earum est quin-
 tana: deis media ē ttiana: deinde quotidiana. **E**t
 quā accidit pthibis apparent etiam significationes
 quas numerauimus in fine capituli empumatis et
 superfluitate vene eorum omni hora: quonia vir-
 tutes eorum debilitantur a retentione nutrimenti
 et regimine eius et caliditas resoluit et liquefacit.
Et autem in spū sunt crasse et non remanet
 dubietas et precipue quā cause perducetes ad pthi-
 sim predictę iam preterierunt. Nam quā corpus
 incipit arefieri et extremitates incuruari et capilli
 caderi propter priuationem nutrimenti et corruptioz
 superfluitatum tunc iam vera est. Et quandoq;

plumbinus fit color in principio. Verum ipse ru-
bescit quum ascendunt vapores et extendunt collum
et duo cornua frontis et proprie quando confirma-
tur et inflantur extremitates eorum et proprie pe-
des eorum in fine dierum. Et apostemantur pro-
pter corruptionem humorum et mortificationem
innati caloris extremitatum propter malitiam co-
plexionis. Et illi quidem phibici quorum cau-
sa est humor corrosivus expiunt salinam que ha-
bet saporem aque marine salis valde. Et pul-
sus eorum est fixus equalis cum velocitate par-
vus. Et quandoque accidit ei inclinatio ad ambo la-
ra. Deinde accidit post illud in ventre rugitus et
trahuntur hypochondria ad superiora et vehemens
fit tussis et destruitur appetitus cibi propter debili-
tatem virtutum naturalium. Et quandoque fluit ve-
ter eius propter calum virtutis et quandoque ex-
puti anulos et corpora venarum et illud quum ap-
pripuat mora. Et illud quod expuit de venis si est
magnum est ex pulmone et si est parvum est ex
canna et multotiens expuit lapillos et expuit anu-
los ex canna et non est ex hoc etiam nisi ex vlcere
magno et in fine eius ingrossantur sputum et sali-
na: deinde intersecatur propter debilitatem vir-
tutis. Et quandoque prelocti moriuntur et qua-
doque non postponitur huiusmodi sputum immo
cadit in principio quum phibis est ex genere malo
facta ex materijs grossis que non digeruntur et quod
do intersecatur sputum in fine phibis: tunc quan-
doque non addit super quantum diem. Et quandoque
est interfecto sputi propter debilitatem virtutis:
et tunc fortasse constringitur anhelitus eorum vi-
squo fiat quasi non sensibilis. Et multotiens qui-
dem tussis in eis fit vehemens et perducit ad spu-
tum sanguinis continuum: et si curetur tussis eorum
cum prohibitiis sputi moriuntur cum lenitate
adueniente eis. Si autem dimittantur tussire mo-
riuntur spuendo sanguinem. Et ex veloci mor-
te est quod si quis habet phibis et apparet super spa-
tulas eius granum sicut faba moritur post quin-
ginta duos dies.

Tractatus quintus de principijs operativis.

De cura communi apostematii partium pectoris
et pulmonis capitulum primum.

Et rebus communibus est phle-
botomia. Sed in principio ex
latere diverso et magis festina
de saphena opposita in longitu-
dine et post ipsam de basilica op-
posita in latitudine. Et post ipsam de nigra oppo-
sita in latitudine. Si autem non appareat: tunc non
oportet ut dimittatur phlebotomia cephalice quod
vis sit eius iumentum minus et tardius. Deinde
post aliquot dies ex latere conveniente in latitu-
dine. Et quandoque ponuntur ventose super pe-
ctus cum scarificatione etiam ita ut attrahatur ma-
teria ad exteriora et minoretur et proprie quod pre-
missa fuerit phlebotomia. Inquit Galienus si fe-
bris fuerit vehemens valde tunc time solutivum
et si contentus phlebotomia. In ipsa namque non est
timor: aut tumor eius est minor. In solutio est
amor magnus. Ipsum enim quandoque movet et et

quandoque non soluit et quandoque in nocte super-
fluit. Et oportet quidem ne narcotica eis approxi-
mes in quantum potes. Ipsa enim prohibent ma-
turationem et sputum. Libi autem sint aqua or-
dei et aqua tritici et aqua decoctionis malvarum et
blitorum: aut molochie et cucurbite et aqua faba-
rum et alhesines quum non fuerit caliditas super-
flua et passe in posterius proprie. Et ex eis que
cursu medicinarum procedunt sunt omnia que mu-
dificant et remouent asperitatem et leniunt in gra-
du primo sicut aqua iuiubarum et viole et papave-
ris et radix lilij et medulla citruli et cucurbitis et alia et
seme endiuie et fenestis: et quandoque ponunt in eis
mucilago seminis cydoniorum et gummi et dragaga-
ti et semen papaveris: hec omnia ante eruptionem.
Et melius abstergentium mundificantium est
aqua mellis si non est apostema in reliquis visceri-
bus. Si autem fuerit apostema oportet ut admi-
nistretur postquam sit sicut aqua cum multa commisti-
one. Sed iuleb et aqua succari sunt convenientio-
res eis et postea aqua ordei. Et post ipsam vinum
dulce et est melius vinum habentibus hanc egri-
tudinem et proprie illud quod est album: nam illud
est magis adiuuans ad expuendum. Verum non
oportet ut bibatur in pleuresi et in pipneumonia
nisi post maturationem quia secundum quod dicitur
sit calefaciens et faciens sitim quibus virisq; iam
succurritur. Et non oportet ut in potu sumat il-
lud ille cuius epar aut splen est infirmum. Et post
vinum dulce est vinum aquosum et ipsum est con-
fortans virtutem plusquam aqua et in potu ipso sunt
incilio et subulatio. Potus autem oxymellis facti
ex melle et zucaro et pauco aceto quando miscetur
cum aqua est aggregans duas intentiones. scilicet extin-
ctiois et mundificationis. Nam si valde acetosum est
tunc ipsum aut facit multum spueres aut infrigi-
dat et immiscet valde et fit adeo malignum donec il-
lud quod incidit quandoque indigeat virtute forti
ad hoc ut expuatur: quod si acetolitas necessaria fue-
rit tunc oportebit ut potetur tepidum: aut mistum
cum aqua calida paulatim. Ex illo vero quod tem-
peratam habet acetositatem securatur hec malitia
et est prohibens nocumentum dulcedinis et sitis et
ebullitionem cholere rubee et eius generationes.
Et aqua mellis est magis vltima in humectando et
aqua ordei in confortando: et quandoque est neces-
sarium in equatione nature tribuere acetola cum
oleo amigdalino. Aqua vero que eis in potu tri-
buitur in hyeme quidem sit aqua calida et aqua zuc-
cari et aqua mellis subtilis et in estate aqua tempe-
rata et interdicitur eis aqua frigida. Quod si tussis
vehemens fiat detur eis in potu parum ex ea et
mista cum iuleb et oxymelle infrigidatis. Nam oxy-
mel facit eam penetrare velociter et expellit nocu-
mentum eius. Et apud declinationem detur eis
in potu rob. Eis autem que necessaria sunt apud
collectionem et maturationem et eruptionem et post
eas oportet ut singulare caplim faciamus.

De cura pleuresis. L. ij.

Oportet ut prohibeas materiam veni-
entem ad apostema cum euacuatione
et attractione ad contrarium et lege illud
quod narravimus in capitulo quod est ante hoc: et

fortasse dicemus illud iterum. ¶ Dicamus ergo
 qd cura eius est phlebotomia si sanguis fuerit vin-
 cens fm modū predictū in capitulo qd ē an ipm et
 extrahatur donec alteretur color ei⁹. Bgt eni qd
 notibilior sanguis iā eūat⁹ ē: et scias qd sanguis corpo-
 ris vehementioris nigredinis est ille qui est pro-
 pinquus huiusmodi apostemati: quia observatō v-
 tutis in hoc necessaria sit. Et quandoq; non conce-
 dit virtus extractiōem sanguinis fieri vsq; ad hūc
 terminum. ¶ Et si est humor alius euacua nō eūz
 eis que sunt sicut myrobal. neq; in quo est stiptici-
 tas: immo cum eis in quibus est cū solutione leni-
 ficatō sicut res facte cum viol⁹ et siracost et terenia-
 bin et zucarum albaiez et solvantur in nocte.
 Quidam vero sapientum dixerūt qd rectius est qd
 tum possibile est vt euacuetur cum phlebotomia
 timendo inquietudinem quam quādoq; cadere fa-
 cit solutium. Et nos iam diximus istud et prope
 quando sputum est cholicum valde et proprie se-
 cūdum qd dixit Galienus quando febris est vehe-
 mens valde. Et Galienus quidez precepit eos cu-
 stodiri a scamonea et non precepit eos custodiri a
 hiera et belleboro simul et laudauit operationem
 aque ordeī post administratiōem solutū et separa-
 tiōez ex eo. Quī ipa vō abiecit opatōez ei⁹: quia
 oporteat vt seruetur pars declinatiōis doloris et
 lesiōis. Nā si declinatio fuerit ascendens ad furcu-
 lam et thoracez et qd est sup eā tunc phlebotomia
 est melior. ¶ Et si dolor declinat ad partem hy-
 pocōdriū tunc necessaria est solutō sola: aut cū
 phlebotomia secundum qd necessarium facit illud
 qd testificatur. Et illud ideo quoniam phleboto-
 mia sola ex basilica non trahit de hoc loco aliquid
 de quo sit curandum. ¶ Et ex eis que significant
 tibi vehementiam necessitatis euacuationis est qd
 inuenis vaporatiōem et emplastratiōem nō sedat
 dolorem: aut inuenis eas ex eis que augmentat
 ipsum. Et sūt illud repletionem in corpore toto:
 quare necessaria est euacuatō et proprie cum phle-
 botomia. ¶ Quāq; phlebotomias et euacuas et non
 sedantur accidentia: tūc scias qd prohibitō collectio-
 nis quam queris difficilis est. Nō ergo iteras phle-
 botomiam vt nō cōgeleat materia que habitu-
 ra est collectiōem: et illud est ex eis propter que
 defectus maturatiōis sanguine cum diminutione
 virtutis nō digerit materiam. ¶ Cum ergo ma-
 turatur oportet vt prohibeas eam fieri sanem et
 studeas vt mūdifices ante illud cum sputo. Et ad
 vltimum quum non sit phlebotomia et maturatur
 et emittitur sputum sufficienter: deinde vides de-
 bilitatem in virtute tunc non phlebotomes oio.
 Dispositō namq; debilitatis virtutis non est que
 tollerare possit phlebotomiaz et solutionem: neces-
 sarium est tunc vti clisteribus medīs et acutis se-
 cūdum qd necessarium fuit illud quod testificatur
 hoc: et proprie quum dolor est declinans ad hypoco-
 dria. ¶ Et Hip. quidem inuit in cura peripneu-
 monie in qua non sentitur dolor. Verum est ve-
 hementis declinatiōis ad hypocoēdria vt euacuetur
 cum belleboro nigro: aut cum alkakile et in alio li-
 bro cum herba siluestri que est similis portulace
 et habet lac et est de genere laticiniorum. Quum er-
 go euacuaueris et inueneris dolorem leuiorem sis

contentus aqua zuccari et aqua ordeī decocti cuius
 ordeus sit excorticatum in aqua plurima decoctio-
 ne vehementi et aqua alcādarū si indiges cōfor-
 tatiōe et melonibus indis et aqua iunube et aqua se-
 nesten et violis nutritis et semine papaueris. Et olū
 quidem qd administratur cum aliquo horum et
 oleum amigdalorum dulcium. ¶ Quidam autem
 prohibuerunt granata propter in frigidatōem co-
 runi. Sed apud me in eis que dulcia sunt non est
 malum. Et quādoq; fit ex istis medicinis decoctio
 que administratur ad mundificadum. Et est bec.
 R. ordeum excorticatum et iunibas et sebesten et
 violas et semen papaueris et sirupum viol. et si-
 rupum uenensaris: quoniam ambo sunt meliores
 iuleb. Et Galienus quidem precepit in principio
 viendum esse spēbus diacore: quoniam prohibet
 materiam et maturant et confortant. Et dico qd ne-
 cessarie sunt quum non est excusatō propter vehe-
 mentiam vigiliarum et si non fuerit illud tūc for-
 tasse congelat papauer materiam et prohibet spu-
 tum nisi zucarum qd cum eo ponitur prohibeat
 nocumētum eius. Et videtur qd semen est cōue-
 nientius qd cortex tunc et oportet vt euacuetur il-
 lud quod retinetur cum sputo. ¶ Et mensura nu-
 trimentum et non multiplices: immo subtilis se-
 cūdum qd necessarium facit multitudo acuitatis e-
 griudinis et paruitatis eius et accidentium illius.
 Nam si ipsa fuerit queta lenis facili cibabis ip-
 sum aqua ordeī excorticatī decocti valde. Ipsa nā
 qd expiere facit incisua et confortatiua. Et si vō
 lueris dulcorare ipsam dulcorabis eam cum zuca-
 ro aut melle. Et si fuerit inquieta sis contentus aq
 ordeī vsq; quo delectaretur tibi dispositō et proprie
 secundum sputum. Nam quum multiplicatur secu-
 rus es de multitudine materiei et scis necessariam
 esse virtutem. Nutrias ergo cum aqua ordeī ex-
 corticati et conforta: et si retinetur subtilia regimē
 et sis contentus aqua ordeī et sirupo quantum po-
 tes. ¶ Et quando accidit in pleuresi solutō ven-
 tris et fuerit pleuresis succedens decolatiōi reso-
 lute ad latus prohibe istud cum cura phlebotomie et
 lenificatiōis nature et sit regimen eius cum suffi-
 cientia sanie ordeī. Si autē indiges phlebotomia
 necessario in spēbus pleuresis et non est maturatō
 tunc rectius est vt sis contentus quantitate. xxx.
 ponderum et prepara ad secundatiōem cum sale
 et oleo super vulnus. Et multoties quidem ex-
 cusat solutō ventris omni die semel aut bis a phle-
 botomia. Et si phlebotomie alicuius succedit sin-
 copis aut vehementia difficultatis et constrictō in
 anhelitu tunc illud est sūt qd phlebotomia non
 euacuat materiam egritudinis et melius est vt tūc
 limiatur natura.
 Bermo continuus de cura dolorū pectoris capitū-
 lum tertium.

Non cures in principio nisi cum eo qd
 lenes est ex clisteribus et supposito-
 rijs. Et maximi quidem erroris est in
 potu tribuere in frigidantia vehemen-
 tia nisi in factis ex cholera et non dentur in potu i-
 frigidantia stiptica et cibi eorum sint sicut lenes
 cum acetositate et similibus. ¶ Et scias qd dare in
 potu aqua frigidam est incōueniens huic egritudini

et omnibus apostematibus intrinsecis minora er-
go ipsam quantum potes. Quod si tussis fiat inobe-
diens permisce eam cum oxymelle ut frangat for-
titudinem aque: et ut minoret moram eius et fi-
xionem ipsius: immo ut faciat currere et pene-
tret in corpore: et adiuvet cum incisione oxymellis et
subtiliatione ipsius. Et scias quod quando in pleu-
resi multiplicatur inflammatio et requiritur infrigida-
tione: tunc non infrigidetur nisi cum eo in quo sunt
absterfio et hūectatio sicut aqua citruli et aqua me-
lonis indi. Aqua vero cucurbitae quia ab una parte
conferat: quandoque tamen nocet et debilitat cum per
foculationem. Et a vero a quibus est abstinentum sunt
sicut portulaca et aqua endivie et omnia in quibus
est infrigidatio et ipsillatio. Et oportet ut sit tua
magnifica intentio ad hoc ut sputum facile sit. Et
ex eis quidem que multiplicant sputum est dor-
mire super latum infirmum: et quandoque est neces-
saria commotio parva: et ut in potu detur aqua que
ad caliditatem declivius est forbendo coīme quo-
niam cōfert ei valde. Et quandoque necessarium
facit esse retentio sputi cōstringentis anhelitum ut
labendo sumat cochliarium de flore eris et melle.
Et quandoque facit esse necessarium vehementia
doloris ut in potu tribuatur faba una de assa fedi-
da cum melle et aceto et aqua rosae. et illud quod est
vehementia doloris vociferare facientis. Quod
ad ultimum pervenit inobedientia anhelitio
arctati et oregrando assumat de nitro assato cum su-
ma trium digitorum et de flore eris quantitatez vni-
tate et parum olei et aquam tepidam et mellis pa-
rum. Si autem non valent addatur eis illud quod
est superius visis cum pipere et aceto et sunt omnia
tepidata: aut isopus et sinapis et nasturtium cum aqua
mellis tepida: et hoc est fortius illo et forbeat quum
spuit vitellum oui ut remoueat malitia eius.
Et si indiges in pleuritico cibo fortiori da pi-
scis alatradrada et illud quod fracta est febris. Et si
milititer panem cum zuccaro et butyrum: quoniam
adiuvat ad maturacionem et ad sputum et pisces elixa-
tos cum porris et aneto et sale et stude ut allenica
partes ventris ut non comprimant partes pectoris
et illud sit cum lenificatioe naturae et attractione fe-
bris si retinetur cum clisteribus lenibus sicut aqua hysti-
ordei cum pauca aqua sicile. Et oportet ut prohibeas
inflatiōem. Et scias quod fumus fecis et eius inflatio
nociva sunt valde in hac egritudine. Et ex eis que sol-
licite sunt attendenda est ut succurras cum maturatioe
egritudinis ante et absque necessitate saniei. Si autem
fiat sanies oportet ut succurras cum mundificatioe
eius antequam corrodatur. Et scias quod necessaria est hu-
mectatio: quare stude ut facile fiat sputum et ve-
lox. Quod sputum incipit in ascensioe et pertansit
quartum cōferta hac decoctioe cum radice lilij et
capillo veneris. Et quum materia est grossa et vir-
tus est fortis et non est in nervis nocumentum non
est malum tribueri in potu oxymel pmissum ut in-
cidat. Et si lenieris naturam cum eis que sunt sicut
casia fistula cum zuccaro et tereniabiz et siracost erit
rectum. Et quandoque iuvatur etiam cum emplis et
unguentis. Et primum quod oportet administra-
ri est ceratum factum ex oleo violae et cera colata.
Deinde gradatim perveniatur ad adipem et muci-

lagines et pulverem molendini. Deinde gradatim
ad illud quod est fortius sicut emplum de camemilla
et radicibus cuius et radicibus lilij et violis et deco-
ctioe etiam malve hortulane. Et si est necessarium
quod est fortius administra emplum factum ex cauli-
bus elixatis et feniculo elixato. Et iterum em-
plum factum ex apsimbio et radice lilij cum aliquo
lo mellis et oleo nardino. Et scias quod si materia est
mala tunc empla et epithimata frigida nociva sunt: et
si est pauca non nocent. Et similiter si apostema iam
resolvitur et descendit materia cum quantitate. Et quod
accidit ut evacuatio ex phlebotomia sit inuoluta
cedit etiam ut fiat delinitio. Descriptio em-
plastrum alterius boni. R. foliorum violarum et mal-
navisci amborum an. partem unam radicis lilij partes
ii. farine ordeii farine fabarum amboz an. partes.
i. s. camemille dragaganti an. partes. ii. Et si ma-
teria est grossa et indiget additioe resolutionis adda-
tur in eo semen lini et fiat eis cōfectio ex robore ce-
ra et oleo violae. Et si est caliditas minor ponat loco
co olei violacei oleum delilio: aut oleum narcissum.
Et si caliditas est fortis ponantur loco additorum
calidiorum que descriptio addidit folia nenupharis et
rose et cucurbitae. Descriptio unguenti boni.
R. ceram adipem anatis et galline et butyrum oui
num isopum humida fiat ex eis unguentum quoniam
est bonum valde. Et ex emplis que ad maturatio-
nem aggregant sedationem doloris est emplum facili-
ex farina ordeii et meliloto et cortice papaveris.
Et quandoque adiuuatur etiam in eis cum emplis hu-
midis et siccis. Et humida quidem sunt cōvenientiora
ei qui trahit ad rubedinem. Et sicca ei qui trahit ad
phlegmaticam proprietatem. Verum humida quum
non iuvant non nocent. Et sicca si nocent nocent
magnifice. Et melius est ut antecedit spon-
gia infusa aqua calida. Et fortior ea est aqua ma-
ris et aqua salia. Deinde pertrans illud si necessarium
tibi est et fac evaporatioem cum vapore: aut cum
oleo et aqua calidis. Et fortius illo est illud quod
fit cum aceto et herbo et caulibus super lanam im-
bibitam oleo. Et ex siccis subtiliativis est fur-
fur: deinde grana milij: deinde sal. Et vapora-
tio quidem resolvit omnem dolorem altum: aut
infimum quum non est prohibitio ex repletioe quam
attrahat vaporatio. Phlebotomia vero plus con-
fert doloribus vicentibus. Quod emplum facis
aut vapores tunc stude ut retineas eius vaporem
a facie egri ne eo excutentur tristitia et cōstrictio an-
helitus. Et quandoque est egritudo vehementia sic-
citatibus et cōfert vapor emplii et vaporatioes humi-
dorum temperatorum quando percussit faciem et perue-
nit in attractione aeris. Et quandoque adiuvantur cum
electuariis quibus utuntur. Et cōvenientius eorum
calefactis est cera alba colata abluta cum oleo vio-
laceo: et proprie quando est dolor vehementis. Et
quandoque reditur ad ventosas post mundificatio-
nem corporis cum phlebotomia et alijs et suditia quod
ipsam iam sit mundificatum. Ex ventosis enim
quum ponantur super locum dolorosum apparet
juvamentum maximum: et quandoque sedatur do-
lor omnino. Et quandoque trahitur ad partes extri-
secas: et emplastrum de sinapi si administratur in
hoc loco efficit operationez ventosorum et attrahendo.

Dum ergo pertransit septimū preceperunt antiq
 dari electuarium factum ex amigdalā et granis al
 curat et melle et butyro et visco albotiz. Et quan
 doq; administrabant confectiones magnas sicut est
 athanasia: et est via bōa qua incedere possunt qui
 artem verificauerunt confidentes in seipsis cū me
 ditatōne inuestigatrice vt succurrat si hoc regimē
 dederit vt possit eger tollerare illud: quare cum
 ea consecuntur finem mundificatōis sufficienter.
 Noui autem timorosi non confidentes in seipsis i
 hoc timent mel et ponunt loco eius zucaruz. Et an
 tiqui etiam innuebant vtendū esse medicinis for
 tis mundificatōis preparatis cum melle. s. pilu
 lis que tenentur in ore sub lingua. Et innuebant i
 hac hora vtendum esse medicis et emplastris que
 nominantur habentes odorem factis cum sanfuo
 et emplastro asedebi. Et ad summum ille qui pro
 cedit hac via que est antiquorum oportet vt ince
 dat ea cum cautella et obseruatōne et timore q; rū
 pat apostemata vt exicet calores plurimum. De
 inde attinet ei vt confidat post illud de iuuamen
 to festino. Si autem egritudo remanet vsq; ad
 quartūdecimū diem non est excusato a ventos
 et subtiliatōne regiminis tunc. Et cum vigilie
 fiunt in eis vehementes tunc necessarius est siru
 pus de papauere. Et quando sit anhelitus in eis
 frequens tunc non succurritur illi nocimento ni
 si cum humectatōne cum eis que sunt sicut mucila
 go psilij sorbendo ex ea aliquid post aliquid et si
 cut iuleb. Quandoq; autem confert embrocato late
 ris cum aqua tepida vt allevietur dolor et mino
 retur frequentia anhelitus: quoniam est nocua secun
 dum q; iam sciuit. Et post declinatōnem ma
 nifestam administra balneum et aliena infrigidatō
 nem nisi in eis que sunt de genere cholere rubee.
 Et similiter aliena regimen ingrossatum et admi
 nistra subtiliatum et decoquitur in aquis et siru
 pis predictis caules et calamentum in fine eius et la
 bant semen alcurat cum melle. Qd si apostema si
 at inobediens et vadat versus collectōnem regan
 tur cum regimine qd dicitur in capitulo illius p
 prie. Et oportet vt caneantur in conualescenti
 bus pleureticorum falsa et acuta et saturitas et reple
 tō saturitatis facientis nauseam et ventositas et su
 mus et vox alta et saniofitas et coitus. Nam si reci
 diant moriuntur: hoc dicimus si pleuresis est ca
 lida pura. Si autem non est ita immo non est pu
 ra et non est vehemens caliditatis: tunc in te est
 vt frices et emplastrum facias cum eis que sunt si
 cut fenugrecum et pix et vt ventosas apponas. Et
 emplastruz valens ad illud. R. cieres radices cau
 lium qui conficiantur cum adipe et fiat cum eo em
 plastrum. Et in cura quidem phlati incipitur
 a clisteribus acutis et solutōne ventris. Et non fi
 at phlebotomia et administrantur resolutiua que
 sunt ex emplastris et vaporatōnibus predictis i qui
 bus est virtus. Et cibentur sicla et aqua caulium et
 aqua ciceris et oleo de oliuis: aut oleo de amigda
 lis dulcibus et amaris. et administrantur emplastra
 et vaporatōnes calide predicta. Et detur in potu
 decoctō ioseph vigilatoris quam in potu dam? cū
 oleo de kerua. In melacholico vero incipitur
 a sorbitōnibus factis ex triuco fracto cum melle et

oleo amigdalino dulci et electuaris lenificantibus
 calidis et sorbeantur olea lenificantia sicut oleum
 amigdalinum dulce. Et sorbitōnes facite ex fabis
 et pauco fenugreco et lac mulctum et proprie asini
 num: quoniam ipsum est iuuatium eis. Et ex eis
 que conferunt in eo est vt sumantur costi pondus
 3. i. et detur in potu in aqua decoctōnis aneti et oli
 balsami: aut sirupus mellis: et hoc etiam confert
 tussi male. Et que vero congregat in pulmone
 cura est leuior eis que dicemus in cura empiricorū
 et q; idiget pforatōe.

De cura peripneumonie. L. iij.

In cura peripneumonie curritur cur
 su pleuresis: nisi quia oportet ut em
 plastra ipsius sint fortiora et vt po
 nantur in eis que sunt profundantia.
 Et oportet vt sit sollicitudo ad mundificandū cū
 spūto magis vehemens et sit in ea loco iacendi sup
 partem spuendi resupinatō declinūs versus illam
 partem. Quāq; natura in ipsa fuerit istrica opor
 tet vt in potu sumat omni die semel de hoc siru
 po. R. casie fistule et passularum enucleatarū am
 borum añ. sextaria. iij. et projiciantur super ea.
 iij. sacraia aque que decoquatur vsq; ad medie
 tatem que sumatur et super ipsam projiciatur sa
 craia aque solatri. Et hoc est illud quod in potu
 forti datur et debili medietas eius. Et si natura le
 nitatem habuerit et debilitatem detur in potu rob
 myri et cydia dulcia assata et gnata dulcia. Et
 illi? que est ex genere almelir et cholere rubee cu
 ra est sicut narrauimus difficilia. Nam si aliquod
 confert est extinctō ylima cum succis vehemen
 tis frigiditatis sicut olerum et herbaz et fructuū.
 Et dentur infrigidantia lenificantia sicut succ? en
 diuie et similia illi. Qd si euacuetur cholera cum
 eis que sunt sicut siracost et tamarindi et tereniabi
 et similia illis est bonum. Et similiter quandoq; e
 necessarium in ipsa facere phlebotomia si fuerit il
 lic repletō.

De empimate. L. v.

Quando apparet in apostematib? plu
 resis et peripneumonie signa collectō
 nis predicta et ascendit et tūc necessariū
 est vt iuuamentum fiat ad maturan
 dum post mundificatōem corporis qd fit cum em
 plastris et vaporatōnibus sicut illud qd fit ex fa
 rina ordeī et vino alumbat et vino albo et dulci et
 ficibus humidis et ficibus succis. Et fortius illo ē
 illud cum quo ponitur stercus columbinum et ni
 trum et est cōueniens in fine etiam apud eruptōez.
 Et oportet vt dormiat ante horam eruptionis
 sup latus infirmum: adiuuat enim ad spuendum
 et ad rumpendum. Si aut caliditas fuerit plu
 rima detur in potu aqua mellis in aqua ordeī: aut
 aq mell subul sola. Et si caliditas ē nō fortis et
 vt ē fortis oz vt in potu tribuatur decoctō ilopi
 in qua cum isopo decocta sūt asle et prassium et ficus
 et mel. Et in potu sumat aquam ordeī decocti cum
 radicibus lilij. Et quādoq; indiges eis que sunt si
 cut mibridatum et tyriaca ad maturandum. Et p
 uenientiores bore ad potandum ipsa sunt post ma
 turatōem integraz vt erupatur secundū pnatōez
 innati. Et dactili quidez sunt ylimi in hac hora et

post ipsam. Et sirupus de praffio est vltimus. Trociscus maturatus. R. semē altee et citroli et malue melio et cucurbite et succū liqritie et florē meli loti et violas ul dragagati fiat troc. Et multoties qdē hūit trocisci cū mucilage seia lini et dant i potu cum aqua sicuum. Et horum autem cibi in ascensione sunt panis infusus aqua: aut cum aqua et melle et ona sorbilia et que sunt illis similia. Et ea quibus vtuntur in secunda mensa sunt grana pini maioris et minoris et amigdale dulces et sorbitōnes subtiles facte ex farina ordeī et ciceris et fabarū cum oleo amigdalino et zaccaro cum melle. Quisq; ptransit hora eruptōnis et completur maturatō opz vt iuuamentum fiat ad erumpendū. Nam dimissio ipsius efficit egrum prauum et male proprietatis. Et suffumigentur guttura ipsorum cum storace calamita. Et detur in potu sirupus isopi fortis quē diximus. Et apponantur fortiora emplastra que diximus. Et dare in potu mēbridatum et tyriacam i hac hora est iuuamentum si non fuerit febris neq; debilitas neq; extenuatō. Et in cibo dentur pisces saliti et sumat in ore suo quū vadit dormitum pilulas factas ex hiera et pulpa colloquintide. Et pilule etiam cochie in potu sumantur in hora dormiendi et suffumigentur guttura eorum cum storace calamita. Et quandoq; confert ei mouere sedē super quam sedet homine tenente eum per spaulas. Et confert ei sumere in potu sinapi cum aq mell et potat assa fetida i lacte et cōfert ei iacere super latus sanum quando vult eruptionem et precipitur vt vomitus fiat post cenam in huiusmodi horis. Verum illud est timorolum: qdōq; enim facit possidere eruptōnem magnam vice vna: et quandoq; prefocat. Cum autem erumpitur necessarium est vt cauterizetur: deinde consideret. Nam si exierit sanies alba munda spes habenda est: et si non: non est spes habenda. Quisq; erumpit sanies et currit et existimas qd pauca sit et equal. Ita qd possibile sit vt mundificetur cum spūto vsq; ad. xl. dies tunc oportet vt administrent post eam absterfina lauatiua mundificatiua dando ea i potu quū incipit expui illud qd erumpit. Et il la sunt sicut decoctō isopi cum radice lilij celestis cum sirupo de melle et caulea et sorbitōnes predictae facte ex farina ciceris et similibus que sunt ex medicinis: et ponatur in eis etiam farina herbi: et confert etiam electuarium de squilla. Medici ne vero singulares que sūt matres huiusmodi rei sūt sicut farina herbi et sauii lilij et radii eius et aristol. ytraq; et pipa tria et sinapis et nasturtium et vsq; ad oppoponacum etiam et costus et casia lignea et spica. Et quandoq; est necesse vt admisceantur eis aliquid ex narcoticis cum mensura. Et ex istis medicinis est scordcon. Ipsum nanq; est vehemētis iuuamenti in hoc capitulo. Et iste medicine sūt matres medicinarum in hac hora iuuantium ex quibus fiunt potōnes et emplastra et embroce cum spōgij et olea. Et quandoq; sit oleum ad quod virtutes earum permutantur sicut oleum de lilio et narcissinam et camemillanum et de alcanna et nardinū: et sicut oleum laurinum et proprie quū adest declinatō. Et quandoq; ponitur quod est sicut oleum viol. secundum dispositōnem et horam. Et quan

doq; ponuntur in huiusmodi oleis ea que sunt sicut gumma pini et adeps et galbanum et flos squi anati et isopus humida et fenugrecum et folia lauri et bdellium et similia illis. Et quū febris est fortis non superflua in calefaciendo: quoniam debilitatur virtus propter malitiam complexionis et deficit a spuendo. Et oportet vt succurratur ad regimen extractōnis saniei post eruptōnem ad pectus in diebus in quibus imaginatur eger alleuatōnem. Cum autem existimaueris in pleuresi materiam plurimam et non mundificatur. xl. diebus neq; in pantiōribus. Immo facit cader in pthi sin tūc necessariū est cauterium fieri cum canterio minuto quo perforetur pectus vt exicetur materia et trabatur paulatim et abluatur cum aqua mellis: et adiunetur ad extractōnem eius ad exteriora. Quisq; mundificata fuerit perueni ad consolidandum. Et oportet vt cognoscas partem in qua est pus ex modis predictis de voce saniei et locū ei et hoc qd induitur pectus cum filo tincto luto rubeo: et consideretur quis locus exicetur velocius: quoniam ipse est locus saniei. Signum ergo super ipsum fiat et cauterizetur et perforetur illic. Nam quandoq; non cauterizatur: immo perforatur latus cum phlebotomo: et ponitur preparatio taluer qd cum ea egreditur sanies de qua accipitur omni die parū absq; extractōe pñria subito. Et in huiusmodi quidem hora necessaria est conservatō virtutis cum carne et cibo temperato et non consideres febre: quoniam ipsa non sanatur dum sanies perseverat remanens. Cum autem expuitur eradicatur et quū confortatur eger ad expuendum saniem: aut ad illud quo curatur ex canterio remouetur febris proculdubio. Et multoties accidit vt apostema erumpatur ante maturatōnem. Et est illud qd erumpit ab eo sanguis: quare necessaria est tunc phlebotomia et administratō emplastrorum et expellentium et cōicantium. Emplastrum eis conueniens caulea et aqua mellis super descriptōnes daron ponantur. Et emplastrum huiusmodi. R. piper capillum veneris isopum siccam yrticam aristologiam rotundam fiat ex eis emplastrū cū melle.

De cura vlcere pectoris et cura pthiis capiti ium. vi.

Quū vlcus quidem est in canna pulmonis tunc medicamen ad ipsum velociter vadit: et oportet vt faciat dormire egrum super collum suum et teneat medicamen in ore suo et deglutiat salinam et paulatim: ita qd non mittat plurimum subito et excitet tussim: et oportet vt ipse mollificet lacertum gutturis sui ita vt descendat ad guttur ipsius absq; excitatōe sorda. Et medicine sūt glutinatua et excitatiua quas dicemus etiam in pthi. Vlcera vero que sunt in pectore et pulmone que diximus indigent vt iniciantur in eis medicine lauatiue absterfina et precipitur egro vt iaceat super latus infirmum et tussiat et commoueatur aliquo motu. Et quandoq; egreditur pus ex eis post missiōes aque mellis in vlcere cum instrumento attrahendi p. Quisq; mundificat sanies et speramus qd nō remansit ex ea aliquid: tunc admistrent medicie p solidatie

et non est in mundificationis absterfius in huiusmo-
di aliquid sicut mel. Ipsum enim est mundificati-
um et cibus dilectus a natura et non nocet. **Ulc**
eris autem pulmonis regimen est due-
res: quarum una est cura vera: et altera est blan-
dicens. Cura quidem vera non est possibilis ni-
si quando egritudo est susceptibilis cure: et non iam
narravimus eam. Et illud est cum mundificatione
ulceris et exiccatione ipsius et expulsiōe materie-
rum ab eo et prohibitione catarrhi et adiutorio ip-
sius ad consolidandum. Et iam preterit illud in
regimine prohibitionis catarrhi et est radix tibi in
hac cura. Et summa eius est mundificatio corporis
et attractio materiei a capite ad inferiora et confor-
tatio capitis ut non multiplicentur superfluitates in
ipso: et prohibitio eius quod effunditur ex capite ad
pulmonem et attractio illius ad aliam partem. Et
oportet ut sit mundificatio cum phlebotomia et me-
dicinis extrahentibus superfluitates diversas sicut
pilulis coctis: et proprie cum bdellio et gummi ad-
ditis in eis. Et fortasse necessaria sunt ea que edu-
cunt humores melancholicos sicut epithymum et
similia. Et quandoque indiges iterationibus in etia-
uatione ut minorentur superfluitates in ipso. Eua-
cua ergo cum phlebotomia et medicina. Deinde
cum subtiliatione: et proprie in corporibus forti-
b. **Et** ex reb' iuuantibus in expellendo nocu-
mentum catarrhi est diacore: et proprie illud quod est
ex papauere et cum eis que dicimus in antidotario
et reliqua. Et ex eis que iuuant ad hoc ut natura
suscipiat regimen est ut fiat permutatio ad regio-
nes in quibus est aer exicans et curetur et detur in
potu lac in eis. **Et** oportet ut sit preparatio ei-
us secundum plurimum ea que est preparati habens
collum tenui ad anteriora et ad posteriora ut est casus par-
tium pulmonis pectoris adiuuicem et non remoue-
antur partes ulceris a coopertura et positione natu-
rali. Et oportet ut non frequentetur in ipso seda-
tio tussis cum prohibitione sputi. Nam in ipso est ti-
mor magnus quousque meditari faciat lenitatem. Bla-
dientia vero sunt regimen in indurando ea et exic-
cando ea: ita ut non fiat concavitas in eis neque di-
latentur: licet in eo non sperentur incarnatio et con-
solidatio: et in hoc est spes in tempore patientis ea
quousque vita eius sit non dilecta et leditur quolibet er-
rore. **Et** ista quidem exiccatio constringit pul-
monem et exiccant eum et claudunt vlcus quousque non
consolident ipsum: et si hac via processerit non opor-
tebit ut administraretur lac omnino. Et mel est ve-
hiculum medicinis pthibis et ipsum non nocet ul-
ceribus. Ulceris autem mundificatio sit cum medi-
cinis predictis mundificantibus et cum decoctione
isopi predicta ad pthibis in antidotario. Et forti-
us illo est electuarium de herbo cum granis cotti di-
ctum in antidotario. Et fortius illo est electuariū
de squilla cum lacte asinino. Et quandoque est ne-
cessarium ut aggregentur in eis viscositates faci-
entia glutinata. Et quandoque adiuuatur cum nar-
coticiis ut prohibeatur tussis et adiuuant medicina
in operatione sua: et tunc necessarium est regimē vi-
uificabile. Et iam diximus tibi hec mundificantia
in capitulorum principio. Et diximus etiam ea in ca-
pitulo empimatis. Et visitata ex eis sunt sorbitio

nes facte ex herbo. Et sorbitiones in quibus poni-
tur porrum de sceni facte ex farina ciceris et alcan-
darios: et hoc ipsum porrum elixatum et aqua mell
in quibus coquitur mundificatio incarnatio: et
omnia illa iam preterierunt tibi. Et confectioes exic-
catue sicut diacymum et athanasia et electuariū
de semine lini. Verum misbridatum et tyriaca quā
administrantur in quibusdam horis et proprie in
principio et ubi non est debilitas vehemens sūt in-
uatiua. Et ubi non est febris iam perueniens ad
ultimum in arefactione. Et lutum quidem sigilla-
tum est res magis iuuatiua in omni hora et lutum
armenum. Et similiter omnia que diximus ex em-
plastris et vaporatōibus et vnguentis mūdifica-
tiuis. **Quāque** putrefiūt vlcera in pectore et in pul-
mone cōfert facere ut eger lambat cochliarium
parū et kīra i mae solo aut cū melle: aut cū aliq-
tulo galbā liquefacto cū melle. Si autem illic fue-
rit caliditas et timentur mundificantia calida et non
conferunt frigida tunc sumantur pulmo vulpis et
semen feniculi et succus liquiritie mūdificat et suc-
cus capilli veneris aggregentur cum aqua zuc-
cari ingrossata quoniam est vltimum. **Et** quādo
que administrantur in hac egritudine grana susumi-
gatiōum et exiccantiū et mundificantium quibus
sit susumigatio cum traiectorio. Et ex eis sunt illa
que. **R.** arsenicum et piper fiant ex eis similitudi-
nes auellane cum albumine oui. Et ex eis est illa
que. **R.** soliorum oliue dulcis et stercoris vaccar-
pregnatarum et adipis renum hirci et arsenici et
stercoris leporis paries eges. Et ex eis est illa q.
R. cortices nabac et arsenicum et adipem renum
hirci. Et ex illis est illa que. **R.** arsenicum et bu-
tyrus de ouibus. Et ex illis est que. **R.** arsenici et
aristol. et corticis radices capparis partes equales
aggregentur cum melle et butyro et etiam pinea in
qua est sex alkiran et etiam arsenicum. **S.** citrinum
cum silamino oleo. Et quotiens calescit comple-
xio eius superflue curetur cum troscis de calora
aliquibus diebus et redeatur post eos ad exiccā-
dum. Xibi autem sunt ex perdicibus decoctis cum
seminibus et speticibus: et non prohibeatur vinum
album purum in principio sui et olfaciat super odo-
riferis et adhereat somno et requiescat et quietus et di-
mittat iram et iram et non perueniat ad ipsum il-
lud quod contristat. **Et** ex eis que ego multoties
sum expertus in corporibus diuersis et regionib'
diuersis est ut vtiatur patienti succaro ros. recenti
sui anni omni die quantum potest quousque multus sit ita
etiam ut cum pane. **Deinde** attendatur esse ei-
us tūc si cōstringatur anhelitus eius propter exiccatō-
nem rosarum detur in potu sirupus de isopo secū-
dum quantitatem necessitatis. Et si inflāmur febris
detur in potu troscis de calora et non intermit-
tur hec cura in ipso quoniam sanat. Et si non time-
rem dici mendax narrarem in hac intentione mira-
bilis et referre summa qua ysa est mulier pthibica
peruenit res eius ad hoc ut egritudo cum ea pro-
longaret adeo donec perueniret ad mortem: et uo-
caret ad ipsam qui prepararet ea que morti sunt
necessaria. Tunc quidam frater eius surrexit ad
eam et curauit eam hac cura tempore longo et reuixit
et sanata est et impingnata est: et non est mihi pole

ut dicam summam eius qd comedit de zuccaro
rolaceo. Et quidqz egent licitas et arefacio ad
ministratone lactis et aldoch et in hoc est cibatio
et equatō et humectatō humoris corrupti et conglu-
tinatō vlcera cum caseitate et mundificatō cum ab-
sterfione aque lactis virus et saniei. Immo multo-
tiens sanat hoc regimen vlcera pulmonis quum nō
intenditur in regimine eorum ut indarentur. Et
de lactibus magis conueniens est lac mulieris
suctum ex mammilla. Deinde lac asinarum et lac ca-
prinum proprie propter stipticitatem que est in la-
cte caprino. Et lac equinum etiam est ex eis que
mundificant et faciunt sputum facile. Verum non
est ei conglutinatō secundum qd existimo. In lacte
autem ouino et vaccino est grossitudo: et si posset
sugī ex vberē esset magis conueniens. Et oportet
ut animalia ex quibus mulgetur pascant plan-
tas quarum operatō est necessaria: ad incarnatō-
nem quidem sicut virga pastoris et haurigi et cōe-
tre. i. pirus et que sunt illis similia. Sed mun-
dificantia facientia spuerē sicut albasce et alandaco
cha et nidus apīs. Immo sicut lacticiui. Et ille qui
vitur potu lactis oportet ut obseruet reliquū re-
gimē. Nam si errauerit in aliquo fortasse reducet
super eum malitiam. Quidam autem medicorum
qui medicinam comprehendunt iam narrauerūt
sufficiētiā dandi lac in potu. Et dixerunt illud
cuius intentō est cum proposito nostro. scilicet quoniam
oportet ut ex asinabus eligantur ille que a partu
elongate sunt. iij. mensibus aut quinq; mensibus
et vadant ad vas in quo lac mulgetur et abluatur
cū aq. Et si lac fuerit mēctū in eo añ lauet cū aq cala
et fūdāt in ea aq cala et dimittatur dōc dissoluatur
aliquid si fuerit in eo in aqua. Deinde abluatur cū
aqua calida et frigida: deinde ponatur vas in quo
mulgetur lac in aqua calida et mulgeatur in eo me-
dicas sacraiat et est qritas eius qd in potu datur
in die primo si egritudo fuerit selua: et si non tūc
plus illo dabis secundum qd putaueris et existima-
ueris. Et sumat in potu in secundo die duplum il-
lius mulctum in illa mullione. Et si natura iaz
fuerit restricta in die prima ponatur in eo qd bibi-
tur in die secundo aliquid zuccari et fac in tertio si-
cut fecisti in die primo: qd si natura non lenificatur
in secundo et proprie quum non lenificatur vsqz ad
tertiū: tunc in potu da duo sacraiat lactis cum duo-
bus danic salis indi et de amilo pondus. 3. 5. vsqz
ad. 3. i. 5. et non cesses dare in potu omni die pon-
dus medietatis sacraiat. Quod si peruenierit se-
zus et non respondet natura accipe ex lacte tres sa-
craiat et cum eis cōmisce zuccarum et salem et oleū
amigdalinum et polypodium. Si autem respo-
det ultra tres scellas: tunc non admisceas post illud
ex lacte aliquod: aut minue ex lacte. Et oio opor-
tet ut non addat natura in die et nocte super tres:
neqz minuat ex duabus: tunc si iuuatur cum hoc
da ei in potu tribus ebdomadis. Et iam dixe-
runt quidam comprehendentes qd melius lac in po-
tu sumendum illud est qd est animalis pascētis
loca i qd sūt herbe subtiliatie mūdificatie cū stip-
ticitate et exiccatoe sicut apsinthiū et allea et sceha et
abrotanum et polium et rubus. In lacte autem
caprino rectius est ut misceatur quz recenter mul-

cum est aliquid aque et igniatur lapidea et projici-
atur super ipsam multotiens donec coquatur et
auferatur eius aquositas: et hec est melior decoctio
qd decoctio super ignem. Et attende etiam lenifica-
tōnem nature nisi sit diaria: tunc eni oio ut ponas
in eo hypoquistidos: aut tussis plurima: quare tūc
oportet ut ponas in eo dragagati pōdus. 3. i. Et
si fuerit stomachus debilis ponantur in eo cy-
minum et carui. Et lac quidem coctum quum di-
gerit ipsum pthibiscus est ei cibus sufficiens: et quan-
do post ipsum febricit pthibiscus tunc oportet ut ab-
scindat. Aldoch autē ē necessariū qū vebementia ē se.
et quum est solutō ventris et est eis iuuatiuum val-
de. Et melius est si dimittatur lac acetosum nocte
vna post acceptōnem butyri totius in loco tempe-
rato: deinde moueatur in mane vebementer do-
nec aduincem vebementer misceatur. Deinde
sumatur troisci de farina triuci que sit similia bo-
ni panis adeo perforati donec sint illi qui nominan-
tur berengē persice et projiciantur super pondus.
3. x. ex eis pondus. xxx. 3. de aldoch et accipiat:
et in die secundo adde de aldoch scimas sui et mi-
nue de pane pondus. 3. i. fac illud assidue donec
remaneat solum lac acetosum. Deinde conuertet
quum non indiget aldoch et appareat sanitas et decli-
nat egritudo. Non ergo cesses minere ex aldoch
et addere in troiscis donec abscondatur lac. Qd
si aliqui eorum habeant diariam progere feri: ut
ignium in aldoch multotiens non est malum et re-
di hic ad illud qd dicitur in antidotario. Libi au-
tem ipsorum sunt ea que glutinatōnem faciunt si-
cut panis de simila et tri et que sunt de milga: et ri-
gi etiam mundificat et facit nasci carnem et kitch or-
dei bene decocta est glutinativa mundificativa et ē
conueniens apud vebementiam febris: et proprie
cum cancriis quorum extrema sunt ablata quorum
ablato est ierata cum aqua et cinere et proprie cum
oleribus frigidis et lentes etiam. Et ea que accipi-
untur cum cucumeribus et citrolis et melonibus ef-
ficiunt sputum facile. Si autem febris est leuis
tūc non est aliquid sicut caules et asparagi et ea que
spuerē faciunt. Pisces autem saliti quum comedun-
tur semel aut bis conferunt in mundificando: et qū
vltus est malignum: tunc aliena illud et omne sal-
sum. Qd si eos carne cibaueris tunc sunt cum eis q
sūt sicut caro atbargi et galline et perdici et alcana-
bir et minutarum auium: et omnes sint non impin-
guat: et melius est ut comedat eas assatas ut sint
vebementioris exiccatois et incarnatōis. Et ex-
tremities etiam sunt bone propter viscolitatem
earum et pisces in furno decocti. Et quando deside-
rant iura tunc permisce ea cum melle. Et quandoqz
concedit ut ipsi igrediantur balneum ante cibum et
post ipsum quum non est in epatibus ipsorum oppi-
latō. Ipsum enim impingnat eos et confortat ip-
sos. Aque vero ipsorum quas ipsi potant sint aque
pluuię. Et pthibiscis quidem multotiens accide-
it sputum sanguinis secundum qd preterit eius reme-
moratō. Et ex troc. bonis ad illud sunt troisci q.
82. luti sigillati. 3. iij. anili luti armeni rosarum
rubearum omnium añ. 3. iij. karabe granorum
myrti amborum ana. vi. 3. cancrorum adustorū
seis portulace amboz añ. 3. xv. coralli dragagati

spodij sedine. omnium ana. 3. xv. gummi feniculi
succo liquoritice omnium ana. 3. vij. conficiatur cu
succo portulace et aqua ros. recentium et fiant ex
eis troisci et bibantur cum aqua cucumeris: aut cu
aqua pluviali. Et multotiens quide accidit pthi
sico casus vut et cadit in laborem et prefocatonem
propter ipsuz. Et quandoq; indiget abscissione ei?

fen. xi. de dispositibz cordis tractatus primus
eius de pncipis et radicibz ad illud.

De anatomia cordis. L. i.

Cor quidem creatum est ex car
ne forti vt sit longinquum a no
cumentis in quo conteste sunt
species uillorum fortium vehe
mentis diuersitatis. s. longitudi
natum attractiuorum latitudi
natum et pulsivorum et transuersalium retentiuo
rum vt sint ei species motuum. Et mensura e
eius creatio cum q̄titate sufficienti vt non sint sup
fluitas et granitas et magnitudo: quoniam ex ip
so est origo arteriarum et suspensio ligamentorum.
Et dilatatum est vt sit in origine sufficientia cum
eo qd̄ oritur. Et posita est hec pars eius altior
duarum partium ipsius vt sit longinqua ab appo
sitione super ossa pectoris et non ledat eam taciuz
eorum. Et subtiliata est eius altera extremitas
sicut illud qd̄ aggregatum est ad punctum vnum
vt sit illud qd̄ leditur tactu ossum minor partiu
eius et facta est dura illa pars eius superflue vt sit
illud qd̄ paratum est ledi illa obuiatione melius fa
ctum. Et gradata est figura ad pincem vt inge
niola fabricatio inferior et superior sit bona et non
sit in ea superfluitas. Et positum est in pannicu
lo solido valde subtili: qui quis sit ex genere pa
niculorum tamē non inuenitur panniculus compar
ei in spissitudine vt sit ei clipeus et tutamen. Et se
paratum est corpus eius ab illo panniculo cum q̄
titate quadam nisi apud radicem eius et vbi oriū
tur arterie: et est ei vt dilatetur in ipso abiq; pre
focatonem: et apud radicem eius est membrum si
cut fundamentum simile cartilagini paruu vt sit
basis fixa firma. Et in ipso sunt tres ventres.
s. duo ventres magni et venter quasi medi? que
d. nōdianit fouea aut meatū nō vtrē vt sit ei re
ceptaculū nutrimenti qd̄ nutrit spissum frōie simile
substantie ipsi? et micra spūs generati i ipo a sāguie
subtili. et inter amboz sunt vie: et ille vie dilatatur
in ipso qum dilatatur cor et coarctantur apud lōgi
tudinem eius: et basis quidem ventris sinistri al
tior est basi ventris dextri: et basis ventris dextri
descendit multum. Et venter pulsatiles sunt arte
rie create et sunt nisi vna eaz habētes duas tūcas.
Et durior earum est intrinseca qum ipsa sit obui
ana percussioi et motui substantie spūs forti cuius i
tendatur cōseruatio et custodia et fortitudo. Et ori
go arteriarum est ex ventre sinistro qui est vnus
duorum ventrium pectoris: quoniam dexter est
propinquior epi: quare oportet vt sit occupatus i
attractione nutrimenti et administratione eius. Et
quia venter dexter cordis comprehendit grossum

grauet et sinister comprehendit subtile leue tem
perata sunt ambo latera cum confirmatōne ven
tris qui comprehendit grossum: et proprie quan
do secuntur resoluti cum resudatōne: aut exuica
tōne propter grossitudinem meatuum et ingrossan
do ventrem qui comprehendit subtile. Immo po
situm est vās subtilioris strictius. Et temperatōr
sanguis eius est in medio. Et sunt ei duo ad
ditamenta super duo orificia introitus duaruz ma
terierum. s. sanguinis et aeris attracti ad cor sicut
due aures nervosa que sunt rugosa mollificatiua
dum cor permanet cōstrictū. Et qum dilatatur tē
sa et adiuuantia ad cōstringendum illud qd̄ com
prehenditur ad interiora. Sunt ergo sicut due ar
ce recipientes a vasis: deinde mittentes illud
ad cor cum mensura: et subtiliatiua sūt vt sint ma
gis comprehendentia et melius obedientia cōstri
ctōni et facta sūt dura vt sint lōginqora a passione.
Et cor quidem nutritur cum virtutibus suis natu
ralibus cum dilatatione: quare attrahitur sanguis
ad interiora eius sicut attrahitur aer. Et cor qd̄
dem positum est i medio mediū pectoris: quoniam
est temperatōr locus et declinat magis parum ad si
nistrum vt elongetur ab epate et habeat epar lo
cum amplum. Splen vero descendens est ab eo cū
elongatōne: et in descensionem eius est inuumentum
qd̄ ego dica. Et vt cor amplificet locuz epati me
lius est qd̄ amplificet ipsum spleni: quoniam epar
est sublimius. Et ex eis que intenduntur in decli
natōne cordis ab epate est vt non aggregetur ca
lor totus in parte vna: et vt temperetur in latius
sinistrum qum splen ipse sit non calidus valde: et
vt ipsum minus comprimat venam concauam ve
nientem ad ipsum preparando ei quendam locuz.
Et si aliqua animalia sunt magni cordis et sūt cū
hoc panida et timida sicut lepores et cerui: tunc cau
sa in eo est: quoniam calor eorum est paruus et exi
catur ex eo res plurima: quare non calefacit inte
gre. Et illa que sunt parui cordis et cū hoc sūt eu
dacia: ideo sunt quoniam caliditas in ipso est plu
rima et coarctatur et sit vehemens. Verum illa q
sunt plurimum audacia sunt ea que sunt magni cor
dis. Et cor quidem non tollerat nocumentum do
lorum neq; apostema: et propter hoc non decollat
animal in cuius corde inuenitur ex nocumentis il
lud qd̄ inuenitur in reliquis membris. Et quan
doq; inuenitur in quibusdam animalibus magni
corporis os magnum et proprie in bob? et hoc os
est decline ad cartilaginem. et illud qd̄ est plus et
maius cum additōne et duritie est illud qd̄ inueni
tur in corde elephantis. Et iam repertū est cor cu
iusdam simij habens duo capita et ex virtute vite
cordis est: quoniam quando aufertur ab animali
inuenitur pulsari vsq; ad horam. Jam autem
errauit qui existimauit qd̄ cor sit lacertus: quia
sit similituz rerum in eo. Verū motus eius non est
voluntarius.

De egritudinibz cordis. L. ij.

Clandoq; accidunt cordi in sua prope
tate species egritudinum omnes sicut
species malitie complexionum que qd̄
doq; sūt materiales: et quandoq; sunt
pure. Et materiales quandoq; sunt in vena eius:

749
et quandoque sunt in eo quod est inter panniculum eius
et corpus ipsius et proprie humiditas. Multoties
enim inveniuntur in eis locis humiditates. Et sci-
tum est quod quando multiplicatur coarctant cor a
dilatatione: quare interficiunt. Et quandoque acci-
dunt ei apostemata et oppilatō: et quandoque acci-
dit ei aliquid de egritudinibus sitis etiam sicut ali-
quid quod accidit ei de coarctatione in humiditate co-
pressiva prohibente ipsum a dilatatione: quare in-
terficit. Et solutio singularis que accidit: aut in ip-
so: aut in panniculo eius. Quod confirmatur in
corde malitia complexionis non recipit curam. Et
quod non est confirmata non est facilius suscipibilis
cure. Et apostema quidem calidum est interfi-
ciens statim. Et frigidum est ex eis que sunt diffi-
cilia. Et raro eveniunt durities et mollietates in cor-
de. Sed plurimum illius est in panniculo cordis:
quod si contingat ut in ipso eveniat: tunc ipsum non
interficit in momento interfectionis apostematis
calidi. Veruntamen cum hoc est interficiens. Et
quandoque prolongatur durum quod accidit in panni-
culo ex humore grosso: et non durum ex humore
aquofo distillando spatium sicut dispositio in apo-
stemate quod fuit in panniculo cordis sicut quod nar-
rauit Galienus vixerat ille simius lesus. Sed post
quod anatomizatus est post mortem suam cognovimus
est quid passus est in vita sua. fuerat enim debui-
tas et extenuatio. Quod cor ipsum non tolleretur ut
apostemetur: quomodo ergo tollerabitur in col-
lecto et saniofitas in ipso fiant: et quum illic acci-
derint vlcera tollerabilia boithoralia: tunc ipsa in-
terficiunt post fluxum sanguinis nigri ex naribus se-
cundum quod dicitur. Et quandoque accidit in nervis cor-
dis oppilatō nocens operationibus cordis. Cor
autem longinquius est ab hoc ut tolleretur solutione
singularis quod apostema. Et quandoque accidit corpo-
ri ipsius et penetrat vsque ad ventres et interficet ita-
tim: et si non est penetrans tunc fortasse postponi
tur eius interfectio vsque ad diem secundum. Et
quandoque accidit cordi egritudines propter com-
munitatem panniculi sui et communitatem cerebri et
lateris et pulmonis et epatis et intestinorum et reli-
quorum viscerum et proprie stomachi. Et quan-
doque est propter communitatem aliorum membro-
rum et corporis communiter sicut est in febribus.
Ita ut verificetur per paroxysmos suos et crises
suas: et propter communitatem aliorum membro-
rum. Quandoque sunt propter ea que absceduntur
ex eis sicut communitate epatis quado debilitatur i-
transmittendo nutrimentum ad ipsum et cerebri
quando debilitatur. Et debilitatur lacertus facies
anhelitum ab anhelitu: et quandoque sunt propter
ea que ex eis ad ipsum veniunt: ex cerebro quidem
sicut quando in ipso multiplicatur humor melan-
cholicus et penetrat in substantia cerebri: quas pe-
netrat in via arteriarum vsque ad cor excitans ire
morem cordis et casum virtutis et tristitiam cum
extractione malitie cogitationis et angustie: et sicut
illud quod ex eo pervenit ad ipsum ex humore hu-
mido per hanc viam et facit accidere obliuionem
et pigritiam et casum festinationis. Sed ex epate si
cut illud quod ipsum mandat ex sanguine malo cali-
do et frigido aut grosso. Et quandoque sunt propter

communitatem in nocumento secundum similitudinem vicini-
tatis sicut propter nocumentum eius quod est pro-
pter apostema calidum et frigidum existens in pan-
niculo continente ipsum proprie et reliquorum vi-
scerum coiter: et nocumentum eius quod est propter
nocumentum oris stomachi: et stomachi ab humo-
re viscoso: aut mordicato: aut vermibus et asca-
ridibus: aut vomitu mordicativo: quare evenit
ex eis tremor cordis. Et quandoque sit propter com-
munitatem in dolore quando vehemens sit et per-
uenit ad ipsum et multoties interficit. Et quan-
doque sunt propter mutationem materie sicut ex si-
militudine: aut pleuresi: aut peripneumonia: quare
eliat materia ad cor et prefocat et interficit. Ergo
communitates que cadunt inter cor et panniculū ei-
us non oportet ut consequantur perniciem. Et si est
apostema durum non est calidum ipsum enim est per-
nitensum. Et quandoque accidit in ipso ore stoma-
chi tremor et nocet cordi. Modi autem ex quibus
significantur dispositiones cordis sunt. ix. pulsus: et
anhelitus: et creatura pectoris: et ea que nascuntur su-
per pectus: et tactus corporis: et quod accidit in ipso
et mores et vires corporis: et debilitas ei: et me-
ditationes eius. Pulsus quidem quoniam veloci-
tas eius et magnitudo et frequentia ipsius signifi-
cant caliditatem eius: et eorum contraria significat
frigiditatem eius: et eius lenitas significat humidi-
tatem: et eius durities significat siccitatem ipsius
et fortitudo eius et equalitas et ordinatio significat
sanitatem eius: et eorum contraria signent contrarium
sanitatis ipsius. Et anhelitus quidem magnus et
frequens et velox et calidus significant caliditatem
eius et contraria eorum signent frigiditatem eius.
Et pectus amplum laum si non est propter mul-
titudinem cerebri quam signent capitis magnitudo fa-
ciens multitudinem cerebri facientem magnitudi-
nem miche facientem magnitudinem spondilium
facientem magnitudinem costarum ortarū ex eis.
Immo est illic paruitas capitis: aut eius mediatio
et fortitudo pulsus signent caliditatem ipsius: et con-
trarium illius si non facit ipsum paruitas capitis
signent ipsum frigiditatem eius. Et pili plurimi or-
ti super pectus: et proprie illi qui sunt crispi signent
caliditatem ipsius: et nuditas pectoris et paucitas
pilorum signent frigiditatem ipsius propter priuati-
onem agentis sumum: aut siccitatem propter priua-
tionem materie sumi. Et si non contradicit humi-
ditas complexionis corporis valde et consuetudo
aeris et regionis et etatis. Et caliditas corporis totius
significat caliditatem eius si non resistit splē et epar
frigida cum frigiditate sua: et frigiditas corporis si
gnificat frigiditatem eius si non resistit epar aliq-
modo: et lenitas eius signent humiditatem eius si si
resistit epar aliquo modo resistendi. Et durities ei-
us signent siccitatem ipsius si non resistit epar. Et febres
putride cum sanitate epatis signent caliditatem eius
et humiditatem eius. Ex via autem morū quo-
niam ira naturalis que non est ex consuetudine et
audacia et furiositas et leuitas motuum signent cali-
ditatem eius: et eorum contraria si non est acquiescentia
ex meditationibus et consuetudinibus signent frigidita-
tem ipsius. Corporis autem fortitudo signent ipsius
fortitudinem et ei debilitas si non fuerit nocentium

ex cerebro et nervis debilitatem ipsius. Et debilitas eius signat malitiam complexionis in ipso. Et fortitudo eius signat complexionem eius naturalis equalitatem. Et est quia essentia caloris innati et sanguinis et spiritus vitalis plurima est in ipso non inflammata fumosa: immo splendida pura. Sed accidit tale ex caliditate signat vehementia inflammationis et ira anime. Et quandoque perducit nocumentum in anhelitu. Meditationes vero que declinat ad gaudium sicut fiducia et bonitas spei signat fortitudinem ipsius et equalitatem ipsius que sequuntur in caliditate et humiditate ipsius. Et declinat ad inquisitionem solitudinis et disunctionis signat caliditatem eius. Et declinat ad timorem et tristitiam significant frigiditatem et siccitatem eius. Et dispositiones que secuntur in ipso corde sicut inflammatio accedens in ipso et sicut tremor qui sentitur ex ipso: alie signat per se ipsas complexionem eius sicut in flammato: et quedam non signat nisi per comparationem suam sicut tremor cordis. Tremor namque cordis sequitur omnes species debilitatis cordis et malitie complexionis ipsius et non signat rem puram in ipso. Et quandoque plurimum tremoris cordis est propter fortitudinem sensus cordis: quare accidit tremor cordis ex qualibet meditatione: aut vapore: aut si milibus illis ex eis que perveniunt ad ipsum. Et quandoque sunt egritudines cordis cum coitate aliorum: et proprie capitis et oris stomachi. Et non evacuatur egritudines cerebri melancholice et epileptice a coitate cordis. Et quandoque permittuntur ad cor materie expulse ex eis que sunt sicut pleuritis et peripneumonia et sunt cause timoris magis et mortis subite. Et quando accidit humoribus diminutio ex coitate necessaria primum nocumentum illius est in corde: quare alteratur complexio eius. Et quando pervenit calor purus aut frigus purus ad cor moritur ille cuius est. Et iam vidi congelatum loqui et iam moriebatur cum sudore et sine sudore.

De signis complexionum cordis naturalium capitulum. liij.

Complexionem quidem calidam naturalem signat amplitudo pectoris in creatione sua nisi resistat cerebrum et magnitudo pulsus naturalis et declinatio ipsius ad frequentiam et velocitatem et magnitudo anhelitus naturalis et declinatio ipsius ad frequentiam et violentiam et exuberantia pilorum super pectus et proprie super sinistram pariter si non repugnet humiditas membri alterius contrarietate vehementi valde. aut regio et aer et vehementiam ire et furiositatem et bonitatem credulitatis et spatiositatem spei significat magnitudo pectoris cum non est propter cerebrum secundum quod dictum est. Complexionem vero frigidam naturalem signat costrictio pectoris nisi propter conditiones predictas: et paruitas pulsus naturalis et declinatio eius ad raritatem aut tarditatem: nisi sit illic causa faciens velocitatem: et costrictio anhelitus naturalis et declinatio eius ad tarditatem et raritatem et debilitas et pigritia et patientia non acquisita ex consuetudine et exercitio et mores similes moribus mulierum et erubescencia cum timore et hesitatio et oblitio et

passio a minimis rebus et frigus corporis. Humidam vero complexionem significant lenitas pulsus et velocitas patiendi a superuenientibus iram facientibus et lenificantibus superuenientibus et velocitas remouendi ab eis et humiditas cutis si non resistit epar. Sed complexionem siccam significant durities pulsus et tarditas agendi et tarditas patiendi et tarditas quiescendi et lupinositas morum et siccitas corporis si non resistit epar. Validam autem et siccam complexionem signat pulsus magnus cum mensura. Et illud ideo quoniam magnitudo eius est propter necessitatem: et diminutio ipsius propter siccitatem instrumenti et velox proprie ad costrictionem et frequens: et anhelitus magnus velox et proprie cum ipse extrahit aerem frequens et perfidia morum et inuerecundia et lenitas in motibus et in blanditiis: et velocitas ire propter caliditatem et tarditas pacificandi propter siccitatem et multitudo pilorum pectoris et spissitudo ipsorum propter siccitatem materie ipsorum et circumspectio ipsorum et caliditas tactus et siccitas ipsius. In calida autem et humida sunt pili pauciores et pectus est latius magnum et pulsus est magnus verum est lenior. Et velocitas et frequentia eius sunt infra illas que sunt in complexionem siccam cum equantur in caliditate et est ira in ea velox non vehementis et tactus corporis est calidus et humidus si non repugnat epar in vehementi frigiditate et humiditate si fuerint infra vehementiam et multiplicauerint egritudines putride. Frigidam autem et humidam signat pulsus cum non est magnus: immo est declinatus ad paruitatem et est lenis non velox neque frequens: imo est declinatus ad contraria eorum secundum illud ad quod ultimum pervenit complexio: et est habens eam piger timidus tardus mortue festinationis nudus et pilis non retinens malum neque irascibilis: et est corpus frigidum et humidum si non resistit ei epar cum calefactione plurima et exiccatione quous non sit plurima. Frigidam vero et siccam habentis pulsus non est cum illa tarditate tota: et habens eam est tardus ire fixe retinens malum lenis sine pilis frigidum habens corpus et siccum si non resistat epar cum calefactione plurima et humiditate quous pura.

De signis egritudinum cordis. l. liij.

Et illis sunt signationes complexionum non naturalium: et quandoque signat malitiam complexionis cordis debilitas et resolutio virtutis liquefactio non pertinentes ad causam primitivam: aut antecedentem: aut coitatez membri: quod si tremor cordis adiuvatur in his significationibus tunc iam completur si significatio et quando perducit ad syncopam tunc iam confirmata est res. Et quando in corde fortis sit malitia complexionis frigide: aut calide: aut sicce sine materia incipit corpus procedere in via pthi sis et liquefactionis. Est ergo illa que est calida ex illa ethica absoluta. frigida species ergo ethice paratur ad senes et decrepitos et sicca species pthi sis. Et ethica quidem diversificatur in toto illo a pthi si facta a pulmone. Pulmo enim in hac non est lesus in seipso: et habens eam non habet tussim et diversificatur ab ea ethica cum caliditate propter

privatōnem caliditatis. **S**ignum autem malitie complexionis cordis calide est augmentum pulsus i velocitate et frequentia nō nālī et egissio abelitus ad magnitudinē et velocitatē et frequentia nālī et uehe mitis sitis q̄ sedatur cum aere frigido et suauitas i frigore et cōitas extenuatōnis et liquefactōnis abī q̄s causa alia et tristitia et conturbatō permiste in flammationē. **S**igna autem malitie complexio nis frigide sunt declinatō pulsus ad paruitatem et tarditatem et raritatem non naturalem nisi cadat virtus et sit necessaria frequentia vt succurratur euz eo qd̄ appropinquat necessitati euz alijs ab eis dua bus et est cum debilitate anhelitus et resolutōne et tūis et tranquillitate ad illud qd̄ calefacit ex speti eb̄ eo q̄ tagit et olfacit et gustat et timiditas et n̄ audacia et si fluitas i pietate et misericordia. **S**ig aut malitie p̄p̄ōis cordis hūide sūt icliatō p̄p̄ō ad lenitatem non naturalem et velocitas patiendi ab imprimētibz in anima cum velocitate remotō nis eorum et multitudo euentus febrium putrida rum. **S**ed signa malitie complexionis sicce sūt declinatō pulsus ad siccitatem non naturalem et dif ficultas passionum cum fixatione earum siue for tes siue debiles et liquefactō corporis. **D**e si gnificatōibus autem apostematū sunt s̄ḡtōnes apostematū calidorū. Ipsa enim in principio sui faciunt apparere in pulsū diuersitatem mirabi lem non consuetam et magnificant inflammationē in corpore et proprie in partibus membrorum an helitu. Et anhelans quāuis attrahit maximum aerem et frigidissimum et tamē est quasi priuatus an helitus: deinde sequitur ipsum sineopsis successus: et non oportet vt aspectetur in cognitiōe disposi tōnis apostematū calidorū cordis illud qd̄ est ex duritie instrumenti secundum q̄ currit consue tudo de expectatōe eius in alijs que sunt similia eis. Apostema enim non ita aduenit cordi vt per ipsum induretur pulsus: immo interficit ante il lud. **S**ingularis autem resolutō scitur ex caus primitiuis. Et dixerūt quidam q̄ quando accidit in corde vlcus et currit ex nare sinistra sāguis mo ritur patiens. Et signū eius est dolor in loco sini stro mammillari.

De causis imprimētibz in corde caplm. v.

Causarum in corde imprimētiū alie sunt que sunt ei proprie: et alie sunt q̄ sūt ei cōes et alijs: sicut cause efficiē tes complexionis et cause efficientes apostemata et efficientes solutōnem singularis et re lique similes eis que sunt ex eis quas numeravi sibi in libris vniuersalibus. **U**erum cordi ap propriantur cause antecedentes propter abelitus: et cause antecedentes propter passionē animales. Propter anhelitum quidem quoniam quando cō stringitur aut calefit valde: aut in frigidatur val de: sequitur ex eo vt accipiat cor nocumētū. **I**n passionibus autem animalibus oportet vt re deatur ad ea que diximus in vniuersalibus: et itaq̄ ostendimus impressiōem earum in corde median te spiritu: et cuiusq̄ earum que superfluit impres sione prefocatōnis spiritus innati ad iteriora: aut ipsionis eius ad exteriora. Et quandoq̄ consequi tur vt faciant peruenire sincopim: immo conseq̄

tur vt interficiant. Et ita que est ex summa earuz est minor omnibus illis in hoc. Ita enim raro in terficit. Vigilie vero et exercitiū et similia illis d̄ bilitant cor cū resolutōe.

De canonibz vniuersalibus in curatōne cordis. l. vi.

In **D**s quidem fecimus de medicinis cor dialibus tractatum singularem quo quum homo coniunxerit inter scientia suam in medicina et cognitiōe suam i principijs que sunt magis cōia q̄ medicina inuabi tur. **H**ic vero inuimus ad illud qd̄ oportet dici i libris medicinalibus puris propterea q̄ cor ē mē brum principale prius omni principali et sublimi: eo oportet vt sit velox studium in curatōne eius cum medicinis: ita vt adiuuetur absq̄ errore vl time siue velimus ex eo euacuare humorem siue permutare ei complexionem. **I**n euacuatiōe au tem que procedet cursu phlebotomie ita studiose festinamus ne oporteat nos permiscere eam cum alio regimine mundificatiuo. Immo plurimū q̄ in ipsa obseruamus est ne superfluat et cadat vir tus: et vt viuificemus virtutem si debilitatur pa rumper cum rebus viuificātibz virtutem quando debilitatur propter complōnem frām: aut calidā. **E**t hec res non appropriatur egressiōi sanguis tantum. Immo omnibz euacuatiōibz: quibz ut ex tractō sanguis vehemētis necessitatis ad hoc sub sidium. **C**ausa autem cum qua excusamur a stu dio spetierū regiminis alterius est quia egressio sā guinis nō est medicam perueniens ad cor: et q̄ plu rimum repletum cordis nō sūt nisi ex sanguine et vapore a nocumēto quorum duorum simul li beratur phlebotomia. Et repletō quidem san guinea remouet phloia basilice dextre. Sed imple tō vaporosa phloia basilice sinistre. In reliquis autem euacuatiōibz que sūt cum medicis oportet vt miscemur medicie cum regimine predicto et re gimine alio. Et illud est qm̄ plures medicine euacuatiue sūt cōtrarie corpori: quare oportet vt eis aslocentur medicie cordiales. Et ipse medicie que efficiūt in corde fortitudinem cum proprietate q̄ est in eis: ita vt sint cum medicamine administra tō in euacuatiōe humoris cordialis sociate medi cie tyriacales bezabartici pertinentes cordi: et plu res quidem harz medicinarz cōferūt. Immo plura earz cōferūt ei ex alia parte. Et illud est quoniam ipse etiam faciunt penetrare medicinas euacuati uas ad cor remouendo eas ab alijs locis. Permu tatō aut complōnis: aut est quia cōuertitur regi me ad pmutatōem frigidā: aut pmutatōem calidā: aut pmutatōem humidā: aut pmutatōem sicci. Quā er go volumus pmutare cōplōnem frām audaces su mus ad illud cum medicinis calidis cōmistis cum medicis cordialibus calidis cum custodia nra ne ac cidat ex eis motus laboriosus humoris cordis: ita vt extendatur corpus cordis cum eo qd̄ gradatim facit illud: aut extendatur materia apostemosa et reliqua. Quum ergo volumus permutare comple xiōem calidam non sumus autē esse contenti in in frigidatiuis. Nam substantia propter quam cor creatum est: est spiritus etulius in ipso est sub stantia calida. s. caliditate innata non caliditatibus

ne cuius corpori. Et accidunt ei ex malitia comple-
xionis cordis quando est calida vt minoretur et re-
soluatur: et vt conuertatur in fumum et conturbe-
tur. Cum ergo superuenit corpori cordis quod ex-
tinguat ipsam et non est permixtum cum medicis
calidis quarum proprietas est vt confortent calo-
rem innatum non totum illud propter caliditate
earum: immo cum proprietate ipsarum associata
caliditati earum possibile est vt noceat radici
spiritui. Quis raro conferat et est corpus cordis pro-
pterea quia inuat ad temperandum caliditatem cor-
dis quod sentitur cum eo caliditas spiritus. Quapropter
non inuenimus sapientes antiquos euacuasse
curatorem malitie complexionis calide que est in
corde: reius quod accidit ei a permixtione medicina-
rum frigidarum cum cordialibus calidis. Confide-
tes quod natura si fuerit fortis discernet inter infrigi-
dationem et calefactionem et affectum infrigidationis cordi
et affectum calidum cordiale spiritui et temperabit il-
lud et quoad hoc istud. Et si non inueniunt medi-
camen equale faciens confortationem spiritus cum
proprietate: aut proximum equalitati sicut buglos-
sam vigorat et adiuuant se cum ea: sed si natura
fuerit debilis non confert regimen. Et quando
quod cogit eos administrare medicinas calidas cordia-
les illud quod ipsi sciunt de granitate substantie plu-
rimum medicinarum frigidarum cordialium et pau-
citate penetrationis earum et declinatione ipsarum
cum natura ad fixationem et non ad penetrationem:
quare cogit eos illud ad hoc vt permisceant medi-
cinas cordiales calidas quibus penetrent vt natu-
ra adiuuetur ad deferendum illas cordi: sicut per-
miserunt crocum reliquis permixtis troiscorum can-
fore. Reliqua enim permixta discurrunt cum eo
ad cor: deinde virtuti naturali inest vt procedat a
corde: aut inflamet ipsum cum spiritu cordis et ad-
iuuet cum infrigidationis ad temperandam comple-
xionem. Hoc namque melius est eis quod vt videntur in
frigidationis puris que figuntur in principio mea-
tuum et nolunt penetrare. Et isti qui abstule-
runt crocum ex troiscis canfore et blasphemauerunt pro-
mos et fecerunt troiscos canfore pauci inuamenti:
quos ipsi ignorent. Amplius complexio calida
curatur quando in potu rob de fructibus et proprie-
tatem aquam pomorum de sceni et cydoniorum. Est enim
bonum medicamen cum eis que sibi sunt similia
de his que dicturi sumus et cum epibimatis et
emplastris que sunt ex ictis permixtis cum confor-
tantiis cor. Et si causa fuerit materia euacuatur.
Cura autem malitie complexionis frigide est
cum confectionibus vel confortantibus magnis quos
dicemus et cum vino odorifero et cum exercitiis
temperatis et cum emplastris et linimentis calidis
aromaticis cordialibus et cibis calidis cum quanti-
tate qua digerantur. Et si causa fuerit materia eu-
acuatur. In cura autem malitie complexionis sic-
ce necessarius est cibus plurimus humectatiuus et
introitus balnei post ipsum et administratio tunc cum
custodia ipsius et paucitas motus et tranquillitas et
sumere in potu aquam frigidam. Et si fuerit illic
frigus alienentur ab aqua frigida que est vehe-
mentis frigoris. Et ebentur cibus et potibus et mul-
tiplicetur somnus post cibum calidum. Et si cau-

sa fuerit materia euacuatur. Et tu quidem scies di-
stinctionem illius ubi loquimur de cura et ibi et
arefactionis. Cura autem malitie complexionis
humide est subtilitatio ciborum et administratio medi-
cinarum exiccantiarum et exercitia temperata cum
frequentia et multitudine: et si causa fuerit mate-
ria euacuatur. Frigide vero et humide comple-
xionis cura est multitudo exercitii et balnei ante
cibum precipue thermarum et submersio plurima in
aqua calida et administratio solutiuorum et diureti-
corum et visus vini fortis resolutionis odoriferi et ad-
ministratio ciborum laudabilis chim cum quantitate non
plurima: quod si illic fuerit caliditas videntur balneum
et videntur coitu. Et si fuerit materia calida et hu-
mida: aut humida euacuatur.

De medicis cordialibus. L. vij.

Adicte quidem cordiales cum totali-
tate sua oportet vt colligantur ex areol-
medicinarum singularium et ex areol me-
broz anhelitus. Sed secundum necessi-

tatem in hac hora nos dicemus de eis illas que sunt
sicut capita et radices. Dicamus ergo ille quidem
que ex eis sunt proxime equalitati sunt iacynthi et
albelengel et alseruzegi et aurum et argenteum et
buglossa. Calide vero sunt doronigi et zedoa-
ria et muschus et ambra et zurubet et lecta proprie-
et crocus et ambo beati sunt velocis inuamenti et
gariosili sunt valde mirabiles et xiloloe crudum
et melissa et semen eius et alsebebram et semen eius
et cardamomum et cubebe et alselemench et aceto-
sa et semen eius et solia citri et folium indum et emu-
la est mirabilis. Frigide vero sunt margarite et
karabe et canfora et corallus et sandali et rosa et spo-
dium et lutum sigillatum et poma. Et ex eis est coris-
drum succum et humidum.

Tractatus secundus de partibus distinctis.

De tremore cordis et causis eius. L. i.

Remor cordis est motus tremul-
accidens cordi. Et causa eius est o-
quod ledit cor ex eis que sunt in ipso
aut in panniculo eius: aut continu-
antur ei ex membris vicinis con-

cantibus ei. Et quandoque fit a materia humorosa:
et quandoque fit a malitia complexionis pure. Et quod-
doque fit ab apostemate: et quandoque fit a resolutione
singularis et fit a causa extranea: et quandoque fit a
morsu venenosorum animalium. Et quandoque fit a
serpentibus qui sunt in ventre: et quandoque fit a
sensu vehementi. Et materia humorosa quandoque
est sanguinea: et quandoque est humiditas: et quan-
doque est melancholica: et quandoque est cholericus: et
quandoque est ventosa et est leuior et facilius eam.
Et ille qui est a malitia complexionis pure. Hoc
est quia omnis complexio dominans facit debilita-
tem: et omnis debilitas efficit in corde dum perse-
uerat in ipso residuum virtutis agitationem quodque
quasi ipsum expellat a seipso aliquid nocuentius.
Et tremor quidem cordis quando superfluit pro-
mutatur ad syncopim: et quando magis superfluit
permutatur ad mortem. Et vnaqueque complexi-
onum simplicium facit illud. Apostema vero cali-
dum in principio persequens facit appere tremorem
cordis: deinde syncopim postea mortem. et sicut est

propinquum dispositioni eius. Sed quandoque interponit spatium aliquotuluz. Et similiter resolutio singularis. Et similiter oppilatio existens in curribus sanguinis et spiritus in corde et que secuntur ipsum et in venis sensibilibus partium pulmonis. **F**actum autem a causa extranea est sicut factus a doloribus constrictiuis et permutacionibus materiarum apostematum vicinorum predictorum a potu venarum. Et factus a moribus serpentium. Et factus a serpentibus qui accidunt in ventre et proprie quando ascendunt ad superiora mirantur in cibo et sece. factus autem a subtilitate sensus cordis est: quoniam habenti illum accidit tremor cordis ex qualibet ventositate generata in spatio quod est inter ipsum et inter paniculum eius: aut in corpore panniculi eius: aut in vena eius et ex qualibet qualitate frigida aut calida adueniente ei. Ita quod succedit potius aque preter quod perducatur illud ad debilitatem in operationibus suis. Factus autem cum coitate: aut est cum coitate corporis totius sicut accidit in febribus et proprie in febribus pestilentialibus. Aut cum coitate panniculi sui: ita ut accidat in ipso apostema molle: aut durum sicut accidit simio aut gallo predictis. Aut cum coitate stomachi: quoniam in ipso est humor viscosus vitreus: aut mordacitius cholerice: aut corrumpitur in eo cibum: aut cum coitate omnium membrorum que dolent vehementer. Et quandoque multiplicatur cum coitate stomachi propter humorem qui est in eo: aut borborygmi in ore eius: aut attractionem succedentem labori: ita ut forsitan non discernatur inter ipsum et inter cordialem. Et quandoque accidit propter tremorem in ore stomachi et continuatur illi: et est si melior res tremori cordiali. Et quandoque fit cum coitate pulmonis quando multiplicatur in eo oppilatio in parte illa que obuiat cordi et non penetrat anhelitus secundum modos suos: et illud indicat constrictiorem anhelitus non securam. Et quandoque fit causa crisis et motuum aciditum humoribus ad crisin. Et ego exponam illud in loco suo. Et si quis conqueritur de tremore cordis post egritudines et habet nauseam et euomit choleram plurimam et non remouetur nausea est mala et indicat spasmodum in stomacho.

De signis. L. ij.

Tremorem cordis omnem signum pulsum diuersum transiens terminum in diuersitate sensu percepta in magnitudine et paruitate et velocitate et tarditate et raritate et frequentia: et multoties assimilatur pulsi habentium anima. Et signum illum qui est humidus vehementia lenitatis pulsus et sensibilitas habentis eam quasi cor eius sit positum in humiditate. Et signum illum qui sanguineus est signa caliditatis et inflammationis et velocitas pulsus et magnitudo eius in alia hora quam tremoris cordis et inuariantur coitu et in frigido est e contrario. Et signum illum qui cholericeus est et est raro egritudines cholerice sequentes ipsum et durities quedam in pulsu et vehementia inflammationis. Et signum illum qui melancholicus est tristitia et sollicitudo et durities in pulsu. Et ventosum quidem purum signum velocitatis resolutionis eius et leuitas laboris eius et et

paucitas diuersitatis in pulsu eius. Et signum apostematosum in substantia ipsius: aut paniculi eius si gna duorum apostematum predictorum. Et illud qui est ex resolutione continuitatis causa sua et factum a venenis et moribus cause sue cum proprietate reliquarum causarum. Et similiter factus a vermibus. Et factum a complexione singulari calida et inflammatione vehementi absque sensibilitate humiditatis in qua naletur cor velocitas pulsus et frequentia eius quam non hora comotionis eius quod est post causas spasmodicas sine materia et etibica et similibus. Et similiter factum a frigore puro signum cause sue ex euacuacionibus extinguentibus calorem inatum. Et egritudines infrigidatiue et aeres et alia et pulsus tardus rarus non in hora tremoris cordis. Factum autem ab oppilatione signum diuersitas pulsus in paruitate et magnitudine et debilitate et fortitudine cum priuatione signorum repletis. Factus autem a subtilitate sensus cordis et a qualibet ventositate generata ex nocumento adueniente ei cognoscitur ex fortitudine pulsus et sanitate anhelitus et columitate reliquorum membrorum et fortitudo pulsus et magnitudo ipsius sunt signa prime signis ipsum et certificant ipsum si fuerit corpus cum frequentia huiusmodi tremoris cordis incolume et virtus conseruata et consuetudo in operationibus sana. Et illi quibus plurimum accidit iste sunt super quorum facies apparens vestigia passionum animalium quoniam parum sicut ire aut gaudij: aut tristitie aut aliarum. Factus autem cum coitate corporis totius in febribus manifestus est et similiter creticus. Et factum causa stomachi signum signa dispositionum stomachi et appetitus et quod ab ipso expellit et imaginationes et nausea et punctio et quod alienatur in tempore vacuitatis: nisi sit a causa cholerica effusa ad os stomachi in tempore vacuitatis: et quod sit vehementis in hora qua cibum incipit digerere. Et ille qui fit cum coitate pulmonis est: quoniam habens eum est preparatus animi repertis in ipso signis significatibus humiditatem pulmonis et oppilationem viarum in eo quas dicemus in suo capitulo. Factum autem propter febres signum signa supradicta in capitulo suo. Et ex eis que signum ipsum sunt salua currens et dolor sicut qui fit a constrictione vnguium et pucture eueniens subito in ore stomachi.

De curacionibus vniuersalibus tremoris cordis. L. ij.

In materiali omni fertur auxilium cum euacuatiuis. In sanguineo quidem cum phlebotomia et extractione sanguinis vltima et temperamento cibi in quietate et quietate. Et si est illi porisum: aut tempus in quo commouetur plurimum sicut ver bigra ver: tunc necessarium est ut precedant ante porisum phlebotomia et subtilitatio cibi et acceptio eius quod confortet cor. In facto autem propter humorem phlegmaticum oportet ut fiat euacuatio cum medicis quas impletio consequitur cor. Et illarum convenientiores sunt hie re magne euacuantes humiditates viscosas. Facti autem propter sanguinem melancholicum loci longinqui cura est phlebotomia et temperantia epatis ita ut non generet meliam cum eo quod dicitur in capitulo suo. Si autem est nudus humor melancholicus: tunc

cura est in ipso euacuatio cum eis que sunt sicut hie
ra Ruffi et logodion et omnia que euacuant humo-
rem melicam ex locis longinquis. Deinde rema-
net post illud equatio complexionis: sicut quidem cum
calefacientibus et calide cum infantibus et proprie cum
eis que ex eis sunt medicie cordiales. Ille vero
qui est cum coitate stomachi si est ex humore gros-
so curetur vomitu post cibum et post acceptationem
substantium notorum sicut acceptationem succi rhabba-
ni in oxymelle. Et solutio ventris fiat post ipsum
cum hieris magnis sicut logodion et theodorico et
hira picco confortata cum pulpa colloquintide: aut a
garico et epithymo. Et si fuerit propter cholera mor-
dicatiam curetur confortando stomachum cum
robore fructuum odoriferorum sicut pomorum odorife-
rorum proprie et cydoniorum et proprie post cibum et pi-
rorum et eorum que sunt illis similia et cum declina-
tione nature ad lenitatem et alienationem eius quod
uertitur ad humorem cholicum et regimie tem-
perante stomachum. Et similiter quando cibum in
ipso corrumpitur oportet ut regatur cum eo quod co-
fortat digestionem eius quod corrumpitur cum eo quod
dicitur in caplo stomachi. Et quodammodo tu ab-
scindis causam cum hoc regimine similiter opor-
tet quod confortetur patiens quod est cor: ita ut non re-
cipiat impressionem et non sit contentus in absconden-
do causam absque confortatione patientis. Immo oportet
ut cum hoc intendas ad cor cum medicis cordialibus.
Et ex eis quorum iuuamentum magnificatur in
tremore cordis est potare pondus medij aurum. De bu-
glossa in tempore somni noctibus continuis. Et
ex eis quibus iuuatur habens tremorem cordis et
que ad ipsum experta sunt est potare quantitatatem pon-
deris nuclej de gariofilo masculo in .xij. aurum. la-
ctis dulcis in ieiunio: aut potare aurum de sanlicco sic-
co in aqua fra si fuerit illic caliditas: aut in vino si
non fuerit caliditas in diebus continuis. Et ex eis quibus
iuuatur habens tremorem cordis est ut secum
semper sit aromaticum aliquod ex genere eorum quod
ei conueniunt et assidue utatur suffumigatione cum
eo facta et utatur odoramentis eius: et ut sint in
aromatico eius qui habet tremorem cordis calidum
vicentia rosa et canfora et sandalum et olea frigida
cum parua permissione medicinarum aliarum subtilis ca-
liditatis sicut parum muschi et croci et gariofilum nisi
metas transgrediatur res: tunc enim sit contentus
frigidis. Et si est complexio fra: tunc admisce
muschum et ambra et oleum de ben et oleum de ci-
tro et aquam canforatam et algaliam et que sunt si-
milis illis et propinquas eis ex speciebus suffumiga-
tionis et rorificationis conuenientibus secundum co-
plexionem. Et ego quidem non multiplico tibi ser-
monem in numerando medicinas cordiales calidas
et frigas. Tu namque inuenies eas omnes scriptas in ta-
bulis membrorum anhelit in medicis singularibus:
et ad ultimum omnis medicina odorifera est cordialis.
Et cum hoc nos iam diximus que harum medicinarum
sunt antecedentes in hac intentione. Habens tremo-
rem cordis cum nausea cum tremore cordis diximus
esse malum. Cura eius proprie si fuerint illic relique
febris in potu sumat saucum ordeum ablutum cum aqua
calida detur infusum cum pondere .x. 3. zuccari
quod enim ipsius enomat etiam tamen iuuatur eo:

et si ipse abhorret zuccarum propter additionem qua
efficit in nausea. Accipiantur loco eius grana mali
granati et stringantur ambo crura et olfaciat canfo-
ram et que simulantur ei cum aceto et ponatur super
pectus panis infusus aqua duorum sandalorum et canfo-
re et aliorum. Et multotiens quidem excitat tremor
cordis: deinde expellitur aliquid ad inferiora dextra
et sinistra et sedatur tremor cordis.

De cura tremoris calidi. L. iij.

Siste tremor cordis est cum materia
et euacuas eam et remanet vestigium
eius: aut est tremor cordis calidus si-
ne materia: tunc oportet ut cibetur ha-
bens eum cum eo quod parum est et confert sicut est
panis infusus in aqua rose in qua est parum vini
odoriferi et panis cum sirupo de pomis et ius po-
morum et lac acetosum sine butyro quod est temporis
propinquum commotioni aut non acetosum valde et tu-
curbita et blitis et fructus frigidi. Si autem tol-
lerat carnem tunc utatur alcares et albussem pullo-
rum et alcubugi proprie. Habet enim proprietatem in hac
re propter frigiditatem complexionis et species ace-
tosorum que omnes facit sunt cum succis fructuum et
acrestis et pomis acetosis et aceto acuto super quod
ipsa sit aqua rose et aqua salicis. Si autem fuerit ace-
tositas citri et limonis erit res magis iuuatua. Quod
si res fiat vehemens et inflammata da ei ad biben-
dum equam fraz et aquam niuis mistam cum rose aqua
dando sorbitionem post sorbitionem et da ei ad sor-
bendum sirupum de fructibus et sirupum de malis
ascens et que sunt similia illis dando aliquid post ali-
quid. Et si tibi necessarium fuerit ut dissoluas in eo
canforam fac. Et quandoque est tibi necessarium ut
sis contentus in eo ad dandum ipsi lac acetosum in
potu ab una libra usque ad duas libras et perueniet ei
cibus. Quod si tibi necessarium fuerit ut confort-
tes eum cum aliquotulo ex medulla panis et tortellari
fac. Si autem inuenieris virtutem debilem et ti-
mueris extinctionem non erit excusatio quin promi-
sceas cum hoc et cum eis que via eius incedunt ex
cubebe et cardamomo et solis citri et etiam ex co-
riandro et canfora cum rose et spodio ut temperet
ea. Super buglossas vero sis audax ut non timeas
malitiam eius et vitare ea cum omni quod in potu tri-
buis et in cibo das. Et enim iam cucurrit consuetudo
ut in potu tribuatur et similiter aque eius distilla-
te. Et quandoque confert ei potare pondus .3. i. d. in
barbaro sceni in aqua fra diebus continuis. Et stu-
de ut sit aer infusus ultima infusione: et ut sint
rorationes et odoramenta aromatizata canfora et ex
sandalorum presentia et non est malum ut roret super
ea aliquid vini cum tanta quantitate qua penetrare
faciat aromaticitatem eorum ad cor. Et ex eis quibus
iuuatur huius tremore cordis calidum est permutatio
ab aere suo ad aerem firmum. Illud enim reduci ad
sanitatem. Et non oportet ut obliuiscaris em-
plastra infantia super cor facta ex sadalis et aqua rose
et aqua ferrariorum et canfora et rose et spodio et lentibus
emplastre cum eis os stoe et proprie in febris.
Composita vero iuuantia in hoc sunt ut in potu
dentur troscisci de canfora cum croco cum sirupo aceto-
sitis citri et quandoque ponitur in eo solia citri et
diamuschi dulce et leucis infusum. Descriptio

experta ad illum qui non est ex caliditate uehementi
ti spodi ptes. iij. xilaloes indi galie muschate a
boz an. 3. i. cardami gariofiloz amboz an. 3. i.
i. canfore. 3. 5. dragaganti. 3. iij. fiat trocisci cu
aqua de tereniabin. Sitqz vnusquisqz trociscus po
deris medietatis vnus. 3. Descriptio alia. R.
voronigi ptem. i. cafore qrtaz partis sandaloz ter
tiam partis margaritaruz karabe coralli xilaloes
spodi rosaz omnium an. medietatez ptes buglos
se ptes due conficiantur cu aqua maloz et fiant ind
trocisci et qd ex eis in potu sumitur sit podus. 3. i.
vsqz ad aur. Medicame fortius illo in extinguen
do. R. semis lactucay semis endiuie spodi rosaz
sandalis semis portulace buglosse coriandri sicci co
ralli karabe margaritaruz omnium an. ptes due can
fore qrtam ptes sitqz qd ex eo in potu sumitur po
dus. ij. 3. Descriptio alia. R. amili karabe mar
garitaruz melisse felengemisk alumis iameni frixi
omnium an. partes. iij. luti armeni rubei corian
dri amboz an. ptes. v. Sitqz qd ex ea in potu su
mitur podus. aur. cum aq melisse. Quod si si fiat
rea et augmentatur inflammatio et timetur qd sit
vestigium apostematis tunc fortasse est tibi neces
sarium vt in potu des semen madragore et opiu.
Et melius quidem est vt in potu tribuas de semi
ne mandragore podus. qrt. 3. i. et de opio vsqz ad
medietatem. 3. i. pmissis cu medicame aroma
tizato ex muscho et xilaloe crudo et cafore et cro
eo secundum virtutem et horam necessitatis.

De cura tremoris frigidi. L. v.

Euacuatio quidem si fuerit illic mate
ria sint fm semitaz quas tibi exposui.
Et ex eis que expia sunt ad phlaticum
humidu de illis siue sint in partibz cor
dis et in stō: est vt sumatur agarici pondus medie
tatis. 3. i. et pulpe colloquintide pondus. i. danich
et turbit pondus. 3. i. et bdelli pondus danic et mu
schi et croci amboz an. taxangi et xilaloes indi po
dus danic et salis naptici pondus qrt. 3. i. et est dof
yna. Et ex eis que expia sunt ad melicum est vt
sumatur myrobalanoy nigroz et kebuloz ambo
ru an. pondus. 3. i. epithymi medietas. 3. et lapidis
armeni pondus qrt. ptes. 3. i. diamuschi amari po
dus. 3. iij. sumatur in potu cum tanta qrtitate vini
odoriferi in qua dissoluatur. Et quandoqz sufficit
assiduam administratōne biere pie i podere aur.
i. cu pondere danic de epithymo dato ipam in po
tu cum oxymelle et cotinuetur. Medicie aut pnu
tantes coplonem frām sunt tyriaca et mithridatum
et diamuschi dulce et amay et medicame Zesaris
et scelibe et miliū ambre et diacadam et letificana
magnus et cofecto anabibab et trocisci de muscho.
Et quando frigus sit forte idiges eis que sunt sicut
cordumēi et dare ex eo i potu. Et quandoqz cofert
ei sumere acetositis istagar. xxx. aur. cum vno
in quo iam ifusa fuit buglosa et cibetur aqua cice
ris et pullis columbaz et carnibz us paruaqz autum et
alcanabir. Et ex copositis alijs est medicame exp
tum. R. buglosse. 3. i. zurubet voronigi amboz
an. 3. iij. dof eius sit podus. 3. i. i principio mensis
et i medio eius et in fine ipius: et oportet vt sit in
vino odorifero. Aliud. R. karabe castorei ambo

rum an. 3. i. alfelengemisk gariofilis galie amboz
an. partem. i. dof eius sit medietas. 3. cum succo
almufera non colato neqz bullito et hic sunt me
dicine bone vltime plixaz descriptōum de i an
tidotario.

De speciebus sincopis et causis ipis et ca mortis
subite. L. vi.

Sincopis est destructio maioris partis
plurium virtutum motiue et sensi
bilis ppter debilitatem cordis et ag
gregatōne spūs totius ad ipm ppter
cam mouentem eū ad iteriora: aut ppter cam pre
focātē ipm iterius: quare non iueit spiraculū: aut
ppter paruitatē: aut subtilitatem suā: quare nō su
perfluit super illuz q iuenitur in minera. Et tu
scies ex his que verificasti vsqz ad hanc horam q
causē illius non euacuant qn aut sit repletō mate
rie prefocantis sua multitudine: aut oppilatōne:
aut euacuatio rōlues ipm: aut puatō restauratō
nis eius qd resoluitur et fames uehementis. Et de
biliiores quidem homines ad tollerandum ipam
sunt copati ad hoc vt nō sint ifirmi neqz sani sicut
ifantes et qui sunt eis pximi et decrepiti et cōuale
scientes. Sed i etate puenientes tollerant ipaz. Et
eius tollerantia est in hyeme plurima q in estate:
aut malitia coplonis iam confirmata: aut accidens
eius magnū subito: aut dolor uehementis: aut debi
litas virtutū pncipioz regalium et proprie cordis
deide cerebri: deinde epis: aut debilitas cōcantis
sicut oris. stōi cu corde: aut debilitas corporis to
ti et maties et extēuatio: aut dñum accidētū ani
malium fm q diximus tibi in loco alio: et pluri
mum eius est decrepitis et debilibus et cōuale
scētibus: aut applicatō uirtutis cōtrarie substatia
liter coploni cordis et spūs. s. amboz sicut est ex
olfatu fetoris puteoz et pestilentia aeris et sicut ac
cidit in febribz pestilentialibz: et ex cadaueribz
et ex penetratōe virtutum venenoz ad cor: et qd
doqz est ppter arterias. Et illis est illud qd acci
dit causa vermium q alcedūt ad os stōi: et oportet
vt distinguamus post hoc distinctōnes plurimas.
Dicamus ergo materie quidem faciūt euenire
sincopim: aut ppter multitudinem suam et oppila
tōnem viā spūs: et quia cōprehendūt ipsum to
tum in corde: ita vt forsitan prefocetur. Et hu
iusmodi quidem gesseris sunt effusiones humorum
plurimoz: aut sanguinis plurimi ad stōm et pectus
et ad ambo: aut pmutatō materie apatis sinancie
et pleures et peripneumonie ad partes cordis subi
to: aut ppter viscositatem eaz in poris: quare op
pilant meatus et ppter in membris anhelitus et qd
doqz est cōis in oibz venis corporis: quous nō faciūt il
lud sua multitudine. Aut ppter uehementis sui
nocumēti cū qualitate ffa valde: aut mordicatia
valde et adustua valde. Et sincopis quidem que
accidit in initio poximi febris est huiusmodi gene
ris: et eius causa sunt humores grossi valde: aut vi
scosi: aut mordicatiui: aut adustui. Et qd doqz sit
illud ppter ppinquitatem cordis. Et qd doqz est in
membris alijs cōcantibz ei sicut cerebro. Nam qū
in eo accidit oppilatō integra et est apoplexia sit sin
copis pculdubio. Et qd doqz est in stō ppter causas
antiquas: aut ppter debilitatem accidētē ppter

quā sit recipiens attractōnem materiez ad os suū
sive sint frē sive calide. Et q̄doq; sit causa mul-
titudinis oppilatōnis in venis corporis vbiq; sūt.
Et iste materie perniciose multotiens accidunt
ex superfluitate comestionis et potus et frequētia fa-
stidij ppter malitiam digōnis: ita vt ex ea sparga-
tur in corpore qd̄ repleat venas et oppilet meatus
anhelitus. Et iste quidem materie ppter suā mul-
titudinem quandoq; adiuuant ad sincopim faciendā
ex parte qua priuant corpus nutrimento: quoniam
oppilant viam nutrimenti boni et non cōueriuntur
per seipsas ad nutrimentum: quoniam ipse propter
suam multitudinem cōfortantur super naturam:
quare non patiuntur ab ea: et cum hoc cōplo cor-
poris corrumpitur per eas. Et iste quidem mate-
rie que faciunt sincopim sua multitudie: aut mali-
tia sua sūt que faciunt tristitiam et nauseam q̄do i
stomacho cadūt et sūt minoris q̄tutatis aut malitie.
Facta autē causa euacuatiōnis supflue non est nisi
quia sequitur ipam spū euacuatus cum ea vīq;
ad hoc vt resoluatur maior pars eius. Et illud est
aut solutiō ventris cum diaria: aut est solutiō ven-
tris cōtinua aut lubricitas stōi et intestinoz: aut ra-
sura: aut vomitus plurimus: aut fluxus sanguinis
narium: aut fluxus sanguis ex membro alio sicut ori
ficis venaz ani: aut ppter vulnus: aut ppter de-
scensum aque hydropis: aut ppter apertōnem du-
bellati: propterea quia currit ex eo res plurima
subito aut ppter fluxus menstruoz et partus. Aut
ppter multitudinem exercitij aut moram in bal-
neo calido vehementis sudoris: aut ppter aliq̄
cāz sudoris fortis et superflui accidentis: aut quia
facit sudorem per seipsam sicut caliditas: aut pre-
paratiōnem sicut raritas corporis supflua: aut sub-
tilitas humorū in substantijs suis et naturis suis.
Et quandoq; accidit sincopis ab euacuatiōne hu-
morū virtute vitali adhuc forti non est adhuc
timendum et illa est sicut sincopis que accidit post
phlebotomiam. Dolor autē facit cōtingere sin-
copim ppter ea quia superflue resoluunt ipam sicut
sit in iliaca et colica et in mordicatiōne superflua acci-
dente in membris sensibilibus. s. oris stōi et intesti-
noz et eis similibus. Et sicut in dolore motū ner-
uoz et vīce eoz et morsionum eis accidentium si-
cut scorpiōis et vīpe et in vīcerib; iuncturaz pre-
parataz fricatiōi et percussioi que sequitur eas p-
pter effusiōem materierum nocentiaz. Et sicut do-
lores vīcerū ambulatioz vehementia dolorum
quoz facit sincopim ppter suam acuitatem et cor-
rosionem ipsoz. Et puenit ex eis corruptiō mem-
broz donec perducit ad mortem. Ipsa namq; faci-
unt sincopiz in p̄mis ppter dolorem et in fine pro-
pter vehementiam infratiōis cordis aut allatiōē
vaporis venenosi corrupti ad cor sequitis ipm ex
exicatiōe membri et cōuersione eius ad cōtrariū
complexionis pportionalis hominib;. De acci-
dentib; uero anime iam locuti fuimus et sciuit in
extenuatiōe cām et oppressiōe quam cordi faci-
unt. Apostema autē facit euenire sincopim aut
ppter magnitudinem suam vbiq; sit apparena
aut occultum corrupens complōnem cordis medi-
ante allatiōe arteriaz aut ppter membrum i quo
est quā est sicut pāniculus cordis aut est membz

primum cordi in quo etiam si non est apostema
magnum valde ipsum tamen facit illud qd̄ efficit
maximum longinquū: aut ppter dolorem q̄do ue-
hemens sit cum eo. Sed et stomachus qualiter
sit causa sincopis. Scias itaq; qd̄ stomachus est mē-
brū p̄pinquū loco cordis et est cum hoc vehemē-
tis sensus. Et est minera collectiōis humorū di-
soz: quare ipse facit euenire sincopim: aut quia in-
frigidat ipsum valde sicut in bolismo: aut quia ca-
lescit valde: aut quia dolere facit valde: aut quo-
niam ex ipso est materia grossa mala frigida aut
mordicatiua acuta et vīcera et boihor in ore eius.
Sed et reliqua membra qualiter fiunt causa sin-
copis. Scias qd̄ membra alia sūt causa sincopis: aut
ppter dolorem cōtinuatū ex eis cordi: aut ppter
vaporem venenosum quem ipsa mittunt cordi si-
cut est illud qd̄ accit in prefocatiōe matricis. Aut
ppter euacuatiōnem accidentem in eis resolventes
ipm cordis sicut debilitas vehemens in ore stōi
aut ppter oppilatōnem facientem cōstrictiōē via-
rum ipm et in eis que sūt in circuitu meatuum cor-
dis: aut ppter complōnes corruptas malas sortes
dōnates eis sicut sit in febrib; adurentib; et pesti-
lentialib;. Et illud est ex eis que fiunt cum cōitate
omnium membroz. Et scias qd̄ sincopis cōfirma-
ta curatiōnem non habet et p̄prie q̄do perducit ad
vīriditates faciei et cōuersionē colli: fortasse enim
non erigitur. Et ille cuius res peruenit ad hoc tūc
quā caput eleuat suū moritur. Et scias qd̄ in
corpore ipm qui phlebotomatur ppter necessita-
tem et sincopizatur sup ipam non ppter multitu-
dinem euacuatiōis neq; ppter cōsuetudinem in phle-
botomiam assuetam est egritudo: aut in stōi eius ē
debilitas per se: aut ppter effusiōem rei ad ipm:
et q̄do materia decrepiti febricitantis resoluuntur ad
stōm suū facit accidere sincopim. Et causa quā
aliquis sincopim patitur in prima phlebotomia sua
est quia subitum est qd̄ non p̄suevit. Et multoties
quidem accidit sincopis in crisi ppter expulsiōem
materiei calide ad stōm. Et multotiens sit phle-
botomia causa sincopis propter infrigidatiōnem.

De signis. L. viij.

Significatiōe cāz sincopis et dolores
eius pportionalia sūt signis predictis
trōris cordis: nā si ipsa sūt obilia sūt
tremoris cordis: et q̄do sūt fortia sūt
sincopis: et q̄to plus fiunt vehemētiora sūt mortis
subite. Et pulsus quidem est signū significatiōis
illius. Signū enim sua compressiōe cū fixiōe vir-
tutis materiam cōpressiūam et sua diuersitate ve-
hementi cum vicissitudib; et paruitate maxima i
solutiōe virtutis. Reliquas autē signiōnes suas se-
cūdum reliquas dispositiōnes iam sciuit. Et ad su-
mum quā sincopis non sit subito: tunc ad ipas mi-
noratur pulsus in p̄mis: deinde sanguis incipit oc-
cultari ad interiora et cōuertitur color a dispositiō-
ne sua. Et fortasse palpebre non eleuantur et appa-
ret in oculis debilitas motus et alteratiō coloris: et
visui apparent imaginatiōes extra inuentiōem et
infrantur extrema et apparet ei roritas in corpore
fria. Et q̄doq; accidit nausea: et q̄doq; iſſatur to-
tus corpus. Quā igitur incipit aliquid horū

signorum post phlebotomiam aut solutioz vetricis
aut aliduatone rei necessario facientis lesidem ab
stineatur ab ea et moveatur causa quoniam iam p
ducat ad sincopim si non abscondatur. Et qdoo
sincopis non habet cam manifestam, pmitium et
antecedentem et est cu tremore cordis frequie et no
est illud qd est in ore stoi causa faciens ipsam ne
cessariam et generans eam tuc ea est cordialis con
firmata. Illa vero cum qua est nausea et cotur
batio est stomachalis. Et qdoo cotimatur sin
copis et vehemens sit et non est causa manifesta fa
ciens eam immo est cordialis tunc habens cam mo
ritur subito.

De cura. L. viij.

Illa que fortis est et facta ppter mali
tiam coplonis cofirmate curatonem
non habet. Et illa que non est ita imo
e leuior aut est sequens causas extri
secas a corde curatur. Et patiens quidem sincop
im quandoq est in sincopi: et qdooq est in eo qd
est inter sincopim et sanitatem: et qdooq est in leui
paroxismo sincopis. Cum ergo est in dispo ne
sincopis non est semper possibile nobis vt labore
mus in abscissione cause. Immo nobis necessariuz
est vt opponamus accidenti qd accidit cum eo qd
ipsi pertinet de cura. Et qdooq aggregantur no
bis due necessitates cotrarie secundum duas partes
diuersas. Indigem? eni in quibusdam membris
diminutione et euacuatione eius qd in eis est ex hu
moribus et in spiritibus additione nutrimenti et re
stantione eius qd in eis accidit de resolutione. Et
in plurimo quidem qd accidit ex sincopi oportet
vt incipiatur et laboretur cu eo qd nutrit spum ex
odorib? bonis nisi in prefocacione matricis: In sin
copi namq facta ex ea oportet vt approximet na
rib? eaz odores fetidi et pprie couenientes cum
hoc ori stomachi. Et odoramento qdem calidi vel
calami est ppritas in ea experta et proprie i cura
calide cholerice et similiter gypso. Immo curatur
dato in potu ad forbendum ex viuificantib? vir
tutem. Et qdoo fuerit illuc vacuitas et fames tunc
non approximetur eis vinum furum. Immo oz
vt misceatur cum aqua carnis multa et comisceat
cum aqua: et si non tuc fortasse accidit ex eo com
misto rationis et spasmus. Et ex eis que necessaria
sunt in plurib? spetieb? sincopis est inspissatio corpo
ris exterius vt cōprimatur spūs resolutus nisi sit
solutio ventris fortis valde: aut sit causa frig? ue
hemens. Et quum non est illic causa frigoris mani
festa phibens roatōnem aque ffe et euentationez
et sorbitōnem aque ffe et aque ros. ppe. Et indi
gisque odore sandalorum ifecta sūt cum odorame
to odorifforum. Multotiens enim sanatur cum
istis. At si est fortior hac et non sit successione rei re
soluentis cale valde: tunc oportet vt insuffletur
musculus in nares eius et olfaciat algaliā et suffu
migetur qū necesse ē et forbeat diuulsiū si possibile
est. Et si causa fuerit caliditas tunc odorifera
frigida admistrentur et roretur aqua fra super fa
ciem eius i pmissis: et non est malum vt permiscea
tur parum muschi de eo qd admistatur de illi cu
victoria ex illis que sunt sicut casora et sandali et
qd est fortis infestationis et sit frum contra calidum

impediens et musculus vt confortet calorem vita
lem. Et vt forbeant aquam frām: qd si tolerat di
spolito vt sit mista cum vīo ifiato subtili tenui
tuc est meli? Et oz cu hoc vt fricetur os stomachi
frequiter. Et necessarium est vt sit lectus eius i
aere frigido. Et similr oportet vt sint lecti oīum
habētium sincopim quum non est ex ea ira et pprie
in sincopi habētium ethicam: et opz vt assiduetur
embrocato extrematum et partium membrorum
ipoz regaliū cum aqua ros. et succis ffrs cogni
tis: et necessarium est vinum infusum qd ipi i po
tu sumant. Et si fuerit illic singultus et nausea:
tuc oportebit vt viuificet caliditas ifirmi et adiu
uetur natura eius comouendo guttur cum pena ex
citante vomitum et comouedo spuz ad exteriora.
Et opz vt assidues ista et attractōnem sup eum: et
quāmaximū clamorem et sternutatōnem et si sit
cum cōditi. Quāq illa non valent et non sternuat
tuc eger morit. Et opz etiam pprie in sincopi que
fit ex euacuatione ut appropinquet ei odores ciborum
desideratoz nisi in hñtib? nauicam et sincopim ac
cidentem ea humoris in ore stoi. Non enim opor
tet tuc vt illud approximetur eis. Et oz vt vtant
vino et forbeant aquam frām: aut calefactam secū
dum duas dispo nes notas. Sicut vinum magis pe
netrabilis res et subtilior et melioris saporis ex eo
in quo est residuum stipticitatis: quū sit vīr? for
tis in eo qd recens est ad aggregandum spum et p
foriandum ipm: et oz vt non sit in ipo amaritudo
fortis et abhorreat ipm natura neq grossitudo: q
re non penetret in ipso cum velocitate. Et opz vt
sit color eius citrinus nisi sit sincopis ab euacuatō
ne: et ppe fm poros ppr raritatem eoz et fliqua:
tuc enim diligit vinum nigrum grossuz. Ip m eni
est nutritilius et magis faciens declinare humora
ad cotrarium eius quo sit resolutio et reducēs spuz
in essentia sua. Illi aut qui non habet egritudinem
hac: vīnū couiciēti? est illd qd est velocioris pene
trationis. At ubi quidem pole est vt ipm expiaris
ita vt gustes ex ipso parū. Quāq videris ipm pe
netrare ad calefaciendum cū velocitate cū bonita
te substantie et odoris: tuc illud est coueniens. s.
illud qd qritur. Et qdooq ponimus in ipo de mu
scho circiter. s. duo gna: aut de diamuscho qritu
tem dos vīnū: aut medietatis eius: aut tercie ip
sius: et illud quidem in sincopi vehementi: et simi
liter trociscos muschatos dictos i antidotario. Et
couenientius vinum in hui?modi est illud qd est
calefactum. Ip m enim in eo cuius sincopis non est
ex calitate est magis penetratiuum: et qdoo color
tat fortitudie panis est magis logiquum ab hoc vt
exiccet. At ex eis que cōlerūt eis est mīua appro
priata sincopi dca i antidotario. Et hoies quib? ne
cessarium est magis potare vinum calefactum sūt
illi quoz tardior est cessatio. Non enim oz vt isti
sumant in potu ffrs: et similr ille cuius infiat to
tum corpus. At isti sūt illi q idigēt ipo et inunctōe
extremitatuz et stoi cū oleis calis aromatizatis. Et
si est sincopis ca materiei tuc si est pole vt expella
tur materia cū vōitu cuius spat facilitas: aut cum
clisteri: aut phloia fiat illd. Et si est ppr euacua
tōnem ex pib? itrimlecia cale fiant extremitates et
fricentur et iungantur cū oleis calis aromatizatis:

et quodque est necessarium stringere ea. Et sumatur in omni genere euacuationis illud quod dicitur in capitulo suo et prepara in viuificatione nature illud quod scis. Et p uementius est huius illud que ex hoc capitulo sit succel sione colice passiois ut sumat galiam muschatam in vino et succo cydionum cum aqua carnis fortis in vi no et confort ei masticato turis et luti alambiorum nu triti cum calora. Et si est propter euacuationem ex pti bus extrinsecis sicut est sudor et que simulantur illis in frigida extremitates et pulueriza super cutes myr tum et lutum chimoleam et cortices granatorum et reliqua stiptica et non extrahes materiam ad exteriora oio et non admistres huiusmodi puluerizationem in sin copi ab euacuatione intrinseca. Immo oportet et confort tes virtutem in omni euacuatione precipue appropxi mando odores ciborum desideratorum et similia eis de his que dea sunt. Et si fuerit causa doloris stupe fac illum dolorem si non est possibilis abscissio cause eius sicut curatur colica cum filonio et similibus ei.

Et si uenena fuerit causa da ad sorbendum albezabar expta et diascidum et medicinas deas in libro de uene nis. Quod si fuerit in cessatione et iam sanatur aliquo tulum tunc sit regimen eius etiam simile regimini primo cum additione cuius possibilitas sit in huiusmo di dispone. Et exemplum eius in quo ab eo coicant et quoniam uerbi gratia oportet ut ad sorbendum dent medicie in natine secundum disponem de illis que sciunt et dea sunt in ea de tremore cordis et festinet in hoc. Et illud in quo possibilitas est additionis est sicut si sit illic repletio oris sicut studendum est ut euadat illud quoniam sanat. Et similiter si sit illic repletio operis ut fames adhibeat et minoretur cibum eius et utat exer cito tollerabili equali ab huiusmodi et fricatio abbi bea et oio mebris versus sicut et vesice et neque cogat ipsum sumere cibum nisi vinum pectum in dispone sin copis quod necessarium est. Et plures quidem stulto rum medicorum studet in cibando eum existimantes quod sit ei conueniens ut viuificet virtutem eius. Ipsi ergo suffocant calitatem eius innatam et interfici unt ipsum. Et isti quidem inuaniunt sirupo acetoso et p pe illo qui coquit cum aqua in qua sunt subtiliatio et incisio sicut isopus et similia. Et si fuerit causa oppilatio in me bris spualibus et que sunt coram eis da ad sorbendum oxymel et frica crura eius et adiutoria eius et labo ra in huiusmodi ad puocandam viam eius et da ei in potu de vino quod subtile est et illud si est illic caliditas.

Si autem est ab euacuatione et debilitate ad sorbendum dea aqua carnis aromatizata et fiat ut fugat panem ifusum in vino odorifero cui aqua ros sit admista. Et quoniam inuati si sumat in potu lac acetosum absque butyro infusum et illud si fuerit illic cum euacuatione calias et similiter aqua acreste et melius illo est rob acetositatis citri. Et quoniam ponunt in ipso fo lia eius. Et ad summum illi qui cum sincopi habet con turbationem et inflammationem aut accidit a sudore vehementi oportet ut dea illud quod dat infusum et si sit et res in qua querit calefactio. Et ex eis que eis con ferunt et ut in potu sumat aquam carnis fortis de coctiois cui admista sit decima sui de vino odorife ro et aliqd de vitello oui et aliqd de succo malorum dulcium aut mizorum aut acetosorum sicut exigit di spis.

Si autem tu fueris cauens in ipso calefactione ne fueris ausus dare in potu vinum da ei ad potandum

lac acetosum infusum in quo sit coctiois panis et similia et da ei in cibis spes acetosorum factorum cum suc cis fructuum. Quod si huiusmodi sincopim inuenit frigus cum ea aut post eam aut quoniam in potu sunt infusum et p prie in visceribus dabis ei ad potandum cardamomum et pipipum et apsinthium et quoniam dat in potu vinum.

Et quando curatio facit necessarium ut fiat mudificatio et times nocumentum eius oportet ut tu p fortes stomachum et incipe in hoc cum eo quod est sicut si rupus de apsinthio decoctus cum melle et admistra emplastrum confortantia stomachum preda et ad bibendum da vinum odoriferum post illud et ciba cibo laudabili.

Facite vero in principio febrium et causa apostema tum curam dicemus ubi dicemus curam acciden tium febrium. Et penitus oportet ut frices extre mitates eius et calefacias et stringas ut non submer gatur virtus ex materia et phibearur a comestione cibi et vino et interdicator sionis nisi sit quod in principio sui non accidat nisi propter debilitatem. Et quod cumque eorum qui sincopiz patiantur indiget cibo oportet ut detur ante proximum duabus horis aut tribus cibis et sit cibis saui de ordeo infusum et panis cum aliquo quod habeat parum acetositatem et naribus atrahat odorem bonum. Et si fuerit illic restrictio ventris sumatur pus cibis qui lenificat sicut sunt thasaebe et similia eis et sirupus de malis cum oxy melle est inuatiuum in huiusmodi. Quod si necessa rium fuerit uti cibis subtiliatis sicut sicut aqua car nis et vitellus oui et sorbitus cum medulla panis et in aqua carnis quodque necessarius est ut miscetur cum aliquo vino. Si autem necessitas illorum fuerit ad hoc ut confortet stomachum tunc oportebit ut miscetur cum eis robur et succi fructuum odoriferorum in quibus sit stipticitas. Sed in hora proximi necessa rium est vinum.

Sincopi autem sicut ab accitibus animalibus succurritur etiam cum eo quod an dicitur ex odoribus boia et restrictione nasi et vomitu et fri catione extremitatum et stomachi et cibatione ei cum aqua carnis. Et sunt in ea cortelle in vino infusum aut calefactio secundum quod scis. Et si sincopis est ex coctinatione cholae citrine oportet ut sit vinum p mistum. Et similiter sincopi ex dolore. Et nos quid dicemus illud quod proprium est colice in capitulo suo.

Et plurimum quidem sincopis que accidit suc cessione phlebotomie accidit stomaticis et habenti bus venas subtiles et stomachum debilem aut corpora in quibus dominatur cholera citrina et ei qui non p fuenit uti phlebotomia. Et oportet ut isti ante phle botomiam sumant in potu aliqd de robur pfor tantibus stomachum et cor. Et quod cadunt in sincopim si at illud quod diximus et sumant in potu vinum mi stum infusum confortas stomachum eorum et coferuans eos et prope cum succo alio. Et oportet ut dicamus denovo quod quandoque eget curatio in sincopi stipticis ut phibeant euacuationes et confortent membra mollifi cata adiuuantia ad resoluendum et ut stringatur os stomachi ante et non recipiat illud quod peruenit ad ipsum et eget virtute penetrante et velocis penetratio nis ad nutriendum spiritum sicut est vinum et ambo sunt phibentia operatione. Oportet ergo ut di scernatur inter admistrationes vitarum disponu. Admistrantur itaque stiptica in hora sanationis aut postquam admistraveris aliud incipiendo ad hoc ut

vinifices virtutem quam ipsa iam impressionem in eo
fecerit et fuerit vinificata. Et ad sinistra secundum in
hora necessitatis velocis ad vinificandam virtutem
et non premitas stipticum super illud et phibeat
penetrationem eius. Et quodque necessitas perducit
ad illud quod est fortioris nutriendi quam vinum: et pro
prie quam sincopis est a fame: aut resolutione plu
rima. Et quod fit ut quum vinum purum super
uenit corporibus eorum multiplicat in eis et facit
possidere commotionem intellectus et spasmum tunc
non est eis aliquid ita conueniens ut aqua carnis pro
deum permista cum vino puro et succo pomorum: aut
acetosorum: aut dulcium secundum duas res. Et quia
non est quod phibeat tunc melius est ut ponantur in
ipsa que sunt sicut garofili et mulchus. Nam scia
mus est magis recipiens eam et virtus stomachi cum
ea vehementius innatur et cor magis attrahit ipsam.
Et quandoque tibi necessarium est ut dissolvas pa
ne similitudinem in eo quod facis ipsum sorbere quam
spatium a cibo longinquum est. Et fricatio extremi
tatum et costrictio eorum: et similis excitatio vom
itus conferunt omni sincopi: nisi quum est a sudore et
similibus eius propter quod mouet spiritus ad exteriora.
Isti enim sedatione magis indigent et non oportet
ut moueantur: aut vomant: aut ligentur. Et ex
eis que faciunt eos vomere est aqua tepida cum
vnguento: aut cum oleo: aut mista cum vino. Et ideo ut
calefacias stomachum et quod sequitur ipsum ante fricationem extre
mitatum etiam ut facilius fiat vomitus. Et scias quod
fricatio extremitatum et calefactio eorum et aromati
zatio ipsarum cum vnguentis et aromatizatio oris sto
machi cum vinctonibus boni odoris sicut est oleum
nardinum et calefacientia sicut sinapis et picestrum
conuenientia sunt valde ei cuius sincopizatio est ab
euacuatione sanguinis: aut humoris: aut repletio
inimmo pluribus quibus adest sincopis quam non est
motus humorum ad exteriora. Et oportet ut li
gentur crura eorum et adiutoria ipsorum vinctis: co
strictis et fricentur et prepara illud cum eo quod neces
sarium sit oppositum parti euacuationis. Et isti quod
innuantur costrictione ascellarum et rotatione aque
fie et fricatione oris stomachi: et similiter omnis sin
copis que est ab euacuatione et cum vino commi
sto nisi aliquid phibeat a vino sicut apostema: aut
humor immaturus: aut solutio ventris: aut so
da. Et si in aliquo magnificatur necessitas confor
tandi ipsum da ei in potu vinum etiam et non cures
et illud quidem in sincopi debili. Et balneum
quidem conueniens est ei cui accidit sincopis ex di
aria et colica passione. Et si accidit sincopis propter
fluxum sanguinis est nocuum valde. Et similiter si
accidat propter sudorem plurimum. Et balneum et
est conueniens ei qui inuenit ex vomitibus inflama
tionem in ore stomachi. Si autem est propter debilitatem
oris stomachi: tunc oportet ut administrantur super eum
empla confortatiua sicut illud quod fit ex mallice
et cydonijs et sandalis et croco et lilio cum vino: quod
uis valde conferat fricatio extremitatum et costric
tio eorum. Et sincopi quidem factam ex fame
quodque sedat pondus. Et paroxismo sincopi
siccatatis: aut siccitatis nature oportet ut suc
curratur cum bucellis panis in aqua granatorum:
aut sirupo de malis: et quodque necessarium est ei egri

tudibus acutis propter sincopim dare in potu vinum
et magis conueniens est insipidum. Et patientes quod sin
copim precipiunt vigilare et dimittere locutionem.

De casu virtutis subito. L. ix.

Hoc plurimum contingit ubi non est do
lor neque solutio ventris neque apostema
magnum neque euacuatio magna. Et non
est quidem nisi propter humores concu
rentes: et raro quidem contingit ut sint illi humo
res sanguinei. Sanguis enim dum non facit accide
re prius aliquod accidens et non succurritur cum ex
tractione eius facit accidere casum virtutis subito.
Illud autem quod sepius est: est ut sit causa hu
mores grossi in stomacho: aut in venis oppilantes
vias a helio. Et scias quod casus virtutis quia sequitur sincopi
et quia est in sincopim ubi virtus non destruit nisi
a nervis: aut laceratis ipsis existens utibus ab ea va
cuis: quare homo sit non motus neque remouetur
a suo situ et dormitioe sua nisi cum labore. Et ca
illus est accidens eius quod diximus. Nam quia ve
hemens sit facit cadere virtutem integre: et si non
sit vehemens facit cadere virtutem nervorum et
lacerorum. Et multoties quidem fit propter sub
litem humorum in substantia sua: et quia ipsi re
cipiunt resolutionem et prope in febribus. Et istorum
quodque operationes sensibiles sunt non leues: quia
non sunt tollerabiles quodque multiplicat et iteratur.

De cura. L. x.

Cura istorum proxima est cure patien
tium sincopim. Eius namque cura que
est ex repletionem sanguinea est phlebo
tomia. In ea vero que est causa ali
cuius alterius humorum grossorum oportet ut
succurratur patienti ipsam in hora cessationis euacua
tionem cum eis que sunt sicut hiere. Et quando
que sufficit hierapie cum qua composita sunt turbit
et sal indus et agaricum et epithymum et que sunt si
milis eis. Et quandoque medicas eum cum scam
onea. Scamonea namque est ex eis que adiuuant me
dicinas alias. Et oportet quidem ut admittres
in ea vomitum post solutionem et assidues receptio
nem confortantium cor et odoramentum eorum.
Et fricatio quidem extremitatum est ex eis que ui
uificant calorem innatum secundum quod iteramus
eius rememorationem et utatur post illud exerci
tio temperato. Tibus vero sit ille qui subtiliat et i
cidit sicut aqua ciceris cum sinapi et oleum de oli
uis et oleum amigdalinum. Et de vino quidem utatur
subtili et veteri. Et utatur balneo post euacua
tionem et inungatur oleis viuificantibus calorem in
natum subtiliantibus. Deinde utatur post bal
neum vino puro et sirupo de melle et sirupo de apsin
thio et similibus illis. Quia incipit vinificari ideo
ut preparetur cubus confortatiuus velocis dige
stionis. Et tu quidem scis illud ex eis que dicta sunt
tibi. Et scias quod virtus augmentatur cibo et vino
subtili conuenientibus et odoribus bonis et tran
quillitate et gaudio et dimissione eorum: que con
tristant et rixari faciunt et rememorationem rerum
amabilium et habitationem cum dilectis.

De regimine eius in quo apparent signa aduen-
tus apostematis calii in corde. L. xi.

Apostema quidē quando sit apostēa: tūc
iam interficit aut interficiet. Ante il-
lud vero quando apparent trēor co-
dis magnus et inflammatio vehemēs
et signa predē: tūc est fīm inceptōnem permittei: q̄
si aliquid inuat ipm tūc est phlebotomia basilice.
Et speratur quandoq; in eius euasione cum phle-
botomia arterie et inferioribus corporis et in in-
ffatōne pectoris eius cum niue et cafora sup. apā.

fen. xij. de mammilla et dispositōibus eius. Et
est tractatus vnus.

De anatomia mammille. L. i.

Mammilla est membrum creatū
ad generandum lac vt nutriat
cum eo nouiter natus in introi-
tu sue natiuitatis et vsq; quo cō-
firmetur et crescat eius virtus
et fiat cōueniens ad digerendū
cibū fortem solidum. Et ipa est corpus compo-
situm ex venis et arterijs et nervis inter q̄ existit va-
citas quam caro replet glandosa cui non est sen-
sus albi coloris: et ppter suam albedinem quādo
assimilatur ei sanguis albificat illud qd nutrit ip-
sa: et albificat illud qd si fluit ab ea et sit lac. Et ei
quidem cōpatō ad lac generatum ex sanguine est
apātō epīs ad sanguinem generatum ex chilo. In
hoc q̄ vnūq; cōuertit humiditatem ad similitu-
dinem suam in natura et colore. Nam epar rubi-
ficat chilum album et facit ipsum sanguine. Et ma-
milla albificat sanguinem rubrum et facit ipz lac.
Et vene quidem et arterie et nervi positi in sub-
stantia mammille ramificantur in ea vsq; ed ptes
vilosas et hnt in ea reuolutōes et circuitōes pluri-
mas. Lōitas autē mammille cum matrice in venis
inter eas contextis est res quam tu iam sciisti in
anatomia venarum.

De exuberatōne lactis caplm. ij.

Sias q̄ lac multiplicat multiplicatōne
sanguinis bōi: et q̄do minorat tūc cau-
sa eius est diminutō eāz sanguis: aut
penuria bōitatis eius. Et cā in parui-
tate sanguinis: aut est ex pte materiei: aut ex pte
complonis. Et illa que est ex causa materiei est
qm̄ est cib⁹ pauc⁹: aut est cōtrarius generatōi san-
guis ab eo ppter siccitatē suā et fīritatē supfluam: aut
est iam cōuersus ad ptem aliam. s. flux⁹ sanguis:
aut apātis: aut alioz. Ex pte vero complonis qm̄
est complexio corporis: aut mammille exiccans
humiditatem cuius passiōe nō generat ex ea san-
guis: aut ppter supfluitatem aquositatis eius et elon-
gatōnem eius ab eq̄litate cōueniente sanguinea aut
aliud. Sed cā que cōsumit substantiam sanguis et
corrūpit illud qd generat ex ea: quare non est con-
ueniens vt generetur ex ea sanguis lactis quā lac
nō generetur nisi ex sanguine bono est dñiuz vni-
us humorum triuz cholē: aut phlatis: aut melie.
Et declaratō quidē cholē est in citrinitate colo-
ris lactis et subtilitate eius et acuitate ipius. Et
phla declarat in vehementia albedinis eius et aquosi-

tatis ipius et declinatōe eius ad acetositatem i odo-
re et sapore suo. Et melia in vehementia spissi-
tudinis eius et paucitate ipius. Et multitudo forti-
tudinis eius nō elogat quin sit ideo q̄ sanguis ppter
vehementiam multitudinis sue inobedit opatōi na-
ture: quia nō patit ab ea et accidit nature defectus
in cōuertendo illum ppter coarctatōem quam fecit
ipz: et hoc est ex eis quoz sig nō sūt directa. Et q̄
doq; accidit ex exiccātōe lactis et spmatis vt egre-
diant fīm filum: q̄re sit sanguis: quā sit exuberat⁹
nō laudabilis substantie neq; cōueniens ad hoc vt
generet ex eo lac naturale. Et est illud qd generat
ex eo de lacte illaudabile: et postq̄ iam sciisti cām
tūc tu puidus es in modis abscindendi eam. Et sci-
as q̄ oē qd exuberare facit spma exuberat⁹ facit
i plurib⁹ corporib⁹ lac sicut semen lactuce et semen
papaueris et vber capre et ouis et similia: q̄damo-
dum illud qd exiccāt ipma et minorat ipm et phibz
generatōem eius minorat lac etiam sicut semē ca-
nabis. Et quā cā i paucitate lactis est paucitas ci-
bi multiplicat cibum et facit delectari in ipo: et facit
ipe sit ex genere calii et humidi laudabilis chimii. Et
qm̄ est cā corruptō cibi rectificat ipm et reducit eum
ad genus predcū. Et qm̄ cā est multitudo exerci-
tij minora ipm et facit delectari. Et si cā in ipo ē pau-
citas sanguis ppter fluxum sanguis et similia retine
ipz. Et si ipius flux⁹ ē i inferiorib⁹ ad supiora: et si
est eius flux⁹ in supioribus ad inferiora. Quod si
eius cā est corruptō cōplonis pure pone cibos op-
positos illi comploni cū essentia exuberatōnis chi-
mi. Et si fuerit cā humor corruptus dñans enacna
cū eo qd oportz in omī hūo. Et pōe cibū mu-
lierum cholice complonis illud qd declinat ad fīri-
tatem et humiditatem. Et ex eis que cōferūt eis ē
aq̄ ordeī cum iuleb et semis citroloz pugillus et
semē cucumeris et acceptō cerbelloz et potus lactis
vaccini et capni et pilces aradradi et caro hedina: et
gallinacea impiguata et sorbitōes scē ex kitch ordi
cū lacte et ius maluarū hortulanarū. Et pōe regi-
men eaz que sūt phlatice cōplonis ex cibis et medi-
cinis in quib⁹ est calefactō in pmo et pō cū hūme-
ctatōe: aut pauca exiccātōe. Et ex hoc quidem ge-
nere sūt panis et banie et feniculus et anetū et apiz
humidum et macis et ppe humide absq; siccō: q̄
niam est calefact⁹ et exiccāt⁹. Et sorbitōes scē
ex farina tritici euz fenugreco et feniculo. Et q̄do
lac egredit filolum ppter grossitudinem suam et siccī-
tatē suā: tūc cura ē ebocatō cū eo qd hūectat val-
de et acceptō hūectatiū. et silr i spmate et iūde regi-
mē pplōis fīm medicias et cibos in quib⁹ ē supflui-
tas calefactōis ppinq; ei qd diximus et hūectatō vl-
tima. Et cognoscas et genus melie dñantis et re-
ge fīm ipm. Et ex medicis q̄dem tempatis facien-
tib⁹ lac exuberare est vt sumant delelel apum.
xxx. 3. et de folijs feniculi. xx. 3. et de salsa. xv.
3. et de tritico fracto. xxv. 3. et de ciceribus excor-
ticatis et ordeo albo cōtrito eq̄liter de vnoquoq;.
xviij. 3. et ficus magne. x. numero et omīa bulliat
in. xxx. lb. aque vsq; redeant ad. viij. lb. et mi-
nus. Et sit qd inde bibit. v. 3. cū. 5. 3. olei amig-
dalini dulcis. 7. 3. i. 7. 5. zuccari scilimin. Et
pilces saliti sūt ex eis que faciūt exuberare lac.
Et ex medicinis facientibus lac exuberare est vt

sumatur farina sisami et dissoluatur in vino puro et
coletur et bibatur colatura eius et emplastrum ex sece
ipius mammilla et sit ex interioribus melongie po
dum medij facit et reliques in aqua vehementer donec
etiam dissoluatur. Deinde comoueat vehementer et
coletur et accipiat de colatura eius et potat super ipsam
z. i. butyri et bibatur aut sumatur infusio ciceris et bi
bat in ieiuno diebus continuis et propter sit eius infu
sio in lacte et aqua ordeii cum melle aut iuleb aut su
mant semina fassafa ps. i. et cicerelle partes due cuius
potest sit kermes vni cum aqua calida aut sumantur i
potu de pilis nardis. z. ij. cum vino. Et ex me
dicis quidem bosis est ut sumatur butyri vaccini.
z. i. et vini cadus magnus de ad bibendum in ie
iuno et rami papaueris ruffi et folia eius decocta
cum trituro ordeii sumpta sorbendo aut sumant rha
phanus et surfur et bulliant in vino et colet vinum
illud et bibatur aut sumatur semina papaueris assum cum
sanic equalibus partibus cum oxymelle aut rob postquam
infusa fuerint in quolibet eorum tribus diebus. Nam
illud est melius. Et quoniam in potu detur nigella cum
aqua mellis aut sumatur semina aneti et semina porri
et semina anadacoche omnium an. z. i. et seminis fe
nugreci et semina fassafa partes equalis misceant cum
succo feniculi et bibant et si misceant cum melle et bu
tyro est melius.

De minoratōe lactis et prohibitiōe exuberatōis eius
supplue caplm. iij.

Lac quod supfluit plurimum nocet et apo
stemat et affert etiam egritudines. Et
quod aggregat lac in mammilla absque
pignatōe et propter quod fitient mēstrua.

Conuertit enim materia que non inuenit virtutē ex
pellendi per matricem propter puritatem ipsam et puenit i
ybere et sit lac. Et quoniam aggregat in corporibus
viroz et propter in pueribus ita ut rotundent mā
mille ipsoz. Et tamen quod iam scivisti in his quoz ti
bi iam pteritis est rememoratō cas putatis lactis.

Et illud quod in ea plus attendit est omne quod exic
cat vehementia sue siccitatis aut vehementia re
solutōis sue calefactōis. Et omnia que infiant et
et humectantia que sunt vehementis humectatōis
et minorant sanguine phlegmaticoz. Et omnes me
dicie minorantes sperma sunt minorantes lac. Ille au
tem quod ex eis sunt siccitatis sicut semina papaueris et le
tes et alkafil cum aceto. Et ex eis que liniuntur sunt
succus arboris psilij et mucilago eius que retinent
et stupefaciunt est farina fabaz cum oleo rof. et ace
to. Salide vero sunt sicut ruta et semen eius et pro
prie ruta mōtana et sicut alselemensich et semen
eius. Et dos eius vltima est vsque ad. z. ij. Et illud
quod veri de re albedarūgi est quod ipsum minorat lac
quod dicunt quidam quod facit exuberare. Et cym
inum propter mōtanum exiccat lac etiam et etiam ut
ex eo fiat epithima cum aceto. Et ex epithima
tibz calis est illud quod fit de ammoniaco et vino.

Epithima bōum sumantur radices caulium et terantur
et fiat ex eis emplim aut sumatur farina lentium et fa
baz et crocus et nux enden et sal et fiat ex eis epithi
ma cum aqua frigida et etiam fiat linimentum cum succo fe
nugreci aut cum lacca et lithargyrio et oleo rof. Et ex
eis que pcedunt cursu propter tatis est ut liniat mam
milla cum cācro marino cōtrito aut cum cācro fluuiali

adusto.

De calefactōe lactis in mammilla. L. iij.

Quandoque lac caleat in mammilla propter
caliditatem exiccatiuam. Et quoniam calea
tur propter fratem cōgelatiuam. Et tu
quidem scis ex eis quoz rememora
tō tibi pterit sicut cuiusque hanc duarum rez. De
dicie aut prohibitiue calefactōis sunt linimentum factum
cum cera in quibusdam oleis subtilitatis sicut oleū
alkeiri et oleū de mēta et similia et epithima cum mē
ta trita facit in modum panis. Et epithima cali
dum semina ex cerato et ex mucilaginibz frisa et oleis
frisa et cera colata et coriandrum humidum et portula
ca valde inuatiua sunt in hoc eplastrata. Et ex me
dicis resoluētibz calefactōem calam est acetum vi
ni cōq̄llatum cum oleo rof et calefactum linimentum desit
aut folia solatri cōtrita quibz fiant emplim aut fo
lia alkekengi et folia solatri et folia caulis aut succus
eoz et propter quod cum eis miscet myrrha et crocus. Et
iterum acetum vini et oleum viol. et parum fenugreci
sumantur et fiat ex eis epithima. Et ex medicinis
resoluētibz calefactōem frām est assiduatiō ebri
catōis cum aqua. Et phibent eius saniofitatem fenicu
lum et semen feniculi et omnes species que puocat lac
que sunt de eis in quibz coquit anetuz et camemilla
et balsamita et fenugrecum et abrotanuz et castoreū.
Et ex oleis oleum de lilio et oleum narcisicum et
oleum de costio. Et ex medis tempatis bōis est ut
sumatur panis de simila et faria ordeii et eruca et fenu
grecum et enise et semen lini cōtritum de vino quo
que quum vna manus clausa tenet et fiat ex eis em
plim. Et ex eis quodem que cōferunt apatiōi post
calefactōem est ut superponatur spōgia infusa aqua et
aceto tepida aut myrrha cum pane aggregent cum
aqua et aceto. Et menta cum aceto et pane est bona.
Et marchasita cōtrita sicut puluis cum oleo rof. et
albumic oui. Et ex eis que aperunt oppilatō
nem lactis in mammilla est ut liniat cum carati aut
ex myrrha cum aqua calamiti et anisi et ex faria cice
ris et folijs lauri et semine apij et cymino nabati et car
damomo cum aqua virge pastoris et similiter aqua
ficile et triticum cum nigella et etiam tuis cum se
le bonis aut sumatur mel storacis calamite et misceat cum oleo
viol et fricatio inungatur ex eo mammilla quod
nam resoluuntur cum eo calefacto et aqua. Et sorbea
tur aqua caulium quoniam est inuatiua ad hoc.

De putrefactōe lactis in mammilla et pgelatōe et ex
tensioe eius que accidit ei ex egritudine. L. v.

Sumat sicla et decoquat tādū docē dis
soluat. Deinde cōiungat cum medulla
panis et farina fabaz et oleo sisamino
et superponatur aut emplastrum cum pae
et herba que nōiatur berdikies humida cum cera et
oleo rof. aut cera cum aqua et oleo cum melle et vino aut
rob. iterum emplim cum quocūque fuerit in die bis aut
ter et similiter sisamum cum melle aut butyro. Et si
misceat cum eo farina tritici cum surfure aut faria fa
baz est inuatiuum. Et vaporatō cum aqua calida
et inclinatiō māmille super vaporem eius et prope
quando in ea decoquitur semina lini et fenugreci et
enise et semen cucumeris et camemilla et ebriatō
cum ea est inuatiua ei que non tollerat grauediem

empli. **¶** Si accidat cum hoc egriundo iuat cum hoc
empio: sumant mes et interiora passerum et cetera et
et conficiant cum aqua sicre et aqua albetil. Et quando calea
tur in mamilla sanguis assidue eius inuncto cum oleo
viol. deinde fundat super ipsam aqua calida: deinde em
plastret cum emplis predictis in principio huiusmodi capli.

**De apostematibus calidis mamille et doloribus lo
ei mammillaz. L. vi.**

In principio quidem eorum administratur
tur repercussiva cognita in hac cura et
miscetur cum eis parum de subtilia
tiis. Et illud quidem est sicut vapo
ratis cum aceto vini cum aqua calida: aut pauco
oleo ros. et farina fabarum cum oxymelle et folia
solatri cum oleo ros. **¶** Et quando pertranscunt
initium parumper curentur cum emplastris dictis
in capitulo extensionis et congelationis sanguinis.

¶ Et ex eis que sunt bona ultime est ut suman
tur farina fabarum et melilotum contrita et oleum
filaminum et fiat ex eis epithima cum aqua dulci.
Et iterum panis contritus et farina ordeii et fabarum
et assa fetida et senugrecum et euiscus et vitellus oui
et crocus et myrrha sumantur et fiat ex eis empla
strum: et etiam fiat epithima ex semine lini cum a
ceto. **¶** Et multoties quidem resolvitur scilicet ad
apostema mamillare et est locus ubi timetur plus
resis: quare ingenia ut aggredes psilium et pone
ipsam super caput apostemosum non in circuitu ip
sius et pone in circuitu inferiorum eius ad os et non
vapores in principio doloris et resolvatur subtile
et remaneat grossum: quoniam est error. Et quan
do dolet caput mamille fiat phlebotomia et em
brocetur cum eis que sunt sicut sandali et acacia ita
ut non accidat cacer.

De apostematis siccis phlegmaticis mamille. L. vii.

¶ Onfert eis ut teratur apium et ponatur
super eas: aut camemilla.

**De duritie mamille et nodis et glandulis et quod
accidit ei ex circumsione papille maxime apud puber
tatem. L. viii.**

¶ Anteque declinat apostema apparens in
mamilla ad duritiem: tunc ex eis que
conferunt in principio est ut empla
stretur cum rizi infuso in vino: aut p

misto cum cerato facto ex oleo viol. et vitello oui
et dragaganto: quod si apostema fiat durum liniatur
cum cerato facto ex oleo ros. et alkitra et aqua can
forata. Et quandoque ponitur in ipso sel bonis. Et
quandoque medicatur cum folijs gallarum et oleo.
Et ex eis que conferunt est sex decocti veteris: aut sex
acetii ex qua liniatur. **¶** Modorum autem et gla
dularum in ipsa melius medicamen est ut suman
tur folia psici humida et folia rute humida et conte
rantur simul et cum eis fiat emplastrum: quod si illud
est residuum a circumsione papille pubellaris: aut est
accidens post illam et inobediens ut medicinie re
solutorem faciant in ipso: tunc necessarium est ut per
forei tantum doceat consequatur pinguedo: deinde ex
trahatur et suatur.

De dubellati in mamilla. L. ix.

¶ Quando accidit mamille apostema fa
ciens collectionem tunc ex medicis bo
nis in maturacione eius est ut sumantur
semis lini et sisami et radicia lilij et sto

racis et stercoris caprini et stercoris columbini et ni
tri et gumme pini partes equales secundum quod ne
cessarium facit testimonium et fiat inde linimentum
cum oleo siragi et oleo alkeiri et medulla cruris vac
cini: et si vis pone in ipso rob: quod si indiges perfora
tione fac.

De vlcerebus et corrosiōib⁹ in mamilla. L. x.

¶ Matur vini pontici pondus. xx. lb.
et ponatur in ipso de sumac tinctorum.
lb. i. et de gallis immaturis. lb. s. et
de casia lignea media. lb. de nucibus cupressi. lb.
i. infundatur in vino et dimittatur. xx. diebus: et
inde decoquatur cum lignis cupressi et commoveantur
donec minuiatur medietas. deinde commoveatur
fortiter et coletur et reducat ad ignem et calefi
at. Sitque ille ignis levis valde et reseruetur in vi
triata et est bonum omnibus vlcerebus que acci
dunt in membris mollibus sicut sunt os et lingua
et alia et prohibet corrosiōes. Et ex eis que conser
uant mamillam parvam: aut coarctatam et pro
hibent eam a casu et prohibent etiam testiculos pue
rorum magnificari sunt ista. s. ut minoretur itroi
tus balnei. Et similiter pueri sumant ceruse et obi
molee amborum an. pondus. 3. lb. conficiantur cum
aqua semis hyusquiami albi et misceantur cum ali
quantulo oleo masticino et fiat ex eis linimentum et
assidue tur super ipsam panus lineus infusus aqua gal
larum infusa et prope quod sunt mollificati. Et iterum
expimentum mulierum linant super eos luti bartum et
mel: quod si ponatur in ipsa opium et papis cum aceto erit for
tis: aut suat luti barti pondus. 3. lb. et hyusquiami po
dus. 3. lb. et fiat ex eis epithima cum aceto: aut suant lu
ti samios et acacia et cerusa et liant cum succo arboris
hyusquiami: aut suat tus et cochlece marie et farina or
dei et conficiant cum forti aceto valde et liniatur eis
mamilla tribus diebus aut quatuor: aut suant ova al
cubugi et storax et chimolea et liniatur eis aqua psilij aut
liant cum herba hyusquiami. sic et teratur et pingatur cum ace
to et dimittatur tribus diebus. Et quando vult ut leniet
ponatur desli spogia infusa in aqua et aceto: aut suant succi
hypocistidos et corticis gnatoy et plumbi et sti cum sul
fur oviis an. q. s. 3. lb. alumis tacei ceruse plumbi le
tiis adustis oviis an. 3. lb. liaciaz adustis abrotai
oviis an. 3. lb. pficiant cum aqua platagis et liant: aut
suat cymini al. cum cer: lilij et melle et aqua et dimittatur
si mamilla tribus diebus: aut suat amoniacum et hyusq
amii et ponantur super eas tribus diebus et hyusquiami soli.
ix. diebus. Et ex eis que sine certitudine experi
menti dicuntur in hoc capitulo est ut liniatur cum
sanguine testiculi porcini: aut sanguine eritij: aut
sanguine testudinis: aut sumantur oleum et alume
contritum sicut alcohol et ponantur in mortario de
plumbo et moueantur tandiu donec in ipso resol
uatur plumbum et assidue fiat inunctio cum eo: et
similiter lutum albaratum et galle immature ag
gregentur cum melle et liniantur cum eis.

fen. xlii. De meri et stomacho et dispositionibus
amborum. Tractatus primus de dispositiōibz me-
ri et stomachi.

De anatomia meri et stomachi. L. i.

Meri quidem est cōpositum ex
carne et tunicis panicularibus
planis uillos habentibus lon-
gitudinales: ut per eos facilis
fiat attractio in deglutitiōe.
Nam tu scis quod attractio non
perficitur nisi uillis longitu-
dinalibus quibus contrahuntur et tegit ipsum et exterius
panniculus uillos habens latitudinales: ut per eos
facilis fiat expulsio ad illud quod subitus est. Sci-
as enim quod expulsio non peruenit nisi per uillos la-
titudinales et in ipso est carnositas manifesta. Et o-
peratione quidem duarum tunicarum simul cōpletur
deglutitiō. I. per id quod attrahit uillus eius. Et
per id quod exprimit villus eius. Quandoque
autem difficilis sit deglutitiō eius cuius scinditur
meri in longitudine: ita ut priuatur attractio adiu-
uans ad uomitū humoris. Et uomitus quidem cō-
pletur cum tunica extrinseca sola qua propter est dif-
ficilis. Et locus quidem eius est super spōdiles quibus
sunt in collo secundum rectitudinem in custodia et tute-
la: et descendit cum eo par ueruorū ex cerebro. Et
quando est in directo spondilis quarte que est ex
spondilibus dorsi pertinentibus pectori deinde per-
transit ipsam recedit pariter a dextera dilatando
locum uene uenientis a corde: deinde descendit su-
per spondiles. viii. residuas ita quod quando perue-
nit ad uelamen ligatur eo ligamine quod subleuat
ipsum pariter ut non cōprimat id quod comitatur
ipsum ex uena magna: et ut sit descensus ueruorū
cum eo secundum gradationem securando ipsum a nocu-
mento et extensionis recte apud grauitatē adueniēte
stomacho. Quibus pertransit uelamen declinat iterum
ad sinistram sicut quod declinauit ad dexteram. Et ille qui
de reditus ad sinistram est qui pertransit spondilez
x. usque ad. xi. et. xii. deinde dilatatur post pene-
trationem in uelamine: et ampliatur mediando obui-
ando ori stomachi. Et post meri est corpus stoma-
chi contextum: et creata est intrinseca pars meri am-
plior et magis spissa primo intestino quoniam est tra-
situs durioris et intrinseca pars stomachi est media.
Et illud quod in ipso est lenius est apud os stoma-
chi. Deinde in intestino est lenius et non uestit in-
terior pars eius panniculo extenso usque ad postre-
mum stomachi adueniente ei ex panniculo tegente os
nisi ut attractio sit continua et ut adiunget ad suble-
uandum epiglottis ad siora quibus sit deglutitiō cum exten-
sione meri ad inferiora quibus uerificaueris quod meri est
pars stomachi continua ei cum gradatione. Et e-
ius quidem tunice sunt sicut tunice stomachi: quarum
magis intrinseca est magis filis paniculis et ad lon-
gitudinem: et magis extrinseca ambarum est carnosita
grossa latitudinales habens uillos: uerum est plus
carnosita ea que est stomachi: sed est ex ea et in situ
eius et continuatione ipsius. Primum autem intestinum
non est pars stomachi: imo est res continua ei ex
proximo. Et propter hoc non gradatur ei constri-
ctio neque tunice eius sunt sicut tunice stomachi.
Nam suba meri filior est lacerto: et suba stomachi

similior est nervis: et rotundatur pars stomachi ubi
continuatur cum eo meri et obuiat uelamini et ampli-
atur inferior: quoniam locus in quo moratur cibus
est inferior: quare os ut sit amplior. Et factus est
rotundus propter illud quod scitur de iuuamento
eius dilatatus in posterioribus sui ut bona fiat ipsi
us obuiatio dorsi. Et est ex duabus tunicis quarum
interior longitudinales habens uillos propter illud quod
scitur de necessitate attractionis: et propter hoc contra-
hitur stomachus quibus sit deglutitiō et elenat epiglo-
tis. Et extrinseca habens uillos latitudinales propter il-
lud quod scitur de necessitate expulsionis. Et non po-
tuit sunt uilli expulsi extrinseci nisi quoniam attra-
ctio est prima operationum eius et propinquior ei. De
de expulsio aduenit post illud et cōpletur propter
expulsionem continuam in toto uase ut expellatur quod
in ipso est: et permiscetur tunice intrinsece uilli tras-
uersales ut adiunget ad retentionem faciendam: et posi-
ti sunt in attractione non in expulsionem: quare non
cōmiscetur tunice extrinsece. Et separatus est ab eis
meri quibus non sit ad retinendum. Et tota tunica eius
extrinseca obuiat corporibus spissis. Intrinsece ue-
ro pars cōcava est plus carnosita et calior ut sit plus
digerens. et os eius est uernosum plus ut sit uehe-
mentius sensibile. Et aduenit ei ex nervis cerebri
ramus acquirere ipsum faciens sensum ut percipiat fa-
mē et diminutionem. Et illo quidem non indigent reli-
qua que sunt post os stomachi: et stomachus non in-
dignus sensu. nisi quia eget ut excitet ipsum quibus ua-
cuus est a cibo. Nam quibus extremitas prima est se-
nsibilis acquirens nutrimentum sibi ipsi et aliis: non e-
get illud quod est post ipsam illo: quoniam illa sufficiens
est ad deferendum onus alterius. Et iste quidem ner-
vus descendit ab alto reuolutus si meri: et inuolui-
tur super ipsum una inuolutione quibus est propinquus sto-
macho: deinde continuatur stomacho. Et loco stomachi uehe-
mentioris gibbositas supponitur uena magna pro-
cedens in longitudine ipsius: et madat ei ramos plu-
mos qui cum eo ligantur et diuiduntur in ramos sub-
tiles constituti in ordine uno. Et adheret ei arteri-
a sinistra et pcedit ex arteria sicut illud: et innititur y-
naqueque eorum super reflexionem siphac: et contextitur
ex sinistra eorum zibus secundum quod narrabo. Et stoma-
chus quidem digerit calitate quibus est in carne sua innata
et caliditatibus aliis acquisitis a corporibus uicinanti-
bus ei. Epar enim superponitur dextro eius desu-
per. et illud ideo. quoniam illic rotundatur. et sit eius
superpositio bona. et splen sternit sub eo a sinistro
elozatus papp a uelamini capies in ipso. Nam si su-
perpōneretur ipse et epar simul una superpositione
grauaret illud super stomachum. Electum est igitur ut
superponatur epar taliter quatenus cōprehendat
ipsum additionibus extensis sicut digitum: et subster-
natur splen subtus. Et cum hoc est epar magnū ualens
secundum cōparationem fecit ad splenem propter necessitatē
sue magnitudinis: et quoniam non quibus splen non sit rece-
ptaculum nisi uenius superfluitatū eius. Consequens
ergo est ut declinet caput stomachi ad sinistram amplifica-
do locum epati. et coangustet locum sinistrum. Et decli-
net eius inferior pars ad spatium quod cūauit ep sub-
tus. et dilatet eius locum spleni a sinistra et desubtus.
Posita est ergo nobilior duarum partium et est superi-
or: et dextra epi et uilior eorum opposita eis spleni hoc

est. Et additū est i eo ab anterioribus zīrbū extēsus super ipsum et super omnia intestina hominū pro-
 prie ppter ea q sunt magis egētes adiutorio digō-
 nis propter debilitatē virtutū ipsorū digestuarū
 secundū cōparationē ad alia. et factū est spissū ut
 cōprehendat caliditatē: et subtile ut lenietur eius a
 deps. fit ergo cōseruatiū caliditatis ab antero-
 ribus. Adeps enī eius recipit calitatē ualde et cōf-
 uat eā ppter uiscositatē suā pingue. Et super zīr-
 bū panniculare est siphac noiātū berbetinē. Et su-
 per ipsum est mirac et lacerti nētris pingues oēs.
 Et iste due tunice cōiuncte sunt i supremo aba-
 rī apud uelamentū et separate ab inferiori parte ea-
 rum. Et a posterioribus dorsi extenditur uēa pl-
 fatilis magna super ipsum calida ppter multitudi-
 nē calitatis sui ipsius et sanguinis sui. Et associat ei
 uena magna calida ppter caliditatē multitudinis sui
 sanguinis. Et siphac quidē ex summa horū est pā-
 niculus primus q cōprehendit uiscera omnia nutri-
 tiua. Ipsum enī tegit ea et declinat ad interiora et
 aggregatur apud dorsum a latere suo et cōtinuat
 uelamini a superiori parte sui et cōtinuatur inferi-
 us uelice et duobus illis ab inferiori parte sui. Et
 illic adueniunt ei duo foramina apud duo inguina
 que sunt due uie in quibus penetrat uene et suspē-
 foria et qū dilatantur descendunt per ea intestina.
 Et inuamenta quidē eius sunt tutamen illoz uisce-
 ruz et distinctio inter intestina et lacertum mirac ut
 non cooperiat ea et non conturbentur eoz operati-
 ones. Et comunicant ei etiā illa que sunt in uentre
 nota et in tunica extrinseca que est mirac sunt inua-
 menta. Mū enī eis exprimit stomachus per motū
 lacerti cū eo et per hoc q ipse mouet eū. Et tendit
 ergo totū super uasa de quibus sunt corpora quo-
 rū proprietas est ut expellant expressione quadaz
 adiuuante ad expulsionē fecis. Et sūtr expriment
 uelica et adiuuant ad emittēdā urina: et exprimūt
 uentositates inflatiuas ut exeant. quare nō defici-
 unt intestina et adiuuant ad pariedū. Et siphac
 quidē ligat omnia uiscera ad inuicē et cū dorso. Et
 fit eoz aggregatio firma: et est ipse cū dorso si-
 cut res yna. Et quando cōtinuat uelamini et ob-
 uiat due extremitates eius apud dorsum tūti li-
 gatur illic et ex inde est eius inuicū. Eius namq in-
 uicū est superfluitas descendens ex uelamine ad
 os stomachi et obuiat ei superfluitas eius. Et qd
 ex ipso ascendit ad dorsum et obuiat sibi et gene-
 ratur illic siphac. s. corpus panniculare nō diuisū
 in uillos sensibiles imo corpus simplex in sensu et
 cōprehendit stomachū posterius a duabus tunicis
 que sunt in suba stomachi et est tutamē tunice car-
 nose que est ei: et peruenit ad stomachū et ligat ipz
 cū corporibus que sunt a parte dorsi et sunt ei re-
 flexio et ascensio et descensio. Et illud qd in ipso ē
 grossius est inferius eius et sinistrū ipsius et ei tūti
 ea ex subiliato lacertio uentris cooperiens: et sub
 ipso uel ipsa est subtile eius quod est uere siphac
 et est uehementis subtilitatis. Et ex eo oritur pā-
 niculus tegens pectus et superfluit ex eius origine
 siphac superfluitas a duobus lateribus ex qua et ex
 ramis duaz venaz. s. pulsatis et non pulsatis ex
 tēsis super stomachū textur suba zīrbi que cōtex-
 ta est ex duabus tunicis aut ex pluribus tunicis se-

cundū loca superpositis pinguibz cooperiens sto-
 machū et intestina et splenē et mesaraicas flicca ad
 latus subterius. Et hoc zīrbū cū sua separatōe est
 suspensum cū eis. s. cū hoc qd transiuit ex stoma-
 cho et concanitate splenis. Et loca suspēsiōis eius
 sunt glandule que sunt inter uenas sugentes q nōi-
 nantur mesaraice: et inter intestinū. xii. digitorū.
 Merū eius suspensiones sunt parue et debiles. Et
 quandoq cōtinuantur cū epate et costis dorsi leni
 continuatione. Et iste quidē suspēsiōes sunt fixi-
 ones zīrbi. et prima eaz est stomachus: et zīrbū
 istud est sicut sacculus in quo si aliquid pōretur re-
 tieret illud. Et ergo verificaueris tūc scias q
 cutis et pāniculus qui est post ipsam et est carnosus
 et lacertus positus in tunica q est suprema tunica
 lacerti uentris nota determinata: omēs sunt i sum-
 ma mirac. Et tunica que est infima tunica lac-
 ti uentris cū panniculo subtili que est secundū ve-
 ritatē siphac est ex summa siphac et zīrbū est sicut
 interior pannus siphac et sicut exterior stōi.
 Et bec quidē corpora omnia sunt adiuuantia in ca-
 lefactione stōi quoz adiutorū est in defensione e-
 ius. Et in inferiori parte stōi est foramen cui con-
 tinuatur intestinū. xii. digitorū. Et hoc quidē fo-
 ramen noiatur portenarius et est strictius forame
 superiore: quoniam est transitus eius quod digestū
 est et subiliatū: et illud est transitus eius qd est con-
 trariū ei. Et iste quidē meatus clauditur vsqquo
 cōpletur digestio deinde aperitur quousq cōplea-
 tur expulsio. Et scias q stomachus nutritur tri-
 bus modis. Unus eoz est eius quo fouet cibo ad
 huc in eo exite. Et secundus est eius qd ad ipsū
 uenit ex nutrimento in uenis predictis in anatōia
 venaz. Et tertius est eius qd ad ipsum effundit
 in tēpore famis uehementis ab epate ex sanguine
 rubeo puro et nutrit ipsum. Et scias q antiq quā-
 do dicunt os stōi intelligunt quandoq introitum
 ad stomachū. et est locus strictus in quo non dilata-
 tur aliqua partiū introitus stōi q sunt post meri.
 Et quandoq superiore introitū q est terminus cō-
 munitis inter meri et stōm. Et quidā hoies sunt q
 noiāt ipsum alphet et cor. sicut sumi quidā hoies
 qui faciunt currere in sermone suo os stomachi: et
 inuunt ad cor cōmunicantes in nomine aut debiles
 in discernendo. Et isti quidē sunt ualē antiq medi-
 corū. Hip. autē miltotiens dicit subed: et significat
 per id os stōi secundū suā expositionē.

De egritudinibus meri. l. ii.

Quandoq accidit meri species malitie
 cōplexionis: et debilitant ipsū ab ope-
 ratione sua que est deglutitio. Et
 quadoq sunt in ipso egritudines in-
 strumentales omnes et comites. et quadoq sunt
 in ipso apata calida et frigida et dura. Et illud quod
 plurimū fit in eo de egritudinibus instrumentalibz
 est oppilatio aut ppter coarctatōz de foris a spōdi-
 li remota: aut apate mēbri uicinantis ei: aut pro-
 pter apā in ipso aut in lacerto qui retinet ipsum.
 Et summa quidē egritudinū que accidunt ei sepius
 et egritudinibus comunibus est fluxus sanguinis et
 corruptio eius.

De qualitate deglutitionis. L. iii.

Scias qd deglutitio fit per meri cū virtute attractiva attrahēte cibū cū uill lōgitudia libz quos adiunat uilli latitudinales ppte rea qd retinent retro illud qd deglutitur et expriment ipsū ad inferiora: et uomitus etiā cōpletur per meri. Verū deglutitio est faciliōr: quoniam est motus secundū motum naturāle et fit cū adiutori o duarū tunicarū: quaz una hz longitudinales uillos: et altera est cooperiens eā latitudinales habēs uillos. Vomitus autē est motus non secundū cursum naturāle: et non cōpletur eius operatio nisi p tunica uelatiua exprimentē tantum.

De constrictione deglutorii et difficultate deglutitionis. L. iiii.

Constrictio deglutorii aut fit prop̄t causā in ipso meri: aut fit propter cāz vicini eius. Et cā que est in ipso meri: aut est a postema aut siccitas superfua: aut exiccatio hūiditatis in ipso propter febrē: aut aliud: aut est aliqua speciez malitie cōplexionis superfua: aut casus virtutis et debilitas eius et proprie i fine egri tudinū acutaz malaz tiorolaz et aliaz. Et cā vicini est constrictio constringentis. s. aut apatis in la certis epiglotis sicut fit in sinaciis et aliis. Et quā doqz est cū constrictione anbelitus etiaz: aut membris colli: aut est declatio spondilis ad interiora: aut est ventositas inuoluta in ipso coarctans: aut spasmus et cūqz qui uult fieri: aut iā itēpit. Hoc enī sepe antecedit cūqz et congelationē. Itā autē accidit cūda notoz nroz difficultas deglutiendi ppter retentionē rei in deglutorio ignote et pduxit eū illd ad silitudinē prefocacionis: et fecit eum sincopizari cū nausea cū qua euomuit vermes plimoz: cū quoz expulsiōne faciliōr fca est deglutitio et oblata est prefocatio. Et scias qd cā fuit reuētio eoz illie.

De signis. L. v.

In illa quidē q est propter spondiles augmētatur constrictio in tēpore relupinati onis: et est deglutitio colorosa apud spō dīle remotaz. Et illa que est cā malitie cōplexio nis debilitantis sūcat longitudo spatii itieris eius qd deglutitur. Et est cū leuitate et paucitate festia tionis in toto spatio absqz dolore: nisi sit illud in pte meri uisibiliter et constringat illie et sentiat cum retentione eius qd deglutitur apud ipsum. Et i illa que est cā apatis fit constrictio in ppinquitate i plius et fit ibi dolor et non eūatur dispo i pluribus a febre. Quis plimū nō sit uehemēis fortitudis. Et quando apā est calidū sūnt etiā ipsum caliditas et litis. Et si non fuerit calidū non erit febris. Et quandoqz est exitura nō cū illa caliditate et est illic dolor paruus cū quo accidunt in quibūdam horis tremor et febris. Et quandoqz faciunt collectionez et rumpitur et emittit sanem et sedat illud qd adue nit ex eo et fit egritudo ulcus. Et illa que fit in an tecessione cūqz et congelatiōis sūnt cū ea relique significationes.

De cura. L. vi.

Si causa fuerit apā aut remotio: tūc cura eius erit cura illius. Et si cā fuerit malitia cōplexiōis: tunc si fuerit illatio et adustio

et calitas i supficie oris: oportebit ut admistres lini mēta it abas spatulas ex succis et medicis frīs. et sor beat qd sit sicut lac acetosum absqz butyro et q sūt similia illi. Et si fuerit ex frigore et est illa que sepius fit: oportebit ut curetur cū emplis calefactis quibus vteris in curatione oris stōi frigidi et cum oleis et unguentis calefacientibus deis in ipso et cūqz oleo balsami et oleo raphanino et oleo muscelino et silibus: et cū emplis factis ex castoreo et amōia: co et myrrha et prasio et aliis. Qd si fuerit prop̄t cōplexione hūmida mollē ualē: scitur qd ex cōita te superficiei oris et lingue cum eo: tunc curetur cū eo in quo sunt stipticitas et calefactio ex medicinis aromaticis post mundificationē stōi et rectificatiōez eius si eget ea. Et iste qdē medicine sunt sicut a nifum allatū et beben duo et spica et spica celtica et foliū indū et tus et mūtū ipsius et myrrha. Et si ne cessariū est ut misceantur cū eis calefacientia fortia cū stipticis frīs ut frangatur per calefacientia fri gus stipticorū frōz et uehemētis exiccationis sicut rosaz et balaustraz et siliū fiat: Et apud me anūdē est uehemētis inuāmentū in hoc. Et si fuerit cau sa siccitas fiat contrariū illius: et administra electua ria humectantia equalis cōplexionis et oua forbili a et adipēs et butyr et medullas et regimē corporis et stōi. Nam meri in pluribus egritudinibus est se quens in cōplexione sua cōplexione oris stōi.

De apostematibus meri. L. vii.

Quandoqz sunt calida phlegmonica et pur stularia et fra phlegmatica et dura et pluri mox difficilis fit maturatio et tardantur.

De signis apostematū meri. L. viii.

Significat ipsa dolor in hora deglutitionis et in non deglutitione peruenit ad posteri ora spondiliū colli cū constrictione deglu titorū: et cū illo qd ex eis est calidū qnqz est febris non uehemēis: et qnqz est ueniens hora post ho rā quasi ipsa sit febris diei non uehemēis: et quā doqz est cū eo horripilatio: Uez est cū eo litis ue hemēis et caliditas. Quā ergo maturatur remo uetur horripilatio: et qn aperitur emittit pus. Quā autē apā est non calidū est constrictū secundū sūa dine constrictiōis apatis calidi. Uez est absqz cali tate et neqz est febris neqz litis.

De cura. L. ix.

Medicine illius alie sunt que bibuntur: et a lie sunt que exterius apponuntur. Et oq ut medicine que exterius apponuntur po nantur in loco qui est inter duas spatulas: et opor tet ut sint medicine repercutiue stiptice facie ex o doriferis et fructibus secundū opationē que est ne cessaria in curatione apatū stōi: deinde addantur i eis ea que sunt sicut anioniacū et bdeliū et glutē ali bat et ficus: preter qd eūata sunt a stipticis ex adipi bus etiā. qd si illa non valent et sunt necessaria illa que sunt plurie resolutionis et apā fuerit in radice durā: tunc oportebit ut misceantur cū eis ea que sunt fortis resolutionis: sicut grana lauri et piretz et cordamēti et ireos et balsamū et aristologia. Et qnqz est tibi necessariū ut admistres erupentia emplastrizādo: sicut sinapis et gummi rute acrescia

et reliqua que sunt de his que diximus indubella: i pectoris et pulmonis quousque perveniatur ad terminum stercoris columbini. Oportet autem ut in cura eius quod calidum est sumantur medicine que bibuntur quare quedam sunt electuaria: quorum incessus super locum sit incessus continuus paulatim paulatim. Et sunt in primis electuaria ex eis que sunt sicut lites et spodium et mucilago sicut piluli et seipos portulace et aqua cucurbitae et similia. Deinde fiat permutatio ad permissionem ex repercussivis et resolutionis in qua iam positum sit aliquid ex ficibus et ex aqua feniculi et camemille. Deinde addant et ponantur in ipsa dactili et fenugrecum et administrantur sorbitiones. In primis quidem ex repercussivis sicut facit ex farina ordeis et lentibus et fiant acetose cum eo quod scis et non acetose. Et quando incipit maturari fac sorbitiones ex succo fursuris cum oleo amigdalino et zuccaro. Deinde pone in eis ea que sunt sicut semine lini et similia. Deinde pone in eis que sunt sicut farina orobi et ciceris. Et quando pervenit ad eruptionem: tunc indiges ut accipies in ipso virtute ex radice lilij celestis et amigdalos amaris et prassio et aliquid ex sinapi et ficibus et dactilibus.

De cura apatum frigidorum. L. x.

Considera quod dicitur in apatibus stomachi frigidis et administra super ea lenificantia maturativa. Intrinsicus quidem sicut electuaria et sorbitiones que diximus ad maturandum sicut que fiunt de farina ordeis et farina herbi. Et illa in quibus sunt ablutio et fortitudo sicut radix lilij celestis et radix liquiritie et alia. Et exterius est emplastrum maturativa que diximus de quibus sunt fenu grecum et camemilla et melilotum et bdellium et gummi alboti et ammoniacum et ireos et virtus aromaticorum. Quod si declinat ad maturationem et sedationem fac sicut dicitur in capitulo primo. et considera in eis illud quod dicitur in capitulo stomachi.

De eruptione sanguinis ex meri. L. xi.

Tam scilicet casus eius et signa ipsius in capitulo eruptionis sanguinis ex stomacho. Et oportet ut querantur illic. Et ex eis quibus fit dicitur est illud quod dicitur in curationibus eruptionis sanguinis ex stomacho. scilicet quod medicine in hac eruptione oportet ut sint medicine habentes viscositatem et glutinositatem ut non impellantur ad stomachum subito imo currant super locum eruptionis cum lenta mora ut possint eis agere in eum in illa lenta mora operatio ne forte quibus redeant per viam venarum et agant in ipsum. Ulex cum virtute debili propter longiudinem viarum et multitudinem passionis in vasis.

De ulceribus meri. L. xii.

Quandoque accidunt ulcera in meri et scissura accedente in ipso: aut propter apata que erumpuntur in eo: aut propter humores acutos transeuntes in ipso qui sit vomitus et similia et non elongatur quin eveniant quod est catarrus.

De signis ipsorum. L. xiii.

Tam ostendimus in capitulo ulcerum stomachi differentiam inter ulcera stomachi et ulcera meri. Illic ergo appendantur. Ulex signa ones quod in meri est vlcus et non apata sunt quod deglutitio in apate impedit cum magnitudine buccelle et

quantitate eius plus quam impediatur cum qualitate ipsius ex acuitate: aut acetositate: aut stipticitate. Utrum secundum diversitatem qualitatis in ea diversificatur in ulceribus impedimentum. Et fortasse matratio equalis quantitatis non impedit et parva que habet qualitatem dominantem impedit ita ut non penetret propterea quia comprimit ipsum suam quantitatem. Sed affecta qualitate fortiter impedit et dolorem facit. Et illius quidem cui accidit vlcus a plaga antecedente cura fit difficilis et est super extremitatem mortis secundum plurimum.

De cura. L. xiii.

Si fuerit in meri ulcera non in potu tribuimus medicinas consolidativas illorum ulcerum subito sicut facimus quod volumus in potu tribuere medicinas ulcerum stomachi et aliorum imo indigemus in illis medicinis ut demus eas ad potum paulatim et ut eligamus eas grossas viscosas aut eis miscemus viscosa et grossa. Et casus in hoc est qui a medicine non morantur super meri neque figuntur imo transeunt et separantur. Quomodo separantur in potu et non potantur subito obuiant faciendo obuiationem quare efficiunt operationem post operationem. Quam ergo inuiscantur adherent suo itinere et figuntur et non separantur subito. Illarum vero medicinarum subas dicemus in capitulo ulcerum stomachi ipse enim sunt ille.

De signis complexionum naturalium stomachi. L. xv.

Signa complexionis calide naturalis in stomacho sunt quod bene digerit cibaria fortia sicut carnes vaccinas et anserinas et alia et quod corrumpuntur in ipso cibi subtiles leues sicut caro pullo et lac: et quod ipse recipit cibos qui sunt calide complexionis melius: et quod digere vincit appetitum. Et signa complexionis frigide naturalis sunt ut non sit in appetitu diminutio: et sit in digere diminutio quare non digerit nisi cibaria subtilia leuia et ut sit melius recipiens cibaria que sunt frigide complexionis. Et signa complexionis sicce naturalis sunt quod sitis multiplicatur in consuetudine: et sit contentus pauca quantitate potus et aduenit nausea ex quantitate plurima et est stomachus recipiens cibos plurime siccitatis melius. Et signa complexionis humide naturalis sunt quod sitis est parua cum tolerantia a potus plurimi et securitate a nausea et stomachus est recipiens cibos humidiores melius.

De egritudinibus stomachi. L. xvi.

Stomacho accidunt quatuor egritudines malitie complexionis. xvi. pure et facie cum materia sanguinea vel cholericum cum spectibus suis aut phlegmaticum vitrea: aut subtili natura: aut habente ebullitionem aut phlegmaticum acetosa aut salsa aut materia melica acetosa aut potica. Et accidunt ei apata et accidunt ei ulcera et resolutio singularis et quod currunt via eorum ex causis irascens et ex trifecis sicut canem et percusside. Et quomodo tolleret dissolutionem et non inficit statim et quando pervenit vltima resolutio ad hoc ut disrumpatur corpus stomachi: tunc patiens moritur. Inquit hip. omnis cuius disrumpitur stomachus moritur. Et quomodo accidunt ei raritas texture et villis suis. Et quomodo accidunt ei vementia spissitudinis. Et accidunt ei ex egritudinibus creationis in quantitate: et sit magnus valde: aut

pus valde: et ex egritudine figurat ut sit verbi gratia vehementis rotunditatis. Et ex egritudinebus asperitatis et lenitatis ut sit vehementis lenitatis lubricus. Et ex nocimento situs ut sit situs eius verbi gratia vehementis apparitionis ad exteriora. Et quicquid accidit ei etiam oppilatio in vili suis et oppilatio in meatibus stomachi ad epar et ad splenem. et accidit sanguinolentia ego si fuerit istud in viliis epatis et paritas appetitus si fuerit istud in viliis splenis. Et quicquid accidunt in stomacho ventositates et inflatio causa ciborum et causa debilitatis sue in se ipso et nos faciemus ad illud capitulum singulare. **Et** malitia quidem complexionis in stomacho quicquid sit ex causis extrinsecis. scilicet ex calore et frigore et aliis ab ambobus quicquid sit ex causis intrinsecis. Et ex egritudinibus quidem stomachi sunt quedam que comouentur in calore vehementi aut propterea quod ipse adiuuat eum in attractione materiarum malay ad ipsum aut quia adiuuat caliditate eius ad resoluenda materia in ipso malo ad iutorio non naturali resoluente ipsam ad formam non naturalem. Et quando est cum materia tunc non euacuat quin aut sit cum materia inbibita in corpore ipsius submersa aut adherens super corpus eius aut effusa in concavitate ipsius. Et quicquid est humor inuentus in ipso generatus et quicquid est effusus ex membro alio ad ipsum sicut effunditur ex cerebro cum catarro calido aut frigido et calefit propter ipsius complexionem stomachi aut infrigidatur et declinat ad complexionem eius quod descendit ad ipsum. Et sicut quicquid effunduntur ad ipsum ex felle humores ad stomachum cholericum et illud in quibusdam in quibus creantur plures ex felle ad stomachum loco aduentus sui secundum plurimum ex felle ad intestina quare effundit ad stomachum illud quod oportet effundatur ad intestina quicquid plongantur faciunt accideri salis et acuti qui sunt ex eis in stomacho vlcera et frigidi et insipidi lenitate et lubricitate. Et quicquid peruenit eorum impressio ad primum intestinum eorum que sequuntur ipsum. Sed corruptio appetitus et alitumbre in ipso est res prima sunt enim quidam boies in quibus creatur illud secundum contrarium consuetudinis et secundum contrarium illius quod diximus in anatomia et secundum diuersitatem eius quod est plurimum in creatione venarum et entium ad stomachum ex felle et quandoque effundit ad ipsum ex epate et ex felle in quibusdam in quibus creatur ex felle via magna ad stomachum quare effunditur in ipsum illud quod erat necessarium ut effunderet ad intestina. Et quicquid effunditur ad ipsum melancholia ex splene etiam sicut faciat cognoscere. Et plurimum quod ad ipsum effundit est cholera ex epate. Et quandoque adiuuant ad illud causa que sunt in stomacho sicut dolor vehemens et compressio vehemens et tarditas cibi et debilitas virtutis eius expulsiue. Et quandoque est causa in eo ira aut tristitia aut passio animalis ex eis que mouent materia effundunt eam ad stomachum et facit accidere mordicationem que non remouetur nisi vomitu. Et quandoque effundit ad ipsum cum huiusmodi motibus et propterea dolore humores virulenti precipue qui fuerint in illis partibus vlcera et cum hoc quicquid effunditur ad ipsum melancholia etiam. Et causa in effusionibus melancholie ad ipsum est multitudo melie aut debilitas stomachi et causa multitudinis melie sunt ex eis que tu scis.

Et causa effusionis sanguinis ad ipsum est multitudo sanguinis et commotio eius in membro nobiliore eo uicinitate eius in latere suo sicut est epar aut supra ipsum sicut est cerebrum quod ex ipso effunditur sanguis ad guttur et meri et penetrat ad stomachum: et virtutis ipsius expulsiue debilitas adiuuat ad recipiendae omnia que effunduntur ad ipsum et ex causis fortibus in effusione sanguinis ad ipsum et ad alia et retentio cursus menstroorum et sanguinis hemorrhoidarum aut sanguinolentia egones aut dimissio exercituum etiam uel incisio membri quare supabundat illud quod natura preparauit ei ex materia et indiget expulsiue. Et quandoque expellitur ex via stomachi et enomitur sanguis. Et scias quod debilitas stomachi est causa fortis in effusione eius quod effunditur ad ipsum. Et plurimum quidem quod inuenitur in stomacho aut generatur ex ipso ex humore est phlegma. Et causa in hoc est quod chilis est nature propinque phlegmati. Quod ergo non digeritur digere integra non sunt sanguis et cholera et melancholia. Et iteque ad stomachum non effunditur in plurimis dispositionibus cholera lauens eum sicut abluunt intestina. Sed cholera non generatur nisi in quibusdam intestinis et secundum plurimum non effunditur ad ipsum nisi ex epate quous ipsa generetur in stomacho calido quando inuenit cibum recipientem conuersionem velociter ad fumositatem. Et quandoque accidit stomacho aut in creatione aut cum perseverantia egritudinis aut dolorum et malitia regiminis ut fiat corpus eius laxa texture rare sub subtili cutis: quare perducit illud ipsum ad debilitatem in omnibus operationibus suis: et est necessarium ut curetur cum labore. **Et** causa egritudinis stomachi sunt omnes cause egritudinis predictarum extrinsece et intrinsece. Et proprie sunt ei ut sunt cibi tales quod necessario faciunt malitiam digestionis. licet stomachus non sit nisi secundum saniores dispositionum: et est dum in suo capitulo: aut sunt pauci valde ita ut perducant stomachum sanum ad exiccationem et adunationem. Aut multiplicetur visus medicinarum et conuolcat stomachus uti adiutorio medicine in operationibus: aut labore plurimum visum et solutionem uentris: et proprie vomitum: quonia ipse indiget motu laborioso non naturali et accidet ut rarificetur textura uillorum eius et extenuetur. Et stomachus vehementis sensus paratus est ledi et impediri a qualibet causa. Et omnis complexio debilitans superflue facit accidere in omni operatione diminutionem: ita quod caliditas parat quicquid enim sit causa lubricitatis stomachi propter illud quod facit accidere de debilitate retentiu. Sed et caliditas cum materia sepe est causa illius. Et nocimenta quidem que eueniunt in operationibus suis: aut eueniunt in virtute appetitiua et attractiua et non appetitui: aut minoratur appetitus eius: aut multiplicatur valde: aut corrumpitur eius appetitus. Et illud aut cibi aut aque. Aut in virtute retentiu ita ut vehemens fiat eius retentio: aut debilitetur: aut destruat eius retentio et natei cibis. Aut in virtute digestiu ita ut destruat eius digestio: aut debilitetur: aut corrumpatur et conuertat rez ad acetositate et fumositatem. Aut in virtute expulsiua ita ut vehemens fiat eius operatio in ipso aut ad via naturalem: aut ad superiora: aut debilitetur eius expulsiue: aut destruat. Et ex omni namque re cuius plongatur mora in stomacho et tardatur accideri

vaporatio generatiua humorum et non est aliq. ita vaporosum ut fructus. Et quant. accidit ei dolores extensui et mordicantui et reliqui. Et qu. sequitur debilitate har. virtutu. omnium: aut qu. runda natatio cibi: et tarditas descensio eius: aut velocitas descensionis ipsius: et debilitas digestio nis: aut destructio eius: et corruptio. s. casus appetitue: aut appetitus caninus: aut appetitus corruptus: et sequuntur ea rugitus et eructuatio et inflatio et mordicatio et alia. Et qu. perducit illud quod euenit ex hoc ad coitate mebroz alioz et pprie cerebri cu coitate inter ea per nervos plurimos quare accidit epilepsia: aut spasmi: aut melancholia: aut facit ca. iere in visu nocuentiu. Et qu. iagi. nat. oculo qu. cinices: aut sinifex: aut tela aranee: aut fumus: aut nebula. Et multotiens coicat cor sto et accidit sincopis aut ppter vehementia dolo ris et pprie i apatibus suis magnis: aut ppter qualitate superflua caloris: aut frigoris: aut conuersio nis ad venenositate. Nam debilitas meri ad hoc ut faciat accidere sincopi facit euenire estuationez et conturbatione et saltu et tremore. Et huiusmodi quide sunt de quibus dicit hip. qu. sumere in potu vini mistu secundu mediu sanat eos ad hoc. Et illud ppter illud quod in ipso est de mundificatione et ablutione cu confortatione. Et stomachus quide qu. preparat ea vehementie sui sensus passioni a ca parua et perducit illud ad epilepsia et spasmu. Et iste ho leditur qualibet ira et ieiunio et tristitia et ca mouente humores. Nam qu. effunditur ad ipsu ex eis ppter illud humor cholericus mordicantius ad os sto leditur eo ppter vehementia sensus sui: quare patitur epliaz et sincopis superuenit ei et spasmus ppter coitate cerebri cu ore sto. Et hui. qui de ho. accidit sicut est illud quod accidit ex debilitate oris sto ex hoc qu. quid. vsq. ad fastidium repletur cibo: aut superfluit in potu vini: aut coitu spasmat: aut incurrit epliaz. Et multotiens qu. de accidit ut euadat huiusmodi vomitu porrimo: aut uiridi ut erugo eris. Et qu. plurima repletio facit eos pati subet prolixam perdurantem vsq. quo voment et excitentur et surgant. Et qu. est illud ea ad cadendu in meliaz cholericam et in cogitationes et somnia corrupta. Et scias qu. egritudines sto qu. plonantur perducunt ad raritate texture villoz eius et fit difficile succurrere et medicari. Et ex nocuentis malis in creatione est ut sit caput frigidu preparau euentui catarrhi et sit stomachus calidus quare non tollerat ea que mudificat illu catarru sicut sunt diapipere et diacalametu et diacyminu.

De mo. significationu dispo. sto. L. xvij.

Res ex quibus sign. dispositiones stomachi sunt ex dispoibus cibi in hoc qu. sto. chus tollerat eu et priuat tolerantia eius et ex hoc qu. digerit ipsum et ex hoc qu. expellit euz et ex hoc qu. ipse appetit cibum et potum. Et ex motibus eius et comotionibus ipsius sicut tremor stomachalis et singultus et ex dispo. oris et lingue in sapore suo et infusione sua et exiccatione sua et asperitate eius et lenitate ipsius et odore eius. Et ex eis que egrediuntur ex sto cu vomitu: aut egoe et

ventositate descendente cu sonitu: aut sine sonitu: aut ascendente que est eructuatio: et reletia que est rugitus: aut ex colore faciei: aut interioris partis oris: aut ex doloribus et impedimentis ex comunitate eius cuz membris aliis: et ex parte eius quod conuenit ei: aut ledit ipsuz ex eis que comeduntur et bibuntur et medicinis. Significationes autem ex tolerantia cibi et priuatione tolerantie eius sunt quonia si stomachus non tollerat nisi paucum qui sit infra consuetu: tunc in eo est debilitas propter aliqua. ca. debilitatis: et si tollerat tunc vitus ipsius est remanens. Uex sign. ex egoe et eis que egrediuntur ex ventre sunt ex egoe quidem quonia equalis teperate tincture et fetoris significat bonitate digois: et b. itas digonis significat fortitudine sto et equalitate complexionis. Sed ille qui non digeritur ex ipso significat debilitatez stomachi et malitia complexionis cu ipso: Amplius tinctura significat materia que est in ipso. qu. si fuerit illic leitas et fetor significat quod descendit a sto ante horam suam ppterea quod stomachus male comprehendit eum ppter debilitate virtutis retentive: et si non est lenitas non significat illud imo significat debilitatez digestine. Significationes autem ex sonitu sunt quonia iaz dictu est in eis que tu scis quod descensus eius significat fortitudine sto. Et magnitudo sonitus eius significat bonitate digois et fortitudine et sili paruitas fetoris eius. Et rectius quidem in hoc est quod descensus eius non significat fortitudinem imo significat debilitate quida. Sed est debilitas que est infra illa que facit accidere eructuatione. Uex essentia magnitudinis sonitus si est ppter substantiam eius tunc est propter grossitudine sua. Et si ea eius virtus expulsiua tunc illud significat fortitudinem aliqua. Subtilis autem tenuis cui non est sonitus magis significat fortitudinem quod spilla clamosa et pprie illa cuius sonitus non est in uoluntate mista. Bonitus autem exiens ex se ipso significat permissione sensus. Uex paruitas fetoris significat paulo dubio bonitate digois. Et vehementia fetoris significat corruptione eius. Et si non est fetor oino significat cruditate eius. Significationes vero ex via singultus sunt quonia si habens eu sentit mordicatione tunc illic est humor acetosus: aut acutus: aut amarus: et si sentit eu eo extensione tunc illic est ventositas: et si non sentit illud neque fuit tunc illic est humor phlegmaticus: et si est post euacuaciones et febres tunc illic est siccitas. Significationes autem ex sui sunt quonia suis significat complexione calida: et si est cu nausea significat materia cholericam aut saliam phlegmaticam. Nam si sedatur potu aque calide tunc materia in pluribus dispoibus est phlegmatica: aut materia nitrosa et si augmetatur tunc materia est cholericam. Uex significationes ex dispoibus oris et lingue sunt quonia qu. lingua in doloribus sto est vehementis asperitatis et rubedinis tunc significat dominium sanguinis aut apostema calidu in ipso sanguineu et si ad citrinitatem tunc nocuentiu est cholericu et si ad nigredinem tunc ea est melica quod si ad albedinem et lenitate tunc ea est humiditas et si est siccitas superflua tunc ea est siccitas. Sed significationes ex via digois sunt quonia digois bona non fit nisi qu. post cibum comprehendit

non accidat gravitas in or stōi nō rugitus nō iflatio
neq; eructatio neq; sapor fumosus aut acetosus
neq; singultus et tensio et ut sit spatium more cibi in
stōi spatium equale. et delectus eius ab eo in hora
qua os non ante ipsas neq; post ea et sit somnus te
peratus et expergefatio velox levis et in oculo nō
sit aqua et in capite non sit gravitas et obedientia na
ture sit facilis et in inferiora ventris ante egredere
inflata. hoc enim significat bonitatem involutis sto
machi super cibum et quod ipse bene comprehendit ipsius
et illud significat fortitudinem stōi et convenientiam ci
bi in qualitate et quantitate. Quia ergo stomachus
non comprehendit cibum bona comprehensione neq; sit
dignus bona accidunt rugitus et frequentia eructatio
nis et remanet cibum in stōi spatio longo: aut desce
dit ante hora necessaria. Et cholera quidem proprietas
non est ut prohibeat digestionem prohibitione distru
ctoria aut diminutiva aut faciente cruditate immo
quicquid corrumpit ea. Sed melancholie proprietas est
ut prohibeat digestionem et corrumpat ea simul et phle
gma declinans est ipsa ad corruptionem. Et scias quod
quod in stōi non est aqua neq; visus et in cibo nō est cor
ruptio deinde digestio non sit bona tunc ea est ma
litia complexionis. Et plurimum eius est ex frigidity
te et humiditate et post eas calida et post eas sicca.
Ulex significaciones ex stōi doloribus sunt quoniam
am verbi gratia dolor extensus significat vete
ritate et gravitatem significat repletionem et mordi
catum significat humorem acetosum aut acutum aut
pontum aut amarem. Significaciones autem ex ap
petitu sunt quoniam significant ex eo aut propter ad
ditionem eius aut propter diminutionem eius et ipsius
destructionem aut ipse ad quam ipse declinat sicut est
quod ipse quicquid est sitiens et appetit frigus et quicquid appetit
acetosum et quicquid appetit excrementa salia et acuta et
quicquid aggregatur appetitus acutus et salis et acetosus
simul. Et ex eo quod ista sunt cōia in faciendo
lucrari in infusione humoris nocivum quare sunt signi
ficantia debilitate stōi. Stomachus enim fortis deli
nat ad pinguiam et quicquid est appetitus declinans ad res
males quas refugit natura sicut appetit carbonem
et alveum et alia et ea in hoc est humor corruptus
extraneus non pertinet humoribus laudabilibus.
Quia autem bonitas adest gustus et est sanus nō elegit
appetitus saporem supra dulce. Quicquid declinat ap
petitus versus alium et abhorret illum tunc illic est no
cumentum. Nam si appetit pinguiam: tunc illic est stip
ticitas et spissitudo et siccitas. Et si natura abhor
ret cibos calefacientes et declinat ad frigidos pro
pter frigiditatem ipsorum tunc est illic caliditas.
Et si appetit calefacientes tunc illic est frigiditas.
Et si appetit incilius et acetosa et acuta tunc illic est
humor viscosus. Et appetitus quidem in stōi calido
aque plus est quam cibi. Et quicquid sit vehementia cali
ditatis propter resolutionem et inquisitionem restaurato
nis. Et mordicatio quidem excitat famem vehementem
et est species famis que nullo modo tolleratur et as
sociatur ei in copis proprie quod tardatur cibum. Et ap
petitus in stōi ad quem effundunt melancholia et phle
gma acetosum multiplicatur quod est eorum quanti
tas infra quantitatem vocantem ad expulsionem et non
multiplicatur in eo appetitus et sit caninus nisi pro
pter illud quod dicitur lumen in capitulo appetitus

canini. Et scias quod appetitus nutrimenti cōcat me
bris omnibus. Ulex illa cōitas est naturalis et facta
ex suspensione vocationis virtutis nutritive cum
attractione. Amplius appropriatur stōi appetitus ai
mal et sentit cum eo. Et quicquid cōvenit quibusdam hominibus
ut exuriat plurimum et cōcedit plurimum et non advenit e
is saturitas fastidiosa et neq; egreditur in egredere eo
runt sex plurima et neq; cum hoc corpora eorum in pin
guantur. Et ea quidem huiusmodi dispositio est resolu
tio plurimum velox cum sanitate digestionis et attractione
et appetitive. Ulex significaciones ex via saporis
oris sunt quod amarus significat caliditatem et cholera:
Et acetosus significat frigus stōi sed minus frigus
cum quo non digeritur cibum oio. Et quicquid significat
calorem debilem cum humiditate faciente ebullire humi
ditatem parum quod postea separatur ab ea deficiens in di
gerendo quare accidit acetositas sicut fit in musto.
Accidit enim quod in frigidatur et accidit quando servet
in caliditate debili. Et est acetositas que fit ex effu
sione materie acetose ex splene ad stomachum et fa
cta quidem ea splenis mutat appetitum necessario et mul
tiplicat inflationem et rugitum et malitiam digestionis et facit
eructationem acidam. Et ille qui ex saporibus oris est
insipidus significat humoris insipidi sapor. Et sal
sus significat saporis humoris salis. Et sapores ex
tranei horribiles significant humores extraneos pu
tridos malos. Sed significaciones ex vomitu sunt
quod si est nausea tantum tunc materia est viscosa imbi
bita. Et si est vomitus facilis significat quod ipsa est ef
fusa in concavitate. Et si sunt vomitus et nausea et
non separantur significant aggregationem vtri
usque rei aut viscositatem humoris et non est nausea
facta ex materia imbibita et quod est plurime mordi
cans os stōi autem pauca confortatur quod ipsa cum ci
bo permiscetur et ascendit ex profundo stōi ad os
stōi et mordicat ipsum. Quia facilis fit quicquid ex
pullio humorum post cibum et non sit facilis ante ipsius
multi sunt multi vix quando est aduentus conturba
tionis et nausae a punctione tunc materia est effu
sa si vero est currens tunc materia est generata in
stōi secundum continuationem. Et vomitus etiam signi
ficat per colorem eius quod ingreditur in ipso materia
significat ergo cholera et melias per colorem et phle
gma vitreum per colorem et phlegma acetosum et sal
tum per colorem et saporem et phlegma descendens ex
capite per colorem mulcholum quos associatur ei ex
descensu et membra alia et ex hominibus est qui cum reci
pit cibum aliquem sentit ex seipso quod si moueretur su
perfluo motu enumeret cibum suum et illud quidem
significat humiditatem in stōi aut debilitatem stōi sed
illud quod est ex humiditate accidit etiam quod vacuitas
adest et illud quod est ex debilitate non accidit nisi se
cundum repletionem tantum. Sed significaciones ex via
coloris corporis sunt quoniam color est vehemens
significatio dispositio stōi et epatis secundum plurimum
plurime. n. egritudines stōi sunt frigus et color stōi
tichorum est plumbinus. Et si igitur eis citrinitas est ci
trinitas declinans ad albedinem. Significaciones autem
ex via rugitus sunt quoniam rugitus significat debi
litate stōi et quod ipse male comprehendit cibum et egredere
humida. vera significaciones ex sputo sunt quoniam
multitudo eius et spumositas ipsius signat humiditatem
stōi mittentis aquositatem et mucilaginositatem.

Exiccatio oris et paucitas salue significant siccitatem
stomachi et caliditatem. Et si fuerint illic significationes a
lie adiunabunt illa in significatione caliditatis. Et
scias quod siccitas oris est a siccitate complexionis duo
bus modis. Unus eorum est siccitas vera et est ut non
sit salina. et secundus est mendosa et est ut sit sali
na exuberans viscosa sed sit exiccata a caliditatis
vaporose venientis ad ipsum quare oportet ut distin
guatur inter siccitates et exiccationem spiritui viscosi se
cundum os. Nam illa significat siccitatem et humidita
tem viscosam aut procedentem a stomacho aut descendentes
a capite. Sed significationes ex eructuatione sunt
quonia eructuatio quicquid est acetosa et quicquid est feti
da aut fumosa aut rancida aut lutosa aut putrida
aut liosa aut silis cibo quem recipit eructuas aut pu
ra in qua non est qualitas alia et est sanior eructua
tio. Nam si est fumosa et in hac non est suba ci
bi que sit velocis conuersionis ad fumositatem sicut
vitelli ouorum in patella et rhabbanus aut cibus cui
in artificio suo et quicquid sit associatur qualitas fumo
sa sicut dulce cui superuenit ignis domini et alia
tunc in ea est igneitas stomachi propter materiam aut ma
litiam complexionis pure. Si autem est cum materia tunc
est secundum unum duorum modorum predictorum. Et pluri
mum quidem est illud ex materia cholericam effusa ad
stomachum ex felle secundum modum cuius preterita est
rememoratio aut ex catarro calido ex capite et pro
prie quod homo non est cholericus in complexionem suam.
Et significat etiam quod a caliditatis est materialis aut
pura ex isto modo quod cibus qui sumptus fuit longin
quus est a fumositatem sicut est panis ordeis. Nam quod
huiusmodi eructuat fumose tunc est caliditas sto
machi. Et si attende egonez an est cholericam. Nam
si est cholericam significat quod est caliditas stomachi. Et
si egonez non est cholericam non est necessarium ut est caliditas
stomachi. Quicquid enim est malitia complexionis sin
gularis et vomitus etiam est significatio magis signi
ficans per illud quod egreditur in ipso. Et quicquid
significat eructuatio acetosa et fumosa vigilias cum
quibus non inuenit stomachus vacuationem. Sufficie
te digoni et inflammant et calefit. quod si est eructuatio a
cetosa non a cibo acetoso neque a cibo qui quod super
flue sumitur mutat ad acetositatem tunc illud est pro
pter frigus stomachi et propter quod accidit a cibis elongatis
ab hoc ut acetosi fiant sicut est mel. Nam si inuenis
eos acetosos fieri tunc indica quod in hoc est frigus
stomachi sine materia aut cum materia et associatur ei quod
est cum materia grauitas in ore stomachi tempore. Et pluri
mum accidit illud huiusmodi cholera nigra et spleneri
ca. Et illi ad cuius stomachum descendit catarrus fri
gidus. Quicquid autem accedit eructuatio a caliditate quod
inuenit materiam dulcem et facit eam ebullire et facit i
psam acetosam et significat illud ut sit eructuatio
acetosa cum signis caliditatis et inflammationis et amaritu
dine oris et sui et inuamento cum eis que infrant. Et
ex eis quidem quibus signatur quod caliditas plura sup
flua quicquid accit cere facit cibum et eructuationem est quod
caliditas quicquid facit laescere lac velocius quam ipsum
facit accescere frigiditas et quicquid significatur per
vomitus etiam materia. Et quod eructuatio est fetida
tunc quicquid significat putrefactionem in stomacho significatio
ne fetoris oris et quicquid significat ylcera stomachi.
Et lutosa et cenosa et limosa significant humiditatem

putrefactam et illa que est ut erugo eris significat a
cuitatem et caliditatem cum putrefactione et est veheme
tior significatio caliditatis quam fumosa: si autem eru
ctuatio non est fumosa neque acetosa sed est assera
sapore cibi post spatium eueniens secundum acceptorem
cibi tunc significat debilitatem stomachi in conuertendo ci
bum. Ulex significationes ex eis que sunt conuenien
tia aut fugientia aut impediencia sunt ut conside
retur an res infrigidantes sunt conuenientes ei aut
res calefacientes exiccantes conueniant aut hume
tantes postquam consideratur res vna: sepe enim ac
cidit error a dimissionis eius quum non attenditur
et est quod res infrigidantes multotiens frangunt e
bullitionem humoris subtilis aquosi humidi aut sal
sedine humoris phlegmatici et existimatur quod cum
eis iam prouenit inuamentum quous illic sit caliditas et
res calefacientes multotiens expellunt humorem
calidum et resoluunt eum et existimatur quod cum eis iam accit
inuamentum quous illic sit frigiditas imo oportet ut consi
derentur cum his duabus relique significationes.
Significationes autem eorum in quibus inuenitur sen
sus stomachi sunt quonia si non sentit mordicatio
nem imo grauitatem tunc materia est phlegmatica vi
trea et si sentit mordicationem cum inflammatione tunc
materia est amara vel salia aut mordicationem sine
inflammatione tunc materia est acetosa et si est illic mor
dicatio cum leuitate tunc materia est subtilis aut pau
ca et si est cum grauitate tunc materia est grossa aut mul
ta. Significationes autem cum dispositionibus coicantibus
sunt quonia consideratur verbi gratia an cerebrum
patitur a causis catarrhi et mittat ad stomachum deicen
siones aut epar an sit generatiuum cholere et mittat i
psas aut an splen deficiat in expellendo melanco
liam et sit apolus plurime melie et hec est cognitio cause
et consideratur an imaginentur coram oculis res non
conspicue et non fixe et an accidat sorda aut estuatio cum
repletionem et minorentur cum euacuationem et simili
vertigo proprie et an inueniatur tremor cordis post
repletionem an secundum vacuitatem aut accidat sinco
pis aut ipsismus et hec est cognitio accidentis. Nam
si repletio fecerit accidere imaginatones et sorda aut
inquietudinem et visiones diuersas aut tremore cor
dis etiam aut subet maximam tunc stomachus erit ple
nus aut debilis aut in ipso est malitia complexionis
quod si tremor cordis et sorda et sincofis et estuatio ac
cidant in dispositione vacuitatis tunc ipse est habes
receptionem cholere aut hominis mordicationi veni
entis ad os eius quod est vacuitas aut humoris meli
cholici et cognoscitur superfluitas in hoc cum reliquis
signis que tibi dedimus aut humoris frigidi aut e
ius que est ex istis causis in inferiori parte stomachi. Nam
non magnificatur illic quod ex eo generatur ex sorda
et epilepsia et sincofis et spasmo et accidentia signifi
cantia dispositionem eius cum coitate alia sunt cerebralia si
cut permistio sensus et subet et congelatio et estua
tio et alia sunt cordialia sicut sincofis et treor cor
dis et malitia pulsus et alia sunt communia sicut de
structio anhelitus et difficultas eius et malitia.

De signis male complexionis calis stomachi. L. xvij.

Significant ipsas sicut superfluitatem et de
ficiat virtutem et eructuatio fumosa et lu
tositas saline et inuari ab eis que infrant

secundū cōditiones premittas in significationibus
 et adustio ciborum subtilium quorum similes non aduruntur
 in dispo[n]e naturali et quod grossi digeruntur plus
 quod digerantur in illa nisi superfluat et deiciat virtutē
 et multitudo suis et paruitas appetitus cibi se-
 cundū plurimū et proprie quā malitia cōplexionis ē
 cū materia calida cholericā faciunt cadere virtutē
 oio: vix digestio est fortis nisi superfluat malitia
 cōplexionis vsq[ue] ad hoc vt debilitet virtutes et
 quicq[ue] associatur huic cōplexioni febris ethica et quā
 q[ue] hec cōplexio ppter suā superfluitatē anteq[uam] de-
 iiciat virtutē comouet famē uehementē per id quod
 resoluit et quod attrahit sua mordicatōne et quia mo-
 uet materias ad resolutionē sicut fit successione et
 hec quidē famēs quicq[ue] est sincopalis quā tardat cum
 ea cibus aut facit cadere in sincopim: et quā plonga-
 tur spatium eius parū destruit appetitus oio: et
 quicq[ue] multiplicatur etiā ppter cursum spiritui secun-
 dū famē et multiplicatur secundū saturitatē calidi-
 tas resoluens stomachū quod si inuenit humiditatem
 erit illud plus et hoc quidē sedant cibi grossi. Et
 scias quod illius cuius stomachus est igneus sanguis ē
 malus paucus acutus fetidus quē abhorrent mem-
 bra diuersa ei in complexione radicali quare non
 nutriuntur eo: sit ergo ille paucē carnis et sunt
 uene eius exuberantes quoniam sanguis eius iclusus
 est in eis quo non vititur natura. Et phlebotomia
 extrahit ex ipso sanguine malū.

De signis malitię cōplexionis frę stōi. L. xix.

Significat frigiditatē stōi tarditas mutatio
 nis cibi ita vt non descendat sed expella-
 tur vomitu post spatium quoddā et non mu-
 tetur mutatione que valeat: quod si superfluat nō al-
 teratur propter ipsam cibis oio et non digeritur.
 Et quicq[ue] significant ipsam multitudinem appetitus et
 paucitas sitis et eructatio acetosa absq[ue] cā in cibo
 secundū quod diximus et hec significant malitiā cōple-
 xionis eius frigide. Et ex signis signib[us] illud ē
 vt non sit alisimbre nisi eius quod est leue ex cibis
 sine grossis quoniam is ante digeruntur et quandoq[ue]
 peruenit malitia cōplexionis frigide in stō ad hoc
 vt accidant ex cibo comesto post horas plurimas
 extensio et dolor magnus qui non sedatur nisi cu[us]
 expulsiōne humiditatis acetosę omni die. Et qua-
 doq[ue] perducit ad hydropisim et iliacā. Et super co-
 lore habentis stomachū frigidū apparēt citrinitas
 et albedo et non occultantur experienti et est ille ex
 melioribus curis cuius est ameos. Et quadoq[ue] cō-
 municat cerebrū in cōplexione habentibus secundū
 hanc cōplexionē quare sunt sorda ventosa et timi-
 tus et similia. Et quā conueni[ent] malitia cōplexionis
 frę cū cōplexione radicali calida multiplicatur ru-
 gitus et inflatio et exicatio et sitis et augmentat cor-
 ruptio quotiens indiget phlebotomia quoniam exic-
 cat eū et perducit ad ethicā. Et eius quidē medicia
 est vt sumat pax vini secundū quantitātē qua in-
 fundatur ante cibū aut sint cibi eius exiccantia et ca-
 ro rubea sine iure pingui cū micis.

De signis cōplexionis sicę stōi. L. xx.

Significant ipsam sitis uehementem exicca-
 tio lingue superflua secundū conditiones
 predictas in capitulo significationū et ante

mutatio corporis et arefactio ipsius sup[er] facta ista na-
 tura et inuamentū cū cibis humidis.

De signis malitię cōplexionis hūide. L. xxi.

Significant ipsam paruitas sitis et terreri
 a cibis humidis et impediri ab eis et in-
 uamentū cū minoratione cibi et cū eis qui
 siccī sunt. Et significant ipsam multitudinem spiritui et
 saluē: et si sunt secundū famē significant caliditatē
 cū humiditate secundū plurimū. Et quicq[ue] sunt ex ca-
 liditate sola. Et multotiens quidē est super os sto-
 machi hōis humiditas insulsa et quotiens habens
 eam comedit aliquid meditat[ur] quod si moueret vo-
 meret. Et quandoq[ue] fit illud etiā ex debilitate sto-
 machi sed allociantur ei significationes debilitatis
 predcē et fit hoc s[ed] vacuitatē etiā quā non cōcedat
 sed illud est apud comestione tantū.

De signis cōplexionū stōi q[ue] it cū matia. L. xxij.

Cōplexionē que est cū materia signifi-
 cant vomitus et eructatio et amaritudo
 proprie comitans ipsum et ppter illud quod
 ipsi admiscetur et cōmiscetur vrine nisi sit ppter
 necessitatē transeuntē terminū. Et subtile quidē ca-
 lida virulenta signat cū lenitate stōi nausea et mor-
 dicatio et sitis et inflamatio et quā recipit cibū gros-
 sum patitur cū eo nausea et ad iummū si est pluri-
 ma cum ea est semper nausea: et si est pauca nau-
 sea apud cibum et similiter si est non imbibita sed
 est comprehensa in fundo stōi quare non facit nau-
 seam. Quicq[ue] miscetur cū cibo corrumpitur in stō
 et spargitur et peruenit vsq[ue] ad os eius et facit nau-
 seam. Et quicq[ue] significat illa que enula est in ipatio
 stōi que non imbibitur quā recipit habens ea ali-
 quod absterius sicut aqua mellis et zuccari ducit ip[s]e
 ad eructationē. Et imbibita nō cognoscitur ex p-
 te eius quod exiit cū vomitu et egōe imo ex reliquis
 significationibus predictis et eius radix est nausea
 quoniam significat materia pculdubio. Nā si est cō-
 turbatio tantū tunc sunt illic adherentia et imbibiti-
 o materię et significat genus materię suis: et suis
 significat aut caliditatē eius aut salitēdine eius aut
 nitrositatē eius. Nā si sedatur cū calida tūc ē phle-
 gma falsum et si non sedatur ea tūc est materia
 cholericā. Et cognoscitur etiam sapore oris aut
 cu[us] eo quod expellitur vomitu quod si aggregent nau-
 sea et suis significant illud. Et si non est suis signi-
 ficat quod materia est frigida. Et ex significationib[us]
 aggregationis materię phlegmaticę plurime visco-
 se est vt cadat appetitus et non dilateatur pectus p-
 pter cibū plurimū nutrimentū: imo declinet ad illud
 in quo sunt acuitas et mordicatio. Quā ergo acci-
 pit illū apparet inflatio et extensio et nausea et non
 quiescit nisi cū eructatione. Et ex significationi-
 bus aggregationis materię male in stō et que secun-
 tur ipsum ē saltus mirac et quicq[ue] perducit ad epile-
 psia et melancholia. Et ex significationibus quod ma-
 teria effusa sit melancholica est appetitus plurimus
 cū debilitate digestionis et cū multitudine inflatiois
 et cū quęscēte et sollicitudine. Et ex significati-
 onibus quod materia est fortis est solutio ventris et
 vertigo et multitudo ex capite descensus ad os
 stōi et etis illud quod egreditur in vomitu et egesti-
 one ex humore mucoso. Et ex significationibus
 quod materia est humida nocens sua ebullitōe ē sitis

vehemens cum defectu amaritudinis aut falledis in ore et sensibilitas rei quasi ascendens et descendens cum humiditate superflua in ore et capite stōi et inflammatio.

De significationibus nocumentoz stōi non cōplexionalium. L. xxiij.

Significationes quide magnitudinis stōi sunt ut sit stomachus tollerans cibuz plurimū et quī impletur sentit tunc adhibere re viscera et cōprimi adinuicē et quī euacuatur minuitur et dimittit viscera quasi suspensa. Paruitas vero significationis sunt ut non tolleret cibū plurimū ante saturitatē. Et significationes quide oppilationū cadentiū inter epar et stōachū sunt hūditas egestionis et multitudo ipsius et sitis et paruitas sanguinis et alteratio coloris ad hydropicā et iceptio malitie dispois cuius fortasse notius nomen est malitia cōplexionis aut malitia habitudinis. Et significationes oppilationū cadentiū inter stomachū et splenē sunt paucitas appetitus cū magnitudi ne splenis. Vez significationes oppilationū cadentiū inter stomachū et intestina sunt accidentia ileos et colices: et significationes oppilationū cadentiū inter stomachū et cerebz sunt paucitas appetitus cū rei. ficatione cōplexionis et remanentia digois cūz diffpōe sua si non fuerit aliud qd prohibeat et paruitas sentiendi deglutita mordicatura acuta valde et non accidat singulus post potū diapipecon et potū vini in ieiunio. Ventositatis vero significationes sunt extensio in stō et lateribus et sub hypocōdriis et natatio cibi et multitudo ventositatis descendens et eructuabilis. Et scias qd quī inuēit sentiētiā inter stomachū et epar duritiē cū gracilitate. tunc illud est significatio indicās resolutionē naturē.

De mōis vlibus curationū. L. xxiij.

Curatur stomachus cum eis que bibunt et cū epithimatis et embrocis cū aquis in quibus decoquuntur medicine et linimentis et vncionibus ex oleis et emplis factis cū ceris decoctis in aquis in quibus decoquuntur medicine. Sed epithimata et empla sunt meliora embrocis embroce emi sunt debilis impressio. Et scias qd cura malitie cōplexionis que accidit stō in vtrifqz qualitibus actiuis facilima est ppter ea quia facile inuenimus medicinas cōtrarias eis vehementis virtutis. Vez cura que accidit ei malitia cōplexionis in vtrifqz qualitibus passivis est difficillima et proprie cōplexionis sicce. Nam oppositio cuiusqz eaz est cū virtute debilis impressio. Et scias qd spatū quide calefaciendi frigidū est sicut spatū infrigidandi calidū. Sed timor in infrigidando maior est precipue quī queda mēbra uicinantia stō hant malitiā cōplexionis frigide aut debilitatē. Vez timor in humectando et exiccando ē sitis quous spatū humectandi sit longius. Et scias qd quī egritudines stōi sunt ex materia deinde ambigua sit materia tunc non est qd magis conferat ei qd hiera quoniam ipsa est magis adiuuans vtutea mediciaz ad rectificandū stōuz et cōplēdas operationes eius ipsi pprias. Sed oz ut non cures de ea qd est malitia cōplexionis sine materia quoniam ipsa nocet in calido et sicco et inuenitur in frīs qd ē

¶ Tunc dicitur
non mēbra
quod ppter
de quibus
fuit hinc pla

fortius ea. Dumqz euacuaueris stomachū ex hūore effuso ad ipsum ab alio conforta ipsum post illud ut non recipiat illū humore et constrictio extimitatū et calefactio ipsaz adiuuat in retinendo illū qd effunditur ad ipsum ab eis. Et si sirupus de paupere est vehemens inuamenti ad effusionem materiez calidaz. Qd si humor est frigidus tunc confortantia que necessaria sunt post ipsaz sicut mastix et tro. de ros miores et mēta sicca et xiloalo es et gariofili et que sunt illis similia. Et si humor est calidus tunc arobob et troc. frigidi facti ex ros et spodio et que sunt similia illis. et ille qui inuenit duz et gracile illud qd est inter stomachū et epar se cundū qd diximus ponat cibos suos et medicinas suas aqua ordeī et gradiatur in bibendo ipsaz quaz die 2. x. vsqz ad. xx. et vsqz ad centū secundū longitudinē diei sui vsqzquo sit potens in bibendo ipsam vice vna aut duabus et non approximet medicinā euacuatiua neqz phlebotomia. Troc. dcūs ad illud. 2. mastix et troc. diarodon amboz ana 3. iii. karabe et mente sicce et marmacori et xiloalo es crudi omniū ana. 3. ii. deur in potu cū vino antiquo aut miua. Et oz ut administrentur in modificatione stōi et eius qd aggregatur in vacuitate eius aut adheret aut imbibitur medicine non pertranscunt stomachū et vias proximas stomacho absqz venis longinquis ab eo. Si autē non valet vice vna iteretur illud: est enim melius qd euacuatio quī non sit necessaria euacuatio. Et oz ut attēdas esse egōis et vrine in egritudinibus stōi. Quī qd videris eas iam incipere rectificari tunc iam incipit stūs rectificari. Et oportet ut non afferas in curationibus stōi aut caliditatis eius aliquid vehementis infrigidationis sicut aqua vehementis frigoris et pprie in eo qui non cōsuetus est ea: et nō euacues medicinas solutiuas propter illud quod i ipso est ex superfluitatibus a stipticis conseruantibus virtutē propter illud qd scis.

De cura malitie cōplexionis frigide et humide in stomacho. L. xxv.

Et quī illic est materia tunc euacua secundū qd sciisti in canone. Et si non est multitudo materie tunc experimētatores habent viā in eo notā. In curatione quide quī materia non est tunc cibant illū cū eis in quibus est stipticitas et amaritudo ut exiccet cū stipticitate sua et calefaciant cū amaritudine sua. Et huius quide generis est vinū ponticū. Et ex medicinis que bibuntur medicine apsinthiales et sirupus apsinthij ipsius. et medicine facte cū cydonijs. Sed ex emplis et epithimatis et vncionibus empla in quibus ponuntur medicine stiptice sicut amomū et calamus aromaticus et spica et foliū et laudanū et bdeliū et radix lili et balsamū et oleuz eius et gna ipsius et storax. Unguenta autē sunt cerata facta ex oleo masticio et oleo de oliuis et oleo de cydonijs. Si autē nō cōfert hec summa administra empla rubificantia et medicamen de gūmi rute siluestris. Et ex emplis confortantibus est ut sumantur croci et spice syri et mastix et olei balsami omniū ana pars. i. et mell partes tres et myrrhe asportate a ciuitate atrusulōn partes tres gūmi albori pars. i. et. 5. euforbii pars. i. fiat ex eis emplz et ut bibatur ex eis parū

pertransit. Et itez aliud. 2. storacis ptes. iiii. cere partis tertia medulle ceruine partes. ii. gum i alboti parte. i. olei balsami parte. i. 5. olei nardi ptes. ii. Et itez storacis tertiaz. medulle ceruine. iiii. aloes rubei. iiii. masticis ptes. ii. olei nardi. viii. olei balsami. iiii. cere. v. fiat ex eis ceratū. Illi vero qui rōcatione vtuntur incipiunt in primis cū exercitio tēperato et administrant cibū boni chimi facili digestōis equalis qualitatis ad paruitatē aliquā declinantē secundū mensurā qua digeratur: deinde gradatur in hoc ad ministrandas medicinas predictas et que cursu eaz procedūt ex electuariis aromaticis calidis cū equalitate quidez secundū qd exigit oppō egritudinis ita vt cōmenfuretur cōplexio. Et ex istis electuariis sunt diapipercon et diacyminū. **Medicamen bonū. 2.** granorū iuniperi et gummi alboti et piperis omnium a na parte. i. et myrrhe asportate a ciuitate astrululō et exultimo qd oz vt sint cū ea storax et ipica celtica omnium ana partes. ii. petroselinū. 5. seīs apii mōtani et keisin amboz an medietatē partis conficiatur cum quantitate sufficiente mellis. Et quando frigus est vehementius illo tunc oz vt in potu tribuantur omorulia et saggenea et ē ex medicinis bonis ad omnes egritudines materiales humidas et grossas humidas et sirupus squilliticus et eius confecti o. 2. squille mundate incise. iiii. eminas prolician tur in vase de vitro et orificiū cooperiatur valis et clāuitur sex mensibus.

De cura maliue cōplexionis cale. L. xxvi.

Infiamationi stōi confert in potu sumere lac acetosum et acetū pprie cū coriandro et lac acetosum vaccini et medullā citroli et pisces recentes pprie sedant infiamationē in stō et aqua frigida et fructus recentes et endiuia et cucumeres et persica que non sunt vehementis aquositate quare conuertantur ad cholera et lactuce et lētes et coriandri humidū et acetū et cucurbita et que sunt ista illis mista cum canfora et sandalis et rob si illa necessaria sunt et dantur eis in potu etiā tro. 5. spodio et pprie qū est illic solutio ventris cholericā et oua cocta in aceto et lētes cū condimento granatoz et cū sumachia et condimento de acresta: et carnes que eis concedūtur sunt caro atabauc et da ragi et pullorum: qd si eorum caliditas non consequitur mortificationē virtutis tunc ciba eos frīs grossis sicut infrigidatis piscibus recentibus et infrigidatis ventribus et omnibus in quibus est stupicitas etiā et rob de papauere et sirupus eius conferunt ad hoc valde. Et ex eis que conferūt eiā est vaporatio cū infratiuis et qnqz emplantur eorū stōi cū vesica inflata iam impleta ex aqua frigida. Quomqz emplas stomachū ex emplas infrigidatis caue tunc ne velamen ex eis infrigidetur aut separ tali infrigidatione qua eoz operatōes naturales ledantur. Multotiens enī accidit in nocumētū in anbelitu et frigus in epate. qd si percepis aliquid horū tunc succurre ei cū oleo calefacto effuso super locū et empla ipsum cū eo et pone loco emplorū ea que bibuntur.

De cura maliue cōplexionis frigide. L. xxvii.

Si fuerit hec maliua cōplexionis leuis sus contentus in curatione eius trosciscis rotatis in quibus sunt apsinthiū et cinnamomū cū decoctione cymini et ameos decocto in vase vitri mundo. et ameos quidē est uehementis inuamenti in hoc et quz est fortior illa tūc necessariū est vt confectionibus calis fortibus et seibus calidis et diapiperes et tyriaca magna et mibridato cū vino et saggenea et diacymino et omorulia et alchadico et diamuscho amaro et confectionibus de stomachico. et diabolbanū inuatiū ē ad hoc vbi natura ē leuis et oz vt ad bibendū dentur humilimoi in decoctione spice et masticis et squinanti. et eoz que sūt filia illis: et zinziber conditū est inuatiū eis et etiaz troc. rofacei cū equali mensura xilaloos. Et itez diapipercon cū vino nam ipsum uehementer calefacit stōm et significatur vltimitas sue implestionis per singultū. Et oz vt vtantur assa et piper in cibis suis. Ipsa enī sunt plurimi inuamenti in hoc. et allea etiā sunt ex rebus que magis cōferunt eis. Et ex oleis inuatiuis inungedo stomachū sunt oleum camemillinū et oleū de alcaina et oleū de lilio et oleum masticinū posito in ipsis adipe galline et si indiget superfluitate virtutis ponantur in ipsis amoniacū et bdeliū. Et si sunt necessaria fortiora istis: tunc administrantur oleū costinū et oleū de ben et oleū sambacinū. Et ex eis que inungunt uel iniunguntur sicut sirupus de lilio cū xilaloos et muscho et ambra. Et ex seibus sunt fenugrecū et semē apii montani et altee. Et qnqz positio ventosarum super stomachū i doloribus frīs maxime asfert inuamenti. Et scias qd calefactio extremitatū perducit ad calefactionē stōi ex proximo.

De cura male cōplexionis hūide. L. xxviii.

Curatur cū exiccatione incilicis et eis i quibus sunt caliditas et amaritudo postq eis admiscuntur res pontice: et oz vt vtantur vino forti parū: et sunt cibi exiccatiui sicut illic qui sunt in patella et assati et minoretur potus aq et troscisci rofacei cū rob recentibus cōferunt cōplexioni humide in stō. Et ex eis quide que remouēt humiditātē stōi est vt bulliatur. 3. i. anili et 3. i. seīs feniculi in aqua et colentur super. v. 3. succa ri ro. dissoluti digitis.

De cura male cōplexionis sicce. L. xxix.

Hum curatio curationi eibice proxima existit. Hec enim egritudo est quedam ethica stōi. Quam ergo confirmatur curatione oīō non suscipit et neqz est posse vt occupatio sit ad humectandū ipsum solimō imo humectatio eius non fit nisi cū cōitate corporis. Et ex humectatione igitur istoz est eoz balneatio et sessio ipsoz in tina et eoz iteratio ad balneū secundū summā siccitatis. Et qnqz necessariū facit superfluitas siccitatis que est in eis vt non concedatur eis ambulatio ad balneū et recessus ab eo imo deferantur ad ipsum et ab eo sup aliquid qd conseruet ne resoluat eos motus et ne frudet illd qd sumpserit ex tina. Et quonia balneū est mollificatiū virtutis tunc oz ne appropinquet ei qd resoluat et duplicetur illud et oz vt sit balneatio eoz subuersio ipsoz in tina et non est ei necessarius aer balnei. Et oz ut sit aqua tūc temperata. s. iter illam ex qua sit

horripilatio et inter mordicatio. Et ad ultimum oz
ut non patiat ab ea imo delectet et humectet ipsum
et amplifiet poros. Et oz ut sit spatium balneationis
eius usque dum perseveret et inflatur et augmentatur
corpus eius antequam incipiat detumescere. Et oz ut
qui de balneo egreditur quiescat paululum deinde in
potu sumat ex lacibus subtilibus aut lac muliebris
aut lac asininum aut lac caprinum et quod de eo est meli-
us. Et melius ex eo est succum ex mamilla et asse-
ratur lac hora qua mulgetur et bibat ipsum antequam
patiat ab aeris oio et ut sit illud cuius lac bibitur
iam cibum tanta quantitate quam digerit et sit usus
exercitio ante ipsum equalis et ut non sit factum et si
est aliter preter hominem cognoscitur bonitas digressio
eius aut malitia ipsius per fetores stercoris eius aut
privatorem ipsius a fetore et equalitatem eius aut humiditatem
ipsius aut ipsius exiccationem aut eius superfluitatem
in vna eorum aut per eius equalitatem aut eius in-
flationem propter ventositatem in ipso et ut fricetur cum
instrumento et abstergetur exercitando ipsum de-
inde expectetur in infirmo digressio eius quod bibitur de
lacte aut aqua ordeis et scitur illud ex eructatione
eius et lenitate viscerum. Deinde redeatur post, iiii.
aut, v. horas et balneetur. postea inungatur me-
bra eius cum facilitate ut exiccetur aquolus effusa
in eis. Si autem fuerit confusus balneo balneetur
vice tertia. Et si fuerit rectius ut sit contentus du-
abus vicibus addatur in horis interpositis in du-
as balneationes eius secundum quod deca est eius expo-
sitio ut sit quies integra. quod si declinat ad lac det ei
in potu secundo. et si non detur ei in potu aqua or-
deis cuius artificium est bonum et sapiens et est illa cuius
aqua multiplicatur deinde decoquatur tamen diu
donec minoretur aqua eius et cibetur pane turni
facio ex fermento et sale bene cocto et picibus ara-
drada et aliis volucrium leuium carniuum mollium et testicu-
lis galloz leuium carniuum inpinguatoz cum lacte et pro-
hibe ei viscosa et dura et grossa et si fuerint multi hu-
trimenti elige ex eis que cum multitudine sui nutri-
menti sunt velocis digressio facilis chymi et humidi.
Et summa sit tante quantitas que non grauet ne ex-
tensionem faciat plurima. Neque minoratio necessaria
est in huiusmodi. Et necessarium est in potu tribuere
ei vinum subtile declinans ad stipiditatem pappi tollerans
comestione propter aquositatem suam. Ipsi enim facit
penetrare cibum et vinum uisum et excusat a po-
tu aqua fere faciens irasci si in litari suo frigore et in eis
summa tanta ne nate superfluitatem et ne faciat rugi-
tatem. Et sit eius cibus secunda quam iam primus inte-
gre digestus est et separatur eius cibus quantum pos-
sibile est et sit cibus lenis ut non consequatur ci-
bus eius cibum indigestum. **¶** Sicut hoc regimine eius
aliquibus diebus. Quumque melioratur pappi adda-
tur in exercitio et fricatione et cibo. Quum autem sa-
nitati approximat abscindatur kist ordeis et ponan-
tur loco ordeis vno die aut duobus sorbitocis fere
ex candarusio et addatur ei cibus ex eis quibus v-
ti consuevit et incipiatur a pedibus et extremitati-
bus et carnibus autum molliibus.

De cura frigide et sicce complexionis. **L. xxx.**

Quod si complexio est frigida et sicca: tunc ige-
ras sicut regis sicca et quonia eius regimine
non est ei nisi cum calefacientibus tunc alie

na in ea que addunt in siccitate propter resolutio-
nem suam aut propter stipiditatem forte in ipsis. Et e-
uaporationes quidem omnes nocent ei et non conse-
runt ipsi quod ut alienetur calefactio fortis velox
quonia illud exiccet et addit in siccitate imo oportet
ut calefiat paulatim et humectetur in eo quod est in-
ter illud et addat in suba caloris innati non igne ita-
te. Et ex eis que faciunt illud est vinum parue com-
mistiōis et lac et aqua ordeis permixta cum pauco mel-
le ablata spuma eius ut multiplicetur ipsius nutri-
mentum et minoretur eius superfluitas est bona eis
et inungatur stomachus ex oleis aromaticis que ma-
gis humectant quam calefaciant verbi gratia sicut oleum
de spica et spica celtica et oleum de mastiche est bonum
eis. Et quicquid miscetur illi oleum de balsamo quo-
nia est iuuuatiuum. Et melius quidem est ut miscetur
cum eis pappi cere ut sit mora eorum super stomachum.
Et ex eis que forte asserunt iuuuamentum est ut cale-
fiat mastiche et miscetur cum oleo neriden et ponatur
super stomachum et eligatur ex mastiche illud quod est
pinguis: quod si frigus uehementius fiat non est ex-
cusatio quin linatur stomachus cum eo quod est sicut
pix faciendo ut ipsa adhereat ei omni die et remo-
ueatur antequam infrigidetur et quicquid administrat illud
in die bis. Ipsa enim autem abid stomachum sanguinem
nutritiuum. Et oz ut tu cognoscas formam administra-
tionis picis ex eis que deca sunt in capitulo picis.
Et ex eis que maximum asserunt iuuamentum est ample-
xari infantem carnosum sane complexionis quoniam
ipse facit stomachum acquirere caliditatem innatam dige-
rentem cibum uehementem. Si autem non fuerit infans
tunc sit catulus canis pinguis aut cattus masculus
pinguis aut quod procedit via eorum. Et oz quidem ut
non sudet infans amplexatus et infrigidetur sudor
et postea est ut linatur venter eius cum eis que phi-
bent sudorem et opz vixne eis superflue detur aqua
fria quonia ipsa est res magis nocua eis.
De cura complexionis sicce cum caliditate. **L. xxxi.**

¶ Cura huius est ut aggregetur inter duo
regimenta que diximus. quod si caliditas fu-
erit parua sufficit ut adhibeatur regimine
habentium siccitatem et ponatur vinum eorum recens te-
poris. Et oz ut ipsum in potu sumant infrigida-
tum in estate tepidum in hyeme et tunc sunt reliqui cibi
eorum. **¶** Si sit inunctio stercoris eorum ex oleo de cydonia
et ex oleo omphacino. Et quicquid sanatur integre ex
potu plurime aque fere et proprie quia non est siccitas
superflua.

De cura complexionis cale et humide. **L. xxxij.**

¶ Conferunt ei frigida exiccantia et aggrega-
inter duo regimina malitie complexionis ca-
lide et humide. et conferunt ei tro. ros.
facti cum ros recensibus. Et quia illic est solutio ven-
tris administra ceratum factum cum oleo de cydonia.

De cura malitie complexionis stercoris cum materia et cau-
sa oppilationis. **L. xxxij.**

¶ Portet ut cognoscas dispozes materie in
stercore an sit exicans sicut exuat spongia a-
quas aut sit imbibita submersa sicut im-
bibitur pannus tinctura viscosa submersa in ipso
aut adherens aut effusa in coactu que noiaur

apud quosdam natans et ut cognoscas eius initium et locum generationis eius et parte effusionis ipsius. **¶** Quod si fuerit eius generatio in ipso: intentio in curando est intentio eius et rectificatio in ipso cum generante ipsam: et si fuerit veniens ad ipsum ex membro alio sicut cerebro aut felle aut epate aut splene euacua illud quod peruenit et rectificatio membrum man-
dana materia ad ipsum et conforta stomachum ut non recipiat illud quod effunditur ad ipsum. Et quicquid est effusio eius in hora famis apud motum virtutis attractivae stomachi et quicquid expulsiue quare recipit ex materia illud quod non recipit in hora alia et isti sunt illi qui non tollant famem. Et quicquid superuenit ei in copis qui ipsa adest ut perueniatur effusio materierum cum comestione cibi et sunt cibi confortantes stomachum. Et quicquid contingit quod materia non effunditur nisi quod sunt passionibus tales sicut ira et ebrietas aut tristitia aut alie et non sedatur mordicatio accidens eis nisi cum vomitu. Et illi quidem qui descendit a cerebro conferunt piper al. contritum cum aqua et apothecium et aloes debilis iuuamenti in ipsa est sed hiera fortis fit ad illud propter illud quod est in ipsa de medicinis fortis resolutionis et abstersionis et iam preterit a nobis quod ex corpore difficilis cure est ut sit stomachus calidus et caput frigidum. facit enim necessarium illud quod descendit ex capite ut admittantur ea que sunt sicut diapipecon et diacymum et illa quidem nocent sub stomacho. Et eiusdemque ab epate effunditur indiget eis que leniunt naturam et euacuant humorem subtilis cholericum sicut aqua casei cum myrobalanis et scamonea. Et quicquid declinat ipsum ab utroque eorum simul per intentionem ad illud quod confortat stomachum et ut premittas lenificationem in cibo et facias sequi stipulam secundum quod dictum est sumus in loco sibi proprio. Illa autem que effunditur a splene curatur cum eis que dicemus in capitulo appetitus canini. Et tu quidem iam scivisti quod quicquid effunduntur ad os stomachi humores acuti mordicantini et faciunt euenire syncopam et spasmus. Et quicquid perducit eorum effusio ad destructionem ipsius. Et quicquid sunt melancholici et est tibi necessarium ut confortes os stomachi ne recipiat materias attractas ad ipsum cum emplastris in quibus sunt stipticitas et aromaticas. **¶** Et si quidem in dispo-
sitione curationis caliditatis in febribus sunt alcalibon et cydoma et galia et succus acetice et rami albaulalic et olea sicut oleum ros. Valida vero ex eis sunt habentia dispo-
sitionem contrariam predictis sicut myrrha et crocus et aloes et mastix et apothecium et olibanum et zinziber et spica: sed olea sunt sicut neriden et oleum de lilio. Et multotiens quidem est ea aggregatio materiei in stomacho et rationum multum diffinitum ipsi non effusio ad ipsum. Et in huiusmodi quidem est ut euacues illud quod aggregatum est et aperias partem cursum eius et facias ipsum declinare a stomacho ad ipsam et neque educatur ex stomacho humor nisi ad partem declinationis ipsius in euacuatione. Si autem ambigua sit educ natans qui sequitur os cum vomitu et illi qui est ei contrarius cum solutione. Quod si humor est imbibitus intrans et non est nisi subtilis in essentia sua: tunc melius quo curatur est aloes et ablutum rectius est ad confortandum et non ablutum ad purgandum. Nam qui ablutur debilitatur eius euacuatio et

mundificatio ipsius. Et hiera convenientior est a-
bobus propter illud quod in ipsa est de speciebus re-
icantibus et adiutantibus et prohibentibus a nocē-
tibus et proprie pura non permittit cum melle. Comi-
sta enim cum melle quous sit plurime solutio ex mo-
dis diuersis quonia est plurimum remanens in stomacho
tamen eius confortatio est minor quonia mel
frangit de fortitudine aliquid in confortando et pur-
gando que ambo simul perquiruntur. Et ut quā-
do bibitur ut intentio sit post ipsam abulare et non
ut alteret propter ipsam regimen suum. Et quan-
do remouetur egritudo potione una ex hiera.
Et si fuerit illic calidus appetitus aut nausea ponan-
tur loco croci in hiera rose rubee. Et qui inuenitur
caliditas inflamata non administretur hiera quoni-
am ipsa quicquid addit in malitia complexionis et proprie
quod existimatur quod sit illic materia. Et si non fuerit
illic materia oio tunc hiera est medicina magis con-
ferens humoribus cholericis in stomacho et proprie cum de-
coctione apothecii. **¶** Descriptio hierae ad hunc mo-
dum lenis. 2. floris squinanti et xiloballami et allari
et cinnamomi omnium ana partes. i. et aloes partes.
vi. et qui non querit in ipsa fortitudo euacuatiois
imo mundificatio equalis ponatur pondus omnis
medicine pars. i. et 5. **¶** Et ex pilulis expertis iu-
uantibus in hoc est ut sumatur aloes. 3. i. et myro-
balanorum citrinorum et rosarum medietas. 3. et conficiat
cum succo endiuie et diacydonite solutiuum factum ex cy-
donis et zucaro et scamonea. Et quicquid sufficit ut in
potu detur dauic. scamonee in tribus. 3. lactis ace-
tosi colati a butyro suo dimissi una hora donec bo-
na fiat eorum comestio. Et geleniabon solutiuum est ma-
ximi iuuamenti in hoc et sili sumul terre et proprie
ad cholericam et decoctio apothecii et prunorum et tama-
ridorum et sirupus rosaceus solutiuus et proprie in esta-
te. Et sili aqua casei cum myrobalanis et scamonea
paucis aut aloes si est voluntas ut euacuet materia
cholericam. **¶** Medicamen. 8. bonum. 2. apothecii
romani. 3. v. et ros rubearum sanarum. 3. xx. deco-
quantur in libris duabus aque donec remaneat medi-
etas libris deinde potetur sicut est aut cum zucaro pau-
co. Et aloes quidem est conueniens in euacuatioibus
stomachi et scamonea est nociva stomacho et inimica ei. **¶** Non
ergo audeas dare ipsam nisi quod necessitas adest. Et
in huiusmodi quidem materis confert phlebothomia
quod illic est repletio ut moueatur humor ad uenas
et extremitates et sunt in humoribus qui sunt in stomacho me-
atus in quibus expellantur. Et iam quidem expertum
est fumere in potu hieram cum decoctione apothecii
quonia est ultima. Et expertum est diacydonite hu-
iusmodi. 2. cydoniorum assatorum in massa quantitate tri-
um. 3. et croci et apothecii amborum ana. 3. ii. et 5. et
olei arboris masticis et olei de cydoniis. viij. dar-
kinie conficiantur cum vino odorifero et administrentur.
confortant enim stomachum qui est cum hoc modo
et phibet ipsum recipere humores calidos. **¶** Et
ex eis que experta sunt etiam est ut sumantur apothecii
3. x. cinnamomi. 3. v. xiloballami spice am-
borum ana. 3. iii. foliorum rosarum recentium. 3. iii. xilalo-
es masticis amborum ana. 3. i. coquantur in aqua
multa usque quo redeat ad paruitatem. s. ad quantitatem
libre. i. aut minus et coletur et infundatur in ipso

aloes cuius potio sit quantitas. 3. i. omni die vsq
quo appareat sanitas. Et si humor est effusus non
adherens ei neq grossus iuuatur vomitu facto a
qua rhabbari et oxymelle et aqua mellis et aqua or
dei permista cu oxymelle calido et que pcedit cur
su eoz ex eis que faciunt uomere lenibus: et quan
doq sufficit aqua calida sola aut cu oleo calido so
lo aut cu oxymelle cu aqua calida sola. Et aqua q
de calida cu melle pauco lauat materia et qnq ex
pellit ea natura cu vomitu et qnq deducit ea ad in
feriora. Et qnq curatur huiusmodi materia cum
solutione ventris etia cu eis que diximus si ex uo
mitu non prouenit illud qd queritur aut est ad p
fundu stoi magis declinans. Et quando uolueris sol
uere ventre cu hiera in huiusmodi materia dabis i
potu post balneu in die antecedente aqua orde: et
qnq est humor hic mordacitius paucus et est tuc
administratio sauc orde cu aqua granatoz ause
rens ipsum ppter exiccatione sauc et exiccatione
eius et quia confortat aqua granatoz os stoi quar
non recipit ipsum. Si aut humor est grossus tunc
rectius est ut incidatur et subtilietur cu potionibus
incisuiis et subtiliatis. Et medicine quide incisue
sunt sicut oxymel et alcagauic et sinapis et cappa et
oliue et cu emplis subtiliatis deinde educatur so
lutione ventris cu eis que educuntur huiusmodi.
Qd si administratur vomitus deinde ventris so
lutio erit rectius. Et si est inobediens quin non e
radicetur tunc oz ut facias vomere cu eis q sunt
fortiora sicut decoctio nucis vomice et sinapis et pi
peris. **M**edicamen faciens vomere pblegma
mucilago cartami dissoluatur cu aqua aneti coitriti
et piciatur super ipsuz oleu laurinu et detur in po
tu infirmo et mittatur in ore ipsius penna et euoat
cu ea. Et qn mundificatur stomachus tunc admini
strentur ea que equant coeptione et calefaciunt ipz
cu subtilitate ut non generetur vice alia: et quan
do uis soluere ventre in huiusmodi materia dabis
ei ad potandu vno die ante ipsam post balneu aq
ciceris: et oz ut administres eis illud multoties: et
balneatio in aquis thermicis et dea bulationes et
motus iuuant eos. Et multoties est de consuetu
dine hois ut coegregetur in sto ipsius pblegma pli
mu: tuc ergo administrentur porri cu aceto et lina
pi quonia sanatur ppterea q illa incidunt corpus
humoris et ppter solutione accidentem habenti ipz
et si pblegma est acetosum detur in potu hiera cu
oxymelle et utatur medicamine diacalamenti. Et
medicine quide solutione rectificantes huores gros
sos que sunt huiusmodi sunt pilule alefeniati et pi
lule aloetice magne et pilule stoeice et aloes in si
ruppo acetoso cu seibus fortia habente seia sed cu
melle et hiera ad illu qui grossus e. 2. seia apj. p.
vi. et extremitatu apsinthij anisi seia feniculi oinz
ana p. iiii. pipis al. et assari amboz ana parte. i. et
media costi et spice inde keisim omniu ana partes.
ij. masticis croci amboz ana parte. i. aloes partes
viij. conficiantur et fiant ex eis troisci et bibat oi
die tro. pondere aut. i. quonia mundificat stoum
cu facilitate. Et qnq necessarii est uti hieris ma
gnis: et ex eis que conferunt pprie post potionem
precedente sunt myrobalani kebuli conditi et siru
pus de apsinthio et zinziber conditi: et cibi conuei

entiores eis sunt iura alkanabi et parua autum et
ius columbe pulloz. Corpora eui pulloz colubio
ru sunt tarde digosa et longe more in sto. Et scias
q sabari est exiccata stoi exiccata superfluitatu
omniu humidaz et aqua ferri mineralis aut i qua
extinguitur ferrum minerale aut in qua extingui
tur ferrum ignitum multoties est iuuatua sto
machi humidioris. **E**t oxymel squilliticus e ve
hementis iuuamenti et diacydoniten puz est bonu
materijs calidis et illud qd est cu pipere et zinziber
materijs grossis frigidis et eius descriptio. 2. succi
cydonioz aquosoz paz ponticoz parte. i. mellis
ad infrigidatu et zuccari ad calefactu parte. i. et ace
ti boni fortis. s. aceti vini parte medias preparet
super igne lentu et reponatur: q si volumus adest
ut sit maioris fortitudinis ad infrigidatu ponatur
in ipso zinziber et piper. Et ex eis que conferunt ad
reliuedu materias grossas ex sto est ample xari i
fantez qui non polluitur sed est proximus ad hoc
sine yelamine. Et qnq aggregatur in sto duo hu
mores contrarij et est ille qui est imbibitus. Verbi
gra ex subtili cholerico et effusus in coeuitate ex
grosso. oz ergo ut intentio sit in eo qui est maio
ris nocumeti. Et quando humor impediens est
calidus mordacitius ex quo accidunt sincopis et
spasmus tunc rege ipsum cu eo qd diximus in ca
pitulo sincopis. Et primu quo oz ut ei succurras e
facere ipsum sorbere aqua tepida. Na qu ipsi per
eu euomunt humores suos sedatur illud qd hnt.
Et si humor nocens effusus est melancholicus tunc
conferunt ei decoctio calamenti cu melle et deco
ctio epithymi et calamenti capestris et ex eis q ua
lent ad hoc est ut conficiantur alumen et calcadis
et es vstum cu melle et ponant si stomachu. Et oz
ut ponatur super stomachos eoz in horis prau
tatis egritudinis spongia infusa in aceto calido val
de. Quomq humor fuerit frigidus et humidus tuc
lis contentus calefacientibus resolutionis et non fa
cias ingredi i eis ea que exiccant cu stipticitate quo
nia error est maximus siue sit cibus siue medici
cina. Et qnq materia impedit multitudinem sua no
sua corruptione et in succurrendo nocumeto ad
ministrantur medicine et cibi stiptici absq spe ma
litie. **C**urationi aut apatu stoi singularia poste
rius faciemus capitula: et sili curacioni ventosita
tu et inflationis. In raritatis vero stoi cura admi
nistrentur medicine calefacientes stiptice quas di
ximus et pprie aromatica in quibus est conuenien
tia cordi et ipjui et administrentur electuaria aro
matica stiptica sicut de nuce muscata et electuarius
d cardamomo et silia que sunt ex eis que dicimus
et q diximus incuracione frigoris stoi et humiditatis
eius. Et oz ut exiccentur cibi et subillentur et su
mantur in pluribus vicibus et non grauabunt sto
machu et non impleatur vino subito neq moueat
post cibum et potu neq bibat super cibum. Et sit illud
qd bibit vinu forte vetus ad aliquatula declinas
stipticitate et assumant ipsum paulatim paulatim.
Lura ante oppilationem euementiu in meatibus p
pinquis stoi qui sunt ad ipsum aut in ipso sicut me
atus qui sunt ex ipso ad ipse aut ex ipso ad epar
est adhibere aperitiua sicut hiera et apsinthiu. Cle
ru d curacionibus obuiatōis et percussione et casus

super stomachum sunt troisci dicti in antidotario
in quibus sunt karabe et meliloti. **E**mplin in-
uatiu ad hoc. 2. pomoy de scemi cocto dissolu-
toz in decoctione conritoy vald pondus. 3. i. co-
ficiantur cu decima sui de laudano et rof. 3. vij. et
aloes. 3. vi. conficiatur omnia cu duobus succis.
1. buglosse et folioz cupressi et misceatur cu eo ole-
um de lilio et tepidetur et ligetur super stomachuz
diebus aliquibus.

De cura eius qui leditur fortitudine sensus sui sto-
machi. **L. xxxiiij.**

Quoniam superfluit illud non est excusatio
quin administrantur narcotica cu facilita-
te. Et 03 vt sunt cibi eius illi qui ingros-
sant sanguine sicut illi qui sunt de frumeto cocto
cu multa aqua et carnes vaccine vsqz quo sit neces-
sariu vt narcotici. Et si illud qd nocet fuerit ca-
lidu tunc oportebit vt partes stoī mundificent cu
hiera multotiens et vt non tardetur cibuz eius in-
mo 03 in huiusmodi vt cibentur in principio famis
ipsoz pane cu robuz fructuū aut infuso in aqua fri-
gida et aqua rof et qnqz infunditur in vino misto in
frigidato illud eni confortat os stoī etia. Et si il-
lud qd ledit fuerit frigidu tunc plurimu qd eis ac-
cidet nō accidet nisi tremor et spasmus. quā opor-
tebit vt eoz stoī confortentur cu vino stiptico et
cu medicinis aromaticis stipticis subtilatius et
vacuetur humor qui est in eis.

De regimine eius cuius stoī pūis ē. **L. xxxv.**

Portet vt sit cibuz eius ex eis que sunt
in pauca quantitate multi nutriti et sit
ex rebus convenientibus stoī. Libi autēz
magis convenientes ei sunt illi in quibus sunt sti-
pticitas et amaritudo sine acuitate et mordacitate.
Et sani quidē inuuantur in confortatione suoz stoī
cu stipticis. In febricitibz vero nō 03 vt super-
fluat in hoc eis in quibus est stipticitas vehemēs
quonia illud exicat ora stoī suoz exicatione no-
cua. quare 03 vt i eis cu facilitate administrētur
quonia necessaria sunt. Et ex cibis quidē conueniē-
tibus stoī inuuantibus ad debilitatē ipsius secunduz
qz testatur. **S.** sunt pelles intrinsece ventriū gal-
linaz et dimissio colius confert eis in confortando
stomachū valde. Et ex regimine conuenienti plu-
rimis stoachis est vt vomitu in mense bis ita vt
non congregetur in stoī humor phlegmaticus et fa-
cilior vomitus est ille qui fit cu raphano et pisci-
bus comestiq expectando donec sit sitis valde et
bibendo post ipsam sirupū acetosum mellinuz aut
zuccarinu cu aqua calida et euomendo et non opor-
tet vt supra illud addatur quonia consuescet natu-
ra egerere superfluitates ad stoī. Et scias qz vo-
mitus facilis leuis sine labore et non frequens i bo-
ra necessitatis est maximi inuamenti. Et ex regie
conueniente pluribus stoīs est ut sint cōtenti cibo
vna vice preter qd replentur in illa vice. **De**
solutius vero conuenientiora eis sunt aloes et ap-
sintibz herba non succus eius quonia succus separa-
tus est a stipticitate retenta in herba. Et quandoqz
inuat stoī ex acceptione passulaz in secūda mē-
sa ppter illud qd in eis est de abstersione equali.
Et ipse quidē sunt ex eis que sedant mordicationē

parua que accidit stoī sua abstersione. **M**agna ve-
ro mordicatio indiget fortiori illis. et grana myrti
conferunt stoī et cappariz preparata etia et ex oleri-
bus lactuca stoī q ad caliditatē est declinā. et simi-
liter fumisterre et apiū est cois inuamenti et simi-
liter menta et enula cōdita cu aceto. Et ex eis que
conueniunt stoī sua pprietate et conferunt meri e-
tia est lapis qui dicitur corallus quz suspēditur ita
vt approximet stoī aut summitur ex eo suspensio-
riū. Qualiter ergo ingreditur in cōfectionibz aut
bibitur ex eo medicinas. 3. i.

De rebus quaz vsu nocetur stomachus et intesti-
na. **L. xxxvi.**

Scias qz plures egritudines in stoī sequun-
tur facietatē nauicatiua. Aliena ergo eaz
et aliena cam eius ex cibis in quantitate eoz
et qualitate eoz et qui sunt inconlucti et ex aeribus
et ex aqua prohibentibus digonē bonaz et ex rebz
magis inimicis stoī est repletio et ppter illud non
augetur corpus gulosi quonia cibuz non digeritur
quare non crecit ex eo corpus. Ille autē qui a ci-
bo abstinet dū in ipso remanet adhuc aliqd appeti-
tus augetur quōia stomachus eius bene digerit ci-
bū. Et scias qz cibuz qui est inconueniens stoī in se
ipso nō cā aggregatiōis sue cu alio aut ē icōueniens
ei ppter sua cōtūacitatem aut propter qualitatem sui et y-
naqueqz eaz li est ad leuitatem declinior natat et re-
quirit expulsiōem cu vomitu et li ad granitatem re-
sidet et requirit expelli fluxu ventris. et qnqz acci-
dit vt natet pars eius et relideat ps eius ppter su-
am dimeritatē in leuitate et granitudine et dimerita-
te motu ventositatū euenientū in ipso et requirit
vomitu et solutionē ventris simul. Et scias qz p-
hibitiō fecis et ventositatis est maximi nocumen-
ti. Quandoqz eni ascendit ppter illud sex ex reuo-
lutione ad reuolutionē ad superiora donec rēdit ad
stomachū et impeditur notumento maximo et mouē-
tur ex eo ea que sunt sicut ileos et accidunt contur-
batio et calus appetitus et ventositas etia qnqz alce-
dit ad stomachū et eleuatur vapor ipsius ad cere-
brū et nocet vehementer et corrumpit illud qd in
stoī est. Et scias qz omne qd stipticitatē non habet
ex succis pprie et ex alijs coiter est malū stoī. **Et**
oia ola mollificat stoīz et qz ex eis ē magis cōueniē-
tia et magis sanū est oleuz de oliuis et oleū de nucibz
et oleū de fisticis. Et ex medicinis et cibis stoī ma-
gis nociuis secundū plurimu sunt grana pini et selk
et albedarogi et napi non dissoluti in decoctione et a-
cetosa et atriplices et bliti nisi cu aceto et almuri et o-
leo. Et ex istis sunt lenigrecū et sisamū quonia a-
bo debilitant stomachū et lac est nociuū stoī et silr
medulle et cerebella et ex potibus qui est grossus
nouus. Et ex medicinis grana iūipi et gna alifagdi.
Et scias qz omnes medicine solutiue et omnia que
abhominatiōem faciunt sunt mala stoī. Et coitus ē
ex rebz magis nociuis stoī et dimissio eius est ex i-
bus magis conferentibus ei et uomitus laboriosus
quonia sit inuatiuus ex parte purgationis nocet ta-
men plurimu cu debilitatione.

Tractatus. ij. huius sen.

De regimine doloris stomachi et debilitate eius et
disposcō appetitus eius. **L. i.**

Dolor stōi accidit aut ppter malitiā cōple
xionis absq; materia: aut ppter malitiā
cōplexiōis cū materia et ppter acuta mor
dicatiua: aut ppter solutionē continuitatis ex cau
sa ventosa extensua: aut mordicatiua adustua:
aut aggregatiua ambaz rerū simul sicut est in apā
tibus calidis. Et qñq; sit ex vlcēibus corrosiuis.
Et ex hoibus quidē sunt aliqui quibus accidit do
lor stōi qū comedūt et sedatur post digōnē: et eorū
plurimi sunt melancholici et patientes melancholi
am mirachia. Et sunt ex hoibus quibus accit do
lor in fine spatij cōprehensionis cibi in stō et apud
horā decima et que sequuntur ea: de quibus sunt q
dā quoz dolor non sedatur donec euomant quod
dā qd est sicut acetū ex quo ebullit terra deide se
datur dolor eoz: et ex eis sunt quoz dolor sedat
cū descensione cibi non cū vomitu. Et de duabus
sectis sunt qui remanent secundū tolerantia suam
longo tpe. Et cā quidē primi est effusio melanco
lie ex splene ad stōuz. Et cā secundi ē effusio cho
lere ad ipsum ex epate semper que ambe non le
dunt in principio rei quoniam ambe cadunt in pfun
dū. Quq; cibis permiscet eas cōmouēt cū cibo
et ascendunt ad os stōi. Et est ex homibus stoma
cho cuius puenit dolor aut adustio vehemens et
qū comedit sedatur. et eius quidē cā est effusi ma
teriez mordicatiua ad stōuz qñ vacuus est a ci
bo aut acetosaz mcl. capz et sunt raro aut acutaz
cholericaz que sunt sepe. Et ex hoibus ē cui acci
dit ppter multitudinē comestionis et iterationis e
ius non secundū veritate famis et ppter repletōez
corporis eius ex facietate nauseatiua adustio in stō
ipsius intollerabilis. Et qñq; sit dolor stōi ex vē
tositate. s. aut dolor fortis aut dolor pungitius.
Et ex hoibus est cuius vehementia sensus stōi et
quidē accidentia eius qd diximus de humoribus
cholericis qui effunduntur ad ipsum sunt cā dolo
ris maximi accidentis stōi eius intollerabilis et quā
doq; facit accidere succopim. Et qñq; puenit ex po
tu aque frigide dolor in stō est uolus clamorosus et
qñq; moritur subito ppter aductū doloris ad cor
et qñq; descendit dolor et facit puenire colicā. Et
timetur quidē in illo in quo prolōgatur dolor sto
machi qd attrahat apā stōi et porciendit in pgnan
bus prefocatiōē matricis quā dolor stōi multi
plicetur in pregnantibus. Et in libro quidē mor
tis festine dicitur qd qñ apparet cū dolore stōi sup
pedē dextrū qdā simile visice tunc patiens eum
moritur in. xxvj. diebus. et ex signis illius ē qd i
pse appetit res dulces et si hz dolorē ventris et ap
parz in supercilio eius vestigiū et boithor niger si
milis fabe deinde sit vlcus tunc ipse moriet et hu
ic quidē accidunt subet et multitudo somni ppter
frigus sue egritudine.

De signis. L. ii.

Signa cōplexionū purarū sunt signa pre
dicta: et signa cōplexionū que sunt cū ma
terijs sunt signa predicta etiā. Et mordi
catio quidē cū inflammatione est significatio materi
e calide ppter qualitātē acutā aut saliam. Si autē
mordicatio est non stabilis imo renouatur signū ef
fusionē materiē cholericę ex epate. Et qñq; facit
icurrē mordicatio stōi febrē ephemerā. Et mor

dicatio stabilis qñq; facit incurrere se. tertianā in
separabile et dolorem in latere dextro et signū cōi
tatē panniculi velantis epar. Et qñ sedatur febris
et remanet mordicatio tunc illud est ppter effusio
nē materiē ex superfluitatibus epatis aut malitiā
cōplexionis calide aut humorē viscosum in stō:
et abiq; inflammationē signū materiē acetosaz. Et signū
eius qd est ex summa illius in quo est doloris e
uentus post horas sup cibū cā melacholie est vt ac
cidat vomitus accit acetosi et sedatur eo dolor et
vt splen sit levis et digestio mala. Et signū eius q
est ex illo cā cholere est vt non accidat uomitus a
ceti imo si fuerit erit cholericus et vt non sit digō
diminuta et sunt signa cholere manifesta et epar cali
dū inflammatū. Et signa eius qui est ex ventositatē
sunt eructatio et rugitus et extensio in hypocon
drijs

De cura. L. iij.

Cura qdē eius qui ē ex malitiā cōplexio
nis calide est in potu sumere lac acetosuz
vaccinū et lac de quo extractū est butyru
acetosum et aqua frigida: et in cibo sumere pullos
et alcubugi et duragi cucumeres cucurbita et por
tulacā et pisces paruos elixatos cū aceto: et ex siru
pis sirupū acetosum et rob acreste: et ex medicinis
trolici de spodio et administrare emplā intrigida
tia. Et si videris extenuationē et arefactionē admi
nistra bis tinas et potabis ipiz vino subtili misto
et facies ei sorbitiones calefacientes subtiles tēpe
ratas. Et qñ dolor fuerit ex humore cholericō ca
lido euacuabis et administrabis sirupū acetosuz cū
aceto in quo fuit insusum apūmbiū spatio longo.
Et dolores quidē stōi fros et ventolos si sunt ie
ues sedat vaporatio cū milijs et ventole cū igne et
pprie qñ ponitur ex eis ventosa magna sup locū
mirac ventris mediū ita vt cōprehendat vmbili
cū ab omni latere et dimittitur sic hora vna abiq;
incisione. Ipsa enī dolorē illico sedat mirabiliter:
et sumere in potu vinū puz et iungi ex oleis cale
facientibus et hoc etiā sedat dolores prauos. Et a
ristologia longa est maximi inuamenti in sedando
dolores vehementes ventolos. Et si sit castoreuz
qñ bibit cū aceto cōmisso aut vaporat ex eo uer
exterius cū oleo antiquo. Et ventositatē quidem
resolunt potus vini puri et allea et exercitiū secū
dū vacuitatē et administratio eoz que diximus in
capitulo inflationis si vehemens fuerit necessitas ad
hibere fortiores medicinaz. Et si dolor est ex uē
tositate prefocata in stō aut eis que sequuntur eum
conferunt ei grana lauri et cyminiū allatu. Et si ē do
lor ex melia inflatiua tunc oz vt vaporatio fiat cū
aliq;ntulo alumie et dragagato contritis cū aceto a
cetoso et vt vaporetur etiā cū ramis aneti contri
tis. Et si fuerit dolor ex apate tunc cura eius erit
cura quā dicēs in capitulo apatū stōi. Quod si do
lor non cessauerit mollificabis cū adipibus et ebri
cis factis ex aneto et filibus. Et cura doloris qd ex
ditatur post spatij longū faciens necessariū vt eno
matur materia acetola est confortatio stōi cū cale
factione et emplis calidis cū vino et vino puro et
confectionibus magnis: et cibari ex eis que in patel
lis preparantur et quoz pprietas est vt suffumiga
tione faciant in stō calido sicut oua allata et mel. Et

cura eius cui accidit dolor usque quo comedat est e
uacuatio cholere aut eius extinctio si est ex chole
ra aut euacuatio melie si est ex melancholia aut decli
nare utrumque humore ad partem que non sit stōi p
pter illud quod diximus in capitulo canonis et ut co
fortetur os stōi et ideo post illud ut diuidant cibum
et ut cibentur ambo cibo pauco in quietate multo i
nutriendo et non bibant aquam super ipsum nisi sor
bendo et expectent usque ad horam famam et qui comple
tur bibant tunc. Dolor autem qui accidit post cibum
et non sedatur nisi vomitu est dolor malus et re
ctius quidem est ut in potu sumat omni die aliquid
mellis ante cibum et ut consideres causas illius ex capi
tulo vomitus et euacua illud quod ideo est ex infu
sione aloes et silibus deinde administra tro. stelle
et ex eis que conferunt ad hoc est ut sumant oli
ba et masticia et nigelle et amicos et corticem fisticoz
viridiū et xilaloos crudi partes equales terantur
et cribellentur et conficiantur cum melle emblicorum
et sumatur ex eo ante cibum quantitas duarum. 3. usque
ad duos aut. Et conferunt ei administratio corian
dri et sirupus granatorum cum menta et reliqua que di
cuntur in capitulo vomitus. Et ex eis que conse
runt doloribus stōi cum proprietate secundum quod testi
ficatur. 5. sunt cutes intrinsece stōz gallinaz. Et
plurimum quidem mordicationis stōi sedant res frigi
de sicut lac acetosum et silia.

De debilitate stōi. 2. iij.

Debilitas stōi est nomen dispositio stōi quando
non bene digerit et conturbat eum cibum ve
hementer absque causa que sit in cibo ex causis
predictis in capitulo principiorum digōis. At multo
tius enim associantur ei defectus in appetitu et par
uitas. 6. ideo illud non est semper imo quicquid est appe
titus plurimus et digestio parca. et non sicut illud for
titudine stōi et quoniam eius in fortitudine augeri sunt
illius rugitus et eructatio alterata et nausea et pro
prie super cibum ita quod quotiens sumit cibum non pot
moueri donec ipsum euomat et sunt mordicatio et
dolor inter ambas spatulas. Quod si causa in fortitudi
ne valde addatur non erit eructatio aut non faci
lis erit exitus stercoris aut non erit ei mora et lu
brificabitur velociter et erit patiens deiectionis plius
velox ad succopium et querit cibum. Quicquid appropria
tur ei terretur ex eo aut sumit rem modicam aut accit
ei febris pro qualibet causa et apparent in eo acciden
tia melie mirachie. Et scias quod debilitas stōi fortal
se est causa omnium egritudinum corporis. At hec quidem
debilitas quicquid est in superioribus stōi et quicquid est in in
ferioribus eius et quicquid est in utrisque ipsius. Num
quod est in superioribus stōi est nocuumtum eius quod
comeditur in principio quod comeditur quod diu est in p
tibus superioribus stōi et si est in inferioribus sto
machi est nocuumtum quod requiescit cibum et apparz
eius vestigiū in egōe. Et causa quidem debilitatis stōi
sunt egritudines venientes in eo predictae et nause
atuna facietas continua et quicquid facit ea plius usus vo
mitus. Et experimentatores quidem in cura conten
ti sunt rixatione et desiccatione secundum quod immu
mus ad illud in capitulo succurrendi complexioni fri
gide et humide que accidit stōi. Sed veritas est quod
debilitas stōi sequitur omnem malitiam complexionis
quare ideo ut cognoscatur complexio deinde apponatur

cū cura. et quicquid est debilitas propter siccitatem stōachi
si ergo curetur cura predicta qua contenti sunt ex
pimentatores erit causa mortis et quicquid est sanitas e
ius in potando ipsum aqua frigida aut potatione la
ctis acetosi vaccini super niuem et administratione fru
ctuum frigidorum. Et quicquid uehementia debilitatis sto
machi curatur cum calefacientibus et domiatur ei si
tis sed obuiatur ei cum eis que sunt sicut aqua frigi
da et sanatur illico. Et quicquid expellitur statim propter
repletionem aque illud quod est illic ex humore noci
uo et egreditur cum solutione ventris et euadit eger
cum eo. Et solutio ventris est ex eis que debilitant
eum et fit cum ea soda. Et scias quod fortitudo stōa
chi fixa est cum fortitudine omnium virtutum. iij. Que
cumque ergo eorum debilitetur debilitat stōum. Verum
habet iam conuenienter ut dicant illud secundum
digestionem. Et unaqueque ipsarum virtutum debilitatur
propter omnem malitiam complexionis. 6. ideo attractiva
debilitatur frigore et humiditate secundum plurimum
quapp ideo ut conservetur cum medicinis calidis et sic
cis nisi sit debilitas eius propter causas alias. Et retenti
ua ideo ut conservetur secundum plurimum cum siccitate cum
declinatione ad frigiditatem. Et expulsiva cum humi
ditate cum frigiditate. Et digestiva per siccitatem cum
caliditate. Et scias quod deterior debilitas stōi est il
la que contingit in rarefactione texture villorum e
ius et sicut illud. s. hoc quod non inuenitur illic signum
malitiae complexionis neque aqua neque confertur fructu
o ciborum illic. scias ergo quod stōus iam auertitur. Et
nocuumtum quidem ingreditur super virtutem reten
tius ut non inoluatur stōus super cibum oio aut ma
la inuolutione ipsum comprehendat. s. tremula aut
cum tremore cordis aut spasmosa. Ex ea igitur est il
lud quod sentit eger manifesto sensu sicut spasmus
et tremor cordis. Tremore vero quicquid non manifeste
se percipit ideo significatur illud cum eo quod sentit
labore stōi et desiderio eius deponendi cibum a se p
ter quod sunt vocantes ad illud rugitus et extensio et
inflatio. Quod si superfluat horripilatio sit tremor
magnus et sentitur ex eo sicut sentitur ex tremo
re reliquorum membrorum et ingreditur super attracti
ua ut non attrahat oio. Et quidam noiant hoc mol
lificationem stōi aut attrahit eum pena sicut fit in ini
tio egritudinis que noiaur mollificatio stōi aut e
ius attractio varia quasi sit spasmosa aut tremu
la. At debilitas quidem virtutis alteratione perducit
ad hydropsim carneam. Et scias quod quoniam stōus taliter de
bilitatur quod cibum mutare non potest oio absque causa ex
cepta debilitate stōi est causa qua distinguunt expimen
tatores intendentes succurrere ei ita ut non perci
pian et sicut iuuant cum regie electo apud eos secun
dum plurimum. At ideo ut emplastrum et vnguentum predicta
quando volunt ex eis confortationem stōi calefaciant
vehementer et tepida namque secundum eos mollificat
os stōi. At. 6. quidem minus fuit in hoc capitulo cera
to secundum hunc modum. 2. cere aut. 3. iij. olei de ne
riden. 3. i. et misceatur cum utrisque si stōus fuerit
vehementis debilitatis ita ut non retineat cibum et
aloes et masticia amboz ana aut. i. et 5. aut aut. i.
et succi acreste aut. i. et ponatur super stōum. Et. 6.
etiam affirmant quod egritudines stōi cum quibus non est cali
tas uehementis aut siccitas uehementis sanantur cum diacy
doire 3. hunc modum. 2. succi cydoniorum lb. ij. et acci

fortis lb. i. et mellis q̄tū sufficit decoquatur dō sec
fiat in essentia mellis et puluerizetur super illud zi
ziberis. 3. i. et tertia aut. 3. i. et admistrentur.
Medicamen aliud primū illi. 2. cydonioꝝ aceto
soꝝ lb. iij. et mellis libras. iij. permisceantur abo
et proficiant super ea pipis. iij. 3. et leis ap̄j mōia
ni. 3. i. Et ex eis que conferunt stō debili est ad
ministratio vociferationū et omniū que mouent si
phac. Et ex medicinis bonis stō debili mollifi
cato est trisera et medicamen persaz et eius mōus
est ut sumantur myrobalanoꝝ nigroꝝ assatoꝝ cū
butyro uaccio. 3. x. et nacturij assati. 3. v. et ame
os et origani perlici amboꝝ ana. 3. iij. scorie ferri
3. x. dosis eius sit. 3. iij. cū vino forti. Descri
ptio emplī boni ad debilitatē stōi cū duritie sua.
22. calie lignee medietatē. 3. i. lilij carmet. viij.
floris squinanti carmet. vi. iuniperi carmet. x. viij.
bdelij carmet. 3. iij. spice celtice. 3. vi. aut gūme
rute siluestris. 3. i. aloes. 3. i. olei balsami. 3. iij.
cynami croci. 3. i. Et potare grana myrti est val
de inuatiū eis et in menta est inuamentū manife
stū et superiora feniculi sunt ex eis que conferunt
in emplis stomachi frigidi et calidi et p̄x ē ex em
plis stōi frigidi debilis. Et scias q̄ debilitas q̄q̄
est cā tarditatis descensionis cibi cū expulsiua ē de
bilis quare oꝝ ut sit panis confectus istis plurimū
hīs fermenti. Et q̄q̄ est cā velocis descēsiōis ci
bi ppter suā infusionē lubricitātē ppter debilita
tē sue virtutis retentiuē quare oꝝ ut sit panis con
fectus istis ad azimū declinū aliq̄tū laz.
De signis nausētiue facietatis et destructionis di
gestiue. L. v.

Et signis illius sunt ap̄a faciei et constricti
o abelitus et gruitas capitis et dolor i stō
et singultus et pigritia et tarditas motuū et
citritas coloris et inflatio i nētre et i intestis et hypoco
dris et eructuatio acetosa aut acuta fumosa fetida
et nausea et vomitus et lubricatio superflua aut i
tentio superflua.

De cura. Lvi.

Portet ut administretur vomitus et lei
atur natura cū solutione ventris et ieiū
net et dimittat cibū q̄tū pōt et ut sit con
tentus minoratione q̄ non pōt et exercitiū et bal
neū et ut sudet facienda sunt q̄ non est repletō cu
ius motus timeatur cū motu q̄ si timeatur admi
nistretur quies et somnus plius deinde gradatiz
perueniant ad cibū et balneū et experire de cibo cu
ius digō bona sit et experire signa bonitatis dige
stionis predicta in capitulo suo. Et q̄q̄ est nausē
atiua facietas ppter multitudinē somni et quietis
nam somnus q̄uis conferat in q̄tū digerit tñ mo
tus confert in q̄tū expellit superfluitates expul
sione et somnus quidez nocet vbi egent superflu
itates expulsionē et vigilie nocent vbi indigz ma
teria digōe. Et q̄q̄ perducunt nausētiua laci
tas et comestio non secundū veritatē famis ad hoc
ut accidant stō adustio et acuitas intollerabiles.
Et isti inuuantur in curatione nausētiue facietatis
cū aliqua quantitate confectionis sotire. Et isti q̄
q̄ incipiunt vomitu expellere illud q̄ comedē
runt.

De destructione appetitus et debilitate eius. Lvij.

Quandoq̄ est cā eius caliditas pura aut cū
materia et appetit humidū et frigidū q̄d
est potius absq̄ calido et sicco q̄d est cibū
et q̄d est consuetū vehementius et magis destruit
appetitū. Et frigus quidē vehementius pertinet ap
petitū et ppter hoc inueniuntur septētrion ex vē
tis et hyēs ex tēporibus vehementiores ad excitā
dū appetitū et qui iter peragit in niue vehementō
ris appetitus est valde. Et cā in hoc est q̄ calidi
tas est mollificatiua faciens currere materias et re
plena locū eis et frigiditas est ecōtrario: quia q̄
q̄ sit cā magis nocens appetitui malitia cōplexiōis
frigide singularis q̄ mortificat duas virtutes. s. se
sibile et attractiua quas obilitatur appetitus et hoc
est raro. Uex q̄q̄ est cā eius ois cōplexio super
fluens q̄ si confirmetur malitia cōplexiōis debi
litabit omnes virtutes. Et degeitur appetitus in
febris ppter malitiā cōplexiōis et dominū si
tis et repletionē humoꝝ maloꝝ excitabiliū. et quā
to vehementius cadit appetitus in febris pesti
lentialibus et q̄n superfluit solutio ventris vehe
mens sit appetitus cū superfluitate. Et appetitus
quidē cadit in apatibus stōi et epatis cū vehe
mentia. Et q̄n appetitus conualescentiū non est bonus
et cadit sicut reciduationē nisi sit ppter paucitatem
san. et debilitatē corporis cōsidera ergo illud. Et
q̄q̄ est eius cā phlegma plurimū viscosum cōpre
hensum in ore stōi quare natura refugit a cibo ni
si in quo sunt caliditas et acuitas deinde accidit ex
acceptione illius etiā inflatio et exēsiō et nausea et
non quiescit nisi cū eructuatione. Et q̄q̄ sit pro
pter assiduationē catarrhi dīcedētis ex capite ad sto
machū. Et q̄q̄ sit ppter repletionē corporis et pauci
tatē resolutionis et administratiōis nature in recti
ficando humorē malū sicut fit in febris in qui
bus tolleratur dimissio cibi tēpore extēso. quoni
am natura non suggit ex venis neq̄ vene ex stōa
cho ppter ea quia natura laborat ad expellendum
et refugit ab attractione et sicut abstineret vrsus et
eritius et plima aialia a cibo in hyeme tēpore extē
so quonia occupatur natura in rectificādo illud q̄d
est in corporibus ex eoꝝ humoribus crudis et di
gerendo ipsum et administrando ipsū loco eius q̄d
resoluitur. Et ad vltimū necessitas cibi est ut su
pleat locū eius q̄ resoluitur. Quia ergo non est i
solutio aut est resolutio parua nō est necessarius ci
bus extrinsecus. Et q̄q̄ est cā in ea q̄ uenis i car
ne et lacertis et reliquis mēbris q̄q̄ accidit iantuz
debilitatis ut non iugant et non peruenit succio se
cundū semitā expulsionis ad os stōi quare nō suf
ficiēter accipiat stōus cibū sicut q̄ accidit ei absti
nentia a restauratione eius q̄ resoluitur quare nō
peruenit succio venaz ad os stōi. Et q̄q̄ sit pro
pter abscissionē melancholie effuse secundū assidua
tionē ex splene ad os stōi quare non mouet ipsum
ad appetendū et non expellit aliquid ab ipso mun
dificando. Quiaq̄ remanet supra superficiē stōa
chi res extranea tunc si est pauca est sicut abstinēs
a materia et mouens ad expellendū non sicut appe
tens ipsam mouens ad attrahendū. Et q̄q̄ est cā
eius destructio virtutis sensibilis in ore stōi quas
non sentit suctionē venaz ex ipso q̄uis suggant.
Et q̄q̄ est illud cā p̄prietatis stōi et q̄q̄ est cum

cōitate cerebri et qñq; cū cōitate nervi sexti solum
et qñq; sit cā eius debilitas epatis quā debilitatur
virtus appetitiva imo qñq; sit cā eius mors virtu-
tis appetitive et attractive totius corporis sicut sit
post egōez san. plurimi et hoc est malū et difficil cu-
re et perducit illud ad hoc vt cognoscat cibos et ap-
petat ex eis aliquid et ponantur ante ipsum et refu-
giat ab eis: et deterius hoc ē vt nihil appetat et nō
debilitatur virtus appetitiva post euacuationē tan-
tū imo apud omnē malitiā cōplexionis superflue.
Et qñq; cā eius est vermes qñq; incepti intestinis et
cōicat ei stōus et non ledunt stōus nisi ascendendo
ad ipsum. Et qñq; est cā eius malitiā mīta ledens
stōus mouens eū ad vomendū et ad expellendū
non ad comedendū et attrahendū. Et qñq; accidit
destructio appetitus ppter pregnationē et retentio-
nē menstruoz in principio pregnationis. Neq; illū
qñq; plurimū accidit eis est corruptio digōis et qñq;
ē cā eius superfluitas caloris aeris aut frigiditatis
eius ita vt resoluat virtutē suā caliditate aut stu-
pefaciat eā suā frigiditate aut phibeat resolutionē
et vehementē faciat caliditate stōi sili. Et sili qui
consuetus est bibere vinū et dimittit illud. Et qñ
qñq; alteratur dispo appetitus et debilitatur ppter ma-
litiā dispois somni. Et qñq; sit caliditas appetitus p-
pter paruitatē san. quā sequitur debilitas virtutū
sicut accidit conualescentibus cū conualescentia.
Vidē nāq; appetitus redit cū viuificatione et redi-
tione san. paulatim. Et exercitiū etiā abscondit ap-
petitū cibi et potus aque plurime. Et qñq; est cā
eius tristitia et timor et ira et que sunt siliā bis. Et
quandocūq; est appetitus prostratus: et qñ incipit ho-
mo comedere excitatur: et causa in hoc ē aut quia
cibus excitat virtutē attractiā aut quia qualitas
inuenta in ipso actu alterat cōplexionē destruente
appetitū sicut si sit cōplexio illa calida et ingrediat
cibus qui sit frigidus actu cū cōparatione ad illam
cōplexionē et sedatur. Et sili qñq; bibitur in ieiū-
o aqua sili et excitat appetitū. Et febricitanti qñq;
redit appetitus eius cū receptione panis infusi in a-
qua sili. Et qñ accidit ebrietas ex vino ebibito su-
per humore cōmotiū excitat appetitū ad sorbi-
endū. Et sili si est ille destructor appetitus frigidit-
as et ingreditur cibus calidus actu aut aggregatur
ex eo actu. Et casus quidē appetitus in egritudine
bus cronicis est significatio valde mala. Et scias
qñ cā destructiois appetitus sum ipse cedē cause
debilitatis appetitus quā sunt minores et obliores

De signis. L. viij.

Signa eius que ppter cōplexiōes sunt ea
que sciunt. Et signa eius que sit ppter
paruitatē resolutionis sunt spissitudo cu-
tis et regumen delitiosum de his quoz preterit re-
memoratio et multitudo egōis et cōualescentia ap-
petitus pauca post exercitiū et euacuationē. Et sig-
eius que sit ex debilitate oris stōi sunt ea que dixi-
mus in capitulo debilitatis et ex eis sunt euacuato-
nes plume. Et signū eius cuius cā est aer est illud
qñ scitur dīspoe egri i eis qñ sunt preterita. s. an
obuiant aeri vehementis frigoris aut vehemen-
tis caloris. Et signa eius que est ex vlcerebus sūt
dolor dictus in capitulo vlcēz. et qñ egreditur ali-

quid ex eis i egōe et mollificatio nature et paruitas
in ore cibi in stō et mordicatio eius qñ habet quali-
tatē acetosam aut acutā aut amarā. Et signū eius
que accidit pregnantibus est pregnatio. Et signa
humoris putridi sunt nausea et subuersio aie et fe-
tor oris in quibusdā horis et egō mala. Et signū
eius que sit ex abscessiōe melie effuse ex splene ad
stōum est qñ qñ iste hō sumit acetosa et cōmouent
stōus eius et expellit redit ad appetitū. ac si ipsa fa-
ciant operationē cāe abscessi si nō esset abscessa. et fa-
cit credere hanc significatiōē magnitudo splenis p-
pter retentionē eius qñ opz vt effundatur. Et sig-
eius que sit ex melancholia plurima effusale dente
stōus est vomitus melie et sapor acetosus et inqui-
etudo et alteratio coloris hois ad nigredinē. Et si-
gna eius que sit cā vermiū sunt signa exitus ver-
miū et conualescentia huiusmodi appetitus qñ admi-
nistratur aloes in sirupo maloꝝ loco emplī: nā de-
scendunt vermes a superioribus veniis. Et si-
gnū eius que sit ppter paruitatē san. est ut accidat
conualescentibus: aut qui euacuat euacuatione plu-
rima. Et signū eius que sit ppter somnū ē ex ma-
litiā dispois somni cū priuatione reliquoz signoz
Et signa eius in qua est cā mortificatio appetitus
sunt sig malitiē cōplexionis confirmate: aut euati-
ones preterite debilitantes totū corpus et vt eger-
talis fiat qñ appetit aliquid et asseratur ate ipz r
sugiat ab ipso et abhorreat: et maius ipso est ut nō
appetat oīo. Et signa eius que sit ppter destructi-
ōē sensus stōi et debilitatē eius sunt vt sunt siliqua
sig sana. et vt res acute non mordicationē faciant
neq; nausea neq; faciant euenire singultū sicut dia-
pipereon qñ sumitur i ieiunio et bibitur post ipz.
De cura. L. ix.

Ex curatione bona ei qui non appetit cibū
non ppter caliditatē dominantē est vt p-
hibeatur cibus spatio lōgo et minores ei
donec viuificetur virtus eius et digeratur congi-
natan oīo et vt patiatur famē donec rectificet stōa
chus eius et appetat cibū sicut accidit vigilanti-
bus quoniam qñ ipsi phibentur a somno tēpore longo si-
unt dormientes et profundantur in somno. Et ex
eis que conferunt illis quoz appetitus prostratus
est propter debilitatē sicut conualescentiū aut pro-
pter materiā humidā viscosam est vt comedat o-
līas aque et aliquid ex piscibus salitis. et vt sor-
beant acetū squillitū paulatim. et oz vt alienentur i
cibarijs eoz crocus oīo. Neq; salita consueta sunt
plus puocatiua appetitus. Et ex puocantibus ap-
petitū sunt cappares preparate et menta et cepe et
oliue et piper et gariohilus et galanga et acetū et ace-
tosa et acetū eoz et almuri etis et allea et cepe et pa-
rū oppononaci et mel et piper albū et zinziber et al-
sa et belseueic etis puocat appetitū et mudificat cū
hoc os stōi. Et ex medicinis disrumpentibus appe-
titū eius qui hz malitiā cōplexionis calide aut fri-
gide est electuariū diacydonien. Et ex medicinis
disrumpentibus appetitū est medicamen factū ex
succo cydonioꝝ factū cū pomis dictū in antidotari-
o. Et ex eis que iuuant appetitū et prohibent sub-
uersionē stōi eius qui non recipit cibū est rob me-
te secundū hunc modū. Terantur granata acetosa
cū corticibus suis et sumantur de succo eoz pars

Rob vni
catholici
et piperis

Robur fuit
magis fuit
aliquid fuit
non per ignem
vel aliquid

Sanitatem
fuerit magis
fuit aq. coram

yna et succi mente pars. 5. et mellis boni aut zucca
ri pras. 5. deinde preparantur cum facilitate super
igne et sit dosis eius in ieiuno coctear. i. factum aut
ca caliditatis quicquid rectificat potus aqua fere in quantita
te qua non mortificet innatum calorem et conferunt
ei vii robur acetosis. Et ex eis que experta sunt
in ea est sumere in potu aqua granatorum cum oleo ro
sae et proprie quod est illic materia aut dominiuz suis
et succi ignorum froy cum robur infrigidatis et em
pla infrata. Et si fuerit illic materia euacuabis eaz
in primis. et de summa istorum sunt conualescentes
exuntis a febris et est cum eis remanentia acuita
tis et eorum cura est hec cura. Vlex ipsi non vtantur
aqua frigida plurima vt non deiciat virtutes sto
rum eorum. Et necessarium est vt in potu sumat hoc me
dicamentum. 2. ros. 3. x. sumac. 3. g. cardamomi. 3.
i. fiat ex eistis. et sit dos. 3. g. Ipsum enim facit
appetitum et incidit sitim. Et ex eis qui faciunt eos
appetere est laue ablutum cum aqua et aceto et confert
eis vomere in illis digitis mouet enim virtute. **C**
Patientibus autem facta propter frigus confert deco
ctio spetieque est vt piper et cinnamomum et silia
et filr vinu vetus et diapipereon et tyriaca proprie et
allea sunt iuuamenti maximi in hoc et diacalamen
tum plurimum confert eis et oia electuaria calida et lumi
liter citra condita et myrobalani conditu et secacul
conditi et zinziber conditi et conferunt eis vapora
tiones cum milio quonia ipsum est magis iuuauum
quod sal. facit vero et pblegmatis plumi viscosi co
fert vomitus factus cum rhabano comesto super
que bibitur sirupus acetosus de melle singulari
ter secundum quod exposuimus in capitulo cure ylis.
Et ex eis que conferunt ipsi est sirupus acetosus cum
seibus melonis in quo ponitur secundum omnem emi
na mellis que in ipso ponitur aloca. ij. 3. et sumu
tur in potu omni die ex eo tria coctearia et etia oli
ue de aqua cum aniso et cappares in aceto cum melle.
Et quicquid conferunt ei vt aquis thermaz et deambu
lacio et motus. Et curatur post mundificationem cum
eis que diximus in capitulo de casu appetitus cau
sa frigoris. In ea autem que fit causa humoris choleri
ci aut humoris subtilis fiat euacuatio cum eis que scias
ex myrobalanis et sirupus acetosus cum aloca est me
lior sirupo acetoso cum scamonea. Scamonea namque
inimica est sto et curetur etia cum vomitu qui edu
cit humores subiles et decoctione apsimbq etiam
quonia est vltima. In ea vero que facta est cum coi
tate nervorum asserentium sensus aut cum coitate cerebri
ipsius oz vt tendatur versus curam cerebri et con
fortationes eius: sed in facta propter spissitudinem et
paruitate suctionis venarum ex epate oz vt rarifi
cetur corpus cum balneo et exercitio equali et puo
catione sudoris cum aperitiuis. In ea vero que facta
est causa melie oz vt euacuetur melancholia deinde ad
ministrantur alcaugamich et incisiua vt incidatur
illud quod remansit ex ea deinde administrantur ci
bi boni chumi odoriferi. Eius vero que facta est
ab abscissione melie cura est cura splenis et eius con
fortatio et apertio viarum que sunt inter splenem et sto
machum cum medicinis quaz est vomere ad partem
splenis sicut est epithymi et radices corticu cappa
rozz cum sirupo acetoso et filr cappares cum aceto con
dito. **P**regnantiu autem appetitus quicquid aciesit quicquid

cadit et cura eius est cum eis que sunt sicut incessio te
perata et exercitium temperatum et incessio in comestis et
bibitis et vinu vetus odoriferum confortatum vir
tutis expulsiue et resolutiuu materie male et rep
sentatio ciborum saporosorum et ea in quibus est calidi
tas et incisio. Et in ea quide que facta est propter ca
sum virtutis oz vt incipiatur a rectificatione com
plexiois deicietis ea quicquid coplo sit et conuersione
ipsius ad contrarium sui. Et filr si fuerit post enacu
ationes et rasura tunc illud erit propter mortificatio
nem virtutis. Vlex in facta propter debilitatem virtu
tis eorum oz vt motus fiant vomitu cum digitis. ipsi
namque licet non vomant inueniunt tamen augmentum
virtutis appetitue. Et quicquid sit ex eis necessariu po
tar tyriaca in quibusda sirupis stoaticis sicut est siru
pus de apsimbio aut sirupus de seibus mistis se
cundum quod conuenit. In facta vero propter debilita
tem sensus stoicorum oz vt curetur cerebrum et auferat cau
sa que introuitum nocumentum in operatione eius.
Et scias quod vomitus mundificans cum facilitate et me
dicamen mirabile ei cuius appetitus prostratur in
dulcibus et vinctuosis et est contentus in appetendo
acetosa et acuta. Et ex eis quide que conferunt plu
rimum habentibus destructionem appetitus sunt oli
banum et maltix et xilaloos et galia et calamus aro. et
balauistic et aqua cydoiozz cum vino odorifero quan
do ex ea sit emplaz quod non est ex siccitate. Et ex e
is que conferunt est sirupus de apsimbio et vt al
sumat in omni die pondus. 3. i. de radicibus squina
ti et medicatis. 3. de ipica bibantur cum aqua in ie
iuno. Et illa confectio que est coparata filio abel
da in antidotario est iuuaua etia. Et dicit quod ex
herbo contrito quod sumitur aut cum aqua ignati mu
zi est conferens in exiccando appetitum. Et quod casus
appetitus perducit ad succopim tunc cura est app
rimatio odoramentorum delectabilium ex cibis ad in
firmum sicut sunt carnes et edus lactens et gallina af
fata et alia et phibeatur ei somnus et cibetur quod co
ualescit pane inuino in vino et sumant forbitiones
velocis nutrimenti. Et scias quod oia olera et proprie
butyzz et vinctuosa pferunt appetitum aut debili
tatem ipsum per hoc quod molliciant et per hoc quod cor
rumpunt oritua venaz. Et illud quod ex eis con
uenientius est illud est in quo est stipticitas aliqua si
cut oleum omphacini et oleum nucini et oleum fisticiu.

De corruptione appetitus. L. x.

Quando in sto aggregatur humor malus
diuersus a consueto in qualitate sua natu
ra tunc requirit aliquid ei contrarium et contrarium
diuersum a consueto diuersum est non consuetus
fugantia namque sunt extrema et e contrario quapp
accidit quibusda appetitus luti imo carbonu et ter
re et gyphi et rezz huius generis propter qualitate que
eis est exuccante aut incidente contrarias qualitati
humorum. Et quicquid accidit pregnantibus propter reie
ctionem menstruum appetitus corruptus plusque acci
dat eis destructio appetitus et causa hoc est illud quod
diximus et illud est visque prope duos menses aut tres.
Et illud quide est quonia eaz menstrua retineantur
ad nutrimentum embryonis et quonia quod currunt ti
metur in eis quod abortum faciant. Amplius em
bryon in initio conceptionis non plurimo indiget

nutrimento pp puitatē sui corporis quare supfluit
qd de mensuris retinetur qtu ad necessitatē cor-
rumpuntur ergo et multiplicantur superfluitates i
marrice et in stō. Quomqz embryon sit indigena su-
perfluo nutrimento et illud est apud .iij. menses
minorantur superfluitates iste et minoratur hic ap-
petitus et est ille qui noatur periculū et discriminē.
Et rectius ad qd alteratur iste appetitus est vt sit
declinū ad acetolum et acutū et illud qd est magis
corruptū et vt sit declinū ad exiccātū et sicū sicut ē
lutū et carbones et teste et qnqz accidit hoibus simi-
le huic ppter superfluitates.

De cura corruptionis appetitus. L. xi.

Portet vt euacuetur humor faciens cor-
ruptionē cū medicinis quas diximus qui-
bus oz yti et ex regie experto ad hoc est
vt sumat pisces salitos et raphanū insusuz in oxy-
melle et comedat vtrosqz deinde bibat post ipsos
aqua in qua faseoli rubri decoquuntur et anetū et na-
sturtiū et semen eruce que in potu sumatur et quan-
do in ipsa ponitur lutū inuentū in croco qritas .3.
iij. et fiat vomitus cū ea in mense semel vel bis de-
inde administratur confectio de myrobalanis cum
nuce enden. Et ex eis que conferunt ad hoc si cy-
minū carmentū et ameos masticata in ieiuno et post
cibū et comedantur sumpta semel in puluere hau-
sto post ipsum liquore aut sumatur .3. i. de carda-
momo minore et tantundē de cubebis et qtu totūz
de zuccaro tabarzet et sumatur in omni die. Et ex
medicinis cōpositis cū cuppulis glandiū yehemen-
tis iuuamenti sunt ea que sunt sicut medicamen-
tus hec est descriptio cuppularū glandiū .3. vij. a-
loes .3. xvi. herbe eupatoriū .3. vi. radicū squina-
ti .3. iij. myrrhe .3. ij. conterantur oia et decoqua-
tur in duobus lb. aque donec remaneat medietas
et sumatur in potu oī die tertia lb. tribus diebus cō-
tinuis. Et itez cuppularū glandiū .3. ij. myroba-
la .ni. belliricoz polypodij emblicoz omiū ana .3.
v. scorie ferri insuse in aceto forti multoties post
qd oī vice assatur super patellā .3. x. decoquatur
in .vij. 3. vini pontici et .vij. 3. aque donec ad
medietatē perueniat et dentur in ieiuno .vij. 3. et
In cura autē appetitus luti oz vt euacuetur hūor
rōres illud cū vōitu noto ad suū sile sicut ille qd sit
post comestione pisciū salitoz cū aqua faseolorū et
aneti et raphani. Et ex eis que fortiter agunt for-
tiora istis et si necessaria est solutio ventris etiā si-
et. Et ex eis est euacuatio cū turbit et granis citri
et sale napti. coquonia est iuuatiua et pprie si fuerit
illuc vermes et administrantur post illud medicie
quas dabit hora et aliedicte in antidotario. Et oz
vt fiat ex ameos et masticē et cyminū glutē et ma-
sticetur et vt sumatur ex duobus cardamōis ana.
3. ij. de zuccaro tabarzet qtu est totūz in ieiunio et
sorbeatur super ea aqua tepida multoties paulatī.
Et ex eis que experta sunt eis est hec confectio. 22
myrobalanos et emblicos nucē endē et masticem et
cardamomū maius ameos zinziber conficiantur cū
melle et sumatur ex eis ante cibū et post cibū qti-
tas nucis. Et ex regie bono in hoc est vt mundifi-
cet patiens ea stōuz suū et rectificet cōplexionē su-
am. Amplius sumatur lutū albur et dissoluatur i a-
qua et ponantur in ipsa medicie vomitiue. q non

habent saporē maximū deinde ponantur in ipsa ex
sale qd ipsam bonā efficiat deinde exicetur in sole
et precipiatur appetenti lutū vt sumat ex eo aliqd
in quo sit de medicamine qd non addat supra vo-
lū. i. aut dosiz .i. et .5. quonia faciet ipsūz euome-
re illud qd comedit et pprie si fuerit res cōmouēs
vomitū sicut caules et filia et faciat abhorre re lu-
tū. Et iam existimauerunt quidam qd iuuatiū qd
administratur ad expellendū appetitū luti est ut ci-
betur patiens dū est ieiunus pullis colūbaz assatis
et vtatur eis in secunda mēsa post cibū paulatī. Et
in secunda mensa vt ameos est valde mirabile et
sitr amigdalīs amaris. Et dixerunt quidā qd potat
sacraiat de sifamo abscondit ipsūz. Et oz ut loqua-
mur in hoc secundū experimentū non secundū ra-
tiocinationē. Et ex illis que conferunt eis qnqz sit
ex luti est nux endē et succio salsoz et si sunt ex la-
pide. Et iam expertū est amiluz de tritico et pprie
cū sale. Et experta sunt eis vt sumantur vini pō-
nici .3. vij. et coquantur donec remaneat .5. lb.
et ad bibedū detur in ieiuno per ebdomada vna.
Et ex illis quibus oz eos vt in secunda mensa sūt
sistici et passule et castanee et crydōmula. Et in qbus
da eoz expertū est vt sumant zebegi et sint i ipo
pisces parui et cepe et carui et oleū ablutū et species
sunt piper et zinziber. et iam dictū est qd ruia est ma-
ximū iuuamenti. Et nos quidē iā diximus regimē
eius qui appetit acetolum et acutū absqz dulci et un-
ctuolo.

De fame et yehementia eius et expulsiōne appe-
titus canini. L. xij.

Multoties excitatur hic appetitus caninus
post euacōes et febreas prolixas resoluē-
tes. Et qnqz accidit ex debilitate virtu-
tis retentiue in corpore quare assidue sit resolutio
superflua et assidue sit appetitus yehementis istan-
tationis eius. Et qnqz accidit appetitus caninus p-
pter caliditatē supflua in ore stōi resoluēte et req-
rentē restauratiōē quare est os stōi semp quali sit
fameliū et hoc secundū plurimū facit sitim et in q-
busda dispoibis facit famē qū superfluit eius sfo-
lutio. Fames autē secundū plurimū est a superflui-
tate caloris in corpore toto et in extremitatibus ex-
ius. Caliditas eniz licet qū appropriatur ori stōa-
chi faciat appetere aqua et currentia hūida : in ipsa
quz dominatur corpori resoluūt et cogit venas uti
suctione post suctionē donec perueniat ad os stōa-
chi capiēdo qd aggregatū est. Et qnqz est hec ca-
liditas veniens de foris precipue ppter dominū
aeris calidi in corpore qū occurrit raritati eius et o-
bedientie ipsius ad resolutionē et necessitati fce ad
restauratiōē. Et qnqz superfluitas resolutōis cor-
poris sola est in hoc ea qū est illic caliditas intrise-
ca digestiua resolutiua et precipue si fuerit illic ca-
liditas extrinseca aut adiutoriū debilitatis retenti-
ue. Et qnqz accidit etiā ex catarro in capite et illud
est raro. Et qnqz sit ppter vermes et serpentes
magnoz qū subito incipiunt venire ad comesta et
appropinquant eis et dimittunt corpus et stōuz sa-
melica. Et qnqz est ppter humore acetosuz .i. me-
lancholia aut pblegma acetolum cōmouēt os stōi
et facit in ipo illud qd facit succio venaz capientiū
cibū et cōitatur ipsum vt inspissetur cū eo sanguis

et contrahatur et sentiat in orificijs venarū sicut abstergens sugens. Et est quā acetosum sua incisio ne et expulsionē remouet humores viscosos si sit in ore stōi qui sunt cōtrariū appetitus quoniam motus quā est cū cōprehensione horū humorū est ad expellendū vehementius quā sit ad attrahendū. Et iterū villos stōi motus vehemens sit ad inspissandū et constringendū cuius sile accidit quā est motus suctionis vāz et motus virtutis attractive. Et illud quod accidit ex canina fame peregre p̄ficientibus in frigore vehemēti potē est ut sit p̄pter hāc cāz et similia. Et ex cāis quidē cōmouentibus famē et appetitū vehementē sunt vigilie superflue p̄pterea quia s̄sō uis et extrahunt humiditates ad exteriora sequentes dilatationē caliditatis ad exteriora. Et scias quod appetitus caninus multotiens pducit ad bolismū et subet et mortē.

De signis. L. xij.

Signū eius que sit post euacuationes et egritudines resoluuias est antecessio earū et ut non sit natura soluta secundū plurimū quoniam corpus attrahit hūctationē cibi ad se ipsū quare exiccatur fex. Et signa eius que sit ex frigore sunt paruitas sitis et multitudo fecis et ista et reliqua signa huiusmodi cōplexionis et ex illis est frigiditas huius aeris circūdantis. Et signa eius que sit ex caliditate sunt fortitudo sitis et non est vomitus acetosus et est natura secundū plurimū constricta et reliqua signa eius huiusmodi cōplexionis. Et signa eius que sit ex debilitate virtutis retentive in toto corpore et in stō sunt multitudo exitus egōis crude et perductio dispōis ad sanguinem nolentia egōis et reliqua signa p̄portionalia nota. Et signa eius que est ex multitudine resolutionis sit cāe resolutionis predictae in libro vniuersali quaz rememoratio preterit et ut non sit in digōe nocumētū. Et ex summa signoz casualiū sunt caliditas aeris circūdantis et vigilie et silia. Et signa eius que sit ex humore acetoso aut melancholico sunt paucitas appetitus aque et acetositas eructuōis et reliqua signa p̄portionalia nota. Et signa catarrhi ex capite sunt ea que diximus in capitulo suo. Et signa vermū sunt ea que sequuntur in loco suo et que dicemus in capitulo suo.

De cura. L. xij.

Ella quidē que est ex frigore et ex supfluitate phlegmatica oz ut curetur cū mundificatione nota cū calefactiōis predictis et vino plurimū in quo non sunt ponticitas neqz acetositas oīo. Ipsum enī sanat ab ea sumptū in potu calefactū in ieiunio. Ipsum nāqz est curatō magis conferens eis nisi ipsis assit ventris solutio tūc enim oz ut omne uinū vitet: stipticū nāqz augmētū facit in camino appetitu ipsoz et amāz addit in solutione ventris ipsoz. Et oz ut sint ea quibz cibantur pingua calide cōplexionis sicut ea que inpinguantur cū cibo cameli et oleū est eis inuatiū quā i ipso non sunt ponticitas et acetositas. Et alius dabet conferūt eis. Et ex eis quibus oz cibari eos est vitellus oīi assatus valde post cibū et oz ut elongentur ab acetoso et pōtico. Et administrēt eis electuaria odorifera sicut alcanzi et electuariū veremisk p̄ptie quā fuerit illis solutio ventris.

Et ex vncionibus abstergendo factis que eis confert sunt masculus et laudanū. Et eis quidē que experta sunt sunt grana alcadra in ieiunio aliquibus diebus. Illis autē qui patiuntur ea ex debilitate virtutis retentive nam ipsa licet secundū plurimū debilitetur p̄pter frigus in debilitatur quāqz ipsa et omnis virtus p̄pter omnē malitiā cōplexionis. Et non attendas sermonē ipsoz qui negant illud et dimittunt imo oz ut tu cognoscas cōplexionē et oppnas cū contrarietate cure et sit magis vincens illud quod est cū humiditate confert p̄as de armacha vald. quod si eorum nature fuerint vehemēti molificationis tunc retine eas: nā in retentione eaz est cura fortis huius egritudinis. Uez illos quibus accidit hoc post febres fortes et euationes oz cibari ex vinctuos que mundificant os stōi que non sūma le subet sicut est oleū amigdalaz cū succaro et ut in spilletur quod de corpore ipsoz est apparens. Et similiter est cura eius que accidit p̄pter resolutionē plurimā. Et oz ne patientes hanc ipēz famis canie ad calefacientia perueniat et sirupos imo nutrantur ex cibis frīs et inuatiū extrinsecus ex eis quod opilant poros sicut est oleū myrtinū et p̄ptie in cerato et sicut alumen dissolutū in aceto et ut abluatur aqua frā nisi sit quod phibeat. Et oz ut sint cibaria eorū frā viscosa grossa sicut si ventres et acida et acetola et congelata et panis azimus. Et quā inuenit aliquis eoz inuamentū ex hoc regie conuēit ei ut abhorreat ipsum paulatim et succurrat malitie ipsius et sūr ille cā famis cuius ē raritas corporis. In illa autē cuius cā sunt vermes et serpentes oportet ut interficiantur et educantur cū eis que diximus in capitulo vermū et ut cibentur ex cibis grossis frīs et pane infuso i aqua frā et aqua ros. et eo quod dissoluitur in decoctione ex carnibus galloz et galinaz et pisciū et vianatur fructibus stipticis. In ea autē cuius cā est ex phlegmate acetoso oz ut patietes ipsam sumant cū aliquo in quo cadunt origanū et sinapis et piper et ut comedant mel et allea et cepas et nucas et sigdalas et iuctuosas et adipēs sicut sūt adipēs galliaz et silii. Et iterū quē in quibusda eoz est calefactio et illaz quedā sunt medicine calide p̄dicte et in quibusda earum est equatio acetositas et illa quidē sunt cibi vinctuoli predicti. Et ille qui dē qui fortis est tollerans solutionē ventris soluitur post administrationē horū subtiliatuoz cū picra confortata eis deinde dentur ei vinctuosa. In pueris vero quā subtiliantur cū eis que sunt sicut cepe et allea et cibi subtiliatini assidue tribuere eis in potu aquaz calidam post regimen cū subtiliatis illud enī lauat humores eoz. Illa autē que est propter malitiā effusam semp quāqz indiget phlebotomia basilice sinistre si est san. in eis plurimus causameli plime et si est splen apatus tunc laboretur in euando eos cū illis que scripta sunt in canone et alienentur ab acetosis et stipticis. Et quāqz conferūt eis ventose sup splenē. Spetnes vero que sit ex caliditate curatur eaz eo quod scias et dentur cibaria subtilia et cucumeres et melones et cucurbite et silia et vitetur aer calidus.

De fame que uocatur bolismus. L. xv.

Et que noiatur fames vaccina et ipsaz quā dē antedū plerūz fames cania et destruit

appetitus post ipsam et quandoque non imo destruitur
appetitus oio incipiendo et est fames mebroz cum
sacietate stōi: sunt ergo mebra famelica valde et
indigentia nutrimento et stōus respiciens ipsum et
quicquid patitur res in ipso ad sincopim. Et vne quide
sunt vacue sed stōus respicit cibū abhorrens ipz.
Et multotiens quide accidit iter agentibus in fri-
gore et congelatus quoz stōi ex frigore vehemen-
ti inspissantur. Et cā eius est malitia cōplexionis
mortificans virtutē sensibile et virtutē attractiuā
et sit ex humoribus regentibus oia stōi cooperien-
tibus ipsuz et sparsis in villis eius mouentibus ad
expellendū et refugientibus attractionē.

De signis. L. xvi.

Et tu quide cognosces signa cū eis que ite-
rata et dicta sunt tibi in canone.

De cura. L. xvij.

Et cura casus appetitus oio et penitus oio
ut odorantur cibi puocantes appetitum
habentes ipz et fructus odoriferos et aro-
matica odorabilia in quibus est stipticitas ut con-
gregetur virtus quare non resoluatur et degluti-
ant panes infusum in vino odorifero et sumant in
potu aut sorbeant ex vino odorifero et ppe si p
miscatur ei cafora in calida cōplexione aut xiloa-
loes et galia in alijs. Et confert ei sirupus de lilio
si non fuerit cā eius caliditas. Et oio ut ligetur ma-
nus et pedes ipsoz vehementer et phibeant a som-
no et oio ut doleant puncti aliqua re pungente et un-
guibus constricti et percussi virga subili molli ut
dolere faciat et non distrumpat nisi fuerit cā eius ca-
liditas. Et ex eis que conserunt eis est ut sumant
tortelle et digitis conterantur i mesus aut i udeac
odoriferis et ex eis emplz fiat stōi et ppe in dispo-
sitione sincopis. et fiat eis emplz etia cū emplis odo-
riferis sicut sunt emplz pineale et emplm almarub-
ffi. Et quicquid confert ut administrantur super stōs
eoz medicine facit ex medicinis cordialibus boni
odoris et ut vaporentur ex fumigga factus ex am-
bra et fiat emplz iucturis ipsoz ex emplō facto ex
aqua ros et aqua myrti et almeis et cafora et mu-
scho et croco et xilaloos et galia et ros. et fiat ppa-
tio in calefaciendo corpora eoz si cā est frigus et in
frigidando ipsa si cā est calor. Et quā superuenit eis
sincopis fiat ipsis illud qd diximus etia in dispo-
sitione sincopis et spargatur super facies ipsoz aqua fra-
et stringantur manus et pedes ipsoz et pungatur
plante pedū eoz et extendantur capilli et nali ipo-
rū. Quicquid euadunt cibentur pane infuso in vino o-
dorifero. Et si fuerit in stōis eoz humor choleri-
cus aut subtilis sumant in potu qtiatē. q. coleari-
um de oxymelle cū aur. i. de hiera aut minus si fu-
erint debiles. Et si fuerit frigiditas superflua su-
mant in potu tyriaca et sagzenea et diamarie et con-
fectione stōaticā et electuariū diaspmaton.

De fame sincopali. L. xvij.

Et ut sint patientes famē non tollerātes
seiplos quā famelici sunt: quicquid tardatur
eis cibis superuenit eis sincopis et casus
virtutis. et cā eius est caliditas fortis et debilitas i-
stōi.

De cura. L. xix.

Maius egritudinis cura prima est cū bo-

lismi et iam preterit maior pars canonis regimi-
nis ipsius in doloribus stomachi et bolismo et ad su-
mū cura ipsoz diuiditur ad curandū patientes ipaz
in dispo- sincopis et est ita dictū i capitulo sincopis.
Et ad curandū ipsos quā euadunt: et est ut cibentur
pane infuso in vino et sirupo de fructibus: deinde
cū alio regie infante predicto i bolismo et eo quo
curentur ante illud et est ut phibeantur a somno
primo et non tardenur eis cibis et ut cibentur frisa
actu et ut fiant illis ea que dicuntur in doloribz sto-
machi.

De suis. L. xx.

Maius sitis et eius vehementia quā sit
ppr stōiz. i. aut ppr caliditate cōplexio-
nis eius et ppr oris eius et quā accidit il-
la caliditas in inflammatione febrili ita ut quidā eoz
non cessent bibere et non satientur donec moriatur
inde in pximo. Et quicquid accit illa caliditas ppr po-
tū vin fortis veteris valde plurimū aut qd calz
valde actu vel potentia sicut est assa et allea et sumi-
lia. Et multotiens moritur hō ex potu vini vete-
ris inflammatus et cōturbatus et sitiens. Et quā accit
illa caliditas ex potu aquaz salaz et aquaz aliaz.
Et aqua maris quā efficit in siti additione cui non
succurritur et quā sit ppr medicinas et ppr ci-
bos sitim facientes que faciunt sitim cū ablutione aut
cursu: et ablutione quide sicut res salte quas natura
abluere querit cū lauacione aut incisione: et cursu si-
cut viscosa que natura querit subiliare valde ita
ut penetrent et non adhereant. et quā facit siti res
grossa ppierea quia venit ad eā caliditas. Et pi-
tes quide salui aggregant hec oia aut ppr succi-
tate itoi. Et quā sit ppr phlegma saluz in ipo aut
dulce aut cholera amara. Et quā sit ppr humi-
ditates seruientes. Et quā sit cū cōitate mebroz
alioz sicut sit in diabete et est de egritudinibus re-
nū et dicimus ipsum in capitulo renū. Et quā sit
sitis huius capiti ppr oppilationē exstentē iter sto-
machi et epar et reparatur inter aqua et penetratio-
ne ipsius ad corpus quare non sedat suis qnis bi-
batur aqua plurima et hoc est sicut illud qd accidit
in hydropisi et in colica. Et quā sit ppr cōitatez
epatis quā febricitat aut apatur aut vehemens sit fri-
gus eius quare non attrahit et per cōitate pulmōis
quā calecit et cordis etia quā calecit et intestini ie-
iuni etia et meri et alcaialim et que sequuntur ipsum
quā exsicantur in ipso humiditates et miumunt et quā
quā calecit vehementer et quā propter egritudi-
nes cerebri ex sursim calida et mania et alcutrub.
Et vehementior quide sitis est illa que facit eis cā
hoz mebroz et per cōitate illa que cōmouetur ab
ore stōi deinde que cōmouetur a meri postea q cō-
mouetur a pfundo stōi deinde que est cū cōitate
pulmonis deinde que est cū cōitate epatis deinde q
est cū cōitate intestini ieiuni. Et quā sit cum cōitate
corporis totius sicut in febris et litis cretica et q
est in fine ethice et pthisi. et sicut accidit ppr pū-
ctura vipaz sitim facientū nā quā ipse pungunt nō
cessat punctus bibere et non satiatur donec moria-
tur. et sit a potu vini i quo mortue sunt uipe aut
a cibo. Et si accidit post euacionē cū solutiuo et ege-
stione sanguinolentia superflua. Et bibenti quidez
medicina solutiuā secundū plimū accit quā operat

medicina sitis cuius defectus i pluribus horis sigt
qz medicina adhuc est in operatione. Et quandoqz
accidit vt tardetur ab hora sua aut antecedit et se
stinet ante operatione medicine. Vez eius anteces
sio sit aut ppter caliditate medicine aut ppter calidita
te stoi et eius siccitate et tardatur ppter contrariu
illoz et ppter illud sitis in eo cuius stous est calidus
et siccus et bibit medicina calida non sigt qz medici
na fecerit operatione sua ia dudum et in eo qui est ei
contrarius sigt qz ipsa efficit operatione sua iaz du
dum. Et ex eis qz comouent sitim sunt multitudo lo
cutiois et exercitij et laboris et somnus super cibos
calidos sed qm non est super cibos calidos tuc som
nus sedat sitis. Et qm aggregatur in egritudinibus
acutis sitis vehemens et siccitas vehemens tunc il
lud est malu valde.

De signis. L. xxi.

Signa quide facie ppter coplexiones sciū
tur ex eis que dea sunt in capitulis aggre
gatis siue sit cu materia siue absqz mate
ria et sit materia amara aut salia nitrosa aut dulcis
aut impediens sua ebullitioe. Et signu fec ca oppi
lationis est quonia sigt ipsaz qnz lenitas nature.
Et signu facie ca diabetis est vt sit sitis vehemens
qua no sedat potus aqz imo qm bibit aqua sit neces
sitas extractiois ipsius cu uria et rdit sitis qm sit sitis
et puocatio vrine sese coitantes et equales. Signu
vero facie ppter eas facientes sitim predictas est an
tecessio illaz caz. Et signa eius que sit cu coitate.
I. illius quide que sit cu coitate pulmonis et cordis
sunt qd sedat ea attractio aeris ffr et vigilie con
ferunt ei et somnus addit in ea et qnz sit siccio aqz
paulatim magis vltima in sedando ipsam qz sorbe
re ipsaz plurimu: imo qnz sorbitio eius subito co
gelat superfluitatez deinde calefacit ea quare addit
sitis in duplo et expulsio sitis addit in sui quat no
inuatur ab eis quibus inuabatur in principio. Et
illa que sit ex exiccatioe meri est parus debil qua
re confert ei somnus ppter ea qz humectat ventre
et quies et dimissio locutiois et si est ex calore tuc vi
gilie conferunt ei. Et facta cu coitate epatis signi
ficat cognitio dispois epatis in coplexione sua ca.
et sicca et apa suu calidu et non calidu.

De cura. L. xxiij.

Omnis cura sca ex cas coplionalibus cura
tur cu contrario. Et sitis pulmonis curat
cu aere attracto. et multotiens quide cir
ratur sitis mandando aqua ffr sup linguaz. et ille
qui timet sitim in ieiunio premitat loco aque fa
bazz et ciceris acetu cu oleo et abhorreat aqua faba
riu et ciceris quonia ambo sunt facientia sitim. Et
euatus expectet sup sitim quaz acquirit ei euatio
vsqz quo confortetur eius digo et non bibat sities
aliquid plinu subito neqz aqua ffr valde et mor
tificet caliditate qua debilitauit sitis et vditus qnz
facit sitim et sedat ea sirupus de pomis cu aqua ro
saz. Et in sto quide calido et sicco addit aqua frigi
da sitim et sifr in sto salis humoris et aqua calida se
dat sitim eius multotiens. Et qm sit vehemens si
tis et non est febris tunc misceatur cu aqua parum
iuleb vt perueniat aqua ad extrema mebroz.

De cura percussiois obuiatiois et cau super stoma

chuz. L. xxiij.

Emplz conferens ad hoc. 22. poma scenia
scotta cu decoctoe boni odoris docec dis
soluantur in decoctione deinde terant be
ne deinde sumat ex eis podus quinquaginta. 3. et
misceat cu. x. laudani et. viij. ros et. vi. aloes et
aggregentur oia cu duobus succis. I. arnoglosse et
folioz cupressi et misceat cu eis oleuz de lilio et fiat
tepidu et ligei sup ventre et vbi est stous aliquot
diebus.

Tractatus. iij. de nocumento digois. L. i.

Nocumenta digois sequuntur nocumenta i
inferioribus stoi aut ppter caz in cibo aut
ppter caz indispoie quietis corporis et mo
tus stoi. Et factu ca rei stoi est malitia coplexiois
aut calide aut ffr et fortior eaz est ffr et debilior e
az est calida. frigida enim vehementius nocet di
goi qz ca. Vez sicca et hu. non perueniunt ad hoc se
cundu plinu vt appareat ex eis solu cu equalitate
ambaz aliaz qualiaui nocumentu digois nisi iam
fecerint euenire. Sicca quide arefactione et humi
da hydropisim. Vez dispo inter quiete et somnu
et eoz contraria et qd sequit ea qd indicis cibi i hoc
est qz cibus indiget quiete et somno vsqz quo boa
fiat digo et qm sunt loco amboz motus et uigilie no
copletur digo. Et cibus quide grauis remanet in
sto plixe et digeritur aut remanet indigestus aut e
parue digois sed leuis cibus qm no digerit n. plon
gatur spatii remanentie eius non digesti imo qua
do non est in sto qui digerit ipsam corrumpit ve
lociter. Et cibus quide aut couertit ad illud qd ne
cessario facit digoez integra aut conuertit ad illud
qd necessaria facit conuersione aliqua et digerit di
gestionem aliqua non integra quare no attrahit cor
pus ex qritate cibi qua possibile est ipsuz sumer q
ritate qua idiget ex cibo et si ibi extenuatio aut n
digeritur oio. Et illud est secundu duos mos naz
ipic tunc aut remanet cu dispoie sua aut couertitur
ad subaz extranea corrupta. Et qnz sit illud in oi
digoe et vsqz in tertia et quarta. et ca illius accidit
hydropisim et cancer et formica et herisipila et mor
phea et baras et scabies et illud ideo quonia sanguis
non est digestus digoe conuenienti natu quat me
bra non attrahunt ipsam ita vt ipso nutrantur et
putrefit et fetet et no sit nutrimentu ex eo et si sit bo
na assimilatio eius cu eis et si fuerint illic yncemia
fex et caliditas denigrat et qnz sit nigredo eius si
milis pici et stous etia qm non digerit oio peruenit
res ad lubricitate intestinoz aut ad hydropisim.
Veru non conuertitur nisi ad hydropisim tympa
nit qm stous in ipsa hz impressione tante qritatis
qua facit vaporatione cibi et non qua digerit. Et
scias qz corruptio digois et debilitas eius et ad ulti
mu nocumentu eius qm accidit ex qualibet materi
a est facilius ad curandu qm sit qm accidit ppter debili
tate virtutis et malitia coplexionis confirmatam.

De corruptoe digois. L. ij.

Cibus corrumpitur in sto ppter cas que
sunt contrarie cas rectificationis eius et
ad summu ca in hoc aut est in cibo aut in
receptore cibi aut in rebus accidentibus superueie
tibus eis. Et cibus quide corrumpit in sto aut pp

quantitate sua aut propter qualitate sua: propter quantitatem quidem quoniam est plus quam oportet quare patitur de digestionem infra quam oportet aut est minus quam oportet et patitur de digestionem supra quam oportet quare aduritur et in cinerem conuertitur. Et ex primo huic corrumpitur cibum subtilis in stomacho igneo calido. sed propter qualitate quoniam est in seipso velociter suscipiens corruptionem sicut lac recentem multum et melones et plica aut tar de recipiens rectificationem sicut sunt tubera et caro bubali aut est superflue qualitatibus propter suam caliditatem sicut mel aut est propter frigiditatem suam sicut cucurbita aut est prohibens appetitum cibi cum proprietate que est in ipso aut in comedente sicut ille cuius refugit natura a cibo aliquo quoniam sit laudabilis aut sit appetendus ab aliquo: aut propter horam sue receptionis et illud est quoniam sumit et in stomacho est repletio aut remanentia alterius aut sumit ante exitum consuetum post expulsionem cibi primi et egressio nem eius aut propter errorem in ordine suo ita ut ordinetur qui est velocis digestionis supra illum qui est tardus digestionis et remaneat natans supra ipsam quam corrumpit et corrumpit illum qui commiscet ei. Et necessarium quidem est in ordine ut premitatur leuis supra grauem: et leuis supra stipticum nisi sit aliquid vocans egrum faciens necessarium ut premitatur stipticus ad retinendam naturam aut propter multitudinem specierum eius et misceantur alij cum alijs quare commiscet ille qui est in loco digestionis et ille qui est tardus digestionis. scilicet autem causa receptoris aut est in suba eius aut est causa alterius et eorum que circulant ipsum et accidunt in ipso et illud quod est in suba eius est sicut si sit in stomacho malitia complexio cum materia aut sine materia et debilitetur in digerendo aut pertranseat digestio sicut in scintilla in calido et flos aut sit suba eius spissa et zibum ipsius subtile aut sit comprehensio ipsius super ipsum non filis et non bona aut sit bona. Uel grauitas eius sit impediens stomachum quare ipse appetit deponere quod in ipso est quoniam non eueniant rugitus et inflatio et ista duo sunt ex causa debilitatis stomachi et destructionis eius sed illa que est causa alterius est sicut si sit in stomacho ventositas sepans inter ipsum et inter comprehensionem ultimam sibi cibum. Et quoniam dicitur quod multitudo eructationis est ex causa corruptionis digestionis non est in quantum est eructatio sed in quantum est ventositas quare extedit stomachum et facit natare cibum. Non ergo sit bona comprehensio fundi stomachi super cibum. Et ideo quidem faciens natare cibum est phibens digestionem. Et sicut si ad stomachum currat ex capite aut epate aut splene aut reliquis membris quod corrumpat cibum propter suam coitatem et non possit stomachus regere ipsum. Et multoties quidem effundit ad ipsum post digestionem et multoties effunditur ante ipsam. Et ex illis est ut sit illud quod circundat ipsum ex epate et splene frigidum aut male complexionis. factis autem propter causas recentem supuenientes cibo et receptori et sicut quoniam deficit cibo illud quo indiget de stomacho digestionis aut quoniam inuenitur motus super ipsum quoniam non indiget et commouet ipsum et corrumpit aut quia accidit potus super ipsum plus quam sit necessarius aut minus aut accit coitus sibi eum aut multiplicat cibaria super naturam digestionis aut balneum aut obuiatio acria vehementis frigoris aut male sube. Et ventositates retente in venire phibent digestionem et corrumpunt ea quod commouent cibos et mouentur in eis.

Et cibum quidem corrumpit in stomacho aut quia putrescit aut quia adurit aut quia acescit aut quia acquirit qualitate non proportionalem ad aliquam qualitatem consuetam. Et totum illud est aut quia cibum conuertit ad illud aut quia humor secundum illam formam commiscet cibo et corrumpit ipsum. Et quoniam est iste humor natans et quoniam est parum residens ad inferiora stomachi quare non dilatat neque peruenit ad os stomachi. Et quotiens addit cibum acescit et ascendit ad os stomachi et commiscet cum toto cibo et quoniam est huiusmodi humor penetrans in venis deinde reuertitur subito quoniam opponit ei oppilatio subito in facie meatuum cum quibus non prepat penetratio. Et quoniam stomachus est calidus abique materia aut cum materia cholericum effusa ex epate ad ipsum propter multitudinem generationis eius in ipso per viam fellis predictam corrumpunt in ipso cibi leues et digerunt fortes grossi sicut caro vaccina. Et splen est causa corruptionis cibi. Et scias quod corruptio digestionis quoniam adducit egritudines plurimas malignas sicut epilepsiam et melancholiam mirachiam et filia imo est mater egritudinum et origo chronicarum infirmitatum. Et quoniam corruptio digestionis conualescentibus et generat acetositas et indicat reciduatorem propter illud quod timeat de putrefactione. Et multoties quidem facit accidere corruptio digestionis pruritum.

De debilitate digestionis. C. iij.

Cause debilitatis digestionis sunt omnes cause quas diximus in corruptione digestionis: et sunt earum sunt illa signa. Uel effusio cholere ex illa summa non debilitat digestionem sed quoniam corrumpit eam. Effusio autem melancholie quoniam aggregat abas res et si multum etiam sicca et humidum ex hac summa non producit ambo sola ad hoc ut destruantur nam humidum producit ad hydropisum et siccitas producit ad arefactionem. Et ex causis debilitatis digestionis est raritas mirach et paruitas carnis eius. Et quoniam est causa debilitatis digestionis velocitas descensionis cibi aut per lubricitatem stomachi ex eis que scis in capitulo lubricitatis stomachi. Et non est illud ex causis corruptionis digestionis et non ingreditur in eis imo ingreditur in causis debilitatis stomachi. Et hic quidem descensus ante horam quoniam sit ex bonitate comprehensionis stomachi super cibum quoniam festinat expulsum suum motu suo et est foris. Et quoniam sit propter debilitatem retentiuam quare non retinet et non comprehendit sicut aut donec digeratur integre. Et quoniam est propter aptitudinem calidam aut phlegmaticam aut melicam et viscera et si milia quare non sit bona comprehensio. Et quoniam non sit bona comprehensio causa cibi quoniam est grauis aut mordacitudo cholericus aut est calidus aut stomachus habens complexionem calidam aut in potu sumit habens ipsum et cum ipso est complexio calida habens bonitatem digestionis aliquid calidum phibens digestionem et secundum plurimum corrumpit ipsam et non phibet ipsam tantum. Et huiusmodi quidem hominem sicut scis quoniam sanat et temperat digestionem eius potus aqua frigida et sili quoniam in stomacho sunt humores mali et proprie mordacitui distinguentes inter ipsos et iter cibos quoniam non sunt bone comprehensiones et retentores et est desiderium expellendi uehementer. Et illud quod est causa bonitatis digestionis est propter bonitatem comprehensionis. Comprehensio enim stomachi super cibum quoniam est integra et est non impediens digerit quod sibi pertinet. Et si est integra sed est grauata et stomachus retinet cibum retentione eius quoniam habet tremorem propter quantitas

quedine et appetens ut separet ipse est digo infra illa et non sunt eructatio et rugitus. Et si non est comprehensio et debilitas digois et rugitus et eructatio. Et quoniam producant debilitas digois et conuersio cibi ad phla ad treore et frigus extremitatu et commotione paroxismi febris. Mez pulsus non est plius factus in initio paroxismi febris. Et quoniam sit debilitas digois propter nauseatua satietate et repletioez antecedente. Et in libro quide mortis velocis dicitur quod si fr oculos eius qui hz nauseatua satietate et tarditate digois bothor nigra apparet silis ciceri et rubet ps eius et viridis sit pars alia tunc ipse in cipit cu diminutode ronis et morit in septia decia. Et ex cas corruptiois digois et destructiois eius est tristitia sicut ex cas bonitatis digois est gaudiu.

De signis debilitatis digois. L. iij.

Ilam quide que leuis est sigt grauitas et extensio et remanentia cibi in sto longior colucta. forte at sigt eructatio adduces sapore cibi p. v. horas et rugitus et nausea et extensio et estuatio anhelitus sed vltima sigt qd cibis n alterat alteratode de qua sit curanduz penius sicut si sit fritas supflua valde: et cibis qn no digeritur nisi tarde descendit tarde nisi sit ppter motuz vtutis ex pline ex mordicatode aut qualitate alia cotraria aut grauitate. Et sig eius que sit ppter coplexionez sunt ea que ia sciunsi et qd est comprehensio tremula absqz forti appetitu descensiois cibi et est desideriu eructuandi absqz enentu rugitus et eructatiois frequentia et singultus et inflatio petetes illud aut sicut si euemat post. Et sig eius in qua est ca desce sus cibi ante hora sunt lenitas egois et feter eius et paucitas mundificatiois epatis et corporis ab ea et quoniam accidit cu ea mordicatio et inflatio. Et significatodes quide eius que est ab humoribus calidis sunt sitis et puitas appetitus et eructatio fetida fumosa. Et illa que sit ex humoribus frs signt illud qd egredit ex eis cu vomitu et acetositas et calis appetitus cu sigtoibus frigoris et materiei predictoz in tractatu prio. Et illa que est ab apatibz et similibus signt sig eoz.

De cura. L. v.

Quoniam fuerit debilitas digois accidens a ca leui aut a repletode antecedente no plima tunc sufficiunt in ea longitudo somni et dimissio exercitij et vociferatiois et balnei et administratio vomitus cu aqua tepida et subtiliatio regiminis. Et qn est plus illa et maior et si post acceptione cibi mordicatio et nausea et eructatio perueniens ad sapore cibi qd vt sumat in potu aqua tepida multotiens et n cesset iterare donec euomat totu illud qd corruptu est deinde effundat sup caput eius oleu aliqd et vaporet venter eius et viscera cu panno calefacto et fricetur extremitates eius cu oleo de oliuis et oleo ros et effundatur sup ipsam aqua tepida et describat ei plixitas somni et phibeatur ei cibis i die illa. qd si in mane surrexit letus et fortis ingrediatur balneu et si n redat ad somnu et regimen subtiliatu et dormitacione pauca et leue tribus diebus continuis vsqz quo conuertat sto machus eius ad dispoez sua et quoniam indiget solutode ventris. Et pip quide est ex medicinis magis in-

natiuis ad digoez et somnus ois inuat digoez. Veru somnus sup sinistru est plumi inuamenti in hoc ppter copressione epatis sup stoz. sed somnus sup dextru est ca velocitatis descensiois cibi quoniam preparatio stoi facit illud necessariu. Et scias qd amplexari infante ppinquum ad hoc vt poluat secudu longitudine noctis est ex rebus magis inuatiuis ad digoez et oz ne supueniat ei sudor. Sudor eni ifrigidat et phibet inuamentu calefactois cu caliditate sua inuata: et oz vt n sit cu eo de anhelitu estuat. Estuatio eni et motus appetitus variant motuz vtutis nutritiuaz. Et sunt quida hoies q amplexantur catulu canis aut catu masculu nigrum. In debilitate aut digois sca ppter caliditate cu materia ex eis que conferit sunt oxyporuu diacydohiten et cibi acetosi stiptici almuati et collegati et qui sunt sumiles illis ex frs. Et confert ei pondus. ij. 3. suffus facti ex decz ros spodij tribus coriandri succi. v. sumantur in potu cu aqua granatoz aut oxyporio diacydohiten.

De signis corruptiois digois. L. vi.

Significatodes quide eius ex quibus cognoscitur corruptio digois manifeste si. Veru sigtoes que quoniam allocant et quoniam non allocantur sunt rugitus eructatio et mordicatio. Et sigtoes eius q sit ppter dispoes ciboz predictas sunt cognitio diuoum et motus eoz an sint multi aut suscepibiles putrefactois aut sit erratu in ordine eoz aut hora ipsoz. Et motus quide sup ipso est genus erroris ppter illud cuius rememoratio precessit et vt quotiens fecerit illud accidat corruptio digois et quotiens cauet et abstinet rectificatur digo. Signa aut accidentia ppter coplexione stoi et egritudines eius cognoscuntur ex signis predictis in capitulo aggregante et qn materia corrupta est i sto in ipso sunt nausea et accidentia q sunt cu corruptione digois frequentia n habentia vicissitudines et si sunt illic vicissitudines tunc medicine sunt ad uenientes effuse. In facta aut ppter raritate stoi et attenuationez texture villoz eius et accidentia dispois ad ipsum sicut ventustatis sig sunt plongatozoloz stoi et egritudinu eius et debilitas digois cu debilitate appetitus et attenuatio corporis. Et ex istis quide quoniam accidunt debilitas digois et destructio eius sine corruptione ipsius. Facta aut ppter ventositates signt sigtiones ventositatu predictes sed sigtiones effusionis ex mebris cotibus sum ex eis q diximus in locis suis vt consideres dispoes illius mebr i seipso et vt cognoscas an multiplicentur in ipso effusiones ad mebra alia in vjs aliis sicut vt cognoscas an ille cuius stous existimat ledi a catarris habeat catarru descendente ad guttur ad pulmonem et alia et signu casus corruptiois digois ppter effusione cholere est vt sit coplexio no cu illa cholericade deinde inueniant in sto mordicatio et natatio cibi.

De cura eius. L. vij.

Pincipiu illius est vt egrediatur qd est corruptu i sto ex cibo vsqz ad fine sui cu vomitu aut solutode ventris et vt rectificetur regimen eius qd comeditur et bibi et reduratur in oibus dispoibus ad illud qd necessariu est et vt expellatur cu cibo doec verificet eius doitas

quare mundificet stōus prius cū potu aque ros.
Si autē fuerit corruptio digōis ppter caliditātē stōi
aut ppter cholera effusaz ad ipsum in grossa cibos
eoz et declina cū eis ad frigus adeo donec sint si-
cut caro vaccina cū aceto condita et non ponas fri-
gida subtilia quoniam subtilia corrumpunt in stōis eo-
rū velociter. Et o3 vt ille qui ex eis cholericus ē
euomat an cibū. Et si fuerit illud ppter frigus cū
retur illud frigus cū eis q diximus in capitulo suo.
Et si fuerit ea raritatis stōi curetur cū medicis o-
doriferis sūpticiis predcis et cū cibis boni cibari ue-
locis digōis qui sunt facili declines ad excitationem
et sūpticitatē arte et cū seibus et reliqs q diximus in
capitulo aggregante. Et ille in corruptōe digōis
cuius ca est effusio cholere ex cursu predicto eui-
ens raro o3 vt conuulsat uomere ante cibū mul-
totiens: q si melioretur post illud et sumat cibū
abscondat hanc consuetudinē vt non debilitet stōa
chus ipsius et cū hoc o3 vt post vomitū sumat ro-
bub confortantes stōum repellētes qd effunditur
ad ipsum et assidue fiat emplz stōi ipsius cū eis q cō-
fortant ipsum ad expellendū qd ad ipsum effundi-
tur: deinde ponantur ei circuitus in quibus euomat
ante cibū secundū rōcinatōez predcis. In illis ve-
ro quoz stōi cibū acēscere faciunt si fuerit acetosi-
tas pua accidentalis sit inuamentū cū lactōe pemo-
rū dulciū et inuani coriandro qū bibunt ipsum an
cibū cū aqua et sūr mastix qū i potu sumit ex eo.
Si autē fuerit fortis tunc ex eis q conferūt ad hoc
fortiter magnifice vltie sunt sumiutes sūpti cūz
carui et sūr oia electuaria calida et electuarium Al-
ehabibi. Et qūz inuani cū glemabi infuso i aqua
calida: Et ex illis q ipsi conferunt est vt inuani
ad mansiōne hoc medicamen. 2. cymini seia aneti
amboz ana pte. i. ros. ru. ablatis capitibus ptes.
ij. cribellentur post contritiōe cū orali cuius dos
sit medietas. 3. i. cū vino cōmisto. Si vero indi-
gent eis q sunt fortiora hoc o3 vt vtant vomitu
post cōmestione salis et acetoli et acuti sicut foca ex
pectent itaq postea vna hora deinde euomant cū
sūrup acetoso mellino calefacto et succo rhaphani
et cū eis q cursu eoz incedunt et ex aqua mellis et si
milibus deinde medicent cū tro. ro. maioribus et
cū trisera. Et multotiens quidē n est necessarius in
ea vomitus qū est cū in ipsa sūptas sine materia p-
pt quā acēscit cibū et qū cibū acēscit pur tūc ē ma-
ior corruptio. et o3 vt hīs ea dimittat cibaria cūz
micis et iura et cibet exuamibus et frixis et eis q i
patellis coquūt et carne rubea. Et o3 vt corporūz
eoz cōplexio pmutet tantū. Et ex eis q verificat
o3 cibū corruptū in stō est vt expellat. qd si na-
tura sufficiens fuerit facere illud tunc sufficiat ipsa
et si natura n est sufficiens ad illud sumat diacymi-
nū secundū qritatē necessitatis si autē n sufficit ad-
iuuet cū reliqs electuarijs solutis de qbz sumatur
qritas pauca secundū mensurā qua educat tex et di-
acydoniten est ex summa eoz q eligunt ex eis. Et
si qūde bonitatis cōprehensionis stōi sup cibum
et bonitas digōis q est in vltio et contraria eoz sūt
ea q diximus in capitulo sūptiōnū. Qd si res ille p-
dicie n fuerint sūpti sentiant comuratio et grauitas et
desideriū minuendi qritatē cū constrictōe acciden-
te tunc scias q stōus est vehementis cōprehensio

nia sed est abhorrens summa cibi in qritate sua. et
scias q digestio est fundi stōi: et appetitus ori stō
machi.

De tarditate descensus cibi ex stō et velocitate de-
scensionis eius. L. viij.

Uladioq remanet in stō aliqd de cibo usq
circit. xv. horas i dispōe sūptas et. xij.
horas et illud est secundū cibū in lenitate
sua et sūgt illud inuentio saporis eius in ore et i eru-
ctuatōe: retentio naq cibi in stō n est nisi ppter tar-
ditatē digōis vltz quo digerāt expulsiō eius est p-
pt expulsiōe expulsiue qū cōplet digō aut ppter
motionē mouentē expulsiua sicut mordicatio cho-
lere aut mlie acetole aut alicuius eoz q dicemus.
Et n est sicut exstimauerunt qdā q ois ca in retē-
tione eius est strictura meatus inferioris. Nā si ef-
set illud n cēt polis exius denarij et auri vglutio
rū et vinū et lac non remaneret in stō et ambo nō
natarent in stō debili et facerent rugitū et inflatiōe
imo ca in descensione cibi naturalis est digō et vir-
tus stōi ad expellendū cui n est conueniētia magis
cū aliquo in dispōe cibi qū n accit stō nocumētūz
donec digerāt a bus. Stōus eni sanus cōprehēdit
ips et constringit sup ipsum meatus suus inferior
vehementer quqz adest hora expellendi dilatatur
et expellit stōus qd in ipso est cū villis suis latitu-
dinalibus et quotiens festinat digō festinat descen-
sus et si tardat tardat mli accidat aliqua cāz facien-
tū descendere cibū a stō qū nondū sit digestus ex
eis quas iā sūpti. Et qritas qdē equalis remanē-
tie cibi in stō et egressionis eius est illud qd est iter
duodeci horas vsq ad. xij. horas. Et cibū qdē
plurimū qū n digerit ppter sua multitudinē et ille cu-
ius qualitas est mala etiā tunc nullus eoz remanet
in stō sano fortis expulsiōis imo expellit ad infe-
riora velociter. Et qūz succedunt ei sūptas uēria
et colirica passio et qū fuerit stōus debilis quē cibū
grauat aut vlcerosus hīs bothor aut fuerit in eo
humor viscosus lubricus n morabit in ipso cibū
nisi pax et sit hoc siue sit debilis retentia siue di-
gestina. Et tibi quidē possibile est vt cognoscas si
gna q o3 te cognoscere ex cāis hōz ex eis q tibi p-
terierunt in capitulis predictis.

De cura eius a cuius stō tardat descensus cibi aut
in cūis stō natat cibū. L. ix.

Et cura illius est somnus sup dextrā. Ad-
iuuat eni ad hoc vt velociter descendat
cibū a stō quū sit debili adiutorij ad di-
gerendū: et adiunat ad hoc deambulatio subtilis et
fricatio pedū et confractio yemofutatis cū eo quod
scit in capitulo eius.

De cura eius a cuius stomacho festinat descensus
cibi. L. x.

Uida antiquoz fuerunt q noiauerūt istos
stōaticos sed postremo cecidit nomē stōi
sup aliud. Et ex eis q experta sunt illis ē
vt admistret eis emplz ex farina fenugreci et seia
lini et melle et in potu sumant ex eo etiā et ex eis
est vt sumant vitelli ouī assati et cocleariū mellis
et duo danic mastice contriti coniungant oia in cor-
tice ouī et assent sup cinerē calidū et sine intermissio-
ne moueant donec preparata sint et comedant et ad-
mistret hoc tribus diebus et o3 vt admistret ante

eibū aliqd ex stipticis ffrs si fuerit illic cōplexio ca-
lida : aut pmissū cū callis si fuerit cōplexio dclina
ad frigiditātē et tu is sciūsti oēs has medicinas. Et
oz vt dormiant sup cibū et non moueant n3 excite-
tur oio et vt stringant extremitates supiores.
De eructuatoe stōi et duritie eius. L. xi.

Quandoq; aduenit durities in stōi silis apā-
ti et tū nō est apā et est cā eius frigus ispi-
sans aut melia ingrossans intrans sine a-
postematōe

De signis. L. xij.

Sunt vt cognoscat cā eius et n̄ eueniat si-
gnum apostematis.

De cura. L. xij.

Erat emplz ei cū melliloto et croco et ma-
stice et balsamo et thure et bdellio et spica
et cordumeni et mugaibz et cera et oleo ro-
saz. Et silr oēs curatōes dē ad apata dura et pro-
prie ea q̄ dca sunt i capitulo debilitatis stōi ppter
duritiē. Descriptio alia bona ad hanc intentio-
nē. 2. cere. 3. vij. glutinis alimbalz. 3. iij. zinz-
beris oppoponaci amboz ana. 3. ij. aloes et galbai
ana amboz. 3. iij. olei de lilio emina. i. fiat ex e-
is emplz

De eis q̄ cōmouent eructuatoez. L. xij.

Quoniam in stōi accit ventositas et nō remoue-
tur et est retenta in ore stōi et impedit oz
vt eueit cū eructuatoe sicut eūant sup-
fluitates natantes cū vomitu et si non erūpit dige-
stione et natat cū cibo nisi accidat multitudo humi-
ditatū et phlatū ppatoz ad hoc vt conuertant in uē-
tositate: tunc enī necessariū est vt sit supfluitas in
cōmotōe eructuatois ex eis q̄ mouēt rē prauā. Et
ex eis q̄dē q̄ mouent eructuationē sunt organū et
folia rute et anisum et carui et calamentū et menta et
ameos et gariofilū et mastix et thus masticatū et hau-
sum.

De cura eructuatois supflue. L. xv.

Causas q̄dē eructuatois et sigtōes eius s̄
disposēs iā diximus in capitulo sigtionū.
In acetosa quidē conferūt patietī ea pota-
re diapipereon cū vino et q̄q; iuuant si in potu su-
mant ante prandū suū et cena suā coriadrī sicci pō-
dus aut. deinde bibant post ipsum vinū puz. Et
ex eis q̄ sedant ea secundū q̄ dixerunt quidā ē vt
liniat stōus cū stercore galline et calce. In fumosa
uero si est a materia conferunt apsimbiū et biera.
Si vero est sine materia ea q̄ infrant et extingūt.
et forte faciunt sicut sunt robub fructuū froyz et ei-
bi frigidū.

Tractatus. iij. de egritudibus instālibus et cōibz
accidentibus stomacho.

De apatibus calidis stomachi. L. i.

Stomacho accidunt apata calida pp-
cās cognitās q̄ faciunt accidere apā-
ta calida. Et ex illis cās sunt dolo-
res plongati. Et q̄q; sunt apata e-
ius calida sanguinea et q̄q; sunt co-

lerica.

De signis. L. ij.

Quando plongat in stōi dolor q̄ nō remo-
uet q̄uis regimē bonū fiat tunc existima
q̄ illic est apā. Illud autē apā q̄d est cali-

dū signū cū hoc inflatio vehemens et adustio for-
tis et sitis et se. inseparabilis et dolor pūgitius et an-
gmentū q̄d q̄q; sentit et q̄q; pducit ad pmissionē
sensūs et ad sirlez et ad meliaz. Quōq; extenuat cor-
pus et pfundant oculi et resoluit natura et multipli-
cat fluxus ventris et vomitus et sepat febris et mi-
norat urina et stōus comprimit sub digitis vbi p-
pt duritiē non cōprimebat sub digitis tunc iā sit
exitura et q̄n accit cū dolore in stōi frigus extremi-
tatū tunc illud est signū malū.

De cura. L. ij.

Quando autēumat q̄ apā calidū appz aut ap-
pebit ppter vehementia adustionis et infla-
matōis tunc melius est in principio vt in-
cipiat a repulsis et inungat stōus cū eis q̄ sunt si-
cut oleū de cydonijs et fiat ei emplz cū cydonijs et
corticibus cucurbite et portulaca et farina ordeiet
q̄ currunt hac via q̄uis abstinentia et subillatio ci-
bi et regimis magis iuuatina sunt eis. Quōq; medi-
earis apata stōi calida tunc caue ne in potu tribuas
solutiū forte aut q̄d uomere faciat na aduistrati-
o vomitus error est. Phlebotomia autē necessaria
est in plibus horis et aliena solutionē laboriosa et
vomiū et sis contentus cibis lenitiuis et medicis
sicut aqua ordeiet et almes et atriplicibus et cucurbi-
ta. Et multiplicare medicas lēficatinas sicut cassia
fistula non est malū et vt enatio fiat cū cassia fistu-
la quonia confert apati et exciat materia. Et q̄q;
admisceit ei ex hiera et aloes pondus dnoz danieb
vjz ad. 5. 3. et melius hoc est vt in potu tribuat
cassia fistula cū aqua endiuie et q̄q; ponit in ipsa ap-
simbiū puz quonia est inuatiū cū sua stipticitate.
Et q̄q; v̄unt in ea q̄da myrobalanis ego vero nō
declino ad eos nisi sint apata in via dubitationis et
ego abhorreo hoc. Et q̄n apparent n̄ oz vt admi-
stret. Et q̄q; dant eis in potu scamoneā cū sirupo
acetoso et ego abhorreo ea. Et q̄n apparent et n̄ est
ex huiusmōi excusatio tunc dē aloes aut. i. cū si-
rupō acetoso q̄uis dimittere ipz sit melius. Et ex
solutis iuuatis in principio est vt sumant aq̄ sola-
tri et aq̄ ediuie. 3. ij. et medulle cassie fistule. 3. ij.
et olei de cucurbita et olei amigdalū amboz ana.
3. ij. et dē in potu et sine cessatōe lenificet nata cū
hoc si fuerit licitas vjz ad diē. vj. Et oz ne sint
auti potare aqua ffram pīma neq; calida imo fran-
gant ea cū inieb aut robub fructuū. Et abstinentia
q̄d a cibo est ex illis q̄ eos valde iuuant et si do-
lor vehemens valde fiat dabis ei in potu pondus
3. ij. de seie cucumeris cū aqua ffram aut aqua albe-
la et sumant in potu aqua tabarzet etiā quonia ē iu-
uatiua valde et aqua ataraxacon etiā. Et emplā fa-
cta ex bella et capparibus et balauistis et alenifeli-
des sunt iuuatiua valde et apsimbiū q̄ ex co fit em-
plz confert apati phibens ne imbibat in oibus pti-
bus stōi. Et q̄diu calitas pmanet et si sit post. vj.
non abscondas aqua endiuie et aq̄ solatri et aqua ke-
kengi et aqua ataraxacon et pmissce cū illis q̄ transi-
erit septima tro. de ros. 5. 3. et aliqd de succo ap-
simbiū et de mastic et permisce cum eis etiam aq̄
feniculi et aquam apj. Et sit cibis vjz ad. vj.
exmes excorticatis cū atriplicibus et blitis et cucur-
bita cū oleo amigdalino aut oleo omphancino. Et
sunt illa q̄ in potu sumūt inieb et aqua prunorū et

succus endiuie et ataraxacon et in sine eius pmisce-
antur cum masticie et succo absinthij post. vij. autem
miscantur eis q abstergunt et maturant parup si-
cut sicla et alubleb et det i potu eis tunc sirupus ace-
tosus et qnz sumunt euz in potu ante illud aliquot
diebus. Et qnz sumunt ipz in potu cum violis nutri-
tis si no fuerit nausea uehemens impediens et illd
qde ylz ad. xliij. Quis sedat istauo et lenificat apa-
tunc est hora resolutionis. qu ergo declinat parup
introducant in emplis ea q sunt sicut masticia et ap-
sintibz et ponat potus ex sirupo acetoso absqz tio-
re. Et qnz sufficit sumere in potu castia fistula in a-
qua feniculi et apz et oleu amigdalini dulce ylz ad
fine eius. Et rectius tibi est qn ad summu puenit
cura hora mollificationis et resolutionis vt si audeas
sup ytraqz audata nuda cuiuslibet eaz imo pmi-
sce medicinas mollificationis cum stupicis na in hoc
vt sis contentus mollificationis est error magnus et
qnz pducit patiente ad morte sine sint medicine q
bibant aut polite sup ipz extrinsecus et si os qdez
dignior est hoc q epar. Et stupica concientia ad
hanc re sunt illa in qbus est aromaticitas sicut ma-
stix et rof. et galle et galia et balaustie et extremita-
tes arborz. Et ex oleis oleu de cydonijs et oleu de
masticie et oleu de malis et oleu de neriden et oleu
omphacini imo oz in estate et in principio vt ad
mistes in emplis a boz oleu rof et oleu omphaci-
ni et oleu de cydonijs et oleu de malis. Et i hyeme
et in horis resolutionis oleum de neriden et oleum
anetini et oleu camomellini et oleu de lilio et oleu
de masticie tepate. Confectio emplis boni in pri-
cipio et augmento et statu. 2. farina orde et fauicel
et nensar oinz ana. 3. s. rof. 3. i. et. 5. croci. 3.
5. violaz. xij. dragagani. v. altee camemille oi-
um ana. x. sandali. xv. masticie acatie balaustie
oinz ana. xv. cere et olei rof. cu qbus cociant.
Et ex emplis bonis in principio apati sunt radix
hlij melliloti cera et oleu violaceu. Et si oz vt e-
plz fiat cu lubricitate uehementi ventris imo te-
pet venter in primis deinde admistrent empla.
Et ex emplis bonis in hora status ylz ad declina-
tionem est illud qd. 2. cymas i qnanti et camemillaz
et melliloti et apsinthij romanu et spica et radice al-
tee et sandali et faufel et croci et gna lauri et q sunt
silia illis. Addat in stupicis in principijs et in reio-
lutius in postremis. Et ex medicis bonis i ma-
turando apa calidu cuius qrit maturatio et alme-
tere est vt sumant extremitatu rof et extremura-
tu apsinthij et extremitatu sepuine et corticu cytri ex-
teriorz et masticie et thuris oinz ana ps. i. et. 5. et cy-
donioz et dactilorum imaturoz et croci et aloes et
myrrhe oinz ana pte. i. et cere et olei camemillini
et olei de neriden oinz ana ptes. x. Qd si ca in eue-
tu apatis fuerit dolor ans de veritate cuius est ut
curet cu subtiliatis tunc qu puenit ad apa tunc opz
vt abscindas subtiliatis ab eo et sis contentus leda-
tuis doloqz sicut est adeps anatis et gallie. Et qua-
do antiquat apa tunc da in potu tro. de spica et fac
emplz ex emplis de bdellio cu gnis de ben deo in
antidotario. Et ex eis q conferunt ad hoc est cera
tu cu olco de baliama et aloes et cera alba. Et oz vt
admistret ceratu. 5. predcu in capitulo debilita-
tis stoi et emplz de melliloti est ad hoc iuuatiuum

valde. Et ex illis sunt camemilla et balaustie et se-
men lini et melliloti et altea ex qbus fit emplz et si
at ex eis vaporatio et embroca fiat cu decoctoe ipo-
ru. Et ex eis q sanant illd est illud qd. 2. rof. 3.
x. xilaloes. 3. ij. masticie seie edinie culcete oinz
ana. 3. ij. sumant in apate inflamato cu cafora i po-
tu aut sumant tria sextaria calie si. q decoquatur
in lb. i. aq donec remaneat medietas deinde cole-
tur et pgiat sup ipsam de aqua solatri et aqua ke-
kengi sacraati et buliat et pgiat sup ipsam. 3. 5.
hierapi. et sumat in potu ex ea ille q foris est tota
integre et debilis medietate eius. Et si indiget for-
tiori hoc addant ex seie apz et seie canlis et amoni-
acu et medulla cerui et adeps gallie. Et qnz indiget
emplis bolisimi et emplis cytrio. Et in hac hora qn
qz necessarii est vt in potu dent tro. de bdellio.
Et ex emplis iuuatiuis in hoc ca. est emplz hu-
iusmodi. 2. cere et olei de neriden amboz ana. 3.
i. masticie et ciperi et i qnanti et aloes oinz ana aur.
i. et bdellij. 3. ij. soluat in vino et aggreget inter
has medicinas secundu acceptioez emplis. Qd si in-
erit illic solutio ventris qnz erit necessarii vt po-
nas cu istis succu acreste aut succu apsinthij aut agi-
ges inter ytrunqz. Et de errore maxio est vt pro-
longet tepus tollerantie apatis et incessant fiat cu-
ratio cu infrantibus et sit apa in via vt fiat exu-
ra et phibeat a maturatio: oz ergo vt consideres
hoc. Et ia deus est q suspensoriu factuz ex lapide
beselis qu suspendit na vt tangat stoniz crit iuuat-
mentu eius magnu in doloribus eius et apatibus e-
ius. Dum aut apa sit dubellat et exiura nos iaz
linguare capitulu secimus ei. Qu vero apa e cho-
lericu oz in principio vt intret valde cu emplis in
infratis nouis pmitis cu sandalis et cafora et rof et
silibus et det in potu aqua orde cu aqua gnati mu-
zi et decocti cu canis: deinde post illud p aliquot
dies admistra aq solatri et ap endiuie. et post illd
qu appropinquat status miteat cu aqua solatri et a
qua endiuie parup aque feniculi.
De apatibus frs phlegmaticis. 2. liij.

Ita apata generant ex humiditate et mali-
tia digois et putate exercitij et ex reliqz
cais generantibus materias cronicas co-
arctantibus eas in valis et in viceribus quarum
cognitio preterit.

De signis. 2. v.

Quando inueneris signu apatis cu dolore
inquieta in oi dispo et augmento et no
est febris ne inflamatio neqz inquietudo sed
est humiditas lubrica et claritas coloris et paucitas
suis et malitia digois et paruitas appetitus: tunc il-
lud est apa phlegmaticu et tu significabis cu reliqz
signationibus predcis de humiditate coplonis stoi.

De cura. 2. vi.

In canone in hoc etia est vt si eues resolu-
tiua a stupicis. Resolutiua eni qbus indi-
ges in hoc sunt fortis resolutionis. Incepe
ergo in cura istoruz ita vt dea eis in potu aq apz
et aqua feniculi amboz ana. 3. ij. baurac. 3. ij. et
oleo amigdalino dulci qu sufficit deinde post il-
lud sumant in potu. 3. ij. olei de kerua cu tribus.
3. olei amigdalini ducis et decoctoe melliloti. Et
eius confectio est hec. 2. melliloti. x. radice feicli

7. aq. lb. iij. decoquant donec remaneat lb. i. et
da in potu ex ea. 7. iij. Et confert ista decoctio i
fopi in qua decoquit meliloti et ponant sup potio
ne eius. 3. iij. olei de kerna. 3. ii. olei sigdalini dī
cis. **E**x vnguentis aut et emplis est medicame
exptuz quod. 2. poli meliloti et amomi et came
mille et aneti omiuz ana. 3. x. et apsinthii et spice
aboz ana. 3. vii. aloes. 3. viii. mastice. 3. decem
turis. 3. vi. radicū altee. 3. xv. ammoniaci et op
poponaci storacis omiuz ana. 3. x. adipis anseris
et adipis galline oium ana. 3. ii. cere rubee. 5. lb
Et qd ex vnguentis est melius est oleū de neriden
et oleū de spica in quo iaz posita fuerint myrrba et
cordumeni. Et cōferunt etiā aspagi et alubleb cuz
oleo amigdolino dulci et sicla et caulis cū oleo oliue
et ea q siccant sanguinē ex cibis quoz digō est facil
et oz vt alienēt vomitū oio nā ipse in huiusmōi ē
malus.

De apatibus duris et grossis. L. vii.

Quandoq sunt incipiendo et qnz sunt a p
mutatōe ex apatibus calidis secūdu q ia
sciunt in principiis et qnz sunt sed raro
ab apate phlegmatico cui accit vt indurescat et si
gnificant ipsum cū sigtōibus apatū durities tactus
et multitudo varietatis et extenuatio corporis.

De cura. L. viii.

Canon in his etiā est vt nō eīes medicinas
resolutivas a stipticis et oēs medicine que
sunt vehementis resolutōis in fine apa
tū caloz sunt inuatiue hie et oz vt in potu sumant
lac camellarū fetaz assidue. Et ex illis q eis confe
runt est vt sumant tres aureos ex oleo de kerna
cū decoctōe casie. fi. q sit submersa in aqua radicū
Et si indiget eis q sē fortiora ponat in aqua radicū
sumatū iqnanti et mastice et capilli veneris cū re
liqs medicis oium ana po. i. et qn ponit cū oleo de
kerna olei de spica optas. 3. i. et olei amigdalī dī
cis optas. 3. ij. ē inuatiuū et sūtr qn in potu sumun
tur olea ista cū aqua mellis. Et oz vt admittret in
ēplis eoz medulla ossiū cerui et medulla cruris uac
cini et pinguedo gibbi camelli. Et ex medicis cōfe
rentibus ad hoc et in dubellati est illud qd. 2. me
liloti et fenugreci et camemille et baccay lauri et al
tee et apsinthii oium ana ptē. i. amoniaci turis a
boz ana duas ternas ptes resoluant gūme iste i d
coctōe ficuū. xij. cū vino cū melle deinde cōiunge
cū eis has medicinas et fac ex eis ēplz est eiz mirabi
le. **E**mplz aliud. 2. sordiū vrci p. vj. storacis
p. ij. mastice p. i. glutis alibath ptez. 5. fecis olei
de neride optatē qua cōficiant medicie. **E**mplz
aliud. 2. amoniaci. viij. meliloti. xij. cere. viij.
croci myrrhe bdelij iudaici oium ana. viii. olei d
balsamo lb. i. Et ex eis q valde inuatiua sē eis ē
oleū de succo vitis et ex eis q conferunt eis vald
st decoctio iros cū casia fi. **E**t emplz qd dixius
in capitulo debilitatis stōi cū duritie. Descriptio
empli boni. 2. mastice turis apsinthii oium ana
ptē. i. amoniaci croci aboz ana ptes. ij. cipi. iij. fac
ceratū cū oleo de neriden tante optatis qua leitas
fiat. Et qn accit illud qd raro conuenit. i. ex pmut
atōe apatis phlegmatici ad apā duzz tunc cōueniē
tior cura est ei emplz huiusmōi descriptōis. 2. a
moniacū bdeliū semē caulis amigdalas aaras sto

racē liqda mastice spica iqnantū cipuz gūme dissol
uant et alia terant et fac ex eis emplz. sintqz cibi eo
rū sicut aspagi et alubleb et oleū amigdalini dīce et
pprie eius qd pmutatū est ab apate calido.

De adubellati in stō. L. ix.

Multotiens errant medici in regie apatis i
stō: et pmutando sit exiura et multoties
incipiendo sit.

De signo capitulum decimū.

Et diximus sig inuū eius in capitulo apa
tū calidorum stomachi.

De cura capitulum undecimū.

Oportet vt incipiat a phlebotomia et a regi
mine stōi apati apate calido extrahere cū
quo sit posse vt prohibeat fieri dubellati
nā si sit dubellati et incipit ēē in via maturatōis oz
tunc vt sit res lenis. Et si autumas maturatōez p
pinq oz vt in potu tribuas lac recenter mulciū ui
ce vna post aliā cū aqua calida et tangas duritiē et
consideres an cōprimat et attendas cōmotōez et tē
more et cōpressionē apatis nā si nō cōprimat illud o
portet vt in potu sumat hīs ipz taraxaconē siccant
cū aqua fenugreci et tribuloz et oleo amigdolino a
maro. **Q**d si indiget fortiori hoc et est receptio i ui
a maturatōis iā addēs sup primā ponat in eis oleū
de kerna. Et ex eis q expta sē in hoc est vt sumat
i potu hīs ea taraxacōis sicce optatē. 3. i. et 5. se
mis almarui et fenugreci. 3. i. terat illud et bibat
cū qbusda lacibus recenter mulciū calidis sicut ē
lac aline et capraz et optas lactis lit trui. 3. et mi
scea cū eo ex galia pondus. 3. ij. eius. **E**t ex eis
q expta sunt etiā est vt sumat taraxacōis sicce. 3.
i. et feiculi. 3. ij. et seīs marui. 3. iij. terant et cri
belent et cōficiant cum lacte caprino et oleo silami
no et fiat ex eis emplz sup dubellati. Et oz vt fiat
balneū cū aqua tepida et vt ponat emplz aliqd sup
dubellati factū ex ficubus et camemilla et fenugre
co decoctis et sit in eo apsinthiū vt confortet et qd
qrit ex oibus illis est maturatio apatis et eruptio.
Quq existiaueris maturatōez postq iaz admittre
ueris balneationē pdeaz et empla predca et success
ris cū empla ficuū predcō substerne ei stramēta dū
plicia vt i culcitris et i calefacientibus et pcipe ei vt
iaceat sup ea verso ventre inferius donec rumpat
tur sub cōpressionē apā eius. Et in qdē cognosces q
iā ruptū est p detumitōez et attenuatōem et p illud
qd expuit aut cū solutōe ventris egredit ex sane
aut ex sanguine et oz vt in potu tribuas tunc aloez
cū aqua endinie. Quq erupit da in potu incarnati
ua qquis ille q euomit sanie ex stō suo su ad despa
tōez ppinqor q ad ipēz. Quq existiaueris i stōa
cho sanie extrahe ipsam cū solutōe ventris et non
moueas ipsam ad vomitū. Quq nō valent huius
mōi res admittre medicinas predcas in capitulo a
postematū duroz. Tibi autē cōuenientes ei i pri
cipio rei sē forbitōes scē ex aīlo et ordeo excortica
to et vitello oui. Et in fine eius illi in qbus ponun
tur aneti et fenugrecū secundū mensurā.

De vulneribus in stō. L. xij.

Stomacho qnz accidunt vlcera et boithor
ppē acuitatē hūoz q imbibunt corpus i
pfus et q obuiant ei ex ipsis. Et multoti
ens sunt ppē illud qd puenit ad ipsuz ex alijs.

Multotiens enī vlcera stōis ex catarro descēdē
te ad illud ex capite calido mordicatio aut corro
sio ppter suā putrefactōem q̄ putrescit et corrodit
stōis q̄ plōgat catarrus.

De signis conuenientie et differentie. L. xij.

Multotiens pducunt vlcera stōi et ppter i
nferioribus eius adminoratores anhel
tus et puocatōes sudoris et sincopi et ifra
ctionē extremitatū. Et q̄z signa vlcera i stōi fetor
eructatio et eleuatio vaporis facies incurret sic
citae lingue et exiccatione ipsius et est sincopis plu
ma. Et q̄z si in stōi bothor multiplicat eructatio
valde. Et tā distinguit inter vlcus factū in meri et
inter factū in stōi quoniam in illo qd factū est in meri
fētū dolor in ipso vtz ad posterius iter duas spa
tulas et in collo vtz ad initia pectoris et verificat
dispōez eius transiū de gluti quoniam sūt locum
dolorosum cū presentia eius et q̄z ptransu hunc lo
cū parūp. scā autē in stōi ore sūt q̄z dolor est in in
ferioribus pectoris et suppremis ventris et est ve
hemēior et deglutitū sūt ipz cū ptransiōe pecto
ris et plimū eius declinat ad mirach et minorat ex e
o anhelitus et infiat corpus et pducit ad sincopi plu
mū. Vtz scā in fundo stōi sūt exitus corticis vl
ceris eius in egōe absq̄ excoiatōe in intestinis et
inuentio doloris post q̄et eius qd sumū in inferi
oribus stōi et sūt dolor pūus. Et distinguit inter vl
cus i stōi et vlcus in intestinis per locū doloris q̄ i
greditur cibus in corpus et est exitus corticis q̄ egre
dit in egōe rarus et ē cortex eius subtilis. s. ex ge
nere eius qd egreditur ex intestinis supioribus. Et
sūt q̄z ex stōi qd dolor n̄ est in pibus vlcera
imo supra. Vtz multotiens appropinquat et ali
milat dysenterie. In eis autē q̄ sunt in intestis su
perioribus ōz vt tu valde mēdas. In vomitu
autē q̄ cortex ingreditur n̄ est vlcus nisi i meri aut
stōi. Et ōz vt q̄ tu volueris expiri illud vt abeo
egru ex aliquo in quo sunt sinapis et accitū.

De cura vlcera stomachi. L. xij.

Plaga recens q̄ sit in ipso ōz vt curet cum
medicis stipticis et dent cibi velocis dige
stionis et vlcenē medicine vlcera ole in q̄
bz ponunt flos eris et cerusa et lithargyriū et tunia et
silia imo ōz vt curentur vlcera stōi et corrosio in
ipso in primis cū mundificatōe cū eis q̄ sunt sicut a
qua mellis et iuleb. Et n̄ ōz etiā vt sit in purgato
rio fortitudo purgatois et ledat vlcera plusq̄ ōz.
Et ōz vt sit eoz absterio et ablutio ad inferiora.
Qd si fuerit illic corrosio et caro mortua ōz ut me
dicet cū medicamēte mundificante carnē mortuam
et incarnante et faciente nasci carnē. Et ōz cōueni
ens est hiera picra ad illud et q̄ mundificat ōz vt
in potu dent lac acetolum vaccinū a quo abiatū est
butyr et sirupus de cydonijs et gnatīs et silibz et de
tur etiā aqua ordeī cū gnatīs et sirupi de fructibus
stipticis. Et ē q̄z necessariū vt cibent ventribus
vituloy et edoy cōditoy cū aceto. Et scias q̄ q̄ di
u n̄ mundificat sordes tota n̄ est inuamentū cui al
terius n̄ administratiois cōsolidatioz. Et q̄ ad
mistras incarnatiū et egritudo est in pibus meri
et ore stōi tunc pone in eis ex glutinatis aliqd ma
gnū sicut est gūmi et dragagatū. Et q̄z confert vl
ceribus stōi siloniū et conferunt etiā n̄ o. de hara

be p̄cipue si fuerit illic vomitus san et conferunt
eis oia rob fructuū. Et q̄z confert rob eupatorij
et rob apsinthij et q̄z si in stōi vlcera et n̄ est excusa
tio solutiois ventris ppter aliqd vocantiū ad hoc tūc
ōz vt soluas ventrē cū eis q̄ si sicut casta si. Qd
si accidat ex vlcerebus solō ventris curet cū tro.
de spodio et robub stipticis cū aqua laue decotti.
Et si fuerit illic corrosio curet cū eis q̄ diximus in
cura sputi sanguinis.

De bothor in stōi capitulū. xv.

Confert eis mundificatio cū solōe eoz q̄
bus concessum est fieri solōez ventris in
vlcerebus stōi et cibari cū gnis gnatū cūz
passis et lacte decocto cū ferro ignito.

De ruptura stomachi. L. xvi.

Mox stōis disrūpit fortasse n̄ euadunt ni
si pauci a ruptura pua.

Tractatus q̄ntus de dispoibus stōi ex pte eius qd
ipse cōprehendit et egredit ab eo et aliq̄bus dispo
ibus mirach et q̄ sequuntur ipsuz. Inflatō stōi. L. i.

Quandoz sit ppter cibū q̄ i ipso est humi
ditas extranea q̄ conuertit in ventosita
tes et n̄ est p̄ole caliditatis si est equalis vt
resoluat ea ita q̄ n̄ resoluat ipsam ad ventositatē.
Et q̄z si ppter caliditatem digestiū q̄ est debilis.
cibus nanq̄ q̄uis sit nō inflatiū in natura sua tñ
q̄ debilitat in ipso caliditas euaporat et facit acci
re ventositatē. materia nanq̄ i sua suba si n̄ est uē
tositas plume nō facit in ventribus euenire infla
tionē nisi sit caliditas minorata et moueat et n̄ dige
rat sicut si priuē caliditas oio n̄ associat ei inflatio
et si sit ex inflatiū: et oē a quo nō accit inflatio nō
accit ab eo inflatio nisi aut ppter se ipm. s. ab illo in
sua suba aut ppter duas res preter ipm quaz vna ē
dominū caliditatis sup ipluz et altera frigus qd n̄
mouet aliqd. Et q̄z est caliditas apta ad digerēdū
et materia obediens ei et mouet pillud qd ea retra
bit ab ipsa ex potu aq̄ plume sup ipsaz aut motu cō
mouete ipsam. Et q̄z est cōplexio cibi inflatiua si
cui falcioz et leniū et silū et nō conferunt forti
tudo virtutis et alienatio loco digois nisi sit cali
ditas fortis vehemētis virtutis et materia vehe
mentis hūctatōis. Et ex medicis inflatiū est vi
nū grossū et dulce ppter grossitiē eius nisi sit dulce
do subtilis et generat ab eo ventositas subtilis.
Et q̄z est cā inflatiōis essentia cibi calidi in natā sua
na q̄ ipse inuenit dispōez q̄ calcfacit q̄ sit digō et
egredit ex hoc qd ipse est calidus potentia ad hoc
vt sit calidus actu materia frāz humida resoluit i
plum et facit ipsum vaporare. Et q̄z sunt inflatiō
et rugitus ppter vacuitatē ventris cū hūditate cru
da vitrea in stōi. Ipsa enī q̄ occupat caliditas na
turalis ab ea cū cibus est q̄ta et q̄ caliditas expedi
ta puenit ad cā resolui in ventositatē. Et q̄z est
cā in hoc q̄ natura q̄ inuenit vacuitates et mouen
tur virtutes mouet aer effusus in spatijs et mouet
cū eo residuū vaporū hūditatis et est sicut ventosi
tas. Et q̄z sunt cā in ea multitudo melie et egritu
dines splenis. Et multoties sit frigus supueniens
corpori exterius cā inflatiōis et ventositatis ex qua
replet corpus ppter ea q̄ debilitat caliditatem opā
te in materia et facit opatoez eius media opatoez et
eius operatio est digessio humiditatis et medicatio

operatio est vaporatio et quoniam multiplicat inflationem in ventribus conualescentium indicat conversionem. Et egritudo almirachiatum plurimum fit propter vehementiam caliditatis stomachi et oppilationem eius usque ad corpus quare redit et retinet in partibus stomachi et facit acetosam eructationem et accit vomitus stupefaciens dentes precipue si coicat splen et est ego hunda et ingrossatur san. Et quoniam est illic aqua faciens vaporem melicium et facit euenire melancholiam.

De signis capitulum secundum.

Illaz in qua est causa generatio ventositatis et inflatio sub cibo signum redditus ad cognitionem secundum subam eius quod sumitur et quod inflatio non est plima valde neque in horis bonitatis cibi et quod eructatio quoniam iterat bis aut ter sedatur eius malitia. Et si sit quoniam causa in ipsa est humor signum est assumptio aqua et commotio sonans et ad summum quod accit ventuti digestione. Dia enim cognoscitur per inuentionem cause et remotionem inflationis cum alteratione regis. Et dicitur quod inter inflationem melicam et illam quod est ex humoribus malis crudis est quod inflatio melie est cum siccitate et alia est cum humiditatibus. Et sic ex causa alijs signum est inuentionis aliaz rax.

De cura capitulum tertium.

Sic est causa inflationis cibum dimitte ipse tendens ad alium et meliora regimen futuri et non ledatur digito et versus quo fit illud oze ut dormiat hinc ea super ventrem suum supra puluierem plenius eis que calefaciunt sicut est cotum. Et si est causa eius frigus stomachi et debilitas eius curetur cum eis que opus ex illis que dicitur sunt in ea. eius. Et yngatur cum oleo aliquo in quo decocta sunt subtilia disrumpentia usque totitate sicut ameos et keisim et cyminum. Et si indiget fortioribus illis: tunc sint ruta et semine eius genna lauri et alaiude et siseleos et sit oleum eius oleum laurinum et oleum de kerua et que sunt filia illis. et quoniam sufficit inungere membrum ex oleo aliquo cum quo permisceat anetum et que currunt cursu eius deinde cum emplastris fortis resolutionis sicut emplastrum factum cum isopo et aneto et aqua cineris et silibus. Et quoniam sunt necessarij a clisteria cum humiliori oleis et quoniam ponit in eis piper. Et si fuerit frigus ex materia grossa non dabitur in potu istas medicinas. Quoniam enim ipse addunt in commotione ventositatum imo oze ut purgatus materiaz in primis deinde demus eas in potu. Et si frigus fuerit purgatus et fuerit materia pauca si curabimus de hoc imo dabitur eas in potu. Et ex eis que in potu dabitur et magnificat eorum inuamentum est manipulus polij decoctus in aqua vel euenit deinde sumat ex ea in potu aut misceat decoctio calameti fluuialis cum melle et sumat ex ea in potu et decoctio galange inuatiua est valde et galange sicut est et galange coactum cum sirupo acetoso factum pilule pue si cut cicer et sit dos eius aut. i. cum aqua calida et ex eis que solone educunt ventositatem plima et humiditate pauca. Et ex eis que sunt maximi inuamenti in inflatione accidente est castoreum quoniam bibit cum aceto permixto cum aqua et rob cum oleo antiquo et proprie aceto alaiuden aut squillico. Et dicitur quod calcarius porci aduersus est bonus ad hoc et quoniam sufficit in ea que leuis est ut in potu sumat vinum purum parum bibat illud deinde dormiat si ipse et surget sanus ab egritudine sua.

Unguentum conferens ei decoctum nigelle et g-

na lauri et ruta in vino vehementer et colet deinde coquat ex oleo medietas illius vini cum ipso donec remaneat oleum deinde fiat inunctio ex ipsa. et similiter oleum de lilio. Dixerunt quidem alio est inuatiua valde infantibus quorum inflatur ventres. Et inflatio inseparabilis melancholica curatur cum eis que sunt ut saggenca et alcadicon et ameos. Et si indiget euacuacione forti administra pilulas fetidas et pone super spongiam insusam in aceto forti valde et melius est acetum alaiude.

De rugitu capitulum quartum.

Dues cause inflationis sunt ipse eadem cause rugitus quoniam accidunt ille cause inflationis et nititur natura eas expellere et non potest et non expellitur ad superiora neque ad inferiora imo mouetur in vasis intestinalium tunc est rugitus et proprie quoniam est in intestinis subtilibus strictorum meatuum. Quoniam permittatur ab eis ad ampla intestia. s. grossa quiescit et minoratur. Verum sonitus eius tunc est gravis cum hoc quod est minor. In subtilibus vero est acutus cum hoc quod est plurimus. Quoniam permittentur ille ventositates cum humiditatibus non sunt pure et quando inueniunt spatium et sunt inflantes commouentes sonitum faciunt provenire sonitum vasis habentibus strictum collum. Et claritas quidem sonitus significat mundificationem intestinalium aut exiccationem fecis. Et cura quidem rugitus proxima est curre inflationis et ille qui inuenit ventositatem in ventre cum febre pauca bibat aquam cymini cum terebinabin in loco penidarii.

De lenitate stomachi et lubricitate. l. v.

Quandoque est causa eius malitia complexionis stomachi et raro fit ex complexionis calida simplici quando peruenit ad hoc ut mortificet retentiam et quandoque fit propter malitiam complexionis siue cum materia lubricante aut abique materia et quandoque fit propter vlcera in stomacho que leduntur ab eis que ad ipsa perueniunt quare mouetur ad expellendum ea et quandoque est causa eius debilitas adueniens retentive. Et quando accidit post lubricitatem stomachi et intestinalium et lenitatem eorum eructatio acetosa est secundum dictum hippocratis signum bonum. Significat enim augmentum caliditatis diminute nam si non fuerit caliditas non erit ventositas neque eructatio.

De signis capitulum sextum.

Mota sunt et non est necessarium iterare ea.

De cura capitulum septimum.

Suerit causa eius malitia complexionis calide cum materia tunc oportet ut educat humor cum facilitate et administratur post illud robur fructuum stipticorum aut aqua sanic ordeide decocti cum milio. Et si prolongatur illud est necessarium bibere ea que sunt sicut lac acetosum vecinum decoctum aut in quo extinguunt ferrum et lapides cum quo sunt admixte medicie stiptice sicut spodium et ros et karabe et balaustie et alcort et hypoquididos et pnciant si media lib. lacis acetosi. 3. v. de medicis et admixtrent si stouz epla dca in antidotario et sit cibus ex leuibus excorticatis et rizi et milio cum succis fructuum stipticorum sicut est aqua acreste et aqua

gnatorum acetosorum et aqua cydoniorum acetosorum. **Q**uod si in inuicis excusatione quoniam cibus eos carne cibabatur eos illis qui sunt ex carne pullos et cubi tabegi asata valde aspersa acetosis predictis. Et scit ex istis cura eius qui est raro et minus ex calibus huiusmodi egritudinis propter complexionem calidam puram sine materia ex eis qui docui te in ca. coi. **Q**uod si fuerit ex frigore cum calefactis curet ebibitis. Et emplastrum eius sunt ex eis qui iaz expoluit in loco suo et fiat cibus eius ex canabio et minutis auibus assatis et pullis etiam quoniam sunt tarde remanent in stomacho et puluerizent cum speciebus odoriferis calidis stipticis aut calidis pmi-ctis cum stipticis. Et si fuerit illic materia eiet cum eis quorum ptergi declaratio et admistret vomitus in o septimana et admistret elcuarium alcanzi et elcuarium de gnis myrti et electuarium de scoria ferri et de tur in potu vini purum antiquum. Et si fuerit ex vlcerebus curabis vlcera sua cura deinde regimine adhibe confortando stomachum. Scit autem ex debilitate virtutis retentive cura est ut admistrent sirupi stiptici cum speciebus calefactis odoriferis in potu sumpti et ut emplastrum supponit. Et ex eis qui conferunt ad illud est electuarium de xilocaractis cum aqua sentici huiusmodi aut medicamentum de sumach cum aqua de xilocaractis aut suffus de gnis gnatorum cum robore de cydonis acetosis puro aut alcanzi cum robore myrti. Et ex illis qui ei maximum adest inuamētum sit tro. enistides et troscici. de balaustis et epim de asinthio cum stipticis. Libi autem pxi sit illi quos diximus in ca. copiosis calide et huiusmodi et allata et fricta et ea qui in patellis cum robore. Et scias quod aqua ordeii cum tamarindis inuatiua est ad difficultates egritudinum.

De vomitu et subuersione et nausea et estuatione stomachi capitulum. viij.

Vomitus et subuersio sunt motus stomachi ad expellendum ex eo aliquid quod est in eo per viam oris. Et subuersio quod est vna duorum est motus expulsorius cui non associatur motus impulsus et vomitus qui est vnus ipsorum et ut associetur motui facto ab expulso motus expellendi ad exteriora. Et nausea est dispositio stomachi quod quasi suscipit hos motus et est. q. declinatio eius ad hos motus aut multum temporis aut pui temporis secundum susceptionem materiei. Et iste quod est dispositio contrarie sunt appetitibus ex oibus partibus et subuersio nature dicitur nausea inseparabilis et quoniam dicitur obstructio appetitus. Et vomitus quod est alius est acutus estuolus sicut in colirica passione et sicut accit ei qui bibit medicinas vomitum et alius quod est sicut accit stomacho matricis. Quoniam ergo accit subuersio tunc iam accit aliquid quod commouet os stomachi ad expellendum aliquid ad propriam viam et illud est aut qualitas operantis aut operantis eius materia ex qua ipse ledit aut membri coicantis sicut cerebri aut aduentus percussiois aut materia grossa ibibita aut infusa in ipso corruptis cibis aut cholericis aut humiditas mala putresca sicut accit pregnantibus aut huiusmodi mala sunt tremula debilitans os stomachi abique malitia cae aut huiusmodi grossa et adhe-rens aut multa quoniam quoniam sit ca alia. Nam quoniam sit verbigia san. aut phla dulce spatium ex huiusmodi quod nutriat corpus et nutriat etiam stomachum. San. eniz nutriat stomachum et phla dulce naturale coueritur etiam in san. et nutriat stomachum. **U**lex ipsum non nutriat eum quoniam quod accidat et quale puenit ad ipsum sicut quoniam

nutrit eum quando gradat aduentus eius ad ipsum ex uicis alteratibus sanguine ad complexionem stomachi et affluatibus ipsum et ex uicis predictis in anatoma nisi accidat propter eam cum qua non inueniat stomachus nutrimentum oio et non affertur ad ipsum vne quod ei conueniat et libenter suscipiat ipsum et digerendo faciat ipsum sanguinem sicut multotiens effundit ad ipsum epa non per viam vnam rui spargentium sanguinem imo per viam vnam per quas penetrat huius sanguinem bonum et conuenientem non plim quantum ut nutriat ipsum secundum semitam quod ipse ex eo exerceat et couertat eum cum sua suba ad suam similitudinem. Et illi quod errauerunt qui existimauerunt quod sanguis non nutrit stomachum et iudicant de eo iudicium emitti autum absolutum. Et quod hoc sunt qui hnt periodos in melia consuetos et in eis sunt sani et quoniam perducit ad aduersionem in meri et gutture imo vlcus. Et ex nausea est que est signum crisis et quandoque est signum malum sicut in febribus pestilentialibus. Et quando multiplicatur in conalescentibus indicat conuersionem. Et de vomitu quod est cretico est qui confert febribus acutis et apatibus epatis qui sunt in latere co-cao. Et est vomitus qui accit in accessione febrium et quoniam sunt in stomacho et in visceribus interioribus apata et proprie calida et sunt facientia venire vomitum propterea quod declinat ad expellendum propterea quod ledit ex quo libet tactu accidit eis aut ex quolibet cibo aut medicina aut humore aut membro molificato. Et nausea quod est quoniam remanet et non pmutat ad vomitum et ea est ne hementia virtutis retentive aut debilitas qualitatis qui facit nausea aut paruitas eius ita quod quoniam super ipsum sit motus alienat vomitum imo mouet vomitum. Et illi cuius stomachus est debilis accit ut sincopizetur ipse et non possit uomere propter vacuitatem stomachi sui aut propter paruitatem humoris ledentis ipsum siue sit imbibitus siue non imbibitus si loco huiusmodi stomachi et oris eius est stomachus fortior et os stomachi fortius non sincopizaret ipse neque pateret ab ipso. **U**lex propter debilitatem eius patit ab eo et propter debilitatem eius et paucitatem materiei non est ei posse ut euomat ipsum. Quoniam coe- dit post ipsum cogit euomere propter duas res. quarum vna est quod humor quoniam est nocens ei patet non mouens neque laborare faciens quodiam est in fundo stomachi et quoniam cibum eleuat ipsum cibum et multiplicat. et secunda est quod adiuuat cum quantitate cibi ad expellendum ipsum et vin- cendum. Et quoniam subuertit aia et commouet nausea caliditas et siccitas accites ori stomachi et facit qualitate sua calida illud quod facit humor vicinus quantitate sua cala etiam. Et in admistrazione quod est vomitus cum equalitate est inuamentum maximum. **U**lex assiduatio eius maxime debilitat virtutem stomachi et facit ipsum lacuna sup- fluitatum. Et vomitus quod est creticus euadere facit spas- mum. Et multotiens accit febricitantem spasmus aut epilepsia aut sile epilepsie subito et euomit humorem ut est hos eris aut indicium et euadit. Et quoniam facit etiam euadere ex suber et ex augmentatoe reponsali in febribus et alijs. Et multotiens vomitus sanat ex sin- gultu clamoso. Et ex admistrazione vomitus cum equalitate couerunt renes et curateo nocumentum eorum et nocumentum pedum et sanat eruptio venarum deferenti- um sanguinem et arteriarum. Et amat quod est ut admistre- tur in mense bis et melior horarum vomitus est illa qui est post balneum et postquam coedit post ipsum et implet. Et nos quod iam subtiliter perscrutati fuimus emoz

de hoc in libro prio. Et stous qdē debilis quotiens
cibat accit ei nausea et subuersio ai et si fuerit de-
bilior paz n poterit retinere illud qd recipit imo
expellet illud ad superiora et inferiora. Et debili-
tas qdē stōi qiz sit ex spēbus malitie cōplexionis
et tu scis q de cāis quarunda spēz maliue cōplexi-
ōis sunt qda qbus adiungit resolo spūs sicut ē solo
ventris plima et maxie sanguis. Et tu scis q ex de-
bilitantibus sē dolores vehementes et tristitie et te-
num et fames vehemens. Et ipsa etiā sunt ex cāis
uōitus s3 seita introitus debilitatis s3 stōuz et vōi-
tus dolorosus et uelocit al' vehemēter euōit cibū
et expellit ipz. Et illi cū supuenit frequenter nau-
seata facietas et q cōcedit nō fm veritate famis nō
verificate accidit in primis qn comedit adustio al'
angustia vehemens valde quaz n tollerat deinde
cōuertit eius eē ad hoc vt euōat totū qd cōcedit.
Et deterior qdē vōitus est ille q est vōitus sāgui-
nis nisi s3 necessitate qua dicā: tunc. n. ē s3gtio for-
titudinis nature et seqt ipz vōitus niger. Et cā i hoc
est malitia quoniā ista duo n s3 gērata in stō imo n
sunt nisi expulsa ad ipm ex locis lōginq et mēbris
alijs et s3gt nocuentū in illis mēbris et fm cōita-
tē stōi et obedientia ita vt debilitent ipz. Et signi-
ficat vōitus sanguis pprie motū eius egredientez
a necessitate et vōitus sanguis qū egredit a neces-
sitate portendit mortē. Et vōitus qdē purus est ma-
lus. cholejcus qdē s3gt supfluitatē calitatis. et phle-
gmaticus s3gt supfluitatē frigoris simplicis puri. et
vōitus qdē diuersoz colorz deterior est nigro. Et
ex illo q est vt flos eris et vt succus porri est ma-
lus pppter illud qd s3gt de aggregatōe hūoz malo-
rū. et ex dispōe mala est vt sit os stōi subuersum.
patiens sūcopi et sit natura restricta: tunc. n. illud
qd sedat vōitū addit in retentōe nature et illd qd
resoluit natura addit in vōitū nisi sit illud qd facit
sūcopi hūor subtilis aut cholericus. Et curetur di-
spō cū aqua prunoz et tamarindoz et silibus et con-
fert vtriqz rebus sil. Et sunt hoies qda q nō ces-
sant appetere cibū et quotiens replent eo euomunt
ipz aut expellunt ipz ad inferiora deīn redeūt et nō
cessat ille labor eoz et ipsi tū uiuūt uita sanoz ac si
illud sit res naturalis eis. Et ecce hic qda auis ē ca-
piens locustas q nō cessat cōedere locustas et expel-
lere eas et non faciat toto tēpore quo inuenit eas et
est aliud aīal huius pprietatis. Et sunt qda hoies
q qū cōcedūt existimant q si moueant euōent aut si
irascant aut loqūtur aut moueāt motū aīali euōent
et cā in hoc est illud qd sciūsti. Et sanior qdē vōi-
tus ē pmissus medius in grossitie et subtilitate et ē
ex hūoribus q sūt cōiueti ipsi sicut phlegma et cho-
lera. Ulez ille q ē vt succus porri egritudine signi-
ficat malitiā et viridis ad nigredinē declinās sicut a
zul et indicū fm plimū s3gt congelationē calitatis et
sunt pter illū q est vt succus porri et flos eris quia
qiz cōtigat vt sint ambo pppter adustionē etiā. Ulez
adustio q nō ē a vehementia frigoris et cōturbati-
one eius est declinās ad splendorem et claritatem et
ad illum qui est vt succus porri mortē virtutis q
uis vōitus citrinus et vt succus porri et vt flos e-
ris multiplicet in ipso in cuius epate est cōplo cala-
valde. Et accit hūi apā calidū in epate uōitus cho-
lericus deīn vōitus vt succus porri deīn vt eru-

go eris et sit cū nausea et singultu. Niger vero nō
sit nisi in apatibus splenis et in fine veris et est ma-
lus. Et fetidus est malus et pprie qdēq amboz in
febris pestilentialibus. Et qn inuenit subuersio
in die quarto egritudinū et sit expulsio vōitus ē in-
uacuum.

De signis portendentibus vōitū. L. ix.

Sunt nausea et subuersio antecedentes vōi-
tū: et qn tremat labiū et accit tensio hypo-
condrioz ad supiora tunc iudica ipz ades-
se. Signa autē hūoris mali putridi facientis nau-
seam et vōitū si est calidus sunt sitis et sapor malus i
ore et putrefactio apparens. Et s3gt qd ex illo hūo-
re sit saniosus sunt intueri ipz ex pte vōitus et ve-
hementia nocuenti stōi ab ipso cum eius lenitate
quoniā ipse nō nocet nisi ex qualitate sua nō qn-
tate. Signa hūoris boni non mali q facit illud cuz
sua qritate sunt vt non sint illic vapor et putrefa-
ctio et sapor malus et vomitus malus et sedant ipz
si fuerit subtilis medicīne potice. Et si fuerit gros-
sus medicīne subtilitatie. Et s3gt multitudinē hu-
miditatis multitudo vōitus nō mali et multitudo
egōis et multitudo saline et precipue si pcellerit nau-
seata facietas. Et signūz eius cuius cā est malitia
cōplexionis oris stōi est q nō tollerat illud qd eis su-
pucit imo mouet ad expellendū illud vna mali-
tie cōplexionū pdcapz. Et eius q sit pppter cōitātē cer-
bri aut epatis aut matricis signa sunt s3gt egritudi-
nū epatis al capitis et a ioz.

De vomitu sanguinis. L. x.

Et sanguis qdē qū per vomitū egreditur
tūc est ex stō aut meri. Et cā in illo aut ē
eruptio vene et scissura eius et ipsius inci-
sio. Et multotiens sit pppter vōitū plimū aut vēria
solutionē scām ex catarruco calide cōplonis aut eru-
ptio apatis nō maturi aut pppter sāguinē a capite cur-
rentē ad stōuz a loco q ignoratur aut pppter effusioēz
sanguis ad ipz ex epate et ex alijs mēbris et pcpue
qū retinet illud qd oz eūari ex sanguine aut accit i
cilio mēbri et supfluit nutrimentū eius fm modūz
cuius declaratio pterijt a me in radicibus aut accit
mēbro dimissio exercitū consueti aut potius sāgu-
suce suspēse in meri aut stō aut accidit fistule i stō
macho. Et cā eruptiois venaz et scissure eaz ē illd
qd sciūsti in libris vltū et illud qd dixi in prin-
cipio huiusmōi tractatus: et oz vt tu cognoscas ex
eis illud qd est ex mollificatōe venaz cū subtilita-
te et sua mollitie et qd est ex vehementia exiccatō-
nis earū aut aliud pppter grossitudinē eaz. Et multo-
tiens qdē sit vōitus san. ex sana virtute et expel-
lit sanguinē ad pte quā inuenit in dispōe expulsiōis
eius conuenientiore. Et pppter hoc multotiens est in
vōitū duaz lb. sanguis. v3. tranquillitas et iuuamē-
tū et illud est qn effundit supfluitas splenis et epatis
ad stōum egredit uōitus et expellit et illud qd est a
splene est nigrū et turbidū et qiz est acetolūz et nō
ē cū istis duobus dolor. Et multotiens qdē vomi-
tu expellit hō frustūz carnis et cā in illo est caro ad-
dita verrucosa aut fistulosa orta in stō et abscindit
pppter cām aliq et expellit ipsaz natura ad supiora.
Et ois vōitus sanguis cū febre est malus sed qū n
est illic febris qiz n est malus.

De signis capitulum vndecimū.

Tlle qđe qđ est a stō distinguit ab illo qđ ē a
meri p locū doloris nisi sit ex aptōe ue-
narū nō ex corrosiōe ⁊ vlcēibus qđ nō
sit illic dolor. Et illū qđ ē a corrosiōe sūt signū ul-
ceris qđ pcessit ⁊ sanguis egredit ab eo in primis
paulatim deīn emanat res plūma. et illius qui ē a sa-
na virtute est vt nīhīl de cōsuo imutātū sētāt pa-
tiens ⁊ inueniat leuitatē post egritudinē ⁊ sit san-
guis sanus nō calidus corrosiū aut vlcēosus.
Et eius qđ est ex sanguiflūa ē qđ sanguis qđ ē ex ea ē
subtilis saniosus ⁊ ille tā bibīt de aqua in qua sūt sa-
guiflūe. Et eius qđ ē ab hemorrhoidibz ē vt sit illd
hora post hora ⁊ inuat p illud ⁊ colores eoz sūt ci-
trini. Et dīa qđe inter factū ppter epā ⁊ effusiōez
eius ex ipso ad stōm ⁊ factū ppter iplēnē ⁊ factū
ppter stōm ipz est qđ cū illis nō est dolor ⁊ ille qđ ē
a stō nō eiat a dolore ⁊ ille qđ est a splene est niger
turbidus ⁊ qñz est acetosus ⁊ multotiens euōit hō
frustū carnis ⁊ tā aī dīxus cām eius.

De cura vomitus absolute. L. xij.

Sermo qđe vltis in curatiōe vōitus est hic
in vōitu qđ generat a corruptiōe admistra-
tōis cibi rectificet cibū ⁊ fiat bōus ⁊ ad-
iuuet ex qđuidā qđ diximus cōfortantibus stōm
boni odoris calis aut frīs fm qđ conuenit. Et in il-
lo cuius cā est materia mala aut plūma eūēt illa ma-
teria fm cādes pcedēs ⁊ cū ebibitis ⁊ clisteribus
⁊ minoret cibū ⁊ subtiliet. Et adhibeant exerciti-
um subtile ⁊ ieiunū. Et clisteria pportionalia fm
egritudinē sunt inuatiua ppter illud qđ declinat de
materia ad inferiora. Et multotiens qđez abscindit
vōitū clistere acutū. Et vōitus etiā multotiens ab-
scindit vōitū qđ est a materia. Sanat enī ex vōi-
tu qđ euomit illā materia ppter effusiōe eius cū uo-
mitu aut verbigīa cū aqua sola aut cū sirupo ace-
toso aut cū aneto aut cū aqua rhabbani ⁊ melle et
qđ sunt illis silia de his qđ sciunt in loco suo. Et quz
fuerit illud qđ eūare volumus vomendo aut lu-
dando crosstuz incipiemus ⁊ subtiliābimus ipz ⁊ in-
cidēus illud deīn euābimus ipz. Et si fuerit nausē
a imo vōitus etiā ex malitia cōplexionis curabit
cū eis qđ iplāz pmutant. Mō si necessaria fuerit re-
nouatio fiat illud qđ narrauimus nup. Et vltiuz
qđ intendimus in regie nausē est expulsio hūoris
laciētis incopi aut subiliatio eius ⁊ iplius incisi-
o si ē grossus viscosus aut rectificatio eius si ē p-
tridus saniosus cūz bono odore eius qđ in potu su-
mit ex medicis. Bonus enī odor vehemētior est
cōueniens stō ⁊ pprie qđ est in nutritis ⁊ remoue-
ri ab ipso si sensus est diligēs ipz aut attractio ma-
teriei excitantis ad extrēitatem est inuatiua valde in-
retentiōe vōitus ⁊ pprie qđ est ex expulsiōe hūo-
rū ex mēbris cōtinentibus stōz ad ipz ⁊ illud sit
si stringunt extrēa ⁊ pprie inferiora sicut crura et
pedes cōstrictiōe descendente a supioribus. Et qñ
qđ adiuvat ad illud eoz calefactio ⁊ positiō eoz i a
qua cala. ⁊ qñz est necessariū vt ponat sup adiuto-
riū ⁊ crus medicamen rubificatiū vlcēatiū. Et
mirabile qđe est qđ calefactio extrēitātū ē inuatiua
in sedatiōe vōitus ppterea qđ attrahit. Et infra-
tio eaz est tā inuatiua in sedatiōe vōitus velocis ca-
lidi ppterea qđ infrat ⁊ sūfr infratio stōi. Et ex-
stimauēt qđā qđ amigdale qđ terūt ⁊ digitis frica-

do dissoluūt in aqua ⁊ colant ⁊ sumit ex ea in potu
sunt maxia cura vōitus dñantis supantis. Et fabe
decocte cū corticibus suis in aceto pmissio conferūt
plūmū eis. Et lentes estuse qđ elixant in ipso. s. qñ
decoquant in aceto pmissio. Et ex eis qđe exptū est
medicamē qđ. 2. galie ⁊ xilaloes crudi ⁊ gariofi
li pica equales sumat in potu cū aqua maloz ⁊ glu-
ten gariofiloz melius est gariofilis ⁊ sit eius pon-
dus pōd us illoz. Et qñz ponunt in ipso qđ nō re-
perit gluten gariofiloz gariofilū ⁊ ponit cū gariofi-
lis pullegij qđ sunt gariofil. sunt vltimi ⁊ stat lo-
co eius. Et tu qđe stude in qđtū potes vt eos dor-
mire facias quoniā illud est radix. Et ex eis qđ con-
ferunt in hoc est facere vt ipsi in potu sumant vo-
lentes aut inuati aqđ carnis plūma cū seibus ⁊ sit in
ea coriandrū siccu ⁊ qñz fundit in ipsa vinū odori-
ferū ⁊ si est cū hoc ponitū est melius. ⁊ qñz infun-
dunt in ipsa tortelle aut panis de simila. hoc enim
qñz facit eos dormire: qñz dormient sudabūt.
Et qñ natura fuerit sicca nō stringas vōitū cū eo qđ
exiccat ex stipticis nisi cū mēsurā absqđ nocumēto
⁊ admistra clisteria ⁊ soluas vētrē deīn sis audax
in dando arobob. ⁊ multotiens qđe alleuiant nau-
sea ⁊ vōitus p phlebotomia. ⁊ si cū vōitu expel-
litur medicamē fortiter constringes vōitū reitera
ipz ⁊ si vehementer abhorreat ipz tunc altera ei a
liqđ odoris eius aut coloris ipsius. et scias qđ quā-
do nausē ledit ⁊ nō associat ei vōitus: tunc oz ut ad-
iuues ipz cū vōitis subtilibus ita vt euōat cibū su-
um vel mīorē suū. ⁊ si necessariū tibi fuerit ut sol-
uas vētrē eius cū facilitate fac deīn cōforta stōz
cū oleis pcedis ⁊ pprie cūz oleo de neriden puro
aut pmissio cū oleo ros ⁊ sicut vides de calefactiōe
stōi. ⁊ qñz est nausē nō post cibū imo f3 vacuitatē
etiā ⁊ nō est pose vt fiat vōitus ppter puitatē mate-
riē quare oz vt cōcedat patiens ipz cibū quoniā
qđ replet facilis sit post ipz vōitus ⁊ expellit cūz
ipso hūor. Et plūmū qđe nausē accidentis a calidi-
tate ⁊ siccitate remouet a positiōe emplōz cū infra-
tūis hūectatis infratoz in mīue sumendo in potu a
qua frāz cōgelatā ⁊ qñz ponit in ipsa sicut rob acre
ste ⁊ rob acetose. In nausē vero materiali necja
est purgatio cū eis qđ cōueniunt deinde curet quali-
tas remanens cū eo qđ est ipsi cōtrariū ex medicis
odoriferis cū robis calis aut frīs. s. vniūqđqđ fm
se. Et oz quē curas si ipz vis cibare cū paulatuz
paulatim ita vt nō moueat alia vice in ipso. Et oz vt
illius stō qui cōtinuetus est vomere post cibū ⁊ ci-
bū nō stat in stō ipsius apponant emplā stiptica pre-
dca in canone. ⁊ si nō fuerit caliditas pmitteant cū
eis illa qđ sunt sicut pītrū ⁊ spica ⁊ tūs ⁊ myrrba.
Et inuati valde ex trociscis albencharus quos lau-
dant. 5. ⁊ dent in potu si fuerit illic caliditas ⁊ si
tis arobob sicut rob de granatis ⁊ pprie illud in
quo ponitur mēta ⁊ sequat illud vinū pmissū si p-
mittit cōpso. Si autē nō fuerit caliditas sumant in
potu cū aqua ⁊ conferunt eis valdō tro. eschilis. et
cōfert eis qñ adest eis cū siccitate trociscus hūilimo-
di. 2. zurubet gariofi. vlnce cinnamōi masticis tu-
ris oium ana danich. i. opij keratē. i. castorei kera-
tem. i. aloes quartā. 3. Et ex eis qđ cōueniunt illis
qđ vomunt cibū suū est vt multiplicet in cibarijs su-
is coriandrū ⁊ labant mel eblicoz ⁊ etiā cōcedat

cortices fistici hūidos aut siccos. Et masticent tu:
et masticē et xilol. et cortices citri et menta et cōuēi
ens est eis vt vomant deinde cōcedant. Et antiqui
qdē variū in medicina curant impeditū vōitū qū ē
adolefcens fortis hūis stōum repletū hūiditatibus
retentis subtilibus et est multe saluē phlebotomā
do ei vena cū equalitate ne sequat̃ timos sincopis
si tollerat natura deinde expectant aliqbus diebus
postea phlebotomāt vena eius q̃ est sub lingua de
inde dant in potu stupefaciētia postea faciūt eū gar
garizare cū subtiliatia deinde expectant postea dāt
in potu hiera facta cū colloquitiis et ingeniant ut
remaneat in stō eius tēpore paruo deinde p. vij.
dies euomant deinde adherere faciunt vētri eius
ventosam sine incisōe et euaporant locū cū oleo ca
lescō et in mane ponunt emplz desup ex fenugreco
cōstrito cōfecto cū melle et semen malue cōfectū cū
oleo et faciūt illud tribus diebus. Si autē illud nō
sufficit in potu tribuunt hiera cū pulpa colloqnti
et liniunt stōum ex gūma rute acrescis et medicinis
rubificantibus dōec videant sup locū bothor et ue
ficas et dant in potu hierapicra deinde decoctionez
aplinthij et medicamē factū cū castoreo et aq̃ deide
iterant rubificationē cū eis q̃ sunt leniora deide ad
mistrant gargarismata et postea siti facientia. Nec
est ergo via in medicina antiqua varia n̄ fm. via cō
phensaz. Ia qdē dixius de cura vōitus illud quod
currit cursu canonis et nos addemus ei nūc distin
ctōes.

De vōitu scō pp̃t caliditate. E. xij.

Sumat capparē nō maturā pprie et g̃nata
et sumach et algobere yf gubera et cydo
nia et sirupos q̃ sunt ex eis et pilulas hu
iusmodi. et scis huiusmodi pte. i. scis ros. ru. et su
mach et cappar. oinz ana ptes. iij. cōiungant cum
duplo eoz de rob d cydōga. et de ex aggrigato cō
fecto a meid auz yf ad auz fm virtutē facit enim
dormire et sedat nausē. Quōq̃ nō est illic cōstricti
o nature: tunc tibi supest tribuere robur pura scā
et x acrescis et acetosa et ex acetositate citri pprie. Et
cafore qdē inest pprietas phibendi vōitū et nausē
am calos sumpte in potu cū rob et olfate et limite su
p stōum. Illius vero q̃ cogitat q̃ si moueat post
cibū euōat cura melior est. Et eius q̃ euōit abū su
um nō cū cholā citrina imo est vōitus eius ppter
meliaz aut hūorē frigidū est q̃ ex curatōe scā cūz
calefacis et xicanibus. Et ex eis est illud quoz. et
scis apij et anisi et apsinthij ptes equales fiant ex eis
tro. sitqz dōf eoz auz. i. cū aqua fra et etiā fiat eis
ius tinctū ex cymino et pipe et pauco uino misceant
illa cū acetos et almuri. Et ad illū qdē q̃ cibū suū eno
mit cū dolore stōi sumat capparis et cōterat: et di
stillet desup aliqd d sirupo gnoz myrti. i. q̃ritas
qua cōficiat: deinde misceat illud sup ymū paucū
et mel paucū et bibat. et etiā vitellus oui assati et mi
sceat cū melle et. xv. gnis masticis cōtriti et cōceda
tur et admistret illud tribus diebus. et cōferūt tro
cisci predci in ca. doloris stōi in qbus ponūt apsin
thij et menta et oz vt deni istis et q̃ eoz cursu ince
dunt. Post cibū qdē stiptica et an ipz qdē lubrica
tiua sicut volubilis. Et cōferēt eis vt sumat sup ci
bū hoc suffus qd. et. tus et glandes et sumach. Et
medicamē inuatiū valde ad nausē ē illd qd. et.

coriandri sicci rute sicce ptes equales qd bibat cū
vino qdē cōmisto si sentit cū acetositate aut cum a
qua fra pura si sentit cū mordacitate. **M**edica
mē cōferens vōitū accidenti pp̃t frītate et hūores
frios. et. zuribet dorōigi castorei ptes equales zuc
cari q̃tū oia dōf eius yf ad. ij. 3. admistrent ali
qd diebus. Si autē hoc regimē nō sufficit: cū troci
scis pdcis sumant in potu oleū de kerua cū aqua de
seibus. Accēs autē post nauseatia facietatez curet
curatōe facietatis nauseatue et sotira. Eius autē q̃
accit pp̃t hu. saniosum cura est equatio stōi cū uoi
tu et mundificatio eius ex eo et equatio eius cū qua
litatibus boni odoris et cadūt in ea ex seibus sicut
amiz et semē apij et liseleos et cymini et dauū et o
porter vt regat sicut cōsidimus ita vt sumat an ci
bū ex cibis cibos lubricatiuos lenitiuos. et post i
psū cibos stipticos odoriferos sicut cydonia et si
milia vt deponant cibū ab ore stōi ad fundū eius
et inclinent materiā ad inferiora nō ad supiora. et
q̃z est necessariū in qbusdā ut in potu sumant cy
mini et sumac. Et q̃z indigent aliquo leui post ci
bū. et diamuschi et inuatiū eis valde. et tro. stel
le sunt vltimi eis cū vino in quo dissoluit̃ gñū mu
schbi. Vōitus autē pūēs ex melia nō oz vt cōstri
gat q̃tū. pole est. Qd si fuerit patiens ipz repletus
languie phlebotomēt basilica et ventosent tēpora e
tiā vt aleniet̃ replo supior san. et melie et q̃z suf
ficit dimissio replonis. q̃ si supfluat adeo vt n̄ tol
leret̃ trahat ad inferiora cū clisteri in quo sit acui
tas aliqua et assumptio ex cartāo et polypodio et tri
bulis et epithymo et balasce et camemilla cū oleo si
samino et melle. et fiat splēi emplz ex meliloto et
myrto et laudano et ulnee et semie croci orientis cū
vino pontico. et in potu tribuat etiā sirupus d me
ta cū gnatū cū allefemati. Et si fuerit illic flique
replonis fiat phlebotomia ex venis pedū et ventose
tur crura. Quōq̃ sedat vōitus eūet melia cū medi
cis scis ex myrobalaīs nigris epithymo et agajco et
iale indo. Et si exigit res vt in potu sumat oleū
de kerua cū hierapic et apsinthio fiat. et si in splene
fuerit egritudo curet splen. et illi qdē cui accit p
p̃t effusione materiē subtilis mordacitue cōmice
tis cibū q̃ sit nausē cōferūt tro. stelle i horis po
ximi et expulsio cū pig pter horas poximi et so
lutio ventris cū oxymelle misto cū aloē et oxymel
le scō cū scamo. ad solationē vētris et cū aqua pru
noz et tamarindoz. Ipsa eni ambo sunt declinatia
materiā ad inferiora et sedantia vōitū cū acetosita
te sua. Et oz vt in huiusmodi trahat materiā ad in
feriora cū clisteri leni ex violis et iniubis et ordeo
excorticato et tribul et camemilla et seuesten et turbit
cū olo vīo. et zuccaro ru. et baurach. et ut admistret̃
tur sirupus de papauere post excussione yf expli
one. Et cōfert sirupus alexandri cū hac descriptio
ne ul decoctōe cydonia et sumach et nabac et gna g
natoz et tamarindi decoctū deū ponant̃ tus et pa
rū xiloloes. Et scias q̃ q̃ natura ē sicca cū calis. et
oēs q̃ hnt vōitū hūitatis inuānt cū sirupis et pae ex
iccatō in furno et spodio in succis. Et oē qd adhe
ret illi hūitati et exiccat ea cōfert eis. Et est necessa
riū multotiens vt ponant sup ventrē eius vōtose
et sup dorsum inter ambas spatulas. Et ē neq̃sum
vt dormitio eius et ipius cōmotio sit in cuna.

Et si fuerit humiditas fumosa tunc adhibeat narcoti-
ca odorifera sistentia corruptioi saniei et fetoria
et sriptica exuccatia pprie si sunt ariditica: immo si
sunt nutritiva. Et si e huiusmodi materia summersa
imbrata qz vt sunt illic etia subulata incilina si-
cut sirupus acetosus et sicut alefeniati pdice. **Et**
sili si est viscosa et crosia: tunc ea q sunt fortiora
parap. Et hiera cu sirupo acetoso est cois ad pluri-
ma. Et illi qd post illd sumant in potu medicinali
sedates vditu cu calefactione aliqua sicut sirupum
d menta factu cu gnatis i quo positi sit xilool. cru-
du aut sirupu acetosu in quo iam poite sint alefenia-
ti cale et xilooloes et folia citri et etiam diamuschu
amaz et diacydoniten et totum illd cu decoctioe
alefeniati et etia diamuschu cu muna. et sirupus d
aplinthio confert eis in omni hora. **Descriptio**
bona. z. gnatoz acetoz et mente siliimbrij oinz
ma baccati. i. decoquatur in duabus libris aque
vsquequo remaneat medietas et ponantur in ipa
mulchi danich. i. xilooloes qria. 3. q oia sint cotri-
ta et sorbeant hora post hora. Et ex medicis seda-
tibus hanc spem vditus est rob cydonij cu xilool.
et gariosi. et sirupus de meta cum gnatis et pro-
prie qn ponunt in ipo tus et galia et cortices fistici
et mulchus et xilooloes. Et muna sedat vditu pble-
gmaticu valde. Et qnz tunc et ex ireqnia vomit
et multitudine eius: et quocuz modo sit pretip i
febris vebemētis caliditatis calius virtutis lor-
beat infirmus aquaz carnis assumptam ex pullis et
ex trematibus hcoz et arietu cu tortellis contri-
tis sicut alcohol et aqua pomoz et paz ymi et ol-
faciat ex pullis affatus scilicet an faciem eius: et sili
solfaciat panem calidu. Et ex illis est vt elixentur
pulli in aqua et effundatur ab eis et decoquantur i
aqua et dissoluantur in ea: deinde terantur in mor-
tario et exprimat in ipso aqua ipo et ifret et dis-
oluat i ipa medulla pais d sili et misceat cu pauco
uio et ponat in ipo succus maloz et sorbeat ex ea
Et illi qui dissolunt in decoctioe: deinde coterunt
meliores si ill q dnt dcoquut. Ab istis eni i sol-
untur humiditas naturalis et euaporat et in illis coti-
tinet. Et qnz coterunt naulec et subuersi om aie et
in expulsionem cu vditu cibi facit ex cubugi et pullis
factis acetolis cum aqua acreste et acetositate citri
et sumach et aqua maloz acetozoz frictis cum olo
omphacino cu illis. Et no est malu cibare eos sa-
uich orde cum aqua orde pprie qu sunt vditus i
liqe. Et oz vt iteret illd si eos et si euouit illd et
abhorrenti pmutei forma eius si refugiunt ipm.
Medicine singulares et composite coferentes nau-
lee et vomitui. Scias qz masticatio masti. et turri
et cupressi qnz coferunt ad illd sili gna alcadra:
aut ruta sicca de qua in potu sumat coclear. i. quo-
nia est mirabil. Et gariosi. qu terunt vehementer
sicut alcohol et puluerizant sup forbitione factam
ex tortellis et succis sedant statim. Et sili qu bibut
in aqua fra aut decoquuntur cu aqua et in potu sunt
decoctio eoz et pprie ad pueros. **Et melius est**
vt puluerizent sup eam mastix. Et ex medicinis f-
ctificantibus vditu et nauleam e rob citri qd in po-
tu sumat ille qui vomit pp cholam sicut est: et ille
q vomit pp cas sras pmistu cu xilooloe crudo et
gariosi. Et itez decoctio corticum fistici: aut pura

aut cu alefeniati. Et fortior ea est aqua pullorum
vitis singularis aut cum alefeniati cu carupet mi-
ua et lulen sut ex eis q sum necessaria. **Compositu**
exptu et est etiam ex eis q adiuuant ad digone. z.
seminis lini ireos masticis cymini omnium ana pte
i. decoquat ex eo cu aqua mellis et administrent
Quz ergo deficit curato necessaria sut narcotica in
quoz natura no est vt vditum moueant sicut est i
decoctione hyulqai et muci methedoeos nisi as-
societur eis medicine odorifere retinentes eorum
stupefactiorem et rectificantes eoz vomitum et re-
sistentes sua similitudine imo debiliora ex eis vt
semen papaueris et semen lactue et fortius eo est
cortex eius et pprie nigri et seqt ipz cortex radi-
cis madragore campestris: et fortius eis est opiu
et parum ex eo est inuatiuu cum salute et pprie
qu est cu eo ex medicinis hntibus vi tyriace eius
quod repugnat veneno ipsius. **Et ex con-**
positis nobis bonis in hoc est vt sumatur corticu
histicoz et zuccari et ros. et seminis ros. oinz ana
ps. i. et bezabar ps. 5. et si non fuerit preses po-
nat in ipo zurumbet ps. i. et opij due tertie par-
tis et xilooloes crudi ps. 5. fiant ex eis troc. et do-
sis eius sit vsq ad aur. Et ex medicinis bonis ad
illd nobis est vt sumantur cydonioz et cappariz i
mature amboz ana ptes. ii. et seminis papaueris i
tia ptes et corticu radices madragore terciadecime
ptis et quariadecima ptis xilooloes crudi et aque
meie tantu qd totuz submergatur et aque ro. tan-
tum qz si emineat digito rno et aque cucurbitae tri-
plu ambaz aquaz et oz vt cu facilitate adeo deco-
quantur donec dissoluantur cappariz et cydonia: d
inde colent aq: postea preparentur cum facilitate
et sumatur ex eo in potu. Et qu in potu sumatur
stupefacientia oz vt multiplicetur olfatus odorise-
roz et dormiat et no sepetur aromaticu suae apd
eu. si aut abhorreat aromaticu pmuta ipz ad aliud
et troc. fz qz testat. h. sut inuatiui ad illd. Ipi eiz
aggregat oes res necessarias in cura vditus et pro-
prie qu est buor virulens. Trociscus enim e-
ius est tyriaca et est fz qz dictu e i antidotario. In
quid. h. na in ipo ponit antiu et semē apj odori-
fera et nutritiva et aplinthiu ad abstergendu et de-
poned buore et ad confortandu os fidi et ad facied
rigidii et cinnamomu ad cotrariandii sua aromati-
citate virulentiam et cotriendu ipam ad rectificato-
nem aliquam et resoluendii ea: et in ipo est exaro-
maticitate qd coueit oi mebro nervoso et opiu vt
dormit faciat et stupefaciat et castoreu vt succur-
rat corruptioni opij et nocumento et veneno ipus
Geo et troc. stelle sut vehemētis inuameti in huius-
modi dispioc. Et naulea quidē qn est pp debilitatez
fidi qua no sedat expulsio facta vomitu tunc non
laboretur in illa: imo si dimittat p se ipaz fortasse
inuabit. Et qnz sedat eam sauich orde aligellilij.
Et ille q inuenit subeursionē insepabilem in vere
et fuerit coinetus vdei pprie in huiusmodi tempo-
re cedat cum pane pue qritatis. 3. ij. cepe narcis-
ci. deinde sumat aquaz calaz. Et no multuz sumat
de cepe narcisci quonia facit accidei spasmu.

De cura vomitus. sanguis. L. xiiii.

Si senferis vlcera tunc curabis ea cu eis q
icis. et si senferis sanguinez descendente
ex capite: tunc incipies et phibebis tam
eius. Et si senferis spletoez expelles eaz: et quan
doqz indigebis post euone duaru libraru sanguinis
phlebotomia alia minuta. Quoz augmentat liga
extrema vehemeter et pprie in eo cuius causa est
potus medicine calide. Et qnz sumit in potu in sa
cto pp medicina yinu mistu cu lacte supante ysqz
ad quattuor cotilas dando aliquid post aliquid: d
inde dei in potu sirupus acetosus infratus cu niue
vez ex medicinis exptis i phibitione san. est com
positum in phibendo san. vehemens. 2. acatiam
semé ro. lutuz sigillatum balaufti. opiu seme hyul
quiai albi gumu arabicum succum arnoglosse: aut
luciu virge pastoris: et suatur in potu cu aceto ui
ni multe comissionis: aut cu aqua arnoglosse si fue
rit pueniens ad stom plurimu. Et dosis eius sit ex
medio aureo yz ad. 3. i. Et confert ad illd sume
re in potu arobob sptica. Et ex eis est rob de nu
ce et sunt coposita dicta in antidotario. Et ex cura
tione facili est vt sumat gallaz et balaufti. ambaru
ana po. i. et sumatur ex eis in potu podo. ii. au.
cu kerate opy cu aqua plantagis.

De coturbatione et anxietate stoi. L. xv.

Quandoqz accit ex sto coturbato et anxi
etas ex qbz iuenit infirmus trilitia: et
fit necessarium vt pmutetur d figura ad
figura: et qnz cotat ipaz tremor cordis: aut accit
cu ea: et no est pole hui ea vt cognoscat cam i eo
et quandoqz cu leqz scotomia et vigo: et qnz, alta
tur ex ea color et e fz veritate picipu naulee: et
qnz est cu ea naulea: et quandoqz pmutatur ad nau
sea. Et ca in illo est materia naulee: et pprie imbi
bita. Ipa. n. du pmanet imbibita facit accider con
turbatoez. Quoz aggregat in or stoi facit accidere
nauleaz sup stoz p expulsiõe huioris post excitatõe
nate cu eo. Et qnz coturbant iliqz yeolitis hu
moz ex medicis vomitis et solutis: quare detur
rob de cydonijs et rob de acresta et filia. Et oe qd
feruet in sto ex fructibus et ex malis dulcibus con
turbat. Et aqua ffa q bibit no in hora cotur bat.
Et multotiens fit in febris ca additiois febris:
no ergo oz vt bibat in febre nisi aqua cala.

De cura. L. xv.

Illud qd paruu e ex ea remouet yinu mi
stiu cu aqua fz mediu: et aqua comissa ex
eis q colortant et infrant: aut cum aqua
mellis: aut cu eis q teperant huore malu. Et illud
qd ex ea est plurimu indiget medicis naulee: et si
fuerit ex caliditate et huor calo et est illa q fit fm
plurimu qnz ledabut ea infantia huida. Et epibi
mata sca ex eis et sandal et canfora et ros. Et ex
eis q experta sunt in hoc est emplm ex corticibus
cucu. et portulaca et samh ordeu cu aceto et aqua:
et fiat ex eis emplz sto et epi. Et qn augmetat fiat
emplz ex sandalis et ros. ru. et fil bus. Et ex eis q
in potu tribuit ad coturbationem stomatica est sa
nic de ordeo contritu pprie cu gnis gnatorum: et
oz vt sit no ablutu: et lriota gncz gi. alc. et lnele
mine et rob de cydonijs. Qu ergo no est naulea a
liena yinu oio: et sit comissio eius aqua tamarido

ruz et sirupus de pomis antiqs cuius supfluitas re
soluta est: et ad eo a qde narrata est aqua citroloz
ex corticatoz cum iuleb tabazet paz. 7. 3. vna
spodij.

De sanguine stento in sto et i intestinis. L. xvii.
Sumat pondus. 3. ii. belli. albi fabarum
podus. 3. iii. et sumatur in potu cu aq
cala. Si aut cozelet sumat in potu eger
aqz albasce et filr coagulū leporis.

De congelatõe sanguis in sto. L. xviii.

Cura eius est sumer in potu coagulū lepo
ris. 3. ii. aut aque mente qntatez. ii. 3.
in qua iam positi sit pondus. ii. 3. salis
contriti.

De singultu. L. xix.

Singultus est motus diuys copositus si
cut spasmus costrictus cu tisione dila
tatiua exns in or stoi: aut toto corpe en
aut meri ex quo aggregat ad se ipz cu spalmo su
giens ex nocente si fuerit nocens aut preparat ad
motu fortis expulsiõe seqntis ipz sicut accit ei qui
vult. Et assimilat alicui moru motus tussis que est
in pulmone et velamine ad expellendū huore: aut
non sit nocens imo sit secudu semitam supfluitatis
siccitatis mouetis ad similitudiez aliquaz sicut spal
mus. et natura moueat ad dilatatione et no obe
diat illud et succurrat ei. Et plr imū qde accit ori
stoi pp illd qd ledit: sicut accidit ori stoi tremor
pp illud qd nocet pprie si fuerit stois siccus et no
tolleret os eius nocumetu mordicatõis. Et qnz ac
cidit pp coitate. Et qnz est singultus post vditu o
ri stoi: aut pp omisione huioris pauci in ipso qd no
expellit vditu sicut qnz sit singultus pp retentiõe
vditus et expectationem sup ipm quare quelerit
motus volutarius. Et plurimu motus pluz stoi n
fit nisi motu oris eius pp vehementia semis eius
et fortitudine lestonis eius a materia feruente. Et
dixerunt quida q motus singultus fortior est mo
tu vditus: quonia vditus expellit rem efflaz in
ventrem: et singultus expellit re siccaz: fz no ois
vditus et subysto fit a ca effusa: neqz et qd expel
lit aliqd oz vt sit debilius eo qd non expellit et e
o qd laborat ut expellat et no pot: imo singultus
est motus debilior motu vditus et est. q. motus
ad vditum obilis. Et filr multotiens incipit sin
gultus: deinde fit vditus. q. motus stoi apd tactu
cae singultus est puus: quonia ca est puu: et quasi
qn augmentatur res vehemeter sit motus et sit
vditus. **D**istinguiamus aut illd qd facit accide
re singultum pp nocumetu consequens os stoi.

Dicamus itaqz q qnz sit illd aut re nocete suo ca
lore: aut re ledente os stoi sritate sua sicut accidit
ex singultu in rigore febriz et in acre ffo et in hu
moribo infranubz et a frigor alio cofirmato in co
plone stoi costringente ipm et spalmate eu. Et qn
qz accidit hoc pueris et infantibus. **E**t frigus q
de facit accider singultum tribus modis: vnus eo
rum est ex pte insepabilitatis materiei: et secudus
est ex parte frigoris eius et contrarietate sua cu
qualitate sua transeunte equalitatem: et tertius est
ex pte costrictionis eius et inspissationis qua facit
in poris: quare retinet in illis inspissatis illud de

virtute sua cuius est qd ab eis resoluitur: aut a re
nocente suo calor sicut accit in febribus adurenti
bus ex spalmo in ore stōi: aut a re nocente mori
catione sua sicut accidit ex potu sinapis et diapipe
on et hūoribus virulentis: et potu medicinarum
mordicantiū vt diapipeon cum vino et pprie fm
sanitatem sensus stomachi: aut debilitatem sub
stantie oris stomachi: et de hoc genere est cibz
corruptus et conuersus ad qualitatez mordicantiū
et pueris qdē accidit illd p̄rimū: et sifr accidit ex
effusione cholezz in os stōi: et sicut fit qū est cholezz
motus in crībus ad caput stōi vt expellat eas na
tura cū vomitu: aut a venositate retenta i os sto
machi et in tunicis eius et in meri gūata a calitate
vaporosa q nō pōt resolui: aut a re nocente sua q
uitate sicut fit a rplone. Iste ergo sunt species ei
q sūt ex causa nocente. ¶ Ille vō q fit a siccitate
qñz fit a siccitate pura cū spalmo sicut accidit in po
stremo febriū incensiaz et eūaonū exiccantium et
famīs plix et est signū timoris. Et qñz fit ex sic
citate nō cōfirmata et iuuat ex quolibet hūctante
et r̄mouet. Factus autē p̄cōitatem est sicut ille qui
accidit ei cui factus est ap̄a magnū in ep̄e suo: et p
prie in laetere cōcūto: aut in inestimis aut in vela
minibus cerebri sui: aut ē pp̄ venas in velaminibus
cerebri sui sicut accidit ap̄d ictū nociuū et percuf
sionem dolorosā p quam percūtur caput: et si
cū accidit in febribus in eleuatione sua et in signis
crisis. Ille. n. est pp̄cōitatem corporis. ¶ Et iam
exultimū est in inueniēdo cām p̄p̄inquā euentus
singultus in ap̄ate epatis. Et dixerūt qdā q est
quonia effūdūt ex co cholera ad duodenuz: deinde
ad stōm postea ad os eius. Et dī qd in ip̄o est
coitas epatis et stōi in nervo minuto cōtinuante i
ter ea. Et si hō habuerit singultum ex materia et ac
cidit ei in se ip̄o sitis resoluetur singultus eius: et
sifr si viderit et expellerit hūorem. ¶ Qd si euo
mat et eius singultus nō r̄soluitur significat aut a
postema in stō. aut in radice nervi venientis ad ip
sū ex cerebro: aut in cerebro et sequit illico abo si
mul rubedo oculi: et distinguit int̄ vtrāq p accide
tia ap̄atū cerebri et accidentia ap̄atū stōi. Et singul
tus qui ingreditur in signis crisis qñz est signū bo
nū: et qñz est malū fm qd exponemus i suo caplo.
Et in libro qdē aphorismoz dī qd qñ vomitus nō
sedat singultū et est cū eo rubedo in oculo est ma
lū signū significans ap̄a stōi: aut cerebri. Et in li
bro signorum mortis velocis dī qd qñ accidit ha
benti singultū ap̄a in laetere xtro egrediens a na
tura abiq̄ causa cognita et est singultus vehemēs
egreditur aia eius ex singultu aū ortum solis: et ex
illo est ille qui hz cū singultu punctionē et vomitū
et cūq̄ et destructionē rationis moritur.

De signis. L. xx.

Omnis singultus q vomitu sedatur cā
est res nocina sua gūitate: aut qualitate
sua mordicantiū fm vnūz modoz p̄di
ctorū. Et oīs singultus succedens eūonibus et fe
bribus adurentibus et non sedat ip̄m vōitus: i
mo addit in ip̄o est a siccitate. ¶ Factus autē pp̄ cō
plones cum materia et sine materia scitur ex signi
ficationibus p̄dictis in caplis cōibus. ¶ Factum au
tem ab ap̄atibus stomaticis: aut cerebri: aut epatis

signū accidentia vniūscuiusq̄ eoz dicta in suo ca
pitulo.

De cura. L. xxi.

Dignus est cura magis conferens singul
tui cuius cā est replo p̄rima et res no
cens sua qualitate. Et sifr oē mouēs la
boriose et mouens terīfaciendo et vociferando et
ira et timor et gaudiū subito accūs et tristitia sup
flua et asp̄io aq̄ sifr sup faciem post subito et mo
tus et exercitiū et equitātes et expectatio sifr re
tentionē tussis cōmouentis et expectatio sup sitim
et sternutationi qd in supando matia facientez sin
gultum inest ipressio maxia. Et ex eis q̄ remouēt
eū et est longitudo retentionis anhelitus: quonia
illud est res faciens accrescere calitate et mouet eā
ad exundū versus poros querens attractionē ae
ris: quā mouet humores et resoluit eos. Et som
nus longus vehemēter iuuat ip̄z: et cōstrictio ex
tremiarum et positio ventosaz sifr stōm sine inci
sione et sup ventrem et sup vtrāq̄ spatulas: et
positio medicinarū rubificantū. Et ex curis conse
rentibus singultu viscoso et rep̄ionali est vt pati
ens ip̄m incipiat et euomat: deinde bibat hieram
picram: aut succum ap̄linthz sumēdo ex eo. aut
et ex sale indo duo danich. Deinde post illud uta
tur myrobalanis cōditis. Si autē cā est viscosi
tas oīz vt in eius cura tres res intendantur. s. r̄so
lutio materiei et incisio eius sicut cūz oxymelle idl
litico: et secūda p̄mutatio cōplonis eius ita vt eq̄
si non fuerit nocens nisi qualitate sua: et tertia stu
pefactio felis oris stōi p̄app: ita vt minoret ma
teriei mordicatio. Et iam laudati sunt troci. hui
modi. ꝑ. colli croci. ro. recentium: mastice: spice
omnium ana. iij. anī. assari anī. iij. aloes op̄ij
amboz ana anī. i. cōficiant cū succo p̄silij et bibe
tur ex eis medietas aurei. ¶ P̄lū enī et opium
stupefaciunt: spica confortat et resoluit: assarū in
cliat hūiditate ad p̄tē vīe vrie: et educit eas per e
am: aloes inclinat eas ad vīaz fecis: et extrahit eas
ex ea: costus et crocus maturant et cōfortant cale
facientes: pp̄ hoc ergo sunt trocisci isti cōferētes
valde singultu vehemēti et subuersioni anime
et si antiquatur et chronicus fiat affert ei oleūz al
kekengi iuuamentum maximū exptuz: et qd ex e
o bibiunt sūt cochliarium vñū cū aqua cala mellis.
¶ Et ex eis q̄ conferūt ei ē decoctō ziziberis in aq̄
tepida. Quāq̄ vehemētiōr sit et antiquat necessa
rie sunt confectiones magne valde: et electuaria si
cut diacymūz cū aqua tepida. imo qñz indiget cō
sectionibus: et tyriaca: et filoniū hz iuuamentūz ma
ximū in hoc pp̄ illd qd in ip̄o est de stupefactione
cū confortatione: et resōlōne: et expulsionē. Et iu
uatur ex pilis sicut illis que sunt de oppoponaco et
ex pilulis stomaticis: et torc. stelle valent vehe
menter ad singultum. Et medicine valentes in cu
ratione singultus facti a materia s̄ra et sicca: aut p
rima ei sunt ruta: et nitrū potata cū vino: et si
militer aqua ap̄ij: et acetum squillitici: et basilicū
aque et assarū et neriden et maiorana et alaniudē:
ita qd olfactus sedat singultum et aristol. et anisum
et dauicū et ziziber et emula exicata et succus eupa
torij et foliū et acorus et abrotanū singulariter et
cōposite: et sunt ex eis electuaria. Ipsa enim sunt

cōuenientiora ori stōi: et magis adherentia ei q̄
ea que bibunt et descendunt ad sūdū stōi subito: et
castoreū h̄z pprie tatē mirabilem in ip̄o. Et ex
eis q̄ maximū affuerūt iuuamētū ei q̄ ex ea in po
tu sumit est decoctio abrotani et calamenti monta
ni et mastic. assumptis equis paribus et elixais i
aqua et bibatur cū vino decocto cū masticis et ci
namomi et sālē. 3. iii. i. h̄sto aceti. et dēt in potu
ex eo paulatim aliquibus diebus. Et iterum nitrū
cū aqua mellis: et itez confectio de galanga cum
melle: et sumat in potu mae et vesp̄e q̄titas nuc.
et itez medicamē huius cōpositionis costi et alo
es s̄q̄anti s̄sibz s̄ci calamenti fluuialis mente ru
te seminis ap̄g turis assari omniūz ana. 3. ii. op̄g
ro. siccatū amboz ana. 3. 5. et ita laudant cappa
res conditi cū aceto in hoc. Et q̄z adiunat has me
dicinas administratio medicinarū sternutare faciē
tium. Qd si fuerit ex frigore puro: tūc medicie p̄
dicte cōferūt ei sumendo ex eis in potu cū aceto et
aqua et limendo ex eis collū et gulā et locū q̄ ē sup
furelā: et q̄ est sub ossibz pectoris: aut linat collū
et locus q̄ est sup furelā cū oīo antiquo: aut oleo
cucu. asini. Et s̄lī sūt oīa oīa cala sola inuatiua: et
pprie oleūz camemillinū: aut oleūz in quo deco
quant castoreū et cymīnū et anīuden. Et sumantur
castorei et costi aboz ana. 3. 5. petroselinūz et ma
stix: aut sumat cortex exterior rubeus fistici cum
radice squinanti et decoquat in aqua et bibat ex d̄
coctione aboz. Et dixerūt q̄da q̄ cortices alcali
quando exiccantur et bibit ex eis pōdus aut. i. cūz
aqua feniculi et semis rute sūt iuuatiue vald̄. Et
ego nō existimo q̄ cōferat stōi. Qd si fiat vehe
mens et antiquat nō est excusato q̄n ponantur ven
tose s̄i stōz sine incisione et cōsept eas medicie ru
bificantes. Illi aut qui sūt ex ventositae retenta su
p os stōi: aut in ip̄o: aut in meri cōfert administra
tio balnei et r̄cepto aliq̄tuli turis contriti in eo de
inde fiat vt curat. aqua cala sup ip̄z paulatim. Et
emula exiccata est vltima in hoc. Qd si hūor fue
rit mordicatus generatus illic: aut effusus ad ip
sū p̄cipiatur patiēti ip̄m vt euomat si pōt cū eis q̄
vōitū educūt hūiūsmōi: aut soluat venter cū eis q̄
sunt sicut hiera cū sirupo acetoso: et sicut cū sirupo
de ap̄sintibz: et q̄z sufficit potare acetū et aqua et
sorbere butyrū: aut sorber oleū amigdalīnū cum a
qua calida: et occupari somno et plōngare ip̄z q̄tū
pole: est. Et s̄lī aqua ordeī affert ei iuuamētūz ma
ximū et vehemēs: et pprie cū aqua ḡnatoz dulci
um et mūzorūz declinantūz ad dulcedinē. Et aq̄
acetose est ex eis que cōferunt etiā cū mundificatio
ne et cōfortatione s̄lī. Et si cā est cā accūtalīs: tunc
curat in ip̄o est eiō ad sūdū i potu lac recentē ml
ciū et aq̄ tepida cū aliquo qd sit sicut olūz amig.
et olz d̄ cucurbita: d̄d aquaz ordeī et aqua cucurbi
te et aqua citroloz et mucilagines frigidās. Et s̄lī
inunctio ex eis exterius et s̄lī inunctio iuncturaru
et vt incisuris et similibz. In facto aut post vōitū
si sentit eger reliquias hūoris mordicatus: et sit cū
eo paz nautice sternutet sternutationibz frēq̄ntibz.
Postq̄ dant ei ea que lubricū faciunt illū hūorem
sicut rob de prunis et tamarindi: et pprie quā tu
fueris precipiens ei recipe etiā tamarindos. Et si
non sentit illū immo sentit extensionē fac emplm

ori stōi cū emplis tepatis: et fac eum sorbere sor
bitiones leues in q̄b nō est mūdificatio imo inqui
bus est cōfortatio sicut medulla tritici et sedatio a
liqua sicut oleū amigdalīū et odoramētū aliquod
sicut pulli. In facto aut ab ap̄atibz epatis et alioz o
poriet ut curet apa et fiat phlebotomia si necessa
ria est phlebotomia: et tepet stōus in ip̄o cum eis
q̄ sunt sicut aqua ḡnatoz et aqua ordeī et aqua en
diuie et emplā.
De dispōnibz accūtalibz mirach et hypocondrijs
L. xxiij.

Quandoq̄ accit in istis ptibus tremor
pp materias existentes in eis: et q̄z
sūt male et pūit nocumētū eaz ad cere
brū: et facit accidere in ip̄o meliam sicut viximo
et epilīa mirachiales. Et q̄z est d̄ hoc tremore q̄
sit pp os stōi: aut in ip̄omet pp tremore cordis. Et
q̄z facit accideri qd inflationē inseparabilem et q̄ui
tatem et sit p̄xia s̄ḡtio illi. Et quandoq̄ s̄ḡnt a
posteata intrinseca: q̄ si sentit attractio mirach et
hypocondrioz ad s̄riora: tunc q̄z s̄ḡt vōitū. et
in febribz acutis s̄ḡt soda que cōmouet: aut san
guinē a capite fluētiē: aut vomitū s̄z q̄ distingue
mus eum in suo loco: aut pmutōne materiei et a
postema. Et q̄n est eoz attractio ad inferiora et p
tes lūmis s̄ḡt pmutatiōne ad inferiora et solutio
ne ventris quaz confirmat punctio. Et tensio hy
pocōdrioz ad s̄riora est ex eis que multiplicantur
in febribz pestilentialibus: et q̄z est pp siccitatē
sequentiē calore aut frigore: et q̄z est et pp apa
ta q̄us sit in inferioribus etiā. In illis aut q̄ sunt i
s̄rioribus est tensio eoz ad s̄riora cū abelitu et mi
rach s̄lī et bec inflatio in egritudinibus acutis est
mala cui associatur ictericia epica. Et q̄z accidit
istis mēbris. s. hypocōdrijs et mirach dolores mor
dicatiui: et dolores extensiuū pp egritudines epa
tis et egritudines splenis: et apata laceri et in fe
bribz et in crisi. Inquit Ducatis oganēlibz
in caplo dolo epatis si destruit v̄tus appetitiua.
Draco. n. q̄ d̄bilitat in venando hedos et arietes
et similia: et nō v̄z defferit eos ad grupta suā venat
aues: et pprie aue q̄ d̄r tapillus: et comedit epar
earum et excitatur tunc appetitus eius et reddit v̄
tus eius.

sen. xliiij. de epate et dispōnibz eius.

Aractatus prius de vniuersalibus dispōnibz eptis.
De anatomia epatis. L. i.

Epar est membrū qd generat sa
guinē q̄nis mēlarice cōuertant
q̄z chilū ad sanguinē cōp̄sione
aliq̄ pp illū qd ē in eis de v̄tute
ep̄is. Et sanguinis qd fm veri
tatem est cibus cōuersus ad si
militudinē epatis qd est caro ru. q. ipa sit sanguis
verus cōgelatus. Et est vacuū a villis neruoz
in quo nascuntur vene q̄ sunt radices eaz q̄ p̄ce
dūt ex eo dispartite in ip̄o sicut villi. Et sicut sciūsti
in anatomia venaz detaz que sūt sugentes a stō et
intestinis mediantibus raīs porte noiate mēlarice
ex cōcūitate et decoquit illū illic in sanguinem:

et mittit illū corpi mediante vena cōcaua orta ex
gibbositate eius: et mandat aquositate ad renes
ex via gibbositatis et mittit spūz cholericā ad sel
ex via cōcauitatis etiam: et cōcauitū est illū de e
o qd est a parte stōi vt eius coaptatio sī gibbosita
te stōi bona sit et attractū est illud qd de eo est a p
te diaphragmatis vt non coarctetur diaphragma
cū suo laborioso motu: imo sit. q. tagens ipsum
ppe punctū: et est cōiunctū ppe venam magnam
ortā ex eo: et vt bene cōprehendat sī ipsū coste
curue. Et ipm qd tegit paniculus nervolo genera
tus ex nervo puo veniēte ad ipz vt faciat ipz acq
rere sensūz aliqū quēadmodū dicitur in capitulo
pulmonis: et huiusmōi sensus māifestus est in la
tere concauo: et vt liget ipm cū aliqā vīsceribus:
et venit ad ipz vena pulsatis pua dispūta in ipo
et affert ei spiritum: et seruat caliditate eius inataz:
et tēpat ipz cū pulsu. Et facit ē vt peneret hec ve
na ad concauitatem: quoniam gibbositas ipsa euentat
motu diaphragmatis. Et sanguinū qd nō creatū in
epe spatū amplū: imo ramosū dispūti vt sit cōp
bensio eius totius sup chilū vebementior et passio
dispūti chili ex eo magis pletia et velocior: sū il
lud qd d vems ē a pte epis subtiliores hz tunicas
vt velocius pueniat p eas impressio carnis ad chi
lū. Et paniculus quidē eius cōphendit ep et ligat
ipz cū vīsceribus tegentibus intestina: et stōz q di
rimo et ligat ipz etiā cū diaphragmate ligatiōe ma
xia forti: et ligat ipz cū costis dōris: et ligat ipsum
alia subtilia pua: et continuat inter ipm et iter cor
vena cōtinuans inter ea ambo quā sciūsi delēen
dens de corde ad ipm aut ascendens ex ipo ad cor
aut fm ambas intentiones. Et hec qd vena sapien
ter ligata est etiam cū epe et paniculo duro spūso:
et est penetrans sī ipz: et subtilius latus eius est il
lud qd est a pte intrinseca: quoniam tangit mēbra
subtilia: et ep qdē hominis maius est epe ois aia
lis appropinquantis ei in quantitate: et dī qd oē a
nimal plus comedens et debilioris cordis ē habēs
maius ep: et continuat inter ipz et inter stōz ner
uus hz est subtilis: et non sunt comunicata nisi pp
rem maximā ex apatibz epis. Et primū qd orit
ex epe sūt due vene: quaz vna ē in latere cōcauo
et plurimū iuuamētū eius est in attractione cibi ad
ep et nominat porta: et altera est in latere gibboso
et iuuamētū eius est applicatio nutrimenti ad mem
bra ex epe: et nominatur concaua et ondimus iam
anatomia ipaz in libro prio. Et ep qd hz addita
menta cōphendētia stōm: et adherētia ei sicut ē
cōphensio eius qd cōphenditur digitis: et maius
additamentoz eius est additamentūz appriatum
nomine additamenti: et posuit est sī ipm fel: et
posita est extensio eius additamenti ad inferiora
et oia additāmēta eis sūt quatuor aut. v. Et scias
q nō est corpus epatis in hominibz oibus cōpri
mens costas dōris: et fortiter in mīllū eis: quia sit
in plrimis eorūz sic est eius cōmunitas ad ipz p
pter illū. s. cōmunitas epatis ad costas dōris: et
diaphragmatis. Et caro qd epatis sensū nō habet:
hz illū qd de ea seqt paniculū sentit: ppea qd aue
nit ei paxp de pte paniculi nervoli. Et pp hoc di
stīcatur hec cōmunitas: et iudiciū eius in homi
nibus. Et tu iam sciūsti q generatō san. sit in e-

pate et in ipo sit sepatō cholere et melancholie et
aquositatis. Et qnz destruit res i vnaquaz earū:
et qnz destruit in generatione sanguis: et nō destrui
tur in sepatione: et qnz destruit in sepatione et nō
destruit etiā in sanguie bono. Et qnz accidit destrui
tio in sepatione nō pp ep imo pp mēbra attrahē
tia ex eo illū qd sepat. Et in epate qd forti sūt qē
tuor vtutes natales cuius plrimūz digestiue est in
crane eius et plurimum aliarum vtutum est cum
villis eis: et nō est lōgiquz qn sit i mēlaraicis oēs
iste vtutes: hz qdaz postroz adysēt priis et dicāt
et errant ille qd posuit in mēlaraicis attractiuam et
retētū: ipe. n. sūt vie p quas attrahit: et nō est
pole vt sit in eis attractio. Et afferūt ad hoc ratio
nes similes rōnibz dōlibz q nō sūt ei in ois: et di
cit si mēlaraice habērent vtutē attractiuaz habēret
et digestiua: hz nō hnt vtutē digestiua quomō. n.
hnt vtutē digestiua qū nō moret in eis cibz tēpore
quo patiatur. Et dicit et si habērent vtutem attra
ctiua qū ep et ea habeat cōmunicarēt i subtilia pp
cōueniētia vtutū. Et iste qd dōbil cōsiderationis nō
sciuit q vtus attractiua qū est i meatu ex quo attra
hit est illū magis adiuuas sicut qū expulsiua est in
meatu ex quo expellit sicut est in intestinis est illū
magis adiuuas: et obliu est q attractiua est i me
ri et est meatus. Et nō sciuit q nō est mīllū malū
vt sit in meatibz qbusdā vtutis attractiua: et nō
sit digō d qua sit curandū qū nō sit necessaria in eis
digō imo attractio. Et obliu qd ē chili qnz cōuer
tur in mēlaraicis cōphēde aliqua. Quā ergo ne
gavit q sit ea in hoc vtus digestiua in mēlaraicis:
et q sit illic vtus retētia finens qritate aliqua quā
uis nō plonge. Et obliu est q spēs villoz opa
tionū notaz sūt dōile. Et elongavit q sit in illo i
quo festinat penetratio digō aliqua et illū nō ē elon
gādū. Medici nanqz dicūt q in ore ipso est digō a
liqua: et nō negant qn in orbo sit vtus expulsiua et
digō: et est mēbrū qd velociter eiat ab eo qd cō
prehendit. Et obliu est q pole ē vt diuersificēt
substantia mēbroz et cōueniant in attractione vni
us rei: quia sit vadens in via vna ad mēbra oia.
Et obliu est q attractō sit ad ep: et plrimū eius
sit cū villis venaz: et sūt hōgenei cū substantia me
laraicaz nō longinq ab ea. Quā errant iste ho
mo in hoc iudicio. Illū aut qd. d. dixit sūt q at
tractio pria fortis est in ipso vbi ē initū motus de
quo curatur. Et eius intentio fuit vt sepet illū qui
est cōtēnus sepatione mēlaraicaz sine epē. Et si
gnificatō ad illū ē fmo eius qū dicit qui incedit in
hac egritudine ad curadas mēlaraicas: et dimittit
curationē epatis est sicut ille q vadit ad hoc vt fa
ciat emplz pedibus mollificatis pp nocumentūz ac
cidens nuche q est in dorso: et dimittit curationēz
principij et radices q est nucha. Hic est ergo sermo
d. cōiunctus huic fmoni. Et tu qd scis q pedes nō
sūt vacui a vtutibus. s. naturali et motiua et sensi
bili quas nucha hz: et nō ē dīa inter vtutes eoz et v
tutē nuche: nisi qz vtus sensibilis et motiua vnius
eoz est prima: et alterius est secūda: et sifr est dī
spā mēlaraicaz. Ipe nanqz non sūt vacue a vtute:
quia sit eaz picipiū ep: et quomodo qū ipe sūt i
strumētum et instrumentū natale attrahit ex lon
ginq nō hz semitā motus localis sicut in lacerto

sz plurimū nō eūatur a vīte corrente in ipō et ob
mante in ipō et obuante patienti: et ita qd ferrū pa
tiatur a magne et qñz attrahit cū eo ferrū aliud.
Et sīlī tangens inter ferrū et magne apd pñios
eoz qd verificauerūt.

De modis ex quibz significat dispōes epatis. L. ij.

Quandoq; significat dispōes epatis per
obuiationē tactus sicut signū vī apata ip
suis qñz: et qñz et signū p dolores qd sūt
ei pñij: et significantur p opatōes factas ex eo: et
significant p cōmunitates mēbroz pñioz ipi si
cut sñdī: et diaphragmatis et intestinoz et renū
et fellis. Et significant p cōmunitates mēbroz qd
sunt longinq; illis ab eo sicut partiū capitis et sicut
splenis. Et qñz significant p dispōes cōmunitatis
totius corpis sicut colorē et formā et tactū. Et qñz
significant p ea qd oriunt in partibus eius ex pilis:
et que oriuntur in ipso sicut per venas: et ex
forma mēbroz alioz: et ex eis qd gñat in ipō et pce
dūt ab eo: et p pñictia et dīfīficatia et ex cāis
et consuetudinibus et qd continuantur cū eis.
Distinctio modoz hāz significationū. L. iij.

Similitudo qd accepta ex tactu est calidi
tas tactus pñiū eius: quoniam ipa signifi
cat cōplōnem calaz: et frigiditas eius signū
complexionem frigidam et lenitas eius signū humi
da cōplōne epatis: et durities significat duritez
eius. aut apostema durum in ipō: et ipus inflatō
signū eius tumorē: aut apā in ipō: et lunatō que se
titur ex inflatōe eius signū qd est in ipō epe: et ip
suis elōgotō existēs fm alia formam qd est in a
lio ab epe: et qd est in lacerto ventris. Similitudo
aut accepta ex doloribz est sicut si fuerit extensiuus
cū gñitate: tūc illic erit oppilatō: aut apā: et si fue
rit sine gñitate: tūc illic erit ventositas. Et si fue
rit gñitas sine punctura: tunc materia erit in corpe
epīs siue fuerit apā siue oppilatō. Et si fuerint cū
punctura: tunc erit apd paniculum velantez ipm.
Vez significationes assumpte ex opatōibus factis
ab eo sunt pp digōnez et attractionē et expulsionē
sanguinis ad corpus et aquositas ad renes: ut cho
le ad fel et melacholie ad splenē: et sicut dispō tul
sis. Quq; destruit aliqd hoz et nō sit pp mēbrum
cōmunicāis epī: tunc est ex epate. Significatōes au
tez acceptē ex cōitibus sunt sicut sitis: nā si ex sñdō
mstotiens signū dispōes epatis et sicut singultus et
et sicut appetitus etiā et digō et sicut malitia anhe
litus: quā n. sit pp pulmonem et diaphragma
tū qñz sit pp ep et sicut species egestōis et species
vrine significant dispōes epatis quas scies: et si
cut dispōes sōda et egritudinū capis. Et dispōes
egritudinū splenis signū ipas: et sicut ex dispōnī
bus lingue in tactu eius et aspitate ipsius et colore
eius: et colore labioz significantur ipē. Et itā qd
currunt inter cor et ep dīfīfitas et cōueniētia et vi
ctoria in qualitibz suis quas diximus in caplo a
natomie cordis: vez significationes pp dispōes
cōitatis sunt sicut significatō coloris sñ ep: ita vt si
sit rubens albus: tūc signū sanitatez eius: aut sit ci
trinus signū caliditatez eius: aut plumbinus frigiditatem
eius: aut brunus signū frigiditatez et siccitatez eius:
et sicut ē significatō ictericie sñ ipz: et sicut signū

ficatō pinguedinis carnosē signū hūitātē et caliditātē
ipsius: aut piguedinis cū adipe signū hū. et frigiditātē
eius et sicut maties signū siccitatez eius. Et sicut cōi
tas caliditatis in corpe significat si non fuerit a ve
hementia caliditatis cordis caliditatem eius. Et
cognoscunt cū ea significationes caliditatis eius p
dicte. Significationes aut ex formis mēbroz ali
quorū sunt sicut significationes ex magnitudine ne
naz et amplitudine eaz significantes magnitudinez
epatis et amplitudinē viāz eius. Et ex breuitate
digitoz et longitudine eoz etiam significat parui
tas et magnitudo eius: sed significationes ex pilis
ortis sñ ipm sunt sicut significationes eoz in mem
bris alijs quas iam diximus. Significatōes vō ex eis
que oriunt in ipō sunt venę: quoniam si ipē sunt crol
le magne manifeste tunc cōplō principalis est cali
da: et si sunt subiles oculte: tunc cōplō principalis
est fra. Vez eius caliditas et fritas et lenitas
et durities: qñz sunt ppter cōplōne pñiale et
qñz sunt ppter cōplōne accidentalē. Significatōes
aut ex eis que in ipō generant sunt: sicut si in ipō
generat cholā signū caliditatez eius: et melancholia
caliditatem eius vehementer: aut siccitatem eius
et frigiditatem fm qd scitur in loco suo: et generatō
sanguinis boni est significatio sanitatis eius: et ille
cuius sanguis ē cholericus: aut melancholicus: aut
mollis declaratur in eo qd spigitur ex eo ad corpus
aut aquosus nō recipiens cōtinuationē cū corpore
sicut est in hydropisi carnosā est infirmū fm qd si
gnificat ipz dispō eius qd spargit ab ipō. Conue
nientia vō et dīuersificatia sciunt ex hoc qd con
uenientia sunt similia cōplōni naturali contraria cō
plōni accidentalī. Ex etate vō et consuetudine: et
que currūt in eis significationes cognoscuntur i qua
litatibus.

De contraopantia cordis ad ep in qualitibus. L. iij.

Sic qd caliditas cordis vincit caliditatez
epatis magnifice: et humiditas eius nō
vincit siccitate ipsius: et siccitas eis qñz
vincit hū. epatis pazz: et caliditas epatis vincit
frigiditatem cordis debilitet: et hūiditas eius vin
cit siccitatem ipsius: et eis frigiditas pazz vincit cali
ditatē eis: et ipsius siccitas semp vincit hūiditatez
eius: et frigus cordis vincit caliditatez epatis plu
q; vīcat siccitas illi hūiditate epīs: et caliditas cor
dis vincit humiditatem epatis plusq; vīcat siccī
tas ipsius hūiditate eius et vincit frigiditas eius eti
am caliditate illius aliquo mō victorie.

De signis opñonū epatis nataliū et prio cale. L. v.

Complexionis calide naturalis signa sūt
amplitudo venaz et ipaz manifestatio
et calefactio pulmonis et corpis si nō re
sistit ei cor. Caliditas enīz cordis vincit frigidī
tatem epatis fortiter: et multitudo generationis
chole in etate iuuentutis: et melancholie infine
eius: et multitudo piloz in ossibus pectoris: et for
titudo appetitus cibi et potus.

De signis cōplexionis frē naturalis. L. vi.

Signa eius sunt contraria illis signis et frigi
ditas corpis vincit caliditatem epatis minus
q; vīcat caliditas eius illius frigiditatem: et
quoniam sanguis hūis hanc cōplōne ē subilis: et

aquosus: et virtus eius est debilis: tunc multoti
ens accidunt in ipso febres.

De signis cōplonis sicce naturalis. L. vii.

Signa eius sunt paucitas sanguinis et cros-
sitas eius et vacuitas venarum et siccitas
totius corporis et spissitudo pilorum et cri-
spitudo ipsorum. Et cor sua humiditate non consequitur
siccitatem epatis. ita quod aliquando valet: imo non vi-
ditur eas omnino. Ulex siccitas epatis vincit humidi-
tatem cordis valde et caliditas cordis vincit humidita-
tem epatis in ultimo.

De signis cōplonis humide naturalis. L. viij.

Signa eius sunt contraria illis signis: et cor-
dis siccitas quoniam consequitur humiditatem
epatis parum valde. Ulex humiditas ipsius
vincit siccitatem cordis fortiter.

De signis cōplonis calide et sicce naturalis. L. ix.

Signa eius sunt sanguis crosus: et mul-
titudine pilorum nigro: apud ossa pectoris:
et amplitudo venarum sequens cōplone et
durities et multitudo generationis cholere et me-
lancholic in fine iuuentutis: et siccitas corporis si non
dissolvatur ipsam cor.

De signis cōplonis calide et humide naturalis. L.
decimum.

Signa ipsam caliditas sanguinis et boni-
tas essentie eius et amplitudo venarum
valida cum lenitate: et quod color est rubeus
sine citrinitate et pili plurimi in pectoris ossibus
munda tamen eis qui sunt in calida et sicca: et ne-
que sunt in spissitudine eorum et crispitudine. Et tenui-
tas corporis propter caliditatem et huiusmodi. Et quod calidi-
tas est dominans immanet corpus sanum. Et si humi-
ditas est magis dominans festinat ad ipsam egritudi-
nem putrefactionis.

De signis cōplonis frigide et humide naturalis. L.
vndecimum.

Signa ipsam sanguis aquosus et phle-
gmaticus: paucitas pilorum apud ossa pecto-
ris: et strictura venarum: vena non impleta
mollities: paucitas generationis cholere et melan-
cholic in fine iuuentutis et humiditas corporis si non
contraopet cor.

De signis cōplonis frigide et sicce naturalis. L. xij.

Signa ipsam paucitas sanguinis et pau-
citas caliditatis sanguinis: et corporis et co-
strictio venarum et occultatio eorum et earum
durities et paucitas pilorum in mirach et siccitas toti-
us corporis.

De egritudinibus accidentibus epati. L. xij.

Epatis accidunt egritudines cōplonis in
proprietas sue substantie: et egritudines
cōplonis et apata et vesice: et proprie a
puo pancreaticum: et rupitur apud spatium et reliqua quod
singularum dicemus capitula. Et quoniam tollerat rup-
tura plurimum quod reliqua membra: et non timeat ex ea
mors festina nisi associet ei eruptio sanguinis ex ve-
na magna. Et quoniam accidunt epati apata proprie a
puo in stomacho et splene et felle et renibus et diaphra-
gmate et pulmone et mesaraicis et intestinis et pro-
prie superioribus: sed stomacho et diaphragma-
ti et felle et mesaraicis et intestinis communicant
in primis vena que sunt a parte concavitatis epa-

tis: unde pervenit necumetum eorum ad epem et quoniam con-
firmatur. Diaphragma vero et pulmo et renes con-
cant in primis venis gibbositas: deinde pervenit
ad epem: et quoniam confirmatur. Et plurima coactio que est
non est nisi propter stomachum: propter causam cum qua corrumpitur diges-
ti et expellitur cibis indigestus nisi sit causa alia. Et egritu-
dinem quod gibbositas materiem expulsiōem per pluri-
mum sit cum provocacione urine et fluxu sanguinis ex
naribus et sudore: sed in egritudinibus concavita-
tis est illud cum solutione ventris et vomitu chole-
rico et sanguineo et sudore etiam in pluribus horis.

De signis malitie cōplonis calide. L. xij.

Malitie cōplonis calide signa sunt sitis ve-
hemens et non abstinere cum aque potu et
paucitas appetitus cibi et initium et ci-
trinitas urine et tinctura eius: et velocitas pulsus
et frequentia eius: et febris et adustio sanguinis: et le-
di a calefacientibus et sequitur ipsam liquatio in-
cipiens ab humoribus: deinde a carne epatis et sequit-
ur eam rasura intestino. Et quoniam delicat cum ea na-
tura abique dolore in lateribus: aut gravitate et multi-
plicatur cum ea vomitus citrinus et rubeus et viri-
dis ut succus porri. et est cum ea ego cholericus pluri-
mus et proprie si fuerit illic cum cōplone materia: et
si non fuerit minorat sanum. et exasperat lingua: et ex-
tenuat corpus. Et quoniam significatur illud ex eate et
consuetudine et arte et regimine: et illa que me-
dia est generat cholera et liqua generat melancho-
lia. Et egritudines eius sunt ex materia et melancho-
lia et similibus. Et quoniam pervenit solutio ventris ad
syncopam cum calu appetitus: tunc plurimum eius est pro-
pter debilitatem epatis factam a cōplone calida et
in plurimo ipsius est ego sicca adusta nisi ad hoc per-
veniat ut adurat sanguinem et humores et carnosita-
tem epatis et solone ventris ea educat. Et quoniam in-
cipit adurei sanguinem est ego sicut sex. Et quoniam est
in epate adustio aut apata: aut tubellum: deinde e-
grediuntur cum egone aliquid nocens crosus: tunc illud
est carnositas epatis iam putrefacta. Et non est ois
res nigra egrediens sex. Et quoniam recitatur ablu-
tum et virulentum materiale: deinde ingrossatur
et fit nigrum crosus fetidum sicut fit in febribus pestilen-
tialibus. Et quoniam egriditur pus virulentum sanguis
deinde nigrum subtile.

De signis malitie cōplonis frigide. L. xv.

Signa eius sunt albedo labiorum et lingue
et paucitas sanguinis et difficultas curus
eius et multitudo phlegmatis et pauci-
tas sitis et corruptio coloris et liquefactio materi-
e: et quoniam denigrit declinans ad viriditatem: et quoniam
sit citrina ad colorem fistici declinans. Et etiam al-
bedo coloris et phlegmatis proprietas et crositudo pro-
pter congelationem et tepiditas pulsus et vehementia facis.
Fames. n. non sit nisi ex stomacho tantum. Et putras
digonis bone: et quando frigus consequitur finem
privat appetitus. Et ego quoniam est sicca sine odore:
et quoniam est humida propter debilitatem attractivam et est de-
clinans ad albedinem putrefactionis. Et quoniam subtiliatur
cum ea ego et hucatur. Ulex non perseverat ita co-
tinue: et non multiplicat cum eo fluxus ventris: quoniam
uis sit eius inceptio et eventus elongatus. Et in fi-
ne eius egreditur quoddam simile feci sanguis pu-
4

trefacti nō sicut sangia liquefacti. Et qñz sequuntur
cōplonē frigidā post spatium quoddā febre: ppea
qz sangis subtilis q̄ est in ipsa recipit putrefactio-
nem que accit ei et sunt febre prave quas dicam
incapitulo febrū: et qñz est in initio eaz virulen-
tus subtilis: deinde incroscat et denigrat. Et qñ ē
fluxus ventris similis lauature carnis recentis et il-
lud cū appetitu in principio significat frigus: et si
accidat post illud calis appetitus: tunc est pp cor-
ruptionē hūorū: aut pp cam aliam febris et simi-
liū. Et plurimū significationis eius est sī debilita-
tem a frigore et in fine eius redit appetitus et fit
sistens fm plurimū et spasmat cū eo mirach. Et
qñz signū ipaz etas et cōsuetudo et cibis et cāe pre-
terite: sicut potus aque sse in ieiunio: aut post bal-
neū: aut coitū quoniam ep inflammatū fugit ex aqua
tunc velociter plurimū. Et si est illa materia sen-
tiur acetositas in ore et hūiditas in egestiōe. Et qñ
qz est ad nigredinē: et viriditatez et nō ad citini-
tate et rubedinez.

De signis male cōplonis sicce. L. xvi.

Signa eius sunt siccitas oris et lingue et si-
tis et durities pulias et subtilitas yrine
et qñz denigratur color. Et si fuerit illie
melancholia aut cholera scies significationes earū
facile p ea que scimus in primis.

De signis malicie cōplonis hūide. L. xvii.

Signa ipaz inflatō faciei et oculorū et mol-
lities carnis hypochondriorū: et putas sius
nisi sit caliditas cōsumens humiditatez:
et hūiditas lingue et albedo coloris: et qñz est cūz
ea citrinitas pauca. Quā aut ychemēs sit frigus et
dominat hūiditas est declinans ad viriditatez: et qñ
qz debilitat corpus pp mollitiē hūiditatis.

Sermo vniuersalis d curis egritudinum epatis. L.
xviii.

Tēpe necessaria est cōseruatō sanitatis cū
similibz et expulsiō egritudinis cū cōtra-
rio. Et in regie apatū et vlcerū et nocu-
mentorū q̄tatis est in oppilationū aptione et sī
quorū ea que sunt necessaria in reliquis membris.
Et melior qd horaz ad sumendū in potu medici-
nas egritudinū epatis: et pprie pp oppilationem
epatis et similia est hora i qua existimat qd illd qd
penetrat ex stō ad ep et cōphendit in ipso iam ē di-
gestum et sepatuz qd separi oportuit et inter ip-
sum et inter comestione ipus intuenit cōueniens
et in cōsuetudine hominū est hora q̄ est inter lūre-
ctionē a somno et inter balneationem. Et oz etiam
in epe vt tu nō euacues medicinas apitinas et reso-
lunas qbus cōtrahit vsus egritudines epis mate-
riales oppilatas et apōlas ex stipticis cōfortanti-
bus nisi existimes siccitatem supfluas. Et nō oz ut
ad summū pueniat in infratione epis q̄tū pole est
et pducatur ad hydropisim neqz in calefactione eius
et pducatur ad arefactionē. Et pp hoc oz vt scias q̄ti-
tatem cōplonis natural epas qd curas ita vt quā
reduxeris ipz ad eam stes. Et scias qd quā tu er-
ras in epe puenit error tuus ad ycnas: deinde ad
corpus. Et ex error qd est vt tu puocas yrinam
vbi necessarium est te soluere yentrem: et est vt
sit materia in concavitate: et soluas yentrem quā
te oporteat puocare yrinā: et est vt sit materia i

gibbositate. Et oz quidez vt medicine epice opti-
me terantur: et oz vt sit subtilis substantie quate-
nus ad ipm perueniant sine sint calide: siue sint
sre: siue stiptice. Et subtiliantium qd pprietas est
vt acuat sanginē: licet sint apitina. Quā oz vt
attendas illud: et sicut aqua radicum est ex summa
apitinaz eius et subtrahantia eius generant qñz hu-
mores diuersos nō pportionales: quā oz vt quz
frequentas eius potum duobz aut tribz diebus con-
uenienter cū aliquo lenias naturam. Et yrine
puocationē aqua ipsa de radicibus opat. Et oēs qd
endiue ipas et pprie amara q̄ ad rubedinez decli-
nat cōseruant leionibus epis: calefactis qd cū siru-
po acetoso: et infrigidatis cū melle. Et epar adib
iuuatiuum est cū sua pprietate et carnes limaciāz
similr.

De causis nociuis epatis. L. xix.

Sias qd introumittere cibū sī cibū et er-
ror ordinis eius sunt ex rbus magis no-
ciuis epi: et potare aquam frigidā sub-
ito in ieiunio: et post balneum et coitum et exerci-
tium qñz perducit ad infrigidationē yehementem
epas: et qñz accidit epari in statio ab ipsa suctō ye-
lox et multa ex ea. Et qñz perducit ad hydropisiz
et oz in hūismōi dispōe vt pmisceas eaz cū vino:
et nō sī frica ea ucheēt et nō tūciaz eaz ipetuose dgluti-
ēdo imo sugēdo paulati et viscola qd oia nocet epi
ex pte qua facium possider oppilationem. Et
frumentum est ex summa eoz in quibus est visco-
sitas cū cōparatione ad illud quod est ep ex mēbris
qū digeritur in epate. Et nō est omne frumētū ita
imo giutinosū. Et vinum dulce facit accidere in e-
pate oppilationem: et ipz abstergit illa que est in
pectore. Et cā in illo est qd vinū dulce attrahitur
ad ep non gdatum ppea qd ep diligit ipz ex hoc qd
est dulce: et pp sua penetrationez ex hoc qd est po-
tus: quare non moratur in ipo q̄tate qua sepe
sex ad eo fm moraz aliarū rerum crossarum: imo
fruent epi in crossitudine sua: et inuenit vias ad
ipm patas: quoniam vie q̄ sunt int stōz et ep sūt
ample fm cōpositionez ad illd qd venit ad ipsum
ex yenis splis in epate. Amplius qū cōprehendit
in epe non moratur quantitate qua sepetur et dige-
ratur: immo expellit subtile in yenas strictas illic
velocitate sue penetrationis: et dimittit sedimē p-
pter cōstrictionem vie. In pulmone vero res ē
econtrario: quoniam sruenit et vinū dulce quā tā
colatum est: aut ex via meatuuz meri fm semitam
sūdationis ex meatibz strictis ad amplos: aut ex
via concava quā tam dimittit fecē et vadit adhuc
qū iam sit colatum et transit in meatibz strictis ad
amplos: quā colat vice altera. Et sī sī filique dis-
positiones nō inueniuntur et cū cōparatione ad pul-
monem.

De rebus conuenientibus epari. L. xx.

A medicinis qd conferunt ei oia in qui-
bus est amaritudo qua apiatur aut yir-
tus alia qua apiat cū stipticitate qua con-
fortetur: et odoramento conueniente substantie
spūs et phibent putrefactionem sicut cinamomū
et summitates squamanti et myrrha et similia. et e-
a in quibus sunt ablutio et absterio et mūdificatio
virtus mali quā non consequuntur a mollificatione

summa consecutionis mellis et ea in quibus sunt ma-
turatio et lenificatio et pprie cū stipticitate et con-
fortatione sicut crocus: et que sunt cū hoc suauitas:
sicut palle: et velocis penetrationis: sicut vinum o-
doriferū pluribus epibus in quibus non est calidi-
tas vehemens. Et qñ medicina aggregat ad pprie-
tates predictas suauitatem: tunc fortasse est amica
epi diligens ipz sicut palle: et ficus: et auellane:
est vltimi iuuamenti. Et si est non recipiens pu-
tresfactionem et corruptionē: tunc est magis vltie
consecutionis in iuuando. Et altaracon qd et ē
diuisa ortulana et campestris conueniunt ei valde.
Et confert fra egritudine calide in epate cū pprie-
tate sua et qualitate cōtraria simul: quāuis quidā
dicant qd illa que ē vehementer amara ē calida: et
confert apiendo oppilationē pp suam amaritudinē
et confortando pp suam stipticitatem. Et confert e-
gritudine frē cū sua sua pprietate: Et cū eo qd est
in ipa de aptione et confortatione. Et qñ sifuit fri-
gus in epate pmisce qlibet illarū duarū cū melle:
aut cum aqua mellis: quoniam resistit mel infirmitati
et si tñt ex ea: et adiuuat ipsa ad siliq opatiōes su-
as: et qñz exiccat a be et sunt i potu cū melle et aq
sua et decoquit cū melle: et pferūt vald: et apiunt et
educūt et humore frigidum cū vrina et ex cibis qui-
dez cōuenientibus epi sunt illi quoz chimus bonus
est: et dulcia conueniunt epati: quā impinguatur
eis et magnificatur et confortatur. Qñrum velocia
sunt ad hoc vt faciant euenire oppilationem: ppea
q ep attrahit ea laboriose associans ea humoribus
alijs. Et pp hoc o3 vt deuitet dulcia ille q h3 a pa i
epe suo: quoniam ipa cōuertunt velociter ad cho-
leram: et faciunt accidef oppilationes. Et nocibi-
liora dulcia sunt que sunt ex eis crosia: ppea qz
faciunt accidef oppilationes: et que ex eis sunt cali-
da ppter conuersionem suā ad cholera. Et sifitici
quidem iuuatiui sunt ppter suam aromaticitatem
et stipticitatem et cōfortationē et mundificationē
viarū venarū cibi. Qle3 sunt vehementis calefactō-
nis. Et auellane sunt cōuenientes omnib3 epibus:
quoniam ipse nō sunt vehementis caliditatis: et sunt
apitine et chimus eaz est bonus. Et epar adib et
carnes limaciāz conuenientes sunt epati cū pprie-
tate q est in eis.

De cura malitie cōplexionis calide in epate Lapi-
tulū. xxi.

Oportet vt sit subtilitatio in regimine e-
t et non perueniat ad vltimum: et vt
caueatur in ea mollificatio vehemens
cum humectatis aquosis: et caueatur in ea euentus
oppilationis cū infrigidantib3 crosiis. Et o3 vt ca-
ueatur in ea stupefactio vltima: imo o3 vt infrigi-
dantia ipz aggregent ad infrigidationē absterfio-
nez et apertionem et penetrationem cibi et stiptici-
tatem cōfortantem non plurimā et in aqua orde-
i sunt oīs iste pprietates. Et endiua qd campestris
et ortulana vltima est in hac intentione. Lōpfo nā
que ambaz decliuus est ad frigus non valde super-
fluum. Et est i ea caliditas apertitiua: et non calefa-
ctiua et stipticitas equalis cōfortans: imo peruenit
ex iuuamēto ambarum vt non noceant epi frigido
et ponunt ambe in medicinis sicut diximus in me-
dicinis singularib3: et in areolis medicinarū epicarū

et qñz comeduntur elixate et pprie cū coriandro
hūido et sicco et comeduntur cum aceto. Et amir-
beris hēi pprietatez maximā etiā: et tamarindi
etiā. Et qñ lentitur oppilatio in epe conuenit vt
adiungatur illis ambabus apiū: quoniam aperit op-
pilationes ex quacūqz duarū partium sunt: et ē ex
eis quoz penetratio est velocis: et similiter calefa-
ctio. Et ex eis que conferunt ad illud est vt sumā-
tur succi endiue et succi alkekengi et succi solatri
omnium ana. 3. ii. et succi coriandri humidi et suc-
ci feniculi omnium ana. 3. i. et 3. s. admisceatur. 3.
s. croci et sumatur in potu. Et qñz sumitur in po-
tu oleum ros. bonū et oleū de pomis cū aqua fra-
et tempat cōplonē epatis. Et ex eis q conferunt e-
pati qd h3 malitiāz cōplonis calide est vt sumatur
ex aleirigius aut. ii. cū zuccaro taberzet et aq fra
Et etiam vt in potu sumatur succus cucurbitae alla-
te et aqua gnatōz et lac vaccinum sine butyro et a
qua pomoz et pirorum et altharichi et succus ro-
recentis. et qñ nō est se. cōfert aqua lactuce cū si-
rupō acetoso omni die bibat cum ponderē. iii. 3.
myrobalā. citrinōz et ponderē. 3. i. de lacca ablu-
ta et. 3. s. seminis apij. Et qñ sepatio fit ex eo dua-
bus ebdomadis bibat lac camellaz fetarum incipie-
do ab vna libra vsqz ad duas et coquantur in ipō
medicinis diuretice apitine facientes penetrare si-
cut aliquid ex succo eupatorij: et ex semine endi-
ue: et semine culicute. Et qñz sunt necessaria ea q
sunt sicut sumitates squinanti. Et quandoqz est ne-
cessarium sumere in potu stupefacientia et conse-
ctiōes opiatas et recipientes hysquiamū et filo-
niū. Et ego abhorreo illud quā inuenit ab eo
ater. Et vinū forte qñz excusat ipsum si bibatur a
qua fra valde in ieiunio. Et conferunt ei troc. de
spodio et tro. hemberberis fri et troc. de canfora
et ex trociscis cōserētibus eis est trociscus huius-
modi. R2. folioz salicis et foliorum nemusaris am-
boz ana. 3. x. ros. rubeaz absqz capitibus suis. 3.
xii. canfore pondus. 3. ii. et. 3. s. et mellis rubei et
lace ablute cū alefenati sicut est ablutio aloes am-
boz ana. 3. vii. gariofiloz. 3. viii. croci. 3. iii. a-
ristologie. 3. v. luti alkabritiz mastice. capilli ye-
neris omnium ana. 3. iii. cōficiantur cum aqua so-
latri et endiue et fiant in d troisci et sit vnusquisqz
aut. i. et sumatur ex eis omnis trociscus cum a-
qua solatri. Et qñz conferunt ad illud empla facta
fm hunc modū sumatur portulaca et teratur et po-
natur si ipsum oleum rolaceum et infrigidetur et
fiat cū ea emplastrū. Aut sumatur amborum san-
dalorum ana. i. 3. gariofil. violaz siccaz amboz
ana. 3. s. et ros. 3. i. s. et croci abluti. 3. s. et ap-
simb3. 3. quarta ps canfore pondus. 3. ii. adiun-
gatur cerato facto cū oleo de salicibus et liniatur
si aliquid latum: et pprie folia cucur. et folia ace-
tose: et folia ficule: et fiat cū eo emplastrū. et qñz eplm
fit cū succis herbaz frigidaz sicut succo cucur. et cu-
cu. et reliquis que diximus i capitulo eoz que bi-
buntur: et ponuntur in ipso ordeum: aut sa-
uich lentum et effunditur super ipsum oleum ro-
s. et fit cū eo empl3: et qñz ponitur in ipō aliquid
de ligno sandali et gariofil. et canfora et non elon-
gatur quin ponat in ipō aliquid ex odoriferis et a
quis fructū odoriferoz. et quādoqz rorat aliqd

sup ipsuz de menibus. Tibi vo quibus cibantur sit
sicut aqua ordeï et decoctio olez p̄dictoz et ipsa
met olera decocta et endiuia decocta cum corian-
dro humido et lactuca et sicla decocta et passe aceto
se et aqua lactis acetosi et carnes limaciay. Et ex
fructibus alzarur et cydonia et pira et non multuz
sumat ex illis vt non s̄stue addat in stipticitate: et
generetur oppilatō etiam et poma et gnata muza ⁊
expressio yue acetose. Et frangatur stipticitas eoz
cū eis in quibus est lenificatō et mora asseni et ri-
bea cum zuccaro et acetum p̄patū cū aqua gnatoz
et gna gnatoz añ cibuz et post cibum: et melones
qui sunt sup̄flue dulcedinis et p̄cipue ille qui nomi-
natur raki et palestini et indi ei non oz qd vt de
istis medicinis sumant ille frequenter in quib⁹ ē cū
infrigidatione stipticitas: pp illd qd in ipsis est de
vi faciendi accideri oppilationem: et non est malū
sumere melones duos parue dulcedinis et yuas
in quibus est durities carnis et paruitas dulcedis
et illas que sunt muze ex yuas pprie. Et cōferunt
ei cibaria facta de mes: et de cucurbitis et de spi-
nachys et lentibus cū aceto condita et sine aceto.
Et quida homines sunt qui comedunt passas sed o-
portz sint decliues ad acetositaem: et auellanas:
quonia no est in eis calefactio plurima: et sūt ap̄ti-
ue oppilationum: et sunt boni nutrimenti: oz ergo
vt misceantur cū eis in quibus est infrigidatio ali-
qua et stipticitas. Et ex carnibus piscinuz puoz de-
coctorum isidebegi: aut cū aceto et almosos et cō-
gelata facta ex carnibus subtilibus. s. carnibus be-
di et auium leuis digonis sicut est caro perdicum
et turturum non s̄stue pinguiuz cū pomis prepa-
ta et conferunt eis ventres auium aque et alguarascē
cum aqua ros. et galline cū aceto cōdite et s̄stue
aues cum aceto prepa-
ta. Et nocent eis ep et splen
et cor et carnes crosse sicut carnes hircoz et arietū
et animalium neruorum et dure carnis: sed ca-
ro vaccaz iuuenulaz p̄pata vt ea que cōgelantur
conferunt habenti fortem stōm et illū qui digerit.
Et oz vt vitent oua cocta donec fuerit dura et as-
sata et vitent pinguis superflue. Et nocet ei vi-
num valde nisi ipsū sit necessarium pp cōsuetudi-
nē: aut pp debilitatem digonis: tunc oz vt sumat
in potu parū subtile qd sit decliue ad albedinem.

De regimine malitie cōplonis s̄re. L. xxi.

Ex eis que conferunt istis est potare siru-
puz d̄ ap̄sinthio cū sirupo acetoso d̄ mell
Et qñz cōfert habenti frigidū ep vt dor-
mias in nocte s̄stue. de ap̄sinthio et semina calefa-
cientia nota sunt yebementis iuuamenti. Et sumi-
liter iuuat cū administratione lactis camellarū ara-
bicarum nō aliay cum ponder. 3. v. vsq; ad. x.
zuccari. Hoc enim tempat cōplonē et educit humo-
res frigidos soluendo ventrem: et puocando y-
rinam et aperiendo oppilationes. Et fortius illo ē
vt dormiat sup dyacurcuma: aut dyalacca et alta-
nasiam et administrent in sincopi diascostū et zing-
ber cōditum cum aqua ap̄ et troc. de costo et de
lacca dicti in antidotario. Et bibant in ieiunio eu-
patorij et assari. 3. iii. et bibatur desup vinum.
Et ex decoctionibus decoctionē costi et ap̄sinthij
dictas in antidotario bibat cūz oleo amigdalio dul-

ei pondere. 3. ii. et olei de fisticia ponder. 3. ii.
Et fortius illo est vt bibatur cum olo de neriden
et olo amigdalino amaro et olo de kernia. Et etiaz
cū decoctione huiusmōi. R. seminis feniculi: ap̄ a-
misi mastice pondus. 3. ii. et corticum radicis ap̄
et troc. radicū feniculi amboz ana. 3. x. et herbe
cupatorij et ap̄sinthij romani ana aur. v. et lacce
et calami aromatici et costi dulcis et amari et aristo-
lo. omniū ana. 3. iii. et supioz squinanti. iii. de
coquantur in. iii. lb. aque vsq;quo redeat ad me-
dictatem et bibant ex ea omni die. 3. iiii. cū oleo
fisticino quantitate. 3. i. et. 5. et olei aigdalini dul-
quantitate. 3. ii. Et qñz cōfert eis si adhibeantur e-
pithimata calida et emplā sicut emplm stomachico
et emplz calcadis et emplz de meliloto cū emplō
facto ex eis que sunt sicut costi et mirba et spi-
ca et neriden romana et acrocus et fenugrecum et
similia. Et emplz bonū ad illud. R. yñee amir-
beris mastice. meliloti: sp̄ice radicia lilij celestis ro-
saz ptes equales dissoluantur in oleo masticino de-
coquendo fiat ex eius emplz mane et sero et sit re-
pidum. Et itez emplz bonū. R. sumitatu squinan-
ti: et gnatorij alben et mastice. et cordumeni et am-
momi omniū añ durchiet. iii. aloes et herbe eu-
patorij et ap̄sinthij et supioz eius omniū añ dur-
kimet. vi. sp̄ice aromatici et cassie amborum añ
durkimet. ii. yreos ycnay s̄stueci araboz añ dur-
kimet. ii. amoniaci durkimet. xxi. gūmi albo-
tim et turis amboz durkimet. xii. gummi. lb. i.
et. 5. olei de alcana quantum oz ad conficienduz.
Et itez emplz. R. amoni. 3. i. carpobal. et bde-
lij cordumeni turis et croci omniū ana. 3. i. et. 5.
et sp̄ice semine. 3. ii. gummi albotim. 3. vi. sol-
uantur tus et bdelium in vino: et dissoluantur
croci in ipso et liquefiat gummi albotim in neridē
et terantur medicine sicce: et misceantur cū oleo d̄
neriden et vino et piciat sup ea parum de cera ⁊
admixta eplz et s̄stue et cydoia et faria or di et ce-
ra et medalla vituloz et olz rosati et ap̄sinthium
et amomum et gallia et croci et assari et mastice
et gluten alibat et neriden et sumatur ex eis secū
quantitatem necessitatis et fiat ex eis emplz. De
cibis aut sumant medulam panis cali cōtritā in ui-
no: et contritam in audacoca et carnes leues q̄ sunt
ex carnibus auium paruarum et alcanabit et alou-
ragi et pdicum et ventres anserum et pprie om-
nia illa assata et frixa et cūz seminib⁹ condita et cau-
les decoctos in aqua tribus decoctionib⁹ conditos
cū seminib⁹ calefacientibus et anamomo et pipere
et cymino et similib⁹ et incidatur s̄stue ipsos ruta et
sorbitiones factas ex eis que sunt sicut fenugrecuz
et medulle calide. Et qñz ponitur in cibis endiuia
et pprie illa que est yebementis amaritudinis.
Et sunt quidaz qui dicunt qd millū yebementer
coctū cōfert eis: et illud ap̄ me est paruum.
Fructus aut et similia quibus in sedis vtuntur me-
lis sunt sicut castanee et passe pingues et fistici ppe
Et quidam sunt qui dicunt qd oz vt abstineant a fi-
sticis et amigdalis: ppter gūitatem amborum s̄stue
stōz sed nō oz vt attendantur verba eoz in fisticis
et amigdalis. Et eis que conferunt eis est caro li-
maciaz pprie preparata cum seinibus. Et oportet
vt deintet gna latis: et pisces: et fructus hūidos

ut deuenient gñs lactis: et pisces et fructus humi-
dos recentes: et carnes crosse.

De regimine male coplonis sicce. L. xxiii.

Regimen eius est cū hūctatibus predictis
ex cibis et olerib⁹ et epithimib⁹ et em-
plastris et potionib⁹ et fiat delectatio cū
eis ad equalitatem aut calidū aut frī sū qualitātē
necessitatis et cū hoc nō oꝝ ut frīuitas sit in hūme-
ctatione ita ut non pueniatur ad mālīam forme et
mollitiem et hydropisim carnolam.

De regimine malitie coplonis humide. L. xxiiii.

Regat cū exercitio et minoratione cibi et
acceptōe et i q° sit subtilitās et exiccatio
et pprie eius in quo cū exiccatione ē ex-
iccato: et minoret potationes aq: et deuitet lac: et
nō pueniatur ad exiccationē ad vltimum et pducatur
ad affactionē.

De regimine malitie coplonis calide et sicce. Lapi-
culū. xxv.

Utatur habēs eam cibis frīs et humidis
et herbis frīs et humidis: et pprie en-
guis: et deuitet ea in quib⁹ est frigus
et siccitas vehemens. Et ex eis que conferunt ei
vald⁹ est lac asininum d quo bibat debilis vsq: ad
vii. sextaria cū aliq: tulo zuccari tabazet et nō pli-
mo. et foris vsq: ad. x. sextaria. Et utat ep̄lis
et epithimatis frigidis et humectantibus: et cū
hoc toto non oportet ut pueniatur ad vlti-
mum in hūmectatione: et pueniat ad summum
cū ea mollificatio. Et oꝝ ut deuitet rizi et cymīuz
et condimenta et fisticos plurimos: sed pax ex fi-
sticis qñz nō nocet pp pportionalitates: et deuitet
carnes crosse: et mēbra crosse bonaz carniū sicut e-
par et splen.

De regimine malitie coplonis calide et hūide. L.
xxvi.

Regimen eius est cū hūctatibus in quibus
est siccitas et exiccatio aliqua ex cibis
et medicinis: et si fuerint medicine admi-
nistrentur etiaz ea q̄ subtilient: qñs non insit eis
exiccatio sicut est aqua calca et zuccari tabazet
Aut sumatur ex succo arboris solatri: et alkekengi
qñtas quinquaginta gūlneti vsq: ad. lx. cum duo-
b⁹ aur. aloes ad fortem: et minus illo ad debiles
aut medietas aur. de hiera cūz tuobus sextarijs
de calia i. dissoluta in sacraiat aque solatri: aut aq̄
endiuiē: aut caliesi. sola in q̄ endiuiē: aut aqua se-
neculi: aut aqua solatri.

De regimine malitie p̄plōis sicce et sicce. L. xxvii.

Regnat cū emplīs calidis et pinguib⁹ le-
nib⁹ cū emplīs confectis et alijs: et ad-
ministrent cōfectiones calide sicut oia-
laca et diacurcuma et cōfectio de lacca et hōrūsa
et atansia et lokium et de cōfectione kenderu-
cō qñtas ciceris: aut sibe cum aqua de radicibus
in qua cadunt olera hūctatiua: et administretur
vinum subtile forte. et qū fuerit illic constrictō na-
ture administra pilulas modi h⁹. lx. serapi amo-
niaci oppoponaci ptes equales seminis ap̄i et anisi
amboꝝ an medietatē: et quarta ptis fiat ex eis pi-
lule: aut sufficiat serapinum cū vino coꝝ h⁹ necessi-
tatem: et sit pond⁹ eius vnus aut duoꝝ aur. aut
omniuz qū sunt oēs medicine administrate: et tot

eius sit i sibili. i. aur. et forti. ii. aur. Et oꝝ ut tu
obfues ut nō aduiciat vltim⁹ suis i mollificatōe.

De regimine malitie coplonis frigide et humide
L. xxviii.

Regimen ex cibis et medicinis ea i q̄b⁹
sunt caliditas et siccitas et subtilitatio
et exiccatio: et si est illic materia eua-
tua eam cū eis que sunt sicut aqua de radicib⁹ for-
tib⁹ et sicut alkekengi et sicut hiera archigēis eua-
tuatione subtili et subtilia regimen et calefac ipsū.
Et sit cibis eius ex carnibus lenibus cū seminibus
et vinuz sit forte subtile pax pax. Et administra
cōfectiones magnas sū q̄ faciunt eas necessarias
hora: et dispō et administra empla resolutia ex
terius.

De paruitate ep̄is. L. xxix.

Ignoratur ep̄ in quibusdā hominibus et
est qñz sicut ren pūus. Et seqt eius par-
uitate q̄ qū hō allūmit qd necessarius ē
ei de cibo nō capit ipm ep̄: et mittit ipi stōus illud
a quo cōstringit et facit illd accideri oppilationem:
aut dolores gūatūuz et extensum: aut leditur d
t⁹ ep̄is in opationib⁹ suis pp coarctationem virtu-
tis eius opantis sub vtute patientis fruentis ei:
quā destrunt dispōes attractionis: et digōis: et
retentionis: et sepationis: et expulsionis. Et qñq:
cōcatur sanguinolenta ventris ego et fluxus ven-
tris: quomā d chilo nō attrahitur ad ep̄ illd qd co-
laum est.

De signis. L. xxx.

Quandoq: signū ipsa ut sit euentus ab ip-
sa in ep̄e oppilationis et ventositas plu-
rima: et quat ipm cibis tempate qñ-
tatis: et debilitatur corpus. ppterca quia indiget
cibo plurimo: et allidatur debilitas digōis et m-
tiplicat euentus oppilationis et ap̄um et certifi-
cat illd breuitas digitoꝝ in creatione. At ita fuit
hō cū corpus nō ledabat a cibo in aliquo et nō a-
scendebat ad ipsū aliquid de quo esset curanduz
quare existimauit. S. q̄ ip̄e erat in fastiditus pro-
pter puitatem ep̄is et cōstrictionem viarum eius.
Rexit ergo ipm regimine similis sui.

De regimine ipoꝝ. L. xxxi.

Regimen ipoꝝ est ppatō cum cibis pue-
ritatis: et plurimi nutrimenti velocis
penetrationis: et ut assumant sepati in
vicibus. Et administrentur medicie solutue et diu-
retice mundificatiue ep̄is et subtilitue et aperi-
tiue.

Tractatus secundus de debilitate ep̄is et oppilatiōe
eius ex doloribus et inflammatiōe eius.

De debilitate ep̄is. L. i.

Inquit. S. ep̄icus est ille in o-
pationibus ep̄is cuius est debili-
tas absq: re manifesta ex ap̄ate
aut dubellati. Ulex debilitas e-
p̄is in veritate seqt egritudi-
nes ep̄is: et illud aut est pp ma-
litiā coplonis singularis sine materia cuius princi-
piū est ex ep̄e in ipo. aut ex mēbris alijs q̄ sunt in
ter ipm: et inter ipa vicina sicut est fel qñ sit ut nō
trabat choleraꝝ aut splen quādo sit ut non trabat
melancholiaꝝ: aut fies aut vesica aut matrix pro-

pter vehementiam retentionis mēstruorum: et
corrumpit pp ipsaz sanguis ep̄is aut stōus quū nō
mandat ad ip̄um chiluz bone digōnis: aut illū q̄
de eo corruptus est aut pp intestina qū leduntur:
et qū multiplicatur in eis hūor viscosus et accidit
inter ea et inter sel oppilatō: et non sepat cholera
ep̄e: et imānent plena: quare nō recipiunt illū qd
vadit ad ea ex sanguine. Et hoc multotiens acci-
dit in colica: aut pp cōitatē membroz pectoris:
aut ex corpe toto licet sit in febris. Et qū est nō
pp malitia cōplonis sola: imo pp ap̄a sanguineuz.
aut herisipila: aut duritiē: aut cancrū: aut yndimi-
am: aut pp vlcus et sculura: aut pp putrefactionez
accidentem ep̄i. Et debilitas ep̄is totalis aggregat
debilitatem omniū virtutū eius: et qū nō est d-
bilitas vniuersalis: imo est fz aliq̄ quatuor virtū.
Et p̄mū qd debilitatur attractiua et digestiua ex
frigorē: et debilitatur retentiua ex hūiditate et ex
pulsiva ex siccitate.

De signis. L. ii.

Dolor est ex reb⁹ que sign⁹ fz plurimum
disponem ep̄is. Ep̄icus enī fz p̄rimuz
est declin⁹ ad citrinitatem et albedinez
Et qūz declinat ad viriditatem et fuscitatez sicut di-
ximus in significationib⁹ cōplonū. Et illius qdem
ep̄i colorem videt secundū finē sanitatis egriu-
dinez nō fz. Et medicus qd expertus cognoscit e-
paticū et stomaticū omne p colorem suum nō egens
cū eo significatione alia: aut pauca al. vt puta. Et
non est ad illud nomen sign⁹ illū pportionale pp
uz: et ego et yrina similes aque carnis sign⁹ fz plu-
rimū qd ep̄ non est fortiter laboras in gēnerando
sanguinē: quā nō sepatur materia eius a chilo:
neqz colat ip̄z ab aquositate: et hec fz p̄mū est si-
gnificatō debilitatis ep̄is. Et iste fluxus ventris la-
uatiuus in fine suo pmutat ad spetiez aliaz: et sit i
habente cōplonem calidā virulentus: deinde fit
sicut fex: et sicut sanguis austus: et multiplicatur
ante ip̄z solutō ventris cum cholera pura. Et in
habente frigidā cōplonē sit sicut sanguis conge-
latus et perueniūt abo simul ad educendas res di-
saz q̄liatū et substantiaz: et ppe in habente frigi-
dam cōplonē. Et est sicut accidit pp debilitatem
digōnis stōi. Et plurimos eoz q debilitatem ha-
bent in suo ep̄e cōitat et ppe qū penetrat cibis
dolor levis extensus vsqz ad furcas. Cōplones au-
tē significant ex radicib⁹ p̄dictis in cognitione ma-
litie cōplonis ep̄is. Et calida pōit humo-
res expansos. Et frigida ponit humores crosos
tardi motus: et sicca ponit eos paucos crosos: et
humida ponit eos aquosos. Et illam que fit ppter
sel qūz sign⁹ color ictericus. Et qūz est cum ea ego
alba qū est oppilatō inter sel et intestina. Facta vō
cōitate splenis sign⁹ p egritudines splenis et p colo-
rem i quo vincit nigredo. Stomatica vō signifi-
cat p significationes nocumentoz stōi et malitiam
digōnis. Et illa q est p intestina significatur p pun-
ctura et ventositates et rugitus et p colicaz et que
sunt similia illis. Et illa q est p renes et vesicaz si-
gnificatur p alterationē disponis yrine ab eo qd
oz fz natura et declinatio forme ad malitiam ha-
bitudinis et hydropisim. Et illa que fit ppter mē-
bra pectoris sign⁹ malitia anhelitus et tussis sicca.

Et qūz inuenit habens eaz in suspensoria gūitatez
aut tensionē. Dig aut apatū et duritiē et vlcera
et scilure et rliquoz dicaz oia in suo loco: quare
oz fōire ad illa. Significatio vō debilitatis virtu-
tis digestiue est qd cibus penetrans ad membra est
indigestus: aut pue digōnis: aut corrupte digō-
nis cōuersus ad q̄litem malam. Quā multoties
inflamat ppter ip̄z facies et oculi. Et est sanguis
qui currit per phlebotomia declinans ad aquosita-
tem et phlaticitatem nisi sit ex debilitate retentiue:
et nō retineatur t̄pōr quo digeratur: et deterior spe-
ties est vt non digeratur: deinde vt digeratur pa-
riū: deinde vt digeratur male. Dixerunt quidaz
duas pmas sedē fluxus ventris diuisaz partū: et
tertiam fluxus ventris sicut sanguis crosus. Et
hec vba sūt absqz cōphensione. Et ablutius quid
fluxus ventris sign⁹ debilitatez digōnis cū digōne
pauca. Et albus purus sign⁹ q attractiua est debilis
valō et digestiua p̄it: precipue qū egreditur sicut
intravit. Et si egrediuntur res diuise sign⁹ q cor-
rupta est digō. Et yrina in hac intentione est magis
significatiua digie: et ego attractie. P̄mū autēz
significationū debilitatis attractiue ē ego et leui-
tas eius et albedo ipsius. et qū est cū hoc in yri-
na tinctura sign⁹ qd nocumentū est in attractiua t̄m
et ppe qū nō est in stō nocumētum et certificat de-
bilitatem attractiue debilitas corporis. Vex signifi-
cationes debilitatis retentiue sunt significationes
debilitatis digestiue: propter defectum reten-
tiue ita vt pueniat ad membra nutrimentū illauda-
bilis digōnis et secūdū illā spem. Vex est illud a
digestiua plus et a retentiua minus. Et illud qd
est p̄puz retentiue qd ab ep̄e festinat remotio ex-
pulsive ita vt minorei sepatio s̄stutū triū et mi-
norei yria: et minorei cū hoc ē ticta et ticta egois
et minorei necessitas surgendi: et nō expellat me-
lia ad splenē. et minorei appetitus cibi ppter illū
et aggreget in colone mollicies cū citrinitate et ni-
gridine permixtis cū albedine. Et multotiens pdu-
cit ad hydropisim. Et qūz p̄ouit ad colicaz phle-
gmatica.

De cura debilitatis ep̄is. L. iii.

Si cognoueris cām in debilitate ep̄is vtrū
sit pp cōplonē aut egritudine officialem:
aut alia p signa p̄dicta ad ea: tunc cura
bis totū cū cura p̄dicta i ipsa. Et p̄mū qd debi-
litas ep̄is est pp frigus aliq̄ aut hūiditate: aut sic-
citate. aut pp materias malas retentas in ipo: et
pp hoc est plurimū cure eius cū calefactione subili
cū aptione et maturatione et lenificatione p̄mixta cū
stipicitate confortante et phibente putrefactionē
Et p̄mū illius sit cū medicinis aromaticis in quib⁹
sunt aptio et maturatio sicut crocus est. Et qūz cō-
ferunt etiā res muze in quibus ē pax stipicitatis.
Ipe enim sua acetositate confortant et incidunt et
dulcedine abstergunt sicut gna gnatoy muzoy.
Deinde cōsidera p̄e caliditatis et frigiditatis fz q
exquirat cōplo: et cognosce cū ea illud qd calefa-
cit aut infrigidat. Et de hoc genere sunt p̄se cum
suis interioribus post bonitatem masticationis. Et
qū aliquis te vocat ad r̄soluendū: tunc nō ens
cues ip̄z a stipicitate siue sit in apatib⁹ siue in op-
pilationib⁹: aut alqs nisi sit illic cōplo sicca valō.

Et qñz indigemus pp intentionē materiei in ipso
phlebotomia et solutione ventris. Et mēsurā secū
dū materia si est sra viscosa sit sicut agaricū et si ē
ad subtilitatem declinā et caliditatem: aut est il-
lic oppilatio sit sicut succus eupatoriū: et apsinthiū
cū qñz sint administrata ea que adiuuāt. Et qñz nō
retinetur solo ventris et ego sanguinolēta: et inci-
pit medicus adhibere medicinas stipticas et puenit
ex eis nocumētū maximū: imo o3 in hōmōi vt ad-
ministrat apitina confortatiua cū stipticis eq^alib⁹
et cū aptione pura: et ppe aromatica: et ppe de-
cocta in vino odorifero in quo est stipticitas. Et
ex medicinis cōib⁹ spēb⁹ debilitatis epīs et opan-
tib⁹ cū ppetate sua est ep adib⁹ exiccatū et contritiū
de q^o sumat cochliariū. i. cū vino. Et qū curas e-
par cū curis necessarijs o3 vt tu puenias tūc ad lac-
camellaz arabicaz. Et d^o medicis bonis ad debili-
tatem epīs est hoc medicamē. R. lace ablute a
ristologie: aloes omniū ana. 3. iiii. succi eupatoriū
se. fei. se. atriplicis omniū ana. 3. v. apsinthij rōa-
ni. 3. vi. seminis endiuie seminis aneti amboz an-
3. x. seminis apij. 3. iiii. fiant ex eis troc. aut sus-
fus. Et ex medicinis laudabilib⁹ pōictis alijs est
hoc medicamē. R. pallaz enucleataz aut. xxv.
croci aut. i. et in alia scriptura medietatez aut. ca-
lami aromatici aut. ii. bdellij iudaci aut. ii. et. 5.
cinamomi aut. i. casie medietatez aut. spice aro. au-
f. iiii. squinanti aut. ii. et. 5. myrrhe aut. iiii. gū-
mi albotin aut. iiii. darisaban aut. ii. mellis. aut
xvi. vinū q̄tum sufficit: et qñq; ponunt in ipso opi-
um et sem hyusq̄ai al. Et existiat. S. qd hoc medi-
camē cōpositū est ex medicinis cōuenientib⁹ cū su-
is ppetatib⁹ epī. Ex eis enī sunt que stipticitatez
afferunt tēpata cū maturatione. Et ex eis sunt que
exiccat et mundificant virū malū. Et ex eis sunt
que rectificant cōplonem malū. Et ex eis sunt q̄
sunt contrarie putrefactioni: et plres eoz sunt spēs
aromatice: sicut cinamomū et casia: ipa enim am-
bo sūt cōtraria putrefactioni et rectificant cōplonē
et expellunt causam corruptentē: et mundificant
virū malū et expellunt ipsum et fūstūt medicinis
mortiferis et veneno: lz sit cinamomū fortius ca-
sia et iste due medicine sūt fortiores oib⁹ medicis
aromaticis alijs: sicut spica et alie in hoc caplo: lz
aldar silaban et crocus aggregant ad stipticitatē ma-
turationem et fctificationē putrefactōis. Vlez pas-
saz pond⁹ qñz ponit minus multū ppter dulcedi-
nē suaz: et vt sit magis conueniens: et est ex me-
dicinis amicis epī cōib⁹ ei: et hec amicitia est me-
lior ppetatū medicine iuuatiue et in ipsa est etiam
maturatō et eq̄tio hūoz et nō est velox ad cor-
ruptionē. Et vinum est ex medicinis cōuenientib⁹
b⁹ dū nō ē aliquo qd phibeat ex eis quoz fme-
moratio pterit et in ipso est cōtrarietas putrefacti-
oni. Et in melle qdē est illud qd scis. Et bdellij
est mūdificatiuum matariū resolutiuū. Et silr
gluten albotin et in ipso est aptio et abstersio. Et
illud in q^o ponunt opū et semen hyusq̄ai al. est
etiam vehementis inuamenti: qū debilitas epatis
est associata caliditati alicui. Et pp hoc fit filoniū
cōiter iuuans habentes debilitatez epatis lz dīcri-
ptionē suaz. Et ex medicinis iuuatiuis in quibus nō
est calefactio vehemens est vt sumantur aniden

ples. iiii. et apsinthij rōam ptes. ii. et terantur et
coniungant cū melle: et sumantur ex eo in potu. Et
ex vaporatōib⁹ est vt medicine aromatice note
cōiungant et decoquantur in vino odorifero sti-
ptico: et sint iam miste cū eis tortelle: et ponatur
in eo oleū de neriden et similia: et sumantur cum
lana: et fiat vaporatō et emplz dictū in antidota-
rio: et in ipso sūt acresta et pputia vituz et rose: et
oia q̄ dicta sunt in ca. de debilitate stōi ex emplis
et medicinis. Et empla cōposita ex cipis et mastice
et spica et tur. et galia et muscho et nucib⁹ cupilli
et supiorib⁹ squinanti et semib⁹ notis cōmistiis
cū meis et similib⁹. Et emplz qd sequit ipsum:
et emplz qd est ex aloe et mastice. Et qñz est epīs
debilitas ppter caliditatem: et est ex eis q̄ sunt pa-
rū. j. illud qd i ipa dñat: o3 vt precipiat eis come-
der cydonia et mala asceni et pira asceni et gnata
miza et acetosa si non fuerit oppilatio plurima et
aq̄ endiuie et aq̄ solatri. Et precipiatur recipei ius
aleffidabegi colatum a pinguedie sua fac^m cū co-
riandro. Et si non fuerit caliditas vehemens aro-
matizetur cum cinamomo et spica et mastice. Et
conueniunt eis almosiū plena coriandro humido cū
pauca menta. Et si non fuerit caliditas vehemens
ponantur in eis semina pōicta. Et qum vides im-
prellonē debilitatis in epē puenientē ad digestiua
conforta cū eis in quib⁹ est stipticitas cum mensu-
ra et aromaticitas et sit in eis matatio sicut sūt me-
dicine in quib⁹ ponuntur spica et foliū et nux mu-
schata et coriandru et mastix et calamus aromatic⁹
et cipi et similia. Et si fuerit perueniens vsus ften-
tiam adde in confortatione et stipticitate: et miue
de calefactione: aut cōforta hōmōi medicinas cum
medicinis oppositis ei cū infrigidatione sicut sunt
balaustie et ro. et hypoquistidos: Et si fuerit debi-
litas in attractiua cōforta cū eis in qd est stiptici-
tas et minora valde ea in quib⁹ est de stipticitate
mensura q̄ cōferuet vtutez epīs: lz est in eis aro-
maticitas et calefactio. Et stude in hoc vt cures cū
emplis et epithimatib⁹ et vncionibus: qm ipsa
vehementius sunt conuenientia in hoc loco. Et stu-
de etiam in oppilationū aptione. Et si fuerit debili-
tas in expulsiua confortā ipsa: et calefac renes: et ca-
lesac viscera cū eis q̄ scis in capitulo suo et api po-
ros. Et scias qd qñz sit oia debilitas ex omni malia
cōplonis. Et qñz est necessitas vt infrigidetur i-
ta vt digerat: et ita vt attrahat: g^o pñdera mali-
tiam cōplonis dominantis anteq̄ consideres debi-
litatez. Vlez plurimū c^o ca cadit defect⁹ in dige-
stione est ex frigore et silr in attractiua. Et con-
uenientiores cibi sūt illi in quib⁹ nō est crositudo
et viscositas sicut carnes leues et frument^m non
glutonof^m: et aqua ordeī calefacta 2^m dispositio
nem suā: et infrigidatis cū melle et vitelli ouorū
sorbiliū: et q̄ sunt similia illis. Et ex alberet iu-
uantib⁹ eos est romaniati cū passis qū aromatizatur
cū cinamomo et pipe. Et passe cōferunt eis ita qd
phibēt solutionem ventris simile aque carnis.
De oppilationib⁹ epīs. L. iiii.

Oppilationes epīs accidunt in carne epīs p-
pter crositudinem sanguinis qui nutrit
ipsum: et pp debilitatem expulsiue: aut
vehementiam attractiue. Et qñz accidunt in venis

q̄ sunt ab ipso: aut pp constrictionem eaz pp creatio-
nem eaz: aut ppter accidens ex constrictione et si-
milib⁹: aut pp eaz inuolutionem in creatione sua
aut ppter illud qd̄ currit in eis. Et plurimum qd̄
est h⁹ generis est in ramis porte: qm̄ materia op-
pilationis puenit ad eos p̄us p̄ illud qd̄ colat ab ip-
sa ad orificia venarū ramificataz ex vena ascen-
dente et iam dimisit fecem illic. Et pp hoc plr̄ op-
pilationū nō fit nisi in latere cōcauo. Et qñz puenit
ad hoc vt faciat accidere oppilationes in gibboso:
et qñ multiplicat et p̄longat t̄pus e⁹ in epate pue-
nit ad putrefactiones facientes accide⁹ febres et a-
postemata pducētia ad hydropisim: et ad genera-
tionē ventositatis faciētis accide⁹ doloris prauos.
Et oppilationes qd̄ sunt ex matrib⁹ egritudinum
ēpis. Et materia que generat oppilationes: aut est
humor oppilans pp suaz cōstitudinē: aut ppter ui-
scositates suaz: aut pp multitudinem suā: aut imple-
tionez factam ex eo: aut est ap̄a aut v̄etositas aut
q̄litas constrictiua. Qd̄ aut̄ dī de ortu carnis. aut
poroz: aut p̄manētia alicuius rei absq; humore
crosso est longinquū et paz et raz valde. Et illud i-
deo qm̄ orificia venaz sunt neruosa s̄ quoz simi-
lia nihil orit̄: et sunt plura tūc si orit̄ non cōicat oī
b⁹ s̄z cōpationē vnam sed efficiens oppilationē est
debilitas digōnis et sepationis: et debilitas expul-
sionis ppter malitiaz complōis calice et fr̄e: aut a-
lia generata in ipso: aut v̄enientia ad ip̄z sicut co-
mesta crosso ex carnib⁹: et ex omb⁹ p̄pe: et ex ap-
petitis corruptis sic carbōib⁹ et gypso et alusneti
et fungi et quibūsdā generib⁹ p̄roz: et sicut zarur
et q̄ sunt illis filia. Et radix in eis est cōstities. Qñ
q̄s enim sunt s̄ra subtilia tenuia et non faciunt acci-
de⁹ oppilationem. Et qñq; sunt calida crosso et pp
cōstitudinem suam faciunt incurre⁹ oppilatiōes.
Et iam diximus in eis que preterierunt q̄ res qñq;
sunt crosse p cōpationes ad ep̄ non crosse p compa-
tione ad ea que sunt post ip̄z qñ digeruntur in ep̄e
sicut triticum glutinosū. Et multotiens cōfertat
natura ad expellendū materias oppilationum: aut
adiuuat ipsaz curatō. Et egrediuntur aut in egōne
si fuerit oppilatio in latere cōcauo: aut in yrina
si fuerit oppilatio in latere gibboso: et apparent hu-
mores p̄misti crosso.

De signis. L. v.

Signa oppilationis sunt vt non attrahat e-
par chilū: qm̄ si inuenit meatuz: aut qm̄
virtuti attractive p̄culdubio associatur
nocumentum. Et cōstant illd̄ due res: vna earum
est ex eo qd̄ expellitur et altera ex eo qd̄ retinetur
et illa q̄ ex eo qd̄ expellit̄ est vt sit egō subtilis
chilosa plurima. Subtilis qd̄ qm̄ aquositas chole-
rica non inuenit viam ad ep̄: sed chilosa: qm̄ ep̄as
opatio non p̄ualet in ipso ita vt cōuertat ip̄m a sua
chilositatē ad sanguinem. Multa v̄o qm̄ illi cuius
p̄p̄etas est vt in egōne expellatur sex iam addi-
tum est illud c⁹ p̄p̄ietas est vt penetret ad ep̄. Et
cōuertatur plurimū ei⁹ in san. et sepe pl̄m eius
factum aquositas: et sepeur ps ei⁹ facta cholera:
et ps ei⁹ facta melancholia. Et hoc totū addit̄ ad
illud cuius p̄p̄etas est vt egrediat̄ factum egestio
q̄r multiplicat ei⁹ nocumētū. Illd̄ aut̄ qd̄ sc̄q̄t ex eo
qd̄ retinetur in ipso est q̄uitas sensibilis in p̄tib⁹ e-

patis: et illud ideo qm̄ illud qd̄ expulsum est ad
ep̄ qum in ipso cōphenditur raro expellitur ad e-
gestionem secundo et neque expellitur ab ipso ad
aliud: tunc ip̄m multiplicatur et replet̄ ex eo qd̄
penetrat in ipso a penetratiōe et q̄uatur et q̄to ma-
gis q̄ est illic ap̄a ē q̄uitas in pte ap̄atis t̄m: et non
est pl̄ima oppilatio valde. Vex dolor est vebe-
mentior eo qui est in oppilatione pura cum q̄ nō
est cā alia faciens dolorē plurimū. Qd̄ si est: est
res pua et non est febris. Et ap̄a qd̄ significatiōes
ap̄atis signat̄: et que egrediuntur ex pte yrines: et
egōnis: et aliaz que sunt de illis que dicunt in cā
ap̄atis. Et oppilationem quidez h̄ns est pauci san.
et corrupti coloris. Et qñ illic est ventositas signat̄
ip̄am cū q̄uitate extensio mutabilis. Illa aut̄ que ē
secūdu semitaz cōstrictionis signat̄ antecessio cap̄ si-
p̄ticitatem facientium sicut potus aq̄z cōstipantuz
valde et signat̄ ip̄az siccitas manifesta in corpe. Et
qñz sc̄q̄t oppilationē difficultas in anhelitu etiam p-
pter cōitatem mebroz anhelitu cū ep̄e.

De cura oppilationū ep̄is. L. vi.

Adicine que necessarie sunt in curatio-
ne oppilationis accidentis in ep̄e ab hu-
morib⁹ sunt medicine absterſiue: et il-
le in qd̄ est solutio ventris tempata et puocatio
yrine s̄z necessitatem. Quz oppilatio est in latere
cōcauo administra ea que ventrem soluant. Et si
oppilatio est in latere gibboso administra ea q̄ sunt
diuretica: et melius quidez est vt tu p̄mittas eis il-
la que incidunt et apiunt et absterſunt. Et quan-
do antiq̄ur oppilatio indiget p̄lebetomia ballice
et solutio. Hora aut̄ sumendi in potu: et qd̄
oz cōsiderari post potū sicut aq̄ de radicib⁹ et s̄lia
iam dicta est in canone ym̄viali. Et iste medicine
absterſiue qñz sumuntur in potu in aqua radicis ē
diuie et sceba et camemille et albachoben et squi-
nanti et cuscute et sumiterre aut in vino: aut deco-
ctiōe feminū: aut decoctione ap̄sintib⁹. Et si n̄ v̄i i
yrina sedimen manifestū: et signū decoctionis nō
oz vt in potu dentur fortia. Quz cā est ap̄a aut v̄e-
tositas oz vt cur ei cā cū eis que dicunt̄ in suo ca.
Et cōfert in h̄mōi sumer̄ in potu lac camellarū
et succede⁹ ei cū solutione ventris facta cū aquis o-
lerum et casiafi. et similib⁹ et diureticis subtilib⁹
in quib⁹ non sint ebullitō et caliditas cū eis que di-
centur in suo c⁹. Et qñ cā est constrictio in creatio-
ne: aut corruptio situs in venis adhibe regimē e⁹
qui h̄z puuz epar: et si est pp cōstipationē acciden-
tē ex siccitate r̄gatur cū lenitiuis maturatiuis ex la-
cte et alijs de illis que dicuntur in capitulo suo de
humectatione ep̄is. Et medicinaz quidem aptina-
rum alie sunt fr̄e: et alie sunt p̄xime equalitati: et
alie sunt calide que sunt necessarie in chronicis. fr̄e
v̄o sunt sicut endiuia ortulana et campestris et ta-
raxacon et aq̄ plantaginis cū solijs et radicib⁹ suis
et oia q̄ puocant cū infrigidatione: et cuscute est a-
pituiuz valde et non est potandū in calida et reu-
bar. et silr̄ ap̄sintib⁹: etiā nā licet sit in eo calidi-
tas qd̄az non est tamē malum vt i ipso in oppilatiōe
associata caliditati et frigiditati simul sicut oz vt ip-
sum administretur aut decoctio ei⁹ et p̄pe in aqua
endiuie et radicis ei⁹ et eupatoriū et amigdalorum
amaraz. Ipa enim oia p̄xima sunt: et p̄ximi istis

sunt succus feniculi humidi et succus apsinthij cum
 sirupo acetoso fortium seminum. Et si necessaria ē
 plurima caliditas cū melle et aqua et sirupo a-
 cetoso mellino. Equalitati aut vicine sunt sicut lu-
 pini. Ipsi namque sunt medicina melior qua petitur
 apsis epatis absque calfactione aut infrigidatione.
 Et camepitheos est eis prima: sed est calidior eis
 parump. Et si poterit ex ea cū aqua endiuie tē-
 pat et acetum squillitici et oxymel squillitici et a-
 spagi et radix hlij est humilimodi generis et lacca e-
 tiam: et ista quidem potantur secundū necessitatem
 aut sicut cū aqua endiuie aut aq cuscute si fuerit op-
 plo hñs caliditatez aut cum vino et aqua seminum
 et aqua lupinorū calida et decoctione apsinthij et si-
 milib⁹ et sirupis acetosisqz ordines suos et aceto
 de allis et aceto de aniden et de capparis. Ille
 autem que sunt ad caliditatem declinues sunt diu-
 tica fortia sicut allaz et casia et petroselinum et a-
 ristol. ro. et rubea et ireos et fistici et agaricum et
 epithimū et squilla et polium et centaurea minor
 et succus eius et gentiana et sirupus acetosus de
 melle et squillitico qui sit cū rubea et similib⁹: et
 ficus infuse in oleo amygdalino. Et ex medicinis
 compositis fortib⁹ sunt troc. plures quorum de-
 scriptiones dicā in antidotario sicut troc. de lacca
 et de apsinthio. et troc. de scolopendria et dialse-
 ca et diacurcuma et hōrusia et atanasia et tyriaca
 de. iiii. et scorrigene et arastion et cōfectio de gen-
 tiana et cōfectio de renbar⁹ cū scāo. et sine scam-
 nea et cōfectio facarusten et cōfectio de aniden
 nigro et cōfectio diapipeon et diacalamentum p-
 pte et filoniz et diamuschatū amazz: et cōfectio
 quas dicaz in antidotario facia ex musibo. Et suffus
 et pilule quas dicam in loco suo illic in duritie
 epis et splenis. Cōfectio fortis in apcione oppilatō
 nū epis et splenis. R. ammoniaci. ʒ. i. mastice.
 turis. amboz ana. carmet. v. costi eupatorij am-
 boz ana carmet. iiii. pipia et longi pipis amboz
 ana carmet. vi. solij carmet. viii. spice aromaticę
 et stercoris leporis amboz ana carmet. vii. costi
 ciantur cum melle dispumato et sit dosis ei⁹ co-
 chliarium. i. cū vino in q⁹ infuse sunt aliquę me-
 dicie facietes oppilationes aut cū aqua de radici-
 b⁹. Et ex eis que sunt faciliora illa est vt sumant
 spice romane ptes. iiii. et apsinthij ps vna et terant
 et cōficiantur cū melle et ventur. Et itez agaricuz
 cum succo eupatorij iuuatuum est valde. Et ex
 illis est vt in potu detur radix rubee cum sirupo
 acetoso. Decoctio conferens ad oppilationes e-
 patis et splenis. R. squille et capilli veneris ami-
 gdalarum amaraz fenugreci et extremitatis apsin-
 thij ptes equales decoquant: et sumat decoctio eo-
 rum cū melle. Cōfectio valens ad oppilatio-
 nē epis ppinqui tporis. R. pipis. ʒ. i. et. s. spice
 aromaticę carmet. iiii. aut. vi. secundū diuersitatez
 scriptaz fenugreci costi assari ana carmet. vi. mel-
 lis. lb. i. et. s. conficiatur cū eo et sit dos eina co-
 chliarium. i. cū aliquib⁹ sirupis cōuenientibus ad
 hanc rem: et ex sirupis est sirupus acetosus de zuc-
 caro cū seminib⁹: et fortior illo est mellinus cū se-
 minibus et squillitico et aq mellis in qua fortiter
 decoctie sunt species aromaticę in quib⁹ est stiptici-
 tas. Et decoctio lupinorū amarorū in qua ponitur

succus eupatorij. Et decoctio in qua ponuntur
 radices capparis et radices apij et radices feniculi et
 squinantū et lacca et rubea et fenugrecū. Et deco-
 ctio eupatorij et sirupus de apsinthio et infusio ei⁹
 et infusio facta ex aloē et aniso et amygdalis ama-
 ris. Solutina aut cōuenientia ad hoc ca^m vbi oz
 vt solo ventris fiat: nō oz vt administrantur ex
 eis fortia nisi quum vehemens est necessitas: imo o-
 portz vt sint leuia: qm materia est in eo qd pxi-
 mum est medicine: et qm mbro si virtuosus ē suf-
 ficit quolibet adiutorij ad expellendum. Et
 medicine bone ad hanc rem sunt hiera picra et po-
 lypodium et agaricum et apsinthium detur in po-
 tu hiera pi. fortū. vlsqz ad aui. i. et. s. et debili-
 vlsqz ad aui. Et est cū oleo de kerna cōuenienti-
 or et fortior et melior et suffus de turbit cū polio
 dictus in antidotario iuuatuum est eis valde. Ipe
 enim aperit et soluit ventrem simul. Et quum ne-
 cessaria sunt solutina fortia non est exulatio quum
 ventur ea que sunt sicut pilule stomatice et pilule
 de serapino. Et qñz sunt necessaria ea que sunt si-
 cut theoricon et logodiō. Cōempla vero sicut
 emplm factum ex polio et farina lupinorū et semi-
 nib⁹ diureticis. Et sicut emplz factum ex fenugre-
 co et ammoniaco et apsinthio et camedreos et ma-
 stice et croco cum oleo d nereiden et cera. Eius au-
 tem regimen cum cibo est: qm oz vt alienet omne
 crosū ex carnibus et pane azimo et pane facto ex
 sila viscosa glutinosa: et vinū crosū et dulce et ri-
 zi et milium et pedes et capita et frixa sicca et as-
 ta sicca: imo ea que sunt sicut decocta sunt con-
 uenientiora ei: et dactili: et dulcia: et oia pprie in
 quib⁹ sunt viscositas et crositudo sicut alanasati et
 albabatani et alfeludez et alcahif et demiter omnia q
 diximus esse de illis que generant oppilationem:
 et oz vt non succedat cibo ei⁹ balneum et resol-
 uat ipz na loco ei⁹ qd ab ipa resoluitur et ipse non
 est digestus. Et sili oz vt non viatur si ipz motu
 neqz exercitio: et neqz bibat si ipz plurimum et e-
 longet inter comestionem et potum et pprie potū
 vini. Cpm enim intromittit cibum non digestum
 ad ep. Et oz vt sit massa panis ei⁹ plurimi sermēti
 et salem habeat qm sufficit et parum plus. Et or-
 deū et alcantaros et cicer et triticum leuis ponde-
 ris et fabe et omnia bona sunt ei. et si est maluz tri-
 buere vinum antiquū subtile puz. Et oz vt ad-
 misceantur in cibis suis porri et similia et aspagi in-
 natini sunt ei et cappares.

De dilatione et ventositate in epe. L. vii.

Quandoqz aggregantur in ptib⁹ epis et
 sub partibus panniculorū ei⁹ vapores
 quib⁹ retinentur et inspissantur et con-
 uertuntur in ventositates inflatuas non inueniūt
 meatum: aut propter suam multitudinē: aut p-
 pte oppilationem in epe. tunc illud est inflatio in e-
 pate. Et quandoque est cum ea extensio
 plurima et non est in ipsa guttas plurima sicut est i
 apate et oppilatione neqz frbris sicut est in apostēa-
 te. Et accidit aut pp debilitatem virtutis digestiue
 aut qm medicine cibalis aut humorose ppetas est
 vt cōmoueat ventositatem. Et qñz est hec vento-
 sitas retenta sub epe: sicut retinetur sub splene: et
 mouet eam cōpssio sub hypocōdris et illud quod

plurimum ventositatum est tensio incipiens: si ad datur et in ipsa est pmutatio quedam et non sequit eam alteratio dispons in forma et colore egredie tis a consueta. Et qnz sedat cōpilio inflationem: et resoluit eam et consumit materias ei.

De cura ventositatis et iflatōis i epate. L. viii.

Primat cura ei? cūf oppilationum et est cū medicinis subtiliativis: ifolutivis p̄dictis in ipsa: et cōfectionib? p̄dictis et conferūt ei balneum in ieiunio: et vinum purum i ieiunio et paucitas potus aque sic et vaporatōea cū panno calefacto: et cū alefeniati resolutivis: et empla facta cū mastice et squinato: et spica: et gū na de ben et empla facta ex eis que sunt sicut oleū de nereidē et mastix cū seminib?. Et si vaporatio mouerit tunc oportebit vt confideris latus cōicatō nis: nāz si extendit dolor ad ptes intestinoz: tunc solue ventrem p̄us: deinde ifolue ventositates. Et si extēdit ad diaphragma et ossa pectoris: et ad dorsū administra diuretica etiaz: deinde ifoluen tia ventositates.

De dolor ep̄is. L. ix.

Ep̄is qnz accit dolor: aut ex malitia com plonis diſse in pte panniculi sui aut ex ventositate extensua: aut ex oppilatio nib? aut ex ap̄atib? calidis: aut duris qū fra phle gmatica raro faciunt accidei dolorem. Et qnz sit pp motū hūoz in crisi? Et cognoscit ps ei? ex si gnificationib? notis in p̄notis. Et qnz sit ex de bilitate et non tollerit illd qd venit ad ip̄s ex ci bo et leditur eo: p̄p̄ea qā abhorret ip̄s. Et qnz con tingit in motib? materiē cū cūctis vt accidant gra titas et dolor in partib? ep̄is. Et dolor vehemēs valde non sit nisi ex ap̄ate calido aut ex ventosita te quapp qū non est febris et dolor vehemēs: tūc cā ei? est ventositas. Et pp hoc qū febris supuenit ei soluit ip̄s: q̄admodū dixit. Hip. 1. Hippo. qd di xit in li? qd ei pertinet quēz dicit quidaz inuen tūz fuisse in ei? sepulchro: qz qū accidit dolor ep̄a tis cū pruritu vehemēti in camaduati et postero re pte capis et pollice pedis: et apparet in collo bo thor similis fabe moritur eger in quinto ante or tūz solis. Et illi qui accidit hoc accidit difficultas u riæ pp oppilationem cū distillatione: qm̄ est in la certo. Dico g? cā ei? est qm̄ est aquositas maliq? expellitur in yrinam penetrans aliq? modo p̄ ne trationis in extremitates et facit accidere calidi tas et bauritas ip̄us pruritum vehemētem.

De signis. L. x.

Am sciūsti signum cuiusqz rei ex eis que dicta sunt in capitulo suo.

De cura. L. xi.

Iam etiam dixim? omnez rem in c? suo. Uex homines iam dixerunt ad dolores ep̄atis medicinas dñtes ip̄s iuuari ex eis absolute. Et plurimum iuuamenti eoz est i sp̄etie debilitatis ei?. Et nos quid refērm? quasda eaz et eas in quib? est fiducia sz qz diximus eas. Dixe runt magis iuuatiue ex illis sunt troc. de reubar? cū descriptionib? diuersis et cōfectio de reubar? et diacurcuma: et cōfectio de ruta solutina: et cō fectio cordumēti et cōfectio cesaris et attanasia mi nor et maior et taminū et iocae et cōfectio al cle

piadis et troc. de cymino et cōfectio. L. p̄portio nata ad illud. Dixerunt et ex eis q cōferūt ei lū ii. 3. succi folioz pini t̄centium cū sirupo acetoso: aut decoctio eoz cū reubarbari pondr. 3. 5. et cro ci tertie. 3. 1. cū aliquantulo semine ap̄i et feniculi et etiaz sumāt rosaz. 3. iiii. et spice et mastice am boz ana. 3. iiii. succi eupatoriū et succi ap̄sinib? et lacce et reubarbari croci supioz iquinanti rubee ti ctoz assari seminū triū xiloz. crudi omniū ana. 3. i. xiloz. 3. 5. Et qū est illic dolor cū solutione uē tris narrauerunt hoc medicamen. R. secum vini decocti lacce spice reubarbari omniū ana. i. i. scorie ferri pondus. 3. vii. bibat si duas. 3. aque coriandri. Et oz vt in oib? illis veniet cibos cros sos et carnes et sit content? leuib? subtilib? ex a uib? et alijs sicut sciūsti. Et pp̄ie quam est illic ca liditas. Et ex emplis: ep̄s de cordumēti: et emplz de euforbio: et emplz de meliloto: et epla p̄por tionalia.

Tractatus tertius de ap̄atib? ep̄atis et solutione conuinatatis ei?.

Sermo vniuersalis de ap̄atib? ep̄is et q secuntur ip̄s. L. i.

Postematū in ptib? ep̄is acciden tium qdaz sunt q accidunt in ip so ep̄e et alia sūt que accidunt i lacertis posius si ip̄s. et alia sūt que accidunt in melaracis. Et eoz que fiunt in ipso ep̄e alia sūt que accidunt in ptib? ei? superiorib? et ad latus e ius gibbosū: et alia sunt que accidunt in ptib? eius inferiorib? et ad latus concavū: et alia sunt q accidunt in velaminib? ei? et p̄niculo ei? et in ve nis ipsius et hec diuisio est sz minus. Et qnz cōicat ap̄a sp̄etieb? partium ei?. Ampli? ap̄a ip̄s nō cua cnat quin sit phlegmonidea dubellati aut non du bellati aut cholericū cacerosū aut iflatiū v̄etofuz. E cāe illi? sunt complo calida cū febrib? destruen tib? aut sine febrib?: aut cōplo fra phibens digō nem et expulsiōem: aut debilitas in stō: aut op pilatio cōgregans humores: deinde facit eos pene trare in p̄ica ep̄is penetratione n̄ naturali: et cho la etiam et similia sūt ex causis l? oppilationis. Et qū est oppilatō ad lat? sellis facit san. feruent et imbibit in ptib? ep̄is imbibitione nō naturali pp multitudinē cholē et ad sūmū maxima cholē mul titudo est ex causis ap̄atis calidi ep̄is. Et qnz est ex nocumētis cū comunitate stōi et corrūpit digōnē. Et cibi qd calefacientes et crosi. Et illi q non digē rūt vald adiuuantes sūt ad faciēdū accidei ap̄ata i ep̄e. Et sūtr qū ep̄ est vehemētis attractionis et at trahit vltra q oporteat et seq̄ ip̄az ex eo c? est ex pelli res magnas et prepat ap̄a. Et qnz accidit pp̄ p̄cussionem aut torsionē et de ap̄a in ep̄e cūctum si est ex latere gibboso ei? crisis cū sudor aut p uocatione aut fluxus san. et si est in latere concavo facit crism cū sudor aut vomitu aut solone ven tris. Et ap̄a qd qd est in gibbositate deteri? est a postēate qd est ap̄d cōcauitatem et de ap̄a accis in ep̄e calidū v̄l sz facit oppilationē et n̄ flinēt corpi nisi san. aquosū: et cū hoc debilitatur ep̄ in sepādo aquositatez. Et qū retinet p̄rimū aquositas in melaracis et iste sunt cause hydropis carnose. et

asclitio. Et qñ pmutatur aña calidū ex epe ad sple-
nez est bonum. Et qñ pmutat ex splene ad epar ē
malum.

De signis yniuersalib⁹ apatū epatis cōmūiuz. L.
secundum.

Signa qđ cōia sūt q inuenit eger gñedine
sub hypocōdris in sepabilem et inuenit
illic dolorem yehemētez qñz non sicut i
oppilationib⁹. Ipa enim accidunt a doloꝝ forti et
alterat cū eo forma non sicut i iflatione in q non al-
teratur: et est cū eo attractio furcule ad inferiora
in plurib⁹ horis non semp. Et non sit hec quidem
attractio nisi pp tensionem concanitatē et suspēio-
nem. Et non accidit in egritudinib⁹ epis calidis et
alio pulsatō: qñ arterie dispēte sunt in pannicu-
lo ei⁹. Et neq est gñitas in eis nisi qñtās insepa-
bilis. Et qñz cōmunicant coste dorsi dolorib⁹ epa-
tis et apatib⁹ ei⁹ supiorib⁹ ascendētib⁹: quāuis
nō sint semp cōmunicantes. Et hñtes qđez apata e-
patis pprie calida et magna non possunt dormire
si latus dextrum. Et gñat eos dormi etiam sup
latus sinistrum pp tensionem apatis ad inferiora:
imo pñma incliatō eoz est ad dormiendū relupi-
ne. Et si aña est in laterē gibboso inuenitur gñitas
illic: et sentitur tensio apud suspensoria: et cadit
tactus illic sup aña manifestius: et pprie indebi-
li. Et accidit tussis sicca et constrictio anhelit⁹ et p-
prie qñ anhelat cum fortitudine pp cōmunitatem
diaphragmatis et pulmonis ad ipsum in nocumen-
to. Et minoratur yrina. et qñz tñet oio qñ aña
est magnum pp illud qđ accidit de oppilatione in
latere gibboso: et de debilitate expulsiue. Et gñi-
tas in ipso maior est ea que est in facto apud conca-
uitatem: qñ latus concanum sustentatur si stōm:
et est gñitas in ipso plus et attractio furcule ad in-
feriora a dextro minus: et pprie i illo ei⁹ epar cre-
atum est non yehementer adherens et obuians
costis. Uez attractio furcule ad inferiora et cōmu-
nitas furcule in doloꝝ ad ep sunt incontinuatione e-
patis cū costis manifestiores et maiores et sigultus
minoratur in gibboso et multiplicatur in concauo
pp elongationem gibbositatis ab ore stōi. Quā au-
tem aña est in concanitate et laterē inferiore est g-
ñitas minor pp suam sustentationē si stōm et n lūt
tussis et constrictio anhelit⁹ de qđ sit curandū: et
non cadit sub tactu casus de q sit curandū. Ueruz
dolor est yehemens pp cōpñionē factā illic: et p-
prie qñ attrahitur mirac. Et qum apata epis sunt
mag⁹ declinat nata ad rñsupinationem etiā et ad dor-
mitionem. Quō si si fluat leditur a relupinatione e-
tiā et apata lateris: concanū cōmūicat mesaraicis
plurimū. Et pñ qum apostema est ad latus
concauuz stōus est yehementioris continuitatis: et
apparet singult⁹ et nausea et tussis si aña est calidū.
Et existimauerunt qđā q cōmūitas inter ytraque
est pp neruuz subtilem cōtinuantem inter epar et
iter os stōi quapp non accidit sigult⁹ nisi quz ē aña
magñū cōprimēs os stomachi. Et yñ. B. q causa
in illo est illud quod effunditur ad stōm in ore suo
ex apate calido et ex hñore acuto. Et ad summū si
gultus apud omnes non apparet nisi qum aña est
magñū: qñ spatium longinquum est inter ep et os

stōi: et si est illic neruus in quo ipa duo cōmuni-
cant et continuat inter ea est subtilis yalde. Et ad
summū dū non est aña magnum non sit inter stoma-
chi et ep cōitas secūdu plurimū. Et illud de apati
b⁹ epis qđ factum est circa pñiculos: et yenas est
yehementioris doloris et prauioris se. si est cali-
dū. Si aut aña est in ytrifq laterib⁹ simul apparet
signa q sunt ytrozq latez simul. Et qñz cōicat la-
tus lateri ysq ad terminum non plurimū. Et qñ
qđ pducunt omnes species apostematū epis calidoz
et frigidoz ad hydropisim. Et scias q qñ apati e-
patis associatur ventris solutio est mortale.

Diferentia int apostemata epatis et apata lacerto
et positorum si ipsum mirat. L. iiii.

Cognoscitur dñā inter ytrunq ex parte
figure: et qñ aña lacerti apparet semp
et aña epis qñz non apparet et pprie in
concauitate et in pingui nisi sit res magna aut gra-
uis. Et lacerti quidē sit⁹ aut est in latitudine aut est
in longitudine aut transuerse capiens in lacerto. Et
iam quidem sigñauim⁹ ipm in anatomia. In figu-
ra yero. qñ figura ei⁹ qđ apparet de apate epis
est liaris secūdu situm epis que sentitur cū sepatio-
ne abscissionis ei⁹ cōmūis. Lacertosum aut est
simile stillo ei⁹ yna extremitatū est crossa altera ē
subtilis et est quasi cauda muris: et sñr non sentit⁹
cū sepatioe abscissionis ei⁹ cōis: imo ydes ipsum
subtiliari in longitudine sua paulatim: imo nō for-
sitan contingit vt comprehendatur ex eo nisi pax
in pñdo qum est in lacerto pñdo tranluerlo.
Et est similis apatib⁹ epatis. Ex pie autem acci-
dentium pprioz et cōmūiuz: qñ ex accidentibus
pprijs et cōib⁹ que accidunt apatib⁹ que sunt in e-
pate non est aliquid in apostematib⁹ lacertoꝝ de
q sit curandum et qum ydes almirac declinare
ad tenebrositatem et siccitatem tunc existima q a-
postema ē epticiū.

De apate calido. L. iiii.

Cause ei⁹ sunt ex summa cāz epis in q
ē caliditas. Et yero signa sunt signa pre-
dicta apostematū cōmūiuz et que sunt
in quib⁹dā partib⁹ et est illic se. acuta qum est a
postema in carnositate: et sit yehemens sitis. Et
minoratur appetitus et accidunt singult⁹ et nausea
et cholericus vomit⁹ in pñis: deinde vt flos eris
post niger et accidit frīg⁹ extremitatum: et nigre-
do lingue et sincopis totum illud: et pprie qum a
postema est in concanitate. Et est malicia anhelitus
et dolor exten⁹ ad dorsi et furculam et mordi-
catō: et pprie qum est aña in gibbositate. Et quā-
do est in concanitate: tunc non addit nisi in re an-
helitus: qñ qñ attrahit aer plurim⁹ yalde exten-
dit diaphragma et coarctat ipsū et constringit at-
tractionem aeris: et qñz accidit tussis. Et accidunt
lingue quocūqz mō sit curinitas et rubedo yehē-
mentis: deinde declinat ad nigredinem: deinde
alteratur color cutis totius pprie qum apostema ē
in gibbositate. Et qñ est yirtus fortis et pprie uir-
tus stōi et aña est in concanitate retinetur natura.
Et si yirtus in corpe et stō est debilis soluitur.
Inquit. Iñip. ego cōturbata nig in principio egri-
tudinis acute sigt q in epe est aña calidum magñū
hoc est: et pusillus sit undoi⁹ magñ⁹ frīg⁹ yeloz

Et apā quidem calidū aut resoluitur et destruit ac
cidentia ei⁹: aut collectionem facit: et sunt cum eo
signa dubellati et dicam ea: aut induratur et pmutat
etiam ad signa apātis duri: et destruitur signa
apātis calidi: Et p̄m qd̄ cāe pmutationis eius ad
duritiem est s̄fluitas in infrigidatione et constipa
tione et administratione cr̄scoz in apate. ¶ Et
d̄ra inter ip̄s et pleuresim est qm̄ tussis non sequi
tur sputum: et qd̄ dolor est in dextero quatuor
et color lingue et color corp̄s alterantur cum eo.
Et puls⁹ non sit ferrinus vald̄ et capitur manu si ē
in gibbositate: et s̄gn̄ ip̄m labor anhelit⁹ magni
et attraxio aeris p̄rima si est in concavitate: p̄p̄a
qz apā comprimit diaphragma: et extendit ipsū a
qñz cōmouetur tunc tussis. Et crisis qd̄ apatum e
patis calidoz in gibbositate factorum. et apatum
calidoz factor in lacertis sit cū fluxu san. narium
et p̄p̄ie ex dextra aut cū sudor aut yrina laudabi
lib⁹. Et factor in concavitate sit cum sudore: aut
fluxu ventris cholericō aut vomitu.

De almesire in epe. l. v.

G Ruitas in mesire in epe est timor et in
flatio et mordicatio et denigatio lingue
et tinctura coloris vehementioris plu
rimū. Et est color declivis ad citrinitatem et est po
xim⁹ vehementie febris tertiane. ¶ Et eius quid
iuuamentuz a frigidis humidis est vehementius.
et puls⁹ est durior et similior ferrino: q̄ yndoso
puro et minor et vehementioris frequentie et ve
locitatis.

De phlegmone in epe. l. vi.

S gant ipsam signa apātis calidi et diuer
sificant ip̄s ea q̄ p̄portōaum⁹ ad me
sire in p̄p̄rietatib⁹ et rubedo faciei et
exuberatio venaz.

De apatib⁹ fr̄is i epe. l. vii.

T istis apatib⁹ est gūitas plus et non est
sitis neqz febris neqz nigredo lingue et s̄
titur cū eis in s̄to similitudo sp̄almi. Et si
gnificant ipsa etas et s̄gn̄ic et cōplo et color s̄m q̄
scim̄ti.

De apatib⁹ phlegmaticis. l. viii.

S gant ip̄m inflatio cutis et plumbeitas
coloris: et qd̄ non sentitur cū duritie et
vehementia lenitatis pulsus cū reliquis
signis apātis s̄ri.

De apate duro et cancro. l. ix.

S epe accidit ab apate antecedente ipsuz a
qñz accidit incipiendo: et qñz accidit a p
cussione et incipit tendere ad duritiem.
Et s̄gn̄ificat ipsū tactus in eo qui suscipit tactuz pti
um ep̄is ei⁹. Et si non inciperet hydropisis pue
nire ad habentem ipsū apparet ad tactum manife
stū valde: nā almirat extenuatur cum eo et debili
tatur et attestatur apā lunare absqz dolor. Ueruz
qñz leditur apud inituz receptionis cibi et alienia
tur apud famem et est via ad hydropisim. Et qñz
significant ipsum vehementia grauitatis valde si
ne febre et extenuatio corp̄is et cas⁹ appetu⁹. et
tenebrositas coloris: et qd̄ minoratur yrina. Et
qñz succedit accidentib⁹ apātis calidi qum̄ remo
uentur et non remanent nisi grauitas. Et si addit
pp̄ illud difficultas anhelitus significat qd̄ apostēa

calidum induratur. Et difficultas quidē anhelit⁹ et
gūitas sine febre cōmunicant in apate duro et op
pilatione: et differunt per s̄liqua que dicta sunt.
Et sequitur ip̄m hydropisis et p̄p̄ie h̄ p̄sarche
p̄p̄ter debilitatez sepatiōis materiei aquose ex s̄a
guine ad s̄sudationem subulē ei⁹ q̄re currit aquo
sitas cū sanguine in mēbra: et accidunt febris et e
bullitio. Et sp̄issum aquositatis qñz puenit etiaz ad
spatum ventris s̄z qd̄ dicem⁹ in capitulo ascites:
quare moriunt s̄z p̄m pp̄ resolutionem nature p
pter oppilationē viāz ad ep̄: quapp dissoluitur co
rum virtutes. Et isti quidez non curantur nisi in
principio: tunc enim qñz confert cura sed quz p̄lo
gatur egritudo non cōfert curatio. et si fuerit du
rum cancerosū et fuerit illic retentio tunc dolor e
rit vehemens et accidet nocumentū in colore et in
appetitu et reliquis p̄l⁹. Et qñz accidunt singultus
et nausea sine febre: et non sentitur dolor: et erit
via securitatis mēbri. Et scias qd̄ ep̄ velociter op
pilatur et conuertitur in lapideitate et p̄p̄e qū ad
ministrantur sup̄flue mērosan̄ia et constipantia in a
postemate calido.

De dubellati. l. x.

P urimū sit post apā calidū. Quā enim in
cipit fieri collectio sit dubellati et qum̄
incipit collectionē facere vehementiora
sunt se. et doloris et accidentia in p̄mis: deind ac
cidunt tremores diuersi: et leditur a s̄supiade ne
dum a dormitione s̄r lat⁹. Quā g⁹ facta est collectio
lenitur cōp̄sio et sedatur accidentia. Quāz apatur
accidit horripilatio et lubricatio vir⁹ et famci et f
rum que sunt sicut sex et inuenit pillud leuitatem
et resolutionem ex gūitate sensata. Et ipsius erup
tio aut sit ad ptem intestinoy et egreditur cū ego
ne: aut ad p̄tez renū et egreditur cū yrina: aut ad
spatum qd̄ est in concavitate ventris et inuenit al
leuiationem et detumit⁹: et nō attestat eū in
egōne aut yrina. Et dubellati quidē qñz est p̄fun
da in carne ep̄is: et qñz tendens ad manū s̄sū ipsi
us et nō p̄funda et sanies diuersificat in ea. s̄u eni
in ea que submersa est nūg in non submersa tendit
ad albedinez.

De apate mesaraice. l. xi.

C ommunicant in signis suis apati epatis.
Uer⁹ febris in illo qd̄ calidū est: est de
bilis nō existens in vehementia febris a
postematis epatici et est gūitas cū extensione p̄fun
dior ad ventrem et s̄toz et qñz est tensio maior q̄
gūitas. Quā g⁹ non inuenis signa oppilationis epā
tis nec signa apatū epatis et inuenis chilū subulem
p̄pter debilitatem digōnis in s̄to et significationē
ei⁹: et sunt illic tensio et lenis febris. Scias qd̄ in
mesaraica est apā calidū. ¶ Et inter apā durum et
oppilationes mesaraice est d̄ra difficilis: nisi cū exi
stimatione longa: nam si egreditur aliquid sanioū
post dies aliquot tunc scias qd̄ est ab apate: et hec
sanies discernitur a sanie facta a suo simili in epa
te in hoc qd̄ illa tendit ad rubedinem et sanguinei
tatez saiosa et citrinitatem.

De cura apostematis calidi et sanguinei. l. xii.

P urimū quod tibi necessariū est: est vt p
sideres dispositionē s̄pletionis: et dispo
sitionē virtutis et etatis et hore et alioz

que in scia et quera ex eis licentia in phlebotomia
g^o phlebotomia si est pole tibi ex basilica et si nō
ex nigra et si nō ex cephalica. Et si virt^{us} est forus
extrahere qd^o necessarium est de sanguine in vice vna
et si non ptre et segrega in vices plurimas. Et sci
as q^{uod} qm non phlebotomas et dimittis materiaz in
cpe et administras stiptica et apocristica pculdu
bio induratur apa: et si tu administras resolutiva nō
est dubiū quin cōmoueat dolor et apa. ¶ Phle
botoma g^o in pms et non hesites in hoc quoniam nō
ē phibitor fortis et extrahere san. habundantem.
Et scias q^{uod} tu indiges in initio ei^{us} eo q^{uod} simile est in
cannone de repercussione et infrigidatione. Uerum
tibi inest tunc vt attendas latus duritie. Q^{uod} vt
lociter rīdet duritie: et pp hoc oz q^{uod} sunt pmissa
cū subtilitatis et apituis. ¶ Et epithimauit quid
frigidoz administratio sīflua qm perducit ad duri
tiem: et qm sufficit eis introitus balnei. Et qm
apitur ad renes. Et scias q^{uod} plures medicinaz qd^o
est stipticitas aliqua et frig^{or} et sīflr cibo qui sunt
h^{uius}modi sicut gīnata et poma et pira nocent ex alia p
te. Et illud qm ipi constipant meatū qui est ad fel
q^{uod} non attrahit choleram et est illud additio in a
postemate et malitia pīrma. Et ex constipatiōe cū
hoc q^{uod} ipsa est necessaria in principio egritudinis et
in fine ei^{us} et apud sponsores resolutionis ad cōf
uanda virtutes: timentur due malitie lapideitas et
retentio cholē in cpe. ¶ Quapp indiges etiam
vt incipias a regimine resolutionis materiei i hac
egritudine plusq^{uam} sit tua inceptio in reliquis apati
b^{us}: timentur lapideitates et duritiem et expellen
do illud qd^o forsitan resudat ex viru malo a c^{ausa} sīfl
datione non eūant apata calida: verū resolutio et
apio qm mollificant virtutes et appximat mortez
sicut narravit. S. de dispoñe medici curan. is apa
ta epis cū mollificatis quib^{us} curatur reliq^{ua} apata
sicut est emplm factū ex oleo et tritico et aqua et cū
babat illū alcan tarusi: et oportebat vt cibaretur
eis in quibus est abstersio sine viscolitate et crosi
tie et vt miscerentur cū resolutiuis medicine in q^{uod}
b^{us} sunt stipticitas et cōfortatio et aromaticitas: si
cut capi et calam^{us} aromatic^{us} et apsinthiū: et vt ad
ministraret de istis q^{uod}itas que conseruat et sanitatez
et non sīflueret et essent i initio sui sīflusio cū forti
tudine et in medio ipsius cōpositio: et in fine eius
resolutio cū stipticis b^{us} generis. et si esset necesse
vt cōfortat^{ur} resolutio: tunc festinaret quidam et i
ipso est qd^o est in ipso. Ille g^o non rīpit ex. S. et
indicauit ei. S. in egroto qm cōuenerunt ad eum
q^{uod} iste eger moriet^{ur} cū dīflolutione virtutis et su
dor viscoso paucō apparente sī ipz mortuus ē g^o
infirm^{us} et fuit h^{uius} q^{uod} existimauit. S. Non est g^o ne
cessariū vt cum hac rīflolutione singulari incipiatur
in hora responisionis sīflusionis: et oz vt euacuet^{ur}
a stipticitate et aptione in dispositione responisiois
resolutionis pure. Et cōsideratio omniuz istoz est
ex subtilib^{us} sīfl^{us}. Et scias q^{uod} sicut hoc mēb^{us} uz vt
lociter cōueritur in lapideitatem similiter veloci
suscepit resolutionē. Et qm sunt resolutio et aptō
cause ad eruptionē. Et qm administras resolutionē
non administras eaz ex genere eoz que mordicat
et cōmoueat apa. Et aqua quidez ordeī quīs ab
stergat sine mordicatione: tamē est dulcia et dulce

facit incurrer^{et} oppilationes: pp illud g^o in aqua est
sufficiētia abundans: qm abstergit sine mordica
tione et non facit accider^{et} oppilationem. Amplius
pole est vt cōfortentur ei^{us} aptio et abstersio cum
eis que admiscetur ei si necessarium est vt addat^{ur}
ipius virtus. Et mordicatio quidem et stipticitas
plus nocue sunt cōcauitati q^{uod} gibbositati: qm ipse
festinant cū virtute sua: et faciunt accider^{et} oppila
tiones in initio viay et in gibbositate sunt fracte v
tutis et obuiant extremis orificiis. Ampli^{us} oz vt
cognoscas latus egrū: et caue ne puoces vrinam e
gritudine exite in cōcauitate aut soluas vrentez e
gritudine exite in gibbositate et facias materiam
in vtriusq^{ue} dispoñib^{us} simul inobediente: imo oz ut
tu euacues ex ppiquiorib^{us} locis. Euacua g^o ex a
postemate qd^o est in cōcauitate ex latere solutionis
vrentis et illud qd^o est in gibbositate ex puocatio
nis latere. Et caue ne dimittas naturam remane
restricam. In hoc enim est nocuentū magnum et
in ipso est error. Et nō etiam dimittas eaz soluiam
sīflue et cadet virtus et hesiet nata: imo sīfl^{us} ti
bi vt i soluas cōstrictam cū equalitate et constrin
gas solutam cū equalitate. ¶ Medicine aut cōue
nientes apatib^{us} epis et in initio rei qm illic est cali
ditas sīflua sunt aqua endiue et aqua solatri cū si
rupō acetoso zucarino et aqua ordeī et aqua vir
ge pastoris et aqua arnoglole et alkekēgi et aqua
coriandri būdi et aqua cucur. et aqua cucumeris
et aqua cuscute. Et oz vt admiscetur eis aliquo
horum q^{uod} sūt sicut apsinthium et calam^{us} aromatic^{us}
et troci. h^{uius}modi. R. carnis amurberis. 3. x. rolaz
spodij amboz ana. 3. v. medulle seminis citroli et
medulle seminis cucur bite et seminis portulace et
seminis endiue omniū ana. 3. iii. seminis feniculi
pond^{us}. 3. i. sumatur ex eis in potu pōd^{us}. ii. aut^{us}.
Et si necessariū est addere confortantia ep^{us} ponant^{ur}
in eis lacca et reubar. Et si fuerit illic tūlis ponant^{ur}
in ipsis succus liquiritie et aliquo d^o dragagato et
terenabini. ¶ Medicine que sunt fortiores et cō
uenientiores ei qui non h^{ab}et ex caliditate quantita
tem peruenientem in vltimo sunt aqua feniculi et
buglosse et squinantum et apiaz montanum et al
lubleb et totuz illud cū sirupo acetoso. ¶ Ista eni
et consimilia conserunt in illo qd^o est in tunica pma
quoniam incipit in maturatione puenit^{ur} paz. Et troci.
de rosis etiam et ppte in eo qd^o sequitur concavi
tatem. Et multotiens quidē est causa apatis et ini
tium ei^{us} salt^{us} et pculsio. Et ex eis que phibent ipz
sum accidere post illa duo et post phlebotomiam
est vt in potu sumatur ex rubea et reu. alfeni om
ni die. 3. i. et fiat hoc trib^{us} dieb^{us}. Et postq^{uod} scis q^{uod}
apostema est in latere concavo: tunc primū est vt
admistres aquaz allubleb pmissam cū eis que neces
se est illi admisceri ex infrigidatiuis pōictis. Et aq^{uod}
sicle in omnib^{us} que maturant et reputiunt et le
niunt nata. et confert quoniam apparet matatio oppo
ponacū cū aqua feniculi et aqua solatri et aqua al ub
leb et vt tu ponas in cibo aliquo d^o semine carta
mi et sicle siue d^o vrtica et polypo dio. Et qm decli
nat administra fortia sicut aloes et agaricū et tbit^{us}:
et quidam administrant myrob. citrinos. Ego vō
abhorreo eos pp illud quod in eis est d^o virtute
stipticitatis et tunc q^{uod} educatur subtile et vtatur

in lapideitatem crosu. Et qñz administrant in hñ
mñi hora ea qñ sunt sicut semen cartami et sicut yr
tica et polypodius in cibo et epithymu sine timore
Et qñz addem⁹ ad ea que sunt sicut bellus fm ne
cessitatem. Listeret aut in principio et vbi accidit
vt sit natura constricta fiat ex eis que sūt sicut suc
cus folioz sicle cū melle et sale et baurach aut cuz
zuccaro ru. Et apud declinationem fiat fortior et
ponat in ipo polypodiu et centaurea et isop⁹ et o
riganum. Et qñz ponitur in ipo colloquintida. **C**
Qu autem est in latere gibbolitatis oz vt incipias i
ipo cū diureticis frīs deinde cum tempatis. **E**t
qñ apparet maturatio administra fortia acuta et n̄
est necessaria hec posterioratō nisi ppter timorem
lapideitatis. **M**edicine aut iste sunt sicut rubea
et petroselinum et assaz et squinantū et tro. al
mirberis descripti et tro. de eupatorio fortes et i
liqua diuretica fortia predicta iareol expulsionis
et in capitulo puocationis. **E**mpla vero oz vt
non administrentur frigida sicut sup apata alia: im
mo tepida. Et illa quidez a quib⁹ oz incipit qum
existimas q apā est hñs mñtum sicut succi frī stip
tici sicut succus portulace et cucur. et sepiuue et aq
ros. et sandali et canfora. **E**mpla facta ex ppu
tija vitum et ro. siccis et atriplicib⁹. Et non oz
vt sint hñmōi qum verificatur q apostema iam
est. Meliora nanqz empla sunt illa que sunt facta
ex cydonia cū medicinis alijs: de illis est vt tera
tur cydonia cū farina ordeī et aqua ro. et fiat ex
eis emplm: aut cydonia decocta cuz aceto et aqua
donec discocia sunt: et misceantur cū sandalis: et
ponantur sup ea aliquantulu oli ro. et administrentur.
Et ex illis est vt decoquantur cydonia cum
vino odorifero in q⁹ sit stipticitas et addatur eis
virga pastoris. Et confortentur cum eis que sunt
sicut paz spice et apsinthium et cipi: et pparentur
cū eis que sunt sicut sauch ordeī et administrentur.
Et qñz ponitur cū eis olum de cydonijs aut oleuz
masticinum aut oleū de alcanna. Et de aquis aqua
myrti et aqua de folijs maloz et aqua cydonioruz
et similia. **E**t qñz sit emplm ex cydonijs deco
ctis cū decoctione apsinthij. Et qum voluntas est
vt eleuet ad gñū resolutionis ponatur in ipo ma
stix et camemilla et meliloti et farina ordeī et fe
nugrecū cū ib⁹ in quib⁹ sit stipticitas et semen lini
et oleū. s. ei⁹ et oleuz fisticinum et oleū camemilli
nū et fenugrecū. Et ex emplis laudatis est emplm
de tenulis et emplm filagri⁹ et emplz de melilo
to et emplz caritū et et empla que dicem⁹ in anti
dotario. **D**escriptio epli ad inflatōez. R. bu
tyri et succi rubei amboz ana ptez. i. croci mastie.
amboz ana ptē. s. olei ro. ptes iiii. cere quantum
necesse est. Et in fine ei⁹ administra empla apitua
resolutionis permista cū stipticis ppter conseruatio
nez virtutis sicut sunt empla facta ex iercos et assa
ro et alusnce et polio et origāo et secha et semine
apij et bdellio et similib⁹. Et qñz adduntur in eis
confortantia. **E**t empla facta ex myrto et ru
bea tinctoz et gñis lauri et croco et myrrha et ma
stice et cera et oleo sabacino et oleo de lilio. **D**
Descriptio emplī resolutentis apata epatis pportō
natum ad tabos laudabile exptum. R. storacis et
cere amboz ana darkimet. x. et mastie et croci

et amomi omniū ana darkimet. ij. olei de arbore.
mastie et olei ro. amboz ana darkimet. ii. vini
cotilas. ii. et. s. liquefiant cera et oleū et misceant
cum eis omnia. **A**liud iunatiuz valde. R.
lilij amomi folij omniū ana pond⁹ darkimet. i. sto
racis cere amboz ana darkimet. i. olei de arbore
mastie quantum necesse est. **A**liud bonuz. R.
aloes. j. iiii. mastie. j. i. camemille et meliloti
amboz ana. j. iiii. croci rubee et calai aro. assari.
omniū ana. j. ii. cere et amidiaci amboz ana. j.
vi. olei de lilio quantum sufficit. Aliud resolutiuū
cōfortatiuz. R. croci. j. ii. bdellij. j. vii. et for
dis yreoli. j. iiii. et amomi et spice romane: et
carpobalsami omniū ana. j. vi. olei de lilio quan
tum sufficit misceantur et administrentur. Quod
si cū apate fuerit solutio ventris debilitans quam
solicitudine exigit retineri: tunc oz vt in potu su
antur troisci almirberis et troc. de reubar⁹ mu
schati. Lib⁹ aut melior est kisch ordeī. **I**nfrigi
dat eniz et abstergit et non facit acquirere oppilatō
nes et festinat ei⁹ penetratio. **I**n candarūio au
tem et frumento fortiori eo necessarium est aliqd
de crositudine et compssione apatis. Et si non est
excusatio a pane sit panis qui non est ex simila ne
q ex tritico crosso: et iam sit in furno panis factus
et oz vt intendatur cū cibo vltimo. Et ex olerib⁹
lactuca et atriplices: et ex fructib⁹ gñata dulcia ei
in c⁹ sō non conuertuntur dulcia et oz vt veniet
dulcia quātuz potest.

De cura herisipile. L. xiii.

Cura herisipile prima est cure phlegmo
nis. Uez oz vt sunt ventris solutio et y
rine puocatio sublimiores: et cū eis que
sunt decliniora ad frigiditatem. **E**t ponantur
medicines sup ipam infrigidate cum niue et non in
cessanter remouetur illud donec eger inueniat sub
uersionem frigoris. Et fiant empla ex nemfare et
aqua alkckengi et aqua cydonioz et sandaloz et ca
fora et similib⁹. Et non administrent in ea calefaci
tia quantum pole est.

De cura alubellati. L. xiiii.

Oportet vt administrent in principio al
ubellati et qum incipit apā calidū de
q⁹ existimat q ad collectionem pueniat
repulsiva que sunt ex emplis cum equalitate et e
pithimauib⁹. Et in potu dentur aqua ordeī et si
rup⁹ acetos⁹. Et si dispō necessariam faciat phlebo
tomia phlebotomia ex basilica: aut ventosa partē
ventris que sequitur epar. Et qñz indiges solutio
ne ventris: qum g⁹ non est excusatio quin collectō
fiat: tunc necessarium est vt administrent matura
tionez et suppurationez et necessarium est vt adu
uētur cū incisione et subelatione qñ necessariū sit
hūiorib⁹ crosia extitib⁹ in hñmōi apostematib⁹ q
b⁹ membrum iaz imbibitū est. Et necessaria est lē
ficatio vt faciat humorem preparatū ad resoluēdū.
qñ g⁹ apparet maturatio et non suppuratur altera
ipsum ab illis et ytere suppuratis fortib⁹ potan
do aut emplando: deinde adiua naturam ad ex
pellendum materia. Et si indiges adiutorio et op
positione ad ptē declinationis et oportuerit vt yē
trem soluas aut yrinam puoces facies. **E**t non
puoces cū re forti et calida et faciat incurere egrū

nocumentum in vesica. Conseruatio enim vesice in hac egritudine et qui erupit pus ad ipsum per se ipsum aut medicina diuretica necessaria est. Quia erupit pus aut expellitur et necessaria est ablutio residui pus: tunc fiat cum eis que sunt sicut aqua mellis et rubea. Deinde si indiges incarnatione vlcis tunc si virtus tollerit ventris solutionem est in ipsa adiutorium plurimum quod non est superfluum. Et ventris quidem solo necessaria est pro duas res una calidius eruptionem ut minoretur materia et alleuietur si naturam et secunda post eruptionem aut prope eruptionem et plementum maturationis: quoniam scitur quod materia ad partem intestinum est declinior et quod subellati est in latere concauo. Et ex illis quidem quibus venter soluitur ante eruptionem sunt semina ad iutorum naturam et alleuiationis sunt tereniabin et xiracost et caliasa. et zuccarum rubrum et huiusmodi in aqua alluibile et endiu: bibita. Et fortius illis est decoctio seminum et radicum in qua decoctus est eupatorium et in qua soluta sunt tereniabin et xiracost et caliasa. et similia. Et quicquid ponuntur in ipso aloes et asphinthium. Et ex clisteribus clisteria lenia nota. Solutiva autem que sunt post maturationem et iuuant ad maturandum etiam et ad eruptionem sunt ut sumantur in potu in decoctione radicum et eupatorium olei de tribulis. 3. iiii. salbaei pond. 3. ii. piugati cum 3. s. suc. 1. 3. s. caliasa. Si autem materia fuerit vel si gibbositas non operetur ut administrantur solutiva nisi si viam adiutorij et alleuiationis in principio et ante maturationem. Post maturationem vero oportet ut administrantur diuretica predicta secundum ordinem suum. 1. quotienscunque est maturationis in ultimo administrantur fortia. Medicine vero ebibite adiuvantes ad maturationem sunt sicut lac asinum cum zuccaro ru. aut zuccaro albasir: et sicut aqua de radicibus cum papis et ficibus et capillis venteris et semine greco cum oleo amigdolino dulci aut amaro: aut oleo de semine greco aut oleo de tribulis. Et si voluerit fortius illo ponant in ipso tactili et sumant in potu in decoctione psyllij et sirupum de isopo confortatum et cibentur melle colato a spuma sua cum decoctione sua et ficibus et aqua mellis in aqua ordeii: aut sumant de taraxacon sicca pond. 3. i. et lactis asini. 3. iiii. cum zuccaro. Et utatur medicinis in quibus sunt aptio et subtilitatio: et etiam confortatio si erunt sunt asphinthium et crocus et spica et radix peonie et radix albasce et radix rubee et mastix et vitra quod spica et igna alfangdi et succus eupatorium et radix ceteraure: et ex oleis oleum nereide et oleum d'arboris mastice. et oleum de lilio. Empla vero adiuvantia sunt si erunt empla in quibus ponuntur farina et melilotum et camemilla et radix lilij et calamentum et radix enihei et sic et oleum et frumentum et cepe assatum et oleum de ben. Si autem necessaria sunt fortiora illis administrantur empla ex farina ordeii et baurac et simo columbino et calamento et glutine alboti et picis et maneris et simili: et oportet quando sentit maturationem ut dormiat super suum et assiduet balneationem cum aqua calida. Et quicquid est necessarium ut exercetur et ambulet si possibile est ei illud. Quod si erumpitur tunc oportet ut sumat super ipsam ea quod abluat ipsum et mundificent sicut aqua mellis calida

deinde consequantur ea que mundificant ipsum ex pie declinationis aut cum solutione ventris aut cum puocatione urine si indiget eis aut adniscatur aliquid illorum cum aqua mellis. Et non oportet ut ventur ei in potu diuretica valde et ledant meatus urine quod si accidat ut vlcere: aut ledat pus meatus urine aut vesice: tunc rectius est ut nutriatur cibus in quibus est abstergio absque mordicatione: imo cum co glutiatione aliqua sicut est aqua mellis decocta cum equilitate cum qua permixtum est paxanuli et ouum et oleum ro. et sicut sunt malue cum candarusio. Et ad ultimum oportet ut regatur regimine vlcis membrorum interiorum: et si quod oportet ut res currat in vlcis renum. Quicquid mundificatur vltimo oportet ut in potu sumat in matutinis aquam ordeii et sirupum acetosum. Quicquid preterierunt horum alique sumatur turris et sanguinis draconis amboz ana aut. i. et seminis endiu et seminis apij et mastice omnium ana aut. i. et sumat ea in potu in sirupo acetoso aut gileui aut aqua mellis. Et post illud confortetur cum cibo et curetur vlcus et cum eis que sunt sicut ea que dicemus in cura vlcis renum. Et quoniam accidit ut materia effundatur ad spatium ventris: tunc necessarium est ut incidatur cutis apud inguinam et discooperiat laceret adeo donec appareat lymphac interius nominatus birabaton. Deinde fiat in ipso foramen et ponantur in ipso cannula per quam currat pus: deinde cum emplis. De cibis vero oportet ut administrantur in principio subtilitatio cibi et si contentus huius ordeii: et sirupo acetoso. Deinde post illud administrantur cibi aperitui quos diximus et vitelli ouorum sorbillum et sorbitiones lenificantes. Quicquid erumpit et mundificatur necessaria sunt ea que confortant sicut aqua carnis: et carnes arietis et hedone et auium terenz et eaz iura cum aceto condita sine semine et vitelli ouorum sorbillum et similia et pax vini. Et utatur odoramentis confortatiuis.

De cura apertum froy. l. xv.

Portet ut administrantur in eis subtilitatio et appropinquat cura eorum cure oppilationum et cure adubellet que preparate sunt ad maturationem. Et tu quidem iam scinisti medicinas maturativas et diureticas et aperitivas et subtilitativas: et oportet ut sit in eis virtus scriptica confortans aromatica. Et mittuntur in eis de oleis oleum de kerva et oleum de icnlemino et oleum sambacinum in emplis que ad ea assumentur. Et meliora empla ipsorum sunt emplum fuludriatis et emplum silagium et emplum stomacicon et emplum de semine et confert diacurcuma et dialacca et similia. Et fistici quidem maximi iuuamenti sunt in eis et troscisci de spica et ex sirupis sirupum de semine cum camedreos et polio iam decoctis in eo. Et ex eis que in ipsis iuuant et prope in illo quod indurationi proximum est. Et conferunt etiam doloribus renum et splenis: et est medicamentum factum cum squilla secundum hunc modum. 32. squille assate: lilij celestis: assari dauci seminis apij anisi spice aromaticae casie castorei calamenti montani cymini calasenti fluuiat. acori piretri piperis logi nucis mus. amomi opij euforbij seminis altee sticadof polij siseleos seminis rute seminis feniculi corticis

radicum capparis aristol. ro. cinamomi croci. 33.
baccarū lauri seminis hyssiquiami al. costi ameos
seminis carui omnium ana ptem vnam conficiant
cū melle dispermato et administretur. **M**edica
men factū cū alleis campestrib⁹ et efficit operatio
nem predicti eandem. R. alleorū gentiane albe eu
pato. costi aristol. kelii siseleos pipis longi omni
um ana darkimet. iiii. seminis apij assari meu. fu.
nucis muscate ameos aninden nigre omnium ana
darkimet. xv. castorei aque ro. omniū ana darki
met. xii. soluantur ista cum vino et reliqua teran
tur et misceantur ita vt fiant res vna deinde con
iungant cum melle.

De cura apostematū duoz. L. xvi.

Non euadit aliquis ex apate duro que
sciente confirmatio. Et illi qui sanantur
ex eo sūt q̄ curantur in initio sui. **E**t
canon quidem curationis eoz est post purgationez
corpis ex hūiditatib⁹ crossis cum medicinis cōposi
tis ex spetieb⁹ in quib⁹ sunt lenificatio equalis et f
solutio et subtiliatio et calefactio tempata et aptio
oppilationum dominantior q̄ lenificatio et cōfor
tatio et stipticitas et aromaticitas cū quantitate qua
indigent infra qd̄ adiuuant duas intentiōes alias.
Et ut in plurib⁹ harum medicinarū que inuuant du
as intentiōes dominantur amaritudo et stipticitas
parua. **E**t iste medicine administratur in potu
et administrantur in emplis et administrantur in ē
brocis. **E**t oz vt lenitas naturā si fuerit tempata
cum f̄b⁹ lenib⁹ et clisterib⁹ pprie. **E**t illud qd̄
efficiunt gna pini maioris et semen lini et gluten al
bortū cū hoc q̄ ipsa conferunt apati. **E**t nō oz vt
sis audax ad soluendum ventrem cū reb⁹ vche
mentis caliditatis et faciant lesionem et addant in
nocumento. **E**t oz vt sit ei⁹ sōn⁹ si lat⁹ dexterū.
Illud enim est ex eis que valde conferunt ad reso
lutionē ei⁹. **M**edicine vero singulares valen
tes ad illud sunt grana pini et medulle et adipēs
tempate et ad caliditatem decliues. Et in farina se
nugreci est lenificatio quedā cū maturatione et co
ctus est vebementis iuuaminis: nam quz ex eo sūt
tur in potu. 3. 5. vsq; ad aut. cū tulle misto: aut
cum vino confert manifeste. **E**t qñz confert ei
sumet in potu oleum de nereiden aut oleum de
balsamo aut olium constinum cū aqua in qua deco
cta sunt ruta et anetum et dosis olei de nereide sit
quantitas. 3. iiii. administretur illud ebdomada
vna et confert maxime. Et ex eis que conferūt ad
illud sunt seminis agnicasti pond⁹. 3. i. in quibus
dam sirupis et eupatorij pond⁹. 3. i. cū aqua apij
aut feniculi aut endiuie aut arnoglosse sicce pondus
aut. i. et decoctio lupinorum in qua positum est
de spica aromatica vsq; ad. 3. 5. aut de pipe min⁹
hoc et amigdale amare in vino et radix arboris sā
guinis draconis iuuatiua est etiam: ei cortex arbo
ris aldemeit et bacce lauri. Et radix amigdale ra
dix fu. et cicer nigrū et poliū et camedreos et por
ri. Et ex medicinis compositis conferentib⁹ ad il
lud sunt troscisci de bdellio quoz confectio. R. ro
sarū tritay. 3. x. spice aromaticæ. 3. ii. myrrhe. 3.
i. costi. 3. i. et. 5. mastice. 3. i. amigdalay amara
rū. 3. i. et. 5. bdellij. 3. iiii. terantur medicie et dis
soluantur bdelliū cū vino et conficiantur cū eo me

dicine et fiant inde troscisci et potio eoz sit trinz. 3.
cū aqua mellis aut cum apozimate de seminibus
et si fuerit caliditas cū aqua allubleb et endiuie. **E**t
ex istis est medicamē asclepiadis faciūz cū fel
le vrsi. 3pm nanz expertum est conferre p illud
qd̄ in ipso ē de spetieb⁹ medicinarū valentuz ad il
lud f3 conditiones suas quas dixim⁹. **E**t descri
ptio quidez ei⁹. R. camepitheos prassij seminis a
pij montani gentiane seminis agnicasti fellis vrsi si
napis seminis cucumeris scolopendrie radicū oppo
ponacis amilloz lacuē rubee tinctorū seminis cauli
um aristol. pipis spice inde costi seminis apij ortu
lani seminis endiuie et herbe iudaice poliij opij eu
patorij gnoz iuniperi ptes e quales conficiantur cū
melle. Et dos ei⁹ pond⁹ auellane cū vino. Et ex
eis que conferunt ad illud sunt diacurcuma et atta
nasia et tyriaca diateseron et socrugene conferunt
ad illud. **E**t ex cōpositis lenib⁹ in hoc est medi
camen altara xacō dictū in ca⁹ aloubellai et medi
cine quas dixim⁹ in ca⁹ apatū froyz absolute. Et
quā administraueris omni die trosciscos almirbe
ris p ebdomada vna qñ bibant in aqua et incipia
tur a. 3. i. et. 5. vsq; ad. ii. 3. et. 5. erit vltimū.
Et vt aggregetur aliquo h⁹ mōi aque administra
do cardos et alfabren gdotin ex. 3. iiii. et. 5. vsq;
ad. 3. i. Et stude in hoc ne faciat illd̄ caderē ipm i
erectione et aperi oppilationi. **E**t ex potib⁹ qui
bibantur est apozima costi et ramoz eupatorij et
fenu greci et pala. 2. iiii. 7. cū. 7. olei amigdalini
aut oli de nucib⁹ recentib⁹: aut apozia qd̄. R.
gentianay apsinthij melilotū passas ficus aut apozī
ma aristotel apsinthij rute floz squinanti et passul
et fenugreco. Et apozima lupinoy et costi et apsin
thij cū oleo de kersua. Et ex emplis bonis ad illud
est vt emplz fiat cum amomo hūido aut sicco de
cocio cum vino pontico. Aut ex spica cū oleo de si
sticia cū prassio et expressio cū aneto decocto: aut
emplz factum ex farina fenugreci et ficub⁹ et ruta
et meliloto et nitro aut fumantur amoniaci. 3. cen
tum bdellij. 3. xxv. croci. 3. xii. terantur omnia
et conficiant cū cerato facto ex cera et oleo de alca
na secūdū q̄ vī: aut emplz factum ex farina fenu
greci et stercore caprino et cordumem et calameto
et caulib⁹ et vīnee et ruta. Et illi qd̄ ei⁹ ea est pcul
sio: et iam incipit apari et indurari conuenientius
ex emplis est emplz ro. cū sabren. Et ex medici
nis et i gmine bonis quā administraueris potio
nes et empla est vt ponatur sī mebrū ventose ca
lesacte sine incisione: imo supponat loco sangui
fuce: deinde administra medicinas que sunt fortio
res in subtiliatiōe et resolutione et fac adherere
loco ea que sunt sicut nitrum et sulfur citrinum
v. dieb⁹ aut ebdomada. i. deinde administra epi
thimara cū sinapi in omnib⁹. x. dieb⁹ postea fac vo
mei egrum cūz rhabano. **M**o si obeiens fue
rit apā administra belleboz albi. **E**t qñ sit apā
cancer minoratur spes in eo: nam si confert aliqd̄
tunc medicamen asclepiadis qd̄ est in antidotario
abiq; felle vrsi. **L**ibi aut sint illi quorū digō ē
velox sicut vitelli ouorum forbiliū et sicut kisch
ordei. **E**t cib⁹ eius qui h3 oppilationes in epe
suo et parum vini qd̄ est subtile est bonum vald
et abstineat a carne.

De cura apatū almirach lacerti .L. xvii.

Est prima curatio apatū epatis ex pte
medicinarū nisi quia audacia ad īpctiē
daz materiam in primis et ad īsoluendū
eam 1° est fortior. Et non timeat ex eis ex stip-
ticitate et resolutione qd̄ timeatur ex apate epatis.

De cura apatū mēsaice. L. xviii.

Est similis curatio apostematū concaui
atis epatis.

De p̄cussione et obuiatioe et casu super epar capitu
lum. xix.

Quonia q̄z accidit obuiatio aut cas⁹ aut
nocumētū s̄ ep̄: tūc necesse est vt tu suc-
curras vt non accidat ex eis fluxus san-
guinis. aut apa magnū. **Q**uod si accidat ap̄ a curet
cū eis que dixim⁹ de cura apatis qd̄ succedit p̄cus-
sioni. Et q̄z accidit ex eis vt additamentum mai⁹
de additamentis epatis īmoueat a loco suo: et p
pe si fuerit magnū et accidit dolor sub hypochondriū
dextris post p̄cussione aut saltum aut casum et ī
cūficat istud cōmotō et excussio cum p̄patione pe-
ctoris illius qui h̄z illū et erectione illius: q̄r seda-
tur dolor subito cū p̄uisione additamenti ad locū
suum. In alijs aut oz vt incipiat et fiat phleboto-
mia. Et si fuerit caliditas vehemens tunc potetur
et liniatur cum infrigidatiuis apocusticis. Si aut
sanguis ei⁹ egrediatur tunc ponat cū eis stiptica.
Et si nō fuerit caliditas vehemens neq; curū san-
guis aut iam fuerit sedatū illū qd̄ inde erat: tunc
tua intentio nō erit nisi vt resoluas sanguinez mor-
tuum. Et si nō fuerit pole vt resoluas sanguinem
aut p̄transiuit terminū: tunc adminitra īsolutiū.
Et nō est aliquid simile ep̄thimati cū mūmia et oīo
arazaki. Et conferit oib⁹ illa medicine p̄uicte in
ca⁹ apatū euenientum ab obuiatione. **M**edica-
men cōferens ad illū in principio quū est caliditas
et inflatio aut timeat curū san. R. reubarbari ba-
laustiaz sanguinis draconis alūis iamen ptes equa-
les et dosis ei⁹ sit aut. i. cū aqua cydonioz. Quod
si non fuerit illic caliditas p̄rma et volueris ad-
ministrat⁹ medicinas in qb⁹ sit rep̄cussio cū resolu-
tione aliqua et confortatione: tunc cōfert ad illud
hoc cōpositū. R. karabe. 3. x. ro. ru. 3. v. meli-
loti. 3. x. acacie. 3. iiii. sp̄ice inde croci amborum
ana. 3. vi. mastice corticis capparis amborū ana. 3.
iiii. luti armeni. 3. vii. nucis cupressi. 3. viii. con-
ficiantur cum aq; arnoglossae et fiant inde troisci q^o
ru⁹ vnusquisq; sit vni⁹ aut. **M**edicinē bonū
R. aque neilon. 3. x. lacce ablute. 3. vii. et reu.
sei. 3. iiii. croci. 3. iiii. et. 5. halse. 3. iiii. ciceris ni-
gri. 3. vii. myrrbe. 3. v. luti armeni. 3. x. confici-
antur cū oīo de lilio in quo posita sit mūia et fiat
inde troisci: et fumanur in potu et dos sit vsq;
ad. 3. iiii. Et reu. alfeni et lutum sigillatum quū
miscetur cū aliquantulo de gnis myrti sunt res
magis iuuatine ad hoc in eis que ego sum exp̄tus.
In fine autem rei et qū non cauetur ab inflatioe et
apatione oz vt in potu fumanur de hoc troisco.
R. reu. seni laccam et. 33. fiant ex eis troisci: et
q̄z ponitur cū eis aliquid arsenici citrini: qm̄ ipm̄
est mirabil⁹ virtutis in rep̄cussione et resolutione
sanguinis. Sumatur in potu ex hoc et liniatur sup
ipm̄ huiusmōi ep̄thima. R. xilol. et crocum et

baccas lauri et boellium et calami aromaticū et mā-
sticē et cera et oleum arazaki et almeis⁹ fiat empl⁹
et ponatur.

De scissura et incisione in epe. L. xx.

Estimaui⁹ Hip. q^o moritur ille cuius
disrumpitur epar et accidit sepatio cōis
ex eo corpi ipsius et venas ei⁹. In illo
aut qd̄ est minus hoc quandoq; est spes. Et q̄z ac-
cidit illic yrina sanguis et solo ventris cū eo secūdu
duo latera ep̄is

De cura. L. xxi.

Ura illius est cū medicinis stipticis et
glutinatuiis s̄z q^o scis. Et secundū q^o vi-
ctuz est in capitulo sp̄iti sanguinis: et q̄z
confert ei dare in potu pond⁹. 3. ii. de rosīs cū aq;
f̄ra aut dar ei in potu balaustias aut facere emplū
ex eis.

Tractatus 4⁹ de hūditatib⁹ qb⁹ accidit causa ep̄a
tis vt expellantur egrediendo et coarctentur oc-
cultando.

De sp̄etieb⁹ expulsionū rerū i epe. L. i.

Quandoq; diuersificat expulsio-
nes in substantia ei⁹ qd̄ expel-
litur et q̄z diuersificat causa ei⁹
pp qd̄ expellit. **B**uba vō
ei⁹ qd̄ expellit q̄z est res chi-
mosa: et q̄z est aquosa: et q̄z

est ablutina: et q̄z est cholericā: et q̄z est virulē-
ta: et q̄z est nigra subtilis et nigra sicut sex et nig
melancholica: et q̄z est fetida et q̄z non fetida: et
q̄z est saguis purus: et q̄z expellitur similis ei
ex via stōi cū vomitu et s̄gt ip̄z p̄uato doloris.

Et q̄z est res crosta nig⁹ que est substantia carnis
stōi. **C**ausa aut ei⁹ pp qd̄ expellitur q̄z est apa
qd̄ rumpit: aut oppilatio que apitur et expellitur
aut scissura aut vlcus aut corrosio aut debilitas re-
tentine: quare non retinet illud qd̄ in ipso cōpre-
benditur aut debilitas attractine quare non attra-
hit: aut digestiue et nō digerit illud quod comp̄-
benditur in ipso: et q̄z non recipit ip̄z corpus et
expellit ip̄z aut fortitudine expulsine: aut malitia
complonis calide liquefactine: aut fr̄e debilitantis
ex cāis inf̄i dantib⁹: et ex eis sunt eūones p̄rime
aut est pp īpletionē quam necesse est naturam ex-
peller: et q̄z est repletio s̄z corp⁹ totum: et q̄z
est in ipso epe qm̄ bona est generatio sanguinis: sed
moratur in ipso sanguis et non penetrat ad venas
pp̄ter constrictionem eaz aut pp debilitatem attra-
ctiue in ipso: aut pp oppilationes aut apata que vi-
xim⁹. Et q̄z est causa replonis qua expellitur vi-
m̄lissio exercitū aut addito in cibo: aut incisio mē-
bra s̄z q^o dixim⁹ in 1° v̄m̄lali: aut retentio cursus
cōsueti hemorroidaz aut mēstruoz aut alioz: et
q̄z cā est mordicatio et acuitas materiei cogens na-
turaz ad expellendū: s̄z vtutea nōdū fecerit in ea o-
pationez suā quaz facerēt si nō ess̄z hoc nocumētū.
Et q̄z associat illū qd̄ inuenit in via et sit ei labo-
riolū et in obediens. Et q̄z sit h̄mōi in crisibus
et q̄z cā non est in ipso epe: imo in mēlaraica. Et
q̄uis nō sunt poles in mēlaraica oēs mōi isti causa
rū est tū pole vt sint ex pte apatū et oppilationum
nā si fuerit in ea p^m pole est vt ep̄ attrahat et mē-
laraica nō attrahat quat⁹ accidit ex ea res de qua cu

rat: quia attractio dignior sit epi n melaice q n e
attractio melaice soli attractio d q curet. et m l
toties qd est solo vtris epica: qm corp nō scipit
nutrimentum et redit pp oppilationem aut pp ali-
ud. Et omnes species hanc expulsiōem nituntur in
veritate: aut ad debilitatem aut ad fortitudinem.
Sunt g° ea que sit ex scissura et vlcerosa et perti-
nens ad malitiam cōplonis et debilitatem virtu-
tis de generi debilitationis: et aptio oppilationum
et eruptio aldubellati et expulsio supfluitatum de
generi fortitudinis. ¶ **Uirt** enim dum non cōfor-
tatur non potest apir aldubellati. Et si fluitas san-
guinis corrupti pp multitudinem aggregationis et
paucitas suctionis ex eo et si fluitas sanguis pluri-
mi et alia. ¶ Et qn egreditur sanguis fetid⁹ non oz
vt existimet q illic sit debilitas qn enim fetet pp
longitudinem mori: deinde expellitur et est quasi
fex nigr: quonqz si fluit expellit ipsum nā sicut ondi-
m etiam in venis. ¶ **Uex** illū qui expellitur a vir-
tute sequitur lenitas et est cum eo sanitas disposi-
tionum. Et qn non est fetens in omni dispoñe ma-
la: tunc niger est dignior vt n sit in dispoñe mala.
Et similiter qn est in expulsione colorū diuerso-
rum lenitas: et errat qui retinet hos colores diuer-
sos in omni dispositione. Et vehementior error e-
ius est qui tinct eos cū oppilationis cōsipationis. ¶
Et scias q non elongatur quin vtri⁹ debilitet et n
sepet spūitates et non expellat repletionem. Deinde
de accidat ei vt confortet vtri⁹ aut pueniat de p-
patione materiez et aptione oppilationū cū quo fa-
cilis fiat expulsio inobediens et expellant supflui-
tates. Et cā qdem in solutione ventris chilosa que
est cā epis et eoz que sequuntur ipsum aut est pp
debilitatem attractiue que est in epe aut pp oppila-
tiones et apata que sunt in concanitate ei⁹ aut i me-
laraica ita vt non attrahat et non alieret omnino.
Et ego dicam iudiciū hanc oppilationum in ca-
intestinox. Et est ex eis q quonqz dūmuntur arefa-
ciunt et deiciunt virtutem: et qn retinentur inflāt
insupiorib⁹ et nocent eis et constringunt anhelitū.
¶ **Wateriez** vō chiloz multitudo est q ipse sunt
augmentatores virtute attractiue que est in epe q
re remanet maior ps earum non attracta: et qnqz
est causa in hoc vehementia appetit⁹ stōi et si flui-
tas eius. Et cā in solutione ventris lauiua est d
bilis virtutis alteratiue sepatiue que est in epe
aut augmentum patientis si agentem et debilita-
tio retentive et est tunc similis soloni ventris laui-
tiue epis debilis: et causa ei⁹ est vomit⁹ et col-
rica passio ab eo qd non tollerat stōus debilis: et
expellitur ante cōplementum opationis pppter de-
bilitatez retentive: quz g° n est pp debilitatem re-
tentive: tunc est pppter debilitatem alteratiue. Et
vtreqz debilitates sequuntur omnem cōplexionem
sed plm debilitatis retentive est pppter caliditatē
tm: aut pppter frigiditatē tantum in vtrisqz dispo-
nib⁹: naz ablutina cōuertitur ad illud qd est plus
sanguineum pppter vehementiam consecutiōis cor-
poris deinde ad illud qd est turbidū. et ei⁹ quidē
que facta est a caliditate est signū aliud et facta a
frigiditate est signū aliud que ego dica. Et causa est
in solutione ventris cholericā est multitudo chole-
re et fortitudo expulsive. Et causa in virulentia

est adustio sanguis et humoz et liquefactio eoz et
qnz pducit ad adustionē corporis ipsius epis et quod
ipsum educit post hūores diuersos: et qn sit viru-
lentia pppter ifudationem apatis aut dubellati. ¶
Et sepe sit ifudatio ex epe et sit ventris solo-
dica. Et cā in facta que est similis feci aut est erup-
tio dubellati aut oppilationis aptio aut corrosio. Et
vlcera putrida aut adustio san. et alteratio in pti-
b⁹ epis pppter paruitatem penetrationis cū calidita-
te epis et eorum que sequuntur ipsuz aut alteratio
ei⁹ in venis quonqz est vehementis caliditatis et cor-
rumpit ipsum et non suggit ex eo corp⁹ q ineros-
fatur et sit sicut fex fetida vehementis fetoris et in
ipo est additio ebullitionis et liquefactionis et ama-
ritudinis pppter dominiū choleri. Et qn corrumpit
hanc corruptione. Expellit ipz nata fortis et siqz
corruptionem cōplonis in membris et est pcul-
dubio continens debiles et extenuatos. Et differt
a melancholica p colore et substantiā et fetorem
nam ipsa est minor illa in nigredine p colorem et
substantiam: et fetor ipsius vehementis est cū simila
non est melancholie aut frig⁹ inspissans sanguines.
Et congelans ipz aut debilitas epis pppter quam p-
ducit ex lauiua ad sanguineam et ad feculentiam
et non est subito nisi raro. Et plurimū quz sit sub-
to est a cōplone calida adurentē. ¶ **Fra** enim fa-
cit ipsum re non digestam et calida adures con-
bat ipz sicut fex: sed pppter egressionē ipsius carnis
epis est adust⁹ cros⁹. Et cā in sanguine puro est
tus fortis non faciens necessariū vt remoneatur si
fluitas a sanguine tempe in quo alteretur et expel-
lat ipsam. Et qn sit pppter solutionem continua-
tis. Inquit **Dip**. ille cuius epar repletur aqua de
inde erumpitur illud ad panniculum ventris tūc
quz replatur vter eius moritur. Et scias q plm
num potus vini passi recentis facit cadere in solo-
nem ventris epaticam et quonqz retentio solutio-
nis conturbat et eius solo facit acquirere tranquill-
tatem est mortale. ¶ Et scias q quonqz longe egri-
tudini senis succedit fluxus ventris est timorolum
Et quonqz eius fluxus retinetur cū nocumento tunc e-
ius fluxus est epicus et ei⁹ corpus non recipit nutri-
mentum pppter exicationem viarz.

De signis. L. ii.

Differētia quidē inter solonē ventris epā-
ticam et ea que sit ab intestinis est: qm
hūores mali egredientes et sanguis ex
intestinis sunt sicut rasura dolorosa et pungitua
et paulatim fm continuationez et epica sit sine dolo-
re et est plurima et non est semper continua in om-
ni hora. Et qn distinguit inter ytrasqz permissio
cū egōne et sepatio ab ea et postpositio ab ea. ¶ In
epatica enim venit post egōnez parū permissio.
Differentia vō inter solutionem ventris epicam
et stomaticam est qm epica egreditur chilosa eq
lis in qua iam stōus efficit qd ei inerat et remanet
ipso epis in ipa: et si est stōatica ondetur ex ea
qd cū solone egreditur indigū et guarat sup stōm
et est cū ea nocumentum stōi plurimū. Et qn egri-
ditur aliquid indigū non pp stōm solummō: imo
pp cōitatez epis etiam ad stōz. Verū ptinet ad sto-
machū: qm nocumētū est in opatione eius. ¶ Et
vra inter solonem ventris chilosam sanguineaz q

est ex epe et illam que est ex melsaraica est: qm̄ cū illa que est ex melsaraica non sunt signa debilitatis epis in yrina et alga: sed dīa inter virus factum ex vlcē aut resudatione apatis: et factum ex pti- bī alga est: qm̄ ante p^m est febris et hoc aliud in- cipit sine febre q̄ si febricitat post illud: tunc est il- lud ppter cām aliam. Et quū virus qd̄ dīrimus esse ex melsaraica et ex apatibī in ip̄a est fluxus y- tris chilof purus absq̄ signis debilitatis in ip̄o e- pate ex apate aut dolore resolvente calorem. Et ē febris que ip̄z cōtat debilis. Et ad vltimū vir⁹ epicum est decliue ad albedinem et rubedinem ac si ip̄m sit sordes aut pus et sanguis. et melsaraice dī- diuī ad albedinē et citrinitatem. q. sit virus vl- ceris. Verum dīa inter solonem ventris que ē ab vlcē et corrosione et dubellet et inter il- lam que est a virtute est: qm̄ cū illa que est a vir- tute repitur lenitas et egrediunt cū ea colores di- uersi extranei et non sunt cū ea signa apatum. Et q̄z sunt ante ipsam oppilationes. Et quocunq̄ mō sit non antecedunt eam se. et arefactio neq̄ an- tecedit eam solo ventris lauiua aut sanguica sub- tilis aut virulenta. Et illa que est causa apatum retinet sanguinem: et corrumpit ip̄z et non sunt i- bi dubellet. Signū vero eius est vt sit illic a- postema et nō sit illic signum collectionis: et sit p^o subtilis virulenta resudatiua. deinde incroscitur i fine rei. Et illa que sit pp debilitatem epis in- cipiens ex lauiua: et puenit ad seculentam anie- cedat illud et raro sit subito. Qd̄ si sit subito cū alteratione coloris et casu virtutis: tunc ip̄a etiam est a debilitate. Et quz cā est complo significat ip̄am signa ei⁹. Et seculenta cā est caliditas simi- latur sanguini adusto et antecedunt eam liquefa- ctio hūoz et mēbroz et fluxus ventris virulent⁹ et sitis et paucitas appetit⁹ et vehementia rubedi- nis aque. Et q̄z sunt cum ea febres et est eius egō sicut egō se. pestilentie in vehementia fetoris et crositudine et tinctura coloris: deinde egredit⁹ in fine ei⁹ sanguis niger et illa cuius causa est fri- giditas est similis sanguini putrefacto in se ip̄o non sicut caro liquefacta: et neque est multa vehe- mentia fetoris: imo fetor eius minor est fetor cali- de et est minoris nigredinis q̄ calida est minoris coloris. Et q̄z est sanguis subtilis niger. q. sit san- guis aliquo mō seculentus congelatus et est in- cess⁹ eius lauiuius plus et sitis in principio sui p- ua: et appetitus cibi est plrimus: deinde in fine sui ponit pp sui putredinem ad febres et deicit vir- tutem etiam et ponit ad hydropisim et ad vlti- mū est longitudo cum extensione dispositionis. Et significatur illud quod associatur cōplonali ex hūiditate et siccitate p dispositionem eius qd̄ egre- ditur in substantia sui et per suum. Et illa que sit aloubellati q̄z est pus crosū et sanguis seculentus et humores plurimi sicut sit in oppilationib⁹. Ve- rum signa aloubellati et maturationis eius et e- ruptionis ipsius sunt sicut iam sciisti et cognouisti ante. Et q̄z currit aloubellati et apostemosa in p̄n- cipio sui vir⁹ subtile: deinde cum erumpitur egre- ditur sanies et q̄z currit cū ea sanguis. Et illa qui- dem que sit ab vlcere aut corrosione est cū dolore in partib⁹ epis et cū paucitate eius qd̄ egredit⁹ et

remanet. Et antecessione facientū necessario ul- cera et corrosionem. Et illa in qua est illud qd̄ e- greditur ex ea ip̄a caro epis est nigra crosā et asso- ciat ei debilitas circa mortē et q̄z morit⁹. Et illa que sit ppter iptionez et a rēntione curs⁹ aut in- cisione membri aut dimissione exercitiū aut simili- b⁹ signi q̄ est cā eius: et sit subito cum multitudi- ne et abiectione veloci et porismo. Et in omni cu- ius res p̄ndit i fluxu ventris longo siue sit secu- lenus siue virulentus aut aliud ad hoc vt cū flu- xu egrediatur nigrum p̄z habet spes et fortasse p- ferat ei medicine fortes sūptice paruz glutinatine verū eaz vltima cōsecutio non ponit ad sanita- tem. Quia vero capituli curationem postpone- m⁹ vsq̄ ad cap^m solonis ventris.

De cecelia. l. iiii.

Quandoq̄ corrumpitur digō epis et cōi- cat si ip̄z debilitas accidit in primis dis- pō antecedens hydropisim et nominatur cecelia et app̄atur nomine corruptionis complo- nis. In p̄mis itaq̄ pmutatur color corporis et fa- cie ad albedinem et citrinitatem et apparet inflatō in palpebris et facie et extremitate manuum et pe- dum. Et q̄z expargitur in totum corp⁹ ita vt fiat sicut massa et consequitur ipsam corruptio di- gōnis: et q̄z appetitus sit fortis et est natura i sui retentione et rēntione fm ordines. Et similiter est diipō sincopis eius q̄z et vigiliāz et elongatō- nis eius alius et minorantur cum ea yrina et su- dor et multiplicatur ventositas et fortis sit in flatō in mirach: et q̄z inflantur testiculi. Et quū ac- cidit ei vlc⁹ sit difficilis eius consolidatio ppter corruptionem complonis. Et q̄z accidit in con- miluris et gingiuis caliditas et pruritus pp vapo- rem corruptum ascendentem: et sit corp⁹ debile mollificatum. Et q̄z accidit cecelia pp aggregatio- nem aque in pulmone. Et sit forma patientis eam similis forme hydropisis.

De hydropisi. l. iiii.

Hydropsis est egritudo materialis cui⁹ causa est materia exuberans sra ingre- diens membra et consequuntur per eam aut membra manifesta oīa aut loca vacua p̄tium in quib⁹ sunt regimen nutrimenti et humores. Et di- uisiones eius sunt tres. s. hypofarcha in qua cā ē est materia phlegmatica penetrans cū sanguine in membra. Et ascites in qua causa est materia aquosa effusa in spatium ventris inferioris et que sequuntur ipsum. Et tympanites in qua causa est materia ventosa sp̄a in illas partes. Et hydro- pisis quidem hz causas et iudicia communia: et om- nis hydropis hz causam et iudicium cōmune. Et non quidem accidit hydropisis absq̄ egritudine e- patis ppria: aut pp cōmunitatem: lz q̄z egrotet e- par et non accadat hydropisis. Et cāc hydropisis dī- nino aut sunt pprie epice: aut sunt cū cōmunitate. Et causaz ppriaz dignior et cōmuniōr est debili- tas digōnis epice et ip̄a est. q. causa cōiuncta. Cause vero antecedentes sunt omnes egritudines capitis complonales et instrumentales: sicut parui- tas et oppilationes et apata calida sra et mollia et dura oppilantia orificium yene ascenden- tis et du- ritia siphac continens. Et complonales sunt i

flamantes et faciunt hydropis plus illis cum gdat de resolutionis innati caloris aut extinctionis eius subito. **I**ntelligo autem per resolutionem huiusmodi illud quod sciunt medici quod calori innato accidit resolutionis paulatim: aut extinctio siue sit ex calido siue ex frigido: sicut potu aque frigide in ieiunio et post balneum et exercitium et coitum et humectante superfluo et exiccante post liquefactionem. Et eiones superflue per sudorem et urinam et solonem ventris et rasuram et menstrua et hemorrhoides. Et necibilior eionum est eio sanguinis. De egritudinibus vero officialibus dictum est in capitulo curis: eorum qualiter perducit ad hydropisim. Cause autem hydropisis cum communitate ad ipsam: aut sunt per communitatem cum corpore toto ita ut calefiat sanguis eius valde: aut infrigidetur valde per aliquam causam: aut est per frigidum solum et malitiam complexionis eius: et proprie quum succedit fluxui ventris sanguinolento: aut est per melancolicam aut propter coitatem splenis per magnitudinem suam per apata in ipso dura: aut lenia calida: aut multitudine eionis melancholicie. Et perducit superfluitas eius per illud quod accessit de virtute melancholicie morte ad debilitatem episcopi et infrigidationem eius et applicationem nocuentem eius ad ipsum sicut puenit ad cerebrum et variatur. Et magnitudo splenis perducit ad hydropisim et ad debilitatem episcopi: per duas causas. Una eorum est multitudo eius quod extrahit de episcopo et remouet virtutem eius et altera est cum debilitate virtutis episcopi semita quod ei contrariatur: est et quod prohibet ipsum generare sanguinem bonum. Et quoniam est per communitatem renum et per frigiditatem renum: aut propter caliditatem eorum prope aut propter oppilationem in eis et duritiam. quare non attrahunt aquositatem quous renes egritudinem non habeant. Et quoniam sit propter intestina et egritudines eorum: et propter orbi propterea quia est ei propinquum et propter vesicam et matricem aut pulmonem: aut diaphragma. Et non est omne quod accidit propter communitatem renum propter complexionem eorum: imo quoniam est propter oppilationes eorum et apata ipsorum: quare non attrahunt. Et similiter est dispositio in eis que accidunt propter coitatem intestinoz. Non enim omnia sunt propter alterationem dispositionis intestinoz in qualitatibus tantum: imo quoniam sunt per dolores intestinoz ex punctura et rasura et colica vehementis doloris et alia quare debilitatur episcopus propter illa. Et similiter illud quod sit propter coitatem matricis non est in qualitate eius tantum: imo propter dolores eius et retentionem menstruorum in ea. Et quoniam sit propter coitatem ficteris propter retentionem sanguinis hemorrhoidaz similiter in membris alijs potest. Et plurimum quidem coicant membra fecis cum concuitate et membra puocationis et anhelitus cum gibbositate. Atque plurime coicationes perducunt ad hydropisim sunt coicationes cum frigiditate et orbo et splene et melancolica et solum. Quidam autem dixerunt quod quoniam accidit hydropisim per apata accidentia in locis vacuis propter igneis: propter malitiam complexionis eorum ledentem episcopus: et nocentem ei: aut sanguinem melancholicum qui multoties coarctatur in eis et generat oppilationes in eis que vicina sunt illis perueniendo ad ea et egonem sanguinolentam et est plurimum perducens ad hydropisim post tollere

etiam doloris confirmati in partibus illorum qui forsitan non resoluitur per medicamen et eionem. Et hic est sermo non bonus. Et deterior quidem hydropisim est illa que est cum egritudine acuta. Et sunt homines quidam quibus videtur quod hypofarcha est deterior alia: quam corruptio in ipsa comunicat episcopo et omnibus visceribus corporis et carni ita ut destruantur plurimum digestionis tercie et ex eis sunt quibus videtur quod ipsa sit leuior alia ita ut sit leuior tympanite. Verum dignius est ut sit asclitica malignior illis omnibus deinde hypofarcha sit aliqua que est leuior omnibus et sit ex ea alia que est valde mala: et illud finem considerationem causarum facientium cadere in ipsam. Et in manifesta quidem dispo. Et in plurimo quod quidem experimentum facit esse necessarium: or videtur sunt spes hypofarche leuiores: et non or necessario ut de eis sit deterior finem quod est illis reliquis. Et hoc de quo vehementius timetur quum aduenit ei hydropisim est ille cuius complexio naturalis est calida et sicca. Non enim egrotat per contrarium sue complexionis nisi propter rem magnam. Hydropisim autem eueniens propter duritiam splenis magis salua est quam adueniens propter duritiam episcopi: imo est in qua speratur curatio. Et quoniam dominatur materia hydropisis adeo donec faciat accidere duritiam et constrictionem anhelitus et solonem ventris et illud signum propinquitatem mortis in tribus diebus. Et quoniam alteratur anhelitus propter complexionem officialem et hec est magis salua. Et quoniam accidunt eis prope mortem vlcera oris et gingivarum propter malitiam vaporum. Et in fine eius accidunt vlcera in corpore propter malitiam complexionis sanguinis. At dicitur quod quoniam descendit ex hydropisim eo quod est sicut caro puenit mortem eius. Et si alicui accidit hydropisim habenti melancholicam soluitur melancholia prope quia hydropisim humectat eam. Et scias quod fluxus ventris in hydropisim si mortalis est. Et or quidem ut habens hydropisim sciat illud quod de ipso primum inflat. scilicet an sit semur aut pedes aut dorsum et partes renum et albat et ex intestinis. Et or ut sit natura in lenitate et siccitate cognita. Natura enim sicca melior est quam quum ipsa est lenis: et prope in incipiente ex albatum et remedium. Et cum incipiente quidem ex albatum multiplicatur lenitas nature propter inuersionem huiusmodi datam cibi ex eo ad intestina et siccitas in incipiente ex anteriori est plus. Et or ut cognoscas dispositionem locorum sicut umbilici et ventris et femoris etiam an sit tabefacta aut carnosita. Carnosa enim signum fortitudinem et tolerantiam solonis ventris et considera etiam an semur comunicet in inflatone aut non comunicet: et quoniam comunicat timetur resudatio. Et resudato quidem putrefacit et liquefacit et facit cadere in vlcera maligna difficilia ad sanandum.

De causis propter asclitica. L. v.

Causa coniuncta in ipsa est quod siccitas aquosa non egreditur ex parte sui exitus: quare inuertitur necessario et fluit ad alium locum quam ad illum in quo comprehendit et constringit solus necessario autem semitam resudationis aut sepe ventositatis quam resoluit coarctatio: aut propter multitudinem materiei: aut propter vehementiam

expulsiōis quā expellit naturā a necessitate vicē i
 vīs quas hnt sūilitates ad spātū ventris et ad
 concavitatem ventris in qua sunt intestina. Et plu
 rimū stationis eius non est nisi inter zīrbū et inter
 siphac intrinsecus non ppter resolutionem zīrbī
 imo nō nisi corrodē zīrbī. Et tu iam sciisti qd ex
 pulsio naturalis qnz penetrat aptiōez in osibz ne
 dū ab alijs aut fm semitam scilicet aliquorūz mea
 tum qui ppati sunt a cibo ad ep: quare attrahi
 tur aquositas ad eos anteq ad ep aut fm semitā
 quā dixerunt quidāz antiquorū sublimiūz: et secu
 ti sūt eam quidāz antiquorū posteriorū. s. qd illa i
 uersio est ex orificijs venarū que pueniunt ad
 sumē in vtrūqz lateribz. Et sumitur ex eis ci
 bz ex orificijs q sūt viciētia ad ipz et egrediūt ex eis
 vria: nā ifates dū sūt in vētre migūt ex sūie et or
 ti anteq ligentur mingunt etiam ex sumine. Mūz
 phibetur ex illo latere tendit ad vesicā: quz g
 necessitatem faciunt oppilationes et resistentia vir
 tutum expulsiuaz ex partibus alijs expellitur a
 quositas in illis venis donec pueniat ad orificia ea
 rum. Quqz non inuenit meatum ad lumen di
 latantur ad ventrem et aperiantur et fiunt valde
 latiores fm compassionem ad creationem suam p
 mā et coarctantur meatus qui sunt apud gibbosi
 tatem. Ipsi enīz sunt stricti et augmentatur stri
 ctura eoz plus qd illoz qui sunt apud concavitatē.
 Et non elongatur quin sit eūo aquositas ex ven
 tre adueniens ex istis partibz. Et medicina quid
 inuenit viam per eas ad ep: deinde ad intestina.
 Et cāe quidem hz coniuñcte aut ē in virtute sepa
 tiua aut in materia sepaia aut i vīs. Causa i
 taqz que est in virtute sepaia est qm separatio est
 cōmūis inter virtutem expulsiuam in epate et
 virtutem attractiuam in renibus: qum ergo de
 bilitantur ambe aut vna eaz: aut fuerit in vīs op
 pilatio et ppter quā est in renibz āpa durum: et
 non sepatur aquositas et non recipit eam corp⁹ et
 non tollant eam uie: tunc necessario est vñ mō
 rum casuū hydropisis asclitū. Et pp hoc qnz acci
 dit hydropisis ppter debilitatem et egritudinem
 in epē solum. Cā aut que est in sepaio est vt
 sit aquositas plurima valde vltra quam virtus se
 pare possit aut sit non bene digesta. Et aquosi
 tas quidez sit plurima valde pp potum aque sūe
 plurime. et sūt ppter vehementiam sitis domina
 tis pp complonem in epē facientem sitim: aut ppter
 cām aliam facientem sitim: aut pp oppilationēz cū
 qua non attrahit ad ep aliquid de quo sit curandū
 quā assidua sit sitis sū multitudinem potus: aut
 qm aqua non confert siti: aut qā calida est non fīa
 aut quia in ipsa est qualitas faciens sitim ex falsedi
 ne aut baurachitate aut alijs. Pars autē alia ē
 qm ppta q non equat dīspō digōis cibi hūidi re
 ciptunt corpus et ep partem cibi hūidi et redit pā e
 ius et implet vīas: et qnz pouit ad cām hydropi
 sis asclitū predictē si dominatur aquositas aut
 tympanitū si dominatur ventositas et illud in di
 gōne secunda. Causa autem que est in vīs
 est vt sint illic āpata et oppilationes phibentia a
 quositatem ab inceptone vie sue et penetratione
 in parte sua: imo phibet et conuertit eam ad par
 tem aliam qd ad vīaz suam. Et qn expellit natā

ex hydropico aquositas hydropisis p se ipaz si
 gnificat euasione. Et in pluribz horis quā ca
 tarrū patitur hydropicus redit inflatio in spatio tri
 um diez. Et fm plurimum sit illud ex ventosita
 te. Inquit Hippocrates ab illo qui hz phlegma
 plurimū inter diaphragma et stōm faciens ei do
 lorem: tunc quā ipsū vadit in venis vsq ad ve
 sicā resoluitur egritudo. Inquit. S. melius est
 vt pceptetur phlegma ad femur non ad piem ve
 sicā. Quomō enīz reludabit ad eam qd sit phle
 gma et non sit aquositas sub tilis. Et dico ego
 non elongat quin resoluitur et subtiliet et non e
 longatur quā sit expulsio ei⁹ fm electionēz natu
 re ad piem aliq ppter necessitatem suam aut sit in
 partes alias ppter causam agentem sicut expellitur
 pus qd est in pectore ad concavum et ad vesicā.
 Nec aut penetratio non est mirabilior penetratio
 ne pus in osibz pectoris. Et illud qd quidāz
 dixerunt qd forsitan intellexit p phlegma aquosita
 tem etiam est lōgiquū et non est necessarium. Et
 qnz accidit vt inietur venter sicut hydropica i
 eo qui hz vlcera intestinoz: deinde pforentur et
 non moriatur et ego estundatur ad ventrem in eius
 et magnificetur iste: sed hoc secūdm me qm dīca
 tur est sicut longinquū. Mōra. n. magis ante
 cedit qd illud: et ppter quā est eruptio ex supe
 rioribus.

De causis pprīa hypofarche. l. vi.

Causa antecedens in ea est corruptio indi
 gestione 3^a declinā ad cruditatem et aq
 sitatem et phlegmaticitatem et san. non
 adheēt corpi adherētia naturali ppter sui frigidi
 tatem et indigestionem. Et qnz est antecedens in
 hoc digō secūda: aut digō p^a aut corruptio ei⁹ qd
 sumitur aut phlegmaticitas. Et quz debilitant
 digestiua et retentiua et sepaia in epē ipō: aut p
 cōitatem quā non sint āpata aut oppilationes pro
 hibentia penetrationem cibi: et sicut multitudo fri
 gidiatis venaz corporis et egritudines accidentes
 oppilationes existentes in eo ex comestione visco
 forum et luti et similium. Et qnz est ppter sta
 tionem in frigō aeris sū in quo iam fortem efficit
 impressionē. Et qnz accidit cā caliditatis liquefa
 cientis corp⁹ et humores: qū g^o accidit oppilatio
 non potest cū eo penetrare hūor virulē⁹ liqfactus
 in ptes renū qre dīspū in corpe et plr hz sit sub
 to. Et flux⁹ qd ventris qnz est vald iuuatiū in
 hypofarcha. Et natā qnz studet vt expellat sūiui
 tatē aquosā in vīs natalibz et n natalibz. Bz qnz
 sit pīg ab illa expulsiōe aut fortasse vicit penetratō
 ei⁹ n natal in mōis pdictis dīuū expulsiōis natalis
 sū ea et fortasse n rīpiūt ea meat⁹ et fortasse expl
 siua expellit ea ad pte epīs: qm ei⁹ aquositas est
 ex gener ei⁹ qd expellit ad ep. Qu g^o n rīpiūt ea
 ep et q sequunt ipz pp debilitatez: aut pp multitudi
 nez materiei: aut qm corp⁹ n rīpiūt pp oppilatio
 nes aut alia belitat iter duas expulsiōes. Inqt. h p.
 c^o ep rīplet aq: dīuū erūpit aq illa ad paniculū in
 trīsecū iplet vēter ei⁹ et morit. Inqt. S. intelle
 xit p illō vesicas plmas q accū sū mīfesta pte epā
 is et pgregat aqua qū erūpūt et sūt mīte colligūt aq
 i spatio epīs et pāz penetrat in zīrbū nisi pp corro
 sione zīrbī et ex illa pte. Et dixit hec aq ē sicut aq

hydropici qui non mori: imo egreditur aqua eius
et vivificatur aut incidendo aut medicando. **E**t
similiter non elongatur in hoc quoniam rapit aut elo-
gatur quod reviviscat. Et ego existio quod moritur: quoniam
hec aqua est deterior in substantia sua quare corru-
pitur in spatio et interficitur vapore suo: quoniam episcopus est
unica continens ipsam iam corrupta est.

De causis tympanitis. L. vii.

Purimum causam tympanitis est corruptio
digonis prime per virtutem: aut propter
materiam. **I**psa enim quoniam non valde
digeritur quoniam iam in eam egerit caliditas debilis o-
pationem aliquam non fortem et abhorret eam corpore
et per modum ad quod convertitur est vapor et ventositas.
Et quoniam sunt iste materie contentie in partibus siccis et
intestinarum recipientes resolutionem debilem quod
resolvo sit in ventositate et propter quod siccitas est fri-
gidus et huiusmodi. quoniam non digerit ad digonem episcopus: unde
inde sit in episcopo caliditas aliqua preparata ut digerat
aliquid nondum preparatum ad suam digonem. Et quoniam
est illud propter caliditatem vehementem extraneam
in siccis et episcopo incipiendo ad cibos humidos et humidita-
tes corporis antequam domine si eos digere que pervenit
a caliditate inata et efficit in eis operationes non nata-
lem et resolvit eos in ventositate ante digonem.
Est quoque causa tympanitis debilitas digonis prime et
debilitas caloris: aut propter vehementiam caliditatis
dignitas quod non dimittit tepere digonem aut propter cibos. Et
quoniam accit in febribus pestilentialibus et in pluribus finibus
egritudinum acutarum inflatio ventris quoniam tympanitis
ex quo auditur sonitus tympani si percussatur ma-
nu et est signum malum valde.

De signis communibus. L. viii.

Omnis species hydropisis sequitur cor-
ruptio coloris. Et est color in splenico
declivis ad viriditatem et nigredinem
et in omnibus accidit inflatio pedum propter debilitatem ca-
liditatis innate et propter humiditatem sanguinis et e-
ius vaporem et inflatio amborum oculorum et inflatio
extremitatum aliarum. Et omnes ille non evanescunt si-
ti clausa et restrictio abelitis. Et plures eorum est cum pauci-
tate appetit cibi propter debilitatem appetit aquam nisi acciat
quicquid illarum sit a frigiditate episcopi et propter a potum aquam frige
in non sua hora. Et in omnibus illis et propter in ascliti-
ti: deinde hypofaracha minoratur urina et in pluribus
disponitur rubet propter paucitatem suam quare aggre-
gatur in ea tinctura que sparsa est in episcopo et etiam propter
paucitatem separatam sanguinis et cholesterii. ab
urina. Non ergo oportet ut indicetur propter tincturam a
que et rubedine etiam caliditatis hydropisis. Et
accidunt eis plurimum sepe tepide. Et multotiens ac-
cidat eis bothor que erupit amittunt a se aquam ci-
trinam. Et multiplicatur ego sanguinolenta in hy-
posaracha et tympanite. Et quoniam est initium hydro-
pisis ex apate in episcopo astringitur natura et aposte-
mantur pedes: et est tussis sine sputo et accidunt a
postemata in latere dextro et sinistro que occultan-
tur: deinde apparent. et plerumque illius sit in ascliti.
Et si incipiat in ambobus illis et alchatin incipit aqua
ex pedibus: deinde accidit fluxus ventris sanguino-
lentus longus qui non resolvitur et neque egreditur
cum eo aqua. Et hydropisis causa est calida: est cum
signis caliditatis et ex inflatione et siti et citrinis

te coloris: et amaritudine oris: et vehementia sic-
citas in corpore: et casu appetitus cibi et vomitu ci-
trino et viridi: et fortis sit acustio urine in sine e-
ius propter vehementiam cholesterii. Et si est ex genere e-
ius in quo multiplicatur liquifacio et expulsio ad
duas vias naturales signum ipsarum multitudo citrinis
tis et signa liquefactionis et antecessio egonem. Et
urine lauatine et virulente: et incipit ex partibus
ilioy et alchatin. Et similiter omnis hydropisis facta
ab egreditur acutis. Et hydropisis cuius causa est
apata durum cognoscitur per signa eius et fluxum ventris
sanguinolentum qui sequitur eam: et paucitatem ap-
petitus cibi. Et illa est causa est aqua calidum quoniam incipit
ex parte episcopi: et constringitur cum ea natura: et sunt
reliqua signa que sunt apatis calidi. Et spleneticam
quidem signum color ad viriditatem declivis: et e-
gritudo antecedens in splene: et quoniam non cadit: cum
ea appetitus. Et si sit quoniam est ex finibus non cadit ut
appetit: in hora eo casu quod cadit in episcopo et et arere dicit
ea egritudo renit et apata eorum et vlcera ipsorum.
De signis asclitis. L. ix.

Cum ascliti est guttas sensibilis in ven-
tre: et quoniam parit venter non est sonitus
et: sed quoniam comouet ex eo auditur sonitus
aquam comote. Et si sit quoniam permittitur huiusmodi eam ex latere
ad latus. **T**actus eius est tactus uris pleni: non
uris in quo est inflatio: et non sunt cum ea mem-
bra guttas: et non est magnitudo membrorum eorum si
cut in hypofaracha: imo arehunt: et est semper super
cutem corporis tensio cutis huiusmodi extense. Et quoniam cum
ea est aqua virge. et accidit paucitas urine: et est
pullus habentis ea prius frequens declivis ad viri-
tatem cum aliquanta tensione: propter tensionem velami-
ni. Et quoniam declinat in fine eius ad lenitatem propter
multitudinem humiditatis. Et quoniam est hydropisis
asclites evanescens subito post lapidem exuunt ab-
que causis manifestis in episcopo: tunc scias quod vna dua-
rum viarum duorum testiculorum iam disrumpit est.

De signis hypofarache. L. x.

Quia ipsa est ad partem cuius ea inflatio in cor-
pe toto sicut accidit corpori mortui: et in-
pinguantur membra in ipsa. et propter faci-
es est declivis ad pinguedinem non ad arefactionem
et quoniam premittit digitum in omni loco corporis eius comittit
et non est in ventre et distat et permittit aut inflat et
exitu suminis et ventris: illud quod est in ven-
tre asclitis et tympanitis. Et secundum plurimum se-
cutur eam fluxus ventris sanguinolentus: et leni-
tas nature tendens ad albedinem. Et quoniam pullus e-
ius est viridus latus lenis. Et iam dictum est quod quoniam
est in facie hominis: aut manu eius sinistra molliet
et accidit ei in principio huiusmodi accidentis pruritus in
naso mori in primo die aut in tertio.

De signis tympanitis. L. xi.

Breeditur in ea sume primo exitu. et non
est illic de guttate illud quod est in ascliti:
sed quoniam est in ipsa detensione quod non est in
ascliti: imo quoniam est. quod sit corda trisa. Et non est in
ipsa pinguedo membrorum sicut est in hypofaracha: imo
incipiunt membra tendere ad arefactionem. Et quoniam ne-
ter percussit manu auditur ex eo sonitus uris in quo
est inflatio non uris pleni aqua. Et est appetens
eructationem semper et melioratur ea: et exitu ven-

tolitatis. Et eius pulsus est longior pulsu aliorum hydropicorum et non est debilis qui non leuat virtus cum gilitate sua: et non minore attractioe asclit. Et est fin plim velox et frequens declivis ad duritiem et tensionem et si est inflatio pedum sicut est in alijs. De cura cacelie. L. xii.

Considera an sint in corporibus eorum huiusmodi reas diuersi cholericis et educantur solone ventris cum hierapicra. Ipa. n. educit si sunt absque humiditate immatis. Et si sciueris quod huiusmodi eorum sunt viscosi grossi: solues cum hiera diacolloquintidos. Et quicquid ponitur in ea aloes et colloquintidos: et polypodium: et agaric: cum scamoea. Et pondera in illis erunt fin quantitatez qua existit maueris de subtilitate huiusmodi: et grossitie eorum: et virtute corporis: et debilitate ipsius. Et quicquid indiget eis que sunt sicut belle. niger si non valent alia in mundificando et educendo similitudines viscosas. Et cum hoc toto ovis ut subtile studium sit in soluendo eos: et sepea in eis illud quod in potu sumunt. Et quotiens imaginaueris quod materia aggreget non pmutas ipsa signa: sed itera eorum. Et cum hoc ovis ut tu consideras si eos ne ledantur a solutis: et ponas eorum solutiu aromaticum sicut xilaoles crudum et similia. Si autem vrit fuerit fortis non multiplica cogitationez in hoc sed fac pueniendo ad finem sufficientem. Et ad summum ovis ut sit regimen phibena generationem similitudinis et illud quicquid cum eorum b) subtilibus frequenter. Et deuenit phlebotomiam quantum pole est. Et si fuerit necessaria per rationez sanguis aude si eam cum mensura et pure in diebus. iij. aut. iiii. Et quum plus est necessaria phlebotomia est quicquid causa est et retentione sanguinis hemorrhoidaz aut menstruo. Et melius quid est ut eis fiat in primis cum eis que mundificant sanguinem sicut hiera et filib: deinde si nondum sufficit extrahere sanguinem paucum. Et in plib) disponibus quas habent necesse est ut euacues cum eis que educunt huiusmodi solone ventris: et aperiant oppilationes. Et clisteria subtiliantia et resoluentia humilitatem solone educunt eas conferunt in ea valde. Quicquid g) euacuant tunc illud quod melius curantur est exercitium temperatum et minoratio potus aque et balneatio cum aquis de baurach et sulfuris et aluminosis: quod si desunt tunc fiat cum aqua maris. Balnea autem dulcia nocent eis nisi vrant eis siccia et sudant in aere eorum calido: Et ut vrant vomitu ante cibum: est. n. bonum regimen eis. Et ovis ut sit in principio rei cum rhabbario infuso in sirupo acetoso et in fine ei) cum bello. Et ut pmutentur ad excitationem quantum pole est et ad aptationez. Et vrantur in epulis iporum et potibus eorum medicinis exiccatis apituiis subtiliantis aromaticis: sicut spica et calia et cina mōet medicinis lubricantibus sicut apsinthio et keilim et eupatorio et semine vrtice et camepitheos et aristol. ro. et succo cucu. asinini et folijs mezereos et gēfit et alkekengi cum proprietate sua. Et ponantur in epulis ipsorum sulfur et succus cucu. asinini et radix mezereion et folia eius et nitrū et cina lulij et spuma maris. Et ista et filia horum conueniunt fricationi eorum in balneo. Et conferunt eis nuba et alcaricon et vinum odorifera paucū et sirupus dililio. Et ex eis que conferunt eis valde sunt sirupus

de apsinthio in ieiunio mitridatū et diacurcia et dialacca et alkekengi et diaspmatō. Et quicquid sumunt in potu de lactibus lac camelaz et vrinaz eaz: et proprie in corporibus solidis fortibus et proprie quicquid antiquatur cacelia et fortasse sit hydropis. Et quicquid sumunt in potu. j. ii. de vrina camelaz cum serapi ni) plim sunt vsque ad aur. s. et similiter de vrinis capraz. Et quicquid rectius est ut commisceantur cum eis myrobal citrini si materie fuerint subtiles cholericæ. Et conferunt eis ex vaporatōibus vaporatio fidi et epis cum galia et calia et similibus. Et iterum fac emplaz ex eis cum lilio et similibus. Et assidue fricare ventrem cum eis que sunt sicut baurac et sulfur cum olis calidis notis. Et coniert eis ex emplaz emplaz de tortellis cum cydonijs. Et si inobedi at liniatur ex sterco vaccino et stercore caprino. Libus autem habentium cacelia sit ex eis in quibus est suauitas et confortatio nature sicut alduragi et alcubugi. Et sint iura eorum aziberagi odorificata valde cum eis que sunt sicut gariofilij et cinamō. et. 33. et mastix etiam. Et similiter almosulat. Et ex fructibus granata dulcia: et cydonia paz non nocet. Et ovis ut misceantur etiam cum cibis ea que sunt sicut siapis et porri et allea et quicquid currit cursu eorum abique multiplicatione plima.

Decura asclitis. L. xij.

Canon communis in curis eorum est exiccatio et extractio si fluitatum et si non cum alio saltē cum statione in sole ubi non est ventositas et calefiendo ad ignem accensum ex lignis exiccatis: et comedere cum mensura et diminuer aquam et apere poros et puocatio frequens: et solone ventris educer aquositatem subtilem cum facilitate et frequenter et expectatio super suum et regimen ipsius et phibitio a vitione aque nequa a potu ipsius quantum pole est. Et si non est excusatio quicquid ipsa potetur bibatur post cibum aliquotulo spatio et permista cum vino aut alijs. Et minoratio cibi et subtilitatio eius valde est melior cura. Et exercitium quod dixim) in ca) hypolarche. Et conseruatio virtutis et confortatio ipsius cum bene redolentibus aromaticis et olfactionibus suauibus et odoribus ciborum confortantiis et confortatio ipsorum cum vino aromatico. Et non est multitudo potus vini in ea laudabilis. Et ex eis que conferunt eis est vomit) et ppe ante cibum et etiaz post cibum de 3° in 3^m aut de 4° in 4^m aut de 5° in 5^m. Ipe enim iuuat eos valde. Et sternutatio cum medicinis et insufflationes et alia conferunt eis ex illis que deponunt aquositatem et extrahunt eaz ad vias euacuatias. Phlebotomia vero ovis ut dūtet omnis hydropisim huiusmodi quantum potest nisi illi qui patiunt hydropisim ex retentione sanguinis. phlebotomia enim phibet membris eorum nutrimentum quum ipsa sint pauci nutrimenti et cum hoc infrigat ep iporum. Phlebotomia igitur est nocua in quolibet dispositionibus. Et si fuerit illic aqua pueniatur ad ipsa in principio rei. Quicquid hydropicus coqueritur de late) sinistro multarum arteriarum tunc non est eius querimonia per tensiones que sit in ipso: nam abo latera coicant in hoc. imo illud est per sanguinez. Phlebotomet g) in primis: deinde cum retur cura hydropisim. Et si fuerit aqua durū tunc non spei in sanatione hydropisim asclitis que sequitur

ipz: na et si aq euaet qly eione redit tn et fplet. Et
scias q eio cu medicina laudabilior est q que sit
seccione et sudatione et sit difficile succurrei eis.
Et oz vt fiat eio hora q non est febris qm enim
regime exicet hydropisim tn apa ipaz rdi facit.
Et oz vt in ipsa minorentur troscisci siptici q
uis sint confortatiui sicut e troscisc d almirberis et
et pprie qum constricta est natura. Et oz vt si
at exicatio in hydropisi fra cu omni calido subtilia
tuo apituo. In hydropisi autem calida secudu
moy alu de quo singulariter fmonem faciam. Et
Et scias q oleum de fisticia et amigdalinum iuu
tua sunt in omnib spetieb hydropisis. De
dicine autez singulares conuenientes huic spetiei hy
dropisis et qum est fra sunt sicut decocto andaco
ce vehementis decoctionis: de qua bibamur om
ni die. 3. ii. aut decoquatur squille. lb. in. iiii.
kist vini in vase mundo donec consumatur 3^a vi
ni et bibat omni die ex eo qntas cochliarij ma
gni: deinde addatur si illud donec pueniat ad qui
q cochliaria: deinde minuat donec redeat ad v
ni. Et itez detur in potu omni die de succo cala
meni. 3. i. Et dixerunt quidaz q oz vt sumatur
cantarides et auferantur capita et alc eaz: deinde
resoluantur corpa in aqua mellis et ingrediantur e
ger balneum et iunat illud in potu aut comedat cu
eo panes: et hoc apud me est error maximus. Et
plus qd expertus est debet sumi ex eis in potu est
kerates. i. in potu aquaz exprelarj notarum. Et
or q qm mundificatur corp potando omni die
ex tyriaca quantitate ciceris cu decoctione calamen
ti. xxi. die et est contentus coestione vna leui q co
fert. Et existimauerunt quidam q sumer in potu
stere caprinu cu melle iuuatuum est eis: aut vri
nam ouum aut yrinam asinor cu spica et melle:
aut aristol. ro. pond. 3. iii. in vino. Et iam lau
dauerunt eis quida omni die aut omnib duobus
dieb sumer quantitate mabe ex aliunc huido in
aqua. Et ex medicinis iuuatuis sunt alkekengi et
diacurcuma pprie. Et spes est ad omne hydropi
sim in diacurcuma et cnefectione alburbanis ppe
et electuaria asus et medicie d squilla et sirupo sgl
litico: et tyriaca. Et scias q tyriaca et diacurcuma
et alkekengi conferunt valde i sine hydropisi fri
gide. Et ex medicinis mirabilis iuuatui sunt tro
scisci de sabran et daruch. Al. qz. sabran myrro. ci
rinor ptes equales et de f eius gdatim sit ex da
nich. i. et. 5. ad quantitate. 3. i. bibatur in omni
b. iiii. dieb semel. Et in eo quod est inter eos
bibantur troscisci almirberis. Et qnz componuntur
medicamina ex reubarbo et costo et baccis lauri et
fenugreco et lupinis: et cnula gentiana et guma a
migdal et galbano et sunt medicameta iuuatua.
Regimen aut eians aquositate est cu solutiuis
ebibitis et clisterib pprie. Ipa enim ppinquiora
sunt aque et leuora si natas et remotiora a lique
factioe: et cu spetieb balneationuz cu thermis et
cum regimine calefaciente. At cu aquis in quibus
decocta sunt subtiliatis sicut feniculus et came
milla et squinantu: et spetieb yncionu et emplo
rum et vapationu. Et ingredit in sumatillius vi su
manur in potu lac caprinu et lac camelaru fetaz.
Et de hoc qd genere yrina et lac camelaz fetaz

conuenientia sunt ascliti quz sumunt ebdomada. 1.
cu trosciscis de alo in pms. 3. 5. ex eis cum. 5. 3.
spodij vsquo perueniat ad. 3. i. Et post istam e
uacuationem eia cu mezeris cu. 3. i. kekengi: de
inde itera trosciscos de alo ebdomada. 1. et no ces
ses facer hoc et fortasse sanabitur. Extenuati vo n
simant in potu ex trosciscis de alo in principio ni
si quantitates ynius danich. Et descriptio quidez
troscicoz de alo est in antidotario. In solutua
aut non oz vt sit illud qd nocet epati. Et si aliqua
necessitas facit hmoi necessarii esse oz vt rectifice
tur. Et oz vt non sit subito: imo fz vices: naz illd
qd subito est mortale est: et puu nocumentu debi
liat ep. Et aloes solu est malu valde epi: quaz oz
vt elongetur ab epi nisi pp necessitatem: aut cum
ingenio rectificationis. Et oz vt solutua sequant
ietunui quare n comedat solu: postea die et nocte
et si pole e et vt sequant postea q cofortat et consti
pant parup sicut sunt troscisci almirberis et sicut aq
fructuz in quib est suauitas et sipticitas ita vt p
fortent ep et ppe postea sicut sunt euforbiu et me
zerion et aqua amoniaci et similia. Deinde admi
strent rectificantia coplonez sicut tyriaca et diacur
cuma in fra et aqua endiue in calida. Et illi quide
que est vehementis caliditatis non couenit lac ca
melaz fetaz. Et incipiat in lacte camelaz in pri
mis a. xl. 3. et addat in omni die. 3. x. Et deuita
qm fuerit caliditas vt non solone educas cholera
qm ipa fustit aquositate aliquo mo. Et qm necesse
est vt aquositas solone ventris educat tunc dupli
catur solo ventris et accioit yrinu nocumentu: i
mo necessarii est vt extinguat choiera. Et solue a
quositate nisi cholera sit transgrediens term nuz
in multitudine. et sis tunc contentis que sunt si
ent myrobalani. Et enim bonu solutiui in hmoi
dispone sicut serapinum est bonum solutiui in dis
pone fra. Et omnis siflutis eionis in quantitate
et in tempore est mala: et e in calida rector. Et ex
solutiuis bonis est ius alcanabit et ius galloz de
pitoz et pprie cu polyposio et aneto et similibus.
Et qu euacuaueris vicib. x. p aliquot dies cu ali
quo etiatuoz subtiliu et cu lacte camelarum et aq
casei et filiquis et minuta fuerit aqua et alleuiatum
fuerit apa tunc rectius erit vt sup ventrem caute
ria fiant vt si recipiat aqua post illud. Et fiant cau
teria post abstinentia et dimissionem solonis ven
tris duob dieb aut trib. Et sunt sex cauteria. s.
tria in longitudine incipiendo a casta vsq ad fe
mur: et tria in latitudine ventris et expectet post
ipa fz sanet et sitim. Et rectius quidem est vt in
potu sumat inter duas solones ventris aliquid de
apienub oppilationes sicut troscisci de amigdal. a
maria. Lac aut camelaz et capraz et pprie arabica
rum et pprie qu impinguantur in potu deit cum
eis que solone ventris educunt aquositate et sub
tiliant et puocant sicut sceba et abrotanum et car
damo et alia. Et calefcis eis que coueniam cu hoc
epi sicut cuscute et endiua et alia. Et non respicias
ad illud qd or in ipo ex hoc q decipiunt sophisti
ci et qd or i natura lact is e contraria hydropisi i
mo scias q est medicame iuuatuum pp illd quod
in ipo est de abiterfione. Et est conueniens pp illd
qd in ipo est de pprietate sua. Qnz eniz e medicia

lubricatua contraria ei qd querit cura qualitatis
fco est conueniens cu pprietate sua aut ppter egrit
tudines sicut euo et similia sicut ponitur endiuia in
curationib9 epis qd h3 egritudines ffas sicut fit e
uacuatio et tendit ad scamonea i egritudinib9 cho
lericis: imo scias qd hoc lac vehementis iuuameti
est na si h3 assidue ipo yteret loco aque et cibi sa
nare p ip3. Et illud quidez iam expertum fuit in
quibusdaz q puenerunt ad terras arabum et per
duxit eos necessitas ad illu et saati sunt. Lac qd caela
2 qnz admistrat solu 7 qnz admistrat mistu cu alijs
medicis i qd daz qz e ientio regis no calefacientia
valde sicut myrobalanis cu semine endiuie et semi
ne cuscute et sale naptico. Et in quibusdam earum
est intentio rgumis calefacientis subtiliantis sicut
serapino et gnis ei9. Et in quibusdaz eaz est inten
tio sfluitatis solonis ytris sicut costo et similib9.
Et qnz admiscetur yrine camelarum et qnz sunt
concenti eo loco cibi et potus. Et qnz addit ei cib9
alius. Et in utriusq9 dispōib9 oz vt tu verifices i
re eius an corpus fugat ex eo et no soluat aut sol
uat pax: aut soluat plus ponderi suo secudu mensu
ram tollerabilem: aut supfluat et soluat yltra tol
lerantis aut calet in sto 7 in yjs: aut perducatur ad
infirmitates aut fluxu ventris educat hu. grossum
phlegmaticu. aut hu. adustu pp putrefactionem su
am si eam recepit. Et scias qd melior hora lumen
di ip3 in potu est ver ysqz ad initium estatis. Et
ex regimine bono in dōdo ip3 in potu est illd qd
expti sum9 multotiens et contulit: et est vt biba
tur lac camelaz setaz secudu vacuitate ventris et
abstinentiam diei et noctis ante ip3. Et no sumat
in eis nisi pax valde. Et si potis est abstinentia eo
rum. f. diei et noctis fiat. Et necessaria quidem est
abstinentia noctis que est ante ip3: deinde bibatur
ex eo qd multu est in hora et statim optitas. 3. ii.
aut. iii. Et melius quidez est vt sumantur. 3. ii.
ex eo cu. 3. ii. yrine camelaz et abhorreant aqua
aliquib9 dieb9 et consideret ysqz ad dies. iii. et i
ueniet qd egreditur cu puocatione pximu ei qd
bibit. Et post illud soluetur venter cu eo qd bibi
tur ex eo et fortasse non soluetur venter cum eo
nisi sex parumpcr. Et non soluitur per ipm
nisi quia corpus iam impletum est ex eo. Qd si sol
uatur venter eius yltra qd bibat abstineat ab eo u
na die aut misceatur cu eo illud quod colipat: et
si non soluit tunc oz vt timeat ex potu ei9 caleau
nem et dimittat ip3. Et similiter si soluit yltra il
lud qd bibit et tunc quidem oz vt bibat aliqd qd
deponat illud qd est in oi sto: ex eo et vt iteret
ip3 admistu cu oppoponaco et similib9: imo conue
niens est vt in omnib9 trib9 dieb9 sumat de pilul
de oppo. et similib9 cu optate pauca que extra
bat illud qd fortasse caleatur ex siliquis ei9 aut ge
neratur ex eo: et pprie qu eructuat acetose et inue
nit grauedinem. Et ex rgimie conferete in h3 moi
dispone est clister in hora. Et oz etiam in h3 moi
dispone vt dimittat sumet in potu lac yno die aut
duob9 et vacet ad vapationes et empla quib9 em
pletur venter et resoluunt. Qd si potus lactis non
facit accideri aliquid ex hoc et egreditur oi die res
n sflue: imo pueniens ad quantitatem duoz vasoz
puorum sicut aqua: sit contentus eo siue sit solum

aut cu oppoponaco et pilulis solutiuis 3 oppopona
co et alijs. Et si sfluerit solo ventris solue ab eo
lac yno die aut duob9 dieb9: deinde gdatim pce
de in faciendo ip3 potat et da ei in potu ex eo lac a
nimalis ia nutriti ex slipticis et pmisce cu eo hora
qua emulget scorie ferri albasceri contrite et ab
lute cum yno et aceto assate secudu quantitatem
3. xx. et hypoquistidos amboz ana. 3. v. feminis
ap9. 3. iii. bacar pondus origani et ap9 et rute. Et
dimitte in ipo hora yna deinde colet et bibatur:
deinde gdatim pueniatur ad purum pestea ad per
mistu cu eo quod soluit ventrem si necessarius fue
rit illd. De diureticis vero conferentib9 non oz
vt vinum solu adhibeat: imo fiat pmutatio de q
busdam ad quedam sicut sunt petroselinum et a
meos et calamemū et assaz et feiculū et semen ap9
et siler et radix aniuoden et campeitbeos et acorus
et spica et daucus et su. et men. et aspagus et semē
eius et radix pastinace campeitris et kekengi. Et
oz vt optime fiat eoz trita ita vt velociter pueni
at ad ptes gibbositas. Et qui administras diu
retica foria oz vt administras postea aliquo d in
rib9 pinguib9 sicut est ius galline pinguis. In em
plis vero regula est vt non multiplicentur in eis ea
q exiceant et sfluit cu slipticitate forti stantia lo
co e9 qd exuceatur 7 sfluitur nisi res moica corū
secudu quantitatem que conseruet sanitatem: si illa
necessaria sunt: sicut sunt spica et ius et cipi cu quan
titate pauca valde: illud enim conseruat virtutez
mirach et illud quod in ipo est etiam. Et facit ip
sum non susceptible. Medicinas autem singula
res que emplani et empla composita inuatiua in
hac egritudine iam plurima dixim9 i antidotario.
Et ea que dixim9 hic sunt expta et inuatiua sterc9
vaccinum et sterc9 caprinum et sterc9 vaccari pa
scentium herba non minima. Descriptio empl
ex eis. Sumatur ex hoc stercore vaccino aliquid
et bulliat cu aqua et sale: deinde puluerizetur s
ip3 sulur contritum. Et ponat s ventrem. Et
itez stercus caprinum cu yrina infantium. Et i
terum sterc9 columbinu et bacce lauri et ireos. Et
ex fortibus in hoc ca9 est sterc9 caprinum et ster
cus vaccinu i quo ponitur aliquid ex bello et alice
bran et congregantur cu yrina camelaz et fit ex eis
empl3. Et ex compositis bonis est vt misceantur
aliquidabi contrite et dimittantur s ventrem hy
dropici cu dispōne sua postq contrite sunt cuz ostr
cis suis et expectet s eas ysqz equo exicentur p
se ipas. Et ex emplis bonis est vt fiat eplm ex gu
ma pini et nitro et milio et minuto ture cu adipe
vaccaz. Et empl3 conueniens hydropisi decoqua
tur ficis carnosae cu aqua et misceantur cum eis me
zerio ps yna nitri pies. ii. campeitbeos ps. i. et. 5
Al forte valde. 32. gumr pini et cere et ilopi hui
de et picis et gumr albotin omniu ana darkimet
iii. meba et e storacis et masticis et aloes et croci 7
cimaz apsinth9 et amoniaci omniu ana darkimet
i. castorei sulfuris et amoi et ostracoz piscis nomi
nati ana darkimet. 5. stercoris columbini et ostr
coz babylonico: ii et spume maris omniu ana dar
kimet. iii. lil9 celestis darkimet. iiii. baurac rubei
darkimet. i. pmiscatur cu oleo de camemilla. Et
qu est in epe apa confert empl3 factu ex herba spi

ce et zingiber et gnis alben et mastice et meliloto et
pputis vitis et camemilla et oleis aromaticis. Et
ex emplis confectis emplz moi huius. R. marcha
site sulfuris citrini niri baurac amoniaci omnium
ana pte. i. cymini ptes duas et duas tertias partis
coiungantur cu cera et glutino albotin et vino et
ponatur si ventrem. Et emplz de castoreo et em
plz de apsinthio et emplz de ireca nrm et emplm
de euforbio et emplz de colloquida et emplz fa
ctu ex salice: et emplz de baccis l. ur: et emplm
diaspmacon et emplz colophidia. Et ex eis q pul
uerizantur sunt ntrum et sal allata que puluerizet
si ventrem et pprie post oleum cucumeris alutini
et olz de nereiden. Et qnz administrantur si eos
medicines rubificantes. Et qnz peccunt membra
extrema cu virgis subtilibz. Et illud quidem il
laudabile est apud me. Et qnz suspentur sup a
qua eoz et que secuntur ea velice in quibus suffla
tum est. Sz ego no cognosco in eis plrimu bonuz.
De icisione vo mirac scias q pazz pfict nisi in cor
pe valde forti quon potens est hoc modo tolle
rare exercitum tempatum et sitim et minoratio
nem cibi. Et oz vt non audeat fieri du polis est cu
ra alia. Et istius quidem est vt non fiat in vice y
na subito: et euentur spirit? subito et cadat ym?
imo paulatim. et vt ipa no pueniat ad multam de
bilitatez. Quid? aut incisionis ad extrahendu aqz
est iste. Precipit aut affrius vt erigat se eger eq
liter si pot. aut seceat equali situ et coprimant ser
uientes latera eius et expellant ea ad inferiora su
minis: deinde administretur incisio: et si non e po
tens ad illud non incidat ipz. Et si vis ipz incide
oz vt mensures inferiora suminis quantitate triu
digitoz coniunctoz: deinde incide si fuerit initiaz
hydropisis ab intestinis. Et si fuerit ex latere epis
fiat incisio a lateri sinistro suminis. Et si ea fuerit
a splene pone ipsam a lateri dextro suminis: et sub
lena ipsam vt non scindatur siphac: deinde exco
rietur mirac a siphac parup ad inferiora loci scissi
oms mirach. Deinde pforetur siphac ita vt sit
forame mirach inferius foramine siphac: quaten?
quon egreditur canna coopiat illud et retineatur aq
pp diuersitatem duorum foraminu: deinde intro
mitte in ipsam canula ereaz. Quqz acceperis aquaz
cu mensura fac iacere ipz resupinum. Et oz vt co
sideres pulsū et qū inceperit debilitari parumper
retine aquam. Quqz aq extraxeris in fine extra
ctionis et remanserit aliquo: tunc iam sufficet vt
laborent in ipaz medicine solutive. Et qnz sunt
post incisione canteris que dixim?. Et qnz sunt i
sto et epe et splene et i inferioribz sumis canteria
minuta. Et qnz subtiliantur quidaz et faciunt curri
re aquositate ad safai et incidunt ex safai paula
tim: et est regimen iuuatium et illud cum ster
nutatione et cu omni qd irahit aquositate ad in
feriora: et oz tunc vt caueatur ne pueniat ex eo ru
ptura: et vt fiat illud cu eo in quo non est nocume
tum aliud. Et qnz pungim? infiatu testiculoruz
cu acub? multis vt aqua habeat sudationes plri
mas. Et fortasse succedunt incisioni dolor et pun
ctura: quas oz vt administretur infusio olei anetini
et olei camemullini et oleoz lenitiuoru sup punctu
ram. Et sup locū incisionis ponantur empla sacia

cu fenugreco et semine lini et semine altee et simi
libus. Et qnz sufficiunt aqua calida et oleum effusa
sup locum incisionis: quon sedatur punctura di
mitte ea. De eionib? aut eoz pticularib? cu me
dicinis afferat ea. Et has quidem medicinas solu
tinas aquositate iam numerauim? in tabulis. Et
fortes eaz sunt sicut lacticinioz et arbois eoz. Et
meli? quo malitia eoz frangit est acetum et poma
et cydonia et semina gnatoz: et pprie acetum in
quo condita sunt cydonia aut in quo sunt dimissa
aliquib? dieb? aut sup qd rorat? est succ? eoru.
Et ex eis quib? conficiuntur lacticinia sicut lac alice
bra? et sit rob et silia. Et sirup? acetos? est melius il
lo. f. qū soluitur in. 3. et? canich ex eis que sunt
scebra? et pprie arbor ex qua sit tyriaca: et extre
mitates algaia et euforbii. Medica? de quo
in potu sumitur pondus. 3. i. in vitello oui sorbil
qd multotiens confert in fortibus cu timof maxio
R. galbanu et es vstu et scoria eris et pprie con
fectu cu medulla panis et factu ad modū pilularum
et herbam que nominat mendaria alias alakarte et
succu cucu. alutini et vinum in quo effusum est pul
pa colloquintide. Et ex summa lacticinioz mezerio
est fortis in hoc ca. Et eius scificatio est vt infun
dat in aceto. Et qnz sit ex hmoi sirup? acetosus
et de amoniaco qnz sumit in potu vsqz ad. 3. ii.
cu aqua mellis. Et ex eis que equalitati vicine sunt
sunt sapiu et ireos et seme urticæ extortatu ex cor
tice suo ptecu cu melle et aq folioz rhaphai. Illa
vo q sunt salubriora et debiliora sunt aq cardamomi
3. lb. cu zuccaro albasir: et aqua alkekengi et aq
solatri et sirupus acetosus de mezerion et lac came
lazz fetaz ppatuz et aqua lactis ppata cu virtute ir
os et scoria eris et almezerion et similibz. Delcri
pito aq lactis ponat si duas. lb. eius. 3. i. salis ge
me et. 3. v. turbit tria bulliant cu subtilitate et ac
cipiatur spuma eius et coletur. Et in inceptone lu
matur in potu ex ea tertia pa. lb. deinde addatur
paulatim vsqz ad. lb. i. Ipa enim expellit aquam
hie calefactione. Et aq casei melior est que acci
pitur ex lacte camelaz. Et melior et laudabilior
ex calefcis est illa que accepta est ex lacte caprino et
lacte alutino. Et ex medicinis resistentibus ad illd
et conferentib? hydropisi calide: est vt infundat
medietas cydoni in aceto trib? dieb?: deinde tera
tur cum ponder? sui de mezerion receti yebemeni
ita vt misceantur et piciantur si ea medietas pon
deris aceti de zuccaro et decoquatur donec rede
at in essentiam mellis et misceantur oia. Et qnz ap
propinquant huic pilule facite de semine mezerio
cu zuccaro albasir. Et sunt ex eis in quibus non e
timor in calida et iam. Et ex confectionibus est al
kekengi et confectio nra de scoria ferri et almeze
rion in antidotario. Et confectio quorunda. R. en
diuie et seminis apq ana. 3. x. et succi altaxacon
sicc pondus. 3. xx. et succi almirberis. 3. xv. lac
ce ablute reu. de semine amboz ana. 3. v. succi
apsinthi. 3. vii. succi cucu. alutini et pulpe collo
quintide ana. 3. v. agarici. 3. vii. conficiatur cu
ialeb et sumatur in potu cu aqua d olerib?. Et hoc
est medicamen bonum qd quidaz prioz antiquoz
dixerunt et secuti sunt eos quidaz posterioz: et e
securius laus qd alkekengi et in ipo sunt confortato

et solo ventris fortis. Et ex cōpositis potibus est
sirupus n̄r de ireos. Et sirup⁹ huiusmōi. R. eris
yſti auſ. i. et teratur valde et puluerizet et fini
columbini auſ. i. et tertiam ramorum rute et ali
quantulum salis et panis bibatur illud cū vino. Et
ex pilulis pilule fulurinus et eaz⁹ confectio. R. ſco
rie eris et foliorū almezerion et seminis anisi om
niū ana pte. i. et fiant ex eis pilule et sumant ex eis
in potu debilis. 3. i. et fortis auſ. i. Et etiā pilu
le eschechie: et pilule biherē et pilule de quic⁹: et
pilule de serapino: et pilule de mezerion. Et sunt
ylime in ascliti: sicut pilule de ren. sunt yltime
in hypofarcha: et pilule de bdellio et pilule de ſce
bran: et pilule cuas dix m⁹ in antidotar o. Et pilu
le h⁹mōi. R. lactis alſcebrā et succi apf mthj et ſpi
ce et turbit omnium ana danich. i. agarici et roſa
rū amboz ana. 3. i. inſoi mentur pilule cū aqua ſo
lari et bibant. Pilule bonie. R. cortic. eris came
pitheos anisi ptes equales informentur pilule et re
cipiantur ab eis. 3. i. et fiat ſubleuatio. Et iterum
ex troacis troacici de reubarb⁹ plurimū ſolutiui
et meliores de mezerion cum seminib⁹: et troacici
de mezerion sunt deſcriptionis alteri⁹ note. De
balneis vō illa q̄ sunt hūda eis sunt horrenda: et
illa que eis sunt meliora sunt ſicca ſicut elibanna ca
leſactus poſt q̄ tollerauerit infirm⁹ vt ingrediat
ip⁹ et pprie habens hypofarcham. Quis ingredit
dimittat caput ſuum extra ad aerē vt perueniat
frig⁹ ad ptes cordis et pulmonis et inſrigidet cor
ei⁹ et non magnificet ſitis eius et ſoluatur corp⁹
ei⁹ in ſudor exuberante iuuatiuo. Et ſi fuerit hū
da cū aquis thermaz nitroſis ſulfureis et alūnoſis
notis exiccatis iuuabitur cū eis valde in ſtatu e
gritudinis et pprie habens hypofarcham et iterum
do ingrediat in ea in die vicibus aliquib⁹. Et ſi
non cadit virtus eius et poſe eſt eis vt ſiet in e
is p longitudinem diei faciat. Et h⁹ quidez generis
eſt aq̄ maris tepida et calefacta. Vlex ſubmerſio in
ſſa in ſine rei vehementer eſt conueniens. Et de
benitatibus aquarum thermaz et ſtatio reciminis
ambelitus ſſi c⁹ ſimilis deſicit in balneis. Quod ſi
aque thermarum non ſunt p̄entes tunc ſoluantur
aque dulces cum eis que adminiſtrantur ex eis ex
medicinis et decoquantur in eis ea que ſunt ſicut
baurach et ſulfur et aluſne et ſinapis et calx et ſpe
ties alie note quas vis. In oib⁹ enim nō ſit maluz
et oz quidem vt iſte aque obuiant ventri habenti
aſclitem et tympanitem et hypofarcham toti cor
pi. Hydropiſis autez calida que eſt ſequens aſa
calidū aut ſequens complonem calidam ſie aſate p
pter debilitatem virtutis ſtōi. Et nō ſiqt hāc ſpe
ciem hydropiſis pculdubio rubedo aque: qñz eſt
pp cor ſuum imo inſit in ea ſecūdū reliquas ſigni
ficationes: deinde curatur. Et oz vt deuiert iſti
duo ſimul medicinas calidas oio: qñz at dūt in caz
et addūt in egritud ne: imo eſt in eis timor ma
gnus. Et non oz vt attendat illud qd dī q hy
dropiſis non ſanatur niſi cū medicis calidis. Mul
totiens enim ſiqt illud qd teſificamur et expti ſu
mus vt curem⁹ nos et qui fuerunt ante nos aſa cu
ratione ſua et cōplonē calidaz cum inſrigidatione.
Et ego quidez vidi mulierez quā hydropiſis attri
uit et magnificata eſt ſup eam et morata eſt ſecūdū

plixitatem temporis tam maximā q̄ eius relatio
eſt incredibilis et ſanata eſt et ppauit ſe ipſam et
appetitum ſuum hoc ſgimine. Et cū hoc etiam oz
vt attendas latus aquoſitatis aggregate. Naz ſi tu
conſideraueris tantū lat⁹ ſe. erit timorofū et ſi cō
ſideraueris lat⁹ aquoſitatis tantū erit error. Opor
tet g⁹ vt tu coniungas inter duo ſgimma cum ſa
cilitate et intende tantū in eis que equant et reſi
tunt vincenti. Et ſcias q̄ qñ tu ſtudes in ſanando
hydropiſiz et aſa et a ſebī ſtancia ſunt: non eſt ti
bi poſe. Et ſgimen i huiusmōi eſt vt adminiſtres
aſa ſolatri et aquaz alkekengi et aquam apj: et a
quam cordamenti: et aquaz alaraxacō: et eſt alia
daia armata. Et oz vt mīceat cū iſtis aliquid de
lacca et croco et reub⁹ cū myrob. citrinis. Et vt
adminiſtres etiam apud neceſſitate illd qd poſui
m⁹ in ordine p̄erito de ſolutiuis De mezerion et
alijs. Et oz vt attenſas qd dicit. H. in cura hydro
pici calidam hydropiſi hñtis: et diſcripſim⁹ illd ſu
is diſcriptionib⁹. Inqt. H. illd quo ppauit ſenē amicu
meum in hydropiſi aſcliti cū caliditate et virtute
debili fuit hoc. Libau illū carne hedi aſati et carne
alcubugi et alkabi et attangi et ſimilib⁹ ex aubus
pāc kiſch et inſrigidatis et almoſus et balhulen et
lenib⁹ cū aceto facto ex eis cibario citi ino. Et con
ceſſi illud ei pp conſeruatiōem virtutis. Et non
conceſſi ei vt vteretur iur oio niſi in die quo in
potu medicinam ei tribuere volui. In illo enim
die pmiſi vt vteretur ipe zurebegi ante medicinā
et poſt ipſam et non multiplicata fuit ſitis ipſius.
Et p̄cepi ei vt comederet iſta cum aceto meie for
titudinis et ſolui ipſum hac decoctione. R. myro
ba. citrinorum. 3. vli. ſumiterre. 3. iiii. herbe
apſimthj. 3. ii. herbe eupatori. 3. ii. endiuie recen
tis baccati ſpice aromatiſe. 3. ii. ſeminis endiuie. 3
ii. roſaz. 3. ii. decoquant in trib⁹ lb. aque do
nec r̄deat ad .ii. lb. et ſpgat i ipa pond⁹. 3. x. zuc
cari et bibat. Et itez cum iſtis pilulis. R. lac ice
ba et zuccari quantū ip⁹ cōgelauit ip⁹ et dedi ipas a
te cibum ſuuz. Et qñz coagulauit ip⁹ cū lacte ſicuz
et dedi ex eo duo cicera aut tria et dedi ei in potu
poſt illud rob de acceſta et accedula. Et feci emplz
epi ipſius cū ſſis et cū gms cōdes et mezerion inſu
ſo in aceto. Et ex epib matib⁹ ſi ventrem eſt illd
qd. R. lutum armenū et aquam et ſarinam ordeī
et milj et ſtercus vaccini et ſimū caprinum et cine
rem quercus et vitis et in vtriſq laterib⁹ baurac
et ſulfur et omnia ſit cū aceto. Et qñ epi eius facie
bam emplz que recipiunt ſandalos qñz ponebam
emplz de ſandalis ſi ep et ſolutiui ſi ſumē et vē
trez. Et qñz ſolui eū etiaz cuz ſirupuo roſ. poſtq̄ i
fudi in ipo mezerion et myrrhā aut diſſolui i ipſo
lac alſcebran. Et conceſſi ei de fructibus ficus ſic
cas et amigdalas et zuccarum. Et p̄cepi ei tollera
re ſitiz. Et qñ ſiſluit i ipo pmiſcui inlebe et dedi ei
in potu. Et qñz contriui ſolia almezerion et per
miſcui cum melle ſicuum et dedi ex eis ipi ante co
meſtionem et poſt eam: et ad yltimū non dimiſi e
um die vno abſq̄ expulſione. Hec ſunt vba eius
Et h⁹ autem habentium hydropiſim oz vt ſit pau
cus et ſemel in die. Et ſi poſe eſt eis vt abſtineant
a pane tritici pp ſuā viſcoſitatem et ſuam oppila
tionem faciant: et ſunt p̄enti pane ordeī cū ſeminib⁹

Et si necessarius fuerit oz vt sit panis de furno ki
scharien coctus et siccatus vt nō sit azym⁹ et sit ex
frumento. Et sunt quidaz homines qui in eo po-
nunt farinam ciceris: et sit eoz vinctuositas ex tali
quale est oleum ophacini. Et ex cibis eoz est o-
leum de seminib⁹ et almuseniati: qm̄ est conveni-
ens eis: et ius galline est iuuatiu⁹ eis. Qp̄z enim
aggregat ad puocationem et fetificationem epis.
Et cib⁹ quem faciunt christiani ex olivis et nucib⁹
et alijs. Et oz vt sit iura eoz aqua ciceris et ius al-
canabit et galli vctusi et galline et pprie cuz her-
ba almeudumeti. Et sint carnes quas sumunt car-
nes autum leues sicut alduragi et alcubugi et ascet
sez et alfuider et alcanabit et carnes alcaca et carnes
alkasel et bedoz et puoz piscum subtilianum et
acutoz et incisiuoz. Et caro vipe est eis bona val-
de sed ipa qm̄ sifluit in siti. Et eoz olera sint si-
cut apium et sica et herba iudaica et endivia aut su-
m⁹ terre et pazz de sumach et porri et ruta et folia
carui et calamentum et allea et capparis et sinapis
et gna oia nocent eis pprie patientib⁹ tympanitē.
Medule autez fistici et auellane et amigdale.
Et qm̄ concedunt eis i hora futina dactili et yue-
pase. Et de fructibus recentib⁹ non concedūt eis
oio nisi gñata dulcia. Vno aut non appropinquet ca-
lida hñs hydropisim. Vex hñs hydropisim fiam
oz vt non bibat ex eo nisi subtile antiquum pum
non quum est ieiunus neq; sup cibum: imo post ho-
ra et quum sit descensio cibi a stō. Clisteria vō
et suppositoria sint ita. Clisteria enim sint facta ex
aquis extrahentib⁹ aquositate cū eis qui sunt sicut
sirupus acetosus et similia. Collyrium bene extra-
bens aquam. R. seminis vrtice. v. numero gñor-
rum almeudunati. xxx. numero agarici kirat.
vii. corticū eris darkimet. xxx. miscantur cuz me-
dulla panis et admistretur collyriuz: et sūant ex-
eo. vi. kirat aut. vii. De diureticis aut sciendū
est qd omnia diuretica conferunt eis. Et ex eis que
sunt illis bona est medicamē puocās yrinam: qd
R. vrtice kirat. vii. bellī nigri tantundem alke-
kengi darkimet. i. spice indice. 3. ii. pmisceantur
et sumatur cuius potio sit. i. aut cū sirupo alefema-
ti. al. puocans yrinaz. R. xilobal. spice casie cy-
mini radicis lilij ipicon floz squinanti amigdalaz
basir et azabrie amomi et semerion et est speties a
p̄j campestris: et petroselinuz et est semen ap̄j
montani calami: aromatici pipis alkekengi lilelecol
et est amioden romanum omnium ana. 3. ii. misce-
antur oia: et dos ei⁹ sit aut duos.

De cura hydropisis hyposarche. L. xiiii.

Radices yniuersales iuuantes in curatio-
ne hydropis hyposarche sunt iste: et cū
hoc iam dixim⁹ in ca⁹ hydropisis ascli-
tis conditiones conuenientes ad curationes hyposar-
che. Et in ea quidez qm̄ accidit necessitas phleboto-
mie si fuerit causa retentio sã. menstrui: aut hēor-
roidaz et fuerint illic significationes f̄pletionis.
In phlebotomia. n. tunc erit ablatio pfocationis ex-
tinguentis. Et phlebotomia quidez vehementius
est pportionalitas hyposarche qd ascliti et lēitas na-
ture in eis est conueniens. Et qm̄ est cū hyposarcha
febris: non timetur solo ventris et eūo cū phlebo-
tomia neq; medicine dum nō imouent. Et troci-

sci de scebra et potatio eoz secūdū qd narrauim⁹
in ca⁹ asclitis vehementius sunt conuenientes hy-
posarche qd reliquis spetieb⁹ hydropisis valde.
Non g⁹ oz vt retentio fiat: imo oz vt soluiatur se-
p. Et si cū alio saltem cū medicina temperata: et
conferat vomitus et conferat gargaris mundificans
cefbri et conferat solo ventris: et que melior ē: ē
illa que est cū pilulis de reub. Et hydropisi quid
et pprie hyposarche ad exercitium incipiens pri-
mū relupinando: deinde innitendo sup dorsū alis
postea abulando paulatim sup terram lenē aīnosā
et asociet ei qui abstergat sudorem: vt non oppi-
let siflutatio p⁹ a 2. a et pueniat post exercitium ad
calefactionem pprie solis: qm̄ ipse est fortis stipica-
tatis: et qm̄ vehementius sit calidus sol caueatur
caput vt nō adueniat ei egritudo cebralis et dis-
coopiant reliqua mēbra omnia et sit lectus eorum
arena si inuenit: et cū puluerib⁹ p̄dictis. Quq; p-
uocatur ab eo sudor abstergat et yngat cū eis que
sunt sicut oleum cucu. asinini et similia et caucat
flatus ventorum ffoz et oz vt bibat dialacca et
diacurcuma et alkekengi etiam et administrentur
diuretica predicta et solutiuia qd est subtilitatio et
exiccatio. et ex eis sunt trocisci de eupatorio cū in-
nipe et aq radiciū et in sirupo acetoso cū seminib⁹
quum sit caliditas medicinaz singularium in ascliti
conueniens in omnib⁹ istis ita qd serapinum et co-
stus et almezerion et enforbium. Et decoctio uni-
pi iuuatiua est valde si decoq̄t sola secūdū quanti-
tatem qd ex ea rubeat aqua: deinde sumatur pon-
dus. 3. iii. de iunipo. et bibatur de illa aqua. des-
et sumatur in potu etiam ameos et sal aliabazet et
cyminum. In illa aut que sit a cā calida oz vt phle-
botomia fiat vt egrediatur virus malū et puoce-
tur. Si aut sudor pcedat rectificat complonem e-
pus p hoc qd reducat ep ab inflammatione ad com-
plonē natālē. Et cibatio hyposarche calide et frigi-
de et tollera. io situs eius est sicut in ascliti ffa et ca-
lida ipa.

De cura hydropisis tympanitis. L. xv.

Canon in curatione ei⁹ est vt euetur hñor
humid⁹ si ipa est pp retentionem eius vt
confortetur stōus si fuerit causa ipsius
debilitas. Et tempet ep cū epibumatis et alijs
ita vt non sifluat eius vapatio. Et phlebotomia qd
dem non ingreditur in hoc ca⁹. nisi raro: imo me-
li⁹ est vt soluat nata cū facilitate. Et oz vt nō ad-
sit multiplicatio solutiuoz et oz vt admistrentur
diuretica lz non sit siflutitas in eis. Supfluitas eniz
in eis pducit ad generationē vaporum p̄rimorū
deinde admistrent facientia eructationez et sol-
uentia yentositates. Et fricetur venter eius cū alle-
is multotiens et vaporetur cum milio et surfure
si conferi ei. Et similiter pilule ebibie et supposi-
toria. Et qm̄ necessarium est ponet yentosas eūa
tinas sup ventrem eius multotiens. Et oz vt alie-
nent gna et olera et lac et fruct⁹ recen. es. Et si fue-
rit hydropisis tympanites ex malitia complonis ca-
lide: oportebit vt in potu dentur que sunt sicut a-
qua fenculi et melilori et ap̄j et camemille et tri-
buloz. Et si fuerit hydropisis tympanites ex mali-
tia complonis ffe oportebit vt in potu dentur cy-
minum et anisum et castoreū et ameos et masticē

cyminum et tns semp. Et confert ei confectio de a
coro cu nigeila dicta in antidotario. Et itez amcos
ei iunpus cyminu et sal taberzet. Suppositorium
R. cyminu et baurach et folia rute et fiat ex eis col
lyrius. Et ex clisteribus oleu rutaceu ipz soluz aut
cu baurac est rsoluium ventositatum.

De doloribz hypochondrioz. L. xvi.

In hypochondriis eueniunt dolores mor
dicatini et extensiu veniosi et aliq. Et
qñz sunt pp cam epis et multotiens fiut
ca diaphragmatis: et qñz sunt ca splenis: et qñz
sunt ca apatis in mebris carnosus que accidit in co
lis et non est timor in eis. Et qñz accidit illd in fe
bribz et multotiens currit in crisi: si aut non fue
rit dolor aut fuerit dolor puus ad stiora tendens
et hñor decliu ad pres capitis cadet crisis illic. et
si fuerit cu dolo et punctura aut decliu ad sume
et ad inguia aut ad dorsu et alcbati tñc fit crisis cu
solone ventris aut puocatione vrine. Et qñz ten
dñt hypochondria et mirac ventris pp siccitatem se
quentez malitiam coplonis: aut apata inuileca:
et tensio quidem hypochondrioz multiplicatur in fe
bribus pestilentialibus.

fen. xv. de felle et splene et dispñibz eoz.

Tractatus primus de anatomia fellis et splenis et
ictericia.

De anatomia fellis. L. i.

Fel est cistia pendens ab epe
ad pte stoi ex tunica vna ner
uosa: et hz orificiu ad ep et
in ipo est meatus attrahens
hñore subtilē conueniente ei
et cholera citrinam. Et co
tinuat meatus iste cu ipo epe
et venis in quibz generatur sanguis. Et sunt ei il
lic rami plurimi neruosi quibz sit introitus ppendi
cularis eius ex concauitate. Et hz orificium et mea
tum ad pte stoi et intestinoz in quibz mar dat ad
ptes eoz rsoluitatem cholere secudu q diximus
in. li. i. Et hñmñ quidem meatus continuatur ra
mus cu duodeno. Et qñz continuatur res pua ex
eo cu fundo stoi. Et qñz accidit res econtrario et p
uenit maior cotinuitas cu vase grosso ad fundum
stoi et minor ad duodenu. Et in plribz hominibz
est meatus vnus cotinuus cu duodeno. Introitus
vo canule sugētis cholera primus est introitus ca
nule vesice in vesica. At de consuetudine quid me
dicorum antiquoz fuit nominat fel cisti minorem
sicut de consuetudine eoz fuit nminare vesicam
cisti maiore. De iuuamentis vo in creando cholera
est mundificatio epis a superfluitatibus spumof
et itez calefactio eius sicut accensio ignis sub vase
et subtilisatio sanguis et rsolutio rsoluitatum etiam
cu motione egonis et mundificatione intestinoz
et coarctatione ei qd mollificatur d lacerto in cir
cuitu eius. Et non fuit creata in plribus fellibz via
ad stom vt lauarentur humiditates cu cholera si
cut lauantur hñiditates intestinoz: nisi quia stous
leditur p illas et patitur nauscam et corrumpitur
digo in ipo p illud quod miscetur cibo de humo
illo. At adueniunt ei ex vena pulsati et neruo q

continuatur cu epe duo rami valde parui: Et fel
quidem sicut vesica vnam hz tunica composita ex
spe. iebz villoz tribz: et qñ non attrahit fel chole
ram aut attrahit sed non coplete eueniunt ab ea no
cumenia. Cholera enim qum rtinet supra fel facit
possidere apata epis et ictericiam: et qñz putrefit et
facit accidere febres malas. Et qñ currit ad mem
bra vrine cu rsoluitate vterat. Et qñ currit ad me
bru aliqd accidunt herisipila et formica. Et qñ sp
gitur in corpe toto dela absq ebullitione accio it i
ctericia. Et qñ currit a felle ad intestina cu rsoluita
te facit incurres solutione ventris cholericam et
rasuram.

De anatomia splenis. L. ij.

Splen omnino est euatoriu secla sanguis et
adustionis eius et sunt melancholia nata
lis et accidentalis. Et inest ei ppetas que
dam et virtus eius resistendi cordi ex latere ei e
pa. i et feli ex latere. Quip trahit turbiditatem sa
guinis digerit ipz. Et qñ accessit aut sit pontica sit
conueniens ad comouendu os stoi et ppandu ipm
vi coria et tempandu caliditate eius mandat eam
ad ipz in vena magna. Et qñ debilitatur sple a mu
dificatione epis et que secuntur ipz ex melanco
lia: accidunt in corpe egritudines melancholice. s.
ex cancro et varicibz et elephatia et impetigine et
lentiginibz nigris et morphea nig: imo melanco
lia et lepra et reliqs. Et qñ debilitatur ab eo. accio
illud qd oz exire de melancholia ab ipo: oz vt si
ai magnus et magnificetur et apostemetur et vt si
sit ei qd generatur de melancholia locus in ipo:
et vt retineat illud qd comouet os stoi. Et quan
do mada eam cu supfluitate fortis sit fames. Et si
fuerit acetosa et non iuerit rsoluta tunc facit vom
itum et facit nauscam. Et qñz facit accidere in in
testinis excoiationem melancholicam morusera.
Et qum ingrossatur splen areleat corpus et arefit e
par et est magis nocens epau. Et qñz aduritur me
lancholia in splene decliu ad acetositatem tempa
tam. Et qñz effunditur plurimu abhoiabilis ad sto
machu et facit accidere vomitum melancholicum
Et qñz est ei piod et accidit ex ea subuersio stoi.
Quip multiplicatur euo melancholie et non est il
lic se. tunc est pp debilitatez frenitie aut fortitudi
nem expulsiue. Et qñ multiplicatur eius reletio e
tunc econtrario. Et sple qdem est mebruz longuz
liguosu conuinctum cu sto a sinistro suo vlsq retro
et vbi est dorsum attrahens melancholiam cu col
lo continuato cu concauitate epis vbi continuatur
collu fellis et expellit ipam cu collo orto ex interio
re eius: et eius concauitas sequitur stom et gibbo
sitas ipsius sequitur costas et eius suspensio cuz co
stis non est cu ligamentis pluribus fortibz: imo cu
paucis villosis vigoratis cu panniculis costarum.
Et ab hoc latere cotinuatur cu venis quictis et pul
satiuis. Et latus eius concauum supficiale venit li
epar et stom quibz sit equidistans inferiori pui e
patis cadens apud inferius stoi: et continuat inter
ipz et inter stom vena incarna: a cu vnoquoq eoz
et in ipso est suspensio etiam et sustentat ipm a si
phac constans ex duabz tunicis cu ramis q ex ipo
sepantur in eo plribus numero pue qritatis intran
tibz sple et zirbu. Et in splene quidez sunt vene

pulsatiles et non pulsatiles prime in quibus sanguis digeritur et assimilatur substantie ipsius: de inde expellitur superfluitas ipsius. Et corpus eius est rax vt facile recipiat siffluitates melancholicas que ipsi ingrediunt. Et tegit ipsi pannicul⁹ ortus ex siphac et communicat diaphragmati ca illius q⁹ uis sit pannicul⁹ diaphragmatis etiam ex siphac.

De ictericia citrina et nig⁹ ca^m. iii.

Ictericia e alteratio coloris corporis setida ad citrinitatem tendens aut nigredinem pp cursum hu. citrini et nigri ad cutem et que secuntur ipaz sine putrefactione: que si ei al sociatur facit et accidet tertianam in citrina et q⁹ rata in nigra. Et causa citrine fz plurimu est ex pte fellis. Et ca nigre e ex splene: et qnz accidet vt sit ex epe. Et qnz accidet vt sit causa citrine et nigre si mul ipa coplo cois corpi. Loquamur g⁹ p⁹ de ictericia citrina: et dicam⁹ q⁹ ictericia citrina aut sit pp multitudinez generationis cholei citrine: aut ppt phibitionem euonis eius. Si multitudi ei⁹ qd generatur ex ea: aut est pp mebruz generans ipam: aut pp materiam a qua generat: aut ppt causas extraneas. Et mebru quid generas ipsa in nata est e par. Na qum ipz valde calefit pp cas calefacientes f. aut ppt apata in epe et in meatu cholei: aut pp oppilatione retinent cholea a felle: aut pp caliditatez complonis calide et calefit coplo epatis ualde et facit cholera fm q⁹ sciuit in loco suo. Denegans vo ipsam no in nata est totum corpus. Naz qum ipz sifflue calefit conuertitur quod in ipso est ex sanguine ad cholera et materia sunt cibi. Et qu sunt ex genere eoz a quibus generatur cholera: aut pp caliditatem ipoz: aut pp velocitatem conuersionis eoz ad caliditatem in sto calido non euatur a generatione cholere prime. Cause aut extraneas sunt sicut caliditas extrinseca dominans si ipsuz et sparsa in eo pp causam que est sicut morsus gerati aut serpentis: aut pculio vespe grosse aut punctura pediculi vulturis. Et qnz faciunt eam medicine eb. bite sicut fel leopardi et vipe qum sunt taliter q⁹ non interficiunt et venenum fm q⁹ plurimu apparet subito. Et in ictericia quidez que sit pp multitudinem cholei: qnz sit eius ipso ex ipa pp vehementiam victorie eius sup sanguinem et qnz est secundu semiam expulsiom nate: et est ictericia cetica. Et hec multitudo accidet qnz vt generet subito: et qnz generatur paulatim et in die b⁹ aliquib⁹ qn illud quod generat no siffluitur: aut pp spissitudinem cutis aut pp grossitiem materiei. Et pphas duas cas sit ictericia qum comone ventu septentrionales et in estate ffa: et qum retinetur sudor consuetus. Et multitudo generatiom cholei qnz est in epe et qnz est in corpe toto secundu q⁹ sciuit et est pp apia calida vbiqz sunt pppter illud qd alteratur de pphone ad caliditatez quare multiplicatio sit generationis cholei. Accidet g⁹ ictericia a vicinitate apatum calidoz: ppea qz alterant pphonez: quauis qnz accidet illud etia fm semitam oppilationis et phibitionem euonis. Et ffa sunt digniora ad generand choleraz nigra hec g⁹ est illa que facta est pppter multitudinem: facta aut pp puationem euonis: aut est priuatio ab

epe aut a felle: aut ab intestinis et mebris alge. Et qn non euat ab epe aut est causa in agente aut in instrumento: et causa que est in agente est debilitas virtutis seperatiue: aut debilitas virtutis expulsiue. Et ca que est in instrumento est oppilatio meatus: aut eius qd est inter epar et meatum. Et b⁹ qd generis est illa q⁹ gnat ab apatib⁹ epis calis duris a b⁹ generis e ictericia q⁹ e cu frigo: pppter debilitatem epis quare pstantur eius meatus: et illa que est ex coarctatione etiaz et reliquis causis oppilationis. Et scias q⁹ qn peruenit oppilatio retinens cholera in epe in quocuz locorum sit epatis et fellis oz vt ex ea fiat ep calidius q⁹ est et generatur cholera plus etiam q⁹ ea que generatur in dispositione sanitatis. facta aut causa fellis: aut pp debilitatem eius ab auahendo ex epe et precipue quz est cu debilitate epis a separatione et expulsiue: aut pp vehementiam virtutis attractionis et implei plu valde vice vna et non capit ipsa pp illud qd ipz spleuit et extendit ipz: deinde cadit virtus eius et non trahit: aut pp casu oppilationis in meatu ei⁹ ad intestina. Et qnz sit illa oppilatio ppea q⁹ vehementer retinet in epe illud qd ad ipz pcurrit de cholera subito pp multitudinem generationis: aut vehementiam expulsiom epis: aut attractiois fellis quare coopitur orificium meatus ex eo quod retinet et qum viret alia debilitatur. Et qnz sit pp rliquas cas oppilationis. Et illa que e i colica sit ppea q⁹ hu. vitiosus glutinat faciem meatus: q⁹ re cholera non effunditur ad intestina. Et hec est illa cuius ca est colica. Est enim ictericia quedam que sit cu colica et non est eius causa colica: imo sunt ambe simul pmutantes in ca vna et est oppilatio pterita que puenit ad meatum fellis anteq⁹ accideunt colica et phibuit cholera effundi ad intestina et abluere ea: postq⁹ g⁹ hec fuit phibita ad hoc ut effunderet ad intestina non fuerunt abluta et multiplicata fuerunt in eis humiditates et pmoue fit colica et accidet vt cholera roret ad corpe: q⁹ pmouebit ictericiam. Et in omni quidez oppilatione in meatu epis ad fel: aut in meatu fellis ad intestina que est ex incarnatione aut poro non spat sanitas. facta aut ab intestinis est illud qd quidam existimant q⁹ qnz accidet vt aggreget in intestinis et pprie colo cholera plima que iam effusa fuit ad ea et non egredit ab eis pp cam resoluentem: q⁹ non inuenit cholera que est in felle loci in que euei quauis meatus sit aptus. Et hoc valde parum sit et quali longinquu: qm cholera qn multiplicatur et colligitur in intestino extrahit se ipaz et alia: nisi accidet sensui vt destruat: aut expulsiue vt cadat. Ictericia autem nig splenetica ipa in modis sue generationis est secundu ictericiam cholicam in quantum eius generatio est pp oppilationem vtrozq⁹ meatuum: et in quantum ei⁹ generatio est pppter debilitatem q⁹randam virtutum et fortitudinem q⁹randam eaz. Qlez ictericia nig epica qnz est pp vehementiam caliditatis epis que adurit sanguine ducendo ipsu ad nigredinem et facit multiplicare melancholiam in corpe. Qd si ipa inuenit ex splene et meatu aliquid pplet res et qnz est pp vehementiam fritatis eius: qre pp ipaz pcurbat sanguis et nigrescit. Et qnz est illud frig⁹ cuz sic

citate et qñz est cū humiditate. Et qñq; est ppter
apata fīa dura. Ictericia vō nigra que est causa cor
pis totius aut est propter vehementiam calitatis
corpis toti⁹ et adurit sanguine faciendo nigrum:
aut pp vehementiam frīatis et p̄gelat ip̄z et deni
grat eū. Et omnis ictericia citrina aut nīg que ē pp
corpus totū est causa venarū p̄cedentium in toto
corpe et est corruptio p̄uersionis sanguis ad ip̄az f̄z
p̄p̄onem corruptionis p̄uersionis san. ad materia
hydropicis hypofarthe f̄re: q̄uis non sit illic corru
ptio apparens in ep̄e: immo sit in venis tantū. Et
tibi quid p̄ole est vt diuidas et scias q̄ ictericia nī
gra qñz sit pp multitudinez. Et qñz sit pp retentio
nē. et secūdu q̄ dictum est in citrina. Et qñq; ag
gregantur vtreq; ictericie simul aut qz cholere et
ei qd̄ ip̄i p̄m̄scet ex san. accidit adustio et sit nīg
et p̄ponunt ambo hu. aut qz in vtrīq; lateribus
simul est nocumētū. s. latere ep̄is et cholere et la
terī splenis. Et iā existimauerunt quidam q̄ chole
ra accidit subito et melancholia n̄ accidit subito et
fuit eoz intentio ad hoc q̄ cā generationis chole
ra est fortior causa generationis melancholie. et me
lancholia generat paulatim: et res non est ita q̄uis
sit p̄lm̄ fm q̄ ip̄i dixerunt. Et qñz accidit etiam
ictericia nigra vt sit crisis egritudinum splenis et
q̄ simulantur eis q̄ non f̄m̄iscit nata tendens ad
p̄tē exuisionis pp causam nocitiuam. Et plurimis
quidez habentiū ictericiā citrinā accidit p̄strictō
natāz eoz ppter retentionem excitatoria mordi
catū qui tu sciūst. Et in illo q̄ h̄z ictericiāz fri
gidaz et non curatur neq; soluitur eius materia ē
timor. Et p̄rib⁹ eoz associat mora subita. Reliq;
aut sp̄es sunt ictericie ep̄ice que est ab apate: et est
illa quam dixit Hip. et dixit Quī ep̄ est in icterico
eoz tunc illud est significatio mala. Et Hip. quid
iam dixit in quibusdā que ad ip̄z r̄feruntur: q̄ i
ctericie est sp̄es mala in vrina patientis quaz ē simi
litudō herbi: et est cū ea pfundatio in venire et fe
bris et tremor debilis et est debilitas in locutione
et liq̄factōe et ista iter facit vsq; ad. xiiij. diem.

De signis ictericie citrine. La^m. iiii.

Sias q̄ in p̄rib⁹ ictericiā citrina et nīg
tingit vrina et quanto vrina est plus ci
trina est acutior et magis significatiua sa
nitatis ep̄atis et virtutis ei⁹. **F**acte aut malitia p
p̄onis calide in ep̄e siq; sunt siq; nota: huc sunt siq; il
la cū signis apatū calidoz aut non: sicut qum non al
bescit cū ea egō ea albedine q̄z h̄z in oppilatiua: im
mo qñz tingitur plus et non sentitur gūtas que se
titur in oppilatiua et minoratur appetitus et mul
tiplicatur sitis: et exiccatur corpus et rubescit vri
na et raro sit subito: et si fuerit cā vehementie ca
lilitatis egritudinis cholera in felle et inflamatio e
ius in ea tunc signa eius erunt assiduatio citrinita
tis coloris corporis et nigredo faciei soli⁹ et albifica
tio lingue et arefactio et p̄strictio nature: p̄pea q̄
cholera vehementer exiccet fecē et albedo vrine
et subtilitas eius in dispōmbus ppter fr̄entionez
cholei in corpe absq; expulsiōe: deinde yehemē
tia citrinitatis eius: deinde nigredinis et grossitiez
eius et yehementia fetoris odoris eius in sine. **M**ez
facta a malitia p̄p̄onis calide in toto corpe ē
vt sit totum corp⁹ calidū tactus et in ip̄o sit pruri

tus et sit appetit⁹ parvus cū acceptiōe grossi et dul
cis et sit egō p̄xima p̄sueie tendens ad lenitatem
et sif̄ vrina et vt yene sentiantur calide valde al
terati coloris: et nō sit cū albedine egōnis et gūta
te partiū ep̄is et fellis sicut est in dispōne oppilati
ue: imo multotiens est egō tincta et corpus lene: et
nō app̄iat epar aliquo signoz eius singulari ei:
et non sit subito sicut est quedaz sp̄es oppilatiue.
Quō si fuerit ppter apā calidū aut durum: scies siq;
ei. is ex eis q̄ dicta sunt. **E**x oppilatiue autem signif
inēparabilib⁹ sunt albificatio egōnis in pluribus
horis aut paucitas citrinitatis vrine in color suo
et gūedo in mirac in laterē dextro et dolor et in
flatio apud cibū et pruritus in corpe toto et lenitas
somnia sif̄ latus sinistrū. **M**ez ex cholera eius non
albificatur cum ea egō subito yehementi dealba
tione: albificatur gō egō in primis: deinde accidit i
ctericia et cū ep̄ica non albificatur egō nisi ḡdatim
fel. n. transmittit illd̄ qd̄ in ea est de cholera pau
latim vsq; quo erumpat et sif̄ albificat egō paula
tim vsquequo p̄pleatur albificatio eius et am ap
pareat ictericia. Et qñ cadit oppilatio in meatu q̄ ē
in felle ad intestina et non est in opationibus ep̄is
nocumētū p̄eritū neq; mora nisi postq̄ leuit eo
ex retentione cholere in ip̄o et non inuenit viam
qū fel sit plenum: tunc est amaritudo oris yehemē
tior et sitis fortis. Et cholera quid plurimūz p̄
mouet colicam aut associatur ei fm modū quem i
nuam⁹. Et illaz ex oppilatiua cā causa est frig⁹ aut
p̄stipatio siq; dicta p̄erita. Et ex sūma earum est
dispō corpis totius. Si aut cā eius est hūor gross⁹
siq; ipsa i gimen p̄cedens. **Q**uō si eius causa fuerit
nascentia rei alicuius aut i carnatio significabit ip̄a
assiduatio ictericie et assiduatio signoz oppilationis
et puitas inuamenti administrationis ap̄tinorū ex
clisierib⁹ et alijs. Et i illa i q̄ cā est debilitas virtu
tis expulsiue ep̄is aut discretiue non est tinctura v
rine yehemens valde sicut est in oppilatiua in dis
pōne q̄ sunt virtus discretiua et expulsiua fortes
et non albificatur egō pure et non sentitur gūtas
que est ex oppilatione et inuenitur in reliquis opa
tionib⁹ ep̄is debilitas. Et qñz associatur ei egestō
sanguinolenta et siq; debilitatis et illa in q̄ est causa
debilitas virtutum fellis est cum nauēa yehē
menti et amaritudine absq; gūitate et est genera
tio eius paulatim et tinctura in egōne est inter al
bedinem et citrinitatem sed est in vrina fortis ual
de. Et ictericia qum nō est illic debilitas virtutū
ep̄is expulsiuarū. Quidam aut existimauerunt q̄
i illa q̄ est ex felle cū r̄cificatione ep̄is vrina est f̄z
colorem suū et dispōnes suas naturales et hoc est
impossibile. **E**p̄ nanq; saūm expellit cholera in
primis ad fel q̄ si non fuerit tunc ad vrinam: et
phibet ip̄az penetrare in sanguinem quantum po
test. **M**ez qñ multiplicatur remanentia vrine al
be cū ictericia aut parū tincte est deterius et ma
gis timendū q̄ cadat hīs eam in hydropilum. **Q**uō siq;
q̄ oppilatio est ex frigore. Venenosam
aut siq; mors⁹ si est ab animali si est a yeneno si
gnificant ip̄am p̄erita sanitas et bonitas humorū
et aduentus ipsius subito absq; alteratione egōnis
ad albedinem. Eius vero que cetica est siq; sunt
qm̄ ip̄a sit in egritudinibus acutis habentib⁹ crises

peam: et sunt cum ea signa alia crisis sicut nausea
et subuersio stōi et vomit⁹ choleric⁹ et vehemen-
tia vigilaz et sitis et putas appetit⁹ cibi et amaritu-
do oris et puitas abelut⁹ et siccitas nate. Et cretica
quidez signi crisis tñ: s3 bonitas et malitia verif ca-
tur cū significationibus significantibus vicinanti-
bus quoniam de eis dicem⁹ in ca^o suo. Et pulsus
quidez in ictericia citrina in pluribus dispositionib⁹
est pñs pp debilitatem virtutis: s3 est vehemens
qm cholera est leuis calida. S3 est durus pp vehe-
mentiam siccitatis et non est ppter illud velox:
qm virtus non est cū illa fortitudine pp malitiaz
pplonia. Et cum ictericia quid citrina multotiens
egreditur sudor citrin⁹.

De signis causarum ictericie nigre. La^m. v.

Ectam quidez a splene solū signi qm nō ē
citrina: deinde sit nigra. Citrina enim
nō fit a splene oīo. L3 nīq fiat qñz ab e-
pate. Ceterum nīq splenetica vehementioris est ni-
gredinis et sepant ea signa duritie splenis et magni-
tudo eius et doloris eius q sunt in sinistro latere et q
qñz sunt egō et yrina in ea nigre. Et qñz egredit⁹
in egōne sex nīq et hoc est signū forte. Et qñz sal-
uatur yrina qum nō est in epe nocumentū si non
venit ad ipsū nocumentū aduentu sifluo. Est enī
tunc salus ei⁹ significatio q ictericia est splenetica
et in hac ictericia mirac qñz est extensum cū dolorē
et gredine et fm plm nā est pstricia et qñz nō ē:
et est digō mala et est cū ea malitia aie et tristitia et
varietas sine ca. Et qñz egredit⁹ cum ea sudor ni-
ger. Et factaz ppter oppilationē in meatib⁹ signi
guitas vehemens et difficultas dormiendi s3 laus
sinistrum. Et cū facta pp apa calz dux sunt signa e-
ius. Et cū facta ppter debilitatem non est guitas:
qd si fuerit obilitas epis etiā signi ipsam signa e-
ius. Et factam ex epate significant q nocumenta
pma apparet in epe et splen est saluus aut leuus ni
si cū eo nocumenta fuerint epis facientia melanco-
liam. Et nō est nigredo pura sicut in splenetica et si
gat ipsam nocumentū in yrina. Et si fuerit coru-
ptio ex latere caliditatis et siccitatis erit nigredo
ad citrinitatem declinūs. Et si fuerit ex latere cali-
ditatis et humiditatis erit illic citrinitas cum ru-
bedine sicut citrinitas quoda. Et si fuerit ex latere
frigiditatis et siccitatis et frig⁹ erit dñas erit ad viridi-
tatem aut siccitas dñas erit ad nigrē diē: et si fuerit ex
latere fri. et hu. humiditate vicēte erit ad citrinitatem
qñda et siccitatem et si fuerit frigus ymnene erit ad
viriditatem. Splenetice vō colorator yn⁹ est.

De cura ictericie citrine. La^m. vi.

Sias q intentio in curatione ictericie ad
duas res tendit. qñz vna est vt rimouea-
tur ictericia ipa cum eo qd ffoluit ipsa a
cute et ab oculo cū medicinis notis lauatiuis et cū
collyrijs oculi. et cū medicinis solutione educenti-
bus mām facientē ictericiam. Et secūda vertit⁹ ad
cām et abscindit eam et est aut rectificatio pplonis
aut confortatio virtutis aut figimen apatis: aut ap-
tio oppilationis aut eūo pphlebotomia basilice aut
saluatelle aut venaz que sunt sub lingua ex eo qd
narrauerunt quidaz. Et si non fuerit illud tunc uē-
tosatione supra locū epis sub spaula dextra: aut
sub eo in spatio qd est sub costis aut eūo que est cū

solone ventris eūante māz et eūo cū vomitu. Na
ipe est iuuatiuus in oī ictericia. Ulez in curatione
nocumenti veneni abscisio cause est mel⁹ q oz p
mittere qre oz vt cum ea occupatio fiat primo. Et
ictericie quidem c⁹ ca est pphlo calida in epe aut in
corpe aut in felle pp aliqua causaz pter ebibita et
comesta et que sunt ex ambob⁹ cura est si est illi c
reple sanguinea et cholericā cū eūone amboz i pn-
cipio rei. Sanguis qui d p phlebotomiam sicut ex
basilica: sed choleric⁹ p solonez ventris cum eis que
sūt sicut myrob. et fūsterre et sic cū scāo. i lacte ace-
toso coagulato: et ad yluūz cū soluetib⁹ cholā aut
spetieib⁹ aq casei factis fortib⁹ myrob. et scamone-
nea et similib⁹. Descriptio aq casei bona. R. la-
ctis caprini. lb. iiii. et cartami quantū māu capi pōt
teratur et dissoluatur digitis in lacte hora vna: d
ide colet et dimittatur ut lac coagulet i nocte deid
colet a casei tate sua et accipiat⁹ aquositas eius et
pucciat⁹ si ipam aliquo melius aut zuccari aut sa-
lis indi pond⁹. 3. ii. Et si vis ipaz facere fortez po-
ne in ea scamonee danic. i. et bibatur ex ea secūdu
mensurā que tollerat trib⁹ dieb⁹. Et ex eis que p
iungunt mundificationē ictericie cū eūctiōe mate-
rie p solone ventris est vt sumā nā aq solioz rha-
phani. 3. i. calicifistule. 3. ix. et seminis atriplicis
3. i. et aloes danic. i. et croci danic. i. Et hoc est re-
ctius ei⁹ q est cū apate calido in epe aut in meatibus
et febricitat etiā. Et sit cib⁹ sicut aq ordeī et olera
et fm q sciuit⁹ in ca^o apatiū epatis: qm non est in
plongatione fmonis ytilitas. Quoz apparet ma-
turatio expir⁹ ea in quib⁹ est scamonea et aloes et si-
milis. Postq frigeris cū eis que sunt sicut aq cu-
scute et endiue et fliquoze ex illis que sciuit⁹. Et
ad sumū dū non rimouet⁹ apa et rectificatur dispo-
nō habeas spem in curatione ipsius ictericie. sed si
febris non est et vire⁹ sit fortis et illud est signi-
ficatio apatiū: deinde est inflatio tunc tibi inest ad-
ministrat⁹ almosolai et cibos infratos de piscibus
et cibos infratos de carne vaccina et hedina et aq
fructuum et succos eoz et ppe aquam gñatoz in
ieiunio. et acetosū de carne vaccina et acetosum d
piscib⁹ et succos olez froz: plima nancz istoz q
uis sint ex cibis tñ inest eis ppetas fortiorū medici-
naz h⁹ capituli in rectificando pplonē. Et ex curis
h⁹ disponsio est illd qd. R. succi solioz raphani
et succi mori ptes eqles bibat ex eo pond⁹. 3. xxx
nā in ipo intendit etiam intentio ipsius ictericie. Et
similiter si fuerit inflamatio in felle. Et pferit il-
lis lac aluminum decoctum cū pauco aceto et sumat⁹
in potu aut succus apsinthij cū aq ffa. Et qñz pferit
vt cibet infirm⁹ pane azymo et sale trito et endi-
uia plima. vii. dieb⁹. Hoc enim lauat fel et re-
mouet putrefactionē eius et ingrossat illud quod ē
in ea. Et istis quidem non pceditur vt bibat vinū
nisi plurime pmissū. Et vt non pueniat nisi ad il-
lud qd est leue ex carnib⁹ et ad ius carnis auis.
Et omnis qui hz ictericiā ex ca calida oz vt deu-
tet vigilias et iram et motum plm et balneum.
Et qñ caliditas est i toto corpe et infraz ep et vesi-
ca et infraz venas. Et pprie qñ admistras balnea-
tionē cū aquis frīs et tepidis in quib⁹ decocte sunt
medicines frē et hūide. Aq vō ffa actu et illa in qua
sunt virtutes medicinarū pspitantium phibent re-

soluone ihericie. Et iam admiſtratur in cura-
tione epis et fellis calidoz empla ſi ea. Et qñz dan-
tur in potu troſci de qb⁹ ſunt troc. ppoſiti ex ſe-
mine citroli et ſemine endiuie et ſemine lactuce et
ſemine cucurbite et ſandalis et ſpodio et ro. ru.
aſumptis eqlib⁹ ptib⁹ piciat ſup oēs. 3. ii. ex eis
kirat .i. canfore et fiant inde troſci et bibant
Et ego quid iam expius ſum iuuamentum eorum
et fac empl⁹ epi in eo qd⁹ eſt incircutu eius cu⁹ ſuc-
cis inſrat⁹ ſup niuem et duobus ſandalis et canfo-
ra ita vt ſentiat inſrat⁹ interius. Ipſū enim remo-
uet ihericam et albificat yrinam in dieb⁹ aliqui-
bus. Si aut ca fuerit debilitas in epe et felle curet
cum regimie pōcto in debilitate epis. Nam cura
ipſius fellis eſt illa cura etiam. Ad regimen aut apa-
tis iam inuimus hoc et ppleuim⁹ fmonez in ca⁹.
apatis epis. In oppilatiua vo illud qd⁹ pmunicat
omni oppilationi eſt cura oppilationis pōcte in ca⁹
epis ex phlebotomia et puocatione ſi fuerit oppila-
tio in gibboſitate et ex ſoluone ventris ſi fuerit i
in concanitate fm neceſſitatem. Et alienent a ſe om-
ne qd⁹ pſtipat et exiccat quauis ſit cal⁹: qñ pſti-
pat meat⁹ et oppilatōez efficit fortem. Et ex eis q
rectiora ſunt eſt vt pmitas lenificationem eius et
hūctationē: deinde ſeq⁹is eam cū aptione. Et ſit
lenificatiuum qñz cal⁹ et hūidū et qñz fridū et hu-
quenaomōm diſpō facit ipſum neceſſariuz. Et qñ
apis in ſine aut incipiedo tunc ex eis que recta ſūt
eſt vt ſequaris illud ſoluēdo ſecūdū qd⁹ tollerat ip-
ſam et ſecūdū qd⁹ pterit de ſoluone ventris. Et
ſcias qd⁹ qñ tu incipis cū ſolone ventris et non eſt i
cū impſione tunc tibi ineſt vt ſortib⁹ vomitib⁹
deinde ſolutio forti. Et oz vt des in potu vice y-
na fm fortitudine. Et ſi fuerit oppilatio ex naſcen-
tia rei alicuius n̄ exiſtimo qd⁹ ſit ei medicina. Qui-
dam aut dixerūt ei medicamē et dixerūt ſume ſuc-
ci portulace et ſucci folioz raphani et aque folio-
rū acetose omniū fm exiſtimationez et fac bulli⁹ o-
nia ſimul et colent et ponantur quantū illud de ſuc-
co acetose cū aliquantulo herbi piriti. Et dixerunt
in potu detur ex eo aliquid cū ſemine raphani et
ſemine melonis extorcatis et pmiſtis cū q⁹ta am-
boz coſti et myrrhe: et ſi fuerit oppilat⁹ ex ſiccitate
ea ptractione et illud eſt ex eis qd⁹ ſi⁹ corpus tūc
admiſtrabis lenificantia ex ſubtiliamentis chole-
ra ſicut mucilagines et ſicut ſeneſte et ſimilia cum
oleo amigdalino. Quod ſi oppilatio fuerit ex apa-
te calido tunc cura eius erit cura ipſius. Quz ergo
maturat ſi ſi audax ad dandū in potu diuretica ſicut
aniſum et ſeniculū ſine timo: ſi ad educendaz ſo-
lone ventris choleram. Et ſi fuerit apa duruz tūc
res in ipo erit difficilis. oportebit enim vt curet a
poſtema duzz. Et yſquequo fiet illud oportebit ut
intendatur intentio ihericie ipſius cū eis que dice-
m⁹. Et medicine quid ſingulaſ ſolutiue in hoc ca-
pitulo pōcte ſunt in capitulo oppilationis epatis:
Et ex apitiuis bonis ppis h⁹ capituli ſunt ſquilla et
aſſaz et aniſum et agaricus et ea in quibus ſunt cu⁹
aptione intentiones alie. Aut ſumantur gnoz piec
maioris. 3. xxx. et paſſaz enucleataz. 3. v. et ſul-
furis citrini auſ. 5. et epithymi et ſeminis ap⁹ mō-
tani et ciceris ni. et turis albi omnium ana. 3. ii. te-
rantur et cribellentur et ſumat ex ſuma eoz. 3. i.

et. 5. cū aq⁹ ſeniculi et admiſtretur dieb⁹ aliquib⁹
ſiſt eſt enim ſanatiuz: et nos iam experi ſumus
ip⁹ multotiens. Et aſiniar eſt ex melioribus medi-
cinis ihericie. Et debili⁹ iſta et in q⁹ eſt oppilatio
in meatib⁹ chole. Bz diſteria et ſolutiua ſunt que
nientiora in eis. Et ad ſūmū ſolutiua ex eis que ſūt
ſicut epithymū et polypodium ponantur in eis iſte
medicine. Deſcriptio bona ad illud. R. g⁹natoruz
3. iiii. agarici. 3. iii. et ſucci eupatori⁹. 3. iii. infor-
menur ex eis pilule et bibatur ex eis. 3. i. et iſet⁹
multotiens. Et qñ chronica ſit ihericia oppilatiua
tunc neceſſariū eſt ſume⁹ diacurcuma et tyriaca aut
ſimilia ex eis que apiunt cum fortitudine et ſimili⁹
diacacca. Et qñ eſt cū oppilatione febris tunc atri-
plices ſunt boni valde. qñ ſunt apitiui et extincti
u. i. Et ſimiliter radix lactuce de aq⁹ de qua ſumat
pondus. 3. ii. cū melle. Et ſimiliter aqua cuſcute et
endiuie et myrrha cu⁹ rotulis caſieſtule cum oleo
amigdalino amaro et dolci. Curationes aut iheri-
cie in quib⁹ attenditur intentio egri tudinis ipſius
et ſoluone eius lz in eis ſunt aptio oppilationum
et reliq⁹ iuuamēta alie ſunt potiones: et alie ſunt
ablutiones et alie ſunt ſternutatioes. Et pl⁹z iuu-
amentum eaz eſt in oculo et facie. Et alie ſunt que
ſunt regimie cōe ſicut eſt admiſtratio tunc cum aq⁹
fortibus. Et qñ incipit mingere mingat in tina qñ
eſt cura eius. Et qñ egreditur ex balneo cooperiat
vt nō adueniat ei frig⁹ oio et dormiat coopert⁹.
Ha vo que ſunt pter balneū ex illis que admi-
ſtrantur yſu medicine ſunt que extrahunt ex cute
ihericam: Et medicine que extrahunt illud qñq⁹
extrahunt ip⁹ aut cum ſoluone ventris aut cū ſu-
dor. Et melius eſt vt ſit ſi exercitium et laborem
et ſitū et pprie qñ eſt faciens ſudare potus. Et ſi
mili⁹ poſt balneū et illi qui ſue ihericie curationez
vult cum reſolone nocent frig⁹ et ſeptērio. nūi
velit p ea reſiſte⁹ medicine calide et aggregare eaz
ſicut ſumit in potu pip: deinde poſt illud ſedet in
aq⁹ fra. Et d⁹ qd⁹ patientes ihericam iuant p pſi-
derationem in reb⁹ citrinis. Ill⁹ enim mouet na-
tura ad expellendū māz citrinam totam ad cutez:
quare adiunat adiutorium curationis in ea. Ego
vo nō ſum ex illis qui negem huiusmōi curatioes
ſicut ſunt plures eoz qd⁹ philoſophant ad eas. Et ex
medicinis bibitis cognitis eſt vt in potu ſumat ſtās
in tina. 3. ii. ſucci raphani cū. 3. 5. baurac et. 3.
i. vini. Na ipſa non moratur quin extrahant ex e-
a citritatem. Et iterum ſumat manip⁹ aſpagi et
pugill⁹ ciceris et decoquantur in vale vitreato cū
y. aſceit aq⁹ de q⁹ in potu ſumat miſta cū vino ſi n̄
eſt ſe. et ſi eſt ſe. potetur ſola: deinde ſedat in ti-
na aq⁹ in q⁹ decoctus eſt capillus ueneris et egredit⁹
ex eo cholera: et iteruz ſloris nitri pond⁹. 3. ii. cū
vino antiquo: dimittatur in nocte ſub celo et ſu-
matur in potu. Et de balneatione fiat illud quod
dictū eſt. Aut ſumantur i potu ſquilla aſſata cū. vi
partibus ſalis aduſti et doſis ſit. ii. auſ. in ieiunio
aut ſumatur in potu leporis marini pon. ii. 3. pul-
uerizati ſi ouum ſorbile et ſorbeatur. Aut corticis
g⁹natoz. 3. iiii. arſenici pondus. 3. ii. ſumat ex
eis ſimul quantum tollerat pollex et ſumatur in
potu cum tribus. 3. lactis aſinini aut pondus. i. 3
et qd⁹ eſt ſupra ſemugreci et ſumatur in potu cū aq⁹

et melle et sedeat in tina aque fr̄e: aut sumat capil-
lus veneris tritus et accipiat ex eo. 3. iiii. cum
aq̄ in q̄ decoctum est anisum. Aut succus acetose
cū aliquantulo vini: aut stercoris canis cōmeden-
tis ossa alba non m̄g pondus. 3. iiii. cū aq̄ mellis:
aut folioꝝ sicle exiccate. 3. iiii. cū vino p̄misso fiat
illud trib⁹ dieb⁹: aut ciceris nigri. lb. i. capilli ve-
neris manipul⁹ vnus decoquantur in aq̄ donec p̄-
sumat tertia et sumatur ex ea in potu. 3. i. aut suc-
ci raphani. 3. ii. vini. 3. i. aut ciceris nigri. lb. i.
carpobalsami turis seminis feniculi omniū ana pu-
gillus. i. decoquant in vi. ascit aque donec p̄su-
matur tertia et sumantur in potu ex ea. 3. ii. Et
si non fuerit se. potentur cum vino. aut cinamo-
mi q̄ritas quā tollerāt tres digiti cū vino et melle
medietatis secundū mensurā. 3. i. et 5. aut cum aq̄
et vino aut semina almahaleb exorticata ex corti-
cibus suis de quib⁹ in potu sumat pondus. ii. 3.
aut rubee tincture. 3. i. in ouo sorbili. aut sumat
limature cornu ceruini kirat. xviii. et sumatur in
in potu cum sirupo begurserico: aut sumantur ḡ-
na pinee et ameos et staphisagria et sumat in potu
eger ex eis. aut pipis et stercoris canis albi cōme-
dentis ossa cochliarium. i. cū vino. aut impleatur
colloquintida cieto ex ea qd̄ intra est vino et aq̄
et bibat: aut detur in potu de felle vrsi in vino:
aut sumat cornu cerui. 3. i. et tertia et sulfuris pō-
dus. 3. ii. et bibatur illud: et bibatur post illud vi-
num: aut sumatur et ppe in oppilatione reubar. ipi
cō capilli ueneris olibani rubee tinctoꝝ ptes equa-
les et dosis sit. 3. i. Et medicine quidem singula-
res que ingrediuntur in hoc ca⁹ et sunt apitue eti-
am sunt aplinthium anisum assaz acorus rubea un-
ctoꝝ gētiana xilobal. agaricus condili nux cupssi
costus ytraq̄ aristol. Et eis que dicunt et sūt le-
uia est vt sumatur in potu cerebrum alcubngi in
vino puro: aut sumantur vitelli duoz ouoz et p̄
quassentur in medio assacruati vini et bibantur.
Et ex eis que laudantur vehementer est vt suma-
tur in potu de lumbricis terrenis exiccatīs: qm̄ ip-
si mundificant statim. Et sūt sel vrsi. Et ex eis q̄
expta sunt etiam est vt dentur in potu radices ace-
tose et stet in sole et embulet post illud hera vna
donec calefiat et sicut. deinde sumat decoctionem
capilli veneris et rubee tinctorum et mente. Et si
militet si bibatur post balneum. Et ex diureticis
pprijs ei est vt sumatur nucis cupssi pondus. 3. ii.
cum ponder. 3. ii. casie lingnee et bibatur cū vino
antiquo. deinde sedeat in tina in qua decoctus sit
capillus ueneris aut anisum post illud hora. i. do-
nec calefiat: qm̄ minget ictericiam totā. Et qnz in-
uantur cum carne erig pp fortitudinez sue puoca-
tionis et mundificationis et puenientie sue ad ep.
Et aq̄ cuscute qn̄ bibitur ex ea sacraati. i. cum se-
mine apij et zuccaro albarzet est inuatiua. Et ex
solutiuis p̄p̄is eis est vt pforetur colloquintida et
expellatur illud quod est in ea et impleatur vino
et bulliat s̄ prunas et colet et bibatur. Et ex eis q̄
nos p̄bauim⁹ est ut sumatur aloes. 3. i. et scamo-
nec danic vnu et salis naptici. 3. i. quarta et rubee
tinctoꝝ et agarici amboꝝ ana. 3. 5. fiant ex eis pilu-
le et bibantur in aq̄ de seminibus medicinaz q̄s
dixim⁹. Et nos iam dixim⁹ clisteria in antidota-

rio ad hoc ca⁹. Et ex sternutatorijs sunt succi qui
b⁹ sternutat sicut succus cucumeris asinini et suc-
cus folioꝝ nasturtij et succus cupssi et succus cicla-
minis sicut est aut pteritur ciclam⁹ et infunditur in
lacte mulieris in nocte: deinde exp̄mit in mane et
tepefit et distillatur aut succ⁹ radicia. alfarfafa exp̄-
mitur et bullitur cū sabacino bullitione leui et in
ipo sit paz galie et fiat cum eo sternutatio: aut suc-
cus radicia raphani p̄triti cum folijs suis. Et ex
succis qui nō sunt caliditatis magne est succus sicle
et ex succis fr̄is est succus sempuue aut succus ale-
suis fluuiialis et acetum ip̄s qnz fugit narib⁹ et re-
tinetur hora vna infirmus in pila balnei: qm̄ est
bona curatio et sūt si infundatur in eo nigella die
et nocte: deinde colet et fiat caputpurgium et o-
dore ex ea sola et p̄mis. Et ex eis que sunt p̄ter
succos est vt sumat staphisagria q̄rta. 3. i. et terat
et dissoluatur cum aq̄ coriandri et oli amigdalini:
ana. 3. x. et fiat cum ea caputpurgium ipo exiit i
tina aut pila aq̄ in balneo. Et qnz miscetur cū ea
aliquid ordeii sicci et aliquo aceti vini. In oculo
vō ipo assidue tur ipsius ablutio cum aqua ros. et
aq̄ coriandri et aqua niuis. Ablutiones vō habē
tib⁹ ictericiam sunt aque in quibus decoquantur ca-
pillus veneris et sccha et maiorana et polium et
camemilla et alaniuden ppe et tribuli et anetum
est radix in eis. Et quandoque ponitur pro-
pter calidam ictericiam in eis acetositas citri: qm̄ ē
vehementis absterficio cū sua icisioe i oī ticta. et qnz
assūnt ex istis t̄b⁹ epla a assūnt ex eis olea qd̄ sit
inunctio sicut oleum albacuen et oleum camemil-
linum et oleum anetinum et itez oleū p̄gelati nue
et oleum de lilio. In ictericia vō cetica oz vt qnz
excitit infirm⁹ intendat cum ea intentione ipsius
egritudinis cū lauatiua et diureticis mūdificationis
et fortasse nō indiget solone ventris et fortasse suf-
ficiat balneum solū. Qd̄ si videris in yrinis eorij
et egōnib⁹ paucitatem tincture scias qm̄ mā in eis ē
grossa q̄ p̄forta illud cum quo medicas ex lauati-
notis et similib⁹. Venenose aut cura est tyriaca et
mithridatū p̄p̄ea quia t̄sistit veneno: deinde bi-
bat aquam maloꝝ acetosoꝝ et aquaz ḡnatorum et
silecum endiuie et portulace et mucilagīne p̄slij et
almirberis et oia in qd̄ est infratio cum virtute
tyriace. Et in ipsa quid̄ iam exp̄tum fuit in p̄nci-
pio quā accidit: et ppe quā venenū est cibitum
vt bibat lac assidue cum oleo amigdalino. Regim⁹
aut ipoꝝ cū cibis iam docui ip̄s in p̄sone cala abz
debilitate manifesta et sine oppilatione. Oppilati-
uam vō et debilitatiuaz p̄gnosces p ea q̄ dicta sunt
in ca⁹ ep̄is. Et cib⁹ quid̄ ictericoꝝ est ille qui alle-
uiat et subtiliat et in quo est aptio. Et ius piscium
p̄fet eis ppe cū eis que puocant et subtiliant de il-
lis que dicem⁹ in fine capituloꝝ.
De cura ictericie nigre aggragate vitio splenis.
La. vii.

Illa quidem que splenetica est p̄s dera-
an sit illic t̄p̄lo sanguinea p̄xima: quare
phlebotomia basilicam sinistra et salua-
tella post ea: deinde occupa te cum splene et t̄cisi-
catione oppilationum eius et apatum ipsius et de-
bilitate eius. Et si fuerit cā illic multitudo melan-
cholie p̄ illud qd̄ generat ipsam ex virtutibus et

cibus secundum q^d dictum est. o^z etiam curare eam
cū eis que ipas eiant. Et illis est decoctio scolopē
drie cuz bello dicta in antidotario et eiet ex ea ml
totiens. Et decoctio epithymi secūdu hunc moduz
R². myrob. ni. et keb. omnium ana. 3. x. sumiter
r scolopendrie polypodij et floz squinanti omnium
ana. 3. v. radicū apij et feniculi amboz ana pugil
li. i. belli nigri pondus. 3. ii. decoquantur in tri
b^o. lb. aque donec remaneat quarta et piciatur s^r
ea epithy. 3. v. et bulliat ebullitione leui: deind
colet et pponatur cum ea hiere picre. 3. xxx. Et
s^r s^r pilule facie de myrob. nigris et epithymo r
sale indo: et agarico et corticib^o radicis capparis.
Et qū sit eūo detur n potu lac camelaz et si non r
peritur aqua casei facta cum sirupo acetoso de se
minibus et spodio et polio. Et medicine subtiles
que sunt ex scolopendria et radice capparis et si
millib^o. Et aq in q^d decoquantur folia tamarisci et
redices et aq folioz capparis et aq folioz rhabba
m et sirupus acetosus et s^r aq solatri et aqua apij
si fuerit caliditas. Et sirupus acetos^o in quo deco
cia sunt scolopendria et folia capparis et fructus ta
marisci et polio. Et si fuerit in splene a^o calidum
oportebit vt nō s^r fluitas sit in calefacientibus. Et
si in ipo sunt oppilationes tunc apitua fortia p^ou
cta in ca^o epis inuatiua sunt etia. Et ego dicam in
ca^o oppilationis splenis medicinas que ei ppe sūt.
Et si est ca^o debilitas attractionis splenis tunc de il
lis que necessaria sunt est vt tu ponas s^r ipz ven
tosas sine incisione. Et vt administret exercitium
et empla p^ostantia splenem sicut illud q^d sit ex
ap^olinthij et cordumeni et floz squinanti et albasce
et centauree et radicū capparis omnū ana ptem
i. et ex ros. p^oib^o. ii. et ex bdellij pte. i. s. et ex a
momaci p^oib^o. vii. et decima p^ois fiat ex eo epiz.
Et qū abluatur fiat cuz aceto puro forti in quo bul
liant anetum et baurach et sal et ruta et calamentū
r si fuerit i ca^o ictericia nūq^d caliditas epis curetur ep
cū subtiliatu: et si fuerit s^ritas curet cum trya
ca maiore ppe et cum medicinis notis. Et si fue
rit ca^o in ea corpus totum fac in p^omis illud q^d pue
nit epi vt patiantur ab eo yene: deinde corpi. Ip
sam aut ictericiam cura cum eis q^d curas ipaz icte
riciam citrina et cū eis q^d de illis fortia sunt. Et qū
aggregantur ambe ictericie simul et est splo et in
diges phlebotomia. Phlebotomia tunc ambas ma
nus et eūa eas a bas dieb^o aliquib^o et aggrega int
duo figimenta et da in potu inter ea ambo decoctō
ne ap^olinthij et epithymi et aggrega aquas foliorū
rhabhani tamarisci et salicis omnū ana. 3. i. et. s.
aq solatri. 3. iii. aque folioz capparis. 3. ii. aggr
ga et fac bullis omnia cū. 3. x. caliesifule et pice
s^r ea pondus. 3. xxx. hiere picre et pondus. ii. da
nich croci et pondus. iii. kirat scamonee assate in ce
pe et expecta duob^o dieb^o et post illud bibatur a
q casei et sirupus acetosus. Et ubi auez in omni
bus illis sūt cibi leues noti et pisces aradadori et
ex pullis impinguis et ex oleribus endiuia et api
um et condita propria et capparis cum aceto.

Tractatus secundus de reliquis dispositionib^o sple
nis.
Sermo vniuersalis de egritudinib^o splenis. La^m. i.

primus.

Pleni accidunt oēs spēs egritudi
nū p^odictaz. s. de egritudinib^o p
plonis et p^opositionis sicut oppi
latōes et solo p^oinuitatis et silia
et apata cū spibus suis. Et scias
q^d qū splen ipinguat extenuatur

corpus: qm in p^omis d^ostrit vt epis vehementer
cū p^otrarietate q^d r minorat generatō san. et cū hoc
ipe attrahit s sanguie illius infirmi rē plurima p
p^o magnitudine sui. Et penit^o extenuatio splenis
sigt bonitate hūorū et pinguedo ei^o malitiaz hūo
rū. Et qū p^ount egritudines splenis ad febres p
mūtas sicut ipe qū generat ab illis egritudinib^o.
Ipe eniz generant multotiens ex tertiana si pura r
ex febrib^o pestilentialib^o et fe. p^omittis: et plrie q
d egritudines splenis sūt autūpnales. Et color habē
tis eas est dclinis ad citrinitatem et nigredinē. Et
qū pueniūt egritudines spleis ad stōz et fortasse ad
dūi in appetitu ei^o et qū destrūt appetitū ipsi^o: et
qū cogit ipz qū p^opinq est digō ad euomendū rez
acetosaz ex q^d ebullit terra abiz nocumēto et abiqz
dolor. Et yrima sūguinea bona ē in fine egritudi
nū splenis. Et s^r grossa in q^d est sex et viscolitas q
est in ipa est similis viscolitati sanguis: et qū r sol
mī p^oca fe. ex febrib^o egritudinū splenis: qre re
soluit p^oeam splen.

De signis p^oplonū splenis. La^m. ij.

Alida signū sūis et inflamatō in sinistro r
corruptō virtutis ei^o q^d attrahit melācho
lia. s^raz vō signū dūbilitas attractionis ei^o
r cal^o appetitus et iteratō fastidiosis sacietatis et m
tudo rugit^o et eructatōis. Et signū sicca dūri
ties et dūbilitas corpis et grossitudo san. et vehe
mētis nigredis coloris. Et hūida signū lenitas late
ris sinistri et mollities corpis et nigredo trabes ad
albedinē plūbeam.

De cura. La^m. iij.

Si p^oxima curatōnib^o epis et indiget vt
sint medicine fortiois et penetrabiliores
et igeniet eoz penetratō cū eis q^d peneira
re faciunt: et cū eis q^d obleruant virtutes sup eas vsz
q^o pficiat opatōes suas. Et scias q^d oia inter cura
tōes spleneticas et epicas est in fortitudine et de
bilitate et labor et alleuatōe. Ep. n. est dignius
vt alleuiet cū eo. Et non sit s^r fluitas in p^ortando
illō quo curat. Et non afferat s^r ipz medicine acu
te nimis sicut acetū forte nisi in necessitate. Et splen
ecōrario illius eget vt adiunet medicine ei^o cū eo
q^d p^oferuat virtutem earum et cū eo q^d penetrare
facit. Et spleni q^d sunt medicine q^d sunt ppe ei: s
cut cortices radicis capparis et sicut scolopendria r
amoniaci et alleū siluestre. Et qūz necessariū faci
unt egritudines splenis vt phlebotome^o basilica
maior et phlebotome^o saphena: imo phlebotome
tur vtriqz guidegi.

De apatib^o splenis calidis et s^ris et duris et quoz
durities est in fieri a^o. La^m. iiii.

Las q^d minorantur in splene accidentia
apatū calidoz et s^rio ipoz simul: imo
qūz accidunt spleni apata calida festinant
aut ad durities: qm sanguis q^d puenit ad eum vt
nutriatur ipo est sanguis spū^o qū ponitur in apate

qñ induratur. **P**lura g^o apata splenis sunt dura mollia vñ sūt in qbusda horis. Et plm qd accidit in ipo de apate calido est sanguineum: et cholericū accidit in ipo raro: et durum est in inferiore parte splenis pp gūitatem materiei. Et figure eius sunt iiii. rotunda et lata et longa et grossa et lōga subtilis. Phlegmaticū vñ accidit raro et spleneticus qui d est qui hz duritiem in splene suo: aut pp grossitudinem sue substantie qñs non pueniat ad finez ad quem puenit apā aut pp apā durū in ipo: et pri mū quid est lenius. Inquit. Hip. si spleneticus in uenit dolorem interiore est magis saluum: et illud qm in ipo speratur adhuc sensus. Et dixit qñ accidit ei fluxus ventris cum sanguine est melius. Et qz speratur cū ipo i solo materiei splenis eius. Si aut pserauerit adueniet ei lubricitas hydro pica et moriet. Et cā in eo est dominium frutatis sñ pponē. Et dixit illi q catarrū hz nō accidit splē: et in hoc est pñderatio. Et fortasse multitudo catarrī est significatio hūiditatis pponis eius vt sit illud i pmo futuro. Et in li^o. Hip. ille qui hz dolores in splene suo et currit ex eo sanguis rubens: et apparent in corpe ipsius vlcera alba non ledentia moritur in die secūdo: et si non cadit appetitus ei. Et qñ terminantur apata splenis fluxu sanguis narium etiam et pprie ex latē sinistro et apatibus apud aures dūcillis supurationis et apitōis pp grossitiem materiei. Et laudabilior vrina eoz est grossa sanguinea. Et vrina i qua est sex uiscosa: qñz sñt sanitates splenis et destructionem eius. Et dixerunt qda qñ fuerit in vrina sicut suspensio san. et febricitans habuit splenem extenuat vel destruitur splen eius. Et qñz ptigit in quibusda hominibus vt multitudo splenis generetur et imaneant secūdu illud tempus longo et sint secūdu salutem dispōnū suaz apparentiuz spatio pñto: qñ uis qñz accidant ex magnitudine eius nocuentia plurima et secūdu materiam efficientem et secūdu virtutem splenis. Et scias qñ splen qñz apatur post apā epis secūdu semitam pmutacionis: et illud est melius qñ vt pmutetur apā splenis ad ep.

De signis. La^m. v.

Communicat apata splenis omnia in gūe dine et in magnitudine et dolore exten so vsqz ad diaphragma ex latere sinistro et qñz ascendit vsqz ad furculam et ad humerum sinistrū p pmutatē furcule. Et qñz facit anhelitū duplū existēte hz forma anhelitus fletus infantis qñ apā impedit diaphragma ad hoc vt vadat in moru anhelitus: qñ stat subito pp lesionem deind redit: et dñ non est apā magnū non pñmit diaphragma. Nā pmutatio splenis ad diaphragma minor est pmutate eius ad stōz etiam. Sensus enim sentit splenis inflationem et corpus alleviatur et qñz accidit ex apatibz splenis et ppe qñ sunt in inferiore pte eius vt subtiliē sanguis: qñ vehe menter mundificat sanguinem a fece sua: et accidit vt rubeant pedes et genua ipsius: cū illud qñ stōi os pmutat inferiori pti splenis: qñ ex ipsa ascen dit vena expellens hū. melancholicū: qñ g^o caliditas nālis vincit puenit ad extremitates pñmas et accidit extremitati nasi eius et auri ipsius vt resplendeat pp illud qd accidit ex apate sanguini et

malitiam passionis eius et paucitatem etiam. Et ista membra vehementius sunt passionis ab infrigidatione. Et apā qui d differt ab inflatione p pmutatōnem gūitatis. Et qñ apā dolore facit incensū et inflationem qñz sedat et imouet eam: et differt p euentum rugitus et eructationē. Et pmutat apata eius calida cū accidentibz pñctis et cū inflatione et situ et febre. Vex eius qd est cholericus est inflam mato vehementior et sitis fortior et gūedo eius minor: et est dolor ad inflammationē declinior qñ ad tensionem et color est ad rubedinem tendens. Cū apatibz vñ duris maligna sit aia et pmutat tristitia et varietas in quibusda horis. Comissio vñ sensus fortis non accidit nisi apud plm victorie qñmā. melancholica nota est non ad prem capis: qñ iaz accidat ex pte aia et est p pmutatē splenis ad diaphragma: deinde diaphragmatis ad cerebrū. Et qñz denigetur lingua ex duritiuz splenis et sentitur durities eius abiqz rugitu qum pñmitur: nisi aggigeret ei inflatio et nō est cū ea se. inseparabilis qñz est secūdu ordinem. Et qñz multiplicat cū ea vlcera crurium et corroduunt dentes et gingiue pp grossitudinem san. qui descendit in vlce ra crurium: et corruptionem vaporis qui ascendit in omnes ptes gingiuarum et denitū. Et qñz est in vlceribz crurium crisis illius. Pluribz namqz eoz q splenem hñt qum accidunt exercitia laboriosa attrahitur inde mā ad crura et euadit et egrediunt cum ea botbor q nominant anitham. Et multotiens est vrinale spleneticū sicut san. Sed qum ex ciet se ipz soluitur melancholia eius ad vrinale et facit ipz habere nigredinem non existentem et si esset cā in ea renes pñuerat et saltē in hora eximus. ei. Et phlebotomia pñma apat splenez. Et autū nus est eius inimicus. Et qñ fuerit durities post apā calidū antecedent accidentia calidi: deinde inq renē accidentia duritiei. Et multotiens qñz pñfor tatur splen subito p se ipsū: aut p illud qd confortat ipz et pñalet sup totum illud qd est in ipo de mā mala et solone educit eam feculentam sicut sex oliuaz. Et sñt qñ est ex splene et n ex epe eūo epatis ab egritudine. Et qñ splen tollerat ipam et de tūitio eius pp illud qd accidit ei ex hoc. Cū apatibz aut frigidis phlegmaticis sunt signa apatum cū lenitate tactus et cum albedine coloris in quo ē parum nigredinis. Et spleneticū quidez vehementiorē cibi appetitum habent qñ alq. Sz vomitū difficilis sit in eis valde et sunt nature eoz stricte secūdu pñrimum et indigent in vomitu et in solone ventris medicinis.

De curatione apatuz splenis calidoruz vald. La^m sextum.

Pproximant curatiōes eoz curōnibz suorū similium in epe pñer qñ necessitas sit illaz et obseruantia ad latius stipticitatis sed cū cautella calefactionis vehementia vt non se stinet mā ad grossitiem et duritiem. Et pmutat i hoc ep etiam. abo enim pñpata sunt vt pmutentur ex apatibz calidis ad duritiem. Vex oz vt misce antur cū eis medicinis in quibz sit incisio aliq cum caliditate eqli: et stipticitas et virtus frutatis sicut alumen. Et scias qñ acetum multum ingreditur in curis eorum et oz vt incipiat in pñis a phlebotōia

basilice. deinde dantur in potu succi et aq̄ p̄dictē
in egritudine ep̄is. Et illa que approp̄iantur splen i
plurimū sunt aq̄ folioz salicis et aqua foliorum a l
garab et aq̄ portulace et aq̄ cappilli veneris hūmi
di. Et ex eis que p̄ferunt in ip̄o ē vt datur in po
tu pondus. 3. i. de semine portu. cum aceto. Inest
enim ei p̄p̄tas in f̄soluendo ap̄ata et durities ei
et vt de arnoglossa exiccata pulueris omni die su
matur op̄itas cochliarij vni. Et cibus sit ille quez
vixim in ca. ep̄atis. Et zersicati inest p̄p̄tas in
uatiua et p̄p̄e q̄n frangitur cum zuccaro siccitas ei
et cū teremabin.

De curationib⁹ splenis. La^m. vii.

Quoniam scis qd̄ in illo est oppilatio ex san
guine p̄mo melacholico: ozyt p̄hōes
basilicam et salustellam et dimittas sal
ustellā p̄stringi p̄ se ip̄am quā p̄stringitur ante ca
sum virtutis. Et q̄nq̄ necessariū est tibi vt phlebo
tones gūtegi sinistru. Et q̄nq̄ indiges vt p̄lequa
ris eam cum cūone p̄ea que educunt melancholia
de q̄b⁹ dictum est in ca. i. ceteris nigre: et ozyt vt n̄
obliscaris canonis p̄dicti in curatione duritiez
de lenificatione vltima imo resoluone vt non re
tatur in duritiem lapidis h̄ior. Qd̄ si expeditus
sueris ab hoc vt non indigueris eo. erit tibi necel
sariū vt admittes medicinas absteriusas incisiuas
in quib⁹ non est multitudo caliditatis. Et fortasse
inuenies has intentiones in medicinis singularib⁹
et fortasse indigebis p̄positis. Et medicine singula
res que faciūt illud sunt medicine in quib⁹ inuenis
amaritudinem et stipticitatē et caliditatem: aut ca
liditatem temperatam et stipticitatem. Et q̄nq̄
inuenis medicinas singulares facientes illud: cuz p̄
p̄etatis q̄ sunt in eis. Quod si inuenis medicinam
in q̄ sit amaritudo tū tunc pmisce eam cū aliq̄tu
lo aluminis et aceto. Alumen. n. frangit sua v̄tute
subtilitatē eius. Et cauterium dictum in egritudi
ne splenis s̄ vena que est in interiore pte brachij
sinistri fiat. Et si non fuerit manifeste dispōnis:
tunc cum eo qd̄ inuim⁹. Et q̄nq̄ sufficit regimen
subtiliatū in sanatione splenis. Et q̄nq̄ accidi vt p̄
ferat in ip̄o regimen impingens corp⁹ quā non
facit accidef oppilationem et non fuerit ingrossas
san. Et si fuerit ita: sed non possumus ip̄z rectifica
re. Regimen nancq̄ impinguntur est ex eis que
humectant san. et rectificat ip̄z et temp̄at ip̄z cū fra
ctione melancholie. Et q̄nq̄ puenit durities splenis
ad hoc vt non sufficiat in curatione eius adiutor iū
cuz eis que bibunt absq̄ eis cuz quib⁹ sit ei empl⁹.
Et omne lac p̄ter lac camelaz est malum spleni. Et
et medicinaz singularium que admittuntur ad
hanc cām melior est cortex radice capparis ip̄e e
nim multotiens educit v̄rinam et egōnem sangui
neam malā et sanat p̄p̄e q̄n bibuntur cū sirupo a
cetoso de seminib⁹ trahente ad acetositatem. Et n̄
est ip̄e sol⁹: imo sicut centaurea et succ⁹ eius et p̄
pe minor et radix lilij et flos salicis et acorus p̄se
cta cum melle omni die cochliariuz unum et ḡna
alcafid et myrtus et camepithecs et cāedreos: et ḡ
na alcaora cum sirupo acetoso et prassium cū aqua
ferrariorum quā dicam: et squilla est bona et vlti
ma. et melius est oxymel eius et scolopendria cuz
succo tamarisci et nasciturū et nigella et agaricus so

lum cū sirupo acetoso et centaurea. Et dosis cuiusq̄
illoz sit ab vno aur. vsq̄ ad. 3. i. Et epithymi pō
dus. 3. v. in. 3. i. sirupi acetosi vsq̄ ad. 3. ii. ist⁹
n. q̄n iteratur solutione ventris educit illud qd̄
est in splene et detumet eū facit. Et amoniaci et
lupi p̄cipue decoctio eoz cū sirupo acetoso et de
coctio cū aq̄ dulci et bibatur cū sirupo acetoso: aut
cū aq̄ decoctionis polij et acetosa nutrita cum aceto
cū sirupo acetoso et succ⁹ spinaz s̄centium et anne
tum siccū sumat ex eo omni die pondus. 3. ii. et p̄
sequit v̄rina cameli et succi eupatorij pondus. 3.
ii. cum aq̄ decoctionis ap̄sinthij et iunamentum cū
lacte camelino et v̄rinis eoz est vehemens valde et
assumat inde fortis et debilis ois secūdū se. Et me
lius est illud cū camela iam pascuit algarab et sce
ha et apium et feniculū. Et q̄n apparet ex potatio
ne ei⁹ diḡs ap̄atis et apparet in fece cūo melancho
lie pueni post illud cū p̄fortatione. Aut sume albo
tin infusum in aceto. vii. diebus: deinde accipiat
ex illo alborin dī die tria cochliari et sorbeat ex
illo aceto s̄ ip̄z. Et sumat in potu seminis rapha
ni pondus. 3. i. et. 5. cū aceto forti: aut decoctione
folioz nucum s̄centiū decoctorū cū aceto squille.
Aut aq̄ folioz capparis cum sirupo ace. aut de ne
reide cū aceto squillitico. Et ex eis que currūt cur
su eoz quibus est p̄p̄tas est pondus. 3. ii. semis
portulace cum aceto. Aut coralli decocti valde pō
dus aur. i. cum aliquo sirupoz spleneticoz. Aut
empl⁹ de cucurbita tenera. Aut ip̄a cucurbita tera
tur post exiccationem et bibatur ex ea. 3. ii. pon
dus cuz sirupo acetos. Et itez semē canne et semē
tūcite et folia salicis p̄p̄ suam amaritudinem et stip
ticitatem et semen acetose et semē atriplicis et fru
ctus tamarisci et folia eius et pulmois vulpis aut
ep̄atis ip̄ius pond⁹. 3. ii. exiccati. Aut accipe vesp̄
tilionē et decolla ip̄z et exicca ip̄z et p̄tere eum: et
accipe ex eo qd̄ tollerat tres digiti. Aut accipe. vii
vesp̄tiliones pingues et decolla eos et infunde eos
et exicca eos et pone ip̄os in vase uitreato submer
sos cū aceto forti et lutato et dimitte infurno clau
so. Qūq̄ decocti sunt depone vas extractū ex eo
vsq̄quo infusetur deinde extrabe eos et dissolue
digitis in aceto et sumatur ex eo in potu omni die
pondus. 3. ii. et hec est curatio expta. Et puenies
quid est vt huiusmodi medicine singulares dicte p̄
us et posterius bibantur cum sirupo et aceto. Et
vt fiant ex eis empl⁹ p̄fortantia cū aceto. Medici
ne v̄o p̄posite que bibuntur sunt sicut scolopendria
et spodium ex quib⁹ bibatur pondus. 3. ii. cum si
rupo acetoso. Et troisci de capparib⁹ et troc. al
selemenusch cum si. acetos et troc. de reu. faci
tū corticibus radice capparis et bibiti in aceto ve
hementis acetositatis et illud qū nō fuerit inflat⁹.
Et troisci de rubea. Et tyriaca diatefferon est op
tima valde quā non fuerit se. Aut sume nascur
tū pte. i. et nigelle ptem. 5. p̄ficiantur cū melle de
spumato et sit dos. 3. iii. cū aceto p̄misso. Aut suf
fus ex aristol. et myrobal. kebu. de quo sumatur
cochliarium. i. cū v̄rina cameli et cū v̄rina capra
rum. Et corticum capparis. 3. iii. Et aristol longe
pond⁹. 3. ii. seminis alselemenusch et pipis ambo
rum ana. 3. vi. fiant ex eis troisci. Et ex eis que
p̄ferunt in illud qd̄. 84. capilli veneris et corticuz

radicis cappari. et seminis portul. et seminis rute
et seminis alselemennsch et sopi omnium ana ptes
eqles et dof sit. 3. iii. in sirupo acetoso. Aut su-
mantur radices capparis et passe et semen napi et i
sopi terantur omnia et infundant in aceto die et no-
cte et decoquantur in aq plima donec ad paucam
redeat et misceatur cum ea sirupus acetosus for-
tis de seminib? et bibat. Aut in potu sumant de a-
ceto in quo decocta fuerunt sauma et nux cupressi
decoctione uehementi donec remaneat pass et bibat
ex eo illud quod pot et fiat empl? cu fece ipsius.
Aut lac camelaz fm pditiones suas in potu sumat
cum aqua folioz algarab. Et iterum sumantur ru-
bee. 3. xii. et cortices radicis capparis et aristo-
logie longe. et ieros omnium ana. 3. ii. pierantur
valde et pficiant cu oxymelle acetoso et fiant inde
troscisci: sitqz dof. aut. i. cu aq apsinthij et corticu
radicis capparo? decocto? simul. Aut sumantur
folioru rani recentium et corticum radicis cappa-
ris et fructus tamarisci et scolopendrie et squille
assate et pipis albi partes equales informantur ex
eis troscisci et sit dof. pondus. ii. aut. cum sirupo
acetos. Aut suat sple asini siluestris et sple pulli eq
ni ambo exiccati et piri et bibatur ex eis aut. i. p
ueniendo vsqz ad. 3. ii. cu vino pmisto. Et of q
qu iste medicine in potu dantur porcellis aliquib?
dieb? si repitur in eis splen. Sumatur epithymuz
et cortices radicis capparis mediaz pficiant cu mel-
le et bibatur ex eo circiter aut. 7. Aut sumant cor-
tices radicis capparis et scolopendria et fructus ta-
marisci et cortex salicis et rubea et ieros et assaruz
et acorus decoquantur cu aceto forti: deinde colet
et fiat ex eo sirupus acetosus mellinus et bibatur
in cuius dosi sit pondus. 3. i. amoniaci est eniz mi-
rabile. Et si spleneticus queritur de solutione
veteris in qua non est san. et cum qua non est p-
ctura sumat suffus de gnis gnatorum tribus dieb?
aut. iiii. si die. 3. iiii. aut. iiii. et faciat vt cibus e-
ius sit medietas eius quo placent vti: nam solutio
eius est splenetica: et causa in eo est: qm corpus n
recipit sanguinem. Et scias q res calide valde no
sunt multum puenientes spleni ppea q indurant et
exiccant et phibent a resolutione. Et qn fuerit in yri-
nali caliditas tunc melius erit etiam vt in potu su-
mantur troscisci almirberis et similia. Adedicamen-
pferens duritiei accidenti in splene. R. radic. op-
popo. et radic. cappari. et spei volubilis nminante
albroconium et medulle squille assate et gnorum
aiben et alleoz siluestrium omnium ana pte. i. mi-
sceantur omnia et sumantur ex eo. darkimet. i. in
mane cum sirupo acetos. aut aceto pmisto. Al. R.
medulle alben darkimet. iiii. alleoz siluestriuz dar-
kimet. vi. cortices radicis cappari. darkimet. iiii.
costi darkimet. ii. storacis darkimet. vi. polij dar-
kimet. iiii. radicis plante nominate cotoli et est spe-
ties illa que nominat asactaiet darkimet. ii. existio
q hec est spes asactaiet et est planta habens folia
similia myrto et in medio sui hz anulū similem
oculo et similatur sempuue maiori et gnoruz uo-
lubilis maioris numero. xxv. amoniaci darkimet
iiii. bezahard darkimet. i. radicis eius darkiet. iiii.
cordumeni darkimet. i. et. 5. seminis arbor. ma-
rie darkimet. i. et. 5. gnorum squille et est albo-

sol assaz darkimet. xvi. misceantur simul et ad-
ministratur in sirupo acetoso et sit dof darkimet.
i. et. 5. et secundū plurimū darkimet. ii. Troci-
sci alij facientes illa opatione. R. seminis lilij dar-
kimet. iiii. pipis albi et spice sire et amoniaci om-
niū ana. 3. ii. informantur troscisci et administrant
sicut illi qui sunt ante eos. Troscisci alij conser-
tes spleneticis. R. amoniaci et fructus albanfigi o-
nium ana darkimet. viii. cortices radicis cappari.
et fructus tamarisci et pipis albi et scordeon et skl
le miodate assate omnium ana darkimet. ii. pficiant
cu aq et fiant inde troc. quoz vnusquisqz sit dar-
kimet vnus et dosi sit vnus co? cu? sirupo mel-
lino. Al. R. medulle squille assate. lb. ii. radicis
alsefire et est radix vitis albe. lb. viii. pipis al.
et petroselini et pastinace siluestris et farine herbi
et gnorum pince omnium ana. 3. viii. lilij celestis
et radicis oppoponacis ambo? ana. 3. iiii. pficiant
et qu administratur aliquid eoz tunc melius est ut
dimittat aquam aut minoret potum eius vt sit me-
dicina saluata i pcano. Et non trahatur ad gibbosi-
tatem epis pp adiutorium aq plurimum. In admi-
nistratione aut ciboz melius est vt administratur
ante eos balneatō longa secundū ieiunium et sit sta-
tio in tina. Et qn egreditur eger ex ea sumat inci-
sua subtiliatina facientia sitim sicut pisces salitos et
carnem salitam incisam et sinapi et sabane et suat i
potu vinum mistū cu aqua marina et subtile re-
gumen suum faciat illud tribus diebus et in quar-
to exercetur donec sudet et frequens fiat anhelu-
sus ei? et emplet et hoc fiat si res fuerit fortis: et si
fuerit debiliior hac sit ptentus eo qd est leui? hoc.
Emploz vo forma est: qm qnz sunt ex illis lum-
plicibus que dixim? et qui empl? sit ex amonia-
co ipo et stercor ouium cum aceto est emplastruz
forte. Et stercus ouium adustū et cinis alinaz est
empl? bonū qn conficitur cum aceto et sit emplm
cu eo. Et similiter ex radice vitis albe cum aceto.
Et qn accipitur stercus vaccaz pascentiū et exiccat
in pnis deinde decoquitur cum aceto est ex eo e-
plz bonum. Et qnz puluerizat sup ips? sulfur citri-
num. Et emplastro cum flore salicis est mirabilis.
Et ex illis est gnoz alben cum aceto. Et iterum al-
harmel cum semine suo decoqitur in aceto donec
dissoluatur et fiat ex eo emplm. Et ex eis que sunt
ppinqua eqlitati est sicla decocta cum aceto et radi-
ces altee decocte in aceto. Et ex ppositis est mara
basilicon et maran. Bal. et mara aluskilcus et em-
plz aureū et emplz de aloe. Bal. et mara factū de
radice capparis infusa in aceto horis tot donec leni-
ficeit: deinde desiccetur et teratur bene et fiat ex
ea mara cu cera et olo de alcana. Aut sumatur ni-
gredo yalis de ere et fiat ex ea et farina orde-
i et aceto et sirupo acetoso emplz: qm est ylumum
inuamentum: aut administrat emplz de sinapi qm
est forte. Al. resoluens durities. R. amoniaci et
cere gūme pini omnium ana darkimet. iiii. glutinis
albotin et bdellij et bezahard omnium ana darkimet
vi. turis myrrbe olei ficionij omnium ana darki-
met. iiii. infunde liquida in aceto et pmisce ea et y-
tere eis. Al. R. semugreci et farine herbi amborū
ana. 3. ii. gūmi albotin et amoniaci amborū ana.
3. v. radicis cappari. et gnoz alfangoi et radicis

allei siluestris et rubee omnium ana carkimet. ii. cer. lb. ii. infundantur in aceto et misceantur i olo antiquo et administrent. Aut farina senugreci et i naps et nitrū. Aut ficus cocte in aceto quibus sup ponatur tertia ps amoniaci. Aut sumatur mel faui et limatur sup ipz sinapis et emplet ex eo splen et dimittatur dū tollerat Aut sumat ex ficubus. x. pi gues et infundant in aceto boris tribz deinde co quant et dissoluant et colēt et sumat pondz eaz de sinapi et radice cappai pinctis et miscant oia. Et qnz ponūt cū eis amoniaci et mezerion fm q̄litate necessitatis et faciunt ex eis oibz epibima et em plz. Et lenugrecū et cordumē et calx et baurach cū aceto et amoniaci et zarur et myrrha et tns eq̄ licet cum aceto forti limant sup ventrez et ponant fr ipz et dimittat quousqz cadat p se ipam. Et ex eis que expta sunt et eligat ipm Alkind est vt su mat ruta et cortices radices cappai et apsinthū et calāentuz et origanū et decoq̄t cū aceto et exprima tur et ponant fr frusta filtri et fiat cū eis emplz et r nouetur quotienscūqz infiat. xxi. vice in ieiunio. Et ex emplis bonis vald est vt sumat farine glan dium. lb. ii. et ffoluant fr prunas et proficias sup ipas. lb. i. calcis et misceant et fiat ex eis emplz. Aut sumatur baurach et calx et piretruz et sinapis aggregentur oia cū kuran et linia. ur et non pueni unt cū se. Aut sumat piretri. 3. v. et siapis. 3. xv et de gms almezerio. 3. iiii. et cordumē. 3. iii. et nucis aromaticē. 3. i. et pipis. 3. iiii. aggre gē cum aceto squillitico et fiat ex eis emplz ipleni tri bus horis postq̄ locus ablutus fuerit cū aceto et ni tro. Et chronico quid sit epibima ex amoniaci et amigdalaz amaraz ana ptibz. x. et ex folioruz rute ptibus. v. fiat ex eis epibima cū aceto. Aut stercus capraz et sinapis recens pfecta cū q̄buldaz succis muatuis et pauco aceto. Et ex embrocis est aq̄ in q̄ decocta sunt lupini et ruta et pip. Et ex e plis uehementis virtutis est vt sumant bellū ni gri. 3. iiii. et hell. al. 3. iiii. et amoniaci. 3. iiii. et nitrū. 3. iiii. scamonee. 3. ii. pipis. 3. iiii. gna. xxx. p̄pēt ruta cū glutino albotin talr vt tolleret p̄missionē cū istis sicut maram et liniatur fr locū post calefa ctione eius cū fricatione et hoc est etiam solutiuuz. Et qn nō pferunt medicine oz vt ponant ventole et icarificaria fr ipz. Et qnz oz qū dominat bu. me lancholicus et san. vt phlebotomei alguide gi li nistra et fiant cauteria fr. v. loca splenis ant. vi. deinde nō pmittantur sanari. Qd si nō tollerat i grem administrent cauteria ex medicinis sicut em plz de ficubz et sinapi et sicut empla de gūma ru te siluris et alia. Et si dominat caliditas et non tol lerat infirmz empla fortia vaporetur splen eius cū vaporacione aceti ex lapide crudo. Aut sumat in potu in ieiunio et ponatur sup splenem ipsius fru stū filtri infusū in aceto calefacto et ppie in quo d cocta est ruta. Et melius illo est vt ingrediat e ger ieiunus balneū qū tollerauerit illd et f̄supineit in eo et non cesset ponē sup splenē si usū filtri in fusū in aceto vice vna post aliam dū tollerat et ite retur sup ipz diebz aliquibz qm est curatio fortis. Et ex eis q ap p̄ximant huic et pueniunt calido est vt sumatur ex semine endiuie et semie portulace et cucurbita sicca et semine agni casti et in potu su

mantur ex illis auf. ii. cū sirupo acetoso et iteratō fiat fr illd. Libiyo sint illi qui sūt leues et pigues ex iuribus factis ex eis q sunt leuia et subtilia et calefacientia cū equalitate et capparis cū aceto et g na alcadra cū aceto p̄dita et filiq̄ que sciisti in locis alijs. Et oz vt administrent cū illis subtiliatina si cū sinapis et q sunt illis similia. Et potus eoz sit a qua ferrarioz et de in quo extinguitur ferrum i gnitum multotiens.

De cura apatuz phlegmaticoz splenis. La^m. viii.
Cura eius est illa q̄ tempata ē ex cura du ri cum eūone phlegmatis et melanco lic. phlegma enim eius melancholicum est et empla accepta ex meliloto et aneto et cala mo aromatico et ruta sicca et alijs.

De oppilatione splenis. La^m. ix.
Quandoqz sit ex venositate et qnz sit ex apate et sit ab humoribz secūdu q sciuit et cū veniosa quid est exentio uehēis cū lenitate et apola est cū signis apatis. Et oppilationes alie sunt cum gūedine et n̄ associat eis lig apatis.

De curationibz. La^m. x.
Sunt ille eedem que sunt fortes ex cura tionibz oppilationū epatis et iam inuū ad eas illic etiam.

De ventositate et inflatione in splene. La^m. xi.
Inflatio in splene est vt sentiant in ipo tē sio et durities et eminentia et p̄mittur tendens ad rugitum et eructuacionēz abs qz gūitate apatū

De cura. La^m. xii.
Sias qz medicie puenientes durities sple nis p̄xime sunt in virtute curationi in flationis nam ipsa etiam indiget apitūis absterisusis resolutiuis cū virtute siptica forti p̄st qz vīus r̄solutionis qm mā est veniosa leuis. Et hoc est diuersū ab eo qd est in apatibz. Et qū hoc est sunt ei medicie que ipsi sunt magis simi les et in ipsa magis opantes et magis puenientes ei sicut agnus castus et cyminum et ruta et semen ru te et ameos et que sunt illis similia. Et p̄fert illi in uamentum maximū positio ventosaz igitaz sup splenem. Et oz vt famem tolleat et non sumat ci bū subito: imo distinguat q̄titate pua vald. Et n̄ bibat aq̄ inq̄tū p̄d: imo bibat vinū atiquū subtile āaz paz. Et n̄ dormiat fr ipz dōet allen: et uet ei et qn repletio ventris ei p̄mouet sup eū dolorē nocte vl die p̄pma ipz faciendo p̄ssionem post p̄ssionem et ingeninz faciat ad egonez et dormiat. Qd si illud non p̄fert sōmnet ei ipz. Et qū scierit qz mā est melancholica p̄rma et inflat multitudi ne sua eūabis. Et ex bibitis namqz sunt trocisci moi buias. 32. helli al. 3. xxx. qui terantur et cribellet et p̄ficiantur cū aceto vini forti acuto et fiant ex eo troc. subiles p̄st et ponant vt panis in furno aut patella vsquequo exiccentur et n̄ adurantur. Et su mantur troc. 3. xxx. in initio anteq̄ vt panis i fur no p̄oēni et terantur et p̄misceantur cū eis gnoz alagdi et fructus tamarisci ana. 3. v. et scolopen drie. 3. vii. et informantur ex eis troc. et sit dōf eoz. 3. iiii. cū sirupo acetoso de succaro. Et p̄ferūt etiam troc. de agno casto aut sumantur carmisch

gnoy almaru ana. 3. x. seminis endiuie et semis
porulace amboz ana. 3. v. informant iroscici et
sit dof. 3. iii. cu sirupo acetoso de zuccaro. **¶** Et
qñz oz vt in potu tribuat ex agno casto et ameos
et corticibus radicis capparis et ruta sicca et acoro
aut. i. cu vino antiquo aut decoctione medicinaz
pferentium ei. Inunctioes aut epla ex oleis sunt
sicut que sunt ex oleo apsinthio et oleo de nereid
den et oleo costino. Et ex mara est mara factuz ex
sulfure et alumine et nitro et pice et amoniaco. **¶**
Ampla vo sunt sicut empla dicta in capitulis pteri
tis sicut emplz de ficubus cu aceto et cu ruta cu ace
to et nitro et semine agni casti et meliloto et came
mulla. Ambroce aut sut sicut acetu in quo decoct
sum ille medicine ppe secudu q diximus ex ad
ministracione eius cu frustis filtri: et ppe acetum
in quo decocta sunt capparis recens et sulfur et fru
ctus tamarisci et scolopendria et semē agni casti et
nux cupssi et ruta. Et si voluerit vt sit cum forti
tudie et vt si febris ponantur in eo amoniaci et
bdellii et similia. Et iteru calamentu et ruta et al
usne et baurac decocta in aceto cu aliquatulo alumi
nis. **¶** Et cib⁹ in illa sit similis ei qui dictus est in
alys.

De dolore splenis. La^m. xiii.

Sit sit pp ventositatem et inflationem
aut pp apa magnu aut pp solonem pti
mutatis: aut pp malitiaz psonis. Et tu
quid iam sciisti sig eoz et cura cuiusq spetiei ip
soz. Et quoniam dolori non associatur sensus nisi in p
te splenis apd latus tunc est ventositas retenta in
ter panniculū siphac. Et si nā fuerit sicca rsoluiatur
et administratur balneu et nō fiat phlebotomia q
uis indicet eam punitas medicoz nisi apud ne
cessitatez paucay.

Fen. xvi. de disponsib⁹ fieri et intestinoz. Et est
quinq tractatus.

Tractatus primus de anatomia eoz et solutione
ventris.

De anatomia. La^m. i.

Creator sublimis pp pmissio
ne sue benigne ordinacionis i
homic et antecessioez sue sci
entie in pmois ei⁹ creauit in
testina ei⁹ q sut instrumeta
expulsionis sfluitatu siccaz
plru numeroz et inuolutio
num et rsolutionu vt sit cibo descendenti ex sto
mora pueies i ill inuolutioib⁹ et rsolutionib⁹: nā si
craiz loco itestioz intestinu vnu: aut breuis qntita
tis separet cib⁹ velociter a ventre et esset necessa
riu homini hora oi sumer cibū fm pnuatiodez et
sequeitur illud cotinuato egerendi et surgendi ad
necessaria et esz ex vno eoz in pccupacione labo
riosa a negotio suo in necessitatib⁹ vite sue et ex se
cundo in nocumeto plmo et esz doatus malitia et
similis bestiaz. Creator igit sum⁹ intestinoz nu
mez multiplicauit et ipoz plima plongauit ppter
hoc inuametu et multiplicauit eoz rsolutiones pp il
lud et pp inuamentu ali⁹ et est q vene pnuate
inter ep et inter instm digonia cibi n trahunt nisi

qd subtile est ex cibo suis orificijs penetrantibus
in tunicas sto: imo in tunicas intestinoz et n tra
hant nisi qd tangunt. **¶** Et vo qd ab eis occultatur et
submergit in pfundo intestini elogati a tactu ori
ficioz venaz attracto aut est impossibilis aut diffi
cilis: q subtiliat⁹ est creator in multiplicando inuo
lutiones vt ill⁹ qd pmet oculu in pte intestini f
deat ptingens in pte altera et sit pose ordini alq ue
naz suger puz eius qd euasit acie prima. Et nu
mer⁹ quid intestinoz est sex. pmi eoz est nomi
natum duodenū: deinde ill⁹ qd nominat ieiunū
post intestinu logū qd nominatur subtile et inuo
lutū: deinde intestinum qd nominat monoculu: de
inde intestinum qd nominat colon: deinde insti
num quod nominatur rectu et est extale. Et ista
omnia ligata sunt cu dorso cum ligamētis stringen
tib⁹ ea et secudu necessitate suuz ipoz. Et creauit
stora ex eis subtilis substantie: qm necessitas que
in eis est digonis et penetracionis virtutis epis ad
ipa plus est q necessitas in intestinis inferioribus.
Et qm illud qd ipa pmet subtile est et non timei
vt pungat substantiam intestini pp suaz penetra
tione in ipo et suaz incesione p ipm et n scalpit ip
su. Et inferiora incipientia a monoculo sunt grossa
spissa pingua intrinsecus vt sunt resistentia feci que
non induratur et rsoluit nisi pp multitudinem illu
et similiter non putrefit nisi quoniam incipit putrefieri
in eis. Et si supiora quidez non est pinguedo. Ve
runtamen non vacua fueru in creatione sua a gli
tinatione supficie sue intrinsece cu humiditate vi
scola mucosa que est in eis loco pinguedinis. Et i
testinu duodenū pnuatum est fundo sto et hz ori
ficiu sequens stom et nominatur portanari. **¶**
Et hoc oio est oppositu meri: nā sicut meri non est
nisi ad attrahendu ad stom supius: sifr illud non ē
nisi ad expellendu a sto subtus et est stricti⁹ q me
ri. Et non sunt necessariu in creatione ipius vt di
lataret sicut dilatatum est meri pp duas res: quaz
yna est: qm res que penetrat in meri est grossior
et durior et maioris quantitatis et illud qd pene
trat in hoc intestino est leuius et planius et subtilio
ris quantitatis pp digonez suam in sto et pmissio
ne spume aquose feci. Et secuda est q penetranti
in meri non attribuitur ex virtutibus nālib⁹ nisi
virtus yna quis voluntas adiuuet ipam ex pte y
na et est attractiua. Adiuuat g⁹ apiendo vias ei di
latando ipam penetrans aut in intestino prio patit
a duab⁹ virtutibus quaz yna est expulsiua que ē
in sto et alteratur attractiua que est in intestino. **¶**
Et adiuuat eam sex q puenit pp summa cibi: et
sit facilis pp illud expulsio eius in via tempate am
plitudinis. Et pp hanc rem diuersificatur a meri.
Et illud qm meri est sicut ps sto similia ei infor
ma ppositionis sue ex tunicis: bec aut est sicut res
extranea adherens ei diuersa insubstantia tunica
suaz a duabus tunicis sto. quoniam indiget attractio
ne forti cuius simili non indiget intestinum: pp il
lud g⁹ yncēs sup duas tunicas intestini est villus
radens in latitudine. **¶** Mez in intestino recto iam
apparent villi multu longi: qm ē ex intestinis ma
ioris opationis indigens ad attrahendu illud qd ē
supra ipm vt adiuuet eis sup bonitatem expulsi
onis et expulsionis et egressionis: nam pauca hris

est inobediens ad expellendū et expellendū: et pp
illud creatū fuit amplū magne p̄cavitatis. Et crea
te sunt in intestino due tunice pp p̄seruationez in
hoc vt non inbibant ip̄z corruptio et putrefactio:
ad que duo intestinū p̄patū est apud quodolqz nocu
mentū p̄sequens ip̄z velociter: pp diuinitatez dua
rum opationū in duobz tuniciis. Et creauit hanc ca
nā recte creationis extensa ex stō ad inferiora vt
sit initium expulsiōis p̄patū. Penetratō enim se
cis in extenso fctō velocior ē ea que ē in yndoso et
sopito. Et fuit hec creatio in ip̄o itez īuatiua in
tentione alia: et est qm̄ qum ip̄z sedet rectū dimit
tit a dextra et sinistra sua locū reliquis t̄bris cir
cūdantibz stōz a duobz lateribz sicut portioni ep̄il
a dextra et sicut spleni a sinistra et reliquis intestis
et dictum est duodenū: qm̄ lōgūdo eius est hu
ius q̄tatis 12. digitorū hūius ip̄z. Et ei qd̄ ampli
tudo ē amplitudo orificij ei qd̄ quod nominat porta
narius. Et p̄ intestini subtilis quod sequit̄ duode
mū nominat ieiunū. Et in hac quid̄ parte est initū
involutiōis et circuitiōis et īplōis: et q. sicut ei vīe
p̄rime et nominat hoc īntestinū ieiunū: qm̄ ip̄z in
uenitur f̄z p̄rime inanimū et vacuū: et cā hoc est
p̄nexio duarū rez: quaz vna est qm̄ illud qd̄ at
trahitur ad ip̄z de multitudine chili velociter sepa
tur ab eo: portio nanqz ei attrahit̄ ad ep̄: qm̄ p̄
res venaz mēlaricaz p̄tinuat sum hūc īntestio
qm̄ hoc īntestinū ē p̄pinqz ep̄i q̄ alia īntestina. Et
non est in aliquo īntestinoz de ramis mēlarai
ce q̄tū est in eo et post ip̄z in duodeno. Et hoc īn
testinū p̄stringit̄ et detumescit et minoratur in egi
tudine vald̄. Et portio alia abluuit̄ ab eo ad illud
qd̄ est sub eo de īntestinis: qm̄ cholera citrina ve
nit ex felle ad hoc īntestinū et est pura non p̄mixta
q̄ est fortitudo abluitionis v̄bementer p̄mouens v̄
tūem expulsiuam cū mordicatione p̄p̄a q̄ lauat et
adiuuat ad expellendū ad inferiora p̄ hoc qd̄ p̄mo
uet expulsiuā. Adiuuat ḡ ad expellendū ad duas
ptes simul. s. ad ep̄ et ad inferiora. Accidit ḡ pp
has dispōnes vt īmaneat hec p̄ īntestini vacua et
et nominatur pp illud ieiunū. Et p̄tinuat cū ieiū
no ex īntestinis īntestinū longū involutū īuolutum
hūis īuolutionem vnam post aliam: et īuamen
tū ī īuolutiōe sua et causa reuolutionū in ip̄o ē il
lud qd̄ īuoluit̄ in capitulis p̄cedentibz. Et est vt
sit cū in ip̄o mora et cū mora p̄tinuatō orificioz
venarū sugentiū post p̄tinuationē: et hoc īntestinū
est postremū īntestinoz supioz que nominant̄ ḡci
lia et digō in eis est plus q̄ ī īntestinis inferioribz q̄
nominant̄ grossa. Sūma. n. opationū īntestinoz in
ferioz est p̄patio secis ad exuendū q̄uis etiaz non
ēdēt a digōne sicut non ēuāt a venis ep̄is venie
tibz ad ea pp suctionem et attractionem. Et p̄tina
tur cū inferiori gracili īntestinū nominatum mono
culū et nominat̄ ita: qm̄ est īntestinū qd̄ non h̄z ni
si vnum orificium et est sicut cistis ex quo scipit il
lud qd̄ ad ip̄z venit desup. Et ex ip̄o itez educit̄
et expellit illud qd̄ expellit̄. Et situs eius est ad po
steriora parū: et eius declinatō est ad dextram.
Et creatū quid̄ fuit pp īuamēta de quibz est vt
feci sit locus in quo p̄prehendat̄ et non cogat sur
gere dī hora q̄ puenit ad īntestina inferiora parū
stercoris sit p̄cavitatis in qua aggregetur cū sua tota

litate: deinde expellat̄ ab ea cum facilitate qū p̄ple
tur sex. Et de eis est quoniam hoc īntestinū est inuē
um reliqz p̄uersionū cibi ac feculentiam et p̄patō
nis suctionis futurū accidentis ei ex mēlarica. h̄z nō
sit in illo illa suction et est motus descendens et de
posit̄: imo nō p̄pletur nisi qum euadit ab ep̄e et ap
p̄pinqtur ei cū vīcinitate digōnis post digōez stōi
que fuit cū quiete et vīcinitate in ip̄o aggregato et
p̄p̄benso v̄l p̄p̄lo in re vna in qua īmanit̄ tempo
re longo qum est quiet̄ et aggregatus. fuit ḡ pro
portio eius ad īntestina grossa proportio stoma
chi ad gracilia. Et propter hoc est necessariū vt
app̄rimer ep̄i vt p̄plicatur ex ep̄e et fiat p̄plemen
tū digōnis et p̄uertatur īfiduum eius qd̄ non di
geritur et non est p̄ueniens suctioni ep̄is et ad mē
liū ad qd̄ pole est ip̄z p̄uerit qum iam fuerit in
obediens in stō et non aduenerit ei p̄plemētūz di
gōnis pp multitudinē materie et p̄cellionē sepatio
nis aduenerit ei qd̄ est magis obediens. p̄p̄ea q̄
illud qd̄ est magis obediens submergit̄ illud qd̄ ē
inobediens: et non iam denudatū est illud qd̄ est
inobediens. Quā ḡ aduenit ei v̄tus actiua inuenit
ip̄z p̄patū et denudatū nili a sup̄lūitate de ei v̄tute
est vt p̄uertatur in fecē et est īp̄a in v̄tutibz dispo
nibus simul: sed fuit in stō cū submersiō alio: et
in colō est submersū hoc solū. Et est illud qd̄ ei p̄
mixtū dignū vt p̄p̄ie p̄nat et nō vacuat̄ ē sicut
a passione q̄da et digōe et p̄patōe: pp p̄plemētūz
passionis et digōis qū euāt ad īp̄ressionē agentis. Et
īntestinū quidez monoculū est īntestinū in q̄ cō
plet digō ei qd̄ fuit inobediens in stō et sup̄lūit
a digōne portio et parūz submergit̄ ip̄z et sepat in
ter ip̄z et inter v̄tutem agentē ī chimo hūido: et si
at talī vt p̄p̄z v̄tutis rectificet ip̄z qū inuenitur
stas et moras tanta q̄tate q̄ discernat ei digō:
deinde sepat̄ ab eo ad īntestinū ex q̄ fugit stōis il
lud qd̄ p̄patū est. Quid̄ aut̄ dixerūt q̄ īntestinū
creatū est monoculū vt moret̄ in ip̄o cū ad mun
dificandū ep̄ ex eo qd̄ īmanit̄ in ip̄o de substantia
cibi integr̄: et putauerūt q̄ mēlarice nō veniunt ni
si ad monoculū. Et isti qd̄ exp̄imentatores errauē
rūt in hoc et neqz sunt īuamēta ei nisi illa q̄ de
clarauim̄. Et hūc quid̄ īntestio sufficit orificium
vnu qū nō sit sit ei sicut stōi f̄z lōgūdinē corpis.
Et ex v̄tutibz ei f̄z q̄ est monoculū est q̄ ip̄z ē
aggregatiū īf̄lūitātū q̄ si v̄erēt oēs ad īliquū īntesti
noz t̄erēt aduent̄ colice. Et qū aggregant̄ ī eo a ui
a diuinit̄. Et pole ē vt eaz aggregatō expellat̄ a
nā in sūma vna. Aggregatū. n. velocius expellit̄
q̄ dispartit̄. Et ex īuamētis ei est q̄ ip̄e est locus
eius qd̄ generat̄ in īntestinis. s. īmū et sp̄etū: nā
raro euāt ex eis corp̄. Et ī generatōe ip̄oz est īu
amētū et qū sūt pauci miero et paucē q̄tatis. Et
hoc īntestinū est dignū aliq̄ īntestis vt d̄scendat in
rupturā īguis: qm̄ nō ē ligatū neqz stricū cū eo qd̄
aduēit ei de mēlarica. n. n. aduenit ex mēlarica
res q̄ habeat magnitudinē. Et p̄tinat cū monoculo
ab inferiori pte ei īntestinū nominatū colō et ē in
testinū grossū īp̄lū qū elōgat̄ a monoculo declinat
ad pte dextrā declinatōe p̄ueniēte pp p̄p̄inqtatem
ep̄is deinde ad pte sinistra d̄scēda. Quqz opponit̄
lateri sinistro decliat ad dextrā et ad posteriora d̄
scēda ē. Et illic p̄tinuat cū fctō: et qū p̄transit

splene coarctat. Quapp in eo qd hz apa splenis phi
bet exit? ventositatis du n pmit si ipz. Et iuna
mentu in hoc intestino e aggregato fecis et expulso
eius et qdatio eius ad expellendu post subtilem p
seuerationez fecis ex cibo si fuerit in eo. Et i hoc q
dem intestino accidit colica secudu plm eius. Et
ex ea deriuatur nom eius et intestinum rectuz est
postremu intestinoz et ptinuat cu inferiori pte co
lon: deinde descendit ex eo secudu rectitudinez et
ptinuat cu ficteri substantatum sup dorsu alcha
ti apliatu fortasse simile sto et pprie eius inferi.
Et iuuamentum huius intestini est expulsio fecis
ad exteriora. Et creator quidem culus essentia sub
limis est creant ei quattuor lacertos sicut sciuiti.
Et hoc intestinu non fuit creatum rectum nisi vt
sit expulsio fecis ab eo facilius. Et lacerti qd adiu
uantes ipm ad expellendu non sunt in ipo: imo sunt
illi q sunt super mirac. Et sunt. viii. lacerti. Sit
itaqz hec qritas sufficiens de anatomia intestinoru
et rlatione iuuametozeo. Et non mouetur aliqd
horum mebroz q sunt via cibi p lacertos nisi duo
extrema. s. caput et est meri et guttur et inferius
et est ficteris. Et adueniunt intestinis omnib? ve
ne et arterie et nerui plures neruis epis: ppea quia
indiget sensu plmo.

De solutione ventris omnium mozz et causis vsq
ad lubricitatem omniu intestioz et colirica passio
ne et sanguinolenta egone et fluxu sanguinis ex
ventre et expulsionib? rerum ex epe et splene et
cerebro et ex corpe: et tenasimone. Ca^m. ii.

Scias qz omnis fluxus ventris: aut est
ex cibarijs et cibis et aere ptinente:
aut ex membris. Et nos quid loque
mur pmuz de facto ex membris. Et
factus ex membris: aut est ex sto: aut ex mesara
ca: aut ex epe: aut ex splene: aut ex capite: aut ex
intestinis: aut ex toto corpe. Et oes illi pmutant
in cas. Na aut sequit illud malitiaz pplonis pp de
bilitatem retentive: aut digestive: aut expulsive
aut pfortatur expulsiva. Et totu illud: aut est pp
malitiaz pplonis singularis: aut pp malitiam ppo
nis cu ma pfirmata in intestinis: aut pp pturbatio
nem substantie eius: aut egritudinem officiali: aut
vltus: aut rupturam. Et de facto ab epe iam nos
expediimus et diximus de eo qui fit pp ppo
nes eius et apata ipius et oppilationes eius et alia.
Et similiter dixim? illu qui est ex mesaraica. Et
factus aut a cerebro est ille qui fit pp catarruz d
scendentem ab eo ad stom et ad intestina et corru
pit cibū et facit ipsū descende et descendit ipemet
cu eo pp suam lubricitatem et expulsiōe expul
siue. Et factus aut a sto non est totus indigis: et
ca illius est debilitas virtutis retentive: q non
sustinet delationem cibi nisi vsq ad tempus in
quo iam digerit et non digeritur: deinde non pōt
goare mulsionem eius et egressionem eius et illud
est pp debilitatem existētiē pp malitiam ppo
nis sive secudu plm. Et est pp malitiam pplonis
calide et hūide et sicce. Et erravit qui existimavit
q sit illud pp pblegma non aliud et pp pplonē
frigidam et hūidaz. qvis hoc sit supans et hoc est
ducens sua longitudine ad hydropisim. Et est in
sumo difficilis curationis q pfirmatur. Et multo

tiens estca in ipo remanentia virtutis medicinaz
soluinaruz adherens supficii intestinoz et sto et
orificijs venarū sto et intestinoz. Et hic qnz obf
uat piodos et multotiens adducit ad abrasionem
malam et vlcera. Et qnz sit iste stomaticus pp d
bilitatez digonia: q corrumpit et appetit expelli.
Et qnz sit pp lubricitatez in sto facta pp hūidita
tes: q non dimittit ipz figi ea quantitate qua dige
ratur et nō est hoc in veritate egrediens ex eo qd
diximus. sed nos appropiam? ipm cu allatione in
distinguendo ad excitandū. Et hoc plm qm illud
pouit ad hydropisim. Et Dip. quidez laudant
in ipo eruciationem acetosam qm fige paucam ca
liditate facientez vaporē quēdm lz non sit pple
tus postq fuit mūdificatus. Et qm acetositas qnz
incidit vt corū a corticib? ppat stom et facit acqui
rer retentionem tunc laudant p illū inquantū est
significatio et inquantū est causa. Et qnz sit hūis
mōi lubricitas ex vlcerebus in ipo aut in eo qd ip
si vicinat: q pmutat ei stōus in dolor: aut pp
inceptionem vlceri et illud in sto paz est. Et qnz
fluxus ventris stōaticus est catarrus in sto pp illū
qd ipe pprehendit ex hu. malis effusis ad ipm ex
corpe: q corrumpunt cibū qvis sit bone substan
tie: et sit necessariū ei expeller ipsū vomitu et de
ponere ipz. Et si fuerit pa supior fortior non ex
peller ipsū et non educet vomitu: imo cu solone
ventris. Et qnz non sit solo illoz humoaz ppter
ea q ipsi corrumpant cibū et cogant stōz ad expel
lendu ipsū: imo est in ipso virtus qua abhorret
stōacus: q expellit ipsū et qd est cu ipo aut est i
ipomet virtus soluua aut lubricatiua aut incisi
ua abrasiva sicut facit multitudo cholericæ materi
ei effusionis ad os sto et fit illud ca fluxus ventris
stōatici. Et qnz sit pp ventositatē et inflationez q
oriuntur et corrumpit digō et accidit illud quod
dixim? Et qnz sit lubricitas non pp aliud nisi p
pter illud qd comedit ex debilitate retentive: aut
pmisto corruptente: imo in comesto prius ppter
qltatem suaz: imo pp quatitate. Ip m. n. qm ml
tiplicatur vinct virtutem retentiuam et egredit si
cut intrant. Et qnz sit ppter ea q corrumpitur.
aut pp multitudinem sui aut pp suam putatē
sicut sciuiti: aut pp malitiaz luordins: deinde
pp artificiu. Et qnz est solutio ventris stōatica p
pt dolores existentes in sto: aut in eo qd ei vici
nat: q accidit debilitas virtutis retentive in ipso
et dolores illi in ipso sunt a ventositatē et ab apa
tib? et a malitia pplexionis diuerse et totū illud ē
in ipo aut venit ad ipsū ex eo qd ipsi vicinat.
In facto aut ab intestinis dicamus in pms illud q
fit ex intestinis. v. supiorib? et dicamus q flux?
factus ex eis: aut est cu exoriatione. aut est sine
exoriatione. Et exoriatio est dolor abrasionis
ex supficie intestinoz intrinseca. Et illud abradens
aut est mō cholericæ: aut sanguinea acuta: aut vi
rulenta: aut saniosa: aut seculenta. Et pcedit ab ip
sis intestinis: aut ab eis que supra ipa et puenit ad
intestina. Et epicus est huius generis: et iam prete
rige pmo nī in ipso subtiliter perscrutatus. Et apo
stemosus sanior est q epaticus: et ille qui ē ex d
bilitate est susceptibilior curationis. Et exoriatio
et solutio ventris est splenetica et sellia et epatica

et illa que est ab ylceribus in stō et meris: omnia
sunt ppter illud a quo procedit mā ad intestina.
S; nī fmo non est nūc de illo: imo in illo qd ē ab
ipsis intestinis. Et illud aut est propter aposte-
ma in intestinis: aut ppter mordicationē cholericam
aut san. effusū ex epate vehementis caliditatis: aut
pcessionē vene i supiorib; aut inferioribus: aut
ppter medicinam solutivā vulnerantē intestina: si-
cut pulpa colloquintide: aut ex cholera et ylcerib;
cū putrefactione et corrosione: aut ylceribus sine
putrefactione et corrosione: aut ylceribus mun-
dis: aut ylcerib; sordidis. Et ipsa aut sūt in intes-
tis grossis et sunt magis salua: aut in intestis gēili-
b; et sunt prauiora et ppe cadentia in icuino. Vir-
enim q non sanet ylcus eius nedū q a ruptura su-
a ppter multitudinē ylenaz eius et magnitudinē eaz
et subtilitatem corpis eius et cursum cholē pure
ad ipsū ex felle ppter pmissionem: et qm maxima ē
malitia nocuenti eius ppea q pxiū est mēbro
igali qd est ep: nam non est ex intestinis aliquod
ppinquius ei q icuinum. Et medicina etiam non
stat sup ipsū: imo lubricando recedit ab eo. Et ul-
cera quide; fiunt ex excoiatione fecis. Et ex acui-
tate cholē aut salsedine hūioris aut yehementia fi-
xionis viscositatis que cum eradicatur vulnerat:
aut ppter eruptionē apostemat uz et reliqs eūones
diuersas nocentes p suū exitum. Et quecunq; ex-
coiatio melancholica est eueniens secūdu; seruam
inceptionis est mortalis: qm sūt canceruz putrefa-
ctum. Et illa que est in fine febrim est mortalis
valde: qm non fiat adhuc solutio melancholica et
ppe illa que ebullit sup terrā et h; odorem aceto-
sū. Et qm sit virtus fortis adhuc et qm sit in
sanitate etiam: temē hīs hanc spetiem melancholi-
ca non sanat. Mū aut nō est ei h; ppietas et non ē
bulit neq; h; odorem acetosū: tunc est supstitas
melancholica quam expellit nā et spāt cum ea sa-
nitas qm. Et ylcus quid; quandoq; generatur suc-
cessione apatis et sit a re inobediente aut abrasio-
ne aut cibo duro excoiante suo incessu. Et qm sit
ab hūioribus qui solutione educti fuerunt: deinde
ylerauerunt. Et tē minus quide; temporis gene-
rationis ylcis a fluxu cholērico est due eboma-
de. Et a baurachio est mentis et a melancholico ē
qdragesim; dies vsq; ad plm illius. Et multoti-
ens quid; pforant intestina habentis ylcera et mo-
ritur fm plm. Et qm sunt quidaz fortis et labo-
rant aliquo tempore et aggat sex in ventre eoz
et sunt quasi hydropici: deinde moriunt. Secūdu;
plurimū vō qm ylc; ad hoc puenit vt egrediat
de substantia intestinoz aliquid qūitate; hīs pdu-
cit ad putrefactionē et ad casū virtutis cū pmuta-
te stōi et ad mortē. Quomō. n. non qm pforant et
pprie intestina supiora. Et iam dixerūt quidaz q
pforata sunt quedaz intestina inferiora: deinde p-
forata sunt almirach et venter ppter apā accidens in
eis in directo foraminis et pmutans illi putrefa-
ctioni et nocumento et pforatus est venter etiaz il-
lic et egrediebatur stēcus ex eo et vixit: hō et hoc
qm sit in sūma possibilium est tū de possibilib;
longinquis. Et longinquis eo est vt uiuat et sex ef-
fundat ad spatium ventris. Dixerunt quidā qm a-
cidit vt pforant intestinum et venter indirecto ie-

iuni non sedat dolor et non figit aliquid in stō et a-
refit habens illud et apitur venter eius et mori-
tur. Et spēs excoiationis sunt. y. sanguinea et
yirulenta et saniosa et curathia et mucosa et corti-
calis. Et saniosa est salua et succurrit ei: et mul-
totiens sit ex egritudinib; acutis et febrib; acutē-
tibus et tertianis. Et multotiens ē eis crisis. Et
saniosa quū incipit primitiue aut est causa eius
eruptio dubellati et apatū in yiscerib; quaz expel-
lit nā ad intestina etiam est magis incolūis. Et ista
pa non est vere stōatica et multotiens nocet stō et
facit accideri in ipo corruptionē in fine rei. Et mul-
totiens seq; ipaz fluxus ventris saniosus et non re-
tinet et est plurimū illius pus saniosū et qm admi-
scetur ei sanguis. Mō si illud nō est ca eius et nō
est in mēbris ieriorib; apā maturz quod erumpat
tunc sit ex pie cancri putrefacti in intestinis et non
est sanitas ppter multitudinē eius qd pūngit et p-
uitatem eius quod inuenit de qete ppter difficulta-
tem egritudinis in se ipsa. Virulenta aut aut est
a liquefactione: aut a resudatōe apatis existētis in
yia maturatiōis et plm ipius nō est cū stōatica.
Sanguinea aut alia est eueniens subito et alia est
eueniens paulatim. Et pme quid; ca est aptio ye-
naz et secūde i solo singularis: et quū nō associat
ei dolor aliquis tunc non sit ex apatibus: imo ex i-
b; alijs et ppe quū associantur cū illo signa alia.
Et qm sit ex intestinis etiam sine dolor quū est
fm ientam aptionis orificioz yenez eoz sine ca
alia et est incolūior. Et quū fuerit hyems sicca sep-
tentrionalis: deinde successerit ei ver pluuiosum
meridionale et estas pluuiosa multiplicabit fluxus
san. ex ventre. Et silr qm hyems est austria et ver
boreale pauce pluuię et ppe in corporib; hu. et
corporib; muliez. Et qm venit estas post ver bo-
reale et hyemē austrina multiplicantur solo ven-
tris et excoiatio et ē ca eoz multitudo catarroz.
Et qm multiplicatur fluxus san. p ventrem in re-
gionibus meridionalib; et cū exufflationib; au-
strinoz et multitudine pluuię: ppea quia mouent
materias et mollifican poros et ppe post catarrhos
salios. Fluxus aut san. p ventrē qui est post solo-
nem choerica et excoiationē cholērica et est cum
dolor est malus et ppe qm pcedit alcurathi: deinde
venit sanguis pur; illud enim figit q est sup corp;
intestinoz. Alcurathi vō est ab aliqua abrasio-
ne tunice intestinoz. Sed mucosa est ppter hūidita-
tem grossā. Et qm accidit fluxus ventris mucos;
in febribus ppolitis. Et speties febrim quā dicam
in suo ca; in febrib; pestilentialib; et plm qdem
sit in pestilentialib; et est spumol;. Corticalis
aut qm sit ab ylcerib; stōi et egreditur cū solone
ventris sed non ē illic excoiatio. Et qm est cū ex-
coiatiōe est ab ipsis tunicis intestinoz. Et figit q
sit de grossis semp ppter grossitudinem et in plrib;
p maiorem. Et q sit de subtilib; p ptriūm. Et
cortices isti egrediuntur apud eleuationē ad ascel-
la et ē plmū exitus eoz quū sit clister lotiuuz.
Inquit. Hip. Solo ventris grossa melacholica nō
sanat. Dixit. Hip. quū est cūo similis aq; deinde
sit similis ynguēto est mala. Et quaz accidit post
hydropisum solo ventris eueniens ab apate epis q
est mala et ego sanguinolenta tunc solone educitur

aquositas et non abscondit. Inquit omnis fluxus ventris post egritudinem subito est malus signum mortem propinquum. **I**nquit. Et quoniam sit cum hydropisi ego sanguinolenta que non absconditur et neque sanat quoniam non solutione educit aquositas: imo solutione educit illud quod debilitat corpus. Et quoniam producant excoriatio et ulceratio intestino ad hydropisum. Et si aliquis habet cum punctura spasmodum et vomitum et singultus et perturbationem rationis signum mortem. Et in li. Hipp. quod habet dysenteriam et apparet post aurem eius sinistra res nigra similis herbo et accidit cum hoc sitis vehementer moritur in .xx. et non tardat et non exsistit. Illa autem que sit ab intestinis absque excoriatione et absque ea eorum que sunt super ea promittit lubricitatem stercis in causis. Sed que facta est a corporibus ulcerum in eis plus quam ea que est in stercore: imo quasi non est nisi in eis. **S**i autem fuerint eradicabiles et mala faciens eas non cessauerit curre perducit illud ad excoriationem sanguineam perculdubio et ad fluxum sanum per ventres forte et promittit ei in ea promittentia virtutis medicine solutione ad officia venarum que sunt in eis et superficie eorum et facit solone. Et illa que sit a debilitate intestino et stomachi nominat mala ventris et plura causa in hoc est debilitas et vlcera et corpora eorum. Et quoniam accidit ut exaleatur aliquid habet sanum effusi in ventrem. Et significat illud frigus extremitatum subito et festie et inflatio ventris et casus pulsus et puentio ad si copit. De ea autem que est ab intestino recto et est intestinum sextum alia est que est cum dolore et nominatur zabir et est dolor extensus et abrasus in intestino recto et alia est que est sine dolore. Et ea zabir: aut est aqua calida ex quo currit aliquid: aut aqua durum: aut mollificatio lacerti: quoniam egreditur cum eo aqua: aut tensio ex qua accidit spasmodus: quoniam prohibetur lacertus reuertitur in pie ani ab opatione sua: aut supfluitas salis: aut baurachia: aut chimus gressus: aut cholera ingreditur: aut frigus adueniens mebro: aut longitudo sessionis super duos: aut gressitudo eius quod egreditur de fece et durities ei: aut hemorroides: aut fistula: aut ragadia: aut rugius: aut corrosio: aut guttas sensata. Et plura quid sit ex his mucoso et postquam fuerit mucosus sit duratibus: deinde puncta sanum. Et quoniam egreditur cum zabir aliquid quod est sicut caro habet quod dixerunt quidam sed hoc elongavit illud. Et zabir quid plura accidit habentibus phlegma putridum: nam putrefactio eius relinquit vestigia in intestino recto apud incesione suam di hora. Amplius est viscosum attherens nocivum. Et quoniam cogitat eger quod in ano suo sit sal puluerizat per bauracitatem eius. Et zabir facilius est illud quod non succedit dysenterie: aut generat a dysenteria. Et quoniam accidit ut spasmet anus et rectum: aut tendat: quoniam accidit lacerto ut non frineat illud quod venit ad eum sicut accidit ei ut spasmet et non potest facere descendere quod supra ipsum est ad eum. Illa autem que sit ab ano sine dolore est sanum non aliud. Et plura eius est secundum semitam quam non expellit supfluitates ex corpore. Et coadunat ipsum in corpore causa supfluitatum ciborum et frenio cursus: aut incisio membri: aut dimissio exercitij: aut aliqua que dicitur in locis suis. Et iste non oportet ut frineat nisi timeat casus pulsus et virtutis. Iste ergo sunt species cursus intestinalis in

testino sex. factus autem a toto corpore: aut est habitus crisis: aut fortitudinem virtutis expulsiue: aut finem semita casus virtutis reuertive sicut accidit timet quod statim supueniat et habent phibitum in fine vite sue aut habet semita liquefactionis et incipit subtilis: deinde sit turbida et sit fortis fames et cadit vire et accidit febres: et quoniam accidunt nausea et difficultas vrine et ventositas et rugius et tenebrositas coloris et frigus extremitatum et exicatio lingue. **A**ut finem semitam puerionis humorum ad corruptionem per febres malas et vena nocentia. Aut habet semita expulsiue replens vehementia per illud quod scia ex omissione cionis: aut retentione cursus pluct: aut abscessione membri: aut omissione exercitij: aut paucitate solonia ex corpore et reliquis que sciuit. Aut per oppositionem nauseatiue satietatis plume in vici habet plura et dicit secundum semitam egritudinis acue et est de suma colirice passionis: aut finem semitam perhibitionis nutrimenti per oppilationes in venis et alijs. **C**olirica autem passio est motus materierum corruptarum non digarum ad separationem ex via intestinali deum ad ipsum a corpore finem acuitate et laborem expulsiue: cibi namque quoniam non digerunt valde puerunt in humores non puenientes corpori et mouet nata ad expellendum eos a corpore quoniam guent super ipsum ex plura cum speciebus videtur cholera et aquosi et eruginosi quoniam: et speciebus fluxus ventris. Et illa colirica passio est causa corruptio cibi incolior est ea est frequentia corruptionis post corruptionem. Et colirica quid passio mala incipit in primis cum lenitate: deinde accidunt dolor et punctura in ventre et intestinis et volatur et ascendit ad stercora per multitudinem eius quod nocet ei ex humoribus acutis venientibus ad ipsum. Et finem plura sunt fluxus ventris et vomitus simul. Quod ergo expellunt mundificant humores corporis per illud quod scia ex causis. **I**ncipit ergo cum fluxu ventris cholirico: deinde aquoso puro molli fetido: deinde quoniam producit ad fluxum ventris qui est sicut lotura carnis recentis habentem odorem pinguedinis et ad curatibus: deinde producit ad mollificationem pulvis et spasmodum et sudorem frigidum et ad mortem. Et in habentibus quidem coliricam passionem multiplicatur sitis: et quotiens bibunt aqua calefit in stercora eorum et euomunt eam. Et tollat sitis perferit eis. Et multotiens accidit eis destructio pulvis finem semitam perhibitionis et lesionis per causas accidentium sequentium malignorum. **Q**uod ergo quiescit accidentia sunt pulvis. Et ille qui peruenit est incurrit coliricam passionem non habet ex ea timorem sicut ille qui non assuetus est ea: et est infanibus plus. Et colirice quid passiones plura non accidunt nisi in estate: et autumno per debilitatem digonem in vrisque: et miorat in hyeme et vere. Et quoniam multiplicatur euentus colirice passionis ex potu aqua frigida in ieiunio sequente cibum grossum precipue in mestionem gnozin pince. **E**t chrysolila et melonca sunt ex eis que promouet coliricam passionem. Et multotiens quidem stringit colirica passio et declinat mala subito ad membra vrine: et accidit ardor vrine. fluxus autem ventris eueniens per prohibitionem penetrationis cibi est oppilatus. Et ille qui nominat fluxus ventris factus cum piodia. Et illud est quoniam vena oppilata repleatur in tempore noto visquo euacuent: deinde

esse reducendo et in eo qui est inter vtriusque dispositio
sicut sana. Et plim quod est inter proximios est. xx.
dies. Et quod antecedit aut tardatur propter illud quod
scitur de causis. Factum autem propter cibum iam semel di-
ximus in hoc. Quod non est malum si ueremur illud
et ad idem velociter. Dicam igitur quod factus ex ci-
bis aut est propter eorum puritatem: quod corrumpunt in
stomacho ignito sicut sciimus. Et non incipit eos nisi aut propter
gustum eorum etiam: quod descendit aut propter eorum
mordicationem sicut cepe: aut propter virtutem veneno-
sam sicut in fuscis: aut propter velocitatem purioris
ad corruptionem sicut lac: aut propter vehementiam sub-
sistit eorum. quod refutat et non retinetur apud por-
tamentum: aut propter ipsorum humiditatem et eorum viscosita-
tem: quod lubricat: aut propter multitudinem motus super
eos: aut propter multitudinem potus aque post ipsos: quod
subito deponit eos et lubricare eos facit: aut propter
multitudinem eius quod repit de humoribus lubri-
cantibus sicut phlegmate et abstergentibus sicut cho-
lera: aut quia est cibus perturbatus et est illic qui est
plurime quantitatis et pauci nutrimenti sicut sunt o-
lera: aut propter ordinem necessario facientem lubricatio-
nem sicut promissio cibi lenis facilis digestionis lubricitan-
tis et postremis cibi stiptici pressurati. Cuius po-
stremitas eius qui est velocis purioris: quod cor-
rumpit et corrumpit quod sub eo est et vocat nam
ad expellendum. factus autem propter aerem circumdantem est
quod aer continens calidus resoluunt: quod exsiccat et frig-
aggrat: quod stringit et auster et multitudo pluvia-
rum et regiones meridionales solvant ventrem. Et
quod est venositas causa fluxus ventris per id quod cor-
rumpit de digere et mouet de cibo. Inquit. Hippo-
crates accidit diaria plima per altheca intelligit illos
qui non possunt perferre the: et causa in hoc est quod hu-
miditas distat super membra ipsorum nervosa et super stoma-
chum cum puritate cerebro eorum: aut propter cerebrum
et alium. At isti etiam oportet vt soluantur cum facilitate
Inquit. Hippo. qui est in pueritia lenis nate aut dur-
est apud senectutem econtrario: sed qui est lenis
nate semper in adolescentia non puenit et in senectu-
te assiduo eius. At ois fluxus ventris qui fit post
egritudinem vehementer accidens subito est signo
mortis: quod signum corruptionis subita. Dicitur inter il-
lum qui ex illo lubricatus est et inter stoma-
chum tatez signum digere pauca que est in cibo: quod signum
dit a stoma-
chum non morat in intestinis imo pcedit ad ex-
itum. Si vero causa est vlcus signum ipsum exco-
ratio et illud quod egreditur de significationibus vlcum. Et
si est phlegma viscosum signum ipsum etiam phlegma quod
egreditur cum eo et ventositas et rugitus in ven-
tre cum quo sentitur lubricitas rei quantitas. Et in vl-
ceribus per dolo-
rem sub loco stoma-
chi si fuerit lubri-
tas non ab vlcere neque a phlegmate: imo propter
malitiam purioris significabit illud puritas exitus si-
gnorum vlcum et phlegmatis. Et singultus cum acci-
dit habentibus fluxum ventris et propter habentibus za-
hir est significatio mala signum siccitatem facientem
arefactionem. Et qui cibatur hunc ventrem debilem et
non addit pul-
sationem cures cum. At hunc ventrem
morit paulatim cum casu pul-
sationis eius et fit vniculof
aut foricans et est cum hoc vniu-
et intelligit: de-
struit pulsus eius ipso vniu-
deinde morit. Et
Et scias quod ille qui egerit species diuersas. scilicet cholericis

et spumosi et species pingues et non debilitat non
oportet vt ipsi stringas et poucas ipsi per illud ad egri-
tudines difficiles et egritudines malas fraudulentas

De signis La. iii.

Dicitur quod quod fuerit uria i febris cholericis
alba cum incoluitate signorum infusione ro-
nis et defectu sorda et simili: tunc caue
exco-
rationem intestinoz. Amplius dicitur inter cere-
brale et stoma-
chum est quod stoma-
chus ordine non habet
horas per se ipsi in quibus crescat: imo est secundum regi-
men: nam si digestus est debilis egreditur sine dige-
ne. Et si sunt retentia et expulsa simul debilis
egreditur velociter. Et non egreditur plim subito:
imo frequenter eleuatur paulatim et plim est ex
frigor. Et si est debilitas in non digestus egreditur
quod egreditur non puritas digere tota: imo egreditur
hunc digere quandoque tempus more in stoma-
cho. Et cum
illo qui est a lubricitate humorales egrediuntur hu-
miditates: et cum illo quod qui fit a lubricitate vlc-
rosa: aut bothoria sunt signum vlcum stoma-
chi ex vomitu
corticali et bothor in ore et dolor. Et Hippo. quidem
iam dixit illis qui intestinoz lubricitate hunc vom-
itus est malus et hoc indicium occulta habet causam. Et
bralis aut plim est post somnum longum et est per-
uas proximios et cum eo sunt signa catarroz et corru-
ptionis cerebri. Et in li. algarab. Quod apparet in lu-
bricitate intestinoz super costas aliquid sile ciceri et
puocatur uria et multiplicat morit eger in ipsa ho-
ra. Epici vero signum iam diximus in causa egritudinis epi-
tis. Et si est eius qui fit ex melaraica. Cuius aut
splenetici est melancholicum et iam diximus in causa suo.
In seculento autem iam diximus quid in illo sit de si-
gnis malis et saluis et distingimus ipsi ab epico. Et
illud per id quod scitur est quod est apud doloris eius et di-
spones ipsius egredientes a nam in causa egritudinum
splenis et in hoc ipso et quod dicte sunt expulsi-
ones e-
patice. Intestinalis autem qui sanguineus est et qui non
sanguineus signum dolor intestinoz et punctura: et di-
uerificatur ab epico per illud quod scis ex hoc quod ille
est plus et habet proximios et vices et omnia proxim-
est deterior illo qui est ante ipsi et manifestior et ei
nocumtum in superioribus corporis est vehementi et
signum corruptionis epici cum eo sunt magis appetitia.
Et scias quod dispositio doloris et puncture et alcurathi
est maius ad quod reddit. Scias igitur quod quod inuenit quod est
ex intestinis perculdubio licet cum ei puritate quod
fit etiam ex intestinis. et exco-
rationem et fluxum san-
guinis puri ab intestinis signum etiam dolor et puritas.
Et quod est fluxus san-
guinis ab aptione venarum et est cum
eo exco-
ratio cum exulcerato fit. Et quod est exulce-
ratio in primis: deinde sequitur ipsi fluxus san-
guinis. Et signum quod ipse est intestinalis alcurathi et abrasio.
Et quod est vlcus eradicabile adhuc: quod non apparet al-
curathi nisi post hora sed est lubricitas dolorosa in
loco noto et est quantitas eius quod egreditur pau-
ca et continuata et longi temporis: et exitus corticiz
in fluxu sine exco-
ratione signum quod est in stoma-
cho. In eo
quod sequitur ipsi et signum ipsi dolor stoma-
chi et illud quod
scitur in suo causa. Et scias quod alcurathi et exco-
ratio sunt due significationes ultime ad signa vlcera
et quod sunt cum hoc fetidi odoris signum corrosione et si
sunt cum illo fetore melancholice timeat quod sit cancer

Et scitur loc⁹ vlcera: aut lesionis per exitu san. ex
eis. At ex loco doloris vtz sit supra aut sub eo et
ex eo qd est supra dolorē: nā dolor gēiliū est ve
hemens pūmunicans mēbris supiorib⁹. At ex corti
cibus an sint subiles aut grossi: qm grossi semper
sunt a grossis et subiles s3 plim a subtilib⁹: et ma
gni sunt s3 plim ex grossis et pui sunt ex gēilibus
et ex pūmissione qm vhemēs pūmissio cū eo qd egē
dū sūgt qd vlcus est in supiorib⁹. et sepatū ab ea si
gē qd ipz est in inferiorib⁹ et multotiens sit in illo
qui est in inferiorib⁹ et in ano vt sanguis ei⁹ egre
diatur ante egōez. At ex tempe qd est inter dolo
rē et ascillationē: qm si est tēp⁹ pūxū tunc est in gē
cilibus. At ex dispōne ei⁹ qd ipz associat ex egōez:
qm si ē chiloū aut simile aque carnis tunc est in gē
cilib⁹. At ex fetor qm illud qd descendit ex gēili
bus est magis fetidū. et ex dolor: qm dolor eoz
est vhemēti⁹. At ex san. qui qnz egredit⁹: qm est
in gēcilib⁹ lauati⁹ nō pūmissus cū ipo stercor⁹. At
scias qd qn egritudo est vlcus et ē chronica et illi
qd egredit⁹ est qūitas amplius nō est dolor sēfatus
tunc vlc⁹ est plime sordis. At dīa quid inter vl
cus sordidū et corrosiuū: ē qm corrosiuū est ve
hemētis doloris et qd egredit⁹ ex eo ē vhemēti⁹
fetoris et est dēline ad nigredinē et mū⁹ et ex sor
dido est virulentū aquosū et est dēline ad albedi
nē et est gūis odoris: et qn egredit⁹ post alcurathi
san. plim⁹ sūgt qd vlcus pūndatur et egritudo sit
fortis et sūit illū qd ē si facit iestiorū et pūit ad
ptē iestioz et mltoties sūit p⁹ apata qd pūit nlcā
et sūit p⁹ doloris eoz et reliq⁹ que dīcta sūit d⁹ si
gnis s3 qd ipa sunt apata. At multotiens quid sūit
vlcera pūit cās alias ex eis que dīxim⁹. Qd si ex
coriatio ē pūit aptione venaz pūit eaz cūo san.
pūi cui est pūmissio quedā. At qnz est cū ea dolor
et qnz nō est cū ea dolor. At qnz sunt cū ea piodi
sicut sit etiaz in ea que non accidit ex iestimis et a
tecedūt ea sūgt replōis. At si fuerit ab hemorroī
dib⁹ et fbus canerōsis in supioribus iestimis
putrida erit et cum ea erit sanguis niger et fiet pau
latim pūina secundum iplone corpis et eius cūo
nē. At si fuerit ab hūorib⁹ salsis et baurachis: aut
grossis viscosis sūgt eam cūo eaz pūdens et eūē
tus venositas et rugitus et pūatio tūcture in e
gōne et illud qd sentitur de re eradica ex loco et
erit dolor. q. inseparabilis qui nō pūmutatur ad ho
rā et sentitur cū ea. q. gūedo et admiscetur alcu
rathi pblegma. At si fuerit a cholera exoriatio e
ius sūgt eam cūo ipius pūdens et pūmissio alcura
thi si fuerit aut egōne corruptionis tūcture eius.
At sūlt melancholia malā et salus sūgt pūssio il
li⁹ ordinis melancholie. Et pūmissio ad illud qd
egreditur acetosa in ordine bulliens sup terram:
aut seculenta nūg non acetosa in odor n3 bulliens
sup terrā: et est cū ea pūbatio vhemēs et qnz per
ducit ad sūcopiz. At scias qd si cā dysenterie ē sūa
ad hūc et egreditur cū alcurathi verbi grā cholera
aut melancholia: aut san. calid⁹: aut pblegma pū
tridū: aut vitreū: aut sterc⁹ sūcū tunc egritudo est
in vīa ad dūitionis pūit inseparabilitatē causē. Qd si
abscondit illud et imaneant alcurathi et abrasio et
similia tunc cā iam absclsa est et imansit causatum
et ipso pūueniens ab ea: qd oz vt tu intendas ipm

solū cū curatiōe. At signū fluxus stōatici sanguinei
est qd facit seq⁹ exoriationē dolorosā: aut fluxū fre
quentem: deinde destruit cū eo appetit⁹ et subvū
tur aīa et pūducit ad abrasionē et alcurathi et inter
ficit multotiens. **F**actus aut subito sine dolore
plimo et abs⁹ nocumento sequente ipz in appetitu
et alīs est saluus et si est a grossitudine fecis signi
ficabit ipz dispō fecis et eius euentus cū incisione
fecis sup ipz et sedatio doloris: qū lenitas adest na
te. At multotiens egredit⁹ succ⁹ sepatus a fece qm
ingrossat et alleniat⁹ pūi cām que exicat ipam et
exultat qd sit flux⁹: qd retinet et i ipo est mors.
At signū illius est vt nō sit aliquid eius quz lenitas
est nate et sepat⁹ fecis et vt antecedit sex: deinde
egredit⁹ post illud fecis pūz. S3 dūitū illa qd est an
te ipz et plim ipius egredit⁹ ante fecē que exoriat.
Dīa aut que est inter illū qui lubricatus est et in
ter lubricitates stōi sūgt dīgō pūa existens in cibo:
et qn descendit a stō nō morat⁹ in iestimis: imo p
cedit ad exitū. Si aut cā eius sint vlcera sūgt ipm
exoriatio cū eo qd egredit⁹ de sūgtiomb⁹ vlcēz.
At si est illic pblegma viscosū sūgt ipz etiaz pble
gma qd egredit⁹ cū eo et venositas et rugitus.
At i pblatio sentit⁹ lubricitas rei gūantis. Et dīce
roso sentitur dolor sub loco stōi. At si est lubrici
tas non ab vlcibus sūgt a pblegmate: imo pūi
malitiaz pūlonis significat illud pūatio exitus si
gnoz vlcēz et pblegmatis. Appūlat⁹ aut et lique
factiū sūgt cursus in se ipis et denudatō significa
tionū necessariū facientū fluxū sup ea et inflammatō
corpis et caliditas eius et cōmitantia febris minu
te et diuersitas coloris et essentie et fetor odoris.
Qui g⁹ ē ex liquefactiōe virulentus aquosus. Et
qui est ex liquefactiōe adipis est virulentus gros
sus sicut in vlcibus cū pinguedine et color diuer
so: deinde sit ei⁹ essentia adipis abs⁹ diuersitate in
substantia sua neq⁹ in essentia sua. At similis est di
spō liq⁹factionis carnis rubee nisi qz pūat pinguedi
ne et ē postremū eius seculenti coloris. factū vō a
supfluitate et iplone quaz nā expellit ex corpe pū
illud qd dictū est de causis attrahentib⁹ supfluita
tes et replōne sūgt causē. At qnz significant ipm
qd eūatum est sanguis purus mūdus cū multitudi
ne sine dolor: et nō facit sequi mollificationem et
debilitatē et h3 pūissimos. Alzahir aut diuisiones
sūgt illud qd egredit⁹ ex eo qd vī. At causē sūgt
ex frigore adueniente aut ex sessione sū dūz: aut
ex hemorroīdib⁹ et ragadīs et alīs et qd pūessit.
ex fluxu et exoriatione: aut nō pūcessit. **E**t si
cut errant quidam in ipo si fuerit illic sex reten
ta ledens et dolorē faciens et mittens succū exili
mantes qd est cursus zabir. Similiter errat qū qnz
egredit⁹ curathi sic pblegma et exultat qd sit zabir
pblegmaticū nō oz g⁹ vt decipiaris in hoc: imo oz
vt attendas causam ex dī pre s3 qd scīuisti. At dīa
ī vlcera ei⁹ et vlcera iestioz qd sūit sū ipz ē qm i
illo qd sūit ex regio est fetor: aut non est in eo fe
tor. **E**t qn accidit habentib⁹ vlcera iestiorū
et hūit⁹ fluxū san. ut coagulū sū. i nētre eoz scias
sūgt qd dīxim⁹ in cā. hūit⁹ egritudinis ex inflatione
ventris et frigori⁹ extremitatū subito et ex casu v
tutis et pull⁹. Qū g⁹ accidit illud tunc scias qd qū
egō nūg facta ab aduisione tendit ad viriditātē iūc

iam nā incipit succurre: q̄ sit viridis: de id citra post stat. Et scias q̄ q̄z egerunt res plures nūero et existimat quidam q̄ sit curathi p̄p̄t ap̄a et vlc̄e intestinoz et illud nō est nisi cū puncta: illud ḡo non est curathi: imo supfluitates hūoris. Et scias q̄ si quis h̄z fluxū ventris et stringit et ip̄e remanet h̄z dispōne suaz et nō aduenit ei fortitudo sua tunc causa in hoc est q̄ corpus eius nō recipit cibuz. Et scias q̄ in illo qui ascellat in die plusq̄ in nocte amo accidit ei vt ascellet quotiens sumperit appetit̄ tus eius in die. La est debilitas stōi eius. Et qum in nocte est plus tunc ca est debilitas ep̄is et q̄ remittit cibū. Et scias q̄ multotiens succedit ascellationi p hoc q̄ ip̄a extrahit subtile et dimittit ip̄isū colerica vehem̄s.

De cura fluxus ventris absolute. La^m. iiii.

Dico in p̄mis q̄ p̄z vt inuenit se medici cū eo qd̄ d̄r in ea. supfluitatus fluxus ventris ex medicinis ebibitis et legant illud in ca^o cum hoc ca^o. Amplius dico q̄ fluxus ventris phibet inq̄tū est fluxus cū stipticitatem facientib⁹ et ingrossantibus māo et facientibus glutinationē. Et q̄z necessaria sunt narcotica. Et itez q̄z curatur fluxus ventris cū diureticis et sudorez facientib⁹ et dilatantib⁹ poros et vomiū facientib⁹ oia nāq̄ hec mouent māz ad p̄trariāz p̄t fluxus ventris. Qd̄ si misceat fluxui ventris caliditas ponant cū eis infrigidantia: aut eligant ex eis infrigidantia in q̄b⁹ sit stipticitas et admistret dilatantia poros et sudorez facientia corpi exteriori. Si aut̄ ei admisceat frigus ponant cū eis calefacientia et eligantur ex eis calefacientia in quib⁹ sit stipticitas. Et tūc sunt pl̄im necessaria calefacientia: qū digesta est debilis: et qū est oppilatio ex hu. viscolis et iuuant se cū eo qd̄ d̄r in ca^o debilitatis digōnis et tunc pl̄im sūt necessaria infrigidantia: qū rēmita est debilis. Et caliditas q̄z adiuuat ad retinēdā nāz p hoc q̄ facit penetrat cibū vclōit et p hoc q̄ p̄uocatione facit et facit sudat: et q̄z facit vinū puz antiquū hoc. Q̄z. n. ille qui h̄z fluxus ventris bibit vasa terrea plena hui⁹ mōi vino. f. y nū post aliud ita vt sit semp̄ ebrius. q. et itinet nā eua. Et scias q̄ dormit est ex t̄b⁹ magis iuuatiuis ei qui h̄z fluxū ventris. Et qū fuerit cū fluxu ventris tussis dimittat illud in quo est acetositas vehemens et stipticitas et sit p̄tē⁹ eis in quib⁹ non est illud ex cibariis et abis: ḡo eligat s̄ra et facientia glutinationē. Et illud in eo qd̄ est dūz et in eo ē p̄fartatio corpi eius qui cibatur eo sicut sunt alfauch. et nocet eis om̄e qd̄ liquidū est ex sorbitionib⁹ et iurib⁹. Et scias q̄ alrobud dulcia multotiens nocent p̄mouendo situm. Et ex retinentib⁹ fluxū ventris sunt balneū et fricatio p hoc q̄ dilatāt poros. Et multotiens attrahit mā ad exteriora corporis ex vncionib⁹ et fricatioib⁹. Et ex eis sunt olea cala sicut oleū anetium et similia. Et ex retinentib⁹ fluxū ventris est positiō ventosaz sup ventres: iam. n. exp̄tū est q̄ ventose posite sup ventrem eoz qui h̄nt fluxū ventris et exoriationem qū dimittunt q̄tuor horis restringunt. Et nos iaz exp̄tū sum⁹ illud. Et ex retinentib⁹ fluxū ventris sūt epla s̄rposita stō et iustitia facta et excalefacientib⁹ stipticis et ex infrigidantib⁹ stipticis secūdū ne

cessitate. Et ex retinentibus fluxū ventris: qū causa eius est humor effus⁹ ad stōz et intestina et facies descendit cibū et soluens ip̄z et eūans eum et cui⁹ eūoni adberet vt sequat eum hūiores est: qm̄ quz sūnt ill⁹ et eūat alleuiatus est moq̄ r̄gimis. Qū q̄z administras medicinas tunc incipe cū singularib⁹: si vō non velent: tunc tende ad p̄posita. Et restrictive quidez aut sunt exiccative desiccative: aut p̄stipative aut infrigidative inspissative aut glutinative oppilantes poros ex quib⁹ emat. Et medicinē singulares s̄re absolute: aut h̄z virtutez retenti uam sunt sicut balauit̄e et galle et acatia et rose et gūm arabicū et lutum sigillatū et lutū armenū et hypoquistidos et spodiū et p̄p̄e assatū et p̄p̄ie p̄ditum cū canfora et fructus tamarisci et ḡna gnatōz et sumach et almirberis et reub. et semē acetole et semen portul. et coriandrū et semen arnoglosse et succ⁹ barbe hircine et semen rose bonū et fructus mori imatū ad exoriationē et succi stiptici exiccantū et ip̄oz rob. Et succi portulace bibat. 3. i. et p̄fert. Et lac acetosū decoctū i quo butyrū penitus non ē. Et medicinē quid̄ singulares calide et sicce sunt sicut cyminiū assatū et ameos et anisū assatū et cortices turis et myrrha et storax sicca et aldar sitaban et sicut laudanū ip̄m de quo in potu d̄t pondus. 3. ii. cū decocto et caseus vetus assatus qui accipiat sicut est: aut decoctur in succo stiptico leo facit situm. Et mel⁹ r̄gimū ip̄ius est vt abluatur cū aqua et sale aliquotiens. aut decoquat bene vt egrediat sal eius deinde exiccat. Tunc enim. 3. i. eius stringit et est fortior d̄i re. Et ad pueros quid̄ q̄z exoriat nux et exoricata teritur et dat cū zuccaro frizo et aqua s̄ra quantitas auellane ynius. Et atrim̄ta et coagula p̄stipative sunt. Et de coagulo quid̄ h̄z q̄z datur in potu infanti pond⁹ quare. 3. i. in aq̄ s̄ra et magno supra illud v̄z ad pond⁹. 3. i. Et etiam ex coagulo leporis: nāz ip̄z retinet ventrē statim. Et oz vt incipiat qui ad potandū dat coagula a danich. i. si vō non p̄fert ad dat ex eo v̄z ad illud quod non p̄raseat in ponder⁹. 3. i. Et caseus quid̄ v̄eus ē r̄gimē preteritū est quz ex eo dat in potu. 3. i. est minoria nocumēti et fortioris opationis q̄ coagula. Et iam existimauerunt quidam q̄ quando frustum ex alrob aduatur donec denigretur: deinde datur in potu ex eo pond⁹. 3. 5. tunc stringit ventrem. Et quidaz amic⁹ meus ex medicis iam dixit mihi illud v̄ez esse exp̄imentū. Et stercus cāis comedentis ossa solū qū in potu ex eo datur pond⁹ 3. i. et. 5. cū decocto retinet fortiter et p̄p̄e siccū acceptō in aq̄. Et ex eis q̄ nō p̄tinent ad v̄naz durū extremitatū est venter structū exiccatus et do sis sit. 3. iii. exicetur et limetur cūz lima et d̄t in potu ex eo quantitas hec illi qui h̄z diariam in rob myrti aut rob de cydonia s̄m declinationē p̄plo nis. Et itez lac caprinū decoctū donec ingrossetur aut decoctū cū lapidib⁹ fluuialib⁹ ignitis et ter. in ip̄m piectus: et q̄z ponitur in ip̄o paz rizi frizi. Et itez vitellus om̄i elixati in aceto. Et ex p̄positis declinantib⁹ ad frigus sunt trocisci de spodio muscati et trocisci nominati calidicon et troc. de luto sigillato et trocisci de balauit̄a et trocisci alfeluza haragi: et trocisci de hypoquistidos: et trocisci d̄

croco: et troscici de opio: et troscici de papauere muschati et pilule de opio: et pilule de mandragora et suffus de gnis gnatoy et pilule de sandaracha. Et ad fluxu supfluy pond. 3. ii. ostracorum adustoy. Et luti armeni mediati et species assatoru cu luto sigillato. Et non oz vt sit supfluitas in assatione eoy et liqfiat eoy virt: imo oz vt igniatur yas et eleuet super igne et dimittat sup ipz et moueat donec assentur. Et ex ppositis declinantibus ad calore siue puus sit aut magnus sut troscici alefeniati: et electuariu alcanzi et electuaria q dicam in antidotario: et elin de seminib? sipticis: et troc. de trocudes et troc. de karabe. Et itez sut galla 22 non pforataz viridiu et corticu gnatoy et suach et pipis omniu ana. 3. 5. terant et pficiant cu al. o ui et pcauet gnatu et piciat in ipo et oppileit eius forame cu pulpa et ponat sup prunas. Et ex illis e ut sumat tritici farinam et miscetur cu aliquantulo de ameos et fructu tamarisci et nasturtio et dissoluat cu oleo ophacino et pficiat et fiat panis et exicet in furno: deinde sumat ex eo pntio pond. 3. x. et bibat in aq ffa et paucio vino. Et huius quid generis ex eis quib? curant pueri qu accidit eis fluxus ventris tempore natiuitatis dentiu ipoy et est illud qd. 32. papauer et gnoy myrti turis masculi cipi omniu ana. 3. 5. terantur bene et dissoluant in lacte eius cuius lac sugat et det in potu. Et huius quid generis est medicame bonu expit qd. 32. gnoy passulaz exiccatoy et bene tritoz donec fiant sicut puluis et. 32. ossu adustoy et medulle glandiu et coaguli et coriandri assati et sumat xilocara cie spine et seminis apij et cymini infusi in aceto et panis azymu sicci et turis et aeos ptes equales terantur valde et eribellet illud et poat de coagulo minus q de alij: aut sit medietas ptes: deinde sumat ex eo oi hora nabac vna ita vt sit qritas q sumit i die ex eo. 3. xx. et si fuerit de coagulo min? q pa i. tuc minuat ex illo et si fuerit coagulu pl? tuc iftu in git naz in die vno. Et h? quid generis est vt suan tur cipi et spica et balaustie et minui tus et aliq tulul gallaz. 3. quantitas medie ptes decoquat in aq deinde colet illa aqua et puluerizet sup eam de gaila mulchata et xilocal. crudo bono aliquid secudu q exigit dispo et bibatur. Et huius generis est illud qd. 32. 33. atrimenti alaikefati sumach ptes equales sumat ex eo i suffus pond. 3. ii. v3 ad. ii. aut. Et huius generis et ppinquus ad equalitate est vt sumat capillus ueneris et spica aromatica et semen auellane bedeoard et radix arboris pini et fiant ex eis troscici. Et scias q necessitas spodij est ad pstringendu sanguinem. Et necessitas seminu est ad pstringendu fluxu stotacu. Et necessitas pilig aut arnoglosse assati e ad punctaz. Et si non ipz fluxu remouent sirupi et pprie quoy assatio iterata est. Et cib? sit quem dixim? Et ouu quid elixatu iuuatiuuz est in fluxu ventris facto ab attractione intestinoz et non est pueniens epico et stotaco: imo qnz nocet. In narcotica vo est timor lz qnz accidat vt sint necessaria: nam ipa qnz pferunt inquantu ingrossant maz et inquantu faciunt dormire et prolongant necessitate surgendi ad scella ppt selu mor dicationis. Et quocuzqz mo sit no oz vt administretur qdian ab eis excula: esse pot. Qd si necessaria

fuerit eoy admistrato no exhibeant ei cuius infra tur corp? et debilitatur vrit? et appz illud in pulsu. Si vo necessariu fuerit misceant cu eis q sunt sicut castoreu et croc? et similia. Et itaz testati sumus nos vidisse qui supposuit sibi collyriu ex opio et mortuus fuit. Et quz pole est vt admistret in collyrio no admistret in potu. Et qn pole est vt admistret in emplis no admistret suppositu et factu collyrium. Et ex emplis stupefacientib? est vt suat opij et seminis hyusquiami albi amboz ana pte. i. et cuppular glandiu et balausti et acatie et turis et myrrhe omniu ana ptes. 7. aggrigent cu succo hyusquiami al. aut succo corticu papaueris aut cocidio eoy et linat cu eo: est. n. bonuz. Narcoti cu potandis fortis sipticis. 32. coaguli leporis pondus danich. ii. et opij tantumde et gallaz. 3. vii. et turis. 3. 5. fiant ex eis troscici et sit potio eoy medietas aut. i. Et itez gallaz imaturaz pa i. turis opij amboz ana ps. 5. et dosis sit v3 ad. 3. i. Et itez seminis hyusquiami albi et opij et papaueris et lpoij et balaustiaz et turis ptes equales et dosis sit v3 ad. 3. i. Et itez opiu sandaracha et minutuz tus myrrha croc? dentur in potu ex eo due pilule sicut ceter. Et puenientius illo est illud qd. 32. castorei opij storacis liqui de seminis hyusquiami albi myrrhe croci assati turis ameos ptes eqles pficiant cu melle despumato et sit dos sicut nabac. Et itez merdalsengi quarta. 3. i. coaguli. 3. 5. ossis adusti gallaz ana. 3. i. opij danich vnu. Et itez acatie et gallaz et opij gummi omniu ana ps. i. fiant ex eis troscici. Et itez narcotici ad bibenduz pstringens in duobus dieb. 32. ameos et seminis apij et corticum gnati acetosi et gallaz et saune ptes equales omniu opij pte. 5. terantur oia sicut alcohool et sit dosis eius ex. 3. i. v3 ad. i. i mane et tantumde in sero. Et puer ex vno danich v3 ad duos danich. Et ex medicinis fluxus ventris q pueniunt ei qui cu fluxu hz tussim sunt sicut myrt? et mastix et gummi arabicu et tus et psilum assatuz et spodu et castanee et nux et auellane assate. Et omnino oz vt det illud in quo no est acetositas et ponticitas vehemens: imo oppilatio et confortatio. Quod si no fuerit excusatio dentur pontica deind psequenti exhibeant electuaria lenificancia peccus. Et multa quid ex electuarijs factis ex papauere et dragaganto et gummi et xilocaractis et fructu myrti et amili assati et mucilagine rez que pri? assantur deinde ingeniet in extrahendo eaz mucilagine q ptingunt inter vtrasz res. In cibis vo eoy oz vt sit mordicatio n3 salsedo pl rma n3 acetositas nociua et moueat virtutem expulsiuaz. Et hoc est sicut illud qd de lacte decocto cu lapidib? ignitis dixim? et ppe illud in quo extinguit ferru aliquoties. Et melius illo est lac acetosu ablato butyro cu rizi aut milio assatis. Et experiatur suma eius qd digerit. Qu g? non digeritur aliqd sumatur acceptio minor eo. Et de lactib? decoctis fortius pfortans est lac vaccinu. Et qd ex eis puenientius est calefactis est lac caprinu cu hoc q ipz est magis sipticu. Et lac acetosu est melius calefactis q non acetosu. Et sicut medulla similaginea assata infusa excata. Et sicut panis c? saria pfecta est cu aceto facta panis valde. et est calefactis vltimus. Et sic lena

decocta in duabus aquis effusis sup eaz: deinde de
coquantur in tertia donec inspisset et acefcat: aut
non acefcat et sicut illud qd fit acetosa. ¶ Acetosa
aut sicut illud qd fit ex sumach et gnis gnatoz
et tortellis in coriandro et qnz ponit in eo rizi. Et
fabe decocte cu aceto sunt bone eis. Et ex cibis eo
z que comedut et sunt in se ipsis curatio bona: est
vt sumatur ex sauch ordeci pugilli .ii. et se-
minis papaueris pugill. i. et corticu papaueris pu-
gill. i. decoquant valde et coletur et sumat.
Et si acetosa fiant cu sauch maloz acetoz: aut g-
nis gnatoz: aut sumach erit pueniens et sit eoruz
sal sal gema terat: deinde pfricetur bn. deinde ad-
miscantur ei gna gnatoz et coriandruz et sauch.
Et si no est caliditas vehemens pmisceatur cu eo
calculus vetus assat tritus. Et oz vt no fiant in po-
tu nisi frigidu qlecuq sit. frigidu. n. pstringit et
repidu idolunt et sit necessariu plus nisi in colirica
passione secudu q pditionatu est: et in oppilatio-
ne et in apostemose. Et carnes in quibz datur eis lice-
tia sunt carnes aliaengi et alcubugi et aldaragi:
et aues pue et alcanabir et caro leporis et alcata et
allesc et aliuabet et caro ascorie ppe. Et rectius e
vt sit assate cu seminibus pduc aut acetose et etiaz
vitellus oui elixiati in aceto et almusulat facta ex e-
is cu eis que sunt sicut gna gnatoz et passe magno
z in eoz et coriandru et cu eis que sunt sicut su-
mach et que eis sui similia ex fructu rubi et caprio-
lis vitis folijs acetose et folijs ameglosse et cau-
lis iterate decoctionis et pisces pui decocti cu aceto.
Et ex eis que currunt cursu seminu et flos fistici et
flos zarur et coriandru et gna myrti. At qn non di-
gerit carnen fiant eis pitiones ex carne pullorum
et alcubugi et similib: et decoquant fortiter et mi-
sceatur cu eis rizi et milij pax: deinde coletur et re-
ducantur sup igne donec appropinquet coagulatio-
ni: deinde fiant acetose cu sumach aut gnis gnatoz
et similib. Et alcordamech inuatiuz est eis qui
non corrupti digo valde. Et oz vt non saliat
nisi pax et vt currat ex eo in mane humiditas pfrima
et pedes vehemius inuamenti sunt quz decoquan-
tur in rizi assato. Et vitent fructus omnino quis
sunt stiptici nisi qui stocacus refugit ex cibis: sed ca-
stane non nocet eis et sifr alcaflu. Et si cibis sub-
tilis corruptat in stois eoz cibentur cibis in quibz
fit grossitudo sicut sunt pedes cu robub stiptice
sicut sorbitiones fortes facte ex rizi et milio. ¶ Et
qnz inuantiur quida cu cibo infrato facto ex vetri-
bus et similib. Et acetoso facto ex bonis partibz
vace comedant acetosu solu cu micis et sumat cu
eo si appetunt aliquid ex eis bonis secudu quantita-
tes virtutis digonis: et non sunt ventres puenien-
tes vlume oibz spetiebz ascillationis. Et ex sor-
bitionibz laudatis eis est vt sumat papauer et asse-
tur plurimu: deinde fiat ex eo et ex rizi et milio
sorbatio et si volunt fiat acetosa cu sumach et gnis
gnatoz et similib. Aut fiat sorbitio ex tortell sic-
tis et rizi et adipe renu capraz. Aut infundant su-
mach in aqua plu. die et nocte et bulliat leuiter: d-
inde colet vehem: et postea ponatur in ea corian-
dru et dimittat vsquo infundat: deinde coquat
postea fiat dissolutio in ea manibz: deinde coletur
et piciatur sex: deinde sine cessatioe moueat sup

igne cu ligno donec redeat ad similitudine cibi: d-
inde pduc cu sale pauco et sit pinguedo eius adepl-
bedi. Aut amigdale assate ptrie et pax olei: et no
multiplicet in ipa sal et pinguedo et ita sit sine cibz
sit calidus sine frigidus. Et ex eoz pinguedinibus
est oleu ophacinu. Et oz vt sit aqua eoz aq plu. i
ipa. n. est stipticas. Et existimo q multitudo in-
uamenti illi e ppter velocitate sue attractionis ad
ep et velocitatem resolonis eius quat no flinquit
i chilo humiditate. Et educat eis vii. Si aut si fuerit
excusato et fuerit vt rqrer ipz vt ipo inuiscat:
tunc sit nigz stiptici saporis paru. Et rectius quid
est vt no comedat cibos plrm spetiez n3 muli-
ens: imo oz vt sit contenti cibo pauce quantitatis
et sit vice vna. Et vt pmitant si cibū illud qd e
magis stipticu. Aut sugant anie ipz aliquid de cy-
dongs et gnatis acetosis et no bibat sup illu aqua.
Et si expectauerint vt non bibat oio erit cura p se
et ppe qui no mouent ad eaz. Et oz vt pmat eo-
ru extrema supiora vt attrahat nutrimentu ad ea
et vt emplet stois eoz cu medicinis stipticis reu-
tius frigidis et calidis et pmistis secudu q exigit
disps. Et oz vt ponat in eis spica et mastix et myr-
rha et tortelle. Et almeisus est plrm inuamenti:
qui ponit in medicinis. Epithima bonu quo linet
illud quod est inter stois et ep: qn pmunicat in flu-
xu bulliat. 3. x. apsinthij cu vino et colet et ponat
sup locu cu paino: deinde sumat rosaz et balaustia
ru et myrti sicce et acate et enisistides et gallari
pres equales et miscantur cu aqua myrti et inspil-
sent apsinthij predictu et emplant cu eo. Et scias
q tyriaca est conferes valde omni fluxui ventris
in quo intendiur et deicit virtute et cuius causa
non est apa n3 cum eo est febris vehemens. Et con-
silium qd dandū est illi qui non pmutatur ex loco
suo et iam itenta est eius ascellatio qua habuit sed
corpus eius non recipit nutrimentu est vt comedat p-
uaz auiaz et alimiebit pectora absz extremitati-
bz eoz magis tardis ad descendendu in patella co-
cto. Et sifr illi cuius appetitus est ad comedendu
et debilitat eius digo. dent iste res et caro rubra
frixu cu oleo puluerizato desup cinnamomo. Et in-
fundatur illud etiaz in sirupo de cydonis et mal.

Tractatus 2° de curationibz spetiez solutionu ve-
tris diuersaz predictaz post cessatione a cura vni-
uersali.

De cura fluxus epici. La^m. i.

Iam sciisti cas fluxus epici. Et
sciisti curatores cuiusq cas oz
g^o vt fodeas ad illd et cures ma-
litas pplonis eius et apa ipsius
et obilitate et oppilatoe et rploe
et secudu vnuq dqs cu eo qd
dr in ca^o suo. Na qu tu feceris illd nuc is curasti:
et illd qd cadit in hoc ca. de error est vt dent illi
q bz fluxu epaticu oppilatiuz medicine pspatiue
ad dentes in oppilatione pfortantes ea et pstringat
naz et pducit illud ad errorē maximu. Et mltoties
qd limit insipiens ep in hac ascellatioe cu inspissanti
bz saquiez et exiguētibz ep p hoc qd sit sra et iboc
e moros et succellio putrefactionis. Immo oz qui
sciueris q ca i ipo e oppilatio in epe et mesaraica

vt in tendas cū aptione oppilationis. Et iam lan-
date fuerunt passe pingues in hoc ca. ita vt quidaz
existimauerūt qd ipse sanā fluxū lotiūz difficilez.
Et nos quidez iam experti sum⁹ illud qd fuit res
nō longinqua ab eo qd dixerūt. Et inceptione as-
cellationis epice pmiū est vt non apprimet ep pāi
qm ep nō recipit ipz: imo rectius est vt sit pientus
aq saūch in die bis aut ter. Qd si tollerat in fine
sua pmissionē milq cū eo decoquendo: deinde co-
lando ipz faciat. Et si tollerat vt pmedat decoctuz
non colatū faciat et in decoctione sit sacraiat. i. de
saūch cū. xx. sacraiat aque et decoquat vsqquo
ingrossetur. Qūq in yale non fuerit varietas non
erit malū vt adipe galline. Et qñ ē ascellatio san-
guinea epica sicut pus tunc nō oz vt frineat de sub-
tus aliquid vt non retineatur aliquid nocitūz et
accidat per illud nocuentū: imo denudet figimē
et cura desup.

De cura flux⁹ stōatici et intestinalis absq excoria-
tione: et pmo de lubricatio. Ca^m. ii.

Iam scinisti qualiter curat lubricitas stōi
cū spetieb⁹ suis. Et cura lubricitatis inte-
stinoz pima est illi et pportionalis ei.
et cū hoc nos afferem⁹ portiones et empla et cano-
nes digniora istis locis et canones ad eos in quib⁹
nō sūt vlcrosi: et sunt vt pmissas stipica fortis
stipticitatis cū medicinis calefactiuis dando eas in
potu et ponendo in empla. Et vt ytantur medici-
nis que adiuuant nām et pfortant spiritū sicut ty-
riaca magna et hōrusia et athanasia. Et oz vt ad
ministres nar cotica qm ipa sunt fortis inuamenti i
hac egritudine. Et si signi significationes multitu-
dinū pblegmatis labora in euando ipz: Et si nō va-
lent medicine ppinq fortes et fortes fortitudine
tempata tūc forte indiges eis q sūt sicut bellebo-
rus. Ulez eū māiei hāus egritudinis cū vom-
itu est difficilis et mala et raro eūa vomitus pble-
gma descendens ad intestina. Et nō oz vt bibant
aquā inptū pole est. Amplius si bibūt eaz non con-
cedit vt bibant eaz omnino calidā. Et vinū quide
vetus subtile puz puz pferit eis. Et illud quod
dinerficatur ab illo nocet eis. Et si diligunt
vt in secūdis mens comedat: comedat in eis ea q
sunt sicut saūch algobere. aut saūch alcabs et saūch
d siliqs: saūch d gnil gnatoz et saūch de nabac.
Loriadz vō ē fortis ipiliōis i friedo cibū i stō. Et
ex ppositis bōis ad eos est illd qd. R. scinis arno-
glosse et anisi amboz ana. 3. i. et corticis gnatorū
et san. draconis. amboz ana. 3. 5. et est potio y-
na. et oz vt bibat in vino ponico. Et si fuerit illic
fe. tunc cū aq plu. Et ex ppositis pferentib⁹ leis ē
elm de gallis et elm de ture et elm de siliquis. Et
de empla pferunt eis sicut empla de semine li-
ni cū dactilis. et pfortatur cū eis q sūt sic succi cydo-
nioz et aliis būidi et hypoquistidos et acatie et ba-
laustiaz et masticia et rosaz et rubi et myrti ptes
equales. Et qñz sunt ex istis medicinis mara cum
cera et oleo sicut empla abrucais et empla rubus
et empla de faufel quz fuerit caliditas. Facti aut
ppt vlcera intestinoz cura est cura vlcroz. Et mī-
tudo administrationis ex: cantū stipticoz ex me-
dicinis frigidis sicut est illud quod sit de acresta et
sumachia et curet cura dysenterie quā dicem⁹.

Et qñ cā cholericā illic est illa que effūdatur et vl-
cerat tunc melius est vt ipa eūci in estate cū vo-
mitu et non eūes ea ex via vlcroz. Et qñ cā eius ē
pblegma necessariū est tibi vt eūes pblegma p di-
stet dictū in ca^o suo: et exices cibū et calefacias ip-
sū et ponas ipz ex assatis et alcalage factis ex carni-
bus leuib⁹ et minora potū aque. Deinde si in-
diges fortiori illo: tunc vter aut albo ad stōz: aut
nigro ad intestina inferiora et est etiaz ex eis q eua-
cuant linia.

De cura vlcrosi. Ca^m. iii.

Adicamē bonū ad lubricitates būdam
et est sicut cib⁹. R. passas nīgō que co-
qñt et terant cū suis interiorib⁹ et mi-
sceant cū eis cortices gnatoz alboz et pip albū et
oleū sphacinauz et comedat cū pane. Et oz vt
sceant cū eo qd in ipo administrat de stipticis tri-
gidis mastix et tus. et si tollerat pip. Et cū chroni-
ca sit solō ventris lubricitatis et pigit vt virtus
cadat tunc necessariū est in hoc vt in cipias cū equa-
tione pponis et calefactione eius. Et facias egruz
vti exercitio qd ipse tolleret: aut facias ipz ingredi
balneū et pmas cū pessione subuli et frica qd de
corpe ei⁹ appz: deinde da ei ad sorbendū iacenti nō
sedet: imo coxa ei⁹ frīore et toto qd ā ipa ē i ppa-
tōe aliqd d aq carnis fortis cū aq mista sint vinū li-
pticū subule et torielle sicce. Et si tollerauerit vir-
tus et ppo eius vt psequant adhibeas aliquid pe-
netrare faciens sicut diapipeon et diacalamentū fac-
illud ita vt faciat ipz penetrat: nā qū feceris illd
atrabet ep aliquo illius cibi et pfortabitur eo.
Reliqz aut spetiez fluxus stōaci qui ē infra lubri-
citatez pima cura noia est et apppinquat curatio
ni lubricitū. In illa g^o cā ē cholera ru. plu-
rima effusa ad stōz et intestina oz vt tempes mem-
brū in quo generatur cholera et a quo pcedit. s. e
p et sel per illud qd scinisti in ca^o suo. Et eūes sup
fluitatē cholericā si fuerit pima et rectius illo est
cum vomitu si pole est et leuet cū fluxu ventris
si non fuerit in virtute debilitas et non timei vt
accidant vlcera aut q sint facta. Et post illud inci-
pe in pmis cū infrigidantib⁹ et stipticitatem facien-
tib⁹ pōicta. Et multotiens quidez sanat hanc le-
sione sumere in potu myrobal. citrinis. Ipi enim
educūt cholera et faciunt succedere virtutez infra-
tiua faciente stipticitatem. Et ex eis que pferūt eis
est administratō lactis acetosi et ppe cū spodio. Et
sifr cū aqua saūch ordeī. Et si fuerit cā eius pble-
gma curetur cū eis q educūt pblegma ex ebibitis
et clisterib⁹ si fuerit pmi m valde: deinde curetur
cū eo qd pstipat et calefacit calefactiōe tempata.
Et ex eis que pueniūt ad illud est elm de gnis gra-
natoz qd est cū cinnamomo et elm alcanzi: et tro-
asci de spetieb⁹. Et si pblegma est vitrermū
excitatio est eoz que sūt sicut troscici askiladis et
sustus facti ex anūdē et ameos et cymino in aceto
posito et assato et semine lini torrefacto et galla et
balaustiaz et carui et myrrba et ture cū spodio fm
q tibi bene visū fuerit de mēsuratōe testimōz.
Et si fuerit illic pblegma et cholera simul et signi-
illa exitus eius qd egredit et rliq sig inuabuntur
si sumpsierint myrobal citrinis ptez. i. et nastur-
tū pte. 5. cū quib⁹ misceantur zuccari et gñorum

myrti et sumach et carmesech omniū ana sextam
 pris illius. Et si fuerit ea melancholia effusa ad ipz
 nos faciem? et ca^m singulari qd appropiat ei cū ca-
 pitulis flux? melancholici et pportionabim? ipsum
 ad splenē. Sz ei qd est fm cibaria et cibos singulare
 etia faciem? ca^m et si non fuerit nisi debilitas for-
 tis et malitia pponis piderabis malitiam pplsia
 p signa sua. Et plm quid malitie pplsia inte-
 stinoz est pmunicas malitie pplsia stōi et si qd ei
 sunt hū illius. Qd si debilitas fuerit indigestia
 sola et fuerit frigus iuuant euz electuario alcanzi et
 iuuant cū electuario nro qd est sz modū hunc. R.
 xilaloes crudi et cymini in aceto infusi et assati a-
 meos carui. 33. assati et cardamomi interioz passu-
 laz tritoz ptes equalas et fiant ex eis suffus et dof
 sit vsq ad. 3. iii. Et si fuerit illic ventositas plima
 ponam? in eo semē alcebran et semen rute. Et i-
 terū ppositū quorū dā plime utilitatis in hoc ca^o.
 32. 33. seminis feniculi et anisi et pipis logi et car-
 damomi omniū ana. 3. iii. et seminis ameos et apq
 amboz ana. 3. iii. et casie et calami aromatici et ci-
 gi et xilol. crudi omniū ana. 3. iii. et. 5. et galie.
 3. v. et croci. 3. iii. et gariofil. et blacie bizantie et
 nucis muschate omniū ana. 3. iii. et sexta gnotuz
 myrti. 3. xx. informantur ex eo troscia. et sit do-
 f eoz secū dū mensura testificati. Et iuuant in ea
 troscia almarmaur pprie si fuerit virtus expulli-
 na debilis etia. Et iuuant in ea empla pōicta calefa-
 ctua. Et si fuerit cū debilitate expulsiue pmitte ea
 cū apsimbio. Quod si fuerit corruptio digonis
 ppt calore admiſtrabis medicinas infratuas et sit
 in eis stipticitas aliqua et ingressa cibū et fac eū ex
 genei froy crossoz de quib? dixim? in ca^o mali-
 tie digestiois. Et oz qd adiuueris cū eis qd dixim?
 in eod ca^o. Qd si fuerit debilitas in rientius p
 pt frigus aut calore admiſtrabis stiptica pōicta in
 initio capituli calida aut fra. Et si fuerit expulsiua
 etia debilis admiſtrabis suffus de scoria ferri in
 nuce muschata i sirupo de menta et admiſtrabis ē
 pla secū dū necessitatez.

De cura fluxus choleric. Ca^m. iii.

T Am dixim? ipam in ca^o stōi et est pendē
 in fine si cū curōnib? dispositionū epis
 et sellis et stōi generantiuz cholera et o
 portz vt querat illic.

De cura fluxus melacholici et est splenetic? flux?
 in quo nō ē excoſiatio. Ca^m. v.

O Portet vt intendas in ipo curā splenis
 et causam eius cognoscas et opponas p
 illud qd necessariuz est in eo. Et si
 fuerit illic multitudo melacholice et exuberantia
 virtutis euacuabis cū decoctione epithymi et simi-
 libus. Et si fuerit crosia sicut sex et non fuerit ab a
 postemate in ipo ppt crositudine melacholie ipi
 us tunc admiſtrabis in ipa hoc solutiuz si fuerit
 virtus fortis. R. salis gēme pte. i. et spine egyptia
 ce ptes. iii. et bellī nigri ptes duas decoquantur i
 taq spina et belleborus in aqua fortiter et dissol-
 uatur in ipa sal et colet. Et hec est via fluxus eius
 et purgatiois eius ab eo qd fuit ex eo. Et si ne-
 cessaria fuerit phlebotomia phlebotoma et pforta
 ep et pforta os stōi. Et si ca fuerit in fluxu stōa
 tico melacholico ppt illud qd effudit ad stōz ex

būoribus melacholicis pone sup splenē ventosas
 retentinas retento in eis illud qd ab eis pphendit
 ad stōm et intestina. Et postea rge cū eo quod ē
 subtile pfortatiuz sicut ē hoc ppositū qd est. nrz.
 R. gnotz gnotoz. 3. x. been rubei torrefacti. 3. i
 et seminis alcebran. 3. i. zedoar. 3. i. et karabe.
 3. i. et seminis rute. 3. i. rizi. 3. i. fiat ex eo suffus
 et sit dof eius. 3. iii. Et itez sumat gna gnoto
 2 et passe nigre terantur cū aceto et aqua et expri-
 matur desup et colet et proiciatur desuper salis
 pax et origani et intingatur cum eo. Si aut ne-
 cessaria fuerit fortiora hoc sumatur turis api et mu-
 cil cupli et galie omniū ana. 3. 5. et tortellaz. 3. i.
 bibat cū vino antiq puro.

De cura flux? sanguinis absq excoſiatio. Ca^m
 sexuz.

T Am sciisti qd hic sit ex corpe et sit ex stō
 et intestinis iūiorib? et inferiorib? et sit
 ex ficteri et nouisti liq eoz et qui ex eo ē
 virulentus et seculentus et loiuus cura ipz ex pte
 epis et rectificatione pplsia eius et aptione oppi-
 laionis ipsius et regimē antecedens in curatione
 illius ē pideratio dispositiois i replone et pdera-
 tio cantaz facientium necessario. Qū g^o nō ē pp
 ipz dolor et existimas qd ex corpe aut epe et non
 cadit ppt ipz virtus non retineas ipz. Et si tūc
 qd curius eius quandoq facit accider excoſiatioez
 aut facit accider debilitatez fiat phlebotomia et ex-
 trahat excoſiatio motus pta eius: deinde admiſi-
 ſtrent medicine stiptice restringentes san. Et in
 illo qd accidit ex ruptura in venis intestinoz qūz p
 ducti ad excoſiatioē festine. Qz g^o vt puerat
 studiū ad itinendū eū et inclinandū ad pirariū pta
 si fuerit illic ipso uehemis et plima. Et scias qd
 potata pſtrictua puenientiora sunt ei qui est ex in-
 testinis iūiorib? et que sequūt ea: et que sūt sup
 ea. Et cūstria sunt puenientiora ei qui est ex i
 testinis inferiorib? et in eo qui est inter illa rectius
 ē vt aggēnt vtreq curationes et oēs medicine
 stiptice hē et facientes glutinationē pōicta in eis q
 pterita sunt stringunt sanguinē pcpue qū in eis po-
 nunt alutū et hemati. es vl semē canabis trituuz sic
 puluis et sanguis draconis et karabe et corallus et
 margarite: quū bibūt et sūnt ex eis clisteria. Et
 si qūz indiges narcoticis et qūz est tibi necessariuz
 vt confortes ea cū illis in quib? cū stipticitate est
 fortitudo. Et troc. de balauſtis in suma eoz que
 bibūt ē vt fortis: et troc. de acetof. et troc. de le.
 caabis p illd qd scire feci? et succus arnoglosse et
 succus pſilg et succus barbe hircine in bis capitul
 iuuamētū pferunt et ppe qū ponant in eis medicine
 singulare pōicta: et troc dicit in pms. Et iteruz
 sūat maloz et cydonioz et rosaz sicca omniū ana
 lb. 5. decoquant in quinq. lb. aque donec imane
 at. lb. i. et. 5. et piciat sup eaz tantundē olei ros
 et coqur in vase duplici donec psumat aq et ima-
 neat oleū: et oleū illud admiſtret in eis que bibun-
 tur. Clisteria vō restrictiua sunt ex istis succis et
 ex aquis in quibus decoquūt stiptica nota. Et
 puluerizet sup ea ex eis que coquūt in eis et ponan-
 tur in ipsis piguedines ex adipe renū capraz et
 ex oleo ros. bono vlūmo: et dicem? ea in antido-
 tario et dicem? ea etia in ca^o excoſiatiois et elige
 p

m^o ex eis salua tempata in quibus si sunt medicine acute et ascerem^o quedam hic. Clisterie boni ex eis que exposuim^o. R^o. cortici granatorum et arnoglosse et siliquaz spine et sauch alnabac et sauc rizi omniuz ana. 3. viii. et sumant de gallis imaturis. ii. et balaustraz et ros omniuz ana. 3. iiii. effundatur super ea aque emina. i. cum parua aqua. Et si fuerit aqua illa aqua virge pastoris erit valde bona: de inde decoquatur cum facilitate donec remaneat fere tertia eius et colei et sunt aluiniis. 3. 5. et san. draconis et acatie et hematitis vel seminis canabis et balaustraz et succi barbe hircine et gummi et bellii assati et ceruse plumbi et ostracorum adustorum et luti rubei et armeni omniuz ana. 3. i. et olei ros. 3. vii. et interioris adipis caprarum. 3. vi. et qui vult ponat in ipso opij pondus danich. vsq; ad danich et 5. et clisterizet cum eo. Et qui est intentio in clisteri re tentio san. non est necesse ut incrosetur cum facienti b^o glutinatione ex rizi et milio et similib^o. Et qui est in ipso regim^o excoiationis aut figim^o amborum similit^o necessarium est illud et studebim^o ut hec duo non faciant ingredi in clisterib^o ventositates. Et ex suffus forib^o in hoc ca^o est ut sunt acatie et gummi arabici et seminis hyssiquami albi et opij et ceruse plumbi et luti armeni et karabe et gallaruz imaturaz omniuz ptes equalis ptere ea et aggriga ipsa cum medicamine decocto calido et fac ex eis similitudines glandiuz. In eo vero qui est ex fieri sufficit ut administras has medicinas sumat merdalen gi et balaustraz et cerusa plumbi et ostraca assata et admistrat sup locu post ablutione et mundificatione. **Q**u^o g^o feceris hoc et remanet super te egritu do et non finet: non inuenis ei excusationez quin liges ambas manus ab ascella stringendo vehementer et frica extremitates eoz vehementer et sedeat eger in aqua fra estate et in aere ffo in hyeme et da ei ad potandū aquaz fraz et effunde super eius sorbitiones succos fros et infratos: et sirupos pstrictiuos: sic rob de acresta et rob de ribes et similia in frigida ta cum mive.

De cura excoiationis intestinoz et vlcery. Ca^m. vii

Oportet ut non sit error in excoiatione intestinoz. Fortasse. n. n. est illa que in digest eo in quo est virtus vehementis et est in administratione eius in ipsa pnties. Et est in ipsa infratio vehementis et dare melonca indos et lactuca et portulaca est sufficiens cura. **Q**u^oq; admistras clisteria i qd^o possit medicie cauterizante pntosū. Et oz ut cures sicut sciisti illud qd^o est i intestinis ffrio rib^o cum ebibitis et qd^o est i inferiorib^o cum clisterib^o et qd^o est imedio cum ytrisz curis: dind^o f mū qd^o oz te p siderat est dispo cause facientis excoiationez. Et vlcera intestinoz an est adhuc in effusione. Et an causa ei^o ascendens sit ex ruptura: aut iplone: aut apate reanente: aut est retetuz et abscessu etiaz dstru ctū est et remansit vestigiū eius excoiatione et vlcere. **E**t nos qd^o iaz dedim^o sig in hoc. Si g^o ea adhuc effudit ppara in abscondendo ipsa et pstrin gendo ipaz cum eo qd^o iam sciisti in loco suo. **E**t si fuerit necessaria ei^o ppē malitiam hu. faciam cum timor et cautella et stude ut sit solutiuū non ve hemt nociuuz vestigio et vlcere: imo sit sicut my robal. Et iustificat ipz cum eo qd^o miscei ei ex eis que

sunt sicut dragagan. et q sunt similia illi. **Q**u^o si tibi pole est ut phibeas ipz a cibo duob^o diebus ut fiat corpus auaz eius qd^o effunditur ab eo fac. **E**t quz volueris ipz cibari ciba cum lacte decocto cum lapidib^o et decoque fm q pterit in ca^o suo et iste cib^o est secundū semita medicine. **Q**u^o b^o ipz a p^o necessitate et appitione obilitatis est i^o quattat minorat et pfortatio multiplicat ipius sicut ep gal line pinguis et pazz panis de simila et declius ad azymitatem et testiculi galloz et ona sorbilis que a lencit a sorbilibus et descendit ab assatis fortib^o et quandoq; inuat valde ex piscibus assatis calidit et pedib^o decoctis in lacte dulci. **E**t rizi torrefactū est bonū eis valde quum sugit ipz. **E**t oz ut p ferues virtutem eius etiaz cum rob fructuuz et cibus dictis in ca^o p^o. **E**t sit sal eius gema et sit torrefactus et non oz ut bibat vinū nūli qn^o nō multiplicat caliditas: tunc. n. bibat ex eo parū qd^o sit nigz stipticū et aqua eius sit aq fra. **E**t non est puenies ut in pms incipiat a medicinis puris singularib^o cum qualitatib^o suis stipticis et aspis. **E**t qn^o dolor fit fortior indiges necessario faciemibus glutinatio nē ut fiat sicut mara et linia sup facie infirmi. **E**t omnes medicine infratiue facientes stipticitates pmiste cum glutinativis sunt inuatiue nisi accidat corrosio: fortasse. n. tunc indigebis absterfuis et cauterizatiuis pmistis cum eis que leuia sunt sine mordicatione. **E**t oz ut det in potu habenti excoiatione illud qd^o i potu est ex seminib^o et alijs in aqua fra et nō in aqua calida. **E**t reubarb^o quid inest ppetas mirabilis in vlcerb^o inestinoz et in fluxu algaras: et ppe qn^o dat in potu in eo quod est sicut aqua arnoglosse cum pauco vino antiquo. **E**t glades assate et siliq virtutez hnt fortem punciie et separe et semen rose est mirabile valde: et nos iam expi sum^o illud qd^o dixerūt quidam qn^o dat ex eo in potu. 3. iiii. cum aq fra remouent ab eo. **L**utum aut sigillatū est inuatiuuz valde omni excoiationi: ita q corrosioni de quo in potu dat post mundificationez corrosiois et sorditiei cum clisteri aliquo ex clisterib^o q dixim^o. **E**t silt qd^o clistere fit cum luto sigillato in succo arnoglosse et stella seminis etiam et succo portulace. **E**t ex eis que etia pferūt ad illud est succus mori quod nō mataat. **E**t silt sirupus herbe caud eq. **E**t succ^o herbe tictoz citrine imbi buns et clisterizans. **E**t dixerūt qdaz in medicinis h^o ca. pedem albacoba et exstio q sit pes cor ui: et dī q. **H**ip. quum dixit pes albacoban intellexit folia ficus. **E**t hoc nō est ex eis que conueniunt in hoc ca. **E**t potat coagulū leporis et caseū ab lato sale eius ab eo secundū q dixim^o in ca^o p^o est vehementer inuans eos et q est vltimū in corrosione. **E**t quum accidit excoiatō ppē medicina ebibitam: tunc ex ffb^o inuatiuis est ut fiat clister cum butyro et san. draconis. i. ponant in. 3. xxx. butyri ex. 3. i. san. draconis vsq; ad. 3. iiii. **E**t ex ppositis valentib^o ad eos sunt troscisci de suffus ffr pdicti. **E**t ex eis q illis bona sunt est panis quum puluerizat sup vinū et det i potu ex eo et bibat post ipz aqua fra et ex eis que pferunt est ut sumat cineris ostracoru flumaliū ptes. iiii. et gallaz ptes. ii. et pipis ps. i. terant et cribellenur et puluerizet ex eo pōd^o 3. i. sup cibū et bibatur cum aqua fra. **E**t filoniuz est eis

inuatiuū etiā qū bibūt ip̄z cū aq̄ fra. ¶ Supposi-
toria vō et clisteria puenientia ad hoc sunt sicut cli-
steria et suppositoria puenientia ad fluxū san. ab-
solue additis in eis in principio facientibus gluti-
nationē stipticis et in fine eius si pducit ad corro-
sionē mundificatiuis et canterizatiuis. Et v̄lquo
dissoluat illud qd̄ est sup̄ intestina et imaneant ma-
nifesta: nō oz v̄l p̄transeas glutinationē facientia
et stiptica. ¶ Et dixerūt qd̄az q̄ oz ne acatia mitta-
tur in clisteri quz nō ē in egritudine san. Et non est
hoc aliquid: deinde quz mūdificat v̄l? incipiat
cū exiccatiuis stipticis glutinatiuis et pinguib? de-
inde in fine eius si pducit ad corrosione cū mūdifi-
catiuis et canterizatiuis. ¶ Et sūt quida homines
q̄ p̄miserūt rē modica de calidico i quibusda succis.
Et clisteria salua pferūt ei iuuamētū maximū. ¶
V̄l qū nō ducit necessitas ad illud qd̄ est acutuz
et ad illud qd̄ est acetosū: tunc melius ē v̄l non ad-
ministrēt. Et oz v̄l p̄mutatō fiat p̄m ad acetosa: d̄
inde ad calida. Et qū exigit necessitas et corrosio:
tunc nō cures etiā cū calidico administrēs necessita-
te tuaz in eo. ¶ Et qūz rectū ē v̄l incipias cū aliquo
narcoticorū: deinde admissa clisteria acuta nisi qū
nō tollerāt ip̄a infirm? et de istis acutis et illis q̄
sunt ex arsenico timet denudatō cutis post cuiem
donec pforent intestina. ¶ Et p̄t hoc oz v̄l sit i
ceptio in administrando ea qū scis q̄ v̄lcus iaz cor-
ruptū est. Et nō tardat v̄l ad horaz in qua timet
q̄ accidat foramē p̄t dilatationē v̄lcey et p̄fun-
ditatē eoy. Et scias q̄ ad epa capraz bonū ē sup̄ to-
tū illud qd̄ aggr̄gat ad clisteria ex glutinatiuis
est. n. succurrens et sedans mordicationē et por-
tat sup̄ locū egritudinis velociter: et hoc etiam nō
est necessariū nisi in principio egritudinis: et qū p̄-
uenit ad saniez indiges mundificatiuis: deinde illa
que sunt fortiora. Et indiges si in duritiey lapi-
dis pueratur pinguib? et glutinatiuis et sepani-
b? inter medicina et egritudinē. Et qū scieris q̄
v̄lcera sunt sordida tunc mundifica ea cū eis q̄ sunt
sicut aqua mellis et fortior illa est aqua salis et a-
qua in qua p̄diūt oliue salite et decocto pilcium sa-
litoz. Et necessariū est tibi in sanie v̄l admistres
ea que sunt sicut troisci de arsenico p̄culdubio qū
p̄traherit egritudo nouitate et non phibuerit ab
eis phibitor. ¶ Et scias q̄ clisteria pingua gluti-
natiua sedant dolorē eius qui bz v̄lcus i intestis su-
is corrosiui sed non sanat. Et non cures icorrosiue
nisi de medicinis p̄ferentibus corrosioni: et sunt
mūdificatiua absterfina cū exiccatione et stipticita-
te et ea ex quib? sunt troisci. ¶ Et non oz v̄l m̄l-
tiplicent sup̄ ea glutinatiua et pingua et septem int̄
ea et inter corrosione et v̄lētia corrosioni: et qūz
ledunt et dolorē faciūt: sed nō spiciat ad illud: et
scias. q̄ qū tu mūdificas cū clisterib? acutis: oz v̄l
facias sequi ea incarnatiua assumpta ex stipticis et
glutinatiuis: et ill d̄ qū scieris q̄ caro sana appz. ¶
Et qū aggr̄gant febris et debilitas et corrosio et
suerit caliditas: nō p̄t eger v̄l eis que sunt sicut
troisci de arsenico solis: oz v̄l dissoluant in aq̄
fructuū stipticoz fr̄oz sicut acresta et sūach et rī-
bes et gnata et rosa et que sūt illis silis: deind̄ exic-
cent et multiplicet sup̄ eos illud et admistret. ¶
Et qūz nō est excusatio quin misceant hyusquia-

mū album et opiu cū eis: aut p̄mittant narcoticā
sup̄ ea: aut detur infirmo cib? laudabilis et maior
suma hoz troc. ē a media. 3. v̄l ad. 3. ii. Et qūz
est rectius v̄l ponat in aquis et? infirmitia stiptica:
et de eis sunt lentes et cupule glandiū. Et illud
adiuuat in hoc v̄l accidat cortex. Et ex eis q̄ forte
faciunt dolorē eius et inuamētū simul est v̄l cliste-
rizent cū troc. de arsenico in aqua salsa qū vebe-
mes ē crositudo materiei. ¶ Et qūz sufficit febrici-
tantib? et debilib? et illis quoz sens? fortis ē et n̄
tollerant acuta clisteria hoc r̄gim. Incipiat et cliste-
rizent cū aqua mellis: deinde post. iiii: horas cum
aq̄ salis: deinde det eis in potu lutū cū aceto misto
cū aqua: sanat. n. eos. ¶ Et ex r̄gimine i ca° cliste-
rioz est v̄l clistere fiat paulatiz p̄ vices et qū do-
lor sit fortior: tunc succurre cū oleo ros. et cliste-
riza cum eo. ¶ Clisteria vō q̄ admistrant in inten-
tione san. et phibitione fluxus ei? sunt alia et sūt
p̄xima clisterib? phibitionis fluxus ventris. ¶
Et qūz sunt ei troc. qui admistrant in eo p̄ se.
Et nos qui d̄ dicam? nūc clisteria et collyria et troc.
qui ingrediunt in clisterib?. ¶ Et ex clisterib? itaqz
leuib? in hoc et in fluxu ventris calido ē v̄l fiat cli-
ster cū aqua arnoglosse sola: aut cū aliquib? troc.
quos dica. Et fiat clister cū pane simlagineo azy-
mo trito in succo. ¶ Et ex clisterib? leuib? ē ut su-
mat aqua ordeī et oleum amigdalini et vitellus
oui et aqua rizi decocti cū adipe iūuz capraz anua-
liuz et colent et p̄iciant in luto sigillato. ¶ Et si
similiter decoctio rizi allati decocti cū adipe capraz
Et quandoqz ponūt cū eo in ip̄o cortices gnatoruz
et galle. ¶ Et si clister aque sauch et luti sigilla-
ti. ¶ Et itez clister iuuatiuuz qū est caliditas ve-
hemis: succus rasiū cucurbitē et portulacē et arno-
glosse et succus virge pastoris et gna myrti et len-
tes a q̄b? aq̄ bis eicta ē. Aggr̄ga hos succos et p̄-
mitte cū eis oleū ros. et cerusa et lutū armenū et a-
catia et tutiaz. ¶ Et si indigeris opid pone in eis
secūdū necessitatē et dispōne. ¶ Descriptō cliste-
ris pueniens excoiationē etiā. R. cortices amigda-
laz et cortices fistici et gnatoz et gallas et sumach
et folia senticis et radicē alientū: elixentur itaqz cū
vino donec insipissent: deinde coleur et terrantur
aliqui troisci clisterioz et p̄dāt in eo cū oleo myr-
tino. ¶ Collyrioz aut ad excoiationē medicinarū
matres sunt myrrha et tua et crocus et sandaraca
et alumē et storax et castoreū qū adest opiu et li-
tiuz et charta p̄busta et san. draconis et cornu cer-
uiuz adustū et chiolea et luta que currūt cū ea et
climia et merdāfengi et que sunt similia illis. ¶
Et qūz necessaria sunt atrimenta et arsenica. ¶
Collyriū ad excoiationē et tenalimonē myrrha et
crocus et tua et opiu p̄ficiant cū albumie oui. Aliud
sandaraca storax myrrha crocus opiu p̄ficiantur
cū aqua arnoglosse. ¶ Et qūz sit ex huiusmōi me-
dicinis inara cū oleo ros. et cerusa et admistrant
sup̄ pannū et frustū cotti et ponit in ano secūdū q̄
ponitur in ip̄o tenta ita v̄l equet illud et mūdifice-
tur. ¶ Troc. aut clisterioz excoiationis sunt sic
troc. de arsenicis ad corrosione: et troc. stelle. ¶
Et oz v̄l seruentur in vinatia v̄l v̄l p̄seruet i
eis v̄l et troisci d̄ charta p̄busta. ¶ Descriptō
troc. charie p̄buste. 3. x. arsenicoz adustorum et

corticū eris et aluminis iameni et gallaz et calcis q̄
non est extincta omniū ana. 3. xii. fiant ex eis tro-
cisci cū succo arnoglosse quoz vnusquisq̄ ponderet
3. iiii. et paruo ex eis admistret pōd. 3. i. et ma-
gno troc. i. integer. ¶ Troc. alius. R. sumach et
capita gnatoz et succutū et balanstiaz et gna acre
ste et calcantuz et colcotar et eris adusti et antimo-
nū omniū ana pte. i. floris eris pte. 5. fiant ex eis
troc. ¶ Troc. fortis. R. calcē et alkali et acatiam
et gallas et arsenicū et teratur cū aceto aliqb̄ dieb̄
et informet troc. ¶ Et ex fortitudine eius q̄nq̄
sufficit vt clisterizet cū aqua arnoglosse. ¶ Empla
aū et epithimata iuuantia in hoc sunt empla pōi-
cta in ca. curatōis flux⁹ ventris absolute. Et iam
expertuz est epithima de troc. stelle cū aqua myr-
ti et ptulit ei valde. Et q̄n nō cessat dolor tunc se-
deat infirm⁹ intina in cuius aq̄ decoctā sunt stipti-
ca nota cum aliquatulo aneti et fenugreci et aliee.
Et si fortior fiat sitis et agustia in excoariōe cho-
lerica admistra lac acetosū decoctuz in aqua saulich
q̄ vtraq̄ infusa sint. Quod si dolor adō fiat fortis
donec appropinquet sincopis nō erit excusatio nar-
coticoz. Et ante illud clisteriza cū adipe vaccino
cū aqua saulich ordeī absq̄ expulsiōe. Et fortasse
sedabit dolor et absceidet egritudo ppt̄ illud qd̄
accidit de equatione hu. et si non sedatur cura cum
eo qd̄ scis. Et si vis clisteriza in huiusmōi hora cū
hoc clisteri sumat aque hich ordeī et rizi et adeps
renū capraz et olz rof. et gūmi arabicū et cerusaz
et vitellū oui p̄qualentur omnia in loco vno et si
vis pone in eo opiū et admistra. Et si fuerit exco-
riatio p̄legmatica tunc necessariū erit vt incipias
in curatione eius cū eo qd̄ icidit et educit ip̄s et facit
quiescet ab eo: et abet cū huiusmōi donec sint ci-
bi eius etiaz pisces saliti et sinapis cū sicla et almu-
ri et alcaugumich. Et sint tincture eius ex eis que
sunt sicut gnatoz gna cū olo cū seminib̄ et sinapi
et que incidunt. Et q̄nq̄ multiplicat cibato ex albu-
sir allato: q̄ iam superit aliqd̄ ex medicinis q̄ ad
caliditatem declinēs sunt sicut alcanzi et cardamomū
iuuat cū eo. ¶ Et dixerunt quidaz q̄ quidā habēs
vlcera intestinoz iuuatus est cū electuario qd̄ om-
ni die sumebat in potu cū vino: deinde cibāt albu-
sir allato: fecit illud aliqb̄ dieb̄ et vt q̄ sit il-
lud h̄ generis. ¶ Et iam dixerūt q̄ quidā homo
fuit curas dysenteria antecedente cura mortifican-
te aut sanante in die vno. Libabat hominē pane
cū cepe acuto et minorabat potū eius. in illo die: et
clisterizabat eū in mane cū aqua salis acuta: deince
p̄lequebat illd̄ cū clisteri medicine fortioris ex di-
steribus incarnatiuis. Et si tollerabat dolorem
ei⁹ cū quo curabat sanabatur: et si non moriebat.
Et erant clisteria eoz ex huiusmōi clisteri. R. sa-
fuci q̄mini carmeni salis folioz acemest hūidoz
meliloti omniū ana. 3. i. et oli. kist. ii. decoquant i
olo donec p̄sumat tertia et colet et admistretur il-
lud oleuz clisterizando. ¶ Et itez p̄fert eis clister
cū decoctione rizi. Et q̄nq̄ ponit in ea pisces saliti.
Leratū dicitū in hac speie egritudinis. R. carnis
dactiloꝝ pondus. lb. ii. et 5. mastice. 3. i. 5. et a-
neci humidi. 3. vi. et aloes. 3. i. et cere. 3. x. et o-
lei rutacei et oli rof. quantū sufficit. Et q̄nq̄ ponit
in ipo semen nasturtij p̄pe q̄n sentit p̄legma vi

treū. Excoariōi aū melancholice post r̄gim me-
lancholie et splenis secūdu q̄ dixim⁹ in loco ante
hunc. Et post r̄ctificationē r̄giminis p̄fert suffus d̄
luto. Et p̄fert ei clisteria de rizi et sint in eis spe-
ties aromaticę et semina cala et lenia et semina sti-
ptica. Et ponant in eis olz rof. et vitell⁹ oui: et
eoz cibi sint a quib̄ generat san. Et q̄ fuerit vl-
c⁹ malignū non erit excusatio quin fiat clistere cū
aq̄ salis gēme: deince sequaris ip̄s si indiges eo cū
illo qd̄ tam valde mundificat donec appeat caro
mūda: deince cura cū clisterib̄ incarnatiuis. ¶ Et
clisteria lenia ad hoc sunt sicut clister in quo ponun-
t spine egyptiace ptes. iiii. bellebori nigri ptes. ii.
decoquant cū aqua et salegēma. q̄ si illud non cōn-
fert tunc admistrent troc. de arsenico. Excoariō
aū que fit ex fece curat cū eo qd̄ lenit nāz et sint i
eo lenitas et vinctuositas et glutinatio et lubricitas
et p̄mittat ante cibū sicut vitellū oui sorbilis: et si
cut ius galli decrepiti: et sic iura et aleffidabegi fa-
cta ex pullis facilib̄ impingit et admistrent clis-
teria lenitina ex succis glutinatiuis lubricatiuis si-
mul cū oleo rof. et vitello oui et similibus. Et q̄n
q̄ p̄fert q̄ plongatur hec excoariō vt sumantur
semē lini et psilū semē et semē maru et semē aliee
accipiat mucilago eoz et deē in potu ante cibū. Ipa
enim aggat ad lubricitatem sedationē doloris et
glutinatiōe. Et sumet pruna ante cibū q̄nq̄ r̄mo-
uet hoc accidens. Excoariōi vō facte succellōe
pot⁹ medicine p̄fert medicine singulares glutina-
tiue p̄oite. Et p̄ferunt ei dragagantū allatū de q̄
bibant in lacte acetoso. 3. iiii. et 5. et quod est su-
pra. ¶ Et p̄fert ei valde vt fiat clistere cū butyro
vaccino recenti bono: et q̄nq̄ ponit in ipo aliquod
de san. draconis: et q̄nq̄ p̄fert ius ventriū in aliq̄
excoariōe cholericā et n̄ ē medicina omniū.
De cura flux⁹ v̄tris facti ppt̄ cibos. La. viii.

Cura nota ad istos ē vt p̄bebeat descen-
sio ei⁹ dū n̄ accit colirica fortis supstua:
sed si fuerit ex multitudine cibi fiat illd̄
et admistret fames post illd̄: et q̄n descenderit su-
mat aliquod ex robub stipticis. Et si acciderit de-
bilitas sumat alcanzi: aut suffus de gnatis: et si sen-
titur debilitas in stō cū eo qd̄ accidit de multiplica-
tione et significat illud id qd̄ accidit de rugitū et
ventositate sumat balanstiaz et turis et ameos p-
tes equales et cōficiant cū passis tritis cū suis inte-
riorib̄ et comedat ex eo omni mane quantitatem
nucis. Et itez sumat medicam de acoro et alcame
erzech dictuz in antidotario. In facto aū ex corru-
ptione ciboꝝ in se ip̄is aut in co: aut q̄litaib̄ mal-
in eis: aut velocitate administrationis eius in eis:
oz vt sumat post eos cibos boni chimi. Et curetur
impresio r̄manens ex calor et frigori cū eo qd̄ scis
ex electuariis frigidis aut calidis: et si fuerit causa
viscositas eoz et lubricitas ip̄oz: p̄uerte ad eos
illud in quo cū lenitate ē stipticitas. ¶ Frigus autē
eoz et caliditas ip̄oz sunt secūdu q̄ eis puenit.
Et si cā fuerit p̄missio lubricantis p̄mittat stipticuz:
Et si causa fuerit postremitas ei⁹ c⁹ velociter fit
digō apd̄ r̄gim: tunc sumat spodiū et aliq̄nid de
robub vt r̄ctificet stōus ab ip̄sione eius c⁹ altera-
tio nocuit ip̄s. ¶ Nā p̄lz accidit calefactio et si
faciat accidet raro frigiditatem ppt̄ acetositatez cibi

in quibusda' visponib' bululmōi r̄gim̄ sumat spo
dū cū canzi. Et si cā fuerit paucitas cibi: aut subti
litas substantie eius cibet post ipz caribus crossia
mofusat et p̄ditis cū stipticis et cū aceto p̄ptatis: et
p̄scib' salitis et similib'. Qd si timeat debilitas
digōis cū hoc cuz seminibus p̄dian'.
De cura fluxus cerebri. La^m. ix.

Oportz vt hñs enz omnino nō dormiat
sup collū et qñ excitatur a somno ē ei ne
cessariū vt vtat vomitu quaten' egr̄
diat hñor cross' effus' ad sōz ex capite faciens flu
xū: et vt administret illud qd dixim' in ca' catar
ri de r̄sione capitis et fricatione eius cū fbus aspis
et ex vaporatib' capitis et administratione ru
bificantiū et canterizantiū sup ipz et ex confortatiōe
eius et rectificatione p̄pionis eius. Et qñz necessari
us est canterizū et non oz vt admistret itentio eius
a sō cū medicinis stipticis et magnificet timor: im
mo oz vt extrahat illd qd de eo aggr̄gatur supi
p vomitū et illd qd descendit ex via intestinoz
si nō cū alio saltem cū clisterib' et fstringat illd qd
de eo descendit ad ventrē nō cū illo qd p̄stipat:
qñ sedeat m̄s in ventre: imo cū eo qd est simile il
li quo f̄tinet ex pectore: ex eis que dixim' in suo
ca' et cū eo qd docuim' te in ca' cure catarr̄: ex
abscissione caz facietū catarrū et rectificatiōe caz.
De cura fluxus oppilatiui. La^m. x.

Lux' oppilatiui plm̄ sit cū p̄odiz siue
sit a corpe toto: aut sit ab oppilatione in
ep̄e: aut int̄ ep̄ et intestina. De erro
re igit' ē vt ca dat additio in oppilatione p̄ stiptica
imo oz vt inueit qd expellit ab oppilatione cū eū
ne. Quz eūat vie ab eo misceant medicie apitue
oppilationū vt apiant eas. Et qñz necessariū ē in a
piendo oppilatiōes solutiūz fortiter attrahēs m̄as
grossas generātes oppilationē et clisteria fortis ap
tionis et attractionis. Et vomit' ē ex reb' magis
imatiuis ad illud qñ caput ex obuiatione ipius qñ
admoz testatur. Hip. Et fctius quid ē hñti hanc
egritudinē vt comedat cibū suū in plrib' vicib'
non in vice i': imo in omni hora quantitatez que
ptinet ei de cibo suo: deinde oz vt p̄tiat: deinde o
portz vt p̄lequi facias cibū suū illd qd adiuuat ad
penetrandū cū velocitate et apiat oppilationē cibo
et melius illo toto ap̄d. H. ē diacalamentū et de
de eo ante cibū vsqz ad aū. i. Et qum digeritur ci
bus deī etiaz de eo quantitas. 3. 5. Et vinū vt eius
forte subtile paucū est bonū valde qñ admistratur
post cibū. Et tyriaca f̄s ē magis inuatiua ad illud.
Et qñ fctificat digō cibi balneet. fricatio aut oz ut
non ab ipo sepet ante cibū ipz et post ipz. Et qñ d
bilitat indiget fricatione vehemēti cū panno alpo
dorsū et ventris. Et qñz necessariz ē vt linat cor
pus eius pice: et medicinis rubificantibus. Op̄ila
tionū vō aptiōe taz scūisti: et oz vt non soluiatur
eger iste a fricatione: nā qñ tu curaueris eū et apie
ris oppilationes et f̄solueris hñores oppilatiuos
penetrabit cibus ad corpus ei' et nō accidet dia
ria post illud et f̄fortabitur corpus eius.
De cura fluxus liq̄factiui La^m. xi.

Eis que sunt sicut ethica et p̄bisis et q
hac via incedunt nō sp̄at vt curet: nisi
sicut sp̄at in curatione cause eius. In eo

aut qui est infra illud curet corpus cū infratiuis hu
meantib' et acerb' et embrocis secūdu illud.

Et extinguat cū eis que sunt sicut troscici de spodio
et troscici d̄ cafora et cū epithimatis et emplis in
fratiuis sup cor et pectus et ep̄. Et sint cibi eius ex
carnib' leuib' buliet et infratis et mofusat et ca
ro piscinz et succabegi cū aceto et panis simlagine
us bene confectus et fermentatus et panis qum af
sat. Et qñz sit ex eo sorbitio p̄mista cū gūmi.
Et silt' cib' qui sit de acetosa et similib'. Et nō re
tineat expulsiō vice i': imo f̄tineat gdatim cum
huiusmōi curationib' et cū troscicis de spodio re
strictiuis p̄pe et cū troc. secundū hūc modū. R. lu
tū armenū et spodiū et castaneas et semē acetose ex
corticatum et almirberis et ros. et gūmi assai et
cancros adustos terant oia et p̄fiant cuz aqua cy
donioruz.

De cura fluxus facti a sp̄situdine cutis. La^m. xii.

Eam inuim' ad signa eius vbi docuimus
r̄gim̄ attractionis materiaz sp̄sionalium
ad exteriora corporis. Et melius quid est
vt extrahant hñores p̄ phlebotomia et fluxū ven
tris p̄ueniē a quo iaz expediti sūt et admistren
i balnea cū aquis apitiuis: et sint illa in quibus de
cocta sunt aperitiua: et cum lauatiuis aperitiuis et
mūdicatiuis. Et multotiens vtant tinis ictericie
Et si fuerit sp̄situdine vehemēti admistret fricatō
cū pannis lineis aspis et cū villis donec rubeat cu
tis: deinde effundat sup ea aqua calida et aque in
quib' est virtus apitiua eoz q dixim'.
De cura colirice passionis. La^m. xiii.

Colirica passio habz r̄gimen in principio
qū mouet: et r̄gim̄ in medio sui motus:
et r̄gim̄ ap̄d p̄motionē suā malā et inobe
dientia suā malitiosa et motiōe accidentiū suoz ti
morosoz. Qū apparēt sūg colirice passionis et inci
cipit eructuāz alterari a dispōne sua et sentitur i
sō gūtas et i intestinis punctura: et qñ ē cū ea nan
sea: tunc oz vt nō sumat sup illd aliquid omnino nō
post illud nisi qū timeat casus virtutis: tunc. n. f̄ge
cū eo qd dixerim'. **P**rim' igit' qd oz fieri ē vt ex
pullio fiat p vomitū: si fuerit cib' adhuc p̄xim'
stiorib': et si nō fuerit ita p̄sequēt adhibeat aliqd
qd ipz deponat ex eis que leniūt nāz et sit illd qd
facit vomitū lenificatiūz cū m̄sura que extrahat
illa quantitatez p̄t q extrahat illa supfluitatez sup
illud: aut rē extraneaz ab ea. Et oz vt expellat cū
eo in q' nō sunt due malitie mollificatio sōi et d
bilitas virtutis eius sicut in olo sifamino et olo de oli
nis et aq cala nō cū illo in q' nō ē glutinatio qñ ipsi i
digeant p̄trario glutinatiōis: imo cū eo qd ē sicut
aqua melis et sirupus acetosus dulcis cū aqua ca
lida nō p̄p̄ necessitatem: imo cū eo qd est sicut aq
cala sola aut cū paucis baurach: aut cū sale naptico:
aut aq cala cū cymino paucis. **E**t silt' si v̄ouerit
p se ipos et accidit eis subuersio non obediens: et
nocet eis p illd etiaz: tūc illic oz vt curet. Hip. n.
dixit q vomit' qñz phibetur vomitū et fluxus
qñz phibet fluxū: et vomitū phibet fluxū: et fluxū
phibet vomitū. Et eoz fluxus oz vt fiat cuz
suppositario leni et reiniabi et zuccaro et sale.
Aut clisteri leni ex aq sicle quantitate. xl. 3. et bau
rac. pauci sup eaz quantitate aū. i. et zuccari ru.

quantitate. 3. x. et olei ros. et sisamini quantitate
5. vii. aut cu aliquo qd bibat sicut cymini. **¶** Ipz
eniz e inuatiuuz in hoc valde. **¶** Qu g° sciueris q
materie in corpe cholerice sunt pmoventes eaz. na
ipe qnz sunt de adiuuantibz ad hoc vt accidat co
lirica passio et non e timor totus ex cibo: no inne
nis excusatioez quin infrides stom tunc exterius
cu eo qd infiat et si non cu alio saltm cu mne post
adintoriu eius ad vomitu si declinat ad illud cum
mensura tollerabili. Et in illa mfratione est seda
tio sitis si fuerit. **¶** Qu g° supabundat vomitus ex
eis que rinet ipz est infrano stoi cu humismoi: et
ponet ventosas sup ventrem absqz incisione: et si
fuerit frigidu in frigidans ex succia fructuuz erit e
tiaz magis inuatiuuz. Et si misceant cu eo sandali
canfora et role et linat cu eis almirach erit inuati
uuz. Et qnz necessariu est stringe extremitates.
Et si non fuerit caliditas fortis curet cu medicamie
de luto anelisburni dictu in antidotario. **¶** Amplius
oz vt consideres illud qd egroiz: du. n. pferat
exundo chlus et aliquid hogeneu ei et abus non
concedit eius stentio omnino aliquo modo. In
ipo. n. e timor magnus. Quqz alterat ab illo alte
ratione fortasse seda necessaria est eis reentio.
Et similiter qu illud qd egroiz e res curathien vi
scosa aut cholerica aut alia ex eis que debilitat cor
pus et imprimut in pulsu et faciunt eu frequentez
secudu equalitate et descendente. Et faciunt appar
re in corpe sicut extenuatioe et in mirach sicut spa
simu. Et fortasse accidit sicut sitis et sebris et signe
q solutio venris pmutatur ad sanitare. Et oz vt
adiuet in retentione eius cu robub stipticia. et qn
qz codiunt cu eo qd est sicut mta et si euomuerint
ea riterent sup eos et dent eis paulatim: et non oz
vt cesset a dando in potu medicinas restrictinas et
robub stiptica secudu virtute eoz: imo oz vt ite
rent sup eos et fiat pmutatio de vna medicina ad
aliam et sint omnes stomatice. Et aqua ros calefa
cta pfortat stos eozuz et calefacit et phibet ex egri
tudimbus eoz. Et ista robub oz vt no sit acetoli
tatis talis que mordicet stom etiam et sint adiuua
tia ad maz: imo si e cu eis aliquid ex hoc frangat
cu re q non sit de genere eius qd soluit aut vomei
facit. Et acetosa quid puenientia sunt in exoratio
ne. Et silt ea que sunt vehemitis frigiditatis ex eis
que bibut actu. At qnz non pueniunt eis per hoc
qd pcutiunt stom. **¶** Et plrmi quibz ista pueniut
sunt illi qui sunt cholerici: qz oz vt expiat dispo q
recipiunt ea. Et sirupus factus de menta cu aqua g
natoz expsoz cu pulpa sua cu aliquantulo mente e
bonz eis phibes vomitu eoz. Et silt aqua gnato
z acetoso. Et qnz pmt in ipo aliquid de luto a
romatico qd comedit. Et qu plrmi eoz bibunt a
qua calida fortiter et expanditur virtus ad venas
eius et fdecunt materie expanse ad venas. Et oz
vt yaces etiaz ad vaporaciones et yunctiones ex
oleis in quibz sunt pfortatio et stipticitas et calefa
ctio subtilis sup hypocodria sicut oleo de nereiden
et de lilio narciscino et oleu ros. etiam et oleu in
quo bullitu est mastix et e inunctio bona eis ppe
e colirica passio e a cibis grossis. Junie vo ei lacer
ti inungant cu eis que sunt sicut oleu ros. aromati

zatu et sicut oleu viol. cu cera pauca. Et in hyeme
cu olo de nereiden cu cera pauca. **¶** Et emplentur
stoi eoz cu empla stipticis infrigidatis vehemitis
stipticitatis et sit in eis aromaticitas ex eis que scini
sti. Et qn necessarium facit timor vt phibeas coli
rica passionem et non euita sunt omnia que oportuit
euari pe cibo corrupto et huore maio: deinde com
mouet tunc oz vt cibus eu adhuc cu cibis frangen
tibus ipsu: deinde euacues eu post aliquot dies cu
eo qd soluit ipz. **¶** Qu g° scieris q ca tota non est
ex cibo: sed e illic sicut fortitudo frigoris stoma
chi ppabis in stinendo vomitu eoz postq vomitu
expulerit quantitate quaz oportuit expelli cu siru
po de menta pmitto cu mta pauca: aut cu virtute
xuloalos et fac vt sint empla eoz decliniora ad ca
lesfactionem: et fac vt illi sup qd dormiut ex cibo p
mita sit virtus pulloz columbarz. Et sint cu eis
spcties secudu quantitate qua exilimas et panis i
fusug in paulo eua. **¶** Quqz feceris habentibus hoc
accidens ex potatione et emplatone illud quod vi
rim: tunc necessariu erit vt ingeniu inuenias in fa
ciendo eos dormiri si lectos stratos panis cu caucis
soniferis et cantileis et cumis et plione leui secudu
q dormiant sup eaz. Et cu eis que di ximus in fa
ciendo dormiri illos sup quos dominant vigilie.
Et oz vt sit locus eoz locus in quo non sit lumen
plrm neqz frigus. frigus nanqz expellit humores
eoz ad interiora et necessitas ad irabendu eos ad
exteriora est necessaria. **¶** Qu si pulius in: ipit mi
norari et videris aliquo d iprellione spalmi et sin
gultus incipies et dabis eis in potu aliquid de vi
no dulci odorifero in quo est stipticitas cu aqua cy
donioz et tortellis: aut medulla panis sumilaginci
calidi quantu pole e. Et si necessariu est q sit forti
us illo accipiat caro plrma ex carne molli et tenera
que sit ex carne auium et arietu et incidat et ponat
sicut est in vase et decoquantur quousqz eripiat a
quositate sua: et fortitan ad se roire eam faciet de
inde expmatur fortiter: post decoquat illud qd
expstu est ex ea paulatim et fiat acetosus cu aliquo
fructuuz infrigidantiu. Et meliores eis sunt gnata
et cydonia. Et sunt ex hominibz qui ponut cu eo a
liquo occultum ex vino et sorbent et si digitis
soluatur in eo panis paucus non erit in eo malum:
deinde dormiant sup illud. Et no est malu eis vt
vna pensili de qua ipsi accipiant qu appetunt eam
et sumer ex ea parui mastigando gna eius bene. **¶**
Qu si no stineat in stoi eoz aliquid de hoc et alq
et declinant ad vomedu tunc pone sup inferiora
ventriu eoz ventosas magnas apud ymbilicum si
ne incisione. Quod si no stineat sup ipsum: tunc si
illud qd est inter ytrasz spaulas declines ad infe
riora. Et si pole fuerit vt sic dormiat erit rectum
et si fuerit magis decline ipsu ad inferiora liga qd
est subascellis et adintoria eius et fac eu dormire
si pole e et quum excitat ipz dolor ventoso: aut i
stia tunc reuera ea ambo sup ipz et no alteres ea
ado vique sis securus ut incipiat cibus discedere
a vomitu aut sedat motus descensionis in fluxu
ventris tunc. n. solue quodcuqz fuerit amboz pau
latim. Si aut non scipiat aliquid: imo fluxu ven
tris eucat ipz tunc aggga in cibatione eius inter

stiptica et inter ea in quibus est stupefactio aliqua sic
 amilū assatum qd ponatur in decoctione papaveris
 et ponat sup ips galia et non ponas in ipsa dulcedi-
 ne. Dulcedo. n. qnz sit ca ad abhorrendū et leni-
 tatis et fluxus et solonis nate. Mū g° de deris ei
 huiusmōi fac ipz dormit desup. Quod si fuerit il-
 lic vomitus cōsequēt adhibeas ei cochliariū. i. d.
 sirupo mente aut rob eius. Et si fuerit fluxus ven-
 tris pmitte sup ipm suctionez aque cydonioz. si-
 pticoz alzarur et piroz alsceni et maloz alsceni mti
 50z et algobeira. Sitis aut eoz frangit cū eis que
 sunt sicut samich ordeī aut sanic maloz cū aqua g-
 natoz. Et oz vt non sepe ab eis odores pforia-
 tiui et istaurent sup eos: et omne qd mouet in eis
 subuersionē anime pmutet ad aliū. Et qnz abhor-
 ret quoz eoz odore panis et quancqz delectant
 eo quidā eoz. Et qnz abhorret quidā eoz odo-
 re iuris et qnz delectant eo quidā eoz. Et sistr vi-
 nū et similit suffumigationes. fructuz aut odoi ez
 plures eoz recipiant. et oz vt nō cibent aliquo dū
 nō verificat eoz fames. Mō si fame patiant ante
 mundificationē non cibet: imo mittant in balneum
 et fundat sup capia eoz aqua tepida et exeat et
 non morent. Si aut appareat spasm⁹ ac ministra
 sup iuncturas cerata leuia calida pfundantia sit qz
 in hyeme cū olo de nereiden et de lilio et in estate
 cū olo ros. et viol. Et similit pice sup eum panū
 infusū in ois humectantib⁹ lenitiuis et in olo de o-
 liuis. Et oz vt intentio sit in mandibulis et incessa-
 ter eleuet cū mento et lacerto mouente gēas infe-
 riores ad supiora cū ceratis. Et itez qum quiescit
 inflamatio colirice passionis et dormiunt et excitantur:
 da eis in potu aliquid de robur et fac eos in-
 gredi balneum cū facilitate et non multiplicet mo-
 ra in eo. imo quantitate qua sumant de humidita-
 te balnei: deinde extrahē eos et coepi ipos et ciba-
 eos cibo paulo leui benichumi et calefac eos et nō
 dimittas eos plm bibeat valde et sepe inter aqz
 et vinū si sumperint stiptica sup cibū. At ppa p
 illud in confortando stōs eoz cū eis que sunt sicut
 troc. de ros parui et magni: et sicut gelenibin et
 spodiū et cū eis que sunt sicut altanz. Et multoti-
 ens quidez sit balnei causa spicis humoz et ma-
 teriei colirice passionis et euentus cōfractionis in
 mebris.

De regimine fluxus medicinalis. La^m. xiiii.

R hoc iam singulat fecim⁹ ca^m ybi di-
 ximus medicinas solutinas et vomiti-
 uas et eaz administrationē. Sz cū hoc
 nos dicem⁹ breuiter qz in principio sui oz vt cure-
 tur cū lactib⁹ et oleis et ppe qum ingeniāt in lacti-
 bus vt sit stiptica. et in ois vt sit in eis aliquid ex
 hoc. Hoc. n. tempat cam sanguinis. Et qnz suffi-
 ciunt in principio lec et olz et aqua calida et quan-
 doqz ē sanatio in potando ista vna vice post aliaz.
 At bibat aqua calida et ppe qū adheret ex substan-
 tia medicine aliquid stō et intestinis. Ipa. n. trans-
 mittit eius audaciaz: deinde psequaris illud cum
 clisteri pfortato tempate et cibo similif.

De cura fluxus cretici. La^m. xv.

In oz vt retineat fluxus creticus qū nō
 pouit ad timorez. Mō si supfluat curet
 cū ppinquo illi quo curat colirica passio

veruntū non oz vt cibet aqua carnis si fuerit egr i-
 tudo acuta valde: imo cibet eo in quo est infratio
 et incrossatio sicut est sorbitio facta ex samich ordeī
 et samich maloz. Et si tollerat carne: cibet cū eis q
 sunt sicut pisces recentes decocti cū gnis gnatoruz
 aut cū aqua eoz pdiū cū semimb⁹ stipticis et que
 sunt ex coriandro in aceto posito et exiccato et simi-
 libus ei.

De tenasmon. La^m. xvi.

P Ricipiū qd te oz scit d dispone scasmo
 est: an ē tenasmo vey aut tenasmo me-
 dosū. Et tenasmo quidez medosū est ut
 sit in ano sex sicca retenta et qnz expmit ex ea ali-
 quid. Et qnz abradit intestinum ppter labore qui p-
 uenit ex motu eius qnz. n. est illud et existimat
 qz illic sit tenasmo. Si g° ē aliquid ex illo oz vt cu-
 res ipz cū clisterib⁹ leuib⁹ et cū collyrijs mordica-
 tiuis. qz si non agunt clisteria lenia acue ea cum
 lenitate et humiditate sua aliqua acuitate vt extra-
 hat qz ex eis: deinde si indiges in reliquo humi-
 ditate et lenitate pura sis cōsentus eis. At qnz in-
 digebis vt in potu des pilulas de bdellio aut gū-
 mi alboti si fuerit illic crossitudo materiei. Et si
 fuerit caliditas indigebis eis que sunt sicut caliafi-
 stula et sirupus viol. et similia. Et pilulis facias
 ex medula calicistule cū succo liqritue et dragaga-
 to. Si aut fuerit tenasmon puz: tunc si fuerit causa
 eius frigus adueniens ano: curabis ipz cū vapora-
 tionib⁹ et cū clisteribus calidis et cū surfure cū q°
 vapabunt anus et coxe et pecten et emunctoria et
 sedeat sup miliū et salē calefacta ambo in panno aut
 vaporit cū spongia et aqua calefacta et cū spongia
 sicca calefacta. Et inungatur cū cerato ex quibus-
 dam oleis calidis et stipticis et calefiat locus eius:
 et pmilce cū cū vino calefacto et olo ophacino:
 aut pcipe et vt ingrediat balneū calidū et sedeat ī
 terra calidaz. Et scias qz frigus nocet tenasmon in
 pluribus boris et ppter illud est calefactio subtilis p-
 ferēs ei in pluribus dispositionib⁹. Et similit sunt
 plures species tenasmo quib⁹ confert vaporatio:
 sicut nocet eis infratio. Et plurib⁹ speciebus eius
 nocet assumptio medicinarū que generat chimū cros-
 sū et viscosū. Et si fuerit causa eius durities ī sup-
 qua sedet homo mollificet cū cerato ex olo aneti-
 no aut camemillio cū bdellio et cera: aut cū olo cali-
 do in quo ponas spongiā et appropinques loco. Et
 si fuerit ca eius apa calidū stude in retinendo il-
 lud qd currit ad apa in via venaz aut ex via flu-
 xus et rge apa et tempa hūore calidū. Et oz vt cu-
 ret in initio sui cū phlebotomia si necessarium fue-
 rit et cū minoratione cibi multa: imo fac eum ieiū-
 nar si posse est ei illud duob⁹ dieb⁹. Et vt admini-
 stres sup eum in principio aquas et embrocās que
 declinat ad frigus aliqd cū mollificatione et phibi-
 tione eius quoz est illud ad ipz. Et ex eis q pferūt
 ad ipz est filitū infusū in aqua myrti et rose cū al-
 canna pauca. Et fiat clister etiaz in pnis cū eis que
 sunt sicut aqua ordeī et aqua solatri et aq ros. et o-
 leuz ros. et albumen oui. Et si causa fuerit fluxus
 frinebis ipz sicut scias: deinde embrocabis et epla-
 bis cū mollificationis ex camemilla et aneto pmistis
 cū eis que scis ex stipticis: deinde ad ministrabis ma-
 turatiua quū sit oia illa in locis pteritis. Et qnz

pferit clisteri cū olo dulci decocto cū aliq^o ex stipticis
 Et qū tu cibis melius quo cibis est lac rēter mul
 tū decoctū qm̄ rīnet fluxū desup et lenit locū
 Et ex medicinis bonis qū uis matationē et i solutō
 nez et sedationē doloris est emplz de senugreco et
 maluis et emplm de meliloto et emplz de caulib⁹
 decoctis. Qd si necessariū fuerit fort⁹ ponat cum
 eo parū cepe assate et paz bollij. Et ex mara ex
 ptis qum afa est inflammatū dolorosus est vt sumā
 tur plumbi adusti et lauati et ceruse plumbi pre
 parate cum oppoponaco et merdascengi condi
 ti partes eq̄l et pficiat cū vitello oui et olo rof. Et
 nos pbauim⁹ ipz et inuenim⁹ in sine yltimū. Et
 si vis distilla sup ipz aqua solatri: aut aquem coria
 dri. Et si vis adde in ipso climia. Et qū pferit eis
 climia sola cū vitello oui et olo rof. Quod si cau
 sa tenasmo fuerit afa duruz curabis ipz cū eo qd
 scis de curōne apatū duroz. Et ex eis que expta
 sunt in hoc. est vt sumant bollij et crocus et al
 cana et sinapis et alkeiri citrina sica et cerusa plum
 bi: deinde aggigent illa omnia cū eo qd tegit ad
 pē galline et enais et medulla cruris vaccay et p
 pe vituli vaccay pmistis cū vitello oui et olo rof
 et olo alkeiri et fiat ex eis mara. Si aut fuerit ca e
 ius hūor putrefactus imbibitus illic ex phlegmate
 aut cholera: aut fuerit phlegma viscosū curabis ip
 sū cū ablutōe. Et illa q melior ē. ē q fit cū eis q sūt
 sicut aqua oliuay salitay cū qua fiat clisteri infusa
 medie. lb. sumpta ex ea donec egrediat illud qd
 est illic: aut fiat clistere ex succo folioz sicle cum v
 tute violay et turbit deinde cura ipz cū sedanti
 bus dolores ex collyrys tenasmo. Et qū facit ne
 cessariū phlegma potat pilulas fetidas. Et si fuerit
 cā residuū eius qd descendit in hora tūc si illic fue
 rit fluxus retinebis ipz. Quqz retinueris confide
 rabis: nam si eger tollerauerit: et non fuerit spes
 q fluxus redeat clisterizabis q lenit poteris: aut
 suppones collyriū ex violis cū pauco sale si mā fue
 rit cholericā et ex medulla calicifistule coagulata cū
 pauco baurac et turbit. Et si fuerit mā phlegmati
 ca. et si non audes illud fodi ad illud qd mollifi
 cat et attrahit et sedat dolorem ex embrocis et
 collyrys. Et qū difficile fit tenasmo et non est illic
 mā egrediens et non est nisi eleuatio ad scellam
 frequens cuius qūz est cā afa durū. Et qūz est fri
 gus inseparabile: tunc assidua vaporatiōez eius cum
 lana infusa olo calefacto sicut olo rof. et olo myrri
 no et viol. et camemillino et pauco vino et infun
 de cū illo olo anuz et pectinē et testiculos. Quod
 si non sedet tunc clisteriza ipz cū olo sisamino tepi
 do. Et rīneat ipz per horas aliquas: qm̄ sanat eū.
 Et hoc quid rīgm̄ antiqui dixerunt et fecerunt ipz
 quidā posteroz: et nos iaz expti sum⁹ ipz et ē ve
 hementis iuuamenti. Si aut fuerit ab ylcetib⁹ et
 corrosione cōsidera et tūc si est nā sicca non dimi
 tas siccitatez eius: imo stuce in leniendo ipaz cū eq̄
 li lubricitate vt pēpiter egō. siccitas. n. egōnis
 in huiusmōi egritudine ē mala valde: et oz vt n ci
 bē aaris n3 salis ualō n3 acutis n3 acetos ualō oia
 n. illa faciūt egestiōe mordicatia et dolorosa aut ex
 coriatia. Et ad vltiū oz vt cures ipz curōne cor
 rostomis intestinoz et cholera ipoz pfidens in col
 lyrys. Et si non indigueris mūdificatione incipies

et clisterizabis ipsū ex aqua mellis et pauco sale cō
 misto ei. Et sit clistere eius cū hoc clistere ita ut nō
 sit sex in intestis: aut fac collyriū ex mell. et baurac
 et administra ipz: deinde labora in curatione vl
 cez. Et si fuerit ab hemorrhoidib⁹ et fistulis et ra
 gadis curabis causaz cū eo qd dicem⁹ in c^o suo.
 De collyrys que supponit ad tenasmo. La^m. xvii.

Collyrioz aut que ad tenasmon supponū
 tur melius ē qd ex eis ē magis stiptici.
 Et ex eis ē collyriū. Alex. notū et ex eis
 ē collyriū de sandaraca et collyria p̄ma ex eis i
 quib⁹ est narcoticitas que iam dixim⁹ in curatiōe
 vlcet. Descriptio collyry ad tenasmo. R. opi
 um castoreū et tus et crocū fiat ex eis collyrium et
 supponat. Et itez galle imate cerusa plūbi et sa
 drac. opii. Empla vō sūt empla facta ex vitello
 oui et medulla similaginci panis et camemilla: aut
 aqua eius exp̄sa ex ea que humida est: et anco sic
 co et altea et mucilage seminis lini et similibus.
 Et ex bonis quibus iit emplz ano ei⁹ sunt porri d
 scē decocti elixai cū butyro vaccino et olo rof. et
 pauca cera colata. Suffumigationes aut sūt suffu
 migationes note ad eos quibus ytantur qū dolor
 fit fortior ita ut sedeant sup sedē pforata sup quaz
 equet anus: aut ponat sub⁹ traiectionū qd fiat
 suffumigatō. Ex illis itaqz est vt fiat suffumiga
 tio ex sulfuri et nucleis oliuay et stercore cameli.
 Et si fiat suffumigatō cū p̄mo sulfure subno iu
 uat eo. dā vō in quibus sedent quidam vt sedet
 dolor sunt sicut aque in quib⁹ decoquuntur malue
 et anetū et camemilla et altea. Et quidez vt rīnea
 ē illud quod currit sunt aque in quib⁹ decoquuntur
 stiptica. Et oz vt aggreget inter aquas secūdu neces
 sitatē. Qd si anus egrediat lauet et mūdetur ei r
 ducat et sedeat ille c⁹ est in aquis stipticis valde:
 aut fiat ei emplz post rōductionē et ruerionē cū sti
 pticis cōfortatiuis cōtruis et aggigatis cū quibus
 daz succis stipticis.

Tractatus tertius de inceptione sermonis de dolo
 rib⁹ intestinoz.

De punctione. La^m. i.

Cause punctionis aut sunt vento
 sitas coarctata aut supfluitas a
 cuta mordicatia: aut baurachia
 salsa mordicatura: aut hūor ui
 scos⁹ q nō expellit: aut ylc⁹ a
 postematia: aut spentes et alca
 ridea. Et ex punctione ē q ē secūdu semita cris et
 est ex signis eius. et omnia punctio vehemens est si
 milis colice et cura eius est cura colice nisi choleri
 ce: nā si ipa curat illa cura ē in ea timor magnus
 imo punctio q nō ē cū fluxu qū fortior fit est colica
 aut iliaca. Et qū puenit punctio ad cūez et vomi
 tum et singulū et destructionē rationis significat
 mortez.

De signis. La^m. ii.

Tentosa qd sit cū rugitu et inflatione et
 extensione sūi gūitate et quiete cū exitu
 ventositatis. factū vō ab hūor choleri
 co signit gūitas cū vehementia mordicationis in
 flamate et sitis et exitus eius in egōne et est similis
 colice. Et si cūst cura eius erit tumor maxim⁹.
 Sig aut facie ab hūor baurachio sunt mordicatō

cū gravitate addente et egressio phlegmatis in egō
ne. Et siq̄ facte ab hūor crosso viscoso sūt gūttas
et adherentia doloris in vno loco et exitus huius
generis in egestionē. Et siq̄ facte ab vlcibus sūt
siq̄ excoarationis nota. Et siq̄ facte ab apate sunt
siq̄ apatis dicta in ca° colice. Et siq̄ facte a vmbus
sunt siq̄ vermiū dicta in ca° vermiūz.

De cura. La^m. iiii.

Oportz in omni punitione mali nocente
sua mā vt yemat hīs eas: deinde sol
uat. Bz punctio que est ex ventositatē
curet p̄us cū fignine pueniente et alienatione eius
ex quo generat ventositas et minoratione comestō
nis et paucitate potus aq̄ sup cibū et paucitate mo
tus sup cibū. Deinde si fuerit ventositas inseparabil
tunc oportebit vt curentur intestina cū clisteri eius
citante hūor ex quo ipsa euaporat et administret
in eo adēps galline et oleū ros. et cera aut cū eo qd
bibit: si fuerit egritudo supius sicut et vacillum
et biera in aqua de seminib: et si sūt diacydonitē
deinde sumat ea que sunt sicut tyriace et socruge
ne et similia: et sicut semina solutiva v̄tositatū.
Descriptio clisteris decoquant polypodij cenau
ree cymini aneti rute sicce fenugreci seminis apij.
in aqua decoctione bona: deinde sumat ex ea pon
d. c. 3. et ponant vel dissoluant in ea opposonaci
bellij amboz ana. 3. 5. aut minus aut plus secūdu
necessitatē et distillet sup ea nerciden. 3. x. aut o
lei ros. et mellis. 3. x. Puluis. R. cymini baccarū
lauri rute et ameos omniū ana. 3. 5. et penidij la
pidosi. 3. 7. fiat ex eis puluis et ē de f. i. Et iterū
sumat centauree crosse pondus aut. i. cū decocto.
Et ex eis que sunt mirabilia iuuamti apd expimen
tatores est calcaneus porci acurat et sumat ipz in
potu hīs punitionē ventosa. Aut de in potu de g
nis lauri siccis selia duo cochliaria. Et ex eis que
pferunt ei est illd qd. R. gnoy alben et carpobal
amboz ana. 3. i. bibatur in aq̄ cala in mane et se
ro. Et ex emplis p̄muniū v̄trifq̄ sunt auella
ne assate cū corticib: suis cū quibus emplet locus
semp. Et si sūt vaporaciones cū eis que sunt sicut a
netū et ruta et sanfucus sicca. Et emplato vmbili
ci vel lumbis cū gnis lauri cōritis et cōfectis cū
vino aut cū aqua rute et f̄seruata tota nocte: iuu
tia ē valde. Et cib: ventose et phlegmaticē sit ex
eis que sunt sicut ius alcan: bir et galloz decrepito
z equatū cū aneto plurimo et spetieb: vel pipe et
seminib: Et sit p̄tent: iur et sit panis panis salt:
bene p̄fectus. Et alkiskat rectior est ei et vinum
sit vetus subtile. Et oz vt v̄tant exercitio subtili
ante cibū. Et erit ius affatus secūdu qd d̄r p̄fert:
punctionib: ambabus simul. facit aut ex phle
gmate viscoso cognoscitur cura ex cura ventose
nisi quia oz vt intentio sit in mūdificando plus aut
desubtus aut desup. Et ex eis que conferunt illis
in ipsa si non fuerit fluxus est puluis amomi sum
ptus p se sequente potu. Et cōseri ei sumet in po
tu nasturtiū cū olo et troc. alefeniati. In facta autē
ex phlegmate salso oz vt incipiat ab euacuatione
eius cū clisterib: que recipiunt tbit polypodij in
quib: sit equatio cū eis que sunt sicut aqua seuestē
et viol. et vt eūct etiaz cū eis que sunt sicut biera
picra et diacydonitē. Deinde administrent cū

boni chimi ipingū pinguedine bona: sicut pingue
do facta ex carnib: arietū et galline et pulloz pin
guū et minoret cib: cū bonificatione eius: et bi
bat vinū subtile paucū. Et ex eis que cōserunt in
omni punitione fra est sumet in potu aqua mellis
cū gnis aralceid et aniso et acoro et gnis lauri et a
ristol. et folijs lauri et centaurea et xilobal. et figu
lari et p̄posite. In facta autē a cholera oz vt consi
deret. Qd si fuerit illic vt fortis et mā p̄ma eūct
cū eis que sunt sicut decoctio myrobal citri. et sic
aqua gnatoy et paz scamonee aut abiq̄ scamone
a: imo sola et sequat ea aqua cala. Et cum eis que
sunt sicut decoctio tamaridoz et calicistul. 7. sira
cost et que sunt similia illis: deinde equet mā cum
eis que sunt sicut semē psilij cū olo ros. et aqua g
natoy et succus cucumeris cū olo ros. Et emplet
venter cū emplis frigidis et sint in eis solaurum et
supiora vitis. et oz vt misceantur cū eis etiam si
cut ap̄smbiū. Et cū sit illi qui sūt de lentibus
et de sumach et de spinachys et de berberis et sum
les illis. Et oz vt caueat ab errore cademe in ea. et
existimat qd sit colica et curat cura eius et moritur
infirmus. Verunt nos r̄oibim: ad cognitiōem
integrā eius quo oz vt curet hec pars punitionis
qu loq̄mur de spetieb: colice. Existimo gō com
plementū eius f̄monis in eo illic. facit aut ab vlc
ribus cura est cura vlcē et iam dixim: eas. Sed
facit ab apate cura est cura apatum. Vez facit
a vermiū cura est cura vermiūz.

De rugitu et egritudine ventositas abiq̄ volun
tate. La^m. iiii.

Rugitū generat ex multitudine ventosi
tatis et generat ipz cū inflatiui: aut ma
litiā digestionis p̄t aliqua causaz i ma
litiā digōnis q̄ ē in mēbris aut ē in cibis. Et p̄t
quid ē in mēbris et nō sūt nisi p̄t frigiditātē: aut
p̄t calitū virtutis sicut in fine p̄thesis. Et p̄t qd
de sūt cū lenitate nate et stimulatione necessitatis e
gestionis. Et q̄z sit in intestinis supiorib: sub
tilibus et est sonitus eius acut: et sit in crollis et ē
sonit: eius guior. Et q̄n p̄miset ei hūiditas est de
clinia ad gurgulationē. Et q̄z rugitū ē signū crisi
et q̄z accidit p̄t p̄munitatē splenis. Et q̄z ru
gitus accidit multotiens patientib: in mirac p̄t
p̄ritiōne p̄pē qd intestina eoz infrigidantur.
Et q̄z sit qd in epe est debilitas. Exitus aut ven
tositatis abiq̄ voluntate: q̄z sit p̄t mollificatio
nē ieiunii: et q̄z sit p̄t v̄tralq̄ mollificationes: 7
distinguit inter v̄tralq̄ p̄ illud quod v̄t pauci
tate sēp ani: aut frigiditate ei.

De cura. La^m. v.

Regat cū alienatione ciboy inflatiuorū
p̄rimoy et cū tollerancia famis et p̄for
tatione digōnis cū eis que iā scimisti et r̄
solōne ventositas cū medicinis q̄s dicem: in ca°
colice ventose. Et ex eis que bona sunt in hoc in
p̄rib: locis est diacyminū et itez diapipeon et ite
z acorus conditus. Et si fuerit cū fluxu tunc alcan
zi: et itez sumat cymini et ameos et keisi et carui
omniū ana pa vna anisi p̄tea. ii. et fiant ex eis sus
sus cū penidij lapidosi ponder. 3. 7. et curet exi
tus ventositas abiq̄ voluntate curatione paly
sia ani: aut assumptione tyriace et oli alkehengi: 7

inungatur illud qd est supra vmbilicū cū olco co-
lino et similib⁹ si fuerit pp̄t ieiunūz.

De colica et retentione fecis. La^m. vi.

Colica est inieq̄ intestinalis dolorosa cū
qua difficilis sit exitus eius qd eḡt dīc̄
p nāz. At colica quid secūdu veritatem
est nom̄ eius in quo est causa in intestinis crosia.
s. colon et que sequit̄ ip̄z: et est dolor q̄ multipli-
cat in eis pp̄t frigus eoz et pp̄t sp̄situdinez ip̄so
z et pp̄t frigus eoz multiplicatur sup ea adēps.
Qd si ē in intestinis ḡcilib⁹ tunc nom̄ pp̄riū ei sm̄
scientiam vera est ileos. Uez q̄nz est ileos in qui
busda locis colice pp̄ica qz veherit̄ est ei similis
et cause colice: aut cadunt ppe in colō: aut cadunt
in al̄is et pueniūt ad ip̄z secūdu semitā cōmunita-
tis. At cause eius que cadunt in ip̄o ppe: aut sunt
malitia p̄plonis singularis cala: aut fra: aut sicca.
At cala quid opat̄ exiccatione sua et p̄strictione su-
a reducēte nutrimentū ad ep̄ et expellenē illud
ad ip̄z. At fra p̄gelatione sua aut faciēdo accidere
malitiaz p̄plonis nocuā. At p̄lm̄ eius est in terris
frigidis et quā flat s̄ptērio. At frigus quid q̄nz
facit illud ppea q̄ r̄stringit lacertos ventris et per-
uenit calefactio eius ad p̄cūtatē et exiccat fecem
et stringit lacertū ani et expellit feces et qd cū eis
est ad supiora. At sicca opat̄ pp̄t p̄uationē eius qd
lubricat fecē et inuentionē eius qd exiccat eam et
exiccat ip̄az. Malitia aut̄ p̄plonis humide sin-
gularis nō semp̄ est causa colice nisi accidat ex ea ac-
cidens qd sit causa colice fra aut hūda māl: aut
malitia p̄plonis cū mā: aut mā cala que iflat et mor-
dicat et sepat̄ p̄tinitatē et p̄transit terminū p̄ctō-
nis pueniens ad terminū colice: aut fra et r̄cti ad
malitiaz p̄plonis diuersē s̄re. Qd aut̄ accidit de se-
patione p̄tinitatis subito quā sit illud cū essentia
colice tñ q̄nz facit ip̄z accidet̄ frigus pp̄t hoc qd
generatur ab ip̄o ventositas in corpe intestinarūz
hora post hora. At q̄nz est hūor faciēns hunc dolo-
rē: aut illū qui p̄pinus est ei melancholia. Et q̄nz
est eius euentus cū p̄ximis et ap̄t̄ comestione
cibi. At q̄nz sedat ip̄m vomit̄ r̄i acetose melan-
cholicę. s̄ sit huiusmōi vomit̄ in huiusmōi dolo-
rē secūdu p̄lm̄ phlegmaticus et generat ip̄z frig⁹ mē-
broz: aut malitia digōnis et cibi et fructus et ole-
ra: aut t̄ est ca colice ppe oppilatio phibens egō-
nē et hū. et ventositates a penetratione et ip̄i ex-
pellunt et accidunt dolor et extensio maxima. Et
p̄lm̄ huius oppilationis qū nō est ap̄a accidit
postq̄ p̄plet monoculū: deinde puenit ad colon.
At hec oppilatio aut̄ est ex ap̄ate in intestino et plu-
rim̄ eius ē calidū: aut ex hū. phlegmatico visco-
so iplente sp̄atū ei⁹ et oppilat ip̄z: et est illa que sit
secūdu p̄lm̄ et ē illa que inuat febre: aut ex ven-
tositate accidentē: aut pp̄t torsionē contorquentēz
pp̄t ventositatē torquentē et incisionē ligamenti:
aut rupturā: aut attritionē: aut expulsiōē intesti-
noz ad ptes inguinū et testiculoz: aut rupturā su-
pra illud: aut pp̄t vermes cōprimētes: aut pp̄t
fecem sicca et hec fex sicca est qm̄ ip̄a est fex cibo-
z siccoz: aut quia r̄manet tempōr̄ longo et siccatur.
At est causa r̄manentię eius obilitas expulsivē in
intestinis: et multotiens est hec remanentia ppter
potū r̄i narcotice stupefacientis virtutes opantes

in fece. At cū hoc polē ē etiā vt debilitet virtus
expulsiva que est in lacertis ventris. Sicut accidit
ei qui multiplicat coitū: aut pp̄t destructionē sens⁹
intestini: aut paruitatē effusionis cholest̄ expellen-
tis lauantis: aut qm̄ mēlarica exiccat ex ea hūdi-
tatē p̄lm̄: aut pp̄t puocationē sudoris sup̄stui:
aut exercitia faciētia sudar: aut pp̄t veherētiā
raritatis corpis pp̄t p̄plonē que ē in ip̄o: q̄ obedit
attractioni aeris p̄tinetis calidi: et pp̄t hoc ē bal-
neatio cū aq̄ cala ex eis que r̄inēt nām: aut pp̄t
aerē ex calefactione c⁹ p̄sedq̄ vt attrahat humidita-
tes et si fuerit absq̄ raritate: aut pp̄t raritatem
fultulosa. At q̄nz sit pp̄t artem faciētez necessariū
tactuz caliditatis sicut vitrearia et ferraria et fu-
soria: aut pp̄t cōplonē in ventre ip̄o calida val-
de exiccat: ē caliditate sua aut est cā in illa calidita-
te in paucis dispōnib⁹ multitudine cholē acute effu-
se ad ventrē aduētis fecē qū inuenit eam p̄p̄atam
pp̄t paruitatē suā: aut pp̄t siccitatē substantię sue
et hoc ē secūdu minas: s̄ secūdu p̄lm̄ ipsa soluit
nāz. At quā accidit hec colica in p̄ncipio nocet: et
intestino dolore facit veherēte intollerabile. Et
q̄nz ē cā illius caliditatis veherētia frigoris aeris
exterioris: q̄ coarctat caliditatem interiūs et cum
hoc puocat yrīnā et constringit anū: q̄ impellit
fecē ad supiora: aut pp̄t p̄plonē sicca in intestinis
et ventre: q̄ exiccat fex: aut pp̄t tenasmon apa-
tis r̄cti: q̄ exiccat fex. Et existimauerūt quidaz q̄
quandoz lapidescit illud qd r̄tenū est in intesti-
s et egrediū lapis. Illa autē que ē p̄ p̄munitatem
est sicut si accidat in ep̄e: aut in vesica: aut in r̄ni-
b⁹: aut in splene ap̄a et p̄manet ei intestinum p
hoc qd coarctat illud ap̄a de substantia eius et p̄si-
pat ip̄z et oppilat illud. At sicut si p̄munitet reni-
b⁹ in doloribus lapidis et debilitet operatio eius
in expulsiōe humorū: q̄ retineant in ip̄o et acci-
dit colica p̄ cōmunitatē lapidis: quā dolor lapidis
sit ex eis que simulantur dolori colicē et occultat
nisi illi qui p̄uisione h̄z. Et nos dicem⁹ d̄ram
inter yrīnāz cū signis. Et q̄nz accidit colica et ile-
os secūdu semitā accidentē egritudinū pestilen-
tialiū aduenientū et pueniū de r̄gione ad r̄gio-
nē et de homine ad hominē. At iam r̄tulit illud q̄
daz medicus de antiquis. et dixit q̄ pueniebat q̄-
daz eoz ad epilepsiā et erat epilepsia mortalis: et
qd̄ ad r̄olutionē intestini colon et mollificationē
eius cā incolumitate sensus eius et seprabat cum
huiusmōi enasio. At erat p̄lm̄ eius ileos et lede-
batur colō secūdu semitā p̄mutationis similis crisi.
Inquit et qd̄a medici curabāt eos cura mirabili.
ip̄i nanq̄ cibabant eos lactuca et endiuia et carnib⁹
p̄licū crosis et carne omni habenti yngulā in pe-
tib⁹ ei omnib⁹ illis infratis et aq̄ fra et acetosis et
sanabant eos cū hoc ita q̄ sanabāt oēs taliter ne ca-
derent in epilepsiā et paralyfi p̄dictā. Et sanabant
quosda eoz in quibus erat inceptio epilepsie. Et
q̄nz accidit colica habentib⁹ tetanū. q̄ deficiunt i
expellendo feces et hū. ab intestinis supiorib⁹ sic
ip̄i deficiunt in retinendo quod ē in inferiorib⁹.
Et q̄nz est frigus p̄plonū eoz cā colice. At p̄lm̄ q̄
dem accidit colica a phlegmate crosso: deinde a uē-
tositate forti facta et penetratē in tunicis intestioz
et villis eoz: et pp̄t sepatiōē cōtinitatis eoz.

Ventositatis. n. spgū i stō ppter aptitudinē stōi et ppter caliditatem stōi et ppter puritatem mebroz calidoz ppter ad spz et spgū in intestinis superioribus ppter gēilitatē intestinoz supioz et tūct in intestinis alijs ppter ppteritū illius ex frigōi eoz et constrictione ipo rū et multitudine rēvolutionis in ipsis et spissitudine tunicaz eoz. Et colica ventosa quā sit ex mā que sit mā ventositatis: tam non ppteratur illi materiei qm mā sola nō oppilat viā secūdu qd egroī: et nō facit dolorē p se: imo pillus qd accidit ab ea. Et phlegma facit dolorē p se et opillat p se. rliq aut diuisione minus illis. At ex eis que ppterant in testina ad colicaz et ppter ventosa. ē vnu plurie pmutationis et olera et ppter incurbita et fructus fēces et ppter vna et potus aque sup eos: et motus sup eos et coitus et retentio ventositatis volētia egroī et aduentus frigoris vehemētia ad intestinū et infrigidantis ipz et inspissantis illud. Et ex eis que ppterant intestina inferiora ē comestio o uorū alioz et piroz et cydonioz stipticoz et passe et saucib et milij et rizi et que sunt similia illis. Et itēz retentio egōis volentis egroī qnz facit ca der in ipaz et coitus plurimū et ppter cibum crosū. Et ex mā omnis colice ex humore crosso: aut ex fecib implet monoculū ppter secūdu plmz deinde puenit ad alia. Et dū non eūat mā que ē in monoculo non accidit pplementū sanitatis. At qnz est colica veniens desup et quotienscunq sit diste re aut euasatio retinet mā in monoculo: qd dupli cat dolor. At febris quid est mutatio in omnibus dolorib colice cā est ventositas crosia aut phle gma: aut malitia cōploms frē et est ex rebus ye locius sanantib ventosa. Et colica quid multoties pmutat ad palysi et sanat p ea. et illud qd expellit mā subtilis ad extrēitates et coarctant ex ea lacer ti. Et qnz sistr sanat p doloris iuncturaz. Et qnz p mutat ad dolorē dorsi phlegmatica aut sanguinea ad quā pferit phlebotomia: ppea qd maturat cali ditas dolorosa et medicine illate mās cruas. Et qn pmutat ad varietatem melancholica et melan choliāz et epilepsia est malū. Et qnz pducit ad hy dropisū p illud qd corrumpit de pstone epatis. Et qn inuenit colica doloris articuloz et similia nō apparēt illi dolores trib de causis: qm dolor for tior impedit a debiliō: et qm materie sunt puer se ad latus doloris fortis: et qm dolor et fames et vigilie resoluūt supfluitates. Et qn plongatur re tentio fecis inflat venter et inteasit. At qn fortia sunt mebra colice et nō recipiunt rēfluitates tunc ml totiens redeūt rēfluitates et infrant caput. Et mul totiens accidit colica post solutiones quib expel litur crosū. Et multotiens subleuat curatio colice singultū punctionis.

De signis colice absolute. La^m. vii.

Retentia quid colice vē cā nō declarat p firmatō sunt qm minoratur illud quod egroī de fece et expellit porisimū egō nis et minoratur appetitus: imo rē mouet omnino et abhorret hīs eaz vinctuosa et dulcia et nō decli nat declinatione pua ad acetosa aut acuta aut salsa et est declinūs ad subuersionē et nausea. et ppter qd recipit vinctuosū et olfacit odore vinctuosū et dul cis et debilitatur digō eius valde: et inuenit omni

horā punctionē et declinat ad potādū aquā pprimā et inuenit dolorē in rētib suis et in dorso suo: de inde fiunt cū ea fortia accidentia et sit ipsa fortis et retinet nā et forsitan non egroī nec etiam vento sitas penitus. Et qnz retinet etiā eructatio et sit fortis punction et sit. q. pforet venter eius tēbel lo: aut. q. sit absconsa in intestinis ei? acus stans et quotiens mouet dolet et sit fortis sitis et non sa naur hīs eam lz bibat plm: qm qd bibit nō pe netrat ad ep ppter oppilationes accidentes in orifi cija mesaricaz que secuntur ventrē. Et qnz mul tiplicat in quibusdā eoz tremor absq causa. Et si ingeniet in extrahendo aliquid de ventre habentis colica egrediunt humiditates et squibale sicut stercora ouū vel sicut stercora capraz magne et pue et rā natans in aqua et frquens sit vomit? cho lericus et phlegmaticus et ap ppinquat secūdu plz ha. phlegmatico deinde cholericō: deinde qnz e uomit rē porrale et vt erugoeris. et qnz euomit fīm de gener melancholie incensa. Humores. n. qnz corrumpuntur et qnz adurūt ex dolor et vigilis et medicinis calidis. Et vomitus quid nō sit frequens nisi ppter pmutatē stōi ad intestina: et ppter multitudinē materiei et penuriam viē ad i ferora et qm viā cholē ad intestina secūdu pluri mā pstringit: qd expellit ad supiora: et ppter hoc rubet yrina in ipsa: et qm maior ps cholē puer titur ad rēas qū non inuenit viā ad sel lublimenta: tūz ppter illud qd ē corā eo de oppilatione: et qm dolor rubificat aquam: et qm rēas pmutat in dolor. Et ppter illud rēnet yrina etiā qnz. Et qnz est yrina in principio eius secūdu dolorē aque cice ris et aque casei. Et qnz associat ei tremor cordis maximus et indiget pectus eius retentione cū ma un. Et qnz peruenit res ad sudore frigidū et sincopiz.

De signis saluis colice. La^m. viii.

Magis incolumis colica est illa in qua re tentio non est vehemē et ē dolor mu tabilis. Et qnz aleniat plz quā rēat post ea. Et inuenit habens eaz ppter exitū ventosita tis et egōis et administratione clisterioz qtem: sicut eius piraria est prauior vel difficilior colica.

De signis malis in colica. La^m. ix.

Strictio doloris et qd vomit? psequi ē vomitū et sudor frigidus et frigus ex trematū ppter vehementiā doloris vē tris et declinationē san. et spiritus ad ipsū. Et qn puenit ad singultum quoz vna sequit aliuz et ad tbatōnē rōnis et spasmū et rēntionē eius quod e grdit et non egroī saltē cū ingenio est mortalis. Et in extraneis signis est qū appz in eo qui hz do lore venteris vestigiū et bothor nigrūz sicut faba. et vlcera et remanet vsq ad diem secūdu aut pl qm morit. Et huic quid homini aduenit subet et multitudo somni in principio egritudinis sue. Et bonitas anhelitus est bona significatio ad euaden dū: quomō gō erit eius malitia.

De differētia que est inter colicaz et lapidem re nū. La^m. x.

Quandoqz accidūt in lapide renū acciden tia colice predicta: qm colon ipz pmuti cat renib qd accidit ei dolor qui est ei

ppus et accidunt ei accidentia sua que pertinent illi dolori. Ulex dicitur inter eas quibus est ex dispo-
 loris et ex parte vicinantiu ppoz et ex parte eius
 qd conuenit et eius quod non puenit et ex pte ei
 qd egredit et ex pte vltimitatis accidentiu et ex pte
 causaz et significationu accidentiu. **D**ispositio
 aut doloris diuersificatur in eis quantitate et loco
 et tempore et motu. **Q**uantitate vo qm ille qui
 est lapidis est puius quasi sit acus et colicus est ma-
 gnus. **L**oco aut qm colicus incipit ab inferiore
 pte dextri lateris et tendit ad superiorem sinistri. Et
 qm pfirmat dilatatur in dextra et in sinistra. Et se-
 cundu quosda non incipit colica a sinistra: sed illud
 non est verum. Et nos iam expti sumus pfirmum illi-
 us et est ad anteriora et versus pectine declinior
 qd sit ad posteriora. Et renalis incipit a superiorib
 et descendit paulatim vsq ad locu ubi pfirmatur et
 est declinior ad posteriora. Tempore vo qm finalis
 sit fortis in hora vacuitatis et colicus allenuat in ea
 et sit fortis cum sumit aliqd et colicus incipit subi-
 to et in tempore breui: et lapidosus paulatim et for-
 tis sit in fine suo: et si est finalis sit puius dolor in
 dorso et difficultas in vrina: deinde signa in qui-
 bus colica et in colico sunt illa signa: deinde dolor.
Motu aut qm colic ad ptes mouet plures et finalis fi-
 git. Ex pte aut vicinantiu ppoz qm tremor mul-
 tiplicatur in tribus ambobus et non puenit colico.
Dicitur aut accepta ex eo qd puenit: et non puenit: et qm
 clistia et exitu vetositatis et fecis allenuant dolore
 colice et non allenuant dolore inu allenuatione de
 qua sit curandū in plurib disponib. Et lapidem
 frangentes medicine allenuant dolorem renum et
 non allenuant dolorem colice. **E**x parte autem
 eius qd egredit est quoniam qm renali fortasse no
 est retentio si que qm egredit est sicut stercus et si-
 bale: et sicut stercus vaccinum et nanat. **E**t quicq
 est retentio omnino et rugitus et similia. et colic
 non euacuat ex hoc: ex pte aut vltime consecutioia
 accidentiu: est qm dolor crurium et dorso et tre-
 mor in finali est plus et casus appetitus et vomit
 psecutus phlegmaticus et puitas digonis et ve-
 hemetia doloris et puctio ad sincopim: et sudor
 frigidus et inuacuetu cu vomitu in finali sunt mi-
 Ex pte aut causaz et significationu accidentiu: est
 qm frequentia nauseatiue satietatis et assumptio ci-
 boz maloz et vicilitudo punctionis et rugitus et
 retentio fecis sunt pcedentes in colica. Et vrina are-
 nosa et filosa est pcedens in finali et non in finali
 vrina subtilis: deinde filosa crossa: dind areola.
De signis distinctionis colice: et pmo de signis
 phlegmaticis. **L**a^m. xi.

Quandoq signa colica phlegmatica ante
 cessio causaz generatiuaz phlegmatis
 ex satietate nauseatiua. Et ex spetiebus
 ciboz et etas et figio et hora et filiq que sciunt.
 Et significat ipaz exitus phlegmatis in fece ante co-
 lica et cu ea cum sit clister et frigiditas inferioruz
 et guitas sensata et vehemetia retentionis multa:
 qm no egredit aliqd de fece aut humor aut ventosi-
 tate. Si aut egredit est res inflata sicut stercus vac-
 cinu sicut egreditur in ventosa et e lenior et sit do-
 lor plixus: imo i spatio logo. Et si oz vt decipiat
 aliquis p id qd forte sit de siti et inflammatione et

rubedine aque et existimet qd egritudo sit cala.

Illud namq eode est omnib.

De signis colice ventose. **L**a^m. xii.

Necessio causaz suaz notaz ex multi-
 tudine pot aq hie et potus vini pmissi
 et olera inflatiua et fructus et qd affuit
 cib non digestus et rugitus et retentio secū in ite-
 stinis et extensio et volutatio vehemens. q. pfo-
 reni intestina terbello et. q. occultet in intestino a-
 cus: et hoc quicq sit in phlegmatica cum retinet ven-
 tositat: aut geerat ipa hie i uetola forti et si senti-
 in ea guitas vehemens. Et in ventosa quidez p-
 cedunt quicq rugitus plurimi: et ventositates quicq de-
 scunt et non rugit tunc et no egredit. et fortasse no
 accidit vt rugiat nisi cum sit vaporato et coplio
 et quicq figit dolor: et non permutat. Et quicq cogno-
 scitur inflato cu manu. Et secundu plurz inuacuetu
 ne. Et quicq inuacuetu vaporato eius. et quicq non inuacuetu
 et illud qu fuerit ma faciens ventositatē siccaz tuc
 quotiens inuenerit caliditatez et non calefactionem
 faciet ventositatē et quicq figit ipaz crossitudo fecis
 vaccine que natat sup aqua ppt multitudinem eius
 qd in ipa est de ventositatē. Et quicq e venter cu-
 a lenis: et quicq est fluxus et egredimur hiores et si
 inuacuetu eo ppt retentionē ventositatis crossle in tuni-
 cis. Et illa in qua e pmutato doloris e incolumior
 et illa in qua est inflatio ventris sicut tympani
 est mala.

De signis eius q sit ex fece. **L**a^m. xiii.

Ig eius q sit ex fece sunt antecessio rez
 q sunt retentio fecis ante euentu doloris
 cu tensione et est illic guitas valde ve-
 hemis. Et sentitur. q. intestinu scindat a se ipo.
 Et qm sit tenasmo non egredit aliqd hie quicq egri-
 tur is viscosa grossa. Ulex illa que sit ex fece cho-
 lerica signa tincta fecis et multitudo eius qd egri-
 tur de cholera et adustio et inflamatio et mordi-
 catio et aduentus quietis cu fluxu choloz et exic-
 catio lingue. Et seculenta facta a raritate corpis si
 gnicat pcessio puitatis fecis et siccitas corpis et ue-
 locitas leuendi ex calor et frigo extrinseco. **E**t
 seculenta facta a caliditate ventris et siccitate eius
 inuentio inflammationis et siccitas almirach et tene-
 brositat eius et siccitas egonis et eius nigredo ad
 rubedine quanda declinans: et seculenta quidem fa-
 ctaz a resolutione aeris et exercitio et sudor et reli-
 quia: signa premisso puitatis fecis facta a resolutione
 cu cursu causaz pociat. Et signa facta ex retentio-
 ne cholere effuse ad intestinu sunt guitas et infla-
 tio ventris et albedo coloris egonis et difficul-
 tas egilioni eius cu dolore et tensione fecis et co-
 plione facta ex ea tantu: et quicq vicina ei ictericia.
 Et signa retentionis facta ex melancholia fira ppt fri-
 gus epis: aut alius est vt non sit igneitas et sit co-
 lor declinans ad viriditatem. Et signa facta ex melan-
 cholia acetosa: sunt eructatio et nigredo egonis
 et inflatio ventris cu puitate doloris.

De signis colice apostemose. **L**a^m. xiiii.

Ig aut facta ab apac calido sunt dolor
 tenisius fixus in loco vno cu guitate et
 pulsatione et inflammatione et febris acuta
 et sitis vehemens et rubedo in colore et inflatio in
 monocolo et retentio vrine: et est signu forte. et

ledi cū fluxu. Et qñz est iste dolor cum lenitate nā
te. Et qñz pducit ad frigus extremitatū cū calore
vehementi in ventre: et qñz rubet id qd ei oppo
nit de ventre. Et si fuerit apā cholericū erunt ten
sio et pulsatio et gūitas mī et se. et inflamatio et
mordicatio vehementius. Sig aut facie ex apate
sio phlegmatico et ē paz: sunt vt sit dolor conti
nuus apparet in loco vno et ppe qum descendit
aliqd ex eis q descendit ex ventre. Et inuenitur
cū manu inflatio cū lenitate et ē forma eius forma
mollū. Et iam pmissū est q fecit illud ex assum
ptione generū lactis et pisciū et carniū crosfaz et
fructuū et olez sioz et hūidoz et ē spma frigidū
subtile: est. n. signū pueniens ad hoc et egestio est
phlegmatica.

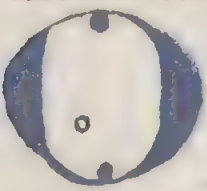
De signis facie ex torsione et ruptura. La^m. xv.

Et sig facie ex torsione sunt euentus ei
subito post motū laboriosū aut saltū
aut salum vehementē: aut casū: aut per
cussione: aut calcationem: aut lutationē: aut tol
lerantia ponderis: aut ruptura: aut ventositas ue
hemis: et ē dolor eius similis nō incipiens: deinde
addēs paulatī et sig rupturam illā q sit ex rupta.
De signis flūz spz colice lenis a frigore et calor:
aut debilitate sensus: aut vermibus: aut ruptu
ra. La^m. xvi.

Et sig facie a frigore intestinoz sunt pui
tas sitis et apptio egōnis et ei inflatio
et sensibilitas frigoris in intestinis et le
uitas doloris. Et qñz ē spma cū ea sim. Et sig fa
cie ex cholera citrina sunt cause antecedentes et e
tas et rigo: et forma: et temp: et alia eoz que i
uenit de mordicatione mehermēti et inflammatione
adulsiōne et nocumēto a clisterib: acutis et nocu
mento ab eo qd solutione educit et descendit facit
cholera et noceri fame et iunari a temperatis infri
gidantib: et eūone cholei si non fuerit mā imbi
bita et pmoio raro. Et qñz associatur ei feb. et
fortasse n associat ei et non est se. eius sicut se. apō
se in magnitudine accidentiū. Et qñz associatur
dolor in pectore quasi punctura cultelli et non ē vē
tositas. Et sig facie ex debilitate expulsiue sunt ut
iam ante cessit eam lenitas nate et necessitas surge
di ad scellā frequenter s; paululū. Et antecessio cā
p eius ex eis que debilitant vel destruit virtutē
ex calor et frigore aut assumptione. Et multotiens
accidit ventri vt sit lenis: aut tepat: aut sit quan
titas egōnis et qualitas eius secūdu cursū nalez: s;
ē necessarium ad hoc vt egrediāt sex vt instrumen
to aut suppositorio. Et qñz est illud ppe fistulaz.
Et sig eius que est ex debilitate sens: sunt vt illū
quod sumit faciens declinare egōnez cū qualitate
ad mordicationē n pcpiat in ascillatione et hoc est
sicut porrū et cepe et case et senugrecū. et iterū ut
suppositoriū acutoz non sentiat necumētum
qu supponunt. Et venter inflatur ex eis que sumū
tur et tinent: et non dolet dolor de quo sit curan
dū. Et qñz accidit vt sit illic fistula corrumpens se
sū. Et sig facie ex vermibus sunt sig vermū: et
antecessio exitus eoz.

Tractatus 4° de cura colice et locutione in ileos et
ibus particularibus egritudinū intestinorū et di
spōnū eoz:

De canonib: curōnis colice. La^m. i.

Portz vt colice rigin nō pmit
tatur: nā qū apparēt sig inceptō
nis eius: o; vt indicat iplo et i
cipiat mundificatio eius q ē l;
ipaz. Et si fuerit post cibū que
comedit expellat ipz vomitu
statiz et euomat cū eo qd tinet de humorib: do
nec mundificet. Et vomit: quid qñz incidit māz
colice humidā et cholericā. Qd si supfluat retinea
tur cū tinentibus vomitū. Et ex eis que bona sūt
et expta in hoc est vt ponat in sirupo de menta fa
cto ex aqua gnatōz aliquo de cymino et sumach.
Et ex eis in quib: non est puententia est vt festi
nato sit in dādo in potu solutiūz desl. Ipz. n. ē
fortasse vehemētis virtus et hūores et squibale sūt
plures. Qūq; puerit ad eos hūor desup fortasse
nō inuenit penetrationē et pducit rigin ad timorē
marī. Et illud qd in pmiū necessariū est vt in
cipiat et sorbeat lenientia lubricatiua sicut ius galli
vetusti qd narrabo in eis que sunt post. Et iam
narrauimus illud in arol medicinaz singularium
deinde ad ministrē clister lenitiūz. Qd si fuerit
illic febris pmutet aqua galli: et in loco eius sit aq
ordei vt incipiant hūores et squibale desubtus
scender paulatim. Qūq; sentitur q squibale et hu
mores crosli valde iā egrediunt: et o; vt in potu
des aliqd desl fiat. Et si pose ē vt mundificatio fi
at desup cū vomitu frequenti fiat: et non sit ve
hemētia necessitatis dādo in potu desl: nisi qñ sūt
principiū matiei stous et intestina supiora: et scit
q stous est debilis et hu. multitudo et inuenitur
iplo supra ymbilicū et gūitas illic: omnia. n. ista
exigunt vt fiat fluxus desup. Et similē si accidat
colica post excoriationē: tunc cura facta desup est
melior et in hac specie colice est illa cū pncipiū est
ex stō et supiorib: si fuerit mā pfirmata: deind
ipa mandat ad intestinū lesū māz post māz: et quo
tiens puenit ad ipz accidit dolor: tunc necessaria e
rit mundificatio incipiens. Qū gō bibiū solutiūz aut
extrahit eaz et sanat ex ea: aut deponit ipsā ad in
feriora ad locū vnu mundificet gō ipaz clister v
nū: aut minor numerus eo qui necessarius est ante
illud. Et qñ n o; dā in potu medicinā desup ē p
pē necessitate manifesta: tunc non o; vt in potu sua
tur desup omnino aliqd et sit ptentus clisteri.
Et illud qñ pprimi in cā colice est hu. crosliū vi
scosus egrediens et non egrediens integre p euacuan
tia. Qūq; bibiū medicina desup eūat non ab vno
quoq; duoz. s. stō et intestinis tantū imo ex alijs
locis a quib: eūatio omnino non est necessaria et il
lud facit acquire debilitatez pculoubio. Qū gō
hoc sit: deinde sit necesse mundificatū intestinum
exigens clisteria pprima et eūones frequentes et d
bilitatur virtus valde tunc o; vt sit cōtentus quā
tū pose est clisterib: et eis que currūt cursū eorū.
Ipa. n. oū inueniunt in intestinis hūore non attra
hunt ex locis alijs et non euacuantur ex relijs mē
bris pprim. Et si uere clister multotiens secūdu
necessitatez hūoria generatini doloris non erit ta
tū timoris in ipo quantū est qū sit euacuatio desu
p p medicinas attrahētes ex corpe toto. Et qū cliste
nō educit aliqd ex mā et n mannat tūc abbreviet

et clisterizet et ppe cū clisterib⁹ acutis: hora nāq⁹
eoz est post maturationē: quia ex clisterib⁹ acutis
timeat cordi et cerebro. Et multotiens qdēz sit clis-
ter et non soluit: imo facit soda. Quāz oz tunc ut
adinet desup: et qnz est solo desup et oppilatio
desubtus. qñ necessarium est vt stringat qd est
supius cū sūpticiis ita vt fiat stentū vnū: deinde e-
uacuet. Et oz vt leniat clister qū fuerit illic se. et
multiplicet eius humiditas vt frangat false vinez
salis de quo fortasse necessariū est. ylz. 3. ii. et.
5. Et qñ clister non facit descenderē aliqd: tunc de-
t in potu hiera picra cū vino aut sicca. Et silr post
assumptionē eoz que sunt sicut alkisch et dactylicō
et non oz vt pfortet hiera eoz cū agarico: qm est
pfundans stans in viscerib⁹. Et oz vt nō fiat clis-
ter dū in stō est aliquid et attrahatur crūdū ad i-
seriora. Et oz vt nō continuēt clisteria: imo inter-
ueniat inter ea spatū. Et cholericē quid colice po-
xilm⁹ vincitur cum pilulis aureis. Et qnz accidit
vt medicine attrahentes ex corpe attrahant ad in-
testina humores malos alios: et qnz attrahunt hu-
mores puros: qñ aggrānt excoriatio et colica si-
mul. et hoc est ex nocuentis mortalib⁹: et quod
deterius in potu sumit in colica de solutivis ē ut sit
magne quantitatis ex q fugiat sumens et non rma-
neat in stō: imo pilulas de hiera: et omne qd ē mi-
noris quantitatis: et magis aromatici odoris ē me-
lius sumer in potu. Et oz vt intentio in capite sit
vehemens valde ita vt non recipiat vapores eius
qd retinet in ventre: et vapores medicinaz acuta
z quas administrat necesse ē i plib⁹ horis in egri-
tudinib⁹ colicis. Qnz. n. pducit illud ad varietatē
et pmissionē rōnis et ē cauendū in colica. Et ex eis
quoz cā generat nocuentū est vt non sit pole me-
dico vt sciat formā dispōnis egri. Quāz nō pōt
tunc scī qd necessariū ē in curatione. Et hec inten-
tio pplet cū aromaticis frigidis et cū olis frīs et re-
liquis et que inuim⁹ in infratiōe cōpōnis capitis.
Et qnz accidit vt sit necessitas calefaciendū intesti-
na pp necessitatē infratiōis epatis. Quāz custodiāt
illud cū emplis infrantibus ep et similibus: et custo-
diāt ps epīs ab emplis vetrīs et inunctionib⁹ ei⁹
calidis. Et silr ē dispō cordis et puenientior infra-
tio eius ē cū succis frīs cū canfora et sandal. Et oz
tunc vt ponatur in plib⁹ intestinoz et partib⁹ cor-
dis et epīs aliud qd distingit ex panno aut instru-
mēto aut similib⁹ phibens ne currat qd ppum ē
yni eoz ad aliud. Et sitis multiplicat in eis et nō
oz vt bibat nisi paz: aut tolleret. Quāz illud fue-
rit pmissū cū inlebe erit magis inuatiū sitū ppea q
corpus diligit re dulce et facit ipaz penetrat.
De cura colice sse. La^m. ii.

Colice aut sse rōm fz semita cānonis:
ē vt non incipiat in ea a stupefactione.
Incipientes. n. sedat⁹ dolorē cū narcoti-
cis pponit re maximā erroris. Administratio. n.
narcoticoz non ē curatio vā in aliq⁹: et illud iō qm
curatō vā est incisio cause: et stupefactio est con-
fortatio cause et destruitur sensus per eam.
Et illud ideo: qm si cā est hu. crosus sit fortior ⁊
deterior: aut ipa pplo fīa sit frigidior: aut vento-
sitas spissa sit spissior: aut oppilatio inspissat corp⁹
intestini et non r soluit ex eo qd in ipo stentū est:

sit vehementius inspissans et dolor redit post diem
vnus aut. ii. aut. iii. fortior q⁹ fuit: qñ nō oz vt i
ea elaborēt quantū pole ē et dū inuenit ab ea excu-
satis et deuitatis: imo elaborēt in elongando cau-
sa incidendo eaz et resolucendo eam et dilatando
poros in quib⁹ rinet sua viscositate: et qd pl⁹ fa-
cit hec sunt medicine subulatiue nō vehementis ca-
lesfactionis. **C**eleberrima nāq⁹ calef atō cū intesti-
nis subito accidit nō est securitas q⁹ sit illd qd ipa
pmouet d ventositatē aduētū fr illd qd ipa r soluit
de mā: imo oz vt sit quantitas eius qritas q facit
at in ventositatē r solutionē fortē et in mā humi-
da subulationē et maturationē non resolutionem
fortē. et ppe hoc qnz sufficit abstinere a cibo et po-
tu dieb⁹ aliquib⁹: et silr euaporatō. qnz cōmouet
dolorē vehemēte. Quare necessariū est tunc aut di-
mittere euaporationē: aut multiplicat et iterat ipa
vt r soluat illud qd pmo pmouit de ventositatē
deinde administrēt clisteria euacuantia illud quod
oz. Dz. n. vt si se x sit retenta vt non incipiat ni-
si cū eo in quo est lubricatio fecis ppe mucilagies
que sunt in ipo et olis et medicinis que sunt ad fe-
ces: et sunt ille que conueniunt curationi colice fa-
cte ex fece pura hec qñ est ventosa: deinde post il-
lud r deat ad clisteria euacuantia phlegma si fue-
rit phlegmatica: aut resoluentia ventositatē et e-
uacuantia ipa si fuerit ventosa. Et oz vt scias q
qnz eūat totū qd est ex humorib⁹ et remanet res
pua que ē illud quod associat pti doloris: et est fa-
ciens dolorē. Dz. g. ne dicat q curatō non est in
uatiua: imo eūet illd etiā cū clisterib⁹. Et qnz est
illud ventositas sola quā signit significatiōe ven-
tositatis. Quāz oz vt administrēt qd pfortatūz
est mēbri et r solutivū ventositatis cā calefactio-
ne subtili. Et fortasse sufficit tunc bibere pfectionē
fortē calidam sicut tyriacā et similia. Et qnz suffi-
cit ponere ventosas cū igne sup locū doloris. **E**t
qnz sufficit semina potare resolutiua ventositatis
Et qnz sufficit biber vinū calefactū et quādoz su-
ficiant emplā resolutiua. et fortiora eis sunt rubi-
ficantia facta ex sinapi. Ipa. n. qnz resoluūt et qnz
attrahūt māz ad lacertos ventris. Et aqua therma-
z in dolore vehemēti qñ cū eius sit balneatio in-
uat valde. et aq de sale et amoniaco est mirabilis
in hoc absolute: et si nō aliter saltē bibita si tolle-
rat eius potatio. **E**t silr una facta ex aqua in
q deocte sūt medicie r solutivae subtiliatie. Et qnz
sufficit fricatio vetrīs subtili cū fricatioe forti alleoz
⁊ qnz pmouet dolorē pot⁹ aq sse ē. n. nocibilior rō
in hac egritudine cū pauca intentione infedatione
sitis. et passū duz paz ē melius ea: et calidū ē ma-
gis sedatiuū doloris. et nocibilior rō ista est fri-
gus et aer frigidus quēnamōz rō magis inuatiua
eis est aer calidus et aq cala. et si cā fuerit frigus i
testinoz et fuerit mirac gēcile festinabit habenti ip-
sū colica omni hora. Quāz oz vt calefiat venter e-
ius semp et expellat ab eo frigus cū eis que coopi-
unt ex pellib⁹ et stringat sup euz ex eis. et vnetio-
nes ex oleis calidis ⁊ embroce quas dicem⁹ sunt i
ea inuatiue et qnz necessarie sunt vaporaciones. **E**t
qnz necessariū est vt ponant in olis calidis casto-
reū et enforbiū. et omnis colice sse cuius causa est
illud qd dixim⁹ de iteratione rei ad locum lesuz

q̄r occidit tunc dolor. Cura est eūo subtilis sepata
frequens nisi sciat q̄ illic sit mā p̄ima: tunc. n. e
uacuatō faciendā est. In ea autē que ē secūdu sem-
ta attractionis et generationis pueniens est vt in
potu det q̄u p̄xim⁹ ē doloris et i nocte uehementi
e ei aliqd sicpilul. s̄ aloē et pill. s̄ hiera et pill. p̄-
posite de pulpa colloquintide et scamonea et iera-
pino et aloē. Sumat i potu ex quibuscūq̄ eaz fue-
rit ex aur. s̄. v. l. ad. ii. tertias aur. s̄. n. q̄u al-
siquantur aliquibus diebus et rectificatur. cibis
sanant.

De cannonib⁹ p̄pis colice ventose q̄ ē ex eis q̄ sūt
inter colicaz frāz. La^m. iiii.

Oportz vt administret clisteria et suppo-
sitoria et empla que dicem⁹ et interdi-
catur cib⁹ omnino et si non plus saltem
duob⁹ dieb⁹ vel trib⁹ et dormiat quantū pole ē
ei et studeat in eradicatione materiei ventositatis
cū clisteribus resolutiuis et in calefactione mēbri
cū eis et deforis secūdu mōz quez dixim⁹ ante.
Si autē nō inuenis q̄ illic sit humor tunc calefac q̄d
vis et vapore q̄d vis. Et stude etiā in positione
ventosaz cū igne absz incisione. Quicq̄ nā fuerit o-
bediens tunc inueit fricando suauit locū doloris: et
mungendo cū eis q̄ sunt sicut olz sambacini et olm
de nereiden et olz alben calefacta et vaporando
cū milio et sale calefacto secūdu quantitātē qua vi-
des puenientiorē et expit figura dormiendi. s̄. re-
supinationē et dormiendi sup ventrem que earuz
sit puenientior et magis expellens ventositates.
Et ex eis que bibita pferunt est vt in potu deur
carui et semen rute in aquis de feminib⁹: aut in ui-
no antiquo: aut in aqua mellis: aut cum penidys.
Et quandoq̄ datur in potu filoniuz in hac hora
et euadere facit.

De p̄positione solutiou⁹ eius qui habent colicam
ex ventositatē: aut mā phlegmatica et de quibus
sunt clisteria. La^m. iiii.

Ompositō clisteris educētis phlegma
et fecē. R. tribuloz polypodij femugre
ci cartami senesitē ptes equales tbit pon-
dus. 3. ii. et pulpe colloquintide sane non p̄rite
aur. s̄. ficus. x. numero seminis lini seminis apij a
nisi centauree minoris gnozz kerua tritoz et v̄io
lazz omniū ana. 3. v. et rute. 2. i. folioz caulii
2. i. decoquant in aq̄ p̄rima suauit donec r̄deat
ad paucos et confricent manibus et colentur et su-
mantur ex ea circiter. 3. c. et dissoluantur in ea ca-
sie fistule. 3. vii. et zuccari rubei. 3. vii. serapini
brellij aboz ana. 3. i. baurach aur. i. olz sisamini
3. v. et clisterizet cū ea. Et q̄z ponit in ea aliqd
de selle tauri. Et clister educens phlegma suma-
tur p̄mixtio illius clisteris et ponatur in ea de pul-
pa colloquintide plusq̄ illud et sumatur gnozz al-
kerua. 3. v. et aq̄ volubilis exprimat et effundan-
t sup illud q̄d colat ab eo clistere p̄m et ponat in
ip̄o loco casie fistul. et zuccari pondus. 3. xv. mel-
lis et sit olz eius olz cartami et ponatur in ip̄o tū
de oppoponaco quantū est serapini. s̄. pondus. 3.
i. et administret. Et q̄z ponitur in ea oleū de ke-
rua. Et multotiens quidez sunt p̄tenti decoctione
se. halse et origai et ilopi et cymii et petrosel. et
se. rute et polypodij et centauree et calamiti et aiudē

deinde addat in ea succus centauree et cucumeris
alinini p̄pe. 3. 5. et sit clister cū ea. aut decoquatur
cū ea cucumeris alinini radices et aliquid de pulpa
colloquintide et dissoluat in ea serapini et oppopo-
natis et brellij omniū ana pōd⁹. 3. i. et fiat cū ea cli-
ster. Et multotiens quidē decoquantur iste medici-
ne in olo et cum illo olo calido sit clistere. Et
multotiens quidem sit clister cū sirupis acetosis in
clisteris. Compositio sirupi acetosi cū quo clisterizant
habentes colicam. R. aceti hist. i. et mellis hist.
i. pulpe collo. aur. iiii. et pipio. 3. i. 33. 3. ii. et se-
minis rute siluestris et anmomi et keisam et anisi
et epithymi omniū ana aur. iiii. et polypodij. 3. i
terant illa omnia et decoquant in aceto et melle
donec mediēt. Et q̄z ponunt in ip̄o aiudē et po-
lypodij etiam s̄ nos non inuim⁹ ad huiusmōi re-
gim. Suppositoriū clisteris doloris sedatiuū quo
runda antiquoz bon. R. aloes et castorei et sto-
racis et glutinis alimbat omniū ana. 3. i. succi bu-
chormariē recentis et corticis. 3. i. et. s̄. reseruet
et administret q̄u necessitas est ex eo quantitas fa-
be et ponatur in quibusdā clisteribus et q̄z ponit
t in quibusdā hira ad ip̄z et olea et clisterizat cū eis
in quibusdā clisteribus. Et q̄z clisterizat cū cliste-
ri fori q̄u sex est in obediens cū phlegmatib⁹ ve-
hementis viscositatis vltima in virtute et in obe-
dientia. Quat⁹ oz vi fiat clistere cū aqua alusnen
humide de qua sumat. lb. 5. cū. 3. i. et. s̄. aceti et
3. v. baurac. et fortius hoc est vt sumant gna al-
sclerba et folia almezerion et cordumeni excortica-
ti et buchormariē et artanica et cortices colloqui-
tide et eius pulpa et cucumer alininus et tbit et po-
lypodij et coquantur omnia in aqua secūdu de-
scriptionem que est in suo simili et p̄ciant sup eo-
ruz decoctionē oleū de kerua et mel et sel vac-
cinū et clisterizet cū ea: et ponant iste medicine in
olo calido et fiat clistere cū eis. Et q̄u clister sit ex
olo cucumeris asi. q̄z extrahit phlegma viscosū
q̄u mora sit sup clister horis aliquib⁹. Et silr oleū
de rhabano et alkekengi. Et q̄z est necessarium
q̄u uehementia est doloris vt ponant in his clisteri-
b⁹ asa. et amoniacū et simus colubinus cū eis que
calefaciunt mēbruz et euforbiū in quibusdā horis
et sit clister quandoq̄ cū kistran p̄qualato in aqua
mellis plurimaz sp̄etice et sedatur dolor. Et suc-
cus buchormariē ē mirabilis valde. Et q̄z ne-
cessaria sunt scamonea et euforbiū et alia. Et lau-
dantur quidā medicam nominatuz diamusclū
dicentes q̄ q̄u ponit in clisteri sit eo inuamentuz.
Et q̄z sit clister ex ponder. 3. ii. castorei cū olo et
iterum sumat p̄cis quantitas trium. 3. sup quam
fundat vini et olei rutacei et butyri omnium ana
sacraati. i. et administrentur. et quandoq̄ ponit
tur in clisterib⁹ fortibus folia fici et cortex arbo-
ris eius.

De compositione medicinarū bibitarū soluentūz
phlegma. de pilulis fortis inuamenti. La^m. v.

Dillis sunt pilule que. R. alkebra cum
serapino. Et itez pilule de serapio cū
secacul et pilule de serapio cū barmel.
Et iterū sumat turbit et aloes scotinsis et pulpe
colloquintide ptes equales scamonee tertis p̄tis cō-
ficiantur cū melle dispartato et informēt ex eis

pilule. Pilul. bone ad phlegma. *℞.* pulpe collo-
quintide danich. *i.* et ibit. *3. i.* et succi cucumeris
asini danic. *5.* et castorei danich. *5. 33.* danich. *i.*
et serapini pondus. *ii.* tertiaz. *3. i.* Et si fiant for-
tes cū scamō erit bonū. Reliqua aut solutina sunt si
cut aliskifin et dactylicō et aliskifui et pigra cōfor-
tata cū pulpa colloquintide et sit cū ea oleū de ke-
rua et sicut diacydoniten. Et qñ pmisceat sex et
phlegma simul et fuerit sex plima et multa nō o-
bediens requirit necessitas administrationē soluti-
uorū fortū de quibus sunt pilule huiusmodi. *℞.*
enforbij et gnoz almezerion et scamonee ptes eq-
les et sit dosis eaz. *5. i.* Solutiuus aliud forte. *℞.*
castitū. *i.* simi columbini et. *℞.* aneti et pemo
et danich aque et decoquant vsq; ad medietatem
et det in potu ex ea. *3. i.* et est vehemens forti-
tudinis et vehēntis timoris et omniūz lacticinioz
lac resoluit colica sicut alkigati et sicut alcebran
et similia et nominat gna eius gna lumborū et
sicut species lacticinioz sup quas sint aures muris
similis maiorane magnoz folioz et cū ea curat pū-
ctura scorpionū et hz lac plm et iam dixim eam
in medicinis singularibz.

De suppositorijs fortibz eductibz secem plma
cū phlegmate viscoso. *℞.* *vi.*

De eis est vt querat sal petrosus et sup-
ponat ex eo glans. *i.* Et oz vt sit longi-
tudo eius. *vii.* digitoz. et ex eis ē glāf
magna facta ex stercore muris et fiat tenta ex rha-
phano et sit cū melle et supponat aut glans ex mel-
le pmisto cū pulpa colloquintide et glans ex cucu-
mer asinino et pulpa colloquintide et felle vaccino
et nitro et mel aut pulpa colloqu. et sarcocol. cū pēi
dijf. Et itez mel et terniabi et pulpe colloquintide et sa-
lis naptici ptes equales et itez res pūnis phlegma-
tica et et que sit ex fece et ventose. *℞.* pulpe col-
loquintide castorei amboz ana quantū est nucleus
oline et kitran cochliaria. *ii.* admistret cū aliquan-
tulo melle et succo buchormariē. Et ē forte val-
de qd necessarium est qñ nihil valz et multotiens
quidem necessariū est qñ nihil valet administrare
scamonea et sem vtrice: imo enforbijz.

De ppositione clisterioz ad ventositatē. *℞.* *vii.*

Clisteri bōū. *℞.* albasce isopi rute origa se-
ruie se. agnicasti gnoz alkerua tritorūz
cāemille tribuloz cemauree aneti semi-
nū triuz et anidē et petroselini ptes equales deco-
quant in succo gnatōz plimo donec fideat ad pa-
rū: deinde sumantur olei ps. *i.* et succi decocti p-
tes. *ii.* decoquant donec remaneat olz solū deinde
sumat ex eo quantitas clisteris. *i.* et ponant in ipso
predicta cum adipe anatis et capraz et aliquantulo
opponacis et sapini et fiat cū eo clister. Et si acci-
piat succus ipe et dissoluant in ipso gūme predictē
cū adipibus shis et ponat in ipso pondus. *3. v.* et
fiat cū eo clistere erit inuatiūz et intromissio ca-
storei et asse in clisteribus eoz est inuatiūa valdē
et qñz sit clistere ex ponder. *3. x.* oli in quo visso
lutū est pond. *3. x.* floracis liquide et est inuati-
uum. Et qñz sit clister ex baurach plurime resolu-
to in succo rute. Et sit sūma eius vltima vsq; ad
3. x. et salis vsq; ad. *3. xv.* Et qñq; clisterizat cū
olo rutaceo et oleo de nereiden et olo raphanino

et oleo de kerna.

De ppositione suppositorioz ad ventosam.
℞. *viii.*

Clisteria ruta cū aqua mellis donec fiat
sicut illud de quo fiat linimentū. et po-
natur cū ea quantū est ipsius medietas d
cymino et quantū est qñta ps eius de nitro et su-
mat ex ea glans cuius longitudo sit. *vii.* digitoz
et iterū suppositoriū qd sit ex olo rutaceo cū ca-
storeo cū melle et felle vaccino et baurac de vno
quoz quoz sit. *5. an.* Et itez serapinū et boelli-
uz et baurac et colloquintide et altea fiat ex eis glāf.
De clisterijs et suppositorijs habentiū frigus intesti-
noz abiq; mā. *℞.* *ix.*

Clisteria vō ei qbz colica ex pple fra-
sine mā et suppositoria eius sunt sicut
clisteria habentiū colica ventosa et sup-
positoria eoz et qñz inuat eos alkiran solū qñ sit
clister cū eo pondere. *3. ii.* in olo. Et similiter in-
uat eos simus colubius solus qñ ex eo sit clistere
in succo cāemille et olo de kerna.

De tina et balneis et embrocis. *℞.* *x.*

Tina vehēntis inuamenti est in dolori-
bz colice. Et ppe qñ est plena aqua in
qua decocte sunt medicine colice. *℞.* *pa.*
n. sua caliditate acquisita ab igne et vñs sua acqū-
ta a medicinis i soluit eaz et humiditate sua cū ca-
liditate mollicat mēbrū. Quā aleniat carmina-
tionē causē facientis dolorē et mollicat lacertuz
ani. Et illud ē ex eis que inuant ad expulsiōem
retenti: verumtā tina facit accider angustia et si
copi ppe hoc q mollicat de vtute. Quā oz vt
vtatur ea dūbilis fz cautellā et sint ei prime qñ ea
vtitur ea que pfortant vtutē de odoribus fru-
ctuum et aromatiū et alcardeneki et panis calidus
et ea que delectant cum in quibus quiescat et
studeat vt non cooperiat aqua pectus eius et cor
ipsius. Et aque quidē ibermarū vehēnter
pferunt colice frē qñ sedent in eis sicut melius est
eis vt nō apprimet aqz dulcibz. Quāz aliqz va-
loz implet aqz ibermaz aut aquis in quibz deco-
cte sunt medicine colice et infundo eius sepani so-
ramina plima que forlita non sentiunt ppe suā de-
bilitatē et i supinatur eger et elenat vas ab eo vs-
q; ad qñtitatē stāte et dimittit ita ut distilet ex eo
sup ventrē ipsius stille frequentes est valde ve-
hēntis inuamēti.

Sermo de qualitate clisteriorū et instrumento
eorūz. *℞.* *xi.*

Mior quidē cane clisteris figura quaz
antiqui dixerūt est vt sit circulatio cā-
ne ei dīsa p tertiā et duas tertias et
sit positū inter vtrāq; velam de corpe de q fa-
cta ē cāna et sit p solidatiū et cāna et solidatiōe uehe-
mēti. sit g° velam eius duarū partium diuersarū
vt sit decenter aptat in pie q duarū partū maior
ē et sit i parte mior apt. Et quando vter decen-
ter aptatus est sup totā cāna stringat caput pti mi-
noris cū solidatiōe forti vt nō ingrediat ipaz aer
et sit ei sub vter in loco qui non ingrediat anū mea-
tus per quē egrediat ventositas. Qu. n. admini-
strat clistere et ex pmit cū fortitudine ventositas
egrediet enema et sistit enema bene. vtositas. n.

et p[er] quā i[n] d[icitu]r ad exiū et facit necessitatem surgēdi
ad scellā cū velocitate. Amplius o[mn]i[um] v[er]o consideres
et si dolor est declinūs ad p[ar]tē d[omi]ni clisteriza egro
resupino. Et hoc est meli[us] ei cui colica ē cū cōitate
re[sp]ect[us]. Et si ē declinūs ad a[n]teriora clisteriza eo iacente
sup[er] v[er]trē et oio clistere q[uo]d sit iacētī sup[er] uentrē ma
gis facit puenire enema ad inuolūtōes intestino[rum]. Et
q[ui]s sit clistere alicui iacētī sup[er] sinist[er]e. Et eleuatur
q[ui]s ancha cū pulu[er]i et subleuat pes dexter ponē
i[n] sup[er] pect[us] et deponit sinist[er] in plano: q[uo]d g[ra]d[u] cli
sterizat[ur] ē redeat sup[er] dorsum suū. Et silr ois q[ui] cli
sterizat[ur]. Et ex hoib[us] ē aliq[ui]s q[ui] nō indiget hoc. Et
ex hoib[us] ē cui rectū ē v[er]o i[n]tromittat amulārē in a
nū suū multoties q[uo]d sit inuēt[us] cū cerato dōec dila
tē et decēter aptet in eo cāna. Et de hoib[us] ē q[ui] nō
indiget hoc. Qu[ia] ergo vis clisterizare fac q[uo]d ti
bi v[er]o ex hoc deī iunge cāna et anū cū cerato et im
pelle ipsā i[n] eo talr v[er]o nō p[er]plete retineat ab intestis
imo nō p[er]transeat intestinū rectū: cūq[ue] ita accit deī
intromitte enema: q[uo]d g[ra]d[u] e[st] cāna i[n] loco suo effun
de enema i[n] v[er]trē: deī exp[er]ie i[n] v[er]trēq[ue] manibus
tuis exp[er]siōe bona cōtinua q[ui] nō sit cū labore: nam
multoties ipellit enema i[n] huiusmōi v[er]o ad lōgiquū
v[er]o locū necessitatis: et rectū q[uo]d ē huiusmōi
Et q[uo]d sit i[n]pulsio enematis ad sup[er]iora ē v[er]o tēdant
capilli capitis et effundat aq[ua] sup[er] facie et adiunct
ad attrahē enema ad inferiora. Et scias q[uo]d qua
do enema administrat[ur] et nō descendit nō ē excusatio
q[uo]d admittent suppositoria v[er]o deponat i[n]p[er]s cūz e
gritudine et cū hoc nō o[mn]i v[er]o sit i[n]pulsio enematis cū
illa facilitate et nō p[er]fēct enema locū necessitatis
Qu[ia] ipellis enema et declinat ad egrediē nō p[er]t
beas ab hoc imo reitēra i[n]p[er]s statū sicut ē. Et o[mn]i ne e
ger clisterizēt dōec sterminat aut tussit. Et scias q[uo]d
enematis cūq[ue] q[ui]tatis inuamentū nō p[er]fēct inte
stia sup[er]iora. Et q[uo]d est plimū multiplicat nocumē
tū ei[us] et t[er]t[er] ex nocumēto ipsius. Et spissum adhe
ret et efficit nocumētū plim et subtile nō cōfert et ē
in iudicio paucitatis.

De cura fca ab apate f[er]ro. L. xij.

N[on] fca q[uo]d ab apate f[er]ro et ē paz valde ex
curatōib[us] bōis et v[er]o sumat olei laurini et o
lei de oliuis et adipis an[is] p[er]es eq[ui]les est
eni mirabile. Et cōferūt ei emplā fca ex abro
tano et aneto et piretro et meliloto et reliq[ui]s medicis
q[ui]b[us] curant apata f[er]ra ex eis q[ui] sciunt i[n] o[mn]i loco. Et
ex eis q[ui] p[er]ferūt ei valde ē empl[us] de abrotano facit
cū bitumine iudaico.

De regie dādi i[n] potu oleū de kerna i[n] curatōe coli
ce f[er]re eis qui non consueuerunt. L. xij.

Leū de kerna ē ex reb[us] magis inuatis eis
q[uo]d mēfat f[er]z necessitate i[n] hora sua et cū sei
b[us]: i[n]p[er]s ei nō dāt i[n] potu nisi postq[uam] mūdi
ficatū ē cor[por] cū eis q[ui] sunt sicut pille de sapino aut
alie. Et dāt i[n] potu i[n] die p[ri]m[us] pōdus. ij. aut i[n] die s[ecundu]m
addit medietas aurei et silr addit i[n] o[mn]i die aut mē
di[us] v[er]o ad septimū: deī nō malū ē v[er]o dimittatur
paulatim dōec i[n] puentū sit ad. ij. aut et ei v[er]o stet
apud. vj. Et quoties effundit sup[er] seia misceat cūz
eis v[er]hemēter cū i[n]st[er]o misceādi. Et est necessariū
i[n] o[mn]i die potatōis ei[us] v[er]o t[er]det cib[us] p[er] spatū q[uo]d est
inter sex horas v[er]o circiter. x. horas et v[er]o quo nō
sentiat i[n] eructatōe odor ei[us] deī cib[us] sup[er] ipsūz

cū aleffidabegi. Et si appetit acetositate tūc cū ze
bir beget et pot[us] ei[us] sit aq[ua] mellis. Et o[mn]i v[er]o p[er]fuet
dētes inos p[er] potū ei[us] ita v[er]o fricet eos cū sale assa
to deī seq[ue]ntē i[n]p[er]s oleū ros. puz cū quo fricent. Qu[ia]
q[ui] ab administratōe ei[us] e[st] fuit bibat p[er] i[n]p[er]s hierapi
et cōfortata cū pulpa colloq[ui]ntide et silr[us] aut nō cō
fortata si nō est illud necessariū. Et biera q[uo]d dēpicra
expellit nocumētū ei[us] a capite et oculo.
Ad mediciaz p[er]ferentiū hūib[us] colica f[er]ra f[er]z se
mita digōis et maturatōis et p[er]petatis nō f[er]z semita
euacuationis. L. xij.

Tste medicie sunt potatōes et emplā et va
poratōes et v[er]nctōes. Et meli[us] eoz q[ui] bi
bunt ē alleū: alleo ei inest p[er]petas bona i
sedando dolores colice f[er]re cū hoc q[uo]d nō inest ei m[ul]
faciēdi sū sicut cepe. Et q[ui]s sumit ex eo colic[us] q[uo]d
sentit initū colice et dimittit cibū oio et vltimat se
i[n] exercitio et nō cōcedit aliq[uo]d imo dormit postq[uam] bi
bit de vino puro et reitērat et sanat. Et ex ebi
bitis sedatib[us] dolores est v[er]o i[n] potu dent ap[er]sinthū
et cym[us] p[er]es eq[ui]les aut deī i[n] potu herba oppopōacis
sola aut cū cymio. Aut sumant an[is] et pipis et casto
rei p[er]es eq[ui]les de q[ui]b[us] i[n] potu deī. 3. i. et 5. Aut de
tur i[n] potu sagzenea diacymini et tyriaca. Et si non
fuerit i[n] hoc p[er]hibitorii p[er]is et castoreo i[n] colica iest
opo mirabilis. Et ex eis q[ui] expta sunt et v[er]o i[n] po
tu dent radices lilij. 3. iij. et aq[ua] decoctōis prassij aut
i[n] aq[ua] calei et lilij ipsius bec q[ui]tatis. Et itez deī i[n] po
tu nasciturij. 3. v. in aq[ua] penidij petrosi et 3. i. olei
silr[us]. Et itez corticis radice algarab. 3. iij. zinz
beris. 3. iij. et nucis et dactiloz amboz ana. 3. vi.
cū aq[ua] dulcis kist. i. terant medicie et decoq[ui]nt in aq[ua]
donec remaneat 3. et fiat mor[us] ei[us] cū ramis rute et
dent i[n] potu o[mn]i die. 3. ij. Et sumant etiā cortices al
garab et radices ei[us] et rami rute et zinziberis et de
coq[ui]nt in aq[ua] q[ui] sit q[ui]drupla eoz donec remaneat ter
tia et deī i[n] potu ex ea o[mn]i die pōdus. 3. ij. fiat illud
trib[us] diebus. et dimittatur trib[us] diebus. Et
oport[et] quando i[n] potu dauur aqua mellis v[er]o sit
v[er]hemētis decoctōis: debilis eim decoctōis facit
posidere iflationē. Et illud cui inest opo pueniēs
a p[er]petate sua ē i[n]s albudud et cor[por] ei[us]. Et iteruz
lūbrici terreni exiccati sunt inuati f[er]z q[uo]d v[er]o i[n] do
loribus colice. Sterc[us] autē adib[us] q[uo]d sit ex ossib[us] q[ui]
cōcedit: et ei[us] signū ē v[er]o sit albū i[n] quo color alius
nō p[er]nuicet et p[er]pe illud q[uo]d e[st] sup[er] spinas ē res
magis inuatis et dāt i[n] potu i[n] vino aut in aq[ua] mellis
aut labit in melle lambitōib[us]: postq[uam] cū eo cōficiūt
fm descriptionē aut sit arōaticū cū sale et pipe aut
cū aliq[ui] sp[eci]e. Et si inuenit i[n] sterco[rum] ei[us] os sicut ē est
mirabile etiā. Et v[er]o q[uo]d ei[us] suspēsiō ē inuatis nedū
pot[us] ei[us]. Et p[er]cipiūt v[er]o suspēdatur i[n] pelle leopardi
aut cerui aut lana arietis quam cepit adib[us] et euasit
ab eo. Et Hal. q[uo]d testat inuamētū ei[us] suspēsi
et si nō i[n] alio saltē i[n] argēto. Et deī ē q[uo]d corp[us] i[n]testi
adib[us] q[uo]d exiccat et terit ē magis vltimū inuamen
to q[uo]d sterco[rum] ei[us] et illud q[uo]d nō ē lōginq[ue]. Et ex eis
q[ui] currūt hoc cursu sunt scorpiōes assati: ipsi nāz ne
hemēter valēt colice. Et o[mn]i v[er]o expiat illud sup[er] co
llicā v[er]a ita v[er]o nō sit expimētū ei[us] sup[er] colica mē
dosaz. Et ē vltimū ad lapidē renū p[er] se et i[n] colica p
accidēs. Et ex eis q[ui] laudant i[n] dolorib[us] colice et ne
hemētia doloris ē v[er]o i[n] potu deī cornu cerui adu

si et dicit qd sedat dolore statim.

De emplis colice sse. La^m. xv.

Empla vo alia sunt empla in quib⁹ e so-
lutio aliqua: sicut empl⁹ factu ex pul-
pa colloquintide cu medulla cartai. et e
pl⁹ factum ex felle vaccino et pulpa colloquintid
et similib⁹. Et alia sunt empla quib⁹ no intendit
solutio sicut emplato ex se. vrtice cu medulla car-
tai. Et emplato ex seminib⁹ et herbis predictis q
ponunt in clisterib⁹. Et sunt eis empla ex gnis
lauri solum⁹. Descriptio empl⁹. R². cet carmet.
viii. glutinis alimbat carmet. vi. tbit carmet. iii.
staphisagrie carmet. i. et. s. piretri saluci baccay
lauri se. vrtice lupinoz siccoz pulpe colloquintid
omniu ana carmet. i. et. s. scamonee. 3. i. et car-
met. iii. fellis vaccini quantum sufficit fiat ex eis li-
nimentu spissu. Et itez bellicbori se. vrtice apsin
thg omniu ana pa. i. fellis tauri cere amboz ana
pa. s. adipis anseris ptes. iii. liniat ab ymbilico
vsq ad radicem virge. et si ponat in ipo meudene
ti e melius. Et qnz adoit in ipo corie x eris.

De vaporacionib⁹ colice sse. La^m. xvi.

Aporaciones quid sunt sicut milinz aut
panicu assatu: aut factu ex seminib⁹ et
herbis poictis in ca^o clisterioz coitritis
calefactis confectis: aut infusis in olo calefacto.
Ex vncionib⁹ vo est olz cucu. asinini et ex eis est
oleu sinapis. et ex eis e qd⁹ olz uis ex ois calis
postq in ipo ponunt castoreu et euforbiu secundu
necessitates.

De cura colice cholerice. La^m. xvii.

Est vitat⁹ o3 vt nuerit de ca^o punctio
nis. vuz nos pcedim⁹ fm psuetudinem
in ipa: et qm e ex suma dolo3 h⁹ inte-
stini. Et qnz qd errat in curatione ei⁹ maxime: r
administrat subtiliatia et calefactia. Et leuior
hac e in qua e hior effus⁹ in spatio intestini et no e
cu illa sphione tota. Quat sufficit in curatione eius
equato pponis et hioz et admistratio ciboz sro
ru huetatiuoz: aut pruno3. pforatoz cu acu infu-
soz in iuleb de qb⁹ sumant. xx. numero. Et sifr
soluit ma cu eis que sunt: sicut infusio pruno3 cuz
chrysolis. et sicut cu aq gnatoy: et sic cu terenia
bin: et siraco3: et sicut cu pauca scamonea cu iu-
leb. et sicut cu violis et sirupo eius et trocic. ipsi⁹
et rob eius. Et qnz sufficit laborat in ipa vt suma
t expsi o cartai cu lacte fici. Aut sumat olim d aq
ante cib⁹: aut suat siela decocta cu olo et almuri.
Et qnz requirit necessitas vt administretur clister
ex aq volubilis cu baurach et violis conditis olo
viol. aut aq orde3 cu olo viol. et baurach. po-
tus aut⁹ necessariu est vt in ea sit illud quod est si
cut hiera picra. ipa. n. e ma magis iuuatiua ei: et
scamonea cu pilulis de alo3. Et ex clisteribus di-
stere moi b⁹. R². tribuloz. 3. xxx. et folioz fide
20. i. et violaz. 3. vii. et fenugreci et cartai et
radices feniculi e t gno3 melonis coitritoy. omniu
ana. 3. v. et seueste. xxx. numero et tereniabin
pond⁹. 3. xxx. casiefistule. 3. x. decoquat omnia
f3 q puenit in simili eius et colet sup ea almuri. 3
xii. et zuccari rubei. 3. xii. et alo3 aui. i. et bau-
rach aui. i. et admistret. et puenit in hoc ca^o etia
dar in potu stercus atob et pone ip3 in stupefacie

tib⁹ et clisterib⁹ in hoc loco: qm val3 ad sedandu
dolor⁹. et qnz sedat acuitate matric facientis do-
lor⁹ et recuficat ipaz.

De cura colice facie ex rreioe cholei. L. xviii.

Ora eius e vt apias vias colice cum eis
que scis de illis aliquid que inuim⁹ in
ca^o ictericie: deinde ad sinistra r3 in
quib⁹ e lenificatio et penetratio sicut medulla carta
mi cu sicub⁹ et sicut colectioes colicoz: et qnz suf-
ficat in ea pmissio siela elixate et pdate cu olo aq et
almuri et sinapis sup cib⁹.

De cura colice apose calide et sse. La^m. xix.

In facta quid ab apate o3 vt cuet san. p
phlebotomia basilice si etas et dispo-
et vtus et rliqua necessaria coferunt i ea
aut faciunt eam necessaria. Et si fuerit apa vhe-
mentis magnitudinis et puenit ad hoc vt pueniat
ei rnes: et rtimeat yrina: oportebit vt fiat pble-
botomia ex saphena: etia post basilica: et incipiat
in curatione eius in pms ab acceptis rris hndis:
sicut aqua citroloz et mucilage pilg et que sunt
similia illis pt cucurbita: inest. n. ei ppietas mala
in egritudinib⁹ inestinoz. Et ex illis est vt suat
se. pilg. 3. iii. et olei rof boni. 3. i. et conuall⁹
tur cu. 3. ii. aque et bibant vt leniatur na: aut aq
gnatoz duoz: aut aq folioz altee: et aq endiuie:
et aq solatri. qnz ponit in humisoi siraco3 et ca-
siefistule et bibuntur. Et qu necessaria sunt in hu-
ismoi dispone clisteria clisterize3 ex aq orde3 cu
aliquantulo casiefistule et siraco3. Et si in aq or-
dei decocte fuerint seuesten et viol. erit magis p-
ueniens et si pmscat cu aqua orde3: aq solatri et
alkeken3 erit vehementius conueniens. Et nos
diligim⁹ ad ea enemata cu lacte asinino in quo dis-
soluta est casiefistula et est oleu eius oleu amigda-
linu et oleu sisaminu. Et qnz inuenis maz colicaz
et acuitate plurima: q indiges tunc vt soluas cuz
eis q sunt sicut scamonea et alo3a secudu singulari-
tate: deinde pueni ad infrand⁹ et humectand⁹.
Et cura sit f3 apa vt sit illud magis pferes et ma-
gis iuuans. Et qn ptransit hec infirmitas hunc lo-
cu et app3 lenitas pauca: tuc necessariu e vt ponas
in clisteribus aqua orde3 folia altee et sem3 lini et
alio3 de rubea et fenugrecu et camemilla et aneu
et caules: aut succos eoz: aut olca eoz et pone in
ea triplicatu lucci yue et casiefistule. Et similiter
pone in eo qd bibit ad soluendu zuccaru ru. Et po-
ne cib⁹ eoz aqua cicris decocta cu orde3 extoria-
to et de3 eis etia in potu aq feniculi. Empla vo f3
hora sint ex ipis ex quibus sunt clisteria f3 illam
hora. Incipe igit in pms cu empla infrantib⁹ et
sit in eis lenificatio queda sicut e aq violaz. et sic
sem3 lini: deinde dclina ad lenificatia pl⁹: sicut est
camemilla. et humectatia pposita ex eis que sunt si-
cut olz rof. cu olo caemillino et mastice et adipi-
b⁹. Qu g⁹ subleuat paulati ponat in eis guma al-
boti et fenugrecu et p3. Et curonib⁹ vo b3is fa-
cie ab apate rro: et e paz val3 e vt sumat oli lau-
ri pa. i. oli de oluis ps. i. et adipis an3is eq3iter
ps. i. e. n. mirabile. Et co3sequenter adhibe ei em-
pla facta ex abrotao et acto et sqnato et meliloto
et rliquis medicis quib⁹ curant apata f3a d illis q
scinisti in omi loco. Et ex eis q val3 pferunt ipi: e

emplz de abrotano factū cū asfalto.

De cura colice melancholice. *La^m. xx.*

Oportet ut euacues melancholia cū eis q̄ sunt sicut decoctio epibymi et pilule d'azulo et similia deinde seq̄r cū pilulis de althebran et sapino. Et si necessaria sunt clisteria ponantur in eis polypodiū et epibymū et sticados et ponat in clisterib⁹ et suppositorijs lapis lazuli cōtritus sicut puluis: aut lapis armēus. et q̄nq̄ ponit in eis clister cortic. radicis mori et emplē venter eius et euapōit cū eis que sunt sicut gna nigelle et alharmel et organū et cāmilla decocta in aceto.

De cura colice facte ex fece. *La^m. xxi.*

In facta q̄d pp̄t cibos si pole ē vt euomat residuū eoz in s̄s faciat et decline ē cū cibo ad lubricitatem f̄ra et calida: aut tēpata f̄z necessitate. Et lubricantia f̄ra sunt: sicut iura pinguis et p̄pe ius galli decrepiti q̄ insequat donec cadat et non r̄maneat in eo fortitudo deinde decolet et incidat et frāganē sup ip̄s c̄sa e ius et decoquantur in aq̄ p̄rima valdē cū sale et aneto et polypodio quonq̄z dissoluat in aq̄ et r̄maneat aq̄ fortis et sorbeat illd. Et q̄nq̄ ponit in ipo olz de cartamo: et sic ius d' spinachijs cū pullis p̄gmb⁹: et sicut ius de prunis et alia. Et hec lubricantia: aut educunt eaz: aut leniunt ip̄az et currūt āt̄pā et corp⁹ intestioz et sepant inter ea et p̄pant fecē ad lubricitatem. Mū g° bibi solimūz: aut administrat clister alleniat exitus fecis ex eo. Et administrēt clisteria p̄dicta in colica. Et clistere ex succo sicle et violaz p̄ritaz et almuri et sisamino et baurach f̄z q̄ docui ip̄z. Et clister ita factū. *℞. sicle. ℥. i. et surfuris pugillū. i. et sic⁹ x. numero. aq̄. lb. vii. et ponat in ipo altee albe aliq̄d et decoquant donec redeat ad. lb. i. et coletur et p̄iciant sup ip̄az zuccari ru. *℥. x. et baurac aur. i. et almuri. *℥. v. et sisamini. *℥. v. et clistize tur cū ea. Et itē clister ip̄z donec eḡdiatur oēs squibale. et clister fiat sicut hoc clister. *℞. tribuloz et polypodij et aneti et cartami cōtriti omniūz ana. *℥. x. et pruna. *x. numero et sic⁹. *x. numero et viol. *℥. i. et turbit pond⁹. *℥. ii. et se. lini et se. ap̄j amboz. ana. *℥. iii. et teremabin et tamarindoz amboz ana. *℥. xxx. et siracost et caliesistul. amboz ana. *℥. xii. et ramoz sicle et ramoz caulū amboz ana. *℥. i. decoquant sicut conuenit et ponant sup decoctionē eoz colatā muri et zuccari ru. amboz ana. *℥. xv. et baurach aur. i. et sisamini aur. *x. et fiat clister cū ea. Qd si res fuerit vehem̄s et cū huiusmōi clisterib⁹ non iuuat administrēt clisteria fortia p̄dicta in ca° colice p̄blegmatice narrata: q̄n ip̄a sunt p̄ferētia p̄blegmatice facte ex fece p̄rima et ex eis ē clister de aluine: Ea aut q̄ bibūt sunt sicut dactylicō et seriezen et alofusin et diacydoniten. Et ista q̄d nō administrant nisi postq̄ nō inueniūt p̄posita p̄dicte colice cholericę plurimi iuuamenti. Et ex eis que sunt inter virtutes duas ē vt sumat zuccari ru. et peni d̄j f̄soluta in tanto olo sisamino quantū ip̄a sunt et bibant. Et s̄līr decoctio sicuuz cū seueste que biba ē cū triplicato. Qd si nō p̄ferunt ip̄az: n̄q̄ d̄ixim⁹ de electuarijs p̄dictis. tunc nō est excusatio pilula****************

ruz et sirupoz fortū in ca° colice p̄blegmaticę narrate ad hoc q̄ ip̄a sūt vehem̄tis iuuamenti ad r̄tentionē vehem̄tis p̄blegmaticę et fecis plurime. Et ex bonis et fortib⁹ in hoc est vt decoquant oīm seueste et casia fistula: sicut facit illud necessarium dispō et colet sup aquositate suā et ponat i ea hie re picre pondus. *℥. ii. cū ponder. *℥. vii. oli d' herua. et itēz suat hie re picre pond⁹. *℥. ii. cū ponder. *℥. vii. oli de kerus et bibatur in decoctione aneti. Et itēz ille qui vti multa comestione pisciū f̄roz et ouoz elixatoz et supflue v̄tutur eis recipiat vt s̄suf rē plurimā salis et bibat sup ip̄z aq̄ quantitatē quaz pōt: deinde exercitet et cōmouca ē laboꝝ aliquo et fortasse soluet eū. Qd si cā fuerit vehem̄tia raritatis corpis et sudor: aut caliditas ventris: oportebit vt administrēt curationes faciles p̄dicte in ca° colice. Et est necessariū illis et eis qui sunt ante eos vt sumat ante cibū lubricantia sicut pruna et sicla condita cū oleo dulci et almuri et siracost et sorbilib⁹ et vna et ficibus: et chrysolilis. et sumant almuri in ieiunio: aut oli uas aq̄ in ieiunio. Et multiplicentur in cibo suo pinguis et sorbeant ante cibū decoctiones caulū decoctoz in carne agni pinguis aut galline pinguis. Et si raritas fuerit in corpe supflua insipula ipsū cū olo ros. et olo myrtino inunguento et i cerato p̄sitis. Et minora a balneatione cū administratiōe reliqui s̄gūminis p̄dicti et ponat balneatō eius cū aq̄ f̄ra. Et si fuerit causa multitudo puocationis vrine extrahet fecē cū eis que scis: deinde multiplicet in accipiendo ea q̄ sūt sicut dactili et passe dulces et humide et penidij et omnia q̄ miorant vrinā et leniūt natāz.****

De cura colice frigide facte ex debilitate expulsiue. *La^m. xxiij. secundū.*

In hoc mō p̄ferunt administratō p̄fortia tū et tyriaca et mithridatū et theodorico et sagzenea et diamarte. et admistret i solone ei⁹ qd est sicut hiera picra cū aq̄ speticz et olo de kerua. et oz vt sit cib⁹ ei⁹ de cibis bōis si eut sūt aleffidabegi et alzebegi cū carnib⁹ leuib⁹ laudabilib⁹.

De cura colice facte ex debilitate sen⁹ et ei⁹ ablatione. *La^m. xxiiii.*

Hic generi p̄fert s̄uer ea q̄ sūt sicut logo diō et sic alkikadie et tyriaca et mithridatū. et ex sirupis sicut alcadicō et almei suse et vinū parū. et ex oleis bibendo et clisterizando p̄lz alkekengi et olz alkerua et olz de costo p̄pe et alkitrā in olo et p̄x in olo fm q̄ sciūsti i locis preteritis.

De cura colice facte ex torsione. *La^m. xxv.*

Mior cura ei⁹ ē vt sedeat in loco occulto et fricet venter eius cū tactu subtili e quali prepatante intestina eius ad locuz et similit̄ inungat dorsū ei⁹ et stringantur crura eius fortiter valde.

De cura colice facte a vermib⁹. *La^m. xxvi.*

Oportet vt scias illud ex s̄mone n̄ro in vermib⁹ et curationib⁹ eoz. Qd si fuerit sup vmbilicū tūc administrēt ea que bibunt. et si fuerit apud vmbilicū et sub eo tūc fiant clisteria dicta illic.

De cura colice facte ex rupia p narcotica. La^m.
vigelimūsexum.

Regat colica in se ipsa si nō remouet p re
cificationē rupie: deinde ppenē narco
tica. 7. Jā dixim⁹ in li^o vniuersali qua
litate necessitatis alienationis narcoticorū. Quod si
fortis fiat necessitas et non sit eorū excusatio tunc p
nentius corū est filoniū et pfectiones quas ego
dicā in antidotario et omne narcoticū in quo recipit
castoreū. Et ex eis sunt troscisci astar⁹ quorū descri
ptio. R. croci storacis liqde. 33. pipis longi se.
hyusquiami albi omniū ana. 3. i. opij castorei a
borū an. 3. qrtaz fiat ex eis pill. pue et sit dof eaz
ex duabus tertiis. 3. v. 3. ad. 3. i. Medica^m bōū
R. radice pēdie et croci cordumēni cipi omniū a
na. 3. ii. et qrtaz folioz mte sicce costi myrrhe pi
pis longi amōi spice inde omniū ana. 3. iii. se. a
pij cortic. aniden. 33. casie carpoballami omniū
ana. 3. iiii. opij se. hyusquami cortic. mandragore
omniū ana. 3. i. mellis quantū sufficit ad ministrare
tur post sex mses. Et itez ad ministrā que dā cli
steria nota tempata et ponat in eis castorei. 3. 5.
et opij quantitas fabe et minus. Et qnz ponit o
piū solū in olis clisteris ad colicā. Et qnz pōit euz
hoc serapiū et assa et olm balsamī et aliquid mū
schi. Et qnz fit tēta ex opio et castoreo dissolutis i
olo de seminib⁹ et submergit in olo licinū et mut
titur in anū et ponit ei fimbria fili et dimittit ex
tra et infundit omni bora et renouat supra ipsuz
medicina.

De cibatione colicorū. La^m. xxvii.

Quod oēs hñtes colicā cibo indigeant lu
bricatione lenitino est rā in qua non ē
dubitatio. sed et q confortatiū ali
quo egeant est rā que est apud debilitatez appen
te ppter vehementiā doloris et multitudinē eūo
nis. Et confortantia quid sunt aque carnis decocte
fortiter et vitellus oui sorbilis et medulla panis
dissoluta in iure et vino. Qd aut dimissio cibi pe
nitus sit iuuatiua colice phlegmaticae et ventose et
alij est res currens cursu canonis. Et qnz necessa
riū est vt ponantur ibit et scamonea in iur eoz et
in pane ipoz. Et oz vt sit panis eoz kiskarie fer
mentatus non azym⁹. Et pferūt plrib⁹ eoz: aut n
nocent ficus et passe et algeiez et musa humida et
oia illa qū sunt dulcia et melon vehementis dulcedi
nis et vehementis maturitatis. Amplius cibi apose
et cholerice sunt lubricatiua sra sicut aq ordeī et
ius de lentibus et aleffidabegi et ius de spinachys
si nō rñet inflatio spinachioz et qd sit de prunis
et similia. Ius aut galli decrepiti et alcanabit ē cōe
ei q fit ex fece. Et sra cū spetieb⁹ suis et nō dat li
centia in carne galli decrepiti. In carne aut alcahu
rati quida licentia nō dant ppter illud qd iūnt
carne cuius extracta ē virtus in elixatione de sup
fluitate. Et quida sicut Ruffus et. B. in libris suis
et ppe in li. de tyriaca dicunt q caro eius iuuati
ua est et si nō alit saltē bibita: et caro albudub si
milis. Et acceptio almuri anabati ante cibū septe
z forbitionibus est iuuatiua in oī in qua nō ē calidi
tas maxima. Et sifr sorbilis iuuat eos. Ampli⁹ qd
ppriū est colice sra est assume^r almuri et allea in
cibario eoz et pdire cibaria eoz cū porris et sale

et cōdit cū spetieb⁹ que sunt cinamomū et. 33. et
origanū et cyminiū et vrtica et cartami. Et oz vt
siant aleffidabegi cū spuma sinapia et sit sal eoz ex
cinamomo cū semib⁹ pmissio cū cartamo et nigel
la et cymino et aniso et alienent oia olera nisi ruta
et sica. Et i mta est inflatio etia. Et ex potib⁹ eo
rū est vinū odoriferū puz et sirupus de melle
euz spetiebus.

De his q nocent colicis. La^m. xxviii.

Ras q colicis nocent alie sunt cibi: et alie
sunt opationes. cibi vō sūt de crossū et
viscolū ex carne siluestri ita q leporū
et gazellaz et vaccaz et aliazir et pisces pui et p
pe siue sit recentes siue saliti: et omne frizū ex car
nibus: et omne assatū quocūq mō sit: et omne ven
tres animalū imo oia corpa carniū nisi illa q exce
pim⁹ ante. Et nocet eis similia et azym⁹ et nocent
eis alsucabegi et almidragari et alkikatri et albea
thia et alhuzunha minoris ē nocementi. Et sifr al
hascuenecker omia nocue sunt et alcebebit et ge
nera lactis et caseus antiquus et recens: et omne in
q^o ē inflatio ex cibis et olera oia p illud quod di
xim⁹ de his que sunt sicut sica et ruta et mēta no
cet eis cū inflatione sua. Et sifr eruca et altara⁹ tād
nocet eis etia: et sicut oliue et omia fruct⁹ nisi chry
somila et pruna cholerice et calide et facie ex fece
calide tñ et nō alij. Et melon dulcis ante cibū in
dispone sanitatis est nō nocuus plurimis colicorū
cucurbita aut ppe et cucumer et alconde et cydo
nia et oua calum et oua vapo⁹ et canabir et pira
et pōa et ppe acetosa et stiptica et zarur et nabata
et algobera et lētes rētes et mora alci et almir
beris et sūach et acresta et ribes 7 q sūt ex eis et q
sāt silia illis colico nō ē via vtēdi illis. Et sifr no
cent eis nucce et amigdale hūide valde et fabe hu
mide. Et q gnatis dulcia sunt mioris nocementi
q acciosa. Actiōes vō qz ipz oz vitat et sūt sicut i
tentio ventositatis et itentō egōnis et somn⁹ sup
egōnē in ventre et ppe sicca: imo oz vt pmove
at se ipz apd oēs vīez ad eūandū. Et scias q reien
tio ventositatis mltiōes facit accider colicā: ppea
q subleuat eaz et expmit ipaz ita vt aggrēt rā v
na et qd facit accider obilitatē in intestinis. Et qnz
illd pōuit ad hydropisī. et qnz generat tenebro
sitate vīlus et vīgine et epilepsia. et qnz rñet i
iunctis et facit accider spasmū. et mot⁹ sī cibū est
mal⁹ eis. At pot⁹ aq sra et vinū plm sī cibū.
De ileos et est simil colice qū accidit in gracilib⁹.
La^m. xxix.

Leos accit ex oib⁹ cāis ex qd⁹ accidit co
lica et oz vt dicitio fiat cū cāis suis et acci
detib⁹ suis et cura curōne ad illud qd
dictū ē in ca^o colice. Et qnz accit ppter potationē ne
neno⁹ facientū ileos. et qnz accidit ppter vebem
tia vtutis intestioz rñetiuē: qz pphendit illd qd
ē in eis et rñet ipz et ex eis qd⁹ differt ab eo co
lica in iudicijs suis ē q mltiōiens sit malitia ppo
nis singularis plusq fiat ab ea colica. Et plm eius
ex pplone sra et ppe qū accidit vt stōus sit calid⁹
valde: tūc. n. obtorquet intestinū et oppilat ven
tositate et phlegma. Et qnz ē cā pot⁹ aq sra nō ē
necessitate ei⁹: nā dolor ventos⁹ q ex eo ē: ē cum
casu oppilationis plusq sit dolor eius cū incisione

tunicarum: imo et totum nomen eius ex illo. Et hoc
distinguitur ab eo quod est in colica. Et apostolus plus mul-
tiplicat in eo quod colica et est malum. Et multiplicatur
in eo quod est ex rupta et fece vehementia doloris val-
de. Et multoties permutat colica ad ileos et hec est res
quasi facta secundum maiorem partem. Et quia plus accidit ileos
accidit in vii. et ipse quod dicitur vadit de quibusdam ad
quosdam permutatione quod sit in aere pestilencioso et de
terra ad terram permutatione egritudinum venientium.
Inquit Hippocrates. quia accidit in colica a qua dicitur tunc nos
vomitus et singultus et permixtio rationis et spasmi
tunc totum illud est significatio mala. Hec namque ac-
cidentia accidunt cum permixtione spiritus et permixtione ge-
rebri. Inquit Hippocrates. quia accidit ex distillatione urine
ileos: moritur ille est in vii. nisi accidat se. et cur-
rat cum ea sudor plurimus. Sed. B. ignoravit causam in
hoc. Et ille qui ex eo phlegmaticus est et ventosus in-
uat cum se. etiam. Et quia fortis sit frequentia vomitus
maligni et alucuz et singultus est mortalis. Et bo-
nitas urine in hac egritudine non est prime signifi-
cationis sed bonitatis. qualis generatio malitia eius. Et de-
terior ileos est ille in quo expellitur stercus ad superi-
ora et nominatur fetidus. Deinde ille in quo est su-
dor fetidus huius fetore stercoris. Deinde ille in
quo est anhelitus fetidus: deinde ille in quo est eru-
ctuatus fetidus: deinde ille in quo est inferior ven-
tositas fetida.

De signis. Cap. lxx.

Sed ileos sunt ut sit dolor supra umbili-
cum et non egrediatur aliquid oris desubtus: et
non fiat iunamentum magni cum clisteri quen-
dam dixit. Hippocrates. Et quia expellit se ad superio-
ra et euomit se et vermes et ascarides: et fetet
os eius et ipsius eructatus: imo quia fetet totum cor-
pus. Et hec significatio non distinguitur et retentio exi-
tus fecis est inseparabilis ab hac egritudine. Magni-
tudo autem dispositionis vomitus stercoris inseparabilis non
magnificat nisi quia est tumor. Sed motus vomitus et
subversio hec sunt plus quam in colica: quoniam hoc est in
intestino propinquius spiritui quam ipsa. et sicut accidunt tri-
stie et angustie et tremor cordis et syncopis et in-
gillie et frigus extremitatum. Item. n. in ileos sunt plures
quam sunt in colica. et est sepe in phlegmatico et eo qui
factus est ex fece ex eo fortior quam sit in colica: quoniam
est in membro vehementioris altitudinis et maioris
corpi et minoris quietis super corpus. Et quia appropin-
quius inflatio oculi plus quam in colica. Amplius huius
distinctionum eius similia sunt signis distinctionum co-
lice: sicut si distinctionum colice sunt cum signis ileos
ex loco doloris et motu eius et paucitate iunamen-
ti eius cum clisteribus. Alterum factum ex venenis signi-
ficant accidentia significationum aliarum an ei fortitu-
dine: nam ille est causa est venenorum quia perducit ad debili-
tatem et mollificationem et tremorem cordis in princi-
pio quia accidit an quam fortis fiat et magnificet dolor
eius. Et significat ipsa ut non cognoscat per cau-
sam aliam manifestam. Et factum ex apate intesti-
norum sequitur durities fecis et velocitas in egone et non
erit illic se. nam casus virtutis vehementis.

De cura. Cap. lxxi.

Cura ileos appropinquat curis colicis verum
est fortior et illud quod bibitur magis iun-
amentum est in eo. Et est necessarium etiam

clister in ipso: nam quia bibitur desuper et consequen-
ter adhibet clister ab inferioribus est adiutorium bo-
num bibito. Et equale est siue permittat siue postpo-
natur secundum necessitatem sed quodcumque eorum permittat
omne ut ponat aliquid debilius. Et multoties sedat
dolorem eius sorbitio aque calide: aut applicatio
eius ad ipsum cum propinquitate resolvendo illud quod
nocet in eo. Et quibusdam ut quod retinet est ut equet
intestinum in primis cum positione inflationis ei cum fa-
cilitate: deinde clisterizet ita ut perveniat enema ad
locum longinquam applicatione facili. Et phlebotomia
hic est magis necessaria: nam si fuerit aqua non erit e-
ius excusatio. et si fuerit dolor fortis ex quo timea-
tur aqua: oportebit incipere cum ea. Et ex hoc quia ac-
cidit separatim malorum humorum in corpore propter retentionem eo-
rum a dolor ita ut sequeatur corpus. Et quia separant huius
res mali in corpore et difficilis fit exitus eorum cum flu-
xu ventris. Et est phlebotomia ex necessitate. Et
fricatio extremitatum eius est ex eis que prohibet manum
doloris faciente sepando eam a profundo. Et forsitan
est administratio lubricationum declinantium ad cali-
ditatem et mucilaginum calidum cum oleo de kernia unua-
tina in primis ileos nisi in colico apostolus et vehem-
tis caliditatis. Et sicut decoctio aneti cum sale et oleo
decoctis cum eo. Et sicut inunctio corporis cum oleo cale-
facto. et curet ille qui phlegmaticus est cum eis que di-
cta sunt in colica ex ebibitis. et cum eis que sunt sic
pilule de alooe et pilule de serapino et pilule de pi-
cra et omnia illa cum oleo de kernia et clisteribus equa-
libus trahentibus ad inferiora. Et ventosus curat
cum eis que sunt sicut illa que dicta sunt illic ex eb-
bitis coferentibus ad ventositatem et clisteribus ut
ponatur clister adiutorium ei quod bibit et cum vento-
sis pilulis positis in superioribus ventris. Et quia ne-
cessarium est ut incutatur illud quod est contra dolorem.
Et quia trahit manum ad mirach. Et apoplexialis et pu-
rus curant cum eis que scia de permutatione apoplexialis
et eione humoris sed quod dictum est in causa colicis malis.
Et apostolus calidus cum eis que sunt sicut ea que de-
scriptum in colica. Et apostolus frigus curat cum eis que
sunt sicut illa que dicta sunt in colica. Et convenien-
tius illorum est potus olei de kernia in aqua de ravi-
cibus et aqua calie fistule et relique curationes note
et iteque aneti et baccarum lauri et seminis lini et semina-
greci et se. altee et se. maru omnium ana aur. i. radi-
cum triu omnium ana aur. vii. et ficus. v. et seueste
x. decoquant et det in potu cum oleo de kernia et ami-
gialaz amaraz. et cholerie curat cum eis que sunt
sicut illa quibus curant reliqua que residua sunt de
colica. Et ille qui sit ex torsione curat cum eis que di-
cta sunt in colica. Et qui sit ex rupta eius curat cum
positione extrinseci ad expellendum illud quod est in
rupta et oppilatione eius. Et ille qui est ex oppila-
tione fortis intestinum curat cum lubricationibus pigui-
bus et iuribus gallinarum pinguium et pullos et arictum
quorum iura pigua sumat alefledabegi ziribegi. Et
prope quia ponitur in eis aneti et radices porri naba-
ti et olz amigdalini. et administratur post illud
clister huius lene subtilis caliditatis. Et factus ex
fece curat in primis cum clisteri leni: deinde gradatim
pervenit ad forte et succedit illi potus solutivorum pro-
por feci ut deponat illud quod remansit. Et in ve-
nenosi curatio incipiat a vomitu sicut cum aqua calida

et olo sisamino. Et qñz est necessariū vt ponatur in eo quod i potu dat virtus turbit: aut se. rba phani. Et post illud deē in potu tyriaca magna et et albezar et que sunt similia illis. et ponatur potus aque zuccari et cibus ipsius iura pinguis. Et p̄tinuat sup eos vomitus et non recipiunt cibū et sumāt in potu medicam̄ predictū in huiusmōi dispōne colice. Et qñz retinet in eis stare facit cibū in ventrib⁹ eoz vt sumāt panē infusū in aqua calida feruente: et eius qui accidit ex cibus ponticis et stipticis et viscosis. Cura p̄pinqua est cure sui relatiui ex colica nisi quia magis inuatiua in eo sūt ea q̄ bibunt et sorbent.

De tarditate ascensionis et velocitate eis. La^m. trigelimumsecundū.

Illud pendet: aut a cibo. vt sit stiptic⁹ aut pōtic⁹. gross⁹: aut viscos⁹: aut sit lēis viscos⁹: aut ex virtute. Nā si virtus expulsiva fuerit fortis expellet: et si fuerit debilis nō expellet. Et vtus laceratoz ventris si fuerit fortis mundificabit: et si non est fortis nō mundificat et retinet. et virtus sensibilis intestinoz si est fortis indicat ascensionē et si non ē fortis nō indicat. Et virtus p̄p̄onis nam f̄ra et calida ambe retinent et tu cognoscis regimē secundū cognitionez tuaz cause.

De multitudie stercoris et paucitate eius. La^m. trigelimumtertium.

Sia duo pendet ex cibo q̄litate et q̄titate et ex dispōne eius qd̄ expellitur ad ep. cibi namq̄ p̄rimi hūidi sup quem bibūt: ego p̄rima est et ei⁹ p̄trari⁹ ego pauca. Et qñ cholera magnifice expellit ad ep̄ minorat ego et qñ nō expellit multiplicat: et tu cognoscis ex eis que p̄terita sunt resistentia duaz sp̄etieruz eius secundū tuaz cognitionez cāe.

Tractatus quint⁹ de vermib⁹. La^m. i.

Quam euadit mā et vestit p̄p̄o ne necessaria est f̄ctificatio quā tollerāt figure et forme et non phibet ei⁹ p̄patō in p̄plemēto nālī q̄ p̄tinet ei ex factor̄ potente: et p̄t hoc creati sunt vermes et musce et que cursu eoz currūt ex materiā putridis humidis. qñ ille matie qū f̄ctificatur illud qd̄ tollerāt vt suscipiant de forma est aial v̄miculare: aut muscale. nam illud melius est q̄ vt ipe remaneant secundū putrefactionē purā. Et est cū hoc q̄ ipa saluunt super putrefactiones septas in mundo et cibāt eis p̄t p̄munitatē et assuunt eas ab habitationib⁹ hominū et ab aere continente eos. Et vermes qd̄ ventris sunt huius generis et non ē eoz generatio ex omni hūore: ipi. n. nō generantur a cholera ru. n̄z nig: qñ vna eaz est vehementis caliditatis: qñ nō generat ex ea vermis hūidus: imo est p̄traria p̄p̄oni eius: et altera est f̄ra et sicca longinqua a p̄portionalitate aial. sanguini v̄o custodia est attributa et membra verberm̄ indigent eo et ē p̄portionalis carni hominis et ossib⁹ eius nō v̄mi et non est etiā ex eis q̄ effunditur ad intestina et remanent in eis et generatur ex eis verm̄is. n̄z etiā forma verm̄is et color ei⁹ s̄gt q̄ ipe n̄ sit ex mā sanguinea: imo mā verm̄iū

est phlegmā qñ calefit et putrefit et multiplicat in intestinis et imānet in eis. Et tu quidez scis res multitudinis generationis phlegmatis. s. ex satietate nauseatina et comestitia et debilitate digōnis p̄t quancūq̄ causa. s. ex cōplone mēbroz f̄ra. Et ex cibus que generat ipz sunt cibi lenes viscosi: sicut triticū et faseoli et fabe et ex receptione pulueris farine et p̄missione carnis crude: et lactis et olez et fructū humidoz et ablutione cū aqua ca. post cibū et s̄fr balneatio post comestione et coit⁹ post repletionez.

De sp̄etieb⁹ verm̄iū que sūt tres. La^m. ii.

Longi et lati et rotundi et lati sunt ascarides et pui. Et non diuersificat eoz generatō nisi fm diuersitate eius ex quo generant et diuersitate illius i quo generat. diuersitas aut eius ex quo generant: est qñ quidam eoz generatur ab hūiditate sup quā nō dominat diuisio et sepatio ex pte attractionis epatis. et ex pte vehementie putrefactionis. Et qd̄a generat ab hūiditate quaz sepaunt et minorauit et puam fecit attractionis ep̄is p̄tinua et putrefactio et multitudo p̄bationis fecit. Et qñ generant adiunat ad hoc vt ipi imāneant pui q̄ se extrahit eos ante q̄ magnificentur p̄t vicinitatem eoz ad exitū strictū. Et qd̄a generantur ab hūiditate int̄ duas hūiditates media. Et illi q̄ sunt ex hūiditate in intestinis supiorib⁹ sunt p̄t hūiditate dicta 3°. et qui sūt ex hūiditate in intestino recto sunt p̄t hūiditate dicta 2°. Et qui sunt in monoculo et intestino colon sūt p̄t hūiditate dicta 3°. et longi sūt p̄t p̄mā. Et qñz pueniunt ad sumā que ē vltra cubitū et rotundi et lati sunt p̄t tertia quia generat etiā in intestinis supiorib⁹ et p̄prie crosi et maximi eoz et fortasse nō generant nisi in colō et monoculo: deinde sp̄gunt ex laterē ad stōm et ex laterē ad anū et pui sunt p̄t secūda. Et isti lati et rotundi sunt. q. generent ex ipsis viscositatib⁹ si xis in superficie intestini q̄ p̄hendit pannicul⁹ muscularē velas eas. q. ipi generent ex eo et in ipo putrefiant. Et de eis minus nocui sunt pui qñ sunt pui et qñ sūt elōgati a principib⁹ et qñ sūt apti ad expellendū cū fece forti sp̄illa: v̄ez ipi si magnificānt et accidat eis vt imāneant spatio aliquantū et magnificant in eo tunc sunt deteriores omib⁹: qñ ipi sunt ex deteriori mā: deinde longi: nam ipi nō sunt in malitia latoz qñ mā eoz. s. latoz est vehementioris putrefactionis et lati et pui plurimi exitus sunt ex ano p̄t vicinitatez ani et obilitatē: qñ non possunt figi in intestino fixationis sic pui sunt vehementioris expulsionis. Et qñ habentibus v̄mes adest se. accidētia sūt fortia et maligna qñ se. p̄sumit cibū eoz: qñ mouent ad querendū ipz et figunt in intestinis. et qñ se. nocet eis i substantia ipoz et affligit eos. Et qñz se. addit i mā eoz putrefactionē et acuitatez et afflictioē. Et qñ cholera qū effundit ad eos in febre ledit eos. Quig inuoluunt in intestinis et mordicat ea nocet verberm̄. Et tā retulerūt qd̄a q̄ viderūt eos pforat se ventrē et exiisse ex eo et illud apud me maximū ē. Et p̄t hoc eleuant ex eis vapores mali ad cere brū et nocent ei et qñz ē reitēto eoz in intesti

et qd ipsi faciunt accideri putrefactione causa se.

Et no est eoz dispositio in hoc qd per ipsos sit mu-
mentu in mundificatione intestinoy innatu qd
sit p vermes et similia eoz in mundificatione pu-
trefactionis mudi: qm in intestinis est mundatori-
uz expulsuuz ex na. et qm pportio eius qd ge-
nerat ex istis putrefactionibz i testinis si fuerit
ab expulsionemate maior est pportione vermiuz
et similiu ad acre mudi et terra ei. et qm ex istis
generant nocumta alia quoz opationes sunt ex p-
portione eoz indigenti cibo et ex pparietate mo-
ti eoz. et ex hoc qd faciunt accideri colica. et ex
contrarietate qualitatis sup quas figit ppo corpis
et alia. Et qnz generantur ppt vermes et serpen-
tes epilepsia et colica. Et qnz generat famea cani-
na ppea quia vehementer rapiunt cibum. Et qnz ge-
nerat bolium et casu virtutis oris stoi ppt ele-
uatione sua ad ipz. et quia infrigidant ipz. Et qnz
sequit ytrasqz dispozes tremor cordis maximus
et plm generat in etate infantie et pbertatis et in
fine adolescentie. Et ascarides fz plm generantur
in eis qui sepan ab etate infantie. Bz rotundoruz
plz est i infantibz deinde in adolescentibz et mino-
rat in senibz qum tam illud totu sit. et ipsi quide
generantur in autumno plm q in alijs temporibz
ppt pmissionem assumptionis fructuuz et similiu et
putrefactione. et ipsi pmovent in sero et plm in ho-
ra somni. et labor quidez et exercitiu vehementis
qz solone educit vermes. Et qn egrediunt ver-
mes habentiu se. acutas ymi no sunt vehementis
malitie: na significant sanitatem virtutis et potentiam
expulsionis et ppe post declinationem et si egrediunt
mortui sunt signu malu. Et ad summum eoz exitus
in febriz cu egone no est significatio bona: et p-
pe ante declinationem vey in dispoze febris e me-
lior. Vez eoz exitus no in dispoze se. cu eis est
sanguis est malus et indicat nocumtu in corpe et in
intestinis sed eoz exitus cu vomitu significat hu-
mores malos in stō.

De signis. La^m. iiii.

Sic qd omnia sunt cursus salive et hui-
ditas labioz in nocte et eoz exicatio in
die ppea qd caliditas expanditur in die
et coarctatur in nocte. qm g^o spgitur caliditas at-
trahit humiditas cu ea: qz ymes currunt fame et at-
trahit a stō: qz exiccat superficies ptiua ei ex supfi-
cie oris et labij et adiuvat eu ad exiccandū labij aer
exterior: qz laborat infirmus in humectando labi-
as suu cu lingua sua. Et qnz accidit habentibz ver-
mes rixa et horribilitas locutionis et. q. ipe sit in
forma irati maloz mox. Et qnz poucut ad aliena-
tionem ppt illud qd eleuatur de vaporibz malis
et accidit eis accu karabit: nisi qd colligunt pillos
et no patiunt sota et si patiunt tintu auris. Et accidit
eis stridor dentiu et ppe in nocte. Et sunt inplu-
ribz horis. q. masticent aliquid et. q. appetit ex-
trahere lingua. Et accidit eis saltus in sono et treor
et clamor in ipo et agitatio forme et ira aduersus
illu qui euigilat eos. et accidit eis sup cibū nausea
et tristitia et interfecat vox eoz et debilitatur pul-
sus ipo et apd comestione est. q. pstratus et est
eoz ego vt plm dura. Causa aut appetitus et eius
vehementis est fm qd dixim in ca^o capz. Et qnz ac-

cidit eis sitis cu qua no satiantur. et silt qnz accidit
eis egritudine qd dixim illic. Et qn fortes sunt
dolor et egritudo cadunt aut spasman: aut torqn-
tur ac si essent epileptici. et qnz accidit eis in huius-
modi hora vt euomat eos et diuersificant colores
eoz et color oclor ipo. et qnz imouet color
faciez eoz et oculoru ipo. et qnz rōit. et qnz
istat aut tuescut: aut tendunt ventres eoz: sic hy-
dropicoru et. q. non sunt venres eoz nisi hydro-
picoru. Et qnz apat testiculi eoz et emittunt su-
dorē fm cu fetor vehementi. De signis aut
distinctionis eoz quedā sunt pmonis distintonis
et exitus illius speciei ex egissione. i. ano unde
logos significant pmozo oris stoi et mordicatio ip-
sius cu punctioe eius qd seqt ipz et difficultas tra-
glutendi et calus appetitus fz plm et nocumentū
ex cibo et lubricitas. et qnz nocent pulmōi et cor-
di p vicinitate suaz. et qnz accidit tussis sicca et tre-
mor cordis et diuersitas pulsus et sunt somnus et
exicatio no fz ordinē et ē pigritia et accidunt pru-
ritus et intusus et palpitatio et aptio oculi: imo d-
clinat ad clausione oculi. et accidit oculis eoz ut
rubeant qnz: deinde alia vice obfuscent. et qnz
tendunt ventres eoz et sunt sicut hydropici. Et
qnz accidit eis fluxus ventris. cu laus aut et rotū
dis appetitus fz plm multiplicatur: qm fz plm e-
longatur a stō qd no necet in eo et rapiunt cibum
et mouentur in tempore famis motu nocente de-
bilitante virtute et mollificate incidente in eo qd
sequit ymbilicu. Parnos aut figt pruritus ani et
insepabilitas comotionis apd ipz. Et qnz adeo sit
fortis donec accidit sincopis et inuenit habens eos
quā aggrānt in intestino suo guttate sub hypocon-
dris suis et dorso. Et ex eis que coferunt istis ho-
minibz ē vt sorbeant aliquid aceti in tēpe somni.
De cura. La^m. iiii.

Tentio q attenditur in curationibz v-
miu est vt phibeant a ma generante e-
os ex pmentis pdictis. et vt mundificent
phlegma aggrānt in intestinis ex quo generantur
et vt interficiant cu medicinis que sunt venena in
copatione et sunt amari saporis de quibz qdam
sunt cale et quedā sic quas dicem et medicine q
opant cu ppetate: deinde fluxu ventris educant
post interfectionez qd no expellit eos na p se.
No. n. oz vt plonge eoz stō i ventre p mor-
te et exiccatione et inferat vapor eoz nocumentū
venosū. Et medicine qdēz cale ad gdu puenien-
tes tertius sunt puenientiores in rgimine eoz ho-
ra omi nisi illic sit se. aut apa. amari. n. cali ppo
pparia est eis cu caliditate et est contraria cu quali-
tate illis et q ipsi magis diligūt. i. ynuosū et dul-
ce. Et inuenitur ex ebibitis et enematis que ag-
grānt ppetates tres. Suppositoria vo meli-
est vt ipsa extrahant qd vt ipsa interficiant: nisi qd
in feto est ex puis vermibz. Qnz. n. sunt ex ge-
ner ynuosū dulcis vt trahat ad ipsa vermis pp-
ea quia diligūt ea et egrediunt cu eis que extrahūt
et melius qd curat cu ebibitis hora vacuitatis ue-
tris. Et qm mittunt venena interficientia eos in la-
cte et in fauuz mellis et similibz sunt ipsi ad sumen-
dū ex eo diligentes magis et est illud magis inter-
ficiens eos. Et qnz sunt in potu hns vermes: sic

lac duobus dieb⁹: deinde potat in die tertio in la-
cte medicina interficientē eos. Et qñz fugit ante e-
am fauuz mellis: Quqz inuēit odorē ei⁹ puenit ad
fugendū illud qd deponit ad ipm. et qñ sequit
illud medicine sunt magis interficientes eos. Et
qñ tu administras medicinas venēofas interficien-
tes tunc melius est vt linias stōm cū stipticis et p-
pe in quibus est virt⁹ intersectiua verminū sicut
sumach et hypoquistidos et acata dissoluta in vi-
no. Et similiter capparis et anetum in vino. **C**
Et si nō tollerant stipticitatem hoz tunc lūū sigi-
latū in vino. Et qñ bibuntur medicie facientes ad-
vermes tunc oportebit vt stringant nates vehe-
menter et multiplicet extractio anhelitus et intro-
missio eius quantū pole ē: nā scitū ē vt non pmi-
sceat cū anhelitu aliquo de odorē eoz. Et de cura-
tione ptinua cū curatione vermiū est reuiscatio ap-
petitus qñ cadit: Et qñz inuenitur in emplis et eis
que bibunt qd aggat ad pfortationē appetitus:
et intersectionē et extractionē eoz: sicut aloes cūz
aplinthio ebibitis pilulis factis ex eis: et epithima-
te factio ex eis: et sūt cū robur atetosus. **C** Et qñz
aggat cū vermib⁹ flux⁹ ventris: qñ necessariū
est vt interficiantur tm: motus namq extrahit eos
et qñz exigit dispō vt interficiantur cū stipticis a-
maris vt aggat mors eoz et retentio nate. s. i.
qñ aggat vmes et fluxus ventris et tūmē cas⁹
appetit⁹. Et emplēt cū emplis stipticis in quib⁹
est intersectio aliq vermiū: et nō deiciunt virtu-
tē: deinde ipi egrediunt post illud: aut p expulsio-
nē nate: aut p medicina: aut suppositoria. et qñz
sunt cū eis apata in viscerib⁹ et est necessariū rgi-
mē subtile. Et medicine que interficiunt ascarides
fortior sūt eis q interficiūt lōgos et ille q interficiūt asca-
rides et rotundos interficiunt et lōgos et cā i hoc ē q
ascarides sūt imotiores ab eis q bibunt et sūt ma-
gis submersi in humiditatib⁹ puenientib⁹ eis: et
qñz sunt in cisti. Et qñ ipi generati sunt a mēcrof-
sa et crosio et spilio et ppiquo et ad pldē calaz
et magis simili ei qd ē veenū: qñ non patit a suo
simili dū nō sūstuat.

De medicinis calidis interficientib⁹ vermes et p-
prie longos. Ca^m. v.

Singularis quid sunt sicut prassū et cor-
dumeni de quib⁹ sumat aur. i. et sce-
ha et lupini amari et casia et calamentuz
et succus eius et gna aldecemest et costus amar⁹
et epithymū et cartamū et mta et cambil et cymī-
nū et cneapibeos et centaurea et pullegiū et alleū
ppe. **C** Et qñz interficit ascarides sem sen cul et
myrtus et origanū et faufel et apsinthiū et semen
cauliū et cortices algarab et rariū enule exiccata d
qua bibantur. 3. iiii. et cyminiū assatū et abrotanū
et anisū et sem apj et nasturtiū forte ē in ca⁹ suo et
migella et sem atriplic. solutione educit eos cum
morificatione. et sūt volubilis et polypodiū. et
meitus quo educitur fluxu ventris post morifica-
tionē est aloes. et qñ hō bibit de olo potionē et sū-
fuit quant. tatē que polis est in bibedo ipz interfi-
cit eos et extrahit ipos et ppe olz ophacinū et ipz
interficat latos etiam et interficit propē suam ama-
ritudinē et extrahit ppe viscositatē sui. Qd si nō
fuerit pole bibet ipz vice i⁹ bibiat ipz ytedo po

tu post potū sumēdo ex eo cochliaria duo. Et si
anilit gna nil interficiunt serpentes extrahendo e-
os. et qñz pferunt in latis. De ppositis vo que i-
terficiunt eos sunt que sunt sicut tyriaca magna.
Et ille que aggat intersectionē et extr actionem
sunt sicut hiera pira. Et sicut si sumatur sceha et
aplinthiū amboz ana. 3. i. et tertia pulpe colloqn-
tide. 3. i. et quarta et salis indi danic. i. et sumat
in potu. Et qñz interficit eos potat cyminiū et ni-
trū mediati et fenugreci pondus duoz aur. et ite-
rū nitri pipis cordumeni ptes equales et dosse ei⁹
sit vltq ad. 3. i. et. 5. Et itez pip et gna lauri cy-
miniū in lū mastix conficiant cū melle et sit dosse e-
ius in mane cochliarium. i. et in hora dormiendi
tantundem aut enule et sceha et pipis et sirasii p-
tes equales sumatur in potu ex. 3. i. et. 5. vltq
ad. 3. iiii. Et pilule de apsinthio educunt longos
lati aut in digent fori uori hoc.

De medicinis q magis ppe sūt ascaridū. L. vi.

Sunt hitran administratū in clisteribus et
epithimatis et aliraos et meculia ei⁹
et alirai et costus amarus et cortex ra-
dicis mori et succus eius et cambil et pulpa collo-
quintide et aloes et alimar mirabile est in latis et
cortex albelēgi ex arborib⁹ et existimo q est spe-
cies sidre et aliq darachab. Et ex eis que extrahūt
vermes sine nocimento est vt bibant. 3. iiii. suc-
ci enule recentis est enim mirabile valde. Et anti-
qui quidem dixerunt q ireos extrahit ascarides.
Et ex medicinis mirabilis in omnib⁹ spetieb⁹ v-
minū sunt pili animalis nominati alcalum. Et alcal-
is est ex eis que interficiunt eos cū iuuamento
si fuerit illic fluxus ventris. Et iam dixim⁹ ad e-
os in antidotario decoctionē eius et centauree. Et
itez bibat lac mulctū trib⁹ dieb⁹ in mane et cenet
sū ipz alestioabegi: deinde sumant. vi. aur. abru-
gi. et. iiii. 3. siracasi et. iiii. cambil et terant et sol-
uantur in aceto acetoso aut in sirupo acetoso et ma-
sticet aliquid d fauo mellis vt egrediantur vmes
deinde bibatur ex eo quantitas quaz necessaria fa-
ciūt existimatio et expimentū. Medicine autē sūt
et pauce caliditatis sunt sicut semē coriandri cum
bibit tribus dieb⁹ cū rob et semē apj: est eniz for-
te valde interficiens omnem vermem et sumat
cum sirupo acetoso: aut lacte acetoso: aut bi-
batur decoctio eius et faufel et folia persici et
succus eorum et spina egyptiaca et sunt absque
plurima caliditate et rubus et decoctio corticis ar-
boris granati acetosi et muzi decoquant in aqua
nocte tota: deinde colet et bibat et sūt aqua in q d
coquit rariū eius et succus arnoglosse cōuenit ei q
bz vermes et fluxus ventris sūt aut arnoglosa
sicca et itez sumach dissolutū in aqua est mirabile
et hypoquistidos et lutū sigillatū cūz vino sunt et-
iam mirabilia. et magra mirabilis est etia. et se-
men portulace qñ ex eo multū sumit interficit eos
et similis endiuia amara et lactuca amara et a-
piū aceto conditū. et dī q melon interficit eos et
solutione educit ipos. et tribuli ppingui sunt istis
medicinis et psequē ex virtute hoz q ipse extrahūt
latos etia. s. illa que sunt sicut semē salic. et succus
psici et coriandri et endiuia amara et polium et re-

et reliqua. Et ista bibunt aut cum lacte absque butyro aut cum aqua calida aut sirupo acetoso.

De sanguine vermium parvorum. *Ca. vii.*

Quandoque interficiunt eos supposito sal et clisterizato cum aqua calida et eradicant mases eorum. et fortius hoc est clister in quo recipiunt centaurea cartamum isopus rubra et pulpa colloquintide quod administrat calidum. et fortius illo est suppositorum de alkitran et clister cum eo et prope cum oleo de chrysomilis amaro: aut medulla proscocorum amara et sunt iam decocte in ipso medicine interficientes: et quibus clisterizatur etiam cum kutra. Et ex eis quibus sunt suppositorum sunt arthanita et buchor marien et cortices radices scaba. Et ex eis que colligunt hos paruos est ut mittatur in anum caro pinguis salita et sit iam super eam ligata fimbria fili. Ipsi namque aggregantur super eam propea quia diligunt eas deinde extrahant per expectationem hore vnius super eam quoniam posse est et extrahat et iteretur usque quo mundificetur.

De clisteribus acutis inefficacibus vermes. *Ca. viii.*

Clisterizent cum decoctionibus medicinarum predictarum ad eos et quibus ponuntur in eis solutia sicut pulpa colloquintide et turbit et aloes et cucurbitula. asinum secundum virtutem et horam. Et est pueniens ut administrat in clisteribus eorum alkitran nam confortat iunam tum maxime. et custodiat tunc anus ne pueniat tenasmo cum suppositorum facientibus ad tenasmon et stoma. bus ut non debilitetur cum potibus et emplastris facientibus ad stoma. Et ita sciunt omnia illa. Et quibus confortat clister cum aqua salis et aqua salinis cum nitro et similibus et prope cum kutra. Et quibus ponuntur in clisteribus eorum succus foliorum psicii et decoctio radicis mori et corticis gnatoy et prope quibus fuerit caliditas.

De emplastris habentibus vermes. *Ca. ix.*

Emplastrum etiam assumunt ex medicis similibus istis et confortant cum eis que sunt sicut pulpa colloquintide et fel vaccini et succus cucurbitulae. asini. et cum eis que sunt sicut kutra et aloes. Et quibus sunt emplastrum cum aloes et asinibio: aut cum aloes et rob cydoniorum et rob malorum et interficit et rumpit appetitum. et quibus aggregant omnia est rectum: emplastrum bonum terat nigella cum aqua colloquintide humida: aut decoctione pulpe eius et liniat super ventrem et sume. Et ut quod medulla cervi quoniam emplatur cum ea ymbilicus confortat ad illud. Et si olea medicinarum predictarum quibus eis liniat iunant et olum caemillium et asinibio prope.

De cibatione eorum. *Ca. x.*

Quibus quod qui necessarius est eis sed oppositio caliditatis: quod ut sit calidus et siccus in quo non sit viscositas et sit in eo abstergio ex eis que abstergunt eos et attrahunt ipsos. et egrediuntur in cibis eorum aqua ciceris et folia caulium et carnes columbarum etiam sunt inuatiue eis: et potus aque sale confortat eis omnibus. Et quibus sunt fluxus ventris et caliditas cibum cum sorbitionibus acetosis cum sumach factis: quoniam est interficiens restrictum. et si aqua gnatoy acetosorum. Et quibus debilitat fluxus ventris necessaria sunt quod nutriunt cum fortitudine. Quod si non digerant ponant ex genere sorbitionum et aqua carni. Hora autem et ordo sunt: quoniam

quod ut ipsi non egeant cibo et mordicent stoma et fortasse faciunt eadem virtute appetitum: imo cibent ante motum eorum in hora dedit et ut separatur cibum eorum et cibetur cibo paucio. Et quibus alleviat fluxus ad ministrat super ventrem empla stipica ex eis que scis verum in habetibus puos vermes melius est ut eorum cibi sint ex genere illorum qui sunt boni chymi et velocis digestionis: nam fluxus eorum sed semita oppositio non puenit ad eos omnino. Et quibus sunt boni chymi omnino minora chim corruptus qui est materia eorum.

De cura casus et pictionis super ventres. *Ca. xi.*

Rectius in omnibus illis est ut extrahat san. si posse est et deur in potum pro illud turis et san. draconis et luti armeni et karabe omnia ana. 3. i. cum triplicato subtili. Et si fuerit spiritus san. aut fluxus eius pro anus: aut vomitus ipsius ponat in ipsa karat. i. opus. Et post hoc quod ut tu consideras illud quod diximus in causa de pstrationibus in li. qui est post istud.

Sen. xviii. de egritudinibus ani et tractatus vni
Sermo yunivsal de egritudinibus ani. *Ca. i.*

Scias quod egritudines anime sunt difficiles ad sanandum propea quod aggregant in cor quoniam est callus et quod est in ventrem penetrans ab inferiori usque ad superius et quod est vehementis sensus. et quod est positus in inferiori. Quod ergo est callus puenit ad eum semper in omni hora et movet ipsum et addit in dolor eius et dimittit eum a quiete cum quod complet receptio iunam tum medicinarum et non potest non facit rectificationem. Et quod est in ventrem difficilis sit ad herentia medicinarum ad ipsum: et quoniam est vehementis sensus multiplicatur dolor eius et multitudo doloris attrahit. et quoniam est positus in inferiori facilis sit descensum si fuerit ad ipsum et prope quoniam obedit ad receptio nem eorum debilitas que est cum eo ex nocumeto quod est in ipso ex hemorrhoidibus.

De hemorrhoidibus. *Ca. ii.*

Scias quod multoties existimat aliquis quod habeat hemorrhoides et non habet nisi ylcera in recto et in eis quod sunt supra ipsum quod ergo ut p sident illud. Et hemorrhoides quod dicitur per speciem divisionis famose in verrucales et sunt deteriores eorum: et in vucas: et in morales. Et verrucales sunt si miles verrucis parvis: Et vucas sunt late rotunde purpurei coloris: aut ad purpureitatem declives: et morales sunt molles sanguineae. Et sunt de hemorrhoidibus hemorrhoides quod sunt. q. vesice. Et dicitur hemorrhoides divisione alia in exteri nates et profundas et sunt deteriores eorum et prope ille que tendit ad partem virge: quibus. n. stringunt vrinam cum apertione. et nate exteri apparet sunt vne triu. De profundis autem quod sunt sanguineae et quod sunt non sanguineae. et dicitur hemorrhoides in apertas fluentes et currit quibus raspluma prope aptioe venarum pliarum. et in profundas cecis de quibus nil currit. et plim qui de generat hemorrhoides ex melancholia et san. melancholico et paz generat aphlegmate. et quibus generant ab eo generat. q. ipse sunt vesice. et. q.

ipse sit vesice ventrum piscium. et yrucales sunt. p
pingores ad hoc ut fiant melancholia et morales
ad sanguine et yue inter istas et illas. et si e pole
ut accidat hemorrhoides nisi apiant orificia vena
ru in ano fz q dixit. S. et ppi hoc multiplicatur
cu vento austrino et in rgione austrina. Et non oz
q in hemorrhoidib? aptis currentib? san. fluxus
ruineat: donec pueniat ad debilitate et mollifica
tionem genuu et pphensione sincopis et videat si n.
non niger: et melius e ut extrahatur paulatim et
no subito. Et qu i mulierib? declinat san. hemor
roidaz ad matricem et egredit in mestrui inuani e
o. Et oz ut fiat etia illud arte et puocetur men
strua eaz. et plimis quib? habentib? hemorrhoidas
adest color ppus cis et est citrinus declinas ad
viriditate et multotiens accidit habentib? hemor
roidas flux? san. nariu et imouet hemorrhoides.
De cura. La^m. iii.

Oportz ut in conceptione rectificet corpus
et cuet san. mal? ua ut phlebotomet
saphena et vena que est a posteriori p
te calcanei et vena alimabit est fortior ytrisq eaz
et ventosatio eius qd est inter ytras spatulas con
fert ad eas et ad humores melancholicos. et cur et e
p aut splen si oportuerit pp societate eius quod ge
nerat ex eo de san. malo. Ampli? si non fuerit do
lor uz apa n? illato si erit tuc plima necessitas cur
nis eaz: na eaz curato qnz pducit ad fistula et ad
ragadias. Amplius studiū impendat in lenif catō
ne hāte ut nō noceat durities secis ano et magnifi
cet labor. Et melius est ut sit illud cu solutius a
lenitiuis q sunt ex medicinis ex quib? inuamitum
asserit hemorrhoidib? si cut pilule de bdellio et pi
lule de alfeluzabaragi et pilule amalei et pilule q
dica. Et oz ut studiū ipendat in apiendo surdas
et faciendo ut currat sanguis ex eis quantū pole ē
ysq? debiliat et egredit san. rubeus clarus in
quo nō sit nigrō. Qd si nō sufficit sit rgime eius
cu incisione hemorrhoidaz et deiectione eaz incide
do: aut exiccando eas: aut adurendo ipas cu eis
et cu eis que faciunt illud. Et scias q in sanguine
qui currit ab hemorrhoidib? et ex ano est securitas
ab herpete estione et maia et melancholia et e
pilepsia melancholica et herisipila: et ab illis q sūt
sicut miliū et cancro et exoriatione et scabie et gla
bie et lepra et pleuresi et pipneuōia et phrenesi.
Et qn retinet san. ex eis consuetus tict aliq hazz
egritudinum et timeet hydropisis ppi illud qd ac
cidit in epe de apate malo et duro et corruptione
ppsonis et timetur pthisis et doloris pulmonis p
pt expulsionē sanguinis mali ad ipz. et quādo cur
sus facit accideri sincopi sūat sanic ordeī cū spodio
et luto et deī in potu ex calido paulatim. Et me
dicine quidez q ad hemorrhoidas pueniunt alie sūt
apietes cas: alie cōsolidantes: et alie sunt pstrin
gentes sanguinē: et alie sunt incidentes eū: et alie
sunt sedatiue doloris. Et sunt: aut que bibunt:
aut suppositoria: aut epithimata et empla et linimē
ta: aut pulueres: aut suffumigationes: aut aque in
quibus sedat dolor: aut restrictina. Et oia illa: aut
sunt singularia: aut pposita. Et scias q pilulaz q
bdellio inuamitū in hemorrhoidib? habentib? pio
dos appens ē cil. et nō sunt multi inuamiti in eis q

sunt fixe non habentes piodos. Et qn aggigantur
ragadie et apa curet in pms apa deinde hemor
roides. Et olz de chrysolimis in quo resolutū est
bdellū valz ad hemorrhoidas et ragadias.
De rgimine incisionis hemorrhoidaz et aduersioni
eaz. La^m. iiii.

Cum hemorrhoidaz qnz sit cu incisione:
et qnz sit cu medicina acutis. Qu g? sūt
hemorrhoides plures numero: non oz
ut incidantur os simul: imo oz ut audiatur pce
ptū. Hip. et dimittat vna ex eis deinde curentur
imo rctius est ut curetur incidendo vna post v
na si tolleratur illud et in fine rei dimittatur una
ex qua currat sanguis corruptus cuius exitus ex ea
conluetus est in na. Et illud incisū si fuerit appes
erit eius rgimē facilius. et si fuerit pfundū erit re
gimē ipsius difficilius: nam rectius est ut liget ra
di eius cu filo sete: aut lino: aut pilo forti et di
mittatur tunc si ceciderit per illud bñ erit: et si n
experiantur sup illud medicine incisione et si non
incidat. pfunda vō indiget ut extrahatur deinde
incidatur. Extraccio quidez qnz sit cu instrumen
to sicut sit ventosatio cu igne. Et quocunq mō sit
ponat si anuz donec egredit: deinde retineat cu
instrumento extractionis: et si non timeet veloci
tas reditionis dimittatur ventosa vna hora do
nec apet locus et non redeat. et qnz ligat veloci
cu filo ligatione apate et remanet hemorrhoides ex
terius. Et qnz sit cu medicinis extrahentibus si
cut ut sumat succus centauree et aneti hūidi et sta
phisagria et pficiantur illa omnia cu melle et liniat
cu eis annis et supponant in melle. Ipa enim cōmo
uent egōne et pducunt ad hoc ut appeat an? et fa
ciat ipz exire. Et administret nitrū et fel tauri
aut administret pip et nitrū: aut aggiget ad il
lud qd ē ex illis succus buchormarien: aut staphi
sagrie. Et ex bonis est phlebotomia basilice ate i
sione et ligatione. Et quim voluerit absinder reti
neat illud qd absindit ex eo qd appz: aut qd fa
cium est appes cu instrumento extrahendi. et trahat
ipz ad se ipz: deinde incidat illud ex radice ipsius
ut acutiore re et penetrabilior re. Et nō oz ut p
transeat radice ei? et incidat aliqd ex eo quod ē i
fra ipz et pducit ad nocumenta et apas magna.
Et qnz pducit ad malitiam et difficultate et dimi
ta ut san. flux? ysq? timeat debilitas: deinde i
tineat san. cu restrictinis q dicem? . Et si nō suat sa.
multiplicetur phlebotomia ex basilica. Qd si tolle
ret ut sanguis educat cu apitiuis pōictis et suat
san. ex eis erit rctum. et si non timeat casus viru
tis ex dolor in eo sufficit in hoc qd est sicut succus
cepe. et si voluerit ut audeat liget pna ex radice
sua et magna ex medietate sua: aut secūdū diuisio
ne alia et succurrat ut non apetur et doelat. Et il
lud est ut desup ponat cepe elixatū: aut porrum
scocū pfectū cu butyro. Et sedat ille q curat in a
quis stipiticia decoctis in cucū in aceto et aqua in
qua decoctē sunt galle et cortices gnatoy: deinde
curetur cu his que faciunt nasci carnē ex marā ut
non apet. et itentio in ligatione est ppatō ad pene
tradū virtutē medicinaz facientū cadet hemor
roidaliū in ea. Et qu vides anū apari et dolore in
curre? vehemē ex huiusmōi curis: tūc necessariū

est vt suffumiges cū bdellio et adipē gibbi cāli et
emples cū eplis pdeis: aut eplis cū pae adarmache
et vitello omi et pauco oleo et encatisma in passo a
rahadiu est mirabilis inuamenti et sedat dolorem
icthiosis et filia. Et ecatisma i aq̃a i q̃b? decocta sūt lei
ficatia et eboca cū eis et sūt aq̃ i q̃b? decocta sūt se
m̃ lini et altea et semen ei? et porroꝝ et illis filia.
Et ex eis q̃ ppria sunt apatib? ani sup hemorro
das sunt ceruse plūbi. 3. ij. fuculus. 3. i. lithargy
rj. 3. ij. masticis. 3. ij. aggregent cū succo hyulq̃a
mi et oz vt liniat nā et nō dimittat sex indurari i
ano. Et curet retentio yrine si acciderit lenifican
q̃a q̃uis oporteat vt phibeat introitus vacuita
tis die et nocte pprie post fluxū sanguis forte. Qu
aut nō puenit ad hoc vt fiat incisio hemorroidarū
cū isto aut ligatōe imo cū medicia puluerizet si e
am medicina acuta qm̃ ipsa corrodet ea et mundi
ficabit ipsaz et appebit caro sana. Si aut doleat se
deat in aq̃a stipticia et curet añ illud cū butyro pli
mo posito sup ea deñ curet cū eis q̃ sunt sicut ma
ra de cerusa et lithargyrio et mara scō ex eis et ex
aq̃a solatri et alkekengi et coriandri. Et q̃nq̃ nō re
soluit dolor absq̃ admistratōe medicie acute i ui
ce i? q̃ oz ut admistret m̃dicamē acutū: q̃ si dolor
sanet curet curatōe pcedēti deñ reitaret. Et nō fit
medicamē acutū nisi cū exiccatōe qm̃ est leui? et in
fine rei denigrat et cadit. Et medicamē q̃dē acu
tū ē dichabardich et alcaedico et q̃ sunt filia illis
Et q̃ denigrat elixet caulis cū oleo et ponat desu
per sedabit dolor deñ iteret donec cadat: si autē
sup morale et eas q̃ ipsi sunt filies puluerizent a
trinita et exicabūt eas et deiciēt eas et q̃nq̃ incidun
tur etia. Et phlomia et flux? ventris necessaria sūt
in eis et puluerizatōes et suffumigatōes et epithia
ta sunt in eis.

De regie apitōis hemorroidaz surdaz et apertōe
earum. Capitulum. v.

Portet in primis ut leiant cū balneatōib?
et fiat inuamētū ad opone eaz cū phlomi
a saphene et vene almahib? et vinctōibus
ex eis q̃ sunt sicut oleū q̃ pscia et de medulla chry
somiloz et de amigdalīs amaris et cortex pingue
dis gibbi cameli et medulla cerni et bdelliū et alia
singulariter et cōposite deñ admistret sup eas suc
cus cepe fortis: et q̃nq̃ ponit in eis succus buchor
marie et q̃nq̃ ponit cū hoc aliqd de lacticingis et de
staphisagria et stercore colūbino qm̃ ip̃s apit pcul
dubio. Et q̃nq̃ cōficiat asfaltū et galbanū et q̃ ingre
diunt in hoc. Et sifr folia rute et oleū alachoe ip̃m
puocat sanguinē et amplificat poros. Et medi
camē de myrobalanis cū seib? subtiliatia cū inua
mēto suo i hemorroidib? puocat san. f. sanguinem
hemorroidaz pp̃t illud q̃d in eo est de seib? sub
tiliatia. Et ex eis q̃ puocant sanguinē ē vt sūa
tur pulpe colloq̃ntide. 3. ij. et aigdal. anararū.
3. iij. fiant ex eis licinia lōga et retineant in ano et
pmutent oī hora et sint. v. licinia in. v. horis.
Quz dolor fit fortior ponat in ano liciniuz ex oleo
rof. et phlomet saphēa. Et q̃nq̃ apit eas ex obuia
tōe sui ipsius.

Sermo de medicia hemorroidalib? suffumigatio
nib? et puluerizationib?. 2. vi.

Rectius est: vt leniant añ puluerizationes
fortes cū scocolla dissoluta in aq̃. Et si tol
lerauerit dolorē liniat intus anus cū psi
lotro balnei et tolleret paz deñ abluat cū yno sti
ptico deñ puluerizet puluis sup hemorroidas. f.
corticea eris vsti soli et cū plūbo adusto. Et iterū
erugo eris et cantarides et sal amoniacus pulueri
zent sup eas et sumat illud c? pterēt relatio ex bu
tyro et silibus. Et fortis istis est vt sint cōfecta
cū yrina infantis et hoc currit cursu medicamis a
cuti. Que aut sunt cōuenientiora illo et leniora
sunt sicut cinis nucis cup. si lauatus cū yno et cinis
oui et cinis ossiū dactiloz et lupini succi amari adu
sti et sifr ossa dactiloz adusta. Et eis q̃ currunt
cursu pprietatū est vt sumatur caput piscis saliti
et exiccet approximado igni et misceat cū tanto ca
sei veteris qm̃ ip̃s est et puluerizet sup circulus.
Et sifr cinis caude piscis saliti. Et nigella est ex pli
bus bonis mirabilis inuamenti. Et de eis sunt suf
fumigatōes et eoz fortior est anacardus solus aut
cū reliq̃a medicis et cū arsenico pprie. Et arsenicū
solū et sulfur et lacca sola: reliq̃ autē medicie sūt
sic radix aiudē et ra. oleadri et alisturgat et ra. lilij
et ra. capparis et radix colloq̃ntide et radix albar
mel et vene tictoz et semē porri et sinapis et ster
cus cameli et alkali et simus colūbin? et alusnen et
galbanū et scocolla admistrent iste medicie singu
lariter et aggregati et ponat aliqd de anacardo et p
ficiant cū oleo de iusim et fiant in trocisci et fuetur
vt fiat cū eis suffumigatio. Et ex eis q̃ coferunt
in eis sunt alusne et galbanū et scocolla. Et stercus
cameli est inuamētū. Et q̃nq̃ sufficit suffumigatio sa
cta cū tamarisco multoties cōtinue. Suffumigati
o cōposita. R. radice capparis et radice ap̃i q̃ est
exterior et folioz oleandri et radice spine q̃ ē ex
terior et marn et radice lilij et anacardi oīz p
tes eq̃les et fiant ex eis auellane cū oleo sambacino
et admistrent suffumigan. Et dixerūt q̃dā q̃ suf
fumigatio cū folijs myrti inuatiua est valde et si
militer cutis nūq̃ excoriata cū sale amōiaco. Et hec
suffumigatio q̃nq̃ fit cū traiectorio ingeniose pōito
in ano ab extrēitate et suffumigat in ip̃o: et q̃nq̃ fit
cū vase pforato sup quē sedet. Et q̃d cōuenientius
est ad ip̃s calefaciēt est stercus cameli.

De liq̃dis q̃ pōiūt sup eas et q̃b? ebocat. 2. vij.
De eis sunt fortes acute sicut aq̃ in q̃b? de
coquant calx yuia et alkali et arsenicū et al
lea deñ cōficiant cū eis calx et alkali. Et a
q̃ aluiose bibite: et ablutōe admistrate sunt ex eis
q̃ retinent cursu eaz. Epithista: sumat frumen
tū būidū q̃d fundat in q̃ttuor ptes et ponat in vase
et fundat sup ip̃s yrine cameli pascētis et pprie
arabati et submergēdo ip̃s et ponat in sole estiuo
et restauret cū yrina quoties minuit: est ei yebe
mētis inuamētū et deiciēt eas pculdubio. Et q̃nq̃
fit linimētū cū myrrha aliquoties: nā ipsa corrodit
hemorroidas. Et in aq̃ siliq̃ būide submergat lana
et ponat sup hemorroidas qm̃ p ea destrunt oīo
Et si fiat fricatio cū ea semp faciet illud sicut fit in
uerrucis: et sifr cucu. capparis būidus. Et vinctōel
butyrz vetus et oleū de nucleis chrysomiloz et o
leū de nucleis pscioz et pinguedo gibbi cameli et
ol̃z alcabiti et ol̃z de alcina. Et licia et suppoitoria

submergatur cotū in melle et pulverizet sup ipz
nigella adusta et admistret. Et qñz sit liciniū adu
stū factū ex utroq; arsenico et similib⁹. Et pole q
de⁹ est vt ex medicinis pulverizabilib⁹ admini
stret liciniū cū melle. Et ex eis que sūt mirabilia
sed sunt difficilia et acuta ē vt incidat radix dra
gōice infrusta pua et infundat in vīo nocte et die
deinde itineat qñ pole ē. Et quida existiauerūt
de nenufare qñ sit ex eo tenta pfert et exilimo
q secat dolorē. Et de eis que bibunt sunt pilule
de bdellio f3 descriptionez nota et ille que sunt cū
cucurbita et ille que sunt cū guada. Et ex eis sunt
pilule adedie. Et earū descriptio est hec myroba
lanoz et belliricoz et serēblegi et emblicoruz p
tes equales et decoru egyptiaci ptes. v. dissoluant
cū olo d chrysomilis: donec submergatur et pficiā
tur cū melle et sit eaz dof ex. ii. 3. vsq; ad aūf.
iii. Et pilule de sandaraca et descriptio eaz ē hec
sandarace corticis ouoz sumiterre se. porri ptes
equales salis amoniaci ps. 5. scorie ferri ptes. iiii.
fiant ex eis pilule sicut nabac et dosis eaz sit in ma
ne. vi. pilulaz vsq; ad. vii. pilulas et pmouet coi
tū. Et itez. 82. myrob. nigroz et belliricoz am
boz ana. 3. x. cucurbitae aduste. 3. vii. karabe. 3.
iii. acori. 3. ii. bdellij. 3. x. infundantur in aqua
porri et fiant ex eis pilule et administrent. Et ex
eis q expta sunt est illud qd. 82. scorie ferri et se.
porri et se. ameos omniū ana. 3. i. fructus cappa
ris sicci. 3. iii. dosis eius sit pugillus cū aqua por
ri. Et itez sumat mirob. nigri frixi cū butyro uac
cino cū aq porri et olo de nucibus et trisera d fer
rugine ferri. Et itez scorie ferri cribellati trite. 3
iii. cū. 3. ii. nasturtij albi det in potu ex eo in ieiū
nio in. 3. i. aque porri pondus. 3. ii. oli de nucib⁹
b⁹ et olz de nucibus ē. Et itez sumat aristol. lon
ga et piretrum et tribuli et amigdale amaf et ae
os et piciat desup pugillus farine ordeī et confi
ciant cū aq porri et olo de chrysomilis. Et itez su
mantur saune mundate recentia. 3. x. et infundat
in aqua porri aliquibus dieb⁹ et exicetur in ym
bra et terat et addant ei se. albarmel et aniden
carmen et nasturtij albi et fenugreci et ameos o
niū ana. 3. viii. serueant nasturtiū et albarmel cū
oleo de nucibus et olo de chrysomilis et terantur
reliqua remanentia et aggrigent omnia in vase vi
treato aut scutella vitreata et potio sit ex vno aūf
vsq; ad. ii. aūf. Et ex eis que electa sunt et expta
est vt in potu sumatur galbani sicci pondus. 3.
ii. cum aqua: nam ipsum remouet eas. Et
si in potu sumat tribus vicibus non redibunt.
Et serapini et storax sunt ex sūma bibitoz q bibū
tur ad hemorrhoidas. Et si nā est lenis confert suf
fus myrob. cum seminib⁹ et ipz puocat san. Et ex
illis que conferunt eis est assiduatio comestionis ai
goalaz amaraz cum melle: trisera aut cum scoria
stringit san. et confert hemorrhoidib⁹.

De sedanu b⁹ dolorē hemorrhoidaz. Ca. viii.
Mant serapini et bdellij subalbidī ana
3. ii. storacis. 3. i. opij. 3. 5. oli de nucle
is chrysomiloz. 3. i. et 5. dissoluant
gūme in eo et ponat desup pondus. 3. 5. de casto
reo. Et itez nenufari exiccati ps una altee ps. 5.
Et itez meliloti leniuz exorticataz aboz ana ps

et coniungant cū vitello oui et olo ros. Et itez so
lia altee et melilotū confecta cū vitello oui et olo
ros. qñ ponunt sup diaquilon cū olo ros. et aliq
tulo croci et opij et rob sunt iuuatua et adeps ana
tis est vehemētis iuuanti. Et itez cancer flumialis
isopus humida adeps. inū capraz cera alba. et ite
z ppe quū apat conemūt vt sumant camemilla et
melilotū et parum croci et terat et pficiant cū mu
cilagine se. lini et triplicato. Et addat ad hoc ca
illud qd dicem⁹ i ca⁹ ficeris. 3. p. n. confert et
secat dolorē incisionis et ligationis et apatis.

De restrictiis cursus hemorrhoidaz. Ca. ix.

D illis sunt ea que restringunt cursū inci
sionis. et sunt fortiora et meliora q ut
sint cauterizantia. Et de illis sunt ea que
retinent cursū eruptionis. et illa que retinent san
guine incisionis sunt atrinita. et itez que sunt sic
puluerizato ex aloe et ture et san. draconis et ba
laustis et sief meithe et similib⁹ pulverizet et liget
ligata forti. Et itez pili leporis: aut tela aranica cū
albumine oui et inuolnat puluer galeni et ligetur
vsq; sigillet: et que ex eis fortia sunt sūt sicut al
colcotar cū acaris et gallis: deinde liget fortiter.
Qd si nihil confert coquat cū cotto submerso in o
lo calido seruente et retinebit san: deinde pulueri
zont desup restrictiua. et in hoc est timor spasmi
Ea vo q sunt infra illa sunt stiptica nota. et aq i q
bus decoquant stiptica: aut yvinnz stipticiū in quo d
coquantur cortices et galle. et ex eis que bibuntur
ad illud est trisera minor in qua posita est scoria
ferri infusa in aceto ebdomada i a q colet acetuz
et fricet ipa in sartagine: ita vt bibat ipsū: deinde
terat sicut puluis subtilissim⁹.

De cibaione hñiū hemorrhoidas. Ca. x.

Portz vt alienent a se omē crosuz ex
carnib⁹ et reb⁹ lemb⁹. et omē aduers
san. ex attaguebil et seinib⁹: nisi f3 q
titate iuuamēt: et oz vt comedant ea quoz digō
est veloz. Et fiat cibus eorū bonus ex carnibus et
vitellis ouoz et alestidabegi pinguibus et alude
benet et carabeiet et aqua ciceris et sisaminum oul
ce eis cofert. Et max inda cū penidigā confert eis.
Qd si fuerit illic solo et cursū supflūus san. con
fert cibus factus ex rizi et gnatis cū passis. et coz
ola sint olz de kerna et olz de nucē indica et olm
amigdalini et olz de nucleis chrysomiloz et pin
guedo gibbi cameli et adipes laudabiles et conse
ctio ex vitellis et ex porris et pauco cepe: et pēdij
et ficus sunt meliores eis q dactili.

De apatib⁹ calidis in ficeri et herisipilla. Ca. xi.

D illis sunt incipientia et facta post do
lores hemorrhoidaz et successione cura
tionū hemorrhoidaz cū incisione et medi
cinaz acutaz et qū apata collectione faciunt et sūt
vlcera timef sup ea q fiant fistule. ppē hoc g⁹ an
te matatione apiuntur. et oz vt administret pble
botomia in principio boz apatuz. qñz. n. sedatur
dolor solū et administret sup eam maraz de ceru
sa: aut liniant cū albumine oui trito cū olo ros. in
moriario plumbi. aut stanni donec in ipo venigre
tur: aut sumatur merdatengi. 3. v. hematitis ce
ruse pondus. 3. ii. myrrhe. 3. iii. sumach. 3. ii.
pulpe colloquintice. 3. i. oli sisamini qñz sufficit

aut ponatur cū eis aliquo de triplicato et vino:
Et ad epe anatis est vehementissimū. Et similiter
pania coctus cum aqua qū sit ex eo emplz cū vitel-
lis et olo rof. Aut panis mundi. lb. i. croci. 3. i.
opij. 3. i. administrentur in rob. Et similiter emplz
factum de vitellis ouorum forbiliz qui terantur
in vino stiptico: deinde misceantur cū cera et olo
rof. Et qñ ptranscunt initium et non sunt ab inci-
sione: administret sup eaz diaquilon maran pñs-
satū cū olo rof. et parum emplī basilicon cum vi-
tellis oni forbilis. Et iterū cepe et porri elixati cū
canemilla: aut maran ceruse cū ammoniaco. Et si
fortis fiat dolor tunc solia hyulquiami viridis ex-
primantur et sumat ex aq eaz aliq et misceat cū
aq etiam: deinde infundatur in ea panis et adun-
gatur ei vitelli oni non coagulati cū aliquo ps. i.
et olo rof et fiat ex eo maran. Et iterū qñ pfer-
vaporat equalis et sessio in aquis in quibz deco-
ra sunt ea que sedat dolorē sicut sem lini et sem
altee et malue et additur sup ea mucilago frumen-
ti cocti cū aq vsp^o fiat sicut pula. et oz vt redea-
m^o ad ca^m. tenalimō. In eo nanq est cura bōa ad
ad hoc ca^m. et qñ sunt ista apata ppinq termini in
ano ex gener eoz que aggrgat maz: tunc cito pge
ad pforandū ante matationez vt non extendat mā
ad pspidū et fiat fistula et iam narrat hoc rgimen
ab Hippocrate.

De ragadiā ani. La^m. xii.

Ragadie in ano qñz sunt ppi siccitatem et
caliditatem accidentes ei qñ findit a se-
ce sicca et aqualibz ca et qñz sunt ppi
vehementiam doloris. Et qñdoqz sunt ppter
apa calim. Et qñz sunt ppi crositutine secis ve-
hementē et siccitate ipius et sunt ppi hemorrois-
das que findunt et sunt ppi fortitudine expulsiois
san. ad orificia venaz ani.

De cura ragadiā. La^m. xiii.

Queda medicine ragadiā sunt in carna-
tine lubricatione et queda sunt lenitive
et queda humectative quedaz curative
apatis et queda sunt incēdentes incellu ppetatis:
aut ppinque eis. Incarnatine aut stiptice exiccatie
sunt sicut galle nō pertussate que bene in aqua de
coquūt et pauco vino pontico et administrentur
ex eis epi thima. Et fortius illo est vt sumatur
yzifur et balanstia et cerusa et merdāfengi et plū
bū adustū et scoria argenti et climia et administren-
tur cū olo rof. et cera pauca. Et itez maran de ce-
rusa notū: aut cerusa et stānum adustū et olo rof.
et albugo oni: aut scoria plumbi et sem rose. Et
terrant et administrentur in maran et lica et ad-
herentia. Et iterū alcane sumat ps. i. et cere albe-
pces. iiii. dissoluatur cera cū olo rof. et misceantur
et sifr alkeiri exicata. Et ex eis que currunt cursu
ppetatū sunt cinis ostracori et polypodii equali
mīura et folioz olive medietas ymus et cū eis li-
mat. Et ex medicinis inuatis etiam est illa que.
3x. lithargyrj et ceruse et frictionis plumbi et o-
lei hyulquiami albi et cere partes equales olei ro-
facei quātū sufficit. Et itez ad epe anatis et
et medulla ossiū cerui et sem rose et tutia et climi
abluta et opij et isopus humida et succus edine

et succus solatri et olo rof. et cere parū fiat ex eis
ceratū. Et in hoc quide cū rectificatione vulneris
est phibitio apatis et rectificatio eius et expulsio
doloris. Et ex eis in quibus sedet est aqua curcu-
me in qua feruent solatri et lentes et rose et orde-
um excorticatū. Et qñ non est prurit^o pfer-
sildium cū olo myrtino. Et ex eis que sunt fortis
aggrgationis est vt sūat oli sisamini et turis puri
et aluminis rotūdi omniū ana pond^o. 3. ii. et cro-
ci et myrrbe aboz ana. 3. i. glutis alibat et cer abo-
z ana. 3. xii. aggregentur cū vio et olo rof. Et
ex medicinis b^o capituli sunt medicine pferentes
cū equatione et lenificatione facta cū adipib^o et iuri
b^o pinguib^o et succis et olis. Et glutinationem
facientia sicut amilū et puluis molendin et draga-
gantū et similia. Et aggrget ad illas turatō raga-
diā. De illa ē hec descriptio. 3x. isopū humi-
da medulla vituli amilū ablutum adipem anatis:
aut galline et olo rof. Et ex illa est vt sumat me-
dulla cruris vaccini et alunini et amilū et lūniatur
et itez marā et bdellj gibbi cameli et farine ordi-
ptes equales medulle cruris cerui et adipis cerui
omniū ana. 3. i. mumie. 3. 5. oli sisamini. 3. ii.
amilū amigdalārū dragaganti omniū ana. 3. i. et ag-
grgent cū olo sisamini. et olea inuatiua i ragadiā
in quib^o non ē caliditas plma et apa sine hemor-
roidib^o sunt olo alkeiri et olo de lilio: et olo de
nucleis chrysoliloz: et olo de nucleis persicorum
et dissoluant in eis bdellū. Et cōfert eis suffumi-
gatio cū bdellio confecto cū adipe. Apōlas autē
qñz aufert et pferit in eis chimolea cū olo myrtino
et sessio in stipticis et olo ophacino. Et itez deco-
quantur galle cū vino et fiat ex eis emplz. In ra-
gadiā aut hemoroidis est necessariū vt sup eaz
administret marā et administrent ea que bibunt.
Et administret pilule de bdellio cū serapino que
bibant in nocte: aut in die. Et qñ currit ex raga-
diā aliqd sumat coctū et submergatur in aqua ane-
ti: et exiccet et abstergat cū eo anno et deuiet sti-
ptica exiccantia egōne.

De cibatione hūiū ragadiā. La^m. xiiii.

Oportz vt ipi deuiet acetosa et stipti-
ca exiccantia nāz. Et sint cibi eoz ales-
sidabegi et ea que sunt ex maluis et pi-
guedo gibbi cameli et ad epe gallie et anatis. Et p-
fert eis conditū in alesidabegi et vitelli ouoz for-
bilū. et ppe ante alios cibos. et confectio de vi-
tellis ouoz et de porris et cepe cū butyro vaccino
nō vehementis fortitudinis et nux indica et auella-
ne et penedj cōferūt eis. Et via cibationis eoz ē
via cibatois hūiū hemoroidas.

De mollificatione ani. L. xv.

Quandoqz sit ex ppsone palytica: aut fri-
gor infra illā. Et ppo quid palytica qñz
est ex humiditate subtili imbibita 3z plz
et qñz ex hūiditate que est declinis ad caliditatem
et est eius caliditas cū imbibitōis eius et cognoscit
illa calitas p tactum. Et qñz sit ppi hemoroidas
et ligationē homorroide: aut incisione eius qñ la-
certo aduenit nocumētū cōmune. Et qñz sit ppter
casum sī dorsū: aut pentionē nocentē qñ stringit
nervos: aut rumpit eos et hoc sit subito et non est
ei curatō. Et Tōplonalis vō accidit paulatim et re-

capit curatione. Et accidit ex molificatione ani ex
tua fecis inuoluntarie. Et qñz est illic tensio ad
exteriora filis molificationi: pñt illud qd sequit
ipaz de extu fecis inuoluntarie. Et mñtioris seq
t colica pñt illud qd aduenit nerno cōstricōe d
tensione et scitur p tactu dñtior. Et qñz est mol
ificatio cū sensu et qñz ē cū destructione scit. et il
la que est cū sensu est in columior.
De cura La^m. xvi.

Si fuerit cū eius frig⁹ vehem⁹is cūz mā:
aut abiqz mā se deat in aqz cucume. in q
b⁹ sūt cocta lauina et colus et nux cup⁹ f
si et spica et aliquid de squinanto. Et si idiget for
tior illo clisterizet cū medicina nominata euforbii
et administrēt sup ipz ea que sunt sicut olz costinū
et alia. Et si fuerit mā faciens hūiditatez in qua sit
caliditas aliqua qd scitur p tactum. fac se deat ipm
in aquis stipticis fortib⁹ declinib⁹ ad frigus. et p
milce cū eis calefactua etiam. Et si illic existima
ueris tensione esse tunc administra molificantia le
nificantia ex olis et adipibus et alijs. Et in fine il
lus oz vt administres stiptica et mouentia in qui
bus est molificatio subtilitatio et resolutio ad exci
tanda virtutē et eūadaz māz. sicut aqua salsa et aq
salita et colloquintida. Et attende ea que dicunt
i ca^o. qd est post istud et ē de egissione ani.
De egissione ani. L. xvii.

Quandoqz sit pñt vehem⁹ia molifica
tionis lacerti cōstringentis anum edu
centis ipz ad supiora. et qñz sit pñt apa
ta dominantia. Et curatio qdēz i deuntis faciliōr ē
curatione apōsi qui non reoit et cura vñusculuf
qz nota est. Et rectius quidem est vt non curet v
nus curatione qua eūat alius et reoucat et strin
gatur. Qd si n̄ reoucat administrent molifican
tia. Et oz vt dicam⁹ medicinas cōstringentes a
num cōstipantes ipz: naz plm necessaria sunt ca q
sunt huiusmōi: nam qum administrant et reoucat
anus post eas si fuerit reducibilis et restringat in
uat. Ex eis itaque sunt aq in quibus se deat et qui
b⁹ sit embroca et in quib⁹ decocte sunt medicine
stiptice. Et pñentior illaz est vt sit aqua et vi
nū stipticū. Et de illis ē vt sumant rose et lentes
et solatrum et sumach et decoquant in aq et admi
nistret. Et ista inuuant etiam qñ illic ē apa. Et ex e
is sunt pulueres de quib⁹ qñ non est caliditas ve
hemens est vt sumatur corticu arboris alboti. 3.
viii. nucis cup⁹si pondus. 3. ii. ceruse. 3. i. mace
fiat vulnus cū stiptico et abluat cū eo et assidue il
lud sup ipz. Et itēz minuti turis et merdasengi a
borum ana. 3. viii. nucis cupressi sicce et ceruse
plumbi assupte p fricationē plūbi eiusdez sup aliud
cum vino stiptico amboz ana. 3. ii. Et itēz scorie
plumbi et sumach ana. 3. iiii. myrrhe. 3. i. se. ro
f. 3. iiii. Et itēz cū melle et olo ros. crudo sumat
sumach et alum et galle et atimoniu et cerusa plū
bi et puluerizentur sup ipz et reducatur si reouci
bilis est et stringat. Qd si anus non reoucit et nō
reoit pp apa magnū tunc melius est vt regat apa
et molificetur p sessione in aq cala in qua decocta
sūt sedantia dolorem et molificantia apa de eis q
iam dicta sunt in ca^o suo et inungatur post illud cū
olo anicino et olo camemillino: nā si lenitur et i

sit: tunc curet cū eis que dicta sunt. Et ex eis q
pferunt in hac hora sunt sedantia. Dolore pñt
et pñt alnenusar pñt in quo sunt lentes.
De fistulis in ano. L. xviii.

Quandoqz generant iste fistule a vulne
rib⁹ in ano et corpe eius qñz generant
ab hemorrhoidib⁹ corrosiuis. Et de fi
stulis ani quedaz n̄ sunt penetrantes et sunt incolu
miores. et qdam sūt penetrantes et sunt deterio
res. et ille q sunt pñque concantati et introitui
sunt incolumiores: qñ si pñant nō aouēt lacer
to toti nocumentum imo pñ eius et in liq^o ē ei
opatio ex retentione. Elōgata aut qñ premā: et
qñ ē curatio incidit lacertus tñtius totus: aut
plm eius et destruit tota tñtuo et poucit ad egis
sionem stercoris inuoluntarie. et qñz sunt cōtine
cū venis et nervis. et est in eis tumor. Et scit dñs
inter penetrantes et nō penetrantes. pñt inuolū
nē tñtēz n̄ fistula et digiti in ano quo. sentitur vl
ti⁹ stat⁹ cat⁹ tñtē: qñ scit pñtēz n̄ pñtēz
et penetrates qñz sūt exit⁹ stercoris ex eis. et scit
etia an ex pñlo adueniat lacerto toti aut pñ eius.
Regim⁹ qd quida pñmz antiquoz dixerunt et i
mitati sunt ipz quida posterioz. et illud est vt in
tromittatur digitus in ano: et tenta in fistula et p
cipiat infirmo vt stringat anum et trahat ipm ad
supiora et sentitur illud qd pñtēz et illud qd
egit⁹ de lacerto et quanta sit latitudo ei⁹ que est
in longitudine corpis. et quantū sit inter extre
mitate tñtē et ēz latitudinem eius in longitudie cor
poris: an sit pñz aut plm. Et penetrantes qñz hñt
orificiū vñū. Et qñz hñt orificia plura.
De curatione. L. xix.

Et nō penetrantib⁹ qd si n̄ fuerit nocumē
tū curius plurimū. et setor supius non
erit malū dñtēz eas et si fuerit no
centes ex pñt sup eas colliriū algarab et que pñ
dūt curia eius ex medicinis fistulaz. et si recitica
uerit eas: aut minorauerit corruptionem eaz erit
bene. Et si non administret medicam acutuz vt p
sumant qd appz d fistula et ē caro mortua et appz
caro sana. Et qñz succurrit dolori cū butyro cui
supponit olz ros. deinde incarnat vulnus cūz me
dicina et cū mara incarnatiuis et pñe mara arasil.
ipz. n. sanat ipz. Quod si fuerit etiam fistula non
curet cū eis ad huc q incidit cū caliditate sua et sic
citate sua sed cū subtilitate et spatio. Et ex eis que
ipaz incarnant est mara nigrū. Penetrant. iū aut cur
ratio est cōphensio et cōsideret in pñensione illō
qd dixim⁹. Et ex bona pñensione eius est vt p
pñatur cū pilis formatis vt liciniuz quod sit sub
tile: aut cū seta formata vt liciniū cū quo stringat
et dimittatur. Et qñ pñducit ad dolorem vehemē
tem et tñtēz q accidat spasm⁹: aut aliud accides
malū auferat ab ea fili et curetur cū eis que sedat
deinde itet cōstricōe cūz eo.

De pruritu in ano. L. xx.

Quandoqz sit pñt uermes puos generatof
in eo. Et qñz sit pñt hu. sallos et cho
lericos mordicantes ipz et qñz sit pñt
vlicera saniosa i ipo.
De curatione. La^m. xxi.

Est quidem a vermibus curatur cura
tione vniu et factus ab ylcere curet
curacione ylcere. sed facit ab hu. reten
tis in eo si fuerint venientes desit curato est fecit
caro cibi et eio hu. et si fuerint retenti illic est e
nacuatō cū collyrijs scitis narratis in eis que mun
dificant intestinu rectū ex hu. phlegmatico et chole
rico. Et iam dictū est in ca^o tenasmo. et curat cum
suppositorijs tempatis et cū suppositorijs stupefa
cientib⁹. Et rob cū aceto vini inuatiūz ē valde.
Et silt ventose sup albosos.
Ulcerā ani. La^m. xxi.

Orent cū exicitiū fortib⁹ predictis in
ca^o exoriationis quia sū dolor yche
ma valde in sensu loci doloris. Et co
ferunt eis almarā nigri. et almarā de uiride eris
et ponatur totūz in lana sup caput tente.

sen. xviij. de dispositionib⁹ renū. et ē duo tra
ctatus.

Tractatus p^m de vniuersalib⁹ iudicioz renū et
de lapidib⁹ eoz.

De anatomia renū. La^m. i.

Oreati sunt renes ad hoc vt
sit instrumentū mūdās san.
ex aquositate supflua qua in
diget p^pt necessitate facien
tem ea necessaria. Et illa qd
necessitas destruit qū dige
stus est san. et ppat⁹ vt pe
netret i corp⁹. Et tu iaz sciuisti ista. Et p^pea qd hec
aquositas valde plma fuit. fuit necessarius vt cre
aret mbrū mundificans ipsā et attrahens ad se
aut mbrū magnū: aut duo mbra pua et si est ma
gnū vnuz coarctat et exprimeret. Loco igit vni⁹
creata sunt duo. Et in mundificatione eoz ē inua
ntū qd notū ē in creatione mbroz puz et duaz
diuisionū et diuisionū plūū vna. s. vt qū nocumē
tū acciderit vni eoz stet f3 cū pte opationis: aut
cū plmo eius. et subtilitū est ad multiplicadum
substantiaz eoz et ad faciendaz ea solida p^pt inua
nta quorū vnu est vt occurrat multo cū puo spa
tio. Et f3 est vt sint phibiti ab attrahēdo nisi sub
tile exuacādo ipz. Et itez est vt sint fortis substa
tie nō velociter patientes ab eo a quo implentur
omni hora ex aquositate acuta cui associant hu. acu
ti in plurib⁹ hōis. Quia igit creati sunt ita alienia
tur penetratio in meatibus eoz et dilatatus est lo
c⁹ eoz p^pt illd qd posituz est illic de visceribus
et posituz est ren dexter ā sinistrūz vt sit loc⁹ ei⁹
situi epis p^piqor et magis trabē ab ipo q^usi pole
ē ita ut fortasse tagat ipz imo tagat additamentū qd
seqt ipz. Et posituz ē sinister dicens: qm cōp
sio sit in late^r sinistro a splene et vt illud quod at
trahitur ex aquositate nō attrahatur ex foramine
quod habet: immo attrahatur ad propinquius
in p^mus et ad longinquus. Et ipi quidem sūt
cū duob⁹ additamentis in concanitate ipo et in
gibbositate eoz. Et posita est in interiore pte cui⁹
q^u eoz concanitas a q^u attrahit ad ipz aquositas ex
supior quod auenit ei et in ipsa vadit deinde tra
hit ab ipsa ex interiore pte eius ad vesicā in late^r

qd sepat ab eo paulatim postq^u mundificat ren il
lud qd associat illi aquositati de supfluitate san.
purificatione meliore et magis vltima que polis
est: q^u nutrit ab eo qd de ipo purificatū est et ex
pellit supfluitatē. Aquositas enī nō puenit ad fnes
existens in vltimo clarificationis et sepationis: im
mo puenit ad eos exnie sanguineitate secūda in ip
sa que est. q. ipsa sit lauta carnis ablutiōe vltima
et silt qn debilitantur renes nō purificatur: q^u e
grdit aquositas associata sibi sanguineitate. Et silt
qū ep est debile et non discernit aquositatez a san
guineitate sepatione q^u oz et q^uitate q^u oz et regie
quo oz tunc penetrat cū aquositate sāguieitas plm
q^u necesse sit penetrat p^pea qd supfluit illud qd as
sociat ei de sanguineitate mltura quo indigent re
nes in nutrimento sui. Et est illud qd egredit ex
illo in vrina. Lotūz etiaz silt lote que egredit
qū fnes debiles sunt in nutriendo se. Ex renibus
qd auenit nervus puus ex quo creantur pannicu
li eoz et auenit eis vena ex late^r epis. Et adue
nit eis arteria quantitatez hōis ex arterijs que ad
uenit epati.

De egritudinib⁹ renū. La^m. ii.

Egritudo eis egritudines p^psonis. et acci
dūt eis egritudines p^positionis in puita
te q^uitate et magnitudine eius. et ex op
pilatione de cuius sāma est lapis. Et egritudines
solonis continuitatis sicut ylcera et corrosio et ab
scissio nenaz et eaz aptio et totū illud accidit: aut
in ipis aut in meatib⁹ qui sunt inter eos et inter a
lia et illud p^p sit. Qd si accidat in illis meatibus
oppilatō ex san. aut humor aut lapide p^punicat
ren in curatiōe. Et quādo multiplicantur egi
tudines in renibus debilitatur ep adeo donec pue
niat res ad hydropisi siue renes sint cali siue f^ri.
Quq^u vides habentē dolores in renibus mungere
vrinam viscosā et glutinosā: tunc scias qd illd
addit in dolorib⁹ eoz p^pt illud quod attrahit
materijs malis et generat qūz lapidem. Et si soluit
eoz egritudines p^p vrina cōssa residentem. Et m
totiens quid facit incurret striccia lumbaria dolo
rem et caliditatem in renib⁹.

De signis quib⁹ significant dispōnes renū. La^m. iii.

Significat ex vrina in quantitate et sub
litate sua et colore suo: et ex eo qd ad
misset ei ex dispōne sitis et ex dispositō
ne desiderij coitus et ex dispōne dorli et dolorib⁹
eius: et ex dispōne crurūz: et ex ipo dolor et ex
tactu et ex eo qd cōuenit et qd nō cōuenit. Et e
gritudinibus quidem renū associat paucitas vrie.
et distinguit epis egritudines que eis simulantur
q^u appetitus nō omīno p^pstrat⁹ est. Et ille qui migrit
vrinā p^pt quaz multotiens surgit ad mingendū in
renibus eius est egritudo. Et silt est in illo qui bz
sedimen carnosū et capillosū et herbimūz.

De signis caliditatis renū. La^m. iiii.

Significatur caliditas renū ex incessione
vrine sicut sua rubedine et sua citrinita
te: deinde ex puatione pinguedinis to
tius corpis et ex caliditate tactus: et ex veloci ac
cessu apatus et maxime calidoz: et multo deside
rio coeundi et sui nimia.

De cura. La^m. v.

Quia eorum exhibitis lactis asine in potu: et capraz nutritaz in domo: et herbe puenientes ffe: et detur etiam lac de qo extractu est butyru nisi timeat vitium lapidis qui si timeat aqua cicez det. et omne ius et glutinum: et que cognita sunt. Et qn clisterizatur cu aq fra et olo se. alkekengi erit bonu et silr epla facta ex illis et yunctiones ex ynguents frigidis. et canfora est ytilis valde in cura caliditatis renu. Et scias q sitis in hac pphone succedit que nsecat ex potu aq ffe.

De signis fritatis rerum. La^m. vi.

Significat fritas renu ex discoloratiõe yrine et totius corpis. et paucitate coit⁹ et ex debilitate renu similitudinez habet cum renib⁹ senuz. Et his quidez supueniunt egritudines ffe et nocent a fritis.

De cura. La^m. vii.

Uuantum illius est clistere ex ynguētis calidis adipū: et butyri vaccini: et olei sisamini: et oli baucie et alkekengi et amigdalaz amaraz: et cartai: et senugreci: et aneti: et adipis dab: et oli laurini: et oli auellanarum et fisticoz: et oli costini ppe. Et qnz pmiscen aq eoz cu olo fz puitatem sufficientem ad clistere faciendū. Et sumant itez empla medicinaz calidaz suma quaz est aggrgata: et cyminu est iuuamtu valde in cura fritatis renuz et ppe cu medicinis mistu sup quas dominiū habet: et clister cu olo costino est laudabile: et sequens est illud in virtute albabre: et alcaora: et fistici: et adeps caude arietu qn sit clistere cu eo est yltimu in calefaciendorenes: et confortando.

De extenuatione et vetustatione renuz. L. viii.

Quando accidit renibus extenuatio et vetustatio que d^r cedebul et diminuitur eius substantia. et qnz non remanet pinguedo super mala complonem et nimium coitus: et purgationez.

De signis. La^m. ix.

Sunt cas⁹ coitus: et albedo yrine: et frequenter yrinaz: et debilitas ilioz: et dolor extensus in illo. et qnz erit cum illo guttas corpis.

De cura. La^m. x.

Uuamentu eoz est comedet medullas nucū cuz zuccaro: et nucas indas: et auelanas cum fisticis: et papauere: et cicere et fabe: et faseoli pferūt: et adeps gallinaz: et anserū: et renū h: dozz: et panis calidus. Et misceant cu istis medicinis diuretica: et speties confortatie si sint medicine effuse ad renes. speties. n. uirtute mouent. Et qnz miscent cu illis sicut lalec. i. res que masticant diu: et resuiscose: et q habet sapore de sen vt confortetur substantia carnis: et iuuatur cu cibis in quibus sit lac vaccinum admistū: et lac decoctuz cu sua tertia aut quarta d tereniabin. Et qnz accipiunt renes et decoquunt et plicūt puluis spetiez donec bene ppenit: et res que in pinguari faciunt et confortat sunt speties: et taguebil. iuuat etiam eos clisteria que facta sunt ex carnibus arietum cu oli bonū odore habentibus spetierū. Et

olea medullaz que dicta sunt: et ynguēta caude arietū ppe. Et si fiant renes pingues erit max^m inuamentū. et silr que sunt ei similia. Clister bo nū. capita agnoz pinguū ponant in olla cu aq kust i. et. s. et claudat cu luto forti: et ponat in furno spatio. xliiii. horaz quousq sepet caro ab ossib⁹ p se et misceat cu eo butyzz: et zabac: et paz succi porroz: et q decoquit cu illo corall⁹: et alcek. i. tribul⁹: et mugat: et senugrecū: et sem papaueris plus quod melius est valz plus: et qn necessariū fuerit plus calefacere ponat in eo olz alkerua: et oleū costi: et si equale volueris facere ponat olz cartami. Et itez si fiat clistere cu lacte recenter multo confert valde. et si est necessaria calefactio ad ignē paz fiat. Nos iam dicem⁹ in antidotario clisteria alia et electuaria medicinaz valētia ad hoc.

De debilitate renuz. La^m. xi.

Debilitas renū sit causa pphonis aliquid cuius deterior est illa que pfirmata est. et sit qnz ppe extenuatione. et qnz sit ppe dilatatione meatuz et eoz aptione et mollificatione quam eoz acquiliuit essentia et est debilitas ppa eis ambobus et est illa causa c⁹ deficiunt in colanda aquositate ab eo qd ei associatur yz ad renes. et qnz sunt yene in columas. et qnz nō sit et cā illius est sicut multitudo coitus: et sicut multitudo stupefacientū. et multitudo yrine et statio in equis et ipoz equitatio abiqz gdatione et puetudine. et ppe laborem aduenientē renibus. et ppe pussionem. Et huius quidez generis est ascitatio plina et incesso pūpue pedib⁹.

De signis. La^m. xii.

Llam que est cā pphonis signū sig pphonis. Et que est causa extenuationis signū sig extenuationis. Et cum illa que est ppe dilatatione meatuz et mollitiem carnis eoz non est dolor nisi qnz et minorat cu ea appetitus cibi et est yrina ante digonez. et aduentū ad yenas fz plin aquosa. Quā aut cibis puenit ad yenas tunc fz plin sit exitus san et hūiditatu crosfaz cu yrina. Et eplm yrine eius sicut lota carnis crosle: qm ipe nutritur cu eo qd currit ad ipm et non discernit crosū a subtili. Et accidit multotiens vt sublideat sanguineitas et appz res similia spume maris. et illud est qn yene sunt incolumes quz g^o yene non sunt incolumes non discernitur aliquid imo remanent cu dispōne sua ppe debilitate digonis et cōitant quid debilitate renū quocūque mō sit et extenuatione eoz paucitas yrine et defectus in coitu: et debilitas yifus ei dolor capis.

De cura. La^m. xiii.

Curatio eius que est ex cōplone est causa pphonis in pmutatione sui et eūone materiei si est. Et ei⁹ que est cā extenuationis cura ē cura extenuationis et in ea que est cā dilatationis et ē debilitas va: oz vt intentio phiben di causas dilatationis et cōglutinandi et confortandi. Et phibitio quid causaz dilatationis est dimissio motus et coitus et odire balneationē plina et declinat ad quietē et tranquillitatem et abhorf diu retica. Cōglutinatio vō sit cu glutinatio et si pūcia et ffris. Ex cibis quidez sicut sanic et dactilis

siccis et garoris et cydonijs et cibo facto ex gnatis
cū interioribus pasulaz et cū adipe capraz. Et eis
que sugunt ex cōgelatis factis ex eis q̄ sūt sicut gna
gnatoz et succi acetosi et muzi. et acetū bonū cum
coriandro: et ea que silia sunt eis. Et ex potibus
vinū passū ponticū. Et ex medicinis vō sunt sicut
succū stiptici pmissi cū bolo armēo et gūmi. et em
pla facta ex sanich et casab et cydonijs et rosia. et
eis que currunt cursu eoz et ynguētis p̄dictis ad
debilitatem ep̄is et stōi. Confortantia aut sunt et
cibi et clisteria et cōfectiones impinguius dicte i
ca° extenuationis: et oz vt addant in eis stiptica
ponantur in clisterib⁹ p̄dictis sicut dactili siccī et cy
donia et ad ministrant in eis lac camellinū et ouī
nū: nā ip̄a cōfortant renes. aggr̄ gant eos et con
solidant etiā. Et lacū quid̄ ouino nō est comp in e
gritudinibus renū p̄pt debilitatem. et p̄pt q̄n mi
scet cū eo qd̄ est sicut bolū armenū. Et comedere
renes cū siliquis cibis et pmissis cū eis phibentia.
est multi iuuamti.

De ventositatē renū. La^m. xiiii.

Senerat in renib⁹ ventositas crosse exte
dens eos et signū q̄ est ventositas do
lor et tensio absq̄ gūedine. et nō sunt
siq̄ lapidis. Et sit in eis mutatio quedā que mino
rat qū est vacuitas et fz digōne bona.

De cura La^m. xv.

Oportz vt abstineat a cibis inflatiuis et bi
bat diuratica resoluentia ventositates:
sicut semina et sem̄ rute et fogdū in aq̄
mellis: aut in iuleb fz dispōne et emplet cū eis q̄
sunt sicut cymini et calamicū et anetū et ruta sica
et vaporū cū eis et inungat cū castoreo et sambaci
no et similibus.

De dolorē renū et cura. La^m. xvi.

Sit ex apate: aut ventositate: aut lapidē
aut debilitate. et q̄z sequit̄ dolores eo
z debilitas digōnis et calūs appetitus
et nausea. Et tu quid̄ iam sciuisi siq̄ diuisionem p̄
dictaz et curationes eaz. Quāq̄ dolor sit vehe
mens tunc supest tibi uti eis que sunt sicut filonium
et troc. stelle et ea que trāite isto p̄cedūt tandiu
donec sedet dolor: deinde curet cū ireos. Et tunc
vehemēt p̄ferat ei q̄ decoquantur in eis medicine
lenitine et doloris sedatione fz q̄ d̄rim⁹ in ca°.

Et oz vt incipit in administratione semini quz nō
inuenit excusationē ab eis in curatione renū. Et
velice p̄cipue hñtū vlcera. Vlex vti seminibus
cū dolore timorosi est p̄pt illud qd̄ accidit et de
scendit. et studiū in abstinendo iterū a narcoticis
est magis necessariū. sit g° cōtentus aqua tepida et
sedatione absq̄ lōgitudine in administratione pon
tere ad stuporē et attractionē.

Tractatus secundus de apatibus renū et solutio
ne cōtinuitatis.

De apatib⁹ calis in renib⁹ et dubellati. La^m. i.

Postemata cala in renib⁹ diuer
sificant in mā qd̄az. n. eoz sūt
ex san. crosso. et quedaz eoz si
unt ex san. subtili cholericō.
Et diuersificant cā suoz loco
sunt. n. quedaz ip̄oz in corpe
renis. et quedā accidit ad laus concavitatis. et q̄

da ip̄oz ad laus pamiculi velantis eos. Et itez
quedā eoz tendunt ad ptem meatus emūctorij. et
quedaz ip̄oz declinant ad pte dorsi. et quedaz ad
ptes meatus qui est ad supiora. Et itez q̄z sunt i
ynoquoz duoz renū. et q̄z sunt in rene vno.
Et rursus q̄z faciunt collectionē. et q̄z non faciūt
collectionē. Et qū collectioez faciūt: aut rumpun
tur quando rumpuntur ad partem vesice: et est
melius omnibus: aut ad intestina expulsionē fa
cta a nā ab eis ad intestina sicut expellit māz pleu
resis in ossa lateris ad illud qd̄ appz de corpe. Et
q̄z sit fz sensuā reditiois ad ep̄ deide ad me
saraicam: deinde ad intestina. Et expulsio q̄ sit
ad intestina qualitercūq̄ sit est mala vald̄: aut ex
pellit ad spatium cōcavitatis et loca vacua et indi
get p̄foratione educente illud aut nō rūpāt et re
manet in eis et hec etiam curantur cū aptione.

Et omnia quid̄ renū apata velocia sunt ad hoc ut
in lapidez conuertantur. et quomō nō quz ip̄a sūt
cansa lapidis. Et qū apā calū est in rene et illud nō
sit vacuus a se. deinde accidat cōmissio rationis:
tunc illud est cā cōitatis velaminis magnitudinis
apatitis et est mortale. et p̄pt q̄n accidit significatō
mala: nam illud est p̄pt cōitate malam. Qd̄ si ac
cidat significatio bona tunc expectat ruptara ad sa
lutez. Et fortasse egredit in huiusmōi de pingue
dine renis aliquo. Et fortasse egreditur sicut pi
lus rubens in longitudine vnius palmi et plus.

Et cause quidez apatis renū sunt ip̄o in toto cor
pe: aut in mebris cōmunicantibus eis: aut p̄pter
q̄ritatē san. aut q̄ritatē eius: aut ex coriacione lapid
aut retentione yrine apud renes extendentē et a
lia. repleo namq̄ hec apat renes. Et apatib⁹ quid̄
calis in renib⁹ velociter aduenit duratō: et tunc
appent siq̄ induratiōis. et facit q̄z in curref apā
ta strictura lumbaris in medio.

De signis. La^m. ii.

Signū apatis calidi in renibus est se. in se
pabilis q̄ hz remissiones et cōmōtiones
in ordinatas. q̄ sint principia quartane
et puls⁹ nō hz mioratōne ē i ceptōe poximoz ei⁹
quā hz in inceptione flūq̄ se. Et est se. eius cū fri
gor extrematum p̄pt māuū et pedū. et sit illic
horripilatō cōmūscens inflationē et sensibilitas ex
tensionis et q̄uitatis apud ptes renis semp et nocu
metū ab omni diuretico acuto salso et acetoso: aut
inflatō fz māz et dolor qui cōmouetur et scda:ur
et p̄pt si fuerit aldabellati. et dolor qui magis de
tus est. est qū sit apā in corpe renis. qū autē est a
pud panniculum et apud suspensoriū magnificat
dolor et sit fortis et phibz erectionez et tullim et
sternutationē et debilitatē p̄pationis eius in quo nō
ē cōfirmatū sup locū suū. Et qū resupinatur ē do
lor leuior q̄ sit qū iacet sup ventrem: p̄pt quia
suspendit renē. et est eius p̄pario leuior ip̄i. et qū
q̄ sit fortis se. hui⁹ egritudine propter magnitudi
nem apostematis et perducit ad cōmissionem
sensus propter cōmunitatem velaminis et ad
vomitu cholē p̄pt p̄munitatez stōi ad ep̄. Et q̄z
cōtinuat dolor faciei et oculi et retinet venter p̄
pterea q̄ coarctat māz in intestinis. yris vō est al
ba deinde sit citrina ignea non pmissa: deinde sit
rubea. Et qū aq̄ p̄seuerat alba indicat duritiem fa

turam: aut conversionem aloubellati. Et ad vltimū
qñ yrina in hac egritudine ē alba viscosa et p̄lene
rat f3 hoc est significatio mala. Et qñ rubet aqua et
residet in ea sedim̄ laudabile tunc obedit apa. di-
gōni abs3 conversione ad rem alia. Et qñ p̄transit
apa matationē in primis diebus et remanet yri-
na clara tenuis tunc apa est in via faciendi collectiō
nē aut via indurationis. et scit q̄ apa est i corp e
renis: aut p̄pe panniculū f3 q̄ dixim⁹ in eis que
p̄terierunt. et scit q̄ apa est in rene dextro: aut si
niestro: qñ iacet sup̄ latus eius facilius est q̄ iace-
re sup̄ oppositū sibi p̄p̄ suspensionē suā. Et itez
quia si p̄tendit dolor ad p̄tes ep̄is. tunc apa est in
dextro. et si extenditur ad p̄tes vesice: tunc apa
est in sinistro. Et si sunt siḡ omnia simul tunc apa
est in ambobus simul. ¶ Quāq̄ apa sit aloubellati
magnificatur gūtas valde et sentitur gūtas. q.
spera gūta in v̄tre et accidit inflatio in locis va-
cuis. et accidentia sunt fortia et sentitur punctura
uehemens in v̄tre. ¶ Quāq̄ apa quidē est in
sinistro tunc sentitur sup̄ inguia duo et magnifica-
tur dolor in lacerto dorsi in toto illo. et qñ matat
alleviatur se. et augmentat horripilatio et micro-
sat yrina et multiplicat in ea sedim̄ bonū. Et qñ
rumpit apa remouent se. et rigor omnino. Et si
sanica est alba lenis non fetida et eḡi dicit cū yrina
tunc adeo bonū est q̄ melius esse non potest. Et
sitr si est san. et pus albū. et qd est diuersū ab hoc
est deterius f3 diuersitatē sui.

De cura. Ca. iiii.

Illiū curationis ē abscisio cause p̄ pble-
botomia ex basilica si san. est vincens.
Et qñ est tibi necessarium vt consequa-
ris id faciendo pblebotomiam ex curuata poplitis
et si n̄ appz venā illa tunc fiat ex saphena. Et p̄ so-
lutionē v̄tris etiā si sunt cū san. illic hu. acuti ca-
lidi cū clisteribus lenib⁹ factis de mucilagibus
q̄tū pole ē et illd qd meli⁹ soluit aq̄ casei et casia
fistula. Et in aq̄ quidez cal ei est declinatio matiei
ad intestia et ablutio et absterio et infusio et ma-
turatio et rectificatio in ylcibus. ¶ Et in casia
fi. est solo etiam et matatio cum facilitate. Et aq̄
zuccari et mellis pline comistionis: est huius or-
dinis. Et si est pole vt hu. tempet: deinde solo
ne educat post est melius. Et oz ne solo sit labo-
riosa fortis et magnificet nocumentū p̄p̄ hu. plin
essuū ad intestia vicina renibus. ¶ Et aqua quidē
ordei est ex eis quibus est adherendū in ea: et oz
vt nullo mō dimittas et nō des in potu semina et
pilulas que ex eis fiunt et p̄pe corpe non mundifi-
cato. hu. n. effundūt tunc ad fines donec cum vi-
ficat matatō puoces. Et p̄p̄ illud oz vt phibeas
potū aq̄ q̄tū pole est. s. in hora simili buic borez:
quis sit cōueniens f3 aliquē modū curatio ad mun-
dificandū: nam si aqua sit conueniens p̄pea quia in
fiat et hūectat apata cala: veruntū qū est talī: q̄ i
pellit puocationē et coarctat vsus eos ea que sunt
effusa ad latus b⁹ ptis apatis et ad contrariūz vie
suo motu tunc nocumentū est supra eius iuuamē-
tū causa qualitatis sue. ¶ Et cū hoc associatur cū ea
ip̄i hu. ad renes quoz descensus ad eos sit facilis
p̄ cōuenientiam aque. Ad si necessaria fuerit tunc
oz vt in potu det aqua dulcis fra q̄ sugēdo p̄cot-

sū ul p̄ ali d̄ suat. et oz ne ita sit fra ut phibeas ma-
turationē et abstineat a carne et dulcib⁹. aq̄ vō ca-
lida nocet eis. et sit omne calm̄ actu quod fortis
est caliditatis. Et penitus aqua plina non eūat quin
laborare faciat renes suo incessu et motu. Et non
est ylcibus et apatis aliquo congruū sicut q̄
es: et balnea quidez non conueniunt eis: nisi post
declinationem apatū caloz. Et oz vt administret
in p̄mis ex eis que bibuntur. Et ex ep̄ibim̄tib⁹
et clisterib⁹ et alijs illud quod est iuuamentū: de-
inde admisceat ei de eis que sunt absterio molli-
ficantia et matantia aliquo fm̄ magnitudinez apa-
tis et eius puitatez: deinde administrent absterio
et mollificatiua: et oz vt administrent de absterio
suis et mollificatiua ea in quib⁹ non existat mor-
dicatio. Si vō necessaria sup̄sunt fortiora mordi-
cationē habentia p̄p̄ magnitudinem apatis tunc i-
ciua est vt in eis vincat quod mordicationez non
h3. Et sit si ē illic hu. viscosus euacuet. et oz ut
frangatur cū cibis qui sunt de gener forbitonum
conuenientibus renib⁹ et apatib⁹ veruntū sint q̄
suma eoz que mordicationez non hnt: qñ ip̄i
nutriuntur: et oz vt cognoscat dispō hu. in subti-
litate et cōsistudine sua et in substantia sua an sint
de gener corrupti: aut sani: aut hu. alterius et in
sua summa an sit multus et paucus: ita vt opponā-
tur illi cum qualitate medicine: aut cū q̄titate ei⁹
et qui potes curare cū eo quod est minoris acuita-
tis non intendas ad aliud quod sit acutius. Quāq̄
apa integre maturat cuius cognitio est in yrina:
tunc in potu dentur diuretica sicut semina et pilu-
le eoz in aqua ordei et similib⁹ et ante illud non
dent in potu diuretica et p̄pe qñ hu. corpi sunt
mali. et qñz facit accider̄ lumere in potu illa gūta-
te. sed non cures inde q̄ potare illa: ip̄a remo-
uet illud. et p̄ma quidez quibus sit curatio in re-
ctificatione apatis et in solone hu. mali sunt cliste-
ria et potiōes: clisteria. n. sunt magis p̄uēctia ad
ista cū fixatione virtutis sue: et cum hoc ip̄a non fa-
ciunt descendere aliquo desup: sicut descendere
faciunt ea que bibuntur et p̄pe solutina: et oz ut
sit clistere lene p̄ictū in ca. colice vt sit clistere
facile non coarctans neq̄ horribile et faciat lesiōē
et noceat. Et casiafi. quidez est res congrua in cu-
rationib⁹ renū: nam cum ip̄a ponitur in clisterib⁹
et eis que bibunt eūat sine labor et associat. Et qñ
scis q̄ corpus est mundū et apa est purum: tūc for-
tasse sufficit tibi dare in potu aquā mell: aut aquā
zuccari pline comistionis: nam absterio ambarū
et caz incilio et subiliatio fortasse rsoluet ip̄z si-
ne mordicatione. Et res iuuatiue in principio sunt
aqua ordei cū olo ros. aut olo aliquo et succus sa-
licis et succi ffrī: et empla cū subtiliatinis et sume-
re in potu mucilaginem plilij. Et fortasse datur i
potu lac. at si est inflatio oz vt sit lac f3 q̄ narra-
uimus. Et post illud tunc administra clisteria ex
altea et maluis et semine lini cum aliquo ffozet
olo ros. Et oz vt administres empla ex farina or-
dei et sint cū ea viole et fabe et in sine dimittere
fra et adde fenugre. et cāmilla et similia et sit
ol3 sisami. et ol3 de cartamo. Et emplet desoria
cū eo quod est maturatiuz et yebementioris cale-
factionis. Et ex illo est vt emplet cum p̄ano lieo

infuso in ois calefactis et illis in quibus est vitus a
neti et altee. et sumant empla ex farina tritici et a
q mellis decocti et ex folijs fenugreci et caulis et
radice lilij et aneto et altea et camemilla q appa
ta sunt cu lenitiuis. Et fortasse necessarius e ca do
loris vt ponatur in eis aliquid spapaner et cor
tices mandragor sunt conuenientes ad illud. Et
illud quod fit ex apate ppt lapidez oz vt regatur
regimie illius loci cu eo quod dicem. Et non est
nisi regimie doloris qu comouet et ppe apud vesi
ca ppt magnitudinem lapidis in ea: aut excoctio
nis aspitates. et qnz secat cu bal. et tina. Quqz si
fuit et mollificat redit dolor vehemens post hora.
Et ebroce facit ex camemilla et meliloto et altea
et ex fursure sunt inuatiue valde. Et si est illic re
tentio aliq naie tunc illud qd rectius est. est ex
tractio fecis cu collyrio: aut clister non magno qd
coarctet: aut dolor faciat: imo magis diligo vt
collyriu in lenificatione naie sit leitatis plime et se
cet dolorem. Et non est via ad administranduz
solutiuuz: qm dolor facit et nocet p to quod de
scender facit desup. Clister aut qu in eo ponuntur
adipes et vinctuosa et confortatur eius mollificatio
et confortatur eius puocatio facit cu solutione leni
ficatione et frangit dolor. Et ex emplis fortibus
in maturado aldbellati accidente in renibus sunt
ficus elixate cu aqua mellis. et si necessarium est ut
confortetur cu mezerio et ireos fiat. Et ex potio
nib exptis est illud qd recipit seminis lini pond
ii. aut. amili aut. i. et est due dof. Et qn com
plet maturato tunc administrant diuretica que bi
bantur et ex quibus fiat clister. Et ex eplis quib
est emplz factum ex cecaptheos et polio et prassio
et petroselino et squinanto et spica. Et oz vt tu al
sidue vtaris in dispoie doloris et sedatione sus
pensory eius sedatis q dixim multotiens. et qn
est clister extrahens feces sedans dolor p hoc q
facit descendere illud quod copmebat ppea q le
nit. et si non facit illud necessarium est vt alleuietur
sicut cu phlebotomia et ventosis positis cu facilita
te inter chati et dorsu. deinde fiat scapellato et na
pore locus cu lana infusa in olo calo in quo deco
cta sunt sicut altea et abrotanu et camemilla. et ne
cessarium est vt emplet cu eis que sunt sicut sem lini
et filia. et qnz necessarium est tibi vt emplet cu eis
que sunt sicut polium et olibanu et herbus et cera
et olz de lilio. et qnz est tibi necessarium vt ponas
medicam penetratiuuz: ita vt ponas ventosas et
scalpelles leuiter: deinde vapora cu vaporacione
pdicta. et fortasse necessarium est tibi vt tribuas
in potu semina diuretica fra cu paucis caloz subu
liu et aliquo narcoticoz sicut assu cu herbo et opio
et sicut filoni. Hg. n. est melius medicamen in
huiusmōi loco. Aura aut ppe aldbellati qu scire
ris q necessarium est vt collectione faciat: est qm
oz vt tu adiuues cu maturatiuis que dixim. Et
adnas in eis virtutem cu eis que sunt sicut gluten
alboti et vrtica et apsinthiu et ireos et farina her
bi. Et qnz ponuntur in eis ea que sunt sicut radix
vitis albe. et mezerion et sim columbinus. Et
qnz sufficit in ea decoctio sicut cu melle. Et oz vt
vtaris in clisteribus et in potibus eis que maturat
cu fortitudine et administres vaporatiōea pdicta

portatas cu eis quibus oz eas confortari. Et multo
tiens qd est ca tarditatis maturacionis malitia p
plonis cale i phlegmate. Quqz equat maturato illud
fit cu eis que sunt sicut gria lactis ebibita et clisteri
zata et redita ad maturacione faciēda sup rō sras
nata calidis per accidens sicut est aq cala in qua fiat
encatista tunc si nō rumpit administra ruptaz fa
cientia et clisteria acuta vsqz puenias ad illud in
quo ponunt belleborna et sicidis et alia. Et illud
qd exterius est rege cu vaporacionibus et emplis
desoris et adhibe diuretica fortia sicut est acorus
et sem agni casti. Et eis quidem vtriusqz est ppe
tas in hoc: puocant. n. cu virtute laboriosa: demō
administra ea que incarnant de medicis ppatas ad
vlcera renū. et ego dicaz ea.

De apate phlegmatico in rene. La^m. iiii.

T Multum enim puenit a causis facientibus p
venire phlegma.

De signis. La^m. v.

Sunt gūtas et tensio et minoratio in opa
tionibus renum et non est illic inflatio.
et qnz est cu eo mollities in facie et ocul
et in reliquo corpe. et est spma valde humidum
firm tenue cu defectu signoz que sūt ppa duro.

De cura. La^m. vi.

Est cu emplis calefacientib et cu diure
ticis et mundificatiuis. Et oz vt ponat
in ea fiducia plima in lauro et folijs eius
et olo ipsius et in ruta et in hmoi et administren
tur clisteria.

De apate duro in renib. La^m. vii.

Quandoqz est incipiens et plz eius e post
egritudinem acutam cuius quid ca est
incipiens: et plz eius est mā melanco
lica currens ad eum: aut e lapideitas ex apate ca
lido ppt frigus quod couertit ipz in lapidem: aut
calore ingrossantem ipz: que ambo sunt ca in hoc
ne pueniat maturato. Maturato. n. est sequens ca
litate tendente ad eqilitatez.

De signis. La^m. viii.

Significat qd apa dux e in renibus gū
tas vehemens cu qua non est dolor de q
sit curandū: nisi in facto post apa calm.

In ipo. n. qnz pmouetur dolor. et de signis du
ri est paucitas pyridū et stupor ambaz et stupor a
chaz. Et qnz stupefunt ambo crura verunt ipa
ambo nō eiant a debilitate et accidit in omnib i
stis membris inferiorib asfactio et extenuato. Et
vrina est subtilis pauca in qtitate ppea quia ipi a
bo pazz aquositate attrahunt ppt debilitatem uir
tutis et debilitatem expulsiōis eoz amboz. et e
puata digōne tenuis: et ca in hoc est oppilatio. ipsa
enim phibet quod turbidū est penetrare et plm e
ius quod tenue est imo oppilatio qnz captiuat vri
na et debilitas phibet virtutem digerē et qnz pue
nit ex ea comoto et multotiens pducit ad hydropi
sim: ppt oppilationē vie aquositate san. et redi
tionez eius ad corpus. Et ppt illd oz in huiusmōi
egritudine vt assidue fiat ei puocato.

De cura. La^m. ix.

Considera radices que sunt i curationib
duritie epis et medicinas: nam ille e
edem sunt via curationis duritie renuz

Quod si necessaria est phlebotomia ppter multitu-
dinē san. melancholici fiat et cōfert ei quādoq; po-
tare semina in quibz est lenificatō et resolo: sicut
sem almaru et sem lini et sem altee et senugrecum
et cartam de quibus fiant pulueris qui sicci mani-
b⁹ in os pñciant et misceantur cū eis diuretica fm
necessitatez: et nō sit supfluitas in medicinis q̄ob
rem retineat cressū et cōtatur in lapidem: imo p
sidera yrinam eius et quotiens incrostat puoca cū
equalitate et quotiens stat mafa. Et de signis mafi
tatis est q̄ multiplicatur yrina et cōferunt ei inun-
ctiones et vaporatōnes cū eis que sunt sicut olz d
costo et olz nardinum et sambacimum et olz came-
millinū: et olz anetinu et olz laurinū. Et de em-
plis sunt empla facta ex camemilla et meliloto et
semine lini. Et qñz necessaria sunt ea que sunt sicut
boelliu et ammoniacū et serapiniū et azepe ysi et
adepe leonis et medulla vaccina et ceruina et alia
de quibus fiant empla et ynguenta et administrentur.
Et qñz necessarium est vt dissoluatur ea que
sunt sicut boelliu et ammoniacū in decoctione diu-
reticorū. et sifr camemilla et tribuli et melilotum
et polypodius et de eis in potu.

De vlcereb⁹ renū. La^m. x.

Cause vlcery sunt ipemet cause filiquoz
vlcery: et sunt cause sepatōis cōstūti-
tatis deinde aptō. Et illud qñz h⁹ s⁹
fura vene et eruptione eius et ipsius incisione pp
causas notas et fiunt ppter alidubellati que rumpit
et fiunt ppter lapidem qui egreditur. Et qñz fiunt p
pter humores cholericos exoriantes: aut viscosos
exoriationē facientes per eradicationē suā et ex ad-
herentia sua cū laborē. Et vlcera quidem renū sūt
minoris malitie q̄ vlcera vesice et q̄ vlcera mea-
tuū inter ytrūq; et q̄ vlcera meatuū iter duo
emunctoria. Et cā in hoc est q̄ vlcera mēbri neruo
si difficiliora sunt sanationis q̄ vlcera mēbri car-
nosū. Et plm q̄oq; accidunt vlcera in meatibus ppter
generationē matie cholericę exoriationem facien-
tis: aut ppter lapidem facientes accide^r exoriatō-
nem. Et qñz fiunt ista vlcera corrosiua et qñz nō
fiunt. Et multotiens quidē pueniūt ex vlcereb⁹
renū fistule que nullo mō sanantur quā sit de ill
que cessant a cursu suo cū mundificatione corpis et
curant qū est eius repleo. Et illa vō que est bone
matiei non puenit magnus timor nē etiam timeat
ex ea nisi dilatatio et corrosio. Illa autē que ē ma-
le matiei facit accide^r dilatationē et pducit ad p-
ditionē. Et ille cuius renū dirumpit morit^r. Et
multotiens est aliquid ex capite apatis declinē ad
exteriora: q̄ rumpitur ad exteriora.

De signis. La^m. xi.

Sig vlcery renū sunt q̄ egrediuntur in uri-
na sanies et ptes capillares et frusta ru-
bea carnosa. Et in locis renū qñz sen-
tit hns ea dolorem. et quandoq; antecedit ea mi-
ctus san: aut alidubellati renū: aut dolor ex eradi-
catione lapidis. Et qñz sūt ipaz pmissio eueniēs:
aut casus. Cū aptione aut non sit dolor et sūt ip
sam assiduato mictus san. paulatiz. **Adic⁹**. n.
san. qū est ex eruptione alidubellati: aut fixura ve-
ne desup pole ē vt sit assiduus duobus diebus:
aut trib⁹. si aut illud sit pl⁹ tunc sit ppter aptōnem

aut ppter vlcus in renibus: aut vesica: nāz qū pl⁹
gatur et est illic altatō coloris: aut cōmissio vi-
tunc non est nisi vlcus in renibus: aut vesica: et il-
le mictus san. debilitat: qm̄ quis illud quod de
eo puenit omni hora sit parum tñ frequentia per-
ducit ad hoc vt eūcū sūma plima. Et oīa quidez in-
ter vlcera renū et vesice. est q̄ vlcera renū sūt cū
facilitate yrine. et vlcera vesice sūt cū difficul-
tate yrine. Et cortices in vlcereb⁹ renū sūt ru-
bei. Et in vlcereb⁹ vesice sūt albi: aut ma-
gis cressi si sūt in vesica ipa: aut pui tenues si sūt
in meatibus. Et cognoscit etiaz oīa per locū do-
loris: nam locus doloris in eis diuersificat ex v-
lcereb⁹ meatuū in medio et in meatu nerui post
collectionē. Et qñz associatur dolor in vlcereb⁹
vesice cui est cōmotō omni hora sicut pueris.
Et sūt qñz oīa quesita ex hoc q̄ dolor in vlcere-
b⁹ vesice est difficilior: qm̄ mēbru est mēbru
neruosi fortis sensus. Et mictus san. frequens q̄
uis sit de significationib⁹ ytrūq; rei. est tñ in ve-
sica minoris q̄tatis et minoris pmissōis cū yri-
na. et qñ mingunt patientes vlcera renū et vesice
san. post mictū saniei: tunc sūt inde corrosio. et
sūt qñz difficultas vlcery in renibus et maligni-
tas eoz p paucitatez receptionis rectificationis et
longitudine tempis et multitudine fecis et colorez
malaz yridez in eo quod mingit ex vehementia
feteris.

De cura. La^m. xii.

Primū qd̄ necessariū ē intendendū i cu-
ratione vlcery renū et vesice est eq̄tio
hu. et declinatō eoz ab amaritudine et
bauracitate ad dulcedinem ut nō faciat veni^r uul-
nus post vuln⁹ et dimissio omnis acuti et amari et
salis et acetosi et minoratio potus aque vt minore-
tur necessitas mingendi et minore^r motus renū
ab eo quod puenit ad eos et eoz ratio pillulo. **Ca-**
non. n. curationis vlcery est quies et ex eis que
equant hu. sunt phlebotomia si est necessaria. Et
sōlo subtilis et tenuis sūt laborē: pēius et sine sōlo
ne hu. acutoz subito in vice yna. Humilis mō enīz
expellit a corpe expulsionē subtilē cū declinatio-
ne ad ptez que est alia a pte renū. et dū nō admi-
nistras solutiū cholery est melius ysz ad necessita-
tē. et melius quidez ē vt eāz māz et eoucas illam
post illud ppe vomitū. Vomit⁹ namq; est meli⁹
quo renū vlcera curant: ppteā q̄ mundificat et e-
uacuat et ppter hoc q̄ attrahit hu. a contrario p-
tis renū. et qñz est visus vomitus frequens suf-
ficiens ad illud excusans ab alio et melius quidez
est vt puoca pus cū seminib⁹: deinde pmuteris
ad vomitū. Et oz vt vomitus fiat sup cibū cū eo
quod facile efficiat sicut melō et eius sem et ppre
sem eius cum vino dulci et cū eo quod est sicut
sirupus acetosus cū aq̄ cala. et oz vt non fiat pmo-
tō vehemēs cū labore et ex eis quidē que hu. temp-
ant est sumer aqua melonis romani et yua et alke-
kengi et papauer. Et de radicib⁹ quas te oz consi-
derare est vt qū dolor sit fortis curet^r dolor pus
deinde vlcus. Et qū vlcus est recens et quotiens
rumpitur apa est eius curatō facili^r. Et fortasse
sufficiunt pilule de amilo cū sirupo viol. Qū aut
chronicū sit res sit difficil. et oz vt ppes imāvisi

cando in leni quidem euz diuresicis lenib? sicut e
ferm alkekengi et altee vsq ad acceptione feniculi
et in malo quidez et maligno cu eis que sunt sicut
capillus veneris: licet sit tempatus et ieros et fari
na herbi. et e necessarium vt aggiges inter pota
tionē et emplationē qā egritudo e maligna et for
tasse conferunt in ea idopus et ruta et filia: si autē
mundificet: tunc sis occupatus in sigillatione vt n
eueniat corrosio. et oz vt quieti adhercant et nō
laborent qū ei pole est: imo oz vt sint contenti
de exercitio fricatione extrēitū et p eūone qua
facit exercitium vaporatione sicca: ita vt non con
cedas eis incisione et alia et ppe qū allueti fuerit
exercitio: deinde qū sanatur gōatiz exercitio vian
tur leni vsq? redeant ad cōsuetudinem in motu
suo. In cura vō ipius vlcēris oz vt in pms di
mittatur coitus. ¶ **C**oit? nāq? nocuus est illis
valde ppe multitudinem motus exercitij et suffi
ciat fricatio: qm ipa est inuatiua et attractiua san.
ad corpus. Ipōz vō i gīm cū medicinis oz vt sit
cū exiccationis absterfius sine mordicatione. Qd
si vlcus non fuerit cū illa malitia sufficiat illud qd
est tempatum in absterfione et exicatione. et si est
malignū est necessarium illud qd fortius mandifi
cat et lauat et qd est vebementioris exicationis vt
phibeat sordes. et post illud quod est vebemen
tioris stipticitatis et phibitionis vt phibeat effusio
nē hu. maloz. Et qū mōdificat et exiccatur et a
uertuntur ab eo matie est sanatio. Et oz vt cōmi
sceas cū medicinis vlcēz omnib? glutinationē fa
cientia sicut sunt amilum et dragaganū et ffe gū
me. nam glutinatio est ex eis que ponunt vlcera
munita ab exoriatione eoz q transeunt sup ea.
Et q de eis est vinctiosa sicut lacca facit carnez mē
bri et illud quidem ex quo ipz nutritur spissū et a
nexū ppatio ad sigillādū. Et oz itez vt misceat
cū eis diuresica et medicine subtilitate: vt faciāt
puenire ad ipa medicinas rectificantes et sigillan
tes: lz ipe in se ipis noceant et cōmoneant. Et qn
necessariū est vt misceatur cū eis narcotica ex her
bis sicut hyusquiamū albū et mandrag. et opium. et
hyusquiamū nigz et illud ppe sedationē dolo
ris et exiccationem et repulsionē. Quqz scis q in
vlcērib? est sordes: tunc da in potū absterfium
in quo est fortitudo puocationis sicut aqua zucca
ri et aq mellis cū quibusdā seminibus donec puo
cet et lauet. deinde consequenter adhibe exiccatio
et medicine ebibite quib? curat. qd non est mali
gnū valde de vlcērib? renū sunt sicut semen altee
et sem almarū et radices eoz cū aq mellis et sem
alkekengi et aque vuc vulpis et ppe montane: et
itez sem cucumeris et boluz armenū cū iuleb: et
capillus veneris cū aqua mellis. Et radici liquiri
tie inest exiccatio et mūdificatio et mafatō et glu
tinatō. et itez seminis lini et dragaganū ana ps. i
et polypodij ptes duas cū aqua mellis. et itez gna
pini et sem citroli sumant de quibus puluis factus
quantū palma plena est sumatur. et itez de sem
ne papaueris torrefacti et contritū sumatur. 3. i. et
5. cū aqua mellis in qua bullita sunt squinantū et
radix liquiritie. et fortius eis que dixim? est pe
troselinū: et aut daucū cū vino odorifero et inuol
natur bolo armeno. et inuat sumēdo i potū bōel

lū dissoluti cū gūma alboti et terre sigillate ptes e
quales et sit dos pueniens ad aur. i. in vino dulci
et itez farina herbi est fortis mundificationis et e
xiccationis sola. Quqz ea aggigant ea que sunt
sicut terra sigillata et acatia. et succus barbe hirci
ne cōplet inuatiū eius. Et ieros etiam est forte
cū quo fiat hec opatō et filia. Composita aut sunt
sicut illud qd sit ex seminib? cucumeris exortica
ti gnis. xxx. et ex gnis pini. xii. et ex gnis amig
dale. v. numero et ex croco qd sit equale ponde
ri eoz et bibatur in ieiunio. Et si calitas est vebe
mens loco gnorū pini ponantur genera citroli. et
itez de gnis. xx. gna et de gnis cucumeris. xl. g
na polypodij. 3. i. 5. bibat cū. lb. i. et. 5. aque in
qua bullite sint spice cellice et se. apj amboz ana.
3. viii. vsq? redit ad quartā. et itez terre sigil
late. et sū. draco. et castori et se. melonis et se. a
pj et se. cucu. et se. cucurbitē et succi liquiritie.
lace et aristoll. et amigdale pini magne et papau
ris et se. hyusquiamū albi ptes equales in potū de
tar fz q exigit illud qd est pēns cū rob. Et iterū
de gnis pini magne. xxx. numero aigdale exor
ticate gnis. xx. dactiloz. carnosoz gna. xv. fru
ctus capparis aut. iiii. troci aut. i. vi. conficiant
cū rob et administrent. Quqz dolor sit fortior oz
vt a curatione vlcēris sepatio fiat et curetur cum
huiusmōi medicamie. R. se. hyusquiamū albi. 3.
i. sexta opj kirat. i. se. citroli se. lactuce amboz
ana. 3. i. se. portul. 3. i. 1/3. n. sedat dolores in
dispone. Et qn dolor e puus sedat ipz potus lactis
loco aq et potat sirupū viol. et de fortibus sunt
diacalamentum et troc. alkekengi. et troc. ascle
piadis. et troc. Diacordis et iussū fgis. et a
ristol. et i gīm alkekengi montane et iussū came
dreos est fortis valde. Et multotiens cōferunt di
stertia dysenterica fz semina vicinaria. Et qnz ad
ministras enupla b? generis ponendo sup dorum
et apd stricū medij et loca vacua sicut illd qd
sit de farina herbi decocta cū vino et melle. Et i
tez qd sit de ros siccis et lentibus et melle et gnis
myrti et emplet cū eo et hoc quidez phibe putre
factionem dilatat. Et de vncionibus sunt sicut
olj de alcana et olj arboris masticis: et olj de cy
donis cū quib? qnz misceat qd est sicut storax. Et
qnz est necessarium illud quod est sicut adēpa ana
tis ad lenificandū. ¶ **F**istule vō curatione non ha
bent nisi exiccationes et phibitionem corruptionis
Exiccatio qd sit cū assiduatiōe mūdificationis corpis
et cautella a iplone fz qlitate et qritatem et hoc q
de sufficit in curatōne ei? q n e maligna. Maligna
vō oz vt curet cū hoc et cum eis q sunt fortiora
eo sicut sunt empla et potationes phibentia putre
factionē sicut sunt stiptica nota cū absterfione cum
quibus non est mordicatō de mūdificatione.
Lib? Oz vt sit cibus boni ch. m. ex carnibus antiū
qā scis de piscibus aradrachi et oleribus boni chi
m: sū sicut sunt atriplices et blii. et dū vlcera p
manent mala oz vt dentur allata et sicut est vitel
li ouoz sorbilitū et gōatum pueniat ad gallinā pin
guē et ad tri. et genera lactis cōferunt eis qn ea di
gerunt. ¶ **Q**d g? est sicut lac asininū et lac equū
etiam: et lac caemillinū cōfert eis: qm lac rectificat
mā vlcēz et lauat ea et glutiat ea cū sua retetōne

Et qd est sicut lac vaccini et omniū aggregat ad illud additionem i pfortatione mēbri cibatione eius. Verunt lac asinum et caprinū iuuatū est ex pte rectificationis pplonis et ablutionis et ex pte ppetatis est magis iuuatū q illa duo. et p pe quod est nutriti in domo. Et fortasse est pueniens vlcereb in quibus scitur dīspō eius. Et oportet ut misceatur cum lacte corū et cibis ipsoz qua ipi sumunt aliqd ex medicinis rectificantibus vlcera sicut est dragagantū sumptis in potu his generib lactis post mundificationē et amiliū et gūmī et exiccata cū et aliquo de diurentis et semimib facientib glutinationē. Et qn bibat lac nō comedat post ipz aliqd donec descendat. et si ei tar datur descensio misceat cū eo aliquo salium. et qn ponunt in eo sal et mel. Et lac conueniens est ei loco aque et cibi siliis. Et qum deficit pus est iuuatū lac cameli p hoc q sigillat et glutinationē facit et confortat. et ē ei vt bibat genera lactis quz sitis atest. Olera aut et fructus que ei conueniunt sunt melodes et citruli et pira et zarur et gnata dulcia et cydonia. Et de siccis quibus in seris videntur est mentis sunt amigdale et ppe torrefacie et sili ci et auellane et gnapini ppe et alcastru et dimittat ficus siccas: qm male sunt ad vlcera: abstergentes ea: et scalpellantes ipa et exiccantes eas: et in ipsis est lacticiūz ocululū. et oz vt deuitet omē aceto sū fortis acrisitatis: et omē acutum et omē salū et omē qd est vehementis dulcedinis.

De scabie renū et meatūz. L. xiii.

De genere vlcerez eoz est scabies. et cau se eius secūdm plm sunt boithor que apparent sup eos ex humorib cholericis et bauractis: deinde vlcera.

De signis La^m. xiiii.

Sunt cū signis vlcerez in exitu eius quod egredit cū cōmōtione et pruritu in loco r num cui admiscetur punctura. Et qnq magnificat cū ea dolor et illud qd egredit de ea q fit in meatibus panniculofū est.

De cura La^m. xv.

Consert ei phlebotomia basilice si ē cor pus totū plm et maius iuuat ei in om ni dīspōne est phlebotomia basilice: et ventosato loci renū et administratō mundificatō nis corpis semp et ppe cū vomitu et cōfectione ex auellanis siles de seminibus cū boli armeni: et succi liquif. equis ptibus. Et cibus sit qui bene digerit et est beni chini sicut vitelli cuoz et que in frant et hūectant sicut pulli cū a triplicib et spina chys et blitis.

De lapide renū. La^m. xvi.

Communicat renes et vesica in cā generationis lapidis. et illud est qm lapidis generatō non cōplet nisi ex mā patiete et virtute agencie. Nata vō est humiditas viscosa crosse phlegmatis: aut saniei: aut san. aggregati in apate et hoc est raro. virtus vō agens est caliditas egressa ab equalitate. et mā quid duas hz cas quaz vna est mā materie et secūda est retētor materie. Nata vō materie sunt cibi grossi ex generibus lactis et ppe spissis et cale et ppe humidis et carnes crosse et carnes autum paludestrium et

magni corporis et caro camelina et vaccina et bir cina et que de siluestribus incrostant. et pisces cros si et cibi de patellis omis et panis viscosus et cru d et azym et tri. et sorbitiones ex simila et adar macha viscosa et confectio de melle viscosa et fructus acetosi et difficilis digōnis et illi qui generant humore viscosum: sicut mala imata et sicut citri et caro piroz. Et ex aquis turbide ppe non pueni tes diuerse. Et vna nūz crosse et ppe qn digō est debilis pp debilitatem virtutis digestiue: aut pp multitudinem ei quod sumitur et destruit virtutez: aut pp malitiam ordinis et exerciū sup replonez. Et qn est mā sanies vlcere in eis aut in alijs. Retenior aut materie est debilitas expulsiue in renib pp pplone: aut apacalm et berilipilam et vlcera in renibus et retinent in eis supfluitates residentes omnis aquisitatis que puenit ad eos: aut ex vehementia caliditatis in eis et retinet supfluitates et facit eas lapides ante q expellantur et at trahit eas ad eas aie digōnem integz a supiorib corporib. Et hec caliditas aut est sepabilis: aut i sepabilis: aut accidens pp laborem: aut acceptio ne calefacientis: aut pp oppilationez supfluitatū aggregatū: aut frigus constringens: aut apata oppilantia et hoc est plm et fia et dura et cōstas mebroz ppinquoz sicut intestinorū et alioz. Et qn pnnuntur renes tunc accidit in eis oppilatō. Et i he res omis et inueniuntur in vesica causa lapidis quia differant utroz lapides: est. n. ille qui in renibus est lenior parump et minor et magis decliuis ad rubedinem et ille qui est in vesica est durior et maior valde. et magis declinūs ad nigredinē et ad citrinitatē et ad albedinē hz generet in ea lapis qui minutatim frangitur. Et iterum si est lapis renū et generat secūdm plm et non adueniunt tunc est sedm yrine itentūz cū eo: et si est vesice et discerit hz plm post separationē yrine: tunc est sex san. deinde associat ei et diuersificatur ab eo. Et ille cui plm aduenit lapis renū est pinguis: et ille cui plm aduenit lapis vesice est extenuatus. Et senib plm aduenit lapis renū q la pis vesice: et infantūz et eoz qui illos sequunt est econsō. Et plm hz sit inter infantūz et pubertatis initū. et illud i deo qm virtus expulsiua in infantib et adolecentib est fortis q expellit a supiorib mēbris ad illa que sunt inferius. In senib vō virtutes renū ipoz debilitantur valde. Et itez qm infantūz et adolecentūz subtiliora sunt hu. tunc pp hoc penetrant in renibus eozū. et senū hu. sunt crosiores: q nō penetrant in imi b eoz. Et q plm generat lapis i infantibus: est pp appetitū eoz et motū ipoz sup replone. et quia potant lac et pp cōstrictionē meatus vesice eoz et in senib pp debilitatez digōnis ipoz. et pp hoc iudicauit. Hip. q ipz in senib non sanatur. Et omnis yrina in qua est hu. plm est dignior vt ex ea generetur lapis et illa ex qua qū descendit generat sal et est eius sal plurim. Sal aut generat ab aquositate in qua est terrestritas plma quā aduūsit calitas. Et yrina quidez infantūz pluris est salis q yrina senūz: nō qm terrestritas eius sit plurima: imo qm caliditas i eis est pl et terrenitas eius in aduisione est pfundior. Et p

pt hoc vrine eoz sunt turbide ppt multitudinem
permisionis ipoz et ppt raritatem eoz eoz
q soluti ab eis plm aquositate cu resolutione oc-
culata et dignoz puerorū vt in eo genere lapis ē
ille qui est sicce nate fz plz et cali stōi. Et nō exic-
catur fz plm nā nisi ppt attractionē humiditātū ad
ipius ep. deinde memba vrine ipius. Et qn est
illie caliditas est causa efficiens plens. et ad vltm
sicctas nate facit vrinas crosiores et plma. Et in
illo in quo est sedim arenosū non aggatatur lapis
qm ma non est coarctata et nō aduenit ei itez cau-
sa plma et si ipa est plma: est pmi qd generat
ab ea lapis magna durus nisi essent plma. sed est
mollis suscipiens cōiunctionē: et si non: non mul-
tiplicaret eius sepato in vrina. et qum forma sit:
hoc scias q ma non est neq ppt cam in se ipaz:
nō ppt vehementia caliditatis eius quod in lapidē
couertitur non suscipiente cōiunctionē. Et si qd
fortitudinē expulsiue et huiusmodi iudiciū plm nō
est necessariū. et scias q papz accidit puellis et mu-
lieribus lapis in vesica qm meat vesice eaz. q.
ad exteriora breuior et latior et paucorū anfractuū
et in breui de facilitate expulsiōis est q non est
in lōgo. Et de hūitibus lapidem sunt quibus sunt
proximi generandi lapidem et mingendi eū. Et
qnz aggat et fortasse egidit qm vrina aduenit
eis sicut in colica. et spatū in hoc est vīsū inter m
se et vsq ad annū. Et si ille qui consuevit tollera
lapidez magnū alieniat p alios dolores vesice: et
si qd illud q mebrum non suscipiens apationē ve-
locit nō apat p hūmōi neq p dolorē clamorū qm tol-
lerat dolorē lapidis cū magno lapide: tunc vms-
quiqz amboz si singulare fiat apat. Et scias q la-
pis renū et vesice est ex eis que heritant.
De signis. La^m. xvii.

S Ignor aut lapidis q est in renib pmiuz
est vrina: et q vrina i pmiis est crosia
deinde incipit couerti ad tenuitatē et at-
tenuat ppt tentionē turbidi tunc existima ei ge-
nerationē qm qmz mingat in principio rei tenuia
et generatō eius in principio rei crosia est magis
significatiua sanitatis vtutis et dilatationis meatu-
uz. Et qmz est cū eo sedim plm sile sedim qd est
in egritudinib epīs infirmi. Et qto plus est vria
vehementius clara et magis assidue clara et paucio-
ris sediminis si q lapis durior. Et dī q qn sa-
ni et ppe senes mingunt nigrū cū dolor: aut absqz
dolor indicat q lapis cōplet i vesica: et cōfirmat
significatio in omnib illis si vides vrins residen-
tem. et est arena illa tendens ad rubedinē et citri-
nitatē. Et cōfortat illud si inuenit guttas in chatin
et dolor et si. q. retineat aliquid qm mouet sup eū
sentitur in eo qd sequit alchati si qd magis fortitu-
dinem vtutis et amplitudine meatuz. Et ve-
hementior dolor qui sit ppt lapidez renū qm i pmiis
generat est quia cōstringit. Et ppea quia inititur
qm mouetur et incidit in meatib et ppe in meatu
vesice facit dolorē qm mouetur ab eo. In dispo-
ne vō cōgelationis eius et quietis eius et quietis
f atientis ipz qm non est replo vehemēis coarctans
cōmouens lapidez inuenit retentio guttatis tantū.
Et replo cibi facit ipz vehementius excitar dolo-
res et ppe qm descendit cib ad intestina et pira

sit ea: qum autem cācantur et expellunt super-
fluitates ex intestinis dolores sunt quictiores. Si
gna vero motus lapidis sunt grauitas doloris et
eius vehementia et descendio eius ex alchati usq
ad inguina et ad emuntoria et tunc iam puenit
lapis ad meatum vesice. et qum sedat ille dolor:
tunc iam puenit in vesica.

De curatione. La^m. xviii.

Item hic curationes que sunt lapidis
renū ppe et cōmunes ei cū lapide ve-
sice: deinde faciam ad lapidē vesice
ca^m singulār et curationes singulares ppas. Inie-
tiones qui dem quas medici in curatione lapidis i
tendunt sunt abscessio matiei eius et phibitio gene-
rationis ipius cū abscessio cause et rectificatio eius
deinde mundificatio et pminutio ipius: et fractio e-
ius et cōpessio ipius et eradicatio eius ex suo su-
spensorio cū medicinis que illū efficiunt: deinde
ei extractio et subtilisatio in ipo et ordine eius. et
illud cōplet cū medicinis puocatiuis: aut cum ad-
iuuantib de foris deinde est regimē sedans illud
quod sequitur inde de doloribus: et rectificatio
eius qd accidit i eis de vlcereb: et sunt qui daz q
laborant extrahere ipz p incisionē illū et p dolum
sed ē magnus timor in eo et opatō eius q rationez
non hz. **M**atiei aut abscessio ppat in pmiis cū
eūone eius p solone ventris: aut p uomitū: deind
abstinendo a cibis crosiis et aquis turbidis equan-
do quod comedit et cōfortando stōz et faciendo
vt digō sit bona. Et cū exercitio tempato in tem-
pore vacuitatis et fricatione eius qd i medio strin-
gitur et leniendo nāz vt declinent hu. crosi ad la-
tus secis et non fiat ex declinatione secis coarctatio
renum. Et ex eis que conferunt ad hec est assidua
tio puocationis cū eis que lauant vesicam de
seminibus diureticis. et de illis que bona sunt a-
pus illud est aqua cicoris: et aqua carui: et aqua
foliorum rhabani: et rhabanus ipse ppe minu-
tus humidus. Et qm supuenit ei spatium diez ad
ministratur diureticū forte. In pueris vō phibet
generatōne lapidis sumet in potu vinū albū subti-
le pmiū. Et inuat a clisterib lenibus lempatis p
illud quod educunt de fece et leniunt nāz. Et qmz
ponuntur in eis de medicinis clisteris et pducunt
virtutem ppe. Et ex phibitiuis generationis ei
est vomitus post cibū et multus vsus eius. Ipe
n. expellit supfluitates crosas p viam cōtraria uie
cuius motus est ad renes: et facit latus renū mun-
dū et vacuū. et balneum et renes fortasse pueniūt
ad lubricitatem ei. et qmz extrahunt mās ad illū
qd de corpe appz et auertunt eas a renibus. Et
qm mltū vsū ē eoz mollificat vtutē et obilitat vtu-
tē rni. Et si si administrantur in hora in qua nō
sunt necessarie lenificatio et sedatio doloris. faci-
unt enim renes susceptibles materie exsiccay ad
eos ppt mollificationem ipoz. et dormi si dor-
sū est ex eis que lapidi pferūt. **M**edicine vō cōue-
nientes qm sunt fz plm medicine amare que nō sūt
valde vehementis calitatis et addant in eam. Et
omne cuius incisio est vehementior et cuius cali-
ditas est minor est melius. Et oz vt ille que sunt
lapidis vesice sūt vehementius cale q ille que
sunt lapidis renum. et est hoc genus medicinarū

aliud quaz opato non pportionat ad calim et fz
imo non faciunt illud quod efficiunt nisi cu ppe-
tate .et medicinaz pminuentiu quedam sut que n
sunt cu illa supfluitate in yrtute .et na eaz est ad
pminuedu lapidez puz . Et illez que non sunt cu
vehementia quedaz sunt q sunt vehemitis yrtu-
tis fz lapidez renu sed sunt pue yrtutis fz lapide
vesice : aut no hnt yrtute ad illu sicut lapis iudai-
cus . Et quedaz eaz sunt que sunt fortes fz lapide
renuz et operantur in lapide vesice . Et quedaz
sunt fortes vehemites in yrtutibz lapidibz simul :
sicut auis que nominat altragulidos : et sicut cinis
scorpionu . Et qu pponunt ex medicinis ad lapidez
medicines oz vt adiungant eis speties medicinaruz
que eas adiument ad opandu quod efficiunt de qui-
bus sunt medicine sortis puocationis : et extra-
hunt in yrina crossa illud qd eradicat de lapide
pminuit . Et de illis sunt medicine in quibus est al-
teratio eius qd alie mouet medicine et morant ut
sua mora pficiant integritatem sue opationis . Et
iste medicine sunt non veloces penetratiois ppter
pinguedine in eis et viscositatem et sunt cu hoc fa-
cientes digone : sicut guma feniculi . et de illis sut
medicine velocis penetratiois et mundificatiois
sicut pip et allea . Et medicine pfortantes mebrum
apud dyfistatez imphionu in eo . et motuz sup ip-
su et sunt medicine albezcreati sicut spica et casia
et alie . Et de illis sunt medicine in quibz e stipticitas
subtilis : sicut sunt robub fructuz vt cōseruet me-
bru . Et qnz miscen cu istis medicinis medicine se-
daies doloris cu ppetate : aut stupefactione sua eaz
puocatione . Quaz pponim? medicina fz hac for-
ma : opat yrtus nal in ea : quaz yrtutis eis que ad la-
pidez sunt apd lapide postq ysa fuerit illis ad hoc
vt pueniret ille que sunt ad lapidez ad locu lapi-
dis : et tunc yrtut liquefactus et lenitiuis illic ut p-
maneat ma lapidis et faciat ipaz morari vt opatio
nem suaz efficiat p hoc q dominat ei yrtus admi-
nistratiua quaz ante illud ysa fuerit illis facientibz
b? penetrat que festinat fecerut illis ad lapidem
facientibus ad lapide . Et qu yrtut pminuentib? et
pmetib? et faciunt opatione suaz pigrescunt me-
dicine morari facientes et puocatione et ppetatiue
Qu aut extenditur dolor administra stupefactiua
fz q est regula cognita in ppositione medicinaz .
Et qnz est necessariu vt in medicina singulari vna
sint ples hazz ppetatiu . Nunc quidez numeru me-
dicinas pminuentes lapidez et extrahentes ipz .
De medicinis pminuentib? lapid . L . xix .

Et sunt sicut costi radix : et radix rubia
et bdellium : et radix sule et cort : radicū
aldmest : et cicer nigrū et ppe aqua ei?
et sem alicce : et fructus alkarasie et gumi alzarur
et in alzarur est yrtus in hoc : et tribuli : et radix
eoz sunt boni ad illud : et radix albasce et squilla
et acetū eius : et oxymel ipsius : et apuz motanuz
et calamitū . et apsimibuz : et casia et radix citroli
cāpestria . et xilobal : et carpobal . et oppobal . et
radix eius est fortis valde . et sem malue campe-
stria et cardus . et aqua radices eius et scolopen-
dria et capillus veneris de quo sumat pond? . 3 .
ii . in aqua rhaphani et apuz et radix athel et semen
canabis et yga pastoris et ppe romana et cyminu

campestre . et radix pentaphilon et aq eius et tae
pisheos et poluz . et radix aspagi et sem cipi egypti
et cortic . radicū lauri et sem rhaphani et scor-
deos . et extremitates vitis albe et ruta agrestis .
Et itez banrach armeni de quo sumat pond? aut
v . et conficiat cu melle et potet in aqua rhaphani
trib? diebus . et itez scorie ul? sotit aut . i . cu aqua
tepida . Et dixerunt quida q si sumat septuaginta
gna pipis et optime terrantur et fiant ex eis . vii .
troscili . et detur in potu omni die troc . vnius de
scendet lapis et in fistula est uti tus qua pminuitur
lapis renu . Et de fortibus fz lapidem renu sunt la-
pis iudaicus et pullegiu et campepitheos . et de for-
tibus absolute sunt cinis scorpionu : et olim in quo
ponunt scorpiones stans sub sole limitu in lectuz p
siringa in lapide vesice . Cineris aut scorpionu
regim melius et vt linias vas sile yrnali spissum
luto sapitit : deinde ponas in ipo scorpiones et di-
mittantur in furno calido nocte i? ad minus ita ut
pueniant ad sumu in adustione et in mane remo-
ueant . Et vitru est melius q testa exiccans et ac-
cipiens yrtute . et cinis leporis decollati fz hunc
modu est fortis . de quo sumat in potu pondus . 3
ii . et aq ei? sunt vehemitis iuuamenti et resolutio-
nis . et que de eo ex more sumunt sunt caput et ex-
trema ipsius exiccata in sole in vase eneo . et iteru
lubrici terrestres exiccati . et itez vitru attritione
factu . vt atomi qui in solis appent radio . et ite-
ru cinis vitri et illud meli? sit si igneat sup cochlia-
rium ferreū et tritu cribelletur : deinde ponat sup
aqua sabaz et ostendet in ea quod de eo calcatur
et itez reliquz donec pulverizet totu : deinde tera
et puluis sicut atomi qui sunt in radio solis et dat
de eo in potu aut . i . in . xii . aut . aq calide . et illud
melius e qd e vitro albo claro . Et de illis que
valde fortiora sunt . est vnius lapiduz qui in spon-
gia inueniuntur . Et itez san . birici exiccatus et ille
melior est qui sumit in hac hora in qua coloratur
vna . Quaz g? olla nouam et ablue eaz qz ita vt
remoueat quod de ea est de na terrenitatis et sal-
sedinis . et si fuerit lapidea erit melior : deinde de
colla biricu qui habeat quattuor annos sup illam ol-
lam et dimitte pmu san . eius et vlti? curre : et
assume mediu trm : deinde incide ipz in frusta pua
de quib? facias troc . quos ponas sup rete aut pan-
nu mudu et spge eos ad sole sub viuo pastorale o-
fendens eos a puluer et dimitte eos tandiu do-
nec eoz exiccatio vehemis fiat in loco ad que ros
nullo mo ptingat et cōserua troc . et qu volueris e-
os in potu tribuci dabis eis in potu cochliariu i?
in vino aceti in hora quietis doloris : aut in aqua
apuz montani et videbis rem mirabile . Et de eis q
fortia sunt est cinis ouoz galline postq euata sunt
a pullis . Et de eis que sunt vehementis fortitudi-
nis et meliora omniu est auis que grece nominat
tragulidos et auis est de gener puz minor om-
nib? auib? excepta aue figia et color corporis eius e
inter virides et cineritu et citrinu et sup alas eius
sunt penne auree . et sup cauda ipsius sunt alba pu-
cta et plz appitionis eius est in hyeme et apud pisci-
nas et apud pletes et ipsius volatui apud pletes n
est fixio : imo volat paz et cantat et garrit semp
et mouet cauda . Et ipa comedat cruda sicut e quod

melius est et comedit elixata et assata et salitur et
reservatur ut caro salita. Et quoniam adurit sicut est in
furno qui non sit cum illa calitate. scilicet cum quantitate qua
dominetur ei adustio et destruatur vitus et sit in vi
treato vase et per tres dies qui dicitur ad scorpiones et
alia et quoniam adurit in olla lapidea: aut butinias et
stringitur caput eius. Et quoniam pertransit terminum rei
tendens ad adustionem tunc retine. Et quoniam pulveri
zatur illud quod de ea salitum est et assatum ipsi: cum
pipe et similibus et bibat tritum eius a pulveriza
tione: aut adustione cum vino claro cum melle: aut cum
aqua mellis: aut cum condico. Et sicut vnaqueque harum
medicinaz. Et existimant quidam quod hec avis sit
avis spine sed hec est avis que nominatur francigie
saurion de qua non scio an sit illa: aut alia. et exi
stunt quod quoniam exiccatur et bibitur paulatim extra
hit lapide ex omni loco. Et dixerunt quidam quod la
pis ipse extrahit lapide. Et iteque sumus columbinus
et sumus galli. et existimant humain et alkindus quod
quoniam sumus de eo pondus. 3. ii. et origani pondus.
3. 5. et quoniam ipse est zuccari tabarzet extrahit omnes
lapides. Et quoniam ponit cum eo pipe et sal et pipe in de
coctione pullegii: et iteque scarabei exiccati. Et exi
stunt quidam quod suffumigatio eius quod est sub v
ga cum spina erit facit minge lapides: et hoc est quod
illis que ego non verifico. **Medicine vero** que
cum illis promiscetur pharmacis ad penetrandum sunt si
cut pipe et calaminum et cinnamomum et iste cum hoc sunt
invasive in caliditate motus lapidis. **Medicine autem** que
cum illis promiscetur ut provocent cum virtute et extra
hant suppuritates crostas sunt sicut semina cognita et
pipe feus. et sic dancu et men et su. et assaz et aco
r et ameos et keilim et fiseleos: et semina agni casti
et squinantu et cordumeni. Et fortasse quidam ho
mines dicunt bonum esse vitum calaridibus. Et iste de
medicina cum vehementia provocationis sue non
sunt puate ipsione in lapide. **Medicine vero** doloris
sedative sunt sicut semina lini et mucilago eius: et si
cut nuces et anellane: et semina altee et habent ordi
nez etiaz ad mias lapidis. Et convenientiora ad cor
pus renum ex narcoticis est illud quod sciunt. **Medicine**
autem confortative sunt sicut been et aristo
logia: et liliu siccu et semina angini casti. et iteque sicut
rosa et balauistie: et squinantu et sandali. **Medicine**
vero propositae ad lapide sunt sicut mubridatur
ipse namque fortis operationis est in lapide renu: et sic
sagzenea et sicut perfectio de scorpionibus cognita
ad renes et vesica. Et iteque medicamen factum cum
san. hirci quod nominatur manus dei propter suam nobilita
tem. Et medicamen thesaurizatum dictum factum cum olo
balsami quod est mirabile. Et sicut medicamen forte
quod expti sumus. Recipiens cineris vitri et cineris
scorpionu: et cineris radicis canliuz nabati: et cine
ris leporis et lapidis spongie et san. hirci exiccati
tritum: et cineris corticu oui de quo pullus egit
est et lapidis iudaici et gummi nucis: et acori partes e
quales: et petroselinu danci pullegii gummi arabici et
seminis altee et pipis omnium ana. partes. i. et. 5. cum melle
le conficiantur et dos sit vsq. ad an. ii. et supra
cum aqua tribulorum decoctionum cum cineribus nigris.
Et hoc etiam conveniens est ei qui in vesica est ex
trahens ipse sile luto albo. Et iteque ex eis que sunt
fortia aggregata est illud quod recipit seminis melois

et vitri adusti et culbui partes equales. sumat cum aqua
ciceris. Et iteque semina columbini et semina galli. de a
liquo cum aqua rhabbani: aut cum vino: aut cum aqua
cala. est enim aggregatiua. Et de illis que sunt ag
gregatiua est vitum sumat conditi pondus. 3. i. semina co
lumbini. 3. i. scarabei. 3. i. duodecim terantur et
dent cum vino. Et iteque lapis spongie scolopendrie
capilli veneris semina altee petro: equaliter et sit do
sis quantum necesse est in aqua apii: aut aqua radice: aut
aqua tribulorum: aut aqua rhabbani. Et iteque de eis
que sunt aggregatiua est illud quod. R. gnoze fructus
balsami calamenti campestris sicci lapidis spongie
se. malue et albedarugi sicci partes equales terantur
et dent ex eo omni die cochliariu in cum vino pmi
sto. q. 3. iiii. Et de illis que propterea sunt ei qui est
in renibus est illud quod. R. melius sumirion a
boze ana pondus. 3. ii. pipis. 3. iiii. et dos sit vsq.
quantum necesse est cum oxymelle squillitico. Et i
teque rute campestris malue campestris radice. apii partes
equaliter. q. 3. i. sunt quantitas duorum cochliariorum quod coque
in vino et colet et bibat vitum. Et iteque radix penta
philo cum oxymelle quillitico: aut aqua mellis.
Et iteque se. rhabbani et culbui equaliter sumat in po
tu vna vice post aliam. Et iteque gnoze almahaleb
excoctatorum tritorum aut. ii. croci aut. i. aristol.
aut. 5. conficiantur cum melle et dos sit. 3. iiii. et i
teque cordumeni pondus. ii. 3. cum tertia sui cortic. ra
dic. lauri. et iteque semina albarmel et bdellium suma
tur de quibus fiant pilule et sumatur de eis omni
die pondus. 3. i. cum aqua ca. et cum aqua foliorum rha
bbani: aut emule humide: aut cum aqua oliuaz.
Medicamen vlu sedas doloris et extrahens lapi
dis. R. sumirion et est apium campestre et deest apii
placu. 3. i. cipi egyptiaci spice aromaticae se. papa
ueris albi cinnamomi casie pipis al. se. baucie aco
ri omnium ana. 3. i. et. 5. lapidis iudaici lapidis
delati de regione macedonie ana. 3. 5. conficiantur
cum melle de quo sumatur ad magnitudinem auella
ne cum vino. **Medicamen** conferens generationi
lapidis. R. se. citreli pullegii se. altee omnium ana.
3. i. se. cucu. hortulani. seminis melois dragaga
ii omnium ana. 3. 5. misceantur omnia et sumat sit
qs dos eius pondus. 3. ii. cum vino subtili pmi
sto. Aliud. R. lapidis inuenti in spongia: radice tri
buli se. baucie omnium ana. 3. ii. seminis cucum
ris hortulani seminis melonis seminis altee ami
li omnium ana pondus. 3. ii. seminis fenicu li anisi
polii omnium ana. 3. iiii. Et quoniam dat eis in potu aque
in quibus decoquantur medicine lapidis sicut aqua i
quibus decoquantur camepitheos et poliu et calame
tu et fiseleos et radix tribuli et fructus eius et sco
lopendria et radix malue et capillus veneris et v
ga posito. et ra. tamarisci: et ra. eupatorij: et se
mina altee et sumirion et saguaz et pullegii et alia ex viu
reticis. Et quandoa ministratur in diebus sani
tatis prohibet generationem lapidis etiaz. Et ex
coctionibus quibus iuuamentum confertur lapi
di renu quod eorum administratio assidua in horis po
xismi est ut decoquantur folia malue campestris et
ponant in decoctione eius butyrum et mel de qua su
mat in potu res plima frangit enim lapidem et pro
cat vria et lenit iter eius et extrahit cum facilitate
Et Rufus quidam dixit quod plima belneatio in ther

nis fulfureis frangit lapides. Et hoc forasse facit
puerire ad hoc qd quedam aque cale que qñz ylee
rant cutē qñ ponunt in eis medicie lapidis et sub
mergit i eis pamm dñ sunt cale et ponit sup locuz
lapidis ffoluit ipz. Et ego iam expt sū res b ge
neris in fgmīne aut in ppatōne lapidis ad hoc ut
eleuet et patiat a medicinis cū facilitate lubricitatis
et exitus: o3 vt administrēt olera mollificantia
inungendo cum fricatione. Et similiter emplastra
etiembrocationes et cerata mollificantia: et bal
nea et tunc cum quātitate que non mollificent etu
tez si sine et debilitetur expulsiva. Et qñz currit p
pt illud ad mēbrū additio matiei. Et tūc bibitur
medicam ad eradicationē lapidis vt fiat facilis fr
ipz eradicatione et extractio. Et o3 vt misceant cum
mollificantibus cōfortantia fz canēne motum et p
pe qñ nō est cū cōfortantibz plima cōtrictas ad
intentionē que est in resolutione. et illa sunt sicut
olz de lilio et olz de spica et olz de alcāna et cor
eoz etiam: et olz alkeiri aggīgat intentiones plū
mas: deinde stringat mediū et alchati et pccē vt
dilatent meatus desup: aut fricent cū manu: deīn
deī in potu medicamē pminutiū: et si fuerit sū
ptū in potu tunc puenit adhibeat diuretica. Et nō
est malū vt bibatur et quod ē sicut casia fistula cū
olo amigdalino et cū succo viscoso qui sit d succis
diureticis in quibz sunt viscositas et lubricitas euz
olo amigdalino. et ex eis que cōferūt post mollifi
cationē: aut qñ excusatio est a mollificatione ppe
illd qd scis de lapide suspensio moto sunt vapora
tōnes cū spongia et filibz sibi infusa in aqua et olo
et cū panno: aut surfur: aut empla calefacta et vi
scosa: aut cū olis calis calefactis sicut olo rutino:
aut cū olo et castoreo. et est necessariū vt conserue
t calefactio empl o3. Qd si necessaria sunt fortio
ra illis ponant ventose vacue sup lapidem: et sit
eaz positio dolorosa ut attrahat ipz deinde depo
nat ab illo loco ad illū qui est sub eo ad inferiora
et suspendantur ibi. Et sifr fz gradationē descen
dat a loco renū fz obliqñtione emunctorioz ad infe
riora. Quqz descendit ad vesicā sedatur dolor. et
qñz exercitiū et motus et equitatio sup animal in
quiete incedens sufficiunt. Et sifr descendit p gōū
et ppe postqz administrate fuerint inunctiones.
Quqz descendit ex vesicā ad mestū vge tunc for
tasse facit dolorē. Et tuc o3 vt regat regimine illi
us loci cū eis q dicem. Regim aut doloris qñ
pmouet et ppe apud vga ppe magnitudinē lapi
dis: aut ppe dentes in ipo et fractaz rascationis et
aspitatez exoriantē qñqz pole est vt sit cū bal. et
tia. Qu aut supfluit et mollificant redit dolor ve
hemens post hora. Et embroce de camemilla: et
meliloto et altea et surfure bone sunt et inuatiue
Et si fuerit cōstrictio aliqua nate tunc de rectori
b reb est extrahet fecē cū suppositorio aut cum
clisteri nō magno qd coarctet et dolorē faciat: im
mo suppositoriū amabilius est mihi. Et in lenifica
tione nate est alleuiatō plima et sedatō doloris: et
non est scita ad administrandū catharticū. ipz enī
leuit et nocet p illud qd descendit facit desup.
Clister autē qñ in eo ponunt adipēs et ynetuosa
et virtutes mollificantes et virtutes diurentes fa
cit cū solone ventris lenitatem et frangit dolorem
et adiuvat ad extractionē lapidis. Et quz dolor e

fortis sedat qñ curat cū eis q dixim deīn qñ cura
t lapis multiplicat. Quat rectius est vt abstineat a
medicinis fortit mouentibz et administrēt cliste
ria lenia lenificantia: et inunctiones que cōpmēdo
et fricando fiunt: et cerataria mollificantia lubri
ficantia. et de illis que iuuant i hac hora est admi
nistratō vomitus: et illud est de eis que minorat
mās ppmētes lapidez. sed fortasse nocet p illud
qd attrahit lapidē ad supiora. et si fuerit dolor d
illis que non mouentur pps: tunc necessariū erit
dar in potu illud qd stuporē facit. Et itez siloniū
et ē mibridatū mādragoratiū et tyriaca qñ ē an
tiqua: imo est ad nouitatē declinū et est virtus o
pū remanens. Jpa. n. pluribus cōfert modis. Qd
fert nāqz ex pte tyriacitatis et ex pte puocationis
et cōminuit lapidē et ex pte stupefactionis doloris
et qñz adiuvat in diebz ventositatē in rembz co
arctantem etiā lapidē. Et cognoscitur p sig vento
sitatis renū: aut ventositatē in intestinis ppmēte
ipz. et cognoscit p sig sua: qñ o3 tunc vt intendat
ad ea que frangunt ventositates sicut ruta et sem
eius et sem apū et anilū et ameos et carui et nigel
la dādo in potu in eis que sunt sicut aqua mellis:
aut emplando: aut faciendo ex eis ceratū cū olo ali
quo et vtendo eo in clisteri. Et si fuerit lapis ppe
apa calz curet curationē apatis renū in pms. Et
sufficient ea que scis de embrocis et emplis et ce
rataris infiantibus que preterierunt tibi in ca.
plribz asps sup eo modico aceto donec penetrent
et sifr fiat clister cū istis succis et cū olo ros. cū eis.
et si indigent pblebotomia fiat. Et si fuerit ppter
apa duz: tunc adhibeat ea que sunt sicut mucila
gines cale. vt mucilago se. lum et fenugreci et al
tee: et se. almarū pmsit cū eis que infrant. Et sifr
caemilla et melilotū et tribuli et anetū. Et ita ad
ministrat epibhimata. Et qñ administratur epibi
mata oportz ut ponantur in eis que sunt sicut gum
ma pini et ierapinu et ammoniacū et storax et ca
stora et sicut myrrha. Et itez ola cala cū pfortan
tibz aliqbz. Et de ynguentis ynguentū diaquilo
et ynguentū de adipibz et alia: et qñ videris in
flamatoz puocabis tunc. Libi aut lapidē patiētū
sunt illi qui cōtrarij sunt cibis nocentibz eis: et car
nes auium aslate habentiū colorē cineritiū et auū
in domibz habitantium dissolute cū decoctione n
nocent eis. et sifr que de carnibus sunt subtilia: et
canceri aslati caro pferit eis. Et o3 vt in cibis eoz po
nantur capita cardī et aspagi et pprie campestris cū
aqua cineris et olo cartami.

fen. xix de dispositōibz vesice et yrine duos
prehendēs tractatus.
Tractat prim de dispositionibz vesice.
De anatomia vesice. La. i.

Quoniam deus excelsus
creauit et fecit vasa aggr
gata pphendētia touz
vscz aggrgat deinde ex
pellit touū simul p quod
sit excusato ab alcellatō
ne cōtinua hora post ho
ra sicut sciuiti. Sifr ppa
nit excelsus et creauit eis qd d sfluitate aquositas

attrahat digne excuti et expelli capacitatem et sac-
culu cōphentē totalitatē eius: aut plin eius donec
surgat ad extrahendā ipaz semel. et non sit neces-
sariū expellei ipā cōtinue. sicut accidit patientib⁹
distillationē vrine et capacitas illa est vesica. Et
creata est nervosa ex nervis ligamēti vt sit vehe-
mentior fortitudinis et sit cū fortitudine susceptibil
extensionis plane sustentate vt impleat aquosita-
te. Quisq; replet eūat quod in ea est cū voluntate
ad quā pōct necessitas. Et in collo eius est carno-
sitas retenta vicina lacerio. Et ipa quidē duas hz
tunicas qz interior in pfundo est dupla extrinse-
ce: qm ipa obuiat aquositati acute. Et subtiliat⁹
est creator sapienter in attrahendo aquositate ad e-
am et in extrahendo aquositate ab ipa qī puenire
fecit ad ipaz duo emunctoria q sunt renū. Et qum
ad ipaz pueniūt sepauit vesice duos aulos quos
facit incedet inter duas tunicas incipientes i pnia
penetrat in tunica pnia pforantes eam: deinde ha-
bentes incessū habentem q̄titatē iter duas tunicas
deinde submerguntur in tunica interiori dirumpē-
tes yrangz eaz ad cōcauitatē vesice ita vt qī re-
plet aquositate et sustentatur cooperiat tunica a-
lia tunica exteriorē expulsa ad ipaz ab interiori p-
te et pfundo talī vt existimet. q. tunica vna et
non sit in eis penetratō: et p̄t illud nō rōi aquo-
sitas et vrina qū figit vesica ad posteriora et ad
duo emunctoria: deinde creauit ei de⁹ virtus
est sublimis colluz expellens aquositate ad virgā
anfractuōsū ples habens anfractus p̄t quos non
mundificat ab aquositate integre expulsa ppe in
mafculis. In eis namq; tres hz anfractus. Et i mu-
lierib⁹ hz anfractus m̄ p̄t p̄pinitatem vesice
rum eaz cū matricibus ipaz. Et illius colli eius q
dā p̄a munita est eo q̄ circūdat ipz sicut sufficatio-
rū et exp̄soriū ita vt phibeat exitum aquositatis
ab ea nisi cū voluntate mollificante illū lacertū ad
iunctū lacertis ventris f̄z q̄ sciuit in loco suo: ni-
si illo lacerio adueniantocumtuz: aut sup̄luntal
necitas et p̄tūat iunctū latū ei⁹ neru q̄titate ha-
bēs et vene quiete et pullatiles et multiplicati sūt
nerui eius vt ipsam sentiat illud cui inititur et ad
quod extenditur.

De egritudinibus vesice et cura ei⁹. L. ii.

Accidit itez in vesica egritudines p̄plo-
nis cū mā et absq; mā et apata et oppila-
tio de e⁹ summa est lapis. Et inueniūt in e-
a egritudines q̄tatis in puitate et magnitudine.
Et accidunt ei egritudines situs in augmēto et dis-
locatione. Et accidunt ei egritudines solonis singu-
laris p̄ap̄tionē et scissionē et incisionē et ylcera. Et
q̄z cōmunicat vesice m̄bra f̄gala et nobilia: sicut
cerebrz. ipz. n. sit dolorosū cū ea et aduenit
ei vertigo: et q̄z puenit ad firsē cā p̄munitatis
egritudinū vesice calaz: et sicut epi itez m̄stoties
enim accidit hydropisis p̄t frigus vesice. Et e-
gritudines quidez vesice multiplicat in hyeme et
curant itez sicut curantur ille que sunt renū et cū
medicinis fortiorib⁹ et magis remanentibus: et
sunt potiones et iniectiones et vnctōes et empla-
quibus emplastrantur duo emunctoria et sub
ymbilico et in duabus cōmissuris singularibus
et dolores vesice multiplicantur in aeribus et in r-

gionib⁹ et ventis septentrionalibus et in tempo-
ribus frigidis.

De his q̄ calefaciūt vesica. L. iii.

Duretica cala oia calefaciunt vesica: et
vnctōes et iniectiones ex ole. calia et
gūmis calis sicut ole. costū et nardin et
de ben et vaporatōes et empla ex medicinis p̄di-
ctis in ca. renū calis de quibus fiat emplastrum
vbi scia.

De his que infirant vesica. L. iiii.

Infrigidant ea potus succi portulacē: et
citra. et cucur. et potus spodij cū aq̄ fra-
et ex epithimatis sandali et canfora et
saufel cū lacte acetoso de quo butyzz est extractuz
et filr mucilagines et succi f̄ri et ole. f̄ra sicut ole.
de se. cucur. et ole. ros. bonū et ole. de papauer
et ole. de se. lacice cū cafora et similib⁹ et iiectio-
nib⁹ p̄prie et lac alini iunatiū est valde.

De lapide vesice et signis eius. L. v.

Portz vt tu cōsideres illud quod dixi
m⁹ d lapide renū: deinde p̄mūgia ad
p̄siderandū hoc ca. Et tu quidez iam
sciuiti illic dīaz inter lapides vesice et lapide re-
nū in qualitate et q̄titate ex ca. lapidis renū. Disce-
runt enim ytriq; lapides at ille qui est in renibus
est leuior paz et minor et magis trahens ad rube-
dinē: et ille qui est in vesica est durior maior val-
de et magis decliuus ad soliditatem et cineritatez
et albedinem: hz genere in ea lapis q̄ p̄minuitur:
et ille quidem qui est in vesica discernitur f̄z plin
post sepationē vrine. Et ille cui plin aduenit lapis
vesice est extenuatus et in renib⁹ est econuerso.
Et infanib⁹ quidez et q̄ eos sequuntur aduenit la-
pis in vesica. et dicā hic q̄ vrina in lapide vesice
est decliuus ad albedinē et sedim nō est rubeū ad
albedinē tendēs: aut cineritatez. et q̄z est vrina
crossa oleagine fecis et f̄z plz est subtilis et ppe in
pncipio. Et nō est dolor lapidis vesice sicut dolor
lapidis renū: qm ille q̄ est vesice tenet in spatio:
nisi qū lapis retinet vrina: qm eius dolor vehe-
mens sit. Et qū ipe cadit in meatu et aspiras in lapi-
de vesice plina est: qm est in spatio in quo pōt ē
vt stet sup euz illud quod ipe retinet: et p̄t hoc
est maior qm eius locus latior est. et accidit q̄z
vt sunt in vesica vna duo lapides et ples illis ex-
coriantes et multiplicatur cōfractio arene ex eis.
Et est q̄z cū arenositate sex sur furea p̄t abrasio-
nē eius a lapide abstergente. Et in lapide quidem
vesice est assiduato pruritus et doloris in virga et
in radice eius et in pectine p̄municatōne virge ad
vesica et hīs cū multiplicat cōtractionē virge sue
ppe qū est puer et assidua sit eis erectio. Et q̄z
pducit illud ad exituz ani et ad retentionē et dis-
ficultatē cū hoc q̄ illud qd egriditur cū fortitudine
p̄t p̄pensionē suaz a stricto et ab impellente post
ipz. Et q̄z mingit in fine eius vrina quā vult.
Et quotiens eūat ex vrina quaz mingit desiderat
mingere statim et agens illud est lapis expellens ex
pulsionē vrine aggregate. Et multotiens mingitur
san. pp rascationē lapidis p̄prie quando ē asp ma-
gnus et multotiens pungit. Quā g⁹ resupinat lapi-
dosus et eleuant anche eius et cōcutitur remouet
lapis a meatu. Et qū tunc sit p̄p̄sio sup pectinem

efficitur yrina et hec est significatio fortis sup lapi
dez. Et qñz alleviat illud incuruatō lapidoli sup
genua sua et pmoō mēbroz suoz ad invicēz. Et
qñz alleviat p intrusione digiti in anuz et imo
tione lapidis fz huiusmōi ppatōne. Et qñz allevia
tur illud per figuras alias pssiois et expressiois
et resupinationis et incuruatōis qñ experimentū
invenit. Mū g° nō pferit illud administrat alchar
tir et extrahit et expellit yrina et est significatio
fortis. Et silr si difficilis fiat eius intrusio tunc
melius est vt non laborez cū conamie. et qñz si
gnificat alcharitir p illud quod associat ei ma ex q
generat lapis. Et lapis quidē pūis magis retinet
yrinaz q magnus: qñ figit in meatu: magnus ve
ro imcuet a meatu velociter. Et scias q lapis ve
sice multiplicatur in r̄gionib⁹ septentrionalib⁹ et p
pe in infaribus.

De curationibus lapidis vesice. L. vi.

Lapis vesice indiget medicinis fortiori
b⁹ qñ ipa ē frigidiōr et quia ē lōginqui
or et qñ lapis eius est vehemētius co
fū mat⁹ ex vehemētia coagulationis. et medicine
eius sunt medicie fortes p̄dicte in curatione lapi
dis renū. et eis quidem p̄ferūt saggenea et mubri
datum qñ lapis est pūis: aut lenis et silr athassia.
Et p̄ferunt ei scolopendrie pondus. 3. i. et maba
leb extorticate. 3. 5. Sirupus iuuatius eis. R.
milij sol. triti. 3. xv. capilli ueneris. 3. vii. pe
trofelini. 3. iiii. ficus albas. vii. numero decoqua
tur cū. iiii. lb. aque donec remaneat. lb. i. et bi
batur post exitum de balneo c⁹ doz sit. lb. 5. Et
oz vt tunc q in ea administrat sunt fortiores et po
nant in eis cū medicinis notis medicie que sunt si
cut folia agni casti et capillus veneris et foliū et al
fuefir et rosa eius et aliquid habēs stipticitatē vt n̄
supfluat mollificatio: et ponantur in eoz vñctioni
b⁹ galbanū et pix et ammoniacū et euforbium. Et
et melius eoz est emplm de boellio de mecha:
et melius eoz oloz est ole. de scorpionib⁹ empla
tū et distillatū: aut iniectū cū quo misceat aliquid
pfortatū. Et medicine quib⁹ emplōz eoz sunt
radix scolopendrie et radix asch et polius et ca
nabis et alca et capillus veneris et ponantur in eis
illa que sunt sicut folia virge pastoris et anis p̄oi
cta in ch⁹ lapidis renū et que dixim⁹ cū ea de or
vinib⁹ eius valde cōferunt ei. Et de eis que sunt
ppa illis in curis ipsoz est vt vtantur medicinis
lapidis in iniectione et iuuantur eis vehementer.
Et qñ yrine sit difficultas et retinet causa lapidis
vesice et nō est semita ad sciendū p̄t aliquid qd
phibet: aut p̄t timorē tunc de hominib⁹ est ali
quis qui ingeniatur et in eo quod est inter anuz et
testiculos scissura efficit pūaz et ponit in ea cannula
vt egrediā qui cognoscit anatomiaz vesice et co
gnoscit locū colli eius cui cōtinuantur vasa spma
tis et cognoscit locū arterie et locū carnosū vesice
vt caueat illud quod oz ipz caueat: qñ non secidit
nocumētū in generatione: aut fluxus san: aut fistu
la que non p̄solidat et oz vt vaporet intestina et
vesica an illud resupin⁹.

De regimine quod in ipo p̄cipit. L. vii.

Et vt p̄pet sedes et sedat eger sup eaz
et sit p̄sens minister et intronit ma

nus suas sub genibus eius deinde preparetur ad
ad sciendū et oz vt ante teneat lapidez et faciat i
psū puenire in locū qui scindit et illud faciat in
tromittendo digitū medium in ano viroz et vir
ginū et mulierū corruptaz in orificio matricis do
nec inueniat lapidē et cōp̄mat manu alia desup fa
ciendo vt descendat lapis ex mirac et sumine do
nec descendat lapis ad locū p̄pinquz ori vesice et
studeat vt expellat lapis talē vt remoueat a cō
missura q̄titate ynius pili et caue ne scindas sup
p̄missura qñ est malū commissura enim secūdū v
tute est locus mortalis et oz vt non cadat in expul
siōe abbreviatō vel defectus: qñ euenit tunc scis
sura lata que non sanat. Mūqz expellis et vides scis
sura non penetrantē tunc p̄fora si tua opatio b⁹ q̄
titatis nō pducit ad dolorē vehemētē et torsio
nē colli et casū virtutis et destructionēz mot⁹ et f
monis et p̄fractionē palpebray et oculi: si aut p
duxerit ad illud tunc non p̄fores ipsuz: nā si ipm
p̄foraueris morietur illico. Amplius fac sup ip
sum scissurā tendentem ad transuersū parump euz
ingenio bono q non p̄tingat neruum studendo vt
cadat scissura in collo vesice: nam si ceciderit in
corpe vesice nō cōsolidabit omnino: et stud q̄tū
potes vt scissio minoret: nā si lapis fuerit p̄t for
tasse expelletur cū exp̄sione. Magnus vō indiget
scissione ampla: et fortasse indiget extrahente qd
ipz extrahat. Et qñz est lapis magnus valde: qñ
non est pole vt scindat p̄ magnitudine suaz qñ
oz tunc vt cōphendatur cū tenalīs et rumpat pau
latim et assumat qd fragit et non remaneat in ve
sica aliq̄ oio. nāz si imasit magnificabitur et fiet
magnū. Et multotiens accidit vt pueniat lapis ad
collū vesice et qd sequitur virga et tunc oz vt si
ne cessatione inungatur pecten et fiat cōp̄sio super
ipsum et sit tecū adiutor ita vt qñ figit lapis in lo
co scindas subtus eū et extrahat. Et fortasse erit r̄
ctius vt ligetur post ipz ad anteriora cū filo ita ut
nō redeat. Et si penetrat ad locū p̄pinquz capiti v
ge nō oz vt laboz ad extrahendū eum ex ipo.
Illud emi facit fortasse accider vulnus quod non
p̄solidabitur imo oportebit vt equeatur: aut strin
gatur qd est post ipz et scindat subtus caput virge
vt egrediā. Mū g° feceris in lapide omia q̄ dicta
sunt in ea. de illo et extraxeris ipz fortasse acci
det ex p̄sione v̄etris cū fortitudine et ex dolorē
scissionis apa et est res timorosa. Et ex eis que nō
pmittunt euenire illud est vt iam clisterizes e
gz et extrahas fecem eius deinde ves ei in potu
post illud aliquid leniens nāz: et non cibes euz ni
si re p̄ua et lenificante. Si aut indigueris p̄le
botomia vt allenietur exminoratione fac: q si vo
lueris vt vehemētius allenietur et appent sig a
postematis et dolor sit vehemēs valde tunc oz ut
sedeat eger in tina: aut pelui aque in qua decocta
sunt lenificantia: sicut molochia et sem lini et alca
et fursur et cū illa aqua sit p̄missū olz p̄m et con
quassatum cū ea et sit illa aq tepida. Mūqz extraxe
ris eū de tina inunges p̄tes virge cū olis lenifica
tib⁹ sicut est olz camemillini et anetinum et pone
sup vulnus butyzz tepidū et funde in ipz. Et pone
sup ipsū cottū infusū in ole. ros. et pauco aceto d
inde administra medicinas cōsolidatiuas: si autē

magnificat apā afflicte fac eū sedere i hā fōicā in decoctione fenugreci et se. lini et si dolor fiat fortior fac eū sedere in die secūdo et in die tertio in aqua et oleo tepidā. Ille autē quem scissura et vuln' non ita dolere faciunt vt inde curent soluit in die tertio. Et o3 vt allidat calefactionē vesice cū oleo de ruta qū enim calefacit est rectoris dispositionis et minoris doloris et minoris vrine. Et vrina quidem ledit valde pforatos: et ppter illud oportet vt sumat in potu aquas paulatim. et quotiens mingūt o3 vt sit minister cōseruans manu sua locū ligamēti et cōpriet eum vt non mfundat vrina locū scissū. Amplius nō pot esse quin eiētur aut non currat de san. q̄titas que necessaria est. Et est illic timor apatis et corruptionis mēbri qū alia tur color eius ad corruptionē a rubedine: aut vt currat et supfluat et timeat fluxus san. At p̄mū q̄ o3 vt curetur f3 q̄ vides signum p̄dictum i mo incidatur v' scalpelletur illico vt currat san. et vt ponatur desup empl' ex aceto et sale in pāno lini tam diu donec phibeat corruptionē. In secundo aut qd est vt timeatur fluxus san. ē rectius ut sedat i aq̄s stipticis cognitis et pōat s' locū t' a trinitū trita et s' ipā cottū t' illa cottum aliō magis madesactū aceto et aq̄. At si sciueris q̄ vena magna: aut arteria incisa sit adde in curatione ei' cū cōstrictione. et si san. inobediens est et nō cessat et non sanatur tunc fac eum sedere in aceto forti. At fortasse indiges vt phlebotomes eū vt at trahat san. At fortasse necessarium est tibi vt ponas sup pecten et inguina narcotica. Et ex eis que accidunt ex scissura et cursu san. est vt currat frustū san. ad vesicā et coagulet sup orificiū eius q̄r sit difficultas vrine et tunc necessarium est vt intro mittatur digitus inforamine et auferat nocumētū ab orificio vesice et collo eius et extrahatur: aut curet locus cū aceto et aqua donec i soluat claudēs cōgelatum et extrahatur. Et ex eis que accidunt ex illo est abscisso generationis. Siḡ aut mala que qū accidunt expectat medicus morte sunt vt si fortis fiat dolor sub umbilico et infret extrema et acuat se. et accidant rigor et casus vtutis Amplius quim adit vebemētia doloris loci pforati et accidunt singultus et mouet venter motu extraneo: tunc iaz appropinquat mors. Siḡ aut egri bona sūt salus ratio nis et sanitas appetitus: et vt sit color et forma sani valde.

De apatib' calis in vesica et aldubellati in ca. La^m viii.

Recidit q̄uis nō plm apā calim in vesica ex mā san. et cholericā: aut cōposita et est egritudo mala. Et multotiens accidit illud et ppe in infantib' causa lapidis et doloritate eius et quia ipse cōgstant vesicā.

De signis. La^m. ix.

Significant q̄ apā est in vesica calim febris et retentio vrine: aut difficultas eius: aut distillatio ipsius. et retentio quidez est qū iacent et non possunt eggere aliquid de ea nisi stantes. At q̄nq̄ est retentio stercoris et inflatio pectis et ilij cū dolori pungitio et pulsatione. et q̄nq̄ appz rubedo extēritas et siḡnt ipsā ex tranquillitate infirmi quā inuenit ex vaporazione. At de ac

cidentib' q̄ cū ipso accidunt sunt sitis vebemēs et vomit' cholere pure et asma et frig' extremitatū et fortasse nō calefaciūt et alienatio et nigredo lingue et noceri ab omni acuto et diuretico et ppe qū sunt hu. corpis cali. Siḡnt g' ifz etas et cause pterite et p̄sentes de illis quas scis. Et deterius est illud cū quo cōtinuatur calitas se. acute et vebemēs sit frētio vrine et stercoris et fortis sit dolor et in vrina non est digō: est enī mortale. Et hoc plus est cū sit aldubellati. Quā aut appz in vrina sex subsidens lenis tunc ē maioris spei. Lū du bellati vō appz de horripilationib' diuersis et febrilib' p̄mū illud quod dicitur in aldubellati renū. At s' siḡ matūtatē eius lenitas: et sunt de accidentib' digōnis vrina et sedim' eius. At siḡt eius eruptionē vrina hīs admistum pus. Si aut siḡ matūtatē nō appuerint non rumpit an ebdomada. Et pline exiture vesice sunt vsus collū eius. et q̄nq̄ declinant ad p̄es alias: et q̄nq̄ apūnt ad partes vesice interiorē. et quandoq̄ aperiantur ad partem aliam.

De curationib' apatū vesice. L. x.

Oportet in p̄mia vt ex basilica sinistra fiat phlebotomia f3 virtutē. est enī p̄ma curationū eius et melior eaz. et festina si illic fuerit calitas valde vebemēs ad empla apostolica spatio breui et nō supfluas in eis neq̄ plō geris. Illud nanq̄ nocuum est et indurat apā vel locū: imo si incepis a mollificatione qū non fuerit a liquid quod ab illo phibeat ex sensu vebementi erit melius qm mēbrū est nervosū. At ppter hoc vebemēs sit tranquillitas egri ex vaporacionib' repulsibus spatio breui factis vaporacionibus cū spō ḡis et lana infusa in aqua in qua decocta sunt lenitina resolutina et vesicis in quibus sufflatus ē plēnia aq̄ cala et oleis lenitiuis subtiliatiuis et p̄p̄mā eis que iam sciūsti in ca. curationis renū. Et cum hoc te subtilia vt iūntas si tollerat p siringā in p̄mis qd sit sicut mucilago p̄sili in lacte asine: aut a qua ordeī in lacte asī. quoniam est magis salua. Et post illud lac asine et adeps. et post illud castia: fistula in lacte mulieris f3 ordinez quem scis f3 horas apatis. At q̄nq̄ p̄fert clisterizatiō facta cum eis f3 suos ordines. At de emplis bonis post principium inceptionis est illud quod sit ex similia et sifamo exorticato cū lacte et oleo viol. et oleo came millino et similib'. et itez napi boni sunt. et itez sula elixata emplata et vaporata. Quod si ebdomada piranscat et app̄imet status tunc adhibeat farina fabaz et sem' lini. et camemilla cū triplicato et s' descendit p phlebotomiam saphene et dilata te in administratione resoluētiū que sunt ex emplis et vnguentis p̄dictis in ca. renū. At q̄nq̄ egelet emplō ex isopo et castoreo et cera et ppe post narcotica. et scias q̄ assiduatio sessionis cozz in tina est valde iuuatiua ita q̄ qn aduenit eis vrina tunc rectius est vt mingant in ea. Et aque tinez eorum meliores sunt ille in quibus est mollificatio de illis que iam sciūsti multotiens. et q̄nq̄ ponunt in eis aldarilaban et cipi et corōieni et spica et aomuz et squinantū cū fenugreco et se. lini et sedant dolorē et apā. et iste aque mollificatione quas multotiens sciūsti sunt sicut decoctio se. lini et fenugreci

¶ Et itez aqua in qua decoquunt napi et albasce et caules. Et curatio quidez aldubellati ei est prima curationi aldubellati renu imo necessarium est vt sint medicine eius fortiores: et quidez laudauerunt papa. al. pondus. 3. ii. et. 5. quod de in potu in decoctione spice et squinanti et ppe qñ sunt difficultates vrine et dolor. et qñ uehemis sit dolor et timeat mors non est excusatio a narcoticis linitis et suppositis. **¶** Epithimata vñ sint sicut epithima facti ex hyssiquiamo albo et mandragora et papaue re confectis cū ole. aut sumat quarta. 3. i. opj et dissoluat in ole. viol. cū pauco croco et imbibat pñus et supponatur in ano. fortasse enim inueniet p illud tranquillitatem et dormiat loco eius. et qñ qñ administrat de eo aliquid in siringa si tollerat: et epithima de opio exteri factus est fortis stupefactionis. potiones vñ et reliqua curatio sunt curatio firsen et birsen. **¶** Apsa vñ in vesica accidit a causis similibus causis apatis duri in renibz et plz eius sit successione calis et successione pñssiois: aut calis et qñqñ sit successione scissure. **¶** BONA cū ea sit difficultas vrine et egōnis simul: aut accidit ex ea accidentia duritie renū ex retentione fecis et stupefactionis in cruribz et agitatione diuersa et debilitate et pñtione ad hydropisim qñ uis sit sup uentrem ex duritie renū. et inter ea qñ dez discernit p locū in quo accidit gñitas et illud cui accidit ea in pñis. **¶** CURATIONES. Sūt eodē que sunt duritie renū ex inunctione facta cū ole. calis et vaporatōne cū eis et dare in potu aquas in quibus decocta sunt semina diuretica cum melle et cassia. et administratio tinaz fm illū modū et fm gñdationes illis pñctas. et ex eis que ppa sunt est vt administrant illa ole. et gñme in siringa. s. cicctorio vrine si posse est.

De vlcibus vesice. L. xi.

¶ Quandoqñ sūt a causis vlcēz notis qñ iam narrauim⁹ in ca. vlcēz pñctis ex excoctatōe lapidis: aut excoctatōe hu. cholericis: et qñz sūt pñt apā: aut bothor que vlcēzantur: et in eo cui assidue sit vrina acuta succedūt vulnera et vlcera. Et sunt difficiliora plm qñ vlcera renū qñ sunt vlcera membri neruosi. Et ille c⁹ vesica disrumpitur morit⁹ fz plm. Quod si scindatur non incarnatur nisi cadat in parte partis carnosē.

De signis. L. m. xii.

¶ Am dixim⁹ in ca. vlcēz renū differētiā inter duo vlcera. Et dixim⁹ qñ vlcera vesice faciunt difficultatem vrine et retinēt eam. et qñ dolor eoz ē in loco pñctinis et illy et qñ egrediuntur cū eis cortices albi: aut grossi magni si sunt in vesica: aut tenues pui si sunt in meatibus. Et alia que oz te scire illic. Et sig qñ sunt in eo imo totū sic illd quod dictū est in ca. renū. Et signum pñme in vlcibus renū et vesice est mictus san. et saniei paulatim et non subito deinde distinguunt p ea quibz differunt. et sig quid aptionis et scissionis et corrosionis et similia vñ sunt in ambobz simul.

De curatione. L. xiii.

¶ Portz vt ipsi deuenient cibaria acuta. et falsa et acetosa et vel: mñtis dulcedinis condibilia ad cholera: et sumat cibos delectabiles sibi bonos: et illos qui faciunt glutinationē. Et exercitiū quitez nocet eis ppea quia acuit et inflamat si aut non facit illud tunc est uatiū ppea qñ confortat mēbrū: experit⁹ g⁹ paulatim et considera in canonibus dictis in ca. vlcēz et pñta plm eoz ad hunc locū. et pp illud confidera in eo qñ scripsim⁹ d potu generū lactis qñ ipa sunt fm conditiones pñctas inuatiua vlcēz meatūz vrine precipue lac equaz. **¶** Et scias qñ pñseruatio in curatione eaz est vt administrēt in pñis mundificatio cū aqua mellis et zaccari decocta cū diureticis ebibita: aut injecta deinde conuenienter adhibeantur relique medicine. Et si illd quod mingit est fuscum: oz vt inciat illud qñ subiliat a cinere arboris fici: aut cineris arboris quercus: aut cineris arboris sceba donec mundificetur vltime. **¶** Medicine vñ qñ ad ipsam bibunt sūt sicut alefius cū ole. rof. et sicut lac asi. et cap. et inuatiū potet fm assiduationem diez cū optitate pñctis c⁹ plz sit optitatis triū. 7. et iam quidez pñat de infrigidantibz stipicia trociscorū: papauer et troc. alkekengi pondus aut. i. cū aqua fra. et de ynguentis bonis quibus cōpmendo sit iuncto ē ut sumatur storacia liquide pondus. 3. ii. et pñguedinis anseris ex tribz vñqz ad. iiii. et ceteris albe pondus. ii. sextarioz et cū eo fiat emplz et ynguentū inuatiūz et ppe qñ est corrosio est illud qñ: bz. dactilos et pñsas et gallas et acatiam et alium et hypoquistidos. Et qñz ponunt cū eis isop⁹ et storax. et qñz administratur ante illud ynguentū in eo in quo nō est corrosio cera ateps anais et ole. rof. et administrantur exiccatiua potando et inciendo. et qñz administrant de istis cū dīllectoria et administrantur egro sup genua recuruo. Et qñ nō pñerunt ea que bibuntur et ppe in eo quod est pñpinquus meatui 7 cū qñ est corrosio: tunc curationes ei⁹ sūt iniectiones cū incarnatiuis dissolutis i lene mulieris d quoz sum. a sūt troc. d charis. i. d pñno etroc. andrulis cū aliqñto merdāfengi et ceruse et amili et calc. ablute. **¶** Descriptio cōpēns ei. R. terre sigillate chimolee cornu ceruini valde adusti pñes equales se. canabis teris pñis istius opj sexta pñis et ynguenti de cerusa pñtes. iiii. sarcocolle pñte et. 5. myrrhe turis amborū ana. ii. tertiās pñis aggrigent omnia cū aliquanto oleo rof. et cera et administrantur in siringa. et qñ qñ ad dīllectoria et aristol ro. pñ. i. et lenius illo est illd qñ sit ex sarcocolla et amilo et cerusa quod cū late inciat. Si aut cōfortet plumbo adusto et tunc tunc est fortius. **¶** Troc. exptus. R. emfistides terra sigil. karat 2 corallū amilū se. citro. se. altee se. melonis excoctatū se. apj dancū petroselinū troc. alkekengi. **¶** Medicine aliud. R. se. cucur. se. melonis se. cucur. excor. omnium ana. 3. v. amili. 3. iiii. succi liquit. 3. viii. se. portulace. 3. iiii. et. 5. et amigdalaz dulcium excor. auellanarū assataz ambaz ana. 3. iiii. gñoz pñi. 3. iiii. et. 5. se. apj danci se. eruce gñoz mahaleb excoctati onū ana. 3. iiii. dragaganti gñmi aigdale se. hyss. qñmi. al. opj ana. 3. iiii. cicceris ni. 3. x. croci. 3. v.

conficiantur cū rob et informetur troc. 3. ii. et bi-
batur cū aq̃ rhabani et aqua apij et aqua ciceris ni-
gri et ppe post mundificationem vlcera. Et oz
vt minoretur potus aque. et qñ dolor sit vehemē-
tior inciat in ea collyrium al. quod est ad oculos
cū lacte mulieris. Et iterū sem papaueris et opij
et adeps galline clisterizent aut supponantur: aut
iniciantur.

De scabie vesice. La^m. xiiii.

Sicut scabies vesice ex vltione yrine
et setor ei⁹ et dolore vehemēti cū pru-
ritu et sedimine fursureo. et qñq̃ cur-
runt secūdū affluuatiōē humiditates. Et qñq̃ cur-
rit sanguis.

De cura. La^m. xv.

Oportz vt administrēt abstinentia mun-
dificatiua q̃ sunt d̃ exiccationis absq̃ mor-
dicatione et sint illa penitus fortiora q̃
ea q̃ sunt in reliq̃ vlcereb⁹. Et administrēt
medicīne scabiei renū iniectione in eam et bibite. Et
bibantur et glutinantia infantia: sicut mucilago
psilij et se. cydonioruz cū olo ros. et cōserunt cibi
dulcis chimi viscosi sicut sunt peds et res pingues
cū olo amigdalino et aqua ordei et frumentuz co-
ctū cū carne auim et gna lactis sicut lac as. et ca-
pri. et ouini et vaccini: et assiduatio mundificatio
nis corporis.

De congelatione san. i vesica. La^m. xvi

Signit ipam q̃ accidit angustia et resi-
stentia seu tollerantia sincopis et frig⁹
extremitatū et puitas anhelitus et puls⁹
cū frequentia et sudor frigidus et nausea. et qñq̃
est cum ea rigor cū antecessione mictus san. aut p-
cussionis: aut cas⁹ si vesica.

De cura. La^m. xvii.

Cura illius est cura lapidis. et sufficiens
labor et quandoq̃ in ipa potare sirupū
acetosū et vt euomat cū eo calido et pro-
pe squillitico et ppe cū aliq̃tulo cineris ligni fici:
aut in quo decocta sunt incisiua et medicīne lapi-
dis. Et qñq̃ iniciuntur in vesica coagulū leporis
et medicīne ad lapides. et sit vt se deat in una in
q̃ decocte sunt herbe que sunt ad lapides. et de il-
lis que laudantur ad ipaz est sumer in potu de car-
pobal. pond⁹. 3. ii. aut tantundē ligni peonie: aut
gnoz peonie et ppe cū aqua ligni eius: aut tantū
de blacte bizantie: aut aur. i. de cordumeni cū aq̃
cala: aut cū aceto vini et oleo ophacino. et oxymel
acetosū squillitici a me magis diligitur q̃ acetuz.
In aceto. n. est incisio et mel resoluit et abstergit
et itez sauiue et hase et amoniaci et rubee tincte
ptes sūnt equales et fiant ex eis pilule siles auella-
nis de quib⁹. iiii. pilule in potu sumantur cū aqua
de radicib⁹ et iniciantur in iniectionib⁹: aut agari-
cū aut lileleos: aut duos aur. asce. aut aristol. lō.
Et de habentib⁹ pprietatem sunt ep asini et sel
testudinis et coagulū leporis et ppi i ipa est lignū
vitis et abrotani i hoc est inuatiuz et lac sic⁹ exic-
catum qū de eo incitur aliquid puū et admistra-
tur de eo embroca ponderis. 3. Et de exiccato ite-
rū cū aliqua de aquis. Et sūr embroca ex pondere
aur coagulū leporis. Aque vō in quib⁹ potant
medicīne iste sunt sicut aqua ciceris ni. et aqua al-

hase et aqua cineris ligni fici et aqua cineris ligni
vitis et ligni abrotani et decocto abrotai cū vīo.
De dissolutione vesice et mollificatione eius. La^m.
decimūoctauū.

Hic dicitur dislocatio eius ex remotione ipi
us a loco suo. Et accidit mollificatio ei⁹
pp exitum yrine absq̃ voluntate. Et
dislocatio quidem sit cū humiditatis et cū ventosi-
tatis et cū pcussionis sup dorsum: aut ppi casum.
et multotiens sit ppi causas mollificationis notas
et sequit mollificationē et dislocationē qñq̃ dissi-
cultas yrine. Et qñq̃ inuoluntaria emissio yrine
sz illud qd accidit latento d̃ tēsiōe et dislocatione.
De cura eius. La^m. xix.

Ecte quidem a pcussione et casu curatio ē
difficilis et sit ppi reditiōē et cōstrictaz
cū medicinis calefacientib⁹ exiccatiuis q̃s
dicem⁹. Facte aut a ppsione paralytica pferit ei⁹
maieriez phlegmaticaz subtilis et phibitō ab eo
qd generat eas. Et regim habentiū palyim i eo
quod comedit et bibitur et motu et alijs. Et pferit
ei vomitus si sit cū bello albo. Quod si yrina
egrediat absq̃ voluntate oz vt administrēs stipti-
citatem vehementius facientia et non mollificent
plm imo agg̃gent inter resolutionē et cōstrictio-
nē et fm cōpationē curationū palyis. Et sūat om-
ne qd incrostat aquositates et impinguat eam et g̃-
uat san. laudabilem et calm crosū sicut alcludez.
Sz si yria ē cū dispositione sua: aut ad difficultatē
declinis: tunc audacia ad mollificationē cū q̃tate
aliq̃ cū rsolone bona et incisione vltima est audacia
necessaria. Et de potib⁹ cōferentibus omnib⁹ spe-
tieb⁹ eius que sunt ex dislocatiua et paralytica sūnt
tyriaca et mithridatū et saggenea et hōrulia et oia
curcuma et coquz. et itez flos alacohen et cipi: et
tus simul et singulariter almabaleb. et iterū succ⁹
se. rute humi de aut flos eius decoctus in vīo et
iterum agnus castus et sem eius et oppoponacum
et cyminiū. Et qñq̃ cōseri et ppe ei cū qua est diffi-
cultas vt bibat ex corticib⁹ melonis siccū pugillum
i^m cū zaccaro. et de eis que currunt cursū eius et
pporionat ad ppetates sunt testiculi leporis siccū
q̃ cū vīo odorifero bibantur: aut gutt galli adu-
rat et d̃ in potu i seinio in aqua tepida. De
dicine aut que iniciuntur sunt sicut olz de ruta. et
olz costinū et olz laurini et olz nardinū et olz sam-
bacum et oleū cucu. asi. et olz de pino cū quibus
pmista sint ea que sunt sicut castoreum et sicut assa
et galbanum et oppoponacum. Et ista itez pueni-
unt si sunt inuncta sup emūctoria et mirach et p-
pe olz testile pmistū cū seminib⁹ subtilibus odori-
feris. Empla vō sint ex medicinis calidis et in
quib⁹ est stipticitas aliq̃ sicut cipi cinamomū bdel-
liū spica et myrtus cū camemilla et sccha et mel. Et
qñq̃ curatur etiam cū clisteribus calefacientibus
factis ex centaurea et colloquintida et alkerua et a-
lijs ex olis calidis pōictis et natatio i aqua cala ma-
ris: balneatio in aquis thermarum sunt inuatiue
valde ad illud.

De doloribus vesice. La^m. xx.

Innit ex causa malitie ppsionis diuerse et
ex lapide et vlcerebus et ex scabie et a-
postematib⁹ et ventositate. Et iā scinisti

omne ca^m et curatione eius et multotiens sit ex si-
gnificatione crisis expectate cu^m vrina. Et dolores
quidam vesice multiplicantur quia suflat septentrio
qui in vesica est dolor. et dicitur quod quia apparet in habentibus
te ipsi sub ascella eius sinistra apud sicut cydonius et
accidit illud in die. vii. moritur in. xv. die et p-
pe si accidat ei profundus somnus.

De debilitate vesice La^m. xxi.

Debilitas vesice quicquid accidit etiam ex p-
te psonis et plim est frigus et ex pte a-
postematis duri non tollens urinas
plima et desiderans euacuare eam. Et quicquid debili-
tatur lacertus eius in adiuvando ad euacuandum solu-
do se ipsi. et est ex aggregatione duarum rerum distil-
latio non dilatata.

De ventositate in vesica. L. xxii.

Quandoque est fienta et quicquid est pmuta-
bilis: et ea in hoc sunt cibi inflati et plu-
rimum eius est humiditas in vesica cum de-
bilitate caliditatis.

De signis. L. xxiii.

Signum ventositatis est tensio sine graui-
tate et ppe qui pmutat.

De cura. L. xxiiii.

Magis inuatiua curationum eius post absti-
nentiā ab inflatis et a malitia dig-
nis est ut bibat oleum de kernia cum aqua
radicum et liniat pectus cum oleis aromaticis resolu-
tibus et gumis calidis et emplet cum ruta et came-
milla et aneto cum forti de castoreo et assa aut mu-
scho. et inciantur ista olea cum aliquatulo castorei
in vasa: aut inciant in ipsa succus rute cum muscho:
aut oleum de ben cum muscho et galia in oleo sambaci
no. Et recordare eius quod dictum est in ca. renum
quod renes et vesica quia sunt dolorosi egri non ap-
pinquent pilulis de seminibus et augmentet in re-
nibus et vesica dolor cum attractione neque stupefa-
cientia imo aqua tepida p quitate qua non atra-
bat neque stupefaciat aliquo.

Tractatus secundus de nocuentis que accidunt
vrine.

De qualitate exitus vrine nat. L. i.

Urica expellit urinas: quia constringit
super eam ex omnibus lateribus et co-
pmit eam et dilatat lacertum suum quod
est super ipsius orificium et comprimit
lacertum mirach.

De nocuentis vrine. L. ii.

Ista sunt ardor vrine et difficultas vr-
ine et freidus eius et inuoluntaria ipsius effusio
de cuius sunt. a sunt multitudo eius et ip-
sius distillatus et diabetes.

De ardore vrine. L. iii.

Cause ardoris vrine sunt: aut acuitas vr-
ine et eius bauracitas per causam coplo-
nalet: aut causa defectus eius quod ppatum est
ad tempandam ipsam et est humiditas ppatum in carni-
bus glaucosis que sunt illic. Ipsa. n. currit super
meatum et glutinosum eum facit et pmitteat vrine
etiam et equat ea quia g^o finitur deficit loco glutina-
tio vrine et eius et equatio: quia accidit ardor et ex
illis que adiuvant ipsam est multitudo coitus. Me-
enim humiditates quicquid egrediuntur cum coitu et p vici-

nitatem spermatis exitu primo. Et iteque egritudines
eliquantes corpus: aut vlcera que sunt in meatibus
vrine ppinqua virge et scabies que aduersione facit
Et signum quidem prioris est acuitas urie et in sit
sanies. et signum secundi est san. generatio et sanies.
Et multotiens pducit primum ad hunc quod sciunt in
eis que pierita sunt. Idem igitur est sicut antecedens se-
cundi sicut fluxus ventris cholericus est quasi an-
cedens vlcery intestinoz.

De curationibus. L. iiii.

Sit cum san. et sanie tunc eius cura est cu-
ra vlcery vesice et prius eius et illud ia-
dictum est. Descriptio copetens ad illud
fiant troc. secundum hunc modum sumat se. melonis ci-
tro. gauru cucur. omnium ana pondus. 3. xx. turis
gumi san. drac. omnium ana. 3. x. opij. 3. iii. se. a-
pji. 3. i. dent in potu cum aqua de papauere sit quod do-
sis. 3. ii. postquam de eis facti fuerint troc. Et si non
fuerint vlcera neque sanies tunc melior cura eius e-
rit exuberatio vrine consequenter extrahendo super
fluitates cum solone subtili hunc quod sciunt in ca. egrit-
tudinis renu: et vomitus et cibi huiusmodi infan-
tes ex cibariis et oleribus et fructibus et denitatio o-
mis falsi et acui et vehementis dulcedinis et dimis-
sio laboris et coitus. et de eis que cōferunt est po-
tus mucilaginum et inieccio earum: sicut est mucilago se-
mis almaru et mucilago pili: et mucilago semis
cydonioru et aliquo de papauere et semina diure-
tica ffa. et det in potu totum illud cum aqua ffa. et ad-
ministrat kisch orde et aqua eius iterum et oua for-
bilis et cibum factus ex cucur. et cibum factus ex mel-
aut cum eis que sunt sicut oleum amigdalinum: aut cum pul-
li et gallina pigui. Et si ea in eo est exicatio accia
glandulias: tunc cura eius est huiusmodi et di-
missio eius quod exicatio ex coitu. Et de iniectionibus
visitatis in hoc est mucilago se. almaru et mucila-
go pili et mucilago se. cydonioru et gumi et ceru-
sa epalbugo oui recentis et lac mulieris et inciat
in eam. Et de exptis est. R. lapidis hematitis. 3.
vi. lactis mulieris femella lactantis. 3. i. tere-
terenda et simul misce et per foram virge per surn-
ga mitte. Et quicquid sufficit in assiduatione inieccio-
nis lactis lac asini. et muliebre non curres et lac cap-
nu. Et quicquid sufficit inieccio albuminis oui solui: aut
cum aliquo diureticoz et cum oleo ros. et quicquid ponunt
in eo stupefacientia. nam si dolor est vehementis et p-
pe qui mingit sanies: tunc non est excusatio quin po-
nat in eo quod inciat aliquo de stupefacientibus: et
sem descriptiones predictas in ca. vlcery. Des-
criptio bona. R. cortices papaueris et amili et suc-
cum liquiritie et sumat ex eis quod inciat: et si in-
digeat confortatione ponat in eo aliquid opij et se.
hyusquiami albi.

De paucitate vrine. L. v.

It p paucitatem potus: aut multitudine
raritatis: aut multitudinem fluxus ven-
tris: aut p debilitatem renu in attrahere
do: aut epis in discernendo et mittendo aquositate
sicut fit in cacelia et hydropisi.

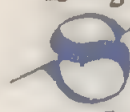
De difficultate vrine et eius retentione. L. vi.

Difficultas vrine: aut sit p causam in ve-
sica ipsa ex debilitate et sequitur coplo-
na mala et ppe ffa sicut accit i multitudine
flatus septentrionis: aut apaz: aut alia: quia non ptrahit

apud expulsionem eius dominiū sup vrinā vt extra
bat eam exprimēdo fz q se bz rea nāl . et fortas
se est causa in ea frig? aut color deforis: aut pcul
sio: aut retentio vrine pline: aut sit pp caz in mea
tu qui est collū vesice et caput virge: aut sit pp
cām in virtute: aut pp cam in instro qd est lacer
tus: aut pp cam mebrī mittētis: aut pp cam in y
rina. et cā quidez in meatu: aut est pmitiua: aut p
pmunitatē. Primitiua aut est oppilatō in ipomet
aut p pmunitatē. et oppilatō in ipo: aut est cā apā
tis calī aut duri in ipo: aut rei crosse sicut humidi
tatis: aut rei inuiscate et saniei. Et multotiens qui
dez sit sanies causa oppilationis: aut lapis: aut ven
tolitas repugnās: aut verruca aut in carnatō vl
ceris: aut ppt cōstrictiōez ex frigore: aut ppt cō
strictiōez ex calorē vehemēti sicut accidit in se. ad
urentib? in egritudinib? liqfactionis. Et qnqz sit
cā vlcēis. et qnqz sit cā tēnsionis q accidit ei ve
hemētis oppilationis aut saniei. Et multotiens sit
tēlio cā oppilationis sicut accidit ex difficultate vri
ne et retentione eius illi qui supfluit in stinendo y
rinā: nā figit in vesica et coopt meatus. et tēntō
quidz sit in nocte pp somnū et in die ppt occupatō
nē. Et ille in quo sit oppilatō fm pmunitatē est sic
si sit in intestino et matrice et in sumine apā calm
aut duzz: aut sunt in eo sex sicca: aut pblegma plz
extensiuū: aut ventositas spugnās aut extēdens
aut apā in ano incipiens: aut cā tenasimō: aut incilio
hemorroīdaz: aut fistulaz: aut dolor hemorroī
de: aut ragadiē dolorose: aut sicut si sit in parti
b? inferioribus dorli apā: aut torlio. Et sicut si ac
cidat testiculo eleuari ad mirach q cōpmat meatū
et attrahat ipz ad supiora et cōstringat ipz et diffi
cilem facit exitū vrine et dolorē facit et egredia
tur paulatim. Et qnqz est cā vrine difficultatē fa
ciens et retinens dolor pp vlcera in meatu sic op
pilatione et sine apate: q? quotiens vult mingere
dolet q? non expmit mictor vesicā suā cū lacerto
ventris fugiens a dolore et ppe qn est cū hoc in
lacerto debilitas aut spalm? et que sunt his filia.
Et qū studet in se ipo mingit vrinā suā nālē in qti
tate et qlitate et sedat dolor. Et silr quincit do
lor. Et qnqz hīs hoc est cū difficultate vrine pati
tiens distillationē ei? q? qū egredit paulatim alle
uiat dolor et tollerat. Et aut i vtute: aut ē i vtute
snibili: aut motia: aut in nālī. Et facta cā virtu
tis sensibilis est vt sit ingressū sensū vesice: aut la
certi eius nocumtū: q? non suscipiat ab expulsua
expulsionē fortē aut expulsionē omnino aut sit in
grīlū principū hoc nocumtū sicut qd accidit in ka
rabitō et lethargia de obliuione et puitate sensus.
Et facta cā vtutis motiue est vt nō sit lacerto vt
soluat se ipz et moueat a sua constrictione ad dila
tationē suā existens auarus a sua dilatatione et vt
sit lacertus vētris nō obediens virtuti sue ad hoc
vt pmat in vesica ppt debilitatē virtutis: aut pp
dispositionē in eo de tēnsione et silib? Et facta cā
virtutis naturalis est sicut si debilitetur virtus
expulsua propter malitiam complonis diuise ca
lide et est fz minus et ffe et est fz plm et cum mā
sicut est cala cū acuitate vrine et fra cū hūctanti
bus mollificantib? aut extendentib?. Et qnqz est
cā h? debilitatis accidens electō nātē in retinendo

q? debilitat virtus expulsua. Facta aut ppt caz
in lacerto: aut est nocumtū psonale: aut apā: aut
nocumtū nerui ex spasmus: aut mollificatione et d
structione virtutis motus pp pussionem aut casū
aut alia aut in ipo aut i principio eius ex ramis ner
ui: aut nuaba: aut cerebro. Et vō mebrī mittētis
facta ē ut sit i reib? apā calz aut duzz aut lapis aut d
bilitas attractionis eorum desuper: aut debilitas
expulsionis iporum ad inferiora: aut sit epar im
potens lenificandi mām et mittendi eam ad dispo
sitiones hydropicas. Et hec qd diuisio exponitur
tibi si posuerim? ipaz cā. singulari: aut posuerim?
ipa d gēer paucitatis urie. fca aut cā urie ē ut sit
calor faciens dolorē. Et expitū qdēz est in plibus
hominibus et dictū ē qui hz difficultatem vrine et
aduēnit post ipsā tenasimō mori in. vii. nisi acci
dat se. et puocationē plmā faciat. Et scias q? qnqz
accidit post ardorē vrine et remotionē eius exie
catō in glācula sup quā lubricat vria et poucit ad
difficultatem vrine et retentione eius: q? oz vt ad
ministrē humectatō vt si accidat illud.

De signis. La^m. vii.

 Ig quidez eius cā est frigus psonis ē
albedo urie cū cretitudine aut tēnitate: et
multitudo necessitatis surgendi ad min
gendū an illud: et multitudo balneationis et sen
sibilitas frigoris et vacuitas a reliqz signis. **S**i
gnū vō ei? cā est calitas est acuitas vrine et in
flato q sensu papiunt. Et si cā est cōstrictio a frigo
re figit inuaniētum pueniens ex mollificatione. et
si est a liquefactione et se. adurentib? figit ipaz in
uamitū humectationis et itez de signis eius est q
paz nō egredit et multū est facilioris exitus: ppea
q? humectat madesaciendo meatū et dilatando i
psū. **S**ig aut eius q est cā apatis in vesica: aut
mebris et vicinis aut exite iam sciūsti in illis que
pterierunt. et nos determinauim? vnicuiqz eo
z cām stans p se. **A**mplius de oīa inter difficul
tatē factā ab apate et factam ab alijs est q? apōsa ac
cidit paulatim non subito nisi sit res magna vald
et scitur q? illa que sit ab oppilatione apud vesicā
pp egritudinē in ea aut coarctationē eius cū appo
diatione vesice et eius inflatione et tēnsione eius.
et illa q est cā mēbrī mittētis est vt non sit in vesi
ca appodiatō et inflatō. Et omnes ipeties oppila
tionis que accidunt i vesica ex ipā aut ex coarctatiōe
sunt cū dolore. et cognoscitur apā oppilans p illud
quod sciūsti. Et cognoscitur rea oppilans absqz a
postemate p siringā et illud quod ipā extrahit de
san: aut humore aut p illud qd stat in facie eius et
nō dimittat ipā incedē ex verruca aut lapide aut
incarnatione. Et lapis quidez scit p signa eius et p
pica q? siringa tangit rem duram valde. Et san.
quidez aut humor cognoscit itez p vrinā pterita.
Et san. ipe qnqz cognoscit p sig cōgelationis sū. in
vesica et ex citrinitate coloris et puitate pul? et a
belitus et frequentia amboz et sudore ffo et se
bre et rigori et nausea et est malus a quo paruz sit
eualio. Et hu. quidē crosus cognoscitur itez ex g
uitate sensata si est ei summa de qua sit curandū et si
egreditur in vrinā humor crosus crudus. Illius
aut que est a frigore cōstringente aut calorē soliduz
faciēte cāc ppinq et antecedentes sūt significatiōes

et signum eius q̄ sit ex ventositate est tensio sine
 gūitate. et q̄q̄ est cū pmutatio ne. et q̄q̄ est ite
 ta in vesica. Et signū eius q̄ sit ex debilitate sens⁹
 est vt nō sentiat mordicationē vrine. Et signum
 eius que sit ex debilitate expulsive est vt cōpres-
 sio educat yrinaz cū facilitate. Et signum molli-
 cationis lacerti est debilitas puocationis absq̄ cliste-
 rib⁹ et sentiat q̄ res intrinseca non est inobediens
 membro et compressio educit eam. Et signum spal-
 mi lacerti est vt parum quod egrediatur egrediatur
 cū p̄ssione. Et factam p̄pt debilitatem renū s̄gt
 illud quod p̄terit de signis eius. Et s̄lt facta cau-
 sa lapidis et apatis ipsius. Et ad vltim⁹ si gūi-
 tas et dolor sunt ex pte renum tunc egritudo est il-
 lic. Et si sunt s̄gt apatis tunc in ipsa est apa. et si ē
 illic gūitas vehemens valde tunc illic est yrina i-
 tenta. et si est minor illa tunc illic est hūidi tas pu-
 ra cū apate aut absq̄ apate. si aut non est gūitas s̄z
 dolor extensius tunc est ventositas in renib⁹. et
 q̄q̄ ē vter lenis et nō s̄gt s̄gt op̄ilatiois renū et ne-
 fice et debilitas et alia eorū inuenta tunc causa est
 debilitas attractionis renum. Et signū facte ca-
 loris accidentis ex vlcere aut acuitate vrine est q̄
 tollerantia doloris educit yrinā et sedat dolorē
 et s̄lt et nō inuenitur aliquid q̄ ipa fiet vlculo-
 sa et erit cū signis vlce. Et s̄gt facte ab exiccatio-
 ne hūorositatis in mebris glandosis sunt antecessio
 causaz eius p̄dictarum et q̄ humectatō facit effue-
 re yrinaz.

De cura nocenti vrine. Ca. viii.

Si est humor: aut sanies tunc oz vt cu-
 ret cū apituis et diureticis fortib⁹ q̄ sci-
 uisti si nō timeat q̄ res sit maior q̄ ut cadat
 in ea diureticū: dñde q̄ administrat faciat descen-
 dere sanie alia ad vesicā et augmet dolorē et tē-
 sionē et non extrahat aliud. et aq̄ rhabhani fortē
 h̄z imp̄sionē in hoc ca. et tantū valet q̄ oz vt ipa
 sit cōdimentū cibi. Et s̄lt aqua ciceris ni. Diure-
 tica vō sunt sicut petroselinū et zoniācū et myrrha
 et rubea et amoniū et costus et siseleos et acorus
 et anisū et sem̄ eius et totū illud in aqua rhabhani
 decoctū: aut aqua ciceris nigri: aut i aqua albasch
 aut in succo ap̄i et feniculi p̄pe campestris. Et
 oxymel squilliticū est inuatiūz valde. et tyriaca
 et mithridatū sunt vehementis inuamēti et dia-
 curcuma et hōrusia et diakebio regū. Infantī
 bus autē dentur illa lactantib⁹ eos: aut dētur ista
 in lacte matrum. Confectio diuretici fortis. R̄z
 sauiue assari amoni ameos petro. se. ap̄i rube ti-
 ture amigdale amare spice omnium ana. 3. xx. se-
 m̄is melonis. 3. x. corpoz cataricaz abscessis capiti
 b⁹ et alis. 3. i. s̄soluatur ammoniacū cū triplicato
 subtili. et fiant ex eis pilule vt auellane de quib⁹
 sumatur vsq̄ ad. 3. iii. et iterum medicam de sa-
 uina et assa p̄dictū in ca. cōgelationis san. in vesica
 bibitiū et iniectum. Et q̄q̄ cōponuntur medicine i
 quibus ponunt castoreū et euforbiū et. 33. et pip-
 longū et olz balsami. et q̄q̄ ponunt in eis opium
 et sem̄ hyusquiami albi causa doloris. et tu vidē
 bis eas in antidotario. Et om̄s medicine que cōse-
 runt ad lapidem cōserunt ad hoc et ad ples spetiel
 s̄lt a calore et frigore postq̄ nō fuerit san. aut vl-
 cus: et sunt sicut cinis scorpionū et lapis spongie et

cinis vitri. Et illis que p̄petatē quanda habent
 sm q̄ dñ est vesica danule exiccata de q̄. 3. iii. i
 vino odorifero bibantur. Et iterum cancri mari-
 ni adusti pond⁹. 3. ii. bibatur et p̄pe a pueris et
 iam dñm⁹ medicinas alias in curatione eius et ca
 est frigus vesice. et oz ut legantur iterū in hoc lo-
 co. Facta autē cōgelationis eius quod inuisca-
 tuz est in vesica curatur cum eo quod dictum est
 in ca. cōgelationis eius quod inuiscatū est in vesi-
 ca. et q̄q̄ administrant empla ex istis medicinis
 cū aqua rhabhani. et q̄z limitur cū tyriaca et masti-
 ce et hōrusia et diacurcuma et diakebio regū. Et
 q̄q̄q̄ necessarie sunt embrocē fortes accepte ex eis
 que sunt sicut stapis et pullegiū cū fimo columbio
 et iterū ex baurach et piretro et sinapi. Emplm
 expum bonū. R̄z. baccharum lauri et aluminis am-
 omi meliloti farine ciceris ni. camemille omnium
 ana. 3. x. dauci se. rhabhani se. ap̄i hortulani et
 montani omnium ana. 3. vii. fiat ex eis emplz cū
 olo balsami: aut cū olo lilij cōficiantur cū aqua cau-
 lis armeni. Confectio ynguenti boni. R̄z. sera-
 pini boellij oppopodaci acori ptes eq̄les de quibus
 fiat ynguētum cū adipe anatis et cera citrina et
 olo de lilio. Et de iniectionib⁹ est iniectio facta ex
 galbauo storace oppopodaco et pipe. et q̄q̄q̄ ponit-
 tur i ca assa. Et si ca fuerit lapis curet lapis vbiq̄
 q̄ fuerit. Et si causa fuerit verruca aut caro orta:
 aut incarnatō tunc curatō erit cū cinis mollifican-
 tib⁹ et olis mollificationis scitis in ca. vesice. Et ab-
 stinentia ab acetosis et stipticis et fortasse p̄derit
 et fortasse nō p̄derit. Et si ca fuerit apa curt apa et
 mollificet et liat et admittet tyriaca i balneo a
 q̄ et lenientia ex quib⁹ fiat emplz et iniecta suppo-
 sita in ano et minoret potum aque et dimittat stip-
 tica. et phibeatur cib⁹ saltem duob⁹ dieb⁹. Et
 q̄ lenitas est apatis iam descendit urina cū cōp̄s-
 sione et exp̄sione post multitudinē mollificationis
 lenificationis et caus. et alia et cepe et porri deco-
 cti elixatōe inuātes sūt i hoc ca. plz q̄ sit cuz eia
 emplm. Et phlebotomia basilice est de illis q̄ ma-
 gis necesse est p̄mittere: dñde ex saphena q̄z eni
 puocatur cū ea yrina. et quz causa fuerit frigida
 et stipticitas curet curatione malitie p̄plonis ffe.
 et si fuerit calor curet cū olis tempatis et f̄ris in q̄
 bus est lenificatio et mollificatio: sicut olz viol.
 et olz de cucur. p̄mistiū cū oleo anetino et camemil-
 lino. et si fuerit illic siccitas etiam administrantur
 tine et olea mollificantia et cibi humectantes et re-
 gimen cōualescentium et balneū et si causa fuerit
 palyis curet cura eius. Et si causa fuerit spal-
 m⁹ lacerti curet curatione sp̄asmi p̄dicti in ca. 2.
 suo et si causa fuerit cōp̄o s̄ra curet cū oleis calidis
 et cōfectionib⁹ calidis que sciūsti. et de illis que
 p̄ferunt ad illud et ad paralyim est vt sumatur si-
 mi columbini siluestris pondus. 3. i. et bibatur cū
 uria pueri et puccat uria et sterc⁹ muris p̄derit an-
 f. i. in aqua decoctionis aneti. Et q̄z inicitur mu-
 mia: aut pondus. 3. i. ventris arachamathi cum
 eadez mensura salis indi cū aqua calida et cōfert ei
 potus balsami cū aqua ca. et tertia. 3. i. asle in la-
 cte asini. et hoc etiam cōfert ei que ē ex hu. cros-
 so. Facta autē a calore curat cū seminibus f̄ris et
 semen lactuce bibitur cū vino p̄misto et aq̄ gñati

aceo. Si si fuerit a casu aut percussione ias apha facie
te: aut no apante: aut remouet aliquo tunc cura
tio est phlebotomia in pimis et mollificancia tem
pata et tunc et studr in hoc ut mingat. q si minxe
rit sa. plm tunc retinebis eu cu troc. de karabe
qui artificiose fuit cu ol. nuc. et si timeat q acciat
aliquid qd inuiscetur tunc cura ipz cu cura eius qd
est inuiscatu cōgelatū. ¶ Quod si illud qd est in
uiscatu fecerit oppilationē: tunc curetur oppilatio
facta ex inuiscatione. At iam dictum est illd. q si
causa fuerit yentofitas curetur cura yentofitatis
vesice. ¶ scā vō ca doloris phibentis curat cum
administratio stupefacientium et iniectione: de
inde cū decessione yrine et post illud administret
cura vlcis aut cura equationis yrine acute cum
cibis et herbis pōictis. Et qncp inuiscat glutinatio
nē facientia sepantia inter acuitatem yrine et uocu
mentū eius in meatu sensibili. ¶ In scā autem p
pē debilitatem sens? curetur principiu si fuerit e
gritudo pcedens a principio: aut ipse lacer? et ue
fica cū medicinis habentibus virtutem albezabar
que sunt tyriaca et miltbridatū et yntiones et iie
ctōnes cōuenientes vlcis? sicut olz sambaciniuz
et olz de lilio et olz narciscini et olz de croco et o
leum de balsamo ppe et administrentur empla
ex folijs arborū et fructū et olez dīlectoz spiritui
animali sicut folia malorū et menta et ruta et ad
mīscant cū eis medicinis expgeficientes valde sic
sem albarmel et sem rute montane: deind emple
tur cū eis pecten. et si fuerit ppi debilitatē expul
sue altera pponē dominante et egritudinem de
bilitatē cū eo quod scis et cura. et illius quod plm
est ex frigore et eius curatio est cū eo in quo est ca
lesfactio et stipticitas. et ppe quod dicitur est in d
bilitate sensus. ¶ Et si causa fuerit lōgītudo retē
tionis tunc eius cura iterū est cū tinis mollificanti
bus lementibus factis ex semine lini et senugi eco
et cartamo et sula et emplis factis ex istis: deind
ytere eis que sunt yehemētis puocationis et sirin
ga et ole. balsami. et que sunt ei pparia sunt maxi
mi iuuamenti hic. In facta aut causa renū et epi
et intestinoz et dorli: oz vt inuendat intentio illo
rum mēbroz tunc si curatio valet in eis bene est.
et si nō: nō valebit. Et cū hoc necessariū est admi
nistrat mollificancia ex tinis et emplis et iniectioni
bus. Et necessaria est administratō diureticorū
nisi timeat q ipsa faciat descendere mīz plmā.
Et scias q lac est res magis conueniens eis qū nō
est fe. Et omni hora in qua dande sunt pilule si
miles suellanis de semini? et non est fe. tunc cō
silium meuz ē vt cū lacte in potu sumat.
De rememoratione rex facientium mingere pfe
rentiū in plibus dispositionib? .l. ix.

Dixerunt quidaz q qū sum? columbinus
cū mania inicit facit mingere. et iteruz
illud qd dictum est in ca. curationis op
pilationis crosse et qd dictum est in curatione eius
que est ex frigore. Et dixerunt quidaz et est de
illis que iam expri. sum? et pfuit fiat suppositoriū
de sale tabarzet et supponatur in ano. puocabit e
num yrinam et soluet yentrem. Et dixerunt si in
tromittatur in caput yirge pediculus: aut sumat
alcoori quod cadit de lecto. et forsitā est illd qd

nomina? sifellis et aligil et imittatur in caput yir
ge puocatur yrina. Et sifr si limantur sup eam al
lea aut cepe puocatur et ponatur in capite yirge
cooptura ex croco. Et qū nō est apha sed est oppi
latio qualitercūqz sit cōfert iniectio olei in quo sub
sole morante positi fuerūt scorpiones albi qui nō
sunt mali valde cū siringa argenti. Aut adiuuetur
cū exsufflatione facta per catatir. et ipsius admi
nistratō in ungendo et in iniectione. Et quando nō
pferunt medicinis non est exensatio ingenj alteri?
et administrationis alcatatir et instrumenti qd mi
git. Et caue ne administres ea qū apha est in vesica
aut in coarctante eam pprime. In tromissio nanqz
eoz apha et addit in dolore. Et siringaz melior ē
illa que est ex leuioribus corporib? et magis susce
ptibilibus flexionis: et iam inueniuntur sifr que
dam aialia marina et quedam coria animalū silue
strium qū aliquo modo pparantur: deinde sumatur
ex eis aliquo et cōglutinatur glutine casei. et qncp
fit ex plumbō et stanno et est bonum etiam. et si
est yehementis lemitatis fiat forte cū panca re p
iecta sup ipsum ex massacia et marchasita: aut cū
multitudine liquefactionis et fusionis et pjectionis
sanguinis hirci sup ipz. ¶ Vircinus enim san. est
fortis in his ca. et cū hoc stringit plumbum: et tūc
oz vt sit caput eius duz rotundū et fiant in ipso
foramina plura numero ita ut quā retinet ali
qd eoz aliquid arene aut san. aut bu. crosi sit et
quod inicitur de medicina: aut puocatur de yris
penetratio aia et nō egeat extractione et in tromis
sione frequenti. et aliquando fit ex argento et re
liquis corporib?. Et qncp pparatur totū illud ad di
sterrizandū aliquo illi. Et qncp pparatur ad extrahē
dū aliquid cū eo. Et sup illius qd pparatur ad hoc
vt cū eo disterrizatio fiat si extremitatē apertaz so
lutam ligatur aliquid qd est sic yagina pua: aut ne
fica cōfricata firma et funditur in id medicamen
deinde impellitur fm q impellitur enema et est
pote vt fiat sicut sit clister electum qd dixim? in
ca. colice. et si pparatur ad hoc vt per ipsum educa
tur yrina: tunc necesse est vt curat cursu attraben
tium pp causā conuersionis casus ca vacuitatis: et
illud est qm impletur re aliqua: deinde extrahit
illa res ab eo cū fortitudine: q extrahitur post ip
sa yrina prouocata: aut aliud: aut ingeniose statui
tur in eo aut supra ipsum aliquid expmēns de ac
re qtitatē aliquam. Qu g? extrahitur et aeri non
est introitus: oz necessario vt extrahatur yrina p
uocata: aut aliud: et illud quod implet illam va
cuitatem intrinsecam: aut est lana ordinatorū filo
rum extenso medio totius cū filis ita ut qū impel
latur a duabus extremitatibus suis in spatium et p
canitatem unpulsione leui: deinde extrahitur filuz
egredietur lana et sequatur ipsam illud qd sequit
aut est ppendicularis penetrans in eo et suspensio
ne s pphendemia sup ipsam cū manica qua remo
ueatur. ¶ Hāz vō materierū administratio me
lior est vt sedeat eger sup extremitates caude sue
et pparat anū sublentatū retro et cleuet gēna sua
paruz vlsqz supra inguina cū apertione inter ea p
cedente balneatione eius cum tinis mollificantib?
et ipsius emplantatione cū ynguētis et emplis mol
lificantib?: deinde in tromittat siringa tūc qūitate

que sit in mensura longitudinis virge. Et melius quidem est illud quo educitur vrina cunctis hominibus in virgibus eius et eius amplitudinem et ipsius stricturam. Et tu iam precessisti et limisti cum ceratibus et propriis quibus sunt ex oleis proportionalibus intentioni. quibus g^o puenit in ipsa quantitas sicut medietas vige ppet equalis sicut stans cum declinatione ad sumum; deinde subtilietur in expulsiōe sūringe i meatu vesice quantitate vnius nodi aut duorum nodorum et illic puenit ad vacuitatem vesice et sedatur. cum ea dolor aut minorat aut sentitur quod eius penetratio iam puenit ad mouendum aliquod. et ad vltimū ē penetratio sensata; deinde redeat virga ad partem inferiorem ad suam dispositionem primam in spatione sua; aut vehementius inferius. **A** Mū igitur seceris illud extrahere aliquod si vis et impelle aliquod per clister si vis impellere illud. **E**t ad vltimū oz vt studas ne excoitatione faciat et sit in tarditate et facilitate nō cū dolor.

De distillatione vrine. L. x.

A Ut sit signum in vrina: aut pp cam in instrumentis vrine: aut in corpore ipsius vesice: aut pp cam in principijs. et causa quidem in vrina: aut est acuitas aut multitudo eius. Et sit acuitas que est causa distillationis eius: aut pp illud quod dicitur in ca. difficultatis vrine ex hoc quod sit eius missio dolorosa pp acuitatem in ea fortem et aggregationem eius et guttatem ipsius i tollerabilem quod sit ei dispositio inter retentionem et missionem que est distillatio: aut quoniam omne primum eius pp nocumētū suū cū sua attractione exquirat expulsiōem quā expellit ipse expulsiua quā sit at absque voluntate. et pp cibos et medicinas et labores et coitum et alia: aut pp psonem mēbro rū vichoz sicut episcopus et venarum eius. Et renes quod dem psonem habent puram: aut cū mē santeit aut absque sanie aut in toto corpore est supfluitas acuitas: quod expellit eam nā. **M**ultitudo vō que est causa distillationis eius sit pp ipsius guttatem: et quod ipsa compmit lacertū ad aptiōem pūa quā voluntas non nocet ad illud: Aut est causa ppa in lacerto si cut est mollificatio supflua cū stupore et destructiōe sensus sicut accit etiaz ano: aut pp apā: aut pp malitia psonis et debilitatez incipientez in eo: aut pcedentem ad ipse in principio suo quod plm est a frigore. et pp illud est quando aliquis congelatur vrine eius distillatio multiplicatur. et quoniam accit et debilitas debilitatur eius destructiō sup meatus. Et cū hoc debilitatur solo sui ipsius et ppe quod pminuat et lacertus ventris in debilitate. **E**t cū aut causa vesice: aut est debilitas in ipsa ex malitia psonis frigide et est illud quod est plurimum. et illud est sicut diximus in eo qui congelatur et distillat vrina eius. et illa complexio et hec debilitas generant distillationem vrine duobus modis quorum vnus est ppea quod debilitatur ei retentius: quod nō valet retinere omne partem pphensum donec aggregetur plm quod pmittitur ab ea vt currat l3 nō ad sit voluntas. Et sensus est ppea quod debilitatur ei expulsiua quare non expmit vrinam nisi parū et est ex distillatione pmissa difficultati. Et quoniam sit hec debilitas in se ipsa. et quoniam sit pp pminuat mēbroz que sunt supra eam causa apatū et alidubillet et aptio

nes in renibus se quod sunt sup eos quod pminuat vesica et ledit per id quod currit ad eam. et quoniam est vlcus in vesica et scabies quare nō valet retinere vrina pp dolere. et quoniam sit distillatio pp oppilationem meatus vesice ex apate in ipso: aut in matrice et intestino duro aut lapide aut oppilatione alia. Et quoniam nō est oppilatio ppleta pose est nature ut ingenietur et extrahat vrinam paulatim. Et quoniam sit causa doloris vesice pp vlcera in ea sicut quod dicitur in ca. difficultatis vrine. **D**e distillatione igitur vrine est cū quod est difficultas et de ea est cum qua non est difficultas. et de difficultate vrine est cū quod est ardor et dolor et de ea est cū quod non est illud. **E**t vt quod fiat plm distillationis vrine pp causas involuntarij exitus et pp causas difficultatis et pp causas ardoris

De signis. L. xi.

Rostematū quidem et oppilationis et eaz materialū et dolorū et alioz pluz corporum et diuisionū iam sciisti signum et sciisti signū psonis calide ex colore vrine et in flatione loci et antecessione causaz. Et signum complexionis sicut ex colore vrine et inuentiōe frigoris et antecessione causarum. Et signa communia iterum nota sunt et nō oz vt plōgem finem in eis. **D**e curatione. L. xii.

Et am sciisti itez curationem omnis ca. in se singularē puram. **U**lex hec egritudo plm accit causa frigoris et causa palyis. et plz curationis ei est curatio calefaciens constringens. Et omnis qui deficit in tolerantia vrine iuat a medicinis desiderium coeundi facientibus. Et de medicinis ebibitis facientibus ad illud sunt tyriaca et mēthridatum et hiera. **E**t anacardium et trisera maior et electuariū de ture et trisera minor confortata cū anacardino: aut sagenea 2 miltis cū ea aliquibus stipticitatem facientibus sicut sunt grana myrti et cupule glandium et que sunt illis similia. Et itez nasturtiū inuatiū est et ad ministratio alioz est inuatiua. puocant enim vrinez abscessū et reducant eam ad illud quod necessarius est ei de expertis sunt pilule albae cū piretro. Et de eis que expit sumus est vt sumatur myrob. kebuloz torrefactoꝝ pa. 1. et been albi pa. 5. et calami sicci et gnoꝝ myrti et sandarace et myrrhe et olibani et cipi et mac. omnium ana tertia ptis. i. et garrio filorum pars. 5. enule acule et granorum almabaleb partes duas et conficiantur cum melle emlicorum et reseruet et bibat. **C**onfectio fortis myrob. ni. et kebuloz et galie omnium ana pondus. 3. v. myrrhe et castorei amboꝝ ana. 3. i. et 5. karabe et cipi amboꝝ ana pondus. 3. ii. et 5. olibani et gnoꝝ almabaleb amboꝝ ana. 3. x. conficiatur totū cū melle et sumat ex eo sicut assiduatiō nem pondus auri. **E**t itez cymini centauree et origani omnium ana pondus. 3. ii. cū aqua ca. Et iterum gnoꝝ myrti et glandium et cortic. turis et cymini carmeni diuz ana pa. i. et dosis est. 3. iii. cū vino antiquo. Et itez myrob. kebul. bellir. et eblico. torrefactoꝝ omnium ana. 3. vii. cortic. turis. 3. v. gnoꝝ myrti. 3. x. inuoluat quotiens exiccatur aqua in qua extinctū est ferrum ignitum multotiens: deinde conficiat cū rob myrti. **C**onfectio

alia. R. gnozz myrti ptenz. i. landani quarta ptis
i. fructus citri ptes. ii. cōficiantur cū eo et sit dōf
eius aut. vii. Aut foliorū myrti et foliorū alcane
et dactiloz et turis et balauſtie et glandiuz om-
niū equaliter bibatur q̄tum necelle est cū vino.
Et itez pfectio iuuatiua et cōueniens mictui i lecto
R. yniūscqz myrobl. kebul et bellirico. et em-
blicoz ana. 3. x. glandiū infuſaz in aceto die et no-
cte torrefactaz ſoluꝝ et ſandarace et ciperi turis
maſculi emule ſicce ſtor. ſicce et coralli. omnium a-
na. 3. v. myrrhe. 3. iii. cōficiantur cū melle. **C**
Et itez medica mforte. R. caſtorci et myrrhe et
albalce et cuppulaz glandium et pū etri omniuz
ana ptes equales p̄ficiantur cū aqua myrti humide
et ſit doſis. 3. i. ad manſionē aut bibat turis et o-
lei de alcanna amboꝝ ana. 3. i. Et de curatiombus
leuibz eſt vt bibat de ſeine portulace pondꝝ aut
i. Et ſarina glandium iuuatiua eſt et ppe qñ infu-
dūt glandes in aceto ſquillitico die et nocte: dīdū
frīguntur ſup teſta et bibitur ex ea. Et vltū qd
ſumit eſt pondus. 3. x. et itez cipi et turis ptes e-
q̄les de quo bibatur omni mane i ieiunio aut. i.
et itez nigelle et ſe. rute ptes equales et ſit dōf uſ
qz ad. 3. ii. et enula eſt competens medicina. Et
oſz de kerua itez bibitum et inunctū: et cōfert ei
mellis aſſumptio ſm aſſiduationē. et ad ſenes qui
deꝝ eſt medicam iuuatiuz quod. R. caſtoreum
et opū et ſem hyuſquiani albi et ſem rute bibat
ex eo aut. i. cū. 3. vini. **A** Et qñ ſupponitur mu-
mia diſſoluta in ſambaco in ano et diſſulla in v-
gam facit tolleraſ yrinam. et ſimiliter cometiō
ficiuz cum oleo.

De inuoluntario exitu yrine. R. xiii.
Et vt eḡdiat abſqz voluntate. Et pli-
mū eius ſit p̄t ſupfluitatem frigoris et
mollificationem lacerti et debilitatē ac-
cidentem ei et yeſice ſicut accidit in rembz ex for-
titudine virtutis attrahentis. Et qñqz ſit p̄t calidi-
tatē plima attrahentem ad yeſicam reſuſcitationē
a corpe. Et de cauſis eius eſt remotio ſpondiliū.
Quar accū nocumētū in lacerto et non pōt cōſtrin-
ger eam. Et qñqz eſt inuoluntaria eḡſſio yrine n̄
p̄t cauſam in yeſica et lacerto et yrina: imo p̄
ſtercoris coarctationem cōpmentē omni hora et
expmūt qñ eḡditur yrina ſicut aduenit pregnan-
tibz et illis in quorū ventribz eſt ſex plima et ha-
bentibus ap̄ata magna in mēbris ſupra yeſicam.
nō ḡ indiges poſt illud quod dictum eſt vt co-
gnolcas ſig. et ſciſ ea facile ſit ex eis q̄ p̄terierūt:
De cura. R. xiiii.

Li qui eſt ex caliditate et eſt raro cōſe-
runt medicine inſtigidantes ſtiptice. Et
de illis eſt puluis qui ſiccus in ore manu
ſumitur huiusmodi. R. coriandri ſicci roſ. rubea-
rū amborū ana. 3. v. ſpodij. 3. x. ſe. lactuce et ſe-
minis portulace a borū ana. 3. xv. boli ar. 3. v.
canfore. 3. 5. gūmi pondus. 3. ii. cōficiantur cum
aq̄ gñati acetoli. Et iterum karabe et boli arme-
ni et myrobl. ni. et medulle gladiū et lentum ex-
corticatarum omniū ana pondus. 3. ii. coriandri
torrefacti in aceto poſiti. 3. i. et ſit dōf ipſius ſicci
3. iii. et curat cura diabetis. Et abſcinditur ſitis p
illd qd tenet in ore ex maſal et ſūac et nucleo ta-

marindi et gñis gñati. **C** ſro aut curatiōes p̄dicte
in ca. diſtillationis. et iterum ciperi et acori emule
ſicce medulle glandium omniū ana. 3. ii. myrrhe
3. iii. et eſt puluis qui ſumitur ſiccus et diacyminiū
eſt valde iuuatiuum ppe qñ eius ſpecies valde te-
runt. et diacyminiū iterum cōfert ad illud ep̄thi-
matum et ad vltū eſt iuuatiuz ei quod eſt in m̄
bris yrine ex frigore yehementi. At ex eis q̄ p̄ſe-
runt eſt ſumei in potu. 3. iii. turis retinet enim i
voluntaria yrine emissionem: aut pondus. 3. ii.
mahaleb: et olea calida diſruptis in eis muſcho et
aſa et caſtoreo et euſorbio et ſimilibz. **C** Conſe-
ctō diſteris boni. R. albalce. lb. i. ciperi pondꝝ
3. xx. mahaleb pondus. 3. x. decoquantur in. iii.
lb. aq̄ cū facilitate poſtq̄ infuſa ſunt die et nocte.
Quqz ex aqua remanſerit q̄ritas. lb. i. coletur et
fundat ſup eam q̄tū eſt ipſius mēdictas olei ſiſa
mini et decoquatur et adminiſtretur oleum in di-
ſteri: aut ſumat aque ps. i. et oſi de ben et auella
narū et ſiſticorū et albalce et alkaora et almahab-
leb ptes equales quenaomodi exſtimatione facit il-
lud neceſſarium et diſrumpat in eis virtus muſchi
et diſterizetur cū eis: et oleū d̄ ben eſt forte vald.
De mictu in lecto. R. xv.

Auſa eius eſt mollificatio lacerti. et qñ
qz adiuvat eam acuitas yrine. et pueros
quideꝝ adiuvat ad illud p̄funditas in ſō-
no. Qu ḡ mouetur expellūt eam na et occulta vo-
luntas ſimilis voluntati anime an ipſorū euigilatō-
nez. Qu ḡ fortis ſunt et cōfortantur alleniantur
ſomno et confortatur lacertus mollificatus et non
mingunt.
De cura. R. xvi.

Ura corū eſt caſa eius qui hz mollifica-
tionē yeſice et diſtillationem yrine et i-
uoluntariam ipſius emissionem: et ppe
medicam de myrob. cū emula et ſtorace. Et de yn-
guentis oſz de ben eſt vltū. Et cū hoc oz vt dor-
miant et allenietur cibus et allenietur eorum ſom-
nus. et non bibant aquam plima et p̄moueant ſe ip-
ſos ad mingendū. et fortalle eſt aliquis eorū q̄ i-
maginatur quaſi nocet eum virtus expulſiua et ſe-
ſibilis ad mingendū dū ipſe dormit: qñ cōueniens
eſt locus ad hoc vt in eo mingatur et cōſueſcit il-
lud. **C** Ad ſi locus ille fuerit inuentus caret cur-
ſu latrine et curſu cloace et tecture regentis: dein
de elaboret adeo donec alteret ipz et fabricat in i-
pſo oratorium et habitationes alias et figitur illud
in imaginatione ſua. Quqz deſiderat puenire ad il-
lud locū: deinde rememorat in imaginatione ſua
qd eſt alteratus ab eo qd fuit in ipo tunc abſtergit v-
tus voluntaria eius illud ſpatium occultum: nō ſa-
moſum. et accidit ei in ſomnis vt ſet ſtatione a-
liqua cū inobedientia virtutis expulſiue: quaſi
morat qui exitei. Et de illis qd q̄ experta ſūt ad
illos eſt id quod. R. glandium turis myrrhe om-
niū ptes equales que omnia decoquantur cū vino
q̄ritatis. 3. iii. vſqz p̄rebeat. 3. i. et coletur et
potetur cū pondē: 3. i. olei myrtini. **C** Et exiſti-
mauerunt quidaꝝ qñ exiccantur renes leporis et
et ſumitur de eis ps. i. et ſe. aneti ps. i. et p̄iretri
et ſe. ap̄j amborū ana ps. 5. et eſt doſis eorum
pōd. 3. ii. et. 5. i. 3. i. aque ſſe eſt vald iuuatiuz

ad illud. et cōfert ei cerebrū leporis nutritū cum
vino. et cōfert ei troc. facti ex massa in qua posita
est virtus simi colū. cū aqua sra. sunt enim vlti-
mi aut ex vino in ieiunio qū est infratum. Et qñ
qñ cōferunt ei clisteria cū medicinis retinentibus v-
rinaz et iniectō eaz in vesica.

De diabete. L. xvii.

Et vt egrediatur aqua sicut bibitur in
tempore breui. Et pportio quidez h⁹ e-
gritudinis ad ebibita et ad mēbra sua
est pportio lubricitatis sidi et intestinoz ad come-
sta. et sunt ei in greco alia nomina qñ diabetes. dñ
qñqz diplosos et cadumis. et nominatur arabice
circutus et rota molendini et lubricitas renum.
Et dixerunt quidaz hoc accidēs accidit subito qñ
est res nāl nō cū voluntate facta et lubricitas inte-
stinorū paulatim: qñ illic est sensus et voluntas.
et ille smp est nō pueniens. et habens quidez egrī-
tudinem meatuz transitus sicut qñ bibit et nō sa-
tiatur imo mingit sic bibit nō valens retinere pe-
nitus. **C**ausa quidez diabetes est dispositio re-
nū: aut pp debilitatem accidēt et dilantem et a-
ptionē orificioz meatuz qñ non adunat tanta hora
qua figatur aquositas in renib⁹. Et qñqz sit illud ex
frigorē dom inante corpi aut renib⁹. et qñqz facit il-
lud potus aque srae aut obsessio vehemēs frigoris i-
totum penetrantis: aut pp vehementiam attracti-
ue pp virtutem calidam innālē cū mā aut absqz mā
et est illud quod est plm qñ renes attrahunt ab e-
pate vltia qñ illud quod tollerat: qñ expellūt
illud deinde attrahunt ab epe et ep ab eis que sūt
ante ipz. nō g^o cessat illic attractio cōtinua aquosi-
tatis et expulsio et tu scis qñ expellūt illd qd
currit qñqz pducit ad liquefactionē et ad ebicam
pp multitudinem attractionis hūiditatis ex corpo-
re et quia phibet ab eo quod oz ipsi ū recipere. de
supfluitate humiditatis p potum aque. et tu quide-
scis et cognoscis signa eoz que dicitur sunt et lecta ū
qñ ad hanc horam.

De cura. L. xviii.

Diabetes qdem qñ accit plm accidit ex ca-
lidityte ignea quapp plm curationis ei⁹
est infratio et hūectatio cū fructibus et o-
lerib⁹ et robuz sris de illis que non puocant sicut
sunt lactuca et papauer et qēscere in aere sro hūmi-
do et sedere in tina aq sra tam diu donec fortasse
cōgeletur et sedet sitis eius et infrentur rnes et for-
tes fiant lacerti eoz. Et cōfert in ea odorare cāso.
et nenuf. et similia de redolentibus frigidis. Et
de illis que valent ad hoc est dormire. et occu-
patio a siti est regimē antecedens quare oz vt occu-
pet saltem sumēdo in potu supfluitatem aque. Et
melius illo est vt sumat in potu aquaz sram valdē
deinde euomat eaz et iteretur istud in eo. Et oz
vt cōuertatur aquositas a renibus cū vomitu et
sudore forti. **E**t stupefactio partis alchatiū est
ex eis que cōferunt per dormitacionē virtutis ab-
mobequentia aq et defectu eius ab attractione ite-
rum et de illis que oz ipz denitaf est labor dorsū
et assumptio diureticoz. et lenificatō quidez nāte
cōfert eis et si non cū alijs saltē cū clisteribus tpēa-
tis. **C**plēs nāqz eoz existāt sicce nāte et qñqz in-
digent phlebotomis in principis egritudinis. Et

de ebibitis inuatiuis est lac de quo extrahitur bu-
tyrū acetosū infratum. et de ipo melius est illud
qdē magis spissū et ppe qdē ex lacte ouino et aq
cucurbitate allate et succus citro. cū pñl. et aqua gna-
ti acetosi et aqua mori et aqua prunoz et similia
horum. Et sint potus h⁹ generis et eoz fractio cū
aqua qñ pole est: et rob mente pfer eis valde et
aqua ros. imo succi ros. 3. i. pfer eis sedans sitim
eoz: et dof sit qñtitas coile vniū lactis. Et itez
aq distillata ex lacte vaccio subtrahito butyro: aut
lacte ouio acetoso extracto buty. Et de illis qñ nos
expti sumus ad eos est vt sumatur alfoca et faria
ordei. et quotiens cōturbatur hoc est magis srm
qñ bibatur infratum. Et de medicinis exptis sunt
troc. de balanstis srm hunc modū. R. acatie pon-
d. 3. ii. rosa. 3. iii. boliar. 3. iii. gūmi. 3. i. dra-
gaganti. 3. 5. bibat cū mucilagine pñl et aqua sra
et cū aqua cucur. Et itez troc. de spodio cū aq cu-
cur. aut citro: aut cū aq gna. Et iterum sumat spo-
dij et terre sigillate et cancro. fluuiatū adustoz a
blutoz omniū ana ps. i. et lacce tertia ptis. i. et se-
minis papauē. et se. lactuce amboz ana ps. i. 7. 5
aggigentur cū mucilagine pñl et informetur in
troc. et dof eius sit sicut ribes. Et de emplis illa
que sunt ex medicinis in quib⁹ est infratio et con-
strictio. **D**escriptio empl. R. atriplices et capo-
los vitis si inueniantur et maloz et cydo. et 3a-
rar aliquo aggiget ad illa. Et sñr sula et ribes
et aerefa et virga pa. et cortic. gnatoz pñl cant
omnia pñlione empl et ad ministrēt. Et de epi-
thimatis illd qd. R. ac. 3. iii. turis. 3. ii. suc-
ci barbe hircine et laudat et ramik. omniū ana. 3.
ii. galla. 3. i. terantur et cōficiant cū aqua myrti
humide et linat cū eo. **E**t de clisteribus forti-
b⁹ in hac egritudine est clistere bonū factum cū la-
cte de quo extractus est butyr et cū succis sris stip-
ticis pñlitis in emplis. **E**t qñqz sit enema cum
clisteribus lenib⁹ sicut que sunt ex senug. et oleo
de cucurbita et olo amigdalino. Libi aut eoz sunt
illi qui non sunt velocis versionis pp suam subti-
litem aut cholera aut pp suam subtilitatem et pan-
citatem ita qñ fiat vapor et resoluatur et exicem e-
gestionē. Et eius quidez exicatio qñqz sit p puer-
sionem aquositas ab intestinis ad renes immo si
est subtilis resoluatur aquositas eius ita qñ non ag-
gigatur ex eo plm vrine et est associatus lenitati
nāte: qñ est bonus nam melior rā dispositio ci-
boz quos sumere pñluntur est vt sint tales qua-
tenua comitēt eos lenitas nāte et cōfractio sitis. et
de illis que ipsis cōferunt sunt sorbitiones de cā-
darusi et aq kisch ordi et almusufat et alellemech
Et qñqz ponitur cū eis qd pmutet cōstrictionē qñ
ipsi faciunt nāte et alestidabegi plma et pingue-
dines carniū m aialū et gallina pinguis. Et de pe-
dib⁹ pedis vaccini et pisces recetes cū aceto pñati
si securitas adest de eoz siti: et lac. omniū decoctū
cū aqua donec aqua cōsumatur et aliquo de lacte
omnia illa cōferunt eis. et oz vt a fructibus custo-
diantur in quibus infratio et stipticitas cū puoca-
tione sicut sunt cydonia. factum aut a frigiditate
qui cū hoc non eūat a siti et a cuius presentia non ac-
cidit nobis. Retulit quidā sapientum antiquorū
et dixerūt oz vt sit subtilitas ad sedandaz siti ei⁹

Deinde soluantur cū clisterib⁹ lenibus aliquotiens
postea soluantur cū pilulis de aloe. xi. numero qua
rū ynaqueq⁹ sit sicut cicer: deinde dimitte eū tri-
b⁹ dieb⁹ et iteret f⁹ gimen: deinde fac eum nome-
re sup cibū cū rhabano et que sūt eis similia: dīd
calefiat corpus eius cū ventosis et ponatur sup ip⁹
evaporatiōes ⁊ suffumigationes ⁊ ppe extrema-
tes eius. Et qñq⁹ necesse est tibi vt ytaris sup ipm
medicinis rubificantib⁹: deinde quiescat aliquib⁹
dieb⁹ deinde exercitetur cū equitatione equali et
tempata fricatione et ppe in extremitatibus eius
et in fine eius precipiat vt balneo ca. et bibat vi-
nū odoriferum.

De multitudine yrine. L. xix

Multitudo yrine est fm modos de qui
b⁹ est ille q⁹ sit fm semitam diabetis et
non istius cū quo est sitis tñ: imo illi-
us cū quo est sitis que non satiat et egreditur aq⁹
sicut bibitur: et de illis est cū quo est sitis et nō sūt
ei dispositiones diabetis et eius virtus. Et de il-
lis est cū quo non est sitis de qua sit curandū et si ē
ardor et acuitas eius tunc cā in ipō est acuitas y-
rine aut ylcera sicut sciisti: si non fuerit illic cau-
se inuoluntarie emissiois yrine ffe. **Frīg⁹**. n.
puocat multotiens ppea q⁹ constringit et ppea q⁹
calefacit ventrem. Et illius qui de yrina minorat
cuius egestio multiplicatur et subtiliatur. et illi⁹
ē siccit egō multiplicat urina. et iā cognouisti ea q⁹
cōtinuant in hoc cū illis que pterierunt et iam qui
de y pterijt curatio omnium illoz et dicam hic ite-
rum curationes eius que est ex frigore. **Dico**
g⁹ q⁹ omnes medicine que sunt ad coitum calefa-
cientes iuuatue sunt ei qui h⁹ multitudinem yrie
ex frigore: et sorbere oua sorbilia in ieiunio iuna-
tinū est et sumere gñā lactis cocta. Et ex eis que
ipsis cōferunt itez est decoctio gnoz myrti et pi-
roz siccoz et dactilorum omni die cū .j. ii. in ie-
iunio. **Et** myrrha est de medicinis bonis et si
militer almahaleb et silr cipi et tus et silr galanga
et silr scoria ferri et coriandruz. **Descriptio**
medicaminis. R. casto. et myrthe et halse et cup-
pular glandium et piretri omnium ana ptes equa-
les fiant ex eis pilule cū aqua myrti humide d⁹ q⁹
sumat ad mensurā .j. i. **Clister** ad illud bonū
et pfortat renes. R. succum alhalse decoctum do-
nec fiat fortis et ytiellū oui et adipem renis capni
tollat et resoluantur omnia ista equali et aggrēgen-
tur et sumatur de lacte recenter mulcto et buty-
ri et adipis gibbi cameli et oli alcabet alcadra ptes
equales quorum sūma sit similis ei que supstist i
primis et conuascentur ad inuicem et fiat cum eis
clistere.

De mictu san. et sani et yrina simili lotē carnis ⁊
capilloz et de yrinis extraneis que sunt similes
illis. La^m vigesimū.

Sanguis quidem pur⁹ qui mingitur: aut
est san. pcedens ex membris que sunt ā
renes et vesica sicut est ep: aut corpore
toto pp replonē multa supstia q⁹ sepatur. cōtinui-
tas venarū fmj speties tres notas aut dimissionem
consuetudinis: aut abscissione mēbri et reliq⁹ que
sciasti: aut fm modū crisis et mundificationē sup
stiatū: aut obuiationē pculia et saltum et casuz ⁊

pcussione expmentem san. et silr omne quod cur-
rit cursu eoz: et hoc fm minus. **Et** aut est in p-
tib⁹ mēbroz yrine pp incisiones yene: aut aptio-
nem eius aut ipsius scissione p pcussione aut casum
aut ventositates aut frig⁹ scindens cū detectione:
aut pp corrosione et qñq⁹ ē generatō illi⁹ a tetāo
et spāmo fortibus. Et qñq⁹ est speties yrine san-
uince ppea q⁹ liquefit carnositas rediens in sang-
autpp vehementiam tenuitatis san. in corpore.
hoc enim qū accit cū fortitudine renes attrahunt
san. plm et sunt primo due intentiones in facilita-
te cursus san. qm currit cursu supstiatit et qm nō
est ei essentia q⁹ currit. Et 2⁹ est intentio yna et
qz renes attrahunt cū fortitudine expellunt illud
ad vesicam. **Dictus** vō san. similis lotē carnis
sit aut pp debilitatem digōnis et discretionem i
renib⁹: aut pp debilitatem eaz in epe. **Di-**
ctus vō san. pmissi cū humoribus crosia: sit plm
pp debilitatem renum. Et silr mictus rei similis
capillis: nā fortasse est causa eius debilitas digōnis
renum et fortasse est causa eius debilitas digōnis
venaz. et qñq⁹ est longa valde .q. duabus pal-
mis. et qñq⁹ est ad albedinem decliuis. et qñq⁹ ad
rubedinem et non plongatur nisi causa sue genera-
tionis in inuolutionib⁹ venarum renum aut alio-
rum. Et ex cibis crosia et generibus lactis et gñis
sicut fabis et similibus et non est in eius mictu de-
timore fm q⁹ teret cor per exitum eius et facit ti-
mic re. **Dictus** aut puris et mictus san. pmissi
puris qñq⁹ sit pp eruptionē aloubellet i membris
superiorib⁹ pulmonis et pectoris et epis quenad-
modū sciasti totū in loco suo: aut pp afa eruptū
in membris yrine: aut pp ylcera in eis habentia
pruritum: aut non habentia pruritum. **Urine**
vō crosse minguntur aut causa mundificationis: et
crissis et expulsionis quam sequitur alleniatio. Et
qñq⁹ sunt pp multitudinem hu. crossoz pp de-
bilitatem digestionis. **Urine** vero pingues fa-
cilis exit us signit liquefactionem adipis. Et oz vt
redeam⁹ in ca. distinctionis ad sermonem nostrū
in yrina. Inquit. **Idip**. qum mingitur sa. sine do-
iore et est paucus in horis quibusdam non est ma-
lum in eo. **Qu** aut perleuerat tunc fortasse acci-
det se. ⁊ mictus puris.

De signis. L. xxi.

Mictus san. puri qui est pp replonem
et causas compares ei significant cause
sue et sig⁹ causaz eius de illis que sciui
sti. Et ille qui est pp apertione venarum sit sine
dolore et est mundus sincerus. **Uez** san. apertio-
nis sit paulatiz et san. eruptionis et fixationis sit plz
et in vesica quidem aptio et eruptio cū qua currat
san. plurim⁹ et sit in renibus. **Vesice** enim adue-
nit aquositas colata: sanguinem vō nutriti reci-
pit ex venis puris in quib⁹ venit ad eam nutriti-
tū tñ q⁹ non est in ea san. exuberans. Et ad re-
nes qdem venit san. plurimus cū aquositate.
Solat g⁹ apud eos aquositas et adueniūt ei yene
magne ex quibus mēbra alia nutrimentum sumūt
q⁹ est san. illorum plus q⁹ ille quo indigent: qua-
re est plimus. Et yene eorū sunt non minate et n⁹
sunt boni sitis equalis. **Vene** vō vesice sunt pfer-
uate non expositē scissioni et eruptioni cū situ suo

Et san. quidem vlcera est cū dolore quodam-
 si est corrosio est paulatim ad nigredinez declinans
 et qñq; est cū eo fetor et sit plm eius post egritudi-
 nes et multo tēns sunt cum eo cortices et sanies et
 pus et resoluūt illud exiūs san. puris et sicut scini
 sti ex signis vlcē et signis eius quod egreditur
 ex eis. Signū vō liquefactium liquefactio et q
 illud qđ mingitur de san. est tenue sicut adustuz
 ac si ipz sit abrasio libri. **I**llam autē qui est ppt
 tenuitate san. corpis sūt illud qđ egredit ex phle-
 botomia existens valde tenue: et non associatur a
 liū signum. **L**ocus autē saniei et doloris cogno-
 scitur etiam p dolorem si fuerit dolor et cognosci-
 tur p sūg egritudinum in quibuscūq; mēbris exi-
 stant sicut p signa apatis aut aldubellati: aut vlcē-
 ris: aut replonis et cognoscitur ex via pmissionis
 nā quanto magis est altior tanto est vehementio-
 ris pmissionis et q̄to plus est inferior tanto ē ve-
 hementioris sepationis illo. **E**t illuz quidem qđ sit
 ppt causas vicinas virge antecedit vrina et elon-
 gatus a virga postponitur ab vrina aut pmiscetur
 ei vehemēt. **S**ilis autem loture carnis ē significati-
 uus debilitatis renū aut epis. **I**lla quidem que est
 ex renib; est vehementioris albedinis et ad cros-
 situdinem declinans et epatica est magis trahens
 ad rubedinem et subtilior et similior sanguini et
 signū apā illius et saniei vrina. **S**ig apatis no-
 ta ē mēbrū vnumqđq; et comitatus febris. **E**t il-
 le qui est purulentus egrediens ab apate est plim;
 subito et non pducit ad excoriationē et vlcera-
 tionē et nocumētum: et ille qui est ex vlcēribus est
 paucus et sepatur et qñq; corrumpit incessū suū cū
 sanie et pus et cū illa que de istis expulsionib; est
 critica est allematio et fortitudo et est subito.
Et illa que sit cā replonis: aut cā dimissionis exer-
 citij: aut abscessionis mēbrū quandoq; h; piodoq;
 De curatione. **L. xxii.**

Et quidē a replone et que cū ea dicunt
 iam sciūsti curationes in principijs vni-
 versalib; et que sunt postea. **D**e facto
 vero ab vlcērib; iam sciūsti qđ curatio eius est cu-
 ratio vlcē et corrosionis. **E**t iam ostendi tibi oīa
 illa in loco suo. **E**t cura debilitatis digestōis i-
 renib; et epe et liquefactionis et tenuitatis humo-
 r totū est ex illis que sciūsti. et scias qđ cretici et e-
 nus qui est fm semita expulsionis non est retentio
 necessaria. **Q**uā gō indiges phlebotomia tunc magis
 pfert saphene qđ basilice et subtilia cibū post phle-
 botomia et non ap pimes sūpticiis sicut est cibū
 factus cū sumach nisi postqđ vrina sūt mundifica-
 tionē. **S**ūptica. n. cōgelant qđ inuiscatuz est et
 cōstringunt: qđ qñq; reuertitur aquositas ad po-
 steriōra et in eo est timor et sūr acetosa. **A**d-
 ctus aucē capillorū indiget vt in ipō administrent
 subtiliatia incisiua ex diureticis et medicinis ad la-
 pidem et vt sit cibū humectans hūctatōne abū-
 danti. **E**t curatio quā nūc o; me dicit est curatio
 mictus san. qui est causa sepationis cōtinuitatis i ue-
 nis. **E**t curationes quide; p̄munes inter illū qui ē
 causa vesice et renū sunt infratio et cōstrictio cū
 medicinis quaz ples dixim; in cā fluxus san. in
 strui cū stupefacientib; vt faciant penetrare me-
 dicinas et vt tu antecedeas cū attractione san. ad po-

steriōra et ventosis. et phlebotomia subtili panca
 ex basilica et acceptione ciboz ingrossantium san.
 et infrantium ipz et quiete et tranquillitate et con-
 strictione mēbroz extremoz: et o; vt dimittat
 coitum oio. et o; vt administres unas in quib; d
 cocta sūt sūptica et ex lentib; excorticatis et ex cor-
 ticib; gnatoz et cydonijs et piris et gallis et vir-
 ga pasto. et similib;. **E**t de medicinis forti-
 bus in retentione eius sunt alhalce et serata li-
 gni alnabaz et radix centauree maioris et gna peo-
 nie. **E**t de epithimib; radices rhabar et silique
 nabatie et siliq spine et sumach et radix pruni sil-
 uestris et cortic. gnatoz de quibus fiat epithima
 cū aqua ribes aut acreste et succi ros. et sempui-
 ua sola est epithima bonū et ppe radix eius cum
 dragaganto et aliquo succoz sūpticoz et ex linimē-
 tis in dorso et pectine lūni myrrha et atrimentuz
 et galle et charte cōbuste et acatia. **E**t de illis que
 bibuntur est troc. qui. **R.** balaustiaz et san. dra-
 co. amborum ana. **z. i.** **E**t de fortibus et que ne-
 cessaria sunt in mictu san. ex vesica facto est troc.
 huiusd. **R.** aluminis iamēni et balaustiaz et san.
 draco. omnū ana. **z. i.** dragaganti. **z. ii.** et gūmi.
z. s. deur in potu in vino pontico dulci et succo
 portulace et quod est sub illo et magis incolume ē
 illud qđ. **R.** dragaganti et se. papa. et terre sigil-
 laie et succi barbe hircine et gūmi pruno; **z. ii.** et
 karabe omnū p̄es equales et dosis eius sit a dua
 b; **z. s.** vlcē ad. **iii.** **E**t itez radices sempuiue et ka-
 rabe amborū ana. **ps. i.** folij **ps. s.** aluminis iamēni
 sextam ptis vni; boliar. **ps. i.** et **s.** et dosis eius
 est vsque ad aureum medium in quibuldam suc-
 cis sūpticiis. et quandoq; ponunt in eis stupefacien-
 tia sicut est hec descriptio. **R.** croci et gno; albar-
 mel et gno; malue siluestris et op; omnū ana. **z.**
ii. amigdalas mandatas. **iii.** et **s.** numero de qđ
 sumatur ad nucis magnitudinē. et itez corticis ra-
 dic. mandragore allati et am; allati et gno; pini
 allatorum omnū ana. **z. iii.** papaueris **ni. z. xii.**
 cōficiantur cū vino de quo sumat pondus. **z. ii.** et
 itez suffus cornu ceruinū adusti et dragaganti p̄es
 sumatur equales: et fiat suffus cū rob myrti. **E**t i-
 teruz medicam qđ antiqui laudauerūt est se. almu-
 gathmūdāt gna. **xxx.** gna pini. **xii.** numero amig-
 dale amare excorticate. **vii.** numero se. malue. **z.**
iii. sit dosis eius. **z. i.** in ieiunio. **I**llud vō qđ ve-
 sice ppū est: est vt ponantur medicine que ebibūt
 foruores et diuretica in ea fortiora iteruz. **E**t de
 illis quib; inuamentum sit iterū est vt empletur
 cū spongia infusa in aceto que ponatur in omnib;
 laterib; eius et in duob; emuncto; et alijs. **E**t
 vt administrentur medicine in ea iniecte cum suc-
 cis sicut est succus arnoglossē et succus albatat: et
 succus portulace. **E**t de medicinis troc. aneti
 predictis. et troc. de stupefacientibus predictis et
 cornu ceruinū adustum et karabe et sem canabis
 et gummi et galle et succus barbe hircine et balau-
 stie et aliq̄tulū aneti et plumbum adustum ablutū
 et virtus de stupefacientibus opiatīs et qđ cū huius
 quiamō sunt cōfecta. **E**t de rgimine retentionis
 cursus san. vesice est positio ventosarum super i-
 lia et anchas et pectinem. **I**llō enī retinet san.
Deinde adhibeatur regimē eius qđ inuiscatur fm

quod dictum est. Et de cibus est panis tritus in lacte
etiam ex quo butyrum est extractum et cibum conditum
cum ignatis et cibus factus cum sumach. Et si virtus
fuerit debilis confortetur cum iure scripticorum confor-
tato cum carne pstrita et cibetur cum alestidabegi et ex
cubegi et perdicibus masculis et turribus cum ace-
to conditis et cum aqua acreste et ignoz ignatoz et
lacte decocto et similibus illis. Et si non fuerit ex
cusatio a vino propter calum virtutis aut vehementiam
desiderij tunc detur ponticu grossu nigrum. Quis
sanatur ille qui mingit san. aut saniem tunc bibat il-
lud quod est pmissum aut abstergat et prouocet et non
retineatur yria omnino et redeat egritudo.

fen. xx. de dispositionibus generationis masculo-
rum que est duorum tractauit.

Tractat primus de ymnis salibus et appetitu coeundi.
De anatomia testiculorum et vasorum spermatis.
Ca. primus.

Ubi in deus creauit du-
os testiculos sicut sciuit
qui sunt membra principalia in
quibus generantur sperma ex
humiditate delata ad eos i-
uenis que est. q. supfluitas
cibi quod in corpore toto.
Et est san. magis digestus

et magis subtilis. Comouetur. n. i. eis p. spiritus: et i-
meatibus qui veniunt ad duo una est de venis pulsa-
tilibus et quietis plim ramificatio ex vena pullatili
et vena quieta que sunt due radices ramificatione
plimoz a fractu et inuolutionis qui tam diu ramifi-
cat donec incisio tua qua in vna illaz duarum facis
sit sicut incisio tue quam facis in plim vena propter
multitudinem orificiorum qui apparent. Deinde est
vix ab eis in vasis spermatis que dicemur ad virgam
et p. in comissione cum muliere qui est coitus natus
ad matricem cui obuiat matricis orificium cum apto-
ne et attractione vltima qui conueniunt duo pes si-
mul. Et testiculi quidem duo creati sunt et est sub-
stantia omni ex mero glandoso albe carnis que est
magis similis carni mamille et assimilata san. qui est
ditur in ipso cum colore suo qui albeficitur et propter
per illud quod comouetur in ipso de aereitate et p. spiritus
et meatus quidem in quo veniunt vena ad testicu-
los est ex siphac maiore quod est super femur. Sed pan-
niculi qui tegit arterias et venas venientes ad
testiculos origo est ex siphac maiore sicut sciuit in
loco suo. et sicut continuatur etiam cum paniculo nuche
et descendit super illud quod descendit de venis et su-
spensoria in partibus inguinum ad duos testiculos
qui generat ex eo meatus inter penetrans. et panicu-
li tegentis illud quod penetrat in barbaki inguinis
generatio est ex eo. et tu iam sciuit in anatomia
venarum quod ad ouum sinistru venit vena alia ab illa
qui venit ad dextru cum nutrimento. Et quod illa que
venit ad dextru effundit ad ipsam san. magis dige-
stu et magis mudificatu ab aquositate. Et ouum
quidem dextrum in plim hominibus est fortius quam si-
nistrum nisi in illo qui est in iudicio lassitudinis. Va-
sa autem spermatis incipiunt sicut barbaki existente in
unoquoque duo barbaki vno. q. ipse sit separatus ab

eo non ex ipso generatus sed sit contingens adherens
et dilatat vnuquodque eorum et propter ouum dilatatione
qui habet spiritum sentiatam. Deinde incipit costringi
quous ramificentur propter in mulieribus vice altera
apud statu suum et ista vasa ascendant in p. mis: de-
inde declinant ad collum vesice sub meatu yrine.
Virga vero est membrum instrumentale generatu ex
membris singularibus ligamentibus et nervosis et
venosis et carnosus. Et principium originis eius est
corpus ortu ex carne pectinia et ligamentale plime
coacuitatis late quous sit generatum in plim di-
sp. sitionibus cooptu et iteo qui ipse replet ventosi-
tate sit erectio. Et currunt sub hoc corpe arterie
plures dilatate supra hoc quod conuenit quitati habet
membrum. Et adueniunt ei nervi ex spondilibus caude
sed non plim sunt submersi in substantia eius. Et ipsi non
sunt nisi nervi quous substantia est ligamentalis p-
uati sensu. Et nervi ex quibus erigitur apud. h.
aliqui sunt a nervis mollificatiuis ex quibus mollifi-
catur. Et tu quidem iam sciuit lacertos propter v-
ge in ca. lacertorum. Et in virga sunt meatus tres
scilicet meatus yrine et meatus spermatis et meatus al-
guadi. Et scias quod uirge aduenit virtus erectionis
et ventositatis a corde: et aduenit ei sensus ex cere-
bro et nucha: et aduenit ei san. equalis et desiderii
um ex epe: et desiderium nate quous sit ei ca renum
et apud me principium eius est ex corde.
De causis erectionis. Ca. ii.

Recto accit quandoque propter tensionem can-
ne coque et que secum eam dilatate et p-
longate propter illud quod est induratum ad ipas
de ventositate for in qua deseri sp. desiderati
sp. cum quo incedit san. plim et sp. crossus. Et
propter illud accidit qui somnus est ex calefactione arte-
riarum que sunt in membris spermatis et attractione ven-
tositatis et sp. et san. ad ipas ut erigatur. Et de
illis que aduuant ad hanc erectionem est omne i. q.
est humiditas extranea p. ad hoc ut conuertat
in ventositatem et est non facile. Ad enim potest di-
go p. puertere eam in ventositatem et finire il-
lud quod ex ea resoluit inueniuitatem resolute ve-
loci: imo figit v. ad digone teriam. Illic enim
inflatur et v. coitus p. portat hoc membrum et facit
ipsa lacertosu et ingrossat ipsa et dimissio eius lique-
facit et arefacit. Opato namque quod modum dixit.
Hip. ingrossat et opatois ei. dissio liq. facit. Et ca. q.
dem desiderij et motus eius: aut est mediatia: aut
est propter multitudinem ventositatis in san. et q. ge-
nerat sp. et ex quo nutritur instrumentum vir-
ge qui inflatur et erigit et sit propter illud quod mouetur
ex desiderio propter p. p. tionez membrum ad illud qui ten-
sio facit accidere mordicationem. Et iterum qui con-
gatur sp. in membris coitus et multiplicatur in
quisitio separationis eius mouent matie in ipsis et qui
sit erectio propter mordicationem matie stantis in gla-
dulis positus in duobus lateribus orificij vesice: aut
matiei tenuis subtilis venientis ad eam ex renibus
sicut sit propter motu spermatis ipsius qui acuitur et mul-
tiplicatur et mordicat.

De causis spermatis. Ca. iii.

Perma est supfluitas digonis quarte
que sit qui dissipatur cibum in membris resu-
dando a venis tercia digone iam explia

et est de summa humiditatis proxime coagulationi ex qua nutriuntur membra dura yspote vene et arterie et filia illis. Et quicquid recipitur de ea plim retentur in venis ad quod iam precessit digō quarta et remansit ut nutriant ipso vene: aut peruenit ad membra homogēnea et nutriantur ea pter qd necessaria sit magna alteratio illius et ppter illud puenit spma ex eo. Et apud. S. quidez et medicos masculo et femine simul sunt duo semina de quibz ambobus dī nomē spmatis nō cōitate nominis tñ sed vni uoce. Et in ynoquoqz duoz seminū ē vñus formā dī et informatiō simul. Vñz sem. masculinū est fortius i virtute a qua ē icipiō formationis iussu dī. Et sem. femininū est plm in virtute a qua est pñcipium iformationis. Et spma quidez masculī expellitur ppe matricem etiā: qd degluit ipm os matricis attractione vehementi. Et spma qd mulieris expellit it matricē ei: i vasis et vñs ad locū conceptionis. Sapientū vñ medicorū qū intēō pphendit ē pphensio qd i spmate masculī est pñcipium formatōis. Et qd in spmate femie est pñcipiū iformatiōis in re ppa. Virtus. n. formatiō in spmate masculī intendit in formando ad similitudinē eius a quo separatū est nisi sit aliquod qd impediat et phibeat. Et virtus informatiōis in spmate mulieris intendit sepatim in recipiendo formā ad hoc qd recipiat eaz sz similitudinē eius a qd sepatū est. Et nōm quidez spmatis qū de eis duo bī dī est p pñunitatē nominis vt pponat intentō aggīgans rem distinctam in intentione. Nā in intentione qd nominat expulsio viri spmatica nō nominat expulsio femie spmatica. Et vñ quidem. Nā spma viri est calm digestū spissū. Et spma femine est genus san. menstrui digestum parump et conuersus pax et non elongatur a virtute sanguinea elongatione spmatis viri. Et ppter hoc assimilauerunt ipz philosophi antecedentes menstruo. Et dixerūt qd spma masculī qū pñscet opatur cū vñtute et nō ē aliquid pti eius plm introitus in rectificando pñcularitatem corporis infantis. Illud enim est spmatis mulieris et san. menstrui. Immo plm stu tñ sui est in particularitate spūs infantis et non est nisi sicut coagulū agens in lacte. Spma aut mulieris est fundamētū pñcularitatis corporis infantis. Et ynuquoqz amborū ex vberare facit qd generat san. calm et humidū. Cognitiō vñ certitudinis vñius hāz duaz intentionū pertinet ad sciētiāz nālem et non nocet medico ignorantia eius. Et nos quidem iam exposuim. dispoſitionē in ea in libris nris radicalibz. Et hip. qd dixit in suis intentionibus qd plm matrici spmatis est in cerebro et qd descendit ex duabz venis que sunt post ambas aures. Et ppter hoc absceidit pblebotōia abaz gēratōē et facit icurū sterilitatē et ē san. eius lenis et cōtinuate sunt nuche vt non elongent a cerebro et que ei simulantur spatio longo qd alteraretur complo illius sanguinis et cōuertetur imo pueniunt ad nuchā: deinde ad renes postea ad venas que veniunt ad testiculos et. S. qd vñ nō sciuit an faciat incurrē incissio hāz duaz venarū sterilitatem an nō. Mibi vñ vt qd nō oz vt sit spma ex cerebro solo qūis eius fermentū ex cerebro sit et ē yez qd dixit. Hip. de esse

duaz venaz: imo oz vt sit ei ex omni mēbro pñcipali fons et vt sit ex mēbris alijs refudatō et ad istas radices. Et ppter illud est assimilatio. Et ppter hoc generatur ex mēbro diminuto mēbrum diminutum lz illud fiat dū vene nō vltim finent secū et non pcedit appetitus vltim cū digōne cōpleta Et spma quicquid expellit ventositas pñscita ei et necesse est vt pcedat exitus eius exitū illius.

De signis pñlonis calide membrorum spermatice. L. m. iiii.

Signis pñlonis calide sunt appetitio venarum in virga et pelle testiculorū et grossitudo eius et aspitas ipsius et velocitas ortus pilorū sup pectinē et que secū ipz et aspitas et multitudo et spissitudo iporū et velocitas cōsecutiōnis. Et qui vult cognosce pñlonē sui spmatis rectificet regim: deinde attendat colorē sui spmatis. Siqz pñlonis frē sūt cōtraria illis signis. Siqz cōploms humide sunt subtilitas spmatis et multitudo eius et debilitas erectionis. Siqz pñlonis sicce sunt cōtraria illis signis et quicquid egē dicitur spma in ipa filolu.

De signis pñlonis calide et sicce. L. v.

Sunt dominūz spissitudinis substantie spmatis et assiduatio desiderij apud qñbet presentiam et qd impregnat plm et efficit masculum et est desiderium vehementis et velox et eius erectio est fortis veruntū absceiditur a coitu iterū velocit: qd si supstat caliditas et siccitas erit pax aq et pax descensionis cū velocitate erectionis. Pñli vñ sunt sup pectinez et anchas et que sunt inter eas sunt in cala et sicca pñs spissi.

De signis pñlonis calide et hūide. L. vi.

Et pluris spermatis qd cala et sicca sed ē pauciorū pilorū et minus impgnas et vehementioris fortitudinis sup coitū plm et non est pluris desiderij et erectionis et leuatur a dimissione coitus supflus et est plime pollutionis et velocis executionis.

De signis pñlonis frē et hūide. L. vii.

Sunt lenitas pecunies et tarditas desiderij coitus et tenuitas spermatis et paucitas impgnationis et tarditas ortus pilorū et paucitas.

De signis pñlonis frē et sicce eoz. L. viii.

Sunt grossitudo spermatis et paucitas ei et est diuersa a calida et humida in modis omnibz.

De signis pñlonū innālū. L. ix.

Sunt vt accidant signa que sunt naturalium dū non fuerit prius et significat eaz distinctionē sensū.

De inuament a coitus. L. x.

Cū seqt eū et alleniat corp et ppat corp ad augmentū sicut qd de cibo postremo sumitur aliquid. q. delegatum monet nā vt restaret motu fortis: qm sequit impñsio fortis et adiunat eam illud qd est in huiusmōi de psecutione. Et quicquid seqt ipz expulsio cogitationis dominantis et acquisitio audacie et edomatio ire supflue et acquisitio gñitatis et ipse quidem confert melacholie et pñbz egritudinibz cholere nigre ppea qd dilatat

et ppter qd expellit fumū spmatis aggr̄gatū a pte
cerebri et cordis : et pferit dolorib⁹ renūz īp̄toz
et egritudinib⁹ phlegmatis oib⁹ ppe in eo c⁹ cali
ditas imata est fortis quā non destruit exitus sp
matis : et ppter hoc īquirīt appetitus cibū et qñque
abscedit mās apatū accidentium in partib⁹ ingui
nū et testiculoz . et omnē cui adueniūt apud dimis
sionez coitus et constrictionē coitus tenebrositas
visus et vertigo et gūitas capitis et dolores emū
torioz et ancharum et apata eoz qui tempatus ē
sāt . et plimoz quoz ppo requirit coitum qū ipz
dimittunt īfrat corpus et relique dispositiones et
caus appetitus cibi ita vt ipz etiā non recipiat et
expellat eū vomitu . et omnē i c⁹ corpe est vapor
fumos⁹ coitus alienat ab ipo et cōfert ei et remo
uetur ab eo qd timet de nocumēto coarctationis ua
poris fumosi . Et qñqz accit viro ex dimissione coi
tus et abundantia spmatis et frigō eius et cōuer
sione ipsius ad v̄tositates vt mittat spma ad cor
et cerebū vaporē malū ventosū sicut accidit mu
lierib⁹ ex coarctatione matricis et minores dispo
sitiones illius nocumētū : et anteq spgat ventositas
sunt grauitas corpis et frigiditas eius et difficultas
motuum .

De nocumēto coitus et dispositionib⁹ eius et ma
litiis figuraz . L. xi.

Coitus eūat de substantia cibi postremi
qñ debilitatem asert : cui⁹ sile alie nō af
ferūt euiones : et eūat d substantia spūs
rē plima ppter delectationē et ppter illud qd plus d
lectatur plus sunt cadentes in debilitatez . Et coit⁹
quidez velociter facit pueniūt illū qui plm eo v̄tū
ad īfratōnem sui corpis cā sui et resolutionē cali
ditatis innate et morificationē virtutis et ppat ip
sū in p̄mis ad caliditatem fumosa adeo donec mul
tiplicentur sup ipz pili . Deinde succedunt ei īfri
gidatio p̄p̄ta et debilitas sensunz visus et audit⁹
et accidit crurib⁹ eius tepor et dolor qñ nō forsi
tan sustinet onus sui corpis . Et qñqz similit di
sp̄sio eius epilepsie occulte ppter illud et qñqz s̄r
at in ipo nigredo : deinde citrinitas et accidit ei pi
odi a debilitate . et vt ei q sit incessus fornicaz
in membris suis incipiens a capite suo vsqz ad fi
nem dorli . Et accidit ei tinnus et multotiens acci
dūt ei se . acute adurentes . Et qñqz adueniunt ei
tremor et debilitas neruoz et vigilie et p̄minen
tis oculoz ad exteriora etiam sicut accidit in sepa
tione anime a corpe et accidit ei caluitium epilep
sia et dolor dorli et renū et vesice . **C** Dorsum
vō ignescit p qñ attrahit mās dolor ad ipz et re
stringitur eoz nā . Et qñqz facit incurret colica et
facit accidere eis fetorē et fetet eorum os et carnes
gingiuarum . Et in illis in quoz corpe sunt humo
res mali cholerici mouetur post coitum horripila
tio et in c⁹ corpe sunt hūiores putridi pcedit post
coitum ex eo odor fetid⁹ et ei qui est debilis di
gōnis accidit post coitum rugitus . et de hominib⁹
est qui ē pass⁹ p̄plonē malaz : dissio coitus p̄ristat
plm et grauat corpus eius et caput ipsius et rixat
et multiplicatur pollutio ipsius . et si est ei obediēs
debilitatur stōus eius et desiccatur . et de homini
bus dignior alienatione coitus est ille cui aduenti
post ipz tremor aut frig⁹ aut cōstrictio anhelitus

oculta et pulsus cordis et pfunditas oculoz et d
structio appetitus cibi et cuius pectus est infirmuz
aut debile aut est debilis stōi . **C** Dissio enim coi
tus est puenientior res ei q hz stōm debilem et d
uient ipz de mulieribus ille que abortū patiunt .
Et in coitu quidez sunt figure male sicut si ascen
dat mulier sup virū . **C** Figura enī in coitu illa ē
mala ex qua timetur ramer et inflatio et vlcera v̄
ge et vesice ppter laborē eiectionis spmatis et dubi
tatur si currat aliquid in virgā ex pte mulieris .
Et scias q retentio spermatis in coitu ē mala val
de . Et qñqz pducit ad cōtritionē vnius duoz ono
rū et oz ne coitus fiat necessitate fecis . aut mingen
di mota neqz cū exercitio et motu aut post passionē
animale forte . Et coitus quidem cū infantib⁹ ē se
uis apud multitudinē gentiū et phibitus i lege : et
est ex pte nocibilior et ex pte min⁹ nocuius : et ex
pte quidem quia nā indiget in ipso motu plmo vt
educat spma est nocibilior sed ex pte alia qm sp
ma non expellitur cū eo expulsione plma sicut fit i
mulierib⁹ est minoris nocumēti . et p̄mitatur ipz
de iudicio p̄fetic min⁹ q vulua .

De horis coitus . L. xii.

Coitus ne coitus fiat sup replonez phi
bz enim digestionē et facit cadere in e
gritudines q̄s efficit motus sup replonē
et d̄bilitat : et si accidat alicui illud tunc oz vt mo
ueatur post ipz paulatim vt descendat cibus in stō
et nō uat deinde dormiat . Et oz q̄tū pole est ne
coeat aliquis q̄ adest vacuitas itez . hoc enim est
nocibilis et onerosius nate et magis pneccas calo
rē innatū et magis attrahens liquefactionē et et̄bi
cā et arefactionem : imo oz vt fiat qū cibus descen
dat a stō et pplet digō pma et secūda et mediatur
dispositio in digōne tertia et hoc diuersificatur in
hominib⁹ non g⁹ audiendus est fmo eius qui di
cit oz vt fiat illud post p̄plmentum digestiōis ter
tie ex omni mō . **C** Illa . n . hora est hora vacuita
tis qū corpus incipit in sp̄sione et in oib⁹ mēbria
sunt reliquie cibi in via digestionis . **C** Nā de ho
minib⁹ est qui est in huiusmōi dispositione in p̄n
cipis noctis q̄re sit illa puenientior horarū coitus
ei ex generibus poictis . et ex pte alia et est q som
nus longus succedit ei et accrescit cū eo virt⁹ et si
git aqua in matrice ppter somnū mulieris . Et oz ne
coitus fiat nisi a desiderio sano qd nō excitat al
pectus aut intuitus aut pruritus aut ardor . Oz cō
mouet ipz multitudo spmatis ex replone et adiu
uat totū illud sanitas virtutis . Et oz vt v̄ietur
coitus post sacietatē nauseantia et post euationes
fortes ex vomitu et fluxu v̄etris et colirica pas
sione et diaria facta subito et motus corporeos et
animales et apud motū vrine et stercoris et phle
botōia . **C** Diaria vō antiq qñqz alleuat sua exic
catione et trabendo mās ad ptem aliam a pte inte
stinorū . Et oz vt deuitetur in tempore et regide
calidior . **C** Et deuitet ipm vir corpe suo iam cale
facto : aut īfrato lz post calefactionem sit incolumi
or q post īfrigationem . et s̄lr post humidita
tem melior q post siccitatē . **C** Et melior horarū
equalium est hora quā determinauim⁹ et qñ v̄tū
eo in ipa post spatium in quo nō ab horret coitū i
uēt leuitatē et alleuat anhelitus et bonus sit se⁹

De spmate generante et non generante. L. xiii.

Sperma ebrj et decrepiti et infantis et multi coitus non generat. Et spma habentis membra debilia raro generat sanu et quod plogat vga nald plogat spatium motu spmatis: quod venit ad matricem calorem ei inato iam fracto non generat sed plm.

De signis eius qui comit. L. xiiii.

Rina eius est habens filios et ramos pmissos adiminez.

De diminutione coitus. L. xv.

Causa autem est in virga ipsa aut in membris spmatis: aut in membris principalibus et que secutur ea: aut in membro medio inter principalia et membra coitus: aut causa membrorum vicinorum propter eis: aut propter paucitatem inflationis in inferioribus corporis: aut paucitatem eius in corpore toto. **¶** Scia autem causa vige ipsi est propter malitiam copulationis in ipsa et mollificationem superfluum. Sed facta causa testiculorum et vasorum spmatis: aut est propter malitiam copulationis singularis superflue: aut cum siccitate et est deterior: aut est dominans siccitas sola. Et quoniam est propter puritatem motu spmatis et defectum eius a mordicatione excitante ita ut quoniam sit in quibusdam spma plm et qui coeunt non descendit propter congelationem suam et coeunt cum hoc parum quoniam vala spmatis non calefiunt in eis quod non calefit neque subtiliatur. **¶** Scia autem causa membrorum principalium aut est ex parte cordis quod abscondit malitiam ipsam et uetustitatis incrementum aut ex parte episcopi quod abscondit malitiam spmatis: aut ex parte cerebri quod abscondit malitiam virtutis sensibilis: aut ex parte finis et frigoris ipsorum et egritudinibus eorum notis et complexionibus eorum: aut ex parte stomachi propter malitiam digestionis: et totum illud aut est causa debilitatis principis: aut causa oppilationum meatuum inter membra coitus. Et multoties quidem est debilitas facta causa cerebri sequens casum aut percussione. **¶** Scia vero quod est inferiora est ut sit aut caliditas aut frigoris valde aut siccitas copulationis et pueri in eis in flatu. et inflatio quidem est bonus adiutor ita ut in illo in eum venire multiplicat inflationem absque superfluitate dolorosa erigitur. et habentes cholera nigra sunt plime erectionis propter multitudinem inflationis ipsorum. **¶** Scia autem in vicinantiis est sicut illud quod accit ei cum hemorrhoides incidunt et habentibus annu dolorosum. **¶** Nocet enim illud nervis primis inter anum et lacertos eius et vga et ex eis quod debilitant coitum et virtutem eius sunt res meditative sicut horribilitas coeundi aut verecundia eius aut antecessio intellectus ad cor. **¶** Debilitas enim coitus et facit deficere et propter quod illud aliquando hora casus accidit tunc quotiens euenit reiteratio assimilatur illud in mente. et sit causa in illo quoniam dimissio coitus et quod anima obliuiscitur eius et restrictio membrorum ab eo et paucitas copulationis nate in generatione spmatis sicut non est sollicita in generando lac in mamma immouentis filium a lacte: et scias quod erectionis causa est ventositas procedens a spermate: aut non a spmate: et frigoris et calor simul sunt contraria vetustitati. **¶** Nam frigus eius phibet generationem et calor resoluit materiam eius et non est quod ipsa generet sicut humiditas temperata et caliditas quam ipsa nutrit: et debilis que adiuvant in hoc est equitare equos finem in-

tentionem eius qui consuevit et cuius fines et vesica sunt humidi aut cum hoc sit. Illi vero qui renem propter calidam habet et non versus est ea etiam cum equalitate est non ciua et facit incurere sterilitatem.

De signis. L. xvi.

Acta autem propter mollificationem virge: aut frigoris complonis nervi cognoscitur ex hoc quod non sit erectio et non protrahit in aqua fra. Et quoniam est spma exuberans facilis egillio nis. et quoniam descendit sine erectione. et quoniam est cum ea extenuatio corporis et debilitas eius et non est in desiderio diminutio. **¶** Scia vero causa testiculorum et membrorum spmatis si fuerit difficultas eius propter frigus eorum sicut exitus spmatis et frigus tactus quod si fuerit propter siccitatem eorum et paucitatem spmatis tunc spma erit pauci difficultas descensionis: et plm eius est cum extenuatione corporis et paucitate carnis et sanguinis. Et est humectatio ex eis que perunt ei. scilicet ex balneationibus et cibis. In scia autem causa membrorum oppositorum supra membra coitus sicut ex epe et renibus minorat appetitus: imo non est digressio neque appetitus neque generatio sanguinis finem quod et si fuerit ex corde minorabitur erectio et quoniam erit descensio sine erectione et erit pulsus debilis lenis et caliditas corporis diminuta. Et si fuerit ex cerebro minorabitur sensus motus spmatis et non erit propter motu confricatio. **¶** Spma enim est ex eis quod excitant et significant ipsa dispositiones sensus et oculi propter quando est post percussione: aut casus ad uenientem cerebro et omni cordi. Et cerebro in debilitate sua sunt signa iam perita: et renibus in egritudinibus suis sunt signa cognoscantur in de. **¶** Scia vero propter puritatem inflationis in inferioribus signa sunt quoniam vides virtutes membrorum saluas et vides debilitatem in erectione tamen cum virtute cordis et renum et desiderio et aqua. et quoniam administrantur in flatuua iuuatur eis. **¶** Scia vero causa puritatis motu spmatis et puritatis mordicationis eius signum est quod egrit dicitur apud coitum res plima congelata. Et plz illius sequitur propter frigus. Et quoniam contingit ut sit spma plm sed sit quietus congelatus finem quod diximus et pinguis quidem magis defectus est a coitu quod extenuatus et ei qui vult coitus multitudinem conuenit ut minoret sudorem et balneationem facientes su dare et dimittat phlebotomiam quoniam potest et vta inunctione pedum cum oleis calidis. Illud enim confortat renes et vala spmatis.

Curationes. L. xvii.

Quoniam cognoueris quod causa est in membris principalibus tunc necessarius est ut intendas in curatione eorum. Et si causa est frigoris eorum quod est plm tunc non est aliquid quod sit sicut muthridatu quoniam est fortius medicam ad illud et in omni defectu a coitu propter frigus in quocumque membro sit aut propter debilitatem et propter eorum quod sunt sic medicam de curcuma et borula et sagzenea. Et si est propter malitiam digestionis stomachi profora stomachi. Et si causa est in renibus cura renes in primis cum cura quod est eorum propter plm est cum calefactione. **¶** Nam calefactio dorsis et renium iuuatur est in erectione. **¶** Quoniam feceris illud cura cum residua curatione et odoribus bonis et caputpurgia odorifera humectatis perferit cor di et cerebro etiam et cordi medicam de muscho et

tyriaca et mithridatum. Et si fuerit ea paucitas in
flationis in inferioribus tunc si fuerit causa ei? fri-
gus quod est cum eis aministra fricatione subtilis
et ynciones quas dicam et administra cinamomum
plum et aministra gna in cibis sicut fabas et faseo-
los et cicer et cepas cum sale in quo aliquid cadit al-
tit. **¶** Et si ea fuerit in ea paucitas inflationis val-
de aministra infrigidatione et equatione cum poti-
bus et decoctionibus et epithimatis et cibis et su-
mat ea mstrato et inflatio sicut pira et mora scemia
et fabe et seru. **¶** Et si ea fuerit debilitas corporis co-
fortet corpus cum cibis confortantibus sicut sunt a-
lessidabegi et ea que pparata sunt in patellis et assata
et ea que pparata sunt in vasis cum coopturis et frum-
tu coctus ut puls et oua sorbilia et napi et lac et bu-
tyru et panis simile et medulle fructuum sicut me-
dulla amigdale et nucis medulla et nucis indice et
fistulorum et auellanaru et alcaora et que sunt similia
istis et taguebil ex feminibus et pmissa cum cepe et ni-
ta et porris et fenugreco et anacocha et eruca. **¶**
Et si pfortetur corpus cum balneationibus necessa-
rijs et inunctionibus confortantibus ut est olz de li-
lio et olz de be. et si necessaria est supflua calefac-
tionem in eis musculus et castoreus et alia. q? si cau-
sa fuerit frig? membrorum spmatis curet cum medicis
calefacientibus quas dicem? et cum yncionibus ab-
stergendo factis calefacientibus. Et si fuerit causa
cum hoc siccitas adiuncta cum humectantibus calidis
ex illis que comedunt. Et si causa fuerit calor me-
broz spmatis cum supfluitate pferat omne infrigida-
tiuum humectatiuum cum equalitate sicut serum vaccini
et lac in quo decocta est portulaca. Et si fuerit sic-
citas tunc humectatio equalis cum balneationibus et
vitellis ouoz sorbiliu et lacte dulci decocto. Et
quicquid ponitur in ipo quanta eius de terminabin et cibis
ppatis ut alessidabegi et humectatione cum oleis fri-
gidis vsq? ad olz de lactucis et cucurbita. **¶** Et si
ea fuerit siccitas humectet corpus cum cibis et gene-
ribus lactis et balneationibus et vino subtili et for-
bitionibus leuib? ex gnis et aqua cucurbita et ocio.
Et si fuerit causa frig? nervoz virge et eoz mol-
lificatio curet cum cura que est mollificationis et fri-
goris sicut que dea sunt in ea. vesice. Et oz ut de-
mitetur coitus post eiones et labore et ligationem
vulnerum. Illud. n. debilitat et coitus frequens
plum? q? si illud accidat ei retineatur liniendo. **¶**
Multitudo namq? coitus quicquid absot coitum et
ut deuitet facietatem nauseatuz. q? si accidat al-
leniet cib? et fiat ut dig? bda sit et pfortet stous.
et oz ut mori pot? aq? multitudo ei pot? aq? e is no-
cibilior et deuitet omne resolutionu vetositatis exic-
catum calore suo sicut ruta et sauc? et harmel et al-
marmacora et cymnu et sem agni casti et one exic-
catuuz cum frigate sicut lentes et xilocaracte et mili-
nni et acetosa et stiptica ppi exiccationem suaz et o-
ne infrigidatiuz vehementis infratonia sicut nar-
cotica et sicut canfora et psilium et nenusar et rose
qu licet in semine papaveris sit paru stupefactionis
tunc eius pinguedo et quod ipz comouet ventositatem
succurrit ei et addit sup ipz. Et oz ut deuitet coi-
tus mstruate et coitus vetule et egre et coitus il-
lius q? nondum puenit ad etatem in qua est mulier et
coitus illius que non nup coinit et coitus virgis.

Totum enim illud debilitat virtute membrorum coi-
tus ppe et oz ut referantur ei pposita coemittum
et libri narrati de dispositione coitus et figuris
ipsi? et cogitet in eis cum dimissione coitus omnino
etiam vsq? confortetur et apprimet istis deficiet
a coitu ppi dimissione et afflictione anime. Et oz
quidem ut isti q? datim pueniant ad eum et vtantur
ynctionibus et fricationibus quas dicem? et coram
ipsis fiat rememoratio caru coitus et referantur q? p-
tinuantur eis et respiciant ad coitum animalium.
Regimis vo appropriati nomini coitus plum e tendet
ad calefactionem et humectatione et inflatione et
calefactionem dorsu et renu cum eis que illud efficiunt
ex euaporationibus et inunctionibus sicut oleum o-
ben et olz d gnis cotti inunctuz abstergendo. **¶** Aa vo
que sumuntur appropriata nomine q? ipa valentia
ad coitum sunt medicine pferentes frigori virge
inuncte et bibite et medicine in quibus est inflatio in
digone secunda et tertia et eaz inflato est cum humi-
ditate extranea cum quo inflant. Et medicine que a-
gunt cum ppetate et cibis ex quibus generatur sanguis
calidus et humidus abundans et in eis quibus hec sunt
inflato et viscositas et spissitudo sicut cicer et faseo-
li et cibi quos dicam. et melior aministratio eo-
z est ut sit post balneum humidu et inunctionem
cum olo sambacino et de lilio et narciscino aut simili-
bus. Et sorbeant oua sorbilia ante cibum pulueri-
zato desup sale stincti: aut que sunt sicut ipe. Quz
comedit cibos ad coituz bibat post illud vinum o-
doriferu parump? deinde ppat ad lectuz suum et
abluat pedes suos aqua cala et vtatur yncionibus
et absterfionibus cum inunctione. Et nos dice? nuc
has medicinas et cibos et pcedem? etiam ad loca
eoz in eis que conueniunt diuisionibus debilitatis
coitus. Et scias q? plum sustentationis est ppi cibos
et ex eis puenit exuberatio materici et viuificatio
virtutis. Et oz ut consideret ille qui in coitu est cu-
pidus quid multum vtatur medicinis ad coituz cor-
pus suuz. q? si videat febre et inflatione et reple-
ne abbreviet et temperet naz. deinde iteret ea q? sunt
ad coituz et non oz ut ad sumu pueniat in calefacie
do et poucat ad desiccationem. Et qu vtatur me-
dicinis et cibis ad coituz tunc plecter sumat vas
terreum plenu vio odorifero.

De medicinis singularibus ad coitum. L. xviii.
¶ Amina quide sunt ut sem napi et can-
lia et vtice et lupini et eruca et alkerus
et bantie et mstru hortulanu quod est
meta et sem aspazi et sem rhabani et sem arte-
tice et sem melois et sem apij et petroselini et cor-
dameni et alcaul eet macropiper et sem eilbague
et sisam et sem lini et gna arasco et gna de ben et
olz ei? et grana alkilkil et grana azelim et fenugre-
cu et ppe decoctum cum melle: deinde exiccatur.
Grana vero sunt sicut cicer et fabe et faseoli et q?
sunt eis similia. **¶** Cortices aut et herbe sunt sicut
cinam? et cinamom? et macis et albasec et talisafar.
Medule vo sunt sicut gna pinee et lingua anium
et gna yridia et gna alkilkil et fistici et auellane.
Hum? aut sunt sicut dragagantum et assa qm inflat
valde: na qu infrigidatus bibit de assa an? .i. cuz
vino magnificatur eius inuamentum. **¶** Radices
vo et ligna sunt sicut radices alni et been et zedoia

et costus dulcis et testiculus vulpis. Nam ipse est fortis in erectione et aspagi et radix cardi et cepe et ppe assatum et squilla assata et secacul et .33. et ppe a bo cocta et galage et pirciz et radix basrec et assarum et buzeiden et almugat et herm. odactili et napi de barbaria ipsi enim comouent sicut caliditas rube in toto corpe et cipi etiam bibiti et uncti. Animalia autem sunt sicut stellio et lacertus et stin cus et ppe radix caude eius et eius sumen et re nes ipsius et sal ipsius. Sicut lacertus in diebus ue ris et decollet et mundentur viscera ei et implea tur sale et suspendat in ymbra donec exiccetur. Quis feceris illud tunc accipe salem eius et ppe corpus ipsius et sufficet tibi de sale eius res pua minus qd de sale stinci et albuber et almbesigi et alkerfigi. Et de animalibz aq pisces parui et flumia les exiccate cutis et lac camelini de quo bibatur. xx. dieb? omni die qritas q digeratur et non g uet et pisces pui flumiales exiccati et sit dosis. 3. vii. et oua piscium et oua galline et ppe oua poi cia et oua columbe et oua puarum auum et oia ce rebella ppe pulloz et puarū auuz et anafis et pu loz et arietis cū sale et de illis que currunt cursu ppetatum est vt sumatur veretru tauri et exice tur deinde teratur et puluerizet de eo res modi ca sup oua sorbilia et sorbeant. Et iterū res mirabilis de animalibz est. Sumatur coagulum filij cameli masculi pui exiccatuz et sumat de eo a te necessitatem. xii. horis quantitas cicris dissolu ti in duab? tertijs. lb. aque et bibatur q si ledit abluatur cū aqua fra. et iterū de melle decocto su matur aqua mellis absq spetieb? et bibatur cū ole is et si est in ea parum croci est bona. Aque vo sunt sic aqua ferrea et vini nouuz antiquo sub tiliat vaporem et resoluunt eum et nocet. De fru ctibus vo vna dulcis est bona ad coitū et ppe que scens est qm replet san. humiditate et ventositate cū caliditate et spissitudine cibi. Olera vero que sunt eis similia est albasce et ppe aqua ei cū melle decocto donec stet vt bucella et iterum e ruca et proprie qū bibitur omni mane ex succo eius. cū. lb. vini puri. Deinde sit cibatio ex eis q pueniunt qm est pientis inuamenti. Medici nax vo coctioz exhibitz caput est mibridatū. Et iterūz diamuscbū et que ex debilitate cordis. Et itez tres auz de electuario de semibz cū. 3. i. aque cruce humide et de eis est medica m de sti co notū. Et itez se. cruce campestris pondus 3. iii. cū butyro vaccino et medicam de bascec et medicam almur dulcis et medicam almeedi et ite rū sal stinci et semen eruce tritū et puluerizatum sup vitellum oui. Et iterum testiculus galli exicca tus cū eqli mēura salis stinci. cuius dosis sit omni die. 3. ii. et iterū se. cruce et se. rhabhai et se. me lonis omnū ana po. i. bibatur cū lacte recenter ml cto. et iterūz sumatur gnozz pini et se. apj monta ni et fellis masculi cerni et gluctinis alimbat ptes e quales comisceantur cū melle et sumat de eo auz i. et iterū sumat secacul et se. eruce et hermodacti loz et. 33. et pipis longi omnium ana pond? 3. ii lingue auz et cerebelloz puaz auum et turis om nium ana. 3. i. Inuoluatur totū cū olo de nuce in dica et conficiat cū melle et penidjs et administre

tur. Et ille quidez in quo sifluit frigus inuat val de sumendo in potu confectione nasturtij cū pire tro et oppoponati pond? 3. iii. dissoluatur in. 3. decoctionis. sansuci. et bibatur itez illud in trib? dieb? et itez. 33. ptes. iii. pipis longi po. i. cōfi ciat cū melle et det de eo auz. i. cū aqua calida. Et itez se. aspagi secacul. 33. omnium ana. 3. v. tuderu. rubei et albi et amboz ana pondus. 3. ii. been al. et ru. amboz ana. 3. iii. se. fule et semis rhabhani et se. cruce et se. yrtice omnū ana. 3. iii. felle assate sumis stinci a borū ana. 3. iii. lingue a uis. 3. ii. zuccari. 3. xl. siqz dof. 3. iii. cū vīo tri bus diebus et sit abus qui est ad coituz et itez me dicamen. S eis que sunt nobis forte se. asle et se. eruce et alkilkilati et se. bantie et ligue auz et cor dumeni omnū ana ptes. i. et buzeide et pipis a boz ana ptes. iii. mulchi sextam ptes ynnis. In uoluat cū olo pince minoris et cōficiat cū melle. Medicam vehementis virutis. R. mellis ana cardii et mellis apum et butyri vaccini ptes equa les et ferueant deinde bibat de eo qd habitor tol lerant in vino est eni mirabile. Et de medi cinis bonis que nō sunt vehementis caliditatis siflue est vt sumat dactili et semugrecū et decoquant do nec decocta sint deinde sumantur dactili et extra hant ab eis ossa deinde exiccentur et terantur et p ficiant cū melle. Et sit dosis eius qritū est anellana et bibat p? ipz uū. Et itez ifudat. 5. lb. gnozz ui ridiū. 7. lb. i. dactiloz q utraqz sit cōtrita i ouab? lb. lactis ouini. Deinde comedat qd infusum est et bibatur post ipz in lacte ouob? dieb?. Et de medicinis bonis est cōfecto de medullis cuius descripto. R. amigdalaz excorticataz. fisticoz n neregil excorticatoz cōtritoz et amigdalaz pini et gnozz alkilkil et gnozz azelim et gnozz yri ridiū ptes equales neremich et pipis logi et. 33. o niuz ana ptes. x. et pl? puz terant oia et cōficiant cūz penidjs de quo sumat omni die quantum est ouuz ynum. De inunctionibz que abstergero sunt et diste ribus ad auz et pectinem et testiculos et vga et alu gen et que sequit ea. L. xix. **P**retre. 3. 5. misceat cū sambaco bono. Et qis misceat cū eo enforbiū et mulch? et inungant cū eo vga et aluge et q se cū ea aut pretrū et qritū est medietas eius de mu selho sumant et dissoluat auz. i. de eis ambobus simul a. 3. i. olei sambacini et itez sinapis cū oleo arazaki. et sifir sem yrtice cū olo arazaki et iterūz assa cū olo sambacino est inunctio fortis. Et iterum sem almezeris cū olo calo. et iterum baurach cum melle colato et fel taurinū cū melle colato. Et itez medicam bonū sumat de cepe narcisci res pua cūz olo labacino et fricatio fiat cū eo. aut gna nil et pi retrum sumat equalr cū olo aliquo. aut staphila gria cū olo calido. et iterū assa cū melle et itez cipi ipi cum rob et inungatur cum oleo aut sumantur cetaurea et piz et ceratum cum olo de lilio et oleo de keiri et cera et mastice et ciperi liniantur cum eo vrga et ptes eius et omnia olea pdicta in ea. S clisterib? sunt mirabilis inuamenti qū administran tur inuncta cū absterfione. Et ppe olz de gmis cot ti et olz d storace ppe et aoepla leonia e vehementia

inuamti i h^o ugneti ruffi forte vald. 12. myrrhe
et sulfuris no exticti et gnoy cartami oiu an. 3. li
piretri amli. ii. pipis nigri gna. xxx. cordoument
gna. xx. terantur cu. 3. ii. cepe optime et si terat
ynunq^o p se erit melius deinde pmiscantur cu
cerato et terantur donec fiant in spissitudine mellis
ei inungatur cu eo alchati et aluge et assa in vir-
ga erectionem facit et stimulat. q^o si timeat calidi-
tas eius yehemens dissoluatur in olo yial.

De suppositorijs. L. xx.

Fat suppositoriu ex adipe anatis et gna
cotti et piretro in olo de nuce indica.

Et o^o q^o si supponat collyriu ex adipe a
firi est mirabilis et iteru suppositoriu ex ynguen-
to picis q^o dictum est. **C**listeria vo assunt ex
iure capitū et pullorū columbinorū cu vitellis o-
uorū et testiculi arietū boni sunt q^o in clisterijs
ponūt et est eis inuamti in cōfortando cefbrū et
corpus et si ipi assiduāt nates et ea que sunt sicut
olz nucum et sisaminū et butyrū vacciniū et olz d
fistilis et de auellanis et olz de nuce indica et d al
mahaleb et olz de gnis cotti est mirabile valde et
calefactis olz de hasec et olz d papei et olz de g
nis cucur bite et gnis melonis et similia illis. **C**li-
ster ad eos sumat yunctuositas capitum et pullo-
ruz columbarū decoctorū cu mugat et buzeiden et
secacul in furno in nocte decoctione valde forti-
para yna et pgiat sup eam latis ps. 5. et buty-
ri ptis sexta et olei de nera et olei nuc. in voce am-
boz ana tertiam septime ptis et de adipe inū stin-
ci et lacerti etia q^o dūcū plens est et sint sicut semia
cōdientia et fiat cu eo clistere. **C**onfectio cliste-
ris. 12. hasec recentis. quinta partis yni^o fem-
greci pugillus ynus et sem bantie et eruce et sem
aspagi et medulla spinalem birci et testiculos eius
cōtritos et cerebrū ipm et fundant desup due.
lb. aque et due. lb. lactis dulcis et decoq^o dōec
ingrosset et fiat clistere ex. 3. iii. eius cum. 3. i.
oli d boti et sepe i trib^o dieb^o et fiat iectio p^o al-
cellationez. **C**lister aliud sumatur natis et inci-
dat et ponatur in incisioib^o eius pondus. 3. 5. ca-
stori cōtriti in quibus diuidat cu mensura et po-
nat natis sub r^o qui trib^o dieb^o dō d icidat et liq^o fiat
cu eo q^o d in eo d castoro et sua piguedo ei^o et r
seruetur et sūatur de illa pinguedine sacraiat et
de butyro vaccio. 3. 5. et de aqua porri media
sacraiat. Et decoctione fenugreci media sacraia-
ti et clisterizetur cum eo vsque ad tres horas
noctis deinde iteret qum est hora dormiendi et
dormiat si ipz et fiat illud tribus diebus. **C**liste-
r forte caput arietis et tres aut quattuor testiculo-
rum eius et frustum natis et cicer decoq^o in fur-
no et sumant aq^o eoz et yunctuositas ipsoz etia p^o
decoctionem yehementem et ponantur etia desuper
olim de nucib^o aut olz de gnis viridib^o aut aliq^o
de adipe stinci et fiat clistere cu eo et clisteria alia
q^o sūt scripta in antidotario.

De cibis puris. L. xxi.

Miores cibi sunt qui fiunt ex carne he-
di pinguis masculi et carne ouina et ci-
cere et cepe abloz frizione carnis.

frizio nanq^o phibet cōfortationem carnis et mul-
titudinem nutrimenti eius et alimamemet et si n

cu alio saltem cu alimuri sunt bona. et silr galline
et pulli columbini impinguat et pprie aliudebi
et oua forbilia ppe puluerizata cu cinamomo et
pipe et galanga et sale stinci et oua piscium et caro
piscium calide. et si fuerit illic frigus resiste cum.
33. et pipe et macropipe et cinamomo et similib^o.
Et cib^o de naps et cib^o de caulibus et cib^o de bau-
tys et ppe de bautys postq^o bene decocta est caro
eaz. Et de illis quib^o fit inuamti sunt cerebella
puay auinu et butyrū et lac. et silr cib^o qui fit de
tritico cocto cu multa aqua vsq^o fiat sicut pula et
aliudebi et alkemimec et rizi cu lacte et caro cum
lacte ouino et cōserunt in secundis mensis eoz al-
pagi et eruca et porri et capita cardoz et mēta ppe
ipa eni cōfortat mēbra spmatis ual^o et ei^o ul^o for-
titudinem facit sup spma q^o forte fit desiderium
et andacocha et ceratū et fenugrecū et de iudebi
bonis est illud q^o est cu croco et similia cu lacte et
aqua nucis indice. Et quidam dixerunt ille qui
assiduāt comestione pissez et bibit sup eam lac lo-
eo aque sine cōsatione est erectus et multi spmatis
et friga cepa cu butyro donec rubea fiat et dissol-
uatur in decoctione et frangatur sup eam oua. La-
lesfacto aut conueniunt ea que sunt sicut lac acetolū
et lac et pisces assati calidi et melonea et citroli et
cucumeres et cucurbita et fructus et olera humi-
da oia ita q^o lactuca et ita q^o sem portulace addit
i spmate eius et albumē oui est eis plimi inuamti
etia multiplicans spma et cerebella animalū et me-
dulle eoz et cancri fluuiales oia ista cōserūt eis.
De cibis in quibus est similitudo cum medicinis.
L. xxii.

D illis est vt sumat latis. lb. i. et pgi-
atur desup tereniabin pondus. 3. xl. 2
fuetis lacte et decoq^o donec spissetur et
bibat q^o titas ead ynius omni die et est tempatz
calefactis. Infratis vo est necessarium vt terat eis
pondus. 3. x. cinamomi yehement et misceat cum
lb. lactis et cōquassetur et bibat ex eo ead ynu
in ieiunio aut sup cibū loco aque et non bibat sup
ipz aquam et ppe q^o est eius cib^o ex cinuget et a
dipe ouino. Et q^oq^o inuatur eo ille in quo sūt fri-
g^o et siccitas simul. Et de illis est vt sumat butyri
vaccini et lactis vaccini et oli de fistilis decoq^o tur
omnia donec remaneat tertia et bibantur de eo in
mane cochliaria duo cu aliquantulo yni. et iteraz
penidioz. lb. i. succi cepe. lb. i. lactis dulcis. lb.
i. coquatur totū donec ingrosset et inspissetur et su-
mat de eo omni die in mane q^o titas. 3. ynius. et
iterū sumat cicer nigrū magnum et terat et insun-
dat in aqua eruce donec intumescat parump do-
nec exicetur in ymbra. postea terat cu penidys et
cōficiatur et sit dosis q^o titas nucis in mane et q^o tital
auellane ad mationē et bibat desup carous et insun-
datur in aqua albascec et nutriatur in ipa in sole cu
cautella incessanter imbibendo ipm quotiens exic-
cat deinde excoquat et reseruetur et fiat ex eo sor-
bito cu lacte dulci et penidys. Et iterū sumat tres
lb. lactis dulcis et pgiatur in ipo in sole. 5. lb.
tereniabin et. lb. 5. gnoy viridium tritoz et bul-
liant deinde manibus cōfricentur bene et coletur
et sumat de eo. 5. lb. et pgiat in eo. 5. lb. galan-
ge et bibatur de eo cu q^o titate alifinbre diebus

aliquib⁹ est enim mirabile. Et itez sumat aq⁹ cepe
et quantū est ipsa mellis et decoquat donec rema-
neat mel de quo bibat cochliariū vñū aut duo cū
vadit dormitūz cū aqua cala. Et itez sumat faria
et misceatur cū aqua dulci sicut sorbitō. Deinde
expmatur ab eo expressione aliq⁹ et decoquat cum
lacte p⁹mo et addat lacti aqua nucis in dōce et im-
pinguet adipe anatis et fiat ex ea sicut illud quod
fit de frumento cocto ut puls. Et itez vitelli ouo-
rum sorbiliū sumant et puluerizentur desup altit
et sal stinci et sūt fortes et ppe p⁹ balncationē et si
at fricatō cū sā bacio et s⁹ lilio. Et itez sūt vitelli
ouoz et cepe et napi et p⁹ssēt adinuicē et l⁹ ut sit cū
albugie sua: deinde ponat q⁹tū est quarta eorum
de succo cepe cōtrite et fiant sorbitiones et forbea-
tur cū aliquo de salib⁹ et semib⁹ p⁹dictis. et iterū
sumat bautie et cepe et napi et in minutas reducat
ptes et decoq⁹ cū fabis et cicerib⁹ et melle cū car-
ne molli bona et puluerizēt seminibus calidis. **C**
Et itez sumant saba et cicer et saleoli et infundan-
tur in aq⁹: deinde incidat caro ouina sicut pparatur
stiaugi et fiat de eo sternēdo ordo vnus et de ce-
pis et gnis ordo alius puluerizetur s⁹ vnunq⁹q⁹
ordinem sal stinci et paz alit et paz cinamomi et
gariofiloz p⁹lm. postea spgendo cerebella p⁹uaruz
suium et columbaz fiat ordo alius: et fiat s⁹lt et
sit ordo grossior ordo carnis p⁹misit: deinde effun-
dat desuper aqua bautie sola aut aliq⁹ aq⁹ que al-
sumit cū aqua eius. Et itez sumat cerebella. xxx.
p⁹uarum auū et p⁹ciant in sacraia de nitro ut de
currat aquositas eius et fiat tal⁹ q⁹ cōficiat et p⁹ci-
atur desup q⁹tū ipsa sunt de adipe renū capraz ho-
ra qua decolat et seinent cū pipe et gariof. et. 33.
et fiant inde pilule vt auellane et comedat de eis
vna post alia in dispositōne qua vult coire. **C**
Sectio bona que ex nobis est sumatur de cerebellis
passez et columbaz. xxx. numero et vitellis o-
uoz passez. xx. numero et vitellis ouorum galli-
ne. xii. et de aqua carnis ouine trite bene decocte
ei exp⁹se et de aqua cepe exp⁹se. 3. iii. et de aqua
bautie. 3. v. et de sale et spetieb⁹ q⁹ cibis eo con-
diendū admiscetur q⁹tū necesse est: et de butyro
pono. 3. l. sumat de ea et comedat et bibat tēf⁹
quā masticata est vñū forte odoriferū ad dulcedi-
nem decliue. **C** Modus cōfectionis sisamoz eis
sumatur pineaz mundataruz ptes due et se. eru-
ce et se. melonū ana ps vna et bulliant cū butyro
et p⁹ciat desup paz pipis et cinamomi: deind⁹ p⁹-
p⁹ciat desup de melle q⁹tū sufficit et fiant inde sifa-
mi. Alii sumat cicer et infundat i aq⁹ aut i aq⁹ eruce
aut in aqua albalcec donec inflet: deinde frigatur
cū butyro vasino leuē ita vt non acuratur et s⁹-
gnis pini minoris q⁹tū ē ipz et p⁹ciat desup mel et
sumat aqua et cōficiat et misceatur cū pauco masti-
ce et cinamomo et deponatur ab igne et incidat
incisione sisamoz al. ingrossetur mel decoquendo
et sternantur desup gna pini maioris et semē bau-
tie et pip longum et lecacul et cinamomū et semen
eruce et fiat ex eis electuarium q⁹ si horribile sit
ei sem eruce et eruca ponantur loco eius gna vi-
ridia et paz muschi.

De potu dulci eoz. l. xxiii.

Potus dulces sunt illi qui sunt de pas-
sis vere dulcedis et illi in quib⁹ ē g⁹os
situs aliq⁹ omnes cōueniunt eis. Con-
sectio potus ad eos cōuenientis tempis. Sumat
eruca et napi et ficus et decoquant cū aq⁹ et coleta
q⁹ eoz et sūt ifusio passulaz decoctari colataz sūt
omnia fm equalitatem et augmenetur dulcedo e-
ius cū penidōz et fiat inde vñū et dimittat do-
nec finē cōsequatur.

Potus alius noster. l. xxiiii.

Sumat albalcec et eruca et bautie et napi
et decoq⁹ in aq⁹ vebemē et coletur aqua
eoz et ponat in vnaquaq⁹ parte aque se-
xta ps penidōz zuccari rubei et quarta et sexta
ficuū et medietas et sexta partis passulaz tarli bo-
ne dulce dōis et sexta septime nucis indice contri-
te et fiat inde vñū de passis donec ad finem pue-
niat. al n⁹m sumat succus vne et ponat in omni p-
te. x. minariū eius tertia mina de hac medicina.
Semis eruce et se. bautie et napoz et buzeiden et
se. aspagi et lingue auis et gnoy alkilil et napo-
ri barbaroz et viriūsq⁹ becn omniū ptes equales
terantur et ponantur in panino et ligeni in eo mol-
liter et ponantur cū succo in vase et moueantur oī
hora. potus alius decoq⁹tur bautie et ficus in aq⁹
p⁹ma et coletur et decoquantur in aqua eorum
passe enucleate et coletur et p⁹ciatur desup peni-
dōz et dimittatur donec ferueat: et aqua serrea et
aqua in qua extinguitur ferz est pfortatua.

De multitudine desiderij. l. xxv.

Multitudo desiderij q⁹o est cū fortitudo
ne corporis et sanguinitate et samitate com-
plonis et adolecentia etatis et potentia s⁹-
coituz abiq⁹ successione debilitatis non est necessa-
riū vt occupotō sit in regimine eius et fractione i-
p⁹lius. **C** Fractio nāq⁹ eius aterit p⁹lonē et s⁹stru-
it virtutēz pp vebemētiam sui nocumenti. **C** Si
scias q⁹ generatio spmatis cōfortat corpus et cor-
at puitas generationis eius corrumpit colorez et
debilitat memoriā et intellectū. q⁹ si aduiciat ei
raritas corporis et facilitas sudoris et vrantur exer-
citio ppatōis et balneet li eis pose est cū aqua fra-
cōfert eis et non oz vt frangat de desiderio aliq⁹
nisi de illo qui est pp supfluitatem reponis et ca-
liditate aut humiditate: tempa enim cū eūone. **C**
In illa autē causa est: aut acuitas spmatis: aut e-
ius multitudo cū debilitate corporis pp fortitudi-
nem vasoz spmatis et quia attrahunt māz spmatil
ad se quā sit in corpe indigentia virtutis sicut ac-
cidit vt creentur qdam membra fortiora alijs suc-
cedit ei ind lenitas: aut pp pruritū ei et bohor
in vasis spmatis. Et sicut accidit mulierib⁹ pruri-
tus in ore matricis: q⁹ non quiescit in eis deside-
riū corus et pp fortitudinem inflatōis. et ppter
hoc qnq⁹ accidit est rugitu q⁹ non facit dolorem co-
arctatio vebemē et sit fortis erectio habentium
melancholiaz. **C** Et virorū quidē desiderij forte
sit in regionib⁹ et aerib⁹ et temporib⁹ s⁹ris ppea
q⁹ aggrgat illud ex virtutibus eoz. et dispositio
mulieruz est ecōtrario ppea q⁹ spgit illud de vir-
tutib⁹ eaz pgelatis et de illis earū sunt que sūt s⁹-
valde et dormire sup dorsū est de facientibus ere-
ctionem.

De signis. L. xxvi.

Signū sanitatis corporis et signū repletionis n sunt tibi occulta et signum acuitatis spmatis est qd egreditur velociter cum acuitate et adustione et facit accidere in yrina adu stionez et sequit ipz debilitas. Et signū multitu di nis spmatis solius est vt nō sit in corpe de disposi tionibz virtutis et multitudis san. aliqd de quo sit curandū et fortasse est cū ea debilitas. Veruntū spma multiplicat et polluto sit frequens et qd e gressū est plm et debilitat corpus. Signū pruritū est vt coitus aduat in desiderio. et qnqz est desi deriū plm et sequit coitus dolor. et signū inflatio nis est vehētia erectōis et antecessio accessiois inflatioz et ppo melancholica.

De curis. L. xxvii.

Illius que est a tipleone cala curatō ē phle botomia et alleniatō cibi et assuptio in frigidantium. et illius q est a repleone hu mida curatō est qd repellit eam ex calis exicanti bz spma cū medicinis ad coitus vt pueniant medi cine ad vasa. et illius que ē ex acuitate spmatis: cu ratō ē eqtō hūiorū et iporū infiatō p acceptiōem eorū q sunt sicut lactuca et portulaca et scm eaz et endiuia et cucurbita et cucumeres et fructus et coriandrum humidū et emplatrō cū eis q sunt sicut nenusar et muschū et cerata facta ex oleis frīs: et cū succo cane humide et canfora bibita et linita et administratō lamie plumbi sup dorsū et potū aq frē et dormire sī stratū lineū et que simulantur ei et cibū de lentibz et portulaca. Et illi q ē ex mlti tudine generationis spermatis. curatō etiam est infiatō vasoz spermatis cū infrigidatiis que dixi mus. et illius que est ex fortitudine pruritus et bothor curatō est phlebotomia et euactio matiei calide solone ventris et eqtō pponis. Et epi thimata infrigidantia pōicta et fortasse indiget nar coticis. Et epithimata cū eis q sunt sicut hyusquia mū al. et folia hyusquami nī. et infusio in aqua fra valde. Et illius que est ex inflatiis curatō sunt infiantia qū est caliditas vehemens donec extin guat caliditas inflatiis et exicatiis cū fortitudine et resolutiis ventositatū si est cū frigiditate ve hēnti et enō cholei nigre eoz si sūt melacholici.

De exicatiis frīs spmatis. L. xxviii.

Intes et aqua eaz et ppe decoctaz cūz semine canabis licet sem canabis sit cali dū et nenusar et coriandrum et sem por tulace et succus cane humide et aqua lactis de quo extractum est butyrū vehementis acetositatis: et farina glandiū et acetū et sem canabis et semen la ctuce. et fortasse abicidit spma qm multū vti aliqd eo et ex oleis olz emz minorat spma et emplatrō cūz subtilitatis et herba hyusqai nigri et hyusquiami albi et reliqua q ponuntur sup testiculos et anum et simili melones cū cerusa abluta et plumbo adu sto et chimolea et aceto. Et iterum ppositū in frigidatiis sem lactuce et sem hyusquiami albi et sem citroli et semen endiuie et psiliuz nō trituz et coriandrum siccuz et nenusar exicatur terrant o mia nisi psiliū et fiat ex eis suffus et de eis que exp ti sunt expmētatores est qd incess mudis pedibus deicit desiderū coitū.

De exicatiis spmatis calis. L. xxix.

Alleum torrefactum et non torrefactum et sem rute et sem agnicasti et calamen tū et enforbiū et adacocha et myrrha al. et cymīnū. Et de cōpositis diacymīnū exicca tū spmatis valde. et si ille q est calefactus sūat i plū in potū cū aceto. Et cōpositū aliud pinearuz excorticatarū frīaz et boellū amborū ana. 3. x. balau stiarū et rosaz amboz ana. 3. v. se. rute. 3. vii. se. agnicasti. 3. v. terant et cribellentur et in tentō in pineis etiam ē reliqz medicine et frīguntur vt frangat de fortitudine eaz quā habet sup coitū et iterū aneti pondus. 3. iii. se. lactuce et se. portu lace amboz ana. 3. iii. bibat cū aqua lentium. et i tez se. rute et castorei et se. hyusquiami al. ōniū ptes equales et vof sit. 3. i. cū vīo cōmisto. Et ite rum se. rute anisi amboz ana. 3. i. castorei hyusq ami albi amboz ana. 3. ii. ros. ru. et balau stiaruz amboz ana. 3. iii. terant et cribellent et sit vof. 3. ii. cū aq fra: aut vīo p mīsto. et itez radiciis lilij pond. 3. ii. se. rute. 3. iii. balau stiar. 3. v. sūat deo pod. 3. ii. cū oxymelle. Et iterum se. la ctuce. 3. iii. et 5. se. rute. 3. i. balau stiarū pondus 3. ii. se. agnicasti. 3. i. et est vna. Et itez cōpositū calidū radiciis cane sicce et ozimi montani et myr rhe ōniū ana. 3. ii. enforbiū. 3. 5. sem rute et balau stie et agnicasti et sanfuci et aggrigentur omnia: et sit vof eius pond. 3. i. et itez radiciis plate nomi nate testiculū canis et se. canabis capestris amboz ana. vii. se. agnicasti torrefacti anr. ii. semio caulis aq anr. i. et sit vofis qd bibitur de toto anr. i. cū vīo nigro sūptico qd iam p mīscuit aq.

De multitudine exuberationis spermatis et humo ris qui est ante yrinam et qui egreditur post. L. trigelūmū.

Causa in hoc: aut est in spmate: aut in va sis spmatis: aut in renibz: aut in lacer tiis cōseruantibz ipz: aut in principijs et ea que est in spmate: aut est multitudine eius ppter paucitatem coitus et multitudine acceptiōis generan tiuz spma qm multiplicatur et gūantur eo vasa sp matis indigent motu expellente ipz ex vasis cū ap plicatiōe sua sup ipz et pducit illd ad aptiōē mea tus q est expellens supfluitatē: aut ppter suam tenui tatem: quare resuoat sicut resuoat omne tenue: aut propter suaz acuitatē et mordicationē: quare mordicat et est necessariū nature expelle ipz. Et ea que est in vasis spmatis: aut est debilitas re tentiue ppter malitiam cōplonis: aut pp vehemen tiam virtutis expulsiue: aut ppter egritudinez offi cialem ex spasmō: aut tetano q necessario facit mo tū extraneos qm monetur ex pulliua pp illud et ex pellit spma sicut ipsa expellit neciūz aliqd quenaō modū accit vomitū qū aliquo nocet stō et apd al terationē cibi. Et ad vltm spasmus ipse ē pssor et expressor et eqciēs. Et scias q spasmū mēbro rū spmatis est solutiū. Et spasmū lacerti ani ē re tētiū qm lacertus ani est creatus ad retinendū et ille ad expmēdū: aut est mollificatō in eis quā non retinet ppter dilatationem accidentem in meatu bus. Et vō in lacerto cōseruatiū ē spasmus ite rū et mollificatio. Sed cā in renibz est qm quan doqz accidit adipi eorū liquefactō ex vehementia

desiderij coitus aut multitudine coitus q̄ egredi
ex coeuntib⁹ p̄ yrinaz etiaz ex ea rea p̄ma pen-
dens in panno et est mala destruens v̄tutes et cor-
pus. La aut in principijs est sic si multiplicetur
cogitatio in coitu et audit⁹ suoz verboz: aut acci-
dat ei qui desiderat in nā coitum silem illi q̄ mo-
uentur ad opationem suaz aliquo mō motu debili
et emittit hūorez ante yrinā: aut forti et descen-
dit sp̄ma. Et accidit q̄q; mulierib⁹ emissio humo-
ris p̄limi ante yrinā p̄p̄t mollificationē oris ma-
tricis et debilitatem y asorū sp̄matis eoz etiaz p̄p̄
has causas p̄dictas.

De signis. L. xxxi.

Illaz in qua est cā sp̄matis multitudo nō
sequit⁹ debilitas et diminutio cū mul-
titudine coitus nisi sit corpus debile et ua-
sa sp̄matis fortia: tunc eniz s̄gt illud multitudo e-
ius q̄ egredit⁹ et ei⁹ equalitas cū debilitate adueni-
entē corp⁹ ex eo et illaz q̄ est p̄p̄ tenuitatez ei⁹ s̄gt
tenuitas sp̄matis cū p̄sentia. Et illa que est p̄pter
acuitatez et mordicationē ei⁹ sentitur ip̄a ingressio
ne. et q̄q; est cū ea ardor yrine et est color eius
ad citrinitatem declin⁹ et s̄gt ip̄az cause p̄terite
ex cibis et motibus. Et illius que est cā debilitatis
in instrumentis et in virtute sua retentiva signum
est q̄ descendit sine erectione. Et s̄gt si est illic
mollificatio. et cū illa que est ex sp̄asmo ē erectio
et s̄gt est illa que est a vehementia virtutis ex p̄
sue. amplius mollificationi et sp̄asmo ad s̄gt s̄gt.
De cura. L. xxxii.

Minoret cib⁹ et fiat ei⁹ et administrent⁹
ea que dixim⁹ de illis que exiccant sper-
ma et minuant ip̄uz et que dixim⁹ de il-
lis q̄ tempat aduersionez et iaz dixim⁹ curam sp̄as-
mi et mollificationis et tu sciūsti eaz. Et q̄ aut
tenuitatis eius est cū eis in quib⁹ est stipicitas et
calesfact⁹ p̄misit cū exiccatis et iaz sciūsti ea.
Et ex cibis igrossatis sic sunt pulres et triticū deco-
ctuz ut pula. Confortat⁹ aut retentie sit cū faciē-
tibus stipicitatez que tu iaz sciūsti potando et lini-
endo. Virtutis vero expulsiue sedatio sit cū infra-
tib⁹ et stupefacientib⁹ p̄p̄p̄. Et menta quidez est
pharmacū nobile i igrossato sp̄ma et p̄fortado ua-
sa ei⁹ ad retinendū ip̄z. et in libris quozda sunt p̄
posita retinentia exuberatōnez: s̄gt tūeo ex p̄limis
eoz q̄ addant in sp̄mate.

De multitudine pollutionis. L. xxxiii.

Cause eius sunt cā exuberatōnis et mot⁹
sp̄matis et q̄q; nō mouetur nisi ap̄d sō-
nū et p̄p̄ q̄ dormit aliquis supra cer-
uicem et fm mōz quez iā pegim⁹ d̄ causa eius. Et
eius cura est illa cura et structure lamie plumbi s̄r
dorsū est imp̄ssio magna: y ex q̄q; nocet renibus
q̄ oz vt attendat hoc in eo itez. et s̄gt in lecto in
frangia et dormire s̄r folia salicis et silia.

De paucitate spermatis et exitu eius filoso. L. xxxiv.
trigesimūquartū.

Et p̄p̄ causas que cōtrarie sunt causis
exuberatōnis et multiplicatur in labora-
tib⁹ et exercitantiib⁹. Et curat⁹ eius ē cu-
rat⁹ paucitatis coitus. et cura exitus filosi est ill⁹
quod humectat.

De regimine eius que ledit coitus. L. xxxv.

Oportet vt huiusmōi hō pueniat ad cō-
fortandū stōm suuz. et ad hoc ut ei⁹ di-
gō bona fiat cū eis que bibunt. Et epi-
thimatis et emplis p̄dictis in ea. s̄gt vt cōtin-
gat per id succursus debilitatis accidentis per id
quod euenit ex coitu p̄p̄t necessitatem et cū me-
dicinis que sunt ad cor ytiles. Et administrentur
sup̄ membra coitus eius yri medicine infantes
minuantes sp̄ma et de illis quas dicem⁹. Et bi-
bant infantes cōtraria sp̄mati. et administrentur
in stratis et in unctionib⁹ ea que faciunt habenti-
bus priapismū et dimittat omnia que generant sp̄-
ma et alioaent exercitiuz sup̄ioz partiū corporuz
suoz sic est p̄cussio altatib⁹ et sauliguet et eleuat⁹ la-
pidis et oz vt gōatim pueniat in minoratione coi-
t⁹. et q̄n coeunt in principio noctis dimittant ip̄m
yno die aut duob⁹ dieb⁹ vsq; ad horam somni
noctis ante ipsum aut p̄ ip̄z et rectificent cibū in e-
o q̄d est inter illud et dormiant post coitū deinde
gōatim pueniant ad dimittendū numerū diez q̄-
z p̄lm sit p̄ occupationez infuocis. et decibus co-
z qui succurrunt ip̄oz debilitatib⁹. est panis bon⁹
mundo⁹ insu⁹ in yno bono.

De regimine eius qui p̄limo vitur coitu et noce-
tur eo et debilitat ip̄z: aut ledit yilus et sen⁹ ei⁹
et caput: aut nernus et accidit ei tremor. La^m.
trigesimūsextuz.

Oportet ut administret⁹ calesfact⁹ et hūectat⁹
cū cibis bōis quoz paucū nutrit p̄z et cū
balneationib⁹ et aromaticis et regimine
et facere vt ipsi dormiant et quiescant et letari in
ludis qui leuificat. Et lac quidez ouinū et uac-
cinū est uehementis iuuamenti ad cōfortandū ei
uificandū q̄ sumit de eo in ieiunio et cū quantia-
te q̄ digerat et dormiat sup̄ ip̄z et oz vt admini-
stretur exercitiuz p̄p̄atōnis et q̄do administretur
milibri datū et diamulchū cū sup̄fluitate in hūme-
ctatione yuificat. q̄ si appareat debilitas yilus
tunc cā eius est cerebrū. q̄ oz vt assiduet inunctō-
nem capitis sui cū eis que sunt sicut olī viol. et
fiat caputpurgū cū eo: aut distillet in aurē et yta-
tur introitu aq̄ dulcis et apiat yilū suuz in ea. Bi-
aut accidat tremor ex ea tunc si mā fuerit p̄lima
humida soluat⁹ cū eis que sunt sicut pulpa collo-
quintide: aut cucumere asinino et centaurea et p̄
illud curet yirga cū ynguētis fortibus in quibus
sunt muschum et ambra et ben cū olo de costo: et
nardio et de lilio et olo d̄ cipis et almahaleb et olo
de sauina et omni olo calido in quo est stipicitas.
Et si nō fuerit mā curet cū ynguētis tremoris.
Et q̄n accidit ei post ip̄ū tremor sumat in potu
opponacū in aqua saufuci et casiesistule fm q̄ti-
tatem quā tollerat et aq̄ saufuci sit q̄titas. 3. i.
De multitudine erectionis absq; desiderio et d̄ pa-
pismo. L. xxxvij.

Causa p̄p̄inq multitudine tensionis vir-
ge vt corda est multitudo ventositatis
grosse in partibus membroz coitus.
Aut enim est multitudo huius cause yentose in i-
plo neruo cōcauo. Aut est sup̄ueniens eis ex arte-
rijs: aut valis sp̄matis: aut sunt due res simul. Et
mā quidez h⁹ ventositatis est humiditas p̄lima et
efficiens ipsā est caliditas pauca: et hec mā: aut est

residens fixa in vasis spermatis et in eo ubi gene-
rat: aut non residens: qualitercumque igitur sit si pten-
dit hec ventositas et virtus eius: tunc aut est ppter
frig⁹ eius: aut ppter ipsius grossitudinem. et quicquid adiu-
uat male calorem et efficientem et causas instrumentales v-
bi gra⁹ sit in cute virge et que secum ipsa spissitu-
do prohibens resolutionem: aut dilatatio orificiorum ve-
naz venientium ad ea sic accidit ei⁹ coitus p-
m⁹ sit vehemens et ei qui dimittit coitum ad te-
pus qui mouetur in ea sperma et ventositas cum for-
titudine. et quicquid puenit ad papulum. **¶** Et quicquid
adiuvant omnia illa causas precedentes: aut ex cibis ca-
lidis acutis: aut inflatiuis: sic sunt cicer et vicia et
vitellus oui et illa que aggregant vitamque sic e-
ruca et illud cui inest ppetas generandi sperma sicut
vinum nouum. Aut ex dispositionibus et figuris si-
cut est multitudo dormitionis super collum: quare li-
quescendo pueritur sperma in ventositatem: aut stri-
ctura ancharum cum cingulis de coriis aut institis:
qui dilatatur orificia venarum. **¶** Priapism⁹ vero est
si confortetur aliqua humorum causa et fortis fiat erectio
et reat et tunc gra⁹ sit corda quous sit dicitur
et neccitas et pfectio neccitatis: et quicquid incipit magi-
cari et augmari: aut plangari ppter illud quod effun-
ditur ad ipsam de materijs plib⁹. **¶** Et plim causa
eius est amor et hoc non pmutatur ad hanc egrit-
tudinem ex forma formationis erecte virge qua lu-
dit qda. Et hoc accidens qui non curatur foras se p-
uenit ad tetanum vasorum spermatis et accidit apud ca-
lidi cum eo et interficit.

De signis. L. xxxviii.

¶ Ita super plima signum quod numeramus cum
tua reuersione ad illud quod accepisti vix
ad hunc finem ex principijs. **¶** Et scias quod
si fuerit ventositas generata in istis in ipsa virga e-
rit illic tremor virge antecedens plim. et si non fue-
rit ita tunc causa in ipso est ppter virga ad quam puenit
ex arterijs san. vasorum spermatis.

De cura. L. xxxix.

¶ Uratio tensionis ut corde assidua est ad
ministratio eorum que dicuntur de phibem-
tib⁹ inflationes ex ebibitis et epibimatis
tib⁹. **¶** Tunc vero curationis papismi est ei⁹ cum vo-
mitu et phlebotomia absque ventris solutione oio
ppta quod timetur quod ventris solo descendere faciat
mas desuper et ppter illud quod oio sit exercitum in
broz supioz ludendo cum talib⁹ et similib⁹ et dimittit
ta⁹ coitus nisi ppter necessitatem eius ne eueniat no-
cumetum aliqd ex nocuentis dimissionis ipsius: o-
inde infusio in aqua et in stratis rosaceis et o salu-
tib⁹ et cum epibibitis et ceratarijs fortis ifrigidatio-
nis pducis et administretur lamia plumbi super peccu-
nem et ebibita ifrigidantia et nenufar et canfora
et lactuca et excusatio plima est. et in eo quod est in-
illa et ppter minorationem materiei ventositatis oio vt
administretur quod subuliet sine calefactione ve-
hemti sic sunt embroce camemilline et de agno-
casto. **¶** Et administrentur tunc ea que sunt sicut vi-
num et semini agni casti et similia postquam diuidit ma-
et bibat tunc vinum albu tenue: et oio vt dimittat
coitum oio et cogitatione in eo et pconsideratione ad
illud quod mouet desiderium nisi ille cui accidit pa-
pism⁹ ppter emissionem coitus omnino finem quod diximus

tunc enim cura eius est coitus et nutritio cum eis que
sunt sicut lentes et que currunt cursu eorum et non mul-
tu vtatur acetosis: ipsa. n. quicquid inflat.

De alacuitate. L. xl.

¶ Alacuitas est ille qui quum coit⁹ egit ster-
cus suum quum spermatis sit descensio et non
regit anum suum. et super plures eorum domi-
natur desiderium valde et multiplicatur in eis dele-
ctatio et mollificatio valde ppter resolutionem spirituum
eorum et plim ipsorum sunt mollium corporum.

De regimine eius. L. xli.

¶ Portet vt administrentur vnguenta et em-
pla stiptica confortantia lacertos et semini
agniculi et similia et fiat inunctio cum eis
que sunt sic olim narodin⁹ ppe et olim de capssio et
olim de sauna. Unguentum bonum. Sumatur oio
cydonijs et olim de alcana et terantur karabe et aca-
tia et lilium siccu et fiat ex eis et oio de cydonijs et
alcana vnguentum et administretur assidue super la-
terum ani et fiant ex eis suppositoria reuentia et
ppe in tempore coitus sic si supponat collyrium ex
remich et gallia et balauistia et ture. **¶** Et iterum
supponatur collyrium ex olis stipticis. **¶** At vero quod
dicitur de bonitate ciborum eorum et regimine ciborum ipsorum
et subtiliatione eorum est res que non habet in hac inte-
tione nisi intelligatur de cibis stipticis quibus cibant⁹
Et sicut in clisteribus pignibus ifrigidantibus que di-
cunt non est utilitas apud me: imo oio vt intendat i-
eis que diximus et vt intendat ad frangendum acui-
tatem storum eorum et confortandum corda et cere-
bra ipsorum.

De aluminati. L. xlii.

¶ Aluminati finem veritatem est egritudo ac-
cidens ei qui consuecit vt super eum iaceat
homines et habet desiderium pl⁹. Et est in
ipso sperma plim non motum et cor eius est debile et
eius erectio debilis in radice. aut debilitatur nunc
et fuit iam assuevit coitu quare affectat ipsam et non potest
super ipsum: aut potest super ipsam potentia meditatiua: quod
si desiderat vt videat coitum currere inter duos
et ppinquior est ille quod est cum eo: tunc enim mouet
desiderium eius: quod si emittat sperma quum cum eo aliqd
coit: aut erigit cum eo membrum suum tunc oio pficere o-
siderium suum. est enim quedam secta eorum quorum de-
siderium non erigit et mouet ubi quum cum eis coitur: et
tunc aduenit eis delectatio emissionis spermatis siue
cum opatione illius siue absque effectu. **¶** Et secta eorum
est quod quum cum eis coit non emittunt sperma tunc imo de-
clinant ad hoc vt coeant cum alijs et sunt in veritate
pstrate anime et maligne nature et male consueu-
dinis et copulonis muliebris. **¶** Et quicquid sunt mem-
bra eorum magis sustentia quam membra virorum. **¶**
Et scias quod oia que dicuntur ppter ista vana sunt. Et
stulti homines sunt qui volunt coe curare. Nam
initium egritudinis eorum medicatum est non naturale. **¶**
Si vero confortat cura eis tunc est illud quod frangit o-
siderium eorum ex tristitia et fame et vigilis et car-
cer et percussione. **¶** Et dixerunt quidam quod causa
aluminati est quod nervus sensibilitatis qui venit ad o-
gam ramificatur in illis in duos ramos quorum sub-
tilis radici virge continuatur et grossa declinat ad
caput virge quare indiget ille quod tenuis est fricatio
ne vehementi donec sentiat quod spargitur super ipsam ho-

minem: et tunc accendit ei explemētū libidinis: et
hec res est sicut illud qđ remotū ē. Et p̄ma est
sup̄ qua est imittendū et additū est ex quibusdam
quibz est sciētiē p̄a et in arte maligna introitus
et verificata sunt verba omniū illoz sup̄ illō qđ
dixerunt.

De hermaphrodito. L. xliii.

Illi qui est hermaphroditus nō est mēbz
viri nēz mēbz mulieris et de illis est qđ
h̄z vtrūqz: s̄z vnuz eoz est occultius et d̄
bilius et aliud est cōtrario et descendit sp̄ma ex
vno eoz absq̄ alio. et de illis est in quo ambo sūt
eq̄lia et puenit ad me qđ de illis est qui agit et pati
tur. s̄z p̄az verificat hoc. et multotiens curat p̄
cisiōne mēbz occultōris et regiū vulneris ei.
De excusatione medici in illis qđ docet de delecta
tione et coagulatione recepticis et calefactione ei.
La^m xliiii.

Non est turpe medico qđ loq̄r de magni
ficatione virge et coagulatione recep
tricis et delectatione mulieris. Et illud
ideo: qm̄ sunt ex cāis quibz puenitur ad genera
tione. Multotiens. n. est puitas virge causa ut
non delectet ea mulier qm̄ v̄sa est ab ea qđ assue
ta est qđ nō emittit sp̄ma. et qđ nō emittit sp̄ma
non fit filius. et qđ est illud ea v̄t fugiat a suo pa
tri et q̄rat aliū. Et s̄z qđ ip̄a nō est angusta non cō
uenit ei suus par et ip̄a itez nō puenit p̄i et iōi
get vnuquisqz eoz pmutatōne. et s̄z delectatō
vocat ad emissionē sp̄matis festina. Mulie
res enī fm̄ p̄m tardant in emittendo sp̄ma et re
manent non p̄plentes desideriu suū qđ nō sit ge
neratō. et itez ip̄e remanēt fm̄ desideriu suū qđ
ille qđ ex ip̄is nō custodiunt mittunt in illa disposi
tione sup̄ se ip̄as que inueniūt et p̄pt hanc causam
redeunt ad fricationē v̄t p̄ficient in eo qđ est in
eas p̄plentiū voluptatis.

De delectando viros et mulieres. L. xlv.

O illis qđ delectant eos vtrūqz simul ē
salua eius qui sumit in ore suo alit et
salua cubebe et mel emblicoz et mel
cū quo cōficiū scamonea et. 33. et pip̄ cū melle.
Et si v̄tat limineto p̄prie sup̄ medietatē postrema
v̄ge nō est magnū inuamētū in v̄sa illius. facit e
nim delectationē i capite v̄ge solū.

De magnificandibz v̄ga. L. xlv.

Agnificat ip̄a fricatō cū adipibz et oleis
calidis p̄ p̄m aspū et effusione gūmi
lactis sup̄ ip̄a et p̄prie lactis ouini: de
inde adherentia picis sup̄ ip̄a ut attrahat san. et i
tineat viscositate sua et coagulet sua pinguedine et
fiat assiduatio in istis i duabz extremitatibz diei.
et sciatur qđ qualis fiat picis adherentia in sermo
ne n̄ro qui est in sen i qua est decoratō qđ sciet in
pinguatō mēbroz. et de illis que faciunt illud sunt
sanguisuge qđ exiccant et limi cū eis et lumbrici
terrestres et allebleb et est sp̄tis volubilis que h̄z
lac: et aqua albedarūgi: sumant sanguisuge et po
nantur in luto in quo est aqua eaz et dimittant eb
domada vna et qđ est supra donec exiccantur et
deinde terat et linat cū eis.

De constringentibz v̄lus. L. xlvii.

Amasur xilaloos et cipi et emila et ga
riofili et ramich et paz muschi et teran
i omnia et inmoluantur in lana infusa in
mei et supponant. Et itez galle imate superio
ra squinant cribellent cribro subtili et supponant
cū panno infuso in vino vice vna p̄ aliam: facit
enim illud redire virginitatem cōstringendo. Et
itez cortic. pini p̄rito p̄tes quattuor aluminis
p̄tes. ii. cipi ps. i. decoquitur cū vino odorifero et
et madesiat in ip̄o pannus lini et supponant: et oz
v̄t p̄seruet in vase obturlo capite et administret
de eo vna vice p̄ alia est enim bonū valde.

De calefacientibz recepticem. L. xlviii.

Erueant muschus et galia et crocus in vi
no odorifero in quo infundat pannus li
ni et inbibatur et administretur. est. n.
redolere faciens et cordumē est mirabilis val
de in hoc.

Tractatus secundus de dispositionibz hoīz mēbro
rum. i. de illis que cōtinuantur cū coitu.

De apatibus testiculoz calidis et que de eis ap
ximantur ano. L. i.

Postema qñqz fit in ip̄o testicu
lo et qñqz fit in oseō et illius
quod fit in oseō tactus polis est
et cognoscitur dispositio duri
tiei eius et lenitatis eius et co
lor ipsius. Et in illo qđ fit in
testiculo est illud difficile et sentitur illud ip̄o exi
stente inter oseū. Et qñqz est cū eo se. Et n. m̄
brum nobile continuatū cū corde. Et multotiens
quidē cadit oseū: deinde redit et remanent ambo
testiculi suspēsi: deinde nascitur oseum et incar
nat et creatur ibi cistia dura non sic erat pus. Et
multotiens corrodit testiculus qđ indiget ut castra
tio fiat necessario v̄t non pambulet corrolio. Et
multotiens delectur ap̄a testiculi p̄ tussim accidenē
qđ pmutat mā ad p̄e pectoris.

De cura. La^m. ii.

Oportz v̄t fiat phlebotomia et solvatur
nā et p̄p̄e cū eis que administatur de
subi. Nā qđ administat suppositoria
conferunt magnifice et attrahit mā ad anum. Et
qñqz necessariū est v̄t post phlebotomia v̄ne ma
nus secūdo fiat phlebotomia de sapena. Et oz v̄t
attendat latus doloris ei fiat phlebotomia ex later
eius. Et si fuerit in vtrūqz testiculis simul accipiat
quod necesse est accipere de san. ex vtrūqz mani
bus simul et oz v̄t alleuiet cibis et dimittat carnē
et que sunt ei similia et regat regimine subtili: et
administret in p̄mis sup̄ mēbz pannus imbibitus
in aceto et aqua ros. et mucilagimbz et succis f̄ris
infrigidatis. et qđ incipit augmentari administret
h̄mōi epithiata et epla. Sūat aqua solatri et aqua
cucurbite et aq̄ cane humide p̄p̄e et aq̄ endinie et
farina ordeī et fabaz et aliq̄tulū croci et olzros.
Et itez folia alkekengi et farina ordeī et lentii.
Et iterū foliacanne et farine fabarū et olm ros. et
de eis que nos experti sumz iterum est v̄t sumat
alkekengi et farina ordeī et farina leccium et saria
fabaz et violaz fritaz p̄tes equales igniant et em
plent cū eis. Et si fuerit caliditas et dolor sup
flui est necessariū v̄t misceantur cū rep̄cussis sicut

sunt folia hyssopii albi. Et si fuerit in eo durities aliqua aut pirantierit terminū principij manifeste tunc oportebit ut regatur cum eis in quibus est maturato et pinguis maturantiū ex gōu principij est farina fabarū et cāmilla et alatea et mucilago se.

lini et rob et itez farina ordeī cū aqua et melle. Et itez folia caulīs cū farina ordeī et vitellis ouo rū et olo rof. **¶** Quā autē indiget resolutione et stat augmētū tunc de exptis bonis sunt passule enucleate et cyminiū que terāt et fiat ex eis emplz cum vino aut folia caulīs et fenugrecū decocta: aut farina fabarū et passle pingues enucleate et cyminum decoquitur totū in vino cōmisto et ligiat: aut farina ordeī cū stercore vaccino infusa in aceto cū modo co canfore et aliquanto aque solatri: aut cinis papi ri siuestris et altea equali cōficiantur cū aceto.

¶ Et cinis caull cū albumie ouī aut vitello ei: aut radix cucumeris agrestis cū vino mellis cū farina radicis lilij trita sic ynguentū aut passulaz mūdazaz y. gnoz viridiū elixatoz. i. et. s. cymī. i. caull. vii. glutinis pini. iiii. cōficiant cū melle.

¶ Et itez ad apata cū vlcēibz scoria argenti decoquitur cū oleo donec fiat ei spissitudo: deinde ponatur sup eam cera et gūma pini et reponat. Et itez al kalimbat et amoniagū cqlr oī de lilio butyri vac cini qrtū sufficit. **¶** Et itez radix lactuce cū sauis. Et itez fenugrecū et semī lini cū aq cepe.

¶ Et itez rū sex vini antiq cū sarich. **¶** Et itez ea q dixim in ca° frigidoz. et item forte apā quod indiget mataōne et ad firm et ventositatē in testiculo. **¶** Sumatur cicēria nigri et staphisagrie amboz ana ps. i. scorpionis adusti ps. i. empletur cū eo et pa ruz infusiois olei sambacini in virga est inuatiū ad illud et ad fīz ppe et suspensio rubee tincture sup ipz.

¶ Et qdo apā est dubellati tunc de illo qd bonuz ē est ut fiat apā apd oseū et nō cōcedit ut apperiat illud quod sequit amuz quia qñq sit si stula mala: imo oz vt affiduet posito farne rizi cō secte cū aq sup ipz vt phibeat aptōnez ei et in si ne eius imitat in virga mulchus cū oleo sambacino et est vltm: aut olz sambacini aliquoties. est. n. cura sufficiens.

De cura apatis sri i testiculis. L. iii. **¶** Multoties accidunt in eis ista apata in di spositione cacelie et hydropisis quoz cu ratōnes sūt maturatia pōicta in apate ca lido de quibz sunt farina fabarum et farina fenugreci cū triplicato. et itez caullū. **¶** M. i. ficus. y. numero decoqūt in aqua donec dissoluant et fiat cū eis emplm. et fortius illo est vt sūant farina cice ris et farina fabarū et cyminiū et adcpa renuz et cāmilla et melilotū et cera et fiat ex eis ynguentū et iterū bdelliū dissoluat in rob et administretur et distillet fabaciniū in virga aliquoties: qm est mirabilis et iterū sūant mastix et anzarut et infundat in vino et in olo fabacino et limatur sup ouuz.

¶ At olm de kerna efficax est in apatibz testiculorū aut distillet in virgam mulch cū olo sambacino qm est vltm.

De cura apatis duri in testiculis. L. iiii. **¶** Amanī ficuz et adpis anatis amboz ana ps. i. foliorū oliue et folioz cupssi et amoniaci omniū ana ps. s. aggrgent cū vi

no et butyrouaccio. Et itez folia caull cū farina ordeī et vitellis ouoz et olo. et iterū colcotar et isopi humide et cere et olei rof. et medulle cruris cerui et folioz rubi omniū ptes equales fiat ex eis lini mentū. et iterū sumat bdelliū et amoniaci et dissoluat in triplicato et aggrgentur cū pauca farina fabarū et oleo. et itez curatō bona expta ad illud sumat fursur et idelinemer teratur et cribelletur in cribro tenui donec cribellatum sit et resoluatur ammoniacum cum oxymelle et cōficiatur cū eo et inuisce loco dū tempātū tenet calorē et reitert sup ipz assidue. est enim cōferens oī duritiei: et itez aliud cōferēs duritiei sumat cāmilla et fenugrecū et assa et fabe et butyzz et gelatū yue et da cūli discocū et fiat cū eis eplz. et itez cineris ossium dactiloz adustoz ptes. ii. altee ps. i. terantur et pmisceant cū aceto et fiat cū eis emplz.

De acrai et arlacon. L. v.

¶ Et egritudo sra et est in mulieribz pl et est titillatō virge in viris et in ore matricis muliez et tensio accidens in uis spmatis et mollificatō et tetanus et spasm ipo rum et tunc inflatur venter egri cū sudor sro.

De cura. L. vi.

¶ Ado hec egritudo appz oz ut fiat phlebotomia et ventosato et mittant sangui sugē: deinde fiat ventris solo non semel subito qd descendat aliquo ad mēbra infirma. Sz paulatī cū facilitate et illud fiat cū eis que sunt sicut aq volubilis cū castafistula et aq sicie et aqua solatri cū castasi. et cū iure limaciaz et cū iuribz olez frorū lenientuz nataz et sunt sicut illud qd sit de spinachis et de atriplicibz et que sūt illis similia.

¶ Et fiat clisterizato ex seueste et pruis et altea et sicla. Et siracost et atriplicibz et que sunt illis similia. et pueniat ad vltm in epithimatis sris valde in frantibz sup mēbra coit et sup dorsū sic illud qd sit de hyssopano ni. et chimolea et oibz q sciūti in papismo caso in apatibz testiculorū calis.

¶ Et radix quidē nemusaria et radix lilij sunt cōuenientes ad hanc egritudinē.

De doloribz testiculorū et sge. L. vii.

¶ It ex malitia complonis diuise frigide et calide et ex ventositatē et ex apate et ex pūssione et ex casu sup ventrē.

De signis. L. viii.

¶ Um est ex malitia cōplonis non est illic tensio vehemēs et cognitō cōplonis est cū sensu et est calid nllamat et srua ltu pefactus et nō est plim. **¶** Et cū ventoso est tensio et pmutatō sine gūedine et cū illis i lida sūt cāe corū et sig iporū.

De cura. L. ix.

¶ Anifelte sunt ex eis que dca sunt in calefactione testiculorū et infrigidatione eorū et curatōne apatū eorū et resoluzione ventositatis iporū. et qñ srua est vehemēs tunc cura eius est olz de kerna in quo dissolutum sit euforbū et si vehementior sit inflamatō et adustio tunc cura eius est cū succis infrantibz in qbz positiū sit ali quid turis et opij.

¶ In scō aut a pūssione aut casu oz vt fiat phlebotomia et assuat mēbrū cū infranti bz repūssiuū absz stipticitate vehemēti qd colorē

faciat : imo sit cu eis yre⁹ lenitua sic sut yiole
ne nufar et cucurbita et similiaz deinde pest illud
administrent mucilago altee et camemilla et filia.
Et itez gummi pini et myrrha cu aq ffa et semini lini
cofeciū cu aq frigida et buty⁹ et gluten alimbat
equaliter.

De magnitudine testiculor. L. x.

Acidit testiculis vt magnificēt non se
cū dū semitaz apatōnis sed secū dū semi
taz ipinguatōnis et teneritudinis sicut
accidit māmellis.

De cura. L. xi.

Curatur cū medicis infantib⁹ quibus
curant māmille yginū stantes vt non ca
dant sicut est epithima cū hyusquiamo
ni. et hyusquiamo al. Et de qd debilitat vtutem
nutritiuam et fricata plumbi cofricati ad inuicem
cū aq coriandri būdi et cofricati cootis et lapidif
molendini. Et de illis q pferūt ad illud et tem
perant ipam est vt assidue tur iniecto sambacini in
virgam.

De eleuatione testiculi ex pte eius. L. xii.

Quandoq⁹ accidit testiculo vt corrugēt
et minoret ppi dominū pponis ffe⁹
debilitat. Et qñz occultat et elcatur
ad mirach veniris ita vt difficultas fiat yrine et
dolor fiat qñ migitur et accit distillatō eius.

De cura. L. xiii.

Curet cū yncōnib⁹ et emplis calefacien
tib⁹ pfortantib⁹ et attractiuis q dextrim⁹
in ca⁹. eictōnis. Et qñ occultat et fugit
tunc cura est assiduato balneatōni et tinaz ptiua
rū. Et qñz est necessariū fz q scripserunt antiq vt
intromittat opium in virgatz et suslet donec cor
p⁹ ei⁹ subiliet et descendat testiculus.

De varicib⁹ osei et duritie ei⁹. L. xiiii.

Quandoq⁹ appent si osei et que secūt i
plū varices inuolute plme in quib⁹ qñ
q coarctatur ventositas et frequens sit
titillatō si eas et multotiens generat⁹ si eas apa du
p qd ē de gener apatū ffoz. Et plm quidē accidit
in later sinistro pp debilitatem ipius: et qñ bz ue
na addita ad qua effundūt matie.

De cura. L. xv.

Ura eius est cura apatū duroz.

De mollificatione osei. L. xvi.

Quandoq⁹ plongat osei et mollificatur
plongado et fū in eo res feda.

De cura. L. xvii.

Portet vt eius embrocatō assidue cum
ifstantib⁹ stipticitatē facientib⁹ et emple
tur cū eis et minoret coitus. Et de
medicis sunt quidam qui incidunt pte osei et sup
fluitatem ipius et sumūt residuū vt equet eius q
titas. Sz melius est et magis coferuat vt suat in p
mis : deinde abscondat si fluiū.

De ramice et rupta. L. xviii.

So postposui ramici et rupte ca^m in q⁹
inuenientur in fine tractatūz qui sūt h⁹
libri tertij.

De corrugatione testiculor. L. xix

Et illud ca frigoria uehementis : aut castus
virtutis accidentis in signis malis habē
tib⁹ egritudines acutas et ego dicam ea
illic.

De ylcereb⁹ testiculor et vge in locis ai. L. xx.

Quoniam ylcera accidunt i istis locis sunt ma
la ambulatiua: qñ mēbra ista sunt fm
forma ad quoz ptes festinat putrefa
ctio qñ sunt ptecia ab aere et decliua ad calidita
tez et humiditatem et apprimat meatib⁹ si fluita
tuz et assimulant quodamō ylcereb⁹ yscerū et o
ril et eoz deteriora sūt illa que sunt in lacerto qui
est in radice vge et i ano. Et illud iō qñ indigent
exiccatione forti et sensua eoz cū hoc est uehēns.
Et forte necessariū est abscondē vga ipam qñ si
ipam putrefuit ylcera et pambulant.

De cura. L. xxi.

Ulcera q sunt sup caput vge indigent eis
que sunt uehementioris exiccationis q
sint ea quib⁹ indigent facta si pputiuz
et cutem etiā qñ caput vge est uehementioris sicc
tatis in pphone sua. Et ista ylcera aut sunt recen
tia : aut sunt antiqua. Et de eis sunt q sunt mali
gna. Et recentib⁹ quidez nō est res melior q alo
es et assument aloes plūbum yslū et climia abluta
cū yio et tutia. Et apprimat illi margarite : et ue
ne aduste sunt mirabiles in hoc. Et cinis ouoz et
tutia puluerizati et epithimi cū aq ffa. Si autē
sunt humidiora illis et iam faciunt pus idigent eis
q sunt fortiora sic ea yslū et cortices arboris pini
habentis gna pua adusti. Et si indigent generatis
carnis miltat cū eis tus. Et de curā expuz ad
ea q indigent exiccatione uehementi cū incarnatione
rz. tutie et aloes et sarcocolle et turis et sceoenigi
et corticis mediat algarab adusti et aluminis lame
ni et atrimenti adusti et gallaz et balauiaz et a
cate omniū ana ptes eqles et floris eris pte. i. et.
s. et capitū gnatoz etiam acetoz pte. i. fiat ex
eis ynguētū cū olo rof. Et descriptio alia scoria
ferri plūbū yslū san. draco. charie cōbuste alu
me cōbustū sumant et cū olo rof. fiat ex eis emplz
aut ynguētū : aut troc. Et si fuerint antiq ponat
in eis tus et minutū eius et aloes fz ptes equales q
si illic fuerit corrosio tunc ex eis que coferūt illi ē
vt sumantur cinis capilloz hois et aniden et len
tes montane et fiant ex eis puluis et emplm. Et i
tezz fortius illo sūant q vnoquoqz duoru arsenico
rū. yin. ptes et calcis non exuncie lapides. rz. et a
catie. rz. ptes pficiatū cū aceto et succo aleffi⁹ bū
di. et fiant troscici in ymbra et administrentur.
Et fortius illo est illū qd. rz. ytrūqz arsenicum et
acataz et staphisagria et cinere aneti et pip de qui
bus fiant troscici. Et si aut maligna fiant et teni
grentur tunc melius est vt penitus absidat locus
niger et curetur cum ynguēto generatiuo donec
generetur.

De ylcereb⁹ interiorib⁹ vge. xxi.

Uratō illius est curatō ylcereb⁹ yelice et
qñz necessaria sunt ea que sunt sic medi
cam de charis cōbustis et alumine adu
sto et climia abluta p cōbustione. Et de corticib⁹
arboris pini minoris sceoenigi ture de quib⁹ fiant
troc. et admistret in iiectorio.

De fricatione in virga. L. xxi.

It ex materia calida effusa ad ipam et su-
dore acuto refudante ex partib⁹ eius q^{ue}
re facit ipa fricari.

De cura. La^m. xxi.

Expellat humor cu phlebotomia et solu-
tione ventris. Deinde sumat acacie et
memithe amboru ana. 3. i. salis ammo-
niaci aloes ana sexta. 3. i. croci. xii. 3. i. et quatuor
sunt omnia yfimen terantur omnia et cribellentur
et coficiantur cu olo sambacino est enim mirabile.
Et q^{uod}q^{ue} sedat si liniantur desup in balneo acetum
et olin rof. Et sint in ipo nitru et alumē. Et si est
ffa ponat in ipo aliquo de staphisagria. Et cum e-
greoitur ex balneo liniatur ex albumine oui cum
melle et si nō pferat aliquo et ita facta fuerit phle-
botomia et eio tunc fiat ventosato ab interiore p-
te core et in primo illius loci: aut mittantur sup
ipam sanguiluge.

De apatib⁹ virge calidis. L. xxv.

Uratōnes eoz sunt prime curatōnibus
apatū testiculoz calidoz: sed sunt ma-
gis tolleratia stipica in principio rei et
descriptionib⁹ eozū sibi ppis est hec cortices q^{ue}
natoz et rose sice et lentes decoquant in aqua: et
q^{uod} indecoctione dissolvunt terantur cu olo rof. et
adm inistrēt. Et iterū chimolea cu aq solatri et si
militar bolū armenū et lentes et folia alkekengi.

De apatib⁹ virge siccis. L. xxvi.

Sermo de eis est prim⁹ sermoni de apa-
tib⁹ testiculorū et multiplicatur in di-
spostione cacelle et hydropisis. Et de
illis que expta sunt ad ea est illud quod. 2. ossa
vactilozū ptes duas altee pte. i. et coterantur cum
aceto et emplet cu eo. Et medicamē assuptū ex
furfure et amoniaco pdictum in ca⁹. apatū intelli-
culis est medicamē magis puenies locis illis et i vir-
ga q^{uod} apatū apate duro.

De cura ragadiarū virge. L. xxvii.

Urentur cura ragadiarū ani. Et de illis
quorū iuvamentū ppinquū est vt sūat
chimolea et tutia et alcana ptritā et tra-
gaganū et fiat ex eis et ex cera et vitellis ouoz
ynguentum.

De dolore vige. L. xxviii.

Acidit dolor virge ex causis diuisis. Et
multotiens accidit a retentione yrie que
clisteria leuia sanant et vt sit cōtentus a
q^{uod} ordeī cū inlebe et nō apprimet seminib⁹ vt non
descendant supfluitates. Deinde p^{er} clistere fiat
vaporato in circuitu pectinis et vige tante q^{uod}titatia
vt leniat cutis et fundat desup aq tepida et liniat
cum viol.

De verrucis s^{ic} virga. L. xxix.

Acidantur et ponatur desup medicamē
retinens sanguines et curentur cura reli-
q^{uod}ru verrucarū.

De cura bothor et similū moro et carnis orte et
addite sup istas ptes. L. xxx.

Sumat baurac acustū et cinis ligni vi-
tis terant cū aqua bene et ponantur sup
morū et que ei simulantur. Et q^{uod} nō va-
lent incidat et puluerizetur desuper arimentum

et arsenicū et si fuerit deterius illo non erit excusa-
tō quin cauterizet.

De corrosine vige. L. xxxi.

Enificatur vga cū lenitūis ex oleis sicut
sisamio et olo narciscino et adipib⁹ sub-
tilib⁹ notis sic adeps galline et anatis et
medulle cruriū vaccarū et ceruorū et cera et resia
in balneo et sine balneo et distere fiat ex hoc gene-
re cū iniectionib⁹ et fiant collyria et ponatur desup
aliquo et fiat vt eqt.

sen. xxi. de membris generationis in mulierib⁹
tres cōtinens tractatus.

Tractatus prim⁹ de radicib⁹ et principijs et conce-
ptione et ptu.

De anatomia matricis. La^m. i.

Ico q^{uod} instrumentū gene-
ratōis mulieris est ma-
trix et est in radice cre-
atōis sillis in isto genera-
tōis q^{uod} est in viris et ē
vga et q^{uod} cū ea sunt. Sed
vnu eoz ē p^{er}ptū pcedēs
ad exteriora: et alterū ē

diminutum retentū in interiorib⁹ et est. q. com-
mū in istū viroz. Est. n. quasi oleū siphac ma-
trix et q^{uod} vga collū matricis et duo oia mulieri-
b⁹ sic viris. Vex ipa in viris sunt magna appen-
tis exterioris elongata ad rotunditatez tendentia.

Et in mulieribus sunt parua rotunda tendētia ad
vehementia p^{er}ssionis latitudinalis intrinseca in vul-
ua pasita a duob⁹ laterib⁹ eius in oī laterē p^{er}fundis-
tatis et existit ynum distincta quoz ynuq^{ue}q^{ue} ap-
ppatū est p^{er}paniculo q^{uod} ambo distis vna nō aggrgat.
Et p^{er}paniculus cuiusq^{ue} amboz est neruos⁹. Et sicut
vir habent vasa spmatis int ouū et eūtorū radi-
cis vge. Sicut mulieres habent vasa spmatis inter
duos testiculos et inter id q^{uod} expellit ad interiora
matricis. Vex illa q^{ue} sunt viroz incipiunt ab ouo
et eleuatur ad supiora et cadunt in foramina ex q^{ue}
b⁹ descendit cooptoriū oui custodia et p^{er}ecta de-
moe spguntur descendendo transuersa expansa ha-
bentia inuolutōnes et p^{er}ptū in eo q^{uod} est int ipa
dig^{it} spmatis donec redeat et expellat ad meatū
q^{uod} ē in radice vge a duob⁹ laterib⁹. Et i primo e-
ius est illud q^{uod} expellit ad ipz etiam extrēitas col-
li vesice et est lōgū in viris breue in mulieribus.
In mulierib⁹ vero extenditur q^{uod} est inter duo o-
ua ad ambo ilia sic duo cornua arcuata incedentia
ad duo emulcoria quoz duo extrema cōtinuant
cū duob⁹ inguinib⁹ et tenduntur vt corda pp coi-
tū eq^{uod}ntia collū matricis ad recipiendū ita q^{uod} trahūt
ipz ad duo latera q^{ue} dilatatur et apitur et deglutit
spma. Et ipa ambo sunt breuiora q^{uod} duo iactōis
sibi siles in viro. Et diuificat in hoc q^{uod} vasa sper-
matis in mulieribus cōtinuant cū duob⁹ ouis et
penetrat in duob⁹ additamentis q^{ue} sūt vt duo cor-
nua qui odaz oriens ex ynuoq^{ue}q^{ue} ouo q^{uod} expellit
spma ad vas et nominantur duo expulsoia spma-
tis et nō cōtinuantur vasa spmatis in mulieribus
cū duobus ouis nisi q^{uod} mēbra spmatis in mulieri-
b⁹ p^{er}pinqua sunt in lenitate duobus ouis et nō su-
it necessariū indurare ea et idurā p^{er}paniculos aboz

quā ipsa sunt in cauea: quā non indigent plectōne
lōgiqua. ¶ In viris vō non sunt bona cōtinuatō
eoz cū duob⁹ onis et non p̄m̄iscēt eis ambob⁹.
Nam si fieret illud noceret eis ambob⁹ quā tenoe
rent v̄t corā p̄p̄t duritiēz ambob⁹ imo positum
est inter embo mediū qđ nominatur endros scilz
expulsoriū apud medicos ad interiora eius. Et in
tra matricē est extremitas rotunda nervosa in e
medio est quasi semita: et sup̄ ipsam sunt addita
menta p̄lma incedentia. ¶ Et matrix quidē crea
ta est habens venas p̄lmas ramificatas ex venis
quas dixim⁹ v̄t sit illic sustentatō embryonis. Et
sit sup̄fluitatib⁹ mensuris f̄ipitatō. et ligat ma
trix cū dorso ligamenti fortib⁹ p̄lib⁹ et ad p̄ter su
minis et vesice et ossi lato et eis que sequunt̄ ipsam
sed sunt laxa. ¶ Et de ligamenti eius sunt qđam
quib⁹ cōtinuatur ex nervis et venis p̄dictis in ana
tomia nervorū et venaz. ¶ Et facta ē ex substan
tia nervosa v̄t extendat apud collectōnez et v̄t cō
gregetur ad q̄titatē p̄ua apud partū et non cōm
plet eius cōcauitas nisi cū cōplimento augmētū sic
māmillaz q̄titas nō cōplet nisi cū cōplimento qm̄
ante illud est vana et non est necessaria: et p̄p̄t il
lud matrix in puellis est minor vesicis p̄lm̄ et ha
bz in hominib⁹ duas cōcauitates et in alijs cōcaui
tates fm̄ numerū papillaz māmillarū. ¶ Et loc⁹
eius est post vesicam et sup̄fluit sup̄ eam desuper
sic sup̄fluit vesica sup̄ eam desubtus et in anterio
rib⁹ sunt intestina v̄t sit ei a duob⁹ laterib⁹ iuste
taculū et stratus lenis et sit in tutela et non est in
tentio prima in hoc veniens ad matricem ipsā: im
mo ad embryonē. Et ipsa quidem occupat quod ē
inter p̄p̄nquitatē ymbilici vsq; ad postremū mea
tum vulue et ē eius collum. Et longitudo eius e
qualis in mulierib⁹ est inter sex digitos vsq; ad
xi. digitos et qđ est inter illud. ¶ Et qñz abbre
uiatur et plongetur p̄ vsū cotina et dimissionem e
ius. Et qñz assimilāt q̄titas eius figure q̄tatis e
ius qui consuetus est eius p̄cubitu et app̄pinquat
illi longitudo matricis ipsius. ¶ Et qñz tangit in
testina sup̄iora. ¶ Et creata est matrix cū duabus
tunicis quaz intrinseca p̄pinquior est ad hoc v̄t sit
venosa et aspitās eius s̄l̄r. Et orificia haz venaz
que figuntur in matrice nominant foramina ma
trici ex eis cōtinuantur panniculi embryonis et e
is currit san. mēstruus. et ex eis nutrit embryō.
Et exterior haz duaz p̄pinquior est ad hoc ut sit
nervosa: et vnaqueq; illaz tunicarū cōstringit et
dilatatur cū p̄p̄atōne suaz nāz. ¶ Et tunica qui
dez extrinseca pura est vna et intrinseca est sicut
diuisa in duas diuisiones quasi distinctas non sic p̄
solidatas: ita qđ si excoriaretur tunica exterior eaz
duarū excoriaret qđ a duab⁹ matricib⁹ quib⁹ esset
collū vñ nō sic a matrice vna et inueniuntur spe
ties villoz omnes in tunica intrinseca. Et matrix
pierea ingrossatur et inspissat qđ ipsa impinguetur
et illud est in hora mēstruorum. Deinde qđ pur
gatur extenuat et exicat et ipsa itez attenuatur cū
magnitudine embryonis. Et eius dilatatō est fm̄
dilatatōnez corporis embryonis: et qđ coitit cum
muliere expellitur matrix ad hos matricis quasi
p̄cedens cōsiderando attrahere sp̄ma p̄ sui nām.
Et qđ dī matrix nervosa non intelligitur p̄ illud

quod eius creatō sit ex nervis cerebri: imo qđ crea
tō sit ex substantia similis nervis alba puata san.
viscosa extensina et non adueniunt ei ex cerebro
nisi nervi pauci quib⁹ sentit: et si essz vehementi
us nervosa vehementius cōmunicaret cerebro.
Et collū quidem matricis lacertose carnis est qđ
ipm̄ sit cartilaginosū et quasi sit ruga sup̄ rugā cui
addit pinguedo duritiem et cartilaginositatē. ¶
Et imp̄gnatō itez in hora imp̄gnatōis et in ea est
meatus oppositus ori matricis extrinseco ex quo d
glutit sp̄ma et expellit mēstrua et parit fetum. Et
sit in dispositiōne cōceptiōis in sūmo cōstrictiōis
quam fortasse non ingreditur extremitas acus.
Deinde dilatāt p̄ceptio dei ex celli et egreditur ex
ea fetus. ¶ Deatui aut̄ vrine in ea est locus ali⁹
et est p̄pinquior ori matricis ab eo qđ sequitur su
premiū eius. ¶ Et de mulierib⁹ ē cū matricis col
lū redit ad sinistru. et de eis est cū est ad dextr̄ uz
et auct̄ violatōnez puelle virginis sunt in ore ma
trici panniculi cōtexti ex venis et ligamētis subi
libus valde ortis ex dī mēbro eius qđ dīstruit v̄o
lator et currit qđ in eis ex san. est.
De generatione embryōis. L. ii.

Quā matrix colligitur s̄ sp̄ma tūc p̄ma di
sp̄sitiōnē qđ aduenit illic est sp̄mositas
sp̄matis. et est ex opatōne virtutis for
mativē. ¶ Et vitas qđez dispositiōis ipsius sp̄u
mositatis est ex hoc qđ virtus informatiua mouet
illud qđ est in sp̄mate ex spū animali nālī et v̄ia
li ad mincrām vniuersūsq; eoz in qđ figitur. Et
creat illud mēbru ex eo fm̄ mōm que exp̄p̄m̄
et declarauim⁹ in libris principioz. et p̄p̄t illud f̄
p̄itur exufflatō tota impelli ad mediū humiditatis
v̄t p̄p̄t locus cordis: deinde fiunt a latere et d̄
tro. et a latē eius sup̄remo due vesice quasi ra
mificate ab eo tangentes ip̄z vsq; ad hora: deinde
separantur ab eo et discernūt et sit p̄ma illud ex qđ
creatur cor. et a dextra illud ex quo creat ep̄ar et
impletur alia sanguine ad albedinē decliui: et pe
netrat ad exteriorē partē humiditatis sp̄e p̄ duas
vesicas ventositas inuadans eaz v̄t f̄cipiat p̄p̄a
restauratōnez ex matrice et ex spū et ex san. et cre
atur ymbilicus et qđ p̄mo creatur tunc est pannicu
lus. ¶ Ueruntū vesice cordis et ep̄is et cerebri
creationē ymbilici p̄cedunt: quīs cōplemētū hoz
triaz postponatur a p̄p̄m̄to substantie ymbilici.
Et hoc quidem iam verificauim⁹ et declarauim⁹
diuersitatē in eo in li°. principioz sciētie nālī.
et qđ sp̄ma figitur et sp̄mat et penetrat sp̄ma
ad p̄fundū. s. vesicam cordis generat panniculus
ex hoc qđ sp̄ma muliebre mouet sp̄ma masculinū et
est separatus. Deinde non suspenditur a matrice ni
si cū foraminib⁹ p̄p̄ attractionez nutrimenti. ¶ Et
embryon quodez nō nutritur cū hoc panniculo nisi
dū panicul⁹ in ea et nutrimentū p̄az est necessariū.
Quā aut̄ indurat tunc sit cibato p̄ illud qđ genera
tur in poris eius ex meatib⁹ manifestis v̄eosis.
Deinde diuidit post sp̄atiū in panniculos. Et ve
ritas quidez est qđ p̄m̄ membrū qđ creatur ē cor
quīs de. Hip. dicat qđ dixit qđ p̄m̄ qđ generatur
est cerebrū et oculi fm̄ qđ testificat illud dispositō
pulloz oui. ¶ Cor vō non est in primis qđ creat
in omni re apparens manifestū et sequitur capitula

p^o in quib⁹ dixit q^d rectius est vt sit p^m q^d creat^r
ep: qm prima opato corpis est nutrimentu qⁱ sit fa
fm appetitum eius et desideriu ipsius. Et fmo
iste ostenditur esse corruptus ex via expimentu:
qm studioli in hac re non testificantur re esse fz q^d
existimant omnino ex rationatione. Et est qm
si res est fm qⁱ ipse existimat q^d creat^r in p^m illud
opato in p^m p^mittenda est qⁱ ab eo no fiat nu
trimentum: tunc sciat q^d non nutritur mebruz aial^r
in q^o n^o est sustentat^o vite cu calore nali. Qu^o ita
sit necesse est vt cret mebrz a quo pcedit calor na
lis et sp^us vitalis ante creatione nutrientis ipm.
Et vus informatiua non indiget in dispositione
formatonis nutrimento du no accit resolutio sensi
bilis sensibile faciens nocumetum: qⁱ sit necessari
um restauratone eius et sit necessarius sp^us vital^r
et calor animalis vt erigatur eo. Qd si dixerit
q^d p^mensio informatiue est ex patre: tunc filr et
v^us nutritiua associata v^uti informatiue genera
te est ex pte patris. Quali g^o erit q^d illa magis
anteceat in modis suis: et hec dispositio alia sit in
uenta in embryone sanguineo in siphac et extensio
eius in siphac sit extensio aliq^u. Et in hac dispositio
ne illa que de vesicis est sanguinea cōtutur ad sa
guineitatem et pueritur ymbilicus ad formam
ymbilici sensibilib^r. et recipiunt dispositionea p
uersione sp^umatia ad conceptione et quedam caruz
ad soliditate et illic membris principalib⁹ iam ap
paret imp^usio sensibilib^r et qⁱntas sensibilib^r. Et
q^uaz eaz p^uersione ad hoc vt cōpleat creatio cor
dis et membroru p^uortu et incipiunt separi ab in
uice. Et inter ea sunt meatus sup^umi et sunt extre
mitates iam lineate. fz non separantur integre et va
sa eius deinde ad hoc vt fiant extremitates: et
ymicuz cōuersioni: aut duab⁹ p^uersionib⁹ simul
est sp^uatū sup^u q^d statur et non est illud de illis qⁱ n^o
diuersificantur in hoc. Nam diuersificat in ma
sculis et mulierib⁹ embryonū et sunt in mulierib⁹
tardiora et nō sign^u experimētū et pbatō in hoc:
qm inter ea ambo in veritate non est diuersitas.
Unusq^uq^u enim eoz non indicat nisi p illud fr q^d
pterit res fm expientiam eius et non est impole
q^d sit istud q^d exp^u est in sine cadens fm illud q^d
et diuersificat. In toto enim illo est q^d est plm
pculdubio. Et plm est in eo q^d generat plus. Et
sp^uatū quidem spume est. vi. dierū aut. vii.
et in his dieb⁹ format informatiua in embryone n^o
petendo aliquo ex matrice: et p^o illud appetit.
Et inceptō lineaz et punctoru est tribus alijs die
b⁹ post illud. et sunt. ix. dies ex principio. Et
q^uq^u sit antecessio die vno aut postponitur die v
no: deinde post. vi. dies alios et sunt. xv. a con
ceptōne penetrat sanguineitas i toto et sit illud un
de creatur. Et q^uq^u antecedit die vno aut duo
b⁹. Et xii. dieb⁹ post illud sit humiditas caro: et
iam discernuntur frusta carnis et discernuntur me
bra tris manifeste. et iam separantur alia a contactu
alioz et extenduntur hūiditas nuche. et q^uq^u postpo
nitur aut antecedit duob⁹ dieb⁹ aut tribus: deind^o
post nouē dies sepat caput ab humeris et extremi
tates a laterib⁹ et ventre ut discernat sensus in qui
busda eoz et occultetur in quibusda eoz ita vt se
tiat post illud. iiii. dieb⁹ cōpletis. xl. diebus et

postponitur raro vsq^u ad. xlv. dies et minus in
hoc est vsq^u ad. xxv. dies. Et d^r in doctri
nis p^mis q^d qⁱ post. xl. dies scidit abortū et ponit
in aq^u s^ra appz res pua discretaz extremitatū. Et
Et masculus est velocior in illo toto q^d femina.
U^u enim q^d sit minus spatium formatonis mascu
loz. xxx. dies et minus p^uuritionis ē medietas a
ni et q^d dicem⁹ in p^mo. Determinatō autēz
dispositōnis masculi et femine in distinctōne sp^uatū
est res qua quedā ps medicorum iudicat audacter
et flut^r. Et p^m enim inuenit sp^uma respiras respi
ras. Et p^m q^d agit informatiua est q^d agg^ugat ca
lorem inatū: deinde exitus et meatus: deinde p^o
illud incipit nutritiua opari. Et apud quosdam
embryon iam respirat ex ore deinde respirat cum
eo maiori respiratōne qⁱ cōpletur i matrice. sed n^o
est sup^u illud significatō. Et apud quosda qⁱ supue
nit formatōni embryonis duplum eius in quo for
mat mouet et supuenit motui duplū eius in quo
mouet nascitur ita vt sit sp^uatū q^d est a prima ince
ptione p^uceptōnis vsq^u ad motū triplū et lenitas ac
cidit cū motu sensus. et d^r q^d tempus equale me
dium ad formationem eius est. xxv. dierum et
et mouet in. lxx. diebus et nascitur in ducentis et
decem dieb⁹ et illud est. vii. menses et antecedit
dieb⁹ aliquot. Et q^uq^u postponitur: qⁱ fortal
se cadit in. xxxv. dieb⁹ raritas et multiplicatur in
duplatōne. Et q^uq^u est illud q^d est plus. xlv.
dierum et mouet in nonaginta dieb⁹ et nascitur in
ducentis septuaginta et illud est. ix. menses. Et
Et q^uq^u cadit in hoc iterum diuersitas in diebus
sic dictum est. Et natus in. viii. mensibus qⁱ
uis sit iam cōpletus tū plm iudicium eius est vt n^o
vinat fm qⁱ faciam te scire post. Et ipse quidem
nō iam in gre cōpletur nisi fm p^uortionem p^udi
ctam et nascit apud cōplimentū suū. Et eniz spa
tium. xl. diez: deinde. lxx. dierum: deinde. cc.
et. xl. dierū et minorat et additur fm qⁱ scinisti.
Et dixerunt non inuenitur in abrotu masculus cō
pletus ante. xxx. dies e femina que compleatur a
te. xl. dies. Et dixerunt q^d natū in. vii. men
se ingreditur virtus sp^uatōnis cū hoc q^d supueniūt
natiuitati eius. vii. menses et natū. ix. mensibus
et natum post. x. menses. Et nos afferemus
in sp^uatū imp^ugnatōnis et plus ca^m. in tractatu qui
sequit hunc tractatum. Et scias q^d san. mēstru
us impregnante diuiditur in tres ptes scilicet ptez
que cōuertitur in nutrimentū: et ptez que eleuat
ad māmillas: et ptez que est supfluitas stans vsq^u
quo veniat bora et expellatur. Ampli⁹ fetus cō
tinet trib⁹ pāniculis scilz secūdia que est pannicul⁹
cōphendens ipsū in quo cōtēxunt uene ex transuer
so c^o pulsatiles diuiduntur in duas venas et eius
quiete in venam ynam et nominatur biles et est i
uolutus et effunditur ad ipz yrina fetus. Et tertio
qui d^r abgas et est p^ufundatō sudoris et non est ne
cessarium vas aliud supfluitati egōnis qⁱ sit illud
ex quo nutritur subtile in quo non est durities
neq^u sex. et neq^u sepat nisi aquositas yrine: aut
sudor. Et de panniculis qui ei est p^upinquior ē
panniculus tertius et est subtilior eoz vt agg^uget
humiditatē resudantem ex embryone et i tēctio
ne illius totius hūiditatis ē inuārituz ut n^o p^umutet

super ipsum et super matricem. **¶** Et sicut in elongatione eius quod est inter umbilicum et matricem pannicul^{us} enim durus leuiter cum suo tactu sic leuiter per tangencia ea que sunt in cute propter quod temporis illis que nascuntur sunt vlcera que non sunt firma. Pannicul^{us} autem qui sequitur hunc ad exteriora est inuolutus: quoniam est filius inuolutio^{nis} ad quas quidem penetrat ex umbilico effusorium urine et non ex vena quoniam vire meatus est costrictus et continet la^{ter} cert^{us} propositus qui soluitur cum voluntate et sunt usque ad finem eius. **¶** Anfractus et hora h^{ab}et vna hora plus et conuersionis. **¶** Hoc autem est amplius directi introitus: et posita sunt urine profundat^{us} propter quod si obuiaret corpori non tolleraret eam: corpus propter propter moriditatem et acuitatem suam: et illud in ea manifestum est. **¶** Et tunc quidem iter ipsam et humiditatem sudoris in odore et rubedine coloris manifesta est. Et si obuiaret iterum secundo for^{te} tasse corrumpere illud super quod sustentaret. **¶** Et vena quidem secundo habet duas tunicas subtiles et texuntur in eo quod est inter eas vena. Et perueniunt nunquam quod gen^{er} eaz ad duas vena^s. scilicet arteriam et quietam. **¶** Vene autem quiete que ingrediuntur abbreviant spatium ad ep^{er} quod sunt vena vna ut sit salubrius et penetrat ad gibbositate epis ut eum non comprimant sed ex conuultate eius et in veritate hec vena non oritur nisi ex epe et descendit ad umbilicum ex secundo et dissipatur illic. et sunt due vena et egrediuntur et mouentur ex secundo ad orificia venarum que sunt in matrice. Et istis quidem venis accidunt duo quorum vnum est quod ipse sunt apud orificia que ei obuiant tenuiores et sunt quasi sint extremitates ramorum et iterum ipse non descendit in primis nisi inde: quoniam ipse assumit san^{guinem}. illinc: quod existimat quod ille oriatur illinc. **¶** Quod si consideraueris amplitudinem foraminis facit et te existimare quod radix sit ex epe. **¶** Et si consideraueris conuersionem ad sanguineitatem facit te existimare quod radix sit ex secundo. **¶** Verum propter rationem prima est consideratio foraminis et meat^{us}. Conuersiones vero sunt sic infra superficie^m apprehendunt foramen. **¶** Et sicut arteria aggregatur ad arterias. Et si acceperis principium ex secundo inuenis eas penetrantes ex umbilico ad arterias magnas que sunt super dorsum sustentante super vesicam ipse sunt membra propinquiora ad quod pole est ut ipse ligentur illic cum quibus sunt ligate panniculis laxis. Deinde sunt penetrantes in arterias sempiternas que non appiuntur in animali vsque in fines vite. **¶** Hec est ergo manifestatio sermonis medicorum In veritate vero sunt duo rami quorum origo vera est ex arteriis et secundum considerationem procliam. **¶** Et dicunt medici quod non conuenit eis ambabus ut vniuerent aut extenderentur ad cor: propter longitudinem spatij et inuentionem separentium. Et propea quod appropinquat spatium ambarum eis quibus continuantur non indiguerunt iunctione et dicunt quod propea quod arterie et vena penetrantes ex corde et pulmone in illa hora non conferunt inuicem magnam in anhelitu. **¶** Consumum est eaz inuicem ad nutrimentum quod factus est vni eaz ad aliam meatus qui oppilat apud partem. **¶** Pulmo. n. non est nisi rubens in embryone: quoniam

non respirat illic: imo nutritur sanguine rubeo subtili et non albificat ipsum nisi permixto aeritatis. **¶** Et dicunt medici quod panniculus inuolutus creatur ex spermate mulieris quod est parum et minus spermate viri quod non fuit posse ut esset amplius. **¶** Factus est ergo longus ut totumaret fetus cum inferiore parte matricis et coarctatus est ab humiditatibus omnibus quod non est excusatio quin penetraret ad sudorem effusorium amplius. et hoc est ex dictis eorum non in suo loco. **¶** Et quod ad cor fetus antecedit complo masculina fluit in oia membra. et est quod masculinitate sua assimilatur patri suo. **¶** Et quod est causa masculinitatis propter propter nem patris sui: imo est vacuitas matricis: aut ex copione spermatis accidente prope: quod non oportet ut quod ipse assimilatur patri in hoc quod est masculus. quod sit ei similis in reliquis membris: imo quod assimilatur matri. Et assimilatio quidem individualis sequitur figuram et masculinitas non sequitur figuram: imo copione. **¶** Et quod accidit cori soli quasi complo patris que spargitur in membra. **¶** Et prope autem propter rationis figuralis est receptio materiei in extremitatibus declinans ad figuram matris. Et quod est informatiua potens ad hoc ut domine^t spermati et figuraret ipsum ex parte lineationis cum figura prima: sed deficit ex parte copionis ut faciat ipsum simile ei in copione. Et dixerunt quidam sapientum et non sunt elongati a iudicio possibilitatis quod de causis assimilationis est illud quod exemplificatur quod est dispositio conceptionis in mente mulieris: aut viri ex forma humana exemplificatione firma. **¶** Ca autem in staturis quod est diminutio que est in ipso propter magis quam in primis: aut propter puritatem nutrimenti apud creationem: aut propter puritatem matricis: quod non inuenit fetus dilatationem in ea sic accidit fructibus qui ponunt in formis quod sint adhuc imaturi quod non sit aduocatus fructus. **¶** Et causa quidem in gemis est multitudo spermatis ita ut non spargatur ad duos ventres matricis spione replente totum sed singularitate. Et quod accidit propter diuersitatem expulsi^{onis} duarum electionum quod puenit illi diuersitati motus matricis in attractione: nam matrici apud attractionem accidunt motus sequentes sic illi qui deglutit bucellam propter bucellam. et sic respirat piscis emittendo respirationem post respirationem: quoniam expellunt ex eo ad profundum matricis impulsiones. Et est vnaqueque impulsio cum attractione spermatis et foris inquisito matricis ad aggregandum inter duo spermata. Et illud est res quod sentit ille qui ex coeuntibus sollicitus est. **¶** Et sciunt illud iterum ipemet et ille impulsiones et attractiones singulares non sunt pure: imo sunt tremule. quod vnaqueque eaz sit composita ex motibus. Sed ipse non coplentur nisi apud numerum titilationum: imo sentitur post omnem summam titilationum quies quedam. Deinde redit in quiete simili ei que est in electione quod vire eiecit sperma: et sit omnis vicissitudo secunda debiliore virtutis et minoris numerationis titilationum. et fortasse sunt vices ultra tres aut. iiii. Et propter illud multiplicat delectatio ipsarum. Ipse enim delectantur ex motu quod est in eis: et delectantur ex motu spermatis viri in ore matricis earum descendendo ad ventrem matricis: imo delectantur propter ipsum motum qui accidit matrici. Et non verificatur sermo dicentis quod earum delectatio est

2plementū nō stant nisi f3 descensioē spmatis uiri
 ac si vir nō emitteret spma non delectarentur ipe
 sui ipsius spmatis emissionē. **¶** Et q si vir emit-
 tit spma et matri ei nō accidant motus isti. et nō
 quiescant ex eis tunc ipe inueniunt delectationē a d
 lectationē pua c^o file est etiā uiris ante motū spma
 tis ipoz filis fricationi et comotōni que sit in emis-
 sione hūoris qui nō est spma. neq sermo dicentis
 q qū spma uiri sup matricem funditur extinguit
 eius caliditatem et sedat ipsius inflationem sic aqua
 ffa q effunditur sup aqua calidā bullientem. Hoc
 enim nō fit nisi fm mōm que dixim⁹ qū ipe emit-
 tunt spma et deglutiant spma uiri qū descendit.
 In alia enim hora non fit uirtus de qua sit curan-
 diū. **¶** Et qūq cōuenit pietō uirge eius effusio-
 ni clephydri qū pmissentur ambo et sequuntur illā
 plectiones similes illi vice vna post aliam: qū im-
 pgnatur mulier ex uentribus numero plurib⁹ qū
 ynaqueq pmissō sepata sit p se ipam. **¶** Et qūq
 sunt pmissiones ytrorūq spmatū simul. Deinde
 abscindit aut abscinditur ynum antecedens cā vē
 tositatis aut titilationis aut alterius rei ex causis se-
 pantib⁹: qū distinguitur ynuqūq fm singulari
 tatem suam. **¶** Et qūq est illud post texturā pan-
 niculi et sit multitudo in re vna: et hoc est ex his
 que non cōplentur neq consequuntur uitā. **¶** Et
 qūq est ante illud et que currunt hoc cursū. Gile
 igitur est qū sit pue uilitatis. Et uile quidem
 non est nisi illud qū cadit in radice distinctum. et
 spma uirile est adhuc nō exuberans neq implens
 matricem neq pueniens ad ptes. iiii. donec conti-
 nuetur cū eo spma mulieris ex duob⁹ additamen-
 tis que sunt duo cornua similia ossibus dactylorū
 et qū pmissentur sit ebullitio pōicta. et creatur ue-
 fica et panniculus pmi⁹ et suspenditur spma totum
 tunc cū duob⁹ additamentis que sunt duo cornua:
 et inuenit illic qū alit ipz dū pmi anet spma vsc^o
 sumat ex san. mēstruo ex foraminib⁹ cū quibus cō-
 tinuatur panniculus generatus. **¶** Et fm. h. qui
 dez iste panniculus est sic linimentū qū creat sper-
 ma mulieris qū ipz effunditur illuc ubi effunditur
 ad ipsum spma uiri: et si non pmissetur cū eo tūc
 discernitur apd pmissionem. **¶** Et mulier quidez
 et mulier suscipiunt spma sup spma et delectan-
 tur ambe simul. **¶** Pari⁹ vō nō fit nisi qū setui nō
 sufficit qū ei mittit secundina ex san. et qū puenit
 ad ipz d attractōne aeris qū membra eius iam cō-
 pleta sunt. **¶** Adue⁹ g^o tunc apud septimū ad exe-
 undū qū in eo cōpletur uirtus. **¶** Et qū desiccat ad
 uenit ei debilitas quedam et non salit ad ipz cū ea
 uirtus vsc^o ad nonum. **¶** Qd si egrediatur in octa-
 no egrediatur et est debilis et non exprimit a uirtute
 faciente nasci: imo ex causa alia expmte ledente
 debili. **¶** Et egressio quidez fetus non cōpletur ni-
 si p scissionē panniculorū humidorū et effusione hu-
 miditatu eoz et facientium ipz lubricari. **¶** Et qū
 qz conuertitur sup caput suū in pte natāli ut sit
 facilius sepatōis. **¶** Partus vō si pteas ytros⁹
 qz est ppē debilitatem eius qui nascitur. **¶** Non e-
 nim pot conuerti et est timorofum. Non. n. uile
 est fm psm. Et fetus quidem ante motū suū ad
 exitum est sustentatus cū facie sua sup pedes suos
 plantis manūz suppositis genib⁹ suis et naso ipsi

sis inter ambo genū et oculis sup ea ambo et col-
 ligit ea ambo ad anteriorem partem sui. et est po-
 sitū collū ei⁹ et facies ipsius ad dorsū matris eius d
 ferendo cor. **¶** Et hec quidem ppatō cōuenient
 or est ad cōuersionē faciendam. h3 quidam dixe-
 runt q faciei mulieris ppatō est fm cōtrarium h⁹
 ppatōis. et hoc non est nisi masculi et adiuuant
 ad cōuersionē gūitas superiorū fetus et magnitudo
 capitis eius ppe. **¶** Et qū sepat apitur matri ap-
 tōne tali c^o filem efficer nō ualei in suo simili. **¶**
 Et necessariū est ut sepentur quedam iuncture et
 sustentent adiutorio dei excelsi post illud: et ppē
 illud redeunt in pmo ad cōtinuationem nāle. et
 est opatō illa de opatōibus fortibus naturalib⁹.
 Et formatina quidem appriata ē re cōtinuat ad
 creatōnem ut sit ppatā non cessans cōphender euz
 augmēto fetus que nō cōprehendit et hoc ē de se-
 cretis dei. Sit g^o deus exaltatus qui est rex ve-
 rax laudabilis et benedictus et melior omnū scō-
 rū. **¶** Comphensio igitur h⁹ est q cāptus fetus
 nāl ē q ipe idiget aer plio. et cibo plio et qū expgi
 scūt uirtutes anime eius qrentes latitudinem spa-
 tiositatis et attractōne aeris copiosa et cibū abun-
 dantem et fugiens a strictura et a penuria attactō-
 nis aeris copiosi et paucitate cibi. **¶** Qu g^o nascit
 nōdū cōphensi sunt in eo somnus et expgefatiō:
 qū g^o adueniunt ei ridet post. xl. dies.
 De egritudinibus matricis. L. iiii.

¶ Accidunt matri omnes egritudines ppo-
 nales et instrales et cōmunes. Et accidunt
 ei egritudines impgnatōis sic ut non i-
 pgnetur: aut ut impgnetur et abortū faciat et ut
 impgnetur et nō faciat abortū: immo fiat difficilis
 et sepe et moriatur in ea fetus et accidunt ei egrit-
 tudines mēstrue ita ut non emittat mēstrua: aut
 emittat mēstrua pauca: aut non in hora suā aut
 mala: aut ut supfluant mēstrua eius et fiunt ei e-
 gritudines ppe et egritudines p cōmunitatem ita
 ut cōmunicent ipi mēbra alia vel et fiunt ei egrit-
 tudines ppe et egritudines p ppetatē ita ut nō cō-
 municent ipa mēbris alijs. **¶** Et qūq sunt ab ea
 egritudines mēbroz aliorū p cōmunitatem ita ut
 cōmunicent ei alia membra sic sit in prefocatiōne
 matricis. **¶** Na qū multiplicantur egritudines in
 matrice debilitatur ep ei ppatū ad hoc ut gene-
 ret ex eo hydropilis.

De significatiōib⁹ pponū matricis.

De significatiōne calitatis. L. iiii.

¶ Aliditatem matricis signat cōmunitas cor-
 poris et paucitas mēstruoz et signat ipā
 calor mēstruorū. Et ppe qū sumit pami
 lineus: et supponitur in nocte. Deinde exiccatur i
 ymbra et cōsiderat an sit rubens an citrinis. et si
 gñificat caliditatem et cholera aut sanguineam: aut
 sit niger et albus et signat cōtrarium illius. **¶** Uex
 niger cū fetore putrido signat caliditatem qdam: et
 qui est sine ipa signat frigiditatem. **¶** Et qūq signat cali-
 ditas ex dolorib⁹ in partib⁹ epis et vulneribus
 et vlceribus accidentibus in matrice et exiccatiō la-
 biorum mulieris: et multitudo piloz et tinctura
 aque secundum plurimum et velocitas pulsus.
 De significatiōne frigiditatis. L. v.

Retentio mēstruorum: aut paucitas eorum aut subtilitas eorum et ipsorum albedo: aut nigredo eorum vehemens et plangens multificationis et antecessio ciborum grossorum et friorum et antecessio coitus plimi et stupor in superioribus matricis et paucitas pilorum in pectine et puritas tincturæ et corruptio coloris eius.

De signis humiditatis. L. v.

Tenuitas mēstruorum et multitudo cursus humiditatis et abortus fetus qui magnificatur.

De signis siccitatis. L. vi.

Exiccatio et paucitas cursus.

De sterilitate et difficultate impugnationis. La^m. septimum.

Causa sterilitatis: aut est in spmate viri: aut in spmate mulieris: aut in membris matricis. aut in membris virge et instrumētis spmatis: aut ppter causam in principijs sic tristitia et timor et tremor et dolores capitis et debilitas digonias: et sacietas nauseatua: aut ppter errorē accidentem. **C**ausa vero que est in spmate est sic malitia coplonis diversificantis virtutē generationis calide: aut frigide. s. frigore natali: aut frigore accidente longe retentōnis spso: aut humiditas: aut siccitas. et cā illius sunt cibi nō cōuenientes: et acetosa etiam. Ipse enim sunt in lumina eorum q̄ infrant et exiccant. **C**ausa q̄z est cā que est in spmate siccitas coplonis nō phibens generatōnem. sed facit ip̄z difficile: aut corrumpit illud qd̄ aduenit matrixi de alimento infantis. **C**ausa q̄z est cā in spmate ut sit spma viri diuerse infusiois ei que est in spmate mulieris cōtrariū receptrici: aut cōmunitatis sup: ynuū duorum ordinū et nō accidat inter ea ambo filius. **C**ausa si pmutet ynuū quicq̄ socium suū: nō ē dubium quin sit ambo filius. **C**ausa q̄z diversificantur duo spmata ppter causam malitie coplonis in ynuoquoq̄ eorum qd̄ cū alio nō equatur imo addit ei corruptōnem. **C**ausa q̄z pmutatur inuenit ynuū quodq̄ ab eo equat ip̄z cū cōtrarietate q̄z tempat. **C**ausa de genere quidez spmatis ex quo non sit generatō est spma infantis et patientis nauseatuiam sacietatē et ebrj et senis. **C**ausa spma eius qui pl̄z vititur coitu et cōpō corpus non ē sanū. **C**ausa enim currit ex omnib⁹ mēbris et ē ex sano sanum: et ex infirmo infirmū fm q̄ dixit. **C**ausa et iste dispositōnes omnes inueniuntur in ytriusq̄ spmatib⁹ simul et dixerunt quidā qd̄ cāusis corruptōnis spmatis viri est coire cū illis que nōdū sunt magne et hoc currit cursu ppetatum. **C**ausa autē que est in matrice: aut est malitia coplonis corrumpentis spma cōplm est frigus cōgelans cā sic accidit ex potu aque fr̄e mulieribus per hoc qd̄ infrat. et sifr viris. **C**ausa q̄z alterantur ptes mēstrue et ex eius que cōstringunt ex poris mēstrue q̄z non effunduntur mēstrua ad feiū. **C**ausa q̄z est cū mē. Et humiditates corrumpunt spma itez p cōmissiōne suam cū eo: aut exiccant: aut resoluunt: aut humectant lubricantes: q̄z debilitat retentiuā et est plm: aut debilitantes virtutes at trahentes spma: q̄z nō attrahit spma cū fortitudine aut ppter cōstrictiōne meatuū nutritiū ex frigore aut calore. aut siccitate. **C**ausa q̄z vincitur ex siccitate

ita ut simulentur corpes siccis: aut corrumpens nutrimentū infantis: aut phibens ip̄z ab aplicatōne ppter adunatōnem oris matricis vehemētē ppter siccitatē aut frigus: aut cōsolidatōnez vlcēz: aut carne additam vlcerosā et erucosā: aut sicut siccitas dominans secūdine q̄z corrumpit meatus nutrimenti: aut accidit spmati fr̄a et humida qd̄ accit rori in terra rorata et in cōplone cala et siccā qd̄ accidit i terra q̄z ē madefactō spsa: aut ppter abscessiōne matrici que est san. mēstruus q̄z matrixi deficit in attrahendo ip̄z et cōtinuatōne eius: aut est ppter declinatōne in ea: aut cōuersionem: aut vehementiam adunatōnis oris matricis ante plū ppter oppilatōnem: aut ppter duritiem: aut carnē additam verucosā et non verucosā. aut cōsolidatōnem vlcēz. et frigus cōstringens et alia ex cāis oppilatōnis et siccitas quare non penetrat ad ip̄z spma: aut debilitas adunatōnis ppter pgnatōnem: q̄z nō retinet ip̄z: aut multitudo adipis lubricantis. **C**ausa q̄z sit cū cōmunitate corporis totius. At q̄z est in matrice ppter et zirbo: aut in matrice sola. **C**ausa q̄z multiplicat adeps sup zirbū facit cōstrictiōne sup spma et educit ip̄z exp̄sione sua et opatō eius est huiusmodi: aut ppter vehemētiam extenuatōnis in corpore toto: aut in matrice: aut nocumentum in matrice ex apate et vlcibus et hemorroidib⁹ et et additōne carnes phibente. **C**ausa q̄z est in ore eius res dura sic virga phibens introitum virge et spermatis: aut vlcera que cōsolidata sunt: q̄z lenitur matrixi et cōstringuntur orificia venarum emittentū spma: aut aspitās oris matricis. **C**ausa autē facit in membris generatōnis aut est debilitas vasoz spmatis. aut eruptō antecedens pploni eoz sic cui absconditur vene auris posterius: aut cōpforat vesica a lapide: q̄z cōmunicat nocumētum membris generatōnis. **C**ausa q̄z absconditur aliquo de numero eius et facit incurrere debilitatez in membris spmatis et in virtutibus eorum generatūis spermatis et efficiētibus ip̄m. **C**ausa sifr cuius abscondit testiculi: aut emplantur cum hyusquiamo ni. aut bibit ex canfora plm. **C**ausa autē vge scā est sicut si sit breuis in creatōne sua: aut cā pinguedinis viri: q̄z assumit caro plm eius aut ex ambob⁹ simul quare elongatur in matrice et non equat in ea virga. Et de eis ē amplitudo oris matricis et non equat i eo virga: aut ex eis abobus simul: aut pp tortuositatē eius: aut ppter abbreviatōne corde q̄z declinat virga ab opposito: q̄z non egiit spma ad guttur oris matricis. **C**ausa vero in principijs iam numerauim⁹: necessariū ē. nā ut sint membra digonias et membra spūm fortia ita ut fiat cōceptō. **C**ausa autē accidens est q̄z spmatis sit emissio ante cōplementum aut post cōplementū. **C**ausa ante cōplementū vero q̄z spma emittitur est ut sint mulier et vir diuersti in tempore coitus. Quā non cesset ynus eorum antecedere cū emissionē spermatis. **C**ausa si g⁹ fuerit antecessio viri dimittet eam et non emittet spma. **C**ausa si fuerit antecessio mulieris emittet vir postq̄ emisit et expelletur in os matricis ppter motus attractiōnis spmatis qd̄ se aperit ei aptiōne yna post aliam cum attractiōne vehementis sens⁹ qd̄ sentit q̄z ip̄z emittit. Et non sit illud q̄z ip̄z emittit nisi aut ppter

attractionem aque viri cum eo quod currit ex ea ex
 valis spermatis eius intrinsecis in matrice effusus ad
 interiora eius apud quosdam: aut per attractionem
 eius quod tangit ipsam. Si vnum est quod dicunt qui-
 dam alij. scilicet quod sperma eius quous generetur intra ipsam
 tunc effunditur ad exteriora oris matricis. Deinde
 agglutit ipsos os matricis ut sit motus eius ad attra-
 hendum sperma sui ipsius. Foris quod recipit ipsum quum
 mouetur sperma et quod attrahit cum hoc sperma viri.
 Non enim appropriat illud emissioni spermatis viri.
 Error vero accidens per complementum est sic motus
 laboriosus ex saltu aut obuiatione que sit cum casu et
 velocitas eleuationis post emissionem spermatis et si-
 milia illie post conceptionem quod lubricat: aut sic ti-
 mor accidens aut aliquod ex reliquis causis abortus
 quas dicemus in suo loco. Inquit hip. non est vir o-
 mino srior muliere. scilicet in conceptione membrorum suorum
 principalium et conceptione sua prima. et conceptione sp-
 matis sui spermatis sani nisi accidat ex conceptione acci-
 dente. Et scias quod mulier que parit et ignat mi-
 infirma est quod sterilis. Verum est debilioris cor-
 poris quod ipsa et velocius sit annus. Sterilis vero
 est plura egritudine et tardat eius senectus et est quasi
 iuuenis in primo sue etatis.

De signis sterilitatis. L. ix.

In signis sterilitatis ex quocumque duorum
 spermatum sit dicuntur res quarum salua-
 tio non verificatur neque in eis aliquid in-
 dicat sic est illud quod dixerunt quod quod ut expiantur
 duo spermata et percipiuntur super aqua et quocumque illo-
 rum natus in aqua tunc ex parte illius est defectus. Et
 dixerunt fundantur due vrine super lacum et ex
 illo est defectus et vrina exiccaverit eam. Et
 hoc dixerunt ut sumatur. vii. gna tunc et. vii.
 gna ordei et. vii. saba et ponantur in vase testeo
 et mingat super ea vnus ambo et dimittantur. vii.
 diebus: tunc si gna nascuntur non est sterilitas ex parte
 eius. et dixerunt quod est longinquus hoc iter. Et
 melius est illud quod dixerunt in experientia mu-
 lieris scilicet quod quod ut sussumigetur matris mulieris in
 trajectorio cum sussumigatione aromatica: tunc si pe-
 netrat odor versus ad os et nares eius causa non est
 ex ea. et si non penetrat tunc illic sunt oppilatio
 et humores mali prohibentes perambulare odo-
 rem sussumigationis et aromaticitatis. Et dixe-
 runt supponat alleum et consideret et consideret an
 inueniat odorem et saporis ipsius desuper. Et pli-
 ma significatio huius est ad sciendum an sit in ea op-
 pilatio an non. Quod si est in ea oppilatio tunc est si-
 gnus sterilitatis. et si non est in ea sterilitas tunc non
 est longinquum quin sterilitati sint cause alie et ad
 impugnationem prohibentia alia. Et omnis mulier
 que mundificatur et remanet os matricis eius hu-
 midum est lubricans. Si autem spermatis ex valis
 suis in prole sua sunt qui cognoscunt sic scimus calidi-
 tas et frigiditas eius ex ipso ex sensibilitate mulie-
 ris cum suo tactu et ex spissitudine et subtilitate eius:
 et ex dispositione pilorum pectinis et ex colore eius
 et odore ipsius et ex velocitate pulsus et tardita-
 te ipsius et ex tinctura vrine et puritate tincture
 ipsius et ex comunitate corporis. Humiditas
 vero et siccitas cognoscuntur ex paruitate cum grossitie
 et multitudine cum subtilitate. Et sperma quod sanum

est album viscosum splendidum super quod cadunt mulce
 et comedunt de eo. Et odor eius est odor florum
 palme et sambaci. Si vero menstrue et membro-
 rum eius in conceptione sua sunt qui significatur sic sci-
 uisti: aut ex caliditate et frigiditate ex tactu et ex
 colore menstrue. scilicet si est ad citrinitatem declinans:
 aut nigredinem aut turbiditatem. Et ex disposi-
 tionibus pilorum pectinis: et sicut humiditas et siccitas
 ex multitudine cum subtilitate et puritate cum gros-
 sitie et ex essentia oculorum apertorum tenebrosorum.
 Oculi enim sicut super matricem apertam. Hip. et ex p-
 uritate cum grossitie. Et quecumque mulier mundifi-
 catur et non exiccatur os matricis eius imo est hu-
 midum non impugnat. Pinguedo autem et extenuatio
 et adeps et breuitas virge et tortuositas eius: et
 breuitas corde et couersio matricis. et dispositio
 duarum emissionum spermatis sunt res que cognoscunt
 expimento. Et vulva cum virbo multe adipsa est
 stricti introitus longinqua breuium cornuum emi-
 nentium ventrum mouetur apud omnem motum et le-
 ditur quolibet odor et sicut cursum matricis: qui
 sentitur intra vuluam. Quod si non fuerit os matri-
 cis oppositum tunc est declinatio. et illa est matrix
 habens declinationem et couersionem sentit dolorem
 apud coitum.

De regimine et cura. L. x.

Regimen huius capituli diuiditur in duos mo-
 dos quorum vnus est ad impugnationem et
 subtilitatem in ea: et secundo est ad cura-
 tionem eorum prohibentium impugnationem. Sterilis
 autem et vir non generans ex creatione et in conueniens
 suo socio in conceptione indigens pmutare: et breuitas
 instrumenti medicatione non habet. At si vir et quod orifi-
 cia menstrue oppilata sunt ex viceribus que consoli-
 data sunt quod lenificata est. et quod qua par necesse est
 pmutare: curatio non pendet ex medicina. Reli-
 que vero ab illis regimur habent. Primi vero modi disti-
 cto est quod quod ut eligatur conuenientior horarum coi-
 tus et iam diximus eam. Et de eis eligatur con-
 uenientior ut sit in fine menstrue et in hora simili
 horum in qua oportet ut in ea coitus fiat per illud quod
 diximus. Et quod ut plongeretur dimissio coitus ta-
 ta plongetione ne pueniat ut corrumpat ei abo sp-
 mata frigida. Si vero acciderit illud vtantur coitu
 secundum modum qui est ad non impugnationem. Deinde di-
 mittat ipsam tamdiu quod sciat quod sperma bonum iam ag-
 gregatum sit. Et consideret de eis ut sit illud in pri-
 ma hora mundificationis eius. Et si vir in omni pmuta-
 tione alia vice. Amplius plongerent ludum et per
 pe cum mulieribus quod proles non sunt male. Tan-
 gat ergo vir eius mamillas cum facilitate: et tangat pe-
 ctinem eius et obuiet ei non pmiscendo se ei pmu-
 scione vera. Quis desiderat et affectat pmisce-
 tur ei fricando de ea que est inter anum eius desu-
 per et vuluam. Ille enim locus est delectationis ei-
 us. Consideret ergo in ea hora in qua fortis sit in i-
 psa adherencia et incipiant oculi eius mutari in ru-
 bedinem: et eius anhelitus eleuari: et verba eius
 balbutire: tunc mittit illic spermam a oppositum ori ma-
 tricis dilatando locum eius illic parump. scilicet tanta quod
 titate ne consequatur ipsam impulsionem aeris exterioris om-
 nino. Ipe enim in dispositione corrumpit ipsam et non
 est conueniens ad generationem. Et scias quod quando

mittitur spina in hora sua puz imo est in ppatore
sua inseparabile op positi fortasse tunc potitur spina
imo oz vt recipiat os matricis cu eiectione quadā
et nō stringat in vga exitum imo athereat ei hora
quā iam pmissetur post illud pmissione que est ve
hementioris pseruationis donec videat q nedi o
ris matricis et anhelius eius iam quiescūt ex toto
et post illud parū ipa iacente eleuatis coxis et de
merso dorso. Deinde surgat ab ea et dimittat ca
sic horula vna constrictis pedib⁹ et retento anhe
litu. Et si dormierit post illud erit melius ad p
ceptionez. Et si fiat odoramentū sup eaz qd narib⁹
attrahatur cū suffumigatōib⁹ cōuenientib⁹ huic si
est illud cōuenienti⁹ et suppositoria et ppe d gū
mis que nō sūt vehementis caliditatis sic brelliuz
et que sunt similia illi supposita ante illud. Et de
illis que sunt mirabilia est vt sit mulier suffumi
gata sub matrice cū aromaticis calidis et non oco
ret ea desup: deinde sumat canaz longam et po
nat vnam duarum extremitatū in aquaz calidem
et aliam in ore matricis q̄tate qua pueniat calitas
eius ad matricem aduentu tollerabili et dormiat
sup illam ppatōne: aut sepeat vsq; ad hora qd pōt
sup eam deinde coeat. **¶** Modus vō alius est qm
si ea est ppe calore humorū calidoz eia eos et eq
cōplone cū cibis et potib⁹ notis et administrea sup
matricē cerataria equalis caliditatis ex succis et mu
cilaginib⁹ et olis fr̄is. **¶** Et si fuerit causa frigidi
tatis et humiditatis curet cū eis que dicem⁹ post.
et est illa que fit fm plm. Et si fuerit causa ipsa re
motō oris matricis curet ur cura remotōnis cum
uentosis p̄dictis in ea. suo. **¶** Et phlebotomia sa
phene ex pte qua oz fm qd dictū est. **¶** Et si fue
rit causa multitudo adipis administret exercitiuz
et subtiliatis cibi et dimittat balneatōne humidam
nisi cū aquis thermaz et vtatur eūone cū phleboto
mia et clisterib⁹ calidis et exiccatis calefacientib⁹
sic est tyriaca et theodoricon. **¶** Et oz vt dimit
tat vinum subtile albū et vtatur forti rubeo puro
paucō. **¶** Et ex unctōib⁹ bonis ad eas est mel al
bū et olm de lilio. Et si causa fuerit ventositas p
hibens a bonitate firmatōnis spmatis curetur cum
eis que sunt sic diacyminū et bibat anisū et semen a
pij et p̄cipue sem rute in aqua radicis et pessaria fa
cta ex eis. **¶** Et ex resoluentib⁹ ventositates sūt
sic castoreū et sem rute et sem agnicasti. **¶** Et
si causa fuerit vehementia siccitatis administrent
sup eam clisteria humectantia et suppositoria de a
dipib⁹ lenib⁹ et dentur in potu lac et ppe lac ca
pni et alestidabegi humectantia et supponantur a
dipes lenientes. Et si fuerit cā strictura oris matri
cis oz vt administretur in ea semp radus de stan
no et ingrossetur gōatim et inungatur cū vngue
tis lenificatis: et multum vtat balneo et p̄fert ei
comestio caulū et administret apū et cymīnuz et
anisū et similia. **¶** Et plm qd carū phibentiū im
p̄gnatōne receptibilem curatōnis est frig⁹ et humi
ditas. **¶** Et plz medicinaz facientū ip̄gnare ē ex
pte. q. succurre di ei: et nō est exulatio eūonū hu
miditatis cū hieris et suppositorijs et clisterijs.
Et ex eis que bibuntur sunt cōfectōes cale: sicut
mibridatū et tyriaca et theodoricon et medicam al

kekengi. **¶** Et de eis que bibuntur habentes ppe
tates est vt in potu det mulieri vria elephantis.
Est enim mirabilis i ip̄gnatōne et fiat illud quz
p̄xim⁹ est coitus et quī coit. Et iterū bibat serratu
ra eboris: qm est presentia iuuanti et sem lisele
os est bonū et expiū. Et de eo quī dēz dat in potu
pecudib⁹ seminis vt multiplicet generatō. Et de
pessarijs est illud qd sit ex oso balsami et oleo de
ben et oleo d lilio et pessaria de nacta nig. **¶** Et i
tepe adēps anseris in lana et ex vngulis aromaticis
et muscho et spica et cipis et aneto et origano et ue
nua et isopo et bdellio et testiculis vulpis et dar
sisaban est mirabilis et nux cupressi et bacce lau
ri et galia et aomū et foliū et cordumeni et ex oī ca
lesaciuo siptico ppe et suppositoio coaguloz et
ppe coagulū leporis cū oso post mundificatōne ad
iuuat ad ip̄gnatōne: aut cū oso viol. et silr sup
positō stercoris eius et suppositō fellis gazel ma
sculi sz qd v̄ et ppe si ponatur cū eo aliquid de te
sticulis vulpis. Et silr suppositō fini eius et suppo
sitō fellis adib et leporis et leonis ponder tertie.
3. i. **¶** Collyriū bōi spica et croc⁹ et mastix et myr
rha et galia et castoreum cū oleo nardino. Et itez
sumatur myrrhe. 3. iiii. et ireos et finit adib am
borum ana. 3. ii. p̄pet ex eis pessarium simile gla
di et supponatur et iteret in oib⁹ trib⁹ dieb⁹ et i
terū mel colatū et serapinū et bdelliū et oleum d
lilio. **¶** Pessarium bonuz croci aomū spice me
liloti omnū ana. 3. iiii. et media folij et cordumeni
amboz ana. 3. i. adipis anseris et vitelli ouoruz
amboz ana. 3. ii. olei nardini. 3. 5. supponatur
post ablutōnem in lana celesti trib⁹ diebus reno
uando oī die. **¶** Et iterum sumat allea sicca et hu
mida et effundatur sup ipsa q̄tū ipsa sunt de oleo
ros. aut silamino: et decoqt donec in decoctōne
dissoluantur et recedat aquositas ex eis et suppo
natur cū lana est enim mirabile bonū. **¶** Et qnq;
indiget ante vlu pessarioz clisteribus cū re ali
qua in qua sit virtus pulpe coloquintide: qd edu
cant humiditates: aut supponat in vulua sua qd ē
sicu gūma arboris masticis et educa ex ea humi
ditates. **¶** Et ex suffumigatōib⁹ sunt troc. facti
ex myrrha et storace et bacis lauri et fiat ex eis suf
fumigatō oī die. **¶** Et itez nux cupressi et arsenicuz
rubeum conficiantur cū storace liquida et fiat suffu
migatō cū eis in traiectorio post mundificatōne tri
b⁹ dieb⁹ continuis. **¶** Et silr myrrha et storax li
qda et galbanū et bacce lauri et nigella itez et bōl
liū et isopus.
De signis imp̄gnatōnis et iudicij eius. L. xi.
Significant ipam illud quod antecessit d
cōuenientia duaz emissiōnū spmatis. et
dispositō quali tepor succedens coitui et
est caput vge. q. succū quī emittit spma. et est quz
egredit ad siccitate aliq̄tulū decline et succedit ei
vehemens adunatō oris matricis ita vt nō ingre
diat ipz stillus. **¶** Et silr eius eleuatō ad supiora
et anteriora et colligitur absq; duritie ex vehem
tia siccitatis illius ptis: et retinentur mēstrua: qd
nō mēstruat vsq; ad tempus: aut mēstruat pau
latim et accidit dolor pūis in eo qd ē inter vmbi
licū et recepricem. **¶** Et qnq; sit difficultas vrine

et accidit ei vt abhorreat coitum post illud et odio habeat ipsu. Et qñ cū ea coitur non emittit sperma. et accidit ei apud coitum dolor sub ymbilico et nausea. Et pñans habens masculum vehementius odit coitum qñ pñans habens feminam. Ipa enim qñz non abhorret coitū: deinde illud qd succedit ei de angustia et pigritia et gñitate corporis et malitia anime et pua nausea et eructatione acetosa et horripilatione et dolore capitis et vertigine et tenebrositate oculorum et pulsu cordis: deinde comouentur appetitus mali post mense aut duos menses. Et citiat albedo oculorum eaz. Quz pfuda ē oculi ei? et mollificat palpebre eius et acuitur aspectus eius et minoratur eius pupille et ingrossatur eius albedo et nō citrinatur sz plm. Et necessaria est alteratio coloris et euentus impsionū egredientiū a nā qñ sit in pñante ex masculo min: et in pñante ex femina plus. Et qñqz impñatō se dat dolores dorsū et ancharum ppea qz calefacit ea matrix et qñ parit redeunt. Et qñqz alteratur corpus eius ab eo qd fuit: qñ dilatat et citrinatur sup ipsz yene eius et yirides fiunt. et in plribz dispositionibz accidit pñantibz vt mollificet eaz corpora in principio retentōis mēstruoz et augmento eius qd de ipsis retinetur ytra illud quo indiget embryon pp puitatem embryonis et debilitate eius a cibatione: deinde qum magnificatur embryon cibatur illa supfluitate qñ sit conuersio et sedantur accidentia retentōis eius. Et qum impñatur puella que nondū consecuta est. xv. annos: timet ei mors pp puitatē matricis. Et silr est dispositio illius cui ex magna aduēit se. acuta. Interfici enim fetū ex hoc qz facit solidare d malitia coponis qñ ipe sit debilis non tolleras illud. Et ex hoc qz nutrimentū eius corrumpitur ex pte pñoms eius: et ex hoc qz qñ mater nō nutritur debilitatur nutrimentū fetus. et qñ nutritur debilitatur ipsa. Et similiter qum accidit in matrice eius apostema calidū. Nam si est phlegmon tunc qñ qz spaiur cū eo raro euasio fetus et matris. Effere vō ē malū vald. Et qñqz cognoscitur dispositio impñatōis p expimēta de quibus est vt in potu dentur de aq mellis in hora dormiendi due. 3. cū tanto ponderē aque pluuialis pmista et videat an punctionem sentiat an nō. Et cā quidez in illo ē retentō inflatōis cū comunitate intestinorum: licz medici mirentur de hoc. Et est expium certū nisi in cōsuetis potare illud. Et itez laboret in ieiunio in die: et in sero inuoluatur pñus: et suffumigetur a librello et traiectorio cum suffumigio. Si gō egreditur fumus et odor ex ore et nalo: tu ne ipsa non est pñans. Et silr expitur qñ vacuitas est supponendo allicum et dormiendo sup ipsz et cōsiderando an inueniat saporem eius et odorez ipsius in ore an nō. Et ex eo qd dicem? in ca. signorū masculinitatis et femineitatis de suppositione aristologie cū melle et intromissione. Et yrina qui dem pñantis in principio pñatōis est citrina ad subalbedinē declinans. q. sit coitum in eius medio ipsum. Et sigt pñatōne yrina pure substantie sup quam est quod est simile nubibus. Et ppe qñ in ea sunt sicut gna ascendētia et descendētia. In fine aut impñatōis qñqz appz in yrinabz ea

ruz rubedo i loco i qo appuit in principio ipñatō nis subalbedo. Et qñ mouet yrinale pñantis et conturbatur tūc ē in fine pñatōis. Et qñ nō conturbatur ē i pñcio pñatōis.

De causis masculinitatis. L. xii.

Causa masculinitatis est spma yiri et caliditas eius et abundantia ipsius et cōuenientia coitus in hora mundificationis eius et puocatō spermatis ex dextro: qñ est calidi? spifloria substantie et sumit ex rene dextro qui est calidior et altior et ppinquior epi. Et silr quando cōit in dextro matricis. Et silr spma mulieris in ppetatibus suis et in pte sua et regio fra: et temp? sim et ventus septentrionalis adiuuant ad masculinitatem et contrarium ad cōtrariū. Et silr etas adoleſcentie abſqz pueritia et senectute. Et dicunt quidam qz si currit a dextro yiri ad dextrū eius masculinat. Et ex duobus sinistris feminat. Et si currit ex sinistro eius ad dextrum ipsius erit femina masculina. Et ex dextro ei? ad sinistrū ipsius erit masculus femininus. Et dixerunt quidaz de illis qui prudentes sunt qz pñatio a die ablutionis est cū masculo vsqz ad quinuiz: et est cū puella vsqz ad octauiz: deinde est cū masculo vsqz ad. xi. dñde ē cū hermaphrodito. et san. pñantis cū masculo calidior est plm qñ san. pñantis cū femina.

De signis masculinitatis et femineitatis. L. xiii.

Pregnans habens masculinū est melioris coloris et plris lenitatis et agilitatis et mundioris faciei et sanioris appetitus et quietiorū accidentium et sentit gñedinem lateris dextri. Plm enim generatur masculus ex spmate expulso ad dextrū duoz lateris matricis: et non accidit illud nisi aut pp desiderū illius lateris ad recipiendū: aut qñ expulsiō est ex testiculo dextro. Et qñ mouet fetus masculus mouetur ex latere dextro. Plm enim qñ incipit māmilla augmētari et alteratur color sit in ea que habet masculuz ex latere dextro et ppe papilla dextra et ad ipaz currit lac in primis et puocatur in pñis. Et est lac quod mulget ex ybere eius grossum viscosum nō tenue aquosū ita qz lac masculi distillatur sup speculū et consideratur ad ipm in sole et remanet qñ ipsū sit frustu argenti viui: aut gñū margarite nō currens neqz plongatur et augmentatur papilla in habente masculū in rubedine nō in nigredine vementi et fiant yene papillaz eius rubee ad nigredinem declinēs. Et sic pullus eius dexter ne bementius plenus et frequens. Et dixerunt quidam qz quando mouet a statōne mouet pñs pedē dextrum et est expitū. Et qum erigitur sustentat sup manum dextram et est oculus eius dexter leuioris et yelocioris motus. Et masculus mouetur post tres menses et femina post quattuor mēses. Et dixerunt quidam de ingenuis est in cōgnitōne illius vt sumatur aristologie aui. i. et terat et cōficiat cū melle et supponatur cū lana yiridi a mane vsqz ad meridiem et in ieiunio: tunc si dulcescit salina eius est concipiens masculum. Et si est amara tunc est pñans cū femina. Et si non alteratur tunc non est pñans. Et in hac causa est pñatō et indiget expimento vel multa pscuta.

tōne in sua scientia. **S**ig autem femine et que pgnans ē cū filia sunt multitudo vleez pedū et p pe in coxis et multitudo apatū eoz. et qñz est p gnans cū masculo sed non est masculus nisi debilis et est mollificataz venarum. **S**ig autem femine fortia et enixe masculū sunt q cōsumit eius plus i xxv. dieb⁹ vsqz ad. xxx. dies nisi ipa sit egra et femina ex. xxv. vsqz ad. xl. et illud sit secūdū plurimū.

De signis masculinitatis. L. xlii.

Oportet vt calefiat mulier et vir cū aro maticis et suffumigatōne et potu et cibis et potu miltibridatū et cū suffumigatōnib⁹ et pessarijs pōictis si eis indigetur cū clisteribus et vinctōnib⁹. s. ambobus. **E**t non ascultetur ille qui dicit q oz vt mulier sit debilis spmatis ut generet ex eo masculus: imo oz vt sit spmatis et fortis et puella: huiusmōi eniz spma dign⁹ est vt suscipiat masculinitatem. Verumū non oz vt deficiat a spmate eius spma masculi: imo oz ut sit spma masculi fortius in hoc ca. eo et oz vt dimittat coitum ad temp⁹ et nō recedat a coitu omnino: q corrumpat spma fz q dixim⁹ et ut nō mltum vtantur potu aque immo bibant de eo paulatim et cibentur cibis fortib⁹ calefacientib⁹. Deinde de expiat vir spma suum. et dū pmanet tenue sci as q necessitas ad curatōne remanens est. **E**t qū ingrossatur spma expectet post ill⁹ dieb⁹ aliquot et pcedat fm rginū suuz donec confortetur spma et aggret secūdū modū quez inuim⁹. Deinde p ueniat cū ea conuentu quem inuim⁹ in loco aromatizato aromaticis calidis sicut narro p⁹ ex muscho et croco et xilosaloe indo crudo et deuict ca foraz: et sit in leuiore dispositōne et meliore anima et delectabiliore domo et cogitet de masculis et apppet meditātōne suam in masculis fortibus habentib⁹ audaciam et opponant suos oculos forme viri de illis qui sunt rectoris creatōnis et gloriose forme et cocat.

De signis albanī facientis nasci masculos. L. xlii. quintūdecimū.

Albān faciens masculos ē vir fortis corpis equalis carnis in duritie et mollitie multū spmatis crosi calidi et est magno rū testiculorū manifestaz venaz fortis deherē quem non debilitat coitus ex cuius dextro eicitur spma. Nā rustici etiaz stringūt siltrū testiculū tauri vt effundatur ex dextro. **Q**uqz adolefcentis dexter p⁹ inflat testiculus tunc ipse est masculinans aut sinister tunc ipse ē femininans. **E**t silr ille ad quem festinat pollutō nā nocumēto in spmate est faciens masculos.

De signis mulierū masculinizantū. L. xvi.

De mulierib⁹ masculinans est mulier e qualis coloris et forme que non est grauis corpe neqz mollis: et neqz mēstrua eius sunt subtilia cruda neqz pauca aquosa adusta valde: et cuius os matricis est vulue oppositū. Et cuius digestō bona est et cuius vene sunt apparentes pcedentes ad exteriora et c⁹ sens⁹ et mot⁹ fm q oz existunt et nō habet ventris solutōnem assiduam neqz ipsius cōstrictōne assiduam. et oculi

eius sunt declines ad fulcedine absqz subalbedine et est gaudens nate et lete aie. **E**t puelle viri potentes in pnis q coeunt sunt velocis impgnatōnis ppter fortitudinē caliditatis earuz et puitatez adapis matricis iparū et humiditatu eaz. **E**t ille quibus velociter veniunt mēstrua digniores sunt vt masculos cōcipiant. Et spatū mundificatōnis illarū quarū est breue est vsqz ad. xxi. dies nō vsqz ad. xl.

De causis gemiorū et impregnātōnis sup impregnātōne. L. xvii.

Causa eaz est multitudo spmatis et diuisio ipsius in duo: et qd est supra et eia cas⁹ in duos ventres. Et incolunitas q deoz duorum filioz etiaz geminoz non ē plma. et parū sunt inter geminos dies plimi. Ipi enim fz plm sunt ex coitu vno. **E**t parum cōingit q ex coitu sup pgnatōne fiat concept⁹. **N**am si sit cept⁹ sit in mulierib⁹ que corpora tenera habent et sunt multoz piloz et multi san. ppter fortitudinem caliditatis eaz. Et de illis que sunt fortasse videm⁹ san. in ipgnatōne et non curant de eo ppter vtutē eaz et fortitudinem matricis ipaz et nō abortiunt cū mēstruis et cū aptōne eius quod emit tū in matrice. **E**t qñz mēstruantur sup impgnatōne numero duarū mēstruatōnum et supra: q si cadat impgnat⁹ sup ipgnatōnem in non valde forti et in ea que nō cōcipit nisi ppter apertōnem oris matricis sue non ppter fortitudinē sue matricis timeatur q sit filius pmi iam debilitatus: q corrumpitur secūdas. Et iterum in fortib⁹ timeatur latus casus litigij et cōpñionis inter duos filios. Et illud quidez plm pducit ad se. et inflatōne facit ei et adueniunt egritudinē ad hoc vt abortiat v nū eoz. **E**t de signis quidez gemiorū et qui supra sunt fm q dixerunt et expū est. ē vt cōsidere tur ymbilicus nati pmi cōtinus cū fetu. Tunc si n fuerit in ipo ruga neqz nodus non erit post natum pmi filius. Et si fuerint in ipo ruge tunc pgnat⁹ erit fz numerū rugaz.

De signis apppignatōnis p⁹. L. xviii.

Quqz pgnans ingroif in spatio ppinguo tempore plus et sentit guitatem in inferiorib⁹ vētris sub ymbilico et i dor so et dolore i inguine et caliditatez in ventre et in flatōnez in ore matricis vehemeniez sensata et hu mecratōne eius tunc iam apprimat. **Q**uqz mol lificatur eius cauda et inflatur ei⁹ iguina et forti or sit inflat⁹ inguinis tunc non est int illud et inter pū nū pxi⁹.

De signis debilitatis embryonis. L. xix.

Signis debilitatis eius egritudines matris sue et eūones accides ei et ppe cōtinuatō puocatōnis mēstruorū ptranseū tium illud qd sit fm semitaz raritatis et paucitatis et fz semitaz supfluitatis cibi. **E**t silr apit⁹ lactis etiam in pmo mense in quo concipit ipsū et emul getur qū māmilla expmū. Et sigt ipaz q nō mouetur fetus motu de quo sit curandū: aut mouet in non sua hora.

De signis debilitatis nati. L. xx.

Quoniam fetus nascitur et non inflatur ym-
bilicus eius. et non mouetur et non ster-
minat usque ad tempus tunc ipse est debi-
lis et non uiuet.

Tractatus secundus. de impugnatione et partu. L.
primum.

Tempora quidem creationis et mo-
tionis et partus iam diximus in anatomi-
cia et eis que sunt post ipsam.
Et scias inde quod mensis septimus
est primus mensis in quo parit ipse
et est fetus fortis creationis et p-

plonis et creatio velocis fuit et cuius motus festina-
uit et et petio ad exitum fuit velocis. Et motus
quidem moritur natus infra hoc spatium: quoniam tolle-
rat motus vehementes in debilitate creationis. huius
natus namque licet in radice sit fortis. tunc est proximi spa-
tium cum creatione. Et natus in. viii. mense est qui
plum moritur de natis et parum uiuit. Quod si alius
uiuat de natis in. viii. mensibus tunc illud est pa-
rum valde. et parum est quod uiuat natus perueniens
hoc tempore. Et in quibusdam regionibus non ui-
uit natus. viii. mensium omnino: quoniam non curatur ei
dispositio quin aut sit retardatus in creatione et
motione et disiderio ad partum usque ad hanc horam. Et
significat quod eius virtus non est fortis in radice: aut
adueniunt eis motus separationis in principio tempo-
ris complementi quous sit fortis in radice virtus ei
sicut nati in. vii. Quod si non fuerit ita: imo
fuerit creatio eius et motus ipsius et voluntas desi-
derans peruenire ad partum. Et motus eius completi an-
te illud tunc huius fetus iam conatur euadere a lo-
co suo et conuertitur. Sed quid valde eius conuer-
sio cum non sequitur intentionem suam et remanet
sic conuersus usque redit ad ipsum virtus sua et facit
ipsum deficere debilitas sue virtutis et accidit ei pro-
culdubio quod accidit debili intento motibus euasio-
nis quod preedit absque directione. scilicet lassitudo et dese-
ctus: infirmat ergo proculdubio et debilitatur et re-
soluitur virtus eius. Et quoniam nascitur in huiusmodi
dispositione est iudicium eius iudicium nati infirmi et
debilis. Et de iudicio eius est quod non spatatur ei
vita. Natus autem in nono si completa fuerit eius
creatio et desiderat moueri in. vii. et non fuerit ei
posse ut euadat: imo remaneat in matrice et acci-
derit ei in. viii. quod diximus uiuet in spatio mensis
ita redeunte ad ipsum virtute et equibit a conuersione
sua usque redeat conuersus et confirmetur. Quod na-
scitur saluat et quoniam non sit ita immo non desiderat
nisi moueri in illa hora tunc iudicium eius est iu-
diciu omnis debilis omnino. Et plim quidem
nascitur in decimo: ille cui accidit ut desideret p-
tium in nono et non fuit ei spatium. Et accidit ei illud
quod accidit nato in. viii. Et parum quidem accidit ut
sit assiduatus separationis cadens in. vii. Deinde ex-
tendatur vita usque ad. x. ita ut eueniat ei integra
vita in. x. hoc enim rarum est. Et cum hoc est signifi-
catio debilitatis virtutis quoniam currit vicissitudo ex
septimo usque ad. x.

De regimine vniuersali pregnantis. L. ii.

Oportet ut assidue lenificationem sua-
re narum semper cum eis que leniunt cum equa-
litate sicut sunt aleffivabegi pinguis. et

sicut furas et similia quoniam stringitur natura valde: et
ut occupentur exercitijs temporis et de ambulatione
ne tenui absque superfluo. Superflua enim abortiri
facit et illud ideo: quoniam ipse replentur per illud quod
accidit eis de retentione menstruum. Quod si superflui-
tates in eis multiplicentur oportet ut non assidue bal-
neum. Balneum namque eis execrabile est nisi a-
pud propinquitate: et non oportet ut inungantur capita
eorum et fortasse accidet eis inde coriza: quoniam accidet
tussis et commouetur fetus et post abortum. Et oportet ut
deutetur motus superfluum et salum et percussionem et
causam et coitum prope et repletionem cibi et iram: et non
supueniat eis quod faciat tristari et timere et elo-
gentur ab eis omnes relique cause abortus: et pro-
pe in mense primo et usque ad. xx. dies et prope in
ebdomada prima et usque ad tres dies a conceptio-
ne. Illic enim est execrabile super eas omne compressio
ne faciens. Et consideretur illud quod diximus de p-
seruatione embryonis. Et oportet ut cooperiatur illud
quod est sub hypochondrijs earum cum lana leui. Et sint
cibi earum pannis mundus cum aleffivabegi et alzer-
beret et deuitent omne acutuz et amara sic cappari
et oliue imature et omne puocatiuum menstruum
sicut sunt faseoli et cicer et lisamum. Et si desiderat
cibum in die conceptionis. Precepit Hippocrates. ut in po-
tu sumat saucem in aqua. Ipse enim quous sit inflatum
est tamen velocis nutritum. Et vinum eorum sit or-
dorise et subtile antiquum. Et Hippocrates. quidem dixit
sumant in potu vinum nigrum et ut quod voluit intelli-
gi per illud subtile nigrum. Et sit nigredo eius propter
ipsius fortitudinem non propter fecem. Et sint in seris m-
lis earum passe et cydonia dulcia et pira et excitantia
appetitum et mala maza. et gnata maza. Medi-
ane vero eorum sint sicut electuarii de margaritis et
descriptio. R. margaritarum non perforatarum piretri a-
borum ana. 3. i. 33. et mastice amborum ana. 3. iiii.
zedoarie doronigi seminis apij caplice cardamomi
nucis muschate macis cinamomi ana. 3. ii. been al-
bi been rubei pipis et macropipis omnium ana. 3.
iii. cinamomi. 3. v. zuccari sulmomi quous omnia
et plus et dosis sit cochliarium unum. Ipse enim
rectificat dispositionem matricis earum et dispositionem
stomachorum earum. Et oportet ut vehemens sit studium in
stomachis earum quare confortentur cum eis que sunt sicut ge-
leniabum cum xilaloe et mastice et similibus. Et
electuaria facta cum zuccaro plurimo cum speciebus a-
romaticis in quibus non est multa caliditas et cum em-
plis stipticis calefacientibus aromaticis.

De regie enixe. L. iii.

Oportet quoniam parit ut studium sit in pu-
catione menstruum eius et rectificetur.
cibus et non permittatur cibus subito ad re-
gime crossum quare faciat ipsam febrile et debilitet uir-
tutes alterationis in esse eius et multiplicetur sitis
eius et fortasse fiat hydropica. quod si inouetur cum
hoc epus non spatatur et sanatus. Et diebus quidem
plus sunt motus et piodi. Et principium eius est
hora aduentus commotionis et doloris. Et quoniam
egritudo pertransit. xx. dies usque ad. xxiii. egritu-
dine stante aut recidivante signum tarditatem consum-
ptionis: et necessaria est etiam in die alio ab isto qui
est dies crisis si non fuerit debilitas.

De appetitu pregnantis. L. iiii.

Quod est appetitus pgnantis iuuat dimif-
 sione pinguis vehemens pinguedinis
 et dulcis vehemens dulcedinis et ad
 ministratone rei subtilis et moderamie in potu aq
 et vt sit cōtenta vino odorifero pauco subili. Est
 enim iuuatiuū rectificans appetitum. Et illd qd
 accidit de nausea et vomitu plimo. Et de medici-
 nis appetitui cōferentib⁹ est omne in quo est stipti-
 citas cū caliditate subtili sicut r̄ga pastoris decocta
 cū vino et succo ei⁹ et aristologia anie cibū et post
 ipz de quo parum sumat. **E**t empla nota color
 tantia stōm facta ex cydonijs et vactilis albis siccis
 et calamo aromatico et spica cū vino odorifero an-
 tiquo. Et qñz ponunt in eis semē apq et anisū et se-
 niculū. et ppe si fuerint illic dolor et inflatō. Qd
 si eius appetitus malus fiat supflue stude in mun-
 dificando stōm eius cū eis que sunt sicut aq algele
 niabi factui cum ros pfcis: deinde rectificetur. cūz
 acetosis et rob de acresta. Et vinum eius factum
 cū aqua mellis aut aqua zuccari: iuuamētuz ei⁹ bo-
 num est in illo et conueniens embryoni. et polypo
 diū quidez exiccatum cōuenit appetentib⁹ iuuum
 ex eis. Et qñz iuuantur ex acutis sicut sinapi et si-
 milia. ipz enim abscidit humore malū et excitat ap-
 petitum: et est vltim⁹ in reducendo appetitum ea-
 rū. Quqz cōuertitur appetitus earū ad calēū asse-
 eis humidus sup p rinas donec exicet: qñ ille ē
 melior qd sic⁹ acutus. prim⁹ enim est minoris sup-
 fluitatis. et secū⁹ est magis disrumpens appeti-
 tū. **A**d ventositatē vero stōi earū et dolorem
 eius verbi grā admodum estur hoc electuarium.
 R. cymini carmeni infusi in aceto et torrefacti p⁹
 illud et olibani et origani pfici omniū ana ptēm. i.
 castorei ptis vnus tertiam sumatur de puluere e-
 ius sicco a medio aūr. vñz ad aūr. i. **A**d vomitū
 tum r̄o eaz sup cibū oz vt denuit post cibū ea in
 quib⁹ sunt aromaticitas et ponticitas et stipticitas
 sicut cydonia aslata et ppe qū fixa sunt in eis frusta
 xilof. indi et affluetur compflio manuz et pedū
 eaz. **E**t admistrentur sup stōz eaz empla no-
 ta. et teneant in orib⁹ suis grana gnatorū cum fo-
 līs mente et sorbeant aliquo de mīus. et bolum
 armenū est de eis q seclant earū nausēaz.

De pulsu cordis pgnantiū. L. v.

Illud quidem plm accidit eis pp cōmuni-
 tatē oris stōi et causa humoris in eo qñ
 multotiens alienat sorbere aquam cali-
 dam et exercitium leue precipitans illud quod est
 in ore stōi.

De regimine cursus menstruoꝝ pgnantis. La^m.
 sextum.

Acoqitur stiptica in quib⁹ non est aro-
 maticitas in aq. et ex ea admistretur
 tina sicut sunt lentes et cortices gnatoꝝ
 et balaustrie et galle et glandes et similia. **E**t
 quandoqz fit ex gallis et balaustris et corticib⁹ gna-
 torū et sicibus siccis emplm et ponitur sup pecu-
 nem cū aceto.

De apatōne pedum pgnantiū et molliū carum.
 La^m. vii.

Aplentur pedes earum cum folijs cau-
 lis et liniantur cum vino misto cū aceto
 et decoctōne citri: aut cum decoctōne

ebimolee. Et quandoqz sumit ēplm ex cannis cū a-
 ceto et ex aneto cū aceto.

De abortu. L. viii.

Ause abortus: aut sunt primitive ex p-
 cussioe: aut casu: aut exercitio supfluo:
 aut saltu vehementi: et ppe ad poste-
 riora vel retro. ipz enim multotiens facit descen-
 deri spma cōceptam visibilē: aut aliquid ex passio-
 nib⁹ animalib⁹ sicut ira vehemens: aut timor aut
 tristitia. Et ex frigore aeris et caliditate eius r̄fluia.
 et ppe hoc genus abhorret pgnanti plongatō bal-
 nei ex hoc q magnificatur anhelitus eius.

Balneū ei⁹ lz abortiri faciat p lubricitatem facit in
 abortiri p egressiōnem fetus ad aerē fīm. **E**t
 qñz puenit ex debilitate eius ppe defectū et mol-
 lificatōne ipius cā resolutōis rei corporee et ex
 egritudinib⁹ et ashiu et fame vehemēti et eūo-
 ne hūoris: aut sanguis plimi p medicina: aut phle-
 botomiam: aut exle ipo. et ex fluxu san. mēstruo
 z plimi. et qñ magis filius est maior est nocuē-
 tum cum phlebotomia in ipo: pl⁹: aut ex ipone
 vehemēti: aut ex facietate nauicatua plima corru-
 pente nutrimentū fetus et oppilante viam ad eum
 aut ex multitudīne coitus mouente matricem et p-
 ppe post septimū. Et multitudīne balneatōis et
 ablutōis lubricante matricem et faciente abortū
 licet balneum abortiri faciat causa mollificatōis
 vītutis: et qz facit fetū eger eo qd ē fīz lz qd in
 Jili g⁹ sūt ordines eaz. et qñz sūt cāis ppe fetū sic
 est mors eius: pp aliq eaz mortis ei⁹. Quat ex
 pellit eum nā et ppe quando currit ex eo res vi-
 rulenta que moridat matricez et ledit eam: vel
 sicut est debilitas eius q non firmat aut ppe pan-
 niculos et inuolutōes quib⁹ cōtinet. **Q**uē emm
 abrupit et mollificatur et effunduntur ex eis
 humiditas eoz ledit matricem: et mouet eam ex
 pullina et adiuuat itez ad lubricitatē: aut ppe cām
 matricia de amplitudine oris eius et pulsat adu-
 natōis eius: aut ex humiditatibus i matrice: aut
 in orificijs venarūz lubricantibus et quantibus.
 Et qñz fit ppe reliquas species malitie compfionis
 in matrice ex calore: aut frigore: aut humidita-
 te aut siccitate et paucitate nutrimenti fetus. **E**t
 qñz fit ex ventositatē in matrice et ex apate. et
 que sunt eis similia: aut duritie: aut cancro. Et
 qñz fit ex ylcibus in matrice. **E**t plz abortus
 facti in mēse secūdo et tercio fit ex ventositatē et
 humiditatibus sup orificia venarū que sunt ma-
 tricis que nominantur foramina ex quib⁹ cōtexunt
 vene leciōine. Quē g⁹ humectantur mollificantur
 ipz. et illud quod ex eis textitur: qñ fit abortus fe-
 tus ex quolibet motore: aut ex ventositatē: aut g-
 uedine. Et quandoqz est cā malitia compfionis cali-
 de exiccantis: aut fīe congelantis. **E**t iterū ex
 eis que abortiri faciunt in initio rei est tenuitas sp-
 matis i radice: qñ nō creat ex eo paniculus pm⁹ ni
 debilis prepatas ad disrumpendū cū hoc q ipz
 attrahit san. Et in sexto et qui sunt post ipz ex hu-
 miditatib⁹ dispartis in matrice lubricantib⁹ fetū.
 Et dixerunt quidam q fit plm illud ex ventosita-
 te: et veritas est iste sermo. **P**ost spatium ve-
 ro notū plm abortus non fit nisi ex debilitate. Et
 dī q illa que est vehementer extenuata qū ipgnat

abortitur anteq̃ ingrossescat. Qm̃ corpus recipit
de cibo ad sui rectificatōnem et reditōnem sue ṽ
tutis talis q̃ non supfluit embryoni quod iſm iu
triat quare debilitatur. ¶ Et in regionib⁹ quidē
valde f̃ris absq̃ equalitate et temporibus f̃ris ual
de multiplicat abortus. ¶ Et s̃l̃r mors pregnan
tium et in regionibus meridionalib⁹ multiplicat
abort⁹. et s̃l̃r in aerib⁹ meridionalib⁹ et minorat
in septentrionalib⁹ nisi sit frigid⁹ vembem̃ ledē
tes embryonem. Et qñ pier̃t hyems austrina ca
lida et sequitur illa ver boreale f̃m abortiuni p̃
gnantes que paritūre sunt in vere ex qualibet ca
pariunt debilem. Et dolores quidem accidentes a
puo abortū vehementiores sunt dolorib⁹ acciden
tib⁹ apud partum: qm̃ ille sūt r̃s nō nāles.

De signis. L. ix.

Signū quidem abortus ipsius sunt qm̃ inci
pit māmilla detumescere post solitū
tatem sanā. ¶ Solitū tatem vō egrā reci
ficat nā pducens ad d̃mitionem sine timore abor
tus. Et quecūq̃ duarū māmillaz d̃tumescit a soli
tate sana tunc habens eam abortiū in die illo. ¶
Et s̃l̃r ex pleuresi. Quā g⁹ supfluit lactis p̃uocatō
et frequens sit adco donec detumescat māmilla:
tunc indicat q̃ fetus est debilis et q̃ preparat abor
tui. ¶ Et s̃l̃r multitudo dolorum in matrice. Et
qñ rubet facies in febre et accidit rigor aut g̃uat
caput et dominatur lassitudo et sentitur dolor in
p̃fundo oculi s̃l̃t q̃ cāe abortus sunt venientes
et q̃ ipe facient puenire mēstrua: deinde facient a
bortiri. ¶ Et s̃l̃r cāe abortus quādo ṽtunt s̃l̃t
ip̃s. Lōplones vō et vlcera et ap̃sa et hūiditates
p̃ ea cognoscunt q̃ dicta sūt mltitudo. f̃cus aut cā
uētositatis cognoscit p̃ s̃l̃t uētositatis et extensionis
absq̃ g̃uedine et ex p̃mutatōne et ex additōne cū
acceptōne inflatōnez. Et cāe primitiue itez cogno
scuntur q̃titate sua. ¶ Mortem vero fetus s̃l̃t
motio r̃i delate in concavitate g̃uantis sicut lepis q̃
mouetur de latere ad latus: et p̃pe quā iacet sup
latus suum et inf̃rat suū qñ ante illud esset calidū
et detumescit māmilla. ¶ Et qñq̃ currunt humi
ditates virulente fetide. Et s̃l̃t illud si iam acci
derit p̃gnantib⁹ egritudines acute nocentes sua ca
litate vehementer. ¶ Nā si ex eis phibetur
nutrimētū moritur fetus et si nō phibet vebemē
tior sit egritudo. et fiunt alie egritudines prave.
Et qñq̃ sit qñ moritur fetus ante illud. Et est de i
dicantib⁹ illud vt demergatur oculus p̃gnantis
ad p̃fundū et fiet albedo oculi fusca. ¶ Et qñq̃ sit
rigida auris eius et extremitas nasi cū rubedine la
b̃ et dispositō ei⁹ ē s̃l̃t h̃ydropsi hyposarche.

De p̃seruatōne ebryōis et cauella abortus. L. x.

Embrionis suspensio ex matrice est sic
suspensio fructus ex arbore sicut ma
ior timor qui timet sup fructum q̃ ca
dat est: aut quā incipit eius apparitō: aut quā ip
sius existit cōplementū. ¶ S̃l̃r qd̃ vehementius
timet sup embryonem q̃ abortiuus fiat est apud
principiū cōceptiōis. et ante app̃p̃nquatōnez: qñ
oz vt caueantur in his duab⁹ horis cause abort⁹
p̃olice. Et pharmacū quidē solutiuum est de sū
ma illaz carū: qñ oz vt caueat eius dispositō ante
menē quartū et post. vii. et in eo quod est inier

illa iterum. ¶ Meruntū in eo quod est inter illa ē
salubrius. et ad ip̃s puenitur qñ necessarium est.
Et fortasse nō erit excusatio in quibusda harū bo
rarū quin soluantur et mundificentur s̃a. ei⁹ ut n̄ cor
rumpat embryonē p̃p malitiā cōplonis: quā oz
vt fiat cū facilitate et subtilitate. ¶ Et qñq̃ etiam
mēstrua ante cōceptiōē non sunt mēstrua necessa
ria et remanent in ea supfluitates mēstruorum ei⁹
indigentes mundificatōne. ¶ Et tunc si non mun
dificantur recipit eaz corruptiōnem embryon.

Oz g⁹ vt mundificentur illud subtile cū mundifi
catius subtilib⁹ non potando sed supponendo in
primis suppositoriū post collū matricis immo sup
ponantur in collo matricis et non mūdificetur cum
eis illud quod mūdificat vice vna: imo vicibus
plurib⁹. Et quā sup mulierē timetur q̃ abortiat
cā p̃plonis et ap̃atū et vlcetū et ventositatis et re
liquoz curetur totum cū eis que sunt in suo cā.
Et qñ abortit cā cōplonis f̃re tunc si motor etiam
ē cōplo tempet. et si est aliud et est d̃ illis que de
clinare faciunt ad matricem m̃az calām ex qua ti
metur ap̃a curet cū apocusticis et phibentibus a
postema et cū eo qd̃ de solutōne poiē est. Si aut n̄
fuerit illud imo non timetur ex eo nisi vt cōsequa
tur embryonē cā eius nocumentum aut lesio facies
ip̃m abortiri: aut interficiens ip̃m: tunc oz vt cu
retur cū medicinis cōseruantib⁹ embryonē quas
dicem⁹: p̃p lubricitatē vero ab humiditatib⁹ q̃ ē
plima lubricitas: oz in hora imp̃gnatōis vt admi
stret clisteria lenitiua cūantia sicut cū. deince ad
ministrantur iniectiones et puocantia vrinā et di
listeria mūdificata matrice.

De regimine bono ad illud. L. xi.

Si vt in potu detur aqua radicia cū olo
de kerna aut decoctō albasce aut fenu
greci cū olo de kerna. et detur in potu
in omnib⁹ decē dieb⁹ aliquid de pilulis fetidis et
detur hiera. S. in potu. ¶ Clisteria bonum ad il
lud et ad ventositatē. R. fauine et origani et a
meos et keisim et raniorū aneti et camemille et ru
te et basce et fenugreci ana pugillum vñ deco
quunt in trib⁹ lb. aque donec cōsumatur medie
tas et sumat de ea min⁹. lb. et adde sup ip̃am sex
tariū vñ olei arasaki et sacraia vñ olei sisami
ni et vtere ip̃o clisterizando et clisteriza ip̃a in oī
bus quattuor dieb⁹ cū tantundem. Et ex eo est ut
sumat colloquintida et p̃foretur et extrahantur g̃
na eius et impleatur oleo d̃ lilio et dimittatur die
et nocte: deinde p̃petur in mane sup cinerē calidā
et dimittatur donec bulliat oīm integre: deinde
colleut et clisterizetur cū eo receptū dū est tepi
dū. ¶ Hoc enim est mirabile ad lubricitatē
humidā. Et post h⁹ eūonē oz vt administrantur
olea odorifera calida muncia et iniecta et supposi
ta i laia. Et cōfectiōes magne et medicamē alkekē
gi et diamarie et sagzene in omnibus trib⁹ die
bus aut. v. Et similiter de diāuscho et diaspma
ton. Et iterum sumatur corticis turis et cipi trito
rum etiam amborū ana ps. i. et myrbe ps. s. d̃
coq̃tur cū septuplo sui aque donec remaneat q̃rta
et colleut et clisterizetur ex ea cū. iiii. 3. in omni
bus trib⁹ dieb⁹ postq̃ iam eūata fuerit humiditas
que est ante ip̃a. ¶ Et ex pessarijs bonis sunt

boellum et gluten alimbat et aironicū et nigella
coniunctim et singulariter . et admiscantur p^o mū
dificatōnem et supponantur spica et crocus et ma
stix et myrrha et galia et castoreum et bdellū et si
milia in oīlo nardino: aut adipe anseris sup lanam
viridem . et supponatur post illud . et fmissio ne
cessaria est coagulum leporis et medicine consuā
tes fetum in ventre matris qū non est nocumētuz
cōplēnie calide: aut apatis calidi et similis illis .
Et sunt medicine que sunt ad cor sicut zedoaria et
dorōgi et been duo et letificantes et diamus. huz
et mithridatum . **¶** Ad medicam phibens abortuz
p^o dorōgi et zedoarie et castorei et asse et galie et
muschi et cardōmi minoris et gallaz et spēcū dī
um ana . 3 . i . cū aqua ffa et clisterizetur calesactum
ante hoc . et ex eis que conferunt in eo sunt ordeū
et camemulla et asla et anetum et ameos et silia .
De regimine abortus et extractōne fetus mortui.
La^m. xii.

Quandoq; abortus in quibusdā horis ne
cessarius est de quibus est illa que ē qū
pregnans est puella pua supra quem iū
metur mors ex ptu . Et de illis est qū in matrice ē
nocumētū et additō carnis stringens sup fetū egf
sione quā interficit . **¶** Et de illis est apud mortē
fetus in ventre pgnantis . Et scias qū quādo sit oīf
ficilis ptus . iiii . dieb⁹ tunc iam moritur fetus: qū
occupatus sis in vita matris et non occuperis in ui
ta fetus: imo stude in extractōne illius . **¶** Et ab
ortū quidēz quādoq; faciūt motus et qūq; faciūt
ipz medicine . **¶** Et medicine quidēz faciunt : qū
interficiunt fetū . et q² puocant menstrua cū forti
tudine . Et qūq; faciunt cū lubricitate . et interficiē
tes fetū sunt amara et puocantia menstrua iteruz
sunt amara et acuta et lubricantia sunt humida ui
scola que admiscantur bibita et supposita . Et
ex motib⁹ est phlebotomia et ppe ex saphena p^o
basilicam . et ppe sup magnitu linem ieiunij et fa
mis et exercituz et saltus plimi et delatō oneris g
uis et vomitus et sternutatio . Et de regimine bo
no in illo est vt intromitatur in os matricis pre
gnantis charta facta licinū: aut pēna aut herba a
mara vel abrafa cū mensura qūtitatis penne ex ys
nen: aut ruta: aut bartaita: aut siracost . Ipa enīz
abortiri faciunt pculdubio et ppe qū limuntur ex
aliqua medicinaruz abortiri facientū sicut alkitrā
et pulpa colloquintide . **¶** Et de medicinis quidē
abortiri facientibus alie sūt singulares et alie cō
posite . Et singulares quidē iam dixim⁹ in tabulis
medicinaz singulariū et cōpositas in antidotario .
¶ Idic vō dicim⁹ de ytriscz ordimb⁹ eas que ma
gis opatine sunt in intētiōne . **¶** De medicinis vō
singularib⁹ que sunt longinquiores a yebementia
caliditatis sunt sicut apsimbium et capsia . **¶** Sed
medicīne singulares calide sunt sicut semen capsie
qd est simile nasturtio . et est ei odor nasturtij : et
gna barmel itez bibita et supposita . et oīm balsa
mū qū supponitur extrahit fetum et secūdinam et
assa et galbanum forte ē itez et buchormarien in
hoc ca . fortis est valde bibita et supposita: ita q²
dam existimant q² si pgnans iacet sup eam pducit
eam ad abortiendū . et succ⁹ eius corrumpit fetū
linitus sup ventrem : qūto g^o plus suppositus sup

costum . **¶** Et sū succus reliquaz bartamiaz . Et
si in potu detur de vīnen plico pontus . 3 . iii . ei
iciet fetum i die illo . **¶** Et qū sumitur de cordu
meni tertia . 3 . i . egit fetū et facit possidere calidi
tatez et motum . et iterū si iniāt decoctō pulpe col
loquintide in iniectionio narrato fm decoctōnes su
as: aut supponatur in lana suppositorio ascenden
te . **¶** Et ex medicinis bonis est cinamomū qū per
miscetur cū rubea . Ipz enim abortiri facit fetum
bibitū: aut suppositum et cū hoc sedat nauseaz .
Et de illis que ppetate habent est yngula asini .
Sedz enim q² quidēz existimant si cū ipa . suffumi
geur se us mortuus extrahit eum . Et qū ex ster
core eius sit suffumigatō p traiectionem extrahit
mortuuz velociter . **¶** Et sū suffumigatō cū ocu
lo piscis saliti . **¶** Et de medicinis compositis ebi
bitis in hoc ē medicam forte in faciendo abortum
et extrahendo fetuz mortuuz . **¶** Qd . 3 . asse pō
dus . 3 . 5 . et folioz rute sicce . 3 . iii . et myrrhe . 3 .
ii . et est dosia vna sumatur in potu cū decoctōne sa
uine dos⁹ vna in mane et dosia . i . in vespis: aut su
mat aristol . lon . et gentiane et baccarum lauri : et
myrrhe et costi marini et casie lignee nigre et ru
be tincture et succi apsimbū et cordumem recen
tis acuti et pipis et meseatramela etia ptes equales
de quo bibatur omni die aut . i . x . dieb⁹ . **¶** Et
d medicinis bonis facientib⁹ abortum cū facilita
te cū sedatōne nausēe est illd quod . 3 . cinamo
mi et cordumem et saune omniū ana . 3 . x . myr
rhe . 3 . v . et sit dosis eius . 3 . iii . omni die et aie
ratur cū hoc mūdificatio enira et exit⁹ secūdine .
Et tyriaca diateserō etiam est fortis in faciendo a
bortū et extrahendo mortuum . **¶** Et ad infantes
mortuuz sumantur . 3 . iii . aque rute et tamundez
aque fenugreci decocti cū sicibus decoctōne mul
ta . et origani . 3 . iii . et sumant in potu Ipa enim lu
bricant mortuuz . Et qūz dat in potu aque ffe qū
tas . lb . i . et puluerizatur vsup altee . 3 . i . et da
tur in potu et vomitur et fū sternutatio . Et datur
in potu aqua rute plina cū oleo de fenugreco deco
cto cū dactilis et est conueniens secūdine . **¶** Et d
pessarijs est medulla cordumem de qua et ex aro
matico fiat pessariū: et supposit . Pessariuz forte .
3 . succi cucumeris asinini kirat . viii . confecti cū
felle taurino et supponatur extrahit enim fetum
mortuuz . **¶** Pessariū pauli . 3 . belleboz nigrum
et staphisagria et aristol . ro . et buchormarien et g
na almezerion et pulpam colloquintide et ammo
niaci terant oīa pē amoniaci . Ipz nancz resoluūt i
aq et aggrigeniur cū eo reliqua . et qūz ponitur cū
eo sellis taurini exiccati ps . i . et sit ex eis pessariuz
Et itez aliud forte valde . 3 . salis ammoniaci tri
ti . 3 . x . amoniaci . 3 . iii . cōstiat sal amoniacus
cū resolutōne amoniaci . et fiat ex eo pessariuz . et
supponatur nocte tota eleuatis pedib⁹ super pul
uinar et inicitā iterum in eam qd sit sicut deco
cto apsimbū et sicut succus rute et sicut decocto sa
uine et oīm de kernu .

De instro quo iniecto sit in matrice . L . xiii .

Quod rtet vt sit instm quo iniecto sit tri
angulate extremitatis longū habens col
lū fm mēsurā longitudinis colli matri
cis mulieris que curat et taluer vt ingrediat os

matricis et sentiat mulier q̄ iam puenit in spatium
intra matricem et insiat p̄ ip̄ illud quod interficit
et q̄d lubricat et q̄d extrahit.

De regimine quorundam antiquoz in extrahen-
do fetū mortuū. L. xliii.

Extractio fetus mortui et incisio eius
cū ferro qū difficilis sit p̄ius cōsideretur
an sit salubris an sit non salubris. Si
g^o fuerit ex illis que salubres sunt sim⁹ audaces in
curatōe eius. et si nō phibeatur illud. Mulieri
enim c^o dispositio mala est accit sincopis cū vigi-
liis et obliuione et mollificatōe et dislocatōe: et
qū vocatur non fortasse respondet: et cum clamat
alia voce respondet debilitat: deinde supuenit ei
sincopis iter. Et de illis sunt que spasmat⁹ cū tē-
sione et pulsant eaz lacerti et phibentur a cibo et
est pulsus earū p̄ius frequens. Illis vō que saluat
nihil accidit de hoc. **Q**z g^o v̄t mulier resupine-
tur sup caput et sup dorsum suū. et sit caput ei⁹
declinē ad inferiora et crura eius eleuata et conti-
neant eam mulieres: aut accipiant ab omni latere
si fuerit presentes. Et si non liget⁹ pectus eius ad
lectum cū ligamētis et non attrahat corpus eius a-
pud tensiōe: deinde apiat obstetrix rectum col-
li matricis et inungat manū sinistra olo et aggr-
get omnes digitos in longitudine p̄tensos et intro-
mittat eos in os matricis et dilatat eos etiā cum eo
q̄d est supra ip̄os de olo. Et inquirat vbi oz si-
get⁹ yncinos quib⁹ fetus extrahatur et loca eleuata
vt figantur in eis yncini. et si app̄imat ei q̄d i-
uenit. **I**ta g^o sunt loca in fetu qui descendit s̄
caput oculi et os et collū et paulatim et sub mandi-
bula et furcula et loca p̄p̄inqua costis. Et sub hy-
pocōstis. **I**n fetu vō qui descendit sup pedes
sunt ossa que sunt supra pectinem et coste medie
et furcula: deinde teneat instrū quo extrahatur
fetus cū manu dextra. et intromittat manū sinistra
sub yncino in eo quod est inter digitos suos et in-
figatur in p̄tib⁹ locoz que dixim⁹ donec pueniat
ad rem vacuam et insigatur ecōtra yncinus alius
vt sit attractō eq̄lis et nō declinet ad p̄tez aliqua.
Deinde tendatur et non sit tensio equalis in dire-
cto t̄m: imo in laterib⁹ etiam sicut sit in ablatōe
ventium. **E**t oz in hora illa vt mollificetur tē-
sio: deinde intromittatur index inunctus et digiti
p̄lmi in eo quod est inter matricem et corpus q̄d
retinetur. Et circūdent digiti eius circuitum. **Q**uā
g^o sequitur fetus s̄z q̄ oz tunc p̄mutetur yn-
cinus p̄m⁹ ad locum altōrē et ita fiat cū yncinis a-
liis donec eḡdiatur fetus totus cū attractōe. **Q**uā
si eḡdiatur manus s̄te aliam et nō est polia re-
ditō eius p̄p̄ ipsius coarctatōez: tunc oz vt inoluat⁹
sup ipam pannus vt non lubricet et attrahatur tā-
diu donec qū tota eḡreditur abscondatur ex spa-
tula et ita fiat cum eḡduntur ambe manus ante
adiutoria sua. et non est polia eaz reductō. **E**t
s̄l̄r fiat de pedib⁹ cum nō cōsequitur eos ambo
reliquū corpus. s. inciduntur ex inguinibus. **E**t
si caput infantis est magnū: et accidit ei coarctatō
in exitu: et est in capite eius aqua cōgregata: tunc
oz vt intromittat inter digitos phlebotom⁹: aut
cūtell⁹ spinosus: aut cūtell⁹ quo inciduntur he-
morroides nasi et p̄foretur cū eo caput vt effum-

dat aqua et detumescat. Et si aq̄ nō est et est neces-
sarium vt extrahat cerebrū eius fiat. **S**i autē fe-
tus est magni capitis nā: tunc oz vt findat⁹ craneū
et capiat cū tenalīs quibus extrahuntur dentes et
ossa et extrahatur. Et si eḡdiatur caput et coarctetur
pectus: et tunc findatur cū hoc ingenio loca que se-
quant⁹ furculā donec pueniatur ad ossa vacua: qua
r̄ effundatur hūiditas q̄ ē in pectore et detumescat
pectus. **S**i autē non admetur oz tunc ut scinda-
r̄ et auferatur furcula. **Q**uā enim auferit obedir
tūc r̄ si fuerit inferius ventris ap̄olū et fetus mor-
tuus: aut v̄ius oportebit tunc etiam vt euacuet⁹
sicut narrauim⁹ cū eo q̄d est in concuitate eius.
Fet⁹ autē qui eḡr̄ vit sup pedes attractō sit facilis r̄
transpositō eius ad os matricis facilis. **Q**uā si
coarctetur ap̄d ventrem et pectus oz tunc vt at-
trahatur cū panno et findatur fm q̄ narrauimus
donec effundat⁹ q̄d itra ip̄z est. **S**i vō reliq̄ mē-
bra auferantur et redeat caput et retineatur tunc
intromittatur manus sinistra: et queratur cū ea ca-
put et extrahatur cū digitis ad os matricis: dein-
de intromittat in eo yncinus yncinus aut duo ex il-
lis quibus attrahitur fetus et trahatur. **E**t si os
matricis iam coarctatum est p̄p̄ ap̄s calidū accidens
ei: tunc non oz vt laboretur: imo oz tunc vt ad-
ministratur effusio rerum pinguius plima et hūme-
ctatō et sessio in tina: et administrantur ep̄thima-
ta ad apiendū os matricis et auferatur caput sicut
diximus. **I**n illo autem qui de fetib⁹ eḡredit⁹
sup latus si pole est vt eūc̄t equet⁹: tūc administrē-
tur ep̄thimata ad apiendū os matricis que dixi⁹.
Et si non fuerit illud incidat infans totus interius
et necessaria est post administratōem h̄az rerum
administratō sp̄tey curatōis ap̄atū calidoz que
eueniunt in matrice: q̄ si accidat fluxus san. cure-
r̄ cū eo q̄d est in ca^o suo.

De regimine p̄gnantis post abortū. L. xvi.

Quā abortit mulier fetū oz vt suffumi-
getur cū bellio et ilopo et albarmel r̄
glutine albori et origano et sinapi albo
vt currat san. et non ingrossetur: q̄ retineat et do-
lore faciat.

De extractōe secūdine. L. xvii.

Ingenius quidez in extractōe q̄d ad-
ministratur in ea absq̄ medicamine ē vt
sternutet cū aliquo eoz que sternutare
faciunt: deinde teneat ambas nares et os violentē
q̄ inspiatur venter et tenditur et lubricat secun-
dina. **Q**uāq̄ app̄z secūdina tunc tendatur paula-
tim cū facilitate et nō sit in ea labor vt non absin-
datur. **Q**uā g^o timeat abscessio stringat illud q̄d
seq̄t maū cū coxa mlieris p̄strictōe tēpata et elabo-
retur in sternutatōe. **Q**uāq̄ tardatur casus secūdi-
ne nō tendas eam tensiōe aliq̄: imo stringe eam
ad coxas ambas ligatōe delup taliter vt nō ascen-
dat. **E**t si fuerit adherens cū pfunditate matri-
cis tunc subtiliatō sit in sepatōe eius cū motu leui
ad latera vt mollificentur ligamēta. Et oz vt non
cadat in hoc labor omnino. Et si fuerit retentio e-
ius p̄p̄ vehemētiam oppilatōis et cōstrictōis o-
ris s̄tōi ingemietur vt carminetur: aut cū digitis
aut effusione ynguētorū calidoz mollificantū se-
cūdū p̄p̄inquire p̄patōe situs mulieris q̄ possib̄l

est in ea. **E**t fortasse ē iacere eius cōuenientius ad illud. Et qñq; adiuuant ad illud vñctōnes et empla lenificantia de foris sub ūbilio et albatiz. Et qñq; sufficit linimentum digitōz obstetricis: d inde regatur ūgimento sternutōnis et suffumigatōnū et tinarum et eoz que bibuntur et ingeniet omni ingenio. **I**psa enim in quolibet spatio putrefit et lenitur et cadit. et adiuna te cū diureticis fortibus. et administra ei tiam decoctōnis vñe: qñ facit ipsa cadere. **E**t de illis que faciunt ipaz cadere est vt infundatur in matrice vñguentū ba silico. **I**psa enim putrefacit eam et extrahit ipaz. Et qñ egreditur administratur olz ros. et similia. Et de his que adiuuant ad lubricatōnem eius ē vt in potu detur aq ros. recentū puluerizata desup altea: aut detur in potu: aut supponatur aliquid d stercore accipitris. et administretur desup quod dictū ē de medicinis facientib; abortiri fetum: et pessarijs et suffumigatōnib; **E**t de suffumigatōnib; bonis est belleborus al. facta suffumigatōne cū eo. Et stercore columbinū etiā facta suffumigatōne cum eo. et aristologia facta suffumigatione **E**t de antiq; fuerunt qui preceperunt obstetrici vt i uolueret manum suaz in panno et intramitteret e am et acciperet secundinam: sed hec cura est doloro sa: nam qñ nō egreditur secundina tunc ipsa carminat et egreditur post dies: Ueruntū parienti accidit disposi tō maligna pp̄t vapores malos ascendentes ex se cundina ad cerebz et cor et stōz. **Q**z qñ vt sic currat ad nocumēta eaz cū suffumigatōnibus aro maticis et potu almeisus et diamnichi. **E**t ad ministrant epithimata sup cor et stōz. et medicie aromaticae facientes cordi. **E**t quidā antiquorū locutus est de extractōne secundine fmonē quem e go sua dictōne narro. Inquit ludus si remanet se cundina in matrice post exitum fetus: tūc si os ma trice est apertū et secundina est suspensa que iam col lecta est et facta est similis sp̄r in lateri matricis: tunc exitus eius est facilis. **E**t oz vt calefiat ma nus sinistra et inungat et intramittatur ad plun dū: et querat cū ea donec inueniat secundina cū col lo matricis anexa. oz vt trahat nō fm rectitudinē qñ timent? inde puerfionez matricis n̄ attractō ne uehementi: imo oz in p̄mis vt pmutetur cū faci litate ad latera de xtra et sinistra: deinde adatur in q̄titate attractōnis. **I**psa enim attrahit tunc et se patur ex adherentia. **E**t si os matricis fuerit a dunatū administra sp̄tes curatōnis q̄a dixi tibi. Et si non fuerit virtus debilis administra r̄s mo uentes sternutatōnem et suffumigatōnes cū sp̄tie b; i vase. **E**t si aperit os matricis tunc tu intro mitte manuz et extrabe eam fz q dixi. Et si nō egrediuntur secundina cū istis reb; tunc non sollicite ris ex hoc. **I**psa enim post dies paucos resoluetur et curret sicut currit aquositas sa. **A**t vō augm tum odoris eius facit dolorē capitis et corrumpit stōm et angustiam facit. **Q**uā n̄ oz vt sollicite ris. Et oz vt n̄ sit abbreviatō in administratōne suffumigatōnis cū rebus puenientib; ad illud. In quit et iam exptus sum in hoc suffumigatōnem na sturtij et ficuuz sicaz. **E**t alius locutus est fm f monem quē scripsi? fm mōm suuz etiam. Etiam vt mihi ut ponant medicie acute sicut ruta et praf

siuz et abrotanū et olz de lilio et olz de alcantha ta te q̄ritatis q̄ humefiant medicine sicce aggiget to tum illud in vase nouo et coopiat caput eius et fiat in eo foram p̄uū et intramittatur in fora mine canna et ponatur sub eo ignis. Quq; vno ser uore bullierit remoue ipz et pone ipm sup pru nas et app̄ima ipm scamno sup qd̄ sedet mulier et pone canna in vuluaz eius et coopi cū pannis plu rimis ex ptib; eius vt non egrediatur vapor et dimitte eam fm hunc mōm duab; horis donec p mutet secundina. **Q**d si non sufficit illud et de bilitat vapor in extrahendo ipam tunc tibi cōuenit vti eplis que abortiri faciunt fetū. **A**dministratō nanq; eoz post vaporatōne est fortior et penetra bilioris virtutis.

De phibitōne ipgnatōnis. **L. xvii.**

Edico qñq; necessariū est phibere ipgna tōne in pua sup quam timent de ptu. et i ea in cū matrice est egritudo. Et in ea i cū vesica est debilitas. **B**rauitas nanq; fetus sa cit possidere scissurā in vesica: qñ inuoluntarie e greditur yrina et nō pōt retineri vsq; ad finē vite. Et de ūgimine in hoc est vt p̄cipias in hora coitus vt caueat forma ipgnatūa quā dixim. et cū dī sitate inter duas sp̄matis eiectionis et sepatōne euz velocitate et p̄cipe vt eleuet mulier cū cōplemto coitus et saliat ad posteriora saltus vsq; ad. vii. et ix. fortasse enim egredietur sp̄ma. **I**ncelsus aut p uis et saltus ad anteriora d̄scere facit sp̄ma fortal se. Et qñq; adiuuat ad lubricatōnem sp̄matis ut ster nuer. Et de illis que oz cōsiderare est vt suppo natur ante coitum et post ipz alkutran: et vngatur cū eo virga. et filr cū olo ballami et cerusa: et vt supponatur ante et post pulpa ḡnati et alumi. Et suppositō etiam sumitatis caulis et semis eius apd mundificatōnem et apud coitum. et post ipm est i hoc fortis. et p̄pe qñ ponit in kitran et submergit in calamito. et suppositō folioz algarab post mun dificationē. et p̄pe qñ cū hoc sunt submersa in aq folioz algarab. et filr pulpa colloquintide et albe guerele et scorrie ferri et caulium et scamonee et seminis caulis ptes equales aggigentur cū kitran et supponantur. **E**t suppositō pipis post coituz phibet conceptionē. et filr suppositō stercoreis ele phantis sola. aut cū suffumigatōne cū eo in horis p̄ dictis. **E**t de ebibitis est vt in potu peni aque albedarūgi. **z. iii.** phibz enim ipgnatōnez.

De mola. **L. xviii.**

Quandoq; accidunt mulieri dispositōnes similes dispositōnib; p̄gnantiū ex retē tōne menstruoz et alteratōne coloris et casu appetitus et adunatōne oris matricis. et qñq; est cū hoc durities quedaz. et qñq; est in ea aliquo duritie in matrice tota. et accidit inflatō ambaruz māmillaz et replo eaz. et qñq; accidit earū apatō et sentit in ventre suo motum qui est sicut mot⁹ embryonis et magnitudinem corpis q̄ est sic q̄ti tas embryonis qd̄ mouet p cōpressionē dextra et sinistra. et qñq; remanet sic aña. iiii. aut. v. et qñq; prenditur vsq; ad finem vite et non recipit cura tōnez. Et qñq; accidit ei sicut hydropisia et inflatio uētris. **Q**z q̄ tēdit ad duritiē n̄ clāt uoce tympai Et qñq; accidit dolor parienti et angustia et cum

hoc non parit: imo qñz est causa in eo tensio et inflatio in venis mēsture qñ non dñponit aliquo. Et qñz deponit frustū carnis ē? est forma qdā c? speties nō cōprehendunt. Et qñz est illud qd egreditur tm̄ ventositas. Et qñz sunt supfluitates aggēgate: qñ egrediunt cū san. plimo ex eo q retinetur. Et mola ex omnib? istis est diuisio se cūda. et est eadem nominata mola: et alia ab illa nō dñ mola et nominatur pñce nauocē. Et causa in generatōe h? frusti carnis fm̄ q existimatur sunt due res qz yna est multitudo materierū effusarū ad eam cū vehementia caliditatis. Et secūda est coitus in quo matrix cōphendit aq? mulieris et extendit eam cū nutrimento. et pp defectū virtutis masculinitatis nō cōcipit. Et de signis decernentib? inter mola harū spetierū. et inter pñgnatōnem ycrā est q res illa non mouetur nisi in hora quadā: deinde post illud non mouet et est durities ventris cū ea vehementior duritie ventris pregnantis cū cōceptōe yā. Et sunt mulieris manus et pedes molles valde cū minoratōe. Et sig? discernentia inter speties alias et est mola. est estimatō q ē ebr̄yō et sētū corp? formatū i matrice Et multotiens accidit ex mola illd qd accidit apate matricis et ex accidentib? colice pp pñstictōnez aborbo: qñ accidit dolor vehemēs: lz multoties hñs molam patiat ex apate colice. Et in colica quidem yentosa iuuamētū fit cū dactilis inois. et cū eo qd vocant affeim et similib?. Ipā enim resoluūt ipm̄ dolorē et cū hoc extrahūt mola.

De cura. L. xix.

Regim in ea est paucitas motus et vñmilio exercitij et resupinatō in dormiendo cū eleuatōe inferiorū. et phibitō inferiorū a lateri in feriore. et si inoiget phlebotōia et euacuatōe et vomitu fiat. Et in reliquis curatōnib? fiat curatō apatū gnatuoz et cū mollificatiuis scilicet emplis et vaporatōnib? et embrocis et tñnis et ex eis que abortiunt et abortū faciunt post illud qñz enim resoluunt māz facientem mola. et qd ei simile est et qñz egēiunt eam. Et multotiens sufficit in ea labor dandi in potu logodion: et dandi in potu olm̄ alkekengi est enim vehementis iuuamenti in hoc.

De signis natalibus et non naturalibus partus.

Cap. xx.

Figura nālis ptus est vt egrediatur sup caput suū fm̄ rectitudinē oris matricis absq? inclinātōe manib? eius extensis fr̄ coxas. et que est pñter illā est nō naturalis. sed que ei pñquior est. est vt egrediatur sup pedes suos: et egēdiantur manus eius extense sup coxas. Qd si caput declinat a fctitudine: aut remouentur manus a coxis et egēdiūt pedes et retinetur man? tunc est mala. Et forme exitus mali qñz interficiunt fetum et matrē. Et qñz euadit ex eis mater et moriū fetus pp illud quod aduenit ei de labore. Et accidit ei apatō exteri? qñ plongatur et non sedat in trib? dieb?. Et qñz poncit ad apata cala et euadit fetus et moritur mater. Et qñ q pñocatur in huiusōi puer et moritur pñocatus.

De difficultate ptus. xxi.

Difficultas ptus: aut sit causa pñgnantis: aut cā fet? aut cā matricis: aut secūdinē: aut cā vicinantiū et cōmūcantū: aut causa bore ptus: aut cā obstetricis: aut pp causas pñitūas. Fca vero cā pñgnantis est vt sit stricta aut debilis passa egritudinē: aut famē: aut sit timida: aut nō cōsuetā impñgnatōni: aut ptui: i mo tunc ē pñmū qñ parit qñ est timor eius maior. et dolor ipius vehemētior: aut est anus debilis: aut est plime adipis: aut est vehemens pinguedis habentis strictum almezen c? mezem non dilatat et non adiunat mēbrū vehemens frigoris cōpñsione lacertoz ventris vel ē pue tollerantie i dolore et est vehemens pñmutatōnis et inquietudinis qñ poncit illud ad cām aliam et est alteratō figure infantis ab eo quod cōuenit. Fca autē cā fetus: aut est pp genus eius. Femina enim penitus ē difficilioris partus q masculus: aut est pp magnitudinē eius: aut magnitudinē capitis eius: aut grossitudinē corpis eius: aut pp multam eius pñitatem: aut leuitatem qñ nō submergitur cū fortitudine animalis: aut pp alteratōne creature ab equalitate facili lubricitatis: sic si sit sic ille qui habet duo capita: aut quē cōpñmū numeratō embryo nū. fortasse enim in ventre yno sunt. y. imo qñz ē numeratō maior illa qui pñi sunt et diuersi. Et qñz est numeratō plima valde in cisti yna. Et qñ q est difficultas pñea q est mortuus: qñ nō sit ei adiutoriū pp motū eius: aut est debilis et sit pñuz adiutoriū pp motū eius. Et qñz sit difficultas pp ea q figura eius exitus est nō nālis sicut si egēdit sup pedes suos: aut sup latus suū. et manus eius sunt pñicte sup coxas et genua eius. et istud sit pñ corruptōne mortui embryonis: aut pp multitudine inquietudinis patientis. Et ex eis que securitatem faciunt eius est vt sint inquietudo ptus et dolor declinūs ad inferiora et sit anhelitus bon? Fca vō cā matricis est vt sit matrix pua in qua coangustat incess?: aut sit sicca valde in qua nō sit lubricitas: aut sit in ea cōstricta valde in creatōne: aut pp cōsideratōne ab ylcērib? et reliquis spetieb? cōstrictōnis aut sit in ea aliq? egritudinum malaz sicut phlegmō aut ylcera: aut ragadie: aut hemorroides in matrice: aut fuit iam clausa quare scilicet fuit siphac ab ore matricis scissione nō cōpleta: qñ est eius dispo sicut dispositō pñstictōnis matricis in creatōne. Fca autē pp secūdinam est ut secūdina non disrumpat pp grossitudinem suam: qñ non reperiat fetus euasione aut rumpatur ab eo velociter et egrediantur humiditates plime ante cōplemētū fetus quare non inueniat euasione. Fca vō cā vicinantiū est vt sit in vesica apā: aut no cumētū aliud ex fixione yrie et alijs: aut sit in intestino sex sicca plima: aut apā: aut colica alterius generis: aut hemorroides: aut ragadie ani: et sic si sunt illa mulieris subtilia. Fca autē cā bore ptus est vt sit fetus velox in administratōe partus et ordinatōe in eo et non depastus est a qualibz gēuedine rei sup se sic sepe contingit illud: sed pñuerant: qñ accidit q difficultas factus est ptus eo si existente forti. Et si fuerit fortis fm̄ q oz erit debilis fm̄ q oz. Fca autē pp causas pñitūas est sicut si forte fiat frigus: qñ fortis fiat cōstrictō mē-

broz ptus et ppt illud multiplicatur in regionib⁹ septentrionalib⁹ et in ventis septentrionalib⁹. Et sit in regionib⁹ et temporib⁹ frs difficilior. Et qnz pducit huiusmodi difficultas ad magnificatō nem ventris et inflatōnem mirac: aut fortis fiat calor: qf fortis fiat mollificatō virtutis: aut adueniat ei tristitia. Et sic si mulier sit plm vtens aromaticis et odoramēto aromatū. et fiat matrx ei⁹ assidue attractōnis ad supiora: qpp nō oz apd diffi cultatē ptus et casuz virtutis vt olfaciat aromatica sup retentōne necessitatis in reductōne virtutis et si cadat: Et mltotiens pducit difficultas pt⁹ ex cau sis pēditis et ex medicamine constrictio et inspissatio ad hoc vt incidantur vene in pectore et pulmone: qf pducit ad spulū san. et tulliz et pthilz. Et qnz pducit ad incisionē nervoz et lacertoz pp vehemētiaz eius quod accidit de tensione cū paucitate cōplementi ppt defectum lenitatis et lubricitatis: qf pducit ad spasmū. Et qnz puenit res in qbusdā earū ad hoc vt findatur mirach ventris. et illd ē qñ sūmū inspissatio.

De signis. L. xxi.

Sunt vt sentiat dolor ē ante ptū et post ipz in anterioribus: nam si declinat ad pectine facilis sit ptus. et si declinat ad posteriora difficilis.

De regimine eius quam ledunt partus accidentia. L. xxi.

Quā pgnans appropinquat ptui necessariū est tunc vt assidue balneatōne et tinaz. Et melius est vt fiat extra balneum ut si debilitet: qf mollificet aut administretur inunctō pectinis et dorſi et coxaz cū eis que sunt sic olz anetinum et camemillinū et de keiri et alia ab illis et assidue suppositōne aromaticoz et effundatur in maceria sua cerataria subtilia et olea mollificah tia et mucilagines mollificantes sicut adēps galline et anseris ipinguate tepida non fra. sed sit ad caliditate ppinquior et ppe qū est siccitas vulue. et corporis totius cū vulua. Et oz vt in potu den tur ppt difficultatē ptus mēse vno omni die in ieiunio mucilagines sic mucilago cydonioz cū mucilagine se. lini. Et silr detur ei in potu in diebus doloris ptus aqua fenugreci. et sit cib⁹ eius ex olerib⁹ lenificatiuis et alestivabegi et caro pinguis et gallina pinguis et interdicanur ei stiptica. Et oz vt suffumiget vuluam suaz cū muscho et aromaticis. Quā plens est ptus et incipiant accidētia eius comedat rez pauce qtitatis et multū nutrimēti et bibat desup vinū odorifex. Deinde oz vt se deat mulier hora vna et tendat pedes suos deinde rēsupinetur sup dorſū suū hora vna: postea surgat subito et ascendat gōus et descendat et clamet. Quā g^o apit os matricis parum et incipit augmētari et apiri: tunc oz vt suffumiget qtu pole est et ppe qū scinditur siphac et labore sitū et apiat os suū qtu pōt et intromittat aerē plm atrahendo ipz narib⁹ qto plus pōt. Hoc enim extrahit fetum et secūdinaz. et melius sup quod se deēt apud ptum est scamnū posito puluinari post ip sam. et istud fiat post aptōnez oris matricis. Qd si mulier fuerit pinguis iaceat sup ventrem suū et ponat caput suū sup terram et intromittat ge

nua sua sub ventre suo vt cōpma os matricis cū vulua eius: deinde inungat vuluaz suaz cū lenifi cantib⁹ pōictis. Et oz vt dilatei et apiat cū digi tis. Quā g^o facit illud et coarctatur venter eius pa rit velociter ptu quadrupedū. Quā apparet secū dina scitur qf fet⁹ appropinquat. et si nō scindit ppt grossitudinē suam oz tunc vt scindatur vnguib⁹ aut instro nominato lingua assumpto inter duos digitos cū facilitate ne inueniat fetū et leuat eum donec scindat et curret humiditas et lubricet fet⁹ Qd si tu administras scissionē secūdine et fetus nō ē pplet: icruat hz accidētia pt⁹ euadēdi et plōgat spatū et exiccatur vulua sequere illud effundēdo lubricantia et cerataria subtilia et mucilagines in vulua et adipes liquefactos et albumē oui et vitellū eius. est. n. regimē mirabile.

De regimine eius in q sit difficilis ptus absqz scita mediciaz. L. xxiii.

Quando, difficilis sit ptus tunc fac eam odorat odores delectabiles cū qtitate pua. et si virtus fuerit debilis da ei in potu apz carnis et ciba eam cibis bonis pauce qti tatis sicut sunt sorbilia oua et similia. et da ei i potu cados vini odoriferi aromatici: deinde fac eaz sedere: et tempera sessionē eius: si est hyēs accende ignē plz: et si est estas euenta eam: et fac eaz sedere vsqz ad hypocōdria in aqua tepida ad caliditate aliquid delectui et ppe cōta in qua decocti sunt. M. x. calamiti. et suppoē ei collyriū ex eis q sunt sicut myrrha: et inunge pectinez eius et mēbra ptus eius et dorſū ipsius cū cerato et adipe tepido. et ppe si fuerit causa frigida. et silr mucilagimb⁹ et lubricantibus. Et qnz est tibi necessarium vt clisterizes cū eis vuluam eius ita vt precipias vt ponat sub anchis eius et sit ipa resupina sup puluinari et eleuentur pedes et appiantur coxe eius qtu pole est et effunde in eam lubricantia et alia similia cū iniectione vltima in canna et longitudo sit longitudo matricis et plus. Et dimitte eam vna hora vsqz testentur mulieres q os matricis eius iam apitur. et q humiditates iam incipiant currere: tunc g^o fac eam sternutare et fac eaz sedere super scamnum et precipe vt expmat inferiora vētris sui et ppe ei vt expmat se et ppe me ilia eius. Ipa enim pariet. Et fortasse quādoqz indigebis vt aperias vuluaz eius cum instro quo naues extrahuntur vt aperias os matricis eius et apiat. Et oz vt experiantur sup eam figure iacendi sup ventrē et sup faciez extensis manib⁹ et resupine et alie. et cōsidera que illaz facit apppinquē caput in fantis vulue et alleuiat ptum et caue ne dimittas obstetricē laborare in receptōne et in dimissione vulue eius cū lubricatiuis. q si hoc regimē nō excusat adiuuēris cū medicinis et suffumigatōnib⁹. Quā das in potu ex medicis alleuiantib⁹ ptū ex pilulis et alijs et non parit: oz vt sorbeat i hora meridiei de iure faseolor et ciceris cū olo sisamino: deinde qū securus fueris p cipe ei vt supponat aliqd de suppositōrjz que dicemus et dormiat sup ipm postea qū mane fuerit factum suffumiga eam cū aliqua suffumigatōnū qā dicemus: deinde itera dare in potu medicina. Si aut nō cōfert administra epithimata dorſo et vni

bilico cū aqua rute. cōfecta cū farina al sceilem et
qum fortior sit dolor et ppe ppe frigus ponatur
in vulua olz calefactū qd dicitur in atidotario. Et
antiqui quide pmi dixerunt in extrahendo fetum
ingeniū in ca. motuum c? nos relatōne dimissim?
ppe puitatē fidutie in ipo.

De regimine eius c? gemini pedes egrediuntur a
te caput. L. xxv.

Oportet vt subtiliatō sit vt reducantur
pedes et cōuertatur cū subtiliatōne ita
vt equet sedens et eleuet crura ei? do
nec descendat caput eius. q? si nihil de hoc est pole
ligetur genitus cū vitta lineae et extrahatur. et si n
est pole vt fiat sine incisione fiat illud fz mōm [qui
dictus ē ingenito mortuo.

De regimine eius c? fetus egreditur super latus su
us. L. xxvi.

Et pxi^m illi et equetur cum eleuatiōne
ad supiora: deinde cum sessione et leni
ficatiōne cū facilitate.

De regimine eius q? parit apostemate in matrice e
ius exite. L. xxvii.

Reminiscuntur sup eam cerataria et o
lea: deinde administra ei illa que scripti
tibi debet fieri in pingui de forma ptul
et alio.

De regimine eius c? partus sit difficilis causa ma
gnitudinis. L. xxviii.

Oportet vt imeniat obstetrix possibilita
tes huiusmodi fetus: q? subtilietur in
extractiōne eius paulatim: tunc si valet
illud in eo bene ē et si non liget eum cū margine
pami et trahat eum subtiliter valde cū quibūda
attractōnib? q? si illud non cōfert administrent
forcipes et extrahatur cū eis. si vō nō cōfert illd
extrahatur cū incisione fm q? facile sit et regat re
gimine fet? mortui.

De regimine ei? c? partus sit difficilis causa mor
tis fetus aut malitia figure partus cū qua nō spāt
vita. L. xxix.

Reminiscuntur medicine extrahentes fe
tū mortuū de his que dicta sunt et dicen
tur. q? si illud nō cōfert suspendatur cū
vincinis et incidat frustati et extrahatur et festina
ad hoc anteq? inflet. Si g? fuerit caput magnum
et possit fuerit eius cōfissatō: aut icisio ut currat qd
est in ipo fiat.

De reg imienause ei? L. xxx.

Regat aqua sup faciem eius si non time
tur reuersio ptus et viuificetur virtus
eius cū aromaticis et fac ea sumere aq?
carnis cū vīo et spetieb? pdientib?.

De medicinis facili efficientib? ptuz. L. xxxi.

Omnēs medicine que educunt ymes et
ascariōes extrahunt fetū. et qū in potu
sumit mulier de corticib? casie fistule.
iii. aut. parit statim et sumet in potu asaz et casto
reum est bonū et vlti^m. et sumet in potu cinamo
mū est bonū valde. ipz enim accidentia ptus alle
uiat et ptū. Et itez decoctō foliorum altee roma
ne cū aq? et melle est ex eis que alleviant ptū valde
quoniaz a lleuiat accidentia ptus et ptum. Et
iteum aqua fenugreci alleviat partum valde.

Et itez medicam bonū et vlti^m ē vt suat capillus
uēris et dissoluat cōrit? cū sirupo ros. et aliquan
tulo oli et sumat in potu. et silr pullegiū. **P**ilu
le bōe q? sūt quozda medicorū me nup pcedētū et
q? mihi attribuerunt quidam postremi. R. cina
moni et saune amboz ana. 3. x. calie bone. 3.
vii. cinami et myrrbe et aristol. ro. et costi ama
ri omnium ana. 3. v. storacia et opij amboz ana.
3. ii. muschi de fallo. 3. i. qrtā fiant ex eis pilule
et dentur in potu aut. iii. in duab? 3. vini anti
qui et qd magis diligentiū est: est ut minorei opij
et sufficiat de eis. 3. i. **P**ilule alie bone. R. sa
uine. 3. x. et rute. 3. v. et gnoz harmel. 3. iii. et
asse et amoniaci et rubee omnium ana. 3. iii. fiant
ex eis pilule et bibantur ex eis. 3. iii. cū decoctiōne
puocante mēstrua. sicut est decoctō de saua et pul
legio et rubea et cū decoctiōne falcologz subeoruz
et cū succo rute. **P**ilule bōe. R. saune. 3. ii. asse a
moniaci rubee omnium ana. 3. 5. et sit dosis vna.

Et itez aristologie lon. pipis myrrbe omnium eq
les ptes fiant ex eis pilule et sit dos. 3. iii. omni
die cū. 3. i. aq? lupinoz sunt enim abortū facientes
ptū alleviantes mūdificantes matricē cū fortitudie.
At silr illis in suis dispositiōnib? est illud qd. R.
boellū subalbidū myrrba et saunam de quo fiant
pilule anellanis siles et bibat qm alleviant ptū. **C**
onfectō bona valde de q? dī q? non equat ei ali
qd. R. myrrbe et castorei et storacia omniū ana.
aut. i. cinnamomi saune amborum ana aut. medi
um cōficiantur cū melle cuius dosis sunt duo aut.
et melius est vt detur in potu cū vino est enim ul
tima. **D**e eplis et ephibitib? Būatur decoctio
pulpe colloquitiō et succ? ei? q? hūida ē ē melior et
miscet cū ea succ? rute et pōat in ea aliqd myrrbe et
liniatur cū ea pectē vsq? ad vmbilicū. **S**uppo
sitoria fortia i faciēdo dīcē dī illd qd sepat. **A**u
mergatur lana in succo pulpe colloquitiōe et suc
co rute et supponat: aut supponatur aristol. etiam
in lana: aut supponat buchormariē: aut staphisā
gria et cucumer asuin? et cōditi: aut supponat col
lyriū ex helleboro et oppoponaco et felle taurino
facit enim descendere vīum et mortuū. **D**e
dicine facientes illud cū ppētatē. **D**e oz vt dif
ficultatē teneat patiens in manu sua sinistra magne
tem: aut liniat cū cinet vngule asini qm est vlti^m
aut suffumiget cū ea. Et silr vngula equi. Et silr
suffumigatō cū olo piscis salini. et dī q? si suspen
dat corallus etia in coxa dextra cōfert difficultati
pius. **E**t dī q? si suspendatur sup coxa eius sto
rax aphricana non adueniet ei dolor. et dī q? si te
rat croc? et conficiatur et fiat ex eo nux et suspen
dat sup eam expellit secundina. **S**uffumigatō
nes. **S**uffumiga eam cū myrrba qm est bōa val
de. et itez cū myrra et galbano et castoreo confe
ctis cū felle vaccino. Sumat ex eo aut. i. et suffu
miget cū eo: aut sumant sulfur citrinū et myrrba
rubea et sel vaccini et oppoponacum et galbanū
et suffumigetur cū eis. Et suffumigatō cū spolio f
pentis: aut cū fumo columbino est allevians et for
tasse interficit suffumigatō cū spolio spēntis seinz.
Et suffumigatō cū oppoponaco solo alleviat et cū
stercore accipitris.

De regimine in fantis qū nascū. L. xxxii.

Hanc rem psecuti sumus in li^o yniuersa-
lium q^u queratur illic.

De suppositorijs enixaz. L. xxxiii.

Pri^o no extendit in masculis yltra. xxx
et in feminis yltra. xl. dies et plus pa-
rui: et accidit fetis egritudines plime sicut
fluxus et retentio san. q^u poucit fluxus san. ad casu
vntis et poucit retentio mēstruoz ad se. prauas et
ad apata praua et mltotiens accidit exitura ex ptu
difficili. et quandoq; accidit eis inflatio ventris: et
fortasse moriuntur. Et san. quidez ptus yebemen-
tioris est nigredinis q^u san. mēstruoz: qm̄ est rete-
tionis longioris spatij.

De regimine multitudinis sanguinis eius. L. i.
trigesimūquartū.

Qum multiplicat fluxus san enixe oz vt
cū vitta ligentur manus eius et ponant
sup ventres eius panni infusi in aceto et
supponant collyria ex eis que sunt sicut balastie et
karabe et rose et tus cū vino pontico. et oz vt de
uitet medicinas cauterizantes. ipe enim sunt ma-
le in atrici pp nervositatem eius. et de illis quib⁹
ineff ppetas in hoc fm q^u d^o est suspensio sterco-
ris porcini in lana et suspendat in coxa eius.

De regimine paucitatis san. ei⁹. L. xxxv.

Quandoq; parit: aut abortit et timetur q^u
sa. eius minoretur: aut appz illud: tūc
rectius est vt sollicitudo sui in p uoca-
tione san. eius et attenuatōe eius: nam qum re-
tinet facit accider apata. Et sterutatio i hoc ē in-
natiua. Et de medicinis quib⁹ fit suffumigatio in
hoc ē ut suffumigetur cū sinapi et barmel et bdellio
et myrrha. Et itez suffumigetur cū oculo piscis
saliti: aut cū yngula equi aut asini. Si aut illud n̄
exulat aliquo tunc necessaria est phlebotomia sa-
phēe vt extrahat san. et phibeat nocumētum re-
plonis et apatōis eius et fortasse puocabit.

Et phlebotomia vene curuātē poplitis ē fortior.
De regimine febrū ei⁹. L. xxxvi.

Qua ordeī confert ei. ipe enim cū hoc
non retinet mēstrua. Et silr gnata dul-
cia. Et pfm quidem febrū eaz est pp̄
retentionem mēstruoz. **Q**u^o g^o curatō fit cūz
phlebotomia saphēe sit inuamētū cū ea.

De regimine inflatōis ventris eius. Capitulu⁹.
trigesimūseptimū.

Datur in potu diamarte et datur in po-
tu alkekengi et datur in potu serapimuz
et origanum et mastix cū eq̄litate.

De regimine doloris matricis. L. xxxviii.

Sedat in aqua tepida et inungat loca sua
cū olo viol. vulci tepido.

De regimine ylez eius. L. xxxix.

Quētur cū ynguento albo. et similib⁹
ex ynguentis cōuenientib⁹ vulneribus
sup mbra neruosa.

Tractatus tertius de reliquis egritudinibus matri-
cis exceptis apostematibus et que currunt cursu
eorum.

De iudicijs mēstruoz. L. i.

Menstrua tempa in q̄litate et
q̄litate sua et in tēpore suo cur-
rente f3 cōsuetudinez suam nā
lem in omni spatio sunt causa sa-
nitatis mulieris et mūdificatō-
nis corpis ei⁹ ab omni nocumē-
to in q̄litate et q̄litate: et faciunt ipā acquirere ca-
litate et paucitatem desiderij. Et mēsuratō eq̄l
est vt mēstruet mulier in omni mēse vsq; ad.
xxx. dies et q̄d est supra illud et quod est infra
illud q̄d cauit in quinto decimo et septimo decimo
est non nāle. Et qū alterantur mēstrua ab eq̄-
litate a dispositōe sua nāli sunt cā egritudinū plu-
rium. Et paz quidē accidit vt alterentur in tem-
pore suo. Et ex nocumēto alteratōis mēstruoz
puenit ad additōnez debilitatis mulieris et alte-
ratōne forme ei⁹ et paucitātē conceptōis ei⁹. et ex
mūltitudine abortus ei⁹ et ptus ipius ad q̄litatez
fetus qū nascitur.

Retentio autē mēstruorū
et paucitas eoz cōmonent in ea egritudines reple-
tōis omnes et ppant eam ad apata: et dolores ca-
pitis et reliquoz membroz et tenebrositatē visus
et pturbatōnem sensus et se. et multiplicatur cūz
ea repleo vasoz spmatis eius: q^u sit desiderans n̄
casta et non suscipiens filium ex ipgnatōne pp̄ter
corruptōnem matricis eius et spmaticis ipius: et
perouit cum eo res ad prefocatōnem matricis
et stricturam anhelitus et retentōnem eius et pul-
sū cordis et sincopim et singulū: et qūq; morit.
et accidunt ei difficultas et distillatō pp̄t oppilatō-
nem matiez. Et qūz accidit ei sputum san. et y-
mitus eius et ppe in yirginib⁹ et curus eius flu-
xu ventris. Et diuersificatur iste egritudines ex
eis f3 diuersitatē cōplonis eius. Na si fuerit cho-
lerica generabuntur in ea egritudines cholericę.
Et si fuerit melancholica generabuntur in ea egri-
tudies m̄ elice. Et si fuerit phlatia gēerabūt i ea e-
gritudines phlegmaticę. Et si fuerit sāguinea gene-
rabuntur in ea egritudines sanguineę. Et de mu-
lieribus quidem est c^o ablatō mēstruoz festinat
q^u in. xxxv. et etiā. xl. āno sit finis uite sue. Et d^o
eis est in qua tarat illud vsq^o pueniant. l. anni.
Et qūz puenit retentio mēstruoz ad alteratōnem
dispositōis mulieris ad purpureitates f3 q^u d^o in
ea. retentōis mēstruoz. et qūz apparet in ea c^o
mēstrua abscondunt lac et sigt illud. Et qūz accidit
retentō mēstruoz: pp̄ tortuositatē matricis.

De supfluitate mēstruoz. L. ii.

Supfluitas in hoc qūz sit f3 semitam q̄
nā expellit supfluitates q̄d quid est lau-
dabile qū nō poucit ad supfluz turpitu-
dinem et cursuz quo non indiget. Et qūz sit fm
semitam egritudinis: aut pp̄t dispositōnez in ma-
trice: aut pp̄t debilitatem matricis: et illa est de-
terior que sit pp̄t malitiam cōplonis alicuius: aut
pp̄t ylcera et corrosiōnem et hemorrhoidas et fri-
catōne et ragadias: aut pp̄t aptōnez orificioz ve-
naz et abscessiōnem eaz et scissuraz ipaz pp̄t causā
corporeaz: aut extrinsecā ex corruptiōne et pcussio-
ne: aut casu: aut similib⁹: aut malitia ptus et diffi-
cultate eius: aut pp̄t yebementis oneris. fca au-
tem causa san. aut est pp̄t multitudine et domini-
uz ei⁹ et exituz ipius cū uirtute: aut nō cū uirtute

nafe et rectificatione eius. **A**t nos qui de iam di-
xi illas que fit regimine nali q ambe sunt diver-
se. lz sint ambe copares in hoc q vtreqz no retine-
i nisi qu adest debilitas: aut ppter guitate san. sup
corpus ppter debilitatem in corpe: lz si sit san. tran-
siens qilitatez in qritate et qilitate sua: aut ppter
acuitatem san. aut temitatem et subtilitatem eius:
aut ppter caliditatem eius: aut ppter multitudinem aquo-
sitas ei? et humiditatis. lz omnis fluxus san. i-
piat paulatiz subtilis: deinde incipit pculdubio p-
uenire ad grossitudinem: deinde descendit et puenit
ad subtilitatem et paucitatem et aquositate. At hec e di-
spostio in omni fluxu san. obquacumqz causaz fit.
Et causa in hoc e q orificia vearu et incess? vento-
sitas sunt in pms stricta et in fine eius cōstringū-
tur itez: et adunant ppter siccitatem. **E**t qu sup
fluit fluxus san. seqt ei debilitas appetitus et debi-
litas digonis: aut inflato extremitatu et corpia et
malitia coloris. et qnqz pducit ad hydropisiz. **E**t
qnqz poucit multitudo exitus san. ad dominium cho-
lere: q? accidunt se. cholericæ mordicatie ppter ista
tōnem caliditatis mordicatie q equat p san. **E**t
accidunt iteru horripilationes. **E**t qnqz accidit hec
caliditas in casu appetitus cibi que fecit forte neces-
sariu debilitas caliditatis et addit in casu appetitus
stōi pp defectu san. et accidit dolor in dorso ppter
tensionem nervoz positoru in illo loco. **E**t quandoqz
multiplicatur fluxus sanguinis ex matricib? cū m-
litudine hūorū.

De signis. **L**. m. ij.

Eius qd q est fm semita expulsionis nā-
lia signū e q no seqt ea nocumētū: imo
pducit adinuamētū eius et non aduenit
elilio neqz alteratō virtutis. et plm quidem ac-
cidit in pinguib? . scē vo cā replōnis cōmunis quaz
expellit nā a dominio eius q? expellit: signū est re-
plo faciei et corpia et exuberatō venarū et alia ex
signis replōnis. et qnqz est cū ea dolor et qnqz non
sit. et dū non dōbilat nō retinet et cognoscit do-
minans cū san. vt exicetur san. et pferetur an co-
lor eius declinet ad albedinē: aut citrinitatē: aut
nigredinē et purpureitatē: q? euacuat humor qui
dnat cū eo itez. **E**t scā vo cā debilitatis matricis et
aptonis venaz eius sūgt exitus san. pari nō dolo-
rē faciens. Si vo cā est acuitas san. cognoscit p co-
lorē suū et acuitatē ipius et velocitatē sui exitus et
paucitatem abscissionis egfissionis. **E**t in scā vo ppter
subtilitatem san. cū mā aquosa et hūiditate e san. a
quosus non calidus et leditur cū stipticis. **E**t qnqz
appz in ea. q. pgnatō et qnqz appent in ipa sic acci-
dentia ptus q? parit hūiditatem et sunt lacertū corpis
eius vehemētis mollitie: q? sunt lenes postq vo
luerunt coagulari. et qnqz nocent ei curatōnes diu-
retice ppter caliditatem suam q? addunt in aquositate
san. facta vo ab vlcibus cū mā et dolo? est cuz
vehementia doloris. In facta vōa corrosione egf-
ditur paulatī. q. sex et pprīe qn est a venis absqz
arterijs. **E**t si fuerit corrosio in pfundo matricis e-
rit color min? niger. **E**t qn est illic et apud os ma-
tricia pole est vt tangat. **E**t scā vo ab hemorro-
idib? lz piodos menstrue. **E**t qnqz non sūt ei
piodi: immo est sequens replōnē. et sunt sig? he-
morroidaz matricis manifesta. **E**t est san. fm

plm niger nisi sit abarterijs. **E**t qnqz e hemoroidai-
e? frustati frustati. et mltoties qd associatur beor-
roidib? in matrice dolor capitis et guitas capitis et
dolor in viscerib? et epe. et qn currit san. ex il-
lis hemorroidib? remouet illud accūs.

De cura flux? san. et in fine eius cura patientis flu-
xū mēstruorū. **L**. iiii.

Facta qd fm semita expulsionis nālis: et
facta a replōne et gūedine sa. sup corp?
oz ne retineat donec timeat debilitas. et
qnqz exculat phlebotomia ab expectatōne illius p-
piea qz expellit replōnē et trahit māz ad cōtrariū
et qn cā e cholera eūet et ppe cū eis que sunt sicut
sum? terre et myrobalani ppter illud qd in vtriscqz
est de virtute stiptica. et si causa fuerit aquositas
et puocatō eius et attractō eius ad cutem tunc dēi
i potu d gūmi arabico et dragaganto. **E**t si cā fue-
rit dōbilitas matricis aggīga ad medicinas stipticas
medicinal pforatias cū sua aromaticitate et ppetate
sua. **E**t si cā fuerit vlcus curet cū medicinis cōposi-
tis ex cōfortatiuis et stipticis et diureticis. et illa
que est ex hemorroidibus curetur curatōne he-
morroidarū et cū se. lini cū aqua calida et oz vt ob-
seruent bore quietis. **E**t si fuerint illic piodi curet
tunc in horis piodorū et studeatur ad sedadū. **E**t
dū g? supfluit fluxus san. oz vt ligent ambe mā-
n? a radice adiutoriorū et vtriqz pedes a radice co-
xarū apd duo inguina. deinde ponantur ventose
in inferiori pie māmille et vbi ince dūt vne ascē-
dentes ex matrice ad māmillas et sugant et eligat
ventosa magna. **I**pa enim retinet san. in hora v-
na: deinde oz vt cōsequer adhibeat reliq? cura. et
qnqz retinet fluxum san. posito ventosarū sup locū
qui est inter vtralsqz anchas. **E**t oz vt patiens flu-
xū san. tibe cū eis que sunt sicut vrelli ouorum
sorbiliuz et cū omni qd e velocis digestōnis con-
fortatiuo. et qnqz oz vt tibe aqua carnis forti q
acetosa sca sit cū aqua sumach et aq acetose et poti-
b? boni odoris ex carne bona qm necessarij sunt.
Et sifr sorbitōnibus humidis ex sanich et amilo et
vino nouo grosso dulci et deuret antiquum subti-
le. **E**t qnqz conueniens e eis vinū mellis recēt.
De medicinis aut cōmunib? et ppe fluxui san. a-
cuto calido arnoglossa est melior: imo nō est ei par
et qnqz absidit fluxū san. oio bibita et iniecta et con-
fert chronice et non chronice et potus albasce ite-
rum. **E**t administratō casore bibendo et supponē-
do de illis que conferunt ad istud est sumer in po-
tu lac bene decoctū cū ferro ignito et in quo est sco-
ria ferri de quo cū quibusda stipticis in potu tri-
buantur omni die. **L**. iiii. et acetositas citri bona e
valde. **E**t sifr dēi in potu gūmi arabicū cū dra-
gaganto et semen lini cū aqua calida. **E**t troc. de
spodio cū canfora conferunt ei valde. **E**t sifr dēi
in potu gūmi arabicū cū dragaganto et sem lini cū
aqua cala et troc. de balaustijs. **C**onfectō medi-
cine vltimi inuamētū. lz terre sigillate et boli ar-
meni et aluminis et gallaz et san. draco. ptes equa-
les de quorū sūma accipiat. **L**. i. et casore pondus.
ii. gñorū et galie. **V**. i. qd totū dissoluat in. **L**.
vna sirupi myrtini. et iterū acatis balaustie galle
cistifides sumach myrrba et tus opū cōficiat cuz
aceto acuto forti et sit dof. **L**. i. et itez dragagātū

magisterij cupule glandium myrtatus opium
coficientur et fiant pilule et sumat de eis. 3. ii. sūt
enim bone valde. et iterū bibat cōclarū marinarū
que asportant a sancto iacobo acustarū pondus. 3
ii. cū aqua sumach et cydoniorū et dacilorū et ista
rū cibi anteq̃ indigeant vinificatōne virtutis for-
ti sunt albulem et karos et almosos ex carnis
beci et auiū montanarū et p̃pata in patellis et ci-
baria ex lentib⁹ aceto conditis que omnia sunt ffa
et denitent omnem cibū calidū actu: aut potentia
et de suppositōis p̃mumb⁹ sūt suppositoria facta
ex lithargyrio et draganto et balanstis et terra
sigil. et boloar. et ationio et alijs. Descriptō me-
dicamēti ad illud. R. colocar et dragantum et a-
catiam et cortices turis et antimoniū. et fiant ex
eis troc. Deinde sumat ex eis aui. i. boli armeni
et gūmi arabici et karabe omniū ana aui. i. et po-
nantur in duab⁹. 3. succi stiptici: aut eq̃ et disteri-
get cū eo matrix fm q̃ sciūsti. Confectō chiste-
ris ad matricē. R. aluminis. 3. 5. et se. hylusquia-
mi albi et opij amborū ana. 3. i. sexta et suppoat.
Pessariū bonū et p̃pe ad corrosiōnem et vlcera.
R. testas furni et succū barbe hircine et acatiam ag-
gēgeni et fiat pessariū cū aq̃ gallarū imaturarū.
et iterū galle imate et balaustie et amilū et opium
et alumē et reubarbarū et gna myrti viridia sūac
succ⁹ barbe hircine gna acreste charte combuste sa-
dalū albū cortices turis terra sigillata capita gna to-
rū foliū scoria ferri coriandorū succū supponant de
eo. 3. iiii. in lana viridi imbibita in aqua myrti et
teneat eam tota nocte. Et iterū balaustie et sordes
veru et charte cōbuste et alumē et dragantum et
cyminiū infusū i aceto et bolū armeni et rob alcat
coficiat cū aq̃ salicis et coriandri viridis et suppo-
nat nocte tota. Et de tūis cōferentibus eis est eca-
tisma in decoctōne calamēti et foliorū eius et fru-
ctus ipius et radicis eius decocti cū myrto et rob si-
ne capitibus et corticibus gnaforū et pilocaractis
nabathi et balanstis et barba hircina et gallis viri-
dib⁹. Et de epithimib⁹ et ynetonibus cōferenti-
bus eis est epithima de alcanua sup sumē et yn-
gei ptes matricis cū olis stipticis: stipticitatis for-
tis et reiterem⁹ distinctiōnem cure fluxus san. fa-
cti pp tenuitatē et aquositatē eius. Dico g⁹ q̃
necessariū in hoc est vt fiat q̃ currat aquositas ei⁹
et opetur sup ipm cū sudatōne et puocatōne cum
eis que sunt sicut decoctō assari et apij et rubee et q̃
sunt similia illis currat vna vice et puocetur alia
cū facilitate et puocatōne et sudatōne et fricetur
corpus eius cū panno aspo et liniat corpus eius cū
aqua mellis et cū emplis hydropicorū. Et q̃z
confert ei vomitus fortis. Et oz penitus vt decli-
netur cū medicis eaz et cib⁹ istaz ad illd qd̃ exic-
cat et ingrossat san. Si vō est causa vlceratō tūc
confert hoc ynguentū. R. balaustias et plumbum
ustū et fiat ex ambobus et ex cera ceratū cū olo ro-
s. et supponatur. quidaz aut faciunt necessariū i cu-
ratōne patientis fluxus san. menstrui ca. ym et
est curatō cōposita ex mūdificatōne et stipticitate et
cōfortatōne et ē vt puocentur menstrua eius i ho-
ra ut non tardentur. Deinde agitentur mot⁹ eius
et mūdificet matrix eius et confortetur vt non
suscipiat supfluitatē egrediēte a necessitate. Di-

cunt g⁹ oz vt dentur in potu saune. 3. x. se. m
te. 3. i. se. feni. 3. ii. ponantur in vase et fundant
desup vini puri. lb. ii. et decoq̃t donec medient
et p̃ficiatur desup sarcocolle et licij amboz ana pō-
dus. 3. ii. butyri vaccini et mellis ana cochliariuz
ym et sumantur de eo in potu in ieiunio q̃ntitas.
i⁹ cochliarij et tardedicib⁹ vsq̃ ad vespam: et fa-
ciat illud trib⁹ dieb⁹. et ego dico q̃ quis hoc in-
uamentū sit in p̃tib⁹ horis q̃z tñ est fluxus san. m
strui ex causis alijs facientib⁹ necessariū esse vt si
pticis puris et tu cognoscis eas.
De vlcere matricis et putrefactōne ei⁹. L. vi.
quintum.

F Am significauim⁹ in eis q̃ p̃terierūt illud
et tu scis q̃ cause eoz sunt cause vlceruz
et cause vlcerū sunt ex causis intrinsecis
et ex cursib⁹ acutis et plagis vlceratis: aut accide-
tib⁹ deforis pp̃ p̃cussione: aut casū: aut pp̃ p̃tū:
aut pp̃ alia: aut pp̃ vlcus ex medicamine sup-
posito et infro incidente. At q̃z sunt cū putrefa-
ctōne et q̃z sunt omnia illa cū sordibus et sordi-
tie: aut cū mūdificatōne et sine sordine. Et q̃z
sunt in p̃fundo. et q̃z sunt in non p̃fundo. et
q̃z sunt cū corrosiōne et absq̃ corrosiōne et cū
apate et absq̃ apate.

De signis vlcerū matricis. L. vi.

S Ignificat illud san. et p̃pe si sū sunt fr-
os matricis et in eius p̃xi⁹. et sūt illud
cursus saniei et hūditatum diuersi co-
loris et odoris et nocumētū ex medicinis que mol-
lificant et inuamentū ex eis que stipticitatem faci-
unt. et signū mūdificatōis vlcerū matricis est ut
sit illud quod egreditur ad grossitudinem et albedi-
nem declue et plantiez sine dolore vehementi et
fetore et mordicatōne. et signū q̃ ipa sūt sordida
et tabida est multitudo humi ditatū virulentarū
et q̃ currit ex intestino. q̃ si fuerit illic putrefactio
erit simile aq̃ carnis et q̃ illud qd̃ residuat est pu-
ridū malū. Et si fuerit cū corrosiōne erit illud
qd̃ egredit nigrū cū dolore vehementi et pulsato-
ne. et signū q̃ ipa sunt cū apate est adherentia se-
et horripilatio. et qd̃ dicemus de signis apatis et
inuamento eius et corrosiōne ei⁹.

De putrefactōne matricis. L. vii.

H De itez est ram⁹ capituli vlcerū matri-
cis et est causa in ea difficultas p̃tus. et
mors embryonis: aut administratō me-
dicinaz acutaz: aut cursus calidus et acutus: aut
vulnera putrefacta et sit in p̃xi⁹ et sit in p̃fundo.
et sit cū sorditie et cū puatōne sorditie. Et facta i
p̃fundo nō eūatur ex hūditatib⁹ diuisis egritudi-
nib⁹ et fortasse plm assimilati feci.

De corrosiōne matricis. L. viii.

A m diximus corrosiōnis signū in eo qd̃
egreditur et dispositiōne doloris in ca-
fluxus san. et ṽra quidez inter corrosio-
nem matricis et cancrū est q̃ cū corrosiōne non est
guitas neq̃ durities et sequit eam quies in horis q̃
busda et p̃pe post exitū eius qd̃ egreditur et non
est longitudo p̃fima spatij in curatōne pueniente.
spatiū vō cancri est assidui doloris et est ibi pulsa-
tō longi spatij.

De cura. L. ix.

Portet ut consideretur an vlcus sit sordidū an nō sordidū. Si g^o fuerit sordidū mundificetur in p̄mis cū aqua mellis et similibus p̄iectis in eaz cū infuso iaciendi: aut cū decoctione treos: aut cū ynguento mundificatio. et si fuerit corrosio inice in ipam ynguentum rectificans corrosione cū mundificatione et ad ministra cibos convenientes. Et considera iterū an sit cū apate an non cū apate. Si g^o fuerit cū apate curet pus et sedetur cū curatōnib⁹ apatis quas dicem⁹. **Q**u g^o mundificatur matrix tunc curet cū solidatione q̄ sunt ynguenta p̄dicta ynguentum qd̄ cōfert in principio rei qū in vulnere nōdū nascit caro. **R**z. libargyrū et ceruse et sarcocolle p̄tes eq̄les et fiat ex eis ceratū cū cera et olo rof. Et si fuerit illic sordities ponatur in eo parū floris eris. **Q**u g^o caro incipit nasci et existimatur illud. Curetur cū ynguento huiusmodi. **R**z. tutie ablute p̄tes. ii. climie argēti ceruse et sarcocolle diuina ana p̄te. i. fiat ex eis ceratum cū oleo rosaceo et cera.

De regimine deuirginate. **L. x.**

E mulierib⁹ ē cui accidit qum violant̄ doloris magni et p̄pe qū collū matricis eius est strictū et panniculi sunt debiles et vga deuirginitatis est grossa. **Q**u g^o accidit ei fluxus san. et dolores necesse ē ei vt se deat in aquis stipticis et in vino et olo: deinde admistrent fr̄eam cerataria in lana inuoluta sup cannam phibentē a cōsolidatione et alleuietur super eā cōcubit⁹.

De cura. **L. xi.**

Administratur medicine mundificantes deinde post illud ynguentū p̄dictū ad vlcera. et qūq̄ admiscet cū eo terra sigillata et q̄ sunt ei filia.

De ragadiis matricis. **L. xii.**

Ragadię accidunt in matrice: aut ppter siccitatē supuenientem ei maxima et p̄pe apud p̄u: aut p̄pe ap̄a et sunt in principio qū accidit lenes occulti doloris qui est sub doloris ptus et reliq̄s eius. Deinde appz et p̄pe qum tangitur et qūq̄ ingrossantur ragadię valde. Et qūq̄ sunt sicut verruce et remanent et consolidatur locus.

De signis eaz. **L. xiii.**

Possibile est vt pueniat ad attestatōnem ragadię ponendo sub muliere speculū corā vulua eius: deinde aperiat vulua eius et cōsidere illud qd̄ imaginat in speculo. et illud qd̄ sigt̄ eas est dolor apud coitū et exitus v̄ge sanguinolente.

De cura. **L. xiiii.**

In eianē ragadię quin: aut sint intrinsece: aut in collo sunt et que secuntur ipsū. **I**ntrinsece g^o curantur cū suppositoꝝ penetrantib⁹ et distillationibus iniectis et a quib⁹ stipticis p̄mixtis cū ynguentis rectificantibus sicut ynguentū factū ex climia et plumbo adusto. Et ynguentum ragadiarū ani. et fm curatōnez earum sentiet. q. moricationē. q. si indigent maturatione aliq̄ misceat cū eis sic ynguentum basilicon cū adipib⁹. **E**t si fuerit cū ragadię grossitudo vehemens quā sigt̄ longitudo spatij et puitas rece

ptōnis curatōnis administra ynguentum de charis cū olo rof. Si vō non tollerat illud ponat cū eo olo d̄ lilio et glutē alimbat. **Q**u g^o quiescūt curatur cura ragadię prauaz: et p̄prie qū vlcera et qū indigent eis que sunt sicut cortices ep̄is optie tritu: aut dragantū et galle: aut aggr̄gatō eorum. In extrinsecia vō qūq̄ sufficit laborat cū admistractione tutie valde trite cū vitellis ouoz: aut aggr̄gatōne illius et sine cessatōne fiat adheretia illi et ynguentū de cerusa itez.

De pruritu matricis et priapismo mulierū. **L. xv.** quintundecimuz.

Quandoq̄ accidunt in matrice pruritus: p̄p̄ hūiores acutos cholericos: aut falsos baurachios: aut corrosiuos melancholicos fm q̄ appz de dispositōne coloris mēstrue aut bothor ḡnatas ex eis calidas acutas valde. **F**ortasse enim supflunt adeo donec deſciant virtutem et qūq̄ accidunt illi mulieri vt non sariet ex coitu. et aduēit ei papilim⁹ mulierū et quotienacū ea sit coitus addit malitia ei.

De cura prurit⁹ matricis. **L. xvi.**

Portet vt mundificet corpus cū phlebotomia ex nig. et si iūget fiat secūdatō ex cephalica et eūet hūor acutus. s. omnia hūor cū eo qd̄ euacuat ipz: sic cholera cū pilul. d̄ scamonea: et phlegma cū pilulis stomacis: et melancholia cū pilulis de ep̄ihymo et decoctione eius: et frangat ebullitō sp̄matis cū medicinis infriigidantib⁹ vt infrigidet: et cū medicinis adurentibus ipz fm necessitatē et attestatōnez cōp̄sonis et d̄ libutōne oris matricis facta cū eis que sunt sic acutia et hypoquistidos et rose et sandali et siefmēthe et sex et acetū et olo rof. **E**t iterū que sūt sicut succus portulacē. Et qūq̄ p̄mixcet cum medicinis semē lini et sit embroca cū aquis in quibus decoquuntur stiptica et empletur cū fece eoz. et si iūget mundificatione. bibat mel cū aqua s̄sa vald et ad pruritū est exptū istud sumant folia mente et cortices ḡnatorū et lentes ex corticate decocta cū v̄o et supponantur. et itez sumant croci et cansof amboruz ana sexta. 3. i. plumbi adusti tertiam. 3. i. baccarū lauri. 3. 5. terant et cribellentur et linat locus olo rof. et cōficiantur cū albumine oui et aliq̄mulo vini et supponantur. et itez sumatur myrobalano 2 et balaustraz amboz ana pond⁹. 3. ii. et licq̄ et salis amoniaci et vini antiquum terant et cribellentur et linat locus olo rof. et puluerizentur desup ista. et de suffumigis est illud quod sit ex lino et medulla ḡnoz citri.

De fistulis matricis. **L. xvii.**

Quandoq̄ accidunt in matrice fistule que qūq̄ p̄transcunt carnē et apparent ab eo qd̄ vicinum est ex mēbris istis vt corrum pat os pectinis et putrefaciant ipz et collū matricis et qūq̄ pueniunt ad abradendū pilos pectinis et incedunt v̄sq̄ ad p̄tes ani et lacertoz eius etiaz q̄rps eaz tunc est in manifesto matricis et sunt in vnoquoq̄ latez matricis. Et pars in interiori parte matricis que ex eis est in profundo matricis nō est possibile vt curetur et similiter pueniens ad vesicam. **R**eliq̄ vō ab istis curatōne habet et si sit difficilis et deterior illarū est illa q̄ puenit ad

abrādendū pilos pectinis et prope quā perforat os
foramine paruo.

De signis eius. L. xviii.

Sunt lōgita putrefactōis et adheſiōis
doloris et antecessio vlcēz q̄ nō sanant
cū curatōnib⁹ et plōgatur spatiū et cur
rit vīrus: deinde dolores sicut dolores cancri . et
cognoscitur loc⁹ eius cū radio et vbi puenitur cū
eo et scitur status eius an sit in carne adhuc: aut p
transeat vsq; ad os p illud qd̄ sentit extremitas
radio ex lenitate et mollitie et aspitare et duritie.
De cura. L. xix.

Ex curatōnib⁹ ē pforatō et multotiēns p
ducit illud p̄t neruositatem mēbri ad
spatiū et abscissionem vocis et p̄misiō
nem ratōis. et pforatō iterū non est possib⁹ nisi in
eo qd̄ vī cuius carnē mortuā incidere est posse ve
rum ē melius vt administrantur desup medicine
exiccantes et mūdificetur corpus et cōfortet ma
trix et medicetur.

De debilitate matricis. L. xx.

Causa eius est malitia cōp̄sonis et rari
tas texture et tollerantia egritudinū di
sarū. et accidunt ex debilitate matricis
paucitas appetitus coitus et multitudo cursu men
struoz et spermatis et aliorum et priuatio impre
gnationis.

De cura. L. xxi.

Cura eius est cura malitie cōp̄sonis et suc
curret ei qd̄ accidit ipsi de nocuentis
cognitis.

De dolorib⁹ matricis. L. xxii.

Esunt ex malitia cōp̄sonis diuerse et ex
ventositatib⁹ extendentib⁹ et hūidita
tib⁹ accidentibus in ea ita ut q̄z accidat
in ea sicut accidit intestinis de colica. et q̄z acci
dit dolor matricis ex ap̄atibus et cancri et ex vl
ceribus et cōmunicat ei illa et inguina et crura: et
dorsū et pectē et diaphragma et anus et caput et p
pe mediū syncipitis. et q̄z pmutant dolores eius
ad achas p̄ spatiū et vsq; ad .x. menses et cōfirmā
tur in eis et tu cognoscis curatōnez omniū horum
ex eis que tibi p̄missa sunt et nō ē initeratōe ser
monis in eis vtilitas.

De cursu matricis. L. xxiii.

Quandoq; accidit mulierib⁹ vt currant
ex matricib⁹ eaz hūiditates plurime pu
tride et currat ex eis itez sp̄ma. **E**t
p̄m quidē sit p̄t multitudinez supfluitatū et p̄t
debilitatem digōnis in venia menstruoz quz pu
trescit matrice et hz ca^m et cognoscit substantia eius
ex colore menstrue et siccitate et ex colore eius in
se ipo. **B**et⁹ vō est sic cursus sp̄matis vīri. Si g^o
sine desiderio tunc causa est debilitas matricis et
vasoz eius et mollificatō ipoz. et si est cū deside
rio et mordicatōne et p̄motōne tunc causa ei⁹ ē te
nuitas sp̄matis et acuitas ei⁹. et q̄z est cā i eo pru
ritus matricis q̄r pducit cōmotō eius ad hoc vt d̄
scendat sp̄ma et habentis quidem cursuz difficilis
sit anhelitus et cadit appetitus cibi et destruitur co
lor eius et aduenit ei ap̄a et inflatō in oculo sic do
lore fm plm et q̄z ē cū dolore.

De cura. L. xxiiii.

Ursus quide⁹ sp̄matis eaz curat cū sumi
lib⁹ quib⁹ curat illud in vīris. in cursu
b⁹ vō alijs oz vt incipiat a mūdificatō
necorporis eaz phlebotomia et solone ventris si
indiget ambobus: deinde clisterizet matrice in
p̄mis cū mūdificatiōis et exicatiōis sicut est decoctō
ireos et decoctō prassij et fricent crura eaz oleis
subtiliatinis cū medicinis calidis sicut est olz de sū
nanto et piretro et pipe: deinde p̄sc̄pter post illd̄
adhibeat clisteria cū stipticis clisterizatis et ebibitis
et clisterizata magis opant post euacuatiōē et sunt
aque in quibus decoquant sicut galle et balaustie et
cortices granatoruz et squinantiū et myrtus.

De retentione menstruorum et paucitate eoz. L.
vigesimūquintus.

Menstrua retinentur aut p̄t cām p̄pam
in matrice: aut p̄t causa cōmunem. Et
illa quidē cā p̄pā in matrice: aut est p̄t
cām innatā: aut p̄t causam accidentē alio modo.
Ampl. mēstrua retinet: aut p̄t causā in virtute
aut p̄t cām in mā: aut p̄t cām in instro et p̄prie
solo. et cā in virtute est sicut debilitas p̄t maliti
am cōp̄sonis s̄re aut sicce aut calide. Et s̄ra aut est
cū mā aut sine mā. **C**a^a aut in mā aut est q̄titas
aut q̄litas: aut aggregatō ambaz. et illa que est ex
q̄titate ē paucitas et illud est: aut p̄t p̄uatiōem
aboz et paucitatem ipoz: aut p̄t vehementiam
virtutis cōphendens cibos. et si multiplicet nō
mūdificat supfluitatez menstruoz. et huiusmōdi qd̄
mulierum nate viroruz similes existunt naturis et
sunt potentes sup digōne vltimā et distributōnez
necessariam et expulsiōne supfluitatū fm mōm q^o
expellant eas vīri et iste sunt pingues neruose la
ceriose de quib⁹ sunt fortes viragines quaz an
che ipaz pectoribus sunt strictiores et iparū extre
mitates sunt pingues plus et sunt multarū eūoz
cū medicinis et exercitijs et p̄pē san. fluentis p̄ na
nares: aut hemorrhoidas: aut plagas: aut alia. s̄cā
vō p̄t q̄litatez matricis est qm̄ san. ē grossus p̄t
frigiditate: aut p̄t multitudinez eius qd̄ admisce
t ei ex hūorib⁹ grossis: aut p̄t multitudinē tranq̄
litas et que currunt cursu illorū de illis que scui
fi. et cā que est ex pte instri est oppilatō. et illa:
aut est p̄t calorē exiccantē cōstringentē: aut p̄t
frigus exiccans et multotiēns facit ipam possidere
multitudo pot⁹ aq̄ et ponit ad putrefactōne: aut
p̄t siccitate cū insp̄latōne sua et p̄t multitudinē
adipis etiam: aut humorū grossoz viscosoz: aut
p̄t ap̄ata: aut p̄t clausurā et additiōne carnis:
aut p̄t vlcera accidentia in matrice que consoli
data sunt et corruerunt sua cōsolidatiōe orificia
venarū apparentiū: aut p̄t tortuositatez in eam
supfluum et cōuersionē: aut p̄t breuitatē colli ma
tricis: aut p̄t p̄uatiōne: aut casū claudētē orificia
venarū: aut successione abortus. **F**acta aut p̄t
retentiōne menstruoz causa cōmunitatis aliorum
membrorū est sicut facta cā debilitatis epis q̄ nō
emanat san. neq; discernit ipz: aut p̄t oppilatō
nem in eo et in corpe toto: aut p̄t pinguedinē fa
cientē accidef oppilatōnez cōstringentem vīas con
strictiōne facta a cōp̄sione et extenuatō cōstringit
eas p̄strictiōne facta ab exiccatiōne: aut p̄t paucita
tē san. et san. effluit sup matricem cū exitu et qū n

inuenit meatu reuoluit. **¶** Cum igitur iteratur illud di-
latatur in corpe et facit incurrere egritudines.

De accitib⁹ illi⁹ et pfocatoe mtricia. L. xxvi.

Quandoq^{ue} accidunt ei c⁹ mēstrua retinēt
egritudines de quibus ē pfocato ma-
tricia p^{er} collectōne sua et declinatōne
ad p^{ar}ter lateria. et accidūt ei iterū apata matricia ca-
lida et dura et apata viscerū et egritudines in stō
ex vilitate vigōis et casu appetitus et corruptio
ne eius et nausea et sitis uehēnis et mordicatio in
stō et accidunt ex ea egritudines capitis et neruoz
sicut epilepsia et palytia et egritudines pectoris sic
tussis et malitia anhelitus. et plime ex egritudini-
bus epīs sicut hydropisis et alie et alteratur ex ea
forma. et accidunt ei iterū difficultates yrine et e-
ius cōpōitio et dolores albatim et colli et grauat^{ur}
corpus et extenuatur et cōtristatur et adueniunt ei
horripilationes et fe. adurentes. **¶** Et qñq^{ue} difficil^{is}
sit fmo p^{er} exiccationem lacertorū et lingue ex va-
pore calido. et fortasse est illa qñitas cā doloris ca-
pitis et accidunt ei inquietudo et tristitie p^{er} va-
porē. et qñq^{ue} apatur totum corpus eius et venter
eius p^{er} attractōne virulentie san. ad ipz. **¶** Et qñq^{ue}
accidit ei in cōplone sua qñ retinentur mēstrua qñ
est fortis creatōis c⁹ vna est potens ad exercen-
dū supfluitatē retentā v^t assimilatur yrīs et mul-
tiplicent pilī ei⁹ aut nascat ei. q. barba qñ frangit
forma eius et ingrossat: deinde morit^{ur}. et qñz pue-
nit ante mortem ad dispositōnem cū qñ nō est pote-
re v^t puocetur mēstrua eius. et ples istarū sunt d^{ic} il-
lis que paritunt p^{er} m. **¶** Quā g^o nō coit cū eis aliq^{ue}
et receunt ab eis sui cōpares retinentur mēstrua
eaz et remouentur ab eis. Quā necessaria facit
eūo san. et acceptō cōceptōis et acceptō coitus et
accidit eis v^t fiat yrina eius nigra in qua est sedim^{en}
virulentum sicut aqua carnis. et quandoq^{ue} min-
git sanguinem.

De signis. L. xxvii.

Lius que pendet ex frigore signū est qñ-
uitas somni et pfundatō in ipō et albe-
do coloris corporis et viriditas venarū
et raritas pulsus et frigus sudoris et multiitudo y-
rine et pblegmaticitas egōis. **¶** Et illa que pendet
ex caliditate signū inflatō et exiccato matricis et re-
liq^{ue} signa caliditatis scita in eis que pterita sunt. **¶** Et
illam que pendet ex siccitate significant signa siccita-
tis in ea scita in illis que pterierunt et verificant eā
extenuatō corpis et vacuitas venarū. **¶** Apā vō
et clausura. et alia sunt notorū signorū de illis que
tu iam scriuisti vsq^{ue} ad hūc locū.

De curatōib⁹. L. xxviii.

Curatō quidem pendēs a calefactōne et
infusione et generatōne san. et hūecta-
tōne corporis et curatōes apatū et cu-
ra clausure et similia sunt nota ex radicib⁹ itera-
tis. **¶** Et facta quidem a clausura que non curat et ab
oppilatōne orificiorū venarū ab incarnatōne vlce-
re et alijs ē. q. silis et eius cura ē extractō san. v^t nō
multiplicet et mundificatō corpis et v^t sus exercitō
rum. et nō o^{mn}is nisi v^t afferam^{us} nunc rememoratō
nez curatōnū puocantium mēstrua et sunt ille que
mouent san. ad matricē et faciunt ipm penetrantē
in poris et faciūt poros aptos. **¶** Et hāc qñ meoi

cinās iam dixim^{us} qñ de singularibus tractaremus
in tabulis eaz et dicemus iterū in antidotario.

Idic vō volum^{us} dicere de fignie et medicatōne. il-
lud quod est magis conueniens huic loco et regim^{en}
in hoc est mouer^e san. cū fortitudine ad mēstrua
et de illis que faciunt illud est phlebotomia ex sa-
phena et vena que est post caulla et phlebotomia
vene geniculi et curuata eius est fortior illa. et v^t
tolatō sup crus et calcaneum et p^{er} pinguis ē ma-
gis cōueniens. **¶** Et qñq^{ue} est necessariū v^t fiat phle-
botomia sup saphenā pedis alteri⁹ et assiduato stri-
gendi cū vitis mēbra inferiora et ligandi ea et di-
mittendi ea talī aliquib⁹ dieb⁹: deinde ad ministrē
tur medicine v^t apian^{us} pori et currant humidita-
tes viscole. et sūt si cā fuerit humiditas: deinde
administrentur medicine p^{er} ad puocandū qñ sūt
substantes san. aperientes oppilatōnem et de illis
sunt que bibuntur sicut calamitū et decocto eius cū
aq^{ue} mellis et puluerizato ipius sup aquam mell^{is}: et
lauina est fortior ea et pullegium est forte valde et
cinamomū et hiera picra et serapinū et oppopona-
cū et fructus eius et castoreum et cordinem et de
cocto enule et decocto alufne et decocto saleoloz
rubeoz et almaroch et alastigar et sem^{en} saluci. et
de illis suppositoria sunt sicut albi⁹ belleborus et
pulpa colioquintide et storax et centaurea et gūma
olue campestris et oppoponacū et fructus eius. et
castoreum et assa et serapinū et cordinem et suc-
cus apsimib⁹. et qñz supponitur euforbū sup cot-
tū et expectatur sup ipz hora pna abiq^{ue} supfluita-
te. **¶** Suppositoriū bonū. ix. myrrhe calamenti
amborū ana. 3. iiii. lauine. 3. viii. rute sicce. 3. x.
passularum mūdaturū. 3. xx. conficiantur cūz felle
vaccino. et fiant de eis pessaria. **¶** Et iterū sumatur
castoreū et myrrha et muschus et fiant similiudi-
nes glandium cū oīo de ben et supponantur. et oīi
alacuben puocantius est mēstruorū qñ supponit^{ur}
et succus papaueris russi et alneli fm ptes equales
et iterū galbanū ponatur in lana infusa in sambaci-
no et supponatur infra matricē. et de eis sunt em-
plastra et vaporatōes et naporatō cū speciebus p-
uocat mēstrua et d^{ic} eis sūt suffumigatōes sicut cum
colloquintida sola. **¶** Ipā enīz puocat in dispositōne
et similiter oppoponacū et assa et serapinum et cor-
dumē. **¶** Et de eis sunt tunc etia ex aquis in qbus
decocta sunt subtiliatina puocantia mēstrua sicut
calamentuz et ruta et pullegium et similia.

Tractatus quartus^{us} de nocuentis sitis matricis et
apatib⁹ eius et que similia sunt illis. L. i.

Causa est qñ sup os matricis ei⁹
egredit^{ur} aliquis qñ phibet coi-
tū ex i^{ta} ad dita lacertosa: aut pa-
niculari forti: aut est ille incar-
natō ab vlcere aut creatōne aut
illud qñ est inter os v^t lue: aut
os matricis est fm vⁿ et eundē horū modorū:
aut ē i^{ta} os matricis eius quod phibet impgnatōne
et exitum mēstruorū ex panniculo: aut incarnatō
ne vlceris: aut qñ est eis simile: aut meatus non ē
inuentus in creatōne ita v^t accidat virgini qñ inci-
pit mēstruari v^t non inueniant mēstrua meatum
p^{er} aliquam harum causarū: qñ accidant ei dolores

vehementes et egritudo maxima. Si g^o non i
geniet ei redit san. et denigrat mulier et pfocatur
et moritur et qnz accidit vt clausa retineat p acci
dens cōceptōnem quare morit ipa et fetus eius p
culdubio si non regitur. et hoc quidez non est pos
sibile nisi aliquo mōrū: aut vt sit illud qd apponi
tur ori matricis de clausura rare texte: aut sit hñs
foramina plura ita qd pole sit matrici attraher de
spmate aliquo licet enim pax si in ex illo puo fit
cōceptō si ps eius ē vitas qd visū est philosopho
et ps eius qd visū est. S. medico. Illud naqz qd
necessarium ē in creando mēbra ē spma femine fm
fmone philosophi et illud quod i eo puocat ad
matricē intra matricē fm fmone. S. et ē spma vi
ri vt sumat ex eo virtutē odoris fm sententiam
philosophi vidit enim qd ouū galline crudum
rore aspsum ē et pcedit ex eo odor spmatis viri
puerit ouū in pceptōne.

De cura clausure. L. ii.

Curatō clausure ē cū ferro nō cū alio. Si
g^o hoc clausura apparēs est tunc modus
ē vt dirumpat labia vulue a clausura
ita vt ponatur sup vnūqzqz labiū pila et inuoluā
tur pollices panno et tendantur labia donec dirū
pant ab eo qd est inter ea: aut mueris phleboto
mo obtuso et sinde siphac et incide carnē additaz
si est sub siphac paulatim ita vt non remaneat de
addita aliquid nū sumas de radicali aliquid et il
lud fiat cū calib. Et dñs quid int siphac et car
nez ē qd siphac nō sanguinat sed caro sanguinat.
Deinde pone inter ambo labia lanam infusa in o
leo et vino et dimittatur trib⁹ dieb⁹ et admini
stra sup eam aqua mellis si ea indiges et admissa
desup vnguenta nutrita cū cautella a cōsolidatōne
et glutinatōne et cōstrictōne et ppe si illud quod
incisū est ē caro. Siphac vō parū suscipit cōso
lidatōne p⁹ scissura. qd si clausura fuerit pfunda
tunc modus ē vt pueniat ad ipam vncin⁹. et si est
siphac findat scissione vna nō cū illa equalitate.
Nam fortasse coopt vesica et alia: imo oz vt ca
neantur alia sicut vesica et incidat si ē caro paulati
et adhereat incissioni lana infusa in vino pontico
stiptico: deinde post illud sedeat in aquis in quib⁹
decoctē sunt medicine mollificatiue. Postea curet
cū vnguentis rectificantibus vlcera linitis et inie
ctis: deinde cū cōsolidatiuis. et qū apparet sanitas
oz vt assiduatur sup eaz coitus et oz vt caueantur
apud hanc scissione et incisione due res. s. abbre
uiatō in incidendo et i findendo qritatē additam.
Illud enim si ē cōpositū ē faciens possibilitatē cōcep
tōnis apud coitū qui accidit cū ea et difficile facies
ptū ppana setum et pgnantē morti. et caueatur ite
rum ne ptranscat qritatē additam et capiat de sub
stantia matricis aliquid qd apit matricē et voleat et
incurrat cūez et spasmū et egritudines pñtiosas.
Qu g^o feceris hoc oportebit vt abstineas eam a
frigore et non appunqs medicinaz fram actu oio
imo oz vt sint oēs distillatōes et iniectiones et sup
positoria expoliata frigōr.

De modo in administrando hāc scissionez. L. m.
tertium.

Repetitur mulieri sedes coraz lumine: si
qua sedeat cū pauco sustentaculo ad po
steriora. Qu g^o eqtur crura sua adherē
faciat coris suis et adiungat illud vtri suo et liget
manus suas sub curuata poplitū suoz et liget fm
hāc forma fortiter: deinde medic⁹ admistret scis
sionē siphac et incisionē carnīs. et qnz indiget medi
c⁹ vt administret speculū et ppe in eo quod est i
matricē. Qu g^o extendit siphac cū radōs et vn
cinis extensione cū qd nō cōpmuntur matricē et col
lū vesice et siphac eius cōpssione nocente his mem
bris in pñis cū manu et secūdo cū eo: non exca
sat pcessio cū vtriusqz manib⁹ aduenit ei. de acumi
ne ferri. Et speculū quid facit te videat illud qd
arte efficiat inde et facit te cognoscere illud quod
affociat siphac subuli. Et d mēbris que pñerunt
hoc mēbrū. s. ex vesica et alga. qd si supfluit di
mitte illud qd extendisti vt redeat qd vehem
tius ē in eo qd necessariū est: deinde subleua siphac
clausure cū subtilitate: deince scinde ipz fm obliq
tatē vt non cōleqat vesicam: deince cōsidera i pn
cipio qū scindis. et si egrois san. paucus tunc pene
tra in opatōne tua sine timor. Et si multiplicat
cursus san. tunc sinde paulatiz vt non accidant sin
copis et paruitas anhelitus. et qnz tibi ē necessariuz
vt dimittas instiz incidēs qd nominat alcalib in
ea vsqz in mane inuolutum in lana ligata in panno
et qū fuerit mane cōsideret in virtute eius. et si
fuerit fortis curet integ⁹ curatōne. Et si nō dimi
tat vsqz ad diem tertiu et remoueat tūc instim
ei cōsidera dispositōne scissure cū digitis ponendo
sub loco eius vt significet tibi sūma quam necesse
ē te incidet post. et qū soluitur mulier ab eo quod
curat oz tūc vt sedat i aq i q decocta sunt lenitiua
qū ē calida et ppe qū appareat āpa et melius quid
est vt administrent sup eam vnguenta in calib p
hibentia cōsolidatōnem. et melius est illud qd ē
cōcauū habens foramen vt egroiantur in eo sup
fluitates et ventositates. et qū incisio accipit carnē
uālē tunc fortasse accidit cursus vrine qd nō curat.

De suspensione matricis. L. iiii.

Quandoqz accidit illud ppe clausurā. et
qñqz accidit ppe āpata calida et dura et
cura eoz est cura eius.

De augmento matricis et exitu eius et conuersio
ne eius. L. v.

Atrix augmentatur: aut exit causa pri
mitia. s. ex casu: aut cursu vehementi:
aut uociferatōe qd ipa uociferata est: aut
sternutatōne maxia: aut strepitu: aut uociferatō
ne quā ipa audiuit qd terrefacta est: aut pcussione
mollificante ligamenta matricis: aut ppe causā p⁹
difficilis: aut prius gñatui: aut labore obstetricis
i extrahendo fetū et secūdiāz: aut exit⁹ fet⁹ subito:
aut pp hūiditates mollicantes: hūitates: aut ppter
putrefactiones accidentes ligamentis. et qñqz egrois
tota. et qñqz conuertit. et qñqz eradicat radix ei⁹.
De accidentib⁹ illius et signis. L. vi.

Leidit mulieri inde dolor in pectie ma
gnus et in chatin et dorso et qñqz sūt cū
hoc se. et accidunt ei multotiens expul
sio et difficultas ppea quia matricē comprimit meatus
fecis et vrine et accidunt spasm⁹ et tremor et tior

sine causa et sentit rem rotunda in pectine et sentit apud vulva rem descendente levis tactus et ppe qui copletur coersio. **E**grit enim quod intrinsecus est manifestum quod non sentit foramen eius rotundum sicut quod radix eius iam coersit et egreditur: si autem inuenis foramen et iam exiit sicut et non coersa tunc non cadit nisi clausura scias quod illud.

De cura. L. vii.

Non spat curatio nisi eius que recens est i adolescentia et incipit in primis a solone nate cum clisteribus et puota urinam i diu reticis. et qui expleti fuerit illud resupinet mulier et aperiat quod est in crura sua et assume lanaz ex velleribus lenibus et fac eam adheerere matrici deinde accipe lanam aliam et infunde eam succo acatie: aut vino in quo dissolutum sit aliquod stipticum et pone super os matricis et reduce cum facilitate ad anteriora ita ut redeat lana tota ad anteriora: deinde accipe lanam aliam et infunde eam aceto et aqua et pone eaz super vulva et prece mulieri ut iaceat super latus suum et adunet crura sua et seruet lana ubi est preputa in ea ne cadat et pone venisam super radices suminis eius et super dorsum ipsius et fac eam odorare odore bonos valde ut ascendat matrix ea eaz ad superiora. Et cave ne apprimare ei facias aliquod fetidum: quod fugiat matrix ad inferiora. Quibus dies tertia affuerit preputa lanam eius et pone eaz lanam infusa in vino in quo decocta sunt myrtus et rosa et acatia et cortices gnatorum et alia ab istis tepido: et ebroma ex illo super sumum eius et ipsius pectinem et administra super eam linimenta facta ex saucibus et facta ex herba que nascitur super lapides quod sunt in aqua et facit lubricare pedes. Et facta ex lenibus cum stipticis. **H**oc enim regimen quod sanat eaz. et fac eam se deinde post illud in decoctione squinanti et myrti et rosaz. et os ut facias eam abstineri a salis et sterminatione motibus et tussis et fac eam manere tranquillam et quietam.

De declinatione matricis et separatione eius. L. viii.

Matrici accidit quod ut declinet ad vnam duarum partium matricis et remoneat os matricis ab opposita per quam iit ad ipsam spina. Et quod est ea in eo durities vnius duarum partium aut inspissatio et costrictio quod diuersificantur duo latera in humiditate et mollificatione et siccitate et spasmo. et quod est ea in eo repleto in vna venarum duarum partium ppe. et quod est ea in eo humoris crassi viscosi in una duarum partium facientes illam: attrahit enim secundum ad ipsam. Et multotiens accidit ex eo proflatio matricis. Et obstetrices quidem cognoscunt prem declinationis per tactum cum digitis et cognoscunt an sit a duritie: aut a repleto cum facilitate et tensione venarum et duritie eaz et necessitate eius ad euersionem.

De cura. L. ix.

Portet quod ut phlebotometur saphena pte cui opposita est pars declinationis si fecit repleto et si dicit obstetrix quod vena in illa parte sunt tense et replete et illic est grossitudo et si illic est costrictio et coadunatio et non est illic grossitudo administra lenitina et clisteribus et suppositorijs et vinctioibus. Et administra balneum et fac ut cibum bonus fiat. et si fuerint illic humores etiam eas et da ei in potum olum de herua et ad

ministra. etiam in suppositorijs. et similiter inunge matricem eius et inice in matricem eius olum balsami et arazaki et similia et tunc fortasse pole erit obstetrici ut intromittat digitos iunctos cum cerato aut adipe galline: aut anatis: aut equet matricem et tendat ad declinationem donec faciat cadere oppositum os matricis vulue.

De apate callo i matrice. L. x.

Accidit matrici quod apata callo et causa in eis est: aut primitia sicut percussio: aut callositas: aut multitudo coitus: aut abortus aut disruptio ex obstetrice quod recipit fetum. Et quod est causa in eis retentio menstruum et repleto et multitudo humiditatis: aut inflatio inspissata que non resoluitur. et quod sunt propter elevationem spermatis et quod sunt in ore matricis. et quandoque in coacuitate eius in quibusdam partibus duorum laterum et ante et retro. Et quod de eis est deterius est illud quod est commune pluribus partibus. et quod sit dubellati et quod pueriuntur ad idurationem: aut cancerum.

De signis. L. xi.

Quandoque significant ipsa coicantia. si enim comunicat ei quare dolet et accidunt in eo tristitia et angustia et nausea et singultus et corrumpitur digito et appetitus et debilitatur. Et cerebrum comunicat ei quare accidunt dolor capitis in syncope et dolor in collo et radice ocolorum et profunditate ipsorum cum guttate et pcedit dolor donec consequantur extremitates et digitos et duo facilia et vtrunque crura et iuncturas cum mollificatione in eis et dolet due partes dorsum et duo inguina et pecten et inflat. Et mirach itez inflatur et sentit in toto corpore grauitatem. Et accidit expressio et difficultas ut non sit ventolanti meatus ad exundum. et illud sit propter coarctationem apatis et ubi coarctat de meatibus plus illic sit sensibilitas vehementior. et quod est expressio sine difficultate et difficultas sine expressione et accidit in eo ut debilitetur pulsus et minoret et frequens fiat. quod si apata fuerit calidum erunt omnia accidentia ista vehementia cum febre inflammata et cum horripilationibus et cum nigredine lingue et dolor fiet fortis et pulsatio et multiplicabitur sudor in extremitatibus. Et quandoque producit ad abscissionem vocis et spasmum et syncopum et signum prem apatis locus pulsationis et comunicatio itez scilicet an sit dolor in humic: aut ad dorsum declinet: aut ad vtrunque pyxides et quod est propinquum ori matricis est vehementius et durius eo quod est inconcinitate: quoniam os matricis est neruosum et est tangibile. et illius quod est inconcinitate tactus est difficilis. et in quacumque parte sit apata declinat matrix ad contrarium illius et sit difficilis somnus super contrarium eius et sit difficilis motus localis et elevatio et sessio et incessio et consequitur egras ut claudicat apud deambulationem. Et signum quod couertitur ad dubellati est ut sit dolor additus valde et accidentia sunt fortiora et diuersificantur se. et premiscunt et inuenit tranquillitatem quod est fluxus ventris et egressio urine. et signum collectionis complete est quod sedatur se. et pulsatio et mouet rigor. Et apata quod matricis et eius dubellati quando sunt in ore matricis pole est ut sanentur. et si non sunt pfecta non est pole ut sanent.

De cura apatum calloz. L. xii

Necessaria est in eis cūo san. qum aduua
significatōes famose. At phlebotomia
l3 conferat ad illud est in ipa q re-
tinet mēstrua et tēbit san. ad supiora. At phle-
botomia quidē saphene est yehementioris comu-
nitatis est magis atrabens sā. q illa. At meli-
quidez et vt puocentur mēstrua et magis inuati-
uum. et proprie ei in quo causa est retentio mē-
struoz. At rectius quidez in principio est vt phle-
botomet basilica quā phibebit effusione materie.
Deinde cōsequēter adhibeat phlebotomia saphene
vt attrahat san. ad locū et succurrat ei qd fecit in
currere phlebotomia ex nocumēto basilice comu-
nicante ei. At oz vt fiat phlebotomia pedibus ei
ad supiora leuatis et ipa sit iacēs et pueniat ad sū-
mū in extrahendo san. At oz vt phibeat cib⁹ et mi-
norel in dieb⁹ pms vsq; ad diea tres et phibeat
aqua penitus et ppe in die p⁹ et habitet in domo
boni odoris et precipiat vt vigilet qm pot. At
yomitus yehementis iuuamēti est ad illud et qnz
est tibi necessariū vt administres solutiōem facies
educens humors. et oz vt sint in medicinis ei qd
sedet nauſeam et minorel cib⁹ qum necessitas ē
sedet in principio in aq. dulci comista cū olo rof.
bono. Et embroet cū stipticis ex aq; deinde nō
fiat assiduato sup eam cū stipticis vt nō induretur
apa. Et de eis quoz administratō ē cōueniens in
hac hora ē papauer dissolutū cū decoctōe de quo
fiat emplm cū olo ophacino aut olo rof. aut olo
de pomis deinde festina cū lenitiuis qī fac embro-
ta ex vino cū olo rof. tepidis et suppone lanaz in
fufam aquis in quib⁹ decocta sunt ea que sunt sic
malua et semē lini et albasec et alharmel plm cum
medicinis stipticis sicut est amoglossa et bluis. At
Et sūtr ynguentū factū ex ouis et meliloto decocto
in decoctōe dissolutū. At qnz ponitur in eo oīm
de croco et oīm nardini. deinde fiat permutatō
ad matatōnez. At ex eis q maturan ipz sunt da-
ctili dissoluti in coctōe decocti cū saurib⁹ et olo rof
et olo de alcanna et ppe in statu suo. et empla ex
isopo et adipe anseris et adipe vacce et medulla
cerni et similib⁹. et qn declinat egritudo curatō ē
ius est tunc cū resolutiuis puris et sunt aqua sūsim
brj et salsucus et laur et polypodii et similia de
his que scinisti et ciba eam et cōforta et ynuifica ip-
sam et qn ponuntur sup eam empla oz vt non ligē-
tur: ligatura enim nocet apati. In dubellati vō oz
vt occuperia in maturando ipam et si ē ppinq ori-
matricis et est polia sectis eius fm modū regiminis
clausē fiat intrinseca: aut qūpole est vt cōsideret
eius matato ex ipamet: aut sufficiat illud quod puo-
cat puocatiōe subtili sicut lac et semē melonis cum
aliq mucilaginu et eius eruptō ex ipamet fiat. At
si polia est infiatō et resolutō tunc ē melius. et
qū rumpitur ad dubellati tunc qnz egrediū pus eius
ex vulua. et oz vt inuuet ad mūdificatōnez et reso-
lutiōne residuoz cū eis que sunt sicut ynguentū ba-
silico minus et iniat in eam. et qnz egrediū est ye-
sica et tunc non oz vt iuuamētū fiat in mūdifica-
tōne eius cū diureticis fortibus quā effundat mā-
a lia ad yscam et yncant et faciant aduenire vl-
cera vesice imo subtiliter in illo et siccōtentus il-
lis q puocant subtiliter sicut lac et semē melois cū

aq mucilaginu et fortasse egreditur ex via egōnia
et fortasse est necessariū vt rumpatur cū medicinis
dictis in dubellati matricis et aliorū sicut sunt em-
pla facta ex ficibus et sinapi et fimo columbino et
post illud oz vt mūdificet vlcus cū eis que sunt
sicut aq mellis et iterū illud multotiens dū inueni-
t pus grossū. At qnz mūdificat curet curatiōe ul-
ce. At qnz magnificant accidenia in dubellati nō
est excusatiō quin administrentur empla lenitiua
facta ex farina ordeī et ex ficub⁹ et seugreco et se-
mine lini et meliloto et tunc q fm hunc mōm sūt. et
oz vt serues res qā dixim⁹ in ca. apati calidiorū
et dubellati in ca. alga preter matricē et compleat
que hic abbreviam⁹ illic.

De apate phlegmatico in matrice. L. xiii.

Postema phlegmaticū in matrice signū
significatōes apatis pōitē q pendet cū
guitate et inflatiōe: sed nō est cū do-
lor de quo sit curatō et sit illic mollities extre-
mitatū et pectinis et ē forma habentis ipz sicut for-
maz habentū hypolarcha. Et curatō eius ē curatō
apatum phlegmaticorū in uisceribus ex eis que dī-
xim⁹ in ca. plurib⁹.

De apate duro. L. xiiii.

Significant ipm apphensio. ei⁹ cū tactu
q est illic difficultas ex pie yrine et fe-
cis: aut ynius ambaz doloris vō euen-
tus minoratur cū eo dū nō sit cancer. Et sic ē res-
lenis et extenuat cū eo corpus et debilitatur et
ppe crura. et qnz magnificat venter et apantur
pedes et extenuantur crura. Et accidit dispositō
sicut dispositō hydropisis et ppe qn durities est
spā. et qnz accidit ex eo hydropisis vā. Mā g⁹ n
resoluitur durities festinat ad cancerositatem. Et si
gnū q apā dūz ē cancer aut sit cancer. Mūm qdē
est vt appereat sensū est q apā vī durū non eq
lis figure a quo pcedit sicut varices quod ledit ta-
ctus yehemēs mali coloris et turbidi declinis ad
rubeūnem q ē sicut rubeo fecis. At qnz trahit
ad plumbeitatem et viriditatem. Et qū nō apparet
significat ipm guttas et qd existimat de lesione et
sentitur et cōmunicant in ipo pecten et duo emul-
etoria et due anbe et inguina et puenit lesio ei⁹
ad diaphragma et dorsum. et multotiens accidit
cū eo dolor in ytriscq oculis et temporibus et fri-
g⁹ extremitatū. et qnz est cū eo sudor plurim⁹.
et qnz cōmittat ipm se. incipiens cū lenitate: dein
de acutur et sit fortis cū yehemētia doloris. Dif-
ficultas aut yrine et eius guttas et retentio ster-
coris etiam aut ynius eaz sine aliā ē signū in quo
cōmunicat durities. At phlegmō quidem si ul-
cerata est appz pus nō equale habens sordem. et ē
sordes secidū plz mali coloris nig. et qnz est ru-
bea et yridis et raro sit alba et currit ex eo humi-
ditas acuta et mā yruulenta pueniens ad yridita-
tem fetidam. Et qnz currit san. purus ppi illud
qd accidit illi de corrosione ita vt existimet q
illud sit mēstrua. et qnz currit rō cū q sedatur fe-
bris et sedatur dolor. Et qnz associantur ei signa
apatis cali et nō est ei curatō.

De cura. L. xv.

Postema quid dūz oz vt medicet
cū eo corpus humorib⁹ grossis et

melancholicis et administrantur ynguenta sic dia-
quilo et basilicon et qd sit ex boellio et adipe an-
seris et medula cervi et buyro ouiu factu ceratuz
cu olo d lilio et arazaki et narciscio et anetio et olo
caemillino et olo de feugreco et olo de kerna et o
leo de alcanna et oleo de alacuben et sit cera eius
cera citrina. et qnz ponitur in eo ynellus oui. et si
necesse est vt sit fortius isto ponant in ipo castoreu
et aloes semegeniu et coagulu leporis et serum et i
reos et ruta et alacuben et crocus et gluten alim-
bat et guma amigdalaz et de ynguentis exptis. et
vt infundant folia capparis in aqua donec leniatu
et terat cu eis calcus cu aq mellis et fiat ex eis yn-
guentiu et administrant flos vitis cu calco et aqua
mellis et folia caulis et flos eius convenientia sunt
apud me ad hoc. Et itez si supponantur fords
auris sicut dr cofert. et oz vt sedeat in aquis in q
bus sunt virtutes lenientium et fiat emplm cu fo-
lis altee recentibus cotritis cu guma amigdalaz
et adipe anseris et empla facta ex saluco et melilo
to et fenugreco et camemilla et altea. Cancer ro
oz vt mediceu cu medicatombus cu quibus sunt un-
guenta sedantia et humectatone corpis et euone sa-
guinis ex basilica assidue et saphena p ipa in qui-
busda horis et euctone melancholie et solone ve-
tris et ynguento arasil est ppetas in eo mirabilis
et sedat dolore eius. Et qn fortior sit dolor inte-
re et expare in sedatone doloris medicinas calidas
et fras simul. et his cotent conuenientiorib earuz
et ppe ad vlceraui. Et itez sedantes dolo-
re sunt sicut decocto fenugreco et similia. et ceratu
factu ex sece olei etia dimissi in vase cris vt sumat
de flore eius paru cu cera citrina et deforis. linaat.
Et frs sunt empla facta de papauer cu coriandro et
solatro et olo ros. et albumine oui et ex eo quod r
soluit ex plumbo ad inuice fricato cu aq coriandri
et itez decocto leniuu sumat et clisterizet euz ea
et itez lac asine et succus arnoglosse coniunctim et si
gillatim et qn aduenit ex vlceratone flux san. ad
ministrat yngueta flux san.

De pfocatore matricis. L. xvi.

Hec egritudo similis est epilepsie et fin-
copi cuius mutiu est ex matrice et puenit
ad comunitate fortem cordis et cerebri
mediatone velaminis et retis et venaru pulsatiui
et quietaz. Quidaz vo sapiemu medicoru dixe-
runt q no cognoscu ea pfocatore veru ea in ipa
qu cophenditur est q accidit retento mestrurorum
aut spmatis in adolecentib et viripotentib i p-
mis qu sint viripotentis et virginibus et ydona
et sit conuio eius qd retinet inde ad frig fin plz
et ppe qu accidit vt in radice sit frim et addit ei
spissitudo et soliditas frig aut ad frigus putrefactio
ne et e parum et cognoscu ex soliditate eius ad qd
declinat in sua cephone. Qu g inspissat ym horu
duoz ante menstrua corrumpit corruptone pcca
et declinat ad naz venenosa et accidunt due spetiel
egritudinis quaz vna e egritudo officialis que in
pmis cosequit matrice q spasmata et cotrabitur in
pmis ad supiora aut ante et retro aut ad lat dr-
truz et sinistru fm obedientiam materie retente i
venis et non inuenit meatu imo dilatat venas et
spasmata eas cu dilatatone q dolore facit. et qnz sp-

gitur i substantia matricis et ingrossat eaz deice p-
trahit eam: aut non spgit in ipa imo apat ipam de
inde corrugat ipam quaz additur malitia: aut pro-
uocat sup ipsam menstrua alia quare non inueni-
entia curru pducunt ad nocumetum in mebris prin-
cipalibus yltra nocumetum p. Et qnz contrahit
ca apatis: aut malitia pponis in pmis et qnz an-
tecedit cotractio ca apatis: aut malitie pponis exic-
catis quaz ancedit oppilato oris matricis et orificio
ru venaz: deinde accidit retento et sifr due decli-
nations ad latera. Et secunda e egritudo malis euz
eo qd facit pceder mam retenta ad duo mbra pn-
cipalia ex yapore malo venenoso q accidit res li-
cut epilepsia et sincopis. Et qn hec egritudo e for-
tior sincopi pura tunc antecedit sincopis sicut de-
bilis antecedit fortius. Et q ex eis est mestrualia
magis salua e q spmatica. Spma enim quus sit ei
generato a san. et ppe in mulierib ante conuersio-
ne in est magis suscepibile puerionis male q sa-
guis. Sicut lac generatu a san. suscepibilis est co-
uersionis q san. Et qnz accidit huic egritudini
prodi et multotiens accidit in autumno. Et qnz
sunt prodi eius tardi. Et qnz accidit omi die et fre-
quentia eius est pua. Et q no accidit huismoi a-
puo pti qu motus ille sit laboriosus qn mor ma-
trici tunc e similis ex omnibus diameis et e gra-
datus et no subitus et est ad inferiora et e opato
naie et in ipo non pcedit vapor venenofus ad ma-
bra principalia. et deterior prefocato matricis est
illa que destruit anbelitu in eo qd appz quis neces-
sarius sit aliquis anbelitus et fortasse appz i eo qd
est licui lana carminata suspensa cora anbelante et
destruit etiam sensu et motu et assimilatur morti.
Et plm illius est causa spmatica. et causa eius qd de
eo tactum e et sequit eam in difficultate illa que an-
belium destruit. Sed leuio ea et minor est in g-
du tertio q facit accidere spasmu et tetanu et sin-
copi sine nocumeto in ratone et selu.

De signis. L. xvii.

Quando appropinquat prodius huismoi e-
gritudinis accidit omnia et difficultas a-
belitus et pulsus cordis et dolor capi-
tis et vt loquatur seci et debilitas discernendi et
debilitas et pigruta et debilitas in cruribus et ci-
trinitas coloris et alterato eius cu puitate fixationis
sup dispositonem suam. Et qnz accidit ex putrefa-
ctione calidi vaporis sitis. et qn additur in ea acci-
dit subet et pmisto ratonis et rubedo faciei et oen-
li et labz et egrediunt ad exteriora. Et qnz claudit
oculos et no apit eos et debiliatur anbelitus val-
de. Deice abscidit fm plm et imaginaat eger. q. a
liuo eleuet ex pectine eius et accidit stridor dentiu
et percussio eoz et motus inuoluntarij pp corruptio-
ne lacerto et alteratur dispositio eius et abscondit
loquela et difficilis sit intellectus eius quod loquit
inde accidunt pcpue ex ea q spmatica est sincopis
et abscissio vocis et attractio crurru ad supiora et ap-
pz sup corp ros no comunis imo puus. et qnz re-
soluitur ad vomitus pblegmaticu puru et dolores
capitis et dolore gemuli et dolore dorsi et ad ru-
gitu et ad expulsioue humiditatis ex matrice. Et
qnz poucit ad pipneumonia et ad linantiam et apa-
ta dorsi et pectoris. Et pulsus sit in ea in pmis ten

sus spasmosus rarus: Unde fit frequens absq; ordie
et ppe apud casu virtutis et ppinquitate mortis
et fit yrina simil' lose carnis aut fit sangiea rubea.
Et menstrua quide sicut retento mēstruoz. Et
spmaticam sicut elongato spatij a coitu cū dīderio
et castitate. et mēstrualem quicq; cōsequit exuberā
tō lactis et corpus est quius et sensus debiliores
et dolor oculoz et colli et se. et accidentia que se
cūtur retentōne mēstruoz pōicta sunt manifestio
ra et cū hoc humoris dominantis in san. apparet
dominiuz et malitia sicut melancholici. ipe enim
facit accidei alienatōnem p punitatem cēbri et
sincopi forte p punitatem cordis et destruit an
helitū p punitatem amboz simul et p cōmunitatē
diaphragmatis. Et phlegmaticus est grauior et q
etiora hz accidentia. Et cholericus ē acutior et ma
gis incolumis. Spmatica vō incipit cū nocumento
ābelit' et magnificat tior i ea magis q̄ i mēstruali
Reliq; vō accidentia non apparent in ea: et multo
tens quidem accidit ex hoc q̄ obsterix tangit ma
tricem eius spasmosa cōmotō et desiderii q̄ de
scendat spma grossū et sanat. et quicq; expellitur il
lud ex obuiatōne sui ipsius et inuenit requiem. Et
lz ipa sit similis epilepsie in plurib; iudicis in hoc
q̄ subito accidit tñ inter ipam et epilepsiam distin
guat retentō eius q̄ eleuat ex matrice et pectine
et q̄ ratō nō minorat valde et semp imo in dispo
sitōib; vehementibus valde. et q̄ euadit pfo
cata narrat plm eius quod fuit in ea nisi sit maria
imoderata: et spūa nō currit sicut est cursus eius
in epilepsia difficili ex cēbro et si currit sedat egrī
tudine zstatiū et non indiget q̄ ab ea excuset et i
dea? ad illud q̄ mēstruus in ea. epilepsie. de dīa
Dīa vō inter ipsaz et apoplexia est manifestior et
quō nō q̄ sensus destruat in ea fm plm integre et
non sit gemitus. Dīa vō inter ipam et letargia
ē q̄ cū ea non est se. neq; pulsus est plenus vndos
et principiū doloris eius in capite et est color dī
sus alteratus et in letargia est fixus secū dī dispo
sitōne vnam.

De cura. L. xviij.

Elius quidez esse cuius causa est reten
tō mēstruoz oz vt regatur si non est il
lic albedo supflua et causa retentōis n
ē multitudo humiditatis viscofe cū pblebotomia
ex basilica et ex saphena addendo in omni dispo
tōne ex administratōne puocantiū mēstrua et p
pe suppositoriorū acutorū mordicantium os ma
trix et sunt sicut cordumeni et pip. Euforbiuz
vō est valde forte in hoc faciens descendei mē
strua statim et cōmotō oris matricis et ptium un
ue eius ē cōferens ei siue retentio sit mēstrualis
siue spmatica. ipa enim facit declinat matricē ad i
feriora et ad eq̄litate et ppat mēstrua ad puocatō
nem. Et galia quidem est mirabilis in hoc et ti
ne ex diurencis iuuatiue sunt et ppe que sunt ex
keisi et fēugreco. et se. lini et saluco abrotano et a
q̄ thermaz vtilis sunt eis itez et oz vt fiat pble
botomia ex basilica ptis que sequit declinatōnem
matricis. Si aut nō declinat ad latus imo contrahit
ad supiora tunc tibi supest vt pblebotomes q̄cūq;
duaz vis aut ambas. q̄ si senleris hūiditates plu
rimas tunc administra cūantia eas sicut est hiera

russi et theoricō. Et iterū q̄ tu pblebotomare
ris et eūaueris san. fortasse necessariū erit tibi p
septimū soluere ventrē cū hiera diacolloquintidos
et hiera picra. Et quicq; erit necessarius vt eūes i
potu tribuas pilulas d tapfia et pilulas fetidas: de
inde ponas ventosas post tres dies sup dorsuz
mirach et quicq; sup coxas et inguina. et subtilia re
gime et calefac inferiora cū fricatōne et vaporatō
nib; et vinctōnib;: deinde da ei in potu q̄d sit sic
castoreum et myrrha cū aq̄ mellis et sagzenea et
diamarte et diapipeon et diacyminiū et sapinū cū
aq̄ aneti aut aqua faseolorū rubeoz et gariofili in
uatiui sunt itez. Et de potōnibus bonis est vt su
matur cymini q̄titas galle et dei in potu cum aqua
rute: aut aqua decoctōis agnicasti et agaricū ē val
de bonū in hac egritudine quando potat cū vino
castoreuz quicq; sanat integre. et similis blacie bizan
tie. et similis squilla aut acetū eius q̄ sorbetur:
aut oxymel eius acetosū. Allosir vō q̄ ex eo i po
tu sumitur est in eo sanitas. Et iterū detur in potu
de eo pond; .3. ii. aldecī in vino forti. Et potus
oli de kernia est valde iuuatiuus. Et iterum sūt i
potu succi foliorū agni casti cū vino et olo. Et ite
rum sumat pondus. 3. i. oppoponaci et tertia. 3.
i. castorei dei in potu cū vino. Est enim iuuatiū
valde diureticū. et de emplis et vaporatōnib; q̄
cūq; subtiliant san. et faciunt eū cholericū. Et de
suppositorijs bonis est sagzenea cū olo de lilio q̄ti
tas auellane et suppone collyriū ex aldecī cū vino.
Et itez sumat storas liquidē. 3. iii. pipis tur. a
borum ana. 3. i. adipis anatis. 3. iii. se. vrtice
3. iii. fiat ex eis liciniū et supponatur et iterum
administretur ex clisterib; et collyrijs factis ex eis
que calefaciunt et puocant et soluit humores gro
sos et resoluunt venositate. Si autem causa eius
est retentō spmatis tunc oz vt nuptui tradat et vt
q̄ ad illam horā oz vt vtiat exercitio et exicatiū
spmatis sicut trita et calamito et se. almaru et ele
ctuario diacymio cū eis que sunt sicut decoctō de
radicib;. Et oz vt intromittat obsterix manus su
as in vuluam eius inunctas olo de lilio. aut nardi
no: aut laurino et cōmoueat portā vulue et portā
matricis motōne plma leui. Et necessarium est vt
associet ei cū dīlectatōne dolor et sit sicut est dispo
sitō coitus. Ipa enim fortasse expellet spma factū
et sanabitur. Et similis q̄ supponuntur res mor
dicatiue cōmotōnem facientes sicut sagzenea cū o
leo laurino et ficat. 33. et pip et cordumeni sunt
mirabiles in hoc. Et caue in huiusmōi dispositōne
pblebotomiam imo administra in hac diuisione q̄
excitant caliditate et cura curatōne sincopis. Et cō
fert ad illud et accidentia eius mala confectō no
minata cōfectō iuuamētū qm iuuamentum eius est
mirabile vehemens et sagzenea et mithridatū et me
dicam de muscho et tyriaca et si timetur de meoi
camine muschi et mithridato quicq; sit in eis cōmo
tō spmatis tñ cōfortatō eoz quam faciūt coroi et
nate ad expellendū resistit illi et vincit ipz et sera
pinū et gariofili mirabilia sūt et.

De regimei eius q̄ cōmouet. L. xix.

O Portet vt fundat sup caput oīm odori
ferū cōfortatiūq; calefactum valdē sicut

oliz nardinū aut oleū de ben et incipe ad faciendū
comotionem poictam et ppe cū faciētibz pruri-
tū mordicatiū et supponantur collyria poicta p-
uocatiua et suppositoria trahentia matricem ad in-
feriora sicut galia et olea odorifera sicut olīm de
ben et sambacini et sicut olīm alacuben et olīm de
folio et reliq olea odorifera acuta ad que declinat
matricē et cū hoc est in eis subtiliatō et puocatō. et
similiter suffumiga eam subius cū muscho et xiloe
loe et suffumiga eam cū muscho coīrito sup lapi-
da ignita et lini cū colobe et algalia et tene anhelitū
eius et nates ipsius et moue ad vomitū cū penna i
tromissa in guttē eius. Ipa enim inuenit cū vomī
tu requiez et lenitatem et fac eam sternutā et fac
eam odorā fetida et fac adhef inferioribus eius
ventosā pmas trahentes san. et matricē ad infe-
riora ppe sup emulcoria et coxas: aut sup illud
qd ē coīrariū pī declinatōis si fuerit declinatō ut
trahatur matricē et san. ad inferiora et frica pedes
eius fortiter et fac adhef anchas eius et pectinem
ipsius et coxas et crura et stringe eas ligando a supi-
oribz ad inferiora et suffumiget cū eis que sunt sī
cut olīm arazaki et medicine calide rubificantes in
quibus sit quod sit sicut euforbiū et suppone ano
eius sicut ea que resoluunt ventositatē: et lini sto-
machū itez cū eis et voca eam et comone. **Q**uā
g^o sunt ei omnia illa et non reoit ei anhelitus eius
tunc necessarium est vt effundat olīm feruens sup
caput eius: aut cauterizet synciput eius si non fue-
rit excusato inde. Et qñq euadit cū phlebotomia
et caue ne ei des in potu vini qm aqua est ei cōue-
nientior et carnes crosas et ea que addunt in car-
ne et spmate.
De hemorrhoidibus et boihor et moro que appa-
rent in matrice et clauo. **L. xx.**

Quandoq eueniunt in matrice hemor-
roides et accidit quandoq in ea sic mo-
rū sic dictum est in masculis. **E**t qñz
apparet sup eam boihor diuerse quas quedam di-
cūt albasce qm sunt similes capiti bus albasce. et qñ
qñ sunt albe. Et quandoq apparet sup eaz boihor
ut uerruce aut clauū successione ragadiarū et succes-
sione apatū duroz. et nō est pole vt sanentur he-
morroides nisi que ex eis sunt extra matricem et
parum sanantur facie in pfundo. et qñq sequitur
illam c^o mīstrua retinent apparitō hemorrhoidarū
in ano suo et in eo quod appz de matrice sua. nam
spatur q apiantur et mundificentur et sit cum eis
securitas ab egritudinibz difficilibz qā facit reten-
tō mēstruoz. et pole ē vt appareant hemorrhoida
et similia illis in speculo cui opponit vulua secūdu
mōm quem dixim⁹ in capitulo ragadiarū. et qm
imprimunt in speculo nō eūantur qui aut appare-
ant in hora doloris et ē hora retentōis mēstruo
rū eius et videantur rubee dure aut in hora quie-
tis et videantur detumefacte. et illud ē apud cur-
sū eius quod currit ex eis de re nīg sic sex.

De curatōibz hemorrhoidarū. **L. xxi.**

Iste hemorrhoides non dolent nisi ppē
vehementiam inflatōis eaz et solidita-
tis eaz: qñ oz vt liniantur et ppenit ad
currēdu. q si nō iuuantur p hoc hemorrhoides nō sunt
late ample nō est excusato quin administraretur ser-

rū fm mōm quem diximus in administratōe he-
morroidarū ani cū calib noto. et illud ē qñ sunt ex
matricē. **Q**uā g^o incidat ponantur sup incisura atri-
metū et alumē et cortex turis et que sunt similia il-
lis. **Q**uāq voluntas est vt fiat illd inromittat mu-
lier in domo fīa et incidat illud ex ea in ipa. et pī
piat ei vt subleuet pedes suos ad parietē duabus
horis et faciat adhef dorso suo et pectini et mace-
rie sue pannos infusos aquis stipticis infrigidatos
niue. Et si forsitan san. non absconditur tunc pone
sup pectinem et sup dorsum et que secunt ipz ven-
tosas adherentes et suppone lana infusam in aqua
decoctōis stipticorū in qua sunt dissoluta acatia et
hypoquistidos et liciū et similia et fiat vt sedeat i
aquis stipticis. et si fuerit hemorrhoides late ample
tunc non labores ad incidendū eas. sed administra-
tū cas exiccatis fortiter retinentia san. sicut sunt
panni infusi succo berberis aut aceto selsup quod
puluerizata sunt liciū et acatia et similia: et ligent.
extrema eius cū stricture et pīpe vt dormiant p
figura seruantiem illud quod suppositū ē et tge eaz
regimine fluxus san. supflui et de lenificatōe eaz
est vt sedt mulier in aquis quibz decocta sunt le-
nificantia sicut altea et camemilla et fenugrecum et
sem lini et melilotū et administra super eas ex o-
leis sicut olīm de picē et de lilio et olīm d meliloto.
Sedeat habens eas in decoctōe fenugreci et leni-
ficanū cū aliq^o oīo et supponatur pessaria facia ex
isopo et nitro et resina.

De carne addita et longitudine allakic et appari-
tōne sicut vga et rei nominate fursus. Lapiuluz.
vigesimalsecūduz.

Quandoq orit in ore matricis caro adoi-
ta. Et qñq appz sī mulierez res que ē
sicut vīrga comonens sub coitu. Et qñz
aduenit ei vt faciat cū mulieribus simile quod sit
eis cū quibus coitur. et quandoq est illud battaz
magū. **E**t fursus quidez est caro adota orta i
ore matricis que quandoq plongatur. et qñq ab-
breniat et nō plongatur nisi in estate et abbreviat
in hyeme. Et sūma qd medicorū testificatur illud
sicut Archigenes et. **H**a. negat illd medicus.

De cura. **L. xxlii.**

Uirge quidē et albatara curatō est inci-
sio post cōuersionē eius sup cernicez suā
et retine ventrem eius et incutatur il-
lud ex pfundo et ex radice vt non accidat fluxus
san. **L**arne vō alia fortasse pole est curare cū medi-
cinis corrodentibus carnem de illis que admini-
strant in ca. suo. et fortasse non est excusato quin i-
cidat et tunc currit cursu hemorrhoidarū. Et fursus
quidem ligatur cū filo ligata strica et dimittitur
duobus diebus aut tribus. Et fortasse minuitur di-
missio eius ita donec putrefiat et incidatur vt mi-
noretur cursus san.

De aq in matrice. **L. xxliii.**

Quandoq aggregatur in matricibus mu-
lierum aq et pfocant ea.

De signis. **L. xxv.**

Signa sunt q antecedit reticō mēstruo
rū et multiplicat rugitus in ventre et p-
pe qū monetur et ambulat. et accidit in
inferioribz ventris āpa molle. Et qñq sit sicut

hydropica et multiplicat cursus humiditatis aquo
se: et qñq; existimat q; sit pñans. Et qñz ē vul-
na eius in hoc vt puocet ab ea aq; plma subito.

De cura. L. xxvi.

Curatō eius est vt administret phlebo-
tomia si indiget ea et exercitiū et vt fa-
ciant eam sedet in reb; puocantibus a-
quositate fortis puocatōnis et res que administra-
t in emplis hydropicis donec maturetur: deind ap-
pimentur ei puocantia menstrua cū fortitudine
et vñt in potu puocantia yrinam. et non ē malū
si clisterizetur clisteribus hydropicorum. et cum
collyrijs puocantibus aquam et menstrua et suppo-
sitis hellebori albi confert ei et extrahit aquaz plu-
rimam.

De inflatōe in matrice et cognitiōe eius. L. xxvii.
vigesimūseptimū.

Quandoq; ē causa p^a in hoc vt eueniant
inflatō et ventositas in matrice pculio:
aut casus et sicut illud: quas debilitat
oplo eius. Et qñz est difficultas ptus et cōversio
oris matricis: aut frigus fecit ei supuenire oppi-
latōnem oppilando os matricis coarctando vento-
sitate in vacuitate eius aut in vacuitate villoz
ipius: aut in angulis eius. et illa que ē in vacuita-
te est debilior: deinde que ē in angulis postea que
est in concanitate quandoq; sit fortis yrinus reten-
tōnis ventositatis in matrice et villis eius vsq;
consequitur dolor extensus ad pectinem et di-
latat in inguinibus et eleuat vsq; ad coxas et vsq;
ad diaphragma et stōm et hz vocem sicut est vox
tympani et hydropis tympanitis. et qñz ē pmuta-
bilis et associantur ei pulsio et pullatō et punctō et
punctura quas vaporatōnes cū virtutib; calidita-
tis sedant et redit cū rōitu frigoris et cōpssio per-
mutat eam in rugitū et augmentat cū ea pecten et
fortasse remanet hec ventositas spatio uite. et exi-
stimant quidam q; dominium matricis si spma re-
soluit hanc ventositatē. q. nō sit.

De cura. L. xxviii.

Consert ad illud pot; logodiō et sagze-
nea in aq; radicū et se. post eūonem ma-
teriei facientis illud a corpore et a matri-
ce cum eis q; sunt sicut hierapicra ppe. Et si chro-
nica sit egritudo tunc cū eis que sūt sic hierarachi-
genis et oleum alkekengi iuuatium est valde ad
hoc. Et qñq; supponunt collyria ex eis que sunt sic
belliū et xilobalsamū et se. eius cū olo nardino et
olo de ruta. et qñq; embrocat cū olo de ruta. et
olo anetino. Et quandoq; ponunt sup matricē em-
pla facta ex eis que sunt sicut ruta et sem agni casti
et cymini et centaurea et alberngelis et salucis et
anili et calamentum et casia et ameos et reliq; se-
mina. et qñz sit vt sedeat in aquis in quib; deco-
cte sunt medicine emplorū pñctoꝝ. Et qñz sunt
cū spetiebus calidis et qñq; opponūt pectini et ma-
trici ventose cū igne.

De ventositate matricis non inflante. Capitulum.
vigesimūnonū.

Sunt habens eam quasi sit res in ea in-
uoluta suspensa et videt seperatōnem
doloris pmutari.

De cura. L. xxx.

Cura est vt sumat omni die. 3. i. et. 5. 8
diamarte cū. 3. i. cymini et. vi. 3. vñd
masticis.

fen. xxii. de egritudinibus in extremitate mēbro-
z que est duo tractatus.

Tractatus pñmus de eo quod accidit eis de nocume-
tis qñtatis et situs.

De forma zirbi et duoz siphac. L. i.

Portet vt scias q; sup uē-
trem post cutē sunt duo
panniculi quorū vnus no-
minatur siphac et compre-
hendit intestina et calefa-
cit ea sua spissitudine et ū-
ctuositate et comprehendit
lacertos. et secūsus est in

terior et nominat beriteron et nominatur rotun-
d; qñ qñ singularis sit ab eo qd tegit ipz est sic
spa super quam sunt sūme et additiōes molles et
foramina et continuat desup velamini: et pñssio
ei; ē ex supremo et ē subtilis sub cute vētris et
panniculo ei; et adheret ei duo ex lacertis vētris dē-
ter et sinister adberentia vehementi. deinde con-
tinuat post eos ambos velamini in ptibus ei; car-
nolis continuatōne vñtōnis p; cōtinuatōnem suā
cūstō et post cōfirmatōnem et soliditatem substan-
tie eius. et illa cōtinuatō est cōtinuatō dilatata ve-
rū ipa qū continuatur epi est subtilis valde et est
ei in eleuatōne sua ad stōm et in reflexione sua de-
scendēdo ab eo firmitudo cū oppositiōne venarū
et arteriaz magnaz suspensaz cū eo et descendit
subtus et sit zirbū et currit s; plz alberiterō ab ise-
riori de subtilibus lacertis dilatatis sup vētrē tu-
nica vna. et forsitan existimat q; sit pñssio ppi
continuatōnem eius et similitudinē suaz cū eo et
in nervositate. Qu; g; singularis sit ab eo alberite-
ron est subtilis texture valde et ille ē alberiteron
yrine et subtilis eius et purius ipius est apd epi-
glotalē et ortum panniculi intrinseci et costaz ex h;
panniculo. et iuuatēti huiusmōi siphac est reple-
r qd est inter lacertos vētris et intestina et stringe-
r locū et phibere s;ssuitates ne cadant in locis va-
cuis cū adiutorio diaphragmatis qd est posterius
et cōprime; posterius intestina et viscera cūantia
supsuatates qū pñma sunt ad expelendū quod est
in eis de fece et aqua hydropicis et yrina et phibe-
re inflatōnem vehementē et ligat viscera ligamē-
to forti et est in dorso sicut res vna et lacerti oēs
posterius sup carnem glandosam. q. substratam
eis et venis magnis et meatibus et cōtinuatis int i-
testina et stōm. Quidam vō dicunt nō pñansit vt
dicatur q; in siphac sint genera villoz contextoz
fm ptes notas villoz qui sunt infra virtutum tri-
uz naliū. et isti quidē nō est possibile ut dicant illd
in tunicis venarū et vesice et matricis nisi de ali-
quo panniculoz imo est corpus singulare. Et ista
duo velamina tutamina sunt viscerum concanita-
tis inferioris. Quq; perueniūt ad pectinem sunt i
eis duo foramina stricta. q. ipa ambo sint p que
transit lūbara dextra et sinistra in eis inseparabilia
donec fiat sic due ciste duorū ouorū et sub duob;
uelaimib; et ē zirbū. zirbū qd ē cōpositū ex duo

bus panniculis quorū unus coepit alius in quos sunt arterie plene et vene pauciores eis. Et figura eius est sicut cistis et ē ligatū cū sō et me saracis et cū colō et eius pcessio est ex eo quod descendit ex supfluitate beriterō apud stōm et duodenū et eo quod ascendit ex supfluitate eius et apud pectinez. p^m g^o qd̄ occurrit de ventre est cutis: deinde sub ipa est panniculus p^m et nominatur aggr̄gatō eo rū mirach: deinde sunt lacerti: postea beriteron: deinde zirbū: deinde intestina. De ruptura et his que assimilantur ei. Capitulum secundum.

Ruptura sit p solutōnem panniculi a singularitate sua et casū fissure in eo quem penetrat corpus quod fuit comprehēsum in eo an scissurā: aut pp̄ dilatōnem str̄ icture in meatu: aut solonez: et qū accidit illd̄ talit̄ qd̄ quando incedit penetrans puenit ad testiculos et nominat̄ rāex et hernia. qd̄ aut̄ ē p̄ hoc noiā noie cōitatis hernia testiculi et varices eius et durities ipi. et durities quidem folliculi testiculorū cadit in zirbo accidit enim quandoq; vt dilatentur duo foramina predicta pp̄ debilitatē eorū. aut dirumpatur et egrediat̄ qd̄ seq̄ ea d̄ hūiditate glutinosa: aut hūoro sa: aut mollificata: aut pp̄ adiutoriū ex p̄cussioe: aut motu aut casu aut frictioe sp̄matis moti et p̄hibiti ab expulsiōe: aut ascensione mulieris sup̄ virum aut labore anhelitus in coitu et p̄pe sup̄ repletōne et similit̄ coitu super nauseatīnam facietatem et aggregatōnem ventositatis et egōnis in ventre: quare descendit: aut zirbus: aut yelamen et intestina et p̄pe monoculū qm̄ est solutum non ligatū: aut humiditates que effunduntur ad eos ex expulsiōe nate: aut generantur apud eos pp̄ frig^o iporum et conuersionem san. ad aquositatē et fortasse accidit ei panniculus pp̄: et qm̄q; est pp̄ humiditātē sanguineam et feculentam vbi ē causa ei^o p̄cussio: aut casus: aut ventositas inflatīna. Et qm̄q; cōfert curatō cū ferro. et quandoq; nascitur illic caro addita. et quandoq; ingrossatur oseum: aut in durat̄ ex apate: aut pinguedine quare assimilatur ramici et nominatur hernia carnis. et quandoq; ē similiter in inguinibus et quandoq; inflantur vene eius et nominatur hernia varicosa. Et quandoq; mollificatur mollificatōne vehementi absq; rupta quare prolongatur et assimilatur hernie iterum. Et quandoq; accidit ruptura sup̄ testiculos et puenit apud inguina. et qd̄ est supra ea in sumine ē malorū accidentium et in duobus emulcorijs. Et illa que accidit supra sumē est parump raro secūdū cōpatōnez ad alias qm̄ ille locus sustentatus est lacertis et quod sub eo ē tueri extremitatib⁹ lacertorū. Et quandoq; accidit sumini augmentum. et est de genere rupture itez. Et omne qd̄ est ex ruptura sup̄ sumen est malorū accidentium quīs sit pue ad ditionis et non dolent in principio qm̄ expulsū in ea sunt intestina minuta et sunt exp̄sa coarctata et et coarctant fecem et enomit eam et est de genere ileos et inquietudine eius et angustia ipsius: verū illa que est subtus est magis susceptibilis dilatatiōnis et magis incedens in additiōne et non dolet in principio. et sciasq; ramex intestinorum et zirbi est egritudo fortis difficilis quīs sit pua. Et ra

mer aq̄ ē egritudo facilis et si sit magna. De signis. L. iii.

Signū autem cōmune rupturis est additō apparens et sentitur inter siphac intrinsecum et inter mirach et additur eius ap paritō apud motum et cōphensionem anhelitus. Et eius que est ppter dilatōnem meatus signum est qd̄ apparet paulatim in oseo absq; motu laborioso et vociferatōne et alijs et est ramex testiculi. qd̄ autem est pp̄ illud quod est supra est pp̄ diruptōnem pculdubio et non confert ei exiccatō. Et signum eius que est ex intestinis penetrantibus in scissuram est reditō eius cū velocitate qum resupinatur et sensibilitas rugitus et p̄pe qum premitur. Illam vō que sit ex zirbo et siphac significat aduentus eius paulatim et est ad pfunduz cū equalitate in situ. Et non sentitur in illa ramice rugitus et fm̄ plm̄ est q̄ritatis pue in q̄ritate p funditatis. et quandoq; egreditur totaliter et habz q̄ritatem magnam et est difficilis sanatiōis sicut hernia intestini verum eius tactus non est diuers⁹ a tactu hernie intestini et ventositatis et reditō eius que est ex intestino et zirbo difficilior est qd̄ nē tose. et ramex quidem aque cognoscitur p tactum et tensionē osci et per splendorem et lenitatem et ipa itez non redit et non ingreditur. Et hernie uē tose cognitō est qm̄ inflatō ventosa manifesta est. Et ventosa quidem redit absq; cōp̄sione plima et dolore. et quandoq; redit in dispositiōne et resupinatō non facit eam velocioris reditus qd̄ hora alia. Iudicium nanq; eius in resupinatōne et nō resupinatōne simile est qum non sit grauitas ei neq; lubricitas. sed in ea que est ex intestinis est diuersum quonia est apud resupinatōnem facilior paze. Et quandoq; accidunt ex ea dolores vehementes p̄pea qd̄ extendit oseuz. Et quandoq; cōp̄mit testiculum et carnosē signum est qd̄ est in ipso oseo non intra ipm̄ et ē cū duritie et grossitie et diuersitate uic. Et quandoq; est ex lapideitate apatis duri et nominatur buris. Berina vō varicosa cognoscit̄ ex v̄eis repletis et ex corrosione uriali in ea cuz mollificatōne testiculorum et p̄hibitiōne a cursib⁹ et motibus. et illam que est in arterijs tactus cum digitis comprehendit. et illam que non est in eis ī mo in venis nutrientibus illa membra non comprehendit tactus.

De cura. L. iiii.

Regimen quidem vniuersale habentib⁹ rupturam est dimittere replonem et dimittere motum plurimū et saltus et incessū subitum et coitum. et deterior illarum dispositiōnez est illea que est sup̄ replonem. et oz ut dimittat cibos in flatinos et non multum vtatur potu aque et dimittat omnes res mollificantes ita qd̄ etiam balnea. et quz comederit resupinetur. et sit qū sedet constrict⁹ circa rupturā et apud coituz p̄pe. Et sit coitus eius apud lenitatem ventris ei⁹ Et scias qd̄ intentō in curatiōne rupture ē consolidatō scissure si possibilis est: aut conseruatō eius ne addat̄ et exiccatō eius quod mollificatum est et dilatatum et reductō eius quod descendit in ipa si est zirbum aut intestinum et resolutō eius qd̄ aggr̄gatum est in ea si est aqua aut ventositas et p̄bi-

bitō materiei que extendit eam. et si non resoluū
ppatō fiat in eius extractōe. aplius consolidatō
scissure aut conseruatō eius vt non addatur sit cū
medicinis glutinatōnem facientibus cōfortantib⁹
in quibus est stipticitas. Et q̄to magis est scissura
minor est cōsolidatō facili⁹. et quandoq; sit inua
mentū in ea cū cauterio et eius exiccatō sit cū medi
cinis resolutiuis. et reductō eius quod descendit
sit cū strictura et ligata. verū resolo eius qd ag
gigatū est sit cum emplis facientibus hydropisiz
et que sunt eis similia. Et phibitō matiei sit cum
eione et equatōe cibi et eius extractō sit cum me
dicinis adurentibus cum fortitudine et operatōe
ferri.

De curatōe rupturā intestini et zirbi. *La^m*
quintum.

S est aborū descensio ad oseum polis ē
eorū reductō uerū sit difficilis h̄ cōpatō
nem reductōis amboꝝ in ruptura que
est desup. illud enim sit facile cū resupinatōe et
q̄libz cōp̄sione cū manu. q̄ si addat rupta incipiat
indeficcando illud quod dilatatum ē pp humidita
tem et adunando qd scissū est et ingeniet incōsoli
datōe eius. et qum sit inobediens ad reuendū
fiat vt eger sedeat in aqua calida et emplet rupta
cū lenitis aut vaporet cū p̄no calido tandiu dōc
reseat. deinde stringatur sup positis medicinis ag
gigatōnem facientibus et dimittat tribus diebus
et sit resupinatus. Et sit strictura cū inuolutōi
b⁹ quadratis et inuolutōibus p̄patis ad agḡgan
dū labia scissure. Et quandoq; cauterizāt fm hanc
strictam et p̄patōnem et nō administrēt inuolu
tōnes sp̄ice qm̄ ip̄e dilatant maxime: aut necessaria
ē p̄solidatō et nō oꝝ ut app̄xient huic rupte ferrū
oio. et medicine que bibuntur quib⁹ inuuantur ha
benies rupturā sunt sagzenea et decoctō nuc. cup̄s
si et p̄pe in quibus dissoluta sunt sagzenea et dia
cyminum. et oꝝ vt administrantur in ea empla q̄
super scissuram administrantur postq̄ agḡgata
sunt labia scissure et tracta sunt duo oua ad sup̄iora
et expleta est reductō eius qd descendit. et de istis
emplis est illud quod sit ex sauiina et nuce cupressi
et cup̄si folijs. Ip̄a enim sunt radices emplorū s̄
plm̄ inuamenti quorū est cōuenientia. Et de em
plis cōuenientie est illud quod sit ex bdellio et dra
gaganto gūmi arabico et glutino piscium et glu
tino coriorum et tuberibus siccis et carnibus can
crorum et rosas cū capitibus suis et omnibus stipti
cis et mastice et myrto sicca et mea excorticatis et
altein et folijs altee de mecha et alumine iameni
et sumac et fructu tamarisci et magra et centau
ra et aloē scēgenio. Descriptō alia empl̄i. *Rz.* am
moniati et turis et aloē scēgenij et tabac omnium
ana. *z.* iii. bdellij pondus. *z.* ii. acatīe et sarcocolle
amborum ana. *z.* i. terantur in mortario et made
fiant in principio noctis cū aceto: deinde terantur
in mane cum aliq̄tulo sauiine et ibibatur ex eis cot
tū et ponatur sup locū et stringatur ligando. *¶*
Emplm̄ lene. *Rz.* mastice et sarcocolle et turis p̄f̄
equales et agḡgent in vino de passis et limatur s̄
pgamenū de panno et stringatur. et simile illi est il
lud quod sit ex aloē et glutine et ture. et iterū sū
matur nux cup̄si et ture et acatīe et balaustie et sar

cocollis et san. draconis et liciū et myrrha et galle
et sauiina equali mensura et terantur bene et cōsi
ciantur cū gūmi et fiat vt adherant ouo aut in quo
cūq; loco fiat ruptura donec cedant. *¶* Empl̄z bo
nus quod quandoq; cōsolidat rupturam infantū.
Rz. corticū gnatorum pondus. *z.* i. gallarum ina
turarum. *z.* v. decoq̄tur cū vini stiptici. *z.* v. d
coctōne vehementi et reducantur intestina ad sup
iora et embrocetur locus cū aqua s̄ra et inuiscetur
hoc emplm̄ et non soluatur nisi transacta ebdoma
da: aut in omnibus. *x.* diebus semel. *¶* Emplm̄
mirabile sumantur mastice corticia turis nucis cu
p̄si et myrrhe et glutinū piscium et sarcocolle om
nium ptes equales dissoluatur glutē cum aceto ui
ni et agḡgentur cū eo medicine et fiat ex eis em
plm̄ et fortasse sufficit infantibus emplm̄ quod sit
ex balaustis et psilio et radice lilij siluestris. *¶* Et
fortasse sufficit tibi vt facias emplm̄ cū lenticula a
q̄ que ē de gener herbarum nascentium in aqua. et
fortasse sufficit vt liniantur eoz rupturę cum bdell
lio dissoluto in vino et oīo sambacino aut cum ca
storeo et p̄pe quando est aquosa. Et iterum fortas
se sufficit cū sauiich de ordeo.

De ruptura aque. *x. vi.*

Quandoq; eūat aquositas eius cū bezel g
dato. et quandoq; euacuatur cum em
plis extrahentibus aquositatem et post il
lud quandoq; sit cum ferro et medicinis acutis ca
lefacientibus illud quod sequitur rupturam ex si
phac quare constringitur et non descendit aquosi
tas. *¶* In opatōne vero que sit cum bezel et phle
botomo oꝝ vt eleuetur testicali ad sup̄iora et elon
getur valde ab oseo postq̄ obliquatus est pecten
et ps eius vt elongetur ab infirmo et vt resupiet
sup lectum aut super locum in quo sedent homi
nes. Et fiat vt sedeat ancilla a dextra eius exten
dēs v̄ga eius ad sup̄iora. Deinde phlebotomei cū
phlebotomo lato et caue ne phlebotomes aliquid
de cōmissura: sed dextra pte aut sinistra: deindē
scinde fugiendo cōmissuram et tunc tandiu do
nec descendat tota aquositas et euacuet eam: dein
de tibi inest electō si timueris reuersionem et re
pletōnem eius post tempus vt reiteres curatōnem
si volueris cū bezel. et si volueris cauterizabis et
cauterium sit hoc mō. Sume ferrū subtile in quo
sunt vncini et igniatur sicut ignis cauterium et li
ga testiculos q̄to longius pole ē a locis et reuolue
cauterium ab oseo ita vt non inueniat testiculū et i
ueniat oseū et aliteron et constringat et calefa
ciat ip̄m quare nō inḡrdiat ip̄z aqua post illud. et
q̄ dilatet meatum est enim melius: deindē cura cru
stas et consolida et fortasse incidis ex beriteron ali
quo deinde cauteriza ip̄m et pone super scissuram
stiptica et phibe egrum potare aquam. Empla dō
ad ramicem aque sunt ex genere emplorum hy
dropisiz et splenis. Et sicut si sumant staphisagria
et cyminū et agḡgent cū passis rubeis eucleatis ag
gigatōne facta cum contritōne et fiant sicut yn
guentum et emplet cū eis. et iterum sumat piper
et grana lauri et baurac et cera et oleum antiquum
et fiat ex eis ynguētum et emplet cum eo. Et i
terū sumatur cinis quercus et conficiatur cū oleo
confortato cum decoctōne et epletur cū eo. *z. n.*

lunatum valde et sumatur niri. 3. xxx. et cere. 3. vii. olei. 3. vi. et pipis qm bonu est et gñorū lauri gñā. lxx. fiat ex eis emplm adherens. Et boellium arabicu sanat testiculos. et qñqz resoluit ramicem aq puerorū.

De cura rupture ventositatis. L. vii.

Regimē in hoc est vt deuitet inflatus ex oleribus et gñis et replonem supfluan pducem ad rugitum et ad malitiam digonis et potū vini misti et vinuz crudum inflati uū. et sumat in potu medicinas resoluētes ventositatem sicut diacymīnū et sagzeneā et triferā magna et totuz illud cū decoctōne galange. Confecto ad eos bona. R. foliorū rute sicce et islopi et cymini et ameos et se. agni casti et baurac et calacti onū ptes eqles et epithymi qñtū omnia cōficiant cū melle: et fiat ep̄l cū ruta et cymino et calamentō et agnocasto et acoro et bac. lauri et salsico et cera et storace et sint olea quibz sit inuncto sicut olz de costo et sambacinum et oleū nardini ppe. Et fiat vaporatō cū resoluētibz ventositates pōitū multotiens. et qñ fortior sit dolor admistret collyria facta ex melle et nitro et serapino et opponaco et cymio et sez rute et solis ru. et castor. s. onibus: aut qbusdā eoz fm necessitatē.

De cura ramicis carnis et varicose. L. viii.

Curatō eorum est curatō apatū duroruz Et multotiens quidē sufficit in ramicē varicosa inuncto cum vnguento basilicon et adhibus lenibus et medullis.

De augmento ymbilici. L. ix.

Quandoqz accidit in ymbilico augmentum quod est fm semitam rupture note et qñz est fm semitā hydropisis ita vt aggr̄et in illo loco solo humiditas aut ventositas. Et qñz sit cā vene aut arterie facientis curreē ad ipz san. Et qñz sit cā apatis duri aut adoitōne carnis sub cute.

De signis. L. x.

In eo q est cā egfissionis zirbi aut intestini signuz ē q color corporis ē color ipius et sit locus diuersus et ppe in ruptura ex iustis et associat rupie ex iustis dolor qdā et occultat quz pmutur vt occultetur. Et quandoqz occultat cū rugitu et adoit ei administratō mollificantū scilz ex balneis et inunctōne et motū magnitudie. Et illud qd est ex humiditate nō reducit cōpssio et ē lene cuius qñtates nō alterat cōpssio facta cā occultatōnis et ē color eius color corporis et quod ē ex ventositatē est leuius et minus expellens q illud quod est ab hūiditate et ē ei sō tympani et vox et quod est ex san. ē sanguinei coloris et nigri. Et qd est ex natiuitate carnis aut duritie ē grane duruz cō occultatō nō est sicut occultatō aliorū.

De cura. L. xi.

E illud quod est ex aptōne vene pulsatis et non pulsatis aut ventositatē curandū nō oz te laborat. q si laboraueris ad illud consequetur te vt labores ad incidendū et suendū. Reliquorū aut curatō est vt facias egrum surgere et p̄cipias ei vt extendat ventrem suum et r̄tineat anbelitū suuz tam diu donec appareat augmentū. Qu g apparuerit fac in circuitu e

ius circuitū vt sit distinctū: deinde resupina eum n sup circuitum post sepatōnem eius cū vncino et fac apatōnem sup mirac solū ita vt non accipias quod sub ipo est et intromitte in eo acū cū filo taliter vt non obuiet corpori sub ipo: deinde pfora tali pforatōne vt discoopiat ab eo quod ē sub mirach solū. Si g est sub eo intestinū expelle intestinum ad inferiora. et si est zirbus extende ipm et incide lacertū: deinde sue locū disruptū cū filis oppositis duris extensis adinuicez et stringe ipm sup alchati et sue euz et dimitte filis. iiii. capita cōsiderando vt cadat ad lacertū et consolida r̄siduū et stude ut consolides ita vt pfunde remaneat et non excedas ad exteriora ita vt sit nō fedū. Ventosi autē regimē itēz est albezel et incisio et cōsutō p illud fm mōm qui dictus est.

De gibbositate et ventositatē gibbositatis. L. xii.

Gibbositas ē remotio spondiluz: aut ad interiora dorfi aut ad anteriore pte. et ē gibbositas anterioris quam quidā nominant arcuatōnez. et qñ accidit cū cōmunitate osium casti nominatur cōcauatō et arcuatō aut ad exteriora dorfi et ē gibbositas posterioris: aut ad latē et dī p̄torsio. Et cause eius: aut sunt primitie sicut p̄cussio: aut casus et q currūt cursu eoz: aut corpe ex hūiditate aquosa falsa lubricatā molificans ligamēta: aut humiditate limosa et q plm sit ab hūiditate falsa est torsio aut ad anteriora: aut posteriora. et qñz sit gibbositas p̄pt ventositatem aliq p̄cutientē faciet gibbositatē: aut apā aut extitram extendentē tunicas in parte sua et multotiens declarat apā p san. eḡdiētez cū solone ventris significantē matatōne apatis et eius erup̄tōnem. et multotiens est illud apā durū. et qñz sit p̄p spasmū ligamentorū et est pauci casus velocis intersectōnis. Et totum illud: aut est cā cōmunitas spondiluz pluriū numero et fm ḡuatōnez: aut non est ita. Et gibbositas quidē et ppe illa que est ad interiora cōstringit locū super pulmonem: q̄t facit accider malitiā anbelitus. Et qñ accidit i infante phibet pectus incedere in dilatōne et amplificatione sui quā diuersificant membra anbelitus nocumenta constringentia sup ea anbelitū. Et p̄pt illud dicit. Nip. cui aduenit gibbositas ex almate aut tussi anteq̄ expuat ipē moritur. et illud ideo qm significat pmutatōnem materiei facietis eas ambas ad spondiles. Et facit accider in eis extitram fortem apparentē euēitē a mā grossa. Et si n esset eius grossitudo nō accideret ab ea gibbositas et quā ita sit nō sit p̄patō pectori vt dilatet pulmonem: quare sit inef anbelitus imo oz vt malus fiat anbelitus et p̄ncat ad p̄ditōnem. Et infantibz quidē accidit gibbositas et ventositas gibbositatis quando cibatur ante horā q̄obre ingrossantur humores et declinant ad spondiles et subtiliant crura habentis gibbositatem p̄pt illud qd facit gibbositas de oppilatōne quorūdā meatū et vie in q penetrat cibus.

De signis. L. xiii.

Signa facie a causis p̄mitiuis sunt casus eaz. et signum facie ab humiditate ē signum forme et tactus et q locus p̄az exuccat olm cū quo inungitur. Et tarditas eius

in exuccando ipm et antecessio etiam regiminis humiditatis. Et signū facie ab opate est tactus loci et dolor eius pūgitiuus ppe et se. habenti ea ante cedentes. Et signū facie a siccitate est significatō siccitatis corporis et tollerantia se. acutaz et eūonū et velocitas exiccationis oli et uehemētia ipi siccitatis. De cura gibbositatis et yētositatis facientis vento sitatem. L. xlii.

Humidū qd et sicce curatō ē cura palytis et spalmi hūidi et spalmi sicci i neccitate e nacuatōnis et dimissionis ei et q̄litate administrandi empla et embrocās et q̄ sūt ei silia. Et canon medicinaz ei que nō est cū siccitate ē vt sint stiptice vt stringant ligamenta que mollicata sunt q̄obre inclinate sūt spōdiles et calefactiue vt cōfortent ea et r̄solutū vt pstringatur hūi tates mollicates aut adiunantes ad mollicatōū. Ma qū cadit sufficiētia sup stiptica pole ē vt cōfortentur ligamenta. vey qū non resoluit mā ptran sit vt pmutet ad mēbrū aliud. Et plm qd pmuta ē ad pedes et facit in eis accider palyti et silia fm māz in subtilitate et grossitudine sua et fm pmutō nē eius ex ibibitōne aut infusione paulati facta. et qū antecedit mundificatō nō ē malū vt stipticia. Et qūz aggr̄gant stipticitas et calefactō et resolo i re vna sicut aggr̄gant in nuce cupsi et folia eius et folia lauri et calamo aromatico et alusiniati et enula. Et qūz cōponit medicia ex stipticis fr̄is sicut rosa et acatia et balauit̄s cū calidis calefactiue vt resolutiue sicut bacca lauri et castoreo et folia oleandri et acoro. Olea vō pferentia ei q̄ est hūi da sūt ola rex calidaz stipticaz sicut olz cupsi et olz rute. Et idiget empla habentibz medicinas r̄ solutiueas fortis resolutōis sicut sūt folia oleandri et acor et castoreū et ruta. et ex olis olz de ruta et olz de castoreo et olz de piretro et euforbio factū fm hūc mōz dīstrūpā pip et castoreū et piretrū et pulpa colloquintide et euforbiū et afa in olo rutino ita vt p. 3. i. i. medicinaz sumat. lb. i. oli deinde moretur sub sole et colet post duas ebdomadas et renouentur sup ipm medicine et fiat illud multoties ad minus octies et admistret medi cam forte ad illaz q̄ ē ex hūiditate et ad yētosā. R̄ sanina et seba et simoniacū et nuc. cupsi et piretz et sanlicū et cordumeni et s̄nantū et casta decoq̄ tur cū aq̄ decoctōne optia et fundat desup de olo q̄tū ē aq̄ medietas et decoq̄t et itest aliquotiens et p̄ciat in eo castoreū et euforbiū et sanina contrita et admistret. et in ipo qd ē pfortatō mem bri et carminatō yētositatis et r̄solutō hūiditātū extraneaz grossaz. **E**mplm ad gibbositatez ex yētositate. R̄ storacis liq̄e et costi et calami aromatici et sauiue onij ana. 3. i. euforbij. 3. i. o lei nardini q̄tū necesse est. Apole autē cura cura est apatis difficilis mātatōis et eruptōis et resolu tōis ppa apatibz duris. **R**ememoratō empla rū ad gibbositate hūida empla bonū. Būant acorus et enula et decoq̄t in aq̄ cupsi et emplet ex eis simul. Būant enula et sanina et acorus et coq̄t in vino donec in decoctōne dissoluāt et dissoluāt cū eis bdelliū dōc fiat sic ynguentū et admistret. Et qū non valent curatōes cū eis que bibūt et em plis at similibz admistret cauteriū vt remoueat

mollicatō et induret loc.

De varicibz. L. xlv.

Et dilatato venaz in crure et pede ppi multitudinē ei qd descendit ad eas ex san. et plm san. ē melancholicū. et qūz ē sa. mūdō non melancholicus. et qūz est san. gross phlegmaticus. Et quocunqz modo sit est sanguis in quo nō est putrefactō et si nō n saluabit cum eis pes ab yleratōne et apatibz malignis. Et plm qd de accidunt cursoribz et viatoribz et onera porta tibz et corā regibz astantibz. Et multotiens acci dūt pp egritudines acutas qm expellūt mā illic in illis qd ex p̄dictis ad eas sunt p̄pati. Et qūz accidunt incipiendo sicut accidunt dolōs iuncturaz incipie do. Et accit hūitbz splenē ex p̄dictis multotiens. Et iste varices non suscipiūt curatōne. et qūz inci dūt et accit ex incisione eaz extenuatō mēbri pro p̄ puatōne deferentiū nutritiū et accidunt in ill que ex eis sunt melancholicē qū incidunt et phibē egritudines melancholicē ex melancholia. qūz au tē est san. mūdō et eradicant aut auferūt tunc nō ti met qd accidat melancholia. Et multotiens qdēz pu trefit illud qd ē in varicibz et pducit ad ylcera. De elephantia. L. xvi.

Et addito in pedibz hz mōz qd accidunt in venis varicibz qū in grossat pedē cū q̄litate sua. et qūz sit pp hūorē melācho lū et illud qd ē plz. et qūz sit pp hūorē phlegma ticū grossū. et qūz accit ex caus ex qd accidunt va rices et ex san. bono qū plm descendit aut nutrit eo pes nutritiū aliq̄ aut ē in p̄mis rubeas de in niger. Et cā eius est uehemētia replōis et ē de bilitas mēbri pp multitudinem caliditatis et uehe mētia attractōis eius ppi uehemētia caliditatis inflamate ex motu et adiunant ad illō dispositōes adiunantes ad varices.

De signis. L. xvii.

Discernit ynaqz ex suo sili p colorē et r̄ gim antedēs. Et melancholica est qūa tendēs ad caliditātē. Et illa q̄ rubea est ē magis incolumis q̄ nīq̄ et phlegmatica est ad leni tatē declinūs. Et qūz festinat melancholica ad scissio nē et yleratōne et sanguinea nota ē.

De cura varicū et elephantie. L. xviii.

Elephantia qd maligna ē q̄ paz sanat et oz vt dimittat cū dispositōne sua si non aduēt. q̄ si puenit ad yleratōne et ti met corrosio nō est aliqd nisi vt incidat radicibus. Quā g succurrit ei in principio sui pole ē ut phibeat cū eūonibz et ppe cū vomitū laborioso et cum eo qd extrahit phlegma et melancholiaz et phle botomia si indiget ea deinde admistrent stiptica si pedem. Quā aut cōfirmat paz sperat qd phibeat et si spat scias qd sūma curatōis spate h̄ egritu dinis est assiduāt in curatōne et administratō re soluentiū sortiū et dī qd alchitra cōfert ei iunctatū et linitū. Regim vō varicū ē qm oz vt eūet cor pus ex venis man. et eūent melancholia et hūorē grossi et rectificet regim et deuitet omne ingrossa tiūz et deuitet motus laboriosos et statōnem lon gam deinde pueni ad istas venas qū phleboto ma eas et extrahē totūz qd in eis ē de san. melan cholicū et fac phlebotomia i sine saphene deinde assidue fac in omni paucō mundificatōne corporis

cum eis que sunt sicut hiera picra cū aliq̄tulo lapia lazuli et assidue sup ea q̄tū pole ē et assidue potū epibymi in aq̄ casei et dimittat motū oio et vta ligata s̄ pedes cum insitis ab inferiori pte ad supiorē .s. calcaneo vsq; ad genu. Et cū hoc admini stra epibymata stiptica et ppe post mūdificatōne cū phlebotomia ex manib⁹ et pedib⁹ et venis ip sis et cinerē caulis: aut olz de olinis pulverizata sup tamarisco et lupinos decoctos epibimando et embrocando cū aq̄a eius. Et sim⁹ caprarū et sa rina senugreci et sem⁹ rhabhani et semen ruta sūt hui⁹ generis etiā. q̄ si nō v3 aliqd nisi incisio scin de carne et fac apper⁹ vitē et scinde eas in longitu dine sua et caue ne sindas eas latitudinalit̄ aut ex transuerso q̄ fugiant et noceant. Quis feceris illud extrahet totū qd in eis est ex san. Et oz vt fa cias currere ex eis illud qd pole est curre. Dein de mundifices illd scindēdo in lōgitudine. At q̄nq; extrahunt cū acu et incidunt penit⁹ et oz tūc vt radicet et si nō nocebūt. At melior extractō ē cum cauterio. Cauteriu. n. melius est q̄ incisio et non licet vt extrahat nisi rubee nō nigre. i. nigris vō fiat illud qd descriptim⁹ pus de mūdificatōne. Et q̄nq; accidit vt nō sanet vlcus dū nō ad vltimū puenit in mūdificatōne et nō cucurrerunt adhuc humors melancholici et grossi. At oz post incisio nē et extractōnem et cauteriu vt deuitet illd qd generat hūorē melācholicū. et assidue mundifica tōnem corporis ita vt nō generet s̄stuitas melā cholica q̄ fiat reuersio egritudinis si fuerit mafi ei iter ad ipam nō strictuz et moueatur qd fuerit cōsueti motus a pedibus ad mēbra q̄ sublimiora sūt q̄uis in aptōne et scissione sit timor. Et qū nō expellit ad m̄bz vili⁹ puenit ad m̄bra sublimiora q̄obre rectius ē vt nō apiant n3 fiat in eis aliqd ni si post mūdificatōnem vltima. Et fortasse assimi lat nodi eleppatie q̄ errat in eis veyz nodi tangū ē cū ferro. sed elephanta ē sicut dixim⁹.

Tractatus secund⁹ de de dolorib⁹ hōz m̄broz.

De dolorē dorsū. L. i.

Dolor dorsū sit in lacertis et cor dis intrisecis et extrisecis clau sis cū dorso et qualicūq; sit aut accidit p̄t frig⁹ complonis et phlatis crudi: aut p̄t mltitudi nē exercitij vel laboris: aut p̄ pter multitudinem coitus. Et quandoq; sit p̄t cās gibbositas qū nēdū confirmata est: aut p̄t cōmunitatem quorundam viscerum sic sit p̄pter debilitatē renū et matie eoz et p̄t repletōne ve hementē vene magne posite sup dorsū: aut p̄t cāz apatis: aut vlnus in cāna pulmonis. et q̄nq; sit in medio dorsū. et q̄nq; sit p̄t cōmunitatē matricis sicut sit qū appinquat descens⁹ menstruoꝝ: aut p̄focātō matricis. Et qū sūt sig partus dolor sit dorsū. et itez q̄nq; est ex signis crisis.

De signis. L. ii.

Elū qd q̄ ē ex frigore et q̄ ē ex crudo hūo re deambulatō et exercitiū sedat s3 plz. et ē ei⁹ inceptō paulati. Et q̄nq; sentiunt cū eo frig⁹ et factum a labore et oner rei quantia et sili⁹ ⁊ a coitu sig antecessio rei illius. Et fa ctus cā renū est apud alchati ⁊ debilitat cū eo desi

deriū coeundi. et sit cū vna cāz renū notaz. Et factū cā caliditatis pure signū inflāmatō et morbi catō cū lenitate et pullatōnis puatōne. et factū cā repletōnis venaz signū extensio doloris i dorso cū caliditate et inflāmatō et pullatō et repleo corpis. Et factū p̄t cās gibbositas signū ea q̄ docuim⁹ i ca. ei⁹. Et dolores qdē dorsū: aut egēt i curuatō ne aut erectōne. Et indigentes i curuatōne sunt illi i quibus est cā spasm⁹ ex apate dorsū ⁊ aut aliq; ex causis gibbositas. Et indigentes erectōne sunt il li in quib⁹ non est necessarium q̄ diuersificet re ductōnem anhelitus ex incolumitate lacertoꝝ a i clinatōne retro et in curuatōne a non facientib⁹ do lore. et qū manus inuenit dolorē tūc cā est i dor so et si non inuenit tunc cā ē in ventre.

De cura doloris dorsū. L. iii.

Portet vt redeas i ea ad curatōnes do loꝝ iuncturaz q̄s dicim⁹ et curatōnes gibbositatis et ventositatis facientis gibbositatem: nā vna est. Frigid⁹ vō inq̄ tuz ē frigidus oz vt curet cū ebibitis et emp̄is et unctōnibus p̄dictis in ca. preteritis. Et inq̄tū ē illic crudus hūor oz vt fiat eis cum eis que sunt sicut hiera de pulpa colloquintide et pilule fetide. Et factus a labore et similib⁹ oz vt curet cū cibo bono et unctōnibus tempatis et oleis tepidis. Et facti a coitu cura ē cura eius q̄ debilitat⁹ ē a coitu. Et facti cā renū curatō est cura debilitatis renū. et facti cā repletōnis venaz plime cura ē phlebotomia ex curuatura genu ē: i. p̄a eni in dispositōne sedat eū et ppe qū cōsequit̄ inunctōnes ex olo ros. et sili⁹. Et facti cā gibbositatis curatō ē cura gibbo sitatis. Et q̄m plz ei⁹ qd accit ex dolorē dorsū n accit nisi p̄t frig⁹ aut p̄t debilitatez inū tūc oz vt sit plz curatōnis ex pte eoz. Et nos qdē iā p̄pleui mus fmonē in curatō ne renū. et p̄pleuimus iterū fmonē in calefactōne dorsū i ca. gibbositatis. Ve z de curatōnib⁹ p̄p̄s doloꝝ dorsū s̄foz ē admi stratō oli d euforbio solius. At de potōnib⁹ us ex ptis ad ipz ē tyriaca diateseron aut olz de kernia cū aq̄ ap̄ et vt bibat infusione ciceris nigri et acori multotiens cū. iiii. 3. butyri et .3. i. mellis et vta i hoc. xiiii. diebus. et comestō aspegoz et assidua tō eius est inuatiua vald. At pilule soluentes ha bentes hūc dolorē q̄ sūt s̄re p̄plonis sunt pilule fe tide. Empla vō sūt hoc mō: nā emplātō cū olean dro sanat eum q̄ antiquus ē. Et emplātō cū eis q̄ sunt sicut oppoponacū et bdellū et serapinū et e nula et ammoniacū et castoreū et euforbijz sigil lati et p̄posite cū olo laurino et oleo rutino et olo de storace et olo de kernia inuatiua ē valde. Et de vnguentis sunt olz ⁊ euforbio et olz d costo. et oleo de lilio inest p̄petas mirabilis. Et melius qdē ē vt calefiat dorsū in primis fricando cū pan no aspo: deinde inungat p̄pmēdo.

De dolorē ilij. L. iiii.

Et prim⁹ hunc ca. et plm eius est vento sū phlegmaticū et appinqt ei cura ei⁹. Et de curatōne p̄p̄a ei ē vt sumat fenu greci et ḡnorū arasco et se. ap̄ et acoz et .33. ⁊ cinamomi ptes eq̄les serapini q̄tum omnia fiant ex eis pilule ut auellac et administrent. q̄ si fue rit p̄t ap̄a in m̄bro aut in eo qd p̄municat ei tunc

curatio eius est illa cura. Et parū quidē sit p malitiam pponis cale sicce aut cū mā nisi fm semitam pmutatis mēbroz yrie et intestinoz. Et signū et cura in hoc manifesta sunt.

De doloribus iuncturaz et eis q pmutat pota gre et sciatic et alijs. L. v.

Causa patiens in his egritudinibz est mēbz suscipiens. Et cā efficiens sunt ppones et matie male. Et cā instālis ē dilatio meatuū nālū accētaliz aut ex creatōe: aut euenit pponuz n nālū qz accideri fecit mot? et vacuitas et raritas accētaliz: aut pp creatōne sicut est in car nibz gladiosis. Amplius distinguam? unāqzqz hazz diuisionū distictōe aliq. Mēbz itaqz suscipies ē cā vt eueniant ille egritudines: aut pp debilitatez sui pp malitia pponis pfirmate et ppe sūe et pp debilitatē sui in creatōne sua nō ex pte pponis: aut pp vehementia caliditatis et ppe qū accidit p motū et p doloris et p causas extrinsecas. Iy bec diuio non sit longinq a riuisione pponali: aut casu sui sitis sub mēbris alijs. et vbi ad ipm currunt medicine p nāz et pp hoc multiplicat in pedibus et anchijs. Cā aut efficiens aut ē cōpso corpi totius aut in mēbro principali inflāmās aut inflāns cōge lant aut exiccans pstringens et ppe qū ei pmutet hūiditas exnea. **C**Matie vō: aut sunt san. singu laris: aut san. phlegmatic: aut san. choleric: aut san. melancholic: aut ē phlegma singulare: aut vehementia crudi: aut singularis: aut hūor ppositi ex phlegmate et cholera: aut aliqd ex genere cho lere: aut ventositas irretita. Et plz quidē sit a phl gmate cū cholera: deinde a crudo: deinde a san. post a cholera et raro sit a melancholia. Et cāe di uisionū h? sunt cāe qda pterite et catarrhi et corize sunt ex casis eius. Et curatio colice fz hūc mōz i q? cōfortantur intestia et expellunt supfluitates con suctas et non suscipiunt eas q? expellunt ad extre mitates. et de causis eius itez sunt cibi generantes genus faciens euenire dolorē illū matiez et pauci tas digestōis et tranquillitas et qes et dimissio exer citij et coitus psumus et frequentia ebrietatis et re tentō eūonū cōsuetariū san. mēstrui et alioz et anī de illis quoz iam cōsuetu? cucurrit ex pleboto mia: aut solone ventris et est dimissa. Et iterū e xercitiū sū replonē et coitus sup replonē et cibum et vinū plz in ieiunio ante cibū. Ipū nāqz leuōt nervos et hūores crudi qū retinentur in corpe: de inde non eūant p nāz in egōne et yrina nāz p artez nō ē longinq quin euenire faciant dolores iuncta rū si expellantur ad eas ptes si remanserint et pu trefiant. Qu aut nā expellit eos in egōne et yria tunc inuenis cū eis yrina grossa semp nō subtilem cruda q? nūc forsitā sit securitas ab eoz malitia. q? si n ita fuerit erit vnu eoz q dixi. Et si adiuue rit ad hoc mās crudas mot? iuncturaz laborios? aut pūssio: aut cas? aut adiderint in debilitate virtutū ira et vigilie debilitantes vtutes et trabē tes mās ad ipm et siant penetrantes sua ppetate euenient dolores iuncturaz. Et boz quidē hūorū plm ē supfluitas digōis secūde et tertie. Et aptioff ad hoc vt in eis multiplicentur ista sūt senes et ha bentes egritudines chronicas et cōualescentes qū nō regunt cū rectificatōne. Et illud loco qm eoz

virtutes debilitant a digōne bona et ppe quz sūt curati cū sedatōne absqz eūone sufficienti et expul sione vltima. et nō quidē multiplicantur doloris in iuncturis nisi qm ipse sunt magis vacue q reliq mēbra et plurius motus et debilius pponis et fri gidiors. Et situs eaz i extremitatibz est longin q? a regimine p. Et multotiens quidē inuiscant materie intra iuncturas et sicut gypū et ppe q ex eis sunt crude. et multotiens oritur sup iun cturas eoz caro et ppe inter digitos: q? ptorqnt digiti et cōstringuntur et sūt dolor fortis qndoz et sedat qnz. Et plm qdē h? nō sit nisi in habentibz ppones calidas. Et plm quidē oritur caro qū mā est sanguinea. Et plm quidē illi cui accidunt dolo res iuncturaz accidunt in pmis potaaz. Et dolores quidē iuncturaz sunt ex sūma egritudinum q be reditant plm qm spma est fm pponē generantis. Et multotiens quidē sit curatio doloris iuncturaz et pfortatō eaz et expulsio materierū ab eis cā ad pmitiez: qm ille sup fluitates q cōsue te sūt supflue re et puenire ad iuncturas et pueniunt ad mēbra principalia et si nō trahunt ad iuncturas currunt a libi facientes caderi habentē eas in timore. Et ap tiora tempora ad hoc vt in eis eueniant dolores iuncturaz et potaaz sunt ver pp motū san. et hu mox in eo. Et autumnus pp malitia hūoris et di gōnis et antecellōne dilatōnis poroz in estate et ex calore q fortis sit in die. et quū succurrit dolo ribus iuncturaz in pmis qū apparēt sit eoz cura facilis. q? si cōfirmetur et cōsuecant ppe illi q ge nerati sunt ex hūoribus diuersis non curantur. Et qū apparent varices in habentibus dolores iun cturaz et potaaz est eoz sanatio p eas et de ha bentibus dolorē iuncturaz quidam sunt qui sibi supuenire eos faciunt pp malitiam sui regiminis. Et de illis sunt sup quos euenire facit eos corrup tō forme mebrorū eoz et dilatatio meatuum ve naz eoz et generatō hūorū malorū in ipis pp malitiam cōpionis mēbrorū radicaliū. Et qūqz p mouentur dolores iuncturaz in febribus et eorū eleuatō sicut ipi qūqz eueniunt in febribz. Sciaū cā vō est de sūma doloris iuncturaz et est dolor q incipit a iunctura anche et descēdit retro ad corā et quandoqz extenditur vsqz ad genu et ad calca neum. Et qto plus plongatur spaium eius adoi ē eius descensio et fm māz in paucitate et multi tudine sua. Et qūqz ptendit vsqz ad digitos et ex tenuant ex eo pes et corā et in fine eius delectat cō pssione et deambulatōe pauca sup extremitates du oaz digitoz et sit et difficilis incuruatio et equio ē ctōis. et qūz soluit in eo nā et inuat p id. Et qūqz pducit ad dislocationē extremitatis corē eius et est zemenetū fm vitatē: dolor vō anche et est ille i q? est dolor fixus in ancha q nō descēdit nisi qū pmutat ad sciaticā multotiens accit aut ex debilitate con seqntē eā et cā cōfessionis sup durā et cā pūssionis con seqntē eā et cā assiduatis eqiadi et sunt cāe ei? il le cāe: verūū plurimū sit ab hūore crudo. Et m totiens pmutat a doloribz mīcis chronicis et re manētibus tempore lōgo ita vt sint. x. mēses. et qūz sit a materia calidis et pmutis etiā. et a reple tōe yrenaz anche ex sanguine et ab apatibz intrin secis in pfunditate loco: verūū nō appēt ppter

profunditate sua sicut appent apata reliqua suntur. Et dicit qd hz dolor anche et appz in cora eius rube- do vehemens qritate triu digitoz no faciens ei dolo- re: et accit ei in caprurid? vehemens et desiderat ole- ra moriet in. xxv. Et e qd mbru in quo e dolor iuncture macrescit et extenuat. Et dolosa qd iunctu- raz q sunt pti sciatica et podagz qu curat et eradicant i eoz matie no redeunt velocit. Sciatica vo et poda- gz qu curat et eradicant earu matie sut ex eis q rede- unt velocit qlibz ex ea et illd fit pp situ mbru. Et iste qd egritudies sunt ex eis que hereditant et ppe- podagz. Et ma qd sciaticae plm est in iuncta et pcedit ex ea i neruo lato et qu dolet ppat effusio maticz ex toto corpe desup ad ipam pti mas coarctatas in prin- cipio rei. Et qnz accidit vt no sit in iuncta imo in ner- uo lato. Et multotiens qd multiplicat huiditas muco- sa in pyxide q mollificat ligamentu qd est inter adoi- tametu et pyxidem. qdobre dislocat ancha et ante il- lud accidit dispositio ier firmitudine et dislocatione et e vt sit velocis exitus et velocis redit? inqeta ual- de. Et sciatica qd est de vehemētiorib? dolorib? iu- cturaz. et cauteriu securitate facit eius. Podagz v o ex suma doloru iuncturaz existens qnz incipit a digi- tis. l. a pollicib?. Et qnz incipit a calcaneo. et qnz in- cipit ex lateribus pedis. Et qnz incipit a latere eius: deinde comunicat et qnzq eleuatur ad cora. Et qnzq apat et vt vt non sit illud in cordia et neruis imo i ligamentis et corporib? quibus continent iuncte defo- ris fm q dixit. Et pp hoc n accit vt pueniat dispo- sitio podagricoz in dolorib? suis et apatib? iporum ad spasmu omnino. et ex eis q accidunt hntib? poda- gz est vt plongent osea testiculoru ipoz. Et podagz qd cholericat attrahit morie subito et ppe apud re- gime plurimu.

De signis. l. vi.

Illud qd oz te cognosce de cais hax egrit- tudinu p sig in pms est dispositio simplici- tatis coplonis aut copositonis eius cu ma. Et simplex qd eius est parup et raro et sit in ea do- lor sine guedine et absqz inflatone et no e alterato co- loris n signu matiei. In matiali vo illud qd de ea in pms oz te cognoscere est genus materiei. Et via co- gnitionis eius est aut ex color loci aut ex colore apa- tis eius cu dolore sicut sit in huore crudo. Et ex ta- ctu: aut e frid? aut calidus: aut inflamatus: aut fm- cosuetudine: aut ex accidentib? doloris an sit cu infla- matone vehemēti et pulsatione: aut cu inflammatone e- gli et tensione: aut cu tensione triu: aut ex eis quib? iuuat et cu quib? sedat dolor si non errat existima- to: tunc em existimat ppea q fra sunt ei puenientia q ma sit calida. Et no accidit existimato ei? vt er- ret nisi ppt adoitone doloris apud infratone inspissa- te existimas q ma inspissata sit fra: Aut errat p seda- tone doloris apud resolutione: et existimat q ma sit fra et est cala q resoluit et resoluit et sedat dolor ei? imo oz vt psideis oia illa: aut ex hora doloris et ad- ditone eius aut e in vacuitate et replone et ex dispo- sitione incipiente ad apa et tarditate in eo: aut puato- ne apatis oio q sit hiores malos subtiles calidos aut copositos et sunt inter viscosum et huore crudi puru: et ex dispositione guttatis: guttas i matia sub- tilibus de qb? pole e vt aggiget plm vice vna e pl? et qnz cognosce in plurib? horis ex yrinis illud qd

vincit sup ipa et ex egone an vincet sup eam sit cho- lericat res aut mucosa. Et cognosce qnz ex etate et co- suetudine et ex regimine pcedente in comestis et ebi- bitis et exercitio et requie et ex contrariis eoz et co- munitate coplonis reliqz corpis. Et maz qd sanguine- am sigt rubedo loci si no est vehemētia profunditatis aut no est aut no apparet adhuc. et signt ipam tensio- vehemēs et repulsio et pulsato et guttas et pteritiu regime et qd scitur de dispositionibus corpis sangui- nei et fortasse e corpus grossu arteriosu pingue. et e i sciatica sanguinea dolor extensiuus longus similis lo- gitudia qua phlebotomia stati sedat. Et maz choleric- ca sigt caliditas vehemēs q leuit tactu cu puitate qti- tatis in egritudine et paruitate guedinis et tensionis et puitate rubedinis et declinatione doloris ad illud qd appz de cute et tranquillitate ei? ex frigid? et qd pterijt ex regimine et reliqz significaciones qz dixim? Et dispositio corpis cholericat et maz phlegmaticaz si- gnificat q no alterat color: aut alterat ad plumbeita- tem: aut est illic paru inflammatonis et adherencia do- loria et puato signoz san. et cholericat et q fortis sit i- cellio doloria in latu. et q corpus no est carnosu imo est adipe plenu. Et significaciones note huius com- plonis q pterite sunt et maz melancholica signt dolo- ris occultato et puitas tensionis et paucitas inuamenti cu curatone et attenuato loci et non est in eo mollities n claritas coloris. Et qnz tendit ad tenebrositate: et signt ipa ppo viri et dispositio splenis eius et appeti- ti? supfluuus et regime ipius pteritiu et reliqz significa- tones qz inuim? in cognitione pponis melancholice. Maz vo cholica sigt caliditas vehemēs cu re q est q si prurit cu nocumeto vehemēti ab eo in quo e cale- factio et inuamento vehemēti ab eo in quo est infra- to et stipticitas quedat. Maz vo ventosa sigt ten- sio vehemēs absqz guttate. Et signt ipa pmutato doloris et regime ventositatis generatiu. Maz aut pmitas signt tensio vehemēs et paucitas inuamē- ti cu curatone calidis et frid? et diuerfitas horarum in qb? iuuat. Iuuat. n. aliqz medicina vna hora et hora alia cu ea q illi contraria est. Et plm qd accit hoc accidens corporib? cale coplonis aut cholericat nature q vtuntur regimine infrante humectante ge- neratiuo phlegmatis et humores crudi ex cibis et motib? sup replone q pmitentur duo humores et expelluntur ex eis qd grossu est ppea q sumerit ipm subtile sanguineum et cholericu ad iuncturas et boz qd plm iuuant et quiescut dolores p copressionē sub- tilem cu manib? plurib? qm huor resoluitur et ma- turat p eam et iuuant cu vinctonib? tempate calidita- tis cu qete. Adotus enim phibz a maturatone. De curatonebus doloru iuncturaru et podagre et scia- tice. l. vii.

Qum cognosce qd ea est ppo simplex facile e ipius regime. Multoties nanqz est i- flamato pura absqz apate q sufficit pmuta- to pponis. Et maius quo indiget est euo cholere si- mul 7 san. Et sili qnz est cogelato et frig? dolorem faciens: q sufficit pmutato pponis. et maius quo in- diget est euo phlegmatis vt calefiat san. Et multoti- ens qd e siccitas exalpanz: q necessaria est huectato sicut scis. Qu aut ea est in eis ma: tunc oz vt phi- bea qd effundit p attractone ad contrariu et p minora- tone et cofortet mebru vt no suscipiat et resoluatur

qđ immetū ē vt puer: et redi in omnib⁹ illis ad cano-
nes yniuersales. Et si fuerit sanguines aut cū domi-
nio san. oportebit vt administres phlebotomiaz ex
pte cōtraria. et si fuerit p̄mūis iuncturis corpis tūc
ex vtrifq; p̄tib⁹ phloma siul: deide administra vomī-
tuz et ppe qñ dolor ē in inferioribus. Vomitus eni
magis iuuatius est ei qđ ventris solutō: deinde ad-
ministra solonē ventris et incipe a re forti si nō phi-
bet puatō matitatis et grossitudo materiei qñis faci-
lis sit incolumior et gdatō puenientior: deinde seqre
cū solutiuis mūdificantib⁹ fm gdatōnem. et sunt de
hominibus qui describunt initiū cū facili post facile ⁊
figillant cū forti post matatōnem. Et rectius quidē est
in hoc si mā est subtilis cholericā festinare eūonē qū
vī maturatō: et si ē grossa nō est malū pmittere qđ
eam subtiliet et maturet et ppet ipam ad hoc vt ex-
pellatur ad ptē eūonis. Et tu itez allenia cū solutōne
subtili. Et si mā fuerit pposita fac vt solutiuz et em-
plm sint cōposita. lz tñ melius sit vt blande tractetur
in principio et nō fiat phlebotomia. Phlebotomia e-
nim acrescere facit hūores et facit eos currei in cor-
pua et nō extrahit illud qđ necesse est vt extrahat. Et
sifr nō fiat eūo et assouet aq̄ ordei vīsc⁹ matura-
tō appareat. Si aut̄ replo exigit vt fiat expulsio tunc
fiat cū eo qđ facit ascellar̄ semel aut bis. Et ex eis q̄
bibuntur sicut aq̄ endiuie et solatri cū cassia fistula et
clisterib⁹ et sunt rectiora. Qñ aut̄ declinat̄ incipit tūc
ñ delies ad illa ⁊ eūa qm fortasse mouebit hūores a lo-
cis suis ad egritudinem et attende crises. s. q̄ sit i die
quarto et vii⁹. et. xi⁹. et hora crisis melior eis est
quartuldecim⁹. Et si pole est vt cesses ab eūone vī
qđ ad matatōnem et sis cōtentus embrocis cū aq̄ fīa
et cala et tepida fm canones p̄dictos in ca⁹. embroc
fac et incipe ab aq̄ fīa. Epithiata vō cala et narcotica
oia sūt nocia. Calā qđ pp attractōnem. Sz narcotica pp
cōgelatōnem et cruditatē. Et iterū epithimata infran-
tia grossū faciunt crudū et mortificant subtile plon-
gant et egritudinē. Et aq̄ qđ calida nocua est eis qm
hiectat iuncturas. et oxymel p̄t suam acetositatem
nō est magni iuuamti et semina fortia sicut se. fem.
qñz adurunt supfluitatem et cōuertunt eam in lapidē
tate. Qñq; cōplet matitas tunc eūa cū eis que sunt sic
hermodactili et buzeiden et pilule eoz et intende cū
facilitate et incipe itez et epithima cū eis q̄ sunt sicut
herba que nascitur i fluujs et similia. Et caue ne i po-
tu des in p̄mis nisi medicinam debilem: qm ipa mo-
uet māz et nō facit currei aliquid de quo sit curandū
imo fortasse subtiliat māz cōgelatas alias et facit eas
currei ad mēbrū. Expediit ei q̄ vult sumei medicina
vt sumo mane sumat et tardei cibum: deinde sumat
p⁹ tres horas. xx. aur. panis cū vino et aq̄ pauca.
et post. vi. horas ingrediat balneum et egrediatur
deinde cibet cū eo qđ cōueniens est: deinde admini-
stra puocatōnem. Nā puocatō desiccāt māz dolorum
iuncturaz qm ipa sicut scis est ex supfluitate digōnis
q̄ ē epis et venaz et ppe in podag calida. Veruntū
plures habentiū dolores iuncturaz frigidos et cōplō-
nes humidas nō iuuant cū solone plima facta potōne
et clisteri. Et qñ medicant cū diureticis sanant. Et ō
corporib⁹ qđ externis sunt corpa q̄ nō tolerant
solutōnem et puocatōnem plimā et generat ex eis in ipis
adustio san. Considerent g⁹ oia illa et tyriaca iterum
in fīis cōferi et ppe post eūonē. Ipa. n. mundificat

flīqas materū cū facilitate et resoluit eas et cōfortat
oia mēbra. Repulsio aut̄ materiei a mēbro nō oz vt fi-
at mā existente fortis effusionis plime resūptōnis. Et
illud enim facit duas res malas q̄z vna est qđ facit
māz inobedientem et ē cōtrariū motui eius: qđ accit
dolor magn⁹: et qñ accidit huiusmōi tunc cessa et oc-
cupare cū lenificantib⁹ et secūda est qm fortasse con-
uertitur ad mēbra principalia: qđ accidit timor. Et
qñ mā nō est plima: aut est parue restauratōnis tunc
nō est malū repeller eam in p̄mis qm nō est ibi sciati-
ca. Nam repulsio in ea retinet māz in p̄fundo quā-
oz vt fiat paulatim debilit: aut dimittat et sit occupa-
tō cū eūone: in sic vō ei⁹ oz vt occuperis in eis que
soluit et subtiliant et extrahunt māz ex p̄fundo ad il-
lud qđ appz saltē cū ventolis cū incisione aut fuctōne
aut cauterio. et cū rubificantib⁹ et vesificantibus p qđ
current materie et nō cōsolidentur vsq; ad temp⁹.
Et de vesificantib⁹ qđ sunt sicut allea et cepe et nō ē
qđ sit sicut mel anacardi et post ipz lac titimali et lac
fici et oz vt admisceat cū absterfio et vesicante leni-
tiuz. et si non pducit ad lapideitatem iuncturaruz.
Nam vesicatō itez est sicut resolutō p id qđ timei-
t ingrossatōnem et cōfert vesicans si misceat cū resolu-
tiuis et adipib⁹ et deuicet frigus et nō oz vt appri-
ment ei resolutina fortia in principio rei ante eūonez
qm facient euenire māz plimas. deinde resoluūt sub-
tile eaz et inspissant residuū et retinebunt ipam. Et
oz vt obseruetur illud fm plm itez. Et ppe qm mā
est viscosa aut melancholica. Qñ g⁹ fortes sūt volo-
res et nō tollerantur nō est excusatō quin tribuantur
sedatia doloris ebubita et linita. Apithimata vō sedat
cū subtilitate resolutōnis materiei aut cū stupefactione
et non administres stupefaciens nisi apud necessitates
et mētura illud qđ sedat malitiaz sūmaz doloris et
viter eo cū audacia et temeritate pl⁹. Et multoties
cōfert stupefactō inq̄m ingrossat māz pcedentē: qđ
retinetur. Et scias qđ rectius est vt pmutatō fiat cum
medicinis: qñz enim ē medicina cōferens vni mem-
bro et si aliū mēbro. et qñz cōfert i hora: deinde post
illd nocet et mouet dolorē. Et oz vt dimittat vinuz
oio vsq; sanet ex eo sanatōne integ et veniant sup
i plum quatuor tempora et oz vt dimittat illud cōse-
tus fm gdatōnem et vtat qum ipm dimittit diureticis
et vinū de melle cū diureticis cōfert eis. Et melan-
cholicis de habentib⁹ arteticis oz vt rectificet splen
et euet eius melancholia et humectet corp⁹ eius et lenia-
t cū cibo et inunctionibus et silib⁹ et nō assouet sup
i plum pura resolo sine lenificatione sicut scimti in ra-
dicib⁹ yniuersalibus. Et oz vt deuicet caro i eo qđ
fīz ē ō ha: egritudine. qđ si necessaria fuerit tūc det ta-
ro anis montane et leporis ⁊ gazeli. Et ōnis caro pau-
caz supfluatū. et si euenerit dolor in dorso in p̄mis
et pmutet ad manus tunc phlebotomia ex manu vt
egrediatur san. et hūor ex pte sue declinatōnis.
De solutōne eoz. l. viii.

Oportet vt in eis non educatur solutōne
phlegma solū imo cū cholera. nā qm in eis
solū phlegma solutōne educit iuuant statim
et redit cholera et facit curuet ad mēbrū phlegma
vice alia. Et nō oz vt sit eoz cathartici nebensis ca-
liditatis fortis valde qđ liquefiant hūores et redeat
ad mēbrū qm est illud qđ acceptū est et multiplicat.
Et in hermodactilis qđ credit esse plm iuuamti ppea

q*ui* ip*si* solut*io* statim h*u*ior*is* s*u*m*us*. et in ip*si*a est res alia:
q*ui*m faciant succeder*is* solut*io*ni s*u*p*er*fluitate et p*ro*fortat q*ui*
i*n*o est pole cu*m* eis vt redeant sup*er*fluitate liquef*er*e
p*er* medicina q*ui*b*us* n*on* accidit vt euarentur et p*ro*hibent i
te*ra* illud q*ui*d s*u*bitu*us* est p*er* virtutem medicine solu
tione currer*is* in meatu*us*. Et hoc ex op*er*atione hermoda
ctiloy co*nt*ra*ri*um est reliq*ui*s solut*io*nis et euatis calidia
et plura eoy sunt que dilatant meatu*us* et dimittunt
eos dilatatos. Meru*us* hermodactili sunt notu*us* s*u*o: q*ui*
o*mn*i*us* vt misceant cu*m* eis que sunt sicut pip*er* et .33. et cy
mini*us*. et q*ui*q*ue* admiscantur ei ea que sunt sicut aloea
et scamonea vt co*nt*sortei eoy solutio. Et dixerunt q*ui*
da*m* q*ui* pedi coruino inest op*er*atio hermodactiloy et non
est eius nocere s*u*o. et lapis armenus co*nt*fert dolorib*us*
iuncturaz et de cognitis sunt pilule iuuamenti et pilu
le fetide et hiera russi est magni iuuamenti ad podag*ra*
et sciaticam. Et g*ra* nil iuuatiua sunt ite*ra* et g*ra* re
gis et buzeiden et almezabaragi et et raba calhamen
et centaurea et colloquintida et aloea et scamonea et
vitis alba et albar mel ponant cu*m* eis amoniaci et sar
cocolla et boellu*us* et turbit et p*er*itru*us*. **Descriptio**
soluti*o*ni cu*m* facilitate. 33. 3. i. pip*er*is. agarici amborum
ana. 3. 5. medulle chartami pod*ag* .3. ii. radice*is* pedis
coruini. 3. iii. c*on* do*mn*i. sit. x. et. viii. siliq*ui* faciens a
scellare septies aut octies. et ite*ra* cynini carmeni. 33.
hermodactiloy omni*us* ana. 3. i. aloea pondus. 3. ii.
Bum*us* de puluer*is*. 3. ii. cu*m* decoctione aneti. est enim
iuuatiua in hora. Et ite*ra* sumat o*mn*i*us* de nucibus et o
leum de alkerus et sarcocolla vna die cu*m* hiera picra
et vna die sola. vii. dieb*us* et non sumant nisi cu*m* alse
luzabaragi et aeto scocis. Et ite*ra* sumatur hermo
dactili et buzeiden et mezabaragi et pip*er* et .33. et a
nisi et dancu*us* co*nt*ficiantur cu*m* melle et bibat ex eis om
ni die. Et iteru*us* sumat ex hermodactilis pondus. 3.
xxx. et pulpe colloquintide pondus. 3. x. decoquitur
cu*m*. xv. lb. aq*ue* donec remaneant. iii. lb. aq*ue* et sit do*mn*i
eius o*mn*i die. 3. i. cu*m* tribus. 3. succari. est enim mira
bile val*de*. Soluti*o*ni lene iuuatiu*us* sarcocolle rubee
3. iii. succari rubei. 3. iii. terantur et co*nt*misceantur
cu*m* o*mn*i o*mn*i nucum et p*ro*ficiant sup*er* ea aq*ue* aneti. Est
n. mirabile soluens absq*ue* labore et alienat vomitu*us*
valde co*nt*ferens habentibus humiditate et melanco
liam ex habentibus dolor*is* iuncturaz et sciaticam.
Et aloea et se. hellebori nigri et scamonee omni*us*
ana. 3. i. euforbij et nitri amboru*us* ana. 3. 5. co*nt*ficiat
tur cu*m* succo canlis et q*ui* sit vomitus cu*m* eo eradica*us*
radix egritudinis.

De pot*er*ib*us* ad solut*io*nem faciend*am* et de illis que
p*ro*ferat eis. L. ix.

De illis que co*nt*ferat eis est medicamen
albesco fm hunc mo*du*m. 32. albesco de quo
dixit quida*m* q*ui* est alkeri rubea an*is*. i. et.
5. gariofiloy. 3. vi. et myrrhe et peonie et se. aeti o
niuz ana. 3. i. et polij uenti. xii. et vtriusq*ue* aristolo
gie ana. 3. ii. de quo in potu*us* de*us* uenti. i. cu*m* aq*ue* mel
lis et non comedat. ix. horis fiat illud decem die
b*us*. Et iteru*us* medicam*en* q*ui*d admi*ni*strat o*mn*i hora
et sanat cu*m* puocato*ne* camepitheos comedreos g*ra*tia
ne o*mn*i ana. 3. vii. solioru*us* rute sicce. ix. 3. terant
et cribellent et sit dos*is* eius omni die cochliariu*us* v
num in ieiunio post dig*er*o*ne* cibi p*ro*teriti in tribus. 3.
aq*ue* s*u*e. Et iteru*us* medicam*en* albesco fm fmonem q*ui* exi
stimauit q*ui* sit alkeri rubei floris et est p*ro*ximum de

scripto*ni* p*ro*mi. 32. cinamomi filonij omni*us* ana. 3.
ii. solij indi. 3. i. gariofi. g*ra*na. xv. albesco q*ui*d e*st* al
keiri p*ro*dicta. 3. 5. aristol. vtriusq*ue* 3. iii. cuius do
sis sit o*mn*i die kirat. iii. q*ui*d incipiat bibere apud eq*ui*lita
te vernal*is*. et vta*us* eo. l. dieb*us* et dimittat ip*si*z. xv.
dieb*us* deinde iteru*us* fm hoc anno toto nisi cu*m* ortu alsa
bara vsq*ue* ad mens*is* et. 5. et fm regiones. Si aut*em* n*on*
p*ot*erit bibe*re* ip*si*z anno toto bibat ip*si*m imediate s*u*a. Qu
q*ui* p*ro*transierint ducenti dies non erit malu*us* ut bibatur
vno die et duobus dieb*us* n*on*. Et o*mn*i vt elonget ab eo
comestio q*ui*t*us* pole est ei et si non plus saltem vsq*ue* ad
nona et rectificet regim*en* reliq*ui*z. At o*mn*i vt deuinet ea
q*ui* nocent habentibus dolor*is* iuncturarum. et existi
mauerunt q*ui*d q*ui* de exptis q*ui* diuersificantur o*mn*i e*st*
vt in potu*us* dent ossa hominis adusta. Et iam q*ui*d vsi
fuerunt eis qui da*m* de p*ro*sumptuosis et sanati sunt cum
eis ex podag*ra* et dolorib*us* iuncturarum o*mn*i. **Et hie**
ra quide*m* hermetis maximi est iuuamenti ei q*ui* bibit ea
vere diebus aliquot co*nt*fortando iuncturas eius: et i
pla extrahit sup*er*fluitates cuius plim efficit p*ro* sudorem
et puocato*ne* et co*nt*fert sciatic*is*. Et q*ui* chronica fuerit
apata et dolores iuncturaz iuuantur p*ro* hoc regimen
relati*us* ad huius s*u*at saune sicce quarta keilim et de
coq*ui*t cu*m* eo q*ui*d submergat ex aq*ue* sup*er* igne leuem do
nec denigret aq*ue* et sumatur de colatura eius. lb. i. 2
5. p*ro*ficiant sup*er* eam. iii. 3. olei sisamini et bibat ip*si*z
eger et comedat sup*er* ip*si*a cibum p*ro*p*ri*u*us* cu*m* acresta et ad
dolor*is* anche est regim*en* leue si non ledant ip*si*z balne
um et aq*ue* cala et semina forsitan p*ro*p*ri*e post cibum maluz
sedat eam vomitus super aqua*us* ciceris et solo v*er*is
cu*m* aqua olez et casia fistula.

De emplis iuuatiuis ad dolores iuncturarum g*ra*tia
si huius et eoy que sunt in via vt co*nt*uertatur in la
pideitate. L. x.

Emplim bonu*us*. 32. g*ra*noz alkerus munda
toz. 3. iii. terant cu*m*. 3. i. butyri vaccini
optime et p*ro*ficiantur desup*er*. 3. i. mellis et
faciat ip*si*m viscosu*us* et fiat cu*m* eo emplim et p*ro*p*ri*e sup
iuncturas siccas. Et q*ui*q*ue* ponit cu*m* eo ex accio forti. 3.
i. Et emplis cu*m* sterco*ris* vaccino e*st* fortis valde i do
loribus iuncturarum et dorsi et genuu*us* et est. q*ui* melior
plim al*is*. **Em**plz forte. 32. olei antiq*ui*. lb. i. et. 5
et nitri alexandrini et glut*is* alboti aboz an*is*. lb. i. et
euforbij. 3. i. et i*ro*s. 3. ii. et faria feug*is*. lb. i. 2. 5
fiat ex eis emplim. Et iteru*us* bdellu*us* oppoponacum a
deps liquefactus iuuatiua sunt ei valde q*ui*d sit ex cru
do homore in genibus et iuncturis. **Em**plim sugi
tiuz resolutiuz nitri danc*is*. i. amoniaci fiat ex eis e
plim: aut sumat euforbiu*us* et teratur cum o*mn*i de lilio
et liniatur cu*m* eo. **Em**plim forte. 32. baurac et ga
liam et p*er*itrum staphilagiam et calcem misceantur
o*mn*i et ligitur ex eis iuncture cu*m* melle et aliq*ui*tulo ace
to. **Em**plim bonuz et resolutiuz amoniaci et licij
sumat p*ro*tes eq*ui*les terantur cu*m* o*mn*i o*mn*i bacino et vino an
tiquo et farina fabaru*us* emplietur cu*m* eo calido. Et em
plim ex cinere ciclamis et melle est mirabile valde.
Et de emplis est modus q*ui* necessaria sunt ad co*nt*fortan
du*us* mebru*us* et resoluendu*us* residuum et non indiget
eis nisi post euo*ne* integra de quib*us* e*st* emplim. 32. sa
uine et nucis cup*er*si et ossu*us* adustoru*us* p*ro*tes eq*ui*les et alu
mia p*ro*tes. i. dragaganti sexta p*ro*tes ymus et glutinis pi
scium q*ui*t*us* sufficit ad co*nt*gregandu*us*. **Aliu**d faciens
op*er*ationes in egritudinib*us* plures et ill*is* ideo q*ui*m apit

et extrahit spinas et ossa putrida ex profundo et con-
fert mollificationi inuamentum manifestum. R. se. vrtice
mundati et spume baurac et salis ammoniaci et ari-
stol. rotunde et radicis colloquintide et glutinis ali-
bat omnium ana. aur. xx. fenugreci et pipis et macro-
papis omnium ana. aur. x. amoniaci aur. xii. cordume-
ni et xilobalsami et turis et myrrhe et adipis cap et
gume pini omnium ana. aur. x. cer. lb. iiii. dabl. lb.
viii. lactis fici siluestri aur. viii. olei de lilio qtu
sufficit ad liquefactione medicinaz huiusmodi et vini op-
timum quantum sufficit ad conficiendas medicinas
siccas comiscant oia et fricentur et admixtrent.
Aliud conferens in hora ad sciatica et dolore manus
et pedis et dolore reliquaz iuncturaz sumat fenugre-
cu et pgiat in vase testeo et pgiat desup aceti comi-
sti qtu sufficit et coqt sup prunas vsqz dissoluatur i
decoctione: deinde pgiat desup mellis qtu sufficit
et bulliat secundo et reseruet aliud simile illi picis &
minera. lb. iiii. fecis aceti sicce aduste. lb. i. baurac.
lb. i. et. s. gume pini et cere et sulfuris non adusti &
staphisagrie omnium. lb. i. piretri. lb. s. cordume-
ni hst vnu.

De vntionibz in huiusmodi intentione predicta. L. m.
vndecim.

Oleum de colloquintida et olm de castoreo
et olm de sinapi et olz de herna et olm de
nuce romana et ppe qn adurit et currit.
Et olm de colloquintida factu ex decoctione eius cum
oleo ros. donec consumat aq. Et olz de costo vltm e
et ppe cu storace aut cu asa olz de costo. Et de vn-
guentis bonis inuatiuis e olm in quo decoquit vipa
et e ex eis que sanat sanatione integ. Et de eis est olm
vespilionu. Cuius modus est vt sumat. xii. vespili-
ones decollati et sumat de succo almarmacor et olei
antiqui. lb. s. et aristol. z. iiii. et castorei. z. iiii. et
costi. z. iiii. decoquit oia simul donec consumat aq
et remaneat olm.

Du embrocis in illa intentione. L. xii.

Embroca sedatiua inuatiua expta sumat
galia et ordū et lactuce decoquitur cu aceto
donec discoqt et dissoluatur et fiat embro-
catō et est coueniens ad calm. et iterū maiorana et a-
netū et folia lauri et ruta et cymuni coqt et fiat cum
eis embroca. Et ex eis itez que pferūt ad lapideitate
iuncturaru et genu est sex aceti in oi pte cuius ponit.
vi. ptis harmel cotriti sup qua pgiant lapides igni
ti et fiat suffragium faciendo cu eo suffragatione sub
hisse aut similibz. Et sedeat in decoctione asini silu-
ris in q ponunt oia mēbra eius decocta cu aneto et recti-
ficat cu seminibz et poris et similibus. Et decoctio or-
dei et vulpis e modus e vt bulliat aqua ebullitione
vehementi tamdiu donec minuat tertia eius et pgiat
sup ipam daba aut vulpes viua decollata cu san. suo
et decoqt donec dissoluatur in decoctione et colet aqua
et sedeat in ea aut pgiat sup illa aquaz olm et deco-
qt donec pmisceant aut donec aq consumat et remanet
olz et sedeat in eo. Et quandoq decoquitur in oleo
sicut est.

De balneationibz ad huiusmodi. L. xiii.

Balneatio qd cu aquis calidis et hūidis no-
cet eis ppt illud quod liquefacit de humo-
ribz et dilatat de poris nisi in aquis iherma-
z. Balneationes po sicce cu fricatione cu nitro et sale

et sepelliri in asna calida sūt inuatiua eis.

De sedatiuis doloris calidis lenibz. L. xiiii.

Sumat fenugrecu et teratur cu aceto comi-
sto corritone minutissima: deinde fundatur
sup ipz mel et coqt donec coagulet et linia
i postq coteritur sup tabulam sicut algalia et misce-
i loco cu panno lini et coquasset cu olo lisamino et in
grossetur sicut mel et dimittat duobz vebz aut tri-
bz et succurrat exicationi eius cu olo ros. Et hoc qui
des pueniens est in principio egritudinis et in ascen-
sione eius. Et itez sumant in pncipia et in residuis
mucilago fenu greci et se. lini et coqtet cu olo lisami-
no et ingrosset sicut mel. Et itez qn nō e dolor vald
uehementis eplei cu caulibz recentibz et apio. Et si fue-
rit fortior emplet cu olo irino et farina fenu greci et
farina ciceris cu sirupo mellis cu pauco vio z cu aliq
tulo oli de alcanne. Et itez cinia caulium cu apio z
cotto facto cu olo camemilino bonz eis e vald.

De narcoticis sedantibus dolore. L. xv.

Sumat opz aur. iiii. et croci aur. i. et terant
cu lacte vaccino et pgiat desup meouilla
panis similaginei et linat et fiat ex eis em-
plm et cooptat cu folia sicle etiaz aut lactuce et ponat
loco panis similaginei cerati. Et itez se. hyusquiami
nigri. z. vi. apz. i. croci. i. vini dulcis cu quo cofi-
ciat et misceat cu cerato. Et itez se. hyusquiami albi
et opium et psiliū et acatia et mugat sumant et infor-
mentur troc. ex eis et liniantur cu lacte vaccino et re-
seruentur cu folio. Et itez aloca. z. x. succi hyusqa-
mi. z. vi. hyusqami ni. z. iiii. hypoquistidos. z. vi.
pomoz mandragor. xx. aur. croci. aur. iiii. decoqt
poma mandragor cu aceto donec dissoluatur et pgi-
ciant sup medicina. et linat cu eis. et itez madra-
gora pgiat in butyro vaccino trita: deinde inungat
cu ea dolor. et itez opium et storax sumant et fiat ex
eis eptibima. et ex eis que stupefaciunt est effusio aq
plime qn non sunt vlcera. Et iterū psiliū infundat i aq
calida et qn inflatur coquassetur cum olo ros. et in-
frigidet et linat cu eo.

De curatōne ventosi. L. xvi.

Hec currit cursu gibbositatis ventose et d
eis in quibus est inuamentū sedando volo-
re cu stupefactione est vt sumatur gentiane
et rubee et ameos et aristol. et calamētū et se. citroli
z hermodactiloz et buzeide et almebezahara et almu-
gat ptes equales opz para. s. cuius dosis sit vsqz ad
duas. z.

De regimine canterij ad eos. L. xvii.

Et de canterizatione bona eis: aut de eis q
surgūt loco canterij est vt laceat infirmz bz
figuram qua oz. Et phibeat ei motus et p-
seruet circuitus doloris et impleat mediu ei sale et
ponat desup parū olei et ponat desup pannz et sint p-
sentia canteria dyisa et ignia canteria et administret
in pms talz vt nō sentiantur cala: deinde sentiantur
cu ea: deinde fiant fortia donec nō possint tollerari.
Qu g ptransierint virtute pforet massa et ppiatur
ei vt inclinet qtenus egrediant sal et olm: deinde co-
opiant cu lana et liget. Et oz vt sit sup caput infirmi
uas plenu aq et aq ros. cu q abstergat facies eius qn
surdet et caueat ne caro adurat et vlceret.
De cura calidi. L. xviii.

Portet ut curentur euz eis que infant et humectat ex oleribus et carnibus et cibis et fructibus et linimentis et embrocis et ce-
ratis et exercitetur cum equalitate et balneent cum aqua
dulci postquam effundit super extremitates eorum aqua frigida in
domo prima et administret tina tepida: deinde sub-
mergat in aqua tepida subito semel et fundat super pedes
eorum aqua frigida. Et ovis ut solvantur et puocatione videntur
cum eis in quibus non est calefactio prima sicut sirupus ro-
sae et diacydonien solutivus. **M**edicam bonum
in quo est pronocatio et solutio et sedatio doloris. R.
se. melonis se. citruli et hermodactilorum al. et almu-
gat omnia ana pte. i. opij tertiaz ptis vnius aggigenti
ois et sit dosis eius. 3. iiii. cu. 3. iiii. zuccari. est enim
presentis iuuamenti.

De epithimatis. L. xx.

Scias quod quoniam ipsa sunt frigida stiptica sicut sandali
tunc fortasse leuant: imo ovis ut sint tepore
facientia et leniant. Et quoniam ledunt cum infanti
bipartem tensionem eorum administrentur ea que mollificant
sicut rob et olum rosae et ceratū. Et quoniam ponit super illud
pannus infusus aqua et aceto et de eis que sunt expta ē
succus extremitatum cane hūide. Quoniam enim ex eo linime-
tum sit sedat dolor statim. Et itez terantur glandes
optime et decoquantur vehementer et embrocet cum eis hora
longa et tunc tollerant infantia et non faciunt eis dolo-
res per inspissationem et tensionem. Tunc non ē aliqd sicut a-
qua endiuie et aqua solatri et aqua sempuine et aqua blitorum
et cucumeris et cucurbitae et similia. **E**t si sit empla-
stū cum adipibus et similibus eis et cum melonibus. **E**
Ipsi enim infiant et leniunt simul. Et muscicago ptilig est
fortis infractionis. Et itez sicali et memibe et filia
sedant dolorem. Et quoniam sedant dolorem ovis ut auferant et
remoueant. Et de eis que inuatiua sunt in fine resi-
duorum dolorum iuncturaz et podagre calidiorum est ut
manant aloes et croci et myrrhe ptes equeles et liniant cum
aqua caulis aut endiuie secundum optatam caliditatem. Et i-
terū ceratū cum oleo camemillino. Et itez diacydonis
solutū in oleo camemillino. balnea quae ex eis nocent sunt
balnea calida. frigida vero quandoque iuuant et reputant et
confortant et sedant dolorem.

De solutivis. L. xxi.

Scias quod quoniam ipsa sunt frigida stiptica sicut sandali
tunc fortasse leuant: imo ovis ut sint tepore
facientia et leniant. Et quoniam ledunt cum infanti
bipartem tensionem eorum administrentur ea que mollificant
sicut rob et olum rosae et ceratū. Et quoniam ponit super illud
pannus infusus aqua et aceto et de eis que sunt expta ē
succus extremitatum cane hūide. Quoniam enim ex eo linime-
tum sit sedat dolor statim. Et itez terantur glandes
optime et decoquantur vehementer et embrocet cum eis hora
longa et tunc tollerant infantia et non faciunt eis dolo-
res per inspissationem et tensionem. Tunc non ē aliqd sicut a-
qua endiuie et aqua solatri et aqua sempuine et aqua blitorum
et cucumeris et cucurbitae et similia. **E**t si sit empla-
stū cum adipibus et similibus eis et cum melonibus. **E**
Ipsi enim infiant et leniunt simul. Et muscicago ptilig est
fortis infractionis. Et itez sicali et memibe et filia
sedant dolorem. Et quoniam sedant dolorem ovis ut auferant et
remoueant. Et de eis que inuatiua sunt in fine resi-
duorum dolorum iuncturaz et podagre calidiorum est ut
manant aloes et croci et myrrhe ptes equeles et liniant cum
aqua caulis aut endiuie secundum optatam caliditatem. Et i-
terū ceratū cum oleo camemillino. Et itez diacydonis
solutū in oleo camemillino. balnea quae ex eis nocent sunt
balnea calida. frigida vero quandoque iuuant et reputant et
confortant et sedant dolorem.

et sit dos eius ex duobus vsq ad .v. Et iterū insun-
dant tamarindi cum casia fistula in aqua endiuie et fen. et
si non fuerit fen. sumat decoctio myrobal. et sumi terre
et prunorum et tamarindorum et apsinthij fm qd .v. Et
itez buzeiden et hermodactili et rose rubeae eqli me-
sura sumant de quo sumat aur. i. et .s. Est enim i
pso sedatio et in fractio. et isti qui iuuant plurim a cibis
fris et grossis sic quod sunt de lentibus cum aceto et reliquis
cibis infantibus ingrossantibus san. sicut ille qui fit
de acetosa et ventres cum aceto ppati et acetosum car-
nis vaccine. Et quoniam iuuantur plurim cum cibis exiccanti-
bus sicut ē herbus. et non ovis ut ieiunent plur. Et eis quod
dem conceditur ex fructibus uti piris ppe et prunis
et malis et gnatis et pscis. Ego autem abhorreo eis ea
quod sunt sicut pscia et chrysomila et quod replent san. aquo-
sitate plurima.

De cura iuncturaz exiccataz et conuersaz in lapideita-
tem. L. xxii.

Esti sunt habentes copiones calidas et mas-
grossas. et ovis ut isti non resoluant sine le-
nificatione: imo ovis ut leniant et resoluant
simul. Et de eis quibus canet a lapideitate sunt em-
pla facta ex farina herbi et lupinorum cum oxymelle et al-
antide et vitis albe cum pte lich et amoniaco cum vino a-
tiquo et oleo ophacino. Et quoniam ponit desuper farina fa-
baz et de eis que conserunt ei iuncture conuersae sunt
in lapideitatem aut sunt i itinere lapideitatis sunt em-
pla que diximus in frigidis de doloribus iuncturarum
grossorum humorum et vntiones et ebore euz eis quod sunt
Et illis que conserunt eis est farina lupinorum cum
oxymelle: aut aceto comisto. et iterū radix almarot.
et itez emplet cum bulbo dissoluto in aqua. Ipe enim
phibet lapideitatez incipientem. et si sit embroce ex a-
quis in quibus decocta sunt calamitum et albasce:
aut aceto aut decoctione in qua calens antiquus decoctus
est ppe in iure casia fistule et nitrum et euforbium et
aquam cineris caulium pbastorum.

De cura contractonis et azemena. L. xxiii.

Scias quod olim de andacocha potando ex eo
et inungendo cum ipso est res magis conserens
ei. Et modus faciendi hoc olim est ut deco-
quant andacocha cum seminibus in tanto quantum in ipso ē et oleo
donec consumat aquositas. Quis dos sit vsq ad .3.
iii. et minus. Et illius que ex ea ventosa ē curatio cur-
rit cursu curatio omnis ventositatis facientis ventositatem
et de eis que expta sunt ad contractum ē ut sumat pellis
ouis hora qua excoriatur et ponatur super ipsum et li-
niat lacte vaccino dulci et inuatur eo. **E**t admini-
stratio balnei siccit et sudare in furno aut fouea ignita
inuatina sunt.

De cautella ad dolores iuncturarum. L. xxiiii.

Portet ut utat ille qui assuetus est his do-
loribus phlebotomia et solutio ventris i-
vere et quoniam proximū est poximum et utat i-
gimine tempore in subtilitate. Et omnino ovis si ea in
eo quod accidit ei sit multitudo humorum ut non dimi-
tat eos multiplicari cum eo quod euacuat et cum eo quod ex-
ercitō administrat bono: et si ea fuerit corruptio eorum
opponatur illi cum eione eius quod ovis et contrarietate re-
giminis per quod generatur. Phlegma enim generat per ad-
iutorium ex infantibus. Et tu quidem scis ea et scis
oppositio eorum. **E**t cholera generat per adiutorium
calefacientium. et tu scis ea et scis oppositio eorum.

Et si melancholia generat p id qd scis et cponit ei qd generat ipz p id qd scis. et qd accit eio tuc ex illis q rectiora sut e pfortat mēbri cū sūpticio vt non suscipiat supfluitates et ppe qū nō timent puerio earum ad mēbra principalia cā antecessionis mūdificatōis. Et ista sūt sic acatia et balaustie et succē vge pastoris et liciū et mūbe. et itez fricatō locorū cū sale trito et cū olo et nisi sit siccitas vehemēs. Et qn ē apha pblegmaticū et bibit hīs ipz aristol. ro. pond. 3. ii. ali. quotiens in vere et hyeme: tunc fortasse phibet piodus ei: Et vtaf exercitio tempato et vectōne et nō supfluat in eis qm excitant podagz et dolores. et nō adhibeatur illud quo nō ē cōsuetū subito sine qōatōne q si illd acciat admistra olea cōfortantia inungen. do: et oz vt dūitent carnes crosas et oia salla et asse kessud. Et ex oleribz deuitent ea q sūt sicia et baurtie et citroli et aq melonis. Nocēt eniz ipa ppea q generant humore aquosū et cōserūt p puocatōne et dū sificat dispositō eoz in corporibz. Et dūitēt potare nū plm grossū: imo de vinū. Et cibent eis q sūt bōe digōnis et velocis. Et oz vt deuitēt replōe et anihila tōne ab exercitō et deuitent cū hoc supfluitatē in labore et exercitio et ppe sup replōne in labore et exercitio et ppe sup replōne. Et dūitent cottuzet minorēt in balneatōnibz qm ipē liquefaciunt hūores et faciūt eos currere ad iuncturas veyz aq thermaz pferunt eis in hora egritudinis. et ex illis que cōserūt eis i pncipis balneoz et post ipaz expletōne. Et in medio in troitus eoz in ipsis est effusio aq ffe sup iuncturas si non est aliquid qd phibeat ex debilitate neruorum. Et qnz auferūt hoc nocumētū se. et oz vt nō dormiat sup cibū oio qm ē ex rebz nocibilioribz eis. De cura. L. xxv.

Cura q magis ppa ē sciaticae et doloribz an che et genū fixis est q oz vt redeat in cura tōne eoz ad canones in doloribz iunctura. Et tu qd scis q ipi differunt ab alijs doloribus iuncturaz. Nā repulsio in principio qnz nocet eis nocumētō vehemētū qm mā pfunda est et repulsio riet eaz illic et ponit ea talz q difficilis sit eius rōtō et ppat eaz ad hoc vt dislocet iuncturas qū ipa dislocet iuncturas absz repulsione sūtr: imo oz si volueris sedatōnez doloris in pncipio ut sedes eos cū mollificatiōis lenificantibz nisi acciat vt sit mā subtilis valde. Et sit difficilis eoz curatō in frigo et in tēpe ffo et in pingui et in pte sinistra est difficilior. In illis vō q de eis sūt sanguineae d rebz magis pferentibz eis ē phlebotomia et inuani in dispositōne p phlebotōiam in pms ex manu deinde ex pede et n fiat phlebotōia ex pede nisi post phlebotomiaz ex manu. et inuaniū sit in eis p vomitū. Ventrīs aut solo qnz vsz ad finez postponit et ē sufficientia i vōitu forti vt nō trahat solutō ventris mēz ad inferiora nisi sciat q sit pua et d bono ē ut ieiunēt duobz diebz: deinde phlebotōet et scias q phlebotōia sciaticae vene magis ē inuatiā i sciatica q saphene plz nisi sit dolor lenior extensus in sil uestri imo sit purus rubens e? tensio ex domestico q ferit saphia magis pferēs ei q uēa sciatica qūis ambe sint duo rami vene vnius sicut basilica et cephalica i maibz. vū. h. rememorat saphene et vene curuāte poplitis tm. Et phlebotōia vene curuāte poplitis magis inuatiā ē q uene sciaticae et saphene simul. et ex eis que phlebotomat est vena q ē inter minim^m et

pz pedis et phlebotomet p ipa vena sciatica. et d q hec vena magis inuatiā ē q vena sciatica sic saluarella magis inuatiā ē q basilica in egritudibz epis et spleis Illi aut q sūt phlegmatici ex eis currūt cursū apatum grossoz et i vificatōne curatōis. Et pp hoc nō oz vt sit pūptō ad admistrādū resolutia fortia an eūonem pp illd qd scinisti cū eis q dixim. Et iaz dixim q vōit inuantiō est q ventris solo pp motū mēiei ad pte doloris et nōit monz ea ab eo. Et d eis q bōa sunt in eo ē si fiat cū baurac et aceto. Et qū euōuerit cū vōitis fortibz qbz indiget in hūoribz eoz ffa grossis: tūc oz vt segris illud cū subtiliatie calefaciētibz et est necessaria i phlegmaticis itez qnz imo mlioties phlebotōia et ad miltret p eūonē cū eis q diximus ex diureticis et ebibitis inuatiā ad dolorē iunctura. Medicam hermetis ppe: nā hoc medicam ē mirabile vald cādeoreo gentiā aboz an. 3. ix. aristol. ro. 3. ii. se. rute sicce. lb. i. terat et cribellēt cribello subtili e? dōf sit cochliar. i. Et admistrit itez vā poratōea et ebroce resolutie et aq thermaz. q si nō excusat tunc clisteriza: deinde admistrit ventose si a chā cū miltiōe et sine incisiōe et pōe rubificatiā veficatia et nō cōsolident vōet saēt. Et eploz qd admistratoz in eis diligit acuitas pp duas intetōnes qz vna ē resolutō et altera attractō ad exteriora et abhorret acuitas pp qdā intetōne et est q ipa exicat mēz et in lapideitate pūtit et dimittit ea nō recipiēt medicinā qōbre oz vt nō dimittat lenificatō. Et qnz necessarie sunt ventose et eaz politō pp attractōne. De embrocis et tinis. L. xxvi.

Sumat oli de alcana. lb. i. et aceti. lb. s. 7. nitri gria. lb. i. et cardamoi. 3. i. et. s. 7. isopi. 3. i. et. s. 7. submergat in eo lana et vā porei cū ea loc. et admistrent tūc ex aqā medicā 22 singulariū resolutiū pōicaz i b. ca. Ea vō ex qbz sūt inuatiōes sūt sic olz cōstinū et olz de euforbio et olz de piretro et olz de castoreo q admistret p mun dificationē et cerataria cū oppoponaco et euforbio et oleis predictis.

De epibimatis et emplis. L. xxvii.

Emplz resoluens mēz ad illd qd appz ex pfūdo. 32. se. rute siluris baccay lauri an iude nitri sccha armei cordūei et pulpa colloquiti de aeo dñi ana aur. iiii. rute recentis picis ce re amoniaci dñi ana octaua bezard aur. v. oppopo. sulfuris qd n tetigit ignis aboz an aur. iiii. fiat ex eis emplz et si liniat sciatica ex sterco capno et aceto for ti erit sic medicam de sinapi et meli? eo et magis inuatiūz eo. Et epla rubificantiā et veficantiā bōa sūt valde: et oz vt pforēt vefice deinde puluerizet sup eaz medicam exicatm: deinde iteri veficatō vscq? eueniat sanitas. Et itez sūat. lb. i. baurac. lb. i. olei et fiat ex eis epibia. Et itez emplz inuatiū staphisagrie. lb. i. secia avulle. lb. ii. piretri. lb. s. nasturtij lb. i. et. s. bezard. s. sulfuris. lb. i. baurac tantūde o lei cotilas. iiii. gūmi pini qd sit equale cū bezard fiat ex dñibz epbz et admistret. Et itez sūat picis po. i. sulfuris po. i. cōtriti. sic alcolol et liniat si achā et po nat dēf charta de pāno et dimittat vscq? cadat p se. Et ex eis q expta sūt est vt colligat plāta taphie in esta te dū ē viridis. et eius ptritō optia fiat qm ē difficilis ad cōterēdū: deinde aggiga ipz cū cera et inuisca ea a che et loco doloris et liget dēf et dimittat. iiii. horil

vi. ad. vi. deinde ingrediat balneū. Quāq; pū rorari
incipit ingrediat tina et tollat ab eo ep̄lz et ponat fr̄ lo
cū lana cū dragaganto ebdomada vna aut. x. dieb⁹.
Et iteret qm̄ excusat a sinapi et gūma rute agrestis.
Et itez staphisagria et gūma pini et gūma iterū rute
agrestis et cera et olz d ruta. Et iterū piretrū et dabk
et hos lapidis sus et baurac et staphisagria et lūat ex eis
emplz. Et qñz addit in eo nasturtiū. Et ex eis q̄ p̄se
rūt ad h⁹ et ad dolores genuū est ceratū d euforbio.
Et itez olz d alcāna. 3. viii. et acetū. 3. liii. nuri. 3.
ii. piretri. 3. i. infūdat piretrū cū olo d alcāna post
q̄ triueris ip̄z et p̄se ip̄z in olo trib⁹ dieb⁹ et bulliat
bullitōne leui: deinde p̄ciat d̄si acetū et nitrū postea
ibibat in ip̄o lana sordida: deinde p̄at fr̄ locū doloro
sū anche. Et aliud ille illi de epithimib⁹. R. cere cola
te aut. c. et glutis alibat. aut. xxv. et floris eris au
f. vii. lilij et albezard et myrrhe dñiū an aut. vi. et
alkitrā aut. v. aggr̄ga ista et cōq̄sa ea sic ps. i. et fac
ex eis emplz. i. et lini cū eo locū dolorosū pyridis p̄ci
pue si fuerit mā faciens dolorē sū. flux⁹ in iūctura ip̄a
aut phlegma grossū vitreū qd̄ ia bibit pyris iūcture
Emplz sedas sciatica. R. olz aniq. 3. xviii. limaē
plūbi et salis masse glutis alibat dñiū an aut. c. limaē
eris rubei. 3. iii. floris eris abrafī et p̄difi et radicis
almezerion nigri aristol. sinapis dñiū an. 3. ii. p̄cia
i in eo qñz piretri. 3. i. Aliud. R. anid. se. rute sil
nestris baccay lauri et baurac et colloquintid̄ sccha a
meos cordūei dñiū ana. aut. iii. rute hortulane hūi
de et picis sicce glutinis alimbat gūme pini amoniaci
adipis vituloz dñiū an aut. xv. oppopo. aut. vi.
sulfuris nō adusti aut. iii. olz d alcāna. 3. xviii. A
li⁹. R. picis. hūide. 3. xviii. aristol. 3. x. et. s. cer
b. i. gūme pini aut. iii. sulfuris nō adusti. lb. i. bau
rac. lb. i. et. s. staphisagrie kist. i. et ē cotile. ii. p̄i
tri. lb. s. coroumei kist. i. bezard. lb. s. liq̄fienda
liq̄fac et tere. sicca et p̄mice oia et frica eaz h̄z mōz p̄
dictū in eo c⁹ i mēorato p̄terit. Et h̄z q̄ d̄ p̄ soluti
ua bona et vitilia sum pilule d hermodactil. et pilu
le feride et pilule de taphia et pilule de storace et non
sūt aliq̄ sic pilule inuanti n̄z sic hiera hermetis q̄ bi
bat in ve et illi q̄ bibit ea incipiūt iūcte dolorose ro
rē emittē et sudat et nō est in ea solo yētris p̄lima:
imo mūdificat cū subtiliatōe. Et elemēta qd̄ medicina
z solutinaz sūt pulpa colloq̄ntide et cetaurea et gūmi
et sū teri et taphia et succ⁹ cucumeris asinini. Sūat due
colloquintide et pforēt et educat qd̄ in cōcauitatib⁹ a
baz est ex pulpa et semib⁹ et carne. Et ipleat olo si
samio et coopiant abaz forania et dimittat nocte v
na: deinde p̄ciat abe colloq̄ntide in mae illius no
ctis cū olo qd̄ ē i eis abab⁹ in olla et sudat fr̄ eas abaz
qñū est olz mēsurā. i. et. s. de aq̄ et cōq̄nt sil ysq⁹
discotte sūt abe colloq̄ntide. Quā g⁹ discotte sūt abe
extrahant et p̄ciat abe et cōq̄nt aq̄ et olz tēpore suffi
cienti: deinde p̄ciat d̄si hellebor⁹ p̄trit⁹ pulueri
zat⁹ cribellat⁹ h̄z q̄ritatē q̄ p̄gelat aq̄ et fiat sic panis
de q̄ fiat imagdalcōnes h̄z q̄ritatēz auellane et sūat d̄
illis auellais. xviii. numero et sūat infirm⁹ p̄ balnea
tōne. Et mod⁹ ali⁹ ē ut decoq̄t olz cū succo. et qū ac
cidit mūdificatō p̄solōe yētris et vōitū et plōgat egri
tudo tūc tibi puenit yti suppositiois ex medicis faci
tib⁹ excoriatiōe et solone educentib⁹ san. sic ē d̄co
ctō cucumeris asinini et colloq̄ntid̄ et sel vaccini et pi

frū et cetaura et nastur. et taphia et elixata pisciū oia il
la inuatiua sunt eis in hac hora et forte sanāt. Et qñz
ponit in clisterib⁹ euforbū et d̄ q̄ i ludo ē nociuum
valde phibens reliq̄s cōfessionib⁹ in fine vō eis est
inuatiua et ppe qñ seq̄t yelicatō. Et mulotiens qd̄
accidit excoriatiō p se et enenit cū ea sanitas. Clistere
boij excoriatiōe faciens decoq̄t colloquintida et na
sturtiū et radix capparia et cetau. et cucumer asin⁹ et ta
phia et rubea et fiat clistere cū aq̄ et ēplet ancha cū se
ce et est ex clisteribus inuatiua. Et itez emplēi cū aceto
et fursure calefactis. Si aut fuerit illic san. qui moria
i in ea canterizet cū auro rubeo loc⁹ san. canterizatiō
ne vehementi vt currat san. ex ea.

De bothor iunctay. L. xxviii.

Quod bothor appent in crure nigre. q. ipe sit fru
ctus tamarisci aut gna yiridia. Et mā eaz est
mā variciū et cura eaz ex pte mūdificatiōis ē cura ua
ricū et vlcēz melācholicoz quorū canonez dicemus i
libro quarto.

De dolore calcanei. L. xxix.

Quandoq; accit ex obuiatiōe cōterente aut ca
su: aut coarctatiōe calciamēti et alio et sanat
ip̄z embrocato p̄ma cū aq̄ fr̄a et epithima de memi
the et bolo armeno resoluta.

De debilitate pedis. L. xxx.

Et qñz in creatiōe et sit qñz debilitas ex labo
r p̄lmo et ex mollificatiōe antecedente et ex
oppilatiōe vie nutritiū ad ip̄z sic accit castratis.

De bothor unguū et attritiōe eaz. L. xxxi.

Ap̄ppinqt cura eoz cure suppuratiōis. Et ex il
lis q̄ p̄ferunt illis ē emplz cū solis niri et cū so
lis cup̄li. et ep̄lz de adipib⁹ cū simo capno et sterco
re vaccino et cōferunt eis nux cup̄li et sanina empla
te. et cōferunt eis fisticiū decocti emplati. Et de eis q̄
liq̄faciunt san. mortuū sub attritiōe est farina cōse
cta cū olo et sup ip̄z posita.

De inflatiōe iūguis et pruritū in ea. L. xxxii.

Quod cū aq̄ maris abluendo cū ea sēp q̄ remo
uet: aut cū decoctiōe lentiū et herbi: aut cū d̄
coctiōe cucumeris et ex emplis eius sunt nenifar et
olz et ficus decocte cōiunctim et singulariter.

Expletus est tractatus 2⁹ de dolorib⁹ hoz mēbroz
et cū ip̄li supplemto cōpleē sen. xxii. et cū eius cō
plemto p̄plei liber tertius de curatiōe egritudinū ac
cidiōtū ymūctiq; mēbro a uertice capitis vsq; ad pedes
canonis relati abosli albasce abinscei quē seq̄t liber
quartus de reb⁹ p̄ticularib⁹ q̄ ppe dicēde sunt egri
tudines q̄ nō app̄pant mēbro. et de decoratiōe.
Imp̄ssus pataug. Anno cristi optii. MD. ccc. lxxvi.
iii. kalendas decembris.

Vade liber felix medice sacrista minerne.

Qui humane vite iura neq; tenes.

Te corit venetus Petrus celeberrim⁹ artes

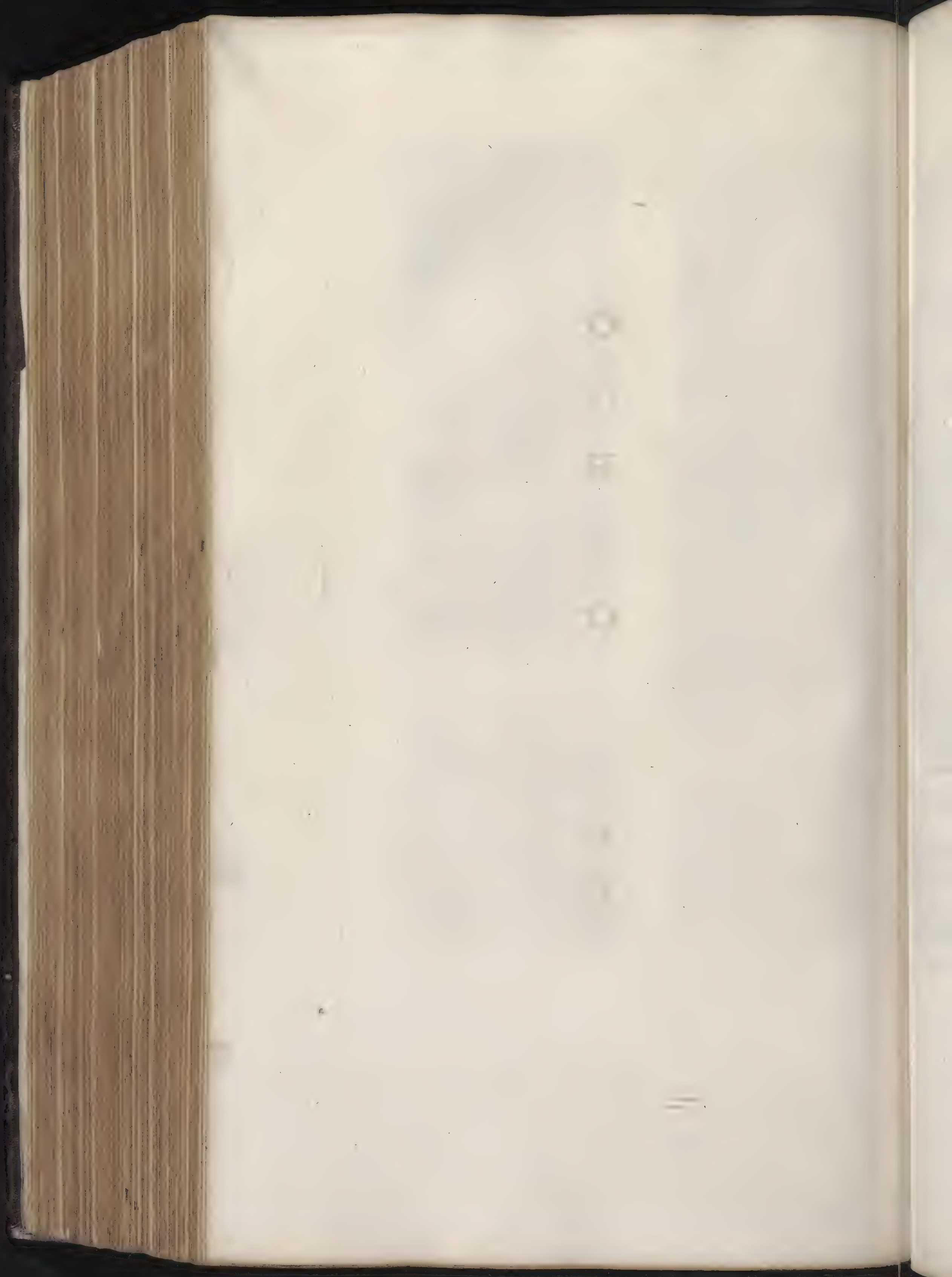
Qui potavi medicas ordine p̄m⁹ agit.

Correxit Mutius speculanti lumine totum

Qui nouit p̄p̄a schemata ferre locis.

Bumptib⁹ imp̄ssit studio cura arte Joannes

Herbot: q̄ Magnus nomine dictus erat.

Liber canonis q̄ritur incipit
de egritudinib⁹ p̄cula
rib⁹ que q̄ accidunt non
app̄ant vni mēbro cō
tinens septem fen. que cōphendūt uī
gintiquatuor tractatus et suas duas.
An prima est de febrib⁹ et est
quattuor tractatus.
Tractatus p̄m⁹ est de fe. ephimera.
et cōtinet. xliiii. c.
De diffinitōe fe. et generibus fe
brium. c. i.
De p̄patis ad febres. c. ii.
De horis februm. c. iii.
Cognitō horaz egritudinis et p̄prie
status. c. iiii.
Sermo vniuersalis de febrib⁹ ephi
meris. c. v.
Sig. p̄p̄a febrū ephimeraz distigūe
tia eas ab alijs. c. vi.
Permutatō fe. ephimere. c. vii.
Sig. permutatōis fe. ephimer⁹ ad fe
bres alias. c. viii.
Curatōia fe. ephimere fm modum
vniuersalē. c. ix.
Species fe. ephimer⁹. c. x.
De febre ephimera ex angustia et si
gnis eius. c. xi.
De cura. c. xii.
De fe. ephimera ex tristitia. c. xiii.
De fe. ephimera ex cogitatōe. c.
xiiii.
De fe. ephimera ex ira. c. xv.
De cura. c. xvi.
De febre ephimera ex vigilijs. ca.
xvii.
De curatōe. c. xviii.
De febre ephimera ex somno et q̄
cte. c. xix.
De curatōe. c. xx.
De fe. ephimera ex gaudio. c. xxi.
De fe. ephimera ex timore. c. xxii.
De fe. ephimera ex labore. c. xxiii.
De cura. c. xxiiii.
De fe. ephimera ex eūone. c. xxv.
De curatōe. c. xxvi.
De fe. ephimera ex dolor. c. xxvii.
De cura. c. xxviii.
De fe. ephimera ex sincopi. c. xxix.
De cura. c. xxx.
De fe. ephimera ex fame. c. xxxi.
De fe. ephimera ex siti. c. xxxii.
De febr ephimera ex oppilatōe. c.
xxxiii.
De febre ephimera ex nauseatua sa
cietate et replōe. c. xxxiiii.
De cura. c. xxxv.
De fe. ephimera ex apate. c. xxxvi.
De fe. ephimera ex teristritate. c. i.
q̄n cutis sit dura ut testa. c. xxxvii.
De fe. ephimera ex calor. c. xxxviii.
De fe. ephimera que accidit ex fri
gore et balneatōe. c. xxxix.

De fe. ephimera ex soliditate ex aquis
stipticis. c. xl.
De signis. c. xli.
De fe. ephimera ex vīo. c. xlii.
De febre ephimera ex cibis calidis.
La^m. xliii.
De cura. c. xliiii.
Principiū fmonis de febribus putri
dis et cōplemētū fmonis est in fe
brib⁹ sanguineis et cholericis.
Tractat⁹ 2⁹ cōtinet. lxviii. c.
Sermo vniuersalis de fe. putridis.
La^m. i.
Sermo vniuersalis de signis febriz
putredinis. c. ii.
Signa inseparabilia. c. iii.
De rebus in quib⁹ differunt fe. putr
dinis et in quib⁹ p̄municat. c. iiii.
De significatōibus accidentium fe
brium. c. v.
Sermo de rigore et frigore et horri
pilatōe et fractōe. c. vi.
Intentō ad curatōes vniuersales fe
brū putredinis. c. vii.
De cibatiōe febricitantium in gene
rali. c. viii.
Lanō de dando in potu aquam ordeī
et sup̄ū acetosū. c. ix.
De curatōib⁹ febrū acutaz. c. x.
Rememoratō accidentiū q̄ difficilia
sunt in fe. acutis. c. xi.
De regimine rigoris et horripilatō
nis quando sup̄fluit. c. xii.
Regimen sup̄flui sudoris i febrib⁹.
La^m. xiii.
Regim fluxus sanguinis narium sup
flui. c. xiiii.
Regimē vomitus qui accidit eis. c.
xv.
Regimē fluxus ventris qui accidit e
is. La^m. xvi.
Regimen sitis eoz superflue. La^m.
xvii.
De pfunditate somni que accit eis.
La^m. xviii.
De gūitate capiti eoz. c. xix.
De inquietudine habentium febrem
et alioz. c. xx.
De dolore ventris qui accidit eis.
La^m. xxi.
De aspitale ligue eoz. c. xxii.
De sternutatōe assidua que accidit e
is. La^m. xxiii.
De dolor capis q̄ accit eis. c. xxiiii.
De tussi eoz. c. xxv.
De destructōe appetit⁹ eoz. La^m.
xxvi.
De bolismo eoz. c. xxvii.
De nigredine ligue eoz. c. xxviii.
De sincopi q̄ accit eis. c. xxix.
De p̄strictōe anhelit⁹ eoz. c. xxx.
De uehementia tristitie eoz. c. xxxi.
Difficultas deglutiendi que accit eis.

La^m. xxxii.
frig⁹ extrēitū quod accidit eis. ca.
xxxiii.
Sermo de fe. cholerica. c. xxxiiii.
Tertiana pura et vocatur tritena. c.
xxxv.
Differentia inter tertianā purā et nō
purā. c. xxxvi.
Tertiana cōtinua. c. xxxvii.
Lura tertiane pure. c. xxxviii.
Lura tertiane nō pure. c. xxxix.
De fe. adusta et est illa que nominat
saricos. i. causō. c. xl.
De signis eius. c. xli.
De curatōib⁹ ipsi⁹. c. xlii.
De fe. san. c. xliiii.
De signis eius. c. xliiii.
De curatōib⁹ fe. san. c. xlv.
Sermo de febre phlegmatica. La^m.
xlvi.
Sig. phlegmaticē p̄dice et est illa q̄
nominat antinamos. c. xlvii.
Signa phlegmaticē inseparabilia et est
illa que nominat latica. c. xlviii.
Febres q̄ sunt in p̄li bus dispositiōi
b⁹ de genere phlegmaticaz et sūt
ex cholera q̄z et nō sūt ex eis q̄ sūt
ex melancholia app̄ate cū nōmib⁹
et indicijs eaz. c. xlix.
febris in qua occultatur frigus et ap
paret in ea calor est fe. empialos q̄
signa eius. c. l.
De fe. in qua occultatur calor et ap
p̄z in ea frig⁹ et ē liparia. c. li.
febris in qua est ynaqueqz duaz re
rū inuolucroqz duoz locoꝝ. La^m.
lii.
De fe. sincopali hūorosa. c. liii.
febris sincopalis minuta subtilis. La^m.
liiii.
De febre diurna et nocturna ex phle
gmate. c. lv.
Curatō phlegmaticē p̄dice. c. lvi.
Curatō phlegmaticē inseparabilis q̄
vocat latica. c. lvii.
Curatō febris ex sincopi hūorosa.
La^m. lviii.
Curatō febris ex sincopi minuta. La^m.
lix.
Regimē nocturne et diurne. c. lx.
De quartana p̄dice. c. lxi.
De signis. c. lxii.
De cura. c. lxiii.
Rememoratō solutiōz q̄b⁹ indiget
post digōne. c. lxiiii.
Libatō hūitū quartanā. c. lxv.
Lura habentium quartanaz cōtinua.
La^m. lxvi.
De febre sextana et septena et simi
lib⁹ et nominatur firmos et qui
dā nominat hūm oī fe. inuolubily
La^m. lxvii.
De cura hāz fe. c. lxviii

Tractatus tertius continet. xi. c.

De fe. ethice. c. i.

De signis ethice. c. ii.

Signa albuginis. c. iii.

Lura ethice. c. iii.

Rememoratio medicinarum infan-

tium eos. c. v.

Rememoratio medicinarum humecta-

tum eos. c. vi.

De cibatione habentium ethicam. L.

vii.

De succurendo dispositionibus que se-

cuntur ethicam. c. viii.

De ethica scilicet. c. ix.

De signis. c. x.

De curatione ipsius. c. xi.

Tractatus quartus de fe. pesti-

lentie et que sunt de genere ea-

z et sunt febres pestilencie vario-

le et moribili et pntet. xx. La.

De fe. pestilencie. c. i.

De signis eius. c. ii.

Signa pestilencie. c. iii.

Luraciones fe. pestilentialium. c. iii.

Presumptio a pestilentia. c. v.

De variolis. c. vi.

Signa appitionis variolarum et morbil-

lorum. c. vii.

De morbilo. c. viii.

De signis saluis. c. ix.

De cura. c. x.

De cautella membrorum et regimine

iporum a nocumto variolarum et mor-

bilorum. c. xi.

De eradicatione vestigiorum variola-

rum. c. xii.

De fe. apatui. c. xiii.

De signis earum et iudiciis ipsarum.

La. xiii.

De cura. c. xv.

De dispositionibus fe. copositarum.

La. xvi.

De hemitriteo. c. xvii.

De signis hemitritei. c. xviii.

De curatione eius. c. xix.

De reciduatione. c. xx.

En secunda de pronosticatione et

iudiciis crisis. c. i. que est duo

tractatus.

Tractatus primus de crisi et de inten-

tionibus rerum significantium sup-

eam et sup bonitatem et malitiam

in crisi et quid est in diuisionibus

eius et iudiciis ipsius. c. ii.

Sermo vniuersalis de signis crisis.

La. iii.

Signa motus materie in crisi ad supi-

ora. c. iiii.

Signa distinguenda omnia illa. c. v.

Iudicium in his signis communibus pre-

dictis et ppris. c. vi.

De signis declinationis materie ad

sudorem. c. vii.

De signis declinationis materie ad me-

bra urine. c. viii.

De signis declinationis materie ad

viam egonis. c. ix.

De signis que crisis erit ex via matri-

cis. c. x.

De signis que crisis erit ex aptone ue-

narum ani. c. xi.

Signa crisis que sit cum pmutatione. c.

xii.

Signa que illa pmutatio est ad inferio-

ra. c. xiii.

Signa que illa pmutatio est ad supiora.

La. xiiii.

Signa pmutationis ad egritudinem a-

liam. c. xv.

Signa crisis cum exituris. c. xvi.

Iudicia i huiusmodi exituris. c. xvii.

Signa casus spasmi in pueris. La.

xviii.

Signa casus rigoris. c. xix.

Signa significantia crisin bonam. c.

xx.

Signa significantia crisin malam. c.

xxi.

Iudicia de iudiciis signorum significan-

tium crisin mala. c. xxii.

Signa egonis et eius iudicia. La.

xxiii.

Iudicia de signis absolute. c. xxiiii.

Rememoratio signorum bonorum. c. xxv.

Iudicia signorum malorum. c. xxvi.

Rememoratio signorum malorum.

La. xxvii.

Signa mala pendencia ex forma et co-

lore. c. xxviii.

Signa sumpta ex dolore capitis. ca.

xxix.

Signa sumpta ex pte stoi. c. xxx.

Signa mala ex pte anhelitus. La.

xxxi.

Signa mala ex pte fsi. c. xxxii.

Signa facta in oculo. c. xxxiii.

Signa pportionalia istis. c. xxxiiii.

Signa sumpta ex pte nasi. c. xxxv.

Signa sumpta ex pte auris. c. xxxvi.

Signa sumpta ex pte dentium. c. xxxvii.

Signa sumpta ex pte lingue et oris et que se-

quunt ea. c. xxxviii.

Signa sumpta ex radice lingue et gut-

turis et meri. c. xxxix.

Signa mala sumpta ex parte vena-

rum. c. xl.

Signa mala sumpta ex mollificatione

corpis et malis respiracionis et de-

bilitate. c. xli.

Signa mala ppter formam iacendi.

La. xlii.

Signa sumpta ex cute. c. xliii.

Signa sumpta ex ventre et ptribus hy-

podrioz. c. xliiii.

Signa sumpta ex ano. c. xlv.

Signa sumpta ex virga et testiculis.

La. xlii.

Signa sumpta ex matrice. c. xlvii.

Signa mala sumpta ex pte extrema-

tum. c. xlviii.

Signa ex parte somni et vigilie sum-

pta. ca. xlix.

Signa mala sumpta propter actionem

manus. c. l.

Signa accepta ex doloribus. c. li.

Signa sumpta ex voce et locutione et

taciturnitate. c. lii.

Signa sumpta ex ratione. c. liii.

Signa sumpta ex moribus. c. liiii.

Signa sumpta ex extenuatione. c. lv.

Signa sumpta ex saltu et alicibus. c.

lvi.

Signa sumpta ex sonis. c. lvii.

Signa sumpta ex appetitu et siti. ca.

lviii.

Iudicia et significantia ictericie.

La. lix.

Significantia sumpta ex apostematibus.

ca. lx.

Signa sumpta ex parte bohor et que

is simulantur. c. lxi.

Signa sumpta ex pte venarum. ca.

lxii.

Signa sumpta ex rigore. c. lxiii.

Iudicium euonis. c. lxiiii.

Iudicia sudoris. c. lxv.

La multitudinis sudoris. c. lxvi.

Diversitas membrorum in sudando

et contrarium eius. c. lxvii.

Diversitas dispositionum in sudatione

et alijs. c. lxviii.

Dies in quibus multiplicatur sudor et

minoratur. c. lxix.

Modi significantium ex sudore. ca.

lxx.

Signa sumpta ex pte sudoris. La.

lxxi.

Signa sumpta ex parte pulsus. La.

lxxii.

Iudicia fluxus sanguinis ex naribus.

La. lxxiii.

Significantia sumpta ex fluxu san-

narum. c. lxxiiii.

Significantia sumpta ex stermitato-

ne. c. lxxv.

Iudicia egonis. c. lxxvi.

Signa sumpta ex egone. c. lxxvii.

Iudicia vomitus. c. lxxviii.

Signa sumpta ex vomitu. c. lxxix.

Iudicia urine. c. lxxx.

Signa mala sumpta ex paruitate et mul-

titudine. c. lxxxi.

Signa sumpta ex tenuitate urine. c.

lxxxii.

Signa sumpta ex grossitudine urine

et contrabatione eius. c. lxxxiii.

Signa sumpta ex yrina alba. Capitulum. lxxiii.
Signa sumpta ex colore in yrina nigra in se. acutis. c. lxxv.
Signa sumpta ex yrina rubra. La. lxxvi.
Signa sumpta ex yrina flava. La. lxxvii.
Sig. sumpta ex sedimine. c. lxxviii.
Signa sumpta ex dispositiōibus que aggrigantur pp significatiōes plures ex colore et substantia et ppe earum que sunt in yrinis oleaginibus. c. lxxix.
Signa mala sumpta ex pte qualitatis sepetōnis yrine. c. xc.
Numeratiō signorū malorum in yrina. c. xci.
Signa mala in egritudinibus vniuersorum generū cū malitia sua pp tollerantiam in febricitantib⁹ et alijs. La. xcii.
Signa longitudinis egritudinis. La. xciii.
Signa qd egritudo consumetur cum crisi et resolutione. c. xciiii.
Judicia reciduatōnis. c. xcvi.
Signa reciduatōnis. c. xcvi.
Causa mortis. c. xcvi.
Causa mortis que accidit in horis februm et signa qualitatis mortis egrit. c. xcvi.
Significatiōes mortis absq crisi. c. xcix.
Dispositiōes que accidunt conualescentib⁹. c. l.
Regimen conalescentis. c. ci.
Libatō conalescentis. c. ci.
Notus egritudinis. c. ciii.
T Ractatus secundus de diebus crisis et horis eius continet. xi. Capitula.
De principio egritudinis et prima cōputatiōe crisis. c. i.
De causa dierū crisis et periodorum eius. c. ii.
De pportionalitate dierum crisis ad inimicem et primum in fortitudine et debilitate et cōpatōne ipsarū ad egritudines. c. iii.
Dieseretici. c. liii.
De diebus cadentibus in medio. ca. v.
De fortitudine dierū cadentū i medio et debilitate eorū. c. vi.
De diebus bonis et malis et qd secūdu ordinē sunt cretici aut cadentes in medio et dieb⁹ indicatiōnis. La. vii.
De diebus qui nō sunt cretici nō p intentōnem pnam neq p intentōnem secūdam. c. viii.
De diebus indicatiōnis. c. ix.

Cognitiō dierū crisis qū dubitatur. La. x.
De declaratiōe pportōnis dierum crisis ad plures egritudines. La. xi.
En tertia de apatib⁹ et boihor et est tres tractatus.
Tractatus pimus de calidis eorum et corruptis et cōtinet. xxv. c.
Sermo vniuersalis d apotematib⁹. Capitulum. i.
De phlegmone. c. ii.
Curatō phlegmonis. c. iii.
Herisipila et speties eius. c. iii.
Curatō herisipille. c. v.
Formica miliaris. c. vi.
Curatō formice et que eius cursu currunt. c. vii.
Curatō miliaris. c. viii.
Pruna et ignis plicis. c. ix.
Curatō prune et ignis plicis. c. x.
De vesicis et inflatiōib⁹. c. xi.
Curatō inflatiōis. c. xi.
De eslere. c. xiii.
De curatiōe eslere. c. xiii.
De herpete estioniemo et corruptiōne membrorū et differentia inter cancrenas et aschachilos. c. xv.
De cura. c. xvi.
De alibohoin. c. xvii.
De cura. c. xviii.
Capitulum de apatibus euenientibus in locis glandulosis. c. xix.
De exituris calidis. c. xx.
De significatiōibus qd apotema fit exitura. c. xxi.
De significatiōibus maturatiōis et signis eius. c. xxii.
Judicia saniei. c. xxiii.
Significatiōes exiture intrinsece. ca. xxiii.
Significatiō maturatiōis intrinsece. La. xxv.
Significatiōes ppinquitate eruptiōnis exiture intrinsece. c. xxvi.
Curatō exiturarum apparentium. c. xxvii.
Maturatiō et ingeniū ad faciendum pus in exituris apparentibus. ca. xxviii.
Regimē exiturarū apparentium quando maturescunt. c. xxix.
De eruptiōibus exituralibus. Capitulum. xxx.
De cura. c. xxxi.
Regimē exiturarum intrinsecarum. Capitulum. xxxii.
Aldemenul. c. xxxiii.
De cura. c. xxxiii.
De moro. c. xxxv.
T Ractat⁹ secund⁹ cōtinet. xii. Capitula.
De apatibus sris et que currunt cur

In eoz. c. i.
De apate molli phlegmatico qd nominat vndimtia. c. ii.
De curatiōe apatis molliis. c. iii.
De nodis. c. iii.
De curatiōe eoz. c. v.
De glandulis. c. vi.
De pustulis glandulosis. c. vii.
De fugile. c. viii.
De scrofulis. ca. ix.
De cura. c. x.
De apatibus duris. ca. xi.
De curatiōe eoz. c. xii.
Durities iuncturarum. c. xiii.
De illis que nominantur almsimar. Capitulum. xiii.
De cancro. c. xv.
De curatiōe. c. xvi.
Rememoratiō regiminis soluendi ipsum. c. xvii.
Rememoratiō medicinarū localium ad cancrum. c. xviii.
De apatibus veniosis et inflatiōib⁹ lacertorū. c. xix.
De curatiōe eoz. c. xx.
De vena medena ciuili. c. xxi.
De cura. c. xxii.
T Ractatus tertius de lepra continet. iii. c.
De quiditate lepre et causa eius. La. pitulum. i.
De signis. c. ii.
De cura. c. iii.
En quarta de solutiōe cōtinuitatis et est p illud qd pendet cū fractura et algebra et est quatuor tractatus.
Tractatus pimus d vulneribus in mbris cōtinet. xii. c.
Sermo vniuersalis de solone cōtinuitatis. Capitulum. i.
Sūma de vulneribus in membris. Capitulum. ii.
Sermo vniuersalis de intentiōe curatiōis vulnēz. c. iii.
De cognitiōe dīne eius qd facit na sci carnē et qd incarnat et qd sigillat et corrodit de medicis. c. iii.
De pforatiōe vulnēris et aliorū qd necesse est detegere ipz. c. v.
De regimine vulnēz habentium apotemata et dolosa. c. vi.
Regimē vniuersale i vulneribus iuncturarum deintus. vii.
De qūitate et ligatura vulnēz. La. viii.
Medicine incarnantes vulnēra. La. ix.
Medicine cōsolidatiue et sigillatiue. Capitulum. x.
De medicis generantibus carnem in vulneribus et vlcērib⁹. c. xi.
De curatiōe vulnērum existentium

in cute capitis. c. xii.
Tractatus secundus de exco-
rione et attritione et contusione
et torsione et casu et offensione et dis-
ruptione et fluxu san. et similibus
illis et continet. lxx. c.
Sermo vniuersalis. c. i.
De contusione et attritione. c. ii.
De cura. c. iii.
De casu et offensione ad lapidem et
parietem aut ad aliud. c. iiii.
De cura. c. v.
Offensio supra ventrem et viscera.
La^m. vi.
Dispositio verberati cum flagellis et si-
milibus et curatio eius. c. vii.
De torsione. c. viii.
De excoarione et est in ea excoarior
calciamentorum. c. ix.
De punctura et disruptione et extra-
ctione eius quod retinet de spina et sa-
gittis et ossibus. c. x.
Medicine attractive. c. xi.
Canon curationis adhesionis ignis. ca.
xii.
Medicine ad combustionem que sunt
secundum intentionem primam. ca.
xiii.
Medicine ad adustiones que sunt se-
cundum intentionem secundam. La^m.
xiiii.
Adustio aque calide. c. xv.
De fluxu san. et retentione eius. La.
xvi.
Canon curationis fluxus sanguinis.
c. xvii.
De narratione medicinarum simpli-
cium et compositarum specierum di-
uersarum fortium in prohibendo
fluxum san. c. xviii.
Tractatus tertius de vlcerebus
et continet. xliii. c.
Sermo vniuersalis de vlcerebus. c.
primus.
Canon curationis vlcerebus. c. ii.
Curatio vlcerebus virulentorum. ca.
tertium.
Curatio vlcerebus sordidorum. c. iiii.
Curatio vlcerebus profundorum et ocul-
torum. c. v.
Curatio verminum vlcereborum. La^m.
sexu.
facientia nasci carnem in vlcerebus.
La^m. vii.
Curatio verminum corrodentium se.
La^m. viii.
Curatio vlcerebus putrefactorum ma-
lorum. c. ix.
Curatio eorum que sunt difficilis consoli-
dationis et aliorum que sunt in vl-
timo malitie. c. x.
Curatio fistularum et corporum que

non coagulantur. c. xi.
De carne adorta super vulnera. La^m.
xii.
Regime vlcerebus disruptorum per
consolidationem. c. xiii.
Vestigia vlcerebus et vulnerum. ca^m.
xiiii.
Tractatus quartus de solutione
continuitatis nervorum et eius
quod preest cum restauratione et continet.
xliii. c.
De solutione continuitatis nervorum
de vulneribus nervorum et que
currunt cursu eorum. La. i.
Canon curationis solutionis continua-
tis nervorum. c. ii.
Medicine vulnerum nervorum et
vlcere eorum. c. iii.
De apertibus que accidunt nervis nul-
neratis. c. iiii.
De attritione nervorum et torsione
eorum. c. v.
Iudicium nervorum corruptorum.
La^m. vi.
De duritie nervorum et eorum tor-
sione. c. vii.
Rememoratio egritudinum ossium.
La^m. viii.
De ventositate spine et corruptione
ossis. c. ix.
Signum corruptionis ossis. c. x.
Curatio. c. xi.
Modus secandi os corruptum. ca.
xii.
De eo quod remanet de frustis ossis et
corticibus eius in vlcerebus conso-
lidatis. c. xiii.
De medicinis fracture ossis. La^m.
xiiii.
An quinta incipit de restaura-
tione et est tres tractatus.
Tractatus primus de dislocatione et re-
stitutione et continet. xxxi. ca.
Sermo vniuersalis de dislocatione.
La^m. i.
Signa dislocationis vniuersalia. La^m.
secundum.
Signa declinationis. c. iii.
Signa aditionis longitudinis iunctu-
re absque dislocatione. c. iiii.
Curatio declinationis et dislocationis.
La. v.
Curatio longitudinis iuncture. capi.
vi.
De dislocatione mandibule. c. vii.
De dislocatione furcule. c. viii.
De dislocatione humeri. c. ix.
De signis dislocationis adiutorij. ca.
decimu.
De cura eius. c. xi.
De dislocatione spatule. c. xii.
De dislocatione ossis parui apud hu-

merum. c. xiii.
De curatione. c. xiiii.
De dislocatione cubiti. c. xv.
De cura. c. xvi.
De dislocatione iuncture rascete. ca.
xvii.
De dislocatione digitorum. c. xviii.
De cura eius. c. xix.
De separatione ossis rascete. c. xx.
De dislocatione spondilium et separa-
tione eorum. c. xxi.
De cura. c. xxii.
De dislocatione albosos. c. xxiii.
De dislocatione anche. c. xxiiii.
De signis. c. xxv.
De cura. c. xxvi.
De dislocatione geniculi. c. xxvii.
De cura. c. xxviii.
De dislocatione arefatu et est rotula
genu. c. xxix.
Dislocatio iuncture tali apud calcane-
um. c. xxx.
De dislocatione ossis pedis. capitulu.
xxxi.
Tractatus secundus de radicibus
vniuersalibus in fractura et conti-
net. xix. ca.
Sermo vniuersalis in fractura. c. i.
De radicibus restorationis et ligatu-
re. c. ii.
De amonitione restorationis. c. iii.
De separatione restaurandi. c. iiii.
De qualitate ligaturarum et astella-
rum. c. v.
De qualitate ligature cum expositione
et distinctione. c. vi.
De qualitate astellarum. c. vii.
De qualitate administrationis astel-
larum cum distinctione et expositione.
ca. viii.
De fractura cum vulnere. c. ix.
De fractura male restaurata. c. x.
De epithimatis fracture et que cur-
runt cursu eorum. c. xi.
De epithimatis coferentibus et que
currunt cursu eorum et convenien-
tibus pruritus. c. xii.
Epithimata ad incurandam alrosboth
ca. xiii.
Regime equationis alrosboth. capi.
xiiii.
Medicine lenificantes duritiem iun-
cturarum. c. xv.
Confortantia mollificationem. c. xvi.
De administratione aque calide et o-
lei. c. xvii.
De curatione restaurati et potione e-
ius. c. xviii.
De imutatione ad res que secuntur
ad fracturam et restorationem et
necesse est ut succurrat eis. La^m.
xix.

Tractatus tertius et pñet .ca.
xix.

De fractura cranei .c. i.
De fractura mandibule .c. ii.
De fractura nasi .c. iii.
De fractura furcule .c. iiii.
De fractura spatule .c. v.
De fractura casti .c. vi.
De fractura costarum .c. vii.
De eo quod accidit spōdilib⁹ .ca.
viii.
De fractura adiutorij .c. ix.
De fractura brachij .c. x.
De fractura rascete .c. xi.
De ossib⁹ digitorū .c. xii.
De fractura ossis lati anche .c. xiii.
De fractura core .c. xiiii.
De fractura anuli geniculi .c. xv.
De fractura cruris .c. xvi.
De calcaneo .c. xvii.
De fractura tali .c. xviii.
De fractura digiti pedis .c. xix.

En sexta de venenis et est quin
q; tractatus et tres sūme.

Tractatus pñ⁹ de iudicijs eius qđ sci
tur de dispositōibus uenenorū
ebibitorum et distinctōe smonis
in curatōibus uenenorū que non
sunt ex animalibus et continet .v.
ca. et tres sūmas.

Sermo vniuersalis i cauendo a vene
nis que in potu dant et curatōne
eorū .c. i.

Sermo vniuersalis de venenis ebibi
tis .c. ii.

Significatōes spetierum veneno
rum .c. iii.

Canon curatōis eius qui in potu sūp
sit venenū .c. iiii.

Medicie cōmunes in uenenis .ca.
v.

Suma pma de venenis cōgela
toz ex mineris et alijs et cōti
net .c. xi.

De lapide armeno et cura eius .c. i.

De argento viuo et cura eius .c. ii.

De lithargyrio et limatura plumbi
curatōne amborum .c. iiii.

De potu ceruse et curatōne eius .ca.
quartū.

De gypso .c. v.

De yzifur et almagra et cura .Capi.
vi.

De alzinia .c. vii.

De limatura ferri et scoria ipsius .c.
viii.

De calce uina arsenico et curatōne
.c. nonum.

De aqua saponis draganto et alumi
ne .c. x.

De potu aque sse in ieiunio et cura
tōne eius .c. xi.

Suma secunda venenorum ex

plantis et cōtinet .c. xxi.

De napello .c. i.

De cornua spice .c. ii.

De murion et curatōne eius .ca. iiii.

Numerus medicinarum calidarum

venenosarum.

De euforbio et curatōne eius .ca.
v.

De lacte titimaloz et curatōne eius.

Capitū .v.

De scamonea et cura eius .c. vi.

De almezerion et camelea et cura.

Cap. vii.

De oleandro et cura eius .c. viii.

De anacardis et cura coz .c. ix.

De alkebikengi .c. x.

De staphisagria et cura eius .c. xi.

De ruta agresti .c. xii.

De tephisia et curatōne eius .Capitu
lū .xiii.

De algelbenech et curatōne eius .c.
xiiii.

De adende asini .c. xv.

De condisi et helleboro albo et cicla
mie et succo cucumeris asinini et
spetieb⁹ nigell male et agarico ni.
et curatōne eius .c. xvi.

De helleboro nigro et curatōne ei⁹.

Capitū .xvii.

De almoras dāich .c. xviii.

Da aldediu et curatōne eius .Capi.
xix.

De keshu alkerua et silamo .c. xx.

De castoreo et curatōne eius .Capi.
xxi.

De squilla agresti et curatōne eius .
xxii.

De strangulatore adib et strangu
latoz leopardi .c. xxiii.

De areodarot .c. xxiiii.

De cortice rizi et curatōne eius .Capi.
xxv.

De semine yrtice et curatōne eius .
Capitū .xxvi.

De turbit malo citrino et nigro et cu
ratōne eius .c. xxvii.

De sabardion .c. xxviii.

De tufom .c. xxix.

De medullis fructuum raciois et cu
ratōne eius .c. xxx.

De vino puro in ieiunio et curatōne
eius .c. xxxi.

De melle malo et curatōne eius .ca.
xxii.

De alodib et curatōne ei⁹ .c. xxiii.

Suma tertia de medicinis vene
nolis sris que sunt ex plantis
venenosis sris et cōtinet .c. xi.

De opio et curatōne eius .c. i.

De nuce methel et curatōne ei⁹ .ca.
secundū.

De aliabroce et curatōne eius .c. iiii.

De darfion et curatōne ei⁹ .c. iiii.

De hyusquiamo albo et curatōne e
ius .c. v.

De hyusquiamo nigro et curatōne e
ius .c. vi.

De yua vulpis stupefactina mala et
curatōne eius .c. vii.

De coriandro humido et curatōne e
ius .c. viii.

De psilio et curatōne eius .c. ix.

De fungis et tuberib⁹ malis et cu
ratōne eius .c. x.

De sagittis armenis et earum curatō
ne .c. xi.

Tractatus pñ⁹ pñet .c. xxi.
De venenis ebibitis que sunt
ex animalibus .c. i.

De animalibus que interficiunt om
nino corporibus suis aut corrup
pant .c. ii.

De cantaridibus et curatōne earum .
c. iiii.

De lepore marino et curatōne eius .
Capitū .iiii.

De stellione et alharbe et curatōe eo
rum .c. v.

De lacertis .c. vi.

De potu salmadre .c. vii.

De ranis lacunalibus viridibus et ma
rinis rubeis .c. viii.

Rane citrine .c. ix.

Diuisio alia huius partis .
Pisces frigidi et curatō eorū .
Capitū .x.

De assatis suffocatis et carne corrup
ta .c. xi.

Enno secūdu de animalibus et
sunt sicut sella interficientia et
extremitas caude cerui.

Fel vipere et curatō eius .c. xii.

Fel leopardi et curatō eius .c. xiii.

Fel canis aque et curatō eius .Capi.
xiiii.

Extremitas caude cerui et curatio
eius .c. xv.

Enno tertium huius diuisio
nis.

Sanguis tauri recens et curatō eius .
ca. xvi.

Sudor bestiarum et curatō eius .c.
xvii.

Dua alharbe et curatō eius .Capitū .
xviii.

Lac corruptū et curatō ei⁹ .c. xix.

Sanguis cōgelatus .c. xx.

Longelatō lactis in sō et curatō ei⁹ .
c. xxi.

Tractatus tertius et cōtinet .c.
lvi.

De regimine morsionis vniuersalis
et de effugatōne venenorum et de
curatōne mordicatōis serpentis
et spetieb⁹ coz .c. i.

Ebibita super morsionem .c. ii.

De epithimab⁹ sup puncturas .ca.

tertium.
De epithimatis ex quibus
liniuntur corpora non appropi-
mant eis venenosa. capi.
iii.
Ad effugandum venenosa uni-
uersali. c. v.
De effugatione serpentum et
venenosorum animalium.
La^m. vi.
Lautella mirabilis a venenosis
animalibus. c. vii.
Res quas quidam dixerunt in
destructione rapacium. ca.
viii.
De effugatione serpentum. c.
ix.
De effugatione scorpionum et in-
terfectione eorum. ca. x.
Effugatio pulicis. c. xi.
Effugatio culicis et cimicum. ca.
xii.
Effugatio mustelle. c. xiii.
Effugatio muris et eius interfe-
ctio. c. xiiii.
Effugatio formicarum. c. xv.
Effugatio muscarum et earum in-
terfectio. c. xvi.
Effugatio vespaz. c. xvii.
Effugatio scarabeorum. c. xviii.
Effugatio albarabai. c. xix.
Effugatio tince. c. xx.
De speciebus serpentium. c. xxi.
De morfu basilisci et est pri-
mus surdorum et harmene et
nescio an est ipse an alius. c.
xxii.
De harmene. c. xxiii.
Signa morfus serpentis nomi-
nati birundo et est de sur-
dis. c. xxiiii.
Signa morfus aspidis sicce et
est de surdis. c. xxv.
De morfu serpentis et asil. c.
La^m. xxvi.
Cornuta. c. xxvii.
De signis morfus eius. La^m.
xxviii.
De serpente qui nominatur a-
drius kedusodurus. La^m.
xxix.
De cura. c. xxx.
De hydra. c. xxxi.
Sermo vniuersalis de morfu
viperarum et iudicio earum.
La^m. xxxii.
Curatio morfus viparum et e-
sicut canon. c. xxxiii.
Reliqua ebibita laudata in mor-
fu viperarum. Capitulum.
xxxiiii.
Ampla descriptio. c. xxxv.

De serpentibus qui egredi fa-
ciunt sanguinem ex poris o-
nibus. c. xxxvi.
De cura. c. xxxvii.
De facientibus sitire. La^m.
xxxviii.
De curatione eorum. capitulum.
xxxix.
De casezati et altazarati. capi.
xl.
De saliente et inuadente. ca.
xli.
Illicinus et est durissos. capi.
xlii.
De curatione eorum. capitulum.
xliii.
Miliare. c. xliiii.
Serpens nominatus scisetati.
ca. xlv.
Serpens aracis vel aspis ha-
bens colores diversos. ca.
xlvi.
Serpens triscalis. capitulum.
xlvii.
famulus. c. xlviii.
De amiroutus et cauharus
et margaros. Capitulum.
xlix.
De cura eorum. c. l.
Serpens nominatus selsir et e-
putrefaciens. c. li.
Cura eorum. c. lii.
De speciebus serpentum qui
nocent quibus mordent per vul-
nus non per venenum de quo
sit curandum et sunt serpen-
tes magni corporis valde.
De dracone. c. lii.
Albedosimon per sin. capitulum.
liii.
De morfu draconis marini.
La^m. lvi.
Harne carmen. c. lvi.
Albatraf et hauden. capitulum.
lvii.
Tactatus quartus conti-
net. c. xv.
De morfu hominis et quadru-
pedum. c. i.
Sermo vniuersalis de curatio-
ne morfus. c. ii.
Morsus hominis factus in ho-
mine. c. iii.
Morsus canis domestici non
rabioli. et similiter morsus
adib et filium. c. iiii.
Morsus canis rabioli et adib
rabioli et mustelle rabioli
et aliorum de illis que dicitur.
c. v.
De rememoratione eorum quibus
rabioli sunt propter ea que di-

ximus. c. vi.
Dispositiones eius quem mor-
dit canis rabioli. ca.
vii.
Dina inter illas que momordit
canis rabioli et non rabioli
sus. c. viii.
Curatio eorum. c. ix.
Morsus leopardi et lyncis et
leonis et vulnera ynguium
eorum et curatio eorum. ca.
decimum.
De morfu crocodili. Capitulum.
xi.
De morfu simi. c. xii.
De morfu gatti. c. xiii.
De morfu mustelle. c. xiiii.
De morfu mugali et est alca-
le et cura eius. c. xv.
Tactatus quintus conti-
net. c. xxvi.
De punctura puorum veneno-
sorum et morfu eorum. c.
p^m.
De speciebus scorpionis silue-
stris. c. ii.
Quod accidit de punctura eo-
rum et curatione eorum. c.
tertium.
De algerat et curatione eius.
La^m. iiii.
Species araneorum et alsciben
et rutelarum. c. v.
De eo quod accidit ei que mor-
det rutela. c. vi.
De curatione eius. capitulum.
septimum.
De sciebi et curatione eius. ca.
viii.
De arena et curatione et signis
eius. c. ix.
Duo animalia que dixerunt quod
dam sapientium medicorum.
La^m. x.
Animal aliud quod nominatur
tubarse. c. xi.
Pediculus vulturis nominatus
debeplice et menluce gre-
ce et ragarius indice et cu-
ratio eius. c. xii.
Altamula et porcus lupi. capi.
xiii.
Vespa. c. xiiii.
Curatio eius. c. xv.
Aspis et curatio eius. Capitulum.
xvi.
Formica volans et res alia ei
silia. c. xvii.
Stellio et laceria. Capitulum.
xviii.
Animal habens .44. pedes.
La^m. xix.

De morfu salamandre .c. xx.
De curatōne ei⁹ .c. xxi.
Baculus fudurni campestre et
marini .c. xxii.
Scorpio marinus .capitulum .
xxiii.
Aranea marina .capitu. xxiiii.
De morfu arance marine ru-
bee .c. xxv.
Sūma curatōnis reptilium ma-
rinorum venenosorum .c.
xxvi.

En septima de decora-
tōne et est tres tracta-
tus.
Tractatus primus continet .c.
xxv.
De dispositōne capillorum et
in ipso sunt surfures .La^m.
p^m.
De causa destructōnis capillo-
rum .c. ii.
De pluribus embrocis capil-
lorū .c. xxiii.
De facientibus nasci pillos for-
tibus .c. iiii.
De alopecia et tyria .capitu.
v.
De cura .c. vi.
De eis que abradunt pilos .ca-
pitulū. vii.
De cura eius quem combussit
pilorum .c. viii.
De eis que phibent odorem
pilorum .c. ix.
De illis que phibent ortum
pilorum .c. x.
Incrispantia .c. xi.
De illis que planos faciunt ca-
pillos .c. xii.
De scissione capillorum .Lapi.
xiii.
De illis que subtiliāt capillos .
capitulū. xiiii.
Sermo de adolescentia et ca-
nitie .c. xv.
De eis que canitiem tardant .
Lapitulū. xvi.
Linimenta phibentia canities .
La^m. xvii.
De rememoratōne tinctura-
rum .c. xviii.
Denigrantia .c. xix.
Facientia flavum et que currūt
curfu eorum .c. xx.
Rubificans forte .c. xxi.
Albificantia .c. xxii.
Succursus dispositōnibus se-
quentibus tincturas .La^m.
xxiii.
De furfuribus .c. xxiiii.
De cura .c. xxv.

Tractatus secundus pti-
net .c. xii.
De dispositōne cutis ex pie-
cutis .c. i.
De rebus colorem facientib⁹
bonum cum splendore et
rubificatōne et absterfione
subtili .Capitulum. secun-
dū.
De conservatōne cutis a ven-
to et sole et frigore .Lapi.
tertium.
De vestigijs punctionis et ve-
stigijs nigris .c. iiii.
Vestigia ylerum et variola-
rum .c. v.
Sanguis mortuus et lētigines
magne et panis .c. vi.
Alguaslen .c. vii.
De curatōne albedosanem et
rubeoris supflue .c. viii.
De morphea et alguada et al-
baras alba et nigra et signa
eius .c. ix.
Lura morphee nigr .c. x.
Lura albaras et alguada .ca.
xi.
Luratō albaras nigre .capitu.
xii.
Tractatus tertius de eis
que accidunt in cute nō
in colore eius continet .ca.
xxvii.
De sabasati et resfengi et bal-
hiati et aluathiz .c. i.
De cura .c. ii.
De impetigine .c. iii.
De curatōne eius .c. iiii.
De bothor lenib⁹ .c. v.
De icabie et pruritu .c. vi.
De cura .c. vii.
De desudatōne .c. viii.
De cura .c. ix.
De planta noctis .c. x.
De curatōne .c. xi.
De verucis .c. xii.
De curatōne eius .c. xiii.
De cornibus et curatōne .ca.
xiiii.
De fissuris que apparent sup
cutem et labia et extremi-
tates .c. xv.
Lura fissurarum cōis .c. xvi.
fissure labiorū .c. xvii.
fissure pedū .c. xviii.
fissure manuum .c. xix.
Ulceratō alchati .c. xx.
De odore horribili in cute et
ascellis et yrina et egōne .
Lapi. xxi.
Luratō corruptōis odoris cor-
pis pūnis .c. xxii.

Lura fetoris ascellaz .capitu.
xxiii.
Lura fetoris egōnis et vento-
sitatis .c. xxiiii.
De fetore yrine .c. xxv.
De pediculis et lenonibus .c.
xxvi.
De cura .c. xxvii.
Tractatus q⁹ de dispo-
sitōnibus q⁹ pendent ex
corpore et extremitatibus
et continet .c. xvii.
De ablatōne extenuatōnis .c.
p^m.
De cura .c. ii.
Regimē bonum ad extenuatō-
ne factam cā crete et oppila-
tōnis ptiū epis et siphac .c.
tertium.
De ipinguando membruz q⁹
libz sicut manū aut pedē aut
labiū aut nasiū aut pectinez
aut ygam .c. iiii.
De maculis supflue pinguedi-
nis .c. v.
De extenuando .c. vi.
De extenuatōne membrorum
pticulariū sicut māmille te-
sticuli et man⁹ et pedes et si-
milū .c. vii.
Sermo de extenuatōne āguū
de panaritio .c. viii.
De curatōne .c. ix.
Aures muris et fissura ynguū
et acuitas eaz .c. x.
Spasmus et putrefactō et cur-
uitas et lepsitas que acci-
dunt ynguū .c. xi.
Ingenium in incidendo yngue
malum in forma sua et in
colore suo et i reliquis macu-
lis ut nascatur loco ei⁹ yn-
guis eius .c. xii.
De conservatōne eius quod ori-
tur .Lapitulū. xiii.
De baras qui accidunt super yn-
gues .Lapitulū. xiiii.
De citrinitate que accidit yn-
guib⁹ .c. xv.
De attritōne ynguū .La.
xvi.
Adort⁹ sanguis sub yngue .
La^m. xvii.

Liber canonis quartus incipit de egritudinibus particularibus que cum accidunt non appropriantur vni membro. continens septem fen.
fen prima est de febribus: et continet quatuor tractatus. Tractatus primus de febre ephimera.
De diffinitione febris et generibus fe. l. i.

Febbris est calor extraneus accensus in corde et procedens ab eo mediantibus spiritu et sanguine per arterias et venas in totum corpus: et inflammatur in eo inflammatione que non est operationibus naturalibus: non sicut caliditas vite et laboris: qui non ultimatur: et impedit operationes ita ut retineat. Et sunt quidam hominum qui diuidunt febres in duas diffinitiones primas: scilicet in febrem egritudinem: et in febrem accedens et ponunt febres apostematam de genere febris accedens. Et intentionem quidem sermonis eorum est quod febris egritudinalis est illa inter quam: et causam que non est egritudo: non est mediis sicut febris putredinis. Putredo enim est causa eius absque medio et non est putredo in se ipsa egritudo: imo est causa egritudinis. Febris vero apostematis est accedens apostemati existens: cum est apostema sequens ipsum et apostema est egritudo in se ipso. Et contradicenti quidem inest ut dicat: quoniam si propter quod febris apostematis sequitur caliditatem eius: et sequitur ex dolore ipsius: est simile ut sit febris accedens: tunc oportet ut sit plurimum febrium ephimerarum accedens: et si ipsa sequitur putredinem que est in apostemate: tunc apostema non est causa eius prima: unde est apostema immoderatum quantum ad putredinem que est in ipso. Causa igitur eius que est essentialis est putredo: et apostema non est causa eius nisi per accedens. Et dicimus quod si non significauerint per febrem accedens hoc: immoderatum non intellexerunt per eam: nisi quod ipsa sequitur apostema hoc: et inueniunt eam per intentionem apostematis. Similiter ergo est dispositio febrium putredinis per comparisonem ad putredinem. Verum occupatio in huiusmodi contradictionibus est illud quod non confert in scientia medicine aliquid: et facit medicum procedere ex arte sua: ad inquisitiones que fortasse impediunt ipsum ab arte sua. Procedamus ergo secundum id quod consuetum est. Dicamus ergo propterea quod febres apostematam et oppilationum sunt febres accedentes et alie febres sunt egritudines: tunc conueniens est ut dicamus: quoniam propterea quod omnia que sunt in corpore hominis sunt tria genera scilicet membra continentia illud quod est in eis de humiditatibus et spiritibus. quorum comparatio est comparatio parietum balnei. Et humiditas recondita: et eius comparatio est comparatio aque balnei. Et spiritus alius vitalis et naturalis et vapores effusi et comparatio eorum est comparatio aeris balnei: et aer balnei quando infrigidatur illud quod est vicinum ei: non oportet ut ipse extinguatur: immoderatum possibile est ut remaneat et redeat et calefaciat illud quod

ei vicinum est. Similiter est vnum istorum trium generum extra quod non inuenitur in homine genus corporeum. Nam si accendatur febris in membris radicalibus accensione prima: si cut accenditur adustio: verbigratia: ut in parietibus balnei: aut per follem ferrarij: aut per ollam coci: tunc illud genus febrium nominatur febris ethica. Et si accenditur febris accensione prima in humoribus: deinde accendatur ex eis in membris sicut accidit: ut accendatur aqua calida in balneo et ignantur lateres eius causa eius: aut ius calidum in olla et accendatur olla causa eius: tunc illud genus febrium nominatur febris humoris. Et si accendatur febris accensione sua prima in spiritibus: et vaporibus deinde accendatur ex eis in membris et humoribus. Sicut accidit ut perueniat ad balneum aer ignis qui accendatur in eo: et calefaciat aerem eius: et perueniat ad aquam et parietes: tunc genus illud febrium nominatur febris ephimera: quoniam est accensa in re subtili que resoluitur cum velocitate: et raro peruenit breuius tunc nocte sua simili conuertat ad genus aliud febrium. Hec ergo diuisio febrium est per modum propinquius diuisioni euenienti per differentias. Et diuidunt febres alio modo. Dicitur enim quod de febribus sunt febres acutae et de eis sunt non acutae. Et de eis sunt cronice: et de eis sunt non cronice: et de eis sunt nocturne: et de eis sunt diurne: et de eis sunt salubres recte: et de eis sunt habentes accidentia horribilia. Et de eis sunt diuina es. et de eis sunt insepabiles. Et de eis insepabilibus sunt quedam quibus sunt remissiones: et de eis sunt quibus sunt intentiones. Et de eis sunt quibus sunt exhortationes. Et de eis sunt similes. Et de eis sunt frigide habentes rigorem aut horripilationem. Et de eis sunt simplices. et de eis sunt composite.

De preparatis ad febres. l. ij.

Dixerunt quidam quod corpora vehementius preparata ad febres sunt corpora calida et humida: et proprie quibus humiditas est fortior caliditate. Et isti quidem sunt fetidi sudoris et urine et egestionis. Et corpora calida et sicca iterum sunt preparata ad febres calidas: et incipiunt prius ephimere: deinde festinant ad putredinem et adustionem: et quicquid faciunt cadere in ebriam. Et sequuntur ea ambo: que equantur in humiditate et siccitate: et dominatur caliditas: et ista sunt in genere eorum in quibus incipit febris vaporis calidi deinde permutatur ad febrem humoris. Propterea illa in quibus equantur calor et frigus et multiplicatur humiditas: et istis quidem febres putredinis accidunt secundum plurimum incipientes. Et corpora frigida et humida: et frigida et sicca sunt longinquiora corpora a febribus et proprie ab ephimere.

De horis febrium. l. iij.

Febrium hore sunt sicut reliquarum egritudinum. principium et augmentum et status apud ultimum et declinatio. Et sunt quandoque particulares cause cuiusque proximae et timor est a principio usque ad statum: apud declinationem vero non moritur eger ex ipsa febre nisi per id quod dicemus de causa communiter.

Et principium quidem est hora: quia calor natura-
lis provocatur a materia submersa in membro tam-
diu donec non appareaturationi: aut diversi-
tati eius contrarie maturationi vestigium. Et
principium quidem est inuentum in omni egritu-
dine. Merum quandoque occultatur sicut est eius
occultatio in sincho: et epilepsia et apoplexia.

Et quandoque principium est occultum paucorum
accidentium et existimatur quod non sit principium in
ea. Et similiter quandoque in die primo febrium
acutarum videntur nubes: et signum maturitatis
et existimatur quod non sit ei principium: et non est ita:
Et augmentum quidem est hora in qua comove-
tur caliditas inata ad resistendum materiei motu
manifesto et apparent signa digestionis: aut signa
contraria digestionis. Et status est hora in qua ve-
hemens est pugna inter naturam et materiam: et ap-
paret victoria vnius ambarum earum super alias
et est hora pugne et eius spatium est in habenti-
bus potissimos acutos potissimus vnius: et non co-
gnoscitur nisi per illud qui sequitur ipsum: aut duo
potissimus: et cognoscitur in tertio eius: ideo quod non
addit super illos ambos in pluribus nisi egritudi-
nibus macronoxis: fortasse enim assimilatur potis-
simi plures in omnibus indicibus suis et illic apud sta-
tum completur vestigium digestionis aut contrarii
eius. Et declinatio quidem est hora in qua calor
inatus iam dominatur materiei et vincit ea et exi-
stit in congregationis eius separatione. s. rei post
rem: et tunc allemtur caliditas caloris occulti et
expellitur ad extremitates donec resoluitur: et mi-
tollens ingrossatur. Et status quidem diversi-
ficatur in egritudinibus: Egritudinum enim val-
de acutarum longinquior status est usque ad quat-
tuor dies et febres ebullire sunt de hac summa
veruntamen ipse non numerantur acute: quonia
non sufficit in acuitate egritudinis ut sit status eius
proximus: immo sit de egritudinibus habentibus
timores. Et sequuntur eas febres acute absolute si
valde: et sunt ille quarum status pertinet usque ad
i. 4. dies et quod est supra id. Et cognitio quide
egritudinum acutarum in ordinibus suis: et cro-
nicarum est iunata in regimine cibi egri secun-
dum quod dicemus in sequentibus. Et plures quide
februm complent principium et augmentum et sta-
tum in potissimo vno et faciunt potissimum alium
declinando. Et febres quidem diversificantur
in his temporibus: de eis quidem sunt quarum
augmentum plonatur: et de eis sunt quarum de-
clinatio plonatur.

Cognitio horarum vniuersalium egritudinis et p-
prie status. L. iij.

Cognitio horarum egritudinis vniuersa-
lium quandoque est ex specie egritudinis
nam spasmius siccus et epilepsia et ap-
oplexia et squinantia sunt ex acutis valde. Et
tertiana pura et causon de acutis non valde. Et
quartana et paralyfis de macronoxis. Et quan-
doque ex motu egritudinis: nam si paroxysmi sunt
breues significant quod status est propinquus sicut ter-
tiana pura: tempus enim potissimorum eius est ex
tribus horis usque ad. i. 4. horas et si sit plixi signi-
ficant quod materia est grossa et status longinquus si-

cut in tertiana non pura. Et si non fuerint illic
paroxysmi: immo materia eius fuerit acuta sicut si-
nochi: tunc egritudo erit accuta. Et si fuerint
signa eius signa materie frigide grosse aut decli-
nis ad grossitudinem tunc egritudo erit non acu-
ta: et si remanserit cum dispo- sione sua: tunc egritudo
non erit illius acuitatis. Et quandoque est exur-
tute egri cui velociter aduenit debilitas: quare est
egritudo acuta aut non apparet illud et est egritu-
do non acuta. Et quandoque est ex etate et tem-
pore: nam in tempore calido et etate calida festi-
nat status egritudinum: et in temporibus frigidis
et etatibus frigidis tardatur status egritudinum:
et si est dispo- regio. Et ex pulsu: nam si est uelox
frequens magnus tunc egritudo est ad acuitatem
clius: et si non tunc non est acuta. Et ex rigo-
re nam si est plixi spatij: tunc egritudo est decli-
nis ad plixitatem et si est breuis spatij tunc egritu-
do ad acuitatem tendit. Et quando nullo mo-
do est rigor tunc abbreviatur eius extensio. Et
cognoscitur hore egritudinis quandoque ex parte
horarum potissimorum. Nam si fuerint pce-
dentes secundum antecessorem superfluentem i-
ta ut vnius antecedeat superfluitatem alterius ten-
dens ad additionem: tunc egritudo erit in augme-
to: quoniam de egritudinibus sunt que currunt
usque ad finem horarum suarum secundum au-
gmentum et sunt quandoque de genere tertiane et de
genere assidue: si autem iterum antecello et stete-
rint superfluitates: tunc sine dubio erit egritudo
in statu. Et seruans horam vnam est longi spatij.
Et si postponuntur tunc egritudo est in declinatione
Et similiter cognoscitur dispo- horarum ex augme-
to accidentium febris et statione eorum et declina-
tione ipsorum et ex additione potissimorum etas
in longitudine et breuitate ipsorum et fortasse
diuersificantur et non assimilantur. Et quando-
que cognoscuntur ex dispo- eionum: nam quum ac-
cidit in potissimo aliquo sudor aut ventris fluxus
et potissimus secundus qui est post ipsum est in si-
militudine vehementie primi et fortitudine eius
aut supra ipsam tunc eio eius est pp multitudinem
non propter fortitudinem et egritudo indicatur
longa. Et quandoque cognoscuntur ex parte di-
gestionis et contrarii digestionis secundum quod di-
ximus verbigratia quoniam apparet sputum cum di-
gestionem aliqua aut vrina in qua est nubes aliqua
tunc est principium augmenti. Deinde quoniam multi-
plicatur illud et apparet: aut contrarium eius tunc
est statu. et itez quoniam appz digo aut contrarius eius ve-
lociter ex sputo aut nube tunc scias quod status est p-
pinquus: et si tardatur tunc scias quod status est longi-
quus. Cognitio autem horarum particularium sic
accipitur nam hora principij potissimi est hora in
qua coarctatur pulsus: et tu iam scriuisti iniectione
eius: et plumbeus sit color extremitatum et infri-
gidantur extrema et pprie extremitas auris et na-
si usque ad horam in qua sentitur sparsio calidita-
tis. Et quandoque associantur principio altera-
tio coloris et pigritia et angustia et tarditas motu
um et pfunditas somni et mollificatio palpebrarum
et grauitas sermonis et horripilatio inter ipatulas
et in dorso et fortasse accidit in eo rigor fortis et

quandoq; accedit cursus salive et salinis temporis
et tinitus aurium et stermitas et comotio membroz
corporis. Et vehementius quidem debilitat
virtus pp debilitatem que est in principio aut sta
tu. Et hore augmenti medietas prima est hora
in qua pulsus incipit apparere et magnificari et ve
lox fieri. et spargitur calor in toto corpore secun
dum equalitatem. Et medietas eius altera est
hora in qua non cessat hec caliditas sparsa cum e
qualitate augmentari. Et hora status est hora
in qua remanet caliditas ipsa cum equalitate et acci
dentia cum dispo sue et pulsus sit maior q; vnoq;
et sit vehementius velox et frequens. Et ho
ra declinationis est hora in qua incipit diminutio
et incipit pulsus temperari et equatur. Deinde
illa in qua incipit corpus sudare et perducit ad e
radicationem. Et multotiens quidem accedit a
puo mortis dispo q; est sicut declinatio et est quali eger
enaserit et non oportet vt tu occupis in hoc: imo
cognoscas dispositionem pulsus et an magnificet
et fortis fiat. Et si tibi videtur ponam tibi e
xemplum de tertiana. Attende ergo q; cum ter
tiana in pluribus dispositionibus incipit horripila
tio: vide frigus et rigor postea sedat rigor et mio
ratur frigus et incipit calefactio. postea equatur ca
les actio: deinde additur postea stat: deinde inci
pit minui vsq; quo erradicetur. Et scias q; e
gritudo quandoq; prolongatur: aut ppter multi
tudinem materie: aut pp grossitatem eius: aut pp
frigus eius. Et quandoq; adiuvant ad illud tempus
frigidus et regio frigida et etas frigida et debilitas
caloris inati et soliditas corporis.
Sermo vniuersalis de febribus ephimeris capitulum
quintum.

Cause omnium specierum febris ephime
re sunt cause primitive calefacientes esse
tialiter et calefacientes per accidentia de su
ma occurrentium et alumporum scilicet in cibo et
in potu et passionum corporearum et animalium et ex
doloribus et apostematibus apparentibus et sunt
de eis ex oppilationibus quarum causa non est pri
mitiva et non pueniunt cause earum cum vehemen
tia sua ad hoc vt pertranseat illud quod inflammat
spiritus: nam si ptranseant illud faciunt cadere in
ethicam: aut in speciem febrium humorum quas di
cimus. Cause enim primitive plerumq; mouet
antecedentes q; si mouerint eas ad putredinem
erunt febres putredinis. Et sunt quidam homi
num qui existimant q; febris ephimera non sit ni
si ex labore spiritus et corporis et illud est error.
Et iste quidem febres secundum plurimum rece
dunt in die vno: et raro pertranseunt tertium di
em. Nam si pertranseant illam quantatem existi
matur de esse earum q; ipse pmutantur. Et in
tatio quidem permutationis est q; retentio calidi
tatis ptransit spiritum: aut ad corpus: aut humo
rem. Licet sint de hominibus qui dicant q; ipsa
quandoq; remanet sex diebus. et consumitur inte
gra consumptione: cui non esset similis si permutar
tur ad genus aliud. Et hec quidem febris est
facilis curationis et difficilis cognitionis et similiter
principium ethice. Et homines quidem veloci
us cadentes in febres ephimeras: et qui vehemen

tius leduntur ab eis si erretur in eis: sunt illi in q
bus calor et siccitas sunt magis vincentes: quonia
perueniunt velociter ad ethice et tertianam. De
inde illi in quibus calor et humiditas vicunt. quo
niam perueniunt velociter ad febrem putredinis
Deinde illi in quibus calor est plus. De
inde illi in quibus est plus siccitas. Et cum
illi qui hnt complexiorem siccitatem et calidam accidis
fames et adueniunt cum ea vigilia et labor aialis et la
bor corporeus festinat ad ipsam febrem ephimera
cum horripilatione quadam. Quod si non succur
rat. et cibet statim festiabit ad ipsam febrem putredinis.

Signa ppra febrium ephimerarum distinguen
tia eas ab alijs Capitulum. vi.

Differencijs earum e q; ipse non sunt
a causis antecedentibus: neque incipiunt
um coarctatione et est q; ipse non inci
piunt secundum plurimum cum rigore et frigore ex
trematum et pfundatode caliditatis: et declinatode
ad pigritiam et somnum et submersionem pulsus et
subilitatem eius et diuersitatem eius et paritatem
ipsius. Immo fortasse accedit in principio earum si
multitudo frigoris et horripilationis et punctio:
cuius causa est vapor chimi mali et remouetur velo
citer et accedit sed raro rigor pp multitudinem
vapoz ledentium lacertos pp punctionem suam
supflua multitudie. Et est eius inflatio non mor
dicatua asperia: immo bona sicut caliditas corpo
ris laborantis et ebrj. Et cum e vrina in prio
die digesta. et pulsus bonus: tunc iudica q; est fe
bris ephimera: et illud ideo quoniam vrina non
alteratur in ea in quantum ipsa est ephimera et est
sedimen eius digestum non decline ad colorem huius
ris: et est quandoq; nubes eius pendens: quandoq;
est natans boni coloris: et quandoq; accedit vt non
equetur color eius tamen eis substantia e equalis et
non alterat color eis nisi pp id quod associatur ei de
ca alteratois vrine: quis non sit illic febris ephi
mera: ex eo qd dicitur in tertiana: et similibus ei.
Et plius est declinis ad spissitudinem et fortitudinem
et magnitudinem nisi in ea q; est a passionibus debi
litantibus: et nisi fuerit in stomacho humor mord
catus aut frigidus aut ea alia de his que mutant
pulsum pter febrem. Et raro quidem diuersifica
tur: si vero diuersificetur erit ei ordo. Nam
si diuersificetur illud: tunc erit pp causam aliam a
tecedentem febrem: aut vicinam ei sicut est la
bor vehemens: aut mordicatio vehemens in vi
ceribus et similia his et quandoq; accedit vt indu
retur pulsus pp frigus vehemens: et inspissans in
frigidans: aut pp caliditatem solis vehementem
exiccantem: aut ppter vehementem laborem exic
cantem: aut famen: aut angustias: aut vigilias: at
euacuationes: et quandoq; festinat in eo dilatatio
et tardatur constrictio: et non festinat plusq; natura
lis nisi raro et cum velocitate pauca: quoniam ne
cessitas educendi vaporem corruptum: vapor na
q; in eo non est corruptus coparatione sui ad equa
lem. Immo est bonus comparatode sui ad euz.
Et quz ambiguus sit tibi pulsus et constrictio ipsius
tunc scias ex anhelitu: et pulsus quidem reddit

post erradicationem eius ad consuetudinem eius naturalem in illo corpore et hoc est signum bonum. Et scias penitus quod quotiens urina et pulsus sunt boni significant quod febris est ephimera et quoniam non sunt boni non oportet ut non sit ephimera. **¶** Multoties enim est in ea urina tincta et pulsus diversus et debilis et paucus. **¶** Et de illis qui signant quod ipsa est febris ephimera est ut sit principium eius facile et leve et sit augmentum eius non addens supra duas horas et neque associetur statui accidentia vehementia et ut non accidant in ea accidia prava et non sit in ea ebullitio caloris vehementis et minorent cum ea dolores quod si cum ea dolor fuerit capitis aut dolor alius non sit fixus inseparabilis post erradicationem eius et hec quidem signant quod ipsa est ephimera. **¶** Et primum quidem erradicationis eius sit per sudorem et humoresitatem similem sudori naturali non humore foetum non sit vehementis superfluitas itez in quantitate sua immo appropinquat sudori naturali inquantitate sua sicut est primum ei in qualitate sua. **¶** Si enim videris sudorem primum tunc febris erit non ephimera. **¶** Et de eis de quibus febris ephimera ex peritur est ut ingrediat balneum huiusmodi. **¶** Quando moram fecerit euenire in eo quasi horripilationes non consuevit scilicet quod febris est febris putredinis et egrediatur habens eam ex balneo illico et si nihil alteratur a dispositione sua tunc febris est ephimera.

¶ Permutatio febris ephimere. **¶** L. vii.

¶ Quid expediat ut febre ephimeram patientes cibetur et errat medicus super eam et non cibetur ipsum et permutatur febris in corporibus cholericis ad ethicam incendientem et in corporibus carnosus ad sinocha quod est absque putredine et fortasse permutatur ad illam que est cum putredine. Et scilicet quando necessarius est adiutorium in aperiendo poros et rarificando corpus et non sit fit inflatio in humoribus retentis in corpore inflammatione eius quod calefacit cum fortitudine eius quod putrefacit.

¶ Signa permutationis febris ephimere ad febres alias. **¶** L. viii.

¶ Significatio illius est quod ipsa declinat absque sudore aut humoresitate aut cum sudore absque mundificatione per sudorem et est declinatio longa difficilis et absque mundificatione pulsus. Immo remanet in pulsu aliquid et remanet dolor capitis si fuerit et hoc totum significat permutationem ad febrem putrefactionis humoris aut ethicam. **¶** Nam si cause fuerint vehementes aut prolongetur mora eius permutabit ad ethicam. **¶** Quod si ad ethicam permutetur videbis tactum arteriarum calidum valde et videbis febrem similem vel fixam et in omnibus membris addit calefactio super repletionem et in tempore acceptionis cibi aut videbis pulsum suare equalitatem cum duritie et paruitate. Et videbis signa reliqua que diximus de signis ethice et quoniam permutatur ad genus febrium quod nominatur sinocha absque putredine videbis additionem et repletionem caliditatis et inflammationem faciem. **¶** Et quoniam permutatur ad febres putredinis apparerit horripilo et diversitas pulsus et pueritas et coarctatio et est caliditas mordicativa sicca et vehementia acci-

dentium. **¶** In urina autem fortasse remanet digestio ex substantia et in pluribus non apparet in ea digestio.

¶ Curatio febris ephimere secundum modum universalem. **¶** L. ix.

¶ In omnibus speciebus febris ephimere oportet ut asserantur super corpora patientium eas que nutriant eos nutrimento bono cum velocitate digestionis quoniam febricitans est eger et eger est levis. **¶** Et quibusdam eorum conceditur delicias in eo sicut patienti ex labore et angustia et fame. **¶** Et illis in quorum corporibus cholera plurima est. Et qui conqueritur se pati horripilationem in principio deglutiat cibum infusum in aqua aut vino ut sit magis penetrans. **¶** Et isti quidem cibantur etiam in principio febris et quibusdam prohibetur delicias in ea et iniungitur eis ut fiant subtiliatus sicut in patiente ex oppilatione et soliditate et ex apostemate. **¶** Et melius quidem est ut postponatur cibatio usque ad declinationem nisi illis quos excepimus. **¶** Et aqua frigida quidem oportet ut non prohibeatur in principio rei quoniam virtus est fortis quare non timeatur debilitas eius et est melior cura in refrigerando. **¶** Neque si fuerit illic debilitas in visceribus et febris iam extendit aut fuerit vehemens tunc melius est ut de ea non mitum sumatur et conceditur eis balneum quoniam eorum poris consumitur in febribus ephimeris per accidens de quibus est humectatio et de quibus est sudatio et rarificatio pororum et de eis est refrigeratio in quietis dispositione et prohibetur ubi timeatur caliditas putredinis. **¶** Et non oportet ut emittatur balneum nisi huiusmodi ex oppilatione prope quod balneum generat egritudinem putridam et scilicet si patientes eam ex facie tate nauseant nisi in fine rei et quoniam dilatant porum et deinde nauseant faciem. **¶** Illic enim oportet ut balneetur. Et huiusmodi catarrum non balneetur nisi si sit adultius. **¶** Et omnes huiusmodi febres ephimeras oportet ut non plongent moram in aere balnei imo in aqua eius quantum volunt nisi huiusmodi ex soliditate et ex spissitudine eis enim conuenit ut plongent moram in aere balnei donec sudent. **¶** Embrocatio autem si fuerit infundendo aut linendo tantum oppilat poros. **¶** Et in curatione omnis febris ephimere que est ab oppilatione extrinseca aut intrinseca fricatio aperit poros habentis eam deinde si obuiat humiditati plurime resoluit eam et si obuiat humiditati que exicat eam. **¶** Quacumque autem non indiget aliquis eorum nisi habens oppilationem repletionem et habens nauseantiam faciem etatem et qui habent febrem ephimeram ex soliditate cuius corpus est repletum.

¶ Species febris ephimere. **¶** L. x.

¶ Febribus ephimeris sunt quod omnino comparantur ad dispositiones naturales. **¶** Et de eis sunt que comparantur ad dispositiones corporales. **¶** Et de eis sunt que proportionantur ad res que eueniunt de foris. Et de compartis ad dispositiones animales est illa que fit ex angustia et illa que fit ex tristitia et illa que fit ex exultatione et cogitatione ira et vigilis et somno et tranquillitate et timore et gaudio. **¶** Et de proportionatis ad dispositiones corporales sunt ille que comparantur

ad res que sunt actiones et motus et de eis sunt
q̄ comparat ad non actiōes et motus et ad contraria
eorum. Et comparat ad res que sunt motus ē
que fit ex labor et illa que ex tranquillitate et illa
que fit ex euacuatione: et de eis est febris ephime-
ra ex dolore: et de eis est febris ephimera q̄ ē cū
sincopi: et de eis est illa que fit ex fame. Et
de eis est illa que fit ex siti. Et de con-
paratis ad ea que non sunt actiones est illa que fit
ex oppilatione: et de eis est illa que fit ex nauscati-
na facietate. Et de eis est illa que fit ex aposte-
mate: et de eis est illa que fit ex solitudine. Et
parat autem ad res que accidunt deforis sunt si-
cut illa que fiūt ex adustione quecumq; adustio fue-
rit et sicut que fit ex frigore et solitudine et ex a-
blutione. dicit itaq; vnanq; eaz cū curatōe sua.
De febre ephimera ex angustia et signis eius La-
pitulum. xi.

Quandoq; accidit ex motu spiritus ad in-
teriora et occultatione eius in eis ppter
superfluitatem angustie febris spiritua-
lis. Quis signa sunt igneitas vrie et acuitas ei-
us ita vt habens eam sentiat acuitatem ipsius ppter
dominium siccitatis in ea et est motus oculi ad
clausiōem declinans: et est oculus submersus pp
resolutionem cum quiete et subelusione et facies ē
tendens ad citrinitatem pp pfunditatez claritatis
et pulsus est ad debilitatem et paruitatem decli-
nans et forte declinat ad duritiem.

De cura. L. xii.

Oportet vt hīs ea multiplicet introitū tunc
et ponat p̄ primū sue intētionis i balnea-
tione cū aqua balnei abiq; aere eidr mul-
tiplicet etiam intētionem cū fricatione post illd.
Oleum enī aliquod est magis inuatiuum ei q̄ bal-
neū et vtatur lenificantibus et odoriferis frigidis
et ponat super pectus suū epithymata infrigidan-
tia ex mucilagunibus et succis et aquis bonis et su-
mat ipotu vinum plurime cōmistiōis est enim
bonū medicamē ei.

De febre ephimera ex tristitia. L. xiii.

Quandoq; accidit ex multitudine tristitie
pp rez q̄ntam motus laborioſus sp̄m
calefaciens faciēs cadere in febrem: cuius
signa sunt similia signis eius que ex angustia: nisi
quia motus oculi cū pfunditate sua pp resolutio-
nem que est ad partem extrinsecam et pulsus n̄ ē
diminutus depressus: immo est in eo cum debilita-
te: sed est cum eo saltus. Et cura eius est sicut
cura eius que est ex angustia.

De febre ephimera ex cogitatione. L. xiiij.

Quandoq; accidit ex multitudine cogitatio-
nis in rebus febris similis illi que est ex
tristitia nisi qz motus oculi est equalis n̄
ad clausiōem neq; ad exitum declinans: et est decli-
nans ad pfunditatem: et pulsus est diuersus in dila-
tatione et cōstrictione: et p̄ primū quidē est equalis
et facies est ad citrinitatez declinans. Et cura ei-
us est cura illius q̄ est ex tristitia.

De febre ephimera ex ira Capitulum decimum-
quintum.

Quandoq; accidit pp superfluitatem motus
sp̄s ad exteriora in dispōe ire calefa-

ctio superflua adurens spiritum et febris. Quis
signa sunt rubedo faciei nisi pmisceatur ei timor
quoniam citrinatur et inflatio faciei similis ei qui
inflatur in dormitione et sunt oculi rubei tenden-
tes exteriori pp vehementiam motus sp̄s ad ex-
teriora. Et quandoq; accidit quibusdam eorū
tremor pp motū hūoris: aut pp debilitatem nata-
rum et est aqua rubea acuti tactus ppter acuitatez
suam. Et quandoq; est cum ea aliquantulum
claritatis et pulsus est grossus plenus pulsans fre-
quens

De cura. Capitulum. xvi.

Et eos quiescere et fac vt occupentur le-
tificantiis et narrationibus et vocibus
bonis et ludis mirabilibus et fac eos in-
gredi balneum in aqua tepida non p̄rimi caloriz:
et inungantur plurimum cum aliquo oleo p̄limo.
Illud enim est magis conueniens eis q̄ aqua cali-
da et cibentur eis que intrigidant et humectant et
phibeantur a vino omnino non est eis via ad ip-
sum.

De febre ephimera ex vigilijs Capitulum deci-
mūseptimū.

Quandoq; etiam accidit ex vigilijs febris
ephimera. Quis signa sunt anteces-
sio vigiliarum: et guttas palpebrarum.
quoniam fortasse non aperit eas: et ptundatio o-
culi pp resolutionem et inflatio palpebrarum
pp corruptionem cibi et multitudinem vaporis: et
conturbatio vrine pp priuationem digestionis:
et debilitas pulsus: et citrinitas faciei pp maliciam
digestionis: et inflatio eius pp excitationem ex ma-
licia digestionis: sed non est cum rubedine sicut i
illa que est ex ira.

De curatione Capitulum decimum octauum.

Curatio autem eius est ociari et quiescere
et dormire: et embrocare caput cum e-
is q̄ infrigidat et humectant: et balneum humidū
et cibi bonoz chimoz: et inunctiones humectantes
Et vinum est ex rebus magis cōferentibus eis: et
sumant in potu ipsum sine timore: nisi fuerit do-
lor capitis.

De febre ephimera ex somno et quiete. Capitulum
decimumnonum.

Spiritu quandoq; resoluunt vapores
calidi p̄ vigilijs et motus. Quam ex-
go plongatur sōnus et tranquillitas et n̄
resoluntur: accidit ex eis calefactio spiritus et fe-
bris eius. Quis signa sunt ista: significant enī
eam antecessio somni et tranquillitas p̄rima et pro-
pria que non est in cōsuetudine: et cadit contrariuz
cōsuetudinis: et signū ipsam resolo vaporosa et pul-
sus.

De curatione eius. L. xx.

Curatio eius est sudatio in aere balnei: et
ablutio equalis cum aqua calida: et pau-
citas cibi et declinatio eius ad id quod i
frigidat et humectat ipsum: et exercitium tēpera-
tum: et nō oz vt bibat vinum.

De febre ephimera ex gaudio Capitulum vigesi-
mū primum.

Quandoq; accidit ex gaudio febris sicut illa que fit ex ira. **¶** Quibus signa sunt proxima signis eius que est ex ira: nisi quia forma oculi est forma gaudentis non forma irascentis. **¶** Et est frequentia in pulsu minor. Et cura eius est proxima curationi eius que est ex ira.

De febre ephimera ex timore Capitulum vigesimum secundum.

Quandoq; accidit ex timore febris secundum semitam que accidit ex angustia. **¶** Proportio namque timoris ad angustiam est proportio ire ad gaudium ex hoc: quod motus timoris est ad interiora et ire ad exteriora: et fit subito: et aliozmodorum fit gradatim. **¶** Quibus signa sunt proxima signis eius que fit ex angustia: nisi quia diversitas in pulsu est vehementior: et forma oculi eius est forma territi. **¶** Curatio eius est proxima curationi eius que fit ex angustia: et oportet securi a timore: et veniatur ad eum cum nihil gaudere facientibus: et letificantia sunt iuvantia ei.

De febre ephimera ex labore Capitulum vigesimum tertium.

Labor quicquid puenit ad summum in calefactione corpus et spiritum: ita ut fiat febris nocens operationibus: et est plurimum nocenti: et quibus ipsius super vitalem et animale. Signa sunt antecessio laboris et additio calefactionis iuncturaz super alia: et tactus lassitudinis et siccitas corporis. **¶** Et quandoq; accidit in fine eius humectatio si fuerit labor tempatus in eo: id est quando non est in eo exiccituum aut frigoris prohibes sudorem. **¶** Si aut labor fuerit superfluous minoratur humectatio et sudor: et quandoq; sequitur ipsum tussis sicca pro communitate pleumonis: et quicquid declinatio coplonis est: et pulsus eius parvus debilis et quandoq; declinat ad duritiem: et urina est citrina calida pro motum subtilem: et propter resolutionem.

De cura. L. xxiii.

Curatio eorum est tranquillitas et balneatio in tina: et in vino fricando proprie super iuncturas: et acceptio cibi boni chimi humectantis secundum quantitatem qua digeratur de genere carnum pulloz et eduli et piscium puoruz. **¶** Et quoniam virtutes eorum sunt debiles: tunc non oportet ut cōsidant de se posse digerere: quod digerere in dispoē sanitatis: immo munus illo. **¶** Et propter hoc cibentur eis quorum paucum nutrit plurimum sicut ea que diximus: et sicut vitelli onoz forbilibus et testiculi galloz sunt eis boni. **¶** Quidam tamē existimaverūt: quod oportet ut patientium lassitudinem regimen plus subtilietur quam alioz. **¶** Sed illud non est rectum. **¶** Et oportet ut sumat de fructibus humidis: et sumant in potu vinum plurime cōmitionis si fuerint asueti: aut iuleb: et aliud si non fuerint consueti et oportet ut eoz inunctio sit plurima quam inunctio aliorum cum oleo aliquo ut hūcentur eoz membra et iuncture ex siccitate: et iterum ut mollificetur illud quod accidit eis de tensione. **¶** Et oleum viol. est de oleis melioribus eis. **¶** Et oportet ut cōmunicet inunctio

eoz corpori et proprie capiti et collo et spondilibz dorsi et iuncturis: omnibus: et proprie post balneationem. **¶** Et oportet ut alternantur strata eorum et aromatizentur indumenta eoz: et sedilia eorum: et si indigent iteratione balnei pro reliquis iterentur omnia que scripta sunt in capitulo suo.

De febre ephimera ex evacuatione Capitulum vigesimum quintum.

Quandoq; accidit ex cōmōtione humoruz post ventris solutionem motus spirituum superfluit et inflammas in ipso febre rem propter multitudinem lassitudinis que sequitur ipsaz. Et quandoq; faciunt eam medicis solutione: prope calefaciunt. **¶** Et quandoq; sequitur phloia propter ea quod redire facit humiditatem vaporum: et sanguinitatem eoz ad furiositatem cholericam.

Curatio. L. xxvi.

Oportet ut subtilietur in retinendo vrinam per ea que sunt ordinata in capitulis suis: et ut cibetur eger cum eo quod confortat plus et secundum quantitatem qua digeratur eis que infrigidant et humectant et sint in eo ponica stipitica: et ponatur super stomachum empla et embroce confortantia calefacta non tepelacta. **¶** Maxime omne tepidum est mollificatum et si soluit virtutem. Et de hac summa est lana in fusa in oleo nardino aut oleo ffore eo aromatizato: et exprimat adeo donec sepeantur ab ea partes olei et ponatur super cor et ep ea quod infirant.

De febre ephimera ex dolore Capitulum vigesimum septimum.

Dolor quandoq; calefacit spiritus adeo donec inflammet febris. Signa. Dolor in capite: aut oculo: aut auro: aut venter: aut iuncturis: aut extremitatibus: aut colica: aut heoroidibus: aut alijs de doloribus furculoz. De cura eius que fit ex dolore Capitulum vigesimum octavum.

Regatur dolor cum eo quod oportet in capitulo suo deinde curetur cura eius que fit ex labore. Quod si timeatur ex potu vini

motus doloris: non deest i potu. De febre ephimera ex sincopi Capitulum vigesimum nonum.

Quandoq; accidit ei cui supuenit sincopis pro cōmōtione spiritus: diversa calefactio et convertitur in febre: et quicquid remouent ea post ablationem tumoris in sincopi reliquie. Signa. Vicinitas sincopis: et calis virtutis absque signis februm aliaz quod non sunt ex febris ephimeris et pulsus in ea est diversaz disponum.

Quicquid enim cadit et destruitur: quando vincit frigus. Et quandoq; fit velox et apparet quum dominat caliditas: et simulatur pulsus patientum extenuatione exiccitiaz in duritie cum verminatōe.

Curatio. L. xxx.

Cura eius est cura sincopis et dare cibos velocis digestionis: boni chimi: de illis quos sciisti: et si indigeris ut des in potu vinum fac: et non cures de febre. Quum ergo liberatur ex sincopi et remanet febris similis ei quod est cū extenuatōe. curetur euz eo quod est canonē

de infrigidatione et hūectatōe.

De febre ephimera ex fame. L. xxxi.

Quandoq; accuntur vapores in corpore quosq; nō inueniunt nutrimentū: et generant febrem: et eius pulsus est debilis pūsus: et quandoq; declinat ad duritiem. Curatio. Libatio quidē in febre ē sicut ex forbitionibz factis ex kist ordeī cum oleibz et post illas cum cibis bonis confortantibus: et balneetur et effundat super caput eius aqua plima tepida et sedeat in ea et humectet corpus eius cū eis que sunt sicut oleū viol. et ros. et cucurbitum.

De febre ephimera ex siti. L. xxxij.

Hec prima est ei que est ex fame et est dignior vt accadat pp defectū eius quo sedat de aqua calitas fortis i vaporibus. Curatio. Dare in potu aquas frigidas et aquas fructuum fridorū et pprie gnatorum et hūectare corpus cum tina et si possibile est ei balneatio cum aqua frigida faciat.

De febre ephimera ex oppilatione. L. xxxij.

Oppilationes sunt in poris cutis pp spissitudinem eius et paucitatem ebullitionis: et multitudinem ciborum: et pp frigiditatem: et pp ablutioem euz aquis frigidis stipicis. Et pp adustiones solis: Et quosq; sit in vīs venarū et meatibus eaz et orificijs ipsaz et cursibus et vīs earum. Et quum dicitur febris ephimera ex oppilatione nō inuitur nisi ad hanc spem. Nam plimq; accidit vt minore et resolutio et multiplicet replo et coarctatio et priuatur respiratio et aggregetur vapor plimius et non soluitur et tunc eueniet calitas supflua: et dū pserauerit eius inflamatio in dūbilitati ex corporibus quod est spūs erit febris ephimera: quz ergo inflamā in sanguine ē spēs famosa sinothe quam dicemus et est illa que est de summa febrim humorum et non est pp putredinem imo est pp inflamationē et ebullitionē. Quod si ptranseat illud ad putredinem quam facit oppilatione et priuatio respirationis pmutat ad febres putredinis et huiusmodi quidez oppilatō: aut sit ex multitudine humorum et sanguinis aut ex grossitudine eoz: aut ex viscositate eoz: aut pp caliaz rei de causis oppilationis in istis non in cursu: immo sicut frigus constringens aut aza coarctans: aut nascentia rei: aut aliud de illis quarum te oz rememorari. Et hec quidem febris de febris ephimeris paz pmutat ad ephimera: quoniam corpus i ea est plime matie. Et in hac febre neq; est sitis et inflamatio et adherentia caliditatis et vrina media inter igneam. Et hec febris est difficilis ad cognoscendum: cuius similitudo ē prima similitudini febriz hūorum. Et hec febris quando q; imānet vsq; ad diez tertiu et in eo quod ē post ipsum sunt oppilationes plime fortes. Et non sūt inspissantes: et non condensantes desoris: et si sunt parue festinat eius erradicatio si non fuerit error. Et hec febris inter febres ephimeras qnz accidit et redit pp sitionem oppilationis que est caquare sunt ei proximā. Et hec quidem febris multotiens pmutat ad frigus et horripilationē et sigat q; ipsa sit putrida. Et cum illa que ē ex

oppilatione facit acciderē dolorē post phlebotomiā in latere sinistro non est excusatio iterationis phlebotomie pcpue quz sedatur febris et pseruat dolor. Signa. Quandoq; accidit febris ephimera non ea causa primitiua et est longe declinationis: tunc existia q; ipsa est oppilatō: et pprie qn declinat sine euacuatione cū humectatione. Et verificant existimationem tuam signa reponis et in corporibus plimi sanguis et generantibus eum: aut grossorum humorū viscosorum. Et differentia quidem inter ea ambo est quoniam si oppilatōes in eis sunt pp grossitudinē hūoz et viscositatem eorum significant ea signa nota eis et non est illic inflatio corporis et rubedo et extensio et ad summū signa multitudinis. Et illis in quibus causa est ipso sunt signa reponis ex rubedine faciei exuberantione venarum et inflatione et tensione et alia apparentia. Et si supfluit oppilationes pulsus ē paruus et si non supfluit nō oz vt minoretur pulsus. Cura. Quum ea est multitudo humorum et ipso tunc oz vt in principio pperes ad phlebotomiam et euacuationem. Et vt phlebotomes euz cum iam non febril tunc est melius. Et quado febril si non fuerit necessitas tunc statio est magis conueniens: phlebotomia enim facit humores currere et pmutet inter eos. Si autem non fuerit excusatio tunc non oz vt postponatur et tardetur phlebotomia et euacuatio. Deinde fiat occupatio in eis que aperit oppilationes et mūdificat meatus. Et nō pperes ante euacuatoē: ad mūdificandos meatus et apudēm. Illud enim fortasse sit ea ad attrahendum hūores subito ad quosda meatus et inuiscandum in eis: et illud est res in qua sūt errores plimi: et fortasse addit in oppilationibus si fuerint grossi et pprie si meatus in creatione sua fuerint stricti. Quz phlebotomia iterum et eū qnz educant superfluitates viscosas tumoias facientes coarctatione sua hanc febrem et phibeat vt pmutetur ad putredinem et pprie quum ad ultimum facis eam peruenire et facis appropinquare si copl. et si non sentis multitudinem humorū immo sentis oppilatōes: et q; ipse sūt accidentes a grossitudine eorum et viscositate ipsorum: tunc fortasse si idiges phlebotomia supflua: et eūone supflua: imo indiges aptione. Et aptio quidē est euz abstergentibus ex medicinis et cubis. Et ppea q; egritudo est febris non est possibile vt redeas in aperiendo ad abstergentia cala: immo ad illa que sūt inter sirupum acetolum purum vsq; ad illum qui est cum seminibus: et aqua endinie vsq; ad aquas feniculi. Et cibus sit ille in quo est abiutio: et non in quo est viscositas sicut kist ordeī. Et zuccarum cum hoc quod ipsum est ppinquum cibo est in ipso aptio et absterio: non est ergo malum si misceatur cum kist ordeī. Demū oz vt consideres quum euacuaueris si necessaria fuerit euacuatio eius et apparuerit sicut diximus an minuat febris et deficiat: et an si proximā habuerit frangatur et debilitetur potissimus eius secundus a primo. Et considera vrinam: et si inuenis eam non priuatam digestionē. Et in pulsu et si inuenis eum si significare putredinem: pcedens secundum hoc signum. Et innotuit egrū in die tertio post

potissimum in balneū horā mollificatiōis potissimū expectati si fuerit febris vsq; ad quinq; horas et iunge cum. **E**t frica ipm cū rebus in quibus est absterio equalis sicut quod est inter farinam fabarum vsq; ad farinam horobi et farinam radicum lilij et aristologie emollite euz aliquantulo mellis et aque. Quod si fueris ausus vti fortiori hoc: tunc viere spuma baurac. **E**t si existimas qd balneū alterat naturam eius in aliquo et facit accidei quasi horripilationē: non moretur in eo ictu oculi: opilationes enim iste non sunt de generē eaz quas apit balneum. **Q**um ergo egreditur de balneo non oz vt apprimet cibo neq; vino: nisi post securitatem ex potissimo. **S**i aut exigit dispō ut cibetur aliquantulum et nō tollat: detur in potu id in quo est aptio sicut aqua ordeī subtilis plrie aque pauci ordeī plurime decoctionis decocta euz apio. Quod si potissimus nō iteratur ei: tunc balnea euz fo si desiderauerit illud et ciba ipm: et si fuerit potissimus diminutus a peroxismo primo et yrina fuerit bona tunc confide in veritate curōis et paucaate oppilationis et cura eum post erradicationē eius sicut curasti: et ciba ipsum. **E**t si venerit potissimus sicut fuit aut fortior illo: et yrina nō fuerit sicut oz: tunc egritudo est tendens ad putredinem: et curatio eius est curatio putredinis. **D**e febre ephimera ex nauseatina satietate et reptione. **L. xxiiij.**

Quandoq; accidunt ex nauseatina satietate vapores mali ex quibus accidit caliditas et inflamātur spūs quare accidit febris et pprie in corporibus cholericis: et in illis q non hnt amplos poros. **M**am pūmū supfluitatū eoz vaporat vaporatiōes fumosas et minuat in eis eructuatiō acida. **E**t de illis qui sūt vehementius dispositi ad illam: sunt illi q incipiunt post nauseatinam satietatem vti exercitio et motu et ire sub sole et balneatione postq; accidit eis hoc: multiplicantur enim in eis vapores fumosi et pprie qn habuerint in corporibus suis dolorem et pprie in visceribus eoz. **D**e materia vero eructuationis acetose et in habentibus eam raro cōtingit vt generetur febris. **S**i aut generet erit debilis: imo non generatur. **E**t existimamus qd generatur ab eructuatione acetosa: n est nisi satietas nauseatia. **E**t isti quidem cum eorum soluitur nature inuuantur valde et remouetur febris eoz pp expulsionem superfluitatis supflue fumole. **E**t diuersificatur quidez curatio eius cuius retinetur natura ex illis et cuius soluitur: **E**t si natura illius qui febricit ex nauseatina satietate leniatur duabus ascellationibus aut tribus: deinde phlebotometur fortis sit sup eam fluxus ventris et fortasse fiet fluxus epaticus quem significabunt pulsus cordis et nigrido lingue. **E**t simulantur accidentia febris ephimere ex reptione accideiūz febris ex ira: rubent enim oculi et facies valde et fit inflamatio vehemens et magnificatur pulsus: et fit velox et rubet yrina. **A**mplius quā plus īmanet nō excedit tres dies. **E**t scias qd febris ephimera ex nauseatina satietate: quandoq; venit cum piodis: quattuor aut septem et cum hoc est febris ephimera verum pulsus eius est sanus.

Signa: **S**igna eius sūt alteratio eructuationis ad acetositatem aut fumositatem. **Q**um ergo alteratur eructuatio ad sanitatem indicat sanitatem. **E**t yrina quidem istoz est prinata digestiōe aquo sa. **E**t quando cā nauseatine satietatis est vigilia ē in facie et faucibus eoz inflatio et in palpebris eoz est guttas.

De cura. **L. xxxv.**

Patens hanc nauseatinam satietatem nō eiat qn aut sit natura eius non soluta at sit soluta. **Q**uod si natura eius fuerit non soluta tunc pculdubio oz vt solues eam: et si fuerit aliquid cū aut fecis aut guttatis remanens in stomacho tunc oportebit vt facias vomere ipz deinde solue eum et considera vbi inuenit guttatē. **E**t considera tunc an sit rectius euacuare illud cum clisteribus et suppositorijs aut cum aliquo quod bibitur desuper vt soluat aut deponat aut digerat et significat illud quod rectius est de hoc dispō eructuationis: fortasse enim necessarium erit si fuerit cibus stans fortiter et sit difficilis vomitus vt non aspiciatur ad febrem sz administrēt diapipecon vt precipitet et descendat cum digestionē aut administretur quod est debilius eo et administrantur embroce et empla digestiua cognita in capitulo digestionis et solutiua cognita in capitulo solutionis. **Q**um ergo descenderit tunc aut egredietur p se ipm aut inuabitur cum supposito: rio et tolleret fames sup eū tam diu donec non remaneat helitatio in destructione satietatis nauseatine: deinde sumat cibum leuem velocis digestiōis boni chimi et sit mentio ad famem et somnum tantuz quod excusat sollicitudinē et alienationē rplonia. **Q**uod si natura fuerit soluta considera an res que euacuatur sit illud quod est corruptum. **E**t si fecerit illud non retineatur donec totum euacuatur tamen vique ad postremum eius et expecta declinationem potissimi et fac ingredi ipm tunc balneum et ciba ipm nisi fuerit illic supfluum destruens fortitudinē. tunc enim non facias ipsuz ingredi balneum. **I**nmo ciba ipm et conforta stomachum eius cum rebus quas scies et quaruz que dam scripte sunt in capitulis de solutione yrinis. **E**t de illis est lana infusa in oleo in quo est virtus absintij: aut etiam in oleo nardino postq; fuerit expressa et seperata fuerit ab ea maxima pars olei. **E**t si pseuerat solutio et inuenis id quod egreditur absq; genere eius quod corruptum est administra oleum de cydonijs tepidum recens secundum hūc modum et oleum de mastice et non est iterum in oleo nardino contrarietas eis. **E**t fortasse administramus cerataria et pprie quādo non suffert dispō structuram eorum super ventres eorum. **E**t quandoq; indigemus emplastris fortioribz hoc de emplastris pdictis in colirica passione et da eis in potu aquas fructuum si tollat eas: et da ei ad comedendum illud cuius alieniatur nutrimentum et facilis sit digestiō sicut testiculi galli et pisces aradrach et pmutte super illud aliquo de fructibus et succis et robur stipticis. **E**t si absconditur de appetitu aliquid: admove ipsum cum eis que sciisti et proprie cum eis que sunt ex cydonijs et cum euacuatū est: non est malum vt administres ei electu

arium forte de illis q̄ vigerūt et confortat stoma-
chum et aperit oppilationes et illud post abla-
tionem febris et accidentium. ¶ Et iter quidem
ad phlebotomiam ē vt non fiat in ea donec decli-
net: tunc enim fiat: et illud quod prius datur in
potu est aqua ordeī. ¶ Et cibz sit sicut ille qui sit
de acresta cum cucurbita et amigdalīs paucis. ¶
Et in frigidetur locus eius et odoramentū eius et
troscili de canfora in quibus nō ponitur reubar-
barum
De febre ephimera ex apostemate. L. xxxvi.

Ebres sequentes apostemata interiora sūt
putride. Et quandoq; associatur eis cithi-
a et non sunt de numero febrium ephi-
merarum. ¶ Apostemata vero apparentia sicut
sunt furunculi et exiture v̄l bubones q̄ eueni-
unt in ea et pprie apata magna que fiunt in mem-
bris glandulosis et in carnibus que vocantur mol-
les sicut illa que fiunt in inguinibz a superfluitatibz
ep̄is et in ascellis a superfluitatibus cordis et sub au-
re a superfluitatibus cerebri quandoq; sequuntur fe-
bres et nō euacuantur qui aut sit illud quod puenit
ex eis ad cor donec igneat ipm calefactio sola aut
cum putredine: q̄ si fuerit calefactio sola: tūc
erit de genere febriū apostematū intrinsecorū. ¶
Et plurimum quod accidit de istis febribus sequē-
tibus apata sequentia causas primitiū ex viciis
bus et scabie et doloribus et punctionibus et calibz
ad que expelluntur materie et retinentur in v̄is
apud carnes molles est de genere febris ephimer.
Et plurimum quod accidit de istis febribus sequē-
tibus apata quoz cause sunt antecedentes sicut re-
pletiones et oppilationes preterite sunt putride.
Et secundū plurimum febris sunt radices et apa-
ta sequentia licet quandoq; accidat cōtrario. ¶
Hippocrates nominauit has febres malignas que
ex eis sunt ephimere et que non sunt ephimere.
Et febres quidem sequentes ea secundū plurimū sūt
ephimere et si nō sunt ephimere sunt male. ¶ Et
plurimū qdē hāz sequunt apata sanguinea et quando
q; accidit sequentes herisipilaz et similia ei. Signa
signa eaz sūt ea q̄ diximus de atecellioe apatū ate e
as et facies est inflamata et rubea et ē aditū i ea su-
per dispoem sanitatis et nō est caliditas vehementer
mordicans: quous sit multitudo eius in eis quonā
huius apata sunt sanguinea nisi sint febres sequen-
tes herisipilam: et tunc istis febribus succedit hūe-
ctatio et est pulsus in eis velox magnus frequens
pp repletionem et caliditatē et est vrina aquosa al-
ba pp cursum materierū ad apata et vlcera. Cura
oportet vt antecessio fiat in ea cum phlebotomia
et fluxu ventris. ¶ Et curetur apa cum eo quod
oz in capitulo suo et subtilietur regimē: et non bi-
bat vinum omnino: et non cibetur nisi post decli-
nationem completam et necessaria sunt ei extingue-
tia et in frigidantia humectantia et empla in fria-
ta cum niue sup membrū infirmū apostemosum:
ita vt non noceant apati: neq; faciant ipsum crudū
immo in frigidetur via inter ipsum et cor in frigi-
datione penetrante in pfūdū.
De febre ephimera ex terrestritate idest quando
cuius sit cura vt testa. L. xxxvii.

Hec febris iterum sequit priuationē reso-
lutōis pp oppilationes non pfūdatas.
Et plures quidem hominū quā dimittūt
cōsuetudines suas balneandi febriunt. ¶ Et plu-
res eoz sunt illi in quoz corporibus generatur ua-
por cholericus pp cōplexione corporū eoz: et cibo
rum ipoz et aquaz ipsarū malaz et pp dispoēs e-
oz antecedentes ex vigilis. Curaio eius. Est ex-
tinctio et administratio balnei et sudare in eo post
declinationem. ¶ Et fricari cum eis que sūt sicut
sursur et farina fabaz et amigdal. amare et semen
melonis et aliquid de alusen et baurac. ¶ Et sit
cibus eius extingvens et humectans: et vinum e-
ius sit plurime cōmitionis et iteret balneuz mul-
titiens.

febris ephimere ex calore. L. xxxviii.

Quandoq; accidit ex calore aeris et calore
balnei et similitum febris ephimera.
Et plurimum illius non accidit nisi ex ve-
hementia caloris solis et est prima suspensio eius
cum spū animali. quā primum quod eo leditur
sit caput. calefacit enim aer eius et puenit ad cor
et sit febris: deinde spigitur in totum corpus.
Et quāq; sit eius suspensio cum corde pp caliditatez
anhelitus: et quandoq; custoiditur caput a calore.
Sed illa que ex sole accidit plurimum incipit in ce-
rebro et capite: et pp illud qui nō est mundus im-
pletur caput eius. ¶ Et illa que non sit ex sole: s̄
sit ex diebus canicularibus: et ex balneatioe et ex
alija impressione facit in cor. Signa. ¶ Signa
sunt causa eueniens ex vehementia inflammatio-
nis capitis in pie solari cerebri: et fortasse est cum
grauitate et repleione si nō fuerit corpus mundum
et magnitudo anhelitus in parte cordiali. ¶ Et
illud quod apparet d corpe vehemētis calefactio
nis calidius interiore eius. ¶ Et de illis quibus
scitur illud est q̄ sitis eius est minor siti illius
cuius caliditas est illa caliditas et est in hac habitu-
dine cōtraria vel diuersa et que est ex densitate.
Cura. ¶ Est necessariū vt incipiatur in curatione
eius cum eo quod in frigidat ex embrocia sup cap
et pectus et ex oleis frigidis et pprie oleo ros. in
frigidato sup niuem quod fundatur super caput et
pectus ex loco longinquo: et detur in potu aqua
frigida et que currunt cursu eius: et sine cessatione
eius fiat illud vsq; quo declinet febris. ¶ Quāq;
aufertur ingrediatur tinam et non tangat eum ti-
na si fuerit cum eo febris: et balnea cum cuz aqua
tepida et nō pmitas aerem eius calefacere ipm. et
non timeas ex effusione aque calide sup caput eius
quoniam ipa hūectat et soluit febrem: et necessi-
tas ad balneandum plus est q̄ necessitas ad vngē-
dum. ¶ Quā ergo egreditur: tunc frica caput e-
ius cum oleis frigidis sicut est oleuz rosaceuz et d
nenufare.

De febre ephimera que accidit ex frigore et bal-
neatione. L. xxxix.

Quandoq; accidit ex frigore et balneatio-
ne cuz aquis frigidis vt cōdesetur pori
apparentes: et coarctetur vapores fumo
si secundū q̄ dictum est in illa que sit ex testuositate:
quare accidit febris et multitiens pducit ad pu-
tridam. ¶ Et non pducit ad illam febrem nisi qū

vapor pfocatus est acutus non suavis. Quavis enim non gnerat eam. **C** Signa eius. sunt cause et corpus in ea in primis quoniam tangitur non est vehementis caliditatis. Quoniam figitur manus sentitur calor eleuari: et pulsus non est in puitate in qua est in illa que fit ex angustia et tristitia et fame quoniam non est illic resolutio. Sed est velox pro necessitate scilicet attrahendi aerem nisi sit frigus vehementis et fortasse declinat ad duritiem et oculus non est piundus: imo quoniam est inflatus pro vaporibus coarctatum. **E**t urina quandoque est alba: quoniam caliditas est pfocata et quandoque est tincta: quoniam caliditas que resolut ex poris expellitur ad vias urine. **C** Curatio. Cooperiatur in febre donec sudent quoniam ergo declinant ingrediantur balneum et balneetur cum aqua ad caliditatem declini et cum aere calido et embrocetur super ipsos aque in quibus decocta sunt sicut amara et anetuz et filimbriū et fricetur cum eis que diximus quoniam abstergunt poros et molliciant eos: et postponatur in eis inunctio visque quo sudent et fricentur et balneentur cum aqua calida valde. **E**t oportet ut antecedit balneatio cum aqua: balneationem cum aere: deinde inungatur cum aliquo ex oleis dilatantibus poros: et fundatur super capita eorum sicut oleum de aneto et keiri et de camemilla et cibentur cibis leuibus et aromatizentur. **E**t sumatur in potu vinum albus subtile comestum et est melius eis quam aqua pro quod est in eo sudatione et puocatio. **E**t inunctio cum oleo a liquo patientibus ex labore est magis inuatiua quam patientibus ex soliditate.

De febre ephimera ex soliditate ex aquis stipticis **L. xl.**

Quandoque accidit illis qui balneant in aquis stipticis facientibus sicut super quas vicit virtus aluis: aut draganti ut vehementer fiat spissitudo pororum apparentium quoniam comprimuntur eorum vapores et accidit eis quod diximus aliquotiens et multotiens quidem pducit ad putredinem.

De signis **L. xli.**

Significant ea cause et quod significatur de nigredine cutis quasi ipsa extensa sit preparata preparatio qua preparatur coria et sicut si tangatur cutis infusa in aqua draganti: et est dispositio in additione caliditatis post tempus idest non statim ex tactu cutis sicut in alijs de illis que accidunt ex oppilatione pororum: et pulsus est debiliior et minor et vehementioris velocitatis. **E**t urina est vehementius alba et tenuis sicut urina mulieris: et non est incorporibus eorum diminutio neque in oculis eorum pfundatio. **C**ura. **O**portet ut curetur cum propinquitate curationis eorum qui sunt ante eos. Veruntamen eis non datur in potu vinum nisi post fiduciam vehementie amplitudinis pororum. nisi sit codensatio prout: fortasse enim tunc aperit ea vinum. **E**t oportet ut subtilisatio regiminis ipsorum sit maior: et mora eorum in aere balnei et balneatio eorum cum aqua calida maior et oportet ut tardetur inunctio eorum plus.

De febre ephimera ex vino **L. xlii.**

Quandoque accidit ex vino febris ephimera et cura eorum est cura ebrietatis. **E**t

fortasse indiget solone cum aqua fructuum et similibus et phlebotomia et vomitu et proprie quando pfeuerat dolor capitis eorum. **E**t oportet ut ingrediatur balneum post declinationem.

De febre ephimera ex cibis calidis **L. xliij.**

Cibi calidi faciunt febrem ephimeram et si cut illa que est ex sole secundum plurimum est cerebralis et in spiritu aiali et illa que fit ex balneo est cordialis et in spiritu vitali: sicut illa que fit ex cibo est epatica et in spiritu naturali.

De cura **L. xliij.**

Cura curatio est puocatio cum infrigidantibus notis et solo nature est melior cum siracost et tamarindis et rectificare epar cum eis que sunt aqua enduie et oleus et sirupus acetosus et empla in frigidantia ex sandalis et canfora et aqua rose et oleo et succo eius et ex succis oleis infrigidatis actu. **E**t extinctio cum cibis frigidis et humidis.

Principium sermonis de febribus putridis et complementum sermonis est in febribus sanguineis et cholericis.

Tractatus secundus sermo vniuersalis de febribus putridis **L. i.**

Putredo accidit aut propter cibum malum quoniam est preparatus ut putrefiat illud quod generatur ab eo propter malitiam sue substantie. Aut propter quod velociter recipit corruptionem quoniam sit bone substantie sicut lac. **E**t aut quoniam est

aqueus nutritiua mali cuius aqueositatem recipit sanguis sicut illud quod generatur a fructibus tardis humidis valde. Aut quoniam est ex illis quoniam non conuertuntur ad sanguinem bonum: imo remanet humor malus frigidus quem abhorret calor innatus et succedit ei extraneus sicut ille qui generatur a cucurbita et citrulo et piris et similibus. Aut malitia artificij eius. Aut hora ipsius. Aut ordo eius secundum quod scis. Aut propter oppilationem phibentem respirationem et euertationem propter copiosum corporis malum quoniam non potest digestionem facere bona. **E**t sunt iterum virtutes de illis que non faciunt in cibo aut humore aliquid propter priuationem respirationis humorum quare dimittunt eum crudum. **E**t huiusmodi quod dem copio aut generatiuorem malum aut corrumpit id quod generatur propter abbreviationem suam in digestionem et quia mouet eum motu pigro. **E**t istae cause sunt iuuantes in generatione oppilationis generantis putredinem. Aut propter dispoas extrinsecas ex aeribus malis sicut est aer pestilentie et aer lacunarum et locorum infusorum in quibus madefiunt res ut linum et aspalturn. **E**t quoniam aggregant de eis numerus reple plurimus. **E**t plurimum eorum putredinis humorum est aut propter multitudinem humoris aut grossitudinem sua aut viscositatem sui. **E**t eae multitudinis humorum et viscositatis et grossitiei humorum sunt note et inceptio oppilationis est nota. **E**rgo quando fecerim oppilationem accidit putredo propter euertationis priuationem proprie et quoniam fuerint succedentes motibus in non sua hora super repletionem et nauseantiam satietatem. **E**t balneationes similiter aut sol calidus aut fumere

calefactio sup repleto et dimissio cantele obsua
tois digestiois in stō et epate et succurendi dese-
ctui si acciderit pp calefactioez amboz in epibima
tibus et vaporatōibus. ¶ Et putredo quide qñz
est cois corpori et quandoqz est in mēbro pp de-
bilitatem suam aut pp vehementia caliditatis sue
extranee et sue acuitatis aut doloris eius. ¶ Et
hūor recipiens putredinē aut est chola talis mōi ut
ab ea vapor egrediatur qui sit subtilis fumofus
valde: aut sanguis talis modi vt euaporet ab eo
vapor subtilis: aut pblegma talis mōi vt illud qd
euaporat ab eo sit vapor spissus. ¶ Aut mēlia ta-
lis vt illud quod euaporat ab ea sit vapor fumo-
sus puluerulentus et putredo quide cholere fa-
cit tertianam. ¶ Et putredo sanguinis facit conti-
nuas. ¶ Et putredo mēlie facit quartana et que cur-
runt cursu eius. ¶ Et putredo pblegmatis simili-
ter vt multum facit quotidianam et que currunt
cursu eius. ¶ Et sanguinis locus est intra venas
Chola autem et pblegma et mēlia qñz putrescunt
intra venas. At quandoqz putrescunt extra venas
si non est causa alia: neqz est putredo in apostema-
te intrinseco quod det cordi putredinem continua
faciunt periodos quos diximus. ¶ Sed vnicuiqz
accidunt et erradicantur quous pblegmatica nō er-
radicatur quin ibi sint reliqe occulte. ¶ Et qñ pu-
trescunt inter venas faciunt adherentiam febris:
et non erradicantur neqz est proxima ei que erradi-
catur: immo est assidua inseparabilis. ¶ Sed ei ē
vehementia p quam cognoscitur poximus qui ē
ei. ¶ Et qñ putredo est intrinseca dominans sup
venas omnes aut sup plurimuz eius quod sequitur
ex eis non sunt forsitan additiones et diminutōes
apparentes. ¶ Quz aut est secundū cōtrarium eis
apparent alterationes manifeste. Et febris putre-
dinis quidem extrinsece non erradicatur et reddit
nisi: quoniam materiei q putrescit supuenit putre-
do in tempore poximi et sunt eius humiditates:
ex quibus pendebat caliditas et resoluūtur et egre-
diuntur ex corpe: quoniam non sunt retēne in ve-
nis ita vt phibeant eas illud a cōplemēto resolu-
tionis et remanet cinereitas eius et ipsius terrei-
tas que non sunt vehiculum febris et caliditatis si-
cut videtur de dispōe cumuloz stercoz paulatim
paulatim donec fiat cinis totum deinde non rema-
net caliditas. ¶ Et qñ non remanet in humore
adusto p putredinē caliditas dstruit febris quo-
usqz aggregetur vice alia ad locum putredinis. ¶
Et iam remanserunt in ea relique caliditatis: ex pu-
tredine prima quous non remaneat materia. Aut
pp inuentionem cāe prime putredinis in materia
prima et istāmat in materia secūda secūdū semitaz
putrefactionis. ¶ Res ergo putredinis resoluūtur
secundum inuentionem caliditatis non deficientis
putrefacientis et resoluentis et facientis cinerem et
ptransuēntis ad vicinum donec abscondat terminū
et finiat materiam et non inueniat vicinum aliud et
remaneat febris expectans materiam aliam et at-
trahat ad locum suum. ¶ Cum aut putredo est i-
tra venas tunc accidit vt sit resolo completa diffi-
cilis et non resoluūtur putredo p continuitatem que
est in quibusdam venis cū alijs et putrescit cūnis
res que vicina est ei deinde reuoluitur ad vicinū

aliud. ¶ Et iterum illud quod comprehensum
est in venis ē vehementioris continuitatis ad cor.
Et iste quidem febres quibus sunt poximi erra-
dicationis et temporis qadoqz dimittunt ordinem
suum pp diuersitatem materierum in multitudine
et paucitate et grossitudine et tenuitate. Et pp
diuersitatem in eis in genere ita vt pmuentur que-
dam materie et fiant de genere materiei alterius
que diuersificatur in eis in specie non in multitudine
et paucitate et tenuitate et grossitie tantum. ¶
Et quandoque fit ex malitia regiminis egri aut pp
debilitatem eius: aut pp mltitudinem sensus eius
Et poximi quidem q erradicatur incipiunt secū-
dū plurimū cū horripilatōe aut rigor aut rigore et
resoluūtur p sudore. ¶ Et non incipiunt cum fri-
gore: aut horripilatione secūdū plurimū. Nisi aut
pp frigus hūoris: aut ppea qz hūor mordicat la-
ceratos: aut pp pfundationem caliditatis ad interio-
ra fdeuntis ad partē matiei: aut pp debilitatē vir-
tutis: aut pp frigus aeris sicut coniungit tempore
hyemis. ¶ Et illud quod fit ex mordicatione ca-
liditatis est dignus vt pportionet ad horripilatio-
nem q ad frigus. ¶ Et plurimū quod accidit de eo
est vt sit sicut punctio acuum in omni mēbro.
Uex resolo matiei cū sudore est: quoniam calidi-
tas putrefaciens vel putrida resoluū hūiditatem et
remanet cinereitas: cum ergo sit illa hūiditas non
obscisa mucnis facilis sit expulsiō eius p sudorem
in poris. ¶ Poximi aut inseparabiles minunt: et
non erradicat p sudore neqz incipiunt cum frigore
nisi pp debilitatem virtutis: aut pp pfundatioez
caloris imati: tunc enim infundantur extremita-
tes: et illud est signum malum. ¶ Et in quibūda
febris cōponit frigus et horripilatō: quoniam
materia que putrescit est composita ex frigido et
mordicatio. ¶ Et qñz componuntur quedam fe-
bres putredinis tali compositione qua fiant in for-
ma inseparabiles: et illud est verbigra quando in-
cipit hūor putrescere in loco: et cum supuenerit ei
putredo putrescit tota et cōsumitur ab ea: deinde i-
cipit hūor de genere eius: aut non de genere eius
putrescere: tunc obuiat poximus secūdus tempo-
ri erradicationis poximi primi: deinde continua-
tur res ita. ¶ Et qñz componuntur febres putre-
dinis modis alijs compositionis quos distinguam
in capitulis suis. ¶ Et poximi quidem febrium
plongantur qñz et abbreviantur: plongatō eorūz
est ergo: aut pp grossitudinē matiei et viscositatē
eius: et multitudinē eius: aut ipsius quietem: aut
pp debilitatem virtutis aut pp debilitatem sensu:
aut pp spissitudinē poroz: quā non resoluūtur hu-
mor: et eorum abbreviatio est pp cōtraria eorūz.
Et poximi iterum festinant et tardantur: et tardi-
tas eorūz est: aut ppea qz eorūz materia ē pauca aut
tardi motus ad mineram putredinis pp grossituez
suam: et hoc qd est sicut materia quartane. ¶ Et
velocitas eorūz ē quoniam ipa ē mēlia sicut pblegma:
nisi sit vitreum quoniam poximi eius qñz tardat
aut subtilis sicut cholera. ¶ Et deteriores qdaz
febres sunt inseparabiles in quibus putredo est intra
venas. ¶ Deinde ille que erradicantur in quibus
est putredo in toto corpore aut in partibus cordis
Et paz quide accidit senibus febris valde accensa

pp frigus cōplōnis eoz et paucitatem carnis iſoz
Pulsus vō diſpōs diſſificantur in febribus pu-
tredis ſz diuerſitatē eaz in generibus ſuis ⁊ ſecun-
dū diſſitatē ſpēi vnius eaz in vehemētia et ōbili-
tate ⁊ i fortitudie accētū et ōbilitate eoz. **¶** Et
qñz accidit ei durities: aut pp aſa calim veheme-
tis extenſiōis: aut pp aſa calidū in mēbro duro:
aut pp vehemētia ſiccitatis: aut qñ domnat fri-
gus in principiis. **¶** Et qñz ſit lenis pp materiam
lenēz phlegmaticam et ſanguineā. Et ppea q aſa
eſt in mēbro leni ſicut illd quod eſt in eſe et peri-
pneumonia et lethargia: aut pp hūroſitatē quz ex-
pectat qñ vult vt ſudet. **¶** Et pulſus quidem ſit
in principio poxiſmoꝝ debilis coarctatōis pp ad-
uentū virtutis ſup materiā et occupationē eius in
mundado et euētando.

De ſermone vniuerſali ō ſignis febrū putredinis.
L. ij.

Significat febres putredinis aduentus cau-
ſaz antecedentiꝝ eas et pprie qñ nō eſt i
cis cā primitiua. **¶** Et pulſus et anhelit
cuius cōſtrictio eſt velox quoniā neceſſitas eſt ad
mūdicadū vehemēs valde. **¶** Et eſt caliditas
mordicatia nō ſuavis ſicut eſt caliditas ephimere
febris. **¶** Et pſimū qdē febrū putredis antece-
dit almeliletū: et almeliletū qdēz eſt diſpō cui ad-
miſcet calitas nō pueniēs ad hoc vt ſit febris et
aſſociatur ei laſſitudo ⁊ pigritia et alices ⁊ ſaltus ⁊
cōmotio ſōni ⁊ vigilie ⁊ cōſtrictio anhelitus ⁊ ten-
ſio vīaz et hypocondrioz et dolor capitis et pul-
ſatio capis: qñ ergo plōgat ſacit cacer i febres pu-
tredis: aut ſacit accidet ōbilitatē et citrinitatē colo-
ris: et qñz aſſociant almeliletū antecedenti febres
multitudo ſupſtutatus et mucus nauſea et yrina pſi-
ma et ego pſima putrida et gūitas capitis et
excitatio. **¶** Et accidit frēqntia in pulſu nō a cā in-
trinſeca: imo ex labor aut ira aut alijs. **¶** Qum
ergo acciderit in eo coarctatio tunc iā venit paro-
xiſmus: et coarctatō qdēz eſt ſubmerſio pulſus ⁊
puitas diuerſi in quo accidit pulſa. eēz magne for-
tes et nō eſt velocitas eius fortis. **¶** Sz diuerſi-
tas in principio et in augmēto eſt ex pprietatibus
ſignificatibus putredinē: quia nō appeat in tertia-
na pſima appitōe pp leuitatem matiei. **¶** Et de
ſignis quidē q febris ſit putrida eſt cūo piodi pri-
mi ſudoris et hūertatōis. ephimera enīz eſt ecōtra-
rio illius: licet in initio ſit in tertia na pp leuitatem
pdictam vt ſit ſimil ephimere q tamē ephimera nō
pmutat ad putredinē. **¶** Et qñ fuerit augmentū
eius non pmiſū non pportionatū nō ſimile. **¶** Et
plixtas augmenti iterum ſignificat q ipa eſt pu-
trida. **¶** Et additio pulſus in magnitudine ſecūdū
pceſſionem ſigat augmentum. **¶** Amp aut eſt in-
terpolata incipiens cū rigore aut horripilatione et
dimittit ſecūdum pſimum cū ſudore ⁊ hūroſita-
te et reſoluū cū poxiſimis aut inſeparabilis cū tepo-
re et nō ſilis ephimere in yrina et pulſu et cōple-
mēto mūdicatōis et qete accētum. **¶** Et pſimū
quidēz putride ſūt accētia pſima ex ſiti et dolore
capis et nigredine lingue et pprie aſ ſtatim ⁊ mul-
tiplicat inquietudo ex anguſtia et agitatione ve-
hementi quam ſacit pugna materiei et virtutis
quandoq; enim eleuatur materia et quandoq; cō-

ſurgit virtus. **¶** Et pulſ ſilr qñz tendit ad ma-
gnitudinē et fortitudinē et qñz ad puitatem et ō-
bilitatē et coarctationē. **¶** Durities aut ſit qñz
et non oz ſemp vt ſit: niſi ſit cum febre aſa durū
in quocūq; mēbro ſit. **¶** Aut aſa in mēbro duro
quā nō ſit durū. Aut iāz acciderit potus aque fri-
gide aut aliqñd aliud de illis que indurant pul-
ſum de illis que dicuntur in libro pulſuum: **¶**
Diſſitas aut in principio et augmēto eſt ex pro-
prietatibus febris putride. **¶** Et de ſignificatiōi-
bus eius fortibus quia non appeat in tertia na pſi-
rimum pp leuitatem materiei ⁊ dum nō ſit pulſus
fortis et non ſit velox velocitate pdicta tunc fe-
bris adhuc eſt ephimera et nō permutatur ad pu-
tredinē. **¶** Et eſt yrina in principio indigeſta
aut pax digeſta et fortale ē acuta. **¶** Et ſcias q a
febris acutis interficientibus raro ſit euafio: ni-
ſi cū cōtractione mēbri. **¶** Et qñ alleuiatur febris
poſt quietem aſatis in pleureſi ⁊ ſilibus tunc ſcias
q de materia remanſit aliqñd ⁊ q materia decli-
nat ad locum vbi apparet dolor.

De ſignis inſeparabilibus. L. iij.

In cōtinua eſt diuerſitas pulſus q eſt fm
febres appens valde et ē in pſimo eius
non habēs ordinē: neq; pondus et per-
ſeuerat febris et non ſeparatur poſt viginiquattuor
horas et aſſociat ei qd dīximus de diſpōnibus ex-
radicalibus ex antecellione rigoris et alijs. **¶** Et
de illis que ſignificant eam eſt eius aſſiduitas et ue-
hemētia diuerſitatis diſpōnis eius apud augmen-
tum minuitur eīz qñz et auget uice alia.
De rebus in quibus diſſerūt febres putredinis et
in qbus cōmunicat. L. iij.

Febis q eſt pp putredinē cholere motus
eſt tertianus ſue ſit moꝝ principij paro-
xiſmi aut principij vehemētie niſi ſpe-
ties eius que dicitur aduſta cuius motus eſt occul-
tus vald et eſt ſicut inſeparabilis concluda. Et tertia-
na quidem pura eſt acuta pp ſubtilitatem materiei
et ei caliditas ē mag mordicatia pp fortitudinē
cholere. **¶** Sed eſt ſalutifera ppea q cholera eſt
lenis ſuper naturā et quoniā ipa ſacit qetē. **¶**
Tertiana vero nō pura eſt lōgioris ſpatij q pura.
At pura quidēz raro ptranſit ſeptem piodos niſi
ab errore. **¶** Continua qñz cōſumitur in ebdo-
mada. **¶** At illa que eſt ex putredine ſanguinis eſt
continua inſeparabilis et eius calor eſt pſimus cois
cum lenitate nō cū mordicatione cholere et qñz p-
uenit ad ſtatim in quattuor diebus: phlegmatica
acceſſione ſaciens omni die eſt lenis caliditatis per
cōpationē ad cholericam longam pp viſcoſitatem
materiei ⁊ frigus eius ⁊ multitudinem eius et eſt
magni timoris. quoniā hēt paruꝝ ſpatium inter-
polatōis et qetis et quoniā ipa aſſociatur corrup-
tioni et debilitati in ore ſtomachi q nō excuſat: et
illud eſt de illis q attrahunt accidentia mala ex ſin-
copi ⁊ pulſu cordis et caſu appetitus. **¶** Et que de
ea eſt inſeparabilis eſt res magis ſimilis ethice ſi nō
eſſet lenitas pulſus quia qñz fiat durus etiam.
Et qñ eſt minus pura et minoris et breuioris
poxiſmi niſi declinet cū paruitate ſue puritatis ad
mīlīaz. **¶** Quartana aut eſt nō acuta pp frigus ma-
teriei longa pp illud et fortale extenditur que de

ea pura est anno vno et non pura est breuiter sp a
 ij vez in ea non est timor quoniam quietem fac i
 spatio longo et quonia ipa nō ē talis acuitatis qua
 sequuntur accidentia vehementia. Et quartana
 quidez et tertiana assidua et interpolata cōsumunt
 p vomitum et solutōnez ventris aut sudorē aut
 puocationē vrine. In continua autem consumi
 tur p huius et fluxū sanguinis narium. Et scias
 qz principū plongetur in tertiana et status i cōclu
 sat et declinatio i cēsiua et status et declinatio in cō
 tinua et status et declinatio in quotidiana: quia ra
 ro inueniat quartana cōtinua et quotidiana integre
 erradicatōis. Et febres qn nō curant fm qz
 oz et pprie apostemose conuertuntur ad arefactio
 nem et pprie in febribus acutis in qbus oz vt pa
 tientes cal cibentur et nō cibant pp intentionē vt
 pueniat natura sup materiam aut oz vt dei in po
 tu aqua frigida et non datur in potu pp intentio
 nem vt nō fiat cruda. et non succurritur cum exi
 ctione alia. Quonia si fuerit alia intentio q di
 cturi sūnt in cibatione et dando in potu aquam fri
 gidam fortior duaz intentionū pōictaz f mittatur
 iup eas abas et dimitatur obfatio illaz duaz.

De significationibus accidentū febrium. L. v.

Scias qz acceptio significationum febrium
 ē ex regie antecedēte et quō sunt. Et ex
 dispōnibus antecedentibus et pñentibus
 et ex regionibus et tēporibus et ex etate et cōpla
 ne et ex pulsu et vrina et vomitu et egōne et fluxu
 sanguinis nariū et ex dispōe febriū in rigore et li
 dore et qualitate caliditatis et ex pōtissimis et ex di
 spōe appetitus et sitis et ex dispōne anhelitus et
 ex coniunctis sicut dolore capis et vigilis et alie
 natione et inquietudine et alijs. Febribus enim
 assunt accidentia ex qbus significantur dispōnea
 earuz de quibus sunt accidentia significantia ma
 gnitudinem eaz et ipaz puitatem sicut qualitas ca
 liditatis et qñtias ipsius. Et de ea ē que ē mor
 dicatia vehemēter ex quo prius inuadit vltz ad fi
 nem suuz. Et de ea est q mordicat in primis
 deinde minuitur pp resolonez materiei et lenitur
 et de eis sunt q mordicant. Et de eis sunt qua
 rū caliditas est humida. Et de eis quaz calidi
 tas est sicca. Et sunt accidentia que significant ge
 nus eaz sicut accidentia ppria cum tertiana sicut
 principū paroxismi eaz punctio et horripilatio
 ne et mordicatione caliditatis in eo. Et acciden
 tia significantia malitiam eaz sunt sicut inquietudo
 et alienatio et vigilie. Et accidentia significantia
 digestionem et indigōnez sunt sicut illud quod
 dicemus de dispōnibus vrine. Et accidentia q
 significant crīsum q dicemus. Et accidentia signifi
 cantia sospitatem et contrariuz eius et dicemus om
 nia illa. Et forme insunt iudicia pñima sicut il
 le cuius conuertitur color ad plumbeitatem ex al
 bedine et viriditate et significat frigiditatem hūo
 rum et paucitatem caloris imati aut excitationem
 et inflammationē. sicut accidit ei cuius causa est satie
 tas nausea tiua et sicut velocitas tūtionis faciei et
 tornatilitas eius et tenuitas nasi et significant
 aut vehemētiā caliditatis aut subtilitatem hu
 moris et velocitatem rīsolonis eoz pp ampliūdi
 nem poroz et motus i se ipsis et exius eoz a con

suetudine aut casus eoz habent significationes et
 res de illis quas dicemus. Et accidentium fe
 brium qdam sunt quoz hora est hora status sicut
 alienatio et cōmīstio mentis pp in rīsonem capitis
 Et de illis sunt quoz hora est principū sicut hor
 ripilatio et frigus et sicut pfunditas somni que cō
 seqtur pñimū principū febriū pp debilitatē ce
 rebri et declinatio caliditatis ad interiora corporis
 vbi est materia et multitudo vapoꝝ eleuatoꝝ ab
 eo p cōmīstionez incipientez in corpore vltz quo
 relouit eos inflamatio et adiuuat illud frigus cer
 bri in se ipso et frigus hūoris q vult putrefieri et
 calefit. Et res ex quibus scitur dispō febriū et
 ex qua spe sit sunt dispō febriū in acuitate sua: et
 sua ieuitate: et dispō febriū in hoc q ipa accidit a
 causis primitiuis et antecedentibus fm cōdītiōnez
 pñictam. Et dispō febriū adherentiā sua et erradi
 catione: et dispō febriū in acuitate sua cum rigore
 et frigore et horripilatione aut eius contrario et
 quod est ex eo. Et dispō febriū in dimissione
 sua cum sudorē pñimo aut pauco. Aut dispō p
 terita regimīs et etas et forma et tempus et ars et
 dispō pulsu et vrine.
 Sermonis de rigore et frigore et horripilatione et
 fractione. L. vi.

Horripilatio est dispō in qua inuenit cor
 pus diuisionem in frigore et pñctione in
 cute et lacertis et accidit ea pñictia et fra
 ctio et quasi fractio est maneries eius. Frigus
 aut ē vt sentiat in membris suis et dorsis lacerto
 rum suoz frigus purus. Rigor vō ē vt nō pos
 sit cōtineri mebra sua ex cōmōtione et tremorē. cue
 mente in eis et motibus inuoluntarijs et fortasse est
 frigus forte. Et non sit rigor fortis sicut in fe
 bribus phlegmaticis et quartana. Et de causis
 vehemētie rigoris ē vehemētia vtutis expulsiue
 in lacertis et pp illud quanto est ca rigoris visco
 sior est rigor vehemētiore et sanguis submergit
 cum rigore ad interiora. Et scias q humor
 frigidus est qñtus que iā consuevit membrum in
 quo est et qñcit palio eius ab eo quare non lenit
 frigus eius. Qui ergo mouet et ipgitur iparsio
 ne plurima aut pauca pp aliquaz causaz. s. pp cali
 ditatem sepante aut aliud patit ab eo mebruz qd
 erat non occurrēs et sicut frigus eius pp cām cō
 plexionis diuise et in quidez iquisti hoc in radici
 bus inuolalibus scie medicie. Et multotiens qñdez
 accidit a phlegmate vitreo spso in corpe rigor nō
 pducens ad lebre et qñqz sunt ei prodi et non ē for
 titudo et fortitudo rigoris pducens ad febrez.
 Et materia q facit lassitudinem rigoris p paucitatem
 sua facit rigore p suam multitudinē anteq putre
 fiat: nam si nō putrefit non pducit ad febrez: et
 qñqz accidit frigus et rigor pp submersionē calo
 ris in corpe ca cibi et q sunt ei similia. Et rigor
 et frigus antecedunt febrez: quonia humor cruda
 effundit ad lacertos in primis et nocet frigore suo
 p cōpationē ad lacertos. deinde quū incipit pu
 trefieri incipit calefieri. Et qñqz antecedit ri
 gor febrez pp mordicationē hūoris et fortitudinē
 vtutis expulsiue q est in lacertis sicut excutitur hō
 ex effusione aque calide yald in cutem et pprie
 qñ est saluus. Et fortasse sit nocumentū eius quod

mordicat eam vt refugiat calor innatus ad interio-
ra et dicitur frigus: quare fit cum mordicatione ca-
loris frigus quasi frigus dicitur. Et mordicatio q
dem caloris est apud panniculū tegentē interius.
Et quandoq; accidit rigor ppea qz refugit calor
ad interiora sicut fit in apatibus intrinsecis. Et
qñz signū rigor et horripilatio sanitatem in febrī
bus inseparabilibus: quoniam signū q materia ex-
pellitur ex venis et egreditur. Et qñ non est
cū digōne et in hora critica et non sequitur eam le-
uitas est significatō q expletio illius qñtatis nō ē.
quonia virtus est vincens: immo quonia materia
mīta expellit pp multitudinē suā. Et de rigore
est q signū mortis et est ille qz sedē debilitas virtu-
tis et casus caloris innati et siccitas. Horripila-
tio vō fit ex causis paucioribus causis rigoris. Et
cōmotio anime piodi indicat piodū. Et senum
qdē febres sunt sepulte. Et qñz ē cā in lōgitudine
febris grossitudo in visceribus quā resupinetur
febris et extendat pedes suos et tangat viscera
sua. Et qñ denigū lingua febrientis cū allenia-
tione febris tunc febris eius est sepulta. Et qñz
associat febrī palyia ergo curet febris in primis.
Et de eis qconueniunt illis est sirupus acetosus p
mistus cū geleniabin et aqua ciceris cū oleo si tolle-
rat febris. Et ratio capis est ex eis que inspissat
cūteq; eius: quare fuerunt vapores et fit fortis
febris.

De intentione ad curationes vniuersales febrū pu-
tredis. L. vj.

Fas q intentio in medicando has febres
qñz vertitur ad ptem febris: quā est
necessarius vt infrigidet et humectet
et qñz ad ptem materiei vbi necesse est vt mature-
tur vel digeratur: aut necesse est vt euacuet. Et
digō qdē in grossa est equatio eius cum subtilia-
tione. In subtili est equatio eius cū ingrossatio-
ne. Et qñz contraria sūt illa q rērit febris de i-
frigidatōe et illō qd rērit hūior de digōe et eūo-
ne et resolute. Quandoq; eiz ē digestiū et e-
uacuatū calm: imo est fz plurimū ita: et tūc opz
vt obfuet magis timorosa de vna duaz rerum.
Et fortasse cōtrariū est illud qd cōuenit febrī de
infrigidatione cum eis q sunt sicut melones indi-
et reliqua olera ei quod cōuenit materiei de minora-
tione. quare phibet illud dare ea in potu nisi vbi
nō est materia. Et oio sollicitudo sit vt postpo-
natur aqua fructuum vsq; ad ebdomadā et sit
cōtentus aqua ordeī. Et omnes fructus nocent
febricitantibus cum ebullitione sua et corruptione
sua in stō. Et multotiens qdē inuenitur res que
digerit et subtiliat et infrigidat cū eūone sicut siru-
pus acetosus. Et scias q febris qñz est tante
vehementie et acuitatis q nō lz vti regie cāe: i-
mo indiget infrigidatione vltima: et pprie quz si
inuenis virtutem fortem resistentē tolerantem.
Quod si inuenis eaz resistentem tolerantem absē-
de eaz et expelle hūiorē et absēde cibum et nō in-
frigidet infrigidatione que phibeat resolute.
Qd si inuenis virtutem deficientē sis occupatus
in equando cōplonem contrariam ei quare infrigi-
da eam et vniuersa virtutem cū cibo. Quonq; sit
fortis p vniuersationē suā et vicit contrarium suū

redi ad eam. Et qñ tu infrigidas de ista febrī
bus tunc non infrigidet eam cū eo in quo sunt stip-
ticitas et exiccatio: sicut sunt troisci infrigidantes
nisi post pōtionem et euacuationē. Et scias q
cura febris putride est diuersa a curatione febris
ethice. Curatō eim ethice ē cōtenta super contra-
rietatem egritudinis: et curatio febris putride non
est contenta super cōtrarietatem egritudinis tantū
imo sup absēssionez cause eius: quoniam illud quod ē
cōueniens egritudini et cibationi sit amicum vir-
tuti ex parte sui. s. virtutis et inimicum virtuti
ex parte: quoniam est amicum inimico eius et ē ma-
teria quare est adimans virtutē eaz quāmobrez
indigens in regie eius canone. Et nos singulā ca-
pitulum ei si deus voluerit faciemus. Et scias
q non est tibi pole curat febrē nisi cognoueris e-
az q si ignoraueris tūc subtilia regimen et pūde-
ne occurrat pōximio nisi ventrem habeat vacuū
Et nō moucas in die pōximio aliqd qñm possibi-
le est tibi neq; cures febrē. Et qz vt obfues
in omnibus illis dispōne virtutis. q si fuerit for-
tis et fuerit illud quod vincit sanguis aut cum hu-
more q vincit sanguis: tunc phlebotomia est ma-
gis conueniens et pprie quz yrina est rubea grossa
non citrina ignea ex qua timeat apud phlebotō-
miam vicioria cholere et acuitas eius. Deinde
fac seq phlebotomiam solone ventris subtilem p
prie si fuerit illic siccitas cum eis que sunt sicut a-
qua ordeī et alfiracost pauco et aqua ordeī cū siru-
po acetoso. Et si natura non fuerit lenis adde i-
eo qd ē sicut siracost quod sit sicut sirupus viol. et
sit vltimū lenificatio nō fluxus ventris et nō so-
lutio laboriosa. Et magis dilectus est apud me
administratio clisterioz fm vltimitate qua indige-
tur in virtute. Et de clisteribus cois inuamen-
ti lembus est clistere factus ex olo viol et succo so-
lioz sicle et vitello oni: et succo ru. et baurac.
Quoniam ergo lenieris hac lenificatione fortasse indi-
gebis eo debiliore q illud quo indigisti in prin-
cipio. Et illud est quando natura est obediens.
Deinde fac ipm sequi ea que yrinam puocent: si-
cut sirupus acetosus decoctus cum radice apij et si-
milibus. Deinde fac ipm sudare et aperī me-
tus cū illis in quibus non sit calor fortis sicut cum i-
unctione ex oleo camemillino et fricatione eaz vi-
no albo et cum aqua dulci tepida: et si febris fue-
rit acuta non inuenis excusationē ab inunctione et
embrocatione. Quod si inuenis hūiorē in pri-
mis declinare ad stōz fac vomere cum eis in qui-
bus non sit diuersitas cōsuetudinis: imo cum eis q
sunt sicut sirupus acetosus cū aqua calida quoniam na-
tura mouet humorem ad vomitum et nō diuēsi-
ces eaz. Quod si fuerit illic declinatio ad inte-
stina et sensus rugitum et descensus fecis tunc ad-
hibe quod soluat ventrem. Et phibe eum a som-
no in principis febrū pprie qñ est horripilatio
aut frigus et rigor: quoniam plongantur sup eaz
frigus et rigor: ipa naq; exprimūt materias si fue-
rint euntes ad quedaz viscera et phibent digōnez
hūiorē. Ap declinationē vō est inuatiū valde et
fortasse nō nocet ap statuz. Et nō phibeas ei aquā
frigida: nisi fuerit hūior q est in eo crudus et grossus
tunc eum phibet digōnez. Et scias q quando

phloia innat: Si d' uteris via mala: tunc n' purgabit.
Humoris aut' cholericus digō est vt confusus a sua
subtilitate fiat spissus: et aqua quidem frigida fa-
cit illud nisi sint stōus aut ep' debile: aut frigidum
aut sit in visceribus apa aut sit in visceribus do-
lor: aut sit cōplexio eius pauci sanguinis: aut cali-
ditas eius innata debilis quare debilitat post potū
aque frigide. ¶ Aut si nō sit consuetus potare a-
quam frigidā: sicut illi q' sunt de regione calida:
isti eis spāmant' velociter et associatur eis singul-
tus et extenuatus est de hac summa. ¶ Ubi autem
materia calida aut grossa iam digesta est et corpus
est carnosum et caliditas innata exuberans et vtus
est fortis et viscera sana non frigida eoz cōplo ra-
dical' n' iflueta aq' frige: imo allueta aqua fra vald':
tūc aq' frigida ē melior res. ¶ Multoties eis adiuvat
ad expellendum materiam cum solone nature:
aut p' vomitum aut p' yrinam aut p' sudorē aut per
oia illa quā sit statim vt sanet. ¶ Et qñq' dat in
potu medicus de aqua frigida infirmo qñtate plu-
rimam adeo donec calor eius fiat viridis et tre-
mat q' sit saltē pueniēs vsq' ad emina ynaz et dūmi-
diaz. ¶ Et fortasse cōuertitur febris ad phle-
gmatica et fortasse cōfortat' natura et expellit nat'
am cū sudore et yrina et fluxu ventris et est sani-
tas. ¶ Et qñq' itez sunt qñda phibentia: deinde ti-
met malitia caliditatis et sitis et existimas q' per-
uenitur pcam ad ariditatem v' extenuationem n'
phibeas aquam frigidam: nā additio apais et cru-
ditatis eius melior est q' extenuatio. ¶ Et sirup'
quidē acetosus qñq' etiaz sedat sitiz et incidit et sol-
uit et nocumentum ipius apati nō est primum si-
cut nocumentum aque et non est et ius aggregan-
di materiam et inspissandi eam. ¶ Et similiter iu-
leb' prime cōmissionis. ¶ Et qñ non licet nō bi-
bat aquam frigidam et sit audax sup eam: timetur
q' non faciat accidere constrictionem poroz quare
sit causa febris alterius cū euentu oppilationis al-
terius et fortasse erit vehementior prima. ¶ Et
qñ obuiat mēbro debili corrumpit opationem ei'
et multoties facit deglutitionē difficilem et facit
difficultatem anhelius et facit accidere tremores
et spāsmū et debilitatē vesice aut renis aut colō.
Et ille quē plurimū oz ex eis phibeat a potu aque
frigide est cui nocet in sanitate sua: imo qñ vide-
ris calefactionem fortem et cōplonē calidam et sic
eam et euaueris tunc qñq' cōcedes infusione fieri i
aqua frigida apud declinationē et appitionem di-
gōnis et euationem hūoz: et non est malum vt ad-
ministratur balneum et potus vini cōmisti subul'
et innatio cum oleis lenificamibus. ¶ Et cum ad-
ministraveris canones p'dictos in principio acciden-
tium febris: tunc oz post illud vt tu occuperis in
digōne et euone q' nō est fm semitam minoratōis
et desiccationis: et iam diximus eam: immo secun-
dū semitam absissionis cause. ¶ Et non euacues
materiaz indigestam in calō aut frigido nisi pp ne-
cessitatem: fortasse enim multiplicatur euatio hūo-
ris non puenientis ad statum p' digōnez vt euacue-
tur. ¶ Et fortasse nocet euacuatio maturationi.
Et fortasse pmiscetur cum ea malignū cū bono pp
ea q' mouet malignum absq' digōne sua: Et tu n'
auscultes vix q' existimabat q' intentio indirigen

do est subtiliare et hūor calū est subtilis: quare n'
est necesse vt subtilietur. ¶ Res eim nō est sicut
dixit: imo intentio indigerendo ē equare substan-
tiam materici ita vt fiat pparata ad expulsionem
facilem et subtile imbibitum: et grossum fixum et
viscosum adherens: totum illud non est prepara-
tum ad expulsionē facilem: immo est necessarium
vt inspillet subtile: et subtilietur spissū paulatim:
et incidat viscosū. ¶ Et si vir iste nō audiuisset in
sermone antiquoz de digōne aliqd ante q' dixis-
semus illud et rememoraret' dispons digōnis hu-
moz si xoz. s. qz qui de eis subtilis est indiget vt
inspilletur: et qui de eis spissus est indiget vt subti-
liet oporteret vt sciret hoc p illud. ¶ Et quia n'
oportuit vt in se ipso consideraret et diceret quā
yrine in febris acutis nō hnt in principijs eaz se-
dimen: deinde sunt hntes sedimē et an sedimē lau-
dabile est aliquid nisi hūor faciens egritudinem q'
iam digestus est. ¶ Quā ergo non expellit i pri-
cipijs egritudinis ad salutē si est subtilitas vltimū
quod intenditur in digestionē: ergo necessarium ē
vt sit in principio febris sanguinis et cholere se-
dimen laudabile. ¶ Si aut nature non est possibi-
le expellere illam supfluitatem nisi post horam in
qua sit pparatio ad expellendū in yrina: tunc silr
oz vt sciat q' arti euare hūorem ante illa horam in
qua apparet digō in yrina est iconueniens aut dif-
ficile malum. ¶ Et fortasse mouet et non operat'
vltimē et fortasse miscet malignum cum bono. ¶
Et esset melius homini huic vt bene opinaretur d'
illis qui fuerunt sicut. Sal' et Hip. in eis que scri-
pserunt de hoc: et valde attenderet: et tunc re-
diret ad contradictionem: quia omnis contradi-
ctor in primis qñ est sup veritatem est excusatus
Uerū melius esset ei vt nō consideraret in confide-
ratione sua. Et opinor q' raro huic viro accide-
rūt expūenta que p'uerunt in hoc capitulo et acq'
euit in eis. ¶ Et huiusmodi qdem experimentis q'
non sunt fm canones accidit eis: vt nec vnum va-
leat. ¶ Et accidit eis vt nec vnum eorum sit
signum: hoc nanq' est conueniens. ¶ Quam au-
tem materia est plurima mobilis pmutabilis de
mēbro ad mēbrum: et existimas q' nō est spāuiz
indigōne eius aut fortasse accidit ex ea apa pleure-
ticū et aliud si dimittatur faciet cadere in timorez
ante ipsa in quo expectatur digō equalis: pculdu-
bio: tūc est necessaria euo eius: timor enim in hoc
est minor q' timor in illa et cū hoc natura mouet
ad expellendum eam pp multitudinē sui nocumen-
ti. ¶ Quā ergo adiuuat natura conuenit ei adiuto-
rium vltimū quare nō est excusatio eius. Et scias
q' phlebotomia qñ est intentio sanguinis nō est ex
genere eius in quo expectatur digō expectatione
q' est in solutis: et non expectat digō nisi in hūori-
bus alijs. ¶ Et qñ postponitur phlebotomia in
principio egritudinis nō lamplius est ei intentio: et
fortasse interficit p aduentum vtilitatis virtutis
Et silr si times victoriam hūoris: magis necessa-
ria cautella ē euo. ¶ Et si non est digestus nō mo-
ueas nisi in principio: apud statum vō nō moueas a-
liqd donec vincat natura et digerat. ¶ Et si ipsa n'
mouet moue tu hora motus eius. et si ipsa mouet
aut mouit tunc dimitte eam et opatiōez eius. Et

hoc est illud quod nominavit Hippoc. furiositate
ubi dixit oportet ut administretur medicina solutiva
postquam digressa egritudo. In principio autem egritudinis
non oportet ut administretur illud nisi egritudo sit furio-
sa et forsitan non est secundum primum furiosa: et talis
est ista egritudo necessaria quod non est in hora sua sicut ci-
batio necessaria quod non est in hora sua. Et proportio
istius evacuatois ad cessandum ex materia materie est
sicut proportio illius cibationis ad phibendum vir-
tute a casu suo. **¶** Quia ergo exerceat egritudo tunc
considera horam interpolatois aut horam ipsius tepo-
ris aut frigidioris horam quam est in die. **¶** Et non e-
uacuetur per fluxum ventris in die piodi. Neque phlebo-
tomea. **¶** Et non agas cum egritudo artis contra partem e-
uacuatois nature. **¶** Et non diminuas huiusmodi per re-
quiem facit statim habitudine motus piodi. **¶** Et oio ca-
ueat a regie grosso in hora piodi ita ut non deat in
potu aqua ordeis zuccharum neque iuleb ut non frangat
piodum cum costrictione meatuum: quoniam est timor: i-
mo adiuna. Dicit namque Hippo. medicus adiutor
est nate non impedies eam. **¶** Et oportet ut scias quod mul-
tiores indiget medicina forti debili scilicet eius fortitu-
do est ex hoc quod soluit huiusmodi viscosum et ipsius quod
debilitas est ex hoc quod facit ascellarum semel aut bis. **¶**
Et non euacuet primum simul ita ut non cadat virtus.
Et consilium quod meum in phlebotomia est ut dimit-
tat quantum possibile est. Si autem non est possibile: tunc
multiplicatio numeri est melior multiplicatione quan-
titatis: oportet enim ut non euacuet sanguis multo subito
quoniam euacuat multum de eo cuius non est necessa-
ria egritudo. **¶** Et non est in sanguine excusatio ad egritu-
dinem quibus fortasse indiget et debilitat virtus a re-
sistendo in crisiibus expectatis. **¶** Et scias quod quando
aggregatur dolor capitis et febris: tunc curatio febris
est dignior. **¶** Et scias quod dolor capitis quique facit re-
dire febrem declinatam ad augmentum quare oportet
ut se deat. **¶** Et qui infans lactens febricitat tunc
oportet ut rectificetur lac matris eius. **¶** Et qui fuerit
urina icterica in febre signum aqua: quare est curatio
dare in potu aqua ordeis aut sirupum acetosum. Quia
ergo acquiescit febris: intentio sit ad aqua. **¶** Et qua-
do fuerit cum febre colica non aperietur via in dardo in
potu aqua ordeis: imo ius galli et leni ius et multi-
plica vinctuositate eius: deinde deat in potu aqua
ordeis si necesse fuerit. **¶** De solutis vero est potio
fca ex tamaridis et tereniabin et siracost. **¶** Et qui
quod ponit in ea aqua luleb et quandoque ponit in ea
casi si. et fortasse piciat desuper scaonea: et fortas-
se dat in potu scaonea sola in luleb: et fortasse est
necessarium administrare ea que sunt sicut aloes quoniam ma-
teria est grossa. **¶** Et melius quod est ut abluiat: et
nutriat cum aqua endie et aqua solatri: deinde fiant
ex co pille. **¶** Myrobalanos vero citrios quod ad
ministraverunt. Sed non inuenit ab eis intentio secum
dum qua operantur: costringunt eis poros eius post sol-
one ventris: et exaspant viscera eorum: quod si fuerit ne-
cessarium tunc post digressum integra. **¶** Et aqua duorum
gnatorum est maxime inuamenti expressa cum pulpis
amboz. **¶** Et quandoque in horis solutis que sunt
ex violis et scamonea: ita ut de violis sit quantitas
autem .i. et de scamonea usque ad siliquam .i. et quan-
doque ponit in eis partem meam. **¶** Et quique sit ex infri-
gidantibus extinguentibus medicina in qua ponitur

scamonea sicut pille huiusmodi. **¶** coriandri spo-
dij rosarum ana. .j. .i. canfore toluigi. .i. scaonee duo
decia parte. .j. .i. et usque ad sextam partem eius: et o-
tur in potu de eis. **¶** Aliud. **¶** 2. siracost. .j. .i. te-
reniabin. .j. .i. succi pomorum de semine succi cydo-
nionis partes equales succi coriandri huiusmodi sextas
vnius aggrega succos: et submerge in eis siracost
et tereniabin: et inspillet cum eis donec fortasse coa-
gulentur. deinde sume casore pondus sexte. .j. .i.
et medicatis sexte scamonee .j. .i. et pone siracost
super ignem et pulueriza desuper canforam et scamone-
am. **¶** Et coheruerunt ne resoluantur cum vapore
deinde dimittat donec coaguletur per se cum facilitate: et
dosis eius sit a .j. .i. usque ad .j. .i. **¶** Et est
possibile ut fiat ex tereniabin et siracost et zuccharo
tabazet. naut. .i. forme que sunt sicut penidie. **¶** Et
ponit in ea scamonea et canfora secundum quantitates que
cadat in vna portione eius et canfore usque ad tolu-
gi. .i. et scamonee usque ad sextam. .j. .i. quare sit
tunc acie non horribile. **¶** Et febricitans quidem in e-
state febre frigida non ingrediat domum venti per
prie quoniam iudat: ut non coheratur materia a solone
sua. **¶** Et troscici quod non sunt conuenientes principibus
harum febrium nisi post digestionem et euacuatio-
nem. **¶** Et troscici quod sunt magis conuenientes et cuius
febris est adherens in suo loco: quasi ipsa sit ethica
Et dimissor consuetudinis in regie suo sentit quique fe-
brem: et non est tantum nocuum eum. quoniam ea eis
est dimissio consuetudinis in regimine.

De cibatione febricitantium in generali. L. viij.
Scias quod conuenientiores cibi febricitantibus
sunt cibi huiusmodi et proprie ei cuius copio est
huiusmodi ex infantibus et grossis: conueniunt
enim ex hoc quod assimilantur comploni: et ex hoc quod
sunt contrarii egritudini. **¶** Quoniam accidit febris et
natura est sicca non cibis penitus dum non egreditur per
fecie fecit. **¶** Et oportet ut occurrat eis proximis piodici
et paroxysmi quod sunt fortes ventris ipsorum vacuis in
quibus non sit cibis omnino: nam si cibati fuerint
in illa hora occupabitur natura in digerendo et di-
mittet digerere et expelleret: et cohereret egritudo
et plongetur. **¶** Et per illud oportet ut postponant ei-
bationem usque ad declinationem et in eo quod est
post ipsam. **¶** Et si accidat forte ut hora declina-
tionis sit hora consuetudinis in cibo tunc est melius quam est
se potest. **¶** Et scias quod de cibatione et regimine est
quod est subtile valde et de eo quod est grossum val-
de et de eo quod est inter illa et est pars eius declinans
ad subtile plus et pars eius declinat ad spissum plus
Et subtile vltimum in subtilitate est phibitio cibi.
Et grossum valde est administratio ciborum sanorum
hominum. **¶** Et illi quod secum latus eius subtile quod
est medium est ut sit contentus in cibo succo gnato
ruz et iuleb subtili valde et post ipsam aqua ordeis
subtilis et post ipsam aqua ordeis grossa: et oleribus
frigidis et huiusmodi sicut atriplices et spinachia et bli-
ti et filia et postea huiusmodi ordeis sicut est et est medium.
Et illi quod secum latus grossi sunt galli et gallie ex-
tremitates. **¶** Et subtiliores eis sunt alcubugi et
pulli et subtilius eis sunt alchazi et oua sorbilia pau-
ca subtilia: et pisces pui et subtilius eis sunt huiusmodi or-
deis sicut est. **¶** Et subtilius eo est panis simile so-
lutus in aqua bene frigida solone bona subtili.

Grossum aut est cibus fortis altacugizar crosli aut
cibus fortior est eo. Et kist qdez ordeu est bo-
nus cibus ipm eim aggregat ad glutinatione et di-
gestioez suam et lenitatem et planities et lubricita-
tem et abstersione et hiectionem et contrarieta-
tem febris et sedationem sitis et velocitatem pe-
netrationis et ablutionez et non est in eo stipticitas
qua pp no ffidet neqz figit in poris et meatibus q
uis sint costricti et no e in ea adherencia quz incedit
p meri et fortasse abstergit spissu phlegmatis. Et
qn bona sit eius decoctio no inflat omnino. Et
antiq qdem vsi sut vbi necessaria est subtilitas re-
gimie subtilioris: regimie quod est kist ordeu et a
qua eius et aqua mellis prime aq: quonia nutri-
mentu eius est paruz: et q ipa facit penetrare aqua
et eius humectatio et abstersio et eius apto et puo
catio eius est mltu et caliditas eius est costricta. Et
ipa pculdubio qnz addit in virtute additione qua
dam: qnis sit pua et sequit eam sirupus acetosus
de melle sz est grossior et nutritibilior et fortioris
incisionis et abstersionis et non est in eo de calefa-
ctione de nocumeto viscezz calidoz quod e i aqua
mellis. Nunc aut mel cane quod est zucurum et
pprie mundificatu est melius melle apiz: licet ei
abstresio sit minor abstersioe mellis: et silt sirupo
acetosus de zucaro. Et sit sufficientia in sirupo
acetoso. sed fortasse facit incurere rasuram inie-
stinoz et hoc qdem timorosus est in egritudinibus
acutis: et nos ponemus aque ordeu potationem et
sirupi acetosi sermones singulare. Et subtiliatione
qdez regimie egri sgt natura materiei: et possi-
bilitas nature in digigendo ipaz et resoluendo et
euacuado eaz. Et dignior horaz ad subtiliatio-
nem est status: hic eim est vehementia occupatio-
nis nature in pugna materiei. Et no oz vt ab e-
a feedens occupet re alia et pprie apud crism: an-
te vo illud pugna nondu est cofirmata. Et de
illis que significant et faciunt ptinere ad subtiliatio-
nem: est vt si sit necessitas phlebotomie aut resolo-
nis ventris aut clisteris aut sedatiois doloris: tuc
oz vt des opam ad cofirmanda illa necessitatem: dei
de ciba si necessarius est cibus nisi sit phibens ali-
ud. Et ingrossatione quide regimie sgt vel
requirit virtus. Et dignior horaz ad ingrossa-
du est hora in qua virtus non est valde occupata i
materiam: et est principium egritudinis. Et oz ut
succurrat nocumeto illius ingrossationis cu sparsio-
ne: quonia est leuius sup virtute itez. Et estas q
de pp sua resolucionem indiget additione cibationis
et sepationis eius: nam virtus no sufficit ad dige-
rendu illud quod multum est semel. Et quoni-
az resolo in ea est p spsione: tunc oz vt cambiu sit
p spsionem. Et in hyeme est res econtrario
quonia pp puitate resolonis eius si facit indiget ca-
bio multo. Amplius si multuz dederit cambiu su-
bito erit tollerans ipsum et fortis apud expulsio-
ne eius. Et autumnus qdez e tempus maluz
et pp hoc oz vt subtiliet in eo inter coferuationez
virtutis et iter ifrigidationez materie: et spgere
paulatim in eo est melius: et prius spargere euz d
bilitate virtutis est melius egro. Et scias q
si no esset illud quod ptinet virtuti esset magis ne-
cessarium vt subtiliare cibus vltima subtiliatio

ne: sed virtus no suffert illud et deficit ei qu defici-
cit no valet curatio. Curans eiz sicut sciuit e
virtus non medicus: quonia medicus facit perue-
nire instrumenta ad virtutem. Et qu intellexe-
ria hoc: tunc oportebit ut consideres: naz si egri-
tudo fuerit valde acuta et illud est vt sit status ei
ppinquus et existimariis q vtus no deficiet i hoc
tempore qd est inter principiu eius vsq ad status
eius alieniabis occupatione a virtute et incitabis
eam sup materia: et no facias eaz occupari in cibo
spisso: imo subtilia regime statim cu dimissione ci-
bi oio et pprie in die crisis. Et si videris egri-
tudine acutam no valde: imo acutaz absolute. tuc
oportebit ut subtilies regime no in vltimo nisi ap
statum in die crisis pprie: nisi pp cam maximam
Et si videris egritudine chronica: aut ppinquam
chronice: no subtilies regime. vtus eiz no saluabi-
tur vsq ad statum subtiliatione regimie. Neqz
est tibi necessariu cu hoc in omnibus spetiebus: vt
sit principiu tui regiminis grossius: et postremum
tui regiminis proueniens ad statum subtilius: et
gradatim pcedas in eo qd est inter illa: ita vt vt
sit costructa vsq ppe statui: tunc eniz intende super
materiam: et no sis occupatus in alio. Et quan-
do scis q vtus est fortis tuc fortasse necessarius fa-
cit vispo: vt sis contentus iuleb solo. et si no plus
saltem ebdomada vna: et pprie in febris apo-
stematu. Quod si timueris debilitatez sis con-
tentus aqua ordeu. Et qu ambigua sit tibi vispo-
sio in egritudine et no cognoscis ea: tuc vt decli-
nes ad subtiliationez e melius q vt declies ad ad-
ditionem te obfuantem virtutem et tollerantia. Et
illius quide q existimauit q cibatio in febre acuta
est melior: quonia no est intentio in digone et in
eione: qu volueris faciat id natura: aut no faciat:
errorez iaz te scire feci: imo qn times casum vir-
tutis: tunc cibatio est melior. Et de corporibz
sut corpora cholerica q requirunt regimen diu-
lu ab illo quod diximus: et pprie qn sunt assueta co-
mestioe plia: ipi enim qn no cibant saltez in ipso
principio febris imo in hora q est prauior ea: et e
hora status non vacue sut vispone eoz a duabus
rebus: quonia qn ipi sunt debiliuz virtutu supueit
ei sincopis et moriunt in poxismo: et si sut fortius
virtutu cadut in extenuatione et appent sup eos si
gna ariditatis et ex minoratione nasi et psudatione
oculoz et q tempora sunt depressa et fortasse super-
uenit eis sincopis ante illud pp ill d quod effudit ad
stochos eoz d chola mordicativa. Et sut d
homibus qdaz q sunt exuberantis carnis sed qum
abscinditur ab eis cibus debilitant et extenuatione
incurrunt quas no tollant phibitione cibi. Et
ois cuius calor innatus fortis est valde: aut plu-
rimus: aut calor innatus e valde debilis non po-
test dimittere cibum. Et de eis sut quibus accidit
dolor et lesio in sto et dolor capis pp coomunitatez
et isti sunt de hoc genere. Et istis fortasse suffi-
cit aqua ordeu et fortasse egent vt misceant succuz
gnatoz et silia illi vt cofortet os stomachi. Et
qnz est nobis necessarium vt faciamus eos vdere
cu facilitate an cibum. Et in plrimis istoz si de-
bilitantur: et pprie si supuenit eis sincopis: ea non
est vehementia debilitatis: imo effusio materiei ad

os stōi. **¶** Quā ergo sumū i potu sirupū acetosū
pmistū cū aqua calida multa aut vinum pmistum
cū aqua multa enomūt in vomitu hūores choleri-
cos et virtus eoz sit fortis. **¶** Quāq; cibāt aliquo
robū sūpticoz sedant. **¶** Et senes q̄dez et d̄biles
et infantes sunt de generē eoz q̄ nō tollant sament.
De primis vō scribus sūt q̄ nō sunt vehementis
tollantie santis et secū eos adolescentes : et pro-
prie hūtes solida mēbra amplas venas in aere fri-
gido. **¶** Et multotiens q̄de errat medicus in hu-
ius egrotis fm alū modū. quonīaz ip̄e phibet eis
cibū in principio rei et q̄n appinquat status et sci-
unt q̄ cadit virtus: cibant in illa hora necessario.
Jam vō ergo errauerūt duobus modis et si ip̄i ci-
barent eos in principio esset error ille: et ignorātia
j̄ hūc errorē. **¶** Et accidit istis egris vt accidunt
eis catarr̄i nausēatini et cholerici et vigilatini p̄p̄i
resolōne et priuatiōez digōnis et inquieti fiunt et
alienant et coarctantur materie et virtutes eoz et
multiplicant ip̄oz vapores quā audiūt id quod si
est et tremunt et citant v̄l salūnt et p̄mutat in le-
ctis et imaginat q̄d nō est: et tremunt v̄l salūnt la-
bia eorum inferiora p̄p̄ dolorē oris stōi et cōtristā-
tur anime eoz p̄p̄ ḡuitatem materie.
Canon in dando in potu aquā ordeī et sirupū aceto-
sū. **¶** L. ix.

¶ Qua ordi q̄dā ē i q̄ non ē d̄ corpe ordeī
nūq; q̄d est sicut virtus et forma: et non
est ei introitus in curatione: aut fiducia i
iuuamēto: nisi q̄n est cōplete decoctiōis. Et q̄ de e-
a est melior: est vt sit aque q̄titas sacraia. **¶** xx. et
ordeī sacraia. **¶** i. et sit iam reducta p̄prie ad quin-
ta: et assumat illd̄ q̄d de ea rubeū est et subtile.
Hoc eiz est subtile cuius nutrimentū est minus: et
cuius b̄iectatio ē maior et ablutio eius et extractio
sup̄fluitatū ab ea et digō facta ab ip̄a est multa eq̄-
lis. **¶** Et de ea est in qua ē aliqd̄ de corpe ordeī et
farina eius. **¶** Et magis dilectū mibi in huiusmōi
ē vt si sit p̄rimū decoctū: imo fm mēsurā que au-
ferat inflatiōez: et nō pueniat ad hoc vt faciat ip̄az
viscosam vehemēter. **¶** Et huiusmōi quidez est
p̄lis nutrimentū et minoris ablutiōis et digōnis et
accidit ei multotiens vt acetet in s̄o frigido in sub-
stantia sua: et si sit in eo calor extraneus multus d̄
malitia cōplonis. **¶** Et aqua q̄de ordeī q̄nq; est d̄
cocta ex ordeo ip̄o sicut est. et q̄nq; est excorticatū.
Et melior q̄dez sirupus acetosus apud me ē ille in
quo ponit succaz in vase. deinde fūdēt sup̄ ipsum
acetū forte: quod sit de vino tanc q̄tatis vt ele-
uet sup̄ dorsū zuccari: imo dimittat ip̄m discoop-
tū: deinde ponunt sub vase carbonēs q̄eti et ci-
nis calidus donec liquefiat zuccarū in aceto sine e-
bullitione: deinde colligit spūmā et dimittit vna
hora cū multo calorē: donec misceat zuccarū cū ace-
to deinde fundit sup̄ ip̄m aq̄ q̄titas duoz digi-
toz et bullit vsq; ad sp̄situdinē. **¶** Et aggregare
sirupum acetosū et aquā ordeī simul est illaudabi-
le: quonīa corrūpit aquā ordeī fm p̄rimū. **¶** Et
nō oz vt deēt in potu aqua ordeī: quonīa siccitas na-
ture adest: imo ante ip̄am fiat clistere. **¶** Qd̄ si a-
cetet in s̄o deēt in potu quod de ea est magis subti-
le. **¶** Qd̄ si acetat coquat cū ea radix ap̄i et eius si-
mile. **¶** Si vō acetat itez: tunc necessariū est v̄-

miscetur aliqd̄ pipis cū ea p̄prie q̄n materia n̄ est
vehementis subtilitatis et calitatis: et q̄n m̄tip̄-
catur eius inflatio: tunc misceat cum ea ad calefa-
ctos parū aceti vini acetosi. **¶** Uez q̄n sirupus a-
cetosus i potu dat incidit hūores et p̄parat sup̄flui-
tates ad expulsiōē. **¶** Et tu cōsequenter post du-
as horas da aquaz alkist ordeī subtilem p̄dictaz ut
abluat q̄d incit et abstergat id et extrahat ip̄m p̄
sudorē et puocationem. **¶** Et nō est nocumentū
si deēt in potu sirupus acetosus apud cenā q̄n iam
sepatus est cibi a stō. **¶** Et q̄nq; est necessariū vt
pmittat iuleb ante aquā ordeī vt adest in b̄iecta-
tione et illud ē q̄n vides siccitatem d̄nantez super
corpus et lingua. **¶** Et q̄nq; est necessariū vt p̄-
mittat ante ip̄am ad liniedū naturā aliqd̄ de tama-
rindis ante illd̄ p̄ duas horas.

De curationibus febriū acutaz. **¶** L. x.

¶ Quid dictū est de regie lenificationis et
puocatiōis et sudatiōis et digōnis: deinde
eius cū medicina post illud. **¶** Et q̄d
dictum est de cibatiōe post ip̄m est illud q̄d oport-
uit nos rememorari hic. **¶** At modi extinctionis
vehementie caliditatis sūt cū infrigidatiōe aeris: et
cū infrigidatiōe cibi. Et cūz epithimatis et enu-
plastris. Et cum medicinis. Et cū retentione eozū
que sūt sicut mucilago p̄silij et mucilago ḡnoz cy-
donij et succus portulace et succus liquiritie in or-
vt sedet sitis: nā assidue gutturi patientis egri-
tudine calāz aliqd̄ vt remaneat os hūidū et nō exic-
cet in curis est iuuatiūz valde. **¶** Et q̄nq; iuuat
tur p̄ administratiōem clisteris facti ex succo me-
lonis indi et cucumeris et cucurbite et portulace
cū oleo ros. et cū aliq̄tulo canfore iuuamento ma-
ximo. **¶** Et oz vt sit aer infrigidatus q̄nq; possi-
bile est: et eius infrigidatiō ē p̄ phibitiōē frequē-
tie et p̄ suspensiōē labelloz multoz et p̄ pōnez
niūz plurime. **¶** Et si domus est p̄rimi t̄poris ex
quo limita fuerit luto: et p̄prie illo in quo ponitur
loco palee cotum papyri: tunc est melius. **¶** Et q̄n
q̄ p̄parant in ea manationes vt fontūz et roratio-
nes et currit in ea aqua dulcis. **¶** Aut stratus est
sup̄ lacūna coopam cum reti: et est stratus super
quē dormit ex tabari et his similibz: et r̄liquis stra-
tus est ex extremitatibus salicūz et cydonioz et
myrti aspi aqua ros. et viol. et nenufaris et ro-
sis et viol. **¶** Et ponunt q̄nq; calathi in quibus
sunt ordines de frustis fructū boni odoris frigi-
doz: sicut maloz acetosoz et cydonioz et minorū
piroz boni odoris aspi in aqua ros. et nenufare
et salicibus sup̄ q̄ sunt pulverizata sandali et rose et
canfora: et sup̄ que iam distillatum est p̄p̄ vni o-
doriferi: tūc est illd̄ q̄d est vltimūz. **¶** Hoc ergo
est regimē aeris. **¶** Regimē aut̄ cibi iam sciūsti:
et si voluntas adest vt cū infrigidatiōe sit lenifica-
tio: tunc deēt aqua cucurbite et aqua melonis indi
p̄prie et aqua cucueris et lactuca cūz aceto iest v̄l-
tima: **¶** Et quod cōueniēs est ad sedandū sitiz eo-
rū est foca factum ex pane simile cūz aqua calei ac-
cepta ex dogo post collatiōē vehementem. **¶** Et
si adest voluntas vt cū sedatiōe sit retentio: tunc
deēt succus ḡnati muzi et acetosi et aqua acreste et
aqua mori de semi et aqua acetositas limonis nō
falsi: et aqua acetositas citri et q̄ sunt his filia: et

aqua cereculi et berberis. Epithimata vero et em-
 plastra sunt ex succis notis et proprie aqua rosae aut succo
 rosarum recentium cum sandali et canfora et aqua coria-
 dri et endiuie: cum istis enim est infrigidatio pluri-
 ma et mucilago piluli cum aceto et aqua rosae est huius
 generis. Et embroca est cum infrigidationibus res ma-
 xima et magis inuasiva: nam quae equat est in eo maior pa-
 rectificationis et fortasse rectificat aqua. At quoniam illic
 est catarrhus et tussis aut in capite eius est guttas aut
 testis sunt multitudinem vaporum: quare oportet ne sudatur
 super caput aqua aut acetum: imo occupet cum inclina-
 tione capitis super vapores aqua secundum quod dispositio facit illud
 necessarium. Si vero non fuerit catarrhus neque aliud
 eorum quod diximus: tunc administra de embrocis et e-
 pithimatis quae uis. Et nocibilior embroca in huius
 dispositione repletionis capitis est mulso lactis super caput.
 fortasse enim facit accidere apsa in capite et potius
 ne. Et magis salua horarum embrocationis capitis
 cum repletionis eius est ut sit vapor cholericus non huius-
 dus: imo in huiusmodi hora fortasse non nocet appli-
 catio lactis: imo confortat. Et cognoscit ex dispositione
 somni et vigiliis et humiditate superiorum partium narum et
 eorum siccitate: quoniam ergo uideris somni aut profundi-
 tate somni: aut humiditate superiorum partium narum tunc ca-
 ue embrocationem et inunctionem et stude in attrahen-
 do materia ad inferiora. Et quoniam uideris rubedi-
 nem in naso et facie uehementer: tunc non erit malum
 ut facias currere sanguinem ex naribus. Et infra e-
 par cum emplastris et quoniam infra caue ne occurras cum in-
 frigidatione uehementi hora sudoris et resolutionis: imo
 oportet ut obserues illud: fortasse eis sit causa in elongatio-
 ne egritudinis: licet quoniam sit longitudo egritudinis sal-
 uior quoniam ipsius acuitas. At oportet ut caueas in febribus a
 cutis caliditate rursus: quoniam addit in debilitate uir-
 tutis et terret naturam a receptione superfluitatum ad in-
 testina et ab expulsiōe earum ab eis per uictoria super-
 fluitatum: et fortasse redeunt superfluitates ad superiora
 et ledunt hypochondria et inflant ea et ledunt caput.
 At quoniam est in potu papaueris inuamentum mirabi-
 le in inspissando materia subtili: quare digerit in
 faciendo somnum.

Rememoratio accituum quae difficilia sunt in febribus
 acutis. L. xi.

Liquamur itaque in primis de accitibus quae
 uehementia sunt in febribus et de cura-
 tione eorum et festinemus ad distinguendum
 ferebas acutas. Et haec quod accitua sunt sicut rigor et
 frigus et horripilatio: et sicut sudor plurius et si-
 cut fluxus sanguinis narum superfluit et sicut uo-
 tus laboriosus et fluxus ventris debilitans: et si-
 cut sitis quae non tollat et sicut profunditas somni super-
 flua et sicut uigilatio insepabilis et sicut asperitas lin-
 guae et obfuscatio oris et sicut sternutatio continua
 et dolor capitis prauus et tussis frequens: et sicut ca-
 sus appetitus et bolimus et sicut appetitus cam-
 nus et sigultus.

De regimine rigoris et horripilationis quae superfluit.
 L. xii.

Quid est de hoc sequens sudore rectifi-
 ficat velociter et non indiget regimine.
 et cetero non oportet ut contrarium fiat per remotio-
 nem: et non est de illis quae debilitant et quae faciunt aliud
 et quoniam sedat cum ligatione extrematum et frica-

tione facili et cum calefactione coopture et cum yn-
 ctione de oleo de aneto et de camemilla si indiget
 eo. In forti autem quando pleuerat siue sit in febrili-
 bus siue sit in alijs oportet ut ligentur extremitates in lo-
 cis primis et inunctio fiat cum oleo camemillino et
 radice lilij: et sunt de hominibus quae confortat illud
 cum eis quae sunt sicut cardamomum et calloreum et ruta et
 sceba et calaetum et baurac: et pip et piretrum. At
 quoniam pertransit illud ad ministrandum inimenta ex si-
 napi et assa fetida. At quoniam decoquuntur medicine
 iste in aqua: deinde coque in ea aliquod oleum. et aqua
 eruce fortis est in hoc caplo per se sola aut cum oleo
 aliquo quod decoquitur cum ea. Et sicut decoctio oxi-
 mi et aqua eius.

Confectio olei boni.

Sumat anetum siccum et myrrha et ruta et
 calametum et pip et piretrum et coquantur in vi-
 no decoctione ultima: deinde decoqua-
 tur colatum in tanto quantum est medietas eius de oleo si-
 samino usque quo consumat aqua et remaneat oleum
 et administretur iungendo. Et de oleis fortibus eis
 in tali qualis est rigor quartae est olim de costo et ole-
 um de sceba et oleum de abrotano et olim de lilio et
 oleum de myrrha et ponat in .3. i. olei. pondus .3.
 iiii. pipis et vi. 5. i. piretri tritoz: et administretur
 apertibus decoctum in oleo aliquo: aut oleum oliue in
 quo decoctus est apertum. Et introit in oleum leuis ca-
 liditatis est inuamentum valde. Et fortasse necessarie
 sunt potiones. Et multoties sedat cum aqua cali-
 da leuis caliditatis et cum curatione super vaporem
 eius. Et quoniam non sedat per id si materia est grossa
 coquantur in aqua anisum calametum et semen apij et ma-
 stix et eruca et anetum et silia. Et balneet in aqua in
 qua decocta sunt ea quae sunt sicut sceba et abrotanum
 et calametum et anetum et squamam et ruta et sansucus et
 costus et semina cala. Et omnes medicine fortis pro-
 uocant sedat rigorem. Et de medicis sedantibus
 rigorem maximum in quartana et similibus sibi est ut
 bibat de costo aureus. i. cum aqua calida et de agari-
 co quantum de ipso in aqua cala. Et in agarico est inua-
 mentum: et quoniam potest cum eo par opij: quoniam facit dor-
 mure et facit sudare et prohibet uehementiam rigoris et
 alia. Et iteque ireos quantitas aut .i. i. aqua calida.
 Et de compositis est tyriaca diatesleron: et electua-
 ria alia et diacyminum et diacalametum et diapipedon
 et sirupus de melle in quo feruet sicut assa ruta et
 piretrum et pip. Pille ex parte quae dantur in potu an-
 rigore per horam una infirmo erecto vel stante super
 lectum suum vel scammum suum et acre eius calefacto cum
 igne et coopimento. quoniam temperat ipsum aut pro-
 hibet quare coactio. et storacis myrrhe opij opo-
 ponaci omnium ana parte .i. coquantur cum butyro et sit
 dosis eius quantitas fabae: et iteque sumat opoponaci ca-
 storei dauci assae piretri opij ana. partes equales si-
 at sicut primo sit. Descriptio bona. et opopo-
 naci serapini anidum et cymini carmeni et seminis
 apij et pipis ana. aut .i. 5. scis hyusquam albi croci
 aristologie castorei euforbij myrrhe ameos zinz-
 beris omnium ana pondus tertie. 3. i. semis barmel
 piretri omnium ana aut .i. coquantur cum melle et dosis
 eius sit auellana cum aqua calida valde: et fortasse
 est necessarium in eo ut detur in potu uinum calefactum et
 cibi calefacti et solo uentris cum eis quae sunt sicut hiera

et diacydoniten et diafinico: imo qñ ē rigor prauus
et pprie sine febre demur in potu pille fetide quo
nia ipe sūt sanitas eius.

Regimē sudoris supflui in febriz. *L. xiii.*

Oportet ne sudor creticus qñtum possibile
est istringat. Quā autē euenit necessitas et
piransit terminū: tūc o3 vt euentetur et
infrigidet locus. **C** Si autē nō excusat: tunc super
instrumētū positus quo pueri yf iuuenes solent in
aere cōcuti cōmoueat in loco sfo. Et non o3 vt oc-
cupet i exuccando illd qd rorando egredit faciedo
eruccionē post exuccatoez: nā illud ē occasio ad
illud puocadū et mltiplicandū et fortasse attrahit
sincopi. **C** Na eius absterfio addit in ipm et eius
dimissio restringit ipm. **C** At o3 vt inungat eum
cū oleo ros. forti et oleo myrtino: aut cū oleo de sa-
licibus et cū oleo de balauistis: aut fiat olum euz a
quis in quibus decoquunt cydonia pontica et mala
pontica et rose et balauistie et karabe contritū sicut
pulis q appet in radio solis et silia quonā restrin-
git. **C** At qñq: restringit acetū mltū aqua et suc-
cus acreste et decoctio balauistiaz et decoctio gal-
laz et decoctio myrti et succus salicis est mirabilis
et aqua sempuine. **C** Et qñ res sit vehemens linia-
tur cum mucilagimibus frigidis et cū gummi et p-
prie qñ emplāt his duobus et euēiat et qñ vehe-
mens sit res o3 vt ponat nix sup extrēa: et sola sint
in ea extrema: aut balneet euz aqua frigida si suf-
fert eaz.

Regimē fluxus sanguinis nariuz supflui. *L. xiiij.*

Oportet vt nō pperet ad phibēdū illum
q creticus ē qñtum possibile ē. **C** Quā autē
est necesse phibet fluxū sanguinis nariū
in febribus acutis: tūc liga extrema et pone vento-
sas sup latus quod se q latus fluxus sanguis nari-
uz. **C** Deinde cōsequenter adhibe regimē illius
loci: fortasse eiz possibile erit tibi vt intrigides et
restringat per illud et ante yf non ponas ventosā
desup. **C** Et distilla in nariuz aliquas distillationes
pdictas in caplo fluxus sanguis nariū et qñ nō ē p-
hibens aliquod infida caput cū infriantibus pdi-
ctis in eo. Et qñq: aduenit patientibus quartanam
fluxus sanguis nariū: quare o3 vt iuues cū facien-
tibus fluēt sanguinē ex nariibus scitis: in ipo eniz ē
sanatio quartane. **C** Si vō supfluitatē timueris
faciemus sicut illud qd fecimus.

Regimen vomitus q accidit eis. *L. xv.*

C Reticus itez nō abscindat nisi ap necessi-
tatē et fm pñmū abscindat in eis p vōi-
tū et p adiutorium eius quo extrahit hu-
mor nociuus sicut est sirupus acetosus et aqua ca-
lida. **C** Et qñq: est necessarium vt cōfortet vñus
quare ponatur loco sirupi acetosi puri sirupus ace-
tosus cū seminibus. **C** Et si hūor est imbibitus et
grossus: tunc o3 vt fiat solō dando in potu qd est
sicut aloes et hiera. Et qñ non est imbibitus for-
tasse cōfert hiera et aloes. Et si est ibibitus n. gros-
sus mundat ipm sirupus acetosus cū aqua calida: d-
inde equat ipm post illd aqua gñatoz q bibatur.
Quod si euomuerit eaz bibat ipam vice alia do-
nec equet et qescat. **C** Et sifr sirupus de menta cū
gñis gñatoz. At fortasse sedat ipm infrigidatio

stomachi. **C** Et o3 vt apprimet rebus ponticia et
sedantibus vōitū cū ponticitate sua et acetositate
sua stiptica ille qui vomit pp hūorē imbibitū: qz
est maluz et addit imbibitioni seo nō ibibito: for-
tasse facient euz deicere deorsuz: quāuis sit gors-
sus et fortasse inuabunt virtutē sfoi ad expellendū
euz p superiora. Et qñ assiduauerit vomitus de
cholera et non fuerit de generē imbibiti tunc vtere
stipticis et pprie emplis iuuantibus factis ex corti-
cibus gñatoz et gallis et his silibus cū vino pmi-
sto aut aceto pmiesto. **C** At ad vomitū qdem cho-
lere nigre supflui submergat spongia in aceto et
ponat sup stom. **C** Quod si necessariū fuerit alqd
fortius: amministra medicinas pdictas in caplo rete-
tionis vōitus.

Regimē fluxus ventris q accidit eis. *L. xvi.*

Et m singulariter in caplo fluxus ventris
locuti sumus in hac intentione. **E**rgo
redecamus ad illd. **C** Et de illis q cōse-
rūt ex via ciboz sunt almes torrefacti: et lētes tor-
refacte: et coriandri: quodcūq: hoz vñoz fuerit
elixet et fūdatur aqua ab eo et pprie qñ sit acetosū
cū gñis gñatoz quonā est bonū.

Regimē litis eoz supflue. *L. xvij.*

Oportet vt inungat caput cū oleo sfo
valde qd fundat sup ipm et ponat sup
caput si nō fuerit qd phibeat: et cū aq-
infrigidantibus et retentione mucilaginis semis cy-
donioz pmiile cū oleo ros. vltio: aut infusiois pru-
noz et medullaz cucumeris et albedo et cucurbi-
te et seminis lactuce nigre et radici liquiritie et pi-
lulaz descriptaz in antidotario ad sitim et de illis
q masticant est almoiosat et sūt tamarindi. **C** Et si
us quidē qñq: sit ex frigore et abscindit eaz somnū
et qñq: sit ex calorē et abscindunt eaz vigilie.

De pfunditate somni q accidit eis. *L. xvij.*

Oportet vt remoueat a pfunditate somni
cū fabulis et his similibus p uoces:
Et ligent mēbra eoz inferiora ligatōne
dolorosa: postq nō fuerit quod phibeat. Et sup
ponat collyrium subtile si natura fuerit restricta et
i hora quietis et temporē assiduitatis. Et vento-
set quod est inter ambas spatulas et spondiles.

De gñitate caput eoz. *L. xix.*

Oportet vt alienet ab eis emulsio lactis
sup capita eoz: aut effusio oli super ea
aut embroca: aut caput purgūz: immo
sint contenti vaporacionibus factis cum embrocis
ex camemilla et sint in eis viole et surfur et his si-
milis.

De inqetudine hñiū febres et alioz. *L. xx.*

O facit vō oleū viol cū oleo de semine
lactuce et oleo nenufario et oleo d cucur-
bita et adherere aliqd de stupefaciētibz
famosis sup tempora: et incuruare caput sup va-
pores hñectantes: et odorare nenufar et poma mā-
dragore et alsehefebra asplū ex lōgiquo et embro-
ce hñectantes et res quas scis. **C** At sifr si nō fue-
rit qd phibeat det in potu sirupus papaueris et lo-
hoc eius. **C** Deinde multiplicent inter manus eis
candle et elenent voces cum fabulis et ligent cū

infirmitas extremitates eius ligatone dolorosa paruz
cu ansis q̄ resoluant velociter. **¶** Deinde p̄cipiat
ei vt dormiat et claudat oculos: quoz dormit pax
extinguit candele et cessent voces et soluant anse
quonia dormiet. **¶** Et q̄ inuenit leuitate et q̄etem
ex p̄ximo aut vehementia assiduet ablutione faci
ei cu aqua i qua decoctus est papauer nigrū cu ali
quulo maderagor et radice eius. **¶** Et q̄ est illic
huor baurachus cōfert aqua in qua cocta sunt fili
bruz et melilotum et albacuen et papauer abluen
do facie et incuruado sup vaporem eius.

De dolor v̄etris q̄ accidit eis. **¶** L. xxi.

¶ Et ex effusione chole ad stōz: et si accidit
in principio p̄odi eius det in potu parū
sirupi de malis cu sirupo acetoso.

De aspitale lingue eoz. **¶** L. xxii.

¶ N essentia q̄de viscositatis fricet cu bru
sco aut cu virgis salicis cu olo amiguali
no et zuccaro tabazet donec mudei aut
cu spongia et pauco sale et olo ros. In hoc eniz est
allenatio multa in firmit. **¶** Et post illd q̄ eius as
pitas est nō pp viscositate imo a siccitate oportet
vt teneat in ore suo sebesten aut nucleos prunoꝝ
aut salte q̄ asportat de india. Et est in color salis et
dulcedine mell. Et sumat de eo fm q̄ dixit Archi
genes q̄tate fabe ynius. Et gna cydonioꝝ sunt
ex eis q̄ hūctant lingua et phibent ei obfuscatio
ne. **¶** Et oz vt nō ponat puluinarū multa neq̄ re
supinet dormies. na hec duo exiccant lingua:

De sternutatione assidua q̄ accidit eis. **¶** L. xxiii.

¶ Quandoq̄ magnificat nocumētuz sterna
tationis assidue cu eis: ledit nanq̄ eos et
replet capita eoz et debilitat eoz vir
tutes: et fortasse facit fluxum sanguis nariū. Quat
oz vt fricet eoz frons et colluz et nalis et apiant
ora eoz et fricent eoz palata cu vehementia et tun
dant capita eoz et cōuertant et p̄mat eoz extre
ma et fūdat in aures eoz ola tepida ad caliditate pa
rump declina et hūctet lacerti eoz et ipoz medi
bule. et ponatur sup eoz ceruicibz puluinarū cale
facta et n̄ excitet a sono eoz subito et minuat a pul
uer et somno et omni i cuius odor est acuitas et ol
faciant saulich: et lutū alnaiabi et spōgiāz marinā.
De dolore capitis q̄ accidit eis. **¶** L. xxiiii.

¶ Iga extremitates eoz et pprie coxas et
cu instita liga et frica pedes eoz et sup
ponat eis collyria trahentia materia ad
inferiora et cōforta capita eoz cu infrigidantibus
notis. **¶** Et si nō fuerit quod phibeat ex coriza
aut tussi embrocet capita ipoz cu decoctione rolay
et violay et ordeī at folioꝝ salicis et his similibus
et silr oleo ros. et oleo de salicibus. **¶** Et q̄ nō
excusat hoc tūc p̄misce embrocas infrigidaes cuz
lenitiuis sicut camemilla et stupefactius sicut ē pa
pauer. **¶** Et nō mulgeas lac nisi q̄ remouetur fe
bris. **¶** Si aut virtus fuerit fortis mulgeas lac ca
prinū: et si fuerit debilis mulgeas lac muliebre.
Et caue lac apud rephonē humidam facienteꝝ p̄fun
ditateꝝ somni: et silr caue humectantia. Et tu non
administres hūctatā nisi vbi ē vapor fumolus et
caput sicū et pax somni: et q̄ multiplicat reple
tio in capite ex vapore hūdo: trahē eū ad interio

ra cu collyrijs et clisteribus: et stringe mēbra infe
riora ita q̄ testiculos.

De tussi eoz. **¶** L. xxv.

¶ Uilis p̄rimū accit eis ex calore aut sicc
tate: quat oz vt teneat in oribus suis pi
lylas bichikias allohoc de papauere fa
cta cu medul fructuū fr̄is et amilo et his similibus
et vtat cerataris infrigidatibz factis ex olo ros. pu
ro et ex mucilgie p̄silij et succo portulace et alijs.
De destructione appetitus eoz. **¶** L. xxvi.

¶ Quandoq̄ est ca eius huor in ore stoma
chi q̄d scit ex eo q̄d dictū est de destru
ctōe appetit et eūatur p vomituz aut so
lutione v̄etris. **¶** Et m̄lotiens iuuatū intromis
sione digitoꝝ in guttur et cōmōtione stōi et pprie
q̄n vomitu expellit cholericā rem aut acetosā. **¶**
Et q̄n est ex vehementia debilitatis quare curet
cōplio q̄ facit eaz cu eo q̄d scit. **¶** Et oz vt appri
mes eis odores bonos excitaes appetitū: sicut o
dor saulich infusi cu aqua et aceto et det eis electua
riū p̄portionale febricitatibus et pax vini et succi
fructuūz p̄mcoꝝ boni odoris: et la bat aliqu idce
aceto gelatine p̄scii aut hedi et his similibz et p̄oat
sup stom post dies prios empla facta ex fructibz.
Et sint in eis ap̄imibz et aloes fm q̄ scis: et inun
ctio eius cu oleis bonis est iuuatiua.

De bolismo eoz. **¶** L. xxvii.

¶ Portet vt curent cu odoramentis et lu
to alnaiabi et armeni infusi cu aceto: et
odorēt almosolat et p̄ae mūd calz et car
nes assatas et stringe eoz extremitates. **¶** Et ex
tende aures eoz et capillos iplorum et confor
ta eorum cerebra cum embrocis infrigidanti
bus et hūctantibus. plurimū nanq̄ bolismi eoz
est pp destructione oris stōi pp cām cōmunicatē
ramis q̄ adueniūt eis cu sensu et est corpus duꝝ et
indurat: v̄ez sensus nō v̄lūnat cu eo.

De nigredie lingue eoz. **¶** L. xxviii.

¶ Portet vt nō dimittat sup lingua nigre
do: imo fricet cu eo q̄d scis: et si nō ele
uabit ad caput vapores maligni et faci
ent cader in s̄r̄sen de appetitu eoz canio et curant
cu v̄nctiois frigidis et dulcibus.

De sincopi q̄ accidit eis. **¶** L. xxix.

¶ Quandoq̄ accidit eis sincopia i principio
febrū pp effusioneꝝ cholere ad stōs co
rū: quat oz vt det eis ante p̄ximuz
aut ap̄ximū frustū p̄is de sila cu aqua ḡnati et
aqua acreste. **¶** Et scias q̄ q̄n aggregant sincopia
et febris tūc sincopia est dignior curatione: et si in
diget pauco vino det p̄mū cu tribz. 3. vin anti
qui: et si nō sirupi maloz antiq̄ culus resoluta est
supfluitas. **¶** Et phlebotomia q̄oz multoties ad
dit in sincopi. Et clistere leue est magis cōuenies.
Et vomitus est iuuatiuis eis. Et cōstrictio crurū
et ponē manus et pedes in aqua calida. **¶** Et quz
euadunt tunc de sollicitudine est vt abēt saulich or
dei infrigidato in quo sint ḡna ḡnatoy.

De cōstructione anhelitus eoz. **¶** L. xxx.

¶ Cōstrictio anhelitus accidit eis. aut pp
spasimū et siccitate q̄ accit eis in lacertis a
helitus: aut pp mām p̄focatiua descedē
tem ad guttur eoz: aut pp debilitateꝝ q̄ dominat

neruis venientibus ad membra anhelitus. Et prima quod curat cum vnguentis vel emplis hūcantibus et secunda cum es quod phibet strangulatione. Et tertia cum equatōe cōplonis in cerebro et in vntione colli cum eis quod infrigidat et hūcant: et sup stom itez ex eis quod sunt sicut rasura cucurbite et portulaca et sandali cum oleo ros. et silibus ei.

De vehementia tristitie eoz. L. xxxi.

Quando multiplicat tristitia causa oris stōi et aduentu hūoris mordacitui in eo tūc infrigida stōs eoz cum eis quod scis de cibis et inungantur: et dormiat in loco primo motibus aque strato extrētatibus et fructibus frigidis et odoriferis frigidis et nenufar et rosis et expionibus frigidis factis ex fructibus odoriferis frīs et sandalis. Et multoties quod cōferūt in eoz tristitia clisteria frīa facta ex aqua cucurbite et citruli et succo portulace et sempitūe cum oleo ros.

Difficultas deglutendi quod accit eis. L. xxxij.

Difficultas deglutendi quod accit eis et febris fuerit cōclusa tūc phlebotomia paulatim fiat et equatio fiat ad retrahendum et suppositoriū est melius quod plurimū solutiuū d super.

frigus extrēmitatū quod accit eis. L. xxxij.

Ultoties plūdat calor eoz et infriant eoz extrēa et tēdit calor submerso ad caput. Ponat ergo extrēitates in aqua cala et non bibant aqua frigida.

Dermo de febre cholere. L. xxxij.

Ebreā cholice tres sūt: tertia cōtina: et tertia piodica: et causō: et tertia quod piodica aut ē pura et fit a cholera pura: aut nō pura et fit cū putredie cholere grosse substantie pp cōmitione cholere cū phlegmate cōmitione aliqua cōplonali vnita: et p hoc diuifit cat ab hemitrico: quoniam hemitricū faciat due materie separe: et hac faciat materia vna quod in se ipsa ē pmista cū cuius calor pmisceat aliqutū frigidis quod guat suam putredine et sua resoluōe et sua digōne: et pp illud quod sunt in hemitrico duo portulmi. Et tertia nō pure portulmi vnus. Et hec quod nō pura quod plōgat tpe longo et circiter medietate anni. Et quod pducit ad mollitie et magnitudine iplenis. Causon vō est de genere cōtinue: quoniam differētia inter eius vehemētiā et eius tepore est insensata: et accidentia eius sunt vehemētia: et causa est acuitas materiei et multitudo quod eius casus sit circa cor et in venis oris stōi aut in pitibus epatis pprie: et ad sumū in mēbris nobilibus vicinis cordi. In tertia vō cholera est in carne et ad ptes cutis: et in cōtinua ē ipsa in venis corporis quod elongat a corde. Et vehemētia quod sitis et angustia et inqetudo et impatientia et alienatio et nausea et amaritudo oris: et siccitas labioz et scissio eoz et dolor capitis multiplicat in febris cholericis: et est natura in pluribus eaz ad siccitate declinā: quoniam materiei motus est ad supiora: aut ad illud ad quod apparet d corpe et cute.

De tertia absolute et notat triteus. L. xxxv.

Proximus tertia incipit in primis cū horripilatiōe vt punctura acus: deinde infrigidat et incipit facer rigore difficilē

valde difficiliorē sicut rigoribus nō fridū aut cum paucō frigore: et nō est frigus eius nisi pp pfundatōez caloris ad interiora ad pte materiei: et inuenit sicut puncturas acuz. Et hic quod rigor cum vehemētia sua est velocis sedationis: et tū ia sciui sicut cām huius rigoris. Et sit rigor eius in tribus diebus primis fortior et vehemētiōr et in quarta econtrario. Et itez rigor incipit cū fortitudine: d inde lenitur paulatim et minuit velocitē: et in quarta econtrario. Et sudor multiplicat in tertia quod dimittit. Et sit vrina in ea rubra tendens ad igne az in qua non est mltā grossitudo. Aut est nō pura et sit vrina eius cruda aut grossa. Et tertia calitas ē saluor calitate causōidis: et qto plixio mād tagit corpe: nō addit inflatio imo quod minuit inflatio eis. Et in causonide aduēt inflatio. Et accidentia que accidunt eis in tertia sūt vigilie sine gūitate in capite nisi in quibusdā nō puris: et sitis et furor et ira et odia locutionis. Et est pulsus eis acutus velox p cōparatiōez ad siliquas febres: et non est equalis cōstructionis: quoniam hūor debilitat eū et aduēt ei diueritate ap statū: et diuifitas in eo est sub ea quod est i alga cū duritie et est pulsus fortior in ea: imo diuifitas in eo nō est sicut plurimū. Nisi diuifitas ppria cū febre et alga. Et in principio quod est necessariū vt coarctei pulsus vsq ad hora dilatationis febris: et tunc cōfortat et sit velox et frequens. Et eius diuifitas nō est multū supflua. Et quod significat ipsa etas et cōsuetudo et regio et ars et forma et tps et multitudo euentus tertiane in illa hora. Quod ergo cōponūt due tertiane sūt portulmi euenientes oī die. Qui ergo cōsiderat tertianā p portulmū errat in ea: imo oz vt attēdant significatiōes alie quas dicemus. Et patientibus quod tertianāz accidunt vigilie et amor solitudinis: et multoties sentiunt ebullitiōe ap ep.

Differētia inter tertianā purā et non purā. L. xxxvi.

Pura est subtilis leuis cuius portulmus cōsumit a quattuor horis vsq ad duodecim horas: et nō aduēt sup eas multū. Et si addit additiōe multa: tūc est nō pura. Et est fm plurimū puenies ad septē horas et calefit in ea corpus velociter: et vides caliditatem pcedere ex corpe et extrēitates adhuc sūt frīe. et sili pura nō addit quod nō accit error. s. vii. piodos. Et quod cōsumit pp subtilitate sue materie in portulmo vno in quo accit vōitus: aut vōtris solo mundificans. Et apz digō in vrina in prio die: aut in tertio aut in quarto aut in septimo. Si aut aduēt sup septem piodos additiōe plurima: tūc est d generi nō pure. Et sili si plōgatur spatūz sui rigoris: et ē ad vōitio suoz portulmoz. Et antecellio eoz ad inuicē fm ordinē fuantē pportiones siles. et in nō pura ē illud diuifū nō rectū. Et sili quod assimilant portulmi fm terminū vni et siliqua signa elongationis febris etia sūt d illis quod scis. At quod vides principū cū rigor fm quod determinauimus et statim cū sudore exuberante tūc nō dubites quoniam ipsa sit pura. Et in pura quod est quod cā hīs bibit aqua ordeī pcedit quod est in corpe eius cū vapore hūdo quasi ipse velit sudare et quod sudat. Et cū nō pura inuenit gūitas plurima in capite et extensio et plōgat

rigor donec puenit ad viginti quattuor horas aut
triginta horas vsq; ad hora sua: et tepescit donec
copleat quadragita hore: et p q̄titate additiōis po-
xismi sup xii. horas est eius elōgato a puritate.
Et in tertiana q̄de nō pura. tardat appitio digōnis
et nō appz in forma offuscato neq; extenuato: et for-
tasse nō erradicat cū sudor copioso et fortasse non
incipit cū rigore et nō est calitas euz multa fortitu-
die: nō est augmētū eio equale: imo ē quasi ip̄a ad-
dat: unde pcedit et minuit. Et accētia seua mino-
rant in ea.

Tertiana continua. L. xxxvii.

Cognoscit p vehemētia porisimoz tertia-
ne: et p vehemētia accētiū tertiae. Et ap-
bal. q̄de q̄ sanguis putrefit sit de hoc
genere et d eo fiet fmo post.

Lura tertiane pure. L. xxxviii.

Oportet vt mēoreris illd qd dīmo ti-
bi de radicibus i curatiōe febrū de so-
lone v̄tris et cibo et in oibus caplis et
fabrica sup illd. Et tu q̄de nō auscultas fmonē eio
q̄ cōcedit i p̄cipio solutia fortia et myrobalsōa et
his filia: nisi illd qd dixi. Immo oz vt pperes
i primis et leias leitate quada cū eis q̄ dixi illic:
sicut sūt tamarindi q̄titate. xl. 3. q̄ ifūdāt in aqua
cala i nocte et colet et piciat desup siracost aut ter-
niabin aut aq̄ duoz gnatōz: et sicut decoctio lub-
leb cū tereniabin et passul eucleatis: aut ifusio pru-
noz cū tereniabin aut siracost aut sirupo viol. et
viole cōdite. Et fortasse facit mucilago p̄silij cū
q̄busdā sirupis sicut ē sirupo p̄ruoz lubricitatez et
lemficationē et cū decoctione lētū cū lubleb. Aut
clisteria lenia sicut est clistere euz decoctione altee
et iuinbe et sebestē et radice lilij et olo viol et suc-
co sicle et baurac fm modū quē scis. Et illd q̄n ne-
cessitas tangit ad ip̄az. Rectū naq; ē ne in potu de-
q̄ est sicut forbitio ordeī: neq; ei sille neq; cibi: ni-
si natura iā lenificata. Et si v̄tris solo in p̄cipio
in febre tertiana pura mioris sit malitie q̄ eius si-
mile in alijs: licet sit eio malitia iuez maria. Et
q̄n est possibile vt phlebotomes vsq; ad tres pio-
dos fac: et silt q̄n times q̄ sit egritudo furiosa et
facis illd: erit illd qd accidit de errore si accit mi-
nus q̄ alijs. Et oz vt nō moueas in die porisimi a-
liq̄: nisi pp necessitatem et nō cibes nisi ap cōdicio-
nes p̄dictas aut puoces v̄rinā cū emulsiōe seiniū.
Et oz vt supueniat ei porisimū dū ē facilius: et nō
ē in stō eius aliq̄: imo oz vt sūt in potu sirupuz
acetosū oi mae: et post duas horas aqua ordeī i di-
e i q̄ nō est porisimū. Et sirupo q̄de acetos post po-
xisimū ē cōueniēs: et silt p̄oer peḏs in aqua f̄ra ad
atrahēdū i si dūū caloris. Et ego magis diligo vt
sit i sirupo acetoso pprie i postreīs emulsiōe seiniū
f̄roz p̄dictoz et ate porisimū p tres horas aut quat-
tuor: et deī in potu iuez post porisimū aqua or. Et
q̄n necessaria ē subtiliatiō regis deī in potu sicut aq̄
gnatoz et aqua melonis indi et his filia et gdatim
fiat ei: regien f̄z modū p̄dictū et quoties appiquat
stato subtiliet: et i diebz primis cibeī cū kist ordeī
et p̄ae trito cū aqua f̄ra aut sicut ē aut emulctum
ex eo q̄ sit ex lacte acetoso et lētibo. Et q̄n cibus
acetat i stō nō deī in potu d aqua ordeī q̄ non est
vald subtilis aliq̄: et si necessariū fuerit dar ip̄m

in potu confortetur paz cū decoctiōe radicis ap̄j.
Si aut stōus fuerit fr̄ior illo et febris nō magna et
nō pura ponat paz pipis fm cōsiliū. Hippo. Qd
si signa significauerint q̄ crisis est p̄p̄inqua: tunc
sufficiat ei aqua ordeī et aqua gnatōz dulcia et ma-
zi et sirupus acetosus. Et fructus q̄de q̄ diligūtur
eis sunt gnata dulcia et muza. et pruna mafa et in-
matura. melon v̄o indus est res maximī iuuamēti
cū hoc q̄ ip̄e soluit: et puocat et frangit vehemē-
tiaz caloris et facit sudare et fortasse nō nocet nisi
paz: et ex oleribus cucurbita et cucumer et alkhe-
bedi et lactuca. Et scias q̄ intentio in eo quo
cibant patientes tertianaz: aut est hūectatio sicut da-
tur eis in fine de extremitatibz albaiegi et de testu-
culis galloz et cerebellis hedoz cū q̄b nō est nau-
sea et vitell ouoz aut est infratio et hūectatio silt si
cut i kist ordeī. Et nō v̄limes in ifratione mul-
ta et pprie in p̄cipio nisi inuenias inflamationem
vehemētez aut timeas cōf̄sioez eio ad causonidem
et cōtinuā. Qd si cōsequatur crisis et videris di-
gōnē in v̄rina et est sedimē laudabile qd cognoui
sti tunc si excusat bene est: et si n cura tūc cū eo quo
iuuat natura ex puocatiōe v̄rine aut solone v̄tris
aut vomitu aut fluxu sanguinis nariū. Et nō agas
cōtra ip̄am in hoc. Qd si nō inuenis declinationez
manifestam tūc euacua cū solone v̄tris. Nam d
illo est scamonee sexta. 3. i. in iuleb aut decoctio
myrobaloaz cū tamarindis et tereniabin et passul
et radicibus et calia fistula fm q̄ sciūsti: et tibi in-
est vt cōfortes eas cū sumoterre et sene et scādea
et de illis que cōueniunt eis tantū sunt troisci de
spodio solutiū.

Descriptio.

Mz myrobaloaz citrinoz enucleatoz pond. 3. iiii
zuccari tabarzet pōdus. 3. xx. scamōee pōdus sex-
te. 3. i. bibat cū aqua frigida et post illd curentur
cū puocatione. Et si fuerint illic caliditas supflua
et inflatio maria q̄ iā euacuaueris eū nō erit ei
malū dar in potu aliq̄ de extinguētibz fortibus
de illis q̄ dicta sūt in regimie acue et fortasse con-
ferūt ei empla ex eis. Balneo v̄o oz ne app̄rimet
nisi post digōnē. Post digōnē autē et ap declatio-
nē est ip̄m melior eis et pprie cōsuetis: q̄uis er-
ror in intromittendo eos in balneo an digōnē sal-
uior est q̄ suuz sile cū alijs. Et oz vt sit balneuz eo-
rum tempatū boni aeris q̄ sit hūidus in quo sudet
cū facilitate: ita vt non inflamēt eoz corpa et inun-
gant cū olo viol. et ros. cōquassato cū aqua et nō p-
lōgent in eo morā: imo egrediat̄ velociter: nam
iteratio est eis cōuenientior q̄ statiois plōgatio: et
si ap exitū infūdāt in aqua tepida stēt in ea fm q̄ti-
tate declinatiōis. Deinde qū egrediūt tunc cōueit
eis vt bibat vinū albū subtile multa cōmistiōe p-
mistū et coopiant in locis suis: sudabūt enim sudo-
re vehemēti: et si qd residuū fuerit digereī. Et
post illud cibent̄ cibus infrigidantibus et hūectanti-
bus et oleribus q̄ sunt illius modi. Et nō timeas
post declinatiōē potat̄ eos vinū pl̄rimū cōmistū.
Uū eiz fractū p cōmistiōez cōfert q̄titas residui e-
ius in ifoluendo illd cuius necessaria est resolutio
et succurrit aque penetrantī cū fortitudine sua et p-
mistiōe eius quod est in eo de calefactione pauca
Quat̄ infriat̄ vehemēter et hūectat. Et si fue-
rint illic accidētia sitis et dolor capitis et vigiliaz

et aliorum iam tibi preterit eorum cura. Et quando post eris
sum remanet aliquid caloris inseparabilis tibi super
est ut amittas syrupum acetosum cum succis diure
ticis: aut in quo decocta sunt seina et radices diure
tice. Et scias quod cura tertiane continua est cura ter
tiane interpolata: sed est declinior ad obseruationem
disponendi digonem et ad inrigidandum cum sirupo aceto
so facio cum semibus ut semine citruli et semine endi
uie proprie contritis: et post ipsum post duas horas da
tur in potu aqua ordeii et ad subtilitatem cibi et
ad amissionem clisteria lenia in principio et ad puo
cationem: et ous ut subtilient et non sumat in potu
solutius in principio neque appropinquet alicui eorum nisi
eis que sunt sicut sirupus violae et aqua fructuum
et non utantur nisi clisteribus lenibus.

Cura tertiane non pure. L. xxxix.

Res in quibus diuersificatur cura tertiane
non pure sunt res in quibus coeant febres
sive de licentia secunda. Et fortasse co
ceditur illis humilibus pura. s. ut non expectent plu
rimam declinationem: sed quando expectant digestiones.
Quonia est prohibita in eis balneum: balneum enim fa
cit descendere phlegma indigestum propter illud quod effun
ditur ad locum putredinis et permiscet humorem malum cum
putrido et resoluit subtile et facit remanere spissi
sum. Et quod cibatus omni die iterum: aut prope ci
bationem est ex eis que illis nocent: imo ous ut cibe
tur vno die et alio die non. Et sit in cibis eorum quod
absterget et calefaciat parum. Et ut sit cibatus in
principio egritudinis spissior quam sit in principio pu
re: deinde gradatim pueniat ad subtilitatem forte
sicut est subtilitatio tertiane. Et ut sit inrigida
tio minor. Et ut clisterizet in principio clisteribus
acutioribus. Et ut expectetur digestio in solutio
ne ventris eorum plus. Et ut sint in aqua ordeii eorum
virtutes digestivae et solutivae sicut est illud quod dixi
mus in eo in cuius stomacho acetat aqua ordeii:
imo fortiores quam in illo. Fortasse enim necesse est ut
decoquantur in ea illopus et origanum et calamitum et
spica et copione et sicla inuoluta est eis. Et permiscito
aque ciceris cum aqua ordeii et in fine eius cicer et in
uolutum eis. Et ous ut consideret propinquitas non puri
ad purum et elongatio eius ab ea: et in illud diuersifi
cetur inter curam eius et curam pure. Quod si fuerit ual
de propinqua pure tunc diuersifica inter eas diuersifi
catione pura. Et quando videris yrinam eorum grossam tunc
phlebotomia et quando phlebotomaueris non indigebis cli
steri. Et scias quod non est res magis inuans eos quam
volutus post cibum. Et de solutivis in principio
eius que sunt propinquiora equalitati est aqua algele
niabin decocti et sirupus acetosus. Et fortasse pone
mus in eam castam fistulam. et fortius illo est ut
ponas in ea virtutem turbit. Et clisteria in prin
cipio sunt magis dilecta quam solutiva alia. Et sunt cli
steria in quibus est virtus albaece et camemille et
sicle et cartami et violae et sebesten et ficus et odor
turbit. Et ex eis est castia. et oleum sisaminum et bau
rac: et fortasse indiget vno istorum in elongationem
febris a pura. Adiuuantia autem ad digestionem sunt
sicut sirupus acetosus permiscus cum aliquo de algele
niabi: aut sirupus acetosus de radicibus. Et
post septimum sicut decoctio apsinthii: est enim inua
sina subtilitativa materiei et confortativa spiritui. Et si

militer aqua seculi et aqua apsinthii cum sirupo acetoso.

Et si pirasit. xliij. tunc non est malum dare in potu
troscos rosos minores. Si autem egritudo prolonga
tur non inuenimus excusationem quin demus ea que
sunt sicut troscos de eupatorio et decoctio eius et ca
lefactio partium hypochondriorum est huius generis. Et
emplastratio mirach eorum iterum cum eis que digerunt
et maturant et molliciant tensiones quam venerit illic.

Quod ergo sciueris quod digonem iam aduenit tunc eua
cua et puoca et non cures. Et de eionibus bonis
eis est ut sumant hiere picre. 3. v. succi lactuce et
eupatorii amborum. an. 3. iii. seminis apsinthii myrobala.
citruli. kebulorum. an. 3. v. turbit. 3. vii. sicut pille
ex eis cum aqua apsinthii et sit dosis eius. 3. ij. Et de
illis est decoctio bona inuentione nostra. 2. eupatorii
apsinthii myrobala. kebulorum. an. 3. v. seminis me
lonis seminis cucumeris et citruli. seminis apsinthii polypodii
suchaba bedeoard oinz. an. 3. x. turbit. 3. i. castia
fist. 3. vi. passulaz enucleatarum. 3. xx. ficum. x. nu
mero sebesten numero. xxx. geleniabin facti cum ros
perficis podus. 3. xv. decoquant oia in descripti
tione huius. Et sumat de ea caduas magnus in qua
posita sit filiqua. i. scamonee. Fortasse necessaria
est medicina fortis vno modo: debilis alio modo.
Eius vero fortitudo est in hoc quod ipsa euacuet humorem
viscosum sed ipsius debilitas est in hoc quod ipsa non
euacuet plurimam vice vna imo possibile est ut fiat grada
tio in ea quare etiam humores cuius euacuo est necessaria
multis vicibus ut non destruat virtutes. Et hec
medicina est que potest subtiliare et aggregare et solu
uat partem eius et soluat plurimam eius sed partem partem ex ma
lo et plurimam plurimam ex malo. De decoctionibus vero
partem fortasse non facit aliquid. Et huius quidem
medicina est ut sumatur turbit optatas. 3. 5. et plus
in necessitate et scamonee proprie altulugi. i. aut su
pra id et conficiat cum geleniabin predicto et bibat aut
sumat de agarico et scamonea in hanc compositionem
et conficiatur cum geleniabin predicto et bibat. Aut po
nat in succo rosarum recentium cuius optatas sit. 3. i. et
bibat aut in sirupo ro. et bibatur.

De febre causton et est illa que noiaur faricos.
L. xl.

Custon est in duos modos. Aut enim
causton est cholica et est causa in ea multum
do putredinis: aut intra venas corporis to
cins: aut in venis que sequuntur partes cordis proprie:
aut in venis partium oris stomachi: aut in epe: aut
phlegmatica et fit ex phlegmate salso putrefacto in venis que
sequuntur partes cordis sicut dixit Hippo. in epidemia:
et non fit phlegma salsum sicut sciisti nisi ex aquositate
phlegmatis cum chola acuta. Et ergo chola que putre
fit aquositas permiscita aquositati plurime. Et quonia
causton vehementiora habet accidentia quam tertiana opz
ut sit breuioris spatii quam ipsa. Et semibus quidem
partem accidunt febres caustionidias. et quando accidunt eis pe
reunt quonia non sunt in eis nisi causa valde forti

Amplius eorum virtutes sunt debiles. In mu
nibus autem et pueris plurimum accidunt et est in infantibus
lenior propter humiditatem eorum. Et quoniam est in eis
cum profunditate somni propter eleuationem vaporum ad
caput. Et Hippo. quidem dixit quod si alicui accidunt
in febre causton tremor tunc permiscio mentis resol
uit ab eo tremore. Et est simile ut sit illud quonia

cerebry calefit valde et calefiunt nervi et est simile
ut sit causon et sit pmissio metis et resoluat ab eo
per tremore ppter explioez materie ad nervos.

Et plimū qdem consumit cū vomitu et solone
nervis aut sudore aut fluxu sanguinis narium.

Signa. L. xli.

Signa eius sunt inseparabilitas et occultatio
tempoz et vehemētia accidentiū ex aspi-
tate lingue et ex citrinitate eius in primis
et ex nigredine eius fo. Et ex retentōe sudoris nisi
ap̄ crilim. Et vehemētia sitis. Inquit Hippo. nisi
accidat tussis parva accidentialis sedat ergo illa sitis.
Et videt ut sit vehemētia sitis eoz ppter cau-
sam pulmonis ergo qū mouet tussis parua hūectat
p id qd currit ad ipsū ex carne molli. Et calidi-
tas in causone qdem fm plm non est ita fortis in ex-
terioribus sicut fortitudo eius in interioribus. Et
est cōfractio in ea leuior q̄ in aliis. Et in scā
qdem ex cholā fortia sūt accidentia mala ex vigilijs
et inquietudie et adustione et pmissioe metis et fluxu
sanguinis nariū et dolore capitis et pulsatioe teporū
et pfunditate oculoz et sole ventris cū cholā pura et
calu appetitus. Et qū accidit infātibus abhorret
mamillā et non recipit ea et corrūpit illud qd su-
git de lacte et acetat.

Cura causonidis. L. xliij.

Et cura tertiane pure. Et qum indigent
eione sicut cū illis q̄ dicta sunt tunc festi-
natio est melior. Et completū vō est
apud digestōez. Et non phlōmet fortasse enī inflā-
bit eos et fortasse iuuabit eos si fuerit illic turbidi-
tas et rubedo. Et indigent subtilitōe et regie
vehemētiore et ifriditōe actu eius qd ipi sumūt.
Et qū times caluz virtutis est necessariū cibare
eos q̄uis non appetat et p̄prie in eo ex quo resolu-
tur res plima. Multoties enī aduenit eis bolis-
mus ppter priuatōem sensus et indiget lenificandōe
in principio fortiori et curatōibus febris acute pre-
dictis fm omnes spes narratas. Et qūz conueni-
ens est vt dormiat ap̄ teporē parū febris super
aquā tamaridoriū. Et qūz ponit i ea paz casore.
Et diligit eis sirupus acetosus. aut emulsiō seīs
portulace aut emulsiō seīs endie et melon alkin est
bonus valde. Et sit cōtēntus potatōe aque fr̄e
fm qd diximus illud. Si aut non fuerit qd phi-
beat det in potu de ea etiā vsq̄ ad facietatē. Et
fortasse aduenit eis pmissio metis et obliuiscunt pe-
tere aquā quā oportz vt forbeant de ea paulatim
forbitōes plimas et p̄prie in eo cuius linguā vides
sicca. Et cura accētia eius supflua cū eis que di-
ximus i caplis suis. Et oz vt caueat in eis super-
fluitas sanguis nariū est enim de eis in qbus magni-
ficat timor apud eos. Et oz vt obfuet anhelitus
eoz et non dimittas ptes pectoris spasmari. Et
oportz vt oblerues capita eoz cū aceto et oleo ros-
et sandal. et aqua ro. et casora et his silibus. Et em-
broces cū decoctōibus in qbus decocta sunt ea que
diximus. Et qū fortes sunt in eis vigilie tunc
cura eos. Et non est malū ut in potu des sirupū
de papauere et si sit de nigro i huius dispositōe.
Et in fine eius da in potu trociscos q̄ conueniūt eis
sicut sunt trocisci de canfora. Et in illa hora cō-
uenit eis sirupus acetosus cum emulsiōe seminis

cucumeris et seīs endiue et seīs portulace de vno
quoq̄ eoz sit pondus. 3. ij. Et sirupū acetosi sit pō-
dus. 3. xv. vsq̄ ad. xxxv. fm qd videt. Et si fu-
erit illic ventris solutō tunc dentur trocisci de spo-
dio cōstrictiui. Trocisci boni. 2. spodij ro. añ. 3.
ij. 5. croci sexta. 3. i. seminis portulace semis endi-
ue añ. 3. ij. semis cucurbite semis cucumeris añ.
3. ij. sandaloz. 3. i. 5. succi liq̄ritie amili añ. 3. i. ca-
fore sextam. 3. i. 5. et dosis eius sit. 3. i. Et iterum
ros. 3. iij. se. melonis citrul. cucumeris et portula-
ce oīuz añ. 3. ij. croci tertiaz. 3. i. canfore sexta. 3.
i. gūmi amili dragagati succi liq̄ritie añ. 3. i. dosis
eius. 3. ij. Et qū declinat egritudo manifeste tunc
non est malū vt balneo cuius aqua declinat ad fri-
gus. Et illi in qbus magis diligit balneū ex eis
sunt quoz febris est ex phlate salio.

De febre sanguinis. L. xliij.

Opinatus est Gal. qd non sit febris sanguis
a putredine sanguinis. Nam sanguis quz
putrefit sit cholā et non est sanguis sit er-
go tunc febris cholica non sanguinea et sit causon p̄-
dicta et tertiana et curat ea cum illa cura. Et sic vō
fmō eius est cōtrarius fmōni Hippo. et cōtrarius
ei qd est cōueniens. Et plimū qdem erroris eius ē
in sermone eius qū putrefit sanguis sit cholā. Iste
enīz fmō facit opinari duas intentiōes quaz vna ē
qd qū putrefit puenit ad hoc vt fiat post putredie
cholā. Et fa qd quādo putrefit tunc sit cholā. Sicut
dicit qd lignū quādo calefit sit cinis. Et cōsidere-
mus itaq̄ in vnaquaq̄ duaz ppōnū. Intellectus
vō primus ē corrupte acceptiōis tribus mōis quoz
primus est qd sanguis qū putrefit cōuertit subtile
eius ad cholā mala et spissū eius ad mliāz non er-
go cū totalitate sua sit cholā. Et fa est qd illud sit
post putredie et nostra cōsideratō est in dispōe pu-
tredinis. Et tertius est quoniā post illud sit cholā
et non scimus an in ea sit putredo an non. nā plime
res putrefiunt et sepat ex eis subtile et spissū et non
est in spisso neq̄ in subtili putredo quoniā non est
necessariū vt sit putriduz id qd generat a putrido
sit enī ex putredine qd non est putridū. Et si gene-
ratio eius a putredine faceret putredie eius neces-
saria oporteret ut spissūz cūterulenuū itez esset pu-
tridū. Et set ergo illic febris mliāz iterū hoc ergo ē
illud qd facit esse necessariū expositō eius qd pri-
mū intellectuz ē. Quod uero intelligit fo est mē-
datiū quomā putredo est via corruptiōis. Et putre-
do qdēz non habet tepus. Et cōuersio sanguinis in
cholā non sit nisi in tempe. Et putredo qdem est
corruptio accūs sanguini et est sanguis sicut accidit
phlati et est phla et non cholā neq̄ mliā nisi cōuer-
tat post illud cū cōplemento putredinis. Et uerūz
veritas sana est sermo Hippo. qd ex sanguinis pu-
tredine generat febris. Dicamus ergo nūc qd fe-
bris sanguinis est febris putredinis et febris calefa-
ctiōis et ebullitiōis quā noiauit Hippo. sinochuz con-
clusuz sine alijs. Et plimū ebullitiōis eius est ex op-
pilatiōe suffocante calitatē. Et qūz sit a causis alijs
q̄ vehemētes sunt supra vehemētiā febris ephi-
mere et noiat pfundi somni fortis et est de summa
febrū q̄ sunt inter febres putredinis et febres ephi-
meras que differt a febribus ephimeris ppterea
qd calefactū primū in ea ē hūor et differt a febribus

putredinis quoniam non est ei putredo et est febris acuta non febris ephimera neque febris ethica neque febris putredinis. Et multotiens quidem pmutat ad febre putredinis aut febre ethica. Et multotiens quidem facit ea currere. Hal. cursu februm dici. Et videtur Hal. quod febris sanguis non componit cum reliquis febribus quoniam putredo in sanguine est cōis omni humori et in hoc est cōtradictio quibusdam intentionibus suis in quo non est necesse plangere s̄monē quoniam non inuat cum eo medicus. Et causa quod huius febris est repleto et opplo et multitudo exercitij et proprie non cōsueti et dimissio cuius deinde vsus exercitij laboriosi. Et quicquid facit putredine in eo multa aquositas sanguinis ex comestione fructuum aquosorum quare cōuertit ad putredine. Et multitudo huiusmodi crudi in eo est propinqua quare pparat ipsam ad putredine sicut qui generat ex cucumere et altheide et piris et similibus. Et hec quod febris est cōtinua quod non tepescit propter cōtatez materiei et eius adherentiam vsque ad crisin aut mortem. Et eius spes sunt tres quarum saluor est epaugmasticus quoniam resolutio in eo est maior quam putrefactio incipiens cum difficultate et non cessat diminui. Deinde est hōtenus et fortasse silatur. vii. diebus et nequior eorum est augmasticus quoniam resolutio in eo est minor quam putrefactio. Et eius crisis est vsque ad septimum s̄m plium et eius cōsumptio est cum cōione aut sensata aut insensata. Et quicquid pmutat ad causonidem et ad sursum et quicquid pmutat cum infirmitate plima ad lethargiam et quadoque pmutat ad variolas et morbillum. Et quicquid accidit in ea profunditas somni et inflatio ventris ex qua puenit sicut vox tympani et non deponit ea v̄tris lolutio cum rarificatione et quod solo ventris non valet deinde egredi alaf uiridis lata proprie est de signis mortis.

Signa. L. xliij.

Signa febris sanguinee sunt adherentia febris et rubedo faciei et oculorum et inflatio narium et tempore et repleto cōpleta absque rigore et non est sudor nisi apud crisin. Et multotiens associat ei pruritus in naso et in loco colli in quo ponunt ventose et cōstrictio in anhelitu. Et multotiens accidit eis profunditas somni et difficultas s̄monis et malum et silit ap̄a gutturis et duarum amigdalaz et v̄ue et curius lachrymaz. Et calitas eius est plima propter hūitatez vaporosaz et lachrymale non exiccatz sicut in causonide et pullus eius est magnus leuis plenus velox frequens valde diuersus non plurime diuersuatis et est minoris diuersitatis et velocitatis quam in causonide et non est calitas eius in termino causonidis et tertiane fortis. Et illius quod ex ea est a putredine calitas et accidētia sunt vehemētiora et cura eius est difficilior et magis silis cum causonide. Et v̄o subtilitas sanguinis et grossitudo cognoscuntur propter illud quod egredit de eo. Et sinocha fernida est res magis silis in principio sui febris ephimere v̄ez calitas eius est parue mordicatōis et lesionis et inuenit ex ea inflatione et disīnā et est plim impressio eius prope cor. Putrida vero est equalis et s̄ milis equali s̄m plim. Signa autem pmutatōis eius sunt cuiusque eorum ad quod pmutat v̄t p̄scatōis et ap̄a tum gutturis et duarum amigdalaz. Et tu iam sciisti ea. Et signa variolaz scies et signa sursum et doloris

capitis et pmissionis mētis et aliorum iam sciisti. Signa v̄o longitudinis eius sicut iam sciisti sunt ex postpositōe signorum digestiōis et tornatilitate faciei et diuersitate disposiōis eius in spatio suo ex additōe et statōe et diminutōe ita ut sit quasi ipsa sit tepida. Illud enim significat quod sanguis est plenus hūore crudo. Spatiū v̄o crisis eius significat apparitōem signorum digestiōis que si tardat vsque post tertium et quartum non sit crisis in septimo. Et multotiens quidem sit crisis eius in quarto.

Cura febris sanguinis. L. xlv.

Item in curatione febris sanguinis est cūatio plimi vsque ad sincopi et ingrossatio subtilitatis sanguinis si fuerit subtilis valde aquosus et cholericus. Et infirigidatō eius et mundificatio et subtilitatio ipsius si fuerit grossus et superferit eger prius generatia sanguinis grossi et generatina hūoris crudi et digestio materiei facientis febrem et eius resolutio. Quod autem non est aliqua sicut phlomia ex manu in quacunque hora accidat et non expectat crisis neque digestio nisi sit repleto nauseatina tunc enim cane eaz et remoue ipsam quod si febris p̄scerauerit tunc phlomia. Et non celles phlomare donec eger appinquet sincopi aut cadat in sincopi si corpus fuerit forte. Sincopis namque infiriat cōplone fortis. Et scias quod phlomia et sumere in potu aqua frigidam quicquid exculant ab infirmitate alia. Et paritū quidem in ea est melior si non fuerit quod necessaria faciat festinatōem nam fortasse erit in ea que est infra appinquatōem sincopis vltimatio et fortasse sequi phlebotomia vltima statim fluxus ventris cholericus et sudor queque omni hora abstergere donec cōtinuet fortasse enim saluabit cum eo. Et succurratur ei quod accidit de debilitate et sincopi cum cibo subtili et quicte. Et oportet ut p̄mittat lenificatōem nate curz illis quod sciunt de illis que sunt sicut duorum gnatōrum aqua. s. dulcis et muza vsque ad terminum et siracoli et tamari di et collyria leuia de quibus diximus. Et quicquid est necessarium apud digestiōem enare cum eis quod sunt sicut myrobal. et fumus terre et calaf. et bis silia de illis que sciisti. Quod si dispositio non tollat phlomia in manu phlomet vena que est in cornu frontis aut ponant ventose. Si autem non prepat aliquid eorum hoc propter accensum quod phibet tunc fac solones v̄tris s̄m modū qui est in causonide. Et regimē sit in eis quod apiunt et incidit et sedant ebullitōem. Et si acciderit ex phlomia sincopis ciba cum pane et aqua acre sit. Quod si accidat fluxus sanguinis narium p se non abscedat nisi quod appinquauerit sincopis. Sanguis v̄o ingrossatio fiat cum eis que sunt sicut rob iuubaz et est v̄t decoquant. c. iunbe cum lb. v. aque donec remaneat tertia et inspillet cum zuccaro et opto plus minorat zuccaz tanto est melius. Et lentea itez prope p̄pate curz aceto acetoso forti sunt huius generis. Et cane ne des in potu rob iuubaz aut corpus lentū materia exite grossa. Eius v̄o infiriatio sit cum eis que sunt sicut aqua lentū infiriat. et aqua lactuce infiriat et sumere in potu aqua frigida si non fuerit quod phibeat et fortasse sumitur in potu donec tremere faciat et satiet forsitan. n. sanat eū. Et quicquid pmutat febris ad phlaticā et curatur cum trosciscis de rosia et silibus. Et hec quod cura est quoydaz antiquoz et sequi sunt ea quodam modernoz

Dare autē in potu aqua ordeī est curatio cōferēs ei sed cū lenitate naīe. ¶ Et melior horaz ad hoc est hora yehemētis ebullitiōis et angustie et inflatiōis et frequētie pulsus cordis. ¶ Et scias qd esse cōtētus inflatiōis et dimittere pblōmiaz et ventris solonez addit in oppilōne et coarctatiōe. Quare addit putredo et calitas in reliqua dispōe. Mundificatiō enim fiat cū eis que sunt sicut solutiō cholaz fm respon- sione necessitatis virtutis et debilitatis cū digeren- tibus hūorez crudū quoniā fortasse ipsa est causa i putrefactiōe sanguinis et in fine eius da ei in potu q sunt sicut trocisci de cāfora et trocisci de spodio et da ei in potu. ¶ Isti etiā trocisci sunt boni. 2. spo- dij. 3. iij. semis portulace. 3. v. scis cucumeris. 3. iij. scis cucurbite. 3. vi. gūmi et dragagati et amili oīuz. añ. 3. iij. succi liquitiē pondus. 3. v. fiat ex eis trocisci. ¶ Descriptiō alia et pprie apud debili- tatē epatis. 2. rosaz. 3. iij. succi berberis. 3. ij. se- minis cucumeris et melonis et citruli et portulace et spodij oīuz añ. pōdus. 3. i. gūmi et dragagati et ami- li oīuz. añ. 3. 5. raudelceni et croci et cantore oīuz añ pōdus quarte. 3. i. fiat trocisci. ¶ Libi vō sunt illi q sunt ex iunibis et illi qui sūt ex lentibus cum aceto et granatis et sumach. Et si sit aliquid eoz cō- stricto cuius timeat frangat cū siracost et prunis et cū eo quod sit de cucurbite et cū herba acetosa. Et eis fructus sit pira de sceni et gnatā et mala d sceni. Et eius olera sit cucurberis et cucurbite et alkebetbed et endiua et olus benedictū et acetosa et coriandrum et que sunt eis sūtia. Et si accidat dolor capitis aut pulsus cordis aut vigilie aut pfunditas somni aut fluxus sanguis nariū supflus destruens virtutem et alia de accidentibus suis: cura cum eis que docui- mus te in loco suo.

De febre phlatica. L. xvi.

Simili qd febris putredinis phlatia qñq est porismalis. Et quadoq est inseparabilis et sciūsti causaz in hoc. Et sunt ei hore si- cut reliqs febribus. Et mior horaz sui principij fz plimū est. xviij. diez. Et eius erradicatiō i plibus est intra. lxiij. dies. Et saluor eaz est illa que est mūdoz tempoz et pcpue illa que est mlti sudoris sūt enī subtilitatē materiei et paucitatē eius et rari- tatē corpis: longior ergo ptiū huius egritudinis est augmentū quia eius declinatō itez sit longior de- clinatōe tertiane plimū. ¶ Et phla qdez putriduz qñq est vitreū et qñq est acetosuz et qñq est dulce et qñq est salsum et tu iam sciūsti quō ex falso sit causon. ¶ Et plimū qdem accidit febris phlatica hūis et quietis et senibus et infantibus et patiētibus nauseatina facietatē et exercitantibus et balneatibus se sup repsonem et habentibus eructuatoez aceto- sam et habentibus reploez et patientibus descensuz hūoris et sit catarrus ad stomachū q putrefit i eo. Et pax quidē eūatur a lesione in ore stomachi. Et scias qd cū omni febre cū qua est frigus constrin- git pulsus et minorat.

Signa phlatice piodice. L. xlvij.

Illa qdem in qua causa est phla vitreū aut acetosuz frigus multiplicat valde et ri- gor in vitro est yehemētiōr. At frigus non incipit in ea subito imo paulatim in extrema- tibus: deinde pueniūt ad hoc vt fiant sicut nix que

non calefiūt nisi cū difficultate neq calefiunt subito neq fm gradatiōem cōtinuaz imo paulatiz euz redi- tu frigoris et fortasse cōmifcet frigori eius in prin- cipio rigor. sit ergo frigus ppter illud qd nō pu- truit et horripilo ppter illud qd iam putruit et ma- ius frigus eius et ipsius rigor sunt in piodis status.

¶ Et qdem febris non est ex materia q faciat pū- ctione ita vt sit causa rigoris in via expulsōis. pu- tredo naq eius est putredo rei lenis et incipit cum granitate et pfunditate somni. Et mltotiēns incipit in poximis primis sine frigore et neq ē rigor imo postponit vsq ad tempus et fortasse erit frigus et non erit rigor. ¶ Et multotiēns incipit cū sincopi et non sit. Et in hac qdez egritudine multiplicat sin- copis ppter debilitatē oris stomachi et casuz appe- titus et priuatōem alitimbze q est fundamētū ma- teriei nutrimenti et virtutis. ¶ Illaz vō que est ex phlate sallo sequit horripilo et non sit yehemens frigus eius. ¶ Illa aut que est ex phlate dolci raro aīcedit in principio vsq ad plimos poximos hor- ripilo neq frigus neq rigor. Et plimi qdez piodi febris phlatis incipit cū sincopi: et iam apparet in ea in principijs calor yehemētiōr: et in postreis mi- norat illud. Et est simile ut sit causa in hoc quoniā putredo aīcedit prius ad magis dulce et magis sal- lūz et magis subtile deinde ad grossius et frigidius. Et tactus calitatis eius in primis est debilis et vapo- rosus deinde cum prolongat positio manus super mebrū sentit manus acuitatē et mordicatōez. Uez tñ non est similis neq equal in oibus sup que cadit manus imo est diuersa quoniā inuenit in loco vno alpitatē et in loco alio lenitatē. et est quasi calitas co- let post rem cribellatā quoniā phlegma viscosuz ē quare diuerificat eius passio a calitate sicut accidit in reliqs viscosis qū ebulliūt ipsa enī disrūpūt in qbusdaz locis et non disrūpūt in locis alijs. ¶ Et qualificūq sit calitas eius fm plim minor est q vt unīamet et angustia faciat et magnificet desiderium aeris frigidi et aque frīe et inspissatiōis et rarificatiōis anhelitus magni et exufflantia. Et multotiēns qdem accidit calitati eius vt sedeat tpe quo habz qritatē hore vnius aut duaz horaz quare existimat qd ipa iam puenit ad statū qū ipsa adhuc sit in augmento. videbis enī ea iam incipe augmētari et similiter sūt ei in declinatōe statōes. ¶ Et febres qdez phlatia sunt mltē oppilatōis ppter multitudinē hūiditatis et vaporis sui pauci sudoris ppter viscositatē hūo- ris. Et qū ludare facit est res non exuberans et de p- prioribus significatiōibus eius est paucitas sudoris et priuatō eius. Et sitis qdez mioratur in febribus phlatis nisi ppter cām salsedinis aut cām yehemē- tie putredinis eius et cū hoc est mior q sitis que ē in alijs. Et inflatiō latez multiplicat in eis et qñq ac- cidit cuti lateris vt subtiliet cū tensione. Color au- tem patientiū phlatis febrē est declinū ad viridi- tatē et citrinitatē currētes in albedinē ita vt sit illd quod aggregatū est sicut color plūbi vsq in statu. Et raro qdez rubet color in eo cuius rubedo sit ru- bedo in statibus reliquaz febrū. Pulsus vō eius est pulsus paruus submersus debilis rarus in pri- deinde sit frequens in fine. Et frequētia qdem eius et eius paruitas yehemētiōr est q frequētia quartāe

et tertiane et eius paruitas et vehementia frequentie
eius est propter vehementiam putritatis ipsius vix non
est velocior pulsu quartane et quicquid est tardior eo
aut silis ei in primis et est vehementis diuersitatis
cum priuatione ordinis. Et parui et debiles ex eis sunt
in diuersitate eius plus. Et significatio quidem
pulsus super eas sunt de certioribus significationibus
Urina autem eius in primis quod est alba subtili propter
multitudinem oppilationum et frigoris deinde sit rubea
propter putredinem et conturbat propter malitiam digestio-
nis et quicquid alterat in ea dispositio vno tempore et quicquid mundi-
ficabit ex materia grossa et resoluunt putridum et redi-
bunt oppilationes dealbabit vna hora et alia quando rema-
net intra materia grossa et dispositio putredinis.
Et aqua hora oppilonum est alba: deinde quando putre-
fit res prima post illud expellit et apert oppilationes
ruberit vsque quo veniat super oppilones quod oppilet
eas vice alia de illo eodem humore. Eius vero ego est
lenis subtilis phlegmatica. Et de eis que significant
quod febris est phlogistica et ut sit proximus eius. xvij.
horis et dimissio eius. vi. horis. Et non est dimis-
sio eius dimissio munda quoniam materia cum grossitu-
dine et viscositate est multa. Significant ipsa etas
et consuetudo et tempus et regio et cibi et aduentus
causarum antecedentium ex facie nautica et signi-
ficant ipsa forma predicta ex colore faciei et inflati-
one eius et lenitas tactus et debilitas oris stomachi
et calidus appetitus. et quicquid magnificat in ea splen et
sequit eam eructatio acetosa in pluribus horis mul-
tota.

Signa phlogistica inseparabilia et est illa que notat laticia.
L. xlvij.

Sunt sicut reliqua signa febris phlogistica pre-
ter erradicatorem et quod simulat erradicatorem
Et apud inceptum sunt rigor et frigus
et horripilatio. Et est res magis silis cum ethica. et sit
illic rigor in. vi. horis aut tantum superans illum qui sit
in piodica nam piodica itez non eunt a residuo vixit
et occultum non apparet.

Febres sunt sunt plurimum de genere phlogisticarum
et sunt quicquid ex cholera et non sunt ex eis que sunt ex
multa a proprie cum nobis et indicis. L. xlix.

Et sunt febres empiricos et liparia que ambe-
sunt de summa febris in quibus diuersifi-
cant loca caloris et frigoris minus et exteri-
us propter diuersitatem et locum eius quod putrefit et quod
non putrefit. Et sunt tres diuisiones febris a proprie
te sincopalis humerosa et febris ex sincopi mixta sub-
tilis et febris diuturna et nocturna.

Febris in qua occultat frigus et apparet in ea calor
et est empiricos. L. l.

Item febris sit ex phlogistica vitreo sed est co-
prehensum in occulto et profundo quod infir-
tur vbi est. Uex ipsi accidit iam putredo
quare spargit ex eo vapor eius quod qui putruit et
disperit infiratur in exterioribus: et illud quod non est
putrefactum infiratur in interioribus. Et eius quidem
frigus non apparet in huiusmodi tempore quoniam est qui
eius et associat ei et non patitur ab eo quod occurrit ei
postquam ergo incipit in eo putredo mouet et infiratur
infrigidat quodaz quis non pueniat ad hoc ut
edict totum corpori. Signa.

Signa eius sunt eadem que predicta sunt. Et quod eius

urina est frigida cruda minoris calitatis quam urina
altaz sui generis et pulsus eius est rarus tardus: et
ipsa sunt plim addit omni die. Uex propter grossitu-
dinem materie sue couertit quicquid in quartana et terti-
ana quoniam huiusmodi materia in corpore est pura
et parue putrefactio ignea. Et paucitas quod est ex
causis elongatis prodi. Et propterea quod proximus
non reddit omni die non remanet hec febris quoniam
sit phlogistica sed propterea est phlogistica quia putredo eius
est putredo phlogistica et hec non extrahit eam ab hoc
quod sit phlogistica sed propterea quod putredo est putredo
phlogistica non propterea quod proximus non redeat omni
die. Spatium vero proximi eius est ex. iij. horis usque
ad. xliij. horas et sunt plim consumit ante illud quo
nia hec materia non est cum illa multitudine.

Febris in qua occultat calor et apparet in ea frigus
et est liparia. L. li.

Item febris sunt plim est phlogistica et quicquid est
cholera ex cholera grossa valde. Quod
autem est phlogistica et quoniam phlogistica intrinsecum
quod infiratur et putrefit calefacit illi locum quoniam non
resoluit nisi quando putredo calefacit exteriora cor-
poris cum spione vaporis sui calefactione prima. Et quod
virtus effundit ad locum ubi est lesio tunc eunt ex
teriora a calore quare infiratur prope quod in exte-
rioribus sunt phlogistica cruda vitrea frigida. Et itez
quoniam resoluunt multotiens ex eo vapor qui non pu-
truit sed eleuat et facit caliditate et associatur ei calitas
spatio paruo deinde sepat ab eo separatione vaporis
aque calefacte. Quod ergo sepat ab eo et fuit in radi-
ce ante putredinem vehementis frutatis redit et infiratur
corpus. Modus autem quo sit cholica est quoniam
cholera quando est parua et intrinseca et putrefit et ca-
lefacit locum et non resoluunt ex ea aliquid accidit quod
diximus in sua copare ex phlogistica. Et a proprie hec
cholera taburos noie. Uex liparia est nome gene-
ris et est longiora spatium quam hemitritens. Et ha-
bet aliquis ut dicat quod erit febris et non pcedet i
ea calitas ex corde in totum corpus. Illud namque quod
narrat est de genere eius in quo non pcedit calitas
ex corde in totum corpus. Responso itaqz est quod
in terminibus reze attendit vna conditio ut non sit
quod phibeat sicut diffinimus aqua frigidam huiusmodi quod
disposita est sunt natura suas et non fuerit quod phibi-
beat. Et diffinimus graue quod est illud quod tendit
inferius quod dimissus fuerit cum sua natura et in istis
omnibus caliditas puenit ad cor et pcedit in arterias
et spargit. Et vero accidit phibitio illius in qui
buldaz locis sicut accidit ei super quem ponunt prune.
Nocumentum vero hanc necessarium est esse actu.

febris in qua sit vnaqueque duarum reze in vnoquoque
duorum locorum. L. liij.

Sed hec febris fuerit non erit nisi vbi sunt
due materie fride mote propter putrefacti-
ones quarum vna est in interioribus et alte-
ra in exterioribus et non est aliqua earum plim no-
cumentum. Deinde quod incipiunt putrefieri madat vna
queque earum vaporem calidum comprehendentem cum partibus
suis et vbi est frigidum. Et tu quod iam sciuisti cam
in regimine humoris frigidi in dispositione motus.

febris sincopal' hūorosa. L. liij.

Hec fm plm est ppter phla crudū replona
le qd facit febrē dispūta plm qā iaz vin
cit virtutē. Et fm plm adiuvat sup ea de
bilitas oris stomachi. qn mouet et incipit in pu
trefactōe virtutē vincit plus et facit ea helitatem q
si dimissa fuerit cū materia non sufficiet cōtra ma
teria. Et qn occupatō fit in eūone eius cū facilita
te fit inobediens: aut mouet motu pfectate virtu
tez. Et qn occupat in eūone eius cū soloe vtrius
aut phlomia cū labore non tollat virtus. Quō eni
tollabit qū sit illic cū sua dete sincopis. Et cū hoc to
to ipsi indigent eūone vehemēter. Et itez ipsi in
digent cibo vehemēter quoniam in hūoribus eoz nō
est qd nutriat corpus et viuificet ipsuz et corpus e
ius est priuatu nutrimento. Qd si studueris in ci
bando addit materia diminuta et si non cibāt cadit
virtus. Et accidit in inceptōe sui vt effundat ad
cor res fira faciens accidere sincopim et minoratur
pulsus et tardat et fit rarus. Amplius natura sol
licita est in calefactōe materie et subtiliatōe eius et
putredo que mouet in quāda ptes eius adiuvat su
pea: ergo euadit cor a nocumēto et frigore eius et
cadit in nocumētū caloris eius: quare fit pulsus ue
lox et pprie in constrictōe sua plusq sit velocitas
alioz qnis illud qd vincit cū hoc sit puitas et tardi
tas et raritas. Et piodus eius est piodus phlatice
et non alterat ab ea: et est cū ea inflatio faciei. et mol
lities corporis. Et colores habētū eaz non figunt sup
dispositōez vna imo qnq est cinerea et plūbea eius
materia et qnq sit citrina et qnq sit nigra: et qnq fi
unt labia eoz sicut labia comedētis mora. Cui
li vō eoz sunt fusi virides exētes valde apud cō
motōez egritudinis et sit sicut maniacus et qd ē sub
hypochondrijs eoz est vehemētis inflatōis et silt vt
licera eoz. Et qnq euomūt acetosum. et qn est eis
apa in quibusda vīsceribus tūc non spatū oio.
Et qnq accidit eis in quibusda horis ex cholera do
minante grossa et fit cū ea in vīsceribus aduūio et euo
mūt cholam et sunt ei piodi phlatice fm plimuz.

febris sincopal' minuta subtilis. L. liij.

Hec febris est acuta et cadit pulsus et virtus
in poxismo vno aut duobus poxismis cū
additōe et enēis in corpe cū velocitate.
Et qnq non sufficit cū ea virtus vsq ad. iij. et fit
ex chimis subtilibus plm quoz cholici est vehe
mētis subtilitatis et pfundatōis male substātie ve
nenose cui iaz accidit putrefactio in corpibus calide
complonis sicce valde. et plures poxismi huius fe
bris sunt poxismi tertiane.

febris diurna et nocturna ex phlaticis. L. lvi.

Diurna est cuius poxismus accidit in die et
eius tepor in nocte et nocturna est ecōner
so et vtrez sunt male sed diurna est lon
gior et deterior et facit cadere mltoties ppter lon
gitudinē suā et suuz eueniū in calore diei in ethicaz.
Et si ipsa non esset seua non accideret hora aptiōis
poroz et resolōnis vaporis: et nō accidit nisi ppter
multitudinē materie et fortitudinē eius. Et est
necessariū cū hoc vt patientes eaz cibent in nocte et
non pmittant dormire sup replonem stomachi et p
cipiat vigilie: et est ex eis que faciūt cadere virtutē

Et tollantia febris in calore diei et vigilie in frigo
re noctis sunt ex eis magis digne que faciūt cadere
in ethica et ad summū ē de genere febrū difficiliū.

Cura phlatice. L. lvi.

Cura huius egritudinis diuersificatur fm
horas suas. s. principū et augmentū et sta
tum et declinatōez. Et fm appetitōez di
gestionis in ea et eius occultatōem: et diuersificatur
fm materias suas. s. phlatice acetosam et phlatice
vitrea et phlatice saliaz et dulce. Et omnes eius
spēs cōcant in hora principū in tribus rebus in ne
cessitate lenificatōis equal' aut vomitus. Et in ne
cessitate admistratōis subtiliantū et incidentiū et di
ureticoz. Et qū supuenerint febrī dies tres sub
tiliat in ea materia ppter febrē et si ante illud mo
uebis nocebis et non facies aliquid. Et in augmē
to cū subtiliatōe regis fm equalitatē. Et fortasse ē
cōtentus aqua ordeī in primis tribus diebus sperā
do q sit status eius ppinquior ppter subtiliatōem
materie aut paucitatē eius. Qd si certe sciretur q
status eius esset tardus nō subtiliareē regimē quia
fames et somnas sup famē et exercitiū sup famem si
non debilitat sunt ultia in inuamento huius egritu
dinis imo declinareē in principio ad ingrossationē
vsq ad septimū deinde gradaret: vtz augmentū
eget vt subtiliet regimē in primis. Bi aut status
apparet longinquus possibile est vt succurrat illi cuz
ingrossatōe regis: deinde gradeē vsq ad horā sta
tus quoniam tempus est sufficiens hoc in hac egritudine
non sufficiens in acuta. Qūq ptraierit septimus
non stes tunc sup subtiliatōez quoniam illa debilitat
et addit in debilitate oris stomachi. Et quotiens
senferis lōgitudinē maiore subtilia minus quā sub
tiliatō eius in ipa oio magis sit necessaria q in quar
tana. Et similiter oportet ne festines cibare ipsum
cū eis q sunt sicut pulli et panis cū muzaguarac nisi
timeat debilitas aut appareat declinatio. Amplius
diuersificat cura eius cuius causa est phla saliaz et
dulce: et cuius phla est vitrea et acetosuz et fit ex ea
nimū frigus in qua corpus non calefit. vtz in du
abus primis necessaria est lenificatō cū medicia leni
et infratio quedā. Et in duabus fis cū medicia ma
gis laboriosa. et in duabus primis indiget incisione
cū subtiliatōis in quibus nō est calefactio plma quā
aut exiccatio plma. Et in duabus fis necessariū ē
illud qd subtiliet cū incisione et calefactōe cū acedi
ne et pprie qn phla est pmistū cū mlia. naz necessa
ria sunt in huiusmodi ea q sunt sicut diacyminū et cō
fectio de sulfure et admistratio salfoz. Et cōueniē
tiores medicie que admistrant in principio sunt ge
leniabin vsq ad diē septimū. et non est malū vt ad
ministret itez aqua feniculi et aqua endiuie et aqua
apij cū geleniabin fm necessitate. Et sirupus ace
tosus est vehementis necessitatis itez et aqua mell'
cū isopo. et est possibile vt cōsequat p eaz illud qd
querit de lenificatōe nate et pprie cū solutiuo facto
de zuccaro ros. et rosīs rubeis noiatīs pficis quoni
am est solutiuū et lenitiuū. Et quadoqz necessari
um est vt confortet eius lenificatio et cōfricetur in
aqua lubleb et pmisceat si voluerit cū castafi. et pe
nidys. Et itez geleniabin acceptū cū melle et te
reniabin pmistū cū aqua lubleb: et nō fiat assiduato

super ea cū solutis in principio et post ipsuz et pprie
qñ cum materia est chola illud enim pducit ad cor
ruptōem cōplonis. Et mlti qdem hoies dant in
potu in principio sicut est medicina de turbit in oi
nocte et sicut pille de mastice in ebdomada bis et si
cut pille de semibus diureticis.

Descriptio medicine de turbit.

2. zinziberis et mastice amboz. añ. 3. x. turbit si-
cut alcohol. 3. x. zuccari tabarzet qñ omia. det in
potu ei omni nocte aũ. i. et illud fiat quando nata
est non lenis. Si eni ridet omni die bis non indigz
hoc. Ego vō non diligo expectatōem digestōis
et lenificatōis cū eis que diximus prius imo opz vt
eūetur ex ea aliqd et expectet in reliqua vsqz quo
digerat et fiat illud cū facilitate paulatiz absqz super
fluitate deinde pueniat ad diuretica. Et sũt ab-
horreo quod est sũe aque prunoꝝ et tamarindoꝝ et
sũuz: de illis que debilitant et soluũt subtile. et si
materia fuerit declinũs ad additiōem frigoris misce-
atur cū ea medulla cartami. Et si fuerit materia
ad cholica declinũs misceat cū eo sirupus viol. aut
viole condite cū siracost aut viole sicce cōtrite. Et
adiuuus cū clisteribus leuibus factis ex melle et
sale et aqua sũe et oleo sisamino. Et vomitus fi-
at cū aqua raphani: et raphano infuso in sirupo
acetoso cū semibus et his sũlibus. Et si necessari-
us est vomitus plimz ppter multitudinē eius qd
accidit ei de nausea et alteratōe saporis oris: admi-
strent gna raphani et bibat ex eis vsqz ad aũ. i.
cū aqua frigida. Et vomitus qdez cū eo qd est
in eo de debilitate stomachi est yehemētis iuna-
menti valde et est yltimus huius egritudini. Opz
ergo vt expectet in eo septimus vt non accidat ex
eo in principio debilitas apans corpus stomachi. Et
si sit gravis in eo vomitus non puocet ipsuz super
ipsum cū labore. Et si accidit vomitus et pprie
in principio piodi non retineat nisi fatiget et debili-
tet tunc eni restringat sicut cū mius et sirupo de mē-
ta que dicemus post. Et si accidat dolor capitis
administrent embroce ex camēilla cū imũlioe. iij.
extremoꝝ in aqua cala et ligatōe crurũ cū fortitu-
dine. et si indiget aqua ordeĩ administrent decocta cū
radicibus qñtate eqũ: aut misceat cū ea sirupus ace-
tosus de melle si non acetat in stomacho aut aqua
mellis si acetat. Et melior hora in qua dat in po-
tu illud est si fuerit in aqua eius in principio rei tin-
ctura tunc eni oportet vt in potu det in primis de
geleniabin deinde det in potu post ipm duabus ho-
ris aqua ordeĩ. Et non oportet vt fiat inunctio
cū ynguentis resolutis: neqz embrocatio fiat cuz
embrocis subtiliatiz: qñ egritudo est in principio
et hũor est in corpe ambulas ipsa eni mollificat vi-
scera sua calefactione hũida. et alienet aqua frigida
Et quoties videris yrũs grossiore et rubicundiores
non erit malũ si phlomaneris. et necessariũ qdez est
vt redeas tunc ad sirupos acetosos. Et scias qz
fricatio est de curatōibus iuuatibus eos et qñto fue-
rit pblā viscosius et grossius tanto erit fricatio ma-
gis conferēs. Et dicũt qz fricatio cū tela aranee cū
oleo est iuuatiua valde. Et qñ incipit egritudo
augumētari et post illud tunc sit sollicitudo de ore
stomachi et qz ipsuz cōfortat. Et sint mastica-
ones facte ex mēta et mastice et aniso et administrentur

vomituz cū raphano f3 qz diximus cū minoratōe
cibi. Et sit cū geleniabinz qd in potu dat in principio
et post septimũ pmissũ qd confortet os stomachi et
sit in eo puocatō plurima sicut anisuz et mastiz. Et
sit cū aqua calida et pprie in principio piodi. nā
ipsuz resistit rigori et frigori et extinguit cū hoc siti
quis sit extuola. Et mltotiens qdem cōceditur
eũo pblatis et hũoris crudi in hac hora sed melius
est vt expectet in ea cōplementũ digōis. Et qñ
egritudo incipit cū calore et assiduat iuuat cū huius
mōi trociscis. 2. myrobalanoꝝ citrinoruz aloes
succu eupatorij succu apsinthij oĩuz añ. 3. v. croci et
mastice amboz añ. 3. vi. informēt trocisci et su-
mat ex eis omni die pondus. 3. i. et omni nocte pō-
dus. 3. 5. Et qñ vides qz digō appareat adiuua eā
cū eis que sunt sicut folia apij et feniculi et radices
sqnati et capillus veneris. Si aut scias qz mate-
ria est frigida valde non est malũ vt pipe panco et
vti vino panco subtili non plimo. Et qñqz adiu-
uant yngueta resoluētia ad digōez et reioleoz cū
virtute forti et sunt cōuenētiore in hac egritudine
qz in reliqz febribus. Et opz vt cōsideret in hoc
virtus et febris et rigor. Qd si virtus fuerit fortis
et febris non fuerit leua valde adde in ea inunctiōi-
bus cōfricatio et si non admistrent oĩa subtilia que
ad equalitatē sunt declinua. Et qñ pñsit. xij.
tunc necessariũ est administare qd subtiliat plus si-
cut feniculũ et apij et fortasse indigemus seie ambo-
rũ et aniso et eo qd est sicut sirupus acetosus cū se-
mibus in quo ponunt ilopus et albace et administ-
tōe trociscoꝝ de rosia. et fortasse est necessariũ ad-
dere in eis ppter stomachũ tus et masticez et ciperũ
et apsinthiũ et his sũlia fm qz exigit illud qd pñsens
est. Et vinũ subtile cōfert eis in hac hora cū sub-
tiliatōe sua et qz cōfortat calorē innatũ et qz puocat
et sudare facit. Et qñ videris digestōez et fortitudi-
nē dabis ei in potu post illud trociscos de apsinthio
Et qñ videris frigus in principio potissimoz noce-
ret egritudo non est in principio: da in potu aqz
calida in qua decocta sunt ea que sunt sicut semen
apij et anisuz et ozimũ et administabis itez huiusmōi
et fortiora eis embrocado et vaporado et huiusmōi
et qñqz dat in potu ad rigore yehemēte.

Decocto fm hunc modum.

2. zinziberis organi ameos oĩuz. añ. 3. iij. corian-
dri. 3. iij. rolaz colamētũ amboz añ. 3. iij. passu-
laz. 3. v. decoquant f3 descriptioez et sit dosis. 3.
iij. Et qñ videris pblā dabis in potu tyriacā et dent
itez in potu trocisci de rosia magni cū aqua feniculi
et det ei omni nocte medicina de turbit et pille de
aloe facte cū spēbus que sunt sicut pip. Et ad illud
decoctio huiusmōi. 2. biere. 3. v. turbit. 3. x.
myrobalanoꝝ nigroꝝ. 3. v. eupatorij. 3. v. sal in
di. 3. iij. bedcoard suchaba oĩuz. añ. 3. iij. anisi.
3. iij. decoquant cū aqua apij etumat de ea in potu
fm qñtatez necessitatus. Et fortius illo est illud
qd. 2. duaz radicũ et radices lilij oĩuz. añ. 3. x. bi-
ere. 3. v. succu eupatorij. 3. v. se. apij et feniculi
oĩuz. añ. 3. iij. spice mēte amborũ. añ. 3. v. fiat
ex eis trocisci et administrent.

Decoctio bona.

2. duaz radicũ ambaz. añ. 3. x. passulaz enuclea-
tarum. 3. v. anisi et mastice amborum. añ. 3. iij.

bedeoard ⁊ suchaba ⁊ eupatorij oīz. añ. 3. iij. de
coquant in libris tribus aque vsq; quo redeat ad
libra. i. aque ⁊ sumatur in potu aliquot diebus in
ieiuno.

Troscisci boni apud chronicas febres ⁊ vehemen-
tiam rigoris.

21. hie ⁊ succi eupatorij apsinthij suchaba bedeoard
oīz. añ. 3. v. semis apij ⁊ feniculi anisi oīz. añ.
3. iij. sal. naptici. 3. iij. seio cuscute n yrobaloꝝ
kebuloz. oīz. añ. 3. x. agarici. 3. xv. trosciscoruz
de ros. 3. xx. de turbit. 3. xx. fiant ex eis troscisci
⁊ sunt solutini. Et itez aloes myrcbal. citrioz
⁊ reubar. masticis succi eupatorij apsinthij ⁊ minuz
añ. ptes. i. croci ptes vnius medietate terant ⁊ ad
miltrent. Et itez hie myrcbal. kebuloz sal
oīz. añ. 3. iij. seio apij ⁊ feniculi ⁊ anisi oīz. añ.
3. i. 5. apsinthij. 3. v. trosciscoruz de ros. 3. iij. su-
chaba bedeoard oīz. añ. 3. ij. terantur ⁊ infor met
pille.

Decoctio bona.

22. eupatorij. 3. v. ⁊ radices lilij ⁊ radices liqritie ⁊
ameos oīz. añ. 3. iij. semis apij ⁊ feniculi añ. 3. iij.
rosaz. 3. v. decoquat oia ⁊ sit dosis eius oi die. 3.
ij. Et itez. Radiciu triu oīz. añ. 3. x. semis anisi
apij oīz. añ. 3. ij. suchaba bedeoard eupatorij ap-
sinthij oīz. añ. 3. v. centauree. 3. iij. decoquant
⁊ bibant. 3. iij. Et itez herbe eupatorij si mi-
terre bedeoard suchaba eplinthij oīz. añ. 3. v.
passulaz. 3. x. myrobaloꝝ citrioz. 3. x. Et hec
quidē cura est salo ⁊ ei in quo vincit cholā magis
cōueniēs. Et agarici qū de eo sumit in puluere
ex. 3. i. vsq; ad. 3. i. ⁊ tertia diebus cōtinuis phi-
bet elongari egritudinē. Sumat ergo puluis ex
eo ⁊ cōmiltreat cū melle ⁊ bibat. Et semē urticae
post digestōez est mirabile valde sumptū cū pulue-
re aut cū melle. Uez si acciderit ei modus aliquis
solonis ventris oportebit vt addat in eo ppter de-
bilitatē epatis semē cuscute ⁊ ppter debilitatē sto-
machi mastix ⁊ anisuz ⁊ ppter debilitatē splenis ⁊
grositudinē eius radij apij ⁊ scolopendria. nā mul-
totiens associat huic egritudinē splen ⁊ fortasse opz
vt addant ppter ipsuz ciperi ⁊ grana de ben ⁊ se-
nugrecū; ⁊ cōsideret cū hoc dispō uehēmētie febris
vt non accadat uehēmētia calefactōis. De cūo
nibus vero que sunt fortiora ⁊ indiget eis in hac
egritudine apud digōez est vt augmentet dosis d
pills de turbit. ⁊ admiltrent clisteria fortia. Et
de illis sunt pille iste. 2. masticis sexta. 3. i. succi ap-
sinthij q̄rta. 3. i. p̄pe colicēntide sexta. 3. i. hie
picre. 3. 5. agarici. 3. 5. infor met pille cū sirupo a-
cetoso mellino ⁊ sumant in potu. Et de illis sūt
pille de mastic ⁊ de aloē. Qd si materia fuerit
ad caliditatē declinū sumant de trosciscis de spodio
solutiuis. 3. iij. troscisci de turbit añ. i. scamonee
añ. 5. succi eupatorij. añ. ij. Et denē in potu sm
q̄tutātē virtutis. Et itez Eupatorij apsinthij ca-
pil vneris ⁊ myrobala. sumiterre passulaz mun-
dataz equales sumant ptes ⁊ denē in potu sm q̄ti-
tatē necessitatis. Et si non suffert corpus solonez
ventris pueniat ad diuretica ⁊ subtilia ⁊ sudare
facientia. ⁊ de summa illoꝝ quibus indiget tunc ē
infusio aloes cū melle. Et qū declinat egritudo
non est tunc introitus balnei añ cibū malus. Libi

aūt eoz sint subtiles sicut acetū ⁊ oleū. ⁊ qñq; po-
nitur in eis paz almuri ⁊ pprie in fine eius. Illi
aūt qui sunt fortiores sunt altaragi ⁊ pulli ⁊ alcubu-
gi ⁊ his filia. post declatōez. ⁊ oportz vt ponant
in eis ⁊ pprie apud digōez ea in qbus est incisio si-
cut acetū ⁊ sinapis ⁊ almuri. Et si fuerit p̄b̄a ace-
tosuz maluz viscosuz porru ⁊ aqua ciceris sunt de
melioribus cibis eis. ⁊ qñq; ponunt in eis cyminuz
⁊ anetū ⁊ oleū. Et itez beguerid facta ex siela
⁊ almuri ⁊ aceto ⁊ oleo abluto ⁊ alchaguamac sicut
hemach de capparibus ⁊ remach de aneto ⁊ origa-
no ⁊ aniden ⁊ asparagis. Et deuenit olea in qbus
est infusio ⁊ hūctatio. Et hora cibi est post te-
porē proximū ⁊ erradicatōez eius ⁊ ante proximū
adminus. iij. horis. Mensura aut somni eoz
est vt sit equalis vigilijs. vt sit digō materiei ad
somnia ⁊ resolo ad vigilias. Et balneū q̄dez est
uehementis nocumētū nisi post declinatōez. ⁊ suc-
currit vomitui eius qñ supfluit. ⁊ oportet vt ad-
miltret in illo qd sit sicut mius ⁊ sirupul de gnatia
cū menta siml cognitus. Et si necessariū est fortius
sumat de granis granatoꝝ muzoz. 3. x. ⁊ turis al-
bi ⁊ masticis amboꝝ añ. 3. v. mente. 3. vj. deco-
quant in duabus libris aque in qua sint folia mente
donec minuat. ⁊ succurrat fluxui ventris eius quz
supfluit: cū retentōe eius cū eis que scripsi de slip-
ticis regimētalibus ⁊ medicinalibus. Sed eius
q̄dem debilitatōi succurrit vt cibet succellione eius
pullis assatis ⁊ in patellis coctis. Et vt adhibeatur
infumigatōes ⁊ odores uiuificantes. Et si acciderit
inflatio in facie ⁊ extremitatibus iuuant qū admini-
strant huiusmōi troscisci. 2. anisi ⁊ lacce ablute am-
boꝝ añ. pondus. 3. v. amigdalaz excorticataz cro-
ci marmacor oīz. añ. 3. iij. semis apij semis leni-
culi floris s̄nanti oīz. añ. 3. iij. floris eupatorij. 3.
ij. spice. 3. v. hie picre. 3. vj. rosaz. 3. x. fiant
ex eis troscisci ⁊ admiltrent. Et fortasse indigebis
eis que sunt sicut omorufia ⁊ dialacca ⁊ medicamē
de amigdalīs amaris. Et ad longitudinē febris. 2.
rosaz pondus. 3. x. masticis ⁊ spice ⁊ feniculi ⁊ le-
minis apij ⁊ semis endinie ⁊ succi eupatorij ⁊ succi
aplinthij oīz. añ. 3. iij. spodij. 3. v. fiant troscisci
⁊ sit dosis ex duabus. 3. vsq; ad. 3. v. añ. 3. x. de ge-
leniabi in decoctōis fenicli q̄titate. 3. ij. ⁊ ameos
confectū cū melle est magni iuuamētū in huiusmōi
loco. Et fortasse indiges ppter longitudinez fri-
goris fricatōe ⁊ modus in ea est vt incipiat ab hu-
meris ⁊ inguibus qñ spargit calas in manibus ⁊ pe-
dibus ⁊ calefiūt. Si aut senserit lassitudinē lassitudis
fiat pmutatō ad fricatōez dorsū ⁊ quado uehēmētia
sit calefactō que necessaria est in eis tunc dimitte ea
ad aliud membz. Et de olis bonis eis est olium
dulce in quo non est stipticitas ⁊ oleū camemillinuz
⁊ oleū de aneto decoctū in vase duplici. Quz ergo
cōpleueris tunc absterge oleū aliqd vt non angu-
stiet ⁊ non est malū si fricatōez sicca sequat fricatio
cū oleo aliquo. Et de illis que seruat stomachos
eoz vt non debilitent sunt vngueta inuncta capiti
stomachi que sunt sicut camemillinū ⁊ oleū nardi-
nū ⁊ oleū anetinū ⁊ fortius illo alnazoki. Et de em-
plīs iuuatis est vt decoquat camemilla cū re pauca
masticē decoquēdo cū vino cū duplo sui de melle.
Et si ceciderit appetitus. tunc melius est vt non

admistret vinū soluz imo in quo decocta sunt sicut
camemilla ⁊ dactili ⁊ melilotū ⁊ apintheū .
Cura phlegmaticē cōtinue que noiatur latica .
Aura eius. *L. lviij.*

Et cura faciētis poxismū omni die. ⁊ dif
fert ab ea quonia oportet vt in illa sit ad
mistratio subtiliantū caloz cū facilitate .
Et hoc si fuerit cōtēntus eis que sunt sicut sirupus
acetosus ⁊ gelemabin ⁊ iuleb de melle ⁊ aqua eius
⁊ aqua femiculi ⁊ apij ⁊ radicū triū sine dubio con
fert . Et qñq; confert eis kisch de aneto ⁊ kisch de
capparibus ⁊ pprie cū vestigijs digōis . Et ppa
rent cibi eoz in obieruatiōe teporū ⁊ diuersitatis
eius ⁊ fortitudine virtutis ⁊ debilitatis eius ppati
one cuius rememoratō pterijt . ⁊ de medicinis bois
ad eos sunt trocisci de decē generibus . Et itez de
medicis exptis ad eos ē illa que . *2. rof. 3. vi. suc
ci liqritie fumiterre spice oium añ. 3. iij. masticeis
3. iij. karabe. 3. iij. anisi. 3. ij. prepent. Et itez tro
cisci eupatorij. 3. iij. rosaz. 3. 1. ⁊ tertia spodij. 3.
ij. ⁊ 5. Et itez trociscoz apintheij quoz descrip
tio. 2. assari semis apij anisi amigdalaz amaraz su
chaba bedeoard succi eupatorij spice masticeis oiaz
añ. 3. ij. Et itez eupatorij. 3. iij. rosaz rubearum
lb. i. spice. lb. 5. spodij. 3. iij. Cura epialos ⁊
liparie. Cura eaz ppinqua est cure quā diximus
⁊ sunt ambe associate vni vie. Et oportet vt inci
piat in primis a sirupo acetoso mellino ⁊ zucarino
⁊ precipit in eis ambabus vt admistret rob acre
ste decoctū cū melle ⁊ sirupo rof. deinde fiat gra
datio de via sumendi in potu semina ⁊ aquas eoz
ad infusionē aloes ⁊ trociscos de rosas cū mastice
⁊ pillas de aloē ⁊ hierā picrā ⁊ pillas de eupatorio.
Et oz vt in eis ambabus sunt stomachi sollicitudo
habeat ⁊ admistret vomitiuū cū aqua saleoloz ⁊
rhaphani ⁊ anisi ⁊ calamēti ⁊ diuretica. Et de solu
tione inuatiū est illud quod fit ex myrobalanis ni
gris ⁊ citrinis ⁊ turbit ⁊ zuccaro. Et de illis q; con
ferunt eis inuatiū magnū sunt clisteria decliua
ad acuitatē ⁊ in quibus ponunt medulla cartami et
centaurea mior ⁊ anetū ⁊ camemilla ⁊ albasce ⁊ me
lilotū ⁊ almuri ⁊ mel ⁊ regimē liparie indiget sub
tilitate plusq; regimē alterius.*

Cura febris cū sincopi ⁊ humorosa. *L. lviii.*

Hec febris est difficilis cure. Et modus
in curatiōe eius est eūo gradata ex subtili
ad fortē ⁊ pprie qñ natura non respondz
ex se: tunc eniz cū clisteribus munda quod est in in
testinis ⁊ venis ppinquis eis ex supfluitate: ⁊ ad
ministras in residuo subtiliationē cū fricatiōe. Et
Dā. qdez dixi q; deficit ab eūone plimuz eoz nisi
cū fricatiōe. Et melior modoz in fricatiōe eoz
est vt incipiat a coxis ⁊ cruribus descendēdo a supi
ori ad inferius: ⁊ admistret illud cū mantili aspero
abradente cutē deinde pmutet ad manus descendē
do ab hūero ad spatula ita vt igneat cutis: deinde
ad dorsū ⁊ pectus deinde redeat ad crura ⁊ reuer
tat ad ordinē primū. Et ponat medietas tps eoz
fricatiōi ⁊ medietas tps eoz dormitiōi se possi
bile est. Et ad summū canon curatiōis eoz est subti
liatio non calefactio valde. Et de illis que con
ferūt eis sunt subtiliantia sicut aqua mellis cū vir
tute isopi ⁊ semis apij in matutinis ⁊ silibus eis.

Quod si fuerit illic fluxus ventris supflus decoque
mel decoctōe vehemēiore ⁊ non soluet nisi paruz
tempatū inuatiū. Et sirupus acetosus mellinus
itez confert eis in estate qdez ⁊ cū cōsuetudie potus
aque frigide pmutus cū aqua frigida. ⁊ in hyeme
oportet vt non sumat eā in potu penitus ⁊ sit con
tēntus aqua cala. ⁊ assumere calm ex potibus est me
lius eis nisi apud necessitatē estus estatis ⁊ vehemē
tia caloris plini. Et cōuenientius quo potant ad si
tim est sirupus acetosus mellinus. ⁊ vinū confert
eis in pncipio ⁊ pprie si fuerint febres eoz sangui
nec: sed paz sunt ⁊ pprie in senibus. Et neces
sariū est eis vinū post cibū. ⁊ tibi qdez necessariū
est vt cōsideres pulluz habentiū hanc egritudinem
semp ⁊ qñ uideris eū incipe debilitari ⁊ caderē sub i
to ciba eū pane infuso in ymo cōmislo si non phi
bet apa in visceribus. Quē ergo associat ei huius
modi egritudo non est curatiō modus neq; fiducie
locus. s. qñ accidit huiusmōi alteratō in pulsu ⁊ hec
qdez cibano est ex eis que necessaria sunt qñ vehe
mens sit sincopis: vtz oportet vt phibeat illud.
Libus aut sup quē sit dormitio est aqua ordeī sup
qua non addat nisi qñ cadit virius. ⁊ si addit tunc
tu panis infusus in iuleb aut aqua mell. Et bal
nei quidē est de rebus nocibilioribus istis ⁊ calidū
⁊ frigidū valde ex aere cū calido eniz non sit secu
ritas de cursu hūoz ad pulmōē ⁊ ad cor ⁊ ad cere
brū ⁊ frigidū phibet digōē eius ⁊ addit in oppila
tiōē eius. Quod si fuerit in ea hūor cholicus ali
quis tunc si facilis est vomitus ⁊ leuat est inuati
ū valde ⁊ ad vltimū melius est vt assidue pfici
at in ea.

Cura febris cum sincopi minuta. *L. lix.*

Oportet vt empletur pectus eius cū sandal
⁊ aqua rof. ⁊ viuiscent cū cibo paulatim.
Et ut cibis eius sicut panis de simila infu
sus in aqua gnatōz infrigidata si desiderat ipsuz ⁊
sili in aqua de fructibus. Cui aut indiget ad vir
tutē almosofat factis ex pullis cū aceto ⁊ aqua acre
ste ⁊ olibus frigidis ⁊ pprie coriandro erit inuati
tū in hoc si exhibeat.

Regimen nocturne ⁊ diurne. *L. lx.*

Regimen earum ambaruz est regimē phla
gicaz neq; est diuersitas in eis.

De quartana piodica. *L. lxi.*

Purimū quartana est piodica ⁊ mioratur
casus quartane inseparabilis. Causa uero
qñtāe sunt ea que generant mliāz postea
putrefaciūt eā ⁊ tu iam sciisti totū illud. Et sci
uisti q; mliā alia est que est sex sanguis. ⁊ alia est q
est adustio eius ⁊ cims hūoz. Et sciisti q; de il
la est sanguinea ⁊ de illa est phlatica ⁊ de illa ē cho
lerica ⁊ de illa est adustio ipsius mlie natural. Et
existimauerūt qdaz boiuz q; quartana non generat
ex mliā naturali quonia ipsa non putrefit. Et hu
ius qdez sermo non oportz vt auscultet: imo de p
prietatibus ois hūiditatis est vt putrefiat quīs ra
rifcet in prepatōe. Et plm qdez euēnit in successi
one egritudinis febrū diuersaz putridaruz ppter
diuersitatē hūoz ex quibus generant ex quoz pu
trefactioe qñ addunt ⁊ non eūant multiplicat mliā.
deinde qñ putrefit est quartana. Et mltoties qui
de accidit successione splenis ⁊ cū hoc ipsa fm plmū

non euatur ex dolore splenis aut duritie eius et sal-
nior quartana est illa que non accidit ab apace sple-
nis aut alijs aut cu qua non est apace splenis. Quar-
tana eni que euenit ab apace splenis aut cu qua est
apace splenis mltoties pducit ad hydropitiz et pntie.
Et quartana que salua est liberat ab egritudinibus
malis mlticis licet mltia et epilepsia et in ea est securi-
tas a ipalmo quonia huior est ticus et fm plimuz est
egritudo salua. et qn non accidit in ea error non ad-
dit supra annu. et qnq pducit. xij. annis: et qd est
infra eos. et que ex ea longa est pducit ad hydropi-
sum. Et scias q autunus est inimicus quartane.

Signa. L. lxxj.

Sim q quartana incipit in primis cu fri-
gore puo: deinde incipit frigus eius addi
postea miorat pax ap statum sicut i phlate.
Quq calet corpus non est calitas uehemens licet sit
maior et magis apparet q illa que est in phlatice: et
ipla eni cu difficultate sua et inflatoe non inflatur in
flatoe de qua curat sicut ignis in lignis grossis et no
cõprehendit sup corpus totu imo est illic calitas cu
horripilatoe et ea in hoc est grossitudo huioris. Et
est cu frigore et aliquotulo dolore quasi frangat ossa
et est illic cõtractio ppter qua strident dentes: veru
non sicut in phlatice qua ppter pducit illud ad debi-
litate vltus: vtz lenit apud digem quonia mali-
tia miorat sicut fuit in principio pax. Et de si-
gnis quartane snt canle eius aecedentes ex febribus
que plongate fuerunt: et ex splene aut dolore. et de
signis quartane et sunt dispo cõpõis et significatoes
mlie et etas et tempus et cibus et forma et cõuetudo
et que sunt his filia. Et piodus eius est. xxiij. ho-
raz. Et mltoties est febris tertiana in estate qui
dezt: et sit quartana in hyeme et mltoties pducit fe-
bres diuerse ad febres pmissas in quibus non est
ordo ppter diuersitate residui huior remanentiu
post febres. Quz ergo status cõfirmat fm cinerei
tatis additoez cõfirmant sup quartana. Et illius
quide que est a phlate adusto sunt porisimi longio-
res: et accidit eis frigus fm plus successione assidua
tois et est sudor tardior et yrina grossior et durities
venaz mior et sit fm plm successione februi phlati-
cay. Et illaz que est a sanguine adusto aecedunt
ligna sanguis et febris eius et rubedo yruine et ligni-
ficat ipsaz forma et etas et tepus. et fortasse erit post
febres sanguineas. et in illa que est a chola adusta e
pulsus uehemetioris velocitatis et freqtie et inci-
pit cu horripilatoe et frigore i carne et luti et sudor.
Et qnq sit ira et sudor et inflatio et ligni ipsaz fora
tempus et etas. et qnq significat ipaz q ipla sit suc-
cessione februi cholicay. Et pulsus in quartana
est declinans ad duritie ppter succitate huioris. Ipse
eni trahit ad interiora quasi ipse esset pulsus senis:
et ad equalitate du non mouet et si moueat diuersi-
ficat pulsus valde ppter grossitudinē supfluitatis
et sit mudificatio eius apparet apud tepore et est si-
gnificatio cõpleta sup quartana. Et mltoties ac-
cidit in co diastoles inequal et systoles uehementis
necessitatis fm cõtrariu eius qd est in tertiana. Et
pulsus qdez quartane melior est pulsu phlatice
in puitate et freqtia sed est similis ei in taitate: et
ap inceptoez porisimi adit tardial sua et freqtia et

diuersitas eius est maior diuersitate reliquaz fe-
brui deinde incipit magnificari et fieri frequens et
velox. Et yrina in quartana est siliuz horaz in
priuatoe digestois ppter frigus materiei et grossi-
tudine eius nisi ap statum bonu. Vtz dispoes eius et
colores eius diuersificant et illud id eo: quonia me-
lancholia generat ex huioribus diuersis. Et de si-
gnis digois quartane est leuitas tremoris. Yrina
aut in principio est alba ad viriditate declinans: cru-
da cui non est digestio. Et post principiu diuersi-
ficat eius dispositio ppter ea q plm mlie est gene-
ratu ex huioribus diuersis et est ap declonez nigrui.
Et sudor in quartana est plimus p cõpatoez ad phla-
tica et non multiplicat p cõpatoez ad alias et sitis mi-
norat in hac febre: nisi sit a melancholia cholerica.

Cura. L. lxxij.

Calideretur in hac egritudine an sit mlia
phlatice aut mlia sanguinea aut mlia choleri-
ca aut mlia mltica. Deinde rege yna-
qz eaz cu eo qd ei est cõueniens de illis que dice-
mus. Vtz oibus spebus suis sunt iudicia in qui-
bus cõcant: et ill d est q ipe minuatur in principio
quare necesse est vt attendat an sit sanguis dñans i
ea et ppter qn quartana est a mlia sanguinea tunc
eni phomet et extrahat sanguis fm qritate necessi-
tatis et fortasse exigit muditudo eius ut extrahatur
de eo res plurima. Et qn non est necessaria phle-
botomia tuc phia est nocua inqutū debilitat et in-
qutū educit cõtrariu mlie et inqutū mouet huiores
ad exteriora. Et si oportet euetur a principio d
huiore faciente febre aliqd ad alleniandū et mudifica-
duz. Illud eni apud digoez est fm q innua ad ipm
Et sit post porisimi p die. Et non oportet vt fi-
at puocato in primis cu fortitudine et oportz vt ad-
multreni mollificata. Et si tibi non videt bo-
nu vt potuonibus admistra loco eaz clisteria con-
uenientia sed oportet vt sint leuia et non cõcedit cõ-
fortato eoz niti qn cõlequit egritudo statū. et si me-
dicus iaz plumperit et solone eduxerit mliaz in pri-
cipio aliquoties solutoe forti et phibuit egritudinē
penitus sed est rectu ab errore. Et oportz vt p-
bibeat in die porisimi a comestioe et pceptat ieiunū
et phibeat ab aqua frigida illa die et est necessarium
in reliquis diebus vt carne taiegi aut pulli in pri-
mis taiegi vly ad tres vt quattuor piodos. deide
pulli tunc eniz pullus est melior. Et sit medicia
in die porisimi geleniabin cõfricatū cu aqua calida
in die bis aut ter. Sunti. 3. ij. geleniabin cu. 3. x.
sirupi acetosi. Et tn qdez scis qn mlia est cho-
lerica tunc oportz ut admistret in ea quod soluat ea
ex genere myrobalaroz et viole. Et si est phla-
tica oportet vt admistret in ea aliquid in primis i
quo sit virtus polypodij et epithymi et similiū. Et
scias q aqua calei est bonu vehiculū ei quo admini-
strat de virtutibus predictis. et fortasse cõfert ad-
ministrato eius solius qn est caliditas violenta naz
geleniabis et aqua eius colata cu decoctoē sua forti-
est loco ipsius ppter qn est in stomacho debilitas:
aut est ill d qd vincit huior frigidus et vomitus ite-
ruz et ppter ante cibū et post cibū et est cõuenientior
et ppter in die porisimi et ante porisimū et ppter qn
mlia est phlatice est de rebus inuauibus in ea et non

in principio tantū imo et in omni hora. **O**portet ergo ut non labore in principio et in principijs digestiois vsq; ad aduentū cōplemētū digestiois in euacuādo supfluitatē cū eo qd calefacit cū fortitudine neq; cū eo qd exicat cū fortitudine ex medicā et diuisione ciboz neq; cū eo quo debilitat ex solutioe ventris neq; itez cū eo quod debilitat in principio ex subtilitate regis. **E**t scias qd qñ incipit quartana in estate aut hyeme tunc oportet ut in potu de tur in primis de aqua ordeī et secaniabiz ut apiat vias oppilatas ppter puocatioē et cōsumat velociter et illud est post piodū antecedentē tribus horis aut q tuor. Et cū accidit quartana in hyeme tunc non est modus vt denē in potu troscisci. **E**t scias qd res frigide et hūide facilius digōis boni chimi sunt cōueniētes huic egritudine i qñ ē febris et ex hoc qd sunt contrarie vni duaz qñatū melie qd ē siccitas qd ē oz vt admistret itez vbi non timet nocumētū digestiois et non sit qñitas ex qua timet nocumētū digestioe aut misceat cū eis aliqd qd eaz frigatez tepet et non minuat eaz hūiditate et iste sunt res calide cū equalitate. Et alienet omne frigidū et siccū. **E**t res hūide et frigide huic egritudine cōueniētes sunt sicut endiuia et lactuca et melon et plica qñq; **E**t non oportet vt denient huiusmodi nisi aut ppter rehemētū frigoris et est inuentū sicut in lactuca et non est inuentū sicut in melone dulci aut ppter rehemētū puocatiois pducentis ad ingrossatioē sanguis et illud est inueniū in melone dulci aut ppter ra qd preparata sunt ei qd pmiſceat putredine et est illud inuentū in plicis et oportet vt obserues huiusmodi. **E**t vero calidi cū equalitate cū additioe in hūiditate sunt inuantes valde et ppter qñ volūt equatōez calitatis eoz vbi non diligit vt p ea fiat inuamentū ad digōez cū frigidis et hūidis licet com mistio sicut cū endiuia. **E**t non est malū in pris sumere ea in qbus est salſedo et acredo et incilio qñ non timet cōueniētiū calitatis. In fine autē egritudinis non est excusatio illius et troscisci de aplinthio inuatiunt vsq; ad finē egritudinis. Et de illis qbus sit inuamentū est siccio in aqua calida dulci ante cibuz omni die et balneatō que hūctat et non facit si dare neq; excitat caliditate et cōtinuatō delitiaz et quietis et abhorere exercitiū et motus corporeos et aiales et omnes iste febres indiget hūctantibus et diuersificant in qñitate infrigidatiois et calefactiois. Et necessitas sua qua indigent exicatiois est ppter illud quod est in eis de virtute inciliois et absterſionis et solonis et non ppter exicatioē. **E**t opz vt obseruet stomachus cū emplis bonis cōfortati bus que sunt inter virtutē calitatis et subtilitatem eius im qd exigit dispō. et obseruent splen et epas et regant vt non indurent et apent. et fortasse est necessariū ad puocandū vomitū vii aqua rhabbari cū semie suo que misceantur cū sirupo acetolo. **E**t fortasse inuat cū anſessione cōmestiois sicile et eius qd salitū est de piscibus et sinapis et his similiū ante ipsuz. Et adiuuat post illud cū potu aque misce. de inde fiat succellio cū sirupo acetoso et euomat. **E**t de illis que cōserūt ei est vt sumat ipsū in die poximi deinde euomat sup ipsuz et securitate facit a no cumeto febris qd est ppter frigus et rigore et acuitatē febris si sumat alia et mel et bibat in upū acetosuz mellinū et impleat cibo. deinde sumat aqua calida et euomat. **Q**uā ergo cōsumit poximus ce nei rez parua et balneet in mane. Et si sumat ante poximū. v. horis cibū vt euomat fortasse inuabit illud licet non euomat. Et vomitus ante poximū quicūq; hūor sit aut alleniat poximū aut erradicat ipsum. Et de regie bono est qd ieiunet in die poximi si non est qd phibeat et non sumat cibum donec cōsumat poximus. **E**t ingrediat balneuz die po siqdez fuerit digō fm descriptioem et si non fuerit digō non fiat in eo nisi effusio aque calē qñtate qua delectat corpus et hūctat minus qd vt pueniat ad hoc vt liqueſcat ex ea hūor. Et in die tercio admistret vomitus ppter illud qd supfluit de cibo et qd resoluū balneu quis oporteat vt admistret vomitus in die poximi itez. **M**o si mīa fuerit sanguinea inuabit cū phlōma ex basilica deinde p eūonez subtilē cū eo in quo ponunt de mūdificantiū sanguine sicut virtutes suchaba et bedeoard et polipodij et sumiterre et myrobalanoz kebuloz et hoc qdez genus velociter recipit curatioē. Et si fuerit mīa cholica tunc tibi inest vt admistret infratioē et hūctatioē ultimas ex medicā et cibis et admistra aqua tepata sededo in ea et abluendo. **E**t fiat lenificatio nature in principio cū eis que sunt sicut illud qd sit ex uiol et qd in ex aq caſei cū virtute polipodij aut sirupus acetosus cū epibhymo et sirupus roſ. et aqua iuleb et caliaſi. **E**t vo solo eius integra spat post. xx. dies quoniaz digō apparet in eo. i. qñ materia est mīa cholica deinde fiat gđatio ad illud qd subtiliat et incidit. Et si necessaria est rectificatio stomachi tunc fiat cū inunctioibus et olis et epibhymis que non pntancant virtutē camemille et apimibiz et melliloi et similitū. Et ieiuniū plurimū vsq; in die piodi et qñ itez est ex eis que non cōueniūt ei. et si ut in die piodi sufficiat eis de cibo parz modicū. **E**t de mūdificatiois inuatiūbus sunt ea in quibus est decoctio myrobal. et epibhymi et sene et sirupo acetoso i quo decoctē sunt viole. et fortasse sumit in potu ente in eo alia in ieiunio ppter in die poximi et euoiat ipm si nauſeat cū aia eius. **E**t si fuerit mīa phlatica redeat ad sirupū acetosuz mellinū cū aqua apij et leniculi et similitū. **E**t si necessaria fuerit lenificatio misceat cū eo in principio virtus solutina phlatis et virtutibus turbit et polypodij. et fiat gradatō pauca ad virtutē agarici et fiat vt vomat cū sirupo acetoso mellino de semibus et his silibus vsq; quo incipiat digeri. **E**t sit vaporatio stomachi et eius emplato cū eo qd est fortius ita vt cū daculis et sicubus et silibus et siml inunge ipsuz cū oleis calidis pueniedo vsq; ad oleū de costo. **E**t fortasse est necessariū in eo puocare vomitū cū sirupo acetoso et sit i eo uirtus sinapis et hellebori albi imo fortasse et necessariū vt in potu detur helleborus cū dispositioe sua qñ non timet debilitas dispositiois virtutis. **E**t si fuerit mīa melancholica pura de genere fecis sanguis tūc rectificat solo eius in primis cū aqua iuleb et penidiz et est cōueniens admistratio geleniabiz mellini et zuccarini et in fine eius cū tur cū eis que sunt sicut decoctio myrobalanoz citrinor et nigroz et sumuerre et passulaz. **Q**uā ergo egritudo digesta est tunc bonū est phlōmare

et balneat
fortitudo
et alia
dicitur
miserere
pōtū
negli
frupo
miser
terre
cōtū
archol
mīa
napis
bus die
ore.
non
deris
quar
alias
saria
nau
post
apimib
co qd
do app
et elum
bus in
fortasse
quadr
de eis
mīa
fuerit
et apu
re. si
scilop
oūz.
et ipce
ris et
fuerit
aqua
dicam
terra
xij. ag
selini.
cū mel
et qñq;
pauca
subtil
inſerant
le circ
manē
uce au
valde
est vt
eius
et ali
quant
bullian
scis ap
sumit
chaba.
bris ap

ex basilica. Et admistret vomitus sup cibū cuꝝ
fortitudine aut leuiter fm hora ⁊ necessitatē ⁊ epꝝ
vt affludet ipsū quoniam est radix ad euōnez cū me
dicinis ⁊ clisteribus fortibus ⁊ medicine que admi
nistrent in huiusmodi hora sunt epithymū ⁊ poly
podii ⁊ agaricū ⁊ sticados ⁊ lapis armenus ⁊ lapis
iazuli abluti ⁊ nō abluti ⁊ succus folioꝝ centaure cuꝝ
sirupo mellino. Et fortasse necessarius est elleborus
niger ⁊ fortasse infundunt in cholica sene ⁊ fumus
terre cū epithymo ⁊ in sirupo acetoso deinde habes
cōsiliū tunc apd euōnez ⁊ da in potu phlatice ⁊ me
ancholice ex ea tyriaca ⁊ metridati ⁊ medicamē de
assa ⁊ sulfur ⁊ pip solū bibat in aqua ⁊ de illis est si
napis que administret non assidue imo in oibus tri
bus diebus ⁊ in primis ⁊ ante illud in spatio longi
ore. ⁊ sifr diapipeon ⁊ filia illi de electuarijs. Et
non festines cū aliquo horꝝ añ digestōez nā si tu de
deris in potu tyriacā ⁊ filia illi in primis compones
quartana cū quartana ⁊ fortasse attrahes egritudinē
alias ⁊ pprie in byeme. Et in fine eius si neces
saria fuerit phlomia aude sup ea. Inq̃t Gal. sa
nauit gentē plimaz a quartana ita. Dedi eis in potu
post digōez solutiū: deinde dedi eis in potu succū
aplinthij deinde dedi eis in potu tyriacā. Et di
co qd assa ⁊ pip singularia sunt inuatiua valde quan
do apparet digō ⁊ puenit status ⁊ ciba illuz sabane
⁊ elbune ⁊ kemiculi capparit ⁊ sinapis ⁊ alimuri ⁊ oī
bus in quibus est virtus solutiua cū fortitudine ⁊
fortasse erit tibi necessarium vt des ei in potu post
quadraginta dies omni mane q̃tuz est nabaca vna
de eis que sunt sicut medicamē de assa ⁊ omni fo si
mlr: cū febris non fuerit acuta ⁊ materiei radix nō
fuerit chola. Et de troscia inuatis in hac hora
⁊ apud declinatōez sunt troscici fm hunc modum.
℞. succi eupatorij ⁊ croci amboꝝ añ. pōdus. 3. iij.
scolopēdrie aristolactuce ⁊ reubarbari ⁊ spodij
oīꝝ añ. 3. v. ⁊ se. acetose ⁊ se. portulace ⁊ rof.
⁊ spice ⁊ se. cuscute ⁊ anisi ⁊ se apij ⁊ radicū cappa
ris ⁊ granorū alben ⁊ se. feniculi oīꝝ añ. 3. iij. cō
ficiant cū aqua apij ⁊ fiant troscici ⁊ dent in potu cū
aqua feniculi ⁊ endiuie ⁊ cuscute. ⁊ hec quida me
dicina inuatiua est modis plibus Et si digerit ma
teria tunc fac istud. ℞. myrre. 3. xv. spice. 3.
xij. agarici costi floris squantū oīꝝ añ. 3. v. petro
selini. 3. xv. anisi. 3. x. cōficiant cū vino antiquo ⁊
cū melle ⁊ zinzibere. Et sit dosis eius q̃tuz est nux
⁊ q̃nqz dant in potu in fine ⁊ cōualescētibus ⁊ apud
paucitatē nocumētū in ea ⁊ mltitudinē calitatis cuꝝ
subulatōe materie medicina huiusmodi. ℞. se. is
infqami albi mādragore amboꝝ añ. siliqua. i. ⁊ al
se circiter tertiā fabe. i. Et de hoc genere est vt su
mant itez calamēti domestici añ. iij. ⁊ semis yr
uce añ. xx. ⁊ epithymi añ. i. fiant troscici parui
valde ⁊ sit dosis. 3. i. Et ex eis que bona sunt eis
est vt admistret post apitōez digōis vsqz ad finez
eius istud. Quāt passulaz de semi aut de alacoen
⁊ alij siluris ⁊ mirti recentis oīꝝ añ. ps. i. ⁊ deco
quant in aqua dulci postq̃ infusa sunt in ea. deinde
bulliant exquisite ⁊ colet ⁊ det de ea. 3. i. ⁊ iteruz
seis apij ⁊ anisi ⁊ cordumēti oīꝝ añ. 3. v. origani
siluestris eupatorij oīꝝ añ. 3. vj. ameos. 3. iij. su
chaba. 3. iij. passulaz. 3. x. decoquant in tribus li
bris aque vsqz quo redeat ad. lb. i. ⁊ de illis que

bona sunt eis est vt sumant ameos spice ⁊ calamēti
oīꝝ añ. 3. x. ⁊ carui ⁊ anisi amboꝝ añ. 3. vj. ⁊ al
se pondus. 3. v. ⁊ zinzibere pondus. 3. iij. ⁊ cassie
pondus. 3. iij. cōficiant cū sufficientia mellis. Et
sit dosis eius pondus. 3. i. cū aqua apij ⁊ feniculi.
Troscici huiusmodi.

℞. succi eupatorij. 3. x. scolopēdrie spodij feniculi
spice croci oīꝝ añ. 3. v. lacce ⁊ reubarbari oīꝝ añ.
añ. 3. iij. semis cucūeris ⁊ semis portulace oīꝝ añ
3. vi. fiat troscici cū aqua apij ⁊ sumant in potu cū
sirupo acetoso. Et itez ad phlaticaz myrrhe. 3.
xxv. croci petrosellini amboꝝ añ. 3. v. spice. 3.
iij. 5. castorei. 3. iij. anisi. 3. iij. 5. semis apij ⁊ ka
rui amboꝝ añ. 3. iij. amomi cortici calic storacis
oīꝝ añ. 3. ij. ⁊ tertiā. fulseleos adriani cōfectiōis
oīꝝ añ. 3. i. ⁊ tertiā duas. Et qñ uehementis sit
rigor est vomitus cū aqua tepida ⁊ sirupo acetoso
ad illud inuatiū. Qd si virtutes eius non obe
diunt tunc cū eis quoz rememoratō precesserit fm
hora. Et fiat vaporatō cū embroca in qua deco
cta sunt sbea ⁊ camomilla ⁊ filia boie cohopto cuꝝ
pannis laneis aggregantibus calefactionem.
Rememoratio solutiū qbus indigent post dige
stionem. ℞. lxiij.

Rebuloꝝ. 3. vi. epithymi apsinthy aborū
añ. 3. v. myrobaloꝝ citrinorū succi eupa
torij emblici oīꝝ añ. 3. iij. semis apij et
anisi ⁊ semis feniculi oīꝝ añ. 3. ij. fiat ex eis deco
ctio ⁊ soluat cū eo cū facilitate. Aut sumat aplin
thij pondus. 3. x. myrobaloꝝ kebulorū ⁊ epithy
mi oīꝝ añ. 3. vj. ⁊ simitierre pondus. 3. vii. et
suchaba ⁊ centauree maioris amboꝝ añ. pōdus. 3.
vi. eupatorij ⁊ radicis squinati amboꝝ añ. pōdus
3. v. decoquant cū quinqz libris aq̃ donec redeat
ad. lb. i. Pille leues. Quando administrantur
in oibus q̃nqz diebus semel sunt inuatiues in ea ⁊ sūt
expte. ℞. epithymi ⁊ turbit amboꝝ añ. 3. x.
carui anisi amboꝝ añ. 3. vj. ameos. 3. vj. semis
apij ⁊ feniculi amboꝝ añ. 3. iij. polipodij. 3. vi. aga
rici albi quod facile terit. 3. vj. salis indi. 3. v.
hiere picre. 3. xv. fiant pille cū aqua mente ⁊ sit
dosis. 3. i. 5. Et cū materia est phlatice cōserūt
iste pille. ℞. epithymi agarici ameos oīꝝ añ.
3. vj. semis apij anisi feniculi oīꝝ añ. 3. iij. lalis
naptici. 3. v. hiere picre turbit amboꝝ añ. pōdus
3. x. dosis pondus. 3. ij. 5. Et qñ est cuꝝ dolore
splenis inuat hoc medicatē ⁊ soluit eū cū facilitate
℞. scolopēdrie. 3. xv. agarici. 3. xij. myrobala
noꝝ nigroꝝ hiere añ. 3. x. kebulorū aplinthij oīꝝ
añ. 3. vj. suchaba bedoard canapitheos succi eu
patorij oīꝝ añ. 3. vj. fructus tamarisci radicū cap
parorū amboꝝ añ. 3. v. 5. semis apij anisi semis fe
niculi oīꝝ añ. 3. iij. fiat cōfectio aut pille.

Libatio paciētiū quartanaz. ℞. lxx.

Rectus est vt inclinet regimē eoz in pris
septimanis vsqz ad tres leptianas ad sub
tiliatōez quanda preter qd destruat vir
tutē ⁊ illud est ut abstineant a carne ⁊ aljzumi. hoc
eniz miorat eoz materias ⁊ aleniat eos ⁊ abreniat
spaciū egritudinis eoz. Et post illud necessariuz
est virtutē viuificare cū eis que sunt sicut pille al
cadradiē ⁊ oua sorbitia ⁊ pulli ⁊ altharagi. Quz
ergo puenit ad tempus in qno sequunt in ea aljzumi

et non miorat egritudo tunc necessarium est custodire
virtute et cibare eum eo quod est fortius ex carnibus
gallinarum et pullos et arietum et bedos et auium mollis car-
nis sicut sunt pulli et alduragi et pisces boni qui non
sunt magni. **A**t scias quod conditio in eo ex quo ci-
bat habes quartana est quod sit aggregatio proprietates et
quod una est ut non sit crudum imo resoluens crudi-
tatem quam facit accidere melius. **E**t sic est ut non sit
grossus imo subtilis grossus. **E**t tertia est ut
non sit costrictum imo solvens ventrem. **E**t quarta
ut sit sanguis ex eo generatus laudabilis. et primum quod
deest est in ea illud quod habet caliditatem et humiditatem. **E**t
tu iam sciisti quod cibet ante portum et per quot ho-
ras et quare illud. et sciisti tunc quod quod necessarius
est cibus in portum et in primo eius propter causas
predictas. **E**t rectius est ut enemat febris ven-
tre vacuo ut non occupet natura cum materia alia et
mili cum materia egritudinis donec expellat eam. et vi-
num sit purum subtile.

Cura quartane continue. **L. lvi.**

Positio huius febris est in eo quod enutritur
dum ante ipsam. **E**t canon in ea est ho-
mogeneus canoni quartane interpolate.
et non diversificatur ab ea nisi in rebus paucis. **D**e
illis est quod declinat in illa ad equalitatem in calefaci-
tibus et ad inritationem in hac est minor propter adhe-
rentiam febris. quod oportet ut admittant in curatio-
eius ea que sunt sicut sirupus acetosus cum semibus
et gelymbis et aqua de radicibus equali et supposito-
ria cum melle. **E**t de illis est quod phlogia in hac est
magis necessaria quoniam materia est magis compre-
hensibilis in venis. **E**t de istis est quod licentia in car-
nibus in hac egritudine est minor ideo caue hoc.

De febre sextana et septena et similibus illis.
L. lvij.

Nomiant phitanos: et quidam nomiant hu-
iusmodi febres reuolubiles. **I**te gene-
rantur ex materia homogenea materiei quarta-
ne sed est mior et grossior. **E**t plim quod sunt ex
materia phlogica. **S**extana autem et septena et que sunt
post illas. **H**ip. dixit et Gal. dixit. Ego non vidi in
vita mea aliquem ex eis neque vidi quartana nuda forte
et neque est febris nisi quasi occulta. **I**ndi et non est
longinquus quin sit causa in septena vbi. et nouena
regime quod quod admittat et currit super ipsam facit fe-
bres nam iteratio facit necessario in huiusmodi hora
illa febre et si dimiteret et reculeret non faceret.
Est ergo causa in piodis eius et in ipsius iterationibus
reiterationis regis: et piodi eius non sunt piodi materie
que effundat et eius reditio. **I**nquit oportet ergo
ut obfuerit in experientia huius egritudinis hec incertitudo
ita ut non accidat error quod Gal. sit quasi negans
aduentum huius febris et quasi quod sit necessarius ut sit
huiusmodi febris alia radix. **E**t Hip. iaz verificat
uita fmonem in inuentioe septene et nouene et non est
illud manifestum mirabile neque manifeste impossi-
bitas ita ut sit necessarium redire in eo ad admittenda
duz. **A**t fmones quod quos locutus est Hip. in
caplo huius febris sunt quod septena est plura et non est
morifera et nouena est longior ea et non est morti-
fera. **E**t dixit quod quintana est deterior febris quo-
nia sit ante phlogia et post ipsam. **E**t dixit Gal. in

ea sicut scitis. **E**t ego quidem opinor huius fmonem
modum quidam et est ut sit phlogia significans ethica et
et sit sermo eius quartana subiectum propositum indefinite
non significans contrarium: ergo est quasi dicat quod de qua
tana est una spes deterior febris ergo est significa-
tio huius sermonis eius quod quod febres plangant et per
miserent et diversificant pueniunt primum ad inflammandum
membra principalia et ad ethica et de proprietate harum
febris est ut stent in fine suo secundum ordinem unum. **E**t
plim illius super quartana. **E**t ita testificati sumus ea
quintana vix ipsa producit ad quartana quoniam in humoribus
est exuberatio et in humilitatibus multitudo. **Q**uod
liquificatio iaz multiplicat et eiones sentiat et insensate
freques sunt non remanet in humoribus cineritias
nisi illud quod minus est et grossius et illud facit esse
necessarium ut sit portum tardior et fiat illa que su-
it quartana quartana. **E**t in huiusmodi quod deest diu-
fortasse erit corpus portum ut inflammet et fiat ethica.
Et ite ethica quoniam antecedit non est longinquus quoniam faci-
at accidere in humoribus cineritias quandam propter
prauitatem suam in postremis ethice et accidit in cine-
reitati putredo quare accidit febris et iam destruit
febris ethica corpus. **E**st ergo mala ex hoc quod ipsa
est signum aduentionis humoris de quo non remanet
nisi pax et sit adustus pax et ex hoc quod ipsa est causa
aduentionis febris et duplicationis eius. **E**t non oportet
ut negent egritudines quas non contingit videre
in ipse quod et quadam regione nam hoc genus non co-
prehendit per multitudinem. **N**ec ite oportet ut
dicat quod si est quartana tunc necesse est ut sit materia
quinta nam melancholia generat quintana non propter
hoc ipsum quod ipsa est melancholia imo propterea quod ipsa
est pauca grossa. **E**t iam non plangat quoniam sit in qui-
bulda corporibus melius grossa pauca cui accidit pure-
do. **E**t non conuenit alicui ut dicat possibile est in
phlogia ut fiant ei portum alij quoniam ingrossat et muno-
rat quoniam coactio est res ampla et raro sit possibile ut
necessario consequatur eius contradictio. **A**mplius non
est dispositio in coactione eius quod nunquam videt et non au-
dit neque de quo testificat expimentator aut sapiens. **I**i-
cut coactio eius quod testificat qualis Hipp. et iaz re-
tulit mihi fidelis quidam se vidisse nouenam. **Q**uan-
tana vero nos melius videmus et non cogimur pro-
pter hoc dicere quod illic sit humor alius.

Cura ipetie huius febris. **L. lvij.**

Proprietas huius febris cura cure quar-
tane phlogice et indiget in curatioe eius in
plano ieiunio et subtilitate cibi et regimine
et somno digerente ut resoluatur illud materia gros-
sa et digeratur. **E**t ite indiget ingrossatione regiminis
ut non destruat in eo virtus et sunt ista duo sicut
duo contraria. **E**t propterea quod febres iste non faciunt
accidere lesionem virtutis non curamus si subtilioremus
regime et faciamus egrum ut ieiunio vno tpe et luc-
currimus illi sicut ostendimus ita ut cibemus cum eo
cuius bonum est nutrimentum et velocius sit et multiplicat
et in quo non est ingrossatio materiei neque additio in
ea. **E**t de curatioibus magis conferentibus ad illud
est vomitus cum helleboro et semie raphani et rha-
phano et helleboro et semie atriplicis et nuce uomi-
ca et eum cum hieris et post illud admittat tyriace et
eis siliis. **E**t confert tunc sudatio cum medicis et cum
balneo calido abique administratione aque et abique

administratione humectantium.

Tractatus tertius de Ethica. L. i.

Iam sciisti quod in membris sunt humores di-
uersi species de quibus sunt humores proprie
ad nutriendum et humectandum iuncturas: de il-
lis ergo est illud quod est repositum in venis et de illis
est illud quod est sparsum in membris sicut ros et iste sunt
due divisiones et prima eorum est materia febris pu-
tredinis aut febris ebullitio sicut sciisti quod nutri-
mentum totum non expandatur quod est immo remanet de eo
illud quod est in semina expandendi et remanet quod est
in semina recondendi. Et de illis sunt humores
proximi temporis coagulandi et sunt humores que sunt actu
nutrimenti scilicet attracte ad locum quod est pmutatio
eius quod est de eo resolutum et sunt additio in eo filis
illi: vixit tempus cursus eorum propter quod est ergo sunt
non coagulate et de eis sunt humores cum quibus conti-
nuant partes membrorum filium a principio creatiois
et per ipsam destructionem perveniunt ad separationem. Et
similitudo humorum primarum est oleum lucerne effusum in
lucerna. Et similitudo secundarum est oleum imbibitum in cor-
pe lychnis. Et similitudo tertie humoris est humus qui
continuat partes cortis quod factus est lychnis. Et qui
inflant membra radicalia et proprie cor est illud ipsa
egritudo que est ethica sicut quod sciisti. Et calitas
quod est epatis quod perducit ad ethica vix non est ipsa
ethica immo ethica est illa que est causa cordis et sicut
est dispositio pulmonis et stomachi vix dum ipsa permanet
finitio humoris que sunt in digito prima in membris
et proprie cordis sicut finit candela oleum infusum in lu-
cerna tunc est gradus primus appropriatus nomine gene-
ris quod est ethica et grece ethicos qui non habeat in spe-
cie suis nomine. Et qui finit humores que sunt di-
visionis prime et incipit resolvere humores que sunt
divisionis secundae et finire eas sicut finit flamma oleum effusum
in lucerna et incipit finire imbibitum in corpore lychnis
erit gradus secundus et nominatur dubium et forosmos et habet
latitudinem et principium et medium et statum. Et tunc non
rectificat ille qui consequitur statum alidubium et per recipit
curatorem nisi deus velit et proprie quod pervenit ad
hoc ut caro minuat. Quia ergo finiunt ille et inci-
pit finire humores que sunt divisionis tertie sicut in-
cipit flamma adurere corpus lychnis et humores ei radica-
les est egritudo quod est tertius et nominatur curvatus
et alimukasif grece. Et hec quod est egritudo est ex
febris que non habet proximam neque horas proximam
morum. Et quidam dixerunt febres ethice aut pen-
dent cum humiditatibus propter quod temporis cum coagulatione.
Aut cum eis que sunt sicut caro. aut cum membris radica-
libus duris sicut sunt ossa et nervi. Et si ex primo
ne isto intelligitur quod pendet sicut semina quod finiunt quod
in eis est humiditate radicali continuata eis erit hec.
Et intentio prima equalis et si sicut quod primum quod fi-
nit ethica est humores propter quod temporis cum coagulatione
non erit sermo sanus. Et ethica quod est quod acci-
dit post febre ephimeram. Et quod accidit post fe-
bres putridas et apatiz et longinquum est ut accidat
ethica incipiendo: quare sunt membra radicalia iam
inflata et non inflatur humor neque spiritus ante illud immo
oportet ut calefiant illa in primis deinde sicut percellit
one diebus calefiant ista nisi accidat causa fortis valde
Et causa quod est una quod est causa febris ethice et quod
est causa febris ephimeram sicut vehementiam mutatiois

sue et debilitate suspensionis sue sicut ignis nam ipse
obuiat lignis sicut duos modos quorum unus est sicut mo-
dum quod calefacit ea et finit in eis et sicut est sicut semi-
taz inflatiois. Et febris quod est putredinis et apa-
tis pmutat multoties ad ethica propter vehementiam
febris et vehementiam subtilitatis cibi in ea et prohibi-
tione aque frigide et paucitate obfustationis lateris cor-
dis cum unctioibus et emplis et epithimatis et proprie
in egritudinibus membrorum vicinorum cordi sicut dia-
phragmatis. Et multoties facit cadere in eam ne-
cessitas medico propter casum virtutis et frequentiam sin-
copis ad dandum in potum vinum et aqua carnis et medi-
cina de mulcho et his filia. Et quod componit ethica
cum febris putredinis et apatiz. Et ethica quod est
in principio rei est difficilis cognitiois et facilis cura-
tionis et in fine sui est facilis cognitiois et difficilis cu-
ratiois. Et finis alidubium non recipit curationem
penitus.

Signa. L. ij.

Prius quid est minutus durus frequens
debilis sicut sicut habitudine vix. In ta-
ctu vero eorum est illud quod sentit de calitate
munda calitate sicut ei filium inflamatam in ma et in
principio dum tangit est magis suavis et cum remanet
super eum manus hora vix apparet cum fortitudine et
mordicatione et non cessat augmetari et est calidius quod
est in eo locus venarum et arteriarum. Et est eorum calitas
similis non enim minuit vix ipsa quod superuenit ei cibum
augmentat velociter et sit fortis pulsus valde et in-
cipit magnificari et propter illud accidit stultis medi-
corum quod prohibent eis cibum propter illud quod accidit eis
de eo ex accidentibus quod perducunt eos. Sicut au-
gmetat flamma propter iniectionem olei et sartago quod
effundit aqua super ea. Et iste quid est significatio
eius sunt fortes. Et cibum in reliqua quod est febre-
bus proculdubio non incendit hac incensione sicut in
venit huic quod necessario facit diversitatem pro mo-
tus nature et hec inflamatio non est sicut incensio re-
liquarum febrium post coarctationem neque sicut piodos no-
tos immo qui comedunt et in quacumque hora sit. Et
est habens egritudinem non vehementer discernens il-
lud quod est in eorum de calitate quoniam facta est com-
plexio membro convenienti et iam sciisti in libro primo
qualitatem dispositionis in humisimoi vix ipsa apparz apud
susceptionem alicuius ciborum propter vehementiam suam.
Et de significatioibus pmutatiois febris ephimeram
ad febre ethica est vehementia fortitudinis calitatis
in. ij. valde nam sicut plim incipit febris post duode-
cim horas declinare. Quia ergo pertransit febris duo
decim horas et non apparent signa declinationis immo
continuat vix ad tertium omnium die et sit fortis tunc il-
la est ethica. Et de significatioibus complexiois ethice cum
febris putredinis est remissio calitatis sicut post
fine declinationis et post sudorem exuberantem et additio
in arefatione et extenuatione sicut illud quod facit neces-
sarium illa egritudo et vinctuositas in urina et egone.
Et si fuerit ethica illud quod apparet et occultum aliud
significat ipsarum coarctatio accidens in proximis hu-
misimoi enim est non inuentum in ethica omnino. Et
scias quod quod incipit ethica retenta cum stomacho quod
corrumpit complexionem epatis per vicinitatem.

Signa alidubium. L. ij.

Signa vero aldubul sunt q̄ qñ febris ex-
pellit aldubul vehemens sit durities pul-
sus et eius debilitas et paruitas ipsius et ei⁹
frequētia et pprie qñ causa calus in ethicaz est apa
quod non resoluit na illud. s. frequētia addit valde
et silir velocitas et sit pulsus eius de genere eius q̄
noiaur cauda muris. **Q**uod si fuerit ex potu cali
vini erit loco caude muris actualis et non erunt acci-
dentia aldubellati vehemētia valde non enī dat ei
spatuz vsq; ad huiusmodi. **E**t apparet in yrina
vinctuositas et petala et incipit ocul⁹ pfundari. Quē
ergo aldubul puenit ad statū sit fortior pfundatio
a boz oculoꝝ et multiplicat lippitudo sicca et crescit
extremities ossū omnis mēbri et in facie et planat
tempora et tendit cutis frōtis et destruit color cutis
et sit quasi sit sup eaz puluis q̄daz ex adustione solis
et pducit ad grauedinē eleuandi supcilia et sit ocul⁹
sommolentus et clausus absq; somno et subtiliat na-
sus et elongant pili et apparet pedicli et videt vēter
iaz minorari et adherere cū dorso quasi sit cutis sic-
ca que iā attracta est et attrahit cū ea cutis pectoris.
Quē ergo curuant yngues et arcuant tūc iā uenit ad
statū et incipit tendere ad occasū et qñ incipit tenderi
ad occasum liquefunt cartilaginee.

Cura ethice. L. iij.

Intentio in curatōe febris ethice est infri-
gidatio et hūectatio. Et ynaqueq; eaz cō-
plet cū apprimatōe suaz causaz et expulsi-
one causaz sui contrarij. **E**t fortasse est cā ym⁹
eaz causa cōtrarij alterius sicut causa infirmitatū ipa
eniz qñq; est causa exiccatis que est contraria hūe-
ctatōi sicut infirmitas cū trociscis casoratis et illis que
sunt ex spodio et his silibus. **E**t fortasse hūecta-
tio itez est cā calefactōis que cōtraria est infirmitatōi
sicut ymū naz ipsuz hūectat sed calefacit q̄r opor-
tet vt obseruet illud. **E**t si necessitas vocat ad
fortē infirmitatē non erit nisi cū re cui coniungit aut
qua precedit aut cui succedit res in qua est virtus
hūectatōis. **E**t silr qñ vocat necessitas ad for-
tē hūectatōē velocē in ea sicut aqua carnis et ymū
tunc oportet vt adiūget ei aut antecedit ea aut
sequat eaz illud in quo est infirmitas. **E**t si fuerit
causa ethice apa aut lesio in mēbro tunc necessariū
est curare ipsuz in primis. **E**t qui diligit cōpo-
nere regimē eius ex diuersis modis cōueniētib⁹ ei
in quo febris sit vehemens ualde tunc necessariū est
vt incipiat et det in potu trociscos canforatos et que
currūt cursu eoz cūz sirupo acetoso dilucto in ortu
solis sicut aqua ordeī in cancriis si non abhorret eos
et cū inlebe et aqua granatoꝝ et admistione mucilagis
psilij si non fuerit phibēs aliqd ppter stomachū et
alia. **E**t regimē infirmitas est p illud qd sciūsti de
potibus infirmitatibus et de olcribus infirmitatibus et
trociscis sicut trocisci de canfora et emplis et vinctōi-
bus et his silibus et infirmitatē aeris eoz ita q̄ in hye-
me. Si aut non tollerat alieniet ab eo ignis infri-
gidatio namq; aeris eoz est melior res et sicut ve-
stire eū cū sandalatis et canforatis et facere ipz odo-
rare illud in quo sunt rose et canfora et sandali et
fructus frigidi et sechebra et liliū cū aqua rosacea.
Et vaporatō cū sudore et balneo. **E**t oportet vt
non plonget retentō emploꝝ infirmitatū valde sup
mēbra ppingua valde mēbris anhelitus: fortasse

eniz insert illud anhelitui et voci nocuentuz ma-
gnū. **E**t oportet vt declinet ad quietē et somnū et
tranquillitatē et gaudiū et custodiat eger ab eo qd
facit ipz irasci et qd facit ipsuz tristari et qd facit ip-
suz angustari et a fame et siti longa. **E**mpla infri-
gidantia qbus opz eos vti sunt aromatica naz ipsa
sunt ppinguiores iuuamēti et pprie sup pectus et q̄
sequant ipsuz et sint infirmitas et non sit in eis stiptici-
tas. Stipticitas enī cū hoc q̄ ipsa facit accidere exic-
catōē phibet virtutē medicine pfundari. **E**t
oportet vt assidue pmutatō vt non remaneat me-
dicamē et calefiat cū obfuitatē vehemēte infri-
gidatōis eius: nā qñ ipsuz infrigidat vehemēter nō
elongat qñ debilitet mēbrū. Et qñ est ppe mēbra
anhelitus non est longinquus qñ impediāt diaphra-
gma et alia ab emissionē anhelit⁹ cū facilitate. **E**t
de regimē hūectatē sunt cibi leues et fructus et
robuz et vinctōes et emplastra et odoramēta et caput
purgia et quies et tranquillitas et vt non inferat ei vi-
oleia in fame aut siti.

Rememoratio medicinarū infirmitatū eos. L. v.

Ille vero que de eis sunt infirmitates aut
hūectates omnes sunt nutritiue: aut vi-
ci in eis nutritiuitas: sicut aqua ordeī de-
cocta cū cāris ex pie cancri. **E**t oportet vt euē-
lant extremities cancroꝝ ex pedibus suis et corpi-
bus suis et abluant cū aqua frigida et sale bono cū ci-
nere yicibus trib⁹ et supra donec mūdificent et pur-
gent a grauitate sui odoris deinde decoquant in aq̄
ordeī et sicut aqua lactis vacini de quo extractū est
butyꝝ et sicut succi olez elixatoꝝ p̄dictoꝝ in capitū
febrū acutaz sicut mucilago psilij. **I**n aceto autē
est vehemens exiccatio et virtus resolutōis: q̄r opor-
tet vt bibat cū eo quod resisit duab⁹ pprietatib⁹
s. p cōmitionē aque mltē aut cū qbusdā hūectati-
bus et lenificantibus. **E**t p̄ximū quidē est vt lac-
asine sit cū hūectatōe sua infirmitas ita vt qdaz faciat
meliorē infirmitatē eius sup infirmitatē lactis vacini d
quo extractū est butyꝝ vey ipsuz cōuenit ei q̄ non
habet febrē p̄dictā: neq; materia: neq; hūorē pre-
patuz ad putredinē et oportet vt caueat spissuz lac-
et de illis que cōferūt eis ē succaz et qñ senseris pu-
tredinē accidentē ex lacte tunc solue cū facilitate et
si timueris calefactōē tunc abstine ab eo aliquot di-
ebus et cura in ea cū trociscis et aquis fructū deide
itera lac. **E**t de hūectatōe infirmitatē que non ha-
bent hūectationē sunt sicut trocisci notī narrati. s.
trocisci canforati et trocisci de dactilis et succis fri-
gidis et sicut trocisci huiusmodi. **R**. spodij boli
armeni an. 3. iij. rosaz. 3. vi. semis portulace et
citruli et cucurbite et karabe oīuz an. 3. iij. siant ex
eis trocisci et sit dosis pondus. 3. ij. et sunt boni val-
de. **E**t itez alij p̄rimi eis. **R**. arnoglossē amili et
gūmi dragagan: oīuz an. 3. iij. boli armeni spodij
amboꝝ an. 3. iij. papaueris. 3. v. rosaz et seminis
cucurbite et citruli et portulace oīuz an. 3. vi. gra-
noꝝ cydonioꝝ excorticatoꝝ et seīs melonis et cucu-
meris oīuz an. 3. viij. succi liquiritie pondus. 3. x.
cōficiant cū mucilagine psilij. **E**t hūctiones vero et
epithimata et empla infirmitas et odoramēta et caput
purgia infirmitas sunt illa que tu sciūsti. Et melio-
res vinctōes sunt cū oleo de cucurbita et de papane-
re et nenusare et salicibus et violis. **S**tratus autez

infrigidates et humectates sunt qui sunt plani ualde de corijs asperis aqua ros. aut de lino de genere eius qd fit in tabrastris et sit impletio eius illud qd non calefacit imo sit de genere lini pectinati et reno uet aliudue. **¶** Aut sit stratus de corijs que ia sunt impleta aqua postq sunt sup ea rectificatōes q applanent aqua bene et phibeat ei? inequalitatē et sit stratus ppe aquas et cursus eaz et sub eis folia arborū frigidōz et humidōz. s. de salicib? et semper uine et olera humida et odorifera frigida sicut rose et folia arborū frigidōz et pputia uinis et his filia.

Rememoratio medicinarū hūctantiū eos. **L. vi.**

Illaz quidē que sunt cū infrigidatōe rememoratio ia preterit. **¶** Et restat nūc considerare in qualitate dandi in potu genera lactis et lac de q? extractū est butyrū et in qualitate administratōis tunc et balnei et administratōe vnguentoz et oleoz et epibumatiū et reliqui regimīs. Et nos qdez iam docuim? modū dandi in potu genera lactis et ea? pthilis et siccitatis stomachi q? opz ut sit illud canon. **¶** Et non est lac post lac mulieris sicut lac asine postea lac capraz cui? pascua oportet esse ex herbis et olcibus frigidis hūctis sicut icis: nam ipsuz et pprīe lac asine erradicat et hūctas si fuerit et erradicat et non est electio sup ipsuz nisi pphibeat putredo accidens aut expectatio materiei cōpreheniē. **¶** Et lac quidē iuuuatiū est eis a principio ethice vsq ad finē eius. Et lac mulieris sugendo sumptū cōuenientiū est oibus. **¶** Et canon in dando in potu lac de quo extractū est butyrū est p ximus illi itez. **¶** Et melius qdē est ut incipias a 3. x. viq ad. xxx. et qd est supra eas si fuerit virtus adiunans et tibi inest ut cōmūscas eaz eo aliqd de troscis infrigidantib?. Et tibi inest ut addas supra summa predicta in potione prima et postrema si fuerit potens virtus sup digestione. **¶** Tūc autē illa est melior que est tepida in qua non ē caliditas multa: et est cū hoc cū virtutibus olez et herbaz infantiū et hūctantiū et non sit ita ut rorificet neqz q? sudare faciat et non licet ut uapor tunc sit calidus et si non esset qd phiberet administratōez tūc ne frigide non eligeret sup ea: veyz qd phibet ab hoc est debilitas corpoz eoz et eoz extenuatō. In primis vero rebus fortasse sanat eos istud veyz de bilitatē corpis sanat ia illud cū infrigidatōe pauca quā facit in cōploe eius que possibile est ut curet. **¶** Qd si fuerit debilius illo timef? q? cadat in ethicaz senile et illud fm minus. veyz cū illo tardat magis tps mortis et fortasse uiuit cū ea tpe cui est qti tas. Et mliotiens qdez est rector pmutatio ei? ad illā ethicā. **¶** Illud aut in quo sumus de relatione tūc rectius est ut fiat inceptō in ea cū aqua que est calida ad terminū et fiat gradatō ad frigidā et ad tepidatū frigidā tollerabile bec eniz gradatō facit cor p? susceptibile aque frigide qū lelio non fiat nisi p aduentū contrarij in cōplone subito. Et itez corp? acquirit ex aqua calida silitudinē teneritatis et tollerat cū ea frigidā. Et si iteret tūc in die tribus uibus erit rectū. Et oportet ut admistret eaz facilitate ut non cadat virtus et si sumperit aqua ordeī ante tūc duabus horis erit cōueniens et si pmitat tūc post emulsionem lacis sup corpus eius fm q?

dicemus ut dilatet tūc meatus cibi deinde suscipi a aqua ordeī et que sunt ei filia postea expectet de inde admistret aqua tūc ut dilatet cibul erit bonū. Et admistret post tūc et balneū inunctio cū oleis infrigidantibus et hūctantibus sicut oleo viol. proprie quando factuz est ex oleo de cucurbita sili oleo nenifarino et oleo de cucurbita. **¶** Et si permittet post tūc ad illud quod est declinū ad frigus pax tollerabile deinde inungat. **¶** Et si pmitat inunctio et festinet deinde ingrediat aqua frigidaz pax erit rectū et illud fm tollerantiā et non est malū gradari in eo. **¶** Et melior quidē horaz h? actionis est post digestōez cibi: et si possibile est ut submergat post tūc calidā in aqua frigida subito absq gradatōe est magis vltimū ex pte cure et magis forte ex pte timoris. **¶** Et effusio eius cū facilitate est minoris timoris q? submersio infirmi i ea subito et minoris iuuamēti. Et sit frigus fm qti tatē frigoris aque estatis que est inter tepidā et illā que est uehemētis frigoris. **¶** Et si pmitat emulsio lactis sup mēbra sua si non fuerit debilis: aut eius qd mltū est aq? si fuerit debil deinde si admistretur tūc erit rectū. Nam emulsio lactis sup corpus est uehemētis hūctatōis et genera qdez lactis bona ad emulgendū sunt pdicta. Et oportet ut emulgeant exubere. **¶** Et dignius est ut fiat fixio sup inunctōez fricando ex medicinis pdictis corpi totū et iuncturis. **¶** Ingressio aut balnei non cōcedit ei nisi fuerit ita ne sudare faciat neq? igniat neq? alteret anhelitū et sit calidū aque eius minus calido sui acris et sit caliditas aque eius ita ut delectet et non ledat et non faciat sudare et qū non est in corpe eius materia ppaia putredini et pprīe qū illō est et non digestus est cibul imo oportet ut sit illud qū uolūtas est ut expandat digestū eius in corpe et non plonget morā eius in eo imo sepe ab eo velocius et qū sepat ab eo sumat aliqd de hūctantibus et d? sorbitōib? q non nocet ei facis ex ordeo et lacte et qū accidit ei in balneo suis sedet ea cū aqua ordeī et aq arabis et lac sit lac asine et oportet ut sit introitus i balneū deinde exutus eius ab eo fm mo? ut non sit labor in eo omnino. et ia enuntiamus illud in locis alijs et iterabimus de illo cōditōez. **¶** Oportet ut pmutet ad balneū in lecto portato in quo lūt stratus ingeniose ita ut pueniat cū eo ad primā domū et pmutet ad illud qd ex duobus panis factum est plenuz lana vel cortō et dicit grece pedeto lene qd cōueniens est balneo et exuat uestimētis suis i ea aut in media si non fuerit calida et non moretur in aliq? eaz nisi qti tatē pmutatōis et anhelitib? paucis et iaz exutus uestimētis: deinde ingrediat ad domū fam et tertiā veyz non sit uehemētis caliditatis et stet in ea qti tatē q? tollerat tūc. **¶** Hoc ē illud qd dictū est et qd magis est dilectū mihi ē ut sit tūc eius in domo media tpata. Quē ergo sepat a tūc frigida coopiat matili aut sarcha habete duas tunicas et pmutet ad stratiū suū et lectū suū cū sua sabana et exciet sudor eius cum mantili et inungatur et cibetur.

De cibatōe habentium ethicā. **L. viij.**

Oportet ut sepe in eis cibul: et non cibet in saturitate eoz vice una. **¶** Amp melius q? cibant est aqua ordeī et ordeuz et

panis tritici abluti infusus in aqua frigida. **E**t genera lactis quod ab eis non prohibet aliqd eorum quod dicitur xim⁹ et lac vaccini de quo extractum est butyrum quoniam est plini nutrimenti et almes et cucurbita et de fructibus melones palestini et sunt alraki cognati apud nos indii. **E**t qui sentit rectificationes tunc non est malum cibare ipsius calco huido non salito. Et si virtus debilitat non est malum ut cibet iure issidabegi cum coriandro huido decocto cum eis que sunt sicut aldu ragi et altaciugi. **E**t fortasse oportet ut de eis in potu aliqd vini subtilis permisti cum aqua multa et fortasse est necessarium ut cibet cum mosos ex carne aldu ragi et altaciugi et alcubugi et pullis et hofune acetoso aut congelato acetoso ex carne hedi aut carne uaccina quoniam est illic fortitudo digonis. et acetus almosos et congelati est inuatiui eis et confortatiui in hac dispositione. Et fortasse non est excusatio ab aqua carnis permista cum sirupo de fructibus frigidis acetosis aut vitello oui sorbilis. **E**t qui prolongat cum ea debilitas ad lincopim est necesse ut cibent aquacarnis accepta ex lateribus hedi cum sale pauco que colit et fundat super eas quoniam totum eius est de aqua malorum et quoniam est decima eius de vino cetero et potitur tepida. **A**qua vero frigida que non est ualde uehemens frigoris non est malum si in potu detur eis si non fuerit debilis aut aliqd prohibens et illud prohibens aut erit aqua sub hypochondriis aut erunt in corpore toto chimi putridi et chimi crudi qui omnes digestionem indigent et non apparet signum digestionis quod si appareat timor erit minor. et similiter si fuerit ethica permixta ex surfen aut bursen nam cum hac meli⁹ est ut interdicitur potus aqua frigide quod cum alijs. **E**thica enim quod superuenit egritudinibus destruentibus virtutem mollificationibus ea arefacientibus ossa et carne superuenit debilitati. Quia ergo coniungit ei super debilitatem post sumptionem aque frigide non moratur quoniam cadat in genus alterius ethice que coactat huius generi in siccitate et diuersificat ei in calore et frigore et nominatur ethica senectutis et ethica senij. **E**t illa quod dem est egritudo seu in qua immaturus calor iam destructus est. **E**t si aqua ultimam frigoris et plini nocet eis in omni dispositione et corrumpit immaturum calorem membrorum eorum radicalium. Et fortasse festinat cum eis aut permixtat eos ad modum alium ethice.

De succurrendo dispositionibus sequentibus ethicis. **L. viij.**

De illis est incopis: et iam diximus regimen in hoc multoties. **E**t de illis est fluxus uentris. Et oportet ut curet et succurrat ei. Nam in hoc est timor magnus. **E**t de curis eius in primis est ut sit aqua ordeii eorum aqua sauch. et ponant in aqua ordeii eorum millium torrefactum et gummi aut lentes elixate iterate aut lac decoctum cum lapidibus aut cum igne solo donec consumat ei⁹ aquositas et proprie cum milio. et potest hos troiscos. et boliar mei. 3. v. castanee torrefacte ros. ovi⁹ an. 3. iij. spodium karabe abo⁹ ovi⁹ an. 3. iij. seil acetose excorricati granorum bebero⁹ ovi⁹ an. 3. vi. fiat troiscus cum succo cydoniorum et de⁹ in potu aqua piro⁹ in mane et apud somnum. Et de⁹ in potu pilulorum torrefactum et siler suffus de spodio in quo est bdellium de mecha est inuatiui valde. **E**t si puenit ad excoriationes curre⁹ excoriatio cum clisteribus que scia quoniam illud

est conueniens.

De ethica senectutis. **L. ix.**

Constituitur consuetudo ut dicat ethica senectutis post febre ethica. et nos etiam incedamus via consuetudinis: intentio itaque ethice senectutis est dominium siccitatis super corporis absque febre. **E**t quoniam sit cum equalitate in calore et frigore et illud est finis mundi. **E**t quoniam sit cum frigore et nominatur hec dispositio senectus et ethica senij quoniam corpori accidit in hora senij illud quod accidit in illa hora de alidubul et siccitate. **E**t senes quidem sunt velocioris caloris in ea quod iuuenes. et iuuenes velocioris caloris in ea quod pueri licet accidat in iuuenibus et pueris. Et causa facies cadere in ea aut est frigus dominans cum debilitate corporis quod prohibet virtutem nutritiui ab operatione sua integra sicut accidit itez in fine vite et de hoc caplo est potus aque frigide non in hora sua aut super debilitate corporis cum febre aut in dispositione aut successione exercitij resoluens virtutem et aperientis poros et quod vocat ad attrahendum aqua frigida ad viscera subito. Aut vapores mali frigidi qui eleuantur ad cor et infrigidat complores eius. Aut caliditas quod resoluunt liquorem humores quare caliditas immatura debilitat et succedit frigore et siccitas. Et quoniam sequitur eueniens. Et quoniam attrahit hanc egritudinem superfluitas in infirmando patientes febres cum eis que bibunt et emplant. **E**t hec quidem egritudo quoniam confirmat non curat et si esset ei ingenium esset mortis ingenium.

Signa. **L. x.**

In istis videntur signa alidubul et exiccatio et non uidetur in eis incensio et inflammatio immo fortasse inueniuntur frigidi tactus. **E**t eorum pulsus non est sicut pulsus habentium febres ethicas immo est tardus parvus et rarus nisi fortis fiat debilitas quoniam tunc incipit pulsus fieri frequens et proprie illis quibus aduenit hoc ex potu aque frigide. Et quoniam est vrina eorum alba subtilis aquosa et lita in dispositionibus suis sicut senes.

Curatio ethice senectutis. **L. xi.**

In adhibet hec cura nisi quoniam nodum confirmata est et spatium quod non confirmet et quoniam confirmata est spatium ut postponat predictum pappum.

Et canon quidem in curatio eorum est calefactio et huiusmodi. **E**t ex huiusmodi sunt balnea finis quod sciuit que non admittunt nisi post digestionem nam si ipsa admittuntur successione comestitionis faciunt cadere virtutem. **E**t clisteria facta ex capitibus et pedibus et cicere coctis et sicibus cum melle et camemilla de quo admittuntur quantitas medie libre cum. 3. ij. olii sisamini et aliquid olei de ben. Et admittuntur fricatio super cubatorem. et lac coctum cum lapidibus est uehementer inuamenti eis et mel est ultimum in inuamento eorum si cut est ultimum in nocumeto habentium febre ethica. Et omnis cibus humectans facit penetratorem uelocis descensionis in quo non est viscositas sicut aqua carnis et uitelli ouorum sorbilium et vinum subtile odoriferum pue quantitas est uehementer conueniens eis. **E**t oportet ut obseruet huiusmodi predicta in caplo ethice et misceat cum ea quod calefaciat ex odoribus et emplis et vinctibus fricando et cibus alijs.

Tractatus quartus de febribus pestilentialibus et quod sunt eis homogenea et variolis et morbillo.

Capitulum de febre pestilentiali. **L. i.**

Quodamque accidit aeri quod docuimus? te
in libro vii: sicut accidit aque
alteratio in qualitate sua ad calorem
et frigus et de alteratio in natura sua
ad profunditatem et putredinem sicut p
fundat aqua et feret et putrefit: et sicut aqua non pu
trefit villo modo propter suam simplicitatem imo propter il
lud quod admiscet ei de corporibus terreis malis quod p
miscet ei. Et accidit toti qualitas mala sicut aer non
putrefit villo modo propter suam simplicitatem imo pro
pter illud quod admiscet ei de vaporibus malis qui p
miscet ei et accidit toti qualitas mala. Et quicquid
est illud causa ventorum deferentium ad locum bonum su
mos malos ex locis fetidis in quibus sunt valles p
funde et corpora exiccata in prelio aut occisa non se
pulta neque tumulata. Et fortasse est causa propter
qua loco in quo venit. Et quicquid accidit putredi
nes in interioribus terre propter causas quas euen
tus ignorat et nocere facit aqua et aer. Et se
bres quidem accidunt causa aeris sicut sunt iteque ca
ut eueniant febres cholice. Pestilentialia vero sunt
ex aere turbido et huido. et febres in aere humido
sunt pluris euentus sed sunt minoris acuitatis et lon
goris spatij. In estate vero sicca paucæ pluviæ
sunt minoris euentus et maioris acuitatis et veloci
ris separatio. Et meliora ipsa sunt que feruunt na
tura sua. Et principium omnium horum sunt forme ex
formis celi facientes esse necessarium illud cuius aduen
tus ignorat: licet sunt quidam qui dixerunt in eo aliquid
non proportionatum ad causas eius imo oportet ut i
as quod causa prima longinqua ad illud sunt figure ce
lestes et propterque dispoes terrestres. Et quoniam faci
unt necessarium virtutes agnitas celestes et virtutes
patientes terrestres habetates vehementer aeri ex
pellunt vapores et fumi ad ipsas et spargunt in ipso
et putrefaciunt eum cum calitate debili et quando fit aer
fimus hunc modum venit ad cor quare corrumpit coplo
ne ipsius qui est in ipso et putrefit quod circulat ipsius
de huiusmodi et accidit calitas egressa a natura et ipse
in corpore tunc per causas suam erit febris pestilentialis.
Et coicet multitudinem hominum quod iteque habet in seipsis
propterque prepatiois agens enim solus qui puenit et pa
tienti non est prepatio non accit actio et passio. At
prepatio corporum ad illud in quo sumus de passione
est ut sunt plena humoribus malis nam munda non for
sitan patiuntur ex illo et corpora debilia iteque patientia sunt
ex ea sicut illa que multiplicat contum et corpora dilatato
rum pororum humida multe balneationis.

Signa. l. ij.

Hæc febris est quieta exteriorum conturbans
interius sicut plim pedens ex qua precipit cali
tas et inflamatio loci. Et est eorum causa ma
gnitudo anhelus et eius exaltatio et costringit mlium
et curat multum et frequenter et vehementer sicut
citas lingue: et quicquid sit cum nausea aut casu appetitus
et si non resistit ei cum comestione violenter interfir
tiet eum et dolor oris stomachi et magnitudo splenis
et angustia vehementer et inquietudo et fortasse erit
tussis sicca et casus virtutis et puenit in ea ad sinco
piz et comestione ratiois et tendit quod est sub hypoco
dris et sunt cum ea vigilie et mollificatio corporis et te
por et quicquid accit cum ea bothor subalvida et rubra.
Et quicquid est velox occultatiois et accit cola et vlcera

et fit pulsus sicut plim frequens puer et fit vehemens
sicut plim in nocte. Et quicquid accidit eis dispositio si
cut hydropisis et fluxus uentris cholice et aliorum et est
egressus eius lenis sed non naturalis. Et quicquid est me
lancholica et plim eius est spumofus fetidus et est i il
la aliquid de genere eius quod liquit et est vrina eius
aquosa cholica mlica et mliotiens euomunt mliam.
Cholam vero plus illa et sudat sudore fetido et hec
quod febris incipit cum accideubus predictis cum fortitu
dine sua et venit res eius ad sincofiz et frigore extre
mitatum et spasmum et alcuzes. Et quicquid est de his fe
bribus pestilentialibus in qua non precipit eger nec ta
gens propter multitudinem caloris et non alterat pul
sus et aqua magna alteratiois et cum hoc ipsa est inter
ficiens velociter et hesitant medici in esse eius. Et
plim quorum anhelitus feret ex istis et ex primis mori
untur nam putredo est itaque confirmata in corde.

Signa pestilentie. l. iij.

De illis que significant pestilentiam de rebus
que currunt cursum causam est ut multiplicet
rhoroni et alubus in principijs autumnii et
inebul: nam indicat pestilentiam indicatiois cause et quoniam
multiplicat auster et subsolanus in kenis diebus ali
quot. Et quotiens videris turbiditate aeris et ne
bulositate eius et existimaueris pluuiam et iueneris ae
rez vacuum siccat et non pluit tunc scias quod coplo hye
mis erit corrupta. Pestilentia autem est una mali
gnam mala significat paucitas pluuiæ in vere cum fri
gore deinde multiplicat auster et conturbatur aer ali
quot diebus deinde clarificat post ebdomadam vna
non supra et accidit frigus in nocte et in die calor est
vehemens et pfocatio et conturbatio et calitas tunc itaque
venit pestilentia et expectant febres pestilentialia et va
riole et his similia. et sicut quoniam estas non est vehemens
caloris et est vehemens conturbatiois huius matutina
alterata et iam preterierunt in autumnio alubus et
ignes et vehiz et alia est signum pestilentie et aliorum.
Et sicut quoniam videris aere alterari in die vno multis
vicibus et clarificat aer die aliquo et orit sol clarus
et conturbat die alio et orit in velamibus nebule que
est ut puluis tunc indica quod pestilentia accit. Si
gna autem que sunt sicut semita siccitatis casus sunt vbi
videas ranas iam multiplicari et videas reptilia gene
rata ex putredine iam multiplicari. Et de eis que
significat illud est ut videas mures et aialia quod ha
bitant sub terra fugere ad superficiem terre et exire
manifeste. et videas aialia male nature sicut alaka
liki et ei similia fugere ex nidis suis et ire ab eis et for
tasse dimittunt oua sua.

Curatioes febrium pestilentialium. l. iij.

Summa curatiois eorum est exiccatio. Et
illud cum phlogia et solone ventris. et opz
ut incipiat in ea ad euanduz: si autem mate
ria vincens fuerit sanguinea fiat phlogia et si fue
rint humores alij eueniunt. Et oportet ut infrigides
domos eorum et rectifices aeres ipsarum domorum aut in
frigidatio sit ut valent fructibus odoriferis frigi
dis et extremitatibus arborum frigidarum et linimentis et
rorationibus sumptis ex fructibus frigidis odorife
ris et ex casora et aqua ros. et sandal et roret dom
eorum omni die aliquoties et propter cum aqua ros. et de
salicibus et nenufare et si fuerit in domo manatioes

et voratōes aque erit melius. **A**eris vero rectificatio dicitur et admiscetur eis troscisci de castoreo et ro bub frigida et aqua lactis acetosi et lac acetosus ab lato butyro et aqua ros. in qua dissolutum est serum acetosus bonum et acetum cum aqua itez. **E**t aqua frigida plima subito est iuuatua valde pauca autem cōse quēter exhibita fortasse excitat caliditate. **Q**uod si res plongeatur ad hoc ut tendant hypochondria et infri gident extrema et plongeant vigiliis et pmissio mē tis et vides pectus et quod est super ipsius eleuari et de scendere tunc necesse est administrare regimē trabēs caliditate exterius. **E**t quā cadit appetitus restau rent ad comestione nā plimi eorum qui uiriliter agūt sup illud et comedūt violēter absolūt et viuūt et necesse est restaurare eos sup cibū et oportet ut sint cibi eorum ex acetosis et desiccatis et sibi pauce qti tatis. **L**ibi namque eorum sunt itez mali quā nocet eorum multitudo inq̄tuz sit additio et nocet inq̄tū sunt ma li. **R**ectificatio autem pestilētie pars est sū sanos qui sunt in ea et pars eius est sū sanos et egros. **I**n illa vero que est sū sanos intentio est ut excutatur aer et fiat boni odoris et phibeatur eius putredo euz quacūq; re sit et rectificet cum xilolaloc crudo et abra et iure et muscho et costo dulci et storace et sādara ea et assa et gariofilis et mastice et glutino albotin et laudano et melle et croco et bōki et cupresso et iuni pero et aluine et lauro et ciperis et squinaio et lauina et acoro et galia et amigdalīs amaris et assaro. et quā sunt ex istis cōposita. **E**t aspgat domus aceto et assa. **S**ecūm sanos vero et itez febricitates et egros ē suffumigatio cum sandalis et canfora et corticibus gra natoz et myrto et mal et cydonijs et hebeno et allegi et tamarisco et ribes et opz ut multiplicet suffumigato.

Preseruatō a pestilentia. L. v.

Oportet ut extrahant a corpe hūitates su p̄tue et inclinet regimē eius ad exiccatoz ex omni mō et ex mioratōe cibi nisi exer citio. **O**portet enim ut non admiscet neq; balne um neq; vīna neq; tollerēt sitis et rectificet aer cū eis que diximus et declinet cibū ad acetosa et mior et ex eo et sit caro que admiscet decocta in aceto sis et sumat de albeluen et alcharis et almosos facis cū aceto et absq; aceto cū sumach et aqua acreste et aq limonis et aq granaioz. **E**t cōdita in aceto iuuatua sunt et pprie capparis aceto cōdita. **E**t algelemabi ex illis est que cōferūt et phibēt ab eis putredinez. **E**t de illis quibus ex ea sit euasio est administratō tyriace et mithridati ante ea cū reliquo regimie bo no. **E**t de medicatōe facto ex aloē et croco et myrrha sumat omni die circiter .3. i. quā est iuuatuum.

De variolis. L. vi.

Quandoq; accidit in sanguine ebullitō sū scmita putredinis cuiusda de genere ebul litionū que accidūt succis et talia q̄dez acci dentia sunt p̄ eaz ita ut p̄tes eorum ab inuicē discer nant et de hoc est cuius causa est res quasi naturalis facies ebullitōz sanguis quā putrefit ab eo illud quod admiscet ei de reliquis nutrimentis sui mēstrual quod est in pregnatōe aut generat in ea post illud ex cibis feculentis et malis de illis que rarificat substan tia eius et faciūt eaz ebullire donec fiat ei substantia

recta fortior prima et magis apparēs sicut illud quod natura efficit in succo vīe ita quod rectificat ipsuz fa ciēdo vīnū sūlis substantie et ita putruit spuma aerea et sex terrena. **E**t de hoc est cuius causa est res adueniens et extrinsecus ebullire faciēs occulta que p miscet hūores cū sanguine cōmistiōe exite in dispōe ebullitōis et statōis sub sole sicut accidit apud alte ratōz t̄pis et pprie veris ab eo quod p̄tinet ei de q̄ litationibus et ordine. **E**t variolē q̄dez et morbilli sunt de summa egritudinū aduenientū et multipli cant in succellione austrioz quā multiplicat eorum p̄sa tio. **E**t corpus quidē variolis p̄patū est illud quod est calidū et hūidū et cōturbat hūitatis pprie quod p̄az extrahit de sanguine p̄ phlomia. **E**t de ci bis sunt cibi qui faciūt cadere in variolas uelociter et pprie quā non sunt cōsueti et admiscant sup eos medicame et cibi calefaciēs sicut lac et pprie camel laz et equaz quā multū replet ex eis ille qui nō assue tus est eis deinde bibit vīnū plim aut medicinas ca lidas. **E**t variolē quidē sunt quasi modus q̄dez crisi. **E**t plim quidē accit variolē infantib; de inde iuuenibus et miorat eaz euentus in senibus ni si pp̄ter causas fortes et in regionibus rehemētis caliditatis et hūitatis. **E**t eaz euentus in corpi bus hūidis est plus quā sit ipsaz euentus in corpi bus siccis et eaz euentus in vere plus est quā ipsaz euei in hyeme. **E**t post ver in fine autūni et pprie quā do precedit estas calida et sicca et fuerit ille autūnus calidus et succus. **E**t variolē non accidūt in cute solū et in eo quod sequit illud quod apparet imo accit i oibus mēbris siliuz partū apparētibus et oculis ita quod velamibus et neruis. **E**t quā apparēt vari ole faciūt incurere pruritūz deinde apparēt res si ent capita acūi sūla milio deinde egrediuntur et im plent sanie deinde eūant et sunt cruste diuersoz co loz deinde cadūt. **E**t fortasse p̄mutant variolē ad phlegmonē et essere et ad dubellati q̄ aggregat sa niesz. **E**t plim quidē quā apparēt hūi colore phlomis v̄ezū quāq; egrediunt sū colores diuersos cineri tie et violacee et nigre. **V**ariolē enī sunt spēs et colores nā de eis sunt albe et de eis citrine et de eis sunt rubee et de eis sunt virides et de eis sunt vio lacee et de eis sunt ad nigredinē declines. **E**t vi rides quidē et violacee sunt male et q̄to plus addit declinatō ad nigredinē tāto est deterius et q̄to pl sunt decliniores ad illud tāto plus sunt decliniores ad malitiā. **E**t albe quidē sunt meliores et pprie quā sunt pauci nūeri magne q̄tūtatīs faciūt exit pau ce angustie debilis febris et vides febrē minui cū eaz apparitōe et ipsaz egressione et est principū exi tus earū in tertio et quod ei app̄imat. **E**t post illas sunt albe magne plis numeri p̄pinque absq; cōti nuatōe. **N**ā ille que cōtinuant adinuicē ita ut cō tinuant in frusto magno carnis hūtes latera aut ro tunda forma sunt male. **E**t sūl itez duplices ma gne in uentre v̄ni quaz est variola alia. **A**lbe v̄o pue dure p̄pinque difficilis exitus lēz faciant existi mari in principio rei salutē tū timent in eis quod diffi cilis fiat eaz maturatō et fiat euz eis mala dispositō egri et pueniat p̄ eas ad p̄ditōz quā causa in eis est grossitudo materici. **E**t de sp̄etieb; malaz imo rosaz que plezq; interficiūt sunt ille quaz diuersi ficat egressio nā quāq; apparēt et quāq; occultantur et

pprie qñ apparent violacee et sñr senaces qñ opa-
tio non cessat a debilitate virtutis et viridificatõe
mēbri et nigrificatõe eius perdūt. Et si viriditas
et nigredo quibus succedit resudatō non faciunt ca-
dere virtutem uno additur cū eis virtus non sunt
mortifere sed fortasse caderē faciūt in vlcera et que
currunt cursu eorū et vt sit febris deinde variolę
saluus est qñ vt sunt variolę pcedētes deinde cōle
quat eas et accidat sup eas febris. Et illud quid
qd plm cōsiderare oportet in esse patiētis variolę
est eius anhelitus et ipsius uox nā ipsa duo qñ re-
manēt bona est res salua. Et qñ videris anhel-
tū patiētis variolę mēz et sñr patiētis morbillū
tūc existima casuz virtutis aut āpa diaphragmatis
deinde qñ videris sitz vehementē fieri et angustia
asituat et ea que apparent infrigidant et variolę et
morbillus virides sūt tunc iā pcepit eger mori et
festinat illud si variolę fuerit d genere eaz quaz
egressio et apparitio tardant. Et plm eoz qui mo-
riunt p variolę moriunt pfecti ex inanua. At
qñq moriunt p casuz uirtutis cū natura intestinoz
et fluxu uentris. Et qñ videris violaceas de ua-
riolis et morbillo pfundari tunc scias qñ supueniet
egro sincopia. Et qñ festinat ad mingendū san-
guinē et succedit ei vrina nigra tunc est mortiferū
pcepit qñ est illic calus virtutis. Et fluxus vē-
tris viridis sanguineus aut lotius non cū casu uir-
tutis et albumera est aliquid de variolis et morbil-
lis. Et multoties quidē variolę homo duabus vi-
cibus qñ aggregat materia ad expellendū bis. Et
coloris plubim sunt variolę quaz bothor in facie
et pectore et ventre sunt plusq in cruribus et pe-
dibus et sunt male et signū materię grossaz que non
expellit ad extremitates.

Signa apparitionis variolarum. L. viij.

Quidamqz antecedūt apparitōez variolaz
dolor dorsi et pruritū nati et tumor in som-
no et punctio vehemēs in mēbris corpis
et grauitas cōis et rubedo in colore faciei et oculi et
lachryme et inflamatio et mltitudo alicū et saltus cū
cōstrictiōe anhelitus et raucoo vocis et grossitudo
spūi et grauitas capitis et dolor capitis et casacaz et
exiccatio oris et angustia et dolor in guttune et pe-
ctore et tremor pedis apud resupinatōez et declinē
ad ipsam. Et cum hoc toto febris conclusa.

De morbillo. L. viij.

Scias qñ morbillus omnis est variola cho-
lerica et non est discretia inter ea ambo i
plmo reliquaz dispōnūz nisi quia morbil-
lus est cholicus et qñ ipse est minoris qñ variolę et quasi
ipse non ptransit cutez et non est ei altitudo de qua
curet pprie in principio sui. Variolę vō in prin-
cipio sue appitōis est eminētia et altitudo et morbil-
lus est minor variolę et minus accidit oculo qñ vari-
olę. Et signa apparitōis eius pxima sunt signis
apparitōis variolaz veyz lachryme in eo sunt plu-
res et angustia et inflamatio vehemētiō et dolor dor-
si minor qñ causa eius in variolę est reple sanguis
nea et extendēs venā positam sup dorsūz nā gene-
ratio variolaz ē ppter mltitudinē sanguis corrup-
ti et morbilli ppter vehemētiā malitie sanguinis
corrupti pauci. Et morbillus fm plm egrediunt
subito et variolę aliquid post aliquid.

Signa salutis eius. L. ix.

Sunt sicut signa salutis variolaz nā ille q
est velocis pcessionis et apparitōis et ma-
turatōis est saluus. Et durus et viridis
violaceus est malus et qui est tarde maturitatis fre-
quentis sincopis et angustie est pnciosus. Et qui
occultat itez subito est malus faciens sincopim.

Lura. L. x.

Oportet in variolis vt incipiat et extrahat
sanguis sufficiēter qñ conditiōes fuerint et
simlr si morbillus fuerit cū repleone san-
guinis et spūi illius est vsq ad iij^m. Sed qñ pro-
cedūt variolę non oportet tunc vt admistret phlo-
mia nisi inueniat vehemētia repleonis et dominiuz
materiei: tunc eniz phlomet qñitate que exicet et
cōueniētiuz quidē qñ in hac admistret egritudine ē
phlomia et si phlomet vena nati cōfert inuamentū
fluxus sanguinis nati et tūc ptes supiores a mali-
tia variolaz et est facilis sup infantes. Et qñ ne-
cessaria est phlomia et non phlomat itez cōplete ti-
met sup ipm corruptio extremitatis et simlr timet
qñq simile illi sup illuz cuius assiduat extinctio et
vener soluit et oportet vt fiat in eis cibatio in pri-
mis cū eis in quibus est cōfortatio cū repulsionē et
extinctiōe abiqz cōstrictiōe nature et inspissatōe san-
guis licet qñ sit de iuiubis cū tamaridis et caliafi.
et cū eo quod sit ex dactilis imaturis et ex lentibz p
paratis et infidabegz et lenificatō vehemēs: Et sñr
oportet vt sint cū istis tamarindi et qñ eis veniūt.
Et cibus factus ex cucurbita et melon alrakin imo
oportet vt sit natura lenis in principio et sit intētiō
in eis quibus lenit tamarindi. Et si non obedit
cū eis ad iij^m sup eos siracost cū facilitate et cautella et
tereniabi aut infusio prunoz et cōfert qñq si in po-
tu det in principio apparitōis vestigiōz variolaz
pondus. 3. iij. de rob dactiloz siluestriū cū vno de
trosciscis cāforatis et sirupus de dactil imaturis est
vehemētis inuamēti in hui⁹ hora. Num ergo p
transierit egritudo diez secundū et incipiūt variolę
apparere tunc fortasse erit infirmitas causa erroris
magni ex eo qñ retinet supfluitatē interius et delati-
onē ei⁹ sup mēbra principalia et fortasse non sūt eis
possibile pcedere et apparere et accidit inquietudo
et angustia et fortasse accidit nausea imo oportet vt
inueni supfluitates in hui⁹ dispōe cū eis que faciūt
ebullire et aperiūt oppilatōes sicut feniculū et apū
cū zuccaro et succus eoz aut decoctio radicū et semi-
nū et fortasse odorat aliqd de croco et aqua ficū est
bona valde: ficus eni sunt vehemētis expulsiōis
ad exteriora et illud est vna de causis euasione a
nocumēto eaz. Et de illis que cōferunt valde i
h⁹ mōi hora ē ut sumat lacce ablute. 3. v. lētū ex
corticatay. 3. viij. dragagati. 3. iij. deinde coquant
cū lb. 5. aque vsqz quo remaneat 4. lb. vni⁹ et
det in potu. Et de illis que sunt vehemētis in-
uamēti ad faciendū apparere variolę est vt sumā-
tur ficū citriay. 3. viij. lētū ex corticatay. 3. iij.
lacce. 3. iij. dragagati seīs semiculi añ. 3. ij. deco-
quat cū lb. 5. aque donec remaneat ex ea fere ter-
tia et colet et detur in potu de ea expellit eni calidi-
tatē a ptibus cordis et phibet puliuz cordis. Et
oportet ut non apprimet ei in hac hora oleū aliqd
omnino. Et oportet vt regat et elonget ab aere

Anguentum quidem rubenz hominum est ad vlcera variolarum.

De obseruatione membroꝝ ⁊ defensione eoz a no cumeto variolaz ⁊ morbilli. L. xi.

Itembra que oportet custodi a nocumen to variolaz sunt sicut guttur ⁊ oculus et partes superiores nariu ⁊ pulmo ⁊ intestia hec eniz mebra sunt illa que vlcera. fortasse eni oculus destruit ⁊ fortasse accidit in eo albugo. In gutture vo fortasse accidit prefocato ⁊ fortasse accidit vlcera que phibent deglutitoez in meri ⁊ fortasse pueniunt ad hoc ut sit illic corrosio pntiosa. In superioribus vo partibus nariu fortasse accidunt vlcera que stringunt meatus odoratus. In pulmone autē accidit fortasse ex bothor variolaruz et morbilli constrictio anhelitus vehemens ⁊ fortasse faciunt cadere in pthibz qū vlcera. In intestinis fortasse accidit excoꝛiatio cui succurrere ē difficile. Conseruato autē oculi melior est vt fiat alcohol oculi cuꝝ almuꝛi ⁊ aqua coriandri ⁊ aqua ros. in qua iam posita sunt sumach ⁊ canfora ⁊ pprie in primo die ⁊ cū almuꝛi solo. Et similiter fiat alcohol cū alcohol nutritio ex aqua coriandri ⁊ aqua sumach posita in ea casora ⁊ succus pulpe gnatoy est bon⁹ itez in principio. Qū vero apparent tunc faciunt alcohol cū aqua ros. ⁊ canfora est magis conueniens ⁊ dictū est qd facere alcohol cū napa alba est bonuz in hoc. Et oleū de fisticis est de eis quibus vtiunt mulieres in regione nostra post variolas ⁊ euentū nocumeti in oculo ⁊ erradicat caliginez si fuerit et rectificat oculū ⁊ collyriū albu est bonū vald apd apparitoez bothor. Conseruato autē oris ⁊ gutturis est sicut suctio granatoꝝ ⁊ suctio granoy eius in principio ⁊ suctio moroy de sem ⁊ gargarizatio cū rob eoz ⁊ pprie qū conquerit de dolore in eis ⁊ tunc oportet vt lambat de rob eoz aliquid post aliquid. Sed superiores ptes nariuz cū epithima tione ex memithe ⁊ sandalia ⁊ rob acreste et aceto Et odorare aceta soluz est vehementis iuuameti. In conseruatione vero pulmonis non est qd sit sicut loboc ex lentibus leue cū semie papaueris. In testina autē plm quidē oportet ut conseruent post inceptoez cū supiticia et qū incipit solo ventris in fine egritudinis curet cū trociscis de spodio et ribes et trociscis de semine acetose.

De erradicatione vestigioꝝ variolaruz. L. xij.

In hoc quid loquemur vice alia qū loque mur de decoratoe nunc vo dicemus illud qd est magis conueniens et magis ptines. Et de eis que erradicant vestigia variolaz iteruz sunt radices arūdinū et sarcocola et semen melonis et cortices eius exiccati et rizi abluti et aqua ordeī et albumen oui et creta rara uel lutū et lithargyriū et zuccaz tabarzet et amiluz et amigdale dulces et amigdale amare. Et de oleis oleū de lilio ⁊ oleū de fisticis ⁊ adeps asini cuꝝ oleo ros. ⁊ que sūt ei similia ⁊ aqua que sit in yngula cameli que assat est vltima. Et de illis que sunt fortiora est spu ma maris ⁊ lapis piperis ⁊ costus ⁊ amoniacum et tns ⁊ sapo cū baurach ⁊ ossa vetusta adusta semē rhabhani farina rhabhani exiccati aristologia lupi ni. Et de cibis rectificatis colorem plūbeum sūt granata dulcia ⁊ cicer ⁊ vinū bonū vitelli onoy

forbiliū ius galline ⁊ alcubugi ⁊ alduragi impin guati. Et oportet vt assiduet habens ea balnea tione. Et de cōpositis est vt sumas ossium adu stoꝝ ⁊ stercoris ouini antiqui ⁊ ostracoꝝ nouoy ⁊ amili ⁊ semis melonis ⁊ rizi abluti ⁊ ciceris oium añ. partes. x. ⁊ granoy alben et lupinoy et costi ⁊ aristologie longe oīuz añ. ptes. v. ⁊ radices arun dinis sicce partes. xx. fiat ex eis epithima cuꝝ aqua melonis aut cū aq cucueris siluestris aut cū aq or aut cū aq fabaz ⁊ liat cū eo mēbz ⁊ abluat i mane cū decoctioe viol. Aliud ostracoꝝ nouoy ossium antiquoy radices arūdinis plice amili seīs melonis rizi abluti gnoꝝ gnatoy costi ptes equales fiat ex eis gumera ⁊ iteruz lupini ⁊ cicer nigrum liniatur cum eis.

De febribus apatum. L. xij.

Item sciūsti dispōnes febriū que sequuntur apata apparētia ⁊ qd sunt fm plm de gene re febriū diei qū apata ista fm plm non p ueniant ad cor nisi cū calefactoe sua absq sua putre dine ⁊ plm quidē boꝝ est a causis primitiuis. Qū aut peruenit putredo eoz ad cor ppter suam ma gnitudine aut ppter sua ppinquitate sit febris for tasse non de genere febris diei. Et plm quideꝝ similiū boꝝ non fit nisi a causis antecedētibz corpeis ⁊ reponalibus crudis ⁊ qūq sunt ex ulceribus ad que attrahunt materie maligne ⁊ retinent in carni bus mollibus. Febres autē que sequunt intrinse ca apata fortasse non sunt ex applicatoe calefactois ad cor sine putredine. Et vehemētiore quidē fe bres sunt ab apatib⁹ intrinsecis qū sunt ex genere berisipule in qbusda vlscrib⁹ ⁊ extendit dolor ⁊ sitis ⁊ inflatio ⁊ significat ea significatoes pmissiois chole plme cū sanguie. Et hec apata intrinseca sūt sicut apata cerebri ⁊ velaminū eius ⁊ simach au ris ⁊ gutturis qūq. Et in velamine qd sequit pe etus ⁊ epe ⁊ rene ⁊ vesica ⁊ matrice ⁊ intestinis et que sunt eis similia. Et diuersificant febres eoz in uehemētia ⁊ debilitate fm ppinquitate cordis ⁊ longitudine ⁊ eoz itez febres que sunt in mebris carnolis est febris uehemētiore ⁊ eoz febres q sūt in panniculis ⁊ eoz siliis est debilior ⁊ eoz q sūt in yicinitate arteriaz febris est uehemētiore ⁊ eoz que sunt in yicinitate venaz solū febris est debi lior. Et non euacuant iste febres a piodis fū mās que effundunt ad apata eaz: piodi nanq earū sunt fm generatoe eaz ⁊ fm motū ipsaz ⁊ fm attracti onē caliditatis ⁊ doloris ad ea: ynicuq eniz hūori est piodus qui sibi conuenit. Et scias q mltoties sanat apa in plesi ⁊ alijs ⁊ remanet febris ⁊ signifi cat tunc q mudificatio non accidit. Et iste quid febres qūq plongant ⁊ pducunt ad ethica ⁊ pprie qū apata sunt in epate. Ille vero que sunt in ve lamimbus cum confirmantur non expectant vsq ad ethicam.

De signis eaz ⁊ ipsaz iuditijs. L. xij.

Qum febribus ex apatibus intrinsecis in ueniuntur tres species signoy ⁊ accidētū f. signa ⁊ accidētia significatiā mebrum in firmū ⁊ signa ⁊ accidētia significatiā materiam et signa ⁊ accidētia significatiā dispōez infirmi. Pri a autē signoy spēs est sicut pulsus finus ⁊ dolor pū gituns apatis in pthibus pectoris ⁊ similr tussis sicca

in primis et humida et que sunt illis silia. de signis plethie significatibus apud in partibus pectoris et ad summum dolor et gravitas in membro et est calidius reliquis membris adorta calefactio non consueta. Et sicut spasmus quoniam ipse multoties associat apud calidius in membris nervosis. **S**pecies vero secunda est sicut significatio vehementie febris tertiane significat quod magna est cholica. **A**ccidit vero infirmi sunt dispositiones que indicant eius salutem aut indicant ipsius mortem. **E**t membra quidem occulta diversificant in faciendo febres et recipiendo eas et per duratorem eorum et ipsarum periodis et magnitudinem eorum in se ipsis et magnitudine venarum eorum et membra sua nam in membris intrinsicis sunt que sunt propinqua cordi et vehementis constitutionis sicut velamen et pulmo. Et de eis sunt que sunt longinqua a corde et debilis constitutionis sicut renes: ipsi enim non semper faciunt propter apata sua febres fortes neque continuas et multoties quidem sunt interpolate et sunt de genere februm commistarum et februm tertianarum et quartanarum et quintanarum et sextanarum et fiunt cum eis rigor et horripilatio et ambiguum sit esse eorum et significat eas gravitas in loco renu et in partibus alba et dolor et proprietas caliditatis in membro maiori consueta. **Q**um autem aggregat in membro ut sit primum principali aut fortis constitutionis cum eo aut vehementis sensus et est nervosus tunc cum vehementia februm commitantium apata eius accidunt ei inquietudo magna et spasmus et fortasse commitant ipsius accidentia extranea sicut apata matricis associat enim ei eorum febre soda et dolor cervicis. **E**t caliditas quidem quous infletur in eis apatibus tunc non est valde vehementis acuitatis sicut est in caufonde nisi sit res magna et causa in eo est quoniam putredo non est sparsa neque mota ad exteriora. Et pulsus quidem in febris apatum intrinsicorum est pulsus februm putredinis parvus in principio velocis restrictiois apud statum deinde magnificat et sit velox et spissus secundum membra et materiam et secundum quod sciunt deinde erit vndosus et finis et faciens secundum membra in nervositate et carnositate sua. **E**t urina secundum plim est ad albedinem declinans et paucitate tincture propter declinatorem materie ad apata secundum quod sciunt.

Cura eorum. L. xv.

Curatio harum februm est curatio februm acutarum post curatorem apatum. Radix enim in eis est cura apatis cum observatio cure febris de infirmitate et humectatio. **E**t in his febris non concedit potus aque frigide neque introitus balnei. Et si fuerit apata herisipila licet ut fiat positio reorum frigidarum et infirmitatibus actu de foris super ipsum sicut succus lactuce et sempivivae et portulacae cum aliquotulo de saucibus ordeis albi que sine cessatione infirmitatem super nitent et permittent et fortasse permittent cum eis oleum omphacini aut oleum rosaceum. Et si comederit lactucas ablutas infirmitas pertransit et iuvatur cum eis.

De dispositionibus februm compositarum. L. xvi.

Et febres quoniam componunt ad invicem. Fortasse enim componunt ex eis species ingredientis in genera elongata sicut compositio febris ethice cum febre putrida. et quoniam componunt species ex eis in genere primo convenientes sicut est compositio specierum februm putredinis sicut tertiana cum phlogistica

utpote febris notata hemitrite et sicut compositio februm apatum. **E**t quoniam componunt de eis species convenientes in specie sicut compositio duarum tertianarum et duarum quartanarum et trium quartanarum. Quare sunt due tertiane in apparitione dispositionis secundum proximam phlogistica et tres quartane in proximis phlogistica. **E**t quoniam componunt tres de febribus tertianis si igitur fuerit et coalternatorem erit proximus in die igitur. vehementior quoniam pertinet ei periodus diei primi et inceptio diei tertii et sicut in die igitur. Et similiter hec hemitriteo si cut compositio duarum tertianarum sicut proximis phlogistica. **E**t propter huiusmodi non oportet ut tota occupatio occupet cum proximis imo oportet ut occupet cum accidentibus. **E**t quoniam accidit si fuerint febres iste tertiane pure ut festinet proximi eorum ad convenientiam. et ad illarum que fortior est ita ut destruat debiliorem eorum prius et quoniam significat compositorem reditio horripilationis post quietem. **E**t turpe quidem est medico scienti significatorem cuiusque febris et accidentia eius ut non percipiat compositorem a primo die aut secundo. **E**t compositio febris ethice cum febre putredinis est ex illis que valde ambigua sunt quoniam ipsi vident interpolatorem et inceptum rigoris et horripilationis et reditio sudoris si fuerint et horas particulares que existimant quod sunt illic febres putredinis tantum inseparabiles aut compositae ex continua et interpolata. **E**t quoniam continuat compositio ita ut appareat febris una continua similis que sicut sincho et tunc quid non est exculato reditiois ad significationes. **E**t si fuerint proximi breves non consequitur eorum continuatio nisi propter rem magnam de multitudine numeri eorum propter et fortasse vides interpolatorem harum februm longas. **E**t quoniam componunt febres diversae sicut hemitriteo erradicat postrema eorum et remanens chroica pura siue sunt due interpolate aut due continue aut interpolata et continua. **E**t quoniam componit cum hemitriteo alia tertiana et phlogistica et mlica nam si est cum tertiana erradicatur tertiana et purus sit hemitritens et si est cum phlogistica aut mlica erradicatur hemitritens et depurat phlogistica et sicut mlica. **E**t quoniam accidit compositio in eis secundum modum alium et est ut componat interpolata et continua diversi generis aut convenientes ambe in eo aut convenientes in specie sicut tertiana periodica cum tertiana inseparabili et sicut componuntur due interpolate similiter componuntur due continue. **Q**uidam autem existimaverunt quod due continue non componunt sicut due tertiane quoniam materia est intra venas non est possibile ut diversificet illud in quo accidit putredo: putredo enim est procedens in toto et hec sententia non est de illis que necessaria sunt proculdubio apud me quoniam putredo incipit proculdubio ex loco deinde spargit deinde currunt indicia vehementie et interpolatiois secundum gradationem putredinis prime et secundum eam sunt ei motus non ergo elongat quin accidat putredo cui sit dominum aliquod incipiens in parte materie cui non sit dominum sequendi aliud imo aggregat in ea ut incipiat et ut sequat similiter quare erit ei gradatio teporis qua experit. **E**t species quidem compositiois februm sunt tres intrans et coalternata et communicans. Et intrans est ut ingrediat una eorum super alteram. Et coalternata ut ingrediat post erradicatorem eius. Et comicans est ut incipiat cum ea. **E**t cum videris febre

conclusam et est in ea rigor et non sudor et fortasse accedit in rigoribus pluribus sudor unus tunc testifica compositio in ea. Et similiter quod uideris in conclusa supfluitate in frigore extremitatum et rigore sed parum de ambobus tunc fortasse est in conclusa.

De hemitriteo. L. xvij.

Hemitriteus est febris composita ex duabus febribus quarum una est tertiana et altera est phlogistica et fit in die uno proximus tertiane et quotidianae similis. Aut secundum semitam comitatus et inuentiois. Aut secundum semitam coalternatiois et vicinitatis. Aut secundum semitam introitus. Et de divisionibus difficilior ad cognoscendum est prima deinde secunda. Et quoniam sunt febres due continue quoniam due putredines sunt intrinsece et quoniam due sunt prodiace erradicantur quoniam due putredines sunt extrinsece et quoniam est continua cholica quod eius putredo est intrinseca et phlogistica est extrinseca et quoniam est extrinseca. Et quod ponitur hemitriteus propter febre composita quod fit ex tertiana extrinseca et phlogistica intrinseca et illam que est preter eam nominant non puram. Et non est illud de illis in quibus supflua occupatio fit habenda. Et fortasse antecedens ad putredinem est cholica et fortasse antecedens ad putredinem est phlogistica et fortasse ueniunt simul. Et iteque quoniam est materia faciens febre phlogisticam magis dominans et quoniam est materia faciens febre cholice magis dominans et quoniam sit materia phlogistica ponit proximos cholice longiores et tardioris crisis et materia cholice ponit proximos phlogisticos e contrario. Et fortasse extendit hemitriteus longo tempore. scilicet usque ad vii. menses et supra. et quoniam fit ex hemitriteo egritudo acuta. et quoniam est hemitriteus de febribus magis interficientibus quam producit ad ethicam et egritudines chronicas et difficiles.

Signa hemitritei. L. xvij.

Magis proprii signorum eius et primorum eorum licet necessaria sunt comparata alia est ut sit spatium huius febris in uno duorum dierum longum spatium tertiane et magis quiescente deinde sit in die alio leuioris proximi et pauciorum accidentium. Et quoniam iteratur in ea horripilatio secundum primum aliquotiens propter illud quod accedit de pugna duarum materiarum aut introitu unius earum super alteram. Et fortasse accedit hec iteratio tribus vicibus aut quattuor et ita calefiunt membra aliqua horripilatione fixa adhuc. et ex hac quidem que est hemitriteus corpus non mudificatur integre et quoniam sunt principium eius et augmentum ipsius vehementis commotionis et proprie quoniam fuerit comitatio aut fuerit introitus in huiusmodi hora tunc enim sunt horripilationes redditus et est status longinquus et cum existimatur quod corpus iam calefactum est et febris habet statum inuenis horripilationes redeunt et ista accidentia sunt propter pugnam humorum. Et status quidem huiusmodi egritudinis in horis particularibus et vicibus est ante statum phlogisticum et velocior status eius et tardior status cholice quoniam caliditas non expandit nisi cum labore et proprie in primis et fit fortis eius acuitas apud statum et similiter fit declinatio longa propter illud quod accedit de stationibus quas efficit reluctatio unius duarum materiarum cum alia et parum quidem tepescit cum sudore. Et in hac febre dies tertius de diebus eius est similis primo et quartus secundo. Et quoniam cadit si-

gnificatio super hemitriteum ex modis diuersis nam quoniam accedit ex consuetudinibus et quoniam accedit ex accidentibus. Et casus consuetudinum est sicut si in corpore hominis multiplicet cholera et putredo eius deinde utat delictis et dimittat exercitia et utat cibis de speciebus regimie generatibus phlegma aut multiplicet in corpore hominis phlegma et putredo eius deinde exercitet primum et utatur eo quod generat cholera de speciebus regimie si fecerit necessarium etas illud in eo ita ut fiat adolescens post pueritiam et dominum humilitatis aut fiat senex post iuuentutem et acuitatem consuetudinis. Et ex accidentibus vero sicut est pulsus et urina et pressio eius quod preedit ex vomitu et egestione et dispendio digestionis et signa eius et dispositio sitis et dispositio tactus et dispositio horripilationis et rigoris et dispositiones horarum et proximorum. Pulsus autem fit in ea minoris magnitudinis et velocitatis et frequencie quam ille qui est in tertiana et contrarie earum sunt minores quam ille que sunt in phlogistica. Urina vero est tarde digestionis et vomitus est permixtus ex cholera et phlogistica et egestio est permixta ex cholera et phlogistica. De dispositione autem calefactionis et frigoris et sitis et horripilationis et horarum proximorum iam locuti fuimus quod oportuit et non expectat statim super dominantem duorum humorum nisi per vincentem ex significatibus nam si dominat phlegma sunt proximi longiores et horripilatio minor et coarctatio et proprie in pluri fortior et extremitates sunt velociores ad succipiendum. frigus in principibus egritudinis et tardioris mudificationis a suo frigore et sitis est minor et vomitus cholice minor et urina vehementioris albedinis et cruditas et sudor minor et etas pueritiae aut senectus et conspectio corporis significat eam et sicut consuetudo et quod currunt cum ea. Et si dominatur cholera sunt proximi breuiiores et extremitates velociores ad calefactionem et sitis et vomitus cholice pluri et sudor magis exuberans et fortasse declinat ad horripilationem que est sicut rigor et fit urina vehementius tincta et etas est iuuenis et conspectio corporis quoniam sicut eam et similis consuetudo et que currunt cum ea. Et quoniam equantur duo humores frequentantur significantes et est horripilatio pura completa non rigor et non pueniens ad rigorem. Et quoniam compositio est manifestior in prodiace et continua quarum partes horum appropriant nomine hemitritei puri et est continua ipsa phlogistica est rigor debiliior quam materia extrinseca est cholica et non est contrarius ei ex parte phlogistica extrinsece cum ea in eo quod necessarium est de rigore sed est debiliior et fortasse iteratur in ea frigus et horripilatio ita ut faciat errare in statu sicut scis et multiplicat in ea caliditas viscerum et ventris cum frigore extremitatum et fit pulsus vehementioris pulsatilis et raritatis. Si autem continua est ipsa cholica non fit rigor neque magna horripilatio et fit pulsus maior et velocior et angustia vehementior. Et si componuntur due continue non erit rigor omnino. Et accedit tertiane continue ut alleuiet ante alleuiationem phlogisticam licet non redeat ante eius reductionem.

De cura hemitritei. L. xix.

Necessarium est in hemitriteo ut vehementem habeas sollicitudinem in euacuando materia secundum speciem euacuatois ex soloe ventris et uomitu et puocatione et sudatione plusquam uehementia

que est per extinctiua. **E**t cū solutiua oportet ut
cōueniat digō nisi sint ex genere que leniunt natu
ra et soluiūt et non inquietant sicut aqua lible cum
geleniabin si fuerit illud qd supat phlegma et sicut
tereniabin et siracost et infusio tamarindi et sirupus
viol. si dominas fuerit chola et sicut qd cōponitur
ex istis si fuerint duo humores quasi pares. **E**t
post apparitiōem digestiōis si euacuatio fiat hūo
ris cuius fortibus ptransit et vomitus oportet ut sit
itezz fm humore dominante aut ex aqua raphani
cū sirupo acetoso calido aut sirupo acetoso cū aqua
calida et puocatio oportet ut fiat cū eis in quibus
est equalitas et qū festinat in potando decoctiōes an
te digestiōem timet sursēm. **M**edicine vō inua
tiue in via pueniente ad statū ad rectificandā māz
et māgrandū ipsam et succurrendū nocumētis eius.
Ex singularibus est apsinthiū vez post septimū et
apparitiōem digestiōis ita ut sit romanū qd ex ip
so bonū ē: et qū tu festinas cū eo mouet hūores et
non euacuat eos qūqz sumit facit accidere angustiaz
et tristitiaz et nausia deinde reuertit sup eos cū sua
caliditate et exicat eos et cū sua stipicitate facit eos
pigros. **E**t Hal. quidē et qui ante euz fuerit cu
rauit eos cū aqua ordeī in qua est virtus piperis.
Et dixit quidā primoz medicoz qd Hal. trasgrei
fua est in alienatōe et steit vbi oportet ut muret
de eo et non sciuit qd piper inflāmat febrez et aqua
ordei pigra efficit materiā. **E**t iste quide comra
dictor errauit errore qui non appriat in hac inen
tione imo canon datus in adiutorio nature qū pre
patur ad resistendū huiusmōi maeris est cū medi
cinis cōpositis ex infrigidatibus et calefactibus ut
discernat natura inter duas virtutes quā occupat
infrigidatiū cū febre et pibus cordis et calefactū
cū materiā et quis est qui curet hemitriteū absqz b?
Et si natura non est fortis ad discernendū tunc nō
pdest curatio quocūqz modo fiat et errauit in alijs
modis in allatiōe quoz non est necesse nos inceder
via plongantiū. **E**t iste quide cōractor dixit
qd oportet ut admittrent subtilitā quibus nō est
fortis calefactio sicut apū et anetū et nō sciuit qd pos
sibile est ut piper infrigidei minoratōe sui ad hoc
ut frangat eius calefactio et non abbreviet eius sub
tilitatio a subtilitā apū plmi et sit aqua ordeī adiu
uans ipsuz in faciendo puenire virtutē eius et destru
endo lupūritatē eius et faciendo cader materiā ad
ipsum ut alleniet penetratio virtutis eius in eis.
Amplius mirabile fuit qd ipse posuit Hal. de illa
qui ignorant qd piper inflāmat febre et nomiat ipz
de illis qui obliuiscunt ab hoc vbi iudicat de hoc.
Composita uero de medicinis quibus oportet vti
in hac hora sunt sicut trocisci de apsinthio et troci
sci de rosis.

Trocisci leues boni ad hemitriteum. **R**. ros. ra
dicū liquiritie amboz añ. 3. iij. tereniabz. 3. iij.
spice succi apsinthij spodij oīuz añ. pond. 3. ij. si
ant ex eis trocisci. **T**rocisci aliq ad inflamationez
R. ros. 3. vi. semis acetose gūmi oīuz añ. 3. iij.
amili pondus. 3. iij. berberis spodij semis portu
lace oīum añ. pondus. 3. ij. dragaganti croci spice
reub. oīuz añ. 3. i. canfore pondus tertij. 3. i. si
ant trocisci. **T**rocisci aliq boni habetibus hanc fe
brem et pprie qū conquerrunt cū hoc de solone vē

tris et tussi. **R**. spice aromaticæ xilaloes croci
berberis et succi eius oīuz añ. 3. iij. reubarbari. 3.
iij. spodij ros. cū capitibus suis lacce gūmi torre
facti karabe oīuz añ. 3. v. semis acetose torrefacti
3. vi. crete romane. 3. viij. sicut trocisci. **D**e
scriptio alia bona. **R**. ros. rubeaz. 3. vi. berbe
ris gūmi semis acetose oīuz añ. 3. iij. spice eupato
rij spodij amili seia portulace gnozz cucueris oīum
añ. pond. 18. 3. ij. semis endiuie semis culgute oīuz
añ. 3. i. 5. succi liquiritie. 3. i. lacce reubarbari am
boz añ. 3. 5. aggregent illa et fiat trocisci. **P**ille
bone ad hanc egritudinē et omnes chronicas et fe
bres ledentes viscera et pprie qū materiā phletica
est magis vincens. **R**. aloes masticia myroba
lanoz citrinoz reubarbari succi eupatorij succi ap
sinthij ros. rubeaz oīuz añ. ptes equales croci pte
mediam stant pille cū aqua endiuie et sit dolis. 3.
ij. cū sirupo acetoso. **D**escriptio bona cōuenient
post digestiōem. **R**. aloes masticia succi apsinthij
ros. oīuz equaliter croci. 3. 5. informēt pille cuius
aqua endiuie et sit dolis. 3. ij. cū sirupo acetoso.

De recidiuatione. **L. xx.**

Recidiuatio est deerior radice et consiliuz
quidem est ut in ea non fiat inceptio ad
curandum donec manifestus sit mo⁹ egri
tudinis nam fm plurimum est leua.

sen secunda de pronosticatione et iudicijs Crisis.
L. i.

Nos dicemus in hac sen dispositiōes
crisis et dies eius et signa ipsius et si
gna digestiōis et qd appriat vni
cuiqz significatiōi de iudicio et de
signis bonis et non bonis. **E**t iste
quide sunt res sup quas resoluūt res in hac pnofti
catione. **E**t pnofticatio est ut dicat de significa
tōibus inuentis sup rem futura ad quā puenit dis
positiō egritudinis de euasione aut pditione ppter
illud quod cognoscit de virtute et fixatione eius aut
casu ipsius aut cognitiōe hore eius et modi qui erit
verbigratia an erit.

Tractatus primus de crisi et intentiōibus signifi
catiōis eius et bonitatis et malitie in crisi et quid est in
diuisionibus suis et suis iudicijs crisis. **L. ij.**

Crisis intentio est sepatio in locutiōibus
et ipsius expositiō est alteratō que fit su
bito aut ad lat⁹ sanitatis aut ad latius egri
tudinis. **E**t habet significatiōes quibus puenit
medicus ad id quod fit de ea. **E**t declaratiō hui⁹
est qd egritudo corpori est sicut inimicus exteri
or ciuitatis et nā sicut dñs conseruas eaz inter quos
ambos iam cucurrerūt rixe leuca et quibus non cu
ratur et iam vehemens sit inter virosqz pugna qre
accidunt tunc ex signis vehemētē pugne disposcā
et cause sicut impulsio fortis et sicut rugit⁹ et clamor
et sicut cursus sanguis deinde sit sepatio in tpe non
sensate qritatis et quasi in momēto vno aut vincat
dñs exteriorē aut ut vincat inimicus exterior re
gem. **E**t victoria quide aut erit cōpleta in qua
erit vnus duaz ptiū cōpleta supatio et dimissio ci
uiatis aut erit nō cōpleta in qua erit supatio non

prohibens reditū et reuersionē ita ut accidat pugna
vice alia aut vicibus plibus ergo erit tunc crisis se
patio in fine eaz. ¶ Et sicut quā dñs vincit supue
nientē et fugat ipsum et expellit aut ita ut expellat
eū expulsionē totali ita ut quiescat ciuitas ab eo et
vicini eius et reliqui fines cōiuncti eaz ea aut expel
lit eum expulsionē non vniuersali imo fugat eum
a ciuitate et non potest fugare ipsum a sinibus alijs
cōtinuatis cū ciuitate. ¶ Similiter virtus que ue
nit cū crisi bona aut expellit materiā ledemē a fun
damēto corpis quod est cor et principalia mēbra et
a sinibus eius qui sunt extremitates aut expellit eā
a fundamēto sed non potest expellere eā ab extre
mitatibus imo puenit ad eas et noiatur crisis pmuta
tōis. ¶ Et omnis egritudo que remouet: aut re
mouet fm semitā crisis aut fz semitā resoluōis ita
ut resoluat materiā paulatim donec finiat gradati
Et huiusmodi quid plm sit in egritudinibus chroni
cis et materijs frigidis quas signa timorosa et motus
prauī non antecedunt. Et simlr omnis egritudo q̄
interficat aut interficit secundū semitā crisis aut
fm semitā arefactionis et est ut resoluat paulatim.
Et melior quid crisis est cōpleta in qua est scintilla
manifesta apparens que habet accidetia salua quam
aliquis diez crisis indicat casuram esse in die crisis
laudabilē. ¶ Et omnis quid crisis aut est laudabilē
aut mala et unaqueq; aut est cōpleta aut diminuta.
Et cōpleta quid aut est ita qd natura expellit mām
expulsionē totali aut cū pmutatiōe. ¶ Et de crisi
quidē diminuta est quedā aliqū quā sequit in bona
quidē resoluō et in mala arefactio. Et diminute qdē
crisis dies indicat diez crisis cōplete cadētis in egrit
udinibus materijs subtiliū calidaz virtute exte
stente forti. ¶ Et pmutatiōis crisis expectat vbi ē
virtus debiliō et dies indicatōis et illud in bona et
mala simlr. Et expectat crisis materiā exiue grossi
ore. Et prime quidē dispositiō itez diuersificat nā
quā materiā existit in ea vehemēs facit crīsim p su
dorē et si fuerit infra illud quā sit valde calida fa
cit crīsim cū fluxu sanguis nariū et si non p fluxum
vrine. et si non p fluxum ventris et vomitū. Et
scias qd mure et sanies auris et lippa et lacryma sūt
de crisi b egritudinū capitis et ipitū de crisi b egrit
udinū pectoris et aptio sanguis hemorrhoidaz et cri
sis bona egritudinū multaz veyū non accidit fm
plm nisi in eo in quo cucurrit cōsuetudo eius. Et
acutior quidē crisiū et ppinquior ad sepiatiōem est
fluxus sanguis nariū qm consequit expulsionē ma
teriei in vice vna deinde est fluxus ventris postea
vomitū deinde vrina postea sudor postea exitus.
Et exiure quidē sunt de genere crisis pmutatiōis et
cōtingit qñq; ut exiure sint fortiores sudore i cri
sibus: nā plezq; remouent p eas egritudines subi
to siue sint salue siue male mortificates membra.
Et exiure quidē quibus fiunt crises diuersaz sunt
spez. s. carbunculi et dubellet et tuayn et formica et
herisipila et ignis plicis et herpeseftiomemus et va
riole et sinances et vlcera multiplicata in corpe. Et
fit crisis qñq; aut aliqd eius cum qua cōgelant lacer
tus et neruus et p scabiē qñq; et speties eius et ipeti
ginē et cancrū et albaras et glandulas et rupturam et
varices et inflationē extremitatū et alia ab istis. Et
de spebus pmutatiōis sunt q non pducūt ad exiurā

deinde faciūt sicut tortuaz et spasmū et mollificatōz
et dolores anche et dorsi et testiculorū et geniculi et
icteritia et elephantiam et varices. ¶ Et scias qd cri
sis facta ex pmutatiōe qua fit crisis dum non accidit
nō accidit sanitas. ¶ Alteratō autē pmutatiōis que
fit ad inferiora est laudabiliō et exitura est lauda
biliō. ¶ Et pmutatio que est ad exteriora et post
digestionē cōpleta et longinqua a mēbris principa
libus est laudabiliō. Et significatori quidēz inest
ut significet de dispositiōibus significatibus sup cri
sim bona et crīsim mala. ¶ Et sicut quā inimic⁹ ex
pugnat ciuitatē et extollit in pugna et coarctat et sub
limat litem et expandunt signa victorie vehemē
tis dñō defensore longinquo nō accipiente arma sua
neq; potente ut instrumentis suis sunt signa ad te
stificandū illud qd vult ut sit de victoria defenso
ris aut victoria inimici expugnantis et significat de
dispositiōibus testificatiōis significatibus malitiā dispo
sitionis domini. ¶ At si dispositiō fuerit econtrario
tunc iudiciū erit econtrario. ¶ Simlr quā egritudo
mouet signa crisis que ego dicā ante casuz digesti
onis significat exiturā in mēbro aut rem aliā et for
tasse erit post sanitatē. ¶ Et laudabiliō quidē per
mutatiōis significat crīsim malaz et si fuerit illic di
gestiō aliqua significat crīsim diminutā. Et si fue
rit illic digestiō cōpleta significat crīsim bonā cōm
pletā. Et cōpleta quidē crisis sit apud statū et for
tasse aduenit quā incipit declinatio. ¶ Et ppter hāc
causaz impedit crīsim cōpleta frigus vehemēs qm
egritudinis status in ipso sit difficilis quō ergo erit
eius declinatio. ¶ Et mltotiens quidē est necessari
um medico succurrere nocumēto frigoris calefaciē
do locū et fundendo sup ventrē infirmī oleū calidū
vsq; quo videat sudorē incipere deinde abstineat
ab effusione et absterget sudorē et conseruet locū fz
equalitatē. ¶ Et scias qd motus crisis quā accidunt
in diebus et horis in quibus currit cōsuetudo na
ture ad impugmandam egritudinē ex purgatiōe que
fit quā est apparitō nature in eligēdo horā aut eligē
do dispositiōez cū auxilio dei sunt in quibus habet
fiducia. Si autē accidat pugna egritudine incitante
ea et inquietudo. ¶ At illud est de eis que signifi
cant vehemētiā oppressionis egritudinis et pmuta
tionis materiei ppter illud qd tendit semper apud
declinatiōez humoris ad os stomachi quare mouet
vomitū aut ad fundū eius quare mouet fluxu vē
tris et simlr est dispositiō quā facit accidere tussim et
sternutatiōem. Et simlr quā sunt significatiōes signi
ficantes qd crisis eueniat in die sicut quartodecimo
qm antecedit sup euz et inuenit principiū crisis mo
ueri ante ipsuz in die quā sit creticus sicut vnde
cimus tunc illud significat qd crisis non erit cōpleta
et licet qñq; sit bona sed significat qd natura iuuata
est in pugna. Qd si egritudo fuerit mala fraudulē
ta tūc non sperat qd crisis sit bona et si egritudo fu
erit salua tunc non sperat qd crisis sit cōpleta. ¶ Et
ad vltimū quidē antecessio motū crisis ante statū
quē egritudo illa merei: aut sit ppter virtutē egrit
udinis aut ppter vehemētiā motus eius et acuita
tis ipsius aut ppter causaz extrinsecā excitantē qd
de ea quietū est ppter errorem in cibo aut in potu
aut exercitio aut pp accidens aiale. ¶ Nam accidē
tibus aialibus inest introitus in motū crisis et in

alteratōe partis eius timor enī ponit crīsim vt si
at fluxu ventris aut vomitu aut yrina ⁊ gaudiū
facit vt ipsa fiat sudore. ⁊ illud quidē fit fm motū
spūs ad interiora ⁊ ad exteriora ⁊ qñ antecedit pu
gnā taliter vt virtus non figat cū ea vsq; ad statū
est illud significatō mortis ⁊ fortasse remanet vir
tuti residuū aliqđ vsq; ad statū ⁊ est saluū. **¶** Et
scias q crisis non cadit in die ⁊ hora quietis ⁊ trā
quillitatis neq; in hora teporis a vehemētia nisi ra
ro ⁊ pax ⁊ primū amboꝝ est minus. **¶** Et archige
nes quidē neq; vidit ipsū in crīsis suis nisi bis.
⁊ Hal. semel. Et melior quidē crīsis est illa que fit
in hora stat⁹ ⁊ in ea vero que ipsum antecedit non
est fiducia imo ē aut diminuta aut mala cōpressia.
In principio nūq; fit crīsis nisi pñtiofa. Et ad vlti
mū quidē accidentia signoz crīsis in primis diebus
egritudinis significat pñtiez ⁊ in eius augmēto qū
est laudabil' significat crīsis diminuta in declinatōe
vero nūq; fit crīsis. **¶** Qualiter vero eueniat in
ipsa mors aut dispositio que nō est bone crīsis post
dicem⁹. **¶** Et scias q crisis in egritudinib⁹ saluis
postponit: natura enī non est egressa quia possibile
est ei vt expectet vsq; quo inueniat cōplemētū di
gestionis ⁊ in mortiferis antecedit. Et non relinq̃
eger ab impugnātōe sue egritudinis subito ⁊ non ē
sz semita resōlonis nisi quia est qñq; euacuātō lau
dabilis aut exitura laudabil'. **¶** Et resōloem autez
liberantē ⁊ arefactōem mortificantē non antecedit
accidentia timorosa neq; euacuātōes sensibiles. Et
scias q egritudines sunt diuerse de eis enī sunt q̃
mouent in principio deinde sedant ⁊ quiescūt ⁊ de
eis sunt que sunt ecōuerso. **¶** Et mltotiens quidē
significat significatōes q crisis erit p expulsiōem
materiei egritudinis a natura ad lat⁹ aliqđ ⁊ in ex
pulsione materiei ad ipsū est nocumētū quare ne
cessariū est vt confortet illud latus ⁊ illud mēbrū
⁊ declinet materia ad cōtrariū. **¶** Et scias q qñq;
venit crīsis ⁊ numerat ex sexto ⁊ est septimi ⁊ iam
tunc verificat principiū egritudinis a bona crīsis
raro fit in sexto. ⁊ scias q spēs alteratōis egritudi
sunt sex egritudo enī aut alterat ad sanitatē subito
aut ad mortē subito aut ad sanitatē paulatiz aut ad
mortē paulatim aut aggregant in ea vtreq; res et
cōuertit ad mortē aut ad sanitatē ⁊ scias q nomen
crīsis fm q dixit ille cuius sermoni credit est de
riuatū in lingua greca a sepatōe plocutōis que est
vni duoz disputantiū aut cōtrouersantiū apud iu
dices sup aliū qñ sit sepatō ⁊ exitus ab alteratōe.

Sermo vniuersalis de signis crīsis. L. iij.

¶ Rīsim antecedit qñq; si casus eius fuerit
nocturnus in die ⁊ si fuerit eius casus di
urnus in nocte disponēs ⁊ res ⁊ que sunt
signa eius sicut inquietudo ⁊ angustia ⁊ volutatio
⁊ grauitas ⁊ cōturbatio sensus ⁊ dolor capitis ⁊ do
lor colli ⁊ vertigo ⁊ scotomia ⁊ imaginatiōes co
raz oculis ⁊ tinnitus ⁊ sonus ⁊ pruritus in naso ⁊ al
teratō coloris in facie ⁊ lepore subito ad rubedinē
⁊ citrinitatē ⁊ tremor labij ⁊ oculoꝝ ⁊ pulsus cor
dis ⁊ nausea ⁊ sitis ⁊ tremor cordis ⁊ dolor in sto
macho ⁊ strictura anhelitus ⁊ difficultas accidentel
subito ⁊ grauitas hypochondrioz ⁊ tēsis in eis ⁊ do
lor ⁊ salt⁹ ⁊ dolor i dorso ⁊ salt⁹ in lacerto ⁊ pūcta

⁊ rugitus. **¶** Et qñq; accidit horripilatō significat
eam ⁊ accidit dolor lassitudinal' ⁊ qñq; alterat pul
sus a dispositōe sua in ea ⁊ significat ipsaz ⁊ retinet
qñq; causa crīsis res quaz consuetudo fuit vt eua
cuarent vt sanguis mēstru⁹ aut hemorrhoidaz aut
fluxus ventris ⁊ significat q motus eius uadit ecō
trario in pie. **¶** Et signa nocturna diurnis sunt ne
hemētiora ⁊ causa in hoc pculdubio vt sit est qñ
materia faciens egritudinē auget accidentia ⁊ signifi
catōes causa sui mot⁹. **¶** Et diuersificat aut ppter
diuersitatē materie aut causa ptis diuersitatis mo
tus ⁊ diuersitas quidē causa diuersitatis materie ē
verbig. vt sit motus materie qñ est ad supiora ⁊
inde significant significatōes spēciei egritudinis et
etatis ⁊ cōplonis ⁊ alioꝝ mā est sanguinea expe
ciat tunc medicus fluxū sanguis nariū ⁊ si significat
q ipsa est cholica ⁊ expectat uomitū fm plm nisi alie
significatōes ei a pppriate significet fluxū sanguinis
nariū: mltotiens enī fit crīsis eius fluxus sanguinis
nariū ⁊ antecedit eam imaginatiōes cholice. **¶** Et
fluxus quidē sanguis nariū qñq; consumit material
egritudinē furiosaz ⁊ fit sanitas statim. **¶** Causa
autē ptis motus qñ ipsa mouet vt violenter va
dat sup mēbra principalia ⁊ que sequitur ea de vi
sceribus ⁊ facit accidere nocumētū in opatōibus
suis ⁊ ad impedimētū cōsequēs ea sicut eueniunt
ex pte cerebri pmissio sensus ⁊ dolor capitis ⁊ qđ
diximus cū eis ⁊ ex pte cordis pulsus cordis ⁊ ma
lia anhelitus ⁊ qđ diximus cum eis utriq; **¶** Aut
mouet versus expulsiōē ⁊ sit illud fm duos mōs
nam aut incipit expellendo ex omni pte ⁊ longitu
dine ⁊ est illud ad totū illud qđ apparet et est hoc
cū sudore aut incipit tendere versus ptem vnam
⁊ qñ incipit ps eius ex omni pte fortasse est pars ta
lier qñ incedit non est excusātō quin incesus sit
p mēbra principalia sicut ps altera nam materia tē
dens ad eam pertransit super fines membrorum
quare accidunt anhelitus ⁊ super fines cerebri
itez accidentia similia accidentibus eius si non est ex
pulsio imo esset violenter ibi pmanēs. **¶** Et fortas
se est ps versus mēbra que sunt minus q̃ principa
lia sicut os stomachi qñ intentio materiei expellēde
p crīsim est ut expellat vomitu. **¶** Aut est de pri
cipalibus vey tñ est tollerans cōe officiū non ve
lociter pueniens ad corruptōem sicut puenit ad fi
nes epis ⁊ expellit ex via velice aut fellis ⁊ ex oi
parte loci expulsiōis crīsis sicut in stomacho vo
mitu ⁊ si ad fines capitis fluxu sanguis nariū ⁊ sili
bus ei ⁊ ad fines epis yrina ⁊ ad ptes intestinorū
fluxu vētris. **¶** Et qñ est forma hec non est longi
quā quin motui eius in omni pte sit signū significans
q illud qđ sperat de expulsiōe eius est illius ge
neris si crīsis que expectat fuerit bona aut signum
significans maliaz eius prima ex suo aduentu impe
diente illud mēbrū si fuerit crīsis mala. **¶** Et for
tasse est signū vni bonū ad hoc vt significet partes
plures sicut pulsus cordis qñq; significat q mate
ria est expulsa ad os stomachi ⁊ significat q mate
ria violenter supuenit cordi. **¶** Et fortasse est si
gnū vni significans rem vlem cōem motui ad piē
vnam ⁊ expectant signa alia quibus significat mo
tus quo expellit ex illa parte sicut dolor capitis et
stricta anhelitus ⁊ tensio hypochondrioz ad supiora

ista enim significat quod materia mouet ad superiora deinde non iudicat quod ipsa expellat ex via vomitus aut ex uia fluxus sanguinis narium nisi per signa alia. Et quicquid significat quod crisis cadens ex parte alia est retentio eius quod currit et separatur ex contrario illi parus sicut retentio nature cum signis crisis bone significat quod motus ceticus superior non inferior est. Aut fluxu urine aut sudore aut vomitu aut fluxu sanguinis narium. Et quicquid significat spes egritudinis partem crisis eius sicut apertis quod est in latere gibboso tunc crisis eius est aut per fluxum sanguinis naris dextre aut per sudorem laudabilem aut per urinam. Et si est in latere concavo est per fluxum ventris aut per sudorem aut per vomitum et sicut febris causon plim enim crisis eius est aut per fluxum sanguinis narium aut per sudorem et antecedit eam tremor et quicquid sit vomitum et fluxum ventris et proprie sicut tertiana. Et similiter febris apertis capitis crisis non sit in fluxu sanguinis narium neque in pneumonie neque in lethargie pleuritis vero est inter hec et hec. Et multoties quod sit egritudinis crisis species quod aggregatio complet crisis sicut causon quod sit in ea crisis prius fluxu sanguinis narium deinde complet sudore abundante. Et pregnas quidem multoties habet crisin cum abortiu. Et scias quod non quotienscunque existunt signa crisis faciunt necessario crisin bonam aut malam uno quicquid non sequit ea crisis omnino in hora illa licet non sit excusatio qui crisis sequat ea pculdubio bona aut mala in alia hora quam in illa hora in qua continuantur signa. Nam non quoties uidetur sudorem et vomitum et fluxum ventris et dolorem capitis et turbationem sensus aut malitiam anhelitus aut profunditatem somni aut aliud de omnibus illis que numerabimus est cum eis crisis licet secundum plim significant. Nam quedam eorum sunt signa tantum crisis sicut dolor capitis. Et quedam eorum sunt signa et pars crisis sicut nausea et quod apparent signa crisis et non sit crisis tunc aut est secundum quod dixit Hippocrates significatio mortis aut difficultas crisis. Et quicquid est aliqua de rebus que sunt de signis crisis accidens per causam aliam ab ea que facit apparere crisin quous sit in aliqua horarum signorum crisis sicut accidit in tertiana longa ante proximum inquietudo et commotio et in pluribus horis antecedentibus proximum absque significatio crisis. In tertiana vero pars secundum plim est signum crisis. Et de illis que tibi indicant viam ad cognoscendum ex infirmo quod eius sanitas aut mors erit cum crisi aut non est consideratio tua in motu egritudinis et virtute eius et natura et hora presenti ista enim indicat tibi quod dispo facit necessario pugnam forte inter materiam et naturam et sustinet pugnam. Et scias quod significatio bonitatis crisis sunt significatio signis victoria nature et non fallit bonum et significatio malitie eius et ipsius diminutio significat iurgium et duellum quod currit inter naturam et iter illud quod impugnat eam. Et non est possibile ubi ut ex toto indices quod natura vincet pculdubio nisi multiplicent et magnificent. Quod tumorosa signa vidimus de profunditate somni et casu pulsus et abiectione sudoris producentia post horas ad crisin completam et bonam quam natura in huiusmodi iam cessauerat ab omnibus operibus suis et tota occupata erat in egritudine et postquam redijt tota virtus ad eam vicem eam et expulit et fortasse non sufficit cum ea et illud in

pluribus horis est quam ipsa non cessat ab omnibus operibus nisi propter rem magnam. Nam dubium non est quin propter rem magnam desitiat. Et scias quod exuberatio signorum crisis secundum continuitatem in duobus diebus continuis sicut tertio et quarto verbis significat velocitatem crisis deinde est bonitas et malitia per comparationem que ego dicam et proprie quam antecedit proximum febris plim et precipue quando apparet in pulsu alteratione subito. Si ergo fuerit ad magnitudinem et non descendit letare. Et scias quod siccitas corporis quod est in senibus et eius obfuscatio in diebus egritudinis significat tarditatem crisis. Et egritudines siccitatem valde aut sunt mortifere aut tarde crisis. Et si significat quicquid horas crisis et dispositiones eius omnes et iudicia signorum eius illud super quod inueniunt signa egritudinis secundum plim. Et scias quod pulsus apparens est sicut significatio ceteris speciebus crisis enationis at vero magnus significat quod motus est ad exteriora cum sudore aut fluxu sanguinis narium et non magnus et velox ad interiora significat vomitum et fluxum ventris. Et ad summum omnis aggregatio ad expellendam materiam natura exite forti non carz manifestatio pulsus et si non fuerit latus et declinans ad ambo latera et antequam fiat fortis indiget constrictioe et coarctatione. Et fortasse aggregantur duo signa et sunt due res sicut vomitus et sudor et sicut vomitus et fluxus sanguinis narium. Et quod iam satis secimus de istis canonibus intendamus in distinguendo parum.

Signa motus materiei in crisi ad superiora. L. iij.

Signum illius est dolor capitis propter elevationem vaporum in significatioibus vomitus aut cum coitate oris stomachi itez in significatioibus vomitus. Et itez de significatioibus illius sunt vertigo et grauitas in vtrisque temporibus et sonitus et tinnitus et surditas que oia accidunt subito et quicquid associant ei aut antecedit illud tempore paruo constrictio anhelitus et dolor in collo et tensio mirax et hypochondriorum ad superiora absque dolore et inflamatio capitis. Et scias quod egritudines et accidentia fortia sunt in nocte quam natura occurrat in digerendo materiam et in alia et omni re.

Signa distinguendi omnia illa. L. v.

Quod si associant oibus illis tenebrositas et caligo in oculo que non separent et sint cum eis amaritudo oris et tremor labij inferi oris et apparet affirmatio rei per casum doloris in ore stomachi aut nauseam et attractionem saline et pullum cordis et coarctationem pulsus et constrictioem et proprie quam accidunt infirmo post ista horripilatio et frigida sub hypochondriis tunc iudica quod ipsa ventura est per vomitum et proprie quando materia est cholica et febris cholica non existens de incensibus et proprie quam citrinat facies in hac dispo et cadit color. Et multoties quidem atrahit vomitus eueniens post gravitatem capitis et dolorem stomachi pueris propter debilitatem nervorum ipsorum spasmus et in mulieribus propter consuetudinem matricum ipsarum dolorem matricum et in senibus propter debilitatem virtutum eorum egritudines diuersas expansas propter expansionem materiei quam mouetur in eis. Quod si associata fuerit illi tensio in parte epatis aut pie splenis absque dolore: nam splen

cōicat sup̄p̄mis etiā p̄ venas que sunt in eo app̄xi
mantes parti nāsi q̄ venis eius q̄uis non cōtinuēt
cum eis q̄ videt infirmus fila rubea aut lūcentia q̄
resplendētia q̄ rubet facies mliū aut oculus aut na
sus aut latus eius q̄ currūt lachryme subito q̄ appa
ret pulsus q̄ inundat q̄ festinat eius dilatato q̄ accu
itur nāsus q̄ est inflamatio capitis vehemēs valde
q̄ dolor capitis p̄cūssus tunc expectet fluxus san
guinis nariū q̄ pp̄rie q̄ signū egritudo q̄ etas q̄ cō
suetudo q̄ complo q̄ relique significatiōes q̄ mate
ria est sanguinea licet mā cholica iterūz faciat q̄nq̄
crisim p̄ fluxū sanguis q̄ indicant illud splendor et
imaginatiōes similes filis q̄ res ignee citrine vise
cora oculis q̄ plm ei est in febre causone cholica .
Et q̄nq̄ signat pars radij q̄ pruritus nāsi q̄ fluxus
sanguinis nariū accidit ex nare dextra q̄ sinistra et
ex ambabus narib⁹ siml. Et q̄nq̄ adinuāt istas
significatiōes itez frigus adueniens in die crisis et
siccitas albatin q̄ cutis. Et q̄nq̄ signat etas fluxus
enim sanguis nariū plm accidit ei cui⁹ anni sunt in
fra triginta. Et q̄nq̄ adinuāt has significatiōes
itez vehemētia doloris capitis valde ultra hoc q̄
facit necessariū esse casus uomitus cū lesionib⁹ alijs
q̄ inflamatio q̄ febris q̄ sunt eius significatiōes alie
bone non significatiōes mortis q̄ in humilidōi expe
ctat fluxus sanguis nariūz cuius non est excusatio .

Judiciū de istis signis cōibus predictis q̄ proprijs
L. vi.

De signis cōibus predictis sunt que sūt cō
uenientiōra fluxus sanguis nariū sicut la
chryma q̄ timitus q̄ surditas q̄ tensio hy
pocōdrioz in vno duoz latez epis q̄ splenis absq̄
doloze q̄ inflamatio capitis. Et de eis sunt pp̄ri
ora vomitui sicut strictura anbelitus q̄ tensio hy
pocōdrioz absolute in anteriori pte cuius plm est
cū dolore in stomacho. Et scias q̄ cōstrictio an
belitus q̄ tensio hypocōdrioz ad interiora in signis
fluxus sanguis nariū non accidūt nisi q̄ vehemēter
nititur natura ad expulsiōne fluxus sanguis nariū
pp̄terea q̄ cōcūitas ventris implet q̄ impellit ma
teria ad sup̄iora q̄ cōprimūt mēbra anbelitus. Et
de signis pp̄rijs fluxus sanguis nariū q̄ vomitui sūt
que in uno eoz inuenta opponunt inuētis in altero
sicut imaginatō radiōz splendētū est de signis flu
xus sanguis nariū q̄ opponit ei imaginatō tenebro
sitas q̄ caliginis. Et de signis vomitus est ru
bedo faciei q̄ de signis fluxus sanguis nariū q̄ op
ponit ei casus coloris q̄ citrinitas eius de signis vo
mitus. Et q̄nq̄ signū vnius eoz non est opposi
tū aliquid de signis alterius sicut tremor labij ipse
enim est de signis vomitus q̄ non opponit ei aliq̄d
de signis fluxus sanguis nariū q̄ sicut pruritus nāsi
nam inse est de signis fluxus sanguis nariūz q̄ non
opponit ei aliquid de signis vomitus .

De signis declinatōis materiei ad sudorē. L. vii.

Quā sit pulsus vehemētis vndositatis et
est tactus manus sup̄ cutē ita q̄ sup̄ ea per
uenit roritas q̄ tingit rubeo q̄ inuenit ca
lesactōne cutis cū hoc maiore ea que fuit q̄ inflāma
tiōne eius q̄ rubedine ipsius maiorez ea que fuit et
vrina est tincta tendens ad grossitiē q̄ pp̄rie q̄nq̄ tā
gitur in quarto q̄ ingrossat in septimo tunc existia

q̄ sudor erit. Et siml q̄nq̄ accidit in egritudine
chronica rigor fortis vehemēs q̄ post ipsuz sit fe
bris vehemens virtute exite forti q̄ signis bonis
expecta tunc sudorē q̄ precipue q̄nq̄ minorat egestio
q̄ vrine fluxus cōtinuāt sup̄ ipsuz. Et ad summuz
febres incensive q̄nq̄ non terminant fluxu sanguinis
nariū terminant sudore q̄ antecedit ipsum rigor .
Et si eger videt balneū q̄ tinā q̄ pparatōez ad illū
in somno suo tunc est significatō sudoris. Et tin
ctura vrine significat per significatiōem primā q̄
materia faciat crisim p̄ via venaz q̄ illa via est su
doris aut vrine deinde sepat per id q̄d diximus .
Et non oportet vt expectet crisis sudoris cū soluti
one nature diante. Et oportet in euacuatiōe ex
pectata cū sudore vt sit illic augmentū febris q̄ ca
loris q̄ expansio q̄ apparitio cum virtute forti .

De signis declinatōis materiei ad membra vrine
L. viij.

Significant illud grauitas in vesica q̄ rete
tio in egestione q̄ defectus signoz soloz
ventris que ego dica q̄ signoz vomitus
q̄ fluxus sanguis nariū q̄ sudoris que diximus. Et
scias q̄ ardor virge cū grauitate vesice q̄ reliquis
significatiōibus est significatio fortis q̄ crisis erit
fluxu vrine. Et q̄nq̄ significat ipsaz exuberatio
vrine q̄ grossitudo eius in alijs diebus q̄ inuentio
sedimis in ea. Et fortasse accidit fluxus vrine i
ea fm significatiōem egestionis q̄ fm q̄ dica in ea .
egestionis. Et scias q̄ q̄nq̄ multiplicat aggregatio
vrine in vesica cū paucitate soloz ventris q̄ pau
citate sudoris in ea hora aut in natura infirmi q̄ for
ma mēbroz eius aut sensu q̄ apparet de eo tūc ex
pectat crisis p̄ vrina absq̄ fluxu ventris q̄ sudore
q̄ pp̄rie in hyeme .

De signis declinatōis materiei ad vias egestionis
L. ix.

Significant illud in primis genus sup̄flui
tatis q̄ scit q̄ non est sanguinea q̄ q̄ scit
q̄ cū h⁹ est mltia deū sit maior affirmatō
eius ex signis difficultatis vrine q̄ puncture que in
uenit eū in toto ventre q̄ grauitatis in inferiori pte
ventris q̄ defectus signoz vomitus imo euenus
rugitus q̄ inflatio emūtorij q̄ mltitudo tincture e
gestionis ante q̄ eius vocatio plus quā fuit cōsue
tudo q̄ altitudo eius q̄d est sub hypocōdrijs q̄ au
gmentū ei⁹ q̄ pmutatio rugitus ad dorē dorsi et
fortasse est illud itez pp̄ter ventositates q̄ fortasse
puocat vrina post significatiōez egestionis q̄ ppe i
infirmo difficil vris dari ex cōsuetudine pui ta
ctus scipue in aere frigido. Et q̄nq̄ sit pulsus
parvus cū virtute q̄ non indurat q̄ puitas eius est
ad coarctatōez. Et significat q̄nq̄ crisim que sit
fluxu ventris cōsuetudo in paucitate fluxus sangui
nis nariū q̄ sudoris q̄ mltitudo fluxus ventris q̄ p
prie in eo qui afflicus est potare aquā frigidam .
Et dicat q̄ q̄nq̄ vrina post crisiz in omni hora ē alba
subtilis tunc expectat fluxus ventris qui forsitan
erit cū rasura intestinoz q̄nq̄ chola q̄nq̄ non egrediū
cū vrina q̄ alijs egrediū cū fluxu ventris. Et ra
ro quidē accidit crisis per solutionē ventris cū dñio
sudoris aut fluxu vrine .

De signis crisis q̄nq̄ sit ex via matris. L. x.

Quando non inuenis reliqua signa et non e
eiacuatio fluxu ventris et inuenis grauita
tem in matrice et in chatin et dolore illic et
tensione tunc existima quod erit menstrualis.

De signis quod crisis erit ex apertione venarum anni.
L. xi.

Quandoque significant illud defectus reli
quarum significationum et consuetudo huius
materiei fluxus et grauitatis in partibus
ani et pulsus magnus tendens ad fortitudinem.

Signa crisis que fit cum pmutatōe. L. xij.

Eritudo febris cum firmitudine doloris
et retentio eiacuatiois vrine et egestionis
et sputi et sudoris exuberantis et tarditas di
gestionis aut ipsius priuatio cum sanitate virtutis et
bonitate pulsus et precipue in egritudinibus saluis tar
dis priuatis digestionis. Et item quidē pmuta
tionis significant dolor et inflatio venarum in locis na
cuis que ipsum sequuntur et vehementia inflammationis.
Et itez pars in qua est mēbz debile aut dolor lesi
onis iuncturaz aut mēbz fatigatiū. Et hypoco
ndrijs uero quā tendunt et dolent non est possibile ut
significet locū ipse neque pars ipsa enī sunt sicut cō
muna oibus doloribus. Et scias quod pmutatōes
et exiture sunt in frigore et tempore eius et in etate
senectutis plim in primo quidē quā frigus est reti
nens constringens in fo yero quā virtus deficit ab
expulsione cōpleta. Quidā enī dixerūt quod illius
crisis qui pertransit quinquaginta imo qui pertransit
triginta raro fit p exitura et pmutatōes sed non est
illud cui sit intendendū. Immo pmutatōes sunt due
cause quaz una est in materia et est ut non sit su
scipiens expulsiōne yniuersale ppter grossitudinē
sui fm plm et multitudinē suā s; minus et fa est uir
tus et est ut non sit virtus fortis valde vehemētis
importunitatis neque debilis itez pigra et non expel
lat oio a mēbris principalibus. Et due istaz cau
saz sunt due cause principijs senectutis. Et mltoti
ens quidē antecedit signa pmutatōis et supuenit ei
eiacuatio magna et pprē per vrinā exuberantem
alba quāobrem non accidit permutatio.

Signa quod illa pmutatio est ad inferiora. L. xij.

Euentus doloris ad inferiora cum inflam
matione et inflatio duorum emunctorioz
et anchorarum duarum.

Signa quod illa pmutatio est ad superiora. L. xij.

Significant illud grauitas capitis et sensuū
et pprē auditus ita ut quāq; perducatur ad
surditatem post constrictiōem anhelitus et
alteratōem ordinis eius donec quasi quiescat illud
subito et accidit in capite illud quod accidit. Et si
militer ut eueniat pfunditas somni. Et plimū
boz fit cum exitura in radice auris. Et similr si pscue
rauerit exuberatio guidez et pulsatio tempoz et ru
bedo in facie firma que non sepatur.

Signa pmutatōis ad egritudinē alia. L. xv.

Quā videris egritudinē acutam fieri for
tem apud declinationem tunc scias quod ipa
tendit ad chronicam.

Signa quod crisis erit cum exitura. L. xvi.

Quando virtus est sana et signa sunt bona
et est subtilitas vrine spe longo tunc illud

est de illis que indicat exituraz et ubi est egritudo
materiei in qua est caliditas. Et similr quā meliorat
infirmus abiq; crisi apparere imo fm semitā pmuta
tōis deinde vides ambas arterias teporis vehe
mentis dilatatiōis plime pculsionis que forsitan non
quiescūt et vides colorem pallidū et anhelitū frequētē
et fortasse vides tussim sicā tunc ille qui habet hoc
est preparatus exiture in iuncturis suis. Et mē
bz quod in infirmo plus appriat sudore est illud in
quo expectat exitura. Et tempus hyemis et etas
senectutis fm quod diximus sunt de signis casus crisis
cū exitura inuolunt de causis eius et sunt exiture fa
cte tunc tarde suscipiētes digestionē vextū reditio
nes eaz in hyeme et senectute sunt minus ppterea
quod facit illud esse necessariū frigus ex quiete licet q
dam dixerūt contrariū istius sicut retulimus. Et
quā multiplicat vrina aquosa quā ascendit febris signi
ficat dolorem accidentē inferiori pti corporis. Et
de signis fortibus quod crisis erit cū exitura est tardi
tas crisis aliaz et plongatio infirmitatis vsq; ad
tempus quod est post viginti. Et quā in huiusmōi
egritudine longa accidunt dolores subito in quibus
da locis tunc expecta exitura et in febribus tertiā
quā non sit fluxus vrine sensibilis neque fluxus sangui
nis nariū neque fluxus ventris tunc expecta exitura
iūcturaz pprē in die cretico. Et de signis forti
bus quod illa crisis tarda non erit cōpleta cū tarditate
sua neque rediens sunt signa alia. Et febres lassitudi
nales quā non faciūt crisim in quarto cum vrina
spissa tunc expecta fluxum sanguinis nariū. Si autē
plongant expecta exituras iuncturaz que fatigate
sunt aut ad ptem mandibularum siue lassitudo sit ex
exercitio aut p se uemens. Et vero exitura acci
dens in mandibulis in extensua est plus quā iunctu
raz labor non est vehemens neque est in eis iunctu
raz attractio et sit febris ascensio et carnis mollis re
ceptio. Quā autē lassitudo est motina est illud in
iuncturis plus. Et multoties quidē expectat exi
tura quā ipsius signa significant et mingit qui habet
eam vrina plurima grossa albam et expellit. Et
si febres fuerint incipientes cum rigore et desinentes
cū sudore raro fiet in eis exitura et ille sūt sicut ter
tiana et quartana nisi materia sit multa valde. Et
ad vltimum rigor rediens euacuat sua expulsione
omni die materia plima. Quare raro supfluit i eis
exiture aliquid: hoc ergo contingit quā rigor est so
lus qualiter ergo erit cū sudore. Et fluxus vrine
grosse itez minorat cū exitura et exiture quā sunt in
chronica longa fm plm sunt in mēbris inferioribus
Et in illis que sunt magis acute in mēbris superiori
bus et in medijs in vtriusq; lateribus et in leibargia
et de exituris radicis auris. Et exiture iste mul
totiens accidunt crisi cōplete. Et pnpneumonia
mltotiens facit crisim cū exituris iuncturaz.

Judicia de huiusmodi exituris. L. xvij.

Quocūq; de istis exituris eueniūt et occul
tant abiq; maturatōe eaz dispositio nō ca
ret duabus rebus aut ut redeat maior quā
fuit aut ut redeat egritudo aut expellatur materia
ad iūcturas aut ad mēbra dolorosa aut fessa aut de
bilia. Et melior istaz exituraz est illa que fa
cit incurrere leuitatem et est post maturitatem et est

vehementis declinationis ad exteriora et est longinquus a membris nobilibus. Et quodcumque istorum apertum est leue cedens manui quod supponitur est minoris malitie quod durus acutus vixit est tardius quam est frigidus et eius quidem malitia non minoratur nisi quia ei non associatur vehemens dolor. Et si cum huiusmodi remanet febris et non resolutus facit collectionem post sexaginta et quod est infra ista inter sexaginta et viginti. Et exiure minoris malitie sunt quod membrum ad quod declinat est inferius et est preter hoc quod est ex generatione sua inferius ignobile ampli loci capiens tota materia. Nam si non capit eam accidet ex reditu eius foras ad loca in quibus penetraverat illud quod accidit eis quod ea redire facit medicus stolidus cum infrigidat et refrenat ad locum a quo venit et iam augmentata est malitia ex eo quod supervenit ei de constrictione et reditio et receptio. Et de deterioribus exiuris creticis est que ad interiora est et interius. Uerum de locis magis aptis exiure est ille qui est debilis aut cum quo est egritudo et proprie in inferioribus qui appropriati sunt multitudinem cursum sudoris ab eis. Et exiure meliores et longiquiores ad hoc ut sequatur eas recidivatio sunt quod apti sicut ille que de eis remanet sunt magis significatione recidivationis.

Signa euentus spasmi in pueris. L. xviij.

Quoniam in eis multiplicatur timor in somno et constringunt eorum nature et multiplicatur ipsorum stetus et convertunt eorum colores ad viriditatem et rubedinem et tenebrositatem ut in senibus tunc expectatur spasmus. Et illud fit usque ad novem annos et quanto fuerint puriores erit illud plus. In adolescentibus vero quod torquent eorum oculi in febre acuta et multiplicatur ipsorum palpitatio et torquent eorum colla et ipsorum facies et multiplicatur confusio dentium eorum tunc iudicatur euentus spasmus. Et multoties quod dem plonant dolores colli et gravitas in capite cum febre et sine febre. Quicquid fuerit apostema calidum accidet spasmus aut vomitus ut si os eris et proprie quod fuerit in partibus stomachi.

Signa calus rigoris. L. xix.

Quoniam vides in febre acuta signa salutis et signa crisis bone et minoratur urina tunc scias quod accidet rigor cum quo eveniet crisis nisi fuerit fluxus ventris transiens equalitatem equaliter vero non repellit rigorem qui expectatur et multoties sequitur ipsum sudor nam in egritudinibus acutis incensus rigor antecedit sudor.

Signa significantia crislum bonam. L. xx.

Scias quod melius signorum crisis bone est ut sit completa. Deinde fiat in aliquo diebus crisis laudabilis quos ego dica. Et ita in dicantur ei aliquis diebus indicatio ei proportionalis. Et est cum euacuatio non cum permutatione et exiure. Et euacuatio cum qua sit humoris facientis egritudinem in parte proportionali et tolleratur cum facilitate. Et quicquid facit spare bonitatem crisis natura egritudinis in spe sua sicut tertiana et causon quod inveniunt crisis proportionalis aut sue dispositiones sicut ille in quibus currit res virtutis et pulsus secundum quod oportet et dispositio virtutis et dispositio pulsus in horis signorum pravorum quod est fortis et rarus et proprie quod addit eius virtus et minoratur eius diversitas et equaliter tunc est

pendicularis et sustentatus super quam incedendum est et illius complementum est aduentus tranquillitatis et levitatis. Et scias quod signa mala quod aggregantur et est dies creticus tunc spes est verior et fortior quod ut sit contrario oportet ergo ut initatur super illud. Et multoties quidem magnificant signa timorosa et videtur pulsus sanari et equari et fortis fieri. Et scias quod infirmus bonorum humorum quod egrotat et apparet digestio in urina eius in primis quod egrotat tunc sis securus. Et quotiens apparent in eo signa timorosa tunc sanatio in ipsa magis debet esse quoniam crislum est propinquior.

Signa significantia crislum malam. L. xxi.

Ipsoz radices et principia sunt ut sunt contraria signis bonis predictis. Et illud est sicut sit motus crisis ante statum et digestionem quod Hippocritus noiauit pfectionem vie et tu iam scivisti causam in malitia eius et ut sit in die non cretico. Et ut pulsus sit cum eo ad casum et putatez tendens. Et scias quod signa crisis quod veniunt ante statum et digestionem et antecedit ea euacuatio multa tunc non decipiaris per ea nam illud est propter multitudinem eius et est expulsio a pigritia vel debilitate absque regimine sicut levitas quod invenit eger absque euacuatio manifesta est ex eis in quibus non est habenda fiducia. nam illa quies materiei non est propter bonitatem eius imo multoties digerit et pigra sit nata in expansione eius.

Indicia de iudicis signorum significantium crislum malam. L. xxij.

Quando aggregantur signa mala privationis digestionis aut alterationis ab eo quod oportet aut alicuius alterius de signis malis iudicatur ex eis quod infirmus moritur hora ergo iudicatur locitatem et tarditatem est ex eo quod scitur de dispositione causarum antecedentium crislum de illis quas diximus sicut hoc quod sunt signa mala et est sedime nigrum et alia et illud est in quarta tunc mors est in septimo aut in sexto si necessarium faciunt cause predictae post ipsa.

Signa digestionis et eius indicia. L. xxij.

Digestio cognoscitur ex urina et hoc iam est expositum in loco suo. Et oportet ut non consideras per vehemenciam tincture urine quod non fuerit sedime illud enim non est propter digestionem. Et privatio digestionis in substantia magis nocibilis est quod in colore per substantiam enim preparatur magis ad difficultatem expulsionis et facilitatem eius. Et quod apparent signa digestionis cum principio egritudinis tunc egritudo est salua neque est ambiguitas in ea et si tardant non oportet ut sit semper cum timore fortasse enim est longa et non est in ea timor et est necessarium ut sit longa. Et quotiens est crisis bona tunc iam digestio facta est. Sed non quoties digerit est crisis imo quicquid egritudo consumit cum resolutione. Et scias quod non sit febris sublimatio cum apparitione digestionis sicut non fit cum digestionem apatis dolor vehemens et quod tardatur digestio et vides accidentia bona et virtutem fixam tunc expecta eam.

Judicia de signis absolute. L. xxij.

In omni alteratio subito facta in coloribus aut tactu est mala. Immo est significans

bonitate magna et crisum vtilez imo consideretur
cū hoc dispositio corpis post illa. Nam quocumq; si
gnor arefactio in forma et facie et extremitatibus
accidit causa vigilie et laboris et exercitij et fluxus uē
tris est saluū et redit ad salutē in duobus diebus aut
tribus. Et quodcumq; est causa adustionis et ca
sus virtutis est malum.

Narratio signorum bonorum. L. xxv.

Signa bona sunt tolerantia egritudinis et
firmitudo virtutis et forme eorum. Et
si accidentia eius fortiora fiant et virtus
pulsus et ei fortitudo et eius ordinatio et apparitio
signorum digestionis et utilitas crisum et bonitas signa
rum eius et leuitas reperitur post euacuatiōem et re
dit pulsus cū ea ad bonitatem et horripilatio accidens
post euacuatiōem de signis sunt bonis. Significant
enim erradicatiōem caloris et succedit frigus cū er
radicatiōe materiei. Et melius hoc est ut sit eua
cuatio humoris impediētis cū facilitate et in recti
tudine. Et scias quod fixio virtutis cū signis malis
necessaria facit spem et similis fixio rationis et bonitas
anhelitus et facilitas tolerantie eius quod accidit su
per eū de dispositiōibus timorosis extraneis. Et
inuentio leuitatis post somnū est bona. Et de signis
bonis est anhelitus bonus facilis. Et de signis bonis
est appetitus cū equalitate et bonitas receptiōis cibi
et eius fames et eius utilitas. Et de signis bonis op
timis naturalibus est suus facendi naturalis et som
nus naturalis et equalitas caliditatis in membris cor
poris. Et scias quod signa bona cū salute virtutis si
gnificant sanitatem festinā et cū debilitate eius signifi
cant sanitatem tardam.

Iudicia signorum malorum. L. xxvi.

Scias quod signa mala que sunt in summo ma
litate indicant mortē. Quod si virtus fue
rit fortis plonget egritudo deinde inter
ficiat eam et si fuerit debilis interficiat ab eo plonga
tione. Et mliotiens quidē apparēt signa mortife
ra in diebus malis deinde accidit crisis bona et per
mutatio materiei ad mēbrum et fit sanitas. Et opor
tet ut confidas in signis bonis apud statum et ut ti
meas mortalia quā incipiūt et non iudices per ea iterū
dū non vides virtutē cadere. Causa enim vir
tutis solue est signū malū. Amplius oportet ut
tu consideres in egritudinibus acutis quāz principiū
est ex mēbro adiūuate sicut pectus cū pleureti quod
est de dispositiōibus illius mēbri ipse enim significat
magis sunt quā dispositiōes mēbri alterius nam digestio
sputi in pleureti est magis significatiua salutis quā di
gestio aque. Et necessariū quidē est medico phy
sionomico quā uidet in facie et oculo et alijs formam
malaz non naturalem et in plm ut cognoscat in pri
mis an sit illud naturale sicut illud indiuiduū et iudi
ciū et non iudicet temere in pulsu etiaz. Et itez
ut cognoscat an illud sit ex egritudine aut ex cau
sa primitiua fortasse enim eueniet verbiq; sup lin
guaz tinctura mala et aspitas supflua ppter comesti
onē rei facientis illud non ppter egritudinem.

Narratio signorum malorum. L. xxvii.

Signa mala diuersificant sicut vnanquaq;
opatōem et vniquodq; mēbrum et fortas
se dicemus illud cū distinctione.

Signa mala peditia ex forma et color. L. xxviii.

Quia forma vini est sicut forma mortui nō
ppter vigiliam neq; ppter famem neq;
ppter euacuatiōem tunc est signū malū.
Et facies que similit faciei mortui et diuersificatur
a faciebus sanorum est illa cuius oculi pfundant et acu
itur nasus et planant tempora et contrahunt et infri
gatur auris eius et inuerset pulpa eius et tendit cu
tis ipsius et obscurat color eius et denigrat et fit vi
ridis et eleuat sup eam cinereitas vel pilositas et p
prie quā est sicut cinereitas cotti carminati est signū
mortis festine. Et scias quod quando infirmant sa
ni paucē infirmitatis significat timorē. Et illud
quod est de hac alteratiōe ppter causas que sunt pter
egritudinē redit velociter ad dispositiōem natale
et si non in breuiori tpe saltem in die et nocte. Alio
vero cuius causa est egritudo et est illud cuius si
gnū est malū non redit ad rectificatiōem cū facili
tate. Licet primū quod est causa famis et euacuatiōis
et vigilie et eius quod dictū est cū eis non est bonum
itez vix tamen est sanius alio. Si autē accidit
illud in egritudinibus acutis est malū et significat
quod egritudo vincet et cū hoc est sanius quā illud quod
fit in egritudinibus acutis cū egritudine non causa
illoz cōpariū. Et ppter illud oportet ut cogno
scat differentia inter illud quod apparet de signis tor
nilitatis et alteratiōis coloris cū corruptiōis egrit
udinis aut causa vigilie aut euacuatiōis cū qua nō
est plm malum. Et ppter illud dicimus illud in
oculo de illo est si causa fuerit eius vigilie quod acci
dit cū eis grauitas in palpebris et declinatio ad pro
funditatem somni et spissitudo vehemēis pulsus et an
tecessio vigilie impediētis. Et in illo cuius causa
est fluxus ventris inuenit fluxus ventris pcessisse
et supfluisse. Et in illo quod est ex fame inuenit il
lud accidere gradatim non subito. Et de illis quā
magis affirmat quod est ex egritudine est defectus il
laz causaz et vehemētia acutis febris et sensibili
tatis reze quā sunt sicut scintille offendentes manū apud
tactum. Et citrinitas coloris subito est signum
non bonū. Et denigratio eius subito est signū malū
Et deterius omnibus illis est niger color et ipsius
plm est ex morte imati caloris et tenebrositas seqt
ipsum et citrinitas nō est bona sed est magis salua.
Et quā quandoq; sit a caliditate non est tota a fri
gidityate et fortasse est a vigilie aut a fame aut a do
lore et est salua. Et si acciderint in fronte et naso
rami non est signum malum.

Signa sumpta ex dolore capitis. L. xxix.

Quando dolor capitis pseuerat et virtus est
debilis et egritudo acuta et sunt illic signa
mala tunc egritudo est mortalis. Et si
non fuerit tunc expecta usq; ad septimū fluxū san
guis nariū et post septimū aliquid currere ex naso
aut aure. Quod si pseuerauerit usq; ad vigesimum
raro erit tunc resolutio eius per fluxū sanguis nariū
sed aut per sanem currentē ex nariibus aut aure aut
per exiturā et ppter inferius. Et plm quidē in
cipit dolor capitis a principio egritudinis et fit for
tis sup eam in quarto et quinto deinde erradicat in
septimo. Et plm quidē inceptiōis eius est in ter
tio et fit difficilis in quinto et erradicat in septimo et
vndecimo. Quidā vero dixerūt quod ratio est ut

fit in decimo qm decimus est septimus tertij sed ipse non est dies creticus. Et hic termino apud me non est aliquid. Compatio enim non est fm hoc genus: et si incipit in quinto erradicatur i quatuordecio si res currit fm q oz. Et plurimu quidez quod accidit de hoc dolore capitis accidit in tertiana.

Signa sumpta ex pte stomachi. L. xxx.

Singultus in egritudinibus acutis malus et pprie post fluxu ventris et simlr inflatio in stomacho. Et pulsus cordis stomachalis cu caliditate febris est malus.

Signa mala ex membris anhelitus. L. xxxi.

Anhelitus frigidus in egritudinibus acutis malus: significat enim morte imati et simlr diuersus malus. Et anhelitus si multis anhelitus stentis interfectus qui attrahit aerem et est anhelitus factus ppter pmissionem rationis est malus. Et ille qui est ppter apia in pibus pectoris est deterior. Et illoz qui morti pientes sunt ne tres crescant et consequentes sunt eoz anhelitus et anhelant alte.

Signa mala ex parte sensus. L. xxxij.

Si non videt infirmus et non audit est signum malum. Et si fugit a vocibus et odoribus et coloribus habentibus fortitudinem est signum malum significans debilitatem spiritus animalis.

Signa facta in oculo. L. xxxij.

Rosundatio oculi et contractio ipsius vel concavatio non causa fluxus ventris et vigiliis et famis est signum non bonum et tenebrositas albedinis oculi et eius rubificatio tendens ad colorem panonis aut celestem est signum malum. Et puitas vnius duoz oculo in egritudinibus acutis et phrenesi et sibilus est mala valde. Et si non videt infirmus aliquid est signum mortis: et tortuositas oculi et ipsius strabotitas in febre acuta est signum malum valde. Et si hec tortuositas fuerit ex spasmio pprio lacerto oculi tantum absq nocumeto in cerebro tunc signum illud est q non est pmissio rationis et similia. Signa autem sumpta ex eo qd videt et splendore sunt qm splendor niger significat vomitum plus et declinatorem sanguinis ad supiora et signum vnumquodq signoz aliorum. Et cursum lachryme absq voluntate et pprie ex vno oculo est signum malum nisi sit signum crisis et sanitatis et significet ipsam alia signa fluxus sanguinis narium cu incolumitate signoz alioz et considera ex lachrymis puitatem et multitudinem et subtilitatem et grossitatem et calorem et frigus et exitum cu voluntate aut sine voluntate. Et fugere lumen est signum non bonum. Si autem vehementer fit amor tenebre tunc est mortale nisi sit vehementia et dolor. Quod si non fuerit tunc est ppter casum virtutis spiritus animalis. Et intuitus stas absq palpitatioe et motu est malus et multitudo aggregationis lippitudinis ita q aliquid eius post aliquid est mala. Et lippitudo sicca valde. Et humilimoi qdez lippitudo generat ppter pigritiam virtutis oculi innate in maturando materia. Et simlr sentis cum plimo eius p exuberantem rei venientis ad oculum que conat exire. Et non licet vt dicat q illud sit ppter multitudinem humiditatum venientium ad oculum ppter ea q pigra sit natura in digerendo eas quonia

oculus in hac dispositioe est siccus profundus et signa siccitatis manifesta et similiter siccitas lippitudinis velox.

Signa proportionalia istis. L. xxxij.

Si aggregat sup pupillam quod est aperta aliquid quod licet tela aranee deinde recedit ad palpebras et sit lippitudo et non cessat esse sic est signum propinquitatis mortis. Et vehementia rubedinis oculi et pmanencia eius ita in acuitate febris est mala et significat apia cerebri calidum et i ore stomachi. Et pmutatio eius ad colorem panonis et celestem est deterior. Et aptio oculi itez et multitudo splendoris est significatio mala et fortasse est ppter materias calidas multas et apata in pibus cerebri. Et si remanet palpebra in somno apta absq consuetudine est signum non bonum et siccitas palpebrarum est signum malum. Et si remanet oculus in vigilia aptus et appropinquatur ei digitus et non palpat est significatio mortis. Et vehementia aptationis oculi itez cu alienatioe et debilitate est mortalis. Et dicit q ille sub cuius oculis apparet pustula sicut lens alba moritur in die decimo et apparet in eo desiderium dulcedinis.

Signa sumpta ex parte nasi. L. xxxv.

Tortuositas nasi mala et significat propinquitatem mortis causa enim in ea est spasmus malus mortalis. Et applanatio eius itez est mala et esse contentus in attractioe aeris naso et naribus est malum. Et si muenit ex anhelitu eius odorem pscis aut butyri aut lani est malum et distillatio aque citrine ex naso in febris acutis fortasse est significatio propinquitatis mortis. Et si non sternutat cu obarmicia est significatio mortis et destructio sensus simlr. Et si non facit ei fluere sanguinem pculio et rascatio et si infirmus assidue mittit digitum suum ad narium suum quasi mudificat ipsius absq causa est signum non bonum et exitus aque per narium est malum.

Signa sumpta ex parte auris. L. xxxvi.

Exiccatio pulpe auris et eius inuersionis et contractio extremitatis est signum malum et dicit q quod sordes auris dulcescit est signum malum apud Hal. mortale apud primos. Aduenit dolor in aure cu febre acuta est timor osus est enim mortalis nisi currat aliquid et quiescat et illud in senibus. In iuuenibus vero contingit q moriuntur antequam sanient faciat ppter vehementiam sensuum eoz.

Signa sumpta ex parte dentium. L. xxxvij.

Conmotio dentium in febris acutis et quasi ille cui sunt comedat aliquid signum est non bonum. Dicit q ille cui dentes cooipiunt in febris viscositatibus significat q febris eius sit vehemens significat enim caliditate vehementem et materia viscosam tarde resolons. Quod accidit infirmis oia hora vt mudificet dentes absq consuetudine q currit est signatio non bona. Stridor dentium et comotio eoz absq consuetudine fortasse indicat maniam et si mania non accidit deinde accidet significat illud pntit nisi in illo qui assuetus est eo ppter debilitatem cordis eius tunc strident dentes eius ex qualibet causa et viriditas dualium est signum malum.

Signa sumpta ex parte lingue et oris et que sequi
tur ea. L. xxxviij.

Denigratio lingue in egritudinibus acutis
est signum ad malitiam declinare. Et exic-
catio eius oris et salivæ non sunt bone et
quicquid exiccat in primis deinde exaspatur cum statu de-
inde denigrat est mortale et ppe in quartodecimo.
Et scias quod vehementia fetoris oris in egritudinibus
acutis est significatio mortalis quoniam significat corrup-
tione humorum omnium. Subleuatio vnius duorum
labiorum in febribus acutis est malum. Scissio labiorum
in febribus acutis significat suppuratam inflammationem
et contractio eorum et frigus ipsorum est malum si reman-
et aperta in egritudinibus acutis est significatio ma-
la suppuratam siccitatis lingue est signum non bonum.
Dicitur quod quoniam exuberat super linguam in febre acuta si-
cut cicer niger et sicut granum alkerus tunc mors est
prima et accidit ei desiderium reze calidum. Et si pi-
tas lingue et siccitas eius est significatio phrenesis.
Et considera in aspitate lingue et alteratone coloris
eius consideratone suppuratam ne sit causa eius res in-
gens. Et scias quod non tingit lingua ab omni hu-
more dominante in omni dispo- donec puenit ad
eam cum substantia sua aut per vicinitatem aliquorum me-
bro- communicantium.

Signa sumpta ex radice lingue et gutture et meri
L. xxxix.

Prefocatio subito facta non in die crisis est
signum malum. Et prefocatio line ipsa
est leuior: spuma enim non fit nisi quoniam cor-
iam ad tanta puenit calefactionem quod destruit ei
opatores pulmonis et diaphragmatis quare non po-
test facere ut redeat anhelitus cum equalitate. Et
istud non fit apud non existente in gutture nisi per
rem magnam. Et multoties quidam sit imo plim ca-
cerebri. Et ad ultimum quoniam accidit in febre forti
pfocatores prave tunc iam aduenit mors quoniam cor-
eget causa vehementia caliditatis anhelitu plimo sz
via eius iam est oppilata quod obre inflamat cor et
suppurat malitiam complexionis eius quare non tollerat
vitam. Et si sicut cotorsio colli cum phibito- de gluti-
tionis illud enim aut sit propter remotiorem spondil-
aut propter vehementia siccitatis et neque aliquid est
deterius eis ambabus cum febre itez. Et si non
pot fieri deglutitio nisi cum labore est significatio
mala et similis si reicit cum aqua et egreditur per nasum et
similis quoniam strangulat cum ea in omni hora est signi-
ficatio non bona.

Signa mala sumpta ex parte venarum. L. xl.

Ixit Hippo. quando apparent vene pue
apud frontem et palpebra est malum.

Signa mala sumpta ex mollificatione corporis et
malitia resupinatōis et debilitate. L. xli.

Mollificatio corporis et malitia resupinatōis
et debilitas quoniam sunt causa multitudine
humorum grossorum in visceribus. Et quoniam
fuit propter siccitatem corporis et paucitatem humorum et quoniam
fuit propter suppuratam debilitatis virtutis in lacer-
tis et non est signum distinguens inter ea essentia cor-
poris grossi aut macri sicut quidam existimauerunt.
Et multoties quidam sunt viscera plena humiditatibus
et corpus est extenuatum et multoties debilitant vir-
tutes in laceratis et corpus est pingue imo signa alia

sunt que dicta sunt in locis alijs.

Signa mala propter formam iacendi. L. xliij.

Resupinatio super lectum non secundum formam
consuetam imo secundum permissionem et exitum a con-
suetudine est malum signum maxime quoniam in-
firmus papitat ad stratum suum paulatim quoniam e-
um et prepat ipsum proparatōe bona convertit super dor-
sum suum et diligit discoopire extrema et piciit ea pro-
iectōe non naturali absque caliditate valde manife-
sta est ergo causa angustia magna. Et oportet ut
tu attendas in hoc etiam rem vnam fortasse enim homo
est pinguis gravis corporis velocis mollificatōis di-
ligens in dispositōe sanitatis ut iaceat omni hora
secundum hanc formam aut est phibens dolor preter resu-
pinatōem illud enim itez est ex eo cum quo non ma-
gnificat timor. Omnis proparatio non consuetata
de resupinatōe et tensione et reliquis quoniam non fecit
in dispositōe salutis est in egritudinibus acutis ma-
la. Et scias quod amor resupinatōis aut est propter
multitudinem humorum in visceribus aut propter siccita-
tem et resolutiōem humorum acutorum quare debilitat
laceratos aut propter debilitatem que accidit laceratis ex
parte alia et si non potest iacere et resupinari et uti
alijs positōibus imo desiderat sedere est significa-
tio mala et plim eius propterea quod anhelit? sit difficil-
quoniam iacet propter apatam et nocumētam in membris anhelit-
tus in quibus scita est dispositio ex eo quod pterit?
Et si diligit fugere ab hominibus et converti ad pari-
etem est signum non bonum. Et declinatio in tomno
super ventrem absque consuetudine est malum aut enim est
a permissione ratōis aut a lesione in venire et iacere
humidum est laudabile et illud est quoniam iucure egri sunt
recipientes plicatōem velociter.

Signa sumpta ex cute. L. xliij.

Quoniam desiccatur cutis ita quod quoniam extendis eam
non redit ad locum suum tunc illud est signum
mala. Exitus vaporis calidi ex cute
cum anhelitu frigidus est significatio punitiosa et non fit
nisi quia caliditas cordis finita est.

Signa accepta ex ventre et pibus hypocondriorum.
L. xliij.

Inflatio ventris in egritudinibus acutis
et paucitas copulatōis eius et propterea quod il-
lic est solutio ventris est signum mortis pro-
cipue quoniam apparz in eo pustula ampla coloris fusci.
Tensio hypocondriorum et essentia vnius duorum latez
magis augmentata quod alterius et similis essentia omnis
lateris augmentatior omni latere quod est ei simile in
eminētia et depressione et sicut in lenitate tact? et du-
ritie. Quando inflatur mirac non a ventositate
et siccitate tunc intra ipsum est apatam cum quo non est nisi
dolor. Et obscuratio et tensio hypocondriorum si
est cum dolore tunc materia declinat ad inferiora et
si est absque dolore tunc materia declinat est ad su-
periora.

Signa sumpta ex ano. L. xlv.

Eritus ani in febribus acutis per se ipsum
est significatio mala.

Signa sumpta ex virga et testiculis. L. xlvj.

Eritas testiculorum est signum malum et similis
exuberatō amboz in egritudinibus acu-
tis. Contractio testiculorum et virge signi-
ficat mortem innati aut dolore vehemēte. Pollutio
da

in principio egritudinis significat longitudinem et est
in postremo egritudinis laudabilior.

Signa sumpta ex matricibus. L. xlvij.

Exitus matricis mlieris et vulue in febre
acuta est signum malum.

Signa sumpta ex parte extremitatum. L. xlvij.

De eis sunt ex parte qualitatis earum sicut frigus
extremitatum cum caliditate febris acute
et fixatione eius et non erradicat est signum
non bonum. Cum chronica vero non est illud horri-
bile. Et causa eius in febribus acutis est apama-
gnus in concavitate ventris aut submersio calidita-
tis imate aut aduentus sincopis et resoluionis. Et
fortior significatio frigoris extremitatum in febre
bus acutis super mortem est que est frigoris accidetis
eius in principio egritudinis. Et similis quod est frigus
cum quo non calescit et hoc totum significat fugam
sanguinis totius ad interiora propter apama. Obscu-
rscavo digitorum manuum et pedum et unguium eorum est si-
gnum mortale. Rubedo extremitatum et earum alteratio
subito magis periculosum est quam earum obscuratio. Si
autem inuenit grauitas tunc iam appropinquat quam gra-
uitas significat debilitatem virtutis aialis et obscura-
tio significat debilitatem caliditatis imate et rubedo
significat corruptionem et diuisionem humorum. Et nigre-
do melior est quam obscuratio et rubedo. Et cum hoc
toto quod videris signa bona plima non est longin-
quum quin saluet infirmus et caliditas extremitatum eius al-
teratur et adustio extremitatum et cutis cum frigiditate
venit est signum mortis iterum. Et ex eis ex
parte situum earum sunt sicut spasmi et proprie post fluxum
venit est mortale. Aliter cum alienatio et vebe-
mentia febris est significatio mortis.

Signa ex parte somni et vigilie. L. xlix.

Somnus si diurnus non nocturnus est
signum non bonum. Et si non dormit in eis
ambobus est deterius causa enim est cor-
ruptio cerebri qualitercumque sit. Et salubrior so-
nus diurnus est qui est in principio eius et hoc totum
in statu proximorum febris est deterius. In prin-
cipio vero eius et multotiens sit non nocet. Et pro-
funditas somni cum debilitate pulsus est malum et enim
propter debilitatem virtutis non propter bunitatem ce-
rebri et proprie quod est cum permissione rationis. Et quod
est hoc a putrefactione humoris frigidi. Bonum
augmetatus in nocte qui succedit permissioni rationis
et alioqui frigori extremitatum est malus sicut som-
nus cui succedit lenitas est bonus.

Signa mala sumpta ex actione manus. L. l.

Collectio palmarum et puenire omni hora ad
aliquid quasi colligat ex se aut ex pariete
est signum malum. Et causa in eo est ex va-
poribus qui eleuantur ad cerebrum ergo faciunt imagi-
nari illud quod non est propter delectionem eorum ad ocu-
lum et humiditatem albugineam.

Signa sumpta ex doloribus. L. li.

Dolor vehemens in visceribus in febribus
acutis est signum malum significat enim adusti-
onem vehementem aut magnitudinem apamie
aut exitum. Quod est in aliquo membro dolor
vehemens et sedat subito quiete completa absque cau-
sa tunc illud est malum.

Signa sumpta ex voce et loquela et silencio. L. liij.

Nota fortis valde est bona et loquela ordi-
nata est bona et contrarium illius est malum.
Et taciturnitas plima plixa signum finis plim
inquietudinis aut mollificationem lacertorum lingue et
epiglottis aut spasmi eorum aut destructionem ima-
ginatiois que est principium sermonis et qui infirmus
loquitur in crisi est bonum. Et ad ultimum taciturni-
tas verbosa significat causas inceptiois alguesque
aut aliquid de eis que dicta sunt. Et multitudo
emotionatiois in taciturno signum initium alienatiois et
permissionem rationis.

Signa sumpta ex ratione. L. liij.

Lienatio cum motu et percussione in capite
et nare est saluus. Et cum alguacere et
apoplexia est mortalis.

Signa sumpta ex moribus. L. liij.

Multitudo permissionis et inquietudinis et si
gnum non bonum et significat multitudinem va-
poris eleuati ad caput. Baltus infirmi
omni hora et sessio eius est significatio mala et est
propter angustiam aut propter permissionem rationis et con-
strictionem anhelitus et profectionem et in pipneumo-
nia deterior quam plim eius est propter profectionem et
costrictionem anhelitus licet sit propter causas alias iterum.
Et quod grauantur membra a motu etiam est signum ma-
la. Et qui obscurantur ungues tunc mors est pro-
pter et tremor est signum malum quod non sit crisis bona.

Signa sumpta ex existimatione. L. lvi.

Quoniam est plurimus timor mortis tunc est
timor.

Indicia sumpta ex saltu et alicibus. L. lvi.

Salus et alices sunt propterea quod natura mo-
uet membra lacertosa ut expellat ex eis su-
perfluitatem. Et dum membra permantent rari-
um et macta est pauca obediencia non indiget illo imo illud
est ei necessarium propter contrarium eius et si fuerit cum
permutatio ex calore et frigore pro natura tunc est si-
gnum non malum. Et signum multotiens quod natura non
potest facere resolutionem nisi cum adiutorio uilorum pro-
pter multitudinem materie aut propter debilitatem
virtutum.

Signa sumpta ex somnibus. L. lviij.

Multotiens videt infirmus de genere illius
quo fit crisis eius sicut videt habiturus
crisim cum sudore quod ingreditur balneum et
preparatur ei.

Signa sumpta ex appetitu. L. lviij.

Destructionis appetitus in egritudinibus chro-
nicis est malum. Et in egritudinibus acu-
tis etiam si est infra illud et ad summum signum
humores corruptos aut mortem virtutis aialis et na-
turalis. Et quod destruit sitis in febribus adure-
tibus est significatio mala et proprie cum nigredine
lingue.

Iudicia et significatio icteritie. L. lix.

Icteritia ante septimum et ante digestionem
est malum signum nisi succurrat ei fluxus ve-
tris quemadmodum quidam existimauerunt et e-
rim considerationem. Et ad ultimum icteritia ante
septimum non est laudabilis. Et si fuerit icteritia
post septimum tunc est iterum non ita salubris dum non
coniungunt ei signa alia. Ad si accidat icteritia in

septio aut nono aut q̄rtodecio cū sigis laudabilib⁹
et absq; noemento in pibus epatis aut duritie et
apate tunc est laudabilis. Et m̄lioniens quidem
accidit ppter huiusmōi crisis cōpleta et sigi laudē
et dispositiōem leuitatis que repitur post ipsaz. Et
sigi malitiā eius dispositiō cōtrarij leuitatis. Et
ex illis que significat malitiā eius est vt sit cū icte
ritia fluxus v̄eris cholericus mulius qui ebullit et
exitus et spumofaz adurētum in huiusmōi eniz
tunc de infirmo nisi succurrat ei fluxus ventris
mutus mūdicans aut sudor cōis et sit iam v̄it⁹
fortis tunc enim fit leui as velociter.

Significatiōes sumpte ex apatibus. L. lx.

Quoniam febris acuta puenit ad apata tūllico
ruz et extremitatū est deterius q̄ vt sint
pri⁹ illa apata deinde sequat ea febris cā
putredinis quā illud etiā sit malū. Apata q̄ ac
cidūt in radice auris et non maturant cū saniositate
sunt mala aut que non sequit aliqua de euacuatiōi
bus fortis est signū malū. Et non oportz ite
rū ut fiducia habeat in maturatiōe q̄ accidit exita
et reliqui humores sunt indigesti illud enim ē non
sufficiens sicut ista etiā multotiens accidit et existi
mat iam declinatio ad esse et interfici. Omnis
pustula et omne apā qd̄ appar et postea redit est
malū v̄xptn q̄nq; significat fortitudinē nature et
fortasse hec apparitio et pfundatō est cōiuncta hōi
aliqui in natura sua quare non est significatio ve
hementis malitiē.

Signa sumpta ex parte pustulaz que simulant eis
L. lxi.

Pustula ciceratis nigra in febrib⁹ acutis ē
mala valde. Et q̄n in fine venit vel tar
datur mori ille qui eam habet in fo m̄l
totiens. Conuersio v̄lcey in corpe ad viridita
tem et nigredinē et celestē colōre aut citrinitatez est
signū malū et citrinitas est leuior eis. Dicit q̄
si apparet sup genu infirmi aliqd̄ nigz sile v̄ue ni
gre in culas circuitu sit rubedo mori cito. Qd̄ si
p̄tendat usq; ad diem q̄nquagesimū tūc signū mor
tis eius est q̄ sudauit sudore frigido. Qd̄ appa
ret sup venā que est in gutture aliquid sile grano
alherus cū variola alba magna et accidit ei detide
riū rezz calidaz mori in vigesimo. Et nos qui
de iā diximus illud qd̄ accidit in lingua adolecēt
bus de pustulis mortiferis. Dicit si fuerit fe
bris quelibz et apparuerit sup digitos v̄triusq; ma
nus simul apā nigz sicut granū herbi cū dolor ve
hemēti moriet in quarto et accidit ei grauitas et p
funditas somni si autē natura cōstringat cū hoc ac
cidet pleuretis. Et q̄nq; cōstringitur adeo do
nec sit lapis.

Signa sumpta ex forma venaz. L. lxij.

Dixit Hippo. si apparēt vene pue que sūt
in fronte et que sunt in palpebris et furcu
la est malū. Alteratō coloris venaruz
apparentiū a dispōe sua cū colōre pauonia et appa
ritio eaz que de eis non apparebant ante cum hoc
est malum.

Signa sumpta ex rigore. L. lxij.

Rigor plime reditiōis in febre praua euz
debilitate virtutis est mortalis et cū fir
mitate virtutis itez q̄n febris cū eo non

remouet non est bonus et deterior omnibus ē vt
sequat ipsum euacuatiō non adiuvans et non sedet
cū eo febris. Et si non accidat euacuatio iteruz
tunc significat q̄ humor motus est vincens qui ex
pelli non potest et est malū. In accidente vero
vice vna non forsitan verificat aphorismus iudi
cans an est ppter debilitatē supflum virtutis aut
ppter aliud.

Judiciū euacuationis. L. lxij.

Euacuatio iuuatiua p fluxū ventris et vo
mitū et alia est illa que est post digestiōē
et que euacuat humorē que oportz et que
fit cū facilitate et cui succedit leuitas. Et de sigis
euacuatiōis humoris que euacuat medicina aut nō
medicia est vt incipiat in euacuatiōe hūoris alteri⁹
et deterius eo est vt finis eius p̄muet ad exitū cu
rarta aut ad sanguinē nigz aut humorē fetiduz aut
humorē puz et silt in vomitu et q̄n abbreviat eū
postq̄ effecerit qd̄ efficit oportet vt adiueat et q̄n
supfluit euacuatiō et nondū inceptit digō tunc non ē
illud cuius iuuamēto sit intendum et euacuatiō de
bilis pauca fluxu sanguis nariū aut sudore aut alio
significat q̄ natura mouit et non potuit et si fiat ma
la signa alia significant mortem et si non sunt ma
la significant longitudinem.

Judicia sudoris. L. lxv.

Sudor est bona crisis in egritudinibus a
cutis et p̄laticis et itez speciebus apataz
imporoloz et apatibus v̄lcey.

Causa multitudinis sudoris. L. lxvi.

Sudor m̄luplicat aut causa materiei prop
ter multitudinē suaz aut subtilitatē suam
aut causa virtutis ex vehementia expulsiōe
aut mollificatiōe retentive aut causa poroz eui q̄
dilatant ppter causas dilatatiōis et minorat in lor
ppter cōtraria illaz causaz et sudor quidē q̄n ter
git exuberat et q̄n mouetur abicinditur.

Diuersitas mēbroz in sudando. L. lxvij.

Membra que plus sudat sunt illa in quib⁹
est materia faciens egritudinē vt magis
et illa que non sudant sūm mēbra in qui
bus non est materia et illa in quibus dominat ali
quid de causis constructiōis poroz de quibus est q̄
latus sup qd̄ dormit infirmus fm plim raro sudat
qm̄ est coarctatū succas habet uias et non currit ad
ipsaz hūiditas neq; currit ab eo. Et sudor q̄dez
m̄luplicat in mēbris posteriorib⁹ ut i dorso plusq̄
in anterioribus sicut pectore et m̄luplicat in iupio
ribus magisq̄ accidat in inferioribus et proprie in
capite.

Diuersitas dispōis in sudando et alijs. L. lxvij.

Somnus plus facit sudare q̄ vigilia qm̄
calor innatus in eo plus agit in hūiditate
et quia noementū anhelitus in ipso ē ma
gis prauum et illud mouet materias ad interiora.
Inquit Hippo. sudor plimus in somno abiq; causa fa
ciente illud significat q̄ ille plus cū suo aſert cor
pori q̄ tolleret. Si autē fuerit illud preter qd̄
ille de cibo sumat tunc scias q̄ indiget euacuatiōe
et causa in hoc est q̄ sudor plimus cū sanitate vir
tutis non fit nisi ppter multitudinē materiei cui p
tinet vt expellat eaz natura et illa m̄litudine aut sit
p causam p̄pinquā que est replo p̄pinqua et replo
dd 2.

ppinqua est ex cibis sumptis tunc et hanc replere
expellit fames et exercituz et sudor qui expellit p
naturā aut sit per causas antecedente longinqua q
est ex supfluitatibus antecedentibus. Et non ex
cusat in huiusmodi nisi euacuato mudificas corpus
ex eis p sudore vero fortasse non egredit de ea ni
si illud qd subtile est tenue parū et dimittat cor
ruptū in obediens in corpe et consuetudo nature ē
q diligit expellere humore corruptū et illud ē de
illis que debilitat eū. et scias q qto plus caliditas
innata est fortior est resolo magis occulta quat nō
sit sudor nisi fuerint cause alie et ppter hoc sit su
dor egrediens a natura aut a repletionē et mlti
tudine et uehemētia dilatatiōis poroz aut ppter
defectum virtutis a digestionē bona aut propter
uehemētia motus.

Dies in quibus multiplicatur sudor et minoratur.
L. lxx.

Sudor in egritudinibus acutis plim sit in
tertio et quinto et minorat in quarto imo
paz cōtingit ut egritudines iste crisi fa
ciant in quarto nisi raro. Et paz quide cōtingit
fm q expimētares existimat ut ludz eger in ui
gesimo septimo et trigelimo primo et trigelimo
quarto.

Modi significationum sudoris. L. lxx.

Sudor significat p tactū suū si est calidus
aut frigidus. et significat p colore suū si est
clarus aut ad cūritatē aut viriditate de
cliuis. et significat p gustū suū si est amarus aut dul
cis aut ad acetositate decliuis. et significat p odorez
suū si est feridus. aut acetosus aut dulcis aut alius et
significat per substantiā suā sicut si est subtilis aut
viscosus. et significat p quantitātē suā sicut si est pau
cus aut multus. et significat p locū suū si est cōis in
toto corpe aut abbreviatus et q ex quocūqz mem
bro est in ipso est egritudo. Et significat p bo
rā suā si est in principio aut statu aut declinatiōe
Et significat p illud qd succedit ei sicut succedit ei
nocumentum aut leuitas aut rigor aut horripilatio
aut aliud.

Signa sumpta a ex pte sudoris. L. lxxi.

Sudor frigidus cū caliditate febris est si
gnū malū valde et ppter qui appriatur
capiti et collo et significat incopis licet nō
sit frigidus qūo ergo frigidus et est deterior spezz
sudoris qm significat rem que fuit non rem q erit
Qd si febris fuerit magna tunc est mors pxima.
Et non sit sudor frigidus nisi iaz ceciderit caliditas
innata quare non seruat hūitates imo sepat ab eis
quare segregat eas et euaporat calitas extranea de
inde sepat ab eis illa caliditas ppter suā extra
neitate qua infrigidant. Et sudor interfectus est
malus. Et sudor multus sūt longitudine egrit
tudinis ppter multitudinē materiei et non cōueni
unt habenti eū phlomia et ventris solutō ppter de
bilitatē suā imo clisteria leuia. Et qn post su
dorē non inuenit leuitas non est signū bonū. Qd si
fecerit augmentū nocumēti tunc erit signū malū lz
sit etiā cōis corpi et sudor festinus in principio egrit
tudinis est malus et significat mltitudinē materiei
nisi cā in eo sit hūitates seris pp pluniaz mltā qm
tūc cū sua malia erit mior malia. Et mltotiens

quidē incipit egritudo cū sudore deinde sequit ipz
febris et plongat. Et qū ex sudore accidit hor
ripilatio non est bonū imo est malū quoniam horri
pilatio significat expansionē hūoris mali nocentia i
corpe et illū significat q sudor non mudificat imo
mouet de hūoribus malis illud cuius acuitas ē fra
cta pmiscens ipm hūiditatibus que resoluūt p su
dorē. Et significat q materia plima non resol
uit apud euacuatiōem sudatiua. Et qn debilitat
virtus et pulsus et sudat frons paz est signū maluz
si vero cadat pulsus tunc est mors. Et sudor eni
bonus cui cōuenit ut sit p ipsum crisis cōpleta est
ille qui sit in die cretico et est cōis toti corpi habun
dans et sup ipm aleniat infirmus et sequit illuz ille
qui non est cōis sed succedit ei leuitas. Et ad hū
mū considera sudorē p se ipm in caliditate sua et
frigiditate et colore suo et suo odore et gustu et qua
tuate sua in multitudine et paucitate sua et tpe sue
egressionis aut est in principio aut statu aut in de
clinatiōe et quid associat ei de febre in fortitudine et
debilitate sua et quid succedat ei de leuitate et gra
uitate. Et scias q in cōualescētia multiplicat su
dor eius ppter reliquias materiez quare non est
malū puam facere minutionem.

Signa sumpta ex pte pulsus. L. lxxij.

Pulsus marcellinus et fornucas et uehem
tis fratitatis aut yndosus malus est. Et
gazellinus cū debilitate est malus. Et di
uersitas in q ē interiectio uehementis et mori debiles
deinde succurrat illi vnus forus iucursu non suc
curreit imo ex momento ad momentū est mala ual
de. Dixerūt quidā q pulsus iuniter est frequēs
et pulsus dexter rarus et illud est euz debilitate tūc
est significatio mala. Et scias q plimoz hominū
pulsus naturales sunt diuersi mali adspz egritudie
quare oportet ut tu scias hoc itez.

Judicia fluxus sanguis nariū. L. lxxiij.

Et que sunt sicut pleuresis et apata epatis
acuta vel calida et sub hypocōstis termi
nant crisi cōpleta p fluxū sanguis narium
primū vero ex quacūqz nare sit alia vero ex illa q
sequit ea et sumit febres incēsiue et sunt de genere
primo. Et peripneumonia vero non facit crisin
p euz et pleuresis est res in eo media et tertiana fa
cit crisin p ipsum. Et plm quide accidit fluxus
sanguis nariū inuatiū in imparibus et parū sit in
4° in 3° vero et 5° et 7° et 9° sit. Et qū spāt flu
xus sanguis nariū bonus et est debilis inuēt fm q
docuit Hippo. cū effusione aque calide sup caput et
cū vaporatiōe sicut qn timēt supfluitas eius pbibe
tur cū aqua frigida et cū positiōe uentose sup hypo
condria et que sequitur ipm. Et melior quidem
fluxus sanguis nariū est qui sequit ptem infirmaz
et diuersificas non est cū illa bonitate. Et apata
cōueniētiōra ad hoc ut crisin faciat p fluxū san
guinis nariū sunt illa que sunt supra sumē. Et i
apate quide phlatico qd incipit transire in lapidei
tate et plongat saniositas et eruptio non expectatur
crisis p fluxū sanguis nariū et sumit non expectatur
in apate frigido in cerebro et in pipneumonia crisis
per fluxum sanguinis narium.

Significationes sumpte ex fluxu sanguinis nariū
L. lxxiij.

Luxus sanguis nariū parvus est malus et plimus. Et fluxus sanguis nariū pluris malitie est qui est sanguis nigri. Et par sit fluxus sanguis malus ex sanguine rubeo et splendido. Et fluxus sanguis nariū qui cadit in quarto significat difficultatē crisis imo bonū ē ille qui cadit in imparibus.

Significatiōes sumpte ex sternutatiōe. L. lxxv.
Sternutatio bona est quando accidit apud statū in primis vero eius est de signis corize aut humoris mordicatiui.

Judicia egestionis. L. lxxvi.

Am locuti fuimus de egestionē in libro primo sermone vniuersalē abbreviatuz. Et necessariū est nobis vt repleamus sermonē in ea multa replōe. Et illud qd sequit de sermone in egritudinibus acutis.

Signa sumpta ex egestionē. L. lxxvij.

Diversitas coloris eius qd egredit de egestionē est laudabilis in duabus horis nō alibi quāz vna est diuersitas cretica post digestionē in die cretico et signo cretico. Et altera post potōne solutina ptransseunt fortē. Et significat in duabus dispositiōibus mūdificatiōez corporis expectatam. In alijs vero significat aduersionē et liquefactiōez et mltitudine humorū corruptoz. Egestio fetida simul egestionē puerorū et in fantiū est mala. Egestio cholica in principio egritudinis sūt dominū cholē et est nō bona et in fine eius apud declinatōem sūt qd corpus mūdificat et est significatiō bona. Et qn sepat egestio cholica multa et non alleviat egritudo tunc illud est significatiō mala et fluxus ventris mltus post signa mala significat casum virtutis et preter qd succedat letitias est significatiō mortis licet febris etiā sit erradicata. Fluxus ventris sup quē est vinctuositas non ab acceptōe rei vinctuose significat liqfactiōez mebroz radicaliū et est significatiō mala sed nō est mortalis et fortasse est vinctuositas ex carne. Et quando super ipsam est simile virus et emanat citrinū et dominat setor et illud in febribus acutis ē mortale. Egestio sup ptes cuius stat res subul significat qd est virus ex epate et est mordicatia et facit exire egestionē cū velocitate et fortasse egredit sola et est mala. Qū in egestionē sunt aliqua similia corticibus lupinorū in omnibus egritudibz tunc est signū mortale.

Judicia vomitus. L. lxxvij.

Am locuti fuimus etiā in libro primo de vomitu. Et necessariū quidē est vt asseramus hic aliquid de eo et de alijs et ei polutio magis licita est in hoc loco. Dico ergo qd vomitus magis inuatiuus est ille qui ex phiate et chola in quo in re euomita vel effusa est vehemens pmissio et non est vehementis grossitie. Et qto plus vomitus est purior tanto magis est deterior: cholici enim purus sūt vehementia caloris et phla pur sūt vehementia frigoris.

Signa sumpta ex vomitu. L. lxxix.

Vomitū diuersificatus a colore vomitus consueto qui est albus aquosus et citrinus est malus et ille qui est sicut uiridis et qui est sicut color porri et pprie fetidus et qui est sicut

color sicle. Et rubeus cū nigredine et obscurus et deterior est qui est sicut flos eris et niger et proprie cū sit spasmus subito ipse enim interficit statim nisi sit illic virtus fortasse enim remanet vsq ad duos dies. Et oportet vt cōsideret in eo ne sit tinctura in re comesta. Et qn euomunt omīs isti colores est malū valde. Et vomitus fetidus est malus et vomitus purus sicut diximus est malus.

Judicia yrine. L. lxxx.

Am pmissa sunt a nobis verba vniuersalia de yrina in sen in qua sunt accidentia in libro primo et nos afferam hic de illo et de alijs qd magis cōueniēs est huic loco. Dico ergo qd non oportet qn non videt i yrina signū digestionis forte iudicare de morte fortasse enim liberabit eger cū hoc p euacuatiōem cadentē ex pte ali qua cū virtute expellētē digestū et indigestū et fortasse resoluet humor fz longitudinē tolleratiue aut fiet crisis p exituraz et pprie qn non fuerit humor vehemens malitie sed est malus fm plm et significat fortitudinē infirmi et minor significatiō in eo ē sup longitudinē. Et silr yrina que remanet fz colorē yrinaz sanorū in horis egritudinis omibz. Si autē incipit alterari cū sublimatiōe egritudinis tunc est magis incolume. Et qnqz est yrina in egritudinibus pestilentialibz bona natural in substantia sua et colore et sedimie et ille cuius est tēdit ad mortē. Et scias qd mltitudo mingūt infirmi yrinās malas in substantia sua et colore et alijs et est illud expulsio cretica et pprie in egritudinibz acutis quarum causa est epar et partes yrine.

Signa mala sumpta ex paucitate et mltitudine yrine. L. lxxxi.

Urina que mingit qnqz pauca et qnqz mltā et qnqz retinet et non mingit est signū malū in febribus acutis significat pugna vehementē egritudinis et nature que vincit et vincit et sūt laborē nature et sūt etiā grossitudinē materie et qd ipsa difficulter suscipit digestiones. Si autē febres fuerint quiete indicat longitudinē ppter grossitudinem humoris.

Signa sumpta ex tenuitate yrine. L. lxxxij.

Urina tenuis qnqz fit sicut in diabete et est cū ea assiduatiōe lris et velocitas surgendi ad urinā et facilitas egressionis. Et qnqz fit ppter cruditatē et oppilatiōez phibentē exitum materie: et qnqz fit ppter debilitatē virtutis alteratiue et non est cū facilitate exitus et est minoris malitie qd diabetis. Et qn mingit yrina tenuis in egritudinibz acutis p aliquot dies sūt pmissione. Qd si accidat pmissio et paueret tenuitas significat mortē velocē ppter qd materie supueniūt in cerebro et auferit aia. Et qn cōuertit ad grossitudinē cū qua non fit alleviatiō fortasse est ppter liquefactiōem mebroz. Qū mltiplicat yrina aquosa apd hora exacerbatiōis febris total sūt qd apa eueniet in inferioribus et cōsidera in substantia pmissa colori in capitul que sunt post istud etiā et scias qd tenuitas est sicut ipsa nō iūgat nigredini et rubedi. Si autē fuerit tunc scias qd causa in hoc est res tingens aut vehemētia virtutis qualitatis egritudinis imprimētis in aquam.

Signa sumpta ex grossitudine substantie et conturbatione eius. L. lxxxiij.

Quoniam conuertitur urina tenuis in grossam in febre continua et sunt signa bona significat crismum cum sudore. Si vero non fuerit signa bona aut fuerit febris vehementis adustionis signum inflammationem in corde aut in epate. Et clarificatio urine grosse ante crismum est signum non bonum illud namque signum retentum materiei et defectum nate in expellendo eam. Urina grossa turbulenta in qua non residet aliquid et non clarificat signum ebullitionis humorum propter vehementiam caliditatis extraneae et debilitatem innate digerentis quia prope est mala. Cum urina spissa et prope in quarto multiplicat crismum febrium ex lassitudine et proprie si associatur ei fluxus sanguinis narium.

Signa sumpta ex urina alba. L. lxxxiij.

Urina alba in egritudinibus acutis signum declinationem materiei non ad partem venarum et instrumenta urine fortasse enim declinat ad cerebros et erit dolor capitis aut phrenesis et fortasse declinat ad quedam viscera et signum aqua et si sunt signa ad incolumitatem declina significat quod egredietur cum vomitu sive pluri et prope quoniam non est signum in soluitone ventris cui succedat excoctio intestinum. Et quando est urina alba tenuis in febre acuta declinat ad accidit ei conturbatio et grossitudo cum albedine sua significat spasmodum et mortem.

Signa sumpta ex colore in urina nigra in febribus acutis. L. lxxxv.

Scias quod non verificat iudicium penitus de morte propter nigredinem coloris urine in egritudinibus acutis licet in se ipso sit signum malum et quoniam associetur ei iteque signa alia mala quoniam vides virtutem in ea forte et est potens facere evacuationes diversas ex omni genere succedit ei quies sicut accidit mulieribus quoniam cum menstruis purgatur ab humoribus malis et propter hoc iste mulieres sunt saniores quoniam ipse forsitan propter causam aliquam coactae sunt euacuari ab humore materia ex via menstruum. Et scias quod urina nigra quanto plura est pauca ratio est deterior signum consumptionis humiditatis et iteque quanto magis est grossior tanto est deterior in egritudinibus acutis. Et quoniam nigra est declinans ad subtilitatem et tenuitatem et est in ea sedem pendens et est ei odor acutus in febribus acutis indicat dolorem capitis et promissionem et certior dispositionum eius est quod significat fluxum sanguinis narium nigri quoniam materia est acuta vicina et fortasse erit cum eo sudor propter caliditatem quoniam non superfluit neque minoratur et expellit versus superfluitatem et antecedit sudorem eius horripilationem. Et quoniam associatur urine nigre in qua est sedem pendens res nigra rotunda aggregata cum qua inuenitur odor malus et tensio in lateribus et aqua sub hypochondriis et sudor signum mortis et huius quidem tensio sub hypochondriis signum spasmodum et huiusmodi quidem sudor fit ex debilitate. Urina tenuis aquosa ad nigredinem declinans signum tenuitatem suam longitudinem egritudinis et sua nigredine malitia suam. Et dicitur in urinis nigris subtilibus quoniam ille cuius est urina desiderat cibum moritur. Et urina tenuis nigra quoniam conuertitur ad subalbedinem vel flauitatem et grossitatem et non associatur ei ulla quies signum egritudinem in epate et prope

ictericiam quoniam hec conuersio que est ad grossitatem a tenuitate et ad subalbedinem a nigredine significat diminutionem caliditatis et caliditatem digestionis. Et illud est de illis quibus associatur aut succedit leuitas. Et si non fuerit propter illud signum materia iam inuiscata in epate et non propter mudificationem et ita fecit accidere oppilationem immo si est caliditas tunc iam tubi to faciei accidere apostema. Urina tenuis nigra que mingit in febribus acutis paulatim in ipso loco quoniam est cum dolore capitis et colli signum destructionis rationis gradatam et est in mulieribus magis saluam.

Signa sumpta ex urina rubra. L. lxxxvi.

Urina rubra in egritudinibus acutis quoniam est cum rubedine subtilis signum cum signis laudabilibus crismum velocitatem et cum contrariis eorum significat velocitatem mortis et ex toto inflammationem vehementem et subtilitatem cum rubedine signum in egritudinibus acutis dolorem capitis et promissionem. Et urina rubra grossa in egritudinibus acutis quoniam est egressus fit paulatim et frequenter et est cum febre significat timorem quoniam signum caliditatem vehementem et in quietudinem et defectum nature. Uterque quoniam est habundantis exitus multum sedimis signum sepiorem et prope in febribus incensum. Et qui mingit sanguinem purum in acutis moribus quoniam significat replectum sanguinem vehementem cum acuitate ebullitionis et timet de huiusmodi profectio que fit ex replectio ventriculorum cordis si declinat ad cor aut apoplexiam si declinat ad cerebros. Urina rubra valde si conuertatur in febribus ex lassitudine factus ad grossitatem deinde appareat sedem pendens non sublidens et sit illic dolor capitis signum longitudinem egritudinis quoniam materia est inobediens quoniam obre non ingrossat prius et postquam ingrossat non sublidet velociter vix eius crismum sit pro sudore quoniam materia est declinans ad venas. Et huiusmodi quidem urina assimilatur urine ictericie et differt ab ea in hoc quod non tingit pannos et ad summum urine rubee substantie et rubei sedimis significat appetitum et cruditatem et signum longitudinem quoniam rubedo non est vehemens et est illa que est declinans ad turbulenciam.

Signa sumpta ex urina flaua. L. lxxxvij.

Urina flaua in febre acuta quando conuertitur ad albedinem aut ad nigredinem est mala quoniam significat per albedinem eleuationem materiei ad caput et per nigredinem acuitatem qualitatis egritudinis.

Signa sumpta ex sedimine. L. lxxxvij.

Sedime diuersum in substantia et colore quod significat humorum diuersorum multitudinem est malum et deterius eo est illud quod est minorum partium significant enim quod natura non potest expellere nisi postquam minorant partes. Et leue quidem multoties est magis significatiuum bonitatis quam album. Et multoties vixit ille cuius sedime est declinans ad rubedinem sed est leue. Et mortuus ille cuius sedimen ad albedinem declinat sed est diuersum aspectum. Substantie enim bonitas vehementius est facilis ad suscipiendam expulsiorem quam bonitas coloris. Et significat iteque quod humores non patiuntur ab egritudine plurimum. Sicut sedime bonum quoniam minorant eius partes si significat quod natura operata est in eo valde et egritudo

non egit in eo. **B**edimen spumofum et spuma ple-
nuz et albedo est propter commistione aeris cum eo est
malum valde egrediens a natura et crudum est malum.
Et ille cuius supiora sunt rotunda et mouent melius
est quod sedime cuius supior supficies est congelata et
magis significatiuum quod egritudo est velocis stat et
acuta. Et sedime quod non antecedit tenuitas et pau-
citas supfluitatis imo est inuentum in principio signum
quod humor est plenus non quod sit digestus imo oportet
ut rubeat sedime post aduentum digois et postquam fu-
erit yrina subtilis in primis et postquam fuerit hypo-
stasis pauca. Et dum non est ita significat quod materia
grauis grossa est multa et quod egritudo interficit et si-
militer uehementia tincture absque sedime pauco. Et
dum non est ita non significat bonum et quicquid significat
bonum et maturitate. **E**t quicquid accidit illud propter
dolor et propter uehementia caliditatis et fame: tin-
ctura enim yrine ieiuni addit et minorat eius sedime.
Et sedime rubeum significat multitudinem sanguinis et
tarditatem digestionis et associant eis in febris in-
cunctis itez angustia et tristitia et si plongat usque ad
quadragesimam plongat egritudo et fortasse non ipse
crisis usque ad quadragesimam. **E**t itez sedime ru-
beum pendens in quo est declinatio ad supiora quod est
in yrina tenui signum in egritudinibus acutis permisi-
one ratiois si autem pleuerat tunc perditio. Et autem
yrine substantia incipiat puenire ad grossitudinem et
incipit pendens subidere et albefcit signum salutem.
Sedime quod est forma frusti carnis in febris
acuta sine significatiuis digois signum quod est ex ra-
tura mebroz et non est ex renibus et quod est illic di-
gestio aut non est febris signum illud quod scis de dis-
positioe renu. Et ille quod est sile squamis piscis et
non est signum digois et febris est acuta est ex rasu-
ra febris quod facit in neruis et ossibus et uenis et in
alio sit ex vesica. **E**t fureu quid significat
uit sile illius et quod febris incipit radere ex profundo
et distinguit inter ipsum et inter illud de uelica quod il-
lud de vesica est cum signis lesionis vesice et cum di-
gestionem et grossitudine.

Signa sumpta ex dispositiuis aggregatis propter
significatiues diuersas coloris et substantie quatuor
prima est in yrinis oleagineis. **L. lxxxix.**

Oleagina est illa cuius color et substantia si-
milant color olei et eius substantie et licet
sit mala tamen quod alie significatiues signum sa-
lute non est cum ea malum. **B**edimen vero quod est
oleaginum est malum valde et omnino oleaginum purum
est malum et est illud quod facit te videre colores olei
cum citrinitate et viriditate. **E**t quod oleaginum est ac-
cidens post yrinam nigram tunc est significatio bona
quod testificat de ea. **R**ufus sapiens. **E**t deterius
oleaginum est illud quod est in principio egritudinis.
Et quod significatiues signum malitiam et mingit yrinam
oleagina in quarto indicat mortem infirmi in sexio.
Et yrina que alterat subito ex signis laudabilibus
ad signa vitupabilia significat in egritudinibus acu-
tis mortem quod signum casus virtutis subito propter pra-
uitatem accidentium. **U**rina oleaginea quicquid signifi-
cat permissionem rationis quod facta est ex exiccatione. **U**ri-
na in qua sunt frusta sanguis congelati in febre acu-
ta quod cum ea est siccitas lingue est signum malum si autem
fuerit nigra cum hoc tunc illud est deterius. **E**t non

currit sanguis in yrinam in febre acuta nisi propter ue-
hementia acuitatis eius et propterea quod dirupit va-
sa et vias eius. **E**t eius congelatio est propter ue-
hementia caliditatis ipsius. **U**rina alba tenuis in
qua est spuma et nubes citrina signum timore uehementi-
te propter illud quod ipsa significat de exacerbatione et
uehementia acuitatis materie. **E**t nos quidem itez
locuti fuimus de yrina tenui nigra illud in quo est
sufficiencia. **U**rina tenuis flaua in principio febris
acutaz quod conuertit ad grossitatem et ad albedinem dein
de remanet seculata turbida sicut yrina asini et in-
cipit erire inuoluntarie et sunt illic vigilie et inquietu-
do signum spasmi utriusque lateris cui succedit mors
quod non fuerint signa bona vincencia illa. **U**rina
enim que est cum flauo colore non subiliat nisi propter
dominium humoris cholici calidi et non ingrossat et in-
spissat nisi propter exacerbationem egritudinis et com-
motionem in dispositiuis materie. **E**t dixerunt
de yrina pauca que est cum colore sanguis quod est ma-
la precipue quod cum infirmo est passio venenosa.

Signa mala sumpta ex parte qualitatis separationis
yrine. **L. xc.**

Quando febre acuta patiens non potest mi-
gere nisi parum et cum dolore absque vulnere
aut apate in instrumentis yrine et cum fre-
quentia pulsus et debilitate est signum malum. **Q**uod
retinet yrinam in febre continua et est uehementia do-
loris capitis et multitudo sudoris signum cugegi. **U**ria
que guttatim stillat in febre continua et cum uehementia
doloris capitis et multitudo sudoris signum cugegi.
Et yrina que guttatim stillat in febre quiescente signifi-
cat fluxum sanguinis narium. **Q**uod si febris fuerit acu-
ta incensua signum dispositioem mala aduenientem ce-
rebro. Et si fuerit quiescente signum multitudinem replens
et debilitatem nature in expellendo. **E**t cum yrine
egrediens in febris acutis inuoluntarie est debili-
tas virtutis aut nocumen in cerebro et non sit il-
lud nisi propter ascensionem materie acute calefacte ad
cerebrum quare comunicant ei membra lacertosa.

Numeratio signorum malorum in yrina. **L. xci.**

Fuosa et pcedens et fenda et nigra et gros-
sa est mala. **E**t illa in qua pcedit ex i-
feriori parte eius usque ad ipsius supior si
cut fumus est mortal propequa. Et itez pinguis
cuius color est color aque carnis cum fetore domi-
nante est mortalis.

Signa in egrotis mala genex diuersorum quorum ma-
lita est propter aggregationem eorum in febricitatibus
et alijs. **L. xcij.**

Quando aggregant uomitus et punctura et
permistio ratiois tunc illud est signum mor-
tale. **Q**uod diuersificat alterationem corporis in
factu et in colore et in eo quod euomit et in eo quod eu-
cua signum quod natura est ambigua cum humoribus diuer-
sis et egritudinibus diuersis cui est necessarium resi-
stere eis omnibus et est pculdubio de illis quod desi-
cium est. **Q**uod aggregant in febre inseparabili fri-
gus eius quod apparet et adustio interiorum et uehementia
sitia cum hoc tunc illud est mortale. **Q**uod aggregat
cum percussione dentium permistio in ratione tunc eger
appropinquat perditioni. **Q**uod accidit infirmo subito
dd 4

fluxus ventris niger cū adustione et mordicatione et dolore adurere in ventre eius et pulsus cordis et in copia est signum mortis. **¶** Quā sudat duo cornua frōtis sudore frigido et citrinant vngues et virides fiunt et alterant et apatur lingua et apparz sup ipam et super corpus pustula extranea tūc mors est p̄xia. Et si fuerit in ptibus hypocōdrioz p̄cussio et saltus cū febre: deinde cū hoc oculus mouet motu malo tunc oportz vt expectet malia dispōis qm̄ hec dispositio signi ventositatē inflatū et p̄cussione que fit p̄pter apā vehemēs et p̄p̄ vehemētia p̄strictōis uene magne. **¶** Et pulsus vehemētis p̄cussionis cōtinuus magnus valde associat manie et oportet vt cōsideret. fortasse enī p̄cussio et saltus nō sūt submersi ad viscera imo in eo qd̄ apparet de mirac et illud non est nociuū qm̄ est cū eo apā nisi supfluat valde in magnitudine. Et si p̄seuerat hec dispō viginti diebus et non sedant apā et febris signi q̄ aperietur et tunc fortasse saluabit infirmus et illud erit p̄ vrina exuberantē aut p̄mutatōem materiei ad extremitates et p̄p̄ ad pedes. **¶** Illi qui debilitant ex egritudine in quibus qm̄ accidunt eis anhelitus frequēs et incompis tunc iā appropinquat morti et non addit super quatuor horas. **¶** Quā hō habet febrē incontinū et inuenit alleuiatōes et quietē calitatis subito absq̄ crisi manifesta cū euacuatiōe aut p̄mutatiōe et sine extinctiōe vltima et sine p̄mutatiōe de aere ad aere in regione vna aut in duabus regionib⁹ et quiescit qd̄ est in pulsu de velocitate et inuenit sicut tranquillitas tunc iudica q̄ morit̄ velociter. Quz hōi inest febris et pulsus cor eius subito et inuadit cū singlō et stringit venter eius sine cā cognita morit̄. Quz qui egritudine habz acutā mingit vrina alba subtilē deinde ingrossat postea ebullit et albescit et remanet ebulliens ita et quasi vrina asini et mingit in iolūtariē et sunt vigilie et inquietudo signi tetanuz apparentē in vtrifq̄ lateribus deinde moriet̄. **¶** Quā vrina fuerit similis muri postq̄ fuit alba ante illud et sup ipsaz fuerit sicut spuma deinde cucurrit ex naribus sanguis niger tunc illud est res mala. Et de signis malis que quidā medicorū dixerūt et non tendit ratiocinatiō ad ea nisi cū grauitate sūt q̄ dicūt qm̄ apparet in hoīe sup venā que est in collo eius pustula siliis grano cucurbitē cū variolis albis plūmis et accidit ei desideriu reze calidaz. **¶** Et dicūt qm̄ apparet in hoīe in tempe sinistro pustula dura rubea et accidit hūi cā cū hoc pruritus vehemēs i oculis eius morit̄ in die decio et habēs hūc dolores desiderat sisamos. **¶** Et dīr quēcūq̄ egritudo vehemēs accidit subito deinde sequit̄ illaz vomitus aut fluxus v̄tris est signū mortis. **¶** Dīr q̄ qm̄ accidit febrēt et aliq̄ apata et ulcera leuia deīn v̄st̄ nūc rō eius morit̄. **¶** Dīr q̄ qm̄ inest hōi molliēs in facie in corpe eius et non est dolor et accidit ei in principio illius pruritus in naso suo morit̄ in fo et 30. **¶** Et dīr q̄ qm̄ inest hōi sup genu eius sile v̄ue rotū et illud est nigr et in circuitu eius rubeū morit̄ cito vsq̄ quo expectent̄ quinquaginta dies. **¶** Et signū mortis eius est q̄ sudat sudore frigido.

Signa longitudinis egritudinis. L. xcij.

Signis q̄ lōgītudo egritudinis sit p̄pter grossitudinē in visceribus aut p̄pter p̄missiōnem in regie et fm̄ omne dispōem debili

tat in ea stomachus qm̄ tangit ipm̄ tarditas et digestio equali signi eam aut tarditas sedimis pendens aut assiduato sedimis rubei itez puitas enī apparitōis sedimis significat longitudinē egritudinis. Et filr qm̄ est cū acuitate egritudinis pullus magnus et facies eius pinguis et hypocōdria inflata que non t̄ tumescūt signi paucitatē resolōis et longitudinem egritudinis. **¶** Quā adueniūt signa crisis an̄ digestiōne et non cadit virtus et non apparēt signa mortis tunc egritudo plōngat. **¶** Et scias q̄ terribilitas crisis qm̄ non inuat et non nocet et dispōca remanēt fm̄ modū suū tunc egritudo est longa. **¶** Et mltitudo salus in egritudine signi longitudinē eius et p̄p̄ie cū vehemēs sit a principio rei. In fine v̄o ei⁹ est rectius. **¶** Et qm̄ associant euacuatiōibus paucis que signi q̄ natura mouit m̄az et deficit in expulsiōne eius integra siue sit sudor aut fluxus sanguis nariū aut alia signa bona aut priuatiō signorū malo rū signi longitudinē. **¶** Et qm̄ remanet sedimē rubeū vsq̄ ad quadraginta dies indicat longitudinem febris ita vt non speret crisis et separat vsq̄ ad sex aginta. **¶** Polluto in principio egritudinis signi longitudinē. **¶** Quā vides signa longitudinis egritudinis in diebus antecedētib⁹ tūc non est signū eorū sicut signū ipsoz post illud. **¶** Et qm̄ videris illud qd̄ est contrariū illis signis magis verificari fortitan apparere in medijs diebus et in posterioribus eius tunc cōsidera iudiciū indicatiōis vt scias ipsa in quo die erit et ille dies quo die indicat et obserua conditiōes predictas in ea et cōsidera dispōnē virtutis et etatis et t̄pis et cōplōnis et dispōem motū egrit̄ in q̄uitate et qualitate sua et antecessiōe et postpositiōe sua et horaz suaz p̄p̄ie in stauib⁹ acutē et longitudinē eius et abbreviatiōe eius an sit ad motū declinū aut ad quietem et iudica per quantitatem eius.

Signa q̄ egritudo consumetur crisi aut resolutiōe. L. xcij.

¶ Quā fuerit virtus fortis valde et potis et mī augmētati i qualitate et q̄titate et etas et p̄p̄io et tempus declinat ad motiōes nō ad quietē et digestiōis et eius contrariū signa testinātia tunc egritudo p̄sumet cū crisi. **¶** Et si res fuerint ecōtrario et signa tarditatis inuēta tunc egritudo plōngat et interfici cū resolōe aut remouet et si diuersificat̄ erūt crises diminute et tardate et cū p̄mutatiōe. **¶** Mors aut et vita significant p̄ dispōitiōes virtutis et signa alteratiōis vniuersualiq̄ duarū reze et sui contrariū.

Iudicia reciduationis. L. xcvi.

¶ Exterior reciduatō est illa que est velocior et est cū virtute debiliore et associat ei p̄culdubio qm̄ est ei⁹ forma forma hec signa reciduatōis. **¶** Et vt eueniat reciduatō errore regis saluus est q̄ vt eueniat p̄ se cū rectificatione regis. **¶** Et de errore in hoc est dare in pota calefactiō et medicinas quibus vult aliquis bonitatem appetitus sicut geleniabi mellinū et troisci rosacei et silia et reliquie q̄ remanēt post crisis attrahūt reciduationē cito nisi succurrat. **¶** Et reciduatō vehemētiore est q̄ radiū qm̄ malitia eius ē remens et stans est debilis.

Signa reciduationis. L. xcvi.

En illo cuius febris non quiescit p̄ crisi
 p̄pleta ⁊ in die suo timet recidinatō. Et
 si fuerit des eius sine crisi oīo non est ex
 cussio recidinatōis ⁊ p̄pe qñ crisis est cū eis q̄ sūt
 sicut variolae aut ictericia aut scabies ⁊ ad summū
 cū ea que sūt in cute. Et signū qñq; q̄ erit reci-
 dinatō ex debilitate uirtutis ⁊ appetitu ⁊ nausea ⁊
 malitia aīe ⁊ paucitate digōnis ⁊ corruptōe cibi in
 stomacho tendētis ad acetositatē ⁊ fumositatē ⁊ in
 flatōe hypochondrioz ⁊ p̄tū eptis ⁊ splenis ⁊ corrup-
 tōe somni ⁊ longitudie uigiliāz ⁊ uehemētia sūt
 ⁊ uehemētia inflatōis faciei p̄pe est signū malū et
 p̄pe in palpebra superiore ⁊ p̄pe eius apatio ⁊ ipi⁹
 abbreviatō ⁊ sūl cū resolute inflatōis faciei. Et
 de illis que signū ea est ut corpus bñ recipiat cibū
 ⁊ non remoueat p̄ ipsū extenuatō ⁊ p̄prie qñ ista
 accidētia mala apparēt ⁊ uehemētiora sūt in horis
 p̄ximoz egritudinis que sūt. Et qñq; signifi-
 cat recidinatō ex pulsu qñ remanēt in eo spissitudo
 ⁊ uelocitas. Et ex pfundatōe exituraz creticaz
 ⁊ occultatōe eaz. Et ex yrina qñ in ea remanet
 tinctura plima citrinitatis aut flauedis aut rubedis
 aut est ex illis in quib⁹ non pendet sedimē neq; re-
 sidet ⁊ qñ yrina infirmi non silat yrine ei⁹ nālī.
 Et quedā tpa significatiōes sūt recidinatōis q̄ que
 dā alia sicut autūnus in ipso enī plus cadit recidina-
 tio q̄ in reliquis t̄pibus. Et genus egritudinū
 itez adiunat ad significandā recidinatōez sicut se-
 bres apōse qū post se relinquit calidatē ⁊ inflatōez i
 uisceribus ⁊ sicut epilepsia ⁊ scotomia ⁊ dolores
 renū ⁊ epatis ⁊ splenis ⁊ emigranea ⁊ cepheale et
 catarr⁹ ⁊ que ab ipso generant de asmate ⁊ alijs et
 egritudinibus anhelitus.
 Causa mortis. L. xviij.

Mors fit aut p̄pter causas qua corrūpit cō-
 plo cordis aut p̄pter caz qua resoluitur
 uirt⁹ quā extinguit. Et facta p̄pter
 eam qua corrūpit complo cordis aut est dolor ue-
 hemēs aut qualitas supflua de qualitatibus notis
 aut est qualitas extranea uenēosa aut est retentio
 materiei anhelitus. Et p̄pter hoc oportet ut ne
 dimittant resupini ⁊ ne dimittant guttura eorum
 desiccari.

Spēties mortis que accidit in horis febrū ⁊ signū
 qualitatis mortis infirmi. L. xviij.

De illis est mora que accidit eis in principio
 p̄ximī febris ⁊ augmētō eius aut reuo-
 lutōe eius. Et plm̄ eius est in febrib⁹
 apatuz intrinsecoz ubi effundit ad ipsa supfluitas
 subito. Et in egritudinibus malignis a quibus
 supat nā in p̄mis qū mouet cū fortitudine p̄cipue
 si fuerit debilis ⁊ ad summū est sicut p̄focās ⁊ sicut
 extinctio ignis a multis lignis. Et de illis est mors
 in statu p̄ximoz febris p̄pter supatiōez nāe ab
 egritudine. Et tertia est mors facta in declinatōe ⁊
 est pauca ⁊ rara. Et plm̄ eius est in declinatōe
 p̄ticulari non vli ⁊ cā in ea q̄ natura in ipsa est si-
 cut secura ⁊ expandit caliditas ⁊ p̄tū ⁊ disptū resē-
 tio que necessaria est in horis p̄cipij. Et plures
 eoz moriunt cū sincopi subito ⁊ quidā eoz grada-
 tim. Et fortasse declinatō est declinatio que est
 sine mollificatōe uirtutis ⁊ resolutōe caliditatis in
 nate q̄re existimā q̄ sit declinatō leuis. Et pulsus

quidē diuersificat in vtrisc⁹ declinatōib⁹ ipse emiz
 in vera p̄fortat ⁊ in falsa mollificat ⁊ in vera eq̄t
 ⁊ in falsa diuersificat ⁊ egredit ab ordine. In de-
 clinatōe vō totali non morit aliquis nisi p̄pter cas
 laboriosas de foris que supueniūt infirmo ⁊ est de
 bilis sicut motus aut eleuatō aut ira ⁊ qñq; accidit
 huiusmōdi etiā p̄me. Et huiusmōdi q̄dez mortez
 antecedit sudor paucus viscosus. Et mltoties mo-
 rit aliquis in variolis in declinatōe. Et mltoties q̄
 dem antecedit ea sudor inequal ad frigida declinatōe.
 ⁊ fortasse est in capite ⁊ collo tñ aut in pectore tñ
 Et qñ cutis in aliqua spē est sicca tensa tūc non erit
 mors p̄ sudorē ⁊ cū ei⁹ p̄tario erit cū sudor. Vex
 plm̄ mortis in egritudib⁹ mortalib⁹ fit ex mō ali-
 quo in hora in qua sit crisis bona in egritudinibus
 saluis sicut si est egritudo i parib⁹ erit mors in pa-
 rib⁹ ⁊ si fuerit in imparib⁹ erit mors in imparib⁹.
 Et scias q̄ causon ⁊ que ei sunt silia attrahūt mortē
 apud statū p̄ximū ⁊ accidit cū ea accidentia mala
 de p̄missione rōnis ⁊ uehemētia angustie et pfun-
 ditate somni ⁊ debilitate tolleratiē febris: deinde
 accidit dolor capitis ⁊ tenebrositas oclōz ⁊ dolor
 oris stomachi ⁊ inquietudo. Et phlatica attrahūt
 mortē in principio p̄ximī ⁊ tunc est frigus longū
 ⁊ non calefit ⁊ pulsus paruus ualde uermicularis
 ⁊ uehemēs sūt somni pfunditas ⁊ pigritia. Et
 ad summū vnaq; attrahūt mortē in hora in qua
 ipsa sit uehemētior sup infirmū plus siue sit incipi-
 ens siue sit in augmētō aut in statu. Et mors q̄-
 de in augmētō apparēt qñq; accidit in paucis tñ
 Et qñ tu p̄sideras signa mortis in hora qua dixim⁹
 ⁊ non inuenis ea tūc non timeas q̄ si inueneris ea
 tunc existima q̄ erit mors. Si autē p̄sequitū fu-
 erit ill⁹ aliq̄d maloz signoz p̄dictoz tūc iudica
 fm̄ plm̄ si fuerint p̄ximī impares q̄ ipse moriet
 in septio aut pares q̄ moriet in sexto p̄cipue si fue-
 rit egritudo uelocis motus.

Significationes mortis abiq; crisi. L. xxi.

De illis est debilitas uirtutis ⁊ defect⁹ ei⁹
 ad resistendū egritudini ⁊ de illis est tar-
 ditas signoz digōnis oīo. Et de illis ē
 uirtus egritudinis cū tarditate motus ipsius. Et
 quando aggregant oīa ista est magis perniciofa.

Disposēs accidētēs cōualescentibus. L. c.

Quādoq; accidit cōualescentibus recidinatō
 ⁊ accidit eis uehemētia uirtutis ⁊ debi-
 litas ipsius qū in eis est illud q̄ diximus
 in caplo regimis eoz. Et accidit eis ne inueniūt ab
 eo q̄d sumūt de cibo ⁊ ne redeat corpa eoz ad uir-
 tutē. Et accidit eis exiture qū non sunt mūdifi-
 cata corpa eoz ab humoribus p̄ euacuatiōem. Et
 qñq; accit eis corruptio quozdā mēbroz p̄pterea
 q̄ expellit mā illic. Et qñq; accidit eis egritu-
 dines p̄tarie egritudinibus que fuerūt in eis quz
 supfluent in eis in cōtrario eius q̄d est euz eis sicut
 accidit eis grauitas in lingua ⁊ p̄p̄sis ⁊ colica frigi-
 da ⁊ apopleia ⁊ epilepsia ⁊ dolor capitis inseparabilis
 ⁊ emigranea ⁊ que his sunt siles qñ infrigidatio et
 humectatō modū p̄transierūt. Et qñq; accidit
 eis pruritus plimus que remouet aqua tepida. Et
 accidit eis ut albificent eoz capilli p̄pterea q̄ ca-
 pilli p̄uant nutrimento ⁊ p̄pterea q̄ sp̄gūt hūiditas

innata qua stat nigredo sicut accidit segetibus qd qm
siccant albescunt postea qm eoz dispoñes bone fiut
redit nigredo capilloz sicut accit itez segetibus qm
potant aqua quoniam tunc redit ipsaz viriditas .

Regimen conualescentis . L. ci .

Oportet vt in conalescente alienatio fiat in
omni re et non afferat ei aliqd graue ex ci
bis neqz aliqd ex motibus et ex calefacie
tibus et causis pimentibz donec ad voces pueniat
vsqz et alia et gradati pducant ad exercitiu equale fa
cile ipm eni inuatiu est valde . Et vt occuperis
in eo qd augmentu efficit in sanguine eius . Et opor
tet agere vt quiescat et letet et gaudeat et phibeat
ab euacuatiõibus et ppe coitu . Et vini cu tepa
mento est ei inuatiu ppe vini subtile tenue . Et
de pualescetibus puenientior ad hoc vt interdica
ei facietas est pualescens cuius crisis fuit occulta qm
ipse est expositus recidipato et huiusmodi forsitan
indiget euacuatiõ . Et conuenientior ei est fluxus
veteris subtilis scipue quid uideris egestione cholica
aut declinat ad colore huius qui est ex huiusmodi ex
quibus fuit febris et uideris in appetitu defectus .
Et quid uolueris illud tunc fac quiescat pualescens et
pforta virtute eius deinde eua et fortasse necessa
riu est tibi vt euacues et confortes fil cu cibatiõ . Et
prepara ei tunc i bigz . cibos medicinales solutiuos
aut comisce eis virtutes medicinarum solutiuarum co
nvenientiu sicut pruna et siracost et teremabiz et silia
illis habetibus cholam . Et quicqz inuani p diure
tica et mundificant p ea vene eoz et quicqz faciunt illud
ista diuretica cognita sicut facit illud vinu comistiu
De phlogia aut sciendu est qd pax indiget conuale
scens extractiõ sanguis et fortasse indiget etia et si
gnificat illud forma et signa sanguis scipue quid inue
nis febre occulta in uenis et uides pustula in labio
et fortasse cogit te ad phlogandiu infirmum malitia
sanguis eius ppter illud qd remanet in ipso de ci
nereitate huiusmodi maloz . Quare necessariu est ei vt
extraha sanguis eius malus et augmetet in eo san
guis bonus . Et meli in hoc est vt facile fiat et no
faciat aliquid subito et somnus diurnus fortasse est
magis nociuus pualesceti ppterea qd molliciat eu
et fortasse confortat eu ppterea qd ipsu quiescere fa
cit . Et quid non puenit fortasse attrebit febre ppter
ea qd facit cruditate et frangit de virtute caloris in
nati . Et obseruat in oibus conualescentibus mu
dificatis et non mudificatis est vt currat esse eorum
fm regimē qd fuit in egritudine ex cibariis et alijs
duobus diebus in eo qd est inter eos et ad summu
fm mensura qua res dici cretici ptranscat fm regi
me qd fuit in sanitate ei deinde illud quod sequi
tur sanitatem eius deinde eleuetur ad illud quod
est supra ipz . et oportet in mudo et eo cuius febris
fuit salubris ne subtiliet regimen eius qm febricit
corpus eius et mala fiet eius dispo . Et oportet vt
redeat ille cuius extenuat et macilentia in diebus
paucis fuit ad pinguedine in diebus paucis qm uir
tus eius est fixa et fiat cu contrario eius ptranscat illi
et si non appetit conalescens tunc in ipso est repleto et
si appetit et no ipinguat post ipm tunc asseri sibi vt
tra virtute sua et supra virtute nate sue quare no
potest digerere illud et diuidere in corpe aut i cor

pe suo sunt huiusmodi ples in quibus na est occupata
aut virtus stomachi eius est pstrata ualde aut uir
tus totius corporis eius et calitas ipsa innata sunt p
strate qre non alterat cibum alteratiõ conuenienti vt
exemplificet vel restauret na ex eo . Et huius
modi qdez licet appetat in pncipis rei sue cibi tam
quicqz conuertit in eis dispo ad hoc ut non appetant
qm nocumētia et repleto humorum maloz fiut fortiora
et augmetant et ne appetat deinde appetat ppe viui
ficatiões uirtutis sue melius est qd vt appetat deim
non appetant quid ergo pferuat appetitus et non al
terat corpus ad virtute dñante tunc virtus appetiti
ua et instrumētū eius sunt sana et virtus digōnis et
ipsius instrū sunt debilia ergo melius est vt qda
tim deducat pualescens ex cauariis et pullis ad beduz
et non reducant ad consuetudine dñi adhuc i uenis e
structura . Et fortasse sirupus acetosus faciet eis
euenire exoratiõem intestinoz ppter debilitate
intestinoz ipsoz et sili acetosa . Et de regimine
conualescentiu est pmutatiõ eoz ad aerē contrariu ei i
quo erant . Et de regimine conualescentiu est ob
uatiõ eius qd oportz caneri de ipse egritudine eoz
ut opponat ei qd securitate faciat ab ea sicut i pleu
reticis oportz eni ut imeat in eis aspitās pectoris .
Et non oportet vt conalescens iudet in balneo pp
raritate carnis sue debilis . Quia ergo multiplicat
sudor eius tunc in ipso est supfluitas . Et abratio
cui nouacula nocet ei ppter illud et narratiõ pcessit .

Libatio conualescentis . L. cii .

Oportet vt sit cibus eius in qualitate boni
chimi facili digestiõis . Et oportz ne
tolleret fame neqz sitim et fortasse est ne
cessariu vt declinet qualitas ad contrariu coplonis
egritudinis pterite ppter timore alicui rei et ad
cautelā . Et scias qd cibi humidi fluidi velocius
nutriunt et minus sunt audaces et grossius et grauis e
contrario siue sit cibus aut potus . Et oportz ne
sup se afferat frigida nisi vocet ad illud residuum
caliditatis imo vt regat cu eo qd est tpatuz et sit ei
calitas subtilis cu humiditate completa velociter reci
piens digonem . Et vt sit cibus eius in qntitate
cu mensura qua fiat bona eius digō et eius sepatio
et adde fm gradatiões quid non uides grauitate neqz
rugitu neqz velocitate descensionis neqz tarditate
retentiõis . Et minue ex eo si no uideat ex eo qd
uideri debet et qm replet subito et tendit stomachu
eius tunc fortasse febricit et sili non oz ut bibat sub
ito fortasse eni est ex eo timor . hora aut cibi eius e
hora equalitatis aeris in uespis estatis et hora post
meridie hyemis nisi sit nocēs aliquid festinu . Et
oz vt diuidat sup ipsuz qntitas qd est minus faciet
te eius . Et aqua uehemētis frigoris est ex eis a q
b oz alienari conalescens quicqz eni interficit fortal
se eni supueniet ledendo qbulda visceribus et for
tasse faciet spasmu . et nos ia sciunt qui mortuus
est ppter illud . Et scias qd appetitus conalescen
tis quicqz minorat ppter debilitate aut ppter huius
rea in stomacho et associat eis fm plimu sincopis .
Et quicqz minorat ea epatis et paucitate attractionis
ei et apparz in colore et in egestione tenui et alba .
Et quicqz minorat ea humorum in corpe toto et faciet
tis nauicatie . Et quicqz ppter debilitate uirtutis

corpi. et caliditatis innate aut in stomacho pprie. Rege vero vnuq; cu eo qd sciisti de regimie eius qto plus facilius est. Et scias q secantiabi de cidonigis est bonu medicame qualescētibus et pprie qn eoz appetitus est pstratus ppter debilitate in stomachis eoz et facit securitate ab exoriatōe intestinoz. De confortatibus vero stomachum que sunt calidiora co sunt sicut troiscisci ros. et que sunt eis similia fortasse eni sunt ea reciduationis.

Motus egritudinum. L. ciiij.

Tam sciisti horas egritudinis et sciisti q motus in piodis qnq; fit addendo in labore et signi statu et qnq; fit minuendo et signi declinatōes. Et vchemēiores sunt motus egritudinū et accidentia eaz in nocte ppter vchemētia occupationis nature in digerēdo materiam tunc ab omni re.

Tractatus secundus de diebus crisis et horis eius.

De principio egritudinis et prima computatione crisis. L. i.

De hōibus sunt q dicunt q principiu egritudinis ex quo numerat coputatio diez et crisis est extremitas hore in qua sentit eger vefugiu egritudinis. Et de hōibus sunt q dicunt nō imo extremitas hore in qua se ipsū piciit et apparet in eo nocumentū opatiōis et hec quidē diuersitas non aduenit nisi in febribus que non accidunt subito in illis aut que subito accidunt non est pncipiū hore et illud est sicut accidit quibusdā febri tantibus vt incipiat febris inceptōe apparet et sit homo ante illud non habens egritudinē quare dormit aut igrēdi balneū aut laborat et febris subito. In febribus aut quas antecēdit cōfractio et dolor capitis et filia deinde accidunt a be res diuersificat. Et fortius est vt cōsideret hora inceptōis ipsi febris et illic est ia apparitio exitus a dispōe natali in cōplone manifesta. Inceptio vero doloris capitis et cōfractōis cōsideratiōem non habet et q decubuit in lecto et somnus non sunt de illis qbus est inueni dū fortasse eni infirmus non decubuit et iaz inceptū febris. Et si pepererit n. l. deinde accidat ei febris tunc si non cōpūet ex febre et non nisi ex ptu est illd error. de hoc dixerūt quidā q plm accidit post scdm et tertium.

De causa diez crisis et piodoz eius. L. ij.

Pures quidā homines posuerūt cam in mēsuratōe tēpuz crisiū egritudinū acutaz ex pte lune et q virtus eius est virtus incedens in hūitates mūdificans in ea spēs alteratōis et adiūuas ad maturandū et digerendū aut ad cōtra riu fm pparatōez materiei et signi in hoc p dispōz extēsiōis et cōtractōis et augmētatōez cerebelloz et augmētatiōe luminis in luna et velocitatē maturatōis fructuū arborū et herbaz cū apparitōe eius. Et dicūt q hūitates ciuitatū patiunt a luna qre diuersificant dispōes eaz fm diuersitate dispositiōnū lune. Et fit vchemētiō apparitōis diuersitatis cū vchemētia apparitōis diuersitatis in dispōe lune et fit illud vchemētiū qn luna est fm oppōez dispōitōis in qua fuit deinde fm quadratōem et hoc per diuisionē reuolutōis sue ad medietatem deinde ad medietatē medietatis. Dixerūt ppterca q re

uolutō lune est in viginthōe diebus et tertia fere diminiuit diebus cōiunctōis ex eis ppterca q lune non est operatō que sunt fere duo dies et medietas et tertia qre remanēt viginthē dies. Et medietas erit medietatis eius tredecī dies et 4^a diei et 4^a ipi 6 dies et medietas diei et 8^a diei et octaua ei tres dies et quarta diei et medietas octauē diei. Et est minor reuolutō eius et fortasse extrahūt ea fm mōs alios diuersificātes has pputatōes papp et addūt in ea papp vey in hoc est transgressio qā dicūt qd non debent dicere. Sunt ergo ista tpa faciētia necessario vt appareat in eis diuersitates mag et sunt dies piodoz pnoz. Et qn incipit et mā ē bona apparet apud statū eius alteratō manifesta tēdens ad bonatē. Et qn incipit temp et dispo sitōes sunt corrupte est alteratō apparet apud cōplementū tps fm corruptōem. Tris vo egritudinū que in tps pcedūt et vltra menses nuerant ex sole et in hac quidē mēsuratōe et expientia est ambiguitas. Et in eis sunt loca tali modo q multiplicat occupatō cū hoc sup nālem et non impedīt sup medicū aliquid et sup medico quidē nō ict nisi vt cognoscat qd egredit cū crisi bus plibus et non ptiēt ei ut sciat que sit causa ei qū declinatō illius cāe extrahit eum ad artē aliā imo oportet ut sit sermo de diebus crisis: sermo que loqmur fm semitā expientie aut fm vā positōis et anxiomatū et scias q plures eoz nominat reuolutōem illd ex quo non egredit mltiplicatō a genere suo et est ei intentō q non egredit cū ea duplicatō ad diez non ceticū et exemplū hōz est quartanus et septenus. Nam eoz mediū puenit semp ad diem ceticū fm expientia diez crisis que accidit egritudinibz qbus pueniūt isti qrtanus et septenus. Et reuolutōes quidē bone radicales sunt tres reuolutō qrtanorū et reuolutō septenoz et est cōpleta sed reuolutō de cenoz est magis cōpleta q omnes: quadragesim eni et sexagesim et octuagesim et omnes illi dies sunt crisis: vey due prime reuolutōes sunt dimi nute ex hoc ppter fractōem qua attendere opz et p quā sunt tres septē viginthē dies et quartanus pmut est quartus et quartanus scdm est in quo restauratur fractio. Et ppter illud est in septio qm sit sex dies et res plma de septimo et ppter illd cadit cōtinuat et quartanus tertius cadit in vndecio. Et illic puenit hora duplicatiōis septeni quare sequit ipm septenus fms et est in quartodecio. Et qn restaurauerimus septenū tertiu cadet in die vigesio ia ergo cucurrit res in quartanis fm hoc q quartanus pmut et fms sunt cōtinuat et fms et terti disgregati et tertius et quartus cōtinuat. Qu ergo ptransit qrtuadecim tunc iaz cadit diuersitas. Et laudabiles qdē sicut Hippocrates et Galienus inceperūt a cōtinuatū fuit ergo ordo diez ita septimus et quartusdecim et vigesim est cōtinuat ex quartodecio ergo viginthē mltiplices sunt septenoz fm intentōez. quare inuenimus fos septenos segrega tos quos sequit tertius cōtinuatū pplens viginthē deinde sepant ex viginthē et est vigesimus quartus deinde vigesim septimus cōtinuatū postea trigesim pmut sepatus est sup quatuor septenos et trigesimus quartus cōtinuat. Deinde septenus cōtinuatū quare sunt quadraginta deinde currit mlti

plicatio sup tres septenos fm q ipsi sūt viginti ut
 sit cōtinuatō sexaginta et octuaginta et centū et centū
 viginti. **E**t non est cōsideratō plina ad illud qd
 est inter eos de dieb. **A**lij autē sicut archigenes
 dixerūt q post quartūdecimū est octauus decimus
 et est dies crisis et vigesimus primus et vigesim⁹ oc
 tauus deinde trigessim⁹ fuis postea trigelim⁹ octa
 uus cū cōtinuatōe septeni. **E**t quidā numerave
 rūt quadragesimū sum et quadragesimū quintū et q
 dragelimū octauū dies crisis et iam transgressi sūt
 in hoc et p̄sidera tu qualr cadat qd ipsi fecerūt d di
 stinctōe quartanor et septenor. **N**ā quartanis
 in diebus crisis inest virtus fortis vsq; ad viginti
 dies deinde virtus aduenit septenis vsq; ad trigin
 ta quatuor qū ergo eger in egritudine chronica p
 tranlit viginti iūc attende septenos. **E**t apd archi
 genē quidē dies vigesimus primus valde plus est
 creticus q̄ vigesimus qui est septen⁹ non distūct⁹
 apud octauū decimū vbi currūt septeni. **H**ip.
 vo et Gal. et qui post eos ambos fuerūt nō inuene
 rūt rem fm illud et sūtr est diuersitas in vigesimo
 septimo et vigesimo octauo. **A**rchigenes eni ui
 dit aliud a sentētia amboz et fecit meliorē vigesi
 mū octauū et sūtr est dispo trigelimi primi cū trige
 limo fo et trigelimi quarti cū trigelimo q̄nto et q
 dragelimi cū quadragesimo fo. **E**t scias q de egrit
 tudinibus sunt quaz crisis est in septē mēib⁹ imo
 in septē annis et quatuordecz annis et viginti vno
 anno. **E**t sunt quidaz q existimāt q post q̄ra
 ginta non sit crisis cū euacuatiōe forti vcz res nō
 est ita. **E**t non est etiā necessariū ut aliter egrit
 tudo ad acutā aut vi in ea sit recidiuatō aut sit i ea
 ppositō egritudinū. **E**t non est phibitū in egrit
 tudine chronica q̄n cesset nā digerere ipam deinde
 cōsortet sup ipsaz vice vna et expellat ea q̄uis sit
 pauca. **U**ez plm est fm q dictū est et sit sepatō
 in ea aut cū crisi diminuta aut p exiturā tardi mo
 tus aut p resolutōez. **I**nquit Hip. diez creticor
 alij sunt pares et alij sunt imparcs. **E**t impares qdē
 fortiores sunt in crisisbus fm plm et in plmo nūero
 et parius quidē exēplū est q̄rtus et sextus et octauus
 et decimus et quartusdecim⁹ et vigesim⁹ et vigesi
 musquartus et alij quos numerauimus de pib⁹ fm
 duas sentēcias. **E**t impares qdē sunt sicut ter
 tius et quintus et septim⁹ et nonus et vndecimus et
 q̄ntusdecimus et septimusdecim⁹ et vigesim⁹ p̄m⁹
 et vigesimus septimus et trigelimus prim⁹. **A**m
 plius Gal. negauit qd dictū est in hoc aphorismo
 de esse octauū et decimū et inuenit illud diuersuz ra
 dicibus Hip. **E**t fortasse hic sermo Hip. est aneq̄
 bene sciret esse diez crisis et habet expōnez. **E**t
 scias q q̄qz cōtinuant dies et sunt sicut dies vñ
 crisi. et illud plus cōtingit post viginti siue si eua
 cuatō siue exitura. **E**t scias q in die bone crisis
 q̄n apparēt signa mala tunc illud est deterius et si
 gnificat mortē plm sicut si accadat eis aliqd in sep
 timo et quariodecimo.

De pportionalitate diez crisis ad inuicē et debilita
 te et ppatōne eoz ad egritudines. **L. iij.**

Diez creticor alij sunt fortes in vltimo i
 quibus fortasse semp sit crisis: et alij sūt
 debiles valde et alij sunt medij. **E**t ego
 dica eos distincte postq̄ dixero q̄ p̄m⁹ dies crisis

est dies quartus et cū hoc non mltū cadit in eo cri
 sis et est indicatiuus septimi. **D**ies autē septim⁹ est
 dies fortis valde et indicat ipm q̄rtus et licz vt sep
 timus ponat in pmo ordine supiore. **E**t dies vn
 decimus non est in virtute quartidecimi. **U**ez
 tñ in egritudinib⁹ in quibus potissim⁹ eaz incipiūt
 in imparibus vt tertia est fortis valde et forti
 or q̄rtodecimo. **E**t dies q̄rtusdecimus est dies
 fortis valde et de fortitudine eius est q non inue
 nit dies cui non pportioneē q̄rtusdecim⁹ qui sit ul
 timus in fortitudine in indicis crisis et salute eius
 nedū a cōplemēto eius. **D**ies septimusdecim⁹
 est fortis et qui pportioneē ei ex dieb⁹ est fortior
Et pportionalitas eius ad viginti est pportionali
 tas vndecimi ad q̄rtusdecimū. **D**ecimusdecimus
 est de diebus crisis interficiētibus et eoz magis p
 nitiosus est dies vigesimusseptim⁹ et est quali nō
 sit dies crisis et dies q̄dragelimus est fortior trige
 simo q̄to q̄uis trigelimusquartus sit bone virtu
 tis et fortior trigelimo pmo. **E**t scias q egritu
 dines que potissimū faciūt in imparibus sicut tertia
 na et plures acute sunt velocioris crisis et eaz cri
 sis sit in imparibus qua ppter expectat in tertia
 vndecimus et non expectat q̄rtus decim⁹ nisi p̄az
 q̄uis fm plm potissimus septimi declinet a q̄rtode
 cimo p̄az. **E**t ille que faciūt potissimū in pari
 bus sunt tardiores et crisis eaz plus est in parib⁹.

Dies cretici. L. iij.

Elli qui sunt in ordine supiore sunt sicut
 septimus et vndecim⁹ et q̄rtusdecim⁹ et sep
 timusdecim⁹ et vigesimus. **E**t q̄qz
 sūt reuolutōes in egritudinibus pueniētes scdm
 plm nūero diez crisis q̄re sūt septem reuolutōes
 tertiane sicut septē dies causomidis. **E**t q̄qz sit
 dispo numeri mensū et aīoz in chronicis fm dis
 pōem numeri diez in acutis quare sit q̄rtana septē
 mensū et big. et currūt eius indicatiōes fm conside
 ratiōem indicatiōis diez et cadit inter eas de ante
 cessione et postpositiōe fm p̄sideratiōem que cadit i
 diebus et dicam illud.

De diebus cadētib⁹ in medio. **L. v.**

Dies isti quos diximus sunt dies cretici ra
 dicales. **U**ez q̄qz accit diebus creticis
 ppter aliq̄ causaz accidentiū extrinsecus
 aut ex ipsa egritudine in velocitate motus sui aut
 tarditate sua aut ex dispo corpis in uirtute aut de
 bilitate aut ex accidentibus que accidunt sicut vigilie
 vehemētes ex vigilis extrinsecis aut cadentiū ex
 cās corpis aut aialibus q̄n supfluit vebementer
 vt cadat ante eos festinatō aut tardatō ab cia licet
 non eleuet statōe crisis necessarie in hora sua imo
 minuat ex ea. **E**t si non esset cā fortis accidens
 verificaret crisis et non antecederet neq; tardaret
Uez q̄n accidit illud accidens et est forte declinat
 hora et tardat aut antecedit et si fuerit debil⁹ sit dif
 ficilis crisis. **E**t phibet cā ne sit p̄pleta et noiā
 dies in quibus cadit hec reflexio dies cadētes i me
 dio et habent iudicia diez crisis ex pte. **E**t isti
 dies sunt sicut tertius et q̄ntus et sextus et sicut non⁹
 et sicut tertiusdecimus: tertius eni et q̄ntus p̄tinet
 quartū et non⁹ est inter septimū et vndecimū et for
 tasse erit dies cadēs magis cōueniēs uni dnoz diez

qui sunt in duobus lateribus eius aut erit dies cre-
ticus qui est inter illos cadentes in latere altero ma-
gis ptines ei: festinatio enim undecimi ad nonum plus
est q̄ tardatio septimi ad nonum quā vnusquisq̄
eorū sit plinum.

De virtute diez cadentium in medio et debilita-
te eoz. L. vi.

Scias q̄ nonus est dies fortis platus in eis
deinde quintus postea tertius: et non ab-
breuiat a quarto qui est radix abbrevia-
tōe manifesta. et tertiusdecimus quasi ppter suaz
debilitatē non est de illis in quibus sit crisis. Sex-
tus autē est dies in quo cadit crisis neq̄ illa est ma-
la. **Q**uod si euenerit non mala erit difficil occulta
diminuta non salua a timore et ipse ppter puritatez
casus crisis in eo siue mala sit siue non mala est q̄
cōtrarius septimo et indicat ipm q̄rtus in malitia.
Et pax quide cōplet indicatō quartū euz bono nisi
cū difficultate q̄re accidit in eo siḡ timorosa sicut
somnia p̄fundus et sincopis et ppe si fuerit euacua-
tio tunc accidet sincopis cū vomitu et accidet in eo
casus virtutis et horripilatio et tremor et destructio
pulsus si aut apparuerit in eo sudor non erit equal
et fortasse minuit in eo crisis cū etiā de. Quare erit
cōpletum eius cū exitura mala et ictericia et erit
vrina mala mali sedimis hoc est q̄ si fuerit salua et
si non fuerit tunc quocūq̄ mō fuerit erit salua eius
p accidens reciduatōis. Inquit Gal. Septim⁹ est
sicut rex iustus et sextus sicut rex vicens iniustus
et octauus est proximus sexto.

De diebus bonis et malis qui fm ordines suos cre-
tici sunt aut cadentes in medio aut dies indicatōis.
L. vii.

Ex meliores sunt septimus et q̄rtus deci-
mus et post eos sunt nonus et septim⁹ de-
cimus et vigesimus: deinde q̄rtus postea
quartus post octauus deinde tertiusdecim⁹. **E**t
scias q̄ dies crisis fortioris indicij et fortiores dies
cadentes et dies indicatōis sunt illi qui sunt in die-
bus antecedētibz et q̄to magis pcedunt debilitatē
eorū iudicium.

De diebus qui non sunt cretici neq̄ intentōe p̄ma
neq̄ intentōe secunda. L. viii.

Su sunt dies primus et secundus et decim⁹
et duodecim⁹ et nonus decim⁹ et quatuode-
cimus itez est huius summe. Et ē mi-
rabile q̄ plēs eoz sequunt diem creticū.

De diebus indicatōis. L. ix.

Dies indicatōis sunt dies in quibus vidēt
vestigia que sunt significatōes alteratōis
materie aut significatōes victorie vnus
duoz alternatōz egritudinis et virtutis aut incep-
tōis pugne leuis que currit inter nām et egritudi-
nē non ppter sepatōez sed ppter furiositatē. Pri-
me quide sunt sicut significatōes digestiōis et con-
trarij digestiōis. Significatōes vō digestiōis sūt
sicut nubes rubea aut ad albedinē tendens: signifi-
catōes indigestiōis itez note sunt. **S**cde uero
sunt sicut apparitō virtutis appetitus aut casus ei⁹
in eo et leuitas motus aut grauitas eius. **T**ertie
aut sunt sicut dolor capitis et angustia et stricta an-
helitus et tremor et sudor non cōis et euacuatio nō
p̄pleta. **Q**uā ergo apparēt ista vestigia in istis

diebus erit crisis in diebus notis sequētibz eos et
erit q̄rtus indicatō q̄ erit in septimo si fuerit signū
bonū: aut sexto si fuerit signū malū et p̄prie in cau-
sonide et fixa q̄ fiat in septimo et minus q̄ in sexto
vex in tertiana multiplicat q̄ sit in sexto et septimo
aut in undecimo aut fm plm in q̄rtodecimo aut vi-
gesimo aut vigesimop̄mo et septimusdecim⁹ itez
indicat in vigesimo aut vigesimo p̄mo et octauus
decimus indicat in vigesimo p̄mo et vigesim⁹ in
q̄rtagesimo. **E**t de diebus cadētibz in medio
tertius in q̄mo et si fuerit malū tunc in sexto et q̄n-
tus in nono et si fuerit malū tunc in octauo. **E**t
scias q̄ significatōes indicatōnū q̄nq̄ declinat a di-
ebz suis ppter cām p̄dictā in declinatōibz crisis
a diebus suis quos merent ad illos qui sunt an eoz
aut post eos. **E**t scias q̄ sequit diē fm de dieb⁹
indicatōis aliquid de genere eius qd sunt in die idi-
catōis tunc egritudo est velocis motus. **E**t cōsi-
dera signa festinatia et tardatia et indica in diebus i-
dicatōis qui indicant ea si festinant aut tardant ex
hoc.

Cognitō diez crisis q̄ dubitat. L. x.

Cognitō diez crisis est necessaria ad inte-
tōes plures. **O**portet enī q̄ crisis est
ppinqua vt regat eger regimie quoda et
q̄ est longinqua ut regat regie alio. **E**t oportet
vt in die crisis et qui ei p̄ximus est vt regat eger
regimie p̄po. **N**on ergo moueat oio cu medi-
cina fortasse enī adiuuabit nā ad euacuatiōem quā
sup̄fluet vehemētē et fortasse faciet ei pirarictatē
in pte sua quā pariet laborē non crīsim et non fiet
euacuatio et in hoc est illud qd est in eo. **E**t oz in
cognitōe diez crisis vt obliues itez res nāles al-
terantes dies crisis notos. **E**t nos inuenim⁹ co-
gnitōem diuidi in duos mōs quoz vnus est in cri-
si egritudinis absolute et alter est in ipso die crisis
ex pte ipis in quo est crisis. **F**ortasse enī plon-
gant dispōnes crisis duobz diebus vel tribz q̄r
dubitat ad quē eoz p̄portionet. **M**odus vero
p̄mus significat ex duobz modis. ex signis abbre-
uiatōis egritudinis et longitudinis eius et ex nātis
egritudinū et virtutibus eaz. **S**ignificatō uero
ex signis longitudinis et abbreviatōis est q̄m for-
tasse erit fm consumptōem egritudinis sicut si sit
egritudo non d̄ illis quas possibile est p̄sumi in q̄r-
to et qui ipm sequunt et possibile est p̄sumi in septio
et qui sequunt ipsuz. **N**am si apparēt signa digestiōis
apparitōe bona in eis qui sequunt quartū spat q̄ cri-
sis erit in septio. **E**t si apparēt signa longitudinis
egritudinis p̄dicta in capitulo suo scias q̄ crisis ei⁹
tardabit et erit successio eius absq̄ crisi. **E**t si n̄
lū eoz apparēt sperat q̄ consumet egritudo inter
septimū et quartūdecimū. **S**ignificatō vō ex nātis
egritudinū est sicut vbiq̄. dies impar est melior si
cut sciuit ex eo q̄ mouet de egritudinibus in die
impari et cū caliditate acuta et par est de eis que di-
uersificant ei. **M**odus vō scdus sūtur ex mo-
dis ppter p̄sideratōem reuolutōnū et ex nūero ho-
raz crisis et tpe crisis et verificatōibz diez et vir-
tutibus eoz. **S**ignificatō ex p̄sideratōe reuolu-
tionū est sicut vbiq̄. tu scis q̄ dies par est melior
quidā egritudini et impar est melior alicui egritudi-
vex ex tpe crisis est vt cōsideres et cognoscas i q̄

duoz diez sit labor longior et ponat ei crisis nisi se
quat qd sit fortioris iudicii qd iudicij huius signifi
catiois. **E**t de hoc so caplo est illud qd facit esse
necessariu vt ponat in eo crisis diei medio ex die
bus tribus cu p dte p dta. **S**iguo aut ex vir
tute diez et naturis ipsoz est sicut si sit sudor inci
piens in nocte septimi et non cessat sudare in octauo
tota die tunc crisis erit in septimo non in octauo qd
uia febris eradice in octauo et si fuerit fm diuer
sitate huius et incipit sudor in deciotertio et non ces
sat inf. rmus sudare vsq ad decimu qrtu et eradi
cet febris in decimo qrtu tunc non pportnabit cri
sis nisi ad decimu quartu et illud est qm octauus et
decim⁹ tertius non sunt in virtute duoz diez ali
oz ex bonitate. **E**t mors cu sexto puenietior e
qd sit cu septimo et cu decimo magis pueniet qd sit
cu nono. **S**iguo aut ex aggregatoe iudicioz est
sicut illud cuius narrato pterit et big. in decio qrt
to in eo qd diximus aggregant sudor et eradicatio
siml. **S**iguo vero ex diebus indicatiuis est vt
cōsideres an inuenias in exēplis predictis indicatō
nem ex qrtō tunc iudica q crisis erit in septio aut
inuenias in vndecio tunc iudica q crisis erit in de
cimo quarto.

De declaratione pportionis diez crisis ad plures
egritudines. **L. xi.**

Am scivisti q oportet vt crisis egritudi
ni valde acutaz sit ad septimu et oportet
vt illaz crisis que sequunt eas in acuitate
sit ad quartu decimu et ad vigeimu et q has sequunt
ad qdragesimu: deinde post illud faciunt crisis egritu
dines chronice absolute qm incēsus vehemens sit i
imparibus illud est tunc signū malū et mltiōtēs in
terfict in sexto et indicat in quarto et sit in ipso su
dor frigidus et his siliis: et que ex sursen erit crisis
eius fm plm ad undecimu cu acuitate sua qm ince
ptio magnificatiois eius sit fm plm post tertiu et qrt
tuz: deinde facit crisis in septio scias ergo illud.

Expleta est sen secunda. Incipit sen tertia de apo
stematibus et pustulis.

Tracta us primus de illis que ex eis sunt calida
et corrupta.

Sermo vniuersalis de apostematibus. **L. i.**

Am locuti fuimus in libro pmo de
apatibus et spebus eoz et curis ip
soz smone vsq ad que redire oz il
lū qui vult audire qd nūc loqmur
in hoc autē loco loqmur de eis ser
monē pteclare. **D**ico q omne apa et pustula aut
est calidū aut non calidū: et apa calidū aut est a san
guie et qd currit cursu eius: aut a cholera et qd cur
rit cursu ipi. **E**t qd est a sanguie aut a sanguie
laudabili aut a sanguie malo. **E**t sanguis lauda
bilis aut est grossus aut subtilis. **E**t factū quidē
a sanguie laudabili grosso ē phlegmō q accipit car
nē et cutē sil et est cu pulsatioe. **E**t a subtili phlegmō
que accipit cutē sola et est spina et non est cu pulsati
one. **E**t vō a sanguie grosso malo sunt spēs exi
turaz malaz. Nam si eius malitia vehemens fiat et
ipsius adustio pueniet herisipila et euen et pbustio
et crusta et deterior ea est ignis pscius. **E**t a subtili

malo accidet phlegmō q declinat ad herisipila cu
malitia et fraudulētia. Si aut fuerit subtilior erit
herisipila phlonides et qn fuerit eius malitia mali
tia maior erit herisipila habēs inflatōes et vesicas et
pbustione et crusta. **C**holicu aut aut est a chola
subtili valde que non cōtinet in eo qd sit magis in
tus qd illud qd apparet de cute et est acuta et sit ex
ea formica aut ambulatiua sola et est subtilior aut
ambulatiua corrosiua et est mala. **E**t aut ex cholera
grossiore illa et minoris calitatis et pūnet magis in
tus qd pma in cute et est quasi sit in ea phla et sit ex
ea formica miliaris et est minoris inflatōis et tardio
ris resolōis. **E**t si fuerit materia grossior et de
terior accidet formica corrosiua. **E**t si piransierit
in grossitie sua vsq ad substantia sanguis et fuit ma
la accidet herisipila mala. **E**t in oibus ill mē est
subtilis qm diuersificet post illud et sit ppter sub
tilitate sua q expellit ea nā et non retinet in aliquo
nisi in cute et q apprimat ei et qm multiplicat mate
ria apatis calidi et magnificat apa tunc est de summa
apatuz acumatū mortificantiū. **E**t de summa
pdictoz est que dicit barachien. **E**t iste species ma
le et que eis silant mltiplicant in ano pestilētie. **E**t
de apatibus calidis illa sunt mala que nō excitant
ad declinatōez quā sequunt leuitas et detumitō neq
ad aggregatōem materiei imo ad corruptōez mē
bri. **E**t non semp sit a magnitudine apatis et mlti
tudine materiei imo sit qnq a malignitate maie
rici. **E**t scias q apata pax fuit singularia pura
sed plra eoz sunt pposita. **E**t scias q omne apa
in exterioribus cu quo non est pulsatio non facit la
niem: de intrinsecis vero iam locuti fuimus.

De phlegmone. **L. ij.**

Am scivisti phlonē et signa eius ex calidi
tate et inflamatōe et additōe qritatis et te
sione et impulsione et pulsatioe si est sub
mersa vel qd est ppinqua arterijs et mēbz in quo
est tale est cui adueniunt nerui quibus sentit nō pl
qd sensibilitas sicut scivisti dispōem eius. **E**t qd
to pl⁹ fuerit arterie maiores et magis grādes erit
pulsatio eius et ipsius dolor vehemētior et eius re
soluto aut ipsius collectio uelocior. **E**t qd phle
gmon est in mēbro sensibili sequit ipam dolor ve
hemēs qrtūqz sit et cōmittat ipaz vt appareat ve
ne illius mēbri pue que erat occulte. **E**t scias q no
mē phlegmonis in lingua grecoz est absolutū sup
omne qd est inflamatuz deinde dicit de omni apate
calido postea dicit dō eo qd est ex apate calido cum
ppetate p dta et non caret inflamatōe ppter coar
ctatōem sanguis et oppilatōem meatuū. **E**t pax q
dem ptingit vt phlegmon sit simplex sed fm plm
et associat herisipila aut durities aut furiositas. **E**t
habet cas de quibus sunt antecēdētes corpe ex re
plone aut malitia hūoz cu debilitate mēbri recipiē
tis licet non sit replo neq malitia hūoz. **E**t de
eis sunt primitio sicut ptusio aut incisio aut fracta
aut dislocatō aut vlcera que mltiplicant in mēbro
qre declinat ad ipm mā ppter dolorē et debilitatē
et fortasse declinat ad ipm materie et retinent i vjs
que sunt debiliores sicut accidunt cu vlcere b⁹ et sca
bie apata in locis vacuis. **E**t augmentū quidez
ei⁹ declarat additōe magnitudinis et tensionis et stat⁹

ipsius p fine eius et illic aggregat mā si debet ag-
gregari et declinatō incipit tendere ad lenitatē et de-
bilitatē. Et mala est q non tendit ad declinatōz
neq aggregat sanie et hmoi qdez pducit ad mortē
mēbri et putrefacit ipm. Et mltoties quidē sit il-
lud pp magnitudinē apatis et multitudinē materiei
ipsius. Et mltoties sit illud cā malignitatis ma-
teriei si apā fuerit puri. Et tu quidē scis illd qd
rarificat qm pulsatō incipit intensiōe et inflatō in-
cipit in sedatōez. Et scis illud qd aggregat p addi-
tōez pulsatōis et calitatis et fixiōe uirulq. Et scis
illud qd putrefit pp digōia difficultatē et tenebrosi-
tatē et vehemētiā tēstionis. Et scias q dū nō sub-
mergit nām mā nō puenit ex ea apā et respirat per
igne ei qd apparet exteri. Et scias q qn viciat
pustule dmeulati indicat dmeul malignū. Et oz
vt in potu tribuat hūi apā itiora aq endiuie et
aq solatri cū medulla caseifistule.
Lura phlegmonis et l. ij.

Quā accit phlegmō a cā pmitia non deest
qn aut ea pmitia et eius vestigiū inueniat
mūdificatōez corpis aut replōez. Qd si
obuiet mūdificatōi non est necessariū nisi curatio
apatis inqūū est apā. Et extractō materiei extra-
nee q fecit accidere apā et illud sit p mollificatiā et
resolutiā leuiā sicut emplz de farina tritica cocta cū
aq et oleo et qnq excusat scarificatō laborē et ppe
qn apostema est mltē materiei. Qū aut iuenerit
corpis replōem tūc oz vt non tēgas apostema cum
mollificatiō qm attrahet ad ipsuz supra qd resol-
uat ab eo imo oz vt eietur mā p phlōmā et fortis
ic indiget solōne uēris et qū feceris illd admistra
mollificatiā. Et eius quidē curatō est p xia cu-
ratōi eius cui ea pmitia inuenit mūdificatōez cor-
pis et differt ab ea in hoc q non indiget curatōe cū
repcussione plmā in pncipio sicut indiget illa imo
minus illa. Qū aut ea est accides non pmitia
tūc oz vt incipias cū eūone et cōple ei qd meret ex
phlōmā et ex solōne uēris si indiget ea. Et ne-
cessitas qdē eius est aut qm corpus est imūdz aut
qm egritudo est mag qre necessaria est euacuatiō et
mioratō materiei et attractō ad pterariū. Et licz
corpus non sit mltaz supfluitatū tū in mēbro qnq
aduenit q ipsuz debilitat quare attrahit ad ipsum
materie corpis lz non sint materie supfluitatis. Et
oz vt obfues pditiones predictas in hoc ex etate et
tpe et regione et alijs. Et incipe cū repcussuiis ni-
si in locis q pditionauimus in li° pmo. Deinde
oppone augmēto cū intrōmissione mollificatiōz et
hūctantū cū refrenatis et qū pcedit in augmēto
pcedas in additōe mollificatiōz paulatī et apd fi-
nē et statū et vltimitatē magnitudis et additōez sue
vltimitatis fac vicerē mollificatiā et fac ea pura.
Et exiccata sunt q sanāt in fine: vey hūctantia et
mollificatiā sunt ad dilatados poros et ad sedādum
dolorē. Et exiccatiūū est illud qd sanāt et phi-
bet remanere aliqd qd fiat sanies. Si aut nō sa-
nat integre et dimittit aliqd non relinqt nisi rē mo-
dica q resoluit illd in qd est acuitas. Et qnq ac-
cidit ex refrenatōe vehemētiā doloris pp suffoca-
tōem materiei et soliditatē mēbri. Et qnq accit
ex ea reditus materiei ad mēbra pncipalia et qnq
accit vt induret apā. Et accit qnq vt incipiat mē-

bz tēdere ad viriditatē et nigredinē ppe qn medi-
cat cū eis in fine rei et ppe statū. Et scias q ve-
hemētiā doloris facit te indigere medicis mollifi-
catibus absq attractōe et fortale erit cū eis infrigi-
datō non phibēs mollificatōez. Ex reditu vō ma-
teriei ad mēbra pncipalia securat eūo nisi qn illd
qd puenit ex eis est fm semitā expulsiōis ex eis
et sunt mēbra recipiētia ab eis sicut cūatoria illoz:
illic eni non est via ad repellendū et expellendū pe-
nitus et nos iā verificauim? ista in loco suo. Et
qū timet vt declinet ad duritiē admistra mollifica-
tiā in quibus est calefactō et hūctatō cū fortitudie
Medicine autē repcussue sunt q sunt medie sicut
succu herbaz frigidaz q mltoties dixim? in locis
alijs sicut succus portulace et cucurbite et endiuie et
virge pastoris et aliaz et succus solatri ppe et cor-
pa eoz cōtrita pparata ad epīm et succus psilij et et
ceratū cū aqua frigida. Et fortasse excusat laborez
in eo spongia infusa in aceto et aq frigida et kekēgi
est fortis in pncipio et silr cortices gnatoz et sem-
pina et sauch decoctū valde et ppe cū aceto mi-
sto aut sumach et tmlub ē bo^m itez. Et si indigz
fortiore illo adde in eis sandalū et acatiaz et memi-
the et faufel et hyusqūū albū et herba q noiat herba
apātū est in pncipio valde bona et qnq iuuat eua-
desiccato et stipticitas cū croco et hūctatō in pnci-
pio est timorosa et qn cadit supfluitas in infrigida-
tōe fortasse pducit ad corruptōez mēbri et corrup-
tōem hūoris pstricti in apate et tēdit apā ad viridi-
tatē et nigredinē. Si ergo timueris aliqd de hō
tūc emplastra locū cū farina ordeī et volubili et in
quo est mollificatō. Si vō apparet aliqd de hō
tūc scarifica locū et excoria ipm et non expectes col-
lectōem neq maturatōez et illud qn vides illd qd
effusū est plm valde et fortasse morit mēbz. Et
scalpelatōis alia est magis apparet et alia magis p-
fundā et illud est fm locū apatis et dispōem mēbri
et cū scalpelauaris tūc embroca cū aqua maris et re-
liqz aquis salis et empla cū eo in quo est mollifica-
tiō et si non indiges rorificatiōe et embrocatiōe sis
cōtēnt? mollificatiōis. et scias q admistratō eoz q
fortiter repcussui: in pncipio et eoz q fortiter resol-
uūt in fine est mala caue ergo qū potes: infrigida-
tō eni vehemēs pducit ad illud qd scinisti et aqua
frigida silr est de illis que oz cauere nisi in eis que
sunt sicut herisipila et in resolone vehemēti accidit
dolor. Si ergo volueris regere in pncipio cūz
sedatōe doloris non apprimēs eis aqua calida et
olea mollificatiā et empla facta ex huiusmōi medi-
cinis ipsa eni vehemēter sunt pteraria ei qd est ne-
cessariū de phibitōe effusōis et redeas ad boluar
menū solutū in aqua frigida aut cū oleo ros. Et
melius olm ros. est illud qd est ex rosīs et oleo i
oleo qppe est resolo qda aut lētes decoctas cū ros
aut merdalsengi cū oleo ros. Si vero ista non
valēt et q eoz cursu currūt admistra uolubilē qm
ipsa est vehemētis iuuamēti in pncipio et statu et
alsirengi et albaalech et apū et albedarūgi silr. Et
mltoties qdez sedat dolorē vinū dulce mistū cum
oleo ros. imo cōgelatū vye et paz cere sup lanaz
aut lana isopi infrigidata in estate tepesacta in hye
me aut spongia infusa in vino stiptico aut aceto et
aqua frigida et crocus ingredit in sedatōe doloris

Quz ergo vides inceptōz apatis incedere itinere
exiture tunc dimitte in frigidatōz et incede in uia
eius qd̄ maturat et apit. **¶** Quz aut̄ apā puenit ad
statū tunc necessaria sunt q̄lia sunt anetū et camemil
la et maluaniscus et semē lini et silia imo empla que
noiant basilicon et q̄ noiant diaqlon et emplz de col
cotar exiccat abiqz dolore et pp̄ illud est eius admi
stratō pueniēs qū sit inflatō pblonis. **¶** Et est cōue
niēs qū non timet aggregatō et melius est vt pōas
sup̄ ipam desup̄ lana insulas in vino stiptico. **¶** Et
caro minus indiget exiccatōe q̄ neruus qm̄ neru
non redit ad suā cōplōem cū exiccatōe pua. **¶** Et
caro mioris necessitatis est q̄ pauciores hz arterias
Et mliotiens qd̄ez cadit necessitas scalpeladi ante
maturatōez. **¶** Et mlioties ingeniāt in atrabēdo
apā ex mēbro nobili ad ignobile cū attractiuis de
inde curat et apit. **¶** Et de apatibus calidis q̄ indi
gent sanioitate emplet caput eius cū psilio et cū ex
unctiuis in circuitu eius. **¶** Et liniat ex epithima
tibus et empls cū penna qm̄ digiti ledunt ipsum.

Herisipila et species eius. L. liij.

Tam sciuit cas herisipile et spes eius i li
p̄mo. Et ille ex qbus discernit ex pblō
ne sunt qm̄ herisipila magis apparētē ha
bet rubedinē et puriorē. Et ex pblegmone apparz
rubedo ad nigredinē declinans aut viriditatē. Et
plm̄ coloris eius est occultū in pfundo. Et rubedo
herisipile destruit p tactū statim et albet eius locus
cū subtilitatis materiei rubee aut separatōis eius de
inde redit velociter et non silt est rubedo pblonis
et vides in rubedine herisipile colorē croci et citri
nitatē et non vides illud in rubedine pblegmone.
Et apā herisipile non fit nisi in eo qd̄ apparz de cu
te et pblegmō pfundat in carne etiā. **¶** Et herisi
pila est pura et nō est ita pblegmō. et puenit qnqz
ex caliditate herisipile ad hō vt cōburat cutē et ei
virulētia vesicat et miorat illud in pblegmone et
pura non impellit penitus et pblegmone impellit et
q̄to plus multiplicat additō sanguis sup̄ cholericiuz
est impulsio magis apparēs et dolor et pulsatō ve
hemētiore. **¶** Et herisipila atrahit febrē vche
mētius q̄ pblegmō. **¶** Et qnqz cōsequit ex calidi
tate herisipile vt cōburat cutis q̄ alterat illd̄ qd̄
noiat herisipila et nō ē ita pblegmō et nō est ergo i
statio herisipile mior inflatōe pblegmōis imo pl
Uez tēlio pblegmone et dolor eius est ppter ten
sionē et qnqz fit maior qua ppter dolor herisipile
est mior. **¶** Et vbi plus accidit herisipila accit in
facie et incipit a lepore nasi et augmētāt apā et expā
dit in facie tota. **¶** Et qn̄ accidit herisipila a fracta
ossis sub cute tunc illud est malū. **¶** Et tu qd̄ 123
cognouisti diue r̄s̄ atez inter herisipila et pblegmō
nem in loco alio ab isto.

Cura herisipile. L. v.

Oportet vt euacues corpus ab ea cū solu
tio cholere et si indiget pblomia pblebo
toma etiā. Et pblomia qd̄ non mliū cō
fert nisi qm̄ mā est inter duas cutes. Si autē pfun
da fuerit iūc eius iuuamētū miorat et fortasse attra
bit. et si indigueris reiteratōe solonis vētris post
pblomia fac illud fm̄ q̄ calefit ex duabus materijs
deinde pmuta te ad in frigidandū ea cū in frigidatōis

fortibus scitis in ea pblegmone et cū effusione aq̄
frigide et fac illud donec alteret color et pura enī de
struit cū alteratōe coloris et diminutōe ipsius. Et
ad vltimū in frigidatō in herisipila est magis neces
saria qm̄ flama et dolor inflatiuis in ea est plus et
eū in pblegmone est magis necessaria qm̄ mā i ea
est magis inobediens et grossior. **¶** Et oportz vt
sit in frigidatō eius in principio fortis stipticitas
ad hoc vt fortiter augmētetur eius stipticitas su
per ipsius frigus. **¶** Circa statū vō sit ipsius frig
vehemētius stipticitate eius et caue cū hoc ne redi
re facias mām ad mēbz in r̄nsecū aut ad mēbz no
bile. **¶** Et caue itez ne denigret mēbz et sulcū si
at et incipiat ire in uia corruptōis. **¶** Et qū apparz
aliquid de hoc incede incōrariū vte stipticitatis et
in frigidatōis. Et si fuerit herisipila sup̄ cutē curet
ex scoria plūbi cū vino pōico bullito cū folijs sicle
bullite cū vino et curet cū eo in q̄ est resolo et exic
catio fortis cū in frigidatōe. **¶** Et illud est sicut su
mā lane veteris aduste non loie pondus. 3. xij.
et 5. carbonis de cortice arboris pini tantūde cere
3. xx. scorie plūbi. 5. ix. sepi caprini veteris ab
luti cū aq̄. 3. xv. olei myrtini. 3. v. Et itez leui
us illo emplm̄ fiat ex scoria plūbi cum succo r̄te
et oleo ros. et cera.

De formica miliar. L. vi.

Formica est pustula aut pustule q̄ egredi
unt et faciūt accidere apā puz et ambulāt
et fortasse vlcera et fortasse resoluūt et tu
iam sciuit cas cuiusqz illoz. **¶** Et color qd̄ for
mice ad citrinitatē est declinans et inflamata cū sub
stātia uerrucali et rōuida et hz plm̄ habz radicē lata
nisi quedā spca eius acruhaurod et est radicia pue
q̄ sit pendēs et senuit in omni formica sicut puncta
formice. **¶** Et ad summū om̄e apā in cute ambu
latm̄ qd̄ latitudinē non habz est formica. Uez alia
est miliaris et alia est corrosiua fm̄ q̄ sciuit. **¶** Et
qn̄ sit vlcus et putrefit appropriat noīne putridi.

Cura formice et que eius cursu currūt. L. viij.

Quoniam non incipit in ea cū euacuatōe hūorū
fm̄ q̄ oportet imo medicari vlcus cum
eo qd̄ sanat redit ex alio loco cū nocumē
to et ex loco ipso non cessat humor facere corrosi
onē post corrosionē. **¶** Et aq̄ qd̄ casei cū scam
one iuuatā est in euacuatōe materiei formice et ei
similiū. **¶** Uia aut̄ fm̄ qua curat formica est vt q̄
ex ipsa est corrosiua alienet ab hūectatōe qua iam
admixta in herisipila hūectatō enī non est cōue
niēs vlcerebus. **¶** Et admistra in pncipijs eius p
sicut lacuca et nenufar et sempuius et volubilem et
portulacā. **¶** Et si fuerit necessariū tūc qd̄ sit sicut
solariū et ppe siccū triū in ipso enī est exiccatō et
sicut arnoglōssa et rub et lens et p ipsaz sauih or
dei et coruces gnatoz et rami vitis. **¶** Et qū timet
sup̄ eam corrosio et vlcera admistra cū istis in frigi
datiuis aliqd̄ mellis et similiū aut farina turis cū a
ceto. Et aq̄ que currit ex ligno vitis humido quz
adurit et stercus ouū cū aceto et stercus vaccinū cū
aceto. **¶** Quam ergo corrosio et vlcera apparet
tūc admistra troscos andaron cū vino stiptico aut
aceto p̄misso aut succo cucumeris asinini et sal et fel
birri et ruta cū nitro et piper et nitz cū vrina pueri

Eura miliaris. L. viij.

De Pruna ⁊ igneſſico . L . ix .

Luratio prunæ & ignisplaci . L. x.

De vesicis et inflationibus . L . xi .

Tristationes accidunt fmi duos mōs quoz
vnu est ppter aquositatez q̄ expellit ex
ce

ebullitōe in hūioribus cū q̄ eleuet mā subito ad il-
lud qd̄ est sub cute ⁊ inuenit cutē spissiorē q̄ illud
qd̄ est sub ea q̄re non penetrat in eā imo remanet
inflato aquosa. Et secūdu est vt sit loco aquo-
satis sanguis quare sit pus de subina.
De cura inflationum. L. xij.

Mundificatio quidē corpis cū phlomia ⁊ si
milibus est fm q̄ sciuit ⁊ admittit re-
gimē ⁊ cibis fm modū q̄ est dictus. Et
ponat sup eas in p̄mis qū apparēt qd̄ sit sicut lētes
coctē cū aqua ⁊ sicut cortices ḡnatorū aut cortices
ramoz eoz decocti cū aqua totū illud ponat fm q̄
scis in loco suo post decoctōem ⁊ lenitate tepidū.
Si aut̄ exierit vesice ⁊ volueris ipsaz curationē
qm̄ ille que sunt in grossiore cute dolet oz vt api-
ant cū acubus ⁊ currat qd̄ in eis est ⁊ q̄ de eis sunt
subtiles apiant p̄ se. Et non oz vt tardet imo
apiant etiā ⁊ exp̄mat qd̄ est in eis cū facilitate pau-
latim. Deinde non euacuant aut vt sanent aut vt
vicerent. Et si vicerant curent cū emplis que fi-
unt de cerusa ⁊ q̄ sūt de merdalengi ⁊ silibus ⁊ p̄
prie qū cadit in eis sicut ireos ⁊ emplis herisupile
qū ambulat ⁊ corrodit ⁊ formice ⁊ reliqs que dixi-
mus. Medicamē p̄posuū etiā. R. merdalengi
lb. i. olei veteris lb. i. s. arsenici lb. i. decoquat
merdalengi cū oleo donec non adhereat deind sū-
dat sup ipsaz arsenicū. Et itez medicamē pue-
niet ei qd̄ de ipsis accidit sup testiculos ⁊ labia et
eis filia ⁊ ad vltimū supra mēbra q̄ vebemētē i-
digent exiccatiōe. R. colcotar ⁊ calcadis. viij. de
vinoquoz folioz rose. ij. terant cū aqua ⁊ admini-
strent ⁊ sūt fumus capni cū melle ⁊ qū cadit escar
⁊ carnes corrupte ⁊ apparet caro sana tunc curetur
cura vulnez planoz. Et cadere qd̄ faciūt esca-
ras ⁊ carne mala medicie note. Et in alexadria
faciūt eas cadere cū herba notata sereicis ⁊ iterum
tar behasis ⁊ oleū de albacuen ē bonū ad delictiōdū
eas. Et ad vltimū admittit calus escare ⁊ cu-
ratōis residui cū curatōe vulnez sanoz ē pueniē
ualde. Medicamē bonū exp̄m antiquoz quod
qd̄a modernoz p̄cesserint. R. fecocolle ⁊ aloes ⁊
olibani ⁊ cerule ⁊ ziniar oim equali ⁊ q̄tū est to-
tū de boloarmeno ⁊ siant ex eis forme siles auella-
nis fumant ⁊ dissoluant cū aceto ⁊ aqua ⁊ liniat cū
eis locus ponēdo epithima sup epithima donec acci-
dat in eo p̄tractō vebemēs ⁊ fiat escara ⁊ tunc aut
cadet p̄ se si fuerit sub ea hūitas aut est necessariū
vt radas eaz ⁊ facias ipaz cadere ⁊ non cesses facer
illud donec cadat totum.

De eslere. L. xij.
Esere est pustula pua lata sicut vesice et
ad aliq̄tula tendēs rubedinē ⁊ pruritus
faciēs ⁊ angustia eueniēs subito fm plm.
Et accidit q̄nq; ut currat ab ea hūitas ⁊ fortasse est
sanguinea ⁊ fm plm sit vebemēs in nocte ⁊ ei⁹ an-
gustia sit in ea vebemētior ⁊ eius tristitia. Et
ca⁹ eius est vapor calidus eleuatus in corpe subito
aut a sanguie cholico aut a phlate baurachio. Et
sanguinea qd̄ est vebemētioris rubedis ⁊ calitatis
⁊ vebemētioris ⁊ velocioris apparitōis. Et phla-
tica est mior in oibus illis ⁊ vebemētia phlatice ē
in nocte plūq̄ vebemētia sanguinee. Et qū es-
lere inuadiū locū amplū tūc si non fiat phlomia tūc

febris tertiana. Et oz vt fiat phlomia in spatio
qd̄ est inter illud ⁊ inter statū.

De Lura eslere. L. xij.

Sanguis qd̄ fuerit vincēs tunc oportet
bit vt in p̄mis pueniat ad phlomia deīn
p̄sequēter adhibeat solutiū chole si tolle-
rauerit virtus qd̄ sit sicut qd̄ sit de duabus p̄tib⁹
myrobalanz ⁊ p̄te vna hiere cui⁹ potō sit. 3. ij.
in sirupo acetoso ⁊ seda ea cū eis q̄ sunt sicut tama-
rindi ⁊ aq̄ duoz ḡnatoz cū corticibus suis aut aq̄
ḡnati acetosi cū cortice suo ⁊ iuslōe chrysomiloz
⁊ aqua lactis acetosi ⁊ troicisci de spodio canforatis
cū aqua ḡnatoz. Et dare in potu aqua calida in
die m̄litiōis est ex eis q̄ p̄ferūt ei et lenire nām ha-
bētis ea. Et de eis que sedāt ea est infusio sumach
colata de qua fumant. 3. ij. ⁊ ex cibis tabul ⁊ ace-
tū cū oleo de amigdalīs ⁊ sisamino ⁊ oleo cū aqua
vne acerbe ⁊ lacte acetoso. Si aut̄ hūior fuerit
baurachius euacuet corpus cū myrobalanis ⁊ cuz
turbitib⁹ de quo sit q̄m̄ est medicinas myrobalanz
⁊ sit potō eius. 3. ij. Et de infirmo de nuce cupsi
hūida. 3. i. cū aloes. 3. i. Et sūat erocus hortulan⁹
⁊ terat ⁊ p̄cutiat cū aceto ⁊ sumat in potu. Aut
det in potu aqua magre aut aqua vreei noui. Et
ad phlatice sumat cubebe. 3. i. cū trib⁹. 3. zuccari
⁊ pondere. 3. ij. semis agni casti in lacte dulci ⁊ d̄
eo qd̄ est exp̄m ⁊ puenit in oi spē est istud calame-
ti. 3. ij. spodi. 3. ij. ros. rubeaz. 3. s. cafor hirat
1. det in potu cuz aqua ḡnati acetosi aut sumat in
potu sauiua qū est icinus.

De estiomeno ⁊ differētia inter cancrenas ⁊ ascha-
chilos. L. xv.

Sermo de his rebus est p̄portionalis qd̄a
mō fmoni de rebus quaz remeōratō p̄-
cessit. Dico ergo q̄ mēbro accit cor-
ruptō ⁊ putrefactō p̄pter cam corrupētē p̄plonez
eius ⁊ spiritū aialē qui est in ipō. Aut p̄pter aliō
prohibēs eū p̄uenire ad ipsum. Aut p̄pter aliqd̄
congregas vtrasq̄ intentiōes sicut venena calida
⁊ frigida ⁊ est cū sua substantia sunt p̄raria spiri-
tū aiali ⁊ sicut apa ⁊ pustule ⁊ vlcera mala ambu-
latina uenēose substantie ⁊ ea in quibus errat sicut
errat in effundēdo oleū in vlcērib⁹ p̄fundis q̄re
putrefit caro. Et cū infrigidatōe vebemētū sup
apata calida q̄re corrupit p̄plo mēbri q̄ est in ipso.
Prohibēs autē eū p̄uenire ad ipsū aut aggregans
vtrasq̄ intentiōes: phibēs qd̄ est oppilatio ⁊ illa
oppilatio aut est accidētalis p̄mitia sicut cōstrictio
quozda mēbroz in radice sua fortis. Naz illa qū
p̄leuerat corrupit mēbz p̄pter retentiōez spūs aia-
lis ab eo: aut retentiōez virtutis sparfe sup spiritū
aialem qui est in ipso qui expandit ex corde et aia
quare corrupit cōplo ei⁹ ⁊ morit ⁊ q̄nq; sit p̄pter
oppilatōem corpale sicut apa calidū malū fixū ma-
gnū grosse materie oppilans meatus et introitum
ambelitus quo indiget spūs aialis et hoc cū hoc qd̄
retinet etiā corrupit cōplonē. Et qd̄ de hoc est i
p̄ncipio ⁊ non corrupit cū eo sensus eius cui est sen-
sus notat cancrena ⁊ p̄pe qd̄ est phlomes in p̄nci-
pio. Et qd̄ ita cōfirmatū est vt destruat sensus
eius cui est sensus ⁊ illud est ut destruat caro ⁊ qd̄
ipam sequit ⁊ vsq; ad os siue sit incipies aut suc-
cedēs apati notat aschachilos. Et q̄nq; cancrene

fiut aschachilos imo sunt via ad ipaz et totu hoc accidit in carne et accidit in offe. Et quia eius corruptio incipit pambulare in membro et apat qd est in circuitu corrupti et fortasse puenit ad corruptioem tunc dicit totu accidens est iomenus. Et dicit dispo ptia membri qiaz putrefacta est et nisi esset ppter grossitudinem materiei sue non adbereret sz expelleret.

De Lura. L. xvi.

De cancrenis qde du in principio pseuerat sperat qd sanct. Quia aut pfirmat corruptio in carne tunc necessarii est accipe totu ipsi. Quia ergo vides membri colore alterari Et est in via putrefactiois tunc oz vt succurras linie do ipz cu eo qd phibeat putrefactioem sicut est boluarnem et terra sigillata cu aceto. Si aut illud non valet no inuenis excusatores qn scalpelatioem pfunda facias diuersoqz modis in locis et ponas sanguiluges et phlomes venas primas ei pias vt accipiat sanguis malus cu cantella eius qd circudat locu sicut cu epithimatis pducis. Et ponat sup ipm locu scalpelatu qd phibeat putredine et sit ei pstratu de illis qd inest pfundat fortior sicut farina herbi cu sirupo acetoso aut cu farina fabaru. Et ppe pmissa cu sale. Et de illis q desup liniut est alla et seme vtice etia et aristologia rotunda et succus folioz acori de vnoquoqz sumat ps una floris eris ps media terat cu aqua donec fiat fm ipsi situdine mellis et line cu eo vuln et in circuitu ei. Et de medicis phibebus corrosione est vt sumatur floris eris et mellis et alumis equales ptes et linat cu eis phibet. n. et facit cadere illud qd est putrefactu et fiat illud qd sequit ipm. Si aut per trasit dispo dispoem apatis et dispoem corruptiois coloris eius et icipit puenire in mollitie et hiecat papp tuc hec est inceptio eius in putrefactioe quare oz vt puluerizez sup ipz aristologia rotunda et galle equali mesura accepte donec desicet. Et silt dragantuz itez et colcotar sumi bona ppe cu aceto et folia mucus et silt cucueris afinini aut ipeus eius epithimado. Et si ps carnis incipit corripui incide ea aut fac ea cadere cu eis q sunt sicut troisci andaron et fortius eis calcadico. Quia feceris cader ordine vnu succurre cu butyro ponedo desup deinde fac cader fo donec puenias ad cutem sana et dragantum rubeu est puluerizato bona sup mollitie et putrefactioem. Et quia apparet putrefactio non expellas cu incisione et consumptioe qm magnificat malu. Et qm magnificat apa in circuitu putrefactu tuc laudatu est ei sauih cu succo hyusquiami albi. Vez apud me non est bonu ei imo oz vt huiusmodi admistrent sup locu sanu vt phibeat ab ipo et repellat. Et quia incidit mebz qd putrefactu est tuc oz vt cauterizet illud qd pmet ipm cu igne qm illud e cu cantella aut cu medicis cauterizantibus adu renibus et ppe in mebris facile suscipiunt putrefactioem ppter caliditate sua. Et qd supfluitates calide apprimat ei sicut sunt testiculi et anus: hec est ergo optitas quas dixim hic. Et tu qde inuenies in smone nro q est de ulceribz putrefactus qd oz te addere huic caplo.

De althoboin. L. xvij.

Altiquissimi antiquoz noiauerut eu noie qd traslatu est in arabico althoboin ome apa existens in mebris glandinose carnis aut alibi. Et sensibilia qde sunt sicut caro gladio sa q est in maxilla et origine lingue et illa q sensus non habet sunt sicut caro glandosa q est in mailla i subascellis et inguibz et eis silibus. Deinde dicitu est post hoc ei qd est cu hoc apa calidu pdens: deinde dicitu est apostematio pntosa ppter pueruone materiei eius ad substantia venenosaz qd corripit mebz et alterat colore eius qd sequit ipaz et qnqz resudat sanguine et virus et silia illis et adducit qlitate mala ad cor ex via arteriaz quare accidit vomitus et pulsus cordis et sincopis et qn eius acciditia fiut vehementia interficit. Et videt q pmi noiauat hoc postremu carmata. Et est necessarii vt sit deterius eoz illud qd accit fm plm in subascellis et inguibz et post aure ppter vicinitate eius ad mebra q sunt vehemētius pncipalia. Et saluus althoboin mortaliu est illud qd est rubeuz deinde citrinu. Et ex eo qd ad nigredine est de cluue non euadit aliq et althoboin qde mltiplicat in pestilentia et in regione pestilentiali. Et inueniunt noia greca rez q assimilant althoboin sicut turrios et carmata et carmakile et furios vez apud nos no est magna distinctio inter eoz noiatodem.

De Lura. L. xvij.

Alacuato qde cu phlomis et cu eo qd tollerat hora aut qd sit neium ex eis q educut hore putrefactu est necessaria deinde oz vt reuertaris ad cor cu defensione eius et pfortatode ipsius cu eis in qbus sunt infrigidatio et odora mentu sicut acetositas citri et miue et rob pomoz et cydonioz et sicut gnata acetosa valde et olfatus sicut rosaz et cafeore et sandali. Et cibus sit sicut lites cu aceto et sicut cibus cu aceto valde acetosus factus ex carnibus arabengi et hedoz. Et oz ut roret malio infirmi cu aceto plimo et folijs salicis et uiol. et ros. et nenufare et silibus. Et ponat sup cor epithimata infrigidatia pfortata ex eis q pgnoscat tur de medicis habetui pulsz cordis calm et habetui pestilentia et ad vltimu regant regimie habetuz aer pestilentiali. Althoboin vero ipsuz et qd currit cursu eius de eis q noiaua sunt curet in pncipio cu eis q pstringut et infrigidat cu spongia infusa in aqua et aceto aut in oleo ros. aut oleo de pomis et arbore mastice aut oleo de myrto ista fiat in pncipio. in statu vero curet cu scalpelatioe si possibile e et fiat vt currat qd est in ipso et non dimittatur ut brumu fiat qm addit venenositas eius. Et si indiget yetosus sugentibus cu subtilitate fiat. Et in illo qd habz substantia exiture oz vt admistret apd statu eius aut circa statu eius cu apioe. Et qn est illic febris tardabis cu infrigidatioe ne reducas cu eam mam retro. Et aptio qde sit cu eis q sunt sicut embroca cu aq camemille et aneti et reliquoz apientiu subtiliu q dicem in capitul vulnez. Dixerunt carmata aut et sefiros. Confert emplm de capillo veneris et atriplice et volubili et radice euisci cum pauca guma pini et melle cu vino aut glutie cu gupini et ceratu aut sordes alucarioz apum et lupini i fusi in aceto aut radix cucueris afinini cu glutino albotin aut nitru cu sicibus aut cu fermeto.

De apostematibus accidentibus in glandulis. L.
xix.

Apostemata glandosa quae non incedunt via at-
tangantur quoniam accidunt in loco aliquo casu i
crisibus et quoniam cadunt casu expulsionis a
membris radicalibus et fortasse attrahunt ea vlcera et
aperta alia super extrema ad quae currunt materie in vasa
quoniam incedunt carnes ille quare inuoluunt cum eis sicut acci-
dit in inguini et subascelle ex apostematibus amboz i
eo qui habet scabiem aut vlcera super pedes et manus
Et quoniam sunt cum repletione corporis et quoniam non est i cor-
pe plima repleto. Et eorum cura est diuersa a cura
aperturaz alioz in principio cum expulsionem et non admi-
strat in eis illud imo euacuato pphlomia et solone ue-
tris est illud quod est necessarium. Et curatio per alia
plonget in eis si possibile est donec declaret dispo-
sitionem si fuerit secundum semitam crisis aut secundum semitam expul-
sionis ex membro principali tunc non oportet ut prohibeat
oio imo trahat ad membra quacumque attractio est pos-
sibile et etiam cum viciis. Et si aut fuerit propter mul-
titudinem repletois tunc euacuatio est radix et mioratio
tibi et subtilitatis. Et non admittit ex expulsione imo
mollificatio ita tamen ut non admittit res mollificatio
itez abiqz cione. fortasse. n. eueniet illud super me-
bra cum attractioe materie plime imo quoniam admittit res
mollificatio euacua cum hoc et trabe manum ad diuer-
sum. timor. n. in expulsione est reditus materie ad
niscera et ad membra principalia et timor in mollifica-
tione est attractio materie plime. Et euacuatio et
declinatio materie securat ex nocumeto mollifica-
tione. Et quoniam dolor sit vehemens tunc necessarium est ut
sedes ipsam cum eis que sunt sicut lana infusa i oleo ca-
lido deinde adde in eo sale in fine eius donec sedet
dolor statim et in primis fortasse addit in dolore. Et
quoniam corpus est mudu aut mudificasti ipsam tunc resol-
ue et non cures. Et quoniam valet in resoluendo illud
quod est sicut farina tritici et saluus illa est farina or-
dei. Et fortasse magnificat per resolutionem sorte
apa quare non admittit nisi quoniam est necessaria repul-
sio ex membris principalibus et attractio materie ab
eis ad apa tunc super illa principalia. Et multo-
tus quod sanat ea in principio oleum calefactum quod effu-
dit solui. Uez quoniam apa est in quantitate et substantia sua
molle in membro nobili sicut mamilla et testiculo et
non timeat ex prohibito eius nocumetu tunc prohibe
et repelle sed quoniam senis declinatocem ad duritiem tunc
lini vbiqz sit.

De exituris calidis. L. xx.

Exitura est de summa dubillet quae collectio-
ne facit ex apertibus calidis quoniam si nomen aldu
bellati cadat super omne apa vlceraum in in-
teriore cuius est locus ad quem effudit materia aliquid et re-
manet in eo quocumque materia sit. Et exitura quoniam ex
hac sua dispoone calida tunc aggregat materia. Et quoniam
incipit apa calidum sicut est cum aggregatioe et solone
continuitatis intrinsece. Et quoniam non incipit ita imo
incipit in inceptioe apertum calidoz sanoz deinde
conuertit esse eius apud statum ut incipiat in aggrega-
tioe et nos in posterioribus differim? fmonem de du-
billet frigidis quae apprehendunt humores viscosos et gyp-
seos et lapideos et arenosos et capillares et alios. Et
sunt quidam qui appropant nomine aldubellat illud i quo
sunt humores illius generis vey nos loquimur nunc de

eo quod aggregat materia hoc. n. si incipit exitura propter
materia quam expellit natura et non est possibile ut penetret
cute neque etiam superficie carnis imo sepat eius continua-
tatem per grossitiam suam sepatioe apiente tunc quiescit in va-
cuitate eius quod sepat secundum plim. quare apparet ei cap-
acutum et prope si fuerit materia acuta. Et sic ergo exitus
incipiunt et aggregat sanie deinde maturatur sanie
postea rupit. Et fortasse indiget fortitudo in ma-
turatione et eruptioe et fortasse non indiget. Et quoniam
plus est exitura vehemētiora eleuatioe et acutio-
ris capitis et rubedinis est humor attractus ei vehe-
mentioris caliditatis et est velocioris maturitatis et
resolutiois et eruptiois et prope eminens pcedes extra
pinealis. Et que autem est cum diueritate lata profunda
pauca rubedinis est grosse materie mala declinans
ad interiora pauci doloris grauis mor? et de eri-
or ista est illa cuius corruptio est ad interiora et cor-
rupit illud super quod vadit. Et est de ea que expellit
ad vtriusque laus. Et laudabilior eruptio eius est
ad vetriculum prope membro cui est via currens ad ex-
teriora sicut exitura stomachi ut. n. erupit ad in-
teriora eius et ipsius pcuritatem melius est quam rupit
ad exteriora eius et ad vetriculum continentem miraculi-
cui eruptio eius quoniam in cerebro ad duos vetriculos an-
teriores laudabilior est quam amobus sunt meatus
sicut nasus et aures. Et quoniam rupit ad spatium pinel
cerebri aut ad vetriculum posteriore non inuenit me-
atui ad exteriora et nocet nocumeto vehemēti. Et
non est omne membrum pueniens ad hoc ut eueniat i ip-
so. exitura in iucturis. n. minorat egressio exitus e
quoniam in eis sunt humores mucilaginosi et loca eorum
ampla non suffocant materia neque retinent egressione
putridi. Quod si egreditur illic exitura erit prope re ma-
xima. Et deerior exituraz et malignior eaz e
quod egreditur super extremitates lacertoz et prope lacer-
toz plim neruoz. Et exiture quod diuerificant
propter spatium maturatiois saniei sue f3 humore in sub-
tilitate et grossitudine sua et prope in calore et fri-
gore eius et equalitate eius et secundum tempus et etiam et
substantia membri. Et non contingit ne maturet exi-
tura et ne conuertat quod in ea est in pus nisi propter
putredinem caloris innati in membro aut prope grossitudine
substantie quae est materie. Et quoniam quoniam coniungit ex h
ut fiat sanies in interiori parte sui et non appareat se-
sui propter profunditatem pus et grossitudinem eius quod e
super ipsum et stat super maturitate saniei velociter et
quoniam non stat secundum substantiam suam in grossitudine quoniam si
maturat et substantia lenit substantiam eius velociter et
f3 quod est de carne ista plima et pauca et propter casu exi-
ture et casus ad sanie propter repletoem et multitudinem
materie et corruptioem eius. Et casu eius sunt nau-
seantia sacetas et exercitia mala et egrotudines quoniam non
faciunt crisiz cum euacuatioe apparet et nocumeta aia
lia ex angustia et sollicitudine corruptentibus san-
guine. Et de exituris quod est spes que noiat tur-
mulos et est exitura quoniam rupit et quod est sub ea est si-
mile carni bone deinde apparz ab ipsa sanies alia.
Et de exituris est spes quoniam noiat albur et est exitura
vasalis rotunda et rubea quoniam qui habet secundum plim non
expoliat a febre et eius euentus secundum plim est in capi-
te et quoniam accidit in alijs locis.

Significatio quod apostema sit exitura. L. xxi.

Quoniam videris pulsatores plima aut duritie
plongata et caliditate tunc existima quod apa
est in via ut fiat exitura.

Significatio maturatois et eius signum. L. xxij.

Quoniam videris lenitatem quadam et sedati
one doloris tunc scias quod est in via matu
rationis.

Judicia saniei. L. xxij.

Sanies laudabilis est illa que est alba lenis cui
non est odor horribilis et in qua non opata
est nisi calitas innata sed non sit excusato a
coitate extranee. Et non addit eius lenitas nisi
ut sciat quod ipsa est prepatata pati a virtute digesta
et non diversificat eius prepatum in inobediencia. Et o
ne sit ei odor vehementis horribilitatis ut sit lon
ginqor a putrefactioe dixerunt. et requiritur ex ea alba
quoniam color mebroz radicalium est albus et non asilut
ea nisi non potens super ea. Et sanies mala est feti
da signis putrefactioem que est contraria maturatoe et
figit dominium caluitatis extranee. Et quoniam egreditur sa
nies diversarum partium puenientium colorum et substantiarum
est etiam de genere diverso a bona. Et necesse est o
saniei ut faciat euenire in corpe putrefactioez aut
maturitate aut diminutionem aut alteret euz modo
alio.

Significatio exiture intrinsece. L. xxij.

Quando accidit apa calidum in visceribus et
accidit horripilatoes et febre et non est
eis ordo et sit dolor vehementior et hor
ripilato in primis logioris spatij deinde non cessat ab
breuiari spatium eius et addit guttas apatis tunc scias
quod apa sit exitura et quod puenit ad collectioez sui. Et
non sunt dolores isti in principio vehementiores et quanto
plus apprimat status miorat nisi quoniam eruptio sit in
principio et solo pmituitatis et dolor puenit ex ea quoniam
colligitur et quoniam sit materia sanies que sit etiam calefactio for
tis et inflatio que que sit febris eueniens per coitatem cor
dis. Et scias quod durities pulsus est testonium ma
gnum. Et quoniam apparet signum exiture alidubellati in vi
sceribus et non indurat pulsus non iudices penit quod
sit exitura interior. In huiusmodi. n. fortasse non
erit in visceribus imo in siphac quod pmet viscera
Et tu quod id sentis latus in quo est exitura per gutta
te que pendet ex eo et per dolor.

Significatio maturatois intrinsece. L. xxv.

Quando accidit significatoes exiture intri
sece deinde que sit accidetia que sunt ex fe
bre et horripilatoe et doloris sedatoe co
pleta et remanet guttas tunc scias quod sanies iam co
firmata est et maturato adest.

Significatioes ppinquitas eruptionis i intrinsece.
L. xxvi.

Quando redeit dolores et sunt punctioes
et mordicatio et guttas sit vehementior et
siliant febre tunc eruptio ia apppinquat.

Quoniam ergo accidit rigor subito et sedant guttas et do
lor tunc ia eruptio facta est et ppe quoniam apparet sanies
enacuata mordicatio illud quod ptransit. Et est necessa
rium ut sit arefactio virtutis et debilitas arefaciens.
Et quoniam exiture intrinsece sit eruptio subita et egre
dit res plima tunc fortasse accidit pulsus cordis et
sincopis mala et fortasse accidit mors ppter resolu
tioem virtutis et fortasse accidit vomitus et vetricis

solutio et fortasse accit sputum saniei plime subito quoniam
exitura est in pectore et fortasse accidit pforatio quoniam
erupit ad pectus res plima subito.

Luratioes exituraz apparentium. L. xxvij.

Enacuatoes que et ea quibus medicant apa
ta in principis suis nisi timeat reditus ma
teriei ad mebroz nobile sicut declarauim.

et sicut errat in hoc stolidi sunt res in quibus coicant
exitura calida et apata calida que non sunt exiture.
Illud vero quod ei apppat de regimine est resolutio
eius quod aggregatum est in ea. Et illud est fin du
os modos regimis quorum unus est regimine currea fin
rectitudine quoniam egritudo non egredit ab eo quod con
suetum est plim. Et est ut ingeniet in maturatoe ma
teriei ut fiat sanies et in eruptioe eius post illud ut
tu obserues virtutem et pserues ea ne pstrenat eaz
dolor et eruptio subito. ples. n. homin mortui sunt
sincopizando ex arefactioe virtutis: imo o ut ob
uet ea medicus qualiter pfortet virtutem et pseruet ea
cum eo quod scis: que o ut cibeat patiens dubellati ci
bis bonis nisi sit exitura in visceribus quoniam tunc o
necessario ut subtiliet cibum. Et scias est regi
me egredies a rectitudine per necessitate dispositio. Et
est quoniam quoniam egritudo est magna et exitura ptransies
in magnitudine sua illud quod puenit est et timeat festi
natio rei in expectatioe maturatois in ea et scitur quod
virtus non sufficit in maturatoe illius totius. Et
si administrant maturatio pducet illud ad vestigiū
imaturatois tunc necessaria est pforatio cum cautella
ne ferrum tangat illud quod sequitur exitura de mebris
nobilibus in tactu quorum a ferro est timor: et illud e
quoniam senseris quod materia talis est grossitiei quod non matura
bit et quod calor innatus in mebro tate est puitatis quod
non maturabit aut timueris quod ipsa per sua abbre
uiationem est talis quod alterabit alteratioe non matu
ratioe vere aut exitura est ppe iuncturas et mebra
principalia que timeat quod ipsa corripat ea. Et si si
dura habet in medicis facietibus inuiscatoez et ma
turatioibus non elogabit quoniam inuiscatio phibeat pene
trare inspiratoez in spatium et maturatio moueat cali
ditate debile. Et totum illud inuat ad putrefactioem
mebris. In huiusmodi ergo est necessaria incisio p
funda et pforatio disrumpens deinde sequat illud me
dicie que sunt in vltio resolutiois et exccatiois. Et
o ut sint pforatio et sectio incedentes in longitudine
villosorum nervorum mebris nisi sit voluntas ut destruat
opato illius mebris timedo casus spasmi tunc eni i
cide villos in latitudine et saluabis ab eo quod time
bas. Et plim quidem longitudinis villosorum est cum lon
gitudine corporis nisi in mebris apppriatis: et sicut iue
nis plim longitudinis villosorum cum plimo ligature et ru
gax nisi in mebris apppriatis sicut in fronte. Et
o ut non apprimet pforatio neque sectio aqua neque
oleum neque aliqd in quo sit pingue. Et si non est excu
satio quoniam lauet tunc fiat cum aqua et melle aut aqua cum
vino aut cum aceto. Quod si vehementiora fiat apata
et inflatio post pforatoez vaporet cum leuibz et si non
fuerit illud necessarium administrabis incarnatio et em
plastra. Et scias quod hec pforatio est generatio viri
et sorditiei et fistulaz: neque quoniam non inueis excusatoez
tunc non est ingenium aliud. Et loca puenientiora ad
expectandum ut in eis maturet sunt loca carnosa pau
corum nervorum et venarum. Et scias quod pineales eleuate

acutoz capiti pax indiget pforatōe neq; an mātū-
ritatem neq; post ipsam.

Regimē maturatōis et ingeniū ad faciendū pus in
extiuris apparentibus. L. xxviii.

Medicinaz maturatiaz caliditas oz vt sit
pria caliditati corpis et sit eis inuiscatio
q̄daz. De illis sunt in p̄mis q̄dib; em
broca cū aq̄ tepida et emplatio cū farina tritici aut
ordei et tritici masticatū est melius in hoc et panis
cū pice aut cera et crocus et puluis olibani et p̄x cū
oleo ros. aut adeps porci aut emplm de maluanū
sco et semie lini. Et itez emplz de ficibus siccis
dulcibus grassis pinguib; sol. aut cū farina ordei et
farina ordei itez et p̄prie si ponant in ea ilopus et
origanū siluestre aut aggreget cū aqua in q̄ deco-
quant cū pauco sale non supfluo. Et q̄nq; ponit
in eo adeps aut oleū aut fortius illo due p̄tes glu-
tinis albotin. At medicie p̄posite ex vuis p̄sitis et
storace et galbano et myrrha et laudano et resina et
butyro et masticē et ilopo hūida et radice cucūeris
asunini et radice sanguis draconis. Et emplz ga-
lieni cū oleo de herua abiq; cera et p̄prie q̄n soluit
hoc emplm in oleo et silt emplz didimos et emplz
basilicon. Et de bonis in hoc est medicamē de la-
pide marchasite cū amoniaco q̄d desup ponat do
nec cadat per se.

Regimē extiuraz q̄n mature sunt. L. xxix.

Quā inuenis exturā grosse cutis cū matu-
ratōe cuius non spāt ipsius eruptio. Et
sunt illic yene et corde et nervi tunc oz ut
pforea q̄m si dimiseris sanie corrūpet et corrūpet
et corrodet yenas et villos nervoz et illud q̄dē ve-
hemētius erit q̄ fuerit ppe iūcturas et tu q̄dē q̄re
cū tua pforatōe locū saniei. Et sis sollicit; ut ca-
dat porta pforatōis inferius nisi ybi non est possi-
bile. Et si illud q̄d est sup exturā fuerit grossuz et
secueris tūc seca porta tūm q̄m adhibebit grossum
cū eo q̄d est post ipz et si fuerit extenuatū tūc seca
totū eius in longū. Et scias q̄ loc; in quo est sa-
nies declarat p tactū et q̄n tangit cū digito p̄prie et
tu obserua cū digitis alqs saltē alterius man; an ex-
pellat aliqd ex cisti. Et locus q̄dē saniei apparz
ex declinatōe coloris ad albedinē et dū non est ma-
tura est declinū ad rubedinē. Et q̄nq; est locus sa-
niei declinū ad rubedinē et citrinitatē q̄ sanies nō
est bona suscitare in tactu absq; visu vextū vi-
sus est adiuvās. Oportet ergo vt in sectōe cōse-
quaris lineas natales ligature nisi q̄ sunt apd lunē
nisi apud necessitatē et in mēbris diuersificatib; si-
tuz villoz in longitudie suz loco ligature. Nam si
tu secutus fueris illud in pforatōe exture q̄ est su-
per frontē. s. ligaturā cadet cutis frontis sup faciē
imo oz vt tu diuersifices ligaturā. In eis vero
q̄ sunt sicut inguina oz vt yadas cū ligatura in la-
titudine cutis. Et q̄n tu pforaueris exturā et extra-
xeris q̄d in ea est tūc necessariū est vt tu succurras
ad pglutinandū cutē cū carne vt nō rūpat et indu-
rescat et fiat taliter q̄ non pglutinet q̄re fiat sin; q̄
non cesset impleri et redeat silis exture p̄me. Et
quoties mūdificaueris non moret itez q̄n impleat
et fiat in veritate de genere fistulaz. At anteq̄ fa-
cias ipam pglutinari in hora oz vt mūdes ea. Et si
tibi necessariū fuerit vt in ipaz intromittas radiū

sup eni; caput sit panus asper cū quo mūdifices ip-
saz et frices deinde fac ipam adherere et p̄serues ea
cū ligatura fm q̄ dicemus de ligaturis cavernaz et
ylceaz p̄fundoz erit pueniēs valde. Et oz vt tu
obserues in pforatōe illud q̄d dixim; de cōditio-
nib; deinde pfora in loco maturiore et pte lōgiōr
a yenis arterijs et cordis. Inq̄ antil; si exta su-
erit in capite tunc sectio eius sit sectō equal et sit cū
radice natiuitatis piloz ne sit trāuersa in ea vt co-
opiant ea pili et non ostēdat q̄n sanabit. Dixit et
q̄n est locus eius occultus tūc eius pforatio sit lata
et si acciderit in naso pforabimus ea cōles cū q̄nta
te lōgitudinis nasi. Et si fuerit ppe oculū pforabi-
m; ea pforatōe silt capiti lune noue et faciem; tor-
tuosuatē inferius. Si aut acciderit in madibul; se-
cabimus ea equali sectōe q̄n p̄posito bui; loci est
equal et silt illud ex corpibus lenū. Post aures vō
pforamus illud equalr. Brachia aut et cubitos et
manus et digitos et inguina oia pforam; in longitu-
dine. Inq̄ et si fuerit ppe coxas pforabim; eaz p-
foratōe rotūda et pforatō q̄dē rotūda est q̄ appre-
hendit cū appheniōe sua in longitudie corpis ali-
qd de latitudine ei;. Inq̄ q̄m q̄ locus iste non pfo-
rat rotūde possibile est vt aggregent in eis mate-
rie et fiam fistule. Et silt eua pforat q̄d est ppe
anū ppter locū hūitatis q̄ aggregat in eo. Et in la-
tere et costis pforat apiendo. In testicul; vō et vir-
ga equalr. Inq̄ et sumus p̄pti temp ut p̄futu sit se-
quēs figurā loci q̄to plus potuerimus sup ipsuz.
Loze aut et adiutoria secant in lōgitudie et p̄fua ut
non ledas nervos. Et scias q̄ pforatō diuersifi-
cat fm loca q̄m quādo est apud oculū tūc pforatio
eius est lata silis sicut oculi et in naso est cū lōgitu-
dine nasi et in madibula est cū longitudie madibulē
et ppe aurē secat equalr q̄m cōpōsitū huius loci ē
equal et cōgnoscit illud ex corpibus lenū. Post au-
rea vero pforat equalr et in brachijs et crurib; et
coxa et virga totū equalr sit in longitudie et similr
in lacertis yētris et in dorso et in inguib; et suba-
scell pones ea pforatōez accipiet ex latitudine etiā
ne fiat in ea sinus q̄ fiat fistula. Et silt in ea que
est ppe anū accipe de latitudine etiā ne pueniat si-
nus et fiat fistula et testiculū et virga equalr et in lō-
gitudie et in latere et costis accipe in latitudine etiā
ut sit trāuersa q̄m situs costaz est silt et caro q̄ est
sup eas. Inq̄ cōsidera semp sūtū carnis et villos la-
certoz q̄m non sumus p̄pti nisi ad hoc vt pfo-
remus cū imitatōe loci ut non pueniat incisio et sit
locus incarnatōis bonus nō grossus. Et sit in oi
dispōc studiū tuū ne incidas arteriā neq; venā ma-
gnā aut neruū aut villos lacerti et pforatio sit fm
magnitudinē exture. Et si fuerit pua et currit
q̄d est in ea ex loco vno tunc seca ea in loco vno.
et si fuerit magna tunc pfora ea ex p̄ncipio deinde
intromitte digitū tuū indicē sinistrū in eo et pfora
ea ybi puerit caput eius deinde intromitte etiā
in foramiē fo et fm hoc donec yenas sup ea. Et si
exture fuerit loc; sufficiens ex quo sit possibile exi-
re q̄d est in ea pforabim; ipaz in illo loco et si fue-
rit rotūda aut fuerit ei figura ne egrediat q̄d est i
ea ex pforatōe vna pforabim; ea in interiore pte
sui in duobus locis aut tribus fm q̄ntatē quā scis
q̄ omē q̄d aggregat in ea currit in hora. Inq̄ nisi

fit exiſta pūcial aut mēbz nobile aut mēbz pūqū
oſſi aut pūiclo feſtinabi? i pforatōe ei? anq? pſir
met ei? maſatō ne pūſ corrupat aliqd? hīſ mībris
dico ergo iſtud eſt regimē qū non inuenim? exca
ſatōem de pforatōe. ¶ Si aut ſperam? q? rūpat p
ſe non perforabim? ¶ ſi ſi ſperam? q? ipa erūpat
per medicias faciētes eruptōez: forteſſe. n. inueni
muſ in medicis faciētib? eruptōez qd? ſtat loco per
foratōis. ¶ Et mīlotiēs perforat cutis perforatōe
aliq? aut accipit de ea aliqd poſtea ponit ſuper eam
eruptōez faciēs vt ſit ei pfundatō.

De eruptōibus exiſturalibus. L. xxx.

Exitura qdē ſaluas in quib? non eſt mag
malitia apit aq? cala ¶ erūpat eaſ: putre
ſacte aut ledunt ex h? yehemēter ppter
illud qd? attrahit eis ex mā. ¶ Et qū vides exiſtu
ram quā aqua calida rectificat cōfide tunc de bo
nitate eiūs.

De Lura. L. xxxi.

Et ſcias q? emplatio cū radice narcīſci rū
pit omē prauū ¶ ppe cuſ aqua ¶ melle
bulliat totū illd? cū oleo de lilio aut irino
aut radix cane recēs cū melle aut pice ſicca cū ſor
ditie alucariū apū aut emplz arboſilos aut ſūat ce
re ¶ reſine ¶ butyri oīuz añ. lb. i. et pice ſicce et
mellis amboz añ. lb. ſ. ¶ floris eris. 3. iij. ¶ olei
qū ſufficit. Et medicamē de alleis eſt bonū valde
Aut ſumant amoniaci. vi. cere. iij. glutis alboti.
ij. ſulſuris citrini. ij. nitri. ij. ¶ ſiat ex eis emplz
Et de illis q? nos expū ſumus eſt ut ſumant medul
la gñoruz cotti ¶ nux rācida ¶ ſermentū et caules de
cocti ¶ cepe decocte ¶ ſinapis ¶ ſum? colūbin? ¶ ſi
at ex eis emplm rūpit. n. velociter. ¶ Et itēz diaq
lon ſolutū in mucilage ſinapis ¶ ſapone aſſociatū
cū ficibus. ¶ Et de medicis erūpentib? ſtatibus
loco pforatōis eſt vt admīſtreſ emplz ſcū ex mel
le anacardoꝝ ¶ pice hūda q? duo aggregent cū ig?
equat? deinde ponant ſup exiſtura p medū diē qm
rūpet ea. Et de eis itēz q? ſunt fortis eſt vt ſumāt
alkali ¶ calx non extincta ¶ ponant in ſubmerſione
ſui ¶ media aq? deinde colet poſtq? bullierūt et ſunt
in illa aqua alkali ¶ calx deinde ſumant ¶ ponant i
caldaria de ere ¶ ponant ſup prunas ¶ pꝑelent i ſa
lez. Et ſumāt de hoc ſale aliqd? q? qū eſt q̄rta eiūs
de ſale amoniaco ¶ ponat in mucilage naſturtij i
q? ſit aliqd de melle anacardi ¶ admīſtreſ. Aut ſu
mant catarides ¶ terant ¶ ponant ſup oleū vetus ¶
ponant ſup ignē leuē. ſ. ignē prune donec totū coa
gulet deind? terat ſicut terit emplm ¶ ponat ſuper
ipm mel anacardi ¶ ppe ſi ponat in eo ſtercus anci
putris aut ſtercus pallez aut ſtercus anatis. ¶ Et q?
da tā dixerūt alkebihez. ¶ Et de medicis reſoluē
tibus eſt omē calm reſolutiū iteratū ſup mēbruz
cū rarificatōe mēbri ¶ raritate eiūs cū vaporatōi
bus faciētib? illud de illis in qbus eſt hūditas ca
lida ¶ q̄to plus reſoluit emplē mīlotiens locus ¶
embroceſ. Et oz ne vacuū ſit regimē a medicis le
nientibus donec leniat dūrities ipius q̄a neceſſariū
eſt vt admīſtreſ leniētia ſola. ¶ Et iſte medicie
reſoluētes ſaniez ſunt de ſūma albaſurach ¶ ſinapis
¶ ſtercus auū ¶ arſenicū ¶ calx ¶ cordumeni ¶ mi
ſceant cuſ eis q? ſunt ſicut tuſ et glutinū albotin et
maſti x ¶ aldidic ¶ aggregent cū aceto ¶ oleo aīq?

¶ medicamē factū cū alleis at ex albaſurach aut ex pi
retro ¶ ſtaſilagria ¶ baurach cū melle. ¶ Et ante
oia iſta mūdet locus cū aqua calida. Et medicamē
de marchalita cuius deſcriptō. 32. lapidis marcha
ſite. 3. xij. amoniaci tñdez ſarine ſabay. 3. vi. mi
ſceat cū reſina hūda ¶ liniat ſup cuiē ¶ ponat ſup
ſanie donec cadat p ſe ¶ oz vt admīſtreſ ſtatiz qm
exicat? velociter. Et medicamē factū ex ſalis am
moniaci q̄ritate ptis ymi? et ex bezabard q̄ritate
q̄rie ptis ynius ¶ ex lithargyrj q̄ritate ptis ynius
¶ tertie ¶ ex olei antiqui q̄ritate ptis ynius ¶ dua
ruz tertiaz ptis ſumat ex eo linimētū. ¶ Et quā
do nō pferūt medicie ſicut p̄dixim? neceſſariū eſt
perforare aut cauterizare.

Regimē exiſturaz intrinſecaz. L. xxxij.

Lubelet qdēz intrinſece oz vt regant cū
eiūne ¶ ppe qū cholā eſt egrediet in ege
ſtione ¶ yrina. ſi q? ſanguis totus eſt
malus. ¶ Qū uero uerificat exiſtimatō medici q?
ſanguis eſt bonus pter illū quē expellit ad exiſtura
¶ poſt enacuatōez tūc oz ut maturet cū medicis eq
libus ſicut eſt ymū tenue ſubtile qū bibit paulatiz
Et illd? cui inuēdū eſt in maturatōe exq̄uiliſia eoz
ſunt medicie ſubtilitate exicatie ſicut myrrba ¶ ci
namomū ¶ reliq? ſpes ¶ pſequat? cū potu ymi ſub
til qd? eſt ad albedinē decitue ¶ d? ppoſitis ſunt ty
riſaca ¶ mīthridatū ¶ homorufia.

De aldemenul. L. xxxij.

Aldemenul itēz ſunt de genere exiſturaz
Et plm eoz ſit ex malitia digeſtōis ¶ ex
motibus ſup reſpōez ¶ q? currūt curſu il
loꝝ ¶ deteriores aldemenul ſunt q? ſūt pſudiores.

De Lura aldemenul. L. xxxij.

Quando apparēt aldemenul tūc eoz cura
circiter tres dies eſt cura apatuz calidoꝝ
deinde poſt illud oz vt ſit occupatō in re
ſoluēdo ¶ maturatō: forteſſe. n. reſoluētur ¶ illd?
eſt fm minus ¶ forteſſe maturant. Et non oz ut ſit
negligētia in curatōe aldemenul mīlotiēs. n. puer
tit ad exiſtura magnā. Et cura eiūs eſt eiū fm q̄rit
tatē neceſſitatis pblomie ¶ ſolonis yētris ¶ qū ſue
rit in aldemenul pulſatō ¶ baſis radicis tūc eſt ne
ceſſaria maturatō ergo adiuuet ad illā. ¶ Et illū
qdē qui paſſus eſt mīltitudine egreſſionis aldeme
nul liberat ſolutō yētris ¶ rarificatō cutis cū bal
neis admīſtratis ſemp ¶ exercitiō. ¶ Et de matu
ratis qdē e ſemen almaru tritū cū lacte aut cū ficu
bus aut cū ficibus ¶ melle ¶ ſicus cū melle ipo et
tritū maſticatū eſt bonū ad maturatōem eoz ¶ ſi
mīſt paſſe pfecte cū baurach aut ſicus cū ſinapi pmi
ſte cū oleo de lilio ¶ medicamē aldemenul pgnituz
¶ medicamē de fermento notū. Et medicamē cui in
eſt iſte modus maturat. 32. butyri. 3. i. ¶ media
fermentū acetoli. 3. i. ¶ ſeis almaru tritū ¶ pſilij oīz
aū. 3. i. ſ. lactis ſici. 3. iij. ſenugreci et ſemis lini
oīuz añ. 3. y. bulliat in lacte ¶ admīſtreſ ipm. n.
eſt inuatū tēpatuz. ¶ Et qū aldemenul diſſiciliter
venit ad pūet cū q̄te caliditatis q̄uis tūc pbloma
venā q? imbibit ipm deinde yētolā locū et non fa
cias iſtud in pncipio qm egrediet ſanguis yrtulen
tus et retinebit groſſus et fiet illic vlcus duꝝ. Et
qū maturat ¶ non apit pfora ipm aut cū medicinis
aut cū ferro aut fm q? dictū eſt in exiſturiis. Et de
ec 4

bonis erupentibus est istud semen lini fumus colū
binus et fermentū.

De Moro. L. xxv.

Hoc est apā molle ex carne adōita qđ acci
dit in carne rara et plm eius sit in ano et
vulus. At qñq; est saluū et qñq; est mali
gmū dolorosum.

Tractatus secundus de apatibus frigidis et q̄ currūt
cursu eoz. L. i.

Humores frigidi et qui currūt cursu
eoz in corpe sūt phla et mīa et uē
tositas et ppositū ex eis et tu iā scini
sūt spēs eoz. At apata frigida aut
sunt phlatice aut mīca aut vētoſa
aut pposita. At apata phlatice aut sunt simplicia
et noiant apata mollia aut aquosa sicut accit mēbro
aliquo vt in eo aggreget aqua sicut hydropis p
prie. Aut dubellet in qbus sunt sicut nodi lenes
aut dure sicut scrofule et nodi duri. Et mīca aut
scphiros aut cancer et tu scies dīam inter virosq;
At vētoſa aut sūt eleuato aut inflato. Et eleua
to qđez est qñ vētoſitas pmisset substantie mēbri.
Et inflato est qñ est vētoſitas aggregata in spatio
yno fixa in eo. Et qñq; pponunt illa apata ad inni
cem et cū calidis ex eis.

De apate molli phlatice qđ noiat ūdimia. L. ij.

Et apā albi molle i quo non est calitas et
qđ plus mā est subtilior et magis madi
da est mollificatio eius vehemētor et di
gitus facilius penetrat in eo qđ pmit cū phitōe
eius qđ est in eo qđ non est in eleuatoe et qđ plus
mā est grossior est ad duritiē et frigus decliue. At
plm eius est a vapore phlatice et est de genere ele
uatois. At differūt yndimia ab apatibus mī
cis p paucitate duritiē et paucitate obfuscatōis. At
qñ accidit ex pmissōe et siliibus et non occurrū mā
que attrahit ad locū eius nisi phla tunc non apat p
ter apā phlatice et illud est pax et non euacuatur ex
dolore.

Curatio apostematis mollis. L. iij.

Euacuatio qđ sit cū solone vētris et ab
stinētia ab eo qđ generat phla est res q̄ ē
necessaria. At qñ factū fuerit illud oz
vt sit repulsio eius in pncipio cū eo qđ aggregat
exiccatoem et resoluōe et oz vt fricat locus cū man
tili fricatōe dura deinde admistrent sup ipm exic
catia. At non oz vt ptagat ipm aqua. At de illis
q̄ bona sunt in pncipio est vt admistret sup ipsum
spongia noua infusa in aceto cōmisso aut infusa in
aqua baurach et cineris. In substantia. n. spōgie sūt
exiccato et resolo et quoties adōit egritudo ponat
acetū in quo insūdūt spōgie fortius pax et apud sta
tū pueniat cū ipso finis in fortitudine et admistretur
solū cū spōgie et pmissū cū oleis vehemētis resolu
tois. At in illa hora itez admisttra spōgie infusaz
in aqua cineris fici et vitis et ilicis et siliū et oz vt
pprehēdat spōgie oīa latera ne declinet mā ad lat
aliud. At qñq; admisttras lico spōgie qñ non in
uenit pānus duplicatus in duabus tuicis cū aqua ci
neris et qñ assiduāt sup ipsū yna vice post alia for
tasse sufficit et aqua calcis est fortior. Et de illis
q̄ pferūt itez est oleū ros. cū aceto et sale et sulfure
pusto et ipz sulfur est bonū. At cicer cū aqua caul

est mirabil inuamēti et memithe in pncipio solum
et cū qbusdā exiccatoib; calidis est bonū et strictura
cū ligamētis cōfert ei in quo non est mā grossa. Et
oz in illa ligatura vt sit incepto ab inferiore ad su
perius. At succus myrti est bonus in pncipio et bo
nitas eius post illud est vt cū eo pſiciant medicine
post et cū hoc apā est in mēbro neruoso spisso aut li
gamēto aut corda pmisset i medicina qđ icidat cū
lenificatoe. At qñ est cū hoc dolor ppter cām q̄ di
cta est tunc oz vt sedet dolor in pmiū cū his q̄ sunt
sicut isopus hūida et vinū coctū et cerataria ex oleo
et vt admistret embroca cū vino stipico nigro
post illud admistret cū cinere et siliibus. At de epi
thimatis bonis est vt sumant myrrha et liciū et ci
peri et aloes et crocus et acatia et boliarmeni pax et
pſiciant cū aceto et aqua caulis et folia tamarici et
sal et oleū et boliarmeni emplata cū aceto. At itez
ei qđez cū antecessit dolor sumant sordes balnei
et bulliat cū aqua et inspillet cū calce q̄ ponat in ea
donec fiat mollis et liniat. et itez liniant loca cū olo
et ponat desup spōgie aut lana imbibita aceto et li
get sup ipm et medicame de fermento est inuatiūz
et de eis que sunt inuatiū est vt sumant folia lilij et
pterant bene et expmant et supponant. est. n. mi
rabile et siliū alumē et liciū cōtrita cū aceto et aqua ci
neris et de epithimatis fortis inuamēti est istud
sterens vaccinū et olibanū et storax et uīnee et cala
mus aromaticus et spica et apſimbū et oīa inuatiua
et omnes medicine pſicte in areolis apatū rememo
rate in antidotario et qñq; cōfert mollitiei accidēt
in apatibus pgnatiū ut submergat sūtas cane de q̄
fuit scope in aceto et ponat desup et melius eo est il
lud qđ sit post cōtritoēz ex chimolea cū aceto et ane
tū et de embrocis decoctio caulū et anetū aut deco
ctio cortici citri. At mollitiei que est sequēs hydro
pſum et egritudines alias qñ cura q̄ est cause.

De nodis. L. iij.

Nodi sunt dubellet phlatice cōprehēdes
hūores phlaticos aut generatos a phlate
q̄ sunt facti sicut caro aut sicut puls aut si
cut mel aut sicut aliud et ppe q̄ eueniūt in curua
tura iūcturaz aut res dura. Non est longinquū
qñ necessariū faciat eius obuiato esse mīcam itez.
Nos posuim; ea phlatice qñ radix illius duri est
phlegma cui accidit vt desiccaret grosse et qñq; ac
cidit vt nōdet neruus et simulatur nodo et non fit
de nodis et disert a nodis p hoc qđ non sepat ex oi
pte et non sepat in longitudine imo de xtra et fini
stra et mistoties accidit ex pſusione qđ assilat nodis
Qu ergo curatur in pncipio cū strictura supposita
remouetur et resoluūt.

De Cura. L. v.

Nodos q̄ sunt glādosī curato est incisio et
pforato non aliud et siliū curato vales in
duris et siliibus. Inq̄ antil; tende i p
mis cute q̄ est sup nodos cū manu tua sinistra aut
mister extēdat ea tibi fm modū q̄ est possibil. Ue
ziti oz ne secent cistis nodi qñ illud phibebit te
vltimare exoriatōem. At qñ extēderis tibi cu
te bene tunc seca ea cū facilitate qñ possibile ē qñz
vt velamē nodi tēdat cū eo in dispōibua: tarda er
go donec appareat tibi velamē nodi deinde exten
de tibi cutē ytriūsq; lateris cum yncinis et incipe

excoriare cistini a carne qm possibile est excoriar
ipaz et fortasse est annexa ei et tunc excoriat ipam cum
gamedin donec egrediat cistis sana cum eo qd est in
vitre eius: illud. n. est magis certu qd esse potest
Quo ergo extraxeris illud si cuius non supfuit a lo
co vulneris ppter puritate nodi tunc absterge san
guine et ablue vulnus cum aqua mellis et sue ea et in
carne. Et si magnificat sup ipm plm ppter ppsio
ne nodi tunc abscide radice eius totaz deinde cura.
Et si nodus est vicinus nervo aut uene et de illis q
excoriant tunc necesse est excoriar ipm et si est de il
lis q excoriant qui non indiget excoriatoe cum game
din et timeat q abscidet aliqd de illo tunc extrahere ex
eo illud qd egredit et pone in residuo medicamen
acutu et non incarnes ipm donec scias q non rema
sit in eo aliqd de cisti qm illud qd de eo remanet
redit qm vult nodus magnus: ergo ipse ipz cotio et
cura ipm cum medicamine. Et qui pforat oz vt au
ferat cistis q est ei cum plemeto sui et si non cum alio
sate cum yncinis qm qm dimittit, si minus sit de ea
redit. Et si possibile est vt excoriet tunc si acci
piat cistis cum nodo erit melius et si relinqt aliqd de
cisti ponat in ea medicame acutu deinde psequeter
adhibeat butyrum. Et in mellino qd est de exi
turis sis sollicitus adeo ne rupat cistis eius et inge
nia vt egrediat cum cisti naz si eius cistis rupit eius
egressio erit difficilis. Si vo accidat vt rupatur
tunc rectu est vt pfues ipam fm illud qd est in ea et
excoriatu ab ea aggreget et strigat cum ligamentis et
qm currit de illo res plima tunc oz vt custodiat pa
tens ipm cum pforatibus nam sua et cofuet apud so
nu: fortasse. n. aduicet fucopis ei et oz vt medicet
curatoe eius q timeat fucopis. et mlti qd de habeti
bus nodos non tollat excoriatoez neq medicinas
acutas ppter magnitudine egreditu eoz et ppter
pplones eoz etia neq fufferut aliud nisi pforatoez
oportet ergo i istis vt pforent eoz nodi et extra
hat qd egrediet ab eis et neq psumas de cisti imo
pone in eo omni die postq egredit illud qd aggre
gat oleu cum butyro tepiduz: nam cistis putrefiet et
egrediet p se. De bona aut curatoe mellini fa
uosi est vt incipiat et euaporet cum aliquo calido de
inde emplet cum passu enucleatis et melius est vt ex
coriet cunis deinde ponant sup ea empla et fortasse
psequit medicame acutu in excoriatoe cutis sinez
notu sicut calx et sapo et cinis et alia d illis q currit
cursu eoz de illis q dicta sunt in erupentib extitas
Et itez sumant calcis. 3. liij. et fecis vini adusti. 3.
ij. et nitri. 3. ij. magre. 3. i. serueat in aqua cineris
ebullitibus paucis et ponat in apulla d plubo et ro
ret semp vt non exicet. Et hoc medicame est
bonu itez altheceul et gladiu et silib. Et e vt tu
mant bellebore et arsenici rubei aboz an. ptea du
e et corticu eris ptes qtuor et fiat ex eis linimentuz
cum oleo ros. et sumat ex semie vrtice et corticibus
eris et arsenico cum oleo ro. Et de emplis bois itez
mellino et oibus extituras calis et in quibus est hu
mor leuis est illud. 32. laudani et galbani et bdellij
et sorditici vasis apis et glutis albotin eqles partes
sumat ex istis et ex solutis sine plima mordicatoe e
sumat baurach et medietas eius bellebore et fiat ex
eo emplz ex cera et oleo ros. Et itez calcis ps. i.
colcotar ps vna arsenici ps vna. Gladias aut q

filea sunt altilac et sunt spca nodi si tibi est possibile
extrahere extrahere sicut altilac et non fiat inde no
cumentu nervo aut membro vicino fac. Et si fue
rit in manu et pede et in loco councto cum nervis et
cordis no psumas extrahere ipm qm faciet cadere
patientem in ipsam imo ptere ipsuz et costringe sup
ipsuz cum aliq cui sit guttas donec maturet eu. Et
signu eius est q huiusmodi copressio sup ipsuz stu
pefacit membrum.

De Glandulis. L. vi.

Quandoq generat in quibusda membris apa
gladulosuz sicut auellana et nux et minus
eis et mltoties sup vola manus et sup frō
te et est in principio talr qm sup ipz sit copressio se
pat deinde redu mltoties et mltuplicat et fortasse no
redit. Et cura eius est de genere curatōis nodoz.
Et qm sufficit vt coterat et copmat deinde super
ipm strigat plubu quia stricture qm digerit ipz et
ppe qm unit sup plubo epithima digestiu de illis
q sequunt. Et oz itez vt stricture admistret post
eius digone qm illud est ca phibens reditoez.

De pustulis glandulosis. L. viij.

Scidit etia qm pustule glandulose pue
Et eaz cura est ipaz ptno et expilio ei
qd est in istis et strigere plubu sup eas.

De fugille. L. viij.

Fugille est de genere apatuz gladuloforu
et qm hoc noie appropiat illud qd su post
aure. Et nos qd ia dixim sermonez
vlem in oibus q currit cursu eius. Et cura ei
est cura pdicta in caplo apatuz gladulaz et in apati
bus q sunt post aure. Et de illis q sunt ei ppria
est cinis limaciaz cofectus cum antiquo adipe non sa
lito. Et huic quide medicie non est par. Et itez ei
nis mustelle pmisto in eo cerato cum oleo de lilio et
anag et admistret et cofert scrofulis etia.

De Scrofulis. L. ix.

Scrofula silant nodis sed differunt ab eis
in hoc q non sunt separe sicut nodi imo
sunt suspese cum carne. Et plm qd acci
dit in carne molli et est eis itez velame nervosuz
et fortasse sit scrofula vehementis magnitudinis.
Et fortasse ex vna eaz generant ples et silant in h
altheceul et qm ordinatur nodi et sunt sicut cigul
pendes ex collo ad vna ptem et quali sunt racem.
Et scrofula ad vltimu sunt gladule scleritice. Et
de scrofulis qdez sunt qbus associat dolor et sunt il
le qbus pmiscet apa calidu et ma calida est et de eis
qbus non associat dolor et est difficil curatōis et for
tasse in eius cura de est necessaria pforat et putre
facto. Et hoies vehementi expoliti ad hndas scro
fulas in pibus colli et capitis sunt curta hntes colla
huidaz coplonu. Et loca in qbus generant plu
scrofula sunt collu et subascelle. Et videt q no
nomiant scrofula nisi ppterea q mltu accidunt por
cis ppter gulositat: eoz aut pptera q figura eaz
fm plm assilat porcis. Et saluiores scrofula sunt q
accidunt infantibus et grauiores earu sunt que acci
dunt iuuenibus.

De Lura. L. x.

Adix sup qua est fidutia in curatoe habet
tu scrofulas est euacuato et subtiliato re
gis. Et de euacuatoe laudabili e nomit
ec 5

et est necessarium solone educere phla grossuz et ppe
cu pillis noiatu algualili et itez sumant turbib et
zingiber et zuccari ptes eqles et bibant vsq ad .3.
ij. et hoc qde est cu hoc qd soluit phla grossum non
calesfacies neq intestinoz facies rasuraz et phlomia
itez est iuuatia et oz pculdubio vt fiat ex cephalo-
ca. **R**egimis vo subtiliat est qm oz vt deuitz
cibos grossos et potu aque sup eos et nauseatus sa-
cietate et reploem et tolleret fame qm potest et ab-
horreat ome qd replet caput ma et oz vt custodi-
at pparatus eis cap ab eo qd facit currere ad ipsuz
mas et pparatiobus facieb currere licet pster-
nere se sup facie et curuare se sup genua plix et ha-
bere puluinar planu et ab opatoibus q trahit mas
ad caput sicut locutu pluma et dolor capitis et rixa et
ventositas est incouenies patientibus scrofulas fm
plz et illud ideo qm non est ei possibile vt euacuet
ex maieris que est in scrofulis et q currut cursu ei
imo trahit ad eas et ingrossat ipsas p id qd extra-
hit de sanguie subtili. **E**t mltoties qde redeunt
scrofula incipies extenuari et resolu ad dispoez
sua prima. **E**t oio regime scrofulaz silat regi-
mi sephuros ex pte ipsius egritudis. Et qu scrofu-
le sunt magne iuc plagari alienat se a curatoe eaz
cu ferro et medicamie acuto. Et illud est de illis q
ducit ad vlceratodem eaz et ipaz corruptoet et est
necessarium in huiusmoi vt euacuatoe et mudificati-
one et subtiliatoe cibi et administrare medicas reso-
lutas sup eas cu facilitate. **E**t ia inenimus em-
plm apostolicu relatu ad xpianos in scroful morta-
li b raptis sanatois magz q cu facilitate et leitate
et de emplis calesfaciebibus scrofulas est emplastru
diaquilon. **E**t qnc pmiscet cu hoc emplio me-
dicie alie qd posuit dip. sicut radix lilij ppe cu p-
prietate q est in ea et sicut stercus capraz et ouiu et
sicut nasturtiu et radix cucueris asinini et yue mo-
tane et ficus q cadit ante maturatoe albe aut fari-
na fabaz et amigdale amare et bdelliu et aggregent
ad illud et admistrent. **E**t de emplis bonis est em-
plm huiusmoi. R. farine fabaz et orde et pingue
dimis porci et rixi oiz an. pte. i. et radice colloqui-
tide et alumis iantei et radicu lilij et picis hilde oiz
an. ptez. s. aggreget illud cu oleo antiq cu pingue
dine friza post liqfactodem pinguedis et picis i olo
Et pferit emplm bonu resoluens duritie in ebdoma-
da et in eo qd est minus ea in tribus diebus quod
Bal. narravit in catagenis. R. sinapis et semis yr-
tice et sulfuris et spume maris et aristologie et bde-
lij an. j. i. amoniaci et oli antiq et cere an. j. ij. Et
de medicis q sup eas ponunt est pix pfectis cu ea fi-
cibus aut cu squilla aut pfecta cu ea radix caulis co-
trita et radix capparis cu bdellio et lupini cu aceto et
melle aut cu sirupo acetoso et stercus vaccini aggre-
gat vel decoctis cu aceto aut oia ista cu adipe por-
ci aut cu oleo. **M**edicamie bonu senugreci ptes
iij. caldis et nitri amboz an. pa. i. aggreget cu mel-
le. Et itez radix cucueris asinini et folia lauri ptri-
ta cu glutio albotin aut cinis amboz aggregat cu
eo. et itez aggregent farina herbi et stercus capra-
ru et ouiu et ppe motanaz cu yrina insatis et fiat li-
nimentu. Et itez hoc medicamie myrrhe. x. amo-
niaci. vij. et dibic. i. emulsi quercini glandiu. v.
galbani olei de bezabar sorditici aluearj apu. i. te

rat totu et itez aggreget in mortario alidibic ppatu
et resina et sunt p omni libra galbani. j. ij. aggre-
get illud et est linimentu bonu. **E**t de medicis bois
sunt cere gumi pini adipis porci non salie prassij et
floris eris ptes eqles fiat ex eis linimentu. et itez re-
sine dactiloz corticu eris an. ptes. ij. alumis iame-
ni arsenici oiz an. ptes. iij. sumat ex eis linimentu
et de medicis bonis est medicamie de kuran et medi-
camie cucueris asinini et medicamie de pdili et medi-
camie noiatu sandaros et medicie facte cu spenibus
et lingulis ex eis est vt sumat spens mortuus et pi-
ciat in yas lutatu luto sapietie et dimittat in furno
de lateribus deinde pficiat cu eqli qritate sui aceti
pmisti cu melle fm medietate et de medicis bonis
est medicamie de cordumeni et nasturtio et fumo co-
lubino cu oleo et oia iuuatia sunt itez singularia et
sunt farina herbi cu eis et sola cu aceto et cu melle et
cu pice et cera et oleo. et itez sumant uue moiane et
nitiz et resina et farina herbi et aggreget cu aceto et
melle. **A**ut accipe radices lilij et ieme lini et infun-
dant in yino et ponat in eis ambobus post illud fi-
mi colubini qritas qua exigit illud qd presens est
et fiat ex eis qsi emplm et est mirabile. **E**t ia ex
pta sunt yrina cameli arabici et anodatu eius em-
plm aut epithia comistis cu eis medicis q sunt ad
scrofulas et fuerit iuuatia. **E**t alimugat est ex epi-
thimatis mirabilis. **E**t existimauerunt qda et e
alkind et qd melle cornu caprini qu adurit et bibit
ebdomada yna omni die pondere. j. ij. video qd
non oz fieri in omni mese ebdomada yna. **E**t sci-
as qd scroful sunt in qbus est cacerofitas et in h
modi qde oz vt pficiant medicie calide pdicte cu
oleo ros. et dimittant p dies aliquot et admistrent.
In scrofulis aut q sunt calide pponis non oz vt su-
pilua sit administrato medicinaz acutaz imo sufficit
eis qd est sicut sauib de tritico cu aqua coriadri.
Et fortius illo est myrrha cu duplo sui de licio pfe-
cta cu aqua coriadri et est regime in hoc vt yncat
aqua coriadri aut yncat me dicamie aliud fm qd p-
sens est et qd necessarium facit ychemetia inflacionis
aut puitatis eius. **E**t de illis q pferit eis est vt
fiat sternutatio cu oleo de nucleis plicoz ex corica-
toz adustoz. **M**o si necessarium fuerit in curatione
scrofulaz vt ferro oz tunc vt sit administrato eius
in scrofulis vicinatis venis plibus et venis pul-
satilibus et nervis cu cautella et defensione. bo. n.
qda errant qu pforaret qda scrofulas et obuiant
ramo neruoz reuerfuoz qre destructa est vox et
ia accidit vt non inueniret neruu sed detegeret euz
frigori qre corrupta est pplexio eius et destructa e
eius opato vsq quo redijt ad ipm eius coplo cum
calesfactoe et fortasse errauit et inuenit alguidegi et o-
terior alguidez in hoc est illa q est pfundior qua
pppter qu exoriat ex late saluo oz vt sumat scro-
fule et destruat qd residuu est cu medicamie acuto
et non pueniat lateri lesio.

De apatibus duris. L. xi.

Postema duz noiatu sephiros qd puz e
est illud cui non associat sensus neqz do-
lor et si remanz cu eo sensus et dolor puz
tunc non est sephiros puz et puz qdez et non puz
cu quo est sensus qda est puans dolor. **E**t se-
phiros aut fit a nulia feculenta sola radicali et color

eius est cineritius. Aut mltia pmissa cū pblate et color eius est declinis ad colorē corpis. Aut ex pblate solo qd̄ iā induratu fuit. At puri qd̄ color vt mltū est color plūbi et est vehemētis tēstionis et duritiei et fortasse supeminēt ei pili et hoc est illud cui nō est sanitas. At est qd̄ daz ex eo cuius color ē color corpis et pmutat de mēbro ad aliud et noiat sermos et qnq̄ est cū dolore corpis durū magnum qd̄ non sanat neq; pmutat vnq̄. At omē sephiros aut incipit apparere paulatī et addit aut pueritū ex pblone aut herisipila aut exitura ī loco vacuo. Et qū plm̄ accidit durities ī visceribus non accidit nisi post apā calidū qn̄ curat cū infrigidatibus viscolis ex medicis et cibis. At qnq̄ cancerat sephiros et ppinqtas sephiros ad cancrū et elōgatio eius ab eo est fm̄ mltitudine inflatōis eius et paucitate et appetitōez pulsatiōis in eo et occultatōez ei et appetitōne venaz in circuitu eius et non appetitōez eaz.

De Lura. L. xij.

Oportet vt de his apatibus illud curet cui est sensus et vt sit incisio et post fac mūdi ficatōem corpis cū eo qd̄ educit humorē faciente egritudine. At fortasse est illa mūdifitatio cū pblomia si est sanguis plm̄ nigredis et sup illd̄ sit qd̄ resoluit et lenit siml et non curet cū eo qd̄ resoluit et exccat tanū qm̄ illud pducit ad vehemētia lapiditatis ppter exccatōem grossi et resolōez subtilis. Et oz ut ponant curatōi eius due reuolutōes: reuolutō resolōis cū lenitate cū eo qd̄ nō exccat plm̄ qd̄ omē resolūtiū fm̄ plm̄ exccat et hūcciatū raro resoluit et oz vt sit gdn̄s eius in caliditate ex scdo ad tertiu et in exccatōe ex gdu pmo. At reuolutō alia lenificatōis et sint iste due reuolutōes succedētes. At oz vt mēbz famē pati cogat in reuolutōe resolūtiōis et trahat nutrimentū ad eius oppositū cū motōe illius oppositi et exercitio eius et ipius famelicatōe et cibet in reuolutōe lenificatōis et fiat ei cā appetēdi nutrimentū cū fricatōe et q̄ sum ei silia et leniat cū pice et diuersificet necesse in virtute medicinaz resoluentiū et lenificantiū et debilitate eaz fm̄ raritate mēbri et ipius spissitudiez et vehemētis duritiei et debilitate eius. At itez ppositō medicinaz oz vt aggreget inter duas virtutes et oz ne mulū vtant balneo qm̄ resoluit subtile et aggregat spissū et non puenit ad hūc finē vt leniat spissū. Et lenificatā qd̄ez qbus est resolūtiō qd̄az sunt sicut adipes gallinaz et anlez et vituloz et bouū et ceruoz ppe et medulle eoz et adeps hirci et asini adeps est bona eis et adipes rapaciū leonū et vrsi et leopardi et adib et q̄ currūt de cursu eoz de vulpibus et lupis et adipes rapaciū quibus et oz vt misceant cū eis q̄ sunt sicut amoniaci et bdellū et galbanū et storax et mastix qn̄ ppanē ad resolūtiū et fiat singularia. At de pdictis adipibus melior est adeps leonū et vrsi. At in mucilagine senugreci et lini sunt resolūtiō et lenificatō. Et oz ne in istis adipibus et eaz silibus de mollificatibus sit sal oio qm̄ sal exccat et indurat imo oz vt sit eaz opatō opatō solis in cera q̄ lenit et liqfacit et non puenit ad hoc ut exccet. At de lenificatibz itez in qbus est resolūtiō qd̄az sunt bdellū siciliēse et oleū antiquū et oleū de alcāna et oleū de lilio et galbanū et laudanū et storax et isopus hūida et meliora

eoz sunt q̄ sunt mioris antiq̄tatis et exccatōis et vehemētioris hūitatis et itez mastix albū apppinquat pdictis. Et in oleo de alcāna et oleo de lilio et ficibus et alkerua est de resolōe et lenificatōe si mul qd̄ est supra sufficiētia. Et de lenificatibz qd̄ est vt sumat fex seiu et fex aceti et ferueat et effundat post ebullitōez bonā sup vtrāq; qd̄ est ei cōueniētia et admistret. Et de medicis bonis ad illd̄ est vt sumant sterus asini et radix euisci et fiat ex ambobz linimentū et si fuerit cū ambobus storax erit melius. Et itez qn̄ apparet lenitas oz vt leniat cū amoniaco soluto cū aceto forti diebus plibz deinde redeat lenificatō aut galbano et oppopona co aut sumant galbanū et amoniaci et bdellū et terrant oia et inuoluant cū oleo de ben et olo de lilio cū aliq̄tulo mucilagine senugreci et lini et fiat sicut emplm̄. At sordities balnei est ex medicis vehemētis iuuamētū qn̄ ponit in emplis apatū durorū. Et qū non inuenit sordities balnei tūc admistrent loco eius aqua euisci et nitz. Et de emplis bonis ī bora resolōis sunt empla q̄ sunt ad scrofulas de illis que dixim et empla iulios et colophon. Et qū apā est vehemētis grossitiei tūc non est excusatio ab aceto: ipz. n. incidit et debilitat virtutē mēbri et ppe qn̄ est neruolus qm̄ est vehemētius uacui a mē et dimittit eā causa impmēti de foris verū oz vt sit admistratō aceti et intromissio eius in medicis in fine rei non in eius pncipio et vbi cadit vltimātō et lenificatōe et cū intromissio tepidatū lenificatōis et alleuet in admistratōe aceti et qū nō sit alleuatō cū aceto nocet neruis et puerit in lapiditate. Et medicus tūc sit audacior in admistratōe aceti qū apā est in mēbro carnosio sicut id qd̄ est ī splene et qnq̄z linē locus cū aceto et vaporat cū eo deinde psequit cū epithimate sicut illud qd̄ est de oppoponaco deinde amoniaco deinde icipit cū pauco leui postea addit virtus deinde gdat ad lenificatōem. Et oz vt admistret sup apā oleū lene in quo non est stipicitas et est magis puenies q̄ aqua et ppe oleū de aneto factū cū aneto hūido. Et illud duritiei qd̄ est in neruis et cordis curet cū incisiōis et de curatōibus bonis ad illud est vaporatō ex lapidibus ignitis lapide molēdini et melius quo fit vaporatō ab eo est cū aceto et melior a quo fit vaporatō est marchasita et oz vt ad hūc pueniat summa in vaporatōe et suffumigatōe donec appareat sudor. At qnq̄z linē cū marchasita trita cū aceto et pferet et oz vt alleuatō itez fiat in admistratōe aceti vt non sepet subtile et induret spissū et vt non corrūpat virtutē neruoz supflue et est in pncipio deterius et ponant admistratōi eius interpolatōes in qbus est lenificatō qū ergo icipies tūc vaporat mēbz cū eis q̄ dixim et leniat tūc cū medicis cōueniētibus et vt illud fiat in mēbro carnosio est saluus.

De duritie iuncturarum. L. xij.

Quandoq; accidit in iūcturis durities phibens moueri iūcturas cū facilitate et non destruit sensū. Et qnq̄ est neruus cū qd̄ est stupor aliq̄ et qnq̄ est carnosior et cura est cū eo quod sciūsti.

De eis que noiantur almitmar. L. xij.

Almifmar est nodus rotundus albus sili ca-
piti clavi. Et plm qdez accidit ex pculsi-
one et post exturas et post curatōez earū
amplius multiplicat in corpe. Et plm accidit i pe-
dibus et digitis pedū et in inferioribz et ledit in tm
qz phibet inessū: qre oz vt sectio fiat sup ipm et
extrahat aut moueat cū māu temp et anectat ei plū
bū qm taliter est q non est possibile vt extrahat.
Et plm qdez eius q non curat fit cancer.

De Lancro. L. xv.

Cancer est āpa mlicū de mlia adusta a mā-
cholica aut in q est mā cholica cū qua cō-
busta est non a pura feculenta. Et dñt
a sepiros p se cū dolore et acuitate et pulsatōe qdā
et uelocitate additōis ppter mltitudinē materiei et
inflatiōe ppter illud qd accidit in illa mā de ebulli-
tōe quz ipa venit ad mēbz. Et dñt ab eo iterū
p venas qz mittit in circuitu suo ad mēbz in quo
est qñ pedes cācri et non sunt rubee sicut i phlone
imo declinēs ad nigredinē et obfuscatōez et viridi-
tatē et iā diuersificat ab eo qm plm aduētus sui fit
incipiēdo et aduētus duri fit permutatō ex calido.
Et dñt a sepiros qm est ei sensus et illi non est sen-
sus oīo et plm qdez accidit in mēbris raris et illud
est in mollioribus plus in epate et in mēbris neruo-
sis itez. Et in pms qū accidit est occulte dispo-
sitōis et qñ apparet cācer ambigit esse eius i pms
qū apparet fm plm deinde apparet signa eius et in
pms qū apparet in pncipio est sicut faba pua du-
rus rotundus fusci coloris in quo est caliditas qdā.
Et cācer qdē est yebemētis doloris et alius est pui-
doloris quietus et aliū est qui pducit ad vlceratōez
qm est ex mlia q est adustio sanguis et adustio cho-
lere pure solius et alius est succus q non vlcera et
qñqz pmutat vlceratus ad non vlcera et qñqz re-
ducit eū ad vlcera et curatō eius cū ferro et poit ei
labia grossiora et duriora. Et videt q hoc āpa sit
notatū cācer ppter yna duaz rez aut ppter suam
tenacitatē cū mēbro sicut tenacitas cācri cū eo quod
venat aut ppter formā suā in rotunditate sua sedz
plm cū colore suo et egressione venaz q sunt sicut
pedes eius in circuitu ipius.

De Cura. L. xvi.

Illud qd oz cauere de cura eius ē qm qñ
incipit fortasse est possibile vt phibeat
ne addat sup illud qd ipse est et pñet ita
vt non vlcere. Et accidit in qbulda horis vt
sanet incipies pñmatus vō non. Et mltoties qdez
accidit cācer inierius occultus et est rectificatō i eo
sz q dixit optim? hōip. vt non moueat qm si mo-
uet fortasse pducit ad mortē et si dimittit et non cu-
rat fortasse plongat spatiū cū salute qdā et ppe qñ
rectificant cū et ponit de illis q infrigidat et hūe-
ctant et generat mās salua sicut aqua ordeī et pisces
alradradia pui et vitelli ouoz sorbiliū et silia illis.
Et qñ est illic caliditas tūc deī lac vaccini statū qñ
extractū est butyzz et colat et qd sumit ex oleribus
hūidis vscz ad cucurbita. Et fortasse suserūt cā-
cri pui sectōez nā si possibile est vt destruant cū ali-
quo tūc non est possibile vt destruant nisi p incisio-
nē yebemētē vt ex toto assumat mēbz inades qd
est in circuitu eius incidēdo ipz ex circūdate āpa era-
dicādo omēs venas q imbibit ipm ita vt non re-

maneat de eis aliqd et currat post illud ex eis san-
guis plmus et iā antecessit mudificatō corpi p so-
lutōez yētris ex mā mala et phlomia deinde pñua
cū faciēdo eū stare sup cibos bone qñtatis et qñlita-
tis et pfortatōe mēbri ad expellen. Quāuis in-
cisio in plibus horis addit ei malitiā. Et fortasse in-
diget post incisioē canterio et fortasse erit in cante-
rio tumor magnus et illud erit qñ fuerit cācer ppe
mēbra pncipalia et nobilia. Et iā narrat qdāz
pmoz qz medicus qdā incisit māmilla cācerosa ra-
diciū et cācerata ē altera dico q possibile fuit si fuit
illd in via cāceradi qm inuenit illa egritudine et
possibile fuit vt esset fm semita pmutatiōis et est
magis apparen.

Rememoratō regimēis soluēdi ipm. L. xvij.

Sumat in potu mltis vitibus inter qz sint
dies pauci quaz vice quatuor aureos e-
pihyini cū aqua casei aut aqua mellis aut
decoctōez epibymī in sirupo acetoso. Et ei qui
ex oibus est fortis deī hiera hellebori.

Rememoratō medicinarū localū ad cācri. L. xvij.

Per medicinas locales ad cancrū regunt
quattuor intentōes. s. destructō cācri pe-
nit? et ē difficil et phibitō additōis: et p-
hibitō vlceratōis: et curatō vlcera. Et in illis
qbus qñ destructō cācri penitus itur versus illd
in quo est resolutō eius qd collectū est de mā ma-
la et expulsio eius qd pceptū est ad colligendū in
mēbro de ea et si fuerit yebemētis virtutis et mo-
tōis tūc dimittat nā illud qd de medicis forte est
addit cācro malitiā et sū oz itez vt alienent in eis
mordicatia et ppter illud sunt medicie bone ei in
mineralibus ablutis sicut tintia abluta et misceant
cū ea qñqz de oleis sicut est oleū ros. et oleū de kei-
ri. Et illud vō qd phibet additōez puenit cūz
abscissione materiei et rectificatōe cibi et pfortatiōe
mēbri et cū medicis repulsivis notis et admistrati-
one linimētoz mineraliū sicut linimentū fricatōis
lapidis molēdini et lapidis cootis et sicut linimētū fa-
ciū ex fricatōe eius qd resolutū inier tabulā et ma-
nichā de plūbo in hūiditate effusa sup tabulā q est
sicut oleū ros. et sicut aqua coriādrī et itez empla-
tio cū acresta trita est bona iuuatiā. Et illa qbus
qñt phibitō vlceratōis sunt linimēta pdicta ad p-
hibendā additōez qñ non fuerit in eis mordicatio
oia. n. ca sunt iuuatiā et ppe qñ miscent cū fricati-
one pdicta q sit ex pistello et tabulā plūbeis qñ est
cōfricata terra sigillata aut bolūarmenū aut oleūz
an. iqu et aqua sempuiue et cerusa cūz succo lactuce
aut mucilagie psilg et cerusa et plūbo qñ est pposi-
tō bona. Et dñt q sunt iuuatiā est emplatō cū
cācris fluuialibus recētibus et ppe cū climia. De
illis aut q in curatōe vlcera sunt bona est vt ali-
duet pannus lini infusus in aqua solatri sup eum.
Et quoties fortasse exicat madefiat desup cū aqua
eius. Aut sumat medulle tritici et olivani et ceruse
de plūbo oīuz pondus. 3. i. et terre sigillate et boli
armeni et aloes ablutū oīuz añ. 3. ij. aggregent ista
et terant. Et admistrent sup hūidū pulueres et sup
succū emplm faciū cū oleo ros. Et qñqz pñet eis ci-
nis cācri cū cerato ex oleo ros. et melius eo est cui
admistū est equale ei de climia. Et qñqz pñet in eo
medicamē dñt tintia aut tintia abluta cū aq portulace

aut mucilagine psilg.

De apostematibus vëtosus et inflatibus lacertoz.
L. xix.

De apatibus vëtosus aliud est qd fit a vapore leui et siliat extuatiōi et currit cursu eius. Et aliud est qd fit a vapore vëtofo et noiat inflatō et est ei impulsio et nicissitudinaria accelsio et fortasse pcutit pcutiōne manus et ppe qñ inuenit spatium ad qd aggregat sicut stomachus et intestina et qd est inter paniculos circūdaies ossa et iter ossa circūdata lacertis et inter lacertos et siliat qd circūdat cordas et fortasse non resoluit spatia imo subtiliat mēbra pūcta et resoluit ea et generat i eis qd facit necessariū distrūpe ea et vëtositas remanet et retinet ppter spissitudinē suā et ppter grossitudinem suā et ppter spissitudinē eius qd pūctet ea et pstrictōez poroz et qñq; existimat hō qd sup mēbz eius sicut genu sit apā indigēs pforatōe qre pforat ipm et egrediū ventositas tantum.

De Lura. L. xx.

Llūs autē qd est sile extuatiōi cū augmento loci curatō est genus curatōis eius. In inflatōis rō curatōe est necessariū qd cutē ingrediat et resoluat illud qd est in ea et sit possibile vt sit ei sup locū mora spatij lōgi. et est necessariū vt sit in fine subtilitatis vt sit met subtilitas ptiū eius ex pfundatōe vltia et fortasse indiget positiōe vëtofoz absq; scarificatōe vt carmiet vëtositas. Et de medicinis ei localibus sunt olea calida sicut oleū subtiliū ptiū in quo decocta sunt sicut ruta et cyminiū et de seibus subtilitibus semē apij anisi et ameos et qd siliant illis. Et de emplis resolūtiū et ppe ppter illud qd cadit in mēbris cordosis et lacertosis est illud qd recipit forditiē balnei qd ponat cū aqua in patella calcis non extincte fm qritatē qd pueiat ex ea spissitudo luti et liniat cū eo et qñq; siliat ex vīno et calce emplm egle bonū. Aliud siliat isopus sicca et terat et puluerizet sup ceratū factū ex cera et oleo anetino et fiat ex eo emplm ad liniēdū. Et in eo qd accidit ex inflatōe in lacertis ppter at trictōez qd accidit eis oz vt alienent medicie calide valde et acute ne refugiat mēbra ex eis et tereant imo qñ medicant cū resolutis tūc misceat cū eis aliqd de sedatibus dolorē et illud est sicut curatō tua quā facis tū eo qd est sicut rob pcutiū cū oleo i qd infusa est lana isopi et si fuerit caliditas aliq tūc cūz oleo ros. infusa in eo lana isopi et dissoluta i eo aq isopi hūide. Et admistrent oia illa tepida ad caliditatem declinā et non pmittant infrigidari qñ frigus necet hūiusmōi. Qd si fuerit illic dolor ex pncipio tunc admistrent desup olea in qbus est sedatio doloris cū phibitōe aliq ex pncipio sicut olz niol. et ref. cū virtute olei anetini. Et qñ inuenit aliq alleniatō ponat in medicis illud in quo est additio virtutis ad resoluendū sicut nitx et accū deinde si cui cinis et emplā resoluētia sicut emplm pūctū.

De vena medeni. L. xxi.

Et vt accidat sup pte corpis pustula qda inflas decide vesicat postea egrediū ex eo qdda rubet ad nigredinē declinē deinde non cessat plongari et plongat et fortasse est ei motus volūtarius sub cute ac si esset motus aial et qñ in veritate sit vermis donec existimet qdaz qd sit

animal qd generat. Et existimat quidaz qd sit ramus villi nervi p vebemētia grossitudis et plm qdē accidit in cruribus. Et ego ia vidi ea sup manus et sup latus et multiplicat in infatibus sup vtrūq; latus et qñq; extēdit et abscondit et magnificat in ea labor et dolor imo p spatium dolet et si non incidat. Et Galienus qdē dixit qd non fuit cōphensuz ex esse ei aliqd manifestū sup qd sit inuitendū qm ipse nō vidit ea oio. Et dixit qd ea eius est sanguis calidus malus melacholicus aut phla adustū adinuatiū cū vebemētia siccitatis pponis. Et fortasse generat ea qdaz aque et olera cū ppetate que est in eis. Et de cibus qd plm generat ea est ille qd est calidus et siccus et qto plus fuerit mā a qua generat acutior erit dolor vebemētior et fortasse accidet in corpe vno in locis qñ qdraginta eius aut quinquaginta ex q tamē euadet cū curatōe et miorat in corpibus hūidis et assuetis balneatōibus et cibus hūidis et assuetis vīno cū mēlura et plm qdē generat in medena. Et ppter hoc proportionant ei et generat etiā in terra corasceni et alijs et multiplicatur itez i terra egypti et in terris alijs.

De Lura. L. xxi.

Sollicitudo qdē eius in terra in q generat in qbus est mā que est causa eius illud ē cū enacuatōe sanguis mali phlōmado ex basilica aut ex saphena fm locū et mudificatōe sanguis cū eis q sunt sicut sirupus de myrobal. et decoctō epithymi et potare pillas cochias pprie et ad miltatō triferē facte ex sene et fumo terre vbiue ctatō corpis cū cibus humectatibus et balneatōes et reliqz regimē hūectantiū notū. Et qñ appet esse eius in pmo apparitōis eius tūc rectū est vt ad miltreū regimē mēbri cū emplis infrigidatibus et humectatibz sicut sunt succi frigidi non cū duobus sandalis et cāfora post mudificatōez corpis et admistram itez facta cū missione sanguisugaz super locū. Et de epithimatis bonis est epithia ex sandalo et aloē et cāfora aut myrrha et psiliū et lac dulce. Bi aut non sepat sed incipit cadere fortas phibet ea et suffert ea et alleniat laborē in ea si bibat paties ea fm pūnitatē tribus diebus oī die pondus .3. g. aloes aut bibat de eo in die vna .3. s. in scdo .3. i. et in tertio .3. i. s. tribus diebus et liniat sup ea aloes aut liniat sup orificiū eius hūiditas aloes hūidi viscosi. Et sū in pncipio qñ egredit si non curat de ea et egredit tūc rectū est vt prepetur ei qd stringat ea et sup qd renoluat cū facilitate panlati donec egrediāt vīq; ad finē sui absq; i cistione. et melius est plūbū sup qd inoluūt et sit sufficiētia sup qñitātē eius in atraciōe eius qñ attrahit cū facilitate et non abscondit et sit studiū tuū in alleniatōe egressionis eius vt icipias et extenuas mēbz et rarifices ipm cū embrocis ex aq calida et mucilagibus infrigidatibus et oleis lenificatibus frigidis et subtilis caliditatis et q currūt cursu eius ut ta cū fiat exitus ei. Et fortasse non sit facilis p illud i indiget eis q sūt sicut linimētū cū oleo de keiri imo sambacino imo oleo de ben et vt admistret super ipsaz emplm de pice. Et si existimat fecerit necessariū vt pforet vt egrediāt cū totalitate sua et non fuerit qd phibeat pforet et extrahat. Et si egredit ei cūz extractione predicta non fuerit facilis

et pforatō ipsius non fuerit possibilis tūc putrefac
eā cūz butyro putrefiet. n. tota et egrediet. Et ca
ue ne admistres calida ex medicis qm̄ fortasse pue
niet ad estiomēnū. **¶** Et qm̄ assiduāt sup postero
ra eius fricatō cū sale paulatī et illud sit retro cū fa
cilitate et egressiōe eius cū subtilitate egrediet cum
totalitate et ppe qm̄ scindit aut penetrat qd est p
ipsas et intromittit stillus sub ea illic et expellit et al
siduat absterio qm̄ ipsa egrediet cū sale paulatī et cū
facilitate nā qm̄ illud sit cū ea egrediet tota. Qd si i
cidat et redit non erit excusato qm̄ pforet nisi inue
niat modus alius deinde egrediat cū facilitate et cu
ret locus cura vulney.

Tractatus tertius de lepra. Quid sit lepra et causa
eius. L. i.

Lepra est infirmitas mala pueniens
ex spsione chole nigre in corpe to
to qm̄ corruptit ppo mēbroz et for
ma ipsoz et figura eorū et fortasse
corruptit in fine eius ipoz p̄tinui
tas ita vt corrodant mēbra et cadat casu qd sit ab ul
ceratōe et est sicut cācer cōis corpi toti fortasse eniz
vlerat et fortasse non vlerat et est aliq qd cū patie
te eā manet tpe longo valde. **¶** Et m̄lia qdē qm̄qz
expellit ad mēbz vniū et facit accidere durities aut
sephiros aut cācrū fm̄ dispositōes suas. Et si fue
rit subtilis dñans pueniet estiomēnus et si expellit
ad supficiē eius eueiet illud qd noiat baras et mor
phea nigra et ipetigo et his silia. Et qm̄qz spgit in
corpe toto et tūc si putrefiat pueiet febris m̄lica et
si p̄uocet et non putrefiat eueniet lepra. Et cā eius
efficiens antiqor est malitia p̄p̄onis epatis declinūs
valde ad caliditātē et siccitātē qre adurit sanguinez
in m̄liāz aut ppo corpi totius aut sunt abe ita qd
faciūt sanguinē acq̄ere p cās suas frigū. Et cā ei
m̄lis sunt cibi m̄lici et cibi phlatici itez qm̄ pponit
in eis facietas nauseata aut opat in eis caliditas q
re resoluūt subtile et ponit spissūz m̄liāz et replones
et comestōes sup facietatē sunt ad hāc eādē inten
tōem. **¶** Et cāe eius iuuatē sunt oppilatō poroz
qre p̄focat calor inatus et in frigidat sanguis et in
grossat et ppe qm̄ splen est oppilatus debilis non at
trahit neqz potest m̄dificare sanguinē ex humore
m̄lico aut est virtus expulsiua in v̄sceribus debil
ab expulsiōe illius in venas ani et matricis et sunt
pori stricci. Et qm̄qz adinuāt illud totū corruptō ae
ris in se ipo aut ppter vicinitatē le p̄foz qm̄ egri
tudo est inuadēs. et qm̄qz accidit ppter hereditatē et
ppter p̄p̄loez ebryonis ex q̄ creatus est in se ppter
p̄p̄loem qd est ei aut acq̄sita in matrice ppter dispo
sitiōez qd est ei sicut si accidat ei vt sit p̄ceptō in dis
positōe mēstruoz. Et qm̄ aggregat caliditas aeris
cū malitia cibi et ei essentia ex genere pisciū et car
ne salita et carne grossa et carnibus asinoz et lētibuz
p̄culdubio est vt eueiat lepra sicut multiplicat in
alexandria. **¶** Et cholā nigra qm̄ pmiscet sanguini
adiuuat paz eius ad generandū m̄lū ipsius qm̄ p
culdubio ingressat ex duobus mōis: quoz vnus ē
p substantiā suāz grossāz et vnus p frigus suū p̄gelas
et qm̄ ingrossat p ptem hūitatis sue tūc est exicatio
eius p caliditātē corpi faciliōr. **¶** Et iā puentū ē
ex grossitudine sanguis le p̄foz ad hec vt egrediat
in phlomis eoz qdā qd est sicut arena et hec egri

tudo noiat leonina et dicit qd non noiat ita nisi qm̄
plm̄ accidit leonibus et dī qm̄ terribilē facit faciem
paciētis eā et ponit eā in forma leonū et dī qm̄ ra
patiter tenet qd caput rapacitate leonis. Et de hac
egritudine qd est debil difficilis est curatōis et de cu
ra iōe fortis non sit spes et incipies qdē est suscepti
biliōr et cōfirmata est magis inobediens et facta ex
m̄lia chole est magis feda et plaris nocumēti et dif
ficiliōz accidētū et vehemētius adurēs et vleras
sed est susceptibiliōr curatōis. Et facta a sece san
guis est saluioz et q̄etioz et non vlerat. Et facta a
melacholia adusta sicut cholice in suis accidētibz qz
est tardius suscipies curatōez et hec qdē egriū nō
cessat corrūpe p̄p̄onē mēbroz p q̄litate cōtrariam
q̄litate pueniet vite. s. caliditati et hūiditati donec
puenit ad mēbra p̄ncipalia et illic interficit. Et inci
pit in p̄mis ab extremitatibz et mēbris leuibus et
illic cadūt pili ab ea et alterat color eius et fortasse
puenit ad vlerandū deinde nadi paulatī in corpe
totū. Nā qm̄ pma generatō eius sit in v̄sceribz
tū p̄mū vestigiū eius est in extremitatibus qm̄ sūt
debiliores. Ueztū qm̄qz morit paties eā anq̄ puer
tat malitia eius apparet sup v̄sclera et mēbra p̄nci
palia et est mora illius cū attractōe et ppter malitia
cōp̄lonis illius. Et qm̄ cācer qd est lepra mēbri uni
sit de illis qbus non est sanato tūc qd dicem de le
pra qd est cācer corpi totius. Ueztū in lepra et res
vna et est qd egritudo spgit in totū corpus et qm̄ ad
m̄stranē curatōes fortes sustentat egritudinē et nō
agit sup mēbra simplicia et in cācro nō est ita.

De signis. L. ij.

Quando incipit lepra incipit color fieri ru
beus tendēs ad nigredinē et appet i ocul
obfuscatō ad rubedinē declinūs et appaz
in anhelitu stricture et in voce raucedo et nocumē
ti pulmonis et cāne eius et m̄litudine in sternutatōe
et apparet in naso gaudet et fortasse sit stricture et na
ribus et cassamu et incipit capilli in subtilitatem et
paucitātē puenire et apparet vene in pectore et pie
faciei et est odor corpi et ppe in sudore et odor an
helitus ad fetore declinūs et apparet mōre m̄lici et
mali et dolorosi et multiplicat in somno somnia m̄li
ca et sentit in somno qm̄ sup corpus suūz sit q̄uedo
maxia deū appaz sp̄sio et capillus et cal et eis ex to
to ppe in pilis qd sunt in facie et p̄tibz eius. Et qm̄qz
dislocat locus piloz et fundūt vngues et incipit for
ma fieri feda et facies sit terribilis et color denigri
et incipit sanguis cōgelari in iūcturis et putrefit et
addit cōstrictō anhelitus donec puenit ad difficul
tatē vehemētē et diūna magna et puenit nox in si
ne raucedis et ingrossat labia et denigrant et appet
sup corpe additō glādulosa filia aiali qd grece no
miat saios deinde incipit corpus vlerari qm̄ lepra ē
nō quieta et corrodit cartilaginē deinde cadunt
nasus et extremitates et emittit virus fetens et re
dit vox ad occultatōez et tunc iā non remanēt pili
et denigrat color valde. **¶** Et pulsus qdē le p̄si est
debilis ppter debilitatē virtutis et paucitātē neces
sitatis qm̄ egritudo sit frigida et tarda nō velox p
pter debilitatē frigoris et sit necessaria spissitudo quz
non sit velocitas neqz magnitudo.

De Cura. L. iij.

est ei. Et deni ei in potu post mūdificatōez ola si-
cut oleū de amigdal cū eis q̄ sunt sicut exp̄sus v̄ue
et illud qñ euacuati sunt mltiōtēs. Et oz vt exerci-
tent oī mane post expulsione sup̄fluitatū ab intestis
et p̄cipiant eleuare vocē alta et salia et luctent deīn
fricent: qū ergo sudauerit tūc sumat potū et post il-
lud inungant oleis tepatis in calido et frigido hūe-
ctatibus fm plz pfortatibus in p̄mis. ipi. n. idigēt
in p̄mis pfortatibus sicut myrobalani itez et galle
cū aceto. Et qñq̄ admittat sup̄ eos iunctō ex olo
cū lacte mulieris et sūtr oz vt fiat eis caputpurgiaz
cū eo qñ multiplicat ficitas et quādo cōmouet et eis
nausea cauat et melius qd̄ est vt balneent deinde
iungant et qñ balneati sunt tūc eoz iunctōes sūt si-
cut oleū myrtinū et masticinū et oleū de sūtatis? ui-
tiū et darifilaban et oleū de costo sup̄ extremitates:
deinde ille q̄ de eis est medicatus q̄scat media bo-
ra et p̄pet vomitui cū penna deinde sumat in potu
aliqd̄ de ap̄limbio. Et fortasse ē necessariū inūger̄
eos in balneo cū subtiliatis resoluētibus ī qbus ca-
dūt nitrū et sulfur et bacce lauri et glutinū carpēari
oz imo sinapis et origanū et pip et macropip et pire-
trū et staphilagrā et sinapis et aloes et calamentū et
emplāre eos sup̄ iūcturas eoz imo fortasse est ne-
cessariū qd̄ est sicut euforbiū et illd̄ qñ p̄cipit eis ut
balneent ppter resolutōez sup̄fluitatū eoz et pp
sudor ē ipoz. Inūctio. n. eoz est canon in curatōe
ipoz. Et qñz inūgiūt fricādo cū tyriaca et scellit
et alciangien. Et fortasse est necessariū inūger̄ cū h̄
mōi in sole calido. Et melior ablutioñ eoz ī bal-
neo est aq̄ in qua decoq̄t fenugrecū cū sapone bono
Et oz vt alienet lepus a coitu penitus. **Res vō**
q̄ in potu tribuit mltē sunt nā de mēlorib? medi-
cinis est tyriaca maior facta cū carnibus vipe et ty-
riaca diatelseron et alafmenaz et diasulfur et qñz sit
caputpurgū cū istis etiā. Et vt in potu sumat
et troscicis tyri ea folis aureū. i. in vñcia vini gros-
si aut passi et troscicis squille itez. Et scias q̄ caro
vipe et illud in quo est virtus carnis eius est de no-
bulibus medicis ei. Et non oz vt sit vipa de luto
aut littoralis aut de locis hūidis qm̄ in ea fm plm̄
est paz iuuamēti. Et de eis q̄ plime est malū est
illa q̄ suiz facit cū q̄ est p̄ditō imo eligat mōiana p̄-
cipue alba. Et abscondant capita eaz et caude vice
vna subito et tunc si multiplicat curius sanguis et re-
manēt viue et agitant agitatōe plima tpe longo tūc
iste sūt bone et ille non dimittant. Et q̄ ex eis sūt cō-
ueniētes sunt ille ex qbus plimus currit sanguis et
q̄ sunt plime agitatōis et post decolatōez mūdificēt
et decoquant sicut dicemus tibi et comedat ex eis et
iure ipaz. Et ex potatōe q̄dem vini in quo morit̄
vipa aut viuit iā sanati sunt q̄daz accidentaliter aut
inintōe interficiēdi ex eo q̄ in potu tribuit vt mo-
riat̄ ille lepus et q̄scat aut q̄scat ab eo aut sit illd̄
obediēdo homno aut v̄isioñi. Et sal vipe iuuatiū
est itez. Elixatō aut vipe est vt sumat vipa absci-
sis extremitatibus mūdificata a uisceribus deīn
elixet cū porris et aneto et cicere et sale pauco et de
coquat cū aq̄ plima donec dissoluat et sumatur ossa
eius tūc ab ea et mūdet caro ipsius et deī ad comedē
dū caro eius et forbeatur ius ipsius et ponatur ossa
eius tūc sup̄ micas panis de simula et fortasse p̄ciēt
cū ea aliqd̄ de pullis colūbaz donec bona fiat. **At**

huius quid fignis inuamēti fortasse nō apparet
in principio: deinde appz subito et fortasse antea
dit sanitates: sepius rōnis diebus aliquot. **¶** Et
signū apitōnis inuamēti eius: et applicatio ad horā
in q̄ oz vt abstineat ab admistratiōe eius est: vt
icipiat le p̄f̄ istari q̄re istat. deīn fortasse p̄m̄scet
rō eius postea exoriat: deīn sanat. Quā ḡ nō patit
scotomia neq; inflat tunc itē sup eū fignū vice a
lia. Et de illis que narrata sunt ad illud ē vt su
mat serpens niger exoriat et sepeliat donec in
eo fiant ymes et extrahat cū ymibz suis et exciet
et deīn in potu illi sup quē supfluit lepra ex eo tri
b̄ dieb̄ dī die pondus. 3. i. cū sirupo de melle.
Et inunctio itēz cū eo in quo ē virtus vipe est in
uamēti et sicut olz in quo decoquitur. **¶** Et sicut
hoc medicamē sumat niger exoriat et ponat in
ola et sudant sup ipz de aceto forti. 3. viii. et de
aq̄. 3. i. et de capsa hūda et radice dracōe de
yno quoz. 3. ii. decoquat totū sup ignē leuē vo
nec dissoluat spens et colet aqua a spente et fricet
cū ea post abrasione barbe et capis: fiat illud trib̄
dieb̄. Et eis quid accidit ex admistratiōe medi
cinaz vipaliū exoriatō cutis corrupte: et pmuta
tio carnis et cuius sane q̄uis in vinctio le p̄f̄ cū hu
mectatiōis tempatis in caliditate ē ex illis que p̄se
runt in quibusda horis: qū vehemētiō sit siccī
tas. **¶** Et sicut facit caput purgū cū eo qd̄ est sicut
oleū mol. et sit in eo paz olei de keiri. At iterū
sicut adipes rapaciū et bouz et volatiliū: et sicut cū
olo de costo aut daritabā: et oleū de lilio seruat
extremitates: et illud post mundificationē et ante
mūdificationēz nō inungat omnino: qm̄ oppilat po
ros. Et de eis que bibūt et p̄ferunt eis est alimuri
gilin et medicamē asclidē. Et lac ē de pueniētiōib̄
q̄b̄ curat et p̄pe ap̄ p̄strictōez anhelit et difficul
tatē eius et raucedinē uocis eius et in temporib̄ q̄
sunt inmer cūones. **¶** Et oz vt bibat in dūpōne q̄
mulget lac: et lac bouiniū est de f̄bus magis cōue
niētibz ei: et oz vt bibat de eo quantitas q̄ dige
rat: et si sint cōtenti eo solo si pole ē erit inuamēti
vald̄. Et si fuerit necessariū non aduāt s̄ ipz aliqd̄
si pole ē p̄er panē mūdū et aleffidabegi cū carni
b̄ arietū et q̄ illis sūt silia de eis q̄ dicem̄. **¶** Et
qū anhelitus īdit ad f̄ctitudinē tunc melius est vt
dimittat lac et cōuertat s̄ res acuti saporis vt vo
mat cū eis n̄ p̄p̄ aliqd̄ nisi illud: et eūet cū eo qd̄
dixi: deīn si necesse fuerit redit ad lac fiat ysz ad
terminū p̄dictū. Et oz vt sit hoc fignū in anno m̄
toties. **¶** In phlebotomia vo eoz q̄ cōfirmati sunt
nō oz vt sit occupatō n̄ in solone ventris eoz cū
medicina forū qm̄ s̄ f̄uitates in eis mouēt et nō se
pant: imo fiat alleniātō in declinādo mās eoz ad
intestina et admistretur desoris qd̄ carminet et f̄
soluat. **¶** Et de potibus cōuenientib̄ eis ē vt su
mat acori. 3. i. 5. et nitri tantundē et succi canlis a
grestis ysz ad. 3. iii. misceat totū et bibat mane et
vespe. **¶** Et vt sūat eis de limatā eboris pond̄
x. sacraiat et deī eis in potu in trib̄. 3. vini et bu
tyri: aut sumatur albit cum melle quantitate nu
cis: aut sumat de squilla quantitas. x. sacraiat cūz
sirupo squille inspissato sicut loboc. **¶** Aut sumat
cymini. 3. 5. et mellis quantitas qua inspisset sicut
loboc. et succus calamentū est eis valde bon̄ ex

trib̄ obolis ysz ad. vi. **¶** Et oz vt vtant pisci
b̄ salitis in quibusda horis sicut vtunt medicina et
akenēt ab acutis nisi p̄p̄ vomitū et nisi secūdū se
mita albecit in eo in quo sumūt. **¶** Et qūz me
dicant cū cauterio disprito s̄ mēbra eoz sicut sicut
put et sūitas capis et s̄ radicē epiglotis et duo tem
pora et collum et iunctas manūz et pedū. **¶** Et
dixerūt qdā oz vt cauterizent in p̄ncipio tumoris
lepre cū cauterio in anteriore capite vt cōferat cal
uarie et alio inferiore illo et apud locū in quo capil
li tūdent et sup s̄rcilia ynz: deīn i dextra capis: et
aliō i sinistra et ynz posteri s̄ nacha et duo ap̄
duas p̄missuras corticales et ynz s̄ splenē et sicut
coctē ille cū cauterijs leuibz mūtis. **¶** Et qū cau
terizat s̄ caput oz vt puenat ysz ad os donec ex
coriet os saltem vicib̄ p̄rib̄ postq̄ cōseruatur
applicatō illius ad cēbz secūdū sūaz corrumpentē
p̄p̄oz et. **¶** Na stolidi qūz īf̄ficiūt cū hoc qū nō
alleniāt man̄ ipoz.

¶ Modus medicinz p̄ferētū p̄positaz.

D quibz sit albedarūgi et albes qd̄ stat i
loco carnis vipe in hac egritudine. Et d̄
illis ē medicamē asclidē. **¶** Et bedarū
gi hū descriptionē magnā quā dixerūt indi et exp
ti fuerunt ipz. **¶** Et de eius modo ē vt sumantur
myrabol. nigroz et scetaragi indi amboz. 3. x.
macro pipis. 3. 5. been albi. 3. ii. 5. terat et linian
tur cum butyro vaccino et cōficiat cū melle et sit
potio eius ab yno aut ysz ad. ii. 3. post mūdifica
tiōē corpis. **¶** Si aut sūat cū eo cū cūli m̄sura sui
dedianuscho nō timebit eius malitia qm̄ ipz ē ei
bezabar.

¶ Mod̄ p̄sectionis nominate bederauilia maioris.

E t almebarā p̄ferēs lepre et baras et
morphec et ipetigini et aq̄ citrine et pru
riui et scabiei antiq̄ et p̄firmat rōnez
et destruit obliuionē et est bonū p̄seruatōi p̄ferēs
sincopi. Et hoc medicamē fecerūt sapiētes indi regi
b̄ suis. x. myrobāl: belliricoz et emblico et
capsie oim̄ ana. 3. xiii. nucis muschate et cortici
turis et meu et su et pipis et macro pipis et fel ga
monati et narckelār et neremitchk et cōdifi et suc
ci squille et solz indi oimū ana aut. viii. et albes
narz boni aut. iiii. terantur medicine et cribellent
et terat albes solū. **¶** Et q̄ terit ipz oppilat nasū suū
et nares suas et inungat eas ante illd̄ cū butyro uac
cino et veniat eius trituratō s̄ f̄ medicinas et sūan
t de penidz alaramu et alsaba emine. ii. et media
de balzac terant et p̄nciant in ola nouaz et p̄nciat
desup de aq̄ cū m̄sura q̄ soluantur et qū liquefuit
rmoueat ab igne et puluerizent desup medicine et
p̄ficiantur cū eis bene: deinde fiant ex eis forme si
miles auellanis quaz ynaqz sit ynius aut et deī
i potu oim̄ die i in ieiunio cū aq̄ tepida aut yno.
¶ Mod̄ cōfectionis asclidē.

E t medicamē indū magnū in yia albe
de rauilui et ipz p̄fert ierū ad casū pal
pebray et albedinē capilloruz et alms
et tremorē cordis et teporē appetitus et fluxū uen
tris supflūū et hydropisim et ictericā et paucitatez
seminis et fistulas et canitē senū et cōfert pruritū
et vlcibus. x. alsulēdati mūdare ablute ducent
tos sexaginta aut. **¶** Et alsulēdati quid est yrina

hircoz montanoz. Et illud est qm̄ ip̄i migūt dieb⁹
estuatois iuc sup lapides in monte q̄ noiat alsule-
dati ⁊ demigrant lapides ⁊ sit sicut p̄x pinguis sub
til et myrobal. beliricoz et emblicoz et pipis et
macropipis et lauri et nucis muschate et cinami et
macis et xilaloos et darkele et spodij et attemet
⁊ burūgi ⁊ merenis oīuz añ. aur. iij. bdellij. cc.
⁊ sexagita aur. ⁊ zuccari tabarzet .c. xxxiij. aur.
⁊ auri rubei ⁊ argēti meri ⁊ eris rubei ⁊ ferri ⁊ al
lohonoc ⁊ alselud oīuz añ. aureos. c. cōburat mi
neralia ⁊ terant ⁊ tricinētur cū medicis ⁊ misce-
at oīa cū melle ⁊ butyro ⁊ reponat i uirtuta uiri
di cui⁹ dosis sit duoꝝ aureoz cū lacte caprino aut
aq̄ tepida ⁊ addat in eo de melle dispūato aur. xx
xvij. ⁊ butyri aur. xxxiij. qm̄ eius decoctio erit
bona ⁊ exiit crescit ⁊ puenit ad finē in. xxi. die.

Modus adustionis alselud.

Aleando fuit lamie de ferro deinde deco
quant myrobalani belirici ⁊ emblici ⁊ co
let aqua eoz ⁊ ponatur in vas eris ⁊ ac-
cet at sub eo ignis leuis ⁊ calefiat alselud donec ru
beat ⁊ ignitū submergat in illa aqua deinde redeat
ad ignē ⁊ rubeat: qm̄ g⁹ rubuerit submergat itez
in illa aqua ⁊ fiat illud vigiti vna vice deinde co
let aq̄ illa ⁊ sumat sex in qua residz aliqd de selud
deinde reducat vas sup ignē ⁊ ponat in eo yrina
⁊ acce ⁊ ignat ferrū ⁊ submergat in ea itez vigiti
vna vice ⁊ sumat itez sex eius donec remaneat q̄
sece eius aurei. viij. ⁊ filr fiat de ere donec pplea
tur ex eo itez. viij. aurei. Argentū vō limet cuz
lima donec fiat sicut terra deinde decoquat cuz eq̄
sal in cochliario ferreo donec adurat bene si autez
non adurit piciat i cochliariū pax sulfuris citrini
qm̄ pburet ⁊ sumat de eo. viij. aurei ⁊ totū illud
sit tritū ⁊ cribellatū. Auri vō cōbusio est ita oꝝ ut
aux limet donec fiat sile terre ⁊ sit cuz eo aureus
⁊ nus ex amioch ⁊ remaneat cū auro donec liq̄cat
⁊ itaqz siml deinde dimittat p bera vna deinde li
met itez ⁊ addat sup ip̄m aureus ⁊ nus ex alami-
och ⁊ limet itez cū lima deinde frigat i cochliario
⁊ fundat sup ip̄m aqua salis ⁊ ferueat donec cōsu-
mat aqua ⁊ remaneat aux ⁊ alamioch deind terat
in mortario bene donec fiat sicut puluis ⁊ misceat
cū medicis. **Modificatio aut alsuledati est** i m
buc modū sumat de aqua albasce ⁊ yrina vacce ⁊
piciant ambe sup alsuledati in vase nouo i tenia
q̄tuate q̄ submergat ip̄s ⁊ ponat in sole calido ho
ra vna deinde fricet vehemēter ⁊ colet aq̄ ab eo
in vase nouo ⁊ ponat in sole tribus diebus deinde
colet ⁊ sumat sex eius sp̄ssa deinde fundant aq̄ al-
basce ⁊ yrina sup alsuledati ⁊ puluerizet sicut pul
uerizata fuit prius ⁊ fiat illud tribus vicibus deīn
ponat in sole vigintuno die donec ingrosset ⁊ fiat
similis melli ⁊ denigret sicut p̄x.

Modus alsuledati minoris.

Aiuuamēta eius sunt sicut iuuamēta ma
ioris. R. alsuledati colate pte vna ⁊ al-
cor ptes q̄tuor terat alcor et misceat cuz
eis q̄tū est pondus eoz de melle ⁊ q̄tū ip̄m est de
zuccaro ⁊ q̄tū est medietas mellis de butyro vac
cino ⁊ reponat in uirtuta ⁊ dosis eius sit aur. vñ
cū lacte vaccino tepido. **Modus medicamenti**
conferetia lepre. R. myrobal. nigroz mūdatoz ⁊

myrobalanoz citrioz mūdatoz ⁊ zinziberis oīuz
añ. 3. x. ameos. 3. v. altit bone. 3. iij. passularū
mūdatoz. 5. mekule decoquat cū trib⁹ deguarich
aque ⁊ aldeguarich est quattuor libi. debaldach
donec cōsumant due tertie ⁊ remaneat tertia deīn
expmat ⁊ coletur ⁊ piciat sup colatū d melle qd
sufficit ei ⁊ deī in potu de eo lib. i. ⁊ inūgat sup to
tū corpus infirmi butyꝝ uaccinū ⁊ sedeat i sole do
nec sudz ⁊ piciat ⁊ abulet post illud. lxx. passib⁹
⁊ iaceat aliqū sup latus suū dextrū ⁊ aliqū sup lat⁹
suū sinistrū ⁊ semel sup ventrē suū ⁊ semel super
dorsū suū ⁊ cibet pane ⁊ melle q̄titate abbrevia
ta. viij. diebus ita ⁊ liniant ei medicie omni die.

Modus epithimatis lepre.

Sumat serpens niger excoꝝatus ⁊ decolet
⁊ ponat in vas ⁊ fundat sup ip̄m de aceto
forti. 3. viij. ⁊ aque. 3. i. ⁊ alscitaragi
humidi ⁊ radicz dracontee amboꝝ ana. 3. xij.
decoquat sup ignē leuē donec decoquat sp̄ns deīn
colet cū p̄ano ⁊ sepe ossa a carne deinde ponatur
sex in vase vitreo. **Quz ergo volueris curat⁹**
nez p̄cipe ei ⁊ radat pilos supcilioꝝ ⁊ cap ⁊ lini d
sup ex illo tribus diebus. **Modus epithimatis**
alterius. R. staphisagrie ⁊ myrobal. nigroz mū
datoz ⁊ emblicoz oīuz añ. pte vna frangat cū olo
antiquo ⁊ liniat cū eo latus ⁊ locus postq̄ abluī
cū decoctōe sēticis curionū ⁊ balauſtie. **Et itez cō**
burant myrobalani ⁊ galle ⁊ liniant desup cū aceto
Libi autē eoz sunt oīa q̄ sunt velocis digestionis
boni chimi sicut carnes volatiliū notoz. i. capz i fi
dabegi ⁊ p̄sces hūidi leuis carnis cū sp̄ciebus que
sunt necessarie. Et melior cibus eoz est panis de si
mila mūdus ⁊ panis cadarusij ⁊ sorbitōes facte ex
eis ⁊ olera hūida ⁊ est necessariū ⁊ p̄miceant cuz
eis q̄ sunt sicut sicla ⁊ raphanus ⁊ porri. Et nō oꝝ
⁊ negligat administrare incilina ⁊ ppe ante mūdū
catōez sicut capparīs ⁊ feniclj ⁊ porri ⁊ ista. n. mū
dificat eoz cibos a supfluitatib⁹ ⁊ prepat supfluita
tes expulsionī. Quz ergo admistraveris medicinas
laudabiles tūc admistra eis hoc regimē. Et p̄sces
saliti in hoc ca⁹ sunt usq̄ bōi eis ⁊ nos p̄mpiores
sumus sup ista qū volum⁹ ⁊ faciam⁹ eos vome
re aut ventrē eoz soluere. **Et canlis p̄fert eis cuz**
pprietate sua. **Et panis cū lacte ⁊ melle ⁊ ficus ⁊**
vna ⁊ passule ⁊ amigdale torrefacte et cartami et
pince ⁊ q̄ sūi ex istis cōserūt eis. Et oꝝ ⁊ come
dat in die bis fm mēsurā digestionis. **Itaz sc̄l co**
medere nocet eis ⁊ non bibat uinū qū excitat egri
tudo nisi pax. **Et qū quies est egritudis bibat de**
subtili qd non est antiquū q̄titate tepata plūeta. **Et**
qū cadūt pili supcilioꝝ ex supcilij⁹ ⁊ filij tunc fiat
curat⁹ cū cura alopicie ⁊ reliquoꝝ que dicemus in
libro decorationis.

Modus epithimatis alterius.

Sumat staphisagrie ⁊ myrobal. nigroz mū
datoz ⁊ emblicoz oīuz añ. ps. i. ⁊ friga
tur cū oleo omphacino ⁊ liniat cū eo loc⁹
postq̄ ablutus est cū decoctōe sēticū ⁊ balauſtie.
Modus alius. Comburant myrobalani ⁊ galle ⁊
liniant cum aceto desuper.

Item quarta de solone cōtinuitatis ⁊ est p̄ter id qd
p̄det cū fractura ⁊ algebra. Et ē q̄tuor tractat⁹.

Tractatus primus de vulneribus in membris.
Sermo vltis de solutioe ptinuitatis. L. i.

Iam ostendimus in libro pmo spes solutiois ptinuitatis fm mōs q̄ neces-
sarij fuerūt in loco sili illi. Et volu-
mus nūc innuere summas de spēb⁹
eaz q̄s oꝝ nobis esse notas ante il-
lud qd̄ volumus declarare. ¶ Dico ergo q̄ nos
conamur in q̄busdā mēbris quoz ptinuitas est so-
luta vt redeat eoz ptinuitas sicut fuit ⁊ illud sicut
in carne. Et conamur in q̄busdā eoz vt remaneat
cōtactus eoz cū p̄suatiōe licet non redeat ip̄oz cō-
tinuitas ⁊ illud in ossibus nisi in ossibus pueroz ⁊ i
fantū. In eis. n. q̄q̄s sperat̄ reditus ille. ¶ De
nerviis vero ⁊ venis dixerūt qd̄az medicoz q̄ nō
redeūt ptinuitati imo fortasse remanet in eis cōta-
ctus cōglutinat̄ oīs cōnatōe currēte sup̄ eos ⁊ cōiū-
git eos. ¶ Et dixerūt qd̄ q̄ illud nō puenit nisi i
arterijs sol. Gal. vō iā cōtradixit eis istud ⁊ dixit
imo q̄q̄s incarnant̄ arterie p̄ testioniū expientie et
cū cōcessione rōcinatōis. ¶ Testimonio vō qm̄ nos
iā vidimus arteria q̄ est sub basilica ⁊ cap̄ arterie
temporis ⁊ cruris incarnari. Et cōcessione q̄ est ex
rōcinatōe qm̄ os est extremitas in duritie ⁊ non in
carnat̄ nisi paz i infatibus. At caro q̄ est extremitas
in lenitate incarnat̄ sꝫ vene ⁊ arterie sunt me-
die inter ossa ⁊ carnē. Quare oꝝ vt sit eaz disposi-
tō inter carnē ⁊ ossa ergo sunt minus recipiētes in-
carnatōez q̄ caro ⁊ facilius suscipiētes ea q̄ ossa ⁊ i
carnant̄ qm̄ sectō est mima ⁊ pua ⁊ corpus est hūi-
dū ⁊ lene. Et non incarnat̄ in diuersificato ab eo.
Et hic est modus disputatōis rhetoricus vel theo-
ricus ⁊ illud in quo cōfidit̄ est expimentū.
Summa de vulneribus in mēbris. L. ij.

Ambra in quibus qū cadit vuln⁹ magni-
ficat̄ eius nocumentū ⁊ interficit fm plm̄
⁊ fortasse nō interficit nisi raro sunt sicut
vesica ⁊ cerebz ⁊ renes ⁊ intestina minua ⁊ epar
q̄uis sit possibile vt saluet̄ sup̄ ea qū est leue. ¶ In
corde aut̄ non spāt̄ salus qū in eo accidit vuln⁹. Et
plm̄ ille cui accidit vulnus in vētre suo qū accidit
ei nausea aut singultus aut solo vētris morit̄. Et
qū vulnus est in loco in quo oꝝ vt vchemens fiat
dolor ⁊ ap̄a sicut sunt capita lacertoz ⁊ posteriora
eoz ⁊ ppe illoz qui sunt nervosi ⁊ non accidit ap̄a
figt̄ illud nocumentū intrinsecū ad qd̄ pueritū ma-
terie ⁊ non pueniūt ad vulnus. Et oꝝ vt tu obser-
ues illud qd̄ dicem⁹ in ca⁹ vlcēz de iudicijs i q̄b⁹
cōicant̄ vlcera ⁊ vulnera ⁊ postposuimus ea v̄q̄s
illic attendētes ad illud qd̄ est cōueniens.

Sermo vltis de cura vulnerū. L. iij.

Unus carnosū non euacuat̄ qn̄ aut sit se-
ctio plana recta aut sectō rotūda aut h̄ns
latera aut sectō cū diminutōe aliq̄t̄le car-
nis ⁊ q̄q̄s est pfundū penetrās ⁊ q̄q̄s est discoopiū
⁊ vnicuiq̄ eoz est regimē ⁊ cōicāt̄ oia in retentōe
sanguis currētis ⁊ iā posuim⁹ ad illud capm̄. ¶ Et
fortasse cursus sanguis q̄titate tpata cōfert̄ vulne-
ribus ⁊ phibet ap̄a ⁊ oppilatōez ⁊ febrē. Nam de
melioribus cū q̄b⁹ intēdim⁹ in vulnerib⁹ est ut p
hibeamus eoz ap̄atōez qm̄ qn̄ non accidit ap̄a pos-
sibile ē ut eius fiat curatō. neq̄ qū illic est ap̄a aut
attritio aut cōtusio aggregat̄ in vacuitate eius euz

vulnere sanguis q̄ vult fieri ap̄a aut pus et non
est possibilis curatō vulneris ⁊ dū non spāt̄ illud
tūc curet̄ ap̄a. Et si retinet̄ in cōtritiōe sanguis tūc
non sit securitas q̄ ip̄ius resolutō festinet si fuerit
ei q̄titas de q̄ sit curandū ⁊ tensio ⁊ illud cū cōuer-
sione eius in pus ⁊ resolutōe ip̄ius ⁊ illud sit cū dī
calido leui de illis q̄ tu scis. Et ppter hoc oꝝ vt ad
iuuct̄ cursus sanguis qm̄ abbreviat̄. Quē ergo sectō
est plana recta de q̄ nichil cecidit sufficit in regimē
eius strictura ⁊ ligatura ⁊ phibitō sanguitatis ⁊ a
quosuitatis ab ea ⁊ phibere q̄ aliq̄ rez coopiat̄ eaz
neq̄ pil⁹ neq̄ aliud postq̄ tu cōseruaueris p̄p̄oēz
mēbri ⁊ sollicitus fueris in hoc ne attrahat̄ ad mē-
bz nisi sanguis naturalis. Et si fuerit ita magna vt
ne pcurrat̄ extremitates eius qm̄ sunt rotūde lōga-
te aut diuerse figure aut iā destructa est ex ea caro
pauca non plima tūc eius cura est futura ⁊ phibitō
aggregatōis hūitatis in ea cū administratōe exican-
tiū repulsiuoz ⁊ administratōe subulatiū que dice-
mus. At si fuerit pfunda tūc strictura etiā facit ea
adherere m̄tōties ⁊ non est necesse detegere ea si
est possibile illud ⁊ illud est qn̄ nō cōfert̄ strictura
cū ligatura firmas ea ⁊ fortasse necessariū est dete-
gere ea sicut ostendā ⁊ ppe ubi non cadit strictura
bona sup̄ radicē pfundi q̄re effundit̄ ad ip̄m mate-
rie ppter debilitatē eius ⁊ dolorē qui necessari⁹ ē
⁊ ppter dispōnes q̄s dicā in ca⁹ vlcēz. ¶ Et si est
necessariū vt detegat̄ non erit excusatio qn̄ ponat̄
cottū ⁊ qd̄ currit̄ cursu eius sup̄ eius orificiū exte-
rans ip̄m ppe ubi stricta non cadit sup̄ radicē sicut
dixim⁹ aut est eius preparatō talis q̄ non est possibi-
le m̄az mala effundi ab ea aut est in ea os aut iā cō-
cauata est ⁊ facta est fistula ⁊ sit in ea hūiditas ma-
la valde ⁊ est tunc in iudicio vlcēz non vulnēz.
Et dixit sapiēs q̄ vulnus non indiget nisi ligatura
aggregatē labia qm̄ q̄rit̄ adherētia ⁊ incarnatō. neq̄
si fuerit necessariū vt nascat̄ in ea caro tūc non est i
eo necessariū illud sed est necessaria aliq̄n ligatura
cū q̄ effundat̄ sordities ex orificio eius ⁊ aliq̄n liga-
tura sit tali mētura qua retineat̄ medicamē desup̄.
Inq̄t ⁊ sufficit vt sit orificio vulneris locus ex q̄
effundat̄ sordities desup̄ v̄l semp p̄ nām aut ita ut
cadat̄ pforatō illic aut vt tu figures ip̄m cū illa fi-
gura. ¶ Ego. n. iā sanauī vulnus magnū cuius p
fundū erat vbi est genu ⁊ ip̄ius orificiū in corā p-
ter q̄ fecerit̄ ei orificiū aliud inferius apud genu.
Sed pparam corāz tali p̄patōe q̄ pfundū fuit sup̄
us ⁊ orificiū inferius q̄re sanauī est absq̄ pforatōe
in inferiori pte. Et sūtr q̄q̄s suspēdunt̄ brachiū et
palma ⁊ alia taliter q̄ orificiū semp est inferi⁹ hic
est ergo sermo eius. Et dico q̄ fortasse tibi cadet
vulnus vbi tibi erit necessariū incidere p̄plete et
secare mēbz. ¶ Quē aut̄ ex vulnere absidit̄ caro
plma tunc necessaria sunt ea q̄ carnē nasci faciūt et
non sufficit illud qd̄ exicat̄ ⁊ phibet ⁊ fortasse no-
cet̄ exiccatiū ⁊ phibitū ex pte q̄ repellit̄ m̄az ex
q̄ nascit̄. Et q̄q̄s est pfunditas ⁊ diminutō ossiū ta-
liter q̄ non est possibile vt nascat̄ p̄plete q̄re rema-
net̄ pfundū sicut q̄q̄s accidit vt nascat̄ plus q̄ sit
necesse quare est caro addita. Et oꝝ vt tibi eger q̄
vult vt nascat̄ caro in vulnere suo cibo laudabili
boni chimi. Et q̄q̄s est illd̄ qd̄ facit nasci ita q̄ pos-
sibile est ei vt faciat nasci carnē: cutē vero nō facit

nasci qñ iā abscisa est totaliter imo non facit nasci loco eius nisi carnē dura supra qua nō nascit pil⁹. Venaz aut rami mltoties eminet ⁊ nascunt sicut caro. Et de vulneribus sunt qda habetia timore sicut vulnera cadetia in nervis et extremitatib⁹ la certoz ⁊ dica ea in ca° dispositōnū neruoz ⁊ mltotiens sequunt ea accidētia mala sicut illud qd sequit vulnus extremitatis lacertoz de alteratōe coloris ⁊ calu pulsus post spissitudinē ⁊ pñitatez ⁊ pducit ad sincopiz ⁊ caluz virtutis ⁊ qñq sequit ea spasm⁹. Et silt illa q cadit ante genu apud rotula qm sequit ea accidētia mala ⁊ sunt pñetia a qbus parū liberant. Et qñ accidit spasm⁹ ex hui⁹mōi vulnere lacertosis ⁊ non recipit curatōez tūc curatō ē icidere lacertū in latitudine ⁊ est volūtas vt destruat opatō lacertū. Vez illud est de illis que oz vt postponant qñ est possibile ⁊ curet spasmus ⁊ pñitio rōnis cū re alia pñer ea. Et sicut vulnus geniculi ⁊ fortasse. n. necesse est vt ponat cū sectiōe dura ⁊ vt sit festinatō in apatibus eius ⁊ vlcereb⁹ ipsius ⁊ vulneribus cū phlōnia ⁊ solone vētris et phibitōe incarnatōis donec mūdificent mūdificatōe vltima deinde incarnent.

De cognitōe eius qd facit nasci ⁊ qd incarnat ⁊ qd sigillat ⁊ qd corrodit ex medicina. L. iij.

Medicamen faciens nasci carnē est illud qd coagulat sanguinē sanū in carnē q si fuerit exiccato ei uehemēs phibet sanguinez venientē qre non habebit mām caro. Et si est ei absterio uehemēs remouet eū ⁊ facit eū currere: qre psumit mām inuenta carni ergo oz vt non sit ei plma exiccato imo vsq ad ter minū neq absterio foris valde imo absterio pauca i tata qñtate vt abstergat sorditiē absq mordicatōe ⁊ non indiget stipticitate de qua est curandū. Et oz itez ut sit in caliditate ⁊ frigiditate sua in pñone si fuerit sepata cū pñario fm qñtate sepatois et si non fuerit sepata sepatoe de qua curet tūc assimilet calido ual de calidū valde ⁊ frigidū valde frigidū valde. Et obseruet itez impñio medicie in loco vt opponat ei si supñuit in malitia cōplōnis. **M**edicie aut incarnatie sunt ille q aggregat inter duo elōgata et non oz vt openi nisi in supñicieb⁹ amboz facietes adherere inter ea ytraq cū rore q est in substantia amboz ⁊ si fuerit sanguis pur⁹ tūc est illd qd exiccat sanguinē plm sufficiens cū eo in adherētia cū exiccatōe uehemētī ueloci anteq fiat pus ⁊ non firmatur ei illud nisi fuerit cū illo supñuitas virtutis in exiccato vez oz ne sit abstergeas qñ absterio est cōtraria intentōi q est i eo qñ intentō in eo est ponere illud qd colligit de sanguine nūrimētū ⁊ adherētia ⁊ abstergeas abstergit illū sanguinē qre disptitur ergo psumit māz q expectat pglutinātō ⁊ non indiget diminutōe in exiccatoe sicut indiget ea illud qd facit nasci qñ facies nasci indiget vt currat ad ipm mām. Et illius materici cursuz phibet exiccatō ⁊ incarnatm non indiget imo indiget incarnatū exiccatoe fortiore ⁊ pauca stipticitate. **C**ōsolidatm vō sigillatū uehemētī indiget stipticitate q illa duo qñ est ei necessariū ut recuperet qd est pñaz uehemētioris exiccatois. s. cutē et qñ indiget vt exiccet hūiditate extranea ⁊ radicalē uehemētē Et illud qd est ante ipm eget vt exiccet hūiditate

extranea exiccatoe plma ⁊ radicalē cū mēsurā q cōglutinet ⁊ ingrosset ⁊ non minuat ex substantia. **A**t corrosiua diminuet carnē oz vt sit uehemētis absterfionis valde. Et illud qdez qd est rectū in curatōe vulnez qñ pforant est vt non apprimz eis aqua. **E**t si fuerit necessariū ⁊ non suffert eger a balneatōe oz vt ponat sup ea de emplis ⁊ de pāno infuso cū oleo fm modos ligatōis ⁊ non pñittat aq puenire ad ipsum.

De pforatōe vulneris ⁊ alioz qñ oportet vt discooperiatur. L. v.

Dixit Gal. oz vt seces ex loco eius uehemētioris eminetie ⁊ vt inclies ipm ⁊ nō sit tract⁹ pforatōis nisi ad pñe ex q ē possibile currere pus ad inferiora. Et vt obfuent in pforatōe aleluirati ⁊ ruge fz modū quē diximus in ca° vulnez ⁊ dubellet nisi in eis q exceptim⁹. **I**n eis vō q sunt sicut inguis ⁊ subascelle oz vt uadat pforatō cū cute in nā deinde ponant delup exiccatiua absq mordicatōe de illis q sunt posita i tabul medicinarz singulariū. ⁊ puluis olibani melior ē in eis q olibanū qñ illud est uehemētī stipticū. Et rectū qd est in curatōe vulnez qñ pforant ne apprimet eis aq. Et si fuerit necessariū ⁊ eger nō suffert a balneatōe tūc oz vt vulnus occultet sub emplis pñemētibus tectis cū pānis infusis cū oleis fm modū cooprire q sepat inter aqua balnei ⁊ hūiditate eius ⁊ inter vulnera aut igeniet in illo aliqd i genioz possibilū in ipso.

De regie vulnez habetū apha ⁊ dolores. L. vi.

Necessariū est in hui⁹mōi vulneribus al leuiare ⁊ credere q vulnus nō pñolidat oio dū apha non sedat. Et illud qd non cōplet nisi cū eo in quo est exiccato ⁊ infrigidatō i pñicipio rei ⁊ mollificatō in fo ⁊ ut admistret in eo cura apatū oio. Et qd est ppuz in hoc cū cōitate sui inuamētī in omi mebro a capite vsq ad pedes est vt sumat granatū dulce ⁊ decoquat cū uino pñico ⁊ emplēt cū eo locus. Et oz vt tu obfues illud ad qd cōuertit dispō apatis sicut si tu admistraveris ynguētū nigrz ⁊ videris vulneris ruborē uehemētē fieri ⁊ vesicari declina ad infrigidatā et ad ynguētū albū ⁊ si videris ipm mollificari aut indurari ⁊ tu iā admistrasti albū admistra nigrum ⁊ alia.

Regimē vñe in vulnerib⁹ miscey iterius. L. vij.

Necitio i eo qd existimamus q est fissura aut disruptō interius est vt incarnet ⁊ non dimittat sanguis cōgelari i interioribus ita ut phibeat fluxus sanguis. Et medicie cōferētes in vtrīqz intētib⁹ pñis sunt sicut vñe mēta qñ decoquit in aceto aut deī in potu de cētau rea maiore pōdus. 3. i. ⁊ terre sigillate in hoc uest curatō magna. **I**llud aut qd in potu sumit causa fluxus sanguis est sicut dauic vñū ⁊. 5. de semie hyusqami albi cū aq mellis ⁊ reliq medicie pñicie i phibitōe spūti sanguis ⁊ fluxus sanguis. **D**e vulnere aut ⁊ fissura apparētibus dixit sapiēs q in dispositōe mirac vētris donec egrediant qda intestina oz vt scias quō applices intestina ⁊ intromittant. **Q**d si egrediat aliqd de zirbo oz vt scias an sit necessariū vt liget cū ligatura firma aut nō ⁊ an suat vulnus aut nō ⁊ qñ sit via in suēdo ipsum.

Et Hal. quidē dixit anatomia almirach. Et dixi-
mus nos ipm in anatomia. Et ppter illud qd iaz
dixim in anatomia locus illoz est mioris timoria
quā disrupti qd locus aluourati. Et aluourati qdē est
mediū corpis vtriusq; lateris mēsurā q̄tuor digi-
toz ab alborati. i. umbilico. Inq̄t qm sūfura quz
accidit in loco alborati egrediunt cū ea intestia pl⁹
reditus eoz in ea est difficil. Et illud iō qm res
q̄ tenet ea non est nisi duo lacerti descendētes in lō
gitudie corpis q̄ p̄tendunt ex pectore vsq; ad os
pectinis et ppter illud qm disrupti vñ boz duorū
lacertoꝝ oz vñ egrediāt ps intestinoꝝ et augmētāt
inde disruptio. Et illud ideo qm lacerti q̄ sunt in
vtriusq; illoꝝ plus coarctāt ipm: vñ est ei i medio
lacertus fortis p̄tēns ipm. Si autē p̄pēt vñ sit dis-
ruptō magna egrediēt nūeratō intestinoꝝ q̄re erit
eoz intromissio vehemētior et difficilior. In vul-
neribus autē p̄ns si non succurrat cū intromissione
intestini inflat et ingrossat. Et illud ppter illud qd
generat in eo de v̄tositate q̄re non ingredit ex il-
la disruptōe. Et ppter illud saluora vulnera acci-
dēt in mirac disruptiōe sunt illa q̄ sunt eq̄lis ma-
gnitudis. Inq̄t et indiget illa vulnera reb⁹ q̄tuor
quaz prima est vt reducat intestini apparēs ad lo-
cū q̄ est ei p̄p̄s: et s̄a vt suat: et tertia vt ponat su-
per ea medicamē pueniēs: et q̄ta vt sit sollicitudo
ne pueniat alicui mēbz nobiliū ppter illud timor
Done ergo q̄ sit vñlus tate q̄tutatis vt non pos-
simus ppter puitatē eius itromittere intestini p̄e-
dens ab eo. Et tūc qdē est nobis necessariū vt re-
soluam illa v̄tositatē aut vt dilatemus ipaz dis-
ruptōez et vt dissoluam vñrositatē est melius si
possibile est in ea. Et cā qdē i inflatiōe intestini
est frigus aeris ppter illud ergo oz ut submergat
spōgia in aq̄ calida et ex p̄mas ipaz et vapores ipz.
Et vñū stipticū qm calefit etiā est iunatū i hoc lo-
co et illud qm calefacit plus q̄ sit calefactō aque et
pfortat intestini. Qd si hec cura non resoluit infla-
tōez intestinoꝝ tūc admittet aplificatiō vulneris.
Et pueniētias instrōez ad hāc sectiōez est instrumē-
tū qd cognoscit ad pforadas fistulas. Cū telli
aut pforadi acuti ex duabus pubus facti ad cap ca-
ueant. Et rectior figuraz et p̄patō infirmo est ut si
fuerit vñlus lesus vadēs ad p̄tē inferiōrē sit figu-
ra et p̄patō ad supiorē. Et si fuerit vñl⁹ va-
dēs ad supiorē figura et p̄patō vadūt ad inferiōres
Sit ergo intentō tua quā intēdis in vtriusq; reb⁹ si
mul vt non cadāt reliq̄ intestina sup intestini cui⁹
inferius apparet. Et qm tu posueris hāc tuā intē-
tōem scias q̄ si fuerit vñlus in p̄tē dextra tunc
oportebit vt facias egz decliare ad p̄tē sinistraz.
Et si fuerit in p̄tē sinistra facias eū decliare ad dex-
trā et sit intentō tua semp vt ponas p̄tez in qua est
vñl⁹ altōrez p̄tē altera: hec est. n. res q̄ est cōis
oibus istis vulneribus. Cū ergo fuerint intestia
in locis suis q̄ sunt eis p̄pa postq̄ reducta sunt ad
ventrē qm vulnera sunt magna tūc necessarius est
minister edoctus. Et illud ideo qm oz ut teneat lo-
cū illius vulneris totū manu sua deforis et colligat
ipm et aggreget et detegat de eo aliqd mistro sueti
ipm et redeat ad illud qd iā sūtū est de eo etiam et
aggreget ipm et colligat paulatī donec suat vñl⁹
totū sutura decēti. Et ego narro tibi illud qd

mel⁹ ē de assuitiōe v̄tēris: dico ergo qm p̄pa q̄
res q̄ est necessaria est vt p̄bendat illud qd est in
ter mirac et siphac iā est necessariū tibi vt īcipias et
intromittas acū in cutē deforis ad interiorē p̄tē: cū
ergo penetraverit acū in cutē et in lacertū euntē s̄z
rectitudinē in lōgitudie v̄tēris totius dimitte mar-
ginē siphac in hoc latere et non intromittas in ipsuz
acū et fac penetrare acū in marginē aliū deinus ad
exteriora deinde fac penetrare eā ab intus ad exte-
riora in marginē alio mirac et qm feceris eaz pene-
trare tunc fac penetrare eā s̄o in hoc eodem margi-
ne mirac aut deforis ad interiora et dimitte margi-
nē siphac q̄ est i hoc latere fac ergo penetrare acū
in latūs aliud de intus ad exteriora et fac eā penetra-
re cū tua penetratiōe in siphac in margiez mirac q̄ ē
in p̄tē eius donec facias eā penetrare totū deinde i
cipe neq; ab hoc eodē latere et sue ipm cū marginē
q̄ est siphac in latere alio et extrabe acū ex cutē quā
penetravit deinde reduc acū in illā cutē et sue mar-
ginē siphac q̄ est in latere alio cū hoc margie mirac
et extrabe eā ex cutē q̄ est in p̄tē eius et fac illū vna
vice post aliā vsq; quo suas vñlus totū fm illud
exemplū. In meliara autē q̄ sunt inter duo p̄cta
caueat sup̄stias in latitudie et strictura qm aplitu-
do non tenet fm q̄ oz et strictura adunat. Et filuz
itez si fuerit cordosus adunat ad disruptiōē et si
fuerit molle abscidit et eligat leue duz et s̄it si p̄-
fūdaueris p̄ctura in cutē nā si fuerit lōginq; a p̄n-
ctura vñ remaserit de vacuitate intra ipm et cū
eā nō incarnat et serua eq̄litate illic etiā. Inq̄t et po-
ne intentōez tuā in suēdo venrē adherētia siphac
cū mirac: fortasse. n. adherēbit et incarnabit qm ē
neruosus. Et iā p̄uenerit ipm qdā fm hūc mo-
dū. oz g⁹ vt figam acū in margie mirac exte-
rio et faciam eā penetrare ad interiora et dūtamus
marginē siphac totū deinde reducam acū et facia-
mus eā penetrare deinde penetret acū ex pirario
p̄tis quā penetravit deū faciam eā penetrare in
marginē aliū de margibus mirac fm hoc. Et iste
modus p̄uendi est melior cōsuetōi cōi q̄ cōp̄bēdit
q̄tuor margies in p̄ctiōe vna et illū iō qm cū hac
cōsuetōe itez quā iā dixim iā coopit siphac retro
mirac et cōtinuat cū eo coopura decēte. Inq̄t deū
pono sup ipm de medicis incarnatis et necessitas ad-
ligandū est vehemētior in his vulnerib⁹ et made-
fac lana inarabaze cū oleo calido paz et inuolue sup
alibreni et alalibreni sicut vadūt et clisteriza ipz cū
aliquo mollificatiōe etiā sicut sunt ola et mucilagies.
Et si vñlus iā puenit ad intestina et sciisti ipm
tūc regimē sit illud qd dixim. Neq̄t oz ut disce-
rizet cū vino nigro stiptico tepido et p̄pe si vñl⁹
iā p̄lectuū fuerit aut appropinquerit minima intestia
qm intestini seiniū non sanat oio ex vulnere qd
in ipso accidit ppter subtilitatē sui corpis et mltum
dinē eius qd est in eo de venis et p̄pinq̄tatē suam
ad nāz neruoꝝ et mltitudinē effusiois chole ad ipz
et vehemētia caliditatis eius qm est magis p̄p̄iqz
epati q̄ intestina alia. Inferiora v̄o v̄tēris p̄pa
q̄ sunt de nā carnis sis de medicatōe ipoz cōfudēs
Inquit Hal. in li⁹ de ingenio sanitatis. Et sit intē-
tō tua apud disruptiōez mirac v̄tēris cū siphac vt
suas eā cōsuetōe p̄glunātē siphac cū mirac qm est
neruosus tarde incarnatiōis cū alio et illud cū modo

sunt oia quā dicitur qm ipsa aggregat et pglutinat i pūctura sup hac. Inq̄t et intestia qū egrediunt tūc cōfert vīnū nigz forte et calefiat et submergat in eo lana et ponat desup qm ipsa dissp̄it inflat̄ eoz et detumescere ea facit si aut non fuerit p̄is tūc admīstra q̄idaz aquas stipicitatis fortis calefactes q̄ si non fuerint p̄ites tūc uapora ea cū aq̄ calida donec detūscat si aut non ingrediunt in illud amplifīcet locus. Inq̄t Hip. qū egredit zīrbū vētris i vulnere necesse est ut putrefiat qd̄ de eo egredit q̄uis morei tpe puo et est in hoc vehemētius q̄ intestia et epar qm intestia et extreitates epatis si non remanēt exteri spātō lōgo donec infrigident valde vehemētē tūc qū ingrediunt vētrē et incarnat vulnus redeūt ad nās suas: zīrbū vō licet morei tpe puo tñ necesse est vt qd̄ ex eo qd̄ apparet igredit ventrē putrefiat. Et ppter illud pperat medici i incidēdo ipm et non intromittūt qd̄ de ipō apparet in ventrē q̄ si iueniat in zīrbo dīuersuz ab hoc illud est valde paz et fortasse non iuenit et si egredit aliqd̄ de zīrbo tūc necesse est tibi vt scias an oporteat incidī an non et an oporteat sui vulnus an non. et q̄ liter suat. Na si uuln cadat in almourati et est medīū vētris tūc est pluris timōris qm sunt extremī tates lacertoz coopte sup ventrē si aut fuerit i illo et sunt a duobus lateribus medij vētris a dextra et sinistra q̄ si quatuor digitis tūc est saluor qm nō ē in eo aliqd̄ de extremitatibz lacertoz neruoz. Loci vō alborati futura itez est difficīl et illō ideo qm intestia emīnēt et egrediūt a disruptiōe q̄ est in hoc loco et reditus eoz in hoc loco est difficīl et illō qd̄ illud qd̄ plicat ea intentiōe eoz est duo lacerti p̄tensi in lōgitudine vētris carnoī q̄ descēdūt ex pectore ad rachaba et est os pectinis. Et ppter illō qm cadit vulnus in hoc loco incidūt hos lacertos et est emīnētia intestini vehemētior qm lacerti qui sunt in illo cōtinēt ipm et non est ei in medio lacertus fortis retinēs ipm. Si aut pparat cū hoc vt sit vuln magnū tūc necesse est vt emīeat et egrediat ex eo neruus intestinorū quā sit intromissio eoz difficīlior.

De qualitate ligandi vulnera. L. viij.

Uulnera aut et fissura apparētia qū uis vt i carnem tūc fac illud qd̄ dixit sapiēs de illis q̄ sunt huius artis. Inq̄t qū vis vt incarnēt huiusmōi fissura tūc adbere ei ligaturā incipiente ex duobus capitibz non alia de ligaturis. Qd̄ si fuerit magna erit tibi necessariū vt adherere ei facias puluilloz triagulatō et si fuerit locus declinūs i diget futura etiā. Et puluilli qd̄ triagulati meliores sunt in aggregado labia ulcezz q̄ qdrati qm coarctat sup fissurā tñ et situs puluilloz triangulatoz est fm hoc exemplū linea recta iter duos puluillos sit fissura et duoz plūilloz triagulatoz vnū sit. b. et alter. g. decēter ppositi fm figurā quā uides. Quā ergo ligat locus iste et cadit ligamē duoz capitū est ligamē tenēs sup locū fissure vehemētius q̄ si fuerit qdrati et non lz vt sit in applicatiōe ulcezz ligamē non habēs duo capita et isti sunt puluilli triangulati et figura strigēdi. Et dicit in li° de ingento sanitatis qdā homo habuit vuln et p fundū erat p̄ximū ingūibus et ipsius orificiū p̄ximū genu et sanauit ipm sine pforatiōe penitus ita q̄

posuimus sub genu eius puluillos et pparauit ipm suz talr q̄ factū est orificiū ei directū cū facilitate et sūlr fecim de vulnere qd̄ fuit in coxa et brachio et sanata sunt oia. Inquit ille q̄ iā puidit in expientia scias q̄ vulnera indigēt vt fiat sanies si possibile est eis intus ad hoc vt penetrēt cū ea reliq̄ q̄ sunt illic meliora et velocioris alteratiōis sunt vulnēra disrupta elōgatoz labioz egēt vt aggregent cū ligamēto aggregatē labia eozm si fuerit sup ea ex illo dolor aut fuerit apostemosa qm dolēt ppter illud q̄ uis sit cū facilitate aut fuerit lacertus q̄ sit disruptus in latitudine qm tūc non aggregat imo ponat in medio liciniū timēdo ne incarnēt cutis et remaneat lacertus non incarnatus. Inq̄t et sūlr qm findim cutē capitis ponim inter labia aliqd̄ qd̄ i pleat ea: fortasse. n. p̄trabit cutis labioz ad interiora vulneris q̄re necesse est tūc vt coneris cū ligamētis ut trabas ea ad exteriora. Et qū cadit vulnus i lōgitudine tūc ligamē sufficit et aggregat ipsaz decēter et qū fuerit i latitudine indiget vt suat et hz mēsurā p̄funditatis vulneris erit p̄funditas future dignior ex additiōe anatomie. Inq̄t qm fuerit nobil necessariū vt addam i aplitudine vulneris qū est strictū et timuerim q̄ ppter p̄funditātē eius incarnēt eius supius et nō incarnēt eius p̄funduz aut fuit mēbz vulneratū in hora vulneris fm figurā q̄ qūqz redit ad eq̄lītātē suā nō est possibile vt currat ex eo sanies neqz vt igrediat ipm medicina et vt redeat ad suā figurā qm egredit et pmonz dolorē aliū tūc necesse est vt fundat sectiōe pueniēt. Et scias fm sumā q̄ vulnera q̄ sunt i latitudine lacerti sunt digniora vt labia eoz sunt vehemētē elōgata quā ppter sunt faciētia maiore necessitatē ad p̄curatū subtiliter in aggregado labia. Et fortasse non erit excusatiō a futura et administratiōe puluilloz triagulatoz et ppe si ceciderit in carne diminutō nam ea dēs in lōgitudine minus eget illo.

Medicine incarnates vulnera. L. ix.

Haz medicinarū virtutes iā narrauimus et p̄tinuatiōis eaz locū et nō dubitā quin sit necessariū ut puluis eaz sit mioris uirtutis q̄ illud qd̄ eis sit cū oleis et ceratis. Et necessitas qd̄ pducēs ad olera et cerata est ppterea q̄ medicie sicce et ppe q̄ sunt sicut merdalengi et relique minerales non submergūt vsqz ad p̄fundū et non penetrāt in poros qm ergo ex eis sit ceratū ad vltimū puenire facit eas cursus olī ad locū quē volumus. Et iste medicie incarnatiōe sunt ex mineralibus et sunt ex plātis et aialibus et ex omī spē. Et sunt ex mineralibus sicut cerusa et oleū myrtinū et cera. Et ex plātis folia sicut folia q̄rcus mascle emplata et folia salicis et folia caulis et folia arboz maloz et cortex palme et folia arnoglosse et sp̄tū iufuz in aceto aut aliq̄tulo vini et ppe qm miscenī folia arboris pini mascule et semie ligata cū corticibz suis et folia cupīli et rami eius et folia pentaphilō cum melle. Et ex gūmis glutinū albotin ppe ppe mēbra magna. Et ex fructibz et gūmis nux recēs p̄trita cū aq̄ et sale aut vīno bullita cū folijs acetose aut folijs sicile aut lactuce et p̄iroz siluestriū cū eo qd̄ est i eis de phibitiōe fluxus et nux cupīli et allea cōbusta et pluis molēdini et ordeū adustū ppe semibz cū cera et oleo ros. Et de illis q̄ silant floribz flos sorbe

et herba caude eque et ppe in viciatē ipletōis mē
bri aut carnis. Et ad vulnera q̄ sunt ppinq̄ lacer-
toz caputibus. Et ex aialibus lac acetosuz valde
p̄glutiat vulnera maḡ. Et de p̄positis medicamē
russi et aureū et esculeus et medicamē de salicibus et
pulegio et emplm de lino.

Medicine p̄solidatiōis et sigillatiue. L. x.

Hec medicina nā iā sciūsti. Et scis itē
q̄ oz ne puluis eaz sit in virtute ei q̄
ponit in emplis. Et nūc oz vt scias q̄ nō
est necessariū vt medicie iste admistrent q̄ iaz eq̄
ta est sup̄ficies carnis dure cū cute vltia eq̄litate.
Vlex caro hūida iā equat et aditur sed est spissa ta-
liter q̄ q̄ exicat de scēdit imo nō oz ut admistrea
eas nisi cū hoc q̄d est ita q̄ q̄ exicat equat. Et
hec res cognoscit existitiōe. **¶** Oportet ergo vt
admistret medicia p̄solidatiā anteq̄ carnis nascētia
in vulnere in quo caro nascit ad hūc finē pueniat:
qm̄ p̄solidatiā etiā addit in q̄titate carnis usq̄ quo
cōsolidat etiā addit cū ea virtus nālis. Argo addit
fm̄ hāc vltiatōez imo oz vt sit taliter q̄ q̄ exic-
cat et facit opatōez sua iā nā fecerit nasci cū q̄titate
ei necessaria cū vltiatōe cōsolidatiōis vltie in cōsoli-
dando q̄ p̄pleat duas opatōes p̄tinuādo inter carnē
et cutē p̄dictas mēsurā q̄ equat sup̄ficies vlcera-
ta. **¶** Qd si non auferat istud p̄culdubio fiet vestigiū
vulneris sup̄ius in cute. Et oz vt admistrea sigil-
latm̄ in p̄mis q̄ ipm̄ admistrea hūidū deinde ad-
mistra ipm̄ siccū tūc q̄ ap̄p̄inuat sigillatō faciēs
ipm̄ transire sup̄ ipz cū extremitate radij. **¶** Et me-
dicie q̄dez iste sunt sicut cortices arboris pini cū ce-
rato de oleo ros. aut myrtino et resina sicca et abro-
tanū assatū et cortices eris et puluis olivani et merda-
sengi et cetaurea mior et vene sunt bone et ossa con-
busta itē et aristologia adusta est vehemētis p̄so-
lidatiōis et alumē itē et galle imature et folia fici.
Et h̄ip: q̄d inquit de pede albaueas sicut dixerūt
et est sile q̄d intellexit p̄ eū herbā q̄ notat pes cor-
ui. Et stercus canis cōmedētis ossa et stercus lacerti
vexm̄ est acutius p̄mo q̄re oz vt fragas ipm̄ cūz
stipticis et radij lilij celestis et cortices oppopodacis
et tutia. **¶** Et de facietibus nasci carnē mirabilib̄
in vulneribus calide p̄ponis apostemosis sunt san-
dali et nenifar et aloes et ppe in p̄tibz ani et testi-
culorum et medicina aristologie si fiat vnguentū
aut indiges eo q̄d est fortius de illis q̄ sunt iter cō-
solidatiā sicut climia et ppe cōbusta et colcotar cō-
bustū et lithargyrū et cerusa. Et q̄nq̄ cadūt in medi-
cinis eius dragantū et colcotar q̄m̄ sunt de summa
corrodētū diminuētū carnē. **¶** Vlex ipa fortasse
cōsolidat in vehemēti hūiditate et ppe q̄n̄ adurūt
fuit mioris cōsolidatiōis et non minuit de corrosio-
ne et oz et p̄cipue si abluant fuit ad cōsolidatiōez de
cliniōra. flos v̄o eris et medicie q̄ sunt vehemētio-
ris corrosiōis non sunt recte ad illud nisi cū regie
forti et in q̄busdā vulneribus et vlcērib̄ vehemē-
tis hūiditatis. **¶** As v̄o adustū q̄n̄ abluīt est bonū in
cōsolidatiōe. Et q̄ volūtas est vt fiat emplm̄ sunt
necessaria q̄ sunt fortiora de illis q̄ sunt inter cōsoli-
datiā sicut climia et ppe adusta et colcotar adustū et
lithargyrū et cerusa. Qualitas v̄o faciēdi illud ē ut
dissoluat cerusa et merdasengi cū aceto deind̄ admi-
stret et climia terat. Et melius q̄d est vt adurat

deinde misceat illud cū colcotar et ibibat oleo ros.
cū aceto et vino stiptico et fortasse addunt sup̄ ipm̄
dragantū adustū et balaustie et galle q̄n̄ vuln̄ et vl-
cus sunt vehemētis hūmiditatis.

¶ Emplastrū de lino et est mirabile. Sume pānū de
lino ablutū nitidū et tere donec fiat sicut alcohol et
inde sume oleū fortis stipticitatis aut oleū myrtinū
et pone in ipso pazz galbani et dissolue in oleo et pōe
in ipso pānū p̄tritū et fac de eo emplm̄ q̄m̄ est mira-
bile. Et vnguentū nigz magnū facit nasci carnez.

¶ Qd si volueris vt fortius faciat nasci tūc pone in

ipso de ture et opponaco et aristologia adusta eq̄

les ptes vt sit sicut pondus mediciaz q̄tuor.

¶ Modus pulueris alius. R. ceruse et merdasengi

amboz an. pte. i. scorie plūbi et myrrhe et gallaz

oiuz an. pte. i. **¶** Puluis alius ostracoz p̄bustoz

z. xij. gnati pui q̄d cadit ab arbore et exicatū ē cal

cadis amboz an. z. xvi. cornu ceruini p̄busti abro

tani climie resine radicū lilij oiūm an. z. iij. mi-

nuti turis corticū arboris pini aboz an. z. vi. cor

ticiū gnatoz ceruse alumis oiuz an. z. viij. gallaz

z. i. **¶** Puluis rubeus. R. rubee ossiū cōbustoz

merdasengi oiuz an. z. ij. turis aloes aboz an. z. 3.

ij. sarcocolle mēnthe aboz an. z. i. fiat puluis.

¶ Puluis alius. Rosaz ceruse plūbi balaustie oiūm

an. z. viij. gallaz et semis rosaz et aluis equaliter

aristol. aur. ij. minuti turis aur. i.

¶ Modus emplī ad vulnera corpū senū. Lombru-

rat ordeū et fiat ex eo ceratū cū oleo ros. aut oleo

myrtino cū cerusa plūbi.

¶ De medicinis faciētibz nasci carnē in vulneribus

et vlcēribz. L. xi.

¶ Am̄ sciūsti p̄petatē mediciaz faciētū na-

sci carnē et quo oz vt sint in cōp̄onib̄ su-

is. **¶** Et oz vt admistrent medicie faciē-

tes nasci carnē cū iā mūdificat est locus a sordibz

et siliibz et si non fuerit basis vulnez nisi os: tunc

mūdifica illud os et exica in vlcio et non dimittas i

eo obfuscatōez aut corruptōez neq̄ corticē et hūi-

ditatē q̄ non exicet et ppe in capite nā lenitas ossis

et eius hūiditas est vna taz phibētū natiuitatē car-

nis sup̄ ipm̄ et q̄ exicat et exaspāt est illud sup̄ q̄d

fit mā ex q̄ generat caro in eo magis faciēs nasci.

¶ Et scias q̄ est medicia faciēs nasci carnē i corpe aut

mēbro et non est faciēs nasci in alio et illud i dō q̄m̄

fortasse exicat in corpe et non exicat in corpe pp

p̄p̄ones duoz corpū et fm̄ q̄ sciūsti fortasse sup̄

fluit in corpe et non sup̄fluit in corpe neq̄ est abster-

sio oio q̄ hec medicia indigeat exicatōe q̄dā et ex-

tertiōe q̄dā mēsuratis fm̄ corpus non absolutis et

rea mēsurata est diuersa cū imp̄fide sua in reb̄ q̄

non sunt cōueniēti q̄tatis in passiōe. **¶** Et omē

exicatū q̄dē cui? siccitas est mior siccitate corpis

q̄d cū eo curat est itēz abbreviatū ab hoc ut faciat

nasci carnē eius imo oz vt sit sicci? eo. **¶** Et ppter il-

lud sit q̄ olivani non facit nasci carnē i corpib̄ do

nec p̄traseat eq̄litate i siccitate. **¶** Et exp̄imētū q̄

dē est illud q̄d scit q̄ ē ex exicatib̄ et statibus aut

ex nascētis carnis fm̄ p̄cessiōe vel cōtinuitatē aut

ex sordidatōe. **¶** Qd si videris exicatōez cū q̄ for-

tasse non nascit caro tūc hūecta parūp medicia sic-

ca et dimitte illud q̄d radij fm̄ virtutē sua. **¶** Et

q̄nq̄ itēz est q̄busdā corpibz p̄portōnalitas cum

qbusda medicis absq aspectu opatiois eaz ppter illud ergo o3 vt misceant medicie ples debiles et fortes. **A**t vo qre facta sunt empla q sit eoru necessitas ia sciuiti. At o3 vt non sis cotentus me-
dicia sup exiccatōez et hūctatōem imo obfua abas qūitates agētes fm q pmissim eaz narratōez neq; itez sup exiccatōez et hūctatōez imo cū pſuetudi-
ne cōsideratōis inter dispōez vlcēis et dispōez cō-
pſonis corpis. Quq. n. corpus est hūidū et vlcus
siccū et qnq; est corpus siccū et vlcus hūidū et qnq;
sunt abo hūida et qnq; sunt abo sicca. **E**t admi-
strent in pnis q sunt debiliora sicut olibanū et ſari-
na sabaz et farina ordeī et ſilia. **M**o si corpus fue-
rit siccū et vlcē hūidū valde tūc necessarie sunt me-
dicie yehemētis exiccatōis cū ppatōe ad medū
faciētes nasci carnē sicut aristologia et radix oppo-
natis et dragantū aduſtū. **A**t in residuo sunt neces-
sarie medicie sicut ireos et farina lupinorū. **E**t qnq;
accidit vt sint qda medicie in qbus sunt aliqd ppe-
tatis q egēt medicie faciētes nasci carnē de exiccati-
one et absterſiōe sed supſuit: ſuit ergo vbiq. ppter
exiccatōem suā yehemētē retinētes sorditiē et p-
hibētes māz et supſuit absterſio et corrosio. **S**z qn
pmiſcet cū ea aliqd de illis q sunt illi cōtraria ſra-
git ex eo et tpat ipm et sit faciēs nasci sicut flos eris
Qu. n. cū ipſo aſſociant oleū et cera et q hūctat me-
bz et fixū faciūt tūc ipm ppter exiccatōez et yehē-
mētis absterſiōis sit pſolidatiū qre o3 vt sit flos
eris vna decē ptiū ceratū qn admistrat in corpibus
q sunt siccōra et vna duodeci ptiū qn admistrat in
corpibus q sunt hūidiora. **A**t o3 vt obſeruet in istis
qn expiunt pdicta. **B**enes egēt medicis i qbus
est caliditas maior et attractō fortior. **E**t cadūt i eis
q sunt sicut pīx et tus et ſaria ordeī et farina sabaz et
ſaria herbi et radix lilij et aristologia et climia et her-
ba opponacis. **A**t qn phibet medicia a iūna
mēto declina ad aliā qū ergo sit diffiſil curet cū eo
qd est ppuz vlcēibus.

De Curatōe vulnez alſeiberegi idest que sunt in
capite. **L. xij.**

Regimē qdēz offis in eis et qd accidat ex ac-
cidētibz eoz timidiā ia dictū est in caplo
offiū et algebra. **M**ez icarnatiūia vlcēū
eoz et q sunt extra ea ſufficiūt qlibet medicie exic-
catie leues puluerizate sup ea ex medicia. **E**t me-
dicia q est facta ex aloē et myrrba et olibano et ſan-
guie dracois et ſilr medicie leues pdictē in vulnēri-
bus. **M**o si fuerit illic curſus ſanguis tūc curet euz
eo qd dixi in ca° fluxus ſanguis. **A**t o3 vt cibet
habēs ea cerebellis gallinaz aſſatis qūū poſſibile ē.
ipa. n. fm q teſtificant qda pſortat cerebrū et reti-
nēt ſanguis fluxū licet sit in eis ſemētia alia. **E**t ſilr
aqua gñati muzi et emplā cū virga paſtoris. **A**t o
medicis bois ad vulnus et ſanguinē est vt ſumat
fermētū puz siccū et terat et puluerizet deſup et nō
humectet. **M**o aut phibet egritudinē est emplatio
cū farina ordeī et ſimilia pfectis cū iſopo hūida et ſi-
milr cū ſauich ordeī et cū calamēto et cōfert attritōi
eius et reliquū regimē ſumat ex caplo offiuz.

Tractatus ſcūus de exoriatōe et attritōe et cōtuſi-
one et torſione et caſu et offenſione et diſruptione et
fluxu ſanguis et ſimilibz illis.

Sermo vniuerſalis. **L. i.**

Am ſciuiti in li° pmo q sit intentō
pūſionis et attritōis. **T**orſio au-
tē est vt sit mēbz ſepatū a iūctura
ſua ſepatōe non ppleta neq; appare-
te maieſta qre est diſlocatō. **A**t
eguameu qdē est infra torſionē et est qſi aliqūtuluz
tenſionis pmonēs ligamētū in iūctura et qd pūnet
de eo in carne. **A**t si cū eo fuerit aliqūtulū ſepatōis
erit torſio. **A**t de hoibz sunt q noiant intentōez
quā noiaūm torſionē noie cōi. **E**t de hoibus ſūt
q noiant torſionē ſepatōem vnius duoz latez la-
certi sicut vnius duoz latez lacerti uole manus et
raſecte cū adherētia lateris alteri? qūis ſepatō sit
appare. **I**llud aut qd volumus pmittere et loq de
eo in pnis est pūſio q accidit lacertis i medio eo-
rū et attritō in extremitatibus ipoz.

De pūſione et attritōe. **L. ij.**

Quando accit lacerto vt cōtūdat accidit ex
hoc inter ptes eius nūerus ſolonis pūnu-
itatis. **E**t niſtotiēs effūdūt ad ipm ſanguis
plim ex quo apoſtemat. **A**t pautōres sunt ei diſ-
pōnes in qbus nō aggreget ad ipm ſanguis et pu-
treſcat qm plim ſpat eius reſolo p poros. **A**t ppe
p poros q sunt pſtricti cōſtrictōe impellēte ab illo
qd fecit cōtuſionē exteri? et a cōſtrictōe accidente
ex apate interius. **A**t ppter illud si nō ſuccur-
rat rei in ea pducit ad corruptōez mēbri. **A**t for-
taſſe exoriatō ſeqt caſū et offenſionē: qre o3 vt p-
paret ad curatōez eius vt non cātere. **A**t o3 vt ad-
miſtratō fiat in attritōe cū reſitōe cōtinuitatis vil-
loz inciſoz imo ad ſedandum dolorem.

De Lura. **L. iij.**

Mo repit in pſibus hāz diſpōnū in hac ac-
cidētia excuſatō a pſſomia imo opifices
artis pperat ad illud qūis sit corpus mū-
dū. **A**t qn sit pſſomia et feſtinat ad empla pſi-
bētia oppilatiā non accidit ex eis illud qd est neces-
ſariū ad curatōez q multū pūet. **E**t est eoz phibi-
tio cū infrigidatiōe et ſtipticitate aut cū vno eoz.
Quāz aut tardat illud et pperat ſanguis ad diſpōem
ſolonis et times nocumēta pdicta neceſſariū est i cu-
ratiōe eius extrahere ſanguinē illū vt non redeat
apud cōtinuatōez ad diſpōez eius. **M**o si fuerit ta-
lier q sit poſſibile vt reſoluat ppter raritatē po-
roz cū embrocis aquaz calidaz et ſiluz eis fiat. **E**t
fortaſſe admistrat ſup verberatos de illis q dixi?
Et itez cū medicis carminatibus ſanguinē mortuū
et oleis reſoluētibus laxitudinē et vt deni i potu o
intus rea adiuuātes ad reſolōnē fiat illud et ſis cō-
tentus illo. **A**t iſta mūdificatiā adiuuantis ad illud
sunt sicut bdellū iudaicū et coſt? et cētaurea maior
cū ſirupo acetoso et vt adiuuet ſirup acetosus ite-
rū ad illud cū inciſiōe. **M**edicie vo carminātes
ſanguinē mortuū sunt sicut farina ordeī et iſop? hu-
mida et ſilia cōſecta cū aq. **A**t forte est sicut cala-
mentū mōtanū cū ſauich. et ppe qn cadit in capite
et ad vltimū illud cui est mollificatō euz caliditate
ſubtili reſoluētē reſolutōe ſubtili et ex eis q exiccat
exiccatōe ſubtili. **N**ā ea q sunt yehemētis reſolo-
niſ et exiccatōis qū admistrant in impſione eius re-
ſoluūt ſubtile et inſpiſſant ſpiſſuz cū exiccatōe ſua et
oppilat poros itez cū exiccatōe ſua. **E**t hec fortāſſe
mēſura excuſat ſollicitudinē i eo cuius cōtinuitas

ff 2.

soluit ppe cutē et in eo qd apparz non pſuda. **M**o si non fuerit ita et fuerit solones mlie et pſunde et lōgūque ab eo qd apparet non erit excusato a scalpellatōe et resoluat qd resoluit in apatibus et ylice ribus malis. Et eius qdē dispō non est dispō verberati: in vberato. n. trahit mā ad cutē et cutis est in yia yliceratōis. Et in hoc si soluit pſuitas pſunde submerſe tūc illud nō spāt quapp necessariū est administrare atrabētia cū fortitudine et yentofas et scalpellatōez et fortasse erit res maria et fiet ad a postematōez magnā exteri et aggregabit. Et tūc oportebit vt festinet ad apiendū et resoluedū illud qd aggregat in eo sanie ut sedet dolor cū eo qd fa cit pus et resoluat mā cū aptōe illud. n. est fm dispōcm apientē et vt apiat veloci cū adiutorio curatōis est saluus. Et fortasse resoluit cā medicie aperiētes absq; sanioſitate ppe qn adiuuat eas caliditas innata et pori. **A**mplius obserua medicias pdictas in ca casus et offensionis. Ligatura autē q admiſtrat sup pſuſione iā dictū est in mō suo q qn accidit attritō aut cōſuſio tūc liga ipaz et sit instrumētū tūc sup locū ipm stricū valde et vadat curz ligatura ad supiora pſuſione plima. s. ad ptes epatis et ad inferiora pazz et non addas astellas neq; puluillos: lini ergo desup astellas plimas qm est necessariū resoluerē illū sanguinē mortuū et est necessariū mltū mēdere vt vadat ligatura ad supiora ne effundat ad ipaz aliqd et eius pſuſio desup sit mollior. Et sit pannus durus subtilis vt fuserat stricū et festinet pſuſitas embrocay cū ea et pparet mēbrū ad supiora sicut sit in fluxu sanguis. Et hec cura. s. ligatura oz vt sit anteq; apēt mēbz qm mēbrū qn apāt non suffert nisi ligaturā equalē neduz a yehemētia pſuſiois et ppter illud medicet tūc cū emplis et pſuſitate effuſionis aque calide desup. Glādulay aut curatō q sequit pſuſione est cū plūbo desup posito ne addant et magnificēt et fortasse euacuant et sit in eis pſuſio.

De casu et offensione ad lapidem aut parietez aut aliud. **L. iij.**

Casus et offensio ledūt et impediūt cū pſuſione et attritōe et est in eis timor ppter solutōez cōtinuitatis accidētē in yisceribus s. in pāniculis suis et nervis eoz et uenis magnis q sunt in eis. Et est in eis timor itez ppter yehemētiam doloris et qto plus corpus est maius est timor yehemētior. **E**t ppter illud sit q non accidit in fantibus in casibus eoz de lesione qd accidit puberibus. Et glādule itez mltiplicant in casibus et offensionibus et verberatōibus. Et est necessariū ut succurrat cū eo qd narrauim? loco suo. **E**t accidūt qnq; ex casu et offensione nocumēta magna ex icis et one lateris in corde aut stomacho et morit statū et accidit qnq; vt retineat yrima et egestio et egrediūt tur inuolūtariē. Et qnq; accidūt vomitus sanguis et fluxus sanguis nariū yehemēs ppter incisionez yene in capite aut epate aut splene et aptio yētris et stricture anhelitus et abscessio vocis et locutōis Et iste cui aduenit offensio aut casus aut aliud et abscessio sermo eius et inclināt caput eius et areſcit anhelitus eius et sudat frons ipius morit statū. Et qn accidit ei aut punctō aut verberatō pſuſioe clamofa vomitus sanguis in hora et leitas nature morit.

Et facilius est ei vt euomat ipm pſuſitū cū cibo p prie. Et si illud qd apparet iā apatū fuerit deinde occultat apā et qſcat apā deinde euomit post ipsūz sanie morit statū. Et ille q cadit sup planitiē deinde currit ex eo sanguis plm? tūc necessariū est vt apostemet et moriat. Et ille q cadit sup caput suū mltō tūc non loquit et qū remanet yſq; ad tertū nō minuit neq; addit tūc laudat in tertō et expectat yſq; ad septimū et non mouet ante illud cū aliquo. Et qū locus casus illius q cadit non rubet tūc locus est neruofus.

De Lura. **L. v.**

Si non fuerit fractura et dislocatō et fluxus sanguis oz vt succurratur mēbro offenso aut leſo p casuz qre ponat sup ipm quod strigat ipm. Et cū hoc est necesse curatū hoc caplm vt refirmet donec videat ei q interius non ē cā pperas ad pſuſioez et si est necessariū vt festinet pl? et fecerit necessariū dispō illud oz tūc vt pperet et pſuſomet et mſtret clistere leue subtile deū si pſuſibile est ei vt strigat locū et oppilet fistulā si accidit cū eis q dixim? pperet ad illud. **E**t medicie q sunt necessarie sunt oppilantes pglutinaies etiā et resoluentes mām cū facilitate et mollificantes sicut in cōſuſione et in carnatie anexe de foris et intus. Et melioribus eius est mea et cicer. **D**e medicis aut quas oz sumere illū q patit cōſuſione aut offensione aut casuz melior et antecedes est mumia pura cū oleo noiato sambacio et vino et qnq; fiat cōſecutō cū aliq; clisterioz. Et dei i potu reu ſceni cū aureo vino rubee tinctoz in vino et bolūar. et post ipsūz allemu et armenū et ſuach et sarcocolla pſert ual de cū incarnatōe sua. Et alimē annexū est iuuatm cōſtrictm et ē d eis quoz iuuamētū sit yehemēs et arsenico est virtus mirabilis in oibus q sunt necessaria de incarnatōe et resolone sanguis et pſuſione nocumētū qū in potu sumit. Et succus cetaurce maioris et aristologia et bdellū et costus ebibita cū sirupo acetoso iuuatū sunt oia. **E**t de illis q i potu dant ad leniendū et soluendū sunt castia. et oleū amigdal. **T**rosciscus bonus. **R.** reu ſceni. **viij.** lacce rubee añ. **iiij.** terre sigillate. **iiij.** fiat troſcisci sumat in potu cū aq ciceris. Et de medicis q desuper ponunt sunt altea et myrrba et mastix et almu-gath qn cū eo sit emplm aut bibit. Nāci est pperas bona in fractura et dislocatōe et intorsioe et pſuſione et verberatōe et casu et offensioe. **ipz.** n. sanat et incarnat velociter et sedat dolorē et si fuerit habēs yehemētē fractura indurat eā et forte facit Et de medicis oppilātib? est acatia. est. n. mirabilis in algebra. Itēz sicut aloes et bolusar. et allemu et sumach et almeſ et gypſuz et calx ambo exicta et rizi pſuſitū et de gluinatibus est sarcocolla. Et de uapo ratōibus bonis sunt folia cupſi decocta cū samſuco et siml? folia albetbil. **E**t siml? si ponatur in eis lac acetosum.

Offensio super ventrē et yiscera. L. vi.

Tam dixim? de hoc in l? iij? in quo est excusato et oz vt iteret sup eā opatō et sit cibus omē lenitū et infrigidatū sicut yobulū et chryſolocāna et malue. Et de faciētibus glutinatōez itez sicut arnoglossa. Et dei in potu itez in pncipio de succis infrigidatibus cū permiſſione

lenificatiois sicut est ex pssio solatri aut arnoglosse
aut endinie cu casiafi. Et de illis q expta sunt itez
i hoc caplo est vt terat pssiuu r sumat de eo ps una
r lacce r karabe aboz an. medietas qre ptis vni
us r croci. vij. ptis r potio eius sit. 3. ij. cu aq cali
da. Et det in potu troiscus huiusmodi. R. karabe
p. rosaz. v. acatie ablute. 3. i. spice inde. vi. et
meliloti. x. r masticia. iij. r corticu turis. iij. et
boliar. vij. r croci. vi. r nucis cupsi. vij. fiant
troisci cu aq arnoglosse r hoc qd pueit ppe qn e
gritudo ptraferit pncipiu. Et ponat emplm ex b
moi genere sumant mala alicenja decoqnt cu deco
cto odorifero donec sint discocia r fiat optia eoru
ptritio r sumant de eis. 3. c. r laudani. xx. r ros.
xxi. r spice et masticia r eupatori abluu omnium
an. xij. r pficiant cu aqua cupsi ex pssia cu oleo de
lilio r empletur cu eis.

Dispositio verberati cu flagellis r eoz silibus et
cura eius. L. vij.

Oportet vt sit cibus verberati cu flagellis
ex cicere excoriatu coirito r ex faleolis
rubeis excoriatu r in potu sumat loco
aque aqua ciceria infusi. Et deni in potu itez me
dicie eius q offendit se r eius q cecidit r ppe bolu
ar. Et itez ren r zinziber ptingant r de ptinge am
boz det in potu. 3. i. 5. cu aqua calida. De eis
vero q supponit melior res ei est vt sumat pellis
ouis excoriata statim r du est calida r huida inuiscet
sup locu r dimittat sup eu r non remoueat fortal
se. n. sanat ipm in die scdo r qnq resoluat apa et
phibet putrefactoez r ppe qn puluerizat sub exco
riata aliqtulu salis vehemeter ptritit. Et de illis q
desup puluerizant sunt nasturtiu tritu r semē apij
et his silia. r itez sumat merdalengi r ceruse piea
equales r fiat ex eis ceratu cu oleo ros. r cera r iie
ru epibima ex dragagato r croco eqli mesura. Et
si remaserit vestigiū lini ipm cu arsenico r lapide
pipis. r nos ia dixim hic morte sanguis r nos ia
dicemus illud in li° decoratois.

De torsione. L. vij.

Melior curatio torsionis iucturaz officialiu
sunt nuclei dactiloz desup positi et dimit
tant qm ipi sanat eaz. Quz aut accidit
torsio nos ia dixim in caplo fracture ossiuz medi
cinaz que omnes rectificanc torsione quare omnes
sumant inde.

De excoriatioe r i ea excoriatio calciameti. L. ix

Excoriatio est ruptio q accidit in suphieie cu
tis p tactu laboriosuz. Et qnq est cu apa
te r qnq est sine apate r qnq est cutis to
ta excoriata aut incisa aut pendes. Et est necessariu
iniscare ipam qre curet cu inuiscatoe q dicta est in
caplo vulnezz. Et oz qntuz possibile est ne incida
cutis imo dilato sup ea fiat r si mltoties fiat qm in
uiscat in fine rei. Et si non adheret inuiscet cu em
plastris factis ad hac rem. In detecta vo est me
lius vt admistret desup medicame abiq ligatura
nisi si non fuerit possibile. Na eius exiccatio cu me
dicis cu adiutorio aeris est melior. In excoriatioe
aut leui de medicis bonis excoriatioi singulari r p
prie excoriatioi calciameti est vt sumat pulmo r p
prie pulmo arietis r inuiscet desup r sanat ipam.
Et si non fuerit apa tuc pfert ei panus adustus aut

oleu ros. r arsenicu rubeu r cucurbita adusta est
valde mirabil cu q est fiducia r ppe in excoriatioe
calciameti. Et ex medicis sigillatis icarnatis cosoli
datis est ome illud in quo est stipticitas leuis sicut
acatia r galle r ppe aduste r qu fit illud in excori
atioibus leuibus r raris sufficit. Et fortasse sufficit
itez ynguentu albu. Et de illis q sunt fortora est
vt sumant cerusa r amoniacu r oleu ros. r myrti
aut oleu de kerua r oleu de lilio dissoluat amonia
cum cu aqua r vino r fiat ex eis emplm r fortasse
sufficiet myrrba r merdalengi sola cu vino. Et
sumach est exiccas excoriatioez leue r phibes apa.
Et ex embrocis ppe qn accidit fisure ex excoria
tioe sunt leues r decocto horbi r leues r aq maris te
pida r emplato cu fece sicca. Si aut destruit cutis
tota tuc necessariu est vt phibeat apa ex eis in qd
est exiccatio r sigillato fortis et sit res in ea magis
difficilis.

De punctura r disruptoe r extractoe ei qd reti
net ex spinis r sagittis r ossibus. L. x.

Punctura r disruptio viciae sunt ex hoc q
vnaqueq eaz est penetratio corpis acui
duri in corpe. Et itez diuersificant in q
tate corpis penetratis r silat ut punctura sit cu pui
tate penetratois ligis puitate penetratois qsi ipsa
non ptraeat cutē. Et huiusmodi qd est leuis no
cumeti si non comoueat r qn dimittit rectificat p
se quis inueiat malitia carnis nisi in vehemēti ma
litia carnis. fortasse. n. apat locus eius r accidit ei
pulsio r ppe qn est i° disruptio r punctura vehe
mentior r facta est puncto puenies ad carne. Et plm
qd medicatiois huiusmodi est vt sedet apa eius et
dolor ipsius r non indiget regie vulneris disrupt
io vo indiget regimie vulneris r regimie doloris
apatis. Et ia qdez dictu est in regimie vulnezz r in
regimie apatis illud in quo est sufficietia. Et illud
qd necesse est nos rememorari in hoc loco de esse
puncture est regimie in extrahedo illud qd retinet i
corpe de re pigente r disrupte siue sit spina siue
sagitta r q sunt silia illis. Et bec extractio qnq
fit cu instrumentis ptingentibus re qua trahit r qnq sit
cu ex pssione r q ei silant r qnq sit cu ppetatibus
medicinaz trahentiu q extrahit illud a quo defici
unt forpices r reliq instrumenta. Canon aut in eo
qd extrahit cu instrumentis retinentibz est sicut ex
tractio sagittaz cu forpicibz hntibus capita vt lime
vt vehemens fiat eaz retento. Canon ergo in ea ē
vt caueat pfractio eius qd eis pprehedit vt sit via
eaz ad illud qd auferendu est ampliata non phi
bes bonitate possibilitatis tenedi illud r vt inqrat
facilior via extrahedi ipsuz r si fuerit penetras ex
duobz lateribus tuc dilate latius qd est magis co
ueniens ad hoc vt egrediat pipsuz. Ingeniu vo
ad hoc ut non fragat est vt no moueat motoe sub
ua imo pphedat sup ipm r pmoneat cocussioe qua
sciat qntas fixationis eius r tuc capiat ipm aut suspe
dat in eo deinde trahat tractoe q est fm rectitudi
ne. Et mltoties est necessariu vt dimittat aliquot
diebus vt suspēdat in eo deinde extrahat. Et iam
dixerunt qda sapietes huius artis fmonē que attuli
fm suu modū q iste q auferit sagittas oz ut sciat an
illud spes sagittaz. Na qdaz eaz sunt ex ligno et
queda ex arudie r eaz zugi sunt ex ferro r ex ere
ff 3

et ex plūbo et alcaī et ex cornibus et ex ossib⁹ et ex lapidibus et quedā eaz sunt rotūde et quedā habēt tres agulos et quatuor agulos. Et de eis sunt q̄ hnt lingua vna aut linguas duas aut tres. Et de eis sūt que habēt zugi et illaz q̄ habēt zugi fortasse est zugi eaz inclinātū retro ut qñ tendit ad exteriora sup pedat euz carne et in qbusdā eaz est zugi ad anteri ora et ipellat. Et qdā eaz sunt q̄ zugi mouet cū re sūt turno. Quicq̄ extendit ad exteriora dilatat et phibent sagitte ab egressione et qdā sunt q̄ hnt zugi magnū aut est ei extreitas p̄tate digiti vni et noiat caudata et qdā sunt plane. et quedā sunt sup quas aduunt ferra minuta. Quē ergo extrahit sagitta remanēt ferra illa in pfundo sagittaz et quorū dā zugi est fissura in astula et quorū dā zugi habz cā nula in q̄ ingredit astula et qdā stringunt ex p̄pone sua et quedā non stringunt ex ip̄o. et qñ trahūt ad exteriora sc̄p̄t astula a zugi et remaneat zugi i corpe. Et quedā sunt venenose et qdā sunt non venenose. Et sagitte q̄dez extrahunt fm duos mōs: vnus quoz est extractio et alter est impulsio. Et illud est qñ qū sagitte figunt in eo qd̄ appet de corpore tūc extractio eaz sit cū attractioe et admiſtrat itez cū attractioe qñ figit sagitta in pfundo corpis. Et nos qdē timem⁹ ex locis q̄ sunt oppoita sagittis qd̄ si extrahant accidet ex eis flux⁹ sanguis q̄ interficiet aut nocumtū vchemēs faciet. Et egredit sagitta cū impulsioe qñ figit i carne et in corpib⁹ et i eis q̄ opponūt ei nō est aliqd qd̄ phibeat a sc̄lſioe neq̄ nervus neq̄ os neq̄ aliqd aliud sile eis reb⁹. Qd̄ si illud qd̄ extrahendū est fuerit os tūc nos admiſtrabim⁹ attractioez. Qd̄ si fuerit sagitta apparet tūc trahimus ip̄am et si est occulta tūc oz sicut dixit Hipp. si possibile est vulnerato vt ponat se ip̄m f3 figurā f3 quā fuit qñ fuit vulneratus qre oz vt significet p̄ ip̄m sup sagittā et si non est possibile tūc oz vt resupinet fm q̄ est ei possibile ex figura et vt admittent inq̄sio et exp̄sio et si est fixa in carne tūc trahat cū manib⁹ aut cū ligno suo si non ceciderit p̄cipue si non fuerit ex arūdie et si iā cecidit lignū eius tūc extrahat extractioe q̄ sit cū forcipib⁹ aut cū iſtro quo extrahunt sagitte. Et oz in qbusdā horis vt findat caro sc̄lſioe plima qñ non est possibile vt egrediat zugi ex sc̄lſioe p̄ma. Et si sagitta puenit ad oppōez mēbri vulnerati et non est possibile vt egrediat ex latere p qd̄ intrauit tūc oz vt findam⁹ illa loca q̄ opponūt ei. Et extrahat ex eis aut p extractioez aut p ipulsionē cū re alia et ipellat cū ea ferrū ad exteriora et oz ne incidam⁹ cū noſtra ipulſioe neruū aut arteriaz. Et si fuerit zugi cauda tūc ſciem⁹ illud ex inq̄sioe. Et oz vt intro mittam⁹ illā caudā in cānaz iſtrumētū quo ipellūt sagitte et ipellam⁹ ip̄m cū ea. Quē ergo egredit zugi et vides i eo loca putrefactiois et est possibile vt ponas in ea ferra alia minuta tūc admiſtra inq̄sioez itez. Qd̄ si iuenerim⁹ sc̄lſurā ex iſtis ferris extraham⁹ ea cū hoc ingenio. Qd̄ si zugi habuerit radōs diuerſos et nō obedit nobis ad egressione tūc neces se est nobis vt dilatem⁹ sc̄lſurā si non fuerit p̄pe ip̄m locū mēbz de quo timeam⁹ adeo vt qñ dete xerim⁹ illud zugi extrahem⁹ ip̄m cū facilitate. Et de hōibus sunt q̄ ponūt ramos in cāna et nō egrediat caro deinde si vulnerat⁹ fuerit q̄etus nō hns

ap̄a calidū admiſtra futurā aut p̄ple curatōez q̄ fa cit naſci carnē. q̄ si acciderit vulneri ap̄a calidū tūc oz vt curet cū ebrocis et emplis. In sagittis aut uenenos⁹ oz vt p̄cauet caro ex alteratōe sua a carne sana. Caro. n. venenosa est mali coloris fusca et q̄ si ip̄a sit caro maligna si aut sagitta figat in os ex trahem⁹ ea cū iſtro si aut phibet ex hoc aliqd car nū tūc oz vt p̄cauem⁹ ip̄m aut pforem⁹ illd. Qd̄ si sagitta infixa fuerit in pfundū ossis tūc nos ſciem⁹ illud ex firmitudie sagitte et puitate motiois ei⁹ qñ mouerim⁹ ea: tūc necessariū erit nobis ut i cidam⁹ in p̄mis os qd̄ est supra sagittā cū iſtorio aut pforem⁹ ip̄m cū terebello faciēdo foramē i cir cuitu eius si os fuerit grossū et euadit sagitta p illd. Qd̄ si sagitta fixa fuerit i aliq⁹ mēbroz p̄ncipaliū sicut cerebro aut corde aut pulmōe aut uētre aut i testinis aut epate aut matrice aut vesica et appēt si gna mortis: tūc oz ut abstineam⁹ ab attractioe sagit te qñ fiet inde inq̄tudo plima ne supueniat nobis locus fmonis stolidoz cū hoc q̄ p̄paz pferemus in firmo. Si aut non apparuerit signa mala alia ex qbus timem⁹ de accideb⁹ tūc p̄mittem⁹ fmonē i p̄tate q̄ accidet plm deinde iſciem⁹ i curatōe. ml toties. n. de ill qbus accidet illud saluat aliqd abiq̄ spe mirabil⁹. Et mltoties egredit p̄ epatis et aliqd de siphac qd̄ est sup uentrē et zirbo et matrix tota et non accidet inde mors. Mezzū si nos di miseri⁹ itez in his mēbris p̄ncipalib⁹ accidz mori fm omne dispōez et p̄portōabimur ad paucitatem misericordie. si aut abstulerim⁹ sagittā fortasse salua bit infirmus qñq̄.

Medicine attrahentes. L. xi.

Oportet vt sup illū locū ponat amoniacy qñ est attractiū forte aut sumat radix arūdis et terat et ep̄let cū ea et fortasse coſicet cū melle et affodili itez et folia papaueris nigri et folia arboris sic cū laui aut semē hyuſqami albi p̄pe cū calcadis. Et si fructus hyuſqami albi cū dispōe sua. Et itez alkeiri et sp̄es eius et aristolo gia et cepe narcisci. Et ex aialib⁹ res plime de qd̄ est rana excoiata et est mirabil⁹ valde fixis in ossi bus. Et si eradicaſ deſtes. Et cacer itez p̄ritus et utriq̄ lepores et coagula oia. Et dī q̄ lacerta ē ue hemētis attractiois ad illd sup qd̄ findit. Et de cō positis caput lacerte statū qñ abicidit cū aristologia lōga et radix cane et cepe narcisci. Illud vō qd̄ ap p̄p̄iatū est cū attractioe ossiuz corruptoz de subul ceribus q̄ p̄solidant dicemus in ca⁹ ossiuz.

Canon curatōis p̄bustionis ignis. L. xij.

Intento in curatioe p̄bustionis ignis est due intentōes. Vna eaz est seq̄ cū phibi bitōe vesicatōis. Et sc̄da est rectificare qd̄ est p̄bustū. Et sunt necessarie i phibitōe vesi catōis medicie infridates p̄ter q̄ associet eis mor dicatō. Et sc̄da vbi curat qd̄ est p̄bustū indigz me dicis in qbus est absterſio qdā cū exiccatōe qdā nō magna et p̄ter q̄ mordicet cū hoc vt sint t̄pate in caliditate et friditate et qñ indiget regie sū regat cū infridatis pus deinde si indiget ſa fiat. Si aut iuenit et iā vesicatū est tūc necessariū est regimē f3 Et medicie ei⁹ sūt sicut chimolea et lutoz gnā exic catia et lētes decoctie et encaustū in dū et ſilia. Ea vō q̄ sunt sicut tus et glutinū et pigula non pueniūt

ad illud qm qda eoz sunt calidiora q oz. Et no ca
ret yute mordicatia qda eoz sut huiusmodi q oz
Medicine ad punctione que sunt scdm intentiones
primam. L. xiiij.

Sunt sandali et faufel et later alb' reces
aut ostracu et liniat cu aq solatri et aq ro.
Aut ynguētū de vitellis ouoz et oleo ro.
Et itez endiuia et faria ordeī abluta et vitelli ouoz
et oleū rof. et lētes elixate cū rosis cū oleo rof. Et
itez bolūar. et acetū. Et itez oleū rof. et cera fm
q oz deinde ponat i eo de calce abluta ablutōe ite
gra cū cerusa et opio et albuie oui et aliqñtulo lactis
Et itez sumant folia malue et ficie et elixē cū aqua
dulci deinde terant et mident a rebus filosis q sūt
in eis deinde aggregent eis merdasengi pūiti cū li
mia et ceruse de plūbo algalai aboz an. ptes. ij. s.
et olei ro. ptes. iij. et aque solatri et aq coriadrī em
boz an. ps vna.

Medicine que sunt ad cōbustionē scdm intētiōez
secundam. L. xiiij.

Melior rex ad illud est ynguētū de calce.
Sumat calx et abluat septies donec sepet
eius acuitas tota deinde pūit cū oleo ro.
aut oleo oliue et pauca cera si indiget ea et fortasse
addunt sup ipm chimolea et albumē oui et pax y i
m. Unguentū calcis cū mō alio abluat calx sicut sci
uisti et fiat ex ea cū aq folioz ficie et cū aq folioz
caulis et oleo rof. et cera ynguētū. Et de illis q
puenit hic et ybi non timeet pustulatō et velicatō
est ligare desup folia albetbil adusta aut siliq pū
ste. Et Unguentū puenit ad putatē calitatis et est
lōge ppois exptū est et inuentū est bonū. Rx. sterco
ris yacce pascētis exiccatis et cortici arboris pini et
pullegij oiz an. x. merdasengi. iij. scorie argēti. ij.
scorie plūbi. iij. calcis ablute cū aq frigida mltoti
ens. y. et chimolee. y. et luti alcastrūij aut romaī
aut armenū et ceruse oiz an. yij. iurge pastoris cō
trite. x. encaustri plici aut syrj. vi. iutie yiridis
yij. stercois ouis. yij. gnoz volubilis et foliorū
eius aboz. xv. scorie ferri et succi folioz maluanū
sci et succi folioz malue oiz an. x. lilij dom? et ce
pe ei? et lilij celestis et croci oiz an. y. calos. iij.
cere faui et olei rof. et medulle cervi et ad pis eius
qñtū sufficit. Et de illis q sunt fortitudis yebe
metōris et puenit ei qd ē mioris caliditatis est ut
sumant iūmatura eris et ferri et psciant cū luto aut
luto rubeo deīn cōburant in patella aut furno et fi
ant inde troscici et seruent et admistrent redactū in
puluerē ybi necessaria est exiccatis aut liniant cum
oleo rof. Et de hoc genere itez est istud pburat fi
mus colūbin? in pāno lini donec accēdat et liniat cū
oleo aliquo qm est mirabile. Et locis ylcera cō
ferūt porri elixati aut portulaca cum saulich et folia
myrti pūita in puluerē redacta. Si aut fiat iobe
dies tūc folia albetbil adusta aut folia algebut adu
sta. Et si fuerit magis inobediēs illo admistret
medicie psolidates ylcera maligna.

Cōbustio aque calide. L. xv.

Quandoq accit ut effundat olla seruēs aut
aq calida sup mēbz hoīs et facit opatōez
ignis. Et puenit? ei est y succurrat sta
tim anq ueliceet cū eis q sunt sicut sandali et aq ro.
et calora et non dimittant exiccari imo consequēter

adhibeat qī hora pānus infusus i aq frigida pgele
ta hoc. n. phibet ipm yelicare. Et qda pperant
et rorat desup aqua oliuaz aut aqua cineris. Et me
li? est y terat qdlibet aboz cū saulich aut ynguē
tū de calce. Et itez medicamē factū dū fimo colūbi
no pūitū est mirabile valde. Et ylcera qdez curā
tur cū porris elixatis aut exiccatis pūitis et est me
lius et cū reliqs q diximus in ca? pmo.

De fluxu sanguinis et retentiōe eius. L. xvi.

Item scitū est in li? pmo q sanguis egredit
a yenia et non egredit nisi aut ppter ap
tōez orificioz venaz ppter debilitatē in
venis: aut ppter yehemētā replōnis: aut ppter
motū fortē yiqz ad vocē et saltū: aut ppter vapo
rē accētez venientē de foris: aut ppter disruptōez
eaz et ipaz icisionē p cām pmitiua icidentē pūiden
tē: aut ppter cām corrodentē iterius: aut yehemē
tia motus cū replōne: aut ppter resudatōez ab eis
ppter raritatē accidētē corpi venaz et pāniclo eaz
Et cōueniētior venaz ad hoc y currat qd est i ea
qū inenit yia est arteria. Nā corpus eius ē mobile
et qd est i ea qñqz cōtrahit et qñqz expādīt et qñ
desup coarctat locū ei? post solōne pūitatis ei?
et inenit yacuitatē puenit res ad ebōrisimū qd no
miat mater sanguis. Et arteria qd licet sit de illis
q icarnant tñ est de illis quoz difficil est icarnatō
Et mltotiēs qdē nō icarnat arteria et icarnat illud
qd pūinet arteria et coarctat sup ea qre sanguis nō
pōt facere cursū supflūū imo egredit ex eo aliquid
yfqz ad fines cutis qñtas quā capit. Et qñ alleniat
cū cōpūsiōe redit et occultat sicut accidit rupē. Et
fortasse remanet yena sola sub cute et sentit pulsus
eius et ipius successio. Et mltotiēs accit illud ar
teris deinus et disruptū pter q disruptat cutis
et cōgregat sub cute embōrisima. I. apa leue ex san
guie et yētolitate qd possibile est qēcere cū cōpū
sione et hoc qdē mltotiēs accidit in collo et ingūib? et
curnaturis p se et mltotiēs accit ex ea exirileca aut
ex phlomia. Et mlti medicoz existimat q ois
disruptō arteriaz pducit ad matre sanguis q qdez
plm sit si icarnet illud qd est in circuitu eius et fiat
apa notū sed ipfamet nō icarnat et res non est ita.
Ille qdē q negauit icarnatōez cōrouerfat? est cū
cōsideratōe et expimētō. Cōsideratōe vō qm yna
duaz tūicaz arterie est cartilagiōsa et cartilago nō
icarnat. Expimētō vō qm non yila est icarnatio
Et opposuit eis Bal. cū cōsideratiōe et expimētō:
cōsideratō vō est rhetorica et eius forma est q est
inter icarnatū sicut caro et non icarnatū sicut ossa
qre oz ut sit icarnata sed est difficil icarnatōis. Et
testimoniū qdē qm ipe narrauit se medicasse ples ar
terias et fuerūt icarnate et hec qdē est res a qua nos
iā expeditū sum? Nos vō dicim? nūc q dispō
pcelionis sanguis a mbris diuertificat qū disruptū
tur sicut epar et pulmo. Et de illis sunt a qbus pax
pcedit sanguis et in ynaqz duaz diuisionū sunt q
sunt tiorōsa et de eis sunt q sunt abiqz timore sicut
emanatō sanguis ex pulmōe in qua est timor et ab
ytrūiqz emanat sanguis plmus et de illis sunt sicut
yelica et matrix et rens. ab eis. n. nō emanat san
guis plm? valde sūmatiz imo qñqz mltiplicat cuz
lōgitudie spatij et puenit ad successiōes illaudabiles
Et diuertificat dilpō fluxus sanguis ex arterijs qm
ff 4

fit in quibusdam eorum difficiliter valde tiorosus sicut ex arterijs magnis qui sunt super manus et pedes et huiusmodi interficiuntur secundum plures et non retinetur et in quibusdam fit facilis sicut in arterijs cranei. retentio. n. fluxus sanguinis eorum est facilis et sufficit in eis restrictio sola. Et multoties quod currit ex arterijs prius sanguis deinde retinetur per se. Et dicitur quod inter sanguinem arterie et aliam cognoscitur quoniam sanguis arterie egreditur cum saltu et impulsione et est vehementioris purpureitatis quam alius neque declinat ad nigredinem sanguinis vene et essentia. Et scias quod omnis cui accit euacuatio et prope sanguinea et prope arterialis et supfluit et accit ei spasmi est malus. Et si sit accit ei lumbus est mortalis. Quod si fuerit sincopis cum singultu tunc mors est festina. Et alienatio et punitio rationis sunt male. Quod si fuerit spasmi tunc est mortale secundum plures.

Canon curat omnes fluxus sanguinis. L. xvij.

Oportet in curatio fluxus sanguinis ut incipiat et retineat deinde cures vlcus eius si fuerit. Et non est tibi possibile in eo cuius causa est fixa ex corrode et siliabus nisi ita ut auferat eam. Et si dispositio non tollerit ut auferat eam est necessarium ut retineat cum sua retentione et sunt in causis que sunt ei et abscedit sanguinem currentem et ille casus sunt scite in libro primo. **U**lex ego narrabo eas secundum modum festinationis. Dico ergo quod iste casus aut sunt prohibetes in illo illud quod egreditur ab exitu: aut sunt aggregantes re de illo aut res. Et diuisio prima est conuersio ad partem aliam que aut sit cum attractioe ad contrarium preter quod fiat exitus alius sicut ponitur vntose super epar et remouet fluxus sanguinis ex nare de extra aut ita quod accidit exitus alius sicut phlogomat patiens fluxum sanguinis narium ex manu pinimenti nari phlogomia stricta. Retinetur autem sine exitu est illud quod prohibet motum sanguinis et eius penetratores. Et est aut per causam ignem aut per causas stupefacientes. Et stupefacientes que aut est medicina aut est dispositio corporis sicut sincopa ipsa enim multoties retinet sanguinem. Quia autem retinet sanguinem in locis est oppilatio exitu aut cum ligatura aut cum repulsione ex bucellatione aut cum repulsione absque bucellatione: aut elcra cum cauterio: aut medicina cauterizante: aut cum congelatione rei retente: aut cum tuilectatione: aut cum exiccatione: aut cum icarnatione: aut cum coarctatione carnis circundatis venas que oppilat ipsum et claudit ipsum clausione vehementi. Et ideo ut scias quoniam associat vulneri apertum cum quantitate plima huius non est possibile ligare cum filis neque itromittere licinia neque strictura laboriosa et neque est possibile tunc nisi administrare glutinatorem et stipticitatem et stupefacientes et in spissatione sanguinis. Et si est curatio ex strictura aut fissura aut propter medicinem quoniam est dolor est mala valde. et omnis propter dolorosa est mala. Et ideo ut preparatio sit aggregas duas res que una est defectus doloris: et altera est refrenatio prius cursus sanguinis que non adiunvat cum appensione et suspensione et fiat facilis processio sanguinis et eius exitus. Et quoniam prohibet due intentiones declinet ad leuiorem secundum illud quod prius est et propinquus ad tollerandum in dispositione. Et est necessarium ut narremus modum eius postquam sciueris quod prius quod ideo considerare est ut cognoscas an vena sit arteria aut vena per signa sua que agas cum arteria et sis sollicitus plus quam sollicitus et agas cum vena. Amplius dicimus quod de attractioe sua ad contrarium non ad exitum

est necesse membro cum fricatioe aut ligatioe et strictura aut cum vntosis. Et ideo ut sit membrum coctum positum ex membro cognito super extremitate linee vntis continui tatis iter ea ab eo cum longitudine et latitudine et eliguntur diuersificatio in situ longitudinis et latitudinis quodcumque a boz est longinquum et dimittit quod est propinquum sicut sit in duobus lateribus capis aut duobus lateribus manus nam longitudine iter ista duo est propinquior quam illa ex quo tieri nocumetur propletur et hec res exigit ut remediumur illud quod in ea diximus ubi locuti fuimus in libro primo de canonibus euacuatois. Et ideo ut sint extensio et fricatio et his filia assidua ex eo quod est propinquus membro fo deinde descendat ab eo. Et ideo ut non expectet in disruptioibus arteriarum et ei filius quod sit huiusmodi artificium sufficiens in retinendo fluxum sanguinis et adiunas et sit est iudicium in phlogomia lateris cois longinquus Unus autem duorum modorum diuisionis se est ea stupefaciens ens est vbi. ut cibet ille cui fluxus sanguinis narium multiplicat aut alius ab illo cibis grossi chumi igros sanibus sanguine sicut sunt leica et iunibe et eis filia. Modus autem secundus est vbi. ut in potu dent stupefacientia frigida de exponit corpus frigori et fortasse accidit sincopa et retinet fluxus sanguinis. Modus autem predictus in diuisione alia est quoniam ideo ut obseruetur in eo causa vntis est quoniam fortasse arteria non est una duarum que pinnant cordi duorum latez eius ita ut quod strinxeris ea iuenies ea firmiore imo fortasse pinnuat cum latere altero ramus alterius arterie que accidit i eo et adducit ad ea sanguinem propter via quam strinxit que indiges stricturis duabus. Et ante illud ideo ut cognoscas partem que est principium vene in quibusdam enim locis est inferius et in quibusdam est desuper et in quibusdam est superius sicut in collo et in quibusdam desuper sunt sicut in coxa et pede. Et quoniam cognoueris partem admittas in ea ligatura et strictura. Et de regimine in illo est ut puenias ad exhibenda vena cum vntino et eius cum incisione pauce carnis que velat ea et occultat ipsam deinde inuolue ea postea admittas medicinas que dicemus. Quod si fuerit pullatilis tunc melius est ut velles ea cum filis lini. Et si fuerit non pullatilis vntum multoties eleuat sanguis eius. Quia ergo feceris illud deinde aneueris ei medicinas tunc dimitte ligaturam usque ad die tertium et quatuor tunc quod si videris medicinam glutinatorem facientem adherentem loco eius tunc non eradices ea oio sed pone in circuitu eius de genere ipsius aliquid quod maderat ipsam partem. Quod si accidat ei processio ex se ipso quoniam tu auferes illud quod est super ipsam tunc tene quod est sub loco in via itineris nene et pme pili one cum que fiat securitas de saltu sanguinis et eradica illud quod eleuat de eo in loco suo et pmuta illud cum alio. Et si propter tua quam facis membro in ista hora secundum quod ideo ut sit orificium eius magis imum quam principium ita ut quoniam est vbi. in inferioribus intestini et matricis tunc sternat stratum aliquid quod eleuet ille riora et deponat superiora per maiorem elongationem que est ex dolore deinde dimitte ipsam tribus diebus deinde an nocte ei huiusmodi usque quo eleuet sanguis. Refrenato autem cum bucellatione non est possibile nisi in arterijs magnis facit per liciniam ex pilis leporis aut tela aranee aut subtili coito aut pano lini veteri deinde pulueriza super ipsam medicinas prohibentes sanguinem. Et mitte in ipsam arteriam sicut bucella deinde stringe super ipsam ligatura et fortasse admittas liciniam ex

pilis leporis solis et excusat sollicitudine. Et o3 vt strigas stricture adherete q non sepe donec icarne tur. **L**iciniu vo esse na regit i extractoe ei? pau lati et expulsiõe eius aut alijs ab hoc. Impletõ vo sine bucellatõe est vt iponat. vbiq. illa res in ori ficiu eius et liget desup pter penetratõe eius in ue nas et vt retineat cu eis q sunt sicut puluilli et ppe spõgia et cu uittis fortis stricture strigebus ipz cu pueriõe stricture q est attrahes. **S**tricture vo pma o3 vt sit ppe orificiu deinde inoluat uades re tro et solue stricture gdatim. Et scias q stricture puluilloz et vitaz qn est debil venit ex ea nocum tu stricture et est attractõ et non puenit ex ea iuuu mentu stricture et est retentõ et impletõ o3 ergo vt subtiliet in hoc ca. Qu ergo strigut stricture bo na et stringit itez ex latere diuerso decliat maz et resistit attractõ bec stricture. At non o3 vt pueni at cu stricture et phibitõe nisi q sit infra dolorẽ ni si si illud fuerit necessariu i pms deinde mollifica ea paulatiz. Et mltoties qdẽ o3 vt suas fissuras car nis et colligas labia eius et uittis tegas mltoties eni sufficit collectõ labioz et positõ puluilloz seruat ea colligedo yenas ipoz. **A**mpli strige sup medi cias puluerizatas rare. Et icluna ante aliquid qn cotrahit vbi coarctat apud pncipiũ suũ cu3 digitis vni duaz manuũ dein annectit ei medicias et pul uillos apud orificiu eius cu manu altera. **I**mple tõe vo cu refrenatis puenit aut cu stricture iplentis in facie orificij eius cu manu altera non cessante re tinere donec pgelet sanguis et fiat ipletõ aut cu re infidante valde q infrigidat sanguine et pgelet ip suz in orificio ei? aut ppterea q caro coarctat locu sicut si icidat uena in latitudine et suspēdat ad duo la tera in pma vice qre claudit sup ea caro ex latere ex quo currit et hoc non fit nisi in loco carnoso. Et mltoties qdẽ accit q necessariu est incidere ramum extremitatis yene ut sit introitus eius i pfundũ ue hemetõr deinde ponit desup medicie. Et mltoti ens accidit icarnatõ meatus absq matre sanguis. **S**tricture aut cu escara sit cu igne ipso qn magnifi cat timor et fit cu medicis cauterizantibus sicut cal ce et flore eris et generib? dragati et generib? arse nici et cymio et et silibus et cu eo qd est debilius qn puluerizat sup locu et stringit et retinet. **M**ez tior in illo est q escara est velocis eradicationis ex se et ex quolib? et resistete ex eruptõe sanguis et qualibet aliaz causaz et qn cadit escara redit tior non. Et ppter illud pceperit vt fiat canteriu cu ferro ve hemetõr ignito pfunde ita vt faciat escaras pfudas grossas qz casus non fit facil et cadat in tpe logo in qz sili caro ia est nata. ex canterio naz debili pue niut escare debiles q cadut ex qlibet ca et cu hoc fa cit accidere sanie et calefacit yehemeter. **C**aute riũ vo forte iplet cu escaris fortib? et remouet rup tura et detuescere ea facit et ptrahit ea. Et de caute rizantibus bonis tpati regimis est vt sumat albugo oui et aggreget cu calce nõ exticta et inoluant cu eo pili leporis aut ei filia et ponat sup locu et stringat. Et de bonis puenietib? ad vltimu mltoties est vt sumant cyminu et calx et ponant sup locu et stringat et qnq supadit eis colcotar. Et gna dragati i hac summa sunt hntia stipticitate cu canterio: calx vo est canteriu in quo nõ est stipticitas de q sit curadi

Et illud qd generat de escaris cu canterio in eo qd habet stipticitate est logioris fixiois et pfundius et succus sumi asinini et substantia stercoris asinini sunt de illis q aggregat ad canteriu acuitate et glutinatõe ne. **M**edicie vo retinētes cu glutinatõe sunt si cut gypsiuz ablutũ et glutinu decoctũ et amilũ et pul uis molēdini et gũme et tus et resina et itez passe de yuis ipis. Et rane sunt hui? generis fm q dr. Et itez stellascenia. **M**edicie vo retinētes cu exic catõe et icarnatõe sũt sicut aloes et cortex turia. Et sicut iteriora passulaz yue ptra valde et galle cu oleo aliquo et pburant et qn cõplet inflamatio eaz extingunt et papyrus adustus et resina et scoria fer ri et stercus equi et stercus asini adusta et cinis ossiũ non ablutoz qn abluta phibet glutinatõe et spõ gia noua submersa in oleo aut yino deinde adura tur et pili adusti.

De narratõe medicinaz simpliciu et ppositaz spz q dner laz fortiu i phibitõe flux? sanguis. **L. xvij.** **E**t de illis q dixit Sal. et narrauit bene et expta sunt post ipm et inuenta sunt plimi iuuamēti est vt sumant de colcotar. xx. et de minuto ture. xvi. et d aloes et glutio sicco añ. vij. et de arsenico. iij. et de gypso yehemeter tri to puluerizato vt atomi post cribellatiõe et. xx. cu ret cu eo puluerizado sup licinia et spgēdo sup locu qn est mirabile. Aut sumat sarcocolla et aloes de mecha et sanguis draconis et ponat sup liciniu et stri gat et aloes et tus solu cu pilis fm q icuisti et iterũ spõgia adusta sicut dixim? et later adustus. Suma tur spõgia et scoria plumbi et tutia et aloes. Aut sumat tur tus et aloes et sulfur aut tus et sulfur et fiat pul uis aut admistret liciniu cu albuie oui. Aut sumat de colcotar. xx. et de ture aut minuto turis. vij. et resine. vij. et de gypso adusto. vij. Aut sumat colcotar et de gypso adusto. vij. Aut sumant colco tar eris usti et calcadis et dragati adusti ptes eqles. Et de bonis ad fluxũ sanguis ppe ex dragato est vt sumat aloes pa. i. s. pmi aboz in corpe gni et fm eoz in corpe leui et corticu turis in corpe gni. 3. i. et turis ipius grossi pinguis in corpe leui pars una sunt pti sup ea a vo. Aut sanguis dracois et sar cocolla et pficiant cu albuie oui et ponant sup pilos leporis et pparent fm locum. **T**ractatus Tertius de vlcibus. **L. i.**

Bermo vniuersalis de vlcibus. **L. i.** **A**cera generant a vulneribus et ab exiuris eruptis et a pustul. Et solo ne punitatis i carne qn facit sanie et pus noiat vlcus et non facit pus nisi ppterea q cibis q venit ad ea puerit ad corruptõe ppter debilitate mbri et qn ppter debilitate sua resoluũ ad ipm et attrahitur versus ipm supfluitates mebroz yicinatiũ ei: aut ppter ynguēta mollificatia mebroz et lenietia ipz cu hntate sua et yncuositate sua. **E**t qd est de ge nere pus subtile noiat virus et qd est grossuz no miat sordities et est res ipsa coagulata alba aut ad nigredine declinis aut sicut fex. Et virus qdẽ non generat nisi ex subtilitate hūoz aquosoz et ipsoru calido. Et sordities generat ex grossitie hūoz. Et virus qdẽ mltiplicat cu generatõe apatis et virus eget exiccate et sordities abstergeit. Et vlcera sũt

appetit et sunt huius profunditate. Et vlcus quod profunditate habet non curat. Quia autem ista indurata sunt caro circumdatis ipsius et non autem fistula et est sicut cana penetrat in membris aut non indurat aliquid et non autem abscessio et ca uerna. Et quicquid dicitur quod abscessio illud quod elon gatum est sub cute et separat ab eo cutis. Et caueria il lud quod inflectit sub carne et dilatat in ea. **¶** Dicitur quod imo dilatatum est caueria et strictum profundum fistu la et non est contrarietas in nominibus. Et quoniam est duriti es super vlcus apparet nominis vlcus ostrachini. Et fi stula quod mala est illa quod non sentit et secundum spiritum elon gatōis eius a sensu erit eius malitia. Et de ipsa quod est cōlis et de ea est quod obliquo. Et quod vadit ad ner uum dolet uehementer et prope quoniam tangit eius inferiorem cū teta. et fortasse difficile sit operari illi membris et huius ditas subtilis tenuis sicut sit ad illa quod puenit ad os. Et quoniam puenit ad ligamentum est illud quod currit pro pin quod illis. **¶** Vlcus dolori et osuosa et ligamentali fortasse non magnificat. Et huius quod vadit ad os est subtili or et declinior ad citrinitatem et ex pueniente ad ve nas et arterias mortales egreditur fex. et quoniam si fuerit tēdes ad uenā sanguis plim et ad arteria sanguis sub albidus cum fluxu sanguis et pcessio. Et ex ea quod per uenit ad carnem currit huius viscosa grossa turbida cruda. Et mortales sunt fistule orificia prima cui esse ambiguit et non scit an sit fistula vna. Et mō tēs effundit in quodam orificio eius huius huius tin ctura et tūc si fuerit fistula vna egreditur ex orificio alius color vnus quod est fistule. s. diuersus albus et te nebrofus et alius. Et vlcera quod diuidunt in spebus diuisionum et dicitur quod vlcera quod sunt quod sunt dolorosa et quod sunt quod sunt puata dolore et quod sunt apofa et quod sunt puata apostemate et quod sunt mūda et quod sunt imūda et imūda quod ppter ea quod in eis su pfluit huius plimus et huius copiosa quoniam non sunt mala. Et de eis sunt fordida et de eis sunt miorata et de vlcibus sunt putrida. Et de reb magis no cinis eis sunt merides et huius aeris cū calitate ip sius. Et de eis sunt corrosua et de eis sunt abulati ua et de eis sunt mollia aut dura aut frigida aut ca lida. Et mollia sunt de vlcibus facietibus cadere pilos ab eo quod sequitur ea. Et sunt quadoque de vlee ribus quod refudat ex quibus refudat virus citrinū calidū. Et fortasse est calidū pburēs quod est i circui tu eius et est malū mortificas. Et de eis sunt diffi lis solidatōis. Et putrefactō est pter corrosione. **¶** Quod si fuerit erit ambe abulatie. Et fortasse corro des est corrosō illud quod pūnat ei prope ppter acu itatē absque putrefactōe et neque est febris oio. **¶** Vlcus cū ambulatio putrefactio multiplicat febris aut non separat ab eo. Et dicitur quod nominis huiusmodi vlcera corrosua igne plicū et formica abulatiua et post vl cus putrefactū est ppositū ex vlcere et ex egritudi ne putrefacta et vnicuique eorum est dispo. Et vlcera quod dura icipiente ire versus viriditate et nigredi nē sunt mala et vlcera frigida sunt mollia alba quod scētia propter medicinas calefacientes et calida ad rube dinē declinua delectant frigore. Et quoniam vlcibus malis associat color corporis malus sicut albus plum beus aut citrinus tūc illud est significatō supercor ruptōes pponis epatus et corruptōes sanguis quod ve nit ad vlcus quod sit difficilē eius solidatō. Et vlcē rus quod quoz radices sunt acute et cū quibus est pru

rit? supfluitates sunt acute et quoz radices sunt late albe pauci pruritus illoz ppones sunt frigide. Et vlcera generata successione egritudinis sunt mala quoniam nā expellit ad ea residuum corruptōis supfluita tū. Et vlcera denicietia pilos ab eo quod sequit ea sunt mala. **¶** Et meliores significatōes signēs salutē vlcēz et vlcēz sunt quoniam succedētia eoz declinua sūt ad sanie. Et dicitur in signis mortis velocis quoniam sunt ho mi apata et vlcera leuia et destruit eius rō mori. Et malignoz quod vlcēz cause sunt quoniam vlcera obuiatā supfluitatib? malignis corporis aut regimi corrupto et quoniam sunt sequētia pustulas malas quod fuit ab eis festinātia ad vlceraōes post pustulas. Et significat malignitatē vlcēz eius putrefactō et ipsius abulato et corruptō eius quod est in ipsius cir cuitu et difficultas sanatōis in se ipso cū rectificatōe curatōis exhibite ei. Et meliores significatōes signi ficatō salutē vlcēz et vlcēz sunt quoniam in successiōi bus eoz est sanies quod est cū medicina facietē pus et ex opatōe nature illa. n. opatō nāte est secundum cursum na turalē et non generat sanies nisi a digōe nātali. Et non associat ei malū ex accitibus vlcēz maloz et p prie sanies laudabil alba leuis cōlis quod cōsecuta est plementū digōis et neque associat ei feror quoniam in ea non sit putrefactō et fortasse non curat a fetore puo sanies cui accidit cū adiutorio caliditatis inate et al terius extranee. Et nos quod ista locuti fuim? de saie in locis alijs. **¶** Vlcera autem quod accidere faciūt spal mū et vlcera putrefacta scrofulosa et algeromati et corrosua et cacerosa et quod eoz cursu currit sunt i quibus non generat sanies imo quoniam apparz in vlcē sa mes et apa est signū bonū cū quo nō timei spalm? et pmissio rōis et huius filia quoniam sunt in loco quod facit illud necessariū sicut sūt mēbra posteriora et anteriora nisi res pūstherit terminū. **¶** Quod si apa occultet subi to et redeat non resoluet pro pus aut ei filia. Ampli? sunt vicinātia mēbris neruosis sicut vlcera dor sa lia quoniam sūt i vicinate dorfi et nuche et vlcera quod cadūt in anteriore pte core et genu quoniam ipsa itez sūt sicut lacerti neruosi in quibus res cōuertit ad spalmū et p missionē rōis etiā. **¶** Si autem euenerit i mēbris ner uosis plim quoz est in antedēte extēsiōis corporis ti met aut cursus sanguis si ceciderit i medietate ife riori extēsiōis et sūt timei ex eis quoniam pmissio rati onis et timei quod cadit plesia et sanioitas post ipsam aut quod pueniat spūū sanguis si ceciderit imedietate supiore eius et tu ista scinisti itentōes sanioitatis in pectore ex li? iij. Et quoniam timei i eis itez pmissio rōis. Et de signis bonis i vlcērib? est ut i circuitu eoz nascant pili quod ceciderūt. Et corpa susceptibili ora curatōis vlcēz sunt quoniam sunt melioris pponis et paucōis hūitatis supflue cū iuentiōe sanguis boni in eis. Illa vō quod sunt mltē hūitatis aut siccitatis sūt tarde suscipiētes rectificatōes vlcēz quoniam hūida si cut ifantiū sunt susceptibilia quod sicca sicut senū et p pe quoniam ppo est radicalis sicca puata sanguie mūdo et accitā hūida mollis sicut i senib? itez. Et propter illud itez sūt in hydropicis curatō vlcēz eoz diffi cilis et in pgnatibus itez propter retentōes supflui tatū eaz propterea quod ipaz mēstrua retinent. Sed et in senibus nō sanant eoz vlcera propter illud et propter paucitatē sanguis eoz boni. Et quoniam sanant vlcera deinde rescidūt quoniam non generat in eis caro nisi an

mūdicatōez qñ ergo retinet in eis supfluitas non mūda oz inde vt corrupat pūuitas pueniēs scōdo Et qñqz existimant fistule ppter ea q accit eis dis- pō exiccatōis et retētōis phibētis respiratōez q ip se sunt sanare qm illaz eaz dispō est filia saluti si- cut dixim? deinde rescidit ppter quēlibz motū et pmtōez et tūlliz et offensioz et malitiā iacēdi et alia Et de vlcēribus in qbus nascit caro qda sunt in q- bus nascit caro addita et qda in qbus nō nascit illd Et illa in qbus generat caro addita sunt illa in qbz sit festiatio nascētie carnis an mūdicatōez. Et illa in qbus non nascit illud sunt illa in qbus non nasci- tur caro nisi post mūdicatōez. Qu ergo plonget spatūz vlcēris et corrodit et putrefit et destruit de substantia eius res plina tūc non expectat pfoliatio eius nisi fm pfundū. Et ppe qñ vlcus est anti- qū retinēs spatō anī et ppe qñ est disruptū et icipit ex eo disruptō. f. fistula. Et antiqū necesse est vt educat os ex ossibus q ei sunt vicina. Et vlcera q dē mīca nō sanant nisi ab eis auferat tota eoz cor- ruptō vsqz ad carnē et ossa sana. Et cāc q qñ acci- dūt corruptū vlcera sunt debilitas virtutis mēbri qre recipit omēz māz et malitiā pplonis mēbri et malitiā eius qd aduēit ei de sanguie aut in q̄litate aut in q̄titate. In q̄litate vō plm ei? est ppter ma- litia pplonis cūpis et colorē i eo declinīs ad albedi- nē plūbea aut citrinitatē aut ppter splenē et est co- lor ad nigrediez et alteratōez declinīs et lēgiosi- tatē qre est cū eo malitiā oīuz hūoz in corpe. Et hūmōi qdē pter hoc q ex ipo non acqrit qd cō- uertat in carnē nocet p illud qd puerit ad ipm de supfluitatibus. In q̄titate vō qā addit aut dimi- nuit qre non iuenit cū quo caro vlcēris generet. Et est vlcus claz mūdū pperās ad escarā. et nescit si est corpus mūdū pauci sanguis: aut est pp ostrā colitatē q accidit parietī eius et margini ipsius: aut ppter dilatatōez venaz q adueniūt ei: aut pp cor- ruptōez q seqt ipm ex osse: aut ppter corruptōem eius icipietē verius tenebrositatē et viriditatē et ni- gredinē: aut ppter mēbz male pplonis qd uicināt ei. Et vlcera qdē prauē curatōis sicut rotūda et eis filia sunt ierficiētia ifantes non tollerātes vlcē- tis doloꝝ et vlcēz et difficultatē curatōis eoz et ip- forum prauitatem.

Canon Curationis vlcērum. L. ij.

Scias q oia vlcera indigēt exiccatōe qda pter facta ex attritōe lacertoz et ipoz cō- tūsiōe. Ista. n. indigēt in pms vt molli- ficent et hūccent. Et cū hoc q indigēt vlcera in do- miantōre dispōnū exiccatōe indigēt qñqz dispōib? alijs mūdicatōis et absterfiois et alioz psequētib? vlcera pter ipa vlcera. Et qto plus est vlcus ma- ius et pfūdū? indigz exiccatōe vebemētore et vt ag- gregent labia eius vebemētore pscrutatōe et for- tasse est tibi necessariū suere ea. Et p̄sidera ex dis- pōnib? necessitatis ad pscrutādū in illo et eis silib? illud qd dixim? in ca? vulnez. Et scias q vlcera fortasse indigēt i curatōibus suis admistratōe me- dicinaz qz qda sunt currētes penetrātes et q̄ iniciū tur pfundatēs et tūc necessariū est vt sint vnguēta et eis filia. qre oz tunc ut sit illud qd apparz hūidū et qd occultū est sicū et ppe in illis q sunt ad fistulā oz vt sit siccitas orificioꝝ eius vinctis humiditatē

substantie eius vebemētore. Et est qdē qñqz necessa- riū vt eaz medicie pmisceant cū eo qd currit ut si- ant viscole adherētes scias ergo illud itēz in eis. Et scias q vlcera indigēt ligaturis et strictura pp- tres mōs quoz vn? est vt currat sordities qre oz vt sit fortitudo stricture eius a sine stricture vlcē- ris et mollificatō stricture ipsius apud eius orificiūz vt ipsius exp̄sio bona fiat. Et scōdus est vt seruet medicamē incarnatū sup vlcus et non idiget stri- ctura vebemēti. et terti? est ad icarnatiōez labioꝝ et oz vt non sit strictura in ipo mollis ap̄ duo labia imo p̄plicata cōp̄licatōe vebemēti et non oz vt cū ligatura pueniat ad lesione ita vt ap̄et. Et oz ut sit adiunas in phibēdo ap̄a qm non est possibile cum ap̄ate vt curet vlcus. Et si non est tibi possibile ut phibeas et apparet ap̄a tūc occupatus sis cū ap̄ate et cura eius qdēqz ap̄a fuerit cū obfuitatōe ipsius ulce- ris vsqz quo sepaueris ex curatōe ap̄atis et tūc re- manebit sola obfuitatō vlcēris. Et sūr qñ corru- pit qd est i circuitu vlcēris et viridescit et nigrescit cura illud cū scalpellatiōe et extractiōe sanguis et si etiā cū vctolis deinde adhere ei spōgia sicca postea medicinas exiccatēs. Et qñ sepat vlcus aut iuenis ul- cus puz tunc oz vt obfues in pms an ex corpe ali- qd ad vlcus effundat aut non effundat imo ia sit ab- scissū. Qd si nichil effundat ad ipm sit inētō tua in medicado ipz et si aliqd effundat ad ipz sis sollicit? in eo qd ad ipm effundit ex pblomia aut solone uē- tris aut vomitu qm vomit? qñqz cōfert etiā i hoc et Hip. testificat de eo. Et si in vlcērib? fuerit fru- sta ossiū et paniculi aut alia non pperes i extrahēdo ea sed fac illud qd dixim? in ca? ossiūz. Et p̄mū q dē qd oz te ppare de esse vlcēris est aptō cū medi- cis suis deinde mūdicatō cū medicis suis deinde nascētia carnis et pfoliatō. Et si iueneris vlcē- mūdū equale qd non habet pfunditatē tūc pfolida- tō tūc fiat cū eo qd non habz mordicatōez. In for- didis vō necessariū est abstergeas mordicās. Et in pms qñ curant indigēt mordicatōe qm sensus non sentit ipm deinde qdati pueniat ad illud qd ē lenioris mordicatōis vsqz quo sentiat hora nascē- tie carnis. Et caue in oibus illis ne dolere facias q- tū potes et ppe qñ est illic calitas et inflatio. Et oz vt remoneas eas phibētes a pfoliatōe et sunt cāc q̄s nūerant? et dixi? q declinat cū vlcere ad ma- litia. Nā si tu curaueris eas in pms non eris va- cas ad curatōez vlcēz sicut oz imo nō erit tibi pos- sibile. Et mltoties qdē rectificata est p̄plo mēbri et sufficit in rectificatōe vlcēris et mltoties est vlcus molle sup qd orit caro mala q est in se ipa ad rube- dinē et calefactōez declinīs ergo curet cū epithiati- bus infrigidatibus carnē circūdanē ipz sicut succē solatri cū boloar. et aceto et epithiata de sandal et casora infrigidata cū niue qre non cessat pfolidari vulnus et cōstrigi. Et oz vt in vlcēribus dolorōf q sunt vebemēus doloris sis occupatus i pms i se- dando dolorē et illud cū mollificatis q tu scis pen- dubio et q̄uis sint cōtraria vlcēri veytū qñ nō se- dat dolor non ppat nobis vt curem? qñ ergo se- dauerim? cōsequimur. Et vlcera qdē sordida in- digēt vt mūdenē et sunt illa quoz hūitas et qd ex eis currit est plm. Et forsita mūdicant cū melle et fortasse mūdicat cū puluerib? et vnguētis et qñ

non mudificant non est possibile vt obuiet eis me-
dicame puz vsq; ad corpus eozz q ppe pulueres
qre oz ut mudificent deinde nascat caro q in mudi-
ficat qde est absterio plus sicut scinisti an. **¶** Et
fortasse orit caro mala qre est necessariu vt corro-
dat cu medicame acuto q linat de foris cu infrigi-
datis deinde eradicet cu eo quo eradicat escara:
deinde caret. **¶** Et medicame quide vnu fm qda
corpa facit nasci carne: et secunduz quedaz eorum
est corrosiuu vebemētis absteriois qū corpa illa
sunt lenia valde aut est fm qda eozz non abstergea
neq; facies nasci q ppter illud eget medicame vt
pfortet eozz medicame sunt illa quozz dfficiē est co-
solidatō. **¶** Et de illis q sunt necessaria est vt dimit-
tat medicame sup vlcus tribus diebus deinde dis-
soluat na si ipm tūc non opatu fuerit non faciet sua
opatoez. **¶** Et oz vt elōget oleū qdlibet ab vlceri-
bus q si fuerit necessariū tūc oleū de kerna q oleū
myrtinū q oleū masticinū. **¶** Et qū ibi non est nisi vl-
cus tūc oz vt alleniet in sensibili mebroz nō tolle-
ratiū ipz q caueat a doloratiōe eius cu medicamto
forti. **¶** In illo vō qd est pui sensus non abstineat
a necessaria medicatiōe. **¶** Et intriseca qde q sublimia
pctiosa q mlti inuamēt q suscipiētia nocumēta uelo-
citer sunt de caplo sensibili q iudicio eius q eozz cō-
traria sunt de ca° insensibili aut quozz sensus est d-
bilis. **¶** Et ppter huiusmōi cām non iusserūt vlcera
intriseca ea q sunt sicut flos eris q ei filia q ppe ea
q bubunt q indiget illis q faciūt glutinatōez plus si
cut dragagatū q gūmi q illa qbus clisterizat idiget
eo qd est inter duas res. **¶** Et de illis q recta sunt in
curatiōe vlcēz est ut qeta sint mebra eozz q nō mo-
ueāt q si mouent in pncipio motu pno minus no-
cumentū est q si moueant post pncipiū motu labo-
rioso q ppe in corpe malozz hūozz. **¶** Et oz vt time-
at in vlcibus q cadat ex viciate eozz incarnatō
inter duo mebra viciantia sicut adherētia q accidit
inter palpebra q oculū q inter duas palpebras q in-
ter duos digitos. **¶** Et carnerne q abscofioes sunt ve-
locis puerfiois ad fistulas. **¶** Et vlcera qde viciant
tia arteria q venis magnis pducit ad apā illd qd
viciat eis de carne molli sicut testiculi q subascel-
le q qd est post aurē sicut pducit scabies q ei filia d-
illis q dixim⁹ ppter illa eandē cām q ppe qn cor-
pus est plenū mala supfluitate q tūc qde vebemēs
sit dolor q puenit ad vlcus: qre oz vt curet illud
cu mudificatiōe corpis q cu eo qd est dictū in caplo
Et dū mudificat apā non sperat eius curatō. **¶** Et est
necessariū in huiusmōi vt tuearis vlcus ex nocu-
mēto cu basilicon q ei filibus si corpus fuerit mu-
dificatū q ponas inter ipm q inter mebz qd distin-
guat q phibeat nocumētū puenire ad vlcus in oi
dispōe. **¶** Et oz vt audias fmonē cōem q est qd de ill-
q sunt necessaria est vt sit illud q° curat vlcus aut
pueniēs aut iqueniēs. **¶** Et cōueniēs licet nō cōferat
in dispōe tū non associat ei nocumētū. **¶** Et icōueniē-
tie diuersificatō aut est qm ipm est debilius q sigi-

ficat illud additō eius qd est pirariū ei qd ex ipso
expectat de exiccatōe aut mudificatiōe aut alijs pter
corruptōez alia qre oz vt addat i virtute eius aut
est diuersitas ppter mōs alios sicut qd ipm calefa-
cit vltra q necesse sit ei qre facit accidere rubedi-
nē q inflatōez q ppter oz vt minuat de fortitudine
eius q extinguat de inflatōe eius cu emplo infrigi-
daie: aut decliat cu eo ad nigredinē q obfuscatoez
qre scit q infrigidat ipm aut non calefacit ipm me-
sura qua indiget. **¶** Ergo oz vt addat in vīute cale-
factōis eius aut mollificat ipm qre indiget ut adda-
tur in vīute stiptici q exiccatōez sicut iut balaustie
q galle q ei filia q exiccat vt succurrat cu exiccatōe
eozz de illis de qbus dixim⁹ tibi aut corrodit et p-
fundat ipm sicut ostensū est qre oz vt fragat for-
titudō absteriois. **¶** Et mltiōes qde non puenit me-
dicame ppterea qd ppo infirmi est supflua i caplo
eius cuius medicame oz esse forū in trahēdo illud
capl adeo donec reducat ipm ad ppoem suū aut
debilis in caplo pueniēte ei.

¶ Curatō vlcērum virulentorum. **¶** L. iij.

Ne exiccatie vt mudificet vīr deinde sit
occupatō in nascētia carnis. **¶** Qd si fuerit
mollia tūc admittret sup ea medicie ad faciēdū na-
sci eozz pfunditatē q ipoz margies ppter debilita-
tezz corpm illozz vlcēz sed oz vt exiccent in pnis
deinde admittret. **¶** Et qū tu admistraveris medica-
mē q non iueneris hūiditatē minui aut videris ea
augeri tūc scias q medicame fm illud corp⁹ non ē
exiccatū qre adde i pfortatiōe eius q ipius exicca-
tōe q adiuna ipm cu absterfioe pauca sicut est mel
vbiq; q medicis stipticis sicut sunt balaustie q alu-
men q mōra de vīute olei q pone ipm oleū in quo
sit exiccatō. **¶** Qd si videris vlcus iā supfluerē tezz
in exiccatōe tūc minue de vīutibus oibus. **¶** Exic-
catōe q absterfioe q stipticitate q sua hoc pceptū in
medicis faciētibz nasci carnē ulcēz. **¶** Et non faciat
te errare qddā q est vt sit medicame magis abster-
fuiū q oz qre corrodit mebz q resoluit carnosita-
tē eius ad hūitātē currentē qua existimas vīrus et
addis in vīute absterfiois. **¶** Et huiusmōi qde me-
dicame ponit vlcus pfundū q calidū q magis sile-
cū apostemoso q sentit ifirmus mordicatōez mani-
festa. **¶** Et scias q mediciaz exiccatiū vlcera qdaz
sunt q sunt vebemētis infrigidatōis sicut hyusga-
mū albū q opū q radix mādragore. **¶** Et qda sunt
vehemētis calefactōis sicut resina q pix qre tibi in
est vt tepes vna eaz cu alia q fm oppōne alicuius
pplonū piculariū. **¶** Et medicie qde mudificates
vīrus sunt iste medicie exiccatie sicut allumē q gal-
le q cortices gnatōz q cortex turis et merdasengi
q farina ordeī q eius sauibz q flores papaueris ruf-
fi q folia arboris culicū. **¶** Qū ergo sit emplm cu
folijs nucis recētis q sit emplz cu nuce sicut est aut
decocta cu vīno pferit valde q exiccat hūiditatez
absq; nocumēto. **¶** Emplm bonū. sumat merda-
sengi q ibibat aceto vice vna q vice alia oleo do-
nec albefcat deinde sumat atimonij q calucecaume
non q venaz q gallaz q balaustiaz q san. dra. et
alijs q clime argenti oīz ptes egles terant bene
q sit de vnoquoq; vi. ps eius qd preparatū est de
merdasengi q mīceant oia q admittrent medicie

q̄s dicemus i antidotario in vlcerebus pfundis .
et de illis est aq̄ maris . ¶ Aqua v̄o alumis abluit
et reputit et exicat . Et om̄es iste medicie p̄dicte
nūc nocēt si cū vlcere est aq̄a . et aq̄ in q̄ decocti sūt
cipi est bona ad exiccatoēz . Et decoctō myrobal.
citri . et belliricoz et emblico . et decoctō cetarach
et folia asedre sunt bona in illo .

Luratio vlcēz ffordidorum . L . iij .

Oportet vt in eis admistrent medicie ab-
stergētes et incipiat in p̄mis ab eo qd̄ est
fortis mordicatōis fm̄ qd̄ dixim⁹ i canōe
deinde ḡdati pueniat ad illud qd̄ est sicut tapia et
aristologia cū melle et pauco aceto . ¶ Et itēz gluti-
nū albotin cū eq̄li mēfura sui olei ros . aut butyri .
et itēz radix lilij cū melle . et itēz faria herbi et her-
ba oppoponacia . ¶ Et de cōpositis emplm̄ indū et
vnguēta viridia oia cūz flore eris et simplicia aut
p̄mixta cū amoniaco et silibus et empla corticalia et
empla facta cū farina herbi et emplm̄ de sale . ¶ Et
trosciscus niger et trosciscus viridis . Et medicie ex
exiccatis sumant fecis olei et mellis et aliis iameni
partes equales . Et sumantur ceruse et polij partes
equales . Et q̄i vebemēs sit ffordities sumat pras-
sū cū melle . ¶ Et de emplis bonis sunt oliue sali-
te . Et q̄i accit necessitas hic itēz administradi ali-
quid de currētibus quo abluit fm̄ qd̄ dicem⁹ i ca-
pfundoz et oia ledūt ea si fuerit aq̄a .

Lura vlcēz pfundorum et cauernarū et abscon-
sionum . L . v .

Ista indigēt in curatōe sua vt carne reple-
ant . Et illud qd̄ non sit nisi cū vbertate
cibi et sanguis . Et sunt necessarie in hoc
medicie vebemētis exiccatois et mūdificatois siml
Et o3 vt sit situs eoz talis ne in eis retineat virus
imo currat et si iuenis hūc sitū puenient et est i eo
radix vlcēis mēbri ad supiora et orificiū ei⁹ ad in-
feriora tūc iste est . Qd̄ si fuerit diuersus illius et
fuerit possibile hōi vt alteret sitū pfundi cū eo qd̄
pōt facere de p̄p̄tōe alteratōe natali faciat et si nō
est ei possibile non est excusato qn̄ seceat . vlcus ulz
ad radicē suā seceat exq̄sissima q̄ nō relinqt cauer-
nā aut qn̄ fiat vt accidat cursus aut meatus in radi-
ce sua p̄ter eius orificiū talis vt recipiat salutē . Et
obfuet in hoc dispō mēbri et an accidat ei timor ex
illo . Qū ergo factū fuerit illud stringat vlcus cūz
ligatura icipiēdo ab orificō eius et pueniēdo ad ra-
dicē a qua detectō facta est . Et in p̄ncipio ecōtrario
illius et ponat stricture in pte supiore i duob⁹ mo-
dis sil . Et non o3 vt pueniat cū ligatura ad dolorē
Et qn̄ non est tibi possibile vt scindas admistra ab-
lutōez et itromitte tentas faciētes nasci et mūdifica-
tes q̄z mūdificatō non destruit eius natinitatez pp
virtutē duaz rez in eis . ¶ Et nos qd̄ iā exp̄i fu-
im⁹ emplm̄ apostolicō et fuit bonū vltimū cōferēs
p medicatōez et cetaurea qn̄ ab ea iplet est mirabil
ualde deide susoton postea ireos deinde faria her-
bi . Et absconsionibus qn̄ non succurrit non adberz
cutis pglutinatōe bona . Vex est possibile vt exic-
cet cutis ita vt pglutinet cōglutinatōe fili sane . Et
vlcera qd̄ pfunda et absconsiones et cauernas non
mūdificat medicie mūdificatōe vltia neqz faciūt in
eis nasci carnē nisi fiat currētes lauātes q̄ in ea inci-
unt cū ūectorijs aut mittunt cū tentis et ppe qn̄ eo

rū figura non ē figura i mūdificatōe quoz sufficiat
p̄p̄tō et exp̄sio ligature fm̄ qd̄ ostēdim⁹ . Et mel
qd̄ est ex lauatis et ppe mīstū cū vino et in aq̄ cine-
ris est ablutō fortis qua non suffert qd̄ ex vlcēri-
b⁹ p̄z est ffordidū . Et aq̄ maris p̄p̄nq̄ est illi qm̄
ip̄a lauat et exicat . Et aqua alūiōla est lauatis et cū
hoc est phibitū eius qd̄ attrahit ad mēbz et qn̄ ē
aq̄a non cōuenit aliqd̄ ex illis neqz vinū . Et o3 vt
ponant sup ista vlcera supra medicias in ligaturis
eaz p̄mi liniti ex eis qbus indiget mēbz in rectifi-
catōe sue p̄p̄onis et qbus indiget ad resistendū em-
plis q̄ interius admistrent et sit sup orificiū vlcēis
p̄p̄nis aliis linitus cū eo qd̄ o3 ex medicatōe . Et si
gnificatio qd̄ ipm̄ pglutināt est paucitas eius quod
currit et descelio eius ad inferiora . Et fortasse exp̄-
munt ab eo cū ligatura et virtute medicie hūitates
p̄p̄ne subito deinde exicat et pglutināt .

Luratio vermium vlcērum . L . vi .

De rebus p̄ferētib⁹ ad illud est succus ca-
lamēti fluuialis et medicie q̄s diximus in
caplo vermiū auris in li⁹ tertio .

Nascentia carnis in vlcerebus . L . vii .

Oportet ut non creet caro donec mūdificet
aut trahat ad ipm̄ nutrimentū si miorat et
non puenit ad ipm̄ . Qū ergo mūdificata
est tūc elōget om̄e mordicam et absteruū cūz for-
titudine q̄liaci⁹ sunt vlcera et vbiaci⁹ sunt . Et o3
vt in admistratōe obfuet mediciaz faciētū nasci
carnē p̄cepta p̄dicta de eo qd̄ o3 ex supfluitate hūi-
ditatis aut supfluitate exiccatois . fac ergo illud qd̄
dixim⁹ in caplo vlcēz virulētoz et non inq̄uū re-
manēt vlcera hūida aut fuerit sicca exiccatoē v-
ebemēti imo q̄m ad carnē q̄ creat qn̄ est vebemēt
hūitatis aut paucē exiccatois . Et de illis q̄ miorat
exiccatoēz eius est aditō in cera eius et ipius o3
si est emplm̄ . Et de eis q̄ addūt in eius exiccatoē
est vt ingroset et inspisset et miorēt eius vncuos-
tas et mltitudo mediciaz aut adiat in eis sicut mel
Et creatō qd̄ carnis in eis cū eplis pueniēti⁹ est et
tardior et cū pulueribus difficilior et velocior . Et
qn̄q̄ indurat caro et est tūc de rectificatōe ut pulue-
rizen pulueres et circūdet cū emplis et vino ppe
stipico . medicamē bonū ad oia vlcera cū eo qd̄ la-
uat et exicat . Nos qd̄ iā dixim⁹ medicias creatias
carnis in ca⁹ vulnezz et fortasse remediabimur de
electōrib⁹ eaz hic aliqd̄ rest dignius in hoc loco
et est antimonij adustū et sarcocolla et glutinū piscei
um et limatie aduste et scoria ascerbacha et plūbz
adustū et acorns et beremalis et dragōtea et cipi et p-
prie ad ffordida et poliū est forte et cetaurea est v-
tia et nitri adustū est mirabile in exiccatoē eoruz
et iploz consolidatione .

Luratio vlcērum corrodentium se . L . viij .

Canon vlcis in curatōe corrosiuoz et frau-
dulentoz est vt mūdificet corpus et mem-
bz si fuerit corp⁹ mūdū cū vctolis et mū-
fide sanguisugaz sup ipm̄ et pmutatōe p̄p̄onis ei⁹
cū epithiatibus et rectificatōe cibi absqz tarditate et
dilatōe . Ma dilatō in hoc est ex eis q̄ addūt i mali-
tia eoz . Et qn̄q̄ facit esse necessariū ambulatō cor-
rosionis vt incidat mēbz et p̄fert corrosiuis cū q̄-
bus non est putrefactō . ¶ Embrocato cū aq̄ frigi-
da et aq̄ myti et aq̄ rosaz et aqua virge pastoris et

vino stiptico si non fuerit caliditas et aceto pmissio
cū aqua ros. et aq pura plima si fuerit caliditas et si
milibus et aquis ifrigidatibus exiccatibus. Et si fu
erit illis putrefactis tūc aq maris et reliq d illis que
dicem in ca putridoz. **A**mpli melior curatio
eoz est administratio stipticoz exiccatū ifrigidatū
sicut cortices gnatoy et lētes et folia masticis et feri
rosay et spina egyptiaca et gna myrti et embroce ha
rū medicinay. Et pfortent huiusmodi cū aluie et si
milibus et silr emplastro cū folijs acetose et ramis ei
bullitis cū vino. Et emplastro cū boloar. pfecto aut
sirupo acetoso aut cucurbita sicca adusta aut arno
glossa cū sanich aut folijs olinay.

Curatio vlcery putridoy et maloy. **L. ix.**

Hoc malorū vlcery curatio melior est mū
dificatio corpis aut mēbri ipsius si corpus
fuerit mūdū cū eo qd mūdificat ipz solū
et vctōis et sanguisugis et epithiatibus rectificati
bus pponē fm qd dixim mltōies et silib. et cibo
At non oz vt sit dilato i curatio eoz na eoz putre
facto addit ipoz malitia et oz vt phibeant ab eis
apata calida. Et de illis q ea sedat est semē hyusqā
mi albi cū sanich. **E**t itez qū huiusmodi vlcera
supfluit in corruptōe sit necessariū vt euellant euz
cauterio cū igne aut cū medicie acuto aut cū incisi
one vt non remaneat nisi caro sana cognita p boni
tate sanguis eius aut coloris ipsius et os sanū albu
mūdū. Et medicamē qd acutū accipit omēz ostracit
et extrahit ipaz et succurrit pplemēto eius cū
butyro ponēdo desup vice vna post alia. ista. n. lz
non sunt fistule neq ostracata tū sunt mala fraudu
lētā. **E**t fortasse sit necessariū incidere mēbz ut
saluet ex putrefactōe sua. At ebroce q pueniūt eis
sunt sicut aq maris et aque pēdicte in caplo fistulay
Et qū sup ista vlcera et alia admistrant medicie oz
vt dimittant diebus aliquot et non soluant. Et me
dicie qz oz admistrare in istis sunt sicut farina or
dei et fari na herbi cū aliqptulo alūis aut caro pisciū
salita sicca cū aliqptulo medulle panis et aristologia
et radix caulis et radix sicle et radix cucūeris asinini
et semē lini ptritū cū calcadis et halse cū pallis aut si
cub cū melle aut empla cū cepa muris decocta cū
melle aut caulibus aut cucurbita sicca cōbusta et fo
lijs olinay recētibz. **C**ōpositū. **R.** aristol. et
succū folioz alkernā a boz an. pte. i. floris eris p
te. 5. fiat ex eo linimētū cū aq in spissitudine mellis
Et fortasse est necessariū vt cōfortet cū succo cucu
meris asinini et allurie et ponant desup panī succi.
Et itez aristol. et gallay et oli eqles ptes fiat ex eis
linimētū vlcery et in circuitu eius. Aut calcis et col
cotar ptes eqles arsenici pte. 5. Et itez allurie par
tes. xij. colcotar. x. dragati. iij. fiat ex eis linimē
tū decoquāt in aceti fortis media cotila donec con
sumat acetiū deinde sumat ex eis ifrigidatis postea
liniat cū eis vlcus. Et itez sumant colcotay et dra
gati amboz an. xx. corticū ferri. xvi. gallay pfo
ratay. x. Aut sumat sal. ps. i. alūis nsti et corticū
eris abrotani nsti ps. 5. Emplm bonū sarcocolla
calcecaumenō et gallay et flos eris et aristologia
aggregēt cū aliqptulo glutini vt medicis sit pgluti
nato et admistret post mūdificatōez vlcery. **M**e
dicamē vltimū exptū. dragati rubei. xxij. calcis
vnie. xvi. alūis. xvi. corticū gnatoy. xvi. turis

et gallay a boz an. xxxij. cere. xxx. olei antiqui co
tila. i. Aliud bonū plūbi nsti cū sulfure eris nsti ce
ruse plūbi turis merdasengi clunie amoniaci oppo
ponacis masticis oīz an. 3. ij. adipis renū uacce re
sine glutinis alimbat olei myrtini cere oīz an. 3.
ij. soluant q solueda sunt in qritate equa psciant
ea q soluit et q terunt et cōficiat. **M**edicamen
pferēs qd bal. et alij aggregauerūt. **R.** scorre eris
3. i. floris eris fricati. 3. i. cere lb. 5. puā lindris
3. i. 5. fiat ex eis emplm fm descriptōez sua sol
uant ea q soluit et terant ea q terunt et addat cera
et minuat fm qritate necessitatis et diligūt vt mi
scent cū eo. **E**t qn fuerit vlcera difficil sanati
onis admistret in eis charie pbusse. Et medicamē
andronij et cucurbita sicca pbusse aut lana sordida
cōbusta aut emplm folioz cupsi aut foliorū dulb
adustorum.

Curatio eoz q sunt difficilis psolidatiōis et alioruz
que sunt in vltimo malitie. **L. x.**

Sias q vlcera difficil psolidatiōis absolu
te sūt pter corrolina et pter putrida sicut
est cōe pter ppū. ipa. n. ambo sunt a bu
latia et cū istis qnq non est ambulari et stāt fm dif
pōem sua p aliqd ipatū. Et ista sunt pter fistulas
itez qm oz vt ipa sunt incedētia. Et ad vltimū cor
rolina putrida et fistule sunt ex sūma difficilis pso
lidatiōis abiqz pueriōe. **A**licenati vō sunt vlti
tia in corruptōe in elōgatiōe a psolidatiōe. Et canō
in curatiōe boz vlcery est vt si cā fuerit mali com
plonis rectilicet aut si fuerit malitia sanguis pona
tur cibus q generet sanguiez bonū cōtrariū illi aut
paucitas eius mltiplicatō ei et dilato in cibo bono
qd si cā fuerit mollificatō et sordidatō tūc cura cu
ratiōe molli et sordidi. Et si cā fuerit exiccatō sup
flua et non fuerit fistule adhuc tūc cura cū hūectati
one eqli. Et de eo qd bonū ē i illo est vt facias ea
sudare cū aqua calida vīqz quo sudet mēbz et ru
beat et inslet deinde abstine et non ptrafeas illā q
ritate qm attrahes cū eo māz plmā et nocumētum
maximū ad mēbz. Et fac vt medicamē post illud
sit mioris exiccatōis. Et fortasse pferi ponere pa
nos infusos aq tepida. Et qnq est necessariū fricat
vlcus et fricare mēbz eius et admistrare empla at
tractia picea. Et si cā fuerit malitia dispōnis acci
dētis ei qd cōinet cū eo de carne. **C**ura cū eo qd
scitūsti ex scalpellatiōe et extractōe sanguis et succur
su cū exiccatōis. Et si cā fuerit vltis ambularia inci
de cā et fac currere sanguiez eius aut extrabe eam
qm mltōies facit qescere illd et si fuerit replo tūc
incipi cū pblōmna et cūatōe hūoris eius mlici si fue
rit deinde obuia viti et fac currere ex ea sanguiez
qptū tibi possibile est vt non accidat ex obuiatiōe
tua ad iuicē qd est deterij vlcere pmo deinde cu
ra vulnus qd accidit ex vite postea vlcus diffici
le. Et si cā fuerit debilitas mēbri et illud est ppter
malitia pponis non qfrūz accidat imo malitia cō
plonis supflue elōgate ab eqllitate quā existiamus
ex calore et frigore et qd sequit pplones ex rarita
et supflua aut spissitudine nehemēti et pmiū ē ut se
qit calitas et hūitas et hz frigiditas et siccitas opor
tebit vt curet facies illud cū cōtrario. Et mltoti
ens qdē ptingit q cā est a caliditate attrahēte māz
et mittēte cā et sūt necessaria i curatiōe ei iffrantia

stiptica. **Q**uod si ea fuerit fistula tunc cura curatōe si-
stule. Et si ea fuerit corruptio ossis quod sequitur ipsum i-
dem et detegemur ab osse. Et si fuerit possibile au-
ferre illud quod est super ipsum cum fricatione faciemus et sub
tilissime inqremus et si non incidemur et faciemus illud
cuius expositio est in capite corruptio ossis. Inquit
Bal. fuit adolescens huius fistula in pectore suo quod ita
puenerat ad os quod est in medio casti sui deteximur
ergo ab osse casti totum illud quod pertinet ipsum et inveni-
mus id aduenisse corruptioem et fuit nobis necessarium
icidere ipsum et fuit locus corruptus ex eo locus super
quem figit suspensorium cordis postquam ergo vidimus il-
lud stetit statim vehementer in ablato ossis corrup-
ti et fuit finis noster dimittere paniculum tegentem ipsum
deintus et fuare ipsum finem salutis sue et fuit illud quod
pertinuit de hoc paniculo cum casto in putrefactum. Itaque
inquit et nos asperimus ad cor aspectum manifestum sicut
illud quod vidimus cum deteximus ab eo cum voluntate cum
anatomia. inquit sanatur est ergo iste adolescens et na-
ta est caro in illo membro quod incitum ex casto donec
repletum est et pertinuit est ad iuicem et factum est ita iter
velamen cordis et velamen ipsum sicut stetit cum eo an-
illud caput capite cordis. Inquit et non est hoc ma-
ius quam vulnera in quibus respicit pectus. Et hic
dixit quod quod putrefuit vene et atiquant tunc de eo quod
est rectum est ut currat ex eis sanguis finem quietate quod
licita est in eis. **M**edicie vero proprie ad difficultate
te solidatōis in dñantibus dispositibus sunt sicut sco-
ria eris et flos eris adustus et non adustus et scoria al-
schehebran et scoria reliqua ferri et pglutiatōis auri si
ant ex eis cerata et colcotar et dragantū et quod sunt eis
silia cum rebus prohibentibus attractioem ad mēbrum si fu-
erit sicut sunt alumē et galle. Et de illis quibus cura-
tur ea quod sunt difficultatōis est illud quod. **R**. cli-
mie et solidatōis auri et alius oīz an. viij. floris
eris et corticū eris an. i. gāmi cupissi. iij. cere et oli
aliciūis optū scis. Et itaque sumant cere et gūme pini
an. v. g. climie. iij. et colcotar. vi. et oli myrtini quod
tū sufficit. Et itaque decoquant colcotar et climie cum aqua
maris aut aqua acreste aut aqua in qua decocta sunt al-
kali et calx decoctōe pauca finem pmissionē nutritiōis
eorū in sole in estate deinde colet ab eis pter quod si
at sal desuper aqua maris aut aqua alkali. Et itaque sumant
eris nisti et reline et sal gēme oīz an. iij. cere oli
myrtini optū sufficit. Et pferūt eis medicie fistula-
res quod exiccant et terūt. Et ex eis sunt faria herbi
et ireos et aristologia adusta et es nisti et terra turis
finem diuersitate quā meret omne corpus ex pponē.
Medicinē bonū. sumant limatura eris et limatura
ferri et pfaciant cum aqua alius et argillēt cum argilla ru-
bea et adurant in furno deinde extrahant et terant
et admiscerēt puluerizata aut fiat ex eis et ex merda
fengi emplm. **A**ldodus emplm aurei boni. **R**.
merdasengi aurei boni minā vna cere et radicia al-
mezerio an. an. xxxvi. floris eris an. xviij. li-
mature auri trite limature almerdasengi an. an.
xl. olei atiq. lb. iij. ponant super ipsum in pmissio mer-
dasengi et auz et flos eris deinde reliqua medicie. Et
itaque sumant ostracis furnoz et cinis uenaz et plu-
bū pbustū ablutū et fiat ex eis emplm cum oleo myrtio
Et oīz ut sit illud oleū inspissatū cum merdasengi v-
biq. i. et ex aceti acuti triplo ipius et ex oleo aut
oleo myrtio aut olei aneti. i. i. moueant cum facili

tate donec resoluat merdasengi et inspillet et non adu-
ratur et alierenati de eis cortices eris flos eris calx
abluta sine exq̄tōe fiat ex eis puluis et affcedat et li-
niet ea cum melle deinde puluerizet super ea hūc pul-
uerē p̄trictū eris ptes. ij. cere. x. dissoluant digitis
in sole et admiscerēt. aut ceruse et alius ana. viij.
corticū eris salgēme turis floris eris corticū gnato-
rū oīz an. ptes. ij. calcis ps. i. cere. x. olei myr-
tini optū sufficit. Et itaque merdasengi olei an. lb. i.
gallaz nō pforatay aristol. an. i. amoniaci. iij.
i. numuti turis. iij. fiat ex eis linimentū super ignē
et moueat cum radice cane.

Luratio fistulaz et corioz quod non pglutinat. **L**. xi.
In fistulā vō et eaz indicis et spēbus ipaz
is est dictū quod dictū est. **U**terque quod necessa-
riū est de regie cursus viri et hūitatu cor-
ruptay ab eis cum p̄p̄tōe aut pforatōe id declarau-
imus itaque in locis an hūc locū. **L**uratio aut p̄p̄a fistu-
lis diuersificat itaque. **F**istule. n. aut sunt recētes
currētes: aut sunt atiq̄ quod p̄cauitates id p̄fundate
sunt in carne vehementer et iste quod sunt difficultatē cura-
tiōis nā illud quod necessariū est in hoc est acceptio il-
lius p̄cauitatis totius cum incisiōe eradicatē ex lateri-
bus cum nouatā aut alia: aut p̄cauteriū cum igne: aut
cum medicatē et illud est prauū et inq̄tū et p̄pe quod ē
in vicinitate nerui aut mēbri sublimis. Et fortasse
eger est declinior ad hoc ut remaneat illud cum eo
et tollerēt illud quod ut pariat eius curaz. Et fortas-
se est possibile ut exccet et corrodat eius caro un-
ctuosa fraudulēta itra ipaz et exccet residuū caris
eius mortue et p̄solidet et remaneat queta ipatō lon-
go p̄ter quod sit adhuc p̄solidata itegre. Et quod vult il-
lud oīz ut mūdificet fistulā a carne fraudulēta yn-
ctuosa quod est in ea deinde implet ea medicis exiccatis
et dimittat ea cum dispoē exiccatis eius quā ipa re-
manet dā non cadit tior in replone aut hūitate co-
p̄lōnis aut aduētū aq̄ aut finem iacēdi super ea doloro-
so: aut offensiōe: aut vberatōe: aut tūsi: aut tre-
more. **D**e curatiōe vō eradicatiōis ei et ipius
enulsiōis sciat quod quā ipa est fraudulēta putrida atiq̄
non est medicamē nisi abscessio cum aduētōe aut cau-
terizare ea cum igne finem quod ostēdimus cum pforatōe me-
atus tortuosi inter meatus eius ut sciat intērs cau-
terij et penetratōe cum cautella iucutiōis eius donec co-
quat vlt canterizet et abscedat. Et cauteriū cum medi-
cis acutis est sicut iat sal amoniaci et arsenicū et sul-
fur et flos eris et argētū vīuū est de sūma eoz exti-
guat argentū vīuū et misceat cum tāto limature fer-
ri quā ipz est et alkali optū est eius medietas et cal-
cis optū est eius medietas et sublimet in alutbel aut
p̄foceet in humina finem quod sciūt illi quod occupati sūt cum
hoc caplo et sublimet sicut sal. Quz ergo ponit ex
eo super fistulā et inflamat et affiat et sepat a carne quod
accipiat cum forcipibus et extrahat et aliduet abatio
mēbri ex butyro vna hora post alia ut q̄scat do-
lor deinde curet curatōe vīcey. **D**e fistulā vō quod
est recēs currēs oīz ut ablutū cum medicis fortib⁹ si-
cut kitran et aqua ciney et aqua maris et sicut falsa et aqua
sapōis p̄mixtis cum ea arsenico et sale amoniaco et aqua
sublimata ex calcucecaumenō et sale amoiaco sicco
et ex saluico nō currēte et aqua in qua decoquit alkali et calx
corticū ouoz et calx. Quz ergo mūdificata fuerit
ponat super eam medicamē de kerua. Et emplm de

arsenico reiterato in medicis algarab est mirabil
inueniendi. Et medicamē dā. alcartulim. Et medi
cine ppositie ex dragato et calcadis et ere usio et flo
re eris et q sunt filia illis et ex cetaurea et saria ber
bi et ireos et suructas. Et ia expta est radix scolopē
drie nā ipa qū fistula implet ex ea sanat ipaz. Et si
mīr qū fistula implet ex bellebero itez et dimittitur
tribus diebus sanat ipaz et sūr alseny et sūr succus
cucieris agrellis cū glutio albotin aut succus radi
cis almaroth aut flos eris aut amoniaci et calcadis
et dragatū et colcotar et gūmi cū aceto. Aut sumat
yrina infantū et sine cessante terat i mortario plū
beo donec inspisset et exicet et admistret. **De**
dicamē quo utunt illi d. Alexandria oppoponacis dra
gati assari et colcotar et flos eris et alius oīū añ. ps
i. cataridaz ps. 5. fiat puluis aut emplm aut aggre
get cū aceto in quo decocte sunt catarides et fortal
se ponit cū eo mel. Et itez sumat aloes et flos eris
et merdasengi et cortices ouoz calciat qd ē eis for
tius plm et pmiscant. Et itez medicie fortis quas
di xim in caplo eoz q sunt difficil p solidatōis. Et
qū apparet caro bona admistra pglumina facietia
nasci carnē. Et qū est ppe ea os corruptū tūc oz vt
rectificet et curet curatōe sua. Et qū uides hūitates
virulentas minorari aut sanioas redire tunc iam
curatio confert.

De carne adorta sup vulnera. L. xij.

In curatōe illius sunt necessarie medicie
abstersiue et exicatie et qto magis sunt
mioris mordicatōis tāto sunt meliores.
Et oz vt non expectet hic de adiutorio nate qd ex
pectat i nascētia carnis: nascētia. n. carnis est opus
nature. Et omē qd natura nasci non facit siue sit
cū adiutorio medicie aut absq eius auxilio est con
trariū opatōi nate: ppter illd igit oz vt sit plz su
stetatis sup medicina. Et scias q trocisci facti ad
hoc non pferūt illi qd ex ea antiquū est imo recēti.
Ad si ex eis fuerit aliquid necessariū tūc oportebit
vt i faciēdo trociscos sit pnatō et reponant in loco
quē non corrūpat aer. Et ia laudate sunt ad hoc se
ces aceti sed illd non est apud me penit sanū et fa
cere eos trociscos et formas siles auellais est magis
pūas virtutē. Ad vō dī q ipa indiget vt ibibat
aq calda de arseico et alijs est illud qd ppat ea ad
resolōne vtutis et adiuuat aerē corrūpētē ea. Et me
dicamē qdē qd est grossius et fixioris vtutis est ma
gis imatiū in hoc caplo non ex pte vtutis qm for
tasse subtile est fortius sed ppter ea q passio eius
ex aere et hūoribus pmistis est tior. et fixio eius cū
dispōe sua est maior. Et iste medicie sunt sicut cor
tices eris et ostraca adusta et due spes eritioz adu
stoz cū carnibus suis: vey eritū remanēt et pstrin
gūt carnē plusq oporteat et fortius de illis q nse
raunt est flos lapis noiati elie et forti eo est sco
rie et glutinū auri et colcotar et dragatū adustionis
miorat vtutē eoz et mordicatōez sil et addit eoruz
subtiliatōez et flos eris est fortis et non est sicut zi
niar et ppe factū ex corticib eris. Et ex eis q cor
rodū carnē addita est vt sumant alkali et calx non
exticta et dimittant in sexuplo sui aq in sole septē
diebus et moueant oi hora donec igrossent et fiant
sicut lutū et fiat ex eis trocisci et admistret. Et sūr
trociscū ficulicus et ynguentū viride est mirabile et

viride factū cū sale gēma. Et ynguentū qd noiāt
alestore relin corrodit carnē sine mordicatōe et me
dicamē dudume et medicamē dianor et medicamen
factū ex corticibus eris et minuti turis est puenies
carni male et accipit hūitatē sicut cotū et omēs me
dicie facte ad hoc vt mittant in nasū.

Regimē yncez disruptoz p solidatōez. L. xij.
Curatō post eoz disruptōez est vt accipia
tur caro mala et os qdē sequitur eaz deinde
occupis in desiccātōe eius sm q lcis. Et
extrahēta ossa fortasse sunt cū medicis attractis si
cut sunt folia papaueris nigri emplastrata cū folijs
fici et sauiis aut semē hyndami albi et calcadis eq
libus pibus emplastrata.

Radicaō vestigioz yncez et vulnez. L. xij.

Indiget eradicaō uestigioz yncez et vul
nez medicis abstersiuis fortis abstersio
nis mūdificatis et sunt vtutes eaz pime
vtuti eius qd abstersūt ergo curet forte cū forti et
qd est minus eo cū eo qd est minus eo. Medicie
aut mūdificatie fortis vtutū sunt vbiq. vt sumat
squama ferri cū lacca et trāsera et liniat desup calx
et mel aut succus calamēti et albugo oui et arlenicuz
et lapis pipis. **Medicie aut leues lenib sunt ia**
be et farina cucieris et semē rhaphani et lutū molle ra
rū et cortices melonis. Et adeps asini est bona val
de et ppe qū associant ei qda pdicta. Vestigia autē
yleratōis aut yberatōis abstersio cū oleo de lilio
delet velociter. **Amplius trocisci quos ego di**
ca in caplo decorationis.

Tractatus Quartus de solone pmutatitā nervorū
et qd non pendet cū restauratōe de solone pmuta
tis nervorum.

Laplū prīmū de vulnēribus nervorū et que cur
runt cursu eorum.

Aruis ppter uehemētā sensus eoz
et pmutatē suā cū cerebro accit ex
vulnerib dolores uehemētes ual
de et lesiōes ualde magne sicut spā
m et pmissio rois et mltoties pdu
cūt ad spāsmū absq ancessiōe lesiōis prauē et no sit
in eis excusatio qn illic sit āpa magnū absq dolore
magno. Et faciliorez eoz dispōes sūt febres et apa
ta mltā appent i alijs locis q in vulneribus et suis
et vigiliē et desiccātō lingue et ppe qū accidit illic
āpa. Et sūr est dispō vulnez cordaz lacertoz et p
pe in latere capis eaz. Et qū apant nerni et q sunt
eis filia aut aduenit eis frigus spāsmant. Et si adue
nit eis putrefactō corrūpit mēbz et augmētā. Et
putrefactō qdē festiat ad eos qm ipi sunt creati ex
hūitate quā pgelauit et coagulauit frīg. Et ad h
mōi qdē ppat putrefactō ex hūiditate et ex calitate
hūida et decoq in eo et sūr aq qdē frigide nocēt ex
pte spāsmi et calē ex hoc q putrefaciūt et sūr oleū.
Olez oleū qūq est necessariū. s. illud qd est calefa
ctū ppter necessitatē sedādi dolorē aut ppter subti
liadas medicias et facere eas currere et sūt medicie
resistētes qūitati hūectati et pūgētes sole qūq pficiūt
hāc opatōez. Et qūq q ex eis vulneratus est apāt
etiā et est eius opatō tardior et sūr eius maturatio
et curatōis susceptō est tardior. Et qūq yleratur
nervi et sunt ylcera tardioris p solidatōis et tardio
ris maturatōis. Et omē vulnus qd sit in nervis

aut est punctura aut scissio. Et si futura quod aut sit euz detectioe nervi aut sine eius detectioe et illud quod aut sit in longitudine aut latitudine. Et vulnera quod cadentia sunt longitudine in nervis saluora sunt cadentibus in latitudine. nullus enim sanus ledit ex vicinitate incisi et nocet per ipsum et nocet cerebro et facit accideri spasmodum et egrotudines magnas. Et si sit itez multoties necessarii tunc abscondere vulneratum et punctum cum totalitate et puerit ex eo quod et sepani accitua mala. Et vulnere quod in panicul sunt leniora eis qui sunt in cordis ne dum eis qui sunt in nervis. Et tu quod scis panicul euz testionio et fortasse sciuisi eu ex anatomia. Et si panicul apat non ut i eo icellus villoz in longitudine et in corda paniculati videt incessus paniculoz in longitudine et corda est dura valde et non est panicla ris in eius duritie et panicul suffert futura. Et in vulneribus et disruptioibus qui adueniunt ligamentis nascetibus ex osse ad os non est malum et sufferunt ve bementore cura et non timeet ex abscondioe nervoz illud quod timeet de eoz pquassatioe et de incissioe ptis eoz in latitudine quibus membris ptrahat.

Canon curatiois solonis punitatis nervoz. L. ij. Adicame vulnezz nervoz est illud quod est calidum siccum subtiliū ptiū equal calitatis ita ut non mordicat et sit eius exiccatō uehementis valde cum attractioe non cum stipticitate oio. Et omne in quo est calitas subtilis cum exiccatōe uehementi subtili substantie non euatur ab attractioe et caueat stipticū in eis et ppe in principio rei nisi sit cum abster sioe sicut es nistū et scoria eris et quod est huius generis substantie subtilis ipsum cum trituratioe in aceto in quo non est stipticitas et quicquid timeet ex aceto et subtilia tōe eius pcessio calitatis subtili in re spissa. Et si necessaria est fortis calitas quicquid tunc necessaria est ut non sit pfundas tū sed ut frangat et declinet euz ea ex eo quod ei admiscet ad equalitatem ut calefaciat cum misura et exiccat cum fortitudine. Et si fuerit nervus detectus non sufficit aliqd cui sit acuitas oio et est nocumētū illius cum eo magnū. Et si si iuenerit medicam aut panū quod admiscrat sup vuln? cui obuiat dū est frigidū actu tūc lesio nervi ab eo est uehementis. Et qui accit vulnera in nervis tūc non oz ut pperet ad in carnatioez sed oz ut icipiat a sedatioe doloris vapo rado cum panis calis et cum oleis calidis et cum oleo onphacino ppe qui in ipo est stipticitas quida et cum adipibus itez. Et sit eoz calefactio supra tepidū pp frigida et si sit tua intentio in sedatioe apatis. Et de illis qui admiscrant etia tūc sunt empla facta cum sirupo acetoso et cum aq cineris et ex cibis et potibus sicut farina fabaz et herbi et ciceris et lupini amari et sa uic orde et alijs imo ista itez admiscrant anq apo stement. Et quicquid pferit administrare illud quod est leue. Qu ergo sit in eis illud et accit securitas ex supfluitatib? qui effundit per illud quod admiscrat de pblo mia et eione tūc incarna et non sedes dolorē eoz cum aq calida oio imo cum oleo subtiliū ptiū in quo non est stipticitas calo vsq ad terminū non supfluū: calidū. n. supflue et frigidū non pueniūt ei. Et multoties quod ptingit quod vulnus iā appropinquat sanitati et nocet ei frigus et sit uehementis dolor et reduct lesio quare sit necessariū ut succurrat statim cum sedatioe et cum oleis calefcis embrocado cum eis. Quod si nervus ille fuerit discooptus et fuerit incisio in longitudine tunc

stude ut cooptas ipsum carne et pone sup ipsum medi cias pugitias quod dixi. Et strige ipsum cum panis logis strictura colligete et aggregate semp re magna loci sani. Si aut disruptat in latitudine tūc necessariū est suere ipsum. Et si non pglutinat et qui pperat res et times putrefactioez succure quod tibi est possibile. Quod si apetur et adueiat frigus ei pueiet ei spasm? et putrefactio ptrahit mebz quod non oz ut icarnei caput vulneris ne colligat nisi post sanitatē. Qu ergo est in eo strictura ampliet quoniam illud pducit ad putrefactioez vulnezz per illud quod aggregat in eis vir? et alijs et cum hoc dolor sit uehementis quare non oz ut incarnet oio nisi postquod exiccat exiccatōe decetū et securitas sit ex oio apate et putrefactioe. Et ppter illud oz ut soluat strictura sup medicam et medica me ut festinet ex alio. Et fortasse soluit in die aut in nocte bis aut ter. Et fortasse est necessariū ut facias illud itez in nocte illius diei aut die illius noctis si fuerit in longitudine et ppe quoniam illic est mordicatō. Quod si non fuerit tūc necessitas illi? erit mior et sufficet bis facere illud mane et vespere. Et oz ut obfues in medicis eoz ne calefaciat vltra quod sit necesse neque abbreviet in calefactioe necessaria et si sit i abster sioe et exiccatōe et in ptrario vtriusq. Qu ergo videris quod iā calefactū est tūc infrigida ipsum scilicet mebz cum misura qui minuat additioez ab eo quod est necessariū. Et quicquid expiunt cerata facta cum enforbio sup crus bois sani siliis infirmo in coplone sua et ipsius forma et psciderat an supfluat i calefactioe eius an non calefaciat ipsum in aliquo de quo sit curandū aut calefaciat ipsum calefactioe tpata et tūc fm illa quoditate postea admiscrat sup infirmū et expiunt sup ipsum scdo. Uez ut expiant sup aliū de illis qui silant ei in pmiis est melius ut non sit necessaria in expientia eoz sup ipsum alteratō plima. Et cum hoc toto quoniam nervus est discooptus et vulnus amplū valde non suffert aliqd valde calidū sicut enforbiū et sulfur et eis siliis imo indiget medicatōe quod est sicut tunia. et itez medicatōe facto ex calce abluta ablutōe vltia in hora vna. Et oz ut sit oleū quod admiscrat in ceratis eius et eius linimentis sicut oleū rof. et myrtinū quod non tetigit sal. Et glutinū itez quoniam admiscrat in istis medicis oz ut sit ablutū. Et mel itez ut sit ablutū et tunia oz ut sit abluta. Et non oz oio ut sit in eis de acuitate et mordicatōe. Et si fuerit in eis stipticitas pua in curatōe discoopti l3 cum vntate resoluete sine mordicatōe et ppe qui i firmus est debilis pplonis: mbra itaqz digiora elō gari a frigido et aquositate et vctositate vel vinctu ositate et eis siliis sunt qui sunt discoopta: non eni est eoz nocumētū i discoopto cui obuiat et quod le dūt sicut est eoz nocumētū in eo cui non obuiat nisi si pax et non obuiat nisi ei quod ptinget ipsum et ipsum se quit et si non fuerit excusatio tūc fz quod dixim. Quod si fuerit illic virt? aliq i creatōe tūc non erit malū si admiscras trociscos pauli et trociscos de colcotar et trociscos andronj et prassū cum vino cocto aut cum oleo in hyeme quod cum oleo subtili sed in estate euz oleo rof. Et tus et glutinū albotin et albezard cum quod itate miorē quod de medicis discoopti. Et de eo quod rectū est qualiactqz sunt vulnera est ut ponat sup medicamē methahazelenis infusus in oio. Et sicut neru? discooptus est digior alijs nervis ut alleniatō

fiat i: eo silr ligamēta q̄ nascūt iter ossa sunt figura
rū dignioz vt opet sup ea cū medicatē forti. Liga
mēta aut q̄ p̄tinuāt cū lacertis sunt inter ytrasq;
res. Et de vulnerib⁹ a q̄bus necesse est magis elō
gare aqua est vulnus nerui ⁊ silr frigus q̄uis mi
nore tām est de rebus nocibilib⁹ ei. Et oleuz
itez nocet ⁊ non est necessariū nisi apud sedatiōem
doloris calm. Et non oz vt abluat vulnus neq; cū
aq̄ neq; cū oleo imo sollicitus sis vt abstergas hūi
ditatē cū panis aut lana in sine leuitatis neq; etiā cuz
vino cocto nisi sis securus a nocumēto hūitatis ei⁹
Et qū exigit aliq̄ egritudinē vt sup ip̄s ponat ⁊ p
prie sup illud qd̄ est discooptū oleū tūc oz vt tra
seat sup ip̄m in p̄mis ymū coctū deinde oleū. Inq̄t
Hal. accit cuidā hōi pūctura cū ferro minuti capi
tis ⁊ disrupta ē cutis et p̄tinuata est q̄buidā neruis
manus eius; medicus ergo posuit emplz qd̄ iā ex
ptus fuerat i incarnatōe vulnez magnoz in carne
Quare apostematus est locus. Et postq̄ apostema
tus fuit posuit desr medicas mollificates sicut em
plm de faria tritici ⁊ aq̄ ⁊ oleo q̄re putrefacta est
manus hōis ⁊ mortu⁹ est. Et qū accidit sp̄alm⁹ ex
viceribus i eis tūc de eo qd̄ necessariū est si iā stri
cta fuerit scissura cutis est vt apiat ⁊ admittent
medicie p̄ferētes ill vicerib⁹ exiccatēs ea subtiles
valde. Et vt sit sollicitudo i hoc vt pueniat ad p
fundū. Et qū est vulneris disruptō ⁊ pūctura ⁊ nō
est apostema tūc curatō est curatō localis. Et oz vt
sit fortōris calitatis ⁊ fortōris exiccatōis q̄ illud
qd̄ admittat sup scissurā qm̄ illd̄ penetrat ad egrit
udinē facilius. Et oz vt sit regimē vulnerati in
neruis subtile ⁊ vt sit in vltio subtiliatōis. Et qū
dolor facit acciderē ap̄a tūc necessariū est dare cibū
⁊ ppe qū vulnera sunt in latitudie nā necessaria ē
illc phlomia yene sine sollicitudinē ⁊ sine tiore sin
copis ybiq̄. Et oz vt sit stratus eius humidus. Et
obserues mēbra p̄pinq̄ vulnerib⁹ cū iunctōe et si
mlr caput eius ⁊ collū ⁊ subascellas ip̄ius cū iuncti
one: si fuerit vulnus in superioribus ⁊ similr pecti
nē ⁊ inguia ⁊ ppe si fuerit vulnus in inferiorib⁹ et
paribus cruris.

Medicie vulnez neruoz ⁊ vlez ip̄oz. L. iij.
Lutū albotin est de meliorib⁹ medicis
vulnez neruoz. Vlez illis q̄ sunt sicut i
fantes ⁊ mīeres ⁊ cū p̄p̄io est vehemē
tis hūitatis sufficit qd̄ est sicut glutinū albotin solū
puluerizatū cū pauco oleo qd̄ ip̄m leniat ⁊ viscosū
faciat si fuerit siccū ⁊ resina loco eius. In illo au
tē cū p̄p̄io est siccōr ⁊ caro durior oz vt misceat
cū eo euforbū ⁊ qd̄ est ei sile aut vetus aut recēs
aut paz aut mltū fm̄ p̄plonē corpis ⁊ eius calefacti
onē. At sit sūma eius qd̄ dat de forti recētī. xij.
pa kerat aut de glutio albotin aut ei sili sit. iij. pa
kerat aut eius cū quo misceat. Et qūq; admittet ei
p̄ter euforbū de lacte titimali qm̄ est mirabile et
de assa ⁊ de serapio ⁊ de opponaco ⁊ qd̄ est de
bilis. f. baurac ⁊ spuma eius ⁊ sulfur calefactū cū
oleo fm̄ q̄titatē sorditiei balnei ⁊ flos lapidis asus
⁊ omne attractiū hūitātū ad exteriora ⁊ dragāuz
itez ⁊ cinis purgatōis eris ⁊ pglutinatō auri. Et
fortasse non repit in p̄ncipijs vulnez neruoz nisi
fermentū ⁊ admittat ⁊ p̄fert eis ⁊ attrahit ex p
fūdo attractōe bona. Et mltoties inuat cū sorditie

vulnoz apū qū est nō p̄ns euforbū aut faria lolij cū
aq̄ cineris emplata ⁊ admittatō glutini alboti est
melior res cū q̄ incipit. Et post ip̄m sicut emplz ba
silicon p̄fortatū cū eo cū quo oz vt p̄fortet de illis
q̄ dicta sunt ⁊ fortasse p̄m̄scet cū ceratis ⁊ calefacit
ea ⁊ oz vt sit ablutū ⁊ qd̄ eo melius ē est illud qd̄
est ablutū cū aq̄ maris i sole calido ⁊ q̄to abluatur
plus sit magis iuuatū. Et de medicis bois est
medicam̄ Hal. p̄positū ex cera ⁊ resina ⁊ euforbio
⁊ pice ⁊ oleo grosso de vnoquoq; sit ps media ⁊ d̄
oleo ps vna. Et oleū balsami cū subtilitate sua nō
est m̄lre calefactōis: dico p̄pter velocitatē sue reso
lutōis. Et qū vulnera fuerit gaucizatiū aut pūctu
ra ⁊ non associat eis ap̄a neq; putrefactō tūc oz vt
admittet emplm cū euforbio aut fumo colūbino
ponat in corpe subtiliore euforbū ⁊ i sp̄illiore si
m⁹ colūbinus ⁊ adde ⁊ minue fm̄ q̄ vides de dis
p̄se corpis ⁊ eius forma ⁊ dilata si sunt stricta. Et
scias q̄ medicamē qd̄ necessariū est in gauczi neces
sariū est ut sit fortius eo qd̄ est necessariū in scissōe
Et qū accit in vulneribus putrefactō tūc serapinū
est bonū ⁊ faria herbi: yez qū accit ap̄ata tūc fari
na ordei ⁊ farina fabaz ⁊ farina herbi itez q̄ iā de
cocie sunt cū aqua cineris aut aq̄ pura in q̄ sit virt⁹
serapini. Et qū vides vulnera ad sanitatē puenire
non timeas tūc admittat desup vinū coctū ⁊ oz g⁹
vt admittres medicas insulas i eo deinde calefac
ip̄m ⁊ accipe ip̄m cū panis insulis ⁊ strige desup.

De ap̄atibus q̄ accidit neruis vulneratis. L. iij.
Am scit ex eis q̄ p̄m̄sum⁹ ⁊ scire fecim⁹
ex canōe curatōis neruoz q̄ sit mod⁹ cu
ratōis ap̄atū q̄ accit eis qū uulnerant. Et
oz vt iterem⁹ illud explanādo. Dico ergo illd̄
qd̄ Hal. dixit i libro catageis Inq̄t qū accit in vul
nerib⁹ neruoz ⁊ mēbroz neruoz phlōn ⁊ phle
gmon est fortis inflammas valde: tūc oz vt admini
strent in curatōe eius medicie facte cū aceto ⁊ lapi
dibus mīeralibus q̄s dixit ⁊ plm̄ eoz est in tracta
tu scdo catagenis q̄z yna hec est. R. calcadis. 3.
i. ⁊ q̄rtā. ⁊ dragāti. 3. ix. ⁊ 5. ⁊ q̄rtā ⁊ scorie plū
bi. 3. ij. ⁊ 3. ij. ⁊ corticū turis. 3. i. 5. bezard.
3. i. ⁊ cere. 3. vj. ⁊ oli. 3. ix ⁊ aceti fortis. lxx.
ij. ⁊ q̄rtā terant medicie sicce ⁊ infundant cū aceto
x. dieb⁹ ⁊ soluant ea q̄ soluit ⁊ in frigidē ⁊ mī
iceant oīa i olla ⁊ moueant motu exq̄stissio donec
eq̄nt. Et oz vt distillet sup mēbz infirmū ex oleo
bis aut ter i die. Et qū ponit hoc medicamē desup
oz vt ponat sup ip̄m de foris lana iā infusa in aceto
⁊ oleo calefactis eq̄li calitate. Mā non est aliqd̄ no
cibilius oīo neruis infirmis neq; deterior sup eos
q̄ illud qd̄ est frigidū. Qd̄ si necessariū sit emplaz
ista mēbra in dispōne emplō facto cū aceto ⁊ melle
⁊ cinere tūc oz vt emplz sit coctū ⁊ vt sit faria ei⁹
farina herbi. Si aut non fuerit tibi p̄ns tūc ad
mīstra farina fabaz aut ordei.

De attritōe neruoz ⁊ eoz toriōe. L. v.
Qū neruis aduenit atiritō tūc si non fu
erit cū eo vulnera neq; ap̄ata ad hoc cu
rei cū eo qd̄ sedat dolorē ⁊ silr qū accit
ap̄a tūc non cures ip̄m cū eo qd̄ rūpit sicut aq̄ cine
ris ⁊ silia imo cura ip̄m cū sedatibus dolorē. Et si
mlr oz ut embrocei i mēbz cū oleo calefacto ēbro
catōe p̄tinua. Et sint in v̄tute illius oli mollificatio

et resolutio. Et de oleis bonis i hoc est oleum anetinum et oleum de alachoen et oleum de ruta et sicut emplastrum puenientia ad illud. et sicut maluaniscus est mirabilis qui teritur et ponitur super nervos tritos. Et caro ueneri aq est mirabilis. Et fortasse curatur cum cepa bis cocta. Quod si fuerit illius apia tunc regimine in sedatione apatis eius est ut admistretur desuper pcellatum uue cum uino et panco aceto et oleo cum qritate pueniente et calefiat cum eqilita et submergetur lana sordida et ppe lana iso pi et ponatur desuper. Et si fuerit hec lesio in iucturis tunc illic est melius ut sedet dolor et ponatur medicamentum fortius et ppositum cum eo quod maturat et resoluunt sed cum stipticitate tpta et opponatur p id apati et non addat in eo. Et plicidera in dolore et apate et intede ad id ex eis quod est uehemetioris intensiois. Et quoniam non est dolor tunc pfora et admistra id quod est forte sicut aq cineris et acetum et uinum itez. Et quoniam apia plogatut est tunc pfora medicamentum factum cum aq cineris et quod sit cum sorditie balnei. Quod si fuerit illic i cute uulnera etia tunc necessaria sunt illa in quibus sunt exiccatio fortis et aggregatio et stricta quibus colligantur ptes sicut farina fabarum et acetum et mel et est medicamentum bonum. Et si uis ut sit fortioris exiccatiois pone i co farina herbi et si adest uoluntas ut sit fortior itez ponatur in ipso radix lilij. Et si fuerit uulnera talia ut non curet de eis tunc curentur nerui cum eo quod phibet apationem neruorum et non sit occupato cum eis et caro ostreaz est mirabilis et quoniam curatur cum cerato ex sale et emplastro cum olibano et myrrha et cois inuauit i vtriusq dispoibus. Et si fuerit cum vtriusq rebus dolor clamosus tunc oz ut misceatur cum medicis piz et empletur cum illo calido. Et oz ut caueatur i torsione neruorum aq et non appropiet neq calida neq frigida imo admistrentur olea quibus est uirtus aromaticorum stipticorum calefacta et spezz cum quibus est hec dispositio.

Judicia neruorum corruptorum. L. vi.

Quandoque accit frustis neruorum corruptio: et e necessarium ut extrahatur: oz ergo ut extrahatur extractioe uene ciuilia.

De neruorum duritie et eoz torsione. L. viij.

De mltoties accit a uerberatione aut casu et quoniam pmit sentit cum eo stupor. Et cura duritie neruorum pzia est curatio apatu durorum et alio bot et nos dixim in tabul medicinarum singularium et in antidotario quod necessarium est remediari de medicis eius. Et quod narrabim hic sunt medicie expte in eo de quibus sunt leues sicut ut sumatur bdellij iudaici pondus. 3. x. et infundatur in aq et soluat in ea et pficiatur cum eo qritu ipm est de radice maluanisci ptritit ualde et empletur cum eo. Et sicut radix lilij pfecta cum cögelato uue. Et itez amoniaci et galbanum et euforbiu aggregata cum fece olei. Et itez sumatur semine almaru et fiat emplastrum cum uino cocto. Et itez medicamentum diaqlon cum medietate sui de stercore caprino est vltimu.

Rememoratio egritudinu ossium. L. viij.

In ossibus aut accidit egritudines ex corruptione pplonis et ex solone singularis et fractura et dislocatio et putrefactio et viceratio et excorticatio. Et nos qde loquimur de fractura et dislocatioe q idiget restauratioe post huc locum. Illas aut q de eis idiget alijs medicis dicem hic qrentes auxilia a deo.

De vetustate spine et corruptioe ossis. L. ix.

Antositatis spine ea sunt humores acuti penetrantes in os et corrodes ipsam. Et incessu vetustatis spine est icellus doloris iuctu raz. Uexum ma in dolore iucturaz est in carne et i vetustate spine est in osse et eius addito corruptio ossis pte una post alia. Dixerunt qda quod spina est spasmus in toto corpe ppe vlcus et non affirmat.

Signa corruptiois ossis. L. x.

Um ossi accit corruptio uidetur carne super ipsam mollescere et molle fieri et incipit in via scioris et uirus et penetrat p ea tenta facillime ad os. Quoniam puenit ad os non inuenit ipsam lenem ita ut lubricet ab eo imo adheret ei paxp et qsi inuenit re non firmam in se ipsa imo hinc fractura aut putrefactioe et fortasse destruit et lenit et ppe quoniam non est corruptio in principio. Na in horap nicipij no apparet illud cum teta. Et fortasse sicut lubricitas eius supflua corruptioe eius ex hoc quod quoniam lubricat in eo teta in oi latere sicut sepatioe panicali ab eo et illud ppter corruptioe eius q iccepit et illa q icipiet quoniam corruptet caro supra ipsam. Et quoniam disco opueris ea ab eo inuenies ipsam mali coloris. Et mltoties qde accedit ipsam apia et corruptio carnis et membri in pms et mora deinde venit ad ipsam.

Curatio eius. L. xi.

Uratio corruptiois ossis est eius fricatio et ipsius destructio aut eius abscissio et ipso se ratura siue sit fistula siue non sit. Na necesse est fricare ipsam et radere aut cauterizare pueniendo ad vltimu corruptiois eius ut cadat cortices corrupti et remaneat sanum. Et quoniam cadunt cortices ossium p medicas itez sicut cadunt cortices capitulis et alioz. Et de illis est medicamentum hec est descriptio. 12. aristologia i reds myrrha aloez cortices plate oppoponacis cabil adustis scoris eris cortices pinii aggreget et est mirabile facies cadere cortices ossis et nasci carne bona super ea. Et si fuerit corruptio ossis pfundior illa tunc necesse est pcuare ipsam. Quod si corruptio ia plecta est medulla non est exculato quoniam assumat illud os cum medulla sua. Et si corruptio fuerit de illis quibus no sanat nisi abscissio et fatu ra totius ossis membri aut plim eius quod circüdat ipsam tunc sciat locum in quo oz ut icidat ita ut renouetur teta vsq quo psequat locum i quo inuenit adheretia ossis vltima quoniam illic est terminus. Uex quoniam est os corruptum ex capite coxe et achae et sicut spodil dorli tunc fugere ab eius curatioe est melius ppter nichaz. Et si timeat quod corruptio ossis sequet corruptioe carnis cuius casus accit prius tunc infrigidare et accipere carne ab eo est pueniens et est eius cura. Et oz ut in frigidet membrum sanum cum epibiatibus q sciunt in corruptione carnis discoopte ab eo etia et cum eoz similibus.

Modus seruandi os corruptum. L. xij.

Nquit eleuetur caro ab osse ita ut ponatur in extremitate ei filum cum quo tedar ad supiora ul uitte. ergo tedar cum eo membrum aut aliud ex illo loco ad inferiora ut non associet ei detes et se ra ipsam. Et quoniam est tibi necessarium serare costam aut os sub quo est tuica aut aliqd nobile sicut tuica costaz nocte. pone sub sera lina q pseruet in bz nobile. Quod si caro fuerit firmi rotunditatez suaz tota

discoopta tunc fra ipm qm non orit caro sup os qd
ia discooptu est ex oibus laterib? suis. Qd si ptes
ossis corrupti fuerit prope iucture tuc extrahit ip
suz ex iuctura. si corrupti os brachij totu aut cru
ris tuc auferat totu. Caput aut anche et coxe et sps
diles dorli qn corrupti tuc fugiat ex curatõe eoz
ppter locu anche.

De eo qd remanet de frustis ossu et corticu eoz i
viceribus solidatis. L. xij.

Tud qd est meli? e vt no festinet i extra
ctõe eoz imo dimittant nate et adiuuent
et illud cu attractõe pauca eoz q extrahut
in spatõ no festio. Et no moueant cu medicis et op
atõe manus. na qd extractu est uolenter no euatur
qn faciat accidere vlcera fistulosa. Mui ergo expe
lit ea na ad cutē et incipiut exire et ia sepata sūt tūc
incarna et cura vulnus. Et silr est iudiciu in frustis
eoz et panicul de quoz veritate est vt manifestent
na qū tu pperas et extrahis ea uolenter tuc est i eis
tior spalmi et pmissiois et febrili qd si fiat senic la
non est i eis magnu nocumētū: si aut vis scire me
dicis illius tuc de illis est medicamē huiusmōi: su
mat oleū vetus et cera citrina et sordities valozuz
apū q vtreqz sint qū est oleū: deinde soluant oia
deinde sumat ps vna euforbij et ps vna lactis titi
mali et tres ptes aristologie et fiat ex eis sicut cera
tū. Et sumant itez amoniaci et bdellii et liniant cu
oleo de lilio deinde aggregado totū cu ptritõe fi
at emplm et ponat desup: ipm. n. est de illis q ex
trahit ossa cu velocitate et facilitate.

De medicinis fracture ossis. L. xij.

Racture est curatõ cu manu quā dicem?
et curatõ cu medicis quā dicem? pferētib?
fracture ossium et torsioni.

Apithia ad fracturā et torsionē. R. mugath mes
excoriatoy ana. x. aloes maluanisci albi acatie
an. v. luti. xx. linia et cu albuie oui si fuerit apā c a
lidu. Itex folia alethil et cupsi et myrti et salcis te
rant et expmāt et sumant galia et rose et cepa nar
cisci est de illis q dicta sunt et de sandal rub. et bo
lus ar. et laudanū et faufel et kamaba et altea et mes
et acatia et melilotū et sanlicū et adde i eo si indiges
calefactõe et sanlicū et enula et cupsiuz.

Ad fracturā et torsionē cum apostemate calido.
R. mes excoriatoy. 3. xx. mugath balaustie aca
tie emplēt et est forte valde. Et de medicis eius
sunt folia myrti et laudanū et galia et crocus et luti
est bonū attritōi. Et olz itez est inuatm ad fractu
rā et ad dislocatõe et ad torsionē. Itex mugath
et mes altea acatia lutum aloes myrrba liniantur
cum aqua myrti.

Sen Quinta icipit de restauratõe et tractat? tres.

Tractatus Primus de dislocatõe et restauratõe.

Sermo vniuersalis de dislocatõe. L. i.

Dislocatio est egressio ossis ex loco
suo et situ suo q est p nam apud il
lud qd ei uicinu existit integra. Si
aut non egrediatur itegre noiat sepa
tõ iucture ad pte pfunda aut pce
dentē vel eminetē q cognoscit sensu. Et est sepatõ
non itegra quā qdē noiant torsionē. Qū ergo e
lesio q non mouet os sed attrahit qd ptinet ipz iuc

est aliqua et non est ex genere torsionis. Et qn
accit iucture res tercia et est vt elogeit et addat sup
lōgitudinē suā nālez et non psequit ad hoc dislocatõe
vexit fit facil dislocatõe. Et illud qdē mltoties ac
cidit i adiutorio et coxa. Et de hōibus est qdā q pp
at? est dislocatõ i iucturis suis qm pcauitates ossu
iucturaz suaz non sunt pfunde et bucelle q igredi
unt eas non sunt itrales. Et ligamētū qd ordinat
inter ea ambo non est firmū imo debile i creatiõe
sua minutū aut hūidū suscipies extēsiõe aut ia ef
fusa sunt ad ipm hūitates viscosē lubricare facien
tes aut fracti sunt margies pcauitatū ossu in qā in
grediūt de ossibus iucturaz qre fuit pcauitates p
strate sup qā non est distinctō. Et de iucturis qdēz
sunt iucture facil dislocatõe. Et de eis sunt iuctur
prauē dislocatõe. et de eis sunt medie. Facit ergo
sicut iuctura poplitis ppter leuitatē ligamētū sui qm
ipa est creata lenis ligamētū ppter inuamēta scia i
anatomia ergo fit ppter illud facil dislocatõe et p
pter illud sustētai cu pila. Et fit itez facil reditio
nis ad salutē na facilitas reditōis est fm qritatē fa
cilitatis dislocatõe et difficultas eius est fm difficul
tatez eius. Et iuctura hūeri est ppxia ei in macilēis
non in pinguib? Praue uero dislocatõe sunt sicut
iucture digitorū: ipe. n. fortasse non dislocant imo
frangūt anq dislocant et sicut iuctura cubiti et pp il
lud reditō eius est praua. Medie vō sunt sicut iū
cture anche. Et qnq accit vt sit facil dislocatōia
q non est facilis dislocatōis ppter aliqua capz quaz
fit etiā facil reditōis sicut accidit ut fiat pyxis ache
plena hūiditate qre fit facil eius dislocatō et cu hoc
fit facilis eius reditō sicut accit hūitibus vena uelē
quaz ei oi hora dislocat eius anche et redit p quelibet
labore deinde dislocat postea redit et hoc indi
get canterio et non alio. Et prauior dislocatō est cu
qua abicindūt capita frustoz ossis qd pglutinat os
cu osse et pax reuertit ad dispoze suā natalē et plm
illius sit in capite anche deinde in capite adiutorij et
in duobus socilibus duoz pedū apud calcaneū. Et
dislocatō quidē est fediō q fractura cu neqz redit
dislocatō neqz restaurat fractura.

Signa dislocatōis vniuersal. L. ij.

Accidit in iuctura iclmatō et pfunditas iso
lita sicut accidit accides appens in magni
tudie carnis spatule et in dislocatõe iuctu
re pedis et magis appens q illa q est in iuctura col
li et ppatō est ex illis q extrahut illud extractõe sa
na. Et est vt tu pñderes infirmā cu sorore sua sa
na illius infirmi eiusdē non alteri. Et qū videris
iuctura non moueri tuc iudica q dislocata est dislo
catõe integra sicut qū mouet motu suo ad omē p
tes et puenit ad omē fines suos non est cu ea egritudo
pendēs cu sepatõe.

De lignis delectatōis. L. ij.

Et vt videat pcauitas cu augmēto alteri
us lateris et puet in sensu augmēto qd su
it sensatū ad interiora in huiusmōi cu hoc
q quidaz motus est possibilis.

Signa additionis longitudinis iucture absqz dislo
catione. L. iij.

Ignū ei? est vt sit sicut suspēsa: qū ergo
pñleris ea redit ad mēsurā suā nālē absqz
labore: si vō dimiseris ea redit ad mēsurā

suā accētalē ⁊ accit p̄funditas in quā fortasse ingre-
dit digitus vbi non est caro vehemētis multitudi-
nis sicut humerus.

Curatio declinatiōis ⁊ dislocatiōis. L. v.

Non euacuā qñ dislocatio aut pueniat ad
medicū singularis aut pposita cū egritu-
dine alia ex vlcere ⁊ vulnere ⁊ apate et
alijs. Qd si fuerit cū alia tūc oꝝ vt p̄sideres qñ si
dislocatō fuerit ex illis q̄ redeūt cū tēsiōe leui non
faciēte dolere vlcus dolore vehemēti q̄ pducit ad
ad apā non tollerabile fac redire dislocatōez. Et si
res fuerit extrario tūc oꝝ vt curet in p̄mis vlcus
aut vuln: deinde cura dislocatōez ⁊ ppe in iūctu-
ris difficilibus. Qm̄ vō volum⁹ curare dislocatōez
tūc fortasse pducit illud ad spasmū maximū f3 plm̄
Et ppe qñ dislocatō est in mēbris p̄xis mēbris p̄n-
cipalibus ⁊ sili est dispō in apatibus in qbus est re-
gimē fm̄ q̄ nos expimur. Nā si res fuerit facil et
nōn p̄mouet ex ea dolor neq; reditō cū ea est diffi-
cilis restauram⁹ dislocatōne ⁊ non curam⁹. Si autē
accidit dolor tūc oꝝ vt nō p̄sumam⁹ ⁊ si fecerim⁹
tūc oportet ut destrnam⁹ ligaturā si fuerit doloro-
sa. Qd si igrediat cū facilitate curabim⁹ apā iterū
⁊ vlcus. Et si fuerit dislocatō ⁊ fractura fili ⁊ fue-
rit tēsiō in pie vna p̄mittēs regimē utriusq; rei fiat
Et sapiēs qdē narravit q̄ cecidit lapis sup̄ extremi-
tatē hūeri hoīs ⁊ vulnerata est cutis ⁊ caro donec
apparuit extreitas laceratū nuda ⁊ iā dislocatū erat
subt⁹ ea caput furculę tūc ergo qdā stolidoz expi-
metatoz occupatus est in eq̄ndo os ⁊ reduxit sup̄
ipm̄ carnē ⁊ cutē ⁊ emplauit ⁊ strinxit q̄re accit ut
feteret caro ⁊ corrūper ppter vicinitatē suā os do-
nec factū est viride. Et non scuit q̄ oꝝ vt h̄mōi
caro abscedat ⁊ coq̄t ille locus cū oleo seruēte. Et
sili si fuerit illis apā magnū oꝝ vt curet apā in pri-
mis. In dislocatiōis aut singlis ⁊ simplicis rectifica-
tōe regimē est vt tēdat ad cōrariū p̄tis a q̄ sepatū
est donec opponat extreitas ossis extreitati ossis al-
terius deinde reducat ad locū a quo exiuit et tunc
redit. Et m̄litiōis qdē liget illud uox q̄ audit: dein
liget ⁊ in ligatura est securitas ab apate aut adiūto-
riū ne afet. Et necessitas ad p̄hibendū apā laborio-
sus est maior ⁊ abhorret vt mēbro obuiet p̄mi ca-
lidi qm̄ ipi calefaciūt ⁊ addunt in apate imo oꝝ vt
sint infusi cerato infrigidato aut vīno p̄uico. Clez
tū Bip. insit vt tardenē tēsiō ⁊ reditō vsq; ad diē
tertū ⁊ q̄rtū nisi i diebus exceptis. Et declinatiōi
iteꝝ necessaria sunt h̄mōi deinde liget. Et qñ mē-
bz dislocat in oi motu ⁊ quotiās redit dislocat tūc
illud est ppter mollificatōez ⁊ hūiditatē q̄re indi-
get cauterio. Et qñ remanet post reditōez disloca-
tōi aut sepatōi durities ⁊ qñ apā admistra epithia-
ta ⁊ embrocās lenificatā. In inceptiōe vō indiget
epithiatibus ⁊ embrocis p̄fortatibus. Et melius ē
vt embroceť sup̄ stricturā p̄culdubio in hyeme q̄
dē cū oleo calefacto qd fit ex oleis p̄fortatib⁹ ⁊ in
estate cū aq̄ frigida. Et oꝝ vt sit cibato in disloca-
tis cū eo quod cōfortat iūcturam ⁊ ligat ea fm̄ fir-
mitudinē necessitatis.

Curatio elongatiōis iūcture. L. vi.

Oportet vt reducat os mollificat⁹ ad ite-
riora illius i quo dēscit a quo mollificatū
est ⁊ emplet cū emplis in qbus est virt⁹

stiptica p̄mixtis cū eis q̄ habēt v̄tutē calefactiua si-
cut si misceant galle ⁊ balaustie ⁊ acatia ⁊ filia si-
cut cū aliq̄tulo cafore ⁊ costi ⁊ vīnee. Et itez suf-
ficiat qd est sicut nux cupili ⁊ iunip⁹ ⁊ reliq̄ q̄ ca-
dūt in emplis ruptore deinde stringat sicut caput.
De dislocatōe mandibule. L. vii.

Accidit mandibule inferiori vt disloceť ab
ordie suo q̄re remanet os aptū q̄uis sit
illud de illis q̄ paz fuit ⁊ non accidit casu
p̄pleto. Et qñ dislocat incliat ad an̄iora ex cōtra-
rio eius qd accidit apud mollificatōez q̄ fortasse ac-
cidit ei apud salū ⁊ est applicatō vni⁹ eoz ad aliā
difficil licet non p̄rineť motū cū laceratis suis q̄ ve-
niūt ei a posterioribus. Et qñq; cadit dislocatō
ex latere uno: est ergo tūc forma signis ipam qm̄ d̄
clinatō mandibule est ad an̄iora cū transuersatiōe
⁊ curatō qdē est vna. Et est de sūma ei⁹ q̄ indigz
⁊ festinet ad reducendū ipm̄ ⁊ si nō pducet ad egri-
tudines ⁊ nocumēta ⁊ cū hoc sit praua ei⁹ reditō nā
facilior reditō eius est illa q̄ est velocior q̄ si dif-
ferat indurat ⁊ apat ⁊ extēdit laceratos ⁊ p̄mouet se-
bres insepables ⁊ dolorē capitis stantē ppter illd̄
qd associat ei de vehemētia tēsiōis laceratoz ⁊ for-
tasse sit res praua donec interficit in decio. Et qñz
accit vt soluat ei v̄ter cū sup̄fluitatibus cholici-
m̄tis puris ⁊ enomat siles eis: q̄re oꝝ vt festinet
ad curā. Et modus regis eius est vt teneat vni⁹ ca-
pud eius deide intromittat restaurator pollicē suū
in os ⁊ puenit infirmo mollificare mandibulā suam
ex oi mō. Nā illic sunt lacerati q̄ iā transuersati sūt
ppter vehemētia dislocatiōis postea moueat madi-
bulā dextrā ⁊ sinistra deinde extēdat ea subito de-
inde reducat ea. Et ipa qdē non intrat ad illd̄ a q̄
sepata est nisi retro: q̄re oꝝ vt extēdat ea ita ut eq̄e
fm̄ illa p̄patōez. Et signū eq̄tōis eius est equatō q̄
druploꝝ ei coop̄ta ⁊ clausio oris deide sustinet cū
puluis ⁊ cerato ex cera ⁊ oleo ros. deinde dimit-
tat ea qm̄ sanabit q̄ velocius est possibile. Si autē
nō se line fiat ⁊ iā acciderit durities oportebit tūc
vt incipias ⁊ lenias duritiē cū embrocis ex aq̄ cala
⁊ oleo in balneo embrocatoe plina donec leniat ⁊
inde sedeat restaurator post infirmū ⁊ trahat man-
dibulā ei⁹ ad posteriora donec decēter locet ⁊ stri-
gat. Et oꝝ post illd̄ vt resupinet eger sup̄ puluier
cui⁹ impletō sit lenis ⁊ teneat vni⁹ caput eius vt
non moueat vsq; quo p̄pleat sanatio.

De dislocatōe furculę. L. viij.

Nq̄t furcula nō sepat a latere iteriōr qm̄
ipa est p̄tinuata cū pectore non sepat ab
eo. Et ppter hoc nō mouet ex hoc laterē
Et si p̄cuiat de foris p̄cullsiōe vehemēti ⁊ strigat
tūc ipa equat ⁊ curat curatōe q̄ curat si fragit. Cle-
p̄tū extreitas eius q̄ seq̄t humez ⁊ sepat ex eo nō
dislocat plz qm̄ laceratus q̄ habet duo capita p̄hibz
ea ab hoc. Et p̄hibet ea itez caput spatule. Et non
mouet itez furcula motu vehemēti qm̄ ipa non ē
posita nisi vt sepet pectus ⁊ aplificet ipm̄. Et pp
hoc est furcula facta hōi soli inter reliq̄ aialia. Et si
accidat ei dislocatō ex luctaie aut ex re alia sili hūic
tūc ipa eq̄e ⁊ ingredit ad locū suū cū manu aut pul-
uillis plinis q̄ ponunt sup̄ ea cū ligatura q̄ necessa-
ria est. Et rectificat bec cura extreitates hūeri ite-
rū qm̄ sepat ⁊ reducit eas ad locū suū. Et illd̄ quo

ligantur furecula et huius est os cartilagineum et ipsum
ingressat in macilentis. Et qui remouet existat ille cui
non est expectata quod caput adiutorij iam separet sit aut
exiit de loco suo et quod caput spatule videtur tunc acui-
tius. et videtur locus qui est eo inferior praeuius vix
et ut distinguat cum significatibus.

De Luratiōe eius est ut nullo modo applicet ad
caput et similiter humerus.

De dislocatiōe humeri. L. ix.

Humerus quique dislocat aut in dislocatiōe
spatule ambigit et magnificat si dislocat
vix quique accidit iūcture huius ex adiuto-
rio ut dislocet facile quoniam eius praeuitas non est profun-
da et ligamenta eius non sunt firma imo sunt lenia
subtilia posita propter illud facilius motus et eius dislo-
catō est res in qua non accit in eo quod scimus nisi in p-
tey vix exitus apparatus plinius: ipsa. n. non dislocat
ad superiora quoniam eminentia huius phibet ipsam neque ad
posteriora quoniam spatula phibet eam neque ad partem ven-
tris quoniam lacert huius duo capita ex anteriori non pmit-
tit eam cum phibitōe capitis huius. Vix non dislocat
nisi ad latus domesticum aut siluestre. Et separet ad il-
lud separet prae ad latus vix igitur quique exi-
tu plinio et prope in extenuatis macilentis: in istis. n.
cadit dislocatiō adiutorij et ei redit pro quilibet causa.
Et res vix sunt in pignibus prae valde. Et quique
accit adiutorio dislocatiō in hora prae difficilis et apud
sectem ab embryone deinde si non redit velociter
non crescit post illud in longitudine et remanet post illud
cubitus prae quoniam rectus et quique non recipit etiam
in quibusdam eorum imo remanet brevis minus minus
tū huius adiutorij et brachij in plibus eorum et recipit
et sit bone disposita in plibus eorum sed est sicut disposita
breue filis pe di mustelle. Coxa vix non euit a dua-
bus dim in utrobis siml. Et qui accidit adiutorio fra-
ctura in latitudine sua deinde restaurat tunc non est
possibile reducere dislocatiōem eius nisi et fragatur
restauratio.

De Signis dislocatiōis adiutorij. L. x.

Signū eius est ut videat praeuitas apud ca-
put huius et in firmamento. vix in istud non
est propriū istud imo est itez propter puerilio-
nē capitis spatule et videtur extremitas huius alterius
acutior hac extremitate si non acciderit et itez separet
in se ipsa aut in osse quod est caput eius pro offensionem
aut pro aliud. Et quique sedat cum curatiōe leuio ei et exi-
stimat quod non sit leuio cum eo. Et videtur capiti adiuto-
rij dislocatiō cum eminentia plina in pie subscella ad i-
feriora et fortasse est possibile in infantibus ut equet
caput adiutorij et videat adiutorij non bene ane xū
lateri bonitate anexionis manus sane ad qua non ap-
propinquat nisi cum labore et dolore vebementi. Quod si
desiderat eleuare manū ad superiora et tagere aurez
sua non ppat ei et difficles fuit ei motus alij. Et ista
signa iterū quadoque accidunt propter torsionē et apā
aut percussionem.

De Lura dislocationis adiutorij. L. xi.

Curatiō quod illius quod de illa est facili et in cor-
pibus infantium et quod leuia huius corpora est ut
extēdat cum manu et inromittat sub titillico
apud ppietate capitis adiutorij deinde teneat illaz
ppiētatē et ipellat eam ad superiora et manus altera ex-
tēdat adiutorij ad inferiora. Et fortasse est possi-

in infantibus ut equet caput adiutorij cum digito me-
dio et extēdat cum illa eadez manu. Quod autem est vebe-
mentioris dislocatiōis in corpibus fortibus lenior mo-
do in illo est ut restaurator inromittat pedē suū
in latus infirmi et locet calcaneū suū prope caput ad-
iutorij aut pila sicca aut inuncta si fuerit apā adhe-
res prope caput adiutorij infirmo resupio. Et extē-
dat manū manib⁹ suis secundum rectitudinē quoniam velit era-
dicat eam ex spatula et icliet manū suā paxp ad interi-
ora et ingrediet et iste est rector morum omnium et lenior
eorum. Et itez querat vir fortis longius longior infir-
mo et inromittat humerū suū sub ascella infirmi et
eleuet ipsum a terra suspensū ab huius suo et iam extē-
dit manū eius ad vix ipsius. Quod si infirmus fue-
rit leuis poderis cui⁹ corpus non grauet sup manū
eius suspēdat cum eo aliquid quod quet ipsum et quique po-
nit loco pedis ppedicularis eleuata sup terra. Et ē
sup caput eius pila ex panis et corijs stas in opatiōe
loco huius viri et restaurator extēdit manū ex late-
re alio et quāt vix si necessariū est ei illud cum pōde-
re aut suspēdōe et quoniam sit prauū aut sit difficile et p-
logat tempus tunc fortasse indiges eo quod est forti⁹ p-
embrocatores et balneatores et sit quique infirmus simile
manubrio sarculi et est vix breuis cui⁹ longitudo ē
longitudo adiutorij aut plus aut minus sup cui⁹ caput
est pila et ipsius pila facilius est ut sit ex panis et co-
rijs et impellat cum illa virga ipsa sub titillico. Et oz
tūc quoniam volūtas est ut fiat ut anectat vir fortis in-
firmi titillico impellēdo ipsum euz eo ad superiora aut
duo viri donec resistat restauratiōi extēdenti manū
et teneat vir alius huius ei⁹ altez ut non sepet sub
ito aut impellat illū huius et restaurator ille iam ince-
pit extēdere manū eius et trahere eam ac si volūtatē
eius sit ut sepet eam a spatula eradicādo et sit illud
ad anteriora paxp. Et quoniam sit illud cadit adiutorij in
iūctura sua deinde pila anectat titillico anexionē for-
ti sustēdō ad superiora caput adiutorij. Et oz ut sit
sustēdō secundum ipsum et spera sit super illud quod sequit ca-
put adiutorij in infirmo et oz ut i fine quod est sub eo
ut non frangat adiutorij quoniam non est possibile post
restauratiōem eius ut redeat ad locū suū propter il-
lud quod scimus et medicat quique cum scalla ita ut pona-
tur cap adiutorij sup gradū scalle quod iam lenificat est
et preparatus cum inuolutibus secundum formā pueniētē et
suspēdit vir ex alio latere et extēdit manū et ingre-
dit caput adiutorij in locū suū. Vix oz ut sit suspē-
sio et quod scalle prope caput adiutorij ut non frangat
et fortasse ponit loco quod glomeris spici res po-
tes ex illo eodē loco et non remouet ab eo ad locū
aliū quoniam timeat ex hoc fractura adiutorij. Et curat
quique alij modis deriuatis ex istis modis. et melior
modus est modus primus. Quod ergo redit dislocatiō
ad locū suū tūc melior ligatura eius est ut liget pi-
la cum huius ligatura facta cum vittis latis phibetibus
separatiōis eius quod redit et oz ut penetret vittā sup-
ipsum aut vittā alia desup secundum modū crucis vix ad
huius altez. Et quique cadit crux sup huius infirmū
deinde ligat adiutorij cum latere ad inferiora et ligat
cubitus et extremitas manus ad superiora ex pie colli et
non resoluit vix ad septimū aut post ipsū et ciba-
ipsum sicut scis. Quod si assiduus fiat quoties redit
tunc necessariū est cauterium.

De dislocatione spatule. L. xij.

Tam dictū est illud et est de illis quoniam ca-
sus non accidit et mirant ex ea tales quales
Hippocrates et Gal.

De dislocatione ossis parui apud hamez. L. xij.

Recidit quoniam ossi pro quo est caput hueri ut
sep. et a loco suo quare accit eius pcuritas si
cut in dislocatione.

De Lura. L. xij.

Mon oportet ut extendat tēsiōe facti sed co-
arctat et strigat cum digitis et inclinet ad lo-
cū suū et stringat sicut stringit fūcula cū
puluillis. Na ipsa ligatura itez quoniam facit ipm redi-
re ad locū suū violēter et nō curat de illo quod est de
vehemētia illius ligature et seruatiōe eius sicut cu-
ratur de eo in fūcula.

De dislocatione cubiti. L. xv.

Lius membri dislocatō fit difficil et sit dif-
ficilis ipsius reditō ppter vehemētia li-
gamentoz ptenētū ipm et eoz breuitatē et
ppter sua pparietatē cōcūitātē. Et quoniam accit ei se-
patō pua. Et accidit ei dislocatō integra in quibusda
horis. Et quoniam dislocatō fīgt eius dislocatōez gibbosi-
tas in latere et arcua in latere et deterior eius ē q
dislocat ad posteriora quoniam est inobediētia curatiōis
valde. Et pma qdē dislocatō non accidit nisi in fo-
culi inferiori et est turpior et sedior ppter illud quod
accit ei de reditōe: facili vō supiori ppar accit et non
est cū seditate dislocatōis inferioris quoniam ipm est ue-
hemētioris ptenētōis cū uola et est lōginquus ab hō
ut remoueat et non est possibile ut dislocet vnu
duoz faciliū nisi elōget a fo elōgiōe aliqua.

De Lura. L. xvi.

Oportet ut festinet ad eius curatiōez quoniam
pperat ad ipm apā calidū phibēs a cura
tē qm extēdere ad cōndū ipm tūc pdu-
cit ad peditōem lē itez non sit possibile ut equetur
apate illi exite. Et sepatōi qdē pue succurrit cū q
libet difficultate imo adiūgat vola cū reditōe eius
ad locū suū. Et dislocatō ppleta si est ad anriora est
regimē et si est ad posteriora est ei regimē aliud et
illa q est ad anriora redit ad locū suū quoniam pcutit vō
la sua hūez q opponit ei pculsiōibus aliqb māi iā
prepata sicut oz et adiuuat manu alera et igredit.
Dislocatō vō ad posteriora oz ut extēdat tēsiōe ue-
hemēti deinde pcutiat ea ad posteriora. Quod si
non obedit p illud teneat adiutorū et brachiū duo
fortes et liniat restaurator mānū suā cū oleo et inci-
piat abstergēdo iungere cubitū cū vehemētia do-
nec ingrediat: deinde oz ut strigat ipsū et ponat
brachio suspētorū dimittēs cubitū angulatū f3 opti-
tatē quā tollerat in pma hora deinde nō cesset cō-
strigere suspētorū paulatī donec pstrigat angul.
De dislocatōe iūcture rascete. L. xvij.

Functura rascete est facil dislocatōis et dif-
ficilis vnitōis nā quoniam extēdit extēsiōe pua
et opponit vnu duoz mēbroz alteri re-
dit sed eius bucellatō est praua quoniam illud quod pting
ipam de corpibus apat et phibet bonitatē vnitōis
Et modus extēsiōis eius est ut extēdat vir focile
ad posteriora et extēdat restaurator vola ad cōtra-
riū illius ptis imo ad anriora et extēdat vnuqz
digitū incipēs a pollice et pueniēs ad mīmū nā cō-
tur p illud et redit deū emplet ipam et strigat.

De dislocatōe digitorū et signis eius. L. xvij.

Olando dislocant digiti inclinant ad interio-
ra et apparet illic eminētia in interioribus
et apparet pcuritas dorso et sūit fit in ossi-
bus rascete.

De Lura. L. xix.

Nreditōe digitorū et dislocatōe est difficil
tas qdā et non oz ut extēdant extēsiōe cō-
li imo oz ut expectes sup eos et eleues et
dicē ex manu tua sub q cadit radix ei? quoniam strigis su-
per eū ad iferiora ac si tu eradices ipz ex loco suo
et tūc videbis dislocatōez iā intrasse et rectificari.

De sepatōe ossiū rascete. L. xx.

Oportet ut i ea fiat quod possibile est de cō-
tōe et ipulsiōe ois declinatōis et eminētie
ad ppariū ptis illius et positiōe astellaz et
strictura eaz desup ut dimittat sup ea et ut ponat
loco eaz sup ea plūbū equatū pferuās locū cū gūi-
tate sua. Ulez oz ut anq ponat desup astella aut
plūbū ut emplet cū emplo pfortatio de illis q scis
et non moueatur.

De dislocatōe spōdiliū et sepatōe eaz. L. xxi.

Olando spōdiles dislocant dislocatōe pple-
ta itersitit pculdubio. Et nō ppleta uezz
quoniam remouet remotōe plina quoniam sit mī?
q ppleta est mortal qm pculdubio coarctat nuchā
coarctatōe forti si resistit et non obedit. Et si ē spō-
dilis pma colli et q seqt ea pua aial anbelitū et mo-
rit statū quoniam neri anbelitū coarctant quare non faci-
lit opatōez spā. Et si est de spōdilib? dorso et dislo-
cat ad pte interiorē non est possibile ut curet et est
de illis q itersitit uelociter et si morat et non ē pos-
sibile tāt q phibeat anbelitū retinet stercus et uri-
na et interficit. Et si morat et non coarctat nuchā co-
arctatōe vehemēti aut coarctat et non apat aut se-
dat quod est cū eo de apate non est excusatiō quoniam nocu-
mētū igrediat nuchā et neruos q sunt sub illo loco
et facit supfluitates exire inuolūtariē. Et si ē ad po-
steriorē tūc nocumētū quod facit nuche: est mī? vey
necessariū est nocumētū itez. Et coarctatō neruoz
q debilitat pedes debilitat lacertos vesice et ani q
necessaria est virtus fortis et impulsio vehemēs et
pculsiō magna q fere frāget sūmenia ei? donec re-
deat ad locū suū et anq redeat ad locū suū iā fracta
sunt p illud eius sūmenia. Et quoniam dislocant ad duo
latera et ad supiora. Et in hui? qdē capli dioni-
bus iā locuti suim? vbi locuti suim? de gibbositā-
te ergo ppleat illic. Et signū illius est quod vides il-
lic aut eminētiā in posterioribus aut arcuatiōez in
pectore ac si fractū sit sūmeniū sed in eius fractura
non est magnū malū. Et in dislocatōe spōdilis est ti-
mor mortis.

De Lura. L. xxij.

Illa qdē q est ad anriora ex dorso spes
est pua et pua pfectus est i eius curatiōe
Illa q est ad posteriora indiget ppsione
cū genibus et fortitudine sicut est opatō balneariū
et ponant sup ea cū fortitudine aut faciat ipm iacere
sup ventrē suū et stet sup eū cū calcaneis suis aut frī-
cet ipm cū aliobich fricatōe a sūni lūfazaracti. Qd
si res fuerit vehemētior illa et fuerit recens dixit
hip. q oz ut sumat lignū cui? lōgitudo et latitū
sit tate qritatis q capiat infirmū et termiet ita ut

sit in hac mensura ppe parietē extensū ad lat⁹ pe-
 rietis in lōgitudine et non sit elongatō eius a pariete
 plus q̄titate vnus pedis et ponat sup i^m stratus
 planus ad corpus infirmū: deinde balneetur et ap-
 planetur super lignum aut super pedale super fa-
 ciem suam. deinde inuoluantur super pectus in-
 firmi ligature ample duabus vicibus et earum
 extremitates egrediant de subscellis et ligent inter
 duas spatulas et ligent extremitates ligaturarū latarū
 ad lignū longū sile manubrio mortarij et eleuetur
 hoc lignū sup lignū positū aut pedale et det mini-
 stro statim apud caput infirmū vt teneat i^m vt fiat
 extremitas inferior inuoluta ad aliqd et extēdat supi-
 or q̄ est sp̄ cap in hora qua oz et fiat p illō extēso
 et ligent itez pedes ambo siml cū ligatura ampla
 alia super genna et supra duas spatulas iterum: li-
 gado itez loca q̄ eleuant ex loco in quo aggregant
 due coxe cū ligamēto alio et aggregent extremitates
 horū ligamētoz et ligent ad lignū aliqd sile manu-
 brio mortarij sicut est lignū cui⁹ p̄cessit narratō et
 eleus i^m apud extremitatē ligni pmi deinde p̄cipe
 mistris ut extēdat cū hoc ligno extēsiōe q̄ sit s3 cō-
 trariū. Et de hōibus sunt q̄ faciūt hāc extēsiōe
 cū instris et sunt sicut sagitte sup lignū erectū apud
 extremitatē huius ligni magni aut podial. s. duas
 extremitates q̄ se q̄nt caput et pedes et q̄n renoluūt il-
 le sagitte inuoluūt cū eis ligature q̄ extēdunt. Et oz
 q̄n sit extēso vt impulsio fiat apud gibbositatē cū
 radice volaz manuū. Qd si fuerit nobis necesse
 sedere sup i^m faciem⁹ illud et nō timebim⁹ aliqd
 Et si non eq̄t spōdill cū istis rebus et infirmus fuerit
 tollerās p̄ssione tūc oz vt p̄cauet fouea in piete q̄
 est p̄p̄ius cū lōgitudine filis canali recipiēs gibbo-
 sitatē cū mensura q̄ sit lōgitudō foueae q̄ntas vnus
 brachij et non sit altior spōdilli infirmū n3 inferior
 ea p̄s imo oz ut iā p̄mū sit facta. Uez ad hāc eq̄ri-
 tudinē ad quā dixim⁹ i p̄ncipio ut sit lignū p̄cū
 ppe parietē deinde sumat tabula eq̄lis mēsure et
 ponat vna extremitatē eius in fouea q̄ est in pariete
 et ponat mediū loci q̄ p̄seq̄t ex ea sup gibbositatez
 deinde impellat extremitas eius alia inferius donec
 videas q̄ spōdilis iā eq̄ta est eq̄uōe manifesta. Et
 Hip. qdē iā dixit q̄ cōcauatō sola absq̄ tabula re-
 ctificat hāc rē. Et dixit itez q̄ p̄ssio cū tabula sola
 facit illud. Qd si illud est vey tūc nō est possibile
 vt admistret extēso quā dixim⁹ i p̄ncipio sp̄ei q̄
 noiat sepatō spōdilli ad anriora absq̄ p̄ssioe. Et
 oz post eq̄tōez vt admistres tabula de ligno c⁹ la-
 tūdo sit q̄ntas triū digitoz et c⁹ lōgitudō q̄ntas
 q̄ p̄bendit gibbositatē et qdā p̄tis sani et inuoluāt
 sup ea p̄ni linei aut stupa incisa aut non sit dura et
 ponat sup gibbositatē et liget cū ligamēto qd est ne-
 cessariū. Et admistret infirmo cib⁹ subtil et si rema-
 serit post illud residuū ex gibbositate tūc oz admi-
 strare curatōez q̄ sit cū medicis q̄ mollificat et leni-
 unt cū administratōe tabule quā narrauim⁹ tpe lon-
 go. Et qdā hoies administrāt tabulā de plūbo. Et si
 dislocat ad vñū duoz laterū eq̄t cū astella aut astel-
 lis duabus et stringit. In scā vō ex hoc in collo
 ad posteriora et est illa q̄ curat oz vt resupinet infir-
 mus deinde extēdat caput eius ad supiora cū facili-
 tate et equet spōdill eius cū p̄ssioe et absterstone et
 q̄n equat ponat sup ea emplm p̄fortatiuū et vela

sup i^m cū p̄nis et strige desup astella cū mēsure
 colli et lōgitudine ei⁹ et liga ea ad caput et adiutoriū
 ita vt nō cadat ligamētū ad guttur et resoluat i nūe-
 ro diez et ponant fila cū q̄bus strigis s3 formā vit
 taz ex margibus p̄noz q̄n illa q̄ rotūdant ledūt.
 De dislocatione albosos idest iuncture ossis cau-
 de. L. xxiij.

Albosos q̄n dislocat tunc illō scit sensu.
 Sed et magitudinē dislocatōis scies p sen-
 suz itez et q̄ eger non expādīt pedē neq̄
 in loco dislocatōis neq̄ apud genu imo est plicatio
 genu ei laboriosior. Regimē vō illius est q̄n quz
 vis eq̄re illō oz vt itromittas mediū digitū i anū
 vsq̄ quo opponat loco deinde p̄me cū eo ad supio-
 ra cū fortitudine et obfua cū manu tua alia locū al-
 bosos donec eq̄s i^m deinde empla ipsuz et strin-
 ge et eger miorat cibū et miorabit egestio et sum at
 cū hoc qd leniat naturam.

De dislocatione anche. L. xxiij.

Core q̄nq̄z accit sile ei qd accidit adiuto-
 rio de dislocatōe ad inferiora sicut molli-
 ficare. Et nō est possibile si dislocat coxa
 vt expandat pes neq̄ iuxta dislocatōez n3 apud ge-
 nu imo ē illō i genu magis prauū. Et ei⁹ qdē dislo-
 catō q̄nq̄z sit ad interiora. Et q̄nq̄z sit ad exteri-
 ora. Uez p̄m dislocatōis eius est ad exteriora et
 miorat eius dislocatō ad interiora et dislocat iterū
 ad anriora et ad posteriora et p illas easdē cas. Et
 q̄n accidit i dispōe p̄ul strictura sup embryonē qd
 dislocat ille pes tūc facit eū habere crura minutū de-
 ficiens a delatione corporis quare debilitatur et non
 corrumpitur.

De Signis. L. xxv.

Accidit ex dislocatōe anche ad interiora ut
 videas pedē dislocatū lōgiore altero et ge-
 nu eminetius et non pōt duplicare pedez
 suū apud inguē inflatū apatū q̄n cap coxe iā intra-
 uit in i^m. Et si dislocat ad exteriora abbreviatur
 pes et appet in inguē p̄funditas et accit in eo quod
 opponit ei a posteriorib⁹ eminetia et inflatō et genu
 est quasi i^m sit submersuz ad interiora. Et si dislo-
 cat ad anriora pes est lōgiore et non est possibile in-
 firmo vt expadat crura suū et non sit ei possibile vt
 plicet i^m nisi cū dolore et non p̄pat ei deambula-
 penitus et si vult abulare abulat sup calcaneū. Et
 accidit ei m̄stoties ex hoc vt ap̄et inguē eius et reti-
 neat eius vria. Et si dislocat ad posteriora abbre-
 uiat pes eius et sit sup cū expālio difficil et apparet i
 ipsius inguine mollificatio et est caput coxe decliue
 ad obliuationem.

De Lura. L. xxvi.

Oportet vt ad curandū sit festinatō. nā si
 non redit velociter fortasse effundent ad
 ea hūitates et putrescēt et p̄ducent ad cor-
 ruptioez mēbri totius et seq̄t illud de tiore id qd
 scia. Regimē vō dislocatōis coxe ad interiora ē
 vt extēdas pedē deinde fac eū redire cū vehemē-
 tia postq̄ moueris cū de xtra et sinistra donec oppo-
 nat ei ad qd redit et pone pedi q̄si stas et strige su-
 per crura deinde strige sup corā et sup genu stricta
 q̄ seruet ea deinde suspēdat ex hūero suspēsiōe ne
 sit possibile cruri cū hoc vt extēdat. Qñ vō dislo-
 cat ad interiora tūc p̄cipit vt flectat genua et teneat

cū hō fortis ex latere emūctorij ⁊ capiat restaura-
tor manu sua caput coxe sū genu ⁊ trahat ipm ad
anteriora ita vt ipellat extremitatē alia ⁊ ipellat ipm
ipulsiōe tēdente ad supiora ⁊ exteriora. Et si ad
iuuat cū alijs ab extremitate alia ex p̄trario motus
eius ⁊ iā ligauit ea cū yitta aut cū fune erit bene ⁊
deinde liget cū ligamēto. Vex qñ dislocat ad exte-
riora oz tūc vt firmet restaurator extremitatē coxe
q̄ est apud genu ⁊ moueat ea ex p̄trario mot⁹ p̄di-
cti. Et sit ali⁹ tenēs ab extremitate alia mouēs ea ex
p̄trario motus p̄mi ⁊ iā ligauit yitta aut funē. Et
in illa q̄ est ex illo ad anteriora aut posteriora strigat
restaurator radicē coxe cū ligatura lata. Et capiat
sup hūerū ad p̄tē q̄ oz fm declinatōez dislocatōis ⁊
accipiat yiri duas extremitates ligaturē ample deū
extendat ea omēs suml extēsiōe q̄ suspendat infir-
mū in aere. Et cū hui⁹ mōi itez est possibile vt re-
deat mōi p̄dicti ad rectificatōez. ⁊ medicat ea qñz
cū thibren. Et mō⁹ alijs est q̄z q̄ retulit de eo
q̄da eoz ⁊ bene egit. mō⁹ oz vt canea fouea longa
in ligno toto silez aq̄ ductib⁹ ⁊ non sit lōgitudō fo-
uee ⁊ pfunditas ei⁹ plus q̄titate triū digitorū ⁊ nō
sit lōgitudō eoz ad innicē plus q̄tuor digitū ⁊ po-
nat extremitas althibre i p̄tē illius fouee ⁊ sustēnt
cū eo ⁊ sit ipulsiō eius ad p̄tē ad quā oz impellet ⁊
oz vt sustēnt in medio ligni magni aut podial li-
gnū aliq̄ erectū cui⁹ lōgitudō sit q̄titas yni⁹ pe-
dis ⁊ grolitudo ei⁹ q̄titas māib⁹ fossorij vt qñ
resupinat sup dorsū renoluat hoc lignū in eo q̄d
est inter albahafegi ⁊ cap coxe qñ phibet seq̄ ill⁹
q̄d extēdit ipm a p̄tē pedū l⁹ illud itez mltoties. i
digeat extēsiōe q̄ sit a supiorib⁹. Et cū hoc qñ cor-
pus ipellit ad inferiora ipellit h⁹ lignū caput. acbe
ad exteriora ⁊ oz vt sit manus ad inferiora fm mo-
dū quē dixi⁹ an hoc p̄cipue ex pede. Ad si caput
coxe non igredit p̄ hāc ipem curatōis tūc oz vt au-
ferat lignū erectū sustēntatū ⁊ vt figant duo ligna
alia sup duo domicilia loci illius ligni. i. in oi late-
re ei⁹ lignū vt sint sicut postes porte. ⁊ nō sit unū
q̄d eoz min⁹ pede deinde eq̄et sup ea lig⁹ ali⁹
sicut eq̄at lignū scale vt sit figura sex lignoz silis
littere q̄ notat grece bitaneu: hoc. n. figura sit qñ
ponit lignū trinū in medio inferi⁹ duobus extre-
mis pazz: deinde oz vt resupinet infirm⁹ sup lai⁹ sanū
⁊ extēdat corā sanā i eo q̄d est inter hos duos po-
stes sub ligno q̄d est sile gdui scale ⁊ ponat corā in
firma sup hūc postē vt sit caput coxe eq̄ans sup ip-
sūz postq̄ expāsi fuerint sup postes pāni plicati pli-
catōe plina vt non ledat postis corā postea sumat
lignū aliud equal latitudis cui⁹ lōgitudō sit tātē q̄
tutatis q̄ p̄bēdat ex capite coxe vsq̄ ad locū calca-
nei ⁊ ponat in lōgitudine sub corā ab interiori p̄tē
vt reuineat caput coxe ad calcaneū ⁊ liget cū eo de-
inde admistret in gibbositate. Vex fm q̄ dixim⁹
in eo q̄d p̄cessit oz tūc vt extēdat crūs ad inferiora
cū ligno ligato cū eo vt redeat caput coxe ad locūz
suū cū hac extēsiōe vehemēti. Et est itez mō⁹
alijs cū quo ingredit caput coxe absq̄ extēsiōe in
firmi sup lignū. Et est modus quē laudar h̄ip. et
ille existiat q̄ oz vt ligent man⁹ infirmi suml cū li-
gamēto lato leni ⁊ ligent pedes eius ambo cū liga-
mēto lato forti leni sup duos calcaneos ⁊ sup duo
genua ⁊ sit lōgitudō cuiusq̄ eoz a p̄pari suo q̄tital

quattuor digitorū. Et sit crūs infirmū extēsi⁹ plus
altero q̄titalē duoz digitorū ⁊ suspēdat infirm⁹ su-
per cap⁹ ⁊ sit elōgatō eius a terra q̄titalē duoz cubi-
toz: deinde currat adolescēs h̄is expientia p̄ber
cū brachijs suis ⁊ extrahat corā infirmā i groliore
loco ei⁹ vbi est cap coxe itez ⁊ suspēdat cū infirmo
subito. nā iūctura cū factū fuerit illud cū ea ingre-
diēt ad locū cū quolibet studio. Et iste q̄dē modus
est facili⁹ alijs qñ non indiget opatōe plina. Cle-
rū p̄les medicatū non bene opāt in eo qñ ipi sper-
nūt eū p̄pter suā facilitatē. Et si sit dislocatō coxe
ad exteriora tūc oz vt extēdat infirm⁹ fm q̄ dixi⁹
cū hac ligatura q̄ est sup albahafegi inguinis ⁊ fur-
cula q̄z q̄ dixim⁹ deinde est necessariū medicatū ut
euellet cū thibre de foris ad interiora postq̄ posu-
erit extremitatē thibre in aliq̄ p̄tē fouee quā dixim⁹
vt strigat sup ea. Et sint aliq̄ mistroz ex p̄tē coxe
sane impellētes itez ⁊ opponat ipulsiō vt nō ipel-
lat plm. Et qñ dislocatō est ad anteriora tūc oz ut ex-
tēdat infirm⁹ deinde ponat yir fortis radicē vo-
le manus sue dextre sup inguē infirmū ⁊ coarctet ip-
sū cū manu altera. ⁊ ipe cū hoc ponat coarctatōem
extēsi⁹ ad inferiora ad p̄tē genu. Et qñ dislocatō ē
ad posteriora tūc non oz vt extēdat infirm⁹ ad in-
feriora eleuatus sup terrā imo oz vt sit posit⁹ su-
per aliq̄d duz sicut oz vt sit itez qñ sepat ācha ei⁹
ad exteriora sicut dixi i gibbositate oz ergo vt ex-
tēdat infirm⁹ sup lignū aut podiale sup facie suam
⁊ sint ligamēta stricta non sup corā imo sup crūs si-
cut dixim⁹ nup. Et oz itez admistrare p̄p̄tionem
cū tabula ⁊ sup albahafegi ⁊ locū ad quē egredit iū-
ctura. Vix est fmo noster in spēbus dislocatōis
q̄ accit anche ex ea manifesta aīcedēte illud. vex q̄a
qñz dislocat corā p̄pter mltitudinē hūitatis acci-
tis ei sicut dislocat ipatula oz tūc vt admistret can-
teriū sicut dixi⁹ in loco in quo dixi⁹ hoc canteriū.
De dislocatōe genu. L. xxvij.

Genu est velocis dislocatōis: fortasse. n.
dislocat absq̄ ea p̄ter deambulatōez ve-
locē aut lubricat pazz sicut carnal mltoti-
ens dislocat absq̄ ea p̄ter saltū. Et genu q̄dē dislo-
cat ad omēs p̄tē nisi ad anteriorē p̄pter rotulā ⁊ ad-
iutorium eius.

De Lura. L. xxvij.

Sedat infirmus sup sedē p̄pinquā terre
⁊ eleuent pedes eius pazz: deinde exten-
dat yir fortis manū sua desū ⁊ delub⁹
extēsiōe forti ⁊ reducat restaurator iūcturā ad dis-
positōem suā fm iudiciū dislocatōis ymuerſalia
⁊ liget cam.

De dislocatōe areffatu ⁊ rotula genu. L. xxix.

Quando accit ei dislocatō oz vt pes plane
ponat in terra ⁊ reducat rotula deide im-
pleat curuatura genui pānis phibētib⁹
a duplicatōe ⁊ ponant desup astelle resūtētes ei in
p̄tē ad quā declinat. Quē ergo restrigit ⁊ adheret
non duplicetur genu cū festinatōe sed paulatī do-
nec allenietur.

De dislocatōe iūcture tali apud calcaneū. L. xxx.

Dislocat calcaneus. Indiget ergo si dislocat
extēsiōe forti ⁊ curatōe vehemēti ⁊ im-
pulsioe cū fortitudine vt redeat. Deinde
oportet vt dimittat deambulatōez circiter. xl. dies

vt non dislocet fo. **I**n sepatōe vō pauca sufficit
q̄libet extēsiō deinde reducat. At qñ p̄plete dislo-
cat tūc oꝝ vt reducat fꝫ q̄ dicit antiq̄ inqunt oꝝ vt
extēdat infirmus sup dorsū suū sup terrā ⁊ ab eo
qđ est inter coxas eius ap̄ alabastegī sit parillus lō-
gus intras i pfunditatē terre nō p̄mittēs corp⁹ ei⁹
moueri qū p̄cedit pes eius ad inferiora imo oꝝ vt
figat iste parillus anq̄ resupinet infirm⁹. Qđ si p̄-
sens tibi fuerit lignū magnū in cul⁹ medīs dixim⁹
esse aliud lignū fixū tūc oportebit vt fiat extēsiō su-
per hoc lignū. At oꝝ ut sit mīster tenēs corā ⁊ extē-
des ea ⁊ mīster alius extēdens pedē aut maibus su-
is aut ligamētō fm p̄trariū extēsiōs mīstri p̄mi et
equet medicus manu sepatēz ⁊ teneat mīster ali⁹
pedē aliū ad iferiora. At oꝝ post equatōez vt liget
ligamētis fortibus ⁊ uadat cū pte ligamēti ad pecti-
nē pedis ⁊ cū pte ei⁹ ad calcaneū ⁊ liget illic. At oꝝ
vt caueat ex nervis q̄ sunt supra talū posterius vt
non sit sup eos ligatura yehemēs ⁊ vt p̄hibeat in-
firmus a deabulatiōe. xl. diebus ⁊ isti si conat̄ am-
bulare an non sanant fm p̄plemētū ⁊ dissoluit i eis
mēbz ⁊ corrupit curatō. Qđ si sepat̄ ea tali ex sal-
tu nā illud accit mīlotiēs aut acciat huic mēb⁹ ap̄a
calidū oꝝ tūc vt p̄p̄et hoc mēbz cū resupinatiōe i
firmi sup facie suā ⁊ extēsiōe mēbri ⁊ eq̄tōe eius ⁊
cū embrocis q̄ sedat ap̄ata calida ⁊ administratiōe li-
gamētōz fortū ⁊ vt descat infirmus ⁊ non moue-
at donec rectificet mēbz integre. At ligatura qui-
dez tali oportet vt sit ad digitos ⁊ dimittatur ta-
lus apertus.

De dislocatiōe ossis pedis. l. xxi.

Ius regimē est p̄miū regimē dislocatiōis
ossis calcanei ⁊ fortasse sufficit vt eqs ita
vt calces cū pede tuo sup ip̄z p̄ano extēte
inter ea donec equet deinde empla et stringe fm
modum quem scis.

Tractatus scdus de radicibus ylibus in fractura.
Sermo yniuersalis in fractura. l. i.

Fractura est solutiō p̄unitatis p̄pa
ossibus. At accit qñqz sparsa ⁊ qñqz
non est sparsa ⁊ qñqz accit equalis
⁊ qñqz accidit scissa ⁊ equal qñqz ac-
cidit in latitudine ⁊ qñqz accidit in
longitudine ⁊ cadēs in latitudine qñqz accidit diuisa
⁊ qñqz accidit non diuisa. At cadēs in longitudine est
diuisio ⁊ alcas q̄ non accidit sepata. **E**t qđā no
mīauerūt spēs fracture noibus suis dñtes fracturā
magna incedentē i latitudine ⁊ pfunditate r̄haphana
lē ⁊ astalē ⁊ arūdinale ⁊ dicētes incedentē in logitu-
dine fracturā linealē ⁊ dicētes incedentē i latitudine
cū longitudine lunale ⁊ nermalē. At illa q̄ est p̄uaruz
ptiū ynā sauchie ⁊ alierusie cū alhuberien. At qñ
fractura p̄plei non est possibile vt remaneant duo
ossa fm q̄ necesse est inter ea de oppōne fm p̄patō
nē p̄unitatis nālis imo sepanē necessario ab oppōe
At si r̄ sepatō facies accidere p̄cūra necessario in
eo qđ p̄tinet de velamibus ⁊ carne q̄re accidit do-
lor sequel ea. At qñ est eq̄tō rotūda sine frustis cō-
uertit m̄bz cū facilitate. At vt decliet fractura ad
exteriora fm q̄ dixit h̄ip. meli⁹ est q̄ vt decliet
ad interiora qñ illud qđ occurrit ei de nervis illic
est plus q̄re ledit. At qñ cadit fractura ap̄ iūcturaz
⁊ restaurat remanet motus difficil p̄pter duritiē ⁊

ras badu qđ accit indiget spatō donec declaret. At
illud qđ prauius accit i iuncturis ossiū puoz. At qđ
illo itez est ybi est iūctura in creatōe strictor sicut
est iūctura cauille. At fractura prauioris incarnatiō
nis ⁊ ynitōis est illa q̄ est fm rotūditatē deinde illa
q̄ decliat ⁊ non. n. adherz nisi sup ipm p̄lōgei liga-
tura habēs fabricatōez mirabile tpe lōgissimo ⁊ su-
mat ex cibis ⁊ medicis ⁊ ex eo qđ mittit sanguinē
ad illā pte fꝫ q̄ dicim⁹. At deterior fractura ossiū
est ad interiora nō ad exteriora fm q̄ dicit. At qđ
dicit qđ incisiōe medulle ⁊ interficit est intentō cui
non est yllitas ⁊ medulla. n. habet lenitatē yscosi-
tatē ⁊ non incidit. At qñqz accit cū fractura accitā
sicut vulnera ⁊ fluxus sanguis ⁊ ap̄a ⁊ attritō eius
qđ circūdat ea ex carne q̄ si nō p̄paret cū p̄hibitiōe
putrefactōis aut scalpellet accidet ex eo corrosio.
Et locus qđ fracture magnoz scit p̄ dolorē ⁊ p̄ ca-
luz. Fractura vō pueroz puoz apparet p̄ dolorē ⁊
ap̄a. nā in ip̄is accit pla iudicia restauratiōis. Et qñ
ista ossa redeūt ad situs suos possibile est i infatib⁹
⁊ q̄ sunt eis p̄ximi vt restaurēt ei yllus virtutis
p̄me in eis. At in etate vō adolescētie ⁊ q̄ est post
ipam non restaurat imo currit sup ea incarnatō ex
mā cartilaginosa p̄iūgea iter duo ossa de gener ei⁹
qđ facit currere erarius de duobus plūbis super
p̄tinuatōez eris ⁊ alioz. At ossa magis inobediētia
ad restauratōez faciendā est adiutoriū deiū brachi-
uz. **A**mpli⁹ furcula qñ frangit ad interiora pra-
ua sit eius cura. At fractura fedior in duob⁹ facili-
bus est fractura facili inferioris eoz sicut dictū est
in dislocatione. **R**es autem coxe ⁊ cruris est fa-
cilior quoniam restauratio non prohibet ea a dila-
tatione. **E**t mēbra quidē diuersificant in spatio
restauratiōis ybiqz. qñ nālus restaurat fm q̄ dicit
in. x. ⁊ costa in. xx. ⁊ ylna in eo qđ app̄iat a. xx
x. ysqz ad. xl. ⁊ coxa in. l. ⁊ fortasse extēdit lōge
donec restaurat coxa ysqz ad mēles tres aut q̄tuor
⁊ qđ est supra hoc. At vt decliet mēbz in firmati-
one restauratiōis ad ventrē eius melius est q̄ ut qđ
clinet ad dorsū ip̄ius qñ sit decliatō eius in lateri-
vrine. At cae p̄p̄ quas non restaurat os sunt m̄li-
tudo embrocatiōis aq̄ ⁊ m̄litudine solonis ligamen-
toz ⁊ ligatiōis eoz aut festinatō i motū aut pauci-
tas sanguis absolutē aut paucitas sanguis yscosi i
corpe ⁊ p̄pter illud miorat restauratō fracte chol-
coz ⁊ cōualescētū. At de illis q̄ sūgn̄t restauratōez
est apparitō sanguis q̄ videt q̄ si ipse sit supfluitas
quā expellit natura ex multitudine sua cū studio ad
fracturam.

De radicibus restauratiōis ⁊ ligature. l. ij.

Restauratiō basis est extēsiō mēbri cū q̄ti-
tate q̄ oꝝ. Nā additō in ea spasmāt ⁊ lefi-
one facit ⁊ pueniūt ex ea febres ⁊ qñqz ac-
cidit ex ea mollificatiō. At illud qđ i corpibus hu-
midis est mioris nocumētū p̄pter obediētiā eoruz
ad extensioē ⁊ diminutiō eius p̄hibet bonitatē cō-
solidatiōis ⁊ ordis ⁊ qđ in dislocatiōe ⁊ fractura est
equale. Qđ ergo extēdit fm modū q̄ oꝝ est ubi sit
occupatō cū p̄patēe duoz ossiū fꝫ rectitudine ⁊ po-
sitiōez puluilloz ⁊ ligamētōz fm q̄ oꝝ ⁊ coopit ea
astellis ⁊ coopire astellas ligamētis. At oꝝ vt des-
cat mēbz q̄tū est possibile nisi qñqz fꝫ q̄tū est quā
tollerat quā non fuerit nocumētū ⁊ ap̄a vt non

moriā nā mēri. Et oꝝ vt caueat doloratō vche
mēs ap̄ extēsiōē ⁊ stricture i fractura ⁊ dislocatōe
sū. Et sū illud qđ accidit ex stricture vchemēti ⁊
tardatōe solutōis qm̄ illud pducit ad hoc vt mori
at illud mēbz ⁊ putrefiat ⁊ sit necessariū abscidere
ipm̄. Et intentō in pmo restauratōis est vt eueni
at alroboth i eis q̄ non sunt sicut ossa capitia : nā su
per ea non orit̄ alroboth qre oꝝ vt ppet̄ ita ut nō
eueniat siccū neqꝫ paucū ⁊ iuez grossū plm̄ ptrafiēs
mēsurā. Et de sicco est qđ magnitudo eius diuersi
ficat̄ fm̄ mēbz ⁊ q̄titate fracture i magnitudine sua
aut mltitudine ipius aut in p̄rarijs ambaz ⁊ tu qđe
scies in diminutōe qđ oꝝ fieri in illo q̄i ap̄d reme
moratōez ciboz ⁊ apud remeōratōez fracture. Et
oꝝ qm̄ accidit alroboth vt phibeat a moribus p̄
mētibus ⁊ coitu ⁊ ira ⁊ iracūdia qm̄ adurūt sangui
nē ⁊ fugit locū calidū ⁊ sanguis q̄rit frigidū ⁊ adiu
uat cū emplis fortibus stipticis i qbus est caliditas
qđa ⁊ glutinatō ⁊ ponant in eis q̄ sunt sicut nux cu
p̄si ⁊ dragagatū ⁊ medicie q̄ sunt ad rupturā. Et
qm̄ accit fracture vt non restauret̄ restauratōe d̄ q̄
curet̄ tūc fiat in ea qđda sile fricatōi in vlcētib⁹ q̄
non sanat ⁊ est vt fricet̄ vtrūqꝫ maibus donec au
ferat̄ viscositas uilis debil̄ q̄ est q̄i ipa nō sit aliqd
qre accidit vt eleuet̄ in locū ⁊ impellat ad ip̄z san
guis bonus nouus ⁊ coagulet̄ sup̄ ipm̄ roboth for
te. Et mltoties qđe egrediunt̄ ⁊ alterat̄ color ossis
res siles corticibus ⁊ squamis ppter fricatōez ⁊ su
per hui⁹mōi non ponant̄ asselle imo si fuerit neces
sariū sufficiat̄ ligatura bona. Et qm̄ aggregant̄ fra
ctura ⁊ vulnera tunc non est possibile ut differat̄ re
stauratō vsqꝫ quo sanent̄ vulnera : os. n. indurat̄ ⁊
non recipit̄ restauratōez nisi cū prauitate ⁊ extēsiōe
vchemēti ⁊ dispositibus maxis. Et cū hoc qm̄ accidit
cū vulnere dolores ⁊ apata in qbus est timor tunc
vt torqat̄ mēbz melius est qđ vt accidat timor ma
gn⁹ : qre oꝝ vt i hui⁹smor fractura nō pueniat ad
vltimū in re restauratōis. Et qm̄ est cū fractura at
tritō est cū illo timor in corrosiōe mēbz qre oꝝ ut
scalpellei locus ad hoc vt egrediat̄ sanguis qm̄ in
ip̄o est timor ⁊ est vt moriat̄ mēbz ⁊ si fluat san
guis tūc oꝝ vt retineat̄. Et mltoties qđe sit neces
sariū ppter timorē apatis ⁊ nocumētū vulneris vt
facias aliud qđ sit necessariū de curatōe mēbz quā
phlomas ⁊ soluis venire ⁊ subtilias cibū. Et qm̄qꝫ
accidit ex stricture pruritū ⁊ est necessariū vt sol
uat̄ aut embrocei mēbz cū aq̄ calida donec resolu
tur hūitates mordicatie. Et h̄ip. qđe p̄cipit ei qui
restaurat̄ ut sugat aliqd de helleboro in illa hora ⁊
fuit eius intentō vt trabant̄ materie ad interiora ⁊
hal. phibet hoc imo p̄cipit vt bibat̄ agaricū. Qđ
si fuerit necessariū tūc det̄ aliqd de sirupo acetoso
in quo sit virtus acuta ⁊ dicit̄ qđ illud fuit in tēpe
h̄ip. Et sup̄fluitas q̄ est inter duo tpa est mirabil̄.
Et qm̄ volueris facere restauratōez deinde dolet
⁊ inq̄rat tunc rect⁹ est ut dimittas illud ⁊ extrahe
illud qđ redire fecisti fortasse. n. remouebis p̄ illō
infirmit̄ a dolorib⁹. ¶ In fractura aut̄ in lōgitudi
ne sufficit vt mēbz adheret̄ cū stricture vchemē
ti ⁊ vchemētore qđ in alijs in cui⁹ p̄p̄siōe vltiatō
fiat ad an̄iora. In fractura aut̄ q̄ est in osse oꝝ vt
duo ossa stent̄ fm̄ rectitudine in fine q̄ possibilis est
obseruado illud ex pte situs p̄tū sanaz ⁊ p̄sidera

an sit oppositō ossis huius ad suū ppar ossis alteri⁹
deinde restaura ⁊ observa nā inter illō sunt res de
illis sicut frustra ⁊ additōes ⁊ de illis sunt vacuita
tes vey frustra qm̄ non decēter pponūt̄ soluit̄ iter
os ⁊ inter restauratōez ⁊ qm̄ fragit̄ itez ⁊ remanēt
inter duas scissuras ossis non pmittūt̄ vt adheret̄
vna eaz alteri ⁊ sepani qre sit vlcus in quo semp
aggregat̄ virus qre accit inde qđ ipm̄ met putrefit
⁊ putrefacit̄ mēbz. Amplius vnitō non sit fortis ⁊
fortis. n. non sit nisi qm̄ decēter p̄tinuant̄ frustra et
additōes in oppōne sua q̄ ei opponit̄ : est ergo ne
cessaria extēsiō postq̄ fuerit vificata oppositō inter
duo ossa ⁊ inter additōes ⁊ meatus q̄ deglutit̄ eas
⁊ vificata fuerit restauratō. Quā ergo extēderis et
opposueris rectū est qm̄ iuenis oppositōez vificataz
vt mollifices extēsiōē paulatī ⁊ observa oppōez
vt nō decliet cū attractōe ⁊ observa cū manu tua
dispoez ei⁹ qđ decēter pponit̄. Et si iuenieris emi
nētū aut aliud rectificat̄ illud cū manu deinde neces
sariū est ligamētū p̄seruāt̄ mēbz fm̄ quietē sua non
duz qm̄ dolere facit̄ valde neqꝫ lene qm̄ dimittit̄
p̄nuatōez. Et de rebus q̄ eaz est media est melior
Et oꝝ vt sit ligamētū posuit̄ ad illud ad qđ est incli
natō vchemētius. Et si fractura est p̄pleta tūc oꝝ
vt eq̄tur eq̄tōe stringēte eā ex omi pte. Qđ si fra
cta fuerit i pte plus oportebit ut sit l̄tricia illic pl⁹
Et si cū fracta fuerit aliqd ex frustis ⁊ ossibus p̄tis
tūc si fuerit ledēs dolorē facies tūc vald̄ ad illud cū
rectificatōe. Qđ si non fuerit ledēs tūc nō cures d̄
eo neqꝫ opponas manū. Qđ si vbiq̄ia audita fue
rit eius crepitatō tūc sp̄at qđ currit sup̄ eā roboth.
Quā ergo securus fueris de illo tūc non oꝝ vt tar
det̄ res eius. Et qm̄ accit ex frustis disruptō carnis
non ē tūc rectū occupari i dilatatōe disruptōis opa
tōe solidoz vel stolidoz sed est necesse ut extēdat̄
duo ossa ad duo latera fm̄ vltimū finē rectitudinis
ne sit tortuositas in eis qm̄ in tortuositate tūc ē cor
ruptō ossis. Quā ergo extēderis ip̄z tūc redi ad fru
stū ⁊ reduc ipm̄ ⁊ strige illud si aut̄ non redit tunc
non dilates disruptōem imo p̄tis sis vt videas mē
surā q̄ indiges ⁊ p̄fora in ea h̄z q̄titate q̄ ingrediat̄
in eā frustū ⁊ p̄pone sup̄ ipm̄ frustū cutis lenis sup̄
qđ possit̄ esse foramē sp̄illū ⁊ p̄neiret̄ frustū i ip̄z
⁊ p̄me sup̄ cutē ⁊ manū p̄p̄siōe ḡuantē eas abas et
p̄cedet os in foramie p̄cellioe ad radicē suā deinde
seret̄ cum sera opatiōis ⁊ est sera minuta subtilis
acuta sicut sera facientū pectines. Et fortasse p̄fo
rat̄ radicē cui⁹ p̄foratō est necessaria cū tripano faci
endo foramīa p̄tima accipiedo locū cui⁹ q̄rit fra
ctura ⁊ illud non est auferēs timorē ubi est post os
corpus nobile licet fortasse sit saluius qđ inl̄tra mo
nētis motu suo aut sua collectiōe aut incisiōe sua.
Et qm̄qꝫ ingeniat̄ vt ponat̄ trepanū sup̄ latitudinez
substatie non pmittentē tripanū penetrare nisi fm̄
q̄titate adiuuatē qre est tūc mioris nocumēti qđ in
strumēta mouētia. Et ppter hoc oꝝ vt sunt ap̄d re
stauratores ip̄oz tripanoz sp̄es p̄les p̄pate. Et for
tasse non apparet̄ frustū sed est necessariū ad intus
illud qđ exicat̄ ⁊ retinet̄ ipm̄ deinde fieri illō qđ
oꝝ. Qđ si fuerit frustū aut petia ossiū sepatū pūgēs
locū ⁊ dolorē facies tūc necesse est scindere ⁊ vti re
gimie ad extrahendū illud qđ egredit̄. Et mltoti
es oꝝ serare illud. Et qm̄ fuerit illud qđ fractū ē

et pminutū magnū et fuerit eius pfractō et pminutō
plūma tūc necesse erit vt extrahat totū. Si aut fra-
ctura non fuerit cū pminutōe et fuerit dislocatō ei?
et scissura capies locū plm tūc icide infirmiorē locū
et dimitte reliquū qm nō est nocumētū in eo imo no-
cumentū in abicidēdo totū est magnum.

De ammonitōe restauratōis. L. iij.

Necesse est restauratori vt plderet iclina-
tōez osis qm ipe iuenit apud ptē ad quā
inclinat gibbositate et apud piē a q̄ incliat
pcauitatē. Et plm qdē intelligit illud cū tactu et il-
lud itez qm dolor sit vehemēs in pte ad quā est i-
clinatō et crepitatō itez sūgt illud. Et sup illud fa-
bricet rem suā. Et est necessariū restauratori ut ex-
tēdat manū suā sup locū fracture i dispōne itineris
eius ad supiora et inferiora cū facilitate et subtilitate
donec si viderit sepatōez aut eminetiā aut frustuz
cognoscat ipm vt non liget vice altera non fm q̄
oz qm accidet pūlio aut dolor. Et non oz vt cōfi-
das i eq̄tōe sensata p manū ante pplemētū sanitatis
nā mlioties occulat apā pūlionē et torsionē. Quz
ergo restaurator puenit ad fracturā et iuenit illud
si non exq̄site opat in eo deturpat mēbz et si exq̄si-
te opat pducit ad spasmū et febrē prauā ergo meli⁹
est vt dimittat illud et non tagat ipm. Mū ergo in-
cipit puenire ad restauratōez ptis osiū et non pene-
trat oz vt non vim faciat et faciat ipaz ingredi cūz
difficultate fm omēz dispōez qm ingrediet sup in-
firmū qd est maius q̄ remaneat os non eq̄tū. Et si
dolet reditō et rectificatō valde et est possibile me-
dico vt reducat illud ad dispōem fracture tunc est
delitē infirmo et pcupiscētia magna. Et oz vt re-
staurator festinet ad restaurādū illud qd fractuz ē
et restauret in die suo qm q̄to plus elōgat tāto est
eius introitus difficilior et nocumēta in ipo sunt pla-
et ppe in ossibus q̄ circūdāt lacerti et nervi ples si-
cut coxa. Et oz vt adiunet ad festinatōez restaura-
tōis cū cāis in pirario cāz oppositaz p̄dictaz et pri-
ma est pglutinātō sanguis v̄ilcoli.

De prepatōe restaurandi. L. iij.

Oportet vt omni mēbro qd tu restauras
sit prepatō cōueniēs phibēs dolorē. Et
melior prepatō cū hoc est illa q̄ est ei per
naturā v̄biq̄. vt sit in manu ad furculā et sit in pe-
de ad illud qd impellit obfusado p̄suetudinē infir-
mi in hoc. Et sicut mēbz qd oz suspēdi oz vt sus-
pēdat fm eq̄litate sūlt mēbz cuius dispō sūgt ne sus-
pēdat : oz vt sit eius acubitatō et ipius locus super
rē planā vt non suspēdat ps eius et restrigat ps ei?
Et suspēdio qdē est mala oī restaurato sicut impul-
sio ad supiora est illi pueniēs dū phibēs non phib-
bet. Et qū prepatō mēbri sit ita vt sit alterius q̄
oz aut magis infirmū inclināt mēbz et p̄torq̄t ipm
fm inclinatōem suspensionis et prepatōis.

De q̄litate ligamētōz et astellaz. L. v.

Oportet vt sint pāni ligamētōz mūdi. nā
sordidus est dur⁹ et facit dolorē et sit sub-
tilis vt penetret res si linūt sup ipm et sit
lenis vt non ḡuet sup mēbz infirmū et oz vt liga-
mēta capiat de loco sano aliqd cui sit q̄pitas: illud
enī est magis tenēs restauratos q̄ ut sepet et magis
infirmū q̄pitis sit necessariū vt non sit supfluitas in
allo qm faciet vt mēbz habeat meatus strictos nō

suscipiēs nutrimētū. Et itez illud qd amonitūus
de strictura est magis expmēs hūiditate effusaz ad
mēbz infirmū ad illud qd est lōginqus eo expellē-
do et magis phibēs illud qd attrahit ad ipm et liga-
mentū latū ad illud est melius qm magis facit ad
herere et plus dilatas v̄ez fm q̄ possibile est in oī
mēbro. nā illud qd possibile est ex hoc in pectore.
non est sicut illud qd possibile est in māū et q̄ non
est ex mbris latū nā illud nō est possibile i eo imo
qm lata est vitta non fit bona eius ordinatō sup mē-
brū sūlt illi imo fit feda q̄a ppter oz ut sit p̄tent?
de huiusmōi in illa cuius ap̄tudo est triū digitōz
v̄sq̄ ad q̄tuor. Et illa sunt sicut focile et furcula et
sicut illa sūlia nā non est in eis possibile illud imo
si non ligant cū subtili non est possibile. in furcula
enī non puenit lata. Et in huiusmōi qdē est necessa-
riū mltiplicare inuolutōes vt sit loco dilatatōis. et
vitta q̄ inuolutū sufficit vt sit latitudo eius triū di-
gitōz aut quattuor et lōgītudo ipi? triū cubitoz.
Et puluilloz fortitudo q̄q̄z sit vehemēs in adiu-
torio ligamētōz ad faciendū adherētā: v̄ez puluil-
loz sunt due spēs: vna eaz est in q̄ ē intentō eq̄re
pcauitatē m̄bri et adhibeat studiū vt non cadat iter
ea anibo foramē et vt non superponant suppositi-
one diuersa et vt bucellent cū eis vlcera. Et altera
est in q̄ est intentō vt coapiat cū ea ligamētū et eq̄t
equatōe fa vt reuoluat ligamētū et adherat p̄z eq̄
litate q̄re nen erit locus strictor loco et mollior lo-
co q̄re faciunt ea adherere astelle adherētia bona.
pmū ergo eoz sunt ligamēta et v̄itte et fm sūlt astel-
le et ligamentū inferi? phibet mās et fm torsionēz
Et oz vt sint margies puluilloz vbi possibile est.
Et illa q̄pitas exigit vt sit numerus puluilloz. Et
fortasse est necessariū administrare puluillos paruos
quos coopit puluillus vnus equas sup eos in lōgi-
tudie ligamētū cadētis sup locū. Et ligamētū qd no-
mīat habēs duas facies v̄l fascias boi? et hīs duo ca-
pia et illud qd admistrat ita : ponat mediū pāni cū
quo p̄suat equatō loci infirmū sup locū suū et sit il-
lud in medio albadacati deinde accipiat cū vnaq̄q̄
duaz medicatū ad ptē diuersaz et fiat in inuolutōe
eaz cū v̄trilq̄z manib? siml fm q̄ est famofuz qd
non est nobis necessariū exponere.

De qualitate ligamētū cū expolitōe et distinctiōe.
L. vi.

Oportet vt incipiat cū ligamēto a loco fra-
cto et ab eo vbi decliat ad os et illic sit ue-
hemētius strictū et vbi fractura est v̄ebe-
mētōr oz vt sit ligamētū forti? et ad vltimū locus
fracture et est locus a quo est necessariū expellere
materias et vt seruet sup ea situs et illud qdē secu-
rat ab ap̄tōe imo fortasse resoluit ap̄tōez et est
cū securatōe ab ap̄tōe et a putrefactōe ossis itez il-
lud qdē non p̄fert ad virus si generat in ipo osse p-
ueniēs ad medullā et corrupēs medullā et os. Et ē
necessariū vt fragat et ab eo discoapiat et vt fiant
v̄ie ad pus ad egredien. Et est melior locoz cū de-
sensioe eius qd venit de eius genere q̄ sit licet mē-
bz inferi? q̄q̄z expellat ad supi? supfluitatē suā qm
supius est debile. Et non oz vt fiat vltiatō in stri-
ctura ligamētōz et astellarū tata q̄ phibcat aduētū
nutrimētū et sanguis: illud nāq̄ ē ex illis q̄ phibēt
restauratōez. Et h̄ip. qdē adiuuat ligamēta in eo

q̄ conat̄ de expulsiōe sp̄atis cū cerat̄is repulsiuis
cū oleo omphacino ⁊ cera ⁊ fortasse est necessariū
sedare sp̄a cū eis q̄ sunt sicut oleū camemillinū ⁊ si
cut cū vino stiptico nā ip̄m resoluit sp̄a ⁊ p̄fortat
mēbz ⁊ vbi fuerit vlcus non app̄p̄quet ceratū.
Et fortasse est necessariū illud in quo est fortitudo
⁊ resolutio sicut oleū ⁊ mastix ⁊ amoniacū. Et ad
vltimū qū ligamētū admistrat ⁊ fractura est recis
q̄ nōdū ap̄at tūc oz vt sit ex ligno ⁊ infrigidatū re
p̄cussinū. Et fortasse sufficit vt liniat cū aq̄ ⁊ aceto
⁊ fortasse admistrat cū cerato ⁊ silibus de illis que
narrantur. Et si admistrat post sp̄a tūc melius est
ut sit ligamētū ex lana q̄ sit infusa in oleo resoluē
te sp̄a ⁊ liniēte ip̄m. Et si om̄es disp̄oz in ligamē
to sup̄ qd̄ ponit ceratū de subtilis est securatō a cō
motōe doloris ⁊ p̄pe qū medicus non est p̄ns: qū
ergo accit̄ dolor succurrit cū solutōe ⁊ ligatōe. Et
non oz vt admistrat ceratū ⁊ p̄pe qū est illic vlc̄
fortasse. n. attrahet ad mēbz putredinē ⁊ ponat̄ lo
co eius vinū nigz. Et p̄mo quidē fracture associat̄
vlcus qua pp̄ oz vt clōget ceratū ⁊ sit sufficiētia in
vino stiptico in quo infusus sit puluillus lōgus. Et
nos qd̄ ponem⁹ ep̄ibianbus fracture cap̄z single
Et qū inceperis cū ligamēto a loco exigēte tūc inuol
ue ip̄m inuolutōibus q̄s addes fm̄ additōez magni
tudis fracture ⁊ p̄te eaz fm̄ dāminutōez eius ⁊ fm̄
sp̄a si fuerit ap̄aris: deinde reduc ip̄m ad illū lo
cū: deinde vadat vlc̄q̄ ad locū sanū. hoc est ergo li
gamētū p̄mū deinde fac p̄ns ligamētū fm̄ ⁊ inuol
ue ip̄m sup̄ fracturā bis aut ter deinde fac ip̄m de
scendere ad inferiora mollificādo paulatiz postea
fac esse p̄ns ligamētū tertū et fac sup̄ ad sup̄iora et
tūc facies ligamēta esse paria ad expellē sup̄fluita
tes a mēbro ⁊ ad rectificādū ip̄m sup̄ intencēz in
prepatōe hui⁹ ligamēti ⁊ non sis sup̄flū itez i elō
gādo stricture in vtr̄sq̄ laterib⁹ qm̄ sit mēbz op
pilataz venaz non suscipiēs nutrimentū ⁊ fortasse
p̄trabit ⁊ qm̄q̄ non sit ita imo incipit cū ligamento
ascendēdo deinde seq̄t cū ligamēto descendēdo deīn
cū ligamēto incipiente ab inferiori p̄te ligamēti infe
rioris ad sup̄iorē p̄te ligamēti ascendēti qm̄ ip̄m sit
p̄feruas duo ligamēta illa ⁊ ponat̄ vehemētōr stri
ctura eius apud fracturā. Et intentō quidē in vno
duorū ligamētōz est p̄traria intentō in ligamento
quo q̄rit̄ attractō materiē ad mēbz q̄r̄ strigit sub
mēbro cū lōgitudine ab eo ⁊ non cessat mollificari i
uolutō ⁊ est ligamētū diuersificas. Ista ergo sunt
ligamēta q̄ sunt sub astellis ⁊ hec sunt ligamēta que
sunt supra astellas. Ligamētū vō sup̄ius oz vt sit
ita vt ponat̄ mēbz sicut frustū vni cui nō sit mo
tus ⁊ phibeat torsionē ⁊ qū fractura est i latitudine
p̄plete sit necessariū vt ligamētū sit eq̄lis p̄mistio
nis ⁊ stricture. Et si fuerit plm̄ fracture ad p̄te unā
⁊ est ex fractura oz vt sit sollicitudo vehemētōr su
per latus in quo est fractura plus ⁊ nō oz vt diuer
sifices sup̄ ea figuras ligamēti faciēdo figurā post
figurā qm̄ illud corruptū illud qd̄ p̄fortauit restau
ratō. ⁊ dolore qd̄ facit incurrer̄ p̄torio q̄ fortasse
accit̄ inde ⁊ stricture ligamēti sp̄almās nā qū strin
git facit dolorē ⁊ qū mollificat torq̄t. Et hip̄. qui
dē facit esse rectū vt soluat̄ ligamētū vna die ⁊ una
die non: illud. n. est melius ut non irascat̄ infirm⁹
⁊ non app̄xiēt cū palpatōe eius ⁊ ip̄m fricatōe

pp̄ter illud qd̄ necessariū est vt pueniat ad mēbz
de hūitate subtili impediēte q̄ fortasse puerit̄ in vi
rus. Et magis pueniēs horaz p̄suetudis bonitatis
ligamēti ⁊ p̄seruatōis eius fm̄ cōditicēs p̄dictas est
post fracturā p̄ptes vigiti nā illud est hora incepti
onis alroboth rubei: deinde qū adheret os ⁊ non
stringat̄ valde ⁊ respiret locus strictus eius vt nō
coarctet ⁊ phibeat alroboth aut phibeat eius ge
nerato cū p̄tute sufficiēte q̄re non accidet nisi sub
tile debile nisi qū accidit is alroboth ⁊ incipit adh:
rere magnitudine q̄ non indiget ⁊ tedit in sup̄fluita
tez. Nā vna de pueniētis eius est stricture vehe
mēs. Et itez admistratō stipticoz phibētū ipsa
enī phibēt nutrimentū ⁊ stringūt alroboth ergo
non penetrat in ip̄m nutrimentū itez. Et non oz ite
rū vt licentia detur ⁊ permittat̄ vt fiat ligatura in
non sua hora.

De qualitate astellarum. L. viij.

Oportet vt sit substantia de qua sunt astelle
aggregas ad duritiē suā tenacitatē ⁊ leni
tatē sicut alcone ⁊ lignū oleadri ⁊ lignū g
nati ⁊ eis filia. Et oz ut sit grossius qd̄ est in ea loc⁹
q̄ obuiet fracture duobus laterib⁹ ⁊ nā oz vt sit gros
sius astellaz p̄ncipiū eaz qd̄ sequit̄ latus fracture aut
vehemētōrez p̄te fracture ⁊ sint latera eaz subtili
ora ⁊ vt sint plenaz extremitatū ne opponat̄ in eis
glutinātō imo planū ligamēti. Et si ponant̄ astelle
a lateribus q̄tuor tūc est magis defendēs ⁊ non est
malū si est ei sup̄fluitas lōgitudis qm̄ non est nocu
mentū in illo neq̄ detrimētū in hoc. s. si capiūt p̄
pe iūcturā p̄ter qd̄ tegat iūcturā ip̄az ⁊ longi⁹ late
ruz eius sit ad latus ad qd̄ est motus incliatōis mē
bri cū hoc. s. vt non sit ita q̄ q̄uet neq̄ p̄mat ve
hemētē neq̄ coarctet ⁊ vt non minuant̄ ab eo li
gamēta diminiūtōe plmā qm̄ sunt astelle p̄p̄mentes
coarctates. Et qū videris aliqd̄ de hoc oppone euz
diminutōe donec inueias eq̄litate. Et nō oz ut astel
le obuiet loco demudato sup̄ que non est caro imo
est nervosus ossifus.

De qualitate admistratōis astellarum cū distinctō
ne ⁊ expositione. L. viij.

Hora q̄ exigit ut ponant̄ astelle est p̄. v.
dies ⁊ supra vlc̄q̄ quo fiat securitas a no
cūmētis ⁊ q̄to plus magnificat timor tan
to magis oz vt tardet̄ positō astellaz ⁊ m̄lotiēs at
trahit festinatō in hoc nocumēta ex ap̄atibus ⁊ pru
ritu ⁊ vesicis. Uez qū tardant̄ astelle tūc oz vt sit
illic qd̄ sit loco eaz ex boitate ligature tūc vitta et
de bonitate prepatōis. Qd̄ si illud non fuerit tunc
necessarie sunt astelle etiā in p̄ncipio rei. Oportet
ergo vt amectant̄ astellis ligamēta ⁊ puluilli anne
xione descendēte equante coop̄iete deceter cōponēte
quorū grossi⁹ sit ap̄ fracturā ⁊ non fortiter strigat
imo addat̄ in stricture paulatī cū exp̄ietia infirmī ⁊
cū dispōne ip̄ius. Et si fuerint ligamēta ⁊ puluilli g
uātes ea tūc non fiat corū m̄ultiplicatō. Et de nocu
mētis corū qm̄ descendūt est ligamētū molle. Et oz
vt non ligent̄ ligamēta sup̄iora sup̄ astellas ligata
dissoluēte eas ⁊ remonēte ip̄as a decēte p̄pōne sitū
earū. Et oz vt soluant̄ ligamēta necessitate electōis
in oibus duobus diebus in p̄ncipio rei ⁊ pp̄rie qū
accidit pruritus ⁊ tūc qd̄ oz vt fiat illud qd̄ p̄cepti
mus. Qū ergo p̄trahit septim⁹ a stricture soluat̄ in

spatio tardiore et in oibus quattuor et quique: in hac
eni hora sit securitas a pruritu et apostemate. Et il
lic itez fiat mollificatio ligamentorum paulatim ut non
phibeat penetrare nutrimentum. Et si fuerit tibi pos
sibile ut retineas astellas et non soluas eas etiam usque
ad viginti non erit nocibile deinde solue eas. Autem
quique soluit in quibusdam horis non propter casum appare
tez sed propter defensionem et ad vident illud quod accit
et considerare ad illud quod discooptum est de carne si fu
erit an corruptus sit color eius et eius dispositio. Et
iam sciuit quod oportet ut non fiat vltimatio cum strictura vlti
matore phibete aduentum nutrimenti ad fracturam: ipsa
eni non restaurat nisi cum sanguine et nutrimento forti
quod uenit ad eam. Et non sit festinatio in auferendo astel
las et precipiendo eas quous credat esse coherentia quoniam
fortasse accit inde ut sit alroboth non phurmatu ad
huc quare prior quod membrum et ut remaneat astelle super
membrum quoniam non sunt necessarie est melius quod ut depo
nantur ab eo an quoniam non sunt necessarie non ergo festi
nes sed tarda.

De fractura cum vulnere. L. ix.

Et quoniam aggregant fractura et vulnus tunc re
staurator vehementer alleniet restauratio
nem et faciat penetrare astellas a loco vulne
ris et ponat super vulnus quod oportet ex emplis et prope pi
ceis. Et quodam precipit ut incipiat cum strictura a duo
bus lateribus vulneris et dimittat vulnus discoo
pertum. Et hoc quidem est melius si vulnus non fuerit
super fracturam ipsam. deinde oportet ut sit super ipsum ve
lamen ita ut tegat ipsum ab aere. Quod si fuerit super fra
cturam tunc oportet ut ingenietur in figuratone stricture cum
ingenio ita ut mudificet ex omni latere et sepe pa
rump a vulnere ipso cum preparatone pueniente ad illud.
Et infundant puluilli in vino nigro stiptico. Et hoc
ingenium est ut ponat extremitas ligamenti super labium
vulneris deinde torquat retro et firmet cum ligamento
alio et ponat super labium aliud inferius deinde ordiet
reliquum ligamentum secundum quod oportet deinde torquat ita ut rea
neat vulnus ipsum aptum et quod est propter ipsum sit firmum
ex eo ita quod iam ascendit ligamentum et descendit ligamentum
et cadat super fracturam strictura vehementer et remane
at vulnus aptum ut discooptat ipsum propter illud. Et
oportet ut ponat super astellas foramen contrarium illius ut
pueniat supfluitas medicie vulneris ad illud. Si
posuerit super astellas foramen oppositum illi ut pueni
at bonitas medicie ad vulnus. Et sit possibilis egres
sio viri ab eo et sit ita ut possit tegere si ea uirga
sit quous dimittere vulnus discooptum sit malum et pro
prie in frigore imo oportet ut non sit coarctatum tamen. Et
ut custodiat in nocte. Quod si vulnus sanat admini
strat astelle si iam etiam agglutinatam et firmam astella illi
loco si ille locus fuerit declinatus ab eo. Et quoniam uolu
tas fuerit soluere illud quod tegit vulnus mane et uel
pere est magis possibile propter curatorem eius propter
Et non sit ex eo contrarietas in ligamento restauratio
nis fracture oio. Inquit Hippocrates. oportet ut liget vulnus ex
medio ligamenti si fuerit reces et si est antiquum et fecit
pus post maturitatem tunc liget ex superiori eius usque
quo psequat medium eius. Et de illo quod est bonum est
ut ponat illud quod sequit vulnus ex ligamentis et prope
superius strictura ut sit possibilitas currere de vix eius
strictura sit secundum tolerantiam. Et quanto magis elongat a
vulnere ponat leuius et quoniam est vulnere profunditas ue

hemis stringat super locum profunditatis ligatura liga
menti. Et si puenit strictura ligamenti loco restaura
tione tunc iam puenit intentio et si non incipe velare vul
nus cum eo quod diximus et quoniam puenit ad fracturam iterum
ponat ligamentum strictius. Et oportet ut ponat preparatone
membrum ita ut facilius fiat cursus pus si aggregat in vul
nere. Et oportet in estate ut infrigident ligamenta puenie
tia vulnus etiam ut sit adiutorium ad phibendum apu.
At non oportet ut appropinquet loco ceratum et prope in estate
quoniam fortasse putrescet membrum imo si necessaria est re
pulsio tunc cum vino stiptico secundum quod ptergit a nobis ei
declarato. Et quoniam fracture est attritio et timeat mora
membrum tunc scalpellet. Et scias oio quod quoniam vulnus li
gat secundum quod puenit expellit ligamentum descendens et si
errat in ligamento apu et prope quoniam mollificat super lo
cum vulneris et stringit super illud quod est post ipsum et
si non fuerit ei detectio non curret ab eo virus neque
pueniet ad ipsum medicamentum et si dimittit discooptum
putrescit et infrigidat et accit mora membrum et pducit
ad dolores et febres quous necessariu est medico ut
faciat aliquid inter hoc et hoc et consideret illud quod acci
dit et succurrat ei antequam phurmeur.

De fractura male restaurata. L. x.

Quandoque fractura est restaurata non secundum
quod oportet est necessarium ut iteret ei fractura
Quare oportet ut restaurator sciat dispozer al
roboth quod restaurauit os. Quod si fuerit magnus for
tis non vadat ad frangendum ipsum sed fortasse. non.
erit possibile ut frangat ex loco fracture pme pro
fortitudine alroboth quare franget in alia parte loci.
Quod si non inuenit excusato tunc oportet ut pcedat et leni
at donec mollificet alroboth. Et mollificatio ipsum
sunt medicie pdictae in capitulo duritie illi sicut cu
tis alleliati et dactili et sicut spes secum oleorum et alleile
et medulle ossium et medulle gnoy cotii et eis filia: de
inde frangat et oportet ut assiduet cum hoc ibrocatio cum aqua
calida et introitus tunc in die multoties. Quod si non p
fecerit illud et expimeat et moto significauerit fir
mitudinem vehementer tunc oportebit ut seceat caro ita
ut sit possibile fricare alroboth ex latere et destru
ere eum cum ea deinde frangat et restauret et curet vul
nus curatorem sua. Et multoties quidem est possibile ut
curet fractura male restaurata absque fractura fa le
niendo alroboth cum eo quod scias deinde equet et quoniam f
uat super ipsam equat super ipsam alroboth itez excu
sat fracturam prope in corporibus lenibus.

De Epithimatis fracture et que currunt cursu
eorum. L. xi.

Epitimatus alia sunt quod phibet apu et rectifi
cant pruritum. Et alia sunt ad indurandum al
roboth et glutinatorem faciendam in ipso. Et
alia sunt ad equandum alroboth magnu. Et alia sunt
ad remouendam duritiem iuncturaz quod accit post restaura
torem. Et alia sunt ad auferendam mollificationem si ceci
derit in iuncturis.

De epithimatis conferentibus et que currunt cursu
eorum et rectificandis pruritum. L. xij.

Item diximus in capitulo ligamenti vitas ad il
lud quod oportet sciri in hoc capitulo et diximus cera
ta et embrocata cum vino stiptico et illis filia
Et reiteramus nunc et dicimus non oportet ut sit illud quod
admixtat de cerato aut alijs ita ut aspitas sit in eo
aliquo modo imo sit leuius quanto plus esse potest et mollius

Et nō oz ut admittrent cerata ubi tēt putrescō nō
ubi multiplicānt ptes fracture: huiusmodi. n. prepa-
tū est ad suscipiendā putrefactōez qm̄ p̄lm̄ eius est
cū vlcēribus. Sup̄ aquis aut̄ calis r̄ eaz effusione
iā locuti fuimus r̄ fecim⁹ scire qd̄ vtilitas in eis ē
resolutō materiēz q̄ incurrere faciūt pruritū et at-
tractō materiē nutritiē. Et sūt itēz necessarie qnz
qū mēbz iam debilitauit strictura r̄ exiccavit ipm̄
r̄ illud qd̄ vltie psequit̄ est scitū .
Epithiata ad indurandā alroboth. L. xij.

Res p̄ferētes in hoc sunt embroce stiptice
subtiles r̄ epla q̄ sūnt eis sicut decoctio
myrti r̄ eius oleū si necessariū est oleū et
oleū alcāne r̄ epithiā cū aqua folioz myrti r̄ gnoz
eius r̄ decoctō arboris alcort r̄ decoctō radicis al-
dirdar r̄ decoctō folioz eius est incarnatiō indura-
tiua. Et emplm̄ factū ex mēl p̄pe qm̄ p̄mūt cū eo
crocus r̄ myrrha r̄ p̄ficiūt cū vino odorifero est bo-
nū valde. Et distillatō spatulaz palme ē bōa itēz.
De regimie equationis alroboth. L. xiiij.

In principio qdē r̄ dū p̄manet recēs stipti-
ca predicta qm̄ ipsa aggregat̄ ipm̄ r̄ si in-
gūt ipm̄ r̄ miorat̄ q̄titatē eius post illud
vero qm̄ sup̄fuit r̄ p̄pe p̄pe iūctura est necessariū
secare ab eo r̄ fricare donec equet̄. Et oīa ista cū eo
quod dictū est in eo.

Medicine lenientes duritiē iuncture. L. xv.

Oportet vt embroces r̄ incipias cū aq̄ cali-
da deinde admittres desup̄ empla r̄ in-
unctōes q̄ fricadō frūt lenientes facta ex
mucilagibus r̄ gumis r̄ adipib⁹ r̄ oleis. Et si ponat̄
in eis acētū forte erit magis p̄fundatiua. Et de illis
qnoz admittatō p̄pinqt̄ ē dactili r̄ alleliati r̄ olz
sisamini qm̄ est emplm̄ leue. Et itēz mollitiū de
kerua p̄mifecat̄ cū tanto butyro q̄to est ip̄ius me-
dieta r̄ mellis q̄tū est ip̄ius q̄rta. Et fortasse fusi-
cit ceratū de oleo lilij solū r̄ qnzq̄ adiuuat̄ cū oibus
lenificatib⁹ predictis in caplo sephiros. Et qū scia
alteratōez p̄lonis ad frigus tūc adde i eis ex casto-
reo r̄ serapino r̄ oppoponaco. **Medicamē bonū**
Rz. fecē olei de lino r̄ fecē oli sisamini r̄ fenugrecū
coctū in lacte r̄ heil ad ipm̄ et admittret̄ r̄ itēz ra-
dices altee r̄ radices cucūeris alinini r̄ bdelliū r̄ a-
moniacū r̄ oppoponacū dissoluant̄ cū aceto forti r̄
liniant̄ r̄ ynguētū eburneū est bonū. **Medicamē**
bonū. Rz. mucilagis fenugreci r̄ semis lini r̄ mucī-
laginē cucūeris alinini r̄ amoniaci r̄ laudanū r̄ iso-
pū būidā r̄ oleū de lilio r̄ adipē anatis r̄ bdelliū le-
ne r̄ puz r̄ medulla vituli resoluant̄ in oleo r̄ fiat
ynguētū. **Aliud forte.** Rz. olei veteris. lb. ij. o-
lei de lilio. lb. s. storacis liqde. lb. q̄rta cere citri-
ne. lb. s. glutinis alboti. 3. ij. euforbij. 3. ij. n. e-
dulle ossiū cerui. 3. iij. fiat ynguētū. **Unguētū**
bonū ad duritiē iūcturaz quā acq̄sunt̄ restauratō a-
moniaci p̄tē. i. bdelliū iudaici p̄tē. i. laudanī p̄tē. s.
olei de alcāna adipis anatis amboz añ. p̄tis q̄rta sol-
ue gūas r̄ aggrega oīa. **Unguētū bonū amonia-
ci.** 3. vi. r̄ cere citrine t̄ndē gumī alboti bdelliū r̄
galbani oīuz añ. 3. viij. olei de alcāna. 3. iij. terā-
tur gūme p̄rite in aceto deinde aggregēt̄ in mor-
tario iuncto cū oleo de lilio. Et sūt ad spasmū eaz
r̄ nodatōez q̄ accit̄ sicut glādula vbi est. **Et itēz**
dixim⁹ eā in caplo suo r̄ admittrent̄ ynguēta que

diximus nūc. Et admittatō castorei r̄ costi r̄ fumi
colubini r̄ sinapis emplando est vtilis. Lenitiū bo-
nū. Rz. fecis olei de lilio. 3. i. r̄ fecis olei semis li-
ni. 3. i. r̄ storacis liqde r̄ galbani r̄ serapini r̄ op-
poponaci r̄ amoniaci oīuz añ. 3. s. bdelliū leis. 3.
i. adipis v̄rli aut̄ galline aut̄ porci apud illū q̄ dil-
git illud ex sapiētibus diuitū fiat ex eis unguētū.
faciētia fortitudinē mollificatōis. L. xvi.

Sistatō in curatōe eius ē sup̄ stiptica sub-
tilia sicut sauina r̄ dactili imaturi r̄ bis si-
milis aut̄ sup̄ stiptica spissa. Et qnz mēse
tur cū his sicut crocus r̄ cumamomū r̄ myrrha. Et
enula est bona valde r̄ p̄pe qm̄ coquit̄ cū ea acor⁹
r̄ cinis vitis cū adipe antiq̄ r̄ cortices spatulaz pal-
me r̄ oīa q̄ dicta sūt in induradō alroboth.
De admittatōe aque calide r̄ olei. L. xvij.

Sias qd̄ aqua calida r̄ oleū non pueniūt a-
pud restauratōez qm̄ phibēt̄ restauratio-
nē sed pueniūt an̄ ipam qm̄ ambo prepat̄
restauratōez r̄ pueniūt post ipaz qm̄ ipa abstergūt
qd̄ remanet ex apate r̄ duritiē r̄ rosboth r̄ pustu-
las q̄s euenire fecerūt ligamēta i nervis q̄te sit mo-
tus cū eis non facit̄. Nū ergo admittant̄ aq̄ calida
r̄ oleū r̄ adipēs r̄ medulle succurrūt illis nocumētis
inter illud vō aq̄ r̄ oleū sunt valde phibētia ab in-
carnatōe r̄ fortasse admittant̄ i infantibus et q̄ sūt
eis p̄rimi non in alijs cū empla exiccata sunt super
eos r̄ faciūt eis dolorē q̄re indiget̄ tunc vt oleo in-
ungat̄ locus q̄ dolet deinde sustentet̄ r̄ restauretur
apud q̄tē vero non dat̄ licētia in hoc. **Et medici**
qnzq̄ vident̄ embroca ex aq̄ calida qm̄ ipi soluiūt liga-
mētū p̄mū querētes ex eo iuuamētū r̄ est vt attra-
bat̄ ad ipm̄ māz. Et oz vt sit illa aq̄ talis vt qū ca-
dit apud infirmū sit t̄pata calida. n. fortasse resol-
uit ex corpe mūdo supra illud qd̄ attrahit̄ r̄ p̄prie
qū plōgat̄ ips effusiois eius r̄ attrahit̄ ex corpe re-
pleto supra illud qd̄ oz r̄ p̄pe si abbreviet̄ t̄ps ei⁹
imo oz vt sit aq̄ cū caliditate ad eq̄litate tendēs et
sit t̄pus effusiois eius fm̄ q̄titatē q̄ videt̄ ex angm̄
to mēbri r̄ eius inflatōe r̄ non effundant̄ qū incipit
deuēlescere. Et nos qdē iā dixim⁹ de iudicijs ebro-
ce in caplo dislocatōis illud qd̄ oz attēdere etiā hic
Et magis dilectū mibi qm̄ non est illic dolor est ut
non app̄pinqt̄ mēbro oleū neq̄ aqua calida oīo nisi
illud qd̄ antecedit̄ ipm̄ in p̄ncipio rei ad defensionēz
Et de illis q̄ ponunt̄ super iūcturas q̄ indurant̄ post
restauratōem sup̄ torlione r̄ attritiōez sunt dactili
r̄ alleliati emplando.

De cibariōe restaurati r̄ potōne eius. L. xvij.

Oportet vt sit cibus eius ex eis q̄ generāt
sanguinē spissūz siccū r̄ non spissūz siccū
imo spissūz viscosū vt generet alroboth
tenacē forte non siccū debilē lenē. Et illa sunt sicut
pedes r̄ frumētū coctū cū mēta aq̄ quousq̄ sit sicut
puls r̄ uētres r̄ capita r̄ cutis bedi r̄ arietis decocta
r̄ silia eis et vinū grossūz stipticū. Et ex illis q̄ dat̄
in ea mēsa sunt castanee r̄ grana in q̄bus nō est acu-
itas. Et alienet̄ oīa q̄ subtiliat̄ sanguinē r̄ calefacit̄
ipm̄ et elōgat̄ ipm̄ a coagulatiōe sicut vinū subtile
r̄ res p̄fortates ualde. Et ad summū regimē ei⁹ sit
ingrosatō nisi sit illic phibēs ex vulnere req̄rente
subtiliatōez cibi fm̄ illud qd̄ est sup̄ ipm̄ de magni-
tudine eius aut̄ ip̄ius puitate r̄ apud tiorē doloris.

Qui vero securus est ab illo dilate in cibo et potu et
quod amat defensione incipiat cum regimine subtilitate ut
securus a malitia apatis. Et illud est sicut si oportet
at itez ut phlomei et soluat veter deinde post di-
es paucos admittet illud quoniam sit quicquid necessarium
itez ut dimittat hoc regimine quoniam supfluit rothoth i
magnitudine et est necesse phibere ipsum.

Modus cibarij puenientis ei quod admittat hora co-
agulationis. Sumat panis de simila et farina rizi et se-
pui vacce pinguis et lac et fiat ex eis cibarij sile fru-
mento cecto ut puls cum bonitate sua percussionis me-
dicina aut eius quas sumit ad restauratores munia est
que est mirabilis.

De rebus que psequuntur fractura et restauratores et
necesse est succurrere eis. L. xix.

Quandoque accit ex fractura disruptio caris
quod non pglutinat quod si non incidat putrefit
et putrefacit illud quod sequit ea ex osse quod
est necessarium ut incidat et coquat. Et quicquid accidit
fluxus sanguis et est necesse ut phibeat. Et quicquid
accidit ptulio et attrito fortis carni quod si non curet cum
scalpellatoe aut cum medicis phibetibus putrefactioez
puenit ad estionem quod est ut obseruet illud. Et
quicquid accidit apa calidum in quo est timor quod est ut
regat regimine suo. Et quicquid accidit vulnera quod
egret ut curent cum eo cuius pterit narrato. Et quicquid
accidit alrothoth supfluit in fractura cuius quicquid
est necessaria quod est ut miret nutrimetum et phi-
beat eius generato cum phibetoe cibi et strictura de
sup et reliqs quod sunt dicta. Et quicquid accidit mollifica-
to iucturaz ex extensione. Et quicquid accidit ut currat
virus ad medulla quod generat in osse quod necesse est ut
extrahat os et discopiat via virus ad intus.

Tractatus tertius De fractura cranei. L. i.

Multoties accidit ut findat craneum et
non findat cutis imo apert. Quod ergo
occupato sit in curatoe apatis et non
puenit ad plagam fortasse accit ut pu-
trefiat os de subter et accit ante sani-
tate aut post ipsam egritudines male ex febris et
tremore et destructoe rois et alqs quod est necessarium
ut fundat. Et multoties quod si sit locum infirmum ipse et
quod tagit ipsum oia hora et hoc ppe. Et tunc quod est ne-
cessarium ut redeat yulnus ad dispoem suam et ut cu-
ret fractura oportebit ut fundat a cute cum quicquid
quod non retineat in ea virus in hoc neque aliud: oia. n.
ut non retineat virus nisi fueris securus de addi-
tione apatis et inueneris apa ruptum et appareat fractu-
ra vna. Quicquid. n. accit inde error magnus putatur
eni quod non sit fractura nisi illa. Et ppter hoc oia ut
psideret dispo fracture psideratoe bona. Illud ne-
ro in quo decliat cum existitoe ad rectificationez et ut
psideret ea fracture et vltiato virtutis rei fragetis
in quitate sua aut in sua magnitudine aut in sua for-
titudine ut p illud sciat vltiato quod oia esse ex fracta.
Et sile accitia quicquid signit illud sicut apoplexia et sco-
tomia et destructio vocis et quod sunt eis filia. Et quicquid
signit fissura cutis in multitudine sua et sua diuersitate
et in suo casu sup rectitudine vna et dispoez fractur
itez licet non sit hoc significatio significas oia pte
fortasse. n. est fractura interior plima et magna et non
est sup cutem fissura aut est fissura parua. quod est tunc

necessario ut cognoscat dispo cum significatioibz in
quibus quicquid de fractura et firmet mebz si est possi-
bile. Et in huiusmodi dispoibus est necessarium icide-
re cutem dure et discopire donec appareat os dubi-
tatum totum. Et si accidat fluxus sanguis impleat illud
quod discopit est panis siccus deinde susteta cum pul-
uillo infuso in vino et dimitte ipsam vsqz mane. Vul-
neqz aut capitis vsqz ad terminum almochari cura est
illa quod ia dicta est in caplo vlcex et ante ipsum. Finde-
tia vero os et educetia os et filia illis de illis quod dicunt
hic. et miore dispoes fracture ossium in capite si acci-
dit in eis scissura pua non penetras vsqz ad latum ali-
ud imo succedit apud quod exprimenta et filia isti ma-
gis rectum est itez ut frices illud vsqz quo non rema-
neat de scissura aliqd. Et si amas ut festineo cum effu-
sione huiusmodi nigre donec vehemens fiat apparitio
scissure p ea fac et frica donec non remaneat vestigi-
um et sint apud te fricatoria diuersaz quicquid ad mini-
stra in pmissa lata eoz deinde quod sequit illa. Quicquid fri-
cueris admittat medicina capitale et sufficit tibi.
Et medicie quod capitales sunt sicut treos et faria hor-
bi et minui olubani et aristol. et cortices radicio op-
ponacia et myrrha et sarcocolla et san. dra. et ome
exiccantiu sine mordicatoe et curet curato vlcex.
Si aut exultaueris quod fissura sit penetras usqz ad la-
tus aliud tunc fricato non finit ea vsqz ad elongatoez
Et caue ne multum pcedas in fricatoe imo vbi ias se-
curus fueris et cognoueris dispoez velamias an sit
seruas siliu suu ex osse tunc nocumetum est min et res
magis apparet et est euetus apatis minor et saluor et
paruior et apparitio puris maturi uelocior et magis
pplata aut ia sepaui ipsum pculio ab osse. Et illud e-
ab eo in quo est timor plus et dolores et febris et quod
sequit ea plus et suscepto ab osse alteratiois coloris
uelocior et curius pus virulenti subtili in eo plus et
quod accit ex doloribz et febris et tetano et sincopi
et destructoe rois ppter dimissionem curiois in eo plus
Et in huiusmodi quod dispoie imo in oia dispoie oia ut
vehementer caueat frigus etia in estate quoniam in eo e-
timor magnus. In fissis vero in quibus non est nisi
fissura sed est plima et apparz cum ea illud inter quos-
et oia non est nisi cortex multoties sufficit strictura et
ligamentum et emplum et infrigidatia. Vlcex illud quod e-
rectius est ut incipiat et fundat sup scissura oia ro-
tepidum deinde aggreget inter duas extremitates vul-
neris et sufficiat si necessarium est illud et puluerizet
desup puluis capitalis et ponant sup eas puluilli im-
bibiti vino stiptico pculio cum oleo deinde reliqz liga-
menta et qescat infirmum et fiat delitiosus et fiat ut dor-
nuat et phlomei si indiget. Et non quicquid in oia scissura
et fractura ut accipiat os totum quoniam hoc non est possi-
bile in oia osse: vlcex recordare eius quod pcepum in
cap o vli de fractura et restauratoe. Vlcex multi
hoies acceperunt os ex capitibus eoz incidendo et sim-
modum et creuerunt caro et cutis sup vulnus et euasert
In fragetibus vero os et que sunt post ea scias quod ossa
capitis diuersificant ab ossibus alqs quod fragunt quoniam
quod ipsa frangunt non restaurat na sup ea alrothoth
forte sicut attrahit ipsum et nasci facit sup reliqz ossa
imo re debile. Quapp ut non effundat pus ad in-
teriora oia ut extrahat si fuerit plaga capitis ppleta
aut incidat si non fuerit ppleta. et non fiat occupato
in restauratoe eius. Et oia ut non tardet illud i estate

ultra septē dies. et in hyeme ultra .x. dies et q̄to fuerit veloci⁹ erit melius et lōginqus ab hoc ut accidat nocumēta magna. Et de illis q̄ nocēt ad illud et faciūt esse necessariū est q̄ ab ossibus alijs p̄ter os sa capitis p̄uertit ligamētū reditōez et hoc ligamētū non est possibile sup caput : p̄pter illud ergo necesse est accipere os et fracturā cui est q̄titas donec egrediat virus sicut est necessariū. Et itēz si accideret virus inter os restauratū ligatū ligamēto opp̄ mēte expellēte māz q̄ is esset generatū illud vir⁹ ex ip̄o loco et penetrat⁹ ad medullā eēt nobis necessariū vt discopirem⁹ et mūdificarem⁹ ergo q̄l̄r in huiusmōi mēbro nō. est igit̄ excusat⁹ de hac col lectōe et incisiōe et detectōe loci et p̄hibitiōe incar natōis eius vsqz quo securus sis. Et si non est tior cursus virus vsqz ad interiora ossis q̄d incisiō. Et oz vt sit incisiō ex loco p̄ueniētiore. Et p̄ueniētiōr q̄d est aggregas ad opp̄ez quas existias q̄ vi rus currat ex eo melius et ad facilitatē incisionis et paucitatē necessitatis ad hoc vt moueat et extēdat fo. Et est cū hoc lōginqor locus a nervis sicut syn dput. Nā mediū ei⁹ non obuiat origini nervoz. Et stude ne frigus adueniat velamī qm̄ est malū et i morosū et subtilia regimē et assidua effusione cli te pidi. Et si apparet s̄r velamī nigredo et ē fortasse i eo q̄d apparet de ip̄o et non est nocē et fortasse cā eius sunt medicie tūc cura ip̄az cū melle p̄culso cū triplo sui olei ros. donec remoueat nigredo et pul neriza desup medicina capitalē. et si nigredo fue rit p̄firmata tūc fuge. **¶** Quē ergo vificat necessitas extēdēdi aliqd et incidēdi illud aut extrahēdi ip̄lū tūc festinet et non expectet p̄plemētū generatōis pus in loco. Et hoc q̄dē non tollat nisi vbi non ē p̄aniculus noiatus mater coarctatus aut p̄ictus qm̄ p̄ictura facit in dispōne ap̄a et spasmū et fortasse p ducit ad apoplexia q̄re oz ut extrahat illud os statū et redibit sensus si fuerit apoplexia statū. Si aut su erit forame tūc res erit vehemētioris festinatōis. Et qm̄ fragit craneū et infrigidat velamē et ap̄at et noiāt illud sutraten et tūc tibi inest in eo q̄d dixi⁹ cū huiusmōi festinatōe. Aut si fuerit necessaria ex pectatō tūc sit usqz ad duos dies aut tres. In plino rei oz vt curet in fo cū incisiōe. Et qm̄qz sit cū sera subtili p̄dicta. et qm̄qz sit ita vt fiat foramia pua si milia foramibus q̄ fuit ab acub⁹ q̄bus subtilia su miit vbi oz vt cadat ex eis licet in eis sit tumor qm̄ fortasse penetrat subito vsqz ad p̄aniculū vbi inge niet cū instro q̄d dixim⁹ qm̄ est saluus. Quāl̄r v o sit hec curatō nos dicem⁹ in hoc illud q̄d dixerunt pmi. Inqunt oz vt radat in p̄mis caput vulneratū et fiat in eo due fissure se secates orthogonalr et se cet vna eaz alterā fm figurā crucis. Et oz vt sit vna duaz sectōnū. sectō pma q̄ fuit ex p̄culsiōe d inde oz ut excoriet sub angul q̄tuor ut discopiat os totū cui⁹ p̄cauatō debet fieri. **¶** Qd si accidat in d fluxus sanguis tūc oz vt impleat p̄ano infuso in aq̄ et in aceto et si non imple ip̄z p̄ano sicco deinde p̄de sup cū puluillū infusus in vino et oleo et admistret ligamētū q̄d puenit ad illud ita vt qm̄ fuerit mane si non acciderit aliqd ex accitibus malis tūc oportebit vt icipias p̄cauare os fractū. Et illd est qm̄ oz vt facias sedere infirmū aut p̄cipias ei vt resupiet fm figurā q̄ puenit fracē deinde oppila aurea ei⁹

cū lana aut cotto vt non ledat ex voce p̄culsiōis et solue ligamētū vulneris et aufer p̄anū ex eo et absterge ip̄m deinde p̄cipe duobus mīstris vt teneat cū p̄anis subtilibus q̄tuor angulos cutis q̄ is scissa fuit et extēdat eā ad supiora. s. cutē q̄ est sup os fractū. Et si os fuerit debile ex nā sui aut ex fractura q̄ accit ei tūc oportebit vt auferas ip̄z cū incisoris ponēdo q̄dā p̄tra alia et icipiēdo ab eo q̄d ex eis est latius fiat p̄mutatō ex eis ad incisoris subtilia deīn puenias ad capillaria et admistra facilitatē in p̄culsiō ne praua et magna vt non ledat caput et inq̄eret ip̄z Et si caput fuerit forte tūc oportebit in p̄mis vt p foret cū tripanis q̄ noiant non p̄fundatia. Et sūt p foratoria q̄bus est eminētia praua internus ex locis acutis eoz ut p̄hibeat ea illa eminētia p̄fundare et puenire de siphac donec p̄caues cū eis os scillum et eradices ip̄m et non subito imo paulatiz. Et si fue rit nobis possibile vt craditem⁹ ip̄m cū digitis tūc illud est. Et si non cū tenalīs aut cū forpiciibus aut his filibus. Et oz vt sit inter illud ex foramibus exitus q̄tuatē stilli ita ut fiat p̄pe sup̄ficie ossis inte rioris. Et oz vt remaneat tactui foramis aliqd ex siphac. Et p̄pter hoc oz vt sint p̄foratoria fm mē sura essentia ossis et vt admistrent in hoc p̄forato ria plima qm̄ ergo fractura non est nisi in loco origi nis ossis tūc tunc oz vt fiat p̄mutatō ad illas res tūc ita vt cū cauaueris os tūc oportebit vt eques alpi tatē ossis capitis q̄ sit ex incisiōe et p̄cauatōe aut euz nouacula aut cū aliquo incisorioz q̄ siliat aciei entia postq̄ posueris instm q̄d coopit siphac et fiat ip̄z Et si remaserit aliqd ex ossibus puis aut frustis tūc oportebit vt accipiant cū facilitatē deinde pueniat in curatōe cū opatōe aut vnguetis. Nā iste est faci lior q̄ sit ex mōis curatōis et mioris nocumēti. Inq̄t **¶** Sal qm̄ tu discoopueris p̄te ossis capis tūc pone sub eo incisorii in fine cuius est ps q̄ assilat lēti eminētia si est lenis et est acuitas in lōgitudine donec sit latitu do lēti filis sustetata sup siphac. Et oz vt p̄cutiatur desup cū malleo puo et incidat os capitis. **¶** Quē ergo fecerim⁹ illud erit ex eo totū illud quo indige mus et illud est qm̄ siphac nō mouet tūc neqz si me dicās esset dormiēs qm̄ siphac opponit lateri lato i strumēti filis lēti. Et si puenit hoc instm ad os ca pitis tūc ip̄z eradicat illud absqz lesiōe. Et illud iō qm̄ postremū figure filis lēti circūdas hoc incisorii retro incidit os capitis et non est possibile vt in ueniat sp̄ea alia ad eradicādū hoc os facili⁹ neqz ue lotōris opatōis q̄ hec sp̄ea. **¶** Curatōez v o q̄ sit euz seris et instis q̄ noiant moderni viupauerūt p̄pter malitiā eius. hic est ergo sermo noster in cu ratōe ossis capitis qm̄ accit ei scissura. Et puenit hec eadē curatō in reliqs sp̄ebus fracture q̄ incidit ossi capitis q̄uis noa non dixim⁹ nisi curatōez fissure et posuim⁹ eā exemplū alijs. Inq̄t **¶** Paul⁹ et **¶** Sal. itēz docuit nos q̄ritatē ossiū q̄ oz incidi et iste est sermo eius. Nō oz vt incidat ex osse nisi illud q̄d est infirmū nā illud q̄d ex eo est p̄minutū uel t̄mētē oz vt auferat totū. In illo aut ex quo extēdunt scissurē extēdit plima. nā illud qm̄ accit non oz tūc vt p̄se q̄ris fissuras vsqz ad finē eaz et vt scias q̄ non ac cidit p̄pter hac cām res nociua qm̄ in reliqs opatōi bus q̄ oz ip̄z facere est fm q̄ oz. **¶** Ampli⁹ oz post cu ratōem cum ferro vt accipias p̄anū lini extensum

q̄titate ossis vulneris et infunde ip̄m in oleo ros. et
cooperi cū eo os vulneris deinde accipe p̄nū du-
plicatū aut triplicatū et infunde ip̄m in vino et oleo
ros. et lini vulnus totū oleo ros. deinde pone sup
ip̄m p̄nū q̄to leni⁹ potes vt non ḡuet siphac deū
admisra desup ligamētū latū et non strigas ip̄m ni
si cū q̄titate q̄ teneat p̄nos t̄m deinde admistra re-
gimē qd̄ remoueat inflammatōez et destruat febrē et
humecta velamē desup cū oleo ro. in oi hora et sol-
ue ip̄m in die tertio et absterge ip̄m et cura ip̄m tu-
ratōe q̄ creat carnē et sedat inflammatōez et pulueriza su-
per siphac puluerē ex medicis succis q̄ noiant medi-
cine capitis donec oriat caro in q̄busda horis super
os si indiguerim⁹ hoc q̄ ossa sunt eminetia et ut nas-
cat caro velociter et cura ip̄m cū reliqs medicis q̄a
dixim⁹ in curatōe vulnez. Et inq̄ Paulus mltoti-
ens accit i siphac capitis post curatōez cū ferro apa-
calm ita q̄ supueniet sp̄situdini ossis capitis et sp̄s
itudini cutis itez et est cū h⁹ ḡuitas et phibitō mo-
tis eius nālis. Et mltoties accit istis extēsis et acci-
dētia alia mala et seq̄t has res mora. Et non accidit
apa calidū siphac nisi aut ppter os eminetis sub eo :
aut ppter ḡuitatē tētax: aut ppter frigus : aut mlti-
tudinē cibi: aut mltitudinē vini: aut ppter causā
aliā occultā. Qd̄ si ap̄atis calidi ca est manifesta tūc
oz vt abscondas illā caz velociter. Qd̄ si est ex ca
occulta tūc stude in sepatōe eius et admistra phlo-
miā yene si non fuerit phibēs ad hoc et mioratōez
cibi et regimē qd̄ puenit ap̄atibus calidis sicut ebro-
catō cū oleo ros. calido aut cū aq̄ in q̄ bullita sunt
altea et senugrecū et sem̄ lini et camemilla et eis silia
et admistra emplm ex farina ordeī factū cū aq̄ cali-
da et oleo et sem̄e lini et admistra adipē gallie in la-
nā et hūecta cū ea caput et ceruicē et sp̄odiles et distil-
la in aures aliqd̄ ex oleis q̄ sedat caliditates et fac
sedere infirmū in aq̄ calida in domo et inūge ipsuz.
Qd̄ si ap̄a calidū pseuerat et non est aliqd̄ qd̄ phi-
beat sumere medicamē solatiū. solūis semel fiat
illud. nā h̄ip. p̄cipit illud. Inq̄t Paulus si denigē
siphac et nigredo est in sup̄ficie eius. Et illud est in
medicamē itez quo curat. nā medicamē nigz for-
tasse fecit illud tūc oz vt sumas ex melle et oleo ro.
iij. ptes et pmisceas et linias cū eo p̄nū et ponas sup
siphac. q̄ si accidit in siphac nigredo ex se ip̄o et per
uenit vsq̄ ad oculū p̄cipue cū signis alijs malis tūc
oz vt despēs de salute hui⁹ infirmī qm̄ est signifi-
catō p̄sumptōis caliditatis inate et destructōis eius
Et ego iā vidi quēda cui accidit fractura in capite
suo et p̄cauatū est os capitis eius post annū et sanat⁹
est et illud id qm̄ fractura fuit in syncipite et fuit ex
pcussione sagitte et erat ei curius et ppter hoc nō ad-
uenit siphac aliqd̄ imo saluat ū est a corruptōe. In-
quit Hal. ecce hōi ut frāgeret synciput eius et itez
os tēporis fractura extēsa et p̄posita est fractura cuz
dispone rez ossis syncipitis et incisum⁹ ip̄z ad inten-
tōez notā et sufficit illud et sanat⁹ est vir.
De fractura mandibule. l. ij.

Inquit sapiēs qū incidit ad interiora non
frāgat q̄ si frangit mādibula dextra tūc
intromitte indicē et mediū man⁹ sinistre i
os infirmī et si frangit mādibula sinistra tūc introit-
te man⁹ dextre et eleua cū eis marginē fracture ex-
terius et interi⁹ et oppone eas a bas cū manu altera

de foris et equa eas et cognoscēs eq̄tōez eius ex equa
tōe dentū q̄ sunt in ea. Si aut frāgat mādibula in
duobus locis tūc extēde ea in duo latera fm̄ oppo-
sitōez mīstro extendēte ea et mīstro retinēte ip̄am
deinde veniat medicus ad equādū ip̄az fm̄ q̄ dixi
mus et liga dētes q̄ torti sunt et sepati sunt ad inuicē
Si aut accidat cū fractura vulnus aut frustū tūc ad-
misra p̄sutura et puluīlos et medicas incarnatias
post reditōez et eq̄tōez. Inquit et ligamētū eius sit
fm̄ hūc modū pone medicamē vitte sup nuchā col-
li et vadat due extremitates a duobus lateribus sup
duas aures vsq̄ ad extremitatē mādibule deide va-
dat cū eis itez ad nuchā deinde vsq̄ ad locū sub
mādibula sup duas maxillas vsq̄ ad synciput va-
dēs ex eo itez vsq̄ ad locū qui est sub nuchā et po-
nat ligamētū aliud sup frōtez et in posteriorib⁹ cap i-
tis et stringat tota inuolutio q̄ inuoluta est et ponat
desup p̄nū lenis. Et si sepe ambe mādibule si-
mul ex extremitatibus eaz tūc incipiat cū vtriusq̄
manibus p̄alari deinde opponant et p̄iugant et p̄i-
deret ad p̄positōez dentū et liga duales cū filo auri
vt non sepatet rectificatō et ponat medicamē liga-
mēti sup collū et vadat caput eius ad extremitatē mā-
dibule et p̄cipiat infirmo vt q̄scent et sit tranquillus
et dimittat locatōnē et ponat cibū eius forbitōes.
Et si alterat aliud ex figura tūc soluat ligamētū ni-
si acciat ap̄a calm. Qd̄ si acciat tūc nō negligas vti
empla et embrocis q̄ pueniūt ad illud ex illis q̄ se-
dat et resoluit cū eq̄litate. Et os qd̄ mādibule stri-
git ante tres ebdomadas qm̄ est lene et est i eo me-
dulla plima replens ipsūm.
De fractura nasi. l. iij.

In ali supior ps est os et inferior est cartila-
go et illi qd̄ cartilagini nō accit fractura
imo attritō et q̄ p̄mēdo dilatat tota et
q̄ dilatat inferior ps eius supiore remanēte vt ē
et sepatō ad vñū latū. Supiori vō pti ossis accidit
q̄nq̄ fractura et q̄n frangit nasus et non curat pducit
ad casuz. Et itez q̄nq̄ indurat et remanet fz tortu-
ositate suā q̄re non recipit equatōez oz ergo vt se-
stinet in die p̄mo et non p̄t aseat decimū. Et scias
q̄ q̄n fractura nasi p̄seq̄t loca supiora ei⁹ magis cō-
ueniēs est et rectius regimē in ea est ut sumat still⁹
decēter factus lenis et intromittat cū facilitate i na-
suz vsq̄ ad sinē alchaisiz et teneat ip̄z cū manu sua
et equet nasuz cū manu altera donec equet deū sub
tūlēt intromittēdo liciniū p̄seruas ip̄m in figura eq̄-
tōis. Et melius qd̄ez est vt sit ex lino. Et cautella
est vt intromittat in vtrāsq̄ nares sil⁹ licet non sit
nocumētū nisi in latere vno. Et q̄nq̄ ponit liciniū
in latūs vñū vsq̄ quo eius vltiatō puenit ad p̄fir-
matōez et restauratōez. Et non p̄ponat sup nasum
ligamētū qm̄ facit ip̄z latū nisi sit illic eminetia ma-
gna et timeat fm̄ ea descēsis. Qū aut accidit in pti-
bus inferioribus tūc possibile est vt equet cū duo-
bus digitis duaz manū sicut duobus indicib⁹ aut
duobus auricularib⁹. Et q̄n accit in hac dispoē ap̄a
tūc vnguetū diaqlon est bonū valde qm̄ sedat ap̄a
et p̄seruat itez figurā equatōis et p̄fortat et silr me-
dicamē factū cū aceto et oleo et silia et minuto turis
sup qd̄ puluerizet cinis et emplet cū eo. Et q̄n fra-
ctura est attritō apta tūc non est possibile vt redeat
cū ea ad rectificatōez nisi postq̄ findit et extrahit

pmittit ossi et cum sutura eius et pulverizet desuper
pulveres. Et quando accit inclinatio et separatio cartilaginosa
tunc eam eaz violenter deinde liga ea ligatura puate
ea super illud et est ut ponas ligamentum extensum ex lati-
tudine cervicis super quam est inclinatio ex eis quibus sit
facile hoc ligamentum et bonum est ut sumas margines
pani fortis aut corrigia cui sit latitudo digiti unius
et lini vna extremitatem eius cum glutio piscium et gluti-
no corij vaccini aut cum guma aut cum reliquis glutinosis
one facietibus et iuncta ipsam super extremitatem nasi ex la-
tere super quod est inclinatio donec exerceat super ipsum et re-
ducat nasus ad situm suum cum violentia deinde extendit
illa corrigia aut panem donec equeat cum eo et inclina ip-
sum ad latus diversum inclinatio prime et restaura ipsum
super collum et liga ipsum ligamento tenete ipsum forma illa for-
ma et empla cum emplis que sunt necessaria.

De fractura furcule. L. iij.

Furcula frangit aut propter pedus delatus
aut propter casum magni aut propter percussio-
nem vehementem. Amplius furcule restauratio
sit difficilis et indiget subtilitate. Dixerunt in restau-
ratione eius si pertrahit propter casum erit defectio capitis
adiutorij inferius minus. Inquit et quando pertrahit furcu-
la in duas medietates tunc fac sedere infirmum super se-
dem et teneat mister adiutorij in quo est furcula fracta
et extendat ipsum ad exteriora et ad superiora itez et ex-
tendat mister itez cervicem et humerum inclinatum cum quatuor
te que est necessaria. At equit medicus cum digitis suis il-
lud quod est eminet impelles ipsum et quod est primum com-
moueat ante et retro et extrahat ipsum et si indiget in il-
lo extensio prima ponat sub titillico pilas magna de
pilis et eleuet cubitum donec appropinquet ipsum costis quoniam
extendet secundum quod vult. Et si incidit extremitas furcule
ad interiora frangendo aut non obedit cum attractioe ne e-
dici et non suspensum quoniam est ad profundum primum tunc p-
sterne infirmum super collum suum et pone sub humero pul-
vinar gibbosum et demerge humerum eius inferius do-
nec eleuet ad os furcule deinde equa ipsum et rectifi-
ca cum digito tuo et strige. Quod si infirmus inuenerit
puncturam ex deambulatione manum super ipsum tunc frustum
pugit ipsum secundum scitum ergo sinde et aufer frustum et fiat
illud a te cum facilitate et prope si fuerit frustum sub.
Et ut non distringas superhac pectoris introite instru-
mentum peruersum superhac pectoris sub osse deinde fran-
ge os. Quod si non acciderit apia calidum tunc sine scissu-
ra et icarna ea. At si acciderit apia calidum tunc infunde
puluillos cum oleo aliquo. Et si dimittit caput adiu-
torij apud fracturam cum frusto furcule ad interiora et
tunc oportet suspensum adiutorij cum ligamento lato et ele-
uet ad partem cervicis et si frustum furcule fuerit inclina-
tum ad superiora et illud quod est par sit tunc non suspendat
adiutorij sed resupia illum cui est furcula fracta su-
per dorsum suum et subtilia regimine eius et striget fur-
cula in mense et minus. De furcula autem dixerunt quod
furcula non seungit ex latere intrinseco quoniam anexa est
pectori non seuncta ex eo et propter hoc non mouet
ex hoc latere. Et si pertrahat exteriori vehementer et se-
pet tunc ipsa equeat et curat curatio que curat quoniam fragit
Extremitas vero eius que sequit humerum et separat ab eo
non dislocat primum quoniam lacertus que habet duo capita p-
hibet ea ab hoc et prohibet ea itez caput spatule. Et
non mouet furcula motu vehementi quoniam ipsa non est
posita nisi ut sepet pectus in et dilaret ipsum et per

hoc facta est furcula huius soli inter reliqua aialia. Quod
si acciderit ei dislocatio ex luctamine aut re alia sibi hu-
ic tunc ipsa equeat et intromittat ad locum suum cum manu
et puluillis primis que ponit super ea cum ligamento quod oportet
Et puenit hec curatio extremitati humeri itez quoniam sepa-
tur et reducit ea ad locum suum. Et illud quo ligat fur-
cula humero et est humerum et os cartilaginosa et ipsum in
grossat in macilentis. Et quoniam remouet existat ille cui
non est expectata quod caput adiutorij iam separat est et exi-
uit de loco suo caput enim spatule videt tunc unum et
videt locus a quo proutatum est proutum: uerum oportet ut di-
stinguat significatibus que experientur post.

De fractura spatule. L. v.

Spatule quod est locus latus parum frangit primum
ei quod acciderit de fractura eius acciderit mar-
gimbus et lateribus et frustis. Et quando accit
cognoscit tactu. Et per illud quod sequit ea de punctura
Uerum primum accit ei scissura quam sicut aspitae que cognos-
cit tactu et dolore locali et punctura si fuerit: licet non
sint reliqua signa. Et fortasse accit fractura ad interi-
ora et sicut ipsa incisio accides et crepitatio leuis quam
percipit auditus quoniam crepitat miser cum ea. Et inuenit
per attractioem manus que persequit ea et dolore. Et cura
eius itez est subtilitudo manus et bonitas pueniente
impulsiois ab inferioribus et equitudo et fortasse indi-
get vetosis secundum quod existio donec attrahat ad superio-
ra et equeat cum canella a nocumeto in aggregatioe ma-
teriei. Frustula autem spatule quoniam frangunt si sunt in
quatuor pigneta ledetia tunc necessarium est extrahere
ea. Et si sunt quatuor equeat et ligent ligamentis siliibus
ligamentis furcule. Et oportet ut dormiat huius fractu-
ra spatule super latus sanum non super aliud.

De fractura casti. L. vi.

Accidit casto scisso sicut ligno et accit fractu-
ra ad interiora. Et primum quod cognoscit so-
nitu sensato per tactum et auditum et quoniam inuenit
ipsam manifestam cuius due partes sunt manifeste et cum
extensione doloris. secundum quod sequuntur accidentia mala ex
punctura anhelitus et tussis sicca et fortasse patiens il-
lud sputum sanguine et quoniam generat ex eo putrefactio
velamentis. Et cura istorum est cura illius que habet illud
in humero. Et si inclinatur inferius tunc cura est illa que
descripta est in pphie furcule de pphie per fracturam.
Et si ingrediuntur coste ad sinistra super eas ligamentum
factum ex lana cum reuolutioe post ligamenta posita super
eas de subtus cum rectitudine: deinde aggrega extre-
mitates duorum ligamentorum et liga eas ad invicem quoniam ipse
prohibet ligamenta reuoluta a solutione.

De fractura costarum. L. vij.

Costis vero septem accit fractura a duobus
lateribus. fallis vero accit fractura a latere
dorsi. Et quoniam extremitas alia est cartilago
hypochondriorum secundum quod sciuit non accit ei attritio.
Cognitio autem fracture costarum est facilis que non occul-
tat tactui propter illud quod sentit de aspitae et motu
in non suo loco et fortasse audit si auscultat crepita-
tio occulta quod si fuerit inclinatio coste ad interiora et
sicut eaz accitua plesis et est fortasse cum ea sputum san-
guis tunc non audet restauratores curare ipsam cum ex-
tensione ad exteriora propter defectum ingenij quoniam illud
est difficile absque vetosis. Et quoniam ex vetosis timef-
quod aggreget maxima prima ad interiorum locum et est in ea
illud quod est de corruptioe. Quod si expellis eas et non

plōgas retentōez eaz nō est malū. Ulex qñz cibāt infirmū cibis inflatis valde vt inflet vter eius c t p̄mat inflatō fracturā t ipellat eā ad exteriora. Et hoc q̄uis sit de illis a q̄bus in q̄busda horis non est excusatō est in cā magna ad faciendū vt accidat ap̄a. **C**ūq̄ qda sapienū oz vt coopiat locus cuz lana infusa in oleo calido t ponat puluillū i eo qd est inter costas donec repleat vt sit ligamētū equale qñ inuoluit fm rotūditatē sicut narrauim⁹ in pectore deinde ponat sicut ponit in hñtibus p̄sum fm q̄tūtatē puenientē ossi. Et si oppreserit nos res vehemēs t os pūgit yelamē pūctura ledēte tūc oz vt fundat cutis t discoopiat illud qd discooptū est de costa deinde ponat sub eo instrm qd p̄seruat si phac vt non egrediat siphac t incidant cū facilitate ossa q̄ pūgūt t extire facias deinde si non accit ap̄a calidū aggregēt fūsure t medicent cū ynguēto. Et si accidit et ap̄a calidū coopiat cū puluillis infusis in oleo t cibet infirmus t curet cū eo qd sedat ap̄a calm t resupinet sup latus qd leue est sup ipm.

De eo qd accidit spōdilibus de fractura. L. viij.
Inquit paulus rotūditatib⁹ spōdiliū accit qñz attritō sed fractura p̄az accidit t tūc minuit siphac t nuche t nucha ip̄a t cōicat eis abab⁹ nerui in nocumēto t sequit ea utraqz mors si accidat illud spōdili collū. Et ppter hoc oz vt p̄mittam⁹ fmonē t enūtiem⁹ p̄ditōez facta. Et si est possibile ut p̄sumam⁹ t auferam⁹ os ledēs cū scissione tūc illud est t si non oz vt uiluem⁹ eos cū regimie qd sedat ap̄a cala. Et si remanz aliqd ex p̄tibus eminetibus spōdilis ex q̄ sunt q̄ noiant spie Na illud cadit velociter sub digitis qū uolum⁹ ei⁹ p̄minuōez qm illud qd p̄minutū est mouet t sepatur a loco suo tūc oz vt auferat illud scindēdo cutē exterius deinde aggregēt p̄ futura t admistret i eo curatō incarnatiua. At si frāgit os alkei i inferior pte albatin t alobofos tūc intromittat digitus in dex sinistre manus in anū t equet os fractū cū eo et cū manu altera fm q̄ possibile est t si senserim⁹ os fractū iā sepatū esse tūc oportebit itez vt auferat cū scissione sicut dixim⁹ deinde admistret ligamentū qd puenit ano t curatō pueniēs ei.

De fractura adiutorij. L. x.
Os adiutorij qū frāgit fm p̄lm non declinat nisi ad exteriora q̄re oz vt tu facias illud qd oz fieri in reditōe fracture cuius sicut est fm q̄ sciuisti t t̄age ip̄az manu tua eq̄tione vltia t liga eā cū ligamēto ascēdēte eia vsqz ad hñerū t strige cū eo sicut p̄xia illi deinde ligamēto cōi fm q̄ sciuisti etiā usqz sub cubito si fuerit fractura p̄pinqz cubito postea liga ip̄az ligamēto tertio ascēdēte ab inferiori vsqz supius t suspēde manūz angulariter ne mltiplicet eius suspētio extēdendo qm est malū. Et melius qdē est vt strigat adiutoriūz ad pectus fm angularitatē in cubito vt non moueat t p̄pe qñ fractura est p̄pe cubitū. Ergo pone sup ligamēta aut aqua t acetū aut aqua sola si fractura ad huc non ap̄at t fac ip̄am ex lino cuius latitudo sit q̄tuor digitorū nō plus. Et si iā supueit ei spatū t ap̄a ē tūc p̄de ip̄az ex lana t ablue ip̄az in oleo si tibi possibile est t si non fuerit aliqd phibēa non soluas vsqz ad septē t qd est post eos vsqz ad decē tunc solue t liga cū astellis t si defensio uocat

te ad aliud tūc solue in tertio t est illud ad qd inclinat. **Hip.** qm auferit nocumēta licet noceat restau-ratōi. Ulex in q̄litate ponēdi astellas oz ut sufficiat tibi illud qd tibi declarauim⁹ in caplo suo t non se pares ab ea stricture ad min⁹ vsqz ad xl. dies. Et qñ indiges fm p̄suetudinē extēsiōe vehemēti t nō obedit tibi t non excusaris auxilio alicui⁹ adiun-tis te tūc fac sedere infirmū sup sedē subleuatā t sit ad stantē plus declinū q̄ ad sedēte t appodici sup gdu scale aut qd sile sit ex eis q̄ sciuisti in caplo dislocatiōis t locus ille sit planus factus t mollificat⁹ t linitus deinde suspēde in hñero eius aliqd q̄ue ex tēdens ipm ad inferiora qū extēderia extēsiōe q̄lita tūc liga cū vitta fortī sub fractura t supra illā t fac dormire infirmū resupinū t extēde illud qd liga-si vitta cū fortibus vittis vsqz subtus t ad supio-ra in illo. n. est sufficiētia. Et qñ fractura est in me-dio adiutorij pone ligamētū cū lōgitudie vna a duabus extremitatib⁹ iūcte t si fuerit p̄pinqor ad lat⁹ pone ligamētū vehemētōris p̄pinq̄tatis extremitati lōginqz q̄ aliqz si fuerit scissura sola tūc cura est cu-ratō scissure t strigat sup eā ligamentū.

De fractura brachij. L. xi.
Acidit qñz vt frangant duo focilia siml. Et qñz accidit vt frangat vñū eoz. Et fractura focil inferioris est vehemētōr t turpior q̄ fractura focil superioris qm singlis sit fra-ctura vnius eozū t illud ideo qm facile inferius est brachij deferis q̄re eius fractura est deterior t qm est nudū carne tūc est fractura turpior. Et itez supius facile suscipit curatōez t sufficit ei extensio pua t nō silt est inferi⁹ t p̄pe si frangat sil. Et oz vt suslētet apud extēsiōne adiutorij sup alchoi t ē radix vole. Et cognoscit stricture ligamēti qm si accit ex ea i digito ap̄a puū aut dolor puus tūc liga m̄ ū ē q̄le t si nō ē tūc ē molle q̄ si ē plz siltū tūc ē uehemēs t oz ut mollificet. Positō aut astellaz nō est ex illis q̄ occultent tibi sed oz vt non p̄lequant cū lōgitudie sua uola t radices digitorū imo abbre-nient ab hoc p̄az nisi necessariū faciat illud p̄pinqz tas fracture iuncture rascete tali. Ulex tūc itez oz vt non t̄agat albaragi digitorū. Et qū restauat et ligat oz vt suspēdat ad collū fm figurā angularē. Et oz ut sit suspētio eius p̄pe si est ei⁹ fractura ad inferiora cū p̄ano cū⁹ latitudo capiat lōgitudinez brachij totius qm si fuerit obuiatō suspēlorij p̄pe fractura t reliquū eius sepatū a suslētātōe accidz tor-tuositas p̄culdubio t declia tō sup illud qd facit ip-saz sicut vola imo oz vt sit vola. Et p̄lm brachij in suspētorio. At vō si fractura fuerit ad supiora o- portebit vt suspētio sit ita ut videat fractura t ele-uet duas extremitates ex latere vole t ex latere cu-biti. Qd si sepe qd est inter illud erit adiuuās ipz ad eq̄tōez figure t sit suspētorij p̄anus lenis et sit suspensio talr ne ullo mō sit possibile moueri t ut non dilatet ipm dilatātōe laboriosa. Et fortasse ac-cidit brachio vt restauet in latitudine circiter v i ginti t octo dies.

De fractura rascete. L. xi.
Cūbus istis p̄az accit fractura qm ip̄a sūt dura valde. Et qñ aduenit eis cā aliqz re-mouet ea a locis suis t nō frāgit ip̄a q̄re sūt vltia ad curatōez quēadmō dixi⁹ i dislocatiōe

De ossibus digitorum fractis. L. xij.

Istis itez parz accit fracta imo accit sepa-
to. Dixerunt qda si accit eis fractura oz
vt sedeat infirmus sup sede eleuata et p-
piat ei vt ponat vola sup sedez equales et extadat
ossa fracta miter et equet ea medicus cu pollice et i
dice. Qd si pollex fuerit incliatus ad inferiora tuc
oportebit administrare ligamentu desup et fortasse ac-
cidit apa calidu. Et ad locu mollificatiois boz ossiu
aggregat supfluitas plima et coagulat velociter q-
strigit. Et si accidat fractura sulemi aut digito si e
pollex oz vt liget ligamentu ppo ei et vt liget itez
cu vola vt firmet et non moueat. Et si accidit fra-
ctura alicui reliquoz digitoru si fuerit index aut au-
ricularis tuc liget cu illo q appriet ei. Et si est de
digitis medijs tuc liget cu illo q est ex latere eius
aut ligent omes fm punitate adinuice qm est me-
lius firman et non mouent et sunt tuc qsi ligati
sint cu astellis. f. ossa fracta.

De fractura ossis lati et anche. L. xij.

O anche qnqz fragit sed raro cu dispo-
ne fortitudis sue. Et accit illud ei fm semi-
taz pminuiois extremitatu et qnqz fundit in
logitudine et qnqz impellit inuis ad venire et accidit
post istas dispo-nes itez ex dolore et puctura et stu-
pore cruris et coxe pxiu ei qd accit adiutorio ex
fractura hueri. Et qn fragit os latu qd e supra alo
hoios aut fundunt vt lingua laceru eius sit res di-
ficilis in rectificatioe eius qre sit vna duaz anchaz
declinis ad diminuioez. Et cura eius est vt laceat
infirmus et incipiat duo hoies fortes extedere duos
coxas ei qsqz cox extadat coxa et ia tenuit an vn-
manus eius vt non festiet ad expellendu illu q exten-
dit coxa eius. Et incipiat duo restauratores pme-
re anchas eius cu yebemeta et fortitudine donec eq-
deinde prepet sup ea emplm postea resupinet su-
per aliqd qd sit sicut glomer ex panno aut ei sile ex
illis q habet duritie. Et hoc qd est pxiu ei cu q-
curat spatula itez. Et qn fragit ex latere anche tuc
cura eius est cura hueri. Et oz ut admistret hueria
tio sup ligamentu et equent puluilli sicut oz et est ne-
cesse vt sit sustetatu sup locu planu.

De fractura coxe. L. xij.

Qum coxa fragit necessaria est extensio ve-
hemens deinde equet fm forma nalez q e
ei. Et est gibbositas siluestris ptia ei et
pcauitas paucis in ei domestico fz ambulatoez for-
me q est ei in sanitate. Et obseruet in dispo- fra-
cture medij eius aut extremitatis eius supioris et infe-
rioris dispo-ns q dicte sunt in caplo adiutorij et sit
strictura ad supiora pseruat et retines. Dixerunt qn
fragit puerit ad loca ariora et ad exteriora. Et il-
lud id est qm ipa est lata ab hac pte p natura et eq-
manibus et ligamentis et spebus extensiois q sit fz eq-
litate aut cu strictura vnius duaz ligaturaz supra
fractura in medio. Si aut fractura fuerit incliata a
medio et fuerit ppinq capiti coxe tuc sumat ligam-
tu et inuolnat in medio eius lana vt non incidat car-
ne et ponat mediu eius sup pectine et ascadat extrei-
tates eius ad pte capitis et dent mistro vt retineat
eas ad inferiora. Et si fractura fuerit in eo qd sedet
genu tuc nos ponem ligamentu in supiore pte fra-
cture. Et eleuabim extremitates eius ad illu q exte-

dat eas ad supiora et teneat genu cu ligamento inuol-
ues ipm desup. Et equet meby istud infirmo iace-
te sup facie sua et crure eius extelo. Et si fuerit of-
sa pugetia tuc oz vt equet sicut dixi mltoties et q
ex eis eleuant capiant regime vo sit fm q dixi i
curatioe adiutorij. Et os qd coxe strigit in. l. no
ctibus. Et ego enatiabo qno oz vt sit situs eius
postq aggregat curato cruris. Et oz vt ponat iter
duas coxas tuc pila de ligno et ei silibus seruas eaz
ad forma fm qua eqta est et restauret restauratioe
cognita fm q intelligit ppter illud qd accidit de
apate et pruriu. Et qn accit sup coxa na est apa for-
te et est ex eis q festinat ad coxa tunc oz vt ppe p-
ueniat ad soluendu vt respiret et extadat apa. Et tu
qd is scinisti embrocas ppas. Uez in caugualib
et albaruach et sunt tabule magne in qbus est paru
pcauitatis vt deceter pponant sup inuolutoes et capi-
am logitudinē pedis qm si breuiant et non restau-
rant sup crus et abscedit infra illud vtilitas non est
vtilitas qnta. Et si plagan erit infirmus ex eis in
labore licet si ipe abbreniet non erit expa laboris
Et vtilitas elogatiois eaz est vt phibeat itez ptez
sana pedis moueri qu fuerit motus illius qntatis
nocuus fracture et ppe in dispo- dormitatiois et
somnia. Et necessitas boz inlfoz non est nisi in fra-
ctura magna valde. Et non est possibile cu hoc uti
eis nisi anq apet qm apa non tollerant huiusmodi. Et
ad vltimu est guitas et malitia et labor et oz vt fu-
giat ab eis du excepto pseruat cu ingenijs alijs. Si
tus aut restaurete coxe oz vt sit fm q fuit pserua-
do eius in sanitate de alludatōe pstrictiois et dilata-
tiois. Et illud qd est magis vices est dilatato. Et
scias q ille cuius coxa et anchora sunt fracte parz de-
nudat a claudicatioe et qn abscedunt frustra lacertoru
eius madat prius deinde minuit secundo.

De fractura rotule poplitis. L. xv.

Rotula parz fragit et fm plm pteritur. Et
cognoscit illud qd accit cu tactu et aspita-
te et cu vacuitate q intelligit ei cu tactu et
audiu aure. Et oz in curatioe eius vt extadat crux
deinde intromittat rotula in locu suu et si sepata fu-
erit aggreget prius deinde intromittat.

De fractura cruris. L. xvi.

Quando fragit os pui cruris est salui q
si fragat os magnu. Et qn fragit arudo
pua supior est inclinato ad exteriora et an-
et est ambulato cu hoc possibilis. Et si fragit arudo
magna inferior declinat crus ad exteriora. Et qn
fragunt vtrez arudines sil tuc est deteri et tuc q
de accit cruri incliato ad omes ptes. Et scias q cu-
ratio fracture cruris est fz pseruatōez curatiois ad
iutorij et in eius silitudine. Et non est dispo cruris i
tortuositate q accit figure sue naturali sicut dispo
adiutorij imo est rectu. Quare oz ut sit extensio ei
ad hoc vt redeat ad rectitudinē.

De Calcanei fractura. L. xvij.

Calcaneus est excusatus a fractura ppter
duritie sua et p circudatioem defensionis
Et plurimu eius quod accidit ei no est ni
si dislocatio et iam dictum est de ea.

De fractura tali. L. xvij.

Fractura tali e praua et eius curato est dif-
ficilis. Et plm qd fragit qu cadit ho ex
hh 5

loco alto qm pterit superius pedis. Et fortasse acci-
dit cu eo astricto ossis cu cursu sanguis ad yvres q
coagulat in eis. Et qnq pducit ad egritudies ma-
gnas ex febre et pmitide ronis ex tremore et spaf-
mo pedis. Qu ergo accit in eo apa pgelatu qd no
apparet et non egredit et apparet ia tenebrositas q
non fuit est signu malu signu q est in via putrefa-
ctois. Si aut est apa apparis impelles manu tuc est
melius et fortasse sit facilis eius erupio. Et qn tal
restaurat deambulat est dolorosa sup ipz. Et qn
non restaurat talus fz q oz destruit inuametu.

De fractura digiti pedis. L. xix.

Curatio eoz in fractura et dislocatioe est
curatio digitoz manus. Et qnq restaura-
tor eqt eos pede suo calcado eos cu eo.

Expleta est fen quinta libri quarti quam sequitur
fen sexta eiusdem de venenis.

Fen Sexta libri quarti de venenis. et est quinq
tractatum.

Tractatus primus est de radicibus eius qd scit de
dispoibus venenoz ebiliboz et distinctioe smenis
in curatioibus venenoz q non sunt ex aialibz cui
sunt summe tres.

Sermo vniversalis de cautella a venenis q in po-
tu dantur et curatione eorum. L. i.

Qui timet q in potu sumat venenu
oz vt sibi caueat a cibis dñantiu sa-
poz in acetositate aut faldie aut
acuitate aut dulcedie dñantiu odo-
ru: ipi. n. fragut pillud qd ponit
et odore eius. Et oz vt non pmet ei aliqd ex eis
q dixi sup fame vehemete et suiz vehemete. una
queq eaz. n. occultat illud qd oz vt detegat ei p
pter vehemeta voracitatis. Et itez qa qu replet
cibo et potu et qu in potu sumit venenu: accidit ue-
neno duo accidia quoz vnu est q sepelit in va-
cuitate eius quo replet est. Et fm est q vene sut
plene qre non iuenit venenu in eis penetratioez et
fortasse est in eo sapor rei repugnatis veneno. Et
necessariu est ei itez vt ipe sit suscipies fm via co-
suetudis medicias expellentes nocumetu venenoru
sicut mithridatu na eius exptu est inuametu. Et si-
cut pfecto de boloz. Et silr sicut cu solis rube et
nucibus et sale trito. pdera vo sunt qm sumitur
rute sicce ptes. xx. et nucis ptes. ij. et sal ptes. v. et
ficiu sicaz ptes. v. Et algeduar est mirabile i ex-
pellendo nocumetu venenoz oinz et facit fiduciam
itez. Et ego no visico an sint due medicie aut una
medicia. Et itez seis napi pui podus. z. i. s. deco-
quat cu uino decocto et ruta et sal etia silr. Et neces-
sariu est caueti vt non sit ois cautella eius in cibo
dato ab alio aut q in potu fuit tamiu qm fortasse ac-
cidit ei vnde non existiabit imo qnq ptingit vt ca-
dat res maligna sicut lacerta et rutella et scorio in
eo qd decoquit et in uasis in qbus est vinuz plima-
naqz. uenenosoz diligut odore vini et curru ad ip-
suz et qnq moriunt in cecubis et qnq bibut ex eo et
enomut in ipo. Et ppter hoc oz vt caueant tecta et
qd est sub arboribus magnis et herbosa loca.
Sermo vltis de venenis que bibuntur. L. ij.

Petres venenoz sunt due. f. facies opa-
toez sua cu qilitate q est i ipo. et efficies cu
forma sua et tota substantia sua. Et pnuiz
qd aut est corrodea putrefacties sicut lepus mari
aut inflammas calefacties sicut euforbii. aut infrigi-
das stupefacties sicut opiu. aut oppilatas vias anbeli-
tus in corpe sicut pibu nlu. Efficies aut cu tota sub-
stantia est sicut napellus et sicut albeilei qd dicit esse
guini napelli et sicut cornu spice et sicut fel leopardi
et q sunt illi filia. Et hec sunt deteriora uenena. Et
itez de venenis sunt q agut sup vnu et ide mebruz
sicut caiarides sup vesica et lepus marin sup pul-
monem. Et de eis sunt q agut sup totu corpus sicut
opiu. Et ois qd q interficit cu pmutatioe pponis:
aut cu putrefactio: aut cu aduenu sup mebrz possibi-
le est ut sit effectus post tepus licet putrefacties qto
plus remaneat in corpe tato plus est effectus ei de-
terior. Et salus ex eo est cu resolutioe accite ei et p
illud qd succedit ei p sudore et filia aut p curatioez
ptaria. Et scias q nocumetu narcoticoz in pponi-
bus calidis ex pte est debilius et ex pte est forti et
qcuq duaz fuerit dñans erit iudiciu ei: inqtu eniz
plexio calida in corde resistit eis est eoz effectus
debilior: et inqtu ipa iuenit in corpi calidis sub-
tiliatioez substantie sue frigide grauis et attractioez
p virtute motus arteriaz et attractio eaz est apud
pstrictioez erit eoz nocumetu i corpi calidis ne-
hemeti pcpue qu ipa sunt ptaria pponi eoz. Et
est sile vt sit sermo in venenis calidis ille fmo ite-
ru: ppo eni calida resistit eis cu expulsiue a corde
et resoluit virtute calidoz: venenoz sed arterie co-
pionis calide attrahit ea: qre accit sicut illud. Et p
pter illud dixit Gal. q alfarfas et existio ipm esse
napellu aut venenu interficiens: interficit boiem et
non interficit turdos qm ipe non puenit in tardis
ad cor nisi post spatii in quo iaz passus est a corpe
passione postq non remanet nisi passio puerhois ci-
bi. Et in boie festinat an illud ppter latitudiez me-
atuu et vehemeta caliditatis et virtute motuu attra-
hentiu arteriaz. Et dico q iste est modus qda. Ue-
ru pportionalitates itez inter vntes agetes et paties
tes sunt ex eis q oz plderari et vnde sciuit q alfar-
fas sit venenu p ppatioez ad coploez lata que e ani-
malis absolute confirmatur ita vt sit interficiens
quam figitur in homine non interficiens quam non
firmat in turdis: fortasse. n. alfarfas non est vene-
nu p ppatioem ad pponem turdoz. Et si non puer-
teret in cibz vel nutrimentu et pueniret ad cor eoz
sicut ipm puenit ad cor hois cu velocitate non iter-
ficeret. Inqt et fuit qda anus suscipies i pncipio rei
de napello re pua: deinde non cessauit uti eo donec
asuefacta est eo na et audacter vlt est eo et nihil no-
cuit ei. Et dico hoc et dixit ruffus q nutrita fuit pu-
ella cu veneno vt interficeret p ea reges q cu ea co-
ueniret. Et q ipa in pphone sua psecuta est cosecu-
toem maxima ita vt salina eius interficeret aial et
non appropinquaret eius saline gallina.

Significationes spetierum venenorum. L. iij.

Significant qnq p ea que eneniut in corpe
de egritudibus. Na si euenit sile mordi-
catio et incisioni et pucture et corrosioi scit
q venenu est de genere medicinar acutaz calidaz
mordeatuu sicut arsenicu et almuicu et argetu viu

extictū. Et si accit inflamatio vehemens et exuberatio sudoris et rubedo oculi et angustia et lues signi quod est venenū propter caliditatem in sicut enforbiū. et si accit dū profunditas somni et stupor et frigus signi quod venenū est de genere narcoticoz. Et si non apparent nisi casus vitii et sudor frigidus et sincopis: tūc est de venenis quod contraria sunt rebus cum tota substantia et est deterius eoz. Et quicquid signi per odores aut odore corporis totius sicut sensibilitas odoris operi in eo quod bibit ipsi aut odore membri eius sicut odor oris qui bibunt venena putrefacticia sicut lepus marinus et alfratū et catarides. Et quicquid signi per vomitū nam qui euomit venenū non elogat quoniam visus cadit super substantiam eius quod in potu datum fuit de eo aut cognoscit per odorem aut per saporē sicut cadit visus super lithargyriū et gypsiū et super sanguinē congelatū et lac coagulatum et sicut opii cognoscit per odorem et lepus marinus et rane per abominabilem saporē.

Signa mala. Quia incipit ei quod venenū sumpsit superuenire sincopē et pmutat eius pupilla et occultat eius nigredo tūc non sperat euasione et similis si rubcant oculi eius et egrediat lingua ipsius. Et casus pulsus et sudor frigidus est significatio mala et in huiusmodi dispone parum vinit.

Canon curatiois eius qui in potu sunt venenū. **L. iij.**

Oportet ut non moret imo propter quod sentit ipsi anque virtus eius pambulet in corpore et bibat aqua tepida et oleū sisaminū aut oleū de oliuis et euomat et pueniat in hoc ad vltimū quoniam potest. Et melius quod est ut in ea sit virtus aluis et baurach. Et quicquid admiscet cum oleo litiū et adepo anseris. Et diligit ut sit illud quod ipse bibit ad vomitū propter hoc et alia aqua plima et cibi plimi: ipsi. n. l. non euomant tūc quicquid fragit venenū et superat ipsi et quoniam uomuerit quod possibile est ei. deinde bibat lac plim quoniam ipsi fragit nocumētū veneni. Et non est malū si euomit ipsi itez ut bibat decoctōz semis vrtice cum butyro cocto ad expellendū venenū vomitū do et solutōz faciēdo deinde bibat lac. Et butyruz crudū est melius lacte. Et itez decoctōz seīs lini et sili nūm dulce cum adipe anseris liqfacto et sili aq cineris lignoz vitis. Et oz ut sequant vomitū clisteria propter quod sentit descensus leuiois ad inferiora si aut fuerit pmois supra illud vrtat eo quod facit uomere et soluit et non dimittat potus lactis. Et si tibi necessariū fuerit ut in potu tribuas ei vbiq. tyriaca de terra sigillata fac. ipsa. n. adiuuat corpus ad expellendū venenū et propter quod in potu dat in principio rei ipsa. n. facit euomere venenū sicut est cuius descriptio est. Baccay lauri aut. ij. terre sigillate aut. ij. et ireos pficiat cum oleo. Et sit dosis ei auellana una Et itez carpobalsami isopi succe seīs napi siluestria pipis albi et nigri pipis logi acori anisi petroselini assari cymini carmei semis hyusqami albi oiu an. aut. iij. spice floris squinati amboz an. aut. v. ca sie. 3. xviij. amomi croci amboz an. aut. vi. cōsticiant cum melle et de in potu quoniam est faba romana. Et sumere in potu terra sigillata sicut ipsa mei est cum vino facit illud. Et existiauerūt quod quoniam in potu sumit stercus galli in dispone stat facit euomere venenū. Et ex eis qui in potu dant itez sunt succus prassij et folia cane et celtica et sem baucie et castoreū et auellane et ficus et ruta. Et de illis qui laudata sunt

in hoc caplo est ut in potu dei galbani fetidi pōd 5. iij. et myrrhe. 3. i. cum vino dulci. Et quoniam post uomitū accit inflamatio vehemens tūc da ei in potu aquaz niuis et oleū ro. infrigidatū et vomat cum hoc. Et oz ut non dormiat oio et non dimittat se ipsi talr ut dormiat imo oz ut euigilare ipsi faciat oio et ride ant et clamet in circuitu eius. Quicquid manifestat ei forma et cognoscit venenū curet omne venenū cum eo quod dicit in suo caplo. Et hec quod manifestat sit ipsi duos mōs quoz vnus est ut cognoscat cuius generis sit venenū et scōus ut sciat cuius ipsi sit. Et replū ipsi est ut sciat quod ipsi est ex incisiuis acutis que curet ipsi cum eis qui sunt sicut lac et butyruz crudū et feludez curren factū cum oleo amigdalio aut butyro cocto et cum eis qui fragit acuitatē aut sciat quod est ex inflammatibz que infrigidet cum cafora et aq ros. et aqua coriadi et qui sunt silia illis. Et oia illa sunt infrigidata cum niue et emplent membra eius principalia cum eis qui sunt sicut altahaleb et alia et renouet super euoz infrigidatō in oia hora. Et ex eis qui pferūt huiusmodi ualde est lac vaccini de quo extractū est butyruz infrigidatū. Et si indiget phlomia phlomet. Aut sciat ut quod ipsi est ex stupefacietibz que admistrent ea qui sunt sicut tyriaca et medicamē de assa fetida in vino puro et sili alia. Aut sciat quod est contrariū per substantia que curet cum mibridato et tyriaca et medicamē mulchi et bezard et vrtat carne et vino: et admistretur egro aromaticū et euente locus ad quem vadit ea moradi et induat vestibz aromatizatis et sternuat et fricet os stomachi eius et sufflet in os ipsi et tē dant capilli ipsi. Quia aut cognoscit species veneni curet cum eo quod ipsi propter est de illis qui dicem. Et ad sili mū ex medicis qui bibunt ea venenoz aut qui pfractio acuitatis veneni aut resolo substantie eius sicut ex lacte et albezahar. Aut qui per eas exitus substantie eius sicut per terra sigillata. Aut qui oppositō quoniam tatis eius sicut potare allei in vino ad illum quem pupugit scorpio.

Medicine cōmunes ad venena. L. v.

Sunt medicie qui contrarie sunt veneno que non pmitunt ipsi puenire ad cor et sunt sicut tyriaca et mibridatū et albezahar et qui sunt exptia et terra sigillata et tyriaca facta ex ea et tyriaca diatesseron. Et dixerūt quod quod flos oleadri et folia eius liberat a veneno. Et dicit quod genus in niperi in hac re non est par. 82. aniden et radicio eius amboz an. 3. i. et iceba armene. 3. ij. pficiant cum melle et de in potu cum aq maloz. Et medicamē ex eo factū est vltimū. Et radix buchormarien quoniam potat cum vino et calameto itez. et semē napi. Et itez rū agarici. 3. ij. cum vino. et capilli veneris et maluc et semē eius et folia ipsius itez et cinamomū et mēdulla leporis cum duabus. 3. aceti de vino aut de castoreo aut. unū cum. 3. ij. olei oliue et abrotani. Et itez sumat aq albasce expisa et de in potu. Et semē baucie propter cretēsis et assa et decoctō pollij et decoctō sileleos. Et semen arboris mirabile est. **L. v. l. i.** Compositū. 82. semis napi siluestris et castorei et folioz arūdinis oiu an. ptē. i. pulpe colloqntide triplū oiu de in potu ex ea auellana magna. Et res quoz opatioes pportōnant cum ppetatibus in eis sunt sicut illud quod dixerūt quod caro danule siluestris mū dificata saluta est de fortioribus medicinis ad

expellenda venena.

Sūma pria de uenenis cōgelatoz ex mieris et alga
De lapide armeno. L. i.

Dixerūt qdā boiūz q in lapidibz est lapis
venenosus silis corallo et q pōdus sexte
3. i. ex eo est interficiēs. Et inuenim? ipm
in venenis veris q opant tota substantia sicut napel
lus. Et dixerūt q cura ei? ē cura napelli et medicie
magis iuuatē sunt albezard.

De argento viuo. L. ij.

Argenti qdē viui plm q bibūt non ledūt
eo. Egredit enī cū dispōne sua p inferio
rē regionē. At nero ei in cuius aure fun
dit argentū viui accit dolor vehemēs et pmissio
rōnis et qnqz pducit ad spasmū et sentit gūedine ve
hemētē illius lateris. Et qnqz pducit ad epilepsiaz et
ad apoplexiam ppter lesionē substantie cerebri cū fri
gore eius et pmoctōez et pmutatōez ipius. At tūcū
aut et sublimatū vel subiliatū est malū nociuū inci
piū ex quo accit accitū silis accidētibz eius q bibūt
lithargyriū ex pūctura et torfōe intestinoz et deam
bulatōe sanguis et gūitate lingue et gūedie stomachi
et apostemat corpus eius et retinet vria ipsius.

Cura de bona curatōe post vomitū et ea q currunt
cursū eius est vt in potu det de medicis q sunt si
cut myrrha pōdus. 3. ij. in vino et tribuat in potu
cū aq mellis vice vna post alia. Et itez fiat clister
cū ea cū baurach deinde psequēter: p illud adhibe
at curatōe rasure et clistere eius cū cōfortatōe cor
dis itez cū medicis cōibus. Mū aut est effusū i au
re oz tūc vt surgat sup pedē vni et saliat sup ptem
illā qū inclinauerit caput suū q plm possibile est ei
declinare et ppe qū suspēdit p manū q est in latere
alio ab aliq re et silr qū pmoct sup illā ptē. Et ille
qui vult colligere ipm cū radio plūbi intrōmissio i
aure et inuenit argentū viui cū eo suspēsus est er
rans qm argētū viui qū est in illo loco et q ppter qd
est ei non indiget patēs nisi vt pcutiat et saliat tūc
et si fuerit pfundū q in illo loco non sit inuamētū
p illū stillū et non puenit ad ipm.

De lithargyrio et limatura plumbi. L. ij.

Acidit ei q bibūt lithargyriū ut apēt corp
eius et grauet lingua ipius et retinent ei
vria et stercus et fortasse non retinet ster
cus imo supfluit fluxus vētris ei et sentit granita
tē in stomacho suo et suis intestis ita vt qnqz egre
diat anus et pueniat ad rasurā et sit in supino eius in
flatō et exit in vētre eius q si glādula lapidea et sit
color eius plūbin? et pstringit anhelitus ipi? et for
tasse pfoct et qnqz accit cū eo accidētia ileos et sit
color corpis sicut color plūbi et silr limatā plūbi.
Cura eius. Oportet vt succurrat et incipiat cū cura
tōe cōi ex vomitu et sit cū aliquo in quo sit aptō si
cut decoctō seīs apij et ficus et aneti et baurach. Et
oz vt in potu dent myrrhe. 3. ij. in vino aut det i
potu spica romana cū limo colūbe pascētis cū vino
qū ipse curat. At oz vt in potu tribuat apsinthiū et
isopus aut semē apij aut piper ppe totū illud cū vi
no aut pōdus. 3. i. myrrhe cū pōdere medie. 3. pi
pis donec sudet. Et dent ei in potu sex siliq scamo
nec in aq mellis. Et cibi eius qbus oz ipm assidue
vti sunt aleffidabegi facta ex carne agni. Et signūz
salutatis ei? ē q soluit nā et puocat vria. Et ad vlti

mū indiget aperitiuis cognitis puocatis et solutis.
De potatione ceruse. L. iij.

Acidit ei q bibūt ipam vt albificet lingua
eius et mollicent mēbra ipius et vehemē
tes fiat tussēs et singultus eius et pmissat
eius rō et infrigidet corpus eius et infrigidet ei? ce
rebz et excitet et supueniat ei sincop et qnqz sentit in
gutturē suo pōcitatē et inuenit i nua et lingua sua as
pitatē et siccitatē et in vētre suo pūctura et in sto
macho mordicatōez et in ore stomachi dolor et in
hypocōdris tēstionē et i anhelitu stricturez et fortas
se puenit ad pfoctōez et albificat color corpis eius
et qnqz migit nigrum et sanguineū. Cura eius.
Est silis cure lithargyriū et dat in potu scamonea in
aq mellis et puocat vria et clisterizat et non pmit
tit dormire. Et de his q ingrediūt in faciēdo ipz
mouere sunt oleū alacohen et oleū de lilio et oleū d
narcisco et cadūt in medicis eius gūma pruni et me
dicamē de sanguie dracois et fraxinus. Et itez de il
lis q pferūt ei est vt comedat silamū puū et masti
cet ipm et bibat sup ipm vinum.

De Hypso. L. v.

Ex gypso accit silē ei qd accidit ex cerusa
Itēz eius stragulatō magnificat et oz vt
curat cura ceruse et curatōe sugoz deinde
dent i potu mucilages viscole et remoueat aspitas
gutturis ppter lenificatōez pōctā et sorbitōes leni
ficatēs. Et indiget solutōe vētris cū scamonea et si
milibz et iteret solutō aliquoties et si abrasio fiat cu
ret abrasio. Et de eis q rememorant ad gypsum est
cinis extremiatum vitis cū balce.

De vylfur et almagra de minera. L. vi.

Acidit ex ambobus accitū silis accitū
argēti vini exticti. Vez ex almagra qnqz
accidit solutō vētris plina et est dignius
signoz eius. Cura est illa eadē cura deinde ad
miltrent sorbitōes pingues et adipēs lenes.

De Alziniar. L. viij.

Acidit ex eo pūctura vehemēs et mordi
catō fortis in gutture et incisio in visceri
bus et vlcera et vomitus. Curatō est
similis curatōi arsenici quam dicemus.

De limatura ferri et eius scoris. L. viij.

Acidit ex illis dolor vehemens in ven
tre et siccitas i ore et inflatō et supat dolor
capitis. Cura est dare in potu lac cum
eo qd soluit cū fortitudine deinde det in potu buty
rū coctū et crudū tā diu donec sedent dispōes ille.
Et assidue effusio olei ros. et olei viol. et oli de sa
licibus pōctatōez cū aceto sup capita eoz. Et qnqz da
tur in potu potatū ipm aliqd de magnete vt aggre
get illud qd sepatū est ad se ipm deinde psequēter
adhibent solutia predicta et qnqz dat ei in potu ex
ipo oi die pōdus. 3. i. deinde dat ei ad sorbendūz
post ipm iura vinctuosa lubrificatia cū butyro uac
cino cocto et solutō vētris fiat si fuerit descedēs ant
euomat ipm cū eis si est adhuc in stomacho.

De Calce et arsenico. L. ix.

Ei cui dat in potu ex ambobus sil accit pū
ctura et vlcera i intestis. Et ei cui in po
tu dat arsenicū sublimatū accit ex ipo p
ximū illi qd accit ei ex magra. Et qnqz accit tussis
ledēs. Et cui in potu dat calx sola accit siccitas oris

et dolor stomachi et difficultas urie et solo uentris
cū sanguine et egreditur calx in uria eius. Et quicquid acci-
dit ex ea frigus extremitatū et accidit syncopis et quicquid
exiccat lingua et accidit prefocato. **CURA** Inci-
piat cū eo quod ostendit deinde deit in potu aqua calida cum
iuleb ut euomat aut cū oleo deinde sumat decocto-
ne semis lini et decoctio de rizi et decoctio de eruce et
aggregatio de ambaz aut succū molochie cū melle
et non cesset sumere in potu lac et mucilagies et vi-
scosa et vinctuosa et iura cū adipibus et ppe cū mal-
uis. Et curet tussis si acciderit ei cū lenitis. Et cura
calcis est vomitus et clisteria et vinctuositas et leni-
ficatio et cura eius est ppxia cure arsenicoz. Et de
istis quod dicunt in hoc est ut sumat uria asini et fel
gazeli et deit in potu quantitas. 3. i. in aqua calida.

De aqua saponis dragati et alius. L. x.

Aqua saponis ppxia est dispoit calcis et arse-
nici. et cura eoz est cura illius. dragantū
et alumē. comouet ex potu amboz tussis
vehemens pducēs ad pibis. **CURA** eoz est po-
tare lac aluminū et potare butyrum crudū et succum et si
rupos de isopo et silia.

De potu aque frigide in ieiuno. L. xi.

Et potu illius in ieiuno et post balneū aut
coitū timeat corruptio pponis et hydropi-
tis. **CURA** est medicamē de curcuma
et medicamē de muscho et silia et quicquid sufficit vinum
puz et potare ipm super eam.

Summa secunda venenoz ex plantis.

De napello. L. i.

Napellus est de deterioribz. Et accit pota-
ti ipz ut apemet labia ipsius et lingua ei
et egrediunt oculi eius et frequētes sunt su-
per ipm vertigo et syncopis et crura ipsius non opant
et est malus et quod euadit ex eo raro euadit quod cadat
in ethica aut pibis et quicquid accit tenasmo. Et eius
succo imbibunt sagitte et interficiunt quē inueniunt
statim. **CURA**. Oportet ut festinet ad faciendū
vomere bibentē ipm cū decoctio de semis napi et de-
tur in potu vinū et butyrum coctū vaccinū dato potū
sup potū. Et sicut decoctio corticū glandiū cū vino.
Deinde cura eius pncipalis est bezabar et medica-
mē de muscho et algeduar et ture et tyriaca magis quicquid
pferit in eo usque ad terminū. Et de melioribz rebz
est ut in potu deit muschus et fricatio de albezard aut
quantitas. 3. i. de medica muschi cū silia una muschi
Et existimat quida quod radices capparis sunt bezabar
napelli. Et oia albezabarati sunt bona ei et ppe illud
quod silat alumē et habet fila sicut fila lithargyri et a
nimal noiatū surin et est mus contrarius napello et
destruit eius opato quod comedit ex ipso.

De cornu spice. L. ij.

Apparet in eo qui in potu ex eis sunt signa
sirsens et nigredo lingue et distillat sanguis
ex virga eius guttatim. **CURA**. Oportet
post curā coez ex vomitu cū aqua ordeī cū oleo ros.
tepido et silibus ut in potu deit canforeaur. i. in
3. i. aque ros. Et emplet epar et cor ipsius cū eplis
vehementis siccitatis et caforatis et cū sandal pfectis
Et deit in potu quod sit sicut sanich maloz acetosorum
et sanich ordeī cū aqua nini in iuleb et deni in potu
succus gnatoz acetosoz et succus citrulloz et melo-
nis alrahī et aqua ordeī et aqua solatri et aqua lactis acetosi

De murkion. L. ij.

Hanc medicinā ignoro et existio ex quibusda
mōis existiatōis quod ipa est silis napello.
Et signa quod ppa sunt huius medicine dicunt
esse quod accit ei quod bibit ipam mordicato in ventre et
singultus et syncopis et citrinitas in facie tota et porie
in labijs et infrigidat anhelit et eius et fetet corpus ei
et stupefit et pmscet ex ea rō post quantitate in capite
et miorat pulsus et abscedit et sudat sudore frigido
et rubet et morit. Et cura eius est cura napelli.

Numerato medicinaz venenosaz calida.

De Euforbio. L. iij.

Accidit ex eo angustia vehemens et inflato
et eueniunt mordicato in ventre et singultus
et fluxus ventris ex ipso cū supfluitate. **CURA**.
Oportet ut euomat deit infrigidei
et deit in potu butyrum crudū et coctū cū fortitudine
deinde curet curatoe cornu spice et stet sup aquam
granati muzi et aqua maloz muzoz et aqua lactis
acetosi.

De lacte titimalorum. L. v.

Et ipa quod sunt septē dicta in medicis sin-
glaribus et ppe lac alfabre et lac albasir et
lac albagiat et non accit ex eis ex mordica-
tōe et solone ventris sublimi nisi quod accit ex eufor-
bio quod ostendit ut frangat eoz virtus cū lacte extracto
butyro et butyro cocto et crudo et curet accis pue-
niēs ex eis de solutoe ventris cū sanguine aut mictu
eius cū eo quod scit in caplo eius. Et de quod de lacte sa-
bre interficit pōdus. 3. ij. et cura eius est balneatio
cū aqua dactiloz immaturor et lactis albasir interfi-
cit pōdus. 3. ij. in duobz diebus et pstrigit epar.
Et cura eius iterum est similis illi.

De Scamonea. L. vi.

Dosis eius interficiēs est. 3. ij. et habz dis-
pōnes ppxias illis quod dicte sunt. Et de eis quod
ostendit ut frangat malitia eius sunt lac extra-
cto butyro et sanich maloz et rob cydomioz et rob
de ribes et sumach.

De Almezion et camelea. L. vij.

Dosis interficiēs eius est. 3. ij. Et accit ex
eo uomitus et solo ventris supflua. et mizz
quod nominat camelea est interficiēs plus
et accit ex eo mordicato vehemens et uisceribz et do-
lor in corpe toto et pmois et singultus deinde vom-
itus phlegmaticus et spūosus deinde pducit ad spas-
mū et destruit vocē. **CURA**. Necessariū ē dare
in potu lac dulce et butyrum coctū frequēter et iuleb
iuey ut illud frangat malitia eius. Et quod magnificat
et or tūc necessariū est dare in potu tyriacā et muthri
datū et medicamē de terra sigillata. Et quod sedat deit
in potu post ipsa oxymel et endinia diebus aliquot
ut remoueat malitia complexionis.

De Oleandro. L. vij.

Oleander plm interficit homies et aialia et
paz ipsius facit incurrere angustia vehe-
mē et inflamatoe ventris et inflamatoe ma-
ximā et est calida et succa mordicata incisua. Et aqua
in quod nascit oleader est mala. Et quod non est excusato
ab ea ostendit ut distillet aut misceat cum iuleb. **CURA**.
Oportet ut sumat decoctio de fenugreci
et dactilos aclebehir quod sunt mirabil et semē agni ca-
sti et agnus castus ipse et decoctio amboz est tyriaca

eius et fucus cum melle et zuccaro et sulebo et dulcia oia et rob vite est bonum et cum hoc necessaria sunt unctio sa et sciuntur miltoties et sequi ea cum clisteribus.

De Anacardis. L. ix.

Acidit ex eis incisio in gutture et pcutita te vetricis et inflatio et egritudines acute et quibus destruitur quidam membra. Et qui ex eis saluat facit accidere alienationes propterea quia adurunt miltas. Et quod de eis interficit est podus. ij. aut. Et quibus non nocet quibusdam hominibus cum proprietate et proprie quoniam comedunt eos cum nucibus. Et ego iam vidi quod ex eis mordebat cum nucibus et non corrumpebat ex eis.

CURATIO. Deni in potu olei amigdalini et laminu et butyrum coctum et crudum et lac dulce et uictuosa ex iuribus et ei qui currunt hoc cursu ut sedent moridatio et madidum deinde de in potu lac acetosum uaccini in frigidum cum nix et oleum viol. in frigidum et aqua ordeum in frigidum et aqua fructuum in frigidum et se deat in aqua dactilorum immaturorum et curet curatorem sur sen. Et de rebus quibus curat sunt grana pini. Et nux est eorum bezabar.

De Alkebiologi. L. x.

Et itez de eis qui interficiunt sua acuitate. Eius cura est similis cure anacardorum. Et olea sunt de rebus magis iuuatiuis nocummento eius.

De Staphisagria. L. xi.

Acidetia eius et dolores ipsius sunt sicut acidetia cataridaz. Et cura eaz est cura eius. Et nos dicemus illud in caplo suo.

De Ruta agresti. L. xij.

Acidit eis qui bibunt ex ea egressio oculi ad exteriora et adustio et inflamatio vehemens. **CURATIO** eius. Dportet ut euomat cum aqua calida et oleo deinde curetur cura oleandri et simillium.

De Thesilie. L. xij.

Hec est gura rute moiane et quibus sentit in la pore eius sicut sapor albedarugi et est calida et accit illi qui bibit ea retento eorum oing qui currunt ex vtrisque vj. et apud lingua et accit rugitus et inflatio et adustio in gutture et stomacho et egressio oculi et rubedo faciei et fortasse sunt sere in corpe ex acuitate eius et miltoties pducit ad difficultate et puitate anhelitus. **CURATIO** est ut pperet et euomat et sumat in potu post illud lac et butyrum coctum et crudum et aqua ordeum et gargarizet et cum oleo ros. et lacte dulci et dent in potu sirupus acetosus et infusio apsinthij. Et ex eis qui nota sunt apud eos si cui bezabar et seme eius et gluten albotin et radix almaruth et decocto origani. Et de itez quod castoreum cum aceto calefacto aut melle et hoc forsitan est sim semita ppetatis aut sim semita expellendi a corpe euz resolone: veyz fm apparitiones necessitatis in frigidatio est conuenientior.

De Algibehenech. L. xij.

Acidetia eius et cura ipsius et curatio condisi et hellebori albi sunt eadem.

De Adende alini. L. xv.

Acidit ex eis solutio vetricis maxia valde **CURATIO.** Dportet ut euomat si pot et frangat viret eius dando in potu lac et butyrum crudum potum post potum aut de in potu lac extracto

butyro et elaboret in phibedo solone ventris. Et quibus succurrit ad nocummentum earum ad prohibendam solutionem ipsarum tyriaca.

De conditi et helleboro albo et ciclamie et succo cucueris asinini et spebus nigelle malle et agarico nigro. L. xvi.

Conditi facit euomere vomitum magnum et quibus sit pfoctio ex eo. Et sicut ciclamie et helleborus albus: ipse. n. facit vomere et facit nausea et quibus aggregat quod non expellit imo pfoctat et quibus mouet solone vetricis. Et oia pueniunt cum hoie ad lincopin et casu vutis et sudore frigidum et spasmum et ppe helleborus albus et agaricum nigrum quoniam ambo sunt siliis impsiois. Inqt Hal. pulsus bi betis helleborus albus in principio suo est latus rarus debilis valde tardus valde ppter pfoctioez caloris innati sub materia plima qua plecta est virtus medicie subito et non pot ea expellere na. Et qui dnat apparet diuersitas cui non est ordo quoniam vus intrinseca est coarctata. Qui aut incipit ordinari et equari valde incipit egri dispo bona fieri. Quod si eius dispositio fuerit tendens ad rectificationem imo ad singulatum et spasmum debilitat pulsus et diuersificat et inspisat valde: quoniam ergo pfoctat rarificat sine ordine et tardat quoniam calor extinguit et quibus apparet in ipso vndo litas huiusmodi. Et helleborus quod est ex eis qui interficiunt canes. **CURATIO.** Dportet ut properes ad mudificationem cui cum eis qui scis aut facias descenderet maz nocumeti eius cum clisteri forti cui eis qui sunt sicut pulpa colloquide deinde admittit ei clistere euz eis qui dnt in caplo fungoz et qui miorat vomitus si est in principio fiat ut euomat et non sit rea plima que oz ut impleat veter eius aqua tepida deinde euomat deinde iteret. Et qui accit spasmum de in potu lac cum butyro plimo et inugant iucture eius cum ceratis lenibus et applicet tunc tpe et curet cura spalmi sicci.

De helleboro nigro. L. xvij.

Acidit ex eo solio vetricis vehemens et pfoctio. Et qui dant in potu. 3. ij. spasmus et interficit et accedit illud pulsus cordis et adustio lingue et strictura super ea et eructuatio plima et inflatio deinde spasmus ex eo quod est cum ipo et tremor et moris. **CURATIO.** frage itez vutis eius cum eis qui sciuntur et ut des in potu apsinthij cum vino. Aut su manet cymini et anisi et castorei et spice ptes egles et dent in potu ex eo circiter. 3. ij. cum vino et pone super inflatiorem panos calefactos propter putrefactiones exicantes ex eis qui sciuntur: deinde ciba ipsum caleo recti cum melle et butyro recte et cocto et inribus vinctuosis et vino dulci et vino plime pmissiois. Et si acciderit ex eo spasmus tunc fac illud quod dictum est in caplo hellebori albi. Et qui solo vetricis eius supfluit it sedeat in aqua frigida et bibat arobub et medicinas restringentes.

De Amoras danic. L. xvij.

Acidant ex pondere. 3. ij. eius pruritibus et apostema mortale. **CURATIO** eius est cura enforbi.

De Aldediu. L. xix.

Quando plim sumit ex eo interficit. **CURATIO** eius est illud quod facit vomere et solutionem ventris cum generibus laetis et vinctuosis secundum modum quem sciuntur.

De hesbu alherua et sisamo. L. xx.

Dicitur quod percuratus ultima in expulsiōe horum duorum est venenū uehemēs interficiēs. Et quod cura eius est cura cōis.

De Castoreo. L. xxi.

Quoniam castoreū rancidū fit accidit ex ea accidia birsen calidi cū stragulatōe et interficit illud in die vno. et ppe illud quod de eo est nigrū et fetidū et cinerulētū quod declinat ad nigredinē. **CURA.** Oportet ut euomat ex eo cū aqua aneti et calameti et seueste cū melle et vino deinde denit in potu acetosa sicut acetositas citri et robub fructuū acetosorum et acetū vini solū et lac vacinū acetosus et succus malorum et lac aluminum.

De Squilla agresti. L. xxij.

Quandoque accit ex acceptōe eius et ex mltio usu tenēdi eā et deferēdi itez exulceratō intestinoz et viayz epīs et ancedūt eaz pūctura et incisio quā accidit illud qre oz ut festiet et su mat in potu lac decoctū cū frustis ferri ignitis et vitellos ouoz elixatorum in aceto et suffus seminum et cum frictis et similibus.

De Strangulatore adib et stragulatore leopardi. L. xxij.

Accidit ei quod sumit ex eis a bobus pōticitas in pallato et vna et meri et cāna pulmonis et siccitas cū apate et eluat ex ore eius vapor fumosus et puenit lesio ad sepatōez lingue eius et tremorē tēpoz ipi deit ad tremorē et ad spasmū et obfuscatōez coloris et pfocatiōez et fit illud cū rugitu in vētre et vētositate plima et accit bibeti stragulatorē leopardi scotomia et tenebrositas oculi quoties vult ire cū humore in oculis et grauat per eius. Et stragulator quē leopardi nascit in terris edeilla et locis alijs et est amari saporis et horridi odoris. **CURA.** Oportet ut tu pperca ad faciēdū ipm vomere cū eis quod scis deinde clisteriza ipm postea da in potu sicut origanū mōtanū et prasliū et ruta et apunthiū et sceba armenū cū vīo et camepitbeos in vino aut deit in potu olei balsami quod titas. 3. i. 5. in vino. Et melius vinū est illud in quo extincitū est ferrū et argentū et aniz et scoria ferri ipsius bona. Et coagula et ppe coagulū cerui et gazeli et hedi deinde iura vinctuosa.

De Areddarot. L. xxij.

Eolia eius interficiunt aialia et lignū eius quōqz interficit. Et cura eius est cura cōis et est proxima cure oleandri.

De Tortice rizi. L. xxv.

Lli cui dat in potu cortex rizi fm quod dixerūt quā primoz accit statū dolor in ore et in lingua et apat lingua eius deinde extēdit dolor in vmbilico et stomacho et intestis eius et inflamat totū corpus eius et noiant eū in venenis. **CURA.** curet curatōe cataridū et ozvt sunt in olo quod ipe in potu sumit decocta cydonia.

De Semine vrtice. L. xxvi.

Accidit ex eo illud quod accit ex squilla. Et itez accit ex eo quōqz tussis fortis. Et cura eius est cura squille. Uez tussis eius curat cū lenitinis sicut est sirupus viol. cum aqua ordeī et alijs ex medicinis tussis.

De Turbit malo citrino et nigro. L. xxvij.

Accidit ex eo sicut sunt accitia hellebori nigri et agarici nigri Et cura ei illa cura et apppat ei sorbere olz aigdale magne.

De Sebardion. L. xxvij.

Edo non cognosco nām huius medicie nā cura eius nisi cōem et existio ipaz esse de acutis et non elōgat quā sit de non acutis. Dixerūt ergo est medicia ex quā accit pmissio rōis et tetanus ita ut acciat labio eius de tēione dispō simillis risui et exēplificat greci quod ipe ridet risu sebardion. Et cura eius est cura cōis. Et dixerūt quā oz ut euomat bibēs ipam et bibat post ipaz aquā mel lis et pferūt ei potus lactis et inigere manū cū calefaciētibz et admistratō tīne cale et fricatō et medicie ad spasmum malignum.

De Lufom. L. xxix.

Huius itez non cognosco nām neqz curā et existio ipam esse de acutis et non est longinquā quā sit de non acutis. Et dicitur quod facit accidere phlonez in labijs et lingua et maniam et alienationem et calum pulsus.

De Medullis fructuum rancidis. L. xxx.

Dipones eaz et cura pte sunt eis quod dicta sunt in squilla et ppe cū robub fructuū sicut est sirupus de agresta et ribes et malo rii et vrtice. Et accit ex eis nausea et sincop et angustia et iste medulle sunt sicut nuces et nuclei chrysoliloz neregil et amigdale.

De Vīno puro in ieiunio. L. xxxi.

Multoties facit illud accidere pfocatiōez et dolores et inflamatōez et ppe post exercitiū et laborē et ppe quā vinū est grossus et dulce. **CURA** est euacuatiō p phlomia et solone vētris si necesse est et vomitus est optia medicia si possibile est deinde infrigidet ppo cū aq frigida et aqua lactis acetosi de quo extractum est butyrum et aqua fructuū et troicis de canfora et silibus.

De Melle malo. L. xxij.

Purimū eius affert de regiōe arabie et hō mel est acutū faciēs sternutare illū quod ipm odorat. Et accit ex ipo itez accitia mala et silia eis quod accit ex squilla et vrtice et silibus et feline veniūt odorati ipm sincop et sudor frigidus. Et de melle est aliud malū quod dicit in acciditibz suis. Et cura eius est sicut iudiciū hyusqami nigri ut comedat ruta et pilces salitos et potet sirupū nominatum aumeli et non cesset comedere et vomor quantum possibile est ei.

De Aldibic. L. xxij.

Siquis bibit aldibic accit rugitus in vētre et pūctura absqz fluxu vētris et vertigo. **CURA.** Oportet ut in potu denit aq et mel et euomat ea et clisterizet clisteri leniz pferi ei sumere in potu apunthiū cū melle et sirupū acetosū Et illud quod apppat cū decoctōe eruce. Et itez spica cū castoreo et pipe et vaporet cū aq calā et aceto. Summa Tercia de medicinis que sunt ex plantis venenosis frigidis.

De Opio. L. i.

Accidit si bibit opii stupor extremitatū et frigus eaz et pruritus ex quibus odorat odor opij et vertigo et singultus et tenebrositas oclor et striccia gutturis et anhelitus et citritas

eorum et obfuscatō extremitatū et citritas labiorum et faci
ei et difficultas sensata et pfunditas somni et retētō
lingue et submersio oculorum deinde perducit ad
spasimum prefocantem et sudorem frigidum et
anbelitū frigidū et mortē. Et de causis intersectōis
eius est ingrossatō sanguis quē non currit et quē ipm
infrigidat ipm et spasmat infra anbelitus. Et dosif
ex eo interficiēs est pōdus. 3. ij. interficit enī i du
obus diebus et ppe qm dat in potu cū vino qm ipz
facit illud magis opari nisi vinū ad hāc summa de
ueniat vt ei resistat et in corpibus calidis qm yche
mentius est ei pparari et velocius penetrans fm op
dixim in canone. **¶ CURA** eius Admisit enī i eo
regule cūtiue cōes ex vomitu cū oleo et aq et sale
et baurach deinde cū sirupo acetoso et dent in potu
aq et mel deinde clisterizet clisterib fortibus et de
medicis eius sunt sirupus acetosus et apsinthiū. Et
itep sirupus de apsinthio. et assa est tyriaca eius. et
silt cinamomū ppe et cū aceto et sirupo acetoso ite
rū. et silt castoreū ppe et pip cū vino aut cū sirupo
acetoso et origanū et ruta et sal et silt oleū ro. cū ace
to aut cū melle. Et allea et nuces sunt bona in eo.
Et de in potu bibeti ipm tyriaca ppa ei. 32. alle et
sanic et castorei et pipis cōles ptes cōficiat cū melle
cui dosis sit a qūitate auellane vsq ad qūitate m
cis. Et mltoties liberat ab eo potare aut. i. alle in
pōdere. 3. xxv. vini odoriferi. Et vinū antiquz
plme qūitatis est mirabile ei et ppe qm est subtile
odoriferū plm tolleras aqua et est cū cinamomo. et
nō est qd sit sicut tyriaca et sagzenea et mithridatū
cū vino. Et oz vt pmoveat cerebz eius p sternu
tatōez cū pōdifi et silibus qm est curatō bona ad ex
pellēdas cas eius. Et oz vt trahant capilli eius et
non pmittat dormire et vt inūgat corpus eius cuz
oleis calidis sicut est oleū de costo et oleū de lilio et
odorez qd ē sicut castoreū et sicut muschus. Et oz
vt sedeat in tina calida et non spasmet et non fiat
fortis cū eo pruritus et forbeat iura pinguis ei me
dullas proprie et adipces.
De nucē methel. L. ij.

¶ Scidit ex ea vertigo et rubedo oculor et
tenebrositas et ebrietas et pfunditas sōni
Et qm interficit ex ea aureus vn i die
yno. Et ppe est illa q est inda et anq interficiat ac
cidit ex ea sudor et anbelitus frigidus. Illa aut que
est minus me. 3. facit pfunditate somni et ebriat
et non interficit nisi debiles hominuz. **¶ CURA.**
Maior cura eius est vomere cū nitro et aq et oleo
et butyro et tyriaca eius. Et de in potu cū ea vinū
plm cū pipe et piretro et baccis lauri et cinamomo et
castoreo et pferit ponere extrema in aq calida et ca
lesiat corpus cū pāno. Et inūgat cū oleo de ben et
costo et laborez qm possibile est ei et exercitet et ei
bet post illud cibis pinguibz et vino dulci et admi
nistretur cura opj.
De Aliabroce ē radix mādargore et est assebizegi.
L. ij.

¶ Scidētia eius sunt accētia nucis methel et
dispo eius est sicut leibargia et pruritus et
cuzes et surditas et qd in ea deteri est sūt
cortices ipius et gna ipius sunt pxiā illis et corpus
eius itez qm efficit aliqd ex hoc. **¶ CURA** pro
xima est cure nucis methel et opj. Et oz vt i potu

de apsinthiū in vino et itez pip et castoreū et vinū
et sinap et acetū inuatiū est eis et oibus calefcia. Et
fiat vt sternutet itez cū huiusmodi medicis et olfa
ciat picē et fumū galbanū extincti. Et de eis q oz ut
ponant sup capita eoz sunt acetū vini et oleū ro. et
non dimittant dormire imo euigilent trahēdo ca
pillos et faciedo sternutare et pmedo radice pollicia
De Warfion. L. iij.

¶ Et medicia de summa narcoticoz et est i
nā hyusqami albi et inebriat. Et accū ex
ea in pms nausea et singult et pūctura et
dispo sicut ileos et qm facit vomere sanguinē et so
lutōe vētris facit ipm e xire et pducit ad sincopi et
facit pfundū somnū et mortificat ex qro vsq ad
septimū post stupefactōem corporis totius. Et cu
ra eius est cura communis.

De Hyusquiamo albo. L. v.

¶ Scidit ipm bibeti ut mollificet mēbra ei
et apē lingua ipius et egrediat spuma ex
ore eius et rubet oculi ipius et accidit ei
vertigo et tenebrositas oculor et pstrictō anbelit
et surditas et pruritus corporis et gingiue et ebrietas
et pmissio rois et fortasse facit epiliam et qm narrat
vobibus diuersis et qm rudat et qm blinit et qm
emittit vocē vt mulus et qm vt mula.

¶ CURA. Oportet vt i potu deni stat aqua et mel
et lac vaccini aut capni aut ouini itez cū melle et
absq melle et butyr et gna pini decocta cuz vino
aut amigdale pini. Et itez decoctō sicut et itez vi
nū dulce plm et itez cepe assatū et de in potu semē
rhapbani et sinapis et nasturtij et semē vrtice et de
acutū mētiū. Et de in potu aq cepe et allei et
rhapbani et semē eoz. Et nō est aliqd sicut mithri
datū et tyriaca et sagzenea et silia et tyriaca opj. Et
cura eius est vomere.

De Hyusquiamo nigro. L. vi.

¶ Scidit ex eo pfocātō et frigus extremitatū
et tenio vehemens pfocās et tenebrositas
vilis et forlita non videt aliqd et destrui
it imaginatōez et infrigidat extrema. deinde spas
mat et pfocat et interficit. **¶ CURA.** Admisit
in pms clisteria et vomitū et vētris solutiōez fm
q sciunt incipēdo a clisterib deinde da in potu
de vino puro aliqd post aliqd hora post hora qm
est magni inuamēti cū eo qd bibit et apsinthiū et d
tur in potu pip cū vino et silt castoreū et ruta et mē
ta et alit et folia lauri et gna eius et rob nue itez
Et tyriaca opj inuatiā est ei. Et ex illis q pferūt eis
sunt semē vrtice et aalniudē et cordumē et storax
oia illa cū uino et silt decoctō corticū mori et oleū
ballami cū lacte. Et oz vt emplenē venter eius et
stomachus ex farina tritici cum vino.

De Alua vulpis stupefactia mala. L. vij.

¶ Scidit ex ea obfuscatō coloris et ericcatō
lingue et singultus et vomitus plimus et
subito et flux et vētris cū abrasioe mucos
Et accit ex ea in gustu sicut sapor lactis. **¶ CURA**
eoz est fm canōne cōez fiat illd aut de in potu lac
asiminū cū aq mellis et lac caprinū itez et altit cum
aniso et cochlee omēs inuatiē sunt ei et pectora gal
linaz decocta et comestio amigdalaz amaraz.

De Loriandro bumido. L. viij.

Quoniam mltū sumit de coriandro hūido et co-
medit circiter media libra aut bibitur de
succo ei? subito et qd pxiū sit ei. *℥. iij.*
eueniūt inde vertigo et scotomia et pmissio rōis et
grossitudo vocis et pfunditas somni et defectus vo-
cis et fmois sicut ebrietas ex sordidis fmoib? ebri-
etatis et alia et odorat ex eo odor coriandri.

CURA. Oportet vt euomat et ppe cū oleo de li-
lio aut oleo oliue ppe cū decoctō aneti et sit in ea
baurach et cibe? vitellis ouoz sorbillū cū sale et pi-
pere et iure galline pinguis cū sale plimo et pipe et si
mlr iure anseris cū vino forti puro et det ei i potu
paulati et sit illud qd dicitur: comedit cū pipe plimo et sa-
le et cōfert ei aqua salsa et rob est vltimū ei.

De Psilio. ℥. ix.

Acidū ei qd bibit psiliū casus vtutis et pul-
sus et frigus totū corpis et tristitia et pstri-
ctō anhelitus et tēlio et inqetudo et stupor
cū debilitate deinde lincopis. **CURA** eius est
sicut cura coriandri.

De fungis et tuberibus malis. ℥. x.

Necumētū fungoz aut est p gen? eoz qm
de eis sunt qd sunt mortales. aut pp mltā
puestione ex eis. Et mali qdē in genere
suo sunt illi quoz ortus non est in loco in quo co-
gnosci salus ei? qd nascit in ipo imo est natiuitas
eius in loco malo et apud lapides uenenosoz et apd
arbores fortis qilitatis. Et qd de eis nigri sunt et vi-
rides et vt color pauonis omnes sunt mali. Et accit
ex eis stragulatō et pstrictō anhelitus et inflatō ven-
tris et stomachi et singultus et puctura et citritas co-
loris et puitas puls? et horripilatō et lincop? et sudor
frigidus et interficiūt. **CURA.** fiat vt euomat
cū eis qd scis et ppe cū succo rhabhani cū folijs suis
deinde det eis cinis vitis i sirupo acetoso. Et pira
sunt tyriaca eoz. Et oz post vomitū vt in potu de-
tur de muri nabati aliqd post aliqd et de baurach.
Et mel itez est tyriaca eis. Et stercus gallie ma-
ximi iuuamētū eis qū in potu dat in sirupo acetoso
Et baurach itez et sal indus et succus calamētū cū si-
rupō acetoso et baurach. Et pfectiōes calide sicut
diapipereon et diacymnū et vinū antiqū forte et ari-
stol. et radix oppoponacis et sex vini et sinapis. Et
itez aplumbū et origanū mōtanū et decoctō ambo-
rū et decoctō ficū. Et oz vt vaporet quod est sub
hypocondrys eius semper.

De Sagittis armenis. ℥. xi.

Et de illis qd pueniūt in hoc caplo est regi-
mē curatōis eius quē adurūt sagitte arme-
ne. Dixerūt qdā oz vt bibat statī galba-
nū qm ē curatō illius. Dixerūt et dōnula siluestria
excoriata ex eius viscerib? saliat et exicet et biba-
tur ex ea duo aurei cū vino. Et iā puenit ad me qd
potus stercoris hūani est tyriaca ad illud.

**Tractatus Secundus de venenis ebibitis que sunt
ex animalibus. ℥. i.**

Habz venenoz ebibitorū ex aialib?
qdā sunt qd sunt caro illius aialis et
totū corpus eius qlitercūq? sit. Et
quedā qd sunt mebz ppū aialis. Et
quedā qd sunt in hūiditate eius. Et
qis diuisio est fm duas diuisiones: ex ipo. n. est qd

est ppter substantiā eius sicut caro rānaz lacunalū
Et ex ipo est qd est ppter accēs ei sicut pisces frigi-
di et assature suffocate et lac coagulati in stomacho.
De animalibus que interficiūt omnino corporib?
suis aut corrumpunt. *℥. ij.*

Prima qdē diuisio ex diuisionibus est stel-
lio et catarides et rane et lepus marinus et
lacertus. **Et diuisio secunda est pisces**
frigidi et assature suffocate.

De cantaridibus. ℥. iij.

Cantarides sunt acute mordicatie faciētes
accidere pucturā et dolore in mbris et oio
dolore extensuz ab ore vsq? ad pectinē et
etiā apud anchas et genua et hypocōdria et vlcera
vesica? vlcera tōe dolorosa apante et apant virgāz
et pectinē et ptes eius cū inflatōe vehemētī et faciūt
surgere ad vrinā. Quq? ille qd eas sumpsit vlt mī-
gere non pōt aut migrit sanguinē et frustū sanguinis
cū dolore vehemētī. Et qnq? accit cū hoc solo vē-
tris cū abratōe et lincopis et gūitas et pmissio rōis
et casus qū surgit ad scellaz. **Et plurimū lesio-**
nis eaz est in vesica. Et inuenit sumēs eas i ore suo
saporē alkitran et picis. Et ista qdā aialia sunt noci-
biliora in eo qd sequit ortū asclithara añ et p? et in
autunno. **CURA.** Oportet vt euomat et cli-
sterizet sicut scis. Et oz vt ponat in eo cū quo vo-
mit et clisterizat nitrū et decoctō ficū itez et sit vo-
mitus pxiū vel frequēs. Et si viderit vt inten-
dat pseruatōez vesice faciat deinde det in potu lac-
potu frequēte et itez psiliū et aq portulace et buty-
rudū plz deinde clisterizet iste cū aq ordeī et altee
et albumie oui et mucilage semis lini aut aq ordeī
et aq rizi et decoctō fenugreci aut decoctō cādary
sq et iuribus pinguib? et oleo amigdalio et adipe an-
seris et vitellis ouoz sorbillū et butyro cocto et mel-
le aut iuleb et oleo amigdalio. Et lac acetosuz vac-
cinū bonū est ei. At pferūt ei aq mellis et decoctio
cū granis diureticis sicut sunt gna melonis et cucū-
ris et decoctō ficū cū sirupo violaceo. Et sicut si in
potu det oleū de cydonijs est tyriaca ei et oleū de li-
lio et silr lūū samūz. Et pferi ei solutō vērīs euz
sirupo hydromelle. et oz vt distillet in vga bibētis
ipm olz ros. nō cū clepsydria imo cū emboco sub-
tili et leniore qd est et admistret tina tepida.

De Lepore marino. ℥. iij.

Acidū ex ipo si de eo in potu dat pstri-
ctō anhelitus et rubedo oculoz et difficul-
tas eius et tussis sicca et spūū sanguis et
difficultas vrie et mictus sanguis de vrina viol. et
dolor in stomacho et vomitus supfluus cholere
et sanguis et ictericia et angustia et dolor renuz et
egestio eius est violacea. Et qnq? est mucosa ei su-
dat sudore fetido et abhorret cibū et qū videt pi-
sces terret ab eis. Et qū sit tal? vt non terret ab eis
tūc iā sanat et inuenit saporē piscis fetidi in ore suo
et in eructatōe sua cū falledie etiā. Et plures qd ex
eo euadūt cadūt in pthilum. **CURATIO** eius
Conferūt ei potare lac caprinū iuuamētū vltimū et
lac aluminū itez et lac mulieris ex mamilla et uirge
alcane et sem altee hūidū elixatū et ins sacri fluminal
ppe qm ipe pōt comedere ipm sine reliqs lenifica-
tibus et eritiū assatus recēs aut sanguis eius et la-
certum marinum non refugit et comedit ex eo.

De medicis vō fortibus sunt calamentū fluuiale ca-
lidū recēs et sanguis anseris etiā et vria hōis antiq̃
et radicū buchormariē octo oboli cū vino aut kītrā
illa q̃ritas et in vīo et hellebori paz cū vīo. Et qū
adueit dies scdus excitatiōis accidētū et q̃scūt fiat
ei pille d' hello nigro et scamonea et agarico cū succi
liqritie ptibus eq̃libz q̃z dosia sit. 3. i. et qd supra
est paz cū kilef et signū sanitatis est q̃ videt pilces
et non terret ex eis et comedit et qū vadit in pibisiz
curetur pibisiz.

De Stellione et alharbe. L. v.

Caro stellionis mortificās est et q̃qz cadit
in vīo et morit in eo et dissoluit et fit illd
vīnū sicut venenū et accidit ei q̃ ipm bi-
bit vomitus et dolor oris stomachi et ekemēs. Et
alharbe itez mortificatā est circiter vt hic et ouz
eius sicut dicit est venenū vīnū hore et dīcā ipm
Et dixerūt qdā q̃ qū hoc aīal decoquit et spargitur
decoctō eius in aq̃ balnei sit viridis oīs q̃ balneat
ex eo spātō quodā deinde redit ad dispōez paulatiz
et hūc quidē fmonem non verifīco.

URA est cura cōis et est sicut cura cantaridaz.

De Lacertis. L. vi.

Spetica lacertoz est salamandra aut in ipsa
est similitudo nature ei. Et que ei silantur
mortificās et accidit ei q̃ bibit carnem
eius apā lingue et prurit et dolor capitis et adustio
et tenebrositas oculoz. **URA**. Sumant si-
samū et xilocaracte nabati et zuccaz eq̃liter et dent i
potu cū butyro cocto vaccino. Et oz vt det in po-
tu lac dulce et inūgat cū oleo aliquo et balneet.

De Potu salamandre. L. vii.

Hec est spes mordacatū quā dīcā in caplo
mordicatōis et accit a potu eius dolores
et ekemēs in ano et apā sicut hydropisiz
et in vētre spasmus et retētō vrine. Et dīcūt qdāz
astr dicētes et est Atius alamediu et alij q̃ accit ei qui
bibit i pām apā lingue et destructō rōis et mollifica-
tio et zemena et denigratō locoz corpis et putrefa-
ctō ptū corpis q̃ cadūt qū curat hō q̃re sanatur.

URA eius cōis est ut cura opij et dent in potu ty-
riace ples sicut alfaroch et mithridatū et silia. Atius
aut almedin dīxit q̃ cura eius est cura illius q̃ acci-
pit catarides. Et de illis q̃ appant ei est vt sumā
tur amoniacū et glutē albotin et sumat d' eis aut am-
bo cū storace. Et pferit ei aq̃ decoctōis camepithe-
os in qua decocta sunt gna pini pua et folia cupressi
et semē vrtice et bibat cū olo et silr pferūt oua testu
dunis marine et rane decocte cū calamēto.

Rane lacunales virides et marine rubeae. L. viij.

Acidūt ei qui bibit eas obfuscatō coloris
ad citrinitatē tendēs et apātō corpis fm se-
mitā mollitiei et adustio in gutture et ore
et difficultas anhelitus et tenebrositas oculoz et vti-
go et fetor oris. Et q̃qz accit spasmū aut tetanū et
q̃qz accit ei solō vētris dysenterica et nausea et vo-
mitus et pmissio rōis et sincopis et q̃qz expellit sp-
ma et vrinā et mēstrua sine volūtate. Et eius qui
enadit ex eis non saluant dētes imo cadūt.

URA. Euomat cū oleo et aq̃ calida aut cū vīno
plmo et mltū vīat exercitō et apppinquet balneo
et tīne calide et inūctōibz cū oleis calidis et pferit ei
diacurcuma et omē qd pferit hydropisiz et pferūt ei

vīnū plz et pōdus. 3. iij. radicū arūdinis et silr cipā
et calamus aromaticus cum vīno.

De Ranis citrinis. L. ix.

Acidūt ex eis appetitus cibi et acetat eru-
tuatō et corrūpit color et fit sincopē et nau-
sea et vomitus et dolor oris stomachi et
apant vētres et crura. **URA** Proxīa est cure
ranaz pmax lacunaliū et marinarum.

Diuisio alia h' venēi. De Piscibz frigidis. L. x.

Et piscibus frigidis et ppe positis in loco
hūoroso accidūt accidētia fungoz et q̃qz
non apparet aliqd vīqz ad vna diem aut
duos. **URA**. Cura coz est mūdificatō et re-
liqua cura fungorum.

De aslauris suffocatis et carne corrupta. L. xi.

Oportet qū aslat caro quecūqz caro sit vt
non coopiat submergendo imo dimittat
discoopita donec enaporz. Na qū submer-
geto coopit fit venenū et q̃ accit signa colice pas-
tionis ex tristitia et solone vētris et q̃qz deficit rō
comedētis ipaz vno die aut duobus diebus et q̃qz
facit pfunditatē somni et interficit. **URA**.
Euomat et dent ei in potu mīua et abnesus et vīnū
odorifēz cū succo cydoioz et maloz. et terra sigil-
lata est bona ei post vomitū et curet eius colirica
passio.

Genus scdōz de aialibz sunt sicut fella iterficiētia
et extreitas caude cerui. De felle vipre. L. xij.

Hec est ex uenenis qū bibit fm modū quo
interficit frequens fit sincopis et parum
cōfert medicina. **URA**. Si aliquid
pferit tūc vomitus cū butyro cocto vna dispōez p
dispōem alia. Et illud quo succurrit post vomitū
ē tyriaca et mithridatū et albezabar ē sublimis res
ei et muschus et medicamē eius. Et qū frequēs fit
sincopis dent ad sorbendū vīnū et aqua carnis pul-
loruz cū aliquo vel aliqua re muschi aut medicinis
de muscho.

De felle leopardi. L. xij.

Acidūt ei q̃ bibit ex eo vt euomat cholam
viridē aut citrinā et imenit odorē albes
in naso suo et sapore eius in ore suo et accit
ex eo ictericia et est mortale q̃ si ptranscat tres ho-
ras sperat. **URA**. Euomat sicut scis et det in
potu tyriaca ppa ei que. 2. terre sigillate et bacca
rū lauri aboz añ. ptē. i. et coaguli gazeli ptes. iij.
et semis rute et myrrhe aboz añ. ptē. 5. pficiant cū
melle cuius dosis sit ei q̃tū est nux et cū hoc euo-
mat itez et oz vt fiat tina ex aq̃ odorifera.

De felle canis aque. L. xij.

Opterūt qdā si comederit hō de felle canis
aque q̃ritatē lētis vni interficit post eb-
domadā. **URA**. Det in potu buty-
rū coctū vaccinū cū gētiana romana et cinamomo et
itez coagulū leporis et inūgat cū oleo aromatico et
subtiliet regimen.

De Extremitatibz caude cerui. L. xv.

Acidūt eis q̃ bibūt ipaz angustia uehemēs
et sincopis et est venenū interficiens.
URA. Euomat bibēs ipaz sicut scis et
melius eius est cū butyro et aneto deinde dent in
potu auellane et fisticī et feluzabaragi pfecta simul
oi hora auellana mag det in potu illud i die q̃ter

pars tertia De sanguine tauri recenti. L. xvi.

Recidit ei q̄ bibit illū q̄ ex eo recēs est dif-
ficultas anhelitus et dolor brōchi et meri
et rubedo lingue et frusta sanguis p̄gelati
in dētibus et gingiuis et nausea vebemēs et angustia
deinde apparz corrosio in lingua deinde p̄ducti ad
p̄focatiōez et spasmū. **CURA.** Oportet vt ipe
pperet ad clistere et soloez v̄etris. na vomitus ti-
morosus est et q̄nq̄z enī expellit cui⁹ expulsio nō tol-
lerat q̄re p̄focat. Et oz ut in potu dent medicie cō-
ferētes in p̄gelatiōe sanguis sicut ficus immaie ple-
ne crude et semē caul et radix alaniudē et assa et bau-
rach et cinis lignoz fici in aceto et pip in aceto et suc-
cus folioz alhalach in aceto et coagula in aceto.
Quē ergo absciderim⁹ sanguine p̄gelatū in v̄entre
eius cū medicis soluat tūc et emplet v̄enter ei⁹ ex
farina ordeī cū aqua alcarati.

De Sudore alium. L. xvij.

Ex eo sit facies viridis et apatur et currit ex
corpe sudor fetid⁹ ut ex ascellis. **CURA.** Omat cū aq̄ tepida et dēt i potu vi-
nū cū olei ros. p̄cedere medic. 3. et reubarbari me-
dia. 3. et salis gemme et confert ei tyriaca de terra
sigillata.

De Quis alharbe. L. xvij.

Existimat qdā q̄ qui bibit S̄onis alharbe
moriū statū et si non festinet non p̄fert ali-
quid. **CURA.** Dēt in potu ster-
cus ancipitris in vino deinde euomat vomitu inte-
gro et inūgat corpus eius cū butyro vaccino cocto
et emplet caput eius cū sale et cibeī ficubus siccis et
oleo et gentiana.

De Lacte corrupto. L. xix.

Et illud qd̄ quertit in via acetositas ad
putrefactiōez alia et generant ab eo v̄igo
et sincopis et pūctura in ore stomachi. Et
q̄nq̄z accit ex eo colirica passio morifera. **CURA.**
Eius est euomere cū aq̄ mell deinde potare vi-
nū puz cū diapipereon et euaporare stomachū ei⁹
cum oleo nardino.

De Sanguine congelato. L. xx.

Sanguis p̄gelatus in v̄etre est p̄culdubio
venenū hui⁹ generis licet ipe nō adeptus
sit venenositatē extra corpus qm̄ ex ipso
v̄bicūq̄ p̄gelat in eo. s. ex p̄auitatis v̄etris pe-
toris et stomachi aut intestinox et vesice accit acci-
dētia mala. Qu. n. ipe p̄gelat in pectore destruit
color et miorat pulsus et debilitat et p̄ducit i p̄mis
ad frequētia et mollificatiōez egri et p̄ducit ad sinco-
pin. Et qm̄ p̄gelat in stomacho infrigidat corpus et
accit p̄focatiō et puitas pulsus et sincopis p̄tinua. Et
qm̄ p̄gelat in vesica accit accidētia p̄ria illis q̄ dixi-
mus et silt in intestis. **Medicie cōea ad illud.**
Sunt alacoben alba p̄pe et rubea etiā et bdelliū et
alhasce et coaguloz tres oboli et p̄pe coaguli lepo-
ris et lac fici et acetū acutū et alit et aq̄ cineris ligno-
rū fici iterata. Et ex eis q̄ dixerūt et est mirabile ē
lac caprinū. dixerūt. n. q̄ ipz liq̄facit p̄gelatū omē
in p̄auitatis. Et itez sumant alaniudē et caulū p̄-
tes eq̄les et dēt in potu cū aceto et est medicamē mi-
rabile. **CURA.** cōgelati sanguis in stomacho et
vesica. Nos iā dixim⁹ illud in libro tertio seml q̄
apponam⁹ nūc duo capla. Et dicam⁹ q̄ hñs illud

oz vt euomat illud si pōt cū melle et succo ap̄i. Et
p̄ferūt ad illud tyriaca de terra sigillata. Et farina
cartami qm̄ soluit in aq̄ calida est inuatiua valde.
Et hoc est medicamē. R. terre sigillate. viij. 3.
coaguli leporis. 3. xxxvi. coaguli gazel. 3. xxxij.
gētiane aristol. ro. seminis rute siluestris myrrhe
oluz ai. 3. iij. p̄ficient cū melle et sit dosis eius si-
cut nux in aq̄ calida aut in sirupo acetoso. Et itez
sumat cineris ficū pōdus. 3. ij. cū medulle lepo-
ris q̄titate aurei vni⁹ et existio q̄ sit coagulū liq̄-
factū in aceto vini et bibant. Et sal gēma cū coagu-
lo hedi itez aut aureus vni⁹ stercoris canis. Et ap-
p̄pat ei qd̄ de eo cōgelat in vesica vt infirmo dēt
succ⁹ folioz zeridaraet et ei. n. inest p̄petat mirabil
in hoc vt affludet potū sirupi acetoli aut in aceto
itez acetū. n. est bonū hui⁹ rei et silt aureus vnus
cordumēi cū aq̄ calida et medio ameo alit. Aut de
tur ei in potu agarici aut sileleos aut aliqd coagu-
loz aut. 3. ij. carpopalsami aut. 3. ij. blacte bizatie
aut. 3. ij. ligni peonie. Et admistrent medicie fran-
gētes lapidē bibite et clisterizate et linite. Et iniciat
in vesica eius pōdus nucleī vnus sal triti soluti i
aq̄ aut admistrent aque cineris vitis. Si vero hoc
non valuerit non erit excusatiō scindēdi a sanguine
p̄gelato et extrahēdi eū sicut extrahit lapis.

De p̄gelatiōe lactis in stomacho. L. xxi.

Quandoq̄ congelat lac in stomacho p̄pter
aliq̄ causaz ledētū p̄gelatū aut p̄pter p̄-
paratiōez fortē in lacte aut p̄pter coagulū
bibitū in lacte. Et accit ex eo sudor frigidus et sin-
copia et febris rigoris et si eius p̄gelatō fuerit cū co-
agulo tūc erit deterior et uelocior ad p̄focandū. Et
p̄gelatō qd̄ lactis in stomacho est ex genere p̄gela-
tōis sanguis. Et accit ex ea dispōnes male sicut ac-
cidit ex illa et ex venenis. Nā accit itez p̄ p̄gela-
tōem ip̄ius in stomacho frigus corporis et puitas pul-
sus et p̄focatiō p̄stringēs anhelitū et sincop et q̄nq̄z ac-
cidit inflatō v̄etris bibētī ip̄m. **CURA.** Opor-
tet vt alienet ille in cui⁹ stomacho cāscat lac a sali-
tis ip̄a. n. ad dēt ei caseitatē. Uez oz vt dēt ei in
potu acetū solū aut mistū cū aq̄. Et dēt ei in potu
calamiti sicci pōdus. 3. v. qm̄ est mirabile resoluēa
ip̄m statū et p̄pter v̄itū suū in hoc phibet lac mltū
a caseatōe et p̄seruat ip̄m. Et dēt ei in potu de coa-
gulis aliqd usq̄ ad aureū vni⁹ ip̄a nāq̄ resoluūt ip̄-
sus aut educūt ip̄m p̄ vomitū aut soloez et dēt ei i
potu itez medicie p̄dicte ad p̄gelatiōez sanguis in
stomacho et p̄pe q̄ sūt ex terra sigillata de illis q̄a
dixi et medicamē alaniudē et caulū et dēt i potu cū
eq̄litate in aceto et aq̄ cineris ligni fici itez qm̄ itera-
tur et admistratur cinis in ea.

Inceptio sermonis in morsione et punctura.

Tractatus tertius de regimie morsiois vniuersali
Et de effugatiōe venenosoz. Et de curatiōe mordi-
catōis serpentū et spebus eoz. L. i.

Sias q̄ canon maxim⁹ in curatiōe
veneni est p̄fortatō caloris inati et
excitatiō ipsius ad expellendū sicut
facit tyriaca et naps barbaricus et
lubricare faciat venenū et expellat
ip̄m ad exteriora. Et p̄sideratō p̄fortatiōis viscerū
deinde expulsio veneni et destructiō opatiōis eius.

cū potōibus et epithimatis qbus inest illud cū p-
prietate sua aut nā sua cognita sū q dīcā. Et qnq
ingredit in his intentōibus res alia et est regimē in
hūitatibus qn inuenit eas aut calcat eas. Et ingredi
unt in hoc caplo phlōmia et solutō uētris et lilia. Et
quētiētor horaz phlōmie est qū scit q venenū iā
sparsus est in corpe. Et non est ex eis q attrahunt
et ppe ei qui est repletus. Et qnq ingredit in hoc
caplo res alia et est facere hūores moueri ad ptem
mēbroz pncipaliū: et ea q bibunt sup venenū aut
sunt tyriace et bezaharat uniuersalis aut ppe illi ue-
neno aut medicie cōtrarie veneno cū pnone sicut
altit cōtraria est veneno scorpionū cū ppetate sua
aut pducēs venenū ad exteriora pnotōe hūorū
ad exteriora sicut medicie note aut medicie remo-
uētes hūores a facie veneni: nō ergo iucnī ex eis
q dīxim? cōpositū sicut medicie solutie et vomitie
et diurectie. Et in medicis q admistrant sup morfi
ones venenosas epithimate sunt intentōes qz una
est vt phibeat penetratōes veneni in corpe et illō
sit aut cū ligamētis et pstrictōe extremitatis et phibi-
tōe somni vt moueat calor innatus ad exteriora et
expellat. Et de hoc caplo est incisio mēbri morfi
aut cū medicis et causis attractis. Et ppter illō stip-
tica nociua sunt eis qn non est aliqd magis iuuati-
uū q medicamē qd trahit venenū ad exteriora et
phibet ipm penetrare ad interiora et ppe qn vene-
nū est ad exteriora adhuc et non spargit. Et hui? q
dē generis sunt vētofe et fortasse indiget incisioe si
iā submersus est et elōgat et est infirmū. Et missio
sanguisugaz bona est excusans ab illo et a suctione
dū pmanet in cute nā: suttio qnq sufficit. Et oz vt
sugēs sit non ielū? imo iā comederit et abluat os
suū et habeat dētes iā corrosos et iā coluit os cū vi-
no odorifero et bibat ex eo aliqd et teneat i ore suo
oleū ros. aut oleū viol. Et qū fuerit in ore suo ali-
qd et expellit totū qd sugit iste sugēs tū oportz vt
expuat. **Medicie** vō q sunt sicut note ebibite
rubificātes et iā et attrahentes venenū aut sunt pp
virtutē calefaciēte trahēte aut cā silitudis ad at-
trahendū illud qd sile est ei sicut facit adeps croco-
dili ad morsum crocodili. Et caro vipe post ab-
scissionē extremitatū eius in attractioe veneni sui ita
vt accidat medicis valētib? ad venena itez. veyz
sunt debiliōra et qū ipe sunt inter pplōez corpis et
pplōez veneni et sermo hic est ex eis in qbus oz cū
sapiētib? cōsiderare vt sciat qd est incōueniēs: me-
dico aut non nocet si nō sit hoc. Et ples qdē ebri-
cayz attrahētū exulcerat et velicat qre oz vt cur-
rat qd est in eis: hec ergo est ex pditōib? medicie
epithimate. et ex pditōib? eius est vt sit medicia
resolutia nature veneni aliquaz resolutiō. Lōge-
latō aut est sicut opatō radicis mādragor. Adustio
vero est sicut opatō cauteri in igne aut cū oleo et
pice ppe oleo fernēte et est opatō egyptioz aut cū
ppetate materiei aut cū qūitate in calore et frigore
piraria ei. Et qn admistrat qd attrahit in pncipio
aut facit aliqd eoz q dīxi? et non pfert et est res ma-
xima incide qd est in circuitu pūcture et accipe car-
nē totā vsq ad os. Et si tior fuerit maior hoc inci-
de mēbz deinde cauteriza. Et de illis q necessaria
sunt in oibus medicis venenoz ppe i epithimatis
est vt simi sedatiōe doloris et succurrētes accūtibus

tiorosis sequētib? mordicatōez sicut alcolcotar po-
nit in epithimatis mordicatōnū vt retineat sangui-
nē qū supfluit in cursu suo a morsu. Et de pceptis
q oz vt pfideret in venenis et moribus est vt p-
bibeat pfoliatō vulneris vsq ad horā sanationis
egri ex malitia veneni.
De eis que bibunt sup morione. **L. g.**
Et medicis bonis est vt in potu det semē
adacochea i aq et vino et decoctō spezz ca-
lamētū triū et castoreū est mirabile. Lac
vero alciba et existio ipm esse tyriacaz notat alku-
faki et alfarauia sunt yebemētis iuuamēti ad mor-
fuz ois vipe et aliuduar et albara et senuifer et alan-
drion et albedeard et nasturtiū et itez illud qd ali-
milat nigelle et alkeisi et alleū et cortices et folia iuni-
peri cū pipe et piper ipm. **Inq. Bal.** vīnū in quo
cadit vīpera pfert mordicatōi venenosoz qūo g
tyriaca. Et semē citri pstrariū est veneno omi et do-
sis eius aurei duo. Et radix alaniūdē iuuatā est ad
oia venena. et fructus agni casti et oleū balsami et
gna agni casti. Et nux cū ficub? et auellais cū genti-
ana et oppoponacū cū aristol. et olim de oleādro et fo-
lia eius. Et fructus aldulb recēs mirabilis est i hoc
et cinamomū et stercus capnū adustū emplatiū et in
potu datū et camedreos et keisiz et itez cacer fluui-
lis cū lacte et ameos et serapiniū et fisticū cū vino et ca-
lamētū et decoctō cū bibēdo et emplando et enula
et abrotanū et cordumēi et agariū et radicis albafe
3. ij. Et sūtr vētra mustelle vsq ad stomachū suū
qū implet coriādro et exiccant et sumit ex eis quz
necessariū est. Et decoctō malue hortulane et semē
altece et cerebella gallinaz ppe cū coagulo et ius mu-
stelle morātis in domo qn bibi cū vino et ius mu-
ris morātis in domo qn bibi et testudo magna sali-
ta et decoctō cācroz fluuiāliū et testudis. Et galba-
nū est vltimū et gētiana est mirabil et semē baucie
siluestris iuuatiū. Et de ill q pferūt in hoc ex me-
dicis frigidis est radix mādragore emplata cū mel-
le et endiuia siluestris est mirabil in hac re et capil-
lus veneris. Et qnq pponit agariū cū aureo vīno
aristol. lōge. Et itez tyriaca mirabilis. **Rz.** opū et
myrrhe amboz añ. 3. i. et pipis. 3. i. et radicis ari-
stol. lōge et rotūde añ. 3. ij. vīni. 3. ij. pficiant cū
melle et aq eruce cui? dosis sit aure? vnus cū deco-
ctōibus bois. Et itez medicamē terre sigillate bac-
caz lauri añ. añ. ij. terre sigillate obolos duos bi-
bat cū oleo et sit dosis auellana vna in trib? 3. aq
mellis. Et itez tyriaca cōis ad pūcturā et ea q bibū-
tur. **Rz.** pipis pondus. 3. x. spice aristol. et radicia
baucie oīuz añ. 3. i. pficiant cū succo xilocaracte et
ponat in sole. xl. diebus et moueat oī die semel et
quoties exiccet hūectet et det in potu cū aq calida et
dixerūt qdā q ipsa pfert itez facto alcohol ex ea et
decoctō cācroz fluuiāliū et sanguis testudis et testu-
do magna salita. **Medicamē** iuuatiū ad omēz
morfuz. **Rz.** nigelle seis albarmel cymini oīuz añ.
3. ij. gētiane aristol. rotūde añ. 3. i. pipis albi myr-
rhe añ. 3. 5. pficiant cū melle cuius dosis sit faba
vna romana i vīno. Et itez gētiane añ. ij. pipis
rute amboz añ. añ. i. pficiat cū melle et est dosis
vna in vīo. Et itez amomi carpopalsami añ. añ.
ij. semis eruce semis porri amboz añ. añ. ij. ari-
stol. radicū alaniūdē nigri amboz ana aureos. ij.

myrrhe et croci aboz añ. añ. i. luti albohera añ
iij. pñiant cū melle dispñato et su dñs qñ est fa
ba. Et itez carpobalsami et isopi sicce et seia napñ
siluestris et pipis albi et nigri et macropipis et acori
et anisi et petroselini et assari et cymini carmeni et se
mis hyulqami albi oñz ana. 3. iij. spice floris squi
nati amborū ana. 3. vi. pñiant cū melle et sit do
lis faba romana.

De Epithimatis super pñcturas. L. iij.

De eis qñ sup eas liniunt est petroleū albus
aut subalbidū aut alleū sicut est elixatus
cū butyro cocto aut castoreū cū oleo aut
succus porri qñ non tetigit aqñ et calamētū fluiale
optie attrahit venenū et sulfur cū vria et gallina et
gall⁹ scissi dñi vñi sunt et emplet cū eis pñctura vñ
morsus et pñcturē omi hora et admistret emplm.
Quida aut dixerūt qñ gallina est vehemētis calorū
et pñter illud eliquat os deglutitū et arena et lapidē
et videt qñ fiat illud in gutture et stomacho et non
alibi. Et ex eis qñ emplant est sal aut acetū aut
fel tauri aut sūmbriū et folia aphodilli et cñs et ace
tū et pñe cñs ligni fici et vitis et pñe i pñcio et olz
et sal decocta. Et dixerūt qñ emplm cū alleis et sale
et stercore capno iuuatū est i oi mortificē nisi mor
dicatōe alpidis. Et emplm cū calce et melle et oleo
iuuatū est ita qñ ad alpidē. Et itez sumant sinap
et calx et acetū et liniat desup cū aqñ saponis et alki
tra aut cū decoctōe picis et cum sale et liniat. Et pñ
ferues bona est in lana sup mortione ita qñ mortui
vipe et est ex curatōibus egyptoz et est bona valdē
et cepe cū sauch et emplm factū cū sale et emplz de
nitro. Et de embrocis bonis est aqñ maris calida sin
gularis cū aceto et decoctio muris habitantis in do
mo et mustelle.

De Epithimatis ex quibus qñ corpa liniunt nō
approximant eis venenosa. L. iij.

De illis qñ dicta sunt ad hac rē sunt cerebry
leporis cū aceto et oleo et storax qñ solui
tur in oleo et oleū in quo infusa sunt folia
pini recētia trita cū ea aut flos cupssi et gñna iuniperi
et silr folia agni casti in oleo et abrotanū et radix an
iudē et aphodill⁹ et daucus et carpobalsamū et radix
nasturtij et oia illa cū oleo. Et pñposita de qñbus est
vt sumant radices aniden nigri et floris allegi re
cētis et gñnoz iunipi oñz añ. pñes. ij. radices madra
gore medietas pñis. i. carpobalsami et cordūeni oñz
añ pñes. iij. terant et cū oleo tā diu bene coqñt do
nec habeat spissitudinē sordis balnei et inūgat cū eo
Et itez aphodilli. 3. i. et carpobalsamū et hyulqami al
bi amborū añ. aureus medi⁹ misceat cū aceto et olo
et liniat cū eo. Et itez floris pini ps. i. radices man
dragore pñes. ij. semis hyulqami albi pñes. iij. mi
sceant oia cū oleo et liniat cū eo. Et hoc itez pñeni
ens est ad suffūigandū. et itez gñnoz iuniperi partes
ij. storacis ps. i. misceat totū cū oleo et liniat cū eo.
Et epithiatō cū oleo de rhabbano fugat cimices.
Ad effugandū venenosa vñiuersalr. L. v.

Oportet vt aspgat domus eis qñ dicim⁹ et
sternat eis et liniat forania et fenestre eis
qñbus embrocat ex illis qñ dicim⁹ in suffu
migatōibus et alijs vt non appñmet eis venenosa
et suffūigatiōes sunt sicut fum⁹ ligni gñnati qñ ip
se effugat venenosa et silr radix lilij et vge granati

sunt mirabiles in hoc et silr galbanū et cornua et yn
gule qñ fundunt vt bonis et yngule qñ non fundunt
vt equi et pili et serapinū et assa et folia lauri et grana
eius et calamētū et secha et stramētū cū eis et silr na
sturtiū et silr cunis ligni pini et pprie cū galbano si
fiat suffūmigium ex opio et nigella et galbano et
cornu ceruino et sulfure et cornib⁹ capre.

De Effugatiōe serpētū et venenosoz aialij. L. vi.

Eitez storax et cornu ceruinū et nigella et
asfaltū de vnoquoqñ ps. i. et suffūigetur
cū eo lectus. Aliud cordumēni et radicia
aniden nigri et storacis oñz añ. 3. i. corticum oui
strutij nigelle semis harmel oñz añ. 3. ij. Et itez
semis hyulqami albi folioz cupssi et pini et nigelle
oñz añ. añ. i. corticū radicia mādragore añ. i.
piloze capre añ. iij. calamētū. 3. i. asfalti añ. iij.
misceat totū et fiat suffūigatō cū eo sup os fenestra
rū et in eius suffūigatiōe est securitas. Et de illis
ex qñbus fugiūt pla venenosoz aialij qñ cū eis ster
nit locus sunt sūmbriū et ozimū et agnus castus.

Lantella mirabilis a venenosis aialibus. L. vij.

Quando sternit in circuitu dormitorij si
sūmbriū et secha itez et assa itez et laur⁹ est
mirabilis in hoc. Et silr qñ ponit in circu
itu loci quo sedet mādile ex cinere ligni pini. Et vñ
illis qñbus est apparitō in elōgādo ea est vt ponat
cerei et cādele in loco lōgino a dormitorio qñ
declinat ad ipm. Et de illis qñbus est apparitō i ex
pellēdo venenosa et albaguarez est tenere ea qñ sunt
sicut grues et panones et cygni et ceru⁹ et cati⁹ et mu
stella et qñ currūt cursu eoz venenosa. n. aialia ter
rent ex istis qñ apparēt et mordēt ea. Et dixerunt
qñda ei qñ facit sibi stratū ex corio leopardoz nō ap
proximat serpēs et silr si ex eis facit sibi cooptoriū
hoc aut narravit in cui⁹ fñone non est fiducia.

Res qñ qñda dixerūt i destructōe rapaciū. L. viij.

Inquit helleborus interficit canes et mu
scas. Et stragulator leopardi interficit le
opardū. Et stragulator adib interficit a
dib et canē. Et ibenague et amigdala amara interficit
vulpes et oleander et folia algeridaract interficiūt
albeibē et plm boz est notū.

De Affagatione serpentū. L. ix.

De illis qñ fugat eos ex suffūigatiōibus sunt
cornua cerui et radix lilij et piretrū et sul
fur et qñ liniat manus suas spolio dragōtee
et succo eius et decoctōe eius non mordet ipm vi
pera. Et asplio loci ex aqñ in qua solutū est sal amo
niaci est ex eis a quo fugiūt. et sinap interficit ea et
qñ ponit sup semitas eius refugit ab eo. Et de ill
qñ interficiūt serpentes est sputū ieiuni pñctū in os
eius et pñe qñ assumit in ore suo sal amoniaci.

De Effugatiōe scorpionū et interfectōe eoz. L. x.

Scorpiones interfici sputū ieiuni calide cō
plexionis sup eos pñctū et rhabban⁹ ma
sticatus et succus eius qñ tagit ipm ul eos
et folia ipius et silr albedarūgi. Suffūigiū edu
cēs scorpiones sumant storacis et arsenici et stercō
ris ouij et adipis zirbi ouij añ. pñes eqles dissolua
tur cū vino et misceant cū eo medicie et fiat suffū
migatō apud foramē scorpionū. Et qñ ponit rha
phanus incisus sup foramē scorpionū non timetur
qñ egrediant ex eo. Et est ex suffūigatiōibus ad

scorpiões ipos qñ sit suffūga° ex ipo et silr arseicū
De Affugatione pulicum . L . xi .

Quando aspgit domus cū infusioe colloqn
tude salūt pulices et fugiūt et sumit ex de
coctōe rubi . Et dixerūt qđā qñ ponit san
guis hirci in fouea in domo aggregant pulices ap
eū deinde moriunt et silr aggregant sup lignū linitū
ex adipe eritij et effugiūt ex odore caulis et soliorū
oleadri . Et est hec herba nota iecū cimeu . s . herba
pulicū qđ qñ ponit in lecto inebriat eos et stupefacit
eos qre non viuificamur .

Affugato culicum et cimicū . L . xij .

Etat fumigū cū seraturis ligni pini aut cū
calcadis aut cū nigella et melius qđē est ut
aggregatō fiat inter ea et silr suffūgatio
cū myrio sicca et cū sulfure et bdellio et spina fetida
noiaia coru et stercore vaccino et alharmel tritum
et positū sup lectos et fenestras et cū folijs cuspi et nu
ce eius . Et qñ aspgit dom⁹ ex decoctōe radicis lu
pinoz pferit aut ex decoctōe nigelle aut decoctōe
harmel aut decoctōe apsimib⁹ aut decoctōe rute .

De Affugatione mustelle . L . xij .

Ixerum affugat cam odor rute .

De Affugatoe muris et eius intersectōe . L . xij .

Murem interficiūt lithargyriū et hellebor⁹
et itez helleborus et semen hyusquiam
albi et silr radix caulis et silr cepa muris et
suc et scoria ferri et crocus ei⁹ et fugat ipos mus ma
sculus qñ excoriat et dimittit in domo aut caltratur
aut abscondit cauda eius et excoriat est sortior . Et
dicit qđ si ligat mus eoz i domo ligato pede cū filo
ad pariliū effugiūt reliq et in eo est plderatio .

De Affugatoe formicaz . L . xv .

Quando ponit sup cauernā eaz kitran su
giūt ex ea et silr ex magnete et ex felle tau
ri et ex picc et ex asia et fugiunt ex fumo
iplarum formicarum .

De Affugatoe muscay et eaz intersectōe . L . xvi .

Interficat eas arsenicū qñ d co ponit aliqd
in lacte et fugiūt musce et interficit eas su
mus eius et fumus turis et decoctō bel
lebori nigri .

De Affugatoe vespaz . L . xvij .

Effugiūt ex suffumigatione sulfuris et alle
orum et non appropinquat ei qui linit ex
altea aut succo malue et oleo .

De Affugatoe scarabeoz . L . xvij .

Eugat eos scdm qđ dicitur fumus aldulb et p
prie fumus soliorum eius .

De Affugatione alharathati . L . xix .

In aggregant alharathati in domo in q
sunt budud . At suffumigatō cū mbris ad
budud et penis eius interficit alharathati
scdm qđ dicitur .

De Affugatione tineæ . L . xx .

Apsimbium phibet pannos a tineā et sumit
calamentū et silr cortices citri .

De Spetiebus serpentum . L . xxi .

Sapiētes esse serpētū et naturas eoz in tres
diuidūt ptes . s . yehemētis acuitatis non
morātes ex dispōe yltra tres horas et nō
morsus eoz curant qñ sunt furdī et alasilet et neq

valet ad eos nisi incisio mēbri statī aut pbusio ul
tima penetrās qñ pburit venenū et pstringit mea
tus . Et qñqz pferit in curatōe eoz vomitus post eā
sup reploz ex piscibus salitis deinde post illd suc
cedūt curatōes alie . Et si serps est debilior paruz
sufficit ligatō yehemēs deinde reliq curatō cōis .
Et pte debile paz interficientē et pte media q nō
tardat a tribus horis vsqz ad septē . Inqum draco
nis aū marini et siluz serpentū magni corpis mor
sus curat inqptū est ylcus tñ nō inqptū est venenū
de quo sit curandū . Et dixerūt ordo pms est ge
nera . De eis . n . est sicut serps q noiat regulus et
grece basiliscus q qdez interficit suo visu et audiu
vocis sue . Et de eis est serps noiatus hūdo cui⁹
color . silis est color hūdmis et lōgitudō ipi⁹ et cir
citer cubitū vñ et interficit aū horas duas . Et de
eis est serps noiatus alpis sicca ppter yehemētia
siccitatis sue cutis et est in qūitate sua inter tres cubi
tos vsqz ad quicqz et color ipius est cinerit⁹ et ad ci
trinitatē declinūs et oculi eius sunt yehemētis lūis
et interficit a duabus horis vsqz ad tres . Et de eis
est expns qñ ipē pōt interficere per spūū suū et
piciūt ipm qđā dētes eius pstrici sup alios qre in
terficat illud sup qđ cadit spūū eius et odor spūū
eius et lōgitudō eius est vsqz ad duos cubitos et co
lor eius cinerit⁹ et ad citrinitatē declinūs et interficit
illū quē mordet anteqz redeat . Et ordo qđē hic
non rememorat in libris pp spēm plmā q sit in cu
ratōe eius . yez non valet ad ipm curatō nisi illa
cui⁹ opatiōez dixim⁹ . ipa . n . pferit qñqz cū eo qđ
dixim⁹ ibi . Et furdī arcuati hnt spēs alias q multi
plicant i terris egypti . Et qñqz qđā eoz habet duo
cornua quoz color est diuersus albus et subalbid⁹
et rubeus et mellin⁹ et cinerit⁹ . et qñqz sunt fm cre
atōiem viperaz . Et qđā eoz habet dētes sicut vn
cinus et dracones interficiētes statī sunt h⁹ generis
Et ordo scdus est de viperis qz spēs itez sunt di
uerlez de eis . n . sunt vipe alchilati . Et de eis sunt
vipe quercine . Et de eis sunt faciētes sitire et reliq
qā dicim⁹ . Et accit serpētibus diuersitas itez non
in spē imo fm pueniētia in spē vna qñ diuersifica
tur in masculitate et feieitate : et masculi qđē paucō
res habet dētes et plus veneni et acutius lz qđā di
cat qđ semie sunt deteriores ppter mltitudinē den
tiū suoz et itez ppter etatē qñ senes deteriores
sunt iunenibus ppter corpus . nā magni deteriores
sunt pūis curtiū qñ spēs eoz est vna . Aut ppter
locū nā illi q habitāt loca inaquosa et mōtes deter
iores sunt eis q habitāt littora et loca pluriū aqz .
Aut ppter dispōez suā in replone et vacuitate . nā
illi q de eis famelici sunt deteriores sunt veneni .
Aut ppter passiōes eoz aiales . nā irati et audaces d
teriores sunt eoz . Aut ppter tps nā venenū eoz
in estate est deterius . Quidā aū existiauerūt q ue
nenū serpentū et vipaz est frigidū et est error . Et
illud qđ accit ex frigore morsio ab eis est pp mor
tificatōem caloris innati pp pīrarietate veneni . ca
lor . n . innatus est q calefacit corpus sua sparsiōe et
inflatōe . Qū aū non est calor innatus et si inflatur
cor igne leui non oz tamē vt calefiat pp ipm extre
mitates . Et qđā existiauerūt q venenū alefilati
ppe est frigidū et aggregat sanguinē cordis et pge
lat ipm et ppter hoc stupefacit valde sed nō est iis

imo fortasse resoluit calore innatu & mortificat ipz
Et illud quo rocinat istud est qd aialia frigide pple
xionis sunt in hyeme mortua & calide calor addit &
acuitas. & qd sit qd hoc dicat sciat qd eius rocinato
no est sana: & neqz hec dictio est in yenenosis pnis
sed in aialibus magnoz corpum. & qd significat cor
ruptioez huius finonis est yelpa calide pponis ual
de & est ex eis qd mortificant in hyeme qre non mo
uet. & non est loquinu qn sit serpes cu caliditate co
plexiois sue qd non mouet ppter pparietate pplexi
onis nalis & ppter illud qd accidet ei d reb d rha.
De mortu basilisci qd est pmius surdoz & harmene
de quo ignoro an est ipe aut aliud. L. xxij.

Dixit qda ipe noiat regulus qm habet co
ronatu caput cui? loquendo est duoz pal
moz & caput est acutu valde & oculi eius
sunt rubei & color eius ad nigredine & citrinitate d
clinis qui adurit totu sup qd incedit. & neqz orit in
circutu cauerne eius aliqd & qd opponit habitatioi
eius auis cadit. Et non sentit ipm aial qd non ter
reat qd si sit ppinu? hoc stupefit qre non mouet &
interfici sibi suo si exaltat ipm. Et ille sup quez
cadit visus eius ex loquinuo morit. Et non est si
cut dr qd ille cui? visus cadit sup ipm morit. Et il
lus que mordet corpus liquit & inflat & currit vir?
& m orit statim & morit ois qd appropinquat illi mor
tuo. Et paz qde euadit qd pns sit viciati eius. At
vero possibile est in qbusda boris vt tagat eu cuz
virga. Et fm qde plm qd tagit eu cu vga morit et e
mediate vga: & ppter illud ia tetigit illud miles q
da cu lancea sua qre mortuus est miles & aial eius
& tetigit ipe labiu equi qre mortuus est equ? & mi
les. & hic qde serpes multiplicat i terra arorch & na
bia. **Signa morsus eius sunt** Si videris mor
tuum subito absqz casu cae pmitte apparitis & pprie
quando est in loco vbi scit illud aial et non est cura
tio ei prorsus.

De harmene. L. xxij.

Fam dixim? harmene in ppetatib? pxis
reguli ex hoc qd non equat & no interficit
morsu tui imo & visu & auditu sui sibili
& qd eiqz aial mordet dissoluit & morit qd appro
piquat ei ex aialibus. At vo qtitate ei? narrauerit
diuerlas a qtitate reguli existauerit. n. qd est ab
vno cubito vsqz ad cubitu & semis. Et dixerut qd
morsu ab eo non pfert aliqd si vero aliqd pfert ei
tuc semet papauaria vz vsqz ad. 3. i. & castoreu vsqz
ad. 3. i. qda ia testificati sunt illud.

**Signu morsus serpentis qui nominat hirundo & est
de surdis. L. xxij.**

Acidit ei singltus & alterat corpus & stu
por & frigus mebroz & pfunditas soni &
clausio palpebray cu yehemencia pulsus
cordis ei pprius & magnitudo doloris. Et cura ei?
est cura surdarum.

Signa morsus aspidis sice & e de surdis. L. xxv.

Lli que mordet accit illud qd accit ei que
mordet hirudo qre alterat color eius et
stupefit & multiplicat singlt? eius & infri
gidant mebra ipius & claudunt eius palpebre & p
funde dormit. **Et cura eius est cura surdorū et
iam diximus eam.**

De morsu spuensis & asilus. L. xxvi.

Quoz mordet remanz sine sensu & sine mo
tu quiet? pfunde dormies post res alias
pdictas in caplo aspidis post saltus ptnu
os & clausione oculoz & torsione colli & spalmu et
pulsuz inordinatu & non sentit dolore & qnqz sentit
i initio rei dolore intestinoz que videbis intromit
tentē digitos suos in guttur suū vt euomat. Et q
da ia rememorati sunt asilus & narrauerut de eo qd
eleuat caput suū & expuit uenenū. Ego igit no scio
an ipe & ille que dixim? sunt vni? spei & est de ge
nere spuētū. **Uez dicit de accitibus eius qd locus
morsus eius est pnis scdm qtitatem pūture acus
absqz apate & currit ex eo sanguis paucus niger. Et
accidit ei qd ab eo morsus est tenebrositas oculoz
& dolor in visceribus & ore stomachi in pnis dein
accidit clausio oculoz & pfunditas sonni & non vi
uit vltra tertia diei. Et cura eius est de genere cu
ratōis surdoz & ia dixim? eam.**

Lornuta. L. xxvij.

Cornuta est genus surdoz cui? loquendo
est ab vno cubito vsqz ad duos & sunt sup
cap eius due eminētie sicut duo cornua.
Et color corpis eius est color cineris & veter ei? e
sicut squame hiee dure q stridet sup terra cu strepi
tu & dentes eius sunt eqles no recurui & plm eius
est in locis arenosis. Inqunt qda & de eis est genus
qd noiat paruū. Et est ppterea qd cornua eius sunt
breuia aut ia ceciderut cornua eius & est etia pnis
breuis & est pluris generis & silr noiatur grece.

Signum morsus eius. L. xxvij.

Sentiant i locis morsus qsi acus aut clani
infixi in eis. Et dixerut ptnuat corpi ei?
guitas maria & inflant labia ei? & accit ei
vertigo & tenebrositas oculoz & destruit rats. Et
cura eius itez est cura surdoz. Et qd ei appropiat
est vt in potu det semē rhabani cu vino & pprie
qn euomit cu eo. et qd euomuerit pferit ei cymini
idū & silamū pferit ei itez que momordit cu vno &
castoreū cu vno & calamentū capestre cu vino & se
mē rhabani est mirabilis iuuamēti in eo. Et po
natur super morsum sal tritus pfectus cu alutran
aut cepe triū cum aceto.

De Serpente qui dicit andrius & kedusu durus.
L. xxix.

Hunc serpentē qū est in aqua noiant greci
andrius. Et qn habitato eius est in capo
noiat kedusu dur? & est mior qd alesilati
surda & latōris capitis & deterior & nocibilior & ac
cidit ex morsu eius vt incipiat morsus cuz dolore
yehemēti & inflamēt deinde sit uiridis & corrodit
& accit morsu vertigo & vomitus chole fetide, et
motus inordinatus & debilitas vtutis et morit fm
plm in hora tertia & non trāsit tertiā. Si aut eua
dit qm est aquosus aut qm pplio morsu. est fortis
pmittant eu egritudies a qbus forsita no sanabit.

Lura. xxx.

Curatō eius est cura cois & illud qd ei ap
ppriat est vt bibat de nuce cupssi mūda
ta cu gnis myrti de vnoquoqz aureū unū
cu aq mellis aut vino & silr aristol pōdus. 3. ij. cu
vino aut cu aceto pmissio & silr succū prasilij & eplet
cu calce & oleo & calameto mōtano & corticib? radi
cis quercus & silibus singulariter & compositis & de
ii 2

eis que illis admiscerent est farina ordeii.

De hydra. L. xxi.

Non dixi hydra in summa nisi quia non sunt cōfides an ipsa et adrius sit vni? quia id dixerunt cōfides p derivatōez et nomē sicut cadit i scrip tura fimonū grecorū aut serpens alius. Vt locū ex quo hoc pderat id dicit narras accētia alia mori? eius. Et dixit q morsus ei? egredit et dilatat et ob fuscat color eius et egredit ex eo hūtas nigra plima fetida valde et plōgat curatō eius et sit difficil qre oz vt pderet alius a me i hoc et pgnoscat dispo sitionē eius vt pmutet ad fm ordinē serpentum. Sermo vniuersalis de morsu viperarū et iudicio earum. L. xxij.

Dexteriores viperarū et draconū sunt o eis q sunt masculi. femie vō sūt incoluiores et morsus qdē semē cognoscit p inuētōez fixationū plūz q duoz dētū i pte in q momordit et egredit a pncipio rei ex loco duoz dētū aut dētū plūz sanguis deinde vī? feruēs. At fortasse icipit aquosus deinde spūosus deinde ut erugo eria et tūc qdē puerit ad substantiā ueneni et colorē eius. Et dolet locus deinde pbulat dolor eius postea appz apā calidū rubeū hns bothor et vēlicas sicut ex adu sione ignis et qnqz pbulat deinde sit viride illud apā ppe morsus et sub ore et accidit in visceribus i flamatō et in corpe rubedo cū rigore deinde sudor frigidus et corrupto coloris declinās ad viridiatē et cōmotō vertigis et frequētia anbelitus et nausea et singultus et qnqz euomit hūorē cholericū et diffi cultas sit vrie et grauat cap et qnqz adueit ei fluxus sanguis nariū et apparet guttas in dorso deinde sudor frigidus et tremor uehemēs et succor. At plu rimū quidē mori i tribus diebus et quadoqz re manet vsqz ad septem.

Curatio morsus viperarum euz eo qd est sicut ca non. L. xxij.

Considera radices cōes in curatiōe deinde fortōr curatō est pperare ad tyriacā de viperis. Et qū tardat tūc possibile est ut pferat tyriacā mltoties et possibile est vt nō pferat. Mōmētū aut instrumētū veneni nō est malū qm natura est q vti iustis. Rei vō extranee non est possibile vt vīat eis nisi accidat pnotō amboz si ml. At si possibile est uti mltitudine soni et vini for tasse exculat ab oī curatōe et sūt cepe et porri cū mō si non inueniūt allea. Et id dixerūt qdā q vīrga cer ni assata qū pmedit in dispōe pfert et alharmel est de medicis liberatibus et sūt gna citri. Et de tyria cis pprja eis fortibus est illa q. 12. anisi suseni pō dus. 3. i. et pipis aut. iij. corticis aristol. rotūde ca storei a boz an. aut. i. pficiant cū vino cui? dosis sit nux vna. Et itez myrrhe et castorei pipis arse nici rubei oīz an. 3. ij. semis aneti. 3. ij. pficiant cū vino. Et itez semē andacoe et aristol. rotūda et ruta siluestris et non est alharmel fm q existiaue rūt qdā imo est spes rute ipius et oz vt dēt butyzz vetus solū et sedeat in tina lactis et indicant q vīgi lie et fiat vt deambulet et balneet in qbusdā horis et in balneo faciēte sudare et dēt ei in potu coagula et silia succellioe eoz et melius eoz est coagulū lepo ris recēs et ipm itez est melius qū sumit in potu cū iij. 3. aceti vini pmisti cū equalitate et coagulūker

ni itez est bonū. Dixerūt qdā si homo accipiat re pe siluestre et masticet ipm et deglutiat illud qd cur rit ex eo et emplet cū fece eius non moriet penitus. Et qdā expti fuerūt ius rane et fuit iuuatū liberās qū pmetū fuit. Et caro mustelle pōita aceto et sale et cacti marini et sanguis testudis marine. Et dixe runt quidā q in lapide q nominatur lapis serpēis qū suspendit est sanatio.

Relique potōnes laudat in morsu viperarum. L. xxij.

Dixerūt qdā apū siluestre et est sumirion est bonū ad illud et radix acori et folia ari stologie et radix eius et radix almaru alfe sir aut alscifresin aut agaricū qdēqz illoz fuerit su mat ex eo in potu cū vino dulci qūtas vni? aut. sūt succus anagalis. s. auricule muris et sūt cymi nū pcpue mōranū et succus caulis aut costi duo au rei cū duob? obolis pipis aut radix buchormaricū aut semē keisiz aut radix eius et semē alharmel cū succo porri aut succo cardui et itez coagulū leporis et farina herbi ppe et zinziber in lacte mleris et dēt in potu radix baucie aut alharmel q est cognita in pibus frigoris et est uehemētia iuuamēti et cortex aristol. et radix aladacoe. et qdā id existiauerūt q qū turbat sumit in potu cū lacte dulci est iuuatūz valde et lac alagiati et existio ipz esse tyriacā al fara nia et alksaki est iuuatūz. Et itez de eis q dicta sunt ad morsus vipaz et oīz venenosoz aialū ē oppoponaci pōdus. 3. ij. cū aceto et itez sumant co sti aut. iij. et gēiane. Et itez q bona sunt et sterus caprinū pminutū in vino et dēt in potu. Et oia inci dūa acuta et ppe allea et cepe et porri et rhabban? et aque eoz et oia salita ppe vter mustelle et scor pio allatus et fel galli et reliqz anū. Et de succis ue hemētis iuuamēti sunt succus rute et succus folioz maloz et succus sanfuci et acetū ipm de quo bulliat 3. iij. et dēt in potu et succus extrectatū caul naba thi et vīna hoīs fm q dicitur.

Empla deforis. L. xxij.

Emplastrum ista sunt attractia q admistrat anq apatō fiat et sūt facta ex lauina et bac cis lauri et ex camemilla et squilla assata ppe et farina herbi oia illa singlr aut pmista cū vi no. Et emplastrū cū caleo antiquo est bona vltima. Et emplastrū cū gallina fissa est bona valde vltima. Et sūt cū carne vīpe et cū ranis scissis. Et ex oleis oleū laurini et oleū in quo decoquit laurus.

De Serpētibz qui egredi faciunt sanguinem ex poris omnibus. L. xxxvi.

Sicut sunt auisidius et sabrin isti serpētes sunt mali et qū mordēt distrūpūt pori et meatus omēs fluētēs et manātes ita q ex vlcēribz psolidatis cū dolore cōtinuo et vōmitu sanguis et sputu sanguis. At sapiētes qdā dixerūt q isti duo serpētes corpa habent arenosa et sup corpa eoz sunt pūcta nigra et alba et lōgītudo eoz est lon gītudo cornuti. Et dixerūt qdā q ipi sunt miores vīpis et capita eoz et ipoz caude sunt minuta et sūt coloris arenosi. Et qnqz sunt nigri et rubei et albi et sunt sup eoz capita squame albe incise et eoz incei sui est strepitus ppter siccitatē cornū vētriū ipoz ac si esset strepitus folioz vīrgē et sunt gūia motul eqliū dētū et hos narrat cū spēbus qbusdā ordis

pmi. Et hoc qdē serpentū morsus dirūpit poros
et meatus nāles facies ex eis manare sanguinē ita qd
ex angul oculoz et p̄mitt in sanguine et spūto sāgu
nis nariū et vomitu et dolore in stomacho. Et dixē
rūt qdā qd locus apat et denigrat et currit ex eo res
pua aquosa et soluit vter et p̄strigit anhelit et dif
ficultas sit yrine et abscedit vox et mollificat mē
bra et vincit sup corpus dispō obliuionis et accidit
spasmus et cadūt dētes et morit̄ patiens.

De Lura. L. xxxvii.

Cura eoz est p̄xia cure alafilet et viparū
inq̄tū dat eis i potu vīnū pl̄z et euomūt
sup ip̄z post cibatoz cū eis q̄ sūt sicut oua
taraca et pisces saliti et alia et iheret sup eos vomit
deinde comedat post illū panē et pisces positos sup
prunas et comedat yuas passas et semē r̄haphani ite
rū est ex eis q̄ p̄ferūt ip̄s et p̄pe cū vīno et succo pa
paueris cū radice lilij celestis cū vīno et q̄nq̄ p̄fert
eis albugo oni cū vīo. Et p̄fert eis inq̄tū est expul
sio sanguis emplātō cū portulaca et faria ordeī aut
folijs vitis decoctis aut arnoglossa aut gallica. Et ex
eis q̄ retinēt sanguinē p̄ canteriū sunt porri et vrti
ca et ruia cū farina ordeī et albumie oni.

De faciente suim. L. xxxviii.

Dixerūt qd serpentis facietis suim lōgītudo
est palmi vni et sup corpus ei sunt ve
stigia nigra pl̄ma et caput eius p̄uū et collū
ip̄ius grossus et incipit creatura eius ex collo grosso
vsq̄ ad caudā subtilē. Et dixerūt qdā qd hic pl̄m ē
in regide lokiat et alim et forma eius est forma vi
pe et color postremi eius vsq̄ ad caudas est ad ni
gredinē declinū et incedit q̄tiēdo caudā suā. Et dixē
rūt qdā qd est in littorib et dixerūt qd accidit mor
so ab eo vt adurat vter eius et inflāmet q̄re non
sanat ex aq̄ imo non cessat bibere absq̄ extiu alie
rei p̄ yrina aut sudore ita qd inflat vter eius to
tus et currit aqua in venas ip̄ius.

De Lura. L. xxxix.

Regimē eoz post cē regime est indefinen
ter facere eos bibere oleū pl̄m et euomēt
deinde clisterizare eos cū eis q̄ educūt se
ces et hūitates et trahūt aqua ad inferiora et vt dent
diuretica sicut decoctō ap̄ et spice inde et cinamomi
et assari et suseleos et petroselinū et silij et emplēt ex
terius cū sale et calce et oleo et emplātō quā dicem
ad morsum canis rabiosi p̄fert.

De cafezati et altaratū. L. xl.

Isti serpētes sunt parui breues minuti q̄
q̄nq̄ occultant in arboribus insidiatēs vt
p̄ficiat se ip̄os ad illū q̄ trāsīt p̄ eos et exe
unt p̄cedētes ad eū. Et ego qdē dico qd vidi gen
hoz serpentū in ptib de hesten et sunt ad rubediez
declines et sūt calidi nald. Et dixerūt accit ex mor
su eoz dolor uehemis et p̄transit in totū corp si fu
erit de genere qd vidi et accit ex eo mors. Et dixē
rūt cura eoz est cura cois et cura viperaz.

De Saliente ad duas partes. L. xli.

Dixerūt qdā serpentē cui nomē ankelumē
et dixerūt qd ip̄e est saliens ad duas ptes ue
rū ego non vifico qd ip̄e sit saliens aut alius
aut ip̄i narrauerūt eū qd due extremitates eius sūt eq̄
les in grossitudine et equales medio et existio qd hic
est ille quem vidi in veritate.

Illicinus et est durissos. L. xlii.

Iste habitat in illicibus et accit ex morfu
eius excoriatō cutis eius quē mordit et ex
coriatō cutis illius q̄ p̄misceit ei et curat ip̄
suz et habet odorē malignū mortificas cū q̄ p̄ns est
morti eius siue sit ledēs siue non ledēs. Et accit
ex eo itez accidētia morsus viperaz.

De Lura. L. xliii.

Cura ip̄ius est cura viperarū et cōfert eis
pprie bibere aristologia longā cū vīno et
sitr albadal cocta et aphodilli radice et m^m

Milliars. L. xliii.

Serpentū hui generis color p̄pter citrini
tate suā ē q̄si color millij. Et accit ei quez
mordent accidentia malarum viperarū
Et Lura eoz est cura illa.

Serpens noiatus sciletati. L. xlv.

Color eius silis salienti ad duas ptes sed il
le est deterior et accidentia eius sunt illa.

Et cura eius est illa cura.

Serpēs aracis ul' aspid hīs coloris dyfios. L. xlii.

Quidā dixerūt qd est malignus interficiēs
in die scdo cū corrosione epatis et confra
ctione intestinorum. Et curatio eius est
curatio viperarū paruarum.

Serpens triscalis. L. xlvij.

Narratū est de hoc qd eius accitā silia sunt
accitib viperaz vey sunt cū inflatē lo
ci morsus et vesicis et duritie appente et
curfu hūitatis sanguine nigre ex illo loco et accidūt
ei alteratō ratōnis et tenebrositas visus et spasmus
mortificans. Et cura eius est cura viperaz. Et ego
qdē dixi hunc serpentē in hoc loco existiatine et nō
nosco eū neq̄ ordinē eius neq̄ ip̄i gen cū p̄ficati
one et neq̄ scio an iste sit in iteratōe an non.

Sanus. L. xlvij.

Dixerūt morsus eius est silis morsui vi
peraz sed accit carni eius qd morsus ē ab
eo corruptō et mollificatō sicut accit ei qd
habet hydropisiz et accit ei p̄funditas somni et obli
uio et egritudies in epate et ieiuno et colon. Et fmo
nē qdē in hoc serpēte atulifm existiatōez in hoc lo
co sicut fmonē de illo qui est an ip̄m et fortasse nō
est huius ordinis imo est ordinis putrefaciētiū. Et
Lura eius est cura viperarū.

De amudutus et canharus. L. xlix.

Dixerūt qdā qd lōgītudo cuiusq̄ hoz epē
tū est vsq̄ ad cubitū et color eoz est co
lor arene et sup corpa ip̄oz sunt vestigia
Dixerūt et accit ei quē mordēt dolor uehemis lo
ci morsus et āpa maximū et currit ex eo virus et in
terficiūt in tertō et mora eius post septimū.

Curatio eorum. L. l.

Dixerūt qd curatō eoz est curatō cois et est
eius p̄pū dare in potu castoreū et cinamo
mū et radix cetauree de quocūq̄ istoz su
erit. et q̄. cū vīo. Et p̄fert eis radix aristol. et p̄
prie lōge inuamētū maximū. Et silr radix asfoasir
et succus eius p̄pe et radix gētiāne. Et p̄ferūt eis ex
emplis mel decoctū et exiccātū et tritū et radices g
natoz et silr cetaurea et semē lini et lactuce et semē
harmel et volubilis et ruta siluestris et p̄ferūt eis
empla appropriata vlcēribus putridis.

Serpēs noiatus sellir et est putrefaciens. L. li.

Existauerūt qdā q sunt serpētes q sunt in regionib⁹ assem et in egypto hñtes lata capita parua colla curtas caudas vñtres rotundos et non sunt sup eoz capita lince et squame sz sup corpa eoz sunt linee diuersi coloris et qñ incedūt non rectificat imo pñrahunt et accñt ei que mor dēt apā dolorosuz et putrefactō toti⁹ corpis post cō tritōez eius et capilloz casus. Et qñz festinat putre factō pñs illud. qñ sanū est et sunt qñi spēs uipaz. De Cura. L. liij.

Portet vt sit cura eorū cura cōis et cura media cure vipaz deinde curatō ei⁹ qñ accit ex morfu eoz de dispositionibus et accidentibus.

De spēbus serpentū qui nocēt qñ mordēt puuln⁹ non p venenū de quo sūt curandū et sūt serpentes magnorum corporum valde.

De Dracone. L. liij.

Dixerūt mior spēz draconū fm q dixerūt qdā est quicq cubitoz. magni vero sūt trigita cubitoz et supra. **D**ixerūt et sūt draconi duo oculi magni et sub mādibula inferiore est eminētia sicut mentū qñ sunt ei dētes plmi. Et dixerūt qdā q ipi mltiplicat in ptibus nubie et indi sunt maiores et illi de nubia q sunt in regione alie sunt usq ad qñtuor cubitos et indi sūt magni valde. Et dixerūt de illis sunt quos dixim⁹ et habēt facies citrinas et nigras et sunt eis ora vehemētis amplitu dis et supelia coopñt oculos eoz et sup colla eoz sunt squame. Et in oī mādibula sūt tres dētes. Et ego dico q iā vidi quēdā hui⁹ generis sup collum cui⁹ in latitudine descēdēte erat pili grossi. Dixerūt et accit ex morfu eoz dolor pñs deinde inflammat et masculi eoz sunt deteriores semis. Et dico q iā vificatū ē q in regionibus alijs ab india sunt draco nes magni valde. Et dixerūt cura eoz est cura vlcērum malorum tantum.

Albedifumon persin. L. liij.

Udet qñ sit iste de generib⁹ draconū et dixerūt qñ illi quē mordet albedifumon accidūt ea q accit reliqz morfib⁹ draconū. Sed dixerūt de draconib⁹ q eoz dētes sūt vehemētes. Et de ppetate eius est q carminat carnē qñ effodit ea quāobre magnificat timor et vulnere ei⁹ et indiget curatōe vulnez maloz valde.

De morfu draconis marini. L. ly.

Dixerūt liniat morfus eius cū sulfure et acetō et dixerūt cōserūt ei adeps crocodili emplata et piscis noiatus tricia et plūbum qñ fricat sup ipm iuuat eo. Et medicie qñ scribe mus in caplo rutele et proprie tyriaca pma et albedarungi bibitū et emplatiū pñert ei.

Haren carmen. L. lyi.

Dixerūt qdā arabes sapientes et existimo q sunt de genere draconū marinoz aut alioz quos abos noiānt semurion ille sapi ens dicēs q accit ex morfu eoz illud quod accit ex morfu viperarum. Et similatur qñ sit cura eorum cura viperarum.

De Albatraf et hauden. L. lyij.

Dixerūt quē mordēt albatraf et hauden accidūt ei dolor vehemēs et frigiditas plma

et supor et mora pculdubio et puenit ad hoc vt sit eius cura frigidoz venenoz. **D**ixerūt qdā oz vt embrocei morfus ei⁹ cū aceto tepido et emplet locus cū folijs lauri et inūgat cū oleo costino et oleo de piretro et qñ sñant eis ex oleis in qbus est virtus squille et vrtice. Et vñ qñ in potu dant eis est succ⁹ folioz lauri cū aceto et aniden cū ruta aut sumant myrrhē et pipis et rute pñes eqles et dolia sit aure⁹ vñ in vino et tyriaca pma dicta in caplo rutele.

Tractatus qñtus de morfu hois et qñdrupedū. L. i.

Dicit in hoc tractatu lesiōes morfus hois et morfus canis et leporis et simi liū et morfus canis rabiosi et lupoz et crocodili et morfus sumi et mor sus mustelle et morfus alcale et mugali.

Bermo vniuersalis de curatione morfus. L. ij.

Dicitur morfus est ille q est a ieruno li ue sit hō aut non homo. Et q vult curar morsum oportet vt ponat in pñis super morfū panū infusuz i olo aut inūgat abster gedo cū ipo olo deñi si pñeqt ipz itēt et emplet cū eis q sūt sicut mel et cepe et fabe masticate crude sicut sunt il lud. n. est mirabile in hac re. Et itez vinū coctū et lithargyriū et emplatiū cū oleo horbi est mirabil et si videt in eo corruptō mūdificet pus cū succōe uē tofay aut medicamie acuto et dimittat donec faciat pus et pñderei et tūc si videt in suppuratōe ei⁹ putrefactō tūc scit q mūdificatō et attractō lesionis nō fuit vñtia qñ curet cū attractis fortib⁹ q dixim⁹ i caplo morfus serpentū. Et si non fuerit in morfu corruptō pñbeas apatō et pñolidei vñlus. Et de melioribus vñguētis ad morfuz et infixiones vñguētū auiū et spinaz et sñus est vñguētū nigz admī stratū post extractōez malitie si ea idigei et post ab lutōem cum aqua et sale.

Morfus hominis in hoie. L. iij.

Pñant sup morfuz qñ accit vt sit vehemēs cepe et sal et mel die et nocte deñi cū ret cū vñguēto nigro facto ex adipe et cera et oleo et albezard. est. n. melius emplm ad illō qñ morfuz est. Et sñt cinis pñeres cū aceto et melle. Et itez minutū tus cū vñio et oleo et itez ossa vñu loz adusta vsqz quo albiscent pñecta cū melle. Et itez sal tritū cū melle aut myrrha et gūmi albotin vulnere iā repleto aneto sicco adusto et liniat cū eo et liget. Et liniat sup ipz itez cinis cauliū. Et qñz accidit ex morfu hois et pñe ieiuni accipietes medul las gñoz pñatas ad corruptōez et pñe lentes corruptō. qñ oz vt inūgat morfus cū oleo absterge et emplet ex radice fenicli cū melle aut fariā sabaz cū aq et aceto et pñutei emplm oī vice.

Morfus canis domestici nō rabiosi morfus simli adib et similiū. L. iij.

Sit singularis curatō illius ex eis q dixim⁹ in caplo vñus et curatōe morfus hois et fortasse sufficit vt aspgat locus statū aceto et pñset manu mltoties deinde ponat sup ipz nitrū cū aceto et renouet sup ipm oibus tribus dieb⁹ et p prie qñ timei malitia rabiei. Et qñqz sufficit vt ci ret cū cepe et sale et ruta et fabis et amigdalīs amaris cū melle aut arnoglossa cū sale et folijs cucumeris et

citrolli et calamito pstrito cum vino. Et itez epibia
sup ipm cum libargyro et ppe qui est illic inflato ve
hemens cum faria horbi cum melle. Et ex illis que pfe
runt ei est origanum capestrum cum sale et melle et almuri
resolutum cum aceto liquido dimissum diebus aliquot et
hec quidem pferunt oibus primis.

Dorsus canis rabiosi: et adib rabiosi: et mustelle
rabiose. et aliorum de illis que dicunt. L. v.

Accidit canis rabies que est puerio sue ppsio
ad malitiam malam malignam venenosam. Et
accidit ei hec puerio aut ex aere aut ex ci
bis et potibus. Ex aere vero quoniam calor vehemens adu
rit humores eius quare sit rabiosus in autumno aut co
gelat frigus vehemens sanguinem eius facies ipm de
clinat ad nigredinem que sit rabiosus in vere. Ex cibis
vero et potibus quoniam lambit in sanguine intersectorum
et comedit ex cadaveribus et bibit ex aquis putridis
que implet mliia putrida quod obre accit itez creatur
eius ut variet et accit pplexioni eius ut alteret si
cut accit le ppsio. Et quoniam apat corpus eius et puerit
color eius ad cineritatem et addit pserenatiam in caus
corruptiois eius. ipse namque fame patitur et non comedit
et non bibit aqua. et quoniam obuiat aqua timet ex ea et ab
horret ea et quoniam horripilat ex ea et tremat et multi
plicat horripilato et est in cute faciei sue imo quoniam
morit ex ea timido et ppe in fine rei sue. Et accidit
ei multitudo tenebrositatis oculorum et est semp soli
tarius ignarus non cognoscens dominum suum et videbis eu
rubeum oculos vehemens aspectus et horribil et ex
trahit lingua et currit salua spumosa et sinit nasus ca
pit ei? ia disio et auribus ei? mollificatis que mouet
eas abas et ia curua: et dorsum et icliat dorsum ei? ad
lat? que vi? ia tortus ad lat? et ad supiora et ad lat?
Et si firmat cauda eius ambulat timido declinans que
si sit ebrus tristis agustiosus. et pceptus sui cum passu
Et quoniam apparet ei forma currit contra illa inuadendo
ipam siue sit pice aut arbor aut aial et pax parifica
tur inualio ipius cum eius latratu ad illud quod inuadit
fuit pseritudine canum imo est tacitus squalidus et quoniam
latrat videbis canes fugere a vis eius et fugiunt ab
eo ipso loquingo. Quod si fiat ppsio alicui eorum repente
blandit ei et obediens sit inter manus eius et conat fu
gere ab eo. et adib deterior est eo. et sicut qui d lupis
est in ppsio eius ea que diximus.

De Narratione eorum que sunt rabiosa pter ea
que diximus. L. vi.

Dicit quod vulpes sit rabiosa et mustella sit ra
biosa. Et dixerunt quidam quod quidam muli ra
biosi sci sunt et momorderunt dominos suos et
incurrerunt mania que accit ex reliquis rabiebus.

Dispos eius que mordet canis rabiosus. L. vii.

Quoniam canis rabiosus mordet boies non vi
det nisi vulnus huiusmodi dolore sicut reliqua
vulnera deinde apparet sup ipsos post di
es aliquot aliqd de cogitationibus corruptis et sonus
corruptus et dispo quasi ira et murmuratio et pmissio
rois et rursus absque eo quod querit ab eo et vides spal
mari extrema eius pstrabedo ea ad se et refugit lu
me et salt? velamit et singult? et sinit et succitas oris
et fugit ex pssura et amat accensionem luis et quoniam ab
horret lumen et rubet membra eius et ppe facies eorum
et rancescunt uoces eorum et plorat in timore aqua et huius
modi et quoties appropiat eis aqua imaginat canem quare

timet ex eo et quoniam non terrent imo nauseat eam et
quoniam diligit volutari in terra. Et quoniam accit eis p
iectio spmatis sine desiderio et pducit pculdubio ad
spasmum et euzet: et quoniam puenit ad sudorem frigidum et
sincopiz et morte: et quoniam morit ante has dispoes si
tiedo: et quoniam desiderat aqua deinde pelamat ex ea
quoniam obuiat ei: et quoniam sorbet ex ea que stragulat p ea
et morit: et quoniam latrat sicut canis et quasi sit cum eo rau
cedo: et quoniam abscondit vocem eius. Et sit sicut apople
ticus non valet tollerare ut clameat. Et quoniam migrit
pinguedinem in que sunt res carnosae mirabiles quasi sunt
aialia et quasi canes pui. In pssibus vero dispoib? e
vrina eius subtilis et quoniam migrit nigra et aliqui resi
net vrina eius que penitus migere non valet et ue
ter eius fuit plim est succus. Et de mirabilibus dispoib?
bus eius e quod ipse e pmp? ad mordendum boies. Quod
si momorderit boies post comestione sua accit illi
boi illud quod accit ei et sicut ex supfluitate cibi ei? sit
illud. Et non terribus est alijs eorum ex aqua que euasit
p curatioem aut absque ea ppe qui vidit faciem suam in
speculo et non cognouit se ipm aut cui in eo imagia
tus est canis nisi duo uiri. ipi namque fuit quod existimant
pmi vixerunt in huiusmodi dispoie. Et ipse quidem canis
non momordit eos ambos imo non momordit eos
abos nisi huiusmodi que canis rabiosus momorderat. An
vero terrore ex aqua cura eius est ppinq. Et quoniam iter
fuit iter ebdomada et filia vsque ad sex menses et spa
tiu ipam est. xl. dies et dixerunt quidam et non credimus
est quoniam terret post septem annos. Dixerunt quidam et est
sicut ruffus non terrent ex aqua et diligit volutari i
terra nisi quoniam ppsio eorum ia dilexerunt siccitatem que
abhorret pparari copsonis et diligit conueniens et ad
huc fmonem non est declinato. Declinato. n. ad illud
quod puenit ppsio ppinq est ex eis ad que non currit.
Et sanioris dispoie que momordit hic canis est ille
ex cuius morsu plim currit. Et ppter illud quoniam min
git post potum medicinam tyriacaliu sanguine secura
tur ex timore aque scias ergo.

Differentia inter mortuum canem rabiosi et non ra
biosi. L. viii.

Quandoque mordet boies canis et non adue
nit affirmatio forme ei? et vificatio dispo
ni eius et indiget curatioe eius. Et curatio
quidem eius inquit est vulnus est pssolidato et inquit e
morsus canis rabiosi est saniositas et apto. Na si co
solidat est in ea pssio que indiget illud signo ex quo
eius dispo cognoscat. Et ex eis que dixerunt in hoc e
ut sumat nux regal aut alia et ponat sup vulnus et
dimittat sup ipm vna hora deinde sumat et pntia
tur galline tunc si renuit ea canis est rabiosus et si co
medit ea et morit tunc canis itez est rabiosus. et su
mat frustum panis et linat cum eo quod currit ex illo uul
neri si fuerit sanguis siue non sanguis et piciat canib?
Et si renuit ipm tunc morsus est mortuus canis rabi
osi. Et dixerunt quod de signis eius est quod quoniam fundit su
per ipm aqua frigida calefit corpus eius successioe
eius et dico hoc signum est non proprium.

De Lura. L. ix.

Oportet in principio rei ut non dimittas vul
nus pssolidari imo dilata et aperi si non fu
erit amplius et fac cum eo de succioe et positioe
vetolaz quod dictum est tibi in caplo morsus ppenius
Et min? in quo non o? pssolidari vulnus est spatium

xl. diez. Et si traxeris in principio deinde non pfoli
daveris facies opatēz iuuatū valde. Et si error
ia ceciderit et pfoliatū est tunc oz vt puerat et ad
vltimū pueniat in eo. Et oz vt ponas sup ipm de
apitūis qū psecut fueris ipz in pms diebus sicut
sūt opponacū et mū et allea. et epz d pice et oppo
ponaco et aceto et sumat aceti kist. i. et oz vt sit acu
tū et pice lō. i. et opponaci. 3. iij. infudat oppo
ponacū in aceto donec resoluat deinde misceant oia
et fortasse sufficiūt allea et cepe et eruca itez et sicla et
altit pposita et simplicita. Et cū sicla itez qnqz poit
cnula. Et fortasse necessariū erit tibi vt utaris me
dicis corrosiuis sicut est alcahadicō deinde psequē
ter adhibeat butyzz. Et ex dilatatibus qdē est vt
sumant salis ptes. iij. salis amoniaci ptes. ij. calca
dis ptes. viij. squille assate ptes. xvi. ruit partes
iij. coralli ptes. x. eris adusti ptes iij. floris eris p
tes iij. semis prassij ptes. ij. ponat sup ipm cribella
tus cū orali. Et necessariū est in principio facere vt
ipe sudet ex eis qbus possibile est ex ambulatōe et
balneatōe. Et non oz vt pperes in dieb pms ad
cūania sed occupare in trahēdo ad exteriora; nam
euacuato qnqz adiunat ad hoc vt venenū penetret
ad pfundū et phibet attractōez eius ad exteriora.
Et qm ipa trahit hūiores ad interiora tūc trahit cū
eis venenū. Qu ergo trahis qd tibi possibile ē p
duos dies aut tres tūc occupare in euacuado qd ia
for sita penetrat. Et si facta nō fuerit attractō et
acciderit negligētia tūc euacuato in ea hora erit ma
gis necessaria et melius est vt sit fortior. Et si vide
ris repletōez augmētata phloma. et si non tūc nō.
Et qū phlomas tūc non dimittas cū intueri sangui
nē suū et ppe in fine rei. Cathartici vō su illd qd
educit mīaz ita vt sit hellebor et pille de hellebo
ro et silia de illis q necessaria sūt et hiera ruffi est mi
rabilis eis. Et ex illis qbus oz soluere eos est eucu
mer asinin. Qdco cathartici ad eos. x. myroba
lanoz kebuloz an. ij. opij an. i. et s. sal indi au
reū. s. polypodij lapidis armēi aboz an. an. i. a
garici an. i. s. hellebori nig an. ij. sitqz dof ex oi
bus in pillia pfectis an. ij. Qu ergo ipm soluerit
cathartica fortia tūc necessariū ē itez administrare in
omni die aut duobus diebus clistere nō ledēs anuz
sicut oleū et aqua fide aut solutū sicut aphodilli cū
epithio. Et oz vt sit cibus eius post catharticū ille
qui sit ex duragi et pullis impinguatis. Et admini
strentur post illud diuretica subtilitatis et vinum
dulce et proprie vetus cum dulcedine et vinum
coctum iterum et lac et vinū est vehementis iuu
mēt ad eos et magis necessarie res sunt equatō cibi
eius et hūectatō est. n. necessariū rei ei. Et illa sūt
sicut iura auiū stipticaz et panis adarmache in aqua
frigida. Et pfert eis ex aquis aq in qua extinguit
ferrū mltoties. Ulez cepe et allea sunt ex cibus qui
resistūt venenis et abscondūt ea et repellūt ipa a cor
pe ybi non excusat eoz vsus qūis ipa sint medici
ne. Et vt tu pperes et des eis in potu tyriaca ma
gnā et medicamē de cāris ppuz est. Et dicit q ty
riaca diatesserō ē uehemēter pferēs eis et silr tyriaca
alanefea quā dicē et ciba eos cāris flumialib. Et
ia exptū est vt sumat de pulpa cāri flumial adusta
sup lignū vitis albe cū cōlitate fm qūitate q terat
et carbone gētiane sup illud idē lignū et cū illa qūi

tate. Et de ex eo i potu cū vino puro. Et sit dof
eius cochliaria qtuor in illo vino. Et oz vt ambo
sunt trita sicut alcohol. Et hui itez est descrip
tio altera. Sumat carbois cāroz flumialū captoz
dū sol est in signo leonis assatoz in furno aut i vale
eneo res equal et ia posite sint i eo ex ipis ptes. v.
et gētiane ptes. v. et piroz ps. i. terant et misceant
cū eis et sit dos in diebus pms cochliariū vñ in
aqua et dent in potu post dies pteritos duo cochlia
ria et silr adde in eo vīqz ad qtuor cochliaria. Et
ex medicis narratis et q est vltia ad eos est medi
camē de cataridibus et dica ipm in prio. Et medi
camē de cāris non deēt in potu in pms nisi ei cum
quo est euētus tioris aq. Et qnqz ponit in descrip
tōe eius de gētiane qū est medicas cāroz mari
nozz. Si aut psequis eū post duos dies aut tres. oz
tūc vt sit qd in potu das de medicamē duoz cine
rū duplū eius qd in potu darea si eū psecutus fuil
ses in principio et silr est dispō medicinaz aliaz quas
dicemus. Et si fuerit post septē dies tūc sint plura
duplicia et tūc scalpella scalpellatōez laboriosam et
fuge succōe uehemēti et si psecut fueris euz post
dies ples illis ei supueniētes tūc in dilatatōe vulne
ris non erit tūc vtilitas et neqz supflue laboreē i ea
qm ledet eger sine plma vtilitate imo stude in h
ut non remaneat apū: nā dilatatō ia pterit in die
bus tribus pms et q appropinquat eis qm venenū
ia sparsus est. Bis ergo ptenus tūc vt remaneat
vulnus apū et adūge ei reliqū regimē dando i po
tu tyriaca eius et administrado eionē eius et silat q
venenū sit sparsus vīqz ad quattuor dies si fuerit
forte et in miore spātō eo itez. mltoties. n. inter
fuit in ebdomada vna. Et pculdubio ipm spgitur
velociter et velocius q dixim. Et non est aliq
de attractibus sicut canteriū ita q qū est spatiū lō
gins illo et timeē casus in terrore et pperat ad cau
teriū magnū post spatiū non est lōgiqu q pferat n
est ergo attractō canteriū et corruptō ipm in sub
stātia veneni sicut est attractō alioz et corruptō ip
soz. Qd si aliqd ab hoc phibuerit admīstra medi
cinas q stat loco canteriū sicut emplm de sale et me
dicie rubificantes sicut emplm de sinapi et silia et nō
intromittas cū in huiusmōi hora balneū oio. Nā
si balneaueris cū interficies ipm. Et dicit q sedere
in tina est ex eis q pferūt et existio q illud est in p
ms. Et frigus est ex eis a qbus et ipm cauere. Et
fortasse est tibi necessariū in hac hora et post ipam
ut phlomes eū fo: ergo phloma ipz et non pmittas
eū itez intueri sanguinē suū. Qd si videris eū iam
tēdere ad sanatōez paulatū tūc fac eū vti exercitio
tpato et balnea eū cū cōlitate et funde sup ipm aque
tepede plm et frica eū et inūge eū oleo tpato. Et qū
puent esse suū ad timorē aq tūc tu nō pauas iterū
dū non sit talis vt non cognoscat facie suā in specu
lo. dixerūt. n. fortasse ipe cognoscat facie sui ipius
et fortasse imaginat post illud q in speculo sit cais
Et da ei in potu illud qd dixim de aq in qua exi
guīt ferrū cū ingenio qd dicem. est. n. curatō op
tima et ingenia sup ipm cū oi ingenio in dādo ei in
potu aqua. Et si necessariū fuerit tibi strigere ipm
et vi inferre tūc emplā stomachū eius cū infrigida
tibus. Et ia qdē exptū est vinū mistū p mediū et
ptulit iuuamētū mirabile. Et ptulit qdē i hac hora

medicamē huiusmōi .x. coaguli leporis et luti la-
cune asportati de alexadria et gnoxi iuniperi et gēti-
ane oīz añ. añ. iij. baccarū lauri et myrti be a boz
añ. añ. viij. pficiat cū melle et sit dosi q̄tū faba
egyptiaca. Et itez sigilloz lacūe et gnoxi iuniperi
amboz añ. x. coagula vulpis. iij. coagula leporis
v. radicū aristol. rotūde baccarū lauri semis amo-
mi semis rute siluestris oīz añ. añ. iij. p̄pēt coz
massa cū vino dulci deinde pficiat cū melle et sit do-
sis faba vna. Et itez terre sigillate añ. viij. gno-
rū aldemest trīdem coagula leporis. xvi. coagu-
la gazel. x. xij. radicū gentiane. iij. myrti be. iij.
aggregēt cū melle et retineat cū dosi sit vt cicer
cū aqua calida. Et q̄da hoies dixerūt q̄ suspēdit sup
corpus suū dentē canis rabiosi fugit ab eo canis ra-
biosus et non intēdit ad eū et silr reliq̄ canes et non ē
ex eis in quo est fidutiā.

Medicine que ebibunt. Simples q̄de sunt litiū
et alit et ap̄lūthiū et poliū et terra sigillata cū nino et
nigella est mirabilis in hoc caplo ita q̄ nomē eius i
greco est deriuatū ex intentōe iuuatē ad morsuz ca-
nis rabiosi et myrti bona est bibita et emplata. Et
dixerūt non est ad illud medicā melior gētiā et
camedreos itez. Et dicūt q̄da q̄ oclī cācri q̄ bibūt
sunt magis iuuatē res ad illud. Et dixerūt q̄da q̄
si in potu deī coagulū muris pui in aqua sanat. Et
existimāt q̄da q̄ sanguis ip̄ius canis rabiosi est cura-
tio. Alē ego non audeo illud et silr dixerūt ciba
illū epate canis p̄pe illius q̄ eū momordit. Et dire-
rūt post timorē aque ciba eū epate p̄dicto et añ ip̄m
aut cute adabaci claudicatū affata. Et dixerūt q̄i i
potu dederis meubedhana et castoreū i hac dispōe
et feceris collyriū ex eo iuuabit eo et remouebit ti-
mor. Et de p̄positis sunt medicamē sal. et tyriaca
pp̄iq̄ ei q̄d dixim⁹ in p̄terito. x. cancri fluuialis
adulti et gētiāne a boz añ. ptes. v. turis calamenti
añ. ptes. iij. terre sigillate ptes. ij. sumat in puluerē
ex ea. z. iij. in ieiuno cū aq̄ tepida et tres alias i uel
pis et vīat illa diebus p̄libus añ. xl. al. x. catari-
daz magnaz pinguiū ablatis pedibus et capib⁹ et
aliis ptes. i. lentiū extorticat⁹ pte. i. et croci et spi-
ce et garioloz et cinamomi et pipis oīz sexta p̄tis
vni⁹ terant oīa optie et p̄pe catarides et pficiantur
cū aq̄ et informant troscī ex eis quoz vnusquisq̄
p̄tineat tertiā. z. i. Et deī in potu ex eis oī die tro-
scīus vni⁹ cū aq̄ tepida. Et si acciderit p̄ctura i ue-
fica bibat decoctōez lētiū extorticat⁹ et oleū ami-
gdalinū aut butyzz crudū et coctū et ingrediat balne-
um oī die post potū eius et sedeat donec migat i ti-
na et admistret cibis hūctatiū et alefidabegi cuz
pullo impingnato et bibat vinū et caueat sibi a fri-
gore. **D**escriptō abbreviata medicamē de can-
taridibus. Sumant catarides fm q̄ narram⁹ et
infūdant in lacte acetoso die et nocte deinde effun-
dat illud lac acetosuz ab eis et p̄mutet aliud lac ace-
tosuz et dimittat in eo die et nocte et fiat illud trib⁹
vicibus deinde exiccent in ymbra et terant cū tan-
tis lentibus et extortatis quāte sunt ip̄e et fiat ex eis
troscī de q̄bus sit dosi tertiā. z. i. cū vīo aut aq̄
tepida. Quā ergo biberit ip̄m fiat vt pueniat ad su-
dandū cū eo q̄d est ei possibile de deabulatiōe aut
coopimēto. Si aut illud q̄d bibit angustiat ip̄m bi-
bat sup ip̄m sacraiat de butyro cocto aut ole oet

vtatur tina et migat in ea: qū ergo mixerit sangui-
nē tunc iam securabit a timore aque.

Emplastra et filia ad attrahendū. Alia est empl⁹ bo-
nū et dicit q̄ emplato eius cū epate canis rabiosi iu-
uatia est valde et testat de ea cōitas. Et alia est em-
plastrata et bibita et caro pisciū salita est bona iuuati-
ua. Et de eis q̄ trahūt venenū ab eo cū fortitudine
est vt ponat sup morsuz vīna hois iuuenis et p̄-
prie cū nitro et cinis vitis solus et acetū et mēta cum
sale et oppoponacū mirabile est valde. Et folia cu-
cūeris hortulani yebemētis iuuamētī sunt ad illd
et radix feniculi. Et dixerūt q̄nq̄ p̄fert ei iuuamen-
tū mirabile vt liniat locus ex glutio pisciū mltoti-
ens. Et itez vt emplet cū formicis tritis. et iteruz
sumant floris eris et salis amboz ptes. iij. adipis
vituloz ptes. xij. fiat ex eis emplm et itez volubi-
lis. z. iij. baurach. z. ij. spume maris. z. i. sal. z.
iij. adipis anseris. z. x. olei de alcanua quātum ne-
cesse est.

Ingenū in dando aqua in potu. Quidā dixerūt si-
cut feligorus q̄ q̄n timet ex aq̄ tūc deī in potu ei
in vas ex cute adabon et alioz aut in uale coopto
cū cute adabon et p̄pe si fuerit de ligno aut cute ca-
nis rabiosi. Et dixerūt q̄da vt ponat sup vas aut
sub eo pānus q̄ sit de pānis laurine. Et dixerūt aliq̄
ab istis q̄ aliq̄ de hoc non excusat. Et q̄da ingeni-
ole faciūt canalē lōgū et mittūt in guttur ei⁹ a lōge
et fundūt aq̄ in ip̄m tectū ex eo q̄d coopiat aqua iei-
licet ponit eius extremitas in guttur et fundūt aqua in
ip̄m aut fistulā p̄pe ex argēto. Et ex eo q̄d bonū ē
in dando aqua in potu est vt fiat itez lignū p̄cauz
ex p̄gelato melle aut ex cera et ponat in eo aqua et
precipietur deglutire ip̄sum.

De morfu leopardi ex genere leonis et vulnus un-
guum eorum. L. x.

Tbi rapaces et q̄ silant eis non sunt sicut ca-
nes salui et homines imo dētes coz et vn-
gues ip̄oz non sunt vacui a natura vene-
noia q̄propter oz vt curent in ip̄mis cū attractōe et
deinde cum consolidatione. Et in eius attractione
sufficit res parua.

De morfu crocodili. L. xi.

Ale quē mordet crocodilus regat regimē
ne p̄dicto in caplo morsus canis non rabi-
osi cū attractōe veneni ex quo non euacu-
at morsus eius q̄nis sit saluus. Et illud fiat cū illis
q̄ sunt sicut nitrū et mel. Et q̄n disingit fissura eius
liniat vuln⁹ cū adipe cerni et adipe anseris et melle
deinde p̄solidet et adeps eius est magis iuuatiuus
rez ad morsū eius. Dixerūt q̄da q̄ sanat⁹ vulne-
ris eius q̄d sit q̄ crocodilus corrodit p̄te corporis
alicui⁹ est adeps crocodili.

De morfu simi. L. xij.

In illo itez quē mordet simius fiat q̄ at-
trahat venenū eius si fuerit in morsu ei⁹
Et illud sit cū eis q̄ sunt sicut emplato cuz
cinere et aceto et melle aut amigdal amaris et ficib⁹
et p̄pe immaturis et lithargyriū cū sale et radix fei-
culi et sedat ap̄a eius lithargyriū liq̄faciū in aq̄ et co-
opiat ip̄m cū nigella et melle et herbo et melle.

De morfu catti. L. xij.

Quandoq̄ accit ex morfu catti dolor ve-
heris et viriditas i toto corpe. Et curatiō

ipoz est cura cois. Et iuuant cū emplō cepe ⁊ em-
plastratō calamēti capēstria ⁊ p p̄mestione amborū
itez ⁊ cum emplastro facto ex nigella ⁊ sisamo cuz
aqua.

De morfu mustelle. L. xiiij.

Dixerūt q̄ morfus eius est velocis dolo-
ris ⁊ est color eius declinūs ad obfuscato-
nē. Et cura eius p̄xia est cure qua dixi
ex emplatiōe cū cepis ⁊ alleis ⁊ comestione amboz
cū vino puro sup ambo. Et p̄ferūt ad illud sicca
immature cū farina borbi. Et in libro q̄dē tyriace
dicit q̄ si emplat cū ea morfus super morfuz eius
et super morfum canis rabiosi est bona inuatiua sa-
nans statim.

De morfu mugali ⁊ est alcale. L. xv.

Dixerūt q̄da hoc aial min⁹ est mustella in
q̄titate eius. Et color eius est declinūs
ad cineritatē cū subtilitate ⁊ tenuitate et
lōgītudo oris est ad vltimū ⁊ labiū eius in vltimo
dixerūt ⁊ hoc q̄ videt aial salit ad ipm ⁊ suspēdit
cū testiclis eius. Et dixerūt q̄da ē i forma muris ⁊
in colore eius ⁊ yez muscida eius est acuta ⁊ oculi
sui sunt parui ⁊ dētes eius habēt tres ordies quoz
alij sup alios torti retorsione pua ad supiora. Et di-
xerūt q̄da accit ex morfu eius dolores vehemētes
⁊ pūctura in corpe ⁊ apparitō ruboris in locis fm
dētes eius. ⁊ accit in circuitu morfus vesice plene
hūitate sanguinea sup bales fustas ⁊ q̄d ip̄e p̄tinēt
est fuscū ⁊ fundit ab eo q̄d ē sub eis ⁊ egredit caro
alba in colore nerui habēs tuicas ⁊ q̄nqz apparet i
eis adustio q̄da ⁊ q̄nqz corrodit ⁊ cadit imo currit
in p̄mis pus virulētū deinde putrefit ⁊ corrodit ⁊
cadit caro eius ⁊ q̄nqz puenit res ad pūcturā in inte-
stinis et difficultate yrine et sudorem frigidum
corruptū. **URa.** Dixerūt oz vt ponat super
locū galbanū singulare ⁊ cū aceto ⁊ embrocet cum
aq̄ ⁊ farina ordeī ⁊ sirupo acetoso ⁊ fundat aial ipz
⁊ ponat sup ipm p̄iretrū aut malue aut allea p̄ritia
aut sinapis totū illud si non fuerit ap̄a. Quz ap̄ate
vero cortices ḡnati dulcis decocti ⁊ emplet cū eis
Illud p̄o q̄d in potu dat ei est sbea armenū bulli-
tū cū vino aut eruca aut sifumbriū aut nux cupressi
cū vino aut p̄iretz ⁊ semē eruce ⁊ cartamū. Et ex
eis q̄ sunt inuatiua fortia est buchormariē cū sirupo
acetoso aut oppoponacū aut radix gētiāe aut coagu-
lū agni ⁊ coagulū hedi ⁊ sunt abo bona valde. Et
p̄fert ei lac cū sirupo acetoso inuamētū vltimū. Et
dixerūt q̄da sapiētes res magia p̄ferēs ei est succus
folioz lauri ⁊ folia lauri hūda cū vino decocto aut
eruce aut decocto abrotani aut decocto luleb cū
vino aut storax itez bona est ei q̄ dat in potu cuz
vino ⁊ sifr q̄ comedunt res p̄dicte cū dispositione
sua. Quia ergo cadit caro corrupta curetur vuln⁹
attractione sua.

Tractatus Quintus de punctura puorū uenenosoz
et morfu eorum. L. i.

Dixi in hoc tractatu pūcturā scorpio-
nū ⁊ rutele ⁊ vespaz ⁊ arance et
eorum que currunt cursu illorum
et incipiunt ab habentibus aculeos
de eis.

De spetiebus scorpionis siluestris. L. ij.

Dixerūt q̄da q̄ scorpio femia maior ē ma-
sculo ⁊ masculus. n. extenuatus est minu-
tus ⁊ femia pinguis mag⁹ ⁊ acule⁹ femie
est subtilis ⁊ masculi aculeus est grossus. Et accidit
vt q̄busdā scorpionib⁹ sunt duo aculei fm q̄ existi-
mat q̄da q̄m dimitūt duo foramia apud pūcturaz
sua ⁊ infrigidat punctura ⁊ calefit reliq̄ corpus et
infrigidat sudor itez. Scorpio aut cū alis ē magn⁹
⁊ phibet mltoties eū ventus q̄ volat ab hoc vt
cadat q̄re vadit cū eo de regione in regione. Et in
disposib⁹ q̄dē caude scorpionū diuersificatō est: d
eis enī sunt qui habēt sex sp̄odiles quoz malitia sit
fortis in tpe ortus allehara ⁊ interficit morfus eius
⁊ de eis sunt q̄ habēt pautōres. Et existianerūt q̄-
da q̄ scorpiones sunt nouē coloz albi: citrini: ru-
bei: ⁊ cineritij: ferradi: ⁊ virides: ⁊ de eis sūt au-
rei habētes nigras caudas ⁊ extremitates caudaz. Et
de eis sunt vinoli coloris de quoz pūssione sentiū
punctura acus et dolor nociuus et de eis sunt sumo-
si et accidunt de morfu eorum rīsus et permissio
rationis.

Quod accidit de punctura eorum. L. ij.

Accidit puncture eius vt ap̄etur ab hora
sua ap̄ate duro/rubeo ⁊ dolor p̄tensus ⁊
q̄nqz inflat ⁊ q̄nqz infrigidat ⁊ imaginat
apud eū q̄ corpus eius p̄primat cū pilis salis. Et ac-
cidūt dolores subito ⁊ pūctura sicut pūctura acis ⁊
sequit illud sudor ⁊ tremor labij ⁊ frigus eius et
expulsiō vomitu rei viscole q̄ cōgelat sup ipm et
horripilatō ⁊ ruptura piloz ⁊ tremor ⁊ frigus ex
tremitatū p̄pe eaz que sequit vulnus ⁊ mollifica-
tō totius corporis ⁊ emineis aboz inguinū ⁊ tenlio
virge ⁊ accidit inflatō in vētre ⁊ fortasse excitatur
sup morfū bumb⁹ ⁊ p̄pe si fuerit morfus in inferi-
ore ⁊ accit ap̄ata alcellaz ⁊ eructuato plima ⁊ p̄pe
si fuerit pūctio supius ⁊ alterat color. Si aut scor-
pio fuerit vehemētis malitie crūt accidentia mala
valde q̄re supfluit dispōes p̄dicte ⁊ est pūctura si
cut canterū in adurendo ⁊ corpus totū rīgorē pati-
tur cū frigore ⁊ eleuat sup labiū hūitas viscosa q̄
p̄gelat sup ipm ⁊ currit ex oculo sifr hūitas deinde
coagulat lippa in āgulis ⁊ adit alteratō forme ⁊ e-
gredit anus ⁊ ap̄at papus ⁊ ingrossat lingua ⁊ stri-
det dētes ⁊ sp̄almant mebra posteriora ⁊ q̄nqz p̄po-
nunt q̄da dētes sup alios ⁊ non apperitū ⁊ est signi-
ficatō mala. Inq̄ Bal. si sua pūctiōe inuenerit arte-
rias accidet sincop aut inuenerit neruos accidet sp̄as-
mus aut inuenerit venas accidet putrefactio.

URa. Curet p canones cōes ⁊ p vaporatiōem
cū eis q̄ sunt sicut sal ⁊ miliū ⁊ silia ⁊ p̄mū q̄d facia
est suctō cū p̄ditōibus suis ⁊ reliq̄ q̄ dicta sunt in at-
tractōe ⁊ admistrent sup ipm medicie acute subti-
les velocis inflamatōis sicut sunt alla ⁊ alleū ⁊ pi-
retrū. Uez stercus est de melioribus medicis ei.
Et sifr est auellana inua ⁊ omis auellana ⁊ herba
cuius folia sunt q̄si folia sansuci exp̄asa sup terram
fm rotiditate cuius diameter est vni⁹ palmi ⁊ i sa-
pore eius est viscositas cui⁹ gustus est sicut gustus
alnabac recētis ⁊ bibit cū aq̄ ⁊ sedat dolorē statim
Et dixerūt itez herbas ⁊ arbores tuz noibus suis
quas ego non noui. Et itez arbor cui⁹ crus eleuat
sup terrā q̄titate vni⁹s digiti deinde nascunt vge-
egles q̄ eleuant q̄titate vni⁹ cubiti et apparet sup

descriptio est hec. Tortici caparis gessane apulij
romani aristol. ro. oinz ana ps .i. terant oia et sit
dolis eius podus. 3. ij. **T**yracia alia eis taraxaco
sicce et folioz maloz acetosez coriadri oinz partes
eqles sumant pulueris eius qtu in uola manus ca-
pit. Et qu accit ei inflato uehemens sedet euz aqua
fructuu et succo eoz infrigidatis. Et si acciderit pul-
sus cordis pferit sirupus de malis alsemi et sanich
de malis et lac valde acetosus cu trociscis de casora
Et si angustia sit fortior tuc adhibeant aque fructu
um cu oleo ros. infrigidato. **Q**u si na retineat di-
stetizet et si migut sanguine phlomet et admistret
curato mictus sanguis. Et si apat lingua phlometur
vena q est sub ea et gargarizet cu aq endiuie et siru-
po acetoso. Et si acciderit in morfu corrosio curet
cu medicamie acuto et in ptibus eius cu bolo arme-
no et aceto linito. Et curet cura ylez malignoz.
Spes Araneaz et alsciben et rutelari. L. vij.

De Rutelis qde ia dixerut illi qui piderat
et expeririit has res q sunt sex spes dein
diuersificati sunt interpretando de ppetate
ois spei earu. Dixerut. n. qda antiquoz medicoz
q pma spes eaz noiat albarhation rotunde figure
nuei coloris et significat p nuei colore illu q est ad
nigredine decliu. Et scda noiat anchos et est lato-
ris corpis illa rotunditate figure et in ptibus q sunt
in loco eius sunt squame apparet sup os eius sunt
tria corpa eminetia pcedetia ad exteriora rara leia
Et terna est murkion et est in magnitudine apis ma-
gne noiate agerut et color eius est ad cinereitate et
cliu et tegit corpus eius corpbis eminetib? puis
rubeis et ppe apud dorsu eius. Et qrtia est saglu
collon qm totu corpus eius et caput eius est dux et
est habes alas sicut sunt ale formice magne. Et qui-
ta est suclion na ipa est logi corpis subtilis et super
corpus eius sunt pucta et ppe apud caput eius et ip-
si collu. Et sexta est furbulitis na ipa est logi cor-
poris viridis coloris cui est qsi acule? sub collo ip-
sius. Et iste medicus posuit pucture oinz spez ru-
telaz accntia yna et addidit aliis accntia ppa. Et a-
lius ab his duobus yris dixit rutela est aial sile a-
ranee q noiat alsebed et est venatrix muscay et q
spes eius sunt ples. Et fm q dixit Bal. sunt duo
deci spes et eaz deterior est egyptiaca. de eis eni e
rubea qsi ipa sit aranea rotunda. Et de eis est alba
habes rotundu ventre pui os stellata et ipa est acu-
ti dorfi cu lineis lucidis. Et de eis est citrina pilosa
et de eis est ynea appata hoc noie. Et de eis est
cui? mediu capitis et pedes sunt breuia declinia ad
posteriora et qu vult pungere pincit se sup pedes su-
os et qn vult bibere euomit huiatate pauca et e sub-
tilior ynea pma. Et de eis est foricalis filis formi-
ce rubeu hns collu nigru caput albu dorfu puctura
coloribus diuersis. Et de eis est yespas rubea filis
vespe deinde ponit ynicuq eaz accntia et de eis e
alkefenati q noiat p hoc ppter puitate sua et est qsi
ipa sit herbis rotunda pui habes os et subalbidu ue-
tre albos pedes et mtoz piloru. Egyptiaca vo que
dicta fuit prius est maligna habens ventrem ma-
gnum et caput magnum simile animali quod uolat
in circuitu candeles.

De eo qd accidit ei quem momordit rutela yni-
uersaliter et de distinctione. L. vij.

In Rut. Bal. non accit morsui rutela qd ag-
cidit pucture scorpionis qdobre no obuiat
uene lededo et no facit difficultate egestidie
fm plm. Et inqt ille q dixit spes rutelaz et noiauit
eas noibus pms q omes ille coicat in apatoe loci
morsionis et est locus morsionis in pms horis ru-
beus et in plmis eoz est coagulato sanguis viridis
in quo habet pruritus et qd sequit ipm et qnq ex-
tedit vsq ad crus et addiderut aliq q est illic emine-
tia plma valde et inflato. Et dixit pms et accit me-
bris neruosis et osibus frigiditas semp. f. eis q sut
sicut genua et alchati et dorfu et spatule et fortasse in
frigidat corpus et tremit et horripilat. Inqt et sunt
illic dolor uehemens clamorosus et ygilie et citrinitas
coloris et imaginat in ocul q abo sunt humidiores
q pueuerut et distillat lachryme guttis frequentib?
et semit in inferiore pte ytris et ppe ppe pectinez
sicut uacuato et inanito et incipit na expellere mate-
ria aquosaz supius et inferius et qnq apparet in illa
ma qd est sicut tela aranee et accit inguibus et testi-
culis inflato et iucturis ptracto sicut spalm? quoruz
fortia dilatato no eqi et accit dolor oris stomachi
et nauica et emittit corpus sudore frigidu et fortasse
capitis incurrit dolore sicut est dolor capitis patien-
tiu bursen. Et addiderut aliq q accit facie citrinitas
et corpori guitas et urine motus cui fortasse associat
puctura et qnq egredit euz ea sicut aranea et accidit
neruis et genibus et pectini tensio uehemens et simlr
in stomacho et lingua abbreviato et reit et fortes
sui dolores. Inquit pms ppetas aut spei sexte
fm q narrauerut est q accit ex ea dolor uehemens
in stomacho et rigor uehemens valde cu tremore
plmo valde hoc dixit. **D**istinctio vo qua dire-
rut Bal. et aliq est q ipi dixerut ex morfu qde eius
q de illis rubea est accit dolor pms velocis sedati-
onis. In nigre vo aut varie morfu fit fortis dolor
cu horripilato et frigore et tremore et guitate i co-
xis et pruritu et putrefactio et mollificatio yentris
et fluxu ei. In stellate vo morfu fit fortis dolor cu
pruritu et horripilato et stupore et guitate capitis
et mollificatio corpis. Et ynea vo accit dolor ve-
hemens in loco pcellionis et frigus corpis totius et
horripilato et tremor et spasmus et sudor currit fri-
gidus et abscessio vocis et stupor in corpe toto et apa
in ytre et tensio in yga et pectie et yotus rei absq
voluntate et yrina turbida. **U**lez magna fumosa est
maligna et accit ex ea dolor stomachi et frequentia
vomitus et dolor capitis et tussis plectuta et difficul-
tas egeredi interficis velociter. Et morfu aut ci-
trine pilose fit dolor fortis valde et accit tremor
et sudor frigidus cu inflato ytris et interficit mul-
toties. Et addit qda eoz in narrado qnda yneam
de erectoe yge et tensioe priapi et abscessio vocis et
expulsio spermatis et spasma et illud non est fidu
exites ex eis q appbam? formicalis aut morsus
est uehemens paru dolorosus. Sed ex eis accit ve-
ficatio corpis et guitas lingue. Et yespali vo accit
apa in loco et spasmus et pfundus somnus dnano
et debilitas amboru genuu. **U**lez alkefenati e ma-
ligna cui? accidit sunt de genere accntiu ynea sed
ipa sunt difficiliora accntib? ynea. Egyptiaca vo e
maligna et facit accidere dolore capitis uehementē
et pfunditate somni et succedit ei mors et yita.

De Cura. L. ix.

The cura eorum itez admistrat canon vñs ex attractoe et fuctoe et linit cu aq̄ salsa et datur tyriace p̄dicte in capillo scorpionū et balnea et tina sunt velotōres res in sedado dolores eorum. Na qū ipi humectant in tina sedat dolor eorum et si egrediuntur ab ea redit quare oportet vt balneentur omni hora.

Tyriaca bona ad rutela et draconē marinū et genera serpentū. **D**ixerūt dei in potu in morfu eorum q̄ sūt sicut furiutrugō medicam h̄mōi bdellū al. aristol. radicis lilij celestis spice celuce eruce p̄retri dauci hellebori nigri et cymini et aphodili et soli eorum agenbin et asuison capitū gnatōz coaguli leporis cinamomi cācri flumialis storacis succi papaueris carpobalsai oinz añ. 3. i. terant et pficiant et informēt troscisci quoz vñs q̄s sit vñs aurei et de sis vna de in potu cu vīno et semie alandacoe et nuce cupssi et semie ap̄j.

Reliq̄ medicie. **B**rana pini et cymini ethyopici et folia arboris aldulb et cortices eius et semie alandacoe et cicer nigr et ppe capestre et gnatmag sūt bona valde et semie abrotani et semie aneti et aristologia et fructus tamarisci et succus sempine et lac laetuce capestris et dosis cuiuslibz istoz sit p̄dus. 3. añ. cu vīno. Et itez vīnū in quo decocta est nux cupssi et ppe cu cinamomo et ius cācroz et ius aseris et decoctō radicū asparagi cu vīo et aq̄. Et ex eis q̄ ipis in potu tribuūt p̄posite sunt aristol. et cymini ptes eq̄les et sit dosis eius. 3. iij. in aq̄ calida. Tyriaca ad illud expta. 12. nigelle. 3. x. dauci cymini amboz añ. 5. y. radicis nucis cupssi amboz añ. 3. iij. spice nardi et baccay lauri et aristol. 10. et carpobalsami et cinamomi gentiane seīs andacoe semis ap̄j oinz añ. p̄dus. 3. iij. pficiat cu melle et dos sit q̄ntitas nucis cu vīno aliquo. **E**pithiata et silia. De bonis eorum est cinis ligni fici p̄fectus cu vīo et sale et cultasia et spōgia infusa in aceto et exp̄sia et aristol. cu farina ordeī p̄fecta cu aceto et solia alcoris et porri et vge pastoris et aristol. cu arbore fici. **A**mplin bonū. Sumant cortices gnatōz aristol. et farina ordeī cu aceto admistrēt post ablucōez uulneris cu aq̄ et sale. Et de vnguētis est oleū de andacoe embrocātū calefactū. Et de embrocis est aq̄ marina calefacta. Et ois aq̄ salsa et decoctō alcoris et decoctō nucis cupressi.

De Buebi Et cura eius. L. x.

Hoc est sicut aranea hñs p̄leg pedes et longos et dixerūt accit ex morfu eius dolor stomachi et vomitus et difficultas vrine et egestionis et est interficiēs et egyptiacū est deteri. Dico aut q̄ ego nescio an hoc egyptiacū est illud qd̄ predictum est in capitulo rutele aut illud. Et cura eius est cura rutele.

Aranea signa eius et curationes. L. xi.

Acidūt ex morfu eius v̄etositas plima in tētre cu horripilatoe et frigore extremitatū et erigit v̄ga. Et cura eorum est ex genere cure rutele. Et p̄feri eis sumere in potu vīnū alciū q̄ntitatis post alia tota die et ponere morione in vīno et sudare in balneo. Et de medicis eorum sunt nigella et vīnum et ruta sicca cum vīno sola aut cum ciperis.

Duo animalia que dixerunt quidam sapientuz me dicorum. L. xij.

Sunt abo itez de genere cui p̄terit rememorato. **U**ez ego non scio esse eorum et an ipa ingrediant in eis q̄ sunt p̄terita aut n̄ et cognoscunt p hoc q̄ habet quattuor madibulas. Inq̄ ille sapiēs sunt ambo ex genere rutele et vñs eorum est latū hñs pedes albos et sup caput eius sunt due eminētie q̄z una descēdit in anriore pte capitis fm rectitudinē et altera trāsīt incidēdo hac in latitudinē q̄re facit imaginari illud qd̄ habet duo ora et quattuor madibulas. In alio v̄o loco eminētiāz sūt due linee faciētes imaginari illa imaginatiōez. Et accidit ex morfu eorum illud qd̄ accidit ex morfu scorpionū et dolor vehemēs et albedo coloris mansiōis et extenuatō faciei et capitis et vigilie. Et cura illi est cura morfiōis rutele et medicie magis ppe de illis q̄ sunt ad rutelas sunt ozimū et radix oppopōa et alandacoe et abrotanū.

Animal aliud noiatū tubarse. L. xij.

Gracia retulit ille sapiēs et dixit accit ex morfu eius dolor vehemēs et rubedo et difficultas vrine et p̄ferit patiēti per iōm fructus tamarisci et cymini capestre et folia nucis et allea et vīnū dulce. **P**ediculus vulturis noiatū deheplice et menluce grece et ragarius indice et hec bestia est sicut pediculus aut sicut p̄nus alcandam. L. xiiij.

Dixit Sal. est p̄nus a quo non cauēt et fortasse non videt morfus ei. Et est ex eis q̄ faciūt erūpere sanguinē p vrinā et p nares et in ano et ex stomacho p vomitū et ex pectorē et pulmōe et ex radicibus dentū. et q̄q̄ magnificat timor in eo q̄re non recipit medicinā cui cura est silis cure algerarati. Et ex eis q̄ ei ppa est sunt vt linat morfiō cu bezabar et cu succo lactuce et salis rubeis et p̄fert morfu eius lac lactuce et capnū et butyzz crudū et terrā sigillata et algeduar et portulaca et succus eius et psiliū et mucilago eius et reliq̄ extinguetia sicut aq̄ endiuie et aqua lactuce et cucurbite et citrolli.

Altamula et porcus lupi. L. xv.

Et bestia habens multos pedes acuti veneni et est in iudicio pediculi vulturis et vesp̄arum.

De Vespa. L. xvi.

Et vehemētōris calefactōis q̄ apis et acidūt ex morfu eius dolor et rubedo et apostema et de vespis magnis est genū habentiū capita nigra et habentiū aculeos plimos interficiēs. Et magne qd̄ sunt maioris cautele p̄fus et magis p̄nitōse quapp fortasse pducūt ad spasmū et ad debilitatē genū sed in p̄uaruz itez morfu q̄q̄ magnificatur timor quare faciunt accidere veficas et grauant linguam.

De Cura. L. xvij.

Admistret desup ex fuctoe illud qd̄ scis. Et si magnificat tior tūc illud qd̄ succurrit tūc est p̄dus medie. 3. semis sanfuci qm̄ sedat dolorē in loco eius aut tres vole coriandri sicci et sumat succos infrigidates cognitos et potus infrigidates et q̄q̄ supponit glacies sicut collyriū et p̄fert. Et de Epithiatibus eius est aq̄ malue

et aqua albedarūgi et citrulli sunt mirabilis cū ppe
tate sua et alia itez et blitis et solatz et susamū cō
tritiū et folia eius et itez ficus et acetū et luti et aq
acresce et itez stercus vacciniū ppe cū aceto et itez
folia sūmbriū et folia lauri recetis. Et itez sumat
opiū et semē hyusqami nigri et cāfora et liniat cum
succis frigidis et tegat cū panno lini infuso in aqua
frigida et liniat in circuitu eius cū luto et aceto. Et
sūl herba flumis cū aceto est mirabilis et sūl viri
ditas q accit sup cursū aq. Et itez fm q existimat
qda vaporet cū aqua et sale et liniat cū lacte fici. Et
itez sūrigi pietū cū aceto. Et qnqz sūl ex aqz horū
et decoctiōibus ipoz embroce. Et exptū est q qū
mēbz dimittit in aq calida hora vna deinde pnu
tat subito ad aqua salaz mista cū aceto sedat statim
Et de fricationibus eius sunt musce quoniam ipse
sedant dolorem.

De apibus et Lura ipsorum. L. xvij.

Labet dispositōes pimas vespē nisi quia
dimittit aculeū in punctura. Et cura eius
prima est cure vespary.

Formica volans et res alia ei similis. L. xix.

Forma est dispositō pxiē api et samor ea. Et
dico q de huius mueronē et aculeū est
res similis formice volatū. Vezū est lon
gior ea plm et non est in lōgitudie eius et habet pe
des aranceles lōgos citrinos lōgiōres pcd b et
spaz et cigulū qd habet est citrinū et non est ei de i
genio ad fabricandū habitaculū suū qd est vespis
imo fabricat ipm de luto habentē orificia lā et fa
ci pullos sicut aranea q qū egrediūt de cavernis
is incedūt abulatiōe arance quasi excoient post i
us et uolant et apud me est de iudicio vespaz.

Stellio et Lacerta. L. xx.

Quando mordet dimittit i loco sui mors
dentes puos subtile nigros et non cessat
locus dolere et prurire donec auferat cur
seca aut cucullo transeūte sup eos et assumat eos et
colligat eos qre sedat dolor et qnqz extrahit dēica
eius oleū et cinis deinde sugat locus et ponat in aqua
calida. Et dictū est q comedere altara xacō ual d in
uatiū est ad morsum eius. Qd si dolor magnifice
tur detur in potu tyriaca rutele.

Animal hūs qdragina quattuor pedes. L. xxi.

Et aial cognitū per intrōmissione auris et
qnqz est in lōgitudie eius palm et vnus et
habet in omi latere viginti duos pedes et
qnqz abulat ad aūriora et qnqz pueritū eius dūpō et
habet fm q dr venenū qdā cū quo accit dolor
puus q sedat statiz. Et flos sphodili est de tyriacia
eius. Et quandoqz sufficit in eo administratio salis
cum aceto.

De morsu Salamandre. L. xxij.

Existimat q ipa sit bestia silis lacerte hūs
qūtuor pedes curte caude. Et existimant
qda q ipa non adurit et si pūcat in larē ex
tinguit ignē et accit ei quē mordet dolor vehemēs
et inflatō in corpe et qūitas ligue et puncto ei et tre
mor et stupor et mltoties accit nigredo mēbri fm si
guram rotunda et casus eius.

De Lura. L. xxij.

Dixerūt qda cura eius est cura cataridia et
ppus quo curat est vt in potu de resina

ex qūqz pino fuerit cū melle de eis in potu deco
ctō camepitheos et decoctō lili cū folijs vrtice et o
leo. Et de eis sūt q dāt illis ranas decoctas et dāt ip
sis in potu de iure eaz et emplant eos cū carne ipaz
et qnqz comedūt eas. Et sūl et luctō testudinis ca
pestris et marine decocte.

Baculufudurni capestre et marini. L. xxij.

Ego qdē non cognosco ipam et nō est lō
ginqu qn iā expleuerim narratōez eoz.

Dixerūt qda accit ex morsu capestris vt
obfusce morsio et fiat rosei coloris et paz rubz ru
bedine clara imo paz valde et fiunt dolor vebe
mēs et pruritūs in corpe. Marini vō morsus est a
quosi coloris et filat vt sit cura eius cura rutele et si
miliū. Et dixerūt qda emplet cū sale aut cinere cū
vino aut cinere pfecto cū aceto sūllitico aut cū sūsa
mo adusto et vino et embroce pūa cū oleo plmo et
aq calida. deinde ponatur desuper.

Scorpio marinus. L. xxv.

Existio q accit ex morsu scorpiōis marini
inflatō vētris et forma hydropica et qnqz
accit ex eo exitus vētositatis absqz volū
tate et oz vt caueat in cognitiōe eius. Et cura eius ē
cura draconis marini et rutele. Et dixit qda in cui
fmone non pūdit q scorpio aq est calidi veneni et
Aranea marina. L. xxvi.

Uidetur q sint dispositiōes ei propinque
dispositiōibus scorpiōis marini.

De morsu rane marine rubee. L. xxvij.

Arrauerūt ples sapientū q ipa est malig
n mala inuades aialia et corpa et salit ad ea
ex lōginquo vt mordeat ea et si nō potest
mordere suslat ad ipa et rufflatōez nociua et accit ex
morsu eius apā magnū et pūditō uelox. dico sūle est
vt sit cura eius cum tyriaca magna et quod est eius
generis.

Summa curationis reptilium marinarum veneno
forum. L. xxvij.

Dixerunt oportet vt curentur cur tyriacia
et cum eis quibus curatur venenū frigi
dum et cum medicinis ruelarū et tyriaca
earum.

Sen Septima de decoratione q est tres tractatus.
Tractatus Primus de dispositione capillorum et in
ipso sunt fursures. L. i.

Capillus nascit ex uapō fumofo qn
coagulat in poris et orit sup eos et
ppe p illud qd assumit ex alimento
et ppe qn est hūitas corpi viscosa
vinctuosa non aquosa neqz littofa si

cut arboz vinctuosaz folia non cadūt. Et iā qdē di
ctū est in lō pmo de denigratōe eius et canitie ipi
et reliqz coloribz. Vez qd pēdet ex sermōe de de
coratōe est regimē substantie eius cū nascētia et depi
latōe. Et regimē mueratōis eius cū mltiplicatōe et
mioratōe. Et regimē qūitatis eius cū ingrossatiōe
et subtiliatōe et plōgatōe. Et regimē fig ei cū ap
platiōe et crispatōe. Et regimē coloris ei cū denig
tōe et subalbatōe et dealbatōe. Et nos loqmur i hō
tractatu scdm hanc intentionem.

De causa destructiōis capillorum. L. ij.

Capilli destruunt vel minuunt aut pp cam
in ma aut ppter cam in re in q nascunt.
Et ca i ma est ut miorer aut priuer. r par
uitas est aut ca eius qd ipaz submergit aut alterat
ea aut causa puitatis substatie pme sicut est puitas
vaporis fumosi in pueris r mferib? ppter mltitu
dinē vaporis hūidi qre non nascit barba eius. Par
uitas autē radicia substatie aut est ppter accns aut
qm nā psumit ea. Illud vō qd est ppter accns est
sicut accit pualescitib? qū ericcat eos egriudies lō
ge pthilice r ethice qre non remanz eis mā de qua
cibent capilli qre cadūt r nō nascunt sicut accit pla
tis irrigatis qn non irrigat r sicut accit castratis ex
silitudine eoz cū mferibus in hūitate p frigore pp
caz testiculoz eoz. Et ppea q illud qd generatur
sperma pculcat in eis r ifrigidat r puenit frig? ei?
ad mēbra sublimia r ifrigidat ea quare non resol
uit hūitas eoz ad exiccat r qd resoluit non rema
net in poris ppter puitatē sua r subtilitatē ipius i?
egredit. Et sicut accit q assuete vti iustitia qnib?
sup caput suū. Illud vō qd est ex via nature est si
cut caluitiuz. caluitiuz. n. accit ppter abbreviatio
nē materiei piloz ex caluitō. Et illud est ppter pui
tatē eius aut ppter submersiōez cerebri ab eo qd
tagit ipm de craneo qre non imbibit ipm ea imbi
bitōe qua imbibit qū est obuiās. Illud aut qd sit
ppter cam in re in qua nascunt est fm tres mōs aut
vt non penetret in ea mā piloz aut vt penetret in
ea sed non retineat aut ut corrupat in ea r resoluat
ad qūitatē non puenientē vt pulli generent. Et nō
penetrat in ea nisi ppter oppilatiōez poroz r non
oppilant pori nisi ppter vehemētia soliditatis eius
p siccitatē ipius sicut est de adiuuatiōib? ad caluitiuz
r festinat in calida pphone ppter velocitatē exicca
tōis eius r ppter illud multiplicat sup prepatos ad
caluitiū pili corpis r pectoris ppter caliditatē pple
xionis eoz. Na parū qd est ex pilis eoz est difficil
euulsiōis aut ppter soliditatē eius ca vestigiōrū
ylcey pierutorū sicut est dispō in glabris. Et illud
qd retinet in ea est ppter vehemētia raritatis ei?
r amplitudinē poroz eius sicut est ex aliquo adiu
uatiū ad hoc vt non nascat barba etiā vsq in fine
uite aut ppter siccitatē pphonis quare cōstringunt
pori cū hūitate pphonis ppter puitatē caliditatis an
non vides q non sit caluitiū r est retidū capilloz
istoz subtile facilis euulsiōis sicut est mferib? et
castratis r illud qd corrupit in ea aut est ppter hu
more fixuz malignū sicut in alopitia r tyria aut pp
ylcera mala corrosiua sicut est in quibusda spēbus
glabriei. Et caluicie qdē curatō est difficil qūis sit
possibile ipam repellere anteq incipiat aut tardare
ea. Et ppter illud qdē qd dixit Dip. q qū caluis
varices accit nascunt capilli eoz voluit intelligi
depilatos p alopitia r silia. Et pili supcilioz r pal
pebrarū nō cadūt uelociter ppterea q eoz origo ē
spissa cartilagiōsa pseruatiā r ppter illud tardatur
caluitiū in ethiopiib? r zingī ppterea q cutes eorū
vehemēter retinet pilos eoz r duz. n. non enellit
r ppter illud miorant cū eo pili. Vez ipm seruat
pilos qre non cadūt uelociter r non depilant. Et
blesi qdē non sūt calui ppter multitudinē hūitatis
cerebrorum eorū. Et ppter illud multiplicat in eis
diaria facta a catarro.

Medicine pseruantes capillos sunt ille in qbus est
caliditas subtilis attractiua r vtut stiptica r ille in q
bus sunt ppetates qbus opant r iā dixi? simplices
haz mediciaz in medicis singlarib? r dicem? itez
in antidotario pposita ad eos. Et dicem? hic d me
dicis q sunt pueniētiōes huic loco. **M**edicine
igit simplices q pueniūt ad pseruatōem capilloz et
succurren inceptiōi eoz in casu fm sūma vsqquo
pditōnem? post pditōes necessarias in regimie ip
faz sunt hui?mōi. myrtus r gna eius r laudanū et
emblici r myrobalani kebuli r myrrba r aloes et
capillus veneris r cadūt in eis galle ppter stiptici
tatē eaz r allelezabaragi ppe cū vino stiptico r o
leo myrtino aut oleo masticio r aq myrti aut succo
folioz alzerideraet. Et itez adustū arboris li adu
ste cū semie suo linīt cū oleo. Et itez cortices nucis
adusti qn miscent cū oleo myrtino r vino stiptico
r inūgunt cū eis r ppe pueri. Et ex ppositis ē illd
qd. R. gna myrti r gallas r emblicos decoquat cū
oleo ro. aut oleo myrtino fm modū notū r admi
strent. Et itez folia myrti hūide r laudanū r ram
nus r extreitates cupli r gna myrti sumant r cuz
eis pmonēdo tagat cap tritis dissolutis cū olo oliue
Et itez granoz myrti nigre r semis apj extremi
tatum myrti et seminis sicle et extremitatum
ramni oīuz añ. ps. i. capilli veneris r laudani am
boz añ. ps. 5. vini nigri ptes. vi. dissoluant medi
cie in ipo decoqndo donec remaneat tertia vini de
inde piciant desup oleū oliue aromatizatū cū cipis
r spica ptes. ij. Et itez decoctō eius donec ferueat
tribus euulsiōibus deinde colent aq r oleū a medi
cis cū expsiōe vehemēti r ponant in vase vitrea
to qd sit ad modū pyxidis r pcutiat r admistret a
pud necessitatē. est. n. pseruatiū r denigratū. Et
itez semis apj r semis sicle r capilli veneris r tu
ria oīuz añ. 3. ij. maces. xv. numero corticū pini
lb. i. r assent oia in nocte in furno posita in vase
lutato r dimittant donec adurant omes ptes eorū
r pterant ptiōe r piciat sup ea lb. i. adipis urli
q est meliōr adipe anferis r rponat r quoties in
digei eo liqhat in oleo aromatico r admistret. Et
pserit itez caluitiei incipiet. Et itez sumat. lb. i.
5. vini stiptici r laudani. 3. i. corticū pini adustorū
3. ij. capilli veneris pbulsi. 3. ij. adipis urli lb.
i. succi solatri. 3. iij. 5. decoquat laudanū in vino
cocto donec inipisset r piciant sup ipm medicie et
misceant r repomat r qn indigei eo sumat ex ipso
aliqd in oleo aromatizato r melius oleū est oleum
nardinū r liniat r qnqz linīt sine oleo. Et ex eis q
sunt leuia est vt sumant myrrba r laudanū r oleū
myrtinū r ppe qd sit ex oleo de keiri r aqua myr
ti decocte r vino stiptico r misceat fm q exigit il
lud qd est pns r liniat cū eo aut sumant folia florū
papaueris. russi cū oleo myrtino r inūgat caput et
dimittat in nocte deinde balneet. ipz. n. pseruat r d
nigrat. Aut sumant laudanū r capillus veneris r ci
nis corticū pini r adeps urli r vini pōtici qūi suf
ficiat pmitto ei sicut oleo masticio aut myrtio. Aut
sumant capilli veneris r laudani equalr r oī myr
tini oīuz añ. añ. i. rute mōtane añ. ij. terant cuz
vino stiptico r misceant cū adipe urli r admistret
Medicinē pseruas pilos supcilioz. R. rosaz pa
paueris russi ptes. iij. sumiterre cū radicib? suis r

extremitatū fici oīum añ. pte. i. laudani ptes. iij. capilli veneris ptes. ij. pterant et admistrēt cū oīo masticio. Sile ei itez radicū vitis albe aut radicūz alascas et cineris arboris pini recētis oīuz añ. ps. i. baurach ptes. ij. misceant cū oleo myrtino aromati co hic ergo est fmo plinus. At vō si fuerit cā fici- tas psonalis et paucitas sanguis deliūz foueat cor pus et cibet eis q sunt boni nutrimentū et pinguis ex ipis in qbus est declinatō ad caliditate subtilē et di- mittat oīe salūz et acetosūz et pōticū et de nitet coi tū et de vino deuēt illud qd est antiqū et effiduet balneatiōez cū aquis dulcibz et non appriet corpi nīz nec uīnē nīz sapis imo qd sit sicut faria fabarū aut gna melonis aut creta et psiliū et silia. Et si fue rit ppter ea q pori pstricti sunt ualde indiget eis q resoluūt et rarificat et diligit ut ponant in cibo ea q apperit sicut sinapis et allea et porri et liniat cutis itez cū eis q sunt sicut gūma rute siluestris et sinap et calamētū et ruta et cepe et admistrent in balneo aq resoluēt et abluat cap cū baurach et spuma maris. Et oīz vt abstineat paties illud ab oleis. Et ad illd qd est ppter raritātē pferūt medicie pēdicte plm dīnatiōis qz est ad stipiticitatē et epithiata et ola stip tica et introitus balnei et admistratō tepide deinde psecutō cum farina subito.

De pluribus embrocis capilloz. L. iij.

Plures embroce capilloz sunt in qz sub- statia est viscositas ex qua possibile est ut capilli assumat et sunt sicut folia sisami et folia cucurbite et olea in qbus sunt caliditas et stip ticitas sicut oleū de lilio mistū cū cera aut sicut est oleū de alcana et oleū myrtinū pprie et cadit in illis ablutō capitis cū infusiōe colloquide. Et ex eis q pferūt in hoc est vt sumat laudani et dissoluat qd de eo bonū est in testeo uase lutato sup prunas sub tiles liqfactiōe facta in oleo olive et puluerizet sup ipm aliqd de nucleis oliuaz pbusis et cōmisceantur omia sup prunas pmissione subtili et admistret. Et folijs qdē algerideraet et aq folioz ei inest ppetas bona in hoc et corpi semia lini admistrato cū oleo sisamio. **C**ōpositū sumant folia algerideraet et capillus ueneris recēs roman et myrrba et emblici et pmoūdo tegat cū eis caput in qbusdā ablutōibz cognitū. Et itez sinapis et ponat in decoctiōe sicile et abluat cū ea caput et inūgat post ipam cū oīo myr tino aut cū oleo de embrocis. **C**ōpositū bonū. R. fellis taurini et fellis vrsi et myrobalanoz eblico- kebuloz et belliricoz et sedeguarā et gallaz inieggz oīuz añ. pte. i. terant et nutrantur cū succo solatri vj. diebus deinde exicent et admistrent ex eis e- pithimata cū aliq decoctōe post ablutōez capitis et barbe cū aq et melle et nitro cōtrito. Et itez ordeī ptritū. 3. xxx. emblico. 3. v. decoquat cū aq de- coctōe yehemēti donec aq sumat vtutē amborū et decoquat in illa aqua exnte in ipa olei viol. qtu- est medietas aq et laudani pōdus. 3. ij. foliorū sīsa mi et foliorū altee et foliorū cucurbite hūidorū aut siccoz oīuz añ. pōdus. 3. x. non cesset decoq aq do nec psumat et remaneat oleū. **D**escriptō alia et referē ad alkindū sciremblegi. 3. x. decoqnt cū dua bus lb. aq usqquo redeat ad qrtā et fundat sup ea qtu ipa est olei de ben et aliqd ordeī excorticatū et aliqd laudani et decoquat usqquo redeat ad tertiā.

De facientibus nasci pilos fortibus. L. iij.

Et in ipis est cura caluitiei cui curatō est possibilis et casus supcilioz et silioz et oīa medicie qā dicem in caplo alopitie et oīa modus regūis ex fricatōe capitis et rubificatōe ei et admistratōe eius ad ipm sup ipm deinde admi- stratōe medicinaz fortis attractōis et resolutōis cū ppetate quā habet in alopitia sunt iuuatē in calui tio et faciēdo nasci pilos in depilato et in supcilis et barba. Et corticibus radicis salicis cū oleo est pfor tatō et pseruatō mirabil cū denigratōe. **M**edi- cine aut de quibus est nostra inuentō vt hic narre- m eas qūis itez sunt iuuatē i alopitia p q feceri mus illud qd dixim in fine capli pseruatōis capil loz sunt ista. Sumant catarides recētis ablatiis pe dibus et capitibz exiccate in ymbra et terant in oīo viol. aut decoquant in eo aut in oleo olive donec ingrosset et lini cū eo vbi volueris vesicabit emz deinde nascent pili. Et silr mel anacardi qū ponit sup locū cuius pili depilati sunt aut terat pdisi i oīo ouoz et liniat cū eo bō nisi voluerit multoties faci et. n. nasci pilos. Aut sumat yngula asini adusta et cornua pbusa et liniat cū oleo sisamio est enī for- te. **D**ua aut formicaz cū oleo de ben sunt puenien tia in facietibus nasci et ap cōitate hoīm sunt ex eis q phibet ortū. Et ex eis q sunt expta est lacerta q est in domibus q interficiat et exiccet et terat et lini atur cū oleo. Et itez triura nitri pharaonis cū sa baco. Et ex eis q sunt leuiora illo est vt fiat maica et tabula de plūbo et ponat inter ea ambo aliqd de oleis ad capillos aut adeps ex eis q secutur et terat donec resoluat ad ipm uirtus plūbi et liniatur cū eo et emplet locus cū solijs fici bene decoctis et vīz ad uirtutē qda. Et itez sumat medulla. xx. anellana ru et asset donec terat et aggreget cū oleo rhabbaū Aut sumat herbe noiāte hanc et priapi asini et sple nis eius aslatoz oīuz añ. lb. 5. et laudani. xx. pōde ra misceant oīa post solonē laudani in vino et admi nistrent. Et ex eis q dixit filagorus est vt sumant adipis tauri saliti. 3. xvi. aluinen et gūme rute a- grestis amboz añ. 3. xviij. myrrhe. 3. vij. lau dani tūdez capilli veneris. 3. xlvij. splenis asini 3. xvi. asset splen asini et terat et aggreget totū cū vino nigro et radat caput et liniat cū eo et dimittat quicq diebus deinde abluat et dimittat qescere duo bus diebus deinde iteret q si exulcerauerit curet locus cū adipe anferis. Et itez ad depilatos sumat tur sex vētres lepoz et exiccetur optie et adurant i vase lutato et piciat sup eos de folijs rani et de fo līs myrti tūde et de capillo veneris. 3. vij. et a- durant vice alia in vase vitri deide terat et miscea tur cū tribus lb. adipis vrsi et qtu ipm olei de rha phano et reponat et admistret qū necessariū fuerit i oleo aliquo aromatizato et bacce lauri. et oleū de pi pere et oleū de kerua et silr illud qd adinuāt in fa- ciendo nasci. Et itez cinis abrotani qū miscet cum oleo antiquo facit nasci barba tarde nascēte. Et ci nis lilij cum aq et ppe in supcilis. Et itez ad supci lia pburant due nuces vsqquo terant trū et adiu- gat eis ambabus añ. i. da nucleis dactiloz similr absq pscrutatōe vltia et. xv. gna pipis et bulliat cū oleo ros. Et itez cinis abrotani et auellane adu ste et laudani et catarides et pdisi bulliat i oīo d ben

in cochliario. donec denigrentur et misceantur cum tanto
gallicis quatuordecim est et fricat locus et liniat cum eo. Et
inter capillus veneris et gyna myrti et semine apij adu-
rantur donec denigrentur et aggregentur cum adipe ur-
si et oleo rhabdani. **M**edicamentum facies nasci pilos
in supercilij. R. turis aur. iij. stercoris crocodili
stercoris erugij marini et rute motane olijz an. aur.
i. terantur cum vino stiptico et misceantur cum adipe vrsi
et admixtrentur. Aliud ad depilationem antiquam difficilem
ex alopitia et alijs. R. scheca pte. i. spume maris p-
tes. viij. euforbij et baccarum lauri amboz an. ptes
ij. picis hnmide ptes. ii. liqfiat pte. cum oleo de lilio
et liqfiat in ea euforbij deinde admisceantur cum eo
reliq medicie. sile ei radicij arundinis aduste ptes.
viij. cineris ranarum ptes. v. scmis eruce ptes. iij.
radicis alistas ptes. iij. terantur cum oleo laurino
et administrentur.

De Alopitia et tyria. L. v.

Item sciunt quod causa in generando alopitia est
ma mala manens in cute et in origibus ra-
dicum pilorum que corrumpit radices originum
pilorum corrodens eas phibet nutrimentum bonum eis et
noiat alopitia propterea quod ipsa accit vulpib. Et dif-
ferentia que inter ipsas et tyria est quod in tyria non tri-
cadunt pili imo excoctantur cum ea cutis tenuis sicut accit
serpenti. Et fortasse accit in ea figurato puenies si-
cut figura serpentis. Et ma que facit accidere et in-
currere alopitia et tyria quinq; est cholica et quinq; e-
milica et quinq; est phlegmatica et quinq; est ex sangui-
ne corrupto et significat super totum illud pilum quod
apparet quod sit abrasio ex colore cutis et ppe quod fri-
cat illud fricatio aliq et quinq; significat illud ex regi-
mie pcedere et ex accidentibus que associantur ei. Et ex
eis que signant illud est humor diuersus de illis quos sciu-
sti. Et quinq; significat velocitas sanationis eius et tar-
ditas ex eo quod uidetur de velocitate rubificationis ei
p fricationem propter velocitatem attractionis sanguinis bo-
ni ad ipsam aut tarditatem eius quoniam fricatio plu-
rima exulceret que phibet originem pilorum.

De Lura. L. vi.

Non est dubium quod rectificatio regimie in ea
sit euacuatio illius humoris facietis in prius
et intromissio ciborum chimii valde boni ad
corpus de illis quos sciuisti et vini ipati pmissi de-
clius ad impressionem dulcedis pax cum tenuitate et cla-
ritate. Na hoc nutrimentum est et balneum confert ei sibi
omne fricationem et post ipsum et incipiat prima res cum
euacuatio corporis in primis ab humore faciete cum medi-
cinis educitibus ipz aut cum phlomia si ma exigerit
illud deinde cum euacuatio capitis ab eo cum quo sciu-
sti de cappurgijs et odoramentis et gargarismis ex e-
is que dicta sunt in caplo mudificationis capitis fin una
quaque supfluitate deinde pmutandum est super cutes et
mudificationem ei ab eo quod in ea masculum est et extra-
ctionem eius ab ea et resolutionem ipsius. Et festinandus
est in hoc ut non recipiat cutis qlitate mansua ma-
la et non est abiguum in hoc quod oporteat ut medicie
euacuantes ex locis maz maligna sunt incisive et reso-
lutie resolutionem non psequente exiccationem propter ve-
hemetiam calefactionis que adipiscat cutis calefactionem
que in futuro sit causa casus pilorum quous in pnti forsitan
destruat alopitia. Quod si fuerit calida fortis sicut
guma rute agrestis que est radix in caplo frangat cali-

ditas eius cum oleis tepatis uicentibus super ea et cum aqua
quibus subtiliat et de ea que melior est reces et illa su-
per qua pterierit anni tres est debilis. Et de iudi-
cio fortis est ut miore ipsius qtitas et frangat eius
pplio et festine accipiat ab eo quod ipsa liniat et indicio
debilis est ut fiat exotario. Et oz ut sit subtilis et
si non penetrabit virtus eius in pfundum cutis. Et oz
ut sit in illis medicis confortato et phibito ut non
recipiat caput materia maligna. Et non oz ut asso-
ciat illi uirtuti stipticitas plima phibet materia per-
uenire ad locum deinde penetrare in poros ei. Quz
ergo corpus mudificatum est ab illo oz tunc ut in eis
sit uirtus attrahens sanguinem eius bonum et uapore ei
ipati postquam ipsa resoluere corruptum que est in cute ut
aggreget resolutionem corrupti pping et attractionem bo-
ni longinq et illud post mudificationem. Et quod tu ad-
ministras has medicas oz ut tu pferes impressionem
eaz. Et incipias in eis a debilibus in pphone et mi-
noratoe et plicera i eo quod est ex eis: quod si in eis egz
tollerant et impressionem in colume adde in uirtute et si
non tollerant et magnificat impressio minue qtitate et
pmissionem et stude ita ut pducatur ad exulcerationem et
apatodem et ppe in corporibus leuis pphonis aut eta-
tis aut tps. Et si pduxerit ad apatodem et exulcerati-
onem succurre illi cum adipibus et lini eos desuper sicut e-
adeps anatis et galline et sicut ceratum leue quod ergo se-
dat reitera cum qtitate quam tollerat. Quz magnifi-
cat res pax non cesses facere illud donec resoluatur
corruptum et attrahat bonum. Et signum que impressionis
medicie in ea est ut rubeat cutis cum fricationibus mi-
noris numeri que fricationes quibus rubeat ante admini-
strationem medicie si autem dispo non alterat tunc scias quod
indiget medicia fortiore et quod non rubet frica cum pa-
no uehemetius quod sit illud donec timeat exoratio
deinde frica cum eis que sunt sicut cepe. quod si non rubet
non erit excusato quod scalpellet locus et liniat cum eis
que sunt sicut allea. Et de eis quibus indiget in mudifi-
canda cute a ma alopitie male sunt sanguifuge et ve-
tosato et pungere cum acubus plibus. Et itez uescato
cum medicis acutis que dicat et mudificatio eius quod ve-
ficatum est et sanatio eius ut egrediantur pili ab ea. Et
de eis que adiunat in resolutione mam est coopire cap-
pileo de pellib. semp nocte et die: ipse enim resolut
et facit sudare. Et oz ut radat oibus duobus diebus
aut tribus cum nouacula et quoties nascuntur radat cap-
Et oz an administratoe epithiatum ut radat cap et fri-
cet cum pano alpo aut sicut cum cepe aut corticib. rha-
phani donec rubeat et fiat susceptibile uirtutis medi-
cine aptis poris. Et quinq; excusat balneum ab hoc: quod
si non radit subtiliet medicia puenies ad illud. **M**
De euacuatis aut euacuet cholica cum decoctione
myrobalanorum et cum uirtute hellebori et epithio et pil-
lulis cochij et cum hierapicra. et itez hieradiacolloqn-
tidos est bona ppe phlatice. Si aut fuerit illic mla
miceat cum ea aliqd de helleboro nigro. Et si fuerit
illic cholica misceat cum ea scamonea et hiera russi et lo-
godion bone sunt ppe mlice et mltotica qdez sanat
euacuatoe vna. Et spes que hoz euacuati sunt de
eis quoz scientia collegisti in eis que sunt pterita. Et
si uolueris leui illo da ei in potu de hiera amara
pposita cum pulpa colloqntide et turbit in mense tres
potiones aut quatuor. Et quod non ualet euacuato vna
uera post que in eo quod est inter illud. Et quod uideris
kk

cutē capitis rubere aut venas eius rubedine replē-
nali phloma post phloma vniuersale si exigit illud
phloma venas capitis et venas frōtis et tēporū. Si aut
non volueris illud tūc non faciat aliqd de hoc: san-
guis. n. est quo indiget illic. Margaritā aut et
cappurgia et silia iā sciūsti in caplo curatōnū capis
Medicinaz vō supponēdaz fortioz est euforbiū
sup qd non trāsierūt vltra tres āni ppatū fz qd de
dimus de reginie in canone. Et post ipz est gūma
rute siluestris qm ipa est mirabil valde. Deinde
nasturtiū et sinapis et cinis cataridaz pfectus cū pice
hūida aut staplisagria pfecta cū olo laurino aut lac
titimali cū quo vesicet et appriat vt currat quod
sub ea est. Et qū cadit cortex oriūti pili sub eo et
alzegi ponit super mēbz tempe puo et indiget ea in
alopitia q est fortis. Et post illud sulfur et duo bel-
lebori et semē eruce et spume baurac et due spetiea
spume maris et cortices arūdinū et radices eaz adu-
ste et stercus muris et stercus ouū adustū inūctū et
piper lōgū et sinapis aut auellane pbusse et folia fici
et pdisi et yene chelidonie et alkutā. Et qūz pferit i
ea fel taurinū deinde qd est sicut amigdale amare
aduste cū cortice suo et sicut tus tritū aliq^o dieb^o in
aceto bono. Et xilecaracte nabatbi sunt ex medicis
hui^o egritudis. Et vltis oleis administratis i ea me-
liora sunt oleū laurini et oleū de kerva. Et de me-
dicis q sunt ceree melior est alkutā deinde piz et v
adipibus melior est adeps vrsi et ppe qui atiquat
Linimentū forte euforbij gūme rute agrestis olei
laurini oīuz ana aut. ij. sulfuris vini et bellebori
de quocūqz amboz fuerit nigro aut albo oīuz ana
aut. i. fiat ceratū cū cera qū sufficit. Et itez bau-
rac aphricā ptes. ij. sal amoniaci ps. i. adurant am-
bo et terant in aceto forti et liniant cū eo loca post
fricatōez faciēdo epithia lene. Et itez post tres ho-
ras medicatē iā exiccato inde tribus diebus. Si au-
tē vesicaucrit fac illud qd scis. Et itez catarides et
sinap decoquant in oleo donec fiat sicut algalia. de
inde vesicet cū eo locus fortis et frāgat vīus eius
cū pmissiore debili. Et de illis q sunt leuiores hoc
et sunt mirabilis inuamētū est vt sumat acetū forte
cū tato oleo ro. bono qū ipm est et cū galage de-
inde fricet locus cū pāno aspo et liniat ex eo. Et ite-
rū inūctio cū algalia in q est aliqd de gūma rute a-
grestis. Et scias q insatibus sufficit abstinentia et pu-
beres tolerant. 3. 5. de pillulis cochys. Et hñtes
annos. x. tertiā. 3. vñus.

De eis que abradūt pilos. L. vij.

Sumant calcis ptes. ij. et arsenici ptes. ij.
et liniat cū eis abobus cū panco alce pos-
to in eis abradet. n. statū. Et si ponantur
calcis ptes ples et arsenici pautōres erit magis eqle
Et si addat calx erit tardioris opatōis. Mezū opa-
bit. Et qūqz sumūt calcis et arsenici ptes. ij. et ps. i.
et decoquūt in aq tā diu donec depilet penna. Qd si
iteret opatō in illa aq erit melior et q prepat cū so-
le est melior et sumat aq illa et decoquūt in ea oleū
minus ea fm plm donec recipiat vīutē eius et liniat
cū ea. Et qūqz dimittūt aq illa coagulari i sale et ad-
mistrat sal ille in aq. Et calx pculaz efficit opatiōz
calcis cū arseico et est subtilior. Et si sumat loco cal-
cis aqua calcis in qua calx iterat ponendo sub sole
aut decoqndo et ponat in aq arsenicū tritū erit bo^m

et qūqz administrant itez sanguifuge virides q sunt
sub vrcis. Qd si volueris vt sit illud qd nascit
subtile piciat in pilotro cinis vitis aut baurac et
multiplicet eius pmo deinde abluat cū farina or-
dei et sabaz et semis melonis. Et qūqz pponūt calx
et arsenicū cū eis q sunt sicut aq alkisch et aq rizi. Et
quādoqz ponūt in ea myrrha et mastix et qūqz in-
uat cū spuma maris.

De Lura eius que pbusit pilotru. L. viij.

Oportet vt minorei eius motū et festinet
ipius ablutō oleo rosaceo iā sup ea pmit-
so qūqz ablut cū aq calida sedat post illud
in aq frigidā illud. n. e curatō bona: deinde liniat
desup lētes excorticatē trite cū aqua rosacea et sādā
lis et ppe si adurit. Qd si forte fecerit aduersionem
tūc necessariū est adhibere qd sit sicut ynguentū ce-
ruse et sicut epithia cū lithargyrio nutritio cū albu-
mie oui et oleo ros. et canfora.

De eis q phibēt odorē pilotri. L. ix.

Liniat post ipm cū creta nutrita cū aroma-
ticis aut creta cū aceto et cū aq ros. Et fo-
līs phici est ppetas i hoc mirabil et folijs
vitis et folijs albebelabrat tritis et alcane et fecis croci
hortulani et rosas et cipis et galie et sūnato et silibus
singularibus et ppositis.

De illis que phibent ortū piloz. L. x.

Rohibēt ipm stupefaciētia in frigidatā si
cut vt incipiat et depilet deinde liniat cū
hyusqamio albo et opio et aceto et aq hyul-
qami nigri cū eis et sola et si fuerint decocta in ace-
to erit melius. Et corpus rane lacunalis exiccātū ē
ex phibētibus qū terit et miscet cū mucilage psilij
aut succo hyusqami albi aut aceto iteret illud. Et
dicitur q si liniatur cum oleo in quo dissoluta
est lacerta coquendo est ex eis que phibent ortum
eorū et similiter cū oleo in quo decoqū eritū. Et
fortasse dicit pteritū illius et de eis q dicunt est vt
sumant chimolea et cerusa plūbi equat et aliis me-
dicas pīs et terant cū aq hyusqami albi hūidi. Et
existauerūt qdā q sanguis ranaz lacunalis et san-
guis testudis fluuiialis phibēt illud. dixerūt et silr
sanguis vesperilionū et cerebella eoz et epar eoz et
pposuerūt medicamē de istis. Dixerūt sumant ra-
ne de lacu arūdinū et exiccent et sumant de carne ea-
rū sicca et sanguis testudis fluuiialis exiccāt et rosaz
rubeaz et lithargyrij et ostracoz margaritaz adu-
stoz ptes eqles phiciat cū aqua et admistret sup de
pilatōem piloz in pectine et in ascellis. Et semē vr-
tice cū oleo est ex eis q depilat pilos cū fortitudie.
Incrispantia. L. xi.

Sunt sicut farina senugreci et oleū eius et
alsidre albū et myrrha et galle et calx et li-
thargyrij misceant et sit sufficiētia in qbus
da eoz et pmoveat cū eis caput tāgendo et qūqz po-
nunt in eis semē hyusqami albi et oleū eius et qūqz
administrat hyusqamū albū sicut est solū. Et calx est
ex eis q faciūt planos et adurit paz qū soluit in hac
sūma ppe qū equat cū ea due terne ipius de sidre
q ambo sunt pfecta cū aq frigida. Et silr spuma sal-
amari incrispat eos vehemēter. Incrispat m bo-
nū. 12. gallaz et alcarmezegi et limature acui et fo-
lioꝝ cupsi et gnoꝝ eius et gnoꝝ cydonioꝝ et lithar-
gyrij et dragagati et boli et alcauizi et emblicoꝝ oīuz

an. pte. i. calicis q̄ nō est extincta pte media: p̄ficiat
cū aq̄ sicile et admistret: ē enī bō^m crispas denigrat
De eis q̄ planos faciunt capillos. L. xij.

Cura eius est cura scissionis capilloz p̄di-
cta et oio est admistrato oleoz mollifica-
tiū et mucilagini hūctantium.

De scissione capilloz. L. xiii.

Causa eius est siccitas et cibus siccus et phi-
bet ipam olea lenia equalia et mucilagine
viscose sicut mucilago altee et mucilago
psili et mucilago foliorum salicis et omnia in qui-
bus est humectatio.

De illis que subtiliat capillos. L. xiiij.

Baurach quando ponitur i medicinis capil-
lorum subtiliat eos.

Sermo de adolescentia et canitie. L. xv.

Tam locuti fuim⁹ in alio loco ab isto de ca-
nitie adolescentiū. Et canities qua hic dice-
mus est qd dū sanguis pmanz pinguis sp̄s
fusus calidus viscosus capilli sunt nigri. qū rō ad aq̄
sitate tendere incipit declinat capilli ad canitiē.

De eis que canitiē tardat. L. xvi.

De rebus canitiē tardantibus est regimē re-
gū pmanz. Et de eis est regimē eius qd p-
uenit ad capillos ipos. Prime aut sūt eua-
cuato hūoris phlegmatici oī hora et ppe cū voitu
sup cibū et p chisteria itez et regescere et iterare. de
inde admistrent pfectos et medicie facietes adole-
scētia q̄s dicem⁹ cū admistratiōe ciboz boni cibū
cū eq̄litate ex genere eoz ex q̄bus generat sanguis
laudabilis sp̄s sicut sunt frixa ea q̄ in patellis p-
parant et ea q̄ coopta coqūt sine aq̄ et assata absz mē-
tuce in iure et studeat ita vt sint cū q̄titate dige-
stionis qm̄ est radix. nā qū digō corruptit corruptit
sanguis. Et oz qū p̄lio fuerit hūida valde ut admi-
strent seia calida sicut sinap et piper et sp̄es p̄dites
et cauguamich et almuri et ppe i ieiunio et sicla cum
sinapi et sit sufficiētia in potado vini p̄az p̄az. Et
deuict fructus et olera hūctatā et genera lactis et
p̄fices et triticū coctū cū aq̄ vt puls et pulter et potū
aq̄ plme et phlomisā plmā et euulsionē capilloz et e-
brietatē supflua et coitū plz et tāgere cū eis q̄ sunt si-
cut casora et aq̄ ros. et oleū sambacinū et aq̄ sambaci
capillos et deuict mltitudine v̄sus aq̄ dulcis. Qd
si fecerit exicca illud et exicca cū velocitate licet ab-
luto capilloz p̄fuerit eoz virtutē. Quod si balneet
vtat eis q̄ sunt sicut pulpa colloq̄ntide et nigella et
baurac et fel tauri ablucdo. Q̄fectos v̄o et ip̄es q̄
abscidūt m̄az phlatis et tardat canitiē sunt sicut ma-
sticatō myrobaloꝝ kebuloz de q̄bus oī die cum
nūcro supueniēte sibi sumat et mastice et deglutiat
hoc. n. fortasse p̄nabit adolescentiā vsq̄ ad finē vi-
te. Et silt triferē facte ex myrobalaia mior et ma-
ior et p̄fecto de scoria ferri. Et melior ex ea est si
fuerit in ea aux et ex hac. R. myrobal. nigroz et
emblicoꝝ amboꝝ an. pte. i. mellis anacardoꝝ ex-
tracti ab eis medietatē octauē p̄tis. i. misceat cum
butyro cocto et p̄ficiat cū melle et admistret et hoc ē
forte bonū. Et oz vt admistret paulatī in tāta q̄ti-
tate q̄ non efficiat imp̄sionē mala. Et mithridatuz
est forte et tyriaca est fortis et carnes v̄pre sunt cō-
seruantes adolescentiam et virtutem cum assidua
tur earum comestio.

Modus p̄fectōis sp̄ate bone.

Probalani nigri et burūgi et piper longū
et emblici et q̄nq̄ est loco pipis lōgi scoria
ferri et zuccaz fiat ex eis triferā. Et d bo-
nis exptis est vt sumant zinziberis et myrobal. ke-
buloz et macropipis ptes eq̄les et admistret. et itez
vt sumat myrobal. kebuloz pōdus. 3. xx. scorie
ferri pōd. 3. iij. agarici. 3. v. et zizi. et macropip-
is et gariofiloz oīuz an. 3. iij. et p̄ficiat cū melle. Et
oz vt sumat ista faciētia adolescentiā ano integro a-
mator adolescentie ex hui⁹ mōi cōfectiōibus sup q̄s
expectet vsq̄ ad meridiē deinde comedat cibū.
Linimēta phibētia a canitie. L. xvij.

Onia olea calida p̄fortatā et oīa curren-
tia q̄ sunt silia illis in natura sunt p̄seruan-
tia p̄p̄loꝝ capilloz sup calorē innatū et nō
rugat qd penetrat in eis de nutrimento et ista sunt si-
cut alkitrā et qū eo linūt dimittat q̄tuor horis: de
inde ingrediat balneū. Et dixit itez curatoꝝ hūis
cap calide p̄p̄onis et silt itez p̄x hūida currens subti-
lis et silt oleū de costo qm̄ est forte valde et oleū d
ben et oleū de nigella est forte valde fortis oī re.
et oleū factū cū pulpa colloq̄ntide et oleū de sinapi.
Et bonū forte est vt sumat de oleo sinap et de ni-
gella et vt coquat in eo nigella deinde coquat in ip-
so colloq̄ntide post ip̄az aut cū ea. Et oleū exp̄sum
ex oliuis siluestrib⁹ qm̄ assiduāt inunctō cū eo oī die
phibet canitiē. Oleū bonū. Olei omphacini ac-
lat tres spice. 3. i. 5. blacte bizantie. floris s̄nanti
amboꝝ an. 3. 5. decoquant medicie aut in oleo do-
nec remaneat tertia eius aut in aq̄ donec suscipiat v̄-
tutē eaz. v̄ebemeter deinde decoq̄t oleū itez in il-
la aqua donec p̄sumat aq̄. Et rectius qd est tūc vt
miorēt q̄titas olei et sufficiat kist. i. et medi⁹ deīn
sumat. 3. i. acatie et dissoluat cū v̄io et terat optie
et misceat cū eo acatia et admistret. Oleū bonuz
oleū de ḡnis corti et olei myrtini et olei de emblicis
ptes eq̄les et mēsuret de sūma eoz lb. i. sumatur
cipi et casie et spice et nigelle et gariofiloz et pulpe
colloq̄ntide et costi et xiloloea crudi et floz s̄nanti
et calami aromatici oīuz ptes eq̄les et sumat eaz pō-
dus. 3. c. et decoquat in succo colloq̄ntide si inuenit
aut in succo corticū nucis et q̄titas sit lb. iij. q̄nq̄
mediat aq̄ ponat super eam oleū et incessanter deco-
quat donec remaneat oleū et consumat aqua et cole-
tur et admistretur.

Linimētū bonū adeo qd destruit recentē ex ea.

Sumant acana et galle et senugrecū et semē
melonis et coriandrū siccū et ipica et lauda-
nū et succus corticū nucis exiccatus et succ⁹
floz papaueris ruffi exiccatus et rubigo ferri et calcu-
cecaumenō et remeab et alumē nigz de q̄bus fiant
troscisci subtiles et exiccant et admistrent in mense
trib⁹ uicib⁹ liniēdo cū aqua eblicoꝝ aut aq̄ myrti.
Linimentū bonū cū quo liniat caput tangēdo.

Probalanoꝝ nigroz emblicoꝝ et gallarū
oīuz ptes. x. laudani ptes. xx. soliorum
myrti et ḡnoꝝ eius an. ptes. xxx. ponat
in tribus lb. olei et dimittant in eo tribus diebus:
deinde coq̄nt donec ingrossent et fricent cū eo capil-
li. Et de eis q̄ expti sunt illi q̄ fuerūt ante nos et ex-
pta sunt in tempe nostro est potare dragari rubei
albalkae pōdus. 3. i. ipm. n. depillat canos et facit

nasci loco eorum capillos nigros vixit non tollerat illud nisi qui habet forte corpus et huiusmodi. Et ideo ut admisceret post ipsos quod mundificet pulmonem et humectet ipsum.

De Rememoratio tincturarum. L. xvij.

Reperiunt in libris olea de quibus existimat quod sint tincture. Et experimentum facit esse necessarias virtutes species proprias quibus quod seinet olz resoluunt iter eas et iter capillos. Quare non penetrat in eis et operantur aliquid nisi fuerit illic virtus vehemens aut proprietates maxime et non spatium virtus vehemens nisi ex rebus fortis tincture sicut est erugo ferri et sicut est erugo plumbi et sicut cortices nucis tunc. n. forsitan iste et siles eis qui virtutes eorum iterant in oleis et virtutes medicinarum penetrare faciunt medicie iterueniunt sicut acetum et vini operantur. nam si possibile est ut sit aliquid tunc est istud. Unde et audio quosdam testates virtutem eius quod dicitur quod una ex uenientis nucis quando incidit in principio veris et ponit ut buccella in vase vitri in quo est oleum et sepeliunt simul in terra exsiccat illud quod est in vase et exsiccat et suggendo deinde remittit illud in autumno et reddit plenum eius ad usum et est tinctura. Et plene quod accidit hoc caplo et impunit non sit illud ex eo nisi cum iteratio. Amplius species tincture quibus tingunt capilli sunt tres denigras et faciens flavos et dealbas et nos incipimus narrare nunc denigratoz bonorum.

Denigrantia. L. xix.

Alcana quod et indicum sunt radices si quas aggregantur boies et diuersificantur amboz in plinio nescit diuersitate et proprias capilloz et homines incipiunt cum alcana deinde persequenter adhibent indicum post ablutionem et expectant super unumquodque aboz mora que quantitate habet et quod plus expectat est melius. Et de hominibus sunt qui aggregant ea et de hominibus qui sunt potenti alcana et delectant eius flauitate et de eis sunt qui sunt potenti indicum et delectant colore pauonis pueniente ex eo. Et indicum quod est indum bonum est velocioris tincture sed est vehemens faciens colore pauonis et flauitate et indicum carmenum est minus tingens et tardius vixit eius tinctura est declinans ad nigredinem flaua et non est multitudo coloris pauonis in ea. Et qui vult ut redeat tinctura indicum ad colore capillorum et destruat eius flauitatem admiscet super alcanam vice alia. Et si fuerit eius admisceratio ante ea tunc ipsa destruet colore pauonis et reducet eum ad colore flauitatis. Et melius quod est ut non plonger eius mora imo festinet ad abluendum ea. s. alcana que fuit post tinctura prima. Et de hominibus sunt qui coniungunt ea cum aqua sicile et cum aqua gnatoy aut cum aqua lactis acetosi aut ponunt cum eis almasal et aqua corticum nucis et totum illud est immixtum. Et de eis sunt qui coniungunt ea cum aqua in qua piciunt calx et lithargyrium decoquendo aut sub sole dimittendo donec denigret lana. Et hoc iterum bonum est quando ponit in tinctura podus. 3. i. gariofilorum denigrat valde et prohibet malitiam eius a cerebro. Tinctura autem alia que admiscet multoties vixit minus quam admiscet prima est ut sumant galle et inungatur cum oleo et adurant cum oleo. Et quod de hoc est melius est ut fiat in vase lutato et finis adustionis est quantitas qua denigrent et terant et non pueniatur ad ultimum in ea. Et sumant de eis podus. 3. xx. et calcu cecamenon. 3. x. et alius. 3. ij. et sal gemme. 3. i. et

fiat ex eis tinctura. Denigrat. n. capillos denigratio fixa. et quicquid admiscet finem hanc descriptio. Sumant lb. gallaz qui cum oleo inungant et frigant donec seindant et sumant calcu cecamenon et alius et dragati oinz ana. 3. xx. et salis. 3. vij. terant bene oia et perficiant cum aqua calida et tingant cum eis et dimittant tribus horis. Et quicquid puenit cum eis alcana et indicum Et illud quod est famolius post hoc est illud quod sit ex calce et lithargyrio et creta que comedit aut alcazi aut creta chimolee aut quacumque creta volueris de speciesbus crete captis partibus equalibus assumptis conficiat cum aqua perfectio tincture et admiscet et cooperiat folijs sicile et necessariis rei est vehementia proutis lithargyrii. Et sit aqua ei aqua alcane et indicum scilicet cum iteratio decoctiois amboz aut positiois eorum sub sole in ea tunc est melior vixit necessarius est ut dimittantur circiter sex horas pseruet super ea huiusmodi eius. Et iterum sumant alcane et indicum et lithargyrii triti sicut alcohol et calcis et gallaz frizax et calcu cecamenon et alius et dragati et gariofilorum partes equalles et tingant cum eis. Et hic sunt tincture denigrantes que dicte sunt in libris de quibus attuli illas que sunt propinquiores ad hoc ut diluat eos cor aut cum quibus cadat fiducia. Modus tincture bone. R. alcane pte. i. et indicum pte. ij. et calcu cecamenon et alius et sal gemme et gallaz frizax et scorie ferri partes equalles terant cum aceto et dimittant donec seruiet et admiscet. Et de illis qui dicunt in hoc est ut sumant scoriam ferri post prouti onem in aceto vini supeminete ei quantum digitis contrito vehementi et decoquat vixit ad sui medicinam deinde dimittat in eo duabus ebdomadis donec eruginet et sumant quantum est scoriam de myrobalanis nigris et fundat super eos illud acetum post proutiois eorum et decoquat donec exiceat illud acetum et fiat sicut alcohol deinde submergat cum oleo et decoquat donec fiat sicut algalia et si volueris aromatiza ipsum et huiusmodi tingit cum oleagine tunc propter virtutem rubigis ferri. Et iterum scoriam argenti decocta in aceto vehementer muerat de summa denigratum fortiter. Et magis dilectum apud me est ut sit loco acetum acetositas citraguli aut citri et ut loco decoctiois sit dimissio ferri in eis spatio aliquo. Et dixerunt iterum si ponat in kenina ordo vixit de floribus papaueris ruffi et ordo alius alius et sepeliat in stercore resoluunt tinctura bona Dixerunt et sili si inbumetur plata ordeis huiusmodi antequam spicas habeat cum medietate sui de alme in fumo in pcanitate vasis vitrei ut vrinale fiet totum aqua nigra et linimentum denigras. Dixerunt et sili si cucurbita huiusmodi exiis super arboris sua cum circuit de apiatur et extrahat quod in ea est et ponat in ea sal et aliquid parum de scoriam ferri et reducat cortex qui cum circuit de si it ablatus et lutei tunc totum quod in ea est resoluet in aqua nigra que erit tinctura ut encaustrum. Dixerunt et si terant folia capparis et decoquant cum lacte et ppe lacte mulieris donec pueniat ad tertiam et dimittatur nocte tota erit tinctura bona. Et melius quod est apud me ut sit de summa pseruatiu. Et Hal quod testat de hac tinctura inquit sumant de flore que est sicut vna in arbore nucis et terant cum oleo et liniat ex eo cum butyro vaccino huiusmodi. Et dixerunt quod quod miscet cum eo stercus capni sit bonum. Et dixerunt et sili quando cortices radicis algarab terunt cum oleo et inungit cum eo tunc ipsi denigrat et apud me quod si fuerit tingens etiam debilitat

opatōez eius oleū et si esset loco olei aq̄ forsitā esse melius. Et sifr est fmo meus in eo qd̄ dixit paulus q̄ rose papaueris ruffi pterunt in oleo donec fiat si cut algalia sit tinctura. Nam si fuerit intentō ad hoc tūc necessaria sunt pfundatā sicut alume et sifr est fmo eoz in nutriendo oleū cū corticib⁹ nucis et hoc q̄ ipi decoquūt ipm in aq̄ eius et intromittere parū aluis in eo et totū hoc est ex eis q̄ debilitat ipm et sifr illud qd̄ dī in decoctōe olei in aqua papaueris ruffi dōec fiat. et sicut illd̄ qd̄ dixerūt q̄ oz ut sūat oleū silaminū et piciat sup ipz tertia sui eblicoz et decoquat hora vna cū facilitate et colet et sumat ad omēz libra q̄rta libre lainarū plūbi subtiliū: deīn frigat cū facilitate vt non liq̄fiat plūbi et vt non in flāmet oleū et moueat semp deinde dimittat tribus diebus deinde sumat et dico in hoc est fiducia aliq̄ ppe q̄n est in eo alume. Dixerūt et sifr qū ponitur oleū de ben in p̄anitate auergilati deinde firmatur ex lutatōe eius et ponit in furno positōe cū cautella egrediū oleū tingēs et melius est vt numeret hoc i suma eoz q̄ phibēt canitē. Dixerūt et si mūdēt gna passulaz et terant optie sicut alcohol et submergant cū oleo silamio et inhumēt mēse vno in fumo erit tinctura bona et bonū. Et ex eis q̄ sunt q̄si illd̄ sup qd̄ est pueniētia est q̄ ouū alactat est tinctura fortis et sifr ouū auis tarde. Et accit qd̄ in tpe nfo in diebus vite regis sedubela ut egret vna de gē netis suis sup vna pte barbe genet alterius dormi entis et tinxit eam nigredine.

Dalia quam elegerunt.
Dixerūt sumat. 3. i. salis et lb. i. et 5. aq̄ myrti hūide exp̄le et q̄ttor libre aq̄ decoquat donec minuat medietas deinde remoueat ab igne et sumant. lb. iij. euisci et l. alcane et l. indici et 3. x. gallaz et 3. x. dragagati et 3. l. gūmi et piciant in ea et ingrossēt cū decoctōe et aromatizēt cū muscho et galia et coopiedo cū ea tāgendo illud qd̄ volūt tingere tāta q̄titate q̄ ei supemineat. Dixerūt et sumat oli de granis coti pōdus. 3. xxx. et piciat i eo limature ferri et limature plūbi et calcucecaumenō oīz añ pōdus. 3. iij. terat totū cū eo et dimittat donec denigret deīn frigat et aromatizēt cū muscho. Et scias q̄ ordeū pbu stū aut cortices fabarū aut cortices gnatōz sunt de summa eoz q̄ intrat in ticturis introitu alcane et sifr mlti cortices nucis. Et nos qd̄ id̄ dixim⁹ medicias tincture in medicis singlaribus et q̄ ipse sunt sicut capsa et myrrha et litū et sinap et sal et hellebor et atriplex et emblici et capillus veneris et rose papaueris ruffi et alcana et indicū et es ustū et scoris ferri et aq̄ corticū fabaz hūidaz et cortices nucis et aq̄ eo rū et acatia et fenugrecū et semē sicle et myrtus et gna eius et laudanū et lithargyriū et calx et scorie omēs et limature.

De faciētibus flauū et q̄ currūt cursu eoz. L. xx.
Dixerūt q̄ currūt ex arūdie nabathi recēte ablato ab eo cortice eius qū accendit sup ea ab alio latere tingit sicut aniz. Et sifr erugo ferri cū aq̄ dragati sup quā expectet sicut expectat sup alcana. Aut sumant alcane et secis vini et gūme pini ptes eq̄les et aliqd̄ de sgnato et tingat eoz eo. Aut sumat alcana et tingat cū ea postq̄ cōficiūt cū decoctōe p̄diti. Dixerūt et tingat cū aluie et alif-

fixeo et croco aut cū myrrha et staphisagria et diuta tur die ac nocte cū aq̄ et iteret illud dieb⁹ aliquot. Et qū iterant sup ipm lupini pfecti cū aceto est bonū. Et itez sumant lupinoz p̄tritoz. 3. x. myrrhe. 3. v. salis tigentis. f. alsauregi. 3. iij. secis vini exiccate aduste. 3. iij. aque cineris ligni vitis q̄ tum sufficit.

De rubificatibus fortibus. L. xxi.

Sumant sumach. 3. ij. et gallaz. 3. iij. et alidriū citri. 3. ij. et capilli veneris due bace et ap̄stib⁹ bacca. i. et lupinoz excorticatoz siccoz pugilli duo terant et infundant in lb. x. aq̄ diebus aliq̄bus deinde emplet cū eo caput qū est tepidū. Dixerūt et decoctō lētū et p̄diti in aqua est bona faciēs flauū fortis. Dixerūt sumat sex vini adusta et misceatur cum oleo de ben aut oleo de squinanto.

De Albificatibus. L. xxij.

De eis est stercus hirudinū et de eis sunt ue fry et de his sunt almes et de eis est flos albi et de eis sūt cortices raphani et sel tauri et uapor sulfuris et cacumē capparis et cacumē oli uaz singul⁹ et p̄ictim et pprie cū aceto et ppe post vaporatōez eius cū sulfure. Sumant semē enule et cortices raphani sicci et alume et aggreget cū attritōe cū medietate ptis ynius de gūmi arabico. Et itez sumat folia alueli et cortices papaueris et mā dragore et si fuerit loco amboz hyusq̄amū album erit forte et misceat tinctura et si fuerit in eo calōra et aq̄ ros. erit melius. Et q̄nqz madesūt capilli deinde inuoluūt in sulfure deinde suffūgant cū eo fiat cū eo illud in nocte sel aut duabus vicibus.

Succursus d̄spōib⁹ sequētib⁹ tincturas. L. xxij.

Pures spēs tincture sunt infrigidates cerebz et corripentes ipm et faciēs ipsaz caderi i p̄p̄atōe ad catarrhos et ad apoplez et silia curet ergo illud cū eis q̄ vicinant tincturis aut admittrent successe eaz de aromaticis calida sicut sūt musch⁹ et gariofili et silia. Et q̄nqz accit ex sictra vt tēdant capilli q̄si corde et remoueat eoz crispitudo et deturpet eoz situs et succurrūt illi si ponat cū tictura illud qd̄ subiliat ei crispit et ppe in genere capilloz q̄ faciūt illud. Et q̄nqz accit ex tictura vt debilitent capilli et exiccet barba et denigret facies et rumpant capilli et succurrūt illi si consequenter adhibeatur oleum violaceū et oleuz alkeiri. Et quandoqz accidit ex tinctura vt denigret facies et hoies qd̄ lauat ea cū farina fabaz et ciceris et silinz et non est melior ablutō ad illud qd̄ de oleo calido. Et q̄nqz accit post tinctura alnusul et melius qd̄ admittat in eis est vt sumat de tinctura q̄tū est nux et exiccet et ppe de tinctura in q̄ est vtus pfundās et quoticis apparz alnusul aut for sita apparebūt accipe lignū sicut illud cū quo fricat gigue et inuolue vni sup extremitatē eius de resolutiōe illius ticture coagulate et p̄eq̄re cū eo alnusul. Et qd̄ accipitūsumū olei aromatici sicut oleū de ben et laudanū aut cera et unguēt cū eo alnusul et q̄n exiccatur linitur.

De fursuribus. L. xxij.

Quonia fmo de fursuribus est pportōnal pmoni de capillis ex aliq̄bus modis tunc loq̄mur de eis. Fursur est alabirati idest

catabrū qđ est in capite modus excorticatiōis leuīs
accidētis capiti ppter corruptiōē accētē in p̄lone
p̄pe cū imp̄siōe in sup̄ficie sup̄iore cutis et p̄ior p
ueit ad vlcera et ad corrupēdū origiēs capilloz et
fit a mā acuta baurachiat aut sague mīco. Et qñz
est ppter malitiā p̄lōis in capite q̄re corrupit il-
lud qđ puenit ad ip̄m. Et forlūa est qđ facit ip̄m
siccatas nuda et non est reliqua cōplio in corpe nisi
bona et qñqz sit per cōitatem.

De Lura. L. xxv.

Exfuri qđ est leuīs sufficit cura leuīs et de-
struit ip̄m ep̄thiare cap cū oleo ro. et vi
ol. et cū mucilagibus. Et d̄ fursure est qđ
est vehemētior illo et indiget eis qđ absterio ē et
resolutō fortis: deinde psequēter adhibeat ea qđ hu-
mectat et eq̄nt. Et de eo est malus ualde pducēs ad
vleeratōē et necessariū in curatiōe eius est vt mūdī
ficiet corpus cū phlōmā et solutiōē v̄tris si fuerit
necessariū illud et si cā fuerit fm qđ videt in capite
rep̄lo corporis deinde curet et quotiēs curat cū eo
qđ radii psequēter adhibeant olea.

Medicine fursuris leuēs abfz mordicatiōē plima.

Sufficit fursuri p̄p̄quo debilis ablutiō euz
aq̄ sicle et cū aq̄ semugreci et cū gnis melo-
nis et cū faria ciceris et lupinoz et fabaz et
semie altee decocto i oleo et cū mucilage cydoioz et
altee et dragagati et cū creta alcanzi et chimolea et
p̄pe euz succo sicle postqđ dimittit sup̄ caput hora
vna. Et sit p̄ctus folijs salicia huidis qm̄ sunt vl-
tima. Et cū tamaridis et apio et succo ei et decocto
ne azedaraet et folijs canabis et folijs silami et for-
tasse cū delibutiōe aboy destruit fortis et silr succo
amboz et amigdale excorticate cū aceto et faria se-
mugreci cū aceto. Aut sumat farina ciceris cū folijs
silami tritis et misceant cū aq̄ sicle et aliq̄ntulo aceti
vini. Aut sumant cicer tritū et altea et pficiant cum
aceto et liniant. Aut abluat cap cū cacumie mori tri-
to sicut puluis administrato sicut altea aut et altea euz
oleo aut tus resolutū in vino qđ mistū sit euz oleo
iterec illud duabus ebdomadiis. Et de subtilibz et
facilibz est ablutiō capitis cū aq̄ folioz salicis hūi-
doz: est. n. bona vltia expta salua et oz vt abluat
cū quocūqz fuerit deinde inūgant in eo cū oleo qđ
sit sicut oleū viol. et rosaceū.

Medicine fursuris que sunt fortiores.

Misceant cū ablutiōe baurach aut sulfur aut
fel tauri aut puipa colloq̄ntide aut fex vi-
ni et sinapis aut staphisagria aut nitz adu-
stū aut gūma rute agrestis et silia. et itez sumat chi-
molea et pficiat cū selle vaccino et admistret et di-
mittat duabus horis aut gna alben et farina fabarū
cū eq̄litate sumant olei d̄ ruta lb. i. et sapois. 3. i.
et baurach aut. iij. aggreget totū et liniat cū eo ca-
put deinde abluat cū aq̄ sicle et farina ciceris deinde
admistret oleū myrtinū. et liniet etiā caput cū stercō
re vaccino et p̄fert valde et q̄scat vna nocte et lini-
at alia nocte. Et ablutiō ip̄ius cū vrina cameli p̄pe
arabici est vehemētis inuamētū. Et nutrum tritū
est forte in caplo fursuris mali. Et de eis qđ p̄ferūt
in ea sunt calcatū et staphisagria. Aut sumat spuma
baurac et calcatū eq̄li mēsurā et liniant sup̄ caput p̄
rationē et fortasse aggregant cū oleo: aut terat sta-
phisagria in oleo et inūgat cū ea: aut sumant sulfur

et calcantū et baurach eq̄li mēsurā et aggreget cū lau-
dano dissoluto i oleo masticio et dimittat sup̄ caput
et fortasse ponit in eo belleborus.

Medicamen qđ sibi attribuit quidaz moderni.
Etia expū est et inuentū bonū et forte sumat isopi
hūide ps. 5. et pulpe colloq̄ntide ps. i. et olei de he-
iri ps. i. et gūme rute agrestis q̄ria ptis vni et lau-
dani ptes. ij. abluat caput cū aq̄ calida et sapone de
inde fricet cū pāno aspo donec rubeat et liniat cum
eo die ac nocte.

Tractat se d̄ de dispōibz cutis ex pte cutis. L. i.

Color puerit ad nigredinē cā solis
aut frigoris aut venti aut sorditiei
aut paruitatis balneatiōis aut come-
stionis salioz aut pueritiōis sangui-
nis ad mīaz. Et puerit ad citrini-
tate ex cāis citrinatibus qđ sunt egritudies et tristi-
tie et defectus nutrimenti et mīlitudō coitus et fames
et calor aeris vehemēs et potus aq̄z stātū. Et ex
comestis sicut ameos et olfatus eius et p̄sideratiō ad
ip̄m fm qđ dicit et aceti et assiduatiō eius citrinat faci-
em et cyminū potatū et delibutū cū aceto. Et longa
statō in domo in qđ est cyminū plm et mīlū vti ace-
to. Et comestio crete ita qđ facit cadere opplonē in
orificijs venaz q̄re non vadit ad cutē sanguis ru-
bicūdus imo aliqđ de yapore cholē.

De rebus facietibus colorē bonū cū splendore et ru-
bificatiōe et absterfione subtili. L. ij.

Scias qđ orite qđ mouet sanguinē et sp̄ri-
tū ad cutē induit ea pulchritudinē puerilē
et mūdificatiōē et rubedinē et adiuuat ip̄m
illud qđ abstergit absterfide leui ponēs cutē subti-
liorē et detegit ab ea illud qđ est mortuū sup̄ faciez
eius deiectōe subtili et p̄pe si fuerit tinctura et indi-
get cū hoc toto cautella a calore et frigore et vento
Et res qđ mouētēs sanguinē ad cutē efficiūt illud
fm tres mos. De eis. n. sunt qđ generat sanguinez
et p̄pe subtilē: sanguis naqz bonus qđ generat q̄m
tipicat et spargit p̄sequit ip̄m ois locus. Et de eis
sunt mūdificatiōes sanguinē. Et de eis sunt sp̄gentes
sanguinē et dilatates ip̄z p̄pterea qđ mouēt eū ad ex-
teriora et aperūt meatus attrahēdo ip̄m violēter
ab interioribz ad exteriora. Et res qđ bonū faciunt
colorē p̄ vīā primā sunt sicut assumere cicer et oua
forbilia et aq̄ carnis et vini odorifex et assumptō fi-
cū: ipe. n. generat sanguinē subtilē expulsū ad cu-
tē et p̄pter illud faciūt pediculos. Et si color alciū
qualecūqz turpis fiat tūc si uoluerit ut r̄deat ad co-
lorē suū pristinū inuabit cū sicubz siccis et aq̄ dacti-
loz immaturoz: abe. n. sunt addētes in sanguine
subtili et caliditate innata. Et de eis qđ sunt expta ad
illud est vt bibat diebus p̄tinuis in ieiunio vinū et
lac. Et res qđ opant p̄ mūdificatiōē sanguis sunt si-
cut trisera mior et myrobalani p̄diti qđ admistrant
fm assiduatiōē et myrobalani kebuli sunt fortiores
trisera. Et res qđ faciūt illd cū dilatiōe sanguis et sp̄-
sione eius sunt sicut altit et piper et cipi et gariofili
qđ ponunt in cibo et sicut crocus licet crocus tingat
sanguineitē et p̄pe in uio cocto cui dōsis sit ulz
ad. 3. i. et sicut isopus. Gūat isopi. 3. ij. et croci. 3.
5. et potent cū zaccaro. Et acorus itez facit colorez
bonū. Et cū napi de barbaria ex. 3. i. vscz ad. 3.

h. qñ potant fante et kisch est inuamentu super illud
vehemens vt non incurrat inflatores turpe. Et de o
leribus sicut rhabban et porru et cepe et caulis pro
prie et assiduato comestione eius et alleu itez. Et
de opatibns et motibus iracundia et ira et alteratio
et exercitiu tpatu et luctato et itez gaudiu et leticia et
aspicere qd delectat de actibus et opatibns sicut e
castilena cu infirmitas et gaudiu et sedere cu pulchris de
center inductis et aspicere ad spes litigatiu de pigno
ribus in victoria et iurgiu et alia. Et res q faciut de
foris cu attractoe et absterfio itez sunt linimenta et
ablutes accepta ex farina fabaz excorticata et fa
rina orde et farina orobi et farina tritici et amilo et fa
rina ciceris et ppe farina lentiu et farina rizi et gluti
ne pisciu et ireos et laudano et sicubus et ture et ma
stice et oleo eius et corticibus oui et carne ostracoru
et bdellio et lithargyrio et cerusa et limatura eboris
et ossibus vetustis et almahaleb et rubea aromatica
est fortis itez et amigdale dulces et amare et semen
citrolli et melonis et atriplicis et cucurbitae et farina
semis rhabbani et semē eruce. Et mltoties qde cla
riscat facie et mndificat ea epithia ex amilo et draga
gato cu lacte tota die et succus cucurbitae siluestris et
bachar croci hortulani et lac sicut mlgēt et decocto
vngulaz viuloz. Et ia expertus sum in eo deco
cto et carnis ostracoz et albumis oui et decoctioem
fenu greci aut decoctioem meliloti.
Abluto bona. Sumat fabe excorticate herb9 lupi
semē rhabbani semē melonis excorticatu cicer ami
lumi fiat ex eis ablutio.
Humera bona. R. farie fabaz et farie orde oinz
an. ptē. i. et farie ciceris ptē. i. lentiu excorticata
ru dragagatu amili oinz an. ptē. s. gnoz melois p
tes. ij. croci optate q tingat liniat in nocte et abluat
in die cu decocto corticu melonis et decocto uiof.
et siluz. Alia. R. amigdalaz dulcis et dragagati
et gummi et farine fabaz et ireos et glutinis pisciu ptes
eqles liqfiat glutē in aq que sufficiat oibus deinde
ponant in ea medicie et fiat in ea epithima. Alia
Sumat farina fabaz et orde et ciceris et filia et lini
ant cu albumie oui. Et de eis q abstergūt absterfi
one forti sunt bulb9 et cepe et baurach et ameos cu
melle et amoniaci et oleu camemille et storax hūda
sunt vehemens inuamentu et sulfur itez et arsenicu
et stercus lacerti et radii narcisci. Humera fortis
Sumat sex croci hortulani et decoquat vsqz quo i
grosset et sumat de ea. ij. i. et pficiant cu ea pfectoe
epithias iste medicie stercus paslez farina lupioz
farina ciceris semē melonis excorticatu terant et ag
gregent cu ea et liniat. Humera alia. R. draga
gati nitri de semē tritu sicut puluis et croci et lupino
ru et medulle gnoz cotti oinz an. aur. i. liniat cu
olo amigdalio. Et qñz liniat facie o nocte cu sinapi
albo et arsenico rubeo et citrino cu lacte et abluat in
mane rubet facies rubore vehemēti. Et iste medi
cine fortis absterfiois pferūt forme q ē ex pncipio
lepre q noiat a fect et bothor et butyz coctū q ad
mistrat sup eas destruit eas. Et de eis q sunt ppa
ad hoc itez et mndificat cu fortitudine est gummi al
bu baurach tus et sulfuris citri equali mēfura fiant
trocisci cu aceto et ericent et admistrent qñ necesse
fuerit cu aceto et melle et spuma baurach melior ē
in hoc q baurach. Et itez sumat lb. saponis et am

moniaci tñdē et resoluant liqfaciedo in. ij. lb. aqz
deinde piciant desup turis et mastice et nitri ptes
equales cu. ij. vj. et terant omia in vase vitreato
vehemēter et admistrent in nocte. Et itez farine
berbi et farine ciceris et fabaz et orde et lupinoz
et ireos et radice narcisci oinz ptes eqles et gummi
et radice lilij amboz an. ps. s. fiat trocisci. Et sci
as q omē qd pferit pāno et maculis lētiginu maioz
et vestigia et tenebrositate sanguis pferit i hoc for
tiori inuamie et paz de eo sufficit.
De conseruatione cutis a sole et vento et frigore.
L. ij.

Oportet vt liniat cu albumie oui aut cum
aq gummi aut cu cera aut sumat grossu lise
infuse in aq colate et misceat cu eqli mēfu
ra albumis oui et inungat cu eo facies.
De vestigiis pculiois et vestigia nigra. L. iij. et
Radicat ea lithargyriu albificatu qñ liniat
cu aliquo ex adipibus aut cu medulla pais
et silr piper notu pferit ad illud qñ cu eo li
niat manifeste. et olus qd dr piper aque et silr tns
et folia caulis et coriandru et rhabban et metastrā
hūdu et arsenicu totū illud cu aq coriandri et apij.
Et qñ liniat locus cu calce aut nitro rubeo cu aceto
forti remouent vestigia viridia et silr cu ture et ni
tro. Et aloes eradicat vestigia coloris melogene et
apfimbū cu melle et silr cu glutine albotin et lan
danu itez oz vt dimittat sup locū diebus aliquot.
Et emplm diaglon est bonu itez. Epithima ad
illud bonu amigdale excorticate. 3. i. ostracoz adu
stoz nasturtij albi amboz an. 3. ij. mes excortica
toz. 3. s. ciceris albi excorticati. 3. ij. orobi. 3. i.
lupinoz. 3. s. spume maris. 3. i. osliu vehemēti
exiccatois et vetustatis. 3. ij. sarcocolle. 3. i. terat
et pficiant cu aq orde et zuccaro et liniant cu aqua
ros. Et itez pfricat ostrachi et liniat sup locū et he
iken cu oleo amigdalio. Et itez nitri amoniaci myr
rhe sulfuris citrini oinz eqlier fiat ex eis epithia
cu aceto pfractu vt non vlcet et silr ebimolee et
fumi colubini et saponis et turis eqles ptes et liniat
cu aceto et cornu ceruini adusti donec albescat et tu
ris farine lupinoz et farine berbi et farine fabaru
ptes eqles amoniaci amigdale amare oinu tertia
ptis vnus dragagati gumē aboz ana qrtā ptē vni
us. Et itez emplet cu glutie deinde sumant nitru
et calx et cinis vitis et aggregent cu melle et liniat
et hoc est puenies lētiginibus et vestigiis vlcet et
fortasse indiget scalpellatione.

Vestigia vlcet et variolarum. L. v.

One quod est forte de illis que diximus
pferit debilibus vestigiis vlcet. Et de
medicis pdictis ad illud et exptis sunt a
deps asini. et succus radicez arundinu hūdaz cum
aliqto mellis. et cateus cu sale masse pfect cu mel
le apij. et decoquat vitis alba in oleo donec ingros
set et est exptu. Et silr emplm huiusmodi ireos et
costus et lithargyriu ablutū et cornu ceruini adu
stū et baurac et amoniaci et sterc9 antiquū admistre
tur ita q ad lētiginis et pānu. Et itez sumant ster
coris antiq veteris lōgi tps albi et ossuz veteruz
amboz ana ptes. x. radice arundinis sicce ptes. xx.
et nasturtij recētis ptes. x. amili ptes. x. et lupioz
ptes. v. semis melonis excorticati rizi excorticati

et farine ciceris oīuz añ. ptes. x. et gnozz de ben
ptes. xv. pficiat cū aq̄ ordeī et liniat. Et si ponant
in eo costi et myrrhe et aristologie oīuz añ. ptes. x.
erit melius. Et nos qđe iā inuimus ad curationes
hozz vestigioz in loco qđ est ante hunc locum.

Banguis mortuus et lentigines magne et pannus
L. vi.

Lentigines et sanguis mortuus sūt ppter sa
guinē a qđ aptū fuit orificiū vene vt eno
meret repletēm aut scissūz fuit eius ori
ficiū ppter pūssionē aut aliud et pfocatus et sub su
piore pte cutis in loco in quo apparet color eius et
figura eius. Et ille qđ est ad rubedinē declinū est lē
tigo. et qđ de eo delinū est noiatur pannus. et qđaz
noiatur pūctalē pannū. et ille qđ est ad nigredinē de
clinū est barasē. Et mltoties qđe accit hūi leni
gines scissura labioz ppter siccitatē psonis sue. Et
oz vt pparet ad curatōez oīuz illoz añq̄ uehemea
fiat rubedo sanguis et denigret. nā post illud eorū
cura est difficilis. At vō sanguis mortuus et baras
qñqz egredit cū extreitate phlōmi remouēdo cutē
subtilē ablatōe non vlceraē. Qđ si fuerit illic ali
qđ pgelatū accipiem cū facilitate et si fuerit non cō
gelatū adhuc fiat vt currat cū facilitate deinde cu
ret p plemētū absterisionis cū medicis. Et nos qđ
de iā curauimus albaras et lentigines et huiusmōi et
ablate sunt vey oz vt psequat illud emplz in quo
sit sūpticitas vt non currat ex orificiis venaz san
guis vice alia licet necessaria sit pmissio medicarū
sūpticaz in eo qđ admistrat et resoluētū vt nō at
trahat resolutiē māz ex via qđ dilatata est venarūz
et ppe in inceptiōe panī. et sūf illud sup qđ non oz
vt sit uehemeis mordicatōz antiqua vō stas non
timet illud imo oz vt admistrent sup ipz resolutia
mordicatia auferēdo et ponēdo fm pūnitatē et an
tiqua niger non alius. Et qñqz possibile est vt re
soluat sanguis mortuus in pncipio rei embrocado
ipm cū aq̄ calida plima tpe lēgo et ppe si fuerit i il
la aq̄ vtus resolutia et qñqz scalpellam in pnis et
quandoqz confert collyrium de myrrha et collyriū
rosaz ad illud linitū et iteret illud et qđ currit cur
su eius in die bis postq̄ abluat locus cū eis qđ sunt
sicut decoctō meliloti. Et melius quo admistrent
iste due medicie et alie est aq̄ senugreci et collyriūz
factū ex myrrha eradicat illud qđ residuū ē ex mū
dificatōe mediciaz qđ sunt debiliores. Et si quis infu
se in aceto acetose qñqz resoluūt sanguinē mortuū
et sūf nitrū assatū et fumus colūbinus et baurach euz
eq̄litate sumpta et liniant cū melle. Et itez abluat
locus cū nitro deinde emplet cū gūma albotin et li
get stricte sex diebus deinde abluat et pūgat cū acu
bus vt sanguinē deinde exicet sanguis et dimittat me
dia hora deinde ponat sup ipm hoc medicamē qđ
dicem. y. diebus qre egredit totū residuū san
guis medicamē est istud tus et nitrū et calx et cera et
mel liq̄fiat cera cū melle et misceant et fiat cū eo em
plm et admistret in oibus tribus diebus aut q̄ttu
or vsqz ad quicqz dimittēdo sup locū: resoluēt ergo
vestigia sanguis mortui et alguassem. Et de medi
cinis singularibus bonis est pdisi cū medulla panis et
amigdale amare et semē caulis et semē rhabani et
lac fici et aq̄ calcis cū felle vaccino et tus et folia man

dragore fricata sup lētigies et alia vestigioz ebdo
mada vna. Et sanificus qđez est linimētū bonū ad
sanguinē mortuū et orificia medicie fortis absterio
nis p̄dicte i caplis pteritis. Et itez sicut cordumai
et myrrha et gūma pigani et cepa azir et radix serpe
tarie euz melle. Et iam exp̄tus est Hal. et alij nucē
rancida terendo ea optie et ligado desup in nocte
deinde iteret. Et vitis alba itez et alfestresim et
fex gnozz alben et sambacus et ppe hūida et limaia
eboris et crocus hortulanus cū aceto et duo hellebori
et cinamomū et acetositas citri est bona itez et anda
cocha. itez et sterc colūbaz et stercus passer et ster
cus accipitris. Aut sumat pipis ps. i. calcis ps. i. et
arsenici rubei et citrini aboz añ. ptes. ij. pficiant cū
melle et reponat in vase figuli et qñ ipm est necessa
riū abluat locus cū nitro deinde emplet cū gumma
pini quicqz diebus deinde resoluat et pūgat locū cū
acubus et exicet et puluerizet sup ipm sal et iteret
sup eū medicamē quicqz diebus alga fiat illud aliq̄
ties qm̄ delectat sanguinē mortuū et alguaslez. Aut
sumant baurach et dragaganū cū eq̄litate et infor
ment inde troscisci et liniant cū aceto et abluat cū sa
pone. aut liniat cū cucurbita sicca trita bene cū pan
co croco est. n. bonū vltimū. Aut sumat bolū de
creta et gūna corti et aggregent cū aq̄ saponis et liniat
sanat. n. panū et boihor et lētigies et sūf fex oli adu
sta et oleū de herbo et faria lupinoz accepta fm eq̄
les ptes pficiant cū ficibus infusus in aceto. Et de
medicis leuibus qđ ferūt albaras et lētigibus et oi
bus vestigis est mucilago cydoioz cū croco et gūna
cucurbita cū decoctōe fenu greci. Et de eis qđ delect
panū sunt semē rhabani et sinapis p̄fecis cū ficibz
infusus in aceto. Et medicamē factū ex sinapi et arse
nico qñ est fm q̄tutē qđ excoriat paz et nō vlcera
et delect itez si sumat costus cū cinamomo qđ abo cō
ficiant cū aq̄ aldaradagi et liniat aut sumat terra ar
gētū vini et semē melonis et almabaleb et amigdale
amare et admistrent. Et itez aldaradagi p̄fecis euz
eo bdellio et semie eruce. Et itez bdellū euz ace
to admistrent iste medicie et quoties mordicat au
ferant deinde iterent. Et itez cepe croci et cepe nar
cisci. Et itez sumant scis eruce et amili et lithargy
rū albificati oīuz ana ps. i. pipis croci stercoris la
certi et stercoris canis et farine sabaz et farine ordeī
et farine senugreci oīuz añ. ptes. ij. oli amigdalaz
dulciū et olei alneregil cū quo aggregent. Et iternz
diaqlon fm hūc modū decoquat. j. lithargyrū in
duabz. j. olei antiq̄ donec resoluat in eo deind su
mat mucilagis senugreci et mucilagis sinap añ. j.
i. et bdellij et myrrhe aboz añ. j. y. due medicie
te rant deinde sup eas ambas pficiant mucilagines
et terant uehementē deinde aggregent cū oleo et si
at ex eis diaqlon. Trosciscus bonus. ij. mezeri
on. j. iij. sinap albi. j. x. amoiaci. j. ij. bdellij. j.
ij. dissoluant in aq̄ fz q̄tutē qua residuū aggreget
et fiat troscisci. Medicamē vigilatis bonū. ij.
senkesud. j. i. baurach. j. i. semis rhabani et ol
sis patridi et gnozz alben et lapidis pipis et lupioz
et semis melonis et costi et amigdalaz amaraz fi
ant ex eis troscisci et admistrent. Medicamē bo
vltimū cui par non inuenit interficiat argētū vini
j. i. in mollitōne. j. ij. amigdalaz amaraz pteren
do donec non appareat eius vestigium et denigret

mollitēz deinde piciat q̄ u est totū de scie melo
nis trito valde ⁊ limat p ebdomada vna oī nocte
⁊ abluat in mane. Et itez rute mōtane ⁊ isopi am
boz añ ps. i. marmoris boli viridis tertia partis
uni⁹ turis ps. i. baurach ptes. ij. ⁊. s. ⁊ gūmi albo
tin cū olco ros. resoluant baurach ⁊ marmor boli
cū aq̄ calida ⁊ aggregent oīa ⁊ misceat cū eo aliqd
mellis ⁊ admistret fm cautella ab vlceraōe. Mi
xerūt ⁊ de eis que delēt pānū est pblomia vne le
poris verūtāmē ponit facie in rubedine faciei ha
benis asabasa.

Alguassem. L. viij.

Quandoq; eradicat alguassem due medicie
q̄s p̄dixim⁹ in caplo lētiginū. Et fortasse
sufficit vt abluat locus cū nitro ⁊ ponat
sup ipm glutē albotin ebdomada vna ⁊ strigatur
ligado deide soluat ⁊ fricat cū sale bene ⁊ reueret
sup ipm glutin albotin vsq; quo eradicet exite cū
eo nigredine alguassem. Qd si illud non p̄fert nō
erit excusatis qn p̄sequat p̄ciō vestigioz alguaslez
distillando anacardos vt vlcereat ea ⁊ corrodant
ipsa.

De curatōe albedisane ⁊ rubedis fistule. L. viij.

Albedisane est rubedo extranea filis rube
bedini eius in quo incipit lepra q̄ apparz
sup facie eius ⁊ sup extremitates ⁊ ppe in
hyeme ⁊ frigore ⁊ fortasse sunt cū ea ulcera. Et cā
eius ē q̄a frigus coarctat vapore plz sanguineū. Et
eius curatō est v̄etris solutō ⁊ pblomia ⁊ ventose
⁊ appositō sanguifugaz deinde administratio regis
eius q̄ habet alseker in p̄ncipio lepre predicti in ca
plo anie hoc capitulum.

De Morphee et Alguada et albaras alba et nigra
L. ix.

Differētia inter duas morpneas ⁊ alba
ras alba vera est q̄ vtrazq; morphea est
in cute ⁊ si est p̄funda est p̄az valde ⁊ al
baras est in cute ⁊ carne vsq; ad os. Et cā cōis oī
bus est debilitas opatōis alteratie qn non asilat af
filiatōe in egra rez mā est in vtrazq; morphea sub
tilior ⁊ v̄tus expulsiua fortōr q̄re expellit ad sup
ficiē. Et mā in baras est grossior ⁊ v̄tus expulsiua
debilior fixa in interiore pte ⁊ corrūpit p̄sonem
ei⁹ qd penetrat in ea q̄re est additō ⁊ adherētia et
non fit assilato ⁊ tu qdēz tā sciūstī has intentōes in
caplo v̄tūū. Et qn pponit hec mā p̄uertit nutritiōē
tū qd uenit ad ea ad naturā suā ⁊ si sit meli⁹ nutri
mentū sicut p̄pō bona p̄uertit māz corrupta ad re
stificatōez ⁊ facit ea p̄uenientē ⁊ sicut arbores per
mutant de plātatōe ad plātatōez ⁊ p̄uertunt a ve
nenositatē ad comestibilitatem ⁊ a comestibilitate
ad venenositatē sicut narrauit Bal. ⁊ alij q̄ arbor
noīata allabcha est in psia venenosi fructus ⁊ quz
plāiat in egyptio est fructus eius de eis q̄ comedūt
⁊ sicut color aialis ⁊ plāte p̄uertit māz fm mēbruz
qn ipa sunt eis sicut regiōes ⁊ qn mēbz sit p̄blai
cū ⁊ caro eius est sicut caro ostracoz ⁊ p̄uertit san
guinē bonū ad p̄plonez suā p̄blaiā ⁊ colorē suū al
bū. Et differētia qdē inter ambas morpneas est q̄
vna eaz est p̄pter māz m̄lica ⁊ altera p̄pter p̄blai
ea p̄pe. Res vō q̄ noīat albaras nigra p̄portio
ad albaras alba non est p̄portō morphee nigre ad
morphea alba imo est genus diuersū in intentione

ad albaras alba. et illud iō qm albaras nigra est il
lud qd noīat ipetigo excorticatia ⁊ est scabiositas
accūs cuti aspera uehemēs ⁊ facit squamas sicut sū
piscū cū prurū ⁊ est p̄pter hūorē m̄licū imbibitē
cutē de eo q̄ est iuxta ea imbibitōe fortōre q̄ in co
lore impmat tū ⁊ est de anceditib⁹ lepra ⁊ est cū
malitia. et cū hoc q̄ est ex ea antiq̄ non sanat. et
sitr q̄ ex morphea est antiq̄ est magis salua q̄ alba
ras alba. et cā hui⁹ totius est nota. Et scias q̄ alba
ras sequit v̄etolas ⁊ apparēt vestigia eaz ⁊ m̄ti
plicat sup ea p̄pter illud qd attrahit cū sanguie de
hūiditate ⁊ non associat ei qū factō sit v̄etolaz ⁊ re
manet in cute ⁊ p̄pterea q̄ debilitatur cutis v̄lce
rata a p̄plemēto sue opationis.

Signa. Morphee qdē nigre esse non ambigit.
Ambiguū vō est differētia inter alguada q̄ est mor
phea alba ⁊ albaras mala. Et de differētia qdē iter
vtrazq; est q̄ pili oriunt sup alguada ⁊ sunt pili ni
gri ⁊ flauī ⁊ nascunt sup albaras albi non alij ⁊ ē cu
tis magis dep̄ssa ⁊ uehemētius defossa q̄ cutis re
liq̄ corpis. Et fortasse est illud in guada sed est pa
rū ualde. Et itez p̄ctura cū acu extrahit ex guada
sanguinē ⁊ ex baras nō sanguinē imo hūitatē aquo
saz ⁊ hoc non sanat. Et itez q̄ rubet cū fricatōe est
ad spem declinū ⁊ ad hoc vt sit morphea ⁊ q̄ non
rubit p̄ ea est mala. Differētia vō inter morpheaz
nigra ⁊ albaras nigraz ē excorticatō ⁊ squamositas
⁊ testositas qm ip̄e non sunt in morphea nigra.
Amplius albaras itez est rara ⁊ quonīa de ea est
alpa ⁊ de ea est leuis ⁊ leuior vtrazq; nigraz est
melior qm est morphea. Et de ea est uehemētia
elogaōis a colore corpis ⁊ de ea est q̄ est p̄p̄ior
ei ⁊ est magis salua. Et in ea q̄ est submersa et
non rubet neq; sanguinē emittit ⁊ est uehemētis dī
latatōis capiea locū magnū non est spes. Et sitr illa
q̄ oī hora incipit in additōe qm p̄p̄o eius est fortis
p̄ueris illud qd ad ea vadit ad suaz silitudinez et
p̄pter illud est mala valde.

Lura Morphee nigre. L. x.

Portet vt incipiat cū pblomia si fuerit il
lic m̄ltitudo sanguis ⁊ cū euacuatiōe hūo
ris adusti ⁊ m̄lici cū eis q̄ sūt sicut decoctō
epithymi ⁊ agarici ⁊ myrobal. nigroz ⁊ polypo
dij ⁊ sticados cū p̄sulis ⁊ sicibus ⁊ silib⁹. et lapis
armenus ⁊ lazuli qn ponit in medicis eius est iuna
tinus. ⁊ hellebor⁹ ⁊ hieralogodion ⁊ hiera ruffi ⁊
alia ab illis. Et de euacuatibus sublimibus est aq̄
casei cū epithio potet oī die pondus. 3. i. epithymi
in cado vno aq̄ casei ⁊ dare in potu sambacū p̄fert
ei. Et p̄fert ei administratō ciboz boni chimi ⁊ ad
ministratō balneo ⁊ administratō triferaz factaz cū
epithymo. Suffus iunatū ei ⁊ baral nigre. R. my
robalanoz nigroz emblicoz nigelle oīz añ. p̄tez
i. zulfere p̄te. i. ⁊. s. bibat oī die. 3. ij. in mane et
ij. 3. in fero ⁊ qn calefu corpus dimutat aliquot di
ebus deinde iteret. Et oī vt p̄cipiat eis q̄tenus oc
cupent in dispōe rectificadi splenē si fuerit corrup
tus aut debilis ab attrahēdo sanguinē ⁊ post illud
admitrent epithiata fortis absterfōis ⁊ fortiter at
trahētia sanguinē sanū qū ergo uescat q̄scat dieb⁹
aliquot donec cadat cutis deinde iteret si eius fue
rit necessitas ⁊ qnq; non dimittit cadere imo quo
tīa incipit mordicare auferat donec q̄scat deinde

iterat et iste medicie sunt sicut guma rute agrestis et
pip et sinap et nasturtium et lac titimali et caplia et har
mel et sem rhabbari et cortice radicū capparis et ke
bikēgi. Et alkebikēgi itez est iuuatū in morphea
et baras ppea qd uehemēter attrahit sanguinē et of
sa putrida et nucleū olīnazz antiqui putridi collecti
ex parietibus et oia attractia fortia fdicta in capulo
eradicatōis vestigioz et aq quibus liniū sunt aque
cucūeris et semis eius et decoctō colloquintide.
Modus epithiatōis boni. Sumat semē rhabbari et
terat cū conditi et liniat cū eo morphea nigra in bal
neo. Et itez sumat semē rhabbari et semē sinap cō
fecia cū sicibus decoctis i aceto. Modus epithiatōis
et nigelle torescē caplie plice oīuz añ. 3. x. alnis
iamēi. 3. ij. dragati gallaz aboz añ. 3. ij. seīs har
mel torescē. 3. v. liat cū aceto forti deīn succurrat
et effligas accitibus cū lacte mlieris. Et oia eptibi
mata fortia predicta in capitulo albaras et lentiginū
et alioz sumi iuuatia ad morphea nigra.

De Cura albugada et albaras. L. xi.

Portet ut deuitet phlomia licet nō faciat
ipam necessaria res fortis et coit nisi qñz
fm ieiunū. et vinū nist puz. Et sudare
in balneo pferet ei si fuerit mūdificati corpis et admi
stret vomitus in pms deinde medicie euacuantēs
phla si non fuerit corpus mūdū: deinde diuretica
et solonē vētris faciētia sicut hieras magnas pprie
hiera de pulpa colloquintide et pille q silant ei et hie
re dent in pou cū decoctōe myrobal. et epithymi et
polipodij et passulaz et salis. Et in granis alnil est p
prietas mirabilis in euacuado humorem residuū
morphee albe et albaras. Et de solutis pueniētibz
eis est hierapicra pposita cū pulpa colloquintide.
Aut fm hac descriptōem. R. cinamomi et spice et
xiloballami et mastice et assari et croci et folij et cala
mēti sumialis et pulpe colloquintide oīuz añ. 3. i. alo
es. 3. x. viij. cuius dosis sit. 3. i. aut aureus. i. cū si
rupō acetoso mellino et aq calida. Et de solutis pue
niētibz eis est vt sumat myrobal. kebuloz et em
blicoz ana pa. i. et turbith ptes. ij. et sit eis pa. 3. i.
i. dissoluat de penidga. lb. 5. cū aq et inspisset et pfi
ciat cui dosis sit de tribus ad quicq. Et ego diligo
vt ponat in eo zinziberis pa. i. Et admistrent pfe
ctōes triseriales et electuariū nostrū huiusmōi. R.
myrobal. ni. turis al. amboz añ. pte. i. zinziberis
qria pte vnus pficiat cū melle passulaz et sumat de
eo oī die qritas oī. Et itez myrobal. nigroz em
blicoz nigelle oīum ptes eqles zusera pa. i. 5. bi
bat oī die de eo. 3. ij. et dimittat ipz qñ febrī. Et
itez acori et macropipis et myrobal. kebuloz et ma
sticis et turis et nigelle et baccaz lauri oīuz eqles p
tes et sit dosis eius. 3. ij. Et de eis q dicta sunt in li
bro abbreviatōnū est vt sumat modus sauch de
triuico uehemēter torrefacto et si est necessariū vt
iteret torrefactō eius bibat et fiat sup impssionem
eius media. 3. muri nabathi et tollerēt suiz vsz ad
meridiē. Et in zusera et semie eius in vīo in hoc ca
plo est ppetas mirabilis. Et de succo qdē extreita
tū vitis amare bibat oī die cadua vnus qñ exicat
albaras et phibet additōez eius. Et potare tyriacaz
et comedere carnē vīpe est iuuatū valde in hoc et
troscisci tyri itez. Et de pfectōibus et medicis q sūt
inter triseriales et solutias est vt sumat seīs de zu

sera ptes. ij. et semis vtice pa. 5. et aloes ptes qrtas
aggreget cū melle et sit dosis. 3. ij. admistret illō
semp. Et de hoibus sunt q ponūt cū eo acor et epi
thymū. Et itez alkekengi. 3. ij. myrobal. ni. 3. i.
epithymi tertia. 3. i. potet ano ppleto cū pplemēto
suo. xij. mēlibus. Et de eis q currūt hoc cursu ve
znt est fortius et maifestioris iuuamēti et oz vt bi
bat p annū est vt sumat acori. 3. vi. myrobal. ke
buloz polypodij ana. 3. x. myrobal. cirinoruz. 3. x.
xv. hierepicre. 3. xx. salis indi. 3. viij. semis alzu
fera. 3. xx. et piretri. 3. x. turbith. 3. l. ppe collo
quintide. 3. xx. et agarici. 3. v. et scamonee pcd. 3.
viij. pficiat cū melle origanali. et sit dosis ex aut.
i. vsq ad aureos. ij. Et huius qdē generis est medi
cine alkundi qd. R. semis nasturtij. viij. kileati
zusera et aloes scotēsis amborū ana. 3. ij. pficiat
sup illud lb. i. et 5. mellis et inspisset cui dosis añ
cibū sit qñ necesse est cū sauc deinde sorbeat post
illud tres forbitōes muri et pseruet cap cū oleo vi
olaceo et oleo rosaceo et cibis post ipm sit alestida
begi. Et qñz pmitit vt admistret logodion et the
odorico oī die et sit eius dosis pua vsq ad. 3. 5. et
minus. Et qdā tā inuerūt canterizādo loca albaras
et euaserūt et deuerūt: vey hoc possibile est in ea q
est pue qritatis. Et qñ corpus est mūdū et pplexio
corpis est eqles tūc dimittē medicias q bibunt qñ
ipe fortasse afferent nocumētū et minus illius est q
ipe faciūt fluere sanguinē et miorat ipm q abo sūt
de illis qbus indiget in curatōe albaras et sit suffici
etia sup curatōez mēbri cū eo qd apppat ei de epi
thiatibus et eis silibus et pone cibū eius velocis di
gestionis in quo non sit viscositas neq vnctiositas
et deuitet olea et frumentū coctū vt puls et q currūt
cursu eoz. Et de medicariū aut ad guada et ad baras
gdus pms est vt sint uehemētis absterfiois forti
ter attrahētes sanguinē uehemēter calefaciētes cō
plexiones mēbri post illud vō sint vlcera et exor
ticatie. Et in medicis q sunt ad guada sunt medici
ne q admistrent ad hoc vt tingat. Et qd magis di
ligo vt admistrent medicie locales post fricatōem
et rubificatōez et vt sit fricatō cū eis q sunt sicut fo
lia fici vsqquo forsitā sanguinet aut post pūcturaz
actuū in locis phibus. Et de adiuuātibus ad iuuamē
tū medicinarū est vt admistres linimēta in sole. Et
melior mediciaz ad baras est illa q vlcera et ve
sicat qñ facit currei māz et sanant et iteret et fortal
se non dimittit vt vesicet imo mordicet ea et itera
tur post detē. Et medicie ad baras fm expientiam
pma sunt fortes de illis qā dixim sicut hellebor
et calx et arsenicū et pdisi et staphisagria et radix vi
tis al. et gētiana et saulina et gūma pini et radix san
guis draconis et radix aphodili et spūa maris et assa
et cortices radicis capparis et sinap et harmel et se
mē rhabbari et radix cucūeris alinini et eruca et ru
bea et cardamomū et almezerion et dragantiū et cal
cātū et arsenicū et sulfur et alkitrā in balneo et bul
bus et costus et aristol. et flores papaueris ruffi et gū
ma rute agrestis et euforbiū et cordumeni est ue
hemētis iuuamēti et sulfur itez cū aceto faciēdo e
pithia post epithiatōez et cepe narcisci. Et de eis q
sunt expta est sal amoniacus et oleū onoz. Et epi
thuma bonū radix dragōtee et radix nemufaris ad
guada et sanguis nigri exoriat et radix scamonee

⁊ folia fici sicca ⁊ folia oleadri et emula ⁊ folia eius
 ⁊ alastirgar. Aque vo sunt acetū ⁊ aq adardagi ⁊ aq
 cuculeris capestris ⁊ aq bulbi ⁊ aq squille ppe ⁊ aq
 sanfuci ⁊ ppe sup baras vestigioꝝ v̄tosaz ⁊ suc-
 cus emule ⁊ surabegi carnis v̄pre. Et de epithiati-
 bus bonis sunt tyriaca ⁊ m̄thridatū ⁊ logodion et
 aq cuculeris capestris. Et o oleis bois est oleū myr-
 tinū in quo decocta est capsia adusta ⁊ m̄sto cum eo
 post illud dragato. Et de epithiatis bonis sūt cā-
 tarides q̄ terant cū aceto ⁊ liniant aut sumat fumus
 terre hūidus aut succus ⁊ ponat in v̄tre v̄pe deco-
 late m̄dificato v̄tre ⁊ impleat ⁊ sumat ⁊ aslet do-
 nec decoquat bene deinde extrahat ille fumus ter-
 re hūidus ⁊ emplet cū eo albaras qm̄ sanat. Aut su-
 mant folia oleadri recētia ⁊ frigant cū oleo donec
 exiccent folia ⁊ colet oleū ⁊ ponat sup ipm̄ cera co-
 lata cū m̄sura: deinde puluerizet desup sulfur ci-
 trinū ⁊ fiat sicut emplm̄ ⁊ liniat cū eo in sole. **¶**
Epithia indoz. Bumanē costus ⁊ capsia inda ⁊ arse-
 nicū rubeū ⁊ piper ⁊ flos eris ⁊ terant cū aceto i va-
 se creto ⁊ dimittat ebdomadā vna ⁊ liniat cū eo et
 siet in sole. destruit enī morpheā ⁊ albaras incipie-
 tes. Et p̄ferūt alcali ⁊ calx in v̄rinis infatiū lactetiū
 ⁊ renouet desup septē diebus deinde decoquat sicut
 mel ⁊ admistret donec v̄lceret deinde sumant p̄x
 ⁊ cera ⁊ kitran ⁊ cortices nucis adusti ⁊ sanguis pul-
 li colūbini ⁊ oleū de alcāna ⁊ decoquat donec p̄mi-
 sceant deinde ponant sup locū donec sanet ⁊ color
 eius sit color corporis. Et melius qdē est v̄t iteret in
 sole calido aliquoties. Et scias q̄ enacuato habētis
 hāc egritudineꝝ oꝝ v̄t fiat cū debili eūatore subtili
 cū q̄datōe ⁊ aq qdē radicū est digestina facies v̄iaz
 medicie. Et in fine eius bibat pillulas fetidas deū
 iteret aqua radicū duabus ebdomadis ⁊ fiat v̄t ge-
 neret sanguis eius ex carnibus calidis auiū fr̄xarū
 ⁊ abhorreat acetosa ⁊ m̄za nisi zibrabegi q̄nqꝝ ⁊ p̄-
 cipiat ei ⁊ abstineat ab aq ⁊ frangat cū v̄ino anti-
 quo absqꝝ m̄ultiplicatōe. Et oꝝ v̄t fr̄cet locus oī ho-
 ra cū p̄ano aspo v̄t attrahat ad ipm̄ sanguis ⁊ intro-
 itus balnei nocet ei ⁊ cibibus grossius ⁊ fructus hūidi
 ⁊ sicci. Et cauteriū sup baras est malū ⁊ fortasse sp-
 gū ⁊ m̄ultiplicat albaras. Et albaras q̄ apparz succē-
 sione cauterij ex ea aliq̄ non occultat ⁊ s̄it in circui-
 tu scalpellati. **¶ Epithia pline p̄missionis factū ad**
mutuasceꝝ. R̄. sanguis nigri excoꝛiati. 3. ij. ⁊ san-
 uis corni h̄ntis p̄nas variās ⁊ albachā ⁊ alinbab ⁊
 pulloꝝ alguarellē ⁊ alsaki ⁊ testudis marine oīum
 añ. 3. i. ⁊ alkitra ⁊ picis hūide ⁊ napti ⁊ mellis ana-
 cardī oīuz añ. 3. i. m̄isceat ista ⁊ exiccet. Et sumā-
 tur aq colloq̄ntide hūide ps. i. ⁊ v̄ini atiq̄ p̄tes. ij.
 ⁊ aq enule p̄tes. ij. ⁊ aque rute ⁊ aq sinapis mūde
 oīuz añ. ps. i. aggregent ista ⁊ sint de eis in sūma
 lb. x. fm̄ hāc descriptōeꝝ ⁊ ponant in patella v̄tre
 ata ⁊ p̄iciat sup ea melanopipis ⁊ macropipis ⁊ zi-
 ziberis ⁊ nigelle ⁊ castorei ⁊ p̄iretri ⁊ p̄dili ⁊ gūme
 pigani ⁊ garofiloꝝ ⁊ casie lignee ⁊ mezerion ⁊ ra-
 dicis cuculeris alinini et hellebori ni. ⁊ oppoponaci
 oīuz añ. 3. i. decoquat cū aq̄s donec remaneat ter-
 tia ⁊ colet a medicis ⁊ ponat sup sanguies ⁊ p̄misti-
 ones p̄dictas donec exiccet deinde sumat aq collo-
 q̄ntide hūide ⁊ emule hūide et s̄ille ⁊ aq sanfuci et
 aliqd de v̄ino antiquo roret sup aq̄s ⁊ sint oīa lb.
 viij. et p̄iciat sup ea esse fetide ⁊ alastirgar ⁊ v̄tri

usqꝝ arsenici et floris eris et sulfuris oīuz añ. 3. i.
 5. et decoq̄nt in aquis v̄sqꝝquo remaneat q̄rta ⁊ co-
 let ⁊ incessanter sanguies ⁊ h̄iores exiccati imbiba-
 tur ex ea et terant donec bibant totū et exiccent de
 inde liniat cū eo in balneo. Dico aut̄ q̄ possibile ē
 v̄t hoc medicamē admistret leuiore sollicitudine
 et sit fortōris imp̄ssionis q̄ illud in quo laborauit
 medicus regis. **¶ Epithia vigilatis bonū.** R̄. ni-
 gelle floꝝ papaueris ruffi radicū capparia oīuz ana-
 ptē. i. capsie litij cineris myrrhe arsenici oīuz ana-
 3. 5. liniat in sole. **¶ Epithia bonū iuuatm̄.** Et est
 flos papaueris ruffi et algeribasen cū aceto. Et itez
 rubea tinctoꝝ spuma maris semē raphani p̄dili cū
 aceto v̄ini. Et itez sumat limature alūis et helle-
 bori nigri ⁊ eris adusti ⁊ cataridaz et arsenici ru-
 bei oīuz ana. 3. i. p̄ficiant cū kitran dissoluto in ace-
 to et liniat cū q̄ritate quā scis. Et itez oribatij sa-
 piētis helleborna albus pip nigella spūa maris sul-
 fur arsenicū rubeū rubea tinctorum capsia flos eris
 cantarides terantur cum aceto et informantur
 trocisci et exiccentur et quz necesse fuerit terantur
 cū aceto et liniant post fricatōeꝝ cū v̄ino ⁊ liniat
 Et itez ex libro decoratōis cariton helleborna ni-
 ger vitis alba radix almezerion sulfur citrinū dra-
 gantū flos eris limatura ferri spuma maris folia fi-
 ci terant cū aceto sicut alcohol et seruet in vase plū-
 bi et liniat in sole post fricatōeꝝ. Aliud Habrielis.
 Sulfuris euforbij hellebori oīuz añ. 3. i. anacardi
 p̄iretri capsie oīuz ana añ. i. liniat cū aceto itez se-
 mis raphani p̄dili gūma pigani et mezeris rubea
 tinctoꝝ capsia nasturtij p̄iretz staphisagria aggre-
 gent cū sanguie nigri excoꝛiati ⁊ informēt troci-
 sci et admistrent cū aq̄ rubea tincture decocte ve-
 hemēter colate post balneū. Et itez rubea tinctur
 capsie oīuz ana. 3. v. semis raphani. 3. x. cōditi
 3. vij. liniat cū aceto post balneū. **¶ Medicamē**
regale. folia almezerion et semē eius excoꝛicatuz
 et hellebornus niger et piper decoq̄nt cū submersi-
 one aceti donec bisocta sint deinde p̄iciat i eo dra-
 gantū et catarides et limatura ferri et nitrū et spūa
 maris et decoquat donec serueat et liniat et tollere
 tur et non abluat q̄tū possibile est et apperiant ve-
 sice. **¶ Aliud bonū.** Mellis anacardi. 3. vij. p̄ire-
 tri gūme pigani añ. 3. ij. euforbij. 3. iiii. capsie p̄i-
 ce. 3. i. liniant cū eo p̄fecto cū lacte. Et in eis q̄ ex
 p̄t sumus est v̄t sumant mellis anacardi ⁊ alkebi-
 kengi et sumi colūbini et cataridaz et capsie et seia
 raphani et semis sinap̄ et rubea tincture et alcāne
 et indici et dragatū oīuz p̄tes eq̄lea vesicet cū eo et
 aperiant vesice et curent v̄lcera et iteret donec sa-
 net. Et illud qdē delet baras vestigioꝝ v̄tosaz ē
 aq cuculeris agrestis et aq sanfuci et rubea tincture
 et capsie linite cū aq albachā. In v̄ncturis aut̄ que
 admistrent sup albaras non est possibile ut referat
 fm̄ p̄dēra eadē p̄pter diuersitatē coloꝝ facieꝝ im-
 mo i eis asserunt canones et p̄mittunt et postponū-
 tur de eis itaqꝝ est v̄t sumant mādragora et myr-
 rha et fex v̄ini et magra et rubea et alume et silia
 et p̄ponant et liniant. Aut cū tinctura nigra quā ex
 p̄t sumus. R̄. cortices nucis et q̄tū ip̄e sunt de al-
 cāna et q̄tū est alcāna de indico. Et itez calcis et ar-
 senici et capsie oīuz ana ps. i. rubea tincture partes
 ij. aggreget illō cū aq cepe ⁊ admistret fm̄ q̄ v̄t.

Tinctura alia lithargyrii et calx et galle dragantii al-
cana pliciat cum melle et cum aceto nigro et administretur
ex eis epithima. Et itez dragantii et calcitii galle te-
rant et pliciant cum aceto nigro et fricet mēbz in sole
et linat cum eo delibutibus aliqibus et est tictura re-
manēs. Et itez capsia nigra et scorina ferri et dragan-
tū citrinū et flos eris et rubes tincture et cortices g-
natoz terant cum aceto vini donec denigret et linat
sup ea vinū. Et cibi hñtes hac passionē sunt assata et
frita et q̄ p̄pata sunt in patella et q̄ cocta sūt cum oppi-
latōe vasio ex caribus leuib⁹ cum seib⁹ et sit p̄tētus
vino et dimittat potū aq̄ oīo si possibile est aut mio-
ret ipsum et vtatur illa que ex ea decocta est aut
mista cum vino.

De Cura albaras nigre. L. xij.

Sit cura morphece nigre et indiget hñecta-
tōe corpis vehemētōre et euacuatiōe for-
tiore deinde admistrent magis abstresie
medicie morphece nigre. Et accit qñz hñti ea vt in-
uet coitu vey balneū plm p̄fert ei. Qd si vehemētia
fiat et ad vltimū pueniat curet curatiōe lepre.

Tractatus Tertius de eis que accidunt in cute non
in colore eius. de sabafati. et resfengi. et balciati
et aluathim.

De Sabafati. L. i.

Sabafati est de sūma boihor vlcero
saz et cucurrit p̄suetudo in plib⁹ li-
bris vt dicat in caplo decoratiōis.
Et sabafati qdē incipies est boihor
pue fixe leues diuise in mueratiōe
locoz deinde exulcerant vlcereb⁹ crustosis et sūt ad
rubedine decliues qñz et emittit uir⁹ et noiat resfē-
gi et safati hñda et qñz incipiunt squame sicce et
mltōties apparet in hyeme et aufert velociter. Et
ea qdēz sabafati est hñditas mala acuta corrosiua q̄
pmisceet sanguini et hñores grossi itez mali q̄re gros-
suz sit apa et exicat subtile. Et ea eius q̄ de ea sicca
est est hñor mlicus plmus cui pmisceet hñditas acu-
ta q̄re expellit ad cutē et corrūpit et corrodit. Balci-
ati vō est de genere sabafati male. Sed aluathi sūt
vlcera mlica q̄ apparēt in crure ex eadem materia
ex qua sunt varices. Et appropinquat cura eius cu-
ratiōi earum.

De Cura. L. ij.

Cura eius est curatōi p̄xia ipetigis et dice-
mus illud. Nos vō dicem⁹ nūc q̄ cōfert
al sabafati sicce eūo hñoris cholici et mlici et
phlatis salis cum eis q̄ sunt sicut decoctō myrobal. cum
epithymo et ponant in ea aloes et scamonea et admi-
stret post ea q̄ mūdificat residuū cum hñectatiōe sicut
aq̄ casei et sumiterre hñidi de sūma cui⁹ sumant lb.
i. et misceat cum vtrisq; myrobal. nigroz et citrinū
amboz añ. 3. ij. epithymi pōdus. 3. ij. et salis nap-
tic tertis. 3. i. deinde post illud sit p̄tēt⁹ aq̄ casei
et epithymo sumēdo oī die pōdus. 3. xxx. de aq̄ ca-
sei et. 3. i. 5. de epithymo si tollerat natura et non
supfluat aut fm q̄ tollerauerit. Et dimittat omne
qd̄ habet dulcedine supflua et p̄pe dactilos aut a-
maritudinē aut acuitatē aut salledinē et sit p̄tēt⁹ in
sipido generatē hñorē sanū in quo non est mordica-
tō et hñectatiōe corpis hñitate eq̄li cum balneo et alq̄s
et phlōmē vena corpis si necessitas fuerit eius ex

vena q̄ imbibit illud mēbz sicut vena frōtis in sa-
hafati facta sup caput et vena q̄ est in cute capitis et
vena q̄ est post aures. Et ipa qdē sit fm plm rei su-
per caput et vētose itez ad illa q̄ est in capite. Et si
fuerit in mēbris inferiorib⁹ phlōmē due saphene
Et qū seccris illud fricabis al sabafati fricatōe forti
donec sanguinet et stude in hoc vt currat ex ea sa-
guis plmus deinde curet cum medicis localibus et p̄-
pe qū fricat post sanguinatiōez cum sale et aceto. Et
ei qdē q̄ de ipa sicca est p̄fert balneū frequēs absq̄
lōgitudie tensiōis et vaporatō mēbri sup vapore
aq̄ calide aut tepide in die aliquoties et olea et adi-
pes et regimē hñectat m̄ cum nutrimento et inuictō et cum
cappurgio. Et sunt necessarie in euando ea medi-
cine attrahētes melacholia attractōe forti et educē-
tes ea et admistret post hoc aq̄ casei fm q̄ dictū est
Et nō malū ē apponere sanguifugas iuxta deinde ne-
cessaria est fricatō et sanguinatō deinde admistretur
medicie locales. Et existiauerūt qdā q̄ phlōmia al-
sabafati ex vena p̄xia ei sicut vena post aures ad
sabafati capitis est curatō eius deinde linat cum mel-
le et cum aq̄ sicce et dragatō. **M**edicie aut locales
ad hñidā incipientē qdē q̄ ē sup corpus hñidū et cor-
pa infantū sunt sicut alcana et sicut indicū cum gallis
adulstis cum oleo alkeiri. est em̄ exptū vltimū sicut
medicie facte ex stipticis et exicatis sicut sūt cortices
gnatoz cum aceto vini et oleo ros. et qñz ponit i eo
lithargyriū. Et qñz necessariū est administrare illd
in quo est absterio itez sicut est aristologia. Et m̄
toties qdē sanat illa q̄ de ea media est fricatō cum ace-
to et sale et alusim viridi q̄re exicat et cadit. Et d̄
medicis q̄ sunt in istis ordibus sunt tutia et climia
et chimolea et charta p̄busta cum aceto et gūma pini cum
balaustia et aceto et oleo ros. Aut sumat lithargy-
riū et scorie argēti et amigdal. amaraz et venaz tin-
ctoꝝ oīuz añ. 3. i. cum aceto et oleo ros. Et silt radi-
ces lilij celestis et xiloballami semē et cynrini resolu-
tū et gūa albotin p̄xia et itez lētes et magra cum ace-
to. Et rursuz amigdale amare et galle virides qui
bulcūq; eaz p̄ritus et fiat ex eis epithima cum aceto
p̄q̄ p̄pau fuerit cum sale. Dixerūt et sumant cācri
vini et terant cum sanfuo et expmanē et fiat cappur-
giū cum eo et cum humiditate cācroꝝ solū. In antiq̄ au-
tē et in illa q̄ est sup corpa dura sunt necessaria ea q̄
sūt sicut colcotar et calcitū et cupl⁹ et dragatū encan-
stri et sal et sulfur et terra argēti vini et vene tictō-
riū et medicam de chartis et scorina eris et fuligo fur-
ni et sal ex stipticis resolutiuis. Et itez sicut lithar-
gyriū et cerulaz nasturtiū vō siccu ex exicatiōib⁹ est
fortibus et sumus colūbinus ex resolutis vehemen-
tis absteriois et exicatiōis et silt stercus lacerti et
stercus turdoꝝ et p̄pe comeditiū rizli. Et emplm
venaz est ex eis q̄ p̄ferūt oī sabafati. Et emplz ru-
beū factū ex venis citris et alcana et aristol. et corti-
cib⁹ gnatoꝝ et lithargyrio. et medicam qd̄ dicem⁹
in caplo sicce. **M**edicamē bonū. Chimolee sul-
furis viridis cineris cucurbitē et pulpe colloq̄ntide
oīuz p̄tes eq̄les cum aceto aut coriandrū siccu adustū
et nasturtiū excorticatū et alcana cum aceto et oleo ros.
Et itez cinis ligni vitis et aristol. ro. et balaustie et
galle et gūma pini cum aceto et oleo ros. **M**edi-
camē bonū valde. Abluat al sabafati cum decoctōe o-
leadi deinde linat cum scorie eris et myrrhe pōdē

5. ij. et ferre argenti vini turis et alius iamentum oing
an. 3. iij. aristol. et colcotar et cineris vitis et aloes
oing an. podus. 3. i. cu aceto et oleo ros.

Medicie locales ad sabafati sicca et antiquam.

Que de ea fortis est indiget medicaine acu
to corrodeat ea vsquo pueniat ad car
ne sana deinde curet cu emplro vlcex sicut
est oleo de venis et lithargyrio et aceto et oleo et qd
infra illa curet cu eo cu quo curat antiq pma pdi
cta et pferut ei huetatō corpis cu cibis et odorame
ta et clisteria et alia. **M**edicaine bonū ad sabafati
hūida et sicca. R. olei amigdalaz amaraz et olei si
nap aboz an. 5. sacraisti aceti sacraisti. i. siel me
mibe et gallaz amboz an. au. iij. sellis zeharagi
au. i. venaz citrinaz et baurach aboz an. au. 5.
terant medicie et misceant cu duobus olis et aceto p
mitione. vebemēti pteredo deinde admistret sup
omēz sabafati et scabie et pediculos et depilatōez et
alopitis et fursures. Et albalkiati qdē est de gener
al sabafati male et qūz est ea ei. morius sicut sinifca
maligni. Et cura eius est cura illius. **M**edicam
nostrū forte. R. aristol. et floris eris et amoniaci et
bdellij et sinap et dragagati ptes eqles aggregēt cuz
oleo de frumēto et aceto qtu est oleū et pauco mel
le et administretur.

De Impetigine. L. iij.

Impetigo non est loqinā a sabafati et nō
dimerificat ab ea nisi cu re occulta et ppe
al sabafati sicca et ptransit vt sit al sabafati
sicca impetigo malignior et deterior et magis corro
sua et loqioris pūdītatis. Et ea impetigis est p
pinq cause al sabafati. Na est aquosa herifiati acuta
pista itez mate grosse mlice grossiori mā scabiei.
Et ipetigo qdē uelotōris sanatois ē illa cū subtile ē
magis uices. et ipetigo qdē alia ē hūida sāguinea i q
apparet qū fricat res et est magis salua. Et alia est
sicca cui pūm est a phlate salio puerio p aduisione
in mliam. Et de impetigie est excorticata ppter ue
hemētis siccitatis et mltitudinē pfundatois et est si
cut albaras nigra et sicut cortices et de ea est non ex
corticata. Et de impetigie est abulatia maligna et d
ea est stas. Et de impetigie est recēs et de ea est an
tiqua mala et est egritudo herifiati.

De Cura impetiginis. L. iij.

Indiget impetigo in radice curatōis me
dicis aggregatibus resoluōe et incisione et
liqfactōez et subtiliatōez cu sedatōe et hu
meatōe et pma eaz est fm māz grossaz et fa est fz
mām acuta subtile. Et fm dūuz vni duaz rez ē
necessariū vt vincat vnu duoz regiminū. Et appo
sitō sanguisugaz est de melioribz medicis eius. Et
est necessariū in re ei mūdificare et pter adhibere
aqua casei fm modū quē exigit illud qd est pēns
et cibatois et huetatōis et regis huetatōis illud qd ē
necessariū al sabafati. Et sūb balneū est de sublimio
ribus curatōibus eius et fortasse indiget sepatōe ac
ris sicci. Dixerūt qdā et de eis q phibēt euenire i
petigine et sanāt qd de ea euenit est vt in potu de
lace ablute ablutōe aloes podus. 3. i. cu tribus. 3.
decoctōis myrti. Et qū expandit impetigo et mul
tipicat tūc cura eius est cura lepre.

Curationes locales.

Omedicis qdē singlaribus eius q recēs ē

et media est acetositas citri. **E**t fortis iterum
gūmi arabici cu aceto. Et gūma amigdale et gūma
pini cu aceto. et storax liqda cu aceto. et sinap cu a
ceto est vltia et aq sulfurea et aq falsa et spūa maris
et glutinū de coriā et salua hois ieiuni ad illud qd
residet sup dētes eius et semē melois et radi x apho
dili et alifras cu oleo amigdalaz amaraz est bonuz
et folia capparis cu aceto. Et saia noua pferit oī im
petiginē ppetate sua et acatia et mugath. Et oleū
de tritico est puenēs ei q accit oī corpi et debili et
forti et vne citrine. Et incipiet ut affludet effusio
aq calide sup ea deinde fricat cu oleo viol. fiat ill d
fm affluatōez. Et aq ordeī linia fortasse delet ea
et ppe cu semē tamarisci. Et pferut al sabafati hūi
de cucūer et mucilago psilij et succus hūidi eius et aq
portulace et gūma prunoz pferit. Ad impetiginē in
fantiū sumant gūme amigdalaz et glutini de coriā
et storacis ptes eqles et aggregēt cu aceto et linia.
Aut sumant glutē carpētarioz et tus et sulfur et ace
tū et terant et admistrent. Antiq vero mala ex ea i
diget medicis fortōribz sicut succo acetositas ci
tri pfortato cu decoctōe et sicut oleo ciceris et oleo
rizi et oleo frumēti ppe et gūma amigdalaz amara
rū et sulfure et stercor capno adusto et spūa maris
et alkitrā et pū sunt mirabilia abo. Et sūb affludia
tō epithiandi ea cu napa alba et stercus aialij pdi
cto in ca al sabafati et agnus cast et capparis et a
moiacū et bellebor et gna albē et gūma rute agre
stis ppe pēpue qū sit ex ea ceratū cu oleo sinap et
silani et amoniaci cu aceto et cordonmēi et pdisi et
cinis balnei et pdisi et vne et sinapi et nasturtiū et
semē eruce et mel anacardi est vltimū. Et de cōpo
sitis est vt sumat cordonmēi et terat. et aggregēt
cu oleo tritici et cinis alioz cu melle. et sulfur cu
gūma albotin et gna alben cu aceto sunt fortia val
de. Et ad excorticatā itez vt lūat turis et dragagā
ti et sulfuris et aloes oing an. 3. i. et gūmi. 3. ij. li
niat cu aceto. Aut sumant baurach armeni aureuz
5. olei de tritico. 3. ij. acetositas citri aspaltū se
minis eruce an. 3. ij. nigelle. 3. i. 5. bellebori nigri
dragagati adusti aboz an. 3. i. 5. fiat ex eis epithia
Aut lūat saia noua et linia cu aceto aut lūant draga
gati et myrrha et olibanū et alumē et sulfur et alo
es pfiat cu vino cocto et liniant. **M**edicamen
bonū. R. gnoz alben ptes. x. sulfuris citrini ptes
iij. saia noua ps. i. eius ptritō optie fiat et linia cu
aceto vini et oleo antiq. Aut sumant stercoris ca
mini et usnen fullonū albi et rute et fulligis furni et
corticū gnatōz et cineris balnei et vtriusqz arseici
et sulfuris citrini equales ptes dissoluat cu aceto et
oleo et liniaur.

De Bothor lenibus. L. v.

Quandoqz spūmē sup nasum et sup poma
ma tyllaz bothor albe qsi ipa sint pūcta la
ctis ppter māz vīrulentā expulsa ad sup
ficiē de uapore corpis. Et cura eius est omē i quo
est exiccatō et resolo sicut bellebor albus cu medi
etate sui de ireos de quo fiat linimētū et semē lini
et baurach et ficus et nigella cu aceto.

De Scabie et pruritu. L. vi.

Materia ex q generat scabies aut est mate
ria sanguinea cui admiscet cholā q foris
puerla est in mliaz aut puerla est ps eius

in mliar. Aut mā cui admiscet phla salu baurachiū
Et pma qdē est scabies sicca et mā sicca ad grossitu
dinē declinū et altera est scabies hūida et hūitas ei⁹
est hūitas ad subtilitatē declinū. Et plm qdē gene
rat ab acceptōe i comestioe salsoz et acutoz et ama
roz et spēz q p pdimēto admiscēt cibis acutaz et
siliuz. Et illa q est magis spsa et corpulentor et acuti
oris capitis ex oibus bothor est acutōris hūoris.
Et q est latōr et vehemētōris pfundatōis eius hu
mor est mioris acuitatis. Et cāe qdē generātes ma
teris scabiei sunt cāe generātes mām pruritus uezz
ipe sunt fortiores et appinuat cāis generātibz
pediclos et alfabafati et fursures et impetiginē et ap
primat eis in curatōe. Et scabies qdē difert a pru
ritu in hoc q cū pruritu non sunt bothor sicut sunt
in scabie qm ipa est a mā subtiliore et min⁹ declina
te ad falsedine et in ea generat. Et fixio generis ei⁹
in cute postq natura expellit ea est oppilatō poroz
et puitas mūdificatōis aut retinet ppter debilitatez
expulsiue sicut accit decrepitis in sinegritudinū et
ppe qm mā est plma aut grossa aut ppter cibos ma
los ex qbus generat chim⁹ malus acutus sicut sunt
cibi falsi et acuti et siles eis aut ppter malua digōis
cū q putrefu cibis. Et a pruritu qdē resoluūt cor
tices fursures et non accit ex pfundo aliqd. Et pru
ritus qdē senilis paz obedit curatōi et neq valz ei
nisi vt regat et blandiat. Et scias q scabies excorti
cata et impetigies mūtiplicant in autūno. Et ad vlti
mū mā pruritus aggregat inter duas cutes. Qd si
de ea aliqd est in corpe tūc est scabies sicca. Et dul
cia qdē generat pruritū et bothor et non accit plm
nisi inter digitos qm sunt debiliores. Et scabies q
de feda attrahit vulnēra et pmutat ad impetigies et
alfabafati et olea nocēt eis. Et sirupus acetosus con
fert eis si non timeat rasura.

De Lura. L. vij.

Cura qdē scabiei pma et melior et cū q ml
toties est sufficiētia ē cūo cū eo qd educit
hūorē acutū adustū et phla saluz deind re
ctificatō cū regimē hūectatōis fm q sciuit i di
spōibus hui⁹ capli. Et admistratō rezz aquosaz in si
pidaz velocitas putrefactōis qz sit secura sicut sūt
melones indi et lactuca et endivia et silia et extrilec
itez. Et dimittat coitū oio. coitus enī mouet mās
ad exteriora et exiccat vapōrē calidū putridū vni
entē ad pte supficiē cutis qre putrefacit illic et pp il
lud fetet itez odor corpis. Et ppter hoc pcepit fri
catō in ablutōe pollutōis. Et de bonis qdē euacua
tib⁹ spes materiezz scabiei est decoctō epithymi cū
myrobal. citrinis et fumo terre et sene et polypodio
et apsinthio. Et qnz ponūt i ea rose et semē endiuie
et silia. Et qnzqz ponūt in ea chelidonia cū ppetate q
est in ipa. et qnzqz ponūt in ea scamonea. Et itez pi
lule de aloe et scamonea sunt bone inuatiue. **C**
Decoctō bona. Sumat myrobal. citrinor et passu
laz añ. pōdus. 3. xx. et decoquat cuz. ij. lb. aque
donec remaneat tertia et colet et sumant de tota aq
due terue lb. vni⁹ in qua fricent maibus caliesi.
x. 3. qūqz in ea pfricate sunt colet itez et ponat i ea
agarici. 3. i. **C** Pilule bone et sunt pilule de fumo
terre. R. myrobal. citrinor et kebulor et nigrorū
oīuz añ. 3. v. et aloes scotresis. 3. vj. et scamonec
3. v. sine cessatōe pficiant cū aq sumiterre et dimi

tant donec exiccent et bibant vice altera et dimittat
donec exiccentur et fiat illud tribus vicibus et in
oi vice fiat sicut sorbitō deinde dimittat donec in
spillet et ppatū fiat et fiat inde pille. **C** Medica
mē bonū forte ad atiquā scabiē. R. myrobal. citri
noz et myrobal. nigroz et emblicor et abruigi et ke
bulor excorticatoz oīum ana. 3. i. et turbit. 3. ij.
pficiant cū penidgē et fiant inde troisci. Et sit dof
ad solutōez integrā ex. 3. x. vsq ad. 3. xv. et vsq
ad. xx. cū aq calida et fortasse ponit in eis scamonea
qū potant. Et fortasse liberat ex scabie mala antiq
si assidue potus aloes sed frequēter tribus diebus
oi die sumēdo añ. i. deinde tertiet post die et diez
non tribus diebus currētibus fm dimissionē tertij
aut dimittat diebus tribus et iteret frequētia deim
tertiet post die et nocte aut qscat put videt fm q
plens fuerit et curet rasura si supuenerit cū clisteri
bus illud enī est inuatiū eradicās scabiē. Et bonuz
qdē est vt bibat ipm insuluz in aq endiuie et cū ea
sit paz aq feniculi si non fuerit ab aq feniculi aliqd
phibēs. Et qntas q est in ipa de aloe sit ex. 3. i.
vsq ad añ. et qn tollerat medicatōez dimittat. et
insuficōes de prunis sunt inuatiue itez. Aut sumatur
rob myrobal. citrinor factū ex exiccatōe aq in q ipi
decocti sunt exiccatō in sole et sumat ex eo hūiduz
q sit ex. v. vsq ad. x. cū zuccaro. et est ad cholica
et hūida. Et possibile est vt fiat sile illi⁹ ex oib⁹ so
lutis bois et miltcanē ad inuicē et qm pponunt ad i
uicē et sūt ex eis robuz et pille. et aq calida casei et
epithymi bona sunt qn admistrant oi die fm q di
ctū est nup in alio caplo ab isto. et cū myrobal. et
succo fumi terre diebus ptiuis est vltia. Et de eis
q currūt cursu mūdificantū cū facilitate est vt fiant
pille de aloe cū scamonea et croco et sumat de eis i
oi dosi qnzqz acera. Et est descriptō myrobal. citri
noz aloes scotresis aboz añ. 3. i. dragagati rosaz
amboz añ. 3. i. croci. 3. ij. Et itez sumat ex medi
camie in quo ponit abruigi et nos tā dixi⁹ ipm oi
die aut duobus diebus a. 3. ij. vsq ad. 3. ij. **D**i
xerūt qdā qn mūtiplicant cūones et non inueni⁹ vt i
litas tūc melius est vt alleniet et sufficiat dare i po
tu hnti passionē oi die mane et sero sanich de tritico
cū zuccaro et aq plma. Dixerūt de eis q pferūt ha
bēti scabiē sicca et pruritū ostrachinū et vt bibat tri
bus diebus oi die de sisamino pōdus. 3. c. et. xxx.
cū medietate sui de sirupo acetoso et silibus. Et de
hoibus sunt q miscēt cū eo aqua inuibaz et nos iaz
expi sum⁹ hoc et sūt curatō vltia veyzū debilitat
stomachū. Et de ppositis pportionalibus istis medi
cis ē scoria argēti et lithargyriū et cambil et uene cō
ficiant cū aceto et oleo ros. et liniat et hoc est ad for
tē vltimū. Itez et leui⁹ illo est boliar. casore croci
oīuz. añ. 3. 5. cū aceto. Et aq sōile et oleū ros. sunt
cōia ad exiccatōez. Et ad illa q est fortōr paz sem
fenicli terat cū aceto et olo ro. et admistret i balneo
Et itez aq gnatōz et baurach et melior aq gnatōz
est illa in q est vltus pulpe eoz et silr faria lentū et
magra et acitū miscet et ponat in sole donec igniat
deinde liniat. Confectōes vō qbus oz eū vti sūt si
cut pfectōes qz oz potare hntes impetiginē et alfa
hafati et morpheā. s. q de eis sunt leues ex trifera
miore cū helmea. **C** Et itez sicut her pfectō. R.
amili et sumiterre amboz añ. 3. ij. et myrobalaōz

citrioz pōd. 3. iij. et alkesmes ablutz dupli to-
tius. **M**edicine aut locales ad scabiē sunt omēs in
qbus est absterio et qnq sufficit illud cui abster-
sio est cū pfortatōe cutis et rectificatōe pplonis eius
sicut aq maliaz et acetose et sicile et gnatoy et sicut
furfur simile et farina lētū excorticatay. Et itez a
catia cū aceto et gna melois et vter melonis sicut ē
et vesseleugi citrinū et succus apij et decoctō apij et d
coctō fenn greci et aq corticū muzi. Et fortasse indi-
get eis in qbus est resolutō fortis sicut pulpa collo-
qntide et glutē alimbat cū aq mēte et gūma pini cuz
aceto et dragantuz assatū et ppe citrinū cū aceto et o
leo ros. et sistr calcantū et q sunt de genere ipius. et
oleader est fortis valde. Et fortasse sufficit acetuz
eius in quo ponit deinde coquit cū sisamio et misce
at cū acutis sicut oleū ros. et pbiheat supfluitatez
et sicut cortices gnatoy et pfluz illius. Et ex eis q
expta sunt est semē eruce cui oleū sumat et fricet
cū eo scabies et inūgat cū eo in sole calido aut focu-
lari et iteret qm est bonū et vltimū. **M**edicam
bonū. R. lithargyrū et draganti et encaustri eqles
ptes q terant cū aceto vini et ponant in vrcolo te-
steo vireato et sepeliat in loco hūido mēse vno et
admistret post illud epithimado est. n. iuuat in
ultio cū panca mordicatōe. Et pdisi et argētū viniū
extinctū et scorā argēti et aristol. et sulfū et cambil
et alkali et es adustū et almugath et sal amoniacus et
lētes et myrrba et semē harmel et amoniaci et floa e-
ris et usnen fullonū et stercō camē et stercora pdicta
in caplis alijs et cucūer asinin. Et itez cortices ligni
vitis adusti pulverizent sup locū scabiei inūctū cuz
butyro crudo et liget stricte post illd et renouet ulz
quo destruat. Et qnq pferit cordumeni cū aceto et
glutē alimbat cū eo. Et de ppositis nostris bonis ē
et fiat ex argēto vino extincto et ex folijs oleadri
et ex climia argēti et lithargyrū epithima cū aceto
et oleo ros. sup qd dormiat in nocte et abluat corp
in mane in balneo cū aceto et usnen viridi cū aq cali-
da in pnis deinde pperet et inūgat cū oleo. **M**edi-
camē facile sumant lithargyrū et draganti citrini
ptes eqles terant cū aceto ebdomada vna in sole et
liniat cū eo qū necesse fuerit. Et itez argētū viniū
extinctū et storax liqda et oleū ros. aggregent et ad-
mistrent. Et itez argēti viniū extincti et floz viol.
et costi ptes eqles. Et itez pdisi pa. i. et magre ptes
ij. et liniat cū aceto. Et qū admistras fortis exicca-
tia resoluētia et sicca exiccātia tūc psequē ea cū oleis
cognitis sicut ē oleū de cipis et salicibus et nenufaris
et viol. et filia illis. Et ppe in sicca et illa q est pan-
te hūitatis et admistra in hūida ea q sunt vebemēti-
oris exiccātiōis. et in sicca q sunt mioris exiccātiōis
Et elōga illud in quo ponit argētū viniū extinctū
qū poteris a ptibus stomachi et mēbroz nobilinz
Lura aut pruritus sicci post eūonē si indiget ea cuz
illis q scis est vt des in potu lac vaccinū acetosuz et
sicut balneatō cū aq tepida et admistratō inūctionuz
oleaginaz ex oleis frigidis et ppe qū ponit in eis
succus apij. Et curatō scabiei sicce et pruritus sicci ē
vicina. Et de medicis lenibus in hoc ē papauer tri-
tus cū aceto et itez folia lilij. et itez aloes cū aq en-
diuie et sene itez est ex eis q ponunt in medicis ei
et aq apij et acetū et aq ros. sunt bona. Et de medi-
cinis fortibus est ceratū in quo ponit opij cū quo i

ungat corpus et descet pruritus. Et ex medicis for-
tibus est vt pponat ex medicis pnis ppositū et po-
nat in eo sal amoniacus et liniat cū aceto et ppe sup
testiculos. Et itez alumē frixū et alkitrā et hoc ite-
rū pferit pruritibus intrisecis i vulua et ano qd po-
nat sup panū. Et senes qdē iuuant in curatōe pruri-
tus q accit eis et liniant ex sece vini cū aliqto aneto
hūido. Balnea vō pruritus et scabiei sunt sicut aq
maris calesfacta aut cū dispōe sua aut decoctō cucu-
meris asinini. Libus aut habētū scabiei et prurituz
sit ex eis q humectat et generat sanguinē laudabilē
ex cubus declinibus ad frigiditātē et hūitātē et eqli-
bus. Et habētibus pruritū ostrachinū necessariuz ē
admixtrare olea lenia in eis q assumūt sicut oleū a-
mgdalinū et sisaminū et filia illis. Et scias q vōto
se in vtrifqz cruribus pferūt scabiei sede.

De Desudatione. L. viij.

Quandoq sunt bothor in corpe aut mēbro
plmi sudoris valde paucē ablutōis aut p-
ue fricatōis apud ablutōez et ppe in regi-
onibus calidis spatōse qsi ipse sint ex materijs q sūt
pigre ppter suā gūitātē in psequēdo sudorē vōlo-
cis psumptōis ppter subtilitātē sue materiei qre re-
tinēt in supficie cutis et sunt qsi sint sudoris feces i
obediētes ad resudandū. Et qnq non sūt bothor
apparetes imo accidit et sit aspitas.

De Lura. L. ix.

Lacidit mēz eius si multiplicat in corpore
phlomia et solo vtris et siliter oz vt p-
peret assuetus ea oī hora in eūando hūo-
res acutos. Et ex eis q phibēt ea et auferūt ipsam
sunt balneatō et mūdificatō deinde admistret aqua
frigida balneatō in ea et pferit eis fricatō in balneo
ex carne melonis cū farina lētū post sudorē deinde
alsheshlabrē post ipaz. Et caro melonis cū lētibus et
farina fabaz. sandali vō phibēt ea a pruritu q accit
cū ea. Qu ergo sunt cū cafora non faciūt illud. Et
alcana itez si non abhorret eius tinctura pferit ei.
et assumere illud cui assilant aq gnatoy et acetosa et
lētes et pruna et tamarindi. Et admistratō oīs qd
phibet sudorē ex eis q sunt sicut decoctō myrti et
rosay et aq coriadri dr et pferit ei aq calesfacta i so-
le. Et phibēt ea omēs aq qū decoquūt in eis stipti-
ca et dimissio motus et alienatō a locis calidis suda-
re faciētibus et petere loca vōtosa et flabellatō cuz
flabellis plmis sil et ablutō cū aq frigida. Et itez i
unctōes ex eis q sunt sicut oleū myrtinū et oleū ro.
et butyro crudo inest ppetas maria in ipa ppe cuz
dragatō et gūmi. Et itez inūctōes in qbus est vir-
tus lithargyrū et scorie et tūtie inest pprietas.
Et cinis foliorum myrti et ammoniacum et folia
lauri recentia et ruta et minutū tus. Et qnq pferit
desudatōi epithyma glutini pīciū dissoluti in aq et
qnq indiget fortis staphisagria et ture et sulfure.
Illa vō q de ea iā vlcera est curet cū eis q sunt si-
cut vene et galle et bolūar. et cerusa cū cera. et em-
plm de cerusa est bonū ad illud. Et fortasse pueni-
ent vlcera ista ad finē maximū corruptōis qre erit
cura eoz cura adustōis ignis. Na illa q de ea pfer-
mata est curat curatiōe allabafati.

De Planta noctis. L. x.

Si quis passus est desudatōez cutis et oppi-
latōez poroz et bonitātē digestiōis qnq
ll z

accit in frigore noctis pruritus et aspitus et boibor
pue que noiant plata noctis. Et ea est retentio eius
quod o3 vt resoluat ppter strictioez poroz i radice
qua adiuuat et in q addit soliditas frigoris et ppe i
hora in q multiplicat digestio et sequit multitudinez
eius multitudo vaporis et aer noctis et ppter illud no
mial plata noctis qa plm accidit eius est in nocte
Et de dispoibus huius passionis est q pruritus i ea
sit uehemens et delectat prius deinde pducit ad do
lores uehementes quos efficit in locis pruritus.

De Lura. L. xi.

Oportet ut sit regimine in dilatao poros cu
balneis et inuictioibus notis ad illud et in
mudificao yenas a ma plma et illud cu
phlomia et euacuaoe fm q dictu est in caplo pruri
tus si fuerit illius necessitas et non fuerit sufficietia
in medicis localibus. **M**edicie vo locales sunt
aloes et myrrha est de meloribus medicis et ppe
cu aq mellis. Et silr aloes cu farina leuii cu pauco a
ceto et melle. et aq apq de curretibus est ei ppor
tionalis. Et de medicis pferetibus ei sunt sex acci
sola et baurach et alcaia et crocus.

De verrucis q ex eis sunt vt clauu et recuruis q d
eis sunt cornua et q currut cursu eaz. L. xij.

Causa efficiens eas pma est expulsio nature
Et malis est huius grossus mlicus. Et qnz
puertit mlia a phlate sicco valde qn mul
tiplicat in sanguie. Et qnz accit ipsi sanguini ppter
ea q ipse coarctat et multiplicat. Et ppter puatioem
causaz putrefactiois vt puertat ad siccitate et frigus
et ppe in yenis puis in qz silibus non putrefit san
guis ppter sua puitate et ppingtate ad cas extrile
cas q sunt ad hoc vt exicet yelotores q ad hoc ut
ipse putrefaciatur pcpue q sanguis non valde est ca
lidus in substantia sua. Et qnz orit ex eis yna mag
et fit ca ad puertenda ppoez eius qd puenit mbro
vicino de nutrimento ad ppoem materiei sue qd
siccit illud et infrigidat et multiplicat eruce. Qu er
go cadit aut destruit p qdlibet regimine cadit alie et
noiant magne habetes capita sicut capita clauoz ha
betes subtiles radices clauu et lorge recurue cornua.
Et de verrucis est genus qd noiat tulus et nuerat
in eis licet sit necessarium vt discernat ab eis et findu
tur qn scindunt a sanie q est sub eis.

De Lura. L. xij.

Properare qde ad miorandū sanguine et
ad euacuanda mliaz est res q est necessaria
et qn multiplicat egritudo iteret phlomia
et sumfr regimine generas bonuz chimu et alia de illis
quoz ptergt rememoratō mlioties. Lura aut local
est cu medicis q hnt amaritudine et stipticitate ad le
ues ex eis sicut est inuictio verrucay cu oleo sificio
assidue aut cu decoctione oleoz colata dimissa post
tres dies. et aq porri alnabathi cu sumach et oleo d
ben. Et itez cu folijs capparis et nuce cupili et oliue
imature et fructus tamarisci est bonu itez. et folia
myrti hūide sūt bona ad fortes et cortices nucis hu
mide cu ficubus siccis et xilocaracte cu pauco nocu
mento suo puemietes sūt illis q de eis sūt magne et ad
fortes. Et cortices radicū algarab et cinis eius cu ace
to vini. Et de eis q sunt bona et yltia est vt sumat
albarmel et alcaia cribellent et liniant cu aq frigida
Uez qd ex eis forte est est ad fortes sicut epithia

ita facta ex calce et arsenico et alcali et ppe cu argento
vino exticto pcpue cu cinere qrcus et oleo. Et sal
cu aq cepe et bulb et sterc capnu et itez catarides
cu arsenico. et itez sex mellis anacardi est fortis in
puluerizatoe sua. et lac titimali qn iterat sup eas ali
quotiens deicit eas. et lachryma vitis et alkebikēgi
itez magnifice deicit eas. et nigelle pfecte cu yria
si emplen cu eis sunt mirabiles. et fel birci itez et
assa et emplm acutu et disrupēs aldubellet et est em
plz de anacardis. **A**dpositu egle. Corticu nucis
hūidoz et draganti et calcis vine oinz an. ps. i. te
rant et cribellent et ponat desr. Aut sumat floris erif
et chartaz a boz an. 3. v. et pulpe colloqntide. 3.
vi. baurach. 3. vi. salis ainomaci. 3. iij. cali et ar
senici citrini aboz an. 3. vi. fellis vaccini. 3. vi.
ulnen plici. 3. vi. terant et cribellent et liniant desr
cu aq laponis. Et de curatōibus verrucay est eaz
eradicatō et illud qde qnz sit cu canulo de penna
aut de cana aut de ferro qz pcauitas sit cu qritate
in q deglutiant verruce deglutōe in qua sit difficul
tas qda et inuoluat sup ea et pfundet paz apud ra
dicē ei qre eradicat ea aut iede eas cu yncinis do
nec extēdant eoz radices deinde assuman cu instro
acuto submerso ad radices eaz et ponat sup eas bu
tyz coctū post eradicationē. Et itez quoties tagit
eas medicamē acutu et infestat auferat medicamen
acutu et ponat desup butyz coctū et dimittat parūp
dein itere yzquo ppleat eaz casus et incidunt ita
vt qd est i circuitu eaz seccet cu ferro subtili apie
do in circuitu deinde vadit sup eas medicamē acu
tū. Et nos ia expti sumus cu nouacula pfundius q
tū possibile est cu cautella suspiciei cutis deinde fri
cado locū cu sapone et cipis et rolis donec cucurrit
qd fluxit de sanguie et retēus est. et deicit post il
lud illud qd remasit si accipiat lignū et incendat in
igne donec inflamet et appriet verrucis donec ex
corticeat verruce et inugant cum manu yna vice
post aliam donec deleantur.

De Cornibus. L. xij.

Sunt additos spisse vulgares nascentes su
per iucturas in extremitatibus pp ueheme
tia opatōis. Et cura eoz est incisio vt re
soluat ex eis illud qd non dolet deinde admittrent
sup residuū medicie uehemēter acute ex medicis
verrucay dōec cadat dein pseqt butyz coctum.
De fissuris que apparēt sup cutē et labia et extrei
tates apparitōe in cute i oi loco. L. xv.

Causa oinz fissuray est siccitas in cute adeo
donec exicet illa siccitas aut pp ppoem
lingulare aut pp malitia hūoz mittentū
māz exiccantē acutā aut pp calorē exiccantē aut uē
tolitate exiccantē rorē aut frigus indurās inspissans
sicut accit terre exiccate et arefacte p ventū aut ca
lorē et pmore valde vt findat. Et qnz accit ea aqz
stipticay et illaz in qbus est ytus alius et silinz qn
accit vt cu eis fiat ablutō. Et eis qde sunt cōtrarie
aq sulfuree et asfaltie et nos expti sumus differētia
inter aq enide et qd est in circuitu eius et aq in sa
bor et non fuit in hoc caplo expmētū forte.

De Lura fissuray cōmuni. L. xvi.

Oportet ut euacuet si fuerit hūor malus et
pmute si fuerit pphio sicca et bibat olea
ppe silami excorticati vsq ad. 3. i. s.

oī die in exfūfioe vne aut infūfioe paffulaz dūlcīā
aliquot diebus ⁊ fmīlī decoctō cācroz flūualīuz
cū aq ⁊ zūccaro ⁊ affīduet īnūgi. Et si sunt ex frīgo
re tūc pferit eis acatīa ⁊ itez decoctō napoz ⁊ napi
⁊ folīa fīde ⁊ decoctō eius ⁊ ppe ceratīs factīs ex
eis cū adipībus notīs ⁊ medullīs ⁊ pīce hūīda ⁊ alki
trā. Et si fuerit ex calore tūc cū ceratīs frīgidīs et
hūīdīs ⁊ quaffatō cū succīs frīgidīs ⁊ hūīdīs. Et re
ctīficatō cū admīstratō balnei cū aq calīda.
De fīfūra labīorum. L. xvij.

Causa in fīfūris labīoz est siccītas aut pp
ventū pīrahentē cutē ⁊ desiccātē eā ⁊ exīc
cantē īpīus rorē aut pp frīgus aut ppter
calorē aut ppter pīlōnez siccā sicut scīuīfī. Probi
bitō vō eius est ut līnīat anteq puenīat ad īpīus cu
rā cū ceratīs ⁊ adipīdīs ⁊ medullīs et oleo ros. cūz
īfopo hūīda. Et īfīa itez qñqz anferūt illud qd ac
cidīt. Et facere vt adherēat pelliculē sup eā sicut
pelliculā oī ⁊ arūdnīs et cortīces alleoz et cepaz
Ablatōī autē eius qd de īpīa accīt de eo qd bonū est
est ut sumant fex affatā et glutīnū albotīn ⁊ mīfca
tur cū adīpe sicut gallīne ⁊ anīerīs et melle. Aut su
māt trītura gallaz īmaturaz sicut pulvis pfecta cū
gūma albotīn līqfacta sup īgnē. Et dictū est q īnū
gere vmbīlīcū īn hora dormīēdī aut applicare cot
tū submersū īn oleo pīcauīatī vmbīlīcī est īnuu
tīum et bonū.

De fīfūris pedū. L. xvij.

Quandoqz accīt pp vapores malos. ⁊ qñz
accīdūt pp siccītatez et arīdītatē denīgrā
tē. Et ad summū qñqz ptingīt de eis īnuu
mentū ppter illud qd resoluīt ex īpīs si possībile ē
vt remoneat cū affīduatōe ponēdī pedes īn aq cali
da et īnūgendī eos cū oleīs et adipībus ⁊ ppe adi
pe capraz et vaccaz et oīū pfortatīs parīp cū ce
ra. Et itez oleū de kerua ppe et oleū alketī et clīn
de līnī qm est vltīmū valde. et oleū effūfūz de len
tīfco opposītō īgnī qm est bonū valde. Et alcamā
est bona et ppe pfecta cū decoctōe albarmel et fer
gīn vne est bona curatīo eius. Et si non valēt illa
īndīget bucellā faciēte glutīnatōez ⁊ penetrātē ī ea
sicut curāt eā qdā post balneatōez et posītōez pedū
īn aq calīdīs: tūc oz vt ponat dragagatū ppatū cū cō
trītōe īn fīfūra qm est mirabīle. Et itez sumāt ce
ra et oleū fīfāmīnū et glutīnū albotīn et storax līq
da aggregeat et fīfūris vt bucellā adhibeat qm ē
mirabīle. Et itez alkitrā cū mollītōe fīfāmī est mī
rabīle valde. et olībanū trītū et olea et adīpea īn
uatīa sunt valde. Et itez epīthīma ex cācro adūfco
pīrītō cū oleo olīne et est īn fīfūris manū vīlōcī
et magīs īnuatīf. Aut sumāt īnterīus cepe sūlle et
ferueat īn oleo ī quo līqfactū fīt glutīnū albotīn et
ponat īn fīfūris. Et glutīnū albotīn itez īn oleo so
lū est vltīmū. et itez pfectō sumāt de farīna gnoy
alkerua emollītōz cū paucā aq et fīat vt adherēat
calcaneo. Et īpe fructus alkerua est bonus ad antī
qz et vīceratōz. Aut sumant līthargyrīū et cera et
oleū et mel cū eqīlītatē et fīat ex eis alīqd pīpatū.
Aut decoquant cācrī flūualīs et fīfāmī. et itez su
mant fex oleī et adēps anātīs et glutīnū albotīn.
Curatō bona nōftra sumāt dragagatū et terat sicut
pulvis et radīcū polypodī pōdus medīcatīs ei⁹ et
karabe et turīs trītōz oīūz ana trīa pōdera et glūī

nīa albotīn duplū dragagatū terant oīa cūz oleo de
kerua et admīstrent et dīcīm⁹ q vīfūf fuerit īnūctī
one calcanei oī nocte nō demīttens securat ex hoc.

De fīfūris manū. L. xix.

Curentur curatīone fīfūrarū pedū le
nīum.

De fīfūris que sunt īnter dīgītōs.

Curēt cū hūīfīmōī ⁊ eis qdē pīrīū ē vt emplen
tur cū radīce polypodī trītā sicut pulvis.

De exulceratōe alchātīn. L. xx.

Quandoqz accīt alchātīn ut rubeat īn pīmīs
⁊ fundat aut vīceret pp mīltīdīnē resu
pīnatōīs ⁊ ppe īn egrīs qre oz qū īncīpīt
rubere vt dīmīttat resupīnatō ⁊ admīstrent defī
repīfūfua. In egrīs vō admīstret stratus ex eis q
sunt sicut folīa salīcīs ablata a vīgīs ⁊ sicut mīlīa ⁊ si
cut pēne ⁊ totū illud fīat īmplēdo sicut penne leues
aut cū fīfīs sicut alkitrīf. Si aut exulceret tūc em
plīm de cerūfā adhibeat.

De odore horribīlī īn cutē et ascellīs ⁊ vīma et
eegstīone. L. xxi.

Odor corripīt ppter putrefactōez hūōīs
aut sudorīs. Et qñz adīnuat ad illud mo
tus pīmōueat hūōres. Et dīmīfīo ablūtī
ōīs a pollūtōe ⁊ mīftrūīs ⁊ retardatō eius et affū
mere eā q sunt sicut fenūgreca ⁊ ea de pīpetate q
rū est mōuere mīs acutās ad mīfīfīcū corpīs. de fe
tore vō orīs iam dīctū est.

De Lura corruptōīs odorīs corpīs cōīs. L. xxij.

Llud vō qd rectīficat hūōrē est cōīs ⁊ cō
pīo cū pīmutatōe ⁊ acceptatōe eius cō bō
na fīt dīgestīo īn qīlītatē ⁊ qīfītate ⁊ mūdī
fīcatō ī balneo ⁊ alīa ⁊ affūmere īn īcīunīo p qd fū
dor fīt bonī odorīs sicut est calīa ⁊ felenīatī. Et īte
rū apīū ⁊ capīa cardūī ⁊ asparagus ⁊ omīe puocatī
nū vīrīne mūdīfīcatīū fanguīs a putrefactōe. vīez
qdā eoz sicut aspagus faciūt fetere urīnā. Et de cīf
q pferūt ad illud est ut bībat īnfūfīōnē chryfomīlo
rū bonī odorīs ⁊ chryfomīla īpā ⁊ līnīat sup cor
pus qd fīt sicut aq myrtī ⁊ aq īn q dīffolutū est alū
mē īamēnī ⁊ almeīfūf ⁊ decoctō fīfūmbrū ⁊ mēte
⁊ calamētī ⁊ fanfūcī ⁊ folīa cītrī ⁊ folīa salīcīs ⁊ fīfī
īnūctō cū myrtō trītā. Et itez sandalī ppe ⁊ cīpī et
fīos fīqūantī ⁊ calam⁹ aromātīcus ⁊ alīfīdre ⁊ rofē ⁊
ppe fanfūcus ⁊ alēhefabrē ⁊ alūfnatī ⁊ folīa cītrī
⁊ cortex eius ⁊ folīa maloz ⁊ folīa līlī īnuatīa sunt
īn hoc capīo valde. Et itez trocīfīcī de rofīs cū zuc
caro. Et itez de eis q oppīlat poros ⁊ pīhībēt sudo
rē sunt līthargyrīū ⁊ tutīa ⁊ cīnīs folīoz līlī ⁊ alū
mē ⁊ fīmīlīa eis ⁊ myrrība ⁊ aloes ⁊ oleū myrtī
nūm et oleū ros.

De Lura fetoris ascellarū. L. xxij.

Exīfīauerūt qdā q fetor ascellaz ⁊ pedi
culī sunt ex relīqīs vīfīgīoz spmātīs ex
quo creatus est hō q īā cecīderūt īn pīb⁹
ascellaz et penetrāuerūt īn porīs cutīs. et hoc non
est ex cīs qdūz oz īnīūtī. Et vt pīportōnēt ad va
porē materīe que pīuertīt īn spmā īn hōīe ⁊ admo
uentē īpām īn eo est melīus.

Lura aut eoz est qm oz vt curent post mūdīfī
catōem si ea īndīget cū tutīa ⁊ līthargyrīo pīdītō et
clīmīfīs ⁊ cū cīnere myrtī ⁊ oleo myrtīno ⁊ cū aq īn
qua solūt alūmē ⁊ qñqz pīfīcīant īfīa cū sandalīs et

pmiscet cū casora. **T**roscit bon. R. sandaloz
 7 casie 7 galie 7 spice 7 alumis et myrrhe et folij
 et rosaz oinz añ. ptē. i. 7 tutie et lithargyrj albifi
 cati amboz añ. ptes. iij. 7 calore ptē. 5. fiat ex eis
 trosciti cū aq̄ ros. 7 admistrent post exccatōez. Et
 itez sumant rosaz rubeaz lb. i. 7 galie et spice et
 cipi et myrrhe et alijs oinz ana. 3. x. fiant trosciti
 cū aq̄ ros. 7 admistret delibutōez faciedo. Pulvis
 bene facies redolere corpus 7 pfert pplionib⁹ calia
 R. spice 7 cipi et folij et floris sgnati et storacis al-
 semie et est lubria romana oinz añ. aur. x. rosarū
 succaz extreitatu myrti oinz añ. aur. xx. spica cipe
 rū 7 flos sgnatū 7 foliū maderiat cū uino odorifero
 et exiccent et terant deide piciant sup ea rose 7 ex
 treitates myrti pte 7 dissoluat crocus cū aq̄ ros.
 et pmisce ipm cū medicis relijs et exicca eas in um
 bra deinde tere ipm 7 pulueriza sup corpus post
 balneatōem ita vt exicces sudorē corpis in in pri
 exiccatōe vltia deinde pulueriza sup ipis medicias
 Aliud absceda odorē sudoris fetidi pueniēs haben
 tib⁹ ppliones frigidās. R. spice aromaticē et gario
 filoz et amomi et xilobalsami et casie oinz añ. au
 reos. iij. costi et blacie bizantie et spice inde 7 cina
 momi oinz añ. aur. ij. extreitatu sanfuci 7 spice ro
 mane oium añ. aur. iij. lubrie romane resoluant
 ista cū uino 7 tere reliq̄ cū aq̄ ballamite 7 admistra
 illud. Aliud fm illud exemplū absceda odorez
 sudoris. R. cinamomi 7 spice inde 7 blacie bizantie
 7 costi oinz ana. 3. ij. apsimib⁹ 7 boli lacune 7 sco
 rie plūbi 7 ceruse ablute oinz añ. 3. 5. sccha 7 spice
 romane oinz añ. 3. i. croci 7 rosaz succaz amboz
 añ. 3. iij. tere succa cū aq̄ myrti 7 crocum cū aceto
 vini odoriferi 7 admistretur.

**De Lura yebementie fetoris stercoreis 7 ventosi
 tatis. L. xxiij.**

Et illud cū putrefactiōis būoz. Et cū rez
 de ppetate qz est illud sicut alastirgar et
 allea 7 eruca 7 porri 7 alniuden 7 alalbit
 7 itez ona eoz. Uez fetore delet bonitas digōis 7
 assumere ea q̄ declinare faciūt putrefactōez ad ptez
 yrine sicut femugrecū. ipz. n. facit fetere sudorez
 7 yrina 7 delet fetore digōis: Et vinū aromati
 cū aufert fetore cgestionis.

De fetore yrine. L. xxv.

Cause fetoris yrine sunt cāe fetoris egōis
 Et itez diuretica sicut aspagus 7 silia: ipa
 eni faciūt bo^m corpis odore 7 faciūt fete
 odorem yrine. 7 itez ylcera vesice et cura eius ē
 facilis ex eis que sciuiti.

De pediculis 7 lendinibus. L. xxvi.

Materia hūitatis in q̄ est caliditas aliq̄ quz
 expellit ad cutē fortasse est taie tenuitatis
 7 subtilitatis vt resoluat 7 non sentiat et
 sequit cā illud qd̄ resoluūt i sudore 7 sequit cā qd̄
 resoluūt 7 coagulat in sordes 7 sequit cā qd̄ retinet
 in supma tūicaz cutis 7 generant ex ea sicut fufu
 res 7 desudatōes 7 q̄ sunt ababus silia 7 sequit eaz
 qd̄ retinet pfundius illo. Qd̄ si fuerit mala ualō
 facit sicut alopitia 7 silia illi 7 impetiginē 7 alsaba
 fati. Et si fuerit minus mala 7 non fuerit vtus vi
 rulēta 7 non festinat ad cā putrefactō dñana vltia
 7 ē pueniēs vt sit mā recipiēs vita influit sup ipaz
 uita ex creatore suo 7 pueniūt pediculi 7 mouēt et

egrediunt 7 qñqz accit de eis plim subito. Et qñqz
 adiuuat ad generatōez pediculoz 7 mouēt eos cū
 boni chimi tenuis motus ad illud qd̄ apparet sicut
 ficus 7 ad illud adiuuat motus mouētes cū ad illud
 pēpue qū associat ei vapor spmatis generatōis sicut
 coitus 7 qñqz adiuuat ad illud dimissio mūdificatō
 nis 7 ablutiōis 7 admistratio eius qd̄ aperit poros
 cutis 7 mouet mās retētas in ea ad resolutiōez 7 fa
 cit ingredi ad ea statū phibētē ea a puerfionib⁹ pu
 trefactōis 7 assilatōe cū putrefcōe. At qñz supat pe
 diculi adeo donec fluat sanguis hūitis eos 7 citrinei
 color eius 7 cadat appetitus eius 7 extenuet corpus
 ipius 7 resoluat eius virtus.

De Lura. L. xxvij.

Pediculi ples generati non abscessi indiget i
 curatiōe sua in pnia mūdificatiōe corpis
 7 ppe eūone cū phlomia 7 rectificatiōe re
 gimis 7 dimissioe eius qd̄ mouet materias ad exte
 riora de eis q̄ dixi. Deinde admistra medicias lo
 cales 7 pfert ad illud assiduāt balneatōis 7 mūdifi
 catōis 7 vt assiduēt balneatōez cū aq̄ salsa deīn cūz
 aq̄ dulci est melius. Et oz vt assiduēt pmutatiōem
 uestitū 7 induat serico 7 lino 7 bibat medicias inter
 scietes pediculos sicut allea decocta 7 calamētū mō
 tanū. **Medicie vō locales oz vt sunt exiccatine
 resolutie attractiue ad exteriora.** Qd̄ si fuerit res
 magna est necessariū vt misceant cū eis vtutes ye
 nenose. Et de medicis localibus sunt sumach 7 olz
 7 acetosa etiā 7 folia eius 7 radix eius aut alumē cū
 oleo aut folia azedaraet aut folia gnatōz 7 semen
 lini 7 calam⁹ aromaticus 7 cinamomū aut folia col
 loqntide aut folia myrti aut folia cupssli 7 oleū car
 tami inuatū est phibitū. 7 oleū de rhabphano est
 mirabile. Et cortices casielignei 7 reubarbaz 7 pi
 retz 7 radix altee 7 sisimbriū 7 poliū 7 anisū 7 pul
 legiū 7 semē yrtice 7 alberēghif 7 cordumēi. Su
 mant sief memithe. 3. iij. costi. 3. 5. baurach. 3. i.
 amili qstū oia soluāt 7 liniāt. Et de ablutiōibus ē
 decoctō lupinoz qm̄ est bona fortis. Et decoctō si
 cle 7 decoctō tamarisci. Et decoctō calamētū mōtai
 7 decoctō folioz cupssli 7 folioz pini. Et genera fel
 lia qū ponunt in ablutiōib⁹ sunt bona 7 de suffuiga
 tōibus est suffuigatō cū pdisi 7 staphisagria 7 cū gū
 ma pini 7 cū galia ppe 7 cū sulfure. Et de medicis
 fortibus est vt sumant staphisagria 7 arsenicū ru
 beū 7 baurach terant oia cū aceto et oleo et liniāt
 cū eo caput aut helleborus alb⁹ et baurch aut folia
 oleadri cū oleo aut folia colloqntide. Aut sumāt su
 napsa et pdisi trita et fūdat sup ea paz aceti et exti
 guat post illud in eis argentū vinū teredo 7 ē forte
 Et silr qd̄ sit ex sulfure et arsenico et aristol. et ci
 nere ilicis ercosto et myrrha aut sumant pdisi 7 ar
 senicū rubeū 7 aristol. lōga: 7 alkitrā et fellia vac
 cini qstas tata de ytrisqz cū q̄ medicie pficiant 7 ē
 epithima forte. Et itez alkitrā et gētiana et arseni
 cū et oleū de lilio. Et itez staphisagria et folia olea
 dri 7 alumē iamēni. Et itez liniāt in balneo cū sief
 meithe pte. i. et baurach medietate ptes. costi se
 xta ptes amili qstū oia et liniāt cū eo post psilotruz
 pfecto cū aceto. et admistra has medicias post va
 poratōez cū eis q̄ sunt sicut pdisi. Et staphisagria ē
 melior et ppe qū incipit ab ablutiōibus de genere
 eius quod diximus.

*De Epithima
 de Sumach
 Alkitrā 7 ppi*

Tractatus Quartus de dispoib⁹ que pendet ex cor-
pe et extremitatibus et est plemētū libri decoratōis
De extenuationis ablatione. L. i.

Extenuatō sit aut pp pūatōez mate-
rici pinguedis cibi: aut sit pp mlti-
tudinē vsus cibi subtilitatis qre nō
generat in corpe sanguis plm⁹. Et
ex regie pteō d co qd est pter illd
qd non generat in corpe sanguis bonus: aut ppter
debilitatē vtutis opantis in cibo aut digestie aut at-
tractiue ad mēbra pp corruptiōez pplōis cui⁹ plz
est frigidū: aut pp qetē plmā cū q sopit vus attra-
ctiua ppe qñ ē post exercitiū quoz auxilio pūeuit
nā attrahere cibū. Mū ergo dimittunt non attrahit
nū nutrimentū tpatū etiā: aut ppea q sanguis pūertū
tur ad mēz cholica vel mēca ex hūida aquola: aut
ppter ea q splen pūmit epar qñ magnificat qre at-
trahit ad ipm plus sanguis et debilitat vus epatis
p pūrietatē q est inter utraq: aut ppter ea q uer-
mes coarctat corpus: aut ppter pūctiōez poroz
aut ppter ipoz coarctatōez ab hūoribus: aut coop-
tura eoz sciēter quā fecit frigus aut calor aut nuda
siccitas quoz vniūqz cognoscit suo signo: aut pp
ligamēta assidua sup ipm qre oppilant pori et mea-
tus qdobre non attrahit ad ipm nutrimentū et ppe
a creta comesta: aut ppter mltitudinē resolutiōis
qre non figit qd attrahit de nutrimento ad mēbra
imo sepat sicut accit in exercitijs velocib⁹ et tristi-
tia et agustia et egritudibus resolutib⁹. Et corpa
qdē q extenuant in tpe breui tollerāt vt redeat ad
ea teneritas in tpe breui. Et illa q extenuat in tpe
lōgo non tollerāt nisi blandimentū debilitati vtutis
ad hoc vt admittret nutrimentū plm. Corpa igit su-
ceptibilia pinguedis sūt q de eis moliorē hnt cu-
te et q de eis magis susceptibilia sunt tēfionis. Et d
eis q faciūt hōi esse necessariū fugere ab extenuatōe
sunt debilitas et vehemētia passiōū a calore et fri-
gore et a pberib⁹ et a pūssionib⁹ et a passiōib⁹ aia-
libus et onere et labore et inqetudie et ab eūatiōe et
coitu et retinet nutrimentū eius in venis ipius et nō
penetrat qre putrefit. Et pinguedinē itez insūt no-
cūmēta q ego dicā. Et non est sicut eqle dū ergo p-
scuerat pinguedo ita q non facit accidere nocumen-
tū nō abhorreas eā. Vita nāq i hūitate existit. Me-
rū oz vt tu caueas et abhorreas eā in uia supfluita-
tis lz non appareat eius nocūmētū qm eius nocūmē-
tū repēte adueit et subito fm q dicei i loco suo. Et
qñ desiccant corpa ppter aerē est extenuatio.

De Cura. L. ij.
Portet vt pūderet q cā sit in extenuatōe
de causis extenuatōis qā dixi et curei et
remoueat vbiq. si fuerit cibus non gene-
ras sanguinē grossūz forte afferat ille q generat ipz
et non sit pūctus eo q generat sanguinē laudabilē tñ
qm fortasse generabit subtilē et resolutiū. Qd si
fuerit vtus attractia ad mēbra pigra moueat et co-
sortet et pūderet ad malitiā pplōis si fuerit et pū-
tet. Et fricatō in hora expgefatiōis a somno est ex
eis q expgefaciūt vtutē attractiua. Et qñq est ne-
cessariū phibere nutrimentū a latere altero et attra-
here ipm ad latus extenuatū qū diuersificant duo
latera sicut si sit vna duaz manūū extenuata et alte-
ra pinguis tunc. n. necessariū est ut liget pinguis cū

pāno incipiendo ab inferiore ligatura nō vehemētū
nū dolorosa cū mēsurā q pūstrigat tñ et phibeat nu-
trimētū a penetratōe qre redeat ad locū digōis et
attrahat ad latus altez. Et excita attractiua cū frica-
tōe et ppe cū oleo aliquo sicut oleo oliue cū pauca
cera calefacto fricatōe non exiccate. Et quoties in-
stat mēbz et calefit dūtat deinde itereit qū qescit. et
si pori fuerit oppilati tūc oportebit si corp⁹ fuerit
vehemētis soliditatis qpp oppilent pori mollifica-
re cū hūectatōe et calefactōe cū calefactiōibus ex eis
q assumūt et motibus corpeis et aialibus si fuerit fri-
gus illud qd inspissauit ipm et infrigidatōe et hūe-
ctatōe si fuerit calor inspissans ipm et facies ipm cō-
pactū. Et meli⁹ quo calefit mēbz qd non recipit ca-
lefactōem ppter frigus suū est vt friceit. de in po-
nat sup ipm rubificatū. Et si fuerit cā in extenua-
tōe ppter splenē curei splen. Et si fuerit extenuatō
ppter vmes interficiat et extrahant cū oibus q dca-
sunt in caplo eoz et adhibeant ei delitie et amenitas
et stramēta leuia et habitet in umbra et dilatei et aro-
matizei et dent in potu frigida. ista enī pforat vtu-
tē nālez valde qre bona sūt eius admistratō in nu-
triedo et expellēdo supfluitates. Et illud qdē est pū-
cipiū eaz pinguedis. Et de impiguitatibus est assūp-
tō vini grossi et cibi boni chimi fortis exiccatūs quz
digerit sicut frumentū sine corrice coctū vt puls et
aliudabet et rizi cū lacte et allata de carnibus pp illd
qd retinet i eis de vtute carnis et generat carnē du-
rā. decoctū aut ex carnib⁹ generat mollitiē et tene-
ritudinē non firmā. Et caro anatis est ipinguatia et
caro galline sifr et caro alcubegi est vltia in eo et si
mlr lub zuccari et balneū post cibū est vehemēter
attrahēs nutrimentū ad corp⁹ ipinguatū. Alex mēca
eo exponit oppilatōi accitū in epate suo ppe qū est
cibus eius cibus eoz q sunt ipinguatū et ppter illd
multiplicat lapis in eo q qrit hoc et illi sunt apiores
ad hoc vt in eis mltiplicent iste oppilatōes et lapis
quoz vene sunt in creatōe stricte et sunt non omēs
ita. Et isti qū sentiūt gūitātē in latere dextro sumāt
in potu aperitiā in oppilatōib⁹ epis nota et sumāt i
potu an cibū suū capparē cū aceto et melle et oxymel-
le cū semibus donec auferat gūitās. Et meli⁹ qdēz
balneū est illud qd est post digōez pma et qū iā de-
scēderit cibus. Licet comedere cibū post egressiōez
a balneo absq supfluitate est de cāis ipinguatōis.
Et balneū qdē est bonū ipinguatū plibus hoibus
et ppe illis q sunt in dispōe q est sicut arefactō. et
oz vt sit balneū post pma digōez. s. qū descēderit
cibus a stomacho nisi in rebus eisdē. Et calefactis
qdē est ad hoc pgruū factū ex lacte de quo extra-
ctū est butyzz non facto acetoso. Et de ingenio ipi-
guatū est retentō sanguis sup mēbz ligado mēbrū
qd ei eqdistat in latere altero sicut dixim⁹ an et li-
get illud qd est sub mēbro ex quo vadit nutrime-
tū ad ipm qū est pingue aut non qrat eius ipingua-
tio sicut est aseid et extenuatū et plāta manus est sa-
na et pinguis tunc liget apud rascetā aut qū adiuto-
riuz est extenuatū et aseid non liget apud cubitū a
supiore pte aseid. Et ex ipinguatibus est illud qd
pēdet ex exercitio et est omē exercitiū leue tarduz
et totū illud sit eqle post fricatōez velocē bonā pūa-
tpatā in duritie et lenitate et ppe fricatōez qū icipit
ad hoc pueire vt rubificet cutē et p⁹ illud exercitū

cū eq̄litate ⁊ balneet balneatōe breui deīn inungat
corpus eius ⁊ fricet fricatōe sicca deinde admistret
linimēta impinguatia. Et pmutatō q̄dē aeris ⁊ aq̄
est ex vno coꝝ q̄ oꝝ obseruare qm̄ fortasse extenu
atō est cā coꝝ. Et de ipinguatīs sūt linimēta q̄ admi
strant post motōes mēbroꝝ ⁊ ipōꝝ rubificatōes si
cui est p̄x sola ita vt sit vehemētē liq̄da aut solu
ta in oleo cū q̄titate q̄ faciat eā currere linimētuz.
Et q̄nq̄ admistret sola sup cutē app̄riata igni donec
liq̄fiat deinde inuiscat ⁊ eleuat q̄nq̄ gelat. ip̄a enī at
trahit nutrimentum ad membrū ⁊ retinet ipsum
in eo et remouet frigus eius si fuerit causa eius
debilitas vtutis aut oppilatō poroꝝ in cute ⁊ dat ei
viscositatē ⁊ aspitatē ⁊ frigit sup ip̄m poros ⁊ exci
tat vtutē attractiua q̄re remanet mora tata q̄ fugit
⁊ sit p̄a mēbri ⁊ non resoluit ⁊ oꝝ vt admistret in
estate sel in die i quo admistret ⁊ in hyeme bis. Et
p̄sideret in ablatōe eius a mēbro ⁊ dimissioe ip̄ius
sup ip̄m velocitas rubificatōis ei⁹ ⁊ inflatōis q̄s fa
cit ei ⁊ tarditas ip̄ius. Quī ip̄a enī festinat in hoc nō
sit vltiatō in dimissioe eius sup ip̄m ⁊ dnatōe ip̄i⁹
imo remoueat velociter. Et fortasse sufficit vt au
ferat q̄n inuiscat calida ⁊ infrigidat ⁊ q̄nq̄ p̄fert vt
p̄cedat sup picē fricatō velocis alpa dura deīn liniat
aut pcutiat cū r̄ga brusci eq̄li non nodosa ⁊ p̄pe in
uncta donec rubeat ⁊ inflet deīn abstineat na addi
in fricatōe ⁊ pcutiōe resoluit deīn inuiscet p̄x cale
facta cū eq̄litate apud ignē. Quq̄ coagulat ⁊ infri
gidat auferat ab eo euellendo subito. Et meli⁹ q̄dē
est vt effundat sup ip̄m ante picē aq̄ ad caliditatē ⁊
mordicatōes q̄ndā declinūs deinde apponat p̄x et
aq̄ sulfuree ⁊ q̄ sunt de aspalto sunt attractiue iteruz
nutrimenti ad illud q̄d apparet. Inq̄t Hāf. iā uidē uē
ditorē aialū impinguisse hoc regimie adoleſcētē sū
natibus ⁊ factus est lenis hīs pingues anchas in tpe
breui. Qui vō abhorret picē ⁊ tat loco ei⁹ oleo ex
oleis oppilatibus cū caliditate q̄dā ⁊ si vtat aq̄ fri
gida ⁊ tollerat eā sup corpus totū aut sup mēbz fa
ciat. Et melior horoꝝ ad illud est hora q̄ opat lini
mētū in attratio. fortasse enī tūc vtus resoluit ip̄z i
sanguinē. Et nō oꝝ vt fugias acuta q̄ plōgat ⁊ nō
p̄fert imo oꝝ vt assidues fricatōes cū panis ⁊ effusi
one aq̄ calide deinde cū fricatōe cū manu deīn adbi
beas picē. Et fortasse est necessariū vt attrahat san
guis absq̄ fricatōe imo cū medicis rubificatib⁹ et
cū eis q̄ sunt sicut p̄retū ⁊ sulfur ⁊ cū eis q̄ sunt si
cut gūma rute agrestia. Et de mēbris sunt q̄dā que
egēt ad ipinguatōes sui nutrimento pluri p̄ueto qm̄
resoluit ex eo iā plus p̄ueto ⁊ indiget impinguatō
supfluitate remanēte p̄cipue q̄ fricatō iā resoluit.
Et referam⁹ nūc medicas q̄ assumūt ⁊ clisteria. In
eis aut q̄ sumūt est intentō ut medicie p̄fortēt dige
stionē ⁊ retineat cibū in stomacho ⁊ i intestis paruz
p̄pter vtutē retētius ⁊ faciūt ip̄m penetrare i uenis
⁊ ad p̄es ep̄ris ⁊ faciūt illud diuretica eq̄lia ⁊ p̄pe
q̄ bibunt in cibo ⁊ post ip̄m spatō puo. Et est ne
cessariū vt coagulet in mēbro. Et faciūt illud infri
gidatis ⁊ stupefaciētis sicut hyusq̄amū albū ⁊ ei filia
Et de hūitibus p̄petatē ⁊ q̄ sunt nobilioꝝ vtutū ad
tpatos est illud q̄d. R. amigdalas ⁊ fisticos excor
ticatos ⁊ ḡna uiridia ⁊ sisamū ⁊ ḡna pini maioris cō
ficiant cū melle ⁊ fiat inde pilule siles nucibus ⁊ su
mant de eis oī die q̄nq̄ nucez vsq̄ ad. x. ⁊ bibat sup

eas vinū. hoc enī ipinguat ⁊ bonū facit colorē ⁊ cō
fortat sup volūtate coeundi. Adedicamē bonū q̄d
ipinguat ⁊ colorē efficit bonū. R. mutuc farine sile
⁊. 3. v. scocolle ⁊ inoluat cū butyro uaccio cocto
inolutōe forti ⁊ fiat ex eis troisci ⁊ comedant ma
ne ⁊ vespē. Aut assumant amigdale ⁊ auellane ex
corticate ⁊ ḡna uiridia ⁊ sisamū ⁊ papauer cū eq̄li
tate kesile media ps. penidiox q̄tū est totū sumat i
pulvere oī mane ⁊ ap̄ sonū vsq̄ ad. 3. xx. Et alki
di medicamē q̄d. R. q̄rā keleiat de kerua excor
ticato cuius tritura fiat optia ⁊ fundant sup ip̄z lb.
ij. lactis dulcis ⁊ p̄ficiat bene cū saria tritici q̄tū ip̄z
tollerat ⁊ fiat troisci ex eo quoz oīs sit. 3. i. 5. et
fiat vt panis ⁊ siccet ⁊ sumant de eo omī die duo
troisci contriti.

Regimen bonum ad extenuatōes facta cā crete et
oppilatōis p̄tū epatis ⁊ siphac. L. ij.

Sumant passule bone ⁊ fundant sup eas q̄t
tuor pōdera ip̄az de aq̄ ⁊ decoquat vsq̄
ad medietatē ⁊ p̄ciant sup omē kafutuz
passulaz pōdus. ij. lb. scorie ferri ⁊ pugillus vn⁹
ameos ⁊ pugillus. i. zuccari ⁊ pugillus. i. origani
⁊ q̄n fernet dimittat duob⁹ diebus aut tribus deīn
colet ⁊ bibat de eo i ieiunio q̄titate lb. un⁹ ⁊ post
tres horas comedat panē cū kemich capparis ⁊ por
roz ⁊ bibat sup ip̄z vinū forte q̄titate lb. vn⁹ de
inde q̄n p̄tereūt. vj. hore comedat carnē pinguez
⁊ bibat vinū duꝝ vsq̄ ad. ij. lb. hoc enī efficit in
p̄p̄onib⁹ fortibus opatōes mirabile ⁊ colorē facit
bonū. aut sumat dragagati ⁊ seia papaueris ⁊ nucis
hendē ⁊ aboz been ⁊ capparis ⁊ zedoarie ⁊ almu
gath oīuz añ. 3. ij. 5. terant ⁊ frigant in butyro et
p̄ciant sup pōdus duaz minaz saulich tritici ⁊ su
mat oī die de toto vsq̄ ad. 3. xxx. ⁊ decoq̄t de eo
sorbitō cū lacte ⁊ butyro cocto ⁊ zuccaro sorbeat ⁊
balneet post ip̄m balneatōe leni. Aut sumant almu
gath. 3. l. belebori. 3. xx. dragagati. 3. xl. zedo
rie. 3. xxx. cribellēt ⁊ sumat q̄tū est tertia tot⁹
pane simile ⁊ q̄tū est tertia eius de aigdalīs excor
ticatis ⁊ q̄tū est tertia eius de zuccaro sulimēni ⁊ su
mat de eo oī die pōdus. 3. xx. in lacte ouino ⁊ exp̄
sione vne de vnoquoꝝ quoz sit lb. i. ⁊ fiat sorbi
tō ⁊ sorbeat ip̄az ⁊ utat de medicis ipinguatīs tpa
tis ex medullis ⁊ nux bendē ⁊ alkesile p̄pe cū saulic
qm̄ ip̄z cū hoc fragit inflatōes saulich ⁊ ḡna ipingua
di. Uez ip̄a tardant in stomacho ⁊ almu gath ⁊ ze
doaria ⁊ duo been ⁊ oīs q̄ mouet sp̄ma ex eis q̄ sūt
sicut bulb⁹ ⁊ herbus ⁊ faseoli. Et ex eis q̄ currunt
cursu p̄petatū est vt sumat v̄mis apis ⁊ exicet et
terat ⁊ misceat de eo aliqd cū saulich ⁊ det de eo in
potu aliqd. De regie bono ad calefactos est vt
sumat dog lactis dulcis ⁊ non vehemēs sit coagu
latō neq̄ acetositas imo accepta est ⁊ ablata ei⁹ vn
ctuositas vt sit magis penetratū ⁊ leni⁹. Et det de
eo in potu extenuato q̄titas medie lb. ⁊ moret su
per ip̄z tribus horis donec digerat ip̄z deīn sumat
de eo i potu t̄mde vice altera ⁊ abstineat a cibo usq̄
ad noctē ⁊ sit cib⁹ ei⁹ pull⁹ ipinguat⁹ ⁊ si tollat ut bi
bat vinū subtile faciat ⁊ si balneet añ cenā sup ill⁹
q̄ t̄a biberit cadū vini tenuis puri deīn egrediat ⁊
cenet erit melius. Et sumat cicer ⁊ infundat i lacte
vaccio die ⁊ nocte et si renouet sup ip̄z lac ⁊ nutri
at i eo plus illo licet. et suat rizi abluti albi et seia

papaueris tritici et tritici et ordeis tritoz oinz añ. pōdus 3. xxx. et pais de simila exiccati et zuccari albi aborū añ. pōdus. 3. xxx. aigdalaz excorticataz. 3. i. aggregent oia et decoquat de eo oī die pōdus. 3. xxx. cū lacte dīci aut oīo et butyro cocto et bibat ipz et balneet i tia pō ipz q̄tate q̄ i soluat. Aut sūat lb. i. lactis dīci et lb. i. aq̄ ferueat cū facilitate dōec p̄sūt aq̄ et p̄iciat s̄i ipz. 3. i. penidiaz. 3. i. butyri vacci cocti et oīz sisaminū et ferueat bullitōe vna et sorbeat. Aut sūat farine ciceris et fabaz et ordeis et rizi ptes eq̄les lēuiz excorticataz et papaueris albi et mes excorticati oinz ana ps. 5. tritici tritici sisami excorticati aboz ana. ps. 5. zuccari ptes. 5. fiat sorbitō cū lacte ouino et sorbeat in mane. Aut sumat hyusdamū albū et decoq̄t i aq̄ decoctōe bona et colet ab eo aq̄ fortiter deīn exiccet in ūbra et ponat in medio masse et fiat panis et coq̄t in furno sup laterē q̄qz massa rubet ac si esset tosta extrahat et terat et p̄iciant. 5. añ. in lb. i. pulvis lacte ex sisamo et papauere et sumant de eo mane et vespere tres plate manus. **¶** Medicamē mirabile. Sumat hyusdamū albū et abluat cū aq̄ postq̄ infusus est in ea die et nocte et exiccet et inuoluat butyro cocto inuolutiōe facili et bulliat q̄tū meret et p̄iciat sup ipm q̄druplū sui de amigdal excorticatis et q̄tū ipm est de nucibus et q̄tū ipm est de zuccaro et sūat de eo ad māsiōnē pōdus. 3. v. Et isti q̄dē ipinguant cū kekēgi et solatro et lactuca et moris et carne alcubegi. Et q̄ ad vltimū pueniūt i extenuatōe indiget ad curatōez sui hūectatis q̄ dixim⁹ in caplo ethice et in caplo siccitatis stomachi q̄re redi ad ea. Et isti itez oīz vt liniant cū pice oibus q̄tuor diebus aut tribus fm modū notūz Et de illo regimie est ad infirmitates. 32. hellebori albi seīs papaueris albi oinz añ. pōdus. 3. 5. baurach et gnoz pini aboz ana. 3. iij. gnoz ipinguatī pōdus 3. iij. hermodactiloz seīs hyusdamū pireti galalbeen albi oinz añ. pōdus. 3. i. kefile pōdus. 3. v. tritici albi mutuc. i. i. fundat triticū in lacte donec nigrescat deinde exiccet in ūmbra et torrefiat et sumat de eo in puluere oī mane et sero pōdus. 3. x. et sup ipm bibat lac. Aliud notū. hellebori al. farine ciceris et a meos oinz añ. ps. i. kefile ptes. 5. cymini karmenti pipis aboz añ. ps. 5. terant et p̄ficiant et coq̄nt in furno vt panis et exiccet et p̄miscet cū tāto pane de simila exiccato q̄tū ipm est et fiat de eo oī die sorbitō cū lacte et sumat aut ponat in iure pulli pinguis et sorbeat añ cibū. Unū ad eos. 32. kefile pōdus. 3. v. et dimittat sup. 5. lb. uini boni cui nō sit acetositas oīo et bibat de eo tres cados mane et vespere et ad māsiōez s. in oī dispōe cadū. i. Et p̄fert ut p̄sequēter adhibeat sauid. Et napi barbarici i sauid sunt vebemētis inuamētī ad eos calefaciēdo et hūectādo eos: vepz ipsi sunt vebemētis caliditatis. Et de illo est ad hñtes siccitatē q̄ curenī curatōibz eoz cū hūectatib⁹ notis et regimie ethicoz: deīn regat ille. siccitatē et attrahit caliditas regie calefactorz. et ille siccitati et associat frigū cū regie hñtiū ethica senectē. **¶** Clisteria vō sūt de clistere ipinguas renes sicut lac cūmū et p̄pe q̄ soluitur in eo de albeard aliqd. Et de eis sūt p̄posita q̄ i dicta sunt in caplis desiderij coeundi et dica de eis u^m Sumat caput ouis pinguis et mūdificet deinde terat ualde et aggregent illi. 5. lb. illiati et 5. lb. lactis et sumat tritici et rizi et ciceris tritoz oinz añ. q̄rtā lb. vni⁹ postq̄ fuerit iā aggregatū totū illud et dissolutū

in aq̄ et colatū et fundat ipm et aq̄ eius itez sup cōestione alia et reducat totū ad decoq̄ndū in furno dōec discoctū sit caput itez et colet totū et sumant de iure 3. iij. et de pingui. 3. 5. et de farina amigdalaz et nu cū abaz añ. 3. i. fiat clistere cū eo et dormiat sup ipm De ipinguatō mebz aliqd sicut manū aut pedē et labiū et nāsū aut p̄putiū aut virgā. 3. iij.

¶ Difficile in hoc est illud q̄d appat illi membro et non est illud ex pte eius q̄d comedit et bibit qm̄ illud cōe est corpi imo ex pte attractōis cibi ad ipz et retētiōis eius sup ipz et pueritōis eius ad nāz ipius. Et illud queadmōz sciūsti sit p fricatōez rubificatē cū aspitare et cū medicis rubificatibus deīn cū fricatōe q̄ est fortior et cū effusiōe aq̄ calide deinde liniat pix et q̄da ponūt sanguisugas capstres et sunt vmes rubei in v̄tute pias. Et tu q̄dem iā sciūsti in p̄mis caplis q̄r admistret pix et admistretur s̄z modū quē necessariū facit mā ueniēs ad ipz strigendo v̄iā ab eo ad aliud et apppat ei aliqd ex opatōnibus ferri sicut labio et naso et auri. Et dictū est i caplo alio ab isto. Dixerūt q̄ labiū et nāsū sunt dimi nuta oīz tūc vt apat me^m et discoopiāt cutis ab vtro q̄ latere et incidat caro q̄ est in medio q̄ indurata est ex ea q̄re plōgabūt et auferet ab eo calositas.

De maculis supflue pinguedinis. 3. v.

¶ Inguedo supflua est cōpos corpis a motu et deabulatōe et pueritōe coarctas venas coarctatōe p̄strigente eas q̄re oppilat spiritui v̄ias suas q̄obre extiguit mltitōies et s̄lū non puenit ad eos spiraculū aeris q̄re corrūpit ppter illud p̄plo spūs eoz et sunt i tiore q̄d expellat sanguis eoz itez ad locū p̄strictū q̄re fortasse fundet vena subito scissio ne p̄nitōsa. Et in huiusmōi q̄dē dispōe q̄ est añ ea accidunt eis p̄strictō anhelitus et pulsus cordis q̄re succurrat tūc dispōi eoz cū p̄lōmia et isti q̄dē penitus expositi sūt mortī repētiue. Et ad summū mora sup vltiatōis in pinguedie festiat et p̄pe illos q̄ ipinguat in p̄ma etate. ipi enī minutas hñt venas et p̄strictas et sunt expositi apoplexie et palyxi et pulsui cordis diu rē ppter bñtātē ipoz et malitē anhelitus et sincopi et febribus malis et non tollerāt famē n̄z sūt ea p̄strictōis meatū spūs et vebementie frigoris p̄lōnis et paucitatis sanguis et mltitudinis p̄lōis. Et hō q̄dē nō puenit ad vltimū magnitudis ipinguatōis nisi q̄ est frigide p̄lōnis: et s̄lū isti sūt nō generātes n̄z in seie suo ad p̄modū pueniētes et sp̄ma ipoz est paucū. Et s̄lū q̄ de mlieribus sūt pingues nō p̄cipiūt et q̄ cōcipiunt abortiuntur et earū appetitus iterum est debilis. Et q̄ isti q̄dē omēs curant cū medicis non fortasse penetrant medicie in venas eoz vsqz ad m̄bra eoz lesa. Et q̄ infirmant nō sentiūt nocumētū velociter qm̄ sensus eoz sūt debiles. et p̄lōmia eoz est difficilis. et in eoz solone v̄etris est tior. fortasse enī mouebit hūiores eoz et non erit possibile vt penetrēt in venas redeūdo ppter coarctatōez eaz q̄re fortasse ducet ad p̄ditōez illud. Si aut faciūt aliqd infirmat eos qm̄ calor eoz innatus est debilis qm̄ ei⁹ locus est strictus. Et nos q̄dē iā dixi⁹ q̄ landādus ē t̄patus et p̄pe in adolecētia et piguā q̄uis laborēt et debilitat a motu tūc ipa p id q̄d associat eis de significatōe hñtatis s̄gnit longitudinē vite.

¶ De Extenuando. 3. vi. Regimē extenuadi ē p̄trariū regimie ipinguatī

et est miorato cibi et post ipsum balneum et exercitum ve-
hemens cum penetratoe eius et ponere ipsum de genere quod non
nutrit. Et de genere eius cuius nutrimentum est sicut aut a-
cre aut salus sicut sunt lites et caugumich et acetosa et
sunt pars eorum panis de quo non est electus furfur et pa-
nis et ordeo et multiplicet species calidas quod per dimeto po-
nunt in cibariis suis. Et de eis quod adiuvat ad miorandum
cibum eorum predictum cum eo quod narrat est ut sit pinguis ual-
de et satiet velociter quoniam appetit eorum debilitant et
sunt cibi et potus eorum tales ut adiuvet ad resoluenda
maius si aggregat de ea et adiuvat ad illud uehementia ra-
ritatis corporis eorum per exercitum laboriosa et grossitudinem
dimittit et lecti et pmutat de quibus ad calidum et aeris fri-
ad calidum et detecto sp ad frigus ut perstrigant pori et
oppulent et solidet corpus propter horripilationem que
non recipiat nutrimentum et phibeat resoluere eque que
preedit attractioe eius quod est post ipsum. Quod si fuerit
perstrictum detegat calori deest multiplicet ei resolo que
resoluat supra illud quod attrahit ad membra. Et euones
et uoitus non equis. nam uoitus qui est equis an cibum et
post ipsum ipinguat. neque illud quod est plim extenuat. Et
alterato plomus ad pertrium plonis facietis pinguedi-
nem si est frigus tunc calefacto et si est caliditas equis tunc
climato eius ad frigus aut calore supflui. Et si plz et
rebus magis inuatis plibus quod supfluit in piguedie
sit ubique. illud a frigore est administrato medicinarum sub-
tilitatum et hoc itez ad calore est inuatiuum. et o3 ut ad-
hibeat eis exercitia laboriosa et euones. ipsa enim effici-
unt in humoribus tres opatoes quod ynaque est inuatiua ad
extenuandum et de illis est subtilitatio humoris et eo eloga-
to eius a coagulato et exponere ipsum ad resoluere et de
illis est quod ipsa puocat et mouet humores non ad per uena-
rum. Et de illis est quod ipsa faciunt sanguine lucrari quantitate acu-
ta non maligna ad uirtute attractiuam. Et medicie admi-
strate in doloribus lucturaz sunt ualde fortes et puoca-
toe urie non tpeate quod qui pmissent vadit cum cibo ad ve-
nas et non pnt pducere mas ad succo3 veaz n3 ad pte
urie sumedo a pte venaz nisi in potu sumat qui ia pa-
adueit digo tunc enim puenit ad ep et illic scip p opato
eaz imo fortes quod reanet discernetes ual3 humoris ad n
pte venaz que sunt patiunt uene et faciunt reliqs opati-
ones. Et iste medicie itez puocat mestrus cum uirtute
quod obre adiuvat ad extenuandum in mlibus. Et iste qdez
medicie sunt sicut getiana et semerute et aristol. ro. et
petroselinum et polium. et sadarace quod est in uirtute extenua-
tia ualde pertraria uirtuti karabe. et lacca bz in hoc uirtute
ppaz itez et sistr semer ap3 et dragantii forte est sed est
tiorofuz et amaracu sistr. et copositiu. et aristol. ro.
podus. 3. i. et auree mioris. et tertias. 3. i. getiane
rodane et pol3 et petroseli et sal uipe. ouz. an. 3. i. et
est dof. i. et medicam forte. Sumat radix cucieris
alimini et radix altee et radix oppopodis et suat in pul-
ueri decocto. 3. i. Et itez sumat seia ameos et seia ru-
te et cymini equis ptes et saluci et baurach aboz an. q3
ta pta yni et lacce ps. i. et dof oi die sit an. i. Et de
medicis subtilitatis sunt acetum et almuri et ppe in ieiunio
vezit ille quod bz debilitate neruoz et quod hnt nocumetu
in matrice deuict acetum. Et potare uinum in ieiunio quod
extenuat itez p h3 quod resoluat et p hoc quod replet uenas
vapore qui fuerit illud quod potat pl3 que uene non reci-
piunt iteri aliud si ipsum ex cibo. Et sistr medicie lenie-
tes naz. ipe enim puenit cibum a uenis. Et qui administrat
multoties sit ut attractia pig et puenit uene euacuari

ad eo quod uadit ad eas ap quilibz motu humorum ad iustitia
Et qui appetit medicie lenietes naz et subtilitates diureti-
ce non puenit ad uenas res magis. Et de medicis extenu-
antibus sunt tyriaca et uisus ei et sal uipe et diacurcia et
diacyminum et diapirion et sagzenea et anacardinum. Et
medicam de lacca et athanasia et horusia et trisera mi-
nor. Epithiata uo eorum o3 ut sint de genere eorum quod infiat
et stupefacit uirtute attractiuam et sit in eis uenenositas
sicut hyusquamum nigrum et hyusquamum album aut de genere
eorum quod resoluat resoluere uehementi sicut sunt ola et in-
uictos fortis resolutiois. Et o3 ut sit eorum balneatio in
ieiunio et sit aerea sudare facies non aquosa et huectas.
Et si fuerit aquosa resolutia sit assiduato et ea ut non ac-
ciat ex ea attractio sistrua absque resolutioe deum non fe-
stiet ad comedendum sup ipsum imo expectet et dormiat
per ipsum aut moueat et exciet diu descat per coedat re-
debile et sistr o3 ut sit frica et frica resolutia ptiuua.
De extenuatoe membri particularis sicut maille et testi-
culi et man et pedis et sistr illis. et vij.

Radii in hoc regie itez ad disponere et pdisoas
quod dixi et extenuatoe absoluta et inueni cum in-
uatiu quod appropant et inuati ad illud sicut fa-
cere ipsum descre cum frigori suo et ligat uias cibi ad ipsum
et strigere cum ligamento assiduato eius sup illas uias
sub eo et attractio cibi ad oppositu eius. Et de epithia-
tibus quod phibet testiculis fieri magni et mamilla a ma-
gnificatioe est ut sumat chiolea et cerusa plubi et misce
ant cum expulsoe hyusquamum albi et oleo myrtio et admi-
stret in uncto et assidue epithiatio eius ex fricatioe la-
pidis in quo phlomatores sua acuit ferramenta qui un-
fricat sup aliu cum aceto aut cum succo hyusquamum al. Et si
mli multudo epithiandi cum alme oi die. Aut sumatur
crete ps. i. et gallaz viridiu quod virez sunt trite et lini
ant cum melle in die. deinde abluat cum aqua frigida fiat illud
in melle tribus vicibus. Et appropat mamille ut liget
sup ea cyminum peritru pfectu cum aceto ex quo epilet ma-
milla. Et dimittat sup ea panus istus aceto tribus die-
bus deum soluat et pnt adhibeat cepa illig al. et strigat et
in soluat tribus diebus alijs fiat illud in melle 3 vicibus.
Acquirunt nunc degetudibus uiguium et panari. et vij.

Panaritium est apia calum exiturale accio in latere
uiguis et est difficile uehementis doloris et quod
ykerat et pducit ad corrosioes et quod currit
ex ulceratoe eius facies subtili fetida et est in h3 tior digiti
De Lura. et ix.

Secessaria est phlomia et uetris solo fiat. et est ne-
cessarium subtiliare cibum et infriare ipsum. et o3
ut currat in curatoe cysu reliquorum apatum
et in obfuatione dispois pncipij et augenti et stat et decli-
natois bz quod sciunt. et de aut locales sunt qui in pn-
cipio o3 ut submergat in aceto calido. Hal. naz narrauit
quod est uehementis inuanti ad panaritium et non est dubium quod
in pn3 sit magis inuanti et ppe cum furfur aut faria or.
et epilet caforatu scin ex cafora et qui pscit opium cum mu-
cilagie phlij extracta cum aceto est inuanti ual3. et epila-
cum gall peritru pulverizatis fortasse infrenat ipsum. et sistr
sordes auris cum lit3 quod phibz ipsum collecto3 facef. et
litu itez inuanti est bonu. Et sistr galle pfecte cum melle
illud enim est ex eis quod phibet ei pfratioes et submergat
sp in aqua frigida et sedet dolor eius cum opio qui est mirabile
et mucilago phlij tunc est inuatiua. Aut sumant galle et cor-
tices gnatoz acetosoz et lapides calcis et sic succo cum e-
quili msa psciat cum melle aut cum rob uue aut cum iuleb

et liget sup ipz et no ap pxiat oleo aliq n3 hūitati qū
tiet ulceratō et radix lilij et olibanū tritū solū et cū alijs
Et grana myrti decocta cū rob vne fortasse refrenat
ipz. Adedicam sanas panartū. Sumat aloes et balau
stie et olibanū et galle et aggregēt cū melle et adistret.
Et nō o3 vt stet sī infidatā nā ipa qñ trāsit hora p
pncipij ipissat cutē et obidet mās et uehemētōr sit do
lor. Et nō attēdat tūc illd qd sēt de calitate qm sit
sicut igit imo resoluat et exicet et fortasse pferit sub
mersio i oleo calefacto et tolleratia sī ipaz et i meo terat
oliba^m et pōat sī ipz aut flos ferri et nigella itez trita
et mucillagies itez lenietes et adipe et sīl rōcisci ada
rō et mulces et sordes auris bona ē ei an collectōez. et
qū accit maturatō tūc pōe sup ipz semē almaru et pfi
liū cū lacte. Et qū ē ppe statū et collectōez tūc pforet
pforatōe subtili et pua ut egrediat qd ē i ipō et eplet
qū egresū fuerit cū sūpticiis sicut sū lētes et rose et sic
sanich de nabach et sanich maloz et sanich de zarur.
et p^o illud ex faria lupioz cū melle. et qñ ulcerat tūc
aloes ē d meliorib^o curatōib^o ei^o et sīl rō cū arseico
et eplz de flore eris pīstū cū eplō de cerusa et stocolla
et coopiat illd cū pāno ibibito i uio. Et o3 tūc ut sepe
ē caro ab ūgue ab oi pte et icidat illd qd pūgit carnē
ex ūgue. Et emplz bonū qd dixit paul^o. R. dragati
ustū turis aboz an. pte. i. floris eris pte. s. terat euz
melle et adistret. Et itez eplz h^o mōi cortices gnatōz
acetosoz et galle et scorā eris et flos ei^o misceat p mel
le et liniat et liget et n tagat locū aq n3 olz. Et emplz bo
dragati ustū et turis aboz an. ps. i. agg^o get cū melle
et ponat sī ipz et fortasse ē necessariū qū ē tior corrosi
ōis admistrare calcadicō ex arseico et dragatō et flor
eris et calce qm exiccat ipz et nō ē meli^o eo. Et qñ icip
currere ex panaritō ulceratō saies tūc caurerizet et i
dat vt non pambulet malitiā eius i digito toto et nos
qst iam locuti fuim^o de panaritō vice alia.
Aures muris et scissura ynguiū et exoratio earuz et
ipfarum scabies. L. x.

Quandoq accit bec accitā ca siccitatis p plo
nis mlice. Et illa fissura ynguiū q est declinā
ad ptes acutas pēdētes cū carne et pūgetes et
q ledūt dī auris muris. In curatiōe vō eius ē necessa
ria mūdificatō corpis cū eione hūoris mlici si fuerit
dñans. et medicie locales sūt vt liniat alastras cū sale
masse et fece uini. Et eplet cū cepa muris assata et ppe
cū oleo sisaminio aut semē lini aut nasturtiū et eplz sēm
liget sup ipz cū melle. Et nasturtiū et sal trita pferūt
ad illud et eradicat frusta. Aut liniat cū alastras et sale
et fece vini et hoc pferit scabiei et exoriatōi et simili
ter mastix dissolutum cū sale trito.

Spasm^o et curuitas et le pstitas q accit yngui. L. xi.
Sic palliōes itez accit yngui f3 p3 ex mlia q
re puerit ea et spasm^o et curuat ipaz et fa
cit ea le p3az. Et mltoties qd ē ea ei^o aliqd
eradicatū accit yngui qū ergo vult oriri origie bona
nō custodit et tagit mltoties et nō egredit et si egredit
egredit f3 forma mala et vadit i generatōe sup illa sū
ma qā illud qd adueit ei d nutrimento adueit ei et nō
inneit i ea penetratōez et de eo resolutōe f3 duos mōs
nāles qre ppoit i radice ynguis tali ppoīe q sit ei dif
ficil exēlio totū radice. Et mltoties qdē curat cur
uata cū adipe. vñ. diebus. deīn fricat cū nitro deīn
iterat donec eqt. Et mltoties eradicat ynguis p caluz
qre sit fortis dolor et facit incurrere febrem. **C**
CURA. Illa cuius ca est mlia indiget eūone eius si
fuerit corpi cōis et fuerit ones yngues iā scē sīl r et cū
catō tibi ē de reb^o magis pueniētib^o ad illd. Et q bi

bic olz sisaminū et assiduāt ipz eqnt yngues ei^o. Et si
fuerit mlia ppa uni yngui tūc o3 ut curet curatōib^o lo
calib^o. Et de curatōib^o qdē localib^o ad illud alie sūt
q leniūt ynguē et pparat ipaz ad exoriatōi et eqndū sic
admistratō calcis et arseici sī ea qre sit talis vt radas
cū cultello quā qūitatē volueris et sīl mltitudo epla
tōis cū fece alfochaba qm facit ea facit ad eqndū. Et
sīl r si tollerat man^o calefac ea cū cera et eq ea. Et gū
ma cupsi ē emplz bonū ad liniēdū ea et semē lini itez
ē bonū ad spalmū. Et adeps ouis qñ ligat sup ipaz di
eb^o aliquot et dimittit lenit ea si aut nō sufficit iteret
sup ipaz mltoties vsquo leniat et ppet ad eqndū et
pferit ad scabiē ynguiū iterum.

Singeniū i icidōe ynguis male i forā sua et colore suo et
reliq macul ut nascat loco ei^o ynguis bona. L. xij.
Umā gūma cupsi et eplet cū ea ynguis mali
gna dolorosa dieb^o aliquot vt leniat deīn
pūgat radix ei^o cū acu et currat de ea sāguis
plm^o deīn liget sī ea allea p trita die et nocte deīn i no
uē sup ea allea i die et nocte bis qm ipa cadet Et assi
duatō eplandi ea itez cū oleo qñz ppat ea ad caluz cū
quolibz regie ppe qñ misceat cū eo oppoponacū et sul
fur fractū p tritū cū adipe. Et de medicis fortib^o ad e
radicadū ynguē ē sapinū et itez dabg glādis et gūma pi
gani. et arseici et catarides aggregēt cū aceto et assidu
et eplātō ei^o cū eis i oib^o. x. dieb^o. Et itez utrūz ar
senicū et sulfur citrinū et glutinū alboti fiat ex eis eplz
cū aceto et resoluat omni ebdomada.

De obseruatōe eius que oritur. L. xij.
Portet ut igemet dōec magificet et tneat a ta
ctu cū māu et aere et alijs et crescat. Et magis cō
ueniēs qd sūt ad illd ē vt fiat aliqd sī digitū sicut pi
le^o de argēto et sit i eo pñexio retis et rupta ut nō pbi
beat aer oio. qd si oportuerit phibeat aerē pp calorē
aut frigus aut aliqd coopiat cū re alia. Et o3 ut figura
h^o pilei sit figura q fiat securitas ab obuiatōe digiti
a pte ynguis qū ligat sī ipz et obuiet ex pte a^o et obui
scat sī digitū ipa^o m^o i^o tūc eni nascet ynguis mlior q ē
De Baras que sit super yngues. L. xij.

Sumat nux cupsi et terat et misceat cū aceto et fa
ria et ppe faria lupioz et eplet cū eo qm eradi
cat albaras et sīl r semē lini cū nasturtō et sīl r sex adusta
pīsta cū arseico rubeo et gū^o pini et pīx hūida mirabi
les sūt i hoc cū arseico rubeo cū nuce cupsi. et glutinū
pīsciū ē mirabile vlti^o et radix acetose itez lita p ace^o
De Citrinitate que accidit ynguib^o. L. xv.

Sumat ex gall et aluie cū adipe anatis aut cū fel
le uaccio aut cū seie eruce p trito bñ pscō p ace^o
De attritione ynguiū. L. xvi.

Emplz i pria cū solijs myrti aut cū solijs gātoz
teib^o deīn adhibeat leniētia q si accit capitibus
neruoz eaz veniētū ad eas dilatātō adistra sī ea adi
pes notas et cerataria lenia.

Mortu^o sāguis sub yngue ab attritōe euēies. L. xvij.

Curet cū faria pmissa cū pice et eplet cū ea si aut
nō excusat i^o idigz opatōe man^o tūc o3 ut fidat ū
guis cū facile scissuā obliq cū istō acuto ita ut egredi
at sāguis q ē sub ea. q si accit ex h^o ut eradicet ynguis
fac ut currat sāguis et iniscet ynguis et sī illd qd ē sub
ea cū facile ut sit inuam ei^o et n doleat deīn pideret
p^o dies aliq^o. et si fuerit illic nū^o pmat ynguis aut si
de ea cū facile et rducāt et liget et n diuidas carnē qm
pmouet dolorē mag^o maiorē q panaritū imo tege
ea cū ipa. Et ebroca sī ynguē aq et oleū tepidū et pone
sī ipaz post et in fine ei^o emplm basilicon.

Explīcit liber qre canois auicēne. Deo gratias.

Inc
va
un
sci
in
cia
de
ti
un
fa
ri
gi
co
m
u
a
q
m
bi
di
ri
m
d
u
ti
I
p
p
q
ti
r
f
n
p
a
y
n
p
e
f
a
l
a
l
p
e
a

Incipit liber quintus de medicina et antidotarium.

QUOD expediti sumus in libris quatuor a relatione summe scie speculative et operative artis medicine pstantis sanitatem et facientis acquisitorem sanitatis adest nobis tempus sigillatim de libris canonicis per librum quantum variatum in medicina ppositis ut sit sicut antidotarium unum libri. Et hunc quidem librum diuisum in tractatus scientiales in quo inuimus ad radices scie ppositiois in duas summas. Summa prima est de ppositis essentialibus que est .xij. tractatus. Primus est de tyriaca et de pfectioibz magnis. Secundus de hieris. Tertius est de electuariis nutritiuorum solutis et non solutis. Quartus de suffusis et alchamala et muret in fantiis. Quintus de lobcat ad spiritalia. Sextus de sirupis et rob. Septimus de coditis et ali gibel. Octauus de troscis. Nonus de decoctioibz et pillis. Decimus de oleis. Undecimus de vnguentis et emplis. Duodecimus de iunamento deorum appropriato vnicuique membro. Et summa secunda est de medicis ppositis exptis in vnaqueque egritudine que est octo tractatus. Tractatus primus est de medicis coppositis conferentibus egritudini bus capitis et eis que sunt in ipso. Secundus de medicis oculi. Tertius est de medicis doloris auris et apatis eius et puris ipsius et guttate eius. Quartus de medicis dentium et doloris ipsorum. Quintus de medicis oris et gutturis et vtris superioris. Sextus de medicis ventris inferioris. Septimus de medicis doloris iuncturaz et sciaticae. Octauus de medicis alopitie. Qui ergo attulereus hos tres modos sigillabimus librum.

Tractatus scialis in quo inuimus ad radices scie coppositis. De necessitate ppositarum medicinarum. Quandoque non inueniuntur in omni egritudine proprie copposita medicina opposita ei de singularibus et si inueniuntur non eligerentur super ea. Immo fortasse non inueniuntur de coppositis qua opponamus copposite. Aut inueniuntur ea: vtrum tunc indigemus virtute addere in vno simplici ei? que re est nobis necessarium ut adiungamus ei simplicem confortate virtute ei? sicut est caemilla: in ea ei est virtus filosofis pl? ut? et stipticitatis mi? que pfortans virtute stipticitatis cum me? simplici stiptica adiungentes ea ipsi. Et quoniam inuenimus medicinas singulares calefacientes vey nobis est necessarium calefacere minus quam ipsa: que re est nobis necessarium ut adiungamus ei infirmitas aut plus ipsa: quod est necessarium nobis ut adiungamus ei calefacientem aliam. Et quoniam indigemus medicina calefaciente quatuor partibus et non inuenimus nisi que calefaciat tribus partibus et alia calefacientem quonque partibus quas aggregamus iter eas considerando quod pueniat ex toto calefaciens quatuor partibus. Et quoniam est medicina quae addit iunatiam in eo quod volumus sed est nocua in re alia que est necessarium ut pmiscemus cum ea quod frangit partem nocuentem eius. Et quoniam est abhominabilis horribil? qui gustat quae abhorret st? et expellit qui adiungimus ei quod ea bona faciat. Et quoniam est intentio in ea ut agat in membro logiquo quod est tiemus quod fragat eius virtute digo per? et digo fa? que associamus ea cum co

seruante non patiente conuertere ab ea audacia duarum digonum ita ut pueniat ad membra de quo intendit sanatio sicut ponimus opium in medicina tyriace. Et quoniam est intentio in ea penetratio sicut ppius croci in troscis casore ut faciat eos penetrare ad cor et vey quoniam ipsi puenierit ad cor igitur virtus discretia et deu dat ab eis croci et destruit ipsos et operant infirmitas extinguentia in corde sicut facit virtus discretia sepan do virtutes resolutiois et stipticitatis siue medicina sit naturalis siue facta: que pcedit resolutia ad ipsa membra lesa que resolut maza et refrenatia ad vias materici ad ipsa que phibet maza. Et quoniam volumus indiciaz que moret in transitu suo pax donec opet illic actione nobile pluma dei sit me? illa velocis penetratiois: quod est pmissio ea cum re tardate sicut sunt ples medicinarum apitiaz: ipse enim sunt velocis penetratiois ab epate et fortasse est necessaria mora carum in epate que pmissio cum eis medicinis attractiuas ad corariu epatis sicut semen raphani attrahens ad os st?i: quod est hesitat medicina in quietate que pueniat eius iunamentum ad epar dei penetrat. Et quoniam est medicina quae iuenimus cois duabus vjs: et ite tio nostra est in via vna: quod est associamus cum ea quod deferat ea ad illa sicut quoniam ponimus cantarides in medicina apitis ut conuertant eas a parte venarum ad partem renu et vesice. Et scias quod plimis medicinarum insunt opo et statio. Et quoniam intendit cum ea opatio loginor statio eius que indiget faciente via. Et quoniam intendit cum ea opo loginor statio eius que idiget figente vel tardate. Et scias quod medicina ex pia melior est non expta. Et pax medicinarum melior est plimo eaz in intentio vna. La aut in hoc quod pax medicinarum est melius plimo eaz ia expota est in principio libri secundi. Et vo ca in hoc quod expta melior est non expta: est quod ois medicina pposita habet iudiciu ex simplicibus suis et iudiciu ex tota forma sua. Et non expta non iudicat nisi ex enutiatione suorum simplicium tunc et non scimus illud quod facit ei necessarium ppo eius scia ab eis an est addes in intentio eaz an non addes an est pra agens in sua forma. Et exp te quod ia vificata sunt vtreque res. Et fortasse est utilitas in forma pponali maior quam i? quod accidit ex simplicibus eius.

De qualitate compositionis.

Scias quod quoniam accit tibi quatuor necessitates et non inuenis ad eas medicina in na nisi artificialis: sicut si indiges euone cum scamonea et pulpa colloquintide et aloce et turbit: et vis aggregare ista ut sit tibi medicina aggregata: tunc considere ra si necessitas eaz et oponis ipsaz fuerit equalis quoniam ipse sunt quatuor medicine: tunc accipe de vnaqueque earum quarta portiois et compone. Et si non fuerit necessitas eaz equalis imo quarundam earum magis et quarundam ipsarum minus: tunc existia existitoe artificiali et menfa summa necessitatis et ppe pportione necessitatis ad necessitate canonem et ade super illa portione aggregata quietate cuiusdam et minue quietate cuiusdam fm pportione necessitatis et ppone. Et scias quod medicine pposite pferenti ut tyriaca ista fm simplicia eius vestigia et virtutes et fm formam ipsius que non fermentat in spatio nisi ut faciat accidere coplexio eius vestigia et virtutes: et fortasse sunt meliora quam simplicia. Non ergo inspicias ad illud quod

m m

dicunt medici qd cōfert tyriaca ad hoc ppter spica et cōfert ad hoc ppter myrrhā imo cōfert ita: vix il- lud cui intenden est forma eius. Et iā aduēt p accēs subtilitas inuatiā et non possum? minuire ad e- az et ad pportōalitātē ei? ad opōes ipsius imitatiōe nobili al mutatiōe natabili. Et scias qd in cōposi- tis sunt medicine q sunt qbus ē initeñ et radix q qū priuāt destruit basis sicut caro uipe in tyriaca: et a- loes in hiera picra: et helleborus in hieralogodion et medicine cōuenientes ad hoc vt egiānt et pnu- tent et vt addat in eis aut minuat: et medicine q si addunt nocerent: nā si pōerent in tyriaca anacardi corripent medicinas et pprie carnē vipe. Et me- dicine q si adderent nō nocerēt sicut si tu adderes i tyriaca nucē muschata nō inuicēs cū ipietate ma- gna. Et scias qd plimū cōpositiōis pducit ad cor- ruptionē et plim eius pducit ad pfectionē et opatōez eius et qd plim cōpositiōis sit a singularibus et cōpo- sitis sicut tyriaca a singularib? suis et a trociscis tri- bus: nā vnicuiqz trocisco cā cōpositiōis iest pprie- tas q nō repit in singularibus. Et qñz est medicina cōposita ex cōpositis.

Sūma prima de cōpositis essentialibus.

Tractatus primus de tyriacis et cōfectionibus ma- gnis Tyriaca alfaroch.

Het tyriaca ē sublimior medicinaz cōpo- sitaz et melior eaz ppter multitudinē sui in- uamētū et pprie in venenis q sunt ex pū- cturis sicut spētū et scorpionis et canis rabiosi et ve- nenis ebibitis iterficiētib?. Et ad egritudines pbla- ticas et melicas et febres eaz et ad ventositates ma- lignas et palyum et apoplexia et epilepsia et torturas et tremorē et ad eū q secū loquit et maniam et ad le- pra pprie et albaras et cōfortat cor et acuit s? et ap- petitus et confortat stōm et alleviat anhelitū et de- let pulsum cordis et retinet spūtū sanguis et cōfert ad plures dolores renū et vesice ex quacūqz cā- sint et frangit lapidem pprie in vesica et cōfert ad vlcera intestinoz et durities intrinsecas in epate et splene et in alijs ab eis vtrifqz et ad piodos amboz. Et nō efficit has opōes nisi ppter pprietatē forme e- ius seqntē pplonē simplicii ipsius ita vt confortet spūz et calore inatū qre inuat nā p illud sup cōtra- rietatē faciētia fīa et cala et vincit vtutes earū. Et melior descriptionū h? medicine ē descriptiō ra- dicalis Andromachi. Et iam nixi sunt ples medi- corū sicut Hal. et alijs vt adderent et mimerēt in ea nō ppter necessitatē faciētē necessariū illud eis neqz ppter aliqd forte uocās eos ad illud: s? qretyt re- memorarent et vt remaneret ab eis in ipsa vesti- giū sicut remansit Androsacho. Et meū qdē psciliū est vt nō remoueat aliqd qd expimētū inuatiūz inuenit: fortasse. n. illa pplō cū illo pōdere est si- gnificās illud. et inuamentū inuenit expimentū qd qū ipsa mouet a suo pondere nō cōsequit illa ppe- tatē. Qd si aliqd eoz dicat qd scit eaz faciētē i? pō- dera facere illa ppetatē tūc dicet medaciū in eo cui ptradiceit s? illd sicut si dicat aliqd sciaz pōdeze e- lemento in eoz et hoie et alijs. Et tyriace qdē ad- sunt infantia et pubertas et adolecētia et senectus et mors. Et sit infans p? sex mēses: deñ incipit i pu- bertate et augmēto v? ad tēpus i quo stat p. x. ānos in regioib? calis et. xx. ānos in regionib? fri-

gidis: deñ stat aut. x. annis aut. xx. deñ declinat aut p?. xx. ānos deñ p?. xl. ānos deñ expoli- at vtute tyriace aut p?. xl. ānos aut p?. lx. et fit v- na cōfectionū declinata a gdu tyriace. Et oz vt de- tur in potu morfo de illa q ē recens et fortis et reli- qd qd in potu dat de illa q est debilior. Et fortas- se est necesse ut in potu deī morfo de recenti ex m- dio aureo v? ad aur. i. Et ex eis qd distingui- tur inter illa q est recens et fortis et inter antiquam et debile et malā: et de expimētis qdē ē vt i potu su- mat hō cathartici et cōsideret tunc si soluerit eū su- mat in potu tyriacā tunc si retinet eū est recēs bo- na et si nō est mala. Et ex expimētis est illud qd dicit Hal. qm oz vt capiat gallus siluris qm ipse ē succioris pplonis q ille q nutrit in domib? et existi- mo ipz ē salianū masculū et mittat sup ipsūz anial venenosum deñ deī et in potu tyriacā: si ergo vi- xerit tunc tyriaca ē bona. Et itez expit in i? q in potu sumit opū et hyusqamū nigz et alia. In na- pello aut inuamentū tyriace ē pūū et qritas eius ut expellat mortē est mora pua. Et forliūan medica- mē de muscho sicut existimat qdā est magis inua- tiū in eo q oia. Quātitates aut q in potu dant de tyriaca in vnaqz egritudine sunt iste. In tūsi qdē antiqua et dolore pectoris et lateris dat in po- tu lupinus v? in aq mellis aut iuleb si fuerit fe- bris. In rigore aut piodico et frigore et vōitu i ini- tio periodi deī in potu lupinus v? v? v? aut cū vino qd nō sit mius trib? et. x. plus qtuor. et. x. et. s. Et sumat in potu ille q habz colicā et inflatio- nē in stō et puncturā qritatē lupini cū aq mellis aut iuleb sicut scis. Et paties casum appetit? silr in aq aut vino sicut scis. Et de tyriaca lupinū in decocto- ne assari. Et deī in potu in hydropili aū cibū lupi? v? de ea deglutendo aut cū qritate. et. i. s. ace- ti cōmisti. Et sumat in potu patiens spūtū sanguis si fuerit tēpus ei? in egritudine ppinqu ulz ad aur v? in aceto cōmisto. Et si fuerit spātū cū eo anti- qū deī in potu vltimū in decoctoē sumisuton mae et sero. Ille v? q patit abscessiōez vocis sumat i potu de ea fabā vna in aq mellis aut rob vne aut teneat ea sub lingua. Et deī in potu ad vlcera inte- stinoz et solonē ventris cū sanguine in aq sumac. Et ad cōstrictionē anhelitus cū oxymelle sūllitico qd sit minus. et. i. et fiat gargarisimus ad epilepsia i primis deñ deī in potu de ea qritas qrite aur. i? v? ad mediū aur in aq aut oxymelle sūllitico. Et silr in dolore capitis et emignea. Amplius ipsa frangit lapidē in vesica et remb? qū potat in deco- ctione ap? et phibet colica passionē et retinet nāz. Et illi q vtit ea in hora sanitatis nō nocēt venena et nō ipēdunt in eo nocumēta et sit secur? ab egri- tudib? pestilentie. Descriptio. et. trociscorū sūlle aur. xlviij. trociscorū uipe aur. xxiij. troci- scorū alindaracaron et pipis nigri et opij oīuz ana. ta- tunde et cinnamomi in descriptiōe aur. xij. et in de- scriptiōe aur. xxiij. et seīs napi silu fīs rotundi et scordei et radices lilij celestis et agarici et succi liquiritie et olei balsami oīuz ana qritū est hoc pōdus. et myrrhe et croci et zinziberis et reubarbari et centauree et cala- menti montani et prassij et petroselinī et sticados et costi et piperis albi et macropiperis et pullegij indi et

olibaſi & floris ſquati & gūmi albotin & caſie lignee
nigre & ſpice & poliſ oium ana auſ. vi. Et ſtoracis
liq̄de & ſeis ap̄i & ſiſeleos & ſeis ſiſeleos et ameos
& camedreos & camepitheos & ſucci hypoſtidos &
ſpice cellice & ſebce mōtāe & ſolij & gētiarē & ſeis
ſeniculi & terre ſigillate & colcotar aduſti & amōi &
acori & naſturtij albi & carpobalſami et ipericon et
ſu & gūmi & cordumeni & aniſi & acatie oium ana.
auſ. iij. dauci & bdellij ſubalbidi oīuz añ auſ. iij.
bezard & aſpalti & oppopōacis & cētauree minoris
& ariſtologie rotūde oīuz ana auſ. ij. Et in alia de
ſcriptōe cētauree ariſtologie rotūde loco lōge: ca
ſtorci vō in deſcriptōe q̄da auſ. ij. & in deſcriptio
ne auſ. iij. Et ſiſt eſt fmo in ſerapino & mell ſb.
x. & vini antiq̄ odoriferi kiſt. ij. liq̄ſiant q̄ de eis
liq̄ſcunt & infundantur que infundunt et terant ſic
ca & cribellent & cōficiant cū melle & ponat in vaſe
vitreo aut plūbeo aut argēteo & nō ipleat vas: i
mo ſit in eo ſupfluitas vt reſpiret medicia: & oēs
medicīne p̄ter mel & vinū ſunt. lxxij. medicīne.
Deſcriptio alia. **R**. trociſcoz ſq̄lle auſ. xxvij.
trociſcoz vipe & trociſcorū alindaracaron & pipis
nigri & op̄i boni oīuz ana auſ. xxiij. & allei ſilue
ſtris & roſaz rubeaz ſiccay & ſeis napi ſiluriſ & iſ
os & agarici & ſucci liq̄ritie & olei balſami & cīma
mōi oium ana auſ. xij. myrrhe & praſſij & croci et
macropipis & zinziberis & ozimi montani & petro
ſelini et pentaphlon ſiluriſ & reuſ. m. & coſti amari
albi et ſticaos et pipis albi et muſchi & pullegij &
ſupſōris ſquati & gluti alibai et olibaſi & caſie & ſpi
ce oīuz ana auſ. vi. & gētiarē et almealeſſis et ē na
ſturtij albi et ſtoracis liq̄de et ſiſeleos et ſpice cel
lice et eſt nereidē et ſeis ameos et camedreos & ca
mepitheos et hypoſtidos & ſolij et epithymi & ſu
et meu et ſeis ap̄i et ſeis ſeniculi et boli lacune. et
colcotar aſſati et amomi et ipericon et acori et car
pobalſami et acatie et gūmi arabici et cordūeni oī
um ana auſ. iij. Et aſuſera et galbani et oppopōa
ciſ & ſerapini et bituminis iudaici et cētauree et ari
ſtologie rotūde et caſtozei oium ana pōdus auſ.
ij. Et addite ſunt in hac deſcriptione iſte medicīne
et ſunt firmate in deſcriptōib⁹ aliaz linguaz & ſi
ozimi ſiluriſ et galbani et dragaganti et ciclamif
et ariſtologie longe et ſeis hyſſq̄ami albi oīuz añ
auſ. ij. Iſte ergo ſunt ſpēs. lxx. in cōmiſſōe exce
pto melle et mel ſit duplū medicīnaz q̄z ſit ſum
ma ei⁹ qd eſt in tyriaca mille et q̄draginta ei tri
ginta q̄tuor aurei. et terat croc⁹ p ſe et terat myr
rha et op̄i et olibaſi p ſe et infundat illud in vīo
decocto nocte et liq̄ſiant glutinū et galbanū cū oīo
balſami et terat colcotar ſolū deīn terant reliq̄ me
dicīne et cribellent et cōficiat ſumma eaz cū mel
le diſpumato. Et cōteraſ qū ſit aggregatio i mor
tario cōtritōe bona donec cōmiſceant deīn ponat
in vaſe vitri qd ſit ſicut vrinale aut teſteo vitre
ato et admifſtrei p⁹ q̄tuor anos. Et ſit doſ integ
pōd⁹. 3. i. cū aq̄ tepida i ieiūo. **D**eſcriptio alia.
R. tro. ſq̄lle auſ. xlviii. & troci. tyri auſ. xxiij.
pi. lō. auſ. xxiij. tro. alidaracō pōd⁹ auſ. xxiij.
roſ rubeaz ſiccay ablatis capitib⁹ auſ. xii. radicia
lilij celeſtis auſ. xij. & radicia liq̄ritie auſ. xij. ſeis
napi ſiluriſ auſ. xij. et ſcordeon auſ. xij. xilobal
ſami auſ. x. op̄i auſ. xij. agarici auſ. xij. pipis al

bi auſ. vi. reuſiz ſeis ap̄i aure. iij. myrrhe pure
auſ. vi. coſti amari auſ. vi. croci aure. vi. caſie
auſ. vi. ſpice inde auſ. vi. melaſopipis auſ. xxiij.
& thuctamis et eſt pullegij auſ. vi. & praſſij aure.
vi. & ſticaos auſ. vi. & petroſelini & eſt ſemen a
p̄i montani auſ. vi. maceſſici auſ. vi. & q̄ncq̄ ſo
lij auſ. vi. camepitheos auſ. iij. & amomi aure.
iij. & meu auſ. iij. & nereidē et eſt ſpica romana
auſ. iij. & ſiſt camedreos auſ. iij. gentiane roma
ne auſ. iij. aniſi auſ. iij. gūmi auſ. iij. ſeis ſeick
auſ. iij. cordumeni auſ. iij. ſiſeleos auſ. iij. ani
os auſ. iij. ſerapini auſ. iij. caſtozei auſ. ii. ari
ſtologie longe auſ. ii. cētauree minoris auſ. ii.
bezard & eſt galbanū auſ. ii. & ſit de ea qd dixi⁹
de cōtritōe cribellatōe & cōfectione cū melle. **A**
Ra trociſcoz de vīpis. **A**ccipiant vīpe qū ē ſi
nis veris & incipit eſtas & ſi fuerit ver hyemale di
mittant vīqz quo cōſequat eſtus. **E**t vīpe qdē
ſunt ſpentes capita hñtes plana q̄ ſunt lata p̄prie a
pud p̄pinq̄tatē colli minuti ſubtilis valde quorūz
caude ſunt curte ſtreptū faciētes & ſonitū in inceſ
ſu. Et iſtis qdē trociſcis nō cōueniūt oēs vīpe imo
ſtaue & de ſtauis ſeminee. Et eoz ſignū eſt q̄ ma
ſculi in oī latere hñt vīnūz dentē & ſeie p̄ſes vīno.
Et oī vt alienent cornute & varie & aſpides deeli
ues ad albedinē & nō capiant ex piſcinis & littorib⁹
fluuiorū & aq̄z & mariū nō petroſe qm̄ in eis ſūt q̄r
cine faciētes ſiti: imo capiant in loco lōginq̄uo ab
hūorofitate. Et nō capiant ille q̄ ſunt debilis mot⁹
imo eligant ille q̄ ſunt velocis motus hñtes caput
eleanū. Et oī vt nō morent quz capiunt ſi poſe ē
& abiciant a pte capis ei⁹ q̄tuor digiti & ſiſt a pte
caude ipſius & ani ei⁹. **Q**uō ſi cucurrerit ex ea ſan
guis plim⁹ & fuerit motus ei⁹ in illa diſpō plim⁹
& mors ipſius tarda tūc erit elca. Et ſi fuerit pui
motus et pauci ſanguis velocis mortis tūc erit ma
la. **E**t de ſignis ei⁹ itez eſt vt ſit motus ei⁹ ve
lox & aſpectus ei⁹ aſpectus audacie & p̄ſumptionis
& ſit egreſſio ſecis eius ex poſtrō caude ei⁹. **Q**uōz
mortua eſt & extrahant vīlcera ei⁹ & p̄prie ſel ipſi⁹
& abluat cū aq̄ & ſale abluōe exq̄ſitiſſime ſca deīn
decoq̄t in aq̄ & ſale & ſi cū ea fuerit anetū non erit
malū in eo decocto diſcoq̄nte cū q̄ leuis ſit colle
ctio carnis ei⁹ ab oſſe ipſius. **M**undificet ergo ca
ro ei⁹ ab oſſe & p̄ciat in mortario & terat bñ & p̄
cipiat illi q̄ facit illud vt odozet oleū balſami & in
ungat ip̄z ſup digitos. **Q**uō ergo p̄trita ē miſceatur
cū tortellis ſm deſcriptōes diuitias & nō eligat ſu
pra deſcriptiōe Andromachi deīn ſiant ex ea tro
ciſci minuti ſubtilis & exccent in vmbra & repona
tur in reſolutorio. Et oī vt nō cadat ſup eos radi
us ſolis oīo nō añ exiccationē nō p⁹ ipſaz: ſol nāq̄
diſtruit & expoliat eoſ a vīute appropriata carnib⁹
vīpaz interficiente venena q̄ ſunt ex morſione &
ebibita.

Ra trociſcoz ſq̄lle. **O**z vt eligatur d
ſq̄llis hūidia illa q̄ ē gūis & nō eſt magna et
nō linias ipſaz cū luto qm̄ illud facit eam
raucida & corrūpit ipſaz: imo line ea cū fermento
& aſa ea in olla donec coq̄t: aut in furno iā calcſcō
& extracto cinere ei⁹: aut in patella de terra ſuper
qua coq̄t panis ei⁹. **Q**uō g⁹ extrahit in tūc ſumat ite
ri⁹ eius lene & terat op̄ie & miſceat cum eo farina

orobi recens fm vtutē sille et exit ei. Androma-
cus ro miscebat cū pte vna sille duas ptes farine
et alij eqli mēsa. Qu ergo pmista est sille cū farina
orobi tūc fac ex ea trociscos subtilea et inunge ma-
nus tuas qū facis ex ea trociscos oleo rosaceo et e-
rica cos et sua eos sicut pfuas trociscos de vipis.
Medici autē nri tps accipiūt sille ptes. ij. et farie
herbi. ptes. i.

Descriptio trociscoz alidaracaron. R. corticū radices aldarisaban aūf. vi. su-
prioris sīnati aūf. xii. calami aromatici et
costi et xilobalsami et assari et myrrhe et amōi et po-
lij oium ana aūf. xxi. masticis et emerukie et est
alacoben alba et su oium ana auer. vi. pōi vitor
aur. xx. rubarbari siliq cinaī aūf. x. spice ide
aur. xvi. solij tantūde croci aūf. xii. terat totū et
cribellef p se et cōficiant cū vino odorifero anti-
quo declinate ad dulcedinē et fiant trocisci et exiccet
in ymbra et pfuet sicut cōfuant trocisci de vipis.

Descriptio alia hoz trociscoz. R. ligni
alidarisabā et calami arōati et costi et assa-
ri et xilobalsami et amōi et myrrhe kie et
su et alacobe oium ana aūf. xxi. et croci aūf. xij
et spice inde et solij amboz ana aūf. xii. et myrrhe
aūf. xxi. terat totū et fiant trocisci sicut diximus
in vnaqz descriptiōnū q sunt ante istam.

Descriptio alia hoz trociscoz. R. ase-
libet et est darisaban aure. vi. floris sī-
nati aūf. xii. calami aromatici aūf. vi.
myrrhe et assari et xilobalsami oium ana aūf. vi.
cinnamōi aūf. xxi. amomi aūf. xxi. casie aūf
vi. et amcr acu et alacobe alba aūf. xx. spice i de
aur. xvi. polij aūf. vi. i alio myrrhe aur. xxi. mastic
aur. vi. croci aure. xii. aggēga has medici-
nas trias et puluerizatas et cōfice cū vino puro et
fac trociscos sicut diximus et conserua.

Confectio mithridati nobilis. Est pte
tio quas fecit mithridates rex pōti et no
mianit suo noie et cōposuit ipaz et est ex
medicis exptis sup venēa pprie et sup egritudinē
alias vt est aggregatiū inuamēti venenoz diuer-
soz et egritudinū diuersaz: fuit ergo ipz tyriaca i
illo tpe: deī postq accit Andromacho illd qd ex
ptus fuit ipz sup inuamentū carniū spenti et alioz
addidit in eo trociscos de vipis et alteratū est parū
p additionē et diminutionē. fuit ergo tyriaca ma-
gna in multitudine inuamenti. verūtū tyriaca ma-
gna est magis inuatiā ipso in re vna et est venenū
spenti. In reliqz vō reb? nō dimiuit mithridatū
a tyriaca diminutōe de q sit curati: imo est magia
additi in plib? eaz inuamenti et cōfidentioris uti-
litatis: et n plōgemus fmonē in numero illoz inua-
mentoz qm ipia sūt illa pdicta q sunt tyriace et sit
vof copiosior parumper.

Confectio mithridati ex descriptōe cō-
ni oium. R. myrrhe et croci et agarici
et zinziberis et cinnamomi et dragagati oi-
um ana. 3. x. spice et olibani alseis et est nasturtinū
babylonicū sīnanti xilobalsami sticados et siseleos
et costi et camepitheos et galbāi et nebeset et macro-
pipis et succi barbe hirtine et castorei et melakion
et est opū et folij indi et storacis et oppopōacis oium
ana. 3. viii. casie et leucopipis et melanopiperis et

hermodactiloz et polij et scordeon et dauci et me-
liloti et gentiane et olei balsami et carpobalsami et
trociscoz cokion et bdellii oium ana. 3. vii. rute
3. ii. amoniaci et spice romane et masticis et gūmi
et petroselini et cordumen: et seīs feniculi oium aūf
3. v. anisi et acori et men et serapini et assari oium
ana. 3. iii. apii et rosaz rubeaz et pullegii oium aūf
3. v. su et acatie et ymbilici stinct et semis iperici
oium ana. 3. xlv. vini odoriferi antiq in quo isū
dant ea q oz infundi mellis dispumati qd sufficit.
Disceat et seruei et amnistret p sex mēses et sit
vof sicut auellana cū eo qd est cōueniens de poti-
bus. Et in hac qdē descriptōe sunt medicine q non
sunt in descriptōe Hal. tresdecī et sunt agaricū et
hermodactili et ruta et amoniaci et dicata et assa-
rū et dragaganti et sticados et camepitheos et me-
lilotū et xilobalsamū et melanopip et bdellū. Et
in descriptōe Hal sunt due medicine q nō sunt in
hac descriptōe et sunt radii lili et sal et in descri-
ptōe alia est medicina vna que non est i hac descri-
ptōe et est semen rute.

Res cokion amnistret in mithridato. R. passulaz rubeaz emuleatay pond. 3.
iii. glutis albotin pondus. 3. xxi. sīnati
et myrrhe amboz ana. 3. xii. cinnamōi et bdellii
subalbidī et blacie bizantie et spice romae et ca-
sie et meliloti et ciperi et baccay lauri oium aūf. 3.
iii. calami aromatici pōdus. 3. ix. croci. 3. i. bitu-
mis iudaici. 3. ii. 5. Et hec descriptio est labor fi-
lii sebel in q est additū bitumen iudaici. Et in de-
scriptōe alia est additū darisaban pōdus. 3. ii. 5.
Et in descriptōe alia sunt addite assari. 3. ii. 5.

Triaca eldre. R. amomi pondus au-
reoz. xii. supioris sīnanti aūf. viii. pi-
retti aūf. vi. croci aūf. xxxvi. cinnamo-
mi aūf. vi. et myrrhe aūf. xii. petroselini et est
semen apii montani et dauci et est semen baucie sil-
uestris montane cretensis oium ana aūf. iii. draga-
ganti aūf. xxx. succi hypogstidos aūf. viii. radi-
cis lili celestis aūf. xv. seīs seidi aūf. vi. bdellii
subalbidī aūf. viii. seīs hyusqā albi aūf. xx viii
casie lignee aūf. ix. seīs papaueris albi aūf. xxx.
spice inde aūf. xii. semis rute aūf. i. granoy citri
excorticatoz sumach semis amborū ana aūf. ii. se-
mis aneti et epatis almeliki et assari et cordumeni
et euforbi et opii oium ana aūf. vi. melanopipe-
ris aūf. xxx. rosaz rubeaz succay ablati captib?
aūf. ix. folij indi aūf. xii. olei balsami aūf. iii. ne-
reiden cretensis et est spice romana ameīs et est su-
pius vitis amboz ana aūf. vi. rosaz oleandri et
supioris alimaru amboz ana aūf. iii. lacce munda-
te aūf. xii. memilbe gariofiloz amboz ana aūf.
xii. supioris spice romane aūf. iii. reusini aūf. xij
succū alitile et est alitilengest et dicit abrotanū sil-
uestre aūf. xx. et radicū endiuie aūf. xx. et costi et
gentiane romane amboz ana aūf. xii. folioz citri
aūf. xiii. et trociscoz alidaracaron aure. vii. ai-
si aūf. vi. sīnanti aūf. xii. Aggrega has medicinas
terendo cribellando infundendo q de eis infundū-
tur in vino clare subē et est radii aut cōi aut in tri-
plicato aut vino passo aut melino et cōfice cū melle
dispumato secūdū qritatē q necessaria est et repōa-
tur in vase et amnistret sicut amnistret tyriaca

maior. **A**t de medicis sunt qda q ponut in ea d
amoiaco et de eis sunt qb illud non videt quenia
amoniacum nocet stomacho.

Descriptio tyriace eldre. **R**. amomi et
myrrhe amboz ana. \bar{z} . v. piretri. \bar{z} . ii.
s. squinanti. \bar{z} . iiii. caste lignee. \bar{z} . xii.
s. storacis liquide. \bar{z} . vi. s. dauci. \bar{z} . i. croci. \bar{z} .
xii. petroselini. \bar{z} . i. \bar{z} . 3. ii. ireos. \bar{z} . ii. s. semis
seniculi et bdellij amboz an. \bar{z} . iij. s. olibai. \bar{z} . ix
dragagati. \bar{z} . x. succi hypoqstidos. \bar{z} . iiii. granoz
citri excorticatoz an. i. semis aneti et epatis alim
liki et lignoz citrinoyz oium ana an. ii. seis hyus
quiami albi lb. una seminis papaueris albi lb. ii.
spice. \bar{z} . ix. \bar{z} . 3. i. rute sicce. \bar{z} . i. \bar{z} . 3. ii. sumac.
 \bar{z} . iiii. anisi et allari et cordumcni oium ana. \bar{z} . iiii.
opij. \bar{z} . ii. \bar{z} . 3. i. s. euforbij. \bar{z} . ii. s. piperis. \bar{z} . i.
s. rosaz. \bar{z} . iiii. folij indi et carpobalsami amboru
ana. \bar{z} . iiii. anacardi. \bar{z} . ii. s. lacce mundate. \bar{z} . v.
cinnamomi. \bar{z} . iiii. meu. \bar{z} . ii. spice cretenis. \bar{z} .
ix. sulfuris. \bar{z} . iiii. memithe et reusini et costi ama
ri oium ana aure. iiii. folioz citri aure. v. troci
scoz alindaracaron an. iiii. olei balsami an. vii
succu abrotani lb. i. galange. \bar{z} . vii. liij. \bar{z} . vi.
gariofiloz. \bar{z} . v. mellis qtu sufficit.

Confectio tro. alidaracaron administratoz i
ea. **R**. caemil. ru. et caemille albe et lu
mach et su et anisi et allari v snee et calami
aromatici et xilobalsami oium ptes eqles poderis
aggrega has medicinas cotritas et cribellatas et phi
ce cu vino puro bone sube et est radix aut coi tri
bus dieb cotinuis et moueat in oi die semel et ad
de sup illud de uno hoz vinoz si indiget illo et fac
troscos poderis aure. iij. et exicca in ymbra hac
tyriacz fecit eldras et e vicaria tyriace alfaroch in
rebus omnibus.

Tyriaca diateseron. **R**. gentiane romae
baecaz lauri aristologie longe et myrrhe
oium ptes eqles terat et coficiat cu melle
dispumato fm qritate sufficientie et dof sit an. iij
cu aq calida. **E**t dicit q d medicis qda sunt qui
ponut loco myrrhe costu amaruz et refert seruaget
q inuenit in descriptoe qda adduione croci pti. i
hec tyriaca de qttuor spib cofert piture scori
oni et araneaz et egritudib frigidis pprie epile
psie q subito accidit et tremori oris stomachi.

Stira liberans magna. **H**ec medicina
est aggregatiua iuuameti coferens epile
psie et vtigini et dolori capitis antiquo et
tremori et phibet maz attrahi ad oculu et qncq fit
cu ea alcohol p abstractione aq qre phibet sanie
et phibet euentu nocumeti ad oculu et abscissionem
vocis et palyim et alguesgues et doloru dentiu et
doloru oculi et dolores pulmoids et lateris et pecto
ris et hypocodrioru bibita in aq mellis et valet ad
expulsionez sanguis potata in aq arnoglosse et vge
pastoris et ventositatib in sto et dolorib eius et
ictericie et ad passioes frigidas et clarificat colore et
delet cogitaoes et remouet eructuationem et sanat
vesica et egritudines intestinoz et pucturam eoz et
clisterizat cu ea q eradican apata eorum et apata
splenis et puocat supfluitates renu et vesice et con
fortat testiculos et linu sup eos et addit desideriu
et confert dolorib iucturaz et spalmo et podagre

et cofert ad venena ex morsib et ebibita et con
fert febrib antiqa et piodis rigoris et resoluit apa
ta et pmistio. **R**. myrrhe et casie et squanti oi
um ana. \bar{z} . i. s. castorei et petroselini et est semen
apij siluestris montani amboz ana aure. xv. sentia
apij. \bar{z} . ii. siseleos anr. i. costi amari et cinnamo
mi et trociscoz aladarmeu et storacia liqde et assa
ri oium ana aure. vi. anisi aure. x. piperis al. au
r. xij. pipis lo. an. iiii. spice an. iij. amomi et cro
ci amboz ana aure. iiii. opij aure. x. Aggrega has
medicias tritas et cicotrigonizatas et cofice cu melle
dispumato et repone i vase et viere p. vi. mses

Rs trociscoz aladarmeu administratoz in
liberante magna. **R**. amomi et darsifa
han et costi amari et calami aromatici et ga
riofiloz et pipis albi et ameos oiu ana aure. iiii. ci
namomi et masticis et croci oium ana aure. vi. su
aure. i. spice aromaticae et folij indi amboz ana au
reos. vii. myrrhe aure. vi. Aggrega has medici
nas cotritas et cicotrigonizatas et cofice cu vio cla
ro aut alio et fac troscos puos ponderantes aure
um ynu et exicca in ymbra et viere.

Nedrech darq. **N**edrech darq est yna d
medicis plicis magnis electis q pcedit in
cessioe filonij et tyriace et scelithe et ipius
iuuametu est magnu in colica et hec est pmistio.
Accipe croci et seis hyusquiami albi amboz an sex
tariuz. i. opij et euforbij amboz ana. 3. xx. et spi
ce et storacis liquide amboz ana sextaria duo et fo
lij indi et gariofiloz amboru ana. 3. iiii. et piperis
albi. 3. ii. et margaritaz no pforataru et salis au
moniati et semis rute siluestria et muschi et caso
re et cardamomi et cinnamomi et casie oiu an po
dua. 3. i. et costi. 3. viii. et semis albarmel et pire
tri et macropiperis oium ana. 3. iiii. serapim et ca
storei et oppoponacis oium ana pondus. 3. ii. et ze
doarie et doronici et olei balsami oium ana aure.
viii. et in descriptione syra et greca myrrhe. 3. iiii
et casore. 3. iiii. tere succa et cicotrigoniza et infun
de ea q liqscunt i vino decocto deide aggrega oia
et cofice cu melle et antiq sex mensib et dof su si
cui nux cu aqua tepida.

Confectio phoru et est illa q npiat ma ui
te. **V**aleat ad superfluitates phlatia cofor
tat aiaz leuificat digerit facit eructuare af
similata vt sit sicut viaticu adolefcentie et addit in
pfluatoe et meoria et rone efficit bona et absoluit
lingua et destruit frigora et abscedit fluxu vrie et
sedat ventositates et addit in spermate et pfortat
meoria et detumescere facit carne giguaz et stri
git dentes et reouet dolores dorsi et iucturaz et ili
oz et emictorioz et pmistio. **R**. piperis et moc
piperis et ziziberis et cinamoi emblico et belli
ricoz et caplie et aristologie rotude de scemi et ve
naz cytriax et ventris granoz pte maioris. **E**t i
descriptoe alia nucis in luctio et testicul. vlpis
oiuz an. \bar{z} . i. s. caemil. \bar{z} . 5. et plate gnoz vne
 \bar{z} . iiii. auferat iterius passularu rubeaz deide tera
tur bene et sumat qtu sunt oia medicie mellis et
coagule deide coficiant cu eo sps qd di xius et su
mat de ea fm oez dispoz qtu est mixt pua i olei nu
cis ide mensura cum qua inuoluitur.

Xelithe. **I**n hac medicina sub si
m m 3

dei iussione affirmant omne iuuamentum existere
et in compositione eius oē mirabile. Nos vō nō i
uenius et ipressione plima nisi i aspitare accite li
gue et mollificatōi ei⁹. **¶** At vō medici dicunt q
scelithe magnū cōfert iuuamētū manie et egritudi
b⁹ si is melicis et phlaticis et palyti et epilepsie et
apoplexie et torture et alguesgues et locutōi anie
et dolori capis et emigrance et obliuioni et melie
et frigori cerebri et treori et plini cordis et pſuat
ēbryonē et pſert abortui et pſert distillatōi vrie et
dolorib⁹ mīricis et uērositati ei⁹ et mollificatōi li
gue et vūgi et tristitie et nocumento fungoz et ve
nenis et lacti qd coagulāt in stō et alijs et cōfert do
lorib⁹ iuncturaz et oib⁹ dolorib⁹ antiq⁹ ffrs. Et
dat in potu ad omnē rē ad quā pūnet sicut ad frig⁹
vehemēs in aq casie fistule et vī q in vino est ma
gis iuuatiuū et ad oppilatōes intrinsecas cū aq radi
cū et ad dolores mīricis cū aq anisi et ad dolores
supiores cū aq sansuci aut cū aq radicū sicie et pue
ris cū oleo violaceo: hec ergo sunt ea q dicunt me
dici. **¶** Et illud q est apud me est qd est medici
na inordinata nō ordiate cōpōnis adurens sanguinē
et hūiores deficiens a trociscis et cōmīstio. **¶** **¶**
muschi et calore et ambre oium ana. pōdus. 3. ij.
margaritaz nō pforataz et croci amboz ana. 3. x.
auri cōtriti et argenti cōtriti amboz ana. 3. 5. ab
mi et seia harmel et euforbij et vīnen nabati et us
nee et semis apij et seia rute et stercoris vacce mō
tane et sulfuris rubei et citrini et hellebori albi et
storacis liqde et cipi et mersulen et sunt ligna aspagi
et vīaz aleffind et est albarmel alba et chelidōie et
granorū almabaleb et xilobalsami et bezerhalen et
simfendar oīuz añ pōd⁹. 3. ij. et floris sīgnati et folij
et nucis muschate et castorei et se. eruce et se. bancia
oīuz añ pondus. 3. x. et alzarub et azkei et dragaga
ti magisterij et nigelle et stercoris vulpis et radicis
capparis oīum ana. 3. 5. et serici crudi et seia anci
et radicū ei⁹ et zedoarie et doronici et zinziberis et
gentiane et lingue anis et salis indi et pīreiri et co
ralli et bitumis iudaici et su et pīlij oīuz ana. 3. iij.
gariofiloz et spice et asari et costi et casie et carda
momi et capilli veneris oīum ana. 3. viii. et ma
cis et treos amboz ana pōdus. 3. i. et fructuū man
dragore succoz nūero. xx. et casie mūdare et ligno
rū casie amboz ana pōdus. 3. 5. et floz sīgnati pō
dus. 3. x. et semis feniculi et isopi succo amboz añ
3. x. et origani pīci et origani alinci amboz anal. 3
iij. et bedeoard et odorū palee veteris impieti
bus et reusini oīum an. 3. vii. et pipis albi et nigri
et macropipis et opij et aristologie longe et rotund⁹
et granorū almabaleb oīuz ana. 3. xx. et anellae in
pondus. 3. ij. et duas tertias. 3. i. et supioris sali
cis et venaz idaz sicaz et est almeius et polij et suc
ci iresos et darisaban et abrotani oīum ana pōdus.
3. i. et aniuden nigre pōdus. 3. iij. et qre et meli
loti pondus. 3. iij. et duaz tertiaz. 3. i. et capilloz
algol et digitoruz citrinorū et gutte baracost et alut
boni odoris et serapini et oppoponacis oīum añ pō
dus. 3. ij. et terre vīaz qdrataz pondus. 3. iij.
Et illud qd inuenit de medicis q intrant i scelithe
in codicibus grecis additū supra illud qd est in hac
descriptōe est istud alzurūb et aleffis albe ana. 3. ij.
radicis alkeirei rubee pōdus. 3. iij. supioris alcan

ne. 3. ij. agnicalli. 3. iij. cordummeni pondus. 3. i.
reusini et carpobalsami et xilobalsami et granorū
myrti egyptie et sigillati regis et asse setide oīuz añ
3. ij. nucis muschate. 3. iij. granorū alben extorti
catorū. 3. iij. spodij. 3. i. cuscute et karabe et mu
dalcon et gestafid et nucis sanie et mugath et mar
macor et vītrinsq been rubei et albi oīuz ana. 3. ij.
anisi. 3. iij. sceha. 3. iij. salis tabarzet salis idi et sal
pamis et dauci et petroselinū et succi liqruie et succi
eupatorij oīum ana. 3. ij. et corticū citri succorū et
fustij peonie oīum ana pondus. 3. iij. churuden
3. v. magnetis. 3. vi. calcanil et est ozimū monta
nū et amigdalaz amararū oīum ana. 3. vii. Tere
sicca et cicotrigoniza et infunde ea q liqfunt in vi
no bono et confice cū melle qd sit triplū ponderis
medicinaz et repone in vase vitreo qd sit sicut v
rinale et antiquet sex mensibus et dō sit quantuz
est cicer cum aqua tepida.

¶ Omīstio eius fm alia descriptionē.

¶ muschi boni pondus. 3. ij. margarita
rū nō pforataz pondus. 3. x. auri fusi et
argenti fusi amboz ana pondus. 3. 5. ambre pon
dus. 3. iij. zarth pondus. 3. i. sirici adusti aut nō
adusti pondus. 3. iij. myrthe gariofilorū et spice
boni odoris amboz ana. 3. iij. croci pōdus. 3. x.
zedoarie et doronigi amboz ana. 3. iij. radicis li
lij celestis pondus. 3. i. amomi pondus. 3. ij. masti
cis pondus. 3. 5. folij indi pondus. 3. x. carpobal
sami pondus. 3. 5. macis pondus. 3. i. fructuū mā
dragore nūero. x. lignoz casie et casie amboz añ
3. v. leucopipis et zinziberis et radicūz aneti om
nium ana. 3. iij. costi amari pondus. 3. viij. nu
cis muschate pondus. 3. x. castorei pōd⁹. 3. x. eu
forbij pondus. 3. ij. floris squinanti pondus. 3. x.
semis aneti et gentiane romane et supioris lingue
anis oīum ana pondus. 3. iij. cardamomi pōd⁹
3. viij. semis harmel. 3. viii. semis semugreci pō
dus. 3. vi. fustij capilloz veneris pondus. 3. viij
salis indi pondus. 3. iiii. nigelle et est granū nigrū
pondus. 3. 5. origani pīci pondus. 3. iiii. su pōd⁹
3. vi. dragaganti artificij pondus. 3. 5. vīnen na
bati pondus. 3. ii. semis apij. semis rute et vīnee
et sulfuris citrini oīum ana. 3. ii. stercoris vacce
montane aut capre montane pondus. 3. ii. bedeo
oard pondus. 3. vii. semis eruce pondus. 3. x. sa
uine pondus. 3. iij. melacopiperis et macropiperis
et semis hyusquiani albi oīum ana. 3. xx. terre
vīaz qdrataz pondus. 3. i. aristologie longe pon
d⁹. 3. x. aristologie rotūde pondus. 3. iiii. reusi
ni pondus. 3. vii. semis alzufere pondus. 3. x. se
mis endiue pondus. 3. iiii. semis alaiuden pōdus
3. iiii. et sexta. 3. i. meliloti pondus. 3. iiii. 5. pī
lij et isfidis oīum ana pondus. 3. iiii. granorū cucie
ria extortitaz. 3. iiii. et tertia. 3. ij. bitumis iu
daici pondus. 3. iiii. calore et hellebori albi et ni
gri et cipi et storacis liqde et chelidōie et seia aspa
ragi oīum ana pondus. 3. ii. et digitorū citrinorū
et capilloz algol et radicis endiue et casie et bara
cost oīum ana pondus. 3. ii. xilobalsami pondus
3. ii. aq nigelle et aq spine noiare alcanā añ pondus
3. i. et granorū almabaleb pondus. 3. i. radicū al
fidi et est sinapis albi pondus. 3. ii. nodorū palee q
est in parietibus. 3. vii. stercoris vulpis pōd⁹. 3

5. corticū radices capparis pondus. 3. 5. hezeriba-
sen et ifindar amborū ana pondus. 3. iiii. Aggre-
ga has medicinas cōritas et cicotrigonizatas et in
funde q̄ infundenda sunt de eis in vino odorise-
ro et cōfice cū melle dispumato et reponē i vasis et
similiter post sex menses sicut cicer cū aq̄ corticū
radicis feniculi et apij et fac caputpurgū ex ea q̄ti-
tate vnius q̄ni frumenti cū aq̄ canabis.

Rius Warj. Et est medicina inda que
letificat et cōfortat cor et corpus et colo-
re efficit bonū et aufert lūbricos et facit o-
dorē oris bonū et sudoris et inuamentū eius ad e-
par est magnū et nō est in ea nocumētū apparēs et
sumit ante cibū et post ip̄z cōmistiō. **R**. rosa-
rū rubeaz pondus. 3. vi. ciperi pondus. 3. v. ga-
riofiloꝝ et mastice et spice et assari oium ana. 3. iij.
cinami et alzarub et croci et macis et cardamoi et be-
il et nucis muschate omniū ana pōdus. 3. ii. Sume
has spetias post cicotrigonizationē cū orali et pmi-
sce pmiſtione decenti cōterendo deinde accipe em-
blicoꝝ mūdatoꝝ bonoꝝ recentū lb. i. et decoqua-
tur in lb. ix. aq̄ dulcis donec remaneat tertia de-
iñ colet et iteretilla aq̄ in olla sup qua p̄ciant de
penidjōs sabari lb. ii. deñ bulliat cū facilitate p̄dec
ingrosset et fiat in spissitudine loboc ad pect̄ grossi
deñ auferat olla ab igne et puluerizet in ea medi-
cine et moueat cū ligno salicis donec pmiſceat pmi-
stione eq̄li. Quq̄ infiant reponant in vase viridi
c̄ dōf sit q̄d est ab vno aūf. ad duos.

Confectio alia inda. **R**. piperis et ma-
cropipis et myrobalanoꝝ nigroꝝ et belli-
ricoꝝ et emblicoꝝ ablati nucleis ipsorū
et centauree omniū ana sextaria. iiii. et mellis et bu-
tyri uaccini q̄ni cōficiat ip̄z c̄ dōf sit aūf. i. aut
plus vnicuiq̄ hoi fm q̄titate sue vtutis.

Confectio noīata algere. **Q**ue cōfert v-
trique cholere et pruritū et frigori et cō-
fortat stomachū et valet ad colicā et ven-
tositates et facit appetere cibū et cōfortat ad coitū
cui pmiſtio. **R**. scamonee et medulle turbit et
macropipis omniū ana. 3. vi. piretri et semis apii
et ameoꝝ et zinziberis et sal indi oitū an pōd. 3. i.
gariofiloꝝ et zarub amboꝝ ana. 3. 5. allegeit aūf
i. mahaleb excorticate. 3. duas zuccari tabarzet et
croci amboꝝ ana. 3. iiii. Accipe has medicinas post
cicotrigonizationē exceptis scamonea et troco q̄ni
ipsi sumu l terunt deñ pmiſce medicinas cōmistiōe
decenti et cōfice cū melle dispumato fm pondus ea-
rū bis et semis c̄ dōf sit ab eo q̄d est inter. 3. ii.
vsq̄ ad. 3. ii. 5. vsq̄ ad. 3. iiii.

Confectio alia dilatans aīaz cōfortans ea
letificans cōfortans corpus colorē faciēs
bonū destruens lūbricos odorē oris faci-
ens odorifex et sudorē et cōfert stō et epati et nō ē
in ea nocumētū et recipiē an cibū et p̄ ip̄z c̄ cō-
mistiō. **R**. rosaz rubeaz ptes. vi. ciperi ptes
viii. gariofiloꝝ et mastice et spice et assari omniū
ptes. iiii. cinami et zarub et croci ana ptes. ii. macil
et cardamomi et elbaugue et nucis muschate omi-
um ana pte. i. Terant et cribellent et sumat ad om-
ne pondus. 3. xx. xiii. de oibus medicis lb. i. em-
blicoꝝ recentū et decoquat ois lb. cū. ix. lb. aq̄
vsq̄ quo remaneant lb. iiii. deñ colet et p̄cietur

sup illa aqua p oī lb emblicoꝝ lb. i. penidioꝝ sa-
hari et decoquant donec fiat in spissitudine electaurū
grossi deñ puluerizet desup medicine et cōueniē-
ter fiat ei pmiſtio et reponat in vase vitreo viri-
dizet dōf sit ab aūf. i. vsq̄ ad aūf. i. 7. 5.

Confectio tyriacalis magna ex nra arte ex
proꝝ inuamentoz p̄dcoꝝ in cōfectionib̄
q̄ sunt ante ea. **R**. corticū citri et gen-
tiane et myrrhe et carpobalsami et folioꝝ ozimi ei-
trati et semis eius et seīs alselengemisch et zedoa-
rie et doronigi omniū ana. 3. iiii. et muschi et amb̄
amboꝝ ana aūf. i. et xiloaloes indi aūf. ii. et cāfo-
re aūf. 5. et costi et cinamoi et acori et croci et spice
celtice et apsinthg omniū ana. 3. iiii. et fu et meu et
petroselinū omniū ana. 3. ii. 5. et semis eruce et se-
mis napi et semis porri et lingue auis et granorū
piperis omniū ana pondus. 3. ii. et opii pondus. 3.
iii. cōficiat fm descriptionē et fermentet sex men-
sibus deinde bibatur.

Confectio tyriacalis minor ex arte nra
R. carpobalsami et costi et myrrhe et ge-
tiane et cinamoi et leucopipis et xiloalo-
es indi et petroselinū omniū ana pte. i. muschi ter-
tia p̄tis castorei q̄rtā p̄tis cōficiat cū melle et admi-
nistretur.

Confectio cesaris valens ad pulsaz cordis
et epilepsia et dolores stōi f̄ri et intestio-
rū et oppilatōes et putrefactōes sanguis
longa et difficultatē digōis et difficultatē ambeli-
et singultū vehemētē c̄ pmiſtio. **R**. castorei
et succi liq̄ritie et casie et costi amari et melanopi-
peris macropipis et storacis et opii et croci et spice
aromatice omniū ana pondus. 3. iiii. oppopōacis pō-
dus. 3. i. muschi pōdus sexte. 3. i. zedorie et do-
ronigi et margaritaz nō p̄foratay omniū ana. 3. 5.
myrrhe pondus. 3. ix. Aggrega has medicinas tri-
tas et cribellatas et cōfice cū melle dispumato et u-
tere q̄i necesse est quantitate ciceris.

Trifera magna valens ad malitiā digōis
et frigus stōi p̄prie et intestinoꝝ et molli-
ficationē in stō et vesica et addit in desi-
derio coeundi c̄ pmiſtio. **R**. myrobalanoꝝ ni-
groꝝ excorticatoꝝ pondus. 3. vi. bellirico. et enu-
bli et semis apii montani et capſie inde et ameos
et origani p̄fici omniū ana. 3. i. spice et amomi et
heil et acori ana pondus. 3. iiii. cinnamoi pond. 3.
i. leucopiperis et melanopiperis et nerenisch
et salindi omniū ana. 3. 5. scorie ferri. 3. iiii. sma-
pis. 3. i. 5. et salis amoniaci. 3. 5. tere et cicotrigoi-
za et inuolue cū oleo amigdalino et cōfice cū melle
dispumato de quo sit triplū ponderis spetieꝝ et v-
tere q̄m necesse fuerit.

Descriptio alia. **R**. myrobalanoꝝ kebu-
loꝝ et belliricoꝝ et serēblegi et buzeide et
macis et capſie inde et secacul omniū ana.
pte vna bedarūgi rubei et bedarūgi albi et lingue a-
uis et beē albi et been rubei omniū an pte mediaz.
Aggrega has medicinas cōritas et cribellatas et cō-
fice cū melle dispumato et butyro et vtere q̄i neccef-
se fuerit.

Ehemiren magnū. **E**st medicina inda
cōferens malitiē cōplōis f̄re et debilita-
ti stōi et addit i desiderio coeundi et p̄fert aliusque
mm 4

et melle et rectificat motus corporis et pñat embryo
ne et cōfuit: renes et vesica et fragili lapide: cō pñi
stio. **¶** acori et costi amari et aristologie lōge
et aristologie rotunde oium ana sextaria. iiii. mac
pipis et zinziberis amboz ana pondus sextariorum
v. semis apij et ameos et carui et semis feniculi et
semis alrathai et semis portulace et semis eruce et
bedarūgi rubei et bedarūgi albi et auricule muris
et cymini carmeni et semis aneti omniū ana pōdus
sextarioz. vi. gariofiloz et yñee et calami arōa
tici et xilobalsami omniū ana sextaria tria meliloti
et sceha et zarnb et carpobalsami oium ana sextaria
tria et casie et macis et cardamōi et cinami omniū a
na sextaria. iiii. myrobalanoz citrinoz et serēble
gi et belliricoz ablatis nucleis omniū ana sextaria
viii. pomoz mādragore siccoz et bellebori al. et
marmacore et semis hyusqami albi siluris et se
hyusqami albi hortulani et asfeh hortulani et capfic
inde et zeresse et granoz citri excorticatoz et vena
rum et seriten indi et been rubei et been albi et lin
gue auis omniū an aur. xiiij. nucis muschate. xx. x
numero radicū cucūeris siluris et seis agnicasti oi
um ana sextaria. iiii. semis baucie et amomi ambo
riū ana. 3. vi. opij et euforbij et castorei omniū ana
3. iiii. myrobalanoz nigroz ablatis nucleis ponder
3. iiii. folij indi et fenugreci et meu et petroselin et
dauci et reusini omniū ana. 3. vi. aggregent medi
cine iste trite et cribellat e. Et sumant pēdij al. pō
dere medicinaz deaz omniū et butyri vacciniū pon
dere medicinaz et penidioz simul et mellis dispūa
ti pondere medicinaz et penidioz et butyri simul et
cōficiat sūm hūc modū. Sumant penidij et incidant
et pñciant sup eos tres lb aq et decoqñt donec liq
fiant et ingrossent et fiant sicut mel dein pñciant su
p eos mel et fiat tepidū butyri vacciniū inuoluatur
cū eo medicine trite et cribellate dein pñciant pē
dij et mel cocta simul in mortario magno et pulueri
zent desup medicine inuolute in butyro et cōficiant
tur donec equent et reponant in vase in q° fuit mīl
tpe lōgo et reponat sex mēibz et admistret post il
lud cōdōf sit sicut galla in principio diei et sine ei
tribz diebz et tribz noctibz cū aq calida aut cum a
liquo de vinis.

¶ Armistio eius ex descriptōe alia. **¶** acori et costi amari et aristologie lōge et
rotunde omniū ana sextaria tria macro
pipis et zinziberis ana sextaria. v. Et in descriptio
ne alia amboz ana sextaria duo loco qñqz se
is apij et ameos et carui et se
is feniculi et se
is alrotab et se
is portulace et se
is eruce et se
is sanfuci et turbit albi
et rubei et cymini carmeni et se
is aneti omniū ana se
xtaria. vi. gariofiloz yñee calami arōatici car
pobalsami omniū ana sextaria. iiii. meliloti et sce
ha et zarnb et carpobalsami et casie et macis et car
damōi et cinami oium ana sextaria. iiii. myroba
lanoz citrinoz et belliricoz et emblico
z omniū ana
sextaria. viii. pomoz mādragore siccoz et myr
ti sicce et bellebori albi et marmacor et se
is hyusqami albi siluris et se
is hyusqami albi hortulani et a
sech et capfic inde et zeresse et granoz citri excor
ticatoz et seires indi et zarnb et been albi et ru
bei et lingue auis omniū an aur. xiiij. nucis mu
schate. xx. numero radicū cucūeris siluris et semis

agnicasti amboz ana sextaria. iiii. se
is baucie et ao
mi amboz ana. 3. vi. opij et euforbij et castorei oi
um ana. 3. iiii. myrobalanoz nigroz pōdus. 3. iiii
folij indi et petroselin et dauci et reusini omniū ana
3. vi. Aggrega has medicinas pñ cicotrigonizatio
ne et pone cū eis penidios sūm pōdus mediciaz oi
um et inuolue cū butyro et cōfice cū melle dispūa
to et repone in vase cōdōf sit. 3. ii. 5. forti et de
bili minus hoc.

¶ Zebemirē puū. Juuamētoz primoz est
ei. **¶** acori et costi et aristologie ro
tunde et lōge omniū ana sextaria. iiii. gra
noz araled et se
is harmel amboz ana sextaria. ii
et pipis et macropis et zinziberis omniū ana sexta
ria. v. et se
is apij et carui et cipi et se
is napi et se
is alrotab et se
is cepe et se
is eruce et zarnb et tuder
i rubei et albi et se
is porri et se
is lini et se
is andaco
che et se
is feniculi et ameos et se
is citri excortica
ti et se
is portulace et calami et bechir et fenugre
ci et se
is sanfuci et cymini carmeni et se
is aneti et se
is baucie omniū ana. 3. x. gariofiloz et heil et ul
nee et folij indi et cardamōi et cinami et enule et ci
peri et nucis muschate et calami arōatici et zarnb
et meliloti et marmacor et carpobalsami omniū a
na. 3. xx. et casie et macis et granoz myrti et ze
resch et lingue auis et spice omniū ana pondus. 3.
xiiij. et rof siccaz pondus. 3. v. et myrobalano
z nigroz et hebaloz et belliricoz et emblico
z omniū ana sextaria. iiii. se
is hyusqami albi et euforbij
et opij omniū ana. 3. iiii. castorei sextariū. i. et ca
pfit inde et alasech et zedoarie et been rubei et al
bi et reusini et darūgi et se
is portulace et galange
et storacis omniū ana sextaria. iiii. et penidioz cūz
pondere omniū hāz medicinarū et cōfice et inuol
ue butyro vaccino et cōfice cū melle dispūmato cō
dōf sit aur. i. cū aqua tepida.

¶ Infsectio Bal. **¶** Hec cōfessio calefacit
infra yrine ex rembz et vesica et appe
rit oppilaciones et rectificat cor et pñstio
et leucopipis et melanopipis et amomi et costi a
mari et spice arōatice et folij indi et croci et semis
apii et anisi et pīretri et se
is yrtice et se
is rute mō
tane omniū ana ptes eqles. Aggrega has medicinas
tritas et cōfice cū melle dispūato et ytere. cōdōf sit
pōdus. 3. i. cū aq corticū radicis feniculi et cor
ticū radicis apij: cōdōf pñstio ex descriptōe alia. **¶** acori
et costi amari et aristologie lōge et
rotunde omniū ana sextaria tria macro
pipis et zinziberis ana sextaria. v. Et in descriptio
ne alia amboz ana sextaria duo loco qñqz se
is apij et ameos et carui et se
is feniculi et se
is alrotab et se
is portulace et se
is eruce et se
is sanfuci et turbit albi
et rubei et cymini carmeni et se
is aneti omniū ana se
xtaria. vi. gariofiloz yñee calami arōatici car
pobalsami omniū ana sextaria. iiii. meliloti et sce
ha et zarnb et carpobalsami et casie et macis et car
damōi et cinami oium ana sextaria. iiii. myroba
lanoz citrinoz et belliricoz et emblico
z omniū ana
sextaria. viii. pomoz mādragore siccoz et myr
ti sicce et bellebori albi et marmacor et se
is hyusqami albi siluris et se
is hyusqami albi hortulani et a
sech et capfic inde et zeresse et granoz citri excor
ticatoz et seires indi et zarnb et been albi et ru
bei et lingue auis omniū an aur. xiiij. nucis mu
schate. xx. numero radicū cucūeris siluris et semis

¶ Infsectio alia Bal. valens ad dolorē epa
tis et tussim et expulsiōe sanguis. cōdōf per
mistio. **¶** acori et costi amari et aristologie lōge et
rotunde omniū ana sextaria tria macro
pipis et zinziberis ana sextaria. v. Et in descriptio
ne alia amboz ana sextaria duo loco qñqz se
is apij et ameos et carui et se
is feniculi et se
is alrotab et se
is portulace et se
is eruce et se
is sanfuci et turbit albi
et rubei et cymini carmeni et se
is aneti omniū ana se
xtaria. vi. gariofiloz yñee calami arōatici car
pobalsami omniū ana sextaria. iiii. meliloti et sce
ha et zarnb et carpobalsami et casie et macis et car
damōi et cinami oium ana sextaria. iiii. myroba
lanoz citrinoz et belliricoz et emblico
z omniū ana
sextaria. viii. pomoz mādragore siccoz et myr
ti sicce et bellebori albi et marmacor et se
is hyusqami albi siluris et se
is hyusqami albi hortulani et a
sech et capfic inde et zeresse et granoz citri excor
ticatoz et seires indi et zarnb et been albi et ru
bei et lingue auis omniū an aur. xiiij. nucis mu
schate. xx. numero radicū cucūeris siluris et semis

¶ Infsectio hermetis cōferēs podagre val
de et doloribus iuncturaz et doloribz re
nuz et stōi et ventositatibus et viceribus

intestinoꝝ ⁊ hydropis et ictericie et vtrigini ⁊ eius
q̄de p̄prietatē est in iuncturis et podagra. et sit vo
sis aur. i. aut. 3. ii. cui⁹ p̄mistio. **R.** agarici ⁊ al
sari et acori et cordumēi et seīs rute et euforbij et
su et isopi sicce omniū ana. 3. i. aristologie lōge et
radicū ciclamis amboꝝ ana. 3. ii. ameos ⁊ gariofi
loꝝ amboꝝ ana. 3. ii. gentiane romane. 3. vi. ha
sce et seīs apij amboꝝ ana. 3. ii. centauree minoris
⁊ est albalziz. 3. viij. casie et costi amari et myr
rhe omniū ana. 3. iiij. spice arōatice ⁊ sceba mōtāi
et petroselinī omniū ana. 3. ii. polij ⁊ prassij ambo
rū ana. 3. viij. camepithcos ⁊ camedreos ⁊ scor
on omniū ana. 3. viii. Aggrega has medicinas tri
tas ⁊ cicotrigonizatas ⁊ cōfice cū melle dispumato
et reponē in vase ⁊ bibat in dieb⁹ veris. **R.** Co
mistio eius ex descriptōe alia. **R.** agarici et aco
ri et assari et cordumēi et seīs rute ⁊ euforbij et
su ⁊ isopi sicce omniū ana. 3. i. ameos et gariofi
loꝝ amboꝝ ana. 3. ii. gentiane. 3. vi. asse et seīs
apij amboꝝ ana. 3. ii. centauree minoris. 3. viii.
casie et costi et aristologie lōge omniū ana. 3. iiij.
myrrhe et spice et calamēti mōtani et petroselinī
omniū ana. 3. ii. prassij et polij amboꝝ ana. 3. iiij.
camedreos ⁊ camepithcos ⁊ scordeon omniū ana.
3. viii. mellis q̄tū sufficit. c⁹ dof sit. 3. ii. aut au
re. i. in hora veris.

Confectio hermetis valēs ad thenasimonē
qū de ea sumit in potu pondus. 3. xxx.
cū aq̄ ffa ⁊ ad dolorē epatis cū aq̄ mellis
rof ⁊ ad febrē cū aq̄ tepida et ad dolorē stōi cū ace
to cōmisto et ad dolorē renū cū vīo cōmisto ⁊ ad
reliquos dolores et prefocatiōē cū aq̄ tepida. Et
si nō fuerit cū eis febris cū vīo cōmisto et ad ex
pulsione sanguinis cū aceto cōmisto in q̄ritate fa
be ⁊ ad dolorē ilij sicut q̄ritas illa ⁊ ad retentionē
intestinoꝝ et ventositates cū vīo antiquo cōmi
sto et est cōueniens ad dolorē capitis ⁊ alqueſgues
et mania qū i potu sumit i nocte ⁊ ad tussim siccaꝝ
potata in principio noctis cum vīo cōmisto et ad
morsum serpentū cū aq̄ altereniabin et liniat sup
locū morsum ⁊ cōfert ad uenena mortalis qū i po
tu sumit cū aq̄ gētiac et ad morsū canis rabiosi qua
do in potu datur cum lacte.

Dindaru. **E**xistat ille qui ip̄z edi
dit q̄ est exptū c⁹ p̄mistio. **R.** pipis al
bi et seīs hyusqami albi amboꝝ ana sextaria.
v. croci et lumon amboꝝ ana sextaria. x. et o
pū et amōiaci et folij et piretri ⁊ radicū mandrago
re ⁊ alboniati et casie et spice ⁊ seīs apij omniū an
sextaria. vi. et xilobalsami sextaria. iii. et mellis
dispūati q̄tū sufficit cōficiat et admistret sicut nar
rauimus.

Akeskinēgi est cōfectio plimoz iuuamen
torū valens ad egritudines infantū ⁊ pu
eroꝝ ⁊ ad epilepsia ipsoꝝ et torturā eoz
⁊ spasmi ipsoꝝ et colica eoz ⁊ cōfert p̄focatiōi ma
trici⁹ ⁊ tēperat additiōē menstruoz ⁊ sedat vento
sitates m̄ricis. **R.** p̄mistio. **R.** casie et gestafid et
radicū mandragore ⁊ seīs barmel ⁊ seīs feniculi ⁊
carpobalsami ⁊ aristologie longe ⁊ rotande ⁊ mu
schi et ambre omniū ana. 3. iiij. beil. 3. xiiij. opij
⁊ costi et nucis muschate et myrobalanorū citrino
rū omniū ana. 3. xij. gariofiloz. 3. xiiij. ciami et

cōfectiōis alkesire et arsenici citrini et seīs lilij oīuz
ana. 3. ii. acori. 3. viij. serapini et dorōigi ⁊ myr
rhe et olei de steragē omniū an. 3. vi. legast ⁊ ma
cis et ciperi et croci omniū an. 3. x. mugath. 3. xv
storacis liq̄de. 3. xv. mardasacron et folioꝝ myr
ti et nucis cup̄si ⁊ seīs saune omniū ana. 3. iiij. te
rat et cribelletur et cōficiat cū melle dispumato
et amnistretur.

Confectio alkesire amnistretur in ea. **R.**
calami arōatici ⁊ blacte bizantie et olibat
omniū ana. 3. iiij. vīnee et cinami et cro
ci omniū ana. 3. i. storacis. 3. iiij. muschi ⁊ xiloa
loes amboꝝ ana. 3. 5. cōficiat cū vīno antiquo o
dorifero ⁊ ditta dōec fermentet ⁊ amnistretur.

Confectio de muscho faciens ad pulsū cor
dis et ad om̄s infirmitates mlie et ad dif
ficultatē anhelitus et est medicina confor
tans aīaz. c⁹ p̄mistio. **R.** zedoarie et doronigi
⁊ margaritaz nō pforataz ⁊ karabe et coralli omi
um ana. 3. i. serici crudi. 3. i. 5. been rubei ⁊ albi
⁊ folij indi ⁊ spice ⁊ cardamōi et gariofiloz ⁊ ca
storei omniū ana. 3. i. 5. zinziberis et macropipis
amboꝝ ana tertia. 3. i. muschi octaua. 3. i. Terant
oia et cōficiant cū melle crudo. c⁹ dof sit sicut ci
cer cum vīno odorifero.

Confectio de muscho alia q̄ valet ad do
lorē epatis ⁊ stōi ⁊ debilitatē eoz et i sol
uit ventositates ⁊ inflamatiōē. **R.** p̄mi
stio. **R.** pondus tertia. 3. i. de muscho ⁊ spi
ce arōatice et casie ⁊ folij indi ⁊ lacce mūdare ⁊ reu
sini omniū ana pondus. 3. ii. gentiane romane pō
dus. 3. ii. croci ⁊ ameos ⁊ seīs apij ⁊ masticis oīuz
ana. 3. iiii. cinnamōi et pipis ⁊ aristologie rotund
omniū ana pondus. 3. iiii. xilaloēs indi ⁊ gariofi
loꝝ ⁊ myrrhe omniū ana pondus. 3. i. 5. spice bas
medicinas tritas cicotrigonizatas cū melle dispūa
to ⁊ reponē in vase ⁊ vtere. Quis dosis sit sicut
faba cum aqua calida.

Medicina de muscho cūz ap̄simbio q̄ valet
ad pulsū cordis ⁊ alqueſgues et ap̄ata e
piglotis ⁊ exicat hūorositatē stōi. **R.** p̄
mistio. **R.** ap̄simbi ⁊ aloes amboꝝ ana. 3. viij
reusini. 3. viii. ameos. 3. viii. ⁊ croci ⁊ seīs apij a
boꝝ ana. 3. iiii. muschi et nereiden et folij et myr
rhe omniū ana. 3. ii. castorei. 3. i. 5. cōmiste ⁊ cō
fice cū melle. **R.** Medicina de muscho alia cōferēs
ad meliaz cholica. **R.** masticis et croci amborū
ana. 3. i. 5. supioris ap̄simbi ⁊ ozimi citrati ⁊ epi
thymi omniū an. 3. i. xilaloēs ⁊ galle amboꝝ an
3. i. 5. muschi. 3. 5. zedoarie ⁊ doronigi amboruz
ana. 3. ii. margaritaz ⁊ karabe ⁊ coralli ⁊ serici oi
um an. 3. iiii. aloes. 3. xiiii. mell q̄tū sufficit. do
sis ei⁹ integra pondus. 3. ii. cū aq̄ tepida.

Medicina de muscho dulcis valens ad pul
sū cordis ⁊ egritudines melicas ⁊ diffi
cultates anhelitus et ad epilepsia ⁊ paly
sū ⁊ torturā ⁊ q̄rtana. **R.** p̄mistio. **R.** zedo
arie ⁊ doronigi amboꝝ ana pond⁹. 3. i. margarita
z nō pforataz ⁊ coralli ⁊ karabe ⁊ serici crudi adu
sti omniū ana pondus. 3. i. 5. been albi et rubei et
folij indi ⁊ spice ⁊ gariofiloz ⁊ castorei omniū ana
pondus duaz tertiaz. 3. i. ⁊ zinziberis et macropi
peris amboꝝ ana tertiaz duas. 3. i. muschi pōdus
m m s

septe .v. .v. .v. Tere medicinas et cribella et costi
ce cum melle quod est sicut extrahit de sanis quod non in
uit ignis crudus ad unum tria et repone in vase et uter

Medicina de muscho alia efficiens illa inua
menta. **R.** zedoarie et dorodigi et mar
garitay puay et karabe et coralli omniuz
ana. .v. .ij. et tertia. .v. .i. et serici crudi pondus. .v. .ii.
et been albi et rubei et spice et folij et cardamoi
et gariofiloz omniuz ana. .v. .iiii. et duas tertias. .v. .i.
et ysee et macropiperis et zinziberis omniuz an po
dus. .v. .i. et tertia. .v. .i. castorei pondus tertia. .v. .i.
et muschi boni pondus aut. .i. incida sericu inciso
ne pia ddec fiat sicut pulvis deini aggreget in mor
tario cum margaritis et corallo et karabe et terantur
optime et terant alie medicinas et coficiat cum melle
crudo. c. dos sit podo medij aut cum aq tepida.

Cedicina de muscho alia filis illi. c. comi
stio. **R.** apsinthij et aloes amboz ana
.v. .viii. spice et muschi et folij et myrrhe o
niuz ana pondus. .v. .ii. reusini pondus. .v. .vi. ame
os et croci et seia apij omniuz ana pondus. .v. .iiii. ca
storci. .v. .i. .v. Tere et cofice cum melle. c. dos inte
gra sit aure. .i.

Sagzenea magna. **C**hec medicina est ex
pta valens ad omis passiones frās et vctosi
tates grossas et dolore dentium et corrosio
nem eoz et ad frigus stoi et tarditatez digoi et coli
ca et difficultate vrine et ad frig et pbla et ad mu
cositate vrine. **R.** pmistio. **R.** castorei et opij
et cinnamoi et assari et fu et meu et dauci omniuz an
.v. .i. pipis et macropiperis et galbani et costi omni
um ana. .v. .vi. croci. .v. .v. liqfiant cum aq mellis et te
rant sicca et retoluat galbanu cum melle et coficiatur
et amiliret p sex mēses. **R.** pmistio ex descriptio
ne alia. **R.** castorei et melanopiperis et croci et
meu et fu et dauci et assari et opij et leucopipis et
bezard omniuz ana pondus. .v. .ii. costi pondus. .v. .i.
ciamoi. .v. .ii. terant et cribellent et coficiat cum mel
le dispinato.

Sagzenea minor q est in intentoe ei. **R.**
castorei et opij amboz ana. .v. .x. pipis et
macropipis et galbani et myrrhe et costi
omniuz ana. .v. .lx. et cinnamoi et meu et fu et dauci
et assari omniuz ana. .v. .x. et croci pondus qrite. .v. .v.
i. Et in descriptoe alia zinziberis. .v. .i. et storacis
liqde. .v. .iii. Et in descriptoe alia castorei et mela
nopipis et croci et meu et fu et dauci et assari et o
piij et cinnamoi et leucopipis omniuz ana. .v. .i. costi
pondus. .v. .i. Tere oia et cofice cum melle et antiq
sex mensib. c. dos sit aut. .v. .v. cum aq tepida in ieiun
no. Et in descriptoe dos qd est inter sexta. .v. .i. ut
qz ad duos aut. Et in descriptoe dos qtu est gra
nu pipis. Et dicit qz terat siliq et linat ad uenena et
ad ventositates in mētib et paucitate coceptiois
et mēstrue. Boluat de ea qtu est faba cum oleo d li
lio et supponat cum lana et liqfiat de ea cum oleo sam
bacino et odoret de ea mulier et suffumiget cum ea
etia. Et ad dolore pectoris et tussiz et renes et dif
ficultate vrine ex frigore et bibat de ea mulier
qtu est cicer cum vino puro et ad nauicatu faciet
tem aut. .i. cum vino puro.

Hemorussa q pfert ad debilitate epatis et
splenis et duritie eoz et apit oppilationez

et prouocat vrinam et frangit lapidem in renibus
et inuamentum eius in inceptoe hydropisis est ma
gnū. c. pmistio. **R.** dauci et semē baucie silue
stris et cymī carmeni xilobalsami casie cordumēni
floris sgnanti seia apij omniuz ana pondus. .v. .i. ma
cropipis et costi amboz ana. .v. .v. leucopipis. .v. .v.
myrrhe pondus. .v. .iii. baccay lauri. .x. nūero aco
ri et croci amboz ana pondus. .v. .ii. Aggrega has
medicinas tritas et cribellatas et cofice cum melle di
spumato c. dos sit fz qtitate auellae cum aq tepida.

Ancardinū et est albeladoriū qd est inua
mentū ad contractionē. .i. eos q se mouere
nō possunt. c. pmistio. **R.** myrobala
noz nigroz et belliricoz et emblicoz omniuz an. .v. .v.
xxvi. nigelle pondus. .v. .xxiii. spodiū pondus. .v. .v.
vi. heil pondus. .v. .vii. ciperi. .v. .vi. anacardi. .v. .v.
vi. pipis et macropipis et zinziberis et felfelmu
re et anisi omniuz ana. .v. .xii. iere et cribella et per
misce cum eo penidiorum pondus. .v. .dc. resoluatur
cum aq fm qtitate q sufficit et cofice medicinas et se
peli uas in quo est medicina in ordeo sex mensib
deinde viere.

Confectio anacardi q confert ad omis spēs
dolorz stoi et pfert ad dolore capis atiqui
et ad viginē stōtica et ad mania et aliena
tionē et dolore pectoris et epatis et splenis et renū
et cōplōne frāz et dolores mēcis et podagra et le
pra et egritudines melie. c. pmistio. **R.** spice
et meu et croci et casie et folij et epithymi et sgnā
ti et carpobalsami et aristologie lōge et gariofilo
z et granoz alben et zinziberis et aloes et bdellii et
myrrhe et olei balsami omniuz ana. .v. .i. mastice et
mellis anacardi et agarici omniuz ana ptes. .viii.
radicia lilii celestis. .v. .ii. corticiū radicia feniculi lb
iii. aceti asceri. .iii. infunde cortices feniculi in ace
to trib dieb et pūciant in olla et ferueat bullitio
ne leui et colet et exprimat radices et adiungat il
li aceto mellis lb. .i. .v. et bulliat ad ignez leui sup
carbones ddec ingrossetur parūp et pmisceant cum
eo medicinas et sit dos pondus. .v. .ii. cum eo qd con
uenit de potibus

Confectio alia anacardia facies ad palyfiz
et ei filia et ad tortura et mollificationez
et abstergit cerebz et facit ipz bonū. cu
ius pmistio. **R.** spice casie folij indi myrrhe cro
ci sceba armeni epithymi supioris aladriou reusi
ni carpobalsami gariofiloz oiu ana pondus. .v. .ii
granoz alben ex corticatoz et zinziberis amboz an
.v. .i. et alkei et mellis anacardi et kerbel omniuz an
.v. .iii. agarici pondus. .v. .ii. Et in descriptoe alia po
dus. .v. .viii. aloes scotrensia. .v. .i. ireos. .v. .ii. cor
ticū yenarū feniculi lb. .iii. aceti fortis lb. .ix. infū
dant cortices in aceto tribus diebus ptinuis et pū
ciant tunc in vase et ferueat trib ebullitōib cum
igne medio deini colet et pūciant cortices et uernz
reponat acetū in olla et effundant sup ipz de melle
lb. .x. .v. decoquat cum igne leui ddec ingrosset et pl
uerigent desup tunc medicinas trite pdc et pmisce
cas et viere hac cofectoe p sex mēses. c. dos inte
gra sit pondus. .v. .i. cum aqua tepida.

Raston magnū. Et ei expositio est bo
nū coferens ad frigus corporis et ad pthifim
et dolore vētris et febre cōmista et ad qd

tana et ad colicā et dolorē mīricia. c^o pmissio. R. opii et croci et casie et amōi et euforbii et acatie et costi et myrrhe et spice et gūmi arabici et seīs alkerua et seīs alandacocha et granoꝝ yrtice et bdeliū et olibani et adibic et sumach et sulfuris citrini et storacis liqde et leucopipis omniū ana. 3. v. pītri et seīs artaniche et est adranoch et rosaz siccarū et seīs rhabhani et seīs apij et seīs citri omniū an. 3. iij. ameos et seīs altara xacō siluris omniū ana. 3. iij. seīs sinapis. 3. i. semis hyusqami albi pondus 3. x. cartami et zinziberis amboꝝ ana pondus. 3. ij. Et de eis qda sunt q nō ponūt in ea pip. Tere sicca et infunde reliq in vino odorifero trib^o dieb^o donec resoluant et ponant cū melle et tunc effundatur desup olei balsami boni. 3. i. et ponat sup ignez in vase lapideo et accēde sub eo et ferueat duab^o eblitōib^o deū remoueat ab igne et antequē sex mē sib^o: c^o dosis integra sit pondus aū. i. Et quantopius antiquatur est melius.

Raston minus cōferens ad oia qb^o pferit maius. R. opij pondus. 3. iij. acatie et pipis amboꝝ ana. 3. i. pīetri pondus. 3. ij. amōi. 3. v. caste. 3. iij. croci. 3. ij. et sulfuris citrini. 3. i. et euforbij. 3. ij. spice. 3. i. Terant et cribellent et conficiantur cū melle.

Diamarte qd est inuatiū ad oppilationes epatis et splenis et frigus mīricū et tussim hūidā et qrtana et cōstrictionē anhelitus et ictericā oppilationē et mollificationē c^o pmissio. R. seīs harmel emina. i. 5. olibani. 3. x. aristologie lōge et rufini amboꝝ an. 3. xx. zedoarie et doronigi amboꝝ ana pondus. 3. iij. masticis et carpo balsami et croci et meliloti et spice ardatice omniū ana pondus. 3. x. opij et zinziberis et costi et casie omniū ana sextaria. ij. et istaz medicinarū trū in descriptōe alia. 3. xij. cipi sextaria. x. aloes. sco trensis pondus. 3. xij. gariofiloz pondus. 3. vi. hellebori albi rosaz rubeaz siccaꝝ nigelle omniū ana sextaria. vi. pipis pondus. 3. x. aggrega has medicinas cōtritas et cōtrigonizatas et cōfice cū melle dispumato et vtere.

Bademeregi. Et inuamēta sunt sicut inuamēta diamarte: c^o pmissio. R. zedoarie et doronigi et opij et castorei et pīetri et pipis et macropipis et casie et est ex almasus et seīs hyusqami albi et storacis liqde et oppoponaci et croci omniū ana. 3. vi. fenugrei. 3. viij. mar garitaz pondus. 3. ij. galbani et myrrhe amboꝝ ana. 3. xij. tere et cribella et cōfice cū melle.

Confectio algarithi cōferens ad dolorē capitis antiquū et dat in potu cū vino cōmīsto cū melle et aq tepida et cōfert ill^o q epi lepta patiunt qū bibūt de ea et est inuatiua ad obliuionē et ad apā duꝝ et abscondit supfluitatē q attra hūnt ad oculos: c^o pmissio. R. myrrhe et casie et macropipis et cinamōi et siseleos et amōi omniū ana pondus. 3. iij. spice et floris sgnati amboꝝ ana. 3. xij. et croci pondus. 3. vi. et opij pondus. 3. v. et seīs apij montani pondus. 3. xv. anisi et seīs apij hortulāi aboz an. 3. xx. et pipis pōd^o. 3. xxxviij. storacis liqde et costi et rubez et assari omniū ana. 3. i. tere et cribella sicca et infunde hūorosa in vino odorifero deū cōfice totū cū melle. c^o dos sit pon-

dua. 3. i. cū aqua tepida in ieiuno.

Confectio citrina selini valens ad egritudines chole nigre et ventositates et pulsū cordis et dolores infantū et dolores mīri cū. c^o pmissio. R. pipis albi zinziberis et sal^o idi omniū ana pondus. 3. vi. opij et euforbii et castorei et gariofiloz et croci et masticis et pīetri omniū an. 3. v. costi. 3. vi. feseire et feseiresum et cipi et zedoarie et doronigi et aristologie lōge omniū ana. 3. ii. olei balsami et aq cafore amboꝝ ana. 3. iij. Tere sicca et infunde gūmas in vino et cōfice cū melle di spūato. c^o dos sit unicuiq^o hōi f3 mēfaz sue ppoia

Confectio nigra selini q cōfert ad mea et palyim et ad gualē et ad cholaz nigram et oēs egritudines frās. c^o pmissio. R. seīs harmel. 3. cētū et vigiti oppoponaci. 3. lxx. nigelle et bezard et cucūeris siluris omniū ana pondus. 3. lx. acori et serapini et amōiaci et aristologie lōge et sinapis et bdeliū subalidi et hellebori et radicia en diuie et castorei et radicia colloqntide et sulfuris citri et seīs eruce et agnicasti et rute mōtane omniū ana pondus. 3. xl. opij et euforbii et hyusqami albi et pipis albi et cōdili et salis idi rubei et salis naptici migri et radicia assehebeza et e radix sebisech et est mandragore et radicia hyusqami albi et pīetri et myrrhe et aloes et olibani et capsie omniū an. 3. xx. spice et masticis et zedoarie et doronigi omniū ana. 3. viij. croci. 3. iij. Tere sicca et infunde gūmas i ki tran d scemi fm qtitatez q sufficit deū tere et pmi sce medicinas omīs deū lepeliat i ciere duob^o mē sib^o deū amīstret p^o illud de q dent forti aure. iij. et medio. ii. et debili. i. et ifanti qū est granuz piperis.

Confectio albumuseli et i^a q noīata ē succurres et ē d stusefactis sedatia doloꝝ ex oī vīositate et ex oī egritudine dñante si cut icubo et ex alguesgues et ad oēs dolorē ē inuatiua et sedatiua. c^o pmissio. R. opij et hyusqami al. amboꝝ ana aū. x. euforbii et croci et spice et pīetri et hermodactiloz et cardamōi et macropipis oī um ana. 3. v. Tere et cribella et cōfice cū melle di spūato de q det aū. 5. forti et magno et puo et debili pondus sexte. 3. i^a.

Confectio de allcia faciens ad morpheas et frigora et hūorē crudū et phla et addit in vīute et clarificat colorē et cōuertit vīten tē se qī ad formā adoleſcentie cōferens oī egritudini potat in hyeme calefacit cor et alleniat corp^o et erigit nāz. c^o pmissio. R. casicies duos ciceris de scemi q infundant in nocte in aq dulci deinde cū igne leui coquat donec aq ei^o denigret et cōfrangat cicer deū colet aq postea sumant allea et findatur vīuq^o qū eoz deū coqnt cū ea donec diſ cocta sint allea et fiat sicut cerebz postea fundat d sup lac vaccinū dulce in tanta qtitate q submergat ipsa qttuor digitis deū coqnt leto igne sicut candelē donec exicet lac aut qī deū fundat desup butyꝝ vaccinū recens cū mensura postea decoqt cum igne leui sicut candelē donec exicet ipz deū cōfice ipz in vase eneo dōec fiat sicut massa: postea effunde desup mellis albi clari qtitatē q supemineai ei qttuor digitis et decoq ipz silr donec coaguletur aut qī deū pone sup vīuq^o qū allecōꝝ aure.

xii. de tuderu rubeo et albo et aur. iiii. pipis et an
re. x. portulace et aur. x. cimi carmeni et aur. x.
galange et tūde cinnamoi. Tere has medicinas et
pice desup et pmisce ea et pone in vase viridi et
sumat de ea qtu est nux fm oēs dispōez.

Athanasia magna q est cu epate adib pse
rens dolorib epatis et splenis et stoi et
ventositatib et dysenterie et tūsi antiq
et eis q euomūt sanguine et est sedatiu doloꝝ si
cut cōfectio filonis. s. filonuz romanuz et ad stu
porē et fluxū ventris et sanguis expulsiōe et do
lorē renū et ventositatē renū et vesice et asma et
tūsum et mundificat pectus et cōfert sicut emplm
sup hemorrhoidas posita. et eius dof est qrtā aurei
vscz ad aur. s. c. pmistio. R. croci et myrrbe et
opij et castorei et seīs hyusqami albi et costi et cor
dumēi et papaueris et spice et eupatorij et epatis a
dib et cornu dextri de cornib capre adusti omniū
ptes eqles. Tere q de eis terunt et liqfac q liqscunt
cū vino et cōfice cū melle dispumato et vtēre post
sex menses.

Athanasia minor iuuamēta c sunt illa ea
dē c. pmistio. R. storacis et croci et co
sti et spice et opij et casie omniū ana. 3. iij.
succi eupatorij. 3. viij. radiciū lilij. 3. xij. mell q
tū sufficit dof ei sicut auellana cū eo qd cōuenit d
potibus. Et in descriptōe alia addite sunt due me
dicine q sunt myrrha et xilobalsamū de vnaquaꝝ
quarū ponunt. 3. iij.

O Jacurcuma minus cōferēs ad debilitatez
epatis et splenis et stoi et ad duritiē eorū
et ad inceptiōē hydropisis. phibēs ei ge
nerationē et colōre efficit bonū valde et cōfert ad
plimas egritudines antiquas. c. pmistio. R. spi
ce arōatice et myrrbe et casie et costi et floris sgnanti
et cinnamoi et croci omniū ptes eqles. Terant et cri
bellē et infundatur myrrha die et nocte in tripli
cato et pmisceant oia et cōficiat cū melle dispūato et
reponat in vase et amistret. Et in descriptōe alia
loco spice nereiden.

ARs diacurcume maioris ex arte Bal. qd
cōfert ad dolores antiquos exites in epa
te et splene ex frigore et grossitudine et a
pit oppilatōes accites in oib instis nutrimenti et
fugat ventositates grossas ab eis et puocat yrinaz
et cōfert oib doloribus renū vesice et mīcis acci
dentib ex materija grossis et duritiē q est in eis et
hydropicis. c. cōmistio est hec. Croci pond. 3.
xij. et meu et fu amboꝝ an pōdus. 3. iij. et spice pō
dus. 3. vi. et anisi et dauci et assari et reusini et pet
selini omniū ana pondus. 3. iij. costi et casie et flo
ris sgnanti omniū ana pondus. 3. i. et rubeē pond
3. ij. et succi lilij et eupatorij et polij et scolopendrie
omniū ana pondus. 3. iij. et olei balsami. 3. s. et
myrrbe. 3. iij. Et in descriptōe alia loco spice car
pobalsami. 3. i. capparisa romane. 3. iij. Tere et cri
bella et cōfice cū melle postq inuoluunt cū olo bal
balsam. c. dof sit pōd. 3. i. cū sir de melle.

O Jalacca magna cōferēs iuuamēta diacur
cuma et frangit lapidē. c. pmistio. R.
lace. 3. viij. amigdale exorticate et cina
moi et folij et gariosiloz omniū ana. 3. v. campepi
theos et meu et fu et myrrbe et isopi sicce omniū an

3. iij. spice. 3. xij. dauci et seīs apij et bdellij omniū
ana. 3. viij. s. croci. 3. iij. assari. 3. viij. carpobal
sami et casie et mastice et calami arōatici omniū an
3. iij. gentiane et aristologie rotunde omniū an. 3.
viij. et succi liqritie. 3. xij. s. reubarbari. 3. xv. s.
polij et sgnanti omniū ana. 3. iij. pipis nigri et costi
amboꝝ ana. 3. x. s. fiseleos et olei balsami ambo
rū ana. 3. iij. s. Tere sicca et cribella et solue q liq
fiunt cū vino odorifero et cōfice cū melle qtu suf
ficit et dof ei sicut auellana cū eo qd cōuenit ei
de potib et addit in ea. 3. i. aloes et pipis nigri et
aristologie lōge et coriandri omniū ana. 3. iij.

O Jalacca minor q cōfert ad debilitatē epis
et stoi et frigus amboꝝ et duritiē eorū et
ad duritiē splenis et apit oppilatōes. c. p
mistio. R. lace et costi et baccay lauri et lupio
rū et fenugreci et pipis omniū ana. 3. ij. reusini. 3.
iij. mellis qtu sufficit. c. dof sit pondus. 3. i. cum
aq decoctōis apimthij. Et in descriptiōe alia loco
baccay lauri ponitur flos squinanti.

ARs alkokin qd cōfert ad tūssim et duritiē
epis et plefiz. c. pmistio. R. myrrbe et
mellit amboꝝ ana. 3. iij. spice et croci et
cinnamoi et casie omniū ana pondus. 3. i. floris s
gnanti et calami arōatici et bdellij subalbidū omniū
ana pondus. 3. ii. s. Et in qbusdā descriptōib lo
co bdellij mucalib passulaz magnaz enucleatarū
et ablati corticib. 3. xv. mellis qtu sufficit. cui
dosis sit pondus. 3. i. cū decoctōe isopi infundant
q infundenda sunt de medicis cū passulis in vino o
dorifero. et terant sicca et cribellē et resoluatur
sacca cū melle et misceant oia et cōquassentur.

Floniū romanū tarsense qd facit ad egrit
tudes plimas et pprie ad dolores colic
ce et ipz est sedatiu doloꝝ. Inqt Bal
in libro decē tractatū in quo narratū narratiōez
filonis: inqt enī vba medicē. Ego sum de expo
sitōe filonis medici tarsensis: et meū quidē iuuamē
tū ad eū cui dimissa est mors est iuuamētu maximū
Et cōfice dolores aīcedentes in egritudib plib
et illud est qm si accidat intestino notato colon et ē
dolor colice et sunt in potu patiens dolores de mie
vice vna sedo dolorē ei. Et si data fuero in po
tu ei q patiat difficultatē yrine aut ei q patit lapidē
ledentē ipz cōfero ei et sano splenē etiā et anbeli
tū ppatōis ledentē et pibitū et spasmū et dolores
amboꝝ latez timorolum. Et si data fuero in potu
ei q spuit sanguine aut euomit sanguine sepo inter
ipz et mortē et sepo ea ab eo et sedo omne dolorē
accitē in intestis et viscerib et tūssim et pfocatio
nes et singulū et catarros descēdentes a capite. c.
pmistio. R. leucopipis et seīs hyusqami albi am
boꝝ ana aur. xx. opij aur. x. croci aur. v. eufor
bii et spice et piretri omniū ana aure. i. castorei et
zedoarie et doronigi et margaritaz nō pforatarū
et sel omniū ana. 3. i. mellis dispūati qtu sufficit.
dof eius sicut cicer cū aqua tepida.

Floniū plicū valens ad fluxū menstruoz
et hemorrhoidaz et solonē nature et pcel
sionē sanguis et illas q de pgnantib mē
struat et ad ventositates accites in mīcib et con
fuit embryones. c. pmistio. R. pipis albi et se
mīs hyusqami albi amboꝝ ana. 3. xx. opij et teri

sigillate amboꝝ ana pondus. 3. x. croci. 3. v. eu-
forbii et spice et piretri omniū ana pondus. 3. ii.
castorei pondus. 3. i. sedoarie et doronigi et mar-
garitay nō pforatay et muschi omniū ana. 3. 5. ca-
fore sexta et semis. 3. i. mellis dispumati et colati
q̄tū sufficit dof eius pondus. 3. i. cū eo q̄d conuēit
de potibus.

C Onfectio alkekengi cōferens ad vlcera i
vesica et renib⁹ et ad eos q̄ mingūt sangui-
nē expta. c⁹ pmistio. **R.** seīs hyulq̄a
mi albi et seīs ap̄j et seīs feniculi omniū añ. 3. vñ
granoꝝ cucueris. 3. v. Et in descriptōe alia grāo
rū cucueris. 3. 5. hyulq̄ami nigri et seīs acetole et o-
p̄j et granoꝝ pinee frītoꝝ et croci et auellanay af-
satay et amigdalay amaray frītoꝝ omniū ana. 3.
iij. grana alkekengi nūero. xxv. dragagati. 3. iij.
Tere et cribella et cōfice cū vino cocto. c⁹ dof sit
pondus. 3. i. cū cādīdico aut cum aqua mellis post
sex menses.

D Jābirūdia valens ad dolores gutturis et
sq̄nantia et dolores q̄ sunt supra hypocō-
dria. c⁹ pmistio. **R.** anisi et seīs ap̄j et
ameos et floris sq̄nanti et radicis lilij et cinnamōi
et amōi et aristologie lōge et alumis iamēti et se-
mis harmel et myrrhe et radicis lilij et casie et cro-
ci omniū ana. 3. i. cōfectōis crocomagnetis et se-
rosay succi et rosay siccat omniū ana. 3. ii. costi et
cineris hyrūdinū recentis omniū ana. 3. iij. spice et
amili de tritico omniū ana. 3. 5. galle imaturū me-
die in q̄titate numero. viii. Tere et cribella et cō-
fice cū melle dispūato et vtere et sumat de eo q̄ti-
tan galle. i⁹. et dissoluat cū aq̄ mellis aut cū aq̄ or-
det aut cū decoctōe rosay et lentū et radicis liq̄ri-
tie et gargarizet cū ea et amistret itez cū vino tri-
b⁹ aut quattuor vicibus in die.

R crocomagnetis amistrati in diābirun-
dine. **R.** croci et cinnamōi amboꝝ añ
3. ii. rosay siccat amōi costi omniū añ. 3.
i. myrrhe. 3. iij. radicis liq̄ritie et folij indi ambo-
ꝝ ana. 3. ii. 5. Tere et cōficient cū vino et fiat
troscisci et exiccetur in ymbra.

D Jāfulfur. fortasse medicina hec eq̄t tyria-
ce q̄r cōfert ad febres piodicas frās et ad
febrē q̄rtanā et febrē pblatis et tussiz pro-
prie antiquā et spūtū saniei et cōstrictionē anhelit⁹
et cōfert spāsmo et valet ad hydropisum et splenem
et puocat yrina et extrahit lapidē. **C** ampli⁹ con-
fert ad puncturā spētū et scorpionū iuuamentum
manifestū et liberat ex nocumēto medicinay pime-
tiū. c⁹ pmistio. **R.** sulfuris citri et seīs hyulqui
ami albi et cordumeni et storacis et myrrhe omniū
ana. 3. viij. rute et costi amboꝝ añ. 3. x. op̄j et c⁹
ci amboꝝ ana. 3. 5. casie. 3. xij. leucopipis. 3. xxij.
Tere medicinas et cōfice cū melle et vtere post sex
mēses et sumat in potu eger de eo añ piodū febris
secundū mensuram sue etatis.

C Onfectio de alfa q̄ pfert ad piodos febriū
et aufert febrē q̄rtanā apud digōnē et ex-
pellit nocumētū puncture pprie scorio-
nia et rutelle et q̄ sunt sicut illa duo. c⁹ pmistio. **R.**
asse et pipis et myrrhe et folioꝝ rute ptes eq̄les con-
ficiat cū melle. c⁹ dof sit pōd⁹. 3. i. i punctura scor-
pionū cū vino et in febre cū oxymelle ante perio-

dum per horam vnam.

C Onfectio salis indi mūdificas stōm et re-
tinēs vomitū pblaticū et melicū et sanat v-
tiginē scām ex pblate et melia. c⁹ pmistio
R. myrobalaōꝝ nigroꝝ et belliricoꝝ et emblicoꝝ
et myrobalaōꝝ kebuloz et sticados omniū ana. 3.
iij. epithymi. 3. iij. salis indi. 3. 5. biere picre. 3.
x. agarici. 3. iij. Tere et cribellent et cōficient cū
sirupo acetoso dof eius pondus. 3. iij. in mane i te-
iuno cū aqua tepida.

D Iacostū valens ad dolores epatis et stōa-
chi. c⁹ pmistio. **R.** cinnamōi casie co-
sti omniū ana pondus. 3. xxx. anisi et seīs
ap̄j amboꝝ ana pondus. 3. x. affari. 3. xxix. croci
pondus. 3. viij. reusini pondus. 3. x. floris sq̄nan-
ti et myrrhe amboꝝ ana. 3. xxiij. Infundat myr-
rha in vino et colet et p̄giant desup medicine et cō-
ficient cū melle dispūato. c⁹ dof sit triplum unius
et amnistretur.

C Onfectio habith regis faciens ad dolores
iuncturay et podagra sedans dolorē eius
et phibens ea accidere et ad febrē antiquā
et dolorē splenis et ventositatē grossay et difficulta-
tē anhelitus et tussim et vlcera intestinoꝝ et siucopi
et dolores oculi et gutturis q̄ bibi duob⁹ dieb⁹ et
p̄fuat cor⁹ q̄ ea sumit hō a passioib⁹ et egritudini
b⁹. c⁹ pmistio. **R.** seīs rute et prassij et scordeo
et camepitheos et oppopōacis et gentiane romane et
sticados et cordumeni et storacis liq̄de omniū añ pō-
dus añ. 3. v. myrrhe et croci et costi amari et piperis
albi et sq̄nati et spice nardi et euforbij et cortici radi-
cis mādragore et amoniaci et calamenti et seīs seicli
et seīs bancie siluris cretice ros ru. siccat ablati-
capitib⁹ et carpobalsami omniū ana añ. iij. cinnā-
mōi añ. viij. casie. 3. i. succi eupatorij et keris et
seīs andacoebe et gūmi amigdale omniū ana añ.
iij. op̄j et seīs hyulq̄ami albi amboꝝ ana añ. vi.
Aggrega has medicinas tritas et cribellatas et infun-
de ex eis illas q̄ infundunt aut in vino bono claro
et est radix aut alio et p̄fice cū melle dispūato et i-
pone in vale et vtere.

R calcharahan magnū q̄d cōfert ad ab-
ortum embryonā et dolore mulier⁹ et ad
om̄s egritudines et est medicina indica et
c⁹ pmistio. **R.** op̄j pondus sextarioꝝ. iij. et du-
az tertiaz. 3. i⁹. euforbij. 3. vi. acatie pōdus sex-
tarioꝝ. 3. v. et pondus. 3. 5. et duaz tertiaz. 3. i⁹.
amōi pondus sextarioꝝ. iij. et duaz tertias. 3. i. co-
sti amari sextaria. ii. pipis sextaria. ii. et duaz terti-
as. 3. i. piretri pondus. 3. vi. et alifera et est baza-
rasen et sesireseara et est meseidar amboꝝ anie pō-
dus. 3. iij. serici crudi sextaria. ii. argenti cōbusti
pondus. 3. vi. rosay rubray siccat ablati-
capitib⁹. 3. vi. ameos pondus. 3. iij. seīs hyulq̄ami al-
bi pondus sextarioꝝ. ix. et 3. ii. supioris vitis pō-
dus. 3. iij. corticum radicis apii pondus sextari-
oꝝ. iij. et 3. ii. seīs portulace sextaria. x. grāoruz
alkerna ex corticatoꝝ sextaria. viii. sulfuris citri
sextaria. 3. v. gūmi pōdus sextarioꝝ. iij. et pondus
3. ii. storacis liq̄de pondus sextarioꝝ. iij. et pōdus
3. ii. et duaz tertiaz. 3. i⁹. bdellij iūbalbidi sexta-
ria duo turis masculi sextaria. 3. v. et 3. ii. galbani
sextaria. ix. et 3. ii. et duaz tertias. 3. i. d. bic mū-

dati sextaria. v. et duas tertias. 3. i. myrti sextaria. ii. mastice sextaria. iii. et duas tertias. 3. i. aristologie rotunde sextaria. iii. et duas tertias. 3. i. radicia lili celestis sextaria. iii. et 3. ii. cordue ni sextaria. vi. radicia alkekengi. 3. vi. folii idi sextaria. iii. et duas tertias. 2. i. carpobalsami et calai aromatici et casie et zedoarie et doronigi omnium an sextaria duo seia mandragore pondus. 3. iii. cin namoi pondus. 3. vi. assari pondus. 3. iii. carda moi grana integra. l. gariofiloz masculoz sextaria. v. gariofiloz semiaz sextaria. iii. berodoa sextaria duo et 3. ii. cinnamomi sextaria duo galange pondus. 3. iii. margaritaz no pforataz pondus. 3. v. coralli sextaria duo et 3. i. aristologie loge pondus sextarioz. ix. zulfere pondus. 3. ii. acori albi sextaria duo et 3. ii. capsie inde pondus sextarioz. ii. zinziberis et pipis albi amboz ana sextaria. v. et mot et tuzerit amboru ana. 3. xii. surenid sextaria duo et 3. ii. et duas tertias. 3. i. been albi et ru. am boz ana sextaria duo et duas tertias. 3. i. fellis uac cini pondus. 3. ii. fellis adib et fellis urfi et fell cor ui omnium ana pondus. 3. i. Aggrega has medicinas tritas et cribellatas infusis q ex eis infundunt in vi no septē dieb et p illud pice sup eas medicinas co tritas et cofice cu melle dispiato et olei balsami sex taria. iii. et sit qritas vini in quo infuse sunt medi cine qritas in q soluantur medicie et fiant sicut elcia riū et ponat in vase figuli aut lapidis mudo et fer ueat. v. aut sex ebullitōib et auferat ab igne et in fret et reponat in vase vitri et p illud sumat obo baton clauda femina decrepita et ligent man et pe des ei ad inuice et ponat in vase eris et piciat de sup lupinoz alboz et aneti amboz an pugillus. i. et piciat desup aq dulcis qritu necesse est et cooperi at os vasis et decoqt cu leui igne donec discoquat et p illud auferat ab igne et colet ius et sumat et mu discent cutis ei et ossa ipsius et pili ei et reducatu ius ad vas mundū et piciat sup ipz olei balsami et olei nardi qritas sacraiat. i. de vnoquoq et de coquat lento igne donec remaneat ei tertia deide piciat sup ipz mel p qritate iuris et decoquat do nec ingrosset et conuertat in spissitudine mellis gros si deū piciant desup medicie cofecte predce in pn cipio cofectōis et ifret et reponat i vase vitri et di mitat sex mensib et admistret p illud et nō ad mistret an illud quoniam iterficiet.

Recalchataraban minus. R. carpobalsami pondus. 3. ii. croci pondus. 3. x. muschi pondus tertie. 3. i. hellebori albi. 3. iii. opii pondus. 3. xv. codisi pondus. 3. ii. pipis pon dus. 3. x. serici crudi pondus. 3. ii. seia bynsiam i albi pondus. 3. x. euforbii pondus. 3. vii. amoi et corticu radicia mandragore omni an pondus. 3. ii. ysnec et casie et amoniaci et olibani et radicia lili et xilobalsami et pulpe colloqntide et zinziberis et serapi et oppoponacis et cinnamoi et castorei et be zeribafen et meselidar et capsie inde omnium ana. 3. ii. seia albarmel et gariofiloz et folii idi et adipia gruis et fellis elephatis omnium ana. 3. iii. auri et argenti amboz ana pondus sexte. 3. i. tritoz et cri bellatoz et zedoarie et doronigi et casfore omnium ana. 3. iii. spice aromatice pondus. 3. iii. costi ama ri pondus. 3. iii. carui pondus. 3. ii. aristolo. ro-

tunde pondus. 3. i. ameos et origani plici et radi cis alzifere et granoz capparis omnium ana pondus. 3. i. intersectoris pris sui et zuccari et baccarz lauri et sanguis draconis omnium ana pondus. 3. ii. salis idi et ynen masculi amboz ana pondus. 3. ii. sulfu ris marini pondus. 3. i. burugi et pipis amboz an pondus. 3. ii. casie fistule mudate a cana et gnis su is et chir et vananeul et radicum canabis et rizi oiz ana pondus. 3. i. Aggrega has medicinas tritas et cribellatas et infunde q ex eis infundunt in vino et cofice cu melle dispiato et vter p sex menses.

Rakelkelengi magn qd confert ad molli ficatoez stoi et frigus ei et ad febris anti quas et sincopiz et difficultate yrine et al baras et morpheas et vigilias et fractura ossu et tuf siz huida et pthificos qn nō adest febris et ad illum ei ia infratu est corp et ad hemorroidas et splene ticos et ad dubellati et colicam et hydropicos et ad muliere q egrotat in pgnatoe sua et ad pfocationez mricia et ventositates q sunt in iuncturis et inflam matione et ad dolores genu et dorsi et lacerti. et p mistio. R. myrobalanoz nigroz et belliricoru scireblegi et pipis et macropipis et zinziberis sumi et spice et capsie et zulfulminue et salis indi et salis ru bei et salia naptici et salis malle et lingue anis et cipe ri et heil et cinami et burugi et origani plici et nigel le et granoru nil et cymu et folii indi et seia apq et co rian dri succi. Et immenius in qbusda descriptōibus has medicinas itez faufel et est tafel et almanuth et est costbaracost omnium ana. 3. iii. oppoponacis. 3. vii. turbit lb. i. et sextaria. iii. et passulaz enucle ataz aur. c. emblicoz aur. cc. penidioz lb. vi. S olei sisami lb. ii. et in descriptōe alia lb. i. Tere medicinas et acorrigoniza et cribella et decoq passu las per se cum aqua et cola et infunde casiam fustu laz in ea et infunde emblicos in aque libris. x. xiiij die et nocte et decoque vsq quo remaneant libre vii. et pice emblicos et reduc aq emblicorum ad uas secudo et cofrica i ea casia fistula infusam in aq passulaz fricatōe bona aut adiuge ad aq emblicoz q est in vase et pice desup penidios et decoq cum leui igne vsq quo resoluant penidij et couertat aq in spissitudine mellis et p illud pice sup ea oleu si saminu et comoue vsq quo comisceat cu aq et non adhereat manui aut panno et remoue ab igne et pul ueriza desup medicinas coiritas et vtere. et dosis sit aur. ii. aut. iiii. vnicuiq homini secundus me suram sue virtutis.

Rakelkelengi minus valens ad hydropicof et dolores epatis et splenis et ictericiam et oppilatōez et carbunculos et est sanuz et exptu. et p mistio. R. myrobalanoz citrinoruz 3. xx. myrobalanoz nigroz et belliricoz omnium ana. 3. xv. emblicoz lb. ii. tamarindoz. 3. l. pas sulaz enucleataz lb. i. Aggrega has medicinas et pice sup eas aq lb. xxx. et bulliat vsq quo rema neat de ea lb. vii. et colet et accipe casie fistule mu date a cana et granis suis lb. i. et pice sup ea aq co lata et ferueat ebullitōe vna et cofrica bu et cola p colatoriu et accipe lb. iiij. penidioz et pice super ea cu aq et bulliat vsq quo resoluant penidij et fiat eis spissitudo mellis deū pice desup olei sisamini recentis lb. i. s. et comisce cum eis beū et ferueat

duab⁹ ebullitib⁹ ⁊ rēoueāt ab igne ⁊ accipe lacte
ablute et spice et rosaz et petroselini et dauci ⁊ fu
et reusini et salis indi et radicia lilij celestis et aga
rici omniū ana. 3. vi. camedreos et siseleos et ari
stologie lōge et assari et masticia et xilobalsami et
gentiane et torōgi extorticati et caste omniū an. 3
iij. succi eupatoriij et succi apsinthij et ciperi et flo
ris sūnanti omniū ana. 3. v. seiscuscutē et seiscus
triplicis et radicia liqritie et succi liqritie et scamo
nee omniū ana. 3. x. seiscus apij et costi et acori et se
mis feniculi ⁊ anisi omniū ana. 3. iij. turbit albi. 3
cl. cymī carmeni nigri. 3. iij. Tere et cribella has
medicinas et accipe mezerion. 3. xx. ⁊ fund super
ipz aq lb. i. et olei sisami. 3. iij. ferueat donec cō
sumat aq et cola oleū deīn inuolue cū eo medicinas
et pice sup eas penidios decoctos et cōmisce bñ et
pone in vase vitreato et sit dof. 3. iij. cū lacte ca
mele aut cū aq casei aut cū aq vne vulpis et alke
hengi. Et ego dicā in descriptōe alia in summa f^a.

C Onfectio candorinis valens ad ventosita
tes grossas et puncturā et colicā et obliui
onē et dat in potu mulierib⁹ pgnantibus
pp̄ illud qd accit eia de egritudib⁹ fr̄is. c^o pmi
stio. **R.** seiscus hysdāmi albi et opij amboz ana.
3. xx. euforbij et piretri et spice et croci omniū an
3. v. Terant ⁊ cribellent et cōficiant cū melle et
admitretur post sex menses.

C Onfectio cognoiata cōdari p̄iosa valde.
R. croci aure. ij. myrrhe ⁊ assari ⁊ fu et
reusini ⁊ dauci ⁊ petroselini ⁊ meū omni
um ana aut. iij. spice inde ⁊ romae amboz an au
re. vi. costi et caste et floris sūnanti omniū ana au
f. i. carobalsami aut. iij. 5. rubee aut. viij. suc
ci liqritie ⁊ scolopendrie ⁊ polij ⁊ succi eupatoriij
nūi ana aut. iij. olei balsami aut. vi. p̄mistiōis an
daracaron aut. v. mellis q̄tā sufficit c^o dof sit si
cut auellana cū geleniabin de melle. 3. i.

C Onfectio de calamito q̄ cōfert dolorib⁹
stōi et epatis fr̄is ⁊ horripilatōi ychemē
ti ⁊ febrib⁹ bñtib⁹ p̄idos. c^o p̄mistiō.
R. calamenti flumialis ⁊ mōtani ⁊ petroselini ⁊ sile
ris omniū ana. 3. xx. seiscus apij et camemille ⁊ halle
omniū ana. 3. iij. reusini. 3. xv. pipis. 3. xliij. Et
in descriptōe alia. 3. xliij. cōficiantur cum mel
le et administretur.

C Onfectio de seibus faciens ad dolores e
patis ⁊ splenis ⁊ stōi ⁊ ventositates gene
ratas in ventre. c^o p̄mistiō. **R.** caste
⁊ amōi et spice et ameos ⁊ seiscus feniculi et seiscus apij
⁊ anisi et siseleos ⁊ castorei et seiscus aneti ⁊ aristolo
gie lōge et galbani et assari et carui omniū p̄tes eq̄
les et mellis disp̄ati q̄tā sufficit ⁊ p̄misceat et ad
ministretur.

C Onfectio de iacyntho n̄ra. Hec est cōse
ctio n̄ra quā expti sumus in regib⁹ ⁊ eoz
silib⁹ ⁊ cognouimus in ea inuamētū ma
ximū pp̄rie in egritudibus alguesgues et algueslet
⁊ pulsu cordis et debilitate cordis et iā eradicanit
de eis egritudines antiq̄s in q̄bus nō cōferunt cura
tōes et inuenius in ea inuamentū maximū in egri
tudibus cerebri ⁊ stōi et epatis ⁊ pp̄rie splenis ⁊ co
lica ⁊ valet ad dolores inuncturaz ⁊ febres antiq̄s
c^o descriptio. **R.** fracture iacynthi ⁊ pp̄rie ru

bee granate et ei siliū pondus aur. i. q̄ ponant in i
strumento terendi ⁊ incipiat eius cōtritio cū facili
tate subtiliter vt alterent deīn ponat in tabula ⁊ p̄
pet sup ea ad tereñ et sūat lapis aluis pōd. 3. i. al
baki pond. 3. i. ⁊ auri liqū i cruciblo suo lito cū
libargyrio donec aux fiat sicut uitz ⁊ tat pōd. 3^e
3. i. et argenti vitreati cū odore stanni pōdus se x
te. 3. i. et fiat cū vnoquoq̄ eoz de cōtritōe et pul
uerizatōe illd qd sit i iacyntho deīn sumat summa
eoz ⁊ p̄giat in tabulā vitrea et inuoluat in vio o
dorifero ⁊ tereat donec exicet ⁊ tereat dōec fiat pl
uis subtilissimus deīn sumat et reponat. Sit ergo
summa ps. i. deīn sumat agarici et epithymi. ⁊ pi
peris et zinziberis et gariofiloz et sanctici omniū
ana ps. 5. ⁊ sumat lapidis armeni et lapidis azuli ⁊
salis naptici ⁊ zedoarie et doronigi ⁊ been et ligue
bonis omniū ana tertia partis. i. deīn sumat spice
celice et est nereiden et amōi et acori et folij et cin
namōi et origani et halle et isopi et cymī omniū
ana q̄rta partis. i. deīn sumat pullegij ⁊ petroseli
ni et lapidis iudaici et seiscus apij et myrrhe et olibai
⁊ croci ⁊ pipis albi oīuz an sexta ptis. i. ⁊ sumatur
ossum elephatis tertia ptis. i. Tere ergo om̄s has
medicinas et pice sup eas calcē lapidū et tere et cō
fice cū melle emblicoꝝ qd sit pondus dupli eoz et
fac troiscos aur. i. et da in potu.

C Onfectio alia de medicis Hal. q̄ confert
egritudib⁹ cane pulmōis ⁊ vlcereb⁹ pul
mōis et sputo sanguis ⁊ puris ⁊ sanici at
tracte ad pectus et difficultati sp̄iti. c^o p̄mistiō. **R.**
gūmi albotin aur. iij. croci aur. iij. olibani aure.
iij. myrrhe aur. iij. radicu lilij extorticataz aur.
iij. granoꝝ pini magni aur. iij. spice scemi aur. ij
5. caste nigre aur. ij. dragagati aur. iij. carnis da
ctiloz scemi aur. iij. cste semi q̄ dicit stella aur.
iij. galbani clari mundi aur. xxx. costi aur. iij. et
inuenimus in descriptōe alia aur. i. mellis bōi co
tilas. iij. decoq̄nt mel et gūmi albotin in vase du
plici: quq̄ puenit ad terminū sp̄issitudis tunc p̄mi
sce cū eo galbanū ⁊ decoq̄ ipz donec pueniat ad ter
minū ⁊ 3 vt quz de eo distillat stilla vna n̄ dilate
deīn ista ipz ⁊ pice sup ipz medicinas reliq̄s tritas
⁊ p̄misce ipz ⁊ tere.

C Onfectio q̄ p̄tinet arostromacis mirabilis
ad tussim et sputū sanguis ⁊ vlcus pulmo
nis ⁊ sanie eius collecta ⁊ apa ipsi et cor
ruptionē lacerti ⁊ vomitum cibi et colicaz passionē
⁊ fluxū ventris ⁊ lacertū uelice ⁊ pfocacionē m̄i
cis ⁊ febres hñtes potissimos data in potu an hora
p hora vna ⁊ extenuationē ⁊ macilentia cōp̄ois et
venena ebibita ⁊ ex p̄cussioe enenientia. c^o p̄misti
o. **R.** nereiden costi galbani castorei opij mela
nopipis et macropipis ⁊ storacis omniū ana. 3. i.
mellis kist. i. tere medicinas succas ⁊ cribella. gal
banū 3o decoq̄ cū melle donec liq̄fiat et quz liq̄scit
tunc cola ipz et funde sup ipz medicinas ⁊ pone in
vase vitri aut vase argenti et de ea da in potu q̄
tū est faba egyptiaca cū aq mellis q̄tate duoz ca
doꝝ et distilla sup ipzaz digitis tuis de oleo sisami
no guttas tres.

C Onfectio q̄ p̄pat ad canabitis extrahens
arena in vrina et reliq̄s mās vlcēz. cui
p̄mistiō. **R.** radicu lilij aur. iij. siseleos

canedreos fenichia ipericon et est foliū alkemeleō
bayf et est semen alkanabois omniū ana aut .iij.
amoi aut .viij. cinnamoi aut .xij. sileris montani
spice inde croci sanalanfin seia apq mōtāi polij seia
rute siluris pullegij cretenfis omniū ana pondus il
lud idē radicis liqritie lapidis scemi masculi et seie
omniū an aut .xvi. nasturtij babylonici aut .xxiij.
seis agnicasti faradie amboz an aut .xxiij. cordu
meni aut .xlvij. conficiant cū melle decocto et de
tur de ea in potu q̄titas auellane cū sirupo melino
cōmislo q̄titate quattuor cadorum .

Ra medicine de gentiana valens ad du
ritie et oppilatiōez et dolorē epatis et sple
nis et febre antiquā. c. pmistio est. Ut su
matur gentiane et pipis amboz ana pondus .z. x.
et dactiloz alboz siccoz et folij et spice et aristologi
e omniū ana. z. i. Tere et pulueriza ipsa et cōfice ea
cū melle dispūato ita vt fiat in loco mellis spūsi c.
dof sit pondus .z. i. cum aq̄ rute decocte.

Ra medicine q̄ noiat donū dei et fuit in
uenta in thesauro regis et dixerūt q̄ con
fert podagre et hemorroidibz et corru
ptiōi ani et frigoribz et facit appetere cibū et coitū et
puocat et p̄seruat sanitatē qm̄ bibi i tpe veris aut
hyemis tribus mensibus in oī die v̄eneris ois mē
sis. c. pmistio est vt sumat myrobalanoz nigro
z et belliricoz et emblicorū et acori et aristologie
lōge et rotunde et secacul et heil et cardamoi et gario
filoz et camemille et zinziberis et sisami nō exorti
cati oīuz an pōd. z. vi. et nucis muschate et spice
et turbit albi in alio myrrhe et men et fu et dauci et
asari et seia apq mōtani et euforbij omniū ana pon
dus. z. ij. et almene et est ameos et medulle tritici et
seis porri et tuderī albi et papaueris et zedoarie et
doroniq̄ et venay liqritie et amoi et piretri et spo
dij et fiseleos et alle fetide et cymi et cinnamoi et ca
psie inde et capsie p̄fice et alcatamon et ysnec et cipe
ri et radicis nenufaris et macropipis et calami arōa
tici et castorei omniū ana. z. iij. et corticū radicis a
pū. z. viij. et scorie ferri mūdare trite nutrite tri
bz ebdomadis. f. ebdomada vna cū zuccaro et eb
domada cū aq̄ et melle et ebdomada cū aceto: deīn
incipie et infunde ea vno die in aceto deīn p̄uerie e
am in mane ad zuccaz et tertia die cōuerie ea ad a
quā mellis vel ita fac illud de ea tribz ebdomadis f.
hunc modū deīn succa ea in ymbra et tere ea dōcc
fiat sicut alcohol et tere reliq̄s medicinas et pulueri
za eas et cribella ipsas deīn pondera de medicis p̄
tes. ij. et de scoria partē vna deīn inuolue eas ex
butyro vaccino bono et cōfice cū melle bono et po
ne cū eo de penidjā pondus scorie deīn liq̄fac peni
dios et fūde eos desup cū melle donec fiat in loco
mellis spūsi deīn pone ea in vase viridi nouo mū
do et liga caput eius et sepeli ipz in ordeo sex men
sibz et da ipsaz in potu. c. dof sit sicut galla in ma
ne in ieiuno et nō cōcedat aliqd̄ donec trea hore dici
ptereant deīn cōcedat et rege ipz regie cqli et fugiat
ab eo nauscatius facietas et p̄patio et reliq̄ ex q̄bz ti
met ei nocumētū. **Q**uida autē medicorū existia
uerūt q̄ hec medicina effugat malitiā veneni pni
tiosi et facit possidere sanitatem.

Edicina cōfecta q̄ cōfert debilitati epatis
et torsioni et spūto sanguis. c. balau

stiaz et sanguis drācōis et folioz alafis et aluis ianū
ni ana partez unā tere ea et pulueriza et decoq̄ ipsa et
cola aquā eius et da ipaz ad potā tepidā qm̄ bōa ē

Confectio kiume medici q̄ facit ad corru
ptionē cōplonis et apata epatis et cōfortat
stōm et clarificat colorē. c. pmistio est
vt sumant myrobalanoz et alkegi amborum ana
pondus .z. xxv. zinziberis cinnamoi an. z. x. pi
pis albi pondus .z. xxiij. et altalassir pondus .z. iij.
et galange pondus .z. x. et neremisch pondus .z. x.
vi. et succi aplinthij. z. v. et vini cocti et almeifus
q̄titas q̄ cōficiant medicine tere medicinas et pul
ueriza eas et cōfice eas cū v̄io et almeifus et fac de
eis pillas siles pipi. et sit dof ei. z. ij. cū aq̄ tepida

Confectio cognōiata ipialis q̄ p̄fert ad dif
ficultatē v̄rie et dolorē v̄orfi et debilitatē
rūū et fragit lapidē. c. pmistio. c. se. pa
pavis et seis porri et seis aeti et seis apq̄ et seis lilij et
se. lactuce et seis endiuie et seis portulace et beē al
bi et rubei et lingue auis et seis alkerua et hesile et
seis aschelasabrē et seis sanluci et seis kekile et pipif
et turbit et granoz nasturtij et seis maru et ysnec
et amoniaci et floris s̄q̄nanti et seis napi et dragagan
ti et seis hyusq̄ami albi et origani et zarub et seleni
ati et granoz nil et costi et carui et p̄silij et saune
et enule et olibani et seis merisulē et casie et seis lūi et
salis indi et seis rute et seis alkeiri rubei et albi et
cymi carmeni et cinnamoi et seis selēgenis et mu
gath et sene de mecha et hermodactiloz et epithy
mi et anisi et seis sulle et siracha granoz solis oīuz
an drachmas. iij. tuderī albi et rubei et ameos et
zedoarie et kinau et seis feniculi et cinnamoi et my
robalanoz citrinorū et kebuloz et seis harmel et g
noz myrti et sinapis et canabis et sisami exorticati
et fenugreci et seis baucie omniū ana. z. v. secacul
et zinziberis amboz ana. z. iij. kie et piperis al. et
gariofili et spice et floz alcāne et piretri omniū. z. i
s. scamonee pondus tertie. z. i. seis melois et seis
melois lōgi amboz ana. z. x. olei sisami. z. xl. mī
lis lb. ij. dof integra. z. ii. cū aqua tepida.

Confectio quaz narravit asaimeri et dixit
q̄ est experta q̄ est cōueniens paralysi et
torture et mollificatōi et reliq̄s egritudi
bus q̄z radix est p̄bla de q̄ sumat fm̄ q̄titatē qua
tollerat eger et si liniat ex ea mēbz mollificatū in
uat c. pmistio. c. opii et euforbij et castorei et
cinnamoi et macropiperis et hyusq̄ami albi et spi
ce et zinziberis et croci omniū ana ptes cql̄es ter et
cybella et cōfice cū melle dispūato et pone in vase
vitreo et v̄tere qum necesse fuerit.

Confectio impinguatina n̄ra expta. c. x.
mugath et nucis enden et been et zedoari
e et dragaganti et seis paparis et karabe
omniū ana pōdus. z. iij. Tere et pulueriza et fri
ge cū butyro fr̄ione leui et pmisce cū duabz emiq̄
p̄is sanich triti et emia. i. zuccari mensurata cūz
emia pua deīn sūat oī die pōd. z. xx. et decoquat
cū duabz libris lactis et p̄iciat desup de butyro q̄
tū necesse est et sorbeatur qm̄ bonū est.

Explicit tractatus pm̄ icipit fuis de hieris.

Hiera est nomen solutivi reificantis et
b^o qdē est interpretatio et expositio
est medicina diuina. Et primū qdē
solutiuū de cognitis fuit hiera rus-
si et antiquit⁹ nō cadebat nomen hie-
re nisi sup hanc deī nōtate sunt alie eo. Et nō dī
medicina diuina nisi q^o actio solutiuū est res diuina sal-
uans ex v^outib⁹ sue nature. Et antiq^o qdē nō fu-
erūt date in potu hie re nisi qm̄ medici timebāt ex
malit⁹ solutiuoz simpliciu sicut pulpe colloqntid⁹
et hellebori et alioz. Et qū volebāt vti eis pmissce
bāt ea cū facientibus penetrare et reificatib⁹ et be-
zahard donec ausi facti sunt in vsu eoz. Postea e-
domiti sunt in eis et acceperūt succū eoz deīd⁹ ausi
sunt in eis adeo donec acceperūt ea sicut sunt in pi-
lulis. **Sciat ergo medicus** q^o hie re magis sūt sal-
ne q^o decoctōes et pille. Et nō dimittunt p^opt mali-
tia sua imo p^opt ea q^o excusant ab eis p^opt cōsuetu-
dinē mala. Et qm̄ ipse nō trahunt ex lōginq^o si-
cut decoctōes et pille. Et dōf de hieris est vsq^o ad
iij. an^o. Et qūq^o p^ociunt sup eas salē masse. **Et**
magis cōueniēs cū quo in potu dant est aq^o epithy-
mi cū passulis mūdatis p^oprie fm̄ descriptionē quo
runda eoz. **Q^o d^o d^o epithymi. 3. iij. passulaz**
mundataz. 3. x. myrobalaroz nigroz mundatoz
3. i. sticados. 3. iij. aq^o lb. iij. anūdē mundati lb
5. deī ad potū in ieiūno. Et cōsequēter deī semil-
altee. 3. i. seīs citroli. 3. 5. cū pauco oleo nucis et a
q^o tepida. Et cib⁹ trib⁹ dieb⁹ sit zibrabegi cū aqua
cōmissa.

Hiera picra. i. amara. Hec est hiera de a-
loes et associat et cinnamomū p^opt subtili-
tatē suā et inuamētū qd^o facit vicerib⁹ et
stō et maffiē sifr et vti cōseruet et sifr casia et crocus
p^opt digōnē et cōfortatōē cordis et stōi. Et fortas-
se crocus facit incurere in ea dolorē capitis q^o oz
v^o minorē pondus eius aut expellat. Et assaz q^o
nīā inest ei adiutoriū ad solōnē faciendā et p^ocepta-
tionē hūiditātū. Et qūq^o ponunt loco eius cubebe et
sunt subtiles et carpobalsamus et xilobalsamus p^o-
p^o cōfortationē stōi et resolōnē et albezaharati.
Et de hoibus sunt qdā q^o ponūt in ea flozē s^oq^oanti
q^o phibet rasurā q^o timeēt ex aloē et rosas ut expel-
lant malitiā caliditatis aloes a stō et capite. et quan-
doq^o fermentat cū tanto melle q^otū est. et qūq^o ē sic
ea nō fermentata. Ego vō informo de ipsa pulue-
rizata trociscos cū aq^o bdellij et exicco eos in ym-
bra et vtor eis nā inuenio illud magis vltimū q^o a-
liud et fortasse bdellij est fere p^o. i. Et antiq^o qdēz
diuersificati sunt in q^otitate reificatōis aloes.
Sunt enī de eis quidā q^o ponūt pondus medicinaz
sexcuplū ponderis aloes et de eis sunt q^o octuplū et
addunt et minunt. **Et itez qūq^o accipiūt ipz ex**
abluto qd^o est debilius soluens et magis cōueniens
calefcō et febriētū et si dāt ipz in potu oī febrienti.
imo ei c^o febris est leuīz. Et de eis sunt q^o accipiūt
de aloē nō abluto et est fortius soluēs s^o est magis
nociuū febrientib⁹ q^ouis de eo sumant in potu qui
dāt et nō noceat eis. **Et hiera qdē nō est res festi-**
nās in solōne imo eius solō fit cū facilitate et paula-
ti et cū tarditate. et fortasse efficit opōnē suā i die se-
cundo et nō est itez eius solō cū attractōe et lōgin-
quo imo nō soluit nisi illud cui obuiat et cui cōmi-

scēt ex stō et intestis. Et lōginq^o termin⁹ sue at-
tractōis est ps epatis absq^o venis. **Descriptio**
autē cognita vniuer sitatis est hec descriptō q^o con-
fert ad hūiditates generatas in capite et stō et volo-
res iuncturaz et colicā et torturā et gravitatē ligue-
et mollificationē mēbroz. **Q^o d^o hec est pmissio. R^o.**
malticis et cinnamōi et assari et spice et carpobalsāi
et croci et xilobalsami et capse omniū ana pondus
3. i. aloes sublimis duplū medicinaz. Tere et cri-
bella et sit dōf integra. 3. i. cū melle et aq^o tepida.

Hieralogodion. **Hec cōfectio est bñdea**
plimi inuamenti mundificans corpus ab
vltimis extremitatib⁹ suis cū solone i q^o
nō est labor omniū hūoz et supfluitatū et cōfert ad
egritudines capitis et dolorē et emigranēs et cepha-
lea et v^oiginē et aluelgues et mania et epilepsia et ti-
morē et palyim et mollificationē imo ad apople-
xia et totū illud accepta in puluere sicut dictū est de
scelibe et est melior illo plm̄ et cōfert ad dolores
auris et oculi et cōfortat stōm et aperit oppilatio-
nea epatis et puocat menstrua et remouet difficul-
tatē anhelitus et cōfert ad q^ortana et omīs passiones
phlaticas crudas et febres antiq^o et valet ad volo-
res iuncturaz et podagra et vena sciatica. Et est v-
tilis ad tyria et alopicia et vlcera antiq^o in capite et a-
lia et ad baras et morphē et ipetiginē et excoria-
tionē et lepra et ad scrofulas et apata sira et cācros
c^o hec est pmissio. **R^o pulpe colloqntide. 3. v.**
cepe sille allate et agarici et scamonee et hellebo-
ri nigri et amomaci et scordeon omniū ana. 3. iij.
5. Et in descriptōe alia omniū ana. 3. ij. 5. epithy-
mi et camedreos et bdellij et aloes omniū ana. 3.
ij. halse ipericō et folij indi et prassij et polij et ca-
sie et melanopipis et leucopipis et macropipis et c^o
ci et cinnamōi et oppoponaci et polypodij et serapi-
ni et castorei et myrrhe et petroselinī et aristolo-
gie longe et succi apsmthij et euforbij et spice et a-
momi et zinziberis omniū ana pondus. 3. ij. genti-
ane et sticados ana. 3. i. 5. mellis q^otū sufficit dōlis
integra aut. iij. cū aq^o tepida et melle aut cū deco-
tōe epithymi et passulaz enucleataz.

Hieralogodion fm̄ descriptionē filagrū.
R^o pulpe colloqntide et croci et amomaci
et corticū hellebori albi et scamonee et ipi-
con omniū an^o aut. x. epithymi et polypodij et bdell-
lij et aloes et camedreos et prassij et casie omniū an^o
aut. viij. macropipis et leucopipis et melanopipe-
ris et cinnamōi et croci et oppoponaci et serapini et
castorei et petroselinī et aristologie lōge omniū an^o
aut. iij. cōficiat cū melle dispūato et sit dōf aure.
iij. aut. iij. s^o v^outē cuiusq^o hoīs cū aq^o mell^o et sale
Hieralogodion fm̄ descriptionē Pauli. R^o
pulpe colloqntide aut. xx. cepe muris al-
late et agarici et amoniaci et corticū helle-
bori nigri et scamonee et ipericon omniū ana aut.
x. polypodij et epithymi et bdellij et aloes et came-
dreos et prassij et casie omniū ana aut. viij. myr-
rhe et oppoponaci et serapini et petroselinī et triū
pipez et cinnamōi et croci et castorei et aristologie
lōge omniū ana aut. iij. mellis q^otū sufficit.

Hiera russi faciens ad cholaz nigrā et phla-
et alopicia. R^o pulpe colloqntide aut
xx. camedreos aureos. x. serapini et oppoponaci

aboz an. viij. se. ap. m. d. t. an. v. aristo-
logie rotunde an. v. pipis albi et nigri amboruz
ana an. v. cinnamoi an. iij. casie an. viij. stica
dos et croci et polij et myrrhe omniū ana an. iij.
infunde myrrha cū vino et tere medicinas et cōfi-
ce cū melle dispūato et pone in vase et ytere qum
neceffe fuerit. Et in descriptōe alia pulpe colloquū-
tide. 3. x. aloes scotrensis pondus. 3. v. galage.
3. x. camedreos. 3. x. serapini et oppoponaci am-
boruz ana. 3. viij. aristologie rotunde et petroseli-
lini et pipis albi et nigri omniū an. 3. v. spice et ca-
sie et cinnamoi et croci et zinziberis et myrrhe et
polij omniū ana an. iij. Et inuenimus additū in d-
scriptōe alia relatu ad hoc qd est i suriamati de m-
dicis camepitheos et agarici et prassij omniū an. 3.
x. et cōficiat cū melle et sit dof ei. pondus. 3. iij. cū
aq cala et melle et sale in ieiuno p abstinētiā.

Descriptio vniuersitatis iere archige-
nis q cōfert oi egritudi generate ex phla-
te crudo et nō crudo et melia et vitio a
q in oculo et dolori capitis et facit ad viginē et e-
pilepsia et valet ad inceptiōe egritudinū visus et
raucedinē hūida et dolores gutturis et difficultatē
anhelitus et spasmū et exituras ex materijs gros-
sis et cōfert ad aqua citrina et scabiē. Et qūz dat i
potu parū p p dolores stōi et ventris et mīricis
cū decoctōe rute. Et qūz ponit in ea castorei parū
f. v. lq. ad siliq. iij. et ad dolorē dorsi et metron
et ad vena sciatica et ei siliā cū aq centauree et per-
miscēt cū ea etiā succus cucūeris asinini et colloqū-
tide siliq. iij. in aq abrotani et dat in potu ad mor-
sum canis rabiosi et facit securitatē a timore aq p-
cipne cū pondere. 3. i. de adustōe cancri flumialis.
cō hec est pmistio. R. pulpe colloquīde. 3. x. xij
prassij et sticados et bellebori nigri et camedreos
et scamonee et leucopipis et macropipis omniū an
3. ii. cepe muris assate et euforbii et aloes et croci
et gentiane et petroselini et amoniaci et oppopona-
ci omniū ana. 3. i. polij et cinnamoi et serapi et myr-
rhe et spice et sgnanti et calamēti montani et ari-
stologie rotunde omniū ana. 3. ii. mellis qūz suffi-
cit et sit dof an. iiii. cū decoctione epithymi et pas-
sularum mundatarum.

Iera archigenis descriptōe pauli. R. 2.
prassij et agarici et camedreos et pulpe col-
loquīde et sticados omniū ana pond. au-
re. x. x. oppoponaci et serapi et petroseli et aristolo-
gie rotunde et pipis albi omniū ana an. v. cinna-
mōi et spice et polij et croci omniū ana an. iij. Ter-
ex medicis q sicca sunt et qūsa gūmas et infunde i
melle et pmisce et sit dof an. iij. cū salis triti pon-
dere. 3. i. cum aqua mellis.

Theodoricon magnū qd valet ad corru-
ptionē p psonis frē et repletionē et supflui-
tates viscosas grossas et obliuionē et tene-
brositatē visus et difficultatē anhelitus et stuporem
et dolores epatis et stōi et splenis et renū et mīricum
et phibitiōe menstruoz et colica et est solutiuum
abiq labore. cō dof sit pondus an. iij. cū decocti-
one epithymi et agarici aut cū aq cala. cō hec est p-
mistio. R. aloes scotrensis pondus. 3. x. agarici al-
bi pondus. 3. x. croci et cinnamoi et acori et masti-
cis et olei balsami omniū ana pondus. 3. iij. reusini

3. i. 5. xilobalsami et carpobalsai et euforbij et ma-
cropipis et pipis albi et nigri et gentiane romane et
floris sgnanti omniū ana pondus. 3. iij. costi ama-
ri camedreos epithymi omniū ana. 3. iij. assari et
casie et scamonee omniū ana pondus. 3. vi. spice o-
dorifere pondus. 3. iij. 5. meu et amoi amboz ana
pondus. 3. i. Aggrega has medicinas tritas et cri-
bellatas et cōfice cū melle dispūato et repone in va-
se et ytere post sex menses.

Theodorico aliud qd cōfert oibus egritu-
dibus excitatis ex frigore et phlate. R. a-
loes pondus. 3. x. x. agarici pondus. 3. x.
xij. acori et croci et cinnamoi et alkeia et hermoda-
culoz et casie omniū ana. 3. iij. camedreos et leuco-
pipis et assari et xilobalsami omniū ana pondus. 3. iij.
melanopipis et castorei amboz ana. 3. iij. reusini
et myrrhe et spice omniū ana pondus. 3. i. mell. q-
tū sufficit dof. eius pondus. 3. iij. cū aqua calida et
antiquetur sex mensibus.

Theodorico aliud faciens ad illas possēs
cō hec est pmistio. R. acori pondus. 3.
viij. nucis muschate. 3. xij. aloes scotren-
sis. 3. lx. agarici pondus. 3. x. iij. reusini. 3. iij. pi-
pis albi et gentiane amboz ana pondus. 3. iij. cro-
ci et garosiloz et acori in alio galbani et keiati et ei-
namoi omniū ana. 3. vi. assari et xilobalsami am-
boz ana pondus. 3. iij. casie et scamonee omnium
ana pondus. 3. xij. spice. 3. viij. scordeon pondus
3. lx. amoi et rubee et pipis nigri et pipis logi et s-
gnanti omniū ana pondus. 3. iij. treos pōdus. 3. viij.
Tere et cribella et cū melle qūz sufficit cōfice et anti-
quet sex mēlib. et sit dof pōd. 3. iij. cū aq cala.

Theodoricon cū nuce muschata faciens ad
omēs egritudines antiqas capitis et ad ma-
nia et alguesgues et dolorē capitis et viginē
et ad epilepsia et ad debilitatē visus et ad dolo-
rē epatis et splenis et renū et colica et puocat mēstru-
a reienta et ad lepra et baras et ad dolores podagre
et iuncturaz et anchaz et ad febres chroicas ancedē-
tes et eius sōlo est sine nocumento. cō hec est per-
mistio. R. aloes. 3. lx. agarici. 3. x. iij. scordeon
et xilobalsami amboz ana. 3. iij. costi. 3. viij. acori
et masticis et cinnamoi et garosiloz omniū an. 3.
vi. casie et nucis muschate amboz ana. 3. xij. epi-
thymi. 3. x. viij. spice. 3. vi. caedros. 3. viij. myr-
rhe. 3. ii. triū pipū et euforbii ana. 3. iiii. floris s-
gnanti. 3. ii. gentiane. 3. iiii. amoi. 3. ii. scamonee.
3. x. viii. mellis dispūati qūz sufficit cō dofis sit. 3.
iiii. cum decoctione epithymi.

Theodorico aliud v sitatū. R. aloes.
3. lx. agarici. 3. x. iiii. masticis et croci et
acori et cinnamoi et spice oiu 3 an. 3. vi. a-
ristol. et carpobalsai et euforbii et triū pipū et gētiac
oiuz ana. 3. iiii. camedreos et costi amboz ana. 3.
v. casie et epithymi amboz ana. 3. xii. myrrhe et
floris sgnanti et amomi omniū ana. 3. ii. scamonee
3. xx. mellis qūz sufficit cō dof et administratio et iu-
uamenta sunt licet primi.

Iera Hal. descriptōe vniuersitatis et de
inuamentis eius est q ipsa est subtilior et
efficacior q theodorico et logodion faciel
ad palyim et tortura et spasmū et mollificationē et
purgat a corpore superfluitates viscosas grossas et

diuersas et stringit mollificationē vesice et exitū v
rie absq̃ voluntate. c^o hec est pmissio. R^z. pulpe col
loq̃ntide et agarici et cepe muris assate et amoniaci et
scamonee et hellebori nigri et ipericon et euforbii o
mniū ana. 3. xvi. polypodij et epithymi et bdellij sub
albidu et camedreos et prassij et casie omniū ana pon
dus. 3. viij. myrrhe et serapini et aristologie longe
et triū pipez et cinnamōi et oppoponaci et castorei et
petroseli omniū an. 3. iij. Et de hoib⁹ sunt q̃dā qui
ponūt in ea croci pondus. 3. iij. Aggrega has me
dicinas tritas et cribellatas infusus eis q̃ ex ipsis in
fundunt in triplicato et cōfice cū melle dispūato et
vtere qum necesse fuerit post sex menses.

Hera Bal. descriptōe pauli. R^z. came
dreos et leucopipis et macropipis et agari
ci et sticados et hellebori nigri et scamonee
et spice et epithymi et cepe muris assate omniū ana
an. vi. myrrhe et croci et amoniaci et ipericon om
niū ana an. viij. mellis q̃tū sufficit.

Hera Bal. R^z. pulpe colloq̃ntid. 3. iij. ca
medreos et cepe muris assate et croci et a
garici et scamonee et hellebori nigri et sti
cados et amoniaci et ipericon omniū an. 3. iij. et sex
ta. 3. i. epithymi et polij et bdellij et cæpitheos et
prassij et aloes et casie et polypodij omniū ana. 3. i.
5. et triū pipez et myrrhe et cinnamōi et croci et op
poponaci et serapi et castorei et petroseli et aristo
logie rotunde et euforbij omniū ana medietatez et
tertia. 3. i. et mellis q̃tū sufficit doq̃ sicut logodiō
et inuamenta eius sicut illius.

Hera eufacaris et est. Hip. medici cōfe
rens ad hūiditatē stōi et ad dolores capis
generatos ex vaporibus corruptis et ex
tristitia timere faciente. R^z hec est pmissio. R^z. gē
tiane et spice et aristologie rotunde et casie et cin
namōi omniū ana pondus. 3. i. petroseli et camedre
os et sticados et fulfulimon et est ozimū monanum
et keiati omniū ana. 3. i. myrrhe pondus. 3. iij. 5.
noz alben et croci amboz ana. 3. i. 5. aloes ru. pō
dus. 3. viij. pulpe colloq̃ntide pondus. 3. vi. cen
ficiat cū melle et admistret post sex menses. doq̃
eius pondus. 3. iij.

Hera alia Hip. q̃ facit ad mania et algues
gues et vtigine in capite et dolore capis ue
hementē et spasmū et scissurā manuū et do
lorē iuncturaz et ad pmissionē ratōis et corruptio
nē intellectus et dilatationē pupille et inceptionē aq̃
in oculo et ad lepra et albaras et ad palyum et tortu
ra. R^z hec est pmissio. R^z. cucūeris alinini et trium
pipez et camedreos omniū ana pondus an. v. c^o
ei et myrrhe et scamonee omniū ana pondus. 3. ij
amoniaci pondus. 3. i. mellis q̃tū sufficit doq̃ eius
medietas. 3. i. cum aqua calida.

Hera Andromachi q̃ pfert ad dolorē stōa
chi et ventris. c^o hec est pmissio. R^z. cin
namōi et casie nigre et calami aromatici et
xilobalsami et floris squantū et benitus omniū an. 3
ij. 5. Tere medicinas et p̃ice in vase figuli nouo et
funde sup eas aq̃ pluuiā daich. vi. et decoque ad
medietatē et cola dein accipe aloes ruber lb. i. 5. et
pone sup ipz aq̃ pluuiā q̃tū sufficit et tere in me
ridie et ablue donec abstergat et funde sup ipm aq̃
sp̃ez et tere in sole donec exicet dein tere et p̃ice

in ipso croci et myrrhe et alkeiati omniū ana. 3. iij
Et in de scriptōe antiq̃ omniū an. 3. i. dein tē oia
et p̃oe i vase vitri aut vitreato et vter. ē ei inuatiā
ad spasmū et ad r̃pulsionē q̃ sit obuian^o et p̃cussōez ē
fractura et ad dolorē lateris et apit stōum et dolo
res eius et sputū sanguis et dolorē ilij doq̃ eius in
tegra pondus. 3. i. cū aq̃ tepida et oī hoī fm q̃tita
tē sue vtutis et ad apata dura cū sirupo acetoso et
fit ex ea emplz ad apa oculi cū succo mēte aut vne
vulpis et apata ani cū oleo rosaceo et vino bono et
cōfert ad vlcera q̃ accidunt vnguibus q̃n liq̃fit cū
aceto vini et ad adustionē oris gargarizata.

Hera Andromachi facies ad retentionem
mēstruoz et ad lepra et timorē. R^z hec ē
pmissio. R^z. sticados et camedreos et aga
rici et hellebori nigri et pipis nigri et albi et meze
rion et scamonee et s̃lle assate omniū ana pondus
3. xviij. croci et euforbij et amōiaci omniū ana. 3.
viij. myrrhe. 3. iij. interioris cucūeris alinini. 3.
ij. mellis lb. v. doq̃ ei pondus. 3. ij. cū melle et
aqua et sale.

Hera sanctigoris facies ad mētia et mun
dificat velamina cerebri et aufert chimos
grossos viscosos terrestres c^o hec est per
missio. R^z. prassij et sticados et hellebori nigri
et camepitheos et camedreos et petroseli et polij et
est allahada et aristologie rotunde et croci et gen
tiane et keiati et dragaganti et folij egyptii et asari
et amōi et costi et cinnamōi et su et meu et piperis
et carpobalsami et allei siluūis et casie et iperico et
floris squantū et spice omniū ana pondus. 3. ij. epi
thymi et agarici et polypodij et pulpe colloq̃ntide
omniū ana. 3. iij. aloes scotrensis. 3. vi. Tere et p
fice et antiq̃ sex mēib⁹ doq̃ ei 3^a. 3. i. cū aq̃ cala.

Hera busius pferens ad ṽsum et cōlor
tans eū et sedat dolorē capitis assiduū et p
fert ad dolores stōi et splenis et epatis et
ad dolores melicos et phlaticos et ad vtigine et do
lorē q̃ noiat corona. R^z hec est pmissio. R^z. came
dreos pondus. 3. xij. agarici pondus. 3. xvi. et i
descriptōe alia agarici. 3. x. pulpe colloq̃ntide. 3.
ij. sticados et pipis albi et nigri omniū ana. 3. xij.
meu. 3. ij. croci. 3. xviij. hellebori nigri et sca
monee et aloes scotrensis omniū ana. 3. xvi. Tē
et cribella et cōfice cū melle doq̃ eius. 3. iij. post
sex mēses. Et in descriptōe alia spice et casie ambo
rū ana. 3. xij. bibat cū ifusiōe epithymi p^o ablinē
tiam.

Hera catagini anthiochei q̃ cōfert ad spaf
mū et dolorē capitis et dolorem capitis an
tiq̃ et ad timorē accidentē ex melanco
lia et ad tremorē iuncturaz. R^z hec ē pmissio. R^z
p̃ipe colloq̃ntide pōdus. 3. xx. camedreos et praf
sij et agarici omniū ana. 3. x. aristologie lōge et pe
troselini et pipis albi et serapi et oppoponaci omi
um ana. 3. v. myrrhe et spice et polij et croci et ci
namōi omniū ana. 3. iij. Infundant humida cū mē
le dein decoq̃nt sup ignē parūp et terant succa et p
ficiant sup ea et misceat et admistret p^o. vi. mēses.

Descriptio alia hiere q̃ addit i ṽsu et p̃for
tat ipm et pfert ad dolorē capis et passōes
stōi et epatis et splenis. R^z hec est cōmi
stio. R^z. pulpe colloq̃ntide. 3. x. camedreos et casie

et trium piperum omnium ana. 3. ij. aloes et myr
rhe et turis masculi et croci omnium ana. 3. i. scamo
nec. 3. vi. succi apsinthij pondus. 3. ij. mellis q̄tū
sufficit dosis pondus. 3. iij. cū aq̄ calida.

Item nra expta. 32. hellebori pondus
3. i. pulve colloquintide aur. i. e. aloes aur.
v. et sal. idi. 3. i. et tertia et agarici pōd.
aur. ij. et lapidis armeni aur. 5. et rosaz pondus.
3. i. et pipis albi pondus aur. i. et zinziberis pon
dus aur. ij. et acori et amomi et assari et carpobal
sani et albasce et origani et seia apij et dauci et se
men baucie omnium ana. 3. iij. et buglosse pondus.
3. x. se. alsehefebra et se. alselegemisch e. seia ozi
mi citrati et seia citri et mente sicce omnium ana. 3. ij.
et epithymi pondus. 3. ij. 5. cōficiant oia cū duplo
sui mellis et reponat sex mensibus deū admistret

Tractatus tertius de electuarijs solutis et n̄ solutis.

Nō dicere volumus i hac summa
de electuarijs famosiss et q̄ sunt si
milis v̄mner salib. Illa v̄o quorū
iuuamenta sunt p̄cularia dignio
ra loca dicendi sunt in summa fa.

Lectuarij diacyminū faciēs ad dolores vi
scerz quos generauit fr̄itas et egritudi
nē p̄latis feni et cōfortat stōm et dige
rit cibū et aufert appetitū caninū et eructuationem
acetosaz et sit dof magnitudo galle cū aq̄ cala et cō
fert itez ad febres fr̄as melicas et p̄laticas. Qui
hec est p̄mstio. 32. cymi carmeni infusi i aceto vi
ni die et nocte exiccati torrefacti et folioz rute exic
catoz in ymbra et pipis et zinziberis omnium an̄ sex
taria. v. baurac armeni pondus. 3. x. Agḡga has
medicinas tritas cribellatas et cōfice cū melle di
spumato et reponat in vase et admistret.

Jacymūz Bal. qd̄ facit ad ventositates
fr̄as et facietatē naūeatiua et resoluit nē
tolitates et cōfert ei q̄ nō digerit cibum.

Ec̄ hec est p̄mstio. 32. baurach medietatē ptis cy
mi carmeni infusi in aceto torrefaci pipis albi et pi
pis lōgi folioz rute omnium ana pte vna. At hoc q̄
dē sit fin duas descriptōes: q̄n̄z eni sit ex p̄tib. eā
libus in oibus suis cōmistiōib. f. cymi pipis et ru
te et baurach et iste modus resoluit nāz valde. Et
q̄n̄z p̄mstet de sp̄bus reliqs q̄ritas eālis et d̄ bau
rach medietas b̄ q̄ritatis. Et eligūt de cymino car
menū et infundit in aceto forti deū torrefit et sit pi
p albi et illud id q̄m ip̄z cōfortat stōm plusq̄ due
alie sp̄s. f. pip lōgū et pip nigz et hoc est illud qd̄
nō est puū neqz cōtractū et n̄z est cortex eius gros
sus imo est ex illo qd̄ dr̄ grauis ponderis et eligat
de eo magnū et sanū et baurach. fiat ergo medicina
ad illū c̄ nā retinet cū baurach dicto nitrū naurna
con et est rubzū. Et qū feceris ipsaz ad illū c̄ nā ē
soluta admistrabis baurach aliud et sit illud qd̄ de
eo p̄icies medietas q̄ritatis v̄niuscūsqz medici
naz q̄s dixim et folia rute itez. Sint ergo sicca cū
mēsurā et illud id q̄m si exiccent yehemēter sūt ca
lide p̄ponis et est calefactio eoz vltra mēsuraz et
si nō exiccent yehemēter remanet in eis hūiditas
sup̄flua q̄ nō cōsequit vltimatiōē digōnis q̄prop̄
nō destruit eius inflatio in aliquo. Et iste q̄tuor

sp̄s q̄n̄z p̄mstet cū melle dispūato. Et q̄n̄z nō per
mstet cū aliquo et reseruant p se absqz melle.

Quī ergo ip̄e sunt necessarie p̄ciunt in aqua ordeī
aut in cibo alio cōueniente. Et hec medicina sumi
tur sola an̄ cibū et post cibū. Et illa q̄ p̄mstet cum
melle dispūato est magis cōueniens in hac dispōne
et illud id q̄m ipsa destruit inflatiōē oio. Et oz
itez vt sit mel bonū qū nō sit necessariū vt sit hec
medicina nisi fortis in resoluendo ventositatē et e
uacuet cū fortitudine. Et oz vt scias itez q̄ n̄z uia
vt sit eius eū plus sit cōtritiō medicinaz nō subti
lis s̄z grossa et illud id q̄m scio hominē q̄ p̄ruit hāc
medicinā cōtritiōē vltima q̄m nō scuit illud quod
ego dixi q̄ nō resoluit nāz oio imo puocauit for
titer et venit ad nos mirans et q̄rens de cā in hoc et
illud id q̄m ip̄e exstibat q̄ in corpore illius uiri
esset p̄prietas q̄ esset cā in hoc qd̄ accit. Postq̄ er
go feti scire eū q̄ cā in illo esset dispō cōpōnis eius
tunc cōposuit ea secundo sicut p̄cepi ei et cōpleta ē
eius opo et opz ut fuet hic determinatio in cōpōne
et reliqz medicinarum.

Lectuarij ad subulitū et est aggregatiōis
qd̄ est cōueniens ad fr̄itātē stōi yehemē
tis frigoris et eructuationē acetosaz et ap
petitū caninū et singultū q̄ sit ex replone chymorūz
grossoz et p̄laticoz et febres antiq̄s q̄ sunt p̄pter
frigus et malitiā digōnis. 32. p̄mstio hec est. 32.
cymi infusi in aceto exiccati sextaria. xv. pipis et
zinziberis et rute sicce et baurac omnium ana. 3. x.
terant et cōficiant cū melle dispūato et admistret.

Lectuarij de calamemo flumiali descripti
ne Bal. 32. calamenti flumiali et cāpe
stris et petroselinū omnium ana. 3. xij. zin
ziberis aur. vi. seia apij et capitū albasce amborūz
ana aur. iij. keilim aur. xvi. pipis aur. xlvij. si
seleos aur. v. Tere et cōfice cū melle dispūato.

Lectuarij de myrto cōferens ad solonem
nature et vomitū p̄latis et hūitatis et ma
litiā digōnis q̄ est ex stō. 32. p̄mstio hec
est. 32. granorū myrri bonorū siccorū emina. i. my
robalanorū nigroz et belliricorū et emblicorū et ta
lasiū omnium ana. 3. x. leucopipis et macropipis et
zinziberis omnium ana. 3. x. masticia et cordumēni
et carui et anisi et cymi et spice et casie et cardamōi et
costi omnium an̄. 3. vi. nucis muschate et seia apij
et ameos omnium ana. 3. v. folij indi et amōi ambo
z ana. 3. iij. tere et p̄fice cū melle dispūato et do
sis sit. 3. i.

Lectuarij sicut alcanzi est bonū. 32. hec
est p̄mstio. 32. granorū myrri keiliati. 3.
5. spice. 3. iij. nucis muschate cū cortice
suo lb. 5. gariofiloz et cardamōi et anisi torrefacti
et seia apij torrefacti et v̄sne omnium ana. 3. ij. ma
cis. 3. i. 5. casie. 3. iij. myrobalanorū kebulorū et
belliricorū et emblicorū omnium ana. 3. iij. macis. 3.
i. 5. bulliam medicine cū vino odorifero seruore
vno deū exiccent et bulliant ebullitē cū aq̄ cydo
niorū et exiccent sup̄ fr̄xoriū calidū et terant et in
uoluant mīna et sit dof aur. iij. aut. 3. iij. cū siru
po cydoniorū.

Lectuarij almutagnachil relatiū salamoni
qd̄ cōfortat stōm et cōfert ad malitiā am
digōnis. Et est illud quod in potu dabat

israhelita mutaguachil qm est bonu r expu. Qui
hec est pmistio. R. spice r gariofiloz r cinnamoi
r nucis muschate r cardamoi r galie bone omniu
ana. 3. i. pipis albi r zinziberis et castorei omniu
ana. 3. ii. turis albi masculi an. iiij. zuccari tabar
zet qtu sunt medicine comisceant medicine cu zuc
caro r pficiat cu melle dispuato r sit dof ei an. iiij.

D Jacyminu aliud coterens ad dolores ve
tris comotos a frutate r ad febre qrtanaz
r ad appetitu caninu r febres phlaticas et
melicas r ad phla plinu qd accit senib r ad ve
hementia frigoris qd accit in sto r ad eructuatoez
acetosaz r ad sputu qd fit ex multitudine supflu
tatu phlaticz. R. dof sit sicut galla cu aq cala.
L. pmistio. R. cymi infusi i aceto die r nocte tor
refacti r rute sicce r zinziberis et piperis omnium
ana sextaria decem r baurach armeni. 3. x. confi
ciatur cu melle dispumato.

E Lectuariu diacyminu aliud. R. cymi re
centis boni. 3. v. infundat in aceto vi
ni die r nocte deiu extrahat r pgiat sup
coriu rubeu r moueat r qn exicat torrefiat torre
factoe leui cu igne r pipis. 3. iiij. zinziberis fini. 3.
iiij. baurach armeni. 3. iiij. comisceant r conficiant
cum melle.

D Japipereon faciens ad frigora r huorem
crudu r dolore sto r malitia digois r ue
tositates grossas r eructuatione acetosam
r appetitu caninu. L. pmistio est vt sumant leuco
pipis r melanopipis r macropipis omniu an. 3. iiij.
Et in descriptoe alia. 3. iiij. r xilobalsami. 3. i. r a
msoi r spice amboz ana. 3. iiij. r zinziberis r seia a
pi r siseleos r casie r assari r enule omniu ana. 3.
i. Tere r cribella r cofice cu melle dispuato. Dosis
eius pondus. 3. iiij. cu aq tepida in ieiuno.

E Lectuariu allendedicon valens ad dolo
rea sto r epatis ffr r debilis generatis ue
tositates grossas. L. pmistio. R. zinzibe
ris r pipis r spice odorifere omniu ana. 3. vi. ma
sticis r ameos amboz ana pondus. 3. iiij. seia apij
r men r fu omniu ana. 3. v. cymi carmeni r casie
r carpobalsami r piretri omniu ana pondus. 3. iiij.
folij indi pondus. 3. i. Aggrega has medicinas tri
tas r cribellatas r cofice cu melle dispuato r repoe
in vase r vtere qu necesse fuerit.

E Lectuariu alcanzi faciens ad solone uetris
r ad malitia digonis r debilitate stoachi r
frigus eius. L. hec est pmistio sumatur
costi r cinami r spice odorifere et carpobalsami et
casie omniu ana. 3. x. nucis muschate. v. numero
cardamoi r gariofiloz r anisi r meliloti r capsie i
de omniu ana pondus. 3. iiij. aristologie r vnee a
boz ana. 3. iiij. ciperi r zinziberis amboz ana pon
dus sextarioz. x. calami ardati r pipis et macro
pipis omniu ana pondus. 3. v. myrobalanoz nig
z enucleatoz sextaria. iiij. bellirici enucleati. x. nu
mero granoz myrti kaficius semis bonoz seburu.
Aggrega has medicinas tritas et cribellatas r cofi
ce cu melle de arundib zuccari r repone in vase r
vtere qu necesse fuerit post duos menses.

D Descriptio electuarij alcanzi alia coterens
ad debilitate epatis r sto r frigus ambo
ru r ad solone ventris r malitia digonia

r coterit illis sup quos timei aq citrina r est bonuz
spleni puocans yrina. L. hec est pmistio. R. co
sti r cinami et spice r carpobalsami r casie omniu
ana. 3. x. r de nucib muschatis nucez. v. r carda
momi r gariofil. r anisi r meliloti r capsie et nere
misch omniu ana. 3. iiij. macis pondus. 3. iiij. r bu
rungi kebuli. 3. v. iiij. r reulini r aristologie loge
r usnee oiuz an pondus. 3. v. myrobal. nigroz r
kebuloz ana sextaria. iiij. r de bellirici bellirici. x.
r granoz myrti qtu est pondus medicinar omniu
Terant sicut alcohol r coficiant cu melle tabarzet.
dof eius sicut galla cu aqua frigida. Et in descripti
one alia zinziberis sextaria. x.

E Lectuariu alkefin dictu electuariu ambre
Et hoc electuario vti fuerit reges grece
Et hoc coterit ad egritudines frigoris et
pprie renuz r addit in desiderio coitus r valet ad
palsim r tortura r tremore r pulsus cordis r ad
dit in recordatoe r sensu r exicat haitate sto r fa
cit digone esse bona r est ex eis q conueniunt senibus
L. pmistio hec est. R. cardamoi maioris r mio
ris et macis omniu ana pondus. 3. iiij. zinziberis r
macropipis amboz ana sextaria. iiij. cinamoi. 3. iiij.
vnee pondus. 3. iiij. cinami podus. 3. i. gariofiloz
r croci omniu ana pondus. 3. x. nucis muschate po
dus. 3. v. Et in qbulda descriptois nucez. v. spi
ce odorifer et mastica r ambre omniu ana pond
3. iiij. muschi pondus. 3. i. seia hyulqam albi r o
pij amboz ana pondus. 3. i. olei balsami pondus.
3. vi. Aggrega has medicinas tritas r cribellatas r
infunde opiu in mensura sacraati. i. de vino bo
no r cofice cu melle dispuato r vtere post sex me
ses r liqfac ambra cu oleo balsami et adhibeat de
oleo alben qtitas qua oia inuoluant.

E Lectuariu allebereben coterens ad frig
epatis r sto r aq citrina r cholaz nigram
et est soluens ventre. L. hec est pmistio
Sumant capsie ide r zinziberis r pipis r cinami r
cardamoi minoris r gariofiloz r piretri r folij idi
r anili de tritico r mastica r cardamoi maioris r
cinnamoi r spice r casie r seia apij r aneti r ameos
r seia senicli r anisi omniu ana. 3. vi. epithymi cr
tella r turbit amboz an. 3. xij. scamoece. 3. x. zuc
cari tabarzet pondus. 3. x. Aggrega has medici
nas tritas r cicotrigonizatas r cofice cu melle ta
barzet dispumato r vter qu necesse fuerit.

E Lectuariu diaphinico est electuariu pprg
iuuamenti in colica resoluens ea et coterit
ad huore crudu r frigora r ad difficultate
yrine. L. hec est pmistio. Sumat baurach armeni
cymi carmeni r petroselinu r zinziberis r pipis al
bi omniu ana pondus. 3. x. xij. scartonec podus. 3.
v. dactiloz beiron mudatoz ex nucleis r amigda
laz ex corticataz ex duab corticib r folioz rute
omniu ana pondus. 3. x. Aggrega has medicinas
omnes tritas r cicotrigonizatas r infunde dactilos in
aceto vini die r nocte r tere bn r pmisce cu medi
cis r pfice cu melle dispuato r vter qu noce fuejt

D Japhico ali d. R. dactiloz beiro ablati
nucleis. c. numero et infide eol in aceto die
et nocte r pfica manib r cola r rute sic
ce et zinziberis amboz an. 3. xij. r pipis albi. xij
numero r baurach armeni pod. 3. v. r d anis dal

excorticatis ex duobus corticibus. cl. nūero 7 sca
monee pondus. 3. xv. 7 turbit pondus. 3. xx. Te
re 7 cribella 7 comisce cū melle.

D Japhicon aliud qd cōfert ad febris 7 a
7 potat in estate 7 hyeme 7 toluit sine in
qetudine. 7 hec est pmistio. 7. zinzibe
ris 7 pipis albi amboz ana. 3. i. scamonee. 3. ij. 5
tamarindi beiron mundatoz ex nucleis aut siren 7
amigdalaz dulciū excorticataz a duobz corticibus
et folioz rute omniū ana. 3. iij. 7 Tere medicinas
fm singularitate sua et infunde dactilos in aceto vi
ni et terant p se et colent et terant amigdale iterū
p se et misceant oīa p illud et cōficiant cum melle
dispūato et sit dof. 3. ij.

E Lectuariū cabrosius muschatū faciens ad
ventositates 7 hemorrhoidas 7 hūore cru
dū et cōfortat stōm 7 adiuvat ad deside
riū coitus 7 clarificat colorē 7 calefacit renes et cō
fert ad ventositates micis 7 fluxū q sit ex hemor
roidibz. 7 hec est pmistio. 7. myrobalanoz ci
trinoz myrobal. kebuloz 7 capse 7 seīs apj omi
ū ana. 3. vi. belliricoz 7 emblicoz 7 ameos 7 tu
deri rubei 7 albi et macropipis et silami excortica
ti omniū ana pondus. 3. iij. cinami 7 spice 7 nucia
muschate et zinziberis 7 alfululimon omniū an. 3
viij. girbue et costi et casie et gariofiloz et macis
7 galage et neremisch omniū ana. 3. vi. cipi pōd
3. x. et muschi pondus aur. ij. et ambre aur. i. et
scorie ferri nutritie qtu est pondus medicinarū om
niū et butyri sextaria. x. cōficiat cū melle dispūato
7 sit dof pōd. 3. ij. cū lacte vaccio pculso sublatō
butyro aut cū vino passo bono duabz ebdomadis.

E Lectuariū de ture. 7. turis pondus.
3. lx. pipis et macropipis amboz ana. 3.
x. zuccari. 3. lx. zinziberis 7 galange am
boz ana. 3. xij. nucia muschate et gariofil. et gir
bue omniū ana. 3. v. muschi boni. 3. 5. terat unū
qdqz eorū p se 7 cribellet 7 cōficiant cū melle.

E Lectuariū talisafar faciens ad frigū stōi
7 ventositates grossas in stō et epate. 7
pmistio. 7. talisafar pondus. 3. v. zin
ziberis pondus. 3. xx. pipis pondus. 3. xij. heil et
cinami amboz ana pōdus. 3. v. zuccari tabarzet
lb. v. Aggrega has medicinas tritas et cribellatas
et repone in vase et ytere.

E Lectuariū episcopi. 7. scamonee anti
ochene et turbit cōcanti albi amboz an au
re. v. pipis et cardamoi amboz ana aur
ij. zinziberis et cinamoi et emblicoz et gariofil.
et polypodij et nucia muschate omniū ana aur. ij.
5. Et in descriptōe alia scamonee et turbit amboz
ana aur. ij. Tere et cicotrigoniza et pice super ca
lb. i. zuccari cōtriti et cōfice cū melle. cuius dosis
integra sit aur. iij.

T Riser de scoria ferri magna faciens ad
ventositates hemorrhoidaz et mollificati
onē velice 7 stōi et addit in desiderio coi
tus et calefacit stōm. 7 hec est pmistio. Sumā
myrobalanoz nigroz 7 belliricoz et scireblegi ab
latis nucleis et capse inde et seīs apj et ameos et p
rigani pluci omniū ana. 3. i. spice odorifer et amo
mi et heil et acori omniū ana. 3. iij. cinamoi pon
dus. 3. iij. pipis 7 macropipis et piretri et salis in

di omniū ana. 3. 5. sinapis. 3. i. 5. sal amōiaci pō
dus. 3. 5. scorie ferri pondus. 3. iij. Aggrega has
medicinas tritas et cicotrigonizatas et cōfice cū mē
le dispūato et butyro vaccino qtu sufficit et ytere
T Riser minor faciens ad mollificationē
stōi et hūiditate eius et ventositates he
morroidaz et colorē efficit bonū. Quis
hec est pmistio. Sumant myrobalanoz kebulorū
7 scireblegi et belliricoz ablatis nucleis omniū p
tes eqles inuolue cū butyro vaccino et cōfice cum
melle dispūato et repōe in vase et ytere.

E Lectuariū anacardinū cōueniens ad volo
re stōi antiqū et frigus et obliuione et fa
cit bonū eē colorē et subtiliat cogitationē
et sensum et est electuariū sapientū et dī q est sala
mōis. 7 hec est pmistio. 7. pipis et macropipis
myrobalanoz nigroz et belliricoz et emblicorū
et castorei omniū ana. 3. iij. costi et anacardi 7 bu
rungi et zuccari tabarzet et baccay lauri omniū an
3. xij. cipi. 3. viij. Tere anacardos solos bñ et tē
medicinas et cribella et bulli butyzz vaccini et mē
cū eq̄litate et pice sup ea medicinas et coagula et
ytere post sex mēses dof eius. 3. ij. cū aq decoctō
nis apj et feniculi et fuct se a labore et angustia et
ira et vino plimo et coitu et cōcedat ius issidabegi
subtile.

E Lectuariū alfangius qd est iunamentum
ad mollificationē stōi 7 ventositates he
morroidaz et corruptionē cōplonis 7 se
ditatē coloris et addit in coitu. 7 hec est pmistio
7. myrobalanoz belliricoz 7 scireblegi ablatis nu
cleis et pipis 7 macropipis et zinziberis et cipi 7 ca
psie inde et spice omniū ana. 3. x. seīs aneti et seīs
porri amboz ana pondus. 3. iij. scorie ferri trite
infuse in aceto vini. xij. dieb exiccate torrefa
cte. 3. c. Aggrega has medicinas tritas et cicotri
gonizatas et cōfice cū melle dispūato 7 butyro vac
cino qtu necesse est et repone in vase et ytere p
sex mēses. Et sit dosis eius pondus. 3. ij. 7 pona
tur in eo itez de muscho. 3. ij.

E Angius aliud cū muscho etiā qd cōfortat
stōm et calefacit ipz et cōfert ad hemor
roidas et addit in coitu et est exptū. Qu
ius hec est pmistio. 7. myrobalanoz kebulorum
et belliricoz et emblicoz et pipis et macropiperis
et zinziberis et cymi et seīs aneti et seīs apj et seīs
porri et seīs eruce et seīs napi et seīs baucie et asle
niati et rosaz rubeaz et casie et ciperi et cinamoi
et gariofiloz et nucia muschate omnium ana. 3. i.
macis et heil et cardamoi et galie 7 xilaloel crudi
et muschi omniū ana. 3. ij. granoz nasturtij albi.
3. iij. scorie ferri qtu sunt medicine terat 7 cōfi
ciatur cum melle dispūato.

E Angius aliud. 7. capse inde et zarub
et talisafar et heil 7 myrobalanoz nigro
rū et belliricoz et myrobalanoz citrino
rū et casie et gariofiloz et carpopalsami et grano
rū almabaleb omniū ana aur. vi. mente et feleni
ati et zedoarie et doronigi et pipis longi et embli
coz omniū ana aur. iij. cinamoi 7 cinami 7 spice
7 nucia muschate et costi et zinziberis et fulfulimō
omniū ana aur. viij. cipi aur. x. zuccari aur. xvi
scorie ferri emina. i. muschi. 3. 5. cōficiatur cū 3

melle dispumato.

Ascorie decocte q̄ cōfert ad frigora et
dolorē dōri et corruptionē menstruorū
et hemorrhoidaz et clarificat colorē et fa-
cit appetere cibū et destruit hūorē crudū et infirmita-
tione et cōfortat stōm et mīfices et vesicā. **℞** hec
est pmissio. **℞**. seīs apij et seīs feniculi et anisi et pe-
troli et dauci et seīs bāncie et seīs porri et semis
cepe et seīs napi et seīs rhabhani et seīs alrotab et a-
micos et seīs vrtice et granoz viridiū et anidū et
seīs aneti et pipis et seīs lini et cymī et coriandri oī
um ana pondus. 3. iij. et zedoarie et doronigi et be-
en albi et rubei et tuderī rubei et albi et nucis mu-
schate et macis et cinnamōi et galange et zinziberis
et pipis et ciperi et spice et silimbrī oīz an. 3. iij.
et myrobalanoz belliricoz et emblicoz et gest glā-
diū et corticū radicis capparis omniū ana. 3. x. ca-
psie et vīnee et assari et blacte bizantie et calami a-
roaticī et lingue auis et neremisk pīci et cardamo-
mi et girboe et sandali et cinnami et nucis muscha-
te omniū ana. 3. v. et nucis enden et nasturiū et ke-
iai et rosaz sicaz et marmacor et corticū turis et
mente et calamenti omniū ana. 3. viij. et scorie al-
bassari calefacte et extincte in vino odorifero mī-
totiens fm mensurā medicinarū omniū decoquat
cū vino pontico donec ingrosset et auferat ab igne
et colet et deī de eo in potū q̄ritas. 3. i. in ieiū dū
est tepidū et cōdat p̄ mediū diē issidabegiat cūz
carne caprina et bibat vinū purū ebdomada vna
aut duabus ebdomadis.

Descriptio alia de scoria ferri cōueniēs ad
frigus stōi et hemorrhoidas. **℞** pmissio
℞. myrobalanoz kebuloz et belliricoz
et emblicoz et radicū lilij et zinziberis et xilaloel
crudi et nucis muschate et galie et rosaz et spice et
sq̄nanti et masticis omniū ana. 3. x. muschi. 3. i. li-
mature acū infuse in vino odorifero septē dieb
et sumat et terat et torrefiat sup frīxoriū ferri et
miscet cū medicis et inuoluat oleo de amigdal dī
cibus et cōficiat cū melle dispumato cuius dosis sit
aureorum dīorum cum vino odorifero.

Descriptio alia de scoria ferri cōueniēs ad
debilitatē stōi casī q̄. **℞**. myrobalanoz
kebuloz et belliricoz et emblicoz et ra-
dicū lilij et rosaz rubeaz et sq̄nanti omniū ana. 3.
x. scorie ferri q̄ritū omīs medicie infundat scoria se-
ptē dieb in aceto et colet ab eo et frigat sup frīxo-
riū et cōficiat cum melle tabazet et sit dosis. 3. ij.
5. cum sirupo de malis.

Scoria ferri decocta pueniēs ad debilitatē
stōi et calitatē cōplonis. **℞** missio hec ē
℞. scorie ferri de bassari et myrobalanoz
nigroz et belliricoz et emblicoz et rosaz et balau-
stiaz et sq̄nanti omniū ptes eq̄les bulliant cū vino
et dentur in potū de eo. 3. iij.

Electuariū diacydoniten retinēs nāz ex so-
lone ventris ex debilitate stōi et vomitu
et malitia digōis et facit colorē eē bonūz
℞ hec est pmissio. Sumant cydonioz extortica-
toz mundatis interiorib et mellis dispūati ambo-
z ana lb. ij. pipis et macropipis et zinziberis omniū
ana. 3. v. heil pondus. 3. viij. cardamōi et gario-
filoz et spīe odorifere et cinnamōi et croci omniūz

ana pondus. 3. ij. Aggrega has medicinas tritas et
cribellatas et sume cydonia et decoq cū aceto vī bñ
Et de medicis sunt q̄da q̄ decoqūt ea cū vino et ipz
est radix deiū remoue ab igne et cola et dimitte do-
nec currat ab eis aquositas hūiditatis et tere bene et
sume mel et cōmisce cū eis et decoq cū igne leni et
moue paulatī donec fere coagulet et cōmoue dōec
eq̄nt et destruat aquositas cydonioz ab eis deinde
remoue ab igne et pulueriza sup ea medicinas et cō-
cute donec eq̄nt et p̄ice sup tabulā marmoris aut
mensaz planā inunctā oleo rosaceo aut oleo sisami
no et dilata sup eā dilatatoe eq̄li et dimitte duobus
dieb aut trib donec exicet et induret et incide cū
cultello in frusta q̄drata et sit frustū pondus aure.
iij. et ponat gradatiz in folia citri et liget et reponat
tur et admistret qū necesse fuerit. Et de medicina sē
q̄da qui ponunt in ipso pondus. 3. ij. muschi.

Electuariū diacydoniten solutiū ventris
q̄d cōfert ad colicaz et exiccat supfluitates
torpis. **℞**. cydonioz extorticatorum
mundatis interiorib lb. i. et mellis dispūati lb. ij.
zinziberis et macropipis amboz ana. 3. iij. cinnamōi
pondus. 3. ij. heil et cardamōi et croci omniūz
ana. 3. ij. masticis pondus. 3. v. scamonee pondus.
3. x. turbit albi boni pondus. 3. x. x. Aggrega has
medicinas tritas et cribellatas et decoq cydonia cūz
vino et fac de eo sicut factū est de diacydoniten re-
tentino et p̄pet sicut est illius p̄patio et reponat i na-
le et admistret. c. dōf sit aur. iij. cū aq̄ calida.

Descriptio alia diacydoniten laxatini. Sūa
tur cydoniū boni odoris et induat sup ipz
de foris fermentū et alet et sumantur de
carne eius. 3. iij. pipis et zinziberis amboz ana. 3.
ij. scamonee pondus. 3. i. Terat et cōficiat cū melle
et dosis sit pondus. 3. i. cum vino.

Electuariū diacydoniten factū cū succo cy-
donioz q̄d cōfert ad destructionē appeti-
tus et ad eū q̄ nō digerit cibū suū faciet ad
illū c. epar est debile et stringit stōm. Sumantur
cydonia magna mundata intus et foris et terat et ex-
primant et sumant de aq̄ eoz kist. ij. romani et mi-
scent cū ea mellis dispūati q̄ritū ipsa est et acetū de ui-
no kist. i. 5. et decoq sup igne leuē et auferat spūa
eius et sumant zinziberis. 3. ij. pipis albi. 3. ij. te-
rant et p̄iciant desup et coagulet sicut cōueniens est
electuario: hoc nāqz cōfert ei c. epar est debile et o-
portet vt sumat fm plm an cibū duabus horis aut
tribus et nō nocet si accipiat p̄ cibū. **℞** si tu fece-
ris hanc medicinā ei in c. stō est calitas aut in cui?
stō est chola aut quocūqz mō sit oz vt p̄icias ab ea
pip et zinziber et admistres aq̄ cydonioz et mel et a-
cetū tm fm q̄ritatē mensure quā dixim. Et si fe-
ceris ea illis quoz cōplones sunt medie ita vt non
aggreget in eis supfluitas chole n3 supfluitas p̄bla-
tis p̄ice in ea medietatē q̄ritatis quā dixim de zi-
zibere et pipe. 5. vt p̄icias in ea pipis. 3. i. et zinzi-
beris. 3. i. 5. Et si feceris ea illis in quoz stōis ag-
gregat p̄bla pone duplū q̄ritatis quā dixim. p̄des
ei in ea zinziberis. 3. vi. et pipis. 3. iij. c. dōf sit
3. i. 5.

Electuariū diacydoniten q̄d facit appetē
cibū et cōfortat stōm. Sumant succi cy-
donioz lb. ij. mellis lb. ij. acetū fortis

lib. ij. decoqnt sup prunas ⁊ auferat spūa eius ⁊ su-
mant zinziberis .3. v. pipis albi ⁊ nigri ⁊ macro-
pipis ana .3. ij. cinnamōi .3. ij. xilaloes crudi .3.
ij. Terant ⁊ cōmisceant cū melle ⁊ aq cydonioꝝ ⁊
aceto ⁊ coqnt donec coagulet. ⁊ dos sit cochliariuz
i. an cibū ⁊ expectet sup ip̄s duabus horis.

Electuariū indū faciens ad colicā ⁊ dolorē
iuncturaz ⁊ podagra ⁊ dolorē dorsi. **R.**
hec est pmissio. **Rz.** scamonee aur. .x. gir-
boe ⁊ cardamōi ⁊ zinziberis ⁊ cinnamōi et cinami
⁊ neremisch ⁊ gariofiloꝝ ⁊ pipis omniū an aur. .v.
⁊ turbit aur. .c. zuccari aur. .c. Tere has medicinas
simul ⁊ cribella ⁊ confice cum melle.

Electuariū regū ⁊ est medicina ani q̄ sumi-
tur anno integro oi die. Eius igr̄ accepti
o rificat suscipiente se vsq; ad finē vite
sue p̄cepto dei ⁊ q̄ assiduū ipsaz nō videt egritudi-
nē in corpore suo q̄ nō sanet ⁊ nō canescit nisi q̄tuz
factus est canis an eius acceptionē. Et est medicina
regū q̄ fm q̄ narrat cū ea medicati fuerūt valē ad
fistulas nigras ⁊ albas ⁊ rubcas ⁊ ad cursum chole-
ricū ⁊ frigora ⁊ pullationē cordis ⁊ iuncturaz et
abstergit visuz ⁊ colorē ⁊ multiplicat coitū et non
est ei malitia ⁊ nō abstinet sup ea vtens ea. **R.** p-
missio est hec. Sumant myrobalanoꝝ nigroꝝ et
belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ omniū ana aur. .vi. nigelle
aur. .xxiij. leucopipis ⁊ amoniaci ⁊ macropipis
⁊ zinziberis et fulfulminē omniū ana aur. .ij. cu-
bebe ⁊ anacardi amboꝝ ana aur. .vi. Tere ynūq̄
q̄ p se ⁊ cribella ita vt nihil remaneat ⁊ p̄ciat se
cundū suā diuisionē ⁊ q̄ narrauit de ponderib⁹
p̄misse ergo ea deū accipe aur. .dc. penidioꝝ saba-
kir ⁊ pone in patella aut vase mundo ereo ⁊ accē-
de sub eo ignē lenē ⁊ aspege sup ip̄as aliqd aq ita vt
liq̄siant penidj. Qū ergo liq̄facti sunt ⁊ bulliūt iūc
p̄ice sup eos hec cōmista ⁊ moue ea tā diu dōec o-
ptime cōmisceant et aufer ea ab igne et dimitte ea
donec tepescant deū fac de eis formas auellanis si-
miles q̄z ynūq̄q; sit aur. .ij. ⁊ q̄te ⁊ inunge manū
tuā oleo aut butyro vaccino deū bibe de eo omni
die forma ynūq̄q; auellane cum aqua frigida ⁊ i-
psū est dominus medicinarum.

Electuariū masuachoiē faciens ad poda-
gra ⁊ dolorē dorsi ⁊ om̄s egritudies fri-
gidas. **R.** hec est pmissio. **Rz.** scamonee
et cinnamōi et capsie et zinziberis om̄i ana .3. viij
pipis .3. vi. cardamōi ⁊ gariofiloꝝ ⁊ seia ap̄j et a-
meos om̄i an .3. ij. s. masuachoiē .3. ij. tere ⁊ p-
fice cū melle. cuius dos sit .3. iij. aut .3. ij. cum
aqua tepida.

Electuariū de sisamo. **R.** sisami excor-
ticati ⁊ cymī carmeni ⁊ zinziberis om̄iuz
ana .3. x. macropipis et pipis amboꝝ ana
pondus .3. v. cinnamōi pondus .3. ij. cardamomi
⁊ heil amboꝝ ana .3. ij. et zuccari tabarzet .3. lx
Aggrega has medicinas tritas ⁊ r̄pōe i vase ⁊ utē.

Electuariū de granis viridib⁹ q̄d facit ad
hemorroidas et frigus stōi et malitiā di-
gōis et solōnē ventris. **R.** pmissio. **Rz.**
granoꝝ viridiū et mellis anacardi et sisami excor-
ticati om̄iū ana sextaria. vi. zuccari tabarzet sex-
taria .xxiij. myrobalanoꝝ kebuloz et belliricoꝝ
et emblicoꝝ ablatis nucleis ⁊ zinziberis et macro-

pipis et burūgi et folj indi et capsie om̄iū ana pō-
dus .3. iij. piperis et santuci et capsie ana pondus
3. ij. confice has medicinas cum melle dispūato et
butyro vaccino et vtē p̄ sex menses. dōc eis
pondus .3. ij. cū lacte vaccino cōcussio. In cibo aut
ut rizi decoctū cū lacte dū p̄fuerat accipiens ip̄s.

Electuariū de aniden faciens ad inflatio-
nē ventris ⁊ stōi et rugitū et ventositatē
grossaz. **R.** hec est pmissio. Sumant pi-
pis et seia ap̄j amboꝝ ana .3. xij. aniden nigri pō-
d⁹ .3. xij. petroseli et chelidoie et calamenti ⁊ ha-
sce et fiseleos om̄iū ana .3. viij. keisim .3. xij.
Aggrega has medicinas tritas et cicotrigonizatas ⁊
cōfice cū melle dispūato ⁊ repone in vase et vtē
qū necesse fuerit.

Descriptio alia de aniden faciens ad ma-
gnitudinē epatis et frigus eius et aq citri-
na et frigus stōi et renū. **R.** anidē ni-
gri pondus .3. x. seia eruce et seia porri om̄iū an
pondus .3. vi. zinziberis et belliricoꝝ et emblico
⁊ ablatis nucleis om̄iū ana pondus .3. v. ameos
et seia ap̄j et anisi et cardamōi minoris ⁊ cymī car-
meni et cinnamōi om̄iū ana pondus .3. v. myro-
balanoꝝ nigroꝝ sublatis nucleis pondus .3. v. ci-
nami pondus .3. i. pipis et macropipis amboꝝ ana
pondus .3. iij. spice odorifere pondus .3. ij. peni-
dioꝝ alboꝝ pondus .3. xx. Aggrega has medicinas
tritas et cōfice cū melle dispūato et repone in vase
et vtē qū necesse fuerit dos eius pondus .3. ij.
cū aq anisi et mastice et spice.

Electuariū de casora valens ad debilitatē
stōi et epatis et sugat ventositates grossas
et adiuvat ad digōnē. **R.** hec est pmissio
Rz. casore et croci et xilaloes et cardamōi et gir-
boe et cubebe et keisim et cinai et gariofiloꝝ ⁊ yf-
nee et spice et macis et sandali albi et macropiperis
et cinnamōi et capsie et neremisch ⁊ secacul et gala-
ge et nucis muschate et zinziberis et cipi et fulful-
minia om̄iū ptes eq̄les zuccari quantum est pon-
dus medicinarum om̄ium.

Electuariū de casora descriptio alia faciens
ad malitiā digōis et debilitatē stōi ⁊ phla-
grossum. **R.** hec est pmissio. **Rz.** piperis
⁊ nucis muschate et zinziberis et gariofiloꝝ ⁊ ma-
cis et cinnamōi et cinami et piretri et fulfulumi-
nue ⁊ gariofiloꝝ hortulanoꝝ et casore et croci oi-
um ana pondus .3. ij. Tere has medicinas tritas et
cribellatas et cōfice cū melle dispūato et repone
in vase et vtē qū necesse fuerit.

Electuariū de casora fortius priō. **R.** hec
est pmissio. **Rz.** zinziberis et pipis ⁊ ma-
cropipis et cinnamōi et cinami et folj i-
di et spice odorifere et capsie inde et nucis muscha-
te et sandali citri et carpopalsami et cardamomi ⁊
macis et gariofiloꝝ et piretri et talisafar ⁊ ciperi ⁊
spodij et xilaloes indi puri om̄iū ana pondus .3.
s. casore et muschi amboꝝ ana .3. ij. s. zuccari ta-
barzet .3. x. s. cōficiat cū melle dispūato ⁊ repo-
natur in vase ⁊ admistret qū necesse fuerit

Electuariū de xilaloe q̄d p̄fortat stōm-
et calefacit eū absq; sup̄uitate et digerit
cibū et exicat phla. **R.** pmissio hec est.
Rz. spice odorifere ⁊ spice romac et seia ap̄j ⁊ anisi

et masticis omniū ana. 3. i. xilaloes. 3. iij. gariofil.
3. ij. macis. 3. ij. 5. cinamū et galie amboz ana. 3.
ij. myrobalanoz kebuloz infusoz in vino et tor-
refactor et selēgemisk amboz ana. 3. ij. 5. nucia
muschate. 3. i. 5. marmacor. 3. iij. rosaz et calami
aromatici amboz ana. 3. ij. cōficiant cū mīna dof e-
ius aut. ij.

Electuariū de cinnamomo valens ad de-
bilitatē epatis et stōi et renū et mundificat
hūiores grossos et fugat ventositates. 29
hec est pmistio. 22. cinnamōi et xilaloes et emule
omniū ana. 3. vi. gariofiloz et pipis nigri et mac-
papis et spice et assari omniū ana pondus. 3. v. zin-
ziberis. 3. i. mente. 3. vij. girboe et cinnami am-
boz ana. 3. ij. keiati et anisi et seīs feniculi et casie
omniū ana pondus. 3. iij. cōficiantur cū melle
dispūmato et administretur.

Electuariū indū faciens ad colicā et frigus
stōi et dolorē iuncturaz et podagrā. 29
pmistio hec est. 22. capsie et solij indi am-
boz ana pondus. 3. iij. nucia muschate et ameos a-
boz ana sextaria. ij. pipis et macropipis amboz
ana sextaria. v. zinziberis sextaria. v. myroba-
lanoz nigroz sextaria. xx. neremisch sextaria. ij.
gariofiloz. 3. v. nucia muschate sextaria. ij. ma-
cis. 3. iij. penidioz sextaria. x. sumant de puluerē
eius qū necesse fuerit. 3. ij. cū vino antiquo.

Electuariū de zinzibere cōferens ad debi-
litate stōi et intestinoz et digerit cibū et
fugat ventositates et valet ad colicā passi-
onē et retinet ventrē. 29 pmistio hec est. 22. zin-
ziberis. 3. xx. gūmi arabici et girboe amboz an pō-
dus. 3. x. gariofiloz et cinnamōi omniū ana. 3. v.
de nucib⁹ muschatis nux. i. croci pōdus. 3. i. ami-
li. 3. xlii. zuccari tabarzet lb. i.

Electuariū de muscho cōferens ad debili-
tate stōi et inflationē ei⁹ et ventositates he-
morroidaz et pullum oris stōi. 29 hec
est pmistio. 22. muschi aut. 5. girboe et cardamo-
mi et gariofiloz et zinziberis et macropipis omni-
um ana pondus. 3. x. cinnamōi pondus. 3. iij. xilo-
aloes indi. 3. i. croci. 3. ii. zuccari qū pondus nū-
dici naz omniū deinde cōficiatur cum melle.

Electuariū de citro qd fugat ventositates
et digerit cibū et odorē oris efficit bonū
29 hec est pmistio. 22. cortici citri citrio-
rū siccoz pondus. 3. xx. gariofiloz et nucia mu-
schate et macropipis et pipis et girboe et cinnamōi
et galange et zinziberis omniū ana pondus. 3. i. et
muschi pondus sexte et. 5. 3. i. cōficiat cū melle et
administretur.

Electuariū cesaris cōferens ad colicā et fri-
gora et hūore crudū et extrahit supfluita-
tes grossas viscosas et valet ad podagrā
29 hec est pmistio. 22. macropipis et zinziberis my-
robalanoz citrinoz scamonee et turbit omniū ana
3. xii. seīs apii et ameos et piretri et salis tabarzet
omniū ana. 3. vi. zuccari. 3. xvi. cōficiatur cum
melle et administretur.

Electuariū de stinco addens in coitu. cui⁹
hec est pmistio. 22. seīs aspagi et seīs ce-
pe et seīs napi et seīs alrotab et seīs por-
ri et seīs baucie et seīs eruce et seīs vrtice et gra-

nozz viridiū et lique auis et sisamj e xcorticati et se-
mis raphani et tuderī vtriusqz et amigdalaz et pi-
nee et granoz nasturtii omniū ana. 3. iij. zinzibe-
ria et secacul et galange et macropipis omniū an pon-
dus. 3. v. cinnamōi et nucia muschate et been v-
triusqz omniū ana. 3. ii. sumis stinci. 3. v. squille
assate pondus. 3. iij. penidioz qū pondus hazz oi-
um medicinaz. Tere et cribella et cōfice cū melle
dispūmato dof eius pondus. 3. i. cum triplicato aut
cū lacte dulci aut cū aq mellis in ieiunio.

Electuariū aliud cōferens ad pulsum cor-
dis et cōfortat stōm et digerit cibū et sol-
uit ventrē. 29 hec est pmistio. 22. myro-
balanoz kebuloz. 3. xv. talisafar. 3. v. zedoarie
et dorongi et casie omniū ana. 3. iij. turbit. 3. xx.
scamonee drachmas tres penidiorum. 3. xx. con-
ficiatur cum melle dof eius. 3. iij.

Electuariū exptū nrm. 22. xilaloes. 3.
ij. cafore qūa. 3. i. muschi. 3. iij. macis
neremisch cipi selēgemisk zurub et zedo-
arie omniū ana aut. i. cinnamōi et masticis zinz-
beris pipis et gariofiloz omniū ana. 3. ij. buglosse
3. v. seīs feniculi et seīs apij et acori et spice omniū
ana. 3. iij. Aggregetur cum melle.

Taxera maior q facit ad mollificationem
stōi et ventositates hemorroidaz inurin-
secaz et addit in coitu. 29 hec est pmistio
22. myrobalanoz nigroz et belliricoz et emblico-
z et macropipis et pipis omniū ana ptes tres zinz-
beris et buzeide et scireblegi et capsie inde. Et in de-
scriptōe alia macis omniū an ps. i. tuderī albi et tu-
derī rubei et lingue auis et seīs granati silufis et est
assebedenegi et granoz alkilkil et ē psice darisahan
et sisami excorticati et zuccari tabarzet omniū an p-
tes. ij. been albi et rubei amboz ana ps. 5. Tere-
fica p se et sisami per se et inuolue cum butyro et
conface cum melle dispūmato.

Electuariū de xilaloe nrm. 22. heil et zi-
ziberis et cinnamōi et casie et croci piperis
selēgemisk et zedoarie omniū ana. 3. v. et
cipi zurub solij indi et gariofiloz omniū ana. 3. iij.
xilaloes crudi pondus. 3. vij. ambre aut. i. lapi-
dis lazuli et cafore ana tertia. 3. i. turbit. 3. iij. sa-
lis indi pondus. 3. i. conterantur omnia et fiat ex
eis electuarium cum melle aut zuccaro.

Tractat⁹ 4⁹ 5 suffuset et alchamaia et muret insan-
tum.

Nō asserens de suffuset nisi si-
mle illi qd attulim⁹ de electuarij
et postponens reliqu⁹ vsq ad locum
suum.

Iete pferēs ad teasmone et pūctionē et so-
lonē ventris et hemorroidas. 29 hec ē pmi-
stio. 22. gnoz nasturtij torrefcoz lb. i. 5
cymi carmeni infusi in aceto die et nocte et seīs por-
ri torrefacti amboz ana sextaria. x. seīs lim torre-
facti. 3. iij. keiati. 3. i. myrobalanoz kebuloruz
mollitoz cū butyro vaccino. 3. iij. dosis eius. 3. i.
cum rob de cydonijs et aqua frigida.

Sūf cōferens ad ventositates hemor-
roidaz et solonē ventris et tenasmone et
pūctura. 22. granoz nasturtij torrefcoz

lib. i. semis lini torrefacti et pilis omnium an pondus
3. iij. seia apij torrefacti et boli armeni et seia ma-
ri omnium ana pondus. 3. ij. s. gummi arabici. 3. i.

S Ussus qd noiat kefile retinet ventrem. et
hec est pmistio. R. kefile et granorum belle-
bori albi et zedoarie et nucis enden et dra-
gaganti et mugali et lich et anellanaz et fistulorum oi-
um ana ps. i. et amigdalaz dulcium excorticatarum et
cortice suo pondus. 3. x. et farine adarmache. 3.
xx. permisceatur et administretur.

E Ussus hobede qd pfert pgnatib et fugat
ventositates et confortat epar et stomachum
R. margaritarum puarum et piretri omnium an
3. i. zinziberis et visci romani amboz ana pondus
3. iij. zedoarie et doronigi et seia apij et acori et gir-
boc et nucis muschate et pipis et cinnamomi omnium an
aut. ij. et tuderugi et seia feniculi omnium ana aut. i.
zuccari qd tum pondus medicinarum omnium.

S Ussus hobede qd confortat ad extenuationem
epatis et mollificationem stodi et humiditatem
eius. R. lacce lignorum et granorum myrti et
glandium succorum et zuccari tabarzet et mastice et cor-
ticum granatorum et gallorum omnium ana pte yna olivani
et zinziberis amboz ana qrtia pte misceant p d cico-
trigonizationem et sumat pulvis eius mane et quz est
hora dormiendi ab aut. i. v. scilicet ad. ij. ebdomada
yna et non guset carnem.

S Ussus qd facit ad caliditatem in cor et febre
et herisipila et alfabara et sternutationem
et retentionem lingue et bisen et fricat cum
eo lingua. et hec est pmistio. R. muschi podo ter-
tie. 3. i. galie et lich amboz ana. 3. i. casore. 3. i.
et tertia. 3. i. croci pondus. 3. ii. cardamomi et ga-
riofilorum et nucis muschate omnium ana pondus aut
iij. rosarum rubearum et balaustrarum et spodij c m-
nium ana aut. vi. zuccari tabarzet albi. 3. lx. comi-
scent medicum iste p cicotrigonizationem. Et si do-
minas fuerit si ipz calitas extrahat ex eo qd medi-
cat nux muschata et iuuatium. dos eius magno sit
medietas aut. et puo qd est a duobus granis usq ad
siliquam ynam.

R Amiat melonis logi qd est ad stoz mol-
le et retinet ventrem ex dno mollificatione
stodi et confortat animam debile. et hec est p-
mistio. Sumat melon logus et extrahat qd est in
coacuitate eius de granis et alijs de in ipleat sanic d
nabac et sanic de bdellio et hypoqstidos et glutio in
denio trito et rizi torrefacto acceptis eqli mensura
et dimittat donec melonis humiditas exicet de in ex-
trahat qd itus est et exicet et terat et sumat de eo
volam magna. s. qrtia que sit. 3. iij. est em bonuz
et expertum.

S Ussus qd sit pueris qd dnat humiditas.
Sumant myrobal. nigroz et cymni car-
meni amboz ana. 3. v. mastice. 3. xx.
zinziberis. 3. ij. Terat ynuq d qz eoz p se et cribel-
let de in fiat eoz pmistio et inuoluat in estate cu o-
leo sisamino et in hyeme oleo oliue et zuccaz ei in
estate tabarzet et extrahat ex eo zinziber et hoc qd
no couenit nisi illis pueris i qd dnat humiditas.

S Ussus aristotelis qd ipse scripsit alexan-
dro ad diaria et corruptione stodi et citrini-
tate coloris et fetore oris et obliuionez et

digerit et letificat. et hec est pmistio. Sumant cin-
nami et folij indi et heil et xiloloes indi et assari et
keiati et myrobalanoz kebuloz emucleatoz et me-
liloti et existio ipz esse selegemisk et neremisk et
narkeisar et cymini et cinnamomi et yfne et piperis
et macropipis et zinziberis et gariofiloz et gnoruz
gnatoz et nucis muschate et cardamomi omnium ana
ptes. ii. muschi et ambre et casore omnium an para
i. zuccari tabarzet sexcuplu medicie toti. dos ei
qd est inter pondus. 3. i. v. scilicet ad. 3. iij. cu aq fra
i ieiunio et p cibum e magni iuuamenti i eo qd narraui

E Ussus albarimak qd est iuuatium ad ymea
et debilitate stodi. et pmistio hec est. R.
myrobal. kebuloz et emblicoz et citrino
rum omium ana pte. i. et medulle turbit qtu illud totu
et penidion tabarzet duplu illi toti. dos ei. 3. x.

S Ussus de salla qd est yuur puerorum exp-
tu faciens ambulare et facit currere ven-
tre et abscedit ab eis nocumetu cholere et
phlatis. R. myrobalanoz belliricoz et emblicoz
et piretri et rosarum rubearum et balaustrarum et sumac
et keimuradet et yenaz et nucis vomice et granorum
myrti et gallaz et ozimi et cardamomi et gariofilorum
omnium ana partes eglea tere et cribella et utere: est
enim iuuatium.

T Jur ad pueros mudificans corpora eorum
a phlate et chola. et pmistio. R. hadebe et
spodij et ambre et asseiden et chelidonie et
ozimi et balaustrarum et myrobalanoz citrinorum. v. et
lich et galie et croci et cardamomi et gallaz et zuccari ta-
barzet omium an qtu e podo myrobalanoz et sumat
de eo p qrtia sue magnitudinis et paruitatis.

T Jur aliud ad pueros. R. rosarum et balaustrarum
et climie et piretri et sumac et succi liqui-
tie et hadebe et myrobalanoz et bellirico-
z et gallaz et macis et granorum myrti et spodij et cu-
bebe et cardamomi et lich et croci et galie et yenarum et
casie et ambre et asseiden et ozimi et corticis rizi om-
nium ptes egles comisceant post cribellationem.

T Jur aliud ad pueros. R. zuccari tabarzet
et rosarum siccarum et lich et croci et sumac
et spodij et chelidonie et ozimi et balaustrarum
et acatie et hadhati omnium ana pte. i. dos kirat unu
paruo et magno fm qrtiatem illius.

R Amiat ad rasura et solone ventris super-
flua et corruptione stodi et debilitate eius.
R. cort et hypoqstidos amboz an partes. v. galie
pte. i. terat ynuq d qz p se et misceat et suat de eo oi-
miae podo. 3. ij. et in sero tride. est ei iuuatium.

S Ussus ad splene et malitia digonis et colo-
ris. R. heliebori albi qrtia keiati super
que fundat qd tubmergat ipz de oleo si-
samino et accendat sub eo ignis leuis donec coagu-
let de in pice sup ipz almugat contriti pondus. 3.
lxviij. cymni carmeni. 3. iij. ameos de scemi podo
3. ij. sumat de eo in mane volaz ynam cu aq fra et
abstineat sup ipz ab aceto et piscib et salitis et recenti-
bus et ab oi qd est ex lacte et olerib et fructibus.

S Ussus conueniens ei q bz ictericia et dolo-
re epatis et vomitu chole citrine. R. lac-
ce ablute aure. i. spodij. 3. ij. croci. 3. i.
reusini sexta et medietas sexte. 3. i. casore sexta. 3.
i. dos eius. 3. ij. cu decoctione prunorum et aqua

tamarindorum quantitate lb. 5.

Sicut conueniens illi qd hz dolorē epatis et splenis et solonē ventris ppter cholera. c. hec est pmissio. R. fecis vini et reubarbari et spice et lacce ablute omniū añ añ. i. scorie ferri ballari. 3. viij. tere dosi eius aure. i. cum aqua coriandri siccī quantitate. 3. i.

Sicut qd cōfert ad epar et ictericiā et opilatoēs et sputū sanguis. R. granorū cydoniorū excorticatoz et amili et seīs citroli excorticati omniū ana. 3. iij. boli armeni et lacce et rosaz et spice et liqritie omniū ana. 3. i. spodi. 3. 5. mastici. 3. i. tertia doli ei. 3. i. cū aq frigida.

Sicut conueniens calefactis ad resoluē vtriqz cholē et facit appetere cibū. Sumat sal gemā et distrūpat in frustra pua et torrefiat sup sartaginē ferri aut sup lapidē aut vas figuli et inde aspat sup ipz acetū vini forte multotiens de inde terat et cicutrigonizet et misceat cū eo de graīs granatoz torrefactoꝝ parū et sumac mundati ex granis suis qm est tertia salis et coriandri siccī torfacti et succi amirberis cōtriti misceat et admistret.

Sicut alia faciens stō et epari et ad dolorem iūcturaz et ad omēs passioēs q sunt ppter supfluitates. R. salis cibi pondus lb. i. sal amoniaci pondus. 3. iij. et pipis albi pondus. 3. iij. et zinziberis et pipis nigri amboꝝ ana pondus. 3. iij. et anisi et granorū pini et granorū eruce et ameos et spice omniū ana. 3. i. et ozimi. 3. iij. et granorū apij siluīis. 3. i. 5. Tere et pulueriza et sit dosi pōd añ. iij. cum aqua tepida.

Tractatus quintus de allohocat ad spiritulū.

Sermo nū in allohocat est secundus modū nostri sermonis in capitulis q sunt ante ipsum. Et allohocat qd nō sumunt fm plm nisi vt teneant in ore et currat ex eis aliqd p aliqd ad pulmonē et nō ipellat subito ad stōm gr ploget spatū eoz ex stomacho ad pulmonem.

Lib. hoc ad tussim sicā. Sumat sem lini torrefactū et cōficiat cū melle et reponatur in vase et administretur qū necesse fuerit.

Lib. hoc aliqd ad tussim ex calitate et siccitate. R. seīs citroli excorticati. 3. v. amigdalaz dulciū excorticataz. 3. vi. semis altee et seīs malue amboꝝ ana. 3. v. gūmi et dragaganti et amili et granorū cydoniorū excorticatoz omniū ana. 3. iij. succi liqritie et penidiorū amborū ana. 3. iij. 5. terant et cicutrigonizent et sumantur radices liqritie mundate et seuesten et passule dulces mundate et decoqnt cū aq donec aq ingrol seidein pñciat cū ea rob et coagulent cū ea medicīne et det in potu cūz pulibus factis ex aq suffuris et farina fabaz et penidijs et oleo amigdalino dulci et potetur post ipsum aqua ordeī.

Lib. hoc ad tussim ex calitate. R. seuestē pugillos tres iniubas magnas nūero. i. radiciū liqritie excorticatarū cōtritarum. 3. xxx. et tertia keismē dulciū mūdatarū. 3. xl. casie fistule mundate ex arundine sua. 3. xx. decoquant cū lb. viij. aq donec remaneat lb. i. deīn colet et pñciat desup rob lb. 5. penidiorū tertia lb. i. et decoquat donec ingrosset sicut mel deīn misceat cūm

ea farie fabaz cicutrigonizate cū orali qm sufficit.

Lib. hoc de papauere cōferēs ad expulsioē sanguis p vomitū et febrē calaz et tussim et dolorē pectoris et plesim. c. hec est pmissio. R. rosaz rubearū ablati capiti. et gūmi arabici amboꝝ ana. 3. 5. amili de frumento et dragaganti et granorū papaueris omniū ana pond. 3. iij. spodi et croci amborū ana. 3. 5. succi liqritie pondus. 3. iij. Aggrega has medicīnas tritas et cribellatas q ex eis cribellant et cōfice cū triplicato et repone in vase et vtere qū necesse fuerit et bibatur cum tereniabin aut decoctione isopi.

Lib. hoc de spodio cōferēs ad tussim et vomitū sanguis et supfluitates grossas et dolorē pectoris et vlcera pulmōis. R. cardamoi pondus. 3. iij. gūmi pondus. 3. viij. amili de tritico et granorū papaueris albi et zinziberis omniū ana. 3. x. spodi pondus. 3. iij. zuccari tabarzet pondus. 3. xl. granorū cucūeris excorticatoꝝ amigdalaz excorticatarū omniū ana pōd. 3. viij. amigdalaz amaraz excorticataz ex duob corticibus suis et succi liqritie et dragaganti omniū añ pōdus. 3. v. seīs feniculi pondus. 3. iij. granorū papaueris nigri pondus. 3. iij. Terant et aggregent medicīne iste trite et cicutrigonizate de eis q cribellatur et cōficiant cū melle dispūato et butyro vaccino cōfectōe leui et ponat in vase et administretur qū necesse fuerit.

Lib. hoc aliud de spodio cōferēs ad febreas pthicas et vlcera pulmōis. R. gūmi et cardamoi amboꝝ ana. 3. vi. zinziberis et amili de tritico amboꝝ ana pōdus. 3. xij. spodi pōdus. 3. iij. zuccari pondus. 3. lx. granorū cucūeris excorticatoz et granorū pini excorticatoꝝ amborū ana. 3. viij. Aggrega has medicīnas tritas et cicutrigonizatas q cicutrigonizant de eis et cōfice cū butyro et melle dispūato cōfectōe leui et repone in vase vtri et lambat de eo et bibat cum aqua calida aut cum lacte asine.

Lib. hoc de sēlla cōferēs ad difficultatē anhelitus et sputi et dolorē latez et pectoris. Sumant succus sēlle et mel dispūatū et coagulent sū et lambat de eo añ cibū et p ipz.

Lib. hoc de alleis facies ad tussim excitatam in phlate et mundificat pectus et digerit mās subtile. Sumant alleoz mundatorū lb. i. decoqnt cū lb. i. butyri dōec dissoluta sunt in decoctōe et colet et terant allea optime et fundatur sup ea mellis dispūati lb. iij. et decoqnt leio igni donec ingrossetur et remoueat ab igne.

Lib. hoc aliud. R. graorū cydoniorū et pilij ahoꝝ ana. 3. v. seīs papaueris pondus. 3. x. radiciū liqritie et seuesten amboꝝ ana. 3. viij. decoqnt cū aq lb. iij. et decoqnt cū lenio igne donec ingrosset et fundat desup de rob pond. 3. xij. et dragaganti et gūmi arabici amboꝝ ana pondus. 3. viij. et penidiorū sextarium vni.

Lib. hoc alboti ad raucedinē vocis et vlcus pectoris et ad illū q spuit sanguinē et aperit opilatoēs. c. hec est pmissio. R. seīs lini torrefacti et pal. mundataz amboꝝ ana lb. i. amigdalaz pini et amigdalaz dulciū et amigdalaz amaraz mundataz omniū ana. 3. vi. auellanaꝝ

torrefactarū et glutin' albotin et radicū lilij celestia
ōniū ana. ʒ. i. myrrhe et croci et turis masculi om
niū ana. ʒ. ʒ. Terant et cribellent et involuant cūz
lacte asine et cōficiant cū eo et fiant troisci et exic
cent in ymbra deiū terant et cōficiant cū melle et
sumat de eo cochliariū vñ in mane et cochliariū
unū in sero deiū fiant et ex eo collyria et pilule et po
natur de eis in nocte sub lingua.

Tractatus sextus de sirupis et robub.

Narra narratio in sirupis et robub
est secundū modū ad quē inuimul
in eis q̄ sunt ante. Et differentia q̄d
inter sirupos et robub ē q̄ robub
sunt succi inspissati per se ipsos et si
rupi sunt decoctiones et succi inspissati cū dulcedie.

Sirupus acetosus coitatis cū seibus q̄ exti
gnit febres et inflammationē stōi et incidit
phla et abstergit ip̄z et vincit cholera et a
pit oppilatōes in epate et splene et puocat vrinaz
et hec est pmistō. Sumant aceti antiq̄ boni lb. x.
et p̄ficiant sup ip̄z aq̄ dulcis clare lb. xx. aut plus
aut minus fm̄ q̄titate acetositatis aceti et bonitatis
eius et ponat in eo corticū radicū femiculi et corti
cū radicū apij ōniū an. ʒ. iij. seīs femiculi et seīs apij
amboz ana. ʒ. i. et ditta die et nocte et p̄ hoc de
coq̄t lento igne donec cōsumat eius sexta deiū au
ferat ab igne et ditta donec infret postea colet et p̄
ficiat sup ip̄z p oibz duabz ptibz h̄ aq̄ et aceti de
coctoz cū radicibz et semibz ps. i. zuccari tabarzet
aut mellis p oibz duabz ptibz et. ʒ. ʒ. aceti et aq̄ de
coctoz cū radicibz et semibz ps. i. et decoq̄t lento
igne donec remaneat medietas eius et remoueat
ab igne et infret et colet et admistret spūa eius iaz
collecā in hora ebullitiōis eius. Et q̄ vult ponat i eo
p̄ ablationē spūe ei et postq̄ bullierit ebullitiōe
vna aut duabz. croci non molliti pondus. ʒ. iij. in
panno et suspendat in vase et fricat manibz aut in
strumento aliquo hora p̄ hora donec egrediat v̄
tus ei in eo. Et est de hoibz q̄ fricant in eo p̄ ex
pletionē ei croci molliti pōd. ʒ. ij. et si coq̄t ip̄z

Modus sirupi acetosi Hal. mel bonū pone
sup leues prunas et aufer spūa ei et p̄
ficiat sup ip̄z aceti q̄d nō sit apparētis ace
tositatis n̄ debilis et bulliant ad ignē paulatī dōc
cōmisceant bñ et nō sit aceti crudū deiū remouea
tur ab igne et serua ip̄z. Si ergo volueris vt ei
cōmisceat ip̄z aq̄ tanta q̄t est sirupus. Et si ille q̄ bi
bit ip̄z abhorret ip̄z p̄t acetositatē eius aut dulce
dinē ipsius tunc vtaf eo assidue. Qd si voluerit bi
bere ip̄z ita vt sit manifeste acetositatis tunc addat
in aceto ei et illud est qm̄ nō est laudabile vt fiat
fm̄ q̄titate vna. Et vt mibi q̄ hoc sile sit ei qd̄ fa
cit hō qm̄ p̄cipit hoibz q̄ bibunt vinū vt cōmisceat
ip̄z cū aq̄ p̄ter q̄ sciat q̄ in eis sunt quida q̄ cōsue
uerūt bibere ip̄z sic: qm̄ ergo bibūt ip̄z forte purū
ledunt statū et illi q̄ cōsueci sunt biber ip̄z forte qm̄
bibunt ip̄z plime cōmisteis patiunt nausē. Qm̄
ergo huiusmōi accūs cōtingat in potu vini et sit d̄
cōsuetudine hominū vt bibant ip̄z plm̄ quō nō cō
tingit in potu sirupi acetosi plus et sit cōsuetū nō
stra vt bibamus ip̄z minus q̄ bibāus vinū valde
et sit eo fortior qm̄ oz vt eius eq̄litate p̄pemz h̄z eū
q̄ ip̄z bibit et fm̄ nos. Et ego qdem diligo vt scias

qd̄ magis cōueniēcia ei q̄ ip̄z sumit est ille q̄ apud eū
est magis delectabilis et p̄t hoc ip̄s plus p̄fert ei
et q̄ ab eo ledit est ille q̄ abhorret ip̄z et eq̄lito h̄az
sp̄ez est vt fiat fm̄ q̄ cōuenit plibus hominū et ita
oz vt fiat fm̄ oēz dispōnē. Sumat aceti ps. i. et mi
sceant cū ea mellis dispūati ptes. ij. et decoq̄nt sup
ignē leuē donec cōmisceant saporē eoz. Si l̄ sa
por aceti itez nō remaneat crudus a principio sui
et sūl oz vt fiat in melle de quo fit sirupus acetō
sus. i. ponant sup omne pte mellis q̄tuor ptes aq̄
pure deiū decoq̄t lento igne cū eq̄litate donec ele
uet spūa mellis mali qm̄ malo mellis spūa eleuat
q̄prop̄ nō est necessariū vt decoq̄t plm̄ sicut eget
illud qd̄ est an ip̄z. Et plm̄ qd̄ qd̄ remanet de pri
mo q̄ pmiscet hac q̄titate est medietas eius et ite
rat eius decoctio donec cōmisceat bñ et nō rema
neat aceti crudū et si sirupus acetosus qm̄ pmiscet
tur sp̄a trea a principio. fundunt aceti ps. vna et
mellis ptes due et aq̄ ptes q̄tuor et decoq̄ntur do
nec remaneat q̄ta et auferit spūa eius. Qm̄ ergo
vis ip̄z facere fortiorē pone tñ aceti q̄tū mellis et
bibat sicut bibi vinū cōmisteis et nō bibat ip̄m assī
due imo die et die qm̄ ip̄s submergit in iuncturū
et attrahit chīmū ex intestis inferioribz et p̄t h̄z
hūiditate corpis. Et de hoibz sunt q̄ bibunt ip̄z si
ne aq̄ q̄ sit q̄tū est sirupus acetosus sicut bibunt. ʒ.
i. et p̄ ip̄z illd̄ quo vult h̄ns egritudine vt extra
hat hūiditas ex ore stōi et trahat ip̄s ad inferio
ra. Et q̄ bibit ip̄z expectet sup ip̄z vsq̄ ad mediū
diē deinde vtatur pullis et alzirabegi.

Sirupus acetosus n̄. Accipe zuccaz bonū
et alla ip̄z in patella et funde sup ip̄z aceti
fortis. i. aceti vini tñ q̄ appareat sub
mersio eius sub zuccaro et nō coopiat zuccaz. Et
si vis ne acetet minue de hac q̄titate deiū pōe ip̄z
sup prunas aut ignē leuē donec liq̄fiat et aufer spū
ma eius cū radicibz situlaz et accipe ea cū panno et
nō expumes ip̄z nisi cū eleuatōe et positōe abz col
lectōe. qm̄ ergo mundificatū fuerit fundes sup ip̄z
aq̄ dōc subtiliet deiū decoque ip̄z et inspissabit eū
Sirupus acetosus solone educens cholaz.
Sumat mel dispūatū aut zuccaz et aceti
forte sicut narraui p̄t et decoq̄ leuē
igne et accipe succi cucūeris asinini et scamonee am
boz ana. ʒ. i. aut plus aut minus fm̄ q̄titate neces
sitatis et fm̄ mensura quā vis et tere ipsa et pōe i pa
no lini et suspende ip̄z in vase et cōfrica oī hora do
nec cōsumat et nō remaneat in pāno aliqd̄. Qm̄ ḡ
coagulat remoue ip̄z ab igne. Et qd̄ p̄cipiunt loco
scamonee radice scamonee cū radice apij et radicibz
femiculi in principio decoctionis.

Sirupus acetosus alius educens phla. Su
mant mel et aceti s̄lle cū radicibz p̄dcis
et decoq̄nt. Et accipe medulle cartai qd̄
scis esse cōueniens v̄tuti hois et tere ipsaz et pone i
panno et suspende in vase sicut primū et vte ip̄so

Sirupus acetosus alius expellens meliā.
Sumat mel aut zuccaz et aceti et decoq̄
sicut decoquit primus deiū epithymi q̄
tū vis et polypodij et bellebori nigri et tere ipsa et
pone in pāno et suspende i vase et coq̄ ip̄z sicut pmū

Deratio aceti s̄llitici. Accipe s̄lla albam
mundatā et incide ipsaz cū cullello de lig

et infila ipsas cum filo ita ut frusta ad invicem non adhe-
reant et munda ea et pone in filis et non sit unum ubi
est aliud et exicca in umbra. xl. diebus deinde accipe
de ea emina. i. et pice super ea aceti boni lb. xvij.
et pone ipsas in sole. lx. diebus et oppila vas bene deinde
extrahe ex eo salla et exprime ipsas et cola ipsas cum
pano. ¶ Quidam vero accipiunt ad vnaquasque emina
salle aceti lb. vij. s. et alij non exiccat salla in umbra
sed mundant ea et ponunt de ea illud idem pondus et di-
mittunt ea sex mensibus quod est illud quod fit hunc
modum magis solvens. Et perfert quoniam colluit cum eo os o-
ri et carni gingivarum et sanguine currente ex eis ab-
scidit quoniam pstringit ipsas et exiccat humiditatem carnis gin-
givarum et dentium et indurat dentes quod movent et facit
os odoriferum et odorem oris et valet ad fetorem oris et
nam si de eo deus in potu abstergit canam pulmois et in-
durat ea et clarificat vocem et confortat ea et est consu-
niens itez ei quod habet dolorem stomi et ei quod non digerit cibum
et ei quod patitur epilepsia et ad scotomia et ei cui datur
chola nigra et almatuine et alguesgues et itez ei qui
habet pfectionem misticis et ei quod habet splenem grossum et ad
vena sciatica et confortat corpus mollicatui arefactum
et colorem corporis efficit bonum et acuit visum et con-
fert ad stricturam pectoris et anhelitus. Et si admini-
stretur in dolore auris quoniam fundit in ea sedat ipsas et co-
nvenit ad oem quod dixi si non fuerit intus in aure vlcus
et sumat in potu omni die de eo in ieiuno pariter et gra-
datim donec perveniat ad .i. s.

Sirupus acetosus sallitici solutivus confortat
ad difficultatem urine et dolorem laterum et stomi
et malitiam digests et eructationem acetosam
et interioris cepe salla lb. ij. zinziberis. .i. s. se-
apij. .i. s. se- baucie siluris. .i. s. se- feniculi et a-
misi amboz ana. .i. s. ameos. .i. s. cymy carmeni.
.i. s. radicum anidendi et piretri amboz ana. .i. s. su-
prioris isopi. .i. s. calamendi et mentie amboz ana.
.i. s. keilum. .i. s. cordummeni pondus. .i. s. myrre
.i. s. se- rute. .i. s. folij indi. .i. s. trita contritioe
grossa infundant in aceti sallitici kist. vi. et mellis
dispnati kist. ij. et ponat in vase vitri et administretur
et bibatur ante cibum et post cibum.

Modus faciendi inlebe. Sumat emina vna
zuccari et fundat super ipsas aqua. .i. ij. et de-
coquit lento igne et fundant desuper aqua rosa-
cee. .i. ij. et auferat ab igne et colet et administretur.

Aqua mellis et zuccari faciens ad egritudi-
nes frigus et dolorem epatis et pectoris mel-
lis ps. i. aqua ptes. ij. sumant et decoquan-
tur lento igne et auferat spuma eius et serueat donec
remaneat tertia eius et auferat ab igne et colet et si
milit aqua zuccari et. quoniam ergo volumus calefacere ipsa
et fortior facere ponimus in ipsa pondus ablatione spu-
me masticeis et croci et aliaz speciebus sicut cinnamomi et
galange et aliarum aliquid.

Descriptio aqua mellis alia quod confortat ad febre
et inflationem et multitudine sitis in stomi et tuf-
sum ex caliditate et confortat ad pleuram. Sume
rosas rubeas mundatas lb. iij. et pone eas in vase
vitri die et nocte et pice super eas aqua cale lb. x. et stri-
ge caput vas super eas oppilando bene et dimitte eas
die et nocte deinde extrahe eas et exprime valde et co-
la ipsas et pice super eas zuccari lb. x. et coque ipsas le-
to igne donec ingrossetur et cola et vitare.

Maleb cum aqua rosacea. Sumat zuccar tabar-
zet tritum et mensuret et piciat super omnem
mensuram zuccari tres mesure aqua rosea clare
bone sube et decoquit lento igne donec remaneat ter-
tia et auferat spuma. Et quod vult ponere in ipso
croci dum coquit tunc quoniam subleata est spuma eius pici-
at in ipso de croco non trito in pano et exprimat ho-
ra pondus hora versus ad complementum ipsius. Et quod vult po-
nere in ipso croci pondus decoctione tunc quoniam deponit ipsas
ab igne confortet in eo croci tritum aqua infretur et re-
ponatur in vase vitri et administretur.

Sirupus de cydonijs et est miua quod confortat
stomum et stringit ventrem et confortat ad volo-
rem epatis et vomitum et nauseam et singultum
et hec est promissio. R. succi cydoniorum acetosorum lb.
xx. vini boni antiqui lb. xv. decoquat leui igne
donec consumat medietas deinde tollat spuma eius et co-
let et auferat ab igne donec clarificet et reducat ad
vas siccum et piciat super ipsas mellis clari dispnati lb.
x. et bulli ipsas lento igne deinde sumant zinziberis et
masticeis amboz ana. .i. s. cardamomi maioris et mi-
noris et cinnamomi et heil omnium ana. .i. s. gariofi-
loz. .i. s. croci non triti. .i. s. iij. Tere contritioe gros-
sa et pone in panno lini et pice in vase et pice om-
ni hora et bulliat super ignem donec inspisset deinde depo-
ne ab igne et cola ipsas deinde accipe muschi. .i. s. et po-
ne ipsas in vino antiquo et pice ipsas desuper et pmi-
sce ipsum bene et repone cum versus ad hora administratois.
¶ Quid si volueris facere ipsas sine speciebus tunc fac ipsas
cum succo cydoniorum muzorum et decoque ipsas versus ad me-
diu et cola eum et accipe de eo lb. ij. et succi malorum
motanorum muzorum decocti versus ad mediu colati lb.
i. vini antiqui boni lb. i. mellis boni aut zuccari lb.
i. decoquat leui igne donec ingrosset et aufer spumam
eius deinde accipe xilaloos crudi. .i. s. masticeis
et galie et croci capilloz omnium ana. .i. s. macis. .i. s.
s. spice et gariofiloz et nucis muschate et heil et car-
damomi et cinnamomi et zinziberis omnium ana. .i. s. mu-
schi tertia. .i. s. i. tere oia pter muschum et galiam et liga
in panno lini et pice in vase in quo est succus et ter
muschum et galiam p se et pmi-
sce cum medicis et vitare.

Conditum conueniens ad frigus stomi et dimi-
tione digests et debilitate epatis ex frigore
et quartana et ad senes. R. vini veteris lb.
v. mellis clari lb. i. s. zinziberis. .i. s. cardamomi
et heil amboz ana. .i. s. gariofiloz sexta. .i. s. i. cro-
ci sexta. .i. s. i. cinnamomi sexta et medietate sexte. .i. s.
i. pipis nigri et muschi amboz ana sexta et medietate
sexta. .i. s. i. Tere medicinas contritioe grossa pter
muschum et croci et ligen in panno lini cum croco et de-
coquat donec ingrosset et aqua deponat ab igne pici-
at in eo muschus et deponatur ab igne et repona-
tur in vase et administretur.

Conditum aliud. R. spice et gariofiloz et car-
damomi et xilaloos crudi omnium ana aut.
ij. croci aut. i. cinnamomi et zinziberis et pi-
pis omnium ana aut. iij. galie aut. s. muschi quartam
aut. i. tere medicinas contritioe grossa et liga in pan-
no lini pter muschum et galiam et pice super eas vini o-
doriferi antiqui lb. xij. et dimitte duobus diebus et du-
abus noctibus deinde redi ad vas et pice desuper mell-
clari lb. iij. et zuccari tabarzet lb. ij. et decoquatur

donec fiat ei spissitudo et auferat ab igne et p̄ciat
sup ip̄z musculus et galia et reponat et administretur.

Sirupus salmuni q̄ confortat stōm et fa-
cit appetere cibū et destruit pulsū cordis
℞. lb. i. corticū citri. ʒ. i. marmacor au-
re. ij. gariofiloz aut. i. xiloloes crudi conteran-
tur et p̄ciant sup ea lb. v. vini et dimittatur tri-
bʹ diebʹ cū noctibʹ suis deī p̄ciant sup ea lb. ij.
zuccari albi tabarzet et aut. i. masticis et ʒ. s. cro-
ci et tertia. ʒ. i. galie bone et decoq̄ lēto igne dōec
cōpleant et colent et recondat in vase et administretur
sicut iuleb.

Sirupus de granis myrti cōferens ad debi-
litate stōi et solone ventris supflua et reti-
net mēstrua et confortat viscera. et hec ē
pmistio. ℞. succi grāoz myrti decocti colati dāich
et mellis colati dāich. i. pmisceant ambo et deco-
q̄nt donec ingrossentur et administretur.

Rob de myrto. Decoquat succi myrti so-
lus donec ingrosset et administretur.

Sirupus de menta faciens ad vomitū et sa-
cietate nauseatū et nausē et singultū et
fluxū ventris. et hec est pmistio. Terant
granata dulcia et acetosa cū pulpis suis et decoquat
succus dōec mediet deī sumant de eo lb. ij. et suc-
ci mente lb. i. mellis lb. i. aut zuccari lb. i. et deco-
quat donec ingrossetur et coletur.

Sirupus de piris faciens ad fluxū ventris
et confortat stōm. Sumant pira nō matu-
ra et decoq̄ntur donec dissoluta sint et co-
lent et reducat ad vas secundo et decoquatur dōec
ingrossetur et administretur.

Sirupus de malis faciens ad debilitate stōi
et pulsū oris stōi ex calitate et abscondit
vomitū cholici et siti. Sumant malorum
mōtanorū emina terant et exprimant et decoquatur
succus donec mediet et coletur et dimittat in nocte
et reducat ad vas et decoq̄ntur lento igne donec i-
grossetur et coletur et ponatur in vase vitri. Si
autē fuerit estas tunc dimitte ip̄z in sole diebʹ ali-
quot donec cōsumat eius aquositas et fueit et admī-
stret. et si volueris ip̄z dulcorare pone ad oēm
emina succi lb. i. zuccari et coq̄ ip̄z et vtere.

Sirupus de acrosta faciens ad calitate stōi
et solone ventris cholici et dolores calita-
tis et venena et abscondit siti et confortat stōa
choa p̄gnantiū vt nō recipiant hūores nullos. Su-
mant succus acroste et decoquat donec remaneat mē-
dieta et coletur et dimittatur in nocte deī redu-
catur ad vas et p̄ciant sup ip̄z. ʒ. ij. gariofiloz et
decoquatur donec auferatur ab eo odor et ingros-
setur et coletur et administretur. Si autē volue-
ris ip̄z dulcorare p̄ce sup ip̄z zuccaz p̄ decoctoz
cū lento igne donec ingrossetur secundū quantitāte
subtilitatis succi et inspisa ipsum et vtere.

Sirupus de fructibʹ cōfortans stōm et vi-
scera et abscondit vomitū et solone nētrif
et cholaz et cōfert p̄gnantibʹ qū uomitus
aduenit eis. et hec est pmistio. Sumant succi cydo-
niox et maloz et piroz et granatoz mūzoz et su-
mac et zarur et decoq̄ntur leni igne donec ingrosset
Si aut vis dulcorare ip̄z p̄ce sup ip̄z zuccari q̄
nū vis et bulli ipsum et cola et vtere.

Sirupus delectabilis cōfortans stōm. cui⁹
hec est pmistio. Summe de corticibʹ citri
recentibʹ lb. i. et decoq̄ eos cū aq̄ kist. i.
ʒ. donec remaneat tertia et cola ipsam et p̄ce sup
ea mel et decoq̄ ip̄z lento igne donec ingrossetur et
vtere sicut iuleb.

Sirupus de papauere. Opz vt sumant cētū
papauera media in q̄titate postq̄ exiccan-
tur sup arborē suā nō ergo habeant suc-
cū et nō sint multū imatura et nō exp̄mat ab eis ni-
si subtile et nō sit subtile eius currens subtilis ex-
pressio multaz supfluitatū deī p̄ciat sup ea kist
et aq̄ pluuiialis si inuenit p̄t ei⁹ elogationē a pu-
trefactioe aut aq̄ fontū et infundant in ea die et no-
cte donec leniant. Si autē nō leniunt dimittantur
plus hoc deī decoq̄nt vsq̄ quo dissoluatur cū faci-
litate deī exprimant deī illosentur cū medietate
sue mensure de dulcedine. et si fuerit ad mollifi-
candū illud q̄ est in pectore et subtilian ip̄z ponat
mel et rob vne est magis aggregas inuamentum.

Descriptio sirupi de papauere alia cōferēs
ad eos q̄bʹ materie descendūt et phibz il-
los q̄ euomūt sanguinē. Sumant de papa-
ueribʹ mundatis ducenta nūero et aq̄ pluuiialis lb.
xv. et infundant in ea tribʹ diebʹ et decoquantur
donec dissoluantur et cōstentur eius medietas et
exprimantur papauera et p̄ciantur et coletur a
q̄ bñ et mensurentur de ea lb. iij. ʒ. et mell et de-
coctois amboz ana lb. i. ʒ. et decoq̄ntur donec fi-
at ei spissitudo deī terantur acatie rubee et eroci
et myrrhe et balaustie et succi barbe bircine omni-
um añ. ʒ. i. inspissetur bñ et reponatur in vase et
administretur.

Descriptio sirupi q̄ cōfert ad tussim et ple-
sim et confortat stōm. ℞. aq̄ gratoz dul-
ciū lb. iij. aq̄ maloz de scemi lb. i. aque
cānaz zuccari tabarzet aut penidiox lb. i. decoqua-
tur donec beat spissitudinem et administretur.

Sirupus de sauis mellis ex fnone Hal. et
ipse bibi itez sicut bibunt res infantes et
qm̄ ipse destruit sitim in estate qū misce-
tur cū aq̄ fra et cōfert itez ei in quo sunt hūores ui-
scosi q̄ nō digerunt et p̄prie qū acesserint illud ē
qm̄ ledit ex istis q̄ suscipit ip̄z p̄t multitudinē ei⁹
et paucitate et qū sit cū q̄cūq̄ aq̄ p̄nti et nō sit cū aq̄
pluuiali sicut sit sirupus de melle. Et hic est mō⁹
ei⁹. Extrahat mel bonū de sauis deī fundat in pa-
tella in aq̄ est aq̄ fontū clara dulcis et decoq̄t cū ea
donec cōsumat reliq̄ aquositas in eo deinde repo-
natur aqua et seruetur et administretur.

Sirupus de sauis mellis alius. Proſiciant
sup p̄t. i. mellis p̄tes. ʒ. aq̄ pluuiialis an-
tiq̄ et ponat in sole et q̄da fundū sup ip̄m
aq̄ fontū et decoq̄nt ip̄z donec remaneat tertia et f-
uant ipsum.

Sirupus de apsinthio cōferēs ad casum ap-
petitus et debilitate stōi. Sumant vini an-
tiq̄ kist. iij. mellis dispūati kist. ij. p̄ciat
tur sup ip̄z masticis. ʒ. iij. s̄gnanti et folij indi et spi-
ce et rosaz rubearz siccaz et aloes scotrensis omniū
ana. ʒ. ij. costi. ʒ. iij. herbe apsinthij romāi. et vj
agarici. ʒ. ij. croci. ʒ. i. Tere medicinas grosse et li-
ga eas in panno lini et infunde in vino septē diebʹ

in sole in estate et cōfrica pannū oī die multotiens
deinde vtere. Sitq; dosis eius. ʒ. i. in ieiuno.

Sirupus de apsinthio ex cōpōne nra et ex
pti sumus ipz et cōfert plus illo. Suman
tur apsinthij romani pondus. ʒ. c. et co
qnt in tribz eminis aq̄ puis donec remaneat q̄rta et
illud cū igne leui valde et cōfriceit manibz et colet
et sumat de succo eius tertia illi aq̄ et mellis quar
ta eius et vini medietas eius et decoquatur totum
et inspissetur.

Sirupus exstinguēs cōferens ad siti. Sūat
aq̄ granatorū acetosoz lb. i. et aq̄ acetosi
tatis citri lb. ʒ. et aq̄ piroz lb. i. et aq̄ ta
marindoz lb. i. decoq̄ lento igne donec ingrosset
et det de eo in potu cū aq̄ f̄ra aut cū aq̄ niuis.

Sirupus de fructibz cōferens ad vomitum
q̄ accit ex chola citrina et facit calefcōs ap
petere cibū et cōfortat stōm. c̄ hec est
pmistō. Sumant cydonia et mala et acetositas citri
et pira et granata et acresta et exprimant aq̄ eoz om
niū et infundat in ea aliqd de sumach et zarur et al
nabach et granis myrti et almirberis et dimittat die
et nocte et expriat et colet et p̄ficiat desup mel et d̄
coq̄tur donec fiat ei spissitudo et admistretur.

Sirupus p̄uīs p̄ferēs ad siti et f̄soluit nāz.
Sūat de p̄uīs d̄leibz q̄ntū necesse ē et extra
bat nuclei eoz et ponant i vase lapidis mū
di et fundat sup ea de aq̄ q̄d coopiat ipsa et deco
quant bñ donec resoluant deīn colet et reducat ad
ignē secūdo et ponat sup ipsaz succari tabarzet q̄ntū
necesse est et decoquatur donec inspissetur et con
uertatur ad spissitudinem mellis.

Sirupus democriti q̄ p̄ferat eū ab infirmi
tatibz oibz diebz vite sue et est cōferens
ad debilitatē stōi et splenis et corruptōez
cōplonis. c̄ hec est pmistō. R. ieros et seīs fenicu
li et pipis albi omniū ana pondus. ʒ. i. et casie. ʒ. iij
et myrrhe et seīs apsinthij amboz ana pondus. ʒ. ʒ.
ij. terant et ponant in vase vitri et fundant sup ea
vini albi q̄ntitas q̄ submergat ea additōe digitorū
iij. et stringat ex capite suo et admistret p̄ sex mē
ses et in q̄busda descriptōibz danich vnum.

Sirupus de vna cōferens ad dolores gut
turis et ap̄a q̄d sit in eo ex vlcēribz factis
in stō. c̄ hec est pmistō. Sumat succi v
ne pontice stiptice lb. vi. et decoq̄ vsq; ad tertia
et fundat sup ipz mellis lb. i. et sumach et radicis
liq̄ritice et gallaz et balaustraz et supioris rosaz oī
um ana sextariū. i. et croci pondus. ʒ. ij. et myr
rhe et aluis iameni amboz añ. ʒ. i. et decoquatur
et coletur et potetur.

Ration sumit de eo in hyeme seibz. Su
mant succi vne bone subē clauuain. x.
et clauac lb. iij. ʒ. et decoq̄ lēto igne do
nec auferat spūa ei deīn p̄ficiat sup ipz mellis bōi
spissi ad om̄s. iij. lb. lb. i. et bulliat lēto igne do
nec auferat spūa ei itez et cōsumat ei medietas
deīn sumat heil et cardamōi et cinnami et gariofi
loz et macropips omniū ana pondus. ʒ. i. terant et
tritōe subtili et ponat i pāno lini subtili et p̄ficiant
cū eo in decoctōe p̄ ablutōez spūe. Quinq; cōplet
ei decoctio et pole est intrōmittere manū in eo cō
friceit pannus in eo vehemēter donec egrediatur

et ponat in eo croci pōdus. ʒ. iij. ponat in ampulis
et stringat ex capitibz suis. Et si fuerit i eo subtili
tas ponatur in sole deinde tollatur ab eo et quanto
plus antiquatur est melius.

Sirupus de apsinthio q̄ cōfortat stōm et a
pit oppilatōe et solone educit cholaz. R.
pondus. ʒ. viij. agarici. ʒ. iij. aloes. ʒ. ij.
mastice. et seīs ap̄z et l̄gnati et anisi omniū ana. ʒ. i.
mente. ʒ. iij. calamenti. ʒ. i. ʒ. croci. ʒ. ij. radicuz
amboz ana. ʒ. ij. apsinthij. ʒ. iij. radicis liq̄ritice. ʒ.
iij. alle t̄mde spice et assari et folij omniū ana. ʒ. i.
decoq̄nt cū vini donec remaneat medietas
et colet et coagulet cū lb. i. ʒ. mellis.

Rob d̄ cydōis et ḡnatis et mal' et alga. Ita
oia s̄t sicut sirupi eoz nisi q̄ ipsi succi eo
z inspissat cū facilitate abf̄ d̄cedie.

Sirupus alkedī ex p̄pōe nra. Sūant de succo
alkedre ptea. ij. et si n̄ ē p̄na sūat ipzmet al
kedre et seret et sumat ei seratura et tere et
accipe cōtritū eius et adiuge cū medietate sui de san
dalis in aceto distillato aut in aq̄ acreste pure ali
quot diebz deīn decoq̄ in eo decoctōe facili cū lon
gitudie donec dissoluat deīn expriat et sumat d̄ ex
p̄lōe et q̄to est acetū plus aut aq̄ acreste est melius
deīn sūat aq̄ adog acetosi ablati ex casco adog aut
dimittendo residere vltime et mutando de vase i
vas aut cū decoctōe sicut est decoctio aq̄ casei do
nec auferat aquositas deīn sumat farina ordeī et fi
at ex ea et ex aq̄ alraibz focha et fiat acetosuz ill d̄ so
cha deīn resideat postea renouet acceptio alfocha
ei ex farina ordeī et q̄topl̄ iterat est meli. Et su
mant d̄ eo ptea. v. et sumat aq̄ piroz de scēi et aq̄
cydōioz acetosoz plime aq̄ et aq̄ alzarur et aq̄ pru
noz acetosoz et aq̄ altala et aq̄ alcōdili recentis et a
q̄ moroz de scēni q̄ nō integre sunt matura et aq̄
chrysomiloz imaturoz acetosoz et succi acreste et
succi ribes et succi preputiorū vitis et succi rosariū
p̄ficaz et succi nenufaris et succi violaz omniū ana
tertia ptis. i. et succi acetositas citri et succi aceto
sitas citragli amboz añ ʒ. i. ptis. i. et succi cori
andri et lactuce et folioz papaueris hūidi et endiuie
et portulace omniū ana q̄rta ptis. i. et succi folioz
salicis et folioz maloz et folioz p̄ioz et folioz alja
rur et folioz rosaz et folioz v̄ge pastoris omniū añ
q̄rta ptis. i. et succi barbe hirci et rosaz sicca et
nenufaris et seīs almirberis et seīs endiuie et seīs la
ctuce et balaustric omniū ana m̄dieta ptis. i. et suc
ci mente humide sexta partis vni et succi almirbe
ris hūidi medietas ptis. Aggrega medicinas istas et
succos et cōpone sup ignē et p̄ice in eo lentū ptea.
iij. ordeī exorticati partes. ij. et sumach ptea. iij
et decoq̄ntur oia sup ignē donec remaneat medic
tas deīn deponat ab igne et d̄ittat donec infret et p
friceit fortiter et colet et sumat cāfore ad oē pond
z. xxx. añ. i. et terat cāfōra et puluerizet sup radi
cē cucurbite aut kinnine et fundant sup ea m̄dicata
cū facilitate deīn obstruat caput ei cū re vehemen
tis v̄tutis deīn ponat sup prunas donec sciat q̄ for
sitan bullit postea sumat et cōcutiat et ponat in bu
stuca et stringat caput ei v̄t nō euaporet cāfōra et
euellet dos ei vsq; ad. ʒ. x. Et de hoibz sunt qui
ponūt in eo spice et zinziberis et seīs feniculi et anisi
et cipi et pipis ptes eq̄les fm q̄ videtur.

Scriptio focha nra qd e iunatiu et ad
dit in coitu. R. pipis 7 zinziberis 7 spice
7 nucis mulchate omniu an. 3. v. scorie
ferri trite. 3. x. seia porri. 3. xv. seia cruce 7 seia
napi 7 seia yrtice 7 sinapis omniu ana. 3. iij. lin
gue auis 7 granoz alkilil 7 granoz alkelē 7 grao
rū ytridiū omniu an. 3. iij. Terant 7 pōant i pāno
sicut seia dñi pōat h° i dog. xi. dieb? 7 moueatur
in eo 7 misceat illd adog cū focha pāis 7 fiat focha

D Scriptio sirupi de apsinthio nra. R. ap
sinthij pondera. c. 7 vini. ccc. 7 succi cy
donioz. ccc. infundant in eis trib? dieb?
7 ponatur sup ipz mell. c. 7 inspillet sup ignez.

Edicina nra cōueniens ad ylc? vesice et
m ylc? yie vge infecta in forame vge. R.
plūbi ysti 7 medulle seia melonis omniu
ana. 3. v. spodij. 3. ij. gūmi arabici 7 seia papau
ris 7 cornu ceruini adusti omniu ana. 3. iij. opij. 3.
5. hyulqami albi tertiā. 3. i. myrrhe. 3. ij. teratur
oia bñ 7 fiat ex eis collyriū cū aq endiuie sicut col
lyria oculi 7 admistret cū iniectione resolutū in la
cte aut in oleo de granis melonis.

Tractatus. vij. de cōditis 7 alingibet.

Geleniabi iunatiu ad febrē 7 dolo
rē stōi. Sumant rose rubee abla
tis capitib? incise mūdate ex venis
suis albis duris 7 expandant super
pannū mundū donec exiccet hūitas
eaz 7 pōiant in liurello 7 fricent donec dissolute
sint 7 pōiant sup eas mellis dispūati q̄titas q̄ cōfici
ant cōfectoe leui 7 ponat in vase ystri aut ytreā
to 7 ponatur in sole. xl. dieb? 7 moueatur in ma
ne 7 vespis. Et si indiget melle addatur in eo 7 re
ponatur 7 admistretur p? sex menses 7 sūit sit cuz
viol. Qd si fiat cū zuccaro geleniabi aut viole sol
uatur zuccaz cuz modico aq dulcis donec fiat sicut
mel 7 fiat sicut sit algeleniabin.

Jirū cōditū cōueniens ad debilitatē stōi 7
c digerit cibū. Sumatur citz recens 7 inci
dat fm lōgitudine i q̄ttor partes totū ci
trū 7 mundetur interi? totū acetosum 7 pōiatur i
liurello testeo 7 infundatur ex aq dulci clara cū sa
le grosso albo septē dieb? donec stringatur deinde
septē dieb? alia sine sale imo cū aq donec alteretur
color ei? 7 sit albū illud qd est exteriū sicut qd ē
interi? et gustetur aq tā diu donec nō sit in ea sal
secdo 7 sumant mellis boni pars. i. aq partes. ij. se
cundū q̄titatē q̄ cooperiat citrū 7 pōiatur in vase 7
decoq̄t leui igne duab? horis deīn tollat ab aqua 7
melle 7 in mane sumat mel et ferueat 7 tollat spūa
ei? 7 pōiatur in eo citz 7 ferueat bullitōe yna 7 tol
lat 7 reducat citrū in liurello 7 puluerizent sup ipz
iste medicine ad omīs duas eminas citri. Croci et
heil 7 cardamōi omniu an. aū. i. gariofiloz 7 cina
mōi amboz an. aū. 5. muschi sexta 7 mēdiatas sex
te. 3. i. Tere has medicinas 7 pulueriza sup citrū
ex ytroqz latere ei? 7 pōiatur in vase 7 pōiatur sup
ipsum mel et administretur.

D Scriptio alia. Sumant de citris media
matura eq̄lis supficie lōga 7 scindat i lō
gū 7 frant de ynoquoqz citro. iij. frusta
7 infundant in liurello testeo nouo 7 illud sit in ke
nini prio qū sol ingredī capricornū. Et melius qd

fit de eis est in anno vehemētis frigoris qm quan
toplus congelat sup ea aq est magis indurata ea et
sunt magis remanētia deīn abluantur in oī die bis
postq̄ fricata sunt cū sale grosso 7 mundificent 7
ducant ad aq frāz vsqz quo transeant super ea tñs
ebdomade deīn extrahant ex aq 7 fundant sup pla
nū aliquot vt tabula 7 mundificent cū cultello si tā
aliqd cōputruit ex eis 7 reducantur ad aq dulce. et
abluatur in extremitatib? diei cū facilitate donec p
tereant super ea. xl. dies deīn extrahantur ab aq
7 abluantur ab oib? q̄ adueniūt eis ex putrefactōe
et corrosōe et dūtatur die et nocte dōec auferatur
ab eis hūorositās deīn ponatur q̄ in mane in vase
hūie latū caput aut patella munda 7 effundatur su
per ea tñ aq q̄ ipsa cooperiat 7 puluerizetur sup
ea de zuccaro cōrito q̄tū est tertia pondus citroz
7 decoq̄ntur igne leui 7 misceatur cū spatula deīn
extrahatur 7 abstergetur et mundificentur et ponan
tur super planū vt est tabula 7 dimittantur duob?
dieb? cōtinuis deīn ponatur ad patellā 7 pōiatur
sup ea de zuccaro q̄tū est medietas ponderis
citroz 7 aq q̄ cooperiat ea 7 si superfluat. iij. di
gitis cōiunctis decoq̄ntur lēto igne sicut coxisti ea
pri? 7 caue in hoc ne corrūpantur in igne qm sunt
debiliora eoz q̄ cōduntur et sit mens tua et intel
lectus tuus totus ad ea qū ignē accēdit sub eis vt
sit ignis leui et q̄tus deīn extrahatur et expanda
tur sup tabulā et dimittatur trib? dieb? cōtinuis 7
noctib? suis et a die q̄to mūdetur et mundificen
tur cū capite cultelli et reducantur ad vas et funda
tur sup ea mellis colati q̄titas q̄ cooperiat ea et si
perfluat. iij. digitis et decoq̄ntur leui igne q̄ngz ho
ris aut sex donec videat mel egredi sup illud qd
appet de citro sicut silitudo margaritarū 7 ingrosset
mel ingrossatōe aliq̄ deīn auferant ab igne 7 ifren
tur 7 sumant spice 7 gariofili 7 cinnamōi 7 zinzi
beris 7 cardamōi 7 macropipis 7 girboe omnium
ana pars. i. 7 sit pondus omniu q̄titas medietatis
decie ponderis citroz. Et est vt sunt duo sextaria
p ynaqz emina citroz 7 terant grosse 7 ponatur
in vase yridi 7 puluerizet in eo res pua de medi
cina 7 fundant desup citra q̄titate tunice yni? deī
de puluerizent sup ea medicine 7 fiat cū eis ita do
nec cōpleant ambo sū deīn fundant sup ea in patel
la de reliq̄is mellis donec cooperiat ea 7 supfluat.
iij. digitis 7 stringat caput vasis 7 ponat in loco i
quo nō adueniat ei frīg? n3 hūorositās. Et sciat q̄
signū maturitatis citri est ei? submersio in liurel
lo sub aqua.

Ydonia cōdita q̄ cōueniūt ad cōfortandū
c stōm 7 stringūt nāz 7 ad malitiā digōis
7 yditiū p̄t caz oris stōi. Sumant cydo
nia bona magna 7 mandent interi? 7 excorticetur
7 incidant in frusta 7 decoq̄t cū aq 7 melle et sint
aq ptes. ij. 7 mellis ps. i. Quidā vō decoq̄t ea cū
vino 7 melle 7 est melior opatio 7 infrent 7 i die
fo decoq̄t cū melle solo deīn expandant in liurel
lo 7 puluerizent sup ea medicine p̄dē in citris. Et
fundat sup ea mel 7 seruentur.

D Scriptio alia cydonioz cōditoz q̄ cōferit
ad debilitatē stōi 7 solonē yentris. Su
mant de cydonijs matura 7 incidant i. iij.
frusta 7 munde qd est in interiore pte eorum ex

granis et abstergant interiora eorum cum mandili de li-
no et fundant sup ea mellis ps. i. et aq ptes. iij. cu
qritate q cooperiat cydonia et ferueat duab ebul-
litibz aut tribz dein colent et reducant ad vas et
fundant sup ea mellis dispanti pars. i. et aq ps. i.
et bulliant ebullitibz duabz aut tribz dein colent
et expandant sup planu aliquod vt est tabula et di-
mittant donec exiceat qd i eis e de huiusmodi dein
abstergant et reducant ad vas et fundat sup ea mel-
lis qritas q submergat ea et emineat. iij. digitis et
iunctis et ebulliant ebullitoe vna et puluerizentur
sup ea spes qd diximus in opatoe citroz et ponantur
in vase vitreato niri et oppilect stricte caput ei.
Quida vo medici no pccunt sup ea de spetiebz ni-
si cardamomu et garosilos et crocum.

Baucie codite q coterunt ad frigora et debi-
litate renu et dolore doru et adiuuant ad
voluntate coeundi. Suman de bancis du-
re clari coloris munde et abscondant due eaz extri-
tates dein pcciant sup eas penidiorz aut zuccari po-
dus ipsaz et fundat sup eas de aq qd cooperiat eas et
decoqit leui igne donec leniant et auferant ab igne
et expandant sup planu aliquod vt tabula donec exic-
cent et abstergant ex eis qd supeminet eis ex malo
et reducant ad vas et fundat sup eas mellis dispa-
ti qritas cooperiens eas et supeminens eis quatuor di-
gitis et decoqit leu igne donec videat mel penetra-
re ex oibz pibz eaz et auferat ab igne et ponat tui-
ca vna ex eis in vase vitreato et puluerizent sup e-
as spes et fiat de eis ita vt qd ad fine ipsaz.

Myrobalani coditi sunt ex recentibz in si-
ni et india et q asserunt inde sunt boni val-
de et sunt apud nos hic fm huc me du.
Suman myrobalani kebuli et fit fouea in terra in
loco huiusmodi arene dulcis no sale et ponit de my-
robalanis tunica una et supra eos et arena huida in
nica vna et sub eis de arena tunica vna et aspgit su-
per eos de aq et p duos dies accipiunt myrobalani et
pccit sup eos arena alia recens no pria et dimittun-
tur duobz diebz donec humectant. fit illud decem
diebz donec itumescant myrobalani et humectent
et infietur: tunc ergo ablue eos cu aq dulci ter aut
qter et accipe dactilos et cipu et decoq eos cu aq pli-
ma et pccie myrobalanos in illa aq decocta et deco-
q eos paulatim sup igne leui. Qu ergo decocti sunt
ablue eos ablutioe mundate dein accipe mel et bul-
li ipz et aufer spuma ei et coq eos cu eo et accipe in
dicinas qd diximus in citris coditis et pone eas in pa-
no lini mundo subtili et suspende ipz in vase et con-
frica ipz oī hora donec egrediat vtus spez cu my-
robal. Qu ergo decocti sunt tunc pccie eos in catio
vitreato et dimitte eos duobz diebz aut tribz do-
nec recipiant myrobalani vtutē medicinaz et pccie
eos in vase vitri et pccie in eo mel dispanti et pccie
sup eos muschi et croci et pax ambz qritate qua
vis et stringe os vasis et vtare eis et qtoplus anti-
quant sunt meliores.

Descriptio alia myrobalanor pditor. Su-
mant de myrobalanis magnis kebulis ce-
tu numero et infundant i aq et ponant ad so-
le. v. diebz dein extrahant ex aq et ponant i fumo
huiusmodi. v. diebz in oī die extrahant et abluant ab-
lutioe mundate et reducantur ad sumu huiusmodi et sepe

hant in eo ita fiat tribz vicibz dein extrahant et la-
uent ablutioe mundante et pcciant in aq rizi et zuc-
cari. z. xxx. et dactiloz qritate cooperiente ipsos et
decoquant leui igne donec columat aq et extrahan-
tur et abstergant cu pano lini et pungant cu acibus
et fundat sup eos mellis arundinu qritas cooperiens
eos et supeminens. iij. digitis et decoquant donec in-
grossentur et administrentur.

Sotics eoz alia. Suman ex myrobalanis
kebulis bonis. c. myrobal. et lauent ablu-
tioe mundate et dimittant nocte donec exic-
cent paulatim et fundat sup eos aq aut aq alkisib or-
di cu qritate q cooperiat eos et ferueat. iij. digitis
et decoqit leui igne donec psumat aq et ponant i fur-
no et qī mane extrahant et expandant sup vas pla-
nu vt tabula et abstergant cu pano et pungant cu a-
cubz dein fundat sup eos de rob et decoquantur do-
nec leniant et deponantur ab igne et puluerizent sup
eos spes et reponantur et administrentur.

Secacul coditu. Secacul est vene sicut zin-
ziber et asserit ex india et fit de eo cu tene-
ritudine sua coditu in loco suo et est nobi-
le valde. Apud nos aut fit fm huc mōz. Humecta-
tur in primis cu aq cala donec mollescat cortex ei
exterior dein exorticat cu cultello postea infundit
in aq fra septē diebz et oī die alterat aq et fit illud
eo donec humectat interi et ipz exteri et lei-
at dein decoquit cu aq et melle postq humectat et
sunt aq ptes. q. et mellis ps. i. dein ponit mel solu-
et bullit ebullitoe vna et pccit in vase vitri et quz
subiliat mel ex huiusmodi et extrahit ab illo mel-
le et ponit in vase alio dispanti cu spēbz qd diximus

Zinziber coditu. Zinziber est vene de ve-
re terre sicut vene tinctoz et fit de eo co-
ditu in sum cu teneritudine sua. Apud nos
aut asserit coditu cu melle aut cu aq rizi et fit ap-
nos cu melle et spēbz cu siccitate sua postq infundit me-
se vno absq sale. Quida vo alij sepeliunt ipz in are-
na sicut myrobal. deinde decoquitur et fit secundū
modū que diximus in myrobal.

Puna codita si sunt huida decoquant post-
q tollunt interiora eoz cu melle et aq de
inde cu melle solo et pcciant sup ea spes
fm qd diximus an et si sunt sicca tunc infundant in a-
q tribz diebz deinde decoquantur.

Api coditi. Suman napi boni et incidunt
in quatuor ptes et fm qritate magnitudinis
et puritatis eoz exortitent ex cortice suo
exteriore et infundant in aq et sale. iij. diebz dein
tribz diebz cu aq cala et decoqit cu aq et melle dei-
de cu melle solo et fiant odoriferi.

Rigdale codite. Eligant de eis dulces
cu teneritate sua et corticibz suis et coqit
ita vt no infundantur et perforentur et po-
nantur in spetiebus boni odoris.

Ligna balsami codita. Et fit ex lignis bal-
sami recentibz qn decoquitur duabz vici-
bz et pcciantur sup ea spes sicut diximus.
Mblici coditi. Eligant ex emblicis meli-
ores q no sunt fracti et infundant. vj. di-
ebz in aq fra donec leniant et infient et hu-
mectent deinde decoquantur bis fm qd diximus et
pcciant i eos spes dein ferueat duabz ebullitibz

cū aqua et proficiantur super eos mel dispumatur
et species et administrentur.

Mala cōdita cōuenientia ad vomitū decoq
tur poma dulcia de scemi cū duab⁹ parti
b⁹ aq⁹ et parte vna mellis deī decoquan
tur fo cū melle solo et ponant in vase vitri et pro
ficiat sup ea mel dispūatū et proficiant super ea spe
ties predictae in operatione citrorum.

Tractat⁹. viij. de trociscis.

Sermo n⁹ in hac summa ē sicut sermo preterit⁹.

Trocisci stelle. Jā consecutū est ex
magnificatōe antiquoz medicorū
q⁹ noianerūt trociscos stelle almar
dacanec. s. trociscos stelle q⁹ nō per
mittūt vitā recedere. Et isti q⁹dez
trocisci cōueniūt s⁹ recipienti supfluitates expul
sas ex reliq⁹ mēbris et auferūt eructationē aceto
saz et liniunt sup frontē et sedant dolorē capitis et
ferūt ad catarrhos et dolorē dentū positi cū galbano
in corroso ex eis et cōferūt ad dolorē auris et cōse
rūt ad spūm sanguis et cursum eius et oī mēbro et
ad tussim chronicā et cōferūt ad febres piodicas sū
pti in potu cū aq⁹ sanfuci et ad venena ex p⁹usione
ebibita cū aq⁹ rute et ponat in eis stella terre. Et di
xerūt plūmi eorū q⁹ est talk. et q⁹da eoz q⁹ est lutū
scemiuz et fortasse talk linīt aspitate s⁹oi et infidet ei
et nō patitur a calore immato donec agat ipsum in a
lio. Et nos dicēus eoz permissionē sicut ipsi dixe
rūt. Quoz hec est pmissio. Myrrhe et castorei et
spice et casie et terre sigillate et corticū mandragore
omniū ana. 3. iij. opij et croci et costi et stelle terre
et est talk omniū ana. 3. v. papaueris albi. 3. vi.
danci et anisi et fiseleos et seīs hyūscami albi et flo
racis liq⁹de et seīs apij omniū ana. 3. viij. infūde gū
mas in vino odorifero et tere medicinas et confice
cū eo et fac trociscos ponderātes. 3. 5. et excidentur
in ymbra.

Trocisci de rosis vniuersitatis q⁹ pferunt
ad dolorē s⁹oi et abstergūt hūiditates s⁹o
machi et auferūt febres phlaticas et chroī
cas quoz hec est pmissio. Sumant rosaz rubeaz
ablatis capitib⁹. 3. xx. spice odorifere et radicū liq⁹
ritie omniū ana pondus. 3. x. Et sunt q⁹da medico
rū q⁹ ponūt loco radicū liq⁹ritie succū liq⁹ritie. Aggr
ga has medicinas tritas et cribellatas et cōfice cū tri
plicato et fac trociscos et excica in ymbra.

Descriptio trociscorū v⁹ rosis asclepiadis q⁹
extingunt et cōferūt ad dolorē s⁹oi et con
fortant ipz et ad disma et calitatē et inflā
mationē et hūiditatē et submersionē s⁹oi et adustio
nē. quoz hec est pmissio. R. rosaz recentū aure.
vi. radicū liq⁹ritie aur. iij. spice inde aur. ij. cōfi
ciant cū rob et informentur trocisci ponderis. 3. i.
et excidentur in ymbra.

Trocisci de rof cū scamonea q⁹ cōferunt ad
febres et ad difficultatē. R. rosaz rubea
rū ablatis capitib⁹. 3. xij. spice odorifere
et radicū liq⁹ritie omniū ana. 3. viij. scamonee pon
dus. 3. iij. Aggrega has medicinas tritas et cribella
tas et cōfice et fac trociscos et excica in ymbra et bi
bant cū aqua ffa et iuleb et sirupo acetoso.

Trocisci de rosis cū spodio q⁹ cōferūt ad fe
bres cōmistas ex phlate et cholā antiquas

R. rosaz rubeaz ablatis capitib⁹ pondus. 3. v. et
spice odorifere pondus. 3. ij. spodij pondus. 3. i.
succū eupatorij pondus. 3. viij. Aggrega has medi
cinas tritas et cribellatas et fac trociscos et excica et
vtere qum necesse fuerit.

Trocisci de rosis noiati diarodō q⁹ pferūt
ad oppilatoēs splcis et epatis et febres me
lancholicas et phlaticas. quoz hec est p
missio. R. rosaz. 3. x. et succū liq⁹ritie. 3. v. et spi
ce et casie et floris s⁹quantū et croci et myrrhe et masti
cis omniū ana pondus. 3. ij. Terant et cribellent et
insundant myrrha et croc⁹ in aceto et cōficiant cū
eo et fiat trocisci et si vis cōfice cū melle.

Trocisci de rosis cōferentes ad febrē ter
tiana. R. rosaz rubeaz ptes. v. spice et
croci et masticis et anisi et lacce abseq⁹ ligas
omniū ana ptes. x. succū eupatorij et apsinthij am
boz ana ptes. ij. floris s⁹quantū et myrobaloan⁹ ci
trinoz amboz ana pte. i. Et in descriptōe alia rof
q⁹niū spice et masticis. tere et cōfice cū aqua apij et fac
trociscos quoz vniūq⁹ sit aur. 5.

Trocisci de rosis cū spica faciētes ad volo
re epis. R. spice et lacce ablute et radicū
liq⁹ritie omniū ana. 3. iij. apsinthij et keia et
croci et succū eupatorij et reusini omniū ana pondus
3. iij. rosaz. 3. v. tere et cribella et confice cū aq⁹
et fac trociscos.

Trocisci de cafora extingūtes inflāmati
ōne febrū cōferentes ad ethica et p⁹hi
siz et auferūt sūi et agustia et vōitū s⁹guis
quoz hec est pmissio. R. spodij. 3. iij. rof. 3. v. se
mis malue et seīs portulacae et seīs vulcis cucurbi
te et dragagati et nereiden et gūmi et liq⁹ritie et aloa
loes crudi et cardamoi omniū ana. 3. iij. croci. 3. ij.
zuccari tabazet et tereniabin omniū ana. 3. v. ca
fore. 3. i. 5. terant et conficiant cū mucilagine p⁹hi
lij et informentur trocisci.

Descriptio alia trociscorū de cafora q⁹ cōse
rūt ad inflāmatiōne q⁹ fit in s⁹o et epate et
vōitū languis et sūm et febres acutas q⁹
hec est pmissio. Sumant spodij pondus. 3. iij.
rosaz rubeaz ablatis capitibus pondus. 3. x. xiloa
loes puri boni et cardamoi et succū liq⁹ritie omniū an
pondus. 3. iij. zuccari tabazet et tereniabin et gra
noz cucuris excoctatoz omniū ana pondus. 3. ij.
croci et cafore amboz ana pondus. 3. i. Aggrega
has medicinas tritas et cribellatas et cōfice cū mu
cilagine pilij et iforma trociscos drachmeos et exci
ca in ymbra et vtere.

Trocisci de cafora fm descriptionē aliaz q⁹
cōferūt ad febres acutas et apiunt oppila
tiōne epatis vebementē. quorū pmissio
hec est. R. violaz succaz et nenufaris amboz an
3. iij. et seīs cucūeris et spodij et croci omniū an pō
dus. 3. ij. et rosaz. 3. v. et reusini et lacce ambo
rū ana pondus. 3. i. et dragaganti et gūmi arabici
et succū liq⁹ritie omniū ana pondus. 3. ij. cafore aur
5. Et in descriptōe alia cafore aur. i. tereniabin et
zuccari amboz ana pōd⁹. 3. x. terat et fiat trocisci

Descriptio alia cafore. et xiloes crudi abo
22 ana pondus. 3. 5. croci et spodij ambo
rū ana pondus aur. ij. seīs cucūeris et se.
alcōd et dragagati et lacce et succū liq⁹ritie et carda

modi omnium an. 3. ij. et rosaz. 3. vij. et zuccari et te
reniabin amboz ana pondus. 3. x. terant et cōficiā
tur et informantur trocisci.

Trocisci cāfore nri. R. seīs endiuie et la
ctuce et portulace omnium ana. 3. ij. et gra
noz cucurbite excorticatoz omnium ana
pondus. 3. ij. et tertiā et seīs alkedre si inuenit et
si nō sandali. 3. ij. et cancri cōbusti et croci et suc
ci liqritie et cāfore omnium ana pondus. 3. i. rosarū
3. iij. et informantur trocisci.

Trocisci de spodio cū tereniabin q̄ p̄sunt
ad febrē acutā et extingunt. R. rosaz. 3.
vi. tereniabin. 3. iij. amili. 3. ij. gūmi
arabici et dragaganti et spodij et croci omnium an.
3. ij. cōficiant cū aq̄ tereniabin et mucilagine philij.
Quidā autē addūt in eis seīs citroli et seīs cucūeris
et seīs portulace et seīs cucurbite dulcis omnium an
3. ij. terantur et cōficiant et informantur trocisci.

Trocisci de spodio cū seīs acetose faciētes
ad febres cholicas et tertiana et precipue
q̄n est illic solo nature. c̄ hec est p̄missio
R. ros. 3. vij. gūmi et seīs acetose excorticati et a
mili torrefacti paz omnium ana. 3. iij. spodij. 3. ij.
croci. 3. ij. Tere et cōfice cū aq̄ gnati acetosi aut cū
aq̄ acreste et informa trociscos et dent in potu cum
rob de acresta puro aut cū sirupo de ribes. Quidā
vō addūt in eis boli armeni et succi berberis ambo
rū ana. 3. ij. castaneaz torrefactaz. 3. iij.

Trocisci de berberis faciētes ad febre
acutā et apata in epate et siti vehementez
R. succi berberis. 3. iij. se. citroli et ma
sticis et spodij omnium ana. 3. ij. lace et rusini ambo
z ana. 3. i. rosaz. 3. xij. croci. 3. i. spice et succi eu
patorij et radici liqritie et tereniabin omnium ana. 3.
ij. informantur trocisci pondus. 3. i. et dent in potu cū
eo qd̄ cōuenit ex potibz. Quidā autē addūt in eis
succu apsinthij. 3. ij. allari et seīs apij et seīs feniculi
omnium ana. 3. i. rubee tinctoz. 3. i. s.

Trocisci de berberis descriptōe alia q̄ p̄se
rūt ad febres inflamatas et apata epatis et
apata siti. R. berberis et succi liqritie et
re laz et seīs cucūeris et seīs melonis excorticati cō
triti et cribellati omnium ana pondus. 3. iij. mastici
et spice odorifere et succi eupatorij omnium ana pon
dus. 3. ij. rubee et reusini et croci omnium ana pond
3. i. seīs cuscute et seīs endiuie omnium ana pond
3. iij. spodij pondus. 3. i. s. tereniabin pondus. 3. vi
Tere et cōfice cū aq̄ tereniabin et informa trociscos
quoz vnus q̄q̄ sit aut. i. et potentur.

Trocisci de berberis q̄ cōueniūt ad dolo
res epatis cū febre et siti et ictericia. R.
rosaz recentij. 3. vij. succi berberis et te
reniabin amboz ana. 3. ij. cuscute succi aut seīs e
ius. 3. i. s. nereiden et spodij amboz ana. 3. i. s. c
ci et lace et reubarbari omnium ana. 3. i. succi liqri
tie. 3. ij. s. Tere et cōfice cū aq̄ tereniabin aut cum
aqua endiuie.

Tdescriptio alia trociscoz de berberis q̄ cō
ueniūt ad febres inflamatas et siti et agu
stia et extingūt valde. R. berberis aut
succu ei et succu liqritie aut spodij omnium ana. 3. ij
spice. 3. i. seīs citroli pondus. 3. iij. s. ros. 3. vi. s
seīs portulace et croci amili dragaganti omnium an.

3. ij. cāfore. 3. s. cōficiant cū aq̄ tereniabin et in
formantur trocisci.

Descriptio alia trociscoz de berberis q̄ fa
ciūt ad febrē et tussim et dolorē epatis et se
dant siti. R. berberis pōdus. 3. xij. et se
mīs cucūeris et alcondi et mastici et spodij omnium
ana pondus. 3. vi. lace et reusini amboz ana. 3.
ij. et rosaz. 3. xl. croci et spice et succi eupatorij et
succu liqritie et tereniabin oīuz an. 3. vi. tere et fac
trociscos.

Trocisci de berberis descriptōe alia. R.
berberis et spice et seīs portulace et succu li
qritie et dragaganti et gūmi arabici et ami
li omnium ana. 3. ij. s. spodij et cāfore et croci omni
um ana pondus. 3. i. Tere et confice cū aqua et ifor
ma trociscos.

Trocisci de berberis. R. succi berberis.
3. v. eupatorij et spodij amboz ana. 3. ij.
lace ablute et croci et keder et spice et suc
ci apsinthij et reubarbari et buglosse omnium ana. 3.
ij. s. seīs endiuie et seīs cuscute omnium ana pondus
3. iij. seīs portulace. 3. i. s. croci pondus. 3. i. ifor
ma trociscos cum aqua endiuie.

Trociscus de apsinthio cōferens ad febrē
antiq̄s aperitinus valde puocatus faciēs
appetēt. R. anisi et apsinthij et allari et se
mīs apij et amigdalaz excorticataz omnium ptes cū
les cōficiant cū aq̄ fra et fiat trocisci et dent in potu.

Trocisci de apsinthio aliū faciētes ad epar
et splenē et stōm et febrē tertiana et trian
gula. R. anisi aut. ij. allari et apsinthij ro
mani et seīs apij et amigdalaz excorticataz et cori
ce suo et mastici et spice omnium an aut. i. aloes sco
trensio et folij indi amboz ana aut. i. s. succi eupa
torij an. i. Terant et cōficiant et iformēt trocisci.

Trocisci de eupatorio q̄ cōferūt ad febres
inflamatas antiq̄s et ad siti et oppilatōes et
apata epatis et splenis et ictericia. R. suc
ci eupatorij sextaria. vi. rosaz rubeez ablatis ca
pitibz et spice odorifere omnium ana sextaria. ij. ter
niabin mundate sextaria. vi. spodij pōd. 3. iij.
Aggrega has medicinas tritas et cribellatas et con
fice et fac trociscos.

Trocisci de cappe q̄ p̄ferūt ad dolores sple
nis. R. cortici radici cappis sext. iij. a
mōiaci sext. iij. reubarbari sext. ij. seīs a
gnicasti et pipis omiū an pōd. sextarioz. vi. Aggr
ga has medicinas tritas et cōfice amoniaci cū aceto
vini et aggrega cū eo medicinas et fac trociscos.

Trocisci de lacca. R. lace ligōz et rubee
et anisi et seīs apij et apsinthij et allari et a
migdalaz amaraz mundataz et costi et ci
namōi et aristologie lōze et succi eupatorij omniuz
ana. 3. v. tere et confice trociscos.

Trocisci alkekengi cōferentes ad dolores
renū et vesice et mictū sanguis et saniei et
ad yrina mucosaz et cōfert ad scabiē ve
sice. quoz hec est p̄missio. R. seīs melonis aure.
xxxvi. opii aut. vi. seīs hyusqami albi et seīs apii
et seīs acetose omnium ana aut. vi. seīs hyusqami ni
gri et seīs coriandri amboz ana aut. xviii. seīs fe
niculi et granoz pini torrefactoz et croci et amigda
laz amaraz omnium ana aut. ix. et granoz alkekengi

modiani grana. lxxv. tere et confice cū coagulato v
ne et fac trociscos dosia sit a duob' anr. usq' ad. iiii

Trocisci alkekengi descriptioe alia q' cōse-
rūt ad vlcus renū et vesice et ad distillati
onē vrine. R. seia apii et seia hyusdami
albi et scehedenigi omniū an pondus. 3. vi. semis
feniculi. 3. ii. croci et seia acetose siluris et amigda
laz pini et opii et amigdalaz amaraz ex corticatz
omniū ana. 3. iiii. et granoz alkekengi magnoz nu
mero. xxv. et seia cucieris. 3. xii. tere et confice
et fac trociscos.

Trocisci de reubarbaro conferentes ad e
gritudine antiq' et duritiē epatis et gra
uitatē ei' et apata ipsi' et dolores splenis
et punctionē enemiē in corpe. R. reusini pondus
3. viii. rubee lignoz lace mundate omniū ana pō
dus. 3. iiii. seia apii et eupatorii et anisi omniū an
pondus. 3. iiii. Aggrega has medicinas tritas et cri
bellatas et fac trociscos secundum descriptionem.

Trocisci quos cōposuit aminullus q' cōse-
rūt ad calitatē et solonē ventris et dolo
rē epatis. quoz hec est pmissio. R. spo
dii et berberis et xilaloos et seia acetose et masti
cis et galie et spice omniū ana aur. i. gūmi aure. iiii.
rolaz aur. v. p'fiant cū aq' ros' et isormē trocisci

Trocisci alii. Anisi et seia apii amboz ana
pondus. 3. i. amili et amigdalaz amara
z et masticis et spice et foliū indi omniū
ana pondus. 3. i. et succi eupatorii et aloes am borū
ana. 3. ij. assari. 3. i. tere et p'fice et fac trociscos.

Trocisci alij amigdalaz amaraz et anisi et
ap'inthij omniū ana. 3. ij. assari. 3. i. tere
et confice et fac trociscos.

Trocisci meron et sunt cogniti betricō. R.
croci et opij et myrrbe et seia hyusdami al
bi et cortici radici mādragore ptes equa
les p'fiant cū succo lactuce et fiant trocisci et qū ne
ecle fuerit tere et dissolue cū aq' et lie sup tēpora.

Permistō trociscoz. R. calami aromatici
et melliloti amboz ana. 3. ij. cardamoi.
3. i. foliorū anefri. 3. i. rolaz rubea
z. 3. s. muschi aur. i. tē et cribella et fac trocif.

Trocisci valentes ad vlcus intestinoz et
expulsionē sanguis vndecūq' sit. R. supi
oris ros' et opij et acatie et gūmi omniū an
3. i. gallaz. 3. s. feluzaharagi. 3. i. s. cōficiatur
cum succo alcarcos et fiant trocisci.

Trocisci andromachi cōferentes ad expl
sionē sanguis. R. arfenici et opij et coralli
omniū ana. 3. iij. olibani. 3. viij. stelle
terre et amili et boli armeni omniū ana. 3. iij. seia
papaueris. 3. ij. balastie. 3. s. tere et confice et fac
trociscos.

Trocisci andromachi descriptioe alia faciē
tes ad dolorē stōi et ad difficultatē vétris
et difficultatē vrine. R. seia apij. 3. vi. a
nisi. 3. iij. reusini et pipis albi et florif sgnati et casto
rei et spice et cinamoi et opij omniū ana. 3. i. s. ap
sintbij. 3. iij. aloes scotrensis et masticis et croci om
niū ana pondus. 3. i. tere et cribella et confice et in
forma trociscos.

Trocisci alkindi q' cōferūt epati qd debili
tati est in generando sanguinē adeo q' de

bilatus est appetit' cibi et appetit' coit'. R. lac
ce lignoz ptes. v. berberis ptes. iij. reusini rosa
rū rubeaz et xilaloos indi omniū ana tertiā ptes.
i. sticados et venaz liq' subalidi amboz ana ptes
3. croci et anisi et seia apij et keisiz romani et petro
soli omniū ana qrtā ptes vnus tere et fac trociscos

Trocisci andromachi absterfunt cōferen
tes ad hūorē crudū et cholaz fortea valde

Recipe myrobalanorum et belliricorum
et emblicorum et burumgi omniū ptes. i. p' cicotri
gonizationē et medulle turbit albi q' tū est illud to
tū et penidiox q' tū oia ponant penidij in patella et
fundat sup eos aliqd aq'. Qū ergo bullierit auferā
tur et puluerizent sup eos medicīne p' cōmitionē
et p' miteant cōmitionē decenti deū fiant trocisci et
sit q'sq' trociscus ponderis. 3. x. dosia sit trociscus
vn' cū aq' in q' infusum est coriandri succi a prin
cipio noctis deū colet hora q' potat medicina i ma
ne. ipsi eni faciūt ascellare a detē scellis vsq' ad. xx
et sit cibus eius sup ipsos qū fuerit vespe mice in a
q' ciceris cū oleo abluto. Et si est necessarii vt edu
cat phla vitreū viscosum addat in eis q' tū q' tū pa
myrobalanoz de pulpa colloquintide.

Trocisci almezerion cōferentes ad nause
az et singulū et tenasmon. R. anisi et se
ia apij et calamenti hortulani et mente et
petroseli et ameos omniū ana. 3. vi. et opij et casto
rei et pipis albi et macropipis et lismbrū et myrrbe
et ap'inthij omniū ana pondus. 3. iij. et cortici ca
lie. 3. xij. cōficiant cū melle et fiant trocisci.

Trocisci almezerion alij. R. seia apij et ani
si et cinnamoi omniū ana. 3. vi. ap'inthij
romani. 3. iij. myrrbe et pipis et opij et ca
storei omniū ana. 3. ij. aggrega has medicinas tri
tas et cribellatas et fac trociscū cū triplicato et vte
re ad debilitatē stōi et fluxū ventris et vomitum.

Trocisci alrondinon cōferentes ad febres
inflamatas et apata epatis et febres cōpo
sitas ex cholā et phlate et sanguine et hūi
ditate. R. rolaz rubeaz ablatis capitibus pondus
3. vi. spice odorifere et croci amboz ana. 3. ij. suc
ci liqritie et radici liqritie et granoz cucieris ex
corticatoz et tereniabin mundati omniū ana. 3. iij
dragaganti et gūmi amboz ana pondus. 3. i. Aggr
ga has medicinas tritas et cribellatas et cōfice cū
aqua dulci et fac trociscos.

Trocisci alrondinon descriptioe alia. R. g
noz melonis et granoz citroli et granoz
cucieris et cucurbite dulcis excorticatoz
omniū ana pondus. 3. x. succi liqritie pōdus. 3. vi
dragaganti pondus. 3. iij. seia feniculi et rolaruz
amboz ana. 3. ij. croci pondus. 3. i. tere et cōfice
cum aqua phlij et fac trociscos et vtere.

Trocisci marini cōferentes quz approxi
mant egro ileos valentes ad inflammationē
et cōferentes ad vomitū. quoz pmissio.
R. seia apij et anisi amboz ana pondus. 3. vi. ap
sintbij romani masticis ana pondus. 3. iij. pipis et
myrrbe ana pondus. 3. ij. cinnamoi pondus. 3. vi
opij. 3. ij. castorei pondus. 3. ij. tere et cribella et p
fice et fac trociscos.

Trocisci de papauere cōferentes ad fluxū
sanguis et tussim et febrem et dolorem

pectoris. R. rosaz et gummi arabici amboz an pon
dus. 3. iij. amili et dragaganti amboz ana pond
3. ii. papaueris albi et nigri amboz ana pond. 3.
iii. spodii pondus. 3. i. succi liqritie pondus. 3. ij.
croci pondus tertie. 3. i. tere et aggrega et fac tro.

T Rocisci de balaustris conuenientes eis qui
hnt fluxu ventris et egone emittit sagui
nea et sane et hnt tenasmon. R. balaustris
et sumach et corticu glandiu torrefactaz et sanich
nabath et gnozz myrti omniu ana. 3. vij. et gallaro
torrefactaz extinctaz cu aceto cymi infusi in acet
torrefacti omniu ana. 3. iij. tere et cofice cu aq roii
aut succo maloz et informa trocif. drachmeos.

T Rocisci disulidia pferetes ad ulcera reni
et velice et mictu sanguis et difficultate u
rine. quoz hec est pmistio. R. seia apij et
seis hyusdami albi et scedhenegi omniu an pond
3. vi. seia feniculi pondus. 3. ij. croci et granoruz
pini et seia acetose et opij et amigdalaz amaraz ex
corticataz omniu ana. 3. iij. granoruz alkekigi mon
tani. xv. miero seia cucueris excorticati. 3. xij. te
re et cofice et informa trociscos.

T Rocisci alandaron descriptoe asclepidis
R. capitu granatoz. 3. x. aluis iamen. 3.
iij. calcadio. 3. xij. dragaganti. 3. xij. myr
rhe. 3. iij. oliban. 3. vij. aristologie. 3. xij. con
fice cum aqua mellis et fac trociscos.

D Descriptio alia. R. aristologie et gallaruz
viridia omniu ana. 3. vij. et reliq medi
cie sunt fz qtitate zuccari et informet tro.

T Rocisc? aliu? q cofert ad vlcera intestio
et sputu sanguis ex pectore et cofuat fe
lu. R. atimonij et scedhenegi et sanguinis
dracois omniu ana sextaria. iij. sedaran sextarii. i
laudani et zuccari et croci omniu ana. 3. iij. balan
stiaz et gallaz omniu ana. 3. xx. licij et cornu cerui
adusti et acatie omniu ana. 3. x. coficiant cu aq ar
noglosse aut cu aq vge pastoris et admistrei fz trea
mos. Ad cursum ex inferiorib? cu clisteri in rece
ptrice. Et mo so suppoat cu lana. Et mo tertio de
tur in potu cu succo citri et cu aq vge pastoris. Et
ad sputu sanguis ex pectore cu aq portulace. et dy
senterie cum rob cydoniorum puro.

T Rocisci de aniso apietes oppilatodes reifi
cates epar lenificates naz auferetes febra
antiqs. quoz hec est pmistio. R. anisi. 3.
iij. apsinthij et assari et seia apij et amigdalaz amara
ru excorticataz et spice et mastice et folij et seia ane
ti omniu ana. 3. i. eupatorij. 3. iij. aloes. 3. iij. 5.
coficiant cu aq apsinthij et fiant trocisci drachmei et
dentur in potu cum sirupo acetoso.

T Rocisci lenietes naz auferetes angustiam
coferetes ad strictura anbelit? phibentes
voutu. quoz hec est pmistio. R. turbit
3. v. violaz sicca. 3. x. succi liqritie. 3. ij. 5. co
ficiant cu aq et fiat trocisci dof eoz. 3. iij. aut. iij.
et bibantur cum. 3. x. zuccari.

T Rocisci de seib? q cofert ad resolonem
nature et vlcera q sunt in intestis et ad illu
q n digerit cibos et puctione vehemete et
tenasmo et fluxu sanguis muliez frequite. quorum
hec est pmistio. R. gnozz myrti. 3. ij. seia feniculi
anisi amicos seia apij seia hyusdami albi et dauci oi

uz ana. 3. i. opij. 3. vi. coficiant cu vino et fiat
cisci poderates. 3. 5. et admistrent p? sex mensco.

T Rocisci ad inceptione aq et ad duritie epa
tis. R. ros. 3. iij. berberis. 3. ij. spice. ta
tude mastice et succi eupatorij et apsinthij
et sqnati et assari et anisi et seia apij et seia feniculi et
scolopendrie et fruct? tamarisc et radicuz capparis
omniuz ana. 3. i. reubarbari et lacce et succi liqritie
omniu ana. 3. i. 5. croci. 3. 5. iforment trocisci.

T Rocisci de rosie q cofert ad dolore stoi
et febre phlaticaz. R. rosaz sicca. 3. ij. 5.
spice et radice liqritie omniu ana. 3. i. ka
rabe et mastice amboz ana. 3. vij. carpopallami.
3. v. tere et cofice cum rob et fac trociscos.

T Rocisci de rosie lenitui q in estate in po
tu sumunt. R. ros pondus. 3. x. spice ra
dicu liqritie omniu ana. 3. v. scamonee.

T Rocisci de rosie et eupatorio conuenientes
ad febres antiqs et dolore epatis et icterici
az. R. ros. 3. v. spice. 3. ij. spodij. 3. i.
succi eupatorij. 3. vij. tere et cofice cu aq terenia
bin et fac trociscos et da in potu cu aliquo siruporu

T Rocisci de lacca conuenientes ad oppilato
nes epatis et splenis et febre assidua et pro
uocat yrina. quoz hec est pmistio. R. lac
ce et rubee et anisi et seia apij et apsinthij romani et
assari et amigdalaz amaraz excorticataz et costi et a
ristologie longe et succi eupatorij et succi liqritie et
succu berberis omniu ana pa. i. informet trocisci
drachmei et dent in potu cu eo qd pueit de sirupis

T Rocisci de rubea q conueniunt ad grauedi
dine splenis et dolore epatis et febre chro
nica. quoz hec est pmistio. R. rubee. 3.
xij. corticu radicuz capparis et aristol lorge et radicuz
liqritie omniu ana. 3. i. coficiant cu sirupo acetoso
et informet trocisci poderates. 3. i. dof su vnus
cum decoctione apsinthij.

T Rocisci de eulente conuenientes ad febres
chronicas et extinguit. quoz hec est pmistio
R. seia citroli et seia portulace et seia alfe
hesabrem omniu ana. 3. iij. sucaba et bedeoard et
fumi terre omniu ana. 3. iij. dragaganti et amili et
gumi omniu ana. 3. i. 5. spodij et turbit et seia cul
cute omniu ana. 3. iij. terenabin. 3. xxx. zuccari
albaiur. 3. xxx. croci. 3. iij. coficiant cu aq et mel
le et fiant trocisci et admistrentur.

T Rocisci de decem medicis q pueniunt ad qr
tana antiq? et dolore epatis et mollitie. R.
anisi. 3. iij. assari et folij idi et apsinthij et
seia apij et spice et amigdalaz amaraz excorticataz
et mastice omniu ana pond. 3. i. aloes. 3. ij. succi
eupatorij. 3. iij. tere et pfice cu decoctoe apsinthij
et informa trociscos drachmeos et da in potu cu a
qua tepida.

T Rocisci coferetes ad febres antiqs et infla
matione et voutu et leniunt naz. R. rosa
et rubearz ablati capiti? pod. 3. vi. g
nozz cucueris excorticatoruz et mastice et reusini et
succu eupatorij omniu ana pond. 3. iij. croci pond
3. ii. aloes scotrelis pod. 3. i. aggrega has medi
cinas tritas et cicotrigonizatas et cofice cu aq dulci et
fac trociscos et tere cu aq frigida aut citroli aut cu

siropo acetoso.

Tractatus nonus de decoctionibus et pilulis.

Non postponemus finem de cathartici-
cis. quorum quidam sunt apoziatia et quidam
pille et finem de gargarismis et ob-
tarmicis et emplis et epithimati-
b^{us} et medicis oculi et dentis et aliorum
usque ad summa fas et sigillabius hac summa loquendo de
oleis et ynguētis et an illud afferens descriptioes a-
poziatū et pillarū quorum narrationē uidimus eē an hac
summam secundam.

Decoctio aq^{ue} de radicib^{us} cōferens ad oppila-
tōes et difficultatē urine et dolorē epatis et
stōi et admistrat cū oleis et alijs. R^{ecipe}. corti-
cū radicū feniculi et corticū radicū apij et radicū sē-
nati et seīs feniculi et apij et anisi et spice odorifere et
capilli veneris et masticis et passulaz enucleataz q^{uod}
tū necesse ē decoq^{ue} et dent i potu q^{uod} tū ē necesse.

Decoctio aq^{ue} de radicib^{us} ad dolorē epīs al-
kindi. R^{ecipe}. corticū radicis feniculi et apij a-
boz ana pōd^{us}. 3. i. seīs feniculi et seīs a-
pij amboz ana pōd^{us}. 3. 5. ros rubeaz mollitaz et
calamēti et sēnati omniū ana. 3. 5. et passulaz enu-
cleataz pōd^{us}. 3. 5. et assari pōd^{us}. 3. 5. et spice pō-
d^{us}. 3. 5. i. fundant sup ea aq^{ue} 3^e due lb. vni^{us} et de
coquat donec reaneat. 3. 5. et pl^{urimum} pazz deni colet et
fundat sup ea ex olo amigdalino dulci pondus. 3.
vnius deinde potetur.

Apozia de apsinthio cōferens ad dolorē e-
patis et stōi et febres cōmistas fr̄as phlati-
cas et melicas. est hec ē pmissio. R^{ecipe}. anisi et
seīs apij et apsinthij romai et assari et seīs feniculi et
radicum sēnati oium q^{uod} tū necesse ē decoquantur et
extrahatur aqua eorum et detur in potu.

Decoctio eupatoriij cōueniens ei q^{ui} bz febrez
q^{uod}rtana et febre phlatica et febre diuersaz
et lenit nāz. R^{ecipe}. myrobalanoz nigroruz et
passulaz mūdaz et sumi terre et bedeoard et eu-
patoriij et sucaba oīz eq^{uod}liter decoq^{ue} et coletur.
Capitulum de pilulis.

Pille q^{ue} cōueniūt illi q^{ui} bz uētositate grossa
et inflationem et spasmus neruoz et infla-
tionem testiculoz. R^{ecipe}. seīs apij et se. bar-
mel et anisi et masticis et croci oīz ana. 3. 5. myro-
balanoz nigroz et belliricoz et emblicoz omniūz
ana. 3. 5. fapi et bdellij subalbidū oium an. 3. i. 5.
calamēti et petroseli et floris sēnati et assari et costi
et zedoarie et ligni acori oīz an. 3. 5. i. formēt pil.

Pille fetidē magne q^{ue} expellūt hūiores gros-
sos et apiūt oppilatōes et cōferūt ad dolo-
res iuncturaz et ilioz et albaras et mor-
pheā et lepra et elephātia et sunt pille cognite alme-
beru. R^{ecipe}. amōiaci et fapi et oppopōaci et bdellij et a-
loes et barmel et myrobalanoz et pulpe colloq^{uod}nti-
dū oīz an. 3. 5. et assab^{ra} et epithymi et euforbij
et capsie et hermodactiloz oīz an pōd^{us}. 3. 5. et
turbid. 3. 5. et castorei pōd^{us}. 3. 5. et scamōce pon-
d^{us}. 3. 5. i. agarici. 3. 5. et croci et spice et cardamōi
et radicis altee albe et alkeia et cinnamōi et galange
omniū ana pondus. 3. i.

Pille fetide maiores cōferētes ad dolorez
colice et podagre et dorsi et genuū et reso-

ant hūorē grossuz viscosū in corpe. q^{uod}z hec ē pmi-
stio. R^{ecipe}. bdellij fapi amōiaci oppopōaci seīs barmel
et pulpe colloquii de et aloes scotrensis et epithymi
omniū an. 3. 5. scamōce. 3. 5. i. cinamōi spice croci
et castorei omniū an. 3. 5. euforbij. 3. 5. i. infundant
gumme in aqua porri et fiant pilule dosis. 3. 5.

Pille fetide miores mūdificātes hūorē gros-
sū viscosū ex dorso et gēib^{us}. R^{ecipe}. fapi et spa-
bani et amoniaci et oppopōaci et bdellij oīū
ana. 3. 5. i. turbid. 3. 5. i. pulpe colloq^{uod}ntide. 3. 5. i.
fūdat gūm et pficiat cū eis me^{ntis} dos. 3. 5. i. cū aq^{ue} tep

Pille fetide alkindi q^{ue} pferūt ad dolorē iū-
cturaz et podagre et oīz dolorē ex hūorē
crudo et chola et melia et palyfiz. q^{uod}z per
missio hec ē. R^{ecipe}. aloes et myrobalanoz citrinoz et
nucleatoz et barmel et epithymi cretēsis et medf-
le turbit et amōiaci et oppopōaci et fapi et bdell-
lij iudaici oīz an ptes. 5. i. pulpe colloq^{uod}ntide ptes
5. i. scamōce ptes. 5. i. euforbij et castorei et cinamōi
et croci omniū an pte. i. i. infūde gūmas in aq^{ue} porri
aut aq^{ue} caulis die et nocte deīn tere medicinas et te-
re gūmas dōec fiat sicut ynguētū. deīn pulueriza
medicinas sup eas et tere donec pmissceant et fac pi-
lulas siles pipi et exicca in ymbra dōs eaz pōdus
3. 5. i. in principio noctis cū aq^{ue} tepida et sit cib^{us} sup
eas pullus cōdit et in zibrabegi et yvini ei^{us} sit yvīnuz
mellis aut de passis.

Pille de capsia maiores q^{ue} sunt cōferentes
ad dolorez hūeroz et anchaz et veni sci-
atice et solone educūt hūorē grossuz vi-
scosum. R^{ecipe}. fapi et amōiaci et bdellij et euforbij et
oppopōaci omniū an. 3. i. aloes et epithymi et aga-
rici oīz ana. 3. i. 5. aristologie rotūde et cētaurē
et castorei oīz an. 3. i. 5. macropipis et zinziberia
et cymī et ameos et seīs apij et anisi et myrrhe et c^{on-}
ci omniū an tertias. ii. 3. i. myrobal. citrinoz et her-
modactiloz et radicis almebeizaberegi oīz an. 3.
ii. 5. sinapis et capsie et pulpe colloq^{uod}ntide et ligni
acori et salis indi oīz an tertias. ii. 3. i. confice cū
aq^{ue} alkekegi et fiant inde pilule dōs pōdus. 3. ii.

Pille de capsia miores pferētes ad mollifi-
cationē pīs et palyfiz et dolorez achaz et
genuū et iūcturaz et podagra fr̄az et soloe
educūt hūorē crudū grossum. R^{ecipe}. myrobal. citrino
3. 5. x. aloes. 3. 5. x. zinziberis. 3. ii. pipis et mac^{is}
pipis omniū ana. 3. i. sinapis. 3. iii. capsie inde et sal
indi et pulpe colloq^{uod}ntide oīz an. 3. ii. penidiaruz
3. iii. cōficiant cū aq^{ue} porri et informēt pille dosis
drachmarum duarum cum aqua tepida.

Pille de capsia descriptōe alia. R^{ecipe}. aloes et
turbid et hermodactiloz oīz an. 3. x. ca-
psie et acori et salis naptici et pulpe collo-
q^{uod}ntide et agarici et gnoz barmel et bdellij et fapini
oīz ana. 3. 5. ziziberis et macropipis et pipis et ma-
sticis et sinapis et anisi et costi et ameos oīz an. 3.
5. epithymi et myrobal. nigroz amboz an. 3. 5. v.
conficiantur cum aqua caulis et alkekegi quarum
dosis sit. 3. 5. aut. 5. i. cum aqua calida.

Pille de eupatorio faciētes ad dolorē epīs
et ictericiam et ad febres. R^{ecipe}. aloes et suc-
ci eupatoriij et myrobal. citrinoz oīz eq^{uod}
liter. tere et cribella et confice cum aqua apij et fac
pilulas dosis pondus drachmarum duarum.

P Ille pſicni cōferētes ad palyſiz ⁊ tortura
⁊ dolorē genuū ⁊ dolores iūcturaz ex
phlate. ⁊. albreduarū ⁊ ē medicina in
da ⁊ ſatīl ⁊ aſrang ⁊ ē medicina alia īda ⁊ turbit ⁊
gnoꝝ alnīl īdī ⁊ herbe eupatorij oīuz añ añ. ⁊. ⁊.
decoq̃t cū l̄b. l. aque dōec rēaneat medietas deīn
colent ⁊ reducat aq̃ eoz ad ignē ⁊ bulliat dōec coa
guleit ⁊ p̃ſiciat ſup ea dēde de ſceni mūdāt a corti
ce ſuo exteriorē ⁊ ē ſile lingue auis poſite in me
dio ſui. Et ſumant cinami ⁊ agarici ⁊ maſticis ⁊ a
loes ſcotrēſis ⁊ albrēgi ex corticātī et ſucci liq̃ritie
oīuz ana añ. ⁊. ⁊. tere ⁊ cribella cū orali p̃ter dēde
deīn tere dende ſolū ⁊ miſceat cū medicis qm̄ non
cribellat p̃p̃t v̄nctuoſitatē ſua deīn p̃ſiciant ſup il
lā aq̃ decoctā coagulata ⁊ ſcā ē ei ſpīſſitū mell ⁊ p̃
ficiant cū ea iſte medicīne ⁊ informēt pille ⁊ ſuat
de eis pōd⁹ tercie. ⁊. i. v̄ſq; ad. ⁊. ⁊. ⁊. qm̄ multi
plicas da duas tertias. ⁊. i. cū aq̃ cala in nocte.

P Ille aliatelic ⁊ ſūt pille abſtergētes phla
⁊ meliaz ⁊ educētes ea ambo et fragunt
v̄tuoſitatē debilitatis digōis ⁊ dant in po
tu hyeme et eſtate. q̃z hec ē pmiſtō. ⁊. cinamōi
⁊ coſti ⁊ ſpice et amōi et cāedreos ⁊ gnoꝝ alben
⁊ mahaleb ⁊ cinamōi ⁊ agarici oīuz añ pōd⁹. ⁊. ⁊. ⁊.
myrrhe ⁊ croci ⁊ gariofil. oīuz añ. ⁊. iij. aloes. ⁊.
xvi. ſiat pille in eſtate cū ſucco roſ ⁊ in hyeme cū
ſucco caulis doſis earum pondus. ⁊. iij. cum v̄no a
te cibum ⁊ cibetur in hora ſua cū aqua cicēris.

P Ille aldur ⁊ ex libro alcalamet q̃ odorī
ſeꝝ efficiūt oris odorē ⁊ abſtergūt v̄ſuz
⁊ p̃ſumūt phla ⁊ faciūt appetere cibū ⁊ cō
fortāt dētes maſticatē. ⁊. cinami ⁊ pipis ⁊ rubee
et coriandri et heilbace et condeiatī et ſauſel ⁊ ca
bre⁹ omniū añ pōd⁹. ⁊. iij. ⁊. kirat. i. muſchi. tere
⁊ cribella ⁊ confice cum aqua gammi ſoluti.

P Ille q̃ cōferūt ad v̄tuoſitatē et debilita
tē ſtōi et ad hemorrhoidas. q̃z hec ē pmi
ſtō. ⁊. ſcorie ferri añ. c. q̃ infundant
in aq̃ porri ſep̃t dieb⁹ cōſumis ⁊ renouēt aq̃ in ea
oī die ſemel ⁊ gnoꝝ naſturtij. ⁊. cc. ſeis porri ⁊ ſe
mis eruce ⁊ ſeis alſeful ⁊ ſeis apij et ſeis baucie et
ſeis rhabhani ⁊ ſemugreci et ſeis cepe oīuz ana. ⁊.
xxv. Tere ⁊ ſpice cū aq̃ porri ⁊ iſor⁹ pil. ſic cicer

P Ille de dēde p̃ferētes ad tortura ⁊ colī
ca et dolores dorſi ⁊ genuū et omne do
lorē. c⁹ cā ē phla groſſuz v̄ſcoſuz ⁊ oēm
v̄tuoſitatē groſſaz. ⁊. cinamōi ex corticātī a corti
ce ſuo ſupiore de quo p̃ſiciantur ligue reptē inter
duo frusta ⁊ gnoꝝ dende ⁊ ſucci liq̃ritie ⁊ agarici
albi et alkeiatī ⁊ herbe eupatorij ⁊ apſinthij aloes
ptes eq̃les. tere ⁊ cōſice cū aq̃ apij et informēt pi
lule pue. Et ille q̃ de eis facit pilulas inūgat manū
ſua oīo baſami odorifero dōſ eaz ē qd̄ ē a. ⁊. i.
v̄ſq; ad. ⁊. iij. et ſit cibis ſuper eas ⁊ abſter
git uſū ⁊ acuit auditū et ad dolores ſple
nis et ad podagra et dolores iūcturaz et
mollificationē lacerti et nocumēta frigoris et hūi
ditatis. c⁹ hec ē pmiſtō. Salis gēme. ⁊. vi. pipia
⁊. xij. zinziberis ⁊ ſeis apij ⁊ iſopi et aniudē et pe
troſeli ⁊ ſeis feniculi ⁊ aniſi et ſolij īdī et agarici ⁊
ſcamōee et naſturtij et gariofiloz oīuz añ. ⁊. iij.

S Agg̃gēt p⁹ cribellationē ⁊ iſponat i uale ⁊ admī
t

P Ille ſtōatice alkindi q̃ p̃fortāt ſtōum et
faciūt appetē cibū ⁊ ſūt ualētes ad ſtōuz
⁊ epar et ſplenē et mūdificāt ſſus ⁊ inte
ſtia et educūt ſupfluitates ex toto corpe ⁊ phla. ⁊.
myrobal. kebuloz ptes. vi. ſalis īdī et apſinthij
romani et agarici leuis et ſcamōee ſubalbide oīuz
añ ptes. iij. aſſari ⁊ aniſi et ſeis apij oīuz ana ptes.
ij. medulle turbit albi ptes. xvij. epithymicreien
ſis rubei mūdi recētis ptes. v. hieſpicre ptes. v. ij
gariofiloz pte. i. cōmiſceant m̄dicie iſte p⁹ cribel
lationē deīn ponat ſup eas paulatī ⁊ ipſe cōteratur
aq̃ in q̃ bullite ſunt ptes. iij. penidioꝝ ſahari dōec
cōuerſa ſit in ſubā ſucci dactiloz deīn informētur
pilule ſiles pipi doſis ſit pondus añ. ij.

P Ille albaromaki mūdificātes caput ⁊ ex
trēitates ⁊ p̃ferūt ad apata. bibāt ⁊ dor
miat ſup eas p̃pterea qd̄ ſunt v̄ltie in at
tractōe. q̃z pmiſtō hec ē. ⁊. aloes ſcotrēſis et pul
pe colloq̃ntide amboꝝ añ. v. ij. croci et ſpice ⁊ cin
namōi ⁊ gnoꝝ baſami et aſſari et maſticis et apſin
thij romani et ſcamonce et turbit oīuz ana añ. ij.
caſie añ. ⁊. tere bñ et cribella et cōſice cū aq̃ tepi
da et fac pilulas et inūgat manū ſua oīo amigdalio
dulci ⁊ ſumant de eis p̃z q̃titatē lēitatis nate ⁊ ſic
citatis ei⁹ min⁹ pilule. iij. et plus de eis pilule. i. x
dōſ integ. ⁊. ij. qum vadit ad lectum ſuum.

P Ille ſilij albaritib⁹ expte ad morphea ſe
da: auferūt ei ea in trib⁹ dieb⁹ ⁊ cōferūt
ad febrē et v̄tuoſitatē ⁊ dolores iūctura
rū et oēs paſſionē phlatica ⁊ melica. ⁊. myrobal.
nigroz et citrinoz et aloes ſcotrēſis ⁊ ſarcocolle ⁊
bdellij rubei ⁊ ſapi de ſpahani ⁊ pulpe colloq̃ntid
oīuz añ ptes. v. naſturtij albi et origani pſici ⁊ ni
gelle et cymi carmēi et ſalis gēme et v̄ſci romani
oīuz añ pte. i. Accipe has medicinas p⁹ cōſtrictionē
⁊ cribellationē et cōmiſce p̃fecte ⁊ infūde gūmas i
aq̃ porri in vaſe eris tante q̃tatis q̃ cōficiant me
dicine ⁊ ponat in ſole donec reſoluant gūme deīn
p̃ſiciant medicīne cribellate deſup ⁊ cōficiant beñ
v̄ehemēter cōterē⁹ donec ſit poſe v̄t ſiat pilule
ſiles pipi et exicent in ymbra dōſ eaz añ. i. cū a
q̃ tepida ⁊ abſtineat añ ipſas duob⁹ dieb⁹ ab om
nibus rebus niſi pane ⁊ alziabegi.

P Ille ſilij hubeire ſup qd̄ ē cōuenientia
manifeſti iuuamēti in v̄tuoſitatib⁹ ⁊ cho
la ⁊ v̄tuoſitatib⁹ hemorrhoidaz et hūore
crudo et morphea et pruritu et bibuni in oī die ⁊
nocte hyeme et eſtate. q̃z pmiſtō hec ē. ⁊. myro
balanoꝝ citrioz et nigroz et belliricoꝝ ablatiſ nu
cleis oīuz añ añ. xij. emblicoꝝ añ. vi. capſie in
de ⁊ macropipis amboꝝ ana añ. v. nucis muſcha
te et ſalis gēme oīuz añ añ. ij. turbit albi aloes a
boꝝ añ añ. iij. tere et cribella oīa et fac cōſectio
nē cū oleo violaceo et fac pilulas et exicca in ym
bra dōſ earum añ. vi. apud mediam noctem cū
aqua calida: videbis enīz mirabilia ex iuuamēto.

P Ille aggregatiue ſilij hilgebē q̃ cōferūt
ad ſupfluitatē exiūt in corpe ex phlate et
choſa rubea et choſa nig. Et ſilij cōferūt
capiti qū in ipſo ē ſupfluitas ex iſtis hūorib⁹ aut ex
v̄no eoz et reſoluit ſurditatē accūtē inde et cōferūt
ſtō et epar et cōfortāt ea et cōferūt ad oēs febre
antiq̃ et ſedāt hūores oēs ⁊ ſedāt ſanguinē ⁊ ſanāt

spēs vlcēz et pruritū. Et ille q̄ h̄z hemorroidas et indiget potu eaz tagat indicē et pollicē suū cū aliq̄ to oleo amigdalino deīn tangat illas pilulas digitis suis q̄titate q̄ fluat cū oleo deīn bibat eas: nō enī nocebūt ei qū fecerit illud. q̄z p̄mīstō hec est. R̄. hierepicre. 3. xiiij. myrobalaōz nigroz et citrio 22 amboz añ. 3. vi. mastice et anisi et succi eupatorij et succi apsinthij oīuz añ. 3. ij. ros rubeaz. 3. iij. terant et cribellent et cōficiant cū aq̄ et informēt pilule siles pipi dof. 3. ij. vsq̄ ad. 3. ij. 5. et bibant p̄ duas horas a principio noctis añq̄ dormiat v̄tēs eis deīn f̄gat et faciēt ascellare a duab⁹ scellis vsq̄ ad. iij. et erit eaz operatio i die.

Pilule scē cū euforbio cōferētes ad aq̄ citrina et ad dolorē dorsi et anche et podagra et mollificationē mēbroz. q̄z p̄mīstō hec ē. R̄. euforbij et mastice amboz añ. 3. iij. scamōee et agarici amboz añ. 3. v. pulpe colloquintide. 3. iij. aloes et epithymi amboz añ. p̄dus. 3. x. succi apsinthij p̄d⁹. 3. v. sal indi p̄d⁹. 3. i. 5. macropipis p̄d⁹. 3. ij. anisi p̄d⁹. 3. iij. spice p̄dus. 3. x. Tere medicinas et cribella et cōfice cū aq̄ caulis et informa pilulas sicut pipi dof h̄z medicie ē xi. pilles vsq̄ ad q̄titate. 3. 5. ante cibum et post ip̄z et bibat sup eis aqua calida.

Pilule alie cōferētes ad febrē chronicā et debilitatē spleis et epatis et inceptionē aq̄ R̄. cāepitbeos et cāedreos et radicuz liq̄ritie et croci et lacce et apsinthij oīuz añ. 3. x. semis apij et anisi et seīs feniculi oīuz ana. 3. v. succi eupatorij et reusini et ros oīuz añ. 3. viij. seīs cuscute. 3. xv. polij et si habuerit splenē adde i eis scolopēdrie. 3. x. radicis cappis et fructus tamarisci amborum ana drachmas octo.

Pilule alie ad febrē chrōicā ex hūorib⁹ cōmīstis et dolorē epatis et inceptionē aq̄. R̄. apsinthij et succi eupatorij et myrobāl. citri. et alēs et mastice et croci et aristol. et lacce et anisi et capsie et hiere oīuz ana p̄te. i. terantur et informantur pilule.

Pilule cōferētes ad febrē chrōicā accētem ab hūorib⁹ cōmīstis et ad dolorē epatis et inceptionē hydropisis. R̄. apsinthij aut succi ei⁹ et succi eupatorij et myrobāl. citrinoz et aloes et mastice et croci et reubarbari et lacce ablute et anisi et folij succi et hierepicre oīuz ana ps. i. terantur et cōficiant cū succo solatri et informēt pilule: dof p̄d⁹ añ. i. cū aq̄ tepida in nocte. Qd si fuerit tussis permisce euz medicinis succi liquiritie q̄tum est medietas ponderis omniū medicinarum.

Pilule q̄ apiūt oppilatōes et subtiliāt hūores grossos et faciūt descēdere hūores et hūitates viscosas et mucilaginosas. q̄z hec ē p̄mīstō. R̄. folij idi et myrrhe et floris s̄gnati floris apsinthij rōani et mastice et croci oīuz añ. 3. 5. seīs apij et anisi et bdellij et fapi et oppopōaci oīuz añ. 3. i. aloes. 3. v. turbit et agarici amborum ana. 3. iij. et 5. et fiant pilule.

Pilule de spio q̄ cōueniūt ad dolorē genuuz et anchaz et latez. q̄z hec est p̄mīstō. R̄. seīs apij et seīs harmel amboz añ. 3. i. fapi et bdellij amboz añ. 3. ij. hiere. 3. ij. plpe colloquintide et agarici amboruz ana. 3. i. turbit. 3. vi

fiant pilule dosis. 3. ij. cum aqua tepida.

Pilule de oppopōaco lisalomōi p̄ueniētes ad dolorē genuū et dorsi et palyfiz et tortura. R̄. zinziberis et pipis et macropipis et capsie inde et myrobāl. citrinoz et belliricoz et emblicoz et myrrhe et turbit et scaōnee et croci et castorei oīuz añ. 3. ij. oppopōaci et hermodactiloz et fapini et bdellij et amoniaci et pulpe colloquintide oīuz añ. 3. x. aloes. 3. xx. infundant gūme in aq̄ caul et cōficiant cū eis medicie et informēt pilles dof. 3. ij.

Pilule de euforbio cōferētes ad palyfiz et mollificationē et hūores crudos descēdētes ad nernos. R̄. agarici pulpe colloquintide euforbij fapi bdellij oīuz añ. 3. i. aloes. 3. ij. terant et cōficiant cū aq̄ caulis et fiant pilule.

Pilule inde scē cū muscho cōferētes ad dolorē stōi et auferūt fetorē oris et malū odorē pot⁹ vini et exiccāt hūitates eoz. R̄. remisk et cappis amboz ana lb. i. pterant et abluant cū aq̄ et p̄ciant i vase et p̄ciant sup ea aq̄ lb. xl. et decoquat dōec remaneat lb. v. et coletur deīn reducat ad vas mūdū et decoq̄t cū aq̄ fo sola dōec coagulet et tu rēoueabis eā cū cochliario ita ut nō adhereat et adurat deīn p̄ciant in catino viridi et exiccat sicut exiccat aloes ablutū. Qū ergo volueris facere ex eis pilulas sūe de eis añ. xx. et ter et cribella. deīn accipe heil et gariofil. et nucis mus. et macis et xiloaloes indi et folij et centauree et salali albi et girbaugue et cubebe oīuz añ añ. i. muschi añ. v. cafore añ. x. tere ynūq̄d⁹ p se et cribella deīn p̄mīse postea accipe remisk fo añ. v. et p̄ce sup ea aq̄. 3. vi. et decoq̄ ea donec remaneant. 3. ij. et cola ea et cōfice cū ea medicias et informa pilulas sicut cicer et exicca eas et vtere eis qum necesse fuerit.

Tractatus decimus de oleis.

Ermo n̄r in hac sūma de oleis est secundum nostram conditionem.

Leū nardinū. Et q̄dē inuamēta sunt mlt̄a et est de nobiliorib⁹ oleis cōferens ad oēs dolorē q̄ fit ex fr̄itate in ventre et uetositatē intrinsecā et sedat dolores auris fros et remouet eos et auferit dolorē capitis et emigraneam scō caputpurgio ex eo et colorē efficit bonū et auferit colica et pūctionē v̄etofax et cōfert ad dolores eaz et sedat dolorē epatis et v̄etris et calcfacit matricē et inicit in foramē v̄ge et cōfert renib⁹ et uesice et ad mollificationē vesice. c⁹ hec ē p̄mīstio. Humanū calami arōatici et cipi et folia lauri et xilobalsami et folij indi et emule et sauiue et s̄gnanti et myrti et cordumeni et sanfuci oīuz añ. 3. ij. terantur cōtritōe grossa et p̄ciant in vase et p̄ciantur sup ea vinū et aq̄ et infundant sup ea olei sisamini kist. v. et decoq̄t lēto igne in vase duplici sex horis et moueant oi hora deīn auferant ab igne et dimittat dōec infret et colet oleū. Decoctio secūda. c⁹ hec ē p̄mīstō. R̄. ros ru. et casie et succi myrti hūde et myrrhe oīuz ana. 3. ij. terant grosse et p̄ciant sup ea aq̄ aut vinū dōec hūectent et oleuz decoctū et decoq̄t leui igne trib⁹ horis et infret et colet. Decoctio tertia. c⁹ hec ē p̄mīstō. Spice et gariofiloz et storacis oīuz ana. 3. ij. nucis muschate. 3. v. olei balsami. 3. vi. tere medicinas

grosse et pice sup eas aq. Mū ergo calesit pice et
sup oleū qd decoctū est et oleū balsami et storacem
liqda et moue donec misceant et serueat donec cōsu-
mat aq et remaneat oleum.

O Leū de storace cōueniens iuncturis ad qd
effudit mā et calescit lacertos et apata fra-
et mīcē fīaz et calescit renes et vesica ex
fīitate. R. olei sisami kist. i. storacis sicce. 3. iij.

O decoctū lēto igē dōec sūat olz vītutē storacis et ipōat
Leū de camemilla. R. olei sisami kist. i.
fenugreci supioris camemille abluti et e-
riccati in ymbra amboz ana. 3. ij. et re-
pōat i vase vitri et pōat i sole. xl. dieb et admi.

O Leū de mastice cōueniens ad debilitatem
stōi et apata ei et lenit duritiē. R. olei si-
sami kist. ij. mastice. 3. vi. teratur ma-
stix et pūciatur super oleum in vase duplici.

O Leū de apsinbio faciū in sole calescent
et cōfortas mēbra fīa. R. olei sisami da-
nic. i. pūce ipz in vase vitri et apsinbū.
3. ij. et ponatur in sole. xl. diebus et administratur.

O Leū de aneto. R. olei sisami kist. i. seia
aneti exiccati in ymbra. 3. i. pūciant in
vase vitri et ponantur i sole. xx. diebus
et administratur.

O Leū de lilio qd cōfert ad frigus mīcis et
pōcationē mīcis et ad colicā et calescit i-
nes et vesica. R. casie lignee et costi et car-
pobalsami et mastice oīuz ana. 3. i. gariofiloz et
cinnami amboz ana. 3. 5. croci. 3. i. tere et pūce
in vase vitri cū lb. i. 5. olei sisami et lilij. xx.
nūero postq. pīceris illud qd est in eis de citrita-
te et radices folioruz eoz et ponat in ymbra in lo-
co tēperato vsq. qd sūat olz vītutē ei et administrat.

O Leū de hāce qd cōfert ad difficultatē uri-
ne. R. olei sisami. 3. i. aq. lb. i. et qritaz
zingiberis. 3. iij. hāce. 3. x. tere medi-
cinas grosse et pūce in vase cū aq. et oleo sisamio et
decoquat donec cōsumat aqua et remaneat oleum
et distilletur de eo in foramen virge.

O Leū de hāce aliud ad iūcturas et colorē
efficit bonū et addit in desiderio coeundi et
cōmonet sup coitū et rectificat renes et ue-
sica et dorsum qd de eo bibi qritas. 3. i. oī die cū
rob aut cū vino et administrat etiā in clisterib. cu-
ius hec est pmissio. R. olei sisami et lactis vacci ol-
cis et succi hāce hūidi omniū ana lb. x. penidioruz
alboz lb. v. zingiberis lb. ij. 5. Terant penidij et
cribellent et pūciant oīa in vase figuli et accēdatur
sub eo ignis leuis donec cōsumant aq hāce et lac et
remaneat oleū solū et bibat de eo sicut dixim.
Est enī iuuatiuū ad debilitatē renū et addit in desi-
derio coeundi et spermate.

O Leū hāce aliud cōueniens ad difficulta-
tē ventris et dolorē ilioz et renū et vesice
et hec est pmissio. R. aq. dulcis sacraati
xx. zingiberis pondus. 3. iij. cōtriti hāce pondus
3. x. olei sisami sacraati. i. decoqnt in vase mun-
do igne leui donec cōsumat aq et remaneat oleum
et auferat et dimittat donec infret et colet et fiat cli-
stere ex eo posterio et an effiden in foramē vge.

O Leū de spētib cōferens ad ipetiginē et
mollificationē stōi. Sumant olei sisamini

kist. iij. et ponant in vase figuli et ponant in eo de f-
pentib nigris a qnq vsq ad decē et stringat caput
vasis et decoqnt lēto igne dōec i decoctōe dissoluāt
et auferant ab igne et ditta donec infret et apiat ca-
put eius et caueat a vapore ei qd dimittat dōec in-
fret et respiret et auferat ab eo vapor et ponatur i
vase et admistret i epithiate qū ipm est necesseruz
cum penna inunctum.

O Leū regis dauid qd est iuuatiuū ad paly-
sim et torturā et podagra et tīmōrē et ad
dolores iuncturaz et dorsi et ad fistulas
et hemorrhoidas et ad colicā et elephantia. c. hec ē
pmissio. R. bdellij. 3. x. amoniaci et serapi et oppo-
ponaci et carpobalsami et opij et polypodij et belle-
bori albi et zarur et feleniati et capsie et amigdalaz
amaraz exorticataz omniū ana. 3. vi. gariofilo-
z et nucis muschate et zingiberis et galange et cina-
mōi et laudani et castorei omniū ana. 3. iij. kefile et
seis hyulqami albi et siselcos et olibani et nigelle et
seis cruce et seis porri et ameos et costi omniū ana
3. v. cipi et granoz harmel et myrti et granoz vi-
ridiū et granoz alkerus et sanluci omniū an. 3. iij.
folioz eupatoriū et vsnee amboz ana. 3. v. Terā-
tur medicine iste cōtrite grosse et pūciant in vase
et fundant sup eas lb. vi. succi cauliset decoquat
igne leui donec redeat ad lb. ij. et remoueāt ab i-
gne et colet et expriat ita vt nō remaneat in eo a-
liqd de vtutib hāz medacinaz et reducat ad vas
et fūdant sup ipz oleo olīne lb. vi. et butyri quac-
cini et olei arazaki et olei de kerna et olei aldemest
decocti cū spēb et asert hoc oleū de egypto omniū
ana. 3. x. et farine amigdalaz amaraz. 3. ij. grano-
z lauri et pini amboz ana. 3. vi. olei de lilio et oli-
de eruca amboz ana. 3. v. granoz viridiū pond.
3. x. olei sisami aut arazaki in quo decocte sūt ru-
te. 3. iij. vsnee. 3. iij. olei de alkana. 3. v. mellis
anacardi. 3. iij. et addantur sup olea in vase et dis-
soluat cū pauco illi aq de sagzenea pondus. 3. x.
decoquant lento igne fm facilitatē donec remane-
at aq qritas sacraati. i. et auferat ab igne et colet
cū mandili spūlo et reducat ad vas et pūciant amoi-
aci. 3. x. et mellis. 3. x. et ponat sup prunas donec
liq fiat et misceant cū eo de storace liqda et napta al-
ba et olei balsami omniū ana. 3. x. et ponat in am-
pulla et claudat stricte caput ei dōf ei a quarta. 3.
i. vsq ad aur. i. cum aqua ciceris tepida.

O Leū de costo dat in potu et cōfert ad fri-
gus lacerto et pprie epatis et stōi et apit
oppilatōes lacerto cōfortans eos facies
colorē esse bonū cōsuas nigredinē capilloz. R. co-
sti amaj. 3. x. casie. 3. vi. folioz almarmacor sex-
taria. x. terant grosse et infundant in vīo in nocte
et pūciant sup eas olei sisami lb. i. 5. et decoquat
in vase duplici donec cōsumat vinū et remaneat olz.

O Leū de costo aliud ad dolorē epatis et sto-
machi et dolorē iūcturaz ex fīitate et mol-
lificationē lateris. R. gariofiloz. 3. i. ca-
lami aromatici et spice et folij indi et storacis et ra-
dicis lilij celestis et cinnami et vsnee et costi oīum
ana. 3. ij. enule et casie ana. 3. i. myrrhe. 3. 5. te-
re medicinas grosse et infunde in aceto in nocte et
effunde sup eas olei et aq amboz ana lb. v. et de-
coquant lento igne donec cōsumat aq et remaneat

oleum et coletur e misceatur cum primo.

O Leu ierbu et est medicina inda faciens ad ventositates grossas et ad dolore mfi cis ffrim. R. serapi et galbani et cipi et si naps et hellebori omniū ana. 3. xv. glutis alibat 3. viij. oppoponaci. 3. iij. cinnami et costi et aristologie lōge et rotunde omniū ana pondus. 3. ij. acori et amōiaci et sir et est medicina inda et fel et piretri omniū ana. 3. ij. 5. zedoarie et doronigi et castorei et rute et hase et abrotani et radice liqritie et rute montane et maruas desirem et caulis et sanfuci et sūmbrū et gariofiloz hortulanorū omniū ana. 3. 5. myrrhe et asse odorifere et fetide et alaniudē omniū ana. 3. qrtā. i. olei olive lb. ix. et aq lb. xvij. decoquant lento igne donec consumat aq et remaneat oleū dosis ei⁹ a media. 3. vsq ad duas cum aqua aneti.

O Leu sindin qd noiat abrusmed cōferens ad tūsum et ventositates grossas et attrahit hūiores grossos et cōfert ad hemorroidas. c⁹ hec ē pmistio. R. saune et pipis et macropipis et keisim et zinziberis et capse inde et salis rubei et cymi omniū an. 3. vi. sanic nabac kafici. i. in aqua et coletur super medicinas.

O Leu de kernua qd cōfert ad mollificationem et palyum et tortura et apit oppilatōes epatis et splenis et cōfert ad colica. c⁹ hec est pmistio. R. ameos et origani et calamēti mōtāi et myrrhe et marmacor et seia apij et seia feniculi et anisi et seia alandacocha et mastice et assari et fenu greci omniū ana. 3. vj. et alfel et albel et alfel et acori et capse inde et bdellij omniū ana. 3. v. sapini et amoniaci et oppoponaci omniū ana. 3. iij. et radi cū apij et corticū radice feniculi et sūnanti et radice liqritie et enule sicce et hase omniū ana. 3. x. heze ribasen et fūnsider amboz ana. 3. iij. zinziberis et cinnamōi et gariofiloz et cardamōi et girbaugue et cubebe et macropipis et pipis et nucis muschate et macis et nigelle et costi et carui omniū ana. 3. iij. 3e doarie et doronigi amboz ana. 3. v. Tere medicinas grosse et fūnde sup eas de aq qd submergat eas et decoquant donec dissoluant et colet et fundantur sup ea olei de kernua recentis lb. vj. et decoquantur lento igne dōec cōsumat aq et remaneat oleū et admistret qū necesse fuerit pondus aū. ij. aut. iij. cū aq de radicibus.

O Leu de kernua simplex. Decoquant cū aq sola et miorat a calitate sua qū decoqū cū aq sola et ē i loco olei arazaki quz ablini- tur cum aqua sola.

O Leu de cucurbita qd cōfert ad oēs calitatē et ad acuitatē i to cor si fuerit mbyz inū cū cū eo et si fuerit in vesica aut renibus inungat cū eo et olfaciat ex eo et inungat cū eo. Et si fuerit in capite fiat caputpurgū ex eo. Et si fuerit i testis acuitas cholica sumere in potu ex eo ē iuuatiū ad oia illa. c⁹ hec est pmistio. Sumat cucurbita magna integra et excorticet et terat et expmat et sumant de aq ei⁹ ptes. iij. et olei sisami recentis ps. i. decoquant lento igne donec cōsumatur aq et reaneat olz deū colet i vase uitreato et admistret.

O Leu aschababre qd cōfert ad ventositatē in genibus et iuncturis et toto corpore.

Sumat aq aschababre ps. i. et olei sisami ps. i. et decoquant donec cōsumat aq tota et remaneat olz colet ergo et reponat i vase vitri et claudat stricte os ei⁹ dosis sit ab aū. i. vsq ad. 3. 5. sicut diximus et bibat sup mensura. 3. ij. aq ciceris in q cū ciceri decoctū sit aliqd cymi et sit cib⁹ sup ipz zibrah begi et si fiat ex eo inunctio sup mēbra cōfert.

O Leu auris. R. oli sisami lb. ij. origani. 3. xv. rubee. 3. ij. oppoponaci et sapi et myrrhe et bdellij et amoniaci et aloes et olibani omniū ana. 3. ij. tere medicinas et pice sup eas paz aq et cōfricent cū manu bñ et piciat sup eas oleum et decoquantur lento igne donec inspillet et coletur et admistretur.

O Leu auris descriptōe alia. R. sceba. 3. ij. q cōfricet cū olei lb. i. et aq sanfuci lb. 5 decoque omnia lēto igne i cochliario ferro et cola ipsum et distilla de ipso in aurem.

O Leu alfelud cōueniens ad dolore iuncturaz et spasmū et mollificationē mēbroz. R. sel et bel et sel et acori et capse et enule et macropipis et nucisumice et radice lilij et seia feniculi et costi et myrrhe et zedoarie et doronigi omniū ana. 3. v. terant grosse et piciant in olla et piciant sup ea olei sisami et lactis et aq omniū ana. e mine. ij. decoquantur in vase duplici donec cōsumant aq et lac et reaneat olz et colet et admistretur.

O Descriptio alia q cōfert ad dolores vesice et mīcis ffray et ad vena sciatica et frigus renū et mollificationē mēbroz et colica et tortura et palyis et ad ventositates ffrās grossas q accit in neruis et dolore dorsi et omne dolore q sit ex frigore et grossitudine et est oleū induz. R. sel et bel et sel et acori et capse et radice lilij celestis et enule et macropipis et nucisumice et nucis cupres si et pini et costi et seia feniculi et zedoarie et buzed et doronigi omniū ana. 3. x. terant oia grosse et sumant lactis dulcis et aq amboz ana lb. x. et olei sisami lb. v. decoquantur in vase duplici donec cōsumatur aqua et remaneat oleum.

O Leu de ouis fit aut molendo vitellos elixatoz aut distillando in vase vitreo cōposito aut cum distillatione sublimata.

O Leu alkekengi qd est cōueniens ad epilepsia et palyum et mollificationē et ffritatē et spasmū et debilitatē stōi et vena sciaticā et dolores iuncturaz et dorsi et cōfert ad colica et puocat menstrua et calefacit mīce et frangit lapidē et sedat dolore ani et apit oppilatōes corporis. R. myrobal. kebuloz et belliricoz et myrobala- noz nigroz et emblicoz omniū ana. 3. x. radice apij et radice feniculi amboz ana. 3. vj. macropipis et pipis et zinziberis omniū ana. 3. v. oppoponaci hyulqami et sapi omniū ana. 3. v. turbi sextaria. iij. caulis recentis et rute recentis et hase hūidi omniū an. 20. i. terant sicca grosse et icidatur olera et piciant i vas et piciant sup ea aq lb. xxiij et decoquant donec remaneat medietas et coletur et piciant sup ea olei de kernua emine. iij. et decoquant donec cōsumat aq et remaneat oleū. Quidā vō addūt in eo radice lilij sextaria. ij. et capse. 3. iij. et aū et edebes et asid et cordumēi omniū an. 3. ij.

O Leuz de croco qd lenit neruos et auferi

spasmodum et confert ad duritiem inficis et colorem efficit bonum. R. croci. 3. vi. calami ardati. 3. v. myrrhe. 3. 5. cordumeni. 3. vi. infundant medici ne p se et myrrha p se in aceto pter cordumeni et dimittant dieb. 7. et in sexto die infundant cordumeni in aceto et dimittant die vno et infundant sup ea in die septimo olei sextaria. v. et decoquantur leto igne donec consumat aq et remaneat oleum.

Oleum de yfnee. R. yfnee sextaria. v. costi. 3. x. casie et calami ardati amborum ana. 3. iij. marmacor. 3. ij. storacis. 3. v. olei myrti lb. i. 5. terant medicine et infundant in aceto et dimittant trib. dieb. continuis et coquantur cu oleo donec psumat acetum et reatet olz et colet et reco.

Oleum de euforbio nrm coterens ad dolores ffros et pprie in nervis et ad vena sciatica et dolore dersi et pedu. c. hec est pmistio R. costi amari pondus. 3. x. castorei pondus. 3. v. et calameti sicci pondus. 3. xij. et piretri pondus. 3. v. ij. et codisi pondus. 3. iij. et staphisagrie pondus. 3. iij. terant oia et decoquantur in vase cu. xl. 3. vi. ni odoriferi postq infusa sunt in eo die et nocte vsq quo pueniat ad id qd est min. tertia dein infentur et cofricentur vehemeter et colet et fundat super ipz qtu est medietas poderis ei olei sisami aut olei sambaci aut olei alkeiri et decoquant vsq quo psumat vinu et remaneat oleum dein sumant ad oia x. poderis olei euforbij albi recetis. 3. ij. et teratur sicut puluis et misceat cu oleo et ponat sup igne donec bulliat et recondatur.

Oleum qd romane dnt demanum et ei expostio est medicina. x. spex coterens ad frig. nervoz et stoi confortans membra repel lens supfluitates lenificans nervos. R. storacis. 3. iij. et mastitis podus. 3. xij. et solij indi et spice amborum ana. 3. iij. et euforbij. 3. iij. cinamoi. 3. vi. cere albe. 3. xij. olei de ben. 3. xlvij. olei balsai. 3. xij. pipis. 3. i. terant sicca et soluant que sunt pter illa. et reponatur.

Oleum de florib. papaveris russi calefaciens stomum ffrim et resoluunt comotione et apato ne qn comiscet cu adipe anfrs aut galline sumant olei boni lb. i. et ros papaveris russi. 3. ij. ponat illud in vase et ponat in sole. x. dieb. et reponatur: verumt non habet illud oleum odorem.

Olea pura de jilio et cydosis et malis et luna pi et cuciere asinino fiunt ita vt sint olei sisami pars. i. et aque partes. iij. et stet in sole quadraginta diebus et reponatur.

Tractatus. xi. de ynguentis et emplastris.

Unguentum de cerusa qd pfert ad adhesionem ignis et excoctione. R. li. thargyrj. 3. i. ceruse. 3. v. cer. albe. 3. v. ij. olei ros. 3. ij. liqfiat cera et oleu et pnciant sup ea cerusa et lithargyrj in mortariu et misceant sil anq infri gident et misceat cu eo albugo oui vi. et admistret.

Unguentum alio. R. ceruse. 3. iij. lithargyrj. 3. ij. scorie argenti. an. i. dragaganti. 3. i. terant et cribellent cu orali et sumat cere albe. 3. i. q liqfiat cu. 3. iij. olei ros et pnciantur super ea medicine in mortario et conterantur.

Unguentum basilicon magnu coterens ad vl

ceram et couenit locis nervosis et vulnerib. in qbus no est calitas. R. cere lb. i. picis. 3. viij. myrrhe et resine omnium ana. 3. iij. glutinis alimbat. 3. iij. olei lb. vi.

Unguentum basilicon minus. R. resine et picis et cer. eqles ptes et adistat cu oleo olive

Unguentum de cerusa cu aceto. Sume lithargyrj qtu yris et cribella et pnce in cinimili et pnce sup ipz acetum et oleum et pmi

see bene cum manu et viere.

Unguentum de flore eris ad vlcera antiq. floris eris. 3. ij. cere et resine amboz ana. 3. v. terat flos eris et liqfiat reliq medici ne cu oleo msa q est necessaria et pnciat desup flos eris et comoueat donec equet et administretur.

Unguentum de calcadis qd noiauit Dal. mut kin coterens ad apata pestilentie et cosolidat vulnera q difficile pfolidant et sanguinea et cofert ad difficultate yrine et difficultate egonis et oia apata. R. adipis zirbi antiq lb. iij. olei antiq lb. iij. calcadis. 3. iij. liqfiat adeps et terat calcadis et misceat cu trib. lb. olei et terant lb. iij. lithargyrj et misceat cu eis et cu adipe in mortario inde ponat in frizorio mundo et pmisce. ea cu spatula q sit absissa ex palma donec eqt et admistretur.

Unguentum nigrz lithargyrj. 3. i. aceti fortis. 3. iij. olei. 3. ij. decoquant oia cu studio ne adurant et pmoueat donec coagulet.

Unguentum diaqls coterens ad nodos et scrofulas et apata dura. c. hec est pmistio. fe nugreci et seis lini et altee albe omnium ana keleiat. i. infundat ynuq d. coruz p se die et nocte dein sumant de mucilagine ynuis cuiusq eoz lb. i. et qtra et lithargyrj lb. i. 5. et oli lb. ij. bliat mucilagine ebullitoe yna dein auferat ab igne poste a bulliat oleu cu lithargyrjo trito donec coagulet et alteret color ei. dein pnciant sup ipz mucilagine yna post aliam et coaguletur igne leui.

Unguentum rubeu. R. lithargyrj emina. i. corriti cribellati olei olive lb. ij. aceti lb. x. concutiat donec coagulet et ponat sup ipz postq coagulat lb. i. de venis tinctorum.

Unguentum apostolorum est apostolicon et nominat ynguentum veneris et est ynguentum rectificans cu facilitate fistulas difficiles et scrofulas puas nec est aliqd file ei et mundificat vl nera ex carne mortua et pus et cosolidat. Et of q est medicina. xij. aploz. c. hec est pmistio. R. te rebimbie cere albe et resine omnium ana. 3. xij. opoponaci et floris eris amborum ana. 3. ij. amoniaci pondus. 3. xij. aristol. loge et turis maldi amborum ana drachmas sex myrrhe et galbani amborum ana. 3. iij. bdellij pondus. 3. vi. lithargyrj pondus. 3. ix. infundat bdelliu in aceto vini et decoqt in estate cum duabus lb olei et in hyeme cu lb. iij.

Unguentum de yzifur coterens ad scrofulas et cancz et apata testiculoz. R. lithargyrj et galbani amboz ana. 3. v. olibani et amoniaci amboz ana podus. 3. x. glutis alibat. 3. vi. cer. sext. x. yzifur. 3. viij. et oli qtu sufficit.

Unguentum karmez et alkarmu pferens ad dolore ani et igne pscu. R. pulpe colloqmi de et codisi et ylinen et sulfuris omnium an

3. iij. lithargyrū et sic memiſſe amboꝝ ana. 3. vi
harmel et marcor et est v̄mis alkarmez om̄iꝝ ana
3. xij. sambaci. 3. ij. picis. 3. x. liq̄ſiat almarcor: cū
oleo et adminiſtreſtur.

Unguētū cauterij. R. colcotar aſſati pōd
3. x. calcis nō extincte et ſtoracis liquide
om̄iū ana drachmas duas.

Unguētū generati. R. chelidonie et vena
citrinaz et galbani et amōiāci et ſarcocol
le et gūmi et ſanguis dracōis om̄iū ana p
te. i. lithargyrū q̄tū est pōdus medicinaz om̄iū
et olei ſiſami et olei oliue q̄tū est pōdus medicina
rū om̄iū liq̄ſiat cera cū oleo in uale teſteo nouo et
puluerizentur deſuper medicine trite et cribella
te et miſceatur et adminiſtreſtur.

Capitulum de emplāſtris.

Emplaz andromachi qd̄ coſert ſpleneticis
et hydropicis et q̄ patit̄ tēſione lateꝝ et ad
dolorē iuncturaz et ad vena ſciaticā et e
gritadines chronicas antiq̄s. et pmiſſio hec eſt. R.
cere et picis om̄iū ana lb. i. gūmi pini lb. i. olei
cyathi. viij. arſenici rubei v̄l aurei aluiſ ſamei cal
cis quam aqua non inuenit om̄iū ana. 3. ij. pre
para ipſum ſecundum q̄ narratur.

Emplaz mirabile relatū ad andromachum
qd̄ coſuenit vbi v̄l aliq̄s vt ſugat ex eo
aliq̄d: frangit enī ip̄z et extrahit oſſa cor
rupta et furunculōs et ſpinas et coſert ad vena ſciati
cā et ſputū ſaniei et duritiē viſceꝝ et torſionē mē
bri ſup mēbz et ſigillationē vulnez. R. granorū
q̄ inueniunt̄ in fructu planie q̄ dicit̄ aumeli et bau
rac rubei et ſalis amoniāci et ariſtol. cretice et radi
cis cucūeris aſini et gūme albotin om̄iū ana pōd
aui. xx. pipis et macropipis et amoniāci et amōi
et xilobalfami om̄iū ana aui. x. turis maſculi et
myrrhe et reſine ſicce et aldabac ſra om̄iū aui
x. et lactis arboris mori aui. x. cere aui. xxx. et
adipis capre aui. xv. et fecis olei de lilio q̄tū ſuf
ficiat ad coſicienē medicinā. Terant̄ medicine ſicce et
fricent̄ etiā et inungat q̄ fricat eas manus ſuas cum
fece olei de lilio ita vt q̄ pmiſta fuerint oīa bene
reponat et ſuet et q̄ necelle fuerit v̄l eo ad aue
rendā latitudinē tūc ſumant de eo. 3. iij. et adipis
anatis. 3. iij. et olei de alcāna. 3. iij. et permiſcea
tur et adminiſtreſtur.

Emplaz ad dolorē iuncturaz et podagre et
eſt medicamē exptū vtile. Seis hyuſſa
mi kiſt. i. agarici et ſenugreci ana kiſt. i.
baurac. 3. i. cere libram vnam reſinū decocte.
lb. i. olei antiq̄ lb. i. medulle oſſiū cerui. 3. iij.
radicis lilij. 3. iij. Terant̄ medicine ſicce et cribel
lent et liq̄ſiat ea q̄ liq̄ſiūt et dimittant donec inſren
tur et proſiciantur ſuper medicine ſiccas et pmiſce
antur et reponatur et adminiſtreſtur.

Emplaz ſilagrus ad dolorē ſtōi et epatis et
dolores m̄ricū et apata q̄ linit̄ exteri et
adminiſtrat mulieribz in lana liniendo cuz
eo m̄ricē. R. croci. 3. ij. et in deſcriptōe alia. 3. xij
bdellij et maſticia et amoniāci et aloes et ſtoracis hūi
de om̄iū ana. 3. viij. cere ſextaria. iij. adipis anſe
ris. 3. xij. iſopi ſicce aut hūide. 3. xxx. olei nardi
ni quantum ſufficit.

Unguētū qd̄ coſert ad vebementiā debi

litas epatis et ſtōi et lenit duritiē et retinet aſcella
tionē epibimatiū. R. tortellaz de ſcemi pōd. 3.
iij. alkeia et apſinthy et olihani om̄iū an pond. 3.
ij. et myrrhe et aloes et aderirati et xilaloes et aca
tie om̄iū an pōdus. 3. i. et laudani pondus. 3. ij.
et cydonioꝝ extorticoꝝ decoctoꝝ mudatoꝝ a gra
nis ſuis pondus. 3. vi. et dactiloꝝ alcabs dactiloſ.
l. nūero et cere et olei nardi et olei roſ q̄tū cū q̄
fiat ynguētū. Infunde dactilos et tortellas in vino
et accipe cydoma et munda ea ex cortice et granis ſu
is deū coq̄ ea in vino dōec mollia ſint et q̄ deco
cta ſunt tere ea bñ et pmiſce ip̄a cū dactilis et tortel
lis deū cōtere ea cū tortellis dōec miſceant et liq̄
fac cera cū oleo et tere reliq̄s medicinaſ et cribella
ea et pulueriza eas ſup cera liq̄ſactā cū oleo deide
aggrega ea ſil in mortario et pmiſce ea in eo donec
pmiſceant bñ deū line ex eo ſup lanaz. i. pannū et
pone ip̄z ſuper epar et ſtomachum.

Unguētū factū cū pulpa colloq̄ntide qd̄ p
fert ad illud qd̄ dictū eſt. et hec eſt pmi
ſtio. Pulpe colloq̄ntide pondus. 3. xij. ſe
turbit et ſcamonce et euſorbij om̄iū aui. 3. viij. ſe
mis aneti et ſalis et myrrhe et aloes et ſellis vaccini
et ſalis indi et nigelle et ſtaphiſagrie mōiane et pipis
et zingiberis et myrobal. citrinor et mezerio et bel
liricoꝝ om̄iū ana pondus. 3. xij. et amigdalaz et
amoniāci et oppoponaci et ſapi om̄iū ana. 3. viij.
baurac et ſulſuris citri amboꝝ ana. 3. xv. ſenugr
ci et camemulle et ſeis lini om̄iū ana pondus. 3. x.
ſtoracis et cere amboꝝ ana ſextaria. x. liq̄ſac ea q̄
liq̄ſiūt de iſtis medicis cū butyro vaccino et inſun
de q̄ ex eis inſundunt̄ in vino et tere q̄ ex eis ſicca
ſunt et cribella ea deū tere inſuſa et pmiſce ea ſum̄
donec fiat ynguētū deū line ex eo ſtōm et epar:
ip̄z ei ſaciū deſcendere aq̄ citrina. et q̄ diget aſcel
latōe et n̄ pōt biber̄ medicina liat ip̄z ſi ſtōm quo
nam ſoluet eum.

Emplaz ſcē cū cordumeni qd̄ coſert ad
dolores antiquos q̄ ſunt in epar et ſtō et
ſplene et duritiē accitē in eis et frigū. R.
cordumeni et ſpice et amōi et pipis et macropipis et
coſti et caſie mudate et turis et piretri et amigdalaz
et amoniāci et alkeia et myrrhe et ſtoracis et carpo
balfami et ariſtol. lōge et rotunde et cipi et melilo
ti et laudani et garioſiloꝝ om̄iū ana pondus. 3. iij
croci pōdus. 3. ij. et ireos et opobalfami et adipis
vacce aut anatis om̄iū ana pōdus. 3. v. et gūmi a
migdale amare pondus. 3. v. liq̄ſac cera cuz oleo
nardino et ſac ipſum ſicut narraui tibi.
Tractatus. xij. de muamento harum medicinaruz
appropriato vnicuiq̄ membro.

Frigiditatis capitis coſerūt ſcelithe et
anacardinū et diacyminiū caputpur
gio facto. Frangitatis capitis coſert
inſuſio de hiera et pilule alborōaki
que mundificant caput.

Frigiditatis capitis ſim antiquaz ſotira ſce
lithe f3 q̄ dī hiera euſtratis hierapiē hie
ra archigenis. Theodorico. hiera catagi
trociſci ſtelle epibati ſup frontē. Et ad cephalaz
iteꝝ oleū nardinū. Ad emigraneā trociſci ſtelle lini
ti ſup frontē oleum nardinū ſuſuſ inſuſionis hie
re coſectio hermetis ſcō caputpurgio. Ad v̄tiginem

lotira pura confectio hermetis anacardinum hiera archigēis theodorico electuariū de ambra mag^m.

Ad obliuionē et recordationē et mentē anacardinū electuariū de anacardis scellitbe fm qd dī scō caputpurgio ex eo suffus a ristotelis electuariū de ambra sirimos hierapic Ad alquesgues et mania tyriaca et mithridatū tyriaca esdre scellitbe fz qd dī. Tyriaca iarbe ramaguez hiera catagini medicina de muscho et pprie descriptio sca ad melia cholica. Anacardinū qñ equatur i sua sceptoe pfectio de hiacyntho nra. que pfortat sñs sunt tyriaca mithridatū pille stōatice alkindi. Ad epilepsia tyriaca mithridatū tyriaca esdre tyriaca diatesseron lotira scellitbe. Tyriaca nra cōfectio cesaris alkekinengi pprie ad pueros. Theodorico: hieragarios: hiera nra. medicina de muscho dulcis et amara: hiera picra: acetū sille et oxymel ei. Ad apoplexia. Tyriaca mithridatū: tyriaca esdre: oleū alkekengi. Ad palsyim et mollificatiōe in mēbris. Tyriaca mithridatū: tyriaca esdre: tyriaca diatesseron: medicina de muscho dulcis et amara: anacardinum: diamarte: bedemeregi: hiera nra: electuariū de yua: pilule ytilitatis: olz arafed: hiera Hal. episcopalis: pilule de enforbio: cōfectio aseimeri: caputpurgū alhabis: hiera picra: clisterizata. Ad tortura scellitbe. Medicina de muscho dulcis et amara: anacardinū electuariū de yua. pille pscui. pilule de dende sal. Ad tremore. Tyriaca mithridatū: tyriaca esdre: lotira: electuariū nrm: hiera catagini. Ad spasmū lotira: oleum alkekengi: oleū de croco: hiera Hal hiera catagini. Ad dolorē oculi lotira: hierapic medicina keted regis. Ad cecitatē et aq qd fū in oculo: hiera archigēis in principio. Ad dolorez suris: trocisci stelle: oleū nardinū. Ad sñm: acetū siliticū et oxymel ei ad illa in qd nō est ulcus. Ad dolorē dentiū: lotira sagzenea: cōfectio de scoria: trocisci stelle. In corrosio. Cōfectionē philosopoz: oxymel siliticū: acetū ei restringit sanguinē et detumescere facit carnē gingiuaz. Rectificatio nodatōis lingue et mollificatiōis ei: scellitbe est electū in hoc: cōfectio phōz: hierapicra. Ad apata cordis et dolore ei. Cōfectio de muscho medicina keted regis: medicina Hal qd cōfert ad egritudines canē. Ea qd cōfortant cor sunt. Tyriaca mithridatū: tyriaca esdre. tyriaca diatesseron. nadrechdarj. reus darj. pfectio alkindi. tyriaca nra. cōfectio de hiacyntho nra. pfectio Hal. electuariū de ambra. electuariū aliō. Ad pulsū cordis. Tyriaca mithridatū scellitbe. tyriaca nra. cōfectio cesaris miua. sirupus de malis calidus. pfectio de muscho. medicina de muscho: dulcis et amara. Ad sincopi. medicina de muscho. mithridatū. kelhelēgi. Ea qd mūdificat canā pulmonis et pectus. medicina Hal. et pille qd sunt in. x. tractatibus. et medicine loch de alijs. trocisci de stōa cis sunt mirabiles. sirup de isopo. Ad rancedinē vocis et abscessōez ei. Loch de melone acetum siliticū et oxymel ei. pilule qd sunt in. x. tractatib. Ad abscessiōē vocis. Tyriaca mithridatum Ad difficultatē anhelitus. cōfectio cesaris. medicine de muscho. pilule dicte in. x. tractatib. medicina diamarte de curcūa diasulfur filoniū. medicina ke

ted regis. Ad asma et anhelitū pparatiōis. loch de silla et ei oxymel. Ad difficultatē et cōstrictionē. trocisci de papauere. Ad dolores pulmonis et pectoris et hypocōdrioz. lotira kokū. tyriaca marduruchos. tyriaca esdre cōfecta. Ad tussim antiq. tyriaca et mithridatū. et scellitbe fm qd dī. et diasulfur. oleū asindin. et loch de papauere trocisc de papauere. Ad sputū sanguis et fluxū ei et ipsi vōitū et saniei. Trocisci Hal. pprie cōferētes saniei. trocisci arostōachis mirabiles. loch de papauere. Ad vōitū sāguis et sputū ei me albeirō loch d melōe. loch d spodio. Ad frig epia oleū de aeto alcanzi. sehereriaran. oleū de balce. pille qd sunt in decē tractatib. Ad dolorē epatis cōfectio de seib. medicina de gentiana. ynguētū de cordumeni. trocisci de eupatorio. aq de radicib. trocisci de decē tractatib. pfectio de muscho cōfectio de calameto. aibanasia. cōfectio hermetis cū aq algeleniab. diacurcūa. diacostū. filoniū kelhelēgi. suffus de acoro scō trocisco. pilule de eupatorio theodorico. sal. acetū sille. Debilitas epatis et qd cōfortant ipz. dialacca. et pilule stōatice alkindi. et ynguētū cū pulpa colloqntide. sal eplz. et medicina alindrion. diacurcūa. medicina quā alkindus et aliq dixerūt eē Hal. alcanzi. cōfectio de scoria. electuariū Hal. oleū d cinamo. suffus hubede. Ad extuatiōē epatis rīus darj est cōfortatiū valde. tyriaca nra. cōfectio alkindi. cōfectio de muscho. sagzenea singlaria fecius omia qd cōferūt ad dolorē ei. Ad apā epatis. medicina kiume medici. trocisci de berberis. trocisci de reubarbaro. trocisci alzedarfion. Ad duritiem epatis et splenis. trocisci de reubarbaro. electuariū de aniden. Ad dolorē epatis et splenis. Tyriaca esdre. mithridatū. diacurcūa. dialacca. Ad hydropisim et iniū ei. tyriaca. mithridatū. cōfectio hermetis. medicina kiume. hiera archigenis. Ad malitiā cōplonis. oleū de euforbio. suffus alkekengi. bactisucha. diasulfur. Ad inceptiōē malitie cōplōis. homorusia. diacurcūa. dialacca. trocisci de berberis. medicina kiume. aq de radicib. pilule alkekengi. Et ad fortē itez. alcanzi. seberearen. fanaios et rectificat sanguinē. electuariū aliud. Ad debilitatē stōi. medicina kiume. Unguentū ad debilitatē epatis et stōi. electuariū de xilaloes. et sagzenea. sal scūs. suffus. donū dei. Et ad debilitatē et corruptionē suā. electuariū alcanzi electuariū kameiatī rectificat corruptionē ei. Ad corruptionē et mollificationē ei. oleū asifume. pfectio hermetis. diacurcūa. olz aliud. aq de radicib. tyriaca mithridatū. alkarme. tyriaca nra. electuariū de ambra. trocisci stelle. Expellūt ab eo supfluitates. pilule alkekengi. hierapicra. diacymini. cōfectio alkindi. infusio picre. mūdificat eum suffus aburmaki. acetū sille et oxymel ei. miua. sirup de malis calidus. et sirup de piris. et citz cōditū. et cydonia cōdita. Et de eis qd mūdificat ipz si electuariū Hal. pilule stōatice sif. trifera de scoria et alia. Et ad mollificationē ei. trifera maior. trifera de scoria. suffus hobede. oleū de spenub. Ad calitatē stōi cōfert sirup de acresta. Ad frig stōi electuariū de xilaloes tepatū. oleū menuz oleū de costo. oleū de papauere russo. electuariū

de aniudē. electuariū alfangius. fendedicō alcanzi
seherearen. trisera de scoria. electuariū talisafar
Ad infusionem stōi. hierapicra. pilule inde. hiera
hip. trisera. suffus hobede. Ad dolorē stōi. cō
fectio de seibus. dactilicō. medicina de gentiana.
aq̄ de radicib⁹. hiera andromachi. electuariū dia
pipereon seherearen. Unguentū de cordume
ni. pilule inde. oleū ros. oleū de costo. electuariū
hal. cōfectio hermetis. pilule bone ad dolorē vē
tris. empl⁹ silagrus. araston. diacurcūa. filoniz
cōfectio de calamēto. Ad ventositatē stōi sotira
nedrech darj. albarmin. trisera magna. olz nardi
nū. Ad aṣa stōi p̄fert trocisci de berberis et eupa
torio. ad duritiē stōi olz de mastice. Ad appetitū
electuaria ⁊ alkekēgi p̄fortat appetitū. Ad appe
titū caninū. de curatōe eius est diacymīnuz. Ad
digōnē. tyriaca mithridatū. cōfectio phōz. confe
ctio cesaris. alcanzi. diacydoniten pprie mulchatū
trisera magna. cōfectio de muscho. sagzenea dia
cymīnū. electuariū de ambra. suffus. aristol. elcūa
riū suffus. electuariū de granis viridibus. cōfectō
de hiacyntho nra. electuariū aliud. citrū conditum
electuariū. Ad singultū. cōfectio cesaris est bo
na in eo valde. miua. sirupus de menta. trocisci d
mezerion. Ad vomitū ⁊ nauseā. trocisci arosto
machis. cōfectio de sale ido pprie ad phlaticum ⁊
meliciū. sirupus de fructibus ⁊ pprie ad cholericiū
trocisci tniue. sirupus de menta. sirupus de malis
sirupus de prunis ⁊ cōfert ad sincopiz. Ad sitim
sirupus de acresta. canfora. trocisci de spodio ⁊ si
fuerit cū resolutōe nature. Ad eructationē a
cidam. diacymīnū. trocisci stelle. diapipeon. Ad
splenē sotira. homorūia. kelkelēgi. cōfectio
de seibus. anacardinū. alcanzi. diamarte et aperit
oppilationē eius. bedemeregi. diacurcūa. dia
sulfur. oleū abufume. cōfectio de hiacyntho nra
theodoricon. hiera nra. sal. Unguentū cordumēi
suffus de trociscis de decē tractatibus. Ad frig⁹
intestīnorum. pilule que mundificant intestina.
pilule stomatice alkidi. pilule aburmaki. Ad co
licā ⁊ succitatē nature. araston kelkelēgi. oleū d na
sturtio. oleū de kerua. sermos. seherearen. dacti
licō. Et ad dolorē eius filoniū episcopale. diacydo
niten solutiū. electuariū indū. electuariū cesaris.
Ea que leniunt naturā. sunt hierapicra. cōfectō i
da. sirupus de prunis parū de bdellio. pilule d ca
psia. trocisci. ⁊ cōfectio de alleis. Volutia gros
sa. pilule stomatice alkidi. pilule alie ad meliaz.
pilule de capsia. hiera hal. pilule de euforbio. at
trahunt ex longinquo ⁊ ex neruis. hiera silagrus
electuariū cesaris. seherearez. pilule filj albarith
Ad retentionē solutionis ventris. tyriaca mithri
datū diacydoniten. mulchatū. vnguentū alkidi.
sirupus de acresta. ad cholicos suffus cōueniēs cho
lericis camebatu. Descriptio ex selāgios. suffus a
ristotelis. miua sirupus de malis. sirupus de men
ta. sirupus de piris. cydonia cōdita. trocisci de ba
laustija. trocisci de spodio. trocisci de seibus. tro
cisci de diasacramenton ad difficultatē yrine. Ad
solutionē ventris cū sanguine ⁊ sanie. trocisci dia
sacramenton. trocisci de lacca. Ad vlcera inte
stinorū ⁊ rasurā. tyriaca mithridatū. tyriaca esdre
cōfectio hermetis. trocisci nri. trocisci alj. atha

naia. medicina keted regis. trocisci de balauſtija
trocisci diasacramenton. trocisci de seibus. Ad
punctionē. trocisci de seibus. Ad vehementem
punctionē. micleta. sirdurios. oleū nardinū. suffus
ad tenasimon miclete. cōfectio hermetis. trocisci
de mezerion. trocisci de seibus. trocisci de balau
stija. suffus. ad colirica passionē. tyriaca. electuari
um filj messeniat. electuariū de granis viridib⁹
ad dolorē ani. oleū alkekengi. Et ad hemor
roidas. electuariū de muscho. donum dei. suffus
miclete. oleū alundin. Et ad dolorē renū ⁊ ue
sice. tyriaca. mithridatū. tyriaca esdre. tyriaca no
stra. cōfectio alkekengi. electuariū de aniuden
ad frigus amboz. Cōferūt renibus ⁊ vesice oia
que confortant ea. trocisci alkekengi. oleum de ke
rua. Pilule ad frigus renū. trocisci regales. electu
ariū. ad dolores amboz. cōfectio hermetis. dia
curcūa. Et ad dolorē amboz. cōfectio alkekē
gi. nux condita. oleū de storace. Que mundifi
cant renes ⁊ vesicā. mithridatū. theodorico. ana
cardinū. hiera nra. electuariū de ambra. Et confe
runt ad frigus amboz. trocisci alkekengi. Et ad
mollificationē vesice. hiera hal. trisera de scoria
trisera alie. Et ad mictū sanguis ⁊ pus. cōfectio
de pilulis alkekengi. ⁊ trocisci alkekengi. Et
ad inuoluntariā emissionē yrine et distillationē e
ius. cōfectio phōz. scelithe fm q̄ dicit. hiera ha
lieni. Ad lapidē. tyriaca. mithridatū. tyriaca es
dre. homorūia. dialacca. diasulfur pilule in decē
tractatibus. Educentes arenā in yrina. trocisci ar
comacris. Ad frigus mricis. oleū de storace. o
leū de beiritar. oleū nardinuz alkekengi. Ad uē
tositatē mricis. alkekēgi. Et ad dolores mricis sce
lithe fm q̄ dicit. anacardinū. diamarte. bedeme
regi. filonium pprie pregnantū. sermos archi
genia. empl⁹ silagrus. diacurcūa. Ad presocati
onē mricis. alkekengi acetū sōle. ⁊ oxymel eius.
Et ad duritiē mricis pilule. medicine diacurcūa. o
leū de croco. Ad corruptionē menstruoꝝ reciti
cant ea theodoricon selkelengi. trocisci de seibus
cōfectio de scoria. Ad pregnantes ⁊ conserva
tionē fetus. suffus. tyriaca cōferuat fetū mithrida
tū. scelithe fm q̄ dicit ⁊ alcataraban. sermos.
ad dolorē iuncturaz ⁊ podagra ⁊ venā sciaticā. so
tira scelithe fm q̄ dicit cōfectio phōz. p̄fectio her
metis. anacardinū cōfectio hie archigenis. the
odorico. electuariū de massaciūa. empl⁹. electuari
um indū. electuariū cesaris pprie ad podagra. olz
de storace calefacit iuncturas ⁊ expellit ab eis sup
fluitates clisterizatū. Et ad venā sciaticā. electuari
uz phlaticū. medicina hebeth regis. hierapicra. o
leū asseled. ramissed. olz alkeifed. olz alkelkelēgi.
⁊ pprie ad venā sciaticā kelkelēgi. ⁊ pprie ad vē
tositates iuncturaz. hiera catagi. ⁊ pprie ad trēo
rē eaz. pilule de capsia. sal. Ad dolorē dorsi hie
ra archigenis. pilule inuamenti. pilule de dende.
oleū remissed. oleū kelkelengi. oleū de euforbio
pilule de capsia. pilule alie de kelkelengi. electua
rium indum. cōfectio de scoria. nucas condite. ⁊
ad dolorē dorsi clisterizatio. Et ad dolorem ancha
rum. pilule de capsia descriptione nostra. oleum
de euforbio. cōfectio hermetis.
Expleta est sū p^a antidotarj. Sū p^a incipit.

In hac summa asseremus de medi-
cis cōpositis illas q̄ sunt magis p-
prie vnicuiq; egritudi: postq̄ rei
terabimus rememorationē eoz q̄
dicta sunt in summa prima ut sit ei
q̄ legi hunc librū cōprehensio omniū curationum
aut pluriū eaz valde. Et illud est qm̄ vbiq̄. qū cō-
prehendit curationes scabiei eat ad libz secundū
est liber medicinaz simpliciu et sciet in hora vna p-
prehensione omniū medicinaz particulariū ex ta-
bulis: deīn qū pmutat ad capitula libri teriū q̄ q̄r-
ti q̄rat capitulū scabiei et pprehendet curationes p-
dictas. deīn qū pmutat ad antidotariū cōprehen-
det reliquas curationes ppositas. Erit ergo ei via
ad cōprehendē curationes particulares omēs aut
plm̄ eaz et diuisi hanc summa in tractatus.
Tractatus primus de dispōnibz capitis et de eis q̄
sunt in eo vt cerebrum.

Suprefactiū doloris capitis antilis
c̄ hec est pmissō. Lactis alfarfan-
di aut. xvi. lactis papaueris et est
opiū aut. iij. anisi croci seīs hys
q̄amī albi scamonee omniū ana. au-
re. iij. conficiant oia cū aceto deīn fiant ex eis tro-
cisci et exiccant in vmbra. qūq; indiges eis liq̄fac et
lini sup frontē ab vno tēpore ad aliud q̄ si infir-
mus fuerit febriens liq̄fac eos cū aq̄ et lini eos.

Trocisci q̄bus vtebat antilis. R. baccaz
lauri aut. iij. scamonee et op̄ et myrrhe
et succi aq̄ acreste omniū ana aut. iij. seīs
ap̄ et croci et amōi omniū ana aut. viij. cōficiatur
illud cū aceto q̄titate q̄ sufficit et fiant ex eo troci-
sci et admistrentur liniendo.

Caputpurgii q̄d mundificat caput et p̄fert
patiētī ophthalmia lōgaz et cui aduēt do-
lor capis et facit dīcedere ex capite hūta
tē plurimā. R. nigelle aut. ij. salis amoniaci aut.
ij. succi cucūeris alini aut. i. terat illud bñ et cōfici
at cū oleo q̄d fit ex oleo q̄d v̄ sicidū aut cū oleo
de nigella aut cū oleo de alcāna donec pueniat ad
spissitudinē cere liq̄facte cū oleo liq̄factōe hūda et
pōe ip̄z i vase et v̄ter ip̄o ita vt lias ex ip̄o in cō-
cauitate nariū et p̄cipe infirmo vt nariū atra-
hat aerem.

Caputpurgii aliud q̄d purgat sine nocu-
to et sedat dolorē capitis statī. Sumatur
buchormariē aut. viij. radicū lilij aut.
ij. baurac rubei aut. i. misceant et admistrentur.

Caputpurgii aliud. Buchormariē. ij. iij.
succī foliorum lebleb. ij. i. s. alfedinon
sexta aut. i. succi cucūeris alini sexta aut.
i. p̄misce ea et conserua ipsum in vase vitri. qū er-
go indiges eo fac de ip̄o collyriū et liq̄fac ipsum cū
lacte mulieris et fac caputpurgii cū eo.

Caputpurgii q̄d cōfert ad palyim et tor-
tura et mollificationē mēbroz et tremo-
rē et ad omnes dolorē fros et humidos et
oppilatōes q̄ acūt ex fr̄itate et hūitate in lacertis et
neruis. c̄ pmissō hec est. Sumat succi radicis col-
loq̄ntide humide et succi radicis sicle et succi radicis
ratha omniū ana cochliariū. i. et nigelle et gna har-
mel et terant ambo bñ deīn confice ea cū bis succis
ta vt cōmīseant deīn repone ea. qūq; indiges eo

sume de ip̄o pondus sexte. 3. i. et solue caputpur-
giū cū lacte mulieris lactatis puellā et fac caputpur-
giū infirmo ex eo. ipsum enī aperit oppilatōes et
calefacit et confert cerebro et capiti ad illud q̄d est i
ip̄o de superfluitatibus.

Caputpurgii aliud conferens ad dolores
capitis ancedētes. R. mumie et nucis mu-
schate et ambre et cafore et muschi oīum
ana pondus. 3. i. terat vniq̄d q̄ eoz p se deīn mi-
sceant et cōficiant cū oleo sisamino et aliquanto olei
de balsamo et sumat de eo pondus. g. vi. et solua-
tur cū aliq̄ aq̄z et fiat caputpurgii cū eo.

Confectio hieie mundificatis ex pte q̄ mū-
dificat caput et expellit ex eo illud q̄d est
in ip̄o de superfluitatibus et egritudies ma-
las. Pulpe colloq̄ntide mundate ex granis et corti-
cibus suis pōdus aut. x. turis et pipis albi et nigri
et macropipis omniū ana aut. iij. et croci aut. i. et
aloes et myrrhe et amoniaci et asse omniū ana pon-
dus aut. i. scamonee assate pondus aut. vi. et suc-
ci ap̄linthij aut. ij. terant et cribellent et cōficiantur
dosis eius sit aut. iij.

Iera relata ad busicos q̄cōfert ad dolo-
rē capitis et tenebrositatē et dolorē stōi et
splenis et epatis. c̄ hec est pmissō. Su-
mant turis mundati et agarici amboz an aut. xvi
et pulpe colloq̄ntide mundate ex cortice et graīs su-
is pondus aut. ij. et sticados et pipis albi et nigri oī-
um ana aut. xvi. et myrrhe aut. iij. et croci aure.
vi. et corticū hellebori nigri et aloes et scamonee et
sq̄lle assate et spice et calie omniū ana aut. xvi. et sa-
darace et euforbij omniū ana aut. viij. terant me-
dicie sicce et infundantur gūme et misceantur et con-
ficiantur et sit dosis eius aut. iij.

Confectio hieie relate ad drios. Pulpe
colloq̄ntide mundate et excorticate a gra-
nis suis et turis amboz ana. 3. x. et ari-
stologie rotundez seīs ap̄ montani et pipis albi oī-
um ana. 3. v. et serapi et oppopōaci amboz an pō-
dus. 3. viij. et spice odorifere et lingue auis et cina-
mōi et calie et croci et zinziberis et polij omniū an. 3.
iij. terant medicine sicce et infundant gūm et misceat

Pulue salue mūdificates caput. R. turbit
et aloes amboz ana. 3. x. colloq̄ntide et
scamonee omniū ana. 3. iij. anisi et salis a-
boz an. 3. ij. dof ei. 3. ij. et debil aut. i.

Pulue conferentes ad dolorē capitis ex m-
lancholia. Epithymi et agarici amboz an
3. iij. polypodij. 3. iij. biere. 3. v. salis
3. ij. s. myrobalanoz nigroz. 3. v. lapidis lazuli
3. ij. dosis. 3. ij. s.

Pulue p̄ferentes ad dolorē capitis ex phla-
te et melia. R. myrobalanoz. Kēbulorū
et belliricoz et emblicoz omniū ana pōd.
3. iij. salis. 3. iij. sticados. 3. ij. bierepicre. 3. viij
pulpe colloq̄ntide. 3. iij. ap̄linthij. 3. ij. agarici. 3.
viij. turbit et epithymi amborum ana. 3. xv. hel-
lebori nigri. 3. v. dosis eaz. 3. ij. s.

Decoctio aq̄ de radicibz cū q̄ sumit in po-
tu oleū de Kerua ad dolorē capis ex phla-
te et vtiginē et epilepsiā. R. corticū radi-
cū ap̄ et feniculi omniū ana. 3. x. radicū s̄nanti et
salamēti mōtani et spice odorifere et aristol. rotūd

omniū ana. 3. viij. fumi terre. 3. viij. myrobala-
norū citrinoꝝ pōdus. 3. viij. epithymi. 3. iij. ma-
sticis. 3. iij. 5. polij. 3. iij. decoquant cū. iij. lb. a
q̄ donec remaneat lb. 1. et infundant in ea hierēpi-
cre. 3. iij. et sumant de ea oī die. 3. iij. cum pon-
dere. 3. i. olei de Kerua.

Decotio collecta q̄ solone educit hūores.
R. myrobaloꝝ nigroꝝ et citrioꝝ et ke-
buloz omniū ana. 3. x. pruna. xxx. nūe-
ro tamaridoꝝ. 3. xv. fumi terre. 3. viij. apsinthij
3. iij. decoquant cū tribus lb. aq̄ donec remaneat lb.
i. 5. et sumant de ea due 3. lb. 5. et pficiant i ea. 3.
i. libit et aloes due 3. 3. i. agrici 3. 3. i. et bibat
et si uoluerit eaz debile n̄ pficiant i tria lb. frict in
ea casie fistule mundate a granis suis. 3. x.

Migranea. Troisci q̄ cōferūt et efficiunt
opationē qū linit ex eis bis aut ter ex tē-
pore ad tēp. quoz hec est pmissio. R.
croci aur. xv. et calcadis aur. x. et myrrhe et aluis
et opij et succi acreste sicci et colcotar omniū ana aur.
iij. et gūmi aur. xv. terant illa et pficiant desup vi-
ni stiptici q̄tū sufficit et terat sicut terit collyriū et fi-
ant ex eo troisci. Quq̄ indigebis eis liq̄fac eos cū
aceto permisto et vtere eis.

Medicamē ad emigraneā antiq̄. Pipis albi
aur. ij. cōmistoīs croci aur. ij. euforbij.
aur. 5. fimi colūbi aur. 5. encaustri scri-
ptorum aur. 5. tere has medicinas et pmissce et cō-
fice et lie cū eo lacertū tps et anecte frōti illi p̄tis.

Tractat⁹ fs d. octo ophthalmia et attractio materi-
crum ad oculum.

Collyriū qd cōposuit vir faciēs al-
cohol d terra psaz. R. siēf memi-
the aur. xlviij. sarcocolle aureos.
xxiij. scedenigi aur. xij. opij aur.
xij. succi mandragore aur. viij. gū-
mi aur. xvi. cōficiant cū aq̄ pluuiāli et administretur
cum albumine oui.

Confectio medicine aristratis faciēs ad sca-
biē et ophthalmia antiq̄ et cōfert auri ex
q̄ currit pus et vlcērib⁹ quoz cōsolidatio
est difficilis et corrosōi q̄ accit in ore. R. vtri cō-
busti aure. ij. myrrhe aure. ij. draganti adusti au-
re. i. pipis aur. iij. croci aur. 5. vini. 3. ix. coagu-
lati vne. 3. xlv. Tere medicinas succas et aspgē su-
p eas in trituratōe vinū. Et qū exiccant p̄ge sup
eas coagulatū vne et terant cū eo et ponant in uale
et decoquant lento igne et fuei in vase eris.

Pithima qd cōposuit filodesis cōferēs
ad m̄az plimā et dolorē vehemētē. R.
rosaz recentij aur. ij. seīs hyulqami al-
bi aur. viij. turis aur. vi. myrrhe aur. iij. sauc-
or. 3. xviij. vitellū oui. i. assati succi mandragor
aur. iij. croci aur. ij. opij aur. iij. cōficiant cū vi-
ni stiptici q̄tate q̄ sufficiat et fiant ex eis troisci et
administrentur.

Liud qd dī vnula. Eris vsti abluti aur.
xij. croci aur. vi. pipis. albi aureos. iij.
myrrhe et opij amboꝝ an aur. iij. gūmi
aur. xij. teratur cum vino et administretur.

Collyriū aliud qd administat an balneū cō-
ferens ad cursum materieꝝ plimaz et p-

prie qn̄ oculus est difficilis hūectatōis et est apa ei⁹
ad albedinē decline in colore suo ita vt sit in eo a-
liq̄d de vestigijs ophthalmie vehementis in q̄ ele-
uat albedo oculi sup nigredinē ei⁹. Et n̄ est nobis
necessariū vt vtamur eo nisi in hora q̄ p̄cipius in-
firmo vt ingredit in balneū in succedē ei⁹. R.
lapidis qd dī sabafatos aur. viij. turis aur. viij.
eris vsti abluti et opij et gūmi omniū ana aur. viij.
myrrhe aur. iij. cōficiant cū vini q̄tate q̄ suffi-
cit et administret cū albuie oui subtile ita vt distille
tur de eo in oculo multotiens.

Collyriū aliud qd administat an balneum
qd cōposuit hermes factor alcohol faciēs
ad dolores vehemētes et sedat eos in die
suo sedatōe plima et cōfert ad ophthalmia antiqua
etia. Aloes aur. viij. eris vsti abluti opij et gūmi
omniū ana aur. xvi. myrrhe aur. xij. croci aure.
viij. climie aur. iij. turis aur. iij. cōficiat cū vio-
vel sirupo q̄ dī candinifon et administret cū albumi-
ne oui et soluat subtile et oz vt oculo fiat. alcohol
ex eo in horis sepatis in eo qd est inter omēs tres
horas aut q̄ttuor deū dimittat ocul⁹ q̄sece et pau-
sare et precipiat ifirmo p̄ illd ut ingredit balneū

Collyriū valens qd sedat dolorē i die su-
o et dī rabioluz et resoluit apata et carmi-
nat ipz i hora sua. R. antimonij et acatie
amboꝝ ana aur. xl. climie aur. vi. eris vsti ablu-
ti aur. xij. ceruse d plūbo aur. viij. spice et licij a-
boꝝ an aur. iij. castorei et aloes et opij et colcotar
adusti omniū ana aur. ij. gūmi aur. xl. cōficiant cū
aq̄ in q̄ decoctie sunt rose et administret cū albuie o-
ui et liq̄fiat declinans ad spissitudinē quandā.

Collyriū qd cōposuit Bal. et cagnoiat cō-
posuit p̄prij pficiēs ad dolores vehemē-
tes et egritudines qū sunt in declinatione
sua. R. climie ablute aur. xvi. acatie aur. xl. ejsa
vsti abluti aur. xij. opij et licij et folij et spice odo-
risere et croci et aloes et castorei omniū ana aur. ij.
myrrhe aur. iij. ceruse de plūbo et antimonij ab-
luti amboꝝ ana aur. viij. gūmi aur. xl. cōficiatur
cum aqua et administretur in inceptōe egritudis.

Collyriū qd dicitur fakis et cōposuit ipz
mulier regina faciēs ad dolores vehemē-
tes. cuius hec est pmissio. Climie
aur. xvi. ceruse ablute aur. xl. amili et dragagati
et acatie et opij omniū ana aur. ii. gūmi aur. xii
cōficiatur cum aqua pluuiāli. Si autem aduenit
hora in qua facis ex eo collyriū proice super albu-
men oui recentis et vtere eo.

Collyrium qd nominatur estium. Cli-
mie aduste ablute et boli sermos ceruse
de plumbo omniū ana aur. xx. corticū
eris ablutorum et acatie et corticū turis omniū a-
na aur. ii. dragaganti aur. v. gūmi aur. xv. con-
ficiantur cum aqua et administretur cū albumie oui.

Collyrium qd dicitur stella qd non vin-
citur conferens ad dolores vehemētes
et bothor et apertionem pupille et ulcera
fordida et vlcera corrosa et egritudines antiquas et
abstergit et aufert vestigia. R. climie aduste ablu-
te et ceruse de plumbo ablute omniū ana aure.
xv. amili et antimonij amboꝝ ana aur. xii. ci-
neris de fornace in qua purgatur es stanni adusti

abluti boli sermos omniū ana aū. viii. myrrhe
opii amborum ana aū. ii. dragaganti aū. viii.
conficiatur cum aqua pluuiali.

Collyrium theocraticū: et est medicamen-
tum. R. clime et croci amborum ana aū.
xii. opii et corticum eris amborum ana.
aū. vi. corticum sabrocan mundatorum et plu-
bi adusti abluti amborum ana aū. v. myrrhe au-
re. iii. spice odorifere aū. ii. acatie aure. ii. succi
rosarum et gūmi omnium ana aū. xii. confician-
tur cum aqua pluuiali.

Collyrium quod nominatur rosaceum et co-
posuit ipsam biblia faciens ad dolorē ve-
hementem et ad attractionem materierū
subtilium plurimarum et bothor et distillationez
pupille. cuius hec est permissio. Rosarum recentiu-
um ablati capitibus aureos quattuor croci aure.
iiii. opii sextam aū. i. spice odorifere sextam au-
rei vniū gūmi aū. iii. conficiatur cum aqua plu-
uiali et admistretur cum albumine oui.

Collyrium aliud rosaceum quod nominatur
bonum et confert ad has egritudines pre-
dictas. R. rosarum mundatarum aure.
xiiii. croci aū. xii. amili aū. vi. balustiaz aū.
iiii. opii aū. iii. dragaganti aū. viii. conficiatur
cum succo foliorum cupressi.

Collyrium rosaceum quod composuit tar-
tios. R. rosarum recentium aū. xii. cie-
ris de fornace in qua purificatur es et ipi-
ce odorifere et croci et opii et gūmi cinnam an aū
re. iii. conficiatur cum aqua pluue.

Collyrium rosaceum quod composuit debi-
gorus et nominatur collyrium magnum
conferens ad dolorē vehementem i lo-
cis bothor et vlcera profunda saniosa accidentia i
tunica cornea et dilatationem pupille et materiam
que attrahitur tempore longo et ophthalmia anti-
quam. cuius sanatio est difficilis. R. rosarum re-
centium ablati capitibus aū. lxii. clime aduste
ablute aū. vi. opii aū. iii. antimonii aū. ii. et q-
dam ponunt de eo aū. vi. corticuz eris spice odo-
rifere ana aū. ii. myrrhe aū. iii. Et quidam ho-
mines ponunt de ea aū. vi. floris eris aū. ii. Et
quidam ponunt de ea aū. iii. gūmi aū. xiiii. co-
ficiantur cū aqua pluuiali et admistretur cum lacte.

Collyrium iuuatium factum cum ieu-
semīn conferens ad attractionem materi-
erum. R. acatie et succi sambac amboz
ana aū. xlviii. cineris fornacis in qua purgat es
et croci amborum ana aū. xiiii. opii aū. iij. et
in descriptione alia aū. vi. myrrhe aū. iij. succi
hyssiquiam albi aū. iii. eris vsti abluti aū. iij.
gūmi aū. xl. conficiatur cum vino.

Collyrium quod dicitur pomale conueniens
ei cuius non tollerat oculus tactum medi-
cinarum et confert ad bothor et vlcera
profunda et sordida accidentia i tunica cornea et
ad dilatationem pupille et ad materiam plurimaz
et egritudines proximi temporis. R. clime adu-
ste extincte in lacte aū. xvi. ceruse de plumbo ab-
lute aure. viii. croci aure. iii. dragaganti aure. ij.
conficiantur cū aq pluuiali et admistretur cū albue oui

Collyrium quod nominatur nomine deriua-

to a nomine illius qui composuit ipsuz suribes et ē
collyrium vtile conferens ad dolores antiquos et
consumit carnem additam que est in angulo maio-
re de angulis oculi et est egritudo que dicitur la-
chryma et ad vulnera que exunt in hoc angulo et
sūt fistule. R. clime ablute et scedenegi adusti ab-
luti omnium ana aure. xxviii. cineris de fornace
in qua purgat es aure. xiiii. myrrhe aure. xlviij
croci aure. iii. opii aure. viii. piperis albi grana.
xxx. numero gūmi aure. vi. conficiantur cum vi-
no et admistretur cum albumine oui in locis pro-
pinqi temporis et sit subtile. Et quidam homines
sunt qui ponunt in eo croci aure. xii.

Collyrium acreum quod nominatur in-
duz de proprietate cuius est ut prohibe-
at generationem omnis speciei ophthal-
mie et confert ad corruptionem et pruritum et cor-
rosionem anguli maioris oculi et delet vestigia et
conseruat oculum cui ex eo fit alcohol ita vt nō p-
turbeatur cum eo post ipsum. R. ceruse de plum-
bo aū. xlvij. clime cabrusie aure. xxiij. encan-
stri indistat. v. armenios et cōmitionis que dici-
tur keluricon et eius expositio est hed et succi aci-
ste succi et opii omnium ana aū. v. piperis albi au-
re. vi. olei balsami aū. viij. Et in descriptione a-
lia aure. vi. gūmi arabici aū. xvi. cinamōi aū.
ij. conficiantur cū aqua pluuiali et admistretur.

Medicamen conferens ad apostema vche-
mentē et apostema oculi quod excitatur ex at-
tractione caliditatis. R. opii et dragagan-
ti et feluzeharagi et ceruse omnium ana. 3. vi. gūmi
arabici. 3. xij. iere omnia et contere deinde accipe
sebesabrem recens et decoque ipsum cum lb. i. aq
pluuialis donec perueniat ad tertiam deinde colala
quam eius et confice cū ea medicamen deinde fac
ipsum in pilulas similes ciceri et exicca eas in ym-
bra. Quinqz volueris facere oculo alcohol ex ipis
frica eas cum aqua frigida aut cum lacte mulieris
aut cum albumine oui aut cum aqua fenugreci de
cocti super frustum ostrachi aut super coote viri-
dem deinde fac oculo alcohol ex eo in mane duos
cies imponendo cum radio aut septies et in vesp-
ris totidem: ipsum enim frangit caliditatem et ab-
scidit infusionem que attrahitur ad ipsum et cōfor-
tat oculum et delet apostema.

Medicamen conferens ad ophthalmia ve-
hementem sedans apostema et remouet
infusionem et sedat caliditatem. R. sicf
memithe. 3. xlvij. croci pondus. 3. xxiij. et opii
pondus. 3. xij. et feluzeharagi et trociscorum succi
hyssiquiam albi succi omnium ana. 3. vi. et folio-
rum rosarum humidarum quorum foliorum ra-
dicea albe absice sunt pondus. 3. xl. et gūmi arabi-
ci pondus. 3. xlvij. tere totuz illad et contere ipz
cum aqua pluuiali et aqua meliloti si fuerit humi-
dum et exprime ipsum. Si vero fuerit siccum de-
coque ipsum deinde cola aquam eius et contere me-
dicinas et confice eas cum aqua eius deide fac de eo
pilulas similes ciceri et exicca eas deinde frica ipsas
super cootez aut ostracum cū aqua frigida aut cū
lacte mulieris aut cum albumine oui deinde fac o-
culo cum eo alcohol mane et in sero.

Medicamen quod nominat duo maiora rubetū

faciens ad vlcera que sunt in oculo ⁊ ad ardorem
vehementem ⁊ mundificat oculum ex humorosi-
tate que attrahitur in eo ex multitudine humidita-
tis ⁊ superfluitatum ⁊ confortat tegmentum oculo-
rum. Recipe opij ⁊ scedenegi eris vli ⁊ ostracoꝝ
adustorum ⁊ medulle tritici omnium ana pondus
3. viij. gūmi arabici pōdus. 3. xl. viij. ceruse pōd⁹
3. lxij. climie. 3. x. viij. tere scedenegi ⁊ es vstū
per se cum aqua contritione bona deinde permisce
omnia ⁊ contere ea qum sunt sicca deinde fac ex eo
alcohol oculo sicut fit alcohol cum antimonio.

Confectio emplī qđ ponitur super oculū
conferens ad vehementem calorem ⁊ e-
xiccationem oculi ⁊ abscindit ab eo humi-
ditatem que attrahitur ad ipsum ⁊ confortat oculo-
rum ⁊ sedat dolorem. R. foliorum rosarum sicca-
rum ⁊ corticum granatorum dulcium humidorum
et lentiuꝝ omnium ana pondus. 3. v. ⁊ funde super
ea lb. i. aque ⁊ decoque ea bene ⁊ cola ipsa ex aqua
⁊ contere ea bene ⁊ confice ea cum aliquanto aque
rosacee ⁊ olei rosacei deinde pone ea super oculū.

Adicamen conferens ad dolores oculi ca-
lidos. R. croci ⁊ olibani ⁊ aloes ⁊ myr-
rhe ⁊ opij ⁊ sarcocolle omnium ana. 3. v.
disrumpe ⁊ contere ea ⁊ lini super oculum in prin-
cipio doloris cum aceto et aqua endiuie aut aq̃ por-
tulace aut aqua hyssiquiam albi aut aqua coriadi
humidi. Qū autē protenditur dolor lini ex eo sup
oculū ⁊ fronte ⁊ cornua frontis cum vino ⁊ calefac
ipsum aliquantulū aut fume de sauc ordeī pond⁹
3. iij. ⁊ croci hortulani siluestris pondus. 3. ij. ⁊ o-
pī pondus. 3. i. tere ipsa bene ⁊ confice ea cū oleo
rosaceo et pone ipsum super oculum patientē oph-
thalmia ⁊ apostema calidum.

Chol qđ nominatur astalticon conferens
ad cōturbationē oculi ⁊ rubificationē ei⁹
qū distillatur ⁊ qū fit ex eo alcohol ad in-
ceptionē catarroꝝ. Et quando miscetur cū eo alco-
hol rosaceū. R. tutie ⁊ eris vli ⁊ aloes omnium
ana partē. i. ⁊ myrrhe ⁊ spice omnium ana quinta p-
tis vnius ⁊ croci ⁊ opij amboꝝ ana partē. i. ⁊ aca-
tie pure partes. iij. ⁊ licij quinta partis vnius ⁊ gū-
mi arabici partes. iij. tere tutia ⁊ es ⁊ aloē ⁊ aca-
tia cū aque dulcis sextarj. iij. deinde tere licium
⁊ crocū ⁊ opium in tabula alia quinq; diebus dein
de cōmisce cū eis ⁊ infunde aloē in aqua ita vt liq̃
fiat ⁊ funde super medicinas ⁊ permisce conteren-
do dein fac trociscos aut pilulas ⁊ fac cū eis alcohol

Chol conferens ad omnes dolores oculi
accidentes ex catarris. Sumantur folia
rubi ⁊ exprimatur aqua eoz ⁊ coletur et
teratur in tabula donec ingroscatur ⁊ teratur pau-
latim deinde sumatur q̃tum ipsa est de gūmi arabi-
co et fundatur cū aqua pauca ita vt liq̃fiat ⁊ fiat si-
cut mel deinde misceatur cū aqua rubi ⁊ conficiat
cum ea aliquot diebus ita vt sit possibile fieri ex
eis pilulas deinde fiant pilule ⁊ exciccentur in ym-
bra ⁊ fiat cum eis alcohol.

Vlcera oculi ⁊ bothoricius ⁊ pus in eo.
Scias qđ collyrium stelle predictū est ve-
hementis iuuamenti in eis ⁊ similiter col-
lyrium iuuatiuū ⁊ collyriū pōale est vltimū.

Collyriū qđ refertur ad macur faciens ad

egritudines ⁊ pus que sunt in oculo. R. tutie aut
xxij. eris vli aut. xxij. croci aut. xvi. myrrhe
aut. xvi. sedine aut. x. piperis albi grana. xl. nu-
mero gūmi aut. xl. conficiantur cū vino ⁊ in de-
scriptione alia ponunt in eo opij aut. x.

Disruptio corneae. Collyriū rosaceū cō-
fert ad omnes egritudines ⁊ species dila-
tationis pupille.

Puluis replens foueas corneae. R. ostra-
corū magnorū adustoz ⁊ scedenegi am-
borum ana. 3. i. teratur et puluerizetur
cum eo oculus.

Algarab. Collyriū qđ composuit suri-
bes est iuuatiuū ad algarab.

Abedo vestigiorū vlcerū. Conferūt
ad albedinem medicamen egyptiū ⁊ col-
lyrium indum ⁊ alcohol cū stercore steli
onis est iuuatiuū.

Collyrium citrinū aliud scitur kiles alma-
tram conferens ad caliginem ⁊ tenebro-
sitatem visus ⁊ ad egritudines acutias et
delet uestigia ⁊ durities. R. climie aut. x. xij. sug-
ci acreste sicci aut. xij. salis amoniaci tantundē opij
aut. viij. gūmi aut. x. xij. cerule de plūbo tantun-
dem croci aut. xvi. piperis albi aure. x. xij. con-
fice cum aqua pluuiali.

Chol aliud mirabile quod expertum est
⁊ laudatur in albedine ⁊ lachryma et est
mesie ⁊ abstergit caliginem ⁊ omne gros-
situdinem que est in palpebra ⁊ acuit visum val-
de. R. tutie inde. 3. ij. 5. antimonij de spahani. 3. a.
iij. marchasie pondus. 3. ij. 5. eris vli pondus.
3. ij. et duarū tertiarū. 3. i. climie auri ⁊ climie ar-
genti amborum ana aut. i. scedenegi pondus. 3. i.
coralli ⁊ margaritarū paruarū ⁊ corticum eris om-
nium ana pondus. 3. ij. sceba armene pondus. 3. ij.
⁊ duarū tertiarū. 3. i. aque distillationis vitri pon-
dus. 3. 5. ⁊ vitri pharaonis pondus. 3. 5. tere has
medicinas cum aqua pluuiali ⁊ quando contrite sūt
proijce super eas canfore trite pondus sexte. 3. i.
mulchi pondus silique. i. ⁊ misce cōterendo ⁊ fac
pilulas ⁊ excica in ymbra ⁊ frica in ostraco cum a-
qua et fac alcohol cum eo.

Aliud iuuatiuū ad albedinem expertū mi-
rabile. Sumatur limature acus pondus
3. ij. ⁊ sambaci pondus. 3. i. deinde tera-
tur ambo simul ⁊ ponantur in concavitate arundis
⁊ stringatur os cannule oppilando cum massa ⁊ co-
operiatur arundo tota cum massa ⁊ desuper inuol-
uatur luto confecto cum capillis ⁊ inuoluantur su-
per ipsum ⁊ cooperiatur post illud cum luto alioꝝ
deinde apponatur carbombus donec vertatur i la-
pidem ⁊ fiat sicut testa ⁊ extrahatur ⁊ auferat me-
dicina illa ⁊ accipiat climie albe trite pondus. 3. 5.
iij. ⁊ misceatur cum hac medicina ⁊ educatur ad ca-
nulam aliaz deinde fiat ex ea sicut factum est ex p-
ma. Qum ergo i lapidem conuertitur extrahat ⁊
intendatur ad folia lini collecta antequā aduenerit
eis pluuia et excicata et sumatur de eis pondus.
3. i. ⁊ margaritarum non perforatarū pondus. 3. 5.
⁊ terantur bene cum reliquis medicinis ⁊ teran-
tur omnia simul contritione vltima donec fiant se-
cut puluis. Qum ergo volueris curationem faccū

cum eo tunc fac oculo alcohol cum succo radices l i
lū tribus diebus continuis deinde fac ei alcohol p^o
cum hac medicina et fac alcohol post illud vno die
ex hac medicina et vno die ex succo lilij.

Palluis ad albedinem. R. floris eris et am
moniaci et cancri marini adusti omnium a
na. 3. v. pulpe colloquintide. 3. ij. 5. fel
lis tauri et baurac armeni omnium ana. 3. ij. salis ge
me. 3. ij. piperis albi. 3. xx. spume maris. 3. iij.
corticum ouorum ex quibus egressi sunt pulli sub
gallina. 3. ij. limature cotis. 3. v. stercoris lacer
ti. 3. x. margaritarum. 3. iij.

Sebel. Alcohol bonum ad sebel de eis que
experta sunt et laudata. Sumantur corti
cea ouorum hora qua aperiuntur sub gallia
et bulliant cum aceto forti decem diebus continuis
deinde colentur et ponantur in ampulla vitri aut i
vase vitreato et ponatur vas in loco qui sit vt ni
dus sub sole donec exsiccentur qd in ipso est deinde
sumatur et teratur et fiat alcohol cum eo.

Lachryma. Collyrium quod dixit mesias
ad albuginem factum ex tintia confert ad
eas.

Grossitudo palpebrarum et grauitas earum.
Confert ad eam alcohol cognominatum
milandros et dica ipsum in capitulo scabi
ei et confert medicamen aristratis predictum et colly
rium de tintia quod dixit mesias ad albedinem.

Collyrium expertum kebime egyptii con
ferens ad durities et albedinem et abscondit
corticem durum statim. R. floris eris et amo
niaci amboz ana. vi. salis defossi. iij. pul
pe colloquintide. iij. et duas tertias. i. fel
vaccini. iij. baurac nigri. i. et 5. piperis al
bi grana. xl. numero mellis boi cyathos. vi. et 3
ix. pmisceatur et ponatur in vase et recondatur.

Collyrium qd dicitur arastusemon conferet
ad attractionem materierum chronicam et ad g
uitatem palpebrarum et asperitatem earum et
liquefactionem lachrymalis oculi et seimctionem
eius et corrosionem ipsius et ad humiditatem plurimam
que est in oculo et ad augmentum pamiculi et aufert
vestigia et durities. R. antimonij. iij. eris v
sti et ceruse de plumbo amboz ana. ij. croci et
myrrhe et corticum turis et floris eris et lentius ru
bearum omnium ana. i. piperis albi. 5. gummi
aut. ij. conficiat cum vino et admistretur dissolutus
cum eo.

Collyrium citrinum qd dicitur sanaratis et est
collyrium iuuatiuum conferens ad scabiem et
corrosionem in vtriusque lachrymalibus et
pruritum vehementem et grauedinem palpebrarum. R.
climie. i. lxx. colcotar albi. i. lxx. conficiat
cum aqua pluuiiali.

Sabies oculi et pruritus eius. Collyrium
indum confert ad pruritum.

Cetor alcohol faciens ad pruritum et ad gros
situdinem palpebrarum. R. climie cabrusie
aut. xliij. sedine. vi. Et in descriptione alia
aut. xvi. terantur donec fiat in loco sauc et confi
ciatur cum melle et aduratur et infundatur vinum qd
extinguat ipsum et exsiccentur deinde teratur et fiat cum

eo alcohol.

Cetor alcohol faciens ad pruritum et huiusmodi oculi
et corrosionem lachrymalium et scabiem vehe
mentem in palpebris. Climia fragat in fru
sta pua et conficiat cum melle et pdat in yreolo figuli
et oppilet os eius et luto liat et fiat foramen in medio
cooptorij vt sit fumo eleuato ex adustione medicie
spiraculum p qd egrediat deum ponat yreolus ppa
et in medio carbonum accensorum. Quz inceptum climia
aduri tunc considera fumum ascendentes tunc si videris
eum declinare adhuc ad nigredinem dimitte medicinam co
buri donec videas illum fumum fieri albu: tunc ei scias
qz medicie ia confirmata est combustio. tunc g^o remo
ue yreolum ab igne et extrahere climia et fude sup ea
vini quantitate qz infret deum pone ea in mortario et p
tere ea bñ et exicca et fua ea doce commisceas ipsam
in alcohol cum quo pmisceat. et hec est descriptio alco
hol. R. climie h^o aut. vj. et antimonij tmdē tere
oia et pua et fac ire ex eo sup palpebras mae et po.

Collyrium apollonis ad scabiem et casum palpe
brarum et egritudines antiq^{as}. R. cedenege
adusti abluti. i. lxx. eris adusti ablu
ti. i. xvi. lapidis saialistos adusti abluti aureos.
xxij. floris eris fricati. i. xvi. opij. iij. Et
in descriptioe alia aut. vi. climie. iij. colcotar
adusti. iij. gummi. i. xvi. conficiat cum aq plu.

Medicamentum qd coposuit cassios ad aq q de
scendit in oculum. Sicut fel tauri et cūa ipz in
vase eris et ditte ipz. x. diebus deum sum
de ipo. i. xij. croci et olei balsami et oppopona
ci oiaz ana. iij. pipis. 3. xij. numero mellis boi du
pli quantitate fellis misce oia et decoq in vase eris d
inde pone ipz in pyxide eris et conserva ipsum.

Medicamentum aliud qd coposuit polonifos.
Sume spumam maris et adure ipsam sup te
sta et tere cinere eius et cofice ipz cum sagui
ne tice et pone in vase de cornu. Quz euellunt pi
li tunc lini sup locum eorum de hoc medicamine.

Ephima qd coposuit fulukesanis conse
res ad miaz plima et dolore vehementem.
R. ros recentium. iij. seia hyulqami al.
aut. vj. turis. vi. myrrhe. iij. sauc de
ordeo. aut. xviij. vitellum oui. i. assati succi man
dragore. iij. croci. iij. opij. iij. cofici
at cum vini stiptici puri quantitate que sufficit et fiat
ex eo troscisci et administrentur.

Collyrium qd dicitur indui et regli conferens ad i
ceptionem descensus aq et ad oez caliginem hui
da extitit in oculo et aufert vestigia ylee
z in oculo. Climie rubeae aduste ablute. 3. xvi.
encaustri idi. 3. vi. ceruse de plumbo. 3. iij. pipis
albi. 3. vi. fellis deboba. i. et fellis safer et xisti
mauerunt qd e subot. vj. fellium albugini. iij. lactis
papaueris. 3. i. olei balsami. 3. ij. oppopocaci rfa
pi amboz ana. 3. ij. gummi. 3. xij. pfice cum succo se
niculi aut cum succo plante que dicitur abradies.

Cetor conferens ad tenebrositatem et inceptio
ne aq in oculo. Fellis ursi. 3. iij. oppopo
naci et pipis amboz ana. 3. iij. olei antiq
et oppobalsami et succi feniculi huiusmodi oiaz ana. 3. ij
climie podo. 3. i. mellis. 3. i. tere ipsum et misce et
pone ipz in ampulla vitri munda et pde ipz i sole di
ebus. vj. deum fac oculo alcohol ex ipo cum extrahitate

radij mane et sero.

Medicamē qđ cōfert ad tenebrositatē ⁊ ad illū qđ videt rē ex lōginq̄ ⁊ nō videt eā ex p̄rio et ad aggregationē aq̄ in oclō cđ hec ē p̄mīstō. fellis corui nigri et fellis p̄dicis ⁊ fellis gruis ⁊ fellis adhoba et fellis cap̄ oīuz añ pō dđ. 3. ij. mellis colati pōdđ. 3. ij. et olei balsāi. 3. i. ⁊. 5. tere ea simul et p̄mīse ipsa ⁊ fac oculo al cobol cum eo mane et sero.

Distructio visus. Collyriū citrinū ē iuna- tū ad debilitatē sup̄flua in visu et colly riū de tutia qđ dicit melias in albedine.

Collyriū quo vtebat florib. R. acatie et ros siccat et meliloti oīuz añ añ. xl. vij. cīeris fornacis in qđ purgat es añ. x. xij. mādragore añ. xij. seīs hyulqamī albi añ. x. vij. opij añ. vi. gūmī añ. xl. vini. 3. ix. aq̄ pluvial 3. ix. cōmīseat aq̄ cū vino ⁊ p̄ciant sup̄ ea rose et melilotū et hyulqamū ⁊ pōa mādragore aut cor tices mādragore et ditte ea dōec infundant tribus diebđ aut q̄nq; et exp̄ie ea et accipe exp̄lione eoz et cōfice cū ea medicamē et fac ex eo collyria ⁊ ute re eis.

Medicamē basilicō regū et ip̄z est absterfi- uū oculi ex quo fit alcohol in dispōe sani- tatis in oī die semel aut in oībđ duobđ se mellet abstergit visus et p̄nuat visus sanū f3 dispō nē sua. R. climie et sp̄ue maris oīuz añ. 3. x. eris vlti. 3. v. ceruse et salis gēme oīuz ana. 3. ij. sal amōiaci et macropipis oīuz ana. 3. ij. gariofiloz ⁊ vīnee amboz ana. 3. i. pipis. 3. ij. cafore. 3. 5. tere optime et fac oculo alcohol cum eo.

Basilicō aliud cōferēs ad oīa qđ dixius. R. climie. 3. v. scedenegi et macropipis a- boz ana. 3. ij. sal amōiaci. 3. ij. eris vlti et ceruse et salis gēme oīuz ana. 3. ij. sp̄ue maris 3. ij. salis indi et gariofiloz et heil et vīnee ⁊ spi ce oīuz ana. 3. i. cōfrige et cōtere ip̄z et fac ex ipso oculo alcohol.

Medicamē qđ cōfortat visū et p̄nuat ip̄z f3 sātātē suā et aufert mltitudinē lachryme qđ currit ex oclō. Sūe de atonio ⁊ ifude ip̄z. xxi. nocte i aq̄ pluviali aut in aq̄ qđ distillat ex cisterna deī accipe de eo pōdđ. 3. xij. et marchali te. 3. vij. et tutie et climie oīuz añ. 3. xij. et mar garitaz puaz nō pforataz. 3. ij. et mulchi tertia. 3. i. et cafore sexta. 3. i. et croci et scedenegi am boz ana. 3. i. tere vīnū qđ p se deī aggrega an- timoniū et marchalitā et climiā et tutiā et margari- tas et tere bñ ea oī die cū aq̄ multoties dōec exice- tur aq̄ eoz. deī accipe scedenegi et croci et p̄ice ipsa sil in mortario et tere ea bñ deī tere cum eis mulchū et caforā deī repōe ip̄z in vitreata et fac ex eo alcohol mae et sero in dispōibđ sanitatis: ip̄a enī cōfortat visum debile et conseruat cū.

Crod fugitiū absterliuū et cōfortatiūz R. scedenegi et eris vlti amboz ana. 3. v. aloes scot̄r̄is et bayrac armenī am- boz ana. 3. i. florib eris et pipis albi et macropipe ris et pulpe colloq̄nide et croci et ameos oīuz ana 3. 5. confringe et contere et vtere. Tractatus tertius de aure. dolor auris ⁊ apostema eius et pus et granitas eius.

Medicamen Aristotelis predictum in capi- tulo oculi est inuatiū ad aurez ex qua currit pus.

Medicamē cōferēs ad oēs dolores in aur ⁊ oīa vlcera accūtia in ea. R. myrrhe añ. i. olibani añ. ij. nitri añ. ij. croci añ. ij. succi papaueris añ. ij. galbāi añ. ij. amigda laz ex corticataz. xx. nūero terat illud totū et cōfi- ciat cū aceto et fiat ex eo trocisci. Qū g° fuerit ip̄z necessariū soluat si fuerit in aure dolor vehemens cūz oleo rosaceo et distilletur in aur et si fuerit in ea granitas in auditu soluat cū aceto et distillet.

Confectio medicamēis quā narravit Gal. R. myrrhe añ. ij. aloes añ. ij. oliba ni. añ. ij. Et in descriptōe alia añ. ij. c° ci añ. ij. nitri añ. ij. succi papaueris añ. ij. ai- gdalaz amaraz. xxx. nūero galbani aure. ij. aceti boni q̄tum sufficit.

Medicamē ad aurē ex medicis Gal. cōferēs ad apata et dolores vehemētes clāosos. cđ hec ē p̄mīstō. R. galbani ⁊ ē albezard añ. ij. cinamōi añ. ij. myrrhe añ. vij. croci au re. vij. olibani añ. ij. nitri añ. ij. aceti q̄tum sufficit ad hoc vī fiat in sp̄situdine mellis.

Medicamē aliud ad apata auris et ad sanita- tē et ad pus veniētia ex aure et ad dolo- res auris antiquos. cđ hec ē p̄mīstō. R. v̄etris fabe egyptie amari saporis et aluis iamēi et pipis albi et nitri et croci et opij et corticū gnatoz et olibani et spice oīuz ana añ. ij. castorei añ. i. mellis et aceti q̄titate qđ cōficiat medicamē: ⁊ qđā hoies ponūt in eo mellis añ. vi.

Medicamē aliud de medicis berotas. R. croci et myrrhe et spice oīuz ana añ. 5. eris vlti medietatē et tertiā aure. i. opij añ. 5. castorei tertiā añ. i. aluis iamēi añ. i. a- luis rotūdi añ. i. Si g° fuerit in aure virus cura ea ex hoc medicamē cū decoctōe triplicatī. Et si i ea fuerit dolor vehemēs cura ea cū oleo ros. et si generant in ea v̄mes p̄mīse cum hoc medicamine bellebori nigri añ. ii.

Medicamē auris ex qđ currit pus. R. capi- tū gnatoz ⁊ aristol. ⁊ colcotar et dragan- ti cabrusii et gallaz et corticū eris omniū ana añ. i. myrrhe olibani et calcāi assati et aluis iamēi omniū ana añ. 5. terantur cum aceto et fi- ant trocisci et administrantur.

Medicamē anticates ad dolorē difficilē ve- hemētē. Croci. 3. ii. et qđā hoies ponūt de eo. 3. i. myrrhe ⁊ salis amōiaci am boz ana. 3. i. aluis iamēi amōiaci ana. 3. 5. sedi mis olei de lilio aut secis olei aluisci. 3. ii. teratur cū vino melito aut vino dulci q̄titate qđ fiat i sp̄s- itudine mellis et admistratur.

Medicamē ad q̄uitatē audit⁹ ⁊ sonitū ⁊ tin- nitū exūtē in aure. R. bellebori albi au i. i. castorei añ. 5. nitri añ. q̄rtā mīse atq; admistrat cū aceto ⁊ cōfidat in eo v̄tēs ip̄o qđ niam est medicamen vtile.

Medicamē aliud qđ v̄t algelari ad egri- tudines antiq̄s qđ sunt de egritudibđ au- ris. Bellebori albi ⁊ myrrhe ⁊ olibani ⁊ croci ⁊ castorei ⁊ opij oīuz añ añ. ij. calcāi añ.

vi. pi. aur. ij. ifudat myrrha et opiu et castoreu et
olibanu in aceto in quo decocti fuerint cortices gra
natoz doce dissoluti fuerint deini ponant hellebo
r et croc et pip et calcatu trita et coterant oia bñ
Qu gº copleit pñciat sup ipz de vino mellito qñti
tas q fiat in spissitudine mellis subtilis. Quz ipz e
necessariu tuc tepidetur et distilletur in aurem: est
enim medicamen mirabile.

Confectio medicamis qd cõfert ad oel do
lores auris et oia ulcera enenitia i ea. R2
myrrhe aur. i. oliban aur. ij. et qda boi
nes ponat i eo aur. vj. nitri aur. ij. croci aur. iij
et qda hoies ponut in eo aur. i. succi papaueris aur
ij. galbani aur. ij. amigdalaz excorticataz. xx. nu
mero. Terat illud totu et cõficiat cu aceto et fiat ex
eo troscisci. Quz necessarij fuerint soluant si fuerit
in aure dolor yehemēs cu oleo rosaceo et distillen
tur in aure: et si fuerit in ea qñtitas in auditu solua
tur cum aceto et distillentur.

Confectio scorie ferri et pterat et abluat cu
aceto deini pñciat sup testa et exiccet deini
pñciat fo et tertio et fiat illud septies deini decoqua
tur cu aceto forti decoctoe yehemiti doce fiat sicut
mel et auferat et distillet de eo i aure qñ idiget eo.

Lcera nasi. Confectio fac mofos et e medi
camē eradicat oēz additionē q ori in cor
re. draganti adusti et colcotar adusti aut
calcati adusti aut draganti rubei et corticu eris oīuz
ptes cñles. Tere gº ea et cura cu eis sicis et opz vt
frices additionē añq medicēs ea cu hº medicamē
p die deini medica cu eo in mane postq paties egri
tudine cõderit cibū suū. Et qñ in curas cu eo fistu
las nasci tunc lini añ curationē interiora nasi aspal
to aut pice humida aut pinguedine myrrhe.

Tractatus qº de dentibº et doloribº eorum

Conueniēs est ad dolores difficiles
uehemētes et ad corrosione dentiu
et cõfert itez ad tussiz medicamen
qd. R2. opij aur. ij. myrrhe tñdē
halcec tñdē pipis albi galbani ana
tñdē cõficiant cu coagulati vñe qñtitate q sufficit et
terant sil et fiat ex eis colliria et fiat ex eis sup den
tes et ponant de eis sup locū corrosū.

Edicamē qd narrant adromachº ad oēz
dolore dentiu et ad oēs egritudines acci
tes ex eo et ad stupore. R2. pipis et pistri
et lactis titiali et galbani oīuz ana ptē. i. terant et cõ
ficiant cu storace et ponat sup locū corrosū.

Edicamē inuatiu ad pulsationē dētiū. R2
pulpe colloqñtide ptē. i. et aloes ptē. i. et
bulliat in pyride lapidis aut cochliari de
ferro ebullitoe yehemēti cu oleo et aceto vini de
de auferat ab igne et distillet de eo in aure q sequi
tur molarē dolēte distillatōe pº distillationem.

Anteriu molaris. Intēde ad molarem in
quo nō valet medicamē yehemētis pul
satōis. Et assume ex oleo qñtitatē. 3. i. et
aq sanfuci sicci et harmel oīuz ana. 3. 5. terant beñ
deini pñciant in oleo deini intēde ad duas acº magis
qbº vtunt scellarj et igni eas in loco foramis earū
deini api os egri et cõsidera dētē quē vñs cauterizat
et tuc si fuerit in eo aliqd mūda ipz et pōe sup ipz ca

nula ferri aut arūdis aut argēti et submerge vnaz
duaz acū in oleo illo deini intromitte ea in canu
lā et pōe ea sup molarē. Quz infrat illa accipe aliaz
fac illud septē vicibº nūero. nā dolor eiº sedat et e
gredit ex molarī aqua coloris dentium.

Entifriciū quo fricant dētes qd narrant
democritº in libro suo. Accipe cornu cer
ui adusti qñtia lb. xvi. salis. 3. ij. amoni
aci sicci qd nō est amari saporis frustū. i. magnum
uel mastice lb. ij. aut plº pazz: qñtati albi tñdē pi
pis albi. 3. i. folij. 3. ij. terant oia et admistrent.

Edicamē qd noiat surmalē pferēs ad apa
ta gingiue et mollificationē eiº et mūdisi
cat dētes. Accipe corticu qñatoz pōdº. 3
ij. et venaz et balaustie et sumac oīuz ana. 3. i. con
fringe et cōtere illud deini asser. ex eo cu digitis tuis
et frica cu eo locū doloris deini accipe ex eo cu pāno
lini et pone ipsum super eum.

Entifriciū mūdisicas dētes et stringit gin
giua et efficit bonū oris odorē. Sumat sal
gēma et terat et cõficiat cu melle et liget i
charta et pñciat in prunis et distat ibi doce fiat sicut
prūe deini auferat ab igne et extinguat cu kitra et p
ñciat in vino bono aut meius et distat doce infret
et terat et sumat de eo ps. i. et spume maris ps. i. et
pōat cu illo cinamōi ps. i. et myrrhe ps. i. et cinef
iceba et cipi et floris qñtati oīuz ana sexta ptis. iº.
fragmtoz xilaloes medietas ptis. iº. et zuccari p
tes. ij. et castore. xº. ptis. iº. teratur illud et misce
atur et fiat dentifriciū in omni mane.

Edicamē qd cõfortat dētes et molares qñ
est in eis debilitas. R2. cere et mellis am
boz ana ptes. ij. liqñat in sole aut cu aq
cala et cõmisceat cu eis picis ps. i. et pōat in termid
ynguetū et pñciat vñtē eo vt masticeat ipz. Qd si
videris medicamē exiccatū pmisce in eo aliqñtuluz
oli et mastix itez qñ masticeat facit i hº vltiaz opo.

Liud qd cõfortat dētes et gignia. Cornu
cerui adusti pōdº. 3. x. et folioruz cupssu
adustoz pōdº. 3. v. et mucū cupssu n adu
staz pōdº. 3. v. et radice cetauree pōdº. 3. x. et
capilli veneris adusti pōdº. 3. v. et ros ablatia ca
pitibº et spice odorifere oīuz ana pōdº. 3. ij. tere
et cribella cu orali et ytere.

Tractatus quintus de ore et gutture et ventre su
periore sinantia et squinantia.

Nqº Halº qda existiauerūt q pulli bi
rudinū sue sunt recētes sine licci saliti
sedat sinantia stati et pmisceat pueris
et senibº cu radice liqñtie.

Eyuula et duabº amigdal. Adedicamen
cōueniēs ad vñs mollificata apofaz. Pi
pis albi aur. i. myrrhe aur. i. aluis tame
ni aur. ij. gallaz viridiū aur. ij. terat et admistret.

Enter supior hūitas pectoris. Adedica
mē inuatiu ad hūitatē scazi pectore. R2
galbani et storacis liqde amboz ana. 3. ij
opij qñtia. 3. i. radicu liqñtie. 3. ij. terant q ex eis
terunt et misceant cu storace et galbano et aliqñtulo
mellis dispumati et lambantur ex eo.

Et tussu medicamē gutturale. Dixit Halº.
q ipse medicabat cu eo. R2. olibani aur. i.
i. Et in descriptoe alia aure. iij. myrrhe

aur. i. et i descriptoe alia aur. iij. croci aur. i. Et
in descriptoe alia aur. iij. sille aur. ij. vini dulcis
actati. iij. decoq̃t silla cu vno doceo vini ispiet de
in p̃ciat silla r ponant reliq̃ medicine sup vini.

Medicame gutturale qd̃ referē tellusatis di
xit Hal q̃ ipse medicat est cu eo illum q̃
hebat vlc̃ in pulmoe: r est medicamen
inuatiuū valde. R. spice cretēsis aur. iij. amomi
aur. viij. folij indi aur. iij. spice ide aur. iij. s̃na
ti aur. ij. casie aur. viij. cinamoi aur. x. olibai au
re. iij. myrrhe aur. iij. costi aur. iij. comistōis af
fedegi aur. iij. succi liq̃ritie aur. iij. succi mādra
gore aur. v. masticiis aur. iij. croci aur. viij. Aggr̃
ga has medicinas deī accipe dactilos r decoq̃nt in
aq̃ mellis aut vino bñ r fume de eo faciati. i. r p
ijce in eo de gnis p̃ni maioris cōtritis gna. xx. et
cōmisce cu eo de medicaine q̃titatē auellae. i. r da
in potu de ea dieb̃ aliquot deī da in potu p̃ ip̃az
de medicaine duob̃ dieb̃ aut trib̃ ita vt nō cōmi
scaat cu oleo aliud p̃ter ip̃m deī sumat in potu p̃
ip̃suz de hiera sca cu aloe q̃titatē cochliarij. i. i die
vno cu aq̃ r cura cu hac medicina illū in cana pul
mōis. c̃ est egritū cu lacte asinio r p̃cipe egro ut
gargarizet cu ea deī ditte eū aliquot dieb̃ r cura
eū p̃ h̃ medicame cu assiduatoe mediciaz q̃ sedant
dolorē. Quod si materierū cursus fueit fortis tūc
pmisce in hac medicaine opii r castoreum.

Hic de medicis Hal. facies ad egritudi
nē cane pulmōis r vlcera pulmōis r spu
tū pus r sanguis r m̃az attracta ad pectus
r ad illud c̃ sputū ē difficile r ē medicamen valde
forte. R. gūmi alboti aur. iij. croci aur. iij. oli
bani t̃mde myrrhe t̃mde cinamoi t̃mde amoi aur.
ij. g̃noz pini magne aur. iij. radicū lilij excortica
taz t̃mde spice deīscemi aur. ij. s. casie lignee nig̃
aur. ij. dragagati aur. iij. carnis dactiloz deīscemi
aur. iij. trusez qd̃ dī stella aur. iij. galbani clari
mūdi duas tertias aur. i. costi aur. iij. Et inueni i
descriptoe alia aur. i. mell bōi cotilas. iij. deco
q̃nt mel r gūmi alboti in vase duplici. Quz sit in
termino spissitudis tūc pmisce cu eo galbanū r de
coq̃ ip̃z doceo pueniat ad terminū ut qū de eo distil
lat stilla aliq̃ nō dilate deī infra ip̃z r p̃jce super
ip̃z medicinas cōtritas r vtere eo r qū lugit de aq̃
caul masticañ r p̃ciat fex r deglutit succus va
let ad illud valde.

Pille q̃ ponunt sub lingua r cōferūt ad aspi
tatē cane pulmōis r abscessū vocis r re
liq̃s egritudines cane. R. dragagati r gū
mi amboz ana aur. iij. myrrhe r olibai amboz an
aur. i. s. croci aur. i. succi liq̃ritie aur. s. carne da
ctiloz triū vini dulcis q̃tū sufficit ad cōficiē cu eo
r pōat sub lingua de hac medicaine q̃titas fabe r p̃ci
piat egro vt deglutiat qd̃ liq̃tu de ea.

Manifaci cōtriti r passulaz carnosaz enucleata
z amboz an kist. i. g̃noz pini magni tor
refeoz r auellanaz excorticataz amboz ana cotila
i. pipis albi. ij. g. croci. ij. i. mell bōi lb. iij. p̃fri
gant r terant r decoq̃nt semē lini r mel doceo ispi
let deī p̃ciant sup ip̃z reliq̃ medicie r pmisce e
as r cōfice r da de eo q̃tum sufficit.

Leu diuini cōferē ad tussiz r ē me^a nobil

de q̃ dixit Hal q̃ ipse medicat ē cu ea. R. opij au
re. x. scia lactuce aur. xx. castorei aur. xviij. ru
te hortulae sicce aur. xiiij. seia lini aur. xvi. radi
cū oppopōaci aur. xxvi. myrrhe aur. xiiij. cro
ci aur. viij. cōficiat cu melle r deī de eo in potu q̃
titas fabe vni. r oz vt sumat de eo in potu ille q̃
bz febre cu aq̃ r q̃ febre iij. bz cu vno r illud i sero.

Pille ad tussiz. R. storacis r myrrhe r o
p̃ij oīuz an aur. iij. olei balsami r croci a
boz an aur. ij. tere. sil r cōfice et vtere.

Medicame qd̃ cōfert ad oēz tussiz r ad oēm
m̃az curret r dubellet interiores qd̃ nar
rauit abulucos. R. fapi gētiane myrrhe
oppopōaci pipis albi oīuz an aur. ij. baccarū lauri
mudataz aur. iij. terant r cōficiantur cu aqua.

Medicame ad sputū sanguis qd̃ narrauit a
drōach. R. acatie aur. iij. ros siccaz au
re. viij. fructū gnate agrestis aur. viij.
myrrhe aur. ij. dragagati aur. i. cōficiat cu aq̃ r fi
ant ex eo trocisci r sit pondus cuiusq̃ trocisci aur
i. et detur in potu cum aqua pluuiali.

Medicame aliud ad tussiz p̃ferēs ad speties
tuss̃ r abscessū vocis. R. g̃noz papa
ueris r sunt papauera cuz cortice suo. i.
nūero r ap̃j mōiani triū lb. ij. r fucotō mudati r
reusini r ros siccaz r radicū lilij r balauistiaz oīuz
an. ij. ij. r cinamoi pon. ij. r spice pōd. ij. i. s
cōtere has medicinas et infunde in aq̃ pluuiat aciat
v. r ditte trib̃ dieb̃ deī decoq̃ sup ignē lenē do
nec reāneat aq̃ s̃ ps deī exp̃rie r cola r p̃jce fecē
ei. deī tere gūmi arabici r dragagati amboz an
lb. i. myrrhe lb. s. r succi liq̃ritie lb. i. r masticiis
r croci amboz pōd. ij. i. terat totū illud vltie r i
bibat ex illa aq̃ paulatī doceo p̃pleat tota deī fūda
tur sup ip̃z rob lb. x. xiiij. r decoq̃t leui igne doceo
coagulet r reponat in vase vitri r medicetur cum
eo omnis speties tussis.

Leb de pio qd̃ p̃fert ill sup quos tuss̃ sit
vehemens r q̃n excitat in eis expellūt pus
r supfluitates. c̃ hec ē p̃misto. Seia lini
torrefei r amigdalaz dulciū mudataz r g̃noz pini
et gūmi arabici r dragagati oīuz an pōd. ij. iij. r
dactiloz albeirō. x. nūero. Tere medicinas r dacti
los r fūde sup eas mell r butyri q̃tū sufficit r tera
tur donec fiat sicut mel spissum. cuius dosis sit si
cut galla mane et sero.

Leb qd̃ fit cu glutio alibet facies ad aspi
tatē gutturis r abscessū vocis r sputū la
guis r pus et apit oppilatōes. c̃ hec ē p̃
misto. Seia lini torrefei et passulaz ablatia g̃nia a
boz an lb. i. g̃noz pini et aigdalaz dulciū et ami
gdalaz amaraz oīuz an. ij. vi. et ireos et assari et
glutis alibet et uenaz liq̃ritie et gūmi arabici oīuz
an. ij. iij. et fenugreci cocti et dragagati amboz a
na. ij. iij. et pipis albi et eruce emollite et ciceris
molliti et aristol. et medulle triici et ameos et na
sturtij et ficuū oīuz ana. ij. i. et myrrhe et croci et
olibani oīuz ana. ij. s. cōfrage totū et cōtere ip̃ū
bñ et cōfice cu melle aut cu vno decocto et fac lam
bere de ip̃so mane et sero q̃tum est galla. i. et po
nat ipsum sub lingua sua quando dormit.

Medicame qd̃ cōfert ad tussiz et vehemen
tū siccitatis pectoris. Amigdalaz dulciū

et amararum et seminis lini torrefacti et granorū
pini omnium ana. 3. v. et anisi et dragagati et gūmi
arabici omnium ana. 3. ij. et succi liquiritie aut uena
rum eius pondus. 3. i. et zuccari et penidiorū am
borum ana. 3. ij. Tere ea et pulueriza et confice
ipsuz cū aqua feniculi hūidi et fac de ipso pilulas et
pōat sub lingua sua ille q̄ vlt̄ dormit̄ vna aut duas

L Deh ad tussim quando fit ex chimo frigi
do viscoso. Cinnamomi et seminis semi
culi amborum ana. 3. v. storacis liquide
3. x. fillici et amigdalariū amborum ana pondus. 3.
x. olibani et gūmi amigdalorum et gluti omnium
ana. 3. v. kēsmes et sunt passule paruule sine gra
nis. 3. xx. agarici. 3. v. storacis et aloes amborum
ana. 3. iij. tere storacem cum melle et infunde oli
banum et aloē et alkefmes in rob et tere reliqua et
confice cū melle storacis dosis. 3. i.

A sputum sanguinis. Troscisci quos com
posuit medicus de illis de tebulis conse
rentes patientibus sputuz sanguinis et pa
tientibus vlcus in pulmone et habentibus saniem
aggregatam in pectore et patientibus egritudines
que sunt ex genere materierū attractarum. quorū
hec est permissio. Semina hyusquiami albi et cor
ticum mandragore amborum ana. aut. v. masti
cis aut. xx. karabe et radicū lilij et croci cūniuz
ana. aut. xxx. pilij aut. xlv. aque dulcis acsati. iij
permisceatur et administretur.

T roscisci alij qui nominantur piper conse
rentes patientibus sputuz sanguinis et ha
bentibus fluxum ventris et vlcera in in
testinis et ei ad cuius stomachū attrahitur materia
et. florum caducorum granatorū et spinarūz egi
ptiarum et granatorum siluestrium et succi barbe
hirci et succi acatie omnium ana. aut. vi. licij et reu
barbari et opij omnium ana. aut. iij. myrrhe aut. ij
terantur bene et conficiantur cū aqua in qua deco
cta sunt grana myrti aut cū aq̄ ffa et admistrentur

C onfectio que refertur arastomacis et est
medicina mirabilis conferens patientib⁹
sputum sanguinis et habentibus tussim et
qui habet vlcus in pulmone et ei in cuius pectore
est sanies congregata et ad disruptionem acciden
tem in lacertis et ad stomachū qui expellit cibū et
colicam passionem et fluxum ventris et vlcera i
ntestinis et egritudines vesice et prefocationē ma
triciis et febres que habent paroxismos quum de ea
sumitur in potu parum ante horaz periodi per ho
ram vnam et ad malitiam complexionis et extēna
tionem et medicinas perniciosas et morsum repti
lium habentium venenum. cuius permissio hec ē
Cinnamomi et costi et galbani et castorei et opij et
melanopiperis et macropiperis et storacis omnium
ana. 3. i. mellis kist. i. terantur medicine et cicotri
gonizentur et decoquatur galbanum cum melle do
nec liquefiat deinde coletur et proiciatur desuper
relique medicine et reponatur in vase vjri aut ar
genti et detur in potu de ea quātitas sabc cum aqua
mellis et distillatur super ipsum de eo oleo sisami
no tres gutte.

S trupus qui refertur faciens ad difficulta
tem anhelitus et est medicamen vtile.
Sumantur passularum enucleatarum ac

sunē. i. et est pars et fenugreci abluti tantundē et aq̄
pluvialis kist. i. decoquantur donec dissoluantur et
coletur aqua eorum et seruetur et sumatur de ea i
potu multotiens continuo postq̄ calefit.

M edicamen conferens ad sputum sanguis
et pus et superfluitates que attrahunt ad
pectus. R. granorum hyusquiami albi et
corticum radicū mandragore et vini boni et oli
bani albi et storacis liquide et opij et granorum pini
et cupressi omnium ana. pōdus. 3. x. et masticia et ka
rabe et alefius omnium ana. 3. xxx. infundatur a
leffius in aqua calida nocte vna deinde exprimatur
et sumatur aqua eius et terantur relique indicie be
ne et misceantur ad inuicem et fiant troscisci. Sitq̄
vnuquisq̄ trosciscus. 3. 5. et detur i potu apd mā
tionem trosciscus vnus cū aqua frigida.

M edicamen qd̄ confert ad sputum sangui
nis. Opj pondus. 3. i. et cinnamomi pon
dus. 3. i. et castorei et piperis et macropi
peris et myrrhe omnium ana. 3. i. et croci pondus
3. ij. 5. et karabe pondus. 3. 5. et balaustiarūz et gū
mi et anisi omnium ana. 3. i. terantur medicine et cō
ficiantur cum succo auricule hedi et fiant troscisci et
sit omnis trosciscus. 3. 5. et exiccetur in ymbra et
bibatur de eis trosciscus vnus cū aq̄ tepida.

T rosciscus alius. R. karabe et coralli am
borū ana. 3. iij. acatie et succi barbe hir
cine amborum ana. 3. ij. balaustie. 3. ij.
seminis portulace. 3. vj. papaueris albi et nigri et
rosarum et spodij omnium ana. 3. ij. cornu cerui adu
sti. 3. ij. 5. reusini. 3. i. 5. cochleariū adularum. ij
ter sigillate. 3. iij. fiat troscisci aut. i. et admistretur

T rosciscus alius ad sputum sanguinis quz
est ex humiditate et mollificatione vena
rum. Corticum turis et turis amboz ana
3. v. radicis squinati. 3. vj. reusini et masticia am
borum ana. 3. iij. darisaban et cymini torrefacti
et calamenti montani omnium ana. 3. v. myrrhe et
croci amborum ana. 3. vj. calcadis. 3. iij. ipice et
castorei et succi barbe hircine et acatie et rosarum
omnium ana. 3. iij. tere et confice cum decoctione
gallarum et fac trosciscos aut. vnius.

C ongulatio saniei in pectore. Medicamē
conferens ad illud. fenugreci molliti. 3.
ij. aristologie pondus. 3. i. myrrhe pon
dus. 3. iij. anisi rosarum amborum ana. 3. ij. radi
cum liquiritie et piperis et salis omnium ana. 3. i.
Confringantur et conterantur et conficiantur cum
aqua frigida et fiant troscisci quorum vnusquisq̄
sit pondus. 3. i. et exiccetur in ymbra et detur in
potu de eis trosciscus vnus cum aqua radicū seni
culi et radicū apj decoctarum quantitate sacraia
ti. i. et teratur trosciscus et misceatur cum ea et su
matur in potu: est enim medicamen bonum quo
nam liquefacit sanguinem congelatū et educat ipz
et mundificat locum eius.

P hthis et vlcera pulmōis. Medicamen q̄
ferens ad vlcera que sunt in pectore et pl
mone et consolidat ea et sanat ea. R. ba
laustiarum et rosarum siccarum amborum ana. 3.
iij. sanguinis draconis et medulle tritici et olibani
omnium ana. 3. ij. gūmi arabici et dragagati et ma
sticis quuz ana pondus. 3. iij. acatie et croci amboz

ana. 3. 5. karabe et myrrhe amboz ana. 3. i. anarci
ne. 3. v. terantur et conficiantur cum rob cydoniorum
aut rob myrti deinde fiat troiscus: sitq; omnis tro
iscus aut. i. et exiccent in umbra et dent in potu

Medicine que sunt ad cor. Confectio in qua
ponitur harmel iuuatiua. R. seio harmel
et nigelle et canfore et castorei et seio hy
drami albi et aristol. et cipi et alseire et alseisum et
piretri et pipis et origani et colloquintide et spice
et semis apij et semis rute et carui et croci et nucis
muschate et casie et costi omnium ana. 3. 5. et serapi
ni et oppoponaci amborum ana. 3. iij. et succari pon
dus. 3. i. et mellis quantum necesse est. Dosis eius
forti pondus. 3. i. et debili pondus. 3. 5.

Medicamen aliud conferens ad pulsus cor
dis et timore et epilepsiam. Spice et cinna
momi et zedoarie et doronigi omnium ana
3. ij. seio aneti. 3. i. 5. medicine terantur et permi
scentur et deitur in potu de eo pondus. 3. i. cu. 3.
i. vini in quo infusa fuit lingua bouis et bibat de
illis in omni mense tribus diebus continuas.

Tractat⁹ 6° de ventre inferiore. Debilitas stoi.

Oleum iuuatiuum ad mollificationem stoma
chi et eius debilitate. cuius hec est permi
stio. Mastice et aloes et succi apsinthij et
opij et olei nardini et olei de cydonijs quantum sufficit
permisceatur et inungatur cum stomachus cum la
na leni. Qd si volueris vt addiciatur huius medi
cine calor adde in ea laudani parte vna et storacis
partes duas. Si volueris facere ipsas stipticas con
fortatiuam tunc adde super illud de succo acreste
aut succo hypoquistidos.

Medicamen ad debilitatem stomachi et mali
tiam digestionis. Kebutorum bullitoz cum
aqua cydoniorum et bulliant. 3. iij. belliri
corum et emblicorum et cymini infusi in aceto et torre
facti et ciperi et mastice omnium ana. 3. ij. semis a
pij et anisi infusorum in aceto amboz ana. 3. i. xiloa
loes et galie amboz ana. 3. i. 5. mente. 3. ij. mu
gduis. 3. i. 5. rosaz. 3. iij. granorum granatorum. 3.
vij. sumac. 3. iij. cinnami et corticum turis et spi
ce omnium ana. 3. i.

Lachlachatū confortans stomachū. Aque a
loes et aque rosarum et aque malorum et a
que cydonioz et aque salicis omnium ana
pars vna sandali albi et rubei et rosaz et croci et ca
fore et laudani et balaustiaz et ramich et xilaloef
et galie omnium ana pars. 5.

Mediplastrum ad apostema stomachi duz
R. apsinthij et spice et casie omnium ana.
3. vij. aloes et storacis amboz ana. 3.
iij. croci. 3. ij. xilobalsami et carpobalsami et myr
rhe omnium ana. 3. i. olei nardi quantum necesse est.

Mediatricos. Hiera que refertur anti
foros confert stomacho. R. aloes aure.
iij. mastice aut. ii. assari. 3. 5. rosarum
siccarum et floris squanti et casie omnium ana. 3. 5.
vtatur ea sicca sicut vtitur hiera.

Troiscus qui dicunt a medunis faciente ad
inquietudinem stomachi propinqua ileos et
ad omnem inflationem et est conueniens ei qui

enomit cibum suum et ad egritudines intrinsecas. R.
semis apij aut. vi. anisi aut. vi. apsinthij aut. iij.
Et inueni in descriptione alia mastice itez aut. iij.
piperis aut. ij. myrrhe aut. ij. cinamomi aut. vi.
opij aut. ij. castorei aut. ij. pficiat cum aq et fiat de
eis troiscus et dentur in potu dosis eius equalis e au
re. i. ad stomaticos cum vino misto.

Hiera que refertur menison conferens ad
inquietudinem stomachi et ei qui inuenit in
flationem et aufert omnem inflationem et confert
ad tarditatem digestionis et ad egritudines matricuz
et ipsa iterum prouocat urinam et est medicina mira
bilis ad epaticos et ad illum qui habet dolore renu
et prouocat menstrua. R. aloes aut. c. mastice. 3.
i. et croci. 3. i. spice. 3. i. cinamomi et assari et car
pobalsami omnium ana. 3. i. Tere et cribella et ser
ua eam siccam et vtere ita vt des in potu illi cuius
digestio tardatur pondus aut. i. cum aqua frigida et
illi qui enomit cholera et effunditur ad stomachum
eius materia da in potu de ea aut. 5. et illi qui ha
bet apostema in aliquo membroz interiorum confert
quod sumit de ea in potu cum aqua mellis. et ille qui in
diget vt prouocetur urina eius aut prouocent me
strua sumat de ea in potu cum aqua feniculi contri
ti bulliti et colati.

Mediplastrum poloarchis conferens ad omnes
egritudines humidas intrinsecas. R. ci
peri cordumeni minuti turis cere omnium
ana emina. i. gummi alboti emina. i. 5. olei de alca
na quantum sufficit et quandoq; additur bdellij in
daici emina vna.

Medicamen quod dicitur diaireos faciens ad
omnes corruptiones complexiois stoma
chi et aggregationem aque et lenit ventrem.
R. ireos pondus. 3. xxiij. piperis pondus. 3. xx.
zingiberis et aniden amborum an. 3. xij. anisi et ma
stice et seio feniculi omnium ana. 3. iij. ameos et se
minis apij omnium ana. 3. vij. tere et confice cum mel
le dosis eius sit sicut galla cum aqua.

Lectuariū de carui conferens ad dolores
stomachi et oppilationes que sunt in eo et
in epate et paruitate digestionis. Suman
tur carui et ameos et seio apij et zingiberis et passula
rum enucleatarum et siseleos et seio bauice omnium an
3. ij. amigdalaz amaraz mudatarum ex cortice suo
pondus. 3. vi. tere et confice cum melle: dosis ei
quantum nabacca cum aqua tepida.

Lectuariū de galanga conferens ad vehe
mentiam frigoris in stomacho et epate et
digerit cibum et fugat ventositates et sto
machum efficit bonum. R. galange et cinnami et pipe
ris albi omnium ana. 3. ij. heil et cinnamomi et nere
misch omnium ana. 3. ij. macropiperis. 3. vi. zingi
beris. 3. vij. seio apij et anisi et cymini et carui et ta
lisafar omnium ana. 3. i. penidiorum et succari tri
plum medicine tere comisce. et sit dos eius. 3. ij.

Ppetitum. Confectio abscondens appeti
tum luti. R. hiere. 3. vi. mirobalanoz
nigrorum et belliricorum et emblicorum omni
um ana. 3. ij. nucis biden. 3. v. conficiatur cum mel
le dispumato et dentur in potu de ea. 3. ij. cum aqua
et decocta sit mastix et anisu et meta et scoria decocta
et Omitus et nausea. Sirupus abscondens

vomitū phlatia. ℞. cymī. 3. iij. mastice. 3. iij. 8
noy granatoz. 3. xx. mēte 7 sūmbrī amboz ana
tunicas. 7. decoqnt cū aq lb. iij. donec remaneat
lb. i. 7 colet 7 pūciat galie. 3. i. 7 detur in potu 8
eo in mane 7 sero.

Singultus. medicamē ad singltū mirabile
forte. vini boni edoris lb. viij. mell di
spūati lb. ij. decoqnt illud donec bulliat 7
cōsumat ei⁹ sexta deīn auferat ab igne et pūciat
in eo costi et mastice amboz ana. 3. iij. apsiml:ij
pondus. 3. viij. sūnati 7 spice 7 solij 7 rosaz 7 alo
es 7 agarici 7 croci omniū ana. 3. ij. assari 7 xiloa
loes indi 7 casie omniū ana. 3. iij. tritorum et sit
dosis eius cochliarium.

Epar 7 apata epatis. Unguētū de munda
sacriz cōferēs ad apa qd accit ex corrost
one aut alijs. c⁹ pmissio hec est. ℞. almu
radasacri. 3. iij. 7 xilolceq et croci 7 beccaz leuri
7 amoniaci 7 myrbe 7 alkeiati omniū ana pōd⁹. 3
ij. 7 cere pōdus. 3. iij. cōfringe ea 7 cōtere et ag
grega ipsa et liqfac cera cū sufficiēti q tūate olei 8
lilio 7 olei arzaki pondere. 3. iij.

Dirities epdis. Dilectio fca cū epate adib
cōferēs ad dolorē epatis 7 spleis 7 stōi et
vētositates 7 dysenteria 7 tussis chronica
7 illis q euomūt sanguine. ℞. croci 7 myrbe 7 o
pū 7 castorei 7 seisc hysqanī albi 7 castorei 7 cor
dumēni 7 papaueris 7 spice 7 eupatori⁹ 7 epatis a
dib 7 cornu dextri de cornib⁹ capre adusti oīz p
tes eqles terant q ex eis terunt 7 soluant q soluen
da sunt in vino 7 cōficiant cū melle dispūato 7 ad
mistret post sex menses. 7 sit dosis sicut cicer cum
eo qui conuenit de potibus.

Malitia cōplenis. Oleū de mezeriō. 3. x. i
fundat in lb. i. aq die 7 nocte 7 ponatur
in vase 7 bulliat lēto igne dōec remaneat
de aq lb. 5. 7 auferat ab igne 7 dūtat dōec infret
et colet 7 reducat ad vas et fundat sup ea olei ami
gdali dulcis qrtā lb. i. et bulliat dōec cōsumat aq
et remaneat olz et inuoluant medicie cōtrite cribel
late cū hoc oleo. Et sunt myrobal. citrinoy et bel
liricoz et emblicoy oīz ana. 3. x. tamarindoy. 3
lx. x. prunoy. xxx. nūero iuiubay tndē casie si
stule lb. i. passulaz lb. 5. Aggrega has medicinaas
tritas pier casia fistula et pōe in vase lapidis et fū
de sup eas aq lb. x. et decoqnt dōec remaneat 3⁹ 7
colet sup casia fistula et cōfricet manib⁹ et colet 7
reducat ad vas et pūciat sup ea penidioz emina.
i. et decoqnt dōec fiat ei spūm⁹ mell et fundat su
p ipsaz olei amigdali lb. 5. et puluerizent desuper
medicines cribellate delinite oleo pōeō 7 bulliat do
nec coaguletur et deponatur ab igne et ponatur in
vase vitri. cuius dosis sit. 3. vi.

Sūstus ad inceptiōē aq scm cū lacte came
lazz aut cū aq casei aut cū aq olez. c⁹ hec
est pmissio. ℞. succi eupatori⁹. 3. i. 5. lac
te. 3. ij. aristol. 3. i. 5. floris sūnati. 3. i. croci. 3. i
5. seisc cuscute. 3. ij. semis cucumeris et portulace
amboz an. 3. i. scamonee. 3. i. dosis aut. i.

Splen ictericia medicine splenetice. Me
dicamē inuatiū qd noiat medicamē vōi
t⁹. ℞. dabach gladiū lb. ij. calcis lb. i.
pōat aldabach in vase figuli et pōat sup prunas do

nec liqfiat. Qūz liqfiat puluerizet sup ipz calx et p
misceat ambo sil et liat ex eo dū pscuerat calz sup
cutē dib et ponat. Et oz qn admistrat h⁹ medicamē
vt ingrediat eger vtes eo balneū et dūtat emplm
si se et si auferat ipz dōec cadat p se ipz et oz vt sit
sollicit⁹ ita vt abscindat illud qd augmentatur de
corpore in primis.

Liud opatio iuuamēti c⁹ ad spleneticos ē
manifesta i die suo. Et oz anq cū eo em
plet vt regat eger regie quo oz trib⁹ di
eb⁹. c⁹ hec ē pmissio. ℞. myrbe. 3. ij. turis mi
nuti. 3. ij. sinapis alexadrine cordumēi amboz
ana. 3. ij. aceti sūlle qm sufficit. Terant sinapis et
cordumēi et cribellent. Minutū vō turis et myr
rha terant et pūciat sup ea ambo medicamē sicuz
et cōficiat et fiat silē vngueto et ponat ab hora du
az horaz vtz ad hora nouē horaz deīn ingrediat
eger balneū et emplz sup eū: qū g⁹ mollificat fac e
uz ingredi tina et pūce ei vt ploget morā in tina
et egrediat illud qd ē in eo de aq et vt nō supuei
at ei sincopis et appropiet naso ei⁹ aceti et calamē
tū silue q ipse olfaciat et solue panos qd ligati ē
emplz paulatiz. Qūz egredit de balneo ciba cū pi
scibus salitis sine pane et da ei in potu die p⁹ et in
die 3⁹ et pūce ei vt exercitet an illud exercitio in
quo pole ē vt fiat anhelitus frēqns continuus.

Liud fugitiū forte et est medicamē vti
le et pferit hydropicis et splenetici et ha
bēt⁹ egritudines antiqas. ℞. resine de
cocte lb. iij. cere lb. ij. sulfuris que nō inuēt ignis
lb. i. minui turis lb. i. picis lb. ij. aluis hūidi lb
i. baurac lb. i. aristol. 3. ij. radicia cucūeris asini
ni. 3. ij. alcea. 3. vi. pūtri. 3. vi. lactis moj. 3
ij. aceti hist. i. 5. vini italici hist. 5. et nos ponius
loco aceti olei cotilas. iij. ppa ipa fz ill⁹ exemplū.

Liud fugitiū forte de ill⁹ q efficiūt opatio
nē vltima ē hoc medicamē. Sūat de can
cris flunialib⁹ et abscindant pedes eoz 7
caude ipoz 7 exicca ipos 7 pūet eoz et accipe de eis
pōdus aut. i. et cōmisce cū eo opij sextā aut. i. et
solue ipz cū aq illi⁹ flunij de q sumpt⁹ fuit cacer et
da ipz in potu hūi egritudine et pone in qbusdam
boris cū opio de olo balsai cū pōder sui fz egritu.

Dirities spleis. Unguētū qd cōfert ad du
ritie exite in splene et sanat. ℞. cordue
ni et sinapis et piretri et senugreci deco
cti omniū ana pte vna. Tere ergo ea bñ et cōtere
ipsa cū aceto deīn fūde sup ea olz deīn line cum eo
splene 7 hñs ipz abluat se in balneo deīn pōat eplz
Capitulum de intestinis.

Listere cōferēs ad vlcera in vētre ex q
bus hñs ea emittit sanguine 7 noiant ipsa
romai dysenteria. Accipe de adipe renuz
cap inuēis 7 decoq ea cū kisch deīn accipe de aqua
kisch 7 pinguedie adipis sacraiat. ij. 7 accipe de aq
rizi decocti 7 oleo ros de vnoquoq sacraiat. i. et
acatie trite pōdus. 3. i. 5. 7 gūmi arabici triti 7 ce
ruse trite amboz ana pōdus. 3. i. 7 vitellū oīz p
misce ergo sil oia dōec fiat in loco vnguētū 7 cliste
riza cū eo aut accipe sacraiat. i. aq alberfadam hūi
di 7 sacraiat. 5. olei ros 7 unice ill⁹ p clistere 7 sac
vt cib⁹ ei⁹ sit ius ciceris cū oleo amigdalio 7 gnis
granatoz 7 fac ipz bonū qm potes et ciba ipsuz de

fructibus cydoniorum.

Solutio ventris. Sulfur conferens ad fluxu ventris chronicu. R. balaustiaz et gladiu infusaz in aceto et torrefactaz et sumach et granor myrti et corraih et hypostidos oim ana. 3. ij. cymu et gallaz torrefactaz in aceto et capitū granatoz dulciu et fructus tamarisci et raich omniū ana. 3. i. xilaloos et galie et mastice et spice omniū ana. 3. i. seia acetose et gūmi et boli et succi barbe hircine et granor passulaz torrefactarum et xilocaracte et iest omniū ana. 3. 5.

Electuariū ad absconden fluxu ventris factū a frigore et ventositate. R. seia apij et calami aromatici et ciperi et ameos et xilobalsami et laudani et macis omniū ana. 3. v. anisi. 3. ij. pipis albi. 3. ij. cinnami. 3. ij. 5. croci. 3. v. cafore. 3. ij. blacie bizantie. 3. ij. 5. radicū squinanti. 3. ij. cordumēi. 3. ij. sandali albi. 3. ij. clauci. 3. ij. zinziberis. 3. ij. granor myrti. 3. v. conficiatur cum rob malorum.

Sirupus de fructibus abscondens fluxu ventris et supans cholera. R. acetositate citri et berberis et ribes omniū ana lb. i. 3. granor granatoz et sumach omniū ana lb. ij. cydonioz et malor granatoz et piroz omniū ana lb. iij. aque tantundē infundantur duobus diebus et decoquantur donec sint discotta et coletur et coquatur fo et ponatur super ipsaz zuccariū.

Radura et vlcera intestinoz. Adedicamen qd dicitur sanguisuga conferens ad vlcera intestinoz. R. acatie aur. xxv. corticu granatoz aur. lxxv. gallaz aur. xxv. opij aure. xxv. seia hyusquiami albi aur. lvi. auellana et tritaz aur. clx. siac scemij aur. lxx. succi sumac scemij aur. ij. 5. turis aur. xxv. terat et aggrigent et pmisceat cū vino nigro. dosis eius integra aur. i.

Aedicamen qd bibitur et refertur ad luki os tar sensem et est medicamen iuuatiuuz ad omne materia que attrahitur et ad omne inflationē. R. anisi et seia apij amboz ana aur. ij. seia feniculi et seia baucie siluestris et seia atardi lon et est speties siseleos omniū ana aur. iij. opij et seia hyusquiami albi amboz ana aur. i. 5. conficiatur cum aqua et admistretur.

Clister quo utebat Sal. et est clistere se et est conueniens ad descriptiones plurias antiquoz. R. succi acreste sicci aur. vi. alumi iamēi tantundē calcis quaz non inuenit aq corticu turis omniū ana aur. vi. arsenici rubei aur. ij. arsenici citrini aur. viij. charte cōbuste aureos xv. conficiantur cū sirupo de gramis myrti et fiant ex eis trocisci et sit pondus trocisci aur. ij. aut. iij et clisterizetur ex eo cū vino permisto cū aqua qti tate cyathoz. ij. et in quibusdaz clisterizatur ex eo cum aqua plunie.

Trocisci assenginati qui conferunt ad fluxu ventris et ad vlcera intestinoz et nō nantur trocisci beritos et sunt ex medicis pilibus abscondentes fluxu ventris statū. quoruz hec est permistio. Troci aur. iij. myrrhe aur. ij. aloes indi succi barbe hircine licij indi succi eupato rij opij gallaz recentū dragaganti piperis albi omniū ana aur. ij. conficiantur cū vino et fiant ex e

is trocisci cuiusqz quoz pondus sit aur. 5.

Sulfur ad raturā ex phlate salfo. R. nāsturtij torrefacti. 3. x. seia alsebelabrem 3. v. mastice. 3. v. seia maru. 3. x. seia mis porri. 3. v. bdellij tantundē gūmi frixi. 3. v. boli armeni. 3. x. dosis. 3. ij.

Clister ad rasura propter medicina ebibita et clisterizatur cūz butyro et sanguine draconis et est clistere ad inceptiōē rasur et cholera et expulsionē materiei. R. lentū. 3. x. granor myrti et corticu granatoz et zarur omniū ana. 3. v. cydonioz mundatoz ex granis suis et piroz omniū ana. 3. xv. decoquantur cū tribus libris aque et. 3. ij. aque granatoz muzoz et aque acreste hemia. i. donec remāeat lb. i. et coletur et sumatur de ea tertia et misceatur cū ea boli armeni aur. i. gūmi tantundē charte cōbuste et acatie et geruse omniū ana. 3. i.

Confectio medicine ad colica mirabilis qd vsus est Sal. in eo cui aduenit egritudo que dicitur ileos et in eo qui euomit ster cus suū et datur in potu de ea qd dolor est vehemens qti tate fabe cū qti tate triū aur. iij. cyathoz aque frigide. R. semis hyusquiami albi piperis albi amboz ana aur. xl. opij aur. xx. croci aur. x. spice odorifere euforbij piretri omniū ana aur. ij. conficiatur cū melle decocto.

Aedicamen ad colica secundū qd inuenit ipz Sal. in libro rabecofocratis et nominatur albobeis et confert stomacis et patientibus opthalmiaz qn in eis vehemens fu dolor et ad dolorē matricū qn bibitur cū aqua et melle in q decocta est ruta. cuius hec est permistio. Troci aure. i. spice aur. ij. myrrhe aur. ij. costi piperis albi macropiperis galbani omniū an aur. ij. olei balsami aur. iij. cinnamoi et corticu radicis mandragore. Et inueni in descriptione alia succi mandragore castorei omniū ana aur. ij. seia clauci aur. iij. 5. papini aur. ij. casie aur. iij. conficiat cū melle.

Allificatio ani et egressio eius. Adedicamen Sal. conferens ad exitū ani. R. fructus plante que dicitur arbei gallaz ceru se de plumbo acatie succi barbe hircine corticu pini que dicitur fantis turis et myrrhe omniū ana aure. iij. pluerizet sicca postq abluit an? cū uio pō. Capitulum de lapide renum.

Dico qd omne qd frangit lapidē vesice nō est dubium quin frangat lapidem renum sed non conuertitur.

Confectio conferens illi qui habet lapidez qm est medicina que frangit lapidē et prohibet generationē eius post ipsuz. R. casie aur. ij. seia apij aur. ij. myrrhe aur. iij. piperis albi aur. ij. turis aur. ij. lapidis scemij masculi aur. i. seia baucie anisi amboz ana aur. ij. storacis 3. ij. radicis lilij alozonkiu aur. ij. seia papaueris albi aur. ij. spice tantundē amigdalaz amaraz ex corticaz assari amboz an aur. ij. seia lini cipi amboz ana aur. ij. mellis boni quantū sufficit sumatur in potu de ea omni die.

Aedicamen aliud vtile inquit Sal. Scio plurios de illis quorū renes erant egri q mīcati cū eo et sanati sū a suis egritudibz

Et oꝝ qdē vt affiduet vſus hꝝ medicine diebꝝ pſe
bꝝ: eſt enī medicamē ſanās illū q̄ hꝝ lapidē ⁊ q̄ hꝝ e
gritudinē colice ⁊ ſanat itez egritudinē veſice. et
ē iſte mōꝝ artifiçij eiꝝ. Rꝫ. auellaz extorticatꝝ et
ſeis cucūeris hortulani extorticatī ⁊ ſeis carui mū
dati oīuz ana aū. iij. ſeis hyuſqami nigri ⁊ croci ſe
mis citroli albi oīum ana aū. vi. ſeis hyuſqami
albi ſeis apij amboꝝ ana aū. xij. ꝑficiant cū melle
⁊ ſiat de eis trociſci ⁊ det in potu de eis aū. ſ. cū
aq̄ mellis tepida mūdada q̄titate cyathoz. iij. ⁊ in
uēi i deſcriptōe alia q̄ ponunt i eo harmel aū. vi.

Lapis veſice: qdē dēſt eſt i hoc caꝝ ⁊ teſtiſi
cat ⁊ ē q̄ qū lepꝝ cōburit ſubtilr ſicut ſcis
et ꝑſuat ꝑbuſtū eiꝝ ⁊ ſiūt de eo i potu di
ebꝝ aliquot pōdꝝ. 3. ij. cū aq̄ tepida frāgit lapidē.

Res medicamēti qdē ſit cū ſcorpīōibꝝ fran
gēs lapidē q̄ generat in renibꝝ ⁊ ſaluat il
lū q̄ eo vtiſ a generatōe lapidis in renibꝝ
ſuſaz ⁊ hoc medicamētū facit ſuā opōnē qū ꝑꝑrie
tate nō ꝑ ꝑꝑlōnē. Sumant de ſcorpīōibꝝ viuis ⁊ x
nūero ⁊ ponant i olla noua mūda ⁊ liat olla ex maſ
ſa tritici deīn deferrat ad furnū ⁊ caleſiat cū lignis
vitis dōec rubeat ⁊ ponat olla in illo furno ſero ⁊
dittat in eo in nocte deīn extrahat ꝑ illud ⁊ ſuma
tur qdē inuenit in olla de cinere ſcorpionū poſtq̄ i
frata fuerit ⁊ reponat in uafe ⁊ admiltretur de eo
mane ⁊ veſpe in hora curatōis doloꝝ renū pōdus
ſiliqꝝ. ij. cū vino qdē dē nardicō. frāgit enī lapi
des ⁊ facit eos deſcēdere in vrina frustatiz. Et il
lud iō qm ſcorpīōes in naturis ſuis ſunt cōtrarj la
pidibꝝ generatis in renibꝝ ⁊ veſica ſicut carnes ui
pere ſunt cōtrarie venenis ſerpentū ⁊ reliquoz
reptilium venenoforum.

Conſectio trociſcoꝝ q̄ frāgit lapidē gene
ratū in veſica ⁊ renibꝝ. Rꝫ. ſeis baucie ſil
uſis et ſeis cucūeris alrekij et aniſi ⁊ myr
rhe et ſeis apij mōtani et ſeis apij hortulani et ca
lie et cinamōi et ſpice oīuz ana ꝑte. i. Tere has me
dicinas et cicutrigoniza et cōſice cū aq̄ et fac i troci
ſcos in vnoquoꝝ quoz ſit pōdus. 3. i. aut aū. i. c.
aut fac pillas magnas ſicut cicer et da in potu de eis
pillulas decē in ieiunio cū aqua calida.

Conſectio q̄ frāgit lapides. Rꝫ. ſpice inde
darkiet. iij. zizi. darkiet. iij. macropipis
tūde aſari. 3. i. dauci tūde caſie ſiliqꝝ. 2
xij. cinamōi darkiet. iiii. polii darkiet. iij. aſiaj. 3
i. dauci tūde croci darkiet. ij. caſtoꝝ darkiet. iij
floris ſq̄nati tūde ſcordeō tūde coſti darkimet. ij
pipis albi tūde petroſeli tūde carpoballami dar
kimet. iij. acori darkimet. ij. cōſiciat cū melle.

Distillatio vrine. Trociſcꝝ cōſerēs ad di
ſtillationē ⁊ diaria. Rꝫ. caſtoꝝ. 3. ij. ⁊ ſa
ſuci ⁊ rute ⁊ ſeis hyuſqami albi ⁊ aniſi oī
um ana pōdus. 3. i. ⁊ gnoz gnatōꝝ gna. xv. terā
tur ⁊ ſiant trociſci ⁊ ſit dōf pondus. 3. i. ⁊ da ei in
potu pōdus. 3. i. de gnis cucūeris mūdatis cum al
bumine oui ſubtili.

Debilitas erectōis ⁊ deſiderij. Coſert ad il
lud hoc medicamē. Rꝫ. ſeis cepe. 3. ij. ⁊ g
noz eruce pōdꝝ. 3. iij. ⁊ ſeis acſehedēigi
⁊ buzeidē ⁊ alfabasdarō ⁊ ſille aſlate oīuz ana pō
dus. 3. vi. ⁊ ſecacul pōdus. 3. ij. ⁊ ſiſami mūdatis
pōdus. 3. v. ⁊ alarindē ⁊ alnaricu albi amboꝝ an

pōdus. 3. iij. ⁊ penidioꝝ pōdus. 3. vi. tere ea ⁊ ꝑ
miſce ⁊ ſit dōf pondus. 3. ij. cū vino ꝑmiſto.

Coſert ad illud hoc medicamē. Que vſa
⁊ alfarſunigi ⁊ eſt aſpagꝝ ⁊ lactis uacēni
⁊ butyri vacci oīuz ana lb. iij. ⁊ ſeis eru
ce ⁊ ſeis baucie ⁊ ſeis napi oīuz an. 3. ij. tere mēdi
cias ſiccas ⁊ ꝑmiſce cū lacte ⁊ butyro dōf eiꝝ pōdꝝ
ſextarioꝝ. v. aut. x. poſtq̄ decoxeris ipꝝ dōec cō
ſuat lac ⁊ rēaneat butyꝝ ⁊ cola ipꝝ ⁊ da ipꝝ i potu.

Res electuarij indi qdē addit in ſpmate ⁊ ꝑ
fortat appetitū. Rꝫ. zinziberis et pipis et
macropipis ⁊ cinamōi ⁊ ſolij ⁊ ſpice ⁊ nu
cis muſchate ⁊ landali rubei ⁊ cardamōi mioris ⁊
macis ⁊ tagamed ⁊ talisafar ⁊ kerſeteni ⁊ cipi ⁊ ſpo
dij ⁊ nucis inde oīuz ana. 3. ij. muſchi ⁊ caſore am
boꝝ ana aū. x. zuccari ſabarzet q̄tū medicine oēa
tere ⁊ cribella q̄tū ſufficit cum melle diſpumato
doſis eius ſit pondus. 3. ij.

Conſectio medicamis alteriꝝ qdē addit in
ſpmate ⁊ cōuēit regibꝝ. Rꝫ. caude ſtinci.
3. i. ſ. ſeis napi et ſeis baucie et alleſi et
ſeis cepe albe dulcis ⁊ ſeis vrtice ⁊ ſeis eruce oīuz
ana. 3. i. et melanopipis et leucopipis et macropi
pis oīuz ana. 3. v. et cepe muris aſlate pōdus. 3.
iij. pineaz extorticatꝝ. 3. ij. ⁊ pīretri pōdus.
3. iij. ⁊ lingue auis pondus. 3. vi. et cerebellorū
paſſez malculoz q̄ nudificat in pietibꝝ pōdꝝ. 3. iij
⁊ teſticuloz galli. 3. i. tere has medicinas et cōſi
ce cū butyro uaccino et melle et ſit butyri tertia et
mellis tertie due et reponē in vafe doſis illius ſit
3. 5. cum vino dulci poſt cibum.

Res olei cū quo inungunt pecten ⁊ vga et
qdē eſt corā renibꝝ et erūpe facit deſideri
um coeūdi ⁊ addit in eo. Rꝫ. euſorbij et
galbani amboꝝ ana pōdus. 3. ij. macis pōdꝝ. 3. i.
macropipis. 3. i. ſ. pīretri pōdus. 3. ij. ſ. ⁊ ſeis e
ruce et caſtoꝝ amboꝝ ana. 3. 5. olei de nardiſco.
3. i. ſ. et cere. 3. 5. tere medicinas ſiccas et liq̄fac
cers cū olo ⁊ ꝑꝑce ſr ea medicinas et ꝑmiſce bene
⁊ inungatur cum illo.

Drities mīricis. Peſſariū ad mīricē frāz et
apa duꝝ reſolutiū. Unguētū diaçlō yn
guētū baſilicō et adipis tauri et gūmi ami
gdali et adipis galline et adipis anatis et medulle
cruris cerui ⁊ ſtercoris ouini et ſtoracia liq̄de rōa
ne et olei nardi oīuz ana. 3. i. myrrhe pure. 3. 5.
croci. 3. ij. liq̄fac adipēs cūz oleo et aggrega oia et
pone de eis ſup peſſariū de lana et admiſtra.
Tractatus ſeptimus de doloribus iuncturaz et po
dagra et vena ſciatica.

Amplꝝ ad dolorē iuncturaz et po
dagra ſcū cū hyuſqamo nigro et a
garico et eſt medicamē vtile. Seiſ
hyuſqami nigri kiſt. i. agarici kiſt
ynū ſenugreci kiſt ynū baurach.
3. i. cere lb. i. reſine decocte lb. i. olei antiq̄ lb. i.
medulle oſſiū cerui. 3. iij. radicū lilij alurikū. 3. i.
iij. ter medicinas ſiccas et cribella cū cicutricocinio
et liq̄fac medicinas q̄ liq̄fiūt ⁊ diute dōec inſſent ⁊
ꝑꝑce ſr medicinas ſiccas ⁊ ꝑmiſce ⁊ ipōe ⁊ vtere.

Coſert ad illud hoc medicamē. Rꝫ. her
modactiloz. 3. xij. ⁊ bellebōri albi pōdꝝ
3. iij. et pipis et cymī amboꝝ ana. 3. iij.

tere et pueriza dof ei⁹ pōd⁹. 3. i. cū aq mellis.

Cōpl⁹ qd cōfert ad dūilitatē q̄ accit i pe
dib⁹. R. alari et aloes et siel mēthe et
capie et gutte. i. costi et fecolle et myr
rhe oīuz añ. 3. iij. et castorī. 3. iij. ptere ea et tere
īpa cū vīo bōi odoris deinde lini ipsū desuper.

Re medicaia pillaz q̄ fūt cū alsefira et ē
mīdicamē fcm cū hezeribafē et ē iuuatiū
ad podagra et dolorē genuū et dolorē iū
cturaz. R. medicie q̄ dīr alsefira pōdus. 3. i. et
hermodactilo⁹ pōd⁹. 3. xx. cymī carmēi pōdus. 3.
i. cinamōi et origani plici et aristol. rotūde et zin
giberis et folio⁹ cappis et cineris hīrūdīnū oīuz añ
pōdus. 3. i. Tere has medicinas et pulueriza et cō
fice cū vīno et fac pillas pūas et exicca i ymbra do
sis illi⁹ pōd⁹. 3. 5. cū aq i q̄ decoctū ē aetū aut fiat
de eo fūfūf pōdere. 3. 5. cū aq mellis cala in q̄ de
coctū ē anetuz cochlīarīgs duob⁹ et oī cochlīario. i.

Pille alie q̄ fūt cū alcāne ad podagra lau
date. R. myrobal. nigroz ablatīs nucle
is pōd⁹. 3. x. bellirico⁹ et emblico⁹ et ca
psie et cinamōi et zingiberis et macropipis et salis
indi oīuz añ pōd⁹. 3. iij. aloes pōd⁹. 3. xxx. ori
gani plici et radicia cappis et bdellī et alcāne oīum
ana pōd⁹. 3. ii. hermodactilo⁹ q̄tū medicie omīs
tere medicinas et cīcotrigoniza et īfūde bdellīū in
vīno et permisce et confice et fac pilulas paruas et
sit dosīs earum pondus. 3. ii.

Ana sciatica. Mēdicamē ad venā sciati
ca qd sedat ea vltie. c⁹ hec ē pmi⁹ sō. Pi
cis pies. ii. sulfuris qd nō inuēit ignis pī
i. terant sil et pmi⁹ ceant et puluerizent sup locū in
fir mū postq̄ ingressus fuerit hīs ea balneū vt ad
hercat ei medicamē et cōglutinet sup ipz charta et
dimittatur vsq̄ quo cadat per se ipsum.

Podag. Mēdicamē de hyūqāmo nistro.
pōdm i ca⁹ dolo⁹z iūctaz ē ultimū ad eaz
Tractatus octauus de alopitia.

Confectio loboc ad alopitia. R. eu
forbii et gūme rute agrestis et oī
lauri oīuz ana aure. ii. et sulfuris
qd nō inuēit ignis et bellebori mī
gri aut albi qd cūq̄ duoz ē reptum
oīuz ana pōd⁹ aur. i. Aggrega has medicinas tri
tas et cribellatas et pmi⁹ sce cū pōdere. 3. ix. cere li
q̄scē cū oleo laurino aut oīo alherua aut oliue oleo
antiquo et ytere h⁹ medicie sz q̄ ipz ē forte val
de in curatōe alopitie qū plōgat et difficil fit ei⁹ cu
ra. Inq̄t Bal. ego pmi⁹ scui cū eo in qbusdaz horis
nasturtii pōd⁹ aur. i. et spūe aduste pōdus aur. i.

Akidob nigz i q⁹ inolunt capilli: nū ma
n⁹: nū aliquot mbroz. Existianit Bal. q̄
qū fūt vīa canis et putrefit qnqz diebus
aut lex deinde sit cūz ea illud cōfuet nigredinē.
Descriptio ponderum et mensurarū ex breuiario
alseir. i. vigilis.

Tūq̄ kist ordeī est. 3. xviij. Kist vīni
est lb. lxx. Kist mellis est lb. c. viij.
Thous vīni est lb. ix. Thous mellis
est lb. xxiij. et 5. Torboni olei est. 3. ix.
Torboi vīni. 3. x. Torboni mellis. 3. xij. 5.
Mestiz magnū olei est. 3. iij. Mestiz magnū
vīni ē. 3. iij. gormie. viij. Mestiz mellis. 3.

liij. 5. Acunef olei darkimet. xvi. Acunef
vīni. 3. ij. et q̄rta darkimet. i. Acunef mellis
3. iij. et q̄rta et octaua. Thoa⁹ olei darkimet
xiij. Thoa⁹ vīni. 3. i. et medietas darkiet et 3.
Thoa⁹ mellis pōdus. 3. ij. et q̄rta Mestiro
olei est darkimet. vi. Mestiron vīni est gor
mie. xx. Mestiron mellis darkimet. viij.
Descriptio mēfaz et pōdez ex breuiario filij Be
rapionis inquit.

Cceptū ē ab h⁹ ca⁹ in h⁹ aggregato qm nō
dixi oēz mēfaz quā in ipso attuli nisi q̄ cō
gnita ē apud eos q̄ ligua vtunt arabica in
capitulis suis. Vez qdā coegerūt me ad trāsferē
q̄rtes a me trāslationē ei⁹ vt inuamētū fiat p illō
i alij ab isto libro. Kist apd gētes q̄ ligua greca
loquūt cognitū ē. sup mēfaz vō nō pūiūt oēz et illō
ē qm qdā eoz vtunt alia q̄ vtant alij. Kist enī
apud rōanos capit lb. i. 5. et sexta q̄r ē. 3. xx. Et
Kist italicū lb. i. 5. Et lb. ē. 3. xij. Et mina
romana ē. 3. xx. Et mina italica et egyptiaca ē
3. xvi. Et mina ē sextaria. xl. Et lb. ē sex
taria. xx. Sextariū ē. 3. vi. et danich. ij. aut au
re. iij. Et darkimet ē aur. i. Et dorach itali
cū ē iobēin. viij. Et iobēin ē acslat rōana sex.
Et cotila. i. 3. ix. Mestron magnū ē. 3. iij. et
puū ē darkimet. vi. Acunef ē darkimet. xviij.
Thoa⁹ est. 3. i. 5. Hormia est q̄rta. 3. iij. ad
duos danic. Aumī et andanikis est. 3. i. et una
q̄q̄ eaz est aur. viij. Adar. 3. i. Enib mellis
lb. ij. 5. Enib olei mina. i. 5. Aldorach lb.
ij. Kist mellis lb. ij. et 5. Albemē sextaria.
v. et 3. xxx. et antulij. iij. Semimet mine. x.
et 5. Faba egyptiaca semimī q̄tuor. Obol⁹
est danich. i. 5. sicut inuēit alexadrinus antulij. iij.
Auellana. i. est darkimet. i. Nux ē. xiiij. semi
met. Alfacraīati pua est semimet. viij. Alfac
iati mag⁹ ē semimet. xiiij. Faba greca ē duo sei
met aut duo oboli. Alfacraīati ē sextaria. vi. et
q̄rta. Cochlīariū mellis est aur. iij. Cochlīa
riū medicīnaz ē aur. i. et 3. i. Alfacil. i. est sex
taria. ij. Darkimet est oboli. vi. Et oīs obu
lus est kirat. iij. Et oīs kirat est. iij. grana
ordei. Et obuli. iij. sunt kirat. ix. Alcant⁹
est. 3. i. 5. Thoa⁹ i. h. sunt. 3. iij. Oboli.
viij. sunt kirat. xxiij.

Completus est liber quintus libri canonis qui est
antidotarium senis regis aboali hasen filij hali ab
inseni. Et eius complemento completus est liber
totus.

Impressus vero patau⁹. Anno christi optimi 8
M. cccc. lxxvi. quinto idus nouembris.
Ad laudes dei.

Quattuor impressi precedunt ordine libri.
Ultimus hic sequitur qui tenet antidota.
Ruminat hec Petrus medicus doctissimus artis.
Interpres: Mutius corrigit hec eadem.
Verbort impensas ponit velut ante Joannes.
Nomine qui magnus corpore notus erat.

Libellus Avicene de viribus cordis translatus ab Arnaldo de villa nova barchinone feliciter incipit. Tractatus primus de origine spiritus et generibus eius et principibus sue generationis et informationis. Cap^m primus de origine spiritus.

Requirit de⁹ ex premitatibus cordis si sinistra ut esset armariū spiritus et miera generatōis illius. Creavitq; spiritus la torē virtutū aīe in mēbra aīaliū tendē tū mediāte ipso. Creavit itaq; pmiū appēdiculū viriū aīe spiritus et manatōez scōz in mēbris corpis mediāte ipso. Produxit etiā spiritus ex subtilitate hūoz et igneitate quēadmodū pduxit corp⁹ ex grossitie ipoz et terrestritate. Item ppatō spiritus ad hūorū subtilitatē est sicut cōpatō corpis ad ipos hūores. quēadmodū. n. mēbra pstituit ppter cōmissionē ipoz ad iūicē pducētē ad formā aliquāz ppositōis q̄ pmissū disponit ad recipiēdū habitū nō puenientē ei ratōe simpliciū sibi mō pstituit spiritus ex subtilitate hūoz pmissione ipoz q̄tuor ad formāz pponis q̄ spiritus ppat ad receptōez viriū aīe q̄s ex simplicibus nō acq̄rit. Principiū autē eius est ex manatōe diuī aīe aīe aīe et diminitōe q̄n ei⁹ dispō pplet pfecte: quēadmodū. n. vniūq; q̄z mēbroz q̄nis ex ipa substantia hūoz pstituit nichilomī⁹ iest sua ppo rōe singularitatis pportōis q̄tātū hūoz et forme pmissionis ipoz. Sibi vniūq; spiritus v3 tā aīali q̄ vitali q̄ nālī q̄nis eoz substantia ex subtilitate hūoz sit nichilomī⁹ ppra inest ppo rōne pportōis q̄tātū subtilitatis hūoz et forme pmissionis. Et sic etiā mēbra generalia q̄nis plura sunt nūero: vniū tñ est generatōe pncipiū q̄leciq; sit illud scōz diuersitatez opimōnū cū⁹ generatōez sequit generatō ceteroz mēbroz. Sibi quēadmodū spiritus generales ples sunt nūero nichilomī⁹ vniū ipoz generatōe pmius est q̄ fm sentētiāz potōre philosophoz generat in corde et exinde pcedēdo manat et penetrat in cetera pncipalia mēbra in q̄bus q̄n sufficēter pmaierit adipiscit ibi pponēz pncipalē et ppat. Ita q̄ in cerebro pponēz acq̄rit q̄ disponit ad receptōez virtutū sensus et motus. In epate vō pponēz suscepitiua virtutū nutritiōis et augmētī. In testiculis autēz acq̄rit pponēz q̄ ppat ad receptōez vel ad recipiēdū generatōez. Et existit in hāz oīz virtutū pncipiū fm dictū philosophū in corde quēadmodū apud eos q̄ diuersificant a sentētia eius. pncipiū virtutis nī siue auditiue et gustatiue est in cerebro. S3 nichilomī⁹ fm eos spiritus disponit ad recipiēdū has virtutes pncipales in mēbris alijs ita q̄ vniū mediāte pplone cry stalline hūitatis q̄n spiritus pploni cōiūgit. Auditiua vō mediāte pplone obitici nerui. Gustatiua autē mediāte pplone hūitatis quā sub radice ligue generat spō giola caro. Supradictoz autē repugnatiū q̄dā sunt asserētes q̄ virtutes spiritus asfert a cerebro nullo mō egēs ad pfectōez virtutis pplone mēbri ad q̄d pcedit s3 ipm mēbz est tñ pueniēs instm actōi virtutis naturalis nichil pferēs eius essentie vextm exq̄lita pscrutatō virtutis oīo cassat istoz opimōnē et verificat insup q̄ calafactōez virtutis adipiscit spiritus in mēbro q̄d est operis instm fm formāz pdictē opimōnis. Dixerūt q̄dā ex sequētib⁹ philosophis q̄ spiritus vires aīe recipit a corde pfecte ita q̄ ad receptōez ipaz pfecte in ipso corde disponit taliter q̄ nō indigz

alio mēbro sicut de epate aut de cerebro et. Sed hāc opimōnē respuit et penitus cassat vltima inquisitio veritatis.

Cap^m scōm de diffinitōe et natura spiritus et eius vtilitate.

Ita et q̄cūq; pfectō et omne bonū q̄bus res distinguit nō nisi a pma vītate sunt q̄ oīz bonoz pma est et vniūformis manatō. At vō receptibilia sunt carentia dispositōib⁹ ad receptōez ipoz. Et idcirco cui⁹libet susceptibile non est dispositōis cuiuslibet receptiū: q̄pp neq̄t lana inq̄tūz lana recipe formā. ensis nec siliq̄ sub forma aque recipe virtutē hūane nature. Sic igit hūana corpa recipiūt vītā pter illa q̄ nūero et q̄titate sunt diminiuta. Nūero q̄dē q̄m non vītētia corpa q̄tuor elementa sunt et q̄ illa app̄ximāt i natura. Quātitate vō q̄ oīa fere elementa q̄tuor sunt fere insensibilia q̄tātatis et miora sūt oībus rotabilib⁹ spheris nec elōgāt ab intellectu q̄n ex stellis fixis sit aliq̄ maior eis. Demōstratō itēz pcludit q̄ hec oīa elementoz corpa vel demīato itēz hoc et q̄ oīa elementoz corpa sunt veluti punctus respectu corpis saturni q̄to igit est amplius respectu supioz. Ampli⁹ autē apud pbensores vītatis cā ppter quāz non receperūt vītē formā hec corpa est illud quo cetera vītētia corpa tā simplicia q̄ pposita diuersificant ab eis hec pvariētas naturāz. natura enī vniūscuiusq; est alteri⁹ nature ptraria idcirco a genere corpū celestīū valde elōgant q̄m celestia corpa disposita sunt ad nobilitatē spem vītē corpalis. Elementa vō a vītā oīo sunt elōgata in corpibus aut ppositis pmissio fragit formā pvariētatē eoz exinde cā forma pponis q̄ q̄dē pplio mediū q̄dā est inter cōtraria. medio nīhil absolute est cōtrariū. Et idcirco ppositū disponit ad vītē receptōez ita v3 q̄ q̄to amplius ad mediū pplio viciat tāto mīltū reddīt habili⁹ ad recipiēdū nobilitatē vītē pfectōez adeo q̄ q̄n in tantū tpatur pplio q̄ pēq̄litate cessat pvariētas et cessat: in ea dispositō mīltū ad receptōez vītē pformis vītē celestīū corpū q̄ dispositō i hūano tñ spū repit. Est igitur in sūma spiritus sub generata pmissione elementoz vīgēns in silitudinē supcelestīū corpoz. Et ppter ea iudicat de spū q̄ sit substantia luminosa ppter q̄d enī dī de vītūo spū q̄ sit radius atq; lux. Et exinde aīa gaudet ex inuītū lucis et tristat in tenebris q̄m spiritus q̄ sedes est aīe illud est pforme id aut ptrariū.

Cap^m Tertiū de pncipalibus passiōib⁹ spiritus cordis alia et pmiis cā. s. ipoz. s. potētia et dispositōe.

Sapiētes philosophoz et medici eos sequentes pcorditer ponūt q̄ gaudiū et tristitia et timor et ira sunt ex passiōib⁹ spiritus cordis et q̄ q̄libet passiōnū intendit et remittit non solū ppter agēs sed etiā ppter intēsiōnē et remissiōnē dispositōis in substantia patiētis. Assignāt etiā sapiētes subtiliter dīam inter potētiā et dispositōem dicētes q̄ potētia respicit vītūq; ptrarioz eq̄līter: dispositō vō non quāuis aut gaudere et tristari possit etiā hō nichilomī⁹ aliq̄ est tñ ad letitā disposit⁹ aliq̄ vō ad ad tristitā tñ. Et sile iudiciū est de tiore et ira et ceteris passiōibus. Est igit esse et rō spiritus gaudētis in potētia aliud esse ab esse et rōe spiritus dispositi ad alterū pdictoz v3 etiā q̄ dispositō sit pfectō potētiē respectu alteri⁹ oppositoz. Ex quo p3 q̄ si spū pueniat

inquantū inest ei potētia tristari uel gaudere indiffe-
renter tñ non tñ ei puenit ex pte ipsius dispōis idif-
ferēter alterutq. Rursus etiā ex hoc p3 qd potētia
ad hec duo inseparabilr inheret spūi ex generatōe ip-
sius. Dispō vō qd ipm ad alterz oppositorz inclināt
non inseparabilr ex generatōe inheret ei sed accide-
re pōt ex supueniētibz causis.

Laplm quartū de gaudio et intrinsecis cāis delecta-
tionis et tristitie et eoz diuersitate.

Gaudium est delectatō qdā: ois autē delecta-
tō est apprehēsiō aduētus ppe pfectōis ab
aliq vīute apprehēsiua sicut in sensibz ap-
prehēsiō dulcis et sapidī gustui et apprehēsiō victo-
rie irascitīe virtuti et pceptō alicui vtilis ptingēt
existit et opinatīe vīuti. Ois autē pfectō seu eti-
az delectatō est nālis alicui virtuti et ecōuerso: ois
nāqz pfectō alicui vīuti est delectatō ei. fortisū autē
ptingēt in aliqbz virtutibz qd non oio delectant nī
si apud sepatōez dispōis inaturalis ppter qd etiāz
qdaz opinant qd delectatō sit exitus a dispōe inatāli
fixio nāqz a dispōe vel habitu nāli non est delecta-
tō. hic autē error incidit qd qd est p accūs accipit vt
p se. i. elenchis enī oñsuz est qm hec est vna falla-
ciāz. Delectatō vero huiusmōi qm ad ppositū spe-
ctat est qm nullū apphēdēs aliqd apphēdit nisi ap-
alteratōez sicut i tactu patet. tangibil. n. q̄litas taz
diu delectat q̄diu mēbz tactiū pmanet p̄trarie q̄li-
tatis et patit ab alteratē q̄litate. Qñ ergo fuerit pal-
suz ab ea sufficiētē efficit q̄litas p̄lo mēbz. Et iō
non delectat ab ea qū ois alteratō cū qdā alteratōe
psistat et nihil alterat a semetipso. Silt i p̄trario nō
ledit qdā ecibic calore qd fortior est qd sit i acutē fe-
bricitatibus. Acute tñ febricitas ledit calore qd fm
vītate est circa illū. Et hoc qd calor in ecibica est col-
locat seu habituatus i mēbris ac si esset eoz p̄lo:
in acuta vō febre est quasi volitās supra ipā et time-
tur a p̄lone mēbroz. medici etiā p̄prio noie vo-
cāt q̄litate inherētē mēbris sicut in ecibica malaz cō-
plonez eq̄le. Que autē se habet sicut in canfōne ppe
vocat malā p̄lone diuersaz. Jā igit ex his reliquit
maifestū qd cā ppter quā delectatō cessat postq̄ ha-
bituate fuerit pfectōes sensibiles est puatō appre-
hensionis introitus ipaz et qd cā delectatōis ap̄ p̄nci-
piū exitus a dispōe inaturali est apphēsiō introitū
dispōis nālis. Sz p̄pterea qd currit apphēsiō introi-
tus dispōis nālis cū exitu a dispōe inaturali cōtingit
vt sit delectatō cū exitu illo: et idcirco putat qd di-
ctū est: sed non est ita sed cā est introitus pfectōis se-
su pcepte et non aliud: hec nanqz est cā delectatōis p
se. La vō dispōis ad delectatōez est circa delectabi-
biles spūs sz meliorē habitū in q̄titate et q̄litate. s.
vt non sit in substantia diminutus nec habitū siue di-
spō eius sit inaturalis in his qd pueniūt ei. In q̄tita-
te qdē qm si spūs fuerit mltus vehemētior erit vir-
tus ipsius. augmētū enī in q̄titate p̄stat additāmētū
virtuti in fortitudie quēadmodū est in radicibz sci-
entiē nālis declaratū. Et exinde est qd ppter mlti-
dinē suā durat amplius in habūdātī mēsurā in origi-
ne seu minera ipsius. At diffusio eius abinde ad mē-
bra in dilatōe qd est ap̄ gaudiū et delectatōez qd sit ab
habūdātiori mēsurā: si. n. modicus fuerit quia cito
dissoluit nā p̄seruat eū apud originē suā nec dat ei fa-

cultatē libere dilatādi. In q̄litate vero qm si fuerit
nobilissime p̄lōis et nobilissime substantie. i. habū
dātissime lucis tūc est substantie celesti simillimū. he-
ergo sunt cāe dispōis ad delectatōez et gaudiū p̄tra-
rie vō sunt cāe dispōis ad tristitiā et dolorē. Qñ enī
sūt qd he sunt cāe delectatōis in genere et p̄nter p̄cl
dubio scit qd eedē sunt cāe gaudiū qd delectatōis ē
spēs. Spūs ergo qd est in corde qm mltus existit i q̄-
titate ppter materie mltitudinē ex qd velociter et cō-
tinue generat et est tēpatus in p̄lone et in substantia
luminosus splēdes tūc est ad gaudiū dispō fortis. Qñ
autē fuerit exigue q̄tutatis sicut in p̄ualēscētibz et di-
uturnis morbis et senibus non spātus i p̄lone sicut
in morbis: Et fuerit ualde spisse et grosse substantie
sicut in mltis et senibus ita qd delectari neqz ppter
grossitiē et spissitudinē eius: aut fuerit nimis tenuis
sicut in p̄ualēscētibus et mulieribz ita ut qd dilatāt
sanari non pōt: aut fuerit tenebrosus sicut in mltis
tūc est vehemēs dispō ad tristitiā.

Laplm quintū de causis exterioribz delectatōis et tri-
stie et eaz diuersitate.

Perfecte dispositū ad effectū aliquē est du-
plū eaz illius effectus sicut sulfur ad inflā-
matōez ipm enī adeo igne modico inflā-
mat qd cū duplo eius lignū inflāmari non pōt. Quz
ergo aia habuit spūm pfecte dispositū ad recipiēdū
letificatiū eaz imp̄ssiones modica ex cā letat ppter
qd in bibētibus laudabile vīnū letitiā multiplicat in
tñ alū qd putat sine cā ridere qū tñ ita nō sit. Exeni
impossibile est qd in aliq re fiat imp̄ssio sine aliquo i-
p̄sore. Sed cā est qd vīnū qm bibit moderate copi-
osuz generat spūz moderate p̄lōis et substantie et
vehemētis lūs et splēdoris vnde ad letitiā valde
disponit. At idcirco valde letificat ob minimā eaz
scititū et recipit imp̄ssiones ex cāis vtilibz in p̄nti
fortius qd ex cāis vtilibz in fūto. Et ex cāis pueniē-
tibus delectatōi aplius qd ex cāis pueniētibz bone-
stati. At silt recipit tūc imp̄ssionē a cāis qd p̄gruūt po-
tius ad generandū opinionē qd solidū intellectū. At
hō qdē cā est quia virtus aie suā in cerebro exercz
actōez et exigit spūm t̄pate hūitatis vt obediat mo-
tui cogitātiōis et exercitō intellectū. Tūc autē est ve-
hemētis hūitatis et nimis motus ppter mltitudinē va-
porz ascēdētū et inūdantiū ibi imoderate hūctantiū
ipm. q̄pobrē non obtpat intellectui nec motibz cogi-
tatōis nisi in rebz valde mālibus et corpēis non in
rebus substantiālibz valde et spūalibz et cū instabi-
litate seu agitātōe ipsius non obedit formatōi seu p̄-
sentatōi rez spūaliū sed formatōi tñ valde corpa-
liū rez. vñ vītās seu pfectō sui opis ap̄d cognitiōez
valde debilitat et retrahit intellectiua virtus adeo
tñ q̄tū exigit aut p̄creat: dispō enī donec ad t̄pam
tū eius p̄lo reducat et ipsius iundatō q̄tet qd. n. v
tus aie qd in corde est vehemētis existit dispōis ad
gaudiū et non pueniūt ad eā letificatiā v̄sitata inter
sensū et phātasā aut etiā cogitatōez q̄bus opus aiata-
rū vīrū roborat p̄pterea qd dixim tūc p̄comitari
spūz qd fortiora sunt in eo. s. excessus hūitatis et inū-
datō idcirco tūc sensus dñat interiori spūi et supra
motū eius efficit intellectu potētiōr. intellectus autē
qm p̄tra se illū spūz inuenit sic p̄ternū inuat sensu et
subicit ipm sicut i geometriā et ceteris sciētis sit.

Quoniam igitur res talis se habet dimittit in anima potestatis et
 passio honestorum et intelligibilium et pualet impotens leti-
 ficatio honestorum et intelligibilium et pualet impotens
 letificatio dulcium et delectabilium sensibus prout ma-
 xime. Et quoniam est dispositio fortis idcirco sufficit ad le-
 tificandum debiliissima causa sicut in pueris propter quod
 putat quod sine ea letentur quoniam tamen sit impossibile. Quoniam
 causa gaudij et tristitie quod sunt fortes: quod sunt de-
 biles: quedam cognite siue manifeste: quod incognite
 siue occulte. Et quod que incognite sunt siue occul-
 te plures sunt assueque etiam amplius assueque sunt
 tanto magis percipiuntur. De causis autem gaudij et tristitie for-
 tibus et manifestis non est necessarium facere mentionem
 alie vero sunt sicut intuitus celi inter letificantes et si
 gnus est quod prout tristitia causa. scilicet in tenebris perma-
 nere aut sicut peruersari cum plilibus cuius signus est quod
 solitudo attrahit. De letificatibus sicut obtinere de
 sideratibus et explere intentiones secundum exigentiam intentionis sunt
 impedimento. Et proponere facere quod placidum et si-
 militer perfidia et memoria prout delectabilis et futuri et
 spes et meditatio in rebus ambiosis et mutua per-
 bulatio dilectorum et euasio a tormento et extraneitas
 reorum et admiratio et eleuatio mentis et obuiatio aicorum
 et amicitia vicinorum. Quoniam delusio et defraudatio
 et victoria in minimis rebus et multa perilia quorum me-
 tio sit in libris rhetorum et moralium: que inquam oia
 diuersificant in generibus secundum affectus consuetudines
 et etates: nec alijs ab eis repetit oide vacas. nec co-
 tingit sicut ut causa coir letificantes in duplo plus aut
 amplius letificet ceteris nisi per tanto quod dispositio quoniam
 uehementer respicit alteri oppositorum non patitur a causa
 alteri nisi fuerint valde fortes patitur tamen a causa suis
 et si fuerint debiles. Et propter hanc causam in ebriosis
 durat letitia. Et in malis habitibus spiritus tenebrosos
 perdurat tristitia leuius ex causis desolatis et tristitie
 sicut remedium distans patrie natalis et remiscencia
 multorum nocumetorum iam diu perierorum et odia seu ran-
 cores et difficultas sanationis et onerosa peruersatio et
 imaginatio terribilium futurorum et proprie necessitatis
 mortis a qua se auertit intellectus et intelligens discre-
 to quoniam sit in euitabilem mori. Et cogitatio sollicitatis
 meditationis in aliquo et separat ab occupatoe place-
 ti et cogitatio distractionis ab ea et distractio a deside-
 rato seu a voluto et multa alia perilia et alia quoniam neque
 apprehendi: hec. n. et perilia tristitia de facili aiaz di-
 sposta ad tristitiam. Amplius in malico fortitudo i-
 maginationis tristitiam reorum facit ei apparere quod iam
 sit in actu res cuius siluando aie repnat: et idcirco in
 continua plenerat tristitia. Fortitudo autem imaginatio
 nis causa propter succitatem spiritus quoniam letificet motum et
 et etiam quod intellectus a sensu et phantasia distrahit ab
 actibus rationis propter corruptores perlonis spiritus quod p-
 prie mouet secundum exigentiam dispositionis perlonis et qli-
 tatis pessime et obscure.

Capitulum. vii. in quo ostendit quod vnaquodque passio cordis
 disponit ad generationem sui ipsius.

Non est autem opinandum quod ois causa disponens ad
 gaudium vel tristitiam immediate coniungat sub-
 stantie spiritus sicut quantitas eius et qualitas imo
 alias esse potest causa a quantitate et qualitate spiritus et ipo-
 te aie passionis quoniam nihilominus disponit ad alterum pre-
 dictorum quoniam hoc faciat mediatis causis intrinsecis
 ipsi spiritui. scilicet quantitate et qualitate ipsius: hoc est: quia
 spant perlonem ipsius aut rectificat spiritum et multiplicat

quantitatem et sic disponit ad gaudium: aut accit eis causa co-
 traria et sic ad tristitiam prout modo disponit: sunt er-
 go cause exteriores primarie et remote. Inherentes
 vero ad rationem unice deducuntur et est: quod ois actio co-
 trarii habet si sepius iteret reddit virtutem eius cuius est
 potentior ad impedendum effectum. ois autem fortificatio
 virtutis fit quod dispositio ad effectum hoc autem sufficenter i-
 ductioe manifestat. Atque corpus si pluries calefi-
 at disponit ad calefactionem velocem sicut si pluries in-
 frigidet: aut rarificet: aut spisscet et in interioribus
 virtutibus accit illud. Atque ex frequenter actioe et pas-
 sione fortes habet generat in eis sic. n. morales
 habitus acquirunt. huius autem causa forsita est quod passio ad-
 ueniens rei frequenter efficitur perueniens substantie eius.
 quod autem est alicui perueniens suo prout discoueniens
 est. Si ergo sepius iteret diminuit dispositionem ad illud
 prout expellendo id quod est perueniens illi. hec igitur est
 declaratio supradicti per inductionem. manifestare vero
 illud syllo ex se nota accepto et demerata ratione
 valde plerum est. Sed ex predictis colligitur quod letitiam
 frequentia dispositio spiritus ad letitiam et tristitiam frequen-
 tia ad desolationem et tristitiam. Causa vero huius secundum na-
 turalem percrutatoem est quod letitiam frequentia duo per-
 quunt. Et primum. scilicet fortificatio naturalis virtutis. Secundo
 vero rectificatio spiritus quoniam in letitia propter dilatationem
 acquirat. Desolationem vero naturalis virtutis hec tria persequi-
 tur quorum quolibet est causa letitie. Primum tempamentum
 spiritus. Secundo vero multiplicatio generatio ipsius supra
 illud quod ex eo dissoluit. Tertium est perueniens ipsius
 a dissolutioe supflua. Rarificatio spiritus consequuntur
 duo vero dispositio ad motum et dilatationem propter subtili-
 tatem substantie eius. Et secundum est attractio nutrimenti
 ipsius propter motum dilatationis in diuersas partes motui
 nutrimenti. Ita autem natura est inclinatio naturalis cor-
 poris ad euitandum vacuum. De natura. n. est talis mo-
 tus ut in ipso motu succedere faciat posteriora po-
 ribus. Et secundum hanc naturam trahunt a quod valde distantes
 usque ad primos fluxus ipsarum et venti sicut et cutis etiam
 a ventis. et aque iterum in fistulis. Tristitiam vero fre-
 quentia duo persequuntur vero debilitas naturalis virtutis. Et se-
 cundum. scilicet inspissatio spiritus propter sritatem accit apud
 extinctores caloris naturalis causa a uehementi coadunati-
 one et coarctatione spiritus. Ad hec vero duo sequuntur prout
 ria eorum quod paulo ante iam diximus. Est igitur manifestum quod
 letitiam frequentia dispositio spiritus ad letitiam et tristitiam ad
 tristitiam. Et quod in indispotuita ad letitiam et tristitiam non
 impmunt nisi fortia sunt. letificatio tamen debilia imp-
 munt. Et sicut in tristitia sit eoduerso.

Capitulum. viii. de diffinitione debilitatis cordis seu pusilla
 nimietatis et tristitie et eorum prout.

Debilitas cordis et tristitia quoniam quod vocat
 perstrictores pectoris sui cordis filia quodiam
 sunt et nihilominus differunt. Et idem sicut est in
 dictum de ipso prout. scilicet fortitudine cordis et letitia
 quoniam quod appellat dilatatores pectoris siue cordis.
 Latet autem diffinitio iter ista propterea quod ad alterutra co-
 muniter persequuntur putat etiam de duobus primis quod sunt
 passine dispositio: de alijs vero duobus quod sunt actie. at-
 tamen iter extrema vtriusque proutietatis est diffinitio ma-
 nifesta. primo quod quod non persequuntur ad inuicem: non. n.
 ois debilis corde est tristis: nec omnis tristis corde
 debilis cordis est perpatet ad re proutietate. Sicut
 iterum nec ois fortis corde est gaudens nec etiam eod-
 trario. Secundo uero quoniam ipso rationes sunt differentes

debilitas. n. cordis est dispositio sumpta respectu terribilium rerum quoniam est in potentia tollerandi res illas. Tristitia vero sumitur respectu tristitiarum rerum quoniam est paucitas tollerantie ipsarum a corde et terribile nocitum quod est cordis: tristitia vero nocitum aie est. Tertio sicut dicitur quod tunc ad consequentia que sunt aie: nam debilitas cordis mouet ad fugam: tristitia vero seu cordis strictura mouet ad resistendum sive ad repellendum et causam effectum eius quod est contrarium fuge. s. inuadendi. propterea debilitas cordis tepescere facit motuam virtutem: tristitia vero excitat et mouet easdem et sic in debilitate cordis due sunt passiones. s. una lesionis et alia desiderij sive affectus. In tristitia vero unica est passio. s. nocumendi vel lesionis nec nam sequitur eam affectus ad fugam imo forsitan eligit ipsam fugam propter aliquod accidens absque appetitu inclinatum ad recedendum. Et si dicatur appetitus est electio et non naturalis aut forsitan eligit inasio et repugnancia et non fuga. Quarto item dicitur quod tunc ad consequentia que corporis sunt: debilitate namque cordis apud obuiationem propter nocitum sequitur remissio naturalis caloris et victoria frigoris. Tristitia vero apud obuiationem propter obiectum vel nocitum inflammatum naturalis caliditatis. Quinto et dicitur penes causas dispositas: ad cordis namque debilitatem nimia subtilitas spiritus dispositio et frigiditas propter spiritum ipsum. ad tristitiam vero delitas spiritus et caliditas sive propter spiritum.

Capitulum. viij. q. luter sanguis secundum sui diuersitatem causam dicitur passionem cordis.

Sanguis abundans et clarus et addite caliditatis propter multitudinem suam inflammatiois et velocitatem sui motus dispositio ad iram. ab utraque autem et clarus et tepidus quoniam ex eo generatur copia clari spiritus et substantie laudabilis et tepide propter caliditatem dispositio ad gaudium. Sanguis autem subtilis et clarus et aquosus et frigidus dispositio ad timorem et cordis debilitatem propterea quia spiritus ex eo generatur est spiritus motus ad ex et inflammatiois modice propter frigiditatem et humiditatem illam et ideo non dispositio ad letitiam nec ad iram et quoniam sit celeris resolutionis propter suam subtilitatem: est et generatiois exigue propter frigiditatem. Sanguis autem grossus et turbidus et addite caliditatis dispositio ad tristitiam et ad iram etiam perdurat. Ad tristitiam quidem quia generatur ex eo spiritus turbidus: ad iram vero quia velociter inflammat propter caliditatem suam autem efficit firmam iram est spissitudo eius. Spissus. n. quoniam calefit tarde in frigidum. ira vero causa ex sanguine cholico et subtili velociter excutatur et delet propter intensam caliditatem spiritus ex eo generati et eius tenuitatem: si vero cum hoc splendidus et clarus fuerit sanguis est etiam letificans. Sanguis autem grossus et addite caliditatis non tamen turbidus quod raro pertingit efficit homines non tristes sed audaces et fortis cordis et est modice ire propterea quia letitia fragit iram et tristitia dispositio ad eam. Ira enim est motus ad expellendum letificancia que vere delectatiois peruenientia sunt. In delectatione vero fit quoniam motus ad attrahendum ideo in tali homine ex rebus magnis creatur ira et est vehemens propter spissitudinem spiritus eius et propter etiam eadem causam est per se timoris. Sanguis autem grossus et addite frigiditatis et non turbidus nec tristabilis nec iocundus efficit homines nec etiam fortis ire sed est mediocriter timidus et est etiam bebes et sincerus in omnibus rebus propter similitudinem sui spiritus ad sanguinem eius. Sanguis autem grossus et addite frigiditatis et

turbidus facit homines desolabilem et tristabilem et estiam letem ire nisi ex fortis causa. Et eius ira minus est firma quam in calido et hinc ceteras dispositiones huiusmodi siles firmior tamen est ideo quoniam in sanguine subtilis substantie pinde est homo rancoris aut odij. Modus. n. est pleueratia forme nocui in imaginatione seu phantasia et pleueratia sive imaginationis affectus ad vindictam sumenda ex eo: homo autem est ideo quia ira est quodammodo firma et motus ad vindictam non valde fortis. Et quoniam etiam ira non est contra valde forte nec contra debile valde. Sciendum est. n. quoniam ira quoniam cessat velociter non perdurat in imaginatione seu phantasia forma nocui sed cito delet et ideo non causam rancorem. Et sicut quoniam est affectus et motus ad vindictam valde fortis. accidit duo prohibetia odij seu rancoris quorum unum est quoniam anima quoniam totaliter ad vindictam trahitur et mouet auertit a consideratione perditionis nocui et eorum que sequuntur ad ipsam ab ista forma totius memorie. De nam. n. motus virtutis est ut ab apprehensio nocui retrahat animam et etiam e conuerso. Sciendum vero quoniam quoniam valde intendit affectus ad vindictam in aliquo et non ingreditur ipsum timor peruenit ad hoc ex affectus instans ut efficiat quoniam quoniam apprehensum et ideo obtentum apud imaginationem ipsam. Quoniam enim aliquid virtutis motus intendit et versus illud festinat valde repunit illud imaginatio quoniam obtentum et ideo exis. Quoniam vero in imaginatione impunit forma quoniam sive considera ti sicut forma iam exis et ad eam peruenit forma eius sicut forma rei ad quam terminatur motus cessat affectus ab imaginatione et delet in eo forma ita quoniam in memoria non perdurat et ideo non sit rancor: nocitum vero quoniam est magnus sicut res aliquid magni timoris tunc despatio de vindicta obtinenda et timor prohibet fixationem in anima forme desiderij ad vindictam pinde delet repunitio forme desiderij et forme nocui ab imaginatione seu phantasia quoniam repunit forma timoris et exis in anima pinde etiam ibi repunit forma desiderij ad fugam non ad inuasionem et ideo tunc in anima non perdurat forma rancoris. De pueris autem et debilibus quia facilis est possibilitas sumendi vindictam ab eis et modicum timor repunit ac si iam fuisset accepta. Item nimia letitas accipiendi vindictam repunit apud imaginationem quoniam obtentum et ideo exis: imaginatio autem mouet non sicut id quod in re sed sicut id quod in ea repunit et ideo quoniam apud eam vindicandi leuitas peruenit quoniam obtentum reputatur vindicatio ex debilibus sicut accepta et ideo iniquitatem cadit affectus ad eam et ideo oio delet. Modus autem imaginatio moueat sicut repunita non sicut exigentia rerum manifestatur ex eo quod homines melius abhorrent quoniam apud eos assimilatur euomunt chole. Sicut cibos laudabiles atque sapidos quoniam colores eorum assimilant coloribus horribilibus corporum et etiam forma formis quoniam etiam talia non esse credant. Sicut in proposito quoniam quedam similitudo rei superdicte repunit sive propter vehementia motus desiderij sive propter leuitatem acquisitionis desiderati tamque esset obtentum afficit ac si iam realiter esset et ideo non sit rancor. Sic ergo ex predictis est manifestum quod inter complexiones superiores nominatas vltima est ualde disposita ad rancorem.

Capitulum. ix. de differentibus modis letificandi et confortandi repertis in medicina.

Medicine letificantes letificant quod propter aliquam supradictam causam virtute: uel quia nutriendo restaurant spiritum sicut vinum. Antip

bent ei splendorē et lumen sicut margarita et sericus
cū potētia abstergerē quā hnt: aut aggregādo et p-
hibēdo celerē dissolutōez ipius sicut eblici et kara-
be: aut tpando pplonē siue cū caliditate vt doron-
nicū: siue cū frigiditate vt cāfora et aq̄ ros: aut cō-
fortādo p delectabilē pplonez ipius sicut suavia a-
romatica: aut seq̄strādo mīcū et turbidū hūorē ab
eis sicut buglossa et lapis lazuli et illud sepatiz ut di-
ctū est aut pūctim sicut si pūgat corallus et kara-
bel et buglossa quēadmodū docebim? in caplis vl-
timis h⁹ libri: aut forte letificat ppter ppetatez
innatā sicut iacynthus: ppetas aut qnq̄ pūgit ali-
cui pdictaz capz sicut in muscho et ambraz: hec enīz
letificat cū ppetate q̄ iūgit aromaticitati refocilla-
ti spūs: sūl etia succ? matianoꝝ ipe enī letificat cū
ppetate et qn spūs ppho est calida valde letificat
sūl qdē cū ppetate ignota et cū aliq̄ ea ex cognitio-
nēz cū frigiditate: doronicū sūl qdē cū ppetate leti-
ficat et qn spūs ppho frīa ē letificat etia cū ppetate
sūl tpādo pphoez p calefactōez. Supradictaz aut il-
la q̄ ppetati pūgit qnq̄ est vls qnq̄ pticularis il-
la ergo q̄ vls est nullius eget replione in aliq̄ ca-
debilitatis cordis aut tristitie q̄lis ea est aromati-
citas. Si vō pticularis fuerit in aliq̄bus eget repli-
sione sicut frītas succi uel sirupi matianoꝝ q̄ i quā
letificat in vna pplone et non in alia. Qu ergo qd
in frīa pplone vti pposuerit ad letificandū sirupo
matianoꝝ fragere oz cū calefactib? ipius frīatez
Erit aut recti? si fragit cū calefactie qd etia ex p-
petate letificat sicut si misceat cū sirupo matianoꝝ
aliqd muschi vel abre qn f3 intentōez curatōis ad
letificatōez ppinat frīaz pplonez habeti. Ad q̄lita-
tes aut puenietes cū substantie nālī appetitu inclinā-
tur vtutes qz ppa sunt obiecta sicut sunt aromati-
citas et dulce: hec. n. dīstrat olefatia et gustatia
et nālī vtus etia inclinā nālī ad ipā. Quarnz. n.
medicinaz eq̄lū in vtute dulciōr qd et aromatica
magis efficacioris est iuuamēti et ppterea q̄ virtus
attractia mēbroꝝ recipit fortius et spūs celer? ide
nutrit si potētia habuerit nutriedi et ab ea celer?
pati inq̄tū ē medicia: vextm subiectū aromaticita-
tis est subiectie substantia vaporosa siue sumal: et
subiectū aut dulcedia est spissa substantia terrestris
et iō aromatica magis pgrua sunt nutrimento spūz
dulcia vō corpis nutrimento pinde etia in cordiali-
bus nutrimentis potius exigit aromaticitas q̄ dul-
cedo. Qm cor est minera generatōis nutrimenti spi-
rituū. Epar aut qd est minera generatōis nutrime-
ti corpis exigit i nutrimentis ipius de aromaticitate
min? et de dulcedie plusq̄ in corde et aromaticitas
aut exigit in eis. Idcirco qd epar est miera spūs na-
tural non qdē miera generatōis ipius apud ptem
platores vitatis sed tm miera receptōis et sedes:
apud tm artificē medicie sic. Spūs. n. nālī incliat
ad aromaticitatē et pfortat et refocillat ab ea et pnr
inde vtutes nāles pculdubio pfortant.
Laplin. x. m de ppetate quid sit et quantū dif-
ferat a naturalitate.

Propietas est in vitate nihil aliud q̄ nā
Nā vō est pncipiū motus et qetis in reb?
in qbus sunt perse cūctaz opatōnū pfe-
pnenētū eis et pparz vextm dīt ppetas a natura
sicut pprū a coi. vulgaris aut opinio ē q̄ differat

sicut opposita: vextm non est sic. sed vitas qdē est
q̄ in elemētis q̄ pponētia sunt generabiliū et cor-
ruptibiliū corpm pmo cātē qdā vtutes actie put
ext in statu simplici. s. put sunt ignis et aer. et aq̄
et terra. Secdo vō cātē alie in pmissis cāta pplione
mediate qua disponūt ad receptōez eaz fm q̄cūq̄
duaz opinionū. quaz qdē vna est q̄ in generatōe
formaz dispōes introducūt. Alia vō q̄ omēs for-
maz dispōes iberēt materie v l hyle ex sui pmo-
diali origie. Sed qn aliq̄ ex formis adneit mate-
rie phibet siue ligat aliaz formaz dispōes. Qum
vō alia forma supuenit auferēs extitē cassando illā
cassat dispōes phibitōis ipi? et tūc 3° hyle ad nālē
potētia dispōit egredit: s3 q̄lūz sit hoc ē vext q̄ a
forma huiusmōi pfecti? manat in pposito vtus q̄
neq̄ in simplicib? iueniri et q̄ dispō ad receptōez
illius pplet post pmissionē simpliciū vbiq̄. sicut ē
in magnete virtus attractia ferri quā nulla elemē-
tariū virtutū iueni hre. Sed exitus eius est a ma-
natōe diuina pcedēte in oibus reb? et pducēte cun-
ctas virtutes de potētia in actū siue cū dispōe pria
sicut in elemētis siue cū dispōe scda q̄ est ppho in
ppositis seu pmissis ipā. n. dispōit ad receptōez
pdictie virtutis et non est ipamet virtus nec forma
ipius. Et eadē qdē est rñsio ad q̄stionē d ppetate
facta: q̄ est rñsio facta ad q̄sēz de natura: sicut. n.
qn qrit ppter qd pburit ignis nemo pōt afr dicef
vel respōdere q̄ ppter caliditatē et hoc qdēz nihil
aliud dicere est q̄ qd habet p natura caliditatē cō-
bustiuā. Sūl si dicat qre magnes attrahit ferruz
non pōt qdā afr respōderi q̄ q dicat q̄ naturales
habet virtutē attractiua ipius. Ex quo pz qm sicut
sciēs q̄ pp caliditatē pburit ignis ē sciēs fm veri-
tatē et non est ignorās. Sūl et q̄ scit q̄ magnes at-
trahit ferrz qd virtutē habz cui? natura est attra-
here ferrz sicut natura virtutis q̄ noiat caliditas ē
in igne pburēs pculdubio sciēs est non ignorās. s3
pburstia qdē virtus nomē habet apppatū: alia vō
non: et est etia cōiter alia uia q̄si extranea nec opi-
nandū est q̄ rei pfecta notitia p hoc nomē habeat
adeo q̄ siue ipō hri non possit ullo mō qm notitia
imposui noia non tollit ignoratiā quā iducit exne-
itas rei. Predicta rñsioe non sunt pēti vulgares
iō quia supponit ap eos q̄ ois opatō pcedēs a cor-
pe fiat a caliditate vel frigiditate vel hūitate vel
siccitate aut q̄uedie aut lenitate aut motu vel ali-
quo ex his q̄ in simplicib? manifeste iueniunt. Qu
ergo actō nulli attribuit pdictoz nec est sensu ma-
nifesta rō pcessus eius ab illo corpe putant q̄ oia
pncipia eius ignota sunt qū tamē non ita sit. Etenī
intelliga bñ scit qd pcedit vel a virtute nālī vel
aialī vel intellectia vel accidētali. Cetera q̄ dicūt
sup actōe magnetis. s. q̄ trahit cū caliditate sua ul
frigiditate vel aia vel cū emissioe corpm curnoz
ad modū hami vel cū siluudie quā nā eius h3 cur
natura ferri vel cū vacuitate q̄ est in ipō oia inq̄
fla sunt quoz falsitas psiderati veritatē lenissime
reuelat. magnes. n. adipiscit virtutē ferri attra-
ctiua cū pplone: sicut plāta acqrit cū pplone nutri-
tiua virtutē nec ignoratiā de ista virtute qre po-
tius in magnete q̄ in aliq̄ re alia iueni maior sit
q̄ ignoratiā in alijs rebus. hec. n. ignoratiā in du-
obus pstitit quoz p^m ē ignoratiā factioz scilicet

principiorum producentium hanc virtutem in esse. hec autem ignorantia non magis appropinquat huic virtuti quam cuilibet cogitare nature. Sed hoc est ignorantia receptibilis ut dicitur de bitare de ea propter quam ad receptorem virtutis huius disponit plus quam aliquod corpus. Et hec sicut ignorantia non est magis propria huic virtuti quam aliarum naturalium rerum talis. n. ignorantia est in nobis de coloribus et odoribus et virtutibus autem ceterisque sensibus. de omnibus enim his rebus scimus quoniam ad actum essendi perveniunt a principibus actibus quorum causa deus est benedictus: et scit et quoniam illud est propter appropriatorem materie causa dispositionis sequentis proponere ponimus etiam proportionem simplicium care proferre alia quam quidem proportionem simplicium huic proportionis ignoramus quod diu vivemus in hoc modo. Vnde per quoniam ignorantia causa pervenit huius virtutis in magnete: non est mirabilior quam ignorantia causa dispositionis res ad rubedinem aut citrinitatem aut corpus aut aiaz. Sed a rebus quidem consuetis admiratio cadit et negligit anima de ipsis inquirere: quod autem raro est excitat admirationem et inducit ad inquirendum et ad speculandum de causis eius. In summa ergo proprietas est natura inuenta in simplicibus corporibus procedens in eis a superna et plenissima influentia per consensionem propriam quam particulari et propriam dispositionem acquirit. Et tamen loquendum est secundum virtutem de proprietate corporum simplicium viximus hanc consuetam opinionem dicitur proprietas a natura quoniam proprietas dicitur virtus simplicis inuenta corporibus a qua procedit in alio corpore actio infusa quantum ad manifestam naturam. Dicitur vero natura virtus quam corpora simplicia operantur. Et hoc igitur ad tamen se extendit cognitio vulgarium et debilis perscrutatio veritatis: quod si ignis esset res difficilis inventio et de longinquis partibus assereret admiraretur vixque vulgus de proprietate eius amplius quam de proprietate corporum ceterorum et inquireret attentius de causis proprietatis ipsius quam de causis aliarum proprietatum quoniam ipsius operationes valde mirabiles sunt. Et tamen potentia eius extrahit vixque potentia ad actum et tamen se prohibet et ascendit sursum et ascendere facit ea que vincere possunt et generat ex modo eo ipsius in vna hora quantitas magna et corrumpit omne illud cui obuiat et transmutat ad sui substantiam: nec enim minuit si accipiat ex eo. Et hec quidem in virtute mirabilia sunt quam tractus ferri a magnete vel quam cetera proprietates. Sed quoniam ista virtutis sunt et quotidie apparentia cadit ab eis admiratio et sollicitudo perquirendi causam ipsorum. Actio vero magnetis quia rara est et inusitata inducit admirationem et prouocat ad inquirendum de causa ipsius.

Explicit Tractatus primus. Incipit secundus.
Capitulum primum de numero et notificatione virtutum medicinarum in genere.

Expediit ut tractare volentes de conditionibus medicinarum cordialium morem opera cuiuslibet speciei ipsarum ante tamen hoc pervenire est ut omnes medicinarum virtutes secundum ordinem numeremus dividentes quoniam quantitates medicinarum quodam in heret ipsis substantiis medicinarum ex se sive antequam pati antea a corpore sive non. Queda vero eis attribuuntur per proportionem ad effectum quem in corpore dereliquit et in his que in ipsis reperiuntur. Qualitates autem que in ipsis substantiis medicinarum ratione sui attribuuntur sunt viginti. caliditas frigiditas: siccitas humiditas: subtilitas et grossitas

et congelatio: viscositas: liquiditas: minutus sapor et odor. Dicitur autem calida que quia passa fuerit a naturali virtute nostri corporis calefit primo: deinde calefacit postmodum corpus nostrum. Sicut intelligendum est de frigida sicca et humida. Subtilis vero medicina que postquam passa fuerit a predicta virtute in corpore nostro velociter in minimas partes dividit quantum est possibile. sicut cinamomum atque crocus. Grossa vero dicitur que huic contraria est sicut cucurbita et gypsus. Coagulativa vero medicina est que frigore coagulata calore dissolvit et liquescit atque calore dissoluta frigore coagulatur. Medicina vero liquida est cuius partes de facili recedunt a loco in quo ponuntur. Viscosa vero dicitur que tollat extensionem absque intermissione. Inimibilis vero medicina est que dividi potest in minimas partes a debili causa. quod autem sit sapor et odor iam notum est. Qualitatem autem que medicinis attribuitur respectu impassibilis que in corpore vel pervenientibus ei relinquitur: quodam accipiunt ab actibus absolutis: quodam vero ab actibus relatis ad partes corporis spirituales. Prime vero sunt que significant quantum dicitur medicina subtilitas: aperitas: relaxatio: lavatio: incisiva: attractio: mordicatio: dissolutio: absterfusio: et aspatia: rubificatio: ulceratio. pruritus: pbusctia: corrosiva: putrefactio: cauterizatio: maturatio. digestiva: inflatio: fragilitas: vetositas: igrositas: inuscatia: lenitas: lubricitas: psitricia: expositiva: oppilatio: repulsiva: stupefactio: confortatio: inrudatio: mortifera: corruptio: seu venenositas: tyriacalis. Alie vero quantitates sunt que significant quantum dicitur medicina laxativa: provocatio urine: aut sudoris inductio: vel nauseatio: vomitio: retentio sanguinis aut urine: psipatio: cicatrizatio: vlcex: generatio et mudificatio ipsorum: decoratio: excoctio. Ad distinctam autem cognitionem cuiuslibet quantitatis volumus explicare cuiusque predictorum vocabulorum intentionem. Subtilitas ergo medicina est illa que substantia humoris efficit tunc leniter dissolvendo cum tepore caliditate. Dissolutiva vero medicina est illa que propter excellentiam sue caliditatis humorem dividit sub forma vaporis et eius partes extrahit succelline a loco in quo includit donec consumatur. Absterfiva quidem est que remouet a superficie membrorum et orificiorum pororum coagulata et viscosas humores. Aspatia vero est que membrum efficit in superficie diversarum partium quo ad suum et expansum quidem efficit absterfiva quoniam transit super membrum solide substantie sicut cartilago et os: cuius quidem superficies naturaliter pres habet diversas in situ sed humores viscosos vel lenis currens super ipsum applanat ea accitatur. Vnde absterfiva transiens super ea reducit ipsas ad naturalem aspatiam. Aperitas est que non tamen ab orificiis meatuum sed a perveniuntibus ipsis movet materiam ad extra inus contentam. Relaxatio est que substantia membrorum habentium spissos poros efficit leniorem caliditate et humore propter quod expulsio superfluitatum que continentur in eis sit lenior: Lavatio vero est que abstergit et non cum actia virtute sed cum passiva. s. humore et hoc id quod currit super orificia pororum leniens humores viscosos et congelatos exites ibidem sua humore lubricata commiscendo se illis quodam remouet eos abinde propter motum eius super illos superficies sicut aqua ordeum et aqua simplex calida: quod si fuerit ibi virtus absterfiva erit ablutio fortis sicut est aqua saponis et saponarie. Incisiva autem est medicina subtilis perfecte potens penetrare iter

supficie membri et supficie viscosi humoris adherentia
 ei donec sepet ipsum ab ea et sibi penetrare potens
 inter partes humoris donec diuidat eas et a continuitate
 remoueat diminuens agerietas ipsius humoris absque sub
 tilitate substantie atque ipsum soluendo consumit. Et inci
 suum quod opponit adherenti viscoso quoadmodum sub
 tilitatem grossam opponit. **A**tractia vero est medici
 na huius virtute valde penetratiaz mouens humorem quem
 attigit ad superficiem aut cum proprietate aut cum calefactione
 calefactione quod quod dissoluit et ad locum dissolute huius
 tatis necessitatis vacui alia subsequitur vice prius. **I**te
 rum etiam quod rarificat propter quod attractio fit ad replen
 dum vacuum et iteque propterea quod causa doloris. Et ad me
 brum quod dololet consumit materie duplici de causa. Quarum
 prima est quod dolor virtute membri debilitat et ideoque in
 cipit supfluitates que ab alijs membris expelluntur ad ip
 sum. Secunda vero est quod spiritus naturalis preedit ad ipsum ad in
 pugnandum eam nocivam quem sequitur sanguis militum.
Mordicatio vero medicina est illa que habet qualitate sub
 tilitate penetrat causans in continuitate solutionem multipli
 cem numero tam prius quantitate etiam propter quod situm generat
 doloris. Rubificatio vero est quod fortis caliditate in
 brum cui obuiat calefacit in tantum ut ad ipsum fortiter
 trahat subtilis sanguinem et rubificantem superficiem eius
 sicut sinapis cum sicubus et metastro propter quod eius a
 ctio vice canteris supplet. **U**lceratio vero est quod habet
 potentiam rubificandi adeo excellere ut dissoluat hu
 miditate continuitatem partium quibus obuiat causas vlcera
 ul vulnere et attrahit ad ipsum supfluitates quod obre
 vlcus efficiunt quibus est anacardus. **P**urificatio autem est
 quod potest acumie et caliditate sui versus ad poros humo
 res mortificatos attrahere nec tamen vlcere potest
 quoadmodum serapinum. **A**dustia vero est quod facit eua
 porare humiditatem ab humoribus relinquens cineritatem
 ipsorum in corpore sicut euforbium et assa fetida. **C**orro
 siva vero est quod dissoluit et vlcera dololet ad di
 minuendum substantiam carnis. **P**utrefactia vero est quod
 continuitatem membri corrumpit dissoluit nalem spiritum atque
 calorem ipsius absque eo quod corrodat ipsum aut canteri
 zet aut oburat sed reliquit in eo humiditatem in qua a
 git calor innaturalis. **D**ispositio autem huiusmodi in qua agit ta
 lor innaturalis putrefactio notat. **T**ales autem medicie sunt
 arsenicum et ruta siluestris. **C**auterizatio vero est quod cu
 te oburit taliter ut eius consumat humiditatem propter quod
 eius partes corrugantur sicut in eo quod assat quod obre effi
 cit substantiam cutis oppilans meatum humoris fluctis.
Maturatio medicina est illa que rectificat substantiam
 humoris virtute subtiliando si fuerit grossus aut econ
 tra propter quod ad expellendum hilitat et illud quod facit
 quicquid cum substantia sua nam si subtilis fuerit subtiliat
 nimis grossus. Si vero grossa quod nimis est subtile
 ingrossat quicquid facit illud cum qualitate nam si fuerit
 calida maturat propter quod frigida vero per accidens eteniz cala
 subtiliat quod est grossus et naturalis sepet inter corpora et
 rez exneat. frigida vero quicquid nimis subtilis pecu
 rat substantiam mediocrem et nimie caliditatis proplonez
 tpat. Et omne quod quod a calido liquet a frigido coa
 gulat et econtra. **Q**uoniam ergo subtilitas humoris causa est ca
 liditate exnea ita quod calitas naturalis efficit propter illud
 ipotens ad expellendum ipsam sicut quid tunc fragit exnei
 caloris acumie. **D**igestio vero medicina est quod transmu
 tat cibum in humores laudabiles quibus corpus nutrit et
 humores in substantiam corporis. **I**nflatio vero medicina

est in cuius substantia dnat grossa humiditas extranea tpa
 te promissa in qua quod egerit calitas naturalis generat in
 vetositas que non dissoluit sicut sunt faseoli. **I**stam
 vero medicinam quod causant inflatores in stomacho
 quodam in uenis in quibus cum predicta humiditas fortius e
 promissa non dissoluit inde multa vetositas nisi apud
 sepetores partium medicie ideoque causa in uenis inflato
 non in stomacho. **T**ales autem medicie sunt sicut zinz
 ber et eruca et sunt medicie congruentes ad excitandum
 libidine. **F**ragilitas vetositatis medicina proplea est cum
 caliditate subtili et ignea defectu caliditatis debilis
 que dissoluere nequit vetosam humiditatem in qua agit. **D**is
 solutio autem huiusmodi medicie quod puenit ad dissolutionem
 inflatores causas in uenis a cibis et medicis que e sem
 rute et agni casti et huiusmodi medicie nocet libidini
Ingrossatio vero medicina est pararia subtilitatie
Inuiscatio seu lenificatio medicina est illa que sui vi
 scositatem extendit supra superficiem membri diuersarum
 partium in situ. s. alpi sicut stomachi et matrici et tra
 chee arterie quod obre causa in eis superficie extranea atque
 leue. **L**ubrificatio autem medicina est que humectat sup
 ficie corporis in meatu fletu et liberat meatum ab eo quod
 retinet corpus quod retentum cum guttate proplea et naturali mo
 net propter quod medicina efficit per accens mouens ipsum
 quales medicie sunt pruna et mucilagines. **C**ompl
 sua vero medicina est sicca causans in membro siccita
 tem et coadunatores ipsius ad se ipsam vni obturat tra
 situs et meatus et ex fortitudine proplonia et coaduna
 tores partium membri ad inuicem cogunt humores subtiles
 in eius partibus permanentes expmi violenter ex
 motu eius opposito. **O**ppilatio medicina est illa que
 in meatibus currens resistit virtuti motorio et rema
 net apud quilibet constrictam et replet vlcus sicut
 est lutum comestibile. **R**epulsiva vero medicina est
 frigida que adeo in frigidat membra quod ipsum inspissat
 et eius meatus restringit et fluens ad ipsum coagelat et
 inspissat extinguendo caliditatem ipsius quod obre retinet
 ipsum et prohibet eius motum et prope si fuerit grosse sub
 stantie sicut oleum ros. in frigidat et mucilago pilu
 et philia. **S**tupefactia est medicina frigida que adeo
 in frigidat membra quod propter frigiditatem alterat subst
 antiam spiritus penetratis in ipsum et exhibet a proplone sua que
 recipit virtute sensus et motus et pmutat etiam proplone
 ipsius membri vni amputat sensum eius. **C**onfortatio
 medicina est que adeo tpat proplonez membri ut prohibe
 at ipsam recipe corruptela aut cum proprietate aut cum sua
 proplone ita. s. quod in frigidat nimis calidum et nimis fri
 gidum calefacit quoadmodum de oleo ros. promemorat
Sal. **I**ncrudatio medicina est que frigiditate sua p
 bibet maturatores et digestionem sicut aqua frigida quod
 bibi in apostemate stomachi. **M**ortificatio medi
 cina est illa que corrumpit proplone et substantiam spiritus
 cordis aut per formam ipsius specificam sicut nenenum aut
 per excellentiam alicuius qualitatis actie sicut opium per frigi
 ditate et euforbium per caliditate. **M**edicina autem que pro
 prie appellatur venenum est illa que corrumpit proplonem
 spiritus per parietatem substantie spei sue ad substantiam
 et spiritum spiritus sicut napellus. **M**edicina autem tyriacal
 et liberans a veneno est illa que proplone spiritus ab im
 pmissione veneni reducit ad naturalitatem et ab ipso p
 feruat ea cum sua proprietate. **M**edicina autem puocativa
 vrine ac sudoris et medicina laxativa et iteque sanguis
 eductis et retentia ipsius et his consules manifestas

quidez habent intentiones quapropter notificatione non indigent.

Laplm. ij. in quo ostendit quod sunt virtutes medicinae rursus que ad confortationem cordis et letificationem conferre possunt aliquo modo.

Supranotataz medicinarum quedam medicinas cordis ingrediuntur: quedam vero non. faciemus autem nunc de ingredientibus medicis. medicie laxative possunt ad confortationem cordis dupliciter: uno quod de modo intendit inuamētum cum eis procurari iam dictum per euacuatores nocuius humoris a toto corpore: aut a partibus epatis et cerebri sic sunt cum doctore epithymi: aut cum medicis cum epithymo coacta. Secundo vero modo quod intendit cum medicis laxatis non predicta euacuatores sed mundificatio tamen sanguis quod proprie est in corde ad hoc quod spiritus mundus generetur in eo sicut quod ponitur in medicis cordis lapis lazuli aut armenus ex quibus medicis quod peruenit eorum virtus ad cor adipiscitur virtute expulsiua mlici humoris. a sanguine sedente ad ipsum et mlici vaporis a sanguine generati in ipso quod etiam inuamētum preedit ex corde ad cerebrum. Nocet igitur medicis laxatis cordi quod omnis euacuatores natus duobus modis committitur. Primo quod cum eo quod nocuius est euacuat aliquid de pueniente nature. Secundo vero quod affert supra natus ad membra quod trahit a membris vnde generatur. nam enim trahit humores ad sedem ipsorum et ibidem desecere facit eos. medicis vero laxatis huic contrarium efficit: accit ergo ex hoc nature debilitas et pigrities quod obre non proualeat ei. Tyriacalis autem medicis sinit vomitum atque fluxum confortando natus et repugnando illi put habet substantiam venenosam et cum sua uenositate euacuat. Et idcirco ferri bene dixisse sapienter Hippocrates. quod medicina laxatis mundificat atque ledit. Rursus autem inuamētum laxatores maius quod est in tristitia propter mundificationem spiritus quod in cordis debilitate. Laxatores namque diminuit magis spiritus et debilitat cordis propensionem. Medicis vero procaces vrinam et sudorem sunt utiles in debilitate cordis quod causatur ex subtilitate sanguinis et eius a quositate: nocue autem in tristitia quod causatur ex turbido ac mlico sanguine quod auget sanguis siccitate et grossitate et turbulencia mlica. Euacuatores vero sanguis nocet debilitati cordis quod causatur ex frigidityte sanguinis et paucitate. predest autem debilitati quod causatur ex suffocatione caloris naturalis et supfluo sanguine sicut in cardiaca et hec est sinocha inflata sanguinea. Medicis subtiliatia medicis cordialibus associat quod tristitia causatur ex turbiditate sanguinis aut in debilitate cordis quod ex grossitie sanguinis et ei frigiditate causatur vnde generatio mlici et spiritus prohibetur. Eodem vero modo sinit absterfua et apertia illis adiungit ut cum sui apertendi potentia penetrare faciat medicinas cordis quod sunt sicut karabe et terra sigillata. Inflata medicis valde nocua est tristibus et corde debilibus quod replet substantia spiritus vaporibus pgruis et intransmutabilibus habitibus se ad ipsos sicut se habet supfluitates ad membra: obtenebrat ergo spiritus atque gunitat et ad suas operationes debiles eos reddit propter quod debilitatores cordis atque tristitia sinit causant. Costrictia medicis et inuiscatia medicinas cordis ingrediuntur ut substantie spiritus soliditate et pmutate laudabile tribuat ne velociter dissoluatur quolibet leui motu. Vixit iparuz vtilitas in debilitate cordis est maior quod in tristitia quod ex subtilitate spiritus et sanguinis cordis debilitas apli accit.

Tristitia vero potius ex grossitie sanguinis et turbulencia eius. Repulsus vero medicis tunc medicinas cordis ingrediuntur quod propter debilitatem eius catas a mala complexionem calida patitur nocumeta. Stupefactia medicis ponitur in medicis cordis ut virtutes ipsarum a corruptione custodiat in via usque ad cor et in corde postmodum tpe sufficiat sinit ad faciendum impressionem sicut opium in pfectibus cordialibus. Medicis autem confortates tenacitate sua omnes inquam medicinas cordis ingrediuntur quod humane nature eius proprietate pueniunt cuius inquam nature principium cor existit et quod etiam cor confortat ut a venenis non patiat. Quales sunt doronicum et muschus et omnes quod medicie letificantes cor et confortates ipsarum sunt tyriacales non tamen omnes tyriacales sunt letificantes propterea quod quedam ipsarum sunt ualde calide ut castoreum: quedam valde frigide ut lactuca et portulaca. Et sunt quedam tyriacales illis qlitabundis indigetes diuersis ex causis. venenium. n. cui repugnet praria cum sui substantia et forte cum qlitate predicta qlitati praria: aut solui praria cum qlitate qlitati predicta praria: aut forte necessarium est ut medicina veneno repugnans siue calido siue frigido sit vebementis caliditatis mltis ex causis. quare vna est ut sit spiritus fortis motus. Secunda quod est ut sit vebementis extensionis ad hoc quod ut cum potentia mortificandi et tyriacali qua habet longe possit obuiare veneno in pugnando et expellendo ipsum antequam cor attingat. Tertia vero ut sit fortis ad corripendum et pbarendum venenium in modico tpe in quo cum hoc quod dictum est insuper conservat spiritus in suo saluo esse tyriacali proprietate. Munitia vero medicis predest cordi quod alleviat abelium ut inde cor melius euacuet. Dissolutia medicis debilitati cordis et tristitie valde nocet nisi ex grossitie spiritus et frigidityte causetur et in corde sunt inflati humores: nocet autem debilitati cordis propterea quod dissoluit spiritus exiguum et subtile. quod enim dissoluit quicquid sit substantia eius ex genere est vaporis et veti. Aristoteli autem nocet quod tristitia si causatur ex paucitate spiritus dissoluedo addit in paucitate aut subtile spiritum efficit turbulenti et remanenti spissitudine auget. quod si necessitas coegerit ut ea expediat ei permisceri confortatas medicinas et pgregates aut pmutate finates dum tamen sint ex his que pueniunt cordi sicut myrtus et kebuli.

Laplm Tertium de simplicibus medicinis cordialibus secundum ordinem alphabeti.

Postquam locuti sumus de vltimis iudiciis medicinarum et ostendimus quod ex eis medicatiō cordis pueniunt et quod non et etiam propter quod. nunc iam expedit ut tamen ad iudicia particularia medicinarum cordialium simplicium quod ppositarum amō descendamus a simplicibus inchoantes secundum ordinem alphabeti. Inquit translator. quod in alphabeti arabici neque ordinem alphabeti nostri suare: idcirco medicinas simplices de quibus auctor hic loquitur ad alleviandum laborē studetibus secundum serie nostri alphabeti scripsimus.

De Littera. A.

Ambra. Aux. Argentum. Acedula. Agaric.

De Ambra.

Ambra calida et sicca in secundo et cum subtilitate et viscositate sua nihilominus habet vebementem proprietatem letificandi et confortandi sinit. Est autem ad hoc potentior propter fortitudinem sue

aromaticitatis et ideo portat est substantie cuiuslibet spiritus et membrorum principalium et multiplicatio ipsius effectus et est multo potior muscho. Ita autem patet est huius nam cum subtilitate et viscositate et soliditate.

De Argento.

Argentum aliquantulum est frigidum et siccum et eius quidem effectus similis est effectui iacynthi hoc excepto quod est multo debilius illo.

De Auro.

Aurum indicat inter iudicium argenti et iudicium iacynthi et est quidam inter iacynthum et supra argentum cuius quidem propter portat est aliquantulum vicia calori et est eius operatio a proprietate.

De Acedula.

Acedula propinquum est acetositate citri atque quoniam in proplone non sit ea debilius in prope tate tamen multo debilius est.

De Agarico.

Agaricus calidus est in primo siccus in secundo. Inest autem ei prope tyriacal contra omne venenum et propter subtilitatem quod eius caliditatis promissa est apertius est et laxativus huius turbidi propter que omnia inest ei prope confortandi cor et letificandi.

De Littera. B.

Basilicon Beem.

De Basilicon.

Basilicon calidum est et siccum in primo: habet autem aromaticitatem et stipticitatem cum subtilitate propter hoc etiam est in eo superflua humitas letificat autem cum prope quod adiuuat aromaticitatem stipticitati et subtilitati associata: finaliter in visus eius non est in letificatione laudabilis quoniam substantia nutritiva quod est in ipso contrariatur ipsius medicinalis substantie: etenim substantia medicinalis efficit quod dicta sunt nutritivum visus sanguinem turbidum atque multum generat et illa superfluitas insuper quod est in ipso causat inflationem in nemine: ita autem ostenditur quod nociva sunt ista duo.

De Beem.

Beam calidum est in primo. siccum in primo. Ipsius autem quoddam est album: quoddam rubrum. Sed rubrum quidem calidius est. Et est nihilominus in utroque stipticitas cum subtilitate et apte. Inest ei fortis prope portandi cor et etiam si letificandi ad quod quidem inuat stipticitate subtilitati coniuncta.

De Littera. L.

Litrum Lorallus Linnamomum Locus.
Lansora Loriandrum Lalametum Lalia lignea
Laro Liperus.

De Litro.

Litri cortex est ex letificationibus tyriacalibus cuius prope calitas quod adiuuat. Est enim calidum et siccum in primo cuius appropinquat folium et flos eius suntque subtiliores eo et eius etiam acetositas est ex portatibus cor calide et sicce proplone. et est ex proferentibus cardiacalide: post hoc autem est in eo tyriacalitas unde proferit morsui reptilium et serpentis et est frigide et sicce in primo. Semine autem eius est tyriaca proferens veneniam: unde etiam quod sit ex portatibus cor pro bendo soliditate substantie spiritus. est frigide ac sicce proplexionis in primo nec elongat ab intellectu quoniam fit ex alienationibus ipsum.

De Lorallo.

Lorallus frigidus est in primo siccus in primo et cum prope portat cor et letificat quod quidem prope portat adiuuat illudiat et abster-

sio et solidat cum stipticitate.

De Linnamomo.

Linnamomum alitimum calidum est in primo siccum in primo habetque modicam stipticitatem et inest ei letificandi prope quod adiuuat aromaticitatem eius et fortitudo subtilitatis. Et propterea proferit in unamento tyriace.

De Loco.

Locus calidus est in primo siccus in primo: et sunt in eo stipticitas et dissolutio fortes atque digressio sequitur proculdubio. et inest ei prope tyriacal in portando cor et substantia spiritus et letificandi cum hoc quod illudiat et dilatat et solidat ipsum et adiuuat ad hoc aromaticitatem fortis cum nam predca. Multitudo vero comestionis eius superflue dilatat spiritum et movet ad ex donec occidat propter hoc ut discedat a nutritivum medietate et sequitur ide mora. Vos autem eius ad hoc non est nec oportet de ipsa metere facere.

De Lansora.

Lansora frigida est et sicca in primo: visus eius est saluare substantia spiritus cum dno sue frigiditatis quando eius quantitas moderat et fortasse adiuuat ipsam absolute frigiditas in calida proplone: quoniam propter malitiam eius proplone debilitat spiritum et dissolvit. Aromaticitas autem eius adiuuat absolute prope ipsius in omni proplone. Ipatur vero frigiditas eius cum ambra et muscho. Siccitas autem cum oleis humidis et aromaticis sicut est oleum viol. etiam est tyriaca. et prope pro calida venena. Et acquirit ab ea spiritus subtilitatem et humiditatem vehementem et prope letificat et portat: in hoc autem karabe assilat ei. Sed cansora quidem fortioris prope portat est et vehementioris saluationis.

De Loriandro.

Loriandrum frigidum est in primo siccum in primo: et est ei prope portandi cor et letificandi et prope in calida proplone et adiuuat ipsum aromaticitatem et stipticitatem eius.

De Lelamento.

Lalametum si reprobatur eius caliditas et siccitas cum oleo viol. et remaneret aromaticitas et penetratio eius proferit in ipando spiritum in cerebro exant et prope si fuerit proplone phlatice tunc. n. reprobatione non indiget. nec est auditum quod spiritum proferat quod existit in corde in unamento magno. Vexat ex his que diximus de quantitatibus eius unde quod proferre possit eidem.

De Lalia lignea.

Lalia lignea appropinquat in proplone cinnamomo alitimum non tamen in subtilitate.

De Larne.

Laro licet sit nutriendus propter atque aqua eius ingreditur curatores debilitatis eius: non igitur obest de ipsa loqui. Et idcirco dicimus quod carnis atque si laudabilis fuerit caro animalis: aut bidetis ovium: aut iuvenis arietis: aut hedi: vel caro laudabilis autem est ultia reprobationi cordis. Quod si causat ex debilitate spiritus tunc utilior est caro animalis aut bidetis ovium. Si vero ex ipsius grossitie et turbiditate et paucitate tunc leviores ex eis utiliores sunt.

Plures autē medicorū sunt opinati q̄ aqua carnis
sit brodiū decoctōis ipsius non tñ est ita. Sed po-
tius q̄ carnis est succus p̄ decoctōez extract⁹ a car-
nibus p̄minutis donec resudado fuit ab eis ⁊ in q̄
frigit caro cuius colatura potui mīstratur.

De Līpero.

Līperus de eo dicitur in capitulo de spica
nardi.

De Littera. D. Doronicum.

De Doronico.

Doronici calidū ⁊ siccū est in p̄ncipio scd̄i
ḡdus. Inest autē ei p̄petas valde fortis i
p̄fortado cor ⁊ in letificado cui nō repu-
gnat excessus ⁊ adiuuat tyriacalitas ipsius ⁊ q̄ i ip̄o
est s̄tīpticitate subtili p̄inde est tyriaca cūctis ve-
nenis ⁊ letificat ⁊ p̄fortat: ore p̄mit autē excessus sue
caliditatis cū p̄missione sirupi matianorū. S̄z i car-
diaca valde calida cōmīscet ei modicū calore pp
q̄d remanet p̄petas eius ⁊ rep̄mit caliditas.

De Littera. E. Amblicus Endiuia.

De Amblico.

Amblicus de p̄pone eius sunt d̄ntes o
piniones. Et hi q̄ plures sunt dicit eū eē
frigidū ⁊ hūidū ⁊ hoc q̄dez rectius est.

Isaac autē iudens opinatus est vt d̄r ip̄m esse calz
S̄z q̄ frigidū indicat diuersificanē. nā q̄da ponunt
frigiditatem eius in p̄mo: q̄da vō in fo. videt tñ q̄
sit in fine primi: siccitas autē eius est in fo. p̄pter q̄d
est ex mere p̄fortatibus s̄tīpticitate. Et inest ei p̄-
prietas p̄fortadi cor ⁊ letificadi quā adiuuat s̄tīpti-
citas eius c̄ etia frigiditas in p̄lomb⁹ frigidis cū
modica re leuiter ipat. Est. n. medi⁹ solutia sp̄i-
tū ei⁹ tñ inuamētū i p̄fortatiōe maus ē q̄ in tristi-
tia. tūc autē in tristitia p̄dest qñ est eius cā subtili-
tas sanguis cū paucitate atq; dissolutiōis velocitas
illius. Et qñ est ex medicis p̄fortatibus cor pp p̄-
prietatē ⁊ p̄pter hoc q̄ mūdificat etia idcirco est
medicia vehemētē p̄lēs intellectui ⁊ mēorie.

De Andiuia.

Andiuia siluestris sicca est in primo. Inē
autē ei p̄prietas tyriacalis ⁊ ingredit cor
dis medicatōez potata ⁊ emplata.

De Littera. F. De fisticia.

Fisticia inest aromaticitas ⁊ s̄tīpticitas cūz
viscositate p̄pter q̄d autē esse letificata
cor ⁊ cōfortates ⁊ inde numeratū inter
medicinas tyriacales.

De Littera. J. Jacynthus Ixmel

De Jacyntho.

Jacynthus ipata esse v̄r. Inest autē ei p̄pe-
tas letificadi ⁊ p̄fortadi cor ⁊ fortiter ob-
uadi veneno. Et hec q̄dē p̄prietas est v̄-
tus non suis attribuēda p̄ponētibus sed manare ab
ip̄a eo mō quo dixim⁹ de magnete. De his autē q̄
in p̄sideratiōe iacynthi p̄suadere oz est vt inveni-
ens esse dicat calorē nālez agere in iacyntho qñ su-
miit intra corpus transmutatōez ⁊ dissolutōez atq;
p̄missione eius substātie cū euaporabili substātia
sp̄is quēadmodū dicim⁹ de croco ⁊ silibus. Et in
sūma p̄gruū q̄dē est q̄ dicat q̄ iacynthus in substā-
tia sui patit a calore nālī ⁊ ex inde postmodū eius
opus manifestari. Etenī eius substātia quēadmodū
patet sensui valde est ab hui⁹ passione remota. n̄

ergo q̄ calor nālīs nec imp̄māt in substātia nec in
accētibus forme sue inherētibus sed solū in v̄bi e-
ius ⁊ loco ⁊ q̄litatibus eius accētilib⁹. In v̄bi qui
de ⁊ loco qñ facit ip̄m cū sanguine penetrare v̄sq;
ad p̄tes cordis. Quapp qñ efficiat p̄p̄inquitus passo
fortius ip̄mit suū effectū. In q̄litatib⁹ q̄dē accēta-
libus qñ calefacit ip̄az iacynthū: de natura v̄o cale-
factōis est vt manifestet p̄prietatē ⁊ educat v̄tutē
sicut apparet in karabe: ip̄m. n. qñ debilr paleaz
trahere v̄r: fricat q̄dē donec caleseat post hoc ap-
ponit palee trabēas ip̄az. v̄r ergo finalr q̄ imp̄ssio
iacynthi sit ista ⁊ q̄ actō eius sit h̄z additiōez elōga-
tōis aut app̄inquitōis eius ad id in q̄d nālīter imp̄-
mit. illud autē in quo testificanē antiq̄ letificare ia-
cynthū. s̄. ferre ip̄az ⁊ p̄pe in ore testat qñ ad le-
tificatiōez alteratiōez non indiget in substātia sua v̄l
in accētibus inherētibus ei nec est necessariū q̄ pal-
sus tangat ab ea: sed sufficit q̄ v̄tus letificadi q̄ ab
ea manat ip̄m attigat quīs eius actō p̄fortet cale-
factōez ⁊ app̄inquitōez sicut in p̄petatibus ceterorū
videt etia q̄ adiuuet actiōez sue p̄petatis q̄d h̄z
de illūiatōe cū absterfōe ⁊ ip̄amēto p̄ponis.

De Ixmel.

Ixmel plāta est aromatica silis cinamo-
qua q̄dē s̄ lāmet afferri d̄nt ⁊ est calida i
fo sicca in p̄mo. Et est ei p̄petas valde
subtilis p̄fortadi sp̄is quā adiuuat aromaticitas et
s̄tīpticitas cū subtilitate sicut frequētē in p̄dictis
recolimus: p̄fortat etia cor ⁊ cerebr⁹ ⁊ oīa v̄sīcera
⁊ in sūma oīz v̄tutū nāz adiuuat ⁊ actōez.

De Littera. K. Kadrem Karabe.

De Kadrem.

Kadrem est ex medicis letificatib⁹ ⁊ p̄fortā-
tibus magnis ⁊ est ex nobiliorib⁹ tyri-
cis p̄tra morsus p̄p̄entis ⁊ p̄uctura nec h̄z
excellētē caliditatem. Et idcirco cū hoc q̄ est tyriaca
p̄fortat ⁊ letificat sil. Est enī herba simil̄ aristol-
crescēs cū napello cui napellus ei uicinat in quocūq;
loco nec fructificat nec frondescit p̄pter q̄d q̄daz
opinati sunt q̄ sit tūmalus qñ hec ei cōuenit non
tamen est ita.

De Karabe.

Karabe calida in p̄mo sicca in fo. opinio
tamē est q̄ sit frigida. Inest autē ei aro-
maticitas caloratis ⁊ radiositas modica
⁊ p̄petas p̄fortadi cor ⁊ ip̄m letificadi ac depellē-
di cardiaca inuamēto tempato ⁊ soliditate quam
prebet spiritui.

De Littera. L.

Lingua bonis Lapis lazuli Lapis armenus

Lilium Lignum aloes.

De lingua bonis.

Lingua bonis calida est ⁊ hūida in p̄mo:
cūus p̄petas est letificare: mūdificat nāz
substātia cordis. Melior tñ est q̄ de co-
rintho afferi habēs sp̄issuz foliū velatū plima lanu-
gine: q̄d in qua post exiccatiōez nec p̄trahit nec est
siccū: q̄ autē in his ptib⁹ repit est ex genere alteri
us plate ⁊ accipit p̄ lingua bonis pp s̄litudinē illi⁹
ad illa qñ tñ non sit illa. Sed etia puenit ei cū v̄tu-
te p̄prietatis ⁊ app̄inquit eius natura ip̄amento
nec tamen imprimi sicut illa.

De Lapide Armeno.

Lapis armenus ppetatē hz pfortadi cor
et ipm letificadi: sepando insup vapore
mlicū ac fumosuz a spiritu et mūdificado
siml corpus ab homore mlico.

De lapide Lazuli.

Lapis lazuli silem vim habet cū eo qd di
cit de armenico lapide nisi quia est ipo
bilioz modicum.

De Lilio.

Liliū in iudicio et natura croco appinquat
minus tñ habet calitatis et siccitatis eo. et
liliū qdē pueniēti? ē ad pfortatōez cordis
Croco autē ad letificatōez. In lilio est potētia soli
dadi spūz ppinq ei q ē in croco nō tñ habz siccitatē
et crocus habz vehemētē potētia dilatadi spūz fo
ras et mouēdi ex: pinde amplius pferit sincopi q
crocus. Liliū. n. mouet spūz minute dilatado et ex
trahēdo et fortius retinēdo. Crocus autē minus re
tinēdo et fortius dilatando et extrahendo.

De Ligno aloes.

Lignū aloes appinquat in iudicio ambre
tñ est ea debilioz. Atēni tpmēto ppin
quior est ppo ei? et oia mēbra pfortat.

De Littera. M.

Myrtus Myrobal Melissa Macis.
Muscb? Mumia Menta Malū gnatū.
Matianū Margarita.

De Myrto.

Myrus non est ita pfecte pmissionis ut pz
q vnica et singulariter pdominas vtus ei
pueniat p nāz imo vī duplicē hīe substa
tia in qz vna frigiditas dñat in altera vō caliditas
inter quas qdē pmissio non pficit nec actō et passio
taliter vt pducatur ad pponē vnicā dñantē eis in q
qdē iudicio plime pñderatiōis est myrtus: vt. n.
plus esse frigiditatis in ipa nec tñ adeo fortis ē ip
faz pmissio qn calor nālis sepet inter eas: quq; se
pauerit penetrat pmo substantia cala et calefacit: po
stea vō sequit substantia frigida et pfortat et frigit
et idcirco excellit eius inuamētū in generatiōe pilo
rū etēni substantia calida trahit pmo materiā et di
latat poros. Qu ergo ad ipos trahit mā pueniens
generatōi piloz pñdensat in pilū. Est autē sedes aro
maticitatis q in ipa est substantia calida. Qu autēz
iudicat myrtus fm pponē eius pñnantē et fortiorē
est frigida in pmo et sicca in scdo et inest ei cū hoc
subtilitas: est quoz pueniēs spūi ppter aromati
catē suā et stipticitatē cū subtilitate subtiliatia ei? et
mūdificatiā etiā ppter alterā substantiaz eius sim
plicē ppter q itēz oia est ex medicis cōferētibus
cardiace et cordis debilitati pprietate quam cōpō
adiunat.

De Myrobalanis.

Myrobalani kebuli frigidi sunt in pmo sic
ci in fo: inestq; nālr eis stipticitas qd si
gnificat ipoz pōticitas. Et soluit cū ppe
tate quā ppo adiunat. myrobal. indi tñ adhuc for
tiores sunt kebulis. Quāt tñ in mūdificado cor et
psolidado et cōfortado etiā idcirco letificat videt
etiā q ad hoc sūr insit pprietas.

De Melissa.

Melissa calida est et sicca in fo. Inest autēz
ei ppetas mirabil letificadi et pfortadi

cor sūr: quā qdē adiunat aromaticitas et subtilitas
apitia et stipticitas que i ea sunt et cū hoc etiā cūctis
visceribus pferit habetq; naturā leniter solutiūz
ita. s. q sufficit ad soluedū a spū vapores mlicos
et sanguinē q existit in corde nec tñ id efficere valz
a ceteris mēbris et corpore toto.

De Mace.

Mace de eo dicitur in capitulo de spica.
De Muscho.

Musculus calidus est et succus in 3°. Est autē
silis croco non tñ crocus loco eius pmu
tari pōt in oī loco. et musculus est tyriaca
liū nobilior cōtra napellū et gñi eius et cornu spice
repmitt caliditas eius cū cafora et sicca cū oleis hūi
dis sicut cū oleo violaceo et ros.

De Mumia.

Mumia calida est i fine tertij sicca. put tre
dit in pmo. inest autē ei ppetas omēz spi
ritū cōfortadi qd adiunat continuatiua

viscositas.

De Menta.

Menta habet subtilē aromaticitatē et dulce
dinē amaritudinē pmissā cū delectabili p
missionē pōticitatis et pueniētiā stipticita
tis q inqua sicut sepe dixim? adiunat letificadi p
prietatē videt autē q eius ppo sit calida in fine p
mi sicca in principio si.

De Malo granato.

Malū gnatū dulce pueniens est pponi spi
ritus cū bonitate et dulcedie sua et pprie
spūs qui existit in epate.

De Matiano.

Matianū frigidū et siccū in pmo et inest ei
magna ppetas letificadi et pfortadi qm
adiunat aromaticitas et dulcedo etēni cā
hec q est me? est nutria qmōbrē pferit spūi nutri
endo et tpando ipz et pdest etiā ei sua ppetate.

De Margarita.

Margarite siles sunt karabe in nā et lūiofi
tate. veytū in ope non psequit illas: tñ
ei inest ppetas valde magna.

De Littera. N.

De Nenufare.

Nenufar appinquat casore in iudicio nisi
qā est hūidior ea. Et eius qdē hūitas cāt
in substantia spūs q existit in cerebro pi
gritū et torporē nisi egeat hūectatōe ut tpe: spūs
autē q est in corde non videt ab ea pati hoc nocum
tū qd patit spūs cerebri imo pbet forte inuamētū
nā ppetas sue aromaticitatis pfortat spūz q in cor
de est: nocumētū vō frigiditatis et hūiditatis ipius
est fm qd et tpatē croco et cinnamomo.

De Littera. O.

Oua

Olibanum

Ozimum.

De Ouis.

Oua quia medicia non sit ad pfortatōem
cordis tñ recipiunt: ipm. n. valde pfor
tat vitella v3 dūmō tñ accipiat ex ouis
volatiliūz laudabilis carnis sicut gallie et plicuz et
sturne et fassiani. Ista. n. vitella tpate pponis sunt
qui bus tria pueniūt. s. velocitas in sanguinē tras
mutari: et pax supfluitatiā post trasmutatiōez reli
quere: et sanguinē generat et pfortatōez sanguinis

quo nutrit cor. s. subtilē et elax: pellit ergo festi-
nater ad ipz. Et idcirco p̄teris nutritibz p̄ueni-
ens est i dissolutōe substantie spūs et diminutōe ma-
terie ipsius sanguis. s. cordialis.

De Olibano.

Olibanū calidū in fo gdu et sicū in pmo.
Estqz pfortat m̄ vitalis spūs et aialis et p
inde p̄fert hebetudinē et obliuioni Quis
inquā opo pformis est opatōi been nisi q̄a eo de-
bilis est in pfortatōe cordis et maioris aromati-
catis et pp̄tyriacitatē q̄ in ipso est pdest fumus eius
in pestilentis.

De Myrmo.

Mymū est basilicō de quo sup̄ius est dictū
minus aut est mellisse in iudicio sile ex-
cepto q̄ est ea calidior modicuz.

De Littera. p.

Polypodium Pira Peonia.

De Polypodio.

Polypodiū letificat non p se sed p accidēs
euacuat. n. a corde et cerebro et corpore
toto melancholiam.

De Pira.

Pira q̄dē aromaticitatē et stipticitatē atz fo-
lilitatē substantie q̄ in quā ad frigiditatē
declinatū habet virtutē pfortadi cor et ad
inuāt eaz q̄ diximus. Natana tñ ad hoc meliora
sunt eis.

De Peonia.

Peonā tpata est in caliditate et frigiditate
forte habēs siccitatē et stipticitatē cū subti-
litate q̄ in quā oia ppetatē ipsius adiunāt
in pfortatōez spūs aiat et expulsiōe sup̄fluitatuz
a cerebro cū potētia quā hz educēdi m̄liam et p̄b̄la
ex illius substantia tñ a cui? ppetate adipiscit cere-
brū potētia resistēdi eoz receptōi videt enā illi cō-
uenire vlr̄ imp̄sio in corde quīs non recitet.

De Littera. R.

Rosa.

De Rosa.

Rosa imp̄fecte p̄missionis est in eius sub-
stantia sicut dixim⁹ de myrto. Est. n. in
ea substantia cui? p̄plo frigida est in fo et
substantia cui? p̄plo calida est i prio. Et est i ea sub-
stantia lenitia et hūectatā et substantia inspissatā et sic
ca. Conuenitqz cū aromaticitate sua substantie spūs
et ppe qñ sup̄ealefactus extiterit. cōfert enī ei tūc
sua frigiditate ac solidat ipm cū sua stipticitate pp
q̄d valde p̄ficiat et sincopi et cardiae qñ paulati de
glutit aq̄ ipsius. Estqz cūctis visceribz p̄ferens.

De Littera. S.

Sericuz Sicados Spodium Sandalus

Secacul. De Serico.

Sericū ex fortibus letificatibus est excel-
letius tñ est crudū. Sz qñqz cadit in vsū
coctū potissime si non fuerit fictū. Est au-
tē calidū et sicū in pmo: et insunt ei subtilitas et ra-
ritas et p̄uicias atqz fulgor et p̄petas letificadi et cō-
fortadi cor ad q̄d inuāt p̄dictis. vñ dilatat spūs et
solidat et abstergit et clarificat et illuiat: nec tñ eius
pfortatō tñ vni app̄p̄iat spūi sed est poti⁹ p̄uei-
ens substantie spūs cuiuslibet ita q̄ p̄fert spūi aiatō
q̄d p̄z ex eo q̄ uisū pfortat si oculi ex ipso colyriq̄t
p̄z etiā p̄pterea q̄a p̄fert mēorie et q̄ spūs p̄pterea

pfortat q̄ existit in epate q̄d impinguatō manifestat
planū est aut q̄ non impinguat p̄pterea q̄ t̄pet cor⁹
reliq̄t ergo q̄ facit hoc q̄a pfortat spūs nālez ad nu-
triēdi actōez p̄fectū cōdā v̄timur et eo tñ ip̄sioe
De Sicados.

Sicados arabicū calidū est in pmo siccuz
in fo. Inest aut ei p̄petas educēdi hūorē
m̄licū et ppe ex cerebro et ex cor⁹. vñ et
letificat et pfortat corpus depurado substantia spūs
in cerebro et in corde sil a melacholia: habetqz stipti-
citatē modica et idcirco substantia spūs in corde cō-
solidat vñ etiā q̄ p̄pter hoc p̄petatē habeat p̄for-
tandi cor p̄pter q̄ vehemēter p̄fert i venenis pū-
ctōnū et morsura et ad pfortandū cor et ad corrobō-
randum memoriam.

De Spodio.

Spodio inest p̄petas pfortadi cor et letifi-
cadi. Cōfert m̄ltū cardiacū et sincopi calis-
cui? p̄petatē stipticitatē adiunāt p̄ponat
aut est frigidū in fo. In p̄p̄sonibus frigidis t̄pat cū
croco. vñ q̄ letificet et pfortet cādo luminositatez
et soliditatem in spiritu.

De Sandalis.

Sandalus habet p̄petatē letificadi et p̄for-
tandi cor quā q̄dē adiunāt aromaticitas et
stipticitas et illius subtilitas. Estqz p̄plo
eius frigida quīs albus frigidior sit et min⁹ siccuz
om̄s tñ in his q̄litatebus p̄ueniūt ad fm gradum.

De Secacul.

Secacul q̄d est fm ueritatē fr̄ia vñ fert pp
subtilitatē et caliditatē et hūiditatē addit
in virtute spiritus.

De Littera. T.

Terra sigillata Tamaridi

De Terra sigillata.

Terra sigillata t̄pate p̄p̄sona est in calidita-
te et frigiditate p̄formis hūane p̄p̄sona et
nisi q̄a eius siccitas maior est hūitate ipi⁹
habetqz hūitatē cū sua siccitate vehemēter p̄m̄sta
Et p̄pterea insunt ei viscositas et cōfortatō quia
maior v̄o est siccitas in ea: idcirco cū illis inest etiā
eidē absterisio habet etiā p̄petatē mirabilē letifica-
di et pfortadi cor cū tyriacitate manifesta p̄pter q̄d
cūctis obuiat uenenis ita q̄ suie bibat anteq̄ vene-
nū suie post nāz sustinet et cōfortat ad expellēduz
eū vñ etiā q̄ m̄lit ei p̄petas illuiandi et t̄pandi spi-
ritū. Adiunāt aut viscositas et stipticitas q̄ in eo sūt
etenī soliditatē et p̄tinitatē auget spūuz p̄pter q̄d
fortius letificat et confortat.

De Tamarindis.

Tamarindi frigidi sunt et sicci in fo: de q̄-
bus opimo est q̄ cōfortat cor: ut tñ q̄ il-
lud ppe sit in hūitibus mala cōplonez ad
nāz cholica declinatē. Atēni t̄pat in frigidatōe et a
chola mūdāt cū virtute solutia quā habet.

De Littera. U.

Ulnce.

De Ulnce.

Ulnce ca. est in pmo sic. i fo: q̄ p̄pter sui
aromaticitatē cōueniēs est substantie spūs
quā etiā soliditate et stipticitate cōsolidat
et cōfortat q̄ facili et penetrat p̄pter sui subtilitatē
Et idcirco cōfortatā est cordis et cardiacē p̄ferēs.

De Littera. Z.

Sedoaria.

De Sedoaria.

Adoariū vtrūq; ca. est & sic in 3° in qd^o etia inest cū subtilitate sūpticitas & pūit eis cū ppetate & aromaticitate cor pfortare adiunatq; sūpticitas & subtilitas. Sed in domestico qdē fortior est pfortadi pprietas & aromaticitas etia ponitq; in magnis tyriacis & qm̄ vehementer puenit substantie spūs: idcirco pfortat spūm in epate extit adeo qdē ut inter ipigūatia pputat Laplm qrtū de differētibus mōis letificadi & confortandi repertis in medicinis.

Determinatis nostre intentōis sermonibus in medicis simplicibus cordis amodo loquemur de ppositis medicis. Et pmo d mithridato: & Tyriaca magna. nulla enī ppositaz medicinarū equiparat eis in tempando pponē humanā & conferendo ei ac letificatiōe cordis & ablatione tristitie necnon in obuiando venenis ac morbis venenosis. Ambarū. n. medicinarū aliquid est notum: aliquid vō ignotū. Notū autem est quod eis aduenit ex simplicibus. Ignotū vō quod eis aduenit post pmissionē. Exemplū autem primi est si cut si dicamus nos scire tyriacā & mithridatū veneno tyri & scorpionis cōferre ppter ea quia in eis reperiuntur medicine pferentes ad illū. Et similiter tamen propter hoc dicitur cōferre cardiace aut debilitati virtutis existentis in epate. Exemplū autē secūdi est vt dicamus q; nobilior opationū iparū est q; puenit vtrūq; post cōmistiōē a natura puenienti valde nature humane ad quā quidez suscipiendā complexio preparauit eam & eius etia pncipium ab extrinseco est. Nos autē ignoram^{us} causam inuentionis quantitatz medicinarū simpliciu^{um} proportionataz ad hanc dispositionē in eis quēadmōz ignoramus in ceteris. In eis etia sumr accidit & q non artificialiter sed naturaliter pponunt. Sapientea autē speculatores pūse determinat q; directō ad cōpositōē istaz medicinarū processit ab inspiratiōe ac pudentia diuina aut a re inspiratōi sūti. Atēni deductō rationis non pertingit efficacā ppositionis ipsaz. Sed attingit ex ipsa ppositiōe quas narrauimus paulo ante. Qd si tota operatio tyriace procederet ex parte simpliciu^{um} & non ex parte dispositiōis quā sua complo prebet esset vtrūq; recēs efficacior & vtilior fermentata cuius cōtrariuz tamē est. Recens autē pauci inuamenti est & illud quidem inuamentū quod ei ex sua ppetate conuenit non inuenit sensibilibiter apprehēdi nisi infirmē tata: perficit autē fermentatō ipsius scdm̄ modum nos in .x. annis. scdm̄ Gal. tamē in annis .xx. fm̄ diuersitate caliditatis & siccitatis regionū ac climatū & apud aliquos modernoz speratur eius inuamentū post sex menses. Vexatū nec apud nos nec apud Gal. demonstratō est in hoc. pdecessores autē d. dnt hanc pprietary in predictis ambabus medicinis necessario prouenire post vehementē pmissionē & fermentationē proprietatū congregantē simpliciu^{um} proprietates illis tamen debiliore. Timēbat nichilomin^{us} q; pmissio amputaret predictas ppetates. Sed reuelatō ac diuina prouidentia produxit ad illū. postq; uero examinata fuerit eaz complo examinari cepit timida existimatō et verificata est opinio veritatis. Rursus autē imperiti medicoz credunt in tyriaca et mithridato esse

excellētē caliditatez & idcirco respūit ex ipis dare qritatem medij auri. nec tamen dubitant de diacymino & diatriopipereon qtuor aureos propinari qū tamē concludat perfermatio rationis, q; in hac dosi istarū confectionū multo etiam amplior sit caliditas q; in dosi predictarū. etenī i medio aureo vtrūq; predictaz sunt. 3. i. 5. mell. & .ii. 3. medicinarū: scdm̄ quā quantitatez acquirūt mellis virtus. Sunt in ea pterea medicine infrigidates. Inter quas opūz est habens sufficientē frigiditatez que inquā rei fermentate cōes sunt. In re autē fermentata duplat virtus quecumq; sit illa siue caliditas siue frigiditas. qū. n. in substantia hūida cōfici fermentatō anget caliditatē. tyriaca autē vera recipit fortius q; recipiat supranominate pfectōes. Et idcirco virtus ipsius quā equalis esset virtuti alterius predictarū nichilomin^{us} existit fortioris i pressioni vt dictum est. Vexatū nullus supradictoz tam vehementi audacia subito prorumpit in administrando tyriaca sicut in cōfectiōibus alijs: i ambabus. n. predictis prime due intentōes repiunt dū fuerint fermentate nec tamen vti respūunt fermentatis sed abstinēt ab vsu ambaz recentiu^{um}. Sed huic audacie simile quidē habent operadores huius qui ministrāt pillas cochias infetidatas et hermodactilos & euforbiū. Et respūit dare hiera logodion & hieraz archigenia qū tamen in his exicantes medicine minoris existant ponderis & pluribus reprimētibus coequētur. postq; tamen cōsideratione diligēter adhibuisse cōputando existimauit caliditatē mithridati & tyriace. Inueni quoq; caliditatē tyriace in sine fi. & mithridati calitatē citra aliquatū quā sua cōponētia fortiora sunt & maior etia ponderis. Sed existimatō persuadet q; cōplexio per fermentationē adipiscit caliditatē vehementē venientē ab extra quod quidē sylogistice cōprehendi non potest sed solummodo existimatōe artificiali & experimentali. Experimentū autē ostendit nobis tyriacā & mithridatū minus notabiliter calefacere corpora nostra q; diacyminū & diatriopipereon. Opera vero fortiora & nobiliora q; quidez ex tyriaca & mithridato pcedere cernimus manifeste non ex vehementia caliditatis aut frigiditatis procedunt sed ex nobiliori pprietary ipsorū scilicet tā proprietate simpliciu^{um} q; ex proprietate eis ab extrinseco data. Sic igit ex predictis relinquit manifestū q; tyriaca & mithridatū non imprimūt quēadmodū opinati sunt quidā calefactiōez & adustionez quas alie vsuales medicie seu cōfectiones nō imprimūt. hō autē tempate complexiōis quando vti altero ipsorū tempore tempato aut frigido et in qritate etia moderata nec min^{us} frequenter profunt ei ad confortatiōē cordis maxio inuamento & conseruat sanitatē in ipso atq; securū efficit ab in cursu pestilētiū accidentiū & a prauis humorū motibus atq; lesionibus obuiā venenoz cunctasq; virtutes eius corroborat & vite longitudinez prestat ei. Qui vero calide complexiōis existit etia in calida regione nec istis nec etia alijs confectionibus calidis vti debet nisi in necessitatib^{us} manifestis ppter ea ex capitulo mithridati & tyriace sunt diamschus amarus & dulcis. sed amarus quidez cōueniens est tempataz habētibus

complexionez aut frigidaz: dulcis autē habentib⁹
calidam. Ceterum diamusculus in letificando non
multo debili⁹ est q̄ tyriaca in confortatiōe tamē
cordis ea moderate debili⁹ est: in confortatione
quidē ceteroz membrorū multo debili⁹ est ipa
Amplius autem impressio eius in corde letificatio
est ⁊ viuificatiō ipsius. Insuper autem utilitas q̄
in moribus ⁊ puncturis minor est q̄ eius utilitas
in venenis bibitis. Tyriaca vero ⁊ mithridatum
ad omnia profunt: potest autē diamusculus amar⁹
sic tempari videlicet vt accipiatur ex eo aur. x.
⁊ ex succo matianorū dulciū ⁊ granatorū dulciū
⁊ cydoniorū dulciū ana aureos. l. ⁊ coquatur siml
vsq; ad spissitudinē: post hoc vero poterit eo uti
calidam habens complexionez. q̄ si ytiens valde
calada cōplexione extiterit fiat illud cū succo ace-
dule ⁊ citri acetositatē sitq; dosi q̄titatis vt dos
scilicet diamusculi cum adiuncto saluetur sicut si do-
sis succorū huius sit aur. iij. aut. iij. tanta quidez
diamusculi adiungatur q̄ repressa excellenti quali-
tate ipsius prodesse possit scdm sui proprietatem.
Et siml intelligendū est in ceteris letificanti-
bus tam magnis q̄ paruis. Confectio vero profectus
quam Alchidus composuit utilis est valde melan-
cholici cordis debilitati ex morbo melacholie am-
plius autem confert purificando q̄ confortando.
Diamusculum vero est letificans confectio mani-
festius confortādo prestat inuamentum q̄ purifi-
cando ⁊ idcirco confectō profectus quementor est
tristitie melancholice ⁊ ipsi milie. Diamusculus au-
tem et confectio letificans potius cōueniūt syncopi
⁊ cardiacæ passioni. Ex medicinis autem que huic
passioni cōueniūt sunt ille quas nos fuimus exper-
ti ⁊ quarū compositio fuit inuēta post tempus cō-
positionis memoratarū ex quibus una est oxyza-
cara quam nos cōposuimus patientibus tristitiani
melacholicam ⁊ epilepsiam quorū morborū causa
emendat suauiter atq; digerit p̄terea leui solutiōe
enacuat. R. epithymi. 3. x. polypodij. 3. vi. bu-
glosse. 3. xv. thymi isopi camepithecis oīuz añ. 3.
iij. capill. veneris. 3. v. turbith. 3. vi. vtriusq;
ozimi seminis melisse zedoarie been albi et rubei
folij spice nardi cardamomi omniū ana. 3. iij. s.
culscute seminis endiuie radicis eiusdem radicis li-
lij ana. 3. xij. zuci. ros. ad pondus omniū: Supra
dicta igit omnia in purissimo ⁊ fortissimo aceto re-
mollantur per diem ⁊ noctem. In crastino vero
adiūgatur toti. lb. viij. aque mundissime totūq; su-
auiter decoquatur vsq; quo redeat quasi ad medi-
etatem aceti q̄ si zuccaz rosaceū non suffecerit dul-
ciora tantū ut in his remaneat sapor zuccari ad hoc
sufficiens sunt addenda. postea vero ab igne depo-
siti seruetur. sit autem dosis eius 3. 3. xv. ad. x.
x. q̄ si recipiatur. x. diebus continue manifestabi-
tur eius inuamentū in his in quibus fuerit multa
materia melancholica. Si vero modica fuerit ma-
teria sed membrarū pncipalia tamē disposita sunt
ad hoc vt humor generetur in his et illa modica
ipsius q̄titas in lacertis maneat in arterijs ⁊ veta
tunc experti sumus in tali casu sirupū cuius dispē-
satio talis existit. R. seminis endiuie ⁊ melisse ozi-
mi minoris omniū ana. 3. xx. radiez lilij. 3. v.
buglosse. 3. xxx. folioz melisse. 3. xv. polypodij

maratri omniū ana. 3. vi. omnia hec coquatur in
septuplo sui de aqua ⁊ duplo sui de succo matiano-
rum dulciū vsq; quo sui tertia remanserit pars.
postmodū coletur ⁊ colature addatur zuccarū et
sirupetur ad modū inleb. vel potest fieri ad mo-
dum sirupi acetosi scdm mensuram decoctionis.
Confectio alia nobilis valde quam experti sum⁹
in forma electuarij ⁊ etiaz troisci cui addidi ⁊ sub-
traxi scdm diuersitatez cōplexionū prodest eni ue-
hementi inuamine cordi ad confortandū. R. mar-
garitaz karabe coralli omniū ana aur. i. s. sirici
crudi cancrorū fluuiatū adustorū omniū ana
aur. i. 7. s. buglosse. 3. v. limature auri. 3. i. se-
minis melisse ozimi vtriusq; ana. 3. iij. been albi
⁊ rubei ligni aloes lapidis armeni lapidis lazuli lo-
ti mastice casie lignee cinnamomi alitūq; croci nucis
muscate cardamomi minoris cubebe omniū ana
aureū. i. epithymi. 3. ij. 7. s. sticados arabici. 3.
iij. ambre aur. i. q̄ si non inueniatur ponat zedo-
arie loco ipsius duplū doronici romani aur. ij. se-
minis endiuie. 3. v. seminis cucumeris. 3. iij. ma-
ne. 3. x. rosarū rubearū. 3. iij. muschi. 3. ij. can-
fore aur. i. ambre aur. i. spice nardi folij amboz
ana. 3. ij. hec igitur sunt radix ⁊ firmamentū ⁊ si
unt inde troisci cū melle preparat autem q̄nq; se-
cundū exigentiam tempate cōplexionis ⁊ tunc nul-
la sit in eo mutatio. Quandoq; vero preparat ha-
benti malaz complexionez calidam aut malam cō-
plexionez frigidam ⁊ tunc scdm exigentiā cuiusq;
sit in ea mutatio. fiant ergo troisci ad pondus uni-
us aurī cū triplo sui de melle optime despumato
Si vero fermentari debeat propter conseruatōez
⁊ post fermentationē vsui reseruari expedit vt
addantur opij. 3. v. ⁊ castorei puluerizati tūdez
quibus appositis non vsui ministrēt nisi post sex
menses. Si cui autem dominetur mala complexio
calida expedit vt crocus ⁊ musculus ad mediū au-
rei reducatur ⁊ subtrahat epithymūz uice cui⁹ po-
nantur. 3. v. sumi terre. 7. iij. s. sene addantq;
ros. 3. xvij. seminis portulace ⁊ spodij. 3. i. semi-
nis lactuce. 3. ii. sandal. 3. iij. cetera vero medici-
ne remaneant sicut prius ⁊ fiant troisci sicut dixi-
mus: cū melle optime despumato. Qui vero ma-
la complexio frigida dominatur expedit adiunge-
re medicinis predictis corticez nucis muscate ⁊
corticem citri ⁊ xilob. atq; piper ⁊ zingib. ex uno
quoq; videlicet. 3. i. castorei. 3. ij. ⁊ subtrabe de
canfora medium aureū. habes etiaz malam com-
plexionem calidam sumat dosim ipsius cum auro
spodij ⁊ sapa matianorum. Qui frigidaz autē ha-
bent complexionez cum. 3. i. castorei. Nam autēz
cum hac medicina curauimus quosdā circa prin-
cipium de melancholia vergente imaiāz que lupi-
nūz demonium appellatur adiunximus dispensa-
tioni tempate. 3. i. iacynthi rubificantis ⁊ splendi-
di ⁊ perfecte puluerizati ⁊ adiuti fuerunt maximo
inuamento post desperationem. Compositio autē
propria his qui propter malam complexionez la-
buntur in cardiacam ⁊ cordis debilitatem est ista
R. seminis lactuce ⁊ melonis ⁊ cucurbite ⁊ cucu-
meris mundatorum ana. 3. v. seminis portulace
3. iij. margaritarū coralli karabe cancrorum flu-
uū adustorum sirici crudi omniū ana aur. i. sape

olibani aut. i. Si vero non inueniat loco ipsius po-
nantur .ij. aut. ligni eius ligni aloes zedarie do-
ronici beenalbi ana. 3. duas spodij cardamomi
minoris ana. 3. iii. rosaz rubearū mundatarū a
capul et in ymbra exiccatarum. 3. vi. croci aut.
5. canfore vehementer contrite cum. x°. sui de
muscho et sexto sui de ambra aut. i. 5. buglosse au-
reos. v. ex omnibus supradictis fiant troisci cu-
sapa matianorum et cydoniorum et malorū grana-
torū. his inquam sapis equaliter acceptis scd3 qti-
tatem confectioni sufficientem. Ad illud etiam iu-
leb ex succo buglosse cum tantundez succi endiuie
et quadruplo sui de succo matianorū et duplo de
aqua ros. et sexto totius de albisimo zuccaro que
inquam suauiter decoquantur vsq3 ad spissitudinē
et sit itez iuleb ex foliis melisse coctis in aqua ro.
donec receperit virtutem ipsorum aut ponit suc-
cus eius in. xx. iiii. sui de aqua rosacea. hoc enim
proficit cunctis patientibus cordis debilitatem po-
tissime si addatur ita videlicet qd si fuerit sicca cū
ea coquatur in aqua rosacea. Si vero recens co-
misceatur illi succus illius qd si complexio vehe-
mentis caliditatis extiterit diminuat succus me-
lisse et augetur succus buglosse quantitatibus exi-
stentibus equalibus.

Capitulum Quintum de medicina solutiuis egritudi-
num cordis.

Euacuatio autem conuenit in melancholi-
cis vti post digestionem et ipsarum lini-
tionem. Si vero in toto corpore abun-
dauit humor nociuus totum corpus incipimus
euacuare. Id autem quo euacuatur puenienti est
vt dissoluatur. vi. 3. hieralog. in. xx. 3. decoctio
nis epithymi facte fm hanc formaz. R. epithymi
3. i. uuarū passulaz. 3. ij. coquatur in duab3 lb.
aque tantum donec possit colatura extrahi inde so-
lūmodo pondus. xx. 3. qd sicum hoc non euacue-
tur fiat decoctio epithymi nota aut cum. ix. 3. re-
centis epithymi circiter ut supra rememorata oxy-
zacara dissolutis: nisi fortis dysēteria timeret et di-
gerat cum iuleb qd post predicta oxyzacaram su-
perius scripsimus. ex pillis autem fortibus ad hō
congruentibus sunt huiusmodi. R. hierepicre e-
pithymi ana. 3. ii. polypodij sticados arabici agari-
ci ana. 3. 5. pulpe colloquintide quartam partē uni-
us. 3. scamonee bdellij sal. ana. 3. v. Alie vero
nobiliores predictis sunt hec. R. picre epithymi
sticados arabici ana. 3. 5. lapidis lazuli lapidis
armeni ablutorum agarici pulpe colloquintide sal
ana quartā partem vnius. 3. ligni aloes masticia
myrrhe ana. 3. v. hellebori. 3. ii. 5. scamo-
nee. 3. iij. Scias autē qd in decoctionibus helle-
bori dosis est. 3. i. in pillis autem. 3. ii. 5. et qu3
nihil noceat actionē medicine confortat. Si vero
phla melancholie iungat tunc fiat euacuatio cu3 hu-
iusmodi pillis. R. epithymi turbith ana. 3. i. thy-
mi pulpe colloquintide agarici lapidis armeni lo-
ti ana. 3. i. quartam scamonee sal naptici sticados
arabici ana. 3. v. hellebori. 3. ii. 5. fiant pille cū
succo pororū. In pillis autē que infra predictas
sunt in virtute non oportet permutari composi-
tione aut medicinas. Sed sufficit variare dosim fm
existimationē artificiale a medietate vsq3 ad duas

tercias. quā autem euacuatio corporis non inten-
ditur s3 partiū solūmodo vt cordis aut capitis tūc
cōuenientius est vti pillis quas dicemus. Si ergo
fuerit complo melācholica pura et propria. R. e-
pithymi myrobalanoz indoz ana partez. i. hiere-
picre partem. i. 5. sticados arabici partis vni3
duas tertias hellebori nigri partis vnius sextā ma-
sticia ligni aloes crudi polypodij lapidis armeni lo-
ti pulpe colloquintide ana partis vnius tertiā. hec
omnia conficiatur cum succo matianorū et fiant in
de pille ad quantitatem ciceris ex quibus sumant
a. 3. i. vsq3 ad aut. i. de nocte cum vino et de die
vero ante gargarizetur oxyzacara minoris de-
coctionis. Qui vero complo phlegmatica et mlica
fuerit. R. turbit agarici epithymi kebuli sticados
arabici ana partem. i. 5. aloes partem. i. 5. ligi
aloes partem. 5. fiant pille sicut prius. Qui autem
complo melancholica et cholica fuerit. R. turbit
epithymi sene fumi terre ana partem. i. et tertiam
eius rosaz partis vnius duas tertias fiant pille si-
cut prius. Hec sunt ergo que inquantū potui-
mus sub compendio perscripsimus in sermonibus
medicinalium cordialium finem huic operi impo-
nentes cum laude dei qui virtutem largiri digna-
tus est opusculum terminandi. Amen.

Expletus est libellus de viribus cordis quem pri-
ceps Auicenna edidit. Impressus Patavi. Anno
Christi optimi. MD. CCC. LXXvi. Quimo
Kalendas Decembris.

per valentinū illuātū Argemacū
quā stetit in Bursa Guelm per sex
dies tpe xli Anno domi M ccc lxxmo
et intrologatus per eundem in E ic

Alfachi. i. medicus.
 Arterie subeteni. i. faciens
 dormire et sunt due vene q̄
 apparent in gutture.
 Albofos sunt tria ossa que sunt infe-
 rius in cauda.
 Albavis sunt ossa lata que sunt sub re-
 nibus parum.
 Almūda. i. rotunditas i q̄ ptinet oculi.
 Arteria alguendi. i. venalis.
 Albaleghin. i. a. xiiij. ano usq; ad. l.
 Alquelemati et rebac. i. etas que ē a
 printa spermatis emissioe v̄l emis-
 sionis potentia vsq; barbescant.
 Atrinz sunt infra p q̄ fuit distillatōes
 sicut instrumenta aque ros.
 Alhabacani ē os p qd cōplet iūctura.
 Almodus. i. iūctura ad similitudinē
 dentis fre.
 Aseid. i. os qd est a cubito vsq; ad ma-
 num cōpositum ex duobus.
 Alderez. i. p̄cauitas et uētricul⁹ cerebri.
 Alcakab. i. ligamētū a posteriorib⁹ tē-
 dens aterior et ab anterioribus re-
 trorediens.
 Aubar. locus q̄ est i inferiori pte gule.
 Anemel sunt ossa subtilia et minuta q̄
 sunt in digitorū extremitatibus.
 Almekeni. i. duo anguli oculorum.
 Alchod. i. egritudo qua oculi egredi-
 unt ad exteriora.
 Alhiliueti sunt additamenta acularia
 ab acu.
 Alchatin. i. locus dorsi i directo renū
 vel articulus est in arabico.
 Azaracha est infirmū simile cane p qd
 pueri attrahūt aqua et cum volūt
 violenter expellunt.
 Albaras est morphea alba vt lac vel
 nimia cutis albificatio.
 Almahabum dies caniculares.
 Alagnaid caro. i. caro fetus de utero
 recenter egrediens.
 Alabatal. i. flux⁹ hūoꝝ a capite ad tra-
 cheaz arteria ex quo fit tussis ul' ar-
 terie passio.
 Andacocha. i. suffurata.
 Aleule. i. parue pustule in ore.
 Alakel. i. spica celtica.
 Almaiūm similiter spica celtica.
 Athiatiz. i. p̄fusu vni ad exercitiū cō-
 positū ex fortitudine et uelocitate.
 Alchaseran. i. bruscus.
 Alcubel. i. caro assata sup prunas.
 Allues. i. dulces v̄l p̄fectōes d melle.
 Almasal. i. cibus factus de lacte aceto-
 so et farina ordeī.
 Adoc. i. lac ul' adech.
 Alachalich. i. epithima de odoriferis.
 Alsangita. i. triticūcū aqua bene coctū.
 Alfegin dūr om̄s spēs boni saporis q̄
 cibarijs admiscēt ut pip et ziziber.
 Alaratola. i. calcanei locus.
 Alūbari. i. locus sup calcaneū retro.

Alemacapitis. i. cacumen.
 Alfaca. i. loc⁹ iter m̄tū et labiū iferi.
 Algeherit. i. sunt quatuor vene labij.
 Alkeil. i. sub collo ubi iunguntur fur-
 cule dorsi.
 Albachan. i. locus vbi collum iungit
 capiti exterior et posterior.
 Almuzet vel almuferagi uue egressio
 et dicitur impetigo.
 Alaser. i. radix vitis.
 Alkaab duo. i. canille due.
 Alchhuabe. i. ulcera nigra melacholica
 q̄ sunt ad sanandū difficillima.
 Alfale. i. qū caro interior fit nigra et
 ibi solut⁹ p̄tinuitatis et hoc fit qn̄
 ex p̄cussione et sine vulnere.
 Almaik. i. sapor ispid⁹ sicut sapor aq̄.
 Alefeniati. i. spes sicut pip et filia.
 Alhasce. i. arbor filis rute. i. Nica-
 dos arabicum et scdm alios isopus
 hortulanus.
 Albezard. i. lapis qui oī veneno re-
 sistit et ideo vocant que veneno r̄-
 sistunt albezabar.
 Aldubellet sunt apostemata magna.
 Alasaf. i. defudatio.
 Alcuze. i. tetanus et qn̄q; pro particu-
 lari ponitur.
 Alcarti. i. prunella agrestis.
 Abbel. i. fructus iuniperi.
 Atorcut. i. arbor de qua gūma q̄ di-
 cit̄ amoniaci colligit̄. et qn̄q; vocat̄
 id qd aurum adherei facit scilicet
 consolidatio auri.
 Aniden. i. herba d qua fit asa fetida
 et dicitur silsum.
 Alanutoidē ē qd alabasi. f. plumbuz.
 Ameli. i. oleū dulce spissū sicut mel.
 Azereaseti. i. vitis alba.
 Anigabile. i. arbor gūme arabice.
 Atacarie. i. medicina acuti saporis.
 Atatalati pōd⁹ ē i antidotario iuenit̄.
 Alaunoch. i. plūbū nondū mudatum.
 Abugilife. i. lactuca asini vel lactucel-
 la maior et noiatur simaren et sin-
 carē et sup titimalo.
 Amelus est species titimali.
 Alefeni. i. pastura camelorum.
 Alguasē. i. herba filis lilio et dī liliat.
 Alsus est lapis sup quē nascit sal cuius
 flos dī alsus et ei⁹ generat⁹ ē ex ro-
 re maris et imbre q̄ cadit sup eū.
 Ausid species est nemusaris.
 Alagarab est sal.
 Alasebeti ē spūa al. q̄ sūat bedeoard.
 Azederaz et adoraz et abenagi aues sūt
 Alcubugi est auis que dicitur alaunda
 capeluta.
 Aleguarized. i. electuaria.
 Albunga. i. auellana.
 Alkinetu. i. color qui fit ex sanguie.
 Albeti est arbor pini cui⁹ gūma dicit̄
 gūma pini et est colofonia.
 Alscarata pondus est in fine antidota-

rij inuenitur.
 Accor est foliū qd affilatur acetose sil-
 nestri et dicitur bertacti.
 Alfarfac siluestris est portulaca habēs
 lac et est titimalus.
 Anegib. i. camelus arabicus.
 Arab. i. lacertus.
 Agib animal est.
 Adab est al sile et moratur in aquis.
 Azacareled pōdus est in antidotario.
 Alcures. i. nux romana.
 Alcarmezit. i. nux tamarisci.
 Almacor est vulnus qd sit a sella qū
 quis equitat et a silibus.
 Aliembat est species xilocaracte et dī
 qd est de genere pini.
 Alabel. i. vini potus.
 Atagdan. i. ruge in facie.
 Alharib. i. ipericon et vocatur siriace
 yua demonis.
 Asurie. i. attrimentum rubrum.
 Alkitram. i. pix.
 Akakamati. i. auis et dī frangēs ossa.
 Algeduar. i. zedoaria.
 Adarmachi. i. simula.
 Amibazed pondus in antidotario.
 Alfuled. i. ferrum.
 Ademest. i. laurus.
 Almarot. i. radix herbe altit.
 Ataro. i. lentiscus.
 Albotin. i. arbor cuius granum dicit̄
 granum viride.
 Alcarundo. i. rosa vinee egebut.
 Alhasar habebra alerbe athenite alme-
 metia vel alagrati vel cameleō et
 pentaphilij hec sunt. v̄j. species la-
 cticing. Sed lac lacticing absolute
 est lac aleibe et est ill d qd nomiat̄
 birifica alcarnez.
 Albius est lacticingū bochoriz qd no-
 minat̄ marinū qm̄ ibi nascitur.
 Almekenis est genus lacticing et est si-
 mile portulace.
 Alhausuri ariagie alesead aleferck d-
 nes sunt diuerse spēs canfore.
 Alkaleri. i. strictura narium.
 Alkuted. i. plāta et gūmi ē dragagatū.
 Almelib almelikbū et est orobus.
 Alsumesi pondus est in antidotario.
 Atbaib. i. acetosum.
 Alcubezareū adayar atelar atelaigi al-
 catati asceterac aues sunt.
 Alcataticaro. i. caro nariū vel renū.
 Alcebul. i. color palce.
 Adib. i. lupus.
 Alcebesabran species est titimali.
 Alferisus est spēs lacticing pniciosi.
 Asedeb est arbor et gran dicit̄ gran
 regm et dicit̄ mecterarie.
 Alharba. i. lancea.
 Atherabel. i. apostema.
 Altetra. i. viridis.
 Albacuben ē herba filis cotule fetide
 Albertiriace cupressus latice et est pin⁹

cuius gūmi dicitur colofonia .
 Albarnade romanum suseleos .
 Azereon .i. sirigi .
 Alfidabeget .i. pdimentum .
 Hartanita . buchormariē ⁊ ē ciclamē .
 Alhangeſi .i. rubus .
 Alſcebedenigi .i. ſemen canabis .
 Alſkelati .i. terra ſclauorum .
 Albauiz eſt vna ſpez calamēti ⁊ eſt a
 lia de qua dicit calamentū birci .
 Alcolate eſt ſpēs fungoz q̄ comedit .
 Alcoirath .i. aialia que dñr ugil eſeſe
 ſis ⁊ ſunt cunigi .
 Almekeſinate .i. palma agreſtis .
 Alhāgi .i. herba ſiſis cētauree mioris
 Alſerbin .i. arbor kitran .
 Aluſnen .i. culcaſia .
 Adulbus .i. eritius montanus .
 Adereb .i. fluxus ſanguis p̄ inferiōra
 qum ſit ab epate tantum .
 Atanigi reptile eſt .
 Achatini eſt quedā ſpēs lactuce aſini .
 anulus ſimiliter .
 Arbormarie eſt buchormariē .
 Alumen iamenī .i. ſciſſum .
 Alcarad .i. cunices .
 Alehec .i. ſiligo .
 Alhaſaph .i. exorticationes q̄ in fixu
 ris iūcturaz pp̄ ſudorem ſiunt .
 Alſirſedi eſt ſpēs mori ⁊ eſt dulcis .
 Almiſar .i. lactuca aſini .
 Alchatmiſ panis q̄ eſt de genere tritici
 Alſaid eſt medulla panis inſuſa et ſa
 cta vt pila .
 Alguardagone .i. chelidonie .
 Aderere aromaticum .
 Altaibiatī .i. herbe q̄ naſcunt i aqua
 vt coca ⁊ pulmonaria q̄ dñr ulcus ⁊
 alaid ē herba q̄ naſcūt in flumine .
 Alnuſtaſta .i. forma capitis oblonga
 vtriq; plana vt coepta dom⁹ .
 Alumbes trati .i. phrenetici .
 Alguesgues .i. alienatio .i. quādo ſe
 cum loquitur aliena .
 Abunſegueſecu .i. ſonia pmutabilia .
 Alberēgſitiū ozimū cū florib⁹ ſuis .
 Acetret eſt medicina que ſit ex alce
 hiera maſtice ⁊ myrobalanis .
 Almuri apud arabicos eſt ſalfa .
 Akitili .i. fructus tamarici .
 Alcadid ē loc⁹ a cubito vſq; ad rascetā
 Alcheel ē locus iter duas ſpatulas ſub
 collo vbi .i. p̄iūgū colluz dorſo .
 Aleſceri .i. tamaricus maſculus .
 Alarfin .i. enula .
 Albatiet .i. puluinar ⁊ ſunt due vene
 in collo .
 Almuberſem .i. berſem .
 Alkeſcen .i. cibus ſactus ex ordeo ex
 corticato .
 Atafus .i. inflationes .
 Alfuturati ē egritudo .i. qñ exuberat
 velamē cerebri ⁊ apoſtematur et
 ſit vt fungus .

Althemā .i. vertex .
 Alſefire .i. radix vitis albe .
 Argeatū .i. genus inſtrū quo aliqd ita
 ſit q̄ quietit ⁊ non quatitur .
 Aluebe .i. palpitatio ⁊ eſt egritudo ut
 laſſitudo .
 Albedilen vel alcatimi vel ſanguſa
 tor .i. incubus .
 Alkitran .i. pyr liquida .
 Alſebete vna eſt de .xxvij. manſio
 nibus lune .
 Akanatu .i. inſtrū quo aliqd ſuſpēdīt .
 Alſceaz .i. ammoniacum .
 Alneimetetei nom loci i q⁹ ſē ſchole
 Ateiei perdit maſculini ſexus .
 Alſicē .i. ophthalmia qū i priis appz .
 Alguardenigi vſ ſcimofis .i. ophthal
 mia magna .
 Aleukeſeti ēcauſtꝝ illoꝝ q̄ p̄pāt coria
 Alhaſue .i. egritudo oculi ſiſi ſuo et
 pulueri ſup nigro oculi exiſtens .
 Anulū quaſi nubes ſub nigro oculi ſub
 merſa habens p̄funditatem .
 Alſicume eſt quaſi nubes in niguo oculi
 ⁊ dicit vlcus ſordidū hñs cruſtas
 ⁊ nominat aduſtium .
 Amuſaragi ē ruptura cornee modica
 Alteſum .i. medicamē capitale .
 Athaulaigram .i. ſenticum .
 Altarſati .i. punctura ſanguis i oculo
 Alarnac .i. egritudo palpebr ſupioris
 Aleſtra inuerſatio palpebre .
 Alſag .i. agnus caſtus .
 Alſeruzegi .i. ſmaragdus .
 Aluthſagi .i. aſa oculi cum pruritu .
 Alibar .i. priuatio luminis .
 Almiſiſar .i. qñ foramen vne ſit la
 tius eo qd̄ ſit in natura .
 Almuhe uel alechidu eſt inſtrumentū
 quo oculi perforantur .
 Alcumur eſt diminutio viſus ppter
 nimiz aspectum .
 Alſamach eſt foramen auris .
 Alezorafen .i. raphanus .
 Albarnabet .i. cancer in naſo .
 Azuazar vel azinizar .i. buxus .
 Alkobob .i. ſucci acetofi .
 Alſarſadab .i. morus .
 Aluſnen ⁊ vſne idem eſt .
 Almarinē vel almarti ſilueſtre .i. ma
 rubium ſilueſtre .
 Alkaiaſum .i. ſupreme ptes naſi .
 Alſefe vſ alſeten ſunt egritudines lin
 gue quando aliquis non poteſt p
 ferre niſi ſefe vel teten .
 Akael .i. cū aliquis impediūt in pſerē
 do ſermonē vel anteq̄ pſerat .
 Alcola ſunt pua apoſtemata in ore .
 Albulen .i. cib⁹ pullorum .
 Alkadra .i. gna viridia et ē alſaſaſa .
 Alſubedebe .i. lapis quo inciduntur la
 pides ali .
 Algaſamata ē caro pañicloſa ſub una
 pendens cooperiēs capud cane .

Alſaic .i. excedēs ⁊ ē os ſi galfamata
 habēs quattuor latera duo ſuperi
 us et duo inferius .
 Alſefis .i. aial exiſtēs in locis ⁊ apud
 arabes dicitur igil .i. cimex debi
 les habens cutem .
 Alhadal .i. decollatio ⁊ aſa eſt quo ui
 detur hōi q̄ decolletur .
 Albadani .i. loca q̄ ſunt poſt aures .
 Alſici .i. ramnus .
 Akalceda .i. naſturtium .
 Acratus ⁊ alſunigie lapides ſunt .
 Alabari .i. frumentū depilatum deco
 ctum cū multa aqua .
 Alhereis .i. pulſes q̄ de frumēto ſiūt .
 Aradradat .i. piſces petroſi .
 Alcurat .i. vſatica .
 Albutira eſt ſpecies calamēti ſilueſtris
 que naſcitur inter lapides .
 Almagabani .i. fauces ⁊ ſiſr alcaſim .
 Adoboc .i. lac acetofum de quo extra
 ctum eſt butyrū ⁊ dicit adog .
 Alguama .i. vſi dñr malū ut carbonū
 Algaras .i. caro ſria .i. qñ cap⁹ igni cū
 aceto coquitur .
 Almeſus .i. liquor acetofus .
 Alcuttab .i. egritudo .
 Almiati .i. cibi cū aceto parati .
 Albelā .i. flores palmarum .
 Altaraxaron .i. troxumia agreſtis .
 Alcandarios .i. tritici romanum .
 Almoſus .i. cibarium acetofum .
 Alhumor .i. vel Alhauiraz .i. foramen
 in quod intrat dens .
 Alhaarat .i. albertit .i. interior para
 labiorum .
 Aracamat eſt auis frangens os .
 Alliaſhan ſit apata crurū groſſa .
 Alcaraiat eſt herba ſimilis myrto hñs
 in medio ſui anulū ſilēm oculo et
 aſſimilatur ſempuine .
 Aleurathi eſt fluxus ventris ex exco
 riatione factus ſm quodā alcur .
 Alaaſis eſt centaurea minor .
 Allugati ſpecies eſt titimali .
 Alofor .i. grana ſquille .
 Aleſer .i. vitis .
 Almadil vena eſt .
 Adruculudidos eſt auis pua ſp mouēs
 caudam valens ad lapides renuz .
 Alſcordion .i. ſcordeon .
 Alcatatur ſyringa vel id qd̄ inicitur
 per ſyringam .
 Alguadi eſt humor qui egredit a vga
 qū quis tangit mulierem .
 Alhagē vel alhaſrac .i. piteneon qui
 habet lac .
 Alhalebleb .i. ſpecies volubilis .
 Anzarut .i. ſarcocolla .
 Alhoſos .i. cauda .
 Abgaſ .i. pañiculus ſubtilior ⁊ terti⁹
 quo embryo inuoluitur .
 Alhauiti eſt vir equalis complois et
 fortis corporis .

Almechen. i. locus a cingulo inferius.
 Alorlingen. i. epaticum.
 Alcosbot. i. apostema.
 Algargaz. i. puctura q̄ p̄rāsit cutez.
 Abrahonia. i. vlcera que sunt in vltimo malitie.
 Alrafefati. i. anulus geniculi.
 Aldabac. i. gluten.
 Alkeked. i. citruli.
 Almeliletu. i. dispositio caliditatis totius corporis an febrile discretia.
 Alohocat. i. elcūaria mollia q̄ labūt.
 Autarielbos febris. i. quotidiana interpollata.
 Alzubumec. i. yunctuosa.
 Alusugi pondus est.
 Aluncat est tertia species ethice in q̄ apparet forma que est in decrepitis q̄tum ad colorem.
 Anahafati. i. extenuatio.
 Albuzer. i. dactili.
 Alchort. i. palma siluestris et fit s̄ succo alchar sirupus s̄ succo palmarū siluestrium.
 Altelea. i. pira et fit sirup⁹ altelea. i. de piris.
 Altiele. i. dactili.
 Alguitar. i. alienatio. s. quando hō loquitur plane et cum ratione.
 Alanatum. i. apostema pestilencie.
 Abir species est exiture.
 Aquiauroth. i. spes formice que sola parue radices inuenitur.
 Alkaikaluf est egritudo corrodes mēbra et q̄qz transit in estionemuz.
 Atiritalon dicit omne ap̄a in carne glādosa natum.
 Ataugitanū. i. ap̄a in carne glandosa.
 Altrubig. i. glutinū glandium.
 Alfila sunt species nodi.
 Almisimar est nodus filis capiti clani.
 Alhebesur. i. femina.
 Alborati. i. umbilicus.
 Alhuledati. i. yrina hircoz mōtanoyz.
 Alefurati. i. rime.
 Aldeguarich. i. mēsa p̄tinēs. iij. lb.
 Almuaiati. i. medius corpis ex utrisqz lateribus mensura quattuor digitorum ab alborati.
 Alterera. i. aromaticus.
 Albalibē. i. inguina.
 Alsegi vltima que sunt in capite.
 Alkalat. i. stannū.
 Alscerebacati scoria eius in medicina ponit et dicit species ferri esse que est calibo.
 Algerōati sunt vulnera vltima i corruptōe elongata a p̄solidatōe.
 Algrabac est lesio que non mouet os de loco suo sed attrahit qd̄ ip̄s p̄tinet nec est de genere tortōnis.
 Alhasegi est inferior pars core.
 Alhoc arbor est.
 Alefatu. i. rotula genu.

Almochocati. i. defectio ossis.
 Alrosboth. i. porus qui post ossis fracturam creatur.
 Alirusem est fractura minima p̄tū.
 Alkarte. i. lignus de quo fiunt haste lancearum.
 Alrafatum est species veneni.
 Albatagin. i. extremitas ossium q̄ iungunt cum digitis.
 Albarochia est tabula magna cuz qua equatur os fractum.
 Alhebil. i. illud qd̄ dī gūma napelli.
 Almuscū. i. magna et dī q̄ sit gypsū.
 Aldabac. i. viscus.
 Alshara stella est.
 Aliabra vel aslibrefegi. i. radix mandragore.
 Alharbe est animal venenosus et est auis que dicitur bubo.
 Alhebelim. i. bebele.
 Alhasce folia senticis.
 Arufoni pondus est.
 Albaguabaeni. i. pua aialia vt aranea.
 Aduduc est nicticorax et fm alios est auis que dicitur bubo.
 Adibk. i. muschus.
 Anagallis. i. auricula muris.
 Altararat. i. serpens volans.
 Alhaes aspia est serpens diuersos habens colores.
 Alseilē est spens rotule sicut aranee.
 Alfeed ē aranea q̄ dī uenatrix muscaz.
 Alguādan. i. pedicul⁹ q̄ nascit i igne.
 Alcampia vel porcus luti ē bestia multos habens pedes acuti veneni.
 Alstraguti vel asiluregi. i. puluis q̄ cadit de parietib⁹ sal. et ē sal tiges.
 Alebreati. i. cantabruz.
 Alcanzi est species crete.
 Alsch sunt tubera que apparet an eruptionem sicut in leprosis.
 Albedsanem est rubedo extranea similis rubedini leprosi.
 Alqueceni infectio faciei est in nigris vel albū colorē seduz et apparz in principio morphe et lepre et dicitur guassen.
 Alseker est ebrietas.
 Albacal est bresilum.
 Alguariscen est gen⁹ columbaz.
 Alefereascē est vitis alba.
 Aluratin est spēs sabafati et sunt vlcerata mala que apparent in crure.
 Alfers. i. nasturtiū basiliconicuz.
 Altifa. i. altifel gelis et est abrotanuz siluestre.
 Almabeleb. i. vera.
 Alfid. i. sinapis album.
 Almusdaru et algē confectōes sunt.
 Alkarfet. i. nasturtium.
 Albelladoriū. i. anacardium.
 Adrioch. i. hartanita. i. ciclamen.
 Almasus. i. casia.
 Alshebala. i. mandragora.

Alguasa. i. quando aliquis tristatur et nescit quare.
 Aluenie. i. ameos.
 Albiada. i. polium.
 Albechaubati. i. resistētia malitiei.
 Alguathaguakfi. i. p̄stiens.
 Alab i docnec. i. troscisci stelle q̄ nō permittunt vitam recedere.
 Almeizabaragi. i. genus lacticing.
 Aliathelic. i. priuatis.
 Alkarmez. i. grana.
 Almatir. i. ymis q̄ inuenit in grana.
 Alimbat. i. terebinthina.
 Alkesmes. i. vuc passe sine granis.
 Alberfandarhu. i. virga pastoris.
 Alfarfunigi. i. asparagus.
 Alkidad nigrū in quo inuolunt capilli et manus.
 Alseir. i. vigil.
 Alred. i. gū ap̄stib⁹ color subalbidus.
 Alengelis dicit enula et est duoz mōz yna habet citrinū florē alia albū iz melior est cū citrino flore.
 Alketinci. i. maiorana.
 Alaragi. i. virga pastoris.
 Alsefeignasit. i. eupatorium.
 Algak. i. tribulus.
 Agumbatalo. i. strigum.
 Anemen. i. sisymbrium.
 Alathar. i. origanum.
 Alomat. i. atriplex.
 Albagla antamka. i. portulaca.
 Alcornagi. i. humex uel fca acetosa.
 Atikir. i. squinantum.
 Alberdi. i. papyrus.
 Albara acora scema. i. rapa.
 Albedarungi. i. basiliz.
 Alnesci. i. amilum.
 Algenares. i. mulium.
 Albelgaga. i. cucurbita.
 Albenben de quo fit oleū muselinū.
 Albens. i. nux muschata.
 Albeleet. i. myrtus.
 Albefarafagel. i. mala cydonia.
 Abeldil beldemē. i. grana vlnj.
 Abolsusel. i. piper triangularis.
 Albedilgar. i. fraxinus.
 Albelcandaracar. i. grana lauri.
 Alhascenobar. i. nucleos pini.
 Abellfenobar sichir. i. gna pini minoris.
 Abelatron. i. grana citri.
 Abelius. i. gna capitis et est staphisa.
 Abbel. i. iuniperus.
 Alusen. i. lilium et multis est modis melius est yreos.
 Alsafargenis. i. mala cydonia.
 Alsigel. i. folia salicis.
 Alsur. i. crocus bortenfis.
 Alocen. i. cotula.
 Auneb. i. iunibe.
 Alcoocal. i. spina.
 Alnudac est flos rubeus.
 Albondekindi. i. nux de india.
 Alcuruefik. i. fructus tamarisci.

Albin. i. yua sicca .
 Armenisi. i. ficus sicca .
 Alnusa. i. cataputia .
 Alfa. i. malum mandragore .
 Alrodab. i. lutum .
 Atrona. i. citrus .
 Alcarne. i. vitis & dicitur coctear qñ
 inciditur .
 Agusa. i. isopi ceratum .
 Armē. i. grana sine muscho .
 Akais. i. acetuz ppositū ex duab⁹ sub
 stat⁹s diuersis una calia & alia fña
 Azamac arabice. gūmi arabicuz .
 Alchifita. i. dragagantum .
 Alclamita. i. fermentum .
 Aseba. i. pcila & est gūmi abietis .
 Almastice. i. mastix .
 Almeaseia. storax liquida .
 Altit. assa .
 Altigiris. i. lignū aloca .
 Alcakar. i. taphia .
 Alchecaracha vel arcados. i. piretz .
 Atansa. i. tamariscus .
 Asala affuse. i. radix lilij .
 Algeorafen. i. acorus .
 Alasabeo safar. i. diptamus .
 Albazal. i. cepe .
 Ascolanue. i. aphodilus .
 Asalatarosa. i. radix porri .
 Altin alamen. i. bolū armenicuz .
 Asol asel alkame. i. lingua arietis & ē
 plantago .
 Alhora. i. calx non extincta .
 Altabafir. i. spodium .
 Aenut. i. antimonium .
 Alazar almases. i. lapis lacte⁹ qui qñ
 fricat facit lac cuius virtus est ut
 hematites sed debilior .
 Alazaracoen. i. petra serpētaria & est
 tribus modis yna quasi nigra alia
 subuiritidis in mistis lineis albis et
 alia viridis .
 Alazar lazual. i. lapis lazuli .
 Akaleum. i. stannum .
 Alazaraffengi. i. lapis spongie .
 Agrios. i. argentū viui .
 Alcacher alcaior .
 Acinges. i. vitru tritum .
 Aulseac. i. coagulū ceruinū & genitum
 buffali .
 Asazaz calulminum .
 Alde. i. oua .
 Aduzaruzegi. i. gallus & gallina .
 Alag. i. sanguifuga .
 Azenza. i. cantarides .
 Adalafi. i. yngula caprina .
 Abelius idest grana .
 Alasar. i. concanitas .
 Azon idest semperuina .
 Alkenda idest conastrelo .
 Ali. i. grana ebuli vel sabuci .
 Abenezid idest gūmi albotin .
 Alkinati idest bdellii subalbidum .
 Alestorab idest storax .

Acemana idest contractio .
 Anzarot idest sarcocolla .
 Aluf idest dracontea .
 Azamech idest auripigmentum .
 Almuzaragi idest fixura in oculo .
 Aliada. i. polium .
 Alsered. i. acetosa .
 Acati est de cuius succo fit acatia .
 Alusen. i. fufarata .
 Asiml. i. mediū inter albū & nigrū .
 Afrana est cibus de carne cocta et in
 frigidata .
 Alkoilos. i. cardui capita .
 Anafeni. i. piscis salinus .
 Acatia est succus arboris que stricto af
 sumit in alexadria & dicit alkand
 Ariegi. i. aurimentum .
 Azadar. i. acetosa montana .
 Assur. i. crocus hortulanus .
 Ambrinas grece. est canacella. f. her
 ba que dicitur cauda equina .
 Adrimia. i. ciclamen .
B Dhor est eminētia in cute
 f. apa paruū siue pustula .
 Bassara est illū qd apparet
 Octaderz idest ozimum .
 Buchormariē. i. herba marie. i. har
 tania & est ciclam .
 Benz. i. hyusqamū album vel boron
 idest semen nigrum .
 Bondacha. i. auellana .
 Bezariat. i. virtus bengi .
 Bezard. i. lapis viridis in quo tanta
 vis existit ut omne uenēnū expellat
 Barachia idest falsa .
 Benē maius semen tincte declina ad
 albedinē & alibi semē quod dicitur
 piper album .
 Berengelif. i. abrotanū in libro sim
 plicis medicine dñ enula .
 Barat est vitrum salsum .
 Bateba idest melo
 Bule est cucumer indus & similis cu
 cumeris capparis .
 Bederezengi loco eius ponitur in leti
 ficado pondus ipsius de seta & ptes
 ponderis ipsius de cortice citri .
 Buziden est medicina in da loco eius
 ponitur been .
 Bahalce similis vtuti lentium .
 Baurach kebuli semen indū est .
 Berseguascen. i. coriandrū putei vñ
 capillus veneris & per fice dicitur
 berfungua & siriac capillus vene
 ris porcin⁹ & arabice capill⁹ alqui
 Barchain. i. arbor & assimilatur folij
 acetose siluestris .
 Belemō. i. titimalus qui assimilatur
 portulace siluestris .
 Bedarongi. i. ozimū fluuiale est bede
 rabina fm quosda & alahjt .
 Bedil. i. papauer cordosum .
 Beremehe. i. spes fñi feni .
 Beraficam & Belcrkeb & herbū & her

ba iudaica idem .
 Brebat. i. virga pastoris .
 Bilus est queda spes arboris pini .
 Birlen est apa capitis ppter cōitatem
 diaphragmatis factum .
 Bysderbedū est collyriū de amoniaco
 latum .
 Samulitis est lacticiniuz qd assimilāt
 myrto .
 Berlendaru & verselendari & est vir
 ga pastoris .
 Beralme persice est feniculum .
 Berille est piscis .
 Bacidē est testiculus vulpis .
 Bedeoar est spina alba .
 Bezard est galbanum .
 Bakilla est faba .
 Burdacaton ē pōd⁹ in modū auellae .
 Bachat pondus est .
 Bacati pondus est .
 Bakim. i. prassium .
 Bresilio. i. corallus .
 Burules. i. apa calidū in inguine .
 Baucia siluestris. i. daucus .
 Birlen qñq p pleuresi inuenitur .
 Bartaki. i. meatus .
 Berbetinē est siphac & dñ beriteron .
 Batarum est caro longa in ore matri
 cia orta & est dura .
 Bittiron est pannicul⁹ sub siphac exi
 stens & dicitur rotundus .
 Buri est ramex vel berenia ex lapi
 deitate apostematis .
 Bezolgradatū est istrumentū quo ena
 cuatur aqua herniosi .
 Barachie apa pestilentie .
 Bersalbi. i. napelli .
 Boarti. i. ymbilicus .
 Burisme. i. apa lene ex sanguine et
 ventositate .
 Bala est succus palme in qua dactili
 nascuntur .
 Baralecū. i. lentigo maior .
 Barba hircina. i. hypoquistidos .
 Bedemeregi cōfect⁹ in antidotario .
 Bezabarat. i. resistētia veneno .
 Bengi. i. hyusquianus .
 Bernara. i. zedoara .
 Botin. i. terebinthina .
 Batrabentez. i. capillus veneris .
 Benuard. i. odor rose .
 Bebonigi. i. camemilla .
 Basacaron. i. psilium .
 Bizeri alcarafz. i. apq semē .
 Bizericome. i. psilium .
 Bizeriatatigeniti. i. semen feni .
 Becurdumen. i. carduus siluester .
 Bizerikatmi. i. semen malue maioris
 Bizeri cubeiz. i. malua minor .
 Bangiora. i. vrtica .
 Bizeri uma. i. semē trifolij .
 Bizeri. i. semen .
 Bizeri corat. i. semen porri .
 Bizeri bengi. i. semē hyusqami .

Bizeribangora. i. semen vrtice.
 Bizeri gialef. i. semē trifolij.
 Bizeri gardel. i. semē sinapis.
 Bizeri olimath. i. semē lapatij.
 Bizeri arascien. i. semē nasturtij.
 Blisem altam. i. lingua agni.
 Beseber. i. anatan.
 Bizeri afasal. i. semen sapule.
 Bizerichiten. i. semen lini.
 Bizeri olbe. i. semē fenugreci.
 Bizeri nemen. i. semen sisimbrij.
 Balgesar abusten pastinaca hortensis.
 Bizeri antamka. i. semen portulace.
 Bizeri saligagel semen rute.
 Bizeri asormat. i. atriplicis semen.
 Bizeri fugi. i. semē rhabhani.
 Bizeri uard. i. semen rose.
 Bakabat. i. basilicon.
 Butibede. i. scabiosa.
 Balkalcruce. i. granū lini.
 Bizeri zerzir. i. semen cariote.
 Dekat. i. citrulus.
 Dechat. i. cataputia.
 Balut. i. glans.
 Delador. i. anacardus.
 Deliat aligena. i. galbanum.
 Budeig. i. polypodium.
 Desasar alfar. i. cepe muris qd ē idēz
 qd squilla.
 Buraldeeb. i. limatura auri.
 Bur alfada. i. limatura argenti.
 Desed. i. corallus.
 Bisaac. i. salina hois ieiuni.
 Desibeig. i. polypodium.
 Bizeri raginna. i. semen vrtice.
 Apaptia. i. ferula.
Cassi dicunt quicq ossa q sūt
 in pectore q cassi. i. torax.
 Cathin. i. locus exterior in directo e
 ius renes.
 Canelis. i. cara pusi.
 Calsic. i. vespertiliones.
 Cause qnq p. pticulari tetano ponit.
 Laab. i. os per quod iunctura ppletur
 in crure.
 Licarus est apa in mēbro vno ad ali
 ud transiens sine manifesta cā.
 Carmeth pondus est.
 Colcodea pisci nomen est derivatum
 a colcodeo qui est dator vite.
 Calcule. i. herba filis vermiculari.
 Lascu est qū aliquis stat super pedum
 extremitatem.
 Lauguamich sunt pposita q simplicia
 que comedunt post cibuz sicut cap
 paris olue qd.
 Lartamū. i. crocus hortulanus q se
 men eius.
 Lotila est mētura. i. ptinēs vncias.
 Labab. i. calcaneus.
 Lalos. i. pannus faciei.
 Laragiati. i. lacual.
 Lepamuris. i. sōlla qd m. i. iterficat
 q cepa canina idem est.

Lusa nomē est demonis vnde arcusa
 idest arcus demonia. i. iris.
 Loffore. i. spuma maris.
 Lolcotar. i. atrimentū citrinum.
 Lalcudis. i. atrimentū album.
 Lalcantuz. i. atrimentū viride.
 Lalsurie. i. atrimentū rubeū.
 Laldicon. i. album.
 Ladnucorasse. i. arbor picis.
 Larakilus. i. lacticiū qd dicit masculu
 lus q est vnu gū q post ipz omēs
 sunt femine.
 Lyminum nababū. i. cōmune.
 Lyminu karmenū. i. siseleos.
 Laulis aque nenusar sigulus q noia
 uit granū sponsum.
 Lubati balbanic est herba que dicitur
 pupilla oculi q inuenit in aquis sta
 tibus q dicitur sutri.
 Lupsessus siluestris. i. iuniperus.
 Lanifetis ē spes ostraci q gaugiel silr
 Lordumeni. i. carui agreste.
 Lrocoma uel curcuma est sex olei de
 croco.
 Llimia auri. i. sex auri.
 Lalcata assilatur alufuen q est herba
 que vocatur cassula cordis.
 Llimia argenti est sex argēti q eleuat
 sup locū in quo infundit.
 Lulus tres sunt species vna eaz dicit
 laudamū.
 Lhartas. i. charta de panno.
 Lumeis. i. urtica.
 Lales. i. alumen indum.
 Lochuz est aial marini cuius vtus ē
 ppinqua castoreo.
 Languarus. i. anium ventres.
 Lallurudar. i. galanga.
 Larnub. i. xilocaracta.
 Lonitum est medicina venenosa.
 Laucrat. i. alatida.
 Lubeiz. i. maluaniscus.
 Lancer fm quosdā est uene. q dicitur
 esse memithe. i. chelidōia q ē pua
 q magna dr algarduene.
 Landros. i. triticum romanum.
 Lometre. i. pirus.
 Lamarin. i. lumbrici terrestres.
 Lamaduci. i. occiput.
 Larabitus. i. phrenesis.
 Lauliati. i. dolor capitis mansu? fix?
 chronicus q dicit ouum.
 Lhimosis q dicit opththalmia magna
 q dicit alguardenigi.
 Lalcateron. i. egritudo oculi que assi
 milatur yngule.
 Laras est qū aliquis vult loqui q nō
 pōt nisi sepi? mouēdo linguā q os
 Lola. i. apa in ore q lingua q Bal. no
 miamt ea colō qū i facie plenerāt
 q qū putrefiūt vlcera maligna.
 Lares ē genus cibarij. i. cibi ifridati?
 Larmefion. i. fructus tamarisci.
 Lurathi qdaz spes fluxus ventris.

Ladumus ē nomē grecū et ē diabet.
 Lalis est istrumentū quo caro addita
 trahit a profundo.
 Lurathia. i. mucilago que egreditur
 intenalsmō.
 Larmata dr apa qd nascit sub ascellis
 in carne glandulosa q qū est nigri
 coloris est mortifera.
 Lassamun est viciū qd fit in carūculis
 narium que sifant papillis.
 Lbiafemi est finis supioris ptis nasi.
 Laugahb est tabula magna cū qua e
 quatur os cruris fractum.
 Lanza est spes crete cū qua abluitur.
 Larmos est grana capilloz algul. i. ca
 pillorum veneris.
 Lalcumul. i. ozimū montanum.
 Lancroea. i. semen ferule.
 Lonsfectō lochor. i. qū lmit.
 Lugegi qū aliquis impetuose caput
 vertit retro vel qū loquit mouet
 ipm uel qū facit strepitū ore qū lo
 quit q semp pferit idem nec scit qd
 dicat vel qū aliquis loquit sonum
 facit aut recorder vel aliquid facit
 qd extraneum videt.
 Labana. i. vinū albū q debile.
 Lancar genus cardui.
 Lelis. i. semen dauci.
 Lucurina. i. vena citri.
 Lrat. i. iūcus de mlo. q quo fit acatia
 Lambil est terra rubea minuta q af
 ferit de media aut albema q qū fri
 cat sup manū ingredit cutem de q
 fit ynguetū q penetrai manū.
 Lantalamich sunt cibaria quoz qdaz
 cū sale quedā sine sale condiunt.
 Lumenet. i. amomum.
 Lunce. i. aphodili.
 Latarios. i. centaurea.
 Lorat. i. porrus.
 Lasbor. i. coriandrum.
 Lailagelam. i. sempuius.
 Lbelin. i. filer mōianum.
 Lholabaltaleb. i. testiculus vulpis q
 est satirion.
 Lhoilolobaceb. i. acetū squilliticuz.
 Larafz. i. apium.
 Lathmia. i. maluaniscus.
 Lubeiz. i. malua.
 Lascas. i. papauer.
 Locior alkradar. i. cortex turis.
 Locior atala alcappar. i. cortex radi
 cis capparis.
 Locior atala rascenegi. i. cortex radi
 cis feniculi.
 Locior atala rumen. i. cortex radicis
 mali granati.
 Lurcuma est quasi chelidonia.
 Lurac. i. vrtica.
 Locior atala asalutiri. i. cortex radi
 cis celsi.
 Llimia alfada. i. cadimia argētea.
 Llimia aldeeb. i. cadimia auri.

Thadab algasdir .i. ferrugo.
 Tolcotar .i. illud quod dicitur quasi ter-
 ra furrigena.
 Teletkima .i. cucumer agrestis.
D Treb .i. corruptio stomachi
 Dulb assimilatur helleboro
 in folijs.
 Dementul .i. carbunculi.
 Danich podus est triu granor orde
 Doch acetosum est lac absq butyro.
 Dentibus muria .i. mascule que sunt
 in facie maxie infatui ppter come-
 stione panis corrosi a mure.
 Demest .i. laurus.
 Dubellet .i. apa magnum.
 Digi hermetia .i. flores hermoda-
 ctili.
 Darisabab .i. arbor grossa hns spina
 grande et dicitur qda qp e radix spice
 Dirdar est frazinus.
 Deindar est de genere iuniperi et di-
 citur pinus inda.
 Dethin est granu sile ordeo longu et
 strictum et est amaruz.
 Durusafiras est res q uoluit sup ar-
 bore antiqua et sunt glandes.
 Darchimet pondus est.
 Daib .i. capra.
 Dinarugua est arbor silis rute et dici-
 tur zufere et dicitur albaze cuius gra-
 num sile almuden.
 Deraria .i. cantaris.
 Demolua .i. malua.
 Deilex locus est de quo fit transitus
 ad altez locu et ppe qn e sub terra
 Darchimet daurach pondera sunt.
 Dipsacos grecu nome e et e diabetes
 Dactili indi .i. tamarindi.
 Duragib anis est.
 Wedi nome plicuz est et est pediculus
 vulturis.
 Dardagi est crocus hortulanus.
 Daps glandis .i. cortex eius pilosus.
 Danuarich mensura.
 Darsesabab .i. grana alkikil.
 Dende est res silis lingue anis posita
 in medio sui.
 Defremulij .i. pullegiu cerninu.
 Doronigi radix herbe silis zedoarie
 Duranet vocat zedoar et est triplex
 s. decorasceni .hierosolymitana . et
 hispanica.
 Deste .i. oleander.
 Duncalagrod .i. oleum.
 Dunalbuard .i. oleu rosaceu.
 Dunbenesscia .i. oleu viol.
 Dunalbencara .i. oleu de semine cu-
 curbite.
 Dun algeus .i. oleu de nucibus.
 Dun alusen .i. oleu liliaceuz.
 Dun aranc .i. oleum laurinu.
 Dun alarich .i. oleu de squinato.
 Dardiascebab .i. sex vini.
 Dardiascet .i. sex aceti.

Dabach .i. gluten.
 Dardicelle .i. sex olei.
 Darsesian est veluti spica.
 Darfulful .i. piper longum.
 Darsceni .i. cinnamomu.
 Dem alacuben .i. sanguis draconis.
 Dem albacar .i. sanguis vacce.
 Dem alcamer .i. sanguis colubaru.
E Lmubatale .i. exercitiu sub
 quo ptime spes luctamio.
 Eliemelik est corona regis.
 Ersimu est qdam genus sisami.
 Escute pondus est.
 Eutoras piscis est.
 Elteil est locus vbi dorsum cervici
 iungitur.
 Euzehet nomen est corde grauez red-
 dentis somnum.
 Endague est cardamomu minus.
 Egena est vas rotundum et est locus
 apud extremitatez oculi.
 Emdros .i. expulsorium.
 Electra .i. saponaria ul herba fullo.
 Esticos grece ethica febris est.
 Elbune .i. cibarium.
 Exalmasus .i. casta.
 Emburisme empurisma .s. apa leue
 ex sanguine.
 Emerukic e albacuen alba et amarac.
 Elefer .i. vitis.
 Esfriet .i. antimonium.
 Egedde .i. blacte bizantie.
 Ethel .i. semen iuniperi.
 Ezegi .i. atrimentum.
 Eleus .i. cicer.
 Elubie .i. faseolus.
 Euasdalbiar .i. bulbus caninus.
 Eledion .i. aphodius.
 Esuc .i. galia muschata.
 Esul est indicus.
 Eluesce .i. amilum.
 Elkalimbat .i. terebintina.
 Elnindar .i. olibanum.
 Epar adib .i. epar lupi.
 Edeilla est pvincia quedam.
 Eberia mensura queda est.
 Embuba suctoru est .s. cannula qua
 sugitur aqua vel aliud liquidu qd
 cadit in aurem.
 Elen .i. tristitia de eo qd futuz est et
 vigilare facit sed tristitia de pteri-
 to dormire que arabice alosui ap-
 pellatur.
 Encaras .i. mesaraice.
E En est modus locutis qum
 de vna re transit ad alia.
 Feludez est spes ferri.
 Fiscalia est potus q cuz ordeo et aq cu
 melle pmistus vomitu puocat.
 Fusos est maneries volubilis.
 Fusel est ppinqua virtuti sandali.
 Feluze abaragi est herba de cuius suc-
 co est litium.
 Fistula est stipites albi pilosi imoti sut

pilosi et odor eius est sicut odor
 myrrhe.
 Felengemisch .i. ozimu gariosilatu
 fm quosda melilotum.
 Fagina est granu simile ciceri habens
 granum sicut mahaleb.
 Ferfelin est de genere alferise.
 Fesire est hazarase et est vitis alba .i.
 brionia.
 Fellehalim est species calamenti.
 Fassaig .i. portulaca.
 Far est medicina turkia.
 Fasuricon est medicina ad scabiem.
 Fesefisis est aial sicut acorot exis in le-
 ctis et apud arabes dicitur igil.
 Fuca fit de pane abramarchino et meta
 et apio.
 Fasis est spes arboris pini.
 Fareton est centanea minor.
 Fesula est spes lactuce asini.
 Faba egyptiaca est lupinus.
 Foca est aqua orde acetola cu spebus
 vt zingi . et silia et est in vasu puis
 terreis que bñ oppilata sunt et quz
 aperiunt in altum salit.
 Fururati .i. fungus.
 Glenia .i. poenia.
 Fetirat .i. interpositiones.
 Feruzegi .i. smerilius.
 Fhued .i. os stomachi.
 Fassasa .i. trifoliu qd dat equis ad i-
 pinguantu et est silis sile.
 Fag .i. agnus castus.
 Fursus est caro addita in ore matri-
 cia orta.
 Faricos dicitur febris causon.
 Faucos est apa in carne glandulosa.
 Forosimos uel tinbelem .i. arefacto et
 est scda species ethice.
 Farca .i. madibule magnu villosuz.
 Fugule est apa post aurem.
 Felengelif est abrotanu siluestre.
 Ferinos est spes apatis qd dicitur dese-
 nes et est duz sine dolore.
 Furrate dicitur egritudo qn dura infrigi-
 dat mater et apatur.
 Farsas dicitur q sit napellus aliq venenuz
 interficiens.
 Faudeget .i. calamementum.
 Fulfulimon est ozimu montanu.
 Faugethest est agnus castus.
 Fenuchia alkemelion.
 Fusel est queda mux que nascitur india
 et est similis nuci muschate.
 Fistik est genus rubeum.
 Fausel .i. auellana inda.
 Feasar est genus portulace.
 Fafarisan .i. vitis agrestis nigra et uo-
 cat untama .i. viticella.
 Fulfulminue .i. radix piperis vel li-
 gnuz suum.
 Felizabaragi .i. fel elephantis.
 Farilcon .i. prallium.
 Fauzeligilegi .i. metastuz motanu.

Saizamen. i. epithymum.
 Sulferalabiat. i. piper albu.
 flos kiles. i. flos salicia de torrete.
 fetirat nome est anhelitus.
 Phenichia. i. dactili.
 fulfulimon. i. ozimū montanū.
 foca est quedam descriptio in quinto
 canonis.
 famosus est genus serpentis.
 felul est semen.
 furbulentis est spes araneaz.
 fantia sunt cortices pini.
 fursus est admodū cuiusdā visceris.
G Adeul yenaruz. i. via ve
 narum.
 Guidez est vena q̄ in guttu
 re versus collū inuenit et sunt due
 ex ytraq̄ gutturis pte que dicunt
 guidegi.
 Guaril aquaticus. i. stincus sed verius
 stellio.
 Helons. i. granū pini maioris.
 Hilbenes est semē turbit nigri et cuius
 dam virtutis cuius est helleborus
 albus et est species albi hellebori.
 Hestehesren est res silis amigdale et
 habet duas spinas in capite.
 Hekar. i. bacula.
 Hasid. i. eupatorium.
 Huariden est aua et genus colubaz.
 Huasemabras. i. stellio.
 Huada. i. ostracum.
 Huelmē. i. foliū nili.
 Heleniabin. i. mel rosaceum.
 Hubea est quedā species rubea ad pal
 lorē Helinas silis croco puerizato
 Granū nil est cartamū indū.
 Granū azele dicit piper nigroruz vel
 ethiopum.
 Granū analce est granū exis in quati
 tate piperis et in colore eius.
 Granū alkilil assimilat piperi al. et p
 lice dicitur darisaban et est arbo
 ris tremule.
 Granū viride cuius semen dīr alboti
 et que ex ea est magna dicit atharo
 Hecum. i. gūma rute agrestis et est a
 nacardus montanus.
 Hembut. i. rosa vinee et dicit algarū
 et fm almansorem est spina alba flo
 rem habens citrinū.
 Humera sunt coſectiōes liquide quas
 mulieres faciunt quibus liniūt sa
 cies suas.
 Habgob. i. grana sol.
 Huers. i. lap q̄ i selle bonis reperit.
 Huherich sunt yene labioz.
 Hubera. i. me spila.
 Huadabū. i. venerea.
 Hufume est quoddā genus tuberum
 i. fungorum.
 Harab est fistula in angulis oculoruz
 domesticis.
 Harab ē arbor fr̄ qua generat boraz

Guardenigi. i. ophthalmia magna.
 Hese est durities. i. qū accit in palpe
 bris difficultas motus ad eleuandū
 uel aperiendum.
 Huacce est diminutū auditus absq̄ de
 structione.
 Hensuci pondus est.
 Halb. i. grana solis.
 Hrana arasced. i. nasturtij.
 Hrana lumboz. i. cataputie.
 Huesgin. i. inquietudo eius qui solus
 loquitur.
 Hamediu. ē. instrumentū chirurgicū
 Hancu. i. qū hō vī loqui p nares.
 Huaben est indignatio que est infra
 torſionem.
 Huac tiracū. i. punctio.
 Har. i. laurus.
 Huazi est vulnus qd̄ sit in pfundo.
 Hrana nigra. i. nigella.
 Hardan. i. pediculus q̄ nascit in ingui
 ne et sub ascella.
 Hrana almahaleb. i. grana vere. i.
 grana cerasi similia.
 Huesleir. i. oppoponacū. i. alio guesir
 i. galbanum.
 Hemen. i. oppoponacum.
 Haidi. i. polium.
 Hsaminuz. i. rosa ex qua fit sabacū
 Hulinar. i. flos mali granati.
 Hesusado. i. castanea.
 Hesusbone. i. nux muschata.
 Heshalamel. i. nux cupressi.
 Hezir. i. oppoponacum.
 Halangem. i. galanga.
 Hau zemel. i. yrina cameli.
 Hau kileb. i. yrina canis.
 Hau. i. yrina.
 Hau legi. i. yrina hominis.
 Hau sabium. i. yrina pueroruz.
 Huzden. i. talpa.
 Henuat corium serpentis.
 Hūmi alkuret. i. dragagantum.
 Sedeguil est via siue canalis minuti
 intestini.
 Hion ē fluuius.
 Hanezi medicamē vulnezz neruoz.
 Huale est egritudo quedam.
H Hsimulū eplo omnibz cōis.
 Hasek. i. tribuli.
 Hassech. i. sandonicū loco e
 ius ponitur origanū.
 Herbū. i. herba iudaica.
 Hunai arabice iohannitus latine.
 Hefdehen. i. lignū indum.
 Habel. i. minutus.
 Hertise quidā simile piperi.
 Hebel. i. sauiua.
 Heisfades ē semē barbe hircie.
 Halaakid. i. racemus.
 Haltit. i. medicina inda similia her
 modactilis.
 Harromau. i. granū cuius vīus ē vir
 tuti ordeī ppinquū et est mediū in

ter triticū et ordeū.
 Hinstifoochi. i. hypoquistidos.
 Hebarfulus. i. lactuca asini.
 Harniel. i. herba q̄ edeti inuit et tilla
 tur citute loco ei⁹ posuit constanti
 nus cicutam et errauit.
 Harbe. i. habete aua.
 Herbū. i. orob⁹ et est amelictarda est
 haurū romanū. i. achiroſa et gūa dicit
 karabe.
 Herba uiri ē herba qua uitrū abluūt
 et est paritaria.
 Harbau dīr agnus cast⁹ et ē herba hñs
 semen triangulatum sicut lancea.
 Hasafan est medicina armena et dicit
 plica cuius vīus est vīus euforbij.
 Hamelon est spes mezerion et dicitur
 kameleum.
 Hazefuses dicit amarugina.
 Habelkalimbat. i. genus fistici.
 Hailen. i. malus odor.
 Hucuriz est species lacticing.
 Hartire. i. iuniperus.
 Hasce est isopus q̄ nascit in hortis.
 Herba marie idest atanasia l tanacetū
 Hascilus est aſa in lacrimali oculo
 apparens et qū rumpit fit fistula q̄
 dicitur garab.
 Hetif dicunt res acute.
 Heisfat. i. actio.
 Hethet est liquefactio.
 Helk. i. viscus.
 Harcū. i. lutū. i. purum.
 Hamaciama. i. fenticum.
 Olus iudaicū. i. altea.
 Habiul. i. spes volubil⁹ et dīr alageb
 Halebleb est spes volubil⁹ hñs lac.
 Hasce dicunt aſa acuta q̄ nascunt in
 matrice et dicit alhasce quia assimi
 lantur folijs yſce.
 Hulemodus est cibariū.
 Hasaf. i. morbill⁹ uiridis ul⁹ defuda.
 Hudubub est aua q̄ clamat de nocte
 Herba flumia. i. lenticula de amne.
 Hegriberſia. i. egritudo habes acui
 tatem vt nasturtium.
 Hebi cardamomū minus.
 Hefereaze. i. vitis alba.
 Hōſa nasturtium.
 Harf est semen alcanabotis.
 Hosmatus. i. tria gna cydonioz que
 est quarta pars libre.
 Hagneris. i. electuaria stomacho con
 uenientia q̄ fuit de cidonjs vel de
 pomis vel de prunis boni saporis
 siue sunt solutia siue non.
 Halacdan. i. in locis q̄ sūt post aures
 Heil est species cardamomi.
 Hauslegi. i. ramnus.
 Hirudo. i. sanguisuga.
 Harmene genus animalis qd̄ dubitat
 Auicēna an sit basiliscus.
 Hercules. i. locusta magni corpis nō
 habens alas.

Decuneli. est mensura.
 Doarbe. est aial yenenosū faciens ons
 que yenenosa sunt.
 Herba canicularis. i. hyulqamus.
 Hercafus. i. liquiritia.
F agueris. i. electuaria stō cō
 uenientia q̄ sunt de cydonijs
 vel de pomis vel de prunis
 nihil amaritudinis hñtia boni saposi
 siue sunt solutiva siue non.
 Jar flumis. i. iuncus fluis q̄ herba q̄
 crescit in aq̄s hñs flores similes. ne
 nufari.
 Jssidebegi. i. pulloz cib⁹ q̄ dicit tafca
 ta.
 Jabrol. est radix mandragor siluris.
 Jamenū. i. sumum.
 Jgil. i. cimicea.
 Jbet. i. profunditas somni.
 Jsec. i. incipit.
 Jeleniabim. i. zuccaz rof.
 Jaharich. i. interior palaborum.
 Jeteri kumet. i. herba pulicum.
 Interfector pñs sui. i. satirion.
 Jbenca. i. belua.
 Interfector apum. i. nenufar.
 Indebegi. i. cib⁹ q̄ fit de nucibus pue
 plante sup q̄s pinguedo arene affata
 defluens fundit quibus qñz herbe
 cotto admiscuntur.
 Judac. i. polium maius.
 Judaiba. i. polium minus.
 Jstagar. ē salia ex aigdalio r sale r aq̄
 Jdefohe. i. cardamomū minus.
 Jmneet. est fructus sicomori r sunt si
 cui ficus agrestes dure acetose.
 Jbenague. est mustella.
 Jibedi est rizi.
 Jminotica. i. dormire facientia.
 Indicum granum nil.
 Inarmatu ē instiz quo suspendi aliq̄s
 Tecum cimen est herba pulicum.
 Illicinus est genus serpentis.
 Judebi cibus qdā ad coitū valens.
 Id quo aux adheret hoc nomē tōnēt
 amoniaco q̄ qñz conuenit cuidā rei
 q̄ fit ex yrina infantū mota i mor
 tajo ero cū ace° i sole dōec coaglet
B alkenden est res leuis sicut
 albusnati luctes r i rakia no
 mīat sterc⁹ colūbaz: r i bal
 dac r egypto nuz henden.
 Kusele sunt fustes nigredi attinētes ra
 diabus rubee similes.
 Kisk ordeī est ordeū fractū l pñsana.
 Kildaru asaraxi r filix.
 Keste. i. herbus.
 Kist mensura est.
 Kersum⁹ ē egritudo q̄ ē magnitudo v̄
 ge pter naz r dñ etia kersum⁹ e
 gritudo q̄ qdōz aliud mēbz preter
 naturam excreuit.
 Kebikengi est lupinus siluris: et sunt

species quattuor.
 Kefumen est pondus.
 Kermet est pondus. v̄g. kirat.
 Kuran est pix.
 Kaduntoras. i. picis arbor.
 Karites animal est yenenosum.
 Kerna. i. pentadactilus r est resin⁹.
 Kacupeon. i. lacticinium.
 Karabe ē gūmi arboris dñe nux rōana
 ad curitatē tendens r est kekat.
 Karmezik. i. fructus tamarisci.
 Kosilinum pondus est.
 Kemelum est species mezerion.
 Kekengi species est solatri.
 Kcuzauguen est persicum nomen: la
 tine lingua bonis.
 Karabitus est apa capis calz: r ē bīrfe
 Kerbera est curcuma.
 Kersē arōaticū ē spēs cinamōi grossi.
 Keisum. i. abrotanum.
 Keisum. i. leuisticum.
 Keiken est gūma horribilis saporis
 r fm aliquos est sandaraca.
 Katar. i. atriplex.
 Kered. i. fructus cuius gūmi est dra
 gaganum.
 Keimō ē egritudo oculi r ē q̄i nubes.
 Kakafiz ē loc⁹ p⁹ pñ supma nati.
 Kalidicon est medicina quedam.
 Kabk. i. tortelle.
 Kaskaf. i. papauer.
 Kikhar. i. eleuatum.
 Kered. i. citruli.
 Kemac. i. condimentum.
 Kenim. i. mensis.
 Kersenati. i. aranea. i. hecuna propi
 sui paruitatem.
 Keimati est medicina sicca p pueris.
 Karmez. i. grana.
 Kesmes. i. passule enucleate.
 Kairon est lignum indum.
 Kebenzkesenz est genus tuberū soli
 dū adunatum in magnitudinē testū
 culi et scrofule.
 Kefelot sunt porri nabathi.
 Kilus succus ciborum.
 Kekersebe est cubebe.
 Kossen est cortex glandium.
 Kenif sunt dies caniculares.
 Kafutius nomē ponderis est.
 Keleati est mensura quedam.
 Kenini vas est yitreū in modū phia
 le habens orificium strictum.
 Kedusul est genus serpentis.
 Keminec est genus cibarij puri.
 Kien est quedam regio.
 Kemie est mensura.
 Karon est lignuz indum: r non elon
 gatur quin sit mugat.
L apis adestates. i. margarita
 r est lapis luminis qd⁹ pñert
 oculis.
 Lambas alcucub ē herba ppinq̄ isopo

Lenticula aq̄ est herba q̄ erigit sup sa
 cie aq̄ in terris lacunalibus.
 Lulume est yngula.
 Lenticula de amne. i. herba fluuialia.
 Lapis bresil. i. corallus.
 Lutum. i. creta.
 Luse dñ hernia ex apostemate.
 Luteelula. i. veruce.
 Latica est febris quotidiana cōtinua.
 Lutū albohera. i. terra sigillata.
 Ladac est confectio ex muscho gariosi
 lis r silib⁹ q̄ liniunt se mulieres.
 Lingua anis. i. fructus fraxini.
 Liliū celeste est ireos.
 Lactuca asini. i. virga pastoris.
 Lapis iudaicus. i. lapis agapis.
 Lapis vulcani dñ seme r p̄pator corq̄
 Lapis danascen. i. viridis qd⁹ acunt.
 Lano. i. amigdala.
 Langa genus est tūimali.
 Lagenaga. i. borago.
 Lac deserfi. i. herba hircina vel hypo
 quistidos.
 Lilen. i. mercurialis.
 Laguanit arabice lattine ea q̄ sequunt.
 Latabales sunt epithimata ex reb⁹ hñ
 redolentibus sicut aq̄ myrti sandali
 canfora et similia.
 Lapis alagi est lapis silis ossib⁹ elepha
 tum.
 Lutū lemiū ē ppinq̄ luto armeno.
 Lutū famiū ē sicut lutū sigillatū i opa
 toibus suis r ē stella secmi⁹ qd⁹ idē
 est q̄ talk.
 Lubue est arbor sigie.
 Lubue est storax r mel allubue ē sto
 rax liquida.
 Lac alraib. i. lac acetosum.
 Luf est herba q̄ dñ luf serpentis r est
 serpentaria.
 Lalebra. i. leeteti. i. sup ymbilicū.
 Lalec. i. res q̄ diu masticantur.
 Lokiat regio quedam est.
 Lachachati ē medicamē qdōdā confor
 tans stomachum.
 Lep⁹ marin⁹ ē al ostracosū lutosum.
 Lanuga est flos arundinis.
 Lapis hardis ē alūm albū sile zuccaro
 Lacterides dñ almeudena ē fruct⁹ dñ
 eē amarus r est cataputia.
 Lasar est lachrymā silij.
 Laserpitium. i. silium.
L itaceli. i. pposu⁹ q̄ docet
 saracenos q̄liter dñt orat et
 mīmonū contrabere.
 Mufaac arabice latie cōnexa dicunt.
 Mulalac dñ alladat que est pfectio ex
 muscho gariosis canfora r alijs o
 doriferis cū aq̄ ros cū aq̄ ia mul
 ta turbida liniūt se mulieres.
 Melalac ē lac acetosū coagulatum.
 Memirem. i. chelidonia.
 Melones arechj: alkin: dicunt hñt

collū lōgū ⁊ sunt palestini ⁊ indi.
Meruba. i. facia.
Mezion. i. anabula.
Magra. i. terra sigillata.
Mellit. i. aqua lactis.
Marmorea dī faba inuersa.
Maru. i. marubium.
Madion. i. auis diuersoꝝ colorum.
Melk legumē credo faseoli.
Marmacora fz quosdā ē aristol lōga
Marmacor est spēs sumuse: ⁊ arabice
 est lingua bouis: ⁊ dī sclauē ⁊ ē
 alia frēs sumuse: ⁊ alia q̄ nomiatur
 marmues: ⁊ ē alia q̄ dī meiscedaf
Mescatramesir. i. pullegiū ceruinū.
Mugarh fz quosdā est radix granati
 siluestris.
Merdafengi. i. lithargyrium.
Murati fructus est.
Mū puz est pietes domoz apū in q̄
 b⁹ faciūt oua ⁊ pullos: ⁊ mū nigrū
 est sordities fenestraz forinsecaz.
Magnesia ē lapis in yute marchasite
Mabaleb. i. vera.
Mebeibethene est illud qd dī gūuz
 regū ⁊ arbor cī noīat asubet.
Musa fructus est.
Muri. i. garus.
Maroch est radix aniden.
Mehezeregi est sicut scebran qdā nu
 merant eam inter lacticia.
Messe est pximū subē fabarum.
Molochia est species malue.
Methecca. i. sebesten.
Marchasita est fex eris: sicut climia
 auri fex auri: ⁊ sicut antimoniz de
 minera plumbi.
Mosikibe est species galange.
Mula est ps illa oculi que videtur.
Muschus aq. i. pulmonaria aque.
Melcuridus. i. cucumer saracenic⁹.
Masacumia. i. illud qd nitrea uala.
Michadi. i. forfices.
Ministrum est mensura.
Maraston. i. hospitale.
Macadatin nomē instīi pro tela oculi
 auferenda.
Melisia. i. fen grauis.
Marmenta. i. marubiū montanum.
Mesus. i. liquor acetosus.
Merdeseris. i. plumbum ystum.
Mesemen. i. locus sub teneritudine
 costarum.
Merba. i. thorax.
Mesos genus est cibarioꝝ sicut colū
 bi in aceto cocti in quoz uentre po
 nitur menta.
Musaac cibaria sunt ex pulis aneto a
 cresta ⁊ sicubus facta.
Mucalif est tertia species ethice.
Metabaz est capra.
Mismar est nodus rotundus pu⁹ sili
 capiti clauī.
Mathabaze. i. pān⁹ scūs de pilis cap

Madio est estuatio vel angustia.
Mersule est lignum asparagi.
Melanochoion. i. opium.
Michatasem. i. euerfio cutis in nō na
 turalem colorem.
Methus est locus inter spatulas.
Muikin est ynguentū de calcadis.
Marcur est ymis q̄ inuenit in grana.
Masuragi. i. egritudo qū pupilla api
 tur nimis.
Magnuda. i. scamonea.
Meridala. i. maiorana.
Medien. i. tortaiscus et est herba fe
 tida.
Magadhod est succus qui in radice xi
 locaracte nascitur.
Meba. i. storax.
Mest est triticum.
Muredascon est flos ⁊ stipites frangi
 biles subiles ad cinereitate et citri
 nitatem declius.
Mandulimon est bdellium: ⁊ mucle
 et medac idem.
Mura. i. myrrha.
Mismis. i. chrysomila.
Maran. i. emplastrum.
Muraba. i. condium.
Medeni est egritudo dca yea ciuilis.
Micla ē cōpositū ex pae azyzo ⁊ olo
Melisia. i. sine granis.
Mezameiz ē gē spētis l ymis pilos⁹
Mes est quedam egritudo.
Miliaris genus serpentis.
Murzia est quedam terra.
Murkion est tertia spēs araneorum.
Maceria est loc⁹ inter anū ⁊ yulua.
Musaiaha est silis ynti neremisk.
Mnhilech est qū aq funditur
 ab alto sup aliqū. s. embro
 cando.
Neheguedigi vel negiden sunt q̄ttu
 or dentes extremi. s. molares q̄ i
 alio loco neguedij vocantur.
Nux benden est terra gnosia sicut ci
 cer declinis ad citritate que mustū
 clarificat egciendo fecem.
Nigra vena. i. matrix.
Nabit est potus q̄ fit ex dactilis ⁊ ficu
 b⁹ ⁊ alga ab unis ex quolz fructuū
Nuola. i. ea q̄ post cibum sumunt ⁊ t
 fructus frigidi.
Napellus dī q̄ sit brionia.
Nabathi. i. cōe qd sile repit i oi loco
Neremisk. i. musaba ⁊ est flos pedic
 vel peonia.
Napellus moyfi est herba nascens cuz
 napello: napellus yō moyf est aial
 qd in radice napelli morat ⁊ est ty
 riaca omni veneno.
Neregil. i. nux indica.
Nemen. i. sisimbrium.
Nux methel est silis nuci uomice.
Nitrum. i. baurach armenum.
Nereiden. i. spica rōana. s. celtica.

Nesrin est silis narcisco i ynte ⁊ rosa
 sera. i. sambacus siluestris.
Nerseiendaru. i. berseiendaru. i. y
 ga pastoris.
Natit. i. cōfectio ex melle sicut pēidg
Nison. i. martius.
Naurianton. i. rubecum.
Nesefengi. i. amilum.
Nedit⁹. i. apata i radice auris nascētia
Noduar. i. liquor: qūz p aceto: quan
 doq̄ vero non.
Neraberti. i. ameos.
Nesaa. i. sciatica.
Negesich. i. ignis descendens.
Nemufar ⁊ Bal. vocauit eū caulē aq.
Nasfengi. i. scolopendria.
Napta. i. petroleum.
Nabac nomen ponderis.
Nauriacon dictio attributa sali nitro
Nubia est terra quedam.
Naduce est dispō mala mīcis diuersa
 a mola ⁊ vocabulum periscuz est.
Neca herba est paludestris q̄ i
 aluminibus oritur.
Nmorenesis. i. dilatatio.
Oleū de ben. i. muscelinum.
Oleū decamū. i. decem speticum.
Oegi. i. acorus.
Oli xat⁹. i. petroselinū macedonicū.
Oleū demest. i. oleū laurinum.
Oleū omphacini ē olz d oliuis imatis
Oabel acara. i. cucurbita.
Ostien. i. opium.
Orale est pannus de setta quo cribrat
 subtiliter.
Omoronensis nomen medicaminis.
Obtarmicū puocatiū sterinitamēti.
Pap aq est herba yt olus na
 scens i aq ⁊ approximāt i gu
 stū saporī piperis.
Pupilla oculi est eruca aq ⁊ dī apium
 aq ⁊ est herba boni odoris et orit
 in aquis stantibus.
Pastus colūbay ⁊ camelorū est herba
 hīs gna sicut gnū myrti ⁊ ei pxiuz
Pilotrū est medicamen depilatoriū.
Pes locuste est sicut olus iamenum.
Pes coruin⁹ est herba ytutis hermo
 dactilorum.
Pheludez est cibus ex farina tritici cū
 melle.
Panis kiskar est fermentatus panis.
Pisces aradrada. i. petrosi vel parui.
Pediculus ylturis noīat pedi pice:
 ⁊ merule grece ⁊ tafatis indice: ⁊ ē
 bestia sicut pediculus q̄ iinguie na
 scitur et sub ascellis.
Phitanos. i. febīs erraticē yt sextae
Pedecolone est grecū nomē ⁊ pondus
 duplū toti⁹ qd balneo ē cōueniē.
Plūbū algalai. i. stannum.
Planta noctis est bothor parue.
Pumex ⁊ fenic. i. lapis vulcani.
Pulcaria ⁊ psilium idem est.

Polygonia et polygonos dicitur saguaria
pentaphilon est quinqz foliuz.
Metalu e residetia i uria et or crioides

R Igit oia gressus infra sunt ut
coxa trus pes.
Rasga vel rafa. i. patella uel
oculus poplitis.

Rob. i. vini coctum inspissatum.

Resin. i. pentadactylus.

Raib. i. lac acetosum.

Rocen pondus est.

Rubus canis plata est hns fructu sicut
oliva habens intus lanam.

Ruedsceni. i. reubarbarum.

Raan salamonica est silis aneto hudo
et or q folia eius sunt sicut malua
et qda noiant eam habitalcrum.

Roba. i. auellana indica: et est fructus
in magnitudine auellae silis papavi

Ribes. i. aedula.

Ratienigi. i. colosonia et guma pini et

nomiatur arbor eius alberci.

Rutubut est color sanguis putrefacti i
facie. Et est bestiola exns in supfi-
cie aq q sup ea mouet diuersis mo-
dis sine ordine ad e p prietate: or
chuthubuth qda spes melie quas q
patit viuos hoies abhorret et app
pinquat mortuis.

Rucalia herba est.

Ruslatagi est ea ystum.

Radix alexet. i. radix vitis.

Raldialemen est fumus terre.

Roiora est illud qd est in aere appen
sicut stella cadens q est in motu.

Rachaba. i. os pectinis.

Rosbot est porus i solidatio cllis.

Rutela est al arance file qd noiat al-
febed et est uenatrix muscay et no
minatur plud. i. rapax.

Robub. i. succi inspissati sine alterius
comissione p igne vel aliter.

Radix ausche et radix mandragore.

Rosa fetida est flos peonie.

Rufue. i. tri.

Remeach et linimetu prohibes canicie

Rotab dactili immaturi.

Rech regio quedam est.

Racha species est trifolij.

Roona est qd aliquis sine ca ridet.

Rosetun est pondus quoddam.

Rimegi est lapis sicut cancer.

Ratuba est alcor.

Robilie est legumen.

Raham. i. myrtus.

Ramich est confectio constrictiva qua
fit gahamuschata.

S Etis sunt due arundines que
sunt inter adiutoriu et manu

Seguengedeguid. i. ptes vi-
ay venay q i alias diuidut venas.

Gobence est herba marie. f. facanaa.

Beden est vena q est inter auriculari

et anulari et i rasceta manu apparz.

Sila. i. apa in principio sicut glandu-
la postea multum augetur.

Scere est infectio cutis sicut ipetigo:
dra tu iter scere et ipetigine e qd sce-
re totu mebz et vel medietate cor-
pis: ipetigo vo sut macule diuerse

Scat est arbor in egypto.

Sechedemgi est seme canabis vel se-
denegi.

Sulatū est egritudo oculor q accit pu-
eris ppi fletu et est qd scabies.

Surabes. i. tasea.

Seba romanu. i. apsinthiu fz quoda
Bagucla. i. triticu fractu cu multa aq
coctum.

Beterigi. i. fumus terre.

Behemiabin. i. oxymel.

Subet est passio qua q patit stat sube?
et videtur sup dormire et vocatur
et vix ressondet.

Sebene et buzi false st q sunt i egypto

Sabra est species ozimi.

Setegi est medicamen acutum.

Sulfus sunt puluerizata q in os pgiu-
tur et p ea aliq liquor bibitur.

Saluatella sue seylem est vena.

Surum est nigella.

Stellio. i. lacerta viridis.

Soda. i. dolor capitis.

Seukar. i. pes columbinus cum quo
tingitur oculus vel cera.

Bahafat sunt macule rubee que fiunt
cum pustulis paruis.

Bcea. i. sticados arabicum.

Beremblig. i. emblici i lacte infusi.

Starax est qda spes storacis fz dia. et
alios est gummia oliue.

Sanic order est ordeu fractu cu multa
aqua coctum.

Sakaic est flos papaueris ruffi.

Benusemiani. i. stans ad solem.

Simaren vel sincare. i. lactuca intelli-
gitur magna et est lactuca alini.

Scene. i. salia facta ex piscibus.

Spuma maris. i. pumex.

Sideindar. i. lac arboris q silat iuipo

Belon. i. sanguis draconis.

Sipit assilat magne arance longos ha-
benti pedes.

Solbez. i. almeizara et est arbor pua
ym? brachij hns folia pua ut bux?

Sedre or yugo q facit boiez cadere.

Sarnabrano. i. stellio.

Sebel est egritudo. f. qn vene in ocu-
lis apparent.

Seescortici. i. anticira romana.

Septabumen est qda spes sorbe.

Sabras animal est.

Succutu. i. sepius sed secundu quod
dam est mandragora.

Sulen est medicina romana.

Demuburnofan. i. ferz nale sicut est.

Demurion est spes apij siluestria.

Centus est species marubij.

Demaris. i. sardelle.

Sirengi. i. azarion et vntis seedelgi

Saccardon piscis est.

Suffidus. i. apostemata dura.

Surin. i. species lacticing.

Sol. i. sabucus.

Sarfoe uel sanar. i. ferrum.

Seleguba. i. casia lignea.

Sasaf. i. salix.

Secha. i. tribulus.

Sandaros est almedon et est vntis q dr
sandaraca.

Bakikarihame est rosa rubea valde et
Seitaragi et herba silis nasturtio. i. ta-
plia.

Serpiuz est species tribuli.

Sitra est arbor et fructus nabac.

Senuat est lactuca alini habens folia si-
cut lactuca.

Bel et medicina inda silis zinziberi.

Sutaran est spes hyusquiani albi.

Seedenegi vel sedine et hemantes.

Sebran est species lacticing.

Selec est siligo.

Seuofcik est silis abrotano in yute.

Seerbun est arbor alchitran.

Sucu. i. climia.

Seilen. i. gasalibu. i. lolium.

Seerantu. i. stincus de mari rubro.

Satarbari. i. siluestria.

Succudus quqz sublimat climia et qd
sublimat est tula bona et qd redit
inferius ex climia noiat succudus.

Singemalsee. i. epaticum.

Sibare est mania acris cu sursen calo.

Seirazirac est lac uespulionis et secu-
dum quosdam est yrina.

Seaclia et qn aq igredt trachea artiaz

Sacuculos est apostema cerebri.

Serassiu. i. ossa pectoris. f. thoracis.

Sadurin. i. scotomia.

Subet qnz ponit p pfuditate somni.

Sorez. i. congelatio.

Sursen. i. apa calidu qd fit in ventri-
culis cerebri et qn est firm et or le-
thargia et qn est coposuu dr subet

alahari. f. dormitatio vigilatia.

Subet alahari. i. dormitatio uigilatia

Sucos est spes congelationis qn eger
intuetur in vnum locum.

Sahara subetia. i. vigilatio dormita-
tia.

Sahal. i. demon.

Spina alba. i. bedeoard.

Suriar. i. caro ondit fm partem.

Sekebenegi. i. oppoponacum.

Setara. i. capsia.

Spina iudaica. i. nigra.

Sumbedig. i. smeril quo ceteri lap-
des perforantur.

Serassif. i. hypocondria.

Bief. i. succus.
 Bufar. i. buxus.
 Bakaiknakamen. i. flores papaueris.
 ruffi.
 Bilac. i. grossities in palpebris quibus ru-
 bescunt oculi.
 Bufati est caro mollis existens in inte-
 riori parte palpebrarum.
 Bucudriū alleū agreste.
 Birsen. i. phrenesis.
 Stella scemi? stella terre: luti scemi
 um idem sunt et talc etiam.
 Bosata sunt apata quae accidunt in vela-
 mine et partibus pectoris.
 Suregi. i. oleum sisaminum.
 Bufenet. i. pulueres qui se sumunt.
 Bacululondurion. i. albutueben et est
 scolopendria.
 Badaf. i. concule marine.
 Buc est galia muschata.
 Bula. i. herba arctica.
 Sauligo est locus quo superiores partes
 corporis tantum mouentur.
 Subub. i. radius qui est ut ignis flans in
 aere.
 Scandix. i. melo romanus.
 Sarmac apostema bucum auris.
 Sare est passio quae homo maxime sentit pru-
 ritum.
 Siragi. i. lac fici.
 Sesilos. i. apia nascens in carne gladiosa.
 Sesiros. i. scilios et est apostema.
 Silla species sunt nodi.
 Setaragi. i. taphia.
 Sacos est al paruum ad similitudinem
 cuius tubera leprosi apparent.
 Simenia ossa sunt acuta quae in spondilibus
 eminent.
 Sauchion fractura ut sanis.
 Sulemet sunt ossa ex quibus prodeunt digiti.
 Surinus est mus pueri contrarius na-
 pello in virtute.
 Sekeri. i. ebrietas.
 Scatabregi carnis. i. brodium.
 Babafati. i. bothor hūda que emittit
 virus.
 Storax assemia. i. lubria romana.
 Spica acchia. i. nereiden.
 Scutudans. i. testiculus vulpis.
 Sileculi semperuius est.
 Sebeset aschebeta est madragora.
 Sedenigi. i. semine granati siluestis.
 Suffus est medicina sicca pro pueris.
 Secacul est vene sicut zinziber et aser-
 tur ex india.
 Succu alifire est succus alerage et dicitur
 abrotanum siluestre.
 Sumeiz. i. ficus pharaonis.
 Scelabrazz almālorē est nomen grecum
 et interpretatur myrtus regum: et ipsa est
 basilicon originale propter huiusmodi folia su-
 mitate habet longa in qua ei nascunt flo-
 res quorum color est ut color violarum.
 Sicla. i. blitia.

Safurion est anis qui frangit lapides.
 Selgen. i. napus.
 Balguasora: alberengel et abrotanum
 sunt idem.
 Selincabar. i. heil.
 Silezz. i. cresiones senationes.
 Sirakiussagus est centaurea minor.
 Seigi est genus ostracorum et ueneruz.
 Strignū facit semine quod dicitur yua lupia.
 Sule. i. grana viridia et eius arbor pro-
 ducit terebinthinam.
 Saurigen. i. hermodactili.
 Siliqua nomen ponderis.
 Sacraiat est pondus.
 Surabeiet cibarum nomen est et est rha-
 phanati.
 Sceibar est lapis lazuli.
 Bobat est arbor magna in egypto.
 Busen. i. ireos.
 Surie species atrimenti.
 Batpa aial est cui glandule simulantur.
 Sulcitum. i. acetosum.
 Suction. i. testiculus vulpis.
 Sen est sapor quidam.
 Sulemi est os quoddam in digitis.
 Situle sunt radices quedam.
 Sceni l scemi vel scini est locus quidam.
 Sufeni est locus in quo oritur anisū bonū.
 Sabin est genus serpentis.
 Scisetati est sili genus serpentis et etiam
 am selir.
 Batil est medicina inda.
 Sir est medicina inda.
 Saporbala. i. sacus palme in quo da-
 ctili nascuntur.
 Babira est atrimentum quod in encastro potest
 Sagluuocollon est quia species aranea-
 rum: suctio vero quinta.
 Saculufudurni est al quoddam capestre.
 Babafatos est lapis quidam.
 Senkesud est arbor croci bortenlis.
 Simifes est quoddam animal.
 Sod. i. ciperum.
 Scescenegi. i. anilum.
T Eselenū est quidam species sorbe.
 Tabarzet. i. albu et sepi pro-
 nitur pro zuccaro albo.
 Tarcon. i. piretz et est radix altaron
 montani.
 Taratis est hypodistidos quosdam est
 frusta ligni nodosi ad grossitudinem
 digiti et habet virtutem balastie.
 Tinsemus est stella quae est in celis.
 Tri. i. minuta facta de tritici farina.
 Taro. i. lentiscus.
 Terra alcori est furnus in quo decoquitur tra-
 tasea taseata est duplex: una quae est al-
 ba: altera viridis: alba quae fit ex so-
 la aqua et carne: viridis quae fit ex carne
 et aqua et coriandro vel confusili her-
 ba viridi.
 Taniz est anis huiusmodi dentes in palato.
 Tortelle. i. panis biscotus.
 Tosugi. i. scamonea.

Tberinus. i. egritudo quedam.
 Talisafar sunt cortices stiptici ex india
 delati.
 Tasabuch est retractio quae vnius pes offe-
 dit alium.
 Talalon est species eris.
 Tuder est herba huiusmodi folia filia folijs
 prassij et nascitur in tectis et habet ra-
 dicem quadratam.
 Tereniabin est species manne.
 Tinkar est borax et aliud minerale et a-
 liud artificiale et dicitur capistrum auri.
 Tesitie. i. guma rute agrestis siue mo-
 tane.
 Turie est ammoniacum.
 Tubel. i. scoria vel batitura: unde tu-
 bel ferri vel tubel eris.
 Testiculus canis et testiculus vulpis si-
 plante.
 Tursun. i. september.
 Talim. i. masculus strucio.
 Taraxis. i. ophthalmia non vera.
 Tegmaton est satietas nauseatua.
 Tarsū vel tarax est destructio auditus.
 Tafariis nomen indū est et est pediculus
 vulturis.
 Tille species vini est seu vinum coctum quod
 dicitur sapa vel epithima.
 Tabulos febris est et dicitur se. liparia.
 Tarim. i. bonum malum.
 Tintub est muschus lapidis quae est ut e-
 patica et dicitur tulub et vocatur etiam oga.
 Tululie substantia verrucalis.
 Tanoui. i. apia in carne gladiosa natum.
 Tyriaca alfaroc. i. a morte liberans.
 Thuctaminis. i. pullegium.
 Turserius. i. stella.
 Tubim. i. grana solis.
 Testicul? vulpis. i. buzeide et est satirio.
 Torongi. i. citrum.
 Taxangi est pondus trium gnoy ordey.
 Tyria est egritudo cutis capitis.
 Triscalis est genus serpentis.
 Tricla piscis est.
 Tabrasten regio quedam est.
 Teololiū. i. muschus quae nascitur in lapidibus.
 Tarathit est crusta ligni nodosi grossi-
 tudinem digiti habentis.
 Tarisilon est planta nascens in vere et
 flos eius est siliis croci hortulano.
 Tukib masculi. i. facies brachia ere-
 cta plana stare vel iacere.
 Thannū est apia quod fit in carnibus latiss-
 imis sub ascellis propter aures et in ignibus.
 Tanguibil sunt oēs species quae in cibariis po-
 nuntur ut pip et cinnamomum et reliqua.
 Taraca. i. pisces vel oua piscium sicca.
 Talk. i. vitrum dulce et est gypsum.
 Taraxacon. i. scariola agrestis.
 Troximel agreste est taraxacon. i. endi-
 uia siluestris.

U Snee sunt cortices tenues sub-
 tiles circumvoluti super arbores
 gladii et pinu et nucē et habet

odorem bonum et dicitur aliusne et
 vinct est lanugo que in arboribus
 auellonarum vel parnarum nucuz
 inuenitur.
 Aluthuen. i. virge miute super quas
 sunt flores habentes alba folia.
 Alua passa montana. i. staphisagria.
 Anaba sunt aditamenta duo in cerebro
 caruncularum mamillarum.
 Aene constricta. i. lubrici terrestres.
 Asaguo. i. impetigo.
 Aenera. i. cocela.
 Asnem fullonum est herba de qua fit
 alkali.
 Aene alofemel vel aleffind. i. barmel
 alba.
 Aene alfasungi. i. radices asparagi.
 Aesefstengi est amilum.
 Aene citrine. i. radices chelidonie.
 Azifur et sedech. i. cinabrium.
 Aene tinctori. i. radices rubee.
 Urach indi. i. folium.
 Arices. i. vene tortuose que sunt in
 cruribus vel alibi.
 Alua vulpis est solarium.
 Aleremisk electuarium quoddam est.
 Aeditus est apostema.
 Alcor. i. squamanti.
 Ala magna est quedam mensura.
 Alguentum veneris. i. vnguentum
 apostolorum.
 Aliten. i. vene que pcedunt vel vitis.
 Ixaxeti. i. rob de succis fru-
 ctu forbilium.
 Alilaloes lignum aloes.
 Aebet. i. anetum.
Allopus humida est sorditief
 aggregata super lanam ouium.
 Alisci est egritudo qua aliqui
 incurrunt propter amorem.
 Albro est radix mandragore.
 Alca. i. forba.
 Aluse. i. ilopus.
 Alufere. i. arbor que dicitur
 albasce et est similis rute et dicitur di-
 narugina.
 Alinziber carmentum est herba cuius fo-
 lia assimilantur folijs salicis aliqua-
 tulum citrina rubeum habens stipi-
 tem et acuti saporis sicut zinziber et
 credo quod sit persicaria.
 Alneb. i. solarium.
 Alniar. i. viride eris.
 Alaror vel zarur. i. forba et est alia spe-
 cies sorbe qua greci nominant resili-
 num et aliud sentabrum.
 Alccarum albusar est cadens super al-
 busar et est manna.
 Alair est fluxus ventris qui fit ab inte-
 stino recto.
 Alametio vel zamenena idest priuatio
 gressus.
 Alereske. i. berberis.

Alubumet. i. vinctuosa.
 Albezalbar. i. spuma maris.
 Alarnec. i. auripigmentum.
 Alurumbet. i. zedoaria.
 Alégi. i. vitriolum et est atrimentum.
 Alarabunt vel malmacora. i. aristolo-
 gia longa.
 Alobode. i. ciperi.
 Alufese. i. iuiube nigre.
 Alinzibil. i. zinziber.
 Alugus est fustis sagitte.
 Alambac. i. iauseminum.
 Alibrabegi genus cibarii est.
 Alcharagi est animal quoddam.

Hoc loci consumatur vniuersum opus
 hispalensis principis Auicenne quod in
 sacris medicinis composuit. Anno sal-
 uatoris Christi Iesu. MD. cccc. lxxvi
 pridie idus decembris. Impressus pa-
 tauu opere et impensis Joannis her-
 bert germani. Correctum cura et stu-
 dio quoad fieri potuit Prosdocymi
 mutij patavini in medicinis artibusque
 merito insigniti. verum ruminati di-
 gestumue solertia ac ingenio artium et
 medicine interpretis doctissimi Petri
 Rochabonelle veneti ordinariam scie-
 tie medicinalis sedem celeberrimi ac
 frequentissimi Gymnasi patavini quod vi-
 gne gubernantis. Opus inquam acura-
 tissime perspectum ut in eo error po-
 deris alicuius deprehendi non possit.
 Licet inter tot varia Arabum: Indo-
 rum: Grecorum: et aliorum idioma-
 tum vocabula: ob eorum qui operi in-
 sudabant desidiam atque imperitiam dif-
 ficile fuerit non posse quid parui mo-
 menti non pretermisum fuisse. Hau-
 deat insuper princeps ipse Auicenna se
 ex arabe latinum facium: nunc et mul-
 titudine exemplorum in Italia pedes
 firmasse ut audeat censuram rigidi La-
 tonis amplius formidare non posse.

A M E N.

Ad legem parant fessi de modum inu-
 ut inga dponat fessi rotantur eis
 Et mea fessi manibz dntreus fissa libet
 Qua postponat gaudia semper agat

BIBLIOTHECA
VNI. CRACOV. MUSEI
CRACOVENSIS

MONETARY

